KUTSAL KİTAP

YENİ DÜNYA ÇEVİRİSİ

İTALYA
ROMA
MAKEDONYA
Filipi
YUNANİSTAN
ATİNA
Korintos
Efesos
SİCİLYA
PATMOS
RODOS
MALTA
GİRİT
Akdeniz
(Büyük Deniz)
LİBYA
K
0 mi
500
0 km
500

Karadeniz
AĞRI DAĞI
ANADOLU
Aden Bahçesi?
Pisidya Antakyası
ASUR
MEDİA
Tarsus
Harran
NİNEVE
Antakya
KIBRIS
ARAM
(SURİYE)
Fırat Irmağı
Dicle Irmağı
Sayda
Şam
Sur
Sezariye
VAAT EDİLMİŞ TOPRAKLAR
YERUŞALİM
BABİL
Susa
KALDE
MOAB
Ur
Kadeş
MEMFİS
EDOM
MISIR
Sina Dağı
ARABİSTAN
Nil Irmağı
Kızıldeniz

bi12-TK

Kutsal Kitap
Yeni Dünya Çevirisi

İngilizce *New World Translation of the Holy Scriptures*'ın
gözden geçirilmiş 1984 baskısından

"Ulu Rab Yehova [יהוה, *YHVH*] diyor ki,
'. . . Ben yeni gökler ve yeni bir yer yaratıyorum.
Önceki şeyler hatırlanmayacak,
akla gelmeyecek.'"
(İşaya 65:13, 17; ayrıca 2. Petrus 3:13'e bakın.)

© 2008
WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PA

200 Watchtower Drive
Patterson, NY 12563-9205
ABD

YAYIMLAYANLAR

WATCHTOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY
OF NEW YORK, INC.
Wallkill, New York, ABD

Tüm olarak ya da kısmen 180'den fazla dilde mevcuttur.
Dillerin tam listesini görmek için www.jw.org
adresine bakabilirsiniz.

Yeni Dünya Çevirisi'nin Tüm Baskılarının Toplam Üretim Adedi:
235.115.528

2019 Baskısı

Bu yayın parayla satılmaz. Yehova'nın Şahitlerinin
dünya çapındaki Kutsal Kitap eğitim programının bir kısmıdır.

Kutsal Kitap – Yeni Dünya Çevirisi
New World Translation of the Holy Scriptures
Turkish (*DLbi12*-TK)

Made in the United States of America

900 Red Mills Road
Wallkill, NY 12589-5200
ABD

DLbi12-TK
200128

ÖNSÖZ

KUTSAL KİTAP Ulu Rab Yehova'nın yeryüzündeki tüm insanlara mesajı olan yazılı bir vahiydir. Tanrı ilhamı olan bu kitap küresel çapta bir çekiciliğe sahiptir; çünkü içinde, dünyada kalıcı barışı ve doğruluğu sağlayacak olan Tanrı'nın Krallığının müjdesi bulunur. Yeryüzü tüm insanlar için bir cennet olacak. Kutsal Kitap, sevgi dolu Tanrı'nın, oğlu İsa Mesih'in kurban niteliğindeki ölümüyle sağlanan fidye aracılığıyla, günahkâr insanlığa ölümden kurtuluş olanağı verdiğini gösterir (Yuhanna 3:16).

Kutsal Kitap İbranice, Aramca (İbraniceye yakın bir dil) ve Yunanca kaleme alınmıştır. Bugün bu dilleri anlayanlar nispeten az olduğundan, içindeki hayat veren mesajın tüm uluslardan insanlara sunulabilmesi için kitabın çağdaş dillere tercüme edilmesi gerekmektedir.

Kutsal Kitabın bu yeni Türkçe çevirisi, *New World Translation of the Holy Scriptures*'ın 1984 İngilizce basımını temel alır. İçinde İbranice-Aramca Kutsal Yazıları oluşturan 39 kitap ve Yunanca Kutsal Yazıların içindeki 27 kitap (2004 yılında yayımlanmış *Kutsal Metinler-İncil*, gözden geçirilmiş olarak) yer almaktadır. Kutsal Kitap Yeni Dünya Çevirisi Kurulu, Kutsal Yazıların bu iki kısmını, yaygın olan "Eski Ahit" ve "Yeni Ahit" ifadeleri yerine yazıldıkları özgün dili esas alarak, yukarıdaki gibi adlandırmaya karar verdi. Bunun nedeni Kutsal Kitabın tek bir eser olmasıdır; onun hiçbir kısmı modası geçmiş ya da "eski" değildir. İbranice kısmındaki ilk kitaptan Yunanca kısmındaki son kitaba dek, tümünde tutarlılıkla tek bir mesaj aktarılmıştır. Tüm Kutsal Kitabı incelerken okura yardımcı olması amacıyla, Kutsal Kitap içindeki diğer ayetlere 125.000'den fazla gönderme yapılmış ve bir sözcük dizini eklenmiştir.

Kutsal Kitap, evrenin Ulu Rabbinin kutsal amacını açıklayan bir kitaptır; dolayısıyla O'nun İbranice metinde yaklaşık 7.000 kez açıkça belirtilen eşsiz ismini gizlemek ya da metinden çıkarmak büyük bir saygısızlık olur, hatta O'nun otoritesine ve haşmetine hakaret anlamına gelir. Bu nedenle, elinizdeki çevirinin en önemli özelliği, Tanrı'nın ismine Kutsal Kitap metnindeki haklı yerini geri vermek olmuştur. Bu isim, Türkçe'de en iyi bilinen şekliyle, Yehova olarak, İbranice Kutsal Yazılarda 6.973 kez ve Yunanca Kutsal Yazılarda 237 kez kullanılmıştır. Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için elinizdeki baskının Ek bölümüne bakabilirsiniz.

Bu çeviriyi hazırlayanlar Kutsal Kitabın asıl yazarı olan Tanrı'yı seven kişilerdir; Tanrı'nın düşüncelerini ve bildirilerini olabildiğince doğru şekilde aktarmak konusunda O'na karşı özel bir sorumluluk duyarlar. Onlar ayrıca kalıcı kurtuluşları için Yüceler Yücesi Tanrı'nın ilhamıyla yazılmış sözünün çevirisine bel bağlayan araştırmacı okurlarına karşı sorumluluklarının da farkındadırlar. Bu çevirinin, Mutlak Güce Sahip Tanrı'nın kuracağı, doğruluğun barınağı olan yeni dünyadaki sonsuz yaşamın yolunu bulmaları için okurlara yarar sağlaması en içten dileğimizdir (İşaya 65:17; 2. Petrus 3:13).

—Yayımlayanlar

KİTAPLARIN İSİMLERİ VE SIRASI:
İbranice-Aramca Kutsal Yazılar

Kitap	Kısaltma	Sayfa
Başlangıç	Ba	7
Çıkış	Çk	77
Levioğulları	Le	135
Sayılar	Sy	178
Kanunun Tekrarı	Tkr	238
Yeşu	Yş	291
Hâkimler	Hk	325
Rut	Ru	360
1. Samuel	1Sa	365
2. Samuel	2Sa	410
1. Krallar	1Kr	449
2. Krallar	2Kr	492
1. Tarihler	1Ta	534
2. Tarihler	2Ta	575
Ezra	Ezr	625
Nehemya	Ne	639
Ester	Es	660
Eyüp	Ey	671
Mezmurlar	Me	720
Özdeyişler	Öz	852
Vaiz	Vz	887
Ezgiler Ezgisi	Ezg	898
İşaya	İş	903
Yeremya	Yr	978
Ağıtlar	Ağ	1060
Hezekiel	He	1070
Daniel	Da	1144
Hoşea	Ho	1166
Yoel	Yo	1177
Amos	Ams	1181
Obadya	Ob	1189
Yunus	Yun	1191
Mika	Mi	1193
Nahum	Na	1200
Habakkuk	Hb	1203
Tsefanya	Tsf	1206
Haggay	Hg	1210
Zekeriya	Zk	1212
Malaki	Ml	1225

Yunanca Kutsal Yazılar

Kitap	Kısaltma	Sayfa
Matta	Mt	1229
Markos	Mr	1276
Luka	Lu	1305
Yuhanna	Yhn	1355
Elçilerin İşleri	Elç	1392
Romalılar	Ro	1442
1. Korintoslular	1Ko	1463
2. Korintoslular	2Ko	1483
Galatyalılar	Ga	1497
Efesoslular	Ef	1504
Filipililer	Flp	1512
Koloseliler	Kl	1517
1. Selanikliler	1Se	1522
2. Selanikliler	2Se	1526
1. Timoteos	1Ti	1529
2. Timoteos	2Ti	1535
Titus	Tit	1539
Filimon	Flm	1542
İbraniler	İb	1543
Yakup	Yk	1559
1. Petrus	1Pe	1564
2. Petrus	2Pe	1570
1. Yuhanna	1Yh	1574
2. Yuhanna	2Yh	1579
3. Yuhanna	3Yh	1580
Yahuda	Yhd	1581
Vahiy	Vh	1583

BAŞLANGIÇ

1 Başlangıçta[a] Tanrı[b] gökleri
ve yeri[c] yarattı.[ç]
2 O zaman yeryüzü şekillenmemişti ve ıssızdı; derin suların[d] üzerini karanlık örtüyordu
ve Tanrı'nın etkin kuvveti* suların[e] üzerinde hareket[f] ediyordu.
3 Ve Tanrı "Işık olsun" dedi.[g]
Ve ışık belirmeye başladı.[h]
4 Tanrı baktı, ışık iyiydi; ışıkla
karanlığı ayırdı.[ı] **5** Tanrı, ışığı
gün,[i] karanlığı gece[j] diye adlandırdı. Akşam oldu, sabah oldu,
birinci gün.
6 Ve Tanrı, "Suların arasında
bir kubbe,[k] sularla sular arasında
bir bölme olsun" dedi.[l] **7** Böylece Tanrı kubbeyi yapmaya ve
kubbenin altında kalacak sular
ile kubbenin üstünde kalacak suları ayırmaya başladı.[m] Ve böyle oldu. **8** Tanrı kubbeyi gök[n]
diye adlandırdı. Akşam oldu, sabah oldu, ikinci gün.
9 Ve Tanrı, "Gökler altındaki
sular bir yerde toplansın ve kuru
toprak ortaya çıksın" dedi.[o] Ve
böyle oldu. **10** Tanrı kuru toprağı yer,[ö] bir araya toplanan suları da deniz[p] diye adlandırdı.
Tanrı baktı, iyiydi.[r] **11** O zaman Tanrı şöyle dedi: "Yer üzerinde otlar çıksın, tohum veren bitkiler,[s] tohumlu meyveleri olan[ş] ve cinslerine göre[t] meyve
veren ağaçlar yetişsin." Ve böyle
oldu. **12** Böylece yer üzerinde
otlar çıktı; cinsine göre, tohum
veren bitkiler[u] ve cinsine göre
tohumlu meyveler veren ağaçlar
yetişmeye başladı.[a] Tanrı baktı,
iyiydi. **13** Akşam oldu, sabah
oldu, üçüncü gün.
14 Ve Tanrı şöyle dedi: "Gün
ile geceyi ayırmak için, gök kubbede ışıklar belirsin.[b] İşaret olsunlar; dönemleri, günleri
ve yılları göstersinler.[c] **15** Yer
üzerine ışık saçmak için gök kubbede ışık görevi görsünler."[ç] Ve
böyle oldu. **16** Tanrı iki büyük ışık yaptı;* büyük ışık güne
hükmedecek, küçük ışık da geceye hükmedecekti; ayrıca yıldızları da yaptı.[d] **17** Böylece
Tanrı yer üzerine ışık saçmaları için onları gök kubbeye koydu.[e] **18** Onlar güne ve geceye
hükmedecek, ışıkla karanlığı ayıracaklardı.[f] Tanrı baktı, iyiydi.[g]
19 Akşam oldu, sabah oldu, dördüncü gün.
20 Ve Tanrı şöyle dedi: "Sular
canlı* sürüleriyle dolup taşsın[h]
ve yer üzerinde, gök kubbede kanatlılar uçuşsun."[ı] **21** Böylece Tanrı, dev deniz canlılarını[i] ve
sularda kaynaşan tüm canlıları[j]
cinslerine göre, uçan her kanatlıyı da cinsine göre[k] yarattı. Tanrı
baktı, iyiydi. **22** Bunun üzerine Tanrı onları kutsadı, "Üreyin,

BÖLÜM 1

a İb 1:10
b Çk 6:3
Çk 33:20
Tkr 6:4
Mr 10:18
Yhn 4:24
Ro 1:20
1Ko 8:4
1Ti 1:11
1Ti 2:5
İb 9:24
1Yh 4:16
Vh 4:8
c Ey 38:4
Me 102:25
İş 42:5
Vh 10:6
ç Me 148:5
İş 45:18
Vh 4:11
d Ey 38:30
Öz 8:27
e Me 104:6
f Me 33:6
İş 40:26
g Me 33:9
h İş 45:7
ı Ey 26:10
2Ko 4:6
i Ba 8:22
j Yr 33:20
k Ba 1:20
l Me 33:7
2Pe 3:5
m Ba 7:11
Öz 8:28
n Ba 27:28
Tkr 4:17
1Kr 8:35
o Ey 38:11
Me 104:8
Me 136:6
ö Me 24:1
Me 95:5
p Ey 38:8
Öz 8:29
r Tkr 32:4
1Ti 4:4
s Ba 1:29
Me 72:16
Mt 13:32
ş Hg 2:19
Yk 3:12
t Lu 6:44
u Le 19:19
Me 104:14

2. Sütun

a Ga 6:7
b Tkr 4:19
Me 148:3
c Ba 8:22
1Ta 23:31
Me 104:19
ç Yr 33:25
He 32:8
d Me 8:3
Me 136:8
Yr 31:35
e İş 13:10
f Me 74:16
İş 45:7

g Me 104:31; **h** Le 11:10; **ı** Ba 2:19; Ba 9:10; Tkr 4:17; Ey 12:7; **i** Ey 7:12; Me 148:7; **j** Le 11:46; **k** Ba 7:14; Le 11:14; Tkr 14:13; 1Ko 15:39.

Ba 1:2* "Etkin kuvveti", sözcük anlamıyla, "ruhu"

Ba 1:16* "Yapmak" olarak çevrilen İbranice sözcük, 1, 21, 27. ayetlerde ve 2:3'te kullanılan "yaratmak" fiilinden farklıdır; kurmak, tayin etmek, biçimlendirmek ve hazırlamak anlamlarını içerir. **20*** Sözcük anlamıyla, "yaşayan can"

çoğalın", dedi. "Denizleri doldurun;[a] kanatlılar yeryüzünde çoğalsın." **23** Akşam oldu, sabah oldu, beşinci gün.

24 Ve Tanrı şöyle dedi: "Yer,[b] cinslerine göre canlılar meydana getirsin; yeryüzünde cinslerine göre evcil hayvanlar,[c] yaban hayvanları[ç] ve diğer canlılar*[d] olsun." Ve böyle oldu. **25** Tanrı cinslerine göre yerin yaban hayvanlarını, cinslerine göre evcil hayvanları ve cinslerine göre topraktaki diğer tüm canlıları*[e] yarattı. Tanrı baktı, iyiydi.

26 Ve Tanrı şöyle dedi: "Bizi yansıtan,[f] bize benzeyen[g] insan yapalım.[h] Denizin balıklarına, gökte uçan kanatlılara, evcil hayvanlara, tüm yeryüzüne, yeryüzündeki diğer tüm canlılara hâkim olsun."[ı] **27** Böylece Tanrı insanı Kendi yansıması, Kendi benzeri olarak yarattı;[i] Tanrı onları erkek ve kadın olarak yarattı.[j] **28** Sonra Tanrı onları kutsadı:[k] "Çocuklar sahibi olun,[l] çoğalın, yeryüzünü doldurun ve onu denetiminiz[m] altına alın. Denizin balıklarına, gökte uçan kanatlılara ve yeryüzündeki tüm canlılara hâkim olun"[n] dedi.

29 Ve Tanrı şöyle dedi: "İşte, tüm yeryüzünde tohum veren her bitkiyi ve meyvesi tohumlu her ağacı size verdim;[o] bunlar size yiyecek olacak.[ö] **30** Yerin tüm yaban hayvanlarına, göklerde uçan tüm kanatlılara ve yeryüzündeki tüm canlılara bütün yeşil bitkileri yiyecek olarak verdim."[a] Ve böyle oldu.

31 Sonra Tanrı yaptığı her şeye baktı; hepsi çok iyiydi.[b] Akşam oldu, sabah oldu, altıncı gün.

2 Böylece gökler ve yer, her şeyiyle tamamlandı.[c] **2** Yedinci gün geldiğinde Tanrı yaptığı bütün işi bitirdi. Dolayısıyla, çalışmayı bırakıp yedinci günü dinlenme günü yaptı.[ç] **3** Tanrı yedinci günü kutsadı ve kutsal olarak ayırdı; çünkü yapmayı amaçladığı her şeyi yaratmış, o günü dinlenme günü yapmıştı.[d]

4 Yehova Tanrı'nın yeri ve göğü yaptığı gün, onların yaratıldığı zaman hakkındaki kayıt budur.[e]

5 Henüz yeryüzünde ne bir bitki ne de bir çalı bitmişti, çünkü Yehova Tanrı yeryüzüne yağmur yağdırmamıştı,[f] toprağı işleyecek insan da yoktu. **6** Yerden buğu[g] yükselir, toprağın bütün yüzünü sulardı.[h]

7 Sonra Yehova Tanrı yerin toprağından[ı] adamı yarattı, onun burnuna hayat nefesini[i] üfledi ve adam yaşayan bir can[j] oldu. **8** Yehova Tanrı doğuda, Aden'de[k] bir bahçe yaptı ve yarattığı adamı[l] oraya yerleştirdi. **9** Yehova Tanrı göze hoş gelen ve meyvesi yenilen tüm ağaçları; bahçenin ortasındaki hayat ağacını[m] ve iyiyi kötüyü bilme ağacını[n] yerden bitirdi.

10 Bahçeyi sulamak için Aden'den doğan bir ırmak var-

BÖLÜM 1

a Ne 9:6
Me 104:25
b Vz 3:20
c Tkr 28:11
Vh 10:6
ç Me 104:11
Mr 1:13
d Ba 6:7
e Ba 7:14
Me 148:10
f Ba 9:6
1Ko 11:7
Kl 3:10
g Ba 5:1
Elç 17:29
Yk 3:9
h Ba 11:7
Öz 8:30
Yhn 1:3
Kl 1:16
ı Ba 9:2
i Me 139:14
j Mr 10:6
1Ko 11:9
k Me 107:38
l Ba 9:1
Le 26:9
m Ba 2:15
n Me 8:6
İş 11:9
Yk 3:7
o Ey 36:31
Me 145:16
ö Ba 9:3
Me 104:14
Elç 14:17

2. Sütun

a Me 136:25
Me 147:9
Mt 6:26
b Tkr 32:4
Me 104:24
1Ti 4:4

BÖLÜM 2

c Ne 9:6
Me 146:6
İş 42:5
Zk 12:1
Elç 4:24
ç Çk 31:17
İb 4:4
d Çk 20:11
e İş 45:18
f Mt 5:45
g Ey 36:27
h Me 135:7
ı Ba 3:19
Ey 33:6
Me 103:14
Vz 3:20
İş 64:8
1Ko 15:47
i Ba 7:22
Ey 27:3
Ey 33:4
İş 42:5
Elç 17:25
j He 18:4
1Ko 15:45
1Pe 3:20
k Ba 2:15
Ba 3:23
İş 51:3
He 28:13

Ba 1:24* Anlaşıldığına göre, "diğer canlılar" olarak çevrilen İbranice ifade toprakta yaşayan çeşitli küçük canlıları, kemiricileri, sürüngenleri ve böcekleri kastetmektedir. **25*** 24. ayetteki dipnota bakın.

l Ba 1:26; Me 139:14; Ro 9:20; **m** Ba 3:24; **n** Ba 2:17; Ba 3:22.

dı; sonra orada bölündü ve dört kol oldu. **11** Birincisinin adı Pişon'dur; altın yatakları olan tüm Havila diyarının[a] çevresinden akan budur. **12** Bu diyarın altını iyidir.[b] Kokulu reçine[c] ve oniks taşı[ç] da vardır. **13** İkinci ırmağın adı Gihon'dur; tüm Kuş diyarının çevresinden akan budur. **14** Üçüncü ırmağın adı Dicle'dir;*[d] Asur'un[e] doğusundan akan budur. Dördüncü ırmak ise Fırat'tır.[f]

15 Yehova Tanrı adamı aldı ve işleyip bakması[g] için onu Aden bahçesine[h] yerleştirdi. **16** Yehova Tanrı adama şu emri de verdi: "Bahçenin her ağacının meyvesinden dilediğin gibi yiyebilirsin.[ı] **17** Fakat iyiyi kötüyü bilme ağacının meyvesinden kesinlikle yemeyeceksin, çünkü ondan yediğin gün mutlaka ölürsün."[i]

18 Yehova Tanrı daha sonra, "Adamın tek başına olması iyi değildir" dedi. "Ona, kendisini tamamlayacak bir yardımcı yapacağım."[j] **19** Bu arada Yehova Tanrı her yaban hayvanını ve göklerde uçan her kanatlıyı topraktan yapmaya devam ediyor, her birine isim vermesi için onları adama getiriyordu; adam her bir canlıyı[k] nasıl adlandırdıysa, o canlının adı öyle oldu.[l] **20** Böylece adam tüm evcil hayvanlara, göklerde uçan kanatlılara ve tüm yaban hayvanlarına isim verdi. Fakat adam için kendisini tamamlayacak bir yardımcı yoktu. **21** Bu nedenle Yehova Tanrı adama derin bir uyku[m] verdi; sonra o uyurken, kaburga kemiklerinden birini aldı ve açılan yeri kapadı. **22** Ve Yehova Tanrı adamdan aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yarattı* ve adama getirdi.[a]

23 O zaman adam şöyle dedi:

"İşte sonunda! Kemiği kemiklerimden,
Eti etimden[b] olan biri.
Ona Kadın* denilecek,
Çünkü adamdan alındı."[c]

24 Bu nedenle adam, anasını babasını bırakacak,[ç] karısına bağlanacak ve onlar tek beden olacaklar.[d] **25** Adam ve karısı, ikisi de çıplaktı,[e] fakat utanmıyorlardı.[f]

3 Yehova Tanrı'nın yarattığı[g] tüm yaban hayvanları içinde en temkinlisi[h] yılandı.[ı] Kadına[i] şöyle dedi:[j] "Tanrı gerçekten bahçedeki her ağacın meyvesinden yemeyeceksiniz mi dedi?"[k] **2** Kadın yılana şu cevabı verdi: "Bahçedeki ağaçların meyvesinden yiyebiliriz.[l] **3** Fakat bahçenin ortasındaki ağacın meyvesi[m] hakkında Tanrı, 'Ondan yemeyeceksiniz, ona asla dokunmayacaksınız, yoksa ölürsünüz'[n] dedi." **4** O zaman yılan, kadına şöyle söyledi: "Kesinlikle ölmezsiniz.[o] **5** Tanrı biliyor ki, o ağacın meyvesinden yediğiniz gün gözleriniz açılır, iyiyi kötüyü bilerek Tanrı gibi olursunuz."[ö]

6 O zaman kadın baktı, ağacın meyvesi yenilebilir, göz alıcı

Ba 2:14* İbranice, *Hiddekel*.

BÖLÜM 2

a Ba 25:18; 1Sa 15:7
b Ba 13:2
c Sy 11:7
ç Çk 25:7; 1Ta 29:2; Ey 28:16
d Da 10:4
e Ba 10:11; Mi 5:6
f Ba 15:18; Tkr 11:24
g Ba 1:28; Ba 2:8; Me 115:16
h Ba 3:24; He 28:13
ı Ba 2:9; Ba 3:2; Le 25:19
i Ba 3:19; Me 146:4; Vz 9:5; He 18:4; Ro 5:12; 1Ko 15:22
j Öz 31:11; 1Ko 11:9; 1Ti 2:13
k Ba 9:10
l Ba 1:26; Ba 9:2; Me 8:6
m 1Sa 26:12

2. Sütun

a Öz 18:22; Öz 19:14; Mr 10:9; 1Ti 2:13
b Ba 29:14; Hk 9:2; 2Sa 5:1; 2Sa 19:12
c 1Ko 11:8
ç Ba 24:58; Me 45:10; Mr 10:7
d Öz 5:18; Ml 2:16; Mt 19:5; Ro 7:2; 1Ko 6:16; 1Ko 7:10; Ef 5:31; İb 13:4
e Ba 3:7
f Me 31:17

BÖLÜM 3

g Ba 1:24
h Mt 10:16
ı 2Ko 11:3; Vh 12:9; Vh 20:2
i Ba 2:22
j Sy 22:28
k Ba 2:17
l Ba 2:16
m Ba 2:9
n Çk 19:12
o Ba 5:5; Yhn 8:44; 1Yh 3:8; Vh 21:8

ö Ba 3:22; İş 46:5; Flp 2:6.

Ba 2:22* Sözcük anlamıyla, "oluşturdu" **23*** İbranicede "adam" ve "kadın" sözcükleri birbiriyle bağlantılıdır. İbranice "adam", *iş;* "kadın", *işşa.*

bir meyveydi, gerçekten de hoş görünüyordu.*[a] Böylece kadın ağacın meyvesinden alıp yedi. Sonra kocasıyla beraberken ona da verdi, o da yedi.[b] **7** O zaman ikisinin de gözleri açıldı ve çıplak[c] olduklarını fark ettiler. İncir yapraklarını birbirine dikip edep yerlerini örttüler.[ç]

8 Daha sonra, günün serinliğinde bahçede dolaşan Yehova Tanrı'nın sesini işittiler.[d] Adam ve karısı, Yehova Tanrı'dan gizlenmek için bahçedeki ağaçların arasına girdiler.[e] **9** Yehova Tanrı adama "Neredesin?" diye tekrar tekrar seslendi.[f] **10** Sonunda adam "Bahçede sesini işittim, fakat çıplak olduğumdan korkup gizlendim"[g] diye cevap verdi. **11** Tanrı "Çıplak olduğunu sana kim söyledi?[h] Yememeni emrettiğim ağacın meyvesinden mi yedin?"[ı] diye sordu. **12** Adam, "Yanıma verdiğin kadın, o bana ağacın meyvesini verdi, ben de yedim"[i] dedi. **13** Bunun üzerine Yehova Tanrı kadına, "Ne yaptın?" diye sordu. Kadın "Yılan, beni o kandırdı, ben de yedim"[j] cevabını verdi.

14 Yehova Tanrı yılana[k] şunları söyledi: "Bunu yaptığın için, tüm evcil hayvanlar ve tüm yaban hayvanları içinde sen lanetli oldun. Karnın üzerinde sürüneceksin ve ömrün boyunca toprak yiyeceksin.[l] **15** Seninle[m] kadın[n] arasına, senin soyunla[o] onun soyu[ö] arasına düşmanlık[p] koyacağım.[r] O*[s] senin[ş] başını[t] ezecek, sen[a] onun[b] topuğunu yaralayacaksın."[c]

16 Kadına da şunu dedi: "Gebelikte çekeceğin sıkıntıları[c] çok artıracağım; sancılar içinde çocuk doğuracaksın.[d] Kocana aşırı düşkün olacaksın, o da sana hâkim olacak."[e]

17 Ve Âdem'e şunları dedi: "Karının sözünü dinleyip 'Yemeyeceksin' diye emrettiğim[f] ağacın meyvesinden yediğin için, toprak senin yüzünden lanetli oldu.[g] Toprağın ürününü yemek için ömür boyu zahmet* çekeceksin.[h] **18** Sana diken ve çalı verecek,[ı] yaban otu yiyeceksin. **19** Alın teri dökerek ekmek yiyip sonunda toprağa döneceksin, çünkü ondan alındın.[i] Topraksın, yine toprağa döneceksin."[j]

20 Daha sonra Âdem karısına Havva* adını verdi,[k] çünkü o tüm yaşayanların anası olacaktı.[l] **21** Yehova Tanrı Âdem ve karısı için deriden, uzun giysiler yapıp onları giydirdi.[m] **22** Yehova Tanrı sonra şöyle dedi: "İşte, insan iyiyi kötüyü bilmek konusunda bizden biri gibi oldu.[n] Artık elini uzatıp hayat ağacının[o] meyvesinden almasın ve yiyip sonsuza dek yaşamasın . . . " **23** Böylece Yehova Tanrı, onu Aden bahçesinin[ö] dışına, kendisinin alınmış olduğu toprağı işlemesi için çıkardı.[p] **24** Onu Aden bahçesinden kovdu ve hayat ağacına giden yolu korumak üzere bahçenin doğu tarafına,[r]

BÖLÜM 3

a Yk 1:14; 1Yh 2:16
b Ro 5:12; 2Ko 11:3; 1Ti 2:14
c Ey 1:21
ç Ba 3:21
d Tkr 4:33; Tkr 23:14; Elç 7:31
e Da 10:7; Ams 9:3; İb 4:13; 1Yh 4:18
f Mi 6:9
g Çk 3:6
h Ba 2:25
ı Ba 2:17
i 1Sa 15:24; Yk 1:14
j 2Ko 11:3; 1Ti 2:14
k Ba 3:1
l İş 65:25; Mi 7:17
m He 28:14; Vh 12:9
n İş 54:5; Ga 4:26; Vh 12:1
o Mt 23:33; Yhn 8:44; 1Yh 3:10
ö Ba 22:18; Ba 49:10; Ga 3:16; Ga 3:29
p Ba 22:17; Yk 4:4; Vhd 9; Vh 12:7; Vh 12:17
r İş 35:4; İş 43:11; İb 10:31
s Yhn 18:37
ş Vh 20:2
t Vh 20:10

2. Sütun

a İb 2:14
b Mi 5:1; Mt 27:50
c Elç 3:15; Flp 2:8; 1Ta 4:9
ç Ba 35:16
d 1Ko 7:28
e Ba 2:17; Vz 12:13
f Ba 4:12; Ba 5:29
g Me 127:2; Hg 1:6
ı İb 6:8
i Ba 2:7
j Ey 34:15; Vz 3:20
k Ba 2:19; Ba 4:1
l Elç 17:26
m Ba 3:7; Vh 3:18
n Ba 3:5; Flp 2:6
o Ba 2:9
ö Ba 2:8
p Ba 2:5; Ba 3:19; **r** Ba 2:8; Ba 4:16.

Ba 3:6* "Hoş görünüyordu"; bu ifade, *Septuagint*, *Peşitta*, *Vulgata* çevirilerinde "Anlayış kazanmak için arzu uyandırıyordu" şeklinde geçer. **15*** Kadının soyu.

Ba 3:17* Sözcük anlamıyla, "acı" **20*** Anlamı, "Yaşayan"

sürekli dönen alevli bir kılıç ve kerubiler[a] yerleştirdi.

4 Âdem karısı Havva ile birlikte oldu; Havva hamile kalıp[b] Kain'i[c] doğurdu ve "Yehova'nın yardımıyla bir oğul dünyaya getirdim"[ç] dedi. **2** Sonra bir çocuk daha doğurdu; Kain'in kardeşi Habil[d] dünyaya geldi.

Habil koyun çobanı,[e] Kain ise çiftçi[f] oldu. **3** Bir gün, Kain toprağın ürününden[g] Yehova'ya sunu[h] getirdi. **4** Habil de sürüsünün ilk doğanlarından[ı] getirdi; özellikle onların yağlarını[i] sundu. Yehova Habil'e ve sunusuna hoşnutlukla baktı,[j] **5** fakat Kain'e ve sunusuna hoşnutlukla bakmadı.[k] Kain buna çok öfkelendi[l] ve suratını astı. **6** Bunun üzerine Yehova Kain'e şunu dedi: "Neden öfkelendin, niçin suratını astın? **7** İyi olanı yaparsan, gözümde yükselmez misin?[m] Fakat iyi olanı yapmazsan, günah kapıda pusuya yatmış bekliyor, onun istediği sensin.[n] Sen ona üstün gelecek misin?"[o]

8 Sonra Kain kardeşi Habil'e "Gel, kıra gidelim" dedi. Kırda oldukları sırada, Kain kardeşi Habil'e saldırıp onu öldürdü.[ö] **9** Sonra Yehova Kain'e "Kardeşin Habil nerede?"[p] diye sordu. Kain "Bilmiyorum. Kardeşimin bekçisi miyim ben?"[r] diye karşılık verdi. **10** O zaman Tanrı şunu dedi: "Ne yaptın? Dinle bak! Kardeşinin kanı Bana topraktan feryat ediyor.[s] **11** Artık lanetlisin, senin elinden[ş] kardeşinin kanını içmek için ağzını açan bu topraktan sürüleceksin.[t] **12** Onu işlediğinde sana bereketini[u] vermeyecek. Yeryüzünde kaçak ve avare olacaksın."[a] **13** Bunun üzerine Kain Yehova'ya, "Cezam kaldıramayacağım kadar ağır" dedi. **14** "Bugün beni bu topraklardan sürüyorsun. Artık gözünden uzak yaşayacağım,[b] yeryüzünde kaçak ve avare[c] olacağım; beni kim bulursa öldürecek."[ç] **15** Yehova da "Bunun için, Kain'i her kim öldürürse, ondan yedi kez[d] öç alınacaktır" dedi.

Ve Yehova Tanrı, onu bulan vurup öldürmesin diye Kain için bir işaret koydu.[e] **16** Böylece Kain Yehova'nın gözü önünden uzaklara gidip[f] Aden'in doğusunda Nod* diyarında oturdu.

17 Kain karısıyla[g] birlikte oldu; karısı hamile kaldı ve Hanok'u doğurdu. Sonra Kain bir şehir inşa etmeye başladı ve şehre oğlu Hanok'un[h] ismini verdi. **18** Daha sonra Hanok'un İrad adında bir oğlu oldu. İrad'ın, Mehuyael adında, Mehuyael'in Metuşael adında bir oğlu oldu. Metuşael'in de Lamek adında bir oğlu oldu.

19 Lamek iki kadın aldı. Birincisinin adı Ada, ikincisinin adı Tsilla idi. **20** Ada Yabal'ı doğurdu. Yabal, çadırlarda[ı] yaşayan sürü[i] sahiplerinin atası oldu. **21** Kardeşinin ismi Yubal'di. Yubal, üflemeli çalgı[j] ve lir[k] ustalarının atası oldu. **22** Tsilla'ya gelince, o da Tubal-kain'i doğurdu. Tubal-kain, her tür bakır ve demir[l] aleti yapardı. Kız kardeşinin ismi Naama idi. **23** Lamek, eşleri Ada ve Tsilla'ya şu dizeleri söyledi:

Ba 4:16* Anlamı, "Kaçaklık"

BÖLÜM 3

a Me 80:1
İş 37:16
He 10:4

BÖLÜM 4

b Ba 1:28
c Yhd 11
ç Ba 3:16
d Mt 23:35
e Ba 46:34
f Ba 3:23
g Ne 10:35
h Le 2:14
ı Çk 13:12
i Le 3:9
j İb 11:4
k Ams 5:22
l Öz 14:30
Öz 15:18
Öz 27:4
m Lu 14:11
1Pe 5:6
n Öz 11:6
Yk 1:14
o Vz 8:13
He 18:27
ö Mt 23:35
1Yh 3:12
Yhd 11
p Me 10:13
Öz 28:13
r Me 50:20
Öz 17:17
s Ba 18:20
2Kr 9:26
İş 26:21
İb 12:24
ş Ba 9:5
t Ezr 7:26
u Ba 3:17
Le 26:20
Tkr 28:18

2. Sütun

a Tkr 28:65
Öz 28:17
Ho 9:17
b Ey 34:29
İş 59:2
Mi 3:4
c Me 36:11
ç Ro 12:19
d Ba 4:24
Tkr 32:35
İb 10:30
e He 9:6
f Me 34:16
g Ba 5:4
h 2Sa 18:18
Me 49:11
ı Ba 25:27
İb 11:9
i Ba 13:7
Tkr 3:19
j Ey 21:12
Me 150:4
k Me 33:2
1Ko 14:7
l Tkr 27:5
2Sa 12:31
İş 2:4

"Ey Lamek'in eşleri beni dinleyin;
Deyişime kulak verin:
Beni yaraladığı için birini,
Evet, bana vurduğu için
genç bir adamı öldürdüm.
24 Eğer Kain'den yedi kez öç alınacaksa,[a]
Lamek'ten yetmiş yedi kez
alınacak."

25 Âdem tekrar karısıyla birlikte oldu, karısı bir oğul daha doğurdu ve adını Şit*[b] koydu. Çünkü "Kain Habil'i öldürdü,[c] Tanrı da onun yerine bana başka bir evlat verdi" dedi. **26** Sonra Şit'in de bir oğlu oldu ve adını Enoş[ç] koydu. Yehova adını kullanmaya[d] bu dönemde başladılar.

5 Âdem'in soyunu anlatan kayıt budur. Tanrı Âdem'i yarattığı gün onu Kendisine benzer[e] nitelikte var etti. **2** Onları erkek ve kadın olarak yarattı.[f] Yaratıldıkları[g] gün onları kutsadı ve "İnsan"[h] diye adlandırdı.

3 Yüz otuz yaşındayken Âdem'in kendisi gibi olan, kendisine benzeyen bir oğlu oldu ve adını Şit[ı] koydu. **4** Şit doğduktan sonra Âdem sekiz yüz yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu.[i] **5** Âdem toplam dokuz yüz otuz yıl yaşayıp öldü.[j]

6 Şit yüz beş yaşındayken oğlu Enoş[k] doğdu. **7** Enoş doğduktan sonra Şit sekiz yüz yedi yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu. **8** Şit toplam dokuz yüz on iki yıl yaşayıp öldü.

9 Enoş doksan yaşındayken oğlu Kenan[a] doğdu. **10** Kenan doğduktan sonra Enoş sekiz yüz on beş yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu. **11** Enoş toplam dokuz yüz beş yıl yaşayıp öldü.

12 Kenan yetmiş yaşındayken oğlu Mahalalel[b] doğdu. **13** Mahalalel doğduktan sonra Kenan sekiz yüz kırk yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu. **14** Kenan toplam dokuz yüz on yıl yaşayıp öldü.

15 Mahalalel altmış beş yaşındayken oğlu Yared[c] doğdu. **16** Yared doğduktan sonra Mahalalel sekiz yüz otuz yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu. **17** Mahalalel toplam sekiz yüz doksan beş yıl yaşayıp öldü.

18 Yared yüz altmış iki yaşındayken oğlu Hanok[ç] doğdu. **19** Hanok doğduktan sonra Yared sekiz yüz yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu. **20** Yared toplam dokuz yüz altmış iki yıl yaşayıp öldü.

21 Hanok altmış beş yaşındayken oğlu Metuşelah[d] doğdu. **22** Metuşelah doğduktan sonra Hanok üç yüz yıl daha Tanrı'nın* yolunda yürüdü.# Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu.

BÖLÜM 4
a Ba 4:15
Le 19:18
b Ba 5:3
c Ba 4:8
Mt 23:35
İb 11:4
ç Ba 5:6
Lu 3:38
d Çk 20:7
2Kr 19:16

BÖLÜM 5
e Ba 1:26
1Ko 11:7
Yk 3:9
f Ba 1:27
Mr 10:6
g Ba 1:27
Ba 2:23
Tkr 4:32
İş 45:12
Mt 19:4
h Ba 7:21
Vz 3:21
Elç 17:30
1Ko 15:39
ı Ba 4:25
1Ta 1:1
i Ba 6:1
j Ba 2:17
Ba 3:19
Me 146:4
Öz 21:16
Vz 6:6
Vz 9:5
He 18:4
Ro 6:23
1Ko 15:22
k Ba 4:26
Lu 3:38

2. Sütun
a 1Ta 1:2
b Lu 3:37
c 1Ta 1:2
Lu 3:37
ç 1Ta 1:3
Yhd 14
d 1Ta 1:3
Lu 3:37

Ba 4:25* Anlamı, "(Başkasının yerine) Atanmış, Konulmuş, Tayin Edilmiş"

Ba 5:22* İbranice *ha Elohim.* Tanrı (*Elohim*) ifadesinin belgili tanımlıkla (*ha*) kullanıldığı ilk yer. Çoğunlukla tek gerçek Tanrı'ya atfeder. **22#** Sözcük anlamıyla, "Tanrı'yla yürüdü"

23 Hanok toplam üç yüz altmış beş yıl yaşayıp öldü. **24** Hanok Tanrı'nın[a] yolundan[b] ayrılmadı. Sonra ortadan kayboldu, çünkü Tanrı onu almıştı.[c]

25 Metuşelah yüz seksen yedi yaşındayken oğlu Lamek[ç] doğdu. **26** Lamek doğduktan sonra Metuşelah yedi yüz seksen iki yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu. **27** Metuşelah toplam dokuz yüz altmış dokuz yıl yaşayıp öldü.

28 Lamek yüz seksen iki yaşındayken bir oğlu oldu. **29** "Yehova'nın lanetlediği[d] toprağı ellerimizle işlerken harcadığımız emeği, çektiğimiz eziyeti bu çocuk hafifletip bizi rahatlatacak" diyerek, çocuğa Nuh*[e] ismini verdi. **30** Nuh doğduktan sonra Lamek beş yüz doksan beş yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu. **31** Lamek toplam yedi yüz yetmiş yedi yıl yaşayıp öldü.

32 Nuh beş yüz yaşına geldi. Sonra, Sam,[f] Ham[g] ve Yafet[h] adında üç oğlu oldu.

6 Böylece, yeryüzünde insanlar çoğalmaya başladı; kızları da oldu.[ı] **2** Ve Tanrı oğulları[i] bu kızlarla ilgilenmeye[j] başladılar; kızların güzel olduğunu gördüler ve beğendiklerinden kendilerine eşler aldılar. **3** Bunun üzerine Yehova şöyle dedi: "Etten kemikten[k] insana ruhum[l] sonsuza dek[m] katlanmayacak. Bu yüzden onun sadece yüz yirmi yıllık bir vakti kaldı."[n]

Ba 5:29* Anlamı, "Rahatlık; Teselli"

BÖLÜM 5

a Ba 6:9
Tkr 13:4
Yhd 14
Yhd 15
b Tkr 8:6
Hk 2:22
Me 15:2
Öz 2:7
Mi 6:8
Kl 1:10
1Se 2:12
3Yh 4
c Tkr 34:6
Yhn 3:13
İb 11:5
ç 1Ta 1:3
Lu 3:36
d Ba 3:17
e Ba 7:1
He 14:14
Mt 24:37
İb 11:7
1Pe 3:20
2Pe 2:5
f Ba 10:21
Ba 11:10
Lu 3:36
g Ba 6:10
Ba 10:6
h Ba 10:2
Ba 10:21

BÖLÜM 6

ı Ba 1:28
i Ey 1:6
Ey 38:7
2Pe 2:4
Yhd 6
j Ey 31:1
Yk 1:14
k Me 78:39
Yhn 3:6
l Ro 9:22
1Pe 3:20
m Ba 7:4
n Ro 9:22
1Pe 3:20
2Pe 3:9

2. Sütun

a Vz 7:29
Yr 17:9
Mt 15:19
b Ba 8:21
Yk 3:15
c Çk 32:14
1Sa 15:11
ç Me 78:40
Me 95:10
d Ba 1:27
Ba 5:1
Tkr 4:32
e Ba 7:3
f Ho 4:3
g Ba 7:1
He 14:14
İb 11:7
h Me 37:37
Lu 1:6
2Pe 2:5
ı Ba 5:32
i İb 4:13
j Me 11:5
k Vh 11:18

4 O zamanlar ve daha sonraları yeryüzünde Nefilim* vardı. Tanrı oğullarının insan kızlarıyla ilişkilerinden çocuklar doğuyordu; bunlar o devrin kudretli ve şöhretli adamlarıydı.

5 Sonunda Yehova baktı ki, yeryüzünde insanın kötülüğü iyice çoğalmıştı ve yüreği hep kötü düşüncelere[a] eğilimliydi.[b] **6** Dolayısıyla Yehova yeryüzünde insanı yaratmış olduğu için üzüldü[c] ve yüreği acı[ç] doldu. **7** Ve Yehova şöyle dedi: "Yarattığım[d] insanları yeryüzünden silip atacağım; insandan evcil hayvana, topraktaki diğer hayvanlardan gökteki kanatlılara[e] dek her şeyi silip atacağım, çünkü onları yarattığıma üzüldüm."[f] **8** Fakat Nuh Yehova'nın onayını kazanmıştı.

9 Nuh'un hayatını anlatan kayıt budur.

Nuh doğru bir adamdı.[g] Yaşadığı dönemin insanları arasında lekesiz biriydi. Nuh Tanrı'nın yolunda yürüdü.*[h] **10** Zamanla Nuh'un Sam, Ham ve Yafet adında üç oğlu oldu.[ı] **11** Dünya Tanrı'nın gözünde[i] bozulmuş, zorbalıkla[j] dolmuştu. **12** Tanrı dünyaya baktı, çok bozulmuştu,[k] çünkü tüm insanlık yoldan çıkmıştı.[l]

13 Bunun üzerine Tanrı Nuh'a şöyle dedi: "Artık tüm insanlığın sonu geldi,[m] çünkü onların yüzünden yeryüzü zorbalıkla doldu; bu nedenle onların

l Mt 24:38; 2Pe 2:5; **m** He 7:2; Ams 8:2; 1Pe 4:7.

Ba 6:4* Anlamı, "Yere Serenler"
9* Sözcük anlamıyla, "Tanrı'yla yürüdü"

ve yeryüzünün üzerine yıkım getireceğim.[a] **14** Kendine reçineli ağaçtan* bir gemi# yap.[b] Gemide bölmeler yapacaksın; iç ve dış yüzünü ziftle[c] kaplayacaksın. **15** Gemiyi şöyle yapacaksın: Uzunluğu üç yüz arşın,*[ç] eni elli arşın ve yüksekliği otuz arşın olacak. **16** Gemiye bir ışıklık* yapacaksın; geminin yanlarını çatının bir arşın aşağısında bitireceksin. Geminin kapısını[d] yan tarafına koyacaksın ve içinde alt kat, ikinci kat ve üçüncü kat yapacaksın.

17 Ve Ben, yeryüzüne tufan[e] getireceğim; gök altında, içinde hayat kuvveti* olan tüm canlıları[f] yok edeceğim. Yeryüzündeki her şey yok olacak.[g] **18** Fakat seninle bir ahit yapıyorum. Sen gemiye gireceksin; seninle birlikte oğulların, karın ve gelinlerin de girecek.[h] **19** Ve seninle birlikte hayatta kalmaları[ı] için her tür canlıdan[i] gemiye birer çift getireceksin, erkek ve dişi olacaklar. **20** Hayatta kalmaları için, kanatlıların her cinsinden, evcil hayvanların her cinsinden[j] ve yerin diğer hayvanlarının her cinsinden birer çift, gemiye, senin yanına gelecek.[k] **21** Ayrıca, her tür yiyecekten[l] yanına al ve depola. Bunlar senin için ve onlar için yiyecek olacak."[m]

22 Nuh Tanrı'nın tüm emirlerini yerine getirdi. Tam söylendiği gibi yaptı.[n]

Ba 6:14* Sözcük anlamıyla, "gofer ağacı"; reçineli bir ağaç, muhtemelen servi. **14#** Sözcük anlamıyla, "sandık" **15*** Bir arşın 44,5 santimetre. **16*** İbranice *tsohar*; pencere ya da açıklık. **17*** Sözcük anlamıyla, "hayat ruhu"

BÖLÜM 6
a Ba 7:4
b İb 11:7
c Ba 14:10
Çk 2:3
ç Ba 7:20
Tkr 3:11
d Ba 7:16
e Ba 1:7
Ba 7:6
Mt 24:39
2Pe 2:5
f Ba 7:15
Vz 3:19
g Ba 7:21
Me 104:29
h Ba 7:13
İş 26:20
ı 1Pe 3:20
i Ba 8:17
1Ko 15:39
j Ba 1:25
Ba 7:14
k Ba 7:15
l Ba 1:30
İş 11:7
m Ba 1:29
n Çk 40:16
İb 11:7
1Yh 5:3

2. Sütun

BÖLÜM 7
a Öz 11:21
2Pe 2:5
b Me 91:14
Me 101:6
Ml 3:18
İb 10:38
1Pe 3:12
2Pe 2:9
c Le 11:3
Tkr 14:4
ç Ba 8:19
d Ba 7:23
e Ba 7:12
f Ba 2:5
Ey 37:6
g Ba 2:19
Ba 6:7
Ba 6:17
h Ba 8:13
ı Lu 17:27
İb 11:7
i Ba 6:20
j Ba 1:7
Ba 8:2

7 Sonra Yehova Nuh'a şöyle dedi: "Bütün ev halkınla birlikte[a] gemiye gir, çünkü bu nesil içinde doğru biri olarak gördüğüm tek kişi sensin.[b] **2** Tüm temiz hayvanlardan erkeği ve dişisiyle yedişer tane alacaksın.[c] Temiz olmayan tüm hayvanlardan ise erkeği ve dişisiyle sadece ikişer tane alacaksın. **3** Ayrıca gökte uçan kanatlılardan da erkeği ve dişisiyle yedişer tane alacaksın.[c] Böylece bu canlıların tüm yeryüzünde soyu korunacak.[d] **4** Çünkü Ben yedi gün sonra yeryüzüne kırk gün kırk gece[e] yağmur yağdıracağım.[f] Yaptığım her şeyi yeryüzünden silip atacağım."[g] **5** Nuh Yehova'nın kendisine verdiği tüm emirleri yerine getiriyordu.

6 Yeryüzünde tufan olduğu zaman Nuh altı yüz yaşındaydı.[h] **7** Tufan başlamadan önce Nuh gemiye girdi; kendisiyle beraber oğulları, karısı ve gelinleri de girdi.[ı] **8** Temiz olan ve olmayan her hayvandan, uçan kanatlılardan ve yer üzerindeki diğer tüm hayvanlardan,[i] **9** erkek ve dişi olarak ikişer ikişer, tıpkı Tanrı'nın Nuh'a söylediği gibi, gemiye, Nuh'un yanına geldi. **10** Yedi gün sonra tufan suları yeryüzüne yağmaya başladı.

11 Nuh'un yaşamının altı yüzüncü yılında, ikinci ayda, ayın on yedinci gününde, işte o gün derin suların* tüm kaynakları yarıldı ve göklerin bentleri açıldı.[j] **12** Şiddetli yağmur kırk gün

Ba 7:11* Ya da, "yükselen sular; su kubbesi." 1:7'ye göre bu sular, 'kubbenin üzerindeki sular' olmalı.

kırk gece devam etti.[a] **13** Tam o gün Nuh'la birlikte oğulları[b] Sam, Ham, Yafet, karısı ve üç gelini gemiye girdi.[c] **14** Onların yanı sıra, her cins yaban hayvanı,[c] her cins evcil hayvan, topraktaki her cins hayvan*[d] ve her cins kanatlı,[e] her cins kuş da gemiye girdi.[f] **15** Hayat kuvvetine sahip her tür canlı,[g] ikişer ikişer Nuh'un yanına gelip gemiye girdi. **16** Tam Tanrı'nın Nuh'a söylediği gibi, her tür canlı, erkek ve dişi olarak gemiye girdi. Sonra Yehova, Nuh'un ardından kapıyı kapattı.[h]

17 Tufan yeryüzünde kırk gün devam etti. Sular sürekli yükseldi ve gemiyi kaldırmaya başladı. Artık gemi yerden çok yüksekte, suların üzerinde yüzüyordu. **18** Sular yeryüzünü kapladı ve çoğaldıkça çoğaldı; gemi ise suların[ı] üstünde yüzüyordu. **19** Sular yeryüzünü öylesine kapladı ki, gökler altındaki tüm yüksek dağları örttü;[i] **20** dağları on beş arşın kadar aştı, dağlar sular altında kaldı.[j]

21 Dolayısıyla, uçan kanatlılar, yeryüzündeki evcil hayvanlar, yaban hayvanları, küçük kara hayvanları ve tüm insanlar öldü;[k] yeryüzünde yaşayan tüm canlılar yok oldu.[l] **22** Burnunda hayat nefesi* olan her varlık, karada yaşayan her canlı öldü.[m] **23** Böylece Tanrı toprak üzerinde insandan hayvana, göklerde uçan kanatlılara, diğer canlılara* dek her şeyi yok etti; hepsi yeryüzünden silinip gitti.[a] Sadece Nuh ve onunla birlikte gemide olanlar hayatta kaldı.[b] **24** Yeryüzü yüz elli gün boyunca sular altındaydı.

8 Sonra Tanrı Nuh'u, gemide[c] onunla birlikte bulunan tüm yaban hayvanlarını ve evcil hayvanları andı;[ç] yeryüzünde bir rüzgâr estirdi, sular alçalmaya başladı.[d] **2** Derin suların*[e] kaynakları ve göklerin bentleri[f] kapandı; böylece göklerden yağan şiddetli yağmur dindi. **3** Yeryüzünde sular çekilmeye, giderek alçalmaya başladı, yüz elli gün sonra da iyice azaldı.[g] **4** Yedinci ayda, ayın on yedinci gününde gemi[h] Ararat*[ı] tepeleri üzerine oturdu. **5** Sular onuncu aya dek alçalmaya devam etti. Onuncu ayda, ayın birinci günü dağların tepeleri göründü.[i]

6 Kırk gün sonra Nuh gemide kendisinin yapmış olduğu pencereyi[j] açtı. **7** Ve dışarıya bir kuzgun[k] gönderdi; kuzgun uçup durdu ve sular yeryüzünde kuruyuncaya dek gidip gelmeye devam etti.

8 Daha sonra Nuh bir güvercin[l] göndererek, suların toprağın üzerinden çekilip çekilmediğini öğrenmek istedi. **9** Güvercin ayak basacak bir yer bulamadı ve Nuh'un yanına gemiye geri döndü, çünkü tüm yeryüzü hâlâ sularla kaplıydı.[m] Nuh elini uzatıp onu tuttu ve yanına, gemiye aldı. **10** Yedi gün daha bekleyip güvercini tekrar gönderdi. **11** Güvercin akşam vakti

BÖLÜM 7

a 1Kr 19:8
b Ba 9:18
1Ta 1:4
c Ba 6:18
1Pe 3:20
2Pe 2:5
ç Ba 1:24
d Ba 6:7
e Le 11:14
f Ba 9:10
g Ba 6:17
Me 146:4
Vz 3:19
h İş 26:20
ı Me 69:15
i Ey 12:15
2Pe 3:6
j Me 104:6
k Lu 17:27
l Ba 6:17
m Ba 6:17
Ba 7:15
Ey 27:3
Vz 3:19
İş 42:5

2. Sütun

a Ba 6:7
b Öz 2:21
Mt 24:37
1Pe 3:20
2Pe 2:9
2Pe 3:6

BÖLÜM 8

c Ba 6:20
İb 11:7
ç Ba 19:29
Çk 2:24
1Sa 1:19
Me 94:14
d Me 33:7
e Ba 7:11
Öz 8:28
f 2Kr 7:2
g Ey 38:11
Yr 5:22
h Ba 7:18
ı 2Kr 19:37
i Ba 7:20
j Ba 6:16
k Ba 6:20
Le 11:15
1Kr 17:4
Ey 38:41
l Me 55:6
m Ba 7:19

Ba 7:14* 1:24'teki dipnota bakın. **22*** Sözcük anlamıyla, "hayat ruhunun nefesi" **23*** 1:24'teki dipnota bakın.

Ba 8:2* Ya da, "Su kubbesinin." 7:11'deki dipnota bakın. **4*** Ağrı Dağı.

gagasında yeni kopmuş bir zeytin yaprağıyla[a] Nuh'un yanına geldi; böylece Nuh suların topraktan çekilmiş olduğunu anladı.[b] **12** Bir yedi gün daha bekleyip güvercini yine gönderdi, fakat güvercin artık Nuh'un yanına dönmedi.[c]

13 Altı yüz birinci yılda,[ç] birinci ayda, ayın birinci günü, sular yeryüzünden çekilmişti. Nuh geminin üzerindeki kapağı kaldırdı ve toprağın yüzünün kuru[d] olduğunu gördü. **14** İkinci ayın yirmi yedinci günü geldiğinde toprak tamamen kurumuştu.[e]

15 Tanrı Nuh'a şunları dedi: **16** "Karın, oğulların ve gelinlerinle birlikte gemiden çık.[f] **17** Yanındaki her tür canlıyı;[g] uçan kanatlıları,[h] evcil hayvanları[ı] ve toprakta yaşayan diğer tüm hayvanları[i] dışarı çıkar. Üreyip çoğalsınlar, yeryüzünü doldursunlar."[j]

18 Bunun üzerine Nuh gemiden çıktı; onunla birlikte oğulları,[k] karısı ve gelinleri de çıktı. **19** Ailesine göre her yaban hayvanı, topraktaki her canlı, her uçan kanatlı, yeryüzünde yaşayan her kara hayvanı gemiden çıktı.[l] **20** Nuh, Yehova için bir sunak[m] yaptı; temiz hayvanlardan[n] ve temiz kanatlılardan[o] bazılarını alıp yakılan sunu olarak sunakta kurban etti.[ö] **21** Yehova hoş kokuyu[p] kokladı. Sonra Yehova yüreğinden şöyle geçirdi:[r] "İnsan yüzünden toprağı bir daha asla lanetlemeyeceğim,[s] çünkü insanın yüreğinin eğilimi[ş] gençliğinden itibaren kötüdür.[t] Yaşayan varlıkların üzerine bir daha asla böyle bir yıkım getirmeyeceğim.[a] **22** Yeryüzü var oldukça, ekip biçme, soğuk sıcak, yaz kış, gündüz gece asla son bulmayacak."[b]

9 Tanrı Nuh'u ve oğullarını kutsadı, onlara "Çocuklar sahibi olun, çoğalın ve yeryüzünü doldurun"[c] dedi, **2** "Yerin her yaban hayvanı, göklerde uçan her kanatlı, topraktaki tüm canlılar ve denizin tüm balıkları sizden korkup çekinmeye devam edecek. Onları sizin elinize veriyorum.[ç] **3** Yeryüzünde yaşayan her hayvan size yiyecek olacak.[d] Yeşil bitkiler gibi, hepsini size veriyorum.[e] **4** Fakat eti, onun canı[f] olan kanıyla yemeyeceksiniz.[g] **5** Ayrıca, canlarınızın kanının hesabını da soracağım. Her canlı varlıktan onun hesabını soracağım; her insandan, kardeşinin canına kıyan herkesten, insan canının hesabını soracağım.[h] **6** İnsan kanı dökenin kanı insan eliyle dökülecek,[ı] çünkü Tanrı insanı Kendi yansıması olarak yaratmıştır. **7** Size gelince, çocuklar sahibi olun, artın; çoğalıp yeryüzünü doldurun."[i]

8 Tanrı Nuh'a ve oğullarına **9** "Şimdi sizinle bir ahit[j] yapıyorum" dedi. "Bu ahit sizinle, sizden sonra soyunuzla,[k] **10** yanınızda bulunan her canlı varlıkla, kanatlılarla, evcil hayvanlarla ve yerin tüm canlılarıyla; gemiden çıkan ve yeryüzünde türeyen tüm hayvanlarla olacak.[l]

BÖLÜM 8

a Ne 8:15
b Ba 7:20
Ba 8:3
c Yr 48:28
ç Ba 7:11
d Ba 1:9
e Çk 14:21
f Ba 7:7
1Pe 3:20
2Pe 2:5
g Ba 7:15
1Ko 15:39
h Ba 1:20
Ba 2:19
Ba 6:20
ı Ba 1:25
i Ba 1:24
Ba 9:2
j Ba 1:22
Me 144:13
k Ba 6:10
l Ba 7:14
Me 36:6
m Ba 12:7
Ba 22:9
Ba 26:25
n Ba 7:2
Le 20:25
Tkr 14:4
o Tkr 14:11
ö Le 1:10
Le 1:14
Le 17:11
Tkr 27:6
p Le 26:31
He 20:41
Ef 5:2
İb 13:16
r Ba 6:6
s Ba 3:17
Ba 5:29
ş Tkr 31:21
1Ta 28:9
t Ba 6:5
Vz 7:20
Mt 15:19

2. Sütun

a Ba 6:17
İş 54:9
b Ba 1:14
Vz 1:4
Yr 33:20

BÖLÜM 9

c Ba 1:28
Ba 8:17
ç Ba 1:26
Yk 3:7
d 1Ti 4:3
e Ba 1:29
f Ba 1:30
Le 17:11
Le 17:14
g Le 3:17
Le 7:26
Le 17:10
Le 17:13
Tkr 12:16
Tkr 12:23
Elç 15:20
Elç 15:29
Elç 21:25

h Ba 4:10; Çk 21:12; Sy 35:31; Vh 19:2; **ı** Çk 20:13; Sy 35:12; Sy 35:30; Tkr 19:6; 2Sa 4:11; Mt 24:30; Vh 21:8; **i** Ba 1:28; Ba 10:32; **j** Ba 9:15; İş 54:9; **k** Ba 6:18; Ba 9:18; **l** Ba 8:1; Ba 8:17.

11 Evet, ahdimi sizinle yapıyorum: Bir daha tüm canlılar bir tufanla yok olmayacak, bir daha yeryüzünü mahveden bir tufan yaşanmayacak."[a]

12 Tanrı şunu ekledi: "Sizinle ve yanınızdaki tüm canlılarla aramda nesiller ve devirler boyu sürecek ahdin bir işareti[b] olacak. **13** Benimle yeryüzü arasındaki ahdin işareti olarak, gökkuşağımı[c] buluta koyuyorum. **14** Yeryüzü üzerine bulut getirdiğimde gökkuşağı da bulutta belirecek. **15** Sizinle ve yaşayan her tür canlıyla[ç] aramdaki ahdi o zaman anacağım;[d] tüm canlıları yok etmek için sular bir daha tufana dönüşmeyecek.[e] **16** Bulutta[f] gökkuşağı belirecek; ona bakıp, yeryüzünde yaşayan her tür canlıyla yapmış olduğum ahdi devirler boyunca[g] anacağım."[h]

17 Tanrı Nuh'a tekrar, "Yeryüzündeki tüm canlılarla yaptığım ahdin işareti budur"[ı] dedi.

18 Gemiden çıkan Nuh'un oğulları[i] Sam, Ham ve Yafet'ti. Ham'ın daha sonra Kenan[j] adında bir oğlu oldu. **19** Bu üçü Nuh'un oğullarıydı; yeryüzündeki tüm insanlar onlardan geldi ve her tarafa yayıldı.[k]

20 Sonra Nuh çiftçiliğe[l] başladı ve bir bağ kurdu.[m] **21** Bir gün şarap içip sarhoş oldu[n] ve çadırında üzerindekileri çıkardı. **22** Kenan'ın babası Ham,[o] onu çıplak[ö] halde gördü ve gidip dışarıdaki iki kardeşine anlattı.[p] **23** Bunun üzerine Sam ve Yafet bir örtü[r] aldı, onu omuzlarına koyup geri geri gittiler; yüzlerini çevirerek babalarının çıplak vücudunu örttüler, böylece onu çıplak halde görmediler.[a]

24 Sonunda şarabın etkisi geçince Nuh ayıldı ve küçük oğlunun kendisine ne yaptığını anladı. **25** Bunun üzerine,

"Kenan lanetli olsun.[b]
Kardeşlerine kul köle olsun"[c]
dedi.

26 Ve ekledi:

"Sam'ın Tanrısı Yehova'ya şükrolsun,[ç]
Kenan Sam'a kul olsun.[d]

27 Tanrı Yafet'e geniş yerler versin,
Yafet Sam'ın çadırlarında otursun.[e]
Kenan ona da kul olsun."

28 Nuh tufandan sonra üç yüz elli yıl daha yaşadı.[f] **29** Nuh toplam dokuz yüz elli yıl yaşayıp öldü.[g]

10 Nuh'un oğulları[h] Sam, Ham ve Yafet'in soyunu anlatan kayıt budur:

Tufandan sonra onların oğulları oldu.[ı] **2** Yafet'in oğulları Gomer,[i] Magog,[j] Maday,[k] Yavan,[l] Tubal,[m] Meşek[n] ve Tiras'tı.[o]

3 Gomer'in oğulları Aşkenaz,[ö] Rifat[p] ve Togarma'ydı.[r]

4 Yavan'ın oğulları Elişah,[s] Tarşiş,[ş] Kittim[t] ve Dodanim'di.[u] **5** Ada halkları bunlardan çıktı; hepsi kendi diline, ailesine ve milletine göre yurtlarına yayıldı.

6 Ham'ın oğulları Kuş,[ü] Mitsraim,[v] Put[y] ve Kenan'dı.[z]

7 Kuş'un oğulları Saba,[a] Havila, Sabta, Raama,[b] Sabteka'ydı.

BÖLÜM 9

a Ba 8:21
b Çk 3:12
c He 1:28
Vh 4:3
ç 1Ko 15:39
d Le 26:42
İş 54:9
e Ba 8:21
f Ey 38:36
g Me 105:8
Me 111:5
h Tkr 7:9
İb 6:18
ı Ba 9:13
i Ba 5:32
Ba 7:7
Ba 10:1
j Ba 10:6
k 1Ta 1:4
1Pe 3:20
l Ba 2:15
2Ti 2:6
m Tkr 20:6
n Ba 19:35
Öz 23:35
o 1Ta 1:8
ö Le 18:7
He 22:10
p Öz 12:13
Öz 17:9
Ef 5:3
r Ba 37:34
Çk 22:27

2. Sütun

a Çk 20:12
Le 19:32
İş 58:7
b Le 18:3
Tkr 7:1
Tkr 27:16
Ro 1:27
c Yş 17:13
ç Çk 18:10
Tkr 8:10
1Kr 1:48
1Ta 29:20
Lu 1:68
d Yş 9:23
Hk 1:28
1Kr 9:21
e 1Ta 1:5
f Ba 7:6
g İb 11:7

BÖLÜM 10

h 1Ta 1:4
Lu 3:36
ı Ba 9:19
i He 38:6
j He 38:2
k 2Kr 17:6
İş 13:17
l Zk 9:13
m İş 66:19
He 27:13
n Me 120:5
He 32:26
o 1Ta 1:5
ö Yr 51:27
p 1Ta 1:6
r He 27:14
He 38:6
s He 27:7

ş 1Kr 10:22; Yun 1:3; **t** İş 23:1; **u** 1Ta 1:7; **ü** 1Ta 1:8; **v** Ba 50:11; **y** Yr 46:9; Na 3:9; **z** Sy 34:2; **a** Me 72:10; **b** He 27:22.

Raama'nın oğulları Seba ve Dedan'dı.[a]

8 Kuş'un Nimrod[b] adında bir oğlu oldu. Nimrod yeryüzündeki ilk kudretli adamdı; **9** Yehova'ya karşı gelen kudretli bir avcı olarak tanındı. "Yehova'ya karşı gelen kudretli avcı Nimrod gibi"[c] sözü buradan gelir. **10** Onun krallığı Şinar[ç] diyarında Babil,[d] Erek,[e] Akad ve Kalne şehirlerinde başladı. **11** O diyardan Asur'a[f] geçti ve Nineve'yi,*[g] Rehobot-ir'i, Kalah'ı **12** ve Nineve ile Kalah arasındaki Resen'i inşa etmeye girişti; büyük şehir bunlardan oluştu.*

13 Mitsraim'in[h] oğulları Ludim,[ı] Anamim, Lehabim, Naftuhim,[i] **14** Patrusim,[j] Kasluhim[k] (Filistîler[l] bu soydan gelmiştir) ve Kaftorim'di.[m]

15 Kenan'ın ilk oğlu Tsidon,[n] sonraki Het'ti.[o] **16** Kenan ayrıca Yebusilerin,[o] Amorilerin,[p] Girgaşilerin, **17** Hivilerin,[r] Arkilerin, Sinilerin, **18** Arvadlıların,[s] Tsemarilerin ve Hamatilerin[ş] de atası oldu. Daha sonra Kenan aileleri dağıldılar. **19** Böylece Kenanlıların sınırı Sayda'dan Gerar'a,[t] Gazze[u] yakınlarına, Sodom ve Gomorra'ya,[ü] Adma'ya,[v] Tseboyim'e,[y] Laşa yakınlarına dek uzandı. **20** Yurtlarına, ailelerine, dillerine ve milletlerine göre, Ham'ın oğulları bunlardı.

21 En büyükleri Yafet'in kardeşi Sam'ın da çocukları oldu; o, tüm Eberoğullarının[a] atasıydı. **22** Sam'ın oğulları Elam,[b] Aşşur,[c] Arpakşad,[ç] Lud ve Aram'dı.

23 Aram'ın oğulları Uts, Hul, Geter ve Maş'tı.[d]

24 Arpakşad'ın Şelah[e] adında bir oğlu oldu; Şelah'ın da Eber adında bir oğlu oldu.

25 Eber'in iki oğlu oldu. Birinin adı Peleg'di,*[f] çünkü yeryüzü onun günlerinde bölünmüştü.[g] Kardeşinin ismi Yoktan'dı.[h]

26 Yoktan'ın, Almodad, Şelef, Hatsarmavet, Yerah,[ı] **27** Hadoram, Uzal, Dikla,[i] **28** Obal, Abimael, Seba,[j] **29** Ofir,[k] Havila[l] ve Yobab[m] adlı oğulları oldu; tüm bunlar Yoktan'ın oğullarıydı.

30 Onların yaşadığı topraklar, Meşa'dan Sefar'a, Doğu'daki dağlık bölgeye kadar uzanıyordu.

31 Yurtlarına, ailelerine, dillerine ve milletlerine göre, Sam'ın oğulları bunlardı.[n]

32 Milletlerine, soylarına göre, Nuh'un oğullarının aileleri bunlardı. Tufandan sonra milletler onlardan geldi ve yeryüzüne yayıldı.[o]

11 O zamanlar tüm yeryüzünün dili bir, kullandığı sözler birdi. **2** Doğuya doğru göçenler Şinar diyarında[ö] bir ova keşfettiler ve oraya yerleştiler. **3** Birbirlerine "Gelin, tuğla yapıp fırında pişirelim" dediler. Ve taş yerine tuğla, harç yerine de zift kullandılar.[p] **4** Sonra şöyle dediler: "Gelin, yeryüzüne dağılmamak için[r] bir şehir kuralım, te-

BÖLÜM 10

a 1Ta 1:9
b 1Ta 1:10
c Me 35:4
ç Da 1:2
d Ba 11:9
e Ezr 4:9
f Mi 5:6
g Yun 3:3
Mt 12:41
h 1Ta 1:8
ı Yr 46:9
i 1Ta 1:11
j He 29:14
k 1Ta 1:12
l Yş 13:3
Yr 47:4
m Tkr 2:23
n Yş 13:6
Mr 7:24
o Ba 25:10
Ba 27:46
ö Hk 1:21
p Ba 15:16
Tkr 3:8
r Yş 11:3
s He 27:11
ş 1Kr 8:65
Zk 9:2
t Ba 20:1
u Yş 15:47
Elç 8:26
ü Ba 13:10
Ba 19:24
2Pe 2:6
Yhd 7
v Tkr 29:23
y Ba 14:8

2. Sütun

a Ba 11:17
b Ezr 4:9
Elç 2:9
c He 27:23
ç Ba 11:10
d 1Ta 1:17
e Ba 11:12
Lu 3:35
f Ba 11:16
g Ba 11:9
h 1Ta 1:19
ı 1Ta 1:20
i 1Ta 1:21
j 1Ta 1:22
k 1Kr 9:28
1Kr 10:11
1Ta 29:4
l Ba 2:11
Ba 25:18
m 1Ta 1:23
n Ba 10:5
o Ba 9:7
Ba 9:19
Elç 17:26

BÖLÜM 11

ö Ba 10:10
Da 1:2
p Çk 1:14
Çk 2:3
r Ba 9:1
Lu 1:51

Ba 10:11* "Ninive" ya da "Ninova" olarak da bilinir. **12*** Sözcük anlamıyla, "büyük şehir budur." Muhtemelen, Nineve ile diğer üç şehrin tümü kastediliyor.

Ba 10:25* Anlamı, "Bölünme"

pesi göklere[a] erişen bir kule inşa edip nam yapalım."[b]

5 Bunun üzerine Yehova inip insanoğullarının inşa ettiği şehre ve kuleye baktı.[c] **6** Ve Yehova şunları söyledi: "İşte, onlar tek bir halk, konuştukları dil de bir;[ç] ve şimdi bu işe giriştiler. Artık akıllarına koyduklarını yapacak, hiçbir engel tanımayacaklar.[d] **7** Şimdi inelim[e] ve birbirlerinin söylediklerini anlamasınlar[f] diye dillerini karıştıralım."[g] **8** Yehova onları tüm yeryüzüne oradan dağıttı[h] ve zamanla şehrin inşasını bıraktılar.[ı] **9** Bu nedenle, şehir Babil*[i] diye adlandırıldı, çünkü Yehova tüm dünyanın dilini orada karıştırdı; Yehova onları tüm yeryüzüne oradan dağıttı.[j]

10 Sam'ın[k] soy kaydı şudur:

Tufandan iki yıl sonra, Sam yüz yaşındayken oğlu Arpakşad[l] doğdu. **11** Oğlu Arpakşad doğduktan sonra Sam beş yüz yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu.[m]

12 Arpakşad otuz beş yaşındayken oğlu Şelah[n] doğdu. **13** Şelah doğduktan sonra Arpakşad dört yüz üç yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu.

14 Şelah otuz yaşındayken oğlu Eber[o] doğdu. **15** Eber doğduktan sonra Şelah dört yüz üç yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu.

16 Eber otuz dört yaşındayken oğlu Peleg[ö] doğdu. **17** Peleg doğduktan sonra Eber dört yüz otuz yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu.

18 Peleg otuz yaşındayken oğlu Reu[a] doğdu. **19** Reu doğduktan sonra Peleg iki yüz dokuz yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu.

20 Reu otuz iki yaşındayken oğlu Serug[b] doğdu. **21** Serug doğduktan sonra Reu iki yüz yedi yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu.

22 Serug otuz yaşındayken oğlu Nahor[c] doğdu. **23** Nahor doğduktan sonra Serug iki yüz yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu.

24 Nahor yirmi dokuz yaşındayken oğlu Terah[ç] doğdu. **25** Terah doğduktan sonra Nahor yüz on dokuz yıl daha yaşadı. Bu arada, başka oğulları ve kızları da oldu.

26 Yetmiş yaşından sonra Terah'ın Abram,[d] Nahor[e] ve Harran adlı oğulları oldu.

27 Terah'ın soy kaydı şudur:

Terah'ın Abram, Nahor ve Harran adında oğulları oldu. Harran'ın Lût[f] adlı bir oğlu oldu. **28** Daha sonra Harran doğduğu memlekette, Kaldelilerin[g] Ur[h] şehrinde, babası Terah'ın yanında öldü. **29** Abram da Nahor da evlendi. Abram'ın karısının ismi Saray'dı;[ı] Nahor'un karısı ise Harran'ın kızı Milka'ydı.[i] Harran Milka'nın ve İska'nın babasıydı. **30** Saray kısırdı;[j] çocuğu yoktu.

31 Sonra Terah, oğlu Abram'ı, Harran'ın oğlu olan torunu[k] Lût'u, Abram'ın karısı olan gelini Saray'ı[l] yanına aldı, Kenan

BÖLÜM 11

a Ams 9:2
b Me 49:11
Da 4:30
Yhn 5:44
c Ba 18:21
Me 11:4
İb 4:13
ç Ba 11:1
d Vz 7:29
1Ko 1:19
e Ba 1:26
Öz 8:30
f Ba 10:5
g Ey 5:12
Me 33:10
Me 55:9
h Tkr 32:8
Lu 1:51
ı Ey 12:14
Me 127:1
i Yr 50:1
1Pe 5:13
j Me 68:30
Lu 1:51
k Ba 6:10
1Ta 1:4
Lu 3:36
l Ba 10:22
1Ta 1:17
m Ba 10:21
n Ba 10:24
1Ta 1:18
Lu 3:35
o Ba 10:21
1Ta 1:18
ö Ba 10:25
1Ta 1:19

2. Sütun

a 1Ta 1:25
Lu 3:35
b Lu 3:35
c 1Ta 1:26
ç Ba 11:32
Lu 3:34
d Ba 12:7
Ba 15:6
Ba 17:5
Ba 18:19
Yhn 8:39
Ro 4:11
Ga 3:16
İb 11:17
Yk 2:23
e Yş 24:2
f Ba 12:4
Ba 19:1
2Pe 2:7
g 2Kr 24:2
Elç 7:4
h Ba 15:7
Ne 9:7
ı Ba 12:11
Ba 17:15
Ba 20:12
1Pe 3:6
i Ba 22:20
Ba 24:15
j Ba 16:2
Ba 18:11
Ro 4:19
İb 11:11
k Ba 11:27
l Ba 12:5
Ba 16:1

Ba 11:9* Anlamı, "Karışıklık"

diyarına[a] gitmek üzere Kaldelilerin Ur şehrinden ayrıldı. Bir süre sonra Harran'a[b] geldiler ve oraya yerleştiler. **32** Terah iki yüz beş yıl yaşadı ve Harran'da öldü.

12 Ve Yehova Abram'a "Memleketinden, akrabalarının yanından ve baba evinden çık, sana göstereceğim memlekete git"[c] dedi. **2** "Seni büyük bir millet yapacağım, sana bereket vereceğim ve adın büyük olacak; sen bir nimet ol.[ç] **3** Sana hayırdua edenleri kutsayacağım, seni lanetleyenleri lanetleyeceğim[d] ve yeryüzünün bütün aileleri senin aracılığınla nimetler elde edecekler."[e]

4 Bunun üzerine Abram, Yehova'nın kendisine söylemiş olduğu gibi yola çıktı; Lût da onunla gitti. Abram Harran'dan ayrıldığında[f] yetmiş beş yaşındaydı. **5** Karısı Saray'ı,[g] kardeşinin oğlu Lût'u[h] ve Harran'da edindikleri her şeyi, tüm malları[ı] ve canları alıp Kenan diyarına[i] gitmek üzere yola çıktı. Sonunda Kenan diyarına vardılar. **6** Abram yoluna devam edip Şekem[j] denilen yere vardı, More'deki büyük ağaçların[k] yakınlarına geldi. O sırada diyarda Kenanlılar yaşıyordu. **7** Yehova Abram'a görünerek "Bu diyarı[l] senin soyuna[m] vereceğim" dedi. Ve Abram kendisine görünen Yehova'ya orada bir sunak yaptı. **8** Sonra Beytel'in[n] doğusundaki dağlık bölgeye göç etti ve çadırını oraya kurdu; batısında Beytel şehri, doğusunda Ay[o] şehri vardı. Orada da Yehova için bir sunak[ö] yaptı ve Yehova'ya adıyla yakarmaya başladı.[a] **9** Ve Abram çadırını toplayıp çeşitli yerlerde konaklayarak Necef'e doğru gitti.[b]

10 Daha sonra diyarda kıtlık baş gösterdi ve Abram bir süreliğine[c] kalmak üzere Mısır'a doğru yola çıktı, çünkü diyarda kıtlık çok şiddetliydi.[ç] **11** Mısır'a girmelerine az kala Abram karısı Saray'a "Ne olur beni dinle!" dedi. "Güzel bir kadınsın,[d] **12** Mısırlılar seni mutlaka fark edecek ve 'Bu onun karısı' diyecekler. Beni öldürüp seni sağ bırakacaklar. **13** Lütfen onlara kız kardeşim[e] olduğunu söyle de başıma bir şey gelmesin, senin hatırın için canıma dokunmasınlar."[f]

14 Abram Mısır'a girer girmez Mısırlılar kadını gördü ve onun çok güzel olduğunu fark ettiler. **15** Firavunun adamları da onu gördü ve kadını Firavuna övdüler; böylece kadın Firavunun evine götürüldü. **16** Firavun onun hatırına Abram'a iyi davrandı. Abram koyunlar, sığırlar, eşekler, hizmetkârlar, hizmetçiler, dişi eşekler ve develer sahibi oldu.[g] **17** O zaman Yehova, Abram'ın karısı Saray[h] yüzünden, Firavunun ve ev halkının başına büyük belalar getirdi.[ı] **18** Bunun üzerine Firavun Abram'ı çağırıp "Bana bunu nasıl yaparsın?" dedi. "Onun karın olduğunu neden söylemedin?[i] **19** Neden 'O kız kardeşim' dedin?[i] Neredeyse onu alacaktım ve karım olacaktı. İşte karın, al ve git!" **20** Firavun adamlarına Abram hakkında emirler verdi; böylece Abram karısını ve

BÖLÜM 11

a Ba 9:26
Ba 10:19
Ba 12:7
Sy 34:2
Elç 13:19
b Ba 12:4
Ba 27:43
Elç 7:2

BÖLÜM 12

c Yş 24:3
Elç 7:4
ç Ba 13:16
Ba 15:5
Ba 17:5
Ba 22:17
İbr 6:14
d Ba 27:29
Çk 23:22
Sy 24:9
e Zk 8:23
Lu 1:73
Elç 3:25
Ga 3:8
f İb 11:8
g Ba 11:29
h Ba 11:31
ı Ba 13:6
Vz 5:19
i Ba 26:3
j Elç 7:16
k Ba 35:4
Tkr 11:30
l Ba 13:15
Ba 15:7
Ba 17:8
Tkr 34:4
m Ba 3:15
Ba 21:12
Ba 28:14
Ro 9:7
Ga 3:16
n Ba 28:19
Ba 31:13
o Ba 13:3
Yş 7:2
ö Ba 8:20
Ba 35:3

2. Sütun

a Ba 26:25
Öz 18:10
Ro 10:13
b Ba 20:1
Ba 24:62
c Ba 47:4
Tkr 23:7
Me 105:13
Elç 7:6
ç Ba 26:1
d Ba 26:7
e Ba 12:19
f Ba 20:12
g Ba 20:14
Ba 24:35
h Ba 11:29
Ba 17:15
Ba 23:19
ı 1Sa 5:11
i Ro 7:3
j Ba 20:2
Ba 20:12

sahip olduğu her şeyi alarak onların eşliğinde yola çıktı.[a]

13 Abram Mısır'dan ayrıldı; karısını ve sahip olduğu her şeyi alıp Necef'e gitti;[b] Lût da onunla birlikteydi. **2** Abram'ın sürüleri, gümüşü ve altını çoktu.[c] **3** Sonra Necef'ten ayrılıp çeşitli yerlerde konaklayarak Beytel'e doğru ilerledi ve daha önce çadır kurduğu Beytel ile Ay[ç] şehirleri arasındaki topraklara vardı. **4** Önceden bir sunak yapmış olduğu yere geldi.[d] Abram orada Yehova'ya adıyla yakardı.[e]

5 Abram'la birlikte göç eden Lût'un da koyunları, sığırları ve çadırları vardı. **6** Dolayısıyla diyar birlikte oturmalarına elvermiyordu, çünkü malları çoktu ve hep birlikte yaşamalarına olanak yoktu.[f] **7** Abram'ın sürülerinin çobanlarıyla Lût'un çobanları arasında bir kavga çıktı. O sırada diyarda Kenanlılar ve Perizziler yaşıyordu.[g] **8** Abram Lût'a[h] "Biz kardeşiz" dedi, "Ne olur, bizim ya da çobanlarımızın arasında kavga olmasın.[ı] **9** Bütün memleket senin önünde değil mi? Lütfen benden ayrıl. Sen sola gidersen ben sağa giderim, sen sağa gidersen ben sola giderim."[i] **10** Lût başını kaldırıp tüm Ürdün Havzasına*[j] baktı, suyu bol bir bölgeydi; Tsoar'a[k] dek her yer (Yehova Sodom ve Gomorra'yı yıkmadan önce), Yehova'nın bahçesi[l] ve Mısır diyarı gibiydi. **11** Dolayısıyla Lût kendisine tüm Ürdün Havzasını seçti ve çadırlarını doğuya taşıdı.

Ba 13:10* Aşağı Ürdün Vadisinde, Eriha civarında yer alan kabaca daire biçimindeki bölge.

BÖLÜM 12

a Me 105:14

BÖLÜM 13

b Ba 12:9
Ba 20:1
c Ba 24:35
Tkr 8:18
ç Ba 12:8
Yş 7:2
d Ba 12:7
e Ba 21:33
İş 12:4
Ro 10:13
f Ba 36:7
g Ba 10:19
Ba 15:18
h Ba 11:27
ı Me 133:1
Öz 15:18
Ro 12:10
i Öz 17:14
Ro 12:18
İb 12:14
j Ba 19:28
k Ba 19:22
l Ba 2:9
İş 51:3
He 36:35

2. Sütun

a Ba 19:29
b Ba 18:20
Ba 19:5
Ro 1:27
2Pe 2:6
Yhd 7
c Tkr 34:1
ç Ba 12:7
Ba 15:18
Ba 24:7
Çk 33:1
d Ba 12:2
Ba 15:5
Çk 1:7
Tkr 26:5
İb 11:12
e Tkr 34:4
Yş 12:7
f Ba 23:2
g Ba 18:1
Ba 23:19
Ba 25:9
h Ba 12:7

BÖLÜM 14

ı Ba 10:10
i Ba 10:22
j Ba 14:17
k Ba 14:9
l Ba 10:19
Ba 13:12
2Pe 2:6
m Ba 13:10
Ba 18:20
Yhd 7
n Ho 11:8
o Tkr 29:23
ö Tkr 34:3
p Hk 20:11
r Ba 14:10
s Tkr 3:17
ş Tkr 1:4

Böylece birbirlerinden ayrıldılar. **12** Abram Kenan diyarında, Lût ise Ürdün Havzasındaki şehirlerin civarında oturdu.[a] Sonunda Sodom yakınlarına çadır kurdu. **13** Sodom halkı kötüydü ve Yehova'nın önünde günahı ağırdı.[b]

14 Lût ayrıldıktan sonra Yehova Abram'a şunları söyledi: "Lütfen başını kaldır ve bulunduğun yerden kuzeye, güneye, doğuya ve batıya bak,[c] **15** çünkü gördüğün tüm toprakları devirler boyu sana ve soyuna vereceğim.[ç] **16** Senin soyunu yerin tozu kadar çoğaltacağım, öyle ki, yerin tozu sayılabilirse senin soyun da sayılabilecek.[d] **17** Şimdi kalk, diyarı boydan boya dolaş, çünkü bu toprakları sana vereceğim."[e] **18** Böylece Abram çadırlarda yaşamaya devam etti. Daha sonra gidip Hebron'da,[f] Mamre'deki[g] büyük ağaçların arasında oturdu. Orada Yehova için bir sunak yaptı.[h]

14 Şinar[ı] kralı Amrafel'in, Ellasar kralı Aryok'un, Elam[i] kralı Kedorlaomer'in[j] ve Goyim kralı Tidal'in[k] hüküm sürdüğü dönemdi. **2** Bunlar, Sodom[l] kralı Bera, Gomorra[m] kralı Birşa, Adma[n] kralı Şinab, Tseboyim[o] kralı Şemeber ve Bela (Tsoar)[ö] kralıyla savaştılar. **3** Hepsi kuvvetlerini birleştirip[p] Siddim Ovasına,[r] Tuz Gölüne[s] doğru yürüdüler.

4 O krallar on iki yıl Kedorlaomer'in boyunduruğu altında yaşamış, on üçüncü yıl başkaldırmışlardı. **5** On dördüncü yıl Kedorlaomer ve onunla birlik olan diğer krallar geldiler, Aşterot-karnaim'de[ş] Refaoğullarını,

Ham'da Zuzları, Şave-kiryataim'
de Emleri[a] **6** ve çölde El-paran'a[b] dek uzanan Seir[c] Dağlarında yaşayan Horileri[ç] kendi
yurtlarında yenilgiye uğrattılar.
7 Sonra dönüp En-mişpat'a, Kadeş'e[d] geldiler; Amalek[e] topraklarında oturanları ve Hatsatsontamar'da[f] oturan Amorileri[g] de
yendiler.

8 Bunun üzerine Sodom kralı harekete geçti; ayrıca Gomorra kralı, Adma kralı, Tseboyim kralı ve Bela (Tsoar) kralı da onunla çıktı. Siddim Ovasında savaş
düzeni aldılar.[h] **9** Karşılarında Elam kralı Kedorlaomer, Goyim kralı Tidal, Şinar kralı Amrafel ve Ellasar kralı Aryok[ı] vardı; dört kral beş kralla karşı karşıya geldi.
10 Siddim Ovası[i] zift çukurlarıyla[j] doluydu; Sodom ve Gomorra[k] kralları kaçmaya başladı ve bu çukurlara düştüler; sağ kalanlar dağlara kaçtılar.[l] **11** Savaşın galipleri Sodom ve Gomorra'nın tüm malını ve yiyeceğini alıp gitti.[m] **12** Abram'ın kardeşinin oğlu Lût'u ve mallarını da alıp yollarına gittiler. Lût o sırada Sodom'da oturuyordu.[n]

13 Onlardan kaçıp kurtulan bir adam gelip olanları İbrani Abram'a anlattı.[o] Abram o sırada Eşkol ve Aner'in[ö] kardeşi Amori Mamre'nin[p] arazisindeki büyük ağaçların orada konaklıyordu. Bunlar Abram'la anlaşıp birlik olmuşlardı. **14** Abram kardeşinin tutsak alındığını öğrendi.[r] Bunun üzerine eğitimli adamlarını,[s] kendi evinde doğmuş üç yüz on sekiz köleyi topladı[ş] ve onları Dan'a[t] kadar takip etti.
15 Geceleyin kölelerinden olu-

BÖLÜM 14

a Tkr 2:10
b Ba 21:21
c Ba 36:8
ç Tkr 2:12
d Sy 20:1
e Ba 36:12
1Sa 15:2
f 2Ta 20:2
g Ba 10:16
h Ba 14:3
ı Ba 14:1
i Ba 14:3
j Ba 11:3
Çk 2:3
k Tkr 29:23
l Ba 19:30
m Ba 14:16
n Ba 19:1
2Pe 2:7
o Ba 40:15
Çk 3:18
ö Ba 14:24
Sy 32:9
p Ba 10:16
Ba 13:18
r Ba 11:27
s 1Kr 20:27
ş Ba 17:12
t Hk 18:29

2. Sütun

a Ba 32:7
Hk 7:16
b 1Sa 30:19
c Çk 15:13
ç 2Sa 18:18
d İb 7:1
e Me 110:4
İb 6:20
İb 7:3
İb 7:10
f Hk 19:19
g Me 83:18
İb 5:10
h Me 115:15
Vh 10:6
ı Ga 3:14
i Tkr 28:7
j 1Ta 29:10
k Ba 28:22
İb 7:4
l Ba 46:15
Yr 39:18
m Tkr 32:40
n Es 9:15
o Elç 20:33
ö Ba 14:13
p Öz 3:27
1Ti 5:18

şan güçleri kollara ayırarak[a] üstlerine yürüdü ve onları yenilgiye uğrattı, sonra da Şam'ın kuzeyindeki Hobah'a dek kovaladı.
16 Abram tüm malları geri aldı;[b] kardeşi Lût'u, onun mallarını, kadınları ve diğerlerini de kurtardı.[c]

17 Abram Kedorlaomer'i ve onunla birlik olan diğer kralları yenilgiye uğratıp dönerken, Sodom kralı onu karşılamaya Şave'ye, Kral Ovasına çıktı.[ç]
18 Salem[d] kralı Melkisedek[e] de ekmek ve şarap getirdi;[f] o Yüceler Yücesi Tanrı'nın kâhiniydi.[g]
19 Melkisedek, Abram için hayırdua etti ve şunları söyledi:

"Yeri göğü Yaratan Yüceler Yücesi Tanrı[h]
Abram'a nimetler versin;[ı]
20 Düşmanlarını senin eline veren[i]
Yüceler Yücesi Tanrı'ya şükrolsun."[j]

Bunun üzerine Abram ona her şeyden ondalık verdi.[k]

21 Sonra Sodom kralı, Abram'a "Canları[l] bana ver, mallar sende kalsın" dedi. **22** O zaman Abram, Sodom kralına şu karşılığı verdi: "Yeri göğü Yaratan Yüceler Yücesi Tanrı Yehova'nın önünde el kaldırıp ant ederim ki,[m] **23** 'Abram'ı ben zengin ettim' demeyesin diye, senden ne bir iplik ne de çarık bağı alacağım;[n] senden asla bir şey almayacağım. **24** Evet kendim için hiçbir şey almayacağım![o] Gençler zaten yiyeceklerini yedi; sadece benimle birlikte gelen adamlar, Aner, Eşkol ve Mamre[ö] paylarını alsınlar."[p]

15 Bundan sonra, bir görüntüde Abram'a Yehova'nın
şu sözü geldi:[a] "Korkma[b] Abram.
Senin kalkanın Benim.[c] Ödülün
çok büyük olacak."[ç] **2** Bunun
üzerine Abram, "Ulu Rab Yehova" dedi. "Bana ne vereceksin?
Çünkü ben çocuksuz öleceğim,
evimin sahibi Şamlı Eliezer olacak."[d] **3** Sonra da, "Bana bir
evlat vermedin[e] ve bu yüzden
evimden bir hizmetkâr[f] mirasçım olacak" dedi. **4** Fakat ona
Yehova'nın şu sözü geldi: "O
senin mirasçın olmayacak; senin mirasçın senden gelen biri
olacak."[g]

5 Sonra Abram'ı dışarıya çıkardı ve "Lütfen göklere bak, yıldızları sayabilirsen say"[h] dedi.
Ardından, "İşte senin soyun da
böyle olacak"[ı] dedi. **6** Abram
Yehova'ya iman etti[i] ve Tanrı onu
doğru bir kişi saydı.[j] **7** Tanrı
ona şunu da söyledi: "Ben Yehova'yım, bu diyarı mülk olarak
vermek için seni Kaldelilerin Ur
şehrinden çıkaran Benim."[k]
8 O zaman Abram "Ulu Rab Yehova, bu diyarı mülk edineceğimi nasıl bileceğim?"[l] diye sordu.
9 Bunun üzerine Tanrı ona şunu
dedi: "Benim için üç yaşında bir
düve, üç yaşında bir dişi keçi
ve üç yaşında bir koç, ayrıca bir
kumru ile bir yavru güvercin
al."[m] **10** Abram tüm bu hayvanları aldı ve onları kesip iki
parçaya ayırdı; her bir parçayı
diğerinin karşısına koydu. Fakat
kuşları parçalamadı.[n] **11** Etlerin üzerine yırtıcı kuşlar iniyor,[o]
fakat Abram onları kovuyordu.

12 Bir süre sonra, güneş batarken Abram'ı derin bir uyku
bastı;[a] koyu bir karanlık tüm
dehşetiyle üzerine çöküyordu.
13 Tanrı Abram'a şöyle söyledi:
"Şunu bil ki, senin soyun kendi
yurdu olmayan bir memlekette
gurbet hayatı yaşayacak[b] ve onların halkına kölelik edecek. Dört
yüz yıl boyunca eziyet çekecekler.[c] **14** Fakat onların kölelik
edeceği millete Ben hüküm vereceğim[c] ve sonra çok malla oradan
çıkacaklar.[d] **15** Sen ise, huzur
içinde atalarının yanına gideceksin; uzun bir ömür yaşadıktan sonra ölüp gömüleceksin.[e]
16 Fakat senin soyun dördüncü nesilde buraya geri dönecek,[f]
çünkü Amorilerin kötülüğü henüz sınıra dayanmadı."[g]

17 Artık güneş batıyordu ve
koyu bir karanlık çökmeye başlamıştı. O sırada, dumanlı bir fırın ve yanan bir meşale, et parçalarının arasından geçiyordu.[h]
18 O gün Yehova Abram'la bir
ahit yaptı[ı] ve şunları söyledi:
"Mısır'daki ırmaktan büyük ırmağa, Fırat Irmağına[i] dek bu
diyarı[j] senin soyuna vereceğim:
19 Kenilerin,[k] Kenizzilerin, Kadmonilerin, **20** Hititlerin,[l] Perizzilerin,[m] Refaoğullarının,[n]
21 Amorilerin, Kenanlıların,
Girgaşilerin ve Yebusilerin[o] topraklarını senin soyuna vereceğim."

16 Abram'ın karısı Saray'ın
hiç çocuğu olmamıştı;[ö]
onun Mısırlı bir hizmetçisi vardı, adı Hacer'di.[p] **2** Saray Abram'a "Ne olur sözümü dinle!"
dedi. "Yehova bana çocuk vermedi.[r] Lütfen, hizmetçimle birlikte ol. Belki ondan çocuk sahibi olurum."[s] Abram Saray'ın

BÖLÜM 15

a Çk 6:3
Sy 12:6
b Me 27:1
İş 41:10
Ro 8:31
İb 13:6
c Tkr 33:29
Öz 30:5
ç Ba 17:6
İb 11:6
d Ba 24:2
e Ba 12:7
Elç 7:5
f Çk 2:10
g Ba 21:12
h Yr 33:22
ı Ba 22:17
Tkr 1:10
İb 11:12
i Ro 4:18
İb 11:8
Yk 2:23
j Ro 4:13
Ro 4:22
Ga 3:6
k Ba 11:31
Ne 9:7
Me 105:11
l Hk 6:17
Lu 1:18
m Le 1:14
n Le 1:17
o Le 11:13

2. Sütun

a 1Sa 26:12
b Tkr 10:19
İb 11:13
c Ba 21:9
Çk 1:14
Çk 3:7
Elç 7:6
ç Çk 7:4
Sy 33:4
d Çk 3:22
Me 105:37
e Ba 25:8
f Yş 14:1
Elç 7:7
g 1Kr 21:26
2Kr 21:11
1Se 2:16
h 1Ta 21:26
Yr 34:18
ı Ba 17:19
Ba 22:17
Ga 3:17
i 1Kr 4:21
j Çk 3:8
k 1Sa 15:6
l Yş 1:4
m Çk 3:17
n Yş 17:15
o Tkr 7:1

BÖLÜM 16

ö Ba 15:3
p Ba 12:16
Ga 4:25
r Ba 20:17
s Ba 30:3

sözünü dinledi.[a] **3** Böylece Abram'ın Kenan diyarında geçirdiği onuncu yılın sonunda, karısı Saray Mısırlı hizmetçisi Hacer'i eş olarak kocası Abram'a verdi.[b] **4** Abram Hacer'le birlikte oldu ve kadın hamile kaldı. Fakat Hacer hamile olduğunu anlayınca, hanımını küçümsemeye başladı.[c]

5 O zaman Saray Abram'a "Çektiğim eziyetin sorumluluğu senindir" dedi. "Hizmetçimi senin koynuna ben verdim; ama o hamile olduğunu anlayınca beni küçük görmeye başladı. Seninle aramızdaki bu meselede Yehova hüküm versin."[ç] **6** Bunun üzerine Abram Saray'a[d] "İşte, hizmetçin senin emrinde" dedi, "Nasıl uygun görüyorsan öyle yap."[e] Böylece Saray ona sert davranmaya başladı, sonunda Hacer onun yanından kaçıp gitti.[f]

7 Daha sonra Yehova'nın meleği[g] Hacer'i çölde Şur[h] yolundaki pınarın başında buldu. **8** "Saray'ın hizmetçisi Hacer, nereden gelip nereye gidiyorsun?" diye sordu. O da "Hanımım Saray'dan kaçıyorum" dedi. **9** O zaman Yehova'nın meleği, "Hanımına dön ve ona boyun eğ" dedi.[ı] **10** Ve Yehova'nın meleği şunu söyledi: "Senin soyunu öylesine çoğaltacağım ki,[i] çokluğundan sayılamayacak."[j] **11** Yehova'nın meleği şunları ekledi: "Hamilesin ve bir oğul doğuracaksın, adını İsmail*[k] koyacaksın, çünkü Yehova feryadını işitti.[l] **12** Oğluna gelince, yaban eşeği gibi zaptedilmez bir adam olacak. O herkese karşı, herkes de ona karşı olacak.[a] Ve tüm kardeşlerinin karşısında çadır kuracak."[b]

13 O zaman Hacer "Sen her şeyi gören Tanrısın"[c] diyerek, kendisiyle konuşan Yehova'ya adıyla yakarmaya başladı; "Gerçekten de beni göreni mi gördüm şimdi?" diyordu. **14** Bu nedenle o pınar Beer-lahay-roi*[ç] diye adlandırıldı. Bugün o, Kadeş ile Bered arasındadır. **15** Hacer Abram'a bir oğul doğurdu ve Abram, Hacer'den doğan oğlunun adını İsmail koydu.[d] **16** Hacer, oğlu İsmail'i doğurduğu zaman Abram seksen altı yaşındaydı.

17 Abram doksan dokuz yaşına geldiğinde, Yehova Abram'a görünüp şunları söyledi:[e] "Ben Mutlak Güce Sahip Tanrı'yım.[f] Benim yolumda yürü ve lekesiz ol.[g] **2** Ahdimi seninle yapacağım,[h] soyunu alabildiğine çoğaltacağım."[ı]

3 O zaman Abram yüzüstü yere kapandı[i] ve Tanrı sözüne devam edip **4** "Ahdimi seninle[j] yapıyorum; birçok milletin babası olacaksın"[k] dedi. **5** "Sana artık Abram* denilmeyecek, adın İbrahim# olacak, çünkü seni birçok milletin babası yapacağım. **6** Soyunu alabildiğine çoğaltacağım, senden milletler meydana getireceğim, krallar çıkaracağım.[l]

7 Seninle[m] ve senden sonra soyunla yapacağım ahit nesiller ve devirler boyu sürecek bir ahit

BÖLÜM 16
- **a** Ba 21:12; Ef 5:21
- **b** Ba 30:9
- **c** 1Sa 1:6
- **ç** Çk 5:21; 1Sa 24:12; Me 43:1
- **d** Öz 15:1; Öz 15:18
- **e** Öz 29:19
- **f** Öz 15:12; Vz 10:4; 1Pe 2:20
- **g** Ba 22:11
- **h** Ba 25:18; Çk 15:22
- **ı** Vz 10:4; Ef 6:5; Tit 2:9
- **i** Ba 17:20
- **j** Ba 25:13; 1Ta 1:29; Ef 6:8
- **k** Ba 17:18
- **l** Me 22:24

2. Sütun
- **a** Ba 37:28
- **b** Ba 21:20
- **c** 2Ta 16:9; Öz 5:21; Öz 15:3; İb 4:13
- **ç** Ba 24:62
- **d** Ba 21:9; Ga 4:24

BÖLÜM 17
- **e** Ba 12:7
- **f** Vh 16:7
- **g** Me 15:2; Me 18:23
- **h** Me 105:8; Ga 3:17
- **ı** Ba 22:17; Tkr 1:10; İb 11:12
- **i** Hk 13:20; Mt 17:6
- **j** Me 105:9
- **k** Ba 13:16; Ro 4:17
- **l** 2Kr 1:18
- **m** Mi 7:20; Lu 1:72

Ba 16:11*Anlamı, "Tanrı İşitir"

Ba 16:14*Anlamı, "Beni Gören, Yaşayan Tanrı'nın Kuyusu" **17:5***Anlamı, "Yüce Baba" **5**#Anlamı, "Halkların Babası"

olacak;[a] sana ve senden sonra soyuna[b] Tanrı olmak için bunu yapacağım. **8** Gurbet hayatı yaşadığınız diyarı, evet tüm Kenan diyarını sana ve senden gelecek soyuna[c] devirler boyu mülk olarak vereceğim ve onlara Tanrı olacağım."[ç]

9 Tanrı devamen İbrahim'e şunları söyledi: "Ve sen ahdime bağlı kalacaksın, sen ve senden sonra soyun nesiller boyu ahdime bağlı kalacaksınız.[d] **10** Sizlerle ve sizden sonra gelecek soyunuzla ahdim şudur:[e] Aranızdaki her erkek sünnet olacak.[f] **11** Evet, sünnet olacaksınız; sizinle Benim aramdaki ahdin işareti bu olacak.[g] **12** Evinizde doğmuş olsun, soyunuzdan olmayan bir yabancıdan satın alınmış olsun, sekiz günlük her erkek çocuk sünnet edilecek[h] ve bu nesiller boyu sürecek. **13** Senin evinde doğan ya da satın aldığın her erkek mutlaka sünnet edilecek.[ı] Bedenlerinizde işareti bulunan ahdim devirler boyu süren bir ahit olacak.[i] **14** Bir erkek sünnetsizse ve sünnet olmazsa, o can halkının arasında yaşatılmayacak.[j] O ahdimi çiğnemiştir."

15 Sonra Tanrı İbrahim'e şunları söyledi: "Karın Saray'a gelince, ona artık Saray* demeyeceksin, çünkü adı Sara# olacak.[k] **16** Onu bereketli kılacağım, sana ondan bir oğul vereceğim;[l] karını öyle bereketli kılacağım ki ondan milletler doğacak,[m] halklara krallar çıkacak."[n] **17** Bunun üzerine İbrahim yüzüstü yere kapandı, "Yüz yaşında bir adam çocuk sahibi olabilir mi? Peki ya Sara; doksan yaşında bir kadın doğurabilir mi?"[a] diye düşünerek[b] güldü.

18 Ardından İbrahim Tanrı'ya "Keşke İsmail Senin önünde yaşasa!"[c] dedi. **19** Bunun üzerine Tanrı şunları söyledi: "Karın Sara'dan bir oğlun olacak, adını İshak*[ç] koyacaksın. Ahdimi onunla ve sonra da soyuyla devirler boyu sürdüreceğim.[d] **20** İsmail konusunda dediklerini işittim. Evet, ona bereket vereceğim, onu çocuklar sahibi edeceğim ve soyunu alabildiğine çoğaltacağım.[e] Soyundan on iki bey çıkacak ve onu büyük bir millet yapacağım.[f] **21** Fakat Ben ahdimi, Sara'nın gelecek yıl bu vakitte sana doğuracağı[g] İshak'la[h] sürdüreceğim."

22 Böylece Tanrı, İbrahim'le konuşmasını bitirdi ve yükselerek yanından ayrıldı.[ı] **23** O gün İbrahim, oğlu İsmail'i, evinde doğmuş tüm erkekleri ve satın aldığı erkeklerin hepsini, evindeki her erkeği toplayıp Tanrı'nın kendisine söylemiş olduğu gibi sünnet etti.[i] **24** İbrahim sünnet olduğunda[j] doksan dokuz yaşındaydı. **25** Oğlu İsmail sünnet olduğunda on üç yaşındaydı.[k] **26** İbrahim ve oğlu İsmail aynı gün sünnet oldular.[l] **27** İbrahim'in evindeki tüm erkekler, evinde doğmuş olsun, yabancılardan satın alınmış olsun hepsi onunla birlikte sünnet oldu.[m]

BÖLÜM 17

a Hk 2:1
Me 105:10
b Çk 19:5
Mr 12:26
c Çk 6:4
İb 11:9
ç Tkr 14:2
Me 105:11
d Çk 19:5
Tkr 11:13
e Ba 21:4
Lu 2:21
f Ba 34:15
Yş 5:2
Ro 2:29
g Elç 7:8
Ro 4:11
h Ba 21:4
Lu 2:21
Flp 3:5
ı Çk 12:44
Elç 16:3
i Hk 2:1
Me 111:5
j Çk 4:24
Sy 15:31
Yhn 7:23
k Ba 11:29
l Ba 18:10
Ro 9:9
m Ba 35:11
n 2Ta 28:26

2. Sütun

a Ro 4:19
İb 11:11
b Ba 18:12
Ba 21:6
Lu 2:19
c Ba 16:11
ç Mt 1:2
Ro 9:7
Ga 4:28
d Ba 26:24
Me 105:9
Lu 1:33
Ga 4:28
e Ba 16:10
Ba 21:13
Ba 25:13
f Ba 21:18
1Ta 1:29
g Ba 18:14
Ba 21:1
h Ba 26:3
Çk 2:24
İb 11:9
ı Tkr 5:4
i Ba 17:13
Yş 5:2
Ro 2:29
j Elç 7:8
Ro 4:11
k Ba 16:16
l Me 119:60
m Çk 12:44

Ba 17:15* Muhtemel anlamı, "Mücadeleci" **15#** Anlamı, "Prenses"

Ba 17:19* Anlamı, "Gülen"

18 Daha sonra Yehova, Mamre'deki[a] büyük ağaçların orada İbrahim'e göründü.[b] İbrahim günün sıcağında[c] çadırın önünde oturuyordu. **2** Başını kaldırıp baktı,[ç] biraz ileride duran üç adam gördü. Adamları görünce, çadırın önünden kalkıp onları karşılamaya koştu ve önlerinde eğildi.[d] **3** "Yehova, eğer benden hoşnutsan, ne olur kulunun yanından geçip gitme"[e] dedi. **4** "İzin verin biraz su getirteyim de ayaklarınız yıkansın.[f] Sonra ağacın altında dinlenirsiniz.[g] **5** Mademki buraya, kulunuzun yanına geldiniz, bir parça ekmek getireyim de yüreğinize can gelsin,[h] sonra yolunuza gidersiniz." Bunun üzerine adamlar "Peki, dediğin gibi olsun" diye karşılık verdiler.

6 İbrahim hemen çadıra, Sara'nın yanına koştu, "Çabuk, üç ölçek* ince un al, hamur yoğurup pide yap"[ı] dedi. **7** Ardından sürüye koştu, en iyilerinden körpe bir buzağı alıp hizmetkârına verdi, o da onu çabucak hazırladı.[i] **8** Sonra hazırlattığı buzağıyı alıp tereyağı ve sütle birlikte konukların önüne koydu.[j] Onlar yerken kendisi de ağacın altında, yanlarında bekledi.[k]

9 "Karın Sara[l] nerede?" diye sordular. İbrahim "Çadırda"[m] diye cevap verdi. **10** Onlardan biri, "Gelecek yıl bu vakit geri geldiğimde karın Sara'nın bir oğlu olacak!"[n] dedi. O sırada Sara, adamın arkasında bulunan çadırın girişinde onları dinliyordu. **11** İbrahim ve Sara yaşça ilerlemiş, ihtiyarlamışlardı.[a] Sara âdetten kesilmişti.[b] **12** Bu nedenle Sara için için gülerek,[c] "Bu yaştan sonra, üstelik efendim de böylesine yaşlanmışken, bu sevinci nasıl tadarım?"[ç] diye düşündü. **13** O zaman Yehova İbrahim'e şunu söyledi: "Sara 'Bu yaştan sonra çocuk doğurmam olacak şey mi?'[d] diyerek neden güldü? **14** Yehova için imkânsız bir şey var mı?[e] Belirlenen vakitte, gelecek yıl bu zamanda yanına döndüğümde Sara'nın bir oğlu olacak." **15** Fakat Sara "Gülmedim!" diyerek inkâr etti, çünkü korkuyordu. O ise "Hayır, güldün!"[f] dedi.

16 Daha sonra adamlar oradan ayrılırken Sodom'a[g] doğru baktılar. Onları geçirmek için İbrahim de yanlarında yürüyordu.[h] **17** Yehova, "Yapacağım şeyi İbrahim'den mi saklayacağım?"[ı] dedi. **18** "İbrahim'den büyük ve güçlü bir millet doğacak, yeryüzündeki tüm milletler onun aracılığıyla nimetler elde edecekler.[i] **19** Onunla yakın oldum ki, kendisinden sonra oğullarına ve ev halkına Tanrısı Yehova'nın yolunda yürüyerek doğru ve adil olanı[j] yapmalarını emretsin, Tanrısı Yehova da onun hakkında söylediklerini yerine getirsin."[k]

20 Sonra Yehova, "Sodom ve Gomorra hakkındaki feryatlar[l] göğe yükseldi, onların günahı çok ağır"[m] dedi. **21** "Bana erişen feryatların haklı olup olmadığını öğrenmek için ineceğim, bütün bunları yapıp yapmadıklarını mutlaka göreceğim."[n]

BÖLÜM 18

a Ba 13:18
Ba 14:13
b Ba 16:7
Hk 13:21
Elç 7:2
c Ba 31:40
Mt 20:12
ç Ba 19:1
Ba 22:4
d Ba 23:7
Ru 2:10
e Elç 16:15
f Ba 24:32
1Sa 25:41
Yhn 13:5
g Yhn 6:10
h Me 104:15
ı Ba 19:3
Çk 12:39
i Lu 15:23
j Tkr 32:14
2Sa 17:29
k Lu 12:37
Ro 12:13
İb 13:2
l Ba 17:15
m Ba 24:67
Ba 31:33
n Ba 21:2
Mt 3:9
Ro 9:9

2. Sütun

a Ba 17:17
b Le 15:19
Ro 4:19
c Ba 17:17
ç Lu 11:27
İb 11:11
1Pe 3:6
d İş 40:29
e Mt 19:26
Lu 1:37
f Me 44:21
İb 4:13
g Ba 13:12
h 2Sa 19:31
Elç 20:38
Ro 15:24
ı Me 25:14
Ams 3:7
i Ba 12:3
Zk 8:23
Ga 3:14
j 2Sa 22:25
Me 15:2
Öz 2:9
Öz 21:3
k Tkr 4:9
l Öz 21:13
2Pe 2:8
m Ba 9:25
Ba 13:13
İş 3:9
Yhd 7
n Ba 11:5
Çk 3:7
Yş 22:22
Me 14:2

Ba 18:6* "Sea", 7,33 litreye eşit ölçü birimi.

22 Adamlar oradan ayrılıp Sodom'a doğru gittiler; fakat Yehova[a] hâlâ İbrahim'in karşısında durmaktaydı.[b] **23** İbrahim O'na yaklaşıp "Doğruları kötülerle birlikte gerçekten yok edecek misin?"[c] diye sordu. **24** "Diyelim ki şehirde elli doğru insan var. İçindeki elli doğru insan hatırına şehri bağışlamayıp tüm halkı yok mu edeceksin?[ç] **25** Doğruyla kötüyü aynı kefeye koyup, kötünün yanında doğruyu da öldürmen mümkün değil.[d] Hayır, bunu yapman mümkün değil.[e] Tüm dünyanın hâkimi adil davranmaz mı?"[f] **26** Bunun üzerine Yehova şu karşılığı verdi: "Eğer Sodom'da, şehrin içinde elli doğru insan bulursam, onların hatırına tüm şehri bağışlayacağım."[g] **27** Fakat İbrahim tekrar söze girip "Ne olur dinle Yehova!" dedi. "İşte ben toz ve kül olduğum halde[h] Seninle konuşmaya kalkıyorum. **28** Diyelim ki doğruların sayısı elliden beş eksik. Beş kişi için tüm şehri yok mu edeceksin?" Bunun üzerine O şu karşılığı verdi: "Eğer orada kırk beş kişi bulursam şehri yok etmeyeceğim."[ı]

29 Fakat İbrahim tekrar "Diyelim ki kırk kişi var" dedi. O da "Kırk kişinin hatırına bir şey yapmayacağım" karşılığını verdi. **30** İbrahim yine, "Ne olur Yehova öfkelenmesin[i] de sözüme devam edeyim.[j] Diyelim ki otuz kişi var" dedi. O da "Eğer otuz kişi bulursam bunu yapmayacağım" diye karşılık verdi. **31** Fakat İbrahim devam etti: "Ne olur dinle Yehova![k] Ben kimim ki Seninle konuşmaya kalkıyorum. Diyelim yirmi kişi var." O da "Yirmi kişinin hatırına orayı yok etmeyeceğim"[a] dedi. **32** Sonunda İbrahim şöyle söyledi: "Ne olur Yehova öfkelenmesin[b] de son kez konuşayım:[c] Diyelim on kişi var." O da "On kişinin hatırına orayı yok etmeyeceğim"[ç] dedi. **33** Yehova,[d] İbrahim'le konuşmasını bitirdikten sonra gitti. İbrahim de çadırına döndü.

19 İki melek akşam vakti Sodom'a vardılar. Lût Sodom şehrinin kapısında oturuyordu.[e] Onları görünce karşılamak için ayağa kalkıp önlerinde eğildi.[f] **2** "Efendilerim" dedi, "Rica ederim bu kulunuzun evine gelin, ayaklarınız yıkansın ve geceyi bizde geçirin.[g] Sonra, erkenden kalkar yolunuza gidersiniz."[h] Onlar ise "Hayır, şehir meydanında geceleyeceğiz"[ı] dediler. **3** Fakat Lût çok ısrar etti.[i] O zaman adamlar oradan Lût'un evine gitti. Lût onlara sofra kurdu,[j] mayasız ekmek pişirdi,[k] onlar da yedi.

4 Daha yatmamışlardı ki, Sodom erkekleri, gencinden yaşlısına şehrin bütün adamları bir güruh[l] halinde Lût'un evini sardı.[m] **5** Lût'a seslenip "Bu gece evine gelen adamlar nerede? Onları dışarı çıkarıp bize ver; onlarla yatalım"[n] diye bağrışıyorlardı.

6 Sonunda Lût evin girişine, onların karşısına çıktı; kapıyı arkasından kapadı. **7** "Ne olur kardeşlerim, kötülük etmeyin"[o] dedi. **8** "Size yalvarıyorum,

BÖLÜM 18

a Ba 31:11
Ba 32:30
Hk 6:11
b Me 106:23
c Ba 20:4
Sy 16:22
Ey 34:19
Yr 15:1
Mt 13:49
Ro 3:5
ç Yr 5:1
d Me 37:10
Öz 29:16
Ml 3:18
e Tkr 32:4
f Ey 34:12
Me 50:6
Me 94:2
İş 33:22
Zk 7:9
g Yr 5:1
He 22:30
h Ba 3:19
Ey 30:19
Me 113:7
1Ko 15:47
ı Sy 14:18
Me 78:38
İş 65:8
i Çk 34:6
Ezr 5:12
Me 86:15
İb 12:29
j İb 4:16
k Ey 40:4
Mt 7:7
Lu 11:8

2. Sütun

a Me 9:12
Elç 27:24
b Hk 6:39
İb 3:15
c Çk 4:10
Me 86:6
ç İş 1:9
He 14:16
d Ba 18:22

BÖLÜM 19

e Ru 4:1
Es 2:19
f Ba 18:2
1Sa 24:8
g Ba 18:4
Ey 31:32
Yhn 13:12
h Hk 19:9
1Sa 29:10
ı Hk 19:15
i Hk 19:20
Lu 24:29
Elç 16:15
j Ba 18:8
2Kr 6:23
k Hk 6:19
1Sa 28:24
l Öz 4:16
Ef 4:19
m Hk 19:22
n Le 18:22
Le 20:13
Ro 1:27
1Ko 6:9
Yhd 7

o Ro 1:24; 2Pe 2:12; Yhd 10.

erkek eli değmemiş[a] iki kızım var. Onları size vereyim, istediğinizi yapın.[b] Fakat o adamlara bir şey yapmayın,[c] çünkü onlar çatımın gölgesine sığındı."[ç] **9** Bunun üzerine "Çekil önümüzden!" diye bağırdılar, "Bu adam buraya dışarıdan gelip[d] yerleştiği halde başımıza hâkim kesiliyor.[e] Şimdi sana daha beterini yaparız." Lût'un üzerine yürüyüp onu itip kakmaya[f] başladılar; neredeyse kapıyı kıracaklardı.[g] **10** O zaman iki adam ellerini uzatıp Lût'u evin içine çektiler ve kapıyı kapadılar. **11** Kapı önündekilerin hepsini de, küçüğünden büyüğüne[h] kör ettiler.[ı] Öyle ki kapıyı aramaktan yoruldular.[i]

12 Adamlar Lût'a "Burada başka akraban var mı?" diye sordu. "Damatlarını, oğullarını, kızlarını ve şehirde kimin varsa hepsini buradan çıkar![j] **13** Burayı yok edeceğiz, çünkü onların yüzünden yükselen feryatlar Yehova'ya dek erişti[k] ve Yehova şehri yok etmek üzere bizi gönderdi."[l] **14** Bunun üzerine Lût gidip kızlarıyla evlenecek olan damatlarıyla konuştu. "Kalkın, şehirden çıkın, çünkü Yehova burayı yok edecek!"[m] dedi. Fakat onun sözleri damatlarına şaka gibi geldi.[n]

15 Şafak sökerken melekler Lût'u acele ettirip "Kalk, karınla iki kızını alıp buradan çık,[o] yoksa şehrin kötülüğü içinde sen de yok olursun"[ö] dediler. **16** Lût ağır davrandı.[p] Fakat Yehova ona acıdığından,[r] adamlar Lût'la karısını ve iki kızını kollarından tutup şehrin dışına doğru götürdü.[s]

BÖLÜM 19

a Ba 24:16
b Hk 19:24
c Ro 1:26
2Pe 2:9
ç Tkr 10:19
Hk 19:23
İş 58:7
d Çk 22:21
e Elç 7:27
1Pe 4:4
f Me 118:13
g Öz 14:16
h Yr 8:10
ı 2Kr 6:18
Elç 13:11
i Vz 10:15
Mt 15:14
j Sy 16:26
1Sa 15:6
Yr 51:6
k Ba 13:13
Ba 18:20
İş 3:9
l 1Ta 21:15
Me 11:6
Mt 13:41
m Sy 16:45
Vh 18:4
n 2Ta 36:16
Lu 17:28
o Lu 17:31
ö Sy 16:26
p Ro 12:11
r Çk 33:19
Yo 2:18
s Yş 6:23
2Pe 2:9

2. Sütun

a 1Sa 19:11
b Lu 9:62
Flp 3:13
c Ba 13:10
Yr 45:5
Yr 51:50
ç Mt 24:16
İb 2:3
d Ba 18:3
Hk 6:17
e Me 41:2
Me 143:11
f Çk 15:13
Mi 7:18
g Me 6:4
Mt 8:25
h 2Kr 3:18
Me 68:20
Me 119:175
ı Me 34:15
i Ba 19:30
j Hb 2:3
2Pe 3:9
Vh 7:3
k Ba 14:2
l Ba 19:27
m Tkr 29:23
Me 11:6
İş 1:9
Âms 4:11
Lu 17:29
2Pe 2:6
n Ba 13:10
Me 107:34
Yr 49:18
Tsf 2:9
o Lu 17:32
İb 10:38
ö Ba 18:22

17 Dış mahallelere varır varmaz, adamlardan biri, "Canını kurtarmak için kaç![a] Arkana bakma[b] ve bu havzada*[c] durma! Dağlara kaç, yoksa yok olup gidersin!"[ç] dedi.

18 O zaman Lût, "Ne olur Yehova, lütfen! **19** Sana yalvarırım" dedi. "Kuluna lütfettin[d] ve canımı kurtararak[e] bana çok büyük vefa*[f] gösterdin. Fakat ben, ben dağlara kaçamam; çünkü felaket bana erişir, ölürüm.[g] **20** Yalvarırım, şu yakındaki şehre kaçayım, nasıl olsa orası küçük bir yer. Ne olur izin ver de oraya kaçıp canımı kurtarayım. Bu Senin için küçük bir şey değil mi?"[h] **21** Bunun üzerine ona "Peki bu dediğini de kabul ediyorum;[ı] sözünü ettiğin şehri yıkmayacağım"[i] dedi. **22** "Çabuk o şehre kaç, sen oraya varmadan bir şey yapamam."[j] Bu nedenle şehre Tsoar*[k] adını verdi.

23 Lût Tsoar'a vardığında diyarın üzerine güneş doğmuştu.[l] **24** O zaman Yehova, Sodom ve Gomorra üzerine göklerden kükürt ve ateş yağdırdı.[m] Yehova' dan gelen ateş, **25** bu şehirleri, tüm o havzayı altüst etti; şehirlerin halkını da topraktaki bitkileri de yok etti.[n] **26** Bu arada, karısı Lût'un arkasında kalmıştı, geriye bakıyordu ve o tuzdan bir direk oldu.[o]

27 İbrahim sabah erkenden yola çıkıp daha önce Yehova' nın önünde durduğu yere gitti.[ö] **28** Aşağıya, Sodom ve Gomor-

Ba 19:17* 13:10'daki dipnota bakın. **19*** Ya da, "Vefalı sevgi." İbranice *hesed*. **22*** Anlamı, "Küçük"

ra şehirlerine baktı, tüm havzaya göz gezdirdi. Yerden koyu bir duman yükseliyordu; ocaktan çıkan duman gibiydi.[a] **29** Tanrı havzadaki şehirleri yok ederken İbrahim'i unutmamış, Lût'un yaşadığı bölgedeki şehirleri yakıp yıkarken, Lût'u bu yıkımın ortasından çıkarmıştı.[b]

30 Lût Tsoar'da[c] yaşamaktan korktuğundan oradan ayrıldı ve iki kızıyla birlikte dağlık bölgede oturmaya başladı.[ç] Kızlarıyla bir mağaraya yerleşti. **31** Bir gün büyük kız küçüğüne, "Babamız yaşlı, herkes gibi biz de evlenmeye kalksak buralarda öyle biri yok"[d] dedi. **32** "Gel, babamıza şarap içirip[e] onunla yatalım da babamızın[f] soyunu sürdürelim."

33 Böylece bütün gece babalarına şarap içirdiler;[g] büyük kız içeri girip babasıyla yattı. Fakat Lût, kızın yattığını da kalktığını da fark etmedi. **34** Ertesi gün büyük kız küçüğüne, "Dün gece babamla ben yattım" dedi. "Bu gece yine ona şarap içirelim, sen de gidip onunla yat ki babamızın soyunu sürdürelim." **35** Böylece o gece de babalarına durmadan şarap içirdiler; sonra küçük kız gidip babasıyla yattı. Fakat Lût onun yattığını da kalktığını da fark etmedi. **36** Lût'un iki kızı da babalarından hamile kaldı.[h] **37** Bir süre sonra büyük kızın bir oğlu oldu ve adını Moab[ı] koydu. Bugün hâlâ Moaboğulları diye bilinen halkın atası budur.[i] **38** Küçük kızın da bir oğlu oldu ve adını Ben-ammi koydu. Bugün hâlâ Ammonoğulları[j] diye bilinen halkın atası budur.

BÖLÜM 19
a Yhd 7
b 2Pe 2:7
c Ba 19:22
ç Ba 19:17
d Ba 38:8
e Ba 9:21
Hb 2:15
f Le 18:6
g 1Se 5:7
h Le 18:7
He 22:10
ı Tkr 2:9
i Ru 2:6
1Ta 18:2
j Tkr 2:19
Hk 11:4
Ne 13:1
Tsf 2:9

2. Sütun

BÖLÜM 20
a Ba 13:18
b Sy 13:26
c Ba 25:18
ç Ba 10:19
d Ba 12:13
Ba 20:12
e Ba 12:15
f Ba 12:17
Me 105:14
g Tkr 22:22
h Le 18:19
ı Ba 18:25
i 1Ta 29:17
Me 26:6
j 1Sa 16:7
Öz 21:2
Yr 17:10
k Ba 39:9
l Öz 6:29
1Ko 7:1
m Çk 7:1
Me 105:15
n Tkr 9:20
Ey 42:8
Yk 5:16
1Pe 3:12
o He 3:19
ö Le 20:10
İb 13:4
p Öz 28:10
r Ba 12:18
Ba 26:10

20 İbrahim konakladığı yerden[a] ayrılıp Necef diyarına göç etti. Kadeş[b] ile Şur[c] arasındaki bölgeye yerleşti; diyarın yabancısı olarak Gerar'da[ç] bir süre kaldı. **2** Karısı Sara için "Kız kardeşim"[d] diyordu. Bunun üzerine Gerar kralı Abimelek adam gönderip Sara'yı getirtti.[e] **3** Bir gece Tanrı Abimelek'e rüyada göründü ve "Aldığın kadın yüzünden öleceksin,[f] çünkü o başka bir adama ait"[g] dedi. **4** Fakat Abimelek henüz Sara'nın yanına yaklaşmamıştı.[h] Bu nedenle şunları söyledi: "Yehova, gerçekten suçsuz bir milleti yok edecek misin?[ı] **5** Adam bana 'O benim kız kardeşim' demedi mi? Kadın da, 'O benim kardeşim' demedi mi? Ben bu konuda masumum ve dürüst davrandım."[i] **6** Bunun üzerine Tanrı rüyada ona şöyle dedi: "Dürüst davrandığını Ben de biliyorum.[j] Bu yüzden Bana karşı günah işlemekten[k] seni alıkoydum, ona dokunmana[l] izin vermedim. **7** Şimdi adamın karısını geri gönder. O bir peygamber;[m] senin için dua eder,[n] yaşarsın. Fakat kadını geri göndermezsen, şunu bil ki, mutlaka öleceksin; sen ve sana ait olan herkes ölecek."[o]

8 Abimelek sabah erkenden kalkıp bütün hizmetkârlarını çağırdı, tüm olanları anlattı. Adamlar çok korktu. **9** Bunun üzerine Abimelek İbrahim'i çağırdı ve "Bize bunu nasıl yaparsın? Ben sana ne kötülük ettim de, beni ve krallığımı büyük bir günaha[ö] soktun? Bunu bana yapmamalıydın"[p] dedi. **10** "Böyle bir şeyi neden yaptın?"[r] diye sordu.

11 İbrahim şu karşılığı verdi:
"Çünkü, 'Buralarda Tanrı korkusu[a] yoktur, karım yüzünden beni
mutlaka öldürürler'[b] diye düşündüm. **12** Ayrıca o gerçekten de benim kız kardeşim; babamız bir ama annemiz ayrı. Sonra
da benim karım oldu.[c] **13** Tanrı, babamın evinden ayrılıp[ç] göçebe hayatı sürmemi istediği zaman ona, 'Gideceğimiz her yerde
"bu benim kardeşim" dersen, bana vefa[d] göstermiş olursun'[e]
dedim."

14 Sonra Abimelek İbrahim'e koyunlar, sığırlar, hizmetkârlar, hizmetçiler hediye etti; karısı Sara'yı da geri verdi.[f] **15** Ayrıca şunu dedi: "İşte topraklarım senin önünde, nereyi beğenirsen orada otur."[g] **16** Sara'ya da şunları söyledi: "Kardeşine[h] bin gümüş veriyorum. Bu seni yanındakilerin ve başkalarının gözünde temize çıkaran[ı] bir kanıt olacak, böylece kimse seni kınayamayacak." **17** İbrahim Tanrı'ya dua etti[i] ve Tanrı Abimelek'e, karısına ve köle kızlarına şifa verdi; böylece kadınlar tekrar çocuk sahibi oldular. **18** Çünkü Yehova, İbrahim'in karısı Sara yüzünden Abimelek'in evindeki bütün rahimleri kapamıştı.[j]

21 Yehova söylemiş olduğu gibi Sara'yla ilgilendi. Ve Yehova onun için vermiş olduğu sözü[k] yerine getirdi. **2** Sara hamile kaldı[l] ve İbrahim'in yaşlılığında, Tanrı'nın ona söylemiş olduğu vakitte[m] bir oğul doğurdu. **3** İbrahim, Sara'dan doğan oğlunun adını İshak[n] koydu. **4** Tanrı'nın kendisine emrettiği gibi, oğlu İshak'ı sekiz günlük olunca sünnet etti.[a] **5** Oğlu İshak doğduğunda İbrahim yüz yaşındaydı. **6** O zaman Sara, "Tanrı yüzümü güldürdü. Bunu duyan herkes de benimle birlikte gülecek"[b] dedi, **7** "Kim İbrahim'e 'Sara çocuk emzirecek' derdi? Ama işte yaşlılığında ona bir oğul doğurdum."

8 Derken, çocuk büyüdü, sütten kesilme zamanı geldi.[c] İbrahim, İshak'ın sütten kesildiği gün büyük bir ziyafet verdi. **9** Bu arada Sara, İbrahim'in Mısırlı Hacer'den[ç] doğan oğlunun İshak'ı alaya aldığını[d] fark ediyordu. **10** Bu nedenle İbrahim'e, "Bu köle kızı ve oğlunu kov. Bu kölenin oğlu, oğlum İshak'la birlikte mirasçı olmayacak"[e] diyordu. **11** Fakat oğluyla[f] ilgili bu sözler İbrahim'in canını sıktı. **12** O zaman Tanrı ona şunları söyledi: "Sara'nın, köle kız ve oğlu hakkında söyledikleri canını sıkmasın. Onun sözünü dinle, çünkü sana vaat edilen soy İshak'tan gelecek.[g] **13** Köle kızın oğluna[h] gelince, ondan da bir millet meydana getireceğim, çünkü o senin evladın."[ı]

14 Böylece İbrahim sabah erkenden kalktı. Ekmek ve bir tulum su aldı, bunları Hacer'in omzuna koydu;[i] çocuğu[j] da verip kadını gönderdi. Hacer gitti ve Beer-şeba Çölünde[k] dolaştı. **15** Bir süre sonra tulumdaki su bitti[l] ve Hacer oğlunu bir çalının dibine bıraktı.[m] **16** Kendisi de "Çocuğun ölümünü görmeyeyim"[n] diyerek bir ok atımı kadar uzaklaşıp tek başına oturdu. Orada oturup hıçkırarak ağlamaya başladı.[o]

BÖLÜM 20

a Ey 1:1
Öz 8:13
b Ba 12:12
Ba 26:7
c Ba 11:29
ç Ba 12:1
Elç 7:3
d Ba 47:29
Ru 3:10
2Sa 9:7
Kl 3:12
e Ba 12:13
Ef 5:22
f Ba 12:16
g Ba 47:6
h Ba 12:13
Ba 20:2
ı Öz 12:16
i Öz 15:8
Yk 5:16
j Ba 12:17

BÖLÜM 21

k Ba 18:10
l İb 11:11
m Ba 17:21
Ba 18:14
2Kr 4:17
Ro 9:9
n Ba 17:19
Yş 24:3
Ro 9:7

2. Sütun

a Ba 17:12
Le 12:3
Lu 2:21
Yhn 7:22
Elç 7:8
b Ba 18:12
c 1Sa 1:22
ç Ba 16:4
d Ba 15:13
Elç 7:6
Ga 4:29
e Ba 15:4
Yhn 8:35
Ga 4:30
f Ba 17:18
g Ba 17:19
Ro 9:7
İb 11:18
h Ga 4:22
ı Ba 16:10
Ba 17:20
Ba 25:12
i Me 119:60
j Ba 25:6
k Ba 22:19
l Çk 15:22
Çk 17:3
Me 63:1
m Mt 15:30
n Es 8:6
İş 49:15
o Zk 12:10
Lu 7:13

17 Tanrı çocuğun sesini duydu.[a] Ve O'nun meleği göklerden
Hacer'e "Neyin var Hacer?" diye
seslendi,[b] "Korkma, çünkü Tanrı
bıraktığın yerden çocuğun sesini
duydu. 18 Git, çocuğu tutup
kaldır, çünkü ondan büyük bir
millet meydana getireceğim."[c]
19 Sonra Tanrı Hacer'in gözlerini açtı ve o bir su kuyusu gördü.[ç]
Gidip tulumu suyla doldurdu,
oğluna içirdi. 20 Tanrı çocuğu hiç bırakmadı;[d] çocuk çölde
büyüdü ve okçu[e] oldu. 21 Paran Çölünde[f] oturuyordu; annesi ona Mısır'dan bir kız aldı.

22 O günlerde Abimelek,
ordu komutanı Fikol'le birlikte İbrahim'e gelip "Tanrı yaptığın her işte seninle"[g] dedi.
23 "Şimdi burada Tanrı hakkı
için yemin et;[h] bana, çocuklarıma ve soyumdan olanlara hainlik etmeyeceksin;[ı] ben sana nasıl
vefa gösterdiysem,[i] sen de bana
vefa göstereceksin, yabancı olarak yaşadığın bu diyara[j] da vefalı olacaksın." 24 İbrahim de,
"Yemin ederim"[k] dedi.

25 Sonra İbrahim, Abimelek'e su kuyusunu zorla ele geçiren[l] hizmetkârları yüzünden
çıkıştı. 26 Abimelek "Bunu kimin yaptığını bilmiyorum; ne
sen bana böyle bir şey bildirdin
ne de ben duydum; daha şimdi duyuyorum"[m] dedi. 27 Bunun üzerine İbrahim, Abimelek'e koyunlar ve sığırlar verdi;[n]
ikisi orada antlaştılar.[o] 28 İbrahim sürüden yedi dişi kuzu
seçip ayırdı, 29 Abimelek ona
"Şimdi bu yedi kuzuyu ayırmanın anlamı ne?" diye sordu.
30 İbrahim şu karşılığı verdi:
"Bu yedi kuzuyu benim elimden
al ki, kuyuyu benim kazdığıma
kanıt olsun."[a] 31 Bu nedenle
o yere Beer-şeba*[b] adını verdi,
çünkü ikisi orada yemin etmişti. 32 Böylece onlar Beer-şeba'
da antlaştı.[c] Ardından Abimelek,
ordu komutanı Fikol ile Filistî
diyarına[ç] geri döndü. 33 Sonra İbrahim Beer-şeba'da bir ılgın ağacı dikti ve orada ebedi
Tanrı[d] Yehova'ya adıyla yakardı.[e]
34 İbrahim bir yabancı olarak
yaşadığı Filistî diyarında uzun bir
süre daha kaldı.[f]

BÖLÜM 21

a Ba 16:11
Me 22:24
Me 68:5
Me 146:9
b Ba 16:7
c 1Ta 1:29
ç 2Kr 6:17
d Ba 16:16
Ba 21:5
e Ba 27:3
f Sy 10:12
g Ba 20:17
Ba 26:28
Ro 8:31
1Ko 14:25
h Tkr 6:13
ı Yş 2:12
1Sa 20:42
Yr 4:2
i Ba 24:14
j Ba 20:15
Ba 26:3
k Ba 14:22
İb 6:16
l Ba 26:15
Ba 26:20
Çk 2:17
m 2Ko 7:11
n Ba 33:11
Öz 1:7:8
o Ba 26:28
1Sa 18:3
Ga 3:15

2. Sütun

a Ba 31:52
b Ba 26:33
c Ba 26:28
ç Ba 10:14
Ba 26:1
Çk 13:17
d Me 90:2
İş 40:28
Yr 10:10
1Ti 1:17
e Ba 12:8
Ba 26:25
f İb 11:9

BÖLÜM 22

g Ey 1:12
İb 4:15
İb 5:8
1Pe 1:7
h İş 6:8
ı Öz 4:3
Öz 8:30
Yhn 3:16
Yhn 10:17
i Ba 17:19
Yş 24:3
Ro 9:7
j 2Ta 3:1
k Tkr 12:14
l Ba 26:5
Me 119:60
m Ba 12:16
n Me 95:6
Mt 4:10
o Yhn 19:17

22 Bu olanlardan sonra Tanrı İbrahim'i sınadı.[g] "İbrahim!" diye seslendi ve o
"Efendim!"[h] dedi. 2 Tanrı ona
"Lütfen, çok sevdiğin biricik oğlun[ı] İshak'ı[i] al ve Moriya[j] yöresine git. Orada sana göstereceğim[k]
bir dağda onu yakılan sunu olarak sun" dedi.

3 İbrahim sabah erkenden
kalktı, eşeğine palan vurdu, hizmetkârlarından ikisini ve oğlu İshak'ı yanına aldı.[l] Yakılan
sunu için odun yardı. Sonra kalkıp Tanrı'nın kendisine söylediği yere gitmek üzere yola
çıktı. 4 Üçüncü gün İbrahim
başını kaldırıp uzaktan o yeri gördü. 5 O zaman hizmetkârlarına[m] "Siz burada durun, eşek de
sizinle kalsın; oğlumla ben oraya
gidiyoruz; ibadet edip[n] döneceğiz" dedi.

6 İbrahim yakılan sunu için
getirdiği odunları alıp oğlu İshak'ın sırtına yükledi;[o] ateşle
bıçağı da kendisi aldı ve birlikte

Ba 21:31* Anlamı, "Yemin Kuyusu" ya da "Yedilerin Kuyusu"

gittiler.[a] **7** Yolda İshak, İbrahim'e "Baba!"[b] dedi, o da "Efendim, oğlum"[c] diye karşılık verdi. İshak, "Ateş var, odun var, peki yakılan sunu için koyun[ç] nerede?" diye sordu. **8** İbrahim o zaman "Oğlum, yakılan sunu için gereken koyunu Tanrı Kendisi sağlar"[d] dedi. Ve birlikte yola devam ettiler.

9 Sonunda, Tanrı'nın İbrahim'e söylediği yere vardılar. İbrahim orada bir sunak[e] yaptı, odunları dizdi ve oğlu İshak'ın el ve ayaklarını bağlayıp onu sunağa, odunların üzerine yatırdı.[f] **10** Ardından oğlunu kurban etmek üzere[g] elini uzatıp bıçağı aldı. **11** Fakat Yehova'nın meleği göklerden "İbrahim, İbrahim!" diye seslendi;[h] o "Efendim" diye karşılık verdi. **12** Melek "Çocuğa dokunma" dedi, "Ona hiçbir şey yapma;[ı] şimdi biliyorum ki, sende Tanrı korkusu var, çünkü oğlunu, biricik evladını benden esirgemedin."[i] **13** İbrahim başını kaldırınca, ötede boynuzlarından çalılara takılmış bir koç gördü. Bunun üzerine gidip koçu aldı ve oğlunun yerine onu yakılan sunu olarak sundu.[j] **14** İbrahim o yerin adını Yehova-yire* koydu. Bugün hâlâ söylenen "Yehova'nın dağında gereken sağlanır"[k] sözü bundan çıkmıştır.

15 Yehova'nın meleği göklerden İbrahim'e ikinci kez seslendi **16** ve şunları söyledi: "Yehova'nın sözü: 'Varlığım üzerine yemin ederim ki,[l] bunu yaptığın, oğlunu, biricik evladını esirgemediğin[a] için, **17** sana nimetler vereceğim ve soyunu göğün yıldızları, deniz kıyısındaki kum taneleri kadar çoğaltacağım.[b] Senin soyun düşmanlarının kapısını* ele geçirecek.[c] **18** Senin soyun[ç] aracılığıyla yeryüzündeki tüm milletler nimetler elde edecek, çünkü sözümü dinledin.'"[d]

19 Sonra İbrahim hizmetkârlarının yanına döndü; kalktılar, Beer-şeba'ya[e] gitmek üzere yola çıktılar. İbrahim Beer-şeba'da oturmaya devam etti.

20 Bu olanlardan sonra, İbrahim'e bir haber geldi: "Kardeşin Nahor'un[f] Milka'dan[g] oğulları oldu. **21** İlk oğul Uts, kardeşi Buz,[h] Aram'ın babası olan Kemuel, **22** Kesed, Hazo, Pildaş, Yidlaf ve Betuel."[ı] **23** Betuel, Rebeka'nın[i] babasıydı. İbrahim'in kardeşi Nahor'un bu sekiz oğlunu Milka doğurdu. **24** Nahor'un Reuma adında bir de cariyesi vardı. O da Tebah, Gaham, Tahaş ve Maaka'yı[j] doğurdu.

23 Sara yüz yirmi yedi yıl yaşadı; ömrünün yılları bu kadardı.[k] **2** Sara Kenan diyarında,[l] Hebron[m] da denilen Kiryat-arba'da[n] öldü. İbrahim çadıra girdi ve onun için yas tutup ağladı. **3** Sonra ölünün başından kalktı ve gidip Hetoğullarıyla*[o] konuştu. **4** Onlara, "Ben aranızda misafir olarak oturan bir yabancıyım.[ö] Bana toprağınızdan bir mezar yeri verin de

BÖLÜM 22

a İş 53:7 1Pe 2:23
b Mt 26:39 Ro 8:15
c İş 58:9 Yhn 8:29
ç Çk 12:5 Ro 8:36
d Yhn 1:29 Ef 5:2 İb 10:5 1Pe 1:19
e Ba 12:7 Çk 20:25 İb 13:10
f Mt 27:2 Yhn 10:18 Elç 8:32 Flp 2:8
g Mt 10:37 Ro 8:32 İb 2:18 İb 11:17 Yk 2:21
h Me 34:7 Me 91:11 Mt 17:5
ı Me 34:20 Yhn 19:36
i Ba 26:5 İb 11:19 Yk 2:21 1Yh 4:10 1Yh 5:3
j Le 16:3
k Ba 22:2 2Ta 3:1 İş 25:6
l Me 105:9 İş 45:23 İb 6:13

2. Sütun

a Yhn 3:16 Ro 8:32 İb 11:17
b Ba 13:16 Ba 15:5 Elç 3:25 Ga 3:29 İb 6:14
c 2Sa 11:23 Me 2:8 Da 2:44 İb 2:14 Vh 11:15
ç Ba 3:15 Ro 9:7 Ga 3:16
d Zk 8:23 Ga 3:8
e Ba 21:31
f Ba 11:26
g Ba 11:29
h Ey 32:2
ı Ba 25:20
i Ba 24:15 Ro 9:10
j 2Sa 10:6

BÖLÜM 23

k Ba 17:17
l Ba 12:5 Me 105:11
m Ba 35:27 Sy 13:22

n Yş 14:15; **o** Ba 10:15; Ba 23:20; **ö** Ba 17:8; İb 11:9.

Ba 22:14* Anlamı, "Yehova Gereğini Yapacak; Yehova Tedarik Edecek"

Ba 22:17* Şehir kapısı. **23:3*** Ya da "Hititlerle"

ölümü gömeyim"[a] dedi. **5** Bunun üzerine Hetoğulları İbrahim'e, **6** "Dinle efendim;[b] sen aramızda Tanrı'nın bir beyisin"[c] dediler. "Ölünü mezar yerlerimizin en iyisine göm.[ç] Bizden hiç kimse senden mezar yerini esirgeyip de ölünü gömmene engel olmaz."[d]

7 O zaman İbrahim kalkıp yöre halkının,[e] Hetoğullarının[f] önünde eğildi **8** ve "Eğer ölümü kaldırıp gömmeme gönlünüz razı ise, sözümü dinleyin ve Tsohar oğlu Efron'a benim adıma[g] ricada bulunun" dedi. **9** "Tarlasının sonunda bulunan, kendisine ait Makpela[h] mağarasını bana satsın. Bedeli kaç gümüşse tamamını ona ödeyeceğim; o yeri sizin önünüzde bana mezar yeri olarak versin."[ı]

10 Efron, Hetoğullarıyla birlikte oturuyordu. Bu nedenle Hititli Efron,[i] şehrinin kapısından girenler içindeki Hetoğullarının önünde İbrahim'e şöyle cevap verdi:[j] **11** "Hayır efendim! Beni dinle. O tarlayı içindeki mağarayla birlikte sana veriyorum. Halkımın evlatlarının gözü önünde onu sana veriyorum.[k] Ölünü oraya göm." **12** O zaman İbrahim yöre halkının önünde eğildi **13** ve onların önünde Efron'a "Hayır olmaz . . . " dedi. "Bak beni dinle! Tarlanın bedeli olan gümüşü sana vereceğim. Bunu kabul et ki,[l] ölümü oraya gömeyim."

14 Efron, İbrahim'e şu karşılığı verdi: **15** "Dinle efendim; dört yüz şekel* gümüş değerinde bir toprak parçasının aramızda lafı mı olur? Sen ölünü göm."[a] **16** İbrahim Efron'u dinledi ve onun Hetoğullarının önünde söylediği miktarı, dört yüz şekel gümüşü, tüccarların kullandığı ölçüyle tartıp[b] kendisine verdi. **17** Böylece Efron'un Mamre önündeki Makpela'da bulunan tarlasının,[c] içindeki mağara ve kenarındaki tüm ağaçlarla birlikte, **18** şehir kapısından girenler arasındaki Hetoğullarının gözü önünde[ç] İbrahim tarafından satın alındığı, artık onun mülkü olduğu onaylandı.[d] **19** Ve İbrahim karısı Sara'yı, Kenan diyarında Mamre önünde (Hebron'da), Makpela tarlasındaki mağaraya gömdü.[e] **20** Böylece tarlanın ve içindeki mağaranın, mezar yeri olarak Hetoğullarının elinden İbrahim'in mülkiyetine geçtiği[f] onaylandı.

24 Artık İbrahim ihtiyarlamış, iyice yaşlanmıştı; Yehova ona her yönden nimetler vermişti.[g] **2** İbrahim, evindeki bütün işlerin idaresinden sorumlu en yaşlı hizmetkârına[h] "Lütfen elini uyluğumun altına koy"[ı] dedi, **3** "Göklerin ve yerin Tanrısı Yehova'nın önünde yemin etmeni istiyorum;[i] aralarında oturduğum Kenanlılardan oğluma kız almayacaksın.[j] **4** Memleketime, akrabalarıma[k] gideceksin; oğlum İshak için oradan kız alacaksın."

5 Fakat hizmetkâr ona "Ya kız benimle buralara gelmek istemezse?" diye sordu, "O zaman oğlunu ayrıldığın memlekete[l] geri mi götüreyim?" **6** Bunun üzerine İbrahim "Sakın oğlumu

BÖLÜM 23
a Ba 49:30
Elç 7:5
b Ba 43:20
c Ba 21:22
ç İş 53:9
Yhn 19:41
d Yş 24:32
e 1Pe 2:17
f 1Ta 1:13
g Ba 25:9
h Ba 49:30
ı Ba 23:15
i Ba 50:13
j Ba 34:20
Tkr 16:18
Ru 4:1
k Tkr 19:15
Ru 4:4
l Ba 14:23
Ro 13:8

2. Sütun
a 2Sa 2:5
b Ezr 8:25
Elç 7:16
c Ba 25:9
Ba 49:30
ç Ey 29:7
Yr 32:12
d Ru 4:11
Yr 32:44
e Ba 25:10
Ba 50:13
f Ba 49:31
Elç 7:5

BÖLÜM 24
g Ba 13:2
Ga 3:9
h Ba 15:2
Ba 41:40
1Ko 4:2
ı Ba 47:29
i Ba 21:23
j Ba 28:1
Tkr 7:3
1Ko 7:39
2Ko 6:14
k Ba 22:20
l Ba 11:28
Ba 15:7

Ba 23:15* Ek 5'e bakın.

oraya götürme”[a] dedi, **7** “Beni babamın evinden, akrabalarımın memleketinden getiren[b] ve ‘Bu diyarı[c] senin soyuna[ç] vereceğim’ diye bana yemin eden[d] göklerin Tanrısı Yehova, senin önün sıra meleğini gönderecek[e] ve oğluma oradan[f] bir kız alacaksın. **8** Kız seninle gelmek istemezse, ettiğin yeminden muaf olursun.[g] Fakat sakın oğlumu oraya geri götürme.” **9** Böylece hizmetkâr, elini efendisi İbrahim’in uyluğunun altına koyup yemin etti.[h]

10 Hizmetkâr, efendisinin develerinden on deve seçti ve efendisine ait olup kendi eli altında bulunan her türlü değerli şeyden[ı] de yanına aldı. Sonra kalkıp Mezopotamya’ya, Nahor’un şehrine doğru yola koyuldu. **11** Sonunda akşamüstü şehrin dışında bir kuyuya gelip develeri orada çöktürdü;[i] kadınların su çekmeye çıktıkları vakitti.[j] **12** “Efendim İbrahim’in Tanrısı Yehova”[k] dedi. “Ne olur bugün işimi rast getir, efendim İbrahim’e vefanı[l] göster.[m] **13** İşte pınarın başında duruyorum, şehrin kızları su çekmeye[n] geliyorlar. **14** Ben ‘Ne olur testini indir de biraz su içeyim’ dediğimde, ‘Buyur iç, develerine de su vereyim’ diyecek olan kız, kulun İshak’a seçtiğin kız olsun.[o] Bu şekilde, efendime vefa gösterdiğini bileyim.”[ö]

15 Daha diyeceklerini bitirmemişti ki,[p] Rebeka omzunda su testisiyle[r] çıkageldi; o, İbrahim’in kardeşi Nahor’un,[s] Milka’dan[ş] doğan oğlu Betuel’in[t] kızıydı. **16** Çok güzel[u] bir genç kızdı, ona erkek eli değmemişti.[ü] Pınara indi ve testisini doldurup çıktı. **17** Hizmetkâr hemen koşup onu karşıladı ve “Ne olur testinden bir yudum su ver de içeyim” dedi.[a] **18** Kız “Buyur iç efendim” diyerek çabucak testisini indirdi ve adama su verdi.[b] **19** Ona su verdikten sonra “Develerin için de su çekeyim, kanıncaya kadar içsinler”[c] dedi. **20** Ve hemen testiyi yalağa boşalttı; defalarca kuyuya koşup su çekti;[ç] hizmetkârın tüm develerine durmaksızın su çekti. **21** Tüm bunlar olup biterken adam şaşkınlıkla kıza bakıyor, Yehova’nın, yolculuğunu amacına ulaştırıp ulaştırmadığını anlamak için sessiz sedasız onu izliyordu.[d]

22 Sonunda, develer su içmeyi bitirince, adam kız için yarım şekel ağırlığında altın bir burun halkası[e] ve kollarına takmak üzere on şekel ağırlığında iki altın bilezik[f] çıkardı. **23** Kıza, “Söyler misin, sen kimin kızısın? Geceyi geçirmemiz için babanın evinde yer var mı?”[g] diye sordu. **24** Kız da “Nahor’un Milka’dan[h] olan oğlu Betuel’in kızıyım”[ı] dedi. **25** Sonra “Bizde bol saman ve yem var; gecelemek için yer de var”[i] diye ekledi. **26** Adam Yehova’nın önünde eğilip yere kapandı,[j] **27** “Efendim İbrahim’in Tanrısı Yehova’ya şükürler olsun”[k] dedi, “Yehova, Efendime vefasını her zaman gösterdi ve hep sözüne sadık kaldı. Efendimin kardeşlerinin evine giden yolu bana O gösterdi.”[l]

28 Kız koşarak gidip annesinin ev halkına olanları anlattı.

BÖLÜM 24

a İb 11:15
b Ba 12:1
İb 11:8
c Ba 13:15
Çk 32:13
Tkr 34:4
ç Ba 26:4
Elç 7:5
İb 11:18
d Mi 7:20
Lu 1:73
İb 6:13
e Çk 23:20
Me 34:7
İb 1:14
f Ba 12:5
Elç 7:4
g Yş 2:17
h Ba 24:2
Ba 47:29
ı Ba 24:35
Ba 43:11
i Öz 12:10
j Çk 2:16
1Sa 9:11
Yhn 4:7
k Ba 32:9
1Kr 18:36
Mt 22:32
l 1Sa 20:8
Zk 7:9
m Ne 1:11
Me 37:5
Flp 4:6
n Ba 29:10
o Öz 19:14
ö Hk 6:17
Hk 18:5
p Me 34:15
Me 65:2
İş 58:9
İş 65:24
1Yh 5:14
r Ba 21:14
s Ba 11:26
ş Ba 11:29
t Ba 22:23
u Ba 26:7
ü Tkr 22:20
2Ko 11:2

2. Sütun

a Yhn 4:7
b Mt 10:42
Mt 25:35
c Ro 12:13
1Pe 4:9
ç Öz 31:17
Öz 31:31
d Me 107:43
e He 16:12
f Yr 2:32
He 16:11
g Ba 19:2
Hk 19:21
h Ba 11:29
ı Ba 22:23
i Ba 18:4
Ba 19:3
Ba 43:24
j 1Ta 29:20
Ne 8:6
Me 95:6
k Ba 9:26
Me 72:18
Lu 1:68

l Me 100:5; Mi 7:20.

29 Rebeka'nın bir erkek kardeşi vardı, ismi Laban'dı.[a] Laban adamın yanına, pınara doğru koştu. **30** Laban, kız kardeşi Rebeka'nın burun halkasını ve bileğindeki bilezikleri[b] görmüş, adamla ilgili anlattıklarını işitmişti. Adamın yanına geldi, baktı ki o pınarın başında develerin yanında duruyor. **31** Hemen, "Yehova'nın sevgili kulu,[c] buyur gel" dedi, "Neden burada duruyorsun? Evi ve develer için yeri hazırladım." **32** Böylece adam eve geldi. Laban develerin kolanlarını çözüp onlara saman ve yem verdi; adama ve yanındakilere de ayaklarını yıkamaları için su getirdi.[ç] **33** Sonra adamın önüne yemek koydular, fakat o "Geliş nedenimi anlatmadan yemeğe başlamayacağım" dedi. Bunun üzerine Laban "Öyleyse anlat!" dedi.[d]

34 Ve adam anlatmaya başladı: "Ben İbrahim'in hizmetkârıyım.[e] **35** Yehova efendime bereket verdi ve onu büyük bir adam yaptı; ona koyunlar, sığırlar, gümüş, altın; hizmetkârlar, hizmetçiler, develer, eşekler verdi.[f] **36** Ve efendimin karısı Sara ilerlemiş yaşında efendime bir oğul doğurdu;[g] efendim sahip olduğu her şeyi ona verecek.[h] **37** Dolayısıyla, efendim 'Topraklarında oturduğum Kenanlıların kızlarından oğluma kız almayacaksın' diye bana yemin verdirdi.[ı] **38** 'Babamın evine, aileme[i] gidecek ve oğluma oradan kız alacaksın' dedi.[j] **39** Ben de efendime 'Ya kız benimle gelmezse?' diye sordum.[k] **40** Bunun üzerine bana 'Yolunda yürüdüğüm Yehova,[l] meleğini seninle gönderecek[a] ve işini rast getirecek'[b] dedi, 'Oğluma ailemden, babamın evinden[c] kız alacaksın. **41** Aileme gittiğin zaman kızı sana vermezlerse, ettiğin yeminden muaf olursun; o zaman yemininden sorumlu tutulmazsın.'[ç]

42 Bugün pınara vardığımda, 'Efendim İbrahim'in Tanrısı Yehova, işimi rast getireceğini şundan bileyim' dedim:[d] **43** 'Bu pınarın başında otururken, su çekmeye gelen kıza,[e] ne olur testinden biraz su içeyim dediğimde, **44** eğer o, buyur iç, develerin için de su çekeyim derse ey Yehova, efendimin oğlu için seçtiğin kız o olsun.'[f]

45 İçimden[g] bunları geçirirken,[h] omzunda testiyle Rebeka çıkageldi; pınara indi ve su çekmeye başladı.[ı] Ona 'Ne olur biraz su ver' dedim.[i] **46** Kız hemen testiyi omzundan indirdi ve 'Buyur iç,[j] develerine de su vereyim' dedi. Suyu içtim; develere de su verdi. **47** Ona 'Sen kimin kızısın?'[k] diye sordum, o da 'Nahor'un Milka'dan doğan oğlu Betuel'in kızıyım' dedi. Bunun üzerine, burnuna halkayı ve bileklerine bilezikleri taktım.[l] **48** Sonra eğilip Yehova'nın önünde yere kapandım ve efendim İbrahim'in Tanrısı Yehova'ya şükrettim;[m] çünkü efendimin oğluna kardeş kızını almak üzere bana doğru yolda[n] rehberlik etmişti. **49** Şimdi siz efendime vefanızı ve sadakatinizi gösterecek misiniz,[o] söyleyin. Yok eğer hayır diyecekseniz bileyim de, ona göre ne yapacağıma karar vereyim."[ö]

BÖLÜM 24

a Ba 25:20
Ba 29:10
b İş 3:21
Yr 2:32
He 16:11
c Ba 26:29
Ru 3:10
Me 115:15
ç Hk 19:21
Lu 7:44
1Ti 5:10
d Ro 12:11
Ef 6:5
e Ba 15:2
f Ba 13:2
Me 107:38
g Ba 21:1
Ro 4:19
İb 11:11
h Ba 25:5
ı Ba 24:3
Ba 28:1
Ezr 9:2
1Ko 7:39
i Ba 22:20
j Ba 24:4
k Ba 24:5
l Ba 48:15
1Kr 2:3
Me 119:3
İş 38:3
Elç 9:31

2. Sütun

a Çk 23:20
İb 1:14
b Ba 39:3
Ne 1:11
Me 118:25
c Ba 11:25
ç Ba 24:9
Yş 2:17
d Me 37:5
e Ba 24:16
f Ba 24:14
Öz 18:22
Öz 19:14
g 1Sa 1:13
Ne 2:4
h Me 65:2
İş 58:9
İş 65:24
Da 9:21
ı Ba 24:15
i Ba 24:17
j Ba 24:18
k Ba 24:23
l Ba 24:22
He 16:11
m Ba 24:27
Lu 1:68
n İş 30:21
İş 48:17
o Ba 32:10
Ba 47:29
Yş 2:14
ö Ba 24:8

50 Bunun üzerine Laban ve Betuel şu karşılığı verdiler: "Bu Yehova'nın işidir.[a] Biz sana evet ya da hayır diyemeyiz.[b] **51** İşte Rebeka karşında, al götür; Yehova'nın söylediği gibi, efendinin oğlunun karısı olsun."[c] **52** İbrahim'in hizmetkârı onların bu sözlerini duyar duymaz Yehova'nın önünde yere kapandı.[ç] **53** Ve gümüş, altın hediyeler, elbiseler çıkarıp Rebeka'ya verdi. Kızın kardeşine ve annesine de değerli armağanlar verdi.[d] **54** Sonra, hizmetkâr ve yanındaki adamlar yiyip içtiler; geceyi orada geçirdiler ve sabahleyin kalktılar.

Hizmetkâr "Beni yolcu edin de efendime gideyim"[e] dedi. **55** Bunun üzerine kızın kardeşi ve annesi, "Kız bizimle hiç olmazsa on gün daha kalsın. Sonra gider" dediler. **56** Fakat adam şu karşılığı verdi: "Yehova işimi rast getirdiğine[f] göre beni alıkoymayın. Beni yolcu edin de efendime gideyim."[g] **57** Onlar "Kızı çağırıp kendisine soralım"[h] dediler. **58** Rebeka'yı çağırıp "Bu adamla gitmek ister misin?" diye sordular. O da "İsterim"[ı] dedi.

59 Bunun üzerine, kardeşleri Rebeka'yı,[i] sütannesini,[j] İbrahim'in hizmetkârını ve adamlarını yolcu ettiler. **60** Rebeka için hayırdua edip "Sen, kız kardeşimiz, binlerce on binlerin anası ol; senin soyun kendilerinden nefret edenlerin kapısını* ele geçirsin"[k] dediler. **61** Sonra Rebeka ile hizmetindeki kızlar[l] kalkıp develere[a] bindiler ve İbrahim'in hizmetkârının peşi sıra gittiler. Böylece adam Rebeka'yı alıp yola koyuldu.

62 Bu arada, İshak Beer-lahay-roi[b] yolundan gelmişti. Çünkü Necef diyarında[c] yaşıyordu. **63** O, derin düşünmek[ç] için akşamüstü kırda dolaşmaya çıkmıştı. Başını kaldırıp bakınca gelen develeri gördü. **64** Rebeka da başını kaldırıp bakınca İshak'ı gördü ve deveden indi. **65** Hizmetkâra "Kırdan bizi karşılamaya gelen şu adam kim?" diye sordu. Hizmetkâr "O benim efendim" dedi. Rebeka bir örtü aldı ve başını örttü.[d] **66** Hizmetkâr tüm yaptıklarını İshak'a anlattı. **67** Sonra İshak Rebeka'yı annesi Sara'nın çadırına[e] götürdü. Böylece onu aldı; Rebeka onun karısı oldu.[f] İshak ona âşık oldu;[g] ve annesinin ölümünden[h] sonra teselli buldu.

25 İbrahim tekrar evlendi; karısının adı Ketura'ydı.[ı] **2** İbrahim'in Ketura'dan Zimran, Yokşan, Medan, Midyan,[i] Yişbak ve Şuah[j] adında oğulları oldu.

3 Yokşan'ın Seba[k] ve Dedan[l] adında oğulları oldu.

Dedan Aşşurim, Letuşim ve Leummim'in atasıydı.

4 Midyan'ın oğulları Efa,[m] Efer, Hanok, Abida ve Eldaa[n] idi. Bunların hepsi Ketura'nın oğullarıydı.

5 İbrahim sahip olduğu her şeyi İshak'a bıraktı.[o] **6** Cariyelerinden olan oğullarına da armağanlar verdi.[ö] Sonra onları, daha kendisi hayattayken, İshak'

Ba 24:60* Şehir kapısı.

BÖLÜM 24

a Me 118:23; Mr 12:11
b Ba 31:24; İş 46:10; Elç 5:39
c Öz 18:22; Öz 19:14
ç 1Ta 29:20; 2Ta 20:18
d Ba 34:12
e Ba 30:25; Ba 31:27
f Ba 39:3; Me 1:3; İş 48:15
g Me 123:2; Kİ 3:22; 1Pe 2:18
h Yhn 9:21
ı Ba 2:24; Me 45:10
i Ba 28:5
j Ba 35:8
k Ba 22:17; 2Sa 12:29
l Me 45:14

2. Sütun

a Ba 31:17; Ba 31:34
b Ba 16:14; Ba 25:11
c Ba 12:9; Ba 20:1; Sy 13:22; Hk 1:9; 2Sa 24:7; Ob 19
ç Me 77:12; Me 143:5
d 1Ko 11:6
e Ba 18:6; İb 11:9
f Mt 19:5
g Ba 26:8; Ef 5:25
h Ba 23:2; Ba 23:19

BÖLÜM 25

ı Ro 7:2
i Ba 37:28; Çk 2:15; Sy 22:4; Sy 31:2; Hk 6:2
j 1Ta 1:32; Ey 2:11
k 1Kr 10:1
l Yr 25:23; He 27:20
m İş 60:6
n 1Ta 1:33
o Ba 24:36; Öz 13:22; İb 1:2
ö 2Ta 21:3

tan uzağa,[a] Doğu'ya[b] gönderdi. **7** İbrahim yüz yetmiş beş yıl yaşadı; ömrü bu kadardı. **8** İbrahim iyice yaşlanmıştı, yaşlı ve hayata doymuş bir adam olarak son nefesini verdi; ölüp atalarına katıldı.[c] **9** Oğulları İshak ve İsmail onu, Hititli Tsohar oğlu Efron'un Mamre önündeki tarlasında bulunan Makpela mağarasına gömdüler.[ç] **10** O tarlayı İbrahim Hetoğullarından almıştı. İbrahim ve karısı Sara oraya gömüldü.[d] **11** Tanrı, İbrahim'in ölümünden sonra da oğlu İshak'a bereket verdi;[e] İshak, Beer-lahay-roi[f] yakınlarında oturuyordu.

12 İbrahim'in, Sara'nın hizmetçisi Mısırlı Hacer'den olan oğlu[g] İsmail'in soy kaydı[h] şudur:

13 İsmail'in birer aile atası olan oğullarının isimleri şöyledir: İlk oğlu Nebayot'tu,[ı] sonrakiler Kedar,[i] Adbeel, Mibsam,[j] **14** Mişma, Duma, Massa, **15** Hadad,[k] Tema,[l] Yetur, Nafiş ve Kedema'ydı.[m] **16** İsmail'in oğulları bunlardır; köyleri ve obaları[n] onların adıyla anılır; onlar on iki boyun[o] beyleridir. **17** İsmail yüz otuz yedi yıl yaşadıktan sonra son soluğunu verdi; ölüp atalarına katıldı.[o] **18** İsmailoğullarının çadır kurdukları bölge, Mısır önlerinde bulunan Şur[p] yakınlarındaki Havila'dan[r] Asur'a dek uzanırdı. Kardeşlerinin karşısında otururlardı.[s]

19 İbrahim'in oğlu İshak'la[ş] ilgili kayıt şudur:

İbrahim İshak'ın babasıydı. **20** İshak, Paddan-aram'dan Arami[t] Betuel'in[u] kızı ve Arami Laban'ın kız kardeşi Rebeka ile evlendiğinde kırk yaşındaydı. **21** İshak durmadan Yehova'ya dua ediyordu;[a] özellikle de karısı için, çünkü karısı kısırdı.[b] Ve Yehova onun yakarışlarını duydu,[c] karısı Rebeka gebe kaldı. **22** Rebeka'nın karnındaki çocuklar itişmeye başladı;[ç] bunun üzerine o "Eğer böyle sıkıntı çekeceksem, yaşamanın ne anlamı var?" dedi. Böylece Yehova'ya danıştı.[d] **23** Yehova ona "Karnında[e] iki millet var" dedi, "Senden iki ayrı halk doğacak.[f] Halklardan biri diğerinden güçlü olacak.[g] Büyüğü küçüğüne kulluk edecek."[h]

24 Ve Rebeka'nın doğum vakti geldi; karnında ikiz vardı.[ı] **25** Çocukların ilki doğdu, kızıldı ve sanki tüylü bir cüppe giymişti;[i] bu nedenle ismini Esav*[j] koydular. **26** Sonra Esav'ın kardeşi doğdu, eliyle onun topuğunu tutuyordu;[k] bu nedenle ismini Yakup*[l] koydular. Rebeka onları doğurduğunda İshak altmış yaşındaydı.

27 Ve çocuklar büyüdü; Esav kırlarda dolaşan, avlanmayı bilen bir adam oldu;[m] Yakup ise çadırlarda yaşayan[n] doğru bir adamdı.[o] **28** İshak Esav'ı severdi, çünkü ona av eti getirirdi; Rebeka ise Yakup'u severdi.[ö] **29** Bir gün Yakup yemek pişiriyordu; Esav da yorgun bir halde kırdan gelmişti. **30** Yakup'a "Ne olur şu kırmızı yemekten bana bir lokma ver" dedi, "Çabuk ol, çok yorgunum,

---

Ba 25:25* Anlamı, "Tüylü" **26*** Anlamı, "Topuğu Tutan; Yerini Alan"

BÖLÜM 25

a Ba 21:14 Yhn 8:35 Ga 4:30
b Hk 6:3
c Ba 35:29 Öz 9:11
ç Ba 23:9 Ba 49:30
d Ba 23:19
e Ba 17:19 Ba 26:13
f Ba 16:14
g Ga 4:24
h Ba 16:10
ı Ba 36:3 İş 60:7
i Me 120:5 Yr 49:28 He 27:21
j 1Ta 1:29
k 1Ta 1:30
l Ey 2:11 Ey 6:19
m 1Ta 1:31
n 1Ta 6:54 Ne 8:16
o Ba 17:20 Me 117:1
ö Ba 25:8
p Ba 16:7
r Ba 2:11 1Sa 15:7
s Ba 16:12
ş Ba 22:2 Mt 1:2
t Tkr 26:5
u Ba 22:23

2. Sütun

a Tkr 4:29
b 1Sa 1:5
c 2Sa 21:14 2Ta 33:13 Lu 1:13
ç Ro 9:10
d 1Sa 1:10
e Me 139:15 Vz 11:5
f Ba 36:31 Sy 20:14
g Ba 27:29 Tkr 2:4
h 2Sa 8:14 Ml 1:2 Ro 9:12
ı Ba 38:27
i Ba 27:11 2Kr 1:8 Zk 13:4
j Ba 27:32 Ba 36:9 Ml 1:3
k Ho 12:3
l Ba 27:36 Elç 7:14
m Ba 27:3
n İb 11:9
o Me 37:37
ö Ba 27:6 Ba 27:46

şu yemekten biraz yiyeyim." Bu nedenle ona Edom*[a] dendi. **31** O zaman Yakup "Önce bana ilk oğulluk hakkını[b] sat" dedi. **32** Esav şu karşılığı verdi: "Şurada ölmek üzereyim, ilk oğulluk hakkının bana ne faydası var?" **33** Yakup "Önce bana yemin et"[c] dedi. Esav yemin edip ilk oğulluk hakkını Yakup'a sattı.[ç] **34** Ve Yakup Esav'a ekmek ve mercimek yemeği verdi; o da yedi içti.[d] Sonra kalkıp yoluna gitti. Esav ilk oğulluk hakkını hor görmüştü.[e]

26 O sırada diyarda İbrahim'in zamanında[f] olduğu gibi yine bir kıtlık başladı. Bu nedenle İshak Gerar'a,[g] Filistîlerin kralı Abimelek'e gitti. **2** Yehova ona görünüp şunları söyledi:[h] "Mısır'a inme. Sana söyleyeceğim yerde[ı] çadır kur. **3** Bu diyarda geçici bir süre otur;[i] Ben senin yanında olacağım ve sana bereket vereceğim; çünkü tüm bu toprakları sana ve senin soyuna vereceğim.[j] Baban İbrahim'e ettiğim yemini tutacağım.[k] **4** 'Soyunu göklerin yıldızları kadar çoğaltacağım, tüm bu toprakları senin soyuna vereceğim.[l] Senin soyun aracılığıyla yeryüzündeki tüm milletler nimetler elde edecek.'[m] **5** Çünkü İbrahim sözümü dinledi ve Bana olan yükümlülüklerini daima yerine getirdi; emirlerime, hükümlerime, kanunlarıma hep uydu."[n] **6** Böylece İshak Gerar'da[o] oturmaya devam etti.

7 Bu arada, yörenin adamları ona karısı hakkında sorular soruyordu. İshak da "O benim kız kardeşim"[a] diyordu, çünkü "karım" demekten korkuyordu. Karısı güzel bir kadın olduğundan,[b] "Rebeka yüzünden beni öldürürler" diye düşünüyordu. **8** Aradan uzun bir zaman geçti; bir gün Filistîlerin kralı Abimelek pencereden bakarken İshak'ın, karısı Rebeka'yla gülüp oynaştığını gördü.[c] **9** Abimelek hemen İshak'ı çağırtıp "Bu kadın kesinlikle senin karın! Neden 'O benim kız kardeşim' dedin?" diye sordu. İshak "Onun yüzünden beni öldürürler diye korktuğum için öyle söyledim" dedi.[ç] **10** O zaman Abimelek "Bize bunu nasıl yaparsın?"[d] dedi, "Halktan biri karınla birlikte olabilirdi, neredeyse bize suç işletecektin."[e] **11** Ardından tüm halka şu emri duyurdu: "Kim bu adama ve karısına dokunursa, öldürülecektir!"

12 Sonra İshak o memlekette ekti[f] ve aynı yıl yüz kat ürün aldı,[g] çünkü Yehova ona bereket veriyordu.[h] **13** Böylece İshak zenginleşti; giderek daha çok mal mülk edindi ve büyük bir adam oldu.[ı] **14** Koyun sürüleri, sığır sürüleri ve çok sayıda hizmetkârı vardı;[i] bu nedenle Filistîler onu kıskanmaya başladı.[j]

15 Babası İbrahim'in bir zamanlar hizmetkârlarına kazdırdığı tüm kuyuları[k] Filistîler kapattı ve toprakla doldurdular.[l] **16** Sonunda Abimelek İshak'a "Yöremizden git, çünkü bizden daha güçlü oldun"[m] dedi. **17** Böylece İshak oradan ayrıldı ve Gerar[n] Vadisinde konak yeri

BÖLÜM 25

a Ba 36:1
Tkr 2:4
Ml 1:4
b Ba 43:33
Tkr 21:17
1Ta 5:1
c Ba 14:22
İb 6:16
ç İb 12:16
d 1Ko 15:32
e Ey 21:15
Ey 34:9

BÖLÜM 26

f Ba 12:10
g Ba 26:26
h Çk 6:3
Sy 12:6
1Yh 4:12
ı Çk 32:13
i Ba 20:1
İb 11:9
j Ba 12:7
Ba 15:18
Ro 15:8
Ga 4:28
k Ba 22:16
Me 105:9
Mi 7:20
İb 6:13
l Ba 15:5
Tkr 34:4
İb 11:12
m Ba 12:3
Ba 22:18
Elç 3:25
Ga 3:8
n Ba 17:23
İb 11:8
Yk 2:21
o Ba 26:17

2. Sütun

a Ba 12:13
b Ba 24:16
c Ba 24:67
Öz 5:18
Vz 9:9
ç Ba 20:11
d Ba 12:18
e Ba 20:9
Ba 39:9
Öz 6:29
İb 13:4
f Ba 8:22
İş 55:10
2Ko 9:10
g 1Ko 3:6
h Ba 24:1
Ey 42:12
Me 3:8
Me 67:6
Öz 10:22
İb 6:7
ı Ba 24:35
i Ba 12:16
Ey 1:3
j Ba 37:11
1Sa 18:9
Öz 27:4
Ro 1:29
Tit 3:3
k Ba 21:30
l Öz 25:26
m Çk 1:9
Me 105:24

Ba 25:30* Anlamı, "Kırmızı; Kızıl"

n Ba 10:19; Ba 20:1.

kurdu, orada oturmaya başladı.
18 İshak, babası İbrahim'in açtırdığı, fakat Filistîlerin o öldükten sonra kapattığı su kuyularını tekrar açtı[a] ve onlara babasının vermiş olduğu isimleri verdi.[b]

19 İshak'ın hizmetkârları vadiyi kazdı ve bir tatlı su kaynağı buldu. **20** Fakat Gerarlı çobanlar "Su bizim" diyerek İshak'ın çobanlarıyla kavgaya tutuştu.[c] Bu nedenle İshak kuyuya Esek* adını verdi, çünkü onlar kendisiyle kavga etmişti. **21** Başka bir kuyu daha kazdılar ve bu kuyu yüzünden de kavga ettiler. Bu nedenle ona Sitna* adını verdi. **22** Ve İshak oradan ayrılıp başka bir kuyu kazdı;[c] bu kuyu yüzünden kavga etmediler. Bu nedenle İshak ona Rehobot* adını verdi ve şöyle dedi: "Çünkü şimdi Yehova bize ferah yerler[d] ve yeryüzünde bereket verdi."[e]

23 Daha sonra İshak oradan ayrılıp Beer-şeba'ya[f] gitti. **24** Yehova o gece ona göründü, "Ben baban İbrahim'in Tanrısıyım.[g] Korkma,[h] çünkü Ben senin yanındayım; kulum İbrahim'den dolayı senin soyunu çoğaltacağım ve sana nimetler vereceğim" dedi.[i] **25** O zaman İshak orada bir sunak yaptı ve Yehova'ya adıyla[i] yakardı. O yerde çadır kurdu,[j] hizmetkârları da bir kuyu kazdı.

26 Daha sonra Abimelek, yakın dostu Ahuzzat ve ordu komutanı Fikol[k] ile birlikte Gerar'dan İshak'ın yanına geldi. **27** Bunun üzerine İshak onlara "Neden bana geldiniz? Çünkü beni istemeyen, beni yörenizden kovan sizlerdiniz"[a] dedi. **28** Onlar şu karşılığı verdi: "Yehova'nın senin yanında olduğunu açıkça gördük.[b] Bu nedenle dedik ki, 'Sen ve biz, aramızda ant içelim[c] ve bir antlaşma yapalım.[c] **29** Sen Yehova'nın sevgili kulu[d] olduğun için biz nasıl sana dokunmadık, hep iyi davrandık ve seni selametle[e] gönderdikse, sen de bize kötülük etmeyeceksin.' " **30** Sonra İshak onlara bir ziyafet verdi; yediler içtiler.[f] **31** Ertesi sabah erkenden kalktılar, birbirlerine ant içtiler.[g] Ardından İshak onları yolcu etti ve onun yanından selametle ayrıldılar.[h]

32 Ve aynı gün İshak'ın hizmetkârları gelip, kazmış oldukları kuyu[l] hakkında ona haber getirdiler; "Su bulduk!" dediler. **33** İshak kuyuya Şiba adını verdi. Bu nedenle o şehir bugün hâlâ Beer-şeba[l] diye anılır.

34 Esav kırk yaşındayken Hititli Beeri'nin kızı Yudit'i ve Hititli Elon'un kızı Basemat'ı aldı.[j] **35** Onlar İshak ve Rebeka'nın yüreğine dert oldular.[k]

27 İshak artık yaşlanmıştı; gözleri görmüyordu.[l] Bir gün büyük oğlu Esav'a "Oğlum" diye seslendi,[m] Esav "Efendim" dedi. **2** İshak oğluna, "Artık yaşlandım"[n] dedi. "Ne gün öleceğimi bilmiyorum.[o] **3** Şimdi lütfen av takımını, ok kılıfını ve yayını al, kıra git ve benim için avlan.[ö] **4** Sonra sevdiğim gibi, lezzetli bir yemek yapıp bana getir de yiyeyim ve ölmeden önce sana hayırdua edeyim."[p]

Ba 26:20* Anlamı, "Kavga; Çekişme" **21*** Anlamı, "Suçlama" **22*** Anlamı, "Ferah Yerler"

BÖLÜM 26

a Ba 21:25
b Ba 21:31
c Ba 13:7
ç Ba 13:9
Öz 17:14
Ro 12:18
d Le 26:9
Me 18:19
Me 118:5
e Ba 17:6
Ba 28:3
He 36:11
f Ba 21:31
g Ba 17:1
Ba 28:13
Çk 3:6
Mt 22:32
Elç 7:32
h Ba 15:1
Tkr 31:8
Me 27:1
İb 13:6
ı Ba 17:19
Me 105:9
Ga 3:29
i Ba 12:8
Ro 10:13
j Ba 4:20
İb 11:9
k Ba 21:32

2. Sütun

a Hk 11:7
b Ba 21:22
Ba 39:5
Yş 3:7
Zk 8:23
1Ko 14:25
c Ba 21:31
ç Ba 21:27
Ba 31:44
d Ba 12:2
Ba 22:17
Me 115:15
İş 61:9
Mt 25:34
e Öz 16:7
f Ba 19:3
2Kr 6:23
g Ba 14:22
Ba 21:23
1Sa 20:17
h Ro 12:18
İb 12:14
1Pe 3:11
ı Ba 26:18
i Hk 20:1
j Ba 36:2
Tkr 7:3
k Ba 27:46
Ba 28:8

BÖLÜM 27

l Ba 48:10
Vz 12:3
m Ba 25:28
n İş 46:4
o Ba 48:21
Öz 27:1
Vz 9:12
Yk 4:14
ö Ba 25:27
p Ba 48:9
Ba 49:28
İb 11:20

5 İshak oğlu Esav'la konuşurken Rebeka onları dinliyordu. Ve Esav av eti getirmek için kıra gitti.[a] **6** Rebeka oğlu Yakup'a şunları söyledi:[b] "Biraz önce ağabeyin Esav'a babanın ne dediğini duydum. **7** 'Bana av eti getir, lezzetli bir yemek yap da yiyeyim. Ölmeden önce Yehova'nın önünde sana hayırdua edeyim'[c] diyordu. **8** Oğlum şimdi sana söyleyeceklerimi dinle.[ç] **9** Lütfen gidip sürüden bana iyilerinden iki oğlak getir de babanın sevdiği gibi lezzetli bir yemek yapayım. **10** Sonra yemeği babana götür, yesin ve ölmeden önce sana hayırdua etsin."

11 Yakup annesi Rebeka'ya "Fakat ağabeyim Esav kıllı bir adam, ben ise kılsız biriyim"[d] dedi. **12** "Ya babam bana dokunursa?[e] O zaman onunla alay ediyor durumuna düşerim.[f] Ve bana hayırdua değil lanet[g] eder." **13** Bunun üzerine annesi, "Oğlum, sana gelecek lanet bana gelsin.[h] Sen sözümü dinle, git ve oğlakları bana getir"[ı] dedi. **14** Böylece Yakup gitti, oğlakları alıp annesine getirdi. Annesi de babasının sevdiği gibi lezzetli bir yemek yaptı. **15** Sonra Rebeka büyük oğlu Esav'ın[i] evdeki en güzel giysilerini aldı,[j] küçük oğlu Yakup'a[k] giydirdi. **16** Onun ellerinin üzerini ve boynunun kılsız kısımlarını oğlakların derisiyle kapladı.[l] **17** Sonra, pişirdiği lezzetli yemeği ve ekmeği oğlu Yakup'un eline verdi.[m]

18 Yakup babasının yanına gidip "Baba!" diye seslendi, babası "Efendim, sen kimsin oğlum?" dedi. **19** Yakup babasına "Ben ilk oğlun Esav'ım"[a] dedi. "Bana söylediklerini yaptım. Lütfen kalk. Otur da getirdiğim av etinden ye ve bana hayırdua et."[b] **20** Bunun üzerine İshak oğluna "Nasıl bu kadar çabuk buldun oğlum?" diye sordu. Yakup ise "Tanrın Yehova bana rast getirdi" karşılığını verdi. **21** Sonra İshak Yakup'a "Lütfen yaklaş da sana dokunayım oğlum, gerçekten Esav mısın değil misin anlayayım"[c] dedi. **22** Yakup babasına yaklaştı; İshak eliyle onu yoklayıp "Ses Yakup'un sesi, fakat eller Esav'ın elleri"[ç] dedi. **23** İshak Yakup'u tanıyamadı, çünkü elleri ağabeyi Esav'ın elleri gibi kıllıydı. Böylece ona hayırdua etti.[d]

24 Sonra "Sen gerçekten oğlum Esav mısın?" diye sordu. Yakup da "Evet, benim"[e] dedi. **25** O zaman İshak, "Getir de oğlumun av etinden yiyeyim ve sana hayırdua edeyim"[f] dedi. Yakup yemeği ona getirdi, İshak yedi; şarap getirdi, o da içti. **26** Sonra babası İshak "Lütfen yaklaş oğlum, beni öp"[g] dedi. **27** Yakup yaklaşıp onu öptü; İshak onun giysilerinin kokusunu aldı.[h] Ve ona şöyle hayırdua etti:

"İşte, oğlumun kokusu, Yehova'nın bereketini döktüğü kırların kokusu gibi. **28** Tanrı sana göklerin çiyini,[ı] yeryüzünün bereketli topraklarını[i] ve buğdayla yeni şarap bolluğu[j] versin. **29** Halklar sana kulluk etsin, milletler senin önünde eğilsin.[k] Kardeşlerinin efendisi ol, annenin oğulları senin önünde eğil-

BÖLÜM 27

a Ba 27:30
b Ba 25:28
c Ba 27:31
Ba 49:1
Tkr 33:1
ç Ba 27:13
Ba 27:43
Öz 1:8
Ef 6:1
d Ba 25:25
Ba 27:23
e Ba 27:21
f Yş 9:6
g Tkr 11:26
Tkr 23:5
Tkr 30:1
h Ba 43:9
ı Ba 27:8
Öz 6:20
i Ba 25:23
j 1Sa 28:8
k Ba 25:26
l Ba 25:25
Ba 27:11
m Ba 27:9

2. Sütun

a Ba 25:33
Ro 9:12
b Ba 27:4
İb 11:20
c Ba 27:11
ç Ba 27:16
d Tkr 21:17
Ro 9:11
İb 11:20
e Ba 25:33
f Tkr 33:28
Öz 10:6
g Ba 48:10
h Ba 25:27
Ba 27:15
Ezg 4:11
ı Tkr 11:11
İş 45:8
Ho 14:5
i Ba 45:18
Sy 13:27
j Ba 27:37
Tkr 7:13
2Kr 18:32
Me 104:15
k 2Sa 8:1
Da 2:44

sin.[a] Sana lanet eden herkes lanetli olsun, sana hayırdua eden kutlu olsun."[b]

30 İshak Yakup'a hayırdua etmeyi bitirmiş ve Yakup yanından henüz çıkmıştı ki, ağabeyi Esav avdan döndü.[c] **31** O da lezzetli bir yemek pişirdi, onu babasına getirip şöyle dedi: "Babam kalksın da oğlunun av etinden yesin ve bana hayırdua etsin."[ç] **32** Bunun üzerine babası "Sen kimsin?" diye sordu, o da "İlk oğlun Esav'ım"[d] dedi. **33** İshak'ı şiddetli bir titreme aldı. Tir tir titreyerek, "Peki ava gidip bana av eti getiren kimdi?" diye sordu. "Sen gelmeden önce hepsini yedim, o kişiye hayırdua ettim. O da kutlu olacaktır."[e]

34 Esav babasının sözlerini duyunca acı acı haykırdı[f] ve babasına "Bana da baba, bana da hayırdua et"[g] dedi. **35** Fakat İshak şu karşılığı verdi: "Kardeşin gelip beni kandırdı, sana edeceğim hayırduayı o aldı."[h] **36** O zaman Esav şunları söyledi: "Bu nedenle onun adı Yakup* değil mi? Çünkü bu iki keredir benim yerimi alıyor.[ı] Önce ilk oğulluk hakkımı,[i] şimdi de hayırduanı aldı."[i] Sonra, "Benim için de bir hayırduan yok mu?" diye sordu. **37** Fakat İshak, Esav'a şu karşılığı verdi: "Onu senin üzerine efendi kıldım;[k] tüm kardeşlerini ona kul ettim.[l] Buğday ve yeni şarabı ona verdim.[m] Senin için yapabileceğim ne kaldı ki oğlum?"

38 O zaman Esav babasına "Baba senin sadece tek hayırduan mı var? Bana da baba, bana da hayırdua et"[a] diyerek yüksek sesle ağlamaya başladı.[b] **39** Babası İshak ona şöyle söyledi:

"İşte, yerin bereketli topraklarından ve göklerin çiyinden uzak yaşayacaksın;[c] **40** kılıcınla yaşayacak,[ç] kardeşine kulluk edeceksin.[d] Sonra bunalıp özgür olmak isteyince, onun boyunduruğunu kırıp boynundan atacaksın."[e]

41 Esav, babasının Yakup'a ettiği hayırdua yüzünden kardeşine düşmanlık besliyordu.[f] "Babam için yas tutacağımız günler yaklaşıyor,[g] ondan sonra kardeşim Yakup'u öldürürüm"[h] diye içinden geçiriyordu.[ı] **42** Rebeka'ya büyük oğlu Esav'ın bu düşüncesi iletildi. Rebeka hemen haber gönderip küçük oğlu Yakup'u çağırttı; ona "Bak oğlum, ağabeyin Esav seni öldürme düşüncesiyle teselli buluyor"[i] dedi. **43** "Şimdi beni dinle oğlum;[i] kalk Harran'a, kardeşim Laban'ın[k] yanına kaç. **44** Ağabeyin sakinleşene kadar[l] bir süre onun yanında dur. **45** Ağabeyinin sana olan öfkesi geçinceye ve ona yaptığını unutuncaya dek[m] orada kal. Sonra haber gönderip seni oradan getirtirim. Neden bir günde ikinizi de kaybedeyim?"

46 Daha sonra Rebeka İshak'a hep şunları söyledi: "Het kızları[n] yüzünden hayatımdan bezdim. Yakup da bunlar gibi memleketin kızlarıyla, Het kızlarıyla evlenirse yaşamamın ne anlamı kalır?"[o]

Ba 27:36* 25:26'daki dipnota bakın.

BÖLÜM 27

a Ba 25:23
Ba 49:8
b Ba 12:3
Ba 28:3
Ba 31:42
Sy 24:9
He 25:12
c Ba 27:3
ç İb 7:7
d Ba 25:25
Ba 25:31
İb 12:16
e Ro 9:13
f Lu 13:28
g İb 12:17
h Tkr 21:17
Ml 1:2
Ga 3:9
ı Ba 25:26
Ba 32:28
Ho 12:3
i Ba 25:34
Mt 5:33
İb 6:16
j Ba 27:28
k Ba 25:23
Ba 27:29
Ro 9:12
l Ba 49:8
m Tkr 33:28
Yo 2:19

2. Sütun

a İb 12:17
b İş 65:14
c Yş 24:4
İb 11:20
ç Ba 32:6
Sy 20:18
d Ba 25:23
2Sa 8:14
e 2Kr 8:20
2Ta 28:17
f Ba 4:5
Ba 37:11
Ams 1:11
1Yh 2:11
g Ba 35:29
h Ba 4:8
1Yh 3:15
ı Me 140:2
Mr 7:21
i Ba 37:18
Me 64:6
Öz 6:17
j Öz 1:8
Kl 3:20
k Ba 28:5
l Me 37:8
m Çk 4:19
Mt 5:22
n Ba 26:35
Ba 28:8
o Ba 24:3

28 İshak Yakup'u çağırıp ona hayırdua etti ve "Kenanlılardan kız almayacaksın"[a] diye tembihledi. **2** "Kalk, Paddan-aram'a, annenin babası Betuel'in evine git. Oradan, annenin kardeşi Laban'ın kızlarından birini al.[b] **3** Mutlak Güce Sahip Tanrı sana nimetler versin; seni çocuklar sahibi yapsın ve soyunu çoğaltsın, senden bir halklar topluluğu meydana gelsin.[c] **4** Sana ve seninle birlikte soyuna[ç] İbrahim'in bereketini[d] versin. Öyle ki, Tanrı'nın İbrahim'e verdiği,[e] senin de gurbet hayatı yaşadığın toprakları mülk edinesin."[f]

5 Böylece İshak Yakup'u gönderdi. Yakup Paddan-aram'a, Arami Betuel'in[g] oğlu Laban'ın yanına gitmek üzere yola çıktı. Laban, Yakup ve Esav'ın[h] annesi Rebeka'nın[ı] kardeşiydi.

6 Esav öğrendi ki, İshak Yakup'a hayırdua etmiş, oradan bir kız alması için onu Paddan-aram'a göndermiş ve ona hayırdua ettiğinde 'Kenanlılardan kız almayacaksın' diye tembihlemişti.[i] **7** Yakup da babasını ve annesini dinleyip Paddan-aram'a gitmek üzere yola çıkmıştı.[j] **8** O zaman Esav, babası İshak'ın Kenan kızlarından hoşlanmadığını anladı.[k] **9** Bu nedenle Esav İsmail'in* yanına gitti. Diğer eşlerinin üzerine,[l] İbrahim oğlu İsmail kızı Mahalat'ı aldı; o Nebayot'un kız kardeşiydi.

10 Yakup Beer-şeba'dan ayrılmış, Harran'a[m] doğru yoluna devam ediyordu. **11** Bir yere geldi, güneş battığından geceyi orada geçirmeye hazırlandı. Oradaki[a] taşlardan birini aldı, başının altına destek olarak koyup yattı. **12** Ve bir rüya gördü.[b] Yerde, başı göklere erişen bir merdiven dikiliydi. Üzerinde Tanrı'nın melekleri inip çıkıyordu.[c] **13** Yehova merdivenin yukarısında durmuştu.[ç]

"Ben baban İbrahim'in Tanrısı ve İshak'ın Tanrısı Yehova'yım"[d] dedi. "Üzerinde yatmakta olduğun toprakları sana ve soyuna vereceğim.[e] **14** Senin soyun yerin tozu kadar çok olacak;[f] batıya, doğuya, kuzeye ve güneye yayılacaksın.[g] Sen ve soyun aracılığıyla yeryüzünün tüm aileleri nimetler elde edecek.[h] **15** Ben senin yanındayım; gideceğin her yerde seni koruyacağım ve seni bu topraklara geri getireceğim,[ı] sana verdiğim sözü yerine getirinceye dek seni bırakmayacağım."[i]

16 Yakup uykudan uyandı, "Meğer Yehova buradaymış, ben farkında değildim" dedi. **17** İyice korkmaya başladı;[j] "Ne dehşetli bir yer!" dedi.[k] "Burası Tanrı'nın evi[ı] olmalı, bu da göklerin kapısı." **18** Yakup sabah erkenden kalktı; başının altına destek olarak koyduğu taşı alıp yere dikti ve üzerine yağ döktü.[m] **19** O yere Beytel*[n] adını verdi; şehrin önceki adı Luz idi.[o]

20 Sonra Yakup bir adak adayıp[ö] şunları söyledi: "Eğer Tanrı yanımda olmaya devam eder, gittiğim bu yolda beni korur ve yememem için ekmek, giymem için

BÖLÜM 28

a Ba 24:37
Çk 34:15
1Kr 11:1
1Ko 7:39
2Ko 6:14
b Ba 29:16
c Ba 17:5
Ba 46:15
1Ta 2:1
Ro 4:17
ç Ba 15:5
Ro 9:7
Ga 3:29
d Ba 12:2
e İb 11:9
f Ba 12:7
Ba 15:13
Ba 17:8
g Ba 25:20
h Ba 25:28
ı Ba 24:29
i Ba 28:1
2Ko 6:14
j Ba 27:43
Çk 20:12
Le 19:3
k Ba 24:3
Ba 27:46
l Ba 36:2
m Ba 11:31
Ba 27:43

2. Sütun

a Ba 28:19
b Sy 12:6
Éy 33:15
c Mt 28:2
Yhn 1:51
İb 1:14
ç Da 7:9
d Ba 26:24
Mr 12:26
Elç 7:32
e Ba 12:7
Ba 28:4
Me 105:11
Elç 7:5
f Ba 13:16
1Kr 4:20
g Ba 13:14
h Ba 18:18
Ba 22:18
ı Ba 35:6
Ba 46:4
i Ba 31:3
Sy 23:19
Yş 23:14
İb 6:18
j Çk 3:6
Hk 13:22
Mt 17:6
k Me 47:2
Me 66:5
Me 68:35
l Ba 35:1
Me 27:4
m Ba 31:13
n Hk 4:5
Ho 12:4
o Ba 35:6
Yş 16:2
Hk 1:23
ö Vz 5:4

Ba 28:9* Ya da, "İsmailoğulları." O zaman İsmail ölmüştü ve Esav 77 yaşındaydı. 25. bölümün 17 ve 26. ayetlerine bakın.

Ba 28:19* Anlamı, "Tanrı'nın Evi"

giysi verirse,[a] **21** babamın evine sağ salim dönersem, o zaman Yehova benim Tanrım olduğunu göstermiş olacak.[b] **22** Diktiğim bu taş Tanrı'nın evi olacak.[c] Bana vereceğin her şeyin onda birini Sana vereceğim."[ç]

29 Yakup yoluna devam etti, Doğuluların[d] memleketine geldi. **2** Ve başını kaldırıp baktığında kırda bir kuyu gördü. Kuyunun yanında üç koyun sürüsü yatıyordu; sürüleri bu kuyudan suvarırlardı.[e] Kuyunun[f] ağzında büyük bir taş vardı. **3** Tüm sürüler oraya toplanınca, çobanlar taşı kuyunun ağzından yuvarlar, sürüleri suvarırlardı. Sonra taşı yine yerine, kuyunun ağzına koyarlardı.

4 Yakup çobanlara "Kardeşlerim, nerelisiniz?" diye sordu. Onlar "Harranlıyız"[g] dediler. **5** O zaman Yakup "Nahor'un[h] torunu Laban'ı[ı] tanır mısınız?" dedi, onlar da "Tanırız" diye karşılık verdiler. **6** Bunun üzerine Yakup "O nasıl, iyi mi?"[i] diye sordu, onlar da "İyidir. İşte kızı Rahel[j] de koyunlarla geliyor"[k] karşılığını verdiler. **7** Yakup "Bakın, akşama daha çok var" dedi, "Sürüleri toplama vakti değil. Koyunları suvarın da otlatmaya götürün."[l] **8** Çobanlar şu karşılığı verdi: "Tüm sürüler toplanmadan ve taş kuyunun ağzından yuvarlanmadan olmaz. Ancak o zaman koyunları suvarabiliriz."

9 Yakup onlarla konuşurken Rahel[m] babasının koyunlarıyla geldi, çünkü çobanlık[n] yapıyordu. **10** Yakup annesinin kardeşi Laban'ın kızı Rahel'i ve onun koyunlarını görünce hemen gidip kuyunun ağzındaki taşı yuvarladı ve Laban'ın koyunlarını suvardı.[a] **11** Sonra Rahel'i öptü[b] ve hıçkıra hıçkıra ağladı.[c] **12** Yakup Rahel'e kendisinin Rebeka'nın oğlu, babasının akrabası[ç] olduğunu söyledi. Rahel de koşup bunları babasına anlattı.[d]

13 Laban kız kardeşinin oğlu Yakup'la ilgili haberi duyar duymaz onu karşılamaya koştu.[e] Onu görünce sarılıp öptü ve evine getirdi.[f] Yakup olanları ona anlattı. **14** Laban "Sen benim etim kemiğimsin"[g] dedi. Yakup onun yanında bir ay kaldı.

15 Sonra Laban ona "Akrabamsın[h] diye bana karşılıksız mı hizmet edeceksin?"[ı] dedi. "Söyle ne ücret istersin?"[i] **16** Laban'ın iki kızı vardı. Büyüğünün adı Lea,[j] küçüğünün adı Rahel'di. **17** Lea'nın gözleri donuktu, fakat Rahel'in[k] endamı ve yüzü güzeldi.[l] **18** Yakup Rahel'e âşık olmuştu. Laban'a şu cevabı verdi: "Küçük kızın Rahel için sana yedi yıl hizmet ederim."[m] **19** O zaman Laban "Onu başka adama vermektense sana vermeyi tercih ederim.[n] Yanımda kal" dedi. **20** Yakup Rahel için yedi yıl hizmet etti,[o] fakat ona olan sevgisinden dolayı bu yıllar gözünde birkaç gün gibiydi.[ö]

21 Sonra Yakup Laban'a "Vakit doldu, karımı ver, onunla birlikte olayım"[p] dedi. **22** Bunun üzerine Laban tüm yöre halkını toplayıp bir ziyafet verdi.[r] **23** Fakat akşamleyin Yakup'la birlikte olması için ona kızı Lea'yı getirdi. **24** Laban

BÖLÜM 28

a Mt 6:30
b Çk 15:2
Tkr 26:17
c Ba 35:1
ç Ba 14:20
Le 27:30
Ml 3:8

BÖLÜM 29

d Hk 6:3
1Kr 4:30
Ey 1:3
e Ba 30:40
Ezg 4:1
f Ba 24:11
Çk 2:15
Yhn 4:6
g Ba 27:43
Elç 7:2
h Ba 24:24
Ba 31:53
ı Ba 24:29
i Ba 43:27
1Sa 17:22
j Ba 31:4
Ba 46:19
Ru 4:11
k Çk 2:16
l Me 23:2
Ezg 1:7
m Ba 30:1
Ba 35:19
n Çk 2:16

2. Sütun

a Çk 2:17
b Ba 33:4
Ba 45:15
Lu 15:20
Ro 16:16
c Ba 43:30
Ba 45:2
ç Ba 13:8
Ba 14:14
d Ba 24:28
e Ba 24:29
f Elç 20:37
g Hk 9:2
2Sa 5:1
h Ba 27:43
Ba 28:5
ı Tkr 25:4
1Ti 5:18
i Ba 30:28
Ba 31:7
j Ba 30:19
Ba 46:15
Ru 4:11
k Ba 30:25
Ba 35:16
l Ba 12:11
Ba 24:16
Es 2:7
m Ba 31:41
Ba 34:12
n Me 12:2
o Ba 30:26
Ho 12:12
ö Ezg 8:6
p Ru 4:13
Öz 5:18
1Ko 7:3
r Hk 14:10
Mt 22:2
Vh 19:9

hizmetçisi Zilpa'yı[a] da kızı Lea'nın hizmetine verdi. **25** Sabah olunca Yakup baktı, yanındaki Lea'ydı! Bunun üzerine Laban'a "Bana bunu nasıl yaptın?" diye sordu, "Sana Rahel için hizmet etmemiş miydim? Neden beni kandırdın?"[b] **26** Laban şu karşılığı verdi: "Bizim buralarda küçük kız büyüğünden önce verilmez. **27** Bu kızın düğün[c] haftasını tamamla. Sonra öbür kızı da veririz, fakat yanımda yedi yıl daha hizmet edeceksin."[ç] **28** Yakup onun dediğini yaptı; Lea'nın haftasını tamamladı, sonra Laban kızı Rahel'i ona eş olarak verdi. **29** Laban hizmetçisi Bilha'yı[d] da kızı Rahel'in hizmetine verdi.

30 Yakup Rahel'le de birlikte oldu; onu Lea'dan daha çok sevdi.[e] Ve Laban'a yedi yıl daha hizmet etti.[f] **31** Yehova Lea'nın sevilmediğini* görünce, onun rahmini[g] açtı, Rahel ise kısırdı.[h] **32** Lea hamile kaldı; bir oğul doğurdu, adını Ruben*[ı] koydu; "Yehova acınacak halimi gördü,[i] kocam artık beni sevecek" dedi. **33** Tekrar hamile kalıp bir oğul daha doğurdu ve "Yehova sevilmediğimi işittiği[j] için bana bunu da verdi" dedi. Ve çocuğun adını Şimeon*[k] koydu. **34** Yine hamile kalıp bir oğul daha doğurdu ve "Bu kez kocam bana bağlanacak, çünkü ona üç oğul doğurdum" dedi. Böylece çocuğa Levi*[l] adı verildi. **35** Lea tekrar hamile kalıp bir oğul daha doğurdu. "Bu kez Yehova'ya övgüler sunacağım" diyerek çocuğun adını Yahuda*[a] koydu. Bundan sonra bir süre çocuk doğurmadı.

30 Rahel baktı ki Yakup'a çocuk doğuramıyor, ablasını kıskanmaya başladı ve Yakup'a[b] "Bana çocuk ver, yoksa ölüden farksız bir kadın olacağım"[c] dedi. **2** Yakup Rahel'e çok kızdı,[ç] "Ben Tanrı mıyım? Rahmin meyvesini senden esirgeyen O"[d] dedi. **3** Bunun üzerine Rahel, "İşte hizmetçim Bilha"[e] dedi. "Onunla birlikte ol. Benim için* bir çocuk doğursun, ondan çocuklarım olsun."[f] **4** Böylece hizmetçisi Bilha'yı Yakup'a eş olarak verdi; Yakup onunla birlikte oldu.[g] **5** Bilha hamile kalıp Yakup'a bir oğul doğurdu.[h] **6** O zaman Rahel "Tanrı hâkimim[ı] oldu; sesimi duyup bana bir oğul verdi" diyerek çocuğun adını Dan*[i] koydu. **7** Rahel'in hizmetçisi Bilha tekrar hamile kalıp Yakup'a ikinci bir oğul doğurdu. **8** Rahel "Ablamla zorlu mücadelelere* girip onu yendim!" diyerek çocuğun adını Naftali*[#j] koydu.

9 Lea baktı ki artık çocuk doğuramıyor, hizmetçisi Zilpa'yı Yakup'a eş olarak verdi.[k] **10** Lea'nın hizmetçisi Zilpa Yakup'a bir oğul doğurdu.

BÖLÜM 29

a Ba 16:1
Ba 30:9
Ba 46:18
b Ba 31:7
Ba 31:42
Le 19:11
Mt 5:37
2Ko 4:2
c Tkr 24:5
Me 19:5
ç Ba 31:41
d Ba 30:3
Ba 35:22
e Tkr 21:15
f Ho 12:12
g Ba 46:15
Ru 4:11
h Ba 30:22
ı Ba 35:22
Ba 37:21
Ba 37:22
Ba 49:3
Çk 6:14
1Ta 5:1
Vh 7:5
i Ba 30:20
1Sa 1:6
Lu 1:25
j Ba 30:6
Me 34:15
k Ba 34:25
Ba 42:24
Ba 49:5
1Ta 4:24
Vh 7:7
l Ba 34:25
Ba 49:5
Çk 6:16
Sy 3:12
1Ta 6:1
Vh 7:7

2. Sütun

a Ba 35:23
Ba 37:26
Ba 38:15
Ba 44:18
Ba 49:8
1Ta 2:3
Vh 5:5
Vh 7:5

BÖLÜM 30

b Ba 16:5
1Sa 1:6
Öz 14:30
Tit 3:3
c Sy 11:15
1Sa 1:10
Yr 20:18
ç Ef 4:26
Kİ 3:19
d 1Sa 1:5
Me 127:3
Ho 9:11
e Ba 29:29
f Ba 16:2
Ba 50:23
Ru 4:17
g Ba 22:24
Ba 25:6
Ba 35:22
h Ba 16:15
ı Hk 11:27
Me 26:1
Me 75:7

i Ba 35:25; Ba 46:23; Ba 49:16; **j** Ba 35:25; Ba 46:24; Ba 49:21; Tkr 33:23; Vh 7:6; **k** Ba 35:26.

Ba 29:31* "Lea'nın sevilmediğini", sözcük anlamıyla, "Lea'dan nefret edildiğini" **32*** Anlamı, "Bakın Bir Oğul!" **33*** Anlamı, "İşitme" **34*** Anlamı, "Bağlılık"

Ba 29:35* Anlamı, "Övülen" **30:3*** Sözcük anlamıyla, "dizlerimde" **6*** Anlamı, "Hâkim" **8*** Sözcük anlamıyla, "güreşlere" **8#** Anlamı, "Güreşlerim"

11 Lea, "Uğurlu!" diyerek çocuğun adını Gad*[a] koydu. **12** Sonra Lea'nın hizmetçisi Zilpa, Yakup'a ikinci bir oğul daha doğurdu. **13** Lea "Ne kadar mutluyum! Kızlar bana mutlu diyecek"[b] dedi ve çocuğun adını Aşer*[c] koydu.

14 Ruben[ç] buğday hasadı günlerinde[d] kırda dolaşırken adamotu buldu ve annesi Lea' ya getirdi. Rahel Lea'ya "Ne olur, oğlunun getirdiği adamotundan[e] bana da ver" dedi. **15** Lea "Kocamı aldığın yetmiyormuş gibi,[f] şimdi de oğlumun getirdiği adamotunu mu alacaksın?" diye karşılık verdi. Rahel "Öyleyse, oğlunun getirdiği adamotuna karşılık Yakup bu gece seninle birlikte olsun" dedi.

16 Yakup akşam kırdan gelince,[g] Lea onu karşılamaya çıktı ve "Benimle birlikte olacaksın, çünkü seni oğlumun getirdiği adamotuna karşılık kiraladım" dedi. Böylece o gece Yakup onunla birlikte oldu.[h] **17** Tanrı Lea'yı duyup ona cevap verdi. Lea hamile kaldı ve Yakup'a beşinci oğlunu doğurdu.[ı] **18** O zaman Lea "Hizmetçimi kocama verdim, Tanrı da bana ödediğim ücretin karşılığını verdi" diyerek çocuğun adını İssakar*[i] koydu. **19** Lea yine hamile kaldı ve Yakup'a altıncı oğlunu doğurdu.[j] **20** "Tanrı bana güzel bir armağan bağışladı. Artık kocam beni kabullenecek,[k] çünkü ona altı oğul doğurdum"[l] dedi. Böylece çocuğun adını Zebulun*[a] koydu. **21** Daha sonra bir kız doğurdu; adını Dina*[b] koydu.

22 Sonunda Tanrı Rahel'i andı, onu işitti ve cevap verdi; onun rahmini açtı.[c] **23** Rahel hamile kaldı ve bir oğul doğurdu. "Tanrı utancımı sildi!"[ç] dedi. **24** "Yehova bana başka bir oğul verdi" diyerek çocuğun adını Yusuf*[d] koydu.

25 Rahel Yusuf'u doğurunca, Yakup Laban'a "Beni bırak da evime, memleketime döneyim"[e] dedi. **26** "Eşlerimi, çocuklarımı ver gideyim, onlar için sana hizmet ettim. Nasıl çalıştığımı sen de bilirsin."[f] **27** Laban şu karşılığı verdi: "Eğer benden hoşnutsan, kal. Çünkü aldığım işaretlere göre, Yehova senin sayende bana bereket veriyor."[g] **28** Sonra da, "Ücretini söyle, ödeyeyim"[h] dedi. **29** Bunun üzerine Yakup "Sana nasıl hizmet ettiğimi ve sürünü ne duruma getirdiğimi kendin de bilirsin"[ı] dedi. **30** "Ben gelmeden önce malın azdı, sonra gitgide çoğaldı, çünkü buraya adımımı attığımdan beri Yehova sana bereket veriyor.[i] Ya ben ne zaman kendi evim için bir şey yapacağım?"[j]

31 Bunun üzerine Laban "Sana ne vereyim?" diye sordu. Yakup "Bana hiçbir şey verme!"[k] dedi. "Yine sürünü güder,[l] ona bakarım,[m] eğer şunu yapmayı kabul edersen: **32** Bugün

BÖLÜM 30

a Ba 49:19 Sy 32:33 Vh 7:5
b Ezg 6:9 Lu 1:48
c Ba 35:26 Ba 46:17 Ba 49:20 Tkr 33:24 Vh 7:6
ç Ba 29:32
d Çk 34:22 Yhn 4:35
e Ezg 7:13
f Ba 29:30
g Lu 2:8
h 1Ko 7:3
ı Me 65:2 Lu 1:13
i Ba 35:23 Ba 46:13 Ba 49:14 Tkr 33:18 1Ta 12:32 Vh 7:7
j Ru 4:11
k Ba 29:32 Me 127:3
l Ba 35:23 Ba 46:15

2. Sütun

a Ba 46:14 Ba 49:13 Tkr 33:18 Vh 7:8
b Ba 34:1
c Ba 29:31 1Sa 1:6 Me 113:9
ç İş 54:1 Lu 1:25
d Ba 35:24 Ba 45:4 Tkr 33:13 Elç 7:9 Vh 7:8
e Ba 28:15 Ba 31:13
f Ba 31:41 Ho 12:12
g Ba 12:3 Ba 39:3
h Ba 31:7 Le 19:13
ı Ba 31:38 Ef 6:8
i Me 107:38
j Ba 32:10 1Ti 5:8
k Me 118:8 İb 13:5
l Ba 46:34 Ba 47:3
m 1Sa 25:7 Ho 12:12

Ba 30:11* Anlamı, "Uğur" **13*** Anlamı, "Mutlu; Mutluluk" **18*** Anlamı, "O Bir Karşılık; O Karşılığını Verir"

Ba 30:20* Anlamı, "İkamet; Oturma." "Kabullenme; Efendilik" anlamlarına da gelebilir. **21*** Anlamı, "Yargılanmış; Aklanmış; Haklı Çıkmış" **24*** Anlamı, "Artıran; Ekleyen"

sürünün arasında dolaşacağım. Sürüdeki tüm benekli, alacalı koyunları, tüm koyu kahverengi koçları ve tüm alacalı, benekli keçileri ayır. Bundan sonra benim ücretim böyleleri olsun.[a] **33** Eğer verdiklerini ileride yoklamaya gelirsen, dürüst davranmış olduğumu anlarsın.[b] Benim sürümde benekli ve alacalı olmayan bir keçi ya da kahverengi olmayan bir koç görürsen, anla ki çalınmıştır."[c]

34 Bunun üzerine Laban "Tamam, söylediğin gibi olsun" dedi.[ç] **35** Ve o gün tüm çizgili, alacalı tekeleri; tüm benekli, alacalı, beyazlı dişi keçileri ve kahverengi koçları ayırıp kendi oğullarına verdi. **36** Sonra Yakup'la arasında üç günlük bir mesafe bıraktı. Yakup da onun kalan sürüsünü gütmeye devam etti.

37 Yakup ayıfındığı,[d] bademe ve çınar ağaçlarından[f] körpe dallar kesti; dalların kabuklarını soyarak üzerlerinde beyaz lekeler yaptı.[g] **38** Sonra soyduğu çubukları, sürünün önüne, hayvanların su içmek için geldiği yalaklara koydu.[h] Hayvanlar su içmek için geldiğinde bu çubukların önünde kızışsınlar diye böyle yapardı.

39 Böylece hayvanlar çubukların önünde kızışırdı; sürüde, çizgili, benekli ve alacalı yavrular doğardı.[ı] **40** Yakup genç koçları ayırır, Laban'ın sürüsündeki çizgili ve koyu kahverengi hayvanları sürünün diğer hayvanlarının gözü önünde tutardı. Kendi sürüsünü ayrı tutar, onları Laban'ın sürüsüyle karıştırmazdı. **41** Ayrıca sürünün gürbüz[a] hayvanları kızışacağı zaman çubukları yalaklara,[b] hayvanların gözü önüne koyardı ki, hayvanlar onların yanında kızışsın. **42** Fakat cılız hayvanların önüne çubukları koymazdı. Dolayısıyla cılız hayvanlar hep Laban'ın, gürbüz hayvanlar ise Yakup'un oldu.[c]

43 Böylece Yakup'un serveti çoğaldıkça çoğaldı; büyük sürüleri, çok sayıda hizmetçisi, hizmetkârı, devesi ve eşeği oldu.[ç]

31 Laban'ın oğulları "Yakup babamızın sahip olduğu her şeyi aldı; bütün bu serveti babamızın malından elde etti"[d] diyorlardı. Yakup bunu duydu; **2** Laban'a bakınca, yüz ifadesinin eskisi gibi olmadığını da gördü.[e] **3** Ve Yehova Yakup'a, "Atalarının memleketine ve akrabalarının yanına dön.[f] Ben seninle olmaya devam edeceğim"[g] dedi. **4** Yakup haber gönderip Rahel'i ve Lea'yı otlağa, sürünün yanına çağırdı; **5** onlara şöyle söyledi:

"Babanızın yüz ifadesini görüyorum, bana karşı eskisi gibi değil;[h] fakat babamın Tanrısı benim yanımda.[ı] **6** Babanıza var gücümle hizmet ettiğimi siz de bilirsiniz.[i] **7** Babanız bana oyun oynadı, ücretimi on defa değiştirdi, ama Tanrı onun bana kötülük etmesine izin vermedi.[j] **8** 'Benekliler senin ücretin olacak' dediğinde, tüm sürü benekli doğurdu. 'Çizgililer senin ücretin olacak' dediğinde, tüm sürü çizgili doğurdu.[k] **9** Böylece Tanrı babanızın hayvanlarını alıp bana verdi.[l] **10** Hayvanların kızışma

BÖLÜM 30

a Ba 31:7
Tkr 24:15
1Kr 5:6
Ey 7:2
Yr 22:13
1Ti 5:18

b Ml 3:5

c Çk 22:1

ç Ba 31:8

d Ho 4:13

e Sy 17:8
Vz 12:5

f He 31:8

g Sy 21:18
Zk 11:7

h Ba 24:20

ı Ba 31:10

2. Sütun

a Ey 39:4

b Çk 2:16

c Ba 31:9
Ba 32:5

ç Ba 32:5
Ba 36:7

BÖLÜM 31

d Ba 30:33
Vz 4:4

e Ba 30:27
1Sa 18:9

f Ba 28:15
Ba 32:9
Ba 35:27

g İş 41:10
Ro 8:31
İb 13:5

h Ba 30:27

ı Ba 48:15

i Ba 30:29
Ef 6:8
Kl 3:23

j Me 37:28
Vz 8:12
İş 54:17
1Pe 3:13

k Ba 30:32

l Öz 13:22

vaktinde bir rüya gördüm;[a] başımı kaldırıp baktım ki, dişilerle çiftleşen tekeler çizgili, benekli ve lekeliydi.[b] **11** Ve rüyada Tanrı'nın meleği bana 'Yakup!' diye seslendi, ben de 'Efendim' dedim.[c] **12** Sonra 'Lütfen başını kaldırıp bak' dedi, 'Dişilerle çiftleşen tüm tekeler çizgili, benekli ve lekeli, çünkü Laban'ın sana yaptıklarını gördüm.[ç] **13** Ben Beytel'in[d] Tanrısı'yım; orada bir dikili taşı yağla meshetmiş[e] ve Bana adak adamıştın.[f] Şimdi kalk, bu memleketten çık, doğduğun memlekete dön."[g]

14 Bunun üzerine Rahel ve Lea şu karşılığı verdiler: "Babamızın evinde artık bizim bir hissemiz, mirasımız var mı?[h] **15** Onun gözünde yabancı değil miyiz? O bizi sattı; ücretimizi de yiyip duruyor.[ı] **16** Tanrı'nın babamızdan aldığı bütün servet bize ve çocuklarımıza aittir.[i] Bu nedenle Tanrı sana ne söylediyse yap."[j]

17 Ve Yakup kalktı, çocuklarını, eşlerini develere bindirdi.[k] **18** Tüm sürüsünü önüne kattı; topladığı bütün mallarla[ı] ve Paddan-aram'da elde ettiği sürüyle birlikte, Kenan diyarına, babası İshak'ın yanına dönmek[m] üzere yola koyuldu.

19 Laban koyunlarını kırkmaya gittiği bir sırada, Rahel, babasına ait olan terafimi*[n] çalmıştı. **20** Yakup da Arami Laban'ı atlatmış, gideceğini ona söylememişti. **21** Yakup sahip olduğu her şeyi alıp kaçtı; Irmağı*[o] geçti. Gilead[a] dağlık bölgesine yöneldi. **22** Üç gün sonra, Yakup'un kaçtığı Laban'a bildirildi. **23** Bunun üzerine Laban yanına kardeşlerini alarak onun peşine düştü[b] ve yedi günlük yol gidip Gilead dağlık bölgesinde ona yetişti. **24** Tanrı Arami[c] Laban'a gece rüyada göründü[ç] ve "Sakın Yakup'a iyi veya kötü bir şey söyleme"[d] dedi.

25 Laban Yakup'a yaklaştı; Yakup dağda çadır kurmuştu; Laban da kardeşleriyle Gilead dağlık bölgesinde konakladı. **26** Sonra Laban Yakup'a "Bana bunu nasıl yaptın?" dedi. "Beni atlattın; kızlarımı kılıçla tutsak alınmış gibi alıp götürdün.[e] **27** Neden gizlice kaçtın? Neden bir şey söylemeyerek beni atlattın? Seni tefle, lirle,[f] ezgilerle[g] güle oynaya yolcu ederdim. **28** Torunlarımı,* kızlarımı öpmeme[h] fırsat vermedin. Akılsızca hareket ettin. **29** Size kötülük etmek elimde;[ı] fakat babanızın Tanrısı dün gece benimle konuştu, 'Sakın Yakup'a iyi veya kötü bir şey söyleme!'[i] dedi. **30** Tamam, babanın evini çok özlediğin için gidiyorsun, peki ilahlarımı neden çaldın?"[j]

31 Yakup "Korktum"[k] dedi. "Kızlarını benden ayırırsın diye düşündüm. **32** İlahlarını kimde bulursan, onu yaşatma.[l] Kardeşlerimizin önünde yanımdakileri kendin ara, onları bulursan al.[m]" Ancak Yakup Rahel'in onları çaldığını bilmiyordu.[n] **33** Laban Yakup'un çadırına, Lea'nın çadırına ve iki

BÖLÜM 31

a Sy 12:6
b Ba 30:39
c İş 6:8
ç Ba 29:25
Ba 31:39
Tkr 24:15
d Ba 12:8
Ba 35:15
e Ba 28:18
Ba 35:14
f Ba 28:22
Tkr 23:21
Vz 5:4
g Ba 37:1
h Sy 27:4
ı Ba 31:41
Ho 12:12
i Ba 31:1
j Ba 31:3
Ba 32:9
Me 45:10
k Ba 33:13
l Ba 30:43
m Ba 35:27
n Ba 31:14
Ba 31:30
Ba 35:2
Yş 24:2
He 21:21
Zk 10:2
o Ba 15:18

2. Sütun

a Sy 32:1
b Me 10:2
c Ba 25:20
Tkr 26:5
Ho 12:12
ç Ba 20:3
Mt 27:19
d Ba 24:50
Sy 24:13
Me 105:15
e Ba 2:24
f Çk 15:20
Ey 21:12
Me 149:3
g Me 98:5
h Ba 31:55
ı Me 52:1
Yhn 19:10
i Ba 31:7
Ba 31:24
Elç 5:39
j Ba 31:19
Ba 35:2
Hk 18:24
İş 37:12
Elç 19:26
1Ko 10:14
k Ba 31:43
l Ba 44:9
m Ba 30:33
n Ba 31:19

Ba 31:19* Aile tanrıları ya da putları. **21*** Fırat Irmağı.

Ba 31:28* Ya da "Oğullarımı"

hizmetçinin[a] çadırına girdi, fakat onları bulamadı. Sonra Lea'nın çadırından çıkıp Rahel'in çadırına girdi. **34** Terafim Rahel'deydi; onu devesinin semerine koymuş, üzerine de oturmuştu. Laban çadırın her yerini aradı, fakat onları bulamadı. **35** Rahel babasına "Efendim[b] kızmasın, âdet gördüğüm için önünde ayağa kalkamıyorum"[c] dedi. Laban her yeri iyice aradı, fakat terafimi bulamadı.[ç]

36 Yakup öfkelendi[d] ve Laban'la tartışmaya başladı. "Ne suç işledim?[e] Günahım neydi de böyle kızgınlıkla peşime düştün?"[f] dedi. **37** "İşte bütün eşyalarımı aradın, evine ait ne buldun?[g] Bir şey buldunsa benim kardeşlerimin ve seninkilerin[h] önüne koy da, aramızdaki meseleye hakkında onlar karar versin.[ı] **38** Yirmi yıl boyunca senin yanındaydım. Koyunların, keçilerin düşük yapmadı;[i] süründen bir koç bile yemedim. **39** Parçalanmış hayvanı sana getirmedim,[j] zararı ben karşıladım. Gündüz çalınan hayvanın, gece çalınan hayvanın karşılığını benden istedin.[k] **40** Gündüzün sıcağı, gecenin soğuğu beni tüketti; gözüme uyku girmedi.[l] **41** Yirmi yıl evinde böyle yaşadım. İki kızın için on dört yıl, sürün için de altı yıl hizmet ettim, ücretimi on kere değiştirdin.[m] **42** Eğer İbrahim'in ve babamın Tanrısı,[n] İshak'ın korktuğu Tanrı[o] yanımda olmasaydı, beni şimdi eli boş gönderirdin. Tanrı acınacak halimi, çektiğim çileyi gördü de dün gece seni uyardı."[ö]

43 Laban Yakup'a şöyle karşılık verdi: "Kızlar benim kızlarım, çocuklar benim çocuklarım, sürü benim sürüm; gördüğün her şey benim ve kızlarımın. Ben şimdi onlara ve doğurdukları çocuklara ne yapabilirim ki? **44** Şimdi gel, seninle antlaşalım;[a] bizim şahidimiz bu olsun."[b] **45** Bunun üzerine Yakup bir taş alıp dikti.[c] **46** Ve kardeşlerine "Taş toplayın!" dedi. Onlar taş toplayıp bir yığın yaptılar.[ç] Sonra orada, taş yığınının üzerinde yemek yediler. **47** Laban yığına Yegar-sahaduta* adını verdi, Yakup ise Galed# dedi.

48 Sonra Laban "Bu taş yığını bugün bizim şahidimizdir" dedi. Bu nedenle ona Galed[d] adını verdi **49** ve "Gözden ırak olduğumuzda Yehova aramızda gözcülük etsin" diyerek de Gözcü Kulesi adını verdi.[e] **50** "Eğer kızlarımı incitirsen,[f] onların üzerine eş alırsan, yanımızda biri olmasa da, unutma ki Tanrı bizim şahidimizdir."[g] **51** Ve Laban sözlerine devam etti: "İşte aramıza diktiğim taş ve taş yığını. **52** Bu taş yığını şahit olsun, bu dikili taş da şahitlik etsin;[h] ben bu yığının ötesine geçip sana kötülük etmeyeceğim, sen de bu yığının ve taşın ötesine geçip bana kötülük etmeyeceksin.[ı] **53** İbrahim'in tanrısı,[i] Nahor'un tanrısı,[j] onların babalarının tanrısı aramızda hüküm versin." Yakup ise babası İshak'ın korktuğu Tanrı'nın[k] hakkı için yemin etti.

54 Sonra Yakup dağda kurban kesti ve kardeşlerini yemeğe

BÖLÜM 31

a Ba 46:18
Ba 46:25
b Ba 18:12
Le 19:3
Ef 6:2
c Le 15:19
He 22:10
ç Ba 31:19
2Kr 23:24
Zk 10:2
d Ba 30:2
Öz 19:11
Ef 4:26
e 1Sa 24:11
Me 59:3
f Ağ 4:19
g Çk 22:8
h Ba 13:8
ı 1Sa 12:3
1Ti 5:19
i Ba 30:27
Ey 21:10
j Çk 22:13
1Sa 17:34
k Öz 29:7
Ağ 3:36
l Ba 47:9
Kl 3:23
m Ba 31:7
n Ba 28:13
Ba 31:29
o Ba 31:53
İş 8:13
ö Ba 31:24
Me 31:7

2. Sütun

a Ba 26:28
Ga 3:15
b Ba 21:30
Yş 22:27
3Yh 12
c Ba 28:18
ç Yş 4:7
Yş 4:20
Yş 24:26
d Ba 31:23
e 2Ta 16:9
Öz 5:21
Öz 15:3
f Ml 2:15
Kl 3:19
g Hk 11:10
1Sa 12:5
Ml 2:14
h Ba 31:45
ı Yş 4:6
i Ba 17:7
Lu 20:37
j Yş 24:2
k Ba 31:42

Ba 31:47* Aramca, "Şahitlik Yığını"
47# İbranice, "Şahitlik Yığını"

davet etti.[a] Birlikte ekmek yediler ve dağda geceledi̇ler. **55** Laban sabah erkenden kalktı; çocuklarını,* kızlarını öpüp[b] onlara hayırdua[c] ettikten sonra, evine dönmek üzere yola koyuldu.[ç]

32 Yakup yoluna devam ederken, karşısına Tanrı' nın melekleri çıktı.[d] **2** Yakup onları görünce hemen, "Bu Tanrı'nın ordusu"[e] dedi. Bu nedenle o yere Mahanaim*[f] adını verdi.

3 Sonra Yakup Edom[g] topraklarında, Seir[h] diyarında yaşayan ağabeyi Esav'a önden haberciler[ı] gönderdi. **4** Onlara "Efendim[i] Esav'a şöyle deyin" diye emretti: "Kulun Yakup diyor ki, Laban' ın yanında şimdiye dek gurbet hayatı yaşadım, orada uzun süre kaldım.[j] **5** Sığırlarım, eşeklerim, davarlarım, hizmetkârlarım, hizmetçilerim oldu.[k] Efendime haber gönderip gönlünü almak istedim."[l]

6 Bir süre sonra haberciler geri döndü ve Yakup'a "Ağabeyin Esav'a gittik; o da seni karşılamaya geliyor, yanında dört yüz adam var"[m] dediler. **7** Yakup çok korktu, kaygılanmaya başladı.[n] Beraberindeki insanları, davarları, sığırları ve develeri iki bölüğe ayırdı.[o] **8** "Esav bir bölüğe rast gelip saldırırsa hiç değilse öbürü kaçıp kurtulur"[ö] dedi.

9 Yakup, "Ey Yehova! Atam İbrahim'in, babam İshak'ın Tanrısı!"[p] dedi. "Bana 'Memleketine, akrabalarının yanına dön; sana iyilik edeceğim' dedin.[r] **10** Hiç layık olmadığım halde, bu kuluna iyilikler yaptın* ve hep sözüne sadık kaldın.[a] Ürdün Irmağını geçtiğimde değneğimden başka bir şeyim yoktu; şimdi ise iki bölük oldum.[b] **11** Yalvarırım,[c] beni ağabeyim Esav'ın elinden kurtar, çünkü gelip bana saldırmasından,[ç] çocuklarla annelerine zarar vermesinden korkuyorum. **12** 'Sana iyilik edeceğim, soyunu denizin kumu gibi, sayılamayacak kadar çoğaltacağım' demiştin."[d]

13 Yakup geceyi orada geçirdi. Elindeki mallardan ağabeyi Esav'a armağan etmek üzere,[e] **14** iki yüz dişi keçi, yirmi teke, iki yüz koyun, yirmi koç, **15** emzirdikleri yavrularıyla birlikte otuz deve, kırk inek, on boğa, yirmi dişi eşek ve on erkek eşek ayırdı.[f]

16 Sonra sürüleri hizmetkârlarına ayrı ayrı teslim etti ve "Önümden gidip ırmağı geçin; sürülerin arasında mesafe bırakın" diye onları tekrar tekrar uyardı.[g] **17** Birinci hizmetkâra şunları emretti: "Ağabeyim Esav karşına çıkar da, 'Kimin hizmetkârısın? Nereye gidiyorsun? Bu önündeki sürü kimin?' diye sorarsa, **18** 'Kulun Yakup'un hizmetkârıyım. Sürü efendim Esav'a onun gönderdiği[h] bir armağan.[ı] Kendisi de arkamızdan geliyor' dersin.' " **19** Yakup ikinciye, üçüncüye ve diğer sürülerin ardındaki hizmetkârlara da "Karşılaştığınızda Esav'a böyle söyleyeceksiniz"[i] diye emretti. **20** "Ayrıca 'Kulun Yakup da arkamızdan geliyor'[j] diyeceksiniz."

BÖLÜM 31

a Ba 18:5
Me 104:15
b Ba 31:28
c Ba 24:60
ç Ba 27:43
Ba 28:2

BÖLÜM 32

d Me 34:7
e Lu 2:13
f 2Sa 17:24
Ezg 6:13
g Ba 25:30
Hk 5:4
h Ba 27:39
Ba 36:8
Tkr 2:5
Yş 24:4
ı Lu 9:52
Lu 14:32
i Ba 23:6
Ro 12:10
j Ba 31:41
k Ba 30:43
Ba 33:11
l Ba 33:8
Ba 47:25
m Ba 33:1
n Ba 27:41
Ba 32:11
o Öz 2:11
Vz 9:18
ö Ba 33:1
p Çk 3:6
1Pe 5:7
r Ba 31:3
Ba 31:13

2. Sütun

a Ba 28:15
Me 100:5
Mi 7:20
b Ba 28:10
Ba 30:43
Ba 32:7
Me 113:7
c Me 34:4
Me 107:19
2Pe 2:9
ç Ba 27:41
Me 112:8
Öz 18:19
d Ba 28:14
Ba 46:3
Çk 1:7
Çk 32:13
Elç 7:17
e Ba 33:10
Öz 18:16
Ro 12:20
f Ba 30:43
g Ba 33:8
Mt 10:16
h Ba 33:8
Lu 14:32
ı Ba 32:13
1Sa 25:27
i Öz 13:17
j Öz 25:13

Ba 31:55* Ya da "Oğullarını"
32:2* Anlamı, "İki Ordu"

Ba 32:10* Ya da "vefalı sevgi gösterdin"

Yakup, "Önden gönderdiğim armağanlarla onu yatıştırır[a] sonra karşısına çıkarım; o zaman belki beni iyi karşılar"[b] diye düşünüyordu. **21** Böylece armağanları önden gönderip ırmağı geçirdi, fakat kendisi o gece konakladığı yerde kaldı.[c]

22 Sonra Yakup gece kalkıp iki karısını,[ç] iki hizmetçisini[d] ve on bir oğlunu[e] alarak Yabbok[f] Irmağının sığlık yerinden geçti. **23** Onları alıp vadiden[g] geçirdi, sahip olduğu her şeyi karşıya geçirdi.

24 Yakup arkada tek başına kalmıştı. Bir adam onunla güreşmeye başladı; şafak sökünceye dek de güreşti.[h] **25** Adam Yakup'a üstün gelemediğini görünce,[ı] onun uyluk başına dokundu ve güreşirken Yakup'un uyluk başı yerinden çıktı.[i] **26** O, "Bırak beni gideyim, artık şafak sökü yor" deyince Yakup "Beni kutsamadan seni bırakmam"[j] diye karşılık verdi. **27** Adam ona "İsmin ne?" diye sordu, o da "Yakup" diye cevap verdi. **28** O zaman, "Senin ismin artık Yakup değil İsrail*[k] olacak, çünkü Tanrı' yla, insanlarla uğraştın,[l] sonunda üstün geldin" dedi. **29** Yakup "Ne olur bana adını söyle"[m] deyince adam, "Neden adımı öğrenmek istiyorsun?" diye sordu. Ve orada Yakup'u kutsadı. **30** Bu nedenle Yakup o yerin adını Peniel*[n] koydu, çünkü "Tanrı'yla yüz yüze görüştüm, yine de canım sağ kaldı"[o] dedi.

31 Yakup Penuel'den ayrılırken gün ışımaya başlamıştı. Uyluğundan ötürü aksıyordu.[a] **32** Bu yüzden İsrailoğulları hâlâ uyluk başı üzerindeki eti yemezler, çünkü adam Yakup'un uyluk başına, uyluk siniriyle bağlantılı kirişe dokunmuştu.[b]

33 Yakup başını kaldırıp baktı, Esav'ın dört yüz adamıyla[c] birlikte geldiğini gördü. Çocukları Lea'ya, Rahel'e ve iki hizmetçiye paylaştırdı.[ç] **2** Hizmetçilerle çocuklarını öne,[d] Lea' yla çocuklarını onların arkasına,[e] Rahel'le Yusuf'u[f] da en arkaya koydu. **3** Kendisi de hepsinin önüne geçti ve ağabeyinin yanına varıncaya dek karşısında yedi kez eğildi.[g]

4 Esav koşup onu karşıladı[h] ve kucaklayıp[ı] boynuna sarıldı, öptü; ikisi de ağladı. **5** Esav başını kaldırınca kadınları, çocukları gördü. "Bunlar kim?" diye sordu, Yakup "Kuluna Tanrı'nın lütfettiği çocuklar"[i] dedi. **6** Bunun üzerine hizmetçilerle çocukları yaklaşıp yere eğildiler. **7** Lea'yla çocukları da yaklaşıp eğildiler. Sonra Yusuf'la Rahel yaklaşıp eğildi.[j]

8 Esav "Yolda beni karşılayan tüm bu kafileyi neden gönderdin?"[k] diye sordu. Yakup "Efendimin gönlünü almak için"[l] diye karşılık verdi. **9** O zaman Esav "Benim malım çok kardeşim,[m] seninkiler sende kalsın" dedi. **10** Fakat Yakup "Hayır, lütfen al" dedi. "Eğer şimdi gönlünü kazandıysam,[n] armağanımı kabul et, çünkü senin yüzünü görmek benim için Tanrı'nın yüzünü görmek gibi oldu, beni iyi karşıladın.[o] **11** Rica ederim, iyi

BÖLÜM 32

a Ba 43:11
1Sa 25:18
Öz 17:8
b Me 133:1
Öz 6:3
c Ba 32:13
ç Ba 29:30
Ru 4:11
d Ba 30:3
Ba 30:9
e Ba 30:26
f Tkr 3:16
Hk 11:13
g Yş 12:2
h Ho 12:3
ı Ho 12:4
i Ba 32:32
2Ko 12:7
j 1Ta 4:10
Me 115:12
Ho 12:4
k Ba 35:10
2Kr 17:34
Me 22:23
Me 78:71
l Ho 12:3
m Hk 13:18
n Hk 8:8
1Kr 12:25
o Ba 16:7
Ba 16:13
Hk 6:22
Yhn 1:18

2. Sütun

a Ba 32:25
b Ey 10:11

BÖLÜM 33

c Ba 14:14
Ba 32:6
ç Ba 32:22
d Ba 30:7
Ba 30:12
e Ba 30:19
f Ba 30:22
g Öz 6:3
Lu 14:11
h Ba 27:44
ı Vz 3:5
i Ba 32:22
Me 127:3
j Ba 33:2
k Ba 32:16
l Ba 32:5
Ba 33:15
Öz 18:16
m Ba 36:7
n Ba 47:29
o Ba 32:11
Ba 32:20
Ey 33:26

Ba 32:28* Anlamı, "Tanrı Uğraşır; Tanrı'yla Uğraşan" **30*** Anlamı, "Tanrı'nın Yüzü"

dileklerimin ifadesi olarak sana gönderdiğim armağanı al,[a] çünkü Tanrı bana iyilik etti, her şeyim var."[b] Öylesine ısrar etti ki, sonunda Esav kabul etti.[c]

12 Sonra Esav "Haydi kalkıp yola devam edelim; ben senin önünden gideyim" dedi. **13** Fakat Yakup şu karşılığı verdi: "Efendim bilir ki, çocuklar narindir; yanımdaki koyunların ve sığırların da emzirdiği yavrular var;[ç] eğer bir gün daha çok hızlı gitmeye zorlanırsa tüm sürü ölür.[d] **14** Ne olur, efendim kulunun önünden gitsin; ben de çocuklara[e] ve önümde giden sürüye[f] ayak uydurarak yavaş yavaş yola devam edeyim; Seir' de efendimin yanına varırım."[g] **15** Bunun üzerine Esav "O zaman yanımdaki adamlardan bazılarını emrine vereyim" dedi. Yakup "Lütfediyorsun efendim, ne gerek var?"[h] dedi. **16** Böylece Esav o gün Seir'e dönmek üzere yola çıktı.

17 Yakup da kalkıp Sukkot'a[ı] doğru yola devam etti; sonra orada kendisine bir ev, hayvanları için de çardaklar yaptı.[i] Bu nedenle o yere Sukkot* adını verdi.

18 Paddan-aram'dan[j] yola çıkan Yakup, Kenan[k] diyarındaki Şekem[l] şehrine sağ salim vardı. Şehrin önünde çadır kurdu. **19** Konakladığı araziyi Şekem'in babası olan Hamor'un oğullarından yüz parça gümüşe aldı.[m] **20** Sonra orada bir sunak yaptı ve ona, El Elohe İsrail* adını verdi.[n]

Ba 33:17* Anlamı, "Çardaklar; Kapalı Ahırlar" **20*** Anlamı, "Tanrı İsrail'in Tanrısı"

BÖLÜM 33

a Ba 32:13 Öz 18:16
b Ba 30:43 İb 13:5
c Elç 16:15
ç Ba 31:17 İş 40:11
d Öz 12:10
e İş 40:11 Ro 15:1
f Öz 12:10
g Ba 27:39 Ba 32:3
h Ba 34:11 Ru 2:13
ı Yş 13:27 1Kr 7:46 Me 60:6
i İb 11:9
j Ba 25:20 Ba 28:6
k Ba 10:19 Ba 12:6
l Ba 37:14 Yş 24:1
m Yş 24:32 Elç 7:16
n Ba 35:1 Ba 35:7

2. Sütun

BÖLÜM 34

a Ba 30:21 Ba 46:15
b Ba 26:35 Ba 27:46
c 1Kr 11:2 1Ko 15:33 2Ko 6:14
ç Tkr 7:1 1Ta 1:15
d Ba 6:2 Ba 34:26 Tkr 22:29 2Sa 13:14 1Ko 6:18
e Ba 33:19
f Ba 21:21 Hk 14:2
g Ba 37:13
h Me 39:1 Vz 3:7
ı Tkr 7:3 Ne 13:25
i Me 37:8 Yk 1:20
j Tkr 22:21 2Sa 13:22
k İb 13:4
l Tkr 21:11
m Çk 22:16
n Çk 34:12 Yş 23:12 Ezr 9:14
o Ba 24:3 Tkr 7:3 1Kr 11:2 1Ko 7:39
ö Ba 42:34 Lu 19:15
p Ba 24:53 1Sa 18:25 Ho 3:2

34 Yakup'un Lea'dan olan kızı Dina[a] memleketin kızlarıyla[b] görüşmek için çıkıp dolaşırdı.[c] **2** Bu arada memleketin beylerinden Hivi[ç] Hamor'un oğlu Şekem onu gördü. Sonra Dina'yı alıp onunla yattı, ona tecavüz etti.[d] **3** Şekem Yakup'un kızı Dina'ya tutuldu; ona âşık olmuştu. Kızın gönlünü çelmek için durmadan dil döküyordu. **4** Sonunda Şekem babası Hamor'a[e] "Bu kızı bana al"[f] dedi.

5 Kızı Dina'yı Şekem'in kirlettiğini Yakup duydu. Oğulları kırda sürüsünün yanındaydı.[g] Yakup onlar gelinceye dek susup bekledi.[h] **6** Bu arada Şekem'in babası Hamor konuşmak üzere Yakup'un yanına geldi.[ı] **7** Yakup'un oğulları olayı duyar duymaz kırdan döndü. Çok üzgün ve öfkeliydiler,[i] çünkü Şekem Yakup'un kızıyla yatmış, İsrail'e utanç verici bir kötülük yapmıştı;[j] böyle bir şey olamazdı.[k]

8 Hamor onlara "Oğlum Şekem kızınıza gönlünü kaptırdı"[l] dedi. "Ne olur, kızınızı ona eş olarak verin;[m] **9** bizimle hısım olun.[n] Birbirimizden kız alıp verelim.[o] **10** Bizimle yaşayın. Memleket önünüzde; oturun, iş yapın, bu topraklara yerleşin."[ö] **11** Sonra Şekem kızın babasına ve kardeşlerine "Sizden lütuf diliyorum" dedi, "Ne isterseniz veririm. **12** Ne kadar başlık parası, ne kadar armağan[p] isterseniz isteyin vermeye razıyım, yeter ki kızı bana verin, eşim olsun."

13 Bunun üzerine Yakup'un oğulları, Şekem'e ve babası Hamor'a hileli bir cevap verdiler; çünkü Şekem kız kardeşleri

Dina'yı kirletmişti.[a] **14** "Böyle
bir şey yapamayız" dediler. "Sünnetsiz[b] bir adama kız kardeşimizi veremeyiz, bizim için utançtır.
15 Ancak bir şartla, tüm erkekleriniz bizim gibi sünnet edilirse
razı oluruz.[c] **16** O zaman birbirimizden kız alıp verir, sizinle
birlikte yaşar ve tek halk oluruz.[ç]
17 Fakat bizi dinlemeyip sünnet
olmazsanız, kızımızı alır gideriz."

18 Onların bu söyledikleri
Hamor'a ve oğlu Şekem'e[d] uygun göründü. **19** Genç adam
bu şartı[e] yerine getirmekte gecikmedi, çünkü Yakup'un kızından
çok hoşlanıyordu. O, babasının
evindeki en saygın[f] kişiydi.[g]

20 Böylece Hamor ve oğlu Şekem, şehirlerinin kapısına[h] gidip memleketin adamlarıyla
konuştular. **21** "Bunlar barışçıl insanlar"[ı] dediler. "Bırakalım memlekette otursunlar ve
iş yapsınlar, çünkü bu topraklar yeterince geniş.[i] Birbirimizden kız alıp veririz.[j] **22** Yalnız,
bizimle oturmaya ve tek halk olmaya bir şartla rıza gösteriyorlar: Tüm erkeklerimizin kendileri gibi sünnet olmasını istiyorlar.[k]
23 O zaman malları, servetleri, tüm hayvanları bizim olmaz
mı?[l] Yeter ki bizimle oturmalarını kabul edelim."[m] **24** Şehir
kapısından girip çıkan herkes Hamor'la oğlu Şekem'in söylediklerini kabul etti; tüm erkekler, şehir
kapısından girip çıkanların hepsi sünnet oldu.

25 Fakat üçüncü gün, onların daha sancıları geçmeden,[n] Yakup'un iki oğlu, Dina'nın[o]
ağabeyleri Şimeon ile Levi[ö] kılıçlarını aldılar, tüm erkekleri
öldürmek için, kuşku uyandırmadan şehre girdiler.[a] **26** Hamor'u ve oğlu Şekem'i de
kılıçla öldürdüler.[b] Dina'yı Şekem'in evinden alıp gittiler.[c]
27 Yakup'un diğer oğulları da
ağır yaralı olanlara saldırdı ve
şehri yağmaladılar, çünkü onlar kız kardeşlerini kirletmişti.[ç]
28 Davarlarını, sığırlarını, eşeklerini, şehirde ve kırda neleri varsa hepsini aldılar.[d] **29** Bütün
mallarını aldılar, küçük çocuklarla kadınları esir olarak götürdüler ve evlerdeki her şeyi yağmaladılar.[e]

30 Bunun üzerine Yakup, Şimeon ve Levi'ye,[f] "Memleket
halkına, Kenanlılar ve Perizzilere karşı beni iğrenç bir duruma düşürdünüz;[g] sizin yüzünüzden lanetli oldum" dedi. "Ben bir avuç
insanım,[h] şimdi hepsi birlik olup bana saldıracak; ben de ev halkım da yok olacağız." **31** Onlar ise, "Peki ama kız kardeşimize
bir fahişe gibi mi davranılmalıydı?" diye karşılık verdi.[ı]

35 Sonra Tanrı Yakup'a
"Kalk, Beytel'e git"[i] dedi.
"Orada otur; ağabeyin Esav'dan kaçarken[j] sana görünen Tanrına
orada bir sunak yap."

2 Yakup ev halkına ve beraberindeki herkese "Yanınızda
bulunan yabancı ilahları atın,[k]
kendinizi arındırın ve giysilerinizi değiştirin"[l] dedi. **3** "Gelin
Beytel'e gidelim. Sıkıntılı zamanlarımda bana cevap veren,[m] gittiğim yolda benimle olan[n] Tanrı'
ya orada bir sunak yapacağım."
4 Böylece yanlarında bulunan
bütün ilahları[o] ve kulaklarındaki
küpeleri Yakup'a verdiler. Yakup

BÖLÜM 34

a Öz 6:18
Öz 16:29
Öz 26:26
Mr 7:22
b Ba 17:12
Ro 4:11
c Ba 17:10
Çk 12:48
ç Öz 4:24
d Ba 33:19
Ba 34:2
e Ba 34:15
f 1Sa 22:14
g Mi 7:4
h Ba 23:10
Ru 4:1
Zk 8:16
ı Öz 14:15
i Ba 13:9
j Ba 34:9
Tkr 7:3
Ezr 9:1
k Ba 17:11
l Öz 23:4
1Ti 6:9
m Me 35:20
n Yş 5:8
o Ba 46:15
ö Ba 49:5

2. Sütun

a Ba 49:6
Ba 49:7
Me 140:2
Mi 2:1
b 2Sa 2:26
c Ba 34:2
ç Ba 34:2
d Sy 31:11
e Tkr 2:35
Tkr 20:14
Yş 8:2
f Ba 49:5
g Çk 5:21
Öz 11:17
h Tkr 7:1
ı 2Sa 13:32

BÖLÜM 35

i Ba 28:19
Ba 31:13
j Ba 27:43
k Ba 31:19
Tkr 5:7
Yş 23:7
1Ko 10:14
l Çk 19:10
m Ba 28:13
Me 46:1
n Ba 28:20
Ba 31:42
Öz 3:6
İş 43:2
o Yş 24:23
1Yh 5:21

onları Şekem yakınlarındaki büyük ağacın altına gömdü.[a]

5 Sonra hareket ettiler; çevredeki şehirleri Tanrı'nın dehşeti sarmıştı,[b] bu nedenle Yakup'un oğullarının peşine düşmediler. **6** Sonunda Yakup ve beraberindekiler Kenan diyarındaki Luz'a[c] (Beytel'e) geldi. **7** Yakup orada bir sunak yaptı, o yere El Beytel* adını verdi, çünkü ağabeyinden kaçtığı sırada Tanrı kendisine orada görünmüştü.[ç] **8** Derken Rebeka'nın sütannesi Debora[d] öldü; Beytel'in aşağı kesimlerinde büyük bir ağacın altına gömüldü. Bu nedenle ağaca Allonbakut* adı verildi.

9 Yakup Paddan-aram'dan[e] geldikten sonra Tanrı ona bir kez daha göründü ve onu kutsadı.[f] **10** Tanrı ona "Senin ismin Yakup,[g] fakat artık Yakup değil İsrail olacak" dedi. Ve ona İsrail adını verdi.[h] **11** Sonra, "Ben Mutlak Güce Sahip Tanrı'yım"[ı] dedi. "Çocuklar sahibi ol ve çoğal. Senden* milletler ve bir halklar topluluğu meydana gelecek ve krallar doğacak.[i] **12** İbrahim'e, İshak'a verdiğim diyarı sana vereceğim;[j] senden sonra da soyuna[k] vereceğim." **13** Sonra Tanrı yükselerek, Yakup'la konuştuğu yerden ayrıldı.[l]

14 Yakup Tanrı'nın kendisiyle konuştuğu yere bir taş dikti[m] ve bu taşın üzerine dökme sunusu ve yağ döktü.[n] **15** Yakup Tanrı'nın kendisiyle daha önce konuştuğu bu yere Beytel[o] diyordu.

16 Sonra Beytel'den ayrıldılar. Efrat'a[a] varmalarına epey yol varken, Rahel'in doğum sancıları başladı; zor bir doğumdu.[b] **17** Sancılar içinde kıvranırken ebe ona "Korkma, bir oğlun daha oluyor"[c] dedi. **18** Rahel ölmek üzereydi;[ç] can verirken[d] çocuğun ismini Ben-oni* koydu; ancak babası ona Benyamin#[e] dedi. **19** Rahel öldü ve Efrat (Beytlehem) yolunda gömüldü.[f] **20** Yakup onun mezarına bir taş dikti. Rahel'in bu mezar taşı orada hâlâ durur.[g]

21 Sonra İsrail gidip Eder Kulesinin[h] ötesinde çadır kurdu. **22** İsrail o yörede konakladığı[ı] sırada, Ruben gidip babasının cariyesi Bilha'yla yattı ve İsrail bunu duydu.[i]

Yakup'un on iki oğlu vardı: **23** Lea'dan olan oğulları; İlk oğul Ruben,[j] sonra Şimeon, Levi, Yahuda, İssakar ve Zebulun. **24** Rahel'den olan oğulları, Yusuf ve Benyamin. **25** Rahel'in hizmetçisi Bilha'dan olan oğulları, Dan ve Naftali. **26** Lea'nın hizmetçisi Zilpa'dan olan oğulları, Gad ve Aşer. Bunlar Yakup'un Paddan-aram'da doğan oğullarıydı.

27 Sonunda Yakup, İbrahim ve İshak'ın da yabancı[k] olarak oturduğu Kiryat-arba[l] (Hebron) yakınlarındaki Mamre'ye, babası İshak'ın yanına geldi.[m] **28** İshak yüz seksen yıl yaşadı.[n] **29** Yaşlı ve hayata doymuş bir adam olarak son soluğunu verip öldü; atalarına katıldı.[o] Oğulları Esav ve Yakup onu gömdü.[o]

BÖLÜM 35

a Tkr 7:25
b Çk 1:12
Çk 23:27
Tkr 11:25
Yş 2:9
Me 14:5
c Ba 28:19
ç Ba 28:22
d Ba 24:59
e Ba 25:20
f Ho 12:4
g Ba 25:26
Ba 27:36
h Ba 32:28
1Kr 18:31
ı Ba 17:1
Çk 6:3
2Ko 6:18
Vh 15:3
i Ba 17:5
Ba 48:4
Mr 15:32
Yhn 12:13
j Ba 15:18
Tkr 34:4
k Ga 3:16
l Hk 13:20
Lu 24:31
m Ba 31:52
Hk 9:6
n Ba 28:18
o Ba 28:19

2. Sütun

a Ba 48:7
Mi 5:2
Mt 2:6
b Ba 3:16
c Ba 30:24
1Sa 4:20
ç Me 146:4
Vz 9:5
d Ba 2:7
e Ba 46:21
Ba 49:27
Tkr 33:12
f Ba 48:7
g 1Sa 10:2
h Mi 4:8
ı Ba 14:13
2Sa 7:6
i Ba 49:4
Le 18:8
1Ta 5:1
1Ko 5:1
j Ba 49:3
k Ba 15:13
Çk 6:4
Çk 23:9
Elç 7:6
İb 11:9
l Ba 23:2
m Ba 31:18
n Ba 25:20
Ba 25:26
o Ba 25:8
1Ta 29:28
ö Ba 49:31

Ba 35:7* Anlamı, "Beytel'in Tanrısı" **8*** Anlamı, "Ağlama Ağacı" **11*** Sözcük anlamıyla, "belinden"; üreme organlarına atfeder.

Ba 35:18* Anlamı, "Kederimin Oğlu" **18#** Anlamı "Sağ Elin Oğlu"

36 Edom diye de bilinen Esav'ın soy kaydı:[a]

2 Esav karılarını Kenan kızlarından aldı.[b] Hititli Elon'un[c] kızı Ada'yı;[ç] Hivi Tsibeon'un torunu, Anah'ın kızı Oholibama'yı;[d] **3** ve İsmail'in kızı, Nebayot'un[e] kız kardeşi Basemat'ı[f] aldı.

4 Ada, Esav'a Elifaz'ı, Basemat da Reuel'i doğurdu.

5 Oholibama ise Yeuş, Yalam ve Korah'ı doğurdu.[g]

Bunlar Esav'ın Kenan diyarında doğan oğullarıdır. **6** Sonra Esav eşlerini, oğullarını, kızlarını, evindeki tüm canları, sürüsünü, diğer tüm hayvanlarını, Kenan diyarında edindiği tüm serveti[h] alıp kardeşi Yakup'tan uzağa, başka bir diyara[ı] gitti. **7** Çünkü malları bir arada yaşayamayacakları kadar çoğalmıştı; yabancı olarak oturdukları topraklar sürüleri yüzünden onlara yetmiyordu.[i] **8** Bu nedenle Esav, Seir dağlık bölgesine[j] yerleşti. Esav Edom diye de bilinir.[k]

9 Seir dağlık bölgesinde[l] yaşayan Edomluların atası Esav'ın soy kaydı:

10 Esav'ın oğullarının isimleri şunlardır: Karısı Ada'dan olan oğlu Elifaz; karısı Basemat'tan olan oğlu Reuel.[m]

11 Elifaz'ın oğulları Teman,[n] Omar, Tsefo, Gatam ve Kenaz'dı.[o] **12** Timna,[ö] Esav'ın oğlu Elifaz'ın cariyesi oldu. Ve Elifaz'a Amalek'i[p] doğurdu. Bunlar Esav'ın karısı Ada'nın oğullarıdır.*

13 Reuel'in oğulları şunlardır: Nahat, Zerah, Şammah ve Mizza.[a] Bunlar Esav'ın karısı Basemat'ın[b] oğullarıydı.

14 Tsibeon'un torunu, Anah'ın kızı, Esav'ın karısı Oholibama'nın Esav'a doğurduğu oğullar, Yeuş, Yalam ve Korah'tı.[c]

15 Esavoğullarının emirleri[ç] şunlardır: İlk oğlu Elifaz'ın oğulları: Emir Teman,[d] Emir Omar, Emir Tsefo, Emir Kenaz, **16** Emir Korah, Emir Gatam ve Emir Amalek. Bunlar Edom diyarında Elifaz'ın soyundan[e] olan emirler, Ada'dan olan oğullardır.

17 Esav'ın oğlu Reuel'in oğulları şunlardır: Emir Nahat, Emir Zerah, Emir Şammah ve Emir Mizza. Bunlar Edom diyarında[f] Reuel'in soyundan olan emirlerdir; Esav'ın, karısı Basemat'tan olan oğullarıdır.

18 Esav'ın, karısı Oholibama'dan olan oğulları ise şunlardır: Emir Yeuş, Emir Yalam ve Emir Korah. Bunlar Anah'ın kızı, Esav'ın karısı Oholibama'nın soyundan olan emirlerdir.

19 Edom diye de bilinen Esav'ın[g] oğulları ve onların emirleri bunlardır.

20 O diyarın halkı olan Horilerden[h] Seir'in oğulları şunlardır: Lotan, Şobal, Tsibeon, Anah,[ı] **21** Dişon, Etser ve Dişan.[i] Edom diyarında, Seir'in oğulları, Horilerin emirleri bunlardır.

22 Lotan'ın oğulları Hori ve Hemam'dı; Timna Lotan'ın kız kardeşiydi.[j]

23 Şobal'ın oğulları şunlardır: Alvan, Manahat, Ebal, Şefo ve Onam.

24 Tsibeon'un oğulları şunlardır: Ayya ve Anah. Babası Tsi-

Ba 36:12* Ya da "torunları"; 13, 16, 17. ayetler için de geçerli.

BÖLÜM 36

a Ba 25:30
Tkr 23:7
He 25:12
Ro 9:13
b Tkr 7:3
Tkr 9:5
Hk 3:5
c Ba 26:34
ç Ba 36:10
d Ba 36:18
e Ba 25:13
Ba 28:9
f Ba 36:17
g 1Ta 1:35
h Ba 33:9
Ob 6
ı Ba 27:39
Ba 32:3
i Ba 13:6
Ba 28:4
j Ba 14:6
Tkr 2:5
k Ba 25:30
l Tkr 2:12
Ob 8
m 1Ta 1:35
n Ba 36:34
He 25:13
Ob 9
o Ba 36:42
1Ta 1:36
ö 1Ta 1:39
p Çk 17:8
Sy 13:29
Sy 24:20
Tkr 25:19
1Sa 15:8
1Sa 30:1

2. Sütun

a 1Ta 1:37
b Ba 26:34
c 1Ta 1:35
ç Çk 15:15
d 1Ta 1:53
Ey 4:1
Yr 49:20
e 1Ta 1:36
f Sy 20:23
Hk 11:18
1Kr 9:26
g Ba 25:30
Ba 32:3
Ml 1:3
h Ba 14:6
Tkr 2:12
Tkr 2:22
ı 1Ta 1:40
i 1Ta 1:38
j 1Ta 1:39

beon'un[a] eşeklerini güderken kırda sıcak su pınarını bulan Anah'tı.

25 Anah'ın çocukları şunlardır: Dişon ve kızı Oholibama.

26 Dişon'un oğulları şunlardır: Hemdan, Eşban, İtran ve Keran.[b]

27 Etser'in oğulları şunlardır: Bilhan, Zaavan ve Akan.

28 Dişan'ın oğulları şunlardır: Uts ve Aran.[c]

29 Hor emirleri şunlardır: Emir Lotan, Emir Şobal, Emir Tsibeon, Emir Anah, **30** Emir Dişon, Emir Etser ve Emir Dişan.[ç] Seir diyarındaki Horilerin emirleri bunlardı.

31 Ve İsrailoğullarının başında henüz bir kral yokken[d] Edom diyarında hüküm süren krallar[e] şunlardı: **32** Beor oğlu Bela, Edom'da hüküm sürdü;[f] şehrinin adı Dinhaba'ydı. **33** Bela ölünce yerine Botsralı[g] Zerah'ın oğlu Yobab geçti.[h] **34** Yobab ölünce yerine Temanlıların[ı] memleketinden Huşam geçti.[i] **35** Huşam ölünce yerine, Moab topraklarında[j] Midyanlıları[k] yenilgiye uğratan, Bedad oğlu Hadad geçti; şehrinin adı Avit'ti.[l] **36** Hadad ölünce yerine Masrekalı Samla geçti.[m] **37** Samla ölünce yerine, Irmak* kenarındaki Rehobot'tan Şaul geçti.[n] **38** Şaul ölünce yerine Akbor oğlu Baal-hanan geçti.[o] **39** Akbor oğlu Baal-hanan ölünce yerine Hadar geçti. Şehrinin adı Pau'ydu; karısının adı Mehetabel'di; o, Mezahab kızı Matred'in kızıydı.[ö]

Ba 36:37* Fırat Irmağı.

BÖLÜM 36

a Ba 36:2
b 1Ta 1:41
c 1Ta 1:42
ç 1Ta 1:38
d Tkr 17:14
Tkr 17:15
1Sa 10:19
e Sy 20:14
f 1Ta 1:43
g İş 34:6
Yr 49:13
h 1Ta 1:44
ı Ey 2:11
i 1Ta 1:45
j Ru 1:1
k Ba 25:2
Çk 2:15
Sy 31:2
l 1Ta 1:46
m 1Ta 1:47
n 1Ta 1:48
o 1Ta 1:49
ö 1Ta 1:50

2. Sütun

a 1Ta 1:51
b 1Ta 1:52
c 1Ta 1:53
ç Tkr 2:5
d 1Ta 1:54
e Ba 25:30
Ba 36:8

BÖLÜM 37

f Ba 23:4
Ba 28:4
İb 11:9
g Ba 17:8
h Ba 30:25
Ba 46:19
ı Ba 47:3
i Ba 35:25
j Ba 35:26
k Le 5:1
1Sa 2:24
Yhn 7:7
l 1Ta 2:1
m Ba 37:32
n Öz 14:30
Öz 27:4
o Ga 5:20
Tit 3:3
ö Ba 37:19
p Sy 12:6
r Ba 42:6
Ba 42:9

40 Ailelerine, yerlerine ve isimlerine göre, Esav'ın soyundan gelen emirler şunlardır: Emir Timna, Emir Alva, Emir Yetet,[a] **41** Emir Oholibama, Emir Ela, Emir Pinon,[b] **42** Emir Kenaz, Emir Teman, Emir Mibsar,[c] **43** Emir Magdiel ve Emir İram. Mülkleri olan topraklarda,[c] oturdukları yerlere göre Edom emirleri bunlardı.[d] Edomluların atası Esav'ın[e] soy kaydı budur.

37 Yakup, babasının yabancı olarak yaşadığı memlekette,[f] Kenan diyarında oturmaya devam etti.[g]

2 Yakup'la ilgili kayıt budur.

Yusuf[h] on yedi yaşındaydı; ağabeyleriyle birlikte sürü güdüyordu;[ı] genç olduğundan babasının eşleri Bilha[i] ve Zilpa'nın[j] oğullarıyla birlikteydi. Yusuf onların kötü davranışlarını babasına anlattı.[k] **3** İsrail, Yusuf'u diğer oğullarından[l] daha çok severdi, çünkü ihtiyarlığında doğmuştu. Ona, renk renk çizgileri olan, kollu, uzun bir giysi yaptırmıştı.[m] **4** Ağabeyleri, babalarının Yusuf'u kendilerinden daha çok sevdiğini görünce ondan nefret etmeye başladılar.[n] Öyle ki, Yusuf'la yumuşak bir şekilde konuşamaz oldular.[o]

5 Derken Yusuf bir rüya gördü; rüyasını ağabeylerine anlatınca[ö] ona olan nefretleri daha da arttı. **6** Onlara "Ne olur, gördüğüm rüyayı dinleyin" dedi.[p] **7** "Tarlanın ortasında demet yapıyorduk; benim demetim kalkıp dikildi, sizin demetleriniz benimkinin etrafını çevirip önünde eğildiler."[r] **8** O zaman

ağabeyleri ona "Başımıza kral mı olacaksın?[a] Yoksa üzerimizde hüküm mü süreceksin?"[b] dediler. Anlattığı rüyalardan ve söylediği sözlerden dolayı ondan daha da nefret ettiler.

9 Yusuf başka bir rüya daha gördü, onu da ağabeylerine anlattı; "Bir rüya daha gördüm" dedi, "Baktım, güneş, ay ve on bir yıldız önümde eğiliyorlardı."[c] **10** Rüyasını ağabeylerinin yanı sıra babasına da anlattı. Babası onu azarladı;[ç] "Gördüğün bu rüya da ne demek oluyor? Ben, annen, ağabeylerin gelip senin önünde yere mi eğileceğiz?" dedi. **11** Ağabeyleri onu kıskanıyordu,[d] fakat babası onun söylediklerini aklından çıkarmadı.[e]

12 Bir gün Yusuf'un ağabeyleri babalarının sürüsünü gütmek için Şekem[f] yakınlarına gittiler. **13** Sonra İsrail ona "Ağabeylerin sürüyü Şekem civarında güdüyor, değil mi? Gel, seni de onların yanına göndereyim" dedi. Yusuf da "Olur, giderim"[g] diye karşılık verdi. **14** Babası "Git bak, ağabeylerin iyi mi, sürü iyi durumda mı? Bana haber getir"[h] dedi. Böylece onu Hebron[ı] Ovasından gönderdi; Yusuf da Şekem'e doğru gitti. **15** Kırda oradan oraya dolaşırken bir adam onu gördü, "Ne arıyorsun?" diye sordu. **16** Yusuf "Ağabeylerimi arıyorum. Sürüyü nerede güttüklerini biliyorsan lütfen söyle" dedi. **17** Adam şu karşılığı verdi: "Buradan ayrıldılar, 'Dotan'a gidelim' dediklerini duydum." Böylece Yusuf ağabeylerinin peşinden gitti ve onları Dotan'da buldu.

BÖLÜM 37

a Ba 45:8
b Ba 49:26
c Ba 44:14
Ba 45:9
ç Öz 17:10
Vz 7:5
d Öz 14:30
Elç 7:9
Yk 3:14
e Da 7:28
Lu 2:19
f Ba 33:18
g 1Sa 3:4
İş 6:8
h 1Sa 17:17
Öz 15:30
ı Ba 23:19
Ba 35:27

2. Sütun

a Me 37:14
Me 94:21
Öz 6:17
Mt 15:19
b Ba 37:5
c Me 64:5
Öz 1:11
Öz 27:4
ç Ba 31:39
Çk 22:13
d Me 97:10
Da 3:17
e Ba 9:5
Çk 20:13
Le 24:17
1Yh 3:15
f Ba 4:10
Ba 42:22
Öz 6:17
g Ba 42:21
Me 37:8
Yr 22:3
h Ba 37:3
ı Me 69:8
i Ams 6:6
j Ba 25:12
k Ba 43:11
Çk 25:6
l Ba 4:10
Çk 21:14
m Çk 21:16
Ne 5:8
Elç 7:9
n Yr 22:3
o Öz 12:15
ö Ba 25:2
p Yr 38:13
r Ba 40:15
Ba 45:4
Tkr 24:7
Me 105:17

18 Ağabeyleri onu uzaktan gördü; Yusuf yanlarına varmadan, onu öldürmek üzere düzen kurdular.[a] **19** Aralarında "İşte, rüyalar efendisi geliyor!" diye konuştular.[b] **20** "Haydi gelin onu öldürelim, kuyulardan birine atalım;[c] vahşi bir hayvan yemiş deriz.[ç] Bakalım o zaman rüyalarına ne olacak?" **21** Ruben bunu işitince Yusuf'u onların elinden kurtarmaya çalıştı.[d] "Canına kıymayalım"[e] dedi. **22** "Kan dökmeyin.[f] Onu bu ıssız yerdeki kuyuya atın, ama canına dokunmayın."[g] Niyeti, Yusuf'u onların elinden kurtarıp babasına geri götürmekti.

23 Ve Yusuf yanlarına gelir gelmez, üzerindeki uzun gömleği, çizgili giysisini[h] çıkardılar. **24** Yusuf'u tutup kuyuya attılar.[ı] Kuyu boştu, içinde su yoktu.

25 Sonra yemek yemek için oturdular.[i] Başlarını kaldırıp bakınca Gilead'dan gelen, İsmailoğullarına[j] ait bir kervan gördüler. Develeri laden reçinesi, pelesenk, reçineli ağaç kabuğu[k] yüklüydü; Mısır'a iniyorlardı. **26** Yahuda kardeşlerine şöyle dedi: "Kardeşimizi öldürüp kanını gizlersek[l] ne kazanacağız? **27** Gelin onu İsmailoğullarına satalım,[m] ona dokunmayalım.[n] Ne de olsa kardeşimiz, aynı kandanız." Kardeşleri sözünü dinlediler.[o] **28** Midyanlı tüccarlar[ö] geçerken, ağabeyleri Yusuf'u kuyudan çekip çıkardı;[p] onu İsmailoğullarına yirmi gümüşe sattılar.[r] Onlar da Yusuf'u Mısır'a götürdü.

29 Sonra Ruben kuyunun başına döndü, fakat Yusuf kuyunun

içinde değildi. Bunun üzerine Ruben giysisini yırttı.[a] **30** Kardeşlerinin yanına gelip "Çocuk yok! Ben ne yapayım, şimdi nerelere gideyim?" diye haykırdı.[b]

31 Yusuf'un uzun giysisini aldılar ve bir teke kesip giysiyi iyice kana buladılar.[c] **32** Ardından çizgili giysiyi babalarına gönderdiler, "Bunu bulduk. Lütfen bak,[ç] oğlunun giysisi mi, değil mi?"[d] diye, giysiyi götürenlerle haber yolladılar. **33** Yakup giysiyi dikkatle inceleyip "Oğlumun giysisi bu!" diye haykırdı, "Onu vahşi bir hayvan yemiş olmalı.[e] Yusuf paramparça olmuştur."[f] **34** Yakup giysisini yırttı; beline çul sarıp günlerce oğlunun yasını tuttu.[g] **35** Bütün oğulları ve kızları onu teselli etmeye geliyordu;[h] fakat o teselli edilmek istemiyor,[ı] "Oğlumun yanına, ölüler diyarına* yas tutarak ineceğim" diyor, oğlu için gözyaşı dökmeye devam ediyordu.

36 Midyanlılar Yusuf'u Mısır'da, Firavunun saray memurlarından başmuhafız[i] Potifar'a[j] sattı.

38 Bu arada Yahuda kardeşlerinin yanından ayrıldı ve Hira adında, Adullamlı[k] bir adamın yanına gidip çadır kurdu. **2** Orada Şua adlı Kenanlı[l] bir adamın kızını gördü ve onu aldı. Onunla birlikte oldu, **3** kadın hamile kalıp bir oğul doğurdu; Yahuda onun adını Er[m] koydu. **4** Kadın tekrar hamile kalıp bir oğul daha doğurdu; adını Onan koydu. **5** Sonra yine bir oğul doğurdu ve adını Şela koydu. Karısı Şela'yı doğurduğunda Yahuda Akzib'deydi.[a]

6 Yahuda ilk oğlu Er'i evlendirdi; kızın adı Tamar'dı.[b] **7** Fakat Yahuda'nın ilk oğlu Er, Yehova'nın gözünde kötüydü;[c] bu nedenle Yehova onu öldürdü.[ç] **8** Bunun üzerine Yahuda, Onan'a "Ağabeyinin karısını al, kayınbiraderlik görevini yap ve ağabeyinin soyunu sürdür"[d] dedi. **9** Onan, bunun kendi soyu olmayacağını bildiğinden,[e] ağabeyinin karısıyla birlikte olduğunda, ağabeyine soy vermemek için[f] ersuyunu yere dökerdi. **10** Bu yaptığı Yehova'nın gözünde kötüydü;[g] o nedenle Tanrı onu da öldürdü.[h] **11** Bunun üzerine Yahuda, gelini Tamar'a "Oğlum Şela büyüyünceye dek babanın evinde dul olarak otur"[ı] dedi. Çünkü "Ağabeyleri gibi o da ölmesin"[i] diye düşünüyordu. Böylece Tamar gidip babasının evinde oturdu.[j]

12 Aradan uzun bir zaman geçti. Şua'nın kızı, Yahuda'nın karısı[k] öldü. Yahuda yas günlerini tamamladı.[l] Sonra arkadaşı Adullamlı Hira[m] ile birlikte, koyunlarını kırkanların yanına, Timna'ya[n] çıktı. **13** Tamar'a "Kayınbaban koyunlarını kırkmak[o] için Timna'ya çıkıyor" diye haber verildi. **14** Tamar dulluk giysisini üzerinden çıkardı; örtünüp peçe taktı ve Timna yolu üzerindeki Enaim'in girişinde oturdu. Çünkü Şela büyümüş, fakat kendisiyle evlendirilmemişti.[ö]

15 Yahuda onu görünce

Ba 37:35* "Şeol"; Ek 4'e bakın.

BÖLÜM 37
a Ba 44:13
Elç 14:14
b Ba 49:3
c Öz 28:17
ç Ba 38:25
Sy 35:24
d Ba 37:3
1Ti 5:24
e Ba 44:28
f Çk 22:13
2Kr 2:24
g 2Sa 1:11
Ey 1:20
h 1Se 5:14
ı Me 77:2
Mt 2:18
i Ba 40:3
j Ba 39:1

BÖLÜM 38
k Yş 12:15
1Sa 22:1
l Ba 24:3
Ba 28:1
m Sy 26:19

2. Sütun
a Yş 19:29
Hk 1:31
b Mt 1:3
c Tkr 21:20
Ga 5:19
1Pe 3:12
ç 2Sa 6:7
Elç 12:23
d Tkr 25:5
Tkr 25:6
Ru 1:11
Mt 22:24
e Ru 4:6
f Tkr 25:9
g İş 65:12
h 1Ta 2:3
Me 55:23
ı Ru 1:13
Mt 22:24
i Sy 26:19
j Le 22:13
k Ba 38:2
l Sy 20:29
Tkr 34:8
m Ba 38:1
n Yş 15:10
Hk 14:1
o 1Sa 25:4
ö Tkr 25:5
Ru 1:11
Mt 22:24

fahişe sandı,[a] çünkü kadın yüzünü örtmüştü.[b] **16** Yolun kenarına, onun yanına gitti ve "Haydi gel birlikte olalım"[c] dedi. Çünkü gelini[ç] olduğunu bilmiyordu. Fakat kadın "Benimle birlikte olmak için ne vereceksin?"[d] diye sordu. **17** Yahuda "Sürüden bir oğlak gönderirim" dedi. Kadın "Onu gönderinceye dek rehin olarak bir şey bırakır mısın?"[e] diye sordu. **18** Yahuda "Rehin olarak sana ne vereyim?" deyince, kadın "Kordonuyla birlikte mühür yüzüğünü[f] ve elindeki değneği" diye karşılık verdi. Yahuda onları kadına verdi ve birlikte oldular. Kadın ondan hamile kaldı. **19** Sonra kalkıp gitti; örtüsünü çıkardı, dulluk giysisini[g] giydi.

20 Yahuda, rehin verdiklerini kadından geri almak için, Adullamlı arkadaşının[h] eliyle oğlağı gönderdi; fakat arkadaşı kadını bulamadı. **21** O yerin adamlarına "Enaim'de, yol kenarında oturan o tapınak fahişesi nerede?" diye sordu. Fakat onlar "Buralarda hiçbir zaman tapınak fahişesi[ı] olmadı" dedi. **22** Sonunda adam geri dönüp Yahuda'ya "Onu bulamadım" dedi. "Üstelik o yerin adamları buralarda hiçbir zaman tapınak fahişesi olmadığını söyledi." **23** Bunun üzerine Yahuda "Verdiklerim onda kalsın" dedi, "Utanç verici duruma düşmeyelim.[i] Nasıl olsa ben oğlağı gönderdim, ama sen kadını bulamadın."

24 Üç ay kadar sonra Yahuda'ya "Gelinin Tamar fahişelik yapıp[i] hamile kalmış"[k] diye haber geldi. O zaman Yahuda "Onu dışarı çıkarın, yakılsın"*[a] dedi. **25** Kadın dışarı çıkarılınca kayınbabasına "Ben işte bunların sahibi olan adamdan hamile kaldım" diye haber gönderdi.[b] Ve "Lütfen iyice bak,[c] bu mühür yüzüğü, kordon, değnek kimin?"[ç] diye sordu. **26** Yahuda eşyaları tanıyınca[d] "O benden daha doğru bir kişi,[e] çünkü onu oğlum Şela'ya vermedim"[f] dedi. Ve bir daha onunla birlikte olmadı.[g]

27 Tamar'ın doğum yapma vakti gelince, karnında ikiz olduğu anlaşıldı. **28** Doğumda ikizlerden biri elini dışarı çıkardı; ebe hemen bir kırmızı iplik alıp bebeğin eline bağlayarak "İlk gelen bu" dedi. **29** Fakat bebek elini geri çeker çekmez kardeşi doğdu, bunun üzerine ebe "Ne yaptın? Kendine gedik açtın!" dedi. Bu nedenle çocuğa Perets*[h] adı verildi. **30** Sonra eline kırmızı iplik bağlı olan kardeşi doğdu; ona Zerah*[ı] adı verildi.

39 Yusuf İsmailoğulları[i] tarafından Mısır'a getirildi.[j] Firavunun saray memurlarından, başmuhafız Mısırlı Potifar,[k] Yusuf'u onlardan satın aldı. **2** Yehova Yusuf'laydı; bu yüzden o başarılı bir adam oldu[l] ve Mısırlı efendisinin evinde sorumluluklar aldı. **3** Efendisi, Yehova'nın onunla olduğunu, elindeki her işi Yehova'nın başarıya ulaştırdığını görüyordu.

4 Yusuf gün geçtikçe efendisinin gözüne giriyordu ve sürekli onun hizmetindeydi; böyle-

BÖLÜM 38

a Yr 3:2
b Öz 7:10
c 1Ko 6:18
İb 13:4
ç Ba 38:11
d Tkr 23:18
He 16:33
Lu 15:30
e Öz 20:16
f Ba 41:42
1Kr 21:8
Es 8:8
Da 6:17
g 2Sa 14:2
h Ba 38:1
ı Tkr 23:17
i Öz 6:33
Öz 12:14
Öz 18:3
Ro 6:21
2Ko 4:2
Ef 5:12
j Ba 34:31
Sy 5:12
k Ba 19:36
2Sa 11:5

2. Sütun

a Le 21:9
Tkr 24:16
b Ba 38:16
Öz 18:17
1Ko 4:5
c Ba 31:32
Ba 37:32
Le 19:15
ç Ba 38:18
d Ro 2:1
e 1Sa 24:17
Ey 33:27
Öz 11:6
f Ba 38:11
Tkr 25:5
Ru 3:12
g Ey 34:32
h Ba 46:12
Ru 4:12
1Ta 2:4
Lu 3:33
ı 1Ta 9:6
Mt 1:3

BÖLÜM 39

i Ba 17:20
Ba 37:25
j Me 105:17
Elç 7:9
k Ba 37:36
l Me 1:3
Ro 8:31
İb 13:6

Ba 38:24* Bu ceza ancak kişi öldürüldükten sonra uygulanırdı. Yeşu 7:25'e bakın. **29*** Anlamı, "Yırtık; Gedik" **30*** Anlamı, "Parlayan; Doğan"

ce efendisi evinin idaresini ona bıraktı;[a] sahip olduğu her şeyi onun sorumluluğuna verdi. **5** Mısırlı, Yusuf'u evinin idaresine getirdikten ve sahip olduğu her şeyi onun sorumluluğuna bıraktıktan sonra, Yehova, Yusuf'tan dolayı onun evine hep bereket verdi. Evindeki ve toprağındaki her şeyin üzerinde Yehova'nın bereketi vardı.[b] **6** Adam, sahibi olduğu her şeyi sonunda Yusuf'un sorumluluğuna bıraktı;[c] yediği yemek dışında hiçbir şeyle ilgilenmiyordu. Bu arada, Yusuf yakışıklı, güzel bir genç olmuştu.

7 Ve efendisinin karısı Yusuf'a göz koydu;[ç] ona "Benimle yat" diyordu.[d] **8** Fakat Yusuf bunu reddederek,[e] efendisinin karısına, "Efendim evde yaptığım hiçbir işe karışmıyor, sahibi olduğu her şeyi benim elime teslim etti"[f] diyordu. **9** "Bu evde kimse benden daha yetkili değil; efendim senin dışında hiçbir şeyi benden esirgemedi, çünkü sen onun karısısın.[g] Nasıl böyle büyük bir kötülük yapıp Tanrı'ya karşı günah işlerim?"[h]

10 Kadın Yusuf'a her gün aynı teklifte bulunduysa da Yusuf onunla yatmayı, baş başa kalmayı kabul etmedi.[ı] **11** Bir gün Yusuf diğer günlerde olduğu gibi işini yapmak üzere yine eve girdi; içeride evin adamlarından hiç kimse yoktu.[i] **12** Ve kadın Yusuf'u giyisisinden tutup yakaladı,[j] "Benimle yat!" dedi.[k] Fakat Yusuf giysisini kadının elinde bırakarak dışarı kaçtı.[l] **13** Kadın, Yusuf'un giysisini elinde bırakıp kaçtığını görünce **14** evin adamlarına seslendi; "Bakın, görüyor musunuz" diye bağırdı, "Bu İbraniyi bizi gülünç duruma düşürmek için getirmiş. Bu adam benimle yatmak için yanıma geldi, fakat ben avazım çıktığı kadar bağırdım.[a] **15** Çığlık çığlığa bağırdığımı görünce giysisini yanımda bırakıp dışarı kaçtı." **16** Kadın efendisi eve gelinceye dek Yusuf'un giysisini yanında tuttu.[b]

17 Sonra efendisine de anlatmaya başladı: "Bize getirdiğin İbrani hizmetkâr yanıma gelip beni gülünç duruma düşürmek istedi. **18** Fakat ben çığlık çığlığa bağırınca giysisini yanımda bırakıp dışarı kaçtı."[c] **19** Yusuf'un efendisi, karısının, "İşte hizmetkârın bana bunu bunu yaptı" diye anlattıklarını işitince öfkeden köpürdü.[ç] **20** Bu nedenle onu hapishaneye, kralın mahkûmlarının tutulduğu yere attırdı. Böylece Yusuf hapishanede kaldı.[d]

21 Fakat Yehova Yusuf'laydı. Ona vefalı sevgisini göstermeye devam etti ve Yusuf'un hapishane yetkilisinin gözüne girmesini sağladı.[e] **22** Böylece hapishane yetkilisi oradaki tutukluları Yusuf'un sorumluluğuna verdi. Onlara bütün işleri yaptırtan Yusuf'tu.[f] **23** Hapishane yetkilisi onun sorumluluğu altındaki hiçbir işe karışmıyordu, çünkü Yehova Yusuf'laydı ve Yehova onun yaptığı her işin başarılı olmasını sağlıyordu.[g]

40 Bir süre sonra, Mısır kralının[h] sâkisi[ı] ile ekmekçisi efendileri krala karşı suç işlediler. **2** Firavun bu iki memuruna,

BÖLÜM 39

a Öz 14:35
Lu 12:44
1Ko 4:2
b Ba 30:27
Tkr 28:3
2Sa 6:11
c Lu 16:10
Lu 19:17
ç Mt 5:28
2Pe 2:14
d Le 20:10
Öz 2:16
1Ko 6:9
e Öz 1:10
Oz 5:20
Öz 22:6
f Lu 16:12
1Ko 4:2
g Öz 6:29
Mr 10:8
h Ba 2:24
Ba 20:6
Me 51:4
Ga 5:19
İb 13:4
ı Öz 5:3
Öz 22:14
i Ey 24:15
Yr 23:24
j Vz 7:26
Yk 1:14
k 2Sa 13:11
l Öz 6:32
1Ko 6:18
2Ti 2:22

2. Sütun

a Me 35:20
Öz 6:19
Öz 12:17
b Me 37:12
c Çk 20:16
Öz 12:22
Öz 19:5
ç Tkr 19:15
Öz 6:34
Öz 29:12
d Me 105:18
1Pe 2:20
1Pe 3:14
e Ba 40:3
Me 105:19
Oz 16:7
Da 1:9
Elç 7:9
f Ba 39:6
g Ba 49:22
Me 1:3
Elç 7:10

BÖLÜM 40

h Elç 7:10
ı Ba 40:11
Ba 41:9

başsâkisi ile başekmekçisine[a] çok kızdı.[b] **3** Onları başmuhafızın[c] evine bağlı hapishaneye, Yusuf'un da tutuklu bulunduğu zindana[ç] attırdı. **4** Sonra başmuhafız onlara hizmet etmesi için Yusuf'u yanlarına verdi;[d] adamlar hapishanede bir süre kaldı.

5 Mısır kralının hapishanede tutuklu bulunan sâkisi ve ekmekçisi[e] aynı gece rüya[f] gördüler;[g] her birinin rüyası farklı anlamlar taşıyordu.[h] **6** Yusuf sabah yanlarına geldiğinde onları keyifsiz gördü.[ı] **7** Efendisinin evine bağlı hapishanede kendisiyle birlikte bulunan Firavunun memurlarına "Bugün neden yüzünüz asık?" diye sordu.[i] **8** Adamlar "Bir rüya gördük, fakat yorumlayacak kimse yok" karşılığını verdi. O zaman Yusuf, "Yorum Tanrı'ya mahsus değil mi?[j] Lütfen rüyanızı bana anlatın" dedi.

9 Başsâki rüyasını Yusuf'a anlatmaya başladı: "Rüyamda, önümde bir asma vardı. **10** Asmada üç körpe dal bulunuyordu. Dallar[k] tomurcuklandı, çiçek açtılar, salkım salkım olgun üzüm verdiler. **11** Firavunun kâsesi elimdeydi, üzümleri alıp Firavunun kâsesinin içine sıktım.[l] Sonra kâseyi Firavunun eline verdim."[m] **12** Yusuf "Bunun yorumu şu"[n] dedi. "Üç dal, üç gün demektir. **13** Firavun üç gün sonra sana lütfedecek* ve seni görevine geri getirecek.[o] Sâkisi olduğun günlerde yaptığın gibi, yine Firavunun kâsesini eline vereceksin.[a] **14** Ne olur, durumun düzelir düzelmez beni hatırla;[b] bana bir iyilik yap ve Firavuna benden söz et;[c] beni bu yerden çıkar. **15** Aslında ben İbranilerin diyarından kaçırıldım;[ç] burada da zindana atılmayı gerektiren hiçbir şey yapmadım."[d]

16 Başekmekçi Yusuf'un rüyayı iyiye yorduğunu görünce, "Ben de rüyamda başımın üzerinde üç sepet beyaz ekmek gördüm" dedi. **17** "En üstteki sepette Firavun için fırında pişirilmiş yiyecekler[e] vardı ve kuşlar[f] başımın üzerindeki sepetten onları yiyordu." **18** Yusuf "Bunun yorumu da şu"[g] diye karşılık verdi, "Üç sepet üç gün demektir. **19** Firavun üç gün sonra seni buradan çıkarıp başını uçuracak ve seni direğe asacak.[h] Etini kuşlar yiyecek."[ı]

20 Ve üçüncü gün Firavunun doğum günüydü;[i] Firavun tüm hizmetkârlarına ziyafet verdi. Hizmetkârlarının önünde başsâkisini ve başekmekçisini hapisten çıkardı.[j] **21** Başsâkiyi sâkilik görevine[k] geri getirdi; o da Firavuna kâsesini vermeye devam etti. **22** Fakat, Yusuf'un yorumlamış olduğu gibi,[l] başekmekçiyi astı.[m] **23** Ancak, başsâki Yusuf'u hatırına getirmedi, onu unuttu.[n]

41 Ve tam iki yıl sonra Firavun bir rüya gördü;[o] rüyasında Nil Irmağının kıyısında duruyordu. **2** Nil Irmağından, güzel ve besili yedi inek çıkıp ırmak kenarındaki çayırda* ot-

BÖLÜM 40

a Ba 40:20
b Ba 41:10
Öz 16:14
Öz 19:12
c Ba 37:36
ç Ba 39:20
Me 105:18
d Ba 39:22
e Ba 41:10
f Ey 33:15
g Ba 41:11
h Ba 41:12
ı Öz 15:13
Da 1:10
i Lu 24:17
j Ba 41:16
Me 25:14
Da 2:28
Da 2:45
k Sy 13:23
l Öz 3:10
m Ba 40:21
n Ba 41:12
Da 2:30
o Ba 40:21
Ba 41:13
Yr 52:31

2. Sütun

a Ne 2:1
b 1Sa 25:31
Lu 23:42
c 2Sa 9:1
ç Ba 14:13
Ba 37:28
Ba 41:12
Çk 21:16
Éç 7:9
d Ba 39:8
Me 105:19
Me 119:86
Da 6:22
Yhn 15:25
İb 12:11
1Pe 3:17
e Ba 49:20
1Ta 12:40
f Ba 15:11
g Ba 41:12
h Ba 41:13
Tkr 21:22
Yş 8:29
Yş 10:26
ı 1Sa 17:44
2Sa 21:10
Yr 16:4
Hz 39:4
Yh 19:17
i Vz 7:1
Mr 6:21
j Öz 16:14
k Ne 2:1
l Ba 40:8
Da 2:30
m Ba 41:13
Es 7:10
n Ba 40:14
Ey 19:14

BÖLÜM 41

o Ba 20:3
Ba 40:5
Ey 33:15
Da 2:1

Ba 40:13* Sözcük anlamıyla, "başını yükseltecek"

Ba 41:2* Ya da, "sazlıkta"

lamaya başladılar.[a] **3** Onların ardından Nil Irmağından yedi inek daha çıktı. Bunlar çirkin ve cılızdılar;[b] gelip ırmağın kenarındaki diğer ineklerin yanında durdular. **4** Sonra çirkin, cılız inekler, güzel, besili inekleri yemeye başladı.[c] O zaman Firavun uyandı.[ç]

5 Firavun tekrar uykuya daldı ve bir rüya daha gördü. Tek saptan çıkan, güzel ve dolgun yedi başak vardı.[d] **6** Ve bunların ardından doğu rüzgârından kavrulmuş[e] yedi cılız başak yetişti.[f] **7** Cılız başaklar, iri ve dolgun yedi başağı yuttu.[g] O zaman Firavun uyandı; bu bir rüyaydı.

8 Sabahleyin Firavunun canı sıkkındı.[h] Haber gönderip Mısır'ın tüm büyücü rahiplerini[ı] ve bilge adamlarını[i] çağırdı. Rüyalarını onlara anlattı.[j] Fakat hiçbiri Firavuna rüyaların yorumunu yapamadı.

9 O zaman başsâki[k] Firavuna "Bugün suçlarımı anıyorum"[l] dedi. **10** "Firavun hizmetkârlarına kızmıştı.[m] Beni başmuhafızın evine bağlı hapishaneye attırmıştı;[n] benimle birlikte başekmekçiyi de. **11** Sonra, ikimiz de aynı gece rüya gördük. Her birimizin rüyası farklı anlamlar taşıyordu.[o] **12** Orada, bizimle birlikte, başmuhafızın[ö] hizmetkârlarından bir İbrani[p] genç vardı. Rüyalarımızı ona anlattık,[r] bize yorumlarını yaptı. Her birimizin rüyasına göre yorum yaptı. **13** Ve söylediklerinin hepsi çıktı; Firavun beni görevime geri getirdi,[s] fakat başekmekçiyi astı."[ş]

14 Firavun Yusuf'u derhal zindandan alıp getirmeleri için adam gönderdi.[a] Yusuf tıraş olup[b] giysilerini değiştirdi[c] ve Firavunun huzuruna çıktı. **15** Firavun Yusuf'a "Bir rüya gördüm" dedi. "Fakat yorumlayacak kimse yok. Senin, anlatılan her rüyayı yorumlayabildiğini duydum."[ç] **16** Bunun üzerine Yusuf şu karşılığı verdi: "Ben kimim ki! Firavuna esenlik mesajını bildirecek olan Tanrı'dır."[d]

17 Ve Firavun Yusuf'a şunları anlattı: "Rüyamda Nil Irmağının kıyısında duruyordum. **18** Irmaktan besili ve güzel yedi inek çıktı; ırmak kenarındaki çayırda otlamaya başladılar.[e] **19** Onların ardından, ırmaktan yedi inek daha çıktı; bunlar çok çirkin ve cılızdı, berbat görünüyorlardı.[f] Tüm Mısır diyarında onlar kadar çirkin inek görmedim. **20** Sonra, bir deri bir kemik kalmış bu çirkin inekler, ilk çıkan besili inekleri yemeye başladı.[g] **21** Onları yiyip bitirdiler ama bu karınlarından hiç belli olmuyordu, çünkü tıpkı önceki halleri gibi kötü görünüyorlardı.[h] O zaman uyandım.

22 Sonra rüyamda tek saptan çıkan, güzel ve dolgun yedi başak gördüm.[ı] **23** Onların ardından, doğu rüzgârından kavrulmuş,[i] kurumuş yedi cılız başak yetişti. **24** Ve yedi cılız başak, yedi güzel başağı yuttu.[j] Rüyayı büyücü rahiplere[k] anlattım, fakat hiçbiri yorumlayamadı."[l]

25 Yusuf, "Firavunun gördüğü rüyaların anlamı birdir" dedi; "Tanrı yapacağı şeyleri Firavuna bildirmiş.[m] **26** Yedi güzel inek yedi yıl demektir. Yedi güzel

BÖLÜM 41

a Ba 1:30
Ba 41:18
b Ba 41:19
c Ba 41:20
ç Ba 41:21
1Kr 3:15
d Ba 41:22
e 2Kr 19:26
He 17:10
Ho 13:15
f Ba 41:23
g Ba 41:24
h Da 2:1
ı Çk 7:11
i İş 19:11
Da 2:2
1Ko 3:20
j Da 4:7
k Ba 40:21
l Öz 28:13
m Ba 40:2
n Ba 37:36
Ba 40:3
o Ba 40:5
ö Ba 39:1
p Ba 39:17
r Ba 40:8
s Ba 40:21
ş Ba 40:22

2. Sütun

a Ba 40:15
1Sa 2:8
Me 105:20
Da 2:25
b Yr 9:26
c Yr 52:33
ç Me 25:14
Da 5:12
Elç 7:10
d Ba 40:8
Da 2:23
Da 2:28
e Ba 41:2
f Ba 41:3
g Ba 41:4
h Le 26:26
İş 9:20
ı Ba 41:5
i Ba 41:6
Me 129:6
j Ba 41:7
k Ba 41:8
Çk 7:11
Da 2:2
l Da 2:27
Da 4:7
m Me 98:2
İş 41:22
Da 2:28
Ams 3:7

başak da yedi yıl demektir. Rüyaların anlamı birdir. **27** Onların ardından çıkan cılız, çirkin yedi inek, yedi yıl demektir. Doğu rüzgârından kavrulmuş[a] yedi boş başak, yedi yıl kıtlık olacağını gösterir.[b] **28** Firavuna diyeceğim şu ki, Tanrı yapacağı şeyi Firavuna gösterdi.[c]

29 Tüm Mısır diyarında yedi yıl boyunca büyük bir bolluk yaşanacak. **30** Fakat ardından yedi yıl kıtlık olacak; Mısır diyarındaki tüm o bolluk unutulacak, kıtlık diyarı yiyip bitirecek.[ç] **31** Diyarın bir zamanlar içinde olduğu bolluk, ardından çıkan kıtlık yüzünden hatırlanmayacak, çünkü kıtlık çok şiddetli olacak. **32** Firavunun rüyayı iki kez görmesi, Tanrı'nın bu olayı gerçekleştirmekte kararlı olduğunu[d] ve bunu bir an önce yapacağını gösterir.

33 Şimdi Firavun sağgörülü ve hikmetli bir adam bulsun, onu Mısır diyarının başına getirsin.[e] **34** Firavun harekete geçip diyarda memurlar görevlendirsin[f] ve yedi yıllık bolluk döneminde Mısır'da yetişen ürünün beşte birini alıp saklasın.[g] **35** Memurlar gelecek bolluk yıllarında alınan bütün ürünü toplasın. Tahılı Firavunun eli altında şehirlerde erzak olarak depolayıp[h] saklasınlar. **36** Toplanan ürün, Mısır topraklarında görülecek[ı] yedi yıllık kıtlık döneminde tüm diyar için erzak olacaktır. Böylece diyar kıtlıktan kırılmayacak."[i]

37 Firavun ve tüm hizmetkârları bu öneriyi uygun buldu.[j] **38** Firavun hizmetkârlarına "Tanrı'nın ruhuna sahip böyle bir adam daha bulunabilir mi?" diye sordu.[a] **39** Sonra Yusuf'a "Mademki Tanrı tüm bunları sana bildirdi,[b] senin gibi sağgörülü ve hikmetli biri daha olamaz"[c] dedi. **40** "Evimin idaresine sen geçeceksin;[ç] tüm halkım sana tam bir itaat gösterecek.[d] Benim senden tek üstünlüğüm bu taht olacak."[e] **41** Sonra Firavun "Bak, seni tüm Mısır diyarının başına getiriyorum"[f] dedi. **42** Mühür yüzüğünü[g] parmağından çıkarıp Yusuf'un parmağına taktı. Ona has ketenden giysiler giydirdi ve boynuna altın kolye taktı.[h] **43** Ayrıca onu kendisine ait olan ikinci şeref arabasına bindirdi;[ı] Yusuf'un önü sıra *"Avrek!"** diye bağırdılar. Böylece Firavun onu tüm Mısır diyarının başına geçirdi.

44 Sonra Firavun Yusuf'a "Firavun benim, fakat tüm Mısır diyarında kimse senin iznin olmadan bir işe kalkışmayacak"*[i] dedi. **45** Ardından Firavun Yusuf'a Tsafenat-paneah* adını verdi. On şehrinin[j] rahibi Poti-fera'nın kızı Asenat'la[k] Yusuf'u evlendirdi. Ve Yusuf tüm Mısır diyarını dolaşmaya çıktı.[l] **46** O, Mısır kralı Firavunun önüne çıktığında otuz yaşındaydı.[m]

Yusuf Firavunun huzurundan ayrıldıktan sonra tüm Mısır diya-

BÖLÜM 41

a Çk 14:21
b Ba 12:10
2Kr 8:1
c Da 2:28
ç İş 24:4
Mt 24:7
Elç 7:11
Elç 11:28
d Tkr 19:15
Ey 33:14
Mt 18:16
e Tkr 1:13
1Ko 4:2
f 1Kr 11:28
g Ba 41:47
Ba 47:26
h Ba 41:48
Öz 8:21
Elç 7:12
ı Ba 47:13
i Ba 45:11
Ba 47:19
j Da 1:20

2. Sütun

a Sy 27:18
Ey 32:8
İş 61:1
Da 4:8
b Me 32:8
Öz 14:35
1Ko 1:27
c Öz 2:6
1Ko 2:6
ç Ba 39:6
Me 105:21
Elç 7:10
d Ba 49:10
e Es 10:3
Da 6:3
f Da 5:7
g Es 8:10
Da 6:17
h Es 8:2
Me 75:7
Da 5:29
ı 1Kr 1:38
Es 6:11
i Ba 44:18
Ba 45:8
Elç 7:10
j Yr 43:13
He 30:17
k Ba 46:20
l Me 105:21
m Sy 4:3
2Sa 5:4
Lu 3:23

Ba 41:43* Mısır dilinden İbraniceye çevriyazı şeklinde aktarılmış bu ifadenin kesin anlamı bilinmemektedir. **44*** Sözcük anlamıyla, "kimse elini ya da ayağını oynatmayacak" **45*** İbranilerin sözcüğün bu haliyle ilgili yorumlarına göre anlamı "Gizli Şeyleri Açıklayan." Latince anlamı, "Dünyanın Kurtarıcısı"

rını dolaştı. **47** Yedi yıllık bolluk döneminde toprak bol bol ürün verdi.[a] **48** Yusuf yedi yılda Mısır diyarında elde edilen tüm ürünü toplayıp şehirlerde[b] depoladı. Her şehrin çevresindeki tarlaların ürününü o şehirde depoladı.[c] **49** Yusuf muazzam miktarda tahıl topladı;[ç] toplanan tahıl denizin kumu kadar çoktu. Sonunda tartmayı bıraktılar, çünkü tahıl tartılamayacak kadar çoktu.[d]

50 Kıtlık döneminden önce, On şehrinin rahibi Poti-fera' nın kızı Asenat Yusuf'a iki oğul[e] doğurdu. **51** Yusuf ilk oğluna, "Tanrı tüm sıkıntılarımı ve babamın bütün evini bana unutturdu"[f] diyerek Manasse*[g] adını verdi. **52** İkinci oğlunun adını Efraim*[h] koydu, çünkü "Sefil düştüğüm diyarda Tanrı bana çocuklar verdi"[ı] dedi.

53 Ve Mısır diyarında yaşanan yedi yıllık bolluk dönemi sona erdi.[i] **54** Ardından, Yusuf'un söylediği gibi yedi yıl sürecek kıtlık başladı.[j] Kıtlık tüm memleketlere yayıldı, fakat Mısır'ın her yerinde yiyecek vardı.[k] **55** Sonunda tüm Mısır diyarında da kıtlık başlayınca halk feryat edip Firavundan yiyecek istedi.[l] Firavun tüm Mısırlılara "Yusuf'a gidin. O size ne derse öyle yapın" dedi.[m] **56** Kıtlık bütün o toprakları sardı.[n] Yusuf mevcut tüm tahıl ambarlarını açıp Mısırlılara tahıl sattı;[o] çünkü kıtlık Mısır diyarını da pençesine almıştı. **57** Her memleketin insanı da Mısır'a gelip Yusuf'tan tahıl satın alıyordu; tüm memleketler kıtlığın pençesindeydi.[a]

42 Mısır'da tahıl olduğunu[b] Yakup da duydu. Oğullarına "Neden birbirinize bakıp duruyorsunuz?" dedi. **2** "Mısır'da tahıl olduğunu duydum.[c] Oraya gidip bize tahıl satın alın da yaşayalım, ölmeyelim." **3** Bunun üzerine Yusuf'un on ağabeyi[c] tahıl almak için Mısır'a indi. **4** Ancak Yakup, Yusuf'un kardeşi Benyamin'i, "Başına kötü bir şey gelmesin"[d] diye ağabeyleriyle göndermedi.[e]

5 Tahıl satın almaya gelenler arasında İsrail'in oğulları da vardı, çünkü Kenan diyarı kıtlık içindeydi.[f] **6** Memlekette yetkili kişi Yusuf'tu.[g] Diyarın tüm halkına tahıl satan oydu.[h] Bu nedenle Yusuf'un ağabeyleri de gelip onun önünde yere kapandılar.[ı] **7** Yusuf ağabeylerini görür görmez tanıdı, fakat kendisini tanımamaları için onlara yabancı gibi davrandı.[i] Onlarla sert şekilde konuştu; "Nereden geliyorsunuz?" diye sordu. "Kenan diyarından, erzak satın almak için geldik"[j] dediler.

8 Yusuf ağabeylerini tanımış, ama onlar Yusuf'u tanıyamamıştı. **9** Yusuf hemen onlarla ilgili gördüğü rüyaları hatırladı.[k] Onlara "Siz casussunuz!" dedi, "Memleketin saldırıya açık yerlerini öğrenmeye geldiniz."[l] **10** "Hayır efendim"[m] diye karşılık verdiler, "Kulların[n] erzak satın almak için geldi. **11** Hepimiz aynı babanın oğullarıyız. Biz

Ba 41:51* Anlamı, "Unutturan"
52* Anlamı, "İki Kat Verimli; Verimli Diyar"

BÖLÜM 41
a Ba 26:12; Me 65:9
b Çk 1:11
c 1Kr 9:19; 2Ta 32:28
ç Me 107:37
d Tkr 28:11; Ml 3:10
e Ba 48:5
f Me 30:11; İş 65:16; Vh 21:4
g Ba 50:23; Sy 1:35; Vh 7:6
h Ba 48:17; Sy 1:33; Tkr 33:17; Yş 14:4
ı Me 105:18; Me 107:41; Ams 6:6; Elç 7:10
i Ba 41:26
j Ba 41:30; Elç 7:11
k Ba 45:11; Ba 47:17
l Ba 47:13; Ağ 5:10
m Me 105:21; Me 146:7
n Ba 43:1; Lu 4:25
o Ba 41:48; Ba 47:16; Öz 11:26

2. Sütun
a Ba 47:4; Me 33:19

BÖLÜM 42
b Ba 41:48
c Elç 7:12
ç 1Ta 2:1
d Ba 43:14
e Ba 35:18; Ba 42:38; Ba 44:20
f Ba 41:57; Elç 7:11
g Ba 41:44; Ba 45:8; Me 105:21; Elç 7:10
h Ba 47:14
ı Ba 37:7; Ba 37:9
i Ba 42:23; Me 81:5
j Ba 37:1; Elç 7:12
k Ba 37:7; Ba 37:9; Sy 12:6
l Ba 47:13
m Ro 13:7
n Ba 37:8

dürüst insanlarız. Kulların casus değil."[a] **12** Fakat Yusuf "Hayır! Siz memleketin saldırıya açık yerlerini öğrenmeye geldiniz"[b] dedi. **13** Bunun üzerine ağabeyleri "Kulların on iki kardeştir;[c] Kenan diyarında yaşayan bir adamın[ç] oğullarıyız" dedi. "En küçüğümüz şimdi babamızın yanında,[d] biri de artık yok."[e]

14 Fakat Yusuf şu karşılığı verdi: "Söylediğim gibi, siz casussunuz! **15** Sizi sınayacağım. Firavunun başı için yemin ederim ki, küçük kardeşiniz gelmeden buradan gidemezsiniz.[f] **16** Burada tutulacaksınız, içinizden birini gönderin, gidip kardeşinizi getirsin. Dediğiniz doğru mu değil mi görelim.[g] Eğer değilse, Firavunun başı için yemin ederim ki, siz casussunuz." **17** Böyle diyerek onların hepsini üç gün gözaltında tuttu.

18 Yusuf üçüncü gün onlara, "Dediğimi yaparsanız hayatta kalırsınız, ben Tanrı'dan korkan[h] bir adamım" dedi. **19** "Eğer dürüst insanlarsanız, kardeşlerinizden biri gözaltında tutulduğunuz evde kalsın,[ı] diğerleri gitsin, açlık çeken ev halkınıza yiyecek götürsün.[i] **20** Sonra küçük kardeşinizi bana getirin, o zaman sözlerinizin doğruluğu ortaya çıkar ve ölmezsiniz."[j] Onlar da Yusuf'un dediğini yaptı.

21 Ve aralarında konuşarak, "Kardeşimize yaptıklarımız yüzünden suçluyuz;[k] bizden merhamet dilediğinde, canının yandığını gördüğümüz halde onu dinlemedik. Bu yüzden başımıza bu dert geldi"[l] dediler. **22** Ruben şu karşılığı verdi: "Ben size çocuğa zarar vermeyin demedim mi? Fakat siz dinlemediniz.[a] İşte şimdi onun kanının hesabı soruluyor."[b] **23** Aralarında tercüman vardı, bu yüzden konuştuklarını Yusuf'un anladığının farkında değillerdi. **24** Yusuf yanlarından ayrılıp ağladı.[c] Sonra geri dönüp onlarla konuştu. Şimeon'u[c] alıp hepsinin gözü önünde bağladı.[d] **25** Ardından emirler verdi; torbalarına tahıl doldurduldu. Her birinin parası torbasına geri konulacak,[e] yol için de azık verilecekti.[f] Ve böyle yapıldı.

26 Ağabeyleri tahılı eşeklerine yükleyip yola çıktılar. **27** Konaklama yerinde onlardan biri eşeğine yem vermek için[g] torbasını açınca parayı gördü; torbanın ağzına konmuştu.[h] **28** Kardeşlerine "Param geri konmuş, torbamda duruyor!" dedi. O zaman yürekleri yerinden oynadı, tir tir titreyerek[ı] birbirlerine bakıp "Tanrı'nın bize bu yaptığı nedir?"[i] diye sordular.

29 Sonunda Kenan diyarına, babaları Yakup'un yanına döndüler; başlarına gelen her şeyi ona anlattılar: **30** "Memleketin efendisi olan adam bize sert davrandı;[j] memleketlerine casusluk amacıyla geldiğimizi düşündü.[k] **31** Biz de ona dedik ki, 'Biz dürüst insanlarız,[l] casusluk yapmayız. **32** On iki kardeşiz,[m] aynı babanın[n] çocuklarıyız. Kardeşlerimizden biri artık yok,[o] en küçüğümüz de şimdi Kenan diyarında babamızın yanında.'[ö] **33** Fakat memleketin

BÖLÜM 42

a Ba 42:31
b Ba 41:30
c 1Ta 2:1
ç Çk 1:1
d Ba 35:18
Ba 42:38
Ba 43:7
e Ba 37:27
Ba 37:35
Ba 44:20
Ba 45:26
Elç 7:9
f Ba 42:34
Ba 43:29
g Me 7:9
h Ba 20:11
Le 25:43
Ne 5:15
Öz 8:13
2Ko 7:1
ı Ba 42:24
i Ba 43:2
Ba 45:23
j Ba 43:5
Ba 44:23
k Ba 37:18
Ba 37:28
Ba 50:17
Elç 7:9
l Sy 32:23
Öz 21:13
Mt 7:2
1Ti 5:24

2. Sütun

a Ba 37:21
Ro 2:15
b Ba 9:5
Me 9:12
Vh 6:10
c Ba 43:30
ç Ba 42:19
Ba 49:5
d Ba 43:23
Ey 36:8
e Ba 44:1
f Ba 45:21
1Pe 3:9
g Ba 43:21
Öz 12:10
Yr 9:2
Yr 41:17
h Ba 43:21
ı Le 26:36
Lu 19:21
i İş 45:7
Ams 3:6
İb 10:30
j Ba 42:7
k Yş 2:1
Hk 1:23
2Sa 10:3
l Ba 42:11
Öz 11:6
Öz 14:2
m Ba 42:13
n Elç 7:8
o Ba 37:28
Ba 37:35
ö Ba 35:18
Ba 42:4

efendisi olan adam[a] 'Dürüst olup olmadığınızı şöyle anlayacağım'[b] dedi, 'Kardeşlerinizden biri yanımda kalsın.[c] Siz de açlık çeken ev halkınız için tahıl alıp gidin.[ç] **34** En küçük kardeşinizi alıp bana getirin, böylece casus değil dürüst insanlar olduğunuzu anlarım. Kardeşinizi size geri veririm; memlekette iş de yaparsınız.' "[d]

35 Sonra torbalarını boşaltırken baktılar ki, her birinin para çıkını torbasının içindeydi. Babaları da çıkınları gördü; hepsi korktu. **36** Ve babaları Yakup "Beni çocuklarımdan ettiniz!"[e] diye inledi; "Yusuf yok, Şimeon yok,[f] şimdi Benyamin'i de götüreceksiniz. Bütün bunlar benim başıma geliyor!" **37** Fakat Ruben babasına, "Eğer onu sana geri getirmezsem iki oğlumun da canını al.[g] Kardeşimi bana emanet et; onu sana ben geri getireceğim"[h] diye karşılık verdi. **38** Ancak Yakup "Oğlum sizinle gitmeyecek" dedi; "Çünkü ağabeyi öldü, o yalnız kaldı.[ı] Eğer yolda başına bir şey gelirse, şu ak saçlı başımı kederle ölüler diyarına indirirsiniz."[i]

43 Kıtlık diyarda tüm şiddetiyle devam ediyordu.[j] **2** Mısır'dan getirdikleri tahıl[k] tükenince Yakup, oğullarına "Yine gidip biraz erzak satın alın"[l] dedi. **3** Yahuda[m] şunları söyledi: "O adam 'Kardeşinizi getirmezseniz yüzümü bir daha göremezsiniz'[n] diyerek bizi kesin bir dille uyardı. **4** Kardeşimizi bizimle gönderirsen[o] gidip sana erzak alırız. **5** Eğer onu göndermezsen gitmeyiz, çünkü adam 'Kardeşinizi getirmezseniz, yüzümü bir daha göremezsiniz'[a] dedi." **6** Bunun üzerine İsrail,[b] "Başka bir kardeşiniz olduğunu söyleyip neden bana kötülük ettiniz?" diyerek acıyla söylendi. **7** Oğulları şu karşılığı verdi: "Adam bizim hakkımızda, ailemiz hakkında sorular sordu; 'Babanız sağ mı?[c] Başka kardeşiniz var mı?' dedi. Biz de söyledik;[ç] 'Kardeşinizi buraya getirin'[d] diyeceğini nereden bilirdik?"

8 Sonunda Yahuda, babası İsrail'e "Çocuğu benimle gönder"[e] dedi. "Kalkıp gidelim; sen de, biz de, çocuklarımız da,[f] hepimiz yaşayalım, ölmeyelim.[g] **9** Onun için ben kefilim.[h] Hesabını benden sor.[ı] Onu geri getirip sana teslim etmezsem, ebediyen sana karşı suçlu olayım. **10** Aslında oyalanmasaydık, şimdiye dek iki kez gidip gelmiş olurduk."[i]

11 Bunun üzerine babaları İsrail, "Öyleyse şöyle yapın"[j] dedi; "Yanınıza memleketin en güzel ürünlerinden alın; torbalarınıza biraz pelesenk,[k] biraz bal,[l] laden reçinesi, reçineli ağaç kabuğu,[m] fıstık, bademn[n] koyup o adama armağan[o] olarak götürün. **12** Yanınıza iki misli para alın; torbalarınızın ağzına geri konmuş parayı da alın.[ö] Belki bir yanlışlık olmuştur.[p] **13** Kardeşinizi alıp gidin, onu adama götürün. **14** Mutlak Güce Sahip Tanrı, adamın önünde size merhamet etsin de,[r] ağabeyinizi ve Benyamin'i size teslim etsin. Yok eğer etmezse, ben çocuklarımdan olacaksam olayım."[s]

BÖLÜM 42

a Ba 45:9
b Öz 14:9
c Ba 42:19
ç Ba 42:2
Ağ 4:9
d Ba 34:10
Ba 42:20
Yk 4:13
e Ba 43:14
f Ba 37:28
Ba 37:35
Ba 42:24
g Ba 37:21
Ba 37:22
Ba 46:9
h Ba 43:9
Ba 44:32
ı Ba 37:33
Ba 44:20
i Ba 37:35
Sy 16:30
1Kr 2:6
Me 49:14
Me 89:48
Vz 9:10
Ho 13:14
Elç 2:27
Vh 20:13

BÖLÜM 43

j Ba 41:30
Elç 7:11
k Ba 42:2
Elç 7:12
l Tkr 2:6
m Ba 29:35
n Ba 42:15
o Ba 42:20
Ba 42:36

2. Sütun

a Ba 42:15
Ba 44:26
b Ba 32:28
c Ba 43:27
ç Ba 42:13
d Ba 42:16
e Ba 37:26
Ba 42:38
f Elç 7:14
g Ba 42:2
Ağ 4:9
h Ba 44:32
Yhn 15:13
ı Çk 21:23
1Kr 20:39
Ro 5:7
i 1Ta 5:2
j 2Kr 7:4
Elç 21:14
k Çk 25:6
Es 2:12
Yr 8:22
Yr 46:11
He 27:17
l 1Sa 14:25
Öz 25:16
Mt 3:4
m Ba 37:25
n Sy 17:8
o Ba 32:20
Öz 18:16
ö Ba 42:25
Ba 42:35

p Ro 13:8; 2Ko 8:21; İb 13:18; **r** Ne 1:11; Lu 1:50; 2Ko 5:10; **s** Ba 27:45; Ba 42:36.

15 Böylece, iki misli parayla birlikte armağanları ve Benyamin'i yanlarına aldılar. Kalkıp Mısır'a gittiler; Yusuf'un önüne çıktılar.[a] **16** Yusuf, Benyamin'i beraberlerinde görünce hemen evinin kâhyasına "Adamları eve götür, hayvan kes, hazırlık yap,[b] çünkü öğlen benimle birlikte yemek yiyecekler" dedi. **17** Kâhya Yusuf'un dediğini hemen yaptı.[c] Onları Yusuf'un evine götürdü. **18** Fakat kardeşleri, Yusuf'un evine götürüldükleri için korktular;[ç] "İlk gelişimizde torbalarımıza geri konan para meselesi yüzünden buraya getirildik. Üzerimize çullanıp bizi dövecekler; sonra da köle yapacaklar, eşeklerimizi de alacaklar"[d] diye aralarında konuştular.

19 Bu nedenle, Yusuf'un evinin kapısına geldiklerinde kâhyasına yaklaşıp **20** "Bağışla efendimiz!" dediler. "Geçen defa gelişimizin nedeni erzak satın almaktı.[e] **21** Fakat dönüşte konaklama yerine[f] varıp torbalarımızı açtığımızda gördük ki, her birimizin parası torbasının ağzındaydı, hem de tam tartısıyla. Şimdi kendi ellerimizle onu geri vermek istiyoruz.[g] **22** Erzak satın almak için şimdi yanımızda daha çok para getirdik. Fakat emin ol parayı torbalarımıza kimin koyduğunu bilmiyoruz."[h] **23** Bunun üzerine kâhya "Rahat olun, korkmanıza gerek yok"[ı] dedi; "Ben işin başında paranızı aldım. O hazineyi torbalarınıza koyan, sizin ve babanızın Tanrısıdır."[i] Ardından Şimeon'u çıkarıp yanlarına getirdi.[j]

24 Kâhya sonra onları Yusuf'un evine aldı; ayaklarının yıkanması için su verdi,[a] eşeklerine de yem verdi.[b] **25** Kardeşler, öğlen Yusuf'a sunmak için armağanlarını[c] hazırladılar, çünkü orada yemek yiyeceklerini işitmişlerdi.[ç] **26** Yusuf eve girince armağanları içeri getirip ona sundular ve önünde yere eğildiler.[d] **27** Yusuf onlara hal hatır sordu[e] ve "Bahsettiğiniz yaşlı adam, babanız iyi mi? Hâlâ hayatta mı?"[f] dedi. **28** Onlar "Kulun babamız iyi. Hâlâ hayatta" karşılığını verdiler. Ve eğilip yere kapandılar.[g]

29 Yusuf başını kaldırıp öz annesinin[h] oğlu, kardeşi Benyamin'i görünce "Sözünü ettiğiniz küçük kardeşiniz bu mu?"[ı] diye sordu. Ardından "Tanrı'nın lütfu üzerinde olsun oğlum"[i] dedi. **30** O sırada Yusuf'u bir telaş aldı ve ağlamak için bir yer aradı, çünkü kardeşini görünce yüreği yanmıştı.[j] Arka odaya gidip ağladı.[k] **31** Sonra yüzünü yıkayıp çıktı; kendini tutup[l] "Yemeği getirin"[m] dedi. **32** Yusuf'a ayrı, kardeşlerine ayrı ve Yusuf'la yemek yiyen Mısırlılara ayrı sofra kuruldu; çünkü Mısırlılar İbranilerle birlikte yemek yemezdi, bu onların gözünde iğrenç bir şeydi.[n]

33 Kardeşleri, Yusuf'un önüne ilk oğulluk hakkına sahip olandan[o] en küçüğüne, yaş sırasına göre oturtuldu. Bunun üzerine şaşkınlıkla birbirlerine bakakaldılar. **34** Yusuf önündeki yemeklerden onlara pay gönderdi; ancak Benyamin'in payı diğerlerinden beş kat fazlaydı.[ö] Böylece, Yusuf'la birlikte doyasıya yiyip içtiler.[p]

BÖLÜM 43

a Ba 37:7
b Ba 18:7
Öz 9:2
c Ba 41:40
ç Ba 20:11
Ba 42:21
d Ba 42:25
Ba 42:35
e Ba 42:3
f Ba 42:27
Lu 2:7
g Tkr 22:2
Elç 20:33
Ro 13:8
İb 13:5
1Pe 2:12
h Ba 43:12
ı Hk 6:23
i Vz 5:19
Elç 17:25
j Ba 42:24

2. Sütun

a Ba 18:4
Ba 19:2
1Sa 25:41
Yhn 13:12
b Ba 24:32
Hk 19:21
c Ba 43:11
Öz 18:16
ç Ba 43:16
Çk 2:20
Ey 42:11
d Ba 37:7
Ba 42:6
e Çk 18:7
1Sa 17:22
f Ba 43:7
g Ba 37:9
2Sa 1:2
2Ta 24:17
h Ba 35:24
ı Ba 42:13
i Sy 6:25
j 1Kr 3:26
Flp 1:8
Kl 3:12
k Ba 42:24
l Ba 45:1
m Ba 43:25
n Ba 46:34
Çk 8:26
o Ba 49:3
Tkr 21:17
ö Ba 45:22
Mt 20:15
p Hk 14:10
Ey 1:4

44 Yusuf daha sonra kâhyasına[a] "Adamların torbalarını, taşıyabilecekleri kadar erzakla doldur ve her birinin parasını torbasının ağzına koy"[b] dedi. **2** "En küçüğünün torbasının ağzına ise, benim kâsemi, gümüş kâsemi koyacaksın, tahılın parasını da." Kâhya Yusuf'un söylediklerini yaptı.[c]

3 Gün ışıdığında adamlar eşekleriyle birlikte gönderildi.[ç] **4** Şehirden çıktılar. Fazla uzaklaşmamışlardı ki, Yusuf kâhyasına "Kalk!" dedi, "Adamların peşine düşüp onlara yetiş; 'Neden iyiliğe kötülükle karşılık verdiniz?'[d] de. **5** 'Bu efendimin içmek ve fal bakmak için kullandığı kâse değil mi?[e] Bu yaptığınız çok kötü.' "

6 Kâhya onlara yetişip bunları söyledi. **7** Fakat onlar, "Efendimiz neden böyle sözler söylüyor?" diye sordu; "Kulların asla böyle bir şey yapmaz. **8** Torbalarımızın ağzında bulduğumuz parayı Kenan diyarından sana geri getirdik.[f] O halde nasıl senin efendinin evinden gümüş veya altın çalmış olabiliriz?[g] **9** Kâse kullarından birinde çıkarsa, o öldürülsün; biz de efendimize köle olalım."[h] **10** Bunun üzerine kâhya "Dediğiniz gibi olsun:[ı] Kimde çıkarsa, o benim kölem olacak,[i] sizler de aklanacaksınız" dedi. **11** Ve her biri çabucak torbasını yere indirip açtı. **12** Kâhya torbaları dikkatle araştırdı. En büyük kardeşten başlayıp en küçükte bitirdi. Ve kâse Benyamin'in torbasında bulundu.[j]

BÖLÜM 44
a Ba 43:16
b Ba 42:25
c Ba 41:40
ç Ba 19:2
Hk 19:5
d Me 109:5
Öz 17:13
e Ba 44:15
Le 19:26
f Ba 43:12
g Le 19:11
Öz 29:24
1Pe 3:16
h Elç 25:11
ı Öz 6:2
i Çk 22:3
Mt 18:25
j Ba 44:2

2. Sütun
a Ba 37:29
Yş 7:6
Elç 14:14
b Ba 43:8
Ba 44:32
c Ba 37:7
Ba 50:18
ç Ba 44:5
d Mt 7:20
e Ba 37:28
Ba 42:21
Öz 28:17
Elç 2:37
f Ba 50:18
g Ba 42:18
h Ba 44:9
ı Ba 26:29
i Ba 18:30
j Öz 14:29
Öz 19:11
Öz 29:8
k Ba 41:44
Ba 45:8
l Ba 42:13
Ba 43:7
m Ba 35:18
Ba 37:33
n Ba 42:15
Ba 43:29
o Ba 42:38

13 Bunun üzerine giysilerini yırttılar;[a] yüklerini eşeklerine yükleyip şehre geri döndüler. **14** Yahuda[b] ve kardeşleri Yusuf'un evine girdiler; Yusuf hâlâ evdeydi; onun önünde yere kapandılar.[c] **15** Yusuf onlara "Bunu nasıl yaparsınız?" dedi, "Benim gibi bir adamın fala bakabileceğini bilmiyor muydunuz?"[ç] **16** Bunun üzerine Yahuda "Efendime ne diyelim? Ne anlatalım da kendimizi aklayalım?"[d] dedi. "Tanrı biz kullarının suçunu ortaya çıkardı.[e] Artık hem biz hem de torbasında kâse bulunan kardeşimiz, hepimiz efendimin kölesiyiz."[f] **17** Fakat Yusuf "Ben bunu asla yapmam!"[g] diye karşılık verdi. "Kâse kimde bulunduysa o benim kölem olacak.[h] Diğerleriniz selametle babanızın yanına dönebilir."[ı]

18 O zaman Yahuda ona yaklaşıp "Yalvarırım efendim" dedi. "Ne olur kulun efendimin huzurunda konuşsun,[i] kuluna öfkelenme,[j] çünkü Firavun neyse sen de öylesin.[k] **19** Efendimiz kullarına 'Babanız veya kardeşiniz var mı?' diye sormuştu. **20** Biz de efendimize 'Yaşlı bir babamız ve babamızın yaşlılığında doğmuş küçük kardeşimiz var'[l] dedik. 'Ancak onun ağabeyi öldü, annesinden tek o kaldı[m] ve babası onu çok sever.' **21** Sen de kullarına 'Onu bana getirin de gözümle göreyim'[n] dedin. **22** Fakat biz efendimize 'Çocuk babasından ayrılamaz. Ayrılırsa, babası kesinlikle ölür'[o] dedik. **23** Sonra sen kullarına 'Küçük kardeşiniz sizinle birlikte

gelmezse, yüzümü bir daha göremezsiniz' dedin.[a]

24 Böylece, kulun babamızın yanına döndük; efendimin söylediklerini ona anlattık. **25** Babamız daha sonra, 'Yine gidin, biraz erzak satın alın' dedi.[b] **26** Fakat biz, 'Gidemeyiz. Eğer küçük kardeşimiz de bizimle gelirse gideriz, gelmezse o adamın yüzünü göremeyiz' dedik.[c] **27** Sonra babamız bize 'Biliyorsunuz, karım bana sadece iki oğul doğurdu'[ç] dedi. **28** 'Oğlumun biri elimden gitti, "Paramparça olmuştur"[d] diye ah ettim. Bir daha onu görmedim. **29** Eğer bunu da benden alıp götürürseniz ve başına bir şey gelirse, şu ak saçlı başımı acıyla ölüler diyarına indirirsiniz.'[e]

30 Ve şimdi ben, kulun babamın yanına çocuğu almadan gidersem, babamın canı çocuğa bağlı olduğundan,[f] **31** onun yanımızda olmadığını gördüğü anda ölür. O zaman biz kulların, babamızın ak saçlı başını kederle ölüler diyarına indiririz. **32** Babasından uzaktayken çocuğa bu kulun kefil oldu,[g] babama dedim ki, 'Eğer çocuğu sana geri getirmezsem, ebediyen sana karşı suçlu olayım.'[h] **33** Şimdi yalvarırım, çocuğun yerine bu kulun burada kalıp efendime köle olsun, çocuk ağabeyleriyle gitsin.[ı] **34** Çünkü çocuk olmadan nasıl babamın yanına gidip başına gelecek felaketi seyrederim?"[i]

45 Bu sözler üzerine Yusuf, yanında bulunanların önünde artık kendini tutamayıp[j] "Herkes dışarı çıksın!" diye bağırdı. Kardeşlerine kendisini tanıttığı[a] sırada yanında kimse kalmamıştı.

2 Yusuf o kadar yüksek sesle ağladı[b] ki sesini Mısırlılar duydu; Firavunun evindekiler de bunu haber aldı. **3** Sonunda kardeşlerine "Ben Yusuf'um" dedi ve "Babam yaşıyor mu?" diye sordu. Fakat kardeşleri ona hiç karşılık veremedi, çünkü altüst olmuşlardı.[c] **4** Yusuf kardeşlerine "Yanıma yaklaşın, lütfen" dedi. Bunun üzerine yanına geldiler.

Sonra, "Ben Yusuf'um, Mısır'a sattığınız kardeşiniz"[ç] dedi. **5** "Fakat, beni buraya sattığınız için üzülmeyin[d] ve kendinize kızmayın; çünkü Tanrı hayatınızı korumak için beni sizin önünüzden buraya gönderdi.[e] **6** Diyarda baş gösteren kıtlığın bu ikinci yılı;[f] daha beş yıl toprak sürülmeyecek, hasat olmayacak.[g] **7** Bu nedenle Tanrı yeryüzünde soyunuzu sürdürecek kişiler bırakmak[h] ve büyük bir kurtuluşla sizi yaşatmak için beni önünüzden buraya gönderdi. **8** Dolayısıyla beni buraya gönderen siz değilsiniz,[ı] Tanrı'dır; O beni Firavuna baba,[i] tüm evi üzerine efendi ve bütün Mısır'a yönetici tayin etti.

9 Hemen babamın yanına dönün ve ona 'Oğlun Yusuf şunları söylüyor' deyin; 'Tanrı beni bütün Mısır'a efendi tayin etti.[j] Yanıma gel. Gecikme. **10** Goşen diyarında[k] oturursun; oğulların, oğullarının oğulları, davarın, sığırın ve sahip olduğun her şeyle birlikte yakınımda olursun. **11** Size orada yiyecek sağlarım, çünkü kıtlık daha beş yıl

BÖLÜM 44
- **a** Ba 42:20, Ba 43:3
- **b** Ba 43:2
- **c** Ba 43:5
- **ç** Ba 29:18, Ba 30:23, Ba 35:18, Ba 46:19
- **d** Ba 37:33
- **e** Ba 37:35, Ba 42:38, Me 16:10, Me 88:3, Vz 9:10, Ho 13:14, Mt 11:23, Elç 2:31, Vh 20:13
- **f** 1Sa 18:1, 2Sa 18:33
- **g** Ro 16:4
- **h** Ba 43:9, 1Kr 20:39
- **ı** Ro 9:3
- **i** Es 8:6

BÖLÜM 45
- **j** Ba 43:30

2. Sütun
- **a** Elç 7:13
- **b** Ru 1:9
- **c** Mr 6:50
- **ç** Ba 37:28, Elç 7:9
- **d** 2Ko 2:7
- **e** Ba 47:25, Ba 50:20, 1Sa 2:6, Me 33:19, Me 105:17
- **f** Ba 41:30, Ba 47:18
- **g** 1Ko 9:10
- **h** Ba 46:26, Elç 7:10, 1Yh 4:14
- **ı** Ro 8:28
- **i** Hk 17:10, Ey 29:16, Me 105:21
- **j** Ba 45:26, Elç 7:10, 1Yh 4:14
- **k** Ba 46:34, Ba 47:1, Çk 8:22, Çk 9:26

sürecek.[a] Sen, ev halkın, yanındaki hiç kimse yokluk çekmesin.'
12 İşte siz de, kardeşim Benyamin sen de, kendi gözlerinizle
görüyorsunuz, sizlerle konuşan
benim; kendi ağzım.[b] **13** Babama, Mısır'daki tüm itibarımı
ve gördüğünüz her şeyi anlatın.
Hemen gidin ve babamı buraya
getirin."

14 Ardından Yusuf kardeşi
Benyamin'in boynuna sarılıp
ağladı. Benyamin de onun boynunda ağladı.[c] **15** Yusuf ağabeylerinin hepsini öptü ve boyunlarına sarılıp ağladı.[c] Sonra
kardeşleri onunla konuştular.

16 Bu haber Firavunun evinde duyuldu; "Yusuf'un kardeşleri gelmiş!" diyorlardı. Firavun
ve hizmetkârları buna memnun
oldu.[d] **17** Firavun Yusuf'a,
"Kardeşlerine şunu yapmalarını söyle" dedi, "Hayvanlarınızı yükleyin, Kenan diyarına gidin.[e] **18** Babanızı, ailelerinizi
alıp buraya, yanıma gelin. Size
Mısır diyarının nimetlerini veririm; diyarın en iyi şeylerini yersiniz.[f] **19** Sana emrediyorum,[g]
onlara şunu yapmalarını söyle:
Küçük çocuklarınız ve eşleriniz
için Mısır'dan arabalar[h] alıp götürün; babanızı arabaya bindirip getirin.[ı] **20** Malınız mülkünüz[i] için üzülmeyin, çünkü tüm
Mısır diyarının nimetleri sizindir."[j]

21 İsrail'in oğulları böyle yaptı. Yusuf, Firavunun emirlerine
göre onlara arabalar, yol için de
azık[k] verdi. **22** Her birine yeni
bir giysi,[l] Benyamin'e ise üç yüz
gümüşle beş yeni giysi verdi.[m]
23 Babasına da, Mısır'ın değerli

BÖLÜM 45

a Ba 47:12
Öz 3:27
Elç 7:14
b Ba 42:23
c Ba 33:4
Ba 46:29
ç Çk 4:27
1Sa 20:41
Lu 15:20
d 2Sa 3:36
Es 1:21
e Ba 42:25
Ba 43:18
f Ba 27:28
Ba 47:6
g Ba 41:40
h Ba 45:27
Ba 46:5
Sy 7:3
1Sa 6:14
ı Ba 47:9
i Ba 46:6
j İş 1:19
k Ba 21:14
Ba 42:25
l 2Kr 5:5
m Ba 43:34

2. Sütun

a Ba 42:21
Me 133:1
b Me 105:21
c Ba 42:38
Ba 44:28
Lu 24:11
ç İş 57:15
1Ko 16:18
2Ko 7:13
d Ba 46:30
Lu 2:29

BÖLÜM 46

e Ba 21:31
f Ba 31:42
Çk 3:6
Lu 20:37
g Sy 12:6
Ey 33:15
h 1Sa 3:4
ı Ba 5:22
1Kr 18:21
1Ko 8:6
i Ba 28:13
Mt 22:32
j Ba 12:2
Çk 1:7
Tkr 26:5
Me 105:12
Elç 7:17
k Ba 15:16
Ba 28:15
Ba 47:29
Ba 50:13
Çk 3:8
Me 105:37
l Ba 50:1
m Ba 45:19

mallarıyla yüklü on eşek ve yolculuğu için tahıl, ekmek ve azıkla yüklü on dişi eşek gönderdi.
24 Böylece Yusuf kardeşlerini
yolcu etti; onlar yola koyuldu.
Yusuf onlara "Sakın yolda birbirinize düşmeyin"[a] dedi.

25 Mısır'dan çıktılar; sonunda Kenan diyarına, babaları
Yakup'un yanına geldiler.
26 Ona, "Yusuf yaşıyor; tüm Mısır'ı yöneten o!"[b] dediler. Babaları donup kaldı, söylenenlere inanamadı.[c] **27** Onlar Yusuf'un
söylediklerini anlatınca ve Yusuf'
un onun için gönderdiği arabaları görünce, babaları Yakup kendine gelmeye başladı.[ç] **28** Sonra
İsrail "Tamam! Oğlum Yusuf yaşıyor!" dedi, "Gideyim de ölmeden önce onu göreyim!"[d]

46 Böylece İsrail tüm ev halkıyla birlikte toplanıp
yola çıktı; Beer-şeba'ya[e] geldi ve
babası İshak'ın Tanrısına[f] kurbanlar kesti. **2** Ve Tanrı geceleyin bir görüntüde İsrail'le konuştu;[g] ona "Yakup, Yakup!" diye
seslendi, o da "Efendim!"[h] diye
karşılık verince, **3** "Ben gerçek
Tanrı'yım,[ı] babanın Tanrısıyım"[i]
dedi. "Mısır'a gitmekten korkma,
çünkü seni orada büyük bir millet yapacağım.[j] **4** Seninle birlikte Ben de Mısır'a ineceğim,
sonra seni mutlaka oradan çıkaracağım.[k] Ve senin gözlerini Yusuf kapayacak."[l]

5 Ve Yakup Beer-şeba'dan ayrıldı. İsrail'in oğulları, Firavunun
babaları için gönderdiği arabalara Yakup'la birlikte kendi çocuklarını ve eşlerini bindirmişlerdi.[m]
6 Kenan diyarında edindikleri
sürüleri ve malları da yanlarına

almışlardı.[a] Böylece Yakup tüm
çocuklarıyla birlikte Mısır'a
geldi. **7** Oğullarını, kızlarını,
oğullarının oğullarını ve kızları-
nı; tüm çocuklarını yanında Mı-
sır'a getirdi.[b]

8 İsrail'in, yani Yakup'un Mı-
sır'a gelen oğullarının isimleri
şunlardır:[c] İlk oğlu Ruben.[ç]

9 Ruben'in oğulları: Hanok,
Pallu, Hetsron ve Karmi.[d]

10 Şimeon'un[e] oğulları: Ye-
muel, Yamin, Ohad, Yakin,[f] Tso-
har ve Kenanlı bir kadından do-
ğan Şaul.[g]

11 Levi'nin[h] oğulları: Ger-
şon,[ı] Kohat[i] ve Merari.[j]

12 Yahuda'nın[k] oğulları: Er,[l]
Onan,[m] Şela,[n] Perets[o] ve Zerah.[ö]
Ancak, Er ve Onan Kenan diya-
rında ölmüştü.[p]

Perets'in oğulları: Hetsron[r]
ve Hamul.[s]

13 İssakar'ın[ş] oğulları: Tola,[t]
Puva,[u] Yob ve Şimron.[ü]

14 Zebulun'un[v] oğulları: Se-
red, Elon ve Yahleel.[y]

15 Bunlar, Yakup'un Lea'dan
olan oğullarıdır;[z] onlar ve kızı
Dina,[a] Paddan-aram'da doğdu.
Yakup'un Lea'dan olan oğulları
ve kızları, toplam otuz üç candı.

16 Gad'ın[b] oğulları: Tsifyon,
Haggi, Şuni, Etsbon, Eri, Arodi
ve Areli.[c]

17 Aşer'in[ç] oğulları: Yimna,
Yişva, Yişvi ve Beria;[d] kız kardeş-
leri: Serah.

Beria'nın oğulları: Heber ve
Malkiel.[e]

18 Bunlar Laban'ın, kızı Lea'
nın yanına verdiği Zilpa'nın[f]
oğullarıdır. Yakup'un Zilpa'dan
olan çocukları on altı candı.

BÖLÜM 46

a Ba 31:18
Ba 36:7
b Sy 20:15
Me 105:23
İş 52:4
Elç 7:15
c Çk 1:1
ç Ba 35:23
Ba 49:3
1Ta 5:1
d Çk 6:14
Sy 26:5
e Ba 29:33
f Sy 26:12
g Çk 6:15
1Ta 4:24
h Ba 29:34
1Ta 6:16
ı Çk 6:16
Sy 3:23
i Çk 6:18
Sy 3:27
1Ta 9:32
j Sy 3:33
1Ta 6:63
k Ba 29:35
Ba 49:10
Vh 5:5
l Ba 38:3
m Ba 38:4
n Ba 38:5
o Ru 4:12
Lu 3:33
ö Ba 38:30
p Ba 38:7
Ba 38:10
r Sy 26:21
s 1Ta 2:5
ş Ba 49:14
Yş 19:17
t Sy 26:23
u 1Ta 7:1
ü Sy 26:24
v Ba 30:20
Ba 49:13
y Sy 26:26
z Ba 35:23
a Ba 30:21
b Ba 30:11
Ba 49:19
c Sy 26:15
ç Ba 30:13
Ba 49:20
Tkr 33:24
d Sy 26:44
e Sy 26:45
f Ba 29:24
Ba 35:26

2. Sütun

a Ba 29:18
Ba 35:24
b Ba 30:24
Ba 49:22
c Ba 35:18
Ba 49:27
ç Ba 41:50
d Ba 41:51
Ba 48:14
e Ba 41:52
f Sy 26:38
g 1Ta 7:6
h 1Ta 8:3
ı Sy 26:40
i Sy 26:39
j 1Ta 7:12

19 Yakup'un, karısı Rahel'
den[a] olan oğulları: Yusuf[b] ve Ben-
yamin.[c]

20 Yusuf'un Mısır'da, On
şehrinin rahibi Poti-fera'nın kızı
Asenat'tan[c] Manasse[d] ve Efra-
im*[e] adlı oğulları oldu.

21 Benyamin'in oğulları:
Bela,[f] Beker,[g] Aşbel, Gera,[h] Naa-
man,[ı] Ehi, Roş, Muppim,[i] Hup-
pim[j] ve Ard.

22 Bunlar Yakup'un Rahel'
den olan oğullarıdır; hepsi on
dört candı.

23 Dan'ın[k] oğulları: Huşim.[l]

24 Naftali'nin[m] oğulları:
Yahtseel, Guni,[n] Yetser ve Şil-
lem.[o]

25 Bunlar, Laban'ın, kızı Ra-
hel'in yanına verdiği Bilha'
nın[ö] oğullarıdır. Yakup'un Bilha'
dan olan çocuklarının hepsi yedi
candı.

26 Yakup'un oğullarının eşle-
ri dışında, Mısır'a onunla ge-
len ve kendi soyundan*[p] olan
tüm canların sayısı altmış altıy-
dı. **27** Yusuf'un Mısır'da do-
ğan oğulları iki candı. Yakup'un
Mısır'a gelen ev halkı toplam yet-
miş* candı.[r]

28 Yakup, Yusuf'la Goşen
hakkında görüşmesi için Yahu-
da'yı[s] önden gönderdi. Sonra Go-

k Ba 30:6; Ba 49:16; **l** Sy 26:42; **m** Ba 30:8; Ba 49:21; **n** Sy 26:48; **o** Sy 26:49; **ö** Ba 29:29; Ba 35:25; **p** Ba 35:11; **r** Çk 1:5; Tkr 10:22; Elç 7:14; **s** Ba 43:8; Ba 44:18.

Ba 46:20* *Septuagint* çevirisi "Efraim" den sonra beş isim daha sayar. Bu, İstefanos'un, Elçiler 7:14'te, neden 70 değil de 75 kişiden söz ettiğini açıklıyor. Anlaşılan o *Septuagint* çevirisinden alıntı yapmıştı. **26*** Sözcük anlamıyla, "uyluğundan" **27*** *Septuagint* çevirisine göre "yetmiş beş." 20. ayetteki dipnota bakın.

şen diyarına[a] geldiler. **29** Yusuf arabasını hazırlattı ve babası İsrail'i Goşen'de karşılamaya çıktı.[b] Babasıyla karşılaşınca hemen boynuna sarılıp uzun uzun ağladı.[c] **30** İsrail, Yusuf'a "Yüzünü gördüm, yaşıyorsun ya, artık huzur içinde ölebilirim"[ç] dedi.

31 Sonra Yusuf kardeşlerine ve babasının ev halkına, "Firavuna çıkıp,[d] Kenan diyarında yaşayan kardeşlerimle babamın ev halkının buraya, yanıma geldiğini bildireyim"[e] dedi. **32** "Hayvan yetiştirdiğiniz[f] için çobanlık yaptığınızı;[g] davarınızı, sığırınızı, elinizdeki her şeyi buraya getirdiğinizi söyleyeyim.[h] **33** Ve olur da, Firavun sizi çağırır, 'Ne işle uğraşırsınız?' diye sorarsa, **34** 'Atalarımız gibi biz kulların da çocukluktan beri hayvan yetiştirmekle uğraşırız'[ı] deyin ki, Goşen diyarında[i] oturasınız. Çünkü Mısırlılara göre çobanlar iğrençtir."[j]

47 Böylece Yusuf Firavuna gelip[k] "Kenan diyarından babam ve kardeşlerim geldi" diye haber verdi, "Beraberlerinde davarlarını, sığırlarını, sahip oldukları ne varsa getirdiler. Şimdi Goşen topraklarındalar."[l] **2** Firavuna tanıtmak için[m] kardeşlerinden beşini yanına almıştı.

3 Firavun Yusuf'un kardeşlerine "Ne işle uğraşıyorsunuz?" diye sordu.[n] Onlar Firavuna "Atalarımız gibi biz kulların da[o] koyun çobanıyız"[ö] cevabını verdiler. **4** Sonra, "Diyara misafir olarak geldik,[p] çünkü Kenan diyarında kıtlık çok şiddetli[r] ve kullarının sürüleri için otlak yok"[s] dediler. "Rica ederiz, kullarının Goşen topraklarında oturmasına izin ver."[a] **5** Bunun üzerine Firavun Yusuf'a şunları söyledi: "Baban ve kardeşlerin buraya, yanına gelmişler. **6** Mısır diyarı senin emrinde.[b] Babanı ve kardeşlerini memleketin en iyi yerine[c] yerleştir. Goşen topraklarında otursunlar.[ç] Aralarında bildiğin yiğit adamlar[d] varsa, onları da benim sürülerimin başına getir."[e]

7 Sonra Yusuf, babası Yakup'u getirip Firavuna tanıttı. Yakup Firavunu hayırdua ederek selamladı.[f] **8** Firavun Yakup'a "Kaç yaşındasın?" diye sordu. **9** Yakup ona "Gurbet yıllarım yüz otuz yıl"[g] karşılığını verdi. "Hayatım kısa ve sıkıntılarla doluydu,[h] atalarımın gurbette geçen yılları kadar olmadı."[ı] **10** Sonra Yakup Firavuna hayırdua ederek[i] huzurundan ayrıldı.

11 Böylece Yusuf, babasını ve kardeşlerini Mısır diyarına yerleştirdi; Firavunun emrettiği gibi, onlara memleketin en iyi yerinde, Ramses[j] topraklarında mülk verdi. **12** Yusuf, babasına, kardeşlerine ve babasının tüm ev halkına, çocuk sayısına göre[k] yiyecek sağlıyordu.[l]

13 Diyarın hiçbir yerinde ekmek yoktu, çünkü kıtlık çok şiddetliydi;[m] Mısır ve Kenan diyarı kıtlıktan kırılıyordu.[n] **14** Yusuf halka tahıl satarak,[o] Mısır ve Kenan diyarının bütün parasını topluyor ve Firavunun evine götürüyordu. **15** Zamanla Mısır ve Kenan diyarında halkın elindeki para bitti; tüm Mısır halkı Yusuf'a gelip "Bize ekmek

BÖLÜM 46

a Ba 45:10
Ba 47:1
b Ba 41:43
c Ba 33:4
Ba 45:14
ç Ba 45:28
Lu 2:29
d Ba 41:40
e Ba 45:19
Ba 47:1
Elç 7:13
f Ba 31:38
g Ba 31:18
Ba 47:3
h Ba 46:6
ı Ba 30:35
Ba 34:5
i Ba 45:18
Ba 47:27
j Ba 43:32

BÖLÜM 47

k Ba 46:31
l Ba 45:10
Çk 8:22
m Elç 7:13
n Ba 46:33
o Ba 12:16
Ba 26:14
Ba 46:34
ö Ba 31:18
p Ba 15:13
Tkr 26:5
Me 105:23
İş 52:4
Elç 7:6
r Elç 7:11
s Yo 1:18

2. Sütun

a Ba 45:10
b Ba 42:34
c Ba 13:10
Ba 45:18
ç Ba 46:34
d Öz 22:29
e 1Ta 27:31
f Çk 12:32
1Sa 13:10
2Kr 10:15
g 1Ta 29:15
Me 39:12
İb 11:9
h Ey 14:1
Yk 4:14
ı Ba 25:7
Ba 35:28
Çk 6:4
i 2Sa 19:39
1Kr 8:66
j Ba 45:10
Çk 1:11
Çk 12:37
Sy 33:3
k Ba 50:8
l Öz 11:25
1Ti 5:8
m Ba 41:31
n Ba 41:30
o Ba 41:56
Ba 44:25

ver![a] Paramız kalmadı[b] diye göz göre göre ölelim mi?" dediler. **16** O zaman Yusuf onlara "Paranız bittiyse, hayvanlarınızı verin. Hayvanlarınıza karşılık size ekmek vereyim" dedi. **17** Böylece halk hayvanlarını Yusuf'a getirmeye başladı. Yusuf onlara atları, davarları, sığırları ve eşekleri[c] karşılığında ekmek veriyordu. O yıl halka hayvanlarına karşılık yiyecek sağladı.

18 Ve o yıl sona erdi; ertesi yıl halk Yusuf'a gelip "Durumu efendimizden saklayamayız" dedi. "Paramızı da hayvanlarımızı da efendimize verdik.[ç] Efendimizin önünde, canımız ve toprağımız dışında hiçbir şeyimiz kalmadı.[d] **19** Hem topraklarımız hem biz neden göz göre göre mahvolup gidelim;[e] yiyecek karşılığında[f] bizi ve toprağımızı satın al. Toprağımızla birlikte Firavunun hizmetinde olalım. Bize tohum ver, yaşayalım ölmeyelim;[g] toprağımız da çöle dönmesin." **20** Yusuf, Mısırlıların tüm topraklarını Firavun için satın aldı,[h] kıtlık onları pençesine aldığından Mısırlılar tarlalarını sattı. Böylece topraklar Firavunun malı oldu.

21 Yusuf bir uçtan bir uca bütün Mısır topraklarında halkı şehirlere topladı.[ı] **22** Yusuf sadece rahiplerin toprağını satın almadı,[i] çünkü rahiplerin tayını Firavundandı, onlar Firavunun verdiği tayını yiyorlardı.[j] Bu nedenle rahipler topraklarını satmadı.[k] **23** Yusuf halka, "Bakın, bugün sizi ve topraklarınızı Firavun için satın aldım. İşte size tohum; toprağa bunu ekin"[l] dedi.

BÖLÜM 47

a Çk 16:3
b Vz 7:12
Ağ 1:11
c 1Kr 10:28
ç Ne 5:3
d Ne 5:2
Mr 8:37
e Ey 2:4
f Ağ 4:9
g İb 2:15
h Öz 11:26
ı Ba 41:48
Me 33:19
Me 107:36
i Ba 41:45
j Ne 13:13
Mt 10:10
1Ko 9:13
k Ezr 7:24
l Ba 45:6
Me 41:1
2Ko 9:10

2. Sütun

a Me 85:12
Me 107:37
b Ba 41:34
1Sa 8:15
Ro 13:7
c Öz 12:11
1Ti 5:18
ç Ba 45:5
Öz 11:26
Elç 7:11
d Ba 47:19
Öz 14:21
e Ba 47:22
f Ba 47:4
g Çk 1:7
Tkr 10:22
Me 105:24
Elç 7:17
h Ba 47:9
ı Ba 49:33
İb 11:21
i Ba 24:9
j Ba 24:49
k Ba 46:4
Ba 50:13
Elç 7:16
l Ba 49:33
m Ba 25:9
Ba 49:29
n Ba 50:5
o 1Kr 1:47
İb 11:21

BÖLÜM 48

ö Ba 41:50
Yş 14:4

24 "Aldığınız ürünün[a] beşte birini Firavuna vereceksiniz;[b] beşte dördünü de kendiniz alacaksınız. Size, ev halkınıza ve çocuklarınıza yiyecek, tarlanıza da tohumluk olacak."[c] **25** Onlar, "Sen hayatımızı kurtardın.[ç] Efendimiz, bizden lütfunu esirgeme, Firavuna köle olalım"[d] dediler. **26** Yusuf, Mısır topraklarında ürünün beşte birinin Firavuna verilmesi için bir kanun çıkardı; bu kanun hâlâ geçerlidir. Sadece ayrı bir grup olan rahiplerin toprakları Firavunun olmadı.[e]

27 Ve İsrailoğulları Mısır'ın Goşen[f] bölgesinde oturmaya devam etti; artık oraya yerleşmişlerdi; çocuklar sahibi olup çoğaldılar.[g] **28** Yakup Mısır diyarında on yedi yıl yaşadı; böylece ömrü, tüm yaşamı yüz kırk yedi yılı buldu.[h]

29 İsrail'in ölümü yaklaşıyordu.[ı] Bu nedenle oğlu Yusuf'u yanına çağırıp "Eğer benden hoşnutsan" dedi, "Lütfen elini uyluğumun altına koy;[i] bana vefanı ve sadakatini göster.[j] Ne olur beni Mısır'da gömme.[k] **30** Atalarımın yanında yatayım.[l] Beni Mısır'dan götür, atalarımın mezarına göm."[m] Yusuf "Dediğini yapacağım" diye karşılık verdi. **31** O zaman babası, "Bana yemin et" dedi. Yusuf da yemin etti.[n] Bunun üzerine İsrail, yatağının üzerinde baş ucuna doğru kapandı.[o]

48 Bir süre sonra Yusuf'a "Baban hasta" diye haber geldi. Bunun üzerine Yusuf iki oğlunu, Manasse ve Efraim'i[ö] yanına alarak gitti. **2** Yakup'a

"Oğlun Yusuf geldi" diye bildirildi. İsrail gücünü toplayıp yatağında oturdu. **3** Ve Yusuf'a şunları söyledi:

"Mutlak Güce Sahip Tanrı Kenan diyarında, Luz'da[a] bana göründü ve beni kutsadı.[b]
4 Bana 'Seni çocuklar sahibi yapacağım,[c] soyunu çoğaltacağım
ve senden bir halklar topluluğu[ç]
meydana getireceğim. Bu toprakları senden sonra soyuna devirler boyu mülk olarak vereceğim' dedi.[d] **5** Şimdi, ben Mısır'a, senin yanına gelmeden önce burada doğmuş olan iki oğlun benimdir.[e] Ruben ve Şimeon[f] gibi Efraim ve Manasse de benim olacak. **6** Onlardan sonra doğanlar senin çocukların olacak ve ağabeylerinin ismiyle anılan topraklarda miras sahibi olacaklar.[g]
7 Ve ben Paddan'dan[h] gelirken,
Kenan diyarında, Efrat'a[ı] varmamıza epey mesafe varken Rahel
yolda yanımda öldü.[i] Onu Efrat (Beytlehem)[j] yolunda gömdüm."

8 Sonra İsrail Yusuf'un oğullarını gördü ve "Bunlar çocukların mı?"[k] diye sordu. **9** Yusuf "Evet, benim oğullarım; onları Tanrı bana burada verdi"[l] dedi. O zaman babası "Lütfen onları yanıma getir de hayırdua edeyim" dedi.[m] **10** İsrail'in gözleri yaşlılıktan dolayı zayıflamıştı;[n] göremiyordu. Yusuf oğullarını ona yaklaştırdı; babası onları öpüp kucakladı.[o] **11** İsrail, Yusuf'a "Bir daha yüzünü görebileceğimi hiç zannetmiyordum,[ö] ama işte Tanrı senin çocuklarını bile bana gösterdi" dedi. **12** Sonra Yusuf onları dizlerinin arasından çıkardı ve yere kapandı.[p]

BÖLÜM 48

a Ba 28:19
b Ba 28:13
Ho 12:4
c Ba 28:14
Ba 32:12
ç Ba 28:3
Ba 35:11
Elç 7:17
d Ba 28:13
Tkr 32:8
Ams 9:15
Elç 7:5
e Yş 14:4
1Ta 5:1
f Ba 35:23
g Yş 13:29
Yş 16:5
Me 77:15
h Ba 33:18
Ho 12:12
ı Ru 4:11
Mi 5:2
i Ba 35:19
j 1Sa 17:12
Mt 2:6
k Ba 27:18
l Ba 41:50
m Ba 27:4
Ba 28:1
Tkr 33:1
İb 11:21
n Ba 27:1
Yz 12:3
o Ba 27:26
ö Ba 37:35
Ba 42:36
Ba 46:30
p Ba 18:2
Ba 33:3

2. Sütun

a Ba 41:52
b Ba 41:51
Me 89:13
Elç 2:34
Ef 1:20
c Çk 15:6
Me 110:1
1Pe 3:22
Vh 1:17
ç Ba 25:23
d Mr 10:16
e Ba 41:51
Ba 46:20
f 1Ta 5:2
g Ba 17:1
Ba 24:40
h Ba 28:13
Me 23:1
1Pe 2:25
ı Ba 28:15
Ba 31:11
Çk 15:13
Éy 19:25
Me 34:7
i Ba 32:26
j Ba 32:28
İş 44:5
k Çk 1:7
Sy 26:34
Sy 26:37
l Ro 9:16
m 1Sa 16:7
n Ba 41:51
Tkr 21:17
o Ba 17:20
ö Sy 2:19
Sy 2:21

13 Yusuf Efraim'i sağ eliyle tutup İsrail'in sol yanına,[a] Manasse'yi de sol eliyle tutup onun sağ yanına[b] yaklaştırdı. **14** Fakat İsrail sağ elini[c] uzattı ve yaşça küçük[ç] olmasına rağmen Efraim'in başına koydu. Sol elini de Manasse'nin başına koydu.[d] İlk doğan çocuk Manasse[e] olduğu halde o kasıtlı olarak böyle yapmıştı. **15** Sonra, Yusuf'a hayırdua etti:[f]

"Atalarım İbrahim ve İshak'ın
da yolunda yürüdüğü,[g]
Bugüne dek, tüm hayatım
boyunca beni güden
Tanrı,[h]
16 Tüm kötülüklerden beni kurtaran melek,[ı] bu çocukları kutsasın.[i]
Onlar benim adımla, atalarım İbrahim ve İshak'ın
adıyla anılsın.[j]
Yeryüzünde çoğalıp büyük
bir topluluk olsunlar."[k]

17 Babasının sağ elini Efraim'in başı üzerinde tutması Yusuf'un hoşuna gitmedi.[l] Babasının elini Efraim'in başından kaldırıp Manasse'nin başına koymak istedi.[m] **18** "Baba öyle değil; ilk doğan bu.[n] Sağ elini onun başına koy" dedi. **19** Fakat babası bunu yapmak istemedi; "Biliyorum oğlum, biliyorum" dedi, "Ondan da bir halk meydana gelecek; o da büyük olacak.[o] Yine de küçüğü ondan daha büyük olacak,[ö] onun soyu çoğalıp milletler kadar kalabalık olacak."[p]
20 O gün onlar için hayırduasına[r] devam etti:

p Ba 25:23; Sy 1:33; Sy 1:35; Tkr 33:17; Yr 31:9; **r** İb 11:21.

"İsrail hep senin isminle hayırdua etsin;
'Tanrı seni de Efraim ve Manasse gibi yapsın',[a] desinler."

Böylece, Efraim'i hep Manasse'nin önüne geçirdi.[b]

21 Sonra İsrail, Yusuf'a "Ben ölüyorum,[c] fakat Tanrı sizinle olmaya devam edecek ve atalarınızın topraklarına geri dönmenizi sağlayacak"[ç] dedi. **22** "Ve ben, Amorilerin elinden kılıcımla, yayımla aldığım topraklardan sana, kardeşlerine verdiğimden bir pay fazla veriyorum."[d]

49 Daha sonra Yakup oğullarını çağırıp "Bir araya toplanın" dedi, "Gelecek günlerde olacakları size söyleyeyim. **2** Yakupoğulları, bir araya gelin de dinleyin, evet, babanız İsrail'e kulak verin.[e]

3 Ruben, sen benim ilk oğlumsun;[f] kuvvetimsin ve kudretimin ilk meyvesisin.[g] İtibar ve güç bakımından üstünsün. **4** Fakat sular gibi taşkın olan sen, babanın yatağına çıkıp[h] onu kirlettiğin[ı] için üstün olmayacaksın.[i] Evet, o benim yatağıma çıktı!

5 Şimeon ve Levi kardeştir.[j] Kılıçlarıyla zorbalık ederler.[k] **6** Ey canım, onların dost meclislerine girme.[l] Ey gönlüm, onların cemaatlerine katılma,[m] çünkü öfkelenip adam öldürdüler;[n] akıllarına estiği gibi davranıp sığırları topal ettiler. **7** Lanet olsun öfkelerine,[o] çünkü acımasızca;[ö] lanet olsun gazaplarına, çünkü gaddarca.[p] Onları Yakup'un topraklarında bölük pörçük edeceğim, İsrail'de dağıtacağım.[r]

8 Sana gelince Yahuda,[a] kardeşlerin seni övecek.[b] Elin düşmanlarının ensesinde olacak.[c] Babanın oğulları[ç] ayağına kapanacak. **9** Yahuda bir aslan yavrusudur.[d] Oğlum, avı yiyip başından kalkacaksın. O bir aslan gibi çöküp boylu boyunca uzandı, bir aslan gibi; kim onu kaldırmaya cüret edebilir?[e] **10** Şilo gelinceye dek,[f] saltanat asası Yahuda'dan,[g] önderlik değneği de ayaklarının arasından gitmeyecek. Halklar ona itaat edecek.[h] **11** Eşeğini asmaya bağlayacak, sıpasını da seçme asmaya. Giysilerini şarapta, kaftanını üzümün kanında yıkayacak.[ı] **12** Onun gözlerinin kırmızılığı şaraptandır, dişlerinin beyazlığı ise sütten.

13 Zebulun deniz kenarında oturacak;[i] gemilerin demirlediği kıyıda olacak[j] ve sınırı Sayda'ya doğru uzanacak.[k]

14 İssakar[ı] iki heybe arasına yatmış, kemikleri sağlam bir eşektir. **15** Rahat edeceği iyi bir yer bulacak, diyarın güzel olduğunu görecek; omzunu eğip yükü sırtlanacak; angaryaya koşulacak.

16 İsrail kabilelerinden biri olan Dan, halkına hükmedecek.[m] **17** Dan yol kenarındaki bir yılan olsun; atın topuklarını ısırıp binicisini sırtüstü düşüren, yol boyundaki bir boynuzlu engerek.[n] **18** Ben Senden gelecek kurtuluşu bekleyeceğim, ey Yehova.[o]

19 Gad, akıncıların baskınına

BÖLÜM 48

a Tkr 10:22
b Tkr 33:17
Tkr 34:2
Yş 17:17
c Ba 50:24
ç Ba 15:14
Ba 26:3
Tkr 31:8
d Tkr 21:17
Yş 17:14
He 47:13

BÖLÜM 49

e Ba 49:28
f Ba 29:32
Çk 6:14
1Ta 5:1
g Tkr 21:17
Me 78:51
h Ba 35:22
ı Le 18:8
Tkr 27:20
1Ko 5:1
i Tkr 33:6
j Ba 29:33
Ba 29:34
Ba 35:23
k Ba 34:25
l Me 64:2
m Me 26:5
n Ba 34:7
Ro 12:19
o Öz 22:24
Ef 4:31
ö Ba 34:25
p Öz 11:17
r Yş 19:1
Yş 21:41

2. Sütun

a Ba 29:35
b Ba 43:9
Ba 46:28
1Ta 5:2
c Yş 10:24
Hk 1:2
2Sa 22:41
ç Sy 10:14
Tkr 33:7
2Sa 5:3
d Ho 5:14
Vh 5:5
e Sy 24:9
f İş 9:6
He 21:27
Lu 1:32
İb 7:14
g Sy 24:17
2Sa 2:4
2Sa 7:16
h Tkr 18:18
Me 2:8
İş 11:10
Mt 2:6
Yhn 10:16
Vh 7:9
ı İş 63:2
i Tkr 33:19
İş 9:1
j Mt 4:13
k Yş 19:10
l Tkr 33:18
Yş 19:17
1Ta 7:5

m Hk 13:2; Hk 13:24; Hk 15:20; **n** Tkr 33:22; Hk 14:19; Hk 15:15; **o** Me 14:7.

uğrayacak, fakat onları püskürtüp arkalarından saldıracak.[a]

20 Aşer'in ekmeği bol olacak,[b] krallara layık lezzetli yiyecekler çıkaracak.[c]

21 Naftali[ç] narin bir geyiktir.
Zarif sözler söyler.[d]

22 Yusuf, meyve veren bir
ağacın filizidir;[e] pınarın kenarında yetişmiş,[f] dalları duvardan
aşan bir meyve ağacının filizi.[g]
23 Fakat okçular onu hiç rahat
bırakmayıp üzerine oklarını savurdular. Ona düşmanlık beslediler.[h] **24** Onun yayı sağlam
çıktı;[ı] elleri güçlü ve kıvraktı.[i] İsrail'in Çobanını, Köşe Taşını,[j] Yakup'un güçlü Tanrısı,[k] **25** babanın Tanrısı[l] sağladı. Mutlak
Gücün Sahibi onunla birliktedir[m] ve sana yardım edecektir.[n]
Sana göğün bereketini,[o] aşağıda
yatan derin suların bereketini,[ö]
rahmin ve süt dolu memelerin
bereketini verecek.[p] **26** Babanın senin için dilediği bereket,[r]
ebedi dağların nimetlerinden,
devirler boyu duran tepelerin[s]
süsünden üstün olacak. O bereket, kardeşlerinin arasından seçilip ayrılmış olan Yusuf'un başı
üzerinden eksik olmayacak.[ş]

27 Benyamin bir kurt gibi
parçalayıp duracak.[t] Sabah yakaladığı hayvanı yiyecek, akşam ganimeti bölüşecek."[u]

28 İsrail'in on iki kabilesi
bunlardan meydana geldi ve babaları onlar için ettiği hayırduada bunları söyledi; alacakları nimetlere göre her birine hayırdua
etti.[ü]

29 Daha sonra Yakup, oğullarına şunu emretti: "Ben ar-

BÖLÜM 49

a Tkr 33:20
Yş 13:8
b Tkr 32:14
Me 81:16
c Tkr 33:24
Yş 19:24
1Kr 4:7
1Kr 4:16
ç Tkr 33:23
Yş 19:32
Mt 4:15
d Mt 4:13
Yhn 7:46
e Çk 1:5
f Tkr 33:13
Yş 16:1
g Tkr 33:17
h Ba 37:8
Ba 40:15
ı Ba 50:20
i Sy 13:8
Yş 1:6
Yş 8:18
Hk 6:14
Hk 11:32
j Ba 45:7
Ba 50:20
İş 28:16
Mt 21:42
1Pe 2:4
k Me 80:1
l Yhn 17:3
m İb 10:12
n Flp 4:19
o Ml 3:10
ö Tkr 33:13
İş 11:9
p İş 59:21
r Yş 17:14
s İş 54:10
ş Tkr 33:16
Elç 7:9
t Tkr 33:12
Hk 20:16
1Sa 9:16
u Es 2:5
Es 8:7
ü İb 11:21

2. Sütun

a Ba 35:29
Ba 49:33
b Ba 23:17
c Ba 23:20
ç Ba 23:19
Ba 25:10
d Ba 35:29
e Ba 23:18
f Ba 25:8
Me 116:15
Mt 22:32
Elç 7:15

BÖLÜM 50

g Ba 46:4
h Vz 7:2
Yhn 11:35
Elç 8:2
ı Ba 50:26
i Sy 20:29
j Ba 18:3
k Ba 48:21
1Ko 15:22
l Ba 23:17
Ba 49:30

tık atalarıma katılmak üzereyim.[a]
Beni Hititli Efron'un tarlasındaki mağaraya,[b] atalarımın yanına gömün; **30** Kenan diyarında, Mamre önünde bulunan
Makpela tarlasındaki o mağaraya. İbrahim bu tarlayı Hititli Efron'dan mezar yeri olarak satın
almıştı.[c] **31** İbrahim ve karısı
Sara oraya gömüldü.[ç] İshak ve karısı Rebeka da oraya gömüldü.[d]
Ben de Lea'yı oraya gömdüm.
32 Satın alınan tarla ve içindeki
mağara Hetoğullarınındı."[e]

33 Böylece Yakup oğullarına
son emirlerini verdi. Sonra yatağında ayaklarını topladı; son nefesini verip atalarına katıldı.[f]

50 Yusuf babasının yüzü üzerine kapandı,[g] onu öpüp
ağladı.[h] **2** Sonra hizmetindeki hekimlere babasını mumyalamaları için[ı] emir verdi ve hekimler İsrail'i mumyaladı. **3** Bu
tam kırk gün sürdü; çünkü mumyalama işi bu kadar zaman alırdı. Ve Mısırlılar Yakup için yetmiş
gün gözyaşı döktü.[i]

4 Sonunda yas günleri geçti. Yusuf Firavunun evindekilere,
"Bana bir lütufta bulunun da,[j] Firavunun huzuruna çıkıp dediklerimi kendisine söyleyin" dedi.
5 "Babam, 'Ben artık ölmek üzereyim.[k] Beni, Kenan diyarında[l]
kendim için kazdığım mezara gömeceksin'[m] diyerek bana yemin
ettirdi.[n] Ne olur, şimdi gideyim
ve babamı gömeyim, sonra dönerim." **6** Bunun üzerine Firavun "Git, sana yemin ettirdiği
gibi babanı göm"[o] dedi.

m Ba 46:4; Ba 47:29; Yhn 19:38; **n** Ba 47:31; Mt 5:33; İb 6:16; **o** Ba 47:31.

7 Böylece Yusuf babasını
gömmeye gitti. Yusuf'la birlikte
Firavunun bütün hizmetkârları,
evinin ihtiyarları,[a] Mısır'ın tüm
büyükleri, **8** Yusuf'un evinde-
kilerin tümü, kardeşleri ve baba-
sının ev halkı[b] da gitti. Goşen'de
sadece küçük çocuklar, davarlar
ve sığırlar kaldı. **9** Yusuf'la bir-
likte arabalar[c] ve atlılar da gitti;
kafile çok kalabalıktı. **10** Son-
ra, Ürdün bölgesindeki[ç] Atad har-
manına[d] geldiler; orada acı acı
feryat edip dövündüler. Yusuf
babası için yedi gün yas tuttu.[e]
11 Memleket halkı, Kenanlılar,
Atad harmanındaki yası görün-
ce "Mısırlıların yası ne büyük!"
dediler. Bu nedenle, Ürdün böl-
gesindeki o yere Abel-mitsraim*
adını verdiler.[f]

12 Ve Yakup'un oğulları, ba-
balarının emrini tam olarak ye-
rine getirdi.[g] **13** Onu Kenan
diyarına götürüp, İbrahim'in Hi-
titli Efron'dan mezar yeri ola-
rak satın aldığı, Mamre önün-
de bulunan Makpela tarlasındaki
mağaraya[h] gömdüler. **14** Yu-
suf babasını gömdükten sonra Mısır'a geri döndü; onunla birlikte kardeşleri ve babasını gömmek için giden diğerleri de döndü.

15 Yusuf'un ağabeyleri babalarının öldüğünü görünce aralarında "Yusuf bize düşmanlık besliyor olabilir.[ı] Kendisine yaptığımız bütün kötülükleri şimdi bize ödetecek"[i] dediler. **16** Böylece Yusuf'a babalarının isteğini ilettiler: "Baban ölmeden önce emir verdi. **17** Yusuf'a şunu söyleyin dedi: 'Kardeşlerin sana kötülük ettiler;[a] fakat senden rica ediyorum, lütfen, onların suçunu ve günahını bağışla.'[b] Evet, babanın Tanrısının kulu olan bizlerin suçunu ne olur bağışla."[c] Bu sözleri dinlerken Yusuf gözyaşlarını tutamadı. **18** Ardından da kardeşleri gelip onun önünde yere kapandı ve "Biz senin kulunuz"[ç] dediler. **19** Bunun üzerine Yusuf "Korkmayın" dedi, "Ben Tanrı mıyım?[d] **20** Evet, siz benim için kötülük tasarladınız. Fakat bugün görüldüğü gibi Tanrı, birçoklarının yaşamını kurtarmak üzere bunu iyiliğe çevirmeyi düşündü.[e] **21** Dolayısıyla artık korkmayın. Sizi ve çocuklarınızı beslemeye devam edeceğim."[f] Böylece Yusuf güven verici sözleriyle onların içini rahatlattı.

22 Yusuf ve babasının ev halkı Mısır'da oturmaya devam ettiler. Yusuf yüz on yıl yaşadı. **23** Efraim'in üç göbek oğullarını[g] ve Manasse'nin oğlu Makir'in[h] de oğullarını gördü. Onlar Yusuf'un eline doğdu.[ı] **24** Kardeşlerine "Ben ölüyorum" dedi, "Ancak Tanrı mutlaka size elini uzatacak,[i] sizi bu diyardan çıkarıp İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a yeminle vaat ettiği topraklara götürecek."[j] **25** Sonra "Tanrı mutlaka size elini uzatacak. O zaman kemiklerimi buradan götürün" diye İsrailoğullarına yemin verdirdi.[k] **26** Ve Yusuf yüz on yaşında öldü; mumyalanıp[l] Mısır'da bir tabuta konuldu.

BÖLÜM 50

a Me 105:22
Elç 4:8
b Ba 32:5
Ba 46:27
c Ba 41:43
Ba 46:29
Elç 8:28
ç Tkr 1:1
d Mt 3:12
e 1Sa 31:13
Mr 5:38
f Ba 10:19
g Ba 47:29
Ba 49:29
Ef 6:1
h Ba 23:17
Ba 25:9
Ba 35:27
Ba 49:30
ı Ba 27:41
Le 19:17
Öz 19:11
Öz 28:1
i Ba 37:28
Ba 42:21
Me 105:17
Öz 24:29
Lu 17:3
Ro 12:17
1Ko 13:5

2. Sütun

a Ba 37:28
1Sa 24:17
Öz 28:13
Ro 13:10
b Mt 6:12
Mt 18:35
Lu 17:3
Ef 4:32
c 2Ko 7:10
ç Ba 37:7
Ef 6:7
d Tkr 32:35
Ro 12:19
e Ba 37:18
Ba 45:5
Me 105:17
Me 119:71
Ro 8:28
f Ba 47:12
1Pe 3:9
g 1Ta 7:20
h Yş 17:1
1Ta 7:14
ı Ba 30:3
i Çk 4:31
j Ba 12:7
Ba 17:8
Ba 26:3
Ba 28:13
k Çk 13:19
Yş 24:32
İb 11:22
l Ba 50:2

Ba 50:11* Anlamı, "Mısırlıların Yası." Mitsraim, Mısırlılar için kullanılan İbranice sözcük. 10:13'e bakın.

ÇIKIŞ

1 Ailelerini alarak Yakup'la
birlikte Mısır'a gelen İsra-
iloğullarının isimleri şunlardır:[a]
2 Ruben,[b] Şimeon,[c] Levi,[ç] Yahu-
da,[d] **3** İssakar,[e] Zebulun,[f] Ben-
yamin,[g] **4** Dan,[h] Naftali,[ı] Gad[i]
ve Aşer.[j] **5** Yakup'un soyun-
dan[k] olan tüm canların sayısı yet-
mişti; Yusuf o sırada Mısır'daydı.[l]
6 Sonra Yusuf öldü;[m] tüm kar-
deşleri ve kendi neslinden olan-
lar da öldü. **7** Ve İsrailoğulları
çocuklar sahibi olup sayıca art-
maya başladı. Olağanüstü bir
hızla çoğalıyor ve güçleniyorlar-
dı; öyle ki ülke onlarla dolmaya
başlamıştı.[n]

8 Bu arada, Mısır'ın başına
Yusuf'u tanımayan yeni bir kral
geçti.[o] **9** Halkına, "Bakın, İsra-
iloğulları bizden daha kalabalık
ve daha güçlü"[ö] dedi. **10** "Ge-
lin, akıllıca davranıp bir şeyler
yapalım,[p] yoksa daha da çoğala-
caklar. Olur da bir savaş çıkarsa,
düşmanlarımızla birleşip bizimle
savaşır ve ülkeden çıkıp giderler."

11 Dolayısıyla, İsrailoğulları-
nı ağır işlerde baskıyla çalıştır-
sınlar diye başlarına angarya me-
murları koydular.[r] İsrailoğulları
Firavuna ambar şehirleri inşa et-
tiler; bu şehirler Pitom ve Ra-
amses'ti.[s] **12** Fakat İsrailoğul-
larına ne kadar baskı yaptılarsa,
onlar o kadar çoğaldı ve her ta-
rafa yayıldı. Mısırlılar İsrailoğul-
ları yüzünden dehşet içindeydi.[ş]
13 Böylece İsrailoğullarını gad-
darca köleleştirdiler.[t] **14** Onla-
rı killi harç[u] ve kerpiç yapımın-
da ağır koşullarda çalıştırdılar,
tarlalarda her türlü zahmetli işi
yaptırdılar;[a] bütün ağır işlerde
onları köle olarak gaddarca kul-
lanıp İsrailoğullarına hayatı zehir
ettiler.[b]

15 Bir gün Mısır kralı, Şifra
ve Pua adlı İbrani ebelerle[c] ko-
nuştu **16** ve hatta şunu emret-
ti: "İbrani kadınların doğum yap-
malarına yardım ederken onları
doğum oturağında gördüğünüz-
de, çocuk erkekse öldüreceksiniz,
kızsa yaşayacak." **17** Fakat ebe-
ler Tanrı'dan* korkan[ç] insanlardı;
Mısır kralının dediğini yapma-
dılar,[d] erkek çocukları sağ bırak-
tılar.[e] **18** Bir süre sonra, Mısır
kralı ebeleri çağırıp "Neden böy-
le yaptınız, neden erkek çocuk-
ları sağ bıraktınız?"[f] diye sordu.
19 Ebeler Firavuna "Çünkü İbra-
ni kadınlar Mısırlı kadınlar gibi
değil" diye karşılık verdi. "Onlar
güçlü kuvvetli kadınlar, daha ebe
gelmeden doğuruyorlar."

20 Bundan dolayı Tanrı ebe-
lere iyilik etti.[g] İsrailoğulları da
gitgide çoğaldılar ve güçlendik-
çe güçlendiler. **21** Ebeler Tan-
rı korkusuyla davrandıkları için
daha sonra Tanrı onları ev bark
sahibi etti.[h] **22** Sonunda Fira-
vun tüm halkına "Yeni doğan
her erkek çocuğu Nil Irmağına
atacaksınız, kızları sağ bırakacak-
sınız" diye emretti.[ı]

BÖLÜM 1

a Ba 46:8
b Çk 6:14
c Çk 6:15
ç Çk 2:1
Çk 6:16
d 1Ta 2:3
İb 7:14
e Ba 46:13
f Ba 46:14
g Ba 46:21
h Ba 46:23
ı 1Ta 7:13
i Ba 46:16
j 1Ta 7:30
k Ba 46:26
l Tkr 10:22
Elç 7:14
m Ba 50:26
n Ba 46:3
Tkr 26:5
Elç 7:17
o Elç 7:18
ö Sy 22:3
Me 105:24
p Me 105:25
Öz 21:30
Elç 7:19
1Ko 3:19
r Ba 15:13
Çk 3:7
Sy 20:15
Tkr 26:6
Elç 7:34
s Ba 47:11
ş Me 105:24
Me 105:38
t Çk 2:23
Öz 14:31
Elç 7:6
u Na 3:14

2. Sütun

a Çk 5:7
Me 81:6
b Çk 20:2
Le 25:43
Le 26:13
Öz 29:2
İş 14:6
c Ba 35:17
Ba 38:28
He 16:4
ç Ne 5:15
Öz 8:13
d Da 3:16
Da 6:13
Mt 10:28
Elç 5:29
e Ba 9:6
f Vz 8:4
g Me 41:2
Öz 11:18
Öz 19:17
Vz 8:12
İş 3:10
Lu 1:50
İb 6:10

h Me 107:41; Me 127:3; **ı** Me 105:25; Mt 2:16; Elç 7:19.

Çk 1:17* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

2 Levi evinden bir adam gidip
bir Levi kızıyla evlenmişti.[a]
2 Kadın hamile kalıp bir erkek
çocuk doğurdu. Bebeğin çok güzel olduğunu görerek onu üç ay[b]
gizledi.[c] **3** Ve çocuğu daha fazla gizleyemeyeceğini anlayınca,[ç]
papirüsten bir sepet aldı, katran
ve ziftle[d] sıvayıp onu içine koydu. Sonra sepeti Nil Irmağı kıyısındaki sazlar[e] arasına bıraktı.
4 Çocuğun ablası[f] uzakta durup
olacakları izlemeye koyuldu.

5 O sırada Firavunun kızı yıkanmak için ırmağa geldi. Hizmetindeki kızlar da ırmağın kıyısında yürüyorlardı. Ve Firavunun
kızı sazların arasındaki sepeti
gördü. Onu getirmesi için hemen hizmetçisini gönderdi.[g]
6 Sepeti açınca, ağlayan çocuğu
gördü. "Bu İbrani çocuklarından
biri" dedi; yine de ona acıdı.[h]
7 O zaman çocuğun ablası, Firavunun kızına, "Gidip İbrani
kadınlardan bir sütanne çağırayım mı? Çocuğu senin için emzirir" dedi. **8** O da "Git çağır"
diye karşılık verdi. Kız hemen
gidip çocuğun annesini[ı] çağırdı.
9 Firavunun kızı kadına, "Bu çocuğu al, benim için emzir, sana
ücretini[i] veririm" dedi. Kadın da
çocuğu alıp emzirdi. **10** Ve çocuk büyüyünce, kadın onu Firavunun kızına getirdi; böylece çocuk onun oğlu oldu.[j] Firavunun
kızı, "Onu sudan çıkardım" diyerek çocuğun adını Musa* koydu.[k]

11 Musa güçlü kuvvetli bir
adam oldu. Bir gün kardeşlerinin yaptığı ağır işi görmek için
onların yanına gitti.[a] Bir Mısırlının İbrani kardeşlerinden birini
dövdüğünü gördü.[b] **12** Etrafına bakındı, kimseyi görmeyince
Mısırlıya vurup onu öldürdü ve
kuma gizledi.[c]

13 Ertesi gün yine gitti ve iki
İbraniyi kavga ederken gördü.
Haksız olana, "Neden arkadaşına vuruyorsun?"[ç] dedi. **14** Bunun üzerine adam "Kim seni başımıza yönetici ve hâkim atadı?[d]
Mısırlıyı öldürdüğün gibi beni
de mi öldürmek niyetindesin?"[e]
dedi. O zaman Musa korktu ve
"Olay duyulmuş" diye düşündü.[f]

15 Firavun da olanları duydu
ve Musa'yı öldürtmek istedi,[g] fakat Musa Firavundan kaçıp[h] Midyan[ı] diyarına gitti. Orada bir kuyunun başına gelip oturdu.
16 Midyan kâhininin[i] yedi kızı
vardı. Onlar her zamanki gibi
babalarının sürüsünü suvarmak
için kuyuya gelip su çektiler, yalakları doldurdular.[j] **17** Her zaman olduğu gibi çobanlar da
gelip kızları kovdular. Bunun
üzerine Musa kızların yardımına koştu ve sürülerini suvardı.[k]
18 Kızlar eve dönünce, babaları
Reuel[l] "Bugün nasıl oldu da böyle çabuk döndünüz?" diye sordu.
19 Kızlar "Mısırlı bir adam[m] bizi
çobanların elinden kurtardı" dediler. "Üstelik bizim için su çekip
sürüyü suvardı." **20** O zaman
adam kızlarına, "Peki o nerede?
Neden onu bırakıp geldiniz? Gidip çağırın, gelsin ekmek yesin"
dedi.[n] **21** Böylece Musa Reuel'
in yanında kalmaya razı oldu.
Reuel de kızı Tsippora'yı[o] Musa'
ya verdi. **22** Ve sonra Tsippora
bir erkek çocuk doğurdu; Musa,

BÖLÜM 2

a Çk 6:20
Sy 26:59
b Elç 7:20
İb 11:23
c 2Kr 11:2
ç Elç 7:19
d Ba 6:14
Ba 14:10
e Ey 8:11
f Çk 15:20
1Ta 6:3
Mi 6:4
g Elç 7:21
h 1Kr 8:50
Me 106:46
1Pe 3:8
ı Çk 6:20
i 1Ti 5:18
j İb 11:24
k Elç 7:21

2. Sütun

a Çk 1:11
Çk 3:7
Elç 7:23
b Çk 5:14
c Elç 7:24
İb 11:24
ç Ba 13:8
Elç 7:26
d Sy 16:13
Elç 7:27
e Elç 7:28
f Öz 19:12
g Çk 4:19
h Öz 22:3
İb 11:27
ı Ba 25:2
Çk 3:1
i Çk 18:12
j Ba 24:20
k Ba 29:10
l Çk 4:18
Çk 18:1
Sy 10:29
m Elç 7:22
n Ba 19:3
Ba 24:31
Ey 31:32
Ro 12:13
İb 13:2
o Çk 18:2
Sy 12:1

Çk 2:10* Anlamı "Sudan Kurtarılmış; Çıkarılmış"

"Gurbette bir yabancı oldum"[a] diyerek çocuğa Gerşom*[b] adını verdi.

23 Yıllar geçti, bu arada Mısır kralı öldü.[c] Fakat İsrailoğulları kölelik yüzünden inlemeye devam ediyordu ve feryatları dinmiyordu.[ç] Köle olarak çektikleri eziyetten ötürü Tanrı'ya durmadan yakarıyorlardı.[d] **24** Ve Tanrı onların iniltilerini[e] duydu,[f] İbrahim, İshak ve Yakup'la yaptığı ahdi andı;[g] **25** İsrailoğullarına baktı ve çektiklerini gördü.

3 Musa, Midyan kâhini olan kayınbabası[h] Yetro'nun[ı] sürüsüne çobanlık ediyordu. Bir gün sürüyü çölün batısına doğru güderken, Tanrı'nın dağına,[i] Horeb'e[j] geldi. **2** Ve Yehova'nın meleği, bir çalının[k] ortasından yükselen alevlerin içinde ona göründü. Musa bakarken, çalının yandığı halde kül olup bitmediğini fark etti. **3** Bunun üzerine "Ne muazzam bir olay! Çalı neden yanıp bitmiyor, gidip bakayım"[l] diye düşündü. **4** Yehova, onun ne olduğunu anlamak için oraya yöneldiğini görünce çalının ortasından "Musa! Musa!" diye seslendi, o da "Efendim" diye karşılık verdi.[m] **5** Tanrı "Buraya yaklaşma" dedi, "Ayağından çarıklarını çıkar, çünkü bastığın yer kutsal topraktır."[n]

6 Ona, "Ben babanın Tanrısı, İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı, Yakup'un Tanrısıyım"[o] dedi. Bunun üzerine Musa yüzünü gizledi, çünkü Tanrı'ya bakmaya korkuyordu. **7** Ardından Yehova "Şunu bil ki" dedi, "Mısır'daki halkımın ıstırabını gördüm, angaryacılar yüzünden nasıl feryat ettiklerini duydum; çektikleri acıları çok iyi biliyorum.[a] **8** İnip onları Mısırlıların elinden kurtaracağım,[b] o memleketten çıkarıp güzel ve ferah bir diyara, süt ve bal akan bir diyara,[c] Kenanlıların, Hititlerin, Amorilerin, Perizzilerin, Hivilerin ve Yebusilerin topraklarına götüreceğim.[ç] **9** İşte İsrailoğullarının feryadı Bana erişti; Mısırlıların onlara çektirdiği eziyeti[d] görüyorum. **10** Şimdi gel seni Firavuna göndereyim; ve halkım İsrailoğullarını Mısır'dan çıkar."[e]

11 Fakat Musa Tanrı'ya, "Ben kimim ki Firavuna gideyim, İsrailoğullarını Mısır'dan çıkarayım?"[f] diye karşılık verdi. **12** Bunun üzerine Tanrı, "Ben seninle olacağım"[g] dedi. "Seni Benim gönderdiğime işaret şu olacak:[h] Sen halkı Mısır'dan çıkardıktan sonra, bu dağda Bana ibadet edeceksiniz."[ı]

13 Fakat Musa Tanrı'ya şöyle sordu: "İsrailoğullarına gidip 'Beni size atalarınızın Tanrısı gönderdi' dersem, onlar da bana 'O'nun ismi[i] nedir?' diye sorarlarsa, ne diyeceğim?" **14** Bunun üzerine Tanrı, Musa'ya "NE OLMAYI İSTERSEM BEN O OLURUM"*[j]

BÖLÜM 2

a Elç 7:29
b Çk 18:3
1Ta 23:15
c Çk 4:19
Çk 7:7
Elç 7:30
ç Çk 6:5
Sy 20:16
Tkr 26:7
Me 12:5
d Çk 3:7
1Kr 8:51
Ne 9:9
Me 107:19
e Elç 7:34
f Hk 2:18
Ne 9:27
1Pe 5:7
g Ba 15:14
2Kr 13:23
Me 105:8

BÖLÜM 3

h Hk 1:16
Hk 4:11
ı Çk 2:16
Çk 18:1
i Çk 24:13
j Çk 17:6
1Kr 19:8
Ml 4:4
k Tkr 33:16
Elç 7:30
l Ba 18:14
Da 3:27
Elç 7:31
m 1Sa 3:4
n Yş 5:15
Elç 7:33
o Ba 26:24
Ba 32:9
Mt 22:32
Elç 7:32

2. Sütun

a Çk 1:11
Çk 6:5
Me 106:44
İş 63:9
Elç 7:34
b Çk 12:51
c Sy 13:27
Tkr 27:3
ç Ba 10:16
Çk 33:2
Tkr 7:1
Yş 3:10
Ne 9:8
d Çk 1:11
e 1Sa 12:6
Me 105:26
İş 63:11
Elç 7:34
f Çk 6:12
2Sa 7:18
Yr 1:6
g Tkr 31:23
Yş 1:5
İş 41:10
Ro 8:31
Flp 4:13
h Hk 6:17
ı Çk 19:2
Tkr 4:11

i Çk 15:3; 1Sa 17:45; Me 96:8; Me 135:13; Ho 12:5; Mt 21:9; Yhn 17:26; Ro 10:13; **j** Le 11:45; Ey 23:13; İş 14:27; Da 4:35; Yhn 12:28.

Çk 2:22* Anlamı "Orada Bir Yabancı"

Çk 3:14* İbranice *Ehyeh* (Ben Olurum) ifadesi bitmemiş bir eylemi gösterir. Burada Tanrı'nın Kendi varlığı (Ben Ben'im) değil, başkaları için ne olmayı seçtiği kastedilir. Ek 1'e bakın.

dedi. Sonra şunu ekledi: "İsrailoğullarına şöyle diyeceksin: 'Beni size, "BEN O OLURUM" gönderdi.' "[a] **15** Ve yine Musa'ya şunları söyledi:

"İsrailoğullarına de ki, 'Beni size atalarınızın Tanrısı; İbrahim' in Tanrısı,[b] İshak'ın Tanrısı,[c] Yakup'un Tanrısı[ç] Yehova gönderdi.' Devirler boyu ismim budur[d] ve nesiller boyu bu isimle anılacağım.[e] **16** Git, İsrail'in ihtiyarlarını topla; onlara 'Atalarınızın Tanrısı Yehova, İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Tanrısı bana göründü'[f] de. Ve şunu söyle: 'Sizinle ilgileneceğim,[g] Mısır'da size yapılanları görmezden gelmeyeceğim. **17** Ve diyorum ki, sizi Mısırlıların eziyetinden kurtarıp[h] Kenanlıların, Hititlerin, Amorilerin,[ı] Perizzilerin, Hivilerin, Yebusilerin memleketine,[i] süt ve bal akan bir diyara[j] götüreceğim.'

18 İsrail'in ihtiyarları senin sözünü dinleyecek;[k] onlarla birlikte Mısır kralına gideceksin. Krala, 'İbranilerin[l] Tanrısı Yehova bizimle konuştu;[m] lütfen izin ver de üç günlük yol gidip çölde Tanrımız Yehova'ya kurban sunalım' diyeceksiniz.[n] **19** Ama iyi biliyorum ki, Mısır kralı mecbur bırakılmadıkça gitmenize izin vermeyecek.[o] **20** Bu yüzden Ben elimi[o] Mısır'a karşı kaldıracağım ve yapacağım şaşılacak işlerle onu vuracağım. O zaman Firavun sizi gönderecek.[p] **21** Bu halkın Mısırlılardan itibar görmesini sağlayacağım; böylece memleketten eli boş çıkmayacaksınız.[r] **22** Her kadın komşusundan ve evinde misafir kalan kadından, gümüş ve altın eşyalar, giysiler isteyecek; oğullarınızı ve kızlarınızı bunlarla giydirip kuşatacaksınız. Mısırlıların elinde avcunda ne varsa alıp götüreceksiniz."[a]

4 Musa şu karşılığı verdi: "Peki, bana inanmayıp 'Yehova sana görünmedi' derler ve sözümü dinlemezlerse[b] ne olacak?" **2** Yehova "Elinde ne var?" diye sordu, o da "Değnek"[c] dedi. **3** "Onu yere at" dedi. Musa da değneği yere attı ve değnek yılan oldu.[ç] Musa yılandan kaçtı. **4** O zaman Yehova Musa'ya "Elini uzat, onu kuyruğundan tut" dedi. Musa elini uzatıp yılanı tuttu; yılan elinde değnek oldu. **5** Ve Tanrı, "Bunu yaparsan, atalarının Tanrısı,[d] İbrahim'in Tanrısı,[e] İshak'ın Tanrısı,[f] Yakup'un Tanrısı[g] Yehova'nın sana göründüğüne inanırlar"[h] dedi.

6 Sonra Yehova "Elini koynuna sok" dedi. Musa da elini koynuna soktu. Çıkardığında baktı ki elini cüzam sarmış, kar gibi bembeyaz[ı] olmuştu. **7** Tanrı "Elini yine koynuna sok" dedi. Musa elini koynuna soktu. Çıkardığında eli eski haline dönmüştü.[i] **8** Ve Tanrı "Olur da sana inanmazlarsa" dedi, "Gösterdiğin ilk işareti önemsemezlerse, ikincisinde mutlaka inanacaklar.[j] **9** Yine de bu iki işarete inanmaz ve seni dinlemezlerse,[k] Nil Irmağından biraz su alıp toprağa dök. Irmaktan aldığın su, kuru toprakta kana dönecek."[l]

10 O zaman Musa, Yehova'

BÖLÜM 3

a Çk 6:3
Çk 6:7
Ro 9:17
b Ba 17:7
Mt 22:32
c Ba 26:24
ç Ba 28:13
d Me 135:13
e Me 30:4
Me 102:12
Ho 12:5
f Ba 17:1
Ba 48:15
g Ba 50:24
Çk 13:19
Me 80:14
Lu 1:68
h Ba 15:13
Le 26:13
Ne 9:9
Elç 7:34
ı Ba 15:16
i Çk 23:23
j Sy 13:27
Tkr 8:7
k Çk 4:31
Çk 20:19
l Ba 14:13
Ba 40:15
Çk 10:3
m Çk 5:3
n Çk 7:16
Çk 8:27
Çk 10:26
o Çk 5:2
Çk 7:4
Çk 14:8
Ro 9:17
ö Me 118:15
p Çk 7:3
Çk 12:33
Tkr 6:22
Me 135:9
Elç 7:36
r Çk 11:2
Çk 12:35

2. Sütun

a Ba 15:14
Çk 12:36
Me 105:37

BÖLÜM 4

b Çk 2:14
Elç 7:25
c Çk 8:5
Çk 17:5
Sy 20:11
ç Çk 7:9
d 1Sa 2:27
Elç 7:32
e Elç 7:2
Ro 4:3
f Ba 28:13
Mr 12:26
g Ba 28:21
Lu 20:37
h Çk 3:16
Çk 4:31
Yr 31:3
ı Sy 12:10
2Kr 5:27
i 2Kr 5:14
Mt 8:3

j Yhn 10:38; Elç 7:36; **k** 2Se 3:2; **l** Çk 4:30.

ya "Bağışla beni Yehova" dedi, "Ama ben iyi konuşabilen biri değilim. Bu kulun ne dün ne önceki gün, ne de Sen onunla konuştuğundan beri öyle biri oldu; ben ağzı dili tutuk bir adamım."[a] **11** Bunun üzerine Yehova, "İnsana ağzı veren kim? İnsanı dilsiz, sağır, kör ya da görür yapan kim? Ben Yehova, değil miyim?" diye sordu.[b] **12** "Şimdi git; sen konuşurken Ben seninle birlikte olacağım; ne söylemen gerektiğini sana öğreteceğim."[c] **13** Fakat Musa "Beni bağışla Yehova" dedi, "Ne olur başka birini gönder; amacını onun eliyle yerine getir." **14** O zaman Yehova Musa'ya kızdı ve şunları söyledi: "Ağabeyin, Levioğlu Harun[ç] yok mu? Bilirim, o iyi konuşur. Üstelik seni karşılamaya geliyor. Seni gördüğüne çok sevinecek.[d] **15** Onunla konuş ve ne söylemesi gerektiğini anlat.[e] Siz konuşurken Ben seninle ve onunla* birlikte olacağım;[f] size ne yapacağınızı öğreteceğim.[g] **16** Senin adına halkla o konuşacak; o senin ağzın olacak,[h] sen de onun için Tanrı gibi olacaksın.[ı] **17** Bu değneği elinde tutacak, mucizeleri onunla yapacaksın."[i]

18 Böylece Musa kayınbabası Yetro'nun yanına döndü.[j] "İzin ver, Mısır'daki kardeşlerimin yanına döneyim; hayattalar mı değiller mi, göreyim"[k] dedi. Yetro ona "Selametle git" dedi.[l] **19** Musa Midyan'dayken Yehova ona "Git, Mısır'a dön; canını almak için peşine düşenlerin hepsi öldü"[a] dedi.

20 Musa karısını ve oğullarını eşeğe bindirdi; Mısır diyarına doğru yola çıktı. Tanrı'nın değneğini de eline aldı.[b] **21** Ve Yehova, Musa'ya "Sana mucizeler yapma gücü verdim" dedi. "Mısır'a döndüğünde bunların tümünü Firavunun önünde yapacaksın.[c] Fakat Ben onun inatçı yüreğini yumuşatmayacağım[ç] ve halkı salıvermeyecek.[d] **22** Firavuna diyeceksin ki, Yehova şöyle söylüyor: 'İsrail Benim oğlumdur, ilk oğlum.[e] **23** Ve sana diyorum ki, oğlumu salıver, bana ibadet etsin. Eğer onu salıvermeyi reddedersen, Ben de senin çocuğunu, ilk oğlunu öldürürüm.' "[f]

24 Sonra Yehova yolda, konaklama yerinde,[g] Musa'nın karşısına çıktı;[h] onu öldürmek istedi.[ı] **25** Sonunda Tsippora[i] bir çakmaktaşı alıp oğlunu sünnet etti[j] ve "Sen bana kan güveyisin" diyerek sünnet derisini onun ayaklarına attı. **26** Böylece Tanrı onu bıraktı. Tsippora sünnetten ötürü "Sen bana kan güveyisin" dedi.

27 Ve Yehova Harun'a, "Musa'yı karşılamak için çöle git" dedi.[k] Harun da gitti; Musa'yla Tanrı'nın dağında[l] karşılaşıp onu öptü. **28** Musa kendisini gönderen[m] Yehova'nın tüm sözlerini ve yapmasını emrettiği tüm mucizeleri Harun'a anlattı.[n] **29** Sonra Musa ile Harun gidip İsrailoğullarının tüm ihtiyarlarını bir araya topladılar.[o] **30** Harun, Yehova'nın Musa'ya söylediği her şeyi anlattı,[ö] Musa da

Çk 4:15* Sözcük anlamıyla, "senin ağzınla ve onun ağzıyla"

BÖLÜM 4

a Çk 6:12
Sy 12:3
Yr 1:6
Elç 7:22
2Ko 11:6
b Me 94:9
İş 6:10
Lu 1:20
Elç 13:11
c Me 51:15
Me 143:10
İş 50:4
Mr 13:11
Lu 12:12
ç Sy 26:59
d Ba 33:4
Çk 4:27
Elç 7:30
e Çk 4:28
Çk 7:1
f Yr 1:9
g İş 54:13
1Ko 1:5
2Ko 3:5
h Çk 7:2
ı Çk 7:1
Me 82:6
Yhn 10:34
i Çk 7:19
j Çk 2:18
Çk 18:1
Sy 10:29
k Ba 30:25
Elç 7:30
l 1Sa 1:17

2. Sütun

a Çk 2:15
b Çk 17:9
Sy 20:8
c Çk 7:9
ç Çk 7:3
Çk 10:1
Çk 11:10
Tkr 2:30
1Sa 6:6
Da 5:20
Ro 9:18
d Çk 7:22
Çk 8:15
e Tkr 7:6
Tkr 14:2
Yr 31:9
Ho 11:1
Ro 9:4
f Çk 12:29
Me 105:36
Me 135:8
g Ba 42:27
Yr 9:2
h Sy 22:22
1Ta 21:16
ı Ba 17:14
i Çk 2:21
Çk 18:2
j Yş 5:2
k Çk 4:14
l Çk 3:1
Çk 20:18
Çk 24:16
1Kr 19:8
m Çk 4:15
Çk 7:1
n Çk 4:8
o Çk 3:16
Çk 24:1
ö Çk 3:16

halkın gözü önünde o mucizeleri yaptı.[a] **31** O zaman halk inandı.[b] Yehova'nın İsrailoğullarıyla ilgilendiğini[c] ve çektikleri ıstırabı[ç] gördüğünü işitince, eğilip yere kapandılar.[d]

5 Musa ile Harun Firavunun huzuruna çıkıp şöyle söyledi-ler:[e] "İsrail'in Tanrısı Yehova diyor ki, 'Halkımı salıver de çölde Bana bayram yapsın.' "[f] **2** Fakat Firavun "Yehova kim ki[g] sözünü dinleyip İsrail'i salıvereyim?[h] Yehova'yı tanımam,[ı] İsrail'i de salıvermem"[i] dedi. **3** Musa ile Harun, "İbranilerin Tanrısı bizimle konuştu" dediler.[j] "İzin ver de çölde üç günlük yol gidip Tanrımız Yehova'ya kurban sunalım,[k] bizi salgın hastalıkla ya da kılıçla vurmasın."[l] **4** Bunun üzerine Mısır kralı, "Musa, Harun! Niçin halkı işinden alıkoyuyorsunuz?[m] İşinizin başına dönün"[n] dedi. **5** "Bakın, bu diyarda bunca insan var[o] ve siz onları işlerinden alıkoyuyorsunuz."[ö]

6 Firavun hemen o gün, halkın başındaki görevlilere ve angaryacılara[p] şu emri verdi: **7** "Bundan böyle halka kerpiç[r] için samanı siz toplayıp vermeyeceksiniz. Samanlarını gidip kendileri toplasınlar. **8** Ayrıca, şimdiye dek hangi miktarda kerpiç yapmalarını istediyseniz, yine aynısını isteyeceksiniz, miktarı azaltmayacaksınız. Çünkü onlar tembel;[s] 'Gitmek istiyoruz! Tanrımıza kurban sunmak istiyoruz!'[ş] diye bu yüzden bağrışıyorlar. **9** İşlerini ağırlaştırın ki başlarını kaldıramasınlar ve yalan sözlere[t] kulak asmasınlar."

BÖLÜM 4

a Çk 4:3
Çk 4:6
Çk 4:9
b Çk 3:18
Çk 4:8
c Ba 50:25
Çk 13:19
ç Çk 1:14
Çk 3:7
Tkr 26:6
d Ba 43:28
2Ta 7:3
Ne 8:6

BÖLÜM 5

e Çk 7:1
Çk 7:10
Me 119:46
f Çk 10:9
g Çk 7:5
Çk 9:16
1Sa 25:10
h 2Kr 18:35
Ey 21:15
Ro 1:21
ı 1Sa 2:12
Yhn 16:3
2Se 1:8
i Çk 3:19
Çk 7:3
j Çk 3:18
Ro 3:29
k Ba 46:1
Çk 8:27
l Tkr 28:21
2Kr 17:25
m Yr 38:4
Elç 16:20
n Çk 1:11
Çk 2:11
o Çk 1:9
ö Çk 6:6
p Çk 3:7
r Ba 11:3
Çk 1:14
Na 3:14
s Çk 5:17
ş Çk 10:25
t 2Kr 18:20
Yr 43:2

2. Sütun

a Çk 1:11
Çk 3:7
b 1Kr 12:10
Vz 7:7
c Çk 3:9
Tkr 26:7
Vz 4:1
ç Tkr 29:10
d Na 3:14
e Ba 15:13
Çk 2:11
Elç 7:24
f Sy 11:16
Yhn 18:12
g Me 37:12
h Çk 5:8
ı Çk 3:18
Çk 5:3
Çk 10:25
i Çk 1:14
j Çk 5:7
Çk 5:8

10 Angaryacılar[a] ve halkın başındaki görevliler gidip halka şöyle söylediler: "Firavun diyor ki, 'Artık size saman vermeyeceğim. **11** Nereden bulursanız bulun, gidip saman getirin; işiniz de biraz bile hafifletilmeyecek.' "[b] **12** Bunun üzerine halk saman yapmak için anız toplamak üzere tüm Mısır diyarına dağıldı. **13** Fakat angaryacılar "İşlerinizi bitirin; saman verildiğinde olduğu gibi, herkes günlük işini bitirecek" diyerek onlara baskı yapıp duruyordu.[c] **14** Ve Firavunun angaryacılarının, İsrailoğulları arasından seçip onların başına koyduğu görevliler,[ç] "Neden dün ve bugün önceden olduğu gibi emredilen miktarda kerpiç[d] yapmadınız?" diyerek dövüldüler.[e]

15 Bunun üzerine İsrailoğullarının görevlileri[f] Firavunun huzuruna çıkıp feryat ettiler: "Neden kullarına böyle davranıyorsun? **16** Kullarına saman verilmiyor, fakat 'Kerpiç yapın!' deniyor; kabahat senin halkında olduğu halde bu kulların dövülüyor."[g] **17** Ancak Firavun "Siz tembelsiniz, tembel!"[h] dedi, "Bu yüzden 'Gitmek istiyoruz! Yehova'ya kurban sunmak istiyoruz' diyorsunuz.[ı] **18** Haydi işinizin başına dönün! Size saman verilmeyecek, yine de aynı sayıda kerpiç yapacaksınız."[i]

19 İsrailoğullarının görevlileri, "Hiç kimsenin günlük kerpiç sayısında en ufak bir azalma bile olmayacak" sözü üzerine başlarının fena halde dertte olduğunu anladılar.[j] **20** Firavunun yanından çıktıktan sonra, ora-

da kendilerini bekleyen Musa ve Harun'la[a] karşılaştılar. **21** Onlara "Yehova yaptığınızı görsün ve hükmünü versin;[b] sizin yüzünüzden Firavun ve kulları bizden nefret etti,[c] bizi öldürmeleri için ellerine kılıç verdiniz" dediler.[ç] **22** Bunun üzerine Musa Yehova'ya seslenip[d] "Yehova, neden bu halka kötülük ettin?[e] Neden beni gönderdin?"[f] dedi. **23** "Firavun, Senin adına konuşmak için huzuruna çıktığımdan[g] beri bu halka kötülük yapıyor;[h] Sen ise halkını kurtarmak için hiçbir şey yapmadın."[ı]

6 Yehova, Musa'ya şu karşılığı verdi: "Şimdi Firavuna neler yapacağımı göreceksin;[i] elimin gücü karşısında onları salıverecek; gücümü görünce onları memleketinden kovacak."[j]

2 Sonra Tanrı şöyle dedi: "Ben Yehova'yım.[k] **3** İbrahim'e,[l] İshak'a[m] ve Yakup'a[n] Mutlak Güce Sahip Tanrı[o] olarak göründüm, fakat Kendimi onlara Yehova ismimle[ö] tanıtmadım.[p] **4** Kenan topraklarını, yabancı olarak oturdukları gurbet diyarını onlara vermek için kendileriyle ahit yaptım.[r] **5** Ve şimdi, Mısırlıların köle olarak çalıştırdığı İsrailoğullarının iniltilerini işittim,[s] ahdimi andım.[ş]

6 Bu nedenle İsrailoğullarına şu sözlerimi ilet: 'Ben Yehova'yım; Mısırlıların üzerinize koyduğu yükten ve onlara kölelikten sizi kurtaracağım.[t] Elimi uzatacağım ve ağır hükümlerle sizi geri alacağım.[u] **7** Sizi Kendi halkım[ü] yapacağım ve Tanrınız[v] olacağım. Ve sizi Mısır'ın yükünden kurtaranın Tanrınız Yehova olduğunu anlayacaksınız.[a] **8** İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a vermek üzere elimi kaldırıp ant ettiğim[b] topraklara sizi getireceğim. O toprakları size mülk olarak vereceğim.[c] Ben Yehova'yım.' "[ç]

9 Musa bu sözleri İsrailoğullarına aktardı; fakat cesaretleri kırılmış olduğundan ve ağır bir kölelik boyunduruğu altında olduklarından onu dinlemediler.[d]

10 O zaman Yehova Musa'ya şunu dedi: **11** "Mısır kralının,[e] Firavunun huzuruna çık; ona İsrailoğullarını memleketten salıvermesini söyle."[f] **12** Fakat Musa Yehova'ya, "İşte, İsrailoğulları beni dinlemedi,[g] Firavun hiç dinler mi?[h] Çünkü ben iyi konuşamıyorum"*[ı] karşılığını verdi. **13** Yine de Yehova Musa'yla Harun'u, halkı Mısır'dan çıkarma emrini İsrailoğullarına ve Mısır Firavununa iletmekle görevlendirdi.[i]

14 İsrailoğullarının aşiret reisleri: İsrail'in ilk oğlu Ruben'in[j] oğulları Hanok, Pallu, Hetsron ve Karmi.[k] Ruben kabilesinin aileleri bunlardır.[l]

15 Şimeon'un oğulları: Yemuel, Yamin, Ohad, Yakin, Tsohar ve Kenanlı bir kadından olan Şaul.[m] Şimeon kabilesinin aileleri bunlardır.[n]

16 Aile ataları[o] olarak Levi'nin[ö] oğulları: Gerşon, Kohat ve

BÖLÜM 5

a Çk 7:1
b Hk 11:27
1Sa 2:10
İş 33:22
c Ba 34:30
1Sa 13:4
1Ta 19:6
ç Çk 6:9
Çk 17:3
d Çk 17:4
Yr 12:1
e Sy 11:1
1Sa 30:6
f Çk 3:12
g Çk 5:1
h Çk 5:9
ı Çk 3:8

BÖLÜM 6

i Çk 12:29
Çk 14:13
Me 12:5
j Çk 9:3
Çk 11:1
Çk 12:31
k İş 43:11
l Ba 18:1
m Ba 26:2
n Ba 28:13
o Ba 17:1
Ba 35:11
ö Çk 10:2
Me 83:18
Lu 11:2
Yhn 12:28
Elç 15:14
Vh 15:3
p Ba 12:8
Ba 27:27
Ba 28:16
2Sa 7:23
Me 9:16
İş 52:6
Yr 16:21
Yz 32:20
r Ba 15:18
Ba 28:4
s Çk 2:24
ş Ba 17:7
t Tkr 4:20
u Çk 7:5
Tkr 26:8
1Ta 17:21
Elç 13:17
ü Tkr 7:6
2Sa 7:24
Me 33:12
v Çk 29:45
Tkr 20:4

2. Sütun

a Çk 1:14
Çk 7:5
Çk 9:16
Ro 9:17
b İb 6:13
c Ba 15:18
Ba 26:3
Ba 35:12
Çş 32:13
ç Çk 20:2
İş 42:8
d Çk 5:21
e Çk 1:8
f Çk 3:10
Çk 5:1

g Çk 5:21; Çk 6:9; h Çk 5:2; ı Çk 4:10; Yr 1:6; Elç 7:22; i Çk 7:4; Çk 9:13; j Ba 49:3; k Ba 46:9; l Sy 26:7; Yş 13:15; m 1Ta 4:24; n Sy 26:14; Yş 21:9; o Sy 26:57; ö Ba 29:34; 1Ta 6:1.

Çk 6:12* Sözcük anlamıyla, "dudakları sünnetsiz biriyim." 30. ayet için de geçerli.

Merari.[a] Levi yüz otuz yedi yıl yaşadı.

17 Aile başları[b] olarak Gerşon'un oğulları: Libni ve Şimei.[c]

18 Kohat'ın oğulları: Amram, Yitshar, Hebron ve Uzziel.[ç] Kohat yüz otuz üç yıl yaşadı.

19 Merari'nin oğulları: Mahli ve Muşi.[d]

Soylarına göre, Levioğullarının aileleri bunlardır.[e]

20 Amram babasının kız kardeşi Yokebed'le evlendi.[f] Yokebed, Harun ve Musa'yı doğurdu.[g] Amram yüz otuz yedi yıl yaşadı.

21 Yitshar'ın oğulları: Korah,[h] Nefeg ve Zikri.

22 Uzziel'in oğulları: Mişael, Elsafan ve Sitri.[ı]

23 Harun, Amminadab'ın kızı, Nahşon'un[i] kız kardeşi Elişeba'yı aldı. Elişeba ona Nadab, Abihu, Eleazar ve İtamar'ı doğurdu.[j]

24 Korah'ın oğulları: Assir, Elkana ve Abiasaf.[k] Korahoğullarının aileleri bunlardır.[l]

25 Harun'un oğlu Eleazar,[m] Putiel'in kızlarından birini aldı. O, Eleazar'a Finehas'ı[n] doğurdu.

Ailelerine göre Levioğulları kabilesinin aşiret reisleri bunlardır.[o]

26 Yehova'nın "İsrailoğullarını Mısır'dan ordular halinde çıkarın"[ö] dediği Harun ile Musa'nın soy kaydı budur.[p] **27** İsrailoğullarını Mısır'dan çıkarmak için, Mısır kralıyla, Firavunla konuşan Musa ile Harun bunlardır.[r]

28 Yehova, Mısır diyarında Musa'yla konuştu.[s] **29** O gün Yehova Musa'ya, "Ben Yehova'

BÖLÜM 6

a Ba 46:11
b Sy 3:18
c 1Ta 23:7
ç Sy 3:19
1Ta 23:12
d Sy 3:20
1Ta 23:21
e Yş 21:40
1Ta 6:19
f Çk 2:1
Sy 26:59
g 1Ta 23:13
h Sy 16:1
Sy 16:32
Sy 26:10
ı Le 10:4
Sy 3:30
i Ru 4:20
Mt 1:4
j Sy 3:2
k Sy 26:11
1Ta 6:37
l Sy 26:58
1Ta 9:19
m Sy 3:32
n Sy 25:7
Sy 31:6
Yş 22:31
Hk 20:28
o Çk 6:19
ö Çk 7:4
Çk 12:41
Elç 7:35
p Yş 24:5
1Sa 12:6
r Çk 33:1
Me 77:20
Mi 6:4
s Çk 6:1

2. Sütun

a Çk 6:2
b Çk 4:10
Çk 6:12

BÖLÜM 7

c Çk 4:16
Me 82:6
ç Çk 4:15
Çk 4:30
d Çk 4:12
e Çk 4:15
f Çk 6:11
g Çk 4:21
Çk 8:15
Çk 9:12
Ro 9:18
h Çk 3:20
Çk 11:9
Me 105:27
Elç 7:36
ı Çk 9:35
i Çk 12:51
j Çk 5:1
k Çk 6:11
l Çk 6:6
Çk 12:12
m Çk 3:19
Çk 8:19
Çk 8:22
Çk 14:4
Me 83:18
n Çk 3:20
o Çk 4:28
ö Ba 6:22
Çk 12:28

yım;[a] sana söylediğim her şeyi Mısır kralına, Firavuna söyle" dedi. **30** Musa ise Yehova'ya, "Fakat ben iyi konuşamıyorum, Firavun beni hiç dinler mi?" diye karşılık verdi.[b]

7 Bunun üzerine Yehova Musa'ya "Bak, seni Firavunun karşısında Tanrı gibi yaptım;[c] kardeşin Harun da peygamberin olacak"[ç] dedi. **2** "Sana emredeceğim her şeyi ona anlatacaksın;[d] ağabeyin Harun da Firavuna söyleyecek[e] ve Firavun İsrailoğullarını memleketten salıverecek.[f] **3** Ben Firavunun inatçı yüreğini yumuşatmayacağım[g] ve Mısır diyarında pek çok alamet ve mucize gerçekleştireceğim.[h] **4** Firavun sizi dinlemeyecek;[ı] Ben de elimi Mısır'a karşı kaldıracağım ve ordularımı,[i] halkım[j] İsrailoğullarını[k] Mısır'a ağır hükümler vererek oradan çıkaracağım.[l] **5** Elimi Mısır'a karşı kaldırdığımda Mısırlılar anlayacak ki Ben Yehova'yım[m] ve İsrailoğullarını onların arasından Ben çıkaracağım."[n] **6** Musa ve Harun Yehova'nın kendilerine emrettiği gibi yaptılar.[o] Tam söylendiği gibi yaptılar.[ö] **7** Firavunla konuştukları sırada Musa seksen, Harun seksen üç yaşındaydı.[p]

8 Sonra Yehova, Musa ile Harun'a, **9** "Firavun 'Bir mucize yapın da görelim'[r] derse, Harun'a değneğini[s] alıp Firavunun önünde yere atmasını söyle. Değnek büyük bir yılan olacak"[ş] dedi. **10** Böylece Musa ve Harun gidip Firavunun huzuruna çıktılar ve

p Tkr 34:7; Elç 7:23; **r** İş 7:11; Mt 12:39; Yhn 6:30; **s** Çk 4:2; Çk 9:23; **ş** Çk 4:3.

Yehova'nın emirlerini tam olarak yerine getirdiler. Harun değneğini Firavun ile hizmetkârlarının önünde yere attı, değnek büyük bir yılan oldu. **11** Firavun da bilge adamlarını ve büyücülerini[a] çağırdı. Mısır'ın büyücü rahipleri de büyüleriyle aynısını yaptılar.[b] **12** Hepsi değneklerini yere attı ve her değnek büyük bir yılan oldu. Ancak Harun'un değneği onların değneklerini yuttu. **13** Ne var ki, Firavunun inatçı yüreği yumuşamadı;[c] Yehova'nın söylemiş olduğu gibi onları dinlemedi.

14 Yehova Musa'ya, "Firavunun yüreği duyarsız.[ç] Halkı salıvermeyi reddediyor"[d] dedi. **15** "Sabah Firavuna git. O Nil Irmağına gidecek.[e] Sen suyun kenarında durup onu karşıla,[f] yılana dönüşen değnek de elinde olsun.[g] **16** Ona şöyle söyle: Beni sana İbranilerin Tanrısı Yehova gönderdi;[h] 'Halkımı salıver, çölde Bana ibadet etsinler'[ı] diyor. Fakat sen şu ana dek itaat etmedin. **17** Yehova diyor ki,[i] 'Benim Yehova olduğumu şununla anlayacaksın:[j] Elimdeki değnekle Nil Irmağının sularına vuracağım[k] ve ırmağın suyu kana dönecek.[l] **18** Nil Irmağındaki balıklar ölecek;[m] ırmak kokacak[n] ve Mısırlılar tiksinip ırmaktan su içemeyecekler.' "[o]

19 Sonra Yehova Musa'ya şöyle dedi: "Harun'a de ki, 'Değneğini al, elini Mısır sularına, ırmaklarına, Nil kanallarına, sazlıklara,[ö] havuzlara doğru uzat[p] da sular kan olsun.' Tüm Mısır diyarında, ağaç kapların ve taş kapların içinde kan olacak."

BÖLÜM 7

a Ba 41:8
İş 19:11
Yr 27:9
Da 2:2
2Ti 3:8
Vh 21:8
b Çk 7:22
Çk 8:18
Çk 9:11
Elç 8:9
2Se 2:9
c Çk 4:21
Çk 7:3
Çk 8:15
Ro 9:18
ç Çk 10:1
1Sa 6:6
d Çk 10:20
e Çk 2:5
Çk 8:20
f Çk 9:13
g Çk 4:3
h Çk 3:18
Çk 9:1
Ro 3:29
ı Çk 5:1
i 1Kr 20:28
j Çk 7:5
Çk 8:22
He 25:17
k Çk 4:9
l Me 78:44
m Me 105:29
n İş 50:2
o Çk 7:24
ö Çk 8:5
p Çk 9:22
Çk 10:12
Çk 14:21

2. Sütun

a Çk 7:6
Çk 12:28
b Çk 4:28
c Çk 17:5
ç Me 78:44
d Me 105:29
e Çk 7:18
Çk 7:24
f Çk 7:11
Çk 8:7
Da 1:20
Elç 8:9
2Ko 11:14
2Ti 3:8
g Çk 3:19
h Çk 4:21
Çk 8:15
Ro 9:18
ı Çk 9:21
Öz 29:1
Yr 5:3
i Çk 7:18

BÖLÜM 8

j Çk 3:12
Çk 5:1
k Çk 12:12
Yş 24:5
Me 78:45
l Çk 12:34
Me 105:30
m Da 4:37
n Çk 4:20
Çk 17:9

20 Musa ve Harun hemen öyle yaptılar,[a] Yehova'nın emrini[b] eksiksiz şekilde yerine getirdiler. Harun Firavun ile hizmetkârlarının gözü önünde[c] değneğini kaldırıp Nil Irmağının sularına vurdu ve sular kana döndü.[ç] **21** Irmaktaki balıklar öldü[d] ve ırmak kokmaya başladı; Mısırlılar Nil Irmağından su içemediler.[e] Tüm Mısır diyarı kana dönmüştü.

22 Ancak Mısır'ın büyücü rahipleri de büyüleriyle aynısını yaptılar;[f] böylece, Yehova'nın söylediği gibi[g] Firavunun inatçı yüreği yumuşamadı[h] ve onları dinlemedi. **23** Dönüp evine gitti; olanlara yine aldırmadı.[ı] **24** Tüm Mısırlılar içecek su bulmak için Nil Irmağının çevresini kazmaya başladılar, çünkü ırmağın suyunu içemiyorlardı.[i] **25** Ve Yehova'nın Nil Irmağını vurmasının üzerinden yedi gün geçti.

8 Ve Yehova Musa'ya şöyle dedi: "Firavuna git ve ona de ki, 'Yehova şöyle diyor: Halkımı salıver, Bana ibadet etsinler.[j] **2** Eğer onları salıvermeyi yine reddedersen, tüm topraklarına bela olarak kurbağalar göndereceğim.[k] **3** Nil Irmağı kurbağa kaynayacak; her yerden çıkacaklar ve evine, yatak odana, yatağına, hizmetkârlarının evlerine girecekler; insanların üzerine sıçrayacaklar, fırınlarına, hamur teknelerine girecekler.[l] **4** Senin, halkının ve tüm hizmetkârlarının üstüne çıkacaklar.' "[m]

5 Daha sonra Yehova Musa'ya, "Harun'a şöyle söyle" dedi, "Elindeki değneği[n] ırmaklara,

Nil kanallarına, sazlıklara doğru uzat, tüm Mısır diyarı üzerinde kurbağalar çıkart.” **6** Harun da elini Mısır’ın sularına doğru uzattı; kurbağalar çıktı ve gitgide diyarı kaplamaya başladılar. **7** Fakat büyücü rahipler de büyüleriyle aynısını yaptılar; memlekette kurbağalar çıkardılar.[a] **8** Sonra Firavun Musa’yla Harun’u çağırıp “Yehova’ya yalvarın,[b] kurbağaları benden ve halkımdan uzaklaştırsın; halkınızı Yehova’ya kurban sunması için salıvermeye razıyım”[c] dedi. **9** Musa şu karşılığı verdi: “Kurbağalar senden ve evlerinden çekilip sadece Nil Irmağında kalsın diye, senin için, hizmetkârların ve halkın için ne zaman yalvarayım, lütfen sen söyle.” **10** Firavun “Yarın” dedi. Musa da “Dediğin olacak” diye karşılık verdi, “Böylece anlayacaksın ki, Tanrımız Yehova gibisi yoktur.[ç] **11** Ve kurbağalar senden, senin evlerinden, hizmetkârlarından ve halkından uzaklaşacak. Sadece Nil Irmağında kalacaklar.”[d]

12 Böylece Musa’yla Harun Firavunun huzurundan ayrıldı ve Musa, Firavunun başına getirdiği kurbağa belasından dolayı Yehova’ya yalvardı.[e] **13** Yehova Musa’nın isteğini yerine getirdi;[f] kurbağalar evlerde, avlularda ve tarlalarda ölüp gittiler. **14** Halk kurbağaları yığınlar halinde topladı. Memleket kokmaya başladı.[g] **15** Firavun memleketin kurbağalardan kurtulup rahatladığını görünce, Yehova’nın dediği gibi, yüreğinin duyarsızlığını sürdürdü[h] ve onları dinlemedi.[ı]

BÖLÜM 8

a Çk 7:11
Çk 7:22
Çk 8:18
2Ti 3:8
b Ba 20:7
Çk 10:17
Sy 21:7
1Kr 13:6
Elç 8:24
c Çk 8:15
Çk 8:29
Çk 10:8
Çk 12:31
ç Çk 9:14
Çk 15:11
2Sa 7:22
Me 83:18
Me 86:8
İş 46:9
Yr 10:6
Ro 9:17
d Çk 8:3
e Çk 8:30
Çk 9:33
Yk 5:16
f Tkr 34:10
g Çk 7:21
h Çk 4:21
Çk 7:3
Öz 21:29
Ro 9:18
ı İş 26:10
Yr 34:11

2. Sütun

a Çk 17:9
b Me 105:31
c Çk 7:11
Çk 9:11
Da 1:20
2Ti 3:8
ç Ba 41:8
Da 2:10
d Çk 12:12
e Çk 31:18
Mt 12:28
Lu 11:20
f Çk 14:8
Tkr 2:30
Yş 11:20
1Sa 6:6
g Çk 7:15
h Çk 8:1
ı Me 78:45
Me 105:31
i Çk 9:4
Çk 10:23
Çk 11:7
Çk 12:13
j Çk 7:5
Çk 8:10
1Sa 17:46
1Kr 20:28
2Kr 19:19
He 34:30
k Ml 3:18

16 O zaman Yehova Musa’ya, “Harun’a şöyle söyle” dedi, “Değneğini[a] uzat ve toprağa vur, tüm Mısır diyarında yerin toprağı tatarcık olsun.” **17** Böyle yaptılar. Harun elindeki değneği uzatıp toprağa vurdu; insanların ve hayvanların üzerine tatarcıklar üşüştü. Bütün Mısır diyarının toprağı tatarcık oldu.[b] **18** Büyücü rahipler de büyüleriyle aynısını yapmaya çalıştılar,[c] tatarcıklar çıkarmak istediler, fakat yapamadılar.[ç] İnsanların ve hayvanların üzerine tatarcıklar üşüşmüştü. **19** Büyücü rahipler “Bu işte Tanrı’nın[d] parmağı[e] var!” dediler. Fakat Yehova’nın dediği gibi Firavunun inatçı yüreği yumuşamadı[f] ve onları dinlemedi.

20 Bunun üzerine Yehova Musa’ya “Sabah erkenden kalk, Firavunun karşısına çık”[g] dedi. “O suya gidecek. Ona de ki, Yehova şöyle söylüyor: ‘Halkımı salıver, Bana ibadet etsinler.[h] **21** Eğer salıvermezsen, senin, hizmetkârlarının, halkının üzerine ve evlerinin içine atsineği[ı] göndereceğim. Mısırlıların evleri ve yaşadıkları topraklar atsineğinden geçilmeyecek. **22** O gün, halkımın yaşadığı Goşen diyarını ayrı tutacağım, orada hiç atsineği olmayacak.[i] Böylece anlayacaksın ki Ben Yehova’yım ve yeryüzünde Tanrı Benim.[j] **23** Kendi halkımla senin halkını ayıracağım.[k] Yarın bu işaret görülecek.’ ”

24 Yehova böyle yaptı. Atsinekleri, Firavunun evini, hizmetkârlarının evlerini ve tüm Mısır diyarını sürüler halinde istila

etti.[a] Memleket atsinekleri[b] yüzünden mahvoldu. **25** Sonunda Firavun Musa'yla Harun'u çağırıp "Gidin, Tanrınıza bu memlekette kurban sunun" dedi.[c] **26** Fakat Musa "Bu uygun olmaz" dedi, "Çünkü Tanrımız Yehova'ya kurban sunmamız Mısırlılar için iğrenç bir şeydir.[ç] İğrenç saydıkları bu şeyi gözlerinin önünde yaparsak, bizi taşlamazlar mı? **27** Tanrımız Yehova'nın söylediği gibi, çölde üç günlük yol gidip O'na kurban sunacağız."[d]

28 Bunun üzerine Firavun şu karşılığı verdi: "Sizi salıveriyorum.[e] Çölde Tanrınız Yehova'ya kurban sunun.[f] Yalnız çok uzağa gitmeyeceksiniz. Şimdi benim için yalvarın."[g] **29** Musa "Şimdi huzurundan ayrılıyorum" dedi, "Yehova'ya yalvaracağım ve yarın atsinekleri Firavundan, hizmetkârlarından ve halkından uzaklaşacak. Ancak Firavun, Yehova'ya kurban sunmak için halkımızı salıvermeyerek bizi yine aldatmasın."[h] **30** Sonra Musa Firavunun huzurundan ayrıldı ve Yehova'ya yalvardı.[ı] **31** Yehova Musa'nın isteğini yerine getirdi;[i] atsinekleri Firavundan, hizmetkârlarından ve halkından uzaklaştı.[j] Tek bir tane bile kalmadı. **32** Fakat Firavun yüreğinin duyarsızlığını yine sürdürdü ve halkı salıvermedi.[k]

9 Ve Yehova Musa'ya "Firavunun huzuruna çık" dedi, "Ona diyeceksin ki,[l] 'İbranilerin Tanrısı Yehova şöyle söylüyor: Halkımı salıver, Bana ibadet etsinler. **2** Fakat onları salıvermezsen ve tutmaya devam edersen,[a] **3** Yehova'nın eli[b] otlaklardaki hayvanlarını[c] kırıp geçirecek. Atlara, eşeklere, develere, sığırlara ve davarlara çok ağır bir salgın hastalık verecek.[ç] **4** Fakat Yehova İsrail'in hayvanlarıyla Mısır'ın hayvanlarını ayıracak; İsrailoğullarına ait olanlardan hiçbiri ölmeyecek.' "[d] **5** Yehova vakti de belirleyip "Ben Yehova, bu diyarda bunu yarın yapacağım"[e] dedi.

6 Ve ertesi gün Yehova dediğini yaptı; Mısırlıların bütün hayvanları ölmeye başladı,[f] fakat İsrailoğullarının hiçbir hayvanı ölmedi. **7** Firavun hizmetkârlarını gönderdi ve İsrailoğullarının tek bir hayvanının bile ölmediğini öğrendi. Yine de yüreğinin duyarsızlığını sürdürdü,[g] halkı salıvermedi.

8 Sonra Yehova Musa'yla Harun'a, "Avuçlarınıza ocaktan[h] kurum doldurun" dedi, "Musa, Firavunun önünde kurumu göğe savuracak. **9** Bu kurum, tüm Mısır topraklarını toz gibi kaplayacak ve tüm memlekette, insanlarda ve hayvanlarda irinli çıbanlar[ı] çıkacak."

10 Bunun üzerine onlar ocaktan kurum alıp Firavunun önünde durdular; Musa kurumu göğe savurdu, insanlarda ve hayvanlarda irinli çıbanlar[i] çıktı. **11** Büyücü rahipler çıbanlardan ötürü Musa'nın karşısına çıkamadılar; çünkü kendilerinin ve tüm Mısırlıların vücudunda çıbanlar vardı.[j] **12** Fakat Yehova, Firavunun inatçı yüreğini yumuşatmadı. Yehova'nın Musa'ya

BÖLÜM 8

a Çk 8:3
b Me 78:45
Me 105:31
c Çk 5:2
Çk 7:2
ç Ba 43:32
Ba 46:34
Çk 10:26
d Ba 8:20
Çk 3:12
Çk 3:18
Çk 5:3
e Çk 9:28
f Çk 7:16
g Çk 8:8
Çk 9:28
1Sa 12:19
Elç 8:24
h Çk 8:8
Çk 8:15
Me 78:36
Ga 6:7
ı Çk 9:33
Yk 5:16
i Me 65:2
j 1Kr 13:6
k Çk 4:21
Öz 28:14
Elç 28:27
Ro 2:5
Ro 9:18

BÖLÜM 9

l Çk 5:1
Çk 8:1

2. Sütun

a Çk 4:23
Çk 8:2
Me 68:21
Öz 6:15
b Çk 7:4
Çk 8:19
1Sa 5:7
Me 39:10
Elç 13:11
c Me 78:48
ç Çk 9:15
Me 78:50
He 14:21
Ams 4:10
d Çk 8:22
Çk 10:23
Çk 11:7
Çk 12:13
İş 65:13
Ml 3:18
e Çk 8:23
Me 76:12
f Me 78:48
g Çk 4:21
1Sa 6:6
Ey 9:4
Öz 29:1
Da 5:20
Ro 9:18
h Ba 11:3
Ba 19:28
ı Le 13:18
Tkr 28:35
Ey 2:7
i Tkr 28:27
j Çk 7:11
Çk 8:18
2Ti 3:8

söylediği gibi, Firavun onları dinlemedi.[a]

13 O zaman Yehova Musa'ya şunu söyledi: "Sabah erkenden kalk, Firavunun önüne çık.[b] Ona diyeceksin ki, 'İbranilerin Tanrısı Yehova şöyle diyor: Halkımı salıver, Bana ibadet etsinler.[c] **14** Yoksa bu kez senin, hizmetkârlarının ve halkının üzerine öyle belalar yağdırırım ki, tüm dünyada Benim gibisi olmadığını[ç] öğrenirsin. **15** Çünkü elimi kaldırıp seni, halkını salgın hastalıkla vursaydım, şimdiye dek yeryüzünden silinip gitmiş olurdun.[d] **16** Fakat, gücümü sana göstermek için ve ismim tüm yeryüzünde duyurulsun diye,[e] işte bu yüzden[f] seni hayatta bıraktım. **17** Hâlâ mı halkıma tepeden bakıp onları salıvermiyorsun?[g] **18** O halde Ben yarın bu vakitlerde dolu yağdıracağım; Mısır kurulduğundan beri görülmemiş, ağır bir dolu olacak.[h] **19** Şimdi hizmetkârlarını gönder, tüm hayvanlarını ve dışarıda sana ait ne varsa barınaklara soksunlar. Çünkü dolu[ı] yağdığında, barınaklara girmeyip dışarıda kalan tüm insanlar ve hayvanlar ölecek.' "

20 Firavunun hizmetkârları arasında Yehova'nın uyarısından korkanlar kendi hizmetkârlarını ve hayvanlarını hemen barınaklara soktular.[i] **21** Fakat Yehova'nın uyarısına kulak asmayanlar hizmetkârlarını ve hayvanlarını dışarıda bıraktılar.[j]

22 Ve Yehova Musa'ya, "Elini göğe doğru uzat,[k] tüm Mısır diyarına, insanların, hayvanların ve memleket topraklarındaki bütün bitkilerin üzerine dolu[a] yağsın" dedi. **23** Musa değneğini göğe uzattı; Yehova gök gürlemeleri ve dolu gönderdi;[b] yere ateş yağdı. Yehova Mısır topraklarına dolu yağdırdı. **24** Doluyla birlikte ateş de yağıyordu. Dolu taneleri o kadar ağırdı ki, Mısırlılar millet olalı memleketlerinde böylesini görmemişti.[c] **25** Dolu tüm Mısır diyarını vurdu. Dışarıda olan her şeyi, insanı, hayvanı ve bütün bitkileri vurdu. Tüm ağaçları paramparça etti.[ç] **26** Sadece İsrailoğullarının yaşadığı Goşen diyarına dolu yağmadı.[d]

27 Sonunda Firavun adam gönderip Musa'yla Harun'u çağırdı; onlara "Bu kez günah işledim"[e] dedi, "Yehova haklı,[f] ben ve halkım kabahatliyiz. **28** Yehova'ya yalvarın da bu kadar gök gürültüsü ve dolu yetsin artık.[g] O zaman sizi salıvereceğim, burada daha fazla kalmayacaksınız." **29** Musa şu karşılığı verdi: "Şehirden çıkar çıkmaz ellerimi Yehova'ya açacağım.[h] Gök gürültüleri kesilecek, artık dolu yağmayacak; böylece dünyanın Yehova'ya ait olduğunu anlayacaksın.[ı] **30** Yine de biliyorum ki, sen ve hizmetkârların o zaman bile Yehova Tanrı'dan korkmayacaksınız."[i]

31 Keten ve arpa mahvolmuştu; çünkü arpa başaklanmış, keten de çiçeklenmişti.[j] **32** Daha sonra yetiştiğinden buğday ve kızılbuğday[k] zarar görmemişti. **33** Musa Firavunun huzurundan ayrılıp şehirden çıktı ve ellerini Yehova'ya açıp dua etti. Gök gürültüleri ve dolu kesildi, yağmur durdu.[l] **34** Firavun

BÖLÜM 9

a Çk 4:21
Çk 8:32
Çk 14:17
Yş 11:20
2Ta 36:13
Me 75:5
b Çk 7:15
c Çk 7:16
ç Çk 8:10
1Kr 33:26
2Sa 7:22
Me 71:19
Me 83:18
İş 45:5
İş 46:9
Yr 10:7
d Çk 3:20
Çk 9:3
e Yş 2:10
1Ta 16:24
İş 63:12
Ml 1:11
Ro 9:17
f Çk 14:17
Öz 16:4
g Ey 9:4
İş 37:23
h Me 78:47
Me 105:32
ı Yş 10:11
i Öz 22:3
Yun 3:5
j Çk 7:23
k Çk 7:19
Çk 8:5

2. Sütun

a Çk 10:5
Ey 38:22
Me 78:47
Me 105:32
b Me 148:8
İş 30:30
c Çk 9:18
ç Me 105:33
d Çk 8:22
Çk 9:4
e 1Sa 26:21
Me 12:2
Mt 27:4
f Me 129:4
Me 145:17
Da 9:14
Ro 2:5
g Çk 8:8
Çk 10:17
Elç 8:24
h 1Kr 8:22
Ezr 9:5
Me 143:6
ı Tkr 10:14
Me 24:1
Me 50:12
1Ko 10:26
i Öz 16:6
İş 26:10
Lu 16:31
j Ru 1:22
k İş 28:25
He 4:9
l Çk 10:18
Yk 5:17

yağmurun, dolunun ve gök gürültülerinin kesildiğini görünce, yüreğinin duyarsızlığını sürdürerek[a] yine günah işledi; o da hizmetkârları da böyle davrandılar. **35** Firavunun inatçı yüreği yumuşamadı; Yehova'nın Musa aracılığıyla söylediği gibi, İsrailoğullarını salıvermedi.[b]

10 O zaman Yehova Musa'ya "Firavuna git" dedi. "Çünkü Ben, Firavun ve hizmetkârlarının yüreklerinin duyarsızlığını sürdürmelerine izin verdim ki,[c] bu alametleri onun önünde gerçekleştireyim.[ç] **2** Sen de, Mısır'a neler yaptığımı ve aralarında gerçekleştirdiğim alametleri oğluna, oğlunun oğluna anlatacaksın;[d] böylece anlayacaksınız ki, Ben Yehova'yım."[e]

3 Ve Musa'yla Harun Firavunun huzuruna çıkıp ona şöyle dediler: "İbranilerin Tanrısı Yehova diyor ki, 'Daha ne kadar Bana boyun eğmeyi reddedeceksin?[f] Halkımı salıver, Bana ibadet etsinler. **4** Halkımı salıvermemekte ısrar edersen Ben de yarın senin ülkenin topraklarına çekirgeler göndereceğim.[g] **5** Toprağın üzerini öyle bir kaplayacaklar ki, yeri görmek mümkün olmayacak. Doludan ne kurtulduysa, size ne kaldıysa onlar yiyip bitirecek. Memleketinizdeki tüm filizlenen ağaçları yiyecekler.[h] **6** Senin evlerin, hizmetkârlarının evleri ve tüm Mısırlıların evleri çekirgelerle dolacak; öyle ki, ne ataların ne de atalarının ataları yeryüzünde var oldukları günden beri böyle bir şey gördü.' "[1] Sonra Musa dönüp Firavunun yanından ayrıldı.[i]

BÖLÜM 9

a Çk 4:21
Çk 8:15
Tkr 2:30
Yş 11:20
Ro 9:18
b Çk 7:4
Çk 8:15

BÖLÜM 10

c Çk 4:21
Çk 9:34
Me 7:11
ç Çk 7:4
Çk 9:16
1Sa 4:8
Me 78:12
Me 135:9
Ro 9:17
d Çk 13:8
Tkr 4:9
Tkr 6:21
Me 44:1
Me 78:5
Yo 1:3
e Çk 6:3
f Çk 9:17
Çk 16:28
Öz 18:12
İş 2:11
Yr 13:18
g Me 78:46
Me 105:34
Öz 30:27
Yo 1:4
h Çk 9:32
Me 105:35
Yo 2:3
ı Çk 9:24
Yo 2:9
i Çk 11:8
İb 11:27

2. Sütun

a Öz 29:6
b Me 107:34
c Çk 12:31
ç Tkr 31:12
Me 148:12
d Ba 46:6
Ba 50:8
Çk 10:26
e Çk 3:18
Çk 5:1
f Çk 12:31
g 2Ta 32:15
h Çk 10:28
ı Çk 7:19
i Tkr 28:38
Yo 2:3
j Ba 41:6
Çk 14:21
Me 78:26
Yun 4:8
k Me 78:46
Me 105:34
l Çk 10:5

7 Hizmetkârları Firavuna "Bu adam daha ne kadar bizim için tuzak olacak?"[a] dedi, "Adamları salıver, Tanrıları Yehova'ya ibadet etsinler. Mısır harap oldu,[b] hâlâ farkında değil misin?" **8** Böylece, Musa'yla Harun tekrar Firavunun huzuruna getirildi. Firavun onlara "Gidin, Tanrınız Yehova'ya ibadet edin"[c] dedi. Sonra "Kimler gidecek?" diye sordu. **9** Musa "Genç yaşlı hepimiz gideceğiz" diye karşılık verdi; "Oğullarımızla, kızlarımızla;[ç] davarlarımız ve sığırlarımızla gideceğiz,[d] çünkü Yehova'nın onuruna bayram yapacağız."[e] **10** O zaman Firavun "Sizi çoluk çocuğunuzla göndereyim,[f] Yehova da yardımcınız olsun, öyle mi!" dedi, "İşte bakın, sizin niyetiniz kötü.[g] **11** Hayır, olmaz! Sadece siz erkekler gidebilirsiniz; gidin Yehova'ya ibadet edin, zaten yapmak istediğiniz de bu." Böylece Musa'yla Harun Firavunun huzurundan kovuldular.[h]

12 O zaman Yehova Musa'ya "Elini Mısır topraklarına doğru uzat"[1] dedi, "Çekirgeler çıksın, diyarı kaplasın; memleketin tüm bitkilerini, doludan geriye kalan her şeyi yiyip bitirsinler."[i] **13** Musa hemen değneğini Mısır topraklarına doğru uzattı; Yehova o gün boyunca ve bütün gece bir doğu rüzgârı[j] estirdi. Sabah olunca doğu rüzgârı çekirgeler getirdi. **14** Bütün memlekette çekirgeler çıktı ve Mısır topraklarını kapladı.[k] Büyük bir felakete yol açtılar.[l] Daha önce böyle bir çekirge istilası görülmemişti; bundan sonra da görülmeyecekti. **15** Toprağın üzerini

tamamen kapladılar.[a] Memleket kapkara oldu.[b] Diyarın tüm bitkilerini ve doludan geriye kalan ağaçların tüm meyvelerini yiyip bitirdiler.[c] Bütün Mısır diyarında, ağaçlarda ve bitkilerde yeşillikten eser kalmadı.[ç]

16 Firavun Musa'yla Harun'u aceleyle çağırdı; "Tanrınız Yehova'ya ve size karşı günah işledim.[d] **17** Ne olur bu seferlik günahımı bağışlayın;[e] Tanrınız Yehova'ya yalvarın da bu ölümcül belayı üzerimden kaldırsın"[f] dedi. **18** Musa da Firavunun huzurundan çıkıp Yehova'ya yalvardı.[g] **19** Yehova rüzgârı sert bir batı rüzgârına döndürdü; bu rüzgâr çekirgeleri sürükleyip Kızıldeniz'e döktü. Mısır topraklarında tek bir çekirge kalmadı. **20** Fakat Yehova Firavunun inatçı yüreğini yumuşatmadı;[h] ve Firavun İsrailoğullarını salıvermedi.

21 Yehova o zaman Musa'ya "Elini göğe uzat,[ı] tüm Mısır diyarını zifiri karanlık kaplasın" dedi. **22** Musa hemen elini göğe uzattı ve tüm Mısır diyarı üç gün koyu karanlığa gömüldü.[i] **23** İnsanlar birbirini göremedi; üç gün boyunca kimse yerinden kımıldayamadı. Fakat İsrailoğullarının yaşadığı yerler aydınlıktı.[j] **24** Bunun üzerine Firavun Musa'yı çağırıp "Gidin, Yehova'ya ibadet edin"[k] dedi, "Yalnız davarınız, sığırınız alıkonacak. Çoluk çocuğunuz da sizinle gidebilir."[l] **25** Fakat Musa şu karşılığı verdi: "Elimize kurbanlar, yakılan sunular da vermelisin ki Tanrımız Yehova'ya sunalım.[m] **26** Hayvanlarımızı da yanımıza alacağız.[a] Tek bir hayvan kalmayacak, çünkü Tanrımız Yehova'ya ibadet etmek için kurban olarak bu hayvanlardan sunacağız.[b] Yehova'ya ibadet ederken neler sunacağımızı bilmiyoruz, oraya varmadan da bilemeyiz."[c] **27** Fakat Yehova Firavunun inatçı yüreğini yumuşatmadı; ve Firavun onları salıvermeye razı olmadı.[ç] **28** Musa'ya "Defol karşımdan!"[d] dedi, "Sakın bir daha gözüme gözükme, bir daha karşıma çıkarsan ölürsün."[e] **29** Bunun üzerine Musa "Öyle olsun; bir daha karşına çıkmayacağım"[f] dedi.

11 Yehova Musa'ya "Firavunun ve Mısır'ın başına bir bela daha getireceğim" dedi. "Ondan sonra sizi buradan gönderecek.[g] Sahip olduğunuz her şeyle birlikte gönderecek, sizi buradan adeta kovacak.[h] **2** Halka söyle, kadın erkek herkes, komşusundan gümüş ve altın eşyalar istesin."[ı] **3** Ve Yehova, İsrailoğullarına Mısırlıların gözünde itibar kazandırdı,[i] Musa da Firavunun hizmetkârlarıyla tüm halkın gözünde büyük bir adam oldu.[j]

4 Ve Musa şöyle söyledi: "Yehova diyor ki, 'Gece yarısı Mısır'ı bir uçtan bir uca geçeceğim.[k] **5** Tahtta oturan Firavunun ilk çocuğundan el değirmeni çeviren hizmetçinin ilk çocuğuna dek Mısır'da tüm ilk doğanlar[l] ve hayvanların ilk yavruları ölecek.[m] **6** Tüm Mısır diyarında büyük bir feryat kopacak; böylesi şimdiye dek ne görüldü ne de

BÖLÜM 10

a Yo 1:6
b Yo 2:10
c Me 105:35
ç Yo 1:7
Yo 2:3
d Çk 9:27
1Sa 26:21
e Me 76:12
f Çk 9:28
1Kr 13:6
Elç 8:24
g Çk 8:30
h Çk 7:3
Çk 11:10
Yhn 12:40
Ro 9:18
ı Çk 8:5
i Me 105:28
Ams 5:8
j Çk 8:22
Çk 9:6
Çk 9:26
Ml 3:18
k Çk 8:28
Çk 9:28
l Ba 34:23
Çk 10:10
m Çk 3:18
Çk 5:3
Çk 8:27

2. Sütun

a Çk 12:32
b Ml 1:11
c Öz 3:9
ç Çk 4:21
Çk 14:4
Ro 9:18
d Çk 10:11
e 2Ta 16:10
f İb 11:27

BÖLÜM 11

g Çk 12:31
Tkr 4:34
h Çk 3:20
Çk 12:32
ı Çk 3:22
Çk 12:35
Me 105:37
Öz 13:22
i Çk 3:21
Çk 12:36
j 2Sa 7:9
Es 9:4
Elç 7:22
k Çk 12:29
Ams 4:10
l Çk 4:23
Çk 13:15
Me 78:51
Me 105:36
Me 136:10
İb 11:28
m Çk 12:12
Me 135:8

bir daha görülecek.[a] **7** Fakat, Yehova'nın İsrailoğullarını Mısırlılardan nasıl ayrı tuttuğunu[b] görmeniz için, İsrailoğullarından ve hayvanlarından hiçbirine bir köpek bile havlamayacak.'[c] **8** Tüm bu hizmetkârların yanıma gelip önümde eğilerek[ç] 'Sen de, ardından gelen halk da buradan gidin' diyecekler. Ben de gideceğim." Ve Musa büyük bir öfkeyle Firavunun yanından çıktı.

9 O zaman Yehova Musa'ya "Firavun sizi dinlemeyecek,[d] böylece Ben Mısır diyarında başka mucizeler de gerçekleştireceğim"[e] dedi. **10** Musa'yla Harun Firavunun önünde tüm bu mucizeleri yaptılar.[f] Fakat Yehova Firavunun inatçı yüreğini yumuşatmadı; ve Firavun İsrailoğullarını ülkesinden göndermedi.[g]

12 Yehova Mısır'da Musa ile Harun'a şunları söyledi: **2** "Bu ay sizin için ayların başlangıcı, yılın ilk ayı olacak.[h] **3** Tüm İsrail topluluğuna şöyle söyleyin: Bu ayın onuncu günü ailelerine göre kendilerine kuzu[ı] alacaklar; her ev halkı için bir kuzu alınacak. **4** Eğer ev halkı için kuzu fazlasya, o zaman aile reisi onu yakın komşusuyla kendi evinde paylaşacak; herkesin yiyeceği miktar kişi* sayısına göre hesaplanacak. **5** Kuzu sağlıklı,[i] erkek ve bir yaşında olacak.[j] Hayvanı genç koçlardan veya keçilerden seçebilirsiniz. **6** Bu ayın on dördüne[k] kadar hayvana bakacaksınız; tüm İsrail cemaati onu akşamleyin, karanlık tam çökmeden*[a] kesecek. **7** Kuzunun kanından alıp, yendiği evin kapısının yan sövelerine ve üst sövesine sürecekler.[b]

8 Eti o gece yiyecekler.[c] Et ateşte kızartılıp acı otlar[ç] ve mayasız ekmekle[d] yenecek. **9** Kuzunun hiçbir kısmını çiğ ya da haşlanmış, suda pişirilmiş olarak yemeyeceksiniz; başı, paçaları ve iç kısımlarıyla birlikte ateşte kızartacaksınız. **10** Ondan sabaha bırakmayacaksınız; sabaha kalanı ateşte yakacaksınız.[e] **11** Kuzuyu, beliniz kuşanmış,[f] çarıklarınız ayağınızda,[g] değneğiniz elinizde, aceleyle yiyeceksiniz. Bu Yehova'nın Fısıhıdır.*[h] **12** Ben o gece Mısır diyarından geçeceğim,[ı] bütün ilk doğan çocukları ve hayvanların ilk yavrularını öldüreceğim.[i] Mısır'ın tüm tanrılarına hükümlerimi infaz edeceğim.[j] Ben Yehova'yım.[k] **13** Bulunduğunuz evlerin üzerindeki kan sizin işaretiniz olacak. Kanı görünce sizi atlayacağım.[l] Ben Mısır'ı vururken, siz bu beladan zarar görmeyeceksiniz.

14 Bu günü anacaksınız ve nesiller boyu Yehova'nın onuruna bayram olarak kutlayacaksınız. Devirler boyu bir kanun olarak bu günü kutlayacaksınız. **15** Yedi gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. Birinci gün ekşi hamuru evlerinizden kaldıracaksınız, çünkü bu birinci günle

Çk 12:4* Sözcük anlamıyla, "canların"

BÖLÜM 11

a Çk 12:30
b Çk 8:22
Çk 9:4
Çk 10:23
Çk 12:13
Me 91:7
Ml 3:18
c Yş 10:21
ç Çk 12:33
d Çk 3:19
Çk 7:4
Ro 9:18
e Çk 7:3
Yr 32:20
f Me 135:9
g Çk 4:21
Çk 9:16
Çk 10:20
1Sa 6:6
İş 26:10

BÖLÜM 12

h Çk 13:4
Çk 23:15
Çk 34:18
Sy 28:16
Tkr 16:1
Es 3:7
ı Ba 22:8
Yhn 1:29
1Ko 5:7
Vh 5:6
Vh 7:10
i Le 22:19
Tkr 17:1
Ml 1:14
İb 7:26
İb 9:14
1Pe 1:19
j Le 1:3
Le 23:12
k Sy 28:16
He 45:21

2. Sütun

a Çk 12:18
Çk 16:12
Le 23:5
Sy 9:3
Tkr 16:6
b 1Ko 5:7
Ef 1:7
İb 11:28
1Pe 1:2
c Tkr 16:7
Mt 26:17
ç Çk 1:14
Sy 9:11
d Çk 13:3
Çk 34:25
Tkr 16:3
1Ko 5:8
e Le 7:15
Le 22:30
Tkr 16:4
f Lu 12:35
Ef 6:14
1Pe 1:13
g Ef 6:15
h Sy 28:16
Tkr 16:6
ı Çk 11:4
Ams 5:17
i Çk 11:5
Çk 12:29
j Sy 33:4; İş 19:1; Yr 43:13; Tsf 2:11; **k** 1Ko 8:6; **l** Mt 20:28; Ro 5:9; İb 11:28; 1Yh 1:7.

Çk 12:6* "Akşamleyin, karanlık tam çökmeden", sözcük anlamıyla "iki akşam arasında" **11*** "Fısıh", İbranice *pesah.* Sözcük anlamı, "Üstünden atlamak, geçmek"

yedinci gün arasında[a] kim mayalı bir şey yerse, o can İsrail toplumunda yaşatılmayacak.[b] **16** Birinci gün kutsal toplantı yapılacak, yedinci gün de kutsal toplantı yapılacak.[c] O günlerde hiçbir iş yapılmayacak.[ç] Sadece herkes* için gereken yiyecek hazırlanacak.[d]

17 Mayasız Ekmek Bayramını[e] kutlayacaksınız, çünkü tam o gün ordularınızı Mısır'dan çıkaracağım. Bu günü nesilden nesle kutlayacaksınız; bu kutlama, devirler boyu bir kanun olacak. **18** Birinci ayın on dördüncü gününün akşamından yirmi birinci günün akşamına kadar mayasız ekmek yiyeceksiniz.[f] **19** Yedi gün boyunca evlerinizde ekşi hamur bulunmayacak. Yerli ya da aranızda yaşayan yabancı[g] olsun mayalı bir şeyi tadan can İsrail topluluğunda yaşatılmayacaktır.[h] **20** Mayalı hiçbir şey yemeyeceksiniz. Bütün evlerinizde mayasız ekmek yenilecek."

21 Musa hemen İsrail'in bütün ihtiyarlarını çağırdı;[ı] onlara şöyle dedi: "Ailelerinize göre, kendiniz için küçükbaş hayvanlardan seçin; onu Fısıh kurbanı olarak keseceksiniz.[i] **22** Sonra bir demet zufaotu[j] alıp leğendeki kana batıracaksınız; onu kapının üst sövesine ve iki yan sövesine süreceksiniz. Sabaha kadar hiç kimse kapıdan dışarı çıkmayacak. **23** Yehova Mısırlıları belayla vurmak için geçerken kapının üst ve yan sövelerinde kanı görünce o kapıyı atlayacak; Yehova felaketin evinize girmesine, sizi vurmasına izin vermeyecek.[a]

24 Siz ve oğullarınız devirler boyu[b] bu düzenlemeye[c] uyacaksınız. **25** Ve Yehova'nın söylediği gibi, size vereceği topraklara vardığınızda bu ibadeti yerine getireceksiniz.[ç] **26** Oğullarınız size 'Bu ibadetin anlamı nedir?' diye sorduklarında,[d] **27** 'Bu Yehova için Fısıh kurbanıdır.[e] O, Mısırlıları belayla vurduğunda Mısır'daki İsrailoğullarının evlerini atladı, evlerimizi esirgedi' diyeceksiniz."

Sonra halk eğilip yere kapandı.[f] **28** Böylece İsrailoğulları gidip Yehova'nın Musa'yla Harun'a emrettiklerini eksiksiz yerine getirdiler.[g] Tam söylendiği gibi yaptılar.

29 Ve gece yarısı Yehova, tahtta oturan Firavunun ilk çocuğundan zindandaki tutsağın ilk çocuğuna dek Mısır'daki tüm ilk doğanları[h] ve hayvanların ilk yavrularını öldürdü.[ı] **30** Firavun gece kalktı; tüm hizmetkârları ve Mısırlılar da kalktılar. Mısırlılar arasında büyük bir feryat koptu,[i] çünkü içinde ölü olmayan tek bir ev yoktu. **31** Firavun geceleyin hemen Musa'yla Harun'u çağırdı,[j] "Kalkın, halkımın arasından çıkıp gidin" dedi, "Siz ve İsrailoğulları gidin, dediğiniz gibi Yehova'ya ibadet edin.[k] **32** Söylediğiniz gibi[l] davarınızı, sığırınızı da alın ve gidin. Bana da hayırdua edin."

33 Mısırlılar ülkeden bir an önce[m] ayrılmaları için halkı zorladılar, "Yoksa hepimiz öleceğiz" diyorlardı.[n] **34** Dolayısıyla İs-

Çk 12:16* Sözcük anlamıyla, "her can"

BÖLÜM 12

a Çk 23:15
Le 23:6
b Sy 9:13
c Le 23:4
ç Le 23:8
d Mt 12:1
e Le 23:6
Lu 22:1
1Ko 5:8
f Le 23:5
Le 23:6
He 45:21
g Çk 12:49
Sy 9:14
Tkr 16:3
1Ko 5:7
h Sy 9:13
ı Çk 3:16
Çk 19:7
Sy 11:16
i Sy 9:2
Yş 5:10
2Kr 23:21
2Ta 35:6
Ezr 6:20
Lu 22:7
j Le 14:6
Me 51:7
İb 9:19

2. Sütun

a İş 37:36
He 9:6
İb 11:28
b Ef 2:15
Kl 2:14
İb 8:13
c Le 23:4
Tkr 16:3
ç Yş 5:10
Me 105:45
d Çk 13:8
Tkr 6:7
Yş 4:6
Me 78:6
Me 145:4
Ef 6:4
e Çk 34:25
Tkr 16:2
1Ko 5:7
f Çk 4:31
Ne 8:6
g İb 11:28
h Ba 15:14
Sy 33:4
Me 78:51
Me 105:36
Me 136:10
İb 11:28
ı Çk 11:5
Sy 3:13
Me 135:8
i Çk 11:6
j Çk 10:29
k Çk 3:20
Çk 6:1
Çk 10:9
Me 105:38
l Çk 10:26
m Çk 12:11
n Ba 20:3
Çk 10:7
Sy 17:12

railoğulları hamur teknelerini giysilerine sarıp omuzlarına alarak mayasız hamurlarını yanlarında götürdüler. **35** İsrailoğulları Musa'nın dediğini yaptılar; Mısırlılardan gümüş ve altın eşyalar, giysiler istediler.[a] **36** Yehova Mısırlıların gözünde halka itibar kazandırdı,[b] böylece Mısırlılar onlara istediklerini verdiler.[c] İsrailoğulları onların elinde avcunda ne varsa alıp götürdüler.[ç]

37 Halk Ramses'ten[d] Sukkot'a doğru yola çıktı.[e] Çocukların dışında, yaya olarak altı yüz bin erkek vardı.[f] **38** Başka halklardan[g] büyük bir topluluk da onlarla birlikte çıktı; ayrıca yanlarında davar, sığır, pek çok hayvan vardı. **39** Mısır'dan getirdikleri hamurdan mayasız pideler yaptılar; hamur mayalanmamıştı. Çünkü Mısır'dan kovulmuşlar, kendilerine azık hazırlayacak vakitleri olmamıştı.[h]

40 Böylece, Mısır'da[ı] yaşamış olan İsrailoğullarının gurbette[i] geçirdikleri süre dört yüz otuz yıl oldu.*[j] **41** Tam dört yüz otuz yılın sonunda, aynı gün, Yehova'nın bütün orduları Mısır diyarından çıktı.[k] **42** Bu gece, onları Mısır diyarından çıkardığı için Yehova'nın onuruna kutlanacak bir gecedir. Tüm İsrailoğullarının nesiller boyu Yehova'nın onuruna kutlayacağı bir gecedir.[l]

43 Sonra Yehova Musa'yla Harun'a şunları söyledi: "Fısıh-

BÖLÜM 12

a Ba 15:14
Çk 3:21
Çk 11:2
Me 105:37
b Çk 11:3
Öz 16:7
c Tkr 15:15
ç Çk 3:22
d Ba 47:11
Çk 1:11
e Sy 33:5
f Ba 12:2
Ba 15:5
Ba 46:3
Çk 1:7
Çk 38:26
Sy 2:32
Sy 11:21
g Sy 11:4
Zk 8:23
h Çk 6:1
Çk 11:1
Çk 12:31
ı Ba 46:3
Ba 47:27
Elç 13:17
i Ba 12:4
Ba 21:5
Ba 25:26
Ba 47:9
j Ba 15:13
Elç 7:6
Ga 3:17
k Çk 7:4
l Çk 12:14
Tkr 16:1

2. Sütun

a Le 23:5
Sy 9:14
Tkr 16:2
Yş 5:10
Mr 14:1
1Ko 5:7
b Le 22:10
Ef 2:12
c Ba 17:12
Ba 17:23
ç Sy 9:12
Me 34:20
Yhn 19:33
Yhn 19:36
d Sy 9:14
e Ba 17:12
f Le 24:22
Sy 15:16
Ga 3:28
Kl 3:11
g Çk 7:6
Çk 39:32
Tkr 12:32
h Çk 6:26
Çk 13:18

BÖLÜM 13

ı Le 27:26
Sy 3:13
Sy 18:15
Tkr 15:19
Lu 2:23
i Çk 12:42
Tkr 16:3
j Çk 6:1
Tkr 4:34
Ne 9:10
k Çk 12:20
1Ko 5:7

la[a] ilgili kanun şudur: Hiçbir yabancı Fısıh kurbanından yemeyecek.[b] **44** Satın alınan köleyi sünnet edeceksin.[c] Ancak o zaman ondan yiyebilir. **45** Diyara yerleşen biri ve ücretli işçi ondan yemeyecek. **46** Fısıh kurbanı aynı evde yenecek, hiçbir parçası evden çıkarılıp başka bir yere götürülmeyecek. Ve hiçbir kemiğini kırmayacaksınız.[ç] **47** Tüm İsrail topluluğu Fısıhı kutlayacak.[d] **48** Aranızda yaşayan bir yabancı Yehova'nın Fısıhını kutlamak isterse, ev halkındaki her erkek önce sünnet edilsin,[e] ancak o zaman Fısıhı kutlayabilir. Çünkü artık diyarın yerlisi gibi olmuştur. Fakat sünnetsiz hiç kimse Fısıh kurbanından yemeyecek. **49** Yerli için de aranızda yaşayan yabancı için de kanun tektir."[f]

50 Böylece, tüm İsrailoğulları Yehova'nın Musa'yla Harun'a emrettiklerini eksiksiz yerine getirdiler. Tam söylendiği gibi yaptılar.[g] **51** Ve tam o gün Yehova tüm İsrailoğullarını Mısır diyarından ordular halinde[h] çıkardı.

13 Yehova Musa'ya ayrıca şunu söyledi: **2** "İsrailoğulları arasında ilk doğan* her erkek çocuğu ve hayvanların ilk erkek yavrusunu Bana ayırın. Onlar Benimdir."[ı]

3 Sonra Musa halka, "Mısır'dan, köleler evinden çıktığınız bu günü anın"[i] dedi, "Çünkü Yehova güçlü eliyle sizi oradan çıkardı.[j] Bu yüzden mayalı hiçbir şey yemeyeceksiniz.[k] **4** Bugün

Çk 12:40* Bazı eski çeviriler söz konusu yılların, İsrailoğullarının Kenan topraklarında yaşadıkları süreyi de kapsadığını belirtir.

Çk 13:2* Sözcük anlamıyla, "rahmi açan"

Abib* ayında buradan çıkıyorsunuz.[a] **5** Yehova, sana vereceğine dair atalarına yemin ettiği[b] süt ve bal akan diyara;[c] Kenanlıların, Hititlerin, Amorilerin, Hivilerin ve Yebusilerin diyarına[ç] seni götürdüğünde, bu ayda bu ibadeti yerine getireceksin. **6** Yedi gün mayasız ekmek yiyeceksin;[d] yedinci gün Yehova'nın onuruna bir bayram olacak.[e] **7** Yedi gün boyunca mayasız ekmek yenecek.[f] Çevrende mayalı hiçbir şey görülmeyecek.[g] Sınırlarının içinde hiç ekşi hamur bulunmayacak.[h] **8** O gün oğluna, 'Mısır' dan çıkarken Yehova'nın benim için yaptıklarından dolayı bunu yapıyorum' diyeceksin.[ı] **9** Bu anma, elinin üzerinde bir işaret ve alnının üzerinde bir hatırlatıcı gibi olacak;[i] böylece Yehova'nın kanunu hep dilinde olacak;[j] çünkü Yehova güçlü eliyle seni Mısır'dan çıkardı.[k] **10** Ve her yıl bu vakit bu kanunu yerine getireceksin.[l]

11 Yehova sana ve atalarına yemin etmiş olduğu gibi[m] seni Kenanlıların diyarına getirdiğinde, sana o toprakları verdiğinde,[n] **12** ilk doğan her çocuğu ve sana ait hayvanın ilk yavrusunu[o] Yehova'ya adayacaksın.[ö] İlk doğan erkekler Yehova'ya aittir.[p] **13** Eşeğin ilk yavrusuna bedel olarak bir kuzu vereceksin; bedelini ödemezsen boynunu kıracaksın.[a] Oğulların arasında her ilk doğanın bedelini vereceksin.[b]

14 Ve olur da, ileride oğlun sana 'Bunun anlamı nedir?' diye sorarsa,[c] ona şöyle diyeceksin: 'Yehova güçlü eliyle bizi Mısır' dan,[ç] köleler evinden çıkardı.[d] **15** Firavun bizi bırakmamakta inat etti;[e] Yehova da Mısır diyarındaki tüm ilk doğan çocukları[f] ve hayvanların ilk yavrularını öldürdü.[g] Bunun için hayvanların ilk doğan tüm erkek yavrularını Yehova'ya kurban olarak sunuyorum;[h] oğullarım arasından ilk doğanın da bedelini veriyorum.'[ı] **16** Bu kanun elinin üzerinde bir işaret ve başında alın bağı gibi olacak,[i] çünkü Yehova güçlü eliyle bizi Mısır'dan çıkardı."[j]

17 Firavun halkı salıverdiğinde Tanrı, "Savaşmak zorunda kalınca pişman olup Mısır'a geri dönebilirler"[k] diyerek onları daha kısa olan Filistî diyarı yolundan götürmedi. **18** Onları Kızıldeniz yakınındaki çölden dolaştırarak götürdü.[l] İsrailoğulları savaş düzeni* içinde Mısır' dan çıktılar.[m] **19** Musa Yusuf' un kemiklerini de yanına aldı. Çünkü Yusuf, "Tanrı mutlaka size elini uzatacak;[n] o zaman kemiklerimi buradan götürün" diye İsrailoğullarına yemin verdirmişti.[o] **20** Ve Sukkot'tan ayrılıp çöl kenarındaki Etam'da konakladılar.[ö]

BÖLÜM 13

a Çk 23:15
Çk 34:18
Tkr 16:1
b Ba 15:18
Çk 6:8
Elç 7:5
c Çk 3:17
Tkr 6:3
Tkr 8:8
ç Çk 3:8
Çk 34:11
1Kr 9:20
d Çk 12:15
Çk 34:18
1Ko 5:8
e Çk 10:9
Le 23:8
Lu 22:1
f Çk 23:15
g Tkr 16:3
h Çk 12:19
ı Çk 12:27
i Çk 12:14
Tkr 6:8
Tkr 11:18
j Öz 23:16
k Çk 6:1
Çk 7:4
l Çk 12:24
Çk 23:15
Le 23:6
Tkr 16:3
m Ba 15:18
Me 105:42
n Ne 9:24
o Le 27:26
ö Sy 3:13
p Çk 22:29
Çk 34:19
Sy 8:17
Tkr 15:19
Lu 2:23

2. Sütun

a Çk 34:20
b Sy 18:15
c Çk 12:26
Tkr 6:20
Me 145:4
ç Tkr 26:8
d Tkr 7:8
e Çk 5:2
f Me 78:51
Me 135:8
g Çk 11:5
Çk 12:29
h Çk 13:2
Çk 13:12
Tkr 21:17
ı Çk 6:6
i Tkr 6:8
Tkr 11:18
j Çk 6:1
Yhd 5
k Çk 14:11
Çk 16:3
Sy 14:3
Ne 9:17
Elç 7:39
l Çk 14:2
Sy 33:5
m Çk 12:51
n Me 135:4; Lu 1:68; Lu 7:16; **o** Ba 50:25; Yş 24:32; İb 11:22; **ö** Sy 33:6.

Çk 13:4* Anlamı "Yeşil Başaklar." Başakların olgunlaşmış fakat henüz yumuşak olan hali. Abib ayı, martın ikinci yarısı ile nisanın ilk yarısına denk gelir. Yahudilerin Babil sürgününden sonra nisan olarak adlandırıldı. Ek 6'ya bakın.

Çk 13:18* "Savaş düzeni"; muhtemelen, ana bölük, öncü, artçı bölükler ve iki kanattan oluşan beş bölüklü bir ordunun benzer düzen.

21 Yehova, onların gece ve gündüz yol alabilmeleri için, gündüz bir bulut sütunuyla yol göstererek,[a] gece ise bir ateş sütunuyla yollarını aydınlatarak önlerinden gidiyordu.[b] **22** Gündüz bulut sütunu, gece de ateş sütunu halkın önünden ayrılmadı.[c]

14 Yehova Musa'ya şunları dedi: **2** "İsrailoğullarına söyle; dönüp Migdol ile deniz arasındaki Pi-hahirot önünde, Baal-tsefon'a doğru konaklasınlar.[ç] Baal-tsefon karşısında, deniz kıyısında konaklayacaksınız. **3** O zaman Firavun İsrailoğulları için 'Diyarda yollarını kaybettiler, çöl onları yuttu' diyecek.[d] **4** Ben Firavunun inatçı yüreğini yumuşatmayacağım,[e] o da İsrailoğullarının peşine düşecek. Ve Ben, Firavun ile tüm kuvvetlerini bozguna uğratarak Kendimi yücelteceğim.[f] Mısırlılar anlayacak ki, Ben Yehova'yım."[g] Ve tam böyle yaptılar.

5 Mısır kralına İsrailoğullarının kaçtığı haber verildi. Firavun ve hizmetkârları hemen fikir değiştirdiler;[h] "Biz ne yaptık?" dediler, "İsrail'i salıvererek elimizdeki kölelerimizi[1] kaçırdık." **6** Firavun savaş arabalarını hazırlattı ve adamlarını yanına aldı.[i] **7** En iyi altı yüz savaş arabasıyla[j] birlikte Mısır'ın tüm savaş arabalarını da aldı; her bir arabaya savaşçılar koydu. **8** Yehova Mısır kralı Firavunun inatçı yüreğini yumuşatmadı;[k] Firavun Mısır'dan zaferle*[1] çıkan İsrailoğullarının peşine düştü. **9** Mısırlılar onların peşine düştüler; Firavunun tüm savaş arabaları, atlıları[a] ve ordusu Baal-tsefon'a doğru, Pi-hahirot önünde deniz kıyısında konaklayan İsrailoğullarına yetişti.[b]

10 Firavun yaklaşırken, İsrailoğulları başlarını kaldırıp baktılar, Mısırlıların arkalarından geldiğini gördüler ve çok korktular; Yehova'ya feryat etmeye başladılar.[c] **11** Musa'ya "Mısır'da mezar yok muydu da, bizi buraya, çölde ölmeye getirdin?"[ç] dediler, "Bizi Mısır'dan çıkararak başımıza ne işler açtın? **12** Mısır' dayken sana 'Bırak bizi, Mısırlılara hizmet edelim' demedik mi? Çölde ölmektense Mısırlılara hizmet etmek bizim için daha iyi olurdu."[d] **13** Bunun üzerine Musa halka "Korkmayın!"[e] dedi, "Pes etmeyin; bugün Yehova'nın sizi nasıl kurtaracağını görün.[f] Bugün gördüğünüz Mısırlıları bir daha asla görmeyeceksiniz.[g] **14** Yehova sizin için savaşacak;[h] siz ise sessizce durup bekleyeceksiniz."

15 Yehova Musa'ya "Neden bana feryat edip duruyorsun?"[ı] dedi, "İsrailoğullarına söyle, her şeylerini toplasınlar. **16** Ve sen, değneğini kaldır,[i] elini denizin üzerine uzat, suları yar;[j] İsrailoğulları denizin içinden, kuru topraktan geçsinler.[k] **17** Mısırlıların inatçı yüreğini yumuşatmayacağım[l] ve peşinize düşecekler. Firavunu, tüm ordusunu, savaş arabalarını ve atlılarını bozguna uğratarak Kendimi yücelteceğim.[m] **18** Firavunu, savaş arabalarını ve atlılarını bozguna

Çık 14:8* Sözcük anlamı "kalkmış el ile"

BÖLÜM 13

a Çk 14:19; Sy 9:15; Tkr 1:33; Ne 9:12; Me 99:7
b Çk 14:24; Sy 14:14; Me 78:14
c Me 105:39; 1Ko 10:1

BÖLÜM 14

ç Çk 13:18; Sy 33:7
d Me 71:11
e Çk 4:21; Çk 7:13; Ro 9:18
f Çk 9:16; Çk 15:11; Çk 18:11; Yş 2:10; Ne 9:11; İş 2:11; Ro 9:17
g Çk 7:5; Çk 8:22; Me 83:18; He 26:6
h Çk 12:33; Me 105:25
ı Hk 6:8; 1Sa 2:27; 1Sa 6:6
i Çk 14:23
j Yş 17:16; Hk 4:3
k Çk 7:3; Tkr 2:30; Yş 11:20; Me 10:2; Öz 16:18
l Sy 33:3

2. Sütun

a Çk 15:19
b Çk 15:9; Yş 24:6
c Yş 24:7; Ne 9:9; Me 34:17; Me 107:6
ç Çk 16:3; Çk 17:3; Sy 14:2; Me 106:7
d Çk 5:21; Çk 6:9; İb 3:16; İb 10:38
e Sy 14:9; Tkr 20:3; 2Ta 20:15; Me 27:1; Me 46:1; İş 41:10
f 2Ta 20:17; Öz 29:25
g Çk 14:30; Çk 15:5; Me 136:15; Öz 16:4; Ne 9:11
h Tkr 1:30; Tkr 20:4; 2Ta 20:29
ı Yş 7:10

i Çk 4:20; Çk 17:9; **j** Me 78:13; **k** Ne 9:11; **l** Çk 4:21; Çk 7:13; Ro 9:18; **m** Çk 9:16; Yş 24:6; Ro 9:17.

uğratarak Kendimi yücelttiğimde Mısırlılar anlayacak ki, Ben Yehova'yım."[a]

19 Ve İsrail topluluğunun önünden giden Tanrı'nın meleği[b] yer değiştirip arkalarına geçti; önlerindeki bulut sütunu da yer değiştirip arkalarında durdu.[c] **20** Mısırlılarla İsrail topluluğunun arasına girdi.[ç] Sütun, bir tarafta karanlık bir bulutken diğer tarafta geceyi aydınlatıyordu.[d] Böylece Mısırlılar bütün gece İsrailoğullarına yaklaşamadılar.

21 Ve Musa elini denizin üzerine uzattı;[e] Yehova bütün gece kuvvetli doğu rüzgârıyla suları geri itti; sular yarıldı[f] ve deniz yatağı kuru toprağa döndü.[g] **22** İsrailoğulları denizin ortasında kuru topraktan geçmeye başladı,[h] onlar geçerken sular sağ ve sol yanlarında duvar oldu.[ı] **23** Mısırlılar arkalarından gitmeye kalktılar; Firavunun tüm atları, savaş arabaları ve atlıları peşlerinden[i] deniz yatağına girmeye başladı. **24** Sabah nöbeti* vaktinde Yehova ateş ve bulut sütunundan[j] Mısır ordusuna baktı ve onları kargaşaya düşürdü.[k] **25** Arabalarının tekerleklerini çıkardı, bu yüzden onları güçlükle sürdüler.[l] Ve aralarında, "İsrailoğullarından kaçalım, çünkü Yehova onlar için Mısırlılarla savaşıyor"[m] demeye başladılar.

26 Sonunda Yehova Musa'ya "Elini denizin üzerine uzat"[n] dedi, "Sular dönüp Mısırlıların, savaş arabalarının ve atlılarının üzerine kapansın." **27** Musa hemen elini denizin üzerine uzattı ve sabaha karşı deniz eski haline dönmeye başladı. Mısırlılar ise sulardan kaçmaya çalışıyordu, fakat Yehova onları silkeleyip denizin içine attı.[a] **28** Sular döndü[b] ve İsrailoğullarının peşinden denize giren Firavunun ordusunun savaş arabalarını ve atlılarını örttü.[c] Onlardan tek kişi bile sağ kalmadı.[ç]

29 İsrailoğulları ise deniz yatağının ortasında kuru toprakta yürüyüp gitmişlerdi;[d] sular sağ ve sol yanlarında onlara duvar olmuştu.[e] **30** Böylece Yehova o gün İsrailoğullarını Mısırlıların elinden kurtardı;[f] onlar Mısırlıların kıyıya vurmuş cesetlerini gördüler.[g] **31** İsrailoğulları, Yehova'nın Mısırlılara karşı kaldırdığı elinin gücünü de gördü; halk Yehova'dan korkmaya başladı. Yehova'ya ve kulu Musa'ya iman etti.[h]

15 O zaman Musa ve İsrailoğulları Yehova'ya şu ilahiyi söylediler:[ı]

"Yehova'ya ilahi söyleyeyim,
çünkü yüceldikçe yüceldi.[i]
Atı da binicisini de denize attı.[j]

2 Yah* gücüm, kuvvetim,[k] çünkü O beni kurtarır.[l]
O benim Tanrım, O'na övgüler sunacağım;[m] ba-

BÖLÜM 14

a Çk 14:4
b Ba 48:16
Çk 32:34
Sy 20:16
Yhd 9
c Çk 13:21
Me 34:7
İş 52:12
ç Yş 24:7
d Me 105:39
e Çk 14:16
Elç 7:36
f Ne 9:11
Me 78:13
Me 136:13
İş 63:12
g Yş 2:10
Me 66:6
Me 106:9
Me 114:3
İş 51:10
h Çk 15:19
Sy 33:8
İş 63:13
1Ko 10:1
İb 11:29
ı Çk 15:8
i Çk 14:17
Me 10:2
j Çk 13:21
k Çk 23:27
1Sa 5:11
Me 18:14
l Me 76:6
m Çk 14:4
Tkr 3:22
1Sa 4:8
n Çk 7:19
Çk 8:5

2. Sütun

a Çk 15:1
b Çk 15:10
Tkr 11:4
Ne 9:11
Me 78:53
İb 11:29
c Ba 15:14
Çk 14:23
Yş 24:7
ç Çk 14:13
Me 106:11
Me 136:15
d Me 66:6
Me 77:19
e Çk 14:22
Çk 15:8
f Tkr 4:20
Me 106:8
g Me 58:10
Me 59:10
Me 91:8
Öz 16:4
h Çk 4:31
Çk 19:9
Me 106:12

BÖLÜM 15

ı Hk 5:1
2Sa 22:1
Vh 15:3
i Çk 9:16
Çk 18:11
Me 106:12

j Çk 15:21; Me 136:15; **k** Çk 17:16; Me 18:1; İş 12:2; Flp 4:13; **l** Vh 7:10; **m** 2Sa 22:47; Me 99:5; İş 25:1.

Çk 14:24* Gece saat 2 ile sabah 6 arasındaki zaman dilimi; İbranilere göre üçüncü ve son nöbet.

Çk 15:2* "Yehova" ismi için kullanılan "Yah" kısaltmasının ilk geçtiği yer.

bamın[a] Tanrısı, O'nu yüceltece-
ğim.[b]
3 Yehova yiğit savaşçıdır.[c] İsmi
Yehova'dır.[ç]
4 Firavunun savaş arabalarını
ve ordusunu denize attı,[d]
Seçme savaşçılarını Kızıl-
deniz'e gömdü.[e]
5 Kabaran sular üzerlerini ört-
tü;[f] taş gibi dibe indiler.[g]
6 Sağ elinin gücü ne muaz-
zam,[h] ey Yehova!
Sağ elin, ey Yehova, düşma-
nı ezer geçer.[ı]
7 Öyle büyüksün ki, Sana kar-
şı ayaklananları yere ça-
larsın;[i]
Gazabını gönderirsin, anız
gibi yanıp giderler.[j]
8 Burnunun soluğuyla[k] sular
yığıldılar;
Bir bent olup durdular;
Kabaran sular denizin bağ-
rında katılaşıp kaldı.
9 Düşman, 'Peşlerine düşüp[l]
yakalayacağım!'[m] dedi.
'Ganimeti paylaşacağım,[n]
gözüm gönlüm doya-
cak!
Kılıcımı çekeceğim! Onla-
rı kendi ellerimle kova-
cağım!'[o]
10 Nefesini üfledin,[ö] deniz üzer-
lerini örttü;[p]
Engin sularda kurşun gibi
battılar.[r]
11 Tanrılar arasında Senin gibi
kim var ey Yehova?[s]
Kim Senin gibi kutsallıkta
üstün?[ş]
Sen harikalar yaparsın,[t]
Senden korkmalı her-

BÖLÜM 15

a Çk 3:15
b Me 83:18
Me 148:13
c Ne 4:20
Me 24:8
ç Çk 6:3
İş 42:8
d Çk 14:27
Yş 24:6
e Çk 14:7
f Yş 24:7
g Ne 9:11
h Me 17:7
Me 60:5
Me 89:13
Me 118:15
1Pe 5:6
ı İb 10:31
i Me 148:13
İş 5:16
İş 37:23
j Tkr 4:24
Me 59:13
İb 12:29
k 2Sa 22:16
Me 18:15
l Çk 14:8
m Çk 14:9
n He 38:12
o Çk 14:5
İş 36:20
ö Ba 8:1
Çk 14:21
p Çk 14:28
Tkr 11:4
r Çk 15:5
Ne 9:11
s Tkr 3:24
2Sa 7:22
1Ko 8:5
ş Le 19:2
İş 6:3
1Pe 1:16
t Çk 11:9

2. Sütun

a Lu 12:5
İb 12:28
b İb 2:12
c Çk 15:6
ç Me 78:53
İb 11:29
d Me 106:10
e Me 78:54
f Sy 14:14
Yş 2:10
g Me 99:1
h Me 48:6
ı Sy 22:3
i Yş 2:11
Yş 5:1
j Tkr 11:25
Yş 2:9
k Çk 19:5
Tkr 32:9
2Sa 7:23
l İş 43:1
m Sy 20:17
Sy 21:22
Tkr 2:27
n Tkr 4:21
Me 44:2
Me 78:54
Me 80:8
o 1Kr 8:27
ö Çk 25:8

kes;[a] övgü ilahileri söyle-
meli.[b]
12 Sağ elini uzattın,[c] yer onları
yuttu.[ç]
13 Kurtardığın[d] halka vefalı sev-
ginle rehberlik ettin.
Ve gücünü göstererek onla-
rı kutsal mekânına götü-
receksin.[e]
14 Halklar işitecek,[f] telaşa kapı-
lacaklar;[g]
Filistiye ahalisini doğum
sancıları tutacak.[h]
15 O zaman Edom emirleri deh-
şete kapılacak;
Moab'ın zorba yöneticileri-
ni titreme alacak.[ı]
Bütün Kenan halklarının
cesareti kırılacak.[i]
16 Onların üzerine korku ve
dehşet çökecek.[j]
Senin halkın[k] yanlarından
geçene dek ey Yehova,
Var ettiğin halk[l] geçip gidin-
ceye dek,[m]
Bileğinin gücünden ötürü
taş kesilecekler.
17 Ey Yehova, onları getirip
mülkün olan dağda,[n]
Kendine mesken olarak ha-
zırladığın yerde,[o]
Ellerinle kurduğun kutsal
mekânda[ö] oturtacaksın
ey Yehova.
18 Yehova devirler boyu, sonsu-
za dek saltanat sürecek.[p]
19 Firavunun savaş arabalarıyla
atları[r] ve atlıları deniz
yatağına girince,[s]

p Me 10:16; Me 146:10; Da 4:3; **r** Çk 14:23; Öz 21:31; **s** Yş 24:6.

Yehova denizin sularını
üzerlerine geri getirdi,[a]
İsrailoğulları ise denizin
ortasında kuru toprak-
tan yürüyüp geçti."[b]

20 Ve Harun'un kız kardeşi,[c] peygamber Miryam eline bir tef aldı;[ç] tüm kadınlar da tef çalıp dans ederek peşinden gittiler.[d] **21** Miryam erkeklere şu dizelerle karşılık veriyordu:[e]

"Yehova'ya ilahi söyleyin,[f]
çünkü yüceldikçe yüceldi.[g]
Atı da binicisini de denize
attı."[h]

22 Sonra Musa İsrailoğullarıyla birlikte Kızıldeniz'den ayrıldı. Şur Çölüne[ı] girdiler; çölde üç gün yol gittiler, fakat su bulamadılar.[i] **23** Ve Mara'ya[j] geldiler, acı olduğu için Mara'nın suyunu içemediler. Bu nedenle buraya Mara*[k] dendi. **24** Halk "Ne içeceğiz?" diyerek Musa'ya söylenmeye başladı.[l] **25** Bunun üzerine Musa Yehova'ya feryat etti.[m] Yehova ona bir ağaç gösterdi; Musa onu suya attı ve su tatlı oldu.[n]

Tanrı orada onlara bir kural ve kanun verdi; onları orada sınadı.[o] **26** "Tanrın Yehova'nın sözünü dikkatle dinlersen" dedi, "O'nun gözünde doğru olanı yaparsan, O'nun emirlerine kulak verirsen ve tüm kurallarına uyarsan,[ö] Mısırlıların başına getirdiğim hastalıkların hiçbirini senin başına getirmeyeceğim;[p] çünkü Ben Yehova'yım, sana şifa veren Benim."[r]

Çk 15:23* Anlamı "Acılık"

BÖLÜM 15

a Çk 14:28
İb 11:29
b Çk 14:22
c Sy 26:59
ç Me 81:2
d Hk 11:34
1Sa 18:6
2Sa 6:5
Me 150:4
Yr 31:4
e 1Sa 18:7
f Hk 5:3
g Çk 14:17
Çk 18:11
h Çk 14:27
ı Ba 16:7
Ba 25:18
i Çk 17:1
j Sy 33:8
k Ru 1:20
l Çk 16:2
Çk 17:3
Sy 11:1
1Ko 10:10
Yhd 16
m Çk 17:4
Me 50:15
n 2Kr 2:21
o Çk 16:4
Tkr 8:2
1Pe 1:7
ö Le 26:3
Tkr 28:1
1Yh 5:3
p Çk 9:10
Tkr 7:15
r Çk 23:25
Me 103:3

2. Sütun

a Sy 33:9

BÖLÜM 16

b Sy 33:10
c Sy 33:11
ç Çk 15:24
Me 106:25
1Ko 10:10
d Sy 14:2
Yun 4:8
e Sy 11:4
f Çk 17:3
Sy 16:13
Tkr 8:3
Ağ 4:9
g Me 78:24
Me 105:40
Yhn 6:31
1Ko 10:3
h Ne 11:23
Öz 30:8
Mt 6:11
ı Tkr 8:2
Yk 1:3
1Pe 1:7
i Çk 35:2
j Çk 16:22
k Çk 6:7
Sy 16:28
Me 77:20
İş 63:11
l Çk 24:10
Le 9:6
Sy 16:42
Yhn 11:40

27 Sonra Elim'e geldiler; burada on iki pınar ve yetmiş hurma ağacı vardı.[a] Su kıyısında konakladılar.

16 Sonra Elim'den ayrıldılar;[b] tüm İsrail topluluğu Mısır'dan çıkışlarından sonraki ikinci ayın on beşinci günü Elim ile Sina arasındaki Sin Çölüne geldi.[c]

2 Ve tüm topluluk çölde Musa ile Harun'a söylenmeye başladı.[ç] **3** "Keşke ölümümüz Mısır'da Yehova'nın elinden olsaydı;[d] et[e] kazanlarının başında otururken, doyasıya ekmek yerken ölseydik. Siz tüm cemaati açlıktan öldürmek için bu çöle getirdiniz" deyip duruyorlardı.[f]

4 Bunun üzerine Yehova Musa'ya "Ben sizin için gökten ekmek yağdıracağım"[g] dedi. "Herkes her gün[h] çıkıp kendi payını toplayacak, böylece Benim kanunuma uyup uymayacaklarını görmek için onları sınayacağım.[ı] **5** Altıncı gün,[i] toplamış olduklarını hazırlayacaklar; o gün toplayacakları, günlük miktarın iki katı olacak."[j]

6 Ve Musa'yla Harun tüm İsrailoğullarına, "Akşama, sizi Mısır'dan çıkaranın Yehova olduğunu anlayacaksınız"[k] dedi. **7** "Sabah da Yehova'nın ihtişamını[l] göreceksiniz. Çünkü Yehova Kendisine karşı söylendiğinizi duydu. Biz kimiz ki bize söyleniyorsunuz?" **8** Musa şöyle devam etti: "Yehova size akşam et, sabah da doyasıya yemeniz için ekmek verince bunu göreceksiniz. Çünkü Yehova Kendisine karşı söylenmelerinizi işitti. Biz

kimiz ki? Siz bize değil, Yehova'ya karşı söyleniyorsunuz."[a]

9 Ve Musa, Harun'a "Tüm İsrail topluluğuna şunu söyle" dedi, "Yehova'nın huzuruna yaklaşın, çünkü söylenmelerinizi duydu."[b] **10** Harun İsrailoğullarına bu sözleri söyler söylemez herkes dönüp çöle baktı ve Yehova'nın ihtişamı bulutta göründü.[c]

11 O zaman Yehova Musa'ya şunları söyledi: **12** "İsrailoğullarının söylenmelerini işittim.[ç] Onlara de ki, 'Akşam vakti* et yiyeceksiniz, sabah da ekmeğe doyacaksınız[d] ve anlayacaksınız ki Tanrınız Yehova Benim.' "[e]

13 Ve akşam olduğunda bıldırcınlar[f] gelmeye başladı, konakladıkları yeri sardı. Sabah da konaklama yerinin çevresini çiy kapladı.[g] **14** Bir süre sonra çiy kalkınca, çöl üzerinde yerde ince, pul pul bir şey[h] görüldü; topraktaki kırağı[ı] gibi inceydi. **15** İsrailoğulları bunu görünce birbirlerine "Bu ne?" diye sordular, çünkü onun ne olduğunu bilmiyorlardı. Bunun üzerine Musa onlara "Bu, Yehova'nın size yemeniz için verdiği ekmektir"[i] dedi. **16** "Yehova'nın emri şudur: 'Herkes yiyeceği kadar toplasın. Çadırınızdaki canların sayısına göre ve kişi başına bir omer*[j] toplayacaksınız.' " **17** İsrailoğulları böyle yaptılar; kimisi çok kimisi az topladı. **18** Omerle ölçtüklerinde çok toplayanın fazlası, az toplayanın da eksiği yoktu.[a] Herkes yiyeceği kadar toplamıştı.

19 Sonra Musa onlara "Kimse sabaha bundan bir parça bile bırakmasın"[b] dedi. **20** Ancak, Musa'yı dinlemediler. Bazıları ondan sabaha bırakınca, kurtlanıp koktuğunu[c] gördüler; Musa onlara kızdı.[ç] **21** Her sabah[d] herkes yiyeceği kadar topluyordu. Güneş ortalığı ısıttığında eriyordu.

22 Altıncı gün iki kat,[e] kişi başına iki omer ekmek topladılar. Ve halkın beyleri gelip Musa'ya böyle yaptıklarını söylediler. **23** Musa onlara "Yehova şöyle söyledi" dedi, "Yarın Sebt kutlanacak, Yehova için kutsal Sebt günü olacak.[f] Pişireceğinizi pişirin, haşlayacağınızı haşlayın.[g] Artanı ayırın, sabaha saklayın." **24** Musa'nın emrettiği gibi, kalanı sabaha sakladılar; ne koktu ne de kurtlandı.[h] **25** Musa "Onu bugün yiyin" dedi, "Çünkü bugün Yehova için Sebttir.[ı] Bugün kırda onu bulamayacaksınız. **26** Altı gün toplayacaksınız, fakat yedinci gün Sebttir.[i] O gün ekmek olmayacak." **27** Yine de yedinci gün bazıları ondan toplamak için çıktılar, ancak bulamadılar.

28 Bunun üzerine Yehova, Musa'ya "Emirlerime ve kanunlarıma uymayı daha ne kadar reddedeceksiniz?"[j] dedi. **29** "Unutmayın, Yehova size Sebti verdi.[k] Bu nedenle altıncı gün size iki günlük ekmek veriyor. Herkes kendi yerinde kalsın.[l] Yedinci gün kimse bulunduğu yerden ayrılmasın." **30** Ve halk yedinci gün Sebti kutladı.[m]

Çk 16:12* Sözcük anlamıyla, "iki akşam arasında" **16*** 1 omer, 2,2 litre. Ek 5'e bakın.

BÖLÜM 16

a Sy 21:7
1Sa 8:7
İş 32:6
Lu 10:16
b Çk 16:2
Sy 11:1
c Çk 13:21
Sy 16:19
1Kr 8:11
Mt 17:5
ç Sy 14:27
Yhd 16
d Me 105:40
e Çk 4:5
Çk 6:7
He 34:31
f Sy 11:31
Me 78:27
g Sy 11:9
h Sy 11:7
Tkr 8:3
Ne 9:15
Me 78:24
ı Me 147:16
i Sy 21:5
Tkr 8:16
Yş 5:12
Yhn 6:31
Yhn 6:58
1Ko 10:3
İb 9:4
j Çk 16:36

2. Sütun

a 2Ko 8:15
b Çk 12:10
Mt 6:34
c Mt 6:19
ç Çk 32:19
Sy 16:15
Ef 4:26
d Mt 6:11
e Çk 16:5
f Çk 20:8
Çk 31:15
Çk 35:2
Le 23:3
Mr 2:27
g Sy 11:8
h Çk 16:33
ı Ne 9:14
i Çk 20:9
Çk 31:13
Tkr 5:15
Yr 17:22
Mt 12:12
Lu 13:15
j Sy 14:11
2Kr 17:14
Me 78:10
Me 81:13
Me 106:13
Lu 16:31
k Çk 31:13
İş 58:13
He 20:12
l Lu 23:56
m Le 23:3
Tkr 5:14

31 İsrail evi bu ekmeği "man"* diye adlandırdı. Kişniş tohumu gibi beyazdı, tadı ise ballı yufka gibiydi.[a] **32** Sonra Musa "Yehova şunu emretti" dedi, "Nesiller boyu korunması[b] için ondan bir omer saklansın ki, sizi Mısır'dan çıkardığımda çölde size yedirdiğim ekmeği görsünler."[c] **33** Bu nedenle Musa, Harun'a "Bir testi al" dedi, "İçine bir omer man doldur ve nesiller boyu saklanması için onu Yehova'nın huzuruna koy."[ç] **34** Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi, Harun saklanması için onu Sandığın*[d] önüne koydu. **35** İsrailoğulları bir yerleşim yerine gelinceye dek,[e] kırk yıl boyunca man yediler.[f] Man, onların Kenan diyarının sınırlarına varıncaya dek yedikleri yiyecek oldu.[g] **36** Bir omer, efanın* onda biridir.

17 Tüm İsrail topluluğu Yehova'nın emrine göre[h] bir yerden öbürüne göç ederek Sin Çölünü[ı] geçti ve Refidim'e[i] gelip konakladı. Ancak, halk içecek su bulamadı.

2 "Bize içecek su ver" diyerek Musa'yla tartışmaya başladılar.[j] Musa da, "Neden benimle tartışıyorsunuz? Neden hep böyle Yehova'yı sınıyorsunuz?"[k] dedi. **3** Fakat halk susuz kalmıştı ve su istiyordu; Musa'ya "Neden bizi Mısır'dan çıkardın? Bizi, oğullarımızı, hayvanlarımızı susuzluktan öldürmek için mi?" diye söylenip duruyorlardı.[a] **4** Sonunda Musa "Ben bu halkla ne yapacağım? Neredeyse beni taşlayacaklar!"[b] diye Yehova'ya feryat etti.

5 Bunun üzerine Yehova, Musa'ya "Halkın önüne geç"[c] dedi, "Yanına İsrail'in ihtiyarlarından birkaçını al; Nil Irmağına vurduğun değneği[ç] de eline alıp yürü. **6** İşte Ben Horeb'de kayanın üzerinde olacağım, orada senin önünde duracağım. Kayaya vuracaksın, su çıkacak ve halk içecek."[d] O da İsrail ihtiyarlarının gözü önünde bunu yaptı. **7** Musa o yerin adını Massa*[e] ve Meriba#[f] koydu; çünkü İsrailoğulları onunla tartışmış, "Yehova bizimle mi, değil mi?"[g] diyerek Yehova'yı sınamışlardı.[h]

8 Ve Amalekoğulları[ı] gelip Refidim'de İsrailoğullarına savaş açtılar.[i] **9** Bunun üzerine Musa, Yeşu'ya[j] "Bizim için adamlar seç ve çık,[k] Amalekoğullarıyla savaş" dedi. "Yarın ben elimde Tanrı'nın değneğiyle[l] tepede duracağım." **10** Yeşu, Musa'nın tüm söylediklerini yerine getirip[m] Amalekoğullarıyla savaştı. Musa, Harun ve Hur[n] da tepeye çıktılar.

11 Musa elini yukarı kaldırdığında İsrailoğulları üstün geliyordu;[o] elini indirdiğinde ise Amalekoğulları üstün geliyordu. **12** Musa'nın kolları yorulunca bir taş getirip koydular ve Musa üzerine oturdu. Bir yanında Harun diğer yanında Hur, onun ellerini destekliyordular. Güneş batın-

BÖLÜM 16

a Çk 16:15
Sy 11:7
b Me 105:5
Me 111:4
c Me 78:20
ç İb 9:4
d Çk 27:21
Çk 30:6
Çk 40:20
1Kr 8:9
e Yş 5:12
Ne 9:15
f Tkr 8:2
Ne 9:21
Me 78:24
Yhn 6:49
g Sy 33:48
Tkr 1:8
Tkr 34:1

BÖLÜM 17

h Sy 33:2
ı Sy 33:12
i Sy 33:14
j Çk 5:21
Sy 14:2
Sy 20:3
k Sy 14:22
Me 78:18
Me 95:9
Me 106:14
Lu 4:12
1Ko 10:9
İb 3:9

2. Sütun

a Çk 16:2
b 1Sa 30:6
Yhn 10:31
c He 2:6
ç Çk 7:20
d Sy 20:8
Tkr 8:15
Ne 9:15
Me 78:15
Me 105:41
Me 114:8
İş 48:21
1Ko 10:4
e Tkr 9:22
Tkr 33:8
f Me 81:7
g Çk 34:9
Tkr 31:17
Elç 7:39
h Tkr 6:16
Me 95:8
İb 3:8
ı Ba 36:12
i Tkr 25:17
1Sa 15:2
j Sy 11:28
Tkr 32:44
Elç 7:45
k Sy 31:3
l Çk 4:2
m Yş 11:15
n Çk 24:14
o Me 56:9

Çk 16:31* Muhtemelen anlamı, "Bu ne?" (İbranice, *man hu?*) 15. ayete bakın. **34*** Sözcük anlamıyla, "Tanıklık", bir hatırlatıcı. **36*** Bir efa 22 litredir. Ek 5'e bakın.

Çk 17:7* Anlamı, "Sınama; Deneme" **7#** Anlamı, "Tartışma; Kavga; Çekişme"

caya dek elleri öyle kaldı. **13** Böylece Yeşu Amalekoğullarını ve onlarla birlikte olanları kılıcıyla yenilgiye uğrattı.[a]

14 Yehova sonra Musa'ya "Hatırlanması için bunu kitaba yaz"[b] dedi, "Yeşu'nun da kulağına koy, Amalek adını gökler altından silip atacağım."[c] **15** Ve Musa bir sunak yapıp adını Yehova-nissi* koydu. **16** "Çünkü Yah'ın[c] tahtına[d] el uzatıldı, Yehova'nın nesiller boyunca[e] Amalekoğullarıyla savaşı olacak" dedi.

18 Musa'nın kayınbabası, Midyan kâhini Yetro,[f] Yehova'nın Musa ve halkı İsrail için yaptıklarını, İsrailoğullarını Mısır'dan nasıl çıkardığını duydu.[g] **2** Ve Yetro Musa'nın karısı Tsippora'yı (onu oraya Musa göndermişti) **3** ve iki oğlunu[h] alıp yola çıktı. Çocuklardan birinin ismi Gerşom'du;*[1] Musa "Gurbette bir yabancı oldum" diyerek ona bu ismi vermişti. **4** Diğerinin adı Eliezer'di;*[i] çünkü Musa, "Babamın Tanrısı benim yardımcımdır, O beni Firavunun kılıcından kurtardı"[j] demişti.

5 Böylece Yetro, Musa'nın oğulları ve karısıyla birlikte, Tanrı'nın dağına, Musa'nın konakladığı çöle vardı.[k] **6** Ve Musa'ya "Ben kayınbaban Yetro,[l] karın ve iki oğlunla birlikte yanına geliyorum" diye haber gönderdi. **7** Musa hemen kayınbabasını karşılamaya çıktı; önünde eğildi ve onu öptü.[m] Birbirlerine hal hatır sorup çadıra girdiler.

8 Musa, Yehova'nın İsrailoğulları uğrunda Firavuna ve Mısır'a yaptığı her şeyi;[a] yolda karşılaştıkları tüm sıkıntıları,[b] fakat Yehova'nın kendilerini nasıl kurtardığını[c] kayınbabasına anlattı. **9** Yetro, Yehova'nın İsrailoğulları için yaptığı iyiliklere ve onları Mısır'ın elinden kurtarmasına çok sevindi.[c] **10** "Sizi Mısır'ın elinden, Firavunun elinden kurtaran Yehova'ya şükürler olsun! Halkını Mısır'ın elinden O kurtardı"[d] dedi. **11** "Şimdi anlıyorum ki, Yehova tüm tanrılardan büyüktür.[e] Mısırlılar size küstahça davrandığında olanlar bunu açıkça gösteriyor." **12** Sonra Musa'nın kayınbabası Yetro, Tanrı için, yakılan sunu ve kurbanlar getirdi.[f] Harun ve İsrailoğullarının tüm ihtiyarları gelip Tanrı'nın önünde Musa'nın kayınbabası Yetro ile ekmek yediler.[g]

13 Ve ertesi gün Musa her zaman olduğu gibi halkın davalarına bakmak için oturdu;[h] insanlar sabahtan akşama dek onun önünde bekliyorlardı. **14** Kayınbabası, Musa'nın yaptıklarını görünce, "Halkın işlerine böyle mi bakıyorsun?" diye sordu; "Neden hüküm vermek için sadece sen oturuyorsun ve tüm halk sabahtan akşama dek senin önünde duruyor?" **15** Musa kayınbabasına, "Çünkü halk Tanrı'nın hükmünü öğrenmek için bana gelir"[1] dedi. **16** "Bir davaları olduğunda,[i] davayı bana getirirler; iki taraf arasında ben hükmederim. Tanrı'nın kararlarını ve kanunlarını bildiririm."[j]

Çk 17:15* Muhtemelen anlamı, "Yehova Sancağımdır" **18:3*** Anlamı, "Orada Bir Yabancı" **4*** Anlamı, "Tanrım Yardımcıdır"

BÖLÜM 17

a Yş 11:12
b Çk 34:27
c Sy 24:20
Tkr 25:19
1Ta 4:43
ç Me 94:12
İş 12:2
İş 26:4
Vh 19:1
d İş 66:1
Elç 7:49
e 1Sa 15:20
Es 3:1
Es 7:10
Es 9:24

BÖLÜM 18

f Çk 2:21
Çk 3:1
g Yş 2:10
Yş 9:9
h Elç 7:29
ı Çk 2:22
i 1Ta 23:15
j Çk 2:15
2Ko 1:10
k Çk 19:2
1Kr 19:8
l Çk 4:18
Sy 10:29
m Ba 33:3
2Sa 14:33
Ro 12:10

2. Sütun

a Çk 7:3
Çk 14:28
Tkr 4:34
Ne 9:10
b Çk 15:22
Çk 16:3
Sy 20:14
c Me 81:7
Me 102:2
Da 3:29
ç Tkr 33:29
Ro 15:10
d Ba 14:20
Lu 1:68
e Çk 15:11
2Ta 2:5
Me 95:3
Me 97:9
Da 2:47
f Ml 1:11
g Ba 31:54
h Mt 23:2
ı Çk 20:19
Sy 12:8
Sy 27:5
i Çk 24:14
Tkr 17:8
1Ko 6:1
j Tkr 4:5
Tkr 5:1
Tkr 6:1

17 Bunun üzerine kayınbabası Musa'ya, "Böyle yapman
iyi değil" dedi. 18 "Sen de yanındaki bu insanlar da yorulursunuz, çünkü bu iş senin için
ağır bir yük;[a] tek başına kaldıramazsın.[b] 19 Şimdi sözümü dinle.[c] Sana bir öğüt vereyim;
Tanrı da seni destekleyecek.[ç] Tanrı'nın önünde halkı sen temsil
et,[d] davaları Tanrı'ya sen götür.[e]
20 Kurallar ve kanunlar konusunda onları uyar.[f] İzlemeleri gereken yolu ve yapmaları gerekeni
onlara göster.[g] 21 Halkın arasından yetenekli,[h] Tanrı'dan korkan,[ı] güvenilir[i] ve haksız kazançtan nefret eden[j] adamlar seç.
Onları halkın, biner,[k] yüzer, ellişer ve onar kişilik grupların başına koy.[l] 22 Tüm sıradan davalarda halk için onlar hüküm
versin. Tüm büyük davaları sana
getirsinler,[m] fakat küçük davalara kendileri baksınlar. Böylece işini
hafiflet; onlar da seninle birlikte
yükü taşısınlar.[n] 23 Böyle yaparsan (ve bu Tanrı'nın emriyse),
dayanabilirsin, bu insanlar da selametle yerlerine döner."[o]

24 Musa kayınbabasının sözünü dinledi; söylediklerinin hepsini hemen yaptı.[o]
25 Tüm İsrailoğulları arasından yetenekli adamlar seçti. Onları halkın; biner, yüzer, ellişer ve onar kişilik grupların başına koydu.[p] 26 Onlar sıradan davalarda halk için hüküm verdiler. Zor
davaları Musa'ya getiriyor,[r] fakat
küçük davalara kendileri bakıyorlardı. 27 Sonra Musa kayınbabasını uğurladı;[s] o da memleketine gitti.

BÖLÜM 18

a Sy 11:11
b Sy 11:14
Tkr 1:9
Elç 6:2
c Çk 18:24
Öz 9:9
ç Yş 1:17
d Çk 20:19
Tkr 5:5
e Sy 27:5
f Tkr 7:11
Ne 9:14
Mr 10:3
g 1Sa 12:23
Me 32:8
İş 30:21
Yr 42:3
Mi 4:2
h Sy 11:17
Tkr 1:13
Elç 6:3
1Ti 3:2
Tit 1:9
ı 2Ta 6:31
2Ta 19:7
Ey 2:3
Öz 8:13
i He 18:8
Da 6:5
1Se 2:10
1Ti 3:7
Tit 1:7
j Çk 23:8
Elç 20:33
1Ti 3:3
1Pe 5:2
k Sy 10:4
l Tkr 1:15
Elç 14:23
Tit 1:5
m Le 24:11
Sy 15:33
Tkr 1:17
n Sy 11:17
o Öz 11:14
ö Öz 12:15
p Elç 6:5
r Elç 15:2
s Sy 10:29

2. Sütun

BÖLÜM 19

a Es 8:9
b Le 7:38
c Çk 17:1
ç Sy 33:15
d Çk 3:12
e Ne 9:13
Elç 7:38
f Tkr 4:34
g Tkr 32:11
İş 63:9
h Me 119:4
Öz 19:16
1Yh 5:3
ı 1Kr 8:21
Me 25:10
Ga 4:24
i 1Kr 8:53
Me 135:4
j Tkr 10:14
1Ko 10:26

19 İsrailoğulları Mısır diyarından çıkışlarının üçüncü ayında,[a] aynı gün Sina Çölüne[b] vardılar. 2 Refidim'den ayrılmış,[c] Sina Çölüne girmişlerdi; çölde konakladılar.[ç] Dağın önünde konak yeri kurdular.[d]

3 Ve Musa Tanrı'nın huzuruna çıktı. Yehova ona dağdan seslenip[e] "Yakup evine, İsrailoğullarına şunları söyle" dedi.
4 " 'Mısırlılara ne yaptığımı,[f] sizi nasıl kartal kanatları üzerinde taşıyarak yanıma getirdiğimi gördünüz.[g] 5 Ve şimdi, sözüme tam olarak itaat eder[h] ve ahdime[ı] bağlı kalırsanız, tüm halklar arasında siz Benim özel halkım olursunuz;[i] çünkü tüm yeryüzü Benimdir.[j] 6 Benim için bir kâhinler krallığı ve kutsal bir millet olacaksınız.'[k] İsrailoğullarına bunları söyleyeceksin."

7 Musa gelip halkın ihtiyarlarını[l] çağırdı; Yehova'nın kendisine emrettiği bütün bu şeyleri onlara bildirdi.[m] 8 Tüm halk bir ağızdan "Yehova'nın bütün söylediklerini yapacağız"[n] dedi. Musa da halkın cevabını hemen Yehova'ya iletti.[o]
9 Bunun üzerine Yehova Musa'ya "Senin yanına koyu bir bulut[o] içinde geleceğim ki, seninle konuştuğumu halk duysun[p] ve daima sana inansın"[r] dedi. Ve Musa halkın dediklerini Yehova'ya iletti.

10 Sonra Yehova ona "Halka git" dedi, "Onları bugün ve yarın arındır; giysilerini yıkasın-

k Le 11:44; Tkr 7:6; İş 61:6; 1Pe 2:9; Vh 5:10; **l** Çk 3:16; **m** Çk 24:3; **n** Çk 24:7; Tkr 26:17; Yş 24:24; **o** Sy 12:8; **ö** Tkr 4:11; 1Kr 8:12; Me 97:2; İb 12:18; **p** Tkr 4:12; Tkr 4:36; Elç 7:38; **r** Lu 10:16.

lar.[a] **11** Üçüncü güne hazır olsunlar, çünkü üçüncü gün, Ben Yehova, tüm halkın gözü önünde Sina Dağına ineceğim.[b] **12** Halk için çepçevre bir sınır çizeceksin ve onlara diyeceksin ki, 'Sakın dağa çıkmayın, eteklerine ayak basmayın. Dağa ayak basan mutlaka öldürülecek.[c] **13** Kimse o kişiye el sürmeyecek; ya taşlanacak ya da mızrakla vurulacak. İnsan olsun hayvan olsun sağ kalmayacak.'[ç] Ancak boru çalınınca[d] dağa yaklaşabilirler."

14 Sonra Musa dağdan halkın yanına indi; onları arındırmaya başladı; halk giysilerini yıkadı.[e] **15** Onlara "Üçüncü gün için hazırlanın.[f] Karılarınızla ilişkide bulunmayın"[g] dedi.

16 Ve üçüncü günün sabahında gök gürlemeye, şimşekler çakmaya başladı.[h] Dağın üzerinde koyu bir bulut[ı] vardı ve çok güçlü bir boru sesi[i] duyuluyordu. Konaklama yerindeki tüm halk titriyordu.[j] **17** Musa Tanrı'nın önüne çıkmaları için halkı konak yerinden alıp getirdi; halk dağın eteğinde durdu.[k] **18** Sina Dağı her yandan tütüyordu,[l] çünkü Yehova ateş içinde dağa inmişti;[m] dağdan ocak dumanı gibi duman çıkıyordu.[n] Bütün dağ şiddetle sarsılıyordu.[o] **19** Ve boru sesi gittikçe yükseldi; o zaman Musa konuştu, Tanrı güçlü bir sesle ona karşılık verdi.[ö]

20 Böylece Yehova Sina Dağına indi. Sonra Yehova Musa'yı dağın tepesine çağırdı, o da çıktı.[p] **21** Yehova Musa'ya "Aşağı in, halkı uyar" dedi, "'Yehova'yı görmek için sınırı geçmeye çalışmayın, yoksa ölürsünüz' de.[a] **22** 'Her zaman Yehova'nın önüne yaklaşan kâhinler de kendilerini arındırsınlar[b] ki Yehova onlara öfkelenmesin.'"[c] **23** Bunun üzerine Musa Yehova'ya "Halk dağa çıkamaz" diye karşılık verdi. "Çünkü Sen, 'Dağ için sınır koy ve onu kutsal kıl' diyerek bizi uyarmıştın."[ç] **24** Fakat Yehova ona "Haydi aşağı in" dedi, "Harun'u alıp buraya çık; ancak kâhinlere ve halka 'Yehova'nın huzuruna çıkmak için sınırı geçmeye çalışmayın' de ki, onlara öfkelenmeyeyim."[d] **25** Musa da halkın yanına inip bu sözleri onlara iletti.[e]

20 Ve Tanrı şunları söyledi:[f] **2** "Seni Mısır diyarından, köleler evinden çıkaran[g] Tanrın Yehova Benim.[h] **3** Karşımda Benden başka tanrın olmayacak.[ı]

4 Kendine oyma put yapmayacaksın; yukarıda göklerde, aşağıda yerde veya yerden aşağıda, sularda olanlara benzer bir şekil yapmayacaksın.[i] **5** Onların önünde eğilmeyeceksin ve onlara kulluk etmeyeceksin.[j] Çünkü Ben, Tanrın Yehova, tam bağlılık[k] isteyen* bir Tanrı'yım. Benden nefret eden babaların suçunun cezasını oğullarına, üçüncü ve dördüncü nesle çektiren,[l] **6** fakat Beni seven ve emirlerime uyanların binlerce nesline vefalı sevgi gösteren Tanrı'yım.[m]

7 Tanrın Yehova'nın adını boş yere ağza almayacaksın,[n]

BÖLÜM 19

a Sy 8:21
b Çk 34:5
Tkr 33:2
Me 18:9
c Le 10:2
2Sa 6:7
ç İb 12:20
d Çk 20:18
Yş 6:4
e Çk 19:10
Yş 7:13
1Sa 16:5
f Ams 4:12
g 1Sa 21:4
1Ko 7:5
h Me 77:18
ı Tkr 4:11
1Kr 8:12
Me 97:2
i İb 12:19
j İb 12:21
k Tkr 4:10
Tkr 5:5
l Tkr 4:11
Tkr 5:22
Me 68:8
Me 104:32
m Çk 24:17
2Ta 7:3
n Ba 19:28
Me 144:5
o 1Kr 19:11
Me 68:8
ö Ne 9:13
Me 81:7
p Çk 24:12

2. Sütun

a 1Sa 6:19
b Çk 28:41
c Le 10:2
1Ta 13:10
Elç 5:5
ç Çk 19:12
d Sy 16:35
e Elç 20:27

BÖLÜM 20

f Tkr 5:22
Elç 7:38
g Çk 13:3
h Me 81:10
Ho 13:4
Ro 3:29
ı Tkr 5:7
2Kr 17:35
Yr 25:6
i Le 26:1
Tkr 4:16
Tkr 5:8
İş 40:25
Elç 17:29
1Ko 8:4
Vh 9:20
j Ba 35:2
Çk 23:24
1Ko 10:20
1Yh 5:21
k Çk 34:14
Sy 25:11
Mt 4:10
Lu 10:27
l Tkr 5:9
2Sa 21:6
1Kr 21:29
Mt 23:35

m Tkr 4:37; Tkr 5:10; Vz 12:13; Ro 11:28; **n** Le 19:12; Öz 30:9; He 36:21.

Çk 20:5* Ya da "kıskanç"

çünkü Yehova, adını boş yere ağza alanı cezasız bırakmaz.[a]

8 Sebt gününün kutsallığını unutmadan,[b] **9** altı gün çalış, bütün işini yap.[c] **10** Fakat yedinci gün Tanrın Yehova için Sebttir.[ç] O gün hiçbir iş yapmayacaksın; sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, hayvanın ve şehrinde yaşayan yabancı hiçbir iş yapmayacak.[d] **11** Çünkü Yehova gökleri, yeri, denizi ve içlerindeki her şeyi altı günde yarattı[e] ve yedinci günü dinlenme günü yaptı.[f] Bu nedenle Yehova Sebt gününü kutsadı, onu kutsal bir gün olarak ayırdı.[g]

12 Annene ve babana saygılı ol ki,[h] Tanrın Yehova'nın sana vermekte olduğu toprakta ömrün uzun olsun.[ı]

13 Adam öldürmeyeceksin.[i]

14 Zina yapmayacaksın.[j]

15 Çalmayacaksın.[k]

16 Komşun hakkında yalan şahitlik yapmayacaksın.[l]

17 Komşunun evine göz dikmeyeceksin. Komşunun karısına,[m] erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, ona ait hiçbir şeye göz dikmeyeceksin."[n]

18 Tüm halk, şimşekleri, dağdan yükselen dumanı görüyor, gök gürlemelerini ve boru sesini duyuyordu. Bütün bunları görünce korkudan titreyip uzakta durdular.[o] **19** Musa'ya "Bizimle sen konuş, seni dinleyelim; fakat Tanrı bizimle konuşmasın, yoksa öleceğiz" dediler.[ö] **20** Musa halka "Korkmayın" dedi, "Çünkü Tanrı sizi sınamak için geldi;[p] böylece O'ndan daima korkacaksınız ve günah işlemeyeceksiniz."[a] **21** Halk uzakta durdu, fakat Musa Tanrı'nın bulunduğu koyu bulut kümesine yaklaştı.[b]

22 Yehova Musa'ya şöyle dedi:[c] "İsrailoğullarına diyeceksin ki, 'Sizinle gökten konuştuğumu gördünüz.[ç] **23** Altın, gümüş ilahlar yapıp onları Benimle bir tutmayacaksınız.[d] **24** Benim için topraktan[e] bir sunak yapacaksın; yakılan sunularını, paylaşma kurbanlarını, davarını, sığırını kurban olarak onun üzerinde sunacaksın.[f] Adımın anılması için seçtiğim her yerde yanında olup sana bereket vereceğim.[g] **25** Benim için taştan sunak yaparsan, onu yontma taşlardan yapmayacaksın. Keski kullanırsan onun kutsallığını bozmuş olursun.[h] **26** Edep yerlerin gözükmesin diye, sunağın üzerine çıkmak için basamak yapmayacaksın."

21 "Ve onlara şu hükümleri bildireceksin:[ı]

2 İbrani bir köle satın alırsan,[i] altı yıl kölelik edecek, yedinci yıl bedel ödenmeksizin özgür bırakılacak.[j] **3** Eğer yalnız geldiyse yalnız gidecek. Karısı varsa, karısı da onunla birlikte gidecek. **4** Eğer köle, efendisi tarafından bir kadınla evlendirilmişse ve oğulları, kızları olmuşsa, kadın ve çocukları efendisinin olacak,[k] köle yalnız gidecek.[l] **5** Ancak, köle 'Efendimi, karımı, oğullarımı seviyorum, onlardan ayrılıp özgür kalmak istemiyorum' di-

BÖLÜM 20

a Le 24:16
Tkr 5:11
Yş 9:20
b Çk 16:23
Çk 31:13
Tkr 5:12
c Çk 23:12
Tkr 5:13
Lu 13:14
ç Çk 34:21
d Çk 16:29
Tkr 5:14
Ne 13:16
Yhn 7:23
e Elç 4:24
Elç 14:15
Vh 10:6
Vh 14:7
f Ba 2:2
İb 4:4
g Tkr 5:12
h Çk 21:15
Öz 1:8
Yr 35:18
ı Le 19:3
Tkr 5:16
Mt 15:4
Ef 6:2
i Ba 9:6
Tkr 5:17
Yk 2:11
1Yh 3:15
Vh 21:8
j Ba 39:9
Tkr 5:18
Öz 6:32
Mt 5:27
Mt 5:28
Ro 13:9
1Ko 6:18
İb 13:4
k Le 19:11
Tkr 5:19
Mr 10:19
1Ko 6:10
Ef 4:28
l Le 19:16
Tkr 5:20
Tkr 19:16
Me 15:3
m Mt 5:28
n Yş 7:21
Mi 2:2
Lu 12:15
Ro 7:7
o Çk 19:16
İb 12:18
ö Tkr 18:16
Elç 7:38
Ga 3:19
p Ba 22:1
Tkr 8:2

2. Sütun

a Yş 24:14
Ey 28:28
Öz 1:7
İş 8:13
b Tkr 5:5
Me 97:2
c Çk 33:1
Sy 12:8
ç Tkr 4:36
Ne 9:13
d Çk 32:4
Da 5:4
Elç 17:29
e 2Kr 5:17

f Le 6:9; Ey 1:5; **g** Tkr 12:5; 2Ta 6:6; **h** Tkr 27:5; Yş 8:31; **BÖLÜM 21** **ı** Çk 24:3; Tkr 4:14; Vh 15:4; **i** Le 25:39; 2Kr 4:1; Mt 18:25; **j** Tkr 15:12; Yr 34:14; **k** Le 25:44; Le 25:46; **l** Tkr 15:12.

yorsa,[a] **6** efendisi onu Tanrı'nın huzuruna getirecek. Kapıya veya sövesine yaklaştırıp kulağını bizle delecek ve köle ömür boyu onun olacak.[b]

7 Bir adam kızını köle olarak satarsa,[c] kız, erkek kölelerin usulüne göre özgür bırakılmayacak. **8** Efendisi kızı beğenmez, onu cariye[ç] yapmak yerine bir bedel karşılığında vermek isterse, onu başka milletlerden olanlara satamaz; zaten kıza hainlik etmiştir. **9** Eğer efendisi köle kızı oğluna alacaksa, ona bir kız evladın haklarını sağlayacak.[d] **10** Sonra başka bir kadın daha alırsa, öncekinin yiyecek ve giyecek ihtiyaçları karşılanacak;[e] evlilikten doğan hakları kısıtlanmayacak.[f] **11** Eğer bu üç koşul yerine getirilmezse, kadın hiçbir bedel ödenmeksizin özgür bırakılacak.

12 Kim birine vurur ve vurduğu adam ölürse, kendisi de mutlaka öldürülecek.[g] **13** Fakat, olayda kasıt yoksa ve Tanrı buna izin vermişse,[h] onun kaçabileceği bir yer belirleyeceğim.[ı] **14** Bir kimse komşusuna çok öfkelenir ve düzen kurup onu öldürürse,[i] sunağıma gelip sığınsa bile onu alıp öldüreceksin.[j] **15** Ana babasına vuran mutlaka öldürülecektir.[k]

16 Adam kaçıran[l] ve onu satan[m] veya yanında alıkoyan mutlaka öldürülecektir.[n]

17 Ana babasına lanet eden mutlaka öldürülecektir.[o]

18 Kavga ederlerken bir adam komşusuna taşla veya çapayla vurursa, komşusu ölmez fakat yatağa düşerse, **19** sonra kalkıp değnekle dışarıda gezebilirse, vuran kişi cezalandırılmayacak. Ancak yaralı tamamen iyileşene dek, onun çalışamadığı süre içinde uğradığı kaybı karşılayacak.

20 Bir adam, erkek veya kadın kölesini değnekle döver[a] ve köle ölürse, mutlaka öcü alınacak.[b] **21** Fakat köle bir iki gün yaşarsa sahibinden öç alınmayacak, çünkü ona aittir.

22 Bir kavgada adamlar gebe bir kadına çarparsa, ölümcül bir durum olmaz fakat kadın erken doğum yaparsa,[c] suçlu kişi, kadının kocasının istediği tazminatı hâkimlerin[ç] de kararıyla mutlaka ödeyecektir. **23** Fakat kaza ölüme yol açarsa, o zaman cana karşılık can vereceksin;[d] **24** göze göz, dişe diş, ele el, ayağa ayak,[e] **25** yanığa yanık, yaraya yara, bereye bere.[f]

26 Bir adam erkek veya kadın kölesinin gözüne vurur ve sakatlarsa, gözüne karşılık köleyi özgür bırakacaktır.[g] **27** Eğer efendi, erkek ya da kadın kölesine vurup dişini kırarsa, dişine karşılık köleyi özgür bırakacaktır.

28 Bir öküz, bir adamı veya kadını tos vurup öldürürse, öküz mutlaka taşlanacak[h] ve eti yenmeyecek. Öküzün sahibi cezalandırılmayacaktır. **29** Fakat bir öküzün öteden beri tos vurma huyu varsa, sahibi de uyarılmasına rağmen öküzüne göz kulak olmamışsa ve hayvan bir adam veya kadını öldürürse, öküz taşlanacak, sahibi de öldürülecektir. **30** Eğer öküzün sahibinden fidye talep edilirse, o, kendi canı için belirlenen[ı] miktara göre kurtarma bedelini

BÖLÜM 21

a Tkr 15:16
b Tkr 15:17
c Ne 5:5
ç Ba 16:5
Ga 4:22
d Sy 30:16
e Ef 5:29
1Ti 5:8
f Tkr 25:5
1Ko 7:3
g Ba 9:6
Sy 35:30
Mt 5:21
h Sy 35:22
Tkr 19:4
Vz 9:11
ı Sy 35:11
Tkr 4:42
Tkr 19:3
Yş 20:7
i Sy 15:30
Tkr 19:11
2Sa 3:27
1Yh 3:15
j 1Kr 1:50
1Kr 2:29
2Kr 11:15
k Çk 20:12
1Ti 1:9
l Ba 40:15
1Ti 1:10
m Ba 37:28
n Tkr 24:7
o Le 20:9
Öz 20:20
Öz 30:11
Öz 30:17
Mt 15:4

2. Sütun

a Öz 10:13
b Ba 9:5
Le 24:17
c Me 139:16
Yr 1:5
ç Çk 18:26
Tkr 16:18
Tkr 17:8
Tkr 22:18
2Ta 19:10
d Ba 9:6
Le 24:17
Sy 35:31
Vh 21:8
e Le 24:20
Hk 1:7
Mt 5:38
f 1Sa 15:33
Mt 7:2
g Ef 6:9
Kl 4:1
h Ba 9:5
Sy 35:33
ı Tkr 17:8

ödeyecek. **31** Öküz bir çocuğa tos vurmuşsa, çocuk erkek veya kız olsun, öküzün sahibi hakkında bu hüküm uygulanacaktır.[a] **32** Öküz bir erkek veya kadın köleye tos vururs a, öküzün sahibi, kölenin efendisine otuz şekel[b] verecek ve öküz taşlanacak.

33 Bir kimse bir çukuru açık bırakır veya çukur kazıp üzerini kapatmazsa, bir öküz veya eşek de oraya düşerse,[c] **34** çukurun sahibi zararı ödeyecektir.[ç] Hayvanın bedelini sahibine verecek ve ölü hayvan kendisinin olacak. **35** Eğer bir adamın öküzü, başka birinin öküzünü yaralar ve öküz ölürse, öküzlerin sahipleri canlı öküzü satıp parasını paylaşacak. Ölü öküzü de paylaşacaklar.[d] **36** Eğer öküzün eskiden beri tos vurma huyunun olduğu biliniyorsa, fakat sahibi ona göz kulak olmamışsa,[e] öküze karşılık öküz verecek;[f] ölü hayvan ise onun olacak."

22 "Bir adam öküz veya koyun çalıp onu keser veya satarsa, bir öküz yerine beş öküz, bir koyun yerine dört koyun verecek.[g]

2 (Eğer hırsız[h] bir eve girerken yakalanırsa[ı] ve vurulup öldürülürse, öldüren kan dökmekten suçlu olmayacak.[i] **3** Ama olay güneş doğduktan sonra olmuşsa, öldüren kan dökmekten suçlu olacak.)

Hırsız verdiği zararı mutlaka karşılayacak. Hiçbir şeyi yoksa, çaldıklarına karşılık kendisi satılacak.[j] **4** Öküz, eşek, koyun, çaldığı her ne ise, yanında canlı olarak bulunursa iki katını verecek.

BÖLÜM 21

a Tkr 1:17
b Zk 11:12
Mt 27:9
c Mt 12:11
1Ko 10:24
ç Çk 22:6
Çk 22:14
Tkr 22:8
d Le 25:17
Mt 7:12
e Öz 22:3
f Le 24:21

BÖLÜM 22

g 2Sa 12:6
Lu 19:8
h Çk 20:15
Ro 13:9
1Ko 6:10
Ef 4:28
1Pe 4:15
ı Yr 2:26
Mt 6:20
Mt 24:43
i Sy 35:27
j Mt 18:25

2. Sütun

a Ib 2:2
b 2Sa 14:30
c Mt 25:14
ç Çk 22:4
d Tkr 16:18
Tkr 19:17
Me 82:1
e Çk 23:21
f Çk 18:22
Tkr 16:18
Tkr 25:1
1Sa 2:25
2Ta 19:10
g Çk 22:4
h İb 6:16
ı Le 6:3
Öz 30:9
i Ba 31:39

5 Bir adam yük hayvanlarını otlatmaya çıkarır ve başkasının tarlasına veya bağına salarak tarlanın veya bağın ürününü yiyip bitirmelerine sebep olursa, kendi tarlasının veya bağının ürününün en iyileriyle zararı karşılayacak.[a]

6 Yakılan bir ateş dikenlere sıçrar, sonra demetlere veya ekine yayılırsa ya da tarla yanıp kül olursa,[b] yangını çıkaran zararı mutlaka karşılayacak.

7 Bir adam, komşusuna para veya eşya emanet eder[c] ve bunlar komşusunun evinden çalınırsa, hırsız yakalandığında iki katını ödeyecek.[ç] **8** Eğer hırsız yakalanmazsa, ev sahibi Tanrı'nın önüne getirilecek[d] ve komşusunun malına el uzatıp uzatmadığı anlaşılacak. **9** Bu tür suçlarda,[e] kayıp öküz, eşek, koyun, giysi veya başka herhangi bir kayıp hakkında her iki tarafın da 'Bu benim!' dediği durumlarda, dava Tanrı'nın önüne getirilecek.[f] Tanrı'nın suçlu bulduğu kişi, komşusuna zararın iki katını ödeyecek.[g]

10 Bir adam, komşusuna eşek, öküz, koyun veya başka bir hayvan emanet ederse ve hayvan ölür, sakatlanır veya kimse görmeden alınıp götürülürse, **11** hayvanın emanet edildiği kişi, komşusunun malına el uzatmadığına dair Yehova'nın adıyla yemin[h] edecek.[ı] Hayvanın sahibi bu yemini kabul edecek ve komşusu bir şey ödemeyecek. **12** Fakat hayvan onun yanındayken çalınmışsa, sahibine bedelini ödeyecek;[i] **13** bir vahşi hayvan tarafından parçalanmış-

sa,[a] bunun kanıtını getirecek.[b] Vahşi hayvan tarafından parçalanan için bedel ödemeyecek.

14 Bir kimse komşusundan bir hayvan ödünç alırsa[c] ve hayvan, sahibi yanında değilken sakatlanır veya ölürse, onun bedelini mutlaka ödeyecek.[ç] **15** Fakat sahibi yanındaysa bir şey ödemeyecek. Eğer hayvan kiralanmışsa, zarar, ödenen kira bedeli içinde sayılacak.

16 Bir adam nişanlı olmayan bir kızı kandırır ve onunla birlikte olursa,[d] mutlaka başlık parasını ödeyerek onunla evlenecek.[e] **17** Babası kızı ona vermeyi kesinlikle reddederse, adam kızlar için verilen başlık parası ne kadarsa onu ödeyecek.[f]

18 Büyücü kadını yaşatmayacaksın.[g]

19 Hayvanla cinsel ilişkiye giren mutlaka öldürülecek.[h]

20 Yehova'dan başka bir tanrıya kurban sunan öldürülecek.[ı]

21 Aranızda yaşayan yabancıya kötü muamele etmeyeceksin, onu ezmeyeceksin;[i] çünkü siz de Mısır diyarında yabancıydınız.[i]

22 Dul ve yetime sıkıntı vermeyeceksiniz.[k] **23** Onlara sıkıntı verirsen ve Bana feryat ederlerse, feryatlarını mutlaka duyacağım.[l] **24** O zaman gazaplanıp[m] sizi kılıçtan geçireceğim. Karılarınız dul, çocuklarınız yetim kalacak.[n]

25 Halkımdan birine, yanında sıkıntı çekene ödünç para verirsen,[o] ona tefeci gibi davranmayacaksın. Ondan faiz almayacaksın.[ö]

26 Komşunun üstündeki giysiyi rehin alırsan,[a] güneş batmadan önce geri vereceksin. **27** Çünkü o tek giysisidir; bedeninin örtüsüdür.[b] Neyle yatacak? Bana feryat ettiğinde onu dinleyeceğim, çünkü Ben lütufkârım.[c]

28 Tanrı'ya sövmeyeceksin;[ç] halkın beyine lanet okumayacaksın.[d]

29 Bereketli hasadından ve dolup taşan teknenden verirken tereddüt etmeyeceksin.[e] Oğullarının ilkini Bana vereceksin.[f] **30** Sığırın ve davarın için de usul şöyle olacak:[g] Yedi gün anneleriyle kalacaklar;[h] sekizinci gün Bana vereceksin.

31 Önümde kutsal kişiler olacaksınız;[ı] kırda vahşi hayvan tarafından parçalanmış olan eti yemeyeceksiniz,[i] onu köpeklere atacaksınız."[j]

23 "Yalan haber taşımayacaksın.[k] Kötü adamla elbirliği ederek kötü niyetlerle şahitlik etmeyeceksin.[l] **2** Kötü amaçlar peşinde olan çoğunluğu izlemeyeceksin.[m] Bir anlaşmazlık durumunda tanıklık ederken çoğunluğa uyup adaleti saptırmayacaksın.[n] **3** Düşkünü davasında kayırmayacaksın.[o]

4 Düşmanının kaybolan öküzüne veya eşeğine rastlarsan, onu sahibine mutlaka geri götüreceksin.[ö] **5** Senden nefret eden birinin eşeğini yükü altında çökmüş görürsen, öylece bırakıp gitmeyeceksin. Hayvanın yükünü hafifletmesi için sahibine yardım edeceksin.[p]

BÖLÜM 22

a He 4:14
b Ba 37:33
Ams 3:12
c Me 37:21
Öz 22:7
ç Çk 21:34
Le 24:18
d Ba 34:2
Tkr 22:28
e Ba 34:12
f Tkr 22:29
g Le 19:26
Le 20:6
Tkr 18:10
1Sa 28:3
Ga 5:20
Vh 22:15
h Le 18:23
Le 20:15
Tkr 27:21
ı Sy 25:3
1Kr 18:40
2Kr 10:25
1Ko 10:20
i Le 19:33
Le 25:35
Zk 7:10
j Tkr 10:19
Elç 7:6
k Tkr 27:19
Me 94:6
İş 1:17
He 22:7
Yk 1:27
l Ey 34:28
Me 10:18
Lu 18:7
Yk 5:4
m Me 69:24
İb 10:31
n Tkr 32:35
Me 109:9
o Le 25:35
ö Le 25:36
Tkr 23:19
Ne 5:7
Lu 6:35

2. Sütun

a Tkr 24:6
Ey 24:9
Ams 2:8
b Tkr 10:18
Tkr 24:13
Ey 24:10
c Me 34:6
Ef 2:7
ç Le 24:14
Yhn 10:36
Yhd 15
d Vz 10:20
Elç 23:5
2Pe 2:10
Yhd 8
e Öz 3:9
2Ko 9:7
f Çk 13:2
g Tkr 15:19
h Le 22:27
ı Le 19:2
Sy 15:40
1Pe 1:15
i Le 22:8
He 4:14
Elç 10:14
j 1Kr 14:11
Yr 15:3

BÖLÜM 23 **k** Le 19:16; Öz 6:19; Öz 10:18; Yhn 8:44; **l** Tkr 19:18; Öz 19:5; Mt 26:59; Elç 6:11; Vh 12:10; **m** Öz 1:10; Öz 1:11; 1Ko 15:33; 1Pe 4:4; **n** Ey 31:34; Lu 23:23; Elç 25:9; Ro 1:32; **o** Le 19:15; Yk 3:17; **ö** Öz 25:21; 1Se 5:15; **p** Tkr 22:4; Lu 6:27; Ro 12:21.

6 Yoksulun davasında adaleti saptırmayacaksın.[a]

7 Yalandan uzak duracaksın.[b] Masum ve doğru adamı öldürmeyeceksin, çünkü Ben kötüyü suçsuz çıkarmam.[c]

8 Rüşvet almayacaksın, çünkü rüşvet, sağgörülü adamın gözünü kör eder, doğru adamın sözünü değiştirmesine neden olur.[ç]

9 Aranızda yaşayan yabancıyı ezmeyeceksin,[d] çünkü siz de Mısır diyarında yabancıydınız, bunun ne demek olduğunu bilirsiniz.[e]

10 Toprağını altı yıl ekip ürününü toplayacaksın.[f] **11** Fakat yedinci yıl ekmeyeceksin, toprağını nadasa bırakacaksın[g] ve halkının arasındaki yoksullar da tarlandan yiyecek; onların bıraktıklarını da yaban hayvanları yiyecek.[h] Bağında ve zeytinliğinde de böyle yapacaksın.

12 Altı gün çalışacaksın;[ı] fakat yedinci gün çalışmayacaksın. Böylece o gün öküzün, eşeğin rahat edecek; hizmetçinin oğlu ve şehrindeki yabancı dinlenecek.[i]

13 Size söylediklerime uymaya çok dikkat edeceksiniz.[j] Başka tanrıların adını anmayacaksınız, onların adı ağzınızdan duyulmayacak.[k]

14 Yılda üç defa Benim onuruma bayram kutlayacaksın.[l] **15** Mayasız Ekmek Bayramını kutlayacaksın.[m] Sana emrettiğim gibi, Abib ayının belirlenmiş vaktinde,[n] yedi gün mayasız ekmek[o] yiyeceksin; çünkü Mısır'dan o ayda çıktın. Kimse önüme eli boş gelmeyecek.[ö] **16** Tarladaki ekinin, emeğinin ilk ürünü[p] için de Hasat Bayramını kutlayacaksın.[a] Yıl sonunda, ürününü topladığında Ürün Toplama Bayramını kutlayacaksın.[b] **17** Bütün erkeklerin yılda üç kez Rab Yehova'nın önüne gelecek.[c]

18 Bana sunulacak kurbanın kanını mayalı ekmekle sunmayacaksın. Ve Benim bayramımda sunulan kurbanın yağını sabaha dek bekletmeyeceksin.[ç]

19 Toprağının ilk ürününün en iyisini Tanrın Yehova'nın evine getireceksin.[d]

Oğlağı annesinin sütünde pişirmeyeceksin.[e]

20 İşte Ben önün sıra bir melek[f] gönderiyorum; seni yolda o koruyacak ve senin için hazırladığım yere götürecek.[g] **21** Onun önünde davranışlarına dikkat et ve sözüne itaat et. Ona asilik etme, suçunu bağışlamaz.[h] Bil ki o Benim adımı taşıyor. **22** Eğer onun sözüne tam olarak itaat eder ve söyleyeceğim her şeyi yaparsan,[ı] o zaman Ben senin düşmanlarına düşman olacağım ve sana sıkıntı verenlere sıkıntı vereceğim.[i] **23** Meleğim önün sıra gidecek ve seni Amorilerin, Hititlerin, Perizzilerin, Kenanlıların, Hivilerin ve Yebusilerin topraklarına götürecek ve Ben onları yok edeceğim.[j] **24** Onların tanrılarının önünde eğilmeyeceksin ve onlara kulluk etmeyeceksin. Onların putlarına benzer bir şey yapmayacaksın;[k] onları mutlaka yere çalıp kıracaksın ve dikili taşlarını parçalayacaksın.[l] **25** Tanrınız Yehova'ya kulluk edeceksiniz;[m]

BÖLÜM 23

a Tkr 16:19
2Ta 19:7
Ams 5:12
b Le 19:11
Lu 3:14
Ef 4:25
c Öz 17:15
Na 1:3
Ro 1:18
Ro 2:6
ç 1Sa 8:3
1Sa 12:3
Öz 17:23
Vz 7:7
d He 22:7
e Le 19:34
Tkr 10:19
f Le 25:3
g Le 25:4
h Me 147:9
ı Çk 20:9
Lu 13:14
i Tkr 5:14
j Tkr 4:9
1Ti 4:16
İb 12:15
k Tkr 12:3
Yş 23:7
Ho 2:17
l Tkr 16:16
m Le 23:6
Lu 22:7
n Çk 12:18
o 1Ko 5:8
ö Tkr 16:17
p Yk 1:18
Vh 14:4

2. Sütun

a Le 23:10
Sy 28:26
Tkr 16:9
Elç 2:1
b Tkr 16:13
Ne 8:14
Yhn 7:2
Yhn 7:37
c Tkr 12:5
ç Çk 12:10
Le 7:15
d Çk 34:26
Sy 18:12
Ne 10:35
1Ko 15:20
e Tkr 14:21
Öz 12:10
f Çk 14:19
g Sy 20:16
h Sy 14:35
Yş 24:19
İb 12:25
ı Çk 19:5
Tkr 30:8
i Ba 12:3
Tkr 30:7
j Çk 34:11
Yş 5:13
Yş 24:8
k Çk 20:5
Le 18:3
Tkr 12:30
2Ta 33:2
l Çk 20:3
Sy 33:52
2Ta 34:3

m Tkr 6:13; Tkr 10:12; Yş 22:5; Mt 4:10.

O, ekmeğinizi ve suyunuzu bereketli kılacak.[a] Aranızdan hastalıkları kaldıracağım.[b] **26** Memleketinde ne düşük yapan ne de kısır bir kadın olacak.[c] Ömrünü uzun edeceğim.[ç]

27 Topraklarına ayak bastığın tüm halkları kargaşaya düşüreceğim ve bütün düşmanlarını önünden kaçıracağım;[d] sen oraya varmadan onları Benim korkum saracak.[e] **28** Senin önün sıra dehşet* salacağım;[f] Hiviler, Kenanlılar ve Hititler önünden kaçacak.[g] **29** Onları önünden bir yıl içinde kovmayacağım; yoksa memleket viran olur ve vahşi hayvanlar fazlasıyla çoğalır.[h] **30** Sen çoğalıp diyarı tamamen mülk edininceye dek onları senin önünden azar azar kovacağım.[ı]

31 Sana Kızıldeniz'den Filistîlerin denizine, çölden Irmağa* dek sınır çizeceğim;[i] çünkü diyarda oturan halkları senin eline vereceğim ve onları önünden kovacaksın.[j] **32** Onlarla ve tanrılarıyla antlaşma yapmayacaksın.[k] **33** Onlar senin memleketinde barınmayacak, yoksa Bana karşı günah işlemene neden olurlar. Onların tanrılarına kulluk etmen senin için bir tuzak olur."[l]

24 Ve sonra Musa'ya şunları dedi: "Sen, Harun, Nadab, Abihu[m] ve İsrailoğulları ihtiyarlarından yetmiş kişi,[n] Yehova'nın huzuruna çıkın. Uzakta durup yere kapanın. **2** Sadece Musa Yehova'ya yaklaşacak, diğerleri yaklaşmayacak ve halktan kimse onunla birlikte çıkmayacak."[a]

3 Musa Yehova'nın bütün söylediklerini ve hükümlerini gelip halka anlattı.[b] Tüm halk hep bir ağızdan "Yehova'nın bütün söylediklerini yapacağız" diye karşılık verdi.[c] **4** Bunun üzerine Musa, Yehova'nın bütün söylediklerini yazdı.[ç] Sonra sabah erkenden kalkıp dağın eteğinde bir sunak yaptı ve İsrail'in on iki kabilesi için on iki sütun dikti.[d] **5** Ve İsrailoğulları arasından gençler gönderdi; onlar yakılan sunular sundular ve paylaşma kurbanları[e] olarak Yehova'ya boğalar kurban ettiler. **6** Musa kanın yarısını alıp kaplara koydu;[f] yarısını da sunağın üzerine serpti.[g] **7** Sonunda ahit kitabını[h] alıp halka okudu.[ı] Onlar da "Yehova'nın bütün söylediklerini yapacağız ve O'na itaat edeceğiz"[i] diye karşılık verdi. **8** Bunun üzerine Musa kanı alıp halkın üzerine serpti[j] ve "Bu, Yehova'nın tüm bu sözlere göre sizinle yaptığı ahdin kanıdır"[k] dedi.

9 Sonra Musa, Harun, Nadab, Abihu ve İsrailoğulları ihtiyarlarından yetmiş kişi dağa çıktı. **10** Ve İsrail'in Tanrısını gördüler.[l] Ayaklarının altında sanki safir taşından bir döşeme vardı, gökler gibi berraktı.[m] **11** Tanrı, İsrailoğullarının ileri gelenlerine[n] dokunmadı. Onlar Tanrı'yı bir görüntüde gördüler[o] ve yiyip içtiler.[ö]

12 Yehova daha sonra Musa'ya "Dağa, huzuruma çık, orada kal" dedi, "Çünkü halka öğretmen için kanun ve emirlerimi

BÖLÜM 23

a Tkr 7:13
Ml 3:10
b Tkr 7:15
Me 103:3
c Tkr 7:14
Tkr 28:4
ç Çk 20:12
Me 92:14
d Tkr 7:23
e Tkr 2:25
Yş 2:9
f Tkr 7:20
Yş 2:11
g Yş 24:11
h Tkr 7:22
ı Tkr 9:4
Me 80:8
i Ba 15:18
Tkr 1:7
Yş 1:4
1Kr 4:21
j Hk 1:4
Hk 11:21
k Çk 34:12
Sy 25:2
Tkr 7:2
2Ko 6:14
l Yş 23:13
Hk 1:28
Hk 2:3
Me 106:36

BÖLÜM 24

m Le 10:1
1Ta 6:3
n Sy 11:16

2. Sütun

a Çk 20:21
Sy 12:8
b Çk 21:1
Tkr 4:1
İb 8:6
c Tkr 5:27
Yş 24:22
ç Çk 34:27
Tkr 31:9
d Yş 4:8
e Le 3:1
Le 7:11
f İb 9:18
g Le 17:11
h Çk 34:27
ı Tkr 31:11
Elç 13:15
i Çk 19:8
j İb 9:19
İb 12:24
k Ga 3:19
Ga 3:24
Kl 2:17
İb 9:20
İb 10:1
l Çk 24:11
İş 6:1
Yhn 1:18
m He 1:26
Vh 4:3
n Çk 24:1
o Sy 12:6
ö Ba 31:54
Çk 18:12
1Ko 10:18

Çk 23:28* *Septuagint* ve *Vulgata* çevirilerinde "eşekarıları" **31*** Fırat Irmağı.

yazdığım taş levhaları sana vereceğim.”[a] **13** Bunun üzerine Musa’yla hizmetkârı Yeşu kalktı; Musa Tanrı’nın dağına çıktı.[b] **14** İhtiyarlara da “Biz dönünceye dek burada bizi bekleyin”[c] demişti, “İşte yanınızda Harun’la Hur[ç] var. Kimin bir meselesi olursa onlara gitsin.”[d] **15** Böylece Musa dağa çıktı; bulut dağı örtmüştü.[e]

16 Yehova’nın ihtişamı[f] Sina Dağının[g] üzerindeydi; bulut altı gün boyunca dağın üzerinde kaldı. Tanrı yedinci gün bulutun içinden Musa’ya seslendi.[h] **17** Yehova’nın ihtişamı İsrailoğullarına dağın doruğunda yakıp yok eden bir ateş[ı] gibi görünüyordu. **18** Sonra Musa bulutun içine girdi; dağın tepesine çıktı.[i] Musa kırk gün kırk gece dağda kaldı.[j]

25 Ve Yehova Musa’ya şöyle dedi:[k] **2** “İsrailoğullarına Bana sunulmak üzere bağış toplamalarını söyle. Yürekten veren herkesten Benim için bağış toplayacaksınız.[l] **3** Onlardan bağış olarak şunları alacaksınız: Altın,[m] gümüş,[n] bakır;[o] **4** erguvani yün, has keten, mavi ve kırmızı* ipler, keçi kılı,[ö] **5** kırmızı boyalı koç derileri, fok derileri ve akasya ağacı.[p] **6** Kandil için yağ;[r] mesh yağı[s] ve güzel kokulu buhur[ş] için pelesenk yağı.[t] **7** Efod*[u] ve göğüslük[ü] için oniks ve kakma taşları. **8** Ve halk, aralarında bulunayım diye Bana kutsal bir mekân yapacak.[a] **9** Kutsal Çadırı* ve eşyalarını sana göstereceğim örneğe göre yapacaksınız.[b]

10 Akasya ağacından[c] bir sandık yapacaklar; uzunluğu iki buçuk arşın,* genişliği bir buçuk arşın ve yüksekliği bir buçuk arşın olacak. **11** Sandığı saf altınla kaplayacaksın,[ç] hem içten hem de dıştan kaplayacaksın; yukarı kısmına çepçevre altın bir kenar süsü yapacaksın.[d] **12** Sandık için altından dört döküm halka yapacaksın; onları dört ayağın yukarısından sandığa takacaksın; halkaların ikisi sandığın bir yanında, ikisi diğer yanında olacak.[e] **13** Akasya ağacından sırıklar yapıp altınla kaplayacaksın.[f] **14** Sırıkları yanlardaki halkalara geçireceksin; sandık onlarla taşınacak. **15** Sırıklar sandığın halkalarında kalacak; oradan çıkarılmayacak.[g] **16** Hatırlatıcı olarak sana vereceğim levhaları sandığın içine koyacaksın.[h]

17 Ve saf altından bir kapak yapacaksın; uzunluğu iki buçuk arşın, genişliği bir buçuk arşın olacak.[ı] **18** Altından iki kerubi yapacaksın, onları kapağın iki ucuna dövme işi olarak yapacaksın.[i] **19** Kerubilerin birini bir uçta, diğerini öteki uçta yap.[j] Onları kapağın iki ucunda yapacaksınız. **20** Kerubilerin kanatları yukarıya doğru açık olacak ve kanatlar kapağın üzerini örtecek.[k] Kerubiler karşılıklı

BÖLÜM 24

a Tkr 5:22
Mt 5:19
b Çk 24:2
Sy 11:28
c Çk 32:1
ç Çk 17:10
d Çk 18:26
e Çk 19:9
f Çk 16:10
Le 9:23
Sy 16:42
He 1:28
g Çk 19:11
h Mt 17:5
ı Çk 3:2
Tkr 4:24
He 1:27
İb 12:29
i Çk 19:20
j Çk 34:28
Tkr 9:9
1Kr 19:8
Mt 4:2

BÖLÜM 25

k Elç 7:53
Ga 3:19
l Çk 35:5
1Ta 29:9
2Ko 9:7
m Çk 38:24
n Çk 38:25
o Çk 38:3
Çk 38:29
ö Çk 35:6
p Çk 36:20
r Çk 27:20
s Çk 30:23
ş Çk 30:34
t Çk 35:8
u Çk 28:6
ü Çk 28:15

2. Sütun

a Çk 29:45
1Kr 6:13
İb 9:11
b 1Ta 28:12
Elç 7:44
İb 8:5
İb 9:9
c Çk 37:1
ç Çk 37:2
İb 9:4
d Çk 30:3
e Çk 37:5
f Çk 30:5
1Ta 15:15
g 1Kr 8:8
h Çk 16:34
Çk 31:18
Çk 40:20
Sy 17:10
Tkr 31:26
1Kr 8:9
İb 9:4
ı Çk 37:6
i 1Sa 4:4
İb 9:5
j Ba 3:24
k 1Kr 8:7
1Ta 28:18

Çk 25:4* Kırmız böceğinden elde edilen “kırmız” adlı boyanın rengi. **7*** Muhtemelen, ön ve arka parçaları olan, önlüğe benzer bir giysi. Ek 13’e bakın.

Çk 25:9* İsrailoğullarının ibadet amacıyla kullandığı seyyar çadır; “Toplanma Çadırı” olarak da bilinir. **10*** Bir arşın 44,5 santimetre.

duracak ve yüzleri kapağa bakacak. **21** Kapağı[a] sandığın üzerine kapatacaksın. Ve hatırlatıcı olarak sana vereceğim levhaları sandığın içine koyacaksın. **22** Orada sana görüneceğim ve kapağın üstünden, Hatırlatma Sandığı üzerindeki kerubilerin arasından[b] seninle konuşacağım,[c] İsrailoğulları için vereceğim tüm emirleri sana bildireceğim.

23 Akasya ağacından bir masa[ç] yapacaksın; uzunluğu iki arşın, genişliği bir arşın ve yüksekliği bir buçuk arşın olacak. **24** Onu saf altınla kaplayacaksın ve çepçevre altın bir kenar süsü yapacaksın.[d] **25** Masaya dört parmak genişliğinde* bir pervaz yapacaksın; pervazın çevresine altın bir kenar süsü yapacaksın.[e] **26** Masa için altından dört halka yapacaksın ve onları dört ayağın üst kısmına, köşelere koyacaksın.[f] **27** Halkalar pervaza yakın olacak; masayı taşımak için kullanılacak sırıkları tutacaklar.[g] **28** Sırıkları akasya ağacından yapacaksın ve onları altınla kaplayacaksın. Masayı onlarla taşıyacaklar.[h]

29 Masa için sahanlar, taslar ve içecek sunularını dökmek için testiler ve kâseler yapacaksın. Bunları saf altından yapacaksın.[ı] **30** Masanın üzerine huzur ekmeklerini koyacaksın; ekmekler daima huzurumda duracak.[i]

31 Saf altından bir şamdan yapacaksın. Şamdanı dövme işi yapacaksın.[j] Gövdesi ve ondan çıkan kolları, çanakları, tomurcukları ve goncaları olacak. **32** Üç kol bir yandan, üç kol da diğer yandan olmak üzere gövdeden altı kol çıkacak.[a] **33** Üç kolun her birinde badem çiçeğininkine benzer üç çanak olacak, aralarında birer tomurcukla gonca bulunacak; diğer üç kolun da her birinde badem çiçeğininkine benzer üç çanak olacak, aralarında birer tomurcukla gonca bulunacak.[b] Şamdandan çıkan altı kol bu şekilde olacak. **34** Şamdanın gövdesinde badem çiçeğininkine benzer dört çanak olacak; aralarında tomurcuklarla goncalar bulunacak.[c] **35** İlk çift kolun altındaki tomurcuk, ikinci çift kolun altındaki tomurcuk ve üçüncü çift kolun altındaki tomurcuk gövdeden çıkacak. Şamdanın gövdesinden çıkan altı kol da böyle olacak.[ç] **36** Kollar ve tomurcuklar gövdeden çıkacak. Şamdan saf altından olacak; dövme işi olarak tek parça yapılacak.[d] **37** Şamdan için yedi kandil yapacaksın; kandiller yakılacak ve şamdanın önündeki alanı aydınlatacak.[e] **38** Fitil maşaları ve tablalar saf altından olacak.[f] **39** Şamdan tüm bu takımıyla birlikte bir talant* saf altından yapılacak. **40** Bunları, dağda sana gösterilen örneğe göre yapmaya dikkat et."[g]

26 "Kutsal Çadırı on parça bezden yapacaksın;[h] onları bükümlü has ketenden, mavi ve kırmızı ipten ve erguvani

BÖLÜM 25
a Çk 40:20
1Ta 28:11
İb 9:5
b 2Sa 6:2
2Kr 19:15
Iş 37:16
c Çk 30:6
Le 16:2
Sy 7:89
Hk 20:27
Me 80:1
ç Çk 40:22
Le 24:6
Sy 3:31
İb 9:2
d Çk 37:11
e Çk 37:12
f Çk 37:13
g Çk 37:14
h Çk 37:15
ı Çk 37:16
Sy 4:7
1Kr 7:50
i Le 24:5
1Sa 21:6
1Ta 9:32
2Ta 13:11
Mt 12:4
j Çk 37:17
Çk 40:24
1Kr 7:49
İb 9:2

2. Sütun
a Çk 37:18
b Çk 37:19
c Çk 37:20
ç Çk 37:21
d Sy 8:4
e Çk 30:8
Le 24:3
Sy 8:2
2Ta 13:11
f Çk 37:23
Sy 4:9
g Çk 39:42
Sy 8:4
Elç 7:44
İb 8:5

BÖLÜM 26
h İb 8:5
İb 9:11

Çk 25:25* Ya da "bir el genişliği." Ek 5'e bakın.

Çk 25:39* Bir talant, yaklaşık 34,2 kilogram. Ek 5'e bakın.

yünden yapacaksın;[a] üzerlerine nakış olarak kerubiler[b] işleyeceksin. **2** On parçanın her biri yirmi sekiz arşın boyunda, dört arşın eninde olacak. Çadır bezinin tüm parçaları aynı ölçülerde olacak.[c] **3** Beş parça birleştirilip bir takım oluşturulacak; diğer beş parça da birleştirilip bir takım oluşturulacak.[ç] **4** Bu takımlardan birinin son parçasının kenarına mavi ipten ilmekler yapacaksın; diğer takımın ucundaki parçaya da, öbürüyle birleşeceği yere aynısını yapacaksın.[d] **5** Takımlardan birine elli ilmek yapacaksın; diğer takımın da ucuna, öbür takımla birleşeceği yere elli ilmek yapacaksın; ilmekler karşılıklı olacak.[e] **6** Altından elli çengel yapacaksın; takımları bu çengellerle birleştireceksin; böylece çadır tek parça olacak.[f]

7 Kutsal Çadırın üzerindeki örtü için bezi keçi kılından[g] yapacaksın; on bir parça olacak. **8** Her bir parçanın boyu otuz arşın,[h] eni dört arşın olacak. On bir parça da aynı ölçülerde olacak. **9** Beş parçayı ayrı, altı parçayı ayrı birleştireceksin[ı] ve altıncı parçayı çadırın ön kısmında ikiye katlayacaksın. **10** Bu takımlardan birinin son parçasının kenarına elli ilmek yapacaksın; diğer takımın kenarına da, öbürüyle birleşeceği yere elli ilmek yapacaksın. **11** Ve elli bakır[i] çengel yapacaksın; çengelleri ilmeklere geçirerek çadır bezini birleştireceksin, böylece tek parça olacak.[j] **12** Çadır bezinin artan kısmı aşağı sarkacak. Artan yarım parça, çadırın arka kısmından aşağı sarkacak. **13** Ve çadır bezinin boydan olan fazlalığı çadırın yanlarından birer arşın sarkacak ve her iki yanı kapatacak.

14 Çadırın üzerine kırmızı boyalı koç derilerinden bir örtü, en üste de fok derilerinden bir örtü yapacaksın.

15 Çadır için akasya ağacından dikine duracak çerçeveler[a] yapacaksın; **16** her bir çerçevenin boyu on arşın, eni bir buçuk arşın olacak. **17** Her bir çerçevede yan yana iki geçme olacak. Çadırın tüm çerçevelerinde bunu yapacaksın. **18** Böylece çadırın çerçevelerini yapacaksın; Necef'e, güneye bakan tarafı için yirmi çerçeve olacak.

19 Yirmi çerçevenin altına, üzerinde birer yuva olan kırk gümüş taban[b] yapacaksın; böylece her çerçevenin altındaki iki geçme için iki taban olacak. **20** Çadırın diğer yanı, kuzey tarafı için de yirmi çerçeve[c] ile **21** kırk gümüş taban yapacaksın; her çerçeve için iki taban olacak.[ç] **22** Çadırın batıya bakan arka tarafı için altı çerçeve yapacaksın.[d] **23** Ve arka kısımda her iki köşede, destek olarak iki çerçeve yapacaksın.[e] **24** Bunlar çift çerçeve şeklinde olacak; alt kısmı ayrık duracak ve tepede baştaki halkada birleşecekler. İki çerçeve de böyle olacak, köşe desteği görevi yapacaklar. **25** Böylece sekiz çerçeve ve her çerçeve için iki taban olmak üzere on altı gümüş taban olacak.

26 Ve akasya[f] ağacından kirişler yapacaksın; çadırın bir yanındaki çerçeveler için beş kiriş,

BÖLÜM 26

a Çk 36:8

b Ba 3:24
Me 99:1

c Sy 4:25
1Ta 17:1

ç Çk 36:10

d Çk 36:11

e Çk 36:12

f Çk 36:13
Çk 39:33
İb 9:9

g Çk 35:26

h Tkr 3:11

ı Çk 36:16

i Tkr 8:9
Ey 28:2

j Çk 36:13

2. Sütun

a Sy 4:31

b Sy 3:36

c Çk 36:25

ç Çk 36:26

d Çk 36:20
Çk 36:27

e Çk 36:28

f Çk 36:31

27 diğer yanındaki çerçeveler
için beş kiriş ve batıya bakan arka
taraftaki çerçeveler için beş kiriş
olacak.[a] 28 Çerçevelerin orta-
sındaki kiriş bir uçtan öbür uca
geçecek.

29 Çerçeveleri altınla kapla-
yacaksın;[b] kirişlerin geçirileceği
halkaları altından yapacaksın, ki-
rişleri de altınla kaplayacaksın.
30 Kutsal Çadırı dağda sana gös-
terilen plana göre yapacaksın.[c]

31 Erguvani yün, bükümlü
has keten, mavi ve kırmızı iplerden bir perde[ç] yapacaksın. Perdenin üzerine nakış olarak kerubiler[d] işlenecek. 32 Perdeyi akasya ağacından yapılmış ve altınla kaplanmış dört direğin üzerine asacaksın. Direklerdeki askılar altından olacak ve direkler gümüşten yapılmış dört tabanın üzerinde duracak. 33 Perdeyi çengellerin alt tarafına asacaksın. Ve Hatırlatma Sandığını[e] perdenin arkasındaki iç kısma getireceksin. Perde, Kutsal Yer[f] ile En Kutsal Yeri[g] ayıracak. 34 En Kutsal Yerde, Hatırlatma Sandığının üzerine kapağını koyacaksın.

35 Masayı perdenin önündeki bölüme koyacaksın; şamdan[h] masanın karşısında, çadırın güneye bakan tarafında duracak; masayı kuzey tarafına koyacaksın. 36 Ve çadırın girişi için, erguvani yün, bükümlü has keten, mavi ve kırmızı iplerden dokuma bir perde[ı] yapacaksın. 37 Bu perde için akasya ağacından beş direk yapacaksın ve onları altınla kaplayacaksın. Direklerdeki askılar altından olacak. Ve direkler için bakırdan, beş tane dökme taban yapacaksın."

BÖLÜM 26

a Çk 36:32
b Çk 12:35
Çk 36:34
c Çk 19:3
Çk 25:9
Çk 27:8
Elç 7:44
İb 8:5
ç Çk 36:35
Çk 40:21
Le 16:2
Lu 23:45
İb 6:19
İb 9:3
İb 10:20
d Ba 3:24
e 1Kr 8:6
İb 9:4
f Çk 40:22
Çk 40:26
İb 9:2
g Çk 40:21
Le 16:2
1Kr 8:6
İb 9:3
İb 9:12
İb 9:24
h Le 24:3
1Kr 7:49
ı Çk 36:37

2. Sütun

BÖLÜM 27

a Çk 38:1
Çk 40:29
2Ta 4:1
İb 13:10
b Le 4:25
1Kr 2:28
Me 118:27
c Çk 38:2
Sy 16:38
1Kr 8:64
ç Çk 38:3
Le 16:12
1Kr 7:45
d Çk 35:16
e Çk 38:4
f Çk 38:6
Sy 4:14
g Çk 38:7
Sy 4:15
h Çk 25:40
1Ta 28:12
Elç 7:44
İb 8:5
ı Çk 40:8
1Kr 6:36
1Kr 8:64
Me 84:10
Me 92:13
Me 100:4
i Çk 38:9
j Çk 38:10
k Çk 38:11
l Çk 38:12

27 "Ve akasya ağacından bir
sunak yapacaksın; beş ar-
şın uzunluğunda, beş arşın genişliğinde olacak. Sunak[a] kare şeklinde ve üç arşın yüksekliğinde olacak. 2 Dört köşesine boynuz[b] yapacaksın; boynuzlar sunaktan çıkacak. Sunağı bakırla kaplayacaksın.[c] 3 Sunak için, kürekler, leğenler, çatallar, ateş kapları ve yağlı küllerin konacağı kovalar yapacaksın; bütün takım bakırdan olacak.[ç] 4 Sunak için bir ızgara yapacaksın, bakırdan ağ biçiminde olacak;[d] dört köşesine bakır halkalar yapacaksın. 5 Izgarayı pervazın alt kısmına, sunağın içine yerleştireceksin; ızgara sunağın ortasında olacak.[e] 6 Sunak için sırıklar yapacaksın; sırıklar akasya ağacından olacak ve onları bakırla kaplayacaksın.[f] 7 Sırıklar halkalara geçirilecek ve sunak taşınırken iki yanında olacaklar.[g] 8 Sunağı içi boş bir sandık gibi, tahtadan yapacaksın. Tıpkı dağda sana gösterildiği gibi olacak.[h]

9 Ve Çadıra bir avlu[ı] yapacaksın. Avlunun Necef'e, güneye bakan tarafı bükümlü has ketenden perdeyle çevrilecek;[i] uzunluğu yüz arşın olacak. 10 Yirmi direği ve yirmi tabanı bakırdan olacak. Direklerin askıları ve halkaları gümüşten olacak.[j] 11 Kuzeye bakan taraf da aynı uzunlukta olacak; perde yüz arşın olacak. Yirmi direği ve yirmi tabanı bakırdan, direklerin askıları ve halkaları gümüşten olacak.[k] 12 Avlunun eni olacak kenarına, batı tarafına yerleştirilecek perde elli arşın olacak. On direkle on tabanı olacak.[l]

13 Gündoğusuna bakan tarafta da avlunun eni elli arşın olacak.[a] 14 Kapının bir yanında on beş arşın uzunluğunda bir perde, üç direk ve üç taban olacak.[b] 15 Öbür yanında da on beş arşın uzunluğunda bir perde, üç direk ve üç taban olacak.[c]

16 Avluya kapı olarak, yirmi arşın uzunluğunda dokuma bir perde yapacaksın; perde, erguvani yün, bükümlü has keten, mavi ve kırmızı iplerden dokunacak.[ç] Dört direği ve direkler için dört tabanı olacak.[d] 17 Avlunun çevresindeki tüm direklere gümüş halkalar ve gümüş askılar yapılacak, fakat direklerin tabanı bakırdan olacak.[e] 18 Avlunun uzunluğu yüz arşın,[f] genişliği elli arşın ve bükümlü has ketenden dokunmuş perdenin yüksekliği beş arşın olacak; tabanlar bakırdan yapılacak. 19 Kutsal Çadırda, tüm hizmetlerde kullanılacak takımlar, çadırın ve avlunun bütün kazıkları bakırdan olacak.[g]

20 Ve İsrailoğullarına emret, aydınlatma için, kandiller devamlı yansın diye, dövülmüş zeytinden halis zeytinyağı getirsinler.[h] 21 Harun'la oğulları, Toplanma Çadırında, Hatırlatma Sandığının önündeki perdenin[ı] dışında bulunan şamdanı Yehova'nın huzurunda akşamdan sabaha dek yanar durumda tutacaklar.[i] Bu, İsrailoğullarının devirlerce, nesiller boyu[j] yerine getireceği bir kanun olacak."[k]

28 "Ve İsrailoğulları arasından ağabeyin Harun'la oğullarını yanına al. Harun'la[l] oğulları Nadab, Abihu,[m] Eleazar ve İtamar[n] Bana kâhin olarak hizmet edecekler.[a] 2 Kardeşin Harun'a güzel ve ihtişamlı bir görünüm kazandıracak kutsal giysiler yapacaksın.[b] 3 Yüreğine hikmet verdiğim[c] tüm hünerli adamlarla konuşacaksın; Harun'a, onu kutsal kılmak için giysiler yapsınlar ki, Bana kâhin olarak hizmet etsin.[ç]

4 Yapacakları giysiler şunlardır: Göğüslük,[d] efod,[e] kolsuz üstlük,[f] kareli dokunmuş entari, sarık[g] ve kuşak.[h] Bana kâhin olarak hizmet etmesi için ağabeyin Harun'a ve oğullarına bu kutsal giysileri yapacaklar. 5 Altın sırma, erguvani yün, has keten, mavi ve kırmızı iplik kullanacaklar.

6 Efodu altın sırma, erguvani yün, bükümlü has keten, mavi ve kırmızı ipliklerden yapacaklar; nakışçı işi olacak.[ı] 7 Efodun iki omuz parçası olacak; bunlar yukarıda iki uçtan efoda takılacak ve efod birleşecek.[i] 8 Efodun üzerine sıkıca bağlamak üzere bir kuşak[j] yapılacak. İşçiliği ve malzemesi efodunkiyle aynı olacak; altın sırmadan, erguvani yün, bükümlü has keten, mavi ve kırmızı ipliklerden yapılacak.

9 İki oniks[k] taşı alacaksın ve üzerlerine İsrail'in oğullarının ismini[l] oyarak[m] yazacaksın. 10 Doğum sırasına göre, altısının ismini bir taşa, diğer altısının ismini de diğer taşa yazacaksın.[n] 11 İsrail'in oğullarının isimlerini bu iki taşa mühür oyması gibi oyacaksın;[o] mücevher işçiliğiyle yapılacak ve onları altın yuvalara yerleştireceksin.[ö] 12 Bu iki taşı, İsrail'in oğulları için anılma taşları olarak efodun omuz parça-

BÖLÜM 27

a Çk 38:13
b Çk 38:14
Çk 39:40
c Çk 38:15
ç Çk 35:25
Çk 38:18
d Çk 38:19
e Çk 38:17
f Çk 27:9
g Çk 38:20
Sy 3:36
h Çk 39:37
Le 24:2
ı Çk 26:33
Çk 40:3
İb 6:19
İb 9:2
İb 9:3
İb 10:20
i Çk 30:8
Le 24:3
2Ta 13:11
j Çk 28:43
Çk 40:15
k Le 21:21
Sy 16:40
Sy 18:23
2Ta 26:18

BÖLÜM 28

l Çk 4:14
Me 99:6
İb 5:4
m Çk 6:23
Le 10:1
Sy 26:61
n Çk 38:21
Le 10:16
1Ta 6:3
1Ta 24:2

2. Sütun

a Le 8:2
İb 5:1
b Çk 29:5
Le 8:7
c Ef 1:17
ç Çk 31:6
Çk 36:1
Öz 2:6
d Çk 39:8
Çk 39:15
Le 8:8
e Çk 39:2
f Çk 39:22
g Çk 39:28
Çk 39:30
Le 8:9
h Çk 39:29
Le 8:7
İş 11:5
ı Çk 39:3
i Çk 39:4
j Çk 29:5
k Ba 2:12
Çk 35:9
l Çk 39:14
m Çk 39:6
2Ta 2:7
n Ba 43:33
Çk 1:1
o Çk 35:27
ö Çk 39:13

ları üzerine yerleştireceksin.[a] Harun, anılmaları amacıyla onların isimlerini Yehova'nın önünde iki omzu üzerinde taşıyacak. **13** Altından yuvalar yapacaksın. **14** Ve saf altından iki zincir yapacaksın.[b] Onları usta işi kordon olarak yapacaksın, ip gibi olan bu zincirleri yuvalara bağlayacaksın.[c]

15 Ve nakışçı işi bir hüküm göğüslüğü[ç] yapacaksın. Onun işçiliği de efodunkiyle aynı olacak. Altın sırma, erguvani yün, bükümlü has keten, mavi ve kırmızı iplikler kullanacaksın.[d] **16** Göğüslük ikiye katlandığında, bir karış uzunluğunda, bir karış genişliğinde bir kare olacak.[e] **17** Ve üzerine kakma taşlar yerleştireceksin; taşlar dört sıra olacak.[f] Birinci sırada yakut,[g] topaz[h] ve zümrüt[ı] olacak. **18** İkinci sırada turkuvaz,[i] safir[j] ve jasp[k] olacak. **19** Üçüncü sırada *leşem** taşı, akik[l] ve ametist[m] olacak. **20** Dördüncü sırada krizolit,[n] oniks[o] ve yeşim olacak. Taşlar yataklarda altın yuvalarına yerleştirilecek.[ö] **21** Taşlar, İsrail'in oğullarının sayısına göre on iki tane olacak.[p] Her bir taşın üzerine on iki kabileden[r] birinin ismi mühür oyması gibi oyulacak.

22 Göğüslük için saf altından kordon gibi burma zincirler yapacaksın.[s] **23** Göğüslük için iki altın halka yapacaksın[ş] ve bu iki halkayı göğüslüğün iki köşesine takacaksın. **24** İki altın kordonu göğüslüğün iki köşesindeki iki halkaya takacaksın.[t]

Çk 28:19* Bilinmeyen değerli bir taş.

BÖLÜM 28

a Çk 39:7
b Çk 39:15
c Çk 39:18
ç Çk 28:30
Le 8:8
Sy 27:21
d Çk 39:8
e Çk 39:9
f Çk 39:10
g He 27:16
h Vh 21:20
ı Çk 39:10
Vh 21:19
i Çk 39:11
j Çk 24:10
He 1:26
k Vh 4:3
Vh 21:11
l Çk 39:12
m Vh 21:20
n Ezg 5:14
o 1Ta 29:2
ö Çk 39:13
p 1Kr 18:31
r Çk 1:1
s Çk 39:15
ş Çk 39:16
t Çk 39:17
Le 8:8

2. Sütun

a Çk 39:18
b Çk 39:19
c Çk 28:8
Çk 39:20
Le 8:7
ç Çk 39:21
d Le 8:8
Sy 27:21
Tkr 33:8
1Sa 28:6
Ezr 2:63
e İş 58:2
Yhn 8:16
İb 4:15
İb 5:1
f Çk 39:22
Le 8:7
g Çk 39:23

25 Kordonların diğer iki ucunu da efodun ön tarafında, omuz parçaları üzerinde bulunan iki yuvaya geçireceksin.[a] **26** İki altın halka yapacaksın ve onları göğüslüğün iki alt köşesine, efoda bakan iç tarafından kenarına takacaksın.[b] **27** Ve iki altın halka yapacaksın; onları omuz parçalarının alt ucuna, dış taraftan takacaksın; efodun kuşağının yukarısında, birleşme yerine yakın olacaklar.[c] **28** Ve göğüslüğü halkalarından, efodun alt halkalarına, kuşağın yukarısından mavi iple bağlayacaklar; böylece göğüslük efodun üzerinde yerinden oynamayacak.[ç]

29 Harun Kutsal Yere girdiğinde, kalbinin üstündeki hüküm göğüslüğünde yazılı olan İsrail'in oğullarının isimlerini, anılmaları amacıyla daima Yehova'nın önünde taşıyacak. **30** Urim[d] ve Tummim'i* hüküm göğüslüğünün içine koyacaksın; Harun, Yehova'nın huzuruna girdiğinde, bunlar onun kalbinin üzerinde olacak. Böylece Harun, İsrailoğullarıyla ilgili hükümleri daima Yehova'nın önünde kalbi üzerinde taşıyacak.[e]

31 Ve efodun altına giyilecek kolsuz üstlüğü tamamen mavi iplikten yapacaksın.[f] **32** Üst kısmın ortasında bir açıklık olacak. Açıklığın etrafına dokumacı işi bir kenarlık yapılacak; açıklığın kenarları zırhınki gibi olacak ki, yırtılmasın.[g] **33** Ve üstlüğün eteğine çepçevre erguvani

Çk 28:30* Urim ve Tummim kutsal hükümlerin bildirilmesinde kullanılırdı. Bunlar muhtemelen kura taşlarıydı.

yün, mavi ve kırmızı ipliklerden nar motifleri yapacaksın; aralarına altından çıngıraklar[a] koyacaksın. **34** Kolsuz üstlüğün eteğinde çepçevre bir altın çıngırak bir nar motifi, bir altın çıngırak bir nar motifi olacak.[b] **35** Harun hizmet ederken, ölmesin diye üstlüğü üzerinde olacak;[c] kutsal mekâna, Yehova'nın huzuruna girip çıkarken çıngırakların sesi duyulacak.

36 Ve saf altından parlak bir levha yapacaksın; üzerine bir mühür oyması gibi 'Kutsallık Yehova'nındır' yazacaksın.[ç] **37** Onu sarığın üzerine mavi bir iple bağlayacaksın;[d] sarığın ön kısmında olacak. **38** Ve bu levha Harun'un alnında duracak; böylece Harun, kutsal eşyalara, İsrailoğullarının adadıkları tüm kutsal armağanlara yönelik suçları taşıyacak.[e] İsrailoğullarının Yehova'nın önünde onay kazanmaları için[f] Harun bunu daima takacak.

39 Has ketenden kareli dokunmuş bir entari yapacaksın; has ketenden bir sarık[g] ve dokumacı işi bir kuşak[h] yapacaksın.

40 Harun'un oğulları için de entariler,[ı] kuşaklar ve onlara güzel ve ihtişamlı bir görünüm kazandıracak[i] başlıklar[j] yapacaksın. **41** Ağabeyin Harun'la oğullarına bunları giydireceksin. Onları meshedip[k] yetkilendireceksin*[l] ve kutsayacaksın; böylece Bana kâhin olarak hizmet edecekler.

Çk 28:41* Sözcük anlamıyla "ellerini dolduracaksın." Kâhin olarak hizmet edecek kişilerin eline tam yetki verilmesine atfen kullanılır.

BÖLÜM 28

a Çk 39:25
b Çk 39:26
c Le 16:2
Sy 18:7
ç Çk 39:30
Le 8:9
1Ta 16:29
Me 93:5
Zk 14:20
İb 7:26
1Pe 1:16
d Çk 29:6
Çk 39:31
e Le 10:17
Le 22:9
Sy 18:1
İş 53:11
2Ko 5:21
İb 9:28
1Pe 2:24
f Le 23:11
Ro 8:34
İb 7:25
g Çk 28:4
Vh 19:8
h Çk 39:29
ı Çk 39:27
Le 8:13
1Sa 2:18
i Çk 28:2
j Çk 39:28
Le 8:13
k Çk 29:7
Çk 30:30
Le 10:7
Elç 10:38
2Ko 1:21
1Yh 2:27
l Çk 29:9
Le 8:33
Sy 3:3

2. Sütun

a Le 6:10
b Çk 27:21

BÖLÜM 29

c Tkr 15:21
Tkr 17:1
ç Le 8:2
Le 9:2
2Ta 13:9
d Le 6:20
Le 7:12
e Le 8:26
f Çk 26:36
Çk 40:28
Le 8:3
g Le 8:6
İb 7:26
İb 10:22
h Çk 28:4
Le 8:7
Le 16:4
ı Çk 28:8
i Çk 28:36
Çk 39:30
Le 8:9
j Çk 30:25
k Le 8:12
Me 133:2
İş 61:1
Elç 10:38
l Çk 28:40
Le 8:13

42 Edep yerlerini örtmeleri için onlara keten donlar yap;[a] boyları belden uyluğa dek inecek. **43** Harun'la oğulları Toplanma Çadırına girecekleri veya kutsal yerde hizmet etmek üzere sunağa yaklaşacakları zaman bunları giyecekler ki, bir suça yol açıp ölmesinler. Bu, kendisi ve soyundan gelenler için devirler boyu bir kanun olacak."[b]

29 "Bana kâhin olarak hizmet etmeleri için onları kutsamak üzere şunları yapacaksın: Sağlıklı[c] genç bir boğa ve iki koç[ç] alacaksın. **2** Ve mayasız somunlar, yağla yoğrulmuş mayasız halka ekmekler ve yağlanmış mayasız yufka ekmekleri alacaksın.[d] Ekmekleri ince buğday unundan yapacaksın. **3** Bunları bir sepete koyacaksın ve sepette sunacaksın;[e] boğayı ve iki koçu da getireceksin.

4 Harun'la oğullarını Toplanma Çadırının girişine[f] getireceksin ve onları suyla yıkayacaksın.[g] **5** Sonra giysileri[h] alacaksın, Harun'a entariyi, efodun altına giyilen kolsuz üstlüğü, efodu ve göğüslüğü giydireceksin. Efodun kuşağını sıkıca bağlayacaksın.[ı] **6** Sarığı da başına koyup üzerine adanmanın kutsal işaretini takacaksın.[i] **7** Ve mesh yağını[j] alıp başına dökerek onu meshedeceksin.[k]

8 Sonra Harun'un oğullarını alacaksın, entarileri giydireceksin.[l] **9** Harun'a da oğullarına da kuşakları bağlayacaksın. Başlıklarını saracaksın ve kâhinlik onların olacak; bu, devirler boyu bir kanun ola-

cak.[a] Harun'la oğullarını böylece yetkilendireceksin.*[b]

10 Sonra Toplanma Çadırının önünde boğayı sunacaksın; Harun'la oğulları ellerini boğanın başına koyacaklar.[c] **11** Toplanma Çadırının girişinde, Yehova'nın önünde boğayı keseceksin.[ç] **12** Boğanın kanından[d] biraz alıp parmağınla sunağın boynuzlarına[e] süreceksin. Kalan kanın tümünü sunağın dibine dökeceksin.[f] **13** Sonra bağırsaklarını[g] kaplayan tüm yağı,[h] karaciğer üzerindeki yağı[ı] ve iki böbrekle üzerlerindeki yağı alacaksın; bunları sunakta yakacaksın.*[i] **14** Fakat boğanın etini, derisini ve gübresini konaklama yerinin dışında yakacaksın.[j] Bu günah sunusudur.

15 Sonra koçlardan birini alacaksın;[k] Harun'la oğulları ellerini koçun başına koyacaklar.[l] **16** Koçu keseceksin ve kanını alıp sunağın üzerine çepçevre serpeceksin.[m] **17** Parçalara ayırıp bağırsaklarını ve paçalarını yıkayacaksın.[n] Ve ayaklardan başa dek, hayvanın tüm parçalarını karşılıklı dizeceksin. **18** Koçun tümünü sunakta yakacaksın. Bu Yehova için yakılan sunu,[o] hoş kokudur.[ö] Yehova'ya ateşte sunulan kurbandır.

19 Sonra diğer koçu alacaksın; Harun'la oğulları ellerini koçun başına koyacaklar.[p] **20** Koçu keseceksin; kanından biraz alıp Harun'un sağ kulakmemesine ve oğullarının sağ kulakmemesine, sağ ellerinin başparmağına ve sağ ayaklarının başparmağına süreceksin.[a] Kalan kanı sunağın üzerine çepçevre serpeceksin. **21** Sonra mesh yağından[b] ve sunağın üzerindeki kandan biraz alıp Harun'un ve giysilerinin, onunla birlikte oğullarının ve giysilerinin üzerine serpeceksin. Böylece Harun'la giysileri ve onunla birlikte oğullarıyla giysileri kutsal olacak.[c]

22 Ve koçun yağını, kuyruk yağını,[ç] bağırsakları kaplayan yağı, karaciğer üzerindeki yağı, iki böbrekle üzerlerindeki yağı ve sağ budu[d] alacaksın; bu, kâhinlik görevinin başlatılması için sunulan koçtur.[e] **23** Ayrıca, Yehova'nın önündeki mayasız ekmek sepetinden bir somun, yağla yoğrulmuş bir halka ekmek ve bir yufka ekmeği alacaksın.[f] **24** Ve tüm bunları Harun'un ve oğullarının avcuna koyup[g] Yehova'nın önünde sallama sunusu olarak sallayacaksın.[h] **25** Sonra bunları ellerinden alıp yakılan sunuyla birlikte sunakta Yehova'nın önünde hoş koku olarak yakacaksın.[ı] Bu Yehova için ateşte yakılan sunudur.[i]

26 Harun'un kâhinliğe başlaması için sunulan koçun döşünü alacaksın,[j] Yehova'nın önünde sallama sunusu olarak sallayacaksın; bu senin payın olacak. **27** Harun'la oğullarının kâhinlik görevinin başlaması için kesilen koçtan[k] alınıp sallama sunusu olarak sunulan döşü[l] ve kutsal pay olan budu kutsayacaksın. **28** Bunlar Harun'la oğullarının olacak; İsrailoğulları

BÖLÜM 29

a Çk 28:1
Çk 28:43
Çk 40:15
b Çk 28:41
Çk 32:29
Flp 4:13
c Le 8:14
ç Le 1:3
Le 1:5
d Le 8:15
e Çk 27:2
f Le 4:7
g Le 1:9
Le 9:14
h Le 3:17
Le 4:8
Me 69:9
ı Le 8:16
Le 9:19
i Le 17:6
j Le 16:27
k Le 8:18
l Le 1:4
m Le 8:19
İb 9:22
n Le 1:13
Le 8:21
o Ba 22:2
Le 9:24
ö Ba 8:21
Ef 5:2
Flp 4:18
p Le 8:22

2. Sütun

a Le 8:24
b Çk 30:25
Me 133:2
İş 61:1
c Le 8:30
ç Le 3:9
Le 7:3
Le 9:19
d Le 7:32
Le 9:21
Sy 18:18
e Le 8:22
f Le 8:26
1Ko 5:8
g Le 8:27
h Le 7:30
ı Le 8:28
Ef 5:2
i Le 10:13
1Sa 2:28
j Le 8:29
Me 99:6
k Çk 29:22
Le 7:37
l Le 10:15

Çk 29:9* Çıkış 28:41'deki dipnota bakın. 29, 33 ve 35. ayetler için de geçerli.
13* Ya da "dumanını sunacaksın"

devirler boyu bu düzenlemeye uyacak, çünkü bu kutsal paydır.[a] İsrailoğulları tarafından sunulacak bu parçalar kutsal pay olacak. Paylaşma kurbanlarından[b] Yehova'ya kutsal pay olarak verilecek.

29 Harun'un kutsal giysileri[c] kendisinden sonra oğullarına kalacak;[ç] onlar bu giysiler içinde meshedilip[d] yetkilendirilecekler.[e] **30** Harun'un oğullarından, onun yerine geçip kutsal yerde hizmet etmek üzere Toplanma Çadırına girecek olan kâhin yedi gün[f] boyunca bu giysileri giyecek.

31 Ve kâhinlik görevinin başlatılması için sunulan koçu alıp etini kutsal bir yerde haşlayacaksın.[g] **32** Harun'la oğulları Toplanma Çadırının girişinde koçun etinden ve sepetteki ekmekten yiyecekler.[h] **33** Onlar, yetkilendirilmeleri ve kutsanmaları için kefaret olarak sunulan bu sunulardan yiyecekler.[ı] Fakat başka hiç kimse bu sunulardan yiyemez, çünkü bunlar kutsaldır.[i] **34** Koçun etinden ve ekmeklerden sabaha kalanı yakacaksın.[j] Bunlar yenmeyecek, çünkü kutsaldır.

35 Harun ve oğullarıyla ilgili olarak sana emrettiğim tüm bu şeyleri yerine getireceksin.[k] Onları kâhinlik görevi için yedi günde yetkilendireceksin.[l] **36** Kefaret amacıyla günah sunusu olarak her gün bir boğa sunacaksın.[m] Bu kefaretle, sunağı günahtan arındıracaksın ve meshedip[n] kutsayacaksın. **37** Yedi gün boyunca sunak için kefaret olarak kurban sunacaksın ve onu kutsayacaksın;[a] böylece çok kutsal bir sunak olacak.[b] Sunağa dokunan kutsal olmalı.[c]

38 Ve düzenli olarak her gün sunakta bir yaşında iki koç sunacaksın.[ç] **39** Genç koçlardan birini sabah,[d] diğerini de akşamleyin, karanlık tam çökmeden sunacaksın.[e] **40** İlk koçla birlikte, onda bir efa* ince un[f] sunacaksın; una, dörtte bir hin# ölçüsünde dövme zeytinin yağı katılmış olacak. Ve dökme sunusu[g] olarak dörtte bir hin şarap da sunacaksın. **41** İkinci genç koçu akşamleyin, karanlık tam çökmeden sunacaksın. Onunla birlikte, hoş koku olarak sabahki tahıl sunusundan[h] ve dökme sunusundan da sunacaksın; bu Yehova için ateşte yakılan sunudur. **42** Bu, Yehova'nın önünde, Toplanma* Çadırının girişinde nesiller boyu günlük[ı] yakılan sunu olacak; Ben size orada görüneceğim ve seninle orada konuşacağım.[i]

43 İsrailoğullarına görüneceğim o yer ihtişamımla kutsanacak.[j] **44** Toplanma Çadırını ve sunağı kutsayacağım; Bana kâhin olarak hizmet etmeleri için Harun'la oğullarını da kutsayacağım.[k] **45** İsrailoğullarının arasında oturacağım ve onların Tanrısı olacağım.[l] **46** Ve anlayacaklar ki, Ben onların Tanrısı Yehova'yım. Aralarında oturmak için onları Mısır diyarından Ben çıkardım.[m] Ben onların Tanrısı Yehova'yım."[n]

Çk 29:40* Bir efa, 22 litre. Ek 5'e bakın. **40#** Bir hin, 3,67 litre. **42*** Ya da "Buluşma"

BÖLÜM 29

a Le 7:34
Le 10:14
Sy 15:19
Sy 18:24
Tkr 18:3
b Le 7:11
c Çk 28:4
ç Sy 20:26
d Çk 30:30
Çk 40:15
Le 8:12
2Ko 1:21
e Çk 28:41
Le 8:33
2Ko 3:5
f Le 8:35
Le 9:1
g Le 8:31
h 1Ko 9:13
1Ko 9:14
ı Le 10:13
i Le 22:10
Sy 3:10
Mt 12:4
j Çk 12:10
Le 8:32
k Le 8:4
l Le 8:33
m Le 4:20
n Çk 30:28
Le 8:11
Sy 7:1

2. Sütun

a Çk 40:10
b Çk 30:29
Mt 23:19
c Çk 30:29
ç 1Ta 16:40
2Ta 2:4
2Ta 13:11
Da 9:27
İb 7:27
İb 10:11
d 2Kr 16:15
Elç 26:7
e Da 9:21
f Çk 16:36
Sy 28:5
g Ba 35:14
Le 23:13
Flp 2:17
h 1Kr 18:29
Me 141:2
ı Sy 28:6
i Çk 25:22
Le 1:1
Sy 17:4
j Çk 40:34
Sy 12:5
1Kr 8:11
k Le 21:15
Le 22:9
Yhn 10:36
l Çk 25:8
Le 26:12
Zk 2:11
2Ko 6:16
Ef 2:22
m Çk 20:2
n Le 11:44
Le 18:30
Le 19:2
He 20:5

30 "Üzerinde buhur yakmak için, akasya ağacından bir sunak yapacaksın.[a] **2** Bir arşın uzunluğunda ve bir arşın genişliğinde, kare biçiminde yapılacak; yüksekliği iki arşın olacak. Sunağın boynuzları olacak ve köşelerden çıkacak.[b] **3** Buhur sunağını (üstünü, çepçevre yanlarını ve boynuzlarını) saf altınla kaplayacaksın. Ve ona çepçevre altın bir kenar süsü yapacaksın.[c] **4** İki yanda iki altın halka yapacaksın. Bunları kenar süsünün aşağısında, yanlarda yapacaksın; karşılıklı iki yanda olacak ve sunağı taşımak için kullanılacak sırıkları tutacaklar.[ç] **5** Sırıkları akasya ağacından yapıp altınla kaplayacaksın.[d] **6** Sunağı, Hatırlatma Sandığının önündeki perdenin[e] ön tarafına, sandığın üzerindeki kapağın, sana görüneceğim yerin önüne koyacaksın.[f]

7 Harun sunağın üzerinde güzel kokulu buhur[g] yakacak.[h] Her sabah kandillerin[ı] yağını koyduğunda buhuru yakacak. **8** Ve akşamleyin, karanlık tam çökmeden kandilleri yaktığında buhuru da yakacak. Yehova'nın önünde nesiller boyu bu buhur daima tütecek. **9** Bu sunakta, emredilenin dışında bir buhur sunmayacaksınız;[i] yakılan sunu veya tahıl sunusu sunmayacaksınız ve üzerine dökme sunusu dökmeyeceksiniz. **10** Harun yılda bir kez sunağın boynuzlarına kan sürerek kefarette bulunacak.[j] Kefaret amacıyla sunulan günah sunusunun kanından[k] biraz alıp sunak için kefarette bulunacak. Bu, nesiller boyunca yılda bir kez yapılacak. Sunak Yehova için çok kutsaldır."

11 Yehova Musa'ya şunları da söyledi: **12** "İsrailoğullarının sayımını yaptığın zaman[a] herkes Yehova'ya bir fidye verecek; sayıldıklarında canlarına karşılık bunu yapacaklar.[b] Öyle ki sayım yapıldığında başlarına bela gelmesin.[c] **13** Sayımdan geçen herkes kutsal mekân şekeliyle* yarım şekel verecek.[ç] (Bir şekel yirmi gera'ya# eşittir.) Yarım şekel Yehova'ya bağış olarak verilecek.[d] **14** Yirmi ve daha yukarı yaşta olup kaydedilenler, Yehova'nın istediği bağışı sunacaklar.[e] **15** Canlarınızın kefareti olarak[f] Yehova'ya bu bağışı sunarken, zengin olan yarım şekelden fazla vermeyecek, yoksul da daha az vermeyecek.[g] **16** Kefaret olarak ödenen gümüş parayı İsrailoğullarından alıp Toplanma Çadırının hizmeti için vereceksin;[h] bu para canlarınızın kefareti, İsrailoğulları adına Yehova'nın önünde bir hatırlatıcı olacak."

17 Ve Yehova, Musa'ya şöyle dedi: **18** "Yıkanmak için bakırdan bir kazan yapacaksın, ayağı da bakırdan olacak.[ı] Kazanı Toplanma Çadırıyla sunağın arasına koyacaksın ve suyla dolduracaksın.[i] **19** Harun'la oğulları ellerini ve ayaklarını bu kazandaki suyla yıkayacaklar.[j] **20** Toplanma Çadırına girecekleri

BÖLÜM 30
a Çk 40:5; Me 141:2
b Çk 27:2; Çk 37:25; Le 4:7
c Çk 37:26
ç Çk 37:27
d Çk 37:28
e Çk 26:33; İb 9:3
f Çk 25:22
g Çk 30:34; 2Ta 13:11; Vh 8:4
h Le 16:13; Sy 16:40; 1Sa 2:28; 1Ta 23:13; Lu 1:9
ı Çk 27:20; 1Sa 3:3
i Le 10:1; 2Ta 26:18; He 8:11
j Le 16:18; Le 23:27; İb 9:7
k Le 16:5; Le 16:6; Le 16:19

2. Sütun
a Çk 38:25; Sy 1:2
b Sy 31:50
c 2Sa 24:10; 2Sa 24:15; 1Ta 21:12
ç Le 27:25
d 2Ta 24:9; Ne 10:32; Mt 17:24
e Çk 38:26; Sy 1:3; Sy 26:2
f Sy 31:50
g Ey 34:19; Öz 22:2; Ef 6:9
h Çk 38:25
ı Çk 38:8; Le 8:11; 1Kr 7:38
i Çk 40:7
j Çk 40:31; Ef 5:26; İb 10:22

Çk 30:13* Ya da "kutsal şekel." Toplanma Çadırında tutulan standart bir ağırlık; ölçünün tam olmasını vurgulamak için de kullanılmış olabilir. 2. Samuel 14:26'daki dipnotla karşılaştırın. **13#** Ek 5'e bakın.

zaman veya Yehova'ya ateşte yakılan sunu sunmak[a] üzere hizmet için sunağa yaklaşacakları zaman yıkanacaklar ki ölmesinler. **21** Ellerini ve ayaklarını yıkayacaklar ki ölmesinler.[b] Bu, Harun, oğulları ve onların soyundan olanlar için nesiller boyunca, devirden devre bir kanun olacak."[c]

22 Sonra Yehova, Musa'ya şunları söyledi: **23** "En seçme baharatları[ç] alacaksın; tane halinde beş yüz ölçü mürrüsafi,[d] bunun yarı ölçüsünde, iki yüz elli ölçü güzel kokulu tarçın,[e] iki yüz elli ölçü hoş kokulu kamış,*[f] **24** kutsal mekân şekeliyle[g] beş yüz ölçü tarçın* ve bir hin zeytinyağı.[ı] **25** Bunlardan merhem kıvamında güzel kokulu bir yağ, kutsal mesh yağını yapacaksın. Aktar ustalığıyla[i] hazırlanacak bu karışım kutsal mesh yağı olacak.[j]

26 Ve bu yağla Toplanma Çadırını,[k] Hatırlatma Sandığını, **27** masayı ve bütün takımını, şamdanı ve bütün takımını, buhur sunağını, **28** yakılan sunu sunağını ve bütün takımını, kazanı ve ayağını meshedeceksin. **29** Çok kutsal olmaları için onları böyle kutsayacaksın.[l] Bunlara dokunan kutsal olmalı.[m] **30** Harun'la[n] oğullarını da meshedeceksin,[o] Bana kâhin olarak hizmet etmeleri için onları kutsayacaksın.[ö]

31 Ve İsrailoğullarına şunu diyeceksin: 'Bu yağ, nesilleriniz boyunca Benim için kutsal mesh yağı olacak.[a] **32** İnsan bedenine sürülmeyecek ve bu karışımın aynısından yapmayacaksınız, kutsaldır. Sizin için de hep kutsal olacak. **33** Kim bunun gibi bir yağ yaparsa veya herhangi birinin üzerine ondan dökerse halkının arasında yaşatılmayacak.' "[b]

34 Sonra Yehova, Musa'ya şöyle dedi: "Güzel kokulu baharatlar[c] al; karagünlük, kokulu buhur, güzel kokulu kasnı ve saf akgünlük.[ç] Hepsi aynı miktarda olsun. **35** Bunlardan bir buhur,[d] bir baharat karışımı yapacaksın; aktar ustalığıyla hazırlanıp tuz katılacak;[e] katışıksız ve kutsal olacak. **36** Bir kısmını dövüp ince toz haline getireceksin ve bundan biraz alıp Toplanma Çadırındaki Hatırlatma Sandığının önüne,[f] sana görüneceğim o yere[g] koyacaksın. Bu buhur sizin için çok kutsal olacak. **37** Bu tarife göre hazırlanan buhurun aynısını kendiniz için yapmayacaksınız.[h] Bunun Yehova için daima kutsal olduğunu unutmayacaksın.[ı] **38** Kim kokusu için bunun aynısından yaparsa halkının arasında yaşatılmayacaktır."[i]

31 Yehova sonra Musa'ya şunları dedi: **2** "Bak, Yahuda kabilesinden Hur oğlu Uri oğlu Betsalel'i[j] seçtim.[k] **3** Onu ruhumla* dolduracağım, böylece hikmetli, anlayışlı, bilgili ve her türlü zanaatta hünerli olacak;[l] **4** her türlü tasarımda; altın, gümüş ve bakır işçiliğinde;[m] **5** taş kakmacılığında,[n] her tür-

Çk 30:23* Ya da "azakeğeri" **24*** Çin tarçını.

BÖLÜM 30

a 2Ta 13:11
b Çk 40:31
c Çk 28:43
2Ta 4:6
ç Ezg 4:14
Yr 6:20
d Me 45:8
Ezg 1:13
Ezg 3:6
e Öz 7:17
Vh 18:13
f He 27:19
g Sy 3:47
h Me 45:8
ı Çk 29:40
Le 19:36
Sy 15:5
i Çk 37:29
j Sy 35:25
Me 89:20
Me 133:2
İb 1:9
k Çk 40:9
Sy 7:1
l Le 8:10
m Çk 29:37
Le 6:18
n Le 8:12
Elç 10:38
o Sy 3:3
2Ko 1:21
ö Çk 40:15
Vh 5:10

2. Sütun

a Çk 37:29
1Kr 1:39
Me 89:20
b Çk 30:38
c Çk 25:6
Çk 37:29
ç Le 5:11
Ne 13:5
Ezg 3:6
Mt 2:11
d Me 141:2
Vh 5:8
e Le 2:13
f Çk 16:34
g Çk 29:42
Le 16:2
h Çk 30:32
ı Çk 29:37
i Le 24:16
Sy 15:35

BÖLÜM 31

j Çk 37:1
k Çk 35:30
1Ta 2:20
l Çk 35:31
1Kr 7:14
m 2Ta 2:7
n Çk 28:9

Çk 31:3* Sözcük anlamıyla, "Tanrı'nın ruhuyla"

lü ahşap işinde becerikli olacak.[a] **6** Ben, Dan kabilesinden Ahisamak oğlu Oholiab'ı[b] onun yanına veriyorum; hünerli olanları da daha hikmetli kılıyorum ki, sana emrettiğim her şeyi;[c] **7** Toplanma Çadırını,[ç] Hatırlatma Levhaları için olan Sandığı[d] ve üzerindeki kapağı,[e] çadırın tüm takımlarını, **8** masayla takımlarını,[f] saf altından şamdanla takımlarını,[g] buhur sunağını,[h] **9** yakılan sununun konulduğu sunağı ve tüm takımını,[ı] kazanı ve ayağını,[i] **10** ince dokumadan giysileri, kâhin Harun'un kutsal giysilerini, oğullarının kâhinlik giysilerini,[j] **11** mesh yağını, kutsal mekân için güzel kokulu buhuru yapsınlar.[k] Her şeyi sana emrettiğim gibi yapacaklar."

12 Ve Yehova Musa'ya şunu söyledi: **13** "İsrailoğullarına diyeceksin ki, 'Sebt gününe mutlaka uyacaksınız,[l] çünkü Sebt, Benimle sizin aranızda nesilleriniz boyunca bir işaret olacak; böylece sizi kutsal kılanın Ben Yehova olduğumu bileceksiniz.[m] **14** Sizin için kutsal olduğundan, Sebt gününe uyacaksınız.[n] Sebt gününün kutsallığını bozan mutlaka öldürülecek.[o] Kim o gün iş yaparsa, o can halkının arasında yaşatılmayacak.[ö] **15** Altı gün iş yapılabilir, fakat yedinci gün Sebttir, tam bir dinlenme günüdür.[p] Yehova için kutsaldır. Sebt günü iş yapan mutlaka öldürülecektir. **16** İsrailoğulları Sebte uyacak, nesiller boyunca bunu sürdürecekler. Bu, devirlerce sürecek bir ahittir.[r] **17** Sebt Benimle İsrailoğulları arasında devirler boyu bir işaret olacak,[a] çünkü Yehova gökleri ve yeri altı günde yarattı, yedinci gün çalışmayı bırakıp rahat etti.' "[b]

18 Ve Tanrı Sina Dağında Musa'ya söyleyeceklerini bitirince, ona hatırlatıcı olarak iki levhayı verdi;[c] bunlar, Tanrı'nın parmağıyla[ç] yazılmış taş levhalardı.

32 Bu arada halk uzun süre geçtiği halde Musa'nın dağdan inmediğini görünce,[d] Harun'un yanına toplandı; "Kalk, bize önümüzden gidecek bir ilah yap,[e] çünkü Musa'ya, bizi Mısır diyarından çıkaran adama[f] ne olduğunu bilmiyoruz" dediler. **2** Bunun üzerine Harun onlara "Karılarınızın, oğullarınızın ve kızlarınızın kulaklarındaki altın küpeleri[g] çıkarıp bana getirin" dedi. **3** Ve kulaklarındaki altın küpeleri çıkarıp Harun'a getirdiler. **4** Harun altınları onlardan aldı; oymacı aletiyle şekil verip[h] dökme bir buzağı heykeli yaptı.[ı] Ve halk "Ey İsrail, seni Mısır diyarından çıkaran Tanrın bu!"[i] demeye başladı.

5 Harun bunu görünce onun önünde bir sunak yapmaya girişti. Sonra, "Yarın Yehova'nın onuruna bayramdır" diye halka duyurdu. **6** Ertesi gün erkenden kalktılar; yakılan sunular ve paylaşma kurbanları sundular. Halk ardından yiyip içmeye oturdu. Sonra kalkıp eğlenmeye başladılar.[j]

7 Bunun üzerine Yehova Musa'ya, "Aşağı in" dedi, "Çünkü Mısır'dan çıkardığın halk feci

BÖLÜM 31

a Çk 35:33
b Çk 35:34
Çk 38:23
c Çk 36:1
ç Çk 36:8
d Çk 37:1
e Çk 37:6
f Çk 37:10
g Çk 35:14
Çk 37:17
h Çk 37:25
ı Çk 38:1
Çk 40:6
i Çk 30:18
Çk 38:8
j Çk 28:2
Çk 28:15
Çk 39:1
Çk 39:27
Le 8:7
k Çk 30:25
Çk 30:35
Çk 37:29
l Çk 20:8
Le 19:30
Kİ 2:17
m He 20:12
Yhn 17:17
1Se 5:23
n Tkr 5:12
İş 56:2
o He 20:13
ö Çk 35:2
Sy 15:32
Sy 15:35
p Çk 16:23
Çk 20:10
Lu 23:56
r Le 24:8

2. Sütun

a Çk 31:13
b Ba 2:2
İş 40:28
İb 4:4
c Çk 24:12
Çk 32:15
Tkr 4:13
Tkr 9:15
ç Çk 8:19
Mt 12:28
Lu 11:20
2Ko 3:3

BÖLÜM 32

d Çk 24:18
Tkr 9:9
e Tkr 4:15
Yhn 4:24
Elç 7:40
Elç 17:29
f Ho 12:13
Mi 6:4
g Çk 12:35
h Tkr 9:16
İş 44:9
İş 46:6
Elç 7:41
ı 1Kr 12:28
2Kr 10:29
Me 106:19
Ho 13:2
i Çk 20:4
Ne 9:18
Me 106:20
Ro 1:23

j Elç 7:41; 1Ko 10:7.

bir şey yaptı.[a] **8** Gitmelerini emrettiğim yoldan çok çabuk saptılar.[b] Kendilerine dökme bir buzağı heykeli yaptılar. Önünde eğiliyorlar ve ona kurbanlar sunup 'Ey İsrail, seni Mısır diyarından çıkaran Tanrın bu!'[c] diyorlar." **9** Yehova devamen şunları söyledi: "Görüyorum ki bunlar dik başlı* bir halk.[ç] **10** Şimdi bırak, onlara gazabımı göstereyim, onları yok edeyim[d] ve seni büyük bir millet yapayım."[e]

11 Musa Tanrısı Yehova'ya yakardı*[f] ve "Ey Yehova" dedi, "Muazzam gücünü kullanıp kuvvetli elinle Mısır diyarından çıkardığın halkına neden gazaplanıyorsun?[g] **12** Neden Mısırlılar,[h] 'Tanrıları dağlarda öldürmek, yeryüzünden silmek için, kötü niyetle onları Mısır'dan çıkardı' desinler?[ı] Gazabın dinsin,[i] halkının başına getireceğin felaketten vazgeç.[j] **13** Kulların İbrahim, İshak ve İsrail'i an; onlara, Kendi üzerine yemin edip[k] 'Sizin soyunuzu göklerin yıldızları kadar çoğaltacağım.[l] Söz verdiğim tüm bu toprakları sizin soyunuza vereceğim[m] ve devirler boyu onların mülkü olacak'[n] demiştin."

14 Ve Yehova halkının başına getireceğini söylediği felaketten vazgeçti.[o]

15 Sonra Musa döndü; elinde her iki tarafı da yazılı iki Hatırlatma Levhasıyla[ö] dağdan indi.[p] Levhaların ön ve arka yüzü yazılıydı. **16** Levhalar Tanrı'nın elinden çıkmıştı; üzerlerine oyulmuş yazılar da Tanrı'nın yazısıydı.[a] **17** Ve Yeşu halkın bağırışlarını, gürültüsünü duydu; Musa'ya "Konaklama yerinden savaş sesleri[b] geliyor" dedi. **18** Fakat Musa,

"Duyduklarım ne zafer şarkısı,[c]
Ne de yenilenlerin ağıtları;
Duyduğum şarkıların ezgisi farklı" dedi.

19 Musa konaklama yerine yaklaşıp buzağıyı[ç] ve dans eden insanları görünce çok öfkelendi, elindeki levhaları dağın eteğinde hemen yere atıp parçaladı.[d] **20** Sonra yaptıkları buzağıyı alıp yaktı, toz haline getirinceye dek ezdi.[e] Ardından tozu suyun yüzüne savurdu[f] ve İsrailoğullarına o suyu içirdi.[g] **21** Ve Harun'a "Bu halk sana ne yaptı da onları böyle büyük bir günaha sürükledin?" dedi. **22** Harun "Efendim gazaplanmasın" dedi, "Sen de bilirsin ki bu halk kötülüğe eğilimlidir.[h] **23** Bana gelip 'Bize önümüzden gidecek bir ilah yap,[ı] çünkü Musa'ya, bizi Mısır diyarından çıkaran adama ne olduğunu bilmiyoruz' dediler. **24** Ben de 'Kimin altını varsa çıkarıp bana versin' dedim. Altınları ateşe attım, ortaya bu buzağı çıktı."

25 Musa halkın iyice yoldan çıkmış olduğunu gördü; Harun onların böyle dizginsizce davranmasına izin vermişti[i] ve bu yüzden hasımları karşısında utanç verici duruma düşmüşlerdi.[j] **26** Musa konaklama yerinin girişinde durup "Yehova'nın tarafında olanlar yanıma gelsin"[k] dedi. Ve tüm Levioğulları onun

BÖLÜM 32

a Tkr 4:16
Tkr 9:12
Tkr 32:5
Hk 2:19
b Çk 18:20
Çk 20:3
Tkr 9:16
Hk 2:17
c 1Kr 12:28
ç Çk 34:9
Tkr 9:6
Ne 9:16
Elç 7:51
İb 3:15
d Tkr 9:14
e Sy 14:12
f Tkr 9:18
Me 106:23
g Tkr 9:19
h Sy 14:13
ı Tkr 9:28
i Yş 7:26
j Tkr 32:36
2Sa 24:16
k Ba 22:16
İb 6:13
l Ba 22:17
Ba 26:4
Ba 35:11
m Ro 9:7
n Ba 13:15
o Me 106:45
Ho 11:9
Yo 2:13
ö Çk 40:20
Tkr 5:22
p Tkr 9:15

2. Sütun

a Çk 31:18
Çk 34:1
Tkr 9:10
Tkr 10:2
2Ko 3:7
b Yş 6:5
Ams 1:14
c Çk 15:1
ç Tkr 9:16
Ne 9:18
Me 106:19
Elç 7:41
d Tkr 9:17
e Tkr 7:25
Tkr 9:21
2Kr 23:6
f Çk 17:6
g Öz 1:31
h Çk 15:24
Çk 16:2
Çk 17:2
Tkr 9:7
Tkr 31:27
ı Çk 32:1
Tkr 4:15
Elç 7:40
Elç 17:29
i 2Ta 28:19
j Çk 32:12
Tkr 28:37
k Yş 24:15
2Kr 9:32
2Kr 10:15

Çk 32:9* Sözcük anlamıyla, "boynu sert" **11*** Sözcük anlamıyla, "Yehova'nın yüzünü yumuşattı"

yanına toplandı. **27** O zaman onlara şunları söyledi: "İsrail'in Tanrısı Yehova diyor ki, 'Her biriniz kılıcını beline kuşansın. Konak yerini bir girişten öbürüne boydan boya dolaşın; herkes kardeşini, komşusunu ve yakınını öldürsün.' "[a] **28** Levioğulları[b] Musa'nın dediğini yaptılar; o gün halktan üç bin kadar adam öldü. **29** Ve Musa onlara şöyle dedi: "Güçlü olun ve Yehova için bugün harekete geçin ki,[c] size lütuf göstersin,[ç] çünkü bugün herkes kendi oğluyla, kendi kardeşiyle karşı karşıya."[d]

30 Ertesi gün Musa halka "Çok büyük bir günah işlediniz"[e] dedi, "Şimdi Yehova'nın huzuruna çıkacağım, belki günahınız için kefarette bulunabilirim."[f] **31** Ve Musa Yehova'nın yanına dönüp şunları dedi: "Ah ya Rab! Bu halk çok büyük bir günah işledi; kendilerine altından bir ilah yaptılar.[g] **32** Onların günahını bağışla;[h] eğer bağışlamazsan ne olur yazdığın kitaptan[ı] beni sil."[i] **33** Fakat Yehova, Musa'ya şu karşılığı verdi: "Kim Bana karşı günah işlediyse, kitabımdan onu sileceğim.[j] **34** Şimdi git, halkı sana söylediğim yere götür. İşte, meleğim senin önünden gidecek[k] ve günü gelince, İsrailoğullarını günahlarından ötürü mutlaka cezalandıracağım."[l] **35** Ve Yehova, Harun'a yaptırdıkları buzağıdan dolayı halkı belayla vurdu.[m]

33 Ve Yehova, Musa'ya şunları söyledi: "Kalk, Mısır diyarından çıkardığın halkla birlikte,[n] İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a 'Senin soyuna vereceğim' diye yemin ettiğim topraklara git.[a] **2** Senin önün sıra bir melek göndereceğim;[b] Kenanlıları, Amorileri, Hititleri, Perizzileri, Hivileri ve Yebusileri önünüzden kovacağım.[c] **3** Süt ve bal akan bir diyara[ç] gideceksiniz. Fakat sizi yolda yok etmemek için[d] Ben aranızda gitmeyeceğim, çünkü siz dik başlı bir halksınız."[e]

4 Halk bu kötü haberi duyunca yasa büründü;[f] kimse süslerini takmadı. **5** Yehova, Musa'ya şöyle dedi: "İsrailoğullarına de ki, siz dik başlı bir halksınız.[g] Aranıza bir an[h] için bile gelsem sizi yok ederim. Öyleyse şimdi süslerinizi çıkarın da size ne yapacağıma karar vereyim."[ı] **6** Böylece İsrailoğulları Horeb Dağında[i] süslerini çıkardılar ve ondan sonra takmadılar.

7 Musa kendi çadırını söküp konaklama yerinin dışına, uzakta bir yere kurdu; çadırına toplanma çadırı adını verdi. Yehova'ya danışmak[j] isteyen kişi çıkıp konak yeri dışındaki toplanma çadırına giderdi. **8** Ve Musa çadıra gitmek üzere çıktığında bütün halk kalkar,[k] herkes kendi çadırının girişinde dururdu. Çadıra girinceye dek de arkasından bakarlardı. **9** Musa çadıra girer girmez bulut sütunu[l] iner, çadırın girişinde dururdu ve Tanrı Musa'yla konuşurdu.[m] **10** Bütün halk çadırın girişindeki bulut sütununu görürdü;[n] herkes kalkıp kendi çadırının girişinde yere kapanırdı.[o] **11** Ve Yehova, bir insanın arkadaşıyla konuşması gibi, Musa'yla yüz yüze

BÖLÜM 32

a Sy 25:5
Tkr 13:8
Zk 13:3
b Tkr 33:9
Ml 2:4
c 2Ta 29:31
ç Tkr 33:11
d Sy 25:11
Tkr 13:6
Zk 13:3
e 1Sa 2:17
1Sa 12:20
f Sy 14:20
Sy 16:47
Sy 21:7
Tkr 9:18
g Çk 20:23
h Sy 14:19
İş 1:18
ı Me 69:28
Da 12:1
Flp 4:3
Vh 3:5
Vh 17:8
i Tkr 9:14
Ro 9:3
j Yr 15:1
He 18:4
k Çk 23:20
Çk 33:2
l Âms 3:14
Ro 2:5
m Elç 7:41

BÖLÜM 33

n Elç 7:36

2. Sütun

a Ba 12:7
Ba 15:6
Ba 26:3
İb 11:9
b Çk 23:20
Çk 32:34
c Tkr 7:1
Tkr 7:22
Yş 24:11
ç Çk 3:8
Tkr 8:7
Yş 5:6
Yr 11:5
d Çk 32:10
Sy 16:21
e Çk 32:9
Tkr 9:6
Elç 7:51
f Sy 14:39
Ho 7:14
g Çk 34:9
Me 78:8
Me 106:25
h Sy 16:45
Me 73:19
ı Ba 18:21
Tkr 8:2
Me 139:23
i Tkr 9:8
j Çk 18:26
Sy 27:5
k Le 19:32
l Çk 13:21
Me 99:7
m Sy 11:17
Sy 12:5
n Çk 40:35
o Çk 4:31

konuşurdu.[a] Musa konaklama yerine dönünce hizmetini gören yardımcısı[b] Nun oğlu Yeşu[c] çadırdan ayrılmazdı.

12 Musa Yehova'ya şunları söyledi: "Bana bu halka rehberlik et, diyorsun; fakat benimle birlikte kimi göndereceğini söylemedin. Üstelik bana, 'Seni adınla tanıyorum,[ç] senden hoşnutum' demiştin. **13** Ne olur, eğer benden hoşnutsan[d] lütfen bana yolunu[e] göster ki, Seni tanıyayım; böylece Seni hoşnut edebileyim. Unutma ki bu millet Senin halkın."[f] **14** Bunun üzerine Tanrı ona "Ben seninle birlikte geleceğim[g] ve seni rahatlatacağım"[h] dedi. **15** O zaman Musa "Sen bizimle gelmeyeceksen, bizi buradan çıkarma" dedi. **16** "Halkından ve benden hoşnut olduğun nasıl anlaşılacak? Bizimle birlikte gelmenle değil mi?[ı] Böylece halkının ve benim yeryüzündeki tüm halklardan ayrı tutulmamızla değil mi?"[i]

17 Yehova Musa'ya şu karşılığı verdi: "Söylediğin bu şeyi de yapacağım,[j] çünkü senden hoşnutum, seni adınla tanıyorum." **18** Bunun üzerine Musa "Lütfen bana ihtişamını göster"[k] dedi. **19** Fakat O şu cevabı verdi: "Sana bütün iyiliğimi göstereceğim[l] ve Yehova adını önünde bildireceğim.[m] Lütuf göstermek istediğime lütfederim ve merhamet etmek istediğime merhamet ederim."[n] **20** Ve şunu ekledi: "Yüzümü göremezsin, çünkü insan Beni görüp de yaşayamaz."[o]

21 Sonra Yehova "İşte yakınımda bir yer var" dedi, "Kayanın üzerinde dur. **22** Ben ihtişamımla geçerken seni kayadaki bir kovuğa koyacağım ve geçinceye dek seni elimle örteceğim. **23** Ve elimi çekince, Beni arkamdan göreceksin. Fakat yüzümü görmeyeceksin."[a]

34 Sonra Yehova Musa'ya şunları söyledi: "Kendine öncekiler gibi iki taş levha yont.[b] Kırdığın[c] önceki levhalarda yazılı sözleri onlara yazacağım.[ç] **2** Sabaha hazır ol. Çünkü sabah Sina Dağına çıkacaksın. Orada dağın tepesinde Benim huzurumda dur.[d] **3** Fakat seninle birlikte kimse çıkmasın ve dağın hiçbir yerinde kimse görülmesin.[e] Dağın eteklerinde davar ve sığır da otlamasın."[f]

4 Böylece Musa öncekiler gibi iki taş levha yonttu. Yehova'nın emrettiği gibi, sabah erkenden kalkıp Sina Dağına çıktı; iki taş levhayı da götürdü. **5** Yehova bulutta inip[g] orada Musa'nın yanında durdu ve ona Yehova ismini bildirdi.[h] **6** Yehova, Musa'nın önünden geçerek şunları söyledi: "Yehova, Yehova; merhametli,[ı] lütufkâr,[i] çabuk öfkelenmeyen,[j] vefalı sevgisi[k] ve hakikati engin olan[l] Tanrı. **7** Vefalı sevgisini binlerce nesle dek sürdürür;[m] kabahati, suçu ve günahı bağışlar.[n] Fakat suçluyu asla cezasız bırakmaz;[o] babaların suçunun cezasını oğullara, torunlara, üçüncü ve dördüncü nesle çektirir."[ö]

8 Musa telaşla eğilip yere kapandı.[p] **9** Ve "Ey Yehova" dedi,

BÖLÜM 33

a Ba 32:30
Çk 33:23
Sy 12:8
Tkr 34:10
Yhn 1:18
Yhn 6:46
Elç 7:38
b Çk 17:9
Çk 24:13
c Sy 11:28
Tkr 1:38
Yş 1:1
ç Ba 18:19
Me 1:6
2Ti 2:19
d Çk 34:9
e Me 25:4
Me 27:11
Me 86:11
Me 119:33
İş 30:21
f Tkr 9:26
Me 33:12
g Çk 13:21
Çk 40:34
Yş 1:5
İş 63:9
h Yş 21:44
Yş 23:1
Yr 6:16
ı Sy 14:14
i Tkr 4:34
2Sa 7:23
Me 147:20
j Yk 5:16
1Yh 5:14
k Çk 16:10
Çk 24:17
l Lu 2:9
Elç 7:38
Elç 7:53
m Çk 3:13
Çk 6:3
Çk 34:6
n Ro 9:15
Ro 9:18
o Tkr 5:24
Yhn 4:24

2. Sütun

a Çk 33:20
Yhn 1:18

BÖLÜM 34

b Tkr 10:1
c Çk 32:19
Tkr 9:17
ç Tkr 9:10
2Ko 3:3
d Çk 19:20
Çk 24:12
e Çk 19:12
f Çk 19:13
İb 12:20
g Elç 7:38
Elç 7:53
h Çk 6:3
Çk 33:19
ı 2Ta 30:9
Ne 9:17
Yo 2:13
Lu 6:36
İb 8:12
i Çk 22:27
Ne 9:31
Me 86:15
Yun 4:2

j Sy 14:18; Na 1:3; Ro 9:22; 2Pe 3:9; **k** Yr 31:3; Ağ 3:22; Mİ 7:18; **l** Me 31:5; Ro 2:2; **m** Yr 32:18; Da 9:4; **n** Me 103:12; İş 55:7; Ef 4:32; 1Yh 1:9; **o** Tkr 32:35; Yş 24:19; Ro 2:5; 2Pe 2:4; Yhd 15; **ö** Çk 20:5; Sy 14:18; Tkr 30:19; 1Sa 15:2; **p** Tkr 9:18.

"Eğer gerçekten benden hoşnutsan, lütfen Sen de aramızda ol, bizimle gel[a] Yehova. Çünkü bu halk dik başlıdır,[b] suçumuzu ve günahımızı bağışla;[c] bizi sahiplen."[ç] **10** Tanrı şöyle karşılık verdi: "Sizinle bir ahit yapıyorum; sizin önünüzde, yeryüzünün hiçbir yerinde yapılmamış ve hiçbir milletin görmediği harika işler yapacağım.[d] Aralarında bulunduğunuz tüm halklar Yehova'nın işlerini görecek, çünkü sizin için muhteşem şeyler yapacağım.[e]

11 Sen de, bugün sana verdiğim emirlere uy.[f] Ben senin önünden Amorileri, Kenanlıları, Hititleri, Perizzileri, Hivileri ve Yebusileri kovacağım.[g] **12** Gideceğin topraklardaki halklarla antlaşma yapmaktan sakın,[h] çünkü bu sana yanı başında bir tuzak olur.[ı] **13** Onların sunaklarını yıkacaksınız, kutsal direklerini kesecek ve dikili taşlarını parçalayacaksınız.[i] **14** Başka bir tanrının önünde eğilmeyeceksin,[j] çünkü Yehova, tam bağlılık isteyen* bir Tanrı'dır; evet, O tam bağlılık ister.[k] **15** Böylece diyarda oturanlarla antlaşma yapmaktan sakın; çünkü onlar tanrılarının peşinden giderek ahlaksızlık yaparlar[l] ve tanrılarına kurban sunarlar.[m] Muhakkak biri seni davet eder, sen de onun kurbanından yersin.[n] **16** Ve oğullarına onların kızlarından alırsın;[o] o kızlar tanrılarının peşinden giderek ahlaksızlık yaparlar ve oğullarının da o tanrıların ardından giderek ahlaksızlık yapmasına yol açarlar.[a]

17 Kendine tanrı diye dökme putlar yapmayacaksın.[b]

18 Mayasız Ekmek Bayramını kutlayacaksın.[c] Sana emrettiğim gibi, Abib[ç] ayının belirlenmiş günlerinde, yedi gün mayasız ekmek yiyeceksin; çünkü Mısır'dan Abib ayında çıktın.

19 Bütün ilk doğanlar Benimdir.[d] Sığırdan davara, tüm hayvanlarınızın ilk erkek yavrusu Benimdir.[e] **20** Eşeğin ilk yavrusunun bedeli olarak bir kuzu vereceksin.[f] Eğer bu bedeli ödemezsen, boynunu kıracaksın. Oğullarının her ilk doğanı için bedel ödeyeceksin.[g] Kimse önüme eli boş gelmeyecek.[h]

21 Altı gün çalışacak, yedinci gün Sebte uyacaksın.[ı] Toprağı sürme vaktinde de hasat vaktinde de Sebte uyacaksın.[i]

22 Buğday hasadının ilk ürünüyle Haftalar Bayramını,[j] yılın sonunda da Ürün Toplama Bayramını[k] kutlayacaksın.

23 Bütün erkekleriniz yılda üç kez İsrail'in Tanrısı Rab Yehova'nın önüne gelecek.[l] **24** Milletleri sizin önünüzden kovacağım[m] ve topraklarınızı genişleteceğim.[n] Yılda üç kez Tanrınız Yehova'nın huzuruna çıkmak* için gittiğinizde kimse topraklarınıza göz dikmeyecek.[o]

25 Benim için kestiğin kurbanın kanını mayalı ekmekle sunmayacaksın.[ö] Fısıh Bayramı

BÖLÜM 34

a Çk 33:14
b Çk 32:9
Çk 33:3
c Sy 14:19
ç Me 33:12
Me 94:14
d 1Sa 12:16
2Sa 7:23
1Ta 17:21
Me 147:20
e Çk 33:16
Tkr 10:21
İş 64:3
f Çk 19:5
Tkr 12:28
g Ba 15:18
Çk 3:8
Çk 33:2
Tkr 7:1
h Çk 23:32
Tkr 7:2
Hk 2:2
ı Çk 23:33
Yş 23:13
i Çk 23:24
Tkr 12:3
Hk 6:25
2Kr 18:4
j Çk 20:3
1Ko 10:14
1Yh 5:21
k Yş 24:19
He 39:25
1Ko 10:22
l Le 17:7
Tkr 31:16
Hk 2:17
Hk 8:33
Yr 3:9
He 6:9
m Sy 25:2
1Ko 10:20
n Me 106:28
He 18:6
2Ko 6:14
Vh 2:20
o Ezr 9:2

2. Sütun

a Sy 25:2
Tkr 7:4
1Kr 11:2
Ne 13:26
b Çk 32:8
Le 19:4
c Le 23:6
1Ko 5:8
ç Çk 23:15
d Çk 13:2
Lu 2:23
e Çk 22:30
f Çk 13:13
g Çk 13:15
Sy 18:15
Sy 18:16
h Tkr 16:16
ı Tkr 5:12
Mt 12:8
Lu 13:14
i Yr 17:22
j Çk 23:16
k Le 23:34
l Tkr 16:16
m Çk 34:11
Yş 24:8
n Tkr 12:20
Me 78:55
o Ba 35:5; Öz 16:7; **ö** Çk 23:18.

Çk 34:14* "Tam bağlılık isteyen", sözcük anlamıyla, "kıskanç"

Çk 34:24* Sözcük anlamıyla, "yüzünü görmek"

kurbanından sabaha kalmayacak.[a]

26 Toprağının ilk ürününün en iyisini[b] Tanrın Yehova'nın evine getireceksin.[c]

Oğlağı annesinin sütünde pişirmeyeceksin."[ç]

27 Yehova sonra Musa'ya "Bu sözleri yaz"[d] dedi, "Çünkü seninle ve İsrail'le bu sözlere göre ahit yapıyorum."[e] **28** Musa orada Yehova'nın yanında kırk gün kırk gece kaldı. Ne ekmek yedi ne de su içti.[f] O* da ahdin sözlerini, On Emri# levhalara yazdı.[g]

29 Musa elinde iki Hatırlatma Levhasıyla Sina Dağından indi;[h] Tanrı'yla konuştuğundan dolayı yüzünün ışıldadığının[ı] farkında değildi. **30** Harun ve bütün İsrailoğulları Musa'nın yüzünün ışıldadığını görünce ona yaklaşmaya korktular.[i]

31 Musa onları yanına çağırdı. Halkın bütün beyleri Harun'la birlikte onun yanına geldiler. Musa onlarla konuştu. **32** Sonra tüm İsrailoğulları ona yaklaştılar; Musa Yehova'nın Sina Dağında kendisine verdiği tüm emirleri onlara bildirdi.[j] **33** Musa halkla konuşmasını bitirdikten sonra yüzünü bir peçeyle örterdi.[k] **34** Fakat konuşmak için Yehova'nın huzuruna girdiğinde peçeyi kaldırırdı; çıkıncaya dek örtmezdi.[l] Sonra çıkar, kendisine emredilenleri İsrailoğullarına bildirirdi.[m] **35** İsrailoğulları Musa'nın yüzünün ışıldadığını[n] görürler, Musa da tekrar peçeyi örterdi;[a] Tanrı'yla konuşmak üzere huzuruna girene dek çıkarmazdı.

35 Musa tüm İsrail topluluğunu bir araya çağırıp "Yehova'nın emrettiği, yapmanızı istediği şeyler şunlardır"[b] dedi, **2** "Altı gün iş yapabilirsiniz,[c] fakat yedinci gün sizin için kutsal olacak; Yehova'ya adanmış bir Sebt günü, tam bir dinlenme günü olacak. O gün iş yapan öldürülecek.[ç] **3** Sebt günü meskenlerinizde ateş yakmayacaksınız."

4 Musa sonra tüm İsrail topluluğuna "Yehova'nın emri şudur" dedi, **5** "Yehova'ya sunulmak üzere aranızda bağış toplayacaksınız.[d] Gönülden istekli[e] olan herkes Yehova'ya sunmak için bağışlarını getirsin; bunlar altın, gümüş, bakır,[f] **6** erguvani yün, has keten, mavi ve kırmızı ipler, keçi kılı,[g] **7** kırmızı boyalı koç derileri, fok derileri, akasya ağacı, **8** kandil için yağ, mesh yağı ve güzel kokulu buhur[h] için pelesenk yağı, **9** efod ve göğüslük[ı] için oniks ve kakma taşları[i] olacak.

10 Aranızdaki tüm hünerli*[j] kişiler gelip Yehova'nın emrettiği her şeyi yapsınlar. **11** Kutsal Çadırı ve tüm kısımlarını, örtüsünü, çengellerini, çerçevelerini, kirişlerini, direklerini ve tabanlarını; **12** Sandıkla[k] sırıklarını[l] ve kapağını;[m] bölmenin perdesini;[n] **13** masayla[o] sırıklarını, tüm takımlarını ve huzur

BÖLÜM 34

a Çk 12:10 Sy 9:12
b Sy 18:12 Ro 8:23 1Ko 15:23 Yk 1:18 Vh 14:4
c Tkr 26:2 Ne 10:35 Öz 3:9 He 44:30
ç Çk 23:19 Tkr 14:21
d Çk 24:4 Tkr 31:9 Tkr 31:11
e Çk 24:8 Tkr 4:13
f Tkr 9:18 Mt 4:2
g Çk 31:18 Tkr 10:2 2Ko 3:6
h Çk 32:15 2Ko 3:3 İb 9:4
ı Mt 17:2
i 2Ko 3:7
j Çk 24:3 Tkr 1:3
k 2Ko 3:13
l 2Ko 3:16
m Tkr 27:10
n 2Ko 3:7

2. Sütun

a 2Ko 3:13

BÖLÜM 35

b Çk 34:32 Ro 2:13 Yk 1:22
c Çk 20:9 Çk 31:15 Le 23:3 Tkr 5:13 Lu 13:14
ç Çk 31:14 Sy 15:32 Sy 15:35
d Çk 35:29
e 2Ko 8:12 2Ko 9:7
f Çk 25:3
g Çk 25:4 Çk 26:7 Çk 36:8
h Çk 25:6 Me 141:2 Vh 5:8
ı Çk 28:15
i Çk 28:9 Çk 39:14
j Çk 31:6 Çk 36:1
k Çk 25:10
l Çk 25:13
m Çk 25:17
n Çk 26:31
o Çk 25:23

Çk 34:28* Muhtemelen Yehova. 1. ayete bakın. **28#** Sözcük anlamıyla, "On Söz"

Çk 35:10* Sözcük anlamıyla, "yüreği hikmetli"

ekmeklerini;[a] **14** aydınlatma için şamdanı,[b] tüm takımlarını, kandillerini ve yağını;[c] **15** buhur sunağıyla[ç] sırıklarını, mesh yağını, güzel kokulu buhuru[d] ve çadırın girişindeki perdeyi; **16** yakılan sunu sunağıyla[e] bakır ızgarasını, sırıklarını ve tüm takımlarını; kazanla[f] ayağını; **17** avlunun perdelerini,[g] direklerini, direklerin tabanlarını ve girişe takılacak perdeyi; **18** çadırın kazıklarını, avlunun kazıklarıyla iplerini;[h] **19** kutsal mekândaki hizmette giyilecek ince dokumadan giysileri,[ı] kâhin Harun'un kutsal giysilerini[i] ve oğullarının kâhinlik giysilerini yapsınlar."

20 Böylece tüm İsrail topluluğu Musa'nın yanından ayrıldı. **21** Yüreğindeki arzuyla harekete geçen[j] ve istekli bir tutum gösteren herkes Toplanma Çadırının yapımı, hizmeti ve kutsal giysiler için Yehova'ya sunulacak bağışı getirdi. **22** Erkekler, kadınlar, gönülden istekli olan herkes geliyordu. Süs iğneleri, küpeler, yüzükler, kadın takıları getirdiler; çeşit çeşit altın eşya getirip Yehova'ya sallama sunusu[k] olarak sundular. **23** Elinde erguvani yün, has keten, mavi ve kırmızı ipler, keçi kılı, kırmızı boyalı koç derileri ve fok derileri olan herkes onları getirdi.[l] **24** Bağış olarak getirdikleri gümüş ve bakırı Yehova'ya sundular; elinde işin yapılması için gerekli akasya ağacı olan herkes getirdi.

25 Tüm hünerli[m] kadınlar elleriyle ip eğirdiler; erguvani yün, has keten, mavi ve kırmızı ipler getirdiler. **26** Yürekten istekli bütün hünerli kadınlar keçi kılı eğirdi.

27 Halkın beyleri efodla göğüslük[a] için oniks ve kakma taşları; **28** pelesenk yağı, kandiller için yağ, mesh yağı ve kokulu buhur[b] için de yağ getirdiler. **29** Yehova'nın Musa aracılığıyla yapılmasını emrettiği bütün işler için bağışta bulunmaya yürekten istekli olan her erkek ve kadın böyle yaptı; İsrailoğulları Yehova'ya gönüllü sunular getirdiler.[c]

30 Sonra Musa İsrailoğullarına "Bakın, Yehova Yahuda kabilesinden, Hur oğlu Uri oğlu Betsalel'i[ç] seçti" dedi, **31** "Onu ruhuyla doldurdu ki, hikmetli, anlayışlı, bilgili ve her türlü zanaatta hünerli olsun; **32** her türlü tasarımda, altın, gümüş ve bakır işçiliğinde;[d] **33** taş kakmacılığında ve yaratıcılık gerektiren her türlü ahşap işinde becerikli olsun.[e] **34** Tanrı ona öğretme yeteneği bağışladı ki, o ve Dan kabilesinden Ahisamak oğlu Oholiab[f] bunları öğretsinler. **35** Ve onları hünerle donattı ki,[g] bir zanaatçının; işlemecinin; erguvani yün, has keten, mavi ve kırmızı ipliklerle desenler yapan bir nakışçının[h] ve dokumacının bütün sanatını uygulayabilsinler; her türlü işi ve tasarımı yapabilsinler."

36 "Betsalel, Oholiab[ı] ve kutsal hizmetle ilgili bütün işlerin nasıl yapılacağı konusunda Yehova'nın hikmet[i] ve anlayış[i] verdiği hünerli kişilerin hepsi bu işte çalışacak; her şeyi Yehova'nın emrettiği gibi yapacaklar."[k]

2 Musa Betsalel'i, Oholiab'ı ve Yehova'nın hikmet verdiği

BÖLÜM 35

a Çk 25:30
Le 24:5
b Çk 25:31
c Çk 27:20
ç Çk 30:1
Çk 37:25
Çk 40:5
Me 141:2
Vh 5:8
d Çk 30:34
e Çk 27:1
f Çk 30:18
Çk 38:8
g Çk 27:9
h Çk 27:19
ı Çk 31:10
Çk 39:41
i Çk 39:1
j Çk 25:2
Çk 36:2
2Ko 8:12
2Ko 9:7
k Çk 38:24
l Çk 25:4
m Çk 28:3
Çk 31:6
Çk 36:8

2. Sütun

a Çk 28:15
Çk 28:29
Çk 28:30
Çk 39:15
Çk 39:21
b Çk 30:23
Çk 30:34
c Çk 36:5
Ezr 2:68
2Ko 9:7
ç Çk 31:2
d Çk 31:4
e Çk 31:5
f Çk 31:6
Çk 36:1
g Çk 31:3
h Çk 26:1

BÖLÜM 36

ı Çk 31:6
i 1Kr 4:29
Öz 2:6
2Pe 3:15
j Ey 32:8
k Çk 25:9
Çk 39:1

tüm hünerli kişileri,[a] bu işte çalışmayı yürekten isteyen herkesi[b] çağırdı. **3** Onlar, İsrailoğullarının kutsal hizmetle ilgili işler için getirdiği tüm bağışları[c] Musa'dan aldılar; İsrailoğulları yine her sabah Musa'ya gönüllü bir sunu getiriyorlardı.

4 Ve bu kutsal işte çalışan tüm hünerli kişiler işlerini bırakıp teker teker Musa'ya gelmeye başladılar, **5** "Halk Yehova'nın yapılmasını emrettiği iş için gerekenden çok daha fazlasını getiriyor" dediler. **6** Bunun üzerine Musa "Ne erkek ne kadın, artık hiç kimse kutsal bağış olarak bir şey hazırlamasın" diye konaklama yerinde bir uçtan öbür uca bir duyuru yapmalarını emretti. Böylece halkın bağış getirmesine engel olundu. **7** Getirilenler işin tamamı için yeter de artardı.

8 Kutsal Çadırın[c] yapımında çalışan tüm hünerli kişiler,[d] on parçadan oluşan çadır bezini bükümlü has keten, erguvani yün, mavi ve kırmızı iplerden yaptılar. Bezin üzerine nakış olarak kerubiler işlendi. **9** Parçaların her biri yirmi sekiz arşın boyunda, dört arşın enindeydi. Çadır bezinin tüm parçaları aynı ölçülerdeydi. **10** Sonra beş parçayı birleştirdi;[e] ardından diğer beş parçayı da birleştirdi. **11** Takımlardan birinin son parçasına, diğeriyle birleşeceği kenara mavi ipten ilmekler yaptı. Diğer takımın son parçasına, öbürüyle birleşeceği kenara da aynısını yaptı.[f] **12** Takımlardan birine elli ilmek yaptı; diğer takımın da öbür takımla birleşeceği yere elli ilmek yaptı; ilmekler karşılıklıydı.[a] **13** Elli altın çengel yaptı; takımları bu çengellerle birleştirdi; böylece çadır tek parça oldu.[b]

14 Kutsal Çadırın üzerindeki örtü için bezleri keçi kılından yaptı; on bir parçaydı.[c] **15** Her parçanın boyu otuz arşın, eni dört arşındı. On bir parça da aynı ölçülerdeydi.[ç] **16** Sonra beş parçayı ayrı, altı parçayı ayrı birleştirdi.[d] **17** Bu takımlardan birinin son parçasının kenarına, diğeriyle birleşeceği yere elli ilmek yaptı; bununla birleşecek olan diğer takımın kenarına da elli ilmek yaptı.[e] **18** Ve takımları birleştirerek tek parça haline getirmek için elli bakır çengel yaptı.[f]

19 Sonra çadır için kırmızı boyalı koç derilerinden bir örtü ve en üste de fok derilerinden[g] bir örtü yaptı.[h]

20 Çadır için akasya ağacından[ı] dikine duracak çerçeveler yaptı. **21** Her bir çerçevenin boyu on arşın, eni bir buçuk arşındı.[i] **22** Her bir çerçevede yan yana iki geçme yaptı. Çadırın tüm çerçevelerinde aynısını yaptı.[j] **23** Böylece çadırın çerçevelerini yaptı; çadırın Necef'e, güneye bakan tarafı için yirmi çerçeve yaptı.[k] **24** Yirmi çerçevenin altına, üzerinde birer yuva olan kırk gümüş taban yaptı; her çerçevenin altındaki iki geçme için iki taban yaptı.[l] **25** Çadırın diğer yanı, kuzey tarafı için de yirmi çerçeveyle[m] **26** kırk gümüş taban yaptı; her çerçeve için iki taban yaptı.[n]

27 Çadırın batıya bakan arka tarafı için altı çerçeve yaptı.[o]

BÖLÜM 36
a Çk 28:3; Çk 31:6; Çk 35:10
b Çk 35:21; Çk 35:26
c Çk 35:5; Öz 3:9; 2Ko 9:7
ç Çk 25:9; Çk 39:32; İb 9:9
d Çk 31:6
e Çk 26:3
f Çk 26:4

2. Sütun
a Çk 26:5
b Çk 26:6; İb 8:5; İb 9:9
c Çk 25:4; Çk 26:7
ç Çk 26:8
d Çk 26:9
e Çk 26:10
f Çk 26:11
g Çk 25:5
h Çk 26:14
ı Çk 25:10; Çk 25:23; Çk 26:15; Çk 27:1; Çk 30:5; Çk 36:36
i Çk 26:16
j Çk 26:17
k Çk 26:18
l Çk 26:19
m Çk 26:20
n Çk 26:21
o Çk 26:22

28 Ve arka kısımda her iki köşe-
de, destek olarak iki çerçeve yap-
tı.[a] **29** Bunları çift çerçeve şek-
linde yaptı; alt kısmı ayrık olup
tepede baştaki halkada birleşiyor-
lardı. İki çerçeveyi, iki köşe deste-
ğini de böyle yaptı.[b] **30** Böyle-
ce toplam sekiz çerçeve oldu; her
çerçeve için iki taban olmak üze-
re on altı gümüş taban yaptı.[c]

31 Ve akasya ağacından ki-
rişler yaptı; çadırın bir yanın-
daki çerçeveler için beş kiriş,[ç]
32 diğer yanındaki çerçeveler
için beş kiriş ve batıya bakan
arka taraftaki çerçeveler için beş
kiriş yaptı.[d] **33** Sonra, çerçe-
velerin ortasından bir uçtan bir
uca geçecek orta kirişi yaptı.[e]
34 Çerçeveleri altınla kapladı;
kirişlerin geçirileceği halkaları al-
tından yaptı ve kirişleri de altın-
la kapladı.[f]

35 Erguvani yün, bükümlü
has keten, mavi ve kırmızı ip-
lerden bir perde[g] yaptı. Perde-
nin üzerine nakış olarak kerubi-
ler[h] işledi. **36** Sonra perde için
akasya ağacından dört direk yaptı
ve bunları altınla kapladı; direk-
lerdeki askıları altından, taban-
ları da döküm olarak gümüş-
ten yaptı.[ı] **37** Ve çadırın girişi
için, erguvani yün, bükümlü has
keten, mavi ve kırmızı iplerle
dokumacı işi bir perde yaptı;[i]
38 beş direk ve direkler için as-
kılar yaptı. Direklerin başlıkları-
nı ve halkalarını altınla kapladı,
fakat beş tabanı bakırdan yaptı.[j]

37 Betsalel,[k] Sandığı[l] akasya
ağacından yaptı. Uzunlu-
ğu iki buçuk arşın, genişliği bir
buçuk arşın ve yüksekliği bir bu-

BÖLÜM 36
a Çk 26:23
b Çk 26:24
c Çk 26:25
ç Çk 26:26
d Çk 26:27
e Çk 26:28
f Çk 26:29
g Çk 26:31
Çk 40:21
İb 10:20
h Ba 3:24
ı Çk 26:32
i Çk 26:36
j Çk 26:37

BÖLÜM 37
k Çk 31:2
Çk 38:22
l Çk 40:3
Sy 10:33

2. Sütun
a Çk 25:10
b Çk 25:11
İb 9:4
c Çk 25:12
ç Çk 25:13
2Ta 5:9
d Çk 25:14
Yş 3:8
e Le 16:2
Le 16:14
1Ta 28:11
f Çk 25:17
g Çk 25:18
Çk 40:20
h Çk 25:19
ı Ba 3:24
Çk 25:20
İb 9:5
i 1Sa 4:4
Me 80:1
j Çk 35:13
Çk 40:4
k Çk 25:23
l Çk 25:24
m Çk 25:25
n Çk 25:26
o Çk 25:27
ö Çk 25:28

çuk arşındı.[a] **2** Sandığı içten ve
dıştan saf altınla kapladı; ona
çepçevre altın bir kenar süsü
yaptı.[b] **3** Sonra dört altın hal-
ka döküp dört ayağın yukarısın-
dan sandığa taktı; halkaların ikisi
sandığın bir yanında, ikisi diğer
yanındaydı.[c] **4** Ardından akas-
ya ağacından sırıklar yapıp bun-
ları altınla kapladı.[ç] **5** Sırıkları
yanlardaki halkalara geçirdi; san-
dık bunlarla taşınacaktı.[d]

6 Kapağı[e] saf altından yaptı.
Uzunluğu iki buçuk arşın, genişliği bir buçuk arşındı.[f] **7** İki altın kerubi yaptı. Onları kapağın iki ucuna dövme işi olarak yaptı.[g] **8** Kerubilerden biri bir uçta, diğeri de öteki uçtaydı. Kerubileri kapağın her iki ucunda yaptı.[h] **9** Kerubilerin kanatları yukarıya doğru açıktı ve kanatlar kapağın üzerini örtüyordu.[ı] Kerubiler karşılıklı duruyor ve yüzleri kapağa bakıyordu.[i]

10 Sonra akasya ağacından masayı yaptı.[j] Uzunluğu iki arşın, genişliği bir arşın ve yüksekliği bir buçuk arşındı.[k] **11** Masayı saf altınla kapladı ve ona çepçevre altın bir kenar süsü yaptı.[l] **12** Masaya dört parmak genişliğinde bir pervaz yaptı ve pervazın çevresine altın bir kenar süsü yaptı.[m] **13** Sonra dört tane altın halka döktü ve bunları dört ayağın yukarısına, köşelere koydu.[n] **14** Halkalar pervaza yakındı ve masayı taşımak için kullanılacak sırıkları tutacaklardı.[o] **15** Sırıkları akasya ağacından yapıp altınla kapladı. Masa bunlarla taşınacaktı.[ö] **16** Sonra, masanın üzerinde duracak eşyaları; sahanları, tasları, içecek sunularını

dökmek için kâseleri ve testileri yaptı; bunlar saf altındandı.[a]

17 Ve şamdanı[b] saf altından yaptı. Şamdanı dövme işi yaptı. Gövdesi ve ondan çıkan kolları, çanakları, tomurcukları ve goncaları vardı.[c] **18** Üç kol bir yandan, üç kol da diğer yandan olmak üzere gövdeden altı kol çıkıyordu.[ç] **19** Üç kolun her birinde badem çiçeğininkine benzer üç çanak vardı ve aralarında birer tomurcukla gonca bulunuyordu; diğer üç kolun da her birinde badem çiçeğininkine benzer üç çanak vardı ve aralarında birer tomurcukla gonca bulunuyordu. Şamdandan çıkan altı kol bu şekildeydi.[d] **20** Şamdanın gövdesinde badem çiçeğininkine benzer dört çanak vardı; aralarında tomurcuklarla goncalar bulunuyordu.[e] **21** İlk çift kolun altındaki tomurcuk, ikinci çift kolun altındaki tomurcuk ve üçüncü çift kolun altındaki tomurcuk gövdeden çıkıyordu. Şamdanın gövdesinden çıkan altı kol da böyleydi.[f] **22** Kollar ve tomurcuklar gövdeden çıkıyordu. Şamdan saf altındandı ve dövme işi olarak tek parça yapılmıştı.[g] **23** Sonra saf altından yedi kandilini, fitil maşalarını ve tablalarını yaptı.[h] **24** Şamdanı ve tüm takımlarını bir talant saf altından yaptı.

25 Sonra akasya ağacından buhur sunağını[ı] yaptı.[i] Sunak bir arşın uzunluğunda, bir arşın genişliğinde olup kare biçimindeydi ve yüksekliği iki arşındı. Köşelerden çıkan boynuzları vardı.[j] **26** Buhur sunağını (üstünü, çepçevre yanlarını ve boynuzlarını) saf altınla kapladı. Ve ona çepçevre altın bir kenar süsü yaptı.[a] **27** Kenar süsünün aşağısına, iki yanda iki altın halka yaptı; halkalar karşılıklı iki yandaydı ve sunağı taşımak için kullanılacak sırıkları tutacaklardı.[b] **28** Sırıkları akasya ağacından yapıp altınla kapladı.[c] **29** Sonra aktar ustalığıyla kutsal mesh yağını[ç] ve güzel kokulu katışıksız buhuru[d] yaptı.

38 Yakılan sunu sunağını akasya ağacından yaptı; uzunluğu beş arşın, genişliği beş arşın olup kare şeklindeydi ve yüksekliği üç arşındı.[e] **2** Sonra dört köşesine boynuzlar[f] yaptı; boynuzlar sunaktan çıkıyordu. Ardından onu bakırla kapladı.[g] **3** Ve sunağın takımlarını; kovalarını, küreklerini, leğenlerini, çatallarını ve ateş kaplarını yaptı. Bütün takımları bakırdan yaptı.[h] **4** Sunak için bakırdan, ağ biçiminde bir ızgara yaptı ve pervazın alt kısmına, sunağın ortasına yerleştirdi.[ı] **5** Sonra, sırıkların geçirileceği dört döküm halkayı yaptı ve bunları bakır ızgaraya yakın bir şekilde sunağın köşelerine taktı. **6** Sırıkları akasya ağacından yapıp bakırla kapladı.[i] **7** Sunağı taşımak için kullanılacak bu sırıkları yanlardaki halkalara geçirdi.[j] Sunağı içi boş bir sandık gibi, tahtadan yaptı.[k]

8 Ardından bakır kazanı[l] ve ayağını yaptı; onu yapılması gereken hizmetler için Toplanma Çadırının girişinde görevli kadın hizmetkârların[m] aynalarından* yaptı.

Çk 38:8* Görüntüyü yansıtması için iyice parlatılmış metal aynalar.

BÖLÜM 37

a Çk 25:29
Yr 52:19
b Çk 40:24
Le 24:4
2Ta 13:11
c Çk 25:31
ç Çk 25:32
d Çk 25:33
e Çk 25:34
f Çk 25:35
g Çk 25:36
h Çk 25:37
Çk 25:38
Sy 8:2
ı Çk 30:7
Çk 39:38
Me 141:2
Lu 1:10
Vh 8:3
i Çk 30:1
Çk 40:5
j Çk 30:2

2. Sütun

a Çk 30:3
b Çk 30:4
c Çk 30:5
ç Çk 30:25
Çk 30:33
Çk 40:9
1Ta 9:30
Me 45:7
İb 1:9
d Çk 30:35
Me 141:2
Vh 5:8

BÖLÜM 38

e Çk 27:1
Çk 40:10
İb 13:10
f Çk 27:2
g 2Ta 1:5
h Çk 27:3
ı Çk 27:4
i Çk 27:6
j Çk 27:7
k Çk 27:8
l Çk 30:18
Çk 31:9
Çk 40:7
Le 8:11
1Kr 7:23
m 1Sa 2:22

9 Sonra avluyu yaptı.[a] Avlunun Necef'e, güneye bakan tarafının perdesi bükümlü has ketendendi ve uzunluğu yüz arşındı.[b] **10** Yirmi direği ve yirmi tabanı bakırdandı. Direklerin askıları ve halkaları gümüştendi.[c] **11** Kuzeye bakan tarafın perdesi de yüz arşındı. Yirmi direği ve yirmi tabanı bakırdandı. Direklerin askıları ve halkaları gümüştendi.[ç] **12** Batı tarafının perdesi ise elli arşındı. On direğiyle on tabanı vardı.[d] Direklerin askıları ve halkaları gümüştendi. **13** Gündoğusuna bakan taraf da elli arşındı.[e] **14** Bir kanatta on beş arşın uzunluğunda bir perde, üç direk ve üç taban vardı.[f] **15** Bu yanda olduğu gibi avlu kapısının diğer kanadında da perdenin uzunluğu on beş arşındı. Üç direk ve üç taban vardı.[g] **16** Avlunun çepçevre bütün perdesi bükümlü has ketendendi. **17** Direklerin tabanları bakırdandı. Direklerin askıları, halkaları ve tepelerinin kaplaması gümüştendi; avlunun tüm direklerinin gümüş bağlantıları vardı.[h]

18 Avlunun kapısı olan perde, erguvani yün, bükümlü has keten, mavi ve kırmızı iplerden dokunmuştu.[ı] Uzunluğu yirmi arşındı; yüksekliği, avlu perdesinin yüksekliğine eşit olup beş arşındı.[i] **19** Dört direğiyle bunların tabanları bakırdandı. Direklerin askıları, tepelerinin kaplaması ve halkaları gümüştendi. **20** Çadırın ve çevresindeki avlunun bütün kazıkları bakırdandı.[j]

21 Hatırlatma Sandığının[k] bulunduğu Kutsal Çadırın yapımında kullanılan malzeme tek tek kayda geçirildi. Kayda geçirme hizmeti, Musa'nın emriyle, kâhin Harun'un oğlu İtamar'ın[a] rehberliğinde Levioğulları[b] tarafından yapıldı. **22** Yahuda kabilesinden Hur oğlu Uri oğlu Betsalel,[c] Yehova'nın Musa'ya emrettiği her şeyi yaptı. **23** Dan kabilesinden Ahisamak oğlu Oholiab[c] da onunla çalıştı. Oholiab nakış işleyen, erguvani yün, has keten, mavi ve kırmızı ipliklerle desen yapan bir zanaatçıydı.

24 Kutsal mekânın yapımında kullanılan altının tamamı sallama sunusu olarak verilen altındı;[d] kutsal mekân şekeliyle[e] yirmi dokuz talant yedi yüz otuz şekeldi.[f] **25** Halktan sayımı yapılan kişilerin verdiği gümüş, kutsal mekân şekeliyle yüz talant bin yedi yüz yetmiş beş şekeldi. **26** Kayda geçen yirmi ve daha yukarı yaştaki altı yüz üç bin beş yüz elli kişinin[g] adam başı[h] verdiği yarım şekel,* kutsal mekân şekelinin yarısıydı.

27 Kutsal mekânın ve perdenin döküm tabanları için yüz talant gümüş kullanıldı. Her taban için bir talant olmak üzere yüz taban için yüz talant harcandı.[ı] **28** Bin yedi yüz yetmiş beş şekel gümüşle direklerin askıları yapıldı, tepeleri kaplandı ve bağlantıları yapıldı.

29 Sallama sunusu olarak verilen bakır, yetmiş talant iki bin dört yüz şekeldi. **30** Bununla, Toplanma Çadırının girişinin

BÖLÜM 38

a Çk 40:8
Me 84:2
Me 92:13

b Çk 27:9

c Çk 27:10
Sy 3:37

ç Çk 27:11

d Çk 27:12

e Çk 27:13

f Çk 27:14

g Çk 27:15

h Çk 27:17

ı Çk 35:6

i Çk 27:16

j Çk 27:19

k Çk 25:16
Çk 31:18
Çk 34:29
Sy 17:7

2. Sütun

a Çk 6:23
Sy 4:28
1Ta 6:3

b Sy 3:6
Sy 4:47

c Çk 31:2
Çk 35:30
Çk 36:1
Çk 37:1
2Ta 1:5

ç Çk 31:6
Çk 35:34
Çk 36:2

d Çk 35:22

e Le 5:15
Le 27:3

f Çk 30:13
Sy 3:47
Sy 18:16

g Çk 12:37
Sy 1:46

h Çk 30:15

ı Çk 26:19
Çk 26:25
Çk 26:32

Çk 38:26* "Yarım şekel", İbranicede 1 beka.

tabanları, bakır sunakla bakır ızgarası, sunağın tüm takımları, **31** çadırı çevreleyen avlunun tabanları, avlu kapısının tabanları, çadırın ve avlunun çepçevre tüm kazıkları[a] yapıldı.

39 Giysileri[b] erguvani yün, mavi ve kırmızı ipliklerden yapılmış[c] ince dokumadan diktiler; bunlar kutsal yerde[ç] hizmet ederken giyilecekti. Böylece Harun için olan kutsal giysileri,[d] tıpkı Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi yaptılar.

2 Efodu[e] altın sırma, erguvani yün, bükümlü has keten, mavi ve kırmızı ipliklerden yaptı. **3** Altın levhalar dövülüp ince yapraklar haline getirildi; sonra o bunları, erguvani yün, has keten, mavi ve kırmızı ipliklerle birlikte işlemek[f] için tel tel kesti. **4** İki omuz parçası yapıp efoda taktılar. Efod yukarıda iki uçtan birleştirildi. **5** Efodun üzerine sıkıca bağlanacak kuşağın da malzemesi ve işçiliği aynıydı; altın sırmadan, erguvani yün, bükümlü has keten, mavi ve kırmızı ipliklerdendi;[g] tıpkı Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibiydi.

6 Sonra İsrail'in oğullarının[h] isimlerini üzerlerine mühür oymaları gibi oydukları oniks[ı] taşlarını altın yuvalara yerleştirdiler. **7** Ve tıpkı Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi, taşlar İsrail'in oğulları için anılma[i] taşları olarak efodun omuz parçaları üzerine yerleştirildi. **8** Sonra nakışçı işi göğüslüğü[j] yaptı; işçiliği efodunkiyle aynıydı; altın sırma, erguvani yün, bükümlü has keten, mavi ve kırmızı ipliklerdendi.[a] **9** Göğüslük ikiye katlandığında kare oluyordu; katlandığında uzunluğu bir karış, genişliği bir karış olacak şekilde yaptılar.[b] **10** Sonra üzerine dört sıra taş yerleştirdiler. Birinci sırada yakut, topaz ve zümrüt vardı.[c] **11** İkinci sırada[c] turkuvaz, safir[d] ve jasp[e] vardı. **12** Üçüncü sırada[f] *leşem** taşı, akik ve ametist vardı. **13** Dördüncü sırada[g] krizolit, oniks[h] ve yeşim vardı. Taşlar yataklarına altın yuvalar içinde yerleştirildi. **14** Taşlar İsrail'in oğullarının isimlerine göre on iki taneydi. Her bir taşın üzerine İsrailoğullarının on iki kabilesinden birinin ismi mühür oyması gibi oyulmuştu.[ı]

15 Göğüslük için saf altından kordon gibi burma zincirler yaptılar.[i] **16** İki altın yuva ve iki altın halka yapıp halkaları göğüslüğün iki köşesine taktılar,[j] **17** İki altın kordonu göğüslüğün iki köşesindeki iki halkaya taktılar.[k] **18** Kordonların diğer iki ucunu da efodun ön tarafında, omuz parçaları üzerinde bulunan iki yuvaya geçirdiler.[l] **19** İki altın halka yaptılar ve onları göğüslüğün iki alt köşesine, efoda bakan iç tarafından kenarına taktılar.[m] **20** İki altın halka yaptılar; onları omuz parçalarının alt ucuna, dış taraftan taktılar; halkalar efodun kuşağının yukarısında, birleşme yerine yakındı.[n] **21** Ve tıpkı Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi, göğüslüğü halkalarından, efodun alt halkalarına, kuşağın yukarısından

BÖLÜM 38
a Çk 27:19

BÖLÜM 39
b Çk 29:5
Çk 31:10
Çk 35:19
c Çk 25:4
Çk 35:23
ç Çk 25:8
Le 16:2
d Çk 28:4
e Çk 25:7
Çk 28:6
Le 8:7
f Çk 26:1
Çk 36:8
g Çk 28:8
Çk 29:5
İş 11:5
h Çk 1:1
Çk 28:9
Çk 28:10
ı Çk 25:7
Çk 35:9
i Çk 28:12
j Çk 25:7
Le 8:8

2. Sütun
a Çk 28:15
b Çk 28:16
c Çk 28:17
ç Çk 28:18
d Ey 28:6
e Vh 4:3
f Çk 28:19
g Çk 28:20
h Ba 2:12
1Ta 29:2
ı Çk 28:21
i Çk 28:22
j Çk 28:23
k Çk 28:24
l Çk 28:25
m Çk 28:26
n Çk 28:27

Çk 39:12* 28:19'daki dipnota bakın.

mavi iple bağladılar; böylece göğüslük efodun üzerinde yerinden oynamayacaktı.[a]

22 Sonra sadece mavi iplikten dokumacı işi olarak efodun altına giyilecek kolsuz üstlüğü[b] yaptı. **23** Kolsuz üstlüğün ortasında zırhınki gibi bir açıklık vardı. Yırtılmaması için açıklığın etrafına bir kenarlık geçirilmişti.[c] **24** Sonra üstlüğün eteğine birlikte bükülmüş erguvani yün, mavi ve kırmızı ipliklerden nar motifleri yaptılar.[ç] **25** Ve saf altından çıngıraklar yapıp kolsuz üstlüğün eteğindeki nar motiflerinin[d] arasına, çepçevre bir çıngırak bir nar olacak şekilde koydular. **26** Tıpkı Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi, kolsuz üstlüğün eteğine çepçevre bir çıngırak bir nar, bir çıngırak bir nar motifi koydular;[e] bu üstlük, hizmet ederken giyilecekti.

27 Sonra Harun ve oğulları için has ketenden,[f] dokumacı işi entariler yaptılar. **28** Ve has ketenden sarığı,[g] has ketenden süslü başlıkları,[h] bükümlü has ketenden donları;[ı] **29** bükümlü has keten, erguvani yün, mavi ve kırmızı ipliklerden kuşağı[i] dokumacı işi olarak, tıpkı Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi yaptılar.

30 Sonra adanmanın kutsal işareti olan parlak levhayı saf altından yaptılar; üzerine mühür oyması gibi bir yazıyla "Kutsallık Yehova'nındır" diye yazdılar.[j] **31** Levhayı sarığın üzerine bağlamak için ona mavi bir ip taktılar;[k] tıpkı Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi yaptılar.

32 Böylece Kutsal Toplanma Çadırının tüm işleri tamamlandı; İsrailoğulları her şeyi Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi yaptılar.[a] Tam söylendiği gibi yaptılar.

33 Sonra Kutsal Çadırın[b] tüm kısımlarını Musa'ya getirdiler: çadır beziyle[c] tüm takımlarını,[ç] çengellerini,[d] çerçevelerini,[e] kirişlerini,[f] direklerini, tabanlarını;[g] **34** kırmızı boyalı[h] koç derilerinden örtüsünü, fok derilerinden örtüsünü,[ı] bölme perdesini;[i] **35** Hatırlatma Sandığıyla[j] sırıklarını[k] ve kapağını;[l] **36** masayla[m] tüm takımlarını[n] ve huzur ekmeklerini; **37** saf altından şamdanla[o] üzerine yerleştirilecek kandilleri,[ö] tüm takımlarını[p] ve kandil yağını;[r] **38** altın sunağı,[s] mesh yağını,[ş] güzel kokulu buhuru;[t] çadırın giriş perdesini,[u] **39** bakır sunakla[ü] sunağa ait bakır ızgarayı,[v] sırıklarını[y] ve tüm takımlarını;[z] kazanı[a] ve ayağını;[b] **40** avlunun perdeleriyle[c] direklerini,[ç] tabanlarını,[d] avlu kapısı olan perdeyi,[e] iplerini[f] ve kazıklarını;[g] Kutsal Toplanma Çadırında sunulacak hizmet için gereken tüm takımları;[h] **41** kutsal mekânda hizmet ederken giyilecek ince dokumadan giysileri;[ı] kâhin Harun'un kutsal[i] giysilerini ve oğullarının kâhinlik giysilerini[j] getirdiler.

42 İsrailoğulları tüm hizmetleri Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi yerine getirdi.[k] **43** Musa yapılan bütün işe baktı; evet, her şeyi tam Yehova'nın emrettiği gibi yerine getirmişlerdi; söylenildiği gibi yapmışlardı. O zaman Musa onlara hayırdua etti.[l]

BÖLÜM 39

a Çk 28:28
b Çk 28:31
Le 8:7
İş 61:10
c Çk 28:32
ç Çk 28:33
d 2Kr 25:17
e Çk 28:34
f Çk 28:39
Le 8:7
Le 8:13
Vh 19:8
g Çk 28:4
Çk 28:39
h Çk 28:40
Çk 29:9
Le 8:13
ı Çk 28:42
He 44:18
i Çk 28:4
Çk 28:39
İş 11:5
j Çk 28:36
Le 8:9
Zk 14:20
k Çk 28:37

2. Sütun

a Çk 25:40
İb 8:5
b Çk 36:8
c Çk 36:14
ç Çk 31:7
d Çk 36:18
e Çk 36:20
f Çk 36:31
g Çk 36:24
h Çk 36:19
ı Çk 26:14
i Çk 36:35
j Çk 37:1
k Çk 37:4
l Çk 37:6
m Çk 37:10
n Çk 37:16
o Çk 37:17
ö Çk 37:23
p Çk 25:38
r Çk 35:28
s Çk 37:25
ş Çk 37:29
t Çk 30:35
u Çk 36:37
ü Çk 38:1
v Çk 38:4
y Çk 38:6
z Çk 38:30
a Çk 38:8
b Çk 30:18
c Çk 38:9
ç Çk 38:10
d Çk 38:11
e Çk 38:18
f Çk 35:18
g Çk 38:20
h Çk 27:19
ı Çk 31:10
i Çk 28:3
j Çk 35:19
k Çk 35:10
Çk 36:1
l Le 9:23
Sy 6:23
Yş 22:6
1Kr 8:14
2Ta 30:27

40 Sonra Yehova, Musa'ya şunları söyledi: **2** "Birinci ayın[a] başında, ayın ilk günü, Kutsal Toplanma Çadırını kuracaksın.[b] **3** Hatırlatma Sandığını[c] oraya koyacaksın ve sandığı perdeyle gizleyeceksin.[ç] **4** Masayı[d] getirip üzerini düzenleyeceksin; şamdanı[e] getirip kandillerini[f] yakacaksın. **5** Altın buhur sunağını[g] Hatırlatma Sandığının önüne koyacaksın ve çadırın giriş perdesini[h] takacaksın.

6 Yakılan sunu sunağını[ı] Kutsal Toplanma Çadırının girişinin önüne koyacaksın. **7** Kazanı Toplanma Çadırıyla sunak arasına koyacaksın ve suyla dolduracaksın.[i] **8** Ve çepçevre avluyu[j] yapacaksın; avlu kapısı olan perdeyi[k] takacaksın. **9** Mesh yağını[l] alıp çadırı ve içindeki her şeyi meshedeceksin.[m] Çadırı ve tüm takımlarını kutsayacaksın, böylece kutsal olacaklar. **10** Yakılan sunu sunağını ve tüm takımlarını meshedip sunağı kutsayacaksın,[n] böylece çok kutsal bir sunak olacak.[o] **11** Kazanı ve ayağını meshedip kutsayacaksın.

12 Sonra Harun'la oğullarını Toplanma Çadırının girişine getirip suyla yıkayacaksın.[ö] **13** Harun'a kutsal giysileri[p] giydireceksin ve onu meshedip[r] kutsayacaksın; böylece Bana kâhin olarak hizmet edecek. **14** Ardından oğullarını getirip entarilerini giydireceksin.[s] **15** Babalarını meshettiğin gibi onları da meshedeceksin,[ş] böylece Bana kâhin olarak hizmet edecekler. Meshedilmeleri, kâhinliklerinin devirden devre nesiller boyu sürmesini sağlayacak."[t]

BÖLÜM 40

a Çk 12:2 Çk 34:18 Ez 3:7
b Sy 7:1
c Çk 25:21
ç Sy 4:5 İb 9:3 İb 10:20
d Çk 26:35
e Çk 25:31 İb 9:2
f Çk 25:37
g Çk 30:1 Me 141:2 Lu 1:10 Vh 5:8
h Çk 26:36 Çk 39:38
ı Çk 38:1 1Ko 10:18 İb 13:10
i Çk 30:18
j Çk 27:9
k Çk 27:16 Çk 38:18
l Çk 30:25 İb 1:9
m Le 8:10 Sy 7:1
n Çk 29:36 Le 8:11
o Çk 29:37
ö Le 8:6 Ef 5:26 İb 7:28
p Çk 29:5 Le 8:7
r Le 8:12 Me 133:2 Ekç 10:38
s Le 8:13
ş Le 8:30 2Ko 1:21
t Sy 25:13 İb 7:11 İb 7:23

2. Sütun

a Çk 39:43 Tkr 4:2
b Sy 7:1 Sy 9:15
c Çk 36:24
ç Çk 26:15
d Çk 36:31
e Çk 35:11
f Çk 26:7 Çk 36:14
g Çk 26:14
h Çk 16:34 Çk 31:18
ı Çk 25:22 Çk 37:1
i Çk 37:4 1Kr 8:8
j Çk 37:6 1Ta 28:11
k Le 16:2
l Çk 36:35 İb 10:20
m İb 9:3 İb 10:19
n Çk 37:10 İb 9:2
o Çk 25:30 Mt 12:4
ö Çk 37:17

16 Musa her şeyi Yehova'nın kendisine emrettiği gibi yaptı.[a] Tam söylendiği gibi yaptı.

17 Böylece ikinci yılın birinci ayında, ayın birinci günü Kutsal Çadır kuruldu.[b] **18** Musa çadırı kurdu; tabanlarını[c] yerleştirip çerçevelerini[ç] koydu; kirişlerini[d] taktı ve direklerini[e] dikti. **19** Üzerine çadır bezini[f] yaydı, bezin üzerine de çadırın örtüsünü[g] serdi. Her şeyi tam Yehova'nın kendisine emrettiği gibi yaptı.

20 Sonra Hatırlatma Levhalarını[h] alıp sandığın[ı] içine koydu; sırıkları[i] sandığa taktı ve kapağı[j] sandığın üzerine koydu.[k] **21** Sandığı Kutsal Çadıra getirdi ve bölme perdesini[l] takıp sandığı gizledi;[m] tam Yehova'nın emrettiği gibi.

22 Sonra masayı[n] Toplanma Çadırına getirip perdenin dışına, çadırın kuzey tarafına yerleştirdi. **23** Yehova'nın huzurunda ekmekleri[o] masanın üzerine dizdi; tam Yehova'nın emrettiği gibi.

24 Şamdanı[ö] Toplanma Çadırına getirip masanın karşısına, çadırın güney tarafına koydu. **25** Yehova'nın huzurunda kandilleri[p] yaktı; tam Yehova'nın emrettiği gibi.

26 Sonra altın sunağı[r] Toplanma Çadırına getirip perdenin önüne koydu ki, **27** üzerinde güzel kokulu buhur yakılabilsin;[s] tam Yehova'nın emrettiği gibi.

28 Ve Kutsal Çadırın girişine perdeyi[ş] taktı.

p Çk 25:37; Çk 37:23; Me 119:105; **r** Çk 30:1; Çk 37:25; **s** Çk 30:7; Çk 30:35; **ş** Çk 26:36; Çk 36:37.

29 Üzerinde yakılan sunu[a] ve tahıl sunusu sunmak için, yakılan sunu sunağını[b] Kutsal Toplanma Çadırının girişine koydu; tam Yehova'nın emrettiği gibi.

30 Sonra Toplanma Çadırıyla sunak arasına kazanı yerleştirdi; el ve ayakların yıkanması için suyla doldurdu.[c] **31** Musa, Harun ve oğulları ellerini ve ayaklarını bu suyla yıkadılar. **32** Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi, onlar Toplanma Çadırına girecekleri ve sunağa yaklaşacakları zaman yıkanırlardı.[c]

33 Son olarak, Kutsal Çadırın ve sunağın etrafına avluyu[d] yaptı; avlu kapısı olan perdeyi[e] taktı.

Böylece Musa işi tamamladı.

BÖLÜM 40

a Çk 29:38
b Çk 38:1
İb 13:10
c Çk 30:18
İb 10:22
ç Çk 30:19
d Çk 27:9
Çk 38:9
e Çk 38:18

2. Sütun

a Le 16:2
Sy 9:15
Sy 16:42
1Kr 8:10
Vh 15:8
b Me 78:14
c Çk 29:43
2Ta 5:14
ç Sy 10:11
Ne 9:19
d Sy 9:17
Sy 9:22
e Çk 13:21
Sy 9:16
Me 78:14

34 O zaman bulut[a] Toplanma Çadırını örttü, Yehova'nın ihtişamı çadırı doldurdu. **35** Musa çadıra giremedi, çünkü bulut[b] çadırın üzerindeydi, Yehova'nın ihtişamı çadırı doldurmuştu.[c]

36 İsrailoğulları tüm yolculukları boyunca,[ç] bulut Kutsal Çadırın üzerinden kalktığı zaman çadırlarını toplar ve yola devam ederlerdi. **37** Fakat bulut kalkmadıkça çadırlarını toplamazlardı; bulutun kalkacağı güne dek beklerlerdi.[d] **38** Gündüzleri Yehova'nın bulutu Kutsal Çadırın üzerinde kalırdı; geceleri ise çadırın üzerinde bir ateş dururdu; yolculukları boyunca İsrail evi bunu görürdü.[e]

LEVİOĞULLARI

1 Ve Yehova Musa'yı çağırdı; Toplanma Çadırından ona seslenerek[a] şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarıyla konuş,[b] onlara de ki: Sizden biri Yehova'ya sunu olarak bir evcil hayvan getireceği zaman bu, sığır veya davar olacak.

3 Eğer yakılan sunu[c] sığırsa, sağlıklı ve erkek olacak.[ç] Onu Toplanma Çadırının girişinde, Yehova'nın önünde kendi isteğiyle sunacak.[d] **4** Elini hayvanın başına koyacak ve sunu, onun için kefaret[e] olarak kabul edilecek.[f]

5 Genç boğa Yehova'nın önünde kesilecek; kâhinler,[g] Harunoğulları kanı getirecek ve Toplanma Çadırının girişindeki sunağa çepçevre serpecekler.[a] **6** Derisi yüzülecek ve hayvan parçalara ayrılacak.[b] **7** Kâhinler, Harunoğulları sunağa ateş koyacak[c] ve ateşin üzerine odun dizecekler.[ç] **8** Sonra hayvanın parçalarını[d] başı ve içyağıyla birlikte sunakta yanan odunların üzerine dizecekler. **9** Kurbanın bağırsakları[e] ve paçaları suyla yıkanacak; kâhin kurbanın tümünü yakılan sunu olarak sunakta yakacak.* Bu, ateşte yakılan sunudur, Yehova için hoş kokudur.[f]

10 Yakılan sunu olarak bir küçükbaş hayvan,[g] genç bir koyun

BÖLÜM 1

a Çk 40:34
Sy 12:5
b Le 22:18
c Le 12:6
Sy 15:3
ç Çk 12:5
Le 22:20
Tkr 15:21
Ml 1:14
İb 9:14
1Pe 1:19
d 2Ko 9:7
e Sy 15:25
Ro 3:25
1Yh 2:2
f İş 56:7
g İb 10:11

2. Sütun

a İb 9:13
1Pe 1:2
b Le 7:8
c Le 6:12
ç Ba 22:9
Ne 13:31
d Çk 29:17
Le 9:13
1Kr 18:23
e Le 8:21
Le 9:14

f Ba 8:21; Çk 29:18; Sy 15:3; Ef 5:2; Flp 4:18; **g** Ba 4:4.

Le 1:9* Ya da "dumanını sunacak"

veya keçi getirilecekse,[a] hayvan sağlıklı ve erkek[b] olacak. **11** Hayvan sunağın kuzey tarafında, Yehova'nın önünde kesilecek;[c] kâhinler, Harunoğulları kurbanın kanını sunağa çepçevre serpecekler. **12** Başı kesilip içyağı çıkarılarak kurban parçalara ayrılacak; kâhin, tüm kısımları sunakta yanan odunların üzerine dizecek.[ç] **13** Bağırsakları[d] ve paçaları[e] suyla yıkayacak. Kâhin kurbanın tümünü sunakta sunup yakacak.[f] Bu bir yakılan sunudur; ateşte yakılan sunu, Yehova için hoş kokudur.[g]

14 Eğer Yehova'ya sunulacak yakılan sunu kuşlardan olacaksa, kumru[h] veya yavru güvercin[ı] getirilecek. **15** Kâhin kuşu sunakta sunacak; boğazını tırnağıyla kesip[i] kuşu sunakta yakacak, fakat kanını sunağın yan duvarları üzerinden akıtacak. **16** Kuşun kursağını çıkarıp tüylerini temizleyecek ve bunları sunağın doğu tarafına, yağlı küllerin bulunduğu yere atacak.[j] **17** Kuşu kanatlarının altından yaracak, fakat ikiye bölmeyecek.[k] Sonra kâhin onu sunakta yanan odunların üzerinde yakacak. Bu bir yakılan sunudur;[l] ateşte yakılan sunu, Yehova için hoş kokudur."[m]

2 "Eğer bir can Yehova'ya tahıl sunusu[n] getirecekse, sunusu ince undan[o] olacak; üzerine yağ döküp akgünlük koyacak. **2** Bunu kâhinlere, Harunoğullarına getirecek; kâhin ince un ve yağdan bir avuç dolusu alacak, akgünlüğün de hepsini alıp hatırlatma payı[ö] olarak sunakta yakacak; bu, ateşte yakılan sunudur, Yehova için hoş kokudur. **3** Tahıl sunusundan artakalan, Yehova için ateşte yakılan sunulardan olduğu için çok kutsaldır;[a] bu, Harun ve oğullarının olacak.[b]

4 Eğer tahıl sunusunu fırında pişirilmiş olarak sunarsan, ince undan, yağla yoğrulmuş mayasız halka ekmek[c] veya yağlanmış[ç] mayasız[d] yufka ekmeği olacak.

5 Eğer tahıl sunusunu sacda pişirilmiş[e] olarak sunarsan, mayasız, yağla yoğrulmuş ince undan olacak. **6** Parçalara bölünecek; sonra üzerine yağ dökeceksin.[f] Bu bir tahıl sunusudur.

7 Eğer tahıl sunusunu derin tavada kızartılmış olarak sunarsan, yağ ve ince unla yapılmış olacak. **8** Bunlardan yapılmış olan tahıl sunusunu Yehova'ya getireceksin; sunu kâhine verilecek, kâhin de sunuyu sunağa götürecek. **9** Kâhin tahıl sunusundan biraz alacak ve hatırlatma payı[g] olarak sunakta yakacak; bu, ateşte yakılan sunudur, Yehova için hoş kokudur.[h] **10** Tahıl sunusundan artakalan, Yehova için ateşte yakılan sunulardan olduğu için çok kutsaldır; bu, Harun ve oğullarının olacak.[ı]

11 Yehova'ya sunacağınız tahıl sunularının hiçbiri mayalı olmayacak,[i] çünkü Yehova'ya ateşte yakılan sunu olarak asla ekşi hamur ve bal* sunmayacaksınız.

12 Bunları Yehova'ya ilk ürün sunusu[j] olarak sunabilirsiniz; fakat hoş koku olarak sunağın üzerine konulmayacak.

BÖLÜM 1

a Le 22:20
Ml 1:14
1Pe 1:19
b Le 22:19
c Le 9:12
2Ta 29:22
ç Le 9:13
1Kr 18:23
d Le 9:14
e Çk 29:17
f Çk 29:18
g Çk 29:41
Le 1:9
h Lu 2:24
ı Le 5:7
Le 12:8
i Le 5:8
j Çk 27:3
Le 4:12
Le 6:10
k Ba 15:10
l Ba 8:20
Çk 29:18
m Le 6:21
Sy 28:8

BÖLÜM 2

n Le 6:14
Le 9:17
Sy 15:4
o Çk 29:2
Sy 7:13
ö Le 6:15
Sy 5:26

2. Sütun

a Le 10:12
Sy 18:9
b Le 7:9
c Çk 29:23
Le 8:26
ç Çk 29:2
Le 7:10
Sy 6:15
d Sy 6:19
1Ko 5:7
e Le 6:21
Le 7:9
1Ta 23:29
f Sy 28:9
g Le 2:2
Le 5:12
h Çk 29:41
Sy 28:8
ı Sy 18:9
İb 13:10
i Çk 12:19
Le 6:17
Mt 16:12
1Ko 5:7
Ga 5:9
j Çk 23:19
Sy 15:20
2Ta 31:5
Öz 3:9
1Ko 15:20
Vh 14:4

Le 2:11* Muhtemelen arı balı değil, incir ya da başka meyvelerden elde edilen şurup.

13 Bütün tahıl sunularına tuz[a] katacaksın; sana Tanrı'nın ahdini hatırlatan tuzu[b] tahıl sunularından eksik etmeyeceksin. Tüm sunularını tuzla birlikte sunacaksın.

14 Eğer aldığın ilk üründen Yehova'ya tahıl sunusu getirirsen, yeşil başaklardan çıkarılıp kavrulmuş ve dövülmüş taze tahıl sunacaksın; bu, ilk ürününün tahıl sunusudur.[c] **15** Üzerine yağ dökeceksin ve akgünlük koyacaksın. Bu bir tahıl sunusudur.[ç] **16** Kâhin, hatırlatma payı[d] olarak akgünlüğün hepsini ve dövülmüş tahıl ile yağın bir miktarını alıp yakacak; bu, Yehova için ateşte yakılan bir sunudur."

3 "Eğer kişi paylaşma kurbanı[e] olarak bir sığır sunuyorsa, erkek olsun dişi olsun, Yehova'nın önünde sağlıklı olanı[f] sunacak. **2** Elini hayvanın başına koyacak[g] ve hayvan Toplanma Çadırının girişinde kesilecek; kâhinler, Harunoğulları, kanı sunağa çepçevre serpecekler. **3** Kişi paylaşma kurbanının bir kısmını ateşte yakarak Yehova'ya sunacak; bu, iç organları kaplayan yağ,[h] bağırsakların[ı] üzerindeki tüm yağ, **4** iki böbrek[i] ve üzerlerinde, belde bulunan yağdır. Ayrıca, böbreklerle birlikte karaciğer üzerindeki yağ da çıkarılacak. **5** Harunoğulları[j] bunları sunakta, ateşte yanan odunların[k] üstündeki yakılan sununun üzerinde yakacak;[l] bu, ateşte yakılan sunudur, Yehova için hoş kokudur.[m]

6 Eğer Yehova'ya paylaşma kurbanı olarak davar sunacaksa, ister erkek ister dişi olsun, sağlıklı olanı[a] sunacak. **7** Eğer genç bir koç sunuyorsa, onu Yehova'nın önünde sunacak.[b] **8** Elini hayvanın başına[c] koyacak ve hayvan Toplanma Çadırının önünde kesilecek;[ç] Harunoğulları kurbanın kanını sunağa çepçevre serpecekler. **9** Kişi paylaşma kurbanının yağını Yehova'ya ateşte yakılan sunu olarak sunacak.[d] Yağlı kuyruğu[e] kuyruksokumu yakınından kesecek; iç organları kaplayan yağı, bağırsakların üzerindeki tüm yağı,[f] **10** iki böbreği ve üzerlerinde, belde bulunan yağı alacak. Ayrıca, böbreklerle birlikte karaciğer üzerindeki yağı[g] da çıkaracak. **11** Kâhin tüm bunları yiyecek sunusu,[h] Yehova için yakılan sunu olarak sunakta yakacak.[ı]

12 Eğer sunusu keçiyse,[i] onu Yehova'nın önünde sunacak. **13** Elini hayvanın başına koyacak[j] ve hayvan Toplanma Çadırının önünde kesilecek;[k] Harunoğulları onun kanını sunağa çepçevre serpecekler. **14** Kişi, Yehova için ateşte yakılan sunu olarak kurbanın iç organlarını kaplayan yağı, bağırsakların üzerindeki tüm yağı,[l] **15** iki böbreği ve üzerlerinde, belde bulunan yağı sunacak. Ayrıca, böbreklerle birlikte karaciğer üzerindeki yağı da çıkaracak. **16** Ve kâhin tüm bunları yiyecek sunusu, hoş koku için ateşte yakılan sunu olarak yakacak. Yağın hepsi Yehova'ya aittir.[m]

17 Asla içyağı ve kan[n] yemeyeceksiniz. Bu, yaşadığınız her

BÖLÜM 2

a He 43:24
b Sy 18:19
2Ta 13:5
c Çk 23:16
Çk 34:22
Sy 28:26
ç Yr 17:26
Yr 41:5
d Çk 29:25
Le 5:12

BÖLÜM 3

e Le 22:21
f Sy 6:14
g Çk 29:10
Le 8:18
h Çk 29:13
Le 7:23
Le 7:30
1Kr 8:64
He 44:15
ı Le 1:13
i Le 3:15
Le 7:4
Le 8:16
j Sy 3:2
Ml 2:4
k Le 6:12
l Le 1:9
Le 7:31
Le 9:10
m Le 1:17
Le 4:31
Ef 5:2

2. Sütun

a Çk 12:5
Sy 6:14
2Ko 5:21
İb 7:26
1Pe 1:19
b İb 9:14
c Le 4:4
ç Le 4:15
d 2Ta 7:7
e Çk 29:22
Le 9:19
f Le 3:3
g Le 4:9
Le 9:10
h Le 21:6
ı Le 3:5
Le 4:31
i Le 9:3
Le 22:19
j Çk 29:10
Le 3:2
k Çk 29:11
Le 3:8
Le 14:13
l Le 3:3
Le 3:9
Le 4:26
Me 20:3
m Le 7:23
1Sa 2:16
n Ba 9:4
Le 17:10
Le 17:13
Tkr 12:23
He 44:7
Elç 15:20

yerde devirden devre, nesiller boyunca bir kanun olacak."

4 Sonra Yehova, Musa'ya şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarıyla konuş, onlara de ki, 'Eğer biri*[a] yanlışlıkla[b] Yehova'nın yapılmamasını emrettiği bir şeyi yapıp günah işlerse;

3 Eğer meshedilmiş kâhin,[c] halkını da suçlu duruma düşürecek bir günah işlerse,[c] işlediği günaha karşılık[d] günah sunusu olarak Yehova'ya sağlıklı genç bir boğa sunacak. **4** Boğayı Yehova'nın önüne, Toplanma Çadırının girişine[e] getirecek; elini boğanın başına koyacak[f] ve onu Yehova'nın önünde kesecek. **5** Meshedilmiş kâhin[g] boğanın kanından biraz alıp Toplanma Çadırına getirecek. **6** Kutsal yerin perdesinin önünde, Yehova'nın huzurunda parmağını yedi kez[h] kana batırıp[i] yere serpecek. **7** Ve kandan biraz alıp Toplanma Çadırında, Yehova'nın huzurunda güzel kokulu buhur yakmak için duran sunağın boynuzlarına[j] sürecek. Boğanın kanının geri kalanını Toplanma Çadırının girişindeki yakılan sunu sunağının dibine[j] dökecek.

8 Günah sunusu olan boğanın bütün yağını alacak; iç organları kaplayan yağı, bağırsakların üzerindeki tüm yağı,[k] **9** iki böbrekle onların üzerinde bulunan, beldeki yağı alacak. Ayrıca, böbreklerle birlikte karaciğer üzerindeki yağı da çıkaracak.[l] **10** Paylaşma kurbanı[m] olarak sunulan boğadaki gibi, aynı kısımlar ayrılacak. Kâhin bunları yakılan sunu sunağında yakacak.[a]

11 Boğanın derisini, başıyla birlikte tüm etini, paçalarını, bağırsaklarını ve gübresini;[b] **12** bütün boğayı konaklama yerinin dışına,[c] yağlı küllerin döküldüğü temiz bir yere[ç] taşıtacak ve boğa odunlar üzerinde ateşte yakılacak.[d] Yağlı küllerin döküldüğü yerde yakılacak.

13 Eğer tüm İsrail topluluğu bir hata yaparsa,[e] cemaat bunu fark etmese bile, onlar Yehova'nın yapılmamasını emrettiği şeylerden birini yaptıkları için suçludurlar.[f] **14** Emri çiğneyerek işledikleri günah anlaşılınca,[g] cemaat günah sunusu olarak genç bir boğa sunacak; boğayı Toplanma Çadırının önüne getirecekler. **15** Topluluğun ihtiyarları Yehova'nın önünde ellerini boğanın başına[h] koyacak ve boğa Yehova'nın önünde kesilecek.

16 Sonra meshedilmiş kâhin[ı] boğanın kanından biraz alıp Toplanma Çadırına getirecek.[i] **17** Yehova'nın huzurunda perdenin önünde parmağını yedi kez kana batırıp yere serpecek.[j] **18** Kandan biraz alıp Toplanma Çadırında Yehova'nın huzurundaki sunağın[k] boynuzlarına sürecek. Kanın geri kalanını ise çadırın girişindeki yakılan sunu sunağının[l] dibine dökecek. **19** Hayvanın bütün yağını çıkarıp sunakta yakacak.[m] **20** Günah sunusu olarak sunulan diğer boğa için yaptığı gibi yapacak. Aynı şekilde yapacak ve kâhin halk için kefarette[n] bulunacak; böylece işledikleri günah bağışlanacak. **21** Boğayı konaklama

BÖLÜM 4

a Ba 46:26
b Le 5:17
Sy 15:28
Me 119:67
Ga 6:1
Yk 2:10
c Le 8:12
Le 21:10
Lu 4:18
İb 1:9
ç Sy 12:1
İb 4:15
İb 7:26
d İb 5:3
İb 7:27
e Le 1:3
Le 6:25
f Çk 29:10
Le 1:4
g Çk 29:29
Çk 30:30
h Le 16:14
ı Le 8:15
Le 16:19
i Çk 30:10
j Le 5:9
k Le 4:19
Le 4:26
l Le 3:4
Le 9:10
m Le 3:3

2. Sütun

a Le 4:26
Me 20:3
İb 10:8
b Çk 29:14
Sy 19:5
c Sy 5:3
İb 13:11
ç Le 6:11
d Le 8:17
e Yş 7:11
Öz 14:34
f Çk 32:30
Sy 15:24
g Vz 12:14
1Ti 5:24
h Çk 29:10
Le 1:4
Le 3:2
Le 16:21
Mt 8:17
İb 9:28
1Pe 2:24
ı Çk 40:15
i Le 4:5
j Çk 26:31
Çk 40:21
İb 10:20
k Çk 30:1
Çk 30:6
l Çk 27:1
Çk 40:6
Le 4:7
m Le 3:16
n Çk 32:30
Le 12:8
Le 16:17
Sy 15:25
Ef 1:7
1Ti 2:5
İb 2:17

Le 4:2* Sözcük anlamıyla, "bir can"

yerinin dışına taşıtacak ve diğer boğayı yaktığı gibi[a] bunu da yakacak. Bu, cemaat için günah sunusudur.[b]

22 Halkın beylerinden[c] biri, Tanrısı Yehova'nın yapılmamasını emrettiği bir şeyi bilmeden yapıp[ç] günah işlerse ve suçlu olursa, **23** emri çiğneyerek işlediği günah kendisine gösterildiğinde[d] sunu olarak sağlıklı bir erkek oğlak[e] getirecek. **24** Elini oğlağın başına koyacak[f] ve onu Yehova'nın önünde, yakılan sunu kurbanının her zaman kesildiği yerde kesecek.[g] Bu bir günah sunusudur.[h] **25** Kâhin günah sunusunun kanından parmağıyla biraz alıp yakılan sunu sunağının boynuzlarına[ı] sürecek; kanın geri kalanını yakılan sunu sunağının dibine dökecek. **26** Yağın tümünü, paylaşma kurbanının yağı gibi sunakta yakacak.[i] Ve kâhin, bey için, onun günahına kefarette bulunacak;[j] böylece günahı bağışlanacak.

27 Eğer memleket halkından biri,* Yehova'nın yapılmamasını emrettiği şeylerden birini bilmeden yapıp günah işlerse ve suçlu olursa,[k] **28** işlediği günah kendisine gösterildiğinde, günahı için sunu olarak sağlıklı bir dişi[l] oğlak getirecek. **29** Elini günah sunusunun başına koyacak[m] ve onu yakılan sunun kesildiği yerde kesecek.[n] **30** Kâhin parmağıyla kandan biraz alıp yakılan sunu sunağının boynuzlarına[o] sürecek; kanın geri kalanını ise sunağın dibine dökecek.[ö] **31** Hayvanın tüm yağını,[p] paylaşma kurbanının yağı[a] nasıl çıkarılırsa öyle çıkaracak. Kâhin, Yehova için hoş koku olarak yağı sunakta yakacak[b] ve sunuyu getiren için kefarette bulunacak, böylece kişi bağışlanacak.[c]

32 Eğer kişi günah sunusu olarak kuzu[ç] getirirse, hayvan sağlıklı[d] ve dişi olacak. **33** Elini günah sunusunun başına koyacak ve onu yakılan sunun her zaman kesildiği yerde günah sunusu olarak kesecek.[e] **34** Kâhin günah sunusunun kanından parmağıyla biraz alıp yakılan sunu sunağının boynuzlarına sürecek;[f] kanın geri kalanını sunağın dibine dökecek. **35** Hayvanın tüm yağını, paylaşma kurbanı olarak sunulan genç koçun yağının çıkarıldığı gibi çıkaracak ve bu yağları sunakta, Yehova için ateşte yakılan sunuların üzerinde yakacak.[g] Kâhin günah işleyen kişi için, onun günahına kefarette bulunacak;[h] böylece kişi bağışlanacak."[ı]

5 "Bir kimse*[i] tanık olduğu; gördüğü veya bilgi sahibi olduğu bir olayla ilgili tanıklık çağrısını#[j] işitir, fakat bildiğini anlatmayarak[k] günah işlerse, suçunun sorumluluğunu taşıyacak.

2 Bir kimse kirli bir şeye dokunursa; temiz olmayan bir yabani ya da evcil hayvan ölüsüne

BÖLÜM 4

a Le 4:12
b Le 16:15
Mt 20:28
Yhn 1:29
1Yh 2:2
c Çk 18:21
Sy 16:2
Sy 34:18
Yş 22:14
2Sa 24:10
ç Le 5:4
Le 5:17
Le 6:2
d 2Sa 12:13
e Le 23:19
Sy 15:24
Sy 28:15
Sy 29:5
f Le 1:4
Le 4:4
Öz 28:13
İş 53:6
g Le 1:11
Le 3:2
Le 6:25
Le 7:2
h Le 4:3
ı Le 8:15
Le 9:9
Le 16:18
İb 9:22
i Le 3:5
j Çk 32:30
Sy 15:28
k Çk 12:49
Sy 5:6
Sy 15:29
l Le 5:6
m Le 1:4
Le 3:2
Le 4:4
Le 16:21
Öz 28:13
İş 53:6
Mt 8:17
1Pe 2:24
n Le 1:11
Le 6:25
o Le 4:25
ö Le 8:15
Le 9:9
İb 9:22
p Le 3:16
Le 4:8

2. Sütun

a Le 3:3
b Çk 29:18
Le 1:9
Le 3:5
Le 8:21
Ezr 6:10
c Le 4:26
Ho 14:2
ç İş 53:7
Yhn 1:29
İb 9:14
1Pe 1:19
d Le 3:6
İb 7:26
İb 9:14
1Pe 2:22
e Le 1:11
Le 4:4
f Le 4:25
Le 16:18
g Çk 29:13; Le 3:3; Le 6:12; Le 9:10; **h** Le 1:4; Le 4:26; Le 4:31; Le 6:7; Le 16:30; Sy 15:28; Kİ 1:14; 1Yh 2:2; **ı** 1Yh 1:7; **BÖLÜM 5** **i** Ba 2:7; Ba 46:26; He 18:4; **j** Öz 29:24; **k** Ba 37:2; 1Sa 2:24; Es 6:2; Öz 29:24; 1Ko 1:11; 1Ko 5:1.

Le 4:27* Sözcük anlamıyla, "bir can"

Le 5:1* Sözcük anlamıyla, "can"
1# Sözcük anlamıyla, "aleni lanetleme." Tanıklık çağrısı, suç işleyene ya da tanıklık etmeyen şahide yönelik bir lanet içerir.

veya temiz olmayan ufak hayvanlardan birinin ölüsüne değerse,[a] durumunun farkında olmasa[b] bile kirlenmiştir; suçlu sayılır.[c] **3** Ya da, insandan kaynaklanan bir kirliliğe,[ç] kendisini kirletebilecek bir şeye veya insana farkında olmadan dokunursa, bunu fark ettikten sonra suçlu olur.

4 Bir kimse hangi konuda olursa olsun, iyilik ya da kötülük[d] yapmak için düşünmeden[e] yemin ederse suçludur; o sırada farkında olmasa bile yemininin[f] ciddiyetini anladığında suçlu olur.

5 Kişi bu tür suçlardan birini işlediğinde, günahını itiraf[g] edecek. **6** İşlediği günah için Yehova'ya suç sunusu[h] getirecek; günah sunusu olarak, küçükbaş bir dişi[ı] hayvan, yani dişi bir kuzu veya oğlak sunacak; kâhin onun için günahına kefarette bulunacak.[i]

7 Eğer kuzu sunmaya gücü yetmezse,[j] o zaman işlediği günaha karşılık Yehova'ya suç sunusu olarak iki kumru[k] veya iki yavru güvercin getirecek; bunlardan biri günah sunusu,[l] diğeri de yakılan sunu olacak. **8** Bunları kâhine getirecek. Kâhin önce günah sunusu için olanı sunacak; kuşun kafasını tırnağıyla[m] boynun ön kısmından ayıracak, fakat tamamen koparmayacak. **9** Günah sunusunun kanından biraz alıp sunağın yan duvarları üzerine serpecek, kanın geri kalanı sunağın dibine akıtılacak.[n] Bu bir günah sunusudur. **10** Kâhin diğerini de yakılan sunu olarak, usulüne göre sunacak[o] ve kişinin işlediği günah için kefarette[a] bulunacak; böylece kişi bağışlanacak.[b]

11 Eğer iki kumru veya iki yavru güvercin sunmaya gücü yetmiyorsa,[c] o zaman işlediği günaha karşılık onda bir efa*[ç] ince unu günah sunusu olarak getirecek. Üzerine yağ dökmeyecek[d] ve akgünlük koymayacak, çünkü bu bir günah sunusudur.[e] **12** Bunu kâhine getirecek; kâhin hatırlatma payı[f] olarak ondan bir avuç alacak ve sunakta, Yehova için ateşte yakılan sunuların üzerinde yakacak.[g] Bu bir günah sunusudur.[h] **13** Kâhin bu günahlardan herhangi birini işleyen kişi için kefarette[ı] bulunacak ve kişi bağışlanacak; sununun geri kalanı tahıl sunusunda olduğu gibi kâhinin olacak."[i]

14 Sonra Yehova Musa'ya şöyle dedi: **15** "Bir kimse Yehova'nın kutsal şeylerine[j] karşı yanlışlıkla bir günah işleyerek sadakatsizlik ederse, suç sunusu[k] olarak Yehova'ya bir küçükbaş hayvan, sağlıklı bir koç getirecek; değeri, kutsal mekân şekeline* göre, suç sunusu için belirlenmiş gümüş şekelle[l] bir olacak. **16** Kişi kutsal mekâna karşı işlediği günahı tazmin edecek; üzerine bu bedelin beşte birini[m] de ekleyecek. Bunları kâhine verecek ki, kâhin suç sunusu olan koç-

BÖLÜM 5

a Le 11:24
Le 17:15
Le 21:1
Sy 19:11
Tkr 14:8
b Me 19:12
c Le 4:13
ç Le 12:2
Le 13:3
Le 15:3
Sy 19:11
d Ml 3:5
e Yk 3:8
1Pe 3:10
f Hk 21:7
1Sa 14:24
Mt 5:33
Mr 6:23
g Le 26:40
Le 26:41
Sy 5:7
Yş 7:19
Ezr 10:11
Me 32:5
Öz 28:13
1Yh 1:9
h Le 7:1
Le 14:12
Le 19:21
Sy 6:12
ı Le 4:28
i Le 4:20
Yhn 1:29
1Ti 2:5
İb 9:14
1Yh 4:10
j Le 12:8
Le 14:21
2Ko 8:12
Yk 2:5
k Le 1:14
Le 15:14
l Le 14:22
Lu 2:24
m Le 1:15
n Le 1:5
Le 7:2
İb 9:22
o Le 1:17

2. Sütun

a Le 6:7
İb 2:17
1Yh 2:2
b Çk 34:9
c 2Ko 8:12
ç Çk 16:36
d Sy 5:15
e Le 5:6
Öz 28:13
2Ko 5:21
f Le 6:15
Sy 5:26
g Le 4:35
h Le 4:3
ı Le 4:26
i Le 2:10
Le 7:6
1Sa 2:28
1Ko 9:13
j Le 10:18
Le 22:14
Sy 18:9
k Le 6:6
l Çk 30:13
Le 27:25

m Le 6:5; Le 22:14; Le 27:13; Sy 5:7.

Le 5:11* Bir efa 22 litre. **15*** Ya da "kutsal şekel." Toplanma Çadırında tutulan standart bir ağırlık; ölçünün tam olmasını vurgulamak için de kullanılmış olabilir. 2. Samuel 14:26'daki dipnotla karşılaştırın.

la onun için kefarette[a] bulunsun. Böylece kişi bağışlanacak.[b]

17 Bir kimse Yehova'nın yapılmamasını emrettiği bir şeyi bilmeden yaparsa,[c] yine de suçlu sayılır; suçunun sorumluluğunu taşıyacak.[ç] **18** Kâhine suç sunusu olarak belirlenen değere göre,[d] bir küçükbaş hayvan, sağlıklı bir koç getirecek; kâhin onun bilmeden, kasıt olmadan yaptığı yanlışlık için kefarette[e] bulunacak; böylece kişi bağışlanacak.[f] **19** Bu bir suç sunusudur. Kişi Yehova'ya karşı suç işlemiştir."[g]

6 Sonra Yehova Musa'ya şunları söyledi: **2** "Eğer bir can, kendisine emanet edilen veya teminat olarak bırakılan[h] bir şey konusunda komşusunu aldatırsa[ı] veya komşusunun bir şeyini çalıp ona yalan söylerse ya da komşusunu dolandırırsa,[i] **3** veya kayıp bir şey bulur[j] da inkâr ederse ve bu tür suçlardan birini işlediği halde yalan yere yemin ederse,[k] Yehova'ya sadakatsizlik[l] ederek günah işlemiş olur; **4** günahından dolayı suçludur.[m] O zaman çaldığı veya hileyle ele geçirdiği veya kendisine emanet edilen şeyi ya da bulduğu kayıp şeyi **5** veya hakkında yalan yere yemin ettiği şeyi tazmin edecek.[n] Tam bedelini ödeyecek ve üzerine beşte birini ekleyecek. Kişi suçu kanıtlandığı gün sahibine bunu verecek. **6** Ve Yehova'ya, belirlenen değere göre, suç sunusu[o] olarak bir küçükbaş hayvan, sağlıklı bir koç[ö] getirip kâhine verecek. **7** Kâhin suç sunusu getiren kişi için Yehova'nın önünde kefarette[a] bulunacak; böylece kişi bu suçlardan hangisini işlemiş olursa olsun bağışlanacak."

8 Sonra Yehova, Musa'ya şunları dedi: **9** "Harun'a ve oğullarına şunu emret: Yakılan sunuyla ilgili kanun şudur:[b] Yakılan sunu sabaha dek, bütün gece boyunca sunaktaki ateşin üzerinde kalacak ve sunak içindeki ateş hep yanar durumda olacak. **10** Kâhin keten giysisini[c] ve keten donunu[ç] giyecek. Sonra sunakta sürekli yakılan sunudan kalan yağlı külleri[d] alacak ve sunağın yanına koyacak. **11** Sonra giysilerini çıkarıp[e] başka giysi giyecek ve yağlı külleri konaklama yerinin dışında temiz bir yere götürecek.[f] **12** Sunaktaki ateş hep yanacak. Sönmeyecek. Kâhin her sabah ateşin üzerine odun koyacak;[g] yakılan sununun parçalarını üzerine dizecek ve bunların üzerinde de paylaşma kurbanının yağlı kısımlarını yakacak.[h] **13** Sunaktaki ateş[ı] devamlı yanar halde tutulacak. Sönmeyecek.

14 Ve tahıl sunusuyla[i] ilgili kanun şudur: Harunoğulları onu sunağın önünde, Yehova'nın huzurunda sunacak. **15** Onlardan biri, tahıl sunusu olarak getirilen ince unla yağdan bir avuç, üzerindeki akgünlüğün de hepsini alacak ve bunları sunakta Yehova için hatırlatma payı[j] ve hoş koku olarak yakacak. **16** Artakalanı Harun ve oğulları yiyecek.[k] Bundan mayasız ekmek[l] yapılacak ve kutsal bir yerde yenecek. Toplanma

BÖLÜM 5

a Çk 32:30; Le 12:8; Sy 15:25; İb 2:17; 1Yh 2:2
b Çk 34:9; Le 4:20; Le 6:7; Le 19:22
c Me 19:12; Lu 12:48; İb 5:2
ç Le 5:2; 1Ti 5:24
d Le 5:7; Le 6:6
e Le 1:4
f İş 53:12
g Ezr 10:2; Me 51:3

BÖLÜM 6

h Çk 22:7
ı Le 19:11
i Ey 24:2; Mi 2:2; Elç 13:10
j Tkr 22:1
k Çk 22:11; Le 19:12; Yr 7:9; Ml 3:5; Ef 4:25; Kl 3:9; 1Ti 1:10
l Le 5:15; Sy 5:6; Me 51:4
m Le 4:13
n Le 5:16; Sy 5:7; 1Sa 12:3
o Le 7:1
ö Le 5:15; İş 53:10; İb 9:14

2. Sütun

a Le 4:20; Le 5:10; Le 5:18; 1Yh 1:7; 1Yh 2:2
b Çk 29:42; Sy 28:3; İb 10:11
c Çk 28:39; Le 16:32; Ezr 3:10; He 44:17
ç Çk 28:42; Çk 39:28
d Çk 27:3; Le 1:16; Le 4:12
e Le 16:23; He 44:19
f Le 4:12; Le 16:27; Sy 19:9; İb 13:12
g Le 1:7; Le 3:5; Ne 13:31
h Le 3:5; Le 3:16; Sy 18:17

ı Sy 16:46; **i** Le 2:1; Sy 15:4; **j** Le 2:2; Le 2:9; Le 5:12; **k** Le 2:3; Le 5:13; He 44:29; 1Ko 9:13; **l** Le 10:12.

Çadırının avlusunda yenecek.
17 İçine mayalı hiçbir şey katılmayacak.[a] Bana getirilen yakılan sunulardan[b] pay olarak onlara bunu verdim. Günah sunusu ve suç sunusu gibi bu da çok kutsaldır.[c] **18** Harunoğullarının tüm erkekleri[ç] ondan yiyecek. Yehova için ateşte yakılan sunulardan ayrılan bu pay nesillerce ve devirler boyunca[d] onların olacak. Bu sunulara değen her şey kutsal olacak.”

19 Sonra Yehova Musa’ya şunları söyledi: **20** “Meshedileceği gün[e] Harun, oğullarıyla birlikte Yehova’ya şunu sunacak:[f] günlük tahıl sunusu[g] olarak onda bir efa ince un;[h] bunun yarısı sabah, diğer yarısı da akşam sunulacak. **21** Un yağla iyice yoğrulup sacda pişirilecek.[ı] Tahıl sunusundan yapılan hamur işlerini Yehova için hoş koku olarak sunacaksın. **22** Oğulları arasından Harun’un yerine meshedilecek kâhin de bunu sunacak.[i] Bu, devirler boyu bir kanun olacak. Sununun tümü yakılarak Yehova’ya sunulacak.[j] **23** Kâhinin[k] sunacağı tüm tahıl sunuları tamamen yakılacak; yenilmeyecek.”

24 Sonra Yehova, Musa’ya şunları söyledi: **25** Harun ve oğullarıyla konuş, onlara de ki, “Günah sunusuyla ilgili kanun şudur:[l] Günah sunusu, yakılan sununun kesildiği yerde,[m] Yehova’nın önünde kesilecek. Bu çok kutsaldır.[n] **26** Bu sunuyu sunan kâhin ondan yiyecek.[o] Toplanma Çadırının avlusunda,[ö] kutsal bir yerde[p] yenecek.

27 Sunuya değen her şey kutsal olacak;[a] bir kimse onun kanından bir giysiye sıçratırsa,[b] giysi kutsal bir yerde yıkanacak.[c] **28** Sununun haşlandığı toprak[ç] kap kırılacak. Bakır bir kapta haşlanmışsa, kap ovulup suyla durulanacak.

29 Kâhin olan her erkek ondan yiyecek.[d] Bu çok kutsaldır.[e] **30** Ancak, kutsal yerde kefarette bulunmak amacıyla kanı[f] Toplanma Çadırına getirilen günah sunusundan yenilmeyecek; bu sunu ateşte yakılacak.”

7 “Suç sunusuyla ilgili kanun şudur:[g] Bu sunu çok kutsaldır.[h] **2** Suç sunusu kurbanını, yakılan sunu kurbanının kesildiği yerde[ı] kesecekler; kan[i] sunağa çepçevre serpilecek.[j] **3** Kurbanın tüm yağı;[k] kuyruk yağı, bağırsakları kaplayan yağ, **4** iki böbrek ve üzerlerinde, belde bulunan yağ sunulacak. Ayrıca, böbreklerle birlikte karaciğer üzerindeki yağ da çıkarılacak.[l] **5** Ve kâhin bunları Yehova için ateşte yakılan sunu olarak sunakta yakacak.[m] Bu bir suç sunusudur. **6** Kâhin olan her erkek bundan yiyecek.[n] Bu sunu kutsal bir yerde yenecek, çünkü çok kutsaldır.[o] **7** Günah sunusu nasılsa, suç sunusu da öyledir. İkisi için de kanun aynıdır.[ö] Kefarette bulunan kâhin kurbanın etini alacak.

8 Kendisine getirilen yakılan sunuyu sunan kâhin de sunduğu kurbanın derisini[p] alacak.

9 Fırında pişirilmiş,[r] derin tavada bol yağla kızartılmış[s] ve sac-

---

BÖLÜM 6

a Le 2:11; Mt 16:12; 1Pe 2:22
b Sy 18:9
c Le 2:3; Le 2:10
ç Sy 18:10
d Le 24:9
e Çk 30:30; Me 133:2; Lu 4:18; Elç 10:38; İb 1:9; İb 5:1; İb 7:28; İb 8:3
f Çk 29:2
g Çk 29:40; Le 2:1; Le 9:17; Sy 28:5
h Çk 16:36; Le 5:11
ı Le 2:5; Le 7:9; 1Ta 23:29
i Tkr 10:6; İb 7:23
j Çk 29:41
k İb 7:28
l Le 4:3
m Le 1:3; Le 1:11
n Le 21:22; Le 22:7
o Le 10:17; Sy 18:9; He 44:29
ö Çk 27:9; Çk 38:9; Çk 40:33; He 42:13
p Le 6:16

2. Sütun

a Mt 9:21; Mt 14:36
b 1Pe 1:2
c İb 9:10
ç Le 11:33; Le 15:12
d Le 6:18; Sy 18:10
e Le 6:25; Le 21:22
f Le 4:5; Le 10:18; Le 16:27; İb 13:11

BÖLÜM 7

g Le 5:6; Le 6:6; Le 14:12; Le 19:21; Sy 6:12
h Le 6:17; Le 21:22
ı Le 1:3; Le 6:25
i Le 5:9; İb 9:22
j Le 1:5; Le 3:2; Le 5:9; 1Pe 1:2

k Çk 29:13; Le 3:9; Le 3:17; Le 4:8; Le 8:20; **l** Le 3:4; Le 4:9; **m** Le 1:9; Le 3:16; Le 5:12; **n** Le 5:13; Le 6:16; Sy 18:9; **o** Le 2:3; **ö** Le 6:25; Le 14:13; **p** Çk 29:14; Le 1:6; Sy 19:5; **r** Le 2:4; **s** Le 2:7.

da pişirilmiş[a] tüm tahıl sunuları, bunları sunan kâhine ait olacak. Bu sunuları o alacak.[b] **10** Fakat yağsız[c] veya yağla[ç] yoğrulmuş bütün tahıl sunuları, tüm Harunoğullarına ait olacak; aralarında eşit paylaşacaklar.

11 Yehova'ya sunulacak paylaşma kurbanıyla[d] ilgili kanun da şudur: **12** Eğer bir kimse bu sunuyu, şükranlarını ifade etmek[e] amacıyla sunarsa, şükran kurbanıyla birlikte yağla yoğrulmuş mayasız halka ekmekler, yağlanmış mayasız yufka ekmekleri[f] ve yağla iyice yoğrulmuş ince undan halka ekmekler sunacak. **13** Şükranını ifade eden paylaşma kurbanlarıyla birlikte sunduğu bu ekmeklerin yanı sıra, mayalı halka ekmekler[g] de sunacak. **14** Ve her ekmek sunusundan bir adet ekmeği Yehova için kutsal pay olarak verecek;[h] bunlar, paylaşma kurbanlarının kanını sunağa serpen kâhinin olacak.[ı] **15** Şükran kurbanı olarak sunulan paylaşma kurbanlarının eti, sunulduğu gün yenecek; sabaha bırakılmayacak.[i]

16 Eğer kurban, adak[j] veya gönüllü sunu[k] ise, kurbanın eti sunulduğu gün yenecek; kalırsa ertesi gün de yenebilir. **17** Fakat kurban etinden üçüncü güne kalan yakılacak.[l] **18** Eğer paylaşma kurbanının eti üçüncü gün yenirse, kurbanı sunan kişi Tanrı'dan kabul görmeyecek.[m] Bu kurban ona hiçbir fayda sağlamayacak.[n] Et kirli sayılacak ve ondan yiyen can suçunun sorumluluğunu taşıyacak.[o] **19** Kirli bir şeye değen[ö] et yenilmeyecek; ateşte yakılacak. Temiz eti ise, temiz durumda olan herkes yiyebilir.

20 Fakat bir kimse kirli durumdayken, Yehova'ya sunulan paylaşma kurbanının etinden yerse, o can halkın arasında yaşatılmayacak.[a] **21** Eğer bir kimse insandan çıkan kirletici bir şey[b] olsun veya temiz olmayan bir hayvan[c] ya da kirli ve iğrenç sayılan bir şey[ç] olsun, temiz olmayan herhangi bir şeyle temas eder ve Yehova'ya sunulan paylaşma kurbanının etinden yerse, o can halkının arasında yaşatılmayacak."

22 Sonra Yehova, Musa'ya şunları söyledi: **23** "İsrailoğullarıyla konuş, onlara de ki, 'Sığırın, koyunun ve keçinin yağını[d] yemeyeceksiniz. **24** Ölmüş bir hayvanın yağı veya parçalanmış bir hayvanın[e] yağı başka amaçla kullanılabilir, fakat asla yemeyeceksiniz. **25** Kim Yehova için ateşte sunduğu kurbanın yağından yerse, o kişi halkının arasında yaşatılmayacak.[f]

26 Nerede yaşarsanız yaşayın, ne kuş ne de başka bir hayvanın, hiçbir canlının kanını[g] yemeyeceksiniz. **27** Kim kan yerse o can halkının arasında yaşatılmayacak.'"[h]

28 Sonra Yehova, Musa'ya şunları dedi: **29** "İsrailoğullarıyla konuş, onlara de ki, 'Yehova'ya paylaşma kurbanı getiren kişi, sunusunun bir kısmını Yehova'ya verecek.[ı] **30** Yehova için ateşte yakacağı sunuları kendi elleriyle getirecek; hayvanın yağını[i] döşüyle birlikte sunacak. Döşle birlikte yağı, Yehova'nın

BÖLÜM 7

a Le 2:5
Le 6:21
1Ta 23:29
b Le 2:3
Sy 18:9
1Ko 9:13
c Le 5:11
Sy 5:15
ç Le 2:4
Le 14:21
d Le 3:1
Le 7:20
Le 22:21
1Ko 10:16
e Le 22:29
2Ta 29:31
Ne 12:43
Me 50:14
2Ko 9:11
f Le 2:4
Le 6:16
Sy 6:15
g Le 2:11
Le 23:17
h Le 10:14
ı Le 6:26
Le 7:35
Sy 18:8
i Le 22:30
j Le 22:21
Sy 30:2
Hk 11:30
1Sa 1:11
Me 66:13
Öz 20:25
Vz 5:4
Elç 21:23
k Le 22:23
Tkr 12:6
l Le 19:6
m Le 19:7
n Ba 4:5
o Le 5:17
Le 19:8
Sy 9:13
He 4:14
ö Le 11:24
Sy 19:15

2. Sütun

a Le 15:3
Sy 19:20
b Le 12:4
Le 15:2
c Le 11:24
Tkr 14:7
ç Le 11:10
Tkr 14:10
He 4:14
d Le 3:16
Le 3:17
Le 4:8
1Sa 2:16
e Çk 22:31
Le 17:15
f Sy 15:31
g Ba 9:4
Le 3:17
Le 17:10
Tkr 12:16
1Sa 14:33
He 33:25
Elç 15:20
Elç 15:29
h Le 17:14
ı Le 3:1
1Ko 10:18
i Le 3:3

önünde sallama sunusu[a] olarak sallayacak. **31** Kâhin yağı sunakta yakacak,[b] fakat döş, Harun' un ve oğullarının olacak.[c]

32 Sunduğunuz paylaşma kurbanlarının sağ budunu kutsal pay[ç] olarak kâhine vereceksiniz. **33** Harunoğullarından paylaşma kurbanlarının kanını ve yağını kim sunmuşsa, sağ but onun payı olacak.[d] **34** Paylaşma kurbanlarından sallama sunusu[e] olan döşü ve kutsal pay olan budu İsrailoğullarından alıp kâhin Harun'a ve oğullarına veriyorum; bunlar İsrailoğullarından alınıp onlara verilecek ve bu devirler boyu bir kural olacak.

35 Bunlar, Harun'un ve oğullarının kâhinlik payıydı; kâhin olarak hizmet etmek üzere Yehova'nın huzuruna getirildikleri[f] gün, Yehova için ateşte sunulan sunulardan alacakları paydı; **36** çünkü Yehova onları İsrailoğulları arasından alıp meshettiği[g] gün bu payın onlara verilmesini emretmişti. Bu, devirler boyu, nesiller boyunca bir kanun olacak."[h]

37 Yakılan sunu,[ı] tahıl sunusu,[i] günah sunusu,[j] suç sunusu,[k] paylaşma kurbanı[l] ve kâhinlik görevine başlarken sunulacak kurbanla[m] ilgili kanun böyledir; **38** Yehova bu emirleri Musa'ya Sina Dağında[n] verdi. İsrailoğullarına Yehova için Sina Çölünde sunular getirmeleri emredildiği gün bu kanun verildi.[o]

8 Sonra Yehova, Musa'ya şunları söyledi: **2** "Harun'la oğullarını,[ö] giysileri,[p] mesh yağını,[r] günah sunusu boğasını,[s] iki koç ve mayasız ekmek[a] sepetini al. **3** Tüm halkı Toplanma Çadırının girişine[b] topla."[c]

4 Musa, Yehova'nın emrini yerine getirdi; halkı Toplanma Çadırının girişine[ç] topladı. **5** O zaman Musa halka "Şimdi Yehova'nın emrettiklerini yapacağım"[d] dedi. **6** Ve Harun'la oğullarını getirip suyla[e] yıkadı.[f] **7** Sonra Harun'a entariyi[g] giydirip beline kuşağı[h] bağladı, kolsuz üstlüğü[ı] ve üzerine efodu[i] giydirdi; efodun kuşağını[j] da beline sıkıca bağladı. **8** Ardından göğüslüğü[k] takıp içine Urim ve Tummim'i*[l] koydu. **9** Sonra Harun'un başına sarığı[m] taktı ve sarığın ön tarafına adanmanın kutsal işareti olan parlak altın levhayı[n] taktı; Musa bunları tam Yehova'nın kendisine emrettiği gibi yaptı.

10 Musa sonra mesh yağını aldı, Kutsal Çadırı[o] ve içindeki her şeyi meshedip kutsadı. **11** Ve yağdan biraz alıp sunağın üzerine yedi kez serperek sunağı,[ö] tüm takımını, kazanı ve ayağını meshetti; böylece onları kutsadı. **12** Sonunda da Harun'u kutsamak üzere başına mesh yağından dökerek onu meshetti.[p]

13 Sonra Musa, Harun'un oğullarını getirdi;[r] onlara entarileri giydirdi, bellerine kuşakları bağladı.[s] Başlarına başlıklarını sardı;[ş] Musa bunları tam Yehova'nın kendisine emrettiği gibi yaptı.

BÖLÜM 7

a Çk 29:24 Le 8:27 Le 9:21 Sy 6:20
b Le 3:5
c Le 5:13 Le 6:16 Le 8:29 Sy 18:18
ç Çk 29:27 Le 10:14 Sy 6:20
d Le 6:26 Tkr 18:3
e Çk 29:28 Le 10:14 Sy 18:18
f Çk 28:1 Çk 29:7 Çk 40:13 Sy 18:7
g Çk 40:15 Le 8:12
h İb 7:12
ı Le 6:9 Ams 5:22 Mr 12:33 İb 10:5 İb 10:6
i Le 2:1 Le 6:14
j Le 6:25
k Le 5:6 Le 7:1
l Le 3:1
m Çk 29:1 Le 6:20
n Çk 34:27 Le 25:1
o Çk 24:5 Le 1:2

BÖLÜM 8

ö Çk 28:1
p Çk 28:4 Çk 39:41
r Çk 30:23 Çk 40:15
s Çk 29:1

2. Sütun

a Çk 29:2
b Sy 27:2
c Elç 7:38
ç Çk 36:37
d Yhn 8:28
e Çk 29:4
f Çk 40:12 1Ko 6:11 Ef 5:26 İb 9:10
g Çk 28:39 Vh 19:8
h Çk 39:29 İş 11:5
ı Çk 28:31 Çk 39:22 Sy 15:39 Me 119:129
i Çk 28:6 Çk 39:2
j Çk 28:8 Çk 29:5 Çk 39:20
k Çk 28:15 Çk 39:9

l Çk 28:30; Ezr 2:63; Yhn 5:30; **m** Çk 29:6; Çk 39:28; 1Ko 11:3; **n** Çk 28:36; Çk 39:30; **o** Çk 30:26; **ö** Çk 30:28; **p** Çk 29:7; Çk 30:30; Çk 40:13; Le 21:10; Me 133:2; Elç 10:38; **r** Çk 29:8; Çk 40:14; **s** Çk 29:9; **ş** Çk 28:40.

Le 8:8* Çıkış 28:30'daki dipnota bakın.

14 Ve günah sunusu olarak sunulacak boğayı[a] getirdi; Harun'la oğulları ellerini boğanın başına[b] koydular. **15** Musa boğayı kesti;[c] kanından[ç] alıp parmağıyla çepçevre sunağın boynuzlarına sürerek sunağı günahtan arındırdı. Kanın geri kalanını sunağın dibine döktü; böylece üzerinde kefarette bulunabilmek[d] için onu kutsadı. **16** Sonra Musa, bağırsakları kaplayan tüm yağı, karaciğer üzerindeki yağı ve iki böbrekle onların üzerindeki yağı aldı ve bunları sunakta yaktı.[e] **17** Boğanın geri kalan kısmını; derisini, etini ve gübresini konaklama yerinin dışında[f] yaktı. Musa bunları tam Yehova'nın kendisine emrettiği gibi yaptı.

18 Sonra yakılan sunu koçunu getirdi; Harun ve oğulları ellerini koçun başına koydular.[g] **19** Musa koçu kesip kanını sunağa çepçevre serpti.[h] **20** Koçu parçalara ayırdı;[ı] başı, diğer parçaları ve içyağını sunaktaki ateşin üzerine koydu. **21** Bağırsakları ve paçaları suyla yıkadı; koçun tümünü sunakta yaktı.[i] Bu, hoş koku olarak yakılan bir sunu,[j] Yehova için ateşte sunulan bir kurbandı. Musa bunları tam Yehova'nın kendisine emrettiği gibi yaptı.

22 Sonra ikinci koçu, kâhinlik görevinin başlatılması için sunulacak koçu[k] getirdi; Harun ve oğulları ellerini koçun başına koydular. **23** Musa koçu kesti ve kanından biraz alıp Harun'un sağ kulakmemesine, sağ elinin başparmağına ve sağ ayağının başparmağına sürdü.[l] **24** Ardından Harun'un oğullarını getirdi; onların da sağ kulakmemelerine, sağ ellerinin başparmaklarına ve sağ ayaklarının başparmaklarına kandan biraz sürdü. Kanın geri kalanını sunağa çepçevre serpti.[a]

25 Sonra yağı, kuyrukyağını, bağırsakları kaplayan tüm yağı,[b] karaciğer üzerindeki yağı, iki böbrekle üzerlerindeki yağı ve sağ budu aldı.[c] **26** Yehova'nın önündeki mayasız ekmek sepetinden de bir tane mayasız halka ekmek,[ç] bir tane yağla yoğrulmuş halka ekmek,[d] bir tane de yufka ekmeği[e] aldı. Bunları yağların ve sağ budun üzerine koydu. **27** Ardından bunların hepsini Harun'un ve oğullarının avuçlarına koyup Yehova'nın önünde sallama sunusu olarak salladı.[f] **28** Ve bunları onların ellerinden alıp sunakta, yakılan sununun üzerinde yaktı.[g] Bu, kâhinlik görevine başlarken[h] hoş koku[ı] olarak sunulan sunuydu. Yehova için ateşte yakılan bir sunuydu.[i]

29 Ve Musa döşü[j] alıp Yehova'nın önünde sallama sunusu olarak salladı.[k] Yehova'nın emrettiği gibi bu, kâhinlik görevine başlarken sunulan koçtan Musa'nın payıydı.[l]

30 Sonra Musa mesh yağından[m] ve sunaktaki kandan biraz alıp Harun'la giysilerinin, onun yanındaki oğullarının ve giysilerinin üzerine serpti. Böylece Harun'la giysilerini ve oğullarıyla[n] giysilerini kutsadı.[o]

31 Musa, Harun'la oğullarına şunları söyledi: "Eti Toplanma Çadırının girişinde haşlayın;[ö] 'Harun'la oğulları onu

BÖLÜM 8

a Çk 29:10
Le 4:3
Le 16:6
He 43:19
b Le 1:4
Le 4:4
c Çk 29:11
ç Çk 29:12
İb 9:22
d Le 6:7
Le 6:30
e Çk 29:13
Le 4:8
Me 69:9
f Çk 29:14
Le 4:11
Le 16:27
İb 13:12
g Çk 29:15
Le 1:4
h Çk 29:16
ı Çk 29:17
i Çk 29:18
j Ba 8:21
Ef 5:2
k Çk 29:19
Le 8:33
l Çk 29:20
Le 14:14
Lu 24:44

2. Sütun

a Çk 24:6
b Le 3:16
Le 4:9
Le 9:10
He 44:7
c Çk 29:22
ç Le 2:4
Le 7:12
1Ko 5:8
d Çk 29:2
Sy 6:15
e Çk 29:23
f Çk 29:24
Sy 8:13
g Çk 29:25
h Çk 29:19
Le 7:37
ı Ba 8:21
Çk 29:41
Ef 5:2
i Le 1:13
Le 3:5
j Öz 23:26
k Çk 29:26
Le 7:30
l Çk 29:27
Le 7:35
m Çk 29:21
Çk 30:30
Me 99:6
n Sy 3:3
o Çk 29:37
ö Çk 29:31
Le 6:28
1Sa 2:13

yiyecekler' diye bana verilen emre göre, göreve başlama töreninde kullanılan sepetten alınacak ekmekle birlikte eti orada yiyeceksiniz.[a] **32** Etten ve ekmekten geri kalanı yakacaksınız.[b] **33** Yedi gün boyunca,[c] kâhinlik görevine başlama süresinin bitimine dek, Toplanma Çadırının önünden ayrılmayacaksınız; çünkü görev için yetkilendirilmeniz*[ç] yedi gün sürecek. **34** Sizin için kefarette bulunulsun diye, bugün yapıldığı gibi, Yehova kalan günlerde de bunların yapılmasını emretti.[d] **35** Yedi gün,[e] gece ve gündüz Toplanma Çadırının girişinde kalacaksınız ve ölmeyesiniz diye, Yehova'nın zorunlu kıldığı nöbeti tutacaksınız;[f] bana böyle emredildi."

36 Harun ve oğulları, Yehova'nın Musa aracılığıyla emrettiği her şeyi yaptılar.

9 Sekizinci gün[g] Musa, Harun'la oğullarını ve İsrail'in ihtiyarlarını çağırdı. **2** Harun'a şunları söyledi: "Kendin için günah sunusu[h] olarak sağlıklı bir buzağı ve yakılan sunu[ı] olarak sağlıklı bir koç al. Ve onları Yehova'nın önünde sun.[i] **3** İsrailoğullarına da, günah sunusu olarak bir erkek keçi,[j] yakılan sunu olarak da bir yaşında ve sağlıklı bir buzağıyla genç bir koç[k] almalarını söyle. **4** Ve Yehova'nın önünde sunmak üzere paylaşma kurbanları[l] olarak da bir boğayla bir koç ve yağla yoğrulmuş tahıl sunusu[m] getirmelerini söyle; çünkü bugün Yehova size görünecek."[a]

5 Musa'nın emrettiklerini Toplanma Çadırının önüne getirdiler. Ve tüm halk yaklaşıp Yehova'nın önünde durdu.[b] **6** Musa onlara "Yehova'nın emrettiği bu şeyi yapın ki, Yehova'nın ihtişamını göresiniz"[c] dedi. **7** Sonra Harun'a şunları söyledi: "Sunağa git; kendin için olan günah sunusunu[ç] ve yakılan sunuyu takdim et, kendin ve evin için kefarette bulun.[d] Halkın[e] getirdiği sunuyu da takdim et ve onlar için kefarette bulun;[f] tam Yehova'nın emrettiği gibi yap."

8 Harun hemen sunağa gitti; kendisi için olan günah sunusunu, buzağıyı kesti.[g] **9** Oğulları kurbanın kanını[h] ona sundu; Harun parmağını kana batırıp[ı] sunağın boynuzlarına sürdü[i] ve kanın geri kalanını sunağın dibine döktü. **10** Tam Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi, günah sunusunun yağını,[j] böbreklerini ve karaciğer üzerindeki yağını sunakta yaktı.[k] **11** Kurbanın etiyle derisini de konaklama yerinin dışında yaktı.[l]

12 Sonra Harun yakılan sunu kurbanını kesti; kurbanın kanını oğulları kendisine verdi; o da kanı sunağa çepçevre serpti.[m] **13** Yakılan sunu kurbanının başını ve diğer parçalarını da ona verdiler. Harun bunları sunakta yaktı.[n] **14** Ardından bağırsaklarla paçaları yıkadı ve bunları sunakta, yakılan sununun üzerinde yaktı.[o]

15 Sonra halkın getirdiği kurbanı sunmaya başladı;[ö] onlar için günah sunusu olan keçiyi

Le 8:33* Çıkış 28:41'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 8

a Çk 29:32
Le 10:17
1Ko 9:13
Ga 6:6
b Çk 29:34
c Çk 29:30
ç Çk 29:35
Sy 3:3
d Çk 29:36
Le 17:11
İb 2:17
e Çk 29:37
f Sy 1:53
Sy 3:7
Tkr 11:1
He 48:11

BÖLÜM 9

g Le 8:35
He 43:27
h Le 4:3
ı Le 8:18
i Le 8:14
j Le 4:23
Le 16:15
Ezr 6:17
k Le 16:5
Ezr 10:19
l Le 3:1
m Le 2:4
Le 6:14

2. Sütun

a Çk 29:43
b Çk 19:17
Tkr 31:12
c Çk 16:10
Çk 24:16
Çk 40:34
2Ta 5:14
ç Le 4:3
d Le 8:34
İb 5:3
İb 7:27
e İb 5:1
f Le 16:33
İb 9:7
g Le 4:4
h İb 9:22
ı Le 8:15
i Le 4:7
Le 16:18
j Le 3:3
Le 4:8
k Le 8:16
l Le 4:12
Le 8:17
İb 13:11
m Le 1:5
Le 8:19
n Le 8:20
o Le 8:21
ö Le 4:27
İş 53:10
Yhn 1:29
1Ko 15:3
2Ko 5:21
Ga 1:4
Ef 5:2
Tit 2:14
İb 2:17
1Pe 2:24
1Yh 2:2

alıp kesti ve ilk sunu gibi, bunu da günah sunusu olarak sundu. **16** Ardından, yakılan sunuyu sundu; bunu usulüne göre yaptı.[a]

17 Ve sabahki[b] yakılan sunudan ayrı olarak, tahıl sunusunu[c] sundu; ondan avcuna doldurup sunakta yaktı.

18 Sonra halkın getirdiği, paylaşma kurbanı[ç] olarak sunulacak boğayı ve koçu kesti. Oğulları kanı Harun'a verdiler; o da sunağa çepçevre serpti.[d] **19** Boğanın yağını,[e] koçun kuyruk yağını,[f] bağırsakları kaplayan yağı, böbrekleri ve karaciğer üzerindeki yağı ise, **20** döşlerin[g] üzerine koydular; ve Harun yağları sunakta yaktı. **21** Fakat hayvanların döşlerini ve sağ butlarını Yehova'nın önünde sallama sunusu[h] olarak salladı; tam Musa'nın emrettiği gibi yaptı.

22 Ve Harun ellerini halka doğru kaldırıp onlar için hayırdua etti;[ı] günah sunusunu, yakılan sunuyu ve paylaşma kurbanlarını sunduktan sonra aşağıya indi.[i] **23** Ardından Musa'yla Harun Toplanma Çadırına girdiler; çıktıktan sonra halk için hayırdua ettiler.[j]

O zaman Yehova'nın ihtişamı[k] halka göründü. **24** Ve Yehova'nın önünden ateş çıkıp[l] sunaktaki yakılan sunu ile yağları yakıp bitirdi. Bunu gören tüm halk haykırarak[m] yere kapandı.

10 Harun'un oğulları Nadab ve Abihu[n] buhurdanlarını[o] getirip içlerine ateş ve buhur[ö] koydular; Yehova'nın huzurunda, kendilerine emredilmemiş, kurallara aykırı bir ateş[a] sundular. **2** O zaman Yehova'nın huzurundan ateş çıktı ve onları öldürdü;[b] böylece Yehova'nın huzurunda öldüler.[c] **3** Bunun üzerine Musa, Harun'a şunu söyledi: "Yehova diyor ki, 'Bana yaklaşanlar[ç] tarafından kutsal tutulmalıyım[d] ve tüm halkın önünde yüceltilmeliyim.' "[e] Harun hiçbir şey demedi.

4 Musa, Harun'un amcası Uzziel'in[f] oğulları Mişael ve Elsafan'ı çağırdı; onlara "Buraya gelin" dedi, "Kardeşlerinizi kutsal yerin önünden alıp konaklama yerinin dışına taşıyın."[g] **5** Musa'nın dediği gibi, onlar da gelip Nadab ve Abihu'yu üzerlerindeki entarilerle konaklama yerinin dışına taşıdılar.

6 Sonra Musa, Harun'a ve oğulları Eleazar'la İtamar'a şunları söyledi: "Saçlarınızı dağınık bırakmayın,[h] giysilerinizi yırtmayın ki, ölmeyesiniz ve Tanrı tüm halka öfkelenmesin.[ı] Fakat kardeşleriniz, bütün İsrail evi, Yehova'nın ateşle getirdiği bu yıkım için yas tutacak. **7** Ölmeyesiniz diye Toplanma Çadırının girişinden dışarı adım atmayacaksınız,[i] çünkü üzerinizde Yehova'nın mesh yağı var."[j] Harun'la oğulları Musa'nın dediklerini yaptı.

8 Sonra Yehova, Harun'a şunları söyledi: **9** "Sen ve oğulların, Toplanma Çadırına gireceğiniz zaman, ölmeyesiniz diye, şarap veya başka herhangi bir içki içmeyin;[k] bu, devirlerce, nesiller boyu bir kanun olacak.

BÖLÜM 9

a Le 1:3
Le 5:10
Le 6:9
Le 8:18
b Çk 29:39
c Le 2:1
Le 2:4
Le 2:11
Le 2:13
ç Le 3:1
Le 7:11
d Le 3:2
e Le 3:3
f Çk 29:22
Le 3:9
Le 8:25
g Le 7:30
h Çk 29:27
Le 8:27
ı Sy 6:23
Tkr 10:8
Tkr 21:5
1Ta 23:13
Lu 24:50
Elç 3:26
İb 7:7
i Çk 20:26
j 2Sa 6:18
2Ta 6:3
k Le 9:6
Sy 14:10
Sy 16:42
l Hk 6:21
1Kr 18:38
1Ta 21:26
2Ta 7:1
m 1Kr 18:39
2Ta 7:3

BÖLÜM 10

n Çk 6:23
1Ta 24:2
o Çk 27:3
Le 16:12
ö Çk 30:35
Le 16:12

2. Sütun

a Çk 30:9
Le 10:9
Le 16:2
İş 28:7
b Sy 16:35
c Le 22:9
Sy 26:61
ç Çk 19:22
İş 52:11
d İş 29:23
He 20:41
Mt 6:9
e İş 49:3
Yhn 13:31
2Se 1:10
f Çk 6:18
g Elç 5:6
h Le 21:10
Sy 6:7
ı Sy 16:22
Yş 7:1
i Le 21:12
j Çk 28:41
Le 8:12

k Öz 31:5; İş 28:7; He 44:21; Ho 4:11; Ef 5:18; 1Ti 3:3; 1Ti 3:8; Tit 1:7.

10 Böylece kutsal olanla olmayanı, temiz olanla olmayanı ayırt edebileceksiniz[a] **11** ve İsrailoğullarına, Yehova'nın onlara Musa aracılığıyla bildirdiği tüm kuralları öğretebileceksiniz."[b]

12 Sonra Musa, Harun'la sağ kalan oğulları Eleazar ve İtamar'a şunları söyledi: "Yehova'ya ateşte sunulan tahıl sunularından[c] artakalanı alın; bunu mayasız olarak hazırlayıp sunağın yanında yiyin, çünkü çok kutsaldır.[ç] **13** Onu kutsal bir yerde yiyeceksiniz,[d] çünkü o, Yehova'ya ateşte sunulan tahıl sunularından senin ve oğullarının payıdır; bana verilen emir böyledir. **14** Sallama sunusu olarak sunulan döşü[e] ve kutsal pay olan budu[f] temiz bir yerde yiyeceksiniz; seninle birlikte oğulların ve kızların[g] da yiyecek, çünkü bunlar İsrailoğullarının paylaşma kurbanlarından sana ve oğullarına pay olarak verilmiştir. **15** Yehova'nın önünde sallama sunusunu sallamak için, ateşte yakılan sunuların yağlarının yanı sıra, kutsal pay olan budu ve sallama sunusu olacak döşü[h] getirecekler. Bu, Yehova'nın emrettiği gibi, devirler boyu senin ve oğullarının payı[ı] olacak."

16 Sonra Musa günah sunusu[i] keçisini aradı, fakat onun tamamen yakılmış olduğunu görünce, Harun'un sağ kalan oğulları Eleazar ve İtamar'a çok kızdı. **17** "Günah sunusunu kutsal bir yerde neden yemediniz?"[j] diye sordu, "Çünkü bu sunu çok kutsaldır; halkın suçunu taşımak ve Yehova'nın önünde onlar için kefarette bulunmak üzere size verilmiştir.[a] **18** Bakın, kurbanın kanı kutsal yere götürülmemiş.[b] Bana verilen emre göre, onu mutlaka kutsal yerde yemeliydiniz."[c] **19** Bunun üzerine Harun, Musa'ya şunu dedi: "Onlar Yehova'nın önünde yakılan sunuyla günah sunularını bugün sundular.[ç] Başıma gelenlerden sonra, bugün günah sunusundan yeseydim Yehova'nın gözünde iyi olur muydu?"[d] **20** Musa Harun'un bu sözlerini dinledi ve yerinde buldu.

11 Sonra Yehova, Musa'yla Harun'a, **2** "İsrailoğullarıyla konuşun" dedi, "Onlara şunu deyin: Karada yaşayan tüm hayvanlar arasında etini yiyebileceğiniz[e] canlılar şunlardır: **3** Çift toynaklı olan ve geviş getiren her hayvanı yiyebilirsiniz.[f]

4 Ancak, geviş getirenler ya da çift toynaklı olanlar arasında şu hayvanları yemeyeceksiniz: Deve, geviş getirir fakat çift toynaklı değildir. Sizin için temiz değildir.[g] **5** Kaya damanı;*[h] bu da geviş getirir, fakat çift toynaklı değildir. Sizin için temiz değildir. **6** Tavşan[ı] da geviş getirir fakat çift toynaklı değildir. Sizin için temiz değildir. **7** Domuz[i] ise çift toynaklıdır, fakat geviş getirmez. Sizin için temiz değildir. **8** Bunların etini yemeyeceksiniz ve ölüsüne[j] dokunmayacaksınız. Bunlar sizin için temiz değildir.[k]

9 Suda yaşayan canlılardan şunları yiyebilirsiniz:[l] Sularda, denizlerde, ırmaklarda yaşayan; yüzgeçli ve pullu[m] olan her hay-

BÖLÜM 10

a He 22:26
He 44:23
b Tkr 24:8
Tkr 33:10
2Ta 17:9
Ne 8:8
Yr 18:18
Ml 2:7
c Çk 29:2
Le 6:16
ç Le 21:22
d Le 6:26
Sy 18:10
e Çk 29:26
Le 7:31
Le 9:21
Sy 18:11
f Le 7:34
g Le 22:13
h Le 8:29
Sy 18:18
ı 1Ko 9:13
i Le 9:3
Le 9:15
j Le 6:26
Le 7:6
He 44:29

2. Sütun

a Çk 28:38
Sy 18:1
İş 53:11
Yhn 1:29
2Ko 5:21
İb 9:28
1Pe 2:24
b Le 6:30
c Le 6:26
ç Le 9:8
Le 9:12
d Le 6:29

BÖLÜM 11

e Tkr 14:4
He 4:14
f Tkr 14:6
g Tkr 14:7
h Me 104:18
Öz 30:26
ı Tkr 14:7
i Tkr 14:8
İş 65:4
İş 66:3
İş 66:17
j Le 11:24
k Elç 10:14
l Tkr 14:9
m Mt 4:18
Lu 24:42

Le 11:5* Kayalık yerlerde yaşayan, tavşana benzer bir hayvan.

vanı yiyebilirsiniz. **10** Denizlerde veya ırmaklarda sürü halinde yaşayan ufak hayvanlardan ve sulardaki diğer canlılardan yüzgeçsiz ve pulsuz bütün hayvanlar sizin için iğrenç sayılacak. **11** Evet, bunlar sizin için iğrenç sayılacak. Onların etini yemeyeceksiniz[a] ve ölüsünden tiksineceksiniz. **12** Suda yaşayan, yüzgeçsiz ve pulsuz her hayvan sizin için iğrenç sayılacak.

13 Kanatlılar arasında, iğrenç sayıp etini yemeyeceğiniz hayvanlar şunlardır:[b] Bunlar sizin için iğrenç sayılacak: Kartal,[c] balıkkartalı, kara akbaba, **14** kızıl çaylak, kara çaylak[ç] ve tüm türleri, **15** bütün karga*[d] türleri, **16** devekuşu,[e] baykuş, martı, bütün türleriyle doğan, **17** kukumav, karabatak, orman baykuşu,[f] **18** kuğu, pelikan, akbaba,[g] **19** leylek, bütün türleriyle balıkçıl, ibibik ve yarasa.[h] **20** Kanatlı ve dört ayaklı tüm ufak canlılar da sizin için iğrenç sayılacak.[ı]

21 Kanatlı ve dört ayaklı tüm ufak canlılardan sadece şunları yiyebilirsiniz: Diğer bacaklarının yanı sıra sıçramak için de bacakları olanlar. **22** Bunlardan yiyebilecekleriniz: Her tür göçmen çekirge,[i] yenilebilir diğer çekirge türleri,[j] her tür cırcırböceği, her tür uçmayan çekirge.[k] **23** Kanatlı ve dört ayaklı diğer tüm ufak canlılar sizin için iğrenç[l] sayılacak. **24** Bunlarla kendinizi kirli duruma getirirsiniz. Bunların ölüsüne dokunan akşama dek kirli sayılacak.[m]

25 Ölü hayvanı taşıyan, giysilerini yıkayacak[a] ve akşama dek kirli sayılacak.

26 Toynakları yarık olup, çift toynaklı olmayan ve geviş getirmeyen her hayvan sizin için kirlidir. Onlara dokunan da kirli sayılacak.[b] **27** Dört ayaklı olup pençeleri üzerinde yürüyen her hayvan sizin için kirlidir. Onların ölüsüne dokunan da akşama dek kirli sayılacak. **28** Onların ölüsünü[c] taşıyan, giysilerini yıkayacak[ç] ve akşama dek kirli sayılacak. Bu hayvanlar sizin için temiz değildir.

29 Küçük kara hayvanlarından sizin için kirli olanlar şunlardır:[d] Köstebek sıçanı, araptavşanı[e] ve bütün türleriyle kertenkele; **30** sakangur, varan, semender, düz keler ve bukalemun. **31** Küçük kara hayvanları arasından bunlar sizin için temiz değildir.[f] Onlara dokunan akşama dek kirli sayılacak.[g]

32 Bu hayvanların ölüsü neyin üzerine düşerse, ister ağaç bir kap,[h] ister giysi, ister deri[ı] veya çul[i] olsun kirli sayılacak. Kullanılan kap suya konacak ve akşama dek kirli sayılacak; akşam temiz olacak. **33** Bunlardan biri bir toprak kabın[j] içine düşerse, kabın içindeki her şey kirlenmiş olacak; kabı da parçalayacaksınız.[k] **34** Böyle bir kaptan herhangi bir yiyeceğin üzerine su dökülürse, yiyecek kirli sayılacak ve herhangi bir kabın içindeki bir içeceğe bu kaptan su dökülürse, içecek kirli sayılacak. **35** Bunların ölüsü neyin üzerine düşerse, o kirlenmiş olacak. İster ocak olsun, ister küp altlığı

Le 11:15* Ya da "kuzgun"

BÖLÜM 11

a Tkr 14:3
Tkr 14:10

b Tkr 14:12

c Ey 39:30
Mt 24:28

ç Tkr 14:13

d Tkr 14:14

e Tkr 14:15

f Tkr 14:16

g Tkr 14:17

h Tkr 14:18

ı Tkr 14:19

i Çk 10:12
Öz 30:27
İş 33:4

j Mt 3:4
Mr 1:6

k 2Ta 7:13

l Tkr 14:3

m Le 17:15

2. Sütun

a Çk 19:10
Le 14:8
Le 15:5
Sy 19:10

b Tkr 14:8

c Le 5:2

ç Le 17:16

d İb 9:10

e İş 66:17

f Le 22:5
Tkr 14:19

g Le 11:24

h Çk 7:19

ı Ba 21:14

i Ba 37:34

j Le 6:28
Mr 14:13

k Le 15:12
İş 30:14

olsun parçalanacak. Bunlar kirlidir ve sizin için kirli olacak. **36** Yalnız su pınarı ve sarnıç temiz sayılacak; fakat ölü hayvana dokunan kişi kirli sayılacak. **37** Bu hayvanların ölüsü, ekilecek bir bitki tohumunun üzerine düşerse, tohum temiz sayılacak. **38** Ancak tohum ıslatılmışsa ve üzerine bu hayvanların ölüsünden bir şey düşerse, tohum sizin için kirli sayılacak.

39 Etini yemenize izin verilen hayvanlardan biri öldüğünde, ölü hayvana dokunan kişi akşama dek kirli sayılacak.[a] **40** Ölmüş hayvanın etinden yiyen[b] kişi giysilerini yıkayacak ve akşama dek kirli sayılacak. Ölü hayvanı taşıyan kişi giysisini yıkayacak ve akşama dek kirli sayılacak. **41** Toprakta yaşayan ufak hayvanlar sizin için iğrenç sayılacak.[c] Bunlar yenilmeyecek. **42** Toprakta yaşayan ufak canlılardan karnı[ç] üzerinde giden, dört veya daha fazla ayağı olan hiçbir hayvanı yemeyeceksiniz; onlar sizin için iğrenç sayılacak.[d] **43** Kendinizi bu hayvanların hiçbiriyle kirletmeyin, iğrenç bir duruma getirmeyin ve kirlenmiş olmayın.[e] **44** Çünkü Ben Tanrınız Yehova'yım.[f] Kendinizi arındırıp kutsal olacaksınız,[g] çünkü Ben kutsalım.[h] Toprakta yaşayan ufak hayvanların hiçbiriyle kendinizi kirletmeyeceksiniz. **45** Çünkü Ben Yehova'yım; Tanrınız olduğumu göstermek için, sizi Mısır diyarından çıkaran Benim.[ı] Kutsal olacaksınız,[i] çünkü Ben kutsalım.[j]

46 Kara hayvanlarıyla, kanatlılarla, suda[k] hareket eden tüm hayvanlarla ve toprakta yaşayan tüm küçük canlılarla ilgili kanun budur. **47** Böylece, temiz olanla olmayanı, yenilecek olanla yenilmeyecek hayvanı ayırt edebileceksiniz."[a]

12 Ve Yehova, Musa'ya şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarıyla konuş; onlara de ki: Bir kadın gebe[b] kalıp bir erkek çocuk doğurursa, yedi gün kirli sayılacak; âdet hali günlerinde olduğu gibi kirli sayılacaktır.[c] **3** Çocuk sekizinci gün sünnet[ç] edilecek. **4** Kadın kandan arınmak için otuz üç gün daha evde kalacak. Kutsal hiçbir şeye dokunmayacak ve arınma günlerini doldurmadan kutsal yere girmeyecek.[d]

5 Eğer kadın bir kız çocuğu doğurursa, on dört gün, âdet halindeyken olduğu gibi kirli sayılacak. Kandan arınmak için altmış altı gün daha evde kalacak. **6** Kadın, erkek veya kız çocuğu için olan arınma günlerini doldurduktan sonra, yakılan sunu[e] olarak bir yaşının içinde genç bir koç ve günah sunusu olarak bir yavru güvercin veya kumru[f] getirip Toplanma Çadırının girişinde kâhine verecek. **7** Kâhin bunu Yehova'nın huzurunda sunacak ve onun için kefarette bulunacak; böylece kadın kanamalı halinden kurtulup arınmış sayılacak.[g] Erkek veya kız çocuk doğuran kadınla ilgili kanun böyledir. **8** Fakat kadının genç bir koç getirmeye gücü yetmezse, o zaman biri yakılan sunu, diğeri de günah sunusu olmak üzere iki kumru veya iki yavru güvercin[h] getirecek; kâhin onun için kefa-

BÖLÜM 11

a Le 11:24
Sy 19:11
Sy 19:16
b Le 17:15
Le 22:8
Tkr 14:21
He 4:14
He 44:31
Elç 10:13
c Le 11:21
ç Ba 3:14
Mi 7:17
d Tkr 14:3
e Le 20:25
f Çk 20:2
Tkr 5:6
g Çk 19:6
Le 19:2
Tkr 14:2
1Se 4:7
1Pe 1:15
h 1Pe 1:16
Vh 4:8
ı Ba 46:4
Çk 6:7
Çk 29:46
Me 81:10
Ho 11:1
i Çk 22:31
Le 20:7
Le 20:26
Sy 15:40
Tkr 7:6
j Yş 24:19
1Sa 2:2
1Sa 6:20
k Ba 1:21

2. Sütun

a Le 10:10
Le 20:25
He 22:26
He 44:23

BÖLÜM 12

b Ba 4:1
c Le 15:19
ç Ba 17:12
Ba 21:4
Lu 1:59
Lu 2:21
Yhn 7:22
d Lu 2:22
e Le 1:4
Le 1:10
f Le 15:14
g Le 15:28
h Le 1:14
Le 5:7
Le 14:22
Lu 2:24

rette[a] bulunacak ve kadın temiz sayılacak."

13 Ve Yehova, Musa ile Harun'a şunları söyledi:
2 "Bir kimsenin cildinde bir döküntü, pullanma[b] ya da leke oluşur ve sonra cüzam[c] hastalığı görünümü alırsa, o kişi kâhin Harun'a veya onun kâhin oğullarından birine getirilecek.[ç]
3 Kâhin ciltteki hastalıklı yeri görecek;[d] eğer kıl ağarması varsa ve hastalık cilt altına inmiş görünüyorsa, bu cüzamdır. Kâhin hastalıklı yere bakacak ve kişiyi kirli ilan edecektir. **4** Fakat, ciltteki leke beyazsa ve cilt altına inmiş görünmüyorsa, üzerindeki kıllar da ağarmamışsa, kâhin o zaman hastalıklı kişiyi yedi gün ayrı bir yerde tutacak.[e] **5** Kâhin yedinci gün kişiyi görecek; lekenin görünümü değişmemişse ve ciltte yayılmamışsa, kâhin o kişiyi yedi gün daha ayrı bir yerde tutacak.[f]

6 Kâhin bu yedinci günün sonunda ona yine bakacak; lekenin rengi solmuş ve leke ciltte yayılmamışsa, kişiyi temiz ilan edecektir. Bu pullanmadır. Kişi giysilerini yıkayacak ve temiz sayılacak. **7** Fakat temiz ilan edilmek için kâhine görünmesinden sonra pullanma ciltte yayılırsa, tekrar kâhine görünecek.[g] **8** Kâhin bakacak ve eğer pullanma ciltte yayılmışsa kâhin onu kirli ilan edecek. Hastalık cüzamdır.[h]

9 Bir kimsede cüzam hastalığı görülürse o kişi kâhine getirilecek. **10** Kâhin bakacak,[ı] eğer ciltte beyaz döküntü varsa, kıllar ağarmışsa ve döküntüde açık yaralar[a] oluşmuşsa, **11** bu uzun süreli cüzamdır.[b] Kâhin o kişiyi kirli ilan edecek; onu ayrı bir yerde tutmaya gerek yoktur,[c] zaten kirlidir. **12** Fakat cüzam ciltte yayılmışsa ve kâhine göre hastalık baştan ayağa bütün vücudu apaçık kaplamışsa, **13** kâhin hastalığın tüm vücudu kaplamış olduğunu görüyorsa, hastayı temiz ilan edecek. Yaraların hepsi beyazlaşmıştır. Kişi temizdir. **14** Fakat ne zaman bir açık yara görülürse kişi kirli sayılacaktır. **15** Kâhin[c] yaraya bakacak ve kişiyi kirli ilan edecek. Açık yara kirlidir. Bu cüzamdır.[d] **16** Eğer yara iyileşir ve beyazlaşırsa, o zaman kişi kâhine gelecek. **17** Kâhin ona bakacak;[e] yara beyazlaşmışsa, yarayı temiz ilan edecek. Kişi temizdir.

18 Eğer birinin vücudunda bir çıban[f] çıkar ve iyileşirse, **19** sonra çıbanın yerinde beyaz bir döküntü veya kırmızımsı beyaz bir leke oluşursa, kişi gidip kâhine görünecek. **20** Kâhin bakacak;[g] eğer yara cilt altına inmiş görünüyorsa ve üzerindeki kıllar ağarmışsa, onu kirli ilan edecek. Bu cüzam hastalığıdır. Çıbanda çıkmıştır. **21** Fakat kâhin yaraya bakar, yaranın üzerinde hiç beyaz kıl görmezse, yara cilt altına inmemişse ve rengi de donuksa, o zaman kâhin kişiyi yedi gün ayrı bir yerde tutacak.[h] **22** Eğer yaranın ciltte yayıldığı açıkça görülüyorsa, kâhin kişiyi kirli ilan edecek. Çünkü hastalıklıdır. **23** Fakat eğer leke yerinde duruyorsa, yayılmamışsa, bu çıban şişliğidir;[ı] kâhin kişiyi temiz ilan edecek.[i]

BÖLÜM 12
a Le 4:26
Le 6:7
Sy 15:25

BÖLÜM 13
b Le 14:56
c Sy 12:10
2Ta 26:19
Mt 8:3
ç Tkr 24:8
Ml 2:7
Lu 17:14
d Le 10:10
He 44:23
e Le 14:38
Sy 12:15
f Le 14:46
g Le 13:27
h Sy 12:12
ı Le 13:3
2Ta 26:20

2. Sütun
a Le 13:24
b 2Ta 26:21
c Le 13:4
ç Tkr 24:8
d Le 13:8
e Lu 5:14
Lu 17:14
f Tkr 28:27
2Kr 20:7
Ey 2:7
g Le 10:10
He 44:23
h Le 13:4
Le 14:38
Sy 12:15
ı Tkr 28:22
i Lu 5:14
Lu 17:14

24 Ya da deride bir yanık izi varsa ve bu yanık yarası beyaz ya da kırmızımsı beyaz bir lekeye dönüşürse, **25** kâhin bakacak, lekedeki kıllar ağarmışsa ve leke cilt altına inmiş görünüyorsa, bu cüzamdır. Yara izinde çıkmıştır; kâhin kişiyi kirli ilan edecek. Bu cüzam hastalığıdır. **26** Fakat kâhin baktığında, lekede beyaz kıl görmezse ve leke cilt altına inmemişse, rengi de donuksa, o zaman kişiyi yedi gün ayrı bir yerde tutacak. **27** Kâhin onu yedinci gün görecek. Eğer lekenin ciltte yayıldığı açıkça görülüyorsa, kâhin kişiyi kirli ilan edecek. Bu cüzam hastalığıdır. **28** Fakat eğer leke olduğu gibi duruyorsa, ciltte yayılmamışsa ve rengi donuksa, bu, yara izindeki şişliktir. Kâhin kişiyi temiz ilan edecek, çünkü bu yara izindeki iltihaptır.

29 Bir adamın veya kadının başında ya da çenesinde bir yara çıkarsa, **30** kâhin[a] hastalıklı yere bakacak, eğer yara cilt altına inmiş görünüyorsa, kıllar sararmış ve seyrekleşmişse, kâhin o zaman bu kişiyi kirli ilan edecek. Bu normal olmayan bir kıl dökülmesidir.[b] Başta veya çenede cüzam çıkmıştır. **31** Fakat kâhin böyle bir kıl dökülmesinin olduğu yaraya baktığında yaranın cilt altına inmediğini ve üzerinde siyah kıl olmadığını görürse, hastayı yedi gün[c] ayrı bir yerde tutacak.[ç] **32** Kâhin yedinci gün yaraya bakacak; kıl dökülmesi yayılmamış, yaradaki kıllar sararmamışsa ve kılların döküldüğü[d] hastalıklı kısım cilt altına inmiş görünmüyorsa, **33** kişi tıraş edilecek, fakat kıl dökülmesinin olduğu yer tıraş edilmeyecek.[a] Kâhin onu yedi gün daha ayrı bir yerde tutacak.

34 Kâhin kıl dökülmesinin olduğu yeri yedinci gün görecek; kıl dökülmesi ciltte yayılmamışsa ve hastalıklı kısım cilt altına inmiş görünmüyorsa, o zaman kişiyi temiz ilan edecek.[b] Kişi giysilerini yıkayacak ve temiz sayılacak. **35** Fakat kâhin tarafından temiz ilan edildikten sonra, kıl dökülmesi ciltte apaçık yayılırsa, **36** kâhin[c] kişiyi görecek; kıl dökülmesi yayılmışsa, sarı kıl olup olmadığına bakmayacak, kişi kirlidir. **37** Fakat kıl dökülmesi durmuş ve siyah kıllar çıkmışsa, hastalık iyileşmiştir. Kişi temizdir; kâhin onu temiz ilan edecek.[ç]

38 Bir adam veya kadının cildinde beyaz lekeler[d] çıkarsa, **39** kâhin[e] bunları görecek; ciltteki lekeler donuk beyazsa bu, ciltte çıkmış zararsız bir döküntüdür. Kişi temizdir.

40 Bir adamın tepesinde saçı dökülürse,[f] bu kelliktir. Kişi temizdir. **41** Eğer saçı önden dökülmüşse, alnında kellik vardır. Kişi temizdir. **42** Fakat tepesindeki veya alnındaki kelde kırmızımsı beyaz leke çıkarsa, bu kısımlarda cüzam var demektir. **43** Kâhin[g] kişiyi görecek; onun tepesindeki veya alnındaki kelde, ciltteki cüzamın görünümüne benzer kırmızımsı beyaz bir döküntü varsa, **44** kişi cüzam hastasıdır; kirlidir. Kâhin onu kirli ilan edecek. Hastalık başında çıkmıştır. **45** Cüzam hastası olan kişi yırtılmış[h] bir giysi giyecek ve saçı başı dağınık olacak;[ı] üst dudağını[i] örtüp "Kirli-

BÖLÜM 13

a Tkr 24:8
Mİ 2:7

b Le 14:54

c Le 13:4

ç Le 14:38
Sy 12:15

d Le 14:54

2. Sütun

a Le 14:8

b Le 13:23
Mr 1:42
Lu 5:13

c He 22:26
Lu 17:14

ç Mt 8:4
Mr 1:44

d Le 13:2

e Le 10:10

f 2Kr 2:23

g He 44:23

h 2Sa 13:19
Ezr 9:5

ı Le 10:6
Le 21:10

i He 24:17
Mİ 3:7

yim! Kirliyim!" diye bağıracak.[a] **46** Hastalığı boyunca kirli sayılacaktır; kişi kirlidir. Başkalarından ayrı, konaklama yerinin dışında[b] yaşayacak.

47 Eğer cüzam lekesi bir giyside, yün veya keten giyside; **48** ya da keten veya yün dokumanın çözgü[c] veya atkı ipliğinde veya deride ya da deriden[c] yapılmış bir eşyada görülürse; **49** ve giysi, deri, dokuma veya deri eşyadaki leke sarımsı yeşil veya kırmızıysa, bu cüzam hastalığıdır, kâhine gösterilmelidir. **50** Kâhin[d] bakacak ve hastalık bulunan eşyayı yedi gün ayrı bir yerde tutacak.[e] **51** Kâhin yedinci gün bakacak, giyside, dokumada[f] veya hangi amaçla kullanılırsa kullanılsın deriden yapılmış eşyada hastalık yayılmışsa, bulaşıcı cüzamdır.[g] Kirlidir. **52** Kâhin giysiyi veya yün olsun keten[h] olsun dokumayı veya hastalığın bulunduğu deri eşyayı yakacak; çünkü bu bulaşıcı cüzamdır.[i] Eşya ateşe atılıp yakılmalıdır.

53 Fakat kâhin baktığında, hastalığın giyside veya dokumada ya da deri[i] eşyada yayılmadığını görürse, **54** hastalığın görüldüğü eşyanın yıkanmasını emredecek ve onu yedi gün herkesten ayrı bir yerde tutacak. **55** Eşya yıkandıktan sonra kâhin ona tekrar bakacak; hastalık lekesinin görünüşü değişmemişse, leke yayılmamış olsa da eşya yine kirlidir; ateşte yakılmalıdır. İç yüzünden veya dış yüzünden yenmiştir.

56 Kâhin eşyanın yıkanmasından sonra hastalıklı olan yerin donuk bir renk almış olduğunu görürse, giysi olsun, deri eşya olsun veya dokuma olsun, o kısmı yırtıp çıkaracak. **57** Fakat giyside, dokumada[a] veya deri eşyada leke yine belirirse, hastalık tekrar çıkıyor demektir. Leke bulunan eşya yakılacak.[b] **58** Fakat giysi, dokuma veya deri eşya yıkandığında, hastalık lekesi yok olmuşsa, bunlar ikinci kez yıkanacak ve o zaman temiz sayılacak.

59 Cüzam hastalığı bulunan yün veya keten[c] giysinin, dokumanın veya deri eşyanın kirli ya da temiz ilan edilmesiyle ilgili kanun budur."

14 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **2** "Cüzamlı[ç] kişinin kâhine getirilip[d] temiz ilan edileceği gün uyulacak kanun şudur: **3** Kâhin konaklama yerinden çıkıp cüzamlı kişiye bakacak; hastalığı geçmişse,[e] **4** kâhinin emriyle, kişi arınmak için canlı iki temiz kuş,[f] sedir ağacı dalı,[g] kırmızı ip[h] ve zufaotu[ı] getirecek. **5** Kâhinin emriyle kuşlardan biri, içinde akar sudan alınmış su[i] bulunan bir toprak kap üzerinde kesilecek. **6** Canlı kuşa gelince, kâhin onu, sedir ağacı dalını, kırmızı ipi ve zufaotunu alacak; onları ve canlı kuşu, suyun üzerinde kesilen kuşun kanına batıracak. **7** Cüzamdan arınacak kişinin üzerine kanı yedi kez[j] serpip[k] onu temiz ilan edecek[l] ve canlı kuşu kıra salacak.[m]

8 Arınacak olan kişi giysilerini yıkayacak,[n] tüm kıllarını tıraş edip suda yıkanacak[o] ve temiz sayılacak; sonra konaklama yerine

BÖLÜM 13

a Ağ 4:15
b Sy 5:2
Sy 12:14
2Kr 7:3
2Ta 26:21
c Le 13:53
Le 13:59
ç Ba 21:15
Le 13:53
Mr 2:22
d Le 10:10
He 44:23
e Le 13:4
f Le 13:58
g Le 14:44
h Çk 28:39
Çk 39:28
ı Le 14:44
i Ba 3:21
Ba 21:14
He 16:10
Mt 3:4

2. Sütun

a Le 13:48
b Le 13:52
c Le 13:47

BÖLÜM 14

ç Le 13:2
d Mr 1:44
Lu 5:14
e Lu 7:22
Lu 17:15
f Le 1:14
Le 14:30
Le 14:49
g Sy 19:6
h İb 9:19
ı Çk 12:22
Le 14:51
Sy 19:18
1Kr 4:33
Me 51:7
i Le 14:50
Le 15:13
j 2Kr 5:10
k İb 9:13
l Le 13:23
m Le 16:22
Me 103:12
n Le 13:6
o Le 15:6

girebilir. Ve yedi gün çadırının dışında oturacak.[a] **9** Yedinci gün başındaki saçları,[b] çenesindeki kılları, kaşlarını tıraş edecek. Tüm kıllarını tıraş edip giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak ve temiz sayılacak.

10 Sonra, sekizinci gün[c] sağlıklı iki genç koç, bir yaşının içinde sağlıklı bir dişi kuzu,[ç] tahıl sunusu[d] olarak da yağla yoğrulmuş, üçte bir efa ölçüsünde ince un ve bir log* yağ alacak.[e] **11** Temiz ilanını yapacak kâhin, kişiyi, getirdikleriyle birlikte Yehova'nın önünde, Toplanma Çadırının girişinde takdim edecek. **12** Kâhin genç koçu alacak, onu bir log yağla[f] birlikte suç sunusu[g] olarak sunacak ve Yehova'nın önünde sallama sunusu[h] olarak sallayacak. **13** Genç koçu, günah sunusuyla yakılan sunu kurbanlarının her zaman kesildiği yerde,[ı] kutsal bir yerde[i] kesecek; çünkü günah sunusu gibi, suç sunusu da kâhine aittir;[j] çok kutsaldır.

14 Kâhin suç sunusu kanından biraz alıp, arınacak olan kişinin sağ kulakmemesine, sağ elinin başparmağına ve sağ ayağının başparmağına sürecek.[k] **15** Ve bir log yağdan[l] biraz alıp kendi sol avcuna koyacak. **16** Sağ elinin parmağını sol avcunun içindeki yağa batıracak; Yehova'nın önünde yağı parmağıyla yedi kez yere serpecek.[m] **17** Kâhin avcunun içinde kalan yağdan biraz alıp, arınacak olan kişinin sağ kulakmemesine, sağ elinin başparmağına ve sağ ayağının başparmağına, suç sunusun kanının üzerine sürecek.[a] **18** Avcundaki yağın geri kalanını da kişinin başına sürecek; Yehova'nın önünde onun için kefarette[b] bulunacak.

19 Sonra kâhin[c] günah sunusunu[ç] sunacak, kirliliğinden arınacak kişi için kefarette bulunacak; ardından yakılan sunu kurbanını kesecek. **20** Ve yakılan sunuyla tahıl sunusunu[d] sunakta sunup o kişi için kefarette bulunacak,[e] kişi temiz sayılacak.[f]

21 Eğer kişi yoksulsa,[g] bunları sunmaya gücü yetmiyorsa,[h] kefaret amacıyla sallama ve suç sunusu olarak genç bir koç, tahıl sunusu olarak da yağla yoğrulmuş, onda bir efa ince un, bir log yağ, **22** gücüne göre, iki kumru[ı] ya da iki yavru güvercin getirecek. Bunlardan biri günah sunusu, diğeri yakılan sunu olacak. **23** Temiz ilan edilmek[i] için bunları sekizinci gün[j] Yehova'nın önüne, Toplanma Çadırının girişine[k] getirip kâhine verecek.

24 Kâhin suç sunusu olacak genç koçu[l] ve bir log yağı alacak ve onları Yehova'nın önünde sallama sunusu olarak sallayacak.[m] **25** Suç sunusu olacak genç koçu kesecek; kandan biraz alıp, arınacak olan kişinin sağ kulakmemesine, sağ elinin başparmağına ve sağ ayağının başparmağına sürecek.[n] **26** Yağdan da biraz alıp kendi sol avcuna dökecek.[o] **27** Sonra sol avcundaki yağdan sağ elinin parmağıyla biraz alıp Yehova'nın önünde yedi kez yere serpecek.[ö] **28** Ve avcundaki yağdan yine alıp, arınacak olan kişinin sağ kulakmemesine, sağ elinin başparmağı-

BÖLÜM 14

a Le 13:5
Sy 5:2
Sy 12:15
b Le 13:33
c Le 15:14
ç Le 4:32
d Le 2:1
e Mr 1:44
f Le 14:24
g Le 5:2
Le 6:6
h Çk 29:24
Le 7:30
Sy 8:11
ı Le 1:11
Le 4:4
Le 6:25
i Le 7:6
j Le 2:3
Le 7:7
1Ko 9:13
1Ko 10:18
k Çk 29:20
l Le 14:10
Le 14:24
m Le 4:6
Le 4:17

2. Sütun

a Le 8:24
b Le 6:7
1Yh 1:7
1Yh 2:2
c Le 4:26
Le 10:10
İb 2:17
ç Le 5:6
d Le 2:1
Le 14:10
Sy 15:4
e Mt 8:4
Lu 5:14
f Le 14:9
g Me 72:13
Öz 17:5
Öz 22:2
Lu 6:20
h Le 5:7
Le 12:8
ı Le 1:14
i Le 14:2
Le 14:7
j Le 15:13
Le 15:14
Sy 12:14
k Le 14:11
l Le 5:2
Le 6:6
m Le 14:12
n Le 8:23
Le 14:14
o Le 14:15
ö Le 14:7

Le 14:10* Bir log 0,31 litre.

na ve sağ ayağının başparmağına, suç sunusunun kanını sürdüğü yerlere sürecek.[a] **29** Avcundaki yağın geri kalanını da Yehova'nın önünde kişi için kefarette bulunmak üzere onun başına sürecek.[b]

30 Sonra kâhin, kişinin gücüne göre[c] getirdiği kumrulardan veya yavru güvercinlerden **31** birini günah sunusu[ç] olarak, diğerini de yakılan sunu[d] olarak sunacak; kişinin gücüne göre getirdiği bu sunuları tahıl sunusuyla birlikte takdim edecek ve arınacak kişi için Yehova'nın önünde kefarette bulunacak.[e]

32 Kâhin tarafından temiz ilan edilmek için gerekenleri getirmeye gücü yetmeyen cüzam hastasıyla ilgili kanun budur."

33 Sonra Yehova, Musa ve Harun'a şöyle dedi: **34** "Size mülk[f] olarak vereceğim Kenan diyarına girdiğiniz zaman,[g] mülkünüz olan diyarda bir eve cüzam hastalığı verirsem,[h] **35** evin sahibi kâhine gelip 'Evimin duvarında lekeler var, cüzama benziyor' diyecek. **36** Kâhin gidip lekeyi görmeden önce, evdeki her şeyi kirli ilan etmemek için, evi boşaltmalarını emredecek; sonra gidip evi görecek. **37** Ve evin duvarlarındaki lekelere bakacak, lekeler sarımsı yeşil veya kırmızımsıysa ve duvarın içine işlemiş görünüyorsa, **38** kâhin evin kapısına çıkacak ve evi yedi gün kapatacak.[ı]

39 Kâhin yedinci gün tekrar gelip bakacak[i] ve lekeler evin duvarlarında yayılmışsa, **40** lekeli taşların sökülmesini[j] emredecek; taşlar şehrin dışında temiz olmayan bir yere atılacak. **41** Evin tüm iç sıvasını kazıtacak ve kazınan sıva şehrin dışında temiz olmayan bir yere atılacak. **42** Eski taşların yerine başka taşlar konacak; kâhin yeni harç yaptıracak ve evi bununla sıvatacak.

43 Taşların sökülüp sıvanın kazınmasından ve yeni sıva yapılmasından sonra lekeler evde tekrar ortaya çıkarsa; **44** kâhin[a] gelip bakacak, lekeler duvarlarda yayılmışsa, bu bulaşıcı cüzamdır.[b] Ev kirlidir. **45** Kâhin evi yıktıracak; taşlarını, kerestesini, sıvasını şehrin dışında temiz olmayan bir yere[c] taşıtacak. **46** Evin kapalı tutulduğu[ç] günlerde içeri giren kişi akşama dek kirli sayılacak.[d] **47** Bu evde yatan ya da yemek yiyen kişi giysisini yıkayacak.[e]

48 Fakat kâhin gelip baktığında, yeni sıvadan sonra lekenin yayılmadığını görürse, evi temiz ilan edecek, çünkü hastalık geçmiştir.[f] **49** Evi günahtan arındırmak için iki kuş,[g] sedir ağacı dalı,[h] kırmızı ip[ı] ve zufaotu alacak. **50** Kuşlardan birini, içinde akar sudan alınmış su[i] bulunan bir toprak kap üzerinde kesecek. **51** Sonra, sedir ağacı dalını, zufaotunu,[j] kırmızı ipi ve canlı kuşu alacak; bunları kesilen kuşun kanına ve suya batırıp eve yedi kez[k] serpecek.[l] **52** Böylece, kuşun kanı, akar sudan alınmış su, canlı kuş, sedir ağacı dalı, zufaotu ve kırmızı iple evi günahtan arındıracak. **53** Canlı kuşu şehrin dışında kıra salıp ev için kefarette[m] bulunacak ve ev temiz sayılacak.

BÖLÜM 14

a Le 14:17
b Le 14:10
Le 14:18
c Le 12:8
Le 14:22
2Ko 8:12
ç Le 5:7
d Le 1:14
e Le 14:20
f Ba 17:8
Sy 32:22
Tkr 6:10
g Le 23:10
Sy 35:10
Tkr 26:1
h Tkr 7:12
Tkr 7:15
Öz 3:33
ı Sy 12:15
i Le 10:10
Le 13:6
j Le 13:56

2. Sütun

a Le 14:3
He 44:23
b Le 13:51
c Le 14:41
ç Le 14:38
d Le 11:24
Le 15:8
Le 17:15
Le 22:6
Sy 19:7
e Le 11:25
Le 13:6
Le 15:5
Sy 8:7
f Le 14:3
Tkr 32:39
g Le 1:14
h Le 14:4
Sy 19:6
ı İb 9:19
i Le 14:6
j Çk 12:22
Sy 19:18
1Kr 4:33
Me 51:7
k Le 14:7
l İb 9:13
1Pe 1:2
m Le 12:8
Le 14:20
İb 2:17

54 Cüzam hastalığı,[a] normal olmayan kıl dökülmesi,[b] **55** giysilerdeki[c] ve evdeki cüzam, **56** ciltteki döküntü, pullanma ve lekeyle[ç] ilgili kanun budur. **57** Bir şeyin ne zaman kirli ne zaman temiz olduğuna dair talimatlar[d] buna göre verilecek. Cüzamla ilgili kanun budur."[e]

15 Sonra Yehova, Musa'yla Harun'a şöyle dedi: **2** "İsrailoğullarıyla konuşun, onlara şöyle söyleyin: Bir erkeğin cinsel organından akıntı[f] geliyorsa, akıntı kirlidir. **3** Kişi akıntıdan dolayı kirli olacak: Cinsel organından gelen akıntı devam etse de tıkanmadan dolayı dursa da kişiyi kirletir.

4 Akıntısı olan kişinin yattığı yatak kirli sayılacak; üzerine oturduğu her şey kirli sayılacak. **5** Onun yatağına dokunan kişi giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak ve akşama dek kirli sayılacak.[g] **6** Akıntısı olanın oturduğu şeye oturan kişi giysilerini yıkayacak,[h] kendisi de suda yıkanacak ve akşama dek kirli sayılacak. **7** Akıntısı[ı] olanın bedenine dokunan, giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak ve akşama dek kirli sayılacak.[i] **8** Akıntısı olan, temiz birinin üzerine tükürürse, bu kişi giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak ve akşama dek kirli sayılacak. **9** Bu durumdaki birinin oturduğu eyer[j] de kirli sayılacak. **10** Onun üzerine oturduğu eşyaya dokunan akşama dek kirli sayılacak; bu eşyaları taşıyan, giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak ve akşama dek kirli sayılacak. **11** Akıntısı[a] olan, ellerini yıkamadan birine dokunursa, dokunduğu kişi giysilerini yıkayacak, kendisi de yıkanacak ve akşama dek kirli sayılacak. **12** Akıntısı olan kişinin dokunduğu toprak kap parçalanacak;[b] ağaç[c] kap suyla yıkanacak.

13 Eğer kişinin akıntısı kesilirse, akıntının kesilmesinin ardından arınma[ç] için yedi gün bekleyecek, sonra elbiselerini yıkayacak, kendisi de akar sudan alınmış suyla yıkanacak[d] ve böylece temiz sayılacak. **14** Sekizinci gün kendisi için iki kumru[e] veya iki yavru güvercin alacak; Yehova'nın önüne, Toplanma Çadırının girişine gelip bunları kâhine verecek. **15** Kâhin bunların birini günah sunusu, diğerini de yakılan sunu olarak sunacak;[f] böylece kişi için akıntısından dolayı Yehova'nın önünde kefarette bulunacak.

16 Eğer bir adamdan meni akarsa,[g] tüm bedenini yıkayacak ve akşama dek kirli sayılacak. **17** Meni bulaşan giysi ve deri eşya suyla yıkanacak ve akşama dek kirli sayılacak.[h]

18 Bir adam bir kadınla birlikte olur ve menisi akarsa, ikisi de suda yıkanacak ve akşama dek kirli[ı] sayılacaklar.

19 Bir kadının akıntısı varsa ve bedenindeki bu akıntı kan[i] ise, âdet[j] halinden dolayı yedi gün kirli sayılacak;[k] ona dokunan herkes akşama dek kirli sayılacak. **20** Âdet hali kirliliği sırasında, üzerinde yattığı her şey kirli sayılacak;[l] oturduğu her şey kirli sayılacak. **21** Onun

BÖLÜM 14
a Le 13:59
b Le 13:30
c Le 13:47
ç Le 13:2
d Le 10:10
He 44:23
e Tkr 24:8

BÖLÜM 15
f Le 22:4
Sy 5:2
2Sa 3:29
g Le 11:25
Le 17:15
h İş 1:16
ı Le 22:4
Sy 5:2
2Sa 3:29
i Le 11:24
Le 17:15
j Ba 31:34

2. Sütun
a Le 15:2
b Le 6:28
Le 11:33
c Çk 7:19
Le 11:32
ç Le 14:8
Le 14:23
d Le 15:5
e Le 1:14
Le 14:22
Sy 6:10
f Le 5:7
Le 14:19
Le 14:31
g Le 22:4
Tkr 23:10
h Le 11:25
ı Çk 19:15
1Sa 21:5
i Le 20:18
j Le 12:2
Le 12:5
Le 15:26
k He 22:10
He 36:17
l Le 15:4

yatağına dokunan, giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak ve akşama dek kirli sayılacak.[a] **22** Üzerine oturduğu eşyaya dokunan, giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak ve akşama dek kirli sayılacak.[b] **23** Kadının oturduğu ister yatak ister başka bir eşya olsun, bunlara dokunan[c] kişi akşama dek kirli sayılacak. **24** Bir adam onunla birlikte olur ve kadının âdet kanıyla kirlenirse[c] yedi gün kirli sayılacak, yattığı yatak da kirli sayılacak.

25 Bir kadının, âdet[d] dönemi dışında, günlerce[e] devam eden bir kan akıntısı varsa veya akıntısı âdet hali kirliliğinden sonra da devam ediyorsa, kan akıntısı olduğu tüm günler boyunca, âdet hali günlerinde olduğu gibi kirli sayılacak. **26** Akıntısı olduğu günlerde yattığı yatak kendisi için âdet hali kirliliğinde yattığı yatak gibi olacak;[f] üzerine oturduğu her eşya âdet hali günlerinde olduğu gibi kirli sayılacak. **27** Bu eşyaya kim dokunursa[g] kirli sayılacak; giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak ve akşama dek kirli sayılacak.

28 Kadının akıntısı kesilirse, yedi gün bekleyecek ve sonra temiz sayılacak.[h] **29** Sekizinci gün kendisi için iki kumru[ı] veya iki yavru güvercin alacak; bunları Toplanma Çadırının girişinde kâhine verecek.[i] **30** Kâhin bunlardan birini günah sunusu, diğerini de yakılan sunu[j] yapacak ve akıntının neden olduğu kirlilikten dolayı kadın için Yehova'nın önünde kefarette bulunacak.[k]

BÖLÜM 15

a Le 15:5
b Le 15:6
c Le 15:10
ç Le 18:19
Le 20:18
d Le 12:2
Le 15:19
e Mt 9:20
Mr 5:25
Lu 8:43
f Le 15:21
g Le 15:10
Le 15:22
h Le 15:13
ı Le 1:14
Le 15:14
i Sy 6:10
j Le 5:7
Le 14:31
Le 15:15
k Le 4:31
Le 12:7
1Yh 2:2

2. Sütun

a Le 19:30
Sy 5:3
Sy 19:20
b Le 15:2
c Le 15:16
ç Le 15:19
d Le 15:25

BÖLÜM 16

e Le 10:2
f Çk 40:21
İb 6:19
İb 9:3
İb 10:20
g Çk 30:10
Le 23:27
İb 9:7
h Sy 4:19
ı Çk 40:34
i Çk 25:22
j Çk 26:33
İb 9:7
k Le 4:3
l Le 1:3
Le 8:18
m Çk 28:39
Vh 19:8
n Çk 28:42
o Çk 39:29
ö Çk 28:4
1Ko 11:3
p Çk 28:2
r Çk 30:20
İb 10:22
s Le 4:14
İb 7:27
ş Sy 29:11
2Ta 29:21
Ezr 6:17
t Le 1:3
u Le 8:14
İb 9:7
ü Le 9:7
İb 5:3
v Çk 30:30
Me 135:19
y İb 10:1

31 İsrailoğullarını kirlilikten sakındıracaksınız ki, aralarında bulunan Kutsal Çadırımı kirlettikleri için kirli durumda ölmesinler.[a]

32 Akıntısı[b] olan adam, kendisinden meni[c] akarak kirlenen adam; **33** âdet hali[c] kirliliğinde olan kadın; akıntısı devam eden[d] erkek ya da kadın ve kirli durumdaki bir kadınla birlikte olan adam hakkındaki kanun budur."

16 Harun'un iki oğlunun Yehova'nın huzuruna yaklaştıklarında ölmelerinin[e] ardından Yehova Musa'yla konuştu. **2** Yehova, Musa'ya şunları söyledi: "Ağabeyin Harun'la konuş, perdenin[f] arkasına, kutsal yere zamanı gelmeden[g] girip Sandığın üzerindeki kapağın önüne gelmesin ki ölmesin;[h] çünkü Ben kapağın üstündeki bulutta[ı] hazır bulunacağım.[i]

3 Harun kutsal yere şöyle girebilir:[j] Günah sunusu[k] olarak genç bir boğa ve yakılan sunu[l] olarak bir koç getirecek. **4** Kutsal keten entariyi[m] giyecek; keten donu[n] da giyecek ve beline keten kuşağı[o] bağlayacak, başına da keten sarığı[ö] saracak. Bunlar kutsal giysilerdir.[p] Kendisi suda yıkandıktan[r] sonra bunları giyecek.

5 Ve İsrail topluluğundan[s] günah sunusu[ş] olarak iki erkek oğlak, yakılan sunu[t] olarak da bir koç alacak.

6 Harun kendisi için günah sunusu olarak sunulacak boğayı getirecek;[u] kendisi[ü] ve evi için[v] kefarette bulunacak.[y]

7 İki keçiyi alacak ve onları Yehova'nın önüne, Toplanma Çadırının girişine getirecek. **8** Harun, biri Yehova için, diğeri Azazel*[a] için olmak üzere iki kura[b] çekecek. **9** Harun kurada[c] Yehova'ya çıkan keçiyi getirecek ve onu günah sunusu yapacak.[ç] **10** Fakat kurada Azazel için çıkan keçi canlı olarak Yehova'nın önünde durdurularak onun için kefarette bulunulacak ve Azazel için çöle salıverilecek.[d]

11 Böylece Harun kendisi için günah sunusu olacak boğayı sunacak. Kendisi için olan boğayı kesip, kendisi ve evi için kefarette bulunacak.[e]

12 Sonra Yehova'nın önünde bulunan sunaktaki[f] ateşten kor alıp buhurdana[g] dolduracak ve iki avuç dolusu[h] ince öğütülmüş, güzel kokulu buhur[ı] alacak; bunları perdenin[i] arkasına götürecek. **13** Buhuru Yehova'nın önünde[j] korların üzerine koyacak; buhur dumanı Hatırlatma Sandığının[k] kapağını[l] kaplayacak ki, ölmesin.

14 Ve boğanın kanından[m] biraz alıp doğu tarafında kapağın önünde parmağıyla yere serpecek;[n] bunu kapağın önünde yedi kez yapacak.[o]

15 Sonra halk için[ö] günah sunusu olarak sunulacak keçiyi kesecek ve kanını perdenin[p] arkasına götürecek; boğanın kanıyla yaptığının aynısını yapacak; kanı[r] kapağa doğru, kapağın önüne serpecek.

16 İsrailoğullarının kirli durumları,[a] isyanları ve tüm günahları[b] yüzünden kutsal yer için kefarette bulunacak. Toplanma Çadırı için de böyle yapacak, çünkü kirli durumdaki insanların arasında bulunuyor.

17 Harun'un kefarette bulunmak için kutsal yere girdiği andan çıkacağı zamana dek Toplanma Çadırında başka kimse olmayacak; Harun kendisi,[c] evi ve İsrail cemaatinin tümü için kefarette bulunacak.[ç]

18 Ve Yehova'nın önünde bulunan sunağa[d] çıkıp sunak için kefarette bulunacak; boğanın kanından ve keçinin kanından biraz alıp çepçevre sunağın boynuzlarına sürecek.[e] **19** Ayrıca, parmağıyla kandan alıp yedi kez sunağın üzerine serpecek;[f] böylece sunağı İsrailoğullarının kirliliğinden arındıracak ve kutsal kılacak.

20 Harun kutsal yer, Toplanma Çadırı ve sunak için kefarette[g] bulunduktan sonra, canlı keçiyi[h] getirecek. **21** İki elini[ı] de canlı keçinin başına koyacak ve İsrailoğullarının tüm suçlarını,[i] isyanlarını ve günahlarını[j] itiraf edip[k] bunları keçinin başına yükleyecek[l] ve keçiyi bu iş için tayin edilmiş kişinin[m] eliyle çöle gönderecek.[n] **22** Adam keçiyi çöle salıverecek[o] ve keçi onların tüm suçlarını[ö] çöle taşıyacak.[p]

23 Sonra Harun Toplanma Çadırına girecek ve kutsal yere girerken giymiş olduğu keten

BÖLÜM 16

a Le 14:7
Le 14:53
b Sy 26:55
Yş 18:10
c Öz 16:33
ç Elç 2:23
d Le 14:7
Le 16:22
İş 53:4
Ro 15:3
e Le 16:6
f Çk 40:29
Le 6:13
Sy 16:46
g İb 9:4
h Vh 8:4
ı Çk 30:34
Çk 30:36
Elç 10:4
Vh 5:8
Vh 8:3
i Le 16:2
İb 6:19
İb 10:20
j Çk 25:22
Sy 16:7
2Kr 19:15
k Çk 25:21
Çk 34:29
l Çk 25:18
Çk 25:21
1Ta 28:11
m İb 9:22
n İb 9:12
1Pe 1:2
o Ro 3:25
İb 9:24
İb 9:25
İb 10:4
İb 10:12
ö Le 16:5
İb 2:17
İb 5:3
İb 9:26
1Yh 2:1
1Yh 2:2
p İb 6:19
İb 9:3
İb 9:7
İb 10:20
r Le 17:11
İb 9:22

2. Sütun

a Me 51:5
Vz 7:20
Ro 3:23
b Tkr 32:5
1Kr 8:46
c Le 9:7
Le 16:6
İb 7:27
ç İş 53:6
Mr 10:45
İb 2:9
İb 9:7
İb 9:12
1Yh 2:2
Vh 1:5
d Çk 38:1
Le 16:12
e Le 9:9
İb 9:22
f Le 9:12
g Çk 29:36
Le 8:15
Le 16:16
İb 9:23

Le 16:8* "Azazel için" ifadesinin anlamı kesin değildir; çöle gönderilen keçiyle ilgili olarak kullanılmıştır. 10. ve 26. ayetlere de bakın.

h Le 16:8; Le 16:10; Vh 5:9; **ı** Le 1:4; **i** Me 69:9; İş 53:5; Ef 2:3; **j** 1Ko 15:3; 1Pe 2:24; **k** Ne 1:6; **l** İş 53:6; 2Ko 5:21; **m** Mt 4:1; Lu 4:1; **n** Le 14:7; **o** Le 16:10; **ö** İş 53:12; Yhn 1:29; Ro 15:3; Ef 1:7; İb 9:28; 1Pe 2:24; 1Yh 3:5; **p** Me 103:12; He 18:22; Mi 7:19; İb 13:12.

giysileri çıkarıp orada bırakacak.[a] **24** Kutsal bir yerde[b] suda yıkanıp[c] kendi giysilerini[ç] giyecek; sonra gelip kendisi için[d] ve halk için[e] olan yakılan sunuyu sunacak; böylece kendisi için ve halk için kefarette bulunacak.[f] **25** Ve günah sunusunun yağını sunakta yakacak.[g]

26 Ve Azazel[h] için olan keçiyi salıveren kişi[ı] giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak.[i] Ancak bunları yaptıktan sonra konaklama yerine girebilir.

27 Günah sunusu olarak sunulan ve kutsal yerde kefarette bulunmak amacıyla kanları içeriye getirilen boğa ve keçi, konaklama yerinin dışına götürülecek; derileri, etleri ve gübreleri orada yakılacak.[j] **28** Bunları yakan kişi giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak. Ancak bundan sonra konaklama yerine girebilir.

29 Ve bunlar sizin için devirler boyu bir kanun olacak:[k] Yedinci ayın onuncu günü[l] nefsinizi kıracaksınız.*[m] Ve yerli olsun aranızda yaşayan yabancı olsun, hiç kimse çalışmayacak.[n] **30** Çünkü o gün sizi temiz ilan etmek için kefarette[o] bulunulacak. Yehova'nın önünde tüm günahlarınızdan arınacaksınız.[ö] **31** Bu, sizin için bir Sebttir,[p] tam bir dinlenme günüdür ve o gün nefsinizi kıracaksınız. Bu, devirler boyu bir kanun olacak.

32 Babasının ardılı[r] olarak meshedilip[s] kâhin olarak yetkilendirilen[a] kişi de bir kefarette bulunacak; keten giysilerini giyecek.[b] Bunlar kutsal giysilerdir.[c] **33** En kutsal mekân,[ç] Toplanma Çadırı[d] ve sunak[e] için kefarette bulunacak. Kâhinler ve tüm İsrail halkı için de kefarette bulunacak.[f] **34** Bunlar sizin için devirler boyu bir kanun olacak;[g] böylece yılda bir kez,[h] tüm İsrailoğulları için günahları yüzünden kefarette bulunacaksınız."

Ve o her şeyi Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi yaptı.

17 Ve Yehova Musa'ya şöyle dedi: **2** "Harun'la, oğullarıyla ve tüm İsrailoğullarıyla konuş; onlara diyeceksin ki, 'Yehova'nın emri şudur:

3 İsrail evinden kim konaklama yerinde ya da konaklama yerinin dışında bir boğa, bir genç koç veya bir keçi keser **4** ve onu Yehova'nın çadırının önünde Yehova'ya sunmak için Toplanma Çadırının girişine[ı] getirmezse, kan dökmekten suçlu sayılacak. Kan dökmüştür; halkının arasında yaşatılmayacaktır.[i] **5** Bundan böyle İsrailoğulları kurbanlarını kırda kesmeyecekler;[j] onları Toplanma Çadırının girişindeki kâhine verip Yehova'ya sunacaklar.[k] Bunları Yehova'ya paylaşma kurbanları olarak sunacaklar.[l] **6** Kâhin, kanı Toplanma Çadırının girişindeki Yehova'nın sunağına serpecek;[m] yağı[n] da Yehova'ya hoş koku olması için yakacak.[o] **7** Böylece onlar artık peşlerinden gidip

BÖLÜM 16

a He 42:14
He 44:19
b Le 6:16
Le 6:26
c Çk 30:20
İb 9:9
İb 10:22
ç Çk 28:4
Le 8:7
d Le 16:3
e Le 16:5
f Ef 1:7
g Çk 29:13
Le 3:16
h Le 16:8
ı Le 16:21
i Sy 19:7
İb 9:10
j Le 4:12
Le 8:17
İb 13:11
İb 13:12
k Çk 30:10
l Le 23:27
Sy 29:7
m Me 35:13
İş 58:5
2Ko 7:10
n Le 23:28
o Yhn 3:16
Ro 8:32
Tit 2:14
1Yh 1:7
1Yh 3:16
ö Me 51:2
Yr 33:8
He 36:25
Ef 5:26
İb 9:14
İb 10:2
p Le 23:32
r Sy 20:26
s Çk 29:7
Le 8:12
Elç 10:38
İb 1:9

2. Sütun

a Çk 29:29
Le 8:33
İb 5:5
İb 5:10
İb 7:11
İb 7:16
b Çk 28:39
Çk 39:28
Le 16:4
c Çk 28:2
Vh 19:8
ç Le 16:16
d Le 16:20
e Çk 29:36
Le 8:15
Le 16:18
f Le 16:24
1Yh 2:2
g Le 23:31
Sy 29:7
h Çk 30:10
İb 9:7

BÖLÜM 17

ı Le 1:3
Tkr 6:1
Tkr 12:21

Le 16:29* Bu ifade, oruç ve benzeri kısıtlamaları kastediyor olabilir.

i Le 18:29; Le 20:2; **j** 2Kr 16:4; He 20:28; **k** Tkr 12:5; Tkr 12:18; **l** Le 3:2; Le 7:11; **m** Le 3:8; **n** Le 3:16; Le 7:31; **o** Le 3:5; Le 4:31.

ahlaksızlık yaptıkları[a] keçi görünümlü cinlere* kurban sunmayacaklar.[b] Bu sizin için devirden devre, nesilden nesle bir kanun olacak.'

8 Ve onlara şunu diyeceksin: 'İsrail evinden biri veya aranızda yaşayan bir yabancı, yakılan sunu[c] veya kurban sunar da, **9** onu Yehova'ya takdim etmek için Toplanma Çadırının girişine getirmezse,[ç] o kişi halkının arasında yaşatılmayacaktır.[d]

10 İsrail evinden biri veya aranızda yaşayan bir yabancı herhangi bir tür kan yerse,[e] kan yiyen o canı reddedeceğim[f] ve halkının arasında onu yaşatmayacağım. **11** Çünkü bir varlığın canı kandadır,[g] Ben kanı canlarınız için kefarette[h] bulunsun diye sunak için ayırdım. Kefareti[ı] sağlayan kandır,[i] çünkü can ondadır. **12** Bu nedenle, İsrailoğullarına şunu diyorum: 'Sizden hiçbir can kan yemeyecek ve aranızda yaşayan hiçbir yabancı[j] da kan yemeyecek.'[k]

13 İsrailoğullarından biri veya aranızda yaşayan bir yabancı, eti yenen bir yaban hayvanı veya bir kuş avlarsa, hayvanın kanını akıtıp[l] toprakla örtecek.[m] **14** Çünkü her varlığın canı onun kanıdır, can kandadır. Bu nedenle İsrailoğullarına şunu diyorum: 'Hiçbir canlı varlığın kanını yemeyeceksiniz, çünkü her türlü varlığın canı onun kanıdır.[n] Kim kan yerse yaşatılmayacaktır.'[o] **15** İster yerli ister yabancı olsun, bir can, ölmüş veya vahşi bir hayvan tarafından parçalanmış bir hayvanın etini yerse,[a] giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak ve akşama dek kirli olacak;[b] sonra temiz sayılacaktır. **16** Eğer giysilerini yıkamaz ve kendisi de yıkanmazsa, suçunun sorumluluğunu taşıyacak."[c]

18 Yehova sonra Musa'ya şunları dedi: **2** İsrailoğullarıyla konuş, onlara şöyle söyle: "Ben Tanrınız Yehova'yım.[ç] **3** Topraklarında yaşamış olduğunuz Mısırlıların[d] ve sizi götürmekte olduğum Kenan diyarının halkının yolundan gitmeyeceksiniz;[e] onların kanunlarına uymayacaksınız. **4** Benim hükümlerimi[f] yerine getireceksiniz ve Benim kanunlarıma[g] uyup onların rehberliğinde yürüyeceksiniz.[h] Ben Tanrınız Yehova'yım. **5** Kanunlarıma ve hükümlerime uyacaksınız; onlara uyan bu sayede yaşayacaktır.[ı] Ben Yehova'yım.[i]

6 Hiçbiriniz yakın akrabasına namusunu lekelemek* için yaklaşmayacak.[j] Ben Yehova'yım. **7** Babanın[k] namusunu ve annenin namusunu lekelemeyeceksin. O annendir, namusunu lekelemeyeceksin.

8 Babanın karısının namusunu lekelemeyeceksin.[l] Babanın namusudur.

9 Kız kardeşinin namusunu lekelemeyeceksin; aynı evde ya

BÖLÜM 17

a Çk 34:15
Le 20:5
Tkr 31:16
Yr 3:1
He 23:8
Yk 4:4
b Tkr 32:17
Yş 24:14
2Ta 11:15
1Ko 10:20
c Le 1:3
ç Tkr 12:6
Tkr 12:14
d Le 17:4
e Ba 9:4
Le 3:17
Le 7:26
Le 19:26
Tkr 12:16
1Sa 14:33
Elç 15:29
f Le 20:3
Me 34:16
Yr 44:11
1Pe 3:12
g Ba 9:4
Le 17:14
Tkr 12:23
1Ta 11:19
h Le 8:15
Le 16:18
ı İb 9:22
İb 13:12
1Pe 1:2
1Yh 1:7
Vh 1:5
i Mt 26:28
Mr 14:24
Ro 3:25
Ro 5:9
Ef 1:7
Kl 1:20
j Çk 12:49
k Ba 9:4
Tkr 12:23
1Ta 11:19
Elç 15:20
Elç 15:29
l Tkr 12:16
Tkr 15:23
m He 24:7
n Le 17:11
Tkr 12:23
o Le 17:10

2. Sütun

a Çk 22:31
Tkr 14:21
b Le 11:40
c Le 7:18
Sy 19:20

BÖLÜM 18

ç Ba 17:7
Çk 6:7
Le 11:44
Mr 12:29
d Me 106:35
He 20:7
Yk 4:4
e Çk 23:24
Le 20:23
Tkr 12:30
Yr 10:2
f Le 19:37
Le 20:22
Tkr 4:1
g Tkr 6:2; Me 119:16; He 20:19; 1Yh 5:3; **h** Lu 1:6; **ı** He 20:11; Lu 10:28; Ro 10:5; Ga 3:12; **i** Çk 6:2; Ml 3:6; **j** Le 20:17; Ga 5:19; **k** Ba 9:22; Ba 9:23; He 22:10; **l** Ba 35:22; Le 20:11; Tkr 22:30; Tkr 27:20; 2Sa 16:21; 1Ko 5:1.

Le 17:7* Bu cinlere tapınanlar, onların teke görünümlü tüylü yaratıklar olduğunu düşünüyordu.

Le 18:6* Sözcük anlamıyla, "çıplaklığını açmak"

da başka yerde doğmuş olsun, babanın veya annenin kızının namusunu lekelemeyeceksin.[a]

10 Oğlunun kızının veya kızının kızının namusunu lekelemeyeceksin, çünkü senin namusundur.

11 Babanın üvey annenden doğan kızının namusunu lekelemeyeceksin, senin kız kardeşindir.

12 Halanın namusunu lekelemeyeceksin. Onun babanla kan bağı vardır.[b]

13 Teyzenin namusunu lekelemeyeceksin, çünkü annenle kan bağı vardır.

14 Amcanın namusunu lekelemeyeceksin; onun karısına yaklaşmayacaksın, çünkü o senin yengendir.[c]

15 Gelininin[ç] namusunu lekelemeyeceksin. Oğlunun karısıdır. Onun namusunu lekelemeyeceksin.

16 Kardeşinin karısının[d] namusunu lekelemeyeceksin. Kardeşinin namusudur.

17 Evlendiğin kadının kızının namusunu lekelemeyeceksin.[e] Onun oğlunun kızını ve kızının kızını alıp namuslarını lekelemeyeceksin; aralarında kan bağı vardır. Bu edepsiz bir davranıştır.[f]

18 Karının üzerine onun kız kardeşini kuma[g] olarak alıp namusunu lekelemeyeceksin; o hayattayken bunu yapmayacaksın.

19 Âdet[h] hali kirliliğinde olan kadınla ilişkiye girmek* için ona yaklaşmayacaksın.[ı]

Le 18:19* Sözcük anlamıyla, "çıplaklığını açmak"

BÖLÜM 18

a Le 20:17
Tkr 27:22
2Sa 13:12
He 22:11
b Le 20:19
c Le 20:20
ç Ba 38:26
Le 20:12
He 22:11
d Le 20:21
Tkr 25:5
Mr 6:17
Mr 12:19
e Le 20:14
Tkr 27:23
f Ga 5:19
g Ba 30:15
1Sa 1:6
h Le 20:18
ı Le 15:19
Le 15:24
Le 20:18
He 22:10

2. Sütun

a Çk 20:14
Le 20:10
Tkr 22:22
2Sa 11:4
Öz 6:29
Mt 5:27
1Ko 6:9
İb 13:4
b Le 20:2
1Kr 11:7
2Kr 23:10
Elç 7:43
c Tkr 18:10
ç Çk 20:7
Le 19:12
Le 20:3
He 36:20
d İş 42:8
e Ba 19:5
Le 20:13
Hk 19:22
Ro 1:27
f 1Ko 6:9
1Ti 1:10
Yhd 7
g Çk 22:19
Le 20:15
h Le 20:16
ı Le 20:23
Tkr 18:12
i Ba 15:16
j Le 20:22
Tkr 4:1
Tkr 4:40
Ro 2:12
k Çk 12:49
l Tkr 20:18
2Kr 16:3
2Kr 21:2
m Le 20:22
n Le 20:15

20 Komşunun karısıyla ilişkiye girmeyeceksin;* böyle bir davranışla kendini kirletmeyeceksin.[a]

21 Çocuğunu Molek'e[b] sunmayacaksın.[c] Bunu yaparak Tanrı'nın ismine leke getirmeyeceksin.[ç] Ben Yehova'yım.[d]

22 Kadınla yatar gibi[e] erkekle yatmayacaksın;[f] bu iğrenç bir şeydir.

23 Hayvanla ilişkiye girmeyeceksin[g] ve böyle bir davranışla kendini kirletmeyeceksin. Kadın da bir hayvanla ilişkiye girmek için onun önünde durmayacak.[h] Bu sapıklıktır.

24 Kendinizi bu şeylerin hiçbiriyle kirletmeyin; çünkü önünüzden kovacağım milletler kendilerini bu davranışlarla kirlettiler.[ı] **25** Bu nedenle memleket kirli; ona suçunun cezasını vereceğim ve halkını kusup atacak.[i] **26** Sizler Benim kanunlarıma ve hükümlerime uyacaksınız;[j] ister yerli ister aranızda yaşayan yabancı olsun,[k] kimse bu iğrenç şeylerin hiçbirini yapmayacak. **27** Sizden önce o memlekette yaşayanlar tüm bu iğrenç şeyleri yaptı;[l] bu nedenle memleket kirli durumda. **28** Bunları yaparak memleketi kirletmezseniz, memleket de sizden önceki milletleri kusup attığı gibi sizi kusmayacak.[m] **29** Bir kimse bu iğrenç şeylerden birini yaparsa, o can halkının arasında yaşatılmayacak.[n] **30** Bana olan yükümlülüğünüzü yerine getireceksiniz; bunun için, sizden önce

Le 18:20* Sözcük anlamıyla, "karısına ersuyunu vermeyeceksin"

orada uygulanan iğrenç âdetlerin hiçbirini yapmayacaksınız[a] ve bu şeylerle kendinizi kirletmeyeceksiniz. Ben Tanrınız Yehova'yım."

19 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **2** "İsrail topluluğuyla konuş, onlara de ki, 'Kutsal olacaksınız,[b] çünkü Ben Tanrınız Yehova, kutsalım.[c]

3 Herkes anne ve babasından korkacak.[ç] Sebt günlerime uyacaksınız.[d] Ben Tanrınız Yehova'yım. **4** Değersiz ilahlara yönelmeyeceksiniz[e] ve kendinize dökme ilahlar yapmayacaksınız.[f] Ben Tanrınız Yehova'yım.

5 Yehova'ya paylaşma kurbanı sunduğunuzda,[g] onu kabul göreceğiniz şekilde sunacaksınız.[h] **6** Kurban kesildiği gün ve hemen ertesi gün yenecek, fakat üçüncü güne kalan et yakılacak.[ı] **7** Eğer üçüncü gün biraz bile yenirse kirli sayılacak.[i] Kurban olarak kabul edilmeyecek.[j] **8** Ondan yiyen suçunun sorumluluğunu taşıyacak,[k] çünkü Yehova'ya ait kutsal bir şeye saygısızlık etmiştir; o can halkının arasında yaşatılmayacaktır.

9 Topraklarınızda ekin biçtiğinizde, tarlanızın kenarını tamamen biçmeyeceksiniz; kalan başakları toplamayacaksınız.[l] **10** Bağında artakalanı[m] da toplamayacaksın; yere düşmüş üzümleri almayacaksın. Onları düşkünler ve yabancılar için bırakacaksın.[n] Ben Tanrınız Yehova'yım.

11 Çalmayacaksınız,[o] kimseyi aldatmayacaksınız[ö] ve birbirinize hile yapmayacaksınız.[p] **12** Benim adımla yalan yere yemin etmeyeceksiniz,[a] çünkü bu, Tanrınızın ismine saygısızlıktır. Ben Yehova'yım. **13** Komşunun hakkını yemeyeceksin,[b] onu soymayacaksın.[c] Tuttuğun işçinin ücretini sabaha dek alıkoymayacaksın.[ç]

14 Sağıra lanet etmeyeceksin; körün önüne engel koymayacaksın;[d] Tanrından korkacaksın.[e] Ben Yehova'yım.

15 Yargıda adaletsizlik yapmayacaksın. Düşkünün tarafını tutmayacaksın[f] ve güçlüyü kayırmayacaksın.[g] Komşunu adil şekilde yargılayacaksın.

16 İftira atarak halkının arasında dolaşmayacaksın.[h] Komşunun canına kastetmeyeceksin.[ı] Ben Yehova'yım.

17 Yüreğinde kardeşine nefret beslemeyeceksin.[i] Komşuna mutlaka yanlışını göstereceksin,[j] yoksa sen de onunla birlikte günahın sorumluluğunu taşırsın.

18 Öç almayacaksın;[k] halkının evladına kin beslemeyeceksin[l] ve komşunu kendin gibi seveceksin.[m] Ben Yehova'yım.

19 Kanunlarıma uyacaksınız: Evcil hayvanlarınızdan iki ayrı türü çiftleştirmeyeceksiniz. Tarlanıza iki farklı tohum ekmeyeceksiniz.[n] İki çeşit iplikle dokunmuş kumaştan giysi giymeyeceksiniz.[o]

20 Bir adam bir hizmetçiyle ilişkiye girerse ve kadının başka bir adama verilmesi kararlaştırılmışsa, bedeli ödenip serbest

BÖLÜM 18

a Le 18:3
Le 20:23
Tkr 18:9

BÖLÜM 19

b Le 11:44
Ef 1:4
1Pe 1:16
c Le 21:8
İş 6:3
Vh 4:8
ç Çk 20:12
Ef 6:2
İb 12:9
d Çk 20:8
Çk 20:11
Çk 31:13
Lu 6:5
e Çk 20:4
Le 26:1
Me 96:5
Hb 2:18
1Ko 10:14
f Çk 20:23
Çk 32:4
Tkr 27:15
g Le 3:1
h Le 7:12
ı Le 7:17
i He 4:14
j Le 7:18
k Le 5:17
l Çk 23:11
Le 23:22
Tkr 24:19
m İş 17:6
Yr 49:9
n Le 25:6
Tkr 15:7
Ru 2:15
Me 140:12
o Çk 20:15
Ef 4:28
ö Le 6:2
Öz 12:22
Ef 4:25
p 1Kr 13:18
Yr 9:5

2. Sütun

a Çk 20:7
Tkr 5:11
Mt 5:37
Yk 5:12
b Öz 22:16
Mr 10:19
c Öz 22:22
ç Tkr 24:15
Yr 22:13
Yk 5:4
d Tkr 27:18
e Ba 42:18
Le 25:17
Ne 5:15
Öz 1:7
Öz 8:13
1Pe 2:17
f Çk 23:3
Tkr 16:19
2Ta 19:6
Öz 24:23
Ro 2:11
g Tkr 1:17
Yk 2:9

h Me 15:3; Öz 11:13; 1Ti 3:11; 2Ti 3:3; Tit 2:3; **ı** Çk 20:16; 1Kr 21:13; Öz 6:17; Mt 26:60; Elç 6:11; **i** Ba 27:41; Öz 10:18; 1Yh 2:9; 1Yh 3:15; **j** Me 141:5; Öz 9:8; Mt 18:15; Ga 2:11; 1Ti 5:20; Tit 1:13; **k** Öz 20:22; Ro 12:19; **l** 1Sa 18:29; Me 55:3; **m** Mt 5:43; Mt 22:39; Ro 13:9; Ga 5:14; Yk 2:8; **n** Tkr 22:9; **o** Tkr 22:11.

bırakılmamış veya özgürlüğü verilmemişse, bu ceza gerektiren bir durumdur. Ancak öldürülmeyecekler, çünkü kadın özgür değildir. **21** Adam Yehova'ya, Toplanma Çadırının girişine suç sunusu olarak bir koç getirecek.[a] **22** İşlediği günahtan ötürü, kâhin suç sunusu olan koçla Yehova'nın önünde onun için kefarette bulunacak ve adamın işlediği günah bağışlanacak.[b]

23 Diyara girince, meyve ağacı dikeceksiniz, ağacın meyvesini üç yıl sünnetsiz biri gibi kirli sayacaksınız. Sizin için sünnetsiz olacak, yenilmeyecek. **24** Fakat dördüncü yıl ağacın tüm meyvesi[c] kutsal sayılacak ve büyük bir şenlikle Yehova'ya sunulacak.[ç] **25** Ağacın meyvesini beşinci yıl yiyebilirsiniz; o zaman size bol ürün verecek.[d] Ben Tanrınız Yehova'yım.

26 Kanlı hiçbir şey yemeyeceksiniz.[e]

Falcılık[f] ve büyücülük[g] yapmayacaksınız.

27 Şakaklarınızdaki saçları kısa kesmeyeceksiniz ve sakalınızın kenarlarını kesmeyeceksiniz.[h]

28 Ölmüş bir can için bedeninizi yaralamayacaksınız[ı] ve bedeninize dövme olarak işaretler yapmayacaksınız. Ben Yehova'yım.

29 Kızını fahişe yaparak onu kirletme ki,[i] memlekette fahişelik olmasın, diyarı ahlaksızlık sarmasın.[j]

30 Sebt günlerime uyacaksınız.[k] Kutsal mekânıma saygılı olacaksınız.[l] Ben Yehova'yım.

BÖLÜM 19

a Le 6:6
b Le 4:31
Le 6:7
c Sy 18:12
Tkr 18:4
ç Tkr 26:2
Öz 3:9
d Le 26:4
e Le 3:17
Le 17:13
Tkr 12:23
Elç 15:20
Elç 21:25
f 2Kr 17:17
g Çk 8:7
Tkr 18:10
2Kr 21:6
Ga 5:20
Vh 21:8
h Le 21:5
Yr 9:26
ı Tkr 14:1
Yr 16:6
i Le 21:7
Tkr 23:17
İb 13:4
j Öz 21:27
1Pe 4:3
k Çk 20:10
Çk 31:13
l Le 26:2

2. Sütun

a Le 20:6
Tkr 18:11
1Sa 28:7
1Ta 10:13
2Ta 33:6
İş 8:19
Ga 5:20
Vh 21:8
b Le 20:27
Elç 16:16
c Öz 16:31
Öz 20:29
ç Ey 32:6
Öz 23:22
Ağ 5:12
1Ti 5:1
d Ne 5:9
Ey 28:28
Öz 1:7
Öz 8:13
1Pe 2:17
e Çk 23:9
Ml 3:5
f Çk 12:49
Tkr 10:19
g Çk 22:21
h Zk 7:9
ı Tkr 25:13
Tkr 25:15
Öz 20:10
i Öz 11:1
Öz 16:11
j Le 18:5
Tkr 4:6

BÖLÜM 20

k Le 18:21
Tkr 18:10
l 1Pe 3:12
m Çk 15:17
Sy 19:20
Tkr 23:14
He 5:11

31 Medyumlara başvurmayacaksınız[a] ve bilicilere danışmayacaksınız;[b] bunlarla kendinizi kirletmeyeceksiniz. Ben Tanrınız Yehova'yım.

32 Ak saçlının önünde ayağa kalkacaksın;[c] yaşlıya saygı göstereceksin[c] ve Tanrından korkacaksın.[d] Ben Yehova'yım.

33 Memleketinizde sizinle yaşayan yabancıya kötü davranmayacaksınız.[e] **34** Aranızda yaşayan yabancı sizin için yerli gibi olacak; onu kendin gibi seveceksin,[f] çünkü siz de Mısır diyarında yabancıydınız.[g] Ben Tanrınız Yehova'yım.

35 Hüküm verirken haksızlık yapmayacaksınız,[h] uzunluk, ağırlık[ı] ve sıvı ölçülerinde hak yemeyeceksiniz. **36** Doğru terazi,[i] doğru ağırlık, tahıl ve sıvı için doğru ölçek* kullanacaksınız. Ben Tanrınız Yehova'yım, sizi Mısır diyarından çıkaran Benim. **37** Böylece tüm kanunlarıma, hükümlerime uyacaksınız ve onları yerine getireceksiniz.[j] Ben Yehova'yım.' "

20 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarına şunu diyeceksin: İsrailoğullarından biri veya İsrail'de yaşayan bir yabancı, çocuğunu Molek'e sunarsa,[k] o kişi mutlaka öldürülecek. Memleket halkı onu taşlayarak öldürecek. **3** Ben o kişiyi reddedeceğim ve halkının arasında yaşatmayacağım,[l] çünkü çocuğunu Molek'e sunarak kutsal mekânımı kirletmiş[m] ve kutsal ismimi

Le 19:36* Sözcük anlamıyla, "doğru efa ve doğru hin"

lekelemiştir.[a] **4** Memleket halkı, çocuğunu Molek'e sunan kişiyi görmezden gelir ve öldürmezse,[b] **5** o zaman Ben o adamı ve ailesini[c] reddedeceğim, onu ve onunla birlikte Molek'in peşinden gidip ahlaksızlık[ç] yapanların hiçbirini halkın arasında yaşatmayacağım.

6 Medyumlara[d] ve bilicilere[e] danışarak onların peşinden gidip ahlaksızlık yapan canı reddedeceğim ve onu halkının arasında yaşatmayacağım.[f]

7 Kendinizi temiz bir halk olarak ayrı tutup kutsal olacaksınız,[g] çünkü Ben Tanrınız Yehova'yım. **8** Ve kanunlarıma uyup gereklerini yapacaksınız.[h] Ben Yehova'yım, sizi kutsal bir halk olarak ayrı tutan Benim.[ı]

9 Babasına ve annesine lanet eden[i] mutlaka öldürülecek.[j] Lanet ettiği, babası ve annesidir. Kanından kendi sorumludur.[k]

10 Başka bir adamın karısıyla zina yapan, komşusunun karısıyla zina yapmıştır;[l] mutlaka öldürülecektir. Zina yapan erkek de kadın da öldürülecek.[m] **11** Babasının karısıyla birlikte olan, babasının namusunu lekelemiştir.[n] İkisi de mutlaka öldürülecektir. Kanlarından kendileri sorumludur. **12** Bir adam geliniyle birlikte olursa, ikisi de mutlaka öldürülecek.[o] Yaptıkları sapıklıktır. Kanlarından kendileri sorumludur.[ö]

13 Bir erkek, kadınla yatar gibi erkekle yatarsa, ikisi de iğrenç bir şey yapmıştır.[p] Mutlaka öldürülecekler. Kanlarından kendileri sorumludur.

BÖLÜM 20

a Le 18:21
b Tkr 13:8
c Çk 20:5
1Kr 20:42
ç Me 106:39
Ho 2:13
d Le 19:31
Tkr 18:11
Ga 5:20
Vh 21:8
e Le 20:27
Elç 16:16
f 1Ta 10:13
He 6:9
g Le 11:44
Ef 1:4
1Pe 1:16
h Le 18:4
Vz 12:13
Lu 1:6
ı Çk 31:13
Le 21:8
He 37:28
1Se 5:23
2Se 2:13
i Tkr 27:16
Öz 20:20
Mt 15:4
j Çk 21:17
k 2Sa 1:16
1Kr 2:32
l Le 18:20
Tkr 5:18
Yr 29:23
Ro 7:3
m Tkr 22:22
1Ko 6:9
n Le 18:8
Tkr 27:20
o Le 18:15
ö Le 18:29
p Ba 19:5
Le 18:22
Hk 19:22
Ro 1:27
1Ko 6:9
Yhd 7

2. Sütun

a Le 18:17
Tkr 27:23
b Ga 5:19
c Le 21:9
ç Çk 22:19
Tkr 27:21
d Le 18:23
e Le 18:9
Tkr 27:22
2Sa 13:12
He 22:11
f Le 15:24
Le 18:19
He 22:10
g Le 18:13
h Le 18:12
ı Le 18:6
i Le 18:14
j Me 109:13
k Le 18:16
Tkr 25:5
Mr 6:18
Mr 12:19

14 Bir adam bir kızla evlenir ve kızın annesiyle de ilişkide bulunursa, bu edepsizliktir.[a] Aranızda böyle bir edepsizliğin[b] devam etmemesi için, adam da kadınlar da yakılacak.*[c]

15 Bir adam bir hayvanla cinsel ilişkiye girerse,[c] mutlaka öldürülecek; hayvanı da öldüreceksiniz. **16** Ve bir kadın cinsel temas için bir hayvana yanaşırsa,[d] kadını ve hayvanı öldüreceksiniz. Mutlaka öldürülecekler. Kanlarından kendileri sorumludur.

17 Bir adam kız kardeşini, babasının veya annesinin kızını alırsa ve birbirlerinin namusunu lekelerlerse, bu utançtır;[e] halkının evlatlarının gözü önünde öldürülecekler. Adam kız kardeşinin namusunu lekelemiştir. Suçunun hesabını verecektir.

18 Bir adam âdet halinde olan bir kadınla birlikte olursa,* kadının kanına saygısızlık etmiştir; kadın da kendi kanına saygısızlık etmiştir.[f] İkisi de halkın arasında yaşatılmayacak.

19 Teyzenin[g] ve halanın[h] namusunu lekelemeyeceksin, çünkü bu kan bağına saygısızlıktır.[ı] Bunu yapanlar suçlarının sorumluluğunu taşıyacaklar. **20** Amcasının karısıyla birlikte olan, amcasının namusunu lekeler.[i] Günahlarının sorumluluğunu taşıyacaklar. Çocuksuz ölecekler.[j] **21** Bir adam kardeşinin karısını alırsa, bu iğrenç bir şeydir.[k] Kardeşinin namusunu lekelemiştir. Çocuk sahibi olamayacaklar.

Le 20:14* Başlangıç 38:24'teki dipnota bakın. **18*** Sözcük anlamıyla, "yatıp çıplaklığını açarsa"

22 Tüm bu kanun[a] ve hükümlerime[b] uyacaksınız ve gereklerini yapacaksınız ki, oturmanız için götürdüğüm memleket sizi kusup atmasın.[c] 23 Önünüzden kovacağım milletlerin kanunlarına uymayacaksınız,[ç] çünkü onlar tüm bu şeyleri yapıyorlar ve Ben onlardan iğreniyorum.[d] 24 Bu nedenle size dedim ki,[e] 'Onların topraklarını mülk edineceksiniz. Ben orayı, süt ve bal akan o diyarı[f] mülk edinmeniz için size vereceğim. Ben, sizi diğer tüm halklardan ayıran Tanrınız Yehova'yım.'[g] 25 Temiz hayvanlarla temiz olmayan hayvanları; temiz olmayan kuşlarla temiz olan kuşları ayırt edeceksiniz.[h] Sizin için kirli olduğunu bildirip ayırdığım bir hayvanla, kuşla ve toprakta yaşayan hiçbir hayvanla kendinizi iğrenç duruma getirmeyeceksiniz.[ı] 26 Benim önümde kutsal olacaksınız,[i] çünkü Ben Yehova, kutsalım.[j] Bana ait olmanız için sizi diğer tüm halklardan ayırdım.[k]

27 Medyumluk yapan veya kehanette bulunan[l] adam veya kadın mutlaka öldürülecek.[m] Taşlanarak öldürülecekler. Kanlarından kendileri sorumludur."[n]

21 Yehova sonra Musa'ya şunları dedi: "Harun'un oğullarıyla, kâhinlerle konuş; onlara söyle 'Kimse halkından ölen bir can için kendisini kirletmeyecek.*[o] 2 Fakat yakın ailesinden olup arasında kan bağı bulunan annesi, babası, oğlu, kızı, erkek kardeşi 3 ve evlenmemiş kız kardeşi için kendisini kirletebilir. 4 Kimse, halkının arasında başka bir adamın ölen karısı için kendisini kirletmeyecek; bu yüzden kutsallığını bozmayacak. 5 Kâhinler saçlarını kazıtıp başlarını kel yapmayacaklar,[a] sakallarının kenarlarını tıraş etmeyecekler[b] ve bedenlerinde yara açmayacaklar.[c] 6 Tanrılar için kutsal olacaklar[ç] ve Tanrılarının kutsal ismini lekelemeyecekler,[d] çünkü onlar Yehova için getirilen yakılan sunuyu, Tanrılarının ekmeğini sunuyorlar;[e] kutsal olacaklar.[f] 7 Fahişeyi,[g] namusuna leke sürülmüş bir kadını ve kocasından boşanmış[h] kadını almayacaklar;[ı] çünkü her kâhin, Tanrısı için kutsaldır. 8 Sen de onu kutsayacaksın;[i] çünkü o, senin Tanrının ekmeğini sunan kişidir, senin için kutsal olmalı.[j] Çünkü sizi kutsayan Ben Yehova, Ben kutsalım.[k]

9 Bir kâhinin kızı fahişelik yaparak kutsallığını bozarsa, babasının kutsallığını bozmuş olur; yakılmalıdır.*[l]

10 Kâhin kardeşleri arasında başına mesh yağı dökülen,[m] kutsal giysileri[n] giyerek yetkilendirilen başkâhin saçını dağınık bırakmayacak[o] ve giysisini yırtmayacak.[ö] 11 Ölü bir cana yaklaşmayacak.[p] Ölen babası ve annesi için kendisini kirletmeyecek. 12 Kutsal mekândan ayrılmayacak ve

BÖLÜM 20

a Le 18:26
Me 105:45
Me 119:80
Vz 12:13
b Çk 21:1
Tkr 5:1
Me 119:20
İş 26:9
c Le 18:28
ç Le 18:3
Le 18:24
Tkr 12:30
Yr 10:2
d Le 18:27
Tkr 9:5
e Çk 3:17
Çk 6:8
f Tkr 8:8
He 20:6
g Çk 19:5
Çk 33:16
1Kr 8:53
2Ko 6:16
1Pe 2:9
h Le 11:47
Tkr 14:4
Elç 10:14
ı Le 11:43
i Le 19:2
j Me 99:5
1Pe 1:16
Vh 4:8
k Tkr 7:6
Tkr 14:2
Tit 2:14
l Çk 22:18
Le 19:31
Tkr 18:10
1Sa 28:7
Vh 21:8
m Çk 22:18
Le 20:6
Mi 5:12
n 2Sa 1:16

BÖLÜM 21

o Sy 19:14

2. Sütun

a Tkr 14:1
İş 15:2
He 44:20
b Le 19:27
Yr 48:37
c Le 19:28
1Kr 18:28
Yr 16:6
ç Çk 29:44
Le 10:3
Ezr 8:28
d Le 18:21
Le 19:12
Le 22:32
e Le 3:11
Ml 1:7
f İş 52:11
1Pe 1:16
g Le 19:29
h Tkr 24:1
Mt 19:8
ı He 44:22
i Çk 28:41
Le 20:8
1Ko 6:11
İb 9:13
j Le 11:44

k Çk 28:36; Le 11:45; Le 20:7; İş 43:15; **l** Ba 38:24; Le 20:14; **m** Le 8:12; Sy 35:25; Me 133:2; **n** Çk 28:2; Çk 29:29; Le 16:32; **o** Le 10:6; **ö** Ba 37:34; **p** Sy 6:7; Sy 19:11; Sy 19:14.

Le 21:1* Ölüye dokunmaları ya da ölen için yas tutmaları kâhinleri kirletirdi.

Le 21:9* Başlangıç 38:24'teki dipnota bakın.

Tanrı'nın mekânının kutsallığını bozmayacak,[a] çünkü üzerinde adanmanın işareti, Tanrısının mesh yağı[b] vardır. Ben Yehova'yım.

13 Kâhin bakire[c] bir kız alacak. **14** Dul, boşanmış, namusuna leke sürülmüş bir kadın ya da bir fahişe almayacak; kendi halkından bakire bir kız alacak. **15** Halkının arasında soyunun kutsallığını bozmayacak,[c] çünkü Ben Yehova, onu Ben kutsadım.' "[d]

16 Sonra Yehova Musa'ya şunları dedi: **17** "Harun'la konuş ve ona de ki, 'Tüm nesilleriniz boyunca, senin soyundan gelen ve bir kusuru[e] olan hiç kimse Tanrısının ekmeğini sunmak için sunağa yaklaşmayacak.[f] **18** Bir kusuru olan hiç kimse oraya yaklaşmayacak; kör, topal, burnunda sakatlık olan, uzuvlarından biri aşırı büyümüş olan,[g] **19** ayağında veya elinde kırık olan, **20** kamburu olan, çok zayıf* olan, göz hastalığı olan, cildinde pullanma olan, mantar hastalığı olan, erbezleri ezilmiş olan da oraya yaklaşmayacak.[h] **21** Harun'un soyundan olan ve kendisinde kusur bulunan hiçbir kâhin Yehova'ya yakılan sunu sunmak için sunağa yaklaşmayacak.[ı] Kusuru vardır. Tanrısının ekmeğini sunmak üzere yaklaşmayacak.[i] **22** Tanrısının ekmeğinden, kutsal şeylerden[j] ve en kutsal şeylerden[k] yiyebilir. **23** Ancak, perdeye[l] ve sunağa[a] yaklaşmayacak, çünkü kusuru vardır;[b] mekânımın kutsallığını bozmayacak.[c] Ben Yehova, onları Ben kutsadım.' "[ç]

24 Ve Musa, Harun'la oğullarına ve tüm İsrailoğullarına bunları anlattı.

22 Sonra Yehova, Musa'ya şunları söyledi: **2** "Harun ve oğullarıyla konuş; İsrailoğullarının sundukları kutsal şeyleri uygunsuz şekilde kullanmaktan kaçınsınlar ve Benim için kutsadıkları[d] bu sunular konusunda doğru davranmayarak kutsal adımı[e] lekelemesinler. Ben Yehova'yım. **3** Onlara şunu söyle: Gelecek nesilleriniz boyunca soyunuzdan biri, İsrailoğullarının Yehova için kutsadıkları sunulara kirli bir haldeyken[f] yaklaşırsa, o can önümde yaşatılmayacak. Ben Yehova'yım. **4** Harun'un soyundan cüzamlı[g] veya akıntısı[h] olan hiç kimse, temiz sayılıncaya dek[ı] kutsal şeylerden yemeyecek. Ölü bir cana değdiği için kirli halde olan birine dokunan adam;[i] menisi akan adam;[j] **5** insanı kirletecek[k] küçük kara hayvanlarından birine ya da herhangi bir nedenle kirli durumda olan bir kişiye[l] dokunan, onlardan yemeyecek. **6** Bu şeylerin herhangi biri yüzünden kirli durumda olan can suda yıkanacak[m] ve akşama dek kirli sayılacak; kutsal şeylerden yemeyecek. **7** Güneş batınca temiz sayılacak; o zaman kutsal şeylerden yiyebilir, çünkü onun ekmeğidir.[n] **8** Ayrıca, ölü bulunmuş veya vahşi hayvan tarafından parçalanmış bir hayvanın

Le 21:20* Muhtemelen anormal ölçüde küçük veya hastalık yüzünden zayıf olan kişi.

BÖLÜM 21

a Le 10:7; Le 21:23
b Le 8:12; Lu 4:18; Elç 10:38
c He 44:22; 2Ko 11:2; Vh 14:4
ç Ezr 9:2
d 1Se 5:23; 2Se 2:13
e Le 22:21; Ro 12:1; Ef 5:27; İb 7:26; Vh 14:5
f Le 3:11; Sy 16:5
g Le 22:23
h Le 22:24; Tkr 23:1
ı Le 2:2
i Le 22:25
j Le 22:10; Sy 18:19
k Le 2:10; Le 6:16; Le 24:9; Sy 18:9
l Çk 30:6; İb 10:20

2. Sütun

a Çk 38:1
b Le 21:17
c Çk 25:8; Le 21:12
ç Çk 28:41

BÖLÜM 22

d Çk 28:38; Sy 18:32; Tkr 15:19
e Le 21:6; Me 83:18; Me 135:13
f Le 7:20
g Le 13:2
h Le 15:2
ı Le 14:2; Le 15:13
i Le 21:1; Sy 19:11; Sy 19:22
j Le 15:16
k Le 11:24; Le 11:43
l Le 15:7; Le 15:19
m Sy 19:7; 1Ko 6:11; İb 10:22
n Le 21:22; Sy 18:11

etini yiyerek de kendisini kirletmeyecek.[a] Ben Yehova'yım.

9 Bana karşı yükümlülüklerini yerine getirecekler ki, günaha girmesinler ve kutsal şeyleri kirlettikleri için ölmesinler.[b] Ben Yehova, onları Ben kutsadım.

10 Onlar dışında kimse kutsal olan hiçbir şeyi yemeyecek.[c] Kâhinin yanında yaşayan bir yabancı ve ücretli işçi de kutsal olan hiçbir şeyi yemeyecek. **11** Fakat kâhinin kendi parasıyla satın aldığı bir can ondan yiyebilir. Evinde doğan köleler de onun ekmeğinden yiyebilir.[ç] **12** Kâhinin kızı dışarıdan biriyle evlenirse, bağışlanan kutsal şeylerden yemeyecek. **13** Fakat kâhinin kızı, dul kalmışsa veya kocası onu boşamışsa ve çocuksuzsa, babasının evine geri döndüğünde,[d] gençliğinde olduğu gibi babasının ekmeğinden yiyebilir;[e] ancak dışarıdan hiç kimse ondan yemeyecek.

14 Bir kimse yanlışlıkla[f] kutsal sunudan yerse, sununun üzerine beşte birini katarak[g] kâhine verecek. **15** Kâhinler İsrailoğullarının Yehova için bağışladıkları sunuların kutsallığını bozmayacaklar;[h] **16** onların kutsal sunuyu yeme suçundan dolayı cezalandırılmalarına sebep olmayacaklar; Ben Yehova, onları Ben kutsadım."

17 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **18** "Harun'la, oğullarıyla ve tüm İsrailoğullarıyla konuş; onlara de ki, 'İsrail evinden biri veya İsrail'de bir yabancı, adak[ı] veya gönüllü sunu[i] olarak Yehova'ya yakılan sunu sunduğu zaman,[a] **19** kabul görmek[b] için, kurban edilecek hayvanı sığırdan, genç koçlardan veya keçilerden seçecek; kurban sağlıklı[c] ve erkek olacak. **20** Kusurlu olanı sunmayacaksınız,[ç] çünkü böyle bir kurban size onay kazandırmaz.

21 Bir kimse adağını yerine getirmek[d] veya gönüllü bir sunu sunmak amacıyla Yehova'ya paylaşma kurbanı getirirse,[e] kabul görmek için kurbanı sığır veya davardan seçecek ve kurban sağlıklı olacak, hiçbir kusuru bulunmayacak. **22** Kör hayvanı veya kırığı, kesiği, şişliği olan, derisinde pullanma veya mantar hastalığı bulunan[f] hiçbir hayvanı Yehova'ya sunmayacaksınız; böyle hayvanlardan birini Yehova için yakılan sunu[g] olarak sunağa koymayacaksınız. **23** Uzuvlarından biri çok uzun veya çok kısa olan[h] bir sığır veya davar, gönüllü sunu olarak sunulabilir; ancak adak olarak sunulursa kabul görmeyecek. **24** Erbezleri[ı] sıkılmış, ezilmiş, çıkarılmış veya kesilmiş hayvanı Yehova'ya sunmayacaksınız; memleketinizde böyle sunular sunmayacaksınız. **25** Bir yabancının elinden böyle bir hayvanı alıp Tanrınıza yiyecek sunusu* olarak sunmayacaksınız, çünkü bunlar sakattır. Kusurludurlar;[i] size onay kazandırmazlar.' "[j]

26 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **27** "Bir buzağı, kuzu veya oğlak doğduğunda annesinin yanında yedi gün

BÖLÜM 22
a Çk 22:31; Le 17:15; Tkr 14:21
b Çk 28:43; Le 10:2
c Çk 29:33; Mt 12:4
ç Sy 18:11
d Ba 38:11
e Le 10:14; Sy 18:19
f Le 5:15
g Le 5:16; Le 27:13
h Sy 18:32; He 22:26
ı Le 7:16; Le 23:38; Sy 15:3; Me 22:25; Me 56:12
i Tkr 12:6

2. Sütun
a Sy 15:14; Sy 15:16
b Le 7:18; Le 23:11
c Le 1:3; Le 22:22
ç Tkr 15:21; Tkr 17:1; Ml 1:8; İb 9:14; 1Pe 1:19
d Sy 15:8; Tkr 23:21; Me 50:14; Me 61:8; Vz 5:4
e Le 3:1
f Tkr 15:21; Ml 1:8
g Le 3:3; Le 3:14
h Le 21:18
ı Le 21:20; Tkr 23:1
i Le 21:21
j Le 7:18; Le 19:7

Le 22:25* Sözcük anlamıyla, "Tanrınızın ekmeği"

kalacak,[a] ancak sekizinci günden itibaren Yehova için yakılan sunu olarak kabul edilecek. **28** Sığır olsun davar olsun, bu hayvanları yavrularıyla aynı gün kesmeyeceksiniz.[b]

29 Yehova'ya şükran kurbanı sunduğunuzda[c] onu kabul göreceğiniz şekilde sunacaksınız. **30** Ve bu kurban aynı gün yenilecek.[ç] Sabaha ondan hiç bırakılmayacak.[d] Ben Yehova'yım.

31 Emirlerime uyup onları yerine getireceksiniz.[e] Ben Yehova'yım. **32** Kutsal ismime leke sürmeyeceksiniz;[f] İsrailoğullarının arasında kutsal tutulacağım.[g] Ben Yehova'yım; sizi Ben kutsadım,[h] **33** Tanrınız olduğumu göstermek için sizi Mısır diyarından Ben çıkardım.[ı] Ben Yehova'yım."

23 Sonra Yehova, Musa'ya şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarıyla konuş; onlara de ki, 'Bir duyuru yaparak[i] belirli zamanlarda Yehova'nın onuruna kutlayacağınız bayramlar[i] kutsal toplantılardır. Benim onuruma kutlayacağınız bayramlar şunlardır:

3 Altı gün iş yapılabilir; fakat yedinci gün Sebttir, tam bir dinlenme günüdür,[k] kutsal bir toplantıdır. Hiçbir iş yapmayacaksınız. O gün, yaşadığınız her yerde Yehova'nın onuruna bir Sebt olacak.[l]

4 Belirlenmiş[m] günlerde bir duyuru yaparak Yehova'nın onuruna kutlayacağınız bayramlar,[n] kutsal toplantılar[o] şunlardır: **5** Birinci ayın on dördüncü günü[ö] akşam vakti, karanlık tam çökmeden Yehova'nın onuruna Fısıh[a] kutlanacak.

6 Ayın on beşinci günü de Yehova'nın onuruna Mayasız Ekmek Bayramını kutlayacaksınız.[b] Yedi gün mayasız ekmek yiyeceksiniz.[c] **7** İlk gün kutsal toplantı yapacaksınız.[ç] Hiçbir ağır iş yapmayacaksınız. **8** Yedi gün boyunca Yehova'ya ateşte yakılan sunu sunacaksınız. Yedinci gün kutsal toplantı yapılacak. Hiçbir ağır iş yapmayacaksınız.' "

9 Sonra Yehova, Musa'ya şunları söyledi: **10** "İsrailoğullarıyla konuş; onlara de ki, 'Size vereceğim diyara geldiğinizde, ekini biçtiğiniz zaman, hasadınızın ilk ürününden[d] kâhine bir demet getireceksiniz. **11** Yehova'nın onayını kazanmanız için kâhin demeti O'nun önünde sallayacak;[e] bunu Sebtin hemen ertesi günü yapacak. **12** Kâhinin demeti sallayacağı gün Yehova'ya yakılan sunu olarak bir yaşının içinde sağlıklı genç bir koç sunacaksınız. **13** Tahıl sunusu olarak da yağla yoğrulmuş, onda iki efa ince un Yehova'ya ateşte yakılarak sunulacak; hoş koku olacak. Dökme sunusu olarak dörtte bir hin* şarap sunulacak. **14** Ve sunularınızı Tanrınıza getireceğiniz o güne dek yeni hasadın ekmeğinden, kavrulmuş buğdayından ve tahılından yemeyeceksiniz.[f] Bu, yaşadığınız her yerde devirden devre, nesiller boyunca bir kanun olacak.

15 Sebtin ertesinden, sallama sunusu olan demeti getirdiğiniz

BÖLÜM 22

a Çk 22:30
b Çk 23:19
Tkr 22:6
Öz 12:10
c Le 7:12
Me 107:22
Me 116:17
Ams 4:5
ç Le 7:15
d Çk 12:10
e Le 19:37
Sy 15:40
Tkr 4:40
f Le 18:21
Le 19:12
Ams 2:7
g Le 10:3
İş 29:23
Lu 11:2
h Çk 19:5
Le 20:8
Le 21:8
Yhn 17:17
ı Çk 6:7
Le 11:45
Sy 15:41

BÖLÜM 23

i Sy 10:10
j Çk 23:14
Le 23:37
k Çk 16:30
Çk 20:10
Le 19:3
Elç 15:21
l Ne 13:22
İş 56:2
İş 58:13
m Sy 9:2
n Çk 23:14
o Çk 12:16
Sy 29:12
ö Sy 9:3
Sy 28:16

2. Sütun

a Çk 12:6
Tkr 16:1
Yş 5:10
1Ko 5:7
b Sy 28:17
Elç 12:3
1Ko 5:8
c Çk 12:15
Çk 13:6
Çk 34:18
ç Çk 12:16
d Sy 18:12
Öz 3:9
He 44:30
1Ko 15:20
Yk 1:18
e Le 23:15
1Ko 15:20
1Ko 15:23
f Yş 5:11

Le 23:13* Bir hin 3,67 litre.

günden itibaren yedi Sebt[a] sayacaksınız. Tam yedi Sebt olacak. **16** Böylece yedinci Sebtin ertesi gününe dek elli gün geçmiş olacak[b] ve Yehova'ya yeni bir tahıl sunusu[c] sunacaksınız. **17** Sallama sunusu olarak evinizden iki somun ekmek[ç] getireceksiniz. Ekmekler onda iki efa ince undan olacak. Mayayla pişirilip[d] ilk ürün olarak Yehova'ya sunulacak.[e] **18** İki somun ekmeğin yanı sıra, bir yaşında, sağlıklı yedi erkek kuzu,[f] bir genç boğa ve iki koç sunacaksınız. Bunlar tahıl sunusu ve dökme sunularının yanında, Yehova'ya yakılan sunu, ateşte sunulan kurban olarak sunulacak; hepsi Yehova'ya hoş koku olacak. **19** Ve günah sunusu olarak bir oğlak,[g] paylaşma kurbanı[h] olarak da bir yaşında iki erkek kuzu sunacaksınız. **20** Kâhin ilk üründen yapılmış ekmek somunlarıyla birlikte iki erkek kuzuyu Yehova'nın önünde sallama sunusu olarak sallayacak.[ı] Bu sunular Yehova için kutsaldır ve kâhine aittir.[i] **21** O gün bir duyuru yaparak[j] kutsal toplantı düzenleyeceksiniz. Hiçbir ağır iş yapmayacaksınız. Bu, yaşadığınız her yerde devirden devre, nesilleriniz boyunca bir kanun olacak.

22 Topraklarınızda ekin biçtiğinizde, tarlanızın kenarını tamamen biçmeyeceksiniz; kalan başakları toplamayacaksınız.[k] Onları düşkünler[l] ve yabancılar[m] için bırakacaksınız. Ben Tanrınız Yehova'yım.' "

23 Yehova sonra Musa'ya şunları dedi: **24** "İsrailoğullarına söyle, 'Yedinci ayda,[n] ayın birinci günü tam bir dinlenme günüdür; borazan çalınarak[a] duyurulacak bir anma, kutsal toplantı[b] günüdür. **25** O gün hiçbir ağır iş yapmayacaksınız; Yehova'ya ateşte yakılan sunu sunacaksınız.' "

26 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **27** "Bu yedinci ayın onuncu günü Kefaret Günüdür.[c] Sizin için kutsal toplantı olacak; nefsinizi kıracaksınız[ç] ve Yehova'ya ateşte yakılan sunu sunacaksınız.[d] **28** O gün hiçbir iş yapmayacaksınız, çünkü o gün Tanrınız Yehova'nın önünde sizin için kefarette bulunulacak Kefaret[e] Günüdür. **29** O gün nefsini kırmayan can halkının arasında yaşatılmayacak.[f] **30** O gün iş yapan canı halkının arasında yaşatmayacağım.[g] **31** Hiçbir iş yapmayacaksınız.[h] Bu, yaşadığınız her yerde devirden devre, nesiller boyunca bir kanun olacak. **32** O gün sizin için Sebttir, tam bir dinlenme günüdür;[ı] ayın dokuzuncu günü akşam nefsinizi kıracaksınız.[i] O akşamdan ertesi akşama dek Sebti kutlayacaksınız."

33 Ve Yehova Musa'ya şunları da söyledi: **34** "İsrailoğullarıyla konuş; onlara de ki, 'Bu yedinci ayın on beşinci gününde Yehova'nın onuruna Çardaklar Bayramı kutlanacak;[j] yedi gün sürecek. **35** İlk gün kutsal toplantı olacak. Hiçbir ağır iş yapmayacaksınız. **36** Yedi gün boyunca Yehova'ya ateşte yakılan sunu sunacaksınız. Sekizinci gün sizin için kutsal toplantı günü olacak[k] ve Yehova'ya ateşte yakılan bir sunu sunacaksınız. Bu büyük

BÖLÜM 23

a Çk 34:22
Tkr 16:9
b Elç 2:1
c Sy 28:26
Tkr 16:16
ç Ef 2:16
Ef 2:18
d Le 7:13
Ro 5:12
e Çk 23:16
Çk 34:22
Yk 1:18
Vh 14:4
f Sy 28:27
g Le 4:23
Sy 28:30
h Le 3:1
ı Le 7:30
i Le 7:34
Le 10:14
Sy 18:9
Tkr 18:4
1Ko 9:13
j Sy 10:10
k Le 19:9
Tkr 24:19
Ru 2:3
l İş 58:7
m Le 19:33
Sy 15:15
n 1Kr 8:2

2. Sütun

a Sy 10:10
Sy 29:1
b Sy 29:12
c Çk 30:10
Le 16:30
Le 25:9
1Yh 1:7
ç Le 16:29
Sy 29:7
Me 35:13
İş 58:5
d Tkr 16:16
He 45:17
e Le 16:34
İb 9:12
İb 9:24
İb 9:26
İb 10:10
1Yh 2:2
f Sy 9:13
Sy 15:30
g Elç 3:23
h Le 23:28
Mt 12:12
Mr 3:4
ı Le 16:31
i Le 16:29
Le 23:27
Sy 29:7
Me 35:13
j Çk 23:16
Sy 29:12
Tkr 16:13
Ezr 3:4
Ne 8:14
Zk 14:16
Yhn 7:2
k Ne 8:18
Yhn 7:37

bir toplantı olacak. Hiçbir ağır iş yapmayacaksınız.

37 Bunlar, kutsal toplantı[a] duyurusu yaparak belirli zamanlarda Yehova'nın onuruna kutlayacağınız ve Yehova için yakılan sunular[b] sunacağınız bayramlardır.[c] Gününe göre sunulması gerekenler, yakılan sunu,[ç] kurbanla birlikte verilen tahıl sunusu[d] ve dökme sunusudur.[e] **38** Bunlar, Yehova'nın onuruna kutladığınız Sebt günlerinin[f] ve Yehova için verdiğiniz tüm armağanların,[g] adak sunularının,[h] gönüllü sunuların[ı] dışındadır. **39** Yedinci ayın on beşinci gününde, memleketin ürününü topladığınızda, yedi gün[i] boyunca Yehova'nın onuruna bayram[j] kutlayacaksınız. İlk gün tam bir dinlenme günü olacak ve sekizinci gün de tam bir dinlenme günü olacak.[k] **40** İlk gün güzel ağaçların meyvelerinden, hurma ağacı yapraklarından,[l] gür yapraklı ağaçların ve dere kavaklarının dallarından getireceksiniz ve Tanrınız Yehova'nın önünde yedi gün boyunca sevinçli[m] olacaksınız. **41** Bunu Yehova'nın onuruna her yıl yedi gün kutlayacaksınız.[n] Bu, devirden devre, nesilleriniz boyunca bir kanun olacak ve onu yedinci ayda kutlayacaksınız. **42** Yedi gün boyunca çardaklarda oturacaksınız.[o] İsrail'in bütün yerlileri çardaklarda oturacak;[ö] **43** böylece tüm nesilleriniz,[p] İsrailoğullarını Mısır diyarından çıkardığım zaman onları çardaklarda oturttuğumu bilecek.[r] Ben Tanrınız Yehova'yım.' "

BÖLÜM 23

a Le 23:4
Sy 28:26
Sy 29:7
b Le 1:9
Le 2:2
c Çk 23:14
Tkr 16:16
ç Le 1:3
d Le 2:1
Le 2:11
e Çk 29:40
Sy 15:5
Sy 28:7
Flp 2:17
f Çk 16:23
Çk 20:8
Çk 31:13
İş 56:2
g Çk 28:38
Sy 18:29
h Sy 29:39
Tkr 12:11
ı Tkr 12:6
1Ta 29:9
2Ta 35:8
Ezr 2:68
i Tkr 16:13
j Zk 14:16
Mt 13:39
Mt 24:31
Mt 25:31
k Le 23:7
Le 23:24
Sy 29:12
l Ne 8:15
Yhn 12:13
Vh 7:9
m Tkr 16:15
Ne 8:10
n Sy 29:12
Ne 8:18
o Tkr 31:10
ö Ne 8:14
Ne 8:16
Ne 8:17
p Çk 13:14
Tkr 31:13
Me 78:6
r Çk 12:38
Sy 24:5
Zk 14:16

2. Sütun

a Le 23:2

BÖLÜM 24

b Çk 27:20
c Sy 8:2
2Ta 13:11
ç Çk 39:37
d Çk 27:20
e Çk 25:31
Yr 52:19
İb 9:2
f Çk 25:24
1Kr 7:48
İb 9:2
g Çk 40:23
1Sa 21:4
Mr 2:26
h Le 2:2
Le 6:15

44 Böylece Musa, belirli zamanlarda Yehova'nın onuruna kutlanacak bayramları[a] İsrailoğullarına bildirdi.

24 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarına emret; aydınlatma için,[b] kandil devamlı yansın[c] diye sana dövülmüş zeytinden halis zeytinyağı getirsinler. **3** Harun, Toplanma Çadırında, Hatırlatma Sandığının önündeki perdenin dışında, Yehova'nın huzurunda kandilleri akşamdan sabaha dek yanar durumda tutacak. Bu, devirden devre, nesiller boyu sürecek bir kanun olacak. **4** Kandilleri[ç] daima,[d] Yehova'nın huzurunda bulunan saf altından şamdanın[e] üzerinde hazır tutacak.

5 Ve ince un alacaksın; on iki tane halka ekmek pişireceksin. Her bir halka ekmek, onda iki efa ölçüsünde undan yapılacak. **6** Ekmekleri Yehova'nın huzurundaki saf altından masanın[f] üzerine her birinde üst üste altı tane olmak üzere, iki dizi halinde koyacaksın.[g] **7** Yehova'ya ateşte yakılan sunu olarak O'nun önünde ekmek için bir hatırlatıcı[h] olmak üzere, her bir ekmek dizisinin üzerine saf akgünlük koyacaksın. **8** Ekmekler her zaman Yehova'nın huzurunda dizili duracak,[ı] Sebt gününden Sebt gününe değiştirilecek. Bu, Benimle İsrailoğulları arasında devirler boyu sürecek bir ahit olacak. **9** Ekmekler Harun'la oğullarına ait olacak[i] ve onları

ı Sy 4:7; 1Ta 9:32; 2Ta 2:4; Ne 10:33; i Le 21:22; Le 22:10; 1Sa 21:6; Mt 12:4; Lu 6:4.

kutsal bir yerde yiyecekler;[a] Yehova'ya ateşte yakılan sunulardan olan bu ekmekler kâhin için çok kutsal olacak. Bu, devirden devre bir kural olacak."

10 Bu arada, annesi İsrailli, babası Mısırlı[b] bir adam vardı; o çıkıp konaklama yerine, İsrailoğullarının yanına gitti ve İsrailli bir adamla kavgaya tutuştu.[c] **11** İsrailli kadının oğlu Tanrı'nın ismine[ç] küfretti ve lanet etti.[d] Bunun üzerine onu Musa'ya getirdiler.[e] Annesi, Dan kabilesinden Dibri'nin kızı Şelomit'ti. **12** Ve Yehova'nın sözüne göre[f] kendilerine karar bildirilinceye dek onu gözetim altında tuttular.[g]

13 Ve Yehova Musa'ya şunları dedi: **14** "Lanet eden adamı konaklama yerinin dışına çıkarın;[h] ettiği laneti duyan herkes elini[ı] onun başına koysun ve tüm halk onu taşlasın.[i] **15** Ve İsrailoğullarına diyeceksin ki, 'Kim Tanrısına lanet ederse, günahının sorumluluğunu taşıyacak. **16** Yehova ismine küfreden mutlaka öldürülecek.[j] Tüm halk o kişiyi taşlayacak. İster yabancı ister yerli olsun Tanrı'nın ismine küfreden öldürülecek.[k]

17 Bir adam birine* vurarak ölümüne yol açarsa, kendisi de mutlaka öldürülecek.[l] **18** Başkasına ait bir hayvana vurarak canını alan da zararı karşılayacak; cana karşılık can.[m] **19** Bir adam komşusunun sakatlanmasına yol açarsa, kendisine de aynısı yapılacak.[n] **20** Kırığa kırık, göze göz, dişe diş; komşusunda hangi sakatlığa yol açmışsa, kendisine de aynısı yapılacak.[a] **21** Hayvana vurup onu öldüren[b] zararı karşılayacak,[c] fakat bir insana vurup ölümüne yol açan öldürülecektir.[ç]

22 Hepiniz için hüküm birdir. Yabancı için de yerli için de aynı hüküm geçerli olacak;[d] çünkü Ben Yehova, sizin Tanrınızım.' "[e]

23 Sonra Musa bunları İsrailoğullarına anlattı ve onlar lanet eden kişiyi konaklama yerinin dışına çıkarıp taşladılar.[f] Böylece İsrailoğulları Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi yaptılar.

25 Yehova sonra Musa'ya Sina Dağında şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarıyla konuş; onlara de ki, 'Size vereceğim[g] diyara girdiğinizde, diyar Yehova'nın onuruna bir Sebt kutlayacak.[h] **3** Tarlanı altı yıl ekeceksin, bağını altı yıl boyunca budayacaksın ve memleketin ürününü toplayacaksın.[ı] **4** Fakat yedinci yıl memleket için bir Sebt, tam bir dinlenme olacak;[i] Yehova'nın onuruna bir Sebt olacak. Tarlanı ekmeyeceksin ve bağını budamayacaksın. **5** Hasadın dökülen tanelerinden yetişmiş olanı biçmeyeceksin ve budanmamış asmanın üzümlerini toplamayacaksın. Memleket için tam bir dinlenme yılı olacak. **6** Memlekette Sebt yılı döneminde çıkan ürün senin için, erkek ve kadın kölelerin, ücretli işçin, aranızda yaşayan göçmenler ve yabancılar için, **7** hayvanların ve memleketteki yaban hayvanları için yiyecek olacak.

BÖLÜM 24

a Le 6:16
b Çk 12:38
Sy 11:4
c Çk 2:13
ç Me 8:1
Me 83:18
Ho 12:5
d Çk 20:7
Çk 21:17
Çk 22:28
Le 19:12
İş 8:21
Vh 16:9
e Çk 18:22
f Çk 18:15
g Sy 15:34
h Le 13:46
Sy 5:3
ı Tkr 13:9
Tkr 17:7
i Le 5:1
Sy 15:35
Tkr 13:10
j Tkr 5:11
k 1Kr 21:10
Me 74:10
l Ba 9:6
Çk 21:12
Sy 35:31
Tkr 19:13
m Çk 21:35
n Çk 21:23

2. Sütun

a Çk 21:24
Tkr 19:21
Mt 5:38
b Çk 21:33
c Çk 21:34
Çk 22:1
ç Ba 9:6
Çk 21:12
d Çk 12:49
Le 17:10
Le 19:34
Sy 9:14
Sy 15:16
e Ro 3:29
f Sy 15:36
Tkr 17:7

BÖLÜM 25

g Ba 15:16
Tkr 32:8
Me 24:1
h Le 26:34
2Ta 36:21
ı Çk 23:10
i Çk 23:11
Le 26:34

Le 24:17* Sözcük anlamıyla, "bir cana"

Toprağın verdiği bütün ürün yiyecek olacak.

8 Yedi Sebt yılı, yedi kere yedi yıl sayacaksın; yedi Sebt yılı, toplam kırk dokuz yıl geçecek. **9** Ve yedinci ayın onunda[a] boru çalacaksınız;[b] tüm memlekette Kefaret[c] Gününde yüksek sesle boru çalacaksınız. **10** Ellinci yılı kutsayacaksın ve tüm memleket halkı için özgürlük ilan edeceksin.[ç] Sizin için Azatlık* Yılı[d] olacak; herkes kendi mülküne ve ailesinin yanına geri dönecek.[e] **11** Ellinci yıl sizin için Azatlık Yılı olacak.[f] Tohum ekmeyeceksiniz, dökülen tanelerden yetişeni biçmeyeceksiniz ve budanmamış asmanın üzümünü toplamayacaksınız.[g] **12** Çünkü Azatlık Yılıdır. Sizin için kutsal olacak. Toprağın verdiği ürünü yiyebilirsiniz.[h]

13 Azatlık Yılında herkes kendi mülküne geri dönecek.[ı] **14** Komşuna bir şey satarsan veya ondan bir şey satın alırsan, birbirinize haksızlık yapmayacaksınız.[i] **15** Komşundan bir tarla satın alırken Azatlık Yılından sonraki yıllara göre alacaksın; o da sana ürün alınacak yıl sayısına göre satacak.[j] **16** Yıl sayısı arttıkça bedeli[k] artıracak, yıl sayısı azaldıkça bedeli azaltacak; çünkü alacağın ürün sayısının değerini sana satmış oluyor. **17** Birbirinize haksızlık yapmayacaksınız,[l] Tanrınızdan korkacaksınız,[m] çünkü Ben Tanrınız Yehova'yım.[n] **18** Bu nedenle kanunlarıma uyup hükümlerimi yerine getireceksiniz; onları uygulayacaksınız. O zaman diyarda güvenlik içinde yaşayacaksınız.[a] **19** Memleket ürününü verecek[b] ve doyasıya yiyeceksiniz; orada güvenlik içinde yaşayacaksınız.[c]

20 Fakat, "Ekip biçmeyeceğimize göre yedinci yıl ne yiyeceğiz?"[ç] derseniz, **21** altıncı yıl üzerinize bereket yağdıracağım ve toprak üç yıllık ürün verecek.[d] **22** Sekizinci yıl tohum ekeceksiniz ve dokuzuncu yıla dek eski üründen yiyeceksiniz. Dokuzuncu yıl ürün çıkıncaya dek eski ürünü yiyeceksiniz.

23 Böylece, toprağınızı temelli satmayacaksınız,[e] çünkü toprak Benimdir.[f] Sizler Benim gözümde yabancı ve misafirsiniz.[g] **24** Mülk edindiğiniz memleketteki tüm topraklar için geri satın alma hakkı[h] tanıyacaksınız.

25 Eğer kardeşin yoksul düşer ve toprağının bir kısmını satmak zorunda kalırsa, yakın bir akrabası gelecek ve kardeşinin sattığı toprağı geri satın alacak.[ı] **26** Eğer onun için bunu yapacak biri yoksa ve sonra kendisinin durumu düzelir, toprağını geri satın alabilecek parayı bulursa, **27** satıştan sonraki yıllarda topraktan elde edilen ürünün değerini hesaplayacak ve bu değeri düşüp, kalan miktarı toprağını sattığı kişiye ödeyecek; böylece mülküne tekrar sahip olacak.[i]

28 Geri almak için yeterli parayı bulamazsa, sattığı şey Azatlık Yılına[j] dek satın alanda kalacak. Azatlık Yılında, satın alanın elinden çıkacak ve böylece kişi mülküne yeniden sahip olacak.[k]

Le 25:10* Ya da "Yubil", İbranice *yobel*. Anlamı, "koç boynuzu"

BÖLÜM 25

a Le 23:27
b Sy 10:2
Sy 10:10
c Le 16:30
Le 23:28
ç Me 146:7
İş 61:1
İş 63:4
Yr 34:8
Lu 4:18
Ro 8:21
d Le 27:17
Le 27:24
e Le 25:13
Sy 36:4
Tkr 15:1
f Mt 12:8
Mt 12:12
Ro 8:21
g Le 25:5
h Çk 23:11
Le 25:6
ı Le 25:30
Le 27:24
i 1Sa 12:3
Öz 14:31
Ams 5:11
Mi 2:2
1Ko 6:8
j Le 27:18
k Le 27:23
l Le 19:13
Öz 22:22
Yr 7:6
m Ba 20:11
Ba 22:12
Le 25:43
1Sa 12:24
Ne 5:9
Öz 1:7
Öz 8:13
Elç 9:31
n İş 33:22

2. Sütun

a Tkr 12:10
Me 4:8
Öz 1:33
b Le 26:5
Me 67:6
He 34:27
Yo 2:24
c He 34:25
ç Le 25:5
Mt 6:25
d Ba 26:12
Tkr 28:8
Ml 3:10
e 1Kr 21:3
He 48:14
f 2Ta 7:20
Me 24:1
Me 85:1
Yo 2:18
g 1Ta 29:15
Me 39:12
1Pe 2:11
h Le 25:51
ı Ru 2:20
Ru 4:4
Ru 4:6
Yr 32:7
i Le 25:50
j Le 25:10
Le 25:13
Le 27:24
k Le 25:10

29 Bir kimse duvarlı bir şehirde ev satarsa, satıştan bir yıl sonrasına dek onu geri satın alma hakkına sahiptir; geri satın alma hakkı[a] bir yıl geçerli olacak. **30** Eğer duvarlı şehirdeki ev bir yıl içinde geri satın alınmazsa, temelli olarak, nesilden nesle satın alanın kendi mülkü olacak. Azatlık Yılında da elinden çıkmayacak. **31** Fakat duvarsız yerleşim yerlerindeki evler, memleketin toprağının bir parçası sayılacak. Geri satın alma hakkı[b] her zaman geçerli olacak ve Azatlık Yılında[c] satın alanın elinden çıkacak.

32 Levioğullarının şehirlerine gelince, Levioğulları mülklerinin bulunduğu şehirlerdeki[ç] evleri her zaman geri satın alma hakkına sahiptir.[d] **33** Eğer Levioğullarından biri, mülkünün bulunduğu şehirde sattığı evi geri satın almazsa, Azatlık Yılında onu geri alacaktır;[e] çünkü Levioğullarının şehirlerindeki evler, onların İsrailoğulları arasındaki mülkleridir.[f] **34** Ayrıca şehirlerinin etrafındaki otlaklar[g] da satılamaz, çünkü bunlar devirden devre onların mülkü olacaktır.

35 Eğer kardeşin yoksul düşer ve muhtaç durumda yaşarsa,[h] yabancıya ve göçmene[ı] yaptığın gibi ona da yardım edeceksin[i] ki, aranızda yaşamını sürdürsün. **36** Ondan faiz ve kâr alma;[j] Tanrından kork.[k] Kardeşin aranızda yaşamını sürdürsün. **37** Ona faizle borç vermeyeceksin;[l] verdiğin yiyecekten kâr sağlamayacaksın. **38** Ben Tanrınız Yehova'yım; size Kenan diyarını vermek ve Tanrınız[a] olmak için sizi Mısır diyarından çıkaran Benim.[b]

39 Aranızda yaşayan bir kardeşin yoksul düşer ve kendisini sana köle olarak satarsa,[c] onu köle gibi kullanmayacaksın.[ç] **40** Senin için o ücretli bir işçi,[d] bir göçmen gibi olacak. Azatlık Yılına dek sana hizmet edecek. **41** O zaman çocuklarıyla birlikte yanından ayrılacak, ailesine, atalarının mülküne geri dönecek.[e] **42** Çünkü onlar Benim Mısır diyarından çıkardığım kullarımdır.[f] Kendilerini köle olarak satmayacaklar. **43** Zalimce davranıp onu ezmeyeceksin;[g] Tanrından korkacaksın.[h] **44** Erkek veya kadın olsun, köleleriniz çevrenizdeki milletlerden olacak. Onlardan köle satın alabilirsiniz. **45** Aranızda yabancı olarak yaşayan göçmenlerin ailelerinden,[ı] onların memleketinizde doğmuş, aranızda yaşayan çocuklarından köle satın alabilirsiniz; onlar sizin malınız olabilir. **46** Onları sizden sonra çocuklarınıza miras bırakabilirsiniz; nesilden nesle miras olarak devredebilirsiniz.[i] Bu kişileri işçi olarak kullanabilirsiniz; fakat birbirinizi, kardeşleriniz olan İsrailoğullarını zalimce ezmeyeceksiniz.[j]

47 Eğer aranızda yaşayan yabancı veya göçmen zenginleşir, onun yanındaki kardeşin de yoksullaşır ve kendisini o yabancıya veya göçmene ya da o yabancının ailesinden birine satarsa, **48** satıldıktan sonra[k] geri alınma hakkı her zaman geçerlidir.[l] Kardeşlerinden biri onu geri satın alabilir.[m] **49** Amcası, amcasının oğlu veya ailesinden, kan

BÖLÜM 25

a Le 25:25
Le 25:51
b Le 25:48
c Le 25:10
ç Sy 35:2
Sy 35:8
Yş 21:2
d Yr 32:8
e Le 25:28
f Sy 18:20
Sy 35:4
Tkr 18:1
g Sy 35:7
Yş 14:4
Yş 21:2
h Le 25:25
Tkr 15:7
Me 41:1
Öz 14:20
Öz 17:5
Öz 19:17
Mr 14:7
ı Çk 22:21
Çk 23:9
Le 19:34
Tkr 10:18
i Me 37:26
Me 112:5
Öz 3:27
Öz 14:31
Lu 6:35
Elç 11:29
1Ti 6:18
1Yh 3:17
j Çk 22:25
Tkr 23:19
Ne 5:7
Me 15:5
Öz 28:8
He 18:13
k Me 89:7
Öz 8:13
İb 12:28
l Tkr 23:20
Ne 5:10
Lu 6:35

2. Sütun

a Çk 6:7
Sy 15:41
b Çk 20:2
1Kr 8:51
c Çk 21:2
Tkr 15:12
2Kr 4:1
Ne 5:5
ç Çk 1:14
d Le 25:53
1Kr 9:22
e Çk 21:3
Le 25:10
f Çk 19:5
Le 25:55
g Çk 1:13
Çk 3:7
İş 47:6
Ef 6:9
Kl 4:1
h Çk 1:17
Le 25:17
Vz 12:13
ı Çk 12:38
Yş 9:21
i İş 14:2
j Le 25:39
Le 25:43
k Ne 5:5
l Le 25:25
m Ne 5:8

bağı olan herhangi bir akrabası[a] da onu geri satın alabilir.

Eğer kendisi zenginleşirse, özgürlüğünü kendisi geri satın alabilir.[b] **50** Satın alındığı yıldan Azatlık Yılına[c] dek olan yılları sayarak, kendisini satın alanla hesap görecek; satış bedeli o yılların karşılığı olacak.[ç] Ücretli bir işçinin hizmet günleri gibi hesaplanacak.[d] **51** Eğer Azatlık Yılına çok yıl varsa, kendisine ödenen ücretin bu yıllara ait kısmını geri satın alma ücreti olarak geri verecek. **52** Ve eğer Azatlık Yılına[e] dek olan yılların sayısı çok azsa, satın alma bedelinin bu kalan yıllara ait olan kısmını hesaplayıp geri verecek. **53** Efendisi ona ücretli yıllık işçi[f] gibi davranacak. Sen de onun zalimce ezilmediğinden[g] emin olacaksın. **54** Eğer kendisi için kurtulma bedelini bu şartlarla ödeyemezse, o zaman Azatlık Yılında[h] çocuklarıyla birlikte özgür kalacak.

55 Çünkü İsrailoğulları Benim kulumdur. Onlar Benim Mısır diyarından çıkardığım[ı] kullarımdır.[i] Ben Tanrınız Yehova' yım.' "[j]

26 " 'Kendinize değersiz ilahlar yapmayacaksınız,[k] oyma putlar,[l] dikili taşlar dikmeyeceksiniz; önünde eğilmek[m] için memleketinize resimli taş[n] sokmayacaksınız; çünkü Ben Tanrınız Yehova'yım. **2** Sebt günlerime uyacaksınız[o] ve kutsal mekânıma saygılı olacaksınız. Ben Yehova'yım.

3 Eğer kanunlarımın rehberliğinde yürür, emirlerime uyar ve onları yerine getirirseniz,[ö] **4** Ben de yağmurlarınızı zamanında vereceğim;[a] toprak ürününü,[b] yerin ağacı da meyvesini verecek.[c] **5** Harmanınız bağbozumuna dek sürecek, bağbozumunuz ekim zamanına dek sürecek. Ekmeğinizi doya doya yiyecek[ç] ve memleketinizde güvenlik içinde yaşayacaksınız.[d] **6** O zaman Ben memlekete barış getireceğim;[e] korku içinde yatmayacaksınız;[f] tehlikeli yaban hayvanlarını memleketinizden kovacağım[g] ve memleketinize kılıç uğramayacak.[h] **7** Düşmanlarınızı kovalayacaksınız[ı] ve onlar önünüzde kılıçla yere serilecekler. **8** Sizden beş kişi yüz kişiyi kovalayacak, yüz kişi on bin kişiyi kovalayacak; düşmanlarınız önünüzde kılıçla yere serilecek.[i]

9 O zaman yüzünüze bakacağım,[j] sizi çocuklar sahibi edip soyunuzu çoğaltacağım[k] ve sizinle olan ahdimi[l] yerine getireceğim. **10** Önceki yılın ürününü yiyeceksiniz[m] ve yeni ürüne yer açmak için eskisini çıkaracaksınız. **11** Çadırımı aranıza kuracağım[n] ve canım sizden iğrenmeyecek.[o] **12** Aranızda bulunacağım; sizin Tanrınız[ö] olacağım; siz de Benim halkım olacaksınız.[p] **13** Ben sizi Mısır'daki kölelikten kurtaran ve oradan çıkaran Tanrınız Yehova'yım;[r] boyunduruğunuzu kırdım ve sizi başınız dik yürüttüm.[s]

14 Fakat eğer Beni dinlemez, tüm bu emirlerime uymazsanız;[ş] **15** kanunlarımı reddeder,[t] hü-

BÖLÜM 25

a Ru 2:20
b Le 25:26
1Ko 7:21
c Le 25:10
Le 25:16
ç Le 25:27
d Tkr 15:18
İş 16:14
İş 21:16
e Le 25:16
Le 27:18
f Le 25:40
g Le 25:43
Kl 4:1
h Çk 21:3
Le 25:40
ı Çk 13:3
Çk 20:2
Lu 1:74
i Le 25:42
j Tkr 1:21
Yş 1:9

BÖLÜM 26

k Çk 20:4
Le 19:4
Me 96:5
Elç 17:29
1Ko 8:4
l Tkr 5:8
m Da 3:18
1Ko 10:14
n Sy 33:52
o Le 19:30
ö Tkr 11:13
Vz 12:13
İş 48:18

2. Sütun

a Tkr 28:12
İş 30:23
He 34:26
Yo 2:23
Ams 4:7
b Me 67:6
Me 85:12
Zk 8:12
c He 34:27
He 36:30
ç Tkr 11:15
Yo 2:19
d Le 25:18
Öz 1:33
Yr 23:6
e 1Ta 22:9
Me 29:11
Hg 2:9
Flp 4:9
f Sy 11:19
Me 4:8
Yr 30:10
Mi 4:4
g 2Kr 17:26
h He 14:17
ı Me 18:37
i Tkr 28:7
Tkr 32:30
Yş 23:10
Hk 7:16
Hk 15:15
1Ta 11:20
j Çk 2:25
2Kr 13:23
k Tkr 28:4
Ne 9:23
Me 107:38

l Çk 6:4; **m** Le 25:22; **n** Çk 25:8; Yş 22:19; He 37:26; Vh 21:3; **o** Le 20:23; Yr 14:21; **ö** Çk 6:7; Tkr 23:14; 2Ko 6:16; **p** Yr 7:23; He 11:20; **r** Çk 20:2; Le 25:38; Yr 11:4; **s** Yr 2:20; **ş** Tkr 28:15; Ml 2:2; **t** 2Kr 17:15; Yr 13:10.

kümlerimden tiksinip emirlerimi yerine getirmez ve sonunda ahdimi bozarsanız,[a] **16** Ben de size şunları yapacağım: Ceza olarak, gözlerin ışığını söndüren,[b] canı yiyip bitiren[c] veremin[ç] ve ateşli hastalığın dehşetini üzerinize salacağım. Boş yere tohum ekeceksiniz, çünkü onu düşmanlarınız yiyecek.[d] **17** Sizi reddedeceğim; düşmanlarınızın karşısında yenilgiye uğrayacaksınız;[e] sizden nefret edenler sizi ayaklar altında çiğneyecek[f] ve kovalayan yokken kaçacaksınız.[g]

18 Buna rağmen hâlâ Beni dinlemezseniz, günahlarınızın cezasını yedi kat artıracağım.[h] **19** Gücünüzü, kibrinizi kıracağım; göğünüzü demir,[ı] yerinizi bakır yapacağım. **20** Gücünüzü boşa harcayacaksınız, çünkü toprağınız ürününü,[i] yerin ağacı meyvesini vermeyecek.[j]

21 Eğer Bana karşı gelmeye devam eder ve Beni dinlemek istemezseniz, günahlarınız için sizi yedi kat belayla cezalandıracağım.[k] **22** Kırın yaban hayvanlarını aranıza göndereceğim;[l] sizi çocuklarınızdan edecekler[m] ve hayvanlarınızı parçalayacaklar; nüfusunuz azalacak ve yollarınız ıssız kalacak.[n]

23 Bundan sonra yine yolunuzu düzeltmez[o] ve Bana karşı gelmeye devam ederseniz, **24** Ben de size karşı geleceğim[ö] ve günahlarınız için sizi yedi kat belayla vuracağım.[p] **25** Ahdimin[r] öcünü[s] almak için, kılıç tutanları üzerinize göndereceğim; şehirlerinize sığınacaksınız ve aranıza salgın hastalık gön-

BÖLÜM 26

a Çk 24:7
Tkr 31:16
Yr 11:10
İb 8:9
b 1Sa 2:33
c He 33:10
ç Tkr 28:22
d Tkr 28:33
Hk 6:3
e Tkr 28:25
Hk 2:14
1Sa 4:10
Ağ 2:17
f Me 106:41
Ağ 1:5
g Le 26:36
Öz 28:1
h Le 26:21
Me 76:7
Me 79:12
ı Tkr 11:17
1Kr 17:1
i Yr 12:13
Hg 1:6
j Tkr 11:17
Tkr 28:18
Hg 1:10
k Le 26:18
l Tkr 32:24
2Kr 17:25
Yr 15:3
m 2Kr 2:24
He 5:17
n Hk 5:6
İş 33:8
He 14:15
Zk 7:14
o İş 1:16
Yr 2:30
Yr 5:3
İb 12:6
ö Ey 9:4
Me 18:26
p Le 26:18
r Çk 24:7
s He 6:9
İb 10:30

2. Sütun

a Tkr 28:21
2Sa 24:15
Yr 24:10
Ams 4:10
b Hk 2:14
1Sa 4:10
c Me 105:16
He 5:16
ç He 4:16
d İş 9:20
Mi 6:14
Hg 1:6
e Le 26:21
f İş 59:18
Yr 21:5
g Le 26:18
Le 26:21
h Tkr 28:53
2Kr 6:29
Yr 19:9
Ağ 2:20
Ağ 4:10
He 5:10
ı 1Kr 13:2
2Kr 23:8
2Ta 34:3
İş 27:9

dereceğim;[a] düşman eline verileceksiniz.[b] **26** Ekmeğinizi* kestiğim zaman,[c] on kadın ekmeğinizi tek bir fırında pişirecek ve onu size tartıyla geri verecekler;[ç] yiyeceksiniz fakat doymayacaksınız.[d]

27 Eğer bundan sonra da Beni dinlemez, Bana karşı gelmeye devam ederseniz,[e] **28** büyük bir gazapla size karşı geleceğim.[f] O zaman Ben, günahlarınızın cezasını yedi kat artıracağım.[g] **29** Oğullarınızın ve kızlarınızın etini yemek zorunda kalacaksınız.[h] **30** Kutsal tuttuğunuz yüksek yerleri* yok edeceğim,[ı] buhurdanlarınızı kıracağım; leşlerinizi iğrenç putlarınızın leşleri üzerine sereceğim;[i] canım sizden iğrenecek.[j] **31** Şehirlerinizi kılıca teslim edeceğim[k] ve kutsal mekânlarınızı viran edeceğim;[l] sunduğunuz hoş kokuları[m] koklamayacağım. **32** Memleketi ıssız bırakacağım;[n] orada oturacak olan düşmanlarınız bile şaşıp kalacak.[o] **33** Sizi milletlerin arasına dağıtacağım;[ö] kılıç çekip peşinize düşeceğim.[p] Memleketiniz ıssız kalacak;[r] şehirleriniz viran olacak.

34 O zaman, siz düşmanlarınızın ülkesindeyken, memleketiniz ıssız kaldığı o günlerde, borçlu olduğu Sebtleri ödeyecek. O zaman memleket Sebte

i 2Kr 23:20; Yr 16:18; He 6:5; **j** Me 78:59; **k** 2Kr 25:9; 2Ta 36:17; Ne 2:3; İş 1:7; Yr 4:7; **l** Me 74:7; Yr 52:13; Ağ 1:10; Mr 13:2; **m** Ba 8:21; **n** Tkr 29:23; Yr 9:11; Lu 21:20; **o** Tkr 28:37; Yr 18:16; Ağ 2:15; He 5:15; **ö** Me 44:11; Yr 9:16; **p** He 12:14; **r** Yr 9:11; Zk 7:14.

Le 26:26* Sözcük anlamıyla, "halka şeklindeki ekmeklerin geçirildiği sırıklar"
30* İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yerler.

uyacak, çünkü Sebtlerini ödemeli.[a] **35** Issız kaldığı o günlerde Sebte uyacak, çünkü siz orada yaşarken Sebt dönemlerinizde Sebte uymamıştı.

36 Sizden artakalanlara[b] gelince, düşmanlarının ülkesinde onların yüreğine korku salacağım; sürüklenen bir yaprağın sesi onları kaçıracak ve kılıçtan kaçar gibi kaçacaklar; peşlerinde kovalayan yokken yere serilecekler.[c] **37** Kimse kovalamadığı halde kılıçtan kaçarken tökezleyenler gibi tökezleyip birbirlerinin üzerine yığılacaklar. Düşmanlarınızın karşısında durmaya gücünüz olmayacak.[ç] **38** Milletlerin arasında yok olup gideceksiniz;[d] düşmanlarınızın memleketi sizi yiyip bitirecek. **39** Geride kalanlarınız kendi suçları yüzünden düşman memleketlerinde çürüyüp gidecekler.[e] Atalarının suçları yüzünden[f] onlar gibi çürüyüp gidecekler. **40** Ve kendilerinin de atalarının da suçlarını,[g] Bana karşı olan sadakatsiz davranışlarını, evet Bana karşı geldiklerini, **41** Beni de onlara karşı gelmeye[h] ve düşmanlarının memleketine göndermeye[ı] mecbur ettiklerini mutlaka kabul edecekler.[i]

Ve bütün bunlar belki sünnetsiz yürekleri[j] itaati öğrenir[k] ve suçlarının bedelini öderler diye başlarına gelecek. **42** O zaman Ben de Yakup'la olan ahdimi[l] anacağım; hem İshak'la olan ahdimi,[m] hem de İbrahim'le olan ahdimi[n] ve diyarı anacağım. **43** Diyar onlar tarafından terk edilecek; ıssız kaldığı süre boyunca borçlu olduğu Sebtleri ödeyecek.[a] Onlar da suçlarının bedelini ödeyecek,[b] çünkü hükümlerimi reddettiler[c] ve kanunlarımdan tiksindiler.[ç] **44** Bütün bunlara rağmen, düşmanlarının ülkesindeyken, onları ne büsbütün reddedeceğim[d] ne de onlardan tiksineceğim.[e] Onları tamamen yok etmeyeceğim ve onlarla olan ahdimi bozmayacağım,[f] çünkü Ben onların Tanrısı Yehova'yım. **45** Atalarıyla yaptığım ahdi[g] onlar için anacağım; Ben Tanrıları olmak için milletlerin gözü önünde[h] onların atalarını Mısır diyarından çıkardım. Ben Yehova'yım.' "

46 Yehova'nın, Sina Dağında Musa aracılığıyla,[ı] Kendisi ve İsrailoğulları arasında belirlediği kurallar, hükümler[i] ve kanunlar bunlardır.

27 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarıyla konuş, onlara de ki, 'Bir kimse özel bir adakta[j] bulunup Yehova'ya bir can adarsa, bunu belirlenmiş değere göre yerine getirecek. **3** Eğer kişi yirmi ile altmış yaş arasında bir erkekse, o zaman bedel kutsal mekân şekeliyle elli şekel* gümüş olacak. **4** Eğer kadınsa bedel otuz şekel olacak. **5** Beş yaşından yirmi yaşına kadar olan erkekler için bedel yirmi şekel olacak; kızlar için on şekel olacak. **6** Bir aylıktan beş yaşına dek olan erkek çocuklar için, bedel beş[k] şekel gümüş olacak; kız çocuk için üç şekel gümüş olacak.

BÖLÜM 26

a 2Ta 36:21
b İş 24:6
c Le 26:17
Öz 28:1
İş 30:17
He 21:7
ç Yş 7:12
Hk 2:14
İş 10:4
Yr 37:10
d Tkr 4:27
Tkr 28:48
Yr 42:17
e Tkr 4:27
Tkr 28:65
He 6:9
f Çk 20:5
Sy 14:18
Tkr 5:9
g 1Kr 8:33
Ne 9:2
Da 9:5
h Le 26:24
ı 1Kr 8:47
2Ta 36:20
i Yr 31:19
He 36:31
j Tkr 30:6
Yr 4:4
Yr 9:26
He 44:7
Elç 7:51
Ro 2:29
k 2Ta 12:7
l Ba 28:13
Sy 32:11
m Ba 26:3
n Ba 12:7
Çk 2:24
Tkr 4:31
Me 106:45
Lu 1:72

2. Sütun

a Le 26:34
2Ta 36:21
b Le 26:41
Sy 14:34
c 2Kr 17:15
ç Le 26:15
d Tkr 4:31
2Kr 13:23
Ne 9:31
Ro 11:2
e Le 26:11
f Tkr 4:13
Yr 14:21
g Çk 24:3
Çk 24:8
Tkr 9:9
h Me 98:2
He 20:9
ı Le 27:34
Yhn 1:17
i Tkr 6:1

BÖLÜM 27

j Sy 6:2
Tkr 23:21
Hk 11:30
1Sa 1:11
Vz 5:4
k Sy 18:16

Le 27:3* Ek 5'e bakın.

7 Altmış ve daha yukarı yaşta olanlar için bedel, eğer kişi erkekse on beş şekel, kadınsa on şekel olacak. **8** Fakat adakta bulunan kişi belirlenen bedeli ödeyemeyecek kadar yoksulsa,[a] o zaman adadığı kişiyi kâhinin önüne getirecek, kâhin onun için bir bedel belirleyecek.[b] Adağı adayanın gücüne göre[c] bir bedel söyleyecek.

9 Eğer kişinin adağı, Yehova'ya sunulan türden bir hayvansa, Yehova'ya verdiği şey kutsal olarak ayrılacaktır.[ç] **10** Onu başkasıyla değiştiremeyecek ve daha kötüsüyle veya daha iyisiyle değiş tokuş yapamayacak. Bir hayvanı başka bir hayvanla değiştirecek olursa her iki hayvan da Tanrı'ya ayrılacak. **11** Eğer adanan hayvan, Yehova'ya sunulamayacak,[d] temiz olmayan[e] hayvanlardan ise, adağın sahibi hayvanı kâhinin önüne getirecek.[f] **12** Kâhin hayvanın durumunun iyi veya kötü oluşuna göre bir bedel belirleyecek. Kâhin tarafından belirlenen değer[g] hayvanın bedeli olacak. **13** Eğer adak sahibi hayvanı geri satın almak isterse, belirlenen değerin üzerine beşte birini[h] koyarak onu geri satın alacak.

14 Bir kimse evini Yehova için ayırırsa, kâhin evin durumunun iyi veya kötü oluşuna göre bir değer biçecek.[ı] Kâhinin biçtiği değer evin bedeli olacak. **15** Eğer kişi evini geri satın almak isterse, belirlenen değerin üzerine beşte birini ekleyip verecek[i] ve ev onun olacak.

16 Bir kimse sahip olduğu tarlanın[j] bir kısmını Yehova için ayırırsa, değer ekilecek tohumun miktarına göre belirlenecek; bir homer[a] arpa tohumu ekilebilen tarlanın değeri elli şekel gümüş olacak. **17** Eğer tarlasını Azatlık Yılından[b] itibaren verirse, bedeli belirlenmiş değere göre olacak. **18** Eğer tarlasını Azatlık Yılından sonra verirse, kâhin gelecek Azatlık Yılına kadar geçecek yılların sayısına göre bedeli hesaplayacak; tarlanın değeri belirlenmiş bedelden düşük olacaktır.[c] **19** Kişi tarlayı geri satın almak isterse, belirlenmiş değerin üzerine beşte bir ekleyip bu miktarı ödeyecek ve tarla tekrar onun olacak.[ç] **20** Eğer kişi tarlayı geri satın almaz ve tarla başka birine satılırsa, o artık geri satın alınamaz. **21** Tarla Azatlık Yılında elden çıktığında Yehova'ya ayrılmış, adanmış bir mülk olacak.[d] Kâhinin mülkiyetine geçecek.[e]

22 Eğer kişi, aile mirası olan[f] tarlayı değil de satın aldığı bir tarlayı Yehova için ayırırsa, **23** kâhin Azatlık Yılına kadar geçecek yılların sayısına göre bedeli hesaplayacak. Kişi belirlenen bedeli o gün ödeyecek;[g] bu Yehova için ayrılmış olacak.[h] **24** Azatlık Yılında, tarla kimden satın alındıysa ona, mülkün asıl sahibine geri dönecektir.[ı]

25 Tüm bedeller kutsal mekân şekeliyle belirlenecek. Bir şekel yirmi gera'ya*[i] eşit olacak.

26 Ancak hiç kimse hayvanın ilk yavrusunu adayamaz, çünkü ilk doğanlar zaten

---

Le 27:25* Ek 5'e bakın.

BÖLÜM 27

a Le 5:7
Le 5:11
Le 12:8
Le 14:21

b Sy 3:6
2Kr 12:4

c Lu 21:2
2Ko 8:12

ç Le 2:3
Sy 18:9

d Ml 1:11

e Le 20:25
Tkr 14:7

f Le 10:10
Sy 3:6
He 44:23

g Le 5:15
Le 6:6

h Le 5:16
Le 6:5
Le 22:14
Le 27:19

ı Le 27:12

i Le 27:13

j Elç 4:34

2. Sütun

a He 45:11
Ho 3:2

b Le 25:10
Le 25:50

c Le 25:15
Le 25:16
Le 25:27

ç Le 27:13

d Tkr 22:9
He 44:29

e Sy 18:14

f Le 25:10
Le 25:25

g Le 27:12
Le 27:18

h Le 27:9

ı Le 25:28

i Çk 30:13
Sy 3:47
Sy 18:16
He 45:12

Yehova'nındır.[a] Sığır olsun davar olsun, ilk yavrular Yehova'ya aittir.[b] **27** Fakat kirli sayılan hayvanlardansa,[c] sahibi, belirlenen bedelin üzerine beşte birini ekleyerek geri satın alabilir.[ç] Eğer hayvanın sahibi onu geri satın almazsa, kâhin belirlenen bedele göre onu satacak.

28 Ancak bir kimse, insan olsun hayvan olsun veya mülkiyetindeki tarla olsun, sahip olduğu bir şeyi Yehova için temelli* adarsa,[d] bunlar satılamaz ve böyle adanmış hiçbir şey geri satın alınamaz.[e] Bunlar Yehova'ya aittir ve çok kutsaldır. **29** Yok edilmesi kararlaştırılmış bir insan fidye karşılığında kurtarılamayacak;[f] mutlaka öldürülecek.[g]

Le 27:28* Ya da "yok edilmek üzere"

BÖLÜM 27

a Çk 13:2
Sy 18:17
b Çk 22:30
Tkr 15:19
c Tkr 15:21
ç Le 27:13
d Çk 22:20
Tkr 7:25
Tkr 7:26
Yş 6:17
Yş 7:1
1Sa 15:3
e Sy 18:14
f Sy 21:2
1Sa 15:18
g 1Sa 15:33

2. Sütun

a Ba 14:20
Ba 28:22
Sy 18:21
Sy 18:26
Tkr 12:6
Tkr 14:22
2Ta 31:5
Ne 13:12
Ml 3:10
Lu 11:42
İb 7:5
b Le 27:13
c Yr 33:13
ç Le 27:10
d Çk 3:1
Sy 1:1
Yhn 1:17

30 Toprağın ürünü olsun, ağacın meyvesi olsun, toprakta yetişen her şeyin onda biri[a] Yehova'ya aittir. Bu Yehova için ayrılmıştır. **31** Bir kimse ondalığını geri satın almak isterse, onun bedelinin üzerine beşte birini ekleyip verecek.[b] **32** Sığırlardan ve davarlardan, sayılıp değnek altından geçen[c] her onuncu hayvan Yehova'ya ayrılacak. **33** İyi veya kötü olup olmadığına bakılmayacak ve başka bir hayvanla değiştirilmeyecek. Eğer değiştirilirse, her iki hayvan da Tanrı'ya ayrılacak;[ç] geri satın alınamayacak.' "

34 Yehova'nın Musa'ya Sina Dağında[d] İsrailoğulları için verdiği emirler[e] bunlardır.

e Le 26:46; Tkr 4:45.

SAYILAR

1 Ve İsrailoğullarının Mısır diyarından çıkışlarının ikinci yılında,[a] ikinci ayın birinci gününde, Sina Çölünde,[b] Toplanma Çadırında[c] Yehova Musa'ya şunları söyledi: **2** "İsrail topluluğundaki tüm erkekleri sayın;[ç] aşiretlerine, ailelerine göre isimlerini tek tek kaydedin; **3** bunlar İsrail'de orduya katılabilecek[d] olan yirmi ve daha yukarı yaştaki[e] erkekler olmalı. Sen ve Harun, onları bölüklere ayırıp kaydedeceksiniz.

4 Yanınızda her kabileden aşiret reisi olan bir adam bulunacak.[f] **5** Size yardım edecek adamların isimleri şunlardır: Ruben[a] kabilesinden Şedeur oğlu Elitsur;[b] **6** Şimeon[c] kabilesinden Tsurişadday oğlu Şelumiel;[ç] **7** Yahuda[d] kabilesinden Aminadab oğlu Nahşon;[e] **8** İssakar[f] kabilesinden Tsuar oğlu Netanel;[g] **9** Zebulun[h] kabilesinden Helon oğlu Eliab;[ı] **10** Yusufoğulları:[i] Efraim[j] kabilesinden Ammihud oğlu Elişama; Manasse[k] kabilesinden Pedatsur oğlu Gamaliel; **11** Benyamin[l] kabilesinden Gideoni oğlu Abidan;[m] **12** Dan[n] kabile-

BÖLÜM 1

a Çk 40:17
b Çk 19:1
Tkr 33:2
Elç 7:38
c Çk 25:22
ç Çk 30:12
d Tkr 3:18
e Çk 30:14
f Çk 18:25
Sy 1:16
Yş 22:14
Yş 23:2
1Ta 27:1

2. Sütun

a Ba 49:3
b Sy 2:10
c Ba 29:33
Ba 49:5
ç Sy 7:36
d Ba 29:35
Ba 49:10
e Ru 4:20
Lu 3:32
f Ba 30:18
Ba 49:14
g Sy 10:15

h Ba 30:20; Ba 49:13; **ı** Sy 7:24; **i** Ba 30:24; Ba 49:22; 1Ta 5:1; **j** Ba 41:52; Ba 48:20; **k** Ba 41:51; **l** Ba 35:18; Ba 49:27; **m** Sy 2:22; **n** Ba 30:6; Ba 49:17.

sinden Ammişadday oğlu Ahiezer;[a] **13** Aşer[b] kabilesinden Okran oğlu Pagiel;[c] **14** Gad[ç] kabilesinden Deuel[d] oğlu Elyasaf;[e] **15** Naftali[f] kabilesinden Enan oğlu Ahira.[g] **16** Bunlar İsrail topluluğundan çağrılan aşiret reisleridir;[h] İsrail boylarının önderleridir."[ı]

17 Böylece Musa ve Harun, isimleri bildirilen bu kişileri yanlarına aldılar. **18** Ve ikinci ayın birinci günü tüm halkı topladılar. Yirmi ve daha yukarı yaştakiler,[i] aşiretlerine ve ailelerine göre isimlerini tek tek soy kaydına[j] yazdırdılar. **19** Musa, Yehova'nın emrettiği gibi Sina Çölünde halkın sayımını yaptı.[k]

20 İsrail'in ilk oğlu[l] Ruben'in oğullarından, onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştaki her erkeğin ismi, aşiretine ve ailesine göre tek tek yazıldı. **21** Ruben kabilesinden kaydedilenlerin sayısı kırk altı bin beş yüzdü.[m]

22 Şimeon'un oğullarından,[n] onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştaki her erkeğin ismi aşiretine ve ailesine göre tek tek yazıldı. **23** Şimeon kabilesinden kaydedilenlerin sayısı elli dokuz bin üç yüzdü.[o]

24 Gad'ın oğullarından,[ö] onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştakiler, aşiretine ve ailesine göre **25** isimleri kaydedilenler kırk beş bin altı yüz elli kişiydi;[p] Gad kabilesinden sayılanlar bunlardı.[r]

26 Yahuda'nın oğullarından,[s] onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştakiler, aşiretine ve ailesine göre **27** isimleri kaydedilenler yetmiş dört bin altı yüz kişiydi;[a] Yahuda kabilesinden sayılanlar bunlardı.

28 İssakar'ın oğullarından,[b] onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştakiler, aşiretine ve ailesine göre **29** isimleri kaydedilenler elli dört bin dört yüz kişiydi;[c] İssakar kabilesinden sayılanlar bunlardı.

30 Zebulun'un oğullarından,[ç] onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştakiler, aşiretine ve ailesine göre **31** isimleri kaydedilenler elli yedi bin dört yüz kişiydi;[d] Zebulun kabilesinden sayılanlar bunlardı.

32 Yusufoğulları: Efraim'in oğullarından,[e] onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştakiler, aşiretine ve ailesine göre **33** isimleri kaydedilenler kırk bin beş yüz kişiydi;[f] Efraim kabilesinden sayılanlar bunlardı.[g]

34 Manasse'nin oğullarından,[h] onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştakiler, aşiretine ve ailesine göre **35** isimleri kaydedilenler otuz iki bin iki yüz kişiydi;[ı] Manasse kabilesinden sayılanlar bunlardı.

36 Benyamin'in oğullarından,[i] onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştakiler, aşiretine ve ailesine göre **37** isimleri kaydedilenler otuz beş bin dört yüz kişiydi;[j] Benyamin kabilesinden sayılanlar bunlardı.

BÖLÜM 1

a Sy 7:66
b Ba 30:13
Ba 49:20
c Sy 7:72
ç Ba 30:11
Ba 49:19
d Sy 2:14
e Sy 7:42
Sy 10:20
f Ba 30:8
Ba 49:21
g Sy 2:29
Sy 10:27
h Çk 18:21
Sy 7:2
ı Tkr 1:15
i Çk 30:14
Sy 14:29
j Ezr 2:62
Ne 7:61
k Sy 26:2
l Ba 29:32
Ba 49:3
Sy 2:10
1Ta 5:1
m Sy 2:11
n Ba 29:33
Ba 46:10
Sy 2:12
Sy 26:12
o Sy 2:13
ö Ba 30:11
Ba 46:16
Sy 26:15
p Sy 2:15
r Sy 26:18
s Ba 29:35
Ba 46:12
Ba 49:10
Sy 2:3
1Ta 5:2
Mt 1:2
İb 7:14
Vh 5:5

2. Sütun

a Sy 2:4
Sy 26:22
b Ba 30:18
Ba 46:13
Sy 2:5
Sy 26:23
c Sy 2:6
ç Ba 30:20
d Sy 2:8
e Ba 41:52
Ba 46:20
Ba 48:19
Sy 2:18
Sy 26:35
Tkr 33:17
Hk 12:6
Yr 7:15
f Sy 2:19
g Ba 48:5
h Sy 2:20
Sy 26:29
ı Sy 2:21
i Ba 43:29
Ba 46:21
Sy 26:38
j Sy 2:23

38 Dan'ın oğullarından,[a] onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştakiler, aşiretine ve ailesine göre **39** isimleri kaydedilenler altmış iki bin yedi yüz kişiydi;[b] Dan kabilesinden sayılanlar bunlardı.

40 Aşer'in oğullarından,[c] onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştakiler, aşiretine ve ailesine göre **41** isimleri kaydedilenler kırk bir bin beş yüz kişiydi;[ç] Aşer kabilesinden sayılanlar bunlardı.

42 Naftali'nin oğullarından,[d] onun soyundan orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştakiler, aşiretine ve ailesine göre **43** isimleri kaydedilenler elli üç bin dört yüz kişiydi;[e] Naftali kabilesinden sayılanlar bunlardı.

44 Musa'nın Harun'la ve İsrail'den on iki beyle birlikte sayıp kaydettiği kişiler bunlardır. Her bey atasının evini temsil ediyordu. **45** Ve İsrailoğullarından orduya katılabilecek yirmi ve daha yukarı yaştaki erkeklerden aşiretlerine göre kaydedildiler. **46** Sayılıp kayda geçirilenler altı yüz üç bin beş yüz elli kişiydi.[f]

47 Fakat Levioğulları[g] onlarla birlikte aşiretlerine göre sayılıp kaydedilmedi.[h] **48** Çünkü Yehova Musa'ya şunları söylemişti: **49** "Sadece Levioğullarını kaydetmeyeceksin; onların sayısını İsrailoğullarınınkine dahil etmeyeceksin.[ı] **50** Hatırlatma Sandığının[i] bulunduğu Kutsal Çadırın, onun takımlarının ve çadıra ait her şeyin sorumluluğunu Levioğullarına vereceksin.[j] Çadırı ve tüm takımlarını onlar taşıyacak.[a] Çadırda onlar hizmet edecek[b] ve çevresinde onlar çadır kuracak.[c] **51** Çadır taşınacağı zaman onu Levioğulları toplayacak.[ç] Kurulacağı zaman Levioğulları kuracak. Onların dışında çadıra kim yaklaşırsa öldürülecek.[d]

52 İsrailoğullarından herkes çadırını kendi konaklama yerinde, üçer kabile için ayrılan bölümlerdeki[e] yerinde kuracak. **53** İsrail topluluğunun gazaba uğramaması için,[f] Hatırlatma Sandığının bulunduğu Kutsal Çadırın etrafında Levioğulları çadır kuracak. Ve Kutsal Çadırın hizmetini Levioğulları yerine getirecek."[g]

54 İsrailoğulları Yehova'nın Musa'ya verdiği tüm bu emirleri yerine getirdiler. Söylendiği gibi yaptılar.[h]

2 Yehova sonra Musa ve Harun'a şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarından herkes üçer kabile için ayrılan bölümlerde,[ı] kendi konaklama yerinde, kendi aşiret sancaklarının etrafında konaklayacak. Toplanma Çadırının çevresinde, çadırlarını ona bakacak şekilde kuracaklar.

3 Doğuda, gündoğusu yönünde üç kabilelik Yahuda kafilesi bölükler halinde konaklayacak. Yahudaoğullarının beyi Amminadab oğlu Nahşon'dur.[i] **4** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar yetmiş dört bin altı yüz kişidir.[j] **5** Onların bir yanında İssakar kabilesi[k] konaklayacak; İssakaroğullarının beyi Tsuar oğlu Netanel'dir.[l] **6** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar elli dört bin dört yüz kişidir.[m] **7** Ve diğer yanlarında Zebulun kabilesi konaklayacak;

BÖLÜM 1

a Ba 30:6
Ba 46:23
Sy 2:25
Sy 10:25
Sy 26:42
b Sy 2:26
c Ba 35:26
Sy 2:27
ç Sy 2:28
d Ba 30:8
Ba 46:24
Sy 26:48
e Sy 2:30
f Ba 13:16
Ba 22:17
Ba 46:3
Çk 12:37
Çk 38:26
Sy 2:32
g Ba 29:34
Ba 46:11
Sy 3:12
1Ta 6:1
h Sy 2:33
Sy 26:64
ı Sy 26:62
i Çk 31:18
j Çk 38:21
Sy 3:8

2. Sütun

a Sy 4:15
Sy 4:25
Sy 4:33
b Sy 3:31
Sy 4:12
c Sy 2:17
Sy 3:23
Sy 3:29
Sy 3:35
Sy 3:38
ç Sy 10:17
Sy 10:21
d Sy 3:10
Sy 18:22
1Sa 6:19
e Sy 2:2
Sy 2:34
f Le 10:6
Sy 8:19
Sy 16:46
Sy 18:5
g Sy 8:24
Sy 18:3
Sy 31:30
1Ta 23:32
2Ta 13:10
h Çk 39:32

BÖLÜM 2

ı Sy 1:52
Sy 24:2
i Sy 7:12
Sy 10:14
Ru 4:20
1Ta 2:10
Mt 1:4
j Sy 1:27
k Ba 35:23
l Sy 1:8
Sy 7:18
Sy 10:15
m Sy 1:29

Zebulunoğullarının beyi Helon oğlu Eliab'dır.[a] **8** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar elli yedi bin dört yüz kişidir.[b]

9 Yahuda kafilesinden bölüklerine göre sayılıp kaydedilenler yüz seksen altı bin dört yüz kişidir. Bunlar yola ilk çıkacak olanlardır.[c]

10 Güney yönünde bölükler halinde üç kabilelik Ruben kafilesi[ç] yer alacak. Rubenoğullarının beyi Şedeur oğlu Elitsur'dur.[d] **11** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar kırk altı bin beş yüz kişidir.[e] **12** Onların bir yanında Şimeon kabilesi konaklayacak; Şimeonoğullarının beyi Tsurişadday oğlu Şelumiel'dir.[f] **13** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar elli dokuz bin üç yüz kişidir.[g] **14** Ve diğer yanlarında Gad kabilesi konaklayacak; Gadoğullarının beyi Reuel oğlu Elyasaf'tır.[h] **15** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar kırk beş bin altı yüz elli kişidir.[ı]

16 Ruben kafilesinden bölüklerine göre sayılıp kaydedilenler yüz elli bir bin dört yüz elli kişidir. Yola ikinci olarak bunlar çıkacak.[i]

17 Toplanma Çadırı[j] taşınacağı zaman Levioğulları kafilesi[k] diğer kafilelerin ortasında olacak.

Konaklama sırasında olduğu gibi göç ederken de herkes üç kabilelik grubundaki yerini koruyacak.[l]

18 Batı yönünde üç kabilelik Efraim kafilesi[m] bölükler halinde çadır kuracak. Efraimoğullarının beyi Ammihud oğlu Elişama'dır.[n] **19** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar kırk bin beş yüz kişidir.[o]

BÖLÜM 2

a Sy 1:9
Sy 7:24
Sy 10:16
b Sy 1:31
c Sy 10:14
1Ta 5:2
ç Sy 1:20
d Sy 1:5
Sy 7:30
Sy 10:18
e Sy 1:21
f Sy 1:6
Sy 7:36
Sy 10:19
g Sy 1:23
h Sy 1:14
Sy 7:42
Sy 10:20
ı Sy 1:25
i Sy 10:18
1Ta 5:1
j Sy 1:51
Elç 7:44
İb 8:5
İb 9:11
k Sy 3:6
Sy 3:12
l 1Ko 14:33
1Ko 14:40
m Sy 1:33
n Sy 1:10
Sy 7:48
Sy 10:22
o Sy 1:33

2. Sütun

a Ba 48:20
b Sy 1:10
Sy 7:54
Sy 10:23
c Sy 1:35
ç Ba 35:18
Me 68:27
d Sy 1:11
Sy 7:60
Sy 10:24
e Sy 1:37
f Sy 10:22
g Sy 1:12
Sy 7:66
Sy 10:25
h Sy 1:39
ı Sy 1:13
Sy 7:72
Sy 10:26
i Sy 1:41
j Ba 46:24
k Sy 1:15
Sy 7:78
Sy 10:27
l Sy 1:43
m Sy 10:25
n Ba 15:5
Çk 12:37
Çk 38:26
Sy 1:46
Sy 11:21
Sy 14:29
Sy 26:51

20 Onların bir yanında Manasse kabilesi[a] konaklayacak. Manasseoğullarının beyi Pedatsur oğlu Gamaliel'dir.[b] **21** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar otuz iki bin iki yüz kişidir.[c] **22** Ve diğer yanlarında Benyamin kabilesi[ç] konaklayacak. Benyaminoğullarının beyi Gideoni oğlu Abidan'dır.[d] **23** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar otuz beş bin dört yüz kişidir.[e]

24 Efraim kafilesinden bölüklerine göre sayılıp kaydedilenler yüz sekiz bin yüz kişidir. Yola üçüncü olarak bunlar çıkacak.[f]

25 Kuzey yönünde üç kabilelik Dan kafilesi bölükler halinde konaklayacak. Danoğullarının beyi Ammişadday oğlu Ahiezer'dir.[g] **26** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar altmış iki bin yedi yüz kişidir.[h] **27** Onların bir yanında Aşer kabilesi konaklayacak. Aşeroğullarının beyi Okran oğlu Pagiel'dir.[ı] **28** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar kırk bir bin beş yüz kişidir.[i] **29** Ve diğer yanlarında Naftali kabilesi[j] konaklayacak. Naftalioğullarının beyi Enan oğlu Ahira'dır.[k] **30** Onun bölüğü, kayıtlı olanlar elli üç bin dört yüz kişidir.[l]

31 Dan kafilesinden kayıtlı olanlar yüz elli yedi bin altı yüz kişidir. Üç kabilelik gruplardan en son bunlar yola çıkacak."[m]

32 Aşiretlerine göre İsrailoğullarından sayılıp kaydedilenler bunlardı. Kafilelerine göre bölük bölük kaydedilenlerin tümü altı yüz üç bin beş yüz elli kişiydi.[n] **33** Fakat, Yehova'nın Musa'ya emretmiş olduğu gibi Levioğulları, İsrailoğulları arasında sayılıp

kaydedilmedi.[a] **34** İsrailoğulları her şeyi Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi yaptı.[b] Üç kabilelik gruplar halinde konakladılar[c] ve bu şekilde yola çıktılar;[ç] herkes ailesiyle, aşiretiyle yolculuk etti.

3 Yehova Musa'yla Sina Dağında[d] konuştuğu zaman Harun'la Musa'nın aile kaydı şöyleydi: **2** Harun'un oğullarının isimleri: İlk oğul Nadab; Abihu,[e] Eleazar[f] ve İtamar.[g] **3** Bunlar Harun'un oğullarıydı; kâhinlik hizmeti için yetkilendirilen meshedilmiş kâhinlerdi.[h] **4** Ancak, Nadab ve Abihu Sina Çölünde Yehova'nın huzurunda kurallara aykırı bir ateş sunduklarında[ı] Yehova'nın önünde öldüler; oğulları yoktu. Eleazar[i] ve İtamar[i] ise babaları Harun'la birlikte kâhinlik hizmetine devam ettiler.

5 Ve Yehova Musa'ya şunları söyledi: **6** "Levi kabilesini[k] çağır; kâhin Harun'un önüne getir. Onlar Harun'a hizmet edecek.[l] **7** Toplanma Çadırının önünde kutsal mekâna ait hizmetleri yaparak Harun'a ve tüm topluluğa karşı yükümlülüklerini yerine getirecekler. **8** Toplanma Çadırının tüm takımlarına bakacaklar;[m] kutsal mekânla ilgili hizmetleri yaparak İsrailoğullarının yükümlülüğünü yerine getirecekler.[n] **9** Levioğullarını Harun'a ve onun oğullarına vereceksin. Onlar verilmiş olanlardır;* İsrailoğullarından Harun'a verilmişlerdir.[o] **10** Harun'u ve oğullarını görevlendireceksin; kâhinlik hizmetlerini yerine getirecekler.[a] Onların dışında kutsal mekâna kim yaklaşırsa öldürülecek."[b]

11 Ve sonra Yehova Musa'ya şunları söyledi: **12** "Ben İsrailoğullarının tüm ilk oğullarının[c] yerine onların arasından Levioğullarını alacağım. Levioğulları Benim olacak. **13** Çünkü her ilk doğan Benimdir.[ç] Mısır diyarında[d] her ilk doğanı vurduğum gün İsrail'de insandan hayvana her ilk doğanı[e] Kendim için kutsal olarak ayırdım. Onlar Benim olacak. Ben Yehova'yım."

14 Ve Yehova Sina Çölünde[f] Musa'ya şöyle dedi: **15** "Levioğullarını aşiretlerine ve ailelerine göre sayıp kaydet. Bir aylık ve daha yukarı yaştaki her erkeği kaydedeceksin."[g] **16** Böylece Musa Yehova'nın buyruğu üzere, kendisine emredildiği gibi, onları sayıp kaydetti. **17** Levi'nin oğullarının[h] isimleri şunlardı: Gerşon, Kohat ve Merari.[ı]

18 Gerşon'un oğullarının isimleri Libni ve Şimei'ydi;[i] aileleri onların adıyla anıldı.

19 Kohat'ın oğulları[j] Amram, Yitshar,[k] Hebron ve Uzziel'di; aileleri onların adıyla anıldı.

20 Merari'nin oğulları[l] Mahli[m] ve Muşi'ydi;[n] aileleri onların adıyla anıldı.

Levioğullarının aşiretlerine göre aileleri bunlardı.

21 Gerşon'un soyundan Libnioğulları[o] ailesi ile Şimeioğulları[ö] ailesi geliyordu. Bunlar Gerşonoğulları aileleriydi. **22** Onlardan bir aylık ve daha yukarı yaştaki tüm erkekler sayılarak kaydedildi.[p] Kaydedilen-

BÖLÜM 2

a Sy 1:47
Sy 3:15
Sy 26:62
b Sy 1:54
c Sy 1:52
Sy 2:2
Sy 24:2
ç Sy 10:28

BÖLÜM 3

d Çk 19:2
Le 25:1
e Çk 6:23
Le 10:1
1Ta 24:2
f Çk 6:25
Tkr 10:6
g Çk 38:21
1Ta 6:3
h Çk 28:1
Le 8:2
ı Le 10:1
Sy 26:61
i Sy 3:32
Sy 20:26
j Sy 4:28
Sy 7:8
k Çk 32:26
Sy 8:6
Sy 18:2
Ml 2:4
l Sy 1:50
Sy 8:11
Sy 16:9
m Sy 4:12
n Sy 1:51
İş 52:11
o Sy 8:16
Sy 18:6

2. Sütun

a Çk 40:15
Sy 18:7
İb 7:11
b Sy 16:40
1Sa 6:19
2Ta 26:16
c Sy 3:41
Sy 3:45
Sy 8:18
ç Çk 13:2
Çk 34:19
Sy 8:17
Sy 18:15
Lu 2:23
d Çk 13:15
e Le 27:26
Ne 10:36
f Çk 19:1
g Sy 3:39
h Çk 6:16
1Ta 6:1
ı Sy 26:57
1Ta 23:6
i Çk 6:17
1Ta 6:17
1Ta 23:9
j Çk 6:18
1Ta 6:18
k 1Ta 6:38
l Çk 6:19
m 1Ta 6:29
n 1Ta 24:30
o 1Ta 6:20
ö 1Ta 23:9
p Sy 3:15

Sy 3:9* "Verilmiş olanlar", İbranice *netunim*, "Netinim" ifadesiyle bağlantılıdır. Ezra 2:43'e bakın.

lerin sayısı yedi bin beş yüzdü.[a] **23** Gerşonoğulları aileleri Kutsal Çadırın arkasındaydı.[b] Batı yönünde konaklıyorlardı. **24** Gerşonoğullarının aşiret beyi Lael oğlu Elyasaf'tı. **25** Gerşonoğulları[c] kutsal mekânda, çadır, çadırın bezi,[ç] örtüsü,[d] girişindeki perde;[e] **26** avlunun perdeleri;[f] çadırı ve sunağı çevreleyen avlunun girişinde bulunan perde[g] ve iplerinden[h] sorumluydular; hizmetleri tüm bunlarla ilgiliydi.

27 Kohat'ın soyundan Amramoğulları ailesi, Yitsharoğulları ailesi, Hebronoğulları ailesi ve Uzzieloğulları ailesi geliyordu. Bunlar Kohatoğulları aileleriydi.[ı] **28** Bir aylık ve daha yukarı yaştaki tüm erkeklerin sayısı sekiz bin altı* yüzdü; bunlar kutsal mekânın sorumluluğunu üstlenmişti.[i] **29** Kohatoğulları aileleri Kutsal Çadırın güney yönünde konaklıyorlardı.[j] **30** Kohatoğulları ailelerinin başında aşiret beyi Uzziel[k] oğlu Elitsafan vardı. **31** Onlar, Sandık,[l] masa,[m] şamdan,[n] sunaklar;[o] kutsal mekân hizmetinde kullandıkları takımlar[ö] ve bölmenin perdesinden[p] sorumluydular;[r] hizmetleri tüm bunlarla ilgiliydi.

32 Levioğulları beylerinin başı kâhin Harun'un oğlu Eleazar'dı;[s] o, kutsal mekânla ilgili yükümlülükleri yerine getirenlerin gözetiminden sorumluydu.

Sy 3:28* Bazı elyazmalarında "altı" olarak geçer. *Septuagint* çevirisinin bazı elyazmalarında ise "üç" olarak geçer; bu rakam esas alınır ve 22 ile 34. ayetlerdeki rakamlara eklenirse 39. ayette verilen 22.000 toplamı çıkar.

BÖLÜM 3

a Sy 4:39
Sy 4:40
b Sy 1:53
c Sy 4:24
ç Çk 26:7
Çk 35:11
Sy 4:25
d Çk 26:14
e Çk 26:36
f Çk 27:9
g Çk 27:16
h Çk 35:18
ı Sy 3:19
i Sy 4:35
Sy 4:36
j Sy 1:53
k Çk 6:22
1Ta 6:18
l Çk 25:10
İb 9:4
m Çk 25:23
İb 9:2
n Çk 25:31
o Çk 27:1
Çk 30:1
ö Çk 38:3
p Çk 26:31
Çk 36:35
r Sy 4:15
s Sy 4:16
Sy 20:28

2. Sütun

a Sy 26:58
b 1Ta 24:30
c Sy 3:20
ç Sy 4:43
Sy 4:44
d Sy 1:53
e Çk 36:20
f Çk 36:31
g Çk 26:32
Çk 26:37
Çk 36:38
h Çk 27:19
ı Sy 4:31
i Çk 27:10
j Çk 27:11
k Sy 18:5
l Sy 3:10
m Sy 3:15
n Sy 3:12
Sy 8:16
o Çk 13:2
Sy 18:15

33 Merari'nin soyundan Mahlioğulları ailesi[a] ve Muşioğulları ailesi[b] geliyordu. Bunlar Merari aileleriydi.[c] **34** Onlardan bir aylık ve daha yukarı yaşta olup kaydedilen tüm erkeklerin sayısı altı bin iki yüzdü.[ç] **35** Merarioğulları ailelerinin başındaki aşiret beyi Abihail oğlu Tsuriel'di. Onlar Kutsal Çadırın kuzey yönünde konaklıyorlardı.[d] **36** Merarioğulları şunların gözetiminden sorumluydu: Çadırın çerçeveleri,[e] kirişleri,[f] direkleri,[g] tabanları ve bunlara ait bütün takımlar[h] ve tüm bunlarla ilgili hizmetler;[ı] **37** avluyu çevreleyen direkler,[i] bunların tabanları,[j] kazıkları ve ipleri.

38 Kutsal Çadırın önünde, doğu yönünde, Toplanma Çadırının önünde, gündoğusu tarafında konaklayanlar Musa, Harun ve oğullarıydı. Onlar İsrailoğulları adına kutsal mekânla ilgili yükümlülükleri yerine getiriyorlardı.[k] Onların dışında oraya kim yaklaşırsa öldürülecekti.[l]

39 Musa ve Harun'un, Yehova'nın buyruğu üzerine, ailelerine göre kaydettiği, bir aylık ve daha yukarı yaştaki Levioğullarının sayısı yirmi iki bindi.

40 Sonra Yehova Musa'ya şunları söyledi: "İsrailoğullarından bir aylık ve daha yukarı yaştaki, ilk doğan tüm erkekleri sayıp isimlerini kaydet.[m] **41** Benim için İsrailoğullarının tüm ilk doğanları[n] yerine Levioğullarını alacaksın, Ben Yehova'yım. İsrailoğullarının evcil hayvanlarının tüm ilk yavrularının yerine Levioğullarının evcil hayvanlarını alacaksın."[o]

42 Musa İsrailoğulları içindeki tüm ilk doğanları, Yehova'nın kendisine emrettiği gibi kaydetti. **43** Kayıtlı olan bir aylık ve daha yukarı yaştaki ilk doğan tüm erkeklerin sayısı yirmi iki bin iki yüz yetmiş üçtü.

44 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **45** "İsrailoğullarının tüm ilk doğanları yerine Levioğullarını, hayvanlarının yerine de Levioğullarının hayvanlarını al; Levioğulları Benim olacak.[a] Ben Yehova'yım. **46** İsrailoğullarının ilk doğanlarından Levioğullarının[b] sayısını aşan iki yüz yetmiş üç kişi için fidye bedeli[c] olarak, **47** adam başına beş şekel alacaksın.[ç] Kutsal mekân şekeline* göre alacaksın. Bir şekel yirmi gera'dır.[d] **48** Parayı Levioğullarının sayısını aşanlar için fidye bedeli olarak Harun'la oğullarına vereceksin." **49** Bunun üzerine Musa, fidyesi Levioğullarıyla karşılananlar dışında kalanlar için kurtarma bedeli olan parayı aldı. **50** İsrailoğullarının ilk doğanlarından kutsal mekân şekeliyle bin üç yüz altmış beş şekel aldı. **51** Sonra Musa, Yehova'nın buyruğu üzerine, Yehova'nın kendisine emrettiği gibi, fidye bedeli olan parayı Harun'la oğullarına verdi.

4 Sonra Yehova, Musa'yla Harun'a şunları söyledi: **2** "Levi kabilesinden Kohatoğullarının[e] aşiretlerine ve ailelerine göre sayımı yapılsın. **3** Toplanma Çadırının işini yapmak üzere hizmet takımına[a] giren otuzla[b] elli[c] yaş arasındakilerin tümünü say.

4 Kohatoğullarının Toplanma Çadırındaki hizmetleri[ç] çok kutsaldır; yapacakları hizmet şudur: **5** Konaklama yerinden yola çıkılacağı zaman Harun'la oğulları gelip bölme perdesini indirecekler[d] ve onunla Hatırlatma Sandığını[e] örtecekler. **6** Onun üzerine fok derisinden bir örtü koyacaklar,[f] en üste de tek parça mavi bir bez yayacaklar; ve sırıklarını geçirecekler.[g]

7 Huzur ekmeği masasına[h] mavi bir örtü yayacaklar; üzerine sahanları,[ı] tasları, kâseleri[i] ve dökme sunularının döküldüğü testileri koyacaklar; daima orada bulunması gereken ekmekler[j] de üzerinde kalacak. **8** Onların üzerine kırmızı[k] bir bez yayacaklar, sonra fok derisinden[l] bir örtü örtecekler; ve sırıklarını[m] geçirecekler. **9** Mavi bir bez alacaklar; şamdanı,[n] kandillerini,[o] fitil maşalarını,[ö] tablalarını[p] ve kandiller için kullandıkları tüm yağ kaplarını[r] ona saracaklar. **10** Şamdanı ve tüm takımını fok derisinden bir örtüye[s] saracaklar ve taşımak için bir tahta üzerine koyacaklar. **11** Altın sunağı,[ş] üzerine mavi bir bez yayıp fok derisinden bir örtüye saracaklar[t] ve sırıklarını geçirecekler.[u] **12** Ve kutsal yerde hizmet için kullandıkları tüm takımları[ü] alıp mavi bir beze saracaklar; sonra üzerine fok derisinden bir örtü[v] örtecekler. Ve taşımak için hepsini bir tahta üzerine koyacaklar.

Sy 3:47* Ya da "kutsal şekel." Toplanma Çadırında tutulan standart bir ağırlık; ölçünün tam olmasını vurgulamak için de kullanılmış olabilir. 2. Samuel 14:26'daki dipnotla karşılaştırın.

BÖLÜM 3

a Sy 3:41
b Sy 3:39
c Sy 18:15
ç Le 27:6
Sy 18:16
d Çk 30:13
Le 27:25

BÖLÜM 4

e Sy 3:19
Sy 3:27

2. Sütun

a Sy 4:30
1Ta 6:48
1Ta 23:24
1Ta 28:13
b 1Ta 23:3
Lu 3:23
c Sy 8:25
ç Sy 3:31
Sy 4:15
Sy 4:19
d Çk 26:31
Çk 36:35
Çk 40:3
Le 16:2
Sy 3:31
İb 9:3
e Çk 25:10
Çk 37:1
f Çk 25:5
g Çk 25:13
h Çk 25:23
Le 24:6
ı Çk 25:29
i Çk 37:16
j Le 24:5
k Çk 25:4
l Çk 25:5
m Çk 25:28
n Çk 25:31
o Çk 25:37
ö Çk 25:38
p Çk 37:23
r Çk 37:24
s Sy 4:6
ş Çk 30:1
Çk 37:25
t Çk 25:5
u Çk 30:5
ü Sy 3:31
v Çk 35:23

13 Sunağı yağlı küllerden temizleyecekler[a] ve üstüne erguvani yünden bir örtü yayacaklar. **14** Üzerine sunakta kullandıkları tüm takımları koyacaklar. Ateş kaplarını, çatalları, kürekleri, leğenleri; sunağın tüm takımlarını[b] koyacaklar. Ve üzerine fok derisinden bir örtü yayacaklar; sırıklarını geçirecekler.[c]

15 Konaklama yerinden yola çıkılacağı zaman Harun'la oğulları kutsal yerin eşyalarını[ç] ve tüm takımlarını[d] örtmeyi bitirdikten sonra Kohatoğulları bunları taşımak için gelecek,[e] fakat kutsal yerin eşyalarına dokunmayacaklar[f] ki ölmesinler. Kohatoğullarının taşıyacağı, Toplanma Çadırına ait eşyalar bunlardır.[g]

16 Kâhin Harun'un oğlu Eleazar, aydınlatma için kullanılan yağın,[h] güzel kokulu buhurun,[ı] günlük tahıl sunusunun,[i] mesh yağının,[j] Kutsal Çadırın ve içindeki her şeyin, yani kutsal yer ve tüm takımlarının gözetiminden[k] sorumludur."

17 Ve Yehova Musa'yla Harun'a şunları söyledi: **18** "Kohatoğulları[l] boyu Levioğulları arasından yok olup gitmesin, **19** hayatta kalsınlar ve çok kutsal şeylere[m] yaklaşıp ölmesinler diye şöyle yapın: Harun ve oğulları gelsin; her birinin işini ve taşıyacağı yükü onlar tayin etsin. **20** Kutsal şeyleri bir an bile görmek için içeri girmesinler ki ölmesinler."[n]

21 Sonra Yehova, Musa'ya şunları söyledi: **22** "Gerşonoğullarının[o] aşiretlerine ve ailelerine göre sayımı yapılsın. **23** Toplanma Çadırında hizmet etmek üzere hizmet takımına giren, otuzla elli yaş arasındaki tüm erkekleri sayıp kaydet.[a] **24** Gerşon ailelerinin hizmet ve taşımayla ilgili görevleri şunlardır:[b] **25** Kutsal Çadırın, Toplanma Çadırının iç örtülerini,[c] onların üstündeki örtüyü,[ç] en üste serilen fok derisinden örtüyü,[d] çadırın girişinin perdesini,[e] **26** avlunun perdelerini,[f] çadırı ve sunağı çevreleyen avlunun kapısındaki perdeyi,[g] bunların iplerini, hizmette kullanılan tüm takımları, işlerini yaparken kullandıkları tüm eşyaları taşıyacaklar. Onların yapacakları hizmet budur. **27** Gerşonoğullarının[h] tüm görevleri, taşıyacakları her şey, yerine getirecekleri tüm hizmetler Harun ve oğullarının emriyle olacak.[ı] Taşıyacakları her şeyi onların sorumluluğuna vereceksiniz. **28** Gerşonoğulları[i] ailelerinin Toplanma Çadırıyla ilgili hizmetleri bunlardır. Onlar zorunlu hizmetlerini kâhin Harun'un oğlu İtamar'ın[j] gözetimi altında yerine getirecekler.

29 Merarioğullarına[k] gelince; aşiretlerine ve ailelerine göre onları sayıp kaydedeceksin. **30** Toplanma Çadırında hizmet etmek üzere hizmet takımına giren, otuzla elli yaş arasındaki tüm erkekleri kaydedeceksin.[l] **31** Toplanma Çadırındaki hizmetleriyle ilgili olarak sorumlulukları, taşıyacakları eşyalar[m] şunlardır: Kutsal Çadırın çerçeveleri,[n] kirişleri,[o] direkleri,[ö] tabanları,[p] **32** avluyu çevreleyen direkler,[r] bunların tabanları,[s] kazıkları[ş] ve ipleri; bunların kullanımıyla ilgili araçlar ve bunlarla

BÖLÜM 4

a Le 6:12
b Çk 27:3
c Çk 27:6
ç Sy 4:5
d Sy 3:8
e Sy 7:9
Sy 10:21
Tkr 31:9
1Ta 15:2
f 2Sa 6:6
g Sy 3:31
h Çk 27:20
Le 24:2
ı Çk 30:34
Me 141:2
Vh 5:8
i Çk 29:40
j Çk 29:7
Çk 30:23
Le 8:12
Me 133:2
k Sy 3:32
l Sy 3:27
m Sy 4:4
n Çk 19:21
1Sa 6:19
o Sy 3:21

2. Sütun

a Sy 4:3
b Sy 3:25
c Çk 26:1
Çk 26:7
Çk 36:8
Çk 36:14
ç Çk 26:14
d Çk 36:19
e Çk 26:36
Çk 36:37
f Çk 27:9
Çk 38:9
g Çk 27:16
Çk 38:18
h Sy 3:21
Sy 3:23
ı Sy 3:3
Sy 3:10
i Sy 3:25
j Çk 6:23
Sy 3:4
Sy 4:33
Sy 7:8
k Çk 6:19
Sy 3:33
l Sy 4:3
Sy 4:23
m Sy 3:36
n Çk 26:15
Çk 36:20
o Çk 26:26
Çk 36:31
ö Çk 26:37
Çk 36:38
p Çk 26:19
Çk 38:27
r Çk 27:10
s Çk 27:11
ş Çk 27:19

ilgili tüm hizmetler. Onların her birinin hangi eşyadan sorumlu olacağını, neyi taşıyacağını siz tayin edeceksiniz.[a] **33** Merarioğulları[b] ailelerinin Toplanma Çadırındaki hizmetleriyle ilgili görevleri bunlardır. Onlar kâhin Harun'un oğlu İtamar'ın gözetimi altında hizmetlerini yerine getirecekler."[c]

34 Musa, Harun ve halkın beyleri,[ç] Kohatoğullarını[d] aşiretlerine ve ailelerine göre sayıp kaydettiler. **35** Toplanma Çadırının hizmeti[e] için hizmet takımına giren otuzla[f] elli[g] yaş arasındaki tüm erkekleri kaydettiler. **36** Ailelerine göre kaydolanlar iki bin yedi yüz elli kişiydi.[h] **37** Kohatoğulları ailelerinden sayılıp kaydedilenler,[ı] Toplanma Çadırında hizmet edenler bunlardı. Musa, Yehova'nın kendisine verdiği emre göre Harun'la birlikte onları kaydetti.

38 Gerşonoğullarından[i] aşiretlerine ve ailelerine göre sayılıp kaydedilenlere gelince; **39** Toplanma Çadırının hizmeti için hizmet takımına giren otuzla elli yaş arasındaki tüm erkekler,[j] **40** aşiretlerine ve ailelerine göre kaydedilenler iki bin altı yüz otuz kişiydi.[k] **41** Gerşonoğulları ailelerinden sayılanlar, Toplanma Çadırında hizmet edenler bunlardır. Musa ve Harun, Yehova'nın emrine göre onları kaydettiler.[l]

42 Merarioğullarından, aşiretlerine ve ailelerine göre sayılıp kaydedilenlere gelince; **43** Toplanma Çadırının hizmeti için hizmet takımına giren otuzla elli yaş arasındaki tüm erkekler,[a] **44** ailelerine göre kaydedilenler üç bin iki yüz kişiydi.[b] **45** Merarioğullarından ailelerine göre sayılanlar bunlardır. Musa, Yehova'nın kendisine verdiği emre göre onları Harun'la birlikte kaydetti.[c]

46 Musa, Harun ve İsrail beyleri, Levioğullarından otuzla elli yaş[c] arasındakileri aşiretlerine ve ailelerine göre sayıp kaydettiler. **47** Toplanma Çadırındaki ağır işleri yapmak ve yük taşımak üzere[d] gelen bu kişilerin sayısı, **48** kaydedilenler sekiz bin beş yüz seksendi.[e] **49** Onlar Yehova'nın emrine göre yapacakları hizmet ve taşıyacakları eşyayla birlikte Musa tarafından kaydedildi. Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi sayılıp kaydedildiler.[f]

5 Yehova sonra Musa'ya şöyle söyledi: **2** "İsrailoğullarına emret: Cüzam hastası olan,[g] akıntısı olan[h] ve ölü bir cana dokunduğundan kirli durumda olan[ı] herkesi konaklama yerinden çıkarsınlar. **3** Erkek olsun kadın olsun çıkarıp konaklama yerinin dışına[i] göndereceksiniz ki, arasında oturduğum[j] halkın konakladığı yeri kirletmesinler."[k] **4** Ve İsrailoğulları böyle yaptı; bu kişileri konaklama yerinin dışına gönderdiler. İsrailoğulları Yehova'nın Musa'ya söylediğini tam olarak yerine getirdiler.

5 Yehova sonra Musa'ya, "İsrailoğullarına şunları söyle" dedi. **6** "Bir adam veya kadın insanın işleyebileceği günahlardan birini işleyerek Yehova'ya sadakatsizlik ederse, o can suçlu olur.[ı] **7** İşlediği günahı iti-

BÖLÜM 4

a Sy 3:8
b Sy 3:33
c Sy 4:28
ç Sy 1:16
Yş 22:14
d Sy 3:19
Sy 3:27
Sy 3:29
e Sy 4:3
Sy 8:26
f Sy 4:46
Sy 4:47
g Sy 8:25
h Sy 3:28
ı Sy 3:15
i Sy 3:21
j Sy 4:3
Sy 4:23
k Sy 3:22
l Sy 3:15
Sy 4:22

2. Sütun

a Sy 4:3
Sy 4:23
Sy 4:30
Sy 4:35
Sy 4:39
Sy 8:26
b Sy 3:34
c Sy 3:15
Sy 4:29
ç Sy 4:3
Sy 4:23
Sy 4:30
d Sy 4:15
Sy 4:24
Sy 4:31
e Sy 3:39
f Sy 4:37
Sy 4:41
Sy 4:45

BÖLÜM 5

g Le 13:46
Sy 12:14
2Ta 26:21
h Le 15:2
ı Le 22:4
Sy 19:11
Sy 31:19
i 2Kr 7:3
j Çk 25:8
Le 26:11
Yş 22:19
2Ko 6:16
k Sy 19:22
l Le 5:1
Le 5:17
Le 6:2

raf edecek[a] ve suçunun tazminatı olarak gereken tam bedeli, üzerine beşte birini ekleyerek[b] verecek. Mağdur ettiği kişiye bunu ödeyecek. **8** Eğer adam öldüyse ve yakın bir akrabası da yoksa, suçun tazminatı olarak ödenmesi gereken bedel Yehova'ya verilecek; kâhin, suçlu adına sunacağı kefaret koçunun yanı sıra tazminatı da alacak.[c]

9 İsrailoğullarının kâhine sunacağı tüm kutsal[ç] bağışlar[d] kâhinin olacak.[e] **10** Herkesin bağışladığı kutsal şeyler ona ait olacak. Kâhine verilen her şey onun olacak."

11 Ve Yehova Musa'ya şunları söyledi: **12** "İsrailoğullarıyla konuş; onlara de ki, 'Bir adamın karısı yoldan çıkar, ona sadakatsizlik ederse,[f] **13** başka bir adamla yatar ve onunla ilişkiye girerse;[g] kocası bunu fark etmezse[h] ve durum ortaya çıkmazsa; kadın kendisini kirlettiği halde şahit yoksa ve yakalanmamışsa; **14** adam karısını kıskanır,[ı] onun sadakatinden kuşkulanırsa, kadın da kendisini gerçekten kirletmişse; ya da aslında kendisini kirletmediği halde kocası onu kıskanır, sadakatinden kuşkulanırsa; **15** adam karısını kâhine getirecek.[i] Karısı için sunu olarak da onda bir efa arpa unu getirecek. Sununun üzerine yağ dökmeyecek ve akgünlük koymayacak,[j] çünkü kıskançlık sunusudur; suçu hatırlatan, hatırlatma amacıyla sunulan bir tahıl sunusudur.

16 Kâhin, kadını Yehova'nın önüne getirip orada durduracak.[k] **17** Kâhin toprak bir kap içine kutsal su koyacak ve Kutsal Çadırın zemininden biraz toprak alıp suyun içine koyacak. **18** Kâhin, kadını Yehova'nın önünde durduracak ve onun saçını açacak; kadının avuçlarına hatırlatma sunusu, yani kıskançlık sunusu[a] olan tahılı koyacak. Lanet getiren acı su kâhinin elinde olacak.[b]

19 Kâhin kadına yemin ettirecek ve şöyle diyecek: 'Eğer başka bir adam seninle yatmadıysa, kocana aitken yoldan çıkıp kirli bir davranışta bulunmadıysan,[c] lanet getiren bu acı su sana zarar vermesin. **20** Fakat kocana aitken yoldan çıktıysan[ç] ve kocandan başka bir adamla ilişkiye girip[d] kendini lekelediysen . . . ' **21** O zaman kâhin kadına lanet yemini ettirecek[e] ve şunları diyecek: 'Yehova senin rahmini*[f] kurutsun ve karnını şişirsin; Yehova seni halkının arasında yemin ve lanet edeceklere ibret olarak böyle yapsın. **22** Lanet getiren bu su senin bağırsaklarına girip karnını şişirsin ve rahmini kurutsun.' Kadın 'Amin! Amin!' diye karşılık verecek.

23 Kâhin bu lanetleri bir kitaba yazacak[g] ve sonra yazıları acı suyun içinde silip çıkaracak.[h] **24** Lanet getiren bu acı suyu kadına içirecek.[ı] Kadın suyu içtiğinde su ona acı verecek. **25** Kâhin kıskançlık sunusu olan tahılı[i] kadının elinden alıp Yehova'nın önünde sallayacak ve sunağın yanına getirecek. **26** Tahıl sunusundan hatırlatma payı[j] olarak biraz alıp

BÖLÜM 5
a Le 5:5
Yş 7:19
Me 32:5
Yk 5:16
b Le 6:5
c Le 5:16
Le 6:7
Le 7:7
ç Le 6:17
Le 7:6
Le 10:13
d Çk 29:28
Sy 18:8
e Tkr 18:3
He 44:29
1Ko 9:13
f Sy 5:20
Ho 4:13
g Le 18:20
Tkr 5:18
h Me 26:4
Öz 30:20
ı Öz 6:34
Ezg 8:6
i Sy 5:30
j Le 5:11
k Yr 17:10
Ml 3:5
İb 13:4

2. Sütun
a Sy 5:15
Sy 5:25
b Sy 5:22
Sy 5:24
c Ro 7:2
İb 13:4
ç Sy 5:12
1Ko 6:9
d Le 18:20
Sy 5:13
e Yş 6:26
1Sa 14:24
1Kr 8:31
f Ba 46:26
g 2Ta 34:24
Yr 51:60
h Elç 3:19
ı Sy 5:18
i Sy 5:15
j Le 2:9
Le 5:12

Sy 5:21* Sözcük anlamıyla, "uyluğunu"

sunakta yakacak;* ardından suyu kadına içirecek. **27** Kâhin kadına suyu içirdiğinde, eğer kadın kocasına sadakatsizlik ederek kendisini lekelemişse,[a] lanet getiren su ona acı verecek; karnı şişecek ve rahmi kuruyacak; kadın halkının içinde bir ibret olacak.[b] **28** Fakat kadın kendisini lekelememişse, temizse, bu cezadan esirgenecek;[c] kocası onunla ilişkiye girecek ve kadın gebe kalacak.

29 Bir kadın kocasına aitken[ç] yoldan çıkıp[d] kendisini lekelerse, **30** ya da bir adam karısını kıskanıp sadakatinden şüphelenirse, kıskançlık halinde uygulanacak kanun[e] budur. Adam karısını Yehova'nın önüne getirecek ve kâhin bu kanunun tüm gereklerini kadına uygulayacak. **31** Adam suçlu sayılmayacak, fakat kadın suçunun sorumluluğunu taşıyacak."

6 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarıyla konuş, onlara de ki: Bir adam veya kadın kendisini Yehova'ya Nezir*[f] olarak ayırmak üzere özel bir adakta bulunursa, **3** şaraptan ve diğer içkilerden uzak duracak. Şaraptan veya diğer içkilerden yapılmış sirke içmeyecek;[g] üzümden yapılmış hiçbir içeceği içmeyecek. Yaş ya da kuru olsun üzüm yemeyecek. **4** Nezirliği süresince asmanın ürününden elde edilen hiçbir şeyi yemeyecek; koruk yemeyecek, üzümün kabuğunu da yemeyecek.

5 Nezirliği süresince başına ustura değmeyecek;[a] Yehova için ayrılmış bulunduğu günlerin sonuna dek saçını uzatarak[b] kutsal olacak. **6** Yehova için ayrılmış olduğu günlerde ölü bir cana yaklaşmayacak.[c] **7** Babası, annesi, erkek kardeşi veya kız kardeşi öldüğünde bile kendisini onlar için kirletmeyecek,[ç] çünkü başında Tanrısı için nezirliğinin nişanesini taşımaktadır.

8 O, nezir olduğu günler süresince Yehova için kutsaldır. **9** Fakat aniden yanında biri ölür,[d] başında nezirlik nişanesi varken kendini kirletirse, temiz ilan edileceği gün başını tıraş edecek.[e] Yedinci gün başını tıraş edecek. **10** Sekizinci gün iki kumru ya da iki yavru güvercin getirip Toplanma Çadırının girişinde kâhine verecek.[f] **11** Kâhin bunlardan birini günah sunusu,[g] diğerini yakılan sunu[h] olarak sunacak ve onun için kefarette bulunacak. Çünkü nezir ölü bir cana dokunarak günah işlemiştir; o gün başını tekrar kutsayacak. **12** Ve nezirliği[ı] süresince günlerini Yehova için ayrılmış olarak geçirecek. Suç sunusu[i] olarak bir yaşının içinde bir koç getirecek; nezirliğini bozduğu için önceki günleri hesaba katılmayacak.

13 Nezir hakkındaki kanun şudur: Nezirlik süresi tamamlanınca,[j] nezir Toplanma Çadırının girişine getirilecek. **14** Yehova'ya sunularını sunacak. Yakılan sunu[k] olarak bir yaşın içinde genç ve sağlıklı bir koç, günah sunusu[l] olarak bir yaşın içinde sağlıklı bir dişi kuzu, paylaşma

BÖLÜM 5

a Sy 5:13
Sy 5:20

b Tkr 27:26
Ga 3:10

c Sy 5:19

ç Ro 7:2

d Sy 5:12
Sy 5:19

e Sy 5:14
Sy 5:15

BÖLÜM 6

f Hk 13:5

g Le 10:9
Hk 13:14
Ams 2:12
Lu 1:15
Lu 7:33

2. Sütun

a Hk 13:5
Hk 16:17
1Sa 1:11

b Hk 16:19

c Le 21:1

ç Le 21:11

d Sy 19:14

e Sy 6:18

f Le 14:22

g Le 5:8

h Le 5:10
Le 14:31

ı Sy 6:2
Hk 13:5
Hk 16:17

i Le 14:24

j Sy 30:2
Vz 5:4
Elç 21:26

k Le 1:10

l Le 4:32
Le 5:6

Sy 5:26* Ya da "dumanını sunacak"
6:2* Anlamı "Seçilmiş; Adanmış; Ayrılmış"

kurbanı[a] olarak sağlıklı bir koç;
15 yağla yoğrulmuş[b] ince undan bir sepet mayasız halka ekmek,[c] yağlanmış mayasız yufka ekmekleri[c] sunacak; ayrıca bunların tahıl[d] ve dökme[e] sunularını getirecek. 16 Kâhin bunları Yehova'nın önüne getirecek; nezirin günah sunusunu ve yakılan sunusunu[f] sunacak. 17 Bir sepet mayasız ekmekle birlikte, paylaşma kurbanı[g] olan koçu da Yehova'ya sunacak. Kâhin koçla birlikte verilen tahıl[h] ve dökme sunularını da sunacak.

18 Ve Nezir, Toplanma Çadırının girişinde başında nezirlik nişanesi olan saçını tıraş edecek[i] ve onu alıp paylaşma kurbanının altında yanan ateşe koyacak. 19 Nezir, nezirlik nişanesi olan saçını tıraş ettirdikten sonra, kâhin koçun haşlanmış[i] koluyla, sepetteki ekmeklerden mayasız bir halka ekmek ve mayasız bir yufka ekmeği[j] alacak ve bunları Nezirin avuçlarına koyacak. 20 Ve kâhin sallama sunusu olarak bunları Yehova'nın önünde sallayacak.[k] Bunlar, sallama sunusunun döşü[l] ve bağış olarak verilen[m] but gibi, kâhin için kutsaldır. Nezir bundan sonra şarap içebilir.[n]

21 Adakta bulunan Nezir[o] hakkında, onun sunusu hakkında kanun budur; nezirlik kuralları gereğince sunması gerekenlerden başka kendi gücüne göre Yehova'ya başka şeyler de sunmak isterse, adağı her neyse, onu nezirliğin kurallarına göre yerine getirmelidir."

22 Yehova sonra Musa'ya şunu dedi: 23 "Harun'la ve oğullarıyla konuşup onlara İsrailoğulları için şöyle hayırdua[a] etmelerini söyle:

24 'Yehova seni kutsasın[b] ve korusun.[c]
25 Yehova sana yüzünün ışığını göstersin[c] ve sana lütfetsin.[d]
26 Yehova yüzüne baksın[e] ve sana esenlik versin.'[f]

27 İsrailoğullarına Benim ismimle[g] hayırdua edecekler ki, Ben de onlara nimetler vereyim."[h]

7 Musa Kutsal Çadırı[i] kurmayı bitirdikten sonra çadırı, tüm eşyalarını ve tüm takımlarıyla birlikte sunağı meshedip[i] kutsadı. Böylece hepsini meshedip kutsamış oldu.[j] 2 Sonra kabile beyleri,[k] kaydedilenlerden sorumlu kişiler olarak İsrail beyleri, yani aşiret reisleri sunular[l] getirdiler. 3 Onları Yehova'nın önünde sundular; üstü kapalı altı araba ve on iki sığır getirdiler. Her iki bey bir araba ve her biri bir sığır getirmişti. Bunları Kutsal Çadırın önünde sundular. 4 Bunun üzerine Yehova Musa'ya şöyle dedi: 5 "Getirilenleri kabul et; onlar Toplanma Çadırının hizmetinde kullanılacak; her birini yaptıkları işe göre Levioğullarına vereceksin."

6 Böylece Musa arabaları ve sığırları kabul etti ve onları Levioğullarına verdi. 7 Yerine getirdikleri hizmete göre Gerşonoğullarına iki araba, dört sığır verdi;[m] 8 Yerine getirdikleri hizmete göre[n] Merarioğullarına dört araba, sekiz sığır verdi. Bunlar kâhin Harun'un oğlu

BÖLÜM 6

a Le 3:1
b Le 2:5
c Le 2:4
ç Çk 29:2
d Le 2:1
Le 6:14
e Sy 15:10
f Le 1:3
g Le 3:1
h Le 2:9
ı Sy 6:5
Elç 18:18
Elç 21:24
i Le 8:31
1Sa 2:15
j Çk 29:23
k Çk 29:24
Le 10:15
l Sy 18:18
m Le 7:34
n Vz 9:7
Vz 10:19
o Sy 6:2
Hk 13:5
Hk 16:17

2. Sütun

a Le 9:22
Tkr 10:8
Tkr 21:5
Lu 24:50
b Rut 2:4
Me 134:3
c Me 91:11
Me 121:7
Yhn 17:11
1Pe 1:5
ç Me 31:16
Me 67:1
Me 80:3
d Ba 43:29
e Me 4:6
f Me 29:11
Lu 2:14
Yhn 14:27
g Tkr 28:10
2Ta 7:14
İş 43:7
İş 43:10
Da 9:19
h Sy 23:20
Me 5:12
Me 67:7
Me 115:12
Ef 1:3

BÖLÜM 7

ı Çk 40:17
i Çk 30:26
Çk 30:28
Le 8:10
j Çk 40:10
k Çk 18:21
Sy 1:4
Sy 1:16
l Çk 25:2
Çk 35:27
Ne 7:70
m Sy 3:25
Sy 3:26
Sy 4:25
Sy 4:26
n Sy 3:36
Sy 4:31

İtamar'ın gözetimi altındaydı.[a] **9** Fakat Kohatoğullarına bir şey vermedi, çünkü onlar kutsal yerin hizmetinden sorumluydular;[b] oraya ait eşyaları omuzlarında taşıyorlardı.[c]

10 İsrail beyleri sunağın meshedildiği gün, hizmete açılışı[ç] nedeniyle sunularını getirdiler; onları sunağın önünde sunmaya başladılar. **11** Bunun üzerine Yehova Musa'ya "Her gün bir bey sunağın açılışı için getirdiği sunuyu sunsun"[d] dedi.

12 İlk gün sunusunu getiren, Yahuda kabilesinden Amminadab oğlu Nahşon'du.[e] **13** Sunusu şunlardı: Kutsal mekân şekeliyle,[f] yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu.[g] **14** Buhurla dolu,[h] on şekel ağırlığında altın bir tas. **15** Yakılan sunu[ı] için bir genç boğa, bir koç, bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **16** Günah sunusu için bir oğlak.[i] **17** Ve paylaşma kurbanı[j] için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Amminadab oğlu Nahşon'un[k] sunusu bunlardı.

18 İkinci gün İssakar kabilesi beyi, Tsuar oğlu Netanel[l] sunusunu getirdi. **19** Sunusu şunlardı: Kutsal mekân şekeliyle, yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu.[m] **20** Buhurla dolu, on şekel ağırlığında altın bir tas. **21** Yakılan sunu[n] için bir genç boğa, bir koç, bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **22** Günah sunusu için bir oğlak.[a] **23** Ve paylaşma kurbanı[b] için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Tsuar oğlu Netanel'in sunusu bunlardı.

24 Üçüncü gün Zebulunoğullarının beyi, Helon oğlu Eliab[c] geldi. **25** Sunusu şunlardı: Kutsal mekân şekeliyle, yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu. **26** Buhurla dolu, on şekel ağırlığında altın bir tas. **27** Yakılan sunu[ç] için bir genç boğa, bir koç ve bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **28** Günah sunusu için bir oğlak.[d] **29** Ve paylaşma kurbanı[e] için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Helon oğlu Eliab'ın[f] sunusu bunlardı.

30 Dördüncü gün Rubenoğullarının beyi, Şedeur oğlu Elitsur[g] geldi. **31** Sunusu şunlardı: Kutsal mekân şekeliyle, yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu.[h] **32** Buhurla dolu, on şekel ağırlığında altın bir tas. **33** Yakılan sunu[ı] için bir genç boğa, bir koç ve bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **34** Günah sunusu için bir oğlak.[i] **35** Ve paylaşma kurbanı[j] için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Şedeur oğlu Elitsur'un[k] sunusu bunlardı.

BÖLÜM 7

a Sy 4:33
b Sy 3:31
Sy 4:15
c 2Sa 6:13
1Ta 15:15
ç 1Kr 8:63
2Ta 7:5
d 1Ko 14:33
1Ko 14:40
e Sy 1:7
Sy 2:3
Sy 10:14
Ru 4:20
Mt 1:4
f Çk 30:13
Le 27:25
g Le 2:1
Sy 7:19
Sy 7:25
Sy 7:31
Sy 7:37
Sy 7:43
Sy 7:49
Sy 7:55
Sy 7:61
Sy 7:67
Sy 7:73
Sy 7:79
Sy 7:87
h Çk 30:34
Tkr 33:10
ı Le 1:3
Me 20:3
i Le 4:23
j Le 3:1
Le 7:11
Ml 3:4
k Çk 6:23
Lu 3:33
l Sy 1:8
Sy 2:5
Sy 10:15
m Sy 7:13
n Le 1:3

2. Sütun

a Le 4:23
b Le 3:1
c Sy 2:7
Sy 10:16
ç Le 1:3
d Le 4:23
e Le 3:1
f Sy 1:9
g Sy 2:10
Sy 10:18
h Sy 7:13
ı Le 1:3
Me 20:3
i Le 4:23
j Le 3:1
k Sy 1:5

36 Beşinci gün Şimeonoğullarının beyi, Tsurişadday oğlu Şelumiel[a] geldi. **37** Sunusu şunlardı: Kutsal mekân şekeliyle, yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu.[b] **38** Buhurla dolu, on şekel ağırlığında altın bir tas. **39** Yakılan sunu[c] için bir genç boğa, bir koç ve bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **40** Günah sunusu için bir oğlak.[ç] **41** Ve paylaşma kurbanı[d] için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Tsurişadday oğlu Şelumiel'in[e] sunusu bunlardı.

42 Altıncı gün Gadoğullarının beyi, Deuel oğlu Elyasaf[f] geldi. **43** Sunusu şunlardı: Kutsal mekân şekeliyle, yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu.[g] **44** Buhurla dolu,[h] on şekel ağırlığında altın bir tas. **45** Yakılan sunu[ı] için bir genç boğa, bir koç ve bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **46** Günah sunusu için bir oğlak.[i] **47** Ve paylaşma kurbanı[j] için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Deuel oğlu Elyasaf'ın[k] sunusu bunlardı.

48 Yedinci gün Efraimoğullarının beyi, Ammihud oğlu Elişama[l] geldi. **49** Sunusu şunlardı: Kutsal mekân şekeliyle, yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu.[a] **50** Buhurla dolu, on şekel ağırlığında altın bir tas. **51** Yakılan sunu[b] için bir genç boğa, bir koç ve bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **52** Günah sunusu için bir oğlak.[c] **53** Ve paylaşma kurbanı[ç] için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Ammihud oğlu Elişama'nın[d] sunusu bunlardı.

54 Sekizinci gün Manasseoğullarının beyi, Pedatsur oğlu Gamaliel[e] geldi. **55** Sunusu şunlardı: Kutsal mekân şekeliyle, yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu.[f] **56** Buhurla dolu,[g] on şekel ağırlığında altın bir tas. **57** Yakılan sunu[h] için bir genç boğa, bir koç ve bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **58** Günah sunusu için bir oğlak.[ı] **59** Ve paylaşma kurbanı[i] için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Pedatsur oğlu Gamaliel'in[j] sunusu bunlardı.

60 Dokuzuncu gün Benyaminoğullarının beyi,[k] Gideoni oğlu Abidan[l] geldi. **61** Sunusu şunlardı: Kutsal mekân şekeliyle, yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu.[m] **62** Buhurla dolu, on şekel ağırlığında altın bir tas. **63** Yakılan sunu[n] için bir genç boğa, bir koç ve bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **64** Günah sunusu için bir oğlak.[o] **65** Ve paylaşma kurbanı[ö]

BÖLÜM 7

a Sy 2:12
b Sy 7:13
c Le 1:3
ç Le 4:23
d Le 3:1
Le 7:11
e Sy 1:6
f Sy 2:14
Sy 10:20
g Sy 7:13
h Tkr 33:10
ı Le 1:3
i Le 4:23
j Le 3:1
k Sy 1:14
l Sy 2:18
Sy 10:22
1Ta 7:26

2. Sütun

a Sy 7:13
b Le 1:3
c Le 4:23
ç Le 3:1
d Sy 1:10
e Sy 2:20
Sy 10:23
f Sy 7:13
g Tkr 33:10
h Le 1:3
ı Le 4:23
i Le 3:1
j Sy 1:10
k Sy 1:16
l Sy 2:22
Sy 10:24
m Sy 7:13
n Le 1:3
o Le 4:23
ö Le 3:1
Le 7:11

için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Gideoni oğlu Abidan'ın[a] sunusu bunlardı.

66 Onuncu gün Danoğullarının beyi, Ammişadday oğlu Ahiezer[b] geldi. **67** Sunusu şunlardı: Kutsal mekân şekeliyle, yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu.[c] **68** Buhurla dolu, on şekel ağırlığında altın bir tas. **69** Yakılan sunu[ç] için bir genç boğa, bir koç ve bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **70** Günah sunusu için bir oğlak.[d] **71** Ve paylaşma kurbanı[e] için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Ammişadday oğlu Ahiezer'in[f] sunusu bunlardı.

72 On birinci gün Aşeroğullarının beyi, Okran oğlu Pagiel[g] geldi. **73** Sunusu şunlardı: Kutsal mekân şekeliyle, yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu.[h] **74** Buhurla dolu,[ı] on şekel ağırlığında altın bir tas. **75** Yakılan sunu[i] için bir genç boğa, bir koç ve bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **76** Günah sunusu için bir oğlak.[j] **77** Ve paylaşma kurbanı[k] için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Okran oğlu Pagiel'in[l] sunusu bunlardı.

78 On ikinci gün Naftalioğullarının beyi, Enan oğlu Ahira[m] geldi. **79** Sunusu şunlardı:

BÖLÜM 7

a Sy 1:11
b Sy 2:25
Sy 10:25
c Sy 7:13
ç Le 1:3
d Le 4:23
e Le 3:1
f Sy 1:12
g Sy 2:27
Sy 10:26
h Sy 7:13
ı Sy 7:44
i Le 1:3
j Le 4:23
k Le 3:1
Le 7:11
l Sy 1:13
m Sy 2:29
Sy 10:27

2. Sütun

a Sy 7:13
b Sy 7:14
c Le 1:3
ç Le 4:23
d Le 3:1
e Sy 1:15
f Yş 22:14
g Sy 7:10
Ezr 2:68
h Sy 7:13
ı Çk 30:13
Le 27:25
i Sy 7:14
j Sy 7:15
k Sy 7:13
l Sy 7:16
m Sy 7:17
n Sy 7:1
o Sy 7:10
Sy 7:84

Kutsal mekân şekeliyle, yüz otuz şekel ağırlığında gümüş bir sahan ve yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir kâse; her ikisi de tahıl sunusu için yağla yoğrulmuş ince unla doluydu.[a] **80** Buhurla dolu, on şekel ağırlığında altın bir tas.[b] **81** Yakılan sunu[c] için bir genç boğa, bir koç ve bir yaşının içinde bir erkek kuzu. **82** Günah sunusu için bir oğlak.[ç] **83** Ve paylaşma kurbanı[d] için iki sığır, beş koç, beş teke ve her biri bir yaşında beş erkek kuzu. Enan oğlu Ahira'nın[e] sunusu bunlardı.

84 Sunağın meshedildiği gün, hizmete açılışı nedeniyle İsrail beyleri[f] tarafından getirilen sunuların[g] toplamı şuydu: On iki gümüş sahan, on iki gümüş kâse[h] ve on iki altın tas. **85** Her bir gümüş sahan yüz otuz şekel ve her bir kâse yetmiş şekeldi; bu gümüş kapların tümü kutsal mekân şekeliyle[ı] iki bin dört yüz şekel ağırlığındaydı. **86** Buhurla dolu on iki altın tas;[i] her bir tas kutsal mekân şekeliyle on şekel ağırlığındaydı; tasların altınının toplam ağırlığı yüz yirmi şekeldi. **87** Yakılan sunu için,[j] tahıl sunularıyla[k] getirilen tüm hayvanlar on iki boğa, on iki koç, her biri bir yaşında on iki erkek kuzuydu; günah sunusu için de on iki oğlaktı.[l] **88** Paylaşma kurbanı[m] için getirilen tüm hayvanlar ise, yirmi dört boğa, altmış koç, altmış teke, her biri bir yaşında altmış erkek kuzuydu. Sunağın meshedilmesinden[n] sonra hizmete açılışında[o] getirilen sunular bunlardı.

89 Musa Tanrı'yla konuşmak[a] için ne zaman Toplanma Çadırına girse, Hatırlatma Sandığının kapağının üstünden,[b] iki kerubi arasından[c] gelen sesi duyardı; Tanrı onunla konuşurdu.

8 Yehova Musa'ya şunları söyledi: **2** Harun'la konuş ve de ki, "Şamdanın kandillerini yaktığında, yedi kandil şamdanın önündeki alanı aydınlatmalı."[ç] **3** Harun da öyle yaptı. Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi, şamdanın[d] önündeki alanı aydınlatması için kandilleri yaktı. **4** Şamdanın işçiliği şöyleydi: Altından dövme işi olarak yapılmıştı. Ayağından goncalarına dek dövme işiydi.[e] Musa şamdanı Yehova'dan aldığı görüntüye[f] göre yapmıştı.

5 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **6** "İsrailoğulları arasından Levioğullarını ayır ve onları arındır.[g] **7** Onları arındırmak için şöyle yapacaksın: Günahtan arındıran suyu üzerlerine serpeceksin.[h] Onlar da tüm vücutlarını tıraş edecekler,[ı] giysilerini yıkayacak[i] ve temizlenecekler.[j] **8** Sonra genç bir boğa[k] ve onunla birlikte sunmak üzere yağla yoğrulmuş ince undan oluşan tahıl sunusunu[l] alacaklar. Sen de günah sunusu için başka bir genç boğa alacaksın.[m] **9** Levioğullarını Toplanma Çadırının önüne getireceksin ve tüm İsrail topluluğunu çağıracaksın.[n] **10** Levioğullarını Yehova'nın önüne getireceksin ve İsrailoğulları ellerini onların[o] üzerine koyacak.[ö] **11** Harun Levioğullarını, İsrailoğullarından alınmış bir sallama sunusu[a] gibi Yehova'nın önünde sunacak;* onlar Yehova'nın hizmetini yerine getirmekle görevli olacaklar.[b]

12 Sonra Levioğulları ellerini boğaların başına koyacak.[c] Ardından onlar için kefarette[ç] bulunmak üzere, boğalardan birini günah sunusu olarak, diğerini de yakılan sunu olarak Yehova'ya sunacaksın. **13** Levioğullarını Harun'la oğullarının önüne getireceksin ve onları Yehova için bir sallama sunusu gibi sunacaksın. **14** Onları İsrailoğulları arasından ayıracaksın; Levioğulları Bana ait olacak.[d] **15** Sonra Toplanma Çadırına girip hizmet etmeye başlayacaklar.[e] Böylece onları arındırıp sallama sunusu[f] gibi sunacaksın. **16** Çünkü onlar verilmiş olanlardır, İsrailoğulları arasından Bana verilmişlerdir.[g] İsrailoğulları içinde tüm ilk doğanların*[h] yerine onları Kendim için ayıracağım. **17** Çünkü İsrailoğulları arasında, insan olsun hayvan olsun, ilk doğanlar Bana aittir.[ı] Mısır'da tüm ilk doğanları vurduğum gün[i] onları kutsal olarak Kendime ayırdım.[j] **18** İsrailoğullarının tüm ilk doğanları yerine Levioğullarını alıyorum.[k] **19** Onları İsrailoğulları arasından alıp Harun'la oğullarına vereceğim.[l] Levioğulları, İsrailoğulları adına Toplanma Çadırındaki hizmeti yerine getirecekler[m] ve İsrailoğulları için yapılan kefaret hizmetine yardım edecekler; şöyle ki İsrailoğulları, kutsal

BÖLÜM 7

a Çk 33:9
Sy 11:17
Sy 12:8
b Çk 25:22
Çk 37:6
c Çk 25:18
1Sa 4:4
Me 80:1

BÖLÜM 8

ç Çk 25:37
Çk 40:25
Le 24:2
d İb 9:2
e Çk 37:17
f Çk 25:9
Çk 25:40
1Ta 28:12
1Ta 28:19
İb 8:5
g Çk 29:4
Me 26:6
İş 52:11
2Ko 7:1
h Çk 30:18
He 36:25
ı Le 14:8
i Çk 19:10
Le 16:28
Sy 19:7
j Me 51:2
k Le 1:3
l Le 2:1
Sy 15:9
m Le 4:3
Ro 8:3
2Ko 5:21
n Le 8:3
o Sy 3:41
Sy 3:45
ö Le 1:4
Sy 3:9

2. Sütun

a Le 7:30
Le 8:27
Sy 8:21
b Sy 1:50
Sy 3:6
c Çk 29:10
ç Le 1:4
d Sy 3:45
Sy 16:9
e Sy 4:3
Sy 8:11
f Çk 29:24
g Sy 3:45
h Sy 3:12
ı Çk 13:2
Çk 13:12
Sy 3:13
Lu 2:23
i Çk 12:29
Me 78:51
Me 105:36
Me 135:8
İb 11:28
j Çk 13:15
Le 27:26
k Sy 3:12
l Sy 3:9
Sy 18:6
m 1Ta 23:32
He 44:11

Sy 8:11* Sözcük anlamıyla, "sallayacak"
16* Sözcük anlamıyla, "rahmi açanların, tüm ilk doğanların"

yere yaklaştıklarında herhangi bir felakete uğramasınlar."[a]

20 Musa, Harun ve tüm İsrail topluluğu Levioğulları hakkında söyleneni yaptılar. İsrailoğulları, Yehova'nın Musa'ya Levioğullarıyla ilgili verdiği tüm emirleri bu şekilde yerine getirdiler. **21** Böylece, Levioğulları temizlendiler[b] ve giysilerini yıkadılar; sonra Harun onları Yehova'nın önünde sallama sunusu gibi sundu.[c] Ve onları arındırmak üzere onlar için kefarette bulundu.[ç] **22** Bunun ardından Levioğulları, Harun ve oğullarının önünde Toplanma Çadırına girip hizmetlerine başladılar.[d] Yehova'nın Levioğullarıyla ilgili Musa'ya verdiği emirlerin hepsi böylece yerine getirildi.

23 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **24** "Levioğullarıyla ilgili şu kural geçerlidir: Yirmi beş ve daha yukarı yaşta olanlar Toplanma Çadırının işinde hizmet edenlere katılacaklar. **25** Fakat elli yaşından sonra hizmetten ayrılacak ve artık hizmet etmeyecekler. **26** Toplanma Çadırında hizmet yükümlülüklerini yerine getiren kardeşlerine yardım edecekler, fakat kendileri hizmet etmeyecek. Levioğullarının görevlerini bu şekilde düzenleyeceksin."[e]

9 İsrailoğullarının Mısır'dan çıkışının ikinci yılında, birinci ayda,[f] Yehova Sina Çölünde Musa'yla konuşup şunları söyledi: **2** "İsrailoğulları belirlenmiş vakitte[g] Fısıh[h] kurbanını hazırlasınlar. **3** Belirlenmiş tarihte, bu ayın on dördüncü günü, akşamleyin, karanlık tam çökmeden*[a] kurbanı hazırlayacaksınız. Fısıh tüm kanunlarına ve usulüne uygun şekilde hazırlayacaksınız."[b]

4 Bunun üzerine Musa İsrailoğullarına Fısıh kurbanını hazırlamalarını söyledi. **5** Böylece Sina Çölünde birinci ayda, ayın on dördüncü günü akşamleyin, karanlık tam çökmeden Fısıh kurbanını hazırladılar. İsrailoğulları her şeyi Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi yaptı.[c]

6 Ölü bir cana dokundukları için kirli olan[ç] ve bu yüzden o gün Fısıh kurbanını hazırlayamayan kişiler vardı. Onlar o gün Musa ile Harun'un karşısına çıktılar.[d] **7** "Ölü bir cana dokunduğumuzdan kirli durumdayız diye, belirlenen vakitte diğer İsrailoğullarıyla birlikte Yehova için sunu sunmaktan[e] neden alıkonuyoruz?" dediler. **8** Bunun üzerine Musa onlara "Burada durun" dedi, "Yehova sizin hakkınızda ne emredecek, öğreneyim."[f]

9 Ve Yehova Musa'yla konuşup şunları söyledi: **10** "İsrailoğullarına de ki, 'Sizlerden veya gelecek nesillerinizden bir kimse, ölü bir cana dokunduğundan kirli durumda[g] bulunsa ya da uzun yola gitmiş olsa bile, Yehova için Fısıh kurbanını hazırlayacak. **11** İkinci ayın[h] on dördüncü günü akşamleyin, karanlık tam çökmeden onu hazırlayacaklar. Mayasız ekmekler ve acı otlarla yiyecekler.[ı] **12** Ondan sabaha hiç bırakmayacaklar[i]

BÖLÜM 8
a Sy 1:53
Sy 18:5
1Sa 6:19
2Ta 26:16
b Sy 8:7
c Sy 8:11
ç Sy 8:12
d Sy 8:15
2Ta 31:2
e Sy 1:53
Sy 3:32
Sy 18:4
1Ta 23:32
He 44:11

BÖLÜM 9
f Çk 40:2
Sy 1:1
g Çk 12:6
Le 23:5
Sy 28:16
Tkr 16:1
Yş 5:10
Mr 14:12
1Ko 5:7
h Çk 12:27

2. Sütun
a Çk 12:6
b Çk 12:8
c Tkr 30:8
Vz 12:13
ç Le 21:11
Sy 5:2
Sy 6:6
Sy 19:14
Sy 19:16
d Çk 18:15
Sy 15:33
Sy 27:2
e Le 7:21
Tkr 16:2
f Çk 25:22
Le 16:2
Me 99:6
g Sy 5:2
h 2Ta 30:2
2Ta 30:15
ı Çk 12:8
i Çk 12:10

Sy 9:3* Çıkış 12:6'daki dipnota bakın.

ve hiçbir kemiğini kırmayacaklar.[a] Fısıhın tüm kurallarına uygun şekilde onu hazırlayacaklar.[b]
13 Fakat kişi temiz durumdaysa veya yolculukta değilse ve Fısıh kurbanını hazırlamayı ihmal etmişse, o can halkının arasında yaşatılmayacak,[c] çünkü Yehova'ya sunusunu belirlenen vakitte sunmamıştır. O kişi günahının sorumluluğunu taşıyacak.[ç]

14 Aranızda yaşayan yabancı da Yehova için Fısıh kurbanını hazırlayacak.[d] Onu Fısıh kanununa ve usulüne göre sunacak.[e] Memlekette yaşayan yabancı için de yerli için de, hepiniz için aynı kanun geçerli olacak.' "[f]

15 Ve Hatırlatma Sandığının bulunduğu Kutsal Çadırın kurulduğu gün,[g] çadırın üstünü bulut kapladı,[h] akşam ise üstünde bir ateş göründü[ı] ve sabaha dek kaldı. **16** Bu hep böyle devam etti: Gündüzleri çadırın üstünü bulut kaplardı, gece de bir ateş görünürdü.[i] **17** Bulut çadırın üzerinden kalktığı zaman İsrailoğulları hemen yola çıkardı;[j] bulut nerede dururdu orada konaklarlardı.[k] **18** İsrailoğulları Yehova'nın emriyle yola çıkar, Yehova'nın emriyle durup konaklarlardı.[l] Bulutun Kutsal Çadırın üzerinde olduğu günler boyunca konaklamaya devam ederlerdi. **19** Bulutun çadırın üzerinde kalışı uzadığında, İsrailoğulları Yehova'nın emrine uyar, yola çıkmazlardı.[m] **20** Bazen bulut çadırın üzerinde birkaç gün kalırdı. İsrailoğulları Yehova'nın emriyle[n] konak yerinde kalır, Yehova'nın emriyle yola çıkarlardı. **21** Ve bazen bulut[a] akşamdan sabaha dek kalırdı, sabah kalkardı, İsrailoğulları da yola çıkardı. Gece olsun gündüz olsun, bulut ne zaman kalkarsa o zaman yola çıkarlardı.[b] **22** Bulut çadır üzerinde ister iki gün, ister bir ay veya daha uzun bir zaman kalsın, İsrailoğulları da o süre boyunca konaklar, yola çıkmazlardı; fakat bulut kalkınca yola çıkarlardı.[c] **23** Yehova'nın emriyle konaklar ve Yehova'nın emriyle yola çıkarlardı. Onlar Yehova'nın Musa aracılığıyla[c] verdiği emre uyarak Yehova'ya olan yükümlülüklerini yerine getirirlerdi.[d]

10 Yehova Musa'yla konuşup şunları söyledi: **2** "Kendine iki gümüş borazan[e] yap. Onları dövme işi yapacaksın; cemaati toplamak[f] ve kafileleri yola çıkarmak için kullanılacaklar. **3** İki borazan birden çalındığında, bütün cemaat yapılan düzenlemeye uyarak Toplanma Çadırının önünde toplanacak.[g] **4** Sadece biri çalınınca İsrail boylarının önderleri olan beyler yapılan düzenlemeye uyarak toplanacak.[h]

5 Borazanı yükselip alçalan tonda çaldığınızda, doğu[ı] tarafında konaklayan kafile yola çıkacak. **6** Borazanı ikinci defa yükselip alçalan tonda çaldığınızda, güney[i] tarafında konaklayan kafile yola çıkacak. Borazanın yükselip alçalan tonda çalındığı her defasında bir kafile yola çıkacak.

7 Cemaati toplayacağınız zaman da borazan çalacaksınız,[j] fakat yükselip alçalan tonda değil.

BÖLÜM 9
a Çk 12:46; Me 34:20; Yhn 19:36
b Çk 12:43
c Çk 12:15
ç Yk 4:17
d Çk 12:19; Çk 12:48
e Çk 12:8
f Çk 12:49; Le 24:22; Tkr 29:11; Tkr 31:12; Ro 2:11
g Çk 40:2; Çk 40:17
h Çk 14:24; Çk 40:34; Ne 9:12
ı Çk 13:21; Çk 40:38; Sy 14:14
i Çk 13:22; Tkr 1:33; Ne 9:19
j Çk 40:36; Sy 10:11; Sy 10:34
k Çk 33:14; Çk 40:37
l Çk 17:1; Sy 10:13
m Çk 40:37; Sy 1:52
n Me 48:14

2. Sütun
a Me 78:14
b Çk 40:36; Sy 9:17
c Tkr 1:7; Tkr 2:3
ç Çk 39:42
d Çk 24:3; Sy 9:19; Tkr 11:1; Yş 22:3

BÖLÜM 10
e Le 23:24; Le 25:9
f Me 81:3; Yo 1:14
g Sy 1:18; Tkr 29:10; Yr 4:5
h Çk 18:21; Sy 1:16; Sy 7:2; Tkr 1:15; Tkr 5:23; Tkr 31:9
ı Sy 2:3
i Sy 2:10
j Sy 10:3; Yo 2:15

8 Borazanları Harun'un oğulları, kâhinler çalacak;[a] borazanların çalınması sizin için, devirden devre, tüm nesiller boyu bir kanun olacak.

9 Memleketinizde sizi sıkıştıran düşmana[b] karşı savaşa girerseniz borazanlarla savaş çağrısı yapacaksınız;[c] Tanrınız Yehova'nın önünde mutlaka anılacak ve düşmanlarınızın elinden kurtarılacaksınız.[ç]

10 Sevinçli günlerinizde,[d] bayramlarınızda,[e] her ayın başında,[f] sunduğunuz yakılan sunuların,[g] paylaşma kurbanlarının[h] başında borazanları çalacaksınız. Bu, sizin adınıza Tanrınızın önünde bir hatırlatıcı olacak; Ben Tanrınız Yehova'yım."[ı]

11 Ve ikinci yılın ikinci ayında, ayın yirminci günü[i] bulut Hatırlatma Sandığının bulunduğu Kutsal Çadırın üzerinden kalktı.[j] **12** İsrailoğulları yola çıkma düzenine göre Sina Çölünden ayrıldılar;[k] bulut Paran Çölünde[l] durdu. **13** Bu, Yehova'nın Musa aracılığıyla verdiği emre göre ilk yola çıkışlarıydı.[m]

14 İlk olarak üç kabilelik Yahudaoğulları kafilesi bölükler halinde yola çıktı;[n] Yahudaoğulları bölüğünün başı Amminadab oğlu Nahşon'du.[o] **15** İssakaroğulları kabilesi bölüğünün başında Tsuar oğlu Netanel[ö] vardı. **16** Zebulunoğulları kabilesi bölüğünün başında Helon oğlu Eliab[p] vardı.

17 Kutsal Çadır toplandı;[r] çadırı taşımakla görevli Gerşonoğulları[s] ve Merarioğulları[ş] yola çıktılar.

BÖLÜM 10

a Sy 31:6
1Ta 15:24
1Ta 16:6
2Ta 29:26
Ne 12:35
Ne 12:41
b Hk 2:18
Hk 6:9
c Hk 3:27
Hk 7:20
2Ta 13:12
1Ko 14:8
ç Me 106:4
d 1Ta 15:28
2Ta 5:12
2Ta 7:6
Ezr 3:10
e Le 23:24
Sy 29:1
f Me 81:3
g Sy 28:11
h Le 3:1
Sy 29:39
ı Çk 6:7
Le 11:45
i Sy 1:1
j Sy 9:17
Me 78:14
k Çk 40:36
Sy 2:9
Sy 2:16
Sy 2:17
Sy 2:24
Sy 2:31
l Ba 21:21
Sy 12:16
Sy 13:26
Tkr 1:2
m Sy 2:34
Sy 9:23
n Sy 2:3
o Sy 1:7
ö Sy 1:8
Sy 2:5
p Sy 2:7
r Sy 1:51
s Sy 3:25
ş Sy 3:36

2. Sütun

a Sy 2:10
b Sy 1:5
c Sy 2:12
ç Sy 1:6
d Sy 1:14
Sy 2:14
e Sy 3:31
Sy 4:4
Sy 4:15
Sy 7:9
f Sy 2:24
g Sy 1:10
Sy 2:18
h Sy 2:20
ı Sy 1:10
i Sy 2:22
j Sy 1:11
k Sy 2:25
Sy 2:31
l Yş 6:9
m Sy 1:12
n Sy 2:27
o Sy 1:13
ö Sy 2:29
p Sy 1:15
r Sy 2:34

18 Ve üç kabilelik Ruben kafilesi[a] bölükler halinde yola çıktı; Rubenoğulları bölüğünün başında Şedeur oğlu Elitsur[b] vardı. **19** Şimeonoğulları[c] kabilesi bölüğünün başında Tsurişadday oğlu Şelumiel[ç] vardı. **20** Gadoğulları kabilesi bölüğünün başında Deuel oğlu Elyasaf[d] vardı.

21 Kutsal mekânın eşyalarını taşımakla görevli Kohatoğulları[e] yola çıktılar. Onlar gidecekleri yere varana dek Kutsal Çadır kurulmuş olurdu.

22 Üç kabilelik Efraimoğulları kafilesi[f] bölükler halinde yola çıktı. Efraimoğulları bölüğünün başında Ammihud oğlu Elişama[g] vardı. **23** Manasseoğulları[h] kabilesi bölüğünün başında Pedatsur oğlu Gamaliel[ı] vardı. **24** Benyaminoğulları[i] kabilesi bölüğünün başında Gideoni oğlu Abidan[j] vardı.

25 Üç kabilelik Danoğulları kafilesi[k] bölükler halinde yola çıktı; bunlar tüm bölükler için artçı olarak hizmet[l] ediyordu. Danoğulları bölüğünün başında Ammişadday oğlu Ahiezer[m] vardı. **26** Aşeroğulları[n] kabilesi bölüğünün başında Okran oğlu Pagiel[o] vardı. **27** Naftalioğulları[ö] kabilesi bölüğünün başında Enan oğlu Ahira[p] vardı. **28** İsrailoğulları konaklama yerinden ayrılırken bölükler halinde bu düzene göre yola çıkarlardı.[r]

29 Musa kayınbabası Midyanlı Reuel'in[s] oğlu Hobab'a "Yehova'nın 'Size vereceğim' dediği[ş] memlekete gitmek üzere yola çıkıyoruz" dedi, "Sen de bi-

s Çk 2:18; Çk 3:1; Çk 18:1; Çk 18:27; ş Ba 12:7; Ba 13:15; Ba 15:18; Elç 7:5.

zimle gel, bizden iyilik görürsün,[a] çünkü Yehova İsrail için iyi şeyler vaat etti."[b] **30** Fakat o "Gelmem" dedi, "Kendi memleketime, akrabalarımın yanına gideceğim."[c] **31** Bunun üzerine Musa "Lütfen bizi bırakma" dedi, "Çünkü çölde konaklayabileceğimiz yerleri sen iyi bilirsin, bizim için göz olursun. **32** Eğer bizimle gelirsen,[ç] Yehova'nın bize yapacağı tüm iyilikleri biz de sana yaparız."

33 Böylece Yehova'nın dağından[d] ayrılıp üç gün yol gittiler; konaklayacakları bir yer bulmak üzere,[e] Yehova'nın ahit sandığı[f] üç gün boyunca önleri sıra gitti. **34** Konakladıkları yerden ayrılışlarından beri de Yehova'nın bulutu[g] gün boyu üzerlerindeydi.

35 Sandık yola çıkacağı zaman Musa "Kalk ey Yehova"[h] derdi, "Düşmanların dağılsın ve Senden nefret edenler önünden kaçıp gitsin."[ı] **36** Sandık konaklama yerine gelince de şöyle söylerdi: "Dön ey Yehova, İsrail'in binlerce on binlerine geri dön."[i]

11 Ve halk sanki kötü bir durumdaymış gibi Yehova'nın önünde yakınmaya başladı.[j] Yehova yakınmaları duyunca çok öfkelendi. Ve Yehova'dan gelen bir ateş konak yerinin çevresinde bazılarını yakıp yok etti.[k] **2** Halk Musa'nın karşısında feryat edince, Musa Yehova'ya yakardı[l] ve ateş söndü. **3** O yere Tabera*[m] adı verildi, çünkü Yehova'nın ateşi onları kasıp kavurmuştu.

4 Aralarındaki yabancılar[a] açgözlülük ettiler[b] ve İsrailoğulları da "Kim bize yiyecek et verecek?" diyerek yine ağlamaya başladılar.[c] **5** "Ah nerede o Mısır'da bedava yediğimiz[ç] balıklar, salatalıklar, karpuzlar, pırasalar, soğanlar, sarmısaklar! **6** Şimdiyse içimiz kurudu. Bu mandan başka bir şey gördüğümüz yok"[d] diyorlardı.

7 Man[e] kişniş[f] tohumu gibiydi ve görünüşü reçineye[g] benziyordu. **8** Halk etrafa dağılıp onu toplardı;[h] el değirmenlerinde öğütür ya da dibekte döver, sonra tencerede pişirir[ı] veya pide yapardı. Tadı yağla yapılmış tatlı çöreğe benzerdi.[i] **9** Gece konaklama yerine çiy düşünce man da düşerdi.[j]

10 Musa halkın ağlayıp sızlandığını işitti; herkes, her aile çadırının önünde ağlıyordu. Yehova çok öfkelendi.[k] Durum Musa'nın gözünde çok kötüydü.[l] **11** Yehova'ya "Bu halkın bütün yükünü omzuma yükleyerek neden kuluna kötülük ettin? Ne yaptım da benden hoşnut değilsin?"[m] dedi. **12** "Bütün bu halka ben mi gebe kaldım? Onları ben mi doğurdum ki atalarına yeminle vaat ettiğin topraklara götürmemi istiyorsun,[n] 'Bakıcının emzikteki[o] çocuğu taşıdığı gibi onları kucağında taşı'[ö] diyorsun. **13** Bunca insana vermek için nereden et bulayım? Çünkü 'Bize et ver de yiyelim' diye karşımda ağlayıp sızlanıyorlar. **14** Bu kadar insanı ben tek

BÖLÜM 10

a Hk 1:16
Hk 4:11
1Sa 15:6
b Ba 32:12
Çk 3:8
Çk 6:7
Sy 23:19
c Çk 3:1
ç Hk 1:16
Hk 4:11
d Çk 3:1
Çk 19:3
Çk 24:16
Tkr 5:2
1Kr 19:8
Ml 4:4
e Tkr 1:33
Yş 3:3
Yş 3:4
f Çk 25:10
Çk 25:17
g Çk 13:21
Ne 9:12
Me 78:14
Me 105:39
h Me 17:13
Me 132:8
ı Me 68:1
i Tkr 1:10

BÖLÜM 11

j Tkr 9:22
k Me 78:21
Me 106:18
l Çk 32:11
Tkr 9:19
Me 106:23
Yk 5:16
m Tkr 9:22

2. Sütun

a Çk 12:38
Le 24:10
b 1Ko 10:10
c Me 78:18
Me 78:22
Me 106:14
ç Çk 16:3
d Çk 16:35
Sy 21:5
e Çk 16:14
Ne 9:20
Yhn 6:31
Yhn 6:33
Yhn 6:51
f Çk 16:31
g Ba 2:12
h Çk 16:16
ı Çk 16:23
i Çk 16:31
j Me 78:24
k Sy 11:1
Tkr 32:22
Me 78:21
l Öz 29:27
m Çk 17:4
Tkr 1:12
n Ba 13:15
Ba 26:3
Ba 50:24
Çk 13:5
o 1Se 2:7
ö İş 40:11

Sy 11:3* Anlamı, "Yanma; Büyük Yangın; Alevler"

başıma taşıyamam, onların yükü benim için çok ağır.[a] **15** Eğer bana böyle davranacaksan, beni hiç yaşatma;[b] eğer benden hoşnutsan, yıkımımı görmeme izin verme."

16 Bunun üzerine Yehova Musa'ya şunları söyledi: "Halktan, tanıdığın ihtiyarlar ve görevliler arasından,[c] İsrail ihtiyarlarından Bana yetmiş kişi topla.[ç] Onları Toplanma Çadırına getir; orada senin yanında dursunlar. **17** Ben inip[d] orada seninle konuşacağım;[e] senin üzerindeki ruhtan alıp[f] onların üzerine koyacağım; halkın yükünü tek başına taşımaman için sana yardım edecekler.[g] **18** Halka şunları söyle: 'Yarın için kendinizi arındırın,[h] çünkü et yiyeceksiniz; 'Kim bize yemek için et verecek?'[ı] Mısır'da halimiz ne iyiydi' diye ağlayıp sızlanmanız Yehova'nın kulağına geldi.[i] Yehova yemeniz için size mutlaka et verecek, siz de yiyeceksiniz.[j] **19** Bir gün değil, iki gün değil, beş gün değil, on gün değil, yirmi gün değil, **20** bütün bir ay et yiyeceksiniz. Burnunuzdan gelinceye, tiksininceye dek et yiyeceksiniz;[k] çünkü aranızda bulunan Yehova'yı reddettiniz ve 'Neden Mısır' dan çıktık?' diye önünde ağladınız.' "[l]

21 Bunun üzerine Musa "Aralarında bulunduğum halk içinde altı yüz bin yetişkin* erkek var"[m] dedi; "Ve Sen 'Onlara et vereceğim, bütün bir ay et yiyecekler' diyorsun! **22** Davar sürüleri, sığır sürüleri kesilse onlara yeter mi?[a] Ya da denizdeki tüm balıklar yakalansa onlara yeter mi?"

23 O zaman Yehova Musa'ya "Yehova'nın eli yetmez mi diyorsun?[b] Dediklerim olacak mı olmayacak mı göreceksin"[c] dedi.

24 Sonra Musa çıkıp Yehova'nın sözlerini halka iletti. Ve halkın ihtiyarlarından yetmiş kişi topladı, onları çadırın etrafına dizdi.[ç] **25** Yehova bir bulutta inip[d] Musa'yla konuştu;[e] onun üzerindeki ruhtan alıp[f] yetmiş ihtiyarın her birinin üzerine koydu. Onlar ruhu alır almaz peygamber gibi hareket etmeye başladılar; fakat bu bir daha olmadı.[g]

26 Adamlardan ikisi konaklama yerinde kalmıştı. Birinin adı Eldad, diğerinin adı Medad' dı. Ruh onların da üzerine indi, çünkü yazılanlar arasındaydılar, fakat çadıra gitmemişlerdi. Konaklama yerinde onlar da peygamberlik ettiler. **27** Bir genç koşup Musa'ya "Eldad ve Medad konaklama yerinde peygamberlik ediyor!" diye haber verdi. **28** O zaman gençliğinden beri Musa'nın hizmetinde[h] olan Nun oğlu Yeşu "Efendim Musa, onlara engel ol!"[ı] dedi. **29** Fakat Musa şu karşılığı verdi: "Sen benim adıma mı kıskanıyorsun? Kıskanma; keşke Yehova'nın halkının hepsi peygamber olsaydı, o zaman Yehova ruhunu onların üzerine koymuş olurdu!"[i] **30** Daha sonra Musa konaklama yerine döndü; onunla birlikte İsrail ihtiyarları da döndü.

31 Ve Yehova bir rüzgâr[j] estirdi; rüzgâr denizden bıldırcınlar getirdi.[k] Bıldırcınları konaklama

Sy 11:21* Sözcük anlamıyla, "yaya"

BÖLÜM 11

a Çk 18:18
Tkr 1:9
b 1Kr 19:4
Ey 6:9
c Tkr 16:18
ç Çk 24:1
Çk 24:9
d Ba 17:22
Çk 19:11
Çk 25:22
Çk 34:5
Sy 12:5
e Sy 11:25
Sy 12:8
f Sy 27:18
1Sa 10:6
2Kr 2:15
Ne 9:20
Elç 2:17
g Çk 18:22
h Çk 19:10
ı Sy 11:4
Sy 11:5
i Çk 16:7
j Çk 16:8
k Me 78:29
Me 106:15
l Sy 21:5
m Ba 12:2
Çk 12:37
Çk 38:26
Sy 1:46

2. Sütun

a Mt 15:33
b Ba 18:14
İş 50:2
İş 59:1
Mr 10:27
Lu 1:37
c İş 55:11
Yr 44:28
Tit 1:2
İb 6:18
ç Sy 11:16
d Çk 33:9
Sy 12:5
Tkr 31:15
e Me 99:7
f Sy 11:17
2Kr 2:9
2Kr 2:15
g 1Sa 10:6
1Sa 19:20
h Çk 17:9
Çk 24:13
Çk 33:11
Sy 27:18
Tkr 31:3
ı Mr 9:38
i Yo 2:28
Elç 26:29
j Me 78:26
Me 135:7
k Çk 16:13
Me 78:27
Me 105:40

yerinin üzerine ve çevresindeki bir günlük yol mesafesinde bir alana, yerden iki arşın* yüksekliğe kadar indirdi. **32** Halk bütün gün, bütün gece ve ertesi gün boyunca bıldırcın topladı. En az toplayan bile on homer*[a] topladı. Kendi topladıkları bıldırcınları konaklama yerinin etrafında her yere yaydılar. **33** Et daha dişlerinin arasındayken,[b] çiğnemelerine fırsat kalmadan, Yehova halka gazaplandı[c] ve Yehova halkı çok büyük bir yıkımla vurdu.[ç]

34 O yere Kibrot-hattaava*[d] adı verildi, çünkü açgözlülük edenler orada gömüldüler.[e] **35** Halk Kibrot-hattaava'dan ayrıldı ve Hatserot'a[f] gelip orada konakladı.

12 Miryam ve Harun, Kuşî bir kadınla evlenmesinden dolayı[g] Musa aleyhinde konuşmaya başladılar. **2** "Yehova sadece Musa aracılığıyla mı konuştu? Bizim aracılığımızla da konuşmadı mı?"[h] diyorlardı. Ve Yehova bunları duyuyordu.[ı] **3** Musa yeryüzündeki tüm insanlardan çok daha yumuşak başlı[i] biriydi.

4 Ve Yehova ansızın Musa, Harun ve Miryam'a "Üçünüz de Toplanma Çadırına gidin" dedi. Onlar da gittiler. **5** Yehova bulut sütununda aşağı indi[j] ve çadırın girişinde durdu; Harun ve Miryam'ı çağırdı; ikisi de yaklaştı. **6** Onlara şöyle dedi: "Şimdi söyleyeceklerimi dinleyin. Eğer aranızda Bana hizmet eden bir peygamber olursa, Ben Yehova, bir görüntüde[a] Kendimi ona tanıtırım. Onunla rüyada[b] konuşurum. **7** Fakat kulum Musa[c] için böyle değil! Tüm halkım* ona emanet edilmiştir.[ç] **8** Onunla üstü kapalı değil[d] açık açık, yüz yüze konuşurum;[e] o Yehova'nın suretini görür.[f] Böyleyken, kulum Musa aleyhinde konuşmaktan korkmadınız mı?"[g]

9 Yehova onlara çok öfkelendi ve oradan gitti. **10** Bulut çadırın üstünden çekildi ve Miryam cüzamla vuruldu, kar gibi bembeyaz oldu.[h] Harun dönüp baktı, Miryam cüzamla vurulmuştu.[ı] **11** Harun hemen Musa'ya "Bağışla efendim" dedi, "Bu akılsızca davranışımızı günah sayma![i] **12** Ne olur, kız kardeşim ana rahminden etinin yarısı yenmiş olarak çıkan ölü bir çocuk gibi kalmasın!"[j] **13** Ve Musa Yehova'ya "Ey Tanrım, lütfen! İyileştir onu ne olur!" diye yalvardı.[k]

14 O zaman Yehova Musa'ya şunu söyledi: "Eğer babası onun yüzüne tükürseydi[l] yedi gün utanç içinde yaşamayacak mıydı? Yedi gün konaklama yerinin dışında,[m] ayrı bir yerde tutulsun,[n] sonra konaklama yerine alınsın."[o] **15** Bunun üzerine Miryam yedi gün konaklama yerinin dışında, ayrı bir yerde tutuldu.[ö] Miryam konaklama yerine geri alınana dek halk yola çıkmadı. **16** Sonra Hatserot'tan[p] ayrıldılar ve Paran Çölüne[r] gelip orada konakladılar.

BÖLÜM 11

a Çk 16:36
He 45:11
b Me 78:30
Me 106:15
c Me 78:31
ç 1Ko 10:10
d Sy 33:16
Tkr 9:22
e 1Ko 10:6
f Sy 33:17
Tkr 1:1

BÖLÜM 12

g Çk 2:16
Çk 2:21
h Çk 4:15
Çk 4:30
Çk 15:20
Çk 28:30
Mi 6:4
ı Sy 11:1
2Kr 19:4
i Me 147:6
Me 149:4
Mt 11:29
Mt 21:5
1Pe 3:4
j Çk 34:5
Sy 11:25
Me 99:7

2. Sütun

a Ba 15:1
Ba 46:2
Çk 24:11
Ey 33:15
b Ba 31:10
Yr 23:28
c Me 105:26
ç İb 3:2
d Me 49:4
1Ko 13:12
e Çk 33:11
Tkr 34:10
f Çk 24:10
g Çk 34:30
2Pe 2:10
Yhd 8
h Tkr 24:9
ı 2Ta 26:19
i 2Sa 24:10
Öz 30:32
Mr 7:20
j Le 13:45
k Çk 32:11
Yk 5:16
l Ey 30:10
İş 50:6
m Le 13:46
Sy 5:2
n Le 13:4
o Le 14:9
ö Tkr 24:9
p Sy 11:35
Sy 33:18
Tkr 1:1
r Sy 10:12
Sy 13:26

Sy 11:31* Bir arşın, 44,5 santimetre. **32*** Bir homer, 220 litre. **34*** Anlamı, "İştah Mezarları"

Sy 12:7* Sözcük anlamıyla, "evim"

13 Yehova Musa'ya şunu söyledi: **2** "İsrailoğullarına vereceğim Kenan diyarına keşif için adamlar gönder.[a] Atasının kabilesini temsil etmek üzere her kabileden bir kişi göndereceksin; bunlar beyler[b] olacak."

3 Musa, Yehova'nın emri üzerine onları Paran Çölünden[c] gönderdi. Seçilen tüm adamlar İsrailoğullarının önderleriydi. **4** İsimleri şöyleydi: Ruben kabilesinden Zakkur oğlu Şammua; **5** Şimeon kabilesinden Hori oğlu Şafat; **6** Yahuda kabilesinden Yefunne oğlu Kaleb;[ç] **7** İssakar kabilesinden Yusuf oğlu İgal; **8** Efraim kabilesinden Nun oğlu Hoşea;*[d] **9** Benyamin kabilesinden Rafu oğlu Palti; **10** Zebulun kabilesinden Sodi oğlu Gaddiel; **11** Yusuf[e] kabilesinden, Manasse[f] kabilesi adına Susi oğlu Gaddi; **12** Dan kabilesinden Gemalli oğlu Ammiel; **13** Aşer kabilesinden Mikael oğlu Setur; **14** Naftali kabilesinden Vofsi oğlu Nahbi; **15** Gad kabilesinden Maki oğlu Geuel. **16** Musa'nın diyarı keşfe gönderdiği adamların isimleri bunlardı. Musa Nun oğlu Hoşea'ya Yeşu*[g] adını vermişti.

17 Musa onları Kenan diyarına keşif için gönderirken "Buradan Necef'e[h] çıkın ve sonra dağlık bölgeye gidin"[ı] dedi. **18** "Bakın, diyar nasıl bir yer,[i] orada yaşayanlar nasıl insanlar, güçlü mü zayıf mı, sayıları az mı çok mu? **19** Oturdukları memleket iyi mi kötü mü? Yaşadıkları şehirler nasıl, surlarla mı çevrili yoksa değil mi? **20** Toprak nasıl, verimli mi verimsiz mi?[a] Ağaçlık mı değil mi? Cesur olun[b] ve memleketin ürünlerinden getirin." Mevsim, asmanın[c] ilk ürününün alındığı zamandı.

21 Böylece adamlar çıkıp gittiler; Tsin Çölünden[ç] Hamat[d] sınırına doğru Rehob'a[e] dek, diyarda keşifte bulundular. **22** Necef'e çıkıp[f] sonra Hebron'a[g] geçtiler. Anak[h] soyundan olan Ahiman, Şeşay ve Talmay[ı] oradaydılar. Hebron[i] Mısır'ın Tsoan[j] şehrinden yedi yıl önce kurulmuştu. **23** Eşkol Vadisine[k] geldiklerinde üzerinde bir salkım üzüm olan bir asma dalı kestiler[l] ve iki kişi onu sırığa asıp taşıdı. Ayrıca narlardan[m] ve incirlerden de aldılar. **24** İsrailoğullarının oradan kesip getirdiği salkımdan dolayı o yere Eşkol* Vadisi[n] adı verildi.

25 Adamlar kırk gün[o] sonra keşiften döndü. **26** Paran Çölüne, Kadeş'e[ö] geldiler, Musa'nın, Harun'un ve tüm İsrail topluluğunun önüne çıktılar. Onlara ve tüm topluluğa bilgi verip memleketin meyvelerini gösterdiler. **27** Ve Musa'ya şunları anlattılar: "Bizi gönderdiğin memlekete gittik; orası gerçekten süt ve bal akan bir diyar,[p] işte bunlar da meyvesi.[r] **28** Ancak, diyarda yaşayan halk çok güçlü ve surlu şehirleri çok büyük.[s] Ayrıca orada Anak soyundan olanları da gördük.[ş] **29** Necef[t]

BÖLÜM 13
a Sy 32:8; Tkr 1:22
b Çk 18:25; Tkr 1:15
c Sy 12:16; Tkr 1:19
ç Sy 13:30; Sy 14:30; Sy 14:38; Sy 34:19; 1Ta 4:15
d Sy 11:28; Sy 13:16; Sy 14:30; Sy 34:17
e Ba 48:5
f Ba 48:19
g Çk 17:9
h Ba 20:1
ı Tkr 1:7; Hk 1:9
i Çk 3:8; Tkr 8:7

2. Sütun
a Ne 9:25; Ne 9:35; He 20:6
b Tkr 31:6; Yş 1:6
c Sy 13:23
ç Sy 34:3; Yş 15:1
d Sy 34:8; Yş 13:5; Ams 6:2
e 2Sa 10:6; 2Sa 10:8
f Sy 13:17
g Ba 13:18
h Tkr 9:2; Yş 11:21; Yş 15:13
ı Hk 1:10
i Yş 21:11
j Me 78:12; İş 19:11
k Sy 32:9
l Tkr 1:25
m Tkr 8:8
n Tkr 1:24
o Sy 14:34
ö Tkr 1:19; Yş 14:6; Me 29:8
p Çk 3:8; Le 20:24
r Tkr 1:25
s Tkr 1:28
ş Sy 13:22; Sy 13:33
t Sy 13:17

Sy 13:8* Anlamı, "Kurtuluş" **16*** Ya da, "Yehoşua." Anlamı, "Yehova Kurtuluştur"

Sy 13:24* Anlamı, "Salkım"

topraklarında Amalekoğulları;[a]
dağlık bölgede Hititler, Yebusi-
ler[b] ve Amoriler;[c] deniz kenarın-
da ve Ürdün Irmağı boyunca Ke-
nanlılar[ç] yaşıyor."
30 O zaman Kaleb[d] Musa'nın
önünde halkı susturmaya çalış-
tı ve "Hemen gidelim, orayı
kesinlikle ele geçiririz, onla-
ra üstün geliriz"[e] dedi. 31 Fa-
kat onunla gitmiş olan adamlar
"Biz o halkın karşısına çıkama-
yız, onlar bizden güçlü" dedi-
ler.[f] 32 Ve keşifte bulundukla-
rı diyar hakkında İsrailoğulları
önünde olumsuz konuşmaya[g]
devam ettiler. "Keşif için do-
laştığımız memleket, halkını yi-
yip yok eden bir memleket" di-
yorlardı, "Diyarda gördüğümüz
herkes olağanüstü iri adamlar.[h]
33 Evet, orada Nefilim'i, Nefi-
lim soyundan olan Anakoğulları-
nı[ı] gördük, yanlarında kendimi-
zi çekirge gibi hissettik, onların
gözünde de öyleydik."[i]

14 Ve tüm topluluktan ses-
ler yükseldi; bütün gece
yüksek sesle ağladılar.[j] 2 İsrai-
loğullarının hepsi Musa ve Ha-
run'a söylenmeye başladı;[k] tüm
topluluk onlar aleyhinde konu-
şup "Keşke Mısır topraklarında
ya da bu çölde ölseydik!" di-
yorlardı. 3 "Yehova neden bizi
o diyara götürüyor, kılıçla öle-
lim diye mi?[l] Karılarımız ve ço-
cuklarımız ganimet olacak.[m] Mı-
sır'a dönmek bizim için daha iyi
değil mi?"[n] 4 Aralarında şunu
bile dediler: "Başımıza birini se-
çelim ve Mısır'a geri dönelim!"[o]
5 Bunun üzerine Musa ve Ha-
run İsrail topluluğunun tüm ce-
maati önünde yere kapandılar.[a]
6 Diyarı keşfe gidenlerden Nun
oğlu Yeşu'yla[b] Yefunne oğlu Ka-
leb[c] giysilerini yırttılar[ç] 7 ve
tüm İsrail topluluğuna şöyle ses-
lendiler: "Keşifte bulunmak için
dolaştığımız yer çok çok iyi bir
memleket.[d] 8 Eğer Yehova biz-
den hoşnutsa,[e] bizi mutlaka o
memlekete götürecek ve orayı,
süt ve bal akan o diyarı bize
verecek.[f] 9 Yeter ki Yehova'ya
başkaldırmayın[g] ve memleketin
halkından korkmayın,[h] çünkü
onları ekmek yer gibi yiyip bi-
tiririz. Onların üzerindeki koru-
ma kalkmıştır,[ı] Yehova bizimle-
dir.[i] Onlardan korkmayın."[j]
10 Fakat tüm topluluk onları
taşlamaktan söz ediyordu.[k] Ve Ye-
hova'nın ihtişamı Toplanma Ça-
dırının üzerinde tüm İsrailoğul-
larına göründü.[l]
11 Yehova Musa'ya şunları
söyledi: "Bu halk Bana daha ne
kadar[m] saygısızlık edecek[n] ve ara-
larında yaptığım tüm mucizele-
re rağmen Bana daha ne kadar
iman etmeyecek?[o] 12 Onları
salgın hastalıkla vurup yok ede-
yim, seni onlardan daha büyük
ve güçlü bir millet yapayım."[ö]
13 Fakat Musa Yehova'ya şu
karşılığı verdi: "O zaman bu hal-
kı aralarından büyük gücünle
çıkardığın Mısırlılar bunu işi-
tecek.[p] 14 Ve bu topraklarda
yaşayan insanlara bunu mutla-
ka anlatacaklar. Onlar ki, Se-
nin bu halkın arasında bulunan
Tanrı Yehova olduğunu, onlar-
la yüz yüze[r] görüştüğünü işit-
mişti.[s] Senin Yehova olduğunu

BÖLÜM 13

a Ba 36:12 Çk 17:8 1Sa 15:3
b Ba 10:16 Çk 23:23 Tkr 7:1 Hk 1:21 2Sa 5:8
c Yş 3:10
ç Ba 10:19 Tkr 20:17
d Sy 14:6
e Yş 14:7 Me 60:12
f Sy 32:9 Tkr 1:28 Yş 14:8
g Sy 14:36 Sy 32:9
h Ams 2:9
ı Tkr 1:28 Tkr 9:2
i Tkr 2:10

BÖLÜM 14

j Tkr 1:32
k Tkr 1:27 Me 106:25
l Sy 14:29 Me 78:40
m Sy 14:31 Tkr 1:39
n Sy 11:5
o Tkr 1:34 Ne 9:17 İb 10:38

2. Sütun

a Tkr 9:26
b Sy 13:8 Sy 13:16
c Sy 13:6 Sy 14:30
ç Yş 7:6
d Sy 13:27 Tkr 1:25 Tkr 8:7 Tkr 11:14
e Tkr 9:5 Tkr 10:15
f Çk 3:8
g Tkr 9:7
h Tkr 7:18 Tkr 20:3
ı Sy 24:8
i Ba 48:21 Çk 33:16 Tkr 20:1 İş 41:10 Ro 8:31
j Me 27:14
k Çk 17:4
l Çk 16:10 Çk 24:17
m Çk 16:28
n Sy 14:23
o Tkr 9:23 Me 78:42 Me 106:24 Yhn 12:37 İb 3:19
ö Çk 32:10
p Çk 32:12 He 20:9

r Tkr 4:12; Tkr 5:4; s Çk 15:14; Yş 2:10; Yş 5:1.

ve bulutunun onların üzerinde durduğunu; gündüz bulut sütununda, gece ateş sütununda[a] onların önü sıra gittiğini biliyorlar. **15** Bu halkın hepsini birden öldürürsen,[b] Senin ününü duymuş olan milletler **16** 'Yehova yeminle vaat ettiği memlekete halkını götüremediği için onları çölde öldürdü' diyecekler.[c] **17** Şimdi ey Yehova, ne olur gücünün büyüklüğünü[c] göster; çünkü demiştin ki, **18** 'Yehova, çabuk öfkelenmez,[d] vefalı sevgisi engindir,[e] kabahati ve suçu bağışlar,[f] fakat suçluyu asla cezasız bırakmaz,[g] babaların suçunun cezasını oğullara, üçüncü ve dördüncü nesle çektirir.'[h] **19** Lütfen, Mısır'dan çıkışlarından şimdiye dek bağışladığın gibi, vefalı sevginin büyüklüğüne göre bu halkın suçunu bağışla."[ı]

20 O zaman Yehova "Senin sözün üzerine onları bağışlıyorum"[i] dedi. **21** "Öte yandan, varlığım üzerine ant ederim ki tüm yeryüzü Yehova'nın ihtişamıyla dolacak;[j] **22** fakat Benim ihtişamımı görmelerine,[k] Mısır'da ve çölde gerçekleştirdiğim mucizelere[l] tanık olmalarına rağmen, Beni on kere sınayan[m] ve sözümü dinlemeyen[n] bu adamlardan hiçbiri, **23** atalarına yeminle vaat ettiğim memleketi görmeyecek; evet, Bana saygısızlık edenlerin hiçbiri orayı görmeyecek.[o] **24** Fakat kulum Kaleb'i[ö] görmüş olduğu memlekete kesinlikle götüreceğim, soyundan olanlar da orayı mülk edinecek;[p] çünkü o farklı bir ruh gösterdi ve tüm yürekle Benim yolumdan gitti.[a] **25** Ovada Amalekoğulları ve Kenanlılar[b] yaşıyor, siz yarın dönün ve Kızıldeniz yolundan çöle gidin."[c]

26 Yehova sonra Musa ile Harun'a şunları söyledi: **27** "Bana karşı söylenip duran bu kötü topluluk daha ne kadar bunu sürdürecek?[ç] İsrailoğullarının Bana karşı söylenmelerini işittim.[d] **28** Onlara de ki, 'Yehova'nın sözü: Varlığım üzerine ant ederim ki, söylediklerinizin aynısını size yapacağım!'[e] **29** Cesetleriniz bu çölde yere serilecek,[f] evet, yirmi yaş ve üzerindeki kayıtlı olanların, Bana karşı söylenenlerin hepsi ölecek.[g] **30** Elimi kaldırıp ant ederek[h] aranızda oturacağıma söz verdiğim diyara giremeyeceksiniz, sadece Yefunne oğlu Kaleb ve Nun oğlu Yeşu girecek.[ı]

31 Oraya, ganimet olacağını söylediğiniz çocuklarınızı,[i] onları götüreceğim; reddettiğiniz[j] memleketi onlar görecek. **32** Fakat sizin cesetleriniz bu çölde yere serilecek.[k] **33** Oğullarınız çölde kırk yıl çobanlık yapacak[l] ve en sonuncunuzun da cesedi çölde yere serilinceye dek[m] ahlaksızlıklarınızın sorumluluğunu taşıyacaklar.[n] **34** Diyarda keşif için dolaştığınız kırk güne göre,[o] her güne karşılık bir yıl[ö] olmak üzere, kırk yıl boyunca suçunuzun cezasını çekeceksiniz[p] ve sizden yüz çevirdiğimde neler olacağını göreceksiniz.[r]

35 Ben Yehova, diyorum ki, bu kötü topluluğun hepsine, Bana karşı toplananlara şunu

BÖLÜM 14

a Çk 13:21 Ne 9:12 Me 78:14 Me 105:39
b Hk 6:16
c Tkr 9:28 Tkr 32:27 Yş 7:9
ç Me 62:11 Me 147:5
d Çk 34:6 Ro 9:22
e Me 103:8 Yun 4:2 Mi 7:18
f Çk 34:7 1Yh 1:9
g Na 1:3 Ro 2:5
h Çk 34:7
ı Çk 34:9 Me 78:38
i Yk 5:16
j Me 72:19 Hb 2:14
k Tkr 1:31
l Ne 9:17
m Çk 17:2 Me 95:9 Me 106:14 İb 3:16
n Me 81:11
o Sy 26:64 Sy 32:11 Tkr 1:35 Me 95:11 Me 106:26 İb 3:18 İb 4:3
ö Sy 13:30 Sy 26:65
p Yş 14:14

2. Sütun

a Yş 14:9
b Sy 13:29
c Tkr 1:40
ç Çk 16:28 Sy 14:11
d 1Ko 10:10
e Sy 14:2 Sy 26:64 Sy 32:11 Tkr 1:35
f 1Ko 10:5 İb 3:17
g Sy 1:45 Yhd 5
h Çk 6:8
ı Sy 26:65 Sy 32:12 Tkr 1:36 Tkr 1:38
i Sy 14:3 Tkr 1:39
j Me 106:24
k Me 106:26 1Ko 10:5 İb 3:17 Yhd 5
l Sy 32:13 Yş 14:10
m Tkr 1:3 Tkr 2:14
n He 16:26 Yk 4:4
o Sy 13:25
ö He 4:6

p Me 95:10; Elç 7:36; Elç 13:18; **r** Me 60:1; Me 108:11.

yapacağım:[a] Onların sonu bu
çölde olacak, orada ölecek-
ler.[b] **36** Musa'nın diyara keşif
için gönderdiği ve döndüklerin-
de memleket hakkında kötü ha-
berler[c] vererek tüm topluluğun
söylenmesine yol açan adamlar,
37 memleket hakkında kötü ha-
ber getiren o adamlar Yehova'
dan gelen bir belayla ölecek.[ç]
38 Diyara keşif için gidenlerden
sadece Nun oğlu Yeşu ve Yefun-
ne oğlu Kaleb sağ kalacak."[d]

39 Musa bunları İsrailoğulla-
rına bildirince halk derin bir yasa
büründü.[e] **40** Ve sabah erken-
den kalkıp "Haydi, Yehova'nın
dediği yere çıkalım, çünkü gü-
nah işledik" diyerek dağın tepesi-
ne çıkmaya kalkıştılar.[f] **41** Fa-
kat Musa "Neden Yehova'nın
emrinin dışına çıkıyorsunuz?"[g]
dedi, "Başarılı olamazsınız;
42 çıkmayın, Yehova yanınızda
değil, düşmanlarınızın önünde
bozguna uğrarsınız.[h] **43** Amale-
koğulları ve Kenanlılar orada
önünüze çıkacak[ı] ve kılıçla yere
serileceksiniz; Yehova'nın yolun-
dan döndüğünüz için artık Yeho-
va sizinle olmayacak."[i]

44 Onlar yine de dağa çık-
maya kalktı,[j] ancak Musa Yeho-
va'nın ahit sandığıyla birlikte ko-
naklama yerinde kaldı.[k] **45** Ve
o dağda yaşayan Amalekoğulları[l]
ile Kenanlılar indiler, onları Hor-
ma'ya kadar kovalayıp bozguna
uğrattılar.[m]

15 Yehova Musa'ya şunları
söyledi: **2** "İsrailoğul-
larıyla konuş, onlara de ki, 'Size
vereceğim diyara, yaşayacağınız
topraklara geldiğinizde,[n] **3** Ye-

BÖLÜM 14

a Sy 23:19
b Sy 14:29
İb 3:17
c Sy 13:32
ç 1Ko 10:10
Yhd 5
d Sy 14:30
Sy 26:65
Sy 32:12
Tkr 1:36
Yş 14:6
e Çk 33:4
f Tkr 1:41
g Le 26:14
2Kr 21:15
2Ta 24:20
h Le 26:17
Tkr 1:42
Tkr 28:25
ı Sy 13:29
i Yş 6:13
2Ta 15:2
j Tkr 1:43
Öz 21:24
k Sy 10:33
l Tkr 1:44
m Sy 21:3

BÖLÜM 15

n Ba 15:18
Tkr 7:1

2. Sütun

a Ba 8:21
Le 1:9
Ef 5:2
b Le 7:16
Le 22:18
Le 22:21
c Le 23:4
Sy 28:16
Sy 29:1
Tkr 16:13
Tkr 16:16
ç Le 1:2
d Le 1:3
e Çk 29:40
Le 2:1
Le 2:11
f Sy 28:7
Sy 28:14
2Ti 4:6
g Le 1:3
h Le 7:16
ı Le 3:1
Le 3:3
Le 7:11
i Le 6:14
Le 7:37
Sy 28:12
Sy 29:6
1Ta 21:23
j Sy 28:14
k Ba 8:21
Le 1:9
Le 3:16
He 20:41

hova için hoş koku[a] olmak üzere
özel bir adak veya gönüllü sunu[b]
olarak ya da bayramlarınızda[c] sı-
ğırdan veya davardan, Yehova'ya
ateşte sunulan bir sunu,[ç] yakı-
lan sunu[d] veya bir kurban sun-
duğunuzda, **4** Yehova'ya ayrı-
ca tahıl sunusu olarak dörtte
bir hin kadar yağla yoğrulmuş,
onda bir efa ince un[e] sunacaksı-
nız.* **5** Ve kurban olarak sunu-
lan bir erkek kuzu ya da yakılan
sunu için dökme sunusu[f] olarak
dörtte bir hin şarap sunacaksınız.
6 Koç için üçte bir hin kadar yağ-
la yoğrulmuş, onda iki efa ince
unu tahıl sunusu olarak suna-
caksınız. **7** Ve Yehova'ya hoş
koku olması için, dökme sunusu
olarak üçte bir hin şarap sunacak-
sınız.

8 Fakat eğer yakılan sunu,[g]
özel bir adak[h] ya da paylaşma
kurbanı[ı] olarak Yehova'ya bir
boğa sunarsanız, **9** boğanın
yanı sıra bir tahıl sunusu,[i] yarım
hin kadar yağla yoğrulmuş, onda
üç efa ince un sunacaksınız.
10 Ve Yehova'ya hoş koku olma-
sı için, dökme sunusu,[j] ateşte ya-
kılan sunu olarak yarım hin şa-
rap sunacaksınız. **11** Her boğa,
koç, keçi ve erkek kuzu için böyle
yapacaksınız. **12** Kaç hayvan
sunarsanız sunun, sayılarınca,
her biri için böyle yapacaksınız.
13 Yerli olan herkes Yehova için
hoş koku[k] olarak ateşte yakılan
bir sunu getirdiğinde bunları da
sunacak.

14 Yanınızda yaşayan bir ya-
bancı ya da aranızda nesilleriniz
boyunca bulunan biri, Yehova'ya

Sy 15:4* "Hin" ve "efa" için Ek 5'e bakın.

hoş koku olarak ateşte yakılan sunu sunarsa o da sizin yaptığınız gibi yapacak.[a] **15** Cemaatten olan sizler için de, aranızda yaşayan yabancı için de kanun bir olacak.[b] Bu, devirden devre, nesilleriniz boyunca geçerli bir kanun olacak. Yehova'nın önünde siz nasılsanız yabancı da aynı olacak.[c] **16** Sizin için de yanınızda yaşayan yabancı için de kanun ve hüküm bir olacak.' "[ç]

17 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **18** "İsrailoğullarıyla konuş, onlara de ki, 'Sizi götürmekte olduğum memlekete geldiğiniz zaman,[d] **19** memleketin ekmeğinden yediğinizde[e] Yehova için bir bağışta bulunacaksınız. **20** İlk tahılınızdan bağışta bulunacaksınız,[f] ondan öğüttüğünüz unla halka ekmekler yapıp getireceksiniz. Bunu harmanınızdan bir bağış gibi sunacaksınız. **21** Nesilleriniz boyunca, ilk öğüttüğünüz unun bir miktarını Yehova için bağış olarak getireceksiniz.

22 Eğer bir hata yaparsanız ve Yehova'nın Musa'ya bildirdiği tüm bu emirleri yerine getirmezseniz,[g] **23** evet, Yehova'nın Musa aracılığıyla verdiği emirlere, Yehova'nın verdiği günden itibaren nesilleriniz boyunca geçerli olacak tüm bu emirlere uymazsanız, **24** ve topluluk yapılan hatanın farkına varmamışsa, o zaman tüm topluluk Yehova için hoş koku olmak üzere yakılan sunu olarak genç bir boğa sunacak ve usule göre, onun yanı sıra tahıl sunusuyla dökme sunusu getirecek;[h] günah sunusu olarak da bir oğlak

BÖLÜM 15

a Çk 12:49
Le 22:18
Le 24:22
Sy 9:14
b Sy 15:29
c Le 19:34
Le 20:2
Le 24:16
Ro 3:29
ç Le 16:29
Le 17:15
Sy 15:14
d Le 23:10
Tkr 7:1
Tkr 26:1
e Yş 5:11
Yş 5:12
f Çk 23:19
Le 2:14
Sy 18:12
Tkr 26:2
Tkr 26:10
Ne 10:37
Öz 3:9
g Me 19:12
Yk 4:17
h Sy 15:8
Sy 15:10

2. Sütun

a Le 4:23
Sy 28:15
2Ta 29:21
Ezr 6:17
Ezr 8:35
b Le 4:20
İb 2:17
1Yh 2:2
c İb 10:17
Yk 4:17
ç Çk 34:9
Le 16:30
d Me 19:12
Elç 17:30
e Le 4:28
f Le 4:35
g Çk 12:49
Le 24:22
Sy 9:14
Sy 15:15
h Çk 21:14
Tkr 1:43
Tkr 17:12
İb 10:26
ı Le 24:11
İş 37:23
i Le 24:14
j İş 30:12
1Se 4:8
k Le 26:15
l Sy 14:18
İb 10:28
m Le 5:1
Sy 27:3
He 18:20
n Çk 20:10
Çk 35:2
Tkr 5:14
o Le 24:12

sunacak.[a] **25** Kâhin, bütün İsrail topluluğu için kefarette bulunacak[b] ve suçları bağışlanacak; çünkü bu bir hatadır,[c] onlar da sunularını getirmişlerdir. Hataları için Yehova'ya ateşte yakılan sunu sunmuş ve Yehova'nın önüne günah sunusu getirmişlerdir. **26** Böylece tüm İsrail topluluğu ve onların arasında yaşayan yabancılar bağışlanacak,[ç] çünkü hata tüm halka aittir.

27 Eğer bir can yanlışlıkla günah işlerse,[d] günah sunusu olarak bir yaşının içinde dişi bir keçi sunacak.[e] **28** Böylece kâhin bilmeden günah işleyerek hata yapan can için Yehova'nın önünde kefarette bulunacak; bu kefaretle kişi bağışlanacak.[f] **29** Kasıt olmadan işlenen günahlarda İsrailoğulları arasındaki yabancı için de yerli için de kanun bir olacak.[g]

30 Fakat ister yerli ister yabancı olsun kişi kasten bir günah işlerse,[h] Yehova'ya hakaret etmiştir,[ı] o can halkının arasında yaşatılmayacaktır.[i] **31** Çünkü Yehova'nın sözünü hor görmüş,[j] O'nun emrini çiğnemiştir.[k] O can kesinlikle yaşatılmayacaktır.[l] Suçunun cezasını çekecektir.' "[m]

32 İsrailoğulları çöldeyken, bir Sebt günü[n] odun toplayan bir adam buldular. **33** Odun toplayan adamı görenler onu Musa'nın, Harun'un ve topluluğun önüne getirdiler. **34** Adamı gözetim altında tuttular,[o] çünkü ona ne yapılması gerektiği belirtilmemişti.

35 Daha sonra Yehova Musa'ya şunu söyledi: "O adam mut-

laka öldürülecek,[a] tüm topluluk onu konaklama yerinin dışında taşlayacak."[b] **36** Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi, tüm topluluk onu konaklama yerinin dışına çıkarıp taşladı ve adam öldü.

37 Sonra Yehova Musa'ya şunları söyledi: **38** "İsrailoğullarıyla konuş, onlara giysilerinin eteklerine saçak yapmalarını söyle; nesiller boyunca bunu yapacaklar ve eteklerinin saçağı üzerine mavi bir kordon koyacaklar:[c] **39** 'Bu üzerinizde bir saçak olacak. Onu görünce Yehova'nın emirlerini hatırlayacak[ç] ve onları yerine getireceksiniz; yüreğinizin ve gözlerinizin sizi yönelttiği yola gidip[d] de ahlaksızlık yapmayacaksınız.[e] **40** Böylece tüm emirlerimi hatırlayıp onları yerine getireceksiniz ve Tanrınızın önünde kutsal olacaksınız.[f] **41** Ben Tanrınız Yehova'yım; Tanrınız[g] olmak için sizi Mısır diyarından çıkaran Benim. Ben Tanrınız Yehova'yım.' "[h]

16 Levi oğlu[ı] Kohat oğlu[i] Yitshar oğlu[j] Korah,[k] Ruben kabilesinden[l] Eliab'ın[m] oğulları Datan[n] ve Abiram'la[o] ve Pelet oğlu On'la birlik oldu. **2** Musa'ya karşı ayaklandılar; yanlarında İsrailoğulları arasından iki yüz elli adam vardı; bunlar topluluğun beyleri, toplantılara çağrılan tanınmış kişilerdi. **3** Bu kişiler toplanıp Musa'yla Harun'un karşısına çıktılar[ö] ve şunları dediler: "Yeter artık; çünkü bu topluluğun tümü kutsaldır[p] ve Yehova onların arasındadır.[r] Neden kendinizi Yehova'nın cemaatinin üzerinde görüyorsunuz?"[s]

4 Musa bunu işitince yere kapandı. **5** Sonra Korah'a ve yanındaki tüm topluluğa şunları söyledi: "Sabahleyin Yehova kimin Kendisine ait olduğunu,[a] kimin kutsal olduğunu,[b] huzuruna kimin yaklaşacağını[c] bildirecek ve kimi seçerse[ç] o kişi Kendisine yaklaşacak. **6** Sizler, Korah ve yanında toplanan herkes,[d] şöyle yapın: Buhurdanlar[e] alın. **7** Yarın Yehova'nın önünde onların içine ateş, üzerine de buhur koyun. Yehova kimi seçerse[f] kutsal olan odur. Yeter artık, ey Levioğulları!"[g]

8 Musa sonra Korah'a "Rica ederim dinleyin Levioğulları" dedi. **9** "İsrail'in Tanrısı sizi, Yehova'nın çadırının hizmetini görmeniz ve topluluğa hizmet etmek üzere onların önünde durmanız için[h] İsrail topluluğundan ayırıp[ı] Kendi huzuruna getirdi; **10** ve seni, seninle birlikte kardeşin Levioğullarının tümünü huzuruna yaklaştırdı. Bunlar sizin için küçük şeyler mi? Kâhinliği de mi elde etmeye çalışıyorsunuz?[i] **11** Böyle yapmakla sen ve yanına toplananlar Yehova'ya karşı geliyorsunuz.[j] Harun kim ki ona söylenip duruyorsunuz?"[k]

12 Daha sonra Musa, Eliab'ın oğulları Datan ve Abiram'ı[l] çağırttı, fakat onlar "Gelmeyeceğiz!"[m] dediler. **13** "Çölde öldürmek için bizi süt ve bal akan bir memleketten çıkardığın yetmezmiş gibi,[n] bir de bize hükümdarlık mı taslıyorsun?[o] **14** Ayrıca bizi tarlalar, bağlar vereceğin

BÖLÜM 15

a Çk 31:14
b Le 24:14
c Tkr 22:12
Mt 23:5
Lu 8:44
ç Tkr 11:18
d Tkr 29:19
Hk 17:6
Ey 31:7
Yr 9:14
e Çk 34:15
Me 106:39
Yk 4:4
f Le 11:44
Ro 12:1
1Pe 1:15
g Ba 17:8
Çk 29:45
Le 25:38
h Çk 3:15
Çk 6:2
Le 22:33

BÖLÜM 16

ı Çk 6:16
Sy 3:17
i Çk 6:18
j Çk 6:21
Sy 3:19
k Sy 26:9
Sy 27:3
Yhd 11
l Ba 46:8
1Ta 5:1
m Sy 26:8
n Sy 26:9
o Tkr 11:6
ö Sy 12:1
Sy 14:2
1Sa 15:23
Me 106:16
p Çk 19:6
r Çk 29:45
Sy 14:14
s Sy 12:2

2. Sütun

a 2Ti 2:19
b Le 21:6
c Çk 28:43
Le 10:3
ç Çk 28:1
Sy 17:5
1Sa 2:28
Me 105:26
d Sy 16:2
e Le 10:1
Sy 16:38
f Sy 3:10
g Sy 16:1
h Sy 1:53
Sy 3:6
Sy 4:4
Tkr 10:8
ı Sy 3:9
Sy 3:41
i Öz 13:10
Flp 2:3
j Lu 10:16
k Çk 16:8
Me 106:16
l Sy 16:1
m 1Sa 15:23
Yhd 8
n Çk 16:3
Sy 14:29

o Çk 22:28; Elç 7:35.

süt ve bal akan bir diyara da götürmedin.[a] Bu insanların gözünü mü oymak istiyorsun? Gelmeyeceğiz!"

15 Bunun üzerine Musa çok öfkelendi ve Yehova'ya "Onların tahıl sunusuna dönüp bakma.[b] Onların ne bir eşeğini aldım, ne de birine zarar verdim"[c] dedi.

16 Sonra Musa Korah'a[ç] şunları söyledi: "Yanındaki topluluk ve sen yarın Yehova'nın önünde hazır bulunun;[d] sen, onlar ve Harun, hepiniz burada olun. **17** Herkes buhurdanını alıp üzerine buhur koysun ve iki yüz elli buhurdanı Yehova'ya sunsunlar; sen ve Harun da kendi buhurdanlarınızı sunun." **18** Böylece herkes buhurdanını aldı, içine ateş koydu ve ateşin üzerine de buhur koydu. Musa ve Harun'la birlikte Toplanma Çadırının girişinde durdular. **19** Korah tüm topluluğu[e] Toplanma Çadırının girişinde onların karşısına getirdiğinde, Yehova'nın ihtişamı tüm topluluğa göründü.[f]

20 Yehova Musa'yla Harun'a şöyle dedi: **21** "Bu topluluğun arasından ayrılın da[g] onları hemen yok edeyim."[h] **22** Musa'yla Harun yere kapanarak "Ey Tanrımız" dediler, "Her canlının hayat kuvvetinin kaynağı olan Tanrı,[ı] bir kişi günah işleyince bütün topluluğa mı öfkeleneceksin?"[i]

23 O zaman Yehova Musa'ya şöyle karşılık verdi: **24** "Topluluğa söyleyin, Korah'ın, Datan'ın ve Abiram'ın[j] çadırlarının etrafından çekilsinler."

25 Musa kalktı; İsrail ihtiyarlarıyla[k] birlikte Datan ve Abiram'a gitti. **26** Ve topluluğa şunları söyledi: "Bu kötü adamların çadırlarının önünden ne olur çekilin ve onlara ait olan hiçbir şeye dokunmayın ki,[a] onların günahı yüzünden yok olup gitmeyesiniz." **27** Hemen Korah'ın, Datan'ın ve Abiram'ın çadırlarının etrafından uzaklaştılar. Datan ve Abiram dışarı çıkıp çadırlarının önünde durdular;[b] karıları, oğulları ve küçük çocukları da yanlarındaydı.

28 Musa şöyle dedi: "Tüm bunları yapmak üzere beni Yehova'nın gönderdiğini,[c] bunları kendiliğimden yapmadığımı[ç] şununla bileceksiniz: **29** Eğer bu insanlar herkesin öldüğü gibi ölür, herkesin cezalandırıldığı gibi cezalandırılırsa,[d] beni Yehova göndermemiştir.[e] **30** Fakat eğer Yehova görülmemiş bir şey yaparsa;[f] yer ağzını açar, onları, onlara ait her şeyi yutarsa[g] ve ölüler diyarına* diri diri inerlerse,[h] o zaman bu adamların Yehova'ya saygısızlık ettiğini[ı] anlayacaksınız."

31 Musa sözünü bitirir bitirmez, bastıkları yer altlarında yarılmaya başladı.[i] **32** Ve yer ağzını açtı; onları, ev halklarını, Korah'ın tüm adamlarını ve mallarını yuttu.[j] **33** Onlar ve onlara ait her şey diri diri ölüler diyarına indi; yer üzerlerine kapandı,[k] cemaatin arasından yok olup gittiler.[l] **34** Onların çığlıkları üzerine orada bulunan tüm İsrailoğulları, "Yer bizi de yutmasın!"[m] diyerek kaçtılar. **35** Ve Yehova'dan bir ateş geldi;[n]

BÖLÜM 16

a Çk 3:8
Le 20:24
b Ba 4:5
c 1Sa 12:3
Elç 20:33
2Ko 7:2
1Pe 3:16
ç Sy 16:6
d 1Sa 12:7
e Sy 16:2
Sy 16:40
f Sy 12:5
Sy 14:10
g Ba 19:15
Vh 18:4
h Sy 3:10
Sy 3:38
Sy 16:45
Me 73:19
ı Sy 27:16
Ey 12:10
Vz 3:19
Vz 12:7
Zk 12:1
i Ba 18:23
2Sa 24:17
j Sy 16:1
k Sy 11:16

2. Sütun

a Çk 23:2
b Ey 9:4
Öz 16:18
Öz 18:12
c Çk 3:12
Tkr 18:22
Yhn 5:36
ç Çk 7:2
Çk 25:22
Tkr 18:18
Yhn 5:30
d Vz 3:19
Vz 9:5
He 18:4
Ro 5:12
e Tkr 18:21
f İş 45:7
g Ey 31:3
h Me 55:15
Öz 1:12
ı Me 74:18
Me 107:11
i Sy 26:10
Tkr 11:6
Me 106:17
j Sy 26:11
1Ta 6:31
1Ta 6:37
k Me 55:23
l Yhd 11
m Sy 17:13
n Le 10:2
Sy 11:1

Sy 16:30* "Şeol"; Ek 4'e bakın.

buhur sunan iki yüz elli kişiyi yakıp yok etti.[a]

36 Yehova Musa'ya şunları söyledi: **37** "Kâhin Harun oğlu Eleazar'a söyle, buhurdanları[b] ateşin içinden alsın ve ateşi dağıtsın; çünkü onlar kutsaldır, **38** kendi canlarına kastederek[c] günah işleyen bu adamların buhurdanları kutsaldır. Onları sunağı[ç] kaplamak için ince levha haline getirsinler; o kaplar Yehova'nın önüne getirildiği için kutsaldır. Bunlar İsrailoğulları için bir işaret olacak."[d] **39** Böylece kâhin Eleazar yanarak yok olan adamların sunduğu bakır buhurdanları aldı.[e] Onları dövüp sunağı kaplamak için levha haline getirdiler. **40** Harun'un soyundan olanlar dışında hiç kimsenin[f] gelip Yehova'nın önünde buhur yakmaması[g] ve hiç kimsenin Korah ve topluluğundakiler gibi olmaması için[h] bunlar İsrailoğullarına bir hatırlatıcı olacaktı; Yehova Musa aracılığıyla ona böyle söylemişti.

41 Hemen ertesi gün tüm İsrail topluluğu "Yehova'nın halkını siz öldürdünüz" diyerek Musa'yla Harun'a söylenmeye başladı.[ı] **42** Halk Musa'yla Harun'a karşı bir araya toplandı, Toplanma Çadırına doğru dönüp baktıklarında bulutun çadırı örttüğünü gördüler ve Yehova'nın ihtişamı belirmeye başladı.[i]

43 Musa'yla Harun Toplanma Çadırının önüne geldi.[j] **44** Yehova Musa'ya şöyle dedi: **45** "Bu topluluğun arasından ayrılın da onları hemen yok edeyim."[k] Bunun üzerine Musa ve Harun yere kapandı.[l] **46** Musa Harun'a "Buhurdanını al" dedi, "İçine sunaktan ateş koy,[a] ateşin üzerine de buhur koyup hemen topluluğun yanına git, onlar için kefarette bulun;[b] çünkü Yehova'nın gazabı geliyor.[c] Felaket başladı!" **47** Harun, Musa'nın dediği gibi, hemen buhurdanını alıp cemaatin arasına koştu; halkın arasında felaket başlamıştı. Buhuru koyup halk için kefarette bulundu. **48** Ölenlerle yaşayanlar arasında durup bekledi.[ç] Sonunda bela durdu.[d] **49** Korah olayında ölenlerin dışında, beladan ölenlerin sayısı on dört bin yedi yüzdü. **50** Ve Harun Toplanma Çadırının girişine, Musa'nın yanına döndüğünde, bela durmuştu.

17 Sonra Yehova Musa'ya şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarıyla konuş, her kabile için bir tane olmak üzere, kabile beylerinden[e] on iki asa[f] al. Her birinin adını asalarının üzerine yaz. **3** Harun'un adını Levi'nin asasının üzerine yazacaksın, çünkü her bir kabile reisi için bir asa olacak. **4** Onları Toplanma Çadırında sana göründüğüm yere,[g] Hatırlatma Sandığının önüne[h] koyacaksın. **5** Kimi seçersem[ı] onun asası tomurcuklanacak, böylece İsrailoğullarının Benimle ilgili söylenmelerine[i] son vereceğim; size karşı söylenmeyecekler."[j]

6 Musa İsrailoğullarıyla konuştu ve tüm beyler ona birer asa verdi; kabilelerine göre her bey için bir asa olmak üzere on iki asa verildi.[k] Harun'un asası da onların arasındaydı.[l] **7** Musa asaları Hatırlatma

BÖLÜM 16
a Sy 16:17
Sy 26:10
Me 106:18
b Sy 16:6
c 1Kr 2:23
Öz 8:36
ç Çk 38:1
d Sy 16:5
Sy 17:10
Sy 26:10
1Ti 5:20
e Sy 16:6
f Sy 3:10
Sy 18:7
2Ta 26:18
g 2Ta 26:16
h Me 106:17
Yhd 11
ı Sy 14:2
Me 106:13
2Pe 2:10
i Çk 16:7
Sy 14:10
Sy 16:19
j Sy 20:6
k Çk 23:21
Sy 16:21
1Ko 10:10
l Sy 16:22

2. Sütun
a Le 6:12
b Çk 34:9
Sy 8:19
c Le 10:6
Sy 1:53
Sy 18:5
1Ta 27:24
ç 2Sa 24:16
d Çk 23:21
Sy 25:8

BÖLÜM 17
e Sy 1:4
Sy 1:16
f Çk 4:2
g Çk 25:22
Çk 29:42
Çk 30:36
Le 16:2
h Çk 34:29
ı Sy 16:5
Lu 9:35
i Sy 11:1
Sy 14:27
Sy 16:11
Sy 16:41
1Ko 10:10
j Sy 14:2
Sy 16:13
k Sy 17:2
l Sy 17:3

Sandığının bulunduğu çadıra, Yehova'nın önüne koydu.[a]

8 Musa ertesi gün Hatırlatma Sandığının bulunduğu çadıra girdiğinde, Levi evini temsil eden Harun'un asasının tomurcuklanmış olduğunu gördü; asa tomurcuklandı, çiçeklendi ve olgun bademler verdi. **9** Musa tüm asaları Yehova'nın huzurundan alıp İsrailoğullarına götürdü; herkes gelip baktı ve kendi asasını aldı.

10 Yehova Musa'ya şunları söyledi: "Harun'un asasını[b] Hatırlatma Sandığının önüne geri koy; isyankâr oğullar[c] için bir işaret[ç] olarak saklanacak ki Bana söylenmeyi bıraksınlar da ölmesinler." **11** Musa Yehova'nın kendisine emrettiğini hemen yerine getirdi. Tam söylediği gibi yaptı.

12 İsrailoğulları Musa'ya "Biz mahvolduk!" dediler, "Hepimiz öleceğiz, yok olup gideceğiz.[d] **13** Yehova'nın çadırının yanına gelen,[e] ona yaklaşan ölecek![f] Hepimiz böyle yok olup gidecek miyiz?"[g]

18 Yehova Harun'a şunları söyledi: "Sen, oğulların ve babanın evi kutsal mekâna karşı işlenen suçların sorumluluğunu taşıyacaksınız.[h] Sen ve oğulların kâhinlik hizmetinizle ilgili suçların sorumluluğunu taşıyacaksınız.[ı] **2** Ayrıca Levi kabilesinden, atanın boyundan olan kardeşlerini de getir; onlar da sana katılsınlar, Hatırlatma Sandığının bulunduğu çadırın önünde[i] sana ve seninle birlikte oğullarına hizmet etsinler.[j] **3** Sana karşı olan yükümlülüklerini ve çadırla ilgili tüm yükümlülüklerini yerine getirecekler.[a] Ancak, kutsal yerin takımlarına ve sunağa yaklaşmayacaklar, yoksa ölürler;[b] onlar da siz de yaklaşmayacaksınız. **4** Hizmette sana katılacaklar; Toplanma Çadırıyla ve hizmetiyle ilgili tüm yükümlülüklerini yerine getirecekler. Onların dışında hiç kimse size yaklaşmayacak.[c] **5** Kutsal yerle ve sunakla ilgili yükümlülüğünüzü yerine getireceksiniz ki,[c] İsrailoğulları bir daha gazaba uğramasın.[d] **6** Ben, İsrailoğulları arasından[e] kardeşleriniz Levioğullarını sizin için bir armağan olarak aldım;[f] onlar Toplanma Çadırının hizmetini[g] yapmak üzere Yehova'ya verilmiş olanlardır. **7** Sen ve oğulların sunakla ve perdenin arkasında bulunan şeylerle ilgili kâhinlik hizmetinize sahip çıkacaksınız;[h] hizmeti siz yapacaksınız.[ı] Kâhinlik hizmetini size bir armağan olarak veriyorum; sizin dışınızda oraya yaklaşan öldürülecektir."[i]

8 Yehova Harun'a şunları da söyledi: "Benim için yapılan bağışların gözetimini sana verdim.[j] İsrailoğullarının bağışladığı tüm kutsal şeyleri pay olarak sana ve oğullarına ayırdım; bunlar devirden devre sizin hisseniz olacak.[k] **9** Ateşte yakılan sunulardan ayrılan çok kutsal paylar sizin olacak. Halkın Bana getireceği tahıl sunuları,[l] günah sunuları,[m] suç sunuları[n] dahil tüm sunular sen ve oğulların için çok kutsal olacak. **10** Onları çok kutsal bir yerde yiyeceksiniz.[o] Her erkek onlardan yiyebilir.[ö]

BÖLÜM 17

a Çk 38:21
Sy 17:4
Sy 18:2
b İb 9:4
c Sy 20:10
Tkr 9:7
Tkr 31:27
İş 1:2
ç Sy 16:38
d Me 90:7
e Sy 1:51
Sy 18:4
f Sy 18:7
g Sy 16:26
Sy 16:41
Sy 16:49

BÖLÜM 18

h Çk 25:8
Le 21:12
ı Çk 28:38
Le 22:9
Sy 18:23
İb 5:2
i Sy 1:53
j Sy 3:6
Sy 8:22
Sy 16:9

2. Sütun

a Sy 3:25
Sy 3:31
Sy 3:36
b Sy 4:15
Sy 4:20
Sy 16:40
c Sy 1:51
Sy 3:10
ç Çk 27:21
Çk 30:7
Le 1:17
Le 21:17
Le 24:3
Sy 3:32
d Sy 16:46
e Sy 3:12
Sy 3:45
f Sy 3:9
Sy 8:16
g Sy 8:19
h Le 16:2
Le 16:12
İb 9:3
İb 9:7
ı 1Sa 2:28
İb 5:4
i Sy 3:10
Sy 16:40
j Çk 23:19
Le 27:28
Le 27:30
Sy 18:11
Sy 18:26
k Le 7:34
Sy 5:9
l Le 2:3
Le 6:16
Le 10:12
m Le 5:12
Le 6:26
Le 6:29
n Le 5:6
Le 7:1
Le 7:7

o Çk 29:32; Le 6:16; Le 10:13; **ö** Le 6:18; Le 7:6.

Onlar sizin için kutsal olacak.[a] **11** Şunlar da size ait olacak: İsrailoğullarının armağanlarından ayrılan bağışlar[b] ve getirdikleri tüm sallama sunuları.[c] Bunları sana, oğullarına ve kızlarına verdim;[ç] devirden devre sizin payınız olacak. Ev halkından temiz olan herkes bunları yiyebilir.[d]

12 Yehova'ya getirilecek ilk ürünleri,[e] yağın, yeni şarabın ve tahılın en iyisini sana verdim.[f] **13** Topraklarında yetişen tüm ilk ürünlerden Yehova'ya getirecekler; bunlar senin olacak.[g] Ev halkından temiz olan herkes bunlardan yiyebilir.

14 İsrail'de adanmış her şey sizin olacak.[h]

15 İnsan olsun hayvan olsun, her canlının Yehova'ya sunulacak olan ilk doğanı[ı] senin olacak. Ancak, insanın ilk doğanının bedelini alacaksın;[i] kirli sayılan hayvanın da ilk yavrusunun bedelini alacaksın.[j] **16** Bir aylık ve daha üzeri yaşta olanların hepsi için, belirlenen değere göre kurtulma bedeli olarak, kutsal mekân şekeliyle beş gümüş şekel alacaksın[k] (bir şekel yirmi geradır).[l] **17** Ancak, ilk doğan boğanın, ilk doğan erkek kuzunun ve ilk doğan keçinin bedelini almayacaksın.[m] Bunlar kutsaldır. Kanlarını[n] sunağın üzerine serpeceksin ve yağlarını, Yehova'ya hoş koku olması için ateşte yakılan sunu olarak yakacaksın.[o] **18** Sallama sunusunun döşü ve sağ budu nasıl size aitse, bunların eti de sizin olacak.[ö] **19** İsrailoğullarının Yehova'ya sunacağı tüm kutsal bağışları[p] sana ve seninle birlikte oğullarına ve kızlarına verdim; bunlar, devirler boyu sizin hisseniz olacak.[a] Bu, Yehova ile senin ve soyundan olanların arasında devirden devre sürecek bir tuz ahdidir."*[b]

20 Yehova sonra Harun'a "Onların topraklarında senin bir mirasın olmayacak" dedi, "Onların arasında senin payın olmayacak.[c] İsrailoğulları arasında senin payın ve mirasın Benim.[c]

21 Ve yaptıkları işe, Toplanma Çadırında yerine getirdikleri hizmete karşılık, İsrail'de getirilen tüm ondalığı[d] Levioğullarına miras olarak verdim. **22** Böylece İsrailoğulları Toplanma Çadırına yaklaşarak günah işlemeyecek ve ölmeyecekler.[e] **23** Toplanma Çadırının hizmetini yalnızca Levioğulları yapacak ve kutsal mekâna karşı işlenen suçların sorumluluğunu onlar taşıyacak.[f] İsrailoğulları arasında bir miras edinmeyecekler;[g] bu, nesiller boyu, devirden devre geçerli bir kanun olacak. **24** İsrailoğullarının Yehova için bağış olarak sunacağı ondalığı Levioğullarına verdim; onların mirası bu olacak. Bu nedenle onlar için, 'İsrailoğulları arasında miras edinmeyecekler'[h] dedim."

25 Sonra Yehova Musa'ya şunları söyledi: **26** "Levioğullarıyla konuş, onlara de ki, 'İsrailoğullarının getirdiği ve size miras olarak verdiğim ondalığı alacaksınız.[ı] Ve bu ondalığın onda birini bağış olarak Yehova'ya sunacaksınız.[i] **27** Harmanın tahılından,[j] üzüm ve zeytin cenderesinin bereketli

BÖLÜM 18

a Le 14:13; Le 21:22
b Çk 29:27; Sy 15:20; He 44:30
c Çk 29:27; Le 7:34
ç Le 10:14; Tkr 18:3
d Le 22:6
e Öz 3:9
f Le 2:14; Tkr 18:4; Ne 10:35
g Çk 23:19
h Le 27:21; Le 27:28
ı Çk 13:2; Le 27:26; Sy 3:13; Lu 2:23
i Çk 13:13
j Çk 34:20; Le 27:27
k Le 27:2; Le 27:6
l Çk 30:13; Le 27:25
m Çk 22:30; Tkr 15:19
n Le 17:11
o Le 3:16
ö Çk 29:26; Le 7:31; Le 7:34
p Çk 23:19; Sy 15:19; Sy 18:11; Sy 18:26; Sy 31:29

2. Sütun

a Sy 18:8; 2Ta 31:4
b Le 2:13; 2Ta 13:5
c Sy 26:62; Tkr 10:9; Tkr 12:12; Tkr 14:27; Yş 14:3
ç Tkr 18:2; Yş 13:14; Yş 18:7; He 44:28
d Le 27:30; 2Ta 31:5; Ne 10:37; Ne 12:44; Ne 13:12; Ga 6:6; İb 7:5
e Sy 16:40; Sy 17:13
f Sy 3:7; Sy 18:1
g Yş 13:33
h Tkr 10:9
ı Sy 18:21; Tkr 12:19
i Ne 10:38; İb 7:9
j Sy 15:20

Sy 18:19* Ya da "kalıcı ahittir"

ürününden bir bağış gibi, bu da sizin bağışınız sayılacak. **28** Böylece siz de, İsrailoğullarından alacağınız onda birlik paylarınızdan Yehova için bağışta bulunacaksınız; onlardan Yehova için, kâhin Harun'a bağış sunacaksınız. **29** Size getirilen tüm armağanlardan, her şeyin en iyisini[a] kutsal pay olmak üzere Yehova'ya bağış olarak sunacaksınız.'

30 Ve Levioğullarına diyeceksin ki, 'Onların en iyisini bağışladıktan sonra,[b] geri kalanı, Levioğullarının harmanının tahılı, üzüm veya zeytin cenderesinin ürünü sayılacak. **31** Siz ve ev halkınız onları her yerde yiyebilirsiniz, çünkü bu armağanlar Toplanma Çadırındaki hizmetinize karşılık ücretinizdir.[c] **32** Günahtan kaçınmak için onların en iyisini bağışlayacaksınız ve İsrailoğullarının sunduğu şeylerin kutsallığını bozmayacaksınız ki, ölmeyesiniz.' "[ç]

19 Yehova Musa ve Harun'la konuşup şöyle söyledi: **2** "Yehova'nın emrettiği kanunun hükümleri şunlardır: 'İsrailoğullarına söyleyin, size, kusuru bulunmayan,[d] hiç boyunduruk takılmamış,[e] kızıl renkli sağlıklı bir inek getirsinler. **3** Onu kâhin Eleazar'a vereceksiniz. Eleazar onu konaklama yerinin dışına çıkaracak; inek onun önünde kesilecek. **4** Kâhin Eleazar parmağıyla ineğin kanından biraz alıp Toplanma Çadırının girişine doğru yedi kez serpecek.[f] **5** İnek onun gözü önünde yakılacak; derisi, eti, kanı da gübresiyle birlikte yakılacak.[g] **6** Kâhin, sedir ağacı dalı,[a] zufaotu[b] ve kırmızı ip[c] alacak; ineğin yakıldığı ateşe atacak. **7** Ve kâhin giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak, bundan sonra konaklama yerine girebilecek; fakat akşama dek kirli sayılacak.

8 İneği yakan, giysilerini suda yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak;[ç] akşama dek kirli sayılacak.

9 Ve temiz bir kişi ineğin küllerini[d] toplayıp konaklama yerinin dışında temiz bir yere koyacak. Kül, arınma suyuna[e] katmak amacıyla İsrail topluluğu için saklanacak. Bu bir günah sunusudur. **10** İneğin küllerini toplayan kişi giysilerini yıkayacak ve akşama dek kirli sayılacak.[f]

Bu, İsrailoğulları ve aralarında yaşayan yabancılar için devirler boyu bir kanun olacak.[g] **11** Ölü bir cana dokunan da[h] yedi gün kirli sayılacak.[ı] **12** Bu kişi üçüncü gün arınma suyuyla kendisini arındıracak[i] ve yedinci gün temiz sayılacak. Ancak, üçüncü gün kendisini arındırmazsa, yedinci gün temiz sayılmayacak. **13** Bir cesede, herhangi bir ölü cana dokunan ve kendisini arındırmayan kişi, Yehova'nın Kutsal Çadırını kirletmiştir;[j] o can İsrailoğulları arasında yaşatılmayacak.[k] Çünkü üzerine arınma suyu[l] serpilmemiştir, kirlidir. Kirli hali devam etmektedir.[m]

14 Çadırın içinde biri öldüğünde şu kanun geçerlidir: Çadıra giren ve çadırın içinde bulunan herkes yedi gün kirli sayılacak. **15** Kapakları iple bağ-

BÖLÜM 18
a Sy 18:12
b Öz 3:9
c Mt 10:10
Lu 10:7
1Ko 9:9
1Ko 9:13
Ga 6:6
1Ti 5:18
ç Le 22:2
Le 22:15

BÖLÜM 19
d Le 22:20
Mİ 1:14
1Pe 2:22
e Tkr 21:3
f İb 9:13
1Pe 1:2
g Çk 29:14
Le 4:11

2. Sütun
a Le 14:4
Le 14:49
b Me 51:7
c İş 1:18
ç Le 16:28
d İb 9:13
e Sy 19:13
Sy 19:21
Sy 31:23
f Sy 19:8
g Çk 12:49
Le 24:22
Sy 15:15
h Le 21:1
Le 21:11
Sy 5:2
Sy 6:9
Sy 9:6
ı Sy 31:19
Hg 2:13
i Sy 31:19
j Le 15:31
k İb 2:2
İb 10:28
l Sy 19:9
Sy 31:23
m Le 22:3

lanmamış, ağzı açık tüm kaplar[a] kirli sayılacak. **16** Ayrıca, dışarıda bir ölüye veya kılıçla katledilmiş birine[b] veya insan kemiğine[c] ya da mezara dokunan kişi de yedi gün kirli sayılacak. **17** Kirli kişi için, yakılan günah sunusunun küllerinden biraz alınıp bir kaba konacak ve üzerine akar sudan alınmış su dökülecek. **18** Ve temiz bir kimse,[ç] zufaotunu alıp[d] suya batıracak, sonra çadırın, tüm kapların, orada bulunan canların üzerine ve insan kemiğine, katledilmiş birine, bir cesede veya mezara dokunan kişinin üzerine serpecek. **19** Suyu, kirli kişinin üzerine üçüncü ve yedinci gün serpecek. Böylece onu yedinci gün günahtan arındıracak;[e] arınan kişi giysilerini yıkayacak, kendisi de suda yıkanacak; akşam olunca temiz sayılacak.

20 Fakat kirli olup kendisini arındırmayan can cemaatin içinde yaşatılmayacak,[f] çünkü o adam Yehova'nın kutsal mekânını kirletmiştir. Üzerine arınma suyu serpilmemiştir. Kirlidir.

21 Arınma suyunu serpen de bu suya dokunan da giysilerini yıkayacak,[g] akşama dek kirli sayılacak. Bu devirler boyu onlar için bir kanun olacak. **22** Kirli kişinin dokunduğu her şey kirli sayılacak[h] ve bunlara dokunan can akşama dek kirli sayılacak.' "[ı]

20 Tüm İsrail topluluğu birinci ayda Tsin Çölüne[i] geldi; halk Kadeş'te[j] konakladı. Miryam[k] orada öldü ve gömüldü.

2 Halk için içecek su yoktu;[l] bu yüzden Musa ile Harun'a karşı toplandılar.[a] **3** Musa'yla tartıştılar;[b] "Kardeşlerimiz Yehova'nın önünde öldüğünde keşke biz de ölseydik!"[c] dediler. **4** "Yehova'nın cemaatini bu çöle neden getirdiniz? Biz de hayvanlarımız da burada ölelim diye mi?[ç] **5** Neden bizi Mısır'dan çıkardınız? Bu berbat yere getirmek için mi?[d] Burası tahıl, incir, üzüm, nar diyarı değil;[e] içecek su da yok." **6** Musa ile Harun cemaatin önünden ayrılıp Toplanma Çadırının girişine geldiler ve yere kapandılar.[f] O zaman Yehova'nın ihtişamı onlara göründü.[g]

7 Ve Yehova Musa'yla konuşup şunları söyledi: **8** "Asayı al[h] ve halkı topla, sen ve ağabeyin Harun, onların gözü önünde kayaya su vermesini söyleyeceksiniz. Halk için kayadan su çıkaracaksınız ve hem kendilerinin hem yük hayvanlarının içmesi için suyu onlara vereceksiniz."[ı]

9 Bunun üzerine Musa, kendisine emrettiği gibi asayı Yehova'nın önünden aldı.[i] **10** Musa ve Harun, cemaati kayanın önüne topladılar; Musa onlara hitap ederek "Ey asiler,[i] dinleyin!" dedi, "Bu kayadan size su çıkarmamızı istiyor musunuz?"[k] **11** Musa elini kaldırıp asasıyla kayaya iki kez vurdu ve kayadan bol su çıktı; halk da, hayvanları da sudan içtiler.[l]

12 Daha sonra Yehova, Musa'yla Harun'a şunları söyledi: "İsrailoğullarının önünde imanla davranmadınız ve kutsallığıma[m] saygı göstermediniz, bu nedenle bu cemaati kendilerine vereceğim diyara siz götürmeyeceksiniz."[n] **13** Bu

BÖLÜM 19

a Le 11:32
b Sy 31:19
c Sy 19:11
ç Sy 19:9
d Me 51:7
e Le 14:9
Sy 19:12
Sy 31:19
f Ba 17:14
Sy 19:13
g Sy 19:18
İb 9:10
İb 9:13
h Hg 2:13
ı Le 15:5

BÖLÜM 20

i Sy 13:21
Sy 33:36
j Sy 13:26
Sy 20:22
Tkr 1:46
Tkr 2:14
Hk 11:16
k Çk 15:20
Sy 26:59
Mi 6:4
l Çk 17:1

2. Sütun

a Sy 16:42
b Çk 17:2
c Sy 16:35
Sy 16:41
Sy 16:49
ç Çk 14:11
Çk 17:3
Sy 16:13
Sy 21:5
d Sy 16:14
Tkr 8:15
Ne 9:21
e Çk 3:17
Çk 13:5
Tkr 8:8
Yr 2:2
f Sy 14:5
g Çk 16:10
Sy 14:10
h Çk 17:5
ı Ne 9:15
Me 78:15
Me 105:41
Me 114:8
İş 43:20
İş 48:21
i Çk 7:12
Çk 7:19
Sy 17:10
İb 9:4
j Tkr 9:24
Me 106:32
k Me 106:33
l Çk 17:6
Tkr 8:15
1Ko 10:4
m Le 10:3
Sy 27:14
Tkr 32:51
İş 8:13
Vh 4:11
n Tkr 1:37
Tkr 3:26
Tkr 34:4
Yş 1:2

sular, Meriba* sularıdır,[a] çünkü İsrailoğulları Yehova'yla çekişti; O da halkın önünde kutsallığını gösterdi.

14 Sonra Musa Kadeş'ten Edom kralına,[b] "Kardeşin İsrail[c] şöyle diyor" diye ulaklarla haber gönderdi; "Başımıza gelen sıkıntıların hepsini iyi biliyorsun.[ç] **15** Atalarımız Mısır'a gittiler;[d] uzun bir zaman orada yaşadık.[e] Sonra Mısırlılar atalarımıza ve bize kötü davranmaya başladılar.[f] **16** Bunun üzerine Yehova'ya feryat ettik;[g] O da sesimizi işitti ve bir melek gönderip[h] bizi Mısır'dan çıkardı. Şimdi senin topraklarının sınırındaki bir şehirde, Kadeş'teyiz. **17** İzin ver topraklarından geçelim. Tarlaya, bağa girmeyeceğiz; kuyundan su içmeyeceğiz. Kral Yolundan yürüyüp gideceğiz.[ı] Topraklarından geçinceye dek sağa ya da sola sapmayacağız."[i]

18 Fakat Edom ona "Topraklarımdan geçmeyeceksin" dedi, "Yoksa karşına kılıçla çıkarım." **19** İsrail de şu karşılığı verdi: "Anayoldan gideceğiz; ben ya da hayvanlarım, suyundan içersek, bedelini veririm.[j] Yolundan geçmekten başka bir şey istemiyorum."[k] **20** Edom[l] yine, "Geçmeyeceksin" dedi[m] ve kalabalık, güçlü bir orduyla onların karşısına çıktı. **21** Böylece Edom İsrail'e topraklarından geçme izni vermedi.[n] İsrail de dönüp oradan uzaklaştı.[o]

22 Tüm İsrail topluluğu Kadeş'ten[ö] ayrılıp Hor Dağına[p] geldi. **23** Sonra Yehova Edom topraklarının sınırında bulunan Hor Dağında Musa'yla Harun'a şunları söyledi: **24** "Harun ölüp atalarına katılacak;[a] İsrailoğullarına vereceğim diyara girmeyecek; çünkü siz Meriba sularıyla ilgili emrime karşı geldiniz.[b] **25** Harun'la oğlu Eleazar'ı alıp Hor Dağına çık. **26** Kâhin giysisini Harun'un üzerinden çıkar[c] ve oğlu Eleazar'a giydir.[ç] Harun orada ölüp atalarına katılacak."[d]

27 Böylece Musa, Yehova'nın emrettiği gibi yaptı; tüm topluluğun önünde Hor Dağına çıktılar. **28** Musa kâhin giysisini Harun'un üzerinden çıkarıp oğlu Eleazar'a giydirdi. Ve Harun orada, dağın tepesinde öldü.[e] Musa'yla Eleazar dağdan indiler. **29** Tüm topluluk Harun'un öldüğünü anladı ve bütün İsrail evi otuz gün boyunca Harun için ağladı.[f]

21 Necef'te[g] yaşayan Kenanlı Arad kralı[h] İsraioğullarının Atarim yolundan geldiğini duydu ve onlarla savaşıp bazılarını tutsak aldı. **2** Bunun üzerine İsrailoğulları Yehova'ya "Eğer bu halkı elimize verirsen, biz de onların şehirlerini yok edeceğiz"[ı] diyerek adakta bulundular.[i] **3** Yehova İsraioğullarının sesini işitti ve Kenanlıları onlara teslim etti. İsraioğulları onları ve şehirlerini yok etti. Bu nedenle o yere Horma* adını verdiler.[j]

4 Hor Dağından ayrılıp[k] Kızıldeniz yolundan ilerleyerek Edom topraklarının etrafından dolaştılar;[l] halk yol yüzünden bitkin

BÖLÜM 20

a Tkr 33:8
Me 95:8
Me 106:32
İb 3:8
b Hk 11:17
c Ba 36:8
Tkr 2:4
Tkr 23:7
ç Çk 18:8
d Ba 46:6
Elç 7:15
e Ba 15:13
Çk 12:40
f Çk 1:11
Çk 1:14
Tkr 26:6
Elç 7:19
g Çk 2:23
Çk 3:7
h Çk 14:19
Çk 23:20
Çk 33:2
Elç 7:35
ı Sy 21:22
i Tkr 2:27
j Tkr 2:6
k Tkr 2:28
l Ba 36:1
m Hk 11:17
n Tkr 2:29
o Tkr 2:8
Hk 11:18
ö Sy 13:26
Sy 33:37
p Sy 21:4
Sy 34:7

2. Sütun

a Ba 25:8
Sy 33:38
Tkr 32:50
b Sy 20:12
Tkr 32:51
c Çk 28:2
Çk 29:29
İb 7:23
ç Çk 6:23
Sy 4:16
d Sy 33:38
e Sy 33:39
Tkr 10:6
Tkr 32:50
f Tkr 34:8

BÖLÜM 21

g Sy 13:22
h Sy 33:40
Yş 12:14
ı Le 27:28
Tkr 20:17
Yş 6:18
i Tkr 23:21
j Sy 14:45
Hk 1:17
k Sy 33:41
l Sy 20:21
Tkr 2:8
Hk 11:18

Sy 20:13* Anlamı, "Tartışma; Çatışma; Çekişme"

Sy 21:3* Anlamı, "Yok Edilmek Üzere Adanmış"

düştü. **5** Tanrı'ya[a] ve Musa'ya[b] söylenip durdular; "Niçin bizi Mısır'dan çıkardınız, çölde ölelim diye mi?"[c] diyorlardı, "Çünkü ne ekmek var ne de su.[ç] Artık bu iğrenç ekmekten de tiksiniyoruz."[d] **6** Bunun üzerine Yehova halkın arasına zehirli yılanlar gönderdi[e] ve İsrailoğullarından birçoğu yılanlar tarafından ısırıldığı için öldü.[f]

7 Halk sonunda Musa'ya geldi ve "Günah işledik" dedi,[g] "Çünkü Yehova'ya ve sana karşı söylendik. Yehova ile aramızda aracılık et de yılanları üzerimizden alsın."[h] Musa onlar için aracılık etti.[ı] **8** Ve Yehova Musa'ya "Zehirli bir yılan yap ve onu bir işaret direğinin üzerine koy" dedi. "Isırılan kişi ona bakacak ve yaşayacak."[i] **9** Musa hemen bakırdan bir yılan yaptı[j] ve onu işaret direğinin üzerine koydu;[k] yılan tarafından ısırılıp da bakır yılana bakan[l] kişiler sağ kaldı.[m]

10 Sonra İsrailoğulları yola çıktı ve Obot'a gelip[n] orada konakladı. **11** Ardından Obot'tan ayrılıp gündoğusu yönünde, Moab'a bakan çölde bulunan İye-abarim'de*[o] konakladılar. **12** Oradan da yola devam edip Zered Vadisi kenarında çadır kurdular.[ö] **13** Sonra oradan ayrılıp Amorilerin sınırına dek uzanan çölde, Arnon[p] bölgesinde konak yeri kurdular; Arnon, Moab'ın sınırıdır, Amoriler ile Moab arasındadır. **14** Bu nedenle, Yehova'nın Savaşları kitabında şöyle denir:

"Sufa'daki Vaheb ve Arnon vadileri; **15** kolları Ar[a] şehrine doğru kıvrılan, Moab sınırına dayanan ırmakların vadileri."

16 Sonra Beer'e*[b] gittiler. Yehova'nın Musa'ya "Halkı topla, onlara su vereyim"[c] dediği kuyu buydu.

17 O zaman İsrailoğulları şu ezgiyi söyledi:[ç]

"Fışkır, ey kuyu! Siz de ezgilerle ona karşılık verin!
18 Bir kuyu ki, soylular kazdı.
Halkın ileri gelenleri kazıp ortaya çıkardı,
Asalarla, evet kendi önderlik değnekleriyle."[d]

Sonra çölden Mattana'ya, **19** Mattana'dan Nahaliel'e, Nahaliel'den Bamot'a,[e] **20** Bamot'tan Moab kırındaki vadiye,[f] Yeşimon'a*[g] yukarıdan bakan Pisga tepesine[h] gittiler.

21 İsrailoğulları Amorilerin kralı Sihon'a[ı] ulaklar gönderip **22** "İzin ver, topraklarından geçelim. Tarlaya, bağa girmeyeceğiz. Hiçbir kuyudan su içmeyeceğiz. Topraklarından çıkıncaya dek Kral Yolundan gideceğiz"[i] dediler. **23** Sihon İsrailoğullarının topraklarından geçmesine izin vermedi;[j] çölde İsrailoğullarının karşısına çıkmak için halkını toplayıp Yahats'a geldi[k] ve İsrailoğullarıyla savaştı. **24** İsrailoğulları onu kılıçtan geçirdi[l] ve Arnon'dan[m] Yabbok'a,[n] Ammonoğullarının yakınlarına dek olan topraklarını ele geçirdiler;[o] Yazer[ö] şehri Ammonoğullarının sınırıydı.[p]

BÖLÜM 21

a Me 78:19
b Çk 14:11
Çk 15:24
Sy 16:13
c Sy 14:28
Sy 14:34
ç Sy 20:5
d Çk 16:15
Sy 11:6
Me 78:24
e Tkr 8:15
f Me 106:43
1Ko 10:9
g Me 78:34
h Le 26:40
Le 26:41
ı Çk 32:11
i Me 106:44
j 2Kr 18:4
k Yhn 3:14
Yhn 8:28
Yhn 12:32
Ga 3:13
1Pe 2:24
l Yhn 1:29
İb 12:2
m Yhn 3:14
Yhn 3:15
Yhn 6:40
Ro 1:17
n Sy 33:43
o Sy 33:44
ö Tkr 2:13
p Sy 22:36
Tkr 2:24
Hk 11:18

2. Sütun

a Sy 21:28
Tkr 2:18
Tkr 2:29
İş 15:1
b İş 15:8
c Me 78:52
ç Me 105:2
d Ba 49:10
e Yş 13:17
f Sy 26:63
Sy 33:49
g Sy 23:28
Yş 12:3
h Tkr 3:27
Tkr 34:1
ı Tkr 2:26
Hk 11:19
i Sy 20:17
j Tkr 2:30
Tkr 29:7
Hk 11:20
k Tkr 2:32
Yş 13:18
l Yş 12:2
Hk 11:21
Me 135:10
Me 136:19
Ams 2:9
m Sy 21:13
Tkr 3:16
n Hk 11:22
o Sy 32:33
Ne 9:22
ö Sy 32:1
1Ta 6:81
p Yş 12:2

Sy 21:11* Anlamı, "Geçit Harabeleri; Sınır Harabeleri"

Sy 21:16* Anlamı, "Kuyu; Çukur"
20* Ya da "çöl"

25 Böylece İsrailoğulları tüm bu şehirleri alıp Amorilerin[a] şehirlerinde, Heşbon'da[b] ve çevre kentlerinde* oturdular. **26** Heşbon Sihon'un[c] şehriydi. Sihon Amorilerin kralıydı.[ç] O, Moab kralıyla savaşmış ve Arnon'a[d] dek onun tüm topraklarını elinden almıştı. **27** Bu nedenle ozanlar şu taşlamayı söyler:

"Heşbon'a gelin.
Sihon'un şehri inşa edilip sağlamca kurulsun.
28 Çünkü Heşbon'da yangın çıktı,[e] Sihon'un şehrinden alevler yükseldi.
Moab'ın Ar[f] şehrini, Arnon'daki yüksek yerlerin* efendilerini yakıp yok etti.
29 Vay haline Moab! Yok olup gideceksin, ey Kemoş' un[g] halkı!
Oğulların kaçak, kızların tutsak olarak Amorilerin kralı Sihon'un eline verilecek.
30 Haydi onlara saldıralım.
Heşbon Dibon'a[h] dek harap olacak,
Kadınlar Nofa'ya, erkekler de Medeba'ya[ı] dek her yerde yok edilecek."

31 Böylece İsrailoğulları Amorilerin topraklarında oturmaya başladı.[i] **32** Sonra Musa keşifte bulunmaları için Yazer[j] şehrine adamlar gönderdi. İsrailoğulları onun çevre kentleri-

Sy 21:25* Ya da "yavru kentlerinde", sözcük anlamıyla "kızlarında" **28*** İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yerler.

BÖLÜM 21
a Ba 10:16 Ba 15:16 Çk 3:8 Tkr 7:1
b Tkr 2:26 Hk 11:19 Ezg 7:4
c Me 135:11
ç Hk 11:19
d Sy 21:13
e Yr 48:45
f Sy 21:15 Tkr 2:9
g Hk 11:24 1Kr 11:7 2Kr 23:13 Yr 48:7
h Sy 32:34 Yş 13:17 Yr 48:18
ı Yş 13:9
i Tkr 3:8
j Sy 32:1

2. Sütun
a Sy 21:25
b Tkr 3:1
c Tkr 1:4 Tkr 3:11 Tkr 4:47 Yş 9:10
ç Tkr 3:10 Yş 13:12
d Tkr 3:2 Tkr 3:22 Tkr 20:3
e Çk 23:27 Tkr 7:24
f Me 135:11
g Tkr 3:3 Yş 13:12
h Yş 12:4 Yş 12:6

BÖLÜM 22
ı Sy 33:48
i Yş 24:9 Hk 11:25
j Çk 15:15 Tkr 2:25
k Sy 31:8 Yş 13:21
l Mi 6:5 Vh 2:14
m Yş 13:22 Yş 24:9 2Pe 2:15 Yhd 11
n Ba 15:18
o Tkr 23:4

ni ele geçirip buralarda yaşayan Amorileri kovdular.[a] **33** Ve kalkıp Başan yoluyla yukarı doğru ilerlediler.[b] O zaman Başan kralı Og,[c] savaşmak üzere tüm halkıyla birlikte Edrei'de[ç] karşılarına çıktı. **34** Bunun üzerine Yehova Musa'ya "Ondan korkma"[d] dedi, "Çünkü onu, tüm halkını ve tüm topraklarını senin eline vereceğim.[e] Heşbon'da yaşayan Amorilerin kralı Sihon'a yaptığının aynısını ona yapacaksın."[f] **35** Böylece İsrailoğulları Og'a, oğullarına ve tüm halkına büyük bir darbe indirdi, hiç kimseyi sağ bırakmadı.[g] Ve İsrailoğulları onun memleketini ele geçirdi.[h]

22 İsrailoğulları yola çıkıp Moab düzlüklerine geldiler[ı] ve Ürdün Irmağının bu yanında, Eriha karşısında konakladılar. **2** Tsippor oğlu Balak,[i] İsrailoğullarının Amorilere ne yaptığını gördü. **3** Moab İsrail halkı karşısında büyük korkuya kapıldı, çünkü çok kalabalıklardı; onların karşısında dehşete düşmüşlerdi.[j] **4** Moab Midyan'ın ihtiyarlarına[k] şunları söyledi: "Öküz kırın yeşil otunu nasıl yiyip bitirirse, bu cemaat de çevremizde ne var ne yok yiyip bitirecek."

O sırada Tsippor oğlu Balak[l] Moab kralıydı. **5** Balak, Beor oğlu Balam'ı[m] çağırmak için ulaklar gönderdi; Balam, halkının topraklarında, Irmak*[n] kenarındaki Petor şehrinde oturuyordu.[o] Ona şunları söyledi: "Bak, Mısır'dan bir halk geldi.

Sy 22:5* Fırat Irmağı.

Göz alabildiğine yayıldılar[a] ve tam benim karşımda konaklıyorlar. **6** Şimdi lütfen gel benim için bu halka beddua et;[b] onlar benden güçlü, belki böylece onları yenilgiye uğratır ve diyardan atarım. Çünkü senin hayırdua ettiğin kişinin nimetler gördüğünü, beddua ettiğinin de lanetlendiğini iyi biliyorum."[c]

7 Böylece Moab ve Midyan ihtiyarları kehanet ücretini[ç] alıp Balam'a[d] gittiler; ona Balak'ın sözlerini ilettiler. **8** Balam onlara "Bu gece burada kalın; Yehova'nın bana söyleyeceklerine göre size cevap vereceğim"[e] dedi. Bunun üzerine Moab beyleri Balam'ın yanında kaldı.

9 Tanrı Balam'a gelip[f] "Yanındaki bu adamlar kim?" diye sordu. **10** Balam, Tanrı'ya* şu karşılığı verdi: "Moab kralı Tsippor oğlu Balak[g] bana haber gönderip **11** 'Mısır'dan çıkan halk göz alabildiğine yayılıyor'[h] dedi, 'Lütfen gel ve benim için onları lanetle.[ı] Belki böylece savaşıp onları buradan kovarım.' " **12** Fakat Tanrı Balam'a "Onlarla gitmeyeceksin. O halka lanet etmeyeceksin,[i] çünkü onlar kutsanmıştır"[i] dedi.

13 Balam sabah kalktı ve Balak'ın beylerine "Memleketinize dönün, çünkü Yehova sizinle gelmeme izin vermedi" dedi. **14** Bunun üzerine Moab beyleri kalkıp Balak'a gittiler ve "Balam bizimle gelmeyi reddetti"[k] dediler.

15 Fakat Balak bu kez daha

BÖLÜM 22

a Ba 13:16

b Ba 12:3
Sy 23:7
Yş 24:9
Ne 13:2

c Me 109:28

ç Mi 3:11
Elç 16:16
1Ti 6:10

d 2Pe 2:15
Yhd 11

e Sy 12:6
Sy 23:12

f Sy 22:20

g Sy 22:4

h Sy 22:5

ı Sy 22:6
Sy 23:7
Sy 23:11
Sy 24:10

i Mi 6:5

j Ba 12:2
Ba 22:17
Sy 23:20
Tkr 23:5
Tkr 33:29

k Sy 22:37

2. Sütun

a Sy 24:11
Öz 17:23

b Öz 15:27

c Sy 24:13

ç Sy 22:8

d Sy 22:35
Sy 23:12
Sy 24:13

e Yk 1:14
2Pe 2:15
Yhd 11

f Çk 23:21

g 2Kr 6:17
1Ta 21:16

çok sayıda ve öncekilerden daha itibarlı başka beyler gönderdi. **16** Balam'a gidip "Tsippor oğlu Balak şöyle diyor" dediler, "Ne olur, buraya gelmene hiçbir şey engel olmasın. **17** Çünkü sana çok hürmet edeceğim[a] ve bana söyleyeceğin her şeyi yapacağım.[b] Lütfen gel. Bu halkı benim için lanetle." **18** Fakat Balam Balak'ın hizmetkârlarına şu karşılığı verdi: "Balak evini altın ve gümüşle dolu olarak bana verse bile, küçük olsun büyük olsun, Tanrım Yehova'nın emrinin dışına çıkacak bir şey yapamam.[c] **19** Siz lütfen bu gece burada kalın da, Yehova bana başka neler diyecek bakayım."[ç]

20 Tanrı gece Balam'a geldi ve ona "Adamlar seni çağırmak için gelmişse, kalk onlarla git" dedi, "Fakat yalnızca sana söyleyeceklerimi söyleyeceksin."[d] **21** Balam sabah kalktı, eşeğine palan vurdu ve Moab beyleriyle gitti.[e]

22 Balam onlarla gittiği için Tanrı çok öfkelendi. Yehova'nın meleği ona engel olmak üzere yoluna dikildi.[f] Balam eşeğine binmiş gidiyordu; yanında iki hizmetkârı vardı. **23** Eşek yolda yalınkılıç duran Yehova'nın meleğini gördü[g] ve yoldan sapıp tarlaya girmeye çalıştı, fakat Balam yola döndürmek için eşeğe vurmaya başladı. **24** Yehova'nın meleği bağların arasında, iki yanı taş duvar olan dar yolda duruyordu. **25** Eşek, Yehova'nın meleğini gördüğünden iyice duvara yanaştı ve Balam'ın ayağını duvara sıkıştırdı. Balam eşeğe yine vurdu.

Sy 22:10* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

26 Yehova'nın meleği biraz ileri gidip, sağa sola dönüşü olmayan dar bir yerde durdu. **27** Eşek, Yehova'nın meleğini gördü ve Balam'ın altında yere çöktü; Balam çok öfkelendi,[a] değneğiyle eşeğe durmadan vuruyordu. **28** Sonunda Yehova eşeğin ağzını açtı[b] ve eşek, Balam'a "Sana ne yaptım da üç defadır bana vurup duruyorsun?"[c] dedi. **29** Balam "Çünkü bana hainlik ediyorsun. Keşke elimde bir kılıç olsaydı, şimdi seni öldürürdüm!"[ç] dedi. **30** Eşek, Balam'a "Şimdiye dek hep bindiğin eşeğin değil miyim? Hayatın boyunca sana böyle bir şey yaptım mı?"[d] diye karşılık verdi. Balam da "Hayır!" dedi. **31** Ve Yehova Balam'ın gözlerini açtı;[e] böylece yolda yalınkılıç duran Yehova'nın meleğini gördü. Hemen eğilip yere kapandı.

32 Yehova'nın meleği ona "Neden üç defadır eşeğini dövüyorsun?" dedi, "Bak! Ben sana engel olmak için geldim, çünkü benim isteğime aykırı bir yoldasın.[f] **33** Eşek beni gördü ve üç kez önümden çekilmeye çalıştı.[g] Ya çekilmeseydi? Şimdiye kadar seni öldürmüş olurdum;[h] fakat onun canını esirgerdim." **34** O zaman Balam, Yehova'nın meleğine "Günah işledim"[ı] dedi, "Çünkü bana engel olmak için yolda durduğunu bilmiyordum. Eğer yaptığım gözünde kötü bir şeyse, evime geri döneyim." **35** Fakat Yehova'nın meleği Balam'a "O adamlarla git"[i] dedi, "Ancak, sana söyleyeceklerim dışında bir şey söylemeyeceksin."[j] Böylece Balam, Balak'ın beyleriyle yola devam etti.

36 Balak, Balam'ın geldiğini duyunca, onu karşılamak üzere hemen, topraklarının sınırında, Arnon kıyısında[a] bulunan Moab şehrine gitti. **37** Balak, Balam'a "Seni çağırmak için adam göndermedim mi?" dedi, "Neden gelmedin? Sana hürmette kusur eder miydim hiç?"[b] **38** Bunun üzerine Balam, Balak'a "Geldim işte, ama ne diyebilirim ki?[c] Ancak Tanrı'nın dilime koyduğu sözleri söyleyebilirim"[ç] dedi.

39 Böylece Balam Balak'la gitti; Kiryat-hutsot'a vardılar. **40** Balak sığır, davar kurban etti[d] ve Balam'la yanındaki beylere de gönderdi. **41** Sabahleyin Balak gidip Balam'ı aldı ve tüm halkı görebileceği bir yere,[e] Bamot-baal'e*[f] çıkardı.

23 Balam, Balak'a "Burada bana yedi sunak yap[g] ve yedi boğayla yedi koç hazırla" dedi. **2** Balak onun dediğini hemen yaptı. Sonra Balak ve Balam her sunakta bir boğayla bir koç sundu.[h] **3** Ve Balam, Balak'a "Sen yakılan sununun yanında dur,[ı] ben gideyim. Belki Yehova gelip benimle konuşur.[i] O bana ne gösterirse sana bildireceğim" dedi. Sonra çıplak bir tepeye gitti.

4 Tanrı Balam'la konuştuğunda,[j] Balam O'na "Peş peşe dizili yedi sunak yaptım ve her bir sunakta bir boğayla bir koç sundum"[k] dedi. **5** Yehova, Ba-

BÖLÜM 22
a Öz 14:16
Öz 27:4
b Mt 19:26
2Pe 2:16
c Sy 22:32
ç Öz 12:10
d 2Pe 2:16
e 2Kr 6:17
f Sy 22:12
Tkr 23:4
Vz 9:3
2Pe 2:15
g Sy 22:23
Sy 22:25
Sy 22:27
h Öz 16:25
ı 1Sa 15:24
i Me 81:12
j Sy 22:20

2. Sütun
a Sy 21:26
b Sy 22:17
Sy 24:11
c Öz 19:21
ç Sy 23:26
Sy 24:13
d Sy 23:14
e Sy 23:13
f Yş 13:15
Yş 13:17

BÖLÜM 23
g Sy 22:41
h Sy 23:14
Sy 23:30
ı Sy 23:15
i Sy 23:16
Sy 24:1
j Sy 22:20
k Sy 23:2

Sy 22:41* Anlamı, "Baal'in Yüksek Yerleri"

lam'a söyleyeceği sözleri bildirdi[a] ve "Balak'ın yanına dön; bunları söyleyeceksin"[b] dedi.
6 Böylece Balam döndü; Balak ve tüm Moab beyleri yakılan sununun yanında duruyorlardı.
7 Ve Balam deyişine[c] başladı:

"Moab kralı Balak beni Aram diyarından,[ç]
Doğunun dağlarından getirtti.
'Gel, benim için Yakup'a beddua et;
Evet, gel ve İsrail'i lanetle'[d] dedi.

8 Tanrı'nın lanet etmediğine ben nasıl lanet edeyim?[e]
Yehova'nın kınamadığını ben nasıl kınayayım?[f]

9 Kayaların üstünden onları görüyorum,
Tepelerden onları gözlüyorum.
Ayrı bir halk olarak kendi başlarına oturuyor,[g]
Kendilerini öteki milletlerle bir tutmuyorlar.[h]

10 Yakup yerin tozu gibi çok, onu kim sayabilir?[ı]
İsrail'in dörtte birini kim hesap edebilir?
Ben doğruların ölümüyle öleyim,*[i]
Sonum onlarınki gibi olsun."[j]

11 Bunun üzerine Balak, Balam'a "Bana bunu nasıl yaparsın?" dedi, "Seni düşmanlarıma lanet etmen için çağırdım, fakat sen onları kutsadıkça kutsadın."[k]

Sy 23:10* Ya da "Canım doğruların ölümüyle ölsün"

BÖLÜM 23

a Sy 22:35
b Sy 23:3
c Sy 23:18
Sy 24:3
ç Ba 10:22
Sy 22:5
Tkr 23:4
d Sy 22:6
e Sy 22:12
Sy 24:10
f Öz 21:30
g Le 20:24
Tkr 33:28
1Kr 8:53
Es 3:8
h Çk 33:16
Tkr 32:8
ı Ba 13:16
Ba 22:17
Çk 1:7
i Me 37:37
Me 116:15
Öz 10:7
j Yş 14:14
İş 26:19
1Ko 15:55
İb 11:35
k Sy 22:11
Sy 24:10
Yş 24:10
Ne 13:2
Me 109:28
Mi 6:5

2. Sütun

a Sy 22:38
Sy 24:13
b Sy 22:11
c Yş 24:9
ç Tkr 34:1
d Sy 23:1
Sy 23:29
e Sy 22:35
Sy 23:5
Sy 24:1
f Sy 22:10
g Sy 23:7
Sy 24:3
h Sy 22:2
Yş 24:9
ı Me 89:35
Tit 1:2
i 1Sa 15:29
Ro 11:29
j İş 14:24
İş 46:10
Mi 7:20
k Ba 12:2
Ba 22:17
Sy 22:12
l Sy 22:18
Ml 3:6

12 Balam şu karşılığı verdi: "Yehova'nın dilime koyduğu şeyi söylemeye dikkat etmem gerekmez mi?"[a]

13 Bunun üzerine Balak "Lütfen benimle gel, onları görebileceğin başka bir yere gidelim" dedi. "Topluluğun hepsini değil, sadece ucunu göreceksin.[b] Onlara oradan benim için lanet et."[c] **14** Böylece onu Tsofim yaylasına, Pisga tepesine[ç] götürdü; orada yedi sunak yapıp her sunakta bir boğayla bir koç sundu.[d] **15** Sonra Balam, Balak'a "Sen burada yakılan sununun yanında dur; ben gidip O'nunla konuşayım" dedi. **16** Yehova Balam'la konuştu ve ona söyleyeceklerini bildirerek[e] "Balak'ın[f] yanına git ve ona bunları söyle" dedi. **17** Balam, Balak'ın yanına döndü; o, yakılan sununun yanında duruyordu ve Moab beyleri de onunla birlikteydi. Balam'a "Yehova ne söyledi?" diye sordu. **18** Bunun üzerine Balam deyişine başladı:[g]

"Ey Balak, kalk ve dinle.
Tsippor oğlu[h] bana kulak ver.

19 Tanrı insan değil ki yalan söylesin,[ı]
Ve âdemoğlu değil ki pişmanlık duysun.[i]
O der de yapmaz mı?
Söz söyler de yerine getirmez mi?[j]

20 İşte ben, hayırdua etmek için getirildim,
O kutsamıştır;[k] ben tersine döndüremem.[l]

21 O ne İsrail'in başında bir bela gördü,

Ne de Yakup'a karşı olan
bir gizli güç.[a]
Onun yanında Tanrısı Yeho-
va var,[b]
Ve O kral olarak onlar ara-
sında övgülerle selamla-
nır.
22 Tanrı onu Mısır'dan çıkarmış
getiriyor.[c]
O yaban sığırı gibi çevik.[ç]
23 Yakup'u etkileyecek bir büyü
yoktur,[d]
İsrail aleyhinde bir kehanet
olamaz.[e]
Şimdi Yakup ve İsrail için di-
yecekler ki,
'Tanrı onlar için ne işler
yaptı!'[f]
24 Bakın! Bir halk aslan gibi
uyanıyor,
Bir aslan gibi kalkıyor.[g]
Ve avını yemeden,
Öldürülenlerin kanını iç-
meden de yatmaya-
cak."[h]

25 Bunun üzerine Balak "Ma-
demki onlara lanet edemeyecek-
sin, hayırdua da etme" dedi.
26 Balam ona şu karşılığı verdi:
"Sana dedim ya, Yehova bana ne
söylerse onu yapacağım."[ı]

27 Sonra Balak, "Lütfen gel"
dedi, "Seni başka bir yere daha
götüreyim. Belki Tanrı uygun gö-
rür de, benim için oradan onlara
lanet okursun."[i] **28** Ve Balam'ı
Yeşimon'a bakan Peor tepesine
götürdü.[j] **29** Balam,[k] "Burada
bana yedi sunak yap ve yedi
boğayla yedi koç hazırla"[l] dedi.
30 Balak da onun dediğini yap-
tı; her sunakta bir boğayla bir koç
sundu.[m]

BÖLÜM 23

a 1Sa 15:23
b Çk 13:21
Çk 23:20
Çk 29:45
Çk 34:9
İş 8:10
c Çk 20:2
ç Sy 24:8
d Ba 12:3
Sy 22:6
e Sy 22:7
Tkr 18:10
Tkr 18:12
f Me 31:19
Me 44:1
Me 126:3
Ro 11:33
g Ba 49:9
Sy 24:9
Öz 30:30
h İş 31:4
Mi 5:8
ı Sy 22:38
Sy 23:12
Sy 24:13
i Sy 23:13
j Sy 21:20
k Sy 22:5
l Sy 23:1
m Sy 23:2
Sy 23:14

2. Sütun

BÖLÜM 24

a Sy 23:3
Sy 23:15
b Ba 30:27
Le 19:26
Sy 23:23
c Sy 2:2
Sy 23:9
ç Sy 11:25
1Sa 19:20
2Ta 15:1
1Ko 12:10
d Sy 23:7
e Ams 3:7
f Sy 24:16
g He 1:28
h Sy 12:6
ı Sy 1:52
Sy 2:2
i Sy 2:32
Sy 22:11
j İş 58:11
Yr 31:12
k Me 1:3
Me 92:12
Yr 17:8
l Tkr 8:7
m Ba 49:10
Me 2:6
Yhn 1:49
Flp 2:10
Vh 19:16
n Sy 24:20
o 1Ta 14:2
Da 2:44
Elç 5:31
Vh 11:15
ö Sy 23:22
p Çk 23:27
Tkr 9:5
Vh 19:15

24 Balam, İsrailoğullarına hayırdua etmenin Yehova'nın gözünde iyi olduğunu anlayınca, önceki seferlerde yaptığı gibi[a] bir felaket alameti[b] aramaya gitmedi, yüzünü çöle çevirdi. **2** Başını kaldırıp baktı, kabilelerine göre çadır kurmuş konaklayan İsrailoğullarını gördü;[c] ona Tanrı'nın ruhu gelince[ç] **3** deyişine başladı:[d]

"Beor oğlu Balam'ın sözleri,
Gözü açılmış adamın söz-
leri,[e]
4 Tanrı'nın sözlerini işiten
adamın,[f]
Gözleri açık haldeyken
yere düşen[g]
Ve Mutlak Gücün Sahibin-
den görüntü alanın[h]
sözleri:
5 Ey Yakup, çadırların ne güzel,
ey İsrail, meskenlerin ne
güzel![ı]
6 Vadiler gibi uzayıp gitmişler,[i]
Irmak boylarındaki bahçe-
ler gibi,[j]
Yehova'nın diktiği ödağaçla-
rı gibi,
Su kenarlarındaki sedir
ağaçları gibi yayılmış-
lar.[k]
7 İki tulumundan sular akıyor,
Tohumu da suların kena-
rında ekili.[l]
Onun kralı[m] Agag'dan[n] daha
büyük olacak,
Ve krallığı yüceltilecek.[o]
8 Tanrı onu Mısır'dan çıkarmış
getiriyor;
O yaban sığırı gibi çevik.[ö]
Milletleri, hasımlarını yok
edecek,[p]

Kemiklerini kemirecek,[a]
onları oklarıyla paramparça edecek.[b]

9 Aslan gibi çöküp yattı,
Evet bir aslan gibi; kim onu kaldırmaya cüret edebilir?[c]
Sana hayırdua edenler kutludur,[ç]
Seni lanetleyenler lanetlidir."[d]

10 Bunun üzerine Balak, Balam'a çok öfkelendi ve ellerini birbirine vurarak[e] "Seni düşmanlarıma lanet okuman[f] için çağırdım, fakat sen bu üçüncü defadır onları kutsuyorsun" dedi. **11** Haydi yoluna git. Sana hürmette kusur etmeyeceğimi söylemiştim,[g] ama işte Yehova seni bundan mahrum etti."

12 Balam şu karşılığı verdi: "Gönderdiğin ulaklara da dememiş miydim? **13** 'Balak evini altınla ve gümüşle dolu olarak bana verse bile, Yehova'nın emrinden çıkıp iyi ya da kötü olsun kendiliğimden bir şey yapamam. Yehova ne derse onu söyleyeceğim'[h] dememiş miydim? **14** İşte şimdi halkımın yanına dönüyorum. Şimdi gel, günlerin sonunda bu halkın senin halkına neler yapacağını[ı] söyleyeyim."[i] **15** Böylece Balam deyişine başladı[j] ve şunları söyledi:

"Beor oğlu Balam'ın sözleri,
Gözleri açılmış adamın sözleri,[k]

16 Tanrı'nın sözlerini işitenin,[l]
Yüceler Yücesinin bilgisine sahip olanın sözleri . . .

BÖLÜM 24

a İş 38:13
b Tkr 32:42
Me 2:9
c Ba 49:9
ç Ba 12:3
d Ba 27:29
e Ey 27:23
Na 3:19
f Sy 22:11
Sy 23:11
Tkr 23:4
Yş 24:9
Ne 13:2
g Sy 22:17
Yhd 11
h Sy 22:18
Sy 22:38
ı Yr 48:46
i Mi 6:5
j Sy 23:7
Sy 24:3
k Sy 24:3
l Sy 24:4

2. Sütun

a He 1:28
b Sy 12:6
c Çk 33:20
Yhn 1:18
ç 2Sa 7:16
İş 9:7
İş 14:13
Yr 23:5
He 21:27
2Pe 1:19
Vh 22:16
d Ba 49:10
Me 45:6
Me 108:8
Me 110:2
İb 1:8
e 2Sa 8:2
1Ta 18:2
Me 108:9
Me 110:6
Yr 48:45
f Ba 27:37
2Sa 8:14
1Ta 18:13
Me 60:8
İş 34:5
Ams 9:12
g Ba 36:8
Yş 24:4
h 1Ta 4:42
He 25:14
ı Ba 49:10
Me 2:9
Me 72:11
Vh 6:2
Vh 19:15
i Vh 19:21
j Sy 23:7
k Çk 17:8
Çk 17:14
l Tkr 25:19
1Sa 15:3
1Ta 4:43
m Ba 15:19
Hk 1:16
n Hk 4:11
o 2Kr 15:29
Ezr 4:2

O, gözleri açık halde yere düşmüşken[a]
Mutlak Gücün Sahibinden bir görüntü aldı:[b]

17 Onu görüyorum,[c] fakat şimdi değil;
Onu görüyorum, fakat yakın değil.
Yakup'tan bir yıldız[ç] çıkacak,
İsrail'den bir asa yükselecek.[d]
Moab'ın şakaklarını parçalayacak[e]
Ve savaş velvelesi çıkaran oğulların kafasını kıracak.

18 Edom bir mülk olacak,[f]
Evet, Seir[g] düşmanlarının mülkü olacak;[h]
İsrail ise yiğitliğini gösterecek.

19 Yakup'tan halklara boyun eğdiren biri çıkacak,[ı]
Ve şehrin yıkımından sağ kalanı da yok edecek."[i]

20 Balam Amalek'i görüp deyişine devam etti ve şunları söyledi:[j]

"Amalek milletler arasında ilkti,[k]
Fakat sonu yıkım olacak."[l]

21 Kenileri[m] görünce deyişine şöyle devam etti:

"Meskenin dayanıklı, mekânın kaya üzerinde.
22 Fakat Kain'i*[n] yakıp yıkacak biri gelecek.
Asur'un seni tutsak etmesine ne kadar kaldı?"[o]

Sy 24:22* Keniler kabilesini.

23 Ve Balam deyişini şöyle sürdürdü:

"Ah, Tanrı bunu yaptığında
kim sağ kalabilir?[a]
24 Kittim kıyılarından gemiler gelecek,[b]
Asur'u sıkıntıya sokacaklar,[c]
Eber'e sıkıntı verecekler.
Fakat sonunda o da yıkıma uğrayacak."

25 Sonra Balam kalkıp yoluna gitti.[ç] Balak da gitti.

25 İsrailoğulları Şittim'de otururken,[d] Moablı kadınlarla ahlaksızlık yapmaya başladılar.[e] **2** Kadınlar tanrılarına kurban sunulurken gelip İsrailoğullarını da çağırıyorlardı;[f] halk bu kurbanlardan yemeye ve onların tanrıları önünde eğilmeye başladı.[g] **3** Böylece İsrailoğulları Peor Baali'ne tapınmaya başladı.[h] Ve Yehova İsrailoğullarına çok öfkelendi.[ı] **4** Bu nedenle Yehova Musa'ya şunu dedi: "Halkın başındaki tüm adamları topla; cesetlerini Yehova'nın önünde as ki,[i] herkes görsün ve Yehova'nın İsrailoğullarına karşı gazabı dinsin." **5** Bunun üzerine Musa İsrail'in hâkimlerine[j] şöyle dedi: "Her biriniz kendi adamlarınız arasında Peor Baali'ne tapınmış olanları öldürün."[k]

6 Ve İsrail topluluğu Toplanma Çadırının girişinde ağlarken İsrailoğullarından bir adam,[l] Musa'nın ve herkesin gözü önünde kardeşlerinin yanına Midyanlı bir kadın[m] getirdi. **7** Kâhin Harun oğlu Eleazar oğlu Finehas[n] bunu görünce topluluğun arasından çıkıp eline bir mızrak aldı. **8** Adamın peşinden çadıra* girdi, mızrağı ikisine de sapladı; mızrak adamı ve kadının kasıklarını delip geçti. Böylece İsrailoğullarını vuran bela durdu.[a] **9** Bu beladan ölenlerin sayısı yirmi dört bindi.[b]

10 Sonra Yehova Musa'yla konuşup şunları söyledi: **11** "İsrailoğulları arasında kâhin Harun oğlu Eleazar oğlu Finehas[c] Benimle rekabet edilmesine göz yummadı,[ç] böylece tam bağlılık[d] konusundaki ısrarımla İsrailoğullarını tamamen yok etmeden onlara olan gazabımı dindirdi.[e] **12** Bu nedenle ona söyle, kendisiyle barış ahdi yapıyorum. **13** Bu ahit onunla ve onun soyuyla devirler boyu sürecek bir kâhinlik ahdi olacak;[f] çünkü o, Tanrısıyla rekabete göz yummadı[g] ve İsrailoğulları için kefarette bulundu."[h]

14 Midyanlı kadınla birlikte öldürülen İsrailli adam, Şimeonoğullarından bir aşiret beyi,[ı] Salu oğlu Zimri'ydi. **15** Öldürülen Midyanlı kadın ise Midyan[i] boylarından birinin aşiret reisi olan Tsur'un[j] kızı Kozbi'ydi.

16 Ve Yehova Musa'yla konuşup şunları söyledi: **17** "Midyanlıları sıkıştırın, onları vurun;[k] **18** çünkü kurnazca hileleriyle[l] size sıkıntı veriyorlar; hem Peor olayında[m] hem de bu mesele yüzünden felakete uğradığınız[n] gün öldürülen[o] kız kardeşleri, Midyan beyinin kızı Kozbi[ö] olayında kurnazca davrandılar."

Sy 25:8* Çadırın kadınlar bölümüne.

BÖLÜM 24

a Tkr 32:39
b Ba 10:4
İş 23:1
He 27:6
Da 11:30
c Na 1:1
Na 3:18
ç Sy 31:8

BÖLÜM 25

d Yş 2:1
Mi 6:5
e Sy 31:16
1Ko 10:8
Vh 2:14
f Çk 34:15
1Kr 11:2
Elç 15:29
1Ko 10:20
g Çk 20:5
Yş 23:7
1Ko 10:7
h Tkr 4:3
Yş 22:17
Me 106:28
Ho 9:10
ı Me 106:29
i 2Sa 21:6
j Çk 18:21
k Çk 22:20
Çk 32:27
Tkr 13:8
Tkr 13:9
1Kr 18:40
l Sy 25:14
m Sy 25:15
n Çk 6:25
Yş 22:30
1Ta 6:4

2. Sütun

a Çk 23:21
Me 106:30
b Sy 25:4
Tkr 4:3
1Ko 10:8
c Sy 25:7
ç Me 106:31
2Ko 11:2
d Çk 20:5
Çk 34:14
Tkr 4:24
Yş 24:19
e Me 106:30
f 1Ta 6:4
1Ta 6:50
Ezr 7:5
Ezr 8:2
g 1Kr 19:10
h Çk 32:30
ı Sy 1:16
i Ba 25:2
1Ta 1:32
j Sy 31:8
Yş 13:21
k Sy 31:2
l Sy 31:16
2Pe 2:14
Vh 2:14
m Sy 25:3
Ne 13:2
2Pe 2:15
Yhd 11
n Sy 25:9
o Sy 25:8
ö Sy 25:15

26 Felaket bittikten sonra[a] Yehova Musa'ya ve kâhin Harun oğlu Eleazar'a şunu söyledi: **2** "Tüm İsrail topluluğunun; İsrail'de orduya katılabilecek olan yirmi ve daha yukarı yaştaki herkesin aşiretlerine göre sayımını yapın."[b] **3** Musa ve kâhin Eleazar,[c] Moab düzlüklerinde,[ç] Ürdün Irmağı kıyısında Eriha[d] karşısında İsrailoğullarıyla konuştular; **4** onlara "Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi, yirmi ve daha yukarı yaştaki erkeklerin sayımını yapın"[e] dediler.

Mısır diyarından çıkan İsrailoğulları şunlardı: **5** İsrail'in ilk oğlu Ruben;[f] Ruben'in oğulları: Hanok'un[g] soyundan Hanokoğulları ailesi; Pallu'nun[h] soyundan Palluoğulları ailesi; **6** Hetsron'un[ı] soyundan Hetsronoğulları ailesi; Karmi'nin[i] soyundan Karmioğulları ailesi. **7** Rubenoğullarının aileleri bunlardı; onlardan sayılıp kaydedilenler kırk üç bin yedi yüz otuz kişiydi.[j]

8 Pallu'nun oğlu Eliab'dı. **9** Eliab'ın oğulları: Nemuel, Datan[k] ve Abiram'dı.[l] Toplantılara çağrılan, Korah'ın[m] yanındaki topluluğun içinde Musa ve Harun'a karşı ayaklanarak Yehova'ya başkaldıran Datan ve Abiram bunlardı.

10 O zaman yer ağzını açmış ve onları yutmuştu.[n] Ateş iki yüz elli adamı yakıp yok ettiğinde[o] Korah da topluluktakilerle birlikte ölmüştü. Onlar herkese ibret oldular.[ö] **11** Fakat Korah'ın oğulları ölmedi.[p]

BÖLÜM 26

a Sy 25:5
Sy 25:8
b Çk 30:12
Çk 38:26
Sy 1:2
c Sy 20:26
ç Sy 22:1
Sy 31:12
Sy 33:48
d Tkr 34:3
Yş 6:1
e Sy 1:3
f Ba 29:32
Ba 46:8
1Ta 5:1
g Çk 6:14
h Ba 46:9
ı 1Ta 5:3
i Çk 6:14
j Sy 1:21
k Sy 16:24
Tkr 11:6
l Sy 16:1
Sy 16:12
Sy 16:27
Me 106:17
m Sy 16:5
Sy 16:19
Yhd 11
n Sy 16:32
o Sy 16:35
Me 106:18
ö Sy 16:38
He 14:8
1Ko 10:11
2Pe 2:6
p Çk 6:24
Sy 26:58
Me 42:Üst
Me 45:Üst

2. Sütun

a Ba 35:23
Ba 46:10
b Ba 46:10
c 1Ta 4:24
ç Çk 6:15
d 1Ta 4:24
e Sy 1:23
f Ba 35:26
g Ba 46:16
h Sy 1:25
ı Ba 29:35
Ba 49:10
1Ta 5:2
İb 7:14
i Ba 38:3
j Ba 38:4
1Ta 2:3
k Ba 38:7
Ba 38:9
Ba 38:10
l Ba 38:5
Ba 38:26
1Ta 4:21
m Ba 38:29
Ba 46:12
Ru 4:18
Mt 1:3
n Ba 38:30
1Ta 2:4
o Ru 4:19
ö Ba 46:12
1Ta 2:5
p Ba 49:8
r Sy 1:27

12 Şimeonoğulları[a] aileleri: Nemuel'in*[b] soyundan Nemueloğulları ailesi; Yamin'in[c] soyundan Yaminoğulları ailesi; Yakin'in[ç] soyundan Yakinoğulları ailesi; **13** Zerah'ın* soyundan Zerahoğulları ailesi; Şaul'un[d] soyundan Şauloğulları ailesi. **14** Şimeonoğulları aileleri bunlardı; yirmi iki bin iki yüz kişiydiler.[e]

15 Gadoğullarının[f] aileleri: Tsefon'un soyundan Tsefonoğulları ailesi; Haggi'nin soyundan Haggioğulları ailesi; Şuni'nin soyundan Şunioğulları ailesi; **16** Ozni'nin* soyundan Oznioğulları ailesi; Eri'nin soyundan Erioğulları ailesi; **17** Arod'un soyundan Arodoğulları ailesi; Areli'nin[g] soyundan Arelioğulları ailesi. **18** Gadoğulları aileleri bunlardı; onlardan sayılıp kaydedilenler kırk bin beş yüz kişiydi.[h]

19 Yahuda'nın[ı] oğulları Er[i] ve Onan'dı.[j] Fakat Er ve Onan Kenan diyarında öldüler.[k] **20** Ailelerine göre Yahudaoğulları: Şela'nın[l] soyundan Şelaoğulları ailesi; Perets'in[m] soyundan Peretsoğulları ailesi; Zerah'ın[n] soyundan Zerahoğulları ailesi. **21** Perets'in oğulları: Hetsron'un[o] soyundan Hetsronoğulları ailesi; Hamul'un[ö] soyundan Hamuloğulları ailesi. **22** Bunlar Yahuda aileleriydi;[p] onlardan sayılıp kaydedilenler yetmiş altı bin beş yüz kişiydi.[r]

Sy 26:12* Başlangıç 46:10, Çıkış 6:15 ayetlerinde "Yemuel" **13*** Başlangıç 46:10, Çıkış 6:15 ayetlerinde "Tsohar" **16*** Başlangıç 46:16'da "Etsbon"

23 Ailelerine göre İssakaroğulları:[a] Tola'nın[b] soyundan
Tolaoğulları ailesi; Puva'nın soyundan Puniler ailesi; **24** Yaşub'un* soyundan Yaşuboğulları ailesi; Şimron'un[c] soyundan Şimronoğulları ailesi. **25** İssakar aileleri bunlardı; onlardan sayılıp kaydedilenler altmış dört bin üç yüz kişiydi.[ç]

26 Ailelerine göre Zebulunoğulları:[d] Sered'in soyundan Seredoğulları ailesi; Elon'un soyundan Elonoğulları ailesi; Yahleel'in[e] soyundan Yahleeloğulları ailesi. **27** Zebulun aileleri bunlardı; onlardan sayılıp kaydedilenler altmış bin beş yüz kişiydi.[f]

28 Ailelerine göre Yusufoğulları:[g] Manasse ve Efraim.[h] **29** Manasseoğulları:[ı] Makir'in[i] soyundan Makiroğulları ailesi. Makir Gilead'ın[j] babasıydı. Gilead'ın soyundan Gileadoğulları ailesi. **30** Gilead'ın oğulları şunlardı: İezer'in[k] soyundan İezeroğulları ailesi; Helek'in soyundan Helekoğulları ailesi; **31** Asriel'in soyundan Asrieloğulları ailesi; Şekem'in soyundan Şekemoğulları ailesi; **32** Şemida'nın[l] soyundan Şemidaoğulları ailesi; Hefer'in[m] soyundan Heferoğulları ailesi. **33** Hefer oğlu Tselofhad'ın oğlu olmadı, kızları oldu;[n] kızlarının isimleri Mahla, Noa, Hogla, Milka ve Tirtsa'ydı.[o] **34** Manasse aileleri bunlardı; onlardan sayılıp kaydedilenler elli iki bin yedi yüz kişiydi.[ö]

35 Ailelerine göre Efraimoğulları:[p] Şutelah'ın[r] soyundan
Şutelahoğulları ailesi; Beker'in soyundan Bekeroğulları ailesi; Tahan'ın[a] soyundan Tahanoğulları ailesi. **36** Şutelah'ın oğulları: Eran'ın soyundan Eranoğulları ailesi. **37** Efraimoğullarının[b] aileleri bunlardı; onlardan sayılıp kaydedilenler otuz iki bin beş yüz kişiydi. Ailelerine göre Yusufoğulları bunlardı.[c]

38 Ailelerine göre Benyaminoğulları:[ç] Bela'nın[d] soyundan Belaoğulları ailesi; Aşbel'in[e] soyundan Aşbeloğulları ailesi; Ahiram'ın* soyundan Ahiramoğulları ailesi; **39** Şefufam'ın* soyundan Şufamoğulları ailesi; Hufam'ın[#f] soyundan Hufamoğulları ailesi. **40** Bela'nın oğulları Ard ve Naaman'dı.[g] Ard'ın soyundan Ardoğulları ailesi; Naaman'ın soyundan Naamanoğulları ailesi. **41** Ailelerine göre Benyaminoğulları[h] bunlardı; onlardan sayılıp kaydedilenler kırk beş bin altı yüz kişiydi.[ı]

42 Ailelerine göre Danoğulları[i] şunlardı: Şuham'ın* soyundan Şuhamoğulları ailesi. Dan[j] aileleri bunlardı. **43** Şuhamoğullarının tüm aileleri, onlardan sayılıp kaydedilenler altmış dört bin dört yüz kişiydi.[k]

44 Ailelerine göre Aşeroğulları[l] şunlardı: Yimna'nın[m] soyundan Yimnaoğulları ailesi; Yişvi'nin[n] soyundan Yişvioğulları ailesi; Beria'nın soyundan Beriaoğulları ailesi; **45** Beria'nın oğulları: Heber'in soyundan He-

BÖLÜM 26
a Ba 30:18 Ba 35:23 Ba 46:13
b 1Ta 7:2
c 1Ta 7:1
ç Sy 1:29
d Ba 30:20
e Ba 46:14
f Sy 1:31
g Ba 30:24 Ba 35:24
h Ba 41:52 Ba 46:20 Tkr 33:17
ı Ba 41:51 Ba 48:5
i Ba 50:23 Sy 36:1 Tkr 3:15 1Ta 7:14
j Yş 17:1
k Yş 17:2
l Yş 17:2
m Sy 27:1
n Sy 27:7 Sy 36:2 Yş 17:3 1Ta 7:15
o Sy 27:1 Sy 36:11
ö Sy 1:35
p Ba 41:52
r 1Ta 7:20

2. Sütun
a 1Ta 7:25
b Ba 48:20 Yş 17:17
c Sy 1:33
ç Ba 35:24
d 1Ta 7:6
e 1Ta 8:1
f Ba 46:21
g Ba 46:21 1Ta 8:7
h Ba 49:27 Hk 1:21
ı Sy 1:37
i Ba 30:6
j Ba 49:16
k Sy 1:39
l Ba 30:13 Ba 35:26
m Ba 46:17
n 1Ta 7:30

Sy 26:24* Başlangıç 46:13'te "Yob"

Sy 26:38* Başlangıç 46:21'de "Ehi" **39*** Başlangıç 46:21'de "Muppim"; 1. Tarihler 7:12'de "Şuppim" **39#** Başlangıç 46:21'de "Huppim" **42*** Başlangıç 46:23'te "Huşim"

beroğulları ailesi; Malkiel'in[a] soyundan Malkieloğulları ailesi. **46** Aşer'in kızının ismi Serah'tı.[b] **47** Aşeroğullarının[c] aileleri bunlardı; onlardan sayılıp kaydedilenler elli üç bin dört yüz kişiydi.[ç]

48 Ailelerine göre Naftalioğulları:[d] Yahtseel'in[e] soyundan Yahtseeloğulları ailesi; Guni[f] soyundan Gunioğulları ailesi; **49** Yetser'in[g] soyundan Yetseroğulları ailesi; Şillem'in[h] soyundan Şillemoğulları ailesi. **50** Naftali[ı] aileleri bunlardı; onlardan sayılıp kaydedilenler kırk beş bin dört yüz kişiydi.[i]

51 İsrailoğullarından sayılıp kaydedilenler altı yüz bir bin yedi yüz otuz kişiydi.[j]

52 Sonra Yehova Musa'ya şunları söyledi: **53** "Memleket, kaydedilmiş isimlerin sayısına göre onlara miras olarak paylaştırılacak.[k] **54** Sayısı çok olanın mirasını büyütecek, sayısı az olanın mirasını küçülteceksin.[l] Her birinin mirası, kaydedilenlerinin sayısına göre olacak. **55** Ancak topraklar kura[m] ile paylaştırılacak. Herkes babasının kabilesi içinde bir miras alacak. **56** Nüfusu az olan için de çok olan için de, mirasları kurayla belirlenerek dağıtılacak."

57 Ailelerine göre Levioğullarından[n] sayılıp kaydedilenler şunlardı: Gerşon'un[o] soyundan Gerşonoğulları ailesi; Kohat'ın[ö] soyundan Kohatoğulları ailesi; Merari'nin[p] soyundan Merarioğulları ailesi. **58** Levioğulları aileleri: Libnioğulları[r] ailesi, Hebronoğulları[s] ailesi, Mahlioğulları[ş] ailesi, Muşioğulları[t] ailesi, Korahoğulları[u] ailesi.

BÖLÜM 26

a Ba 46:17
b 1Ta 7:30
c Ba 49:20
Tkr 33:24
ç Sy 1:41
d Ba 30:8
Ba 35:25
e Ba 46:24
f 1Ta 7:13
g Ba 46:24
h 1Ta 7:13
ı Ba 49:21
i Sy 1:43
j Çk 38:26
Sy 1:46
Sy 1:49
Sy 2:32
Sy 14:29
Ne 9:23
k Yş 11:23
Yş 14:1
l Sy 33:54
Yş 17:14
m Sy 34:13
Yş 14:2
Yş 17:4
Yş 18:6
Öz 16:33
n Çk 6:19
Sy 3:15
Yş 18:7
o Ba 46:11
Sy 3:17
Yş 21:6
ö Çk 6:16
Sy 3:19
Yş 21:4
p Yş 21:7
1Ta 6:1
r Çk 6:17
Sy 3:18
s Sy 3:27
1Ta 6:2
ş Çk 6:19
Sy 3:33
1Ta 23:21
t Sy 3:20
1Ta 23:23
u Çk 6:24
1Ta 6:33
1Ta 6:37

2. Sütun

a 1Ta 23:12
b Çk 6:18
Sy 3:19
c Çk 2:1
Çk 6:20
ç Çk 15:20
Mi 6:4
d Çk 6:23
Çk 24:9
Le 10:1
e Le 10:16
Sy 3:2
f Le 10:2
Sy 3:4
1Ta 24:2
g Sy 3:39
h Sy 1:49
ı Sy 18:24
Tkr 10:9
Tkr 14:27
Yş 14:3
i Sy 26:3
j Sy 1:2
Tkr 2:14
1Ko 10:5

Kohat[a] Amram'ın[b] babasıydı. **59** Amram'ın karısı Mısır'da doğan Levi kızı Yokebed'di.[c] Yokebed Amram'a Harun'u, Musa'yı ve kız kardeşleri Miryam'ı doğurdu.[ç] **60** Harun'un oğulları, Nadab, Abihu,[d] Eleazar ve İtamar'dı.[e] **61** Fakat Nadab ve Abihu, Yehova'nın huzurunda kurallara aykırı bir ateş sundukları için öldüler.[f]

62 Levioğullarından sayılıp kaydedilen bir aylık ve daha yukarı yaştaki tüm erkekler yirmi üç bin kişiydi.[g] Onlar İsrailoğulları arasında sayılıp kaydedilmedi,[h] çünkü onlara İsrailoğulları arasında bir miras verilmeyecekti.[ı]

63 Musa ve kâhin Eleazar tarafından, Moab düzlüklerinde, Ürdün Irmağı kıyısında Eriha karşısında[i] sayılıp kaydedilen İsrailoğulları bunlardı. **64** Bunlar arasında Musa ve kâhin Harun'un Sina Çölünde sayıp kaydettiği İsrailoğullarından kimse yoktu.[j] **65** Çünkü Yehova onlar hakkında "Çölde ölecekler"[k] demişti. Bu nedenle onlardan Yefunne oğlu Kaleb ve Nun oğlu Yeşu dışında kimse kalmamıştı.[l]

27 Yusuf oğlu Manasse'nin[m] ailelerinden, Manasse oğlu Makir oğlu Gilead oğlu Hefer oğlu Tselofhad'ın[n] kızları Mahla, Noa, Hogla, Milka ve Tirtsa[o] geldiler, **2** Toplanma Çadırının girişinde Musa'nın, kâhin Eleazar'ın,[ö] beylerin ve tüm topluluğun önünde durdular. **3** Şöyle dediler: "Babamız

k Şy 14:29; İb 3:17; **l** Sy 14:30; Yş 14:14; Yş 19:49; **BÖLÜM 27** **m** Sy 26:28; **n** Sy 26:33; 1Ta 7:15; **o** Yş 17:3; **ö** Çk 18:26; Tkr 17:8.

çölde öldü;[a] fakat o, Korah'ın yandaşları arasında, Yehova'ya karşı gelen o topluluğun içinde yer almamıştı;[b] kendi günahıyla öldü[c] ve oğlu yoktu. **4** Oğlu yok diye neden babamızın adı sülalesinden silinip gitsin?[ç] Amcalarımızla birlikte bize de mülk verin."[d] **5** Bunun üzerine Musa onların meselesini Yehova'ya sundu.[e]

6 Yehova Musa'ya şunları söyledi: **7** "Tselofhad'ın kızları doğru söylüyor. Amcalarıyla birlikte onlara da miras olarak mülk vermelisin; babalarının mirasını onlara geçireceksin.[f] **8** İsrailoğullarına de ki, 'Erkek çocuğu olmayan bir adamın ölümü durumunda, mirasını kızına geçireceksiniz. **9** Eğer kızı yoksa, mirasını erkek kardeşlerine vereceksiniz. **10** Erkek kardeşi yoksa, mirasını amcalarına vereceksiniz. **11** Eğer amcası yoksa, o zaman mirasını sülalesinden en yakın kan bağı[g] olan kişiye vereceksiniz; böylece mirasa o kişi sahip olacak. Ve Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi, bu hüküm İsrailoğulları için bir kanun olacak."

12 Sonra Yehova Musa'ya şöyle dedi: "Abarim'deki dağa[h] çık ve İsrailoğullarına vereceğim memleketi gör.[ı] **13** O memleketi gördükten sonra, ağabeyin Harun[i] gibi sen de atalarına katılacaksın.[j] **14** Çünkü Tsin Çölünde toplulukta tartışma çıktığında emrime karşı geldiniz,[k] su meselesinde onların gözü önünde kutsallığıma[l] saygı göstermediniz. (Bu, Tsin Çölünde[m] Kadeş' te[n] bulunan Meriba[o] sularıdır.)"

BÖLÜM 27

a Sy 14:35
b Sy 16:2
Sy 16:19
Sy 16:35
c He 18:4
Ro 5:12
Ro 6:23
ç Sy 26:64
d Yş 17:4
e Çk 18:15
Çk 33:11
Le 24:12
f Sy 36:2
Yş 17:6
g Le 25:25
Le 25:49
Ru 4:3
Yr 32:8
h Sy 33:47
Tkr 32:49
ı Ba 13:15
Tkr 3:27
Tkr 32:52
Tkr 34:1
Tkr 34:2
i Sy 20:24
Sy 20:28
Sy 33:38
Tkr 10:6
Tkr 32:50
j Sy 31:2
Tkr 34:7
k Sy 20:10
Tkr 1:37
Me 106:33
l Sy 20:12
m Sy 13:21
Yş 15:1
n Tkr 1:2
Tkr 32:51
o Me 106:32

2. Sütun

a Sy 16:22
Ey 12:10
b Sy 27:18
Me 31:5
Me 104:29
c Tkr 31:14
ç Tkr 31:2
d 1Kr 22:17
Mt 9:36
e Sy 14:24
2Kr 2:9
Lu 1:17
f Tkr 34:9
Elç 6:6
1Ti 4:14
g Tkr 31:7
h Tkr 1:38
Tkr 31:3
Tkr 34:10
ı Yş 1:17
i Çk 28:30
Le 8:8
Tkr 33:8
1Sa 23:9
1Sa 28:6
Ne 7:65
j 1Sa 22:10
1Sa 28:6
k Sy 20:28
l Tkr 3:28
Tkr 31:23
m Sy 27:18
Tkr 31:14

15 Ve Musa Yehova'ya şunları söyledi: **16** "Her canlının[a] hayat kuvvetinin kaynağı[b] olan Yehova Tanrı topluluğun başına birini getirsin;[c] **17** bu kişi her zaman onlara önderlik etsin ve her işlerinde onları yönlendirsin ki,[ç] Yehova'nın halkı çobansız koyunlar gibi olmasın."[d] **18** Bunun üzerine Yehova Musa'ya "Farklı bir ruha sahip olan[e] Nun oğlu Yeşu'yu getir ve elini onun üzerine koy"[f] dedi. **19** "Onu kâhin Eleazar'ın ve tüm topluluğun önüne çıkaracaksın ve onların gözü önünde onu görevlendireceksin.[g] **20** Sahip olduğun itibarı onunla paylaşacaksın[h] ki tüm İsrail topluluğu onu dinlesin.[ı] **21** Yeşu, kâhin Eleazar'ın önünde duracak ve Eleazar, Yehova'nın önünde onun adına Urim aracılığıyla[i] hüküm soracak.[j] Her işlerini aldıkları emre göre yapacaklar; Yeşu'yla birlikte tüm İsrailoğulları ve tüm topluluk da böyle yapacak."

22 Musa Yehova'nın kendisine emrettiği gibi yaptı. Yeşu'yu alıp kâhin Eleazar'ın[k] ve tüm topluluğun önüne çıkardı. **23** Yehova'nın kendisi aracılığıyla söylediği gibi,[l] ellerini Yeşu'nun üzerine koydu ve onu görevlendirdi.[m]

28 Sonra Yehova Musa'ya şöyle söyledi: **2** "İsrailoğullarına şunu emret: 'Bana getirdiğiniz sunuları, ekmeği,[n] hoş koku[o] olarak ateşte yakılan sunuları vaktinde[ö] sunmaya dikkat edeceksiniz.'

BÖLÜM 28 **n** Le 3:11; Le 21:6; Sy 28:24; Ml 1:7; **o** Ba 8:21; Çk 29:18; Ef 5:2; Flp 4:18; **ö** Çk 23:14; 2Ta 8:13; Ezr 3:5; Ne 10:33.

3 Ve onlara şöyle diyeceksin,
'Yehova'ya sunacağınız ateşte yakılan sunular şunlardır: Günlük[a] yakılan sunu olarak birer yaşında sağlıklı iki erkek kuzu.
4 Erkek kuzulardan birini sabahleyin, diğerini akşamleyin,
karanlık tam çökmeden sunacaksınız.[b] **5** Bunların her biriyle birlikte, dörtte bir hin kadar dövülmüş zeytinin yağıyla[c] yoğrulmuş, onda bir efa[ç] ince unu tahıl sunusu[d] olarak sunacaksınız. **6** Bu, Yehova için ateşte yakılan sunu[e] ve hoş koku olarak Sina Dağında emredilen günlük yakılan sunudur.[f] **7** Her bir erkek kuzuyla birlikte,[g] dörtte bir hin ölçüsünde dökme sunusu sunulacak.[h] Yehova için dökme sunusunu, şarabı[ı] kutsal yerde dökeceksiniz. **8** Diğer erkek kuzuyu akşamleyin,
karanlık tam çökmeden sunacaksınız. Sabahki sunuda olduğu gibi, onu tahıl sunusuyla ve dökme sunusuyla birlikte ateşte yakılan sunu, Yehova'ya hoş koku olarak sunacaksınız.[i]

9 Sebt[j] günü ise birer yaşında sağlıklı iki erkek kuzu; tahıl sunusu olarak yağla yoğrulmuş, onda iki ölçek ince un ve dökme sunusu sunulacak. **10** Bu yakılan sunu, Sebt sunusudur; günlük yakılan sunuyla[k] dökme sunusunun[l] yanı sıra her Sebt günü sunulacak.

11 Her ayın başında Yehova'ya yakılan sunu olarak iki genç boğa, bir koç ve birer yaşında sağlıklı yedi erkek kuzu sunacaksınız.[m] **12** Tahıl sunusu[n] olarak her boğa için, yağla yoğrulmuş, onda üç ölçek ince un; koç[o] için

BÖLÜM 28

a Çk 29:38
Le 6:9
Sy 29:11
He 46:15
b Çk 12:6
Çk 29:39
Tkr 16:6
c Çk 29:40
ç Çk 16:36
d Sy 15:4
e Le 8:21
f Çk 29:42
2Ta 2:4
Ezr 3:3
g Çk 29:40
h Le 23:13
ı Sy 15:10
Sy 28:14
Tkr 14:26
i Çk 29:41
j Çk 16:29
Çk 20:10
He 20:12
k Sy 28:3
l Sy 28:7
m Sy 10:10
1Ta 23:31
2Ta 2:4
Ne 10:33
Kl 2:16
n Le 2:11
o Le 1:10

2. Sütun

a Le 1:13
b Sy 15:10
c Sy 15:7
ç Sy 15:5
d Sy 29:6
e Sy 29:19
f Le 4:23
Sy 15:24
Sy 28:22
g Çk 12:14
Le 23:5
Tkr 16:1
He 45:21
Lu 22:7
1Ko 5:7
h Çk 12:15
Le 23:6
1Ko 5:8
ı Le 23:2
i Le 23:7
j Le 1:9
k Sy 28:11
l Le 22:20
Le 22:22
Tkr 15:21
m Le 2:1
n Sy 28:12
o Sy 28:13
ö Sy 28:15
Sy 29:5
p Sy 28:3
Da 8:11
Da 11:31
Da 12:11
r Sy 28:6

de, yağla yoğrulmuş, onda iki ölçek ince un sunulacak. **13** Her bir erkek kuzu için tahıl sunusu olarak yağla yoğrulmuş, onda bir ölçek ince un sunulacak; bu, Yehova için ateşte yakılan sunu, hoş koku[a] olacak. **14** Ve dökme sunuları olarak her boğa için yarım[b] hin şarap; koç için üçte bir[c] hin şarap ve her bir erkek kuzu için dörtte bir[ç] hin şarap sunulacak. Yılın her ayı sunulacak aylık yakılan sunu budur.[d] **15** Ayrıca, günlük yakılan sunu ve dökme sunusundan başka,[e] günah sunusu olarak Yehova'ya bir oğlak[f] sunulacak.

16 Birinci ayda, ayın on dördüncü günü Yehova'nın Fısh ı[g] olacak. **17** Bu ayın on beşinci günü bir bayram kutlanacak. Yedi gün boyunca mayasız ekmek yenecek.[h] **18** Birinci gün kutsal toplantı olacak.[ı] Hiçbir ağır iş yapmayacaksınız.[i] **19** Ve Yehova'ya ateşte sunulan, yakılan sunu[j] olarak iki genç boğa, bir koç ve birer yaşında[k] yedi erkek kuzu sunacaksınız. Kurbanların sağlıklı olmasına dikkat edeceksiniz.[l] **20** Bunlarla birlikte tahıl sunusu[m] olarak, boğa için, yağla yoğrulmuş, onda üç ölçek ince un; koç için onda iki ölçek[n] ince un sunacaksınız. **21** Yedi erkek kuzunun her biri için onda bir ölçek[o] ince un sunacaksın. **22** Ve sizin için kefaret olması amacıyla günah sunusu olarak bir keçi sunacaksın.[ö] **23** Her sabah sunulan günlük[p] yakılan sunudan[r] başka bunları da sunacaksınız. **24** Bunlar gibi, yedi gün boyunca her gün ekmek

sunusu[a] sunacaksınız; ateşte yakılan bir sunu olarak Yehova için hoş koku[b] olacak. Günlük yakılan sunuya ve dökme sunusuna ek olarak sunulacak. **25** Yedinci gün kutsal toplantı olacak.[c] Hiçbir ağır iş yapmayacaksınız.[c]

26 İlk ürün gününde,[d] yeni ürünü Yehova'ya sunacağınız zaman, Haftalar Bayramında[e] kutsal toplantı yapacaksınız. Hiçbir ağır iş yapmayacaksınız.[f] **27** Yehova için hoş koku olmak üzere yakılan sunu olarak iki genç boğa, bir koç ve birer yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız.[g] **28** Bunların tahıl sunusu olarak, her boğa için, yağla yoğrulmuş, onda üç ölçek ince un; koç için onda iki ölçek[h] ince un **29** ve yedi erkek kuzunun her biri için onda bir ölçek[ı] ince un sunacaksınız. **30** Ve size kefaret olması için bir oğlak sunacaksınız.[i] **31** Günlük yakılan sunudan ve onun tahıl sunusundan ayrı olarak bunları da sunacaksınız.[j] Kurbanların sağlıklı olmasına dikkat edeceksiniz[k] ve dökme sunularını da sunacaksınız.' "[l]

29 "Yedinci ayda, ayın birinci gününde kutsal toplantı[m] yapacaksınız. Hiçbir ağır iş yapmayacaksınız.[n] O gün sizin için borazanların çalınacağı gün olacak.[o] **2** Ve Yehova'ya hoş koku olması için yakılan sunu olarak bir genç boğa, bir koç ve birer yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız; hepsi de sağlıklı olacak.[ö] **3** Bunlarla birlikte tahıl sunusu olarak, boğa için yağla yoğrulmuş, onda üç ölçek ince un, koç için onda iki ölçek ince un[p] **4** ve yedi erkek kuzunun her biri için onda bir ölçek ince un sunacaksınız.[a] **5** Ve size kefaret olması için günah sunusu olarak bir erkek oğlak sunacaksınız.[b] **6** Bunları, Yehova için hoş koku, ateşte yakılan sunu[c] olarak usule göre sunulan aylık yakılan sunu[ç] ve tahıl sunusundan,[d] günlük yakılan sunu[e] ve tahıl sunusundan[f] ve onların dökme sunularından[g] ayrı olarak sunacaksınız.

7 Bu yedinci ayın onuncu günü kutsal toplantı[h] yapacaksınız ve nefsinizi kıracaksınız.[ı] Hiçbir iş yapmayacaksınız.[i] **8** Yehova için hoş koku, yakılan sunu olarak bir genç boğa, bir koç ve birer yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız.[j] Bunların sağlıklı olmasına dikkat edeceksiniz.[k] **9** Ve bunlarla sunacağınız tahıl sunuları: Boğa için, yağla yoğrulmuş, onda üç ölçek ince un, koç için onda iki ölçek ince un[l] **10** ve yedi erkek kuzunun her biri için onda bir ölçek ince un.[m] **11** Günah sunusu olarak da bir oğlak sunacaksınız. Bunları, kefaret için sunulan günah sunusundan,[n] günlük yakılan sunu ile tahıl sunusundan ve onların dökme sunularından[o] ayrı olarak sunacaksınız.

12 Yedinci ayın on beşinci günü[ö] kutsal toplantı[p] yapacaksınız. Hiçbir ağır iş yapmayacaksınız.[r] Yedi gün boyunca Yehova'nın onuruna bir bayram kutlayacaksınız.[s] **13** Yakılan sunu, ateşte sunulan sunu,[ş] Yehova için hoş koku olarak on üç genç boğa, iki koç ve birer yaşında on dört erkek kuzu sunacak-

BÖLÜM 28

a Le 3:11
Le 21:6
Sy 28:2
b Sy 28:8
c Çk 12:16
Çk 13:6
Le 23:8
ç Tkr 16:8
d Çk 23:16
e Çk 34:22
Le 23:16
Le 23:21
Tkr 16:10
Elç 2:1
f Çk 31:14
Sy 28:18
g Le 23:18
h Sy 28:12
ı Sy 28:13
i Le 23:19
Sy 28:15
j Sy 28:3
Sy 28:5
Sy 28:23
k Le 1:3
Sy 28:19
l Sy 28:7

BÖLÜM 29

m Le 23:24
n Le 23:25
o Sy 10:2
Me 81:3
ö Sy 28:19
p Sy 28:20

2. Sütun

a Sy 28:21
b Sy 28:15
Sy 28:22
c Le 23:25
Sy 28:6
ç Sy 28:11
d Sy 28:12
e Sy 28:3
f Sy 28:5
g Sy 28:7
h Le 16:29
Le 23:27
ı Le 16:29
Le 23:29
Me 35:13
İş 58:5
i Le 23:31
j Sy 29:2
k Le 1:3
Le 22:22
Tkr 15:21
Tkr 17:1
l Sy 28:12
Sy 29:3
m Sy 28:13
Sy 29:4
n Le 16:3
o Sy 28:7
ö Çk 23:16
Le 23:34
Tkr 16:13
Ne 8:14
p Le 23:37
Ne 8:18
r Le 23:35
s Tkr 16:15
ş Le 1:3
Ezr 3:4

sınız. Kurbanlar sağlıklı olacak.[a]
14 Bunlarla sunulacak tahıl sunuları: On üç boğanın her biri için, yağla yoğrulmuş, onda üç ölçek ince un, iki koçun her biri için onda iki ölçek ince un[b]
15 ve on dört erkek kuzunun her biri için onda bir ölçek ince un.[c]
16 Günah sunusu olarak da bir oğlak sunacaksınız. Bunları, günlük yakılan sunudan, onun tahıl ve dökme sunusundan ayrı olarak sunacaksınız.[ç]

17 İkinci gün on iki genç boğa, iki koç ve birer yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız; hepsi sağlıklı olacak.[d]
18 Ve boğalar, koçlar ve erkek kuzuların sayısınca, usule uygun olarak[e] tahıl sunularını[f] ve dökme sunularını[g] sunacaksınız.
19 Günah sunusu olarak da bir oğlak sunacaksınız.[h] Bunları, günlük yakılan sunudan, onun tahıl sunusundan ve bunlar için olan dökme sunularından ayrı olarak sunacaksınız.[ı]

20 Üçüncü gün on bir boğa, iki koç ve birer yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız; hepsi sağlıklı olacak.[i]
21 Boğalar, koçlar ve erkek kuzuların sayısınca, usule uygun olarak, tahıl sunularını[j] ve dökme sunularını[k] sunacaksınız.
22 Günah sunusu[l] olarak da bir keçi sunacaksınız. Bunları, günlük yakılan sunudan, onun tahıl ve dökme sunusundan ayrı olarak sunacaksınız.

23 Dördüncü gün on boğa, iki koç ve birer yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız; hepsi sağlıklı olacak.[m]
24 Boğalar, koçlar ve erkek kuzuların sayısınca, usule uygun olarak,[a] tahıl sunularını[b] ve dökme sunularını[c] sunacaksınız.
25 Günah sunusu[ç] olarak da bir oğlak sunacaksınız. Bunları, günlük yakılan sunudan,[d] onun tahıl ve dökme sunusundan[e] ayrı olarak sunacaksınız.

26 Beşinci gün dokuz boğa, iki koç ve birer yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız; hepsi sağlıklı olacak.[f]
27 Boğalar, koçlar ve erkek kuzuların sayısınca, usule uygun olarak,[g] tahıl sunularını[h] ve dökme sunularını[ı] sunacaksınız.
28 Günah sunusu olarak da bir keçi sunacaksınız.[i] Bunları, günlük yakılan sunudan, onun tahıl ve dökme sunusundan[j] ayrı olarak sunacaksınız.

29 Altıncı gün sekiz boğa, iki koç ve birer yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız; hepsi sağlıklı olacak.[k]
30 Boğalar, koçlar ve erkek kuzuların sayısınca, usule uygun olarak,[l] tahıl sunularını[m] ve dökme sunularını[n] sunacaksınız.
31 Günah sunusu olarak da bir keçi sunacaksınız.[o] Bunları, günlük yakılan sunudan, onun tahıl ve dökme sunusundan[ö] ayrı olarak sunacaksınız.

32 Yedinci gün yedi boğa, iki koç ve birer yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız; hepsi sağlıklı olacak.[p]
33 Boğalar, koçlar ve erkek kuzuların sayısınca, usule uygun olarak,[r] tahıl sunularını[s] ve dökme sunularını[ş] sunacaksınız.
34 Günah sunusu olarak da bir keçi sunacaksınız.[t] Bunları, günlük yakılan sunudan, onun tahıl ve dökme sunusundan[u] ayrı olarak sunacaksınız.

BÖLÜM 29

a Le 22:22
Tkr 17:1
b Sy 28:12
Sy 29:3
c Sy 28:13
Sy 29:4
ç Sy 28:3
Sy 28:5
Sy 28:7
d Tkr 15:21
e Sy 28:12
f Sy 29:3
Sy 29:14
g Sy 28:14
h Sy 28:15
ı Sy 28:3
Sy 28:5
Sy 28:7
i Sy 29:13
j Sy 29:9
Sy 29:14
k Sy 28:14
l Sy 28:15
m Le 22:22
Sy 29:13

2. Sütun

a Sy 28:12
b Sy 29:14
c Sy 28:14
ç Le 4:23
Sy 28:15
d Sy 28:3
e Sy 28:7
f Tkr 15:21
Tkr 17:1
g Sy 28:12
h Sy 29:14
ı Sy 28:14
i Le 4:23
Sy 28:15
j Sy 28:7
k Le 1:3
Sy 29:8
l Sy 28:12
m Sy 29:3
Sy 29:14
n Sy 28:14
o Le 4:23
Sy 28:15
ö Sy 28:7
p Le 1:3
Le 22:22
r Sy 28:12
s Sy 29:3
Sy 29:14
ş Sy 28:14
t Le 4:23
Sy 28:15
u Sy 28:7

35 Sekizinci gün büyük bir
toplantı yapacaksınız.[a] Hiçbir
ağır iş yapmayacaksınız.[b]
36 Yehova'ya hoş koku, yakılan
sunu, ateşte sunulan sunu ola-
rak bir boğa, bir koç ve bi-
rer yaşında yedi erkek kuzu su-
nacaksınız; hepsi sağlıklı olacak.[c]
37 Boğa ile koç için ve sayısın-
ca erkek kuzular için, usule uy-
gun olarak,[ç] tahıl sunularını[d] ve
dökme sunularını[e] sunacaksınız.
38 Günah sunusu olarak da bir
keçi sunacaksınız.[f] Bunları, gün-
lük yakılan sunudan, onun tahıl
ve dökme sunusundan[g] ayrı ola-
rak sunacaksınız.

39 Tahıl sunuları,[h] dökme su-
nuları[ı] ve paylaşma kurbanları[i]
olarak, adak sunularının[j] ve gö-
nüllü sunuların[k] dışında belir-
li zamanlardaki bayramlarınızda[l]
Yehova'ya sunacağınız yakılan
sunular[m] bunlardır." **40** Ve
Musa Yehova'nın kendisine em-
rettiği her şeyi İsrailoğullarına
söyledi.[n]

30 Musa İsrailoğullarının ka-
bile başlarıyla[o] konuştu,
onlara "Yehova şunları emretti"
dedi, **2** "Bir kimse nefsini* bir
antla bağlamak[ö] üzere Yehova'ya
bir adak adarsa[p] veya bir söz ve-
rirse,[r] sözünü tutacak.[s] Ağzından
çıkan sözü yerine getirecek.[ş]

3 Bir genç kız babasının evin-
de Yehova'ya bir adak adarsa[t]
veya nefsini bir antla bağlarsa
4 ve babası onun adağını veya
nefsini bağladığı andı işitir ve
ses çıkarmazsa, kızın tüm adakla-
rı ve nefsini bağladığı tüm antla-
rı[u] geçerli olacak. **5** Ancak, ba-

Sy 30:2* İbranice *nefeş*; "can"

BÖLÜM 29

a Le 23:36
b Le 23:39
c Sy 29:2
ç Sy 28:12
d Sy 29:3
Sy 29:14
e Sy 28:14
f Le 4:23
Sy 28:15
g Sy 28:7
h Le 2:1
ı Sy 15:5
i Le 3:1
j Sy 15:3
Tkr 12:6
k Le 7:16
Le 22:21
l Le 23:2
Tkr 16:16
m Le 1:3
n Çk 40:16
Tkr 4:5

BÖLÜM 30

o Çk 18:25
ö Sy 30:11
Elç 23:14
p Ba 28:20
Le 27:2
Hk 11:30
r Sy 30:10
Me 132:2
s Tkr 23:21
Me 76:11
Me 116:14
Me 119:106
Vz 5:4
Mt 5:33
ş Me 22:25
Me 50:14
Me 66:13
Na 1:15
t 1Sa 1:11
u Sy 30:10
Sy 30:13

2. Sütun

a Mr 7:10
Ef 6:1
b 1Sa 1:11
1Sa 1:22
c 1Sa 1:23
ç Ro 7:2
1Ko 11:3
Ef 5:22
d Sy 30:5
e Sy 30:6
f 1Ko 11:3
1Pe 3:1
g Sy 30:5
Sy 30:8
h Me 35:13
İş 58:5
ı Sy 30:7

bası kızının adağını veya nefsini
bağladığı andını işittiğinde ona
engel olursa, adak veya ant geçer-
li olmayacak; fakat, Yehova onu
bağışlayacak, çünkü babası engel
olmuştur.[a]

6 Eğer kadın bir adamın karı-
sıysa ve bir adak adamışsa[b] veya
düşünmeden bir söz vererek
kendini bağlamışsa **7** ve koca-
sı bunu işittiğinde ses çıkarmaz-
sa, kadının adakları veya nefsini
bağladığı antları geçerli olacak.[c]
8 Ancak, kadının adağını kocası
işittiğinde ona engel olursa,[ç] ka-
dının adadığı adağı veya düşün-
meden verdiği bağlayıcı sözü de
geçersiz kılmış olur; Yehova ka-
dını bağışlayacak.[d]

9 Dul veya boşanmış bir ka-
dın, adak adadığında, kendisini
bağladığı her söz için sorumlu
olacak.

10 Eğer kadın kocasının evin-
deyken bir adak adamış veya nef-
sini bir antla[e] bağlamışsa,
11 kocası adağını işittiğinde ses
çıkarmamışsa, engel olmamışsa,
kadının adağı veya nefsini bağla-
dığı andı geçerli olacak. **12** Fa-
kat eğer koca, karısının ağzın-
dan adağı hakkında veya nefsini
bağladığı andı hakkında herhan-
gi bir söz işittiğinde, adağı veya
andı bozarsa, bunlar geçerli ol-
mayacak.[f] Kocası onları geçersiz
kılmıştır, Yehova kadını bağışla-
yacaktır.[g] **13** Adam, karısının
adağını veya nefsini kırmak için[h]
ettiği bağlayıcı andı onaylayabilir
veya bozabilir. **14** Fakat eğer
günler geçer ve kocası ses çıkar-
mazsa, kadının tüm adaklarını
veya onun nefsini bağladığı ant-
larını onaylamış olur.[ı] Adağı veya

andı işittiği gün ses çıkarmadığından, onları onaylamış olur. **15** Eğer koca, adak veya andı işitmesinin üzerinden zaman geçtikten sonra onları bozarsa, kadının günahının sorumluluğunu taşıyacaktır.[a]

16 Kocayla karısı,[b] baba evinde olan genç kızla babası hakkında Yehova'nın Musa'ya verdiği kurallar bunlardır."[c]

31 Sonra Yehova Musa'ya şöyle dedi: **2** "Midyanlılardan[ç] İsrailoğullarının öcünü al.[d] Ondan sonra ölüp atalarına katılacaksın."[e]

3 Bunun üzerine Musa halkla konuştu; şunları söyledi: "Aranızdan ordu için adamlar silahlandırın, Midyanlılarla savaşıp Yehova'nın Midyan'dan öcünü alsınlar.[f] **4** İsrail'in tüm kabilelerinden her biri orduya bin kişi gönderecek." **5** Bunun üzerine İsrail boylarından, kabile başına bin[g] kişi toplandı; ordu için on iki bin kişi silahlandırıldı.[h]

6 Sonra Musa her kabileden gelen biner kişiyi ve kâhin Eleazar'ın oğlu Finehas'ı[1] orduya gönderdi; kutsal takımlardan ve çağrı borazanlarından[i] Finehas sorumluydu. **7** Onlar, Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi, Midyan'la savaştılar ve tüm erkekleri öldürdüler.[j] **8** Öldürülenler arasında Midyan kralları da vardı; bunlar Midyan'ın beş kralı,[k] Evi, Rekem, Tsur, Hur ve Reba'ydı. Ve Beor oğlu Balam'ı[l] da kılıçla öldürdüler. **9** Fakat İsrailoğulları Midyanlı kadınları ve çocuklarını tutsak aldılar;[m] tüm hayvanlarını, sürülerini ve mallarını yağmaladılar. **10** Onların yaşadıkları tüm şehirleri ve obaları ateşe verdiler.[a] **11** İnsan olsun hayvan olsun her şeyi yağmalayıp ganimet olarak[b] götürdüler. **12** Tutsakları ve ganimeti, Moab düzlüklerinde,[c] Ürdün Irmağı kıyısında Eriha karşısındaki konaklama yerine; Musa'ya, kâhin Eleazar'a ve İsrail topluluğuna getirdiler.

13 Musa, kâhin Eleazar ve topluluğun tüm beyleri onları karşılamak için konaklama yerinden çıktılar. **14** Musa seferden dönen ordu komutanlarına,[ç] yüzbaşılara ve binbaşılara çok öfkelendi. **15** Onlara "Tüm kadınları sağ mı bıraktınız?"[d] dedi. **16** "Peor olayında,[e] Balam'ın sözüne uyarak İsrailoğullarını kandırıp Yehova'ya ihanet etmelerine[f] yol açanlar bu kadınlardı; Yehova'nın halkının başına bu yüzden felaket geldi.[g] **17** Şimdi tüm erkek çocukları ve bir erkekle birlikte olmuş tüm kadınları öldürün.[h] **18** Erkekle yatmamış tüm kızları sağ bırakın.[ı] **19** Sizler de yedi gün konaklama yerinin dışında kalın. Sizden ya da tutsaklarınızdan, bir can öldürmüş[i] veya öldürülmüş birine dokunmuş herkes,[j] üçüncü gün ve yedinci gün kendini arındıracak.[k] **20** Tüm giysileri, deri eşyayı, keçi kılından yapılmış her şeyi ve tüm ahşap eşyayı arındıracaksınız."[l]

21 Sonra kâhin Eleazar savaşa katılan askerlere "Yehova'nın Musa'ya verdiği kanunun hükümleri şunlardır" dedi, **22** "Altın, gümüş, bakır, demir, kalay ve kurşundan olan,

BÖLÜM 30
a Tkr 23:21
b Sy 30:6
Sy 30:10
c Sy 30:3

BÖLÜM 31
ç Sy 25:2
Sy 25:17
d Tkr 32:41
Me 94:1
İş 1:24
Na 1:2
e Sy 27:13
Tkr 32:50
f Sy 22:7
Sy 25:18
1Ko 10:8
Vh 2:14
g Sy 26:51
h Le 26:8
ı Sy 25:7
Sy 25:11
i Sy 10:2
Sy 10:9
j Tkr 20:13
k Yş 13:21
l Sy 22:12
Sy 24:25
Yş 13:22
2Pe 2:15
Yhd 11
Vh 2:14
m Tkr 20:14

2. Sütun
a Yş 6:24
b Tkr 2:35
Yş 8:2
c Sy 22:1
ç Sy 31:5
d Yr 48:10
e Sy 25:18
Tkr 4:3
Yş 22:17
f Sy 25:2
2Pe 2:15
Vh 2:14
g Sy 25:9
1Ko 10:8
h Hk 21:11
ı Sy 31:35
i Sy 5:2
Sy 19:11
j Sy 19:16
k Sy 19:20
l Sy 31:23

23 ateşe dayanıklı[a] her şeyi ateşten geçireceksiniz, o zaman temiz sayılacaklar. Ayrıca arınma suyuyla da arındıracaksınız.[b] Ateşe dayanıklı olmayan eşyayı sudan geçireceksiniz.[c] **24** Yedinci gün giysilerinizi yıkayacaksınız, böylece temiz sayılacaksınız; konaklama yerine bundan sonra girebilirsiniz."[ç]

25 Ve Yehova Musa'ya şunu söyledi: **26** "Sen, kâhin Eleazar ve aşiret reisleri ganimetin, tutsak alınan insanların ve ele geçirilen hayvanların sayımını yapın. **27** Ganimeti, sefere çıkıp savaşa katılanlar ile topluluğun geri kalanı arasında yarı yarıya paylaştıracaksınız.[d] **28** İnsandan, sığırdan, davardan ve eşeklerden, her beş yüz candan birini, sefere çıkan askerlerden Yehova için vergi[e] olarak alacaksın. **29** Bu vergiyi askerlere düşen yarım paydan alacaksınız ve Yehova için bağış olarak[f] kâhin Eleazar'a vereceksiniz. **30** İsrailoğullarına düşen yarım paydan; insanlardan, sığırdan, davardan, eşeklerden, tüm evcil hayvanlardan, her elli taneden birini alacaksın ve Yehova'nın Kutsal Çadırındaki yükümlülükleri[g] yerine getiren Levioğullarına vereceksin."[h]

31 Musa, kâhin Eleazar'la birlikte Yehova'nın kendisine emrettiği gibi yaptı. **32** Sefere katılanların yağmaladığından geri kalan ganimet şunlardı: Altı yüz yetmiş beş bin davar, **33** yetmiş iki bin sığır, **34** altmış bir bin eşek. **35** İnsanlara*[ı] gelince, erkekle birlikte olmamış tüm kızlar[a] otuz iki bin candı. **36** Ve sefere çıkanlara düşen yarım pay şuydu: Üç yüz otuz yedi bin beş yüz davar. **37** Bunların altı yüz yetmiş beşi Yehova için vergi[b] olarak verildi. **38** Otuz altı bin sığır. Bunların yetmiş ikisi Yehova için vergi olarak verildi. **39** Otuz bin beş yüz eşek; bunların altmış biri Yehova için vergi olarak verildi. **40** İnsanların sayısı on altı bindi; bunlardan otuz iki can Yehova için vergi olarak verildi. **41** Ve Musa, Yehova'nın kendisine emrettiği gibi,[c] Yehova için bağış olarak verilen bu vergiyi kâhin Eleazar'a[c] verdi.

42 Musa'nın, savaşa katılanlarla diğer İsrailoğulları arasında paylaştırdığı ganimetten İsrailoğullarına düşen yarım pay şuydu: **43** Topluluğa düşen yarım pay, üç yüz otuz yedi bin beş yüz davar; **44** otuz altı bin sığır; **45** otuz bin beş yüz eşek; **46** ve insanlar on altı bin can. **47** Musa, Yehova'nın kendisine emrettiği gibi, İsrailoğullarına ait olan bu yarım paydan, insan olsun hayvan olsun, ellide birini alarak, Yehova'nın Kutsal Çadırındaki yükümlülükleri[d] yerine getiren Levioğullarına[e] verdi.

48 Ve ordu birliklerinin* başındaki adamlar,[f] binbaşılar, yüzbaşılar[g] Musa'ya geldiler **49** ve ona şunları söylediler: "Biz hizmetkârların, sorumluluğumuz altındaki askerlerin sayımını yaptık; bizden hiçbir kayıp bildirilmedi.[h] **50** Hepimiz buldu-

BÖLÜM 31

a Öz 17:3
Öz 25:4

b Sy 19:9

c Sy 31:20

ç Sy 19:19
Sy 19:20

d Yş 22:8
1Sa 30:24
Me 68:12

e Ba 14:20
1Ta 26:27

f Sy 18:20
Sy 18:29

g Sy 3:7
Sy 18:3
1Ta 23:32

h Tkr 12:12
Tkr 12:19
Yş 13:14

ı Ba 2:7
1Ko 15:45

2. Sütun

a Sy 31:18

b Ba 14:20
1Ta 26:27

c Sy 5:9

ç Sy 18:8
Sy 18:19
1Ko 9:14
Ga 6:6
İb 7:5

d Sy 3:7
Sy 18:3
Sy 31:30
1Ta 23:32

e Tkr 12:12
Tkr 12:19

f Sy 31:4

g Sy 1:4
Sy 1:16
Sy 31:14
Tkr 1:15

h Çk 23:27
Le 26:7

Sy 31:35* Sözcük anlamıyla, "insan canlar"; 40. ayet için de geçerli.

Sy 31:48* Sözcük anlamıyla, "binlerinin"

ğumuz altın eşyaları, halhal zincirlerini, bilezikleri, mühür yüzüklerini,[a] küpeleri ve kadın takılarını,[b] Yehova'nın önünde canlarımızın kefareti olması için sunu olarak Yehova'ya getirdik."[c]

51 Bunun üzerine Musa ve kâhin Eleazar altınları, tüm mücevheratı onlardan aldı.[ç] **52** Binbaşılardan ve yüzbaşılardan alıp Yehova için bağış olarak sundukları altın, on altı bin yedi yüz elli şekeldi. **53** Ordudaki tüm askerler ganimetten kendisi için pay almıştı.[d] **54** Musa ve kâhin Eleazar altınları binbaşılardan ve yüzbaşılardan aldılar, Yehova'nın önünde İsrailoğulları adına bir hatırlatıcı[e] olması için Toplanma Çadırına getirdiler.

32 Rubenoğullarıyla[f] Gadoğullarının[g] çok sayıda hayvanı olmuştu. Yazer[h] ve Gilead topraklarını gördüler, sürüleri için elverişli yerlerdi. **2** Bu nedenle Gadoğullarıyla Rubenoğulları Musa'ya, kâhin Eleazar'a ve topluluğun beylerine gelip şöyle dediler: **3** "Atarot,[ı] Dibon,[i] Yazer, Nimra,[j] Heşbon,[k] Elealе,[l] Sebam, Nebo[m] ve Beon'u[n] gördük; **4** Yehova'nın İsrail topluluğu önünde yenilgiye uğrattığı[o] halkların yaşadığı bu topraklar hayvanlar için çok elverişli; bu kullarının da hayvanları var."[ö] **5** Ve "Eğer uygun görürsen" dediler, "Bu topraklar kullarına mülk olarak verilsin. Bizi Ürdün Irmağının karşı tarafına geçirme."[p]

6 Bunun üzerine Musa Gadoğullarıyla Rubenoğullarına "Kardeşleriniz savaşmaya giderken siz burada oturacak mısınız?"[a] dedi, **7** "Yehova'nın vereceği diyara geçecek olan İsrailoğullarının cesaretini neden kırıyorsunuz? **8** Kadeş-barnea'dayken[b] babalarınızı diyarı görmeye gönderdiğimde onlar da böyle yaptı.[c] **9** Eşkol Vadisine[ç] gidip diyarı gördüklerinde İsrailoğullarının cesaretini kırdılar, Yehova'nın kendilerine vereceği diyara girmekten onları alıkoydular.[d] **10** O gün Yehova çok öfkelenip şöyle ant etti:[e] **11** 'Mısır'dan çıkan, yirmi ve daha yukarı yaştaki adamlar,[f] İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a yeminle vaat ettiğim toprakları görmeyecekler,[g] çünkü onlar bütün yürekle Benim yolumdan gitmediler. **12** Yalnızca Kenizzi Yefunne oğlu Kaleb[h] ile Nun oğlu Yeşu[ı] görecek, çünkü onlar bütün yürekle Yehova'nın yolundan gittiler.' **13** Bu nedenle Yehova İsrailoğullarına çok öfkelendi ve gözünde kötü olanı yapan o nesil yok oluncaya dek[i] Yehova onları kırk yıl çölde dolaştırdı.[j] **14** Ey günahkârlar soyu, şimdi babalarınızın yerine siz geçtiniz ve Yehova'nın İsrailoğullarına olan öfkesini[k] daha da artırıyorsunuz. **15** O'nun yolunda gitmekten vazgeçerseniz,[l] bu halkı yine çölde dolaştıracaktır;[m] siz de onlara kötülük yapmış olacaksınız."[n]

16 Rubenoğullarıyla Gadoğulları Musa'ya yaklaşıp şöyle söylediler: "İzin ver, burada hayvanlarımız için taş duvarlı ağıllar yapalım, çocuklarımız için şehirler kuralım. **17** Biz silahlanıp

BÖLÜM 31

a Ba 41:42
b Çk 35:22
c Me 96:8
ç Sy 18:8
Sy 18:19
d Tkr 20:14
e Çk 30:16

BÖLÜM 32

f Sy 26:7
Yş 13:15
g Sy 26:18
Yş 13:24
h Sy 21:32
Yş 13:25
İş 16:8
ı Sy 32:34
i Sy 21:30
Yş 13:9
j Sy 32:36
k Sy 21:26
l Sy 32:37
Yr 48:34
m Sy 33:47
n Sy 32:38
o Sy 21:24
Tkr 2:24
Tkr 3:18
ö Ba 46:34
Tkr 2:35
p Yş 1:12
Yş 1:14
Yş 13:8

2. Sütun

a Flp 2:4
b Yş 14:7
c Sy 13:31
Yş 14:8
ç Sy 13:23
Tkr 1:24
d Sy 13:32
Tkr 1:26
e Sy 14:28
Tkr 1:34
Me 95:11
He 20:15
İb 3:18
f Sy 14:29
Tkr 1:35
Tkr 2:14
g Ba 13:15
Ba 26:3
Ba 28:13
h Sy 13:30
Sy 14:24
Tkr 1:36
Yş 14:8
ı Sy 14:30
Tkr 1:38
Yş 19:49
i Sy 26:64
Tkr 2:14
1Ko 10:5
İb 3:17
j Sy 14:33
Tkr 29:5
Yş 5:6
Me 95:10
Elç 7:36
Elç 13:18
k Tkr 1:34
Elç 7:51

l İb 10:38; **m** Çk 23:21; **n** 2Ta 15:2.

savaş düzeninde[a] İsrailoğullarını yerlerine götürene dek önlerinden gideceğiz. Bu arada çoluk çocuğumuz da memleket halkının gözlerinden uzak, surlu şehirlerde oturacak. **18** İsrailoğullarının hepsi kendi mülkünü, kendi mirasını elde edinceye dek evlerimize dönmeyeceğiz.[b] **19** Biz Ürdün Irmağının öte yakasında onlarla birlikte miras almayacağız, çünkü bizim mirasımız gündoğusuna doğru, ırmağın bu yakasına düştü."[c]

20 Bunun üzerine Musa onlara şu karşılığı verdi: "Böyle yaparsanız, Yehova'nın önünde silahlarınızı kuşanırsanız[ç] **21** ve her biriniz böyle hazırlıklı durumda, Yehova düşmanlarını önünden kovuncaya dek[d] O'nun önünde Ürdün Irmağını geçerseniz, **22** diyar Yehova'nın önünde fethedildiğinde[e] geri dönebilirsiniz;[f] böylece, Yehova'ya ve İsrailoğullarına karşı suçsuzluğunuzu kanıtlamış olursunuz. Ve bu topraklar Yehova'nın önünde sizin mülkünüz olur.[g] **23** Fakat eğer böyle yapmazsanız, Yehova'ya karşı günah işlemiş olursunuz[h] ve emin olun günahınız yakanıza yapışacaktır.[ı] **24** Çoluk çocuğunuz için şehirler kurun ve davarlarınız için taş duvarlı ağıllar yapın; ağzınızdan çıkan sözü yerine getirin."[i]

25 O zaman Gadoğullarıyla Rubenoğulları Musa'ya "Kulların, efendimizin emrettiği gibi yapacak"[j] dediler. **26** "Çocuklarımız, karılarımız, sürülerimiz ve tüm hayvanlarımız Gilead şehirlerinde kalacak;[k] **27** fakat, efendimizin söylediği gibi, kulların Yehova'nın önünde savaşmak üzere silahlanmış olarak karşı tarafa geçecek."[a]

28 Ve Musa kâhin Eleazar'a, Nun oğlu Yeşu'ya ve İsrailoğullarının aşiret reislerine onlar hakkında emir verdi. **29** Şunları söyledi: "Eğer Gadoğullarıyla Rubenoğulları, hepsi savaşmak üzere silahlanmış[b] olarak Yehova'nın önünde Ürdün Irmağını sizinle birlikte geçerse, tüm diyarı fethettiğinizde onlara mülk olarak Gilead topraklarını vereceksiniz.[c] **30** Fakat sizinle birlikte geçmezlerse, Kenan diyarında sizin yanınıza yerleşecekler."[ç]

31 Bunun üzerine Gadoğullarıyla Rubenoğulları şu karşılığı verdiler: "Yehova bu kullarına ne söylediyse öyle yapacağız.[d] **32** Yehova'nın önünde silahlanmış olarak Kenan diyarına geçeceğiz[e] ve mirasımız Ürdün Irmağının bu tarafında olacak."[f] **33** Böylece Musa onlara, yani Gadoğulları,[g] Rubenoğulları[h] ve Yusuf oğlu Manasse kabilesinin yarısına[ı] Amorilerin kralı Sihon'un[i] ve Başan kralı Og'un[j] ülkesini, şehirleri, onlara ait toprakları ve çevredeki şehirleriyle birlikte tüm memleketi verdi.

34 Ve Gadoğulları şu surlu şehirleri[k] kurdular: Dibon,[l] Atarot,[m] Aroer,[n] **35** Atrot-şofan, Yazer,[o] Yogbeha,[ö] **36** Beyt-nimra,[p] Beyt-harran;[r] ayrıca taş duvarlı ağıllar[s] da yaptılar. **37** Rubenoğulları Heşbon,[ş] Eleale,[t] Kiryataim'i;[u] **38** Nebo[ü] ve Baalmeon[v] şehirleriyle (bunların isimlerini değiştirdiler) Sibma şehrini kurdular. İnşa ettikleri şehirlere yeni isimler verdiler.

BÖLÜM 32

a Tkr 3:18
Yş 4:12
b Yş 22:4
c Sy 32:33
Yş 12:1
Yş 13:8
2Kr 10:33
ç Tkr 3:18
Yş 1:14
Yş 4:13
d Me 78:55
e Tkr 3:20
Yş 11:23
Yş 18:1
Me 44:2
f Yş 22:4
Yş 22:9
g Tkr 3:12
Yş 1:15
Yş 13:8
h Sy 15:22
Yk 4:17
ı Öz 13:21
İş 59:12
Ga 6:7
i Sy 32:16
Sy 32:34
Sy 32:37
Sy 32:38
j Yş 1:13
k Yş 1:14

2. Sütun

a Yş 4:12
b Sy 32:20
c Yş 1:15
Yş 13:15
Yş 13:24
ç Sy 32:5
d Sy 32:25
e Yş 4:13
f Yş 1:15
2Kr 10:33
g Tkr 3:12
h Yş 13:8
ı Tkr 29:8
Yş 12:6
Yş 22:7
1Ta 5:18
i Sy 21:23
Sy 21:24
Tkr 2:31
Me 136:19
j Tkr 3:4
Me 135:11
k Sy 32:17
l Sy 21:30
Sy 33:45
Yş 13:17
m Sy 32:3
n Tkr 2:36
Yş 12:2
Hk 11:26
o Sy 21:32
Yş 13:25
ö Hk 8:11
p Sy 32:3
r Yş 13:27
s Sy 32:24
ş Sy 21:26
Yş 13:17
t Sy 32:3
Yr 48:34
u Yş 13:19
ü Sy 32:3
v Yş 13:17
He 25:9

39 Manasse oğlu Makiroğulları[a] Gilead üzerine yürüdüler ve orayı ele geçirip o bölgede yaşayan Amorileri kovdular. **40** Böylece Musa Gilead'ı Manasse soyundan Makiroğullarına verdi, oraya yerleştiler.[b] **41** Manasse oğlu Yair gidip Gilead'ın obalarını ele geçirdi ve onlara Havvot-yair[c] adını verdi. **42** Nobah gidip Kenat'ı[ç] ve çevre kentlerini ele geçirdi; oraya kendi adını vererek Nobah dedi.

33 Musa ve Harun önderliğinde[d] Mısır'dan[e] ordular halinde[f] çıkan İsrailoğullarının sırasıyla yaptıkları yolculuklar. **2** Musa, Yehova'nın emriyle, yola çıktıkları yerleri kaydetti; onların bir yerden öbürüne yaptıkları yolculuklar şunlardı:[g] **3** Birinci ayda, birinci ayın on beşinci gününde[h] Ramses'ten[ı] hareket ettiler. İsrailoğulları Fısıhtan[i] hemen sonraki gün tüm Mısırlıların gözü önünde zaferle* yola çıktılar.[j] **4** Mısırlılar ise Yehova'nın vurduğu ilk doğanlarını[k] gömüyorlardı. Yehova onların tanrılarına hükümlerini infaz etmişti.[l]

5 Böylece İsrailoğulları Ramses'ten[m] yola çıktılar ve gelip Sukkot'ta[n] konakladılar. **6** Sukkot'tan ayrılıp çölün sınırında bulunan Etam'da[o] konakladılar. **7** Etam'dan ayrıldılar ve geriye, Baal-tsefon[ö] karşısındaki Pihahirot'a[p] doğru dönüp Migdol[r] önünde konakladılar. **8** Pi-hahirot'tan ayrıldılar ve denizin ortasından[s] geçip çöle çıktılar;[ş] Etam Çölünde[a] üç günlük yol gidip Mara'da[b] konakladılar.

9 Mara'dan ayrılıp Elim'e[c] geldiler. Elim'de on iki pınar ve yetmiş hurma ağacı vardı; orada konakladılar. **10** Sonra Elim'den ayrılıp Kızıldeniz kıyısında konakladılar. **11** Kızıldeniz'den ayrılıp Sin Çölünde[ç] konakladılar. **12** Sin Çölünden ayrılıp Dofka'da konakladılar. **13** Dofka'dan ayrılıp Aluş'ta konakladılar. **14** Aluş'tan ayrılıp Refidim'de[d] konakladılar. Orada halk için içecek su yoktu. **15** Refidim'den ayrılıp Sina Çölünde[e] konakladılar.

16 Sina Çölünden ayrılıp Kibrot-hattaava'da[f] konakladılar. **17** Kibrot-hattaava'dan ayrılıp Hatserot'ta[g] konakladılar. **18** Hatserot'tan ayrılıp Ritma'da konakladılar. **19** Ritma'dan ayrılıp Rimmon-perets'te konakladılar. **20** Rimmon-perets'ten ayrılıp Libna'da konakladılar. **21** Libna'dan ayrılıp Rissa'da konakladılar. **22** Rissa'dan ayrılıp Kehelata'da konakladılar. **23** Kehelata'dan ayrılıp Şefer Dağında konakladılar.

24 Şefer Dağından ayrılıp Harada'da konakladılar.[h] **25** Harada'dan ayrılıp Makhelot'ta konakladılar. **26** Makhelot'tan ayrılıp[ı] Tahat'ta konakladılar. **27** Tahat'tan ayrılıp Terah'ta konakladılar. **28** Terah'tan ayrılıp Mitka'da konakladılar. **29** Mitka'dan ayrılıp Haşmona'da konakladılar. **30** Haşmona'dan ayrılıp Moserot'ta konakladılar. **31** Moserot'tan ayrılıp Bene-yaakan'da[i] konakladılar. **32** Bene-yaakan'dan

BÖLÜM 32
a Sy 26:29
b Tkr 3:13
Yş 13:31
Yş 17:1
c Tkr 3:14
Yş 13:30
ç 1Ta 2:23

BÖLÜM 33
d Yş 24:5
1Sa 12:8
Me 77:20
Mi 6:4
e Çk 12:51
f Çk 13:18
g Sy 9:17
h Çk 12:2
Çk 13:4
ı Ba 47:11
Çk 12:37
i Çk 12:6
Sy 9:3
Tkr 16:1
j Çk 14:8
k Çk 12:29
Me 78:51
l Çk 12:12
Çk 18:11
m Ba 47:11
n Çk 12:37
o Çk 13:20
ö Çk 14:9
p Çk 14:2
r Çk 14:2
s Çk 14:22
Me 106:9
İb 11:29
ş Çk 15:22

2. Sütun
a Çk 13:20
b Çk 15:23
c Çk 15:27
ç Çk 16:1
d Çk 17:1
Çk 17:8
e Çk 18:5
Çk 19:1
Çk 19:2
Sy 1:1
Sy 3:4
Sy 9:1
f Sy 11:34
Tkr 9:22
g Sy 11:35
Sy 12:16
Tkr 1:1
h Sy 2:3
Sy 2:10
Sy 2:18
Sy 2:25
Sy 2:34
ı Sy 9:17
i Tkr 10:6

Sy 33:3* Sözcük anlamıyla, "kalkmış el ile"

ayrılıp Hor-haggidgad'da konakladılar. **33** Hor-haggidgad'dan ayrılıp Yotbata'da[a] konakladılar. **34** Yotbata'dan ayrılıp Abrona'da konakladılar. **35** Abrona'dan ayrılıp Etsyon-geber'de[b] konakladılar. **36** Etsyon-geber'den ayrılıp Tsin Çölünde,[c] Kadeş'te konakladılar.

37 Kadeş'ten ayrılıp Edom topraklarının sınırındaki Hor Dağında[c] konakladılar. **38** Kâhin Harun Yehova'nın emriyle Hor Dağına çıkmış, İsrailoğullarının Mısır'dan çıkışlarının kırkıncı yılında beşinci ayın birinci günü orada ölmüştü.[d] **39** Harun Hor Dağında öldüğünde yüz yirmi üç yaşındaydı.

40 Kenan diyarında Necef'te[e] yaşayan Arad[f] şehrinin Kenanlı kralı İsrailoğullarının geldiğini o sırada duydu.

41 Ve Hor Dağından[g] ayrılıp Tsalmona'da konakladılar. **42** Tsalmona'dan ayrılıp Punon'da konakladılar. **43** Punon'dan ayrılıp Obot'ta[h] konakladılar. **44** Obot'tan ayrılıp Moab[ı] sınırındaki İye-abarim'de* konakladılar. **45** İyim'den ayrılıp Dibon-gad'da[i] konakladılar. **46** Dibon-gad'dan ayrılıp Almon-diblataim'de konakladılar. **47** Almon-diblataim'den[j] ayrılıp Nebo[k] karşısındaki Abarim[l] dağlarında konakladılar. **48** Sonunda Abarim dağlarından ayrılıp Moab düzlüklerinde,[m] Ürdün Irmağı kıyısında Eriha karşısında konakladılar. **49** Ürdün Irmağı kıyısındaki Moab düzlüklerinde Beyt-yeşimot'tan[a] Abel-şittim'e[b] dek uzanan bir alanda konakladılar.

50 Ve Yehova, Moab düzlüklerinde, Ürdün Irmağı kıyısında Eriha[c] karşısında Musa'yla konuşup şunları söyledi: **51** "İsrailoğullarıyla konuş, onlara de ki, 'Artık Ürdün Irmağını geçip Kenan diyarına giriyorsunuz.[ç] **52** Diyarın tüm halklarını önünüzden kovacaksınız ve taş tasvirlerinin,[d] dökme putlarının[e] tümünü yok edeceksiniz; kutsal tuttukları yüksek yerleri yıkacaksınız.[f] **53** Ve diyarı mülk edinip orada oturacaksınız, çünkü Ben diyarı mülk edinmeniz için size veriyorum.[g] **54** Diyarı kurayla[h] aşiretlerinize göre mülk olarak paylaştıracaksınız.[ı] Kalabalık olanın mirasını artıracak, nüfusu az olanın mirasını azaltacaksınız.[i] Kurada neresi çıkarsa mülkleri orası olacak.[j] Babalarınızın kabilesine göre mülk edineceksiniz.[k]

55 Eğer diyarda oturanları önünüzden kovmazsanız,[l] onlardan bıraktıklarınız gözünüzde diken, böğrünüzde dikenli çalı gibi olacaklar; oturacağınız diyarda size sıkıntı verecekler.[m] **56** Onlara yapmayı düşündüğümü, o zaman size yapacağım.'"[n]

34 Yehova Musa'ya ayrıca şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarına emredip de ki, 'Kenan diyarına[o] girdiğinizde, miras olarak size düşecek[ö] Kenan toprakları ve sınırları şöyle olacak:[p]

3 Güney tarafınız Edom'un[r] yanındaki Tsin Çölünden başla-

BÖLÜM 33

a Tkr 10:7
b Tkr 2:8
1Kr 9:26
2Ta 8:17
c Sy 13:21
Sy 14:25
Sy 20:1
Sy 27:14
Tkr 32:51
Yş 15:1
ç Sy 20:22
Sy 20:23
Tkr 32:50
d Tkr 10:6
e Sy 13:17
Yş 10:40
f Sy 21:1
Hk 1:16
g Sy 21:4
h Sy 21:10
ı Ba 19:37
Sy 21:11
Sy 21:13
i Sy 21:30
Sy 32:34
j Yr 48:22
k Tkr 34:1
l Sy 27:12
Tkr 32:49
m Sy 22:1

2. Sütun

a Yş 12:3
Yş 13:20
b Sy 25:1
Yş 2:1
Mi 6:5
c Sy 22:1
Yş 2:2
İb 11:30
ç Tkr 7:1
Tkr 9:1
Yş 3:17
d Le 26:1
e Çk 34:17
Le 19:4
Tkr 27:15
f Çk 23:24
Çk 34:13
Tkr 7:5
Tkr 12:3
g Tkr 32:8
Yr 27:5
Da 4:35
h Öz 16:33
ı Sy 26:53
i Sy 26:54
j Yş 15:1
k Yş 16:1
Yş 18:11
l Hk 1:21
Me 106:34
m Çk 23:33
Tkr 7:4
Yş 23:13
Hk 2:3
Me 106:36
n Le 18:28
Yş 23:15

BÖLÜM 34

o Ba 15:18
Ba 17:8
Me 105:11

ö Tkr 4:38; Yş 1:4; Yş 14:1; Yr 3:19; **p** Ba 10:19; Elç 17:26; **r** Yş 15:1.

Sy 33:44* 45. ayette "İyim"

yacak ve güney sınırınız doğuda Tuz Gölünün[a] ucuna uzanacak. **4** Sınırınız Akrabbim[b] yokuşunun güneyinden kıvrılıp Tsin'e geçecek ve Kadeş-barnea'nın[c] güneyine dek inecek. Sonra Hatsar-addar'a[ç] doğru çıkıp Atsmon'a gidecek. **5** Atsmon'da Mısır Vadisine[d] doğru yön değiştirecek ve Denizde*[e] sonlanacak.

6 Batı sınırı[f] ise, Büyük Denizin kıyısı olacak. Bu sizin batı sınırınız olacak.

7 Kuzey sınırınız şudur: Büyük Denizden Hor Dağına*[g] dek sınırınızı çizeceksiniz. **8** Sınır, Hor Dağından Hamat[h] girişine dek gidecek ve ucu Tsedad'a[ı] varacak. **9** Sonra Zifron'a çıkacak ve Hatsar-enan'da[i] son bulacak. Bu sizin kuzey sınırınız olacak.

10 Ve doğuda sınırınızı Hatsar-enan'dan Şefam'a dek işaretleyeceksiniz. **11** Sınır Şefam'dan, Ain'in doğusundaki Ribla'ya kadar gidecek ve inip Kinneret Gölünün*[i] doğusundaki yamaçlara uzanacak. **12** Oradan Ürdün Irmağı boyunca inip Tuz Gölünde[k] sonlanacak. Çepçevre sınırlarıyla burası sizin memleketiniz[l] olacak."

13 Bunun üzerine Musa İsrailoğullarına şunları söyledi: "Yehova'nın dokuz kabileyle bir kabilenin yarısına[m] vermeyi emrettiği, kurayla[n] paylaşacağınız diyar budur. **14** Çünkü Rubenoğulları kabilesi, Gadoğulları kabilesi ve Manasse kabilesinin yarısı aşiretlerine göre miraslarını zaten aldılar.[a] **15** İki kabileyle bir kabilenin yarısı doğuda, gündoğusu tarafında, Eriha karşısında Ürdün Irmağı bölgesinden miraslarını aldılar."[b]

16 Yehova sonra Musa'ya şunları söyledi: **17** "Diyarı size mülk olarak paylaştıracak kişiler kâhin Eleazar[c] ve Nun oğlu Yeşu'dur.[ç] **18** Ve diyarı mülk olarak paylaştırmak için her kabileden bir bey alacaksınız.[d] **19** Bu kişiler şunlardır: Yahuda[e] kabilesinden Yefunne oğlu Kaleb;[f] **20** Şimeonoğulları[g] kabilesinden Ammihud oğlu Şemuel; **21** Benyamin[h] kabilesinden Kislon oğlu Elidad; **22** Danoğulları[ı] kabilesinden bir bey, Yogli oğlu Bukki; **23** Yusufoğullarının[i] Manasseoğulları[j] kabilesinden bir bey, Efod oğlu Hanniel; **24** Efraimoğulları[k] kabilesinden bir bey, Şiftan oğlu Kemuel; **25** Zebulunoğulları[l] kabilesinden bir bey, Parnak oğlu Elitsafan; **26** İssakaroğulları[m] kabilesinden bir bey, Azzan oğlu Paltiel; **27** Aşeroğulları[n] kabilesinden bir bey, Şelomi oğlu Ahihud; **28** Naftalioğulları[o] kabilesinden bir bey, Ammihud oğlu Pedahel." **29** Yehova'nın Kenan diyarını İsrailoğullarına mülk olarak paylaştırmalarını emrettiği kişiler bunlardı.[ö]

35 Yehova Moab düzlüklerinde, Ürdün Irmağı[p] kıyısında Eriha karşısında Musa'ya şunları söyledi: **2** "İsrailoğullarına emret, mirasları olan mülkten Levioğullarına oturmaları için şehirler verecekler;[r] şehirlerin çevresindeki otlakları da

BÖLÜM 34

a Ba 14:3
Yş 15:2
b Hk 1:36
c Sy 13:26
Sy 32:8
ç Yş 15:3
d Yş 15:4
Yş 15:47
e Çk 23:31
f Yş 1:4
Yş 15:12
g Sy 33:37
Tkr 32:50
h Sy 13:21
2Kr 14:25
ı He 47:15
i He 47:17
j Tkr 3:17
Yş 11:2
Lu 5:1
Yhn 6:1
k Yş 15:2
l Tkr 8:7
m Yş 14:2
n Sy 26:55
Sy 33:54
Yş 14:2
Yş 18:6
Öz 16:33

2. Sütun

a Sy 32:33
Tkr 3:12
Tkr 3:13
Yş 13:8
b Sy 32:5
Sy 32:32
c Sy 3:32
Sy 20:26
Yş 14:1
Yş 19:51
ç Sy 14:38
Sy 27:18
d Sy 1:4
Sy 1:16
e Yş 15:1
f Sy 14:30
Sy 26:65
g Yş 19:1
h Yş 18:11
ı Yş 19:40
i Ba 46:20
Ba 48:5
Yş 16:1
j Yş 17:1
k Yş 16:5
l Yş 19:10
m Yş 19:17
n Yş 19:24
o Yş 19:32
ö Sy 34:18
Tkr 32:8
Yş 19:51
Elç 17:26

BÖLÜM 35

p Sy 22:1
Sy 31:12
Sy 36:13
r Ba 49:7
Le 25:32
Tkr 18:1
Yş 14:4
Yş 21:2

Sy 34:5* Büyük Deniz, Akdeniz. **7*** Hangi dağ olduğu belirsiz; Lübnan Dağlarının başlıca doruklarından biri olabilir. **11*** Celile Gölünün eski adı.

verecekler.[a] **3** Şehirler Levioğullarının oturması için, otlakları da çiftlik hayvanları, diğer hayvanları ve malları için olacak. **4** Levioğullarına vereceğiniz şehirlerin otlakları şehir surlarından başlayacak ve bin arşın ötesine dek tüm toprakları içine alacak. **5** Şehir ortada kalacak şekilde, her tarafından iki bin arşın ölçeceksiniz; doğudan iki bin arşın, güneyden iki bin arşın, batıdan iki bin arşın ve kuzeyden iki bin arşın. Bu yerler şehirlerin otlakları olacak.

6 Levioğullarına vereceğiniz şehirler: Adam öldürenin kaçması[b] için ayrılmış altı sığınma şehrinin[c] yanı sıra kırk iki başka şehir daha vereceksiniz. **7** Levioğullarına otlaklarıyla birlikte, toplam kırk sekiz şehir vereceksiniz.[ç] **8** Bu şehirleri İsrailoğullarının mülkünden vereceksiniz.[d] Çok mülkü olandan çok, az mülkü olandan az alacaksınız.[e] Her kabile, mülk olarak alacağı mirasla orantılı olarak şehirlerinden bazılarını Levioğullarına verecek."

9 Yehova Musa'yla konuşmasına şöyle devam etti: **10** "İsrailoğullarına diyeceksin ki, 'Ürdün Irmağını geçip Kenan diyarına girdiğinizde,[f] **11** kendinize uygun şehirler seçeceksiniz. Bunlar size sığınma şehirleri olacak; kasıt olmadan[g] bir cana vurup ölümüne yol açan oraya kaçacak. **12** Bu şehirler kan güdenden[h] kaçıp kurtulacağınız bir sığınak olacak; öyle ki, adam öldüren yargılanmak üzere topluluk önüne çıkıncaya dek öldürülmesin.[a] **13** Vereceğiniz bu şehirler, bu altı sığınma şehri sizin hizmetinizde olacak. **14** Üç sığınma şehrini Ürdün Irmağının bu tarafından,[b] diğer üçünü de Kenan diyarından[c] vereceksiniz. Sığınma şehirleri olacaklar. **15** Bu altı şehir İsrailoğulları için, aralarında yaşayan yabancılar[ç] ve göçmenler için bir sığınak olacak; bir cana kasıt olmadan vurup ölümüne yol açan oraya kaçacak.[d]

16 Eğer kişi demir bir aletle birine vurursa ve adam ölürse, vuran katildir[e] ve mutlaka öldürülecektir.[f] **17** Eğer kişi, eline insanı öldürebilecek bir taş alıp birine vurursa ve adam ölürse, taşı atan katildir, mutlaka öldürülecektir. **18** Eğer kişi eline insan öldürebilecek bir tahta alet alıp birine vurursa ve adam ölürse, vuran katildir ve mutlaka öldürülecektir.

19 Kan güden kişi[g] katili öldürecek. Onu rastladığı yerde öldürecek. **20** Eğer kişi nefretle birini iterse[h] veya pusuda bekleyip[ı] öldürmek için ona bir şey atarsa, **21** ya da öldürmek amacıyla ona düşmanca vurursa, vuran mutlaka öldürülecektir, katildir. Kan güden kişi katili rastladığı yerde öldürecek.[i]

22 Fakat kişi düşmanlık beslemeden, kazayla birini iter veya pusu kurmaksızın ona herhangi bir şey atarsa,[j] **23** veya insan öldürebilecek bir taşı görmeden onun üzerine atar veya düşürürse ve adam ölürse; ölenin düşmanı olmadığından ve ona zarar verme niyeti bulunmadığından,

BÖLÜM 35

a Le 25:34
Yş 21:3
Yş 21:11
1Ta 6:64
2Ta 11:14
b Tkr 4:41
Tkr 4:42
Yş 20:3
c Sy 35:13
Yş 20:2
Yş 20:7
Yş 20:8
Yş 21:13
Yş 21:21
Yş 21:27
Yş 21:32
Yş 21:36
Yş 21:38
ç Yş 21:3
d Ba 49:7
e Sy 26:54
Sy 33:54
f Çk 3:8
Çk 23:23
Sy 34:2
g Çk 21:13
Tkr 4:42
Tkr 19:4
h Sy 35:19
Tkr 19:6
Yş 20:9

2. Sütun

a Tkr 19:11
Tkr 19:12
Yş 20:5
b Tkr 4:41
Tkr 19:9
c Yş 20:7
ç Çk 12:49
Le 19:34
Le 24:22
Sy 15:16
d Yş 20:3
e Tkr 19:11
f Ba 9:5
Çk 21:12
Le 24:17
Tkr 19:12
g Sy 35:12
Tkr 19:6
h Ba 4:8
2Sa 20:10
ı Çk 21:14
Tkr 19:11
Me 10:8
Öz 1:18
Mr 6:19
Elç 23:21
i Sy 35:19
j Çk 21:13
Tkr 19:5
Yş 20:3
Yş 20:5

24 topluluk, vuran kişiyle kan güden arasındaki davayı bu hükümlere göre ele alacaktır.[a] **25** Topluluk,[b] ölüme yol açan kişiyi kan güdenin elinden kurtaracak ve onu kaçmış olduğu sığınma şehrine geri gönderecek; o kişi, kutsal yağla meshedilmiş başkâhinin[c] ölümüne dek orada oturacak.

26 Fakat adam öldüren kaçtığı sığınma şehrinin sınırları dışına çıkarsa **27** ve kan güden[ç] onu sığınma şehrinin sınırları dışında bulur ve öldürürse, kan dökmekten suçlu sayılmayacak. **28** Çünkü adam öldüren, başkâhinin ölümüne dek[d] sığınma şehrinde kalmalıydı; başkâhinin ölümünden sonra mülkünün bulunduğu topraklara dönebilir. **29** Bunlar tüm nesilleriniz boyunca oturduğunuz her yerde geçerli olacak kanun hükümleridir.

30 Bir can öldüren katil,[e] şahitlerin tanıklığıyla[f] öldürülecek; tek şahidin tanıklığıyla öldürülmeyecek. **31** Ölümü hak eden bir katilin[g] canına karşılık fidye almayacaksınız, çünkü o mutlaka öldürülmelidir.[h] **32** Sığınma şehrine kaçmış kişiye karşılık, başkâhin ölmeden önce memleketine dönmesi için fidye almayacaksınız.

33 Yaşadığınız memleketi kirletmeyeceksiniz; kan dökmek memleketi kirletir[ı] ve içinde kan dökülen memleket için, ancak kan dökenin kanıyla kefarette bulunulur.[i] **34** Yaşadığınız memleketi kirletmeyeceksiniz, çünkü Ben de oradayım; Ben Yehova, İsrailoğullarının arasında oturuyorum.' "[j]

BÖLÜM 35

a Sy 35:12
Yş 20:4

b Hk 20:13

c Çk 29:7
Le 21:10
İb 3:1

ç Sy 35:12
Sy 35:19

d Yş 20:6

e Ba 9:6
Çk 20:13
Tkr 5:17

f Tkr 17:6
Tkr 19:15
Mt 18:16
Yhn 8:17
2Ko 13:1
1Ti 5:19
İb 10:28

g 1Yh 3:15

h Ba 9:5
Çk 21:14
Tkr 19:13

ı Ba 4:10
Me 106:38
Lu 11:50

i Ba 9:6

j Çk 25:8
Çk 29:46
Le 26:12
1Kr 6:13

2. Sütun

BÖLÜM 36

a Sy 26:29
Yş 17:1

b Sy 26:55
Sy 33:54

c Sy 27:1
Sy 27:7

ç Sy 27:4

d Le 25:10

e Sy 36:2

f Sy 36:12

g 1Ta 23:22

36 Yusufoğulları aşiretlerinden Manasse oğlu Makir[a] oğlu Gileadoğulları aşiretinin reisleri gelip Musa'yla ve İsrailoğullarının önderleri olan beylerle konuştular; **2** "Yehova diyarın miras olarak kurayla[b] İsrailoğullarına verilmesini efendimize emretti" dediler. "Ve kardeşimiz Tselofhad'ın mirasının da kızlarına verilmesi[c] Yehova tarafından efendimize emredildi. **3** Fakat eğer İsrailoğullarının diğer kabilelerinden adamlar onları eş olarak alırsa, kızların mirası atalarımızın mirasından alınıp kızların evlenip gidecekleri kabilelerin mirasına katılacak, böylece payımıza düşen mirastan çıkacak.[c] **4** Ve İsrailoğulları için Azatlık Yılı[d] geldiğinde kızların mirası evlenip gittikleri kabilenin mirasına geçecek; onların mirası atalarımızın kabilesinin mirasından çıkacak."

5 Bunun üzerine Musa, Yehova'nın emriyle İsrailoğullarına şunları dedi: "Yusufoğulları kabilesi doğru söylüyor. **6** Yehova Tselofhad'ın kızlarıyla ilgili şunu emretti:[e] 'Uygun gördükleri kişiyle evlensinler. Ancak, babalarının kabilesine bağlı aşiretler içinde evlenecekler.[f] **7** İsrailoğullarında miras kabileden kabileye geçmeyecek, çünkü her İsrailli atasının kabilesine ait mirasa bağlı kalacak. **8** Ve İsrail kabilelerinden birinde bir mülkü miras alan her kız, babasının kabilesinden biriyle evlenecek;[g] böylece her İsrailli atasının mirasını sahiplenecek. **9** Hiçbir miras kabileden

kabileye geçmeyecek, İsrail kabileleri kendi miraslarına bağlı kalacak.' "

10 Ve Yehova Musa'ya ne emrettiyse Tselofhad'ın kızları öyle yaptı.[a] **11** Tselofhad'ın kızları[b] Mahla, Tirtsa, Hogla, Milka ve Noa amcalarının oğullarıyla evlendiler. **12** Yusuf'un soyu olan Manasse aşiretlerinden kişilerle evlendiler; böylece mirasları babalarının aşiretinin bağlı olduğu kabilede kaldı.

13 Yehova'nın, Moab düzlüklerinde, Ürdün Irmağı kıyısında Eriha karşısında[a] Musa aracılığıyla İsrailoğullarına verdiği emirler ve hükümler bunlardır.[b]

BÖLÜM 36
a Sy 36:6
b Sy 27:1

2. Sütun
a Sy 26:3
Sy 33:50
Sy 35:1
b Tkr 30:8
Yş 22:5
Vz 12:13

KANUNUN TEKRARI

1 Musa'nın sözleri; bunları tüm İsrail'e Ürdün bölgesi[a] yakınlarındaki çölde, Suf önlerinde, Paran,[b] Tofel, Laban, Hatserot[c] ve Di-zahab yakınlarındaki* çöl düzlüklerinde söyledi. **2** (Seir Dağı yoluyla Horeb'den Kadeş-barnea'ya[c] gitmek on bir gün sürer.) **3** Kırkıncı yılda,[d] on birinci ayda, ayın birinci günü Musa İsrailoğullarına Yehova'nın onlarla ilgili verdiği tüm emirleri anlattı. **4** Musa, Heşbon'da yaşayan Amorilerin kralı Sihon'u[e] ve Aştarot'ta[f] yaşayan Başan kralı Og'u[g] Edrei'de[h] yendikten sonra, **5** Ürdün Irmağı bölgesinde, Moab topraklarında kanunu[i] açıklamaya başladı ve şunları söyledi:

6 "Tanrımız Yehova bizimle Horeb'de[i] konuşup 'Bu dağlık bölgede yeterince oturdunuz'[j] demişti. **7** 'Dönün, yola koyulun; Amorilerin[k] dağlık bölgesine ve onların Araba'daki[l] komşularına doğru; Şefela'da, ortadaki dağlık bölgede,[m] Necef'te,[n] deniz kıyısında,[a] Kenan topraklarında,[b] Lübnan'da,[c] büyük ırmak Fırat'a[c] kadar olan bölgede yaşayanların topraklarına doğru yolunuza devam edin. **8** İşte, diyar önünüzde. Girin, Yehova'nın atalarınıza, İbrahim'e, İshak'a[d] ve Yakup'a[e] yemin ederek, kendilerine ve soylarına vereceğini vaat ettiği toprakları mülk edinin.'[f]

9 Ben de o zaman dedim ki, 'Sizin yükünüzü tek başıma taşıyamam.[g] **10** Tanrınız Yehova sizi çoğalttı; artık öyle kalabalıksınız ki, göğün yıldızları gibisiniz.[h] **11** Atalarınızın Tanrısı Yehova sizi şimdikinden bin kat daha çoğaltsın,[i] vaat ettiği[i] gibi size nimetler[j] versin. **12** Fakat omuzlarımdaki yükünüzü yalnız başıma nasıl taşırım; tüm sorunlarınızla, kavgalarınızla tek başıma nasıl uğraşırım?[k] **13** Kabilelerinizden hikmetli, sağgörülü[l] ve deneyimli[m] adamlar bulun, onları başla-

BÖLÜM 1
a Yş 22:4
b Sy 10:12
c Sy 33:18
ç Sy 13:26
Tkr 9:23
Yş 14:7
d Sy 32:13
Sy 33:38
e Sy 21:23
Yş 12:2
f Yş 9:10
g Sy 21:33
Ne 9:22
Me 135:11
h Yş 13:12
ı Tkr 4:8
Tkr 17:18
Ne 8:7
i Tkr 4:15
1Kr 8:9
j Çk 19:1
Sy 10:11
Sy 10:12
k Ba 15:16
Yş 10:6
l Tkr 3:17
Tkr 4:49
Yş 12:3
m Sy 13:17
n Ba 12:9
Sy 21:1

2. Sütun
a Yş 9:1
b Sy 34:2
c Yş 13:1
Yş 13:5
1Kr 9:19
ç Ba 15:18
d Ba 26:3
e Ba 28:13
f Ba 12:7
Ba 13:15
Ba 17:7
g Çk 18:18
h Ba 15:5
Çk 32:13
Sy 26:51
Tkr 10:22

Tkr 1:1* Ya da "arasındaki"

ı 1Kr 3:8; 1Ta 27:23; Me 115:14; i Ba 12:2; Ba 22:17; j Ba 26:4; Çk 23:25; Öz 10:22; k Çk 18:18; Sy 11:11; Sy 20:3; Sy 27:14; l 1Ti 3:2; m 1Ti 3:4; 1Ti 3:6.

rınız olarak atayayım.'[a] **14** Bunun üzerine bana, 'Söylediklerin doğru' dediniz. **15** Ben de kabile başlarınızı, hikmetli ve deneyimli kişileri aldım; onları sizin üzerinize başlar olarak, biner, yüzer, ellişer ve onar kişilik grupların başları ve kabilelerinizde görevliler olarak atadım.[b]

16 O zaman hâkimlerinize de şöyle emrettim, 'Kardeşleriniz arasında bir dava olduğunda, kişiyle kardeşi arasında ya da sizinle yaşayan yabancı[c] arasındaki davada adaletle hüküm vereceksiniz.[ç] **17** Yargıda taraf tutmayacaksınız.[d] Büyüğü nasıl dinliyorsanız küçüğü de öyle dinleyeceksiniz.[e] Kimseden yılmayacaksınız,[f] çünkü hüküm Tanrı'ya aittir;[g] üstesinden gelemeyeceğiniz davaları bana getireceksiniz, onları ben dinleyeceğim.'[h] **18** Bütün bunları yapmanız için size o zaman emir verdim.

19 Sonra Horeb'den yola çıktık ve Tanrımız Yehova'nın bize emrettiği gibi, Amori dağlığı[ı] yolundan ilerleyerek o gördüğünüz büyük ve korkunç çölü[i] bir baştan öbür başa geçtik ve sonunda Kadeş-barnea'ya[j] geldik. **20** Size dedim ki, 'Tanrımız Yehova'nın bize vereceği yere,[k] Amorilerin dağlık bölgesine geldiniz. **21** Bakın, Tanrınız Yehova diyarı size bıraktı.[l] Kalkın, atalarınızın Tanrısı Yehova'nın size söylediği gibi onu mülk edinin.[m] Korkmayın, yılmayın.'[n]

22 Fakat siz hep birlikte yanıma gelip 'Önümüzden adamlar gönderelim, diyarı araştırıp baksınlar, dönüp bize hangi yoldan gitmemiz gerektiğini, hangi şehirlere gideceğimizi söylesinler'[a] dediniz. **23** Bu fikir bana da iyi göründü; böylece, kabile başına bir kişi olmak üzere aranızdan on iki adam seçtim.[b] **24** Onlar kalkıp dağlık bölgeye çıktılar,[c] Eşkol Vadisine[ç] dek gidip diyarda keşif yaptılar. **25** Diyarın meyvelerinden[d] alıp aşağıya, bize getirdiler, ayrıca 'Tanrımız Yehova'nın bize vereceği diyar güzel bir yer'[e] diye bilgi verdiler. **26** Fakat siz oraya çıkmak istemediniz,[f] Tanrınız Yehova'nın buyruğuna karşı geldiniz.[g] **27** Çadırlarınızda homurdanmaya başladınız; 'Yehova bizden nefret ediyor.[h] Bizi Amorilerin eline verip yok etmek için[ı] Mısır diyarından çıkardı.[i] **28** Oraya nasıl gideriz? Kardeşlerimizin söyledikleri yüzünden yüreğimiz yerinden oynadı;[j] halk bizden iri ve uzun boyluymuş,[k] şehirler büyük, surları göklere yükseliyormuş,[l] orada Anakların oğullarını[m] da görmüşler' dediniz.

29 Bunun üzerine, 'Onlardan korkmayın, dehşete kapılmayın'[n] dedim; **30** 'Önünüzden gidecek olan Tanrınız Yehova'dır. Sizin uğrunuzda O savaşacak;[o] nitekim daha önce Mısır'da da gözünüzün önünde[ö] sizin için onca şey yaptı; **31** ve çölde,[p] buraya gelene dek yürüdüğünüz yol boyunca[r] Tanrınız Yehova'nın sizi bir adamın oğlunu taşıdığı gibi taşıdığını[s] gördünüz.' **32** Böyle söylediğim halde Tanrınız Yehova'ya iman etmediniz.[ş]

BÖLÜM 1

a Çk 18:21
b Çk 18:25
c Çk 22:21
Le 19:34
Le 24:22
ç Çk 23:8
Tkr 16:18
Yhn 7:24
d Le 19:15
1Sa 16:7
Öz 24:23
Lu 20:21
Ro 2:11
e Çk 23:3
Yk 2:4
f Öz 29:25
g 2Ta 19:6
h Çk 18:26
ı Ba 15:16
Sy 13:29
i Sy 10:12
Tkr 8:15
Yr 2:6
j Sy 13:26
Sy 32:8
k Tkr 1:7
l Tkr 1:8
Tkr 31:6
m Çk 23:27
n Sy 14:9
Yş 1:9
Me 27:1
İş 41:10
İb 13:6

2. Sütun

a Sy 13:2
b Sy 13:3
c Sy 13:17
ç Sy 13:24
d Sy 13:23
Sy 13:26
e Sy 13:27
f İb 10:38
g Sy 14:1
Sy 14:4
Me 106:24
h Öz 19:3
ı Sy 14:3
i Çk 3:8
He 20:6
j Sy 32:9
Tkr 20:8
Yş 14:8
k Sy 13:33
Tkr 2:10
l Sy 13:28
Tkr 9:1
m Sy 13:22
Yş 11:21
n Sy 14:9
o Çk 14:14
Tkr 20:4
Yş 10:42
2Ta 14:11
Me 46:11
ö Sy 14:22
Me 78:12
Me 105:27
p Me 78:15
r Me 77:20
s Çk 19:4
Tkr 32:11

ş Me 78:22; Me 106:24; İb 3:16; İb 3:19; Yhd 5.

33 O Tanrı ki, yol boyu size konaklamanız için yer bulmak,[a] gideceğiniz yolu göstermek için gece ateşle, gündüz bulutla önünüzden gitmişti.[b]

34 Yehova söylediklerinizi duydu. Ve tüm kızgınlığıyla yemin etti:[c] **35** 'Atalarınıza yeminle vaat ettiğim güzel diyarı bu kötü neslin içinden tek bir adam bile görmeyecek,[ç] **36** yalnızca Yefunne oğlu Kaleb[d] görecek. Ayak bastığı toprağı ona ve oğullarına vereceğim, çünkü Yehova'nın yolundan ayrılmadı.[e] **37** (Yehova sizin yüzünüzden bana da kızdı, "Oraya sen de girmeyeceksin.[f] **38** Senin hizmetinde bulunan Nun oğlu Yeşu girecek"[g] dedi. Ve onu güçlendirdi;[h] çünkü İsrail'in diyarı miras almasını o sağlayacak.) **39** "Ganimet olacaklar!" dediğiniz çocuklarınız,[ı] bugün iyiyle kötüyü ayıramayan oğullarınız oraya girecekler; diyarı onlara vereceğim, onu mülk edinecekler. **40** Size gelince, yönünüzü değiştirin, Kızıldeniz yolundan çöle doğru yola çıkın.'[i]

41 Bunun üzerine bana dediniz ki, 'Biz Yehova'ya karşı günah işledik.[j] Şimdi çıkıp Tanrımız Yehova'nın emrettiği gibi savaşacağız!' Her biriniz silahlarını kuşandı; dağa çıkıp savaşmayı kolay bir şey sandınız.[k] **42** Ancak Yehova bana 'Oraya çıkıp savaşmayın; çünkü Ben yanınızda değilim,[l] düşmanlarınıza yenilirsiniz,[m] onlara böyle söyle' dedi. **43** Ben de size söyledim; ama dinlemediniz, Yehova'nın buyruğuna karşı geldiniz[n] ve cüret edip dağa çıkmaya kalktınız.[a] **44** O zaman dağlıkta oturan Amoriler karşınıza çıktılar, sizi arılar gibi kovalamaya başladılar,[b] hepinizi Seir'e, Horma'ya dek dağıttılar.[c] **45** Sonra dönüp Yehova'nın önünde ağlamaya başladınız, fakat Yehova sesinize kulak vermedi,[ç] sizi dinlemedi.[d] **46** Böylece çok günler, uzun bir süre Kadeş'te oturdunuz."[e]

2 "Sonra Yehova'nın bana dediği gibi yaptık; dönüp Kızıldeniz yolundan çöle doğru çıktık,[f] uzun süre Seir Dağı civarında dolandık. **2** Sonunda Yehova bana, **3** 'Bu dağın civarında dolandığınız yeter'[g] dedi. 'Artık kuzeye yönelin. **4** Şu emirleri halka bildir: Seir'de yaşayan[h] kardeşlerinizin,[ı] Esavoğullarının[i] sınırı boyunca ilerleyeceksiniz; sizin yüzünüzden korkuya kapılacaklar,[j] çok dikkatli davranın. **5** Onlarla sürtüşmeye girmeyin, çünkü size onların ülkesinden ayak basacak kadar bir toprak bile vermeyeceğim; Seir Dağını mülk olarak Esav'a verdim.[k] **6** Onlardan ücretle aldığınızı yiyeceksiniz, satın aldığınız suyu içeceksiniz.[l] **7** Çünkü Tanrın Yehova elini attığın her işte sana bereket verdi.[m] Sen bu büyük çölde dolaşırken attığın her adımın farkındaydı. Bu kırk[n] yıl boyunca Tanrın Yehova seninleydi. Hiçbir şeyin eksikliğini duymadın.'[o] **8** Böylece kardeşlerimizin, Seir' de yaşayan Esavoğullarının yanından geçtik,[ö] Araba[p] yolundan,

BÖLÜM 1

a Sy 10:33
b Çk 13:21
Çk 40:36
Sy 10:34
Ne 9:12
Me 78:14
Me 105:39
c Sy 14:28
Sy 14:35
Sy 32:10
Tkr 2:14
Me 95:11
İb 3:11
ç Sy 14:29
Elç 13:18
1Ko 10:5
İb 3:17
d Sy 14:30
e Sy 14:24
Yş 14:9
f Sy 20:12
Sy 27:13
Tkr 3:26
Me 106:32
g Çk 33:11
Sy 11:28
Sy 14:38
h Sy 27:18
Tkr 31:7
Yş 1:6
ı Sy 14:3
Sy 14:31
i Sy 14:25
j Sy 14:39
k Sy 14:40
l Le 26:17
Sy 14:42
m Sy 14:43
n Sy 14:41
İş 63:10
Yr 11:8
Elç 7:51

2. Sütun

a Sy 14:44
b Tkr 28:25
Tkr 32:30
c Sy 14:45
ç Me 66:18
d Me 78:34
Öz 28:9
e Sy 13:25

BÖLÜM 2

f Sy 14:25
Tkr 1:40
g Tkr 2:7
h Ba 27:39
Ba 36:9
Tkr 2:8
ı Ba 36:8
Sy 20:14
Tkr 23:7
i Ba 27:40
Ba 36:10
j Çk 15:15
Çk 23:27
Tkr 2:25
k Ba 32:3
Ba 36:8
Tkr 32:8
Yş 24:4
2Ta 20:10
Elç 17:26
l Sy 20:19

m Ba 12:2; Öz 10:22; **n** Tkr 8:2; Tkr 29:5; Me 95:10; Elç 13:18; **o** Ne 9:21; Me 23:1; Me 34:9; Me 34:10; Me 37:25; Flp 4:19; **ö** Sy 20:20; Sy 20:21; Sy 21:4; Hk 11:18; **p** Tkr 11:30.

Elat ve Etsyon-geber'e[a] giden yoldan saparak onlardan uzaklaştık.

Sonra yolumuzu değiştirip Moab Çölü[b] yolundan gittik. **9** O zaman Yehova bana 'Moab'a sataşma, onunla savaşa girişme; onun topraklarından sana mülk vermeyeceğim, çünkü Ar diyarını[c] mülk olarak Lûtoğullarına[ç] verdim' dedi. **10** (Eskiden orada Emler[d] yaşıyordu; Anaklar[e] gibi uzun boylu, kalabalık ve güçlü bir halktı. **11** Refaoğulları[f] da Anaklar gibi görülürdü,[g] Moablılar onlara Emler derdi. **12** Seir'de ise eskiden Horiler[h] yaşıyordu, sonra Esavoğulları[ı] orayı ele geçirdi. Tıpkı İsrail'in, Yehova'nın kendilerine vereceği, mülk edinecekleri topraklarda yapacağı gibi, Esavoğulları da Horileri yok edip onların topraklarına yerleşti.)[i] **13** Sonra Tanrı, 'Haydi kalk, Zered Vadisinden geçerek yoluna devam et' dedi. Biz de oradan geçtik.[j] **14** Zered Vadisiden geçtiğimizde Kadeş-barnea'dan yola çıkalı otuz sekiz yıl olmuştu ve Yehova'nın yemin ettiği gibi o neslin tüm savaşçıları konaklama yerinin içinde ölüp gitmişti.[k] **15** Yehova elini[l] onlara karşı kaldırmış ve hepsi yok olana kadar, konaklama yerinin içinde onları sıkıntıya sokmuştu.[m]

16 Ve halkın içindeki tüm savaşçılar ölüp gidince[n] **17** Yehova bana şunları söyledi: **18** 'Bugün Moab topraklarından, Ar[o] yakınlarından geçiyorsun; **19** Ammonoğullarının topraklarına da yaklaşacaksın. Onlara sataşma, onlarla sürtüşmeye girme; Ammonoğullarının ülkesinden sana mülk vermeyeceğim, onu mülk olarak Lûtoğullarına verdim.[a] **20** Orası bir zamanlar Refaoğullarının[b] memleketi sayılırdı.' (Eskiden orada Refaoğulları yaşardı ve Ammonlular onlara Zamzumlar derdi. **21** Onlar da Anaklar gibi uzun boylu, kalabalık ve güçlü bir halktı.[c] Ammonlular o toprakları ele geçirip orada yaşasın diye Yehova o halkı Ammonluların karşısında yok etti;[ç] **22** tıpkı Seir'de yaşayan Esavoğullarının[d] karşısında Horileri[e] yok edip Esavoğullarının orayı ele geçirmelerini ve bugüne dek orada yaşamalarını sağladığı gibi. **23** Gazze'ye[f] dek uzanan yerleşim yerlerinde yaşayan Avvalılar[ı][g] da Kaftor'dan[h] gelen Kaftorlular[ı] yok etti ve onların yurdunda yaşamaya başladılar.)

24 Sonra Tanrı, 'Kalkın, yola çıkın, Arnon Vadisinden[i] geçin' dedi. 'Bak, Heşbon kralı Amori Sihon'u[j] senin eline verdim. Onunla savaşıp topraklarını mülk edinmeye başla. **25** Bugünden itibaren, senin haberini alan gök altındaki tüm halkları karşında korkuya ve dehşete düşüreceğim; telaşa kapılacaklar, senin yüzünden onları doğum sancıları tutacak.'[k]

26 O zaman Kedemot[l] Çölünden Heşbon kralı Sihon'a ulaklar gönderip[m] barışçı[n] bir şekilde şu sözleri ilettim: **27** 'İzin ver topraklarından geçeyim. Yalnızca anayoldan yürüyeceğim, sağa sola sapmayacağım.[o] **28** Bana

BÖLÜM 2

a 2Ta 8:17
b Sy 21:13
Hk 11:17
2Ta 20:10
c Sy 21:15
Tkr 2:18
İş 15:1
ç Ba 19:37
d Ba 14:5
e Sy 13:33
Yş 14:15
f Ba 14:5
Tkr 3:11
1Ta 20:6
g Sy 13:22
Sy 13:28
Sy 13:33
Tkr 1:28
Tkr 9:2
h Ba 14:6
Ba 36:20
1Ta 1:39
ı Ba 36:10
i Ba 27:39
Ba 27:40
j Sy 21:12
k Sy 14:33
Sy 32:11
Tkr 1:35
Me 95:11
Me 106:26
He 20:15
İb 3:18
Yhd 5
l İb 10:31
m 1Ko 10:5
n Sy 26:64
o Sy 21:15
Sy 21:28

2. Sütun

a Ba 19:38
Tkr 2:9
Hk 11:15
2Ta 20:10
Elç 17:26
b Ba 15:20
Tkr 3:11
Yş 17:15
c Sy 13:33
Tkr 2:10
Tkr 9:2
ç Çk 15:3
Me 24:8
d Ba 36:8
e Ba 14:6
Ba 36:20
Tkr 2:12
f Ba 10:19
Yş 11:22
g Yş 13:3
h Yr 47:4
Ams 9:7
Elç 27:13
ı Ba 10:14
1Ta 1:12
i Sy 21:13
Hk 11:18
j Sy 21:23
Yş 9:10
k Çk 15:14
Çk 23:27
Tkr 11:25
Yş 2:9
l Yş 13:18
Yş 21:37
m Sy 21:21
n Tkr 20:10

o Sy 21:22; Hk 11:19.

sattığın yiyeceği yiyip senden ücretle aldığım suyu içeceğim, yeter ki yürüyüp geçmeme izin ver;[a] **29** Tanrımız Yehova'nın bize verdiği diyara[b] gitmek üzere Ürdün'den geçene dek, Seir' de yaşayan Esavoğullarının[c] ve Ar'da yaşayan Moablıların[ç] bana yaptığını sen de yap.' **30** Heşbon kralı Sihon bizi topraklarından geçirtmedi, çünkü Tanrınız Yehova onun ruhundaki inadın ve yüreğindeki duyarsızlığın sürmesine izin vermişti,[d] amacı onu sizin elinize vermekti; nitekim o bugün sizin elinizde.[e]

31 Ve Yehova bana, 'Bak, Sihon'u ve topraklarını senin eline teslim ediyorum, ülkeyi mülk edinmeye başla'[f] dedi. **32** Sihon, halkıyla birlikte gelip savaşmak üzere Yahats'ta karşımıza çıktı;[g] **33** o zaman Tanrımız Yehova onu elimize teslim etti,[h] böylece kendisini, oğullarını ve tüm halkını yenilgiye uğrattık.[ı] **34** Ve tüm şehirlerini ele geçirdik; hepsini tümüyle, erkekleri, kadınları ve çocuklarıyla yok ettik.[i] Kimseyi sağ bırakmadık. **35** Ganimet olarak yalnızca hayvanlarını ve ele geçirdiğimiz şehirlerdeki mallarını aldık.[j] **36** Arnon Vadisi kenarındaki Aroer'den[k] ve vadideki şehirden Gilead'a dek, surlarını aşamadığımız bir şehir kalmadı.[l] Tanrımız Yehova hepsini elimize teslim etti. **37** Ancak, Ammonoğullarının ülkesine,[m] Yabbok Vadisi[n] boylarına ve dağlık bölgedeki şehirlere, Tanrımız Yehova'nın yasakladığı hiçbir yere yaklaşmadınız."

BÖLÜM 2

a Sy 20:19
b Tkr 9:5
Yş 1:11
c Tkr 2:8
ç Tkr 2:9
Tkr 2:18
d Ey 34:11
Ro 9:18
e Sy 21:25
Me 135:10
Me 136:18
f Sy 32:33
Me 135:12
g Sy 21:23
Hk 11:20
h Tkr 20:13
Ne 9:22
Me 135:11
Me 136:18
ı Sy 21:24
Tkr 29:7
i Le 27:28
Sy 31:17
Tkr 20:16
Tkr 20:17
j Yş 8:27
k Tkr 3:12
Tkr 4:48
Yş 13:9
l Yş 1:5
Me 44:3
m Tkr 3:16
Hk 11:15
n Sy 21:24
Yş 12:2

2. Sütun

BÖLÜM 3

a Sy 21:33
Tkr 29:7
Yş 9:10
Ne 9:22
b Yş 12:4
Yş 13:12
c Sy 14:9
Sy 21:34
Tkr 20:3
ç Sy 21:24
d Sy 21:35
Yş 13:12
e 1Kr 4:13
f Sy 32:33
Yş 13:30
g Tkr 29:8
h Le 27:29
ı Le 18:25
Tkr 2:34
He 9:6
i Tkr 2:35
Yş 8:27
j Sy 32:33
k Yş 12:2
Yş 13:9
l Yş 11:3
Ezg 4:8
m Me 29:6
n 1Ta 5:23
He 27:5
o Yş 12:5
Yş 13:11
ö Sy 21:33
Yş 13:12
p Ba 14:5

3 "Sonra kalkıp Başan yoluyla yukarı doğru ilerledik. O zaman Başan kralı Og,[a] bizimle savaşmak için tüm halkıyla birlikte Edrei'de[b] karşımıza çıktı. **2** Yehova bana, 'Ondan korkma'[c] dedi, 'Onu, tüm halkını ve topraklarını senin eline vereceğim; Heşbon'da yaşayan Amorilerin kralı Sihon'a yaptığının aynısını ona da yapacaksın.'[ç] **3** Gerçekten de Tanrımız Yehova Başan kralı Og'u tüm halkıyla birlikte elimize verdi, onları vurup kimseyi sağ bırakmadık.[d] **4** O dönemde onun elinde olan şehirlerin hepsini ele geçirdik. Başan'daki Og'un ülkesini; tüm Argob bölgesini,[e] altmış şehri[f] ele geçirdik,[g] almadığımız kent kalmadı. **5** Şehirlerin hepsi yüksek surları, kapıları ve sürgüleri olan, savunması güçlü yerlerdi, bunların yanı sıra surları olmayan çok sayıda küçük kenti de aldık. **6** Ve Heşbon kralı Sihon'a yaptığımız gibi onları da yok ettik;[h] erkekleri, kadınları ve çocuklarıyla birlikte her şehri tamamen yok ettik.[ı] **7** Tüm hayvanlarını ve mallarını yağmalayıp ganimet olarak aldık.[i]

8 Böylece Ürdün bölgesinin iki Amori kralının topraklarını ellerinden aldık;[j] Arnon Vadisinden[k] Hermon Dağına[l] kadar uzanan bölgeyi, **9** (Hermon'a Saydalılar Siryon,[m] Amoriler ise Senir[n] derdi) **10** yayladaki tüm şehirleri, Başan'da Og'un krallığına ait şehirler olan Saleka[o] ve Edrei'ye[ö] kadar tüm Gilead'ı ve Başan'ı aldık. **11** Çünkü Refaoğullarından[p] geriye yalnızca Başan kralı Og kalmıştı. Onun

tabutunu koydukları sedye demirdendi.* O hâlâ Ammonoğullarının Rabba[a] şehrindedir. Sedyenin boyu normal arşınla[#] dokuz arşın, eni dört arşındı.
12 O zaman ele geçirdiğimiz bu toprakları, Arnon Vadisi kenarındaki Aroer'den[b] başlayarak, Gilead dağlık bölgesinin yarısını ve tüm şehirlerini Rubenoğulları ile Gadoğullarına verdim.[c] **13** Gilead'ın[ç] geri kalanıyla Og'un ülkesi olan Başan'ı[d] da Manasse kabilesinin yarısına verdim. Tüm Başan, Argob bölgesinin[e] tamamı, Refaoğullarının[f] ülkesi olarak bilinir.

14 Manasse oğlu Yair,[g] Geşurilerin[h] ve Maakatlıların[ı] sınırına kadar tüm Argob bölgesini[i] aldı ve Başan'ın bu köylerine kendi adını verdi; orası bugün hâlâ Havvot-yair*[j] diye bilinir. **15** Makir'e[k] Gilead'ı verdim.[l] **16** Rubenoğullarına[m] ve Gadoğullarına Gilead'dan[n] Arnon Vadisine (vadinin ortası sınırdı), ayrıca Ammonoğullarının sınırı olan Yabbok Vadisine kadar olan toprakları;[o] **17** Araba' ya, Ürdün Irmağına ve kıyı şeridine, Kinneret'ten*[ö] Araba Gölüne, yani Tuz Gölüne,[p] gündoğusu yönünde Pisga[r] eteklerine kadar uzanan toprakları verdim.

18 O zaman size şöyle emrettim: 'Tanrınız Yehova mülk edinmeniz için bu memleketi size verdi. Tüm yiğitleriniz donanmış olarak, kardeşleriniz İsrailoğullarının önü sıra karşıya geçecek.[a] **19** Yalnızca karılarınız, çocuklarınız ve hayvanlarınız (biliyorum ki çok sayıda hayvanınız var) size verdiğim şehirlerde kalacak;[b] **20** siz ise, kardeşleriniz Tanrınız Yehova'nın Ürdün Irmağının karşı yakasında kendilerine vereceği toprakları mülk edininceye, Yehova onları da sizin gibi rahata kavuşturuncaya dek dönmeyeceksiniz. Ancak ondan sonra her biriniz size verdiğim mülküne geri dönecek.'[c]

21 O zaman Yeşu'ya,[ç] 'Tanrınız Yehova'nın bu iki krala neler yaptığını gözlerinle gördün', dedim. 'Karşıya geçtiğinizde Yehova oradaki tüm krallıklara da aynısını yapacak.[d] **22** Onlardan korkmayacaksınız, çünkü sizin için savaşan Tanrınız Yehova' dır.'[e]

23 O zaman Yehova'ya yalvardım; **24** 'Ulu Rab Yehova' dedim, 'Sen, kuluna büyüklüğünü[f] ve elinin gücünü[g] göstermeye başladın; çünkü göklerde ya da yerde, Senin yaptıklarını, o görkemli işleri yapabilecek hangi tanrı var?[h] **25** Ne olur, izin ver geçeyim, Ürdün Irmağının karşı yakasındaki güzel diyarı,[ı] o güzel dağlık bölgeyi[i] ve Lübnan'ı[j] göreyim.' **26** Fakat Yehova sizin yüzünüzden bana hâlâ öfkeliydi,[k] beni dinlemedi. Yehova 'Yeter artık!' dedi, 'Bana bir daha bundan söz etme. **27** Pisga tepesine[l] çık, batıya, kuzeye, güneye ve doğuya doğru bak ve gözlerinle gör; çünkü bu Ürdün Irmağını geçmeyeceksin.[m]

BÖLÜM 3

a 2Sa 12:26
Yr 49:2
b Sy 32:34
Tkr 4:48
Yş 12:2
c Sy 32:33
ç Ba 31:21
Sy 32:39
Yş 13:31
Hk 10:4
d Yş 13:30
1Ta 5:23
e 1Kr 4:13
f Ba 15:20
g 1Ta 2:22
h Yş 13:13
2Sa 3:3
ı Yş 12:5
i Tkr 3:4
j Sy 32:41
k Ba 50:23
Yş 17:1
l Sy 32:39
m Sy 32:33
n Tkr 3:8
Yş 22:9
o Sy 21:24
Yş 12:2
ö Sy 34:11
p Ba 14:3
Sy 34:12
Yş 12:3
r Tkr 34:1

2. Sütun

a Sy 32:20
b Yş 1:14
c Yş 1:15
Yş 22:4
Yş 22:8
ç Sy 11:28
Sy 14:30
Sy 27:18
d Yş 10:25
e Çk 14:14
Çk 15:3
Sy 21:34
Tkr 1:30
Tkr 20:4
Yş 10:42
f Çk 34:6
Tkr 11:2
Me 145:3
Yr 32:18
g Çk 15:16
Me 44:3
h Çk 15:11
2Sa 7:22
1Kr 8:23
Me 71:19
Me 86:8
Yr 10:6
Yr 49:19
ı Çk 3:8
Tkr 4:22
Tkr 11:12
He 20:6
i Tkr 1:7
j Yş 13:5
1Kr 9:19
k Sy 20:12
Sy 27:14
Tkr 31:2
Me 106:32
l Sy 21:20
Sy 27:12
Tkr 34:1
m Tkr 34:4

Tkr 3:11* Ya da "Lahdi siyah bazalt taşındandı." Araplar bazalta hâlâ "demir" der. **11#** Sözcük anlamıyla, "insan arşını"; bir arşın 44,5 santimetre **14*** Anlamı, "Yair'in Obaları" **17*** Celile Gölünün eski adı.

28 Yeşu'yu görevlendir,[a] onu yüreklendir ve güçlendir, çünkü bu halkın başında karşı yakaya o geçecek,[b] göreceğin diyarı onların miras almasını da o sağlayacak.'[c] **29** Bütün bunlar biz Beyt-peor[ç] karşısındaki vadide otururken oldu."

4 "Şimdi ey İsrail, uymanız için size öğrettiğim kuralları ve hükümleri dinleyin ki yaşayın[d] ve atalarınızın Tanrısı Yehova'nın size vereceği diyara girip onu mülk edinin. **2** Size verdiğim emirlere bir şey katmayacaksınız, onlardan bir şey çıkarmayacaksınız,[e] böylece Tanrınız Yehova'nın size bildirdiğim emirlerine uyacaksınız.

3 Peor Baali[f] olayında Yehova'nın ne yaptığını gözlerinizle gördünüz; aranızda Peor Baali'nin peşinden giden her adamı Tanrınız Yehova yok etti.[g] **4** Oysa Tanrınız Yehova'ya sıkıca bağlanan[h] sizler, bugün hepiniz hayattasınız. **5** Bakın, Tanrım Yehova'nın bana emrettiği gibi, mülk edinmeye gittiğiniz diyarda uygulamanız için size kurallar[ı] ve hükümler[i] öğretiyorum. **6** Onlara uyacak, onları yerine getireceksiniz, çünkü halkların gözünde bu sizin hikmetiniz[j] ve anlayışınız[k] olacak; bütün o kuralları duyan halklar 'Bu büyük millet gerçekten de hikmetli ve anlayışlı bir halk' diyecekler.[l] **7** Tanrımız Yehova'nın her yakarışımızı duymak için bize yakın[m] olduğu gibi, tanrısı kendisine böyle yakın olan başka hangi büyük millet var?[n] **8** Bugün size anlattığım bütün bu kanun gibi doğru kuralları ve hükümleri olan başka hangi büyük millet var?[a]

9 Ancak dikkatli ol, kendini sakın[b] da gözlerinle gördüklerini unutma,[c] ömrün boyunca onları yüreğinden çıkarma,[ç] onları çocuklarına ve torunlarına anlat;[d] **10** özellikle Horeb'de[e] Tanrın Yehova'nın önünde durduğun o günü. Yehova o gün bana 'Halkı huzuruma topla da sözlerimi duysunlar,[f] bu toprağın üzerinde hayatta oldukları tüm günler boyunca Benden korkmayı[g] öğrensinler ve çocuklarına öğretsinler'[h] demişti.

11 Böylece siz yaklaşıp dağın eteğinde durdunuz; dağ yanıyordu, alevler göğün bağrına yükseliyordu, koyu bir karanlık ve kara bulutlar vardı.[ı] **12** Yehova ateşin ortasından size seslendi.[i] Sözleri duyuyor fakat bir şekil[j] görmüyordunuz; yalnızca ses vardı.[k] **13** Uymanızı emrettiği ahdini,[l] On Emri*[m] size bildirmeye başladı; sonra da onları iki taş levhaya yazdı.[n] **14** Yehova o zaman bana, mülk edinmek[o] üzere gideceğiniz diyarda uygulamanız için bu hükümleri ve kuralları size öğretmemi emretti.

15 Kendinize dikkat edin,[ö] çünkü Yehova'nın sizinle Horeb'de ateşin ortasından konuştuğu gün bir şekil görmediniz.[p] **16** Öyleyse yıkımınıza yol açacak davranışlarda bulunmayın.[r] Kendinize oyma put, herhangi

BÖLÜM 3

a Sy 27:19
Tkr 1:38
Tkr 31:7
b Yş 1:2
Elç 7:45
c Yş 3:7
ç Tkr 4:46
Tkr 34:6
Yş 13:20

BÖLÜM 4

d Le 18:5
He 20:11
Ro 10:5
e Tkr 12:32
Yş 1:7
Öz 30:6
Vh 22:18
f Sy 25:3
Yş 22:17
Me 106:28
Ho 9:10
1Ko 10:7
g Sy 25:5
Sy 25:9
1Ko 10:8
h Tkr 10:20
Tkr 13:4
Yş 22:5
ı Le 10:11
Le 26:46
Sy 30:16
i Le 25:18
Sy 36:13
Tkr 6:1
j 1Kr 2:3
Me 19:7
Me 107:43
Me 111:10
Me 119:98
Öz 10:8
Yr 8:9
k Me 119:100
Öz 4:7
l 1Kr 4:34
1Kr 10:7
Da 1:20
m Çk 25:8
Le 26:12
Tkr 5:26
Me 46:1
Me 145:18
n 2Sa 7:23

2. Sütun

a Me 78:5
Me 147:19
b Öz 4:23
Öz 19:16
c Öz 4:21
ç Öz 3:1
Öz 7:1
İb 2:1
d Ba 18:19
Tkr 6:7
Me 78:5
e Tkr 5:2
f Çk 19:9
İb 12:25
g Çk 20:20
Tkr 5:29
1Sa 12:24
Lu 1:50
h Öz 22:6
Ef 6:4

ı Çk 19:18; Tkr 5:23; İb 12:18; i Tkr 9:10; Tkr 10:4; j Tkr 4:15; İş 40:18; Yhn 1:18; Yhn 4:24; k Çk 20:22; İb 12:19; l Çk 19:5; Tkr 5:2; Tkr 9:9; İb 9:20; m Çk 20:1; Çk 34:28; Tkr 10:4; n Çk 24:12; Çk 31:18; Çk 32:19; Çk 34:1; o Me 105:44; ö Tkr 6:24; Yş 23:11; p Tkr 4:12; r Çk 32:7.

Tkr 4:13* Sözcük anlamıyla, "On Söz"

bir şeyin temsili olan bir şekil, erkek ya da kadın tasviri,[a] **17** yerde yaşayan bir hayvan tasviri,[b] gökte uçan bir kanatlı kuş tasviri,[c] **18** toprakta hareket eden bir canlı tasviri, yerden aşağıda, sularda yaşayan bir balık tasviri[ç] yapmayın; **19** gözlerinizi göğe dikip güneşe, aya, yıldızlara, göklerin tüm ordusuna bakarak aldanmayın, Tanrın Yehova'nın gökler altındaki tüm halklar için verdiği[d] bu şeylere eğilip kulluk etmeyin.[e] **20** Siz Tanrınız Yehova'nın Kendi özel halkı olması için alıp demir fırınından,[f] Mısır' dan çıkardığı kişilersiniz; ve bugün O'na aitsiniz.[g]

21 Ve Yehova sizin yüzünüzden bana kızdı,[h] Ürdün Irmağını geçip Tanrınız Yehova'nın size miras olarak paylaştıracağı güzel diyara girmeyeceğime dair yemin etti.[ı] **22** Ben bu topraklarda öleceğim.[i] Ürdün Irmağını ben geçmeyeceğim, fakat siz geçecek ve o güzel diyarı mülk edineceksiniz. **23** Kendinize dikkat edin ki Tanrınız Yehova'nın sizinle yaptığı ahdi unutmayasınız[j] ve Tanrınız Yehova'nın size yasakladığı herhangi bir şekil ya da oyma put yapmayasınız.[k] **24** Çünkü Tanrınız Yehova yiyip bitiren bir ateştir,[l] tam bağlılık isteyen* bir Tanrıdır.[m]

25 Eğer diyarda uzun zaman oturup çocuklar ve torunlar sahibi olduktan sonra yıkımınıza yol açacak davranışlarda bulunursanız;[n] bir oyma put[o] ya da herhangi bir şekil yapar, Tanrınız Yehova'nın gözünde kötü olan işlerle[a] O'nu öfkelendirirseniz, **26** gökler ve yer karşınızda tanık olsun ki,[b] Ürdün Irmağını geçip mülk edineceğiniz o diyardan bir çırpıda sökülüp atılacaksınız. Oradaki varlığınız uzun sürmeyecek, çünkü yok olup gideceksiniz.[c] **27** Yehova sizi halkların arasına dağıtacak;[ç] Yehova'nın sizi sürdüğü milletlerin içinde sayıca az kalacaksınız.[d] **28** Orada göremeyen, duyamayan, koku alamayan ya da bir şey yiyemeyen tanrılara,[e] insan eliyle yapılmış taştan ve ağaçtan putlara[f] tapınacaksınız.[g]

29 Eğer sen oradayken Tanrın Yehova'ya yönelirsen, bütün yüreğinle ve bütün canınla[h] O'nun rehberliğini aradığın için sana mutlaka karşılık verecek.[ı] **30** O günlerin sonunda, bütün bu söylenenler başına geldiğinde, sıkıntı içindeyken Tanrın Yehova'ya dönecek[i] ve O'nu dinleyeceksin.[j] **31** Çünkü Tanrın Yehova merhametli bir Tanrıdır.[k] Seni terk etmez, yok etmez ve atalarına yemin ederek yaptığı ahdi unutmaz.[l]

32 Şimdi lütfen Tanrı'nın yeryüzünde insanı yarattığı günden[m] başlayarak senden önceki zamanları[n] soruştur, göklerin bir ucundan öbür ucuna kadar sor, hiç böyle büyük bir şey oldu mu, ya da benzer bir şey duyuldu mu?[o] **33** Senin duyduğun gibi, ateşin ortasından konuşan Tanrı'nın sesini duyan ve sağ kalan bir başka halk oldu mu?[ö] **34** Ya da Tanrınız Yehova'nın

BÖLÜM 4

a Çk 20:4
Tkr 27:15
İş 40:18
Elç 17:29
1Ko 10:14
b Ro 1:23
c Tkr 5:8
ç 1Sa 5:4
d Me 136:7
Yr 31:35
e Tkr 17:3
2Kr 17:16
Yr 8:2
He 8:16
Tsf 1:5
Elç 7:43
f 1Kr 8:51
Yr 11:4
g Çk 19:5
Tkr 9:26
1Kr 8:53
Me 135:4
h Sy 20:12
Tkr 3:26
ı Tkr 31:2
Me 106:32
i Tkr 3:27
j Çk 19:5
Çk 24:3
k Çk 20:4
Tkr 4:16
1Ko 10:14
l Çk 24:17
Tkr 9:3
İb 12:29
m Çk 20:5
Çk 34:14
Sy 25:11
Yş 24:19
Na 1:2
Lu 10:27
n Çk 32:7
Tkr 4:16
o Hk 18:30
2Kr 17:16
2Kr 21:7
İş 42:8

2. Sütun

a 2Kr 17:17
b Tkr 30:19
Tkr 31:28
İş 1:2
c Le 18:28
Le 26:32
Tkr 29:28
Yş 23:16
İş 24:1
ç Tkr 28:64
Ne 1:8
He 12:15
d Tkr 28:62
e Me 115:5
Me 135:16
İş 44:9
Vh 9:20
f Tkr 28:36
He 20:32
g Yr 16:13
He 20:39
h Tkr 30:2
1Kr 8:48
Yr 29:13
Yo 2:12
ı Tkr 30:10
2Ta 15:4
2Ta 15:15

i Tkr 30:10; 2Ta 33:13; Ne 1:9; **j** Yr 7:23; **k** Çk 34:6; Tkr 30:3; 2Ta 30:9; Ne 9:31; Me 86:15; İş 54:7; İş 55:7; 2Ko 1:3; **l** Le 26:42; Me 105:8; Lu 1:72; **m** Ba 2:7; **n** Me 44:1; **o** Çk 15:11; **ö** Tkr 5:26.

Tkr 4:24* Ya da "kıskanç"

Mısır'da gözünüzün önünde sizin için yaptığı gibi bir şey oldu mu? Tanrı gidip bir milleti Kendi halkı olsun diye zorlu sınavlarla,[a] alametlerle,[b] mucizelerle,[c] savaşarak,[c] güçlü koluyla[d] ve uzattığı eliyle,[e] büyük dehşet uyandıran olaylarla,[f] başka bir milletin içinden çıkarmaya kalkıştı mı? **35** Sen Yehova'nın gerçek Tanrı*[g] olduğunu, O'ndan başkasının olmadığını[h] bil diye bunlar sana gösterildi. **36** Seni terbiye etmek için göklerden sana sesini işittirdi, yeryüzünde sana büyük ateşini gösterdi ve ateşin ortasından sözlerini duyurdu.[i]

37 Yine de sağ kaldın, çünkü O senin atalarını sevdi, onların soyunu seçti;[i] seni gözünün önünde tutup büyük gücüyle Mısır'dan çıkardı,[j] **38** senden daha büyük ve güçlü milletleri önünden kovup seni onların ülkesine getirerek bugün olduğu gibi topraklarını mülk edinmeni amaçladı.[k] **39** Şimdi şunu iyi bil ve yüreğinden çıkarma, yukarıda göklerde ve aşağıda yeryüzünde gerçek Tanrı Yehova'dır.[l] Başkası yoktur.[m] **40** O'nun bugün sana bildirdiğim kurallarına[n] ve emirlerine uyacaksın ki, senin ve senden sonra çocuklarının işi hep iyi gitsin,[o] Tanrınız Yehova'nın sana vermekte olduğu toprakta[ö] ömrün uzun olsun."

41 O zamanlar Musa Ürdün Irmağının doğu yakasında üç şehir ayırdı;[p] **42** bu şehirler nefret beslemediği[r] birini kasıt olmadan[a] öldürüp katil olan kişilerin kaçması içindi; kişi bu şehirlerden birine kaçıp yaşayacaktı.[b] **43** Bunlar Rubenoğulları için yayla üzerindeki bozkırda bulunan Betser,[c] Gadoğulları için Gilead'daki Ramot[ç] ve Manasseoğulları için Başan'daki Golan[d] şehirleriydi.[e]

44 Musa'nın İsrailoğullarına bildirdiği kanun[f] budur. **45** Mısır'dan çıktıklarında Musa'nın İsrailoğullarına bildirdiği hatırlatmalar,[g] kurallar[h] ve hükümler[ı] bunlardır. **46** O sırada, Ürdün bölgesinde Beyt-peor karşısındaki vadide bulunuyorlardı.[i] Musa'nın ve İsrailoğullarının Mısır'dan çıktıkları zaman yenilgiye uğrattıkları,[j] Heşbon'da[k] yaşayan Amorilerin kralı Sihon'un ülkesindeydiler. **47** Onun ve Başan kralı Og'un[l] ülkesini mülk edinmişlerdi. Amorilerin bu iki kralı Ürdün Irmağının doğu yakasındaydılar; **48** toprakları Arnon Vadisi kenarındaki Aroer'den[m] Sion Dağına, yani Hermon'a[n] dek uzanıyordu, **49** ayrıca Ürdün'ün doğu yakasında, Pisga[o] eteklerindeki Araba Gölüne[ö] dek tüm Araba'yı[p] içine alıyordu.

5 Musa tüm İsrail'i çağırıp[r] "Dinle ey İsrail!" diye onlara seslendi. "Bugün size bildirdiğim kuralları ve hükümleri[s] dinleyin. Onları öğreneceksiniz ve hepsine uymaya dikkat edeceksiniz.[ş] **2** Tanrımız Yehova Horeb'de bizimle bir ahit yaptı.[t] **3** Yeho-

BÖLÜM 4

a Tkr 7:19
b Çk 7:3
c Me 105:27
ç Çk 15:3
d Çk 13:3
Tkr 6:21
e Çk 6:6
f Tkr 26:8
Me 78:49
Yr 32:21
g Çk 3:14
Çk 6:7
1Kr 18:37
2Kr 19:19
Me 83:18
h Çk 15:11
Tkr 32:39
1Sa 2:2
İş 45:18
Mr 12:32
ı Çk 19:18
Çk 20:22
Tkr 4:12
Tkr 4:15
Tkr 4:33
Ne 9:13
İb 12:18
İb 12:25
i Tkr 10:15
Me 105:6
j Çk 13:14
Yr 32:21
k Çk 23:28
Tkr 7:1
Tkr 9:1
Yş 3:10
Me 44:2
l Yş 2:11
2Ta 20:6
Me 135:6
Da 4:35
m Tkr 4:35
İş 44:6
n Tkr 4:5
o Tkr 5:16
ö Ba 48:4
p Sy 35:14
r Tkr 19:4

2. Sütun

a Sy 35:11
Sy 35:22
b Sy 35:25
c Yş 21:36
ç Yş 21:38
d Yş 21:27
e Yş 20:8
f Tkr 17:18
Tkr 27:3
Ml 4:4
Yhn 1:17
Ga 3:24
g Tkr 6:17
1Kr 2:3
h Le 26:46
Tkr 4:1
ı Le 18:5
Tkr 4:5
Ne 9:13
Me 119:164
He 20:11
i Tkr 1:5
Tkr 3:29
j Sy 21:24
k Sy 21:26
l Sy 21:33
Tkr 3:4
Tkr 29:7

Tkr 4:35* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

m Tkr 2:36; Tkr 3:12; **n** Tkr 3:9; Yş 11:3; **o** Tkr 34:1; **ö** Ba 14:3; Tkr 3:17; **p** Tkr 1:7; Yş 12:3; **BÖLÜM 5** **r** Tkr 1:1; Tkr 29:10; **s** Tkr 4:5; **ş** Tkr 4:1; **t** Çk 19:5; Tkr 4:23; İb 9:19.

va bu ahdi atalarımızla değil bizimle, bugün yaşayan ve burada olan hepimizle yaptı. **4** Yehova dağda, ateşin ortasından sizinle yüz yüze konuştu.[a] **5** Ben o zaman size Yehova'nın sözlerini iletmek için Yehova ile aranızda duruyordum[b] (çünkü ateş yüzünden korkmuştunuz ve dağa çıkmamıştınız).[c] O şöyle dedi:

6 'Seni Mısır diyarından, köleler evinden çıkaran[ç] Tanrın Yehova Benim.[d] **7** Karşımda Benden başka tanrın olmayacak.[e]

8 Kendine oyma put[f] yapmayacaksın; yukarıda göklerde, aşağıda yerde veya yerden aşağıda, sularda olanlara benzer bir şekil[g] yapmayacaksın. **9** Onların önünde eğilmeyecek, onlara tapınmayacaksın;[h] çünkü Ben, Tanrın Yehova, tam bağlılık isteyen*[1] bir Tanrı'yım. Benden nefret eden babaların suçunun cezasını oğullarına, üçüncü ve dördüncü nesle çektiren,[i] **10** fakat Beni seven ve emirlerime uyanların binlerce nesline vefalı sevgi gösteren Tanrı'yım.[j]

11 Tanrın Yehova'nın adını boş yere ağza almayacaksın,[k] çünkü Yehova, adını boş yere ağza alanı cezasız bırakmaz.[l]

12 Tanrın Yehova'nın sana emrettiği gibi, Sebt günü kanununa uyarak onun kutsallığını koru.[m] **13** Altı gün çalış ve bütün işini yap.[n] **14** Fakat yedinci gün Tanrın Yehova için Sebttir.[o] O gün hiçbir iş yapmayacaksın.[ö] Ne sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, öküzün, eşeğin ya da başka bir hayvanın, ne de şehrinde yaşayan yabancı,[a] hiçbir iş yapmayacaksınız. Böylece erkek ve kadın kölelerin de senin gibi dinlenecek.[b] **15** Bir zamanlar Mısır diyarında köle olduğunu[c] ve Tanrın Yehova'nın elini uzatıp seni oradan güçlü koluyla nasıl çıkardığını hatırlayacaksın.[ç] Tanrın Yehova Sebt gününe uymanı bu yüzden sana emrediyor.[d]

16 Tanrın Yehova'nın sana emrettiği gibi, annene ve babana saygılı ol;[e] böylece işin iyi gitsin ve Tanrın Yehova'nın sana vermekte olduğu toprakta ömrün uzun olsun.[f]

17 Adam öldürmeyeceksin.[g]

18 Zina yapmayacaksın.[h]

19 Çalmayacaksın.[ı]

20 Komşun hakkında yalan şahitlik yapmayacaksın.[i]

21 Komşunun karısına göz koymayacaksın.[j] Komşunun evine, tarlasına, erkek ya da kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, ona ait hiçbir şeye göz dikmeyeceksin.'[k]

22 Yehova bu emirleri tüm cemaatinize dağda, koyu karanlık ve kara bulutlar içinde, ateşin ortasından,[l] yüksek sesle bildirdi; başka bir şey eklemedi, ancak bunları daha sonra iki taş levhaya yazıp bana verdi.[m]

23 Dağ alev alev yanarken karanlığın içinden gelen sesi duyduğunuzda[n] tüm kabile başlarınız ve ihtiyarlarınızla yanıma

BÖLÜM 5

a Çk 19:9
Çk 19:18
Çk 20:22
Tkr 4:33
Elç 7:38
b Çk 20:19
Tkr 34:10
Ga 3:19
c Çk 19:16
ç Çk 13:3
Çk 20:2
d Me 81:10
Ho 13:4
e Çk 20:3
2Kr 17:35
Yr 25:6
f Çk 20:4
Le 26:1
Tkr 4:16
Tkr 4:23
Tkr 27:15
g Elç 17:29
h Çk 23:24
Da 3:18
1Ko 10:14
ı Çk 34:14
Tkr 4:24
Yş 24:19
İş 42:8
Na 1:2
Mt 4:10
i Çk 20:5
Çk 34:7
1Kr 21:29
Mt 23:35
j Çk 20:6
Yr 32:18
Da 9:4
Ro 11:28
k Çk 20:7
Çk 22:28
Le 19:12
l Le 24:16
m Çk 16:23
Çk 20:8
Çk 31:13
n Çk 20:9
Çk 23:12
Çk 34:21
o Çk 16:29
ö Ne 13:15

2. Sütun

a Çk 20:10
Çk 23:12
Le 24:22
b Tkr 10:17
Ro 2:11
Ef 6:9
c Tkr 15:15
Tkr 24:18
ç Çk 6:6
Tkr 4:34
İş 63:12
d Çk 31:17
e Çk 21:15
Le 19:3
Tkr 27:16
Öz 1:8
Mr 7:10
f Çk 20:12
Ef 6:3
g Ba 9:6
Çk 20:13
Sy 35:21
Mt 5:21
Ro 13:9

Tkr 5:9* Ya da "kıskanç"

h Çk 20:14; Öz 6:32; 1Ko 6:18; İb 13:4; **ı** Çk 20:15; Le 19:11; Öz 30:9; 1Ko 6:10; Ef 4:28; **i** Çk 20:16; Çk 23:1; Le 19:16; Tkr 19:16; Öz 6:19; Öz 19:5; **j** 2Sa 11:3; Mt 5:28; **k** Çk 20:17; 1Kr 21:4; Lu 12:15; Ro 7:7; **l** Çk 19:9; Çk 19:18; Tkr 4:12; **m** Çk 24:12; Çk 31:18; Tkr 4:13; **n** Çk 20:18; İb 12:18.

geldiniz. **24** 'Tanrımız Yehova bize ihtişamını ve büyüklüğünü gösterdi, ateşin ortasından sesini duyduk'[a] dediniz. 'Bugün gördük ki, Tanrı bir insanla konuşabilir ve o insan sağ kalabilirmiş.[b] **25** Fakat bu büyük ateş bizi yok edebilir;[c] ne diye ölelim? Evet, Tanrımız Yehova'nın sesini bir kez daha duyarsak mutlaka ölürüz.[ç] **26** Ateşin ortasından seslenen, yaşayan Tanrı'nın sesini[d] bizim gibi duyup da sağ kalan var mı? **27** Oraya sen git ve Tanrımız Yehova'nın söyleyeceklerini sen dinle. Tanrımız Yehova ne derse hepsini bize anlat,[e] biz de anlattıklarını dinleyecek ve onlara uyacağız.'

28 Ve Yehova benimle konuştuğunuz zaman söylediklerinizi duydu. Yehova bana 'Bu halkın sana söylediklerini duydum, bütün dedikleri doğru' dedi.[f] **29** 'Keşke hep böyle Benden korkmaya[g] ve tüm emirlerime uymaya[h] istekli bir yürekleri olsa; o zaman kendilerinin de çocuklarının da işi hep iyi gider![ı] **30** Git, onlara çadırlarına dönmelerini söyle. **31** Sen burada, yanımda dur, tüm emirleri, kuralları ve hükümleri sana söyleyeyim. Hepsini onlara öğreteceksin[i] ve kendilerine mülk olarak vereceğim diyarda bunlara uyacaklar.' **32** Şimdi Tanrınız Yehova'nın size emrettiği gibi davranmaya dikkat edeceksiniz,[j] sağa sola sapmayacaksınız.[k] **33** Tanrınız Yehova'nın size emrettiği yoldan ayrılmayacaksınız;[l] böylece yaşarsınız, işiniz iyi gider[m] ve mülk edineceğiniz diyarda ömrünüz uzun olur."

BÖLÜM 5

a Çk 19:18
Çk 24:17
Tkr 4:36
b Tkr 4:33
c İb 12:29
ç Çk 20:19
Tkr 18:16
Elç 7:38
Ga 3:19
d Tkr 4:33
Tkr 5:5
Me 29:4
1Se 1:9
e Çk 20:19
İb 12:19
f Tkr 18:17
g Tkr 10:12
Ey 28:28
Öz 1:7
Mt 10:28
1Pe 2:17
h Öz 4:4
Öz 7:2
Vz 12:13
İş 48:18
1Yh 5:3
ı Me 19:11
Yk 1:25
i Tkr 4:45
Tkr 6:1
He 20:11
Ml 4:4
Ga 3:19
j Tkr 6:3
Tkr 6:25
Tkr 8:1
k Tkr 12:32
Yş 1:7
Öz 4:27
l Tkr 10:12
Yr 7:23
m Tkr 4:40
Tkr 12:28
Öz 19:16
Ro 10:5

2. Sütun

BÖLÜM 6

a Tkr 4:1
Tkr 4:10
b Ba 18:19
Tkr 4:9
c Çk 20:20
Yş 24:14
Ey 28:28
Me 111:10
Me 128:1
ç Tkr 5:16
Öz 3:2
d Tkr 5:32
2Kr 21:8
e Vz 8:12
İş 3:10
f Ba 13:16
g Tkr 5:7
İş 42:8
Zk 14:9
Mr 12:29
1Ko 8:6
h Tkr 10:12
Mt 22:37
ı Tkr 11:13
Tkr 30:6
i Mr 12:30
Lu 10:27

6 "Mülk edinmek üzere gideceğiniz diyarda uygulamanız için Tanrınız Yehova'nın sizlere öğretmemi emrettiği kurallar, emirler ve hükümler bunlardır;[a] **2** sen, oğlun ve torunun,[b] hepiniz hayatınız boyunca Tanrınız Yehova'dan korkup[c] size emrettiğim kanunların ve emirlerin tümüne uyun ki ömrünüz uzun olsun.[ç] **3** Ey İsrail, dinle ve onlara uygun davranmaya dikkat et[d] ki işin iyi gitsin;[e] ve atalarının Tanrısı Yehova'nın vaat ettiği gibi,[f] süt ve bal akan diyarda gitgide çoğal.

4 Dinle ey İsrail, Tanrımız Yehova tek Yehova'dır.[g] **5** Tanrın Yehova'yı bütün yüreğinle,[h] bütün canınla[ı] ve bütün gücünle[i] seveceksin. **6** Bugün sana bildirdiğim bu emirler senin yüreğinde[i] olacak; **7** onları çocuklarına*[k] da aşılayacaksın; evinde otururken, yolda yürürken, yattığın[ı] ve kalktığın zaman onlardan söz edeceksin. **8** Onları bir işaret gibi elinin üzerine bağlayacaksın;[m] başında alınbağı gibi olacaklar;[n] **9** onları evinin kapı söveleri üzerine, şehrinin kapıları üzerine yazacaksın.[o]

10 Ve Tanrın Yehova sana vereceğine dair[ö] atalarına, İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a yemin ettiği diyara seni getirdiğinde; kendi inşa etmediğin büyük ve güzel şehirleri,[p] **11** dayayıp döşemediğin değerli şeyler-

j Tkr 11:18; Öz 7:3; **k** Ba 18:19; Tkr 4:9; Tkr 11:19; Öz 22:6; Ef 6:4; **l** Öz 6:22; **m** Öz 3:3; Öz 7:3; **n** Çk 13:9; Çk 13:16; Tkr 11:18; **o** Tkr 11:20; **ö** Ba 15:18; **p** Yş 24:13; Me 105:44.

Tkr 6:7* Sözcük anlamıyla, "oğullarına"

le dolu evleri, kendi kazmadığın sarnıçları, kendi dikmediğin zeytinlikleri ve bağları olan o diyarda yiyip doyacağın zaman,[a] **12** dikkat et de seni Mısır'dan, köleler evinden çıkaran Yehova'yı unutma.[b] **13** Tanrın Yehova'dan korkacak,[c] O'na kulluk edeceksin,[c] O'nun adıyla yemin edeceksin.[d] **14** Başka tanrıların, çevrenizdeki halkların tanrılarından hiçbirinin peşinden gitmeyeceksiniz[e] **15** (çünkü aranızda olan Tanrınız Yehova tam bağlılık isteyen[f] bir Tanrı' dır). Yoksa Tanrın Yehova sana öfkelenir[g] ve seni yeryüzünden silip atar.[h]

16 Massa'da*[ı] yaptığınız gibi Tanrınız Yehova'yı sınamayacaksınız.[i] **17** Tanrınız Yehova'nın size verdiği emirlere,[j] kurallara[k] ve yaptığı hatırlatmalara[l] mutlaka uyacaksınız.[m] **18** Yehova' nın gözünde iyi ve doğru olanı yapacaksın ki işin iyi gitsin,[n] Yehova'nın atalarına yeminle vaat ettiği[o] güzel diyara giresin ve onu mülk edinesin, **19** Yehova da vaat ettiği gibi tüm düşmanlarını senin önünden kovsun.[ö]

20 İleride bir gün oğlun, 'Tanrımız Yehova'nın size emrettiği bu kuralların, hükümlerin ve yaptığı hatırlatmaların anlamı nedir?' diye sorarsa,[p] **21** oğluna diyeceksin ki, 'Biz Mısır'da Firavunun kölesi olmuştuk, fakat Yehova bizi güçlü eliyle[r] Mısır' dan çıkardı. **22** Yehova bizim gözümüzün önünde Mısır'ın, Firavunun ve tüm ev halkının başına felaketler getirdi, muazzam mucizeler ve alametler[a] gerçekleştirdi.[b] **23** Ve atalarımıza yeminle vaat ettiği gibi[c] bizi buraya getirmek, bu diyarı bize vermek için oradan çıkardı. **24** Yehova bütün bu kurallara uymamızı,[ç] kendi iyiliğimiz için Tanrımız Yehova'dan hep korkmamızı[d] emretti ki bugünkü gibi hayatta olalım.[e] **25** Tanrımız Yehova'nın emrettiği gibi O'nun önünde tüm bu emirlere dikkatle uymalıyız,[f] bizim için doğruluğa erişmenin yolu budur."[g]

7 "Tanrın Yehova mülk edinmeye gittiğin o diyara seni götürdüğünde,[h] oradaki büyük halkları da senin önünden kaldıracak.[ı] Hititleri,[i] Girgaşileri,[j] Amorileri,[k] Kenanlıları,[l] Perizzileri,[m] Hivileri[n] ve Yebusileri,[o] senden daha kalabalık ve daha güçlü yedi milleti kovacak.[ö] **2** Tanrın Yehova onları senin eline teslim edecek, hepsini yenilgiye uğratacaksın.[p] Onları tamamen yok edeceksin.[r] Onlarla antlaşma yapmayacak ve onlara acımayacaksın.[s] **3** Evlilik yoluyla onlarla akraba olmayacaksın. Kendi kızını onların oğluna vermeyeceksin, onların kızlarını kendi oğluna almayacaksın.[ş] **4** Yoksa çocuklarını Tanrı yolunda yürümekten vazgeçirirler. Çocukların başka tanrılara kulluk eder[t] ve Yehova öfkelenir, seni çabucak yok eder.[u]

5 Onlara şöyle yapacaksınız: Sunaklarını yıkacaksınız,[ü] kutsal direklerini[v] keseceksiniz,[y] dikili

BÖLÜM 6

a Tkr 8:10
b Hk 3:7
Yr 2:32
c Tkr 10:12
Tkr 13:4
Me 34:9
Me 128:1
ç Lu 4:8
d Tkr 10:20
Hk 21:7
Yr 12:16
e Çk 34:14
Tkr 8:19
Yr 2:5:6
f Çk 20:5
Tkr 4:24
Yş 24:19
Na 1:2
g Çk 32:10
Sy 25:3
Tkr 11:17
Hk 2:14
h 1Kr 13:34
2Kr 17:18
ı Çk 17:2
Tkr 33:8
Me 95:8
İb 3:8
i Mt 4:7
Lu 4:12
1Ko 10:9
j Tkr 11:22
Me 119:4
k Tkr 4:1
Ne 9:13
l 1Kr 2:3
m Tkr 11:13
He 20:11
n Tkr 5:33
o Ba 15:18
ö Çk 23:30
Sy 33:52
p Çk 13:14
r Çk 15:6

2. Sütun

a Çk 7:3
Tkr 7:19
b Tkr 4:34
c Çk 13:5
Tkr 1:8
ç Tkr 5:1
1Kr 2:3
d Tkr 10:12
Me 111:10
Öz 14:27
Vz 8:12
e Tkr 4:1
Lu 10:28
Ga 3:12
f Le 18:5
Yz 12:13
g Ro 10:5

BÖLÜM 7

h Tkr 31:3
Me 44:2
ı Çk 33:2
Yş 3:10
i Ba 10:15
j Ba 10:16
k Ba 15:16
l Ba 10:19
m Yş 11:3
n Ba 10:17
o 1Ta 1:14

Tkr 6:16* Anlamı, "Sınama; Deneme"

ö Tkr 20:1; **p** Sy 33:52; Elç 13:19; **r** Le 27:29; Tkr 20:17; Yş 6:17; Yş 10:28; **s** Çk 23:32; Çk 34:15; Tkr 20:16; Hk 2:2; **ş** Yş 23:12; 1Kr 11:2; Ezr 9:2; Ne 10:30; **t** Çk 34:16; 1Kr 11:4; **u** Tkr 6:15; **ü** Çk 34:13; Tkr 12:2; **v** Tkr 16:21; **y** Hk 6:25.

taşlarını parçalayacak,[a] oyma putlarını da ateşe atıp yakacaksınız.[b] **6** Çünkü sen Tanrın Yehova için kutsal bir halksın.[c] Tanrın Yehova, Kendine ait bir halk, O'nun özel halkı olman için yeryüzündeki bütün halklar arasından seni seçti.[ç]

7 Yehova'nın size yakınlık duyup sizi seçmesinin[d] nedeni bütün halklar arasında nüfusu en fazla olan halk olmanız değildi, aslında hepsinden daha az sayıdaydınız.[e] **8** Fakat Yehova sizi sevdi,[f] atalarınıza yemin ederek verdiği söze sadık kaldı.[g] Bunun için Yehova sizi Mısır' dan güçlü eliyle[h] çıkardı, köleler evinden,[ı] Mısır kralının, Firavunun elinden kurtardı. **9** İyi bil ki, Tanrın Yehova gerçek Tanrıdır;[i] ahdine bağlı kalan[j] güvenilir Tanrı'dır.[k] Kendisini sevip emirlerine uyanlar için vefalı sevgisi binlerce nesle dek sürer,[l] **10** Kendisinden nefret edenleri ise yok ederek onlara doğrudan* karşılık verir.[m] Nefretlerinden ötürü onlara doğrudan karşılık verir, gecikmez. **11** Bu yüzden bugün sana bildirdiğim emirleri, kuralları ve hükümleri her zaman yerine getirecek, onlara uyacaksın.[n]

12 Siz bu hükümlere kulak vermekten vazgeçmez ve onların gereğini yapıp hepsine uyarsanız,[o] Tanrınız Yehova da atalarınıza yemin ettiği gibi ahdine bağlı kalacak,[ö] vefalı sevgisini sürdürecek.[p] **13** O seninle ilgilenecek, seni sevecek, çoğaltacak,[a] sana vereceğine dair atalarına yemin ettiği diyarda[b] rahminin meyvesini,[c] toprağının ürününü,[ç] tahılını, yeni şarabını, zeytinyağını, buzağılarını, sürünün yavrularını[d] bereketli kılacak.[e] **14** Tüm halklar içinde en çok sen bereket göreceksin.[f] Erkeklerinin, kadınlarının, hayvanlarının hiçbiri kısır olmayacak.[g] **15** Yehova her tür hastalığı senden uzak tutacak. Mısır' dan bildiğin kötü hastalıkların hiçbirini[h] senin başına vermeyecek, onları senden nefret edenlerin başına verecek. **16** Tanrın Yehova'nın eline vereceği tüm halkları yok edeceksin.[ı] Onlara acımayacaksın,[i] tanrılarına kulluk etmeyeceksin,[j] yoksa sana tuzak olurlar.[k]

17 'Bu milletler bana göre çok kalabalık, onları nasıl kovarım?' diye içinden geçirsen bile,[l] **18** onlardan korkma.[m] Tanrın Yehova'nın Firavuna ve tüm Mısır'a yaptıklarını hatırla;[n] **19** gözlerinle gördüğün[o] zorlu sınavları, alametleri, mucizeleri,[ö] Tanrın Yehova'nın seni oradan çıkarmak için[p] uzattığı elini,[r] güçlü kolunu[s] aklından çıkarma. Karşısında korkuya kapıldığın bütün halklara Tanrın Yehova aynı şeyi yapacak.[ş] **20** Tanrın Yehova onları yılgınlığa düşürecek;[t] öyle ki, senden kaçıp gizlenerek sağ kalanlar da yok olacak.[u] **21** Onlar yüzünden dehşete kapılma, çünkü Tanrınız

BÖLÜM 7

a Çk 23:24; Tkr 12:3; Tkr 16:22
b Tkr 7:25; Tkr 12:3
c Çk 19:6; Tkr 14:2; Yr 2:3
ç Çk 19:5; Me 135:4; Ams 3:2; Ml 3:17
d Tkr 4:37; Tkr 10:15; Me 105:6; Ro 9:11
e Tkr 10:22; Me 105:12; İş 51:2
f Tkr 23:5
g Ba 22:16; Çk 32:13; Tkr 10:15; Me 105:9; Lu 1:73
h Çk 13:14
ı Çk 6:6; Çk 13:3; İş 51:10
i Le 26:45; Tkr 4:35; Me 68:20
j Ne 1:5; Da 9:4
k İş 49:7; 1Ko 10:13; 2Ko 1:18; İb 11:11
l Çk 34:7; Tkr 5:10
m Me 21:9; Me 68:2; Öz 2:22; İş 59:18; Na 1:2; 2Pe 3:7
n Tkr 5:32; Yhn 13:17; Yk 1:22
o Çk 15:26; Tkr 28:1
ö Me 105:8
p Mi 7:20; Lu 1:55; Lu 1:72

2. Sütun

a Le 26:9
b Ba 13:15
c Tkr 28:4
ç Le 26:4
d Me107:38
e Çk 23:25; Öz 10:22
f Tkr 33:29; Me 115:15; Me 147:20
g Çk 23:26; Tkr 28:11; Me 127:3
h Tkr 28:27; Tkr 28:60; Ams 4:10
ı Tkr 7:2; Tkr 20:16; Yş 10:28

Tkr 7:10* Sözcük anlamıyla, "yüzlerine"

i Ba 15:16; Le 18:25; Tkr 9:5; **j** Çk 20:3; **k** Çk 23:33; Tkr 12:30; Hk 2:3; Me 106:36; **l** Sy 13:31; **m** Tkr 1:29; Tkr 31:6; Me 27:1; İş 41:10; **n** Çk 14:13; Me 105:27; Me 135:8; Elç 13:17; **o** Tkr 29:3; Ne 9:11; **ö** Ne 9:10; Yr 32:20; **p** Tkr 4:34; **r** Tkr 11:2; **s** Çk 13:3; **ş** Çk 23:28; Yş 3:10; **t** Tkr 2:25; Yş 2:9; Yş 24:12; **u** Çk 23:29.

Yehova, yüce ve heybetli Tanrı[a] seninledir.[b]

22 Tanrın Yehova bu milletleri senin karşından azar azar kovacak.[c] Hepsini hemen yok etmemelisin, yoksa etrafında yaban hayvanları çoğalır. **23** Tanrın Yehova o milletleri senin eline bırakacak; hepsi yok olup gidene dek, büyük bir bozgunla onları geri çekilmeye zorlayacak.[ç] **24** Krallarını senin eline verecek,[d] gökler altından onların adını sileceksin.[e] Onları ortadan kaldırana dek,[f] karşında kimse duramayacak.[g] **25** Tanrılarının oyma tasvirlerini ateşe atıp yakacaksın.[h] Üzerlerindeki gümüşe ve altına göz dikmeyecek,[ı] onları almayacaksın,[i] yoksa sana tuzak olur,[j] çünkü Tanrın Yehova için iğrençtir.[k] **26** İğrenç şeyi evine sokmayacaksın, yoksa onun gibi sen de yok edilirsin. Ondan tamamen nefret etmeli ve kesinlikle tiksinmelisin,[l] çünkü yok edilmesi gereken* bir şeydir."[m]

8 "Bugün size bildirdiğim her emre uymaya dikkat edin[n] ki yaşayasınız,[o] çoğalasınız, Yehova'nın atalarınıza yeminle vaat ettiği[ö] diyara girip onu mülk edinesiniz. **2** Bu kırk yıl boyunca çölde Tanrın Yehova'nın seni yürüttüğü tüm yolu hatırla.[p] Sana alçakgönüllülüğü öğretmek,[r] seni sınayarak[s] yüreğinde ne olduğunu,[ş] emirlerine uyup uymayacağını görmek için bu yolculuğu yaptırdı. **3** Alçakgönüllü olman için seni eğitti; insanın yalnız ekmekle yaşamadığını, Yehova'nın ağzından çıkan her sözle yaşadığını[a] anlaman için seni aç bıraktı[b] ve senin de atalarının da bilmediği manla[c] seni besledi. **4** Bu kırk yıl boyunca sırtında giysin eskimedi, ayağın şişmedi.[ç] **5** Bütün yüreğinle bilirsin ki, bir babanın oğlunu terbiye ettiği gibi Tanrın Yehova da seni terbiye etti.[d]

6 Tanrın Yehova'nın yolunda yürüyerek,[e] O'ndan korkarak[f] emirlerine uyacaksın. **7** Çünkü Tanrın Yehova seni güzel bir diyara[g] götürüyor. Orası dağlardan ve ovalardan[h] çıkan pınarlar, dereler, derin su kaynakları diyarıdır; **8** buğday, arpa, asma, incir ve nar[ı] diyarı, zeytin ve bal[i] diyarıdır. **9** Orada ekmek kıtlığı çekmeyeceksin, hiçbir eksiğin olmayacak; öyle bir diyar ki, kayalarında demir var, dağlarından bakır çıkaracaksın.

10 Orada yiyip doyduğun zaman,[j] sana verdiği[k] bu güzel diyar için Tanrın Yehova'ya şükredeceksin.[l] **11** Dikkat et de, Tanrın Yehova'yı unutup[m] bugün sana bildirdiğim emirlerine, hükümlerine, kanunlarına uymazlık etme.[n] **12** Ve sakın, yiyip doyduğun, güzel evler yapıp içinde oturduğun,[o] **13** sığır ve davar sürülerin, altının, gümüşün çoğaldığı, sahip olduğun şeyler arttığı zaman **14** yüreğin kibirlenmesin,[ö] seni Mısır diyarından, köleler evinden çıkaran Tanrın Yehova'yı unutma.[p] **15** O, seni bu büyük ve korkunç çöl-

Tkr 7:26* Ya da "yok edilmeye adanmış"

BÖLÜM 7

a Tkr 10:17
1Sa 4:8
Ne 1:5
Ne 9:32
b Sy 14:9
Me 46:5
c Çk 23:30
ç Tkr 9:3
d Yş 10:24
Yş 12:1
e Çk 17:14
Me 9:5
f Yş 11:14
g Tkr 11:25
Yş 1:5
Yş 23:9
Ro 8:31
h Çk 32:20
Tkr 12:3
1Ta 14:12
ı İş 30:22
i Yş 7:21
j Tkr 7:16
Hk 8:27
k Tkr 27:15
Tkr 29:17
l Ro 2:22
m Le 27:28
Tkr 13:17

BÖLÜM 8

n Tkr 5:32
Me 119:4
1Se 4:1
o Öz 3:2
ö Ba 15:18
p Tkr 2:7
Tkr 29:5
Ams 2:10
r Me 101:5
Lu 18:14
1Pe 5:6
s Çk 16:4
Çk 20:20
ş Tkr 13:3
Me 139:23
Öz 17:3

2. Sütun

a Mt 4:4
b Çk 16:3
c Çk 16:31
Me 78:24
ç Tkr 29:5
Ne 9:21
d 2Sa 7:14
Öz 3:12
1Ko 11:32
İb 12:6
Vh 3:19
e Tkr 5:33
2Ta 6:31
Me 128:1
Lu 1:6
f 1Sa 12:24
g Çk 3:8
Le 26:4
Tkr 11:12
Ne 9:25
h Tkr 11:11
ı Sy 13:23
i He 20:6
j Tkr 6:11
k 1Ta 29:14
l Me 103:2
Me 134:1
m Me 106:21; **n** Tkr 6:12; **o** Tkr 32:15; Yr 22:14; Ho 13:6; **ö** Tkr 9:4; 1Ko 4:7; **p** Me 106:21.

de,[a] zehirli yılanların,[b] akreplerin gezdiği kurak, susuz topraklarda yürüten, sert kayadan sana su çıkaran,[c] **16** sana alçakgönüllülüğü öğretsin[ç] ve sonunda iyilik etsin diye seni sınamak için,[d] atalarının bilmediği manla[e] seni çölde besleyen Tanrındır. **17** Sakın 'Bu serveti kendi kuvvetimle, bileğimin gücüyle kazandım' diye içinden geçirme.[f] **18** Tanrın Yehova'yı hatırlayacaksın, çünkü servet edinmen için sana güç veren O'dur;[g] bugün de olduğu gibi, atalarına yemin ederek yaptığı ahdin gereği olarak bunu yapıyor.[h]

19 Bugün sizi açıkça uyarıyorum ki, eğer Tanrınız Yehova'yı unutur, başka tanrıların peşinden gider, onlara kulluk edip önlerinde eğilirseniz, mutlaka yok olacaksınız.[ı] **20** Tanrınız Yehova'nın sözünü dinlemediğiniz için, siz de Yehova'nın önünüzden yok ettiği milletler gibi yok olacaksınız."[i]

9 "Dinle ey İsrail, bugün senden daha büyük ve güçlü milletlerin topraklarına girip o toprakları ellerinden almak üzere[j] Ürdün Irmağından geçiyorsun.[k] Onların şehirleri büyük, surları göklere yükseliyor.[l] **2** Kendileri de uzun boylu ve güçlü bir halk, Anaklar.[m] Onlar hakkında söyleneni duydun, biliyorsun, 'Anakoğullarının karşısında kim durabilir?' derler. **3** Fakat bugün gayet iyi biliyorsun ki, karşı yakaya geçerken Tanrın Yehova senin önünden gidiyor.[n] O yiyip bitiren bir ateştir.[o] Onları ortadan kaldıracak,[ö] karşında hepsine boyun eğdirecek; Yehova'nın sana söylediği gibi topraklarını hızla ele geçirip onları yok edeceksin.[a]

4 Tanrın Yehova onları senin önünden kovduğunda, 'Yehova bu diyarı mülk edinmem için doğruluğumdan ötürü beni buraya getirdi' diye yüreğinden geçirme,[b] çünkü Yehova bu milletleri senin önünden kendi kötülüklerinden ötürü kovuyor.[c] **5** Onların topraklarına girip mülk edinecek olman doğruluğundan[ç] ya da yüreğinin dürüstlüğünden[d] ötürü değildir. Tanrın Yehova bu milletleri kendi kötülüklerinden ötürü senin önünden kovuyor.[e] Yehova bunu senin atalarına, İbrahim'e,[f] İshak'a,[g] Yakup'a[h] yemin ederek verdiği sözü yerine getirmek için yapıyor. **6** Şunu bil ki Tanrın Yehova bu güzel diyarı sana mülk edinmen için veriyorsa da bunu senin doğruluğundan ötürü yapmıyor, çünkü sen dik başlı*[ı] bir halksın.

7 Hatırla: Çölde Tanrın Yehova'yı nasıl öfkelendirmiştin,[i] unutma; Mısır diyarından çıktığınız günden buraya gelene dek Yehova'ya karşı asice davrandınız.[j] **8** Horeb'de Yehova'yı öyle öfkelendirdiniz ki, Yehova sizi yok edecek kadar büyük bir kızgınlık duydu.[k] **9** Taş levhaları,[l] Yehova'nın sizinle yaptığı ahdin[m] levhalarını almak için dağa çıkıp kırk gün kırk gece[n] orada kaldığımda (ne ekmek ye-

BÖLÜM 8

a Tkr 1:19
Yr 2:6
b Sy 21:6
c Sy 20:11
Me 78:15
Me 105:41
Me 114:8
1Ko 10:4
ç Tkr 8:2
d 2Ko 4:17
İb 12:11
1Pe 1:7
e Çk 16:35
Yhn 6:31
Yhn 6:49
f Ho 12:8
Hb 1:16
1Ko 4:7
g Me 127:1
Öz 10:22
Ho 2:8
h Tkr 7:12
ı Tkr 4:26
Tkr 30:18
Yş 23:13
1Sa 12:25
i Da 9:11
Da 9:12
Ams 3:2

BÖLÜM 9

j Tkr 4:38
Tkr 7:1
Tkr 11:23
k Tkr 11:31
Yş 4:19
l Sy 13:28
m Sy 13:33
Tkr 1:28
Tkr 2:21
n Tkr 1:30
Tkr 20:4
Tkr 31:3
Yş 3:11
o Tkr 4:24
Na 1:6
İb 12:29
ö Tkr 7:23
Tkr 20:16

2. Sütun

a Çk 23:31
Tkr 7:24
b Tkr 7:8
He 36:22
c Ba 1:16
Tkr 12:31
Tkr 18:12
ç 1Kr 8:46
Me 51:5
Ro 3:23
Ro 5:12
Tit 3:5
d Yr 17:9
e Le 18:25
f Ba 13:15
Ba 17:8
g Ba 26:3
h Ba 28:13
ı Çk 34:9
Me 78:8
İş 48:4
Elç 7:51
i Tkr 9:22
Me 78:40
İb 3:16

j Çk 17:2; Sy 11:4; Sy 16:2; Sy 25:2; Tkr 31:27; Tkr 32:5; Ne 9:16; **k** Çk 32:4; Çk 32:10; Me 106:19; **l** Çk 24:12; Çk 31:18; Çk 32:16; **m** Çk 24:7; Ga 4:24; **n** Çk 24:18.

Tkr 9:6* Sözcük anlamıyla, "boynu sert"

miş ne su içmiştim), **10** Yehova bana iki taş levhayı verdi, üzerlerindeki yazı Tanrı'nın parmağıyla yazılmıştı.[a] Horeb'de cemaatin toplandığı gün ateşin ortasından[b] sizinle konuştuğunda Yehova'nın söylediği her şey levhalarda yazılıydı. **11** Böylece kırk gün kırk gecenin sonunda, Yehova bana iki taş levhayı, ahit levhalarını verdi.[c] **12** Yehova bunun ardından, 'Kalk, derhal aşağıya in' diye emretti, 'Çünkü Mısır'dan çıkardığın halkın feci bir şey yaptı.[ç] Gitmelerini emrettiğim yoldan hemen saptılar. Kendilerine dökme put yaptılar.'[d] **13** Ve Yehova bana dedi ki, 'İşte nasıl bir halk olduklarını gördüm, dik başlılar![e] **14** Bırak da onları yok edeyim,[f] adlarını gökler altından sileyim[g] ve senden bir millet, onlardan çok daha kalabalık ve güçlü bir halk yapayım.'[h]

15 Bunun üzerine dönüp dağdan indim, o sırada dağ alevler içinde yanıyordu.[ı] Ahit levhalarının ikisi de elimdeydi.[i] **16** O zaman olanları gördüm, Tanrınız Yehova'ya karşı günah işlemiştiniz! Kendinize dökme bir buzağı yapmıştınız.[j] Yehova'nın gitmenizi emrettiği yoldan çabucak sapmıştınız.[k] **17** Böylece iki levhayı tutup yere fırlattım, gözlerinizin önünde parçaladım.[l] **18** Ve daha önceki gibi kırk gün kırk gece Yehova'nın önünde yere kapandım; Yehova'nın gözünde kötü olanı yapıp O'nu öfkelendirerek işlediğiniz günah[m] yüzünden ne ekmek yedim, ne de su içtim.[n] **19** Çünkü Yehova'nın yakıcı öfkesinden korkmuştum; sizi yok edecek kadar kızgındı.[a] Fakat Yehova o sefer de beni dinledi.[b]

20 Yehova Harun'a da onu yok edecek kadar gazaplandı;[c] o sırada Harun için de yakardım.[ç] **21** Günahınız olan buzağıyı[d] aldım, ateşe atıp parçaladım, ince toz haline gelinceye dek iyice ezdim; tozunu da dağdan inen dereye attım.[e]

22 Sonra Tabera'da,[f] Massa'da[g] ve Kibrot-hattaava'da[h] Yehova'yı yine öfkelendirdiniz.[ı] **23** Yehova, 'Kalk, sana vereceğim diyarı mülk edin!' diyerek sizi Kadeş-barnea'dan[i] gönderdiğinde, Tanrınız Yehova'nın emrine karşı geldiniz,[j] O'na iman etmediniz[k] ve sözünü dinlemediniz.[l] **24** Sizi tanıdığım günden beri Yehova'ya karşı asice davranıyorsunuz.[m]

25 İşte böylece, Yehova sizi yok edeceğini söylediği[n] için kırk gün kırk gece[o] Yehova'nın önünde yere kapandım. **26** Yehova'ya yakarıp[ö] dedim ki, 'Ey Ulu Rab Yehova, güçlü elinle[p] Mısır'dan çıkardığın,[r] büyüklüğünü göstererek kurtardığın, Kendi malın olan halkını[s] yok etme. **27** İbrahim, İshak ve Yakup kullarını hatırla.[ş] Bu halkın sertliğine, kötülüğüne ve günahına bakma,[t] **28** yoksa bizi içinden çıkardığın ülkede,[u] "Yehova onları vaat ettiği diyara götüremeyecekti; onlardan nefret ettiği için, çölde ölsünler diye onları buradan çıkardı", denilecek.[ü] **29** Oysa her şeye rağmen onlar

BÖLÜM 9

a Çk 31:18 Me 8:3 Mt 12:28 Lu 11:20
b Çk 19:19 Tkr 4:10 Tkr 4:12
c Çk 31:18 Tkr 4:13
ç Çk 32:7 Tkr 4:16 Tkr 4:18
d Çk 32:4
e Çk 32:9
f Çk 32:10
g Tkr 7:24 Me 9:5
h Sy 14:12
ı Çk 19:18 Tkr 4:11
i Çk 32:15
j Elç 7:40
k Çk 20:3 Çk 20:4 Tkr 5:8 Elç 7:41
l Çk 32:19
m Ne 9:18
n Çk 34:28

2. Sütun

a Çk 32:10
b Çk 32:11 Çk 32:14 Tkr 10:10 Me 106:23
c Çk 32:2 Çk 32:21 Çk 32:35
ç Öz 15:29 Yk 5:16
d Çk 32:4
e Çk 32:20 İş 30:22
f Sy 11:3
g Çk 17:7 Tkr 6:16
h Sy 11:4 Sy 11:34
ı Tkr 9:7
i Sy 13:26 Tkr 1:19
j Sy 14:3 Sy 14:4 İş 63:10
k Tkr 1:32 Me 106:24 İb 3:19
l Me 106:25
m Tkr 31:27 Elç 7:51
n Tkr 9:19
o Çk 34:28 Tkr 9:18 Mt 4:2
ö Me 99:6 Öz 15:29 Yk 5:16
p Çk 32:11 Me 99:6
r 1Kr 8:51
s Çk 19:5 Tkr 32:9 Me 135:4 Ams 3:2

ş Çk 3:6; Çk 6:8; Tkr 9:5; **t** Çk 32:31; Me 78:8; Mi 7:18; **u** Tkr 5:6; **ü** Çk 32:12; Sy 14:16; Me 115:2.

Senin Kendi malın,[a] büyük gücünle, elini uzatıp[b] oradan çıkardığın halkın.' "

10 "O zaman Yehova bana, 'Kendine öncekiler gibi iki taş levha yont[c] ve dağa yanıma çık', dedi. 'Bir de ağaçtan sandık[ç] yapacaksın. **2** Parçaladığın önceki levhaların üzerindeki sözleri bu levhalara yazacağım, sen de onları sandığa koyacaksın.' **3** Bunun üzerine akasya ağacından bir sandık yaptım, öncekiler gibi iki taş levha yontum[d] ve dağa çıktım; levhalar elimdeydi. **4** O zaman Yehova önceki levhalara yazdıklarını,[e] cemaatin toplandığı gün[f] dağda ateşin ortasından[g] size bildirdiği On Emri[h] bu levhalara da yazdı. Sonra Yehova onları bana verdi. **5** Dönüp dağdan indim,[ı] Yehova'nın emrettiği gibi, yaptığım sandığa levhaları koydum,[i] orada kaldılar.

6 Ve İsrailoğulları Beerot Bene-yaakan'dan[j] Mosera'ya doğru yola koyuldular. Harun orada öldü ve orada gömüldü.[k] Kâhinlik hizmetini onun yerine oğlu Eleazar yürütmeye başladı.[l] **7** Sonra oradan ayrılıp Gudgoda'ya, Gudgoda'dan da akarsu vadileri diyarına, Yotbata'ya[m] gittiler.

8 Yehova o zaman Levi kabilesini ayırdı.[n] Onları bugün de yaptıkları gibi, Yehova'nın ahit sandığını taşımaları,[o] Yehova'ya hizmet ederek önünde durmaları[ö] ve O'nun adıyla hayırdua etmeleri için görevlendirdi.[p] **9** Bu yüzden Levi'nin, kardeşleri arasında payı ve mirası[r] olmadı. Tanrın Yehova'nın söylediği gibi, onun mirası Yehova'dır.[s]

BÖLÜM 9

a Tkr 4:20
1Kr 8:51
Ne 1:10
Me 74:2
Me 95:7
Me 100:3
b Çk 6:6
Tkr 4:34
İş 63:12

BÖLÜM 10

c Çk 34:1
ç Tkr 10:3
d Çk 34:4
e Çk 32:15
Çk 34:28
f Çk 19:17
Tkr 5:22
g Tkr 4:36
Tkr 5:4
h Çk 20:1
Tkr 4:13
ı Çk 34:29
i Tkr 10:2
j Sy 33:31
k Sy 20:23
Sy 20:24
Sy 33:38
l Sy 20:28
m Sy 33:33
n Sy 1:50
Sy 3:6
Sy 8:14
Sy 16:9
o Sy 3:31
Sy 4:15
1Ta 15:15
ö Tkr 18:5
2Ta 29:11
p Sy 6:23
Tkr 21:5
2Ta 30:27
r Sy 18:24
Sy 26:62
Tkr 18:1
s Sy 18:20

2. Sütun

a Çk 24:18
Çk 34:28
b Çk 32:14
c He 33:11
ç Ba 15:18
d Tkr 5:29
Tkr 6:13
Me 34:9
Öz 8:13
e Tkr 5:33
Yş 22:5
He 11:20
f Tkr 30:16
g Tkr 6:5
Tkr 11:13
Lu 10:27
h Tkr 6:24
ı Çk 24:7
i Mi 6:8
j Me 89:11
Me 115:16
İş 66:1
k 1Ta 29:11
Me 24:1
1Ko 10:26
l Tkr 4:37
Me 105:6

10 Ben yine önceki seferde olduğu gibi, dağda kırk gün kırk gece kaldım,[a] Yehova yine beni dinledi;[b] Yehova sizi yok etmek istemedi.[c] **11** Yehova bana 'Kalk' dedi, 'Halkın başına geç de yola çıksınlar, onlara vermek için atalarına yemin ettiğim[ç] diyara girip onu mülk edinsinler.'

12 Şimdi ey İsrail, Tanrın Yehova'dan korkup[d] O'nun yolunda yürümenden,[e] O'nu sevmen[f] ve bütün yüreğinle, bütün canınla[g] Tanrın Yehova'ya kulluk etmenden, **13** Yehova'nın senin iyiliğin için verdiği,[h] bugün bildirdiğim tüm emirlere ve yasalara[ı] uymandan başka Tanrın Yehova senden ne istiyor?[i] **14** Bak, gökler,[j] göklerin göğü, yeryüzü[k] ve üzerindeki her şey Tanrın Yehova'ya aittir. **15** Yine de Yehova yalnızca sizin atalarınıza bağlandı, onları sevdi; tüm halklar arasından onların soyunu,[ı] sizi seçti; ve bugün O'na aitsiniz. **16** Yüreklerinizi sünnet edeceksiniz,[m] artık dik başlı olmayacaksınız.[n] **17** Çünkü Tanrınız Yehova tanrılar Tanrısı[o] ve rabler Rabbidir.[ö] Taraf tutmayan,[p] rüşvet almayan,[r] büyük, kudretli ve heybetli[s] Tanrı'dır. **18** Yetim ve dul[s] için adaleti yerine getirir, aranızda gurbet hayatı yaşayan yabancıyı[t] sever, ona yiyeceği ekmeği, sarınacağı örtüyü verir. **19** Siz de memleketinizde yaşayan yabancıyı seveceksiniz,[u] çünkü Mısır diyarında yabancıydınız.[ü]

m Tkr 30:6; Yr 4:4; Ro 2:29; Flp 3:3; Kl 2:11; **n** Çk 34:9; Tkr 9:6; Tkr 31:27; **o** Çk 18:11; 2Ta 2:5; Me 97:9; **ö** Me 136:3; **p** Ey 34:19; Elç 10:34; Ro 2:11; Ef 6:9; **r** 2Ta 19:7; **s** Tkr 7:21; Ne 1:5; Ne 9:32; **ş** Me 68:5; Me 146:9; Yk 1:27; **t** Le 19:10; Tkr 24:14; **u** Le 19:34; **ü** Çk 22:21.

20 Tanrın Yehova'dan korkacaksın.[a] O'na kulluk edecek,[b] sıkıca bağlanacaksın,[c] O'nun adıyla yemin edeceksin.[ç] **21** Yücelteceğin Kişi O'dur.[d] O senin Tanrındır, gözlerinle gördüğün tüm bu korku uyandıran büyük işleri senin için gerçekleştirendir.[e] **22** Ataların Mısır'a yetmiş can olarak inmişti,[f] şimdi ise Yehova Tanrın seni göklerin yıldızları kadar çoğalttı."[g]

11 "Tanrın Yehova'yı sevecek,[h] O'na olan yükümlülüğünü yerine getirecek, kanunlarına, hükümlerine[ı] ve emirlerine her zaman uyacaksın. **2** Artık siz bunu iyice biliyorsunuz (ben burada Tanrınız Yehova'nın verdiği terbiyeyi,[i] O'nun büyüklüğünü,[j] güçlü kolunu[k] ve uzattığı elini[l] görmemiş, bilmemiş olan çocuklarınıza değil size sesleniyorum. **3** O'nun Mısır'ın ortasında Mısır kralı Firavuna ve tüm ülkesine yaptıklarını, gerçekleştirdiği alametleri,[m] **4** Mısır ordusuna, atlarına, savaş arabalarına ne yaptığını, sizi kovaladıkları sırada üzerlerini sularla örterek onları Kızıldeniz'e nasıl gömdüğünü,[n] Yehova' nın onları tamamen yok ettiğini[o] görenler çocuklarınız değildi; **5** siz buraya gelene dek çölde size yaptıklarını; **6** Ruben kabilesinden Eliab'ın oğulları olan Datan ile Abiram'a[ö] ne yaptığını, tüm İsrail'in ortasında yerin ağzını açıp onları ev halkları, çadırları ve yanlarındaki diğer tüm canlılarla birlikte nasıl yuttuğunu[p] gören de onlar değildi). **7** Yehova'nın yaptığı bütün büyük işleri gözleriyle görenler[r] sizdiniz. **8** Bugün size bildirdiğim tüm emirlere uyun[a] ki güçlü olasınız, mülk edinmek üzere Ürdün Irmağını geçerek o diyara girip onu ele geçiresiniz,[b] **9** Yehova' nın atalarınıza ve onların soyuna vermeye yemin ettiği topraklarda,[c] süt ve bal akan diyarda[ç] uzun ömürlü olasınız.[d]

10 Çünkü mülk edineceğiniz diyar çıktığınız Mısır diyarı gibi değildir. Orada tohumunuzu eker, sonra sebze bahçesi sular gibi ayağınızla* sulardınız. **11** Mülk edinmek üzere geçeceğiniz memleket ise dağlar ve ovalar diyarıdır.[e] Göklerin yağmurunu içen, **12** Tanrın Yehova'nın gözettiği bir diyardır. Yılın başından sonuna dek Tanrın Yehova'nın gözleri[f] hep onun üzerindedir.

13 Eğer Tanrınız Yehova'yı sevmek, bütün yüreğinizle ve bütün canınızla[g] Tanrınıza kulluk etmek üzere bugün size bildirdiğim emirlerime tam olarak itaat ederseniz,[h] **14** Ben de diyarınıza yağmuru, sonbahar ve ilkbahar yağmurunu[ı] vaktinde vereceğim,[i] tahılınızı toplayacak, tatlı şarabınızı ve zeytinyağınızı elde edeceksiniz. **15** Tarlanızda hayvanlarınız için de yeşil ot bitireceğim,[j] siz de yiyip doyacaksınız.[k] **16** Kendinize dikkat edin de yüreğiniz aldanmasın,[l] yoldan saparak başka tanrılara tapıp onların önünde eğilmeyin;[m] **17** yoksa Yehova size öfkelenir,

BÖLÜM 10

a Tkr 6:13
b Lu 4:8
c Tkr 13:4
ç Tkr 6:13
d Çk 15:2
Me 105:45
Vh 19:6
e 2Sa 7:23
f Ba 46:27
Çk 1:5
Élç 7:14
g Ba 15:5
Tkr 1:10
Ne 9:23

BÖLÜM 11

h Tkr 6:5
Tkr 10:12
Mr 12:30
ı Tkr 4:45
i Tkr 8:5
İb 12:6
j Tkr 5:24
Tkr 9:26
k Tkr 7:19
İş 63:12
l Çk 13:3
m Tkr 4:34
Ne 9:10
Me 105:27
n Çk 14:23
Me 136:15
İb 11:29
o Çk 14:28
Çk 15:4
ö Sy 16:1
Me 106:17
p Sy 16:32
r Tkr 7:19
Tkr 29:3

2. Sütun

a Mt 5:19
b Tkr 1:38
c Ba 13:15
Ba 26:3
Ba 28:13
Tkr 9:5
ç Çk 3:8
He 20:6
d Tkr 4:40
Me 91:16
Öz 3:2
Öz 10:27
e Tkr 1:7
Tkr 8:7
Tkr 8:9
f 1Kr 9:3
Me 33:18
Me 34:15
g Tkr 4:29
Tkr 6:5
Tkr 10:12
Mt 22:37
h Çk 15:26
Tkr 6:17
ı Yr 5:24
Yo 2:23
Yk 5:7
i Le 26:4
Tkr 28:12
Me 65:10
İş 30:23
Yr 14:22
j Me 104:14

k Tkr 6:11; Tkr 8:10; Yo 2:19; **l** Tkr 29:18; Ey 31:27; İb 3:12; **m** Tkr 8:19; Tkr 30:17.

Tkr 11:10* Bostan dolabını çevirerek, kanal açarak, ya da başka bir şekilde ayakları kullanarak yapılan sulama.

yağmur yağmasın diye gökleri kapar,[a] toprak ürün vermez, siz de Yehova'nın verdiği bu güzel diyardan çabucak yok olup gidersiniz.[b]

18 Benim bu sözlerimi bütün yüreğinizle[c] ve canınızla benimseyeceksiniz, onları bir işaret gibi elinizin üzerine bağlayacaksınız, başınızda alınbağı gibi olacaklar.[ç] **19** Onları çocuklarınıza da öğreteceksiniz. Evinde otururken, yolda yürürken, yattığın ve kalktığın zaman onlar hakkında konuşacaksın.[d] **20** Onları evinin kapı söveleri üzerine, şehrinin kapıları üzerine yazacaksın.[e] **21** Böylece Yehova'nın atalarınıza yeminle vaat ettiği topraklarda[f] sizin ve oğullarınızın ömürleri uzun olur;[g] yer üzerinde gökler durdukça[h] siz de o diyarda yaşarsınız.

22 Eğer size bildirdiğim bütün bu emirlere tam olarak uyar,[ı] onları yerine getirir, Tanrınız Yehova'yı sever,[i] O'nun yolunda yürür,[j] O'na sıkıca bağlanırsanız,[k] **23** Yehova da sizin için bu milletlerin hepsini kovacak.[l] Sizden çok daha güçlü ve kalabalık milletlerin topraklarını ellerinden alacaksınız.[m] **24** Ayak bastığınız her yer sizin olacak.[n] Sınırınız çölden Lübnan'a, Irmaktan, Fırat Irmağından batıdaki denize* uzanacak.[o] **25** Karşınızda kimse duramayacak.[ö] Tanrınız Yehova, size vaat ettiği gibi, ayak bastığınız tüm bu diyarda yaşayanları karşınızda dehşete düşürerek sizden korkmalarını sağlayacak.[p]

Tkr 11:24* Akdeniz.

BÖLÜM 11

a Tkr 28:23 1Kr 8:35 2Ta 7:13 Ams 4:7
b Tkr 4:26 Tkr 8:19 Tkr 30:18 Yş 23:13
c Tkr 6:6 Me 37:31 Öz 7:3 İş 51:7
ç Çk 13:9 Çk 13:16 Tkr 6:8
d Tkr 4:9 Tkr 6:7 Me 34:11 Me 78:5 Öz 22:6 Ef 6:4
e Tkr 6:9
f Ba 13:15
g Tkr 4:40 Tkr 6:2 Öz 3:2 Öz 4:10 Öz 9:11
h Me 72:5 Me 89:29
ı Tkr 6:17 Tkr 11:13 Vz 12:13
i Tkr 6:5 Lu 10:27
j Yş 22:5 Me 81:13 He 11:20
k Tkr 10:20 Tkr 13:4
l Çk 23:28 Tkr 9:5 Yş 3:10 Me 44:2
m Tkr 4:38 Tkr 7:1 Tkr 9:1
n Yş 1:3 Yş 14:9
o Ba 15:18 Çk 23:31
ö Tkr 7:24 Yş 1:5
p Çk 23:27 Tkr 2:25 Yş 2:9 Yş 5:1

2. Sütun

a Tkr 28:2 Tkr 28:15 Tkr 30:1 Tkr 30:15
b Tkr 28:1 Me 19:11 İş 1:19
c Ro 2:8 Ro 2:9
ç Le 26:16 İş 1:20
d Çk 23:23 Tkr 9:1
e Tkr 27:12 Yş 8:33
f Tkr 27:13 Yş 8:34
g Tkr 1:7 Tkr 3:17 Yş 12:3

26 İşte, bugün sizin önünüze bereketi ve laneti[a] koydum: **27** Tanrınız Yehova'nın verdiği, bugün size bildirdiğim emirlere itaat ederseniz[b] bereket; **28** Tanrınız Yehova'nın emirlerine itaat etmez,[c] bugün gitmenizi emrettiğim yoldan sapar, tanımadığınız tanrıların peşinden giderseniz, lanet.[ç]

29 Tanrın Yehova seni mülk edineceğin diyara getirdiği zaman[d] bu bereketi Gerizim Dağında,[e] laneti de Ebal Dağında[f] bildireceksin.* **30** Bunlar Ürdün'ün günbatısına bakan yakasında Araba'da[g] yaşayan Kenanlıların topraklarındaki iki dağdır, karşılarında Gilgal,[h] yanlarında da More'deki büyük ağaçlar[ı] var. **31** Siz Tanrınız Yehova'nın size vereceği diyarı mülk edinmek üzere Ürdün Irmağını geçeceksiniz, orayı mülk edinip orada oturacaksınız.[i] **32** Ve bugün size anlattığım kurallara, hükümlere[j] uymaya dikkat edeceksiniz."[k]

12 "Atalarınızın Tanrısı Yehova'nın mülk edinmeniz için size bırakacağı diyarda, o toprağın üzerinde yaşadığınız sürece[l] uymaya[m] dikkat edeceğiniz kurallar[n] ve hükümler[o] şunlardır: **2** Topraklarını ele geçireceğiniz milletlerin, yüksek dağlarda, tepelerde ve gür yapraklı her ağacın[ö] altında kendi tanrılarına tapınmak için kullandıkları tüm yerleri yok edeceksiniz.[p]

h 2Kr 4:38; **ı** Ba 12:6; **i** Tkr 9:1; Yş 1:11; **j** Tkr 4:45; **k** Tkr 5:32; Tkr 12:32; Me 119:4; 1Yh 5:3; **BÖLÜM 12** **l** Tkr 4:10; 1Kr 8:40; **m** Tkr 4:40; Tkr 6:1; Yk 1:22; **n** Le 26:46; Tkr 4:5; **o** Le 19:37; Le 25:18; **ö** He 20:28; **p** Çk 34:13.

Tkr 11:29* Sözcük anlamıyla, "vereceksin"

3 Sunaklarını yıkacak,[a] dikili taşlarını parçalayacak,[b] kutsal direklerini yakacaksınız,[c] tanrılarının oyma tasvirlerini kesip devirecek,[ç] adlarını o yerlerden silip atacaksınız.[d]

4 Siz Tanrınız Yehova'ya öyle ibadet etmeyeceksiniz.[e] 5 Tanrınız Yehova'nın Kendi adını koyacağı, adını taşıyan yer olarak tüm kabileleriniz arasından seçeceği yere yönelecek, oraya gideceksiniz.[f] 6 Yakılan sunularınızı,[g] kurbanlarınızı, ondalıklarınızı,[h] elinizle vereceğiniz bağışları,[ı] adak sunularınızı,[i] gönüllü sunularınızı,[j] davar ve sığır sürülerinizdeki ilk doğanları[k] oraya getireceksiniz. 7 Ev halkınızla birlikte orada, Tanrınız Yehova'nın huzurunda yiyecek[l] ve Tanrınız Yehova'nın size verdiği bereketten ötürü, giriştiğiniz her işten sevinç duyacaksınız.[m]

8 O zaman şimdi yaptığımız gibi yapmayacaksınız; bugün herkes kendi gözünde doğru olanı yapıyor,[n] 9 çünkü henüz Tanrınız Yehova'nın size miras olarak vereceği mülke, rahat edeceğiniz[o] yere girmediniz. 10 Ürdün Irmağının karşı yakasına geçip[ö] Tanrınız Yehova'nın size mülk olarak vereceği diyarda oturacaksınız.[p] O sizi çevrenizdeki tüm düşmanlardan kurtarıp rahata kavuşturacak, güvenlik içinde yaşayacaksınız.[r] 11 Ve size emrettiğim her şeyi; yakılan sunularınızı,[s] kurbanlarınızı, ondalıklarınızı,[ş] elinizle vereceğiniz bağışları[t] ve Yehova'ya adak[u] sunusu olarak seçtiğiniz şeyleri, Tanrınız Yehova'nın Kendi ismini taşıması için seçtiği yere getireceksiniz.[a] 12 Tanrınız Yehova'nın huzurunda sevinçli olacaksınız,[b] oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz ve şehrinizdeki Levioğulları da size katılacak; çünkü Levioğullarının sizin aranızda bir payı ve mirası yoktur.[c] 13 Dikkat et, yakılan sunularını, gördüğün her yerde sunma.[ç] 14 Onları Yehova'nın senin kabilelerin arasından seçeceği yerde sunacaksın, sana emrettiğim her şeyi orada yapacaksın.[d]

15 Tüm şehirlerinizde, Tanrınız Yehova'nın size verdiği bereket göre, her canınız çektiğinde hayvan kesip etini yiyebilirsiniz.[e] Ceylan ya da geyik[f] eti gibi, onu da hem temiz olan hem de olmayan[g] kişi yiyebilir. 16 Ancak kanını yemeyeceksiniz.[h] Onu su gibi yere dökeceksiniz.[ı] 17 Tahılının, yeni şarabının, zeytinyağının ondalığını,[i] sürülerinde ilk doğan davar ve sığırları,[j] adak sunularını, gönüllü sunularını[k] ya da elinle verdiğin bağışları[l] şehrinin içinde yiyemezsin. 18 Onları Tanrın Yehova'nın huzurunda, Tanrın Yehova'nın seçtiği yerde,[m] oğullarınla, kızlarınla, erkek ve kadın kölelerinle ve şehrindeki Levioğullarıyla birlikte yiyeceksin; giriştiğin her işten ötürü Tanrın Yehova'nın huzurunda sevinç duyacaksın.[n] 19 Kendi toprağında yaşadığın sürece sakın Levioğullarını ihmal etme.[o]

BÖLÜM 12

a Hk 2:2
Hk 6:25
b Çk 23:24
2Kr 18:4
c Çk 34:13
1Kr 15:13
2Kr 23:14
2Ta 14:3
ç Sy 33:52
Tkr 7:5
Tkr 7:25
d Çk 23:13
Yş 23:7
e Le 18:3
Tkr 12:31
2Kr 17:15
f Tkr 26:2
2Ta 7:12
g Le 1:3
h Tkr 12:17
Tkr 14:22
ı Sy 18:19
Tkr 12:11
i Le 7:16
Le 22:18
j Le 23:38
1Ta 29:9
Ezr 2:68
k Tkr 12:17
Tkr 15:19
l Tkr 14:23
Tkr 15:20
m Le 23:40
Tkr 12:12
Tkr 12:18
Tkr 14:26
Me 32:11
Me 100:2
Flp 4:4
n Sy 15:39
Hk 17:6
Öz 21:2
o 1Kr 8:56
1Ta 23:25
İb 4:8
ö Yş 3:17
p Tkr 4:22
Tkr 9:1
r Tkr 33:28
1Kr 4:25
Me 4:8
Öz 1:33
s Le 1:3
ş Tkr 14:22
Tkr 26:12
t Sy 18:19
Tkr 12:6
u Le 7:16
Le 22:18

2. Sütun

a Tkr 12:6
Tkr 14:23
Tkr 16:2
Tkr 26:2
b Tkr 14:26
1Kr 8:66
Ne 8:10
Flp 4:4
c Sy 18:24
Tkr 10:9
Tkr 14:29
Yş 13:14
ç Le 17:4
1Kr 12:28
d 2Ta 7:12

e Tkr 12:21; Tkr 14:26; **f** Tkr 14:5; Tkr 15:22; **g** Le 5:2; Le 13:3; **h** Ba 9:4; Le 7:26; Le 17:10; Tkr 15:23; 1Sa 14:33; He 33:25; Elç 15:29; **ı** Le 17:13; Tkr 15:23; **i** Tkr 14:22; **j** Tkr 12:6; Tkr 14:23; **k** Le 23:38; **l** Sy 18:11; **m** Tkr 12:11; Tkr 14:23; **n** Tkr 12:7; Tkr 12:12; Flp 3:1; **o** Sy 18:21; Tkr 14:27; 2Ta 31:4; Ne 10:38; Ml 3:8.

20 Tanrın Yehova sana vaat ettiği[a] gibi topraklarını genişletince,[b] canın çekip de 'Et yiyelim' diyeceğin zaman, her istediğinde et yiyebilirsin.[c] **21** Tanrın Yehova'nın Kendi ismini koymak için seçtiği yer[ç] uzaksa, canın çektiğinde Yehova'nın sana verdiği davar ya da sığırlardan alıp sana emrettiğim gibi kesecek ve onu şehrinin içinde yiyeceksin.[d] **22** Onu ceylan ya da geyik etini yediğin gibi yiyebilirsin;[e] temiz olan da olmayan[f] da ondan yiyebilir. **23** Ancak kan yememeye kesin kararlı ol,[g] çünkü kan candır[h] ve etle birlikte canı yemeyeceksin. **24** Kan yemeyeceksin. Onu su gibi toprağa dökeceksin.[ı] **25** Onu yeme, Yehova'nın gözünde doğru olanı yapmış olursun,[i] böylece senin ve senden sonra oğullarının işi hep iyi gider.[j] **26** Sadece sunacağın kutsal şeyleri[k] ve adak sunularını[l] alacak, Yehova'nın seçeceği yere gideceksin.[m] **27** Yakılan sunularını[n] Tanrın Yehova'nın sunağı üzerinde eti ve kanıyla[o] sunacaksın, kurbanlarının kanı Tanrın Yehova'nın sunağına dökülecek,[ö] etini ise yiyebilirsin.

28 Dikkatli ol, sana emrettiğim bütün bu sözlere itaat et;[p] böylece Tanrın Yehova'nın gözünde iyi ve doğru olanı yapmış olacaksın,[r] senin de senden sonra oğullarının da işi hep iyi gidecek.[s]

29 Tanrın Yehova topraklarını ele geçireceğin milletleri senin önünde yok edeceği zaman,[ş] onları memleketlerinden çıkarıp orada yaşayacaksın.[t] **30** Dikkat et; bu milletler senin önünde yok edildikten sonra, artlarından 'Acaba tanrılarına nasıl tapınıyorlardı? Ben de aynısını yapayım', diye merak edip soruşturarak tuzağa düşme.[a] **31** Sen Tanrın Yehova'ya öyle ibadet etmeyeceksin,[b] çünkü onların tanrıları için yaptığı her şey Yehova'nın gözünde iğrençtir, oğullarını ve kızlarını bile tanrılarına kurban olarak ateşte yakarlar.[c] **32** Size verdiğim emirlerin hepsine dikkatle uyacaksınız.[ç] Onlara hiçbir şey katmayacak, onlardan hiçbir şey çıkarmayacaksınız."[d]

13 "Aranızdan düş gören[e] biri ya da bir peygamber[f] çıkar, size bir alamet ya da geleceğe dair bir işaret bildirirse,[g] **2** 'Tanımadığımız tanrıların peşinden gidelim, onlara kulluk edelim' diyerek bildirdiği bu alamet ya da işaret doğru çıksa bile,[h] **3** o peygamberi ya da düş gören dinlemeyeceksin;[ı] çünkü Tanrınız Yehova sizi sınıyor,[i] Tanrınız Yehova Kendisini bütün yüreğinizle ve bütün canınızla sevip sevmediğinizi görmek istiyor.[j] **4** Tanrınız Yehova'nın peşinden gideceksiniz, O'ndan korkacak, emirlerine uyacak, sözünü dinleyeceksiniz. O'na kulluk edecek ve sımsıkı bağlanacaksınız.[k] **5** Ve o düş gören ya da peygamber[l] öldürülecek,[m] çünkü Tanrınız Yehova'nın gitmenizi emrettiği yoldan sizi çevirmek amacıyla,[n] Mısır' dan, köleler evinden sizi kurtaran Tanrınız Yehova'ya karşı isyankârca konuşmuştur; aranız-

BÖLÜM 12

a Ba 15:18
Çk 34:24
Tkr 11:24
b 1Kr 4:21
c Le 11:2
Tkr 14:4
ç Tkr 14:23
2Ta 7:12
d Tkr 12:15
e Tkr 14:5
Tkr 15:22
f Le 15:3
Le 15:16
g Le 3:17
Tkr 12:16
h Ba 9:4
Le 17:11
Le 17:14
ı Le 17:13
Tkr 15:23
i Tkr 6:18
Tkr 13:18
j Tkr 4:40
İş 3:10
k Sy 5:9
Sy 18:19
l Le 22:18
m Tkr 12:11
n Le 1:9
o Le 17:11
ö Le 4:30
p Me 89:31
Me 103:45
1Yh 5:3
r Öz 4:4
s Ga 6:7
ş Çk 23:23
Tkr 9:3
Tkr 19:1
Me 44:2
Me 78:55
t Tkr 6:10
Me 105:44

2. Sütun

a Tkr 7:16
Me 106:36
He 20:28
Ef 4:17
b Le 18:3
Tkr 12:4
c Le 18:21
Le 20:2
Tkr 18:10
2Kr 17:15
Yr 32:35
ç Tkr 5:1
Yş 22:5
Me 119:4
d Tkr 4:2
Yş 1:7
Öz 30:6

BÖLÜM 13

e Yr 23:25
Yr 27:9
f Tkr 18:22
Yr 6:13
He 13:2
Zk 13:4
g Mr 13:22
2Se 2:9
h Yr 28:9
Mt 7:22
ı İş 8:19

i Tkr 8:2; Me 66:10; Mt 24:24; 1Ko 11:19; 2Se 2:11; **j** Tkr 6:5; Tkr 10:12; Mt 22:37; **k** Tkr 10:20; **l** İş 9:15; **m** Tkr 18:20; Yr 14:14; Zk 13:3; **n** Tkr 6:14.

daki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.[a]

6 Eğer kardeşin, öz annenin oğlu, kendi oğlun ya da kızın, sevgili karın ya da can dostun[b] gizlice seni ayartmaya çalışır, 'Gidip başka tanrılara kulluk edelim'[c] diyerek ne senin ne de atalarının tanıdığı tanrılara; **7** dünyanın bir ucundan öbür ucuna nerede olursa olsun, uzakta, yakında ya da çevrende yaşayan halkların tanrılarına tapınmak için aklını çelmeye kalkarsa, **8** sen ona uymayacak, sözünü dinlemeyeceksin[ç] ve ona acımayacaksın, yüreğin yumuşamayacak,[d] onu korumaya çalışmayacaksın, **9** onu mutlaka öldüreceksin.[e] Onu öldürmek için elini ilk kaldıran sen olacaksın, sonra da tüm halk seni izleyecek.[f] **10** Onu taşlayacaksın ve ölecek,[g] çünkü seni Mısır diyarından, köleler evinden çıkaran[h] Tanrın Yehova'nın yolundan sapmanı istedi. **11** O zaman bütün İsrail duyup korkacak, böylece aranızda bir daha böyle kötü bir şey yapan olmayacak.[ı]

12 Eğer Tanrın Yehova'nın sana oturman için vereceği şehirlerin birinden kulağına bir söz gelirse, **13** 'İçimizden bazı alçaklar çıktı;[i] gidip başka tanrılara kulluk edelim, diyerek tanımadığınız tanrılara tapınmaları için şehir halkının aklını çelmeye çalışıyorlar'[j] diye duyarsan, **14** konuyu araştıracak, inceleyecek, iyice soruşturacaksın.[k] Bunun gerçek olduğu kesinse, aranızda böyle iğrenç bir iş yapılmışsa, **15** o şehrin halkını mutlaka kılıçtan geçireceksin.[l]

BÖLÜM 13

a Tkr 17:7
1Ko 5:13
b 1Sa 18:1
c 1Kr 11:4
2Pe 2:1
ç Öz 1:10
Ga 1:8
d He 9:5
e Çk 22:20
Çk 32:27
Sy 25:5
f Tkr 17:7
g Le 20:2
Le 20:27
Tkr 17:5
h Çk 13:3
ı Tkr 17:13
Tkr 19:20
1Ti 1:20
1Ti 5:20
i 1Sa 2:12
1Kr 21:10
Yhd 19
j 2Kr 17:21
k Tkr 17:4
Tkr 19:15
1Ti 5:19
İb 10:28
l 2Ta 28:6

2. Sütun

a Çk 22:20
Le 27:28
b Yş 6:24
c Yş 8:28
Yr 49:2
Mi 1:6
ç Yş 6:18
Yş 7:1
d Yş 7:26
Yş 22:20
e Çk 33:19
Me 78:38
f Ba 22:17
Ba 26:4
Ba 28:14
g Tkr 12:32
Ne 1:5
Me 119:4
1Yh 5:3
h Çk 15:26
Tkr 6:18

BÖLÜM 14

ı İş 63:16
İş 64:8
Yr 3:19
1Ko 8:6
i Le 19:28
Yr 16:6
j Le 21:5
k Çk 19:6
Le 19:2
Le 20:26
Tkr 28:9
Ezr 9:2
1Pe 1:15
l Çk 19:5
Tkr 7:6
Tkr 26:18

Şehri ve içindeki her şeyi tamamen yok et, içindeki hayvanları da kılıçtan geçirip tamamen yok et.[a] **16** Şehirde ganimet olacak ne varsa hepsini meydanın ortasına toplayacaksın, onları şehirle[b] birlikte Tanrın Yehova'ya yakılan sunu olarak yakacaksın. Orası sonsuza dek bir enkaz yığını olarak kalacak,[c] asla yeniden inşa edilmeyecek. **17** Yok edilecek hiçbir yasak şeye el koyma[ç] ki Yehova'nın yakıcı öfkesi yatışsın,[d] sana merhamet etsin;[e] ve merhametle davranıp atalarına yemin ettiği gibi seni kalabalık bir halk yapsın.[f] **18** Tanrın Yehova'nın verdiği, bugün sana bildirdiğim bütün emirlere uyarak O'nun sözünü dinleyeceksin,[g] böylece Tanrın Yehova'nın gözünde doğru olanı yapacaksın."[h]

14 "Siz Tanrınız Yehova'nın oğullarısınız.[ı] Ölü için bedeninizde yara açmayacak,[i] kaşlarınızı* yolmayacaksınız.[i] **2** Çünkü Tanrın Yehova için kutsal bir halksın,[k] Yehova yeryüzündeki tüm halklar arasından seni Kendine ait bir halk, Kendi özel halkı olman için seçti.[ı]

3 İğrenç sayılan hiçbir şeyi yemeyeceksin.[m] **4** Yiyebileceğin hayvan türleri şunlardır:[n] Sığır, koyun, keçi, **5** geyik, ceylan, karaca,[o] yaban keçisi, antilop, yaban koyunu ve dağ keçisi;* **6** geviş getiren her çift toynaklı hayvan.[ö] Bunları yiyebilirsiniz.

m Le 11:43; Le 20:25; He 4:14; Elç 10:14; **n** Le 11:2; **o** 1Kr 4:23; **ö** Le 11:3.

Tkr 14:1* Sözcük anlamıyla, "gözlerinizin arasını"; muhtemelen alın bölgesi. **5*** İbranice *zemer*; "çengel boynuzlu dağ keçisi" ya da "elik" olarak da bilinir.

7 Ancak geviş getiren ya da çift toynaklı hayvanlardan şu türleri yemeyeceksiniz: Deve,[a] tavşan,[b] kaya damanı;*[c] bunlar geviş getirir fakat çift toynaklı değildir. Sizin için temiz değildirler. **8** Domuz[ç] da yemeyeceksiniz, çünkü çift toynaklıdır fakat geviş getirmez. Sizin için temiz değildir. Bunlardan hiçbirinin etini yemeyeceksiniz, leşine dokunmayacaksınız.[d]

9 Suda yaşayan tüm canlılar arasında şu türleri yiyebilirsiniz: Tüm pullu ve yüzgeçli olanları yiyebilirsiniz.[e] **10** Pulsuz ve yüzgeçsiz olanlardan hiçbirini yemeyeceksiniz.[f] Sizin için temiz değildir.

11 Temiz sayılan her kuşu yiyebilirsiniz. **12** Yememeniz gerekenler ise şunlardır: kartal, balıkkartalı, kara akbaba,[g] **13** kızıl çaylak, kara çaylak[h] ve tüm türleri; **14** bütün karga*[ı] türleri; **15** devekuşu,[i] baykuş, martı ve doğan türleri, **16** kukumav, orman baykuşu,[j] kuğu, **17** pelikan,[k] akbaba, karabatak, **18** leylek, balıkçıl türleri, ibibik ve yarasa.[l] **19** Kanatlı ufak canlılar sizin için temiz değildir.[m] Onlar yenilmeyecek. **20** Uçan kanatlılardan temiz sayılanları yiyebilirsiniz.

21 Ölmüş olanı yemeyeceksiniz.[n] Onu şehirlerinden birinde misafir olarak yaşayan yabancıya verebilirsin, o da yiyebilir; ya da dışarıdan bir yabancıya satabilirsin; çünkü sen Tanrın Yehova için kutsal bir halksın.

Oğlağı annesinin sütünde pişirmeyeceksin.[a]

22 Her yıl ektiğin tohumdan tarlanda yetişen tüm ürünün onda birini vereceksin.[b] **23** Tahılının, yeni şarabının, zeytinyağının onda birini,[c] sığırların ve davarların arasındaki ilk doğanları,[ç] Tanrın Yehova'nın önünde, Kendi adını taşıması için seçeceği yerde yiyeceksin; böylece her zaman Tanrın Yehova'dan korkmayı öğreneceksin.[d]

24 Eğer Tanrın Yehova'nın Kendi ismini koymak için seçtiği yer[e] sana çok uzaksa ve uzun bir yolculuk yapman gerekeceğinden[f] onları yanında taşıyamayacaksan (çünkü Tanrın Yehova seni bereketli kılacak),[g] **25** hepsini paraya çevireceksin ve parayı çıkın edip eline alarak Tanrın Yehova'nın seçeceği yere gideceksin. **26** O parayı canının istediği gibi harcayacaksın;[h] sığır, koyun, keçi, içki, şarap,[ı] canın ne çekerse onu alacaksın. Sen ve ev halkın onları orada, Tanrın Yehova'nın önünde yiyecek ve sevinç duyacaksınız.[i] **27** Şehrinde yaşayan Levioğullarını da ihmal etmeyeceksin,[j] çünkü onların sizin aranızda payı ve mirası yoktur.[k]

28 Her üç yılın sonunda o yılki ürününün tüm ondalığını çıkarıp[l] şehrinde bir yere toplayacaksın. **29** Şehrinde yaşayan yabancılar,[m] dul ve yetimler,[n] sizin aranızda payı ve mirası olmayan Levioğulları[o] gelecek, yiyip doyacaklar. Böyle yaparsan Tanrın Yehova da el attığın her işte[ö] sana bereket verecek."[p]

Tkr 14:7* Kayalık yerlerde yaşayan, tavşana benzer bir hayvan. **14*** Ya da "kuzgun"

BÖLÜM 14

a Le 11:4
b Le 11:6
c Le 11:5
ç Le 11:7
İş 65:4
İş 66:17
d Le 11:8
e Le 11:9
f Le 11:10
g Le 11:13
h Le 11:14
ı Le 11:15
i Le 11:16
j Le 11:17
k Le 11:18
l Le 11:19
m Le 11:20
n Çk 22:31
Le 17:15
Le 22:8
He 4:14

2. Sütun

a Çk 23:19
Çk 34:26
b Tkr 12:11
Tkr 26:12
c Tkr 12:6
ç Tkr 12:17
Tkr 15:19
d Me 5:7
Me 19:9
Me 111:10
Öz 8:13
İş 8:13
İb 12:28
e Tkr 12:5
f Çk 23:31
Tkr 11:24
Tkr 12:21
g Çk 23:25
Tkr 28:5
Öz 10:22
Ml 3:10
h Tkr 12:15
ı Sy 28:7
i Tkr 12:7
Tkr 26:11
Me 100:2
j Sy 18:21
Tkr 12:19
2Ta 31:4
1Ko 9:13
k Sy 18:20
Sy 26:62
Tkr 10:9
Yş 14:3
l Tkr 26:12
m Çk 22:21
Tkr 10:18
n Tkr 26:12
Yk 1:27
o Tkr 12:12
ö Öz 11:24
Öz 19:17
Lu 6:35
p Tkr 15:10
Me 41:1
Ml 3:10

15 "Her yedi yılda bir borç affı yapacaksın. **2** Borç affı şöyle olacak:[a] Her alacaklı, komşusunun kendisine olan borcunu bağışlayacak. Borcunu ödemesi için komşusunu veya kardeşini sıkıştırmayacak,[b] çünkü Yehova'nın onuruna borç affı ilan edilecek.[c] **3** Borcunu ödemesi için yabancıyı[ç] sıkıştırabilirsin. Fakat kardeşinde sana ait her ne varsa, onu artık elinden çıkmış sayacaksın. **4** Bununla birlikte içinizden kimse yoksul düşmeyecek, çünkü Tanrın Yehova'nın sana mülk edinmen için miras olarak verdiği diyarda[d] Yehova'dan bereket göreceksin;[e] **5** yeter ki, bugün sana bildirdiğim tüm bu emirlere dikkatle uymak[f] üzere Tanrın Yehova'nın sözünü dinle. **6** Çünkü Tanrın Yehova vaat ettiği gibi sana bereket verecek. Pek çok millete borç vereceksin[g] fakat sen borç almayacaksın; pek çok milleti egemenliğin altına alacaksın, ama sen hiçbirinin egemenliği altına girmeyeceksin.[h]

7 Eğer Tanrın Yehova'nın sana vereceği diyarda, şehirlerinden birinde, aranızda yaşayan kardeşin yoksul düşerse, yüreğini katılaştırmayacaksın, yoksul kardeşine karşı eli sıkı olmayacaksın.[ı] **8** Ona eli açık davranacak,[i] yokluğunu çektiği her neyse, ihtiyacı ölçüsünde borç vereceksin. **9** Sakın içinden[j] 'Yedinci yıl, af yılı yakın'[k] diye bayağı bir düşünce geçirme, cimrilik gözünü karartmasın, yoksul kardeşine bir şey vermezlik etme;[l] yoksa kardeşin Yehova'ya yakarıp seni şikâyet eder,[m] sen de günah işlemiş olursun.[a] **10** Neye ihtiyacı varsa mutlaka vereceksin,[b] verdiğin şey yüreğine dert olmayacak. Çünkü bu davranışın nedeniyle, giriştiğin her işte, yaptığın her şeyde Tanrın Yehova'dan bereket göreceksin.[c] **11** Çünkü memleketinde her zaman yoksullar olacaktır.[ç] Sana bu yüzden 'Memleketindeki düşkün ve yoksul kardeşine karşı elin açık olsun'[d] diye emrediyorum.

12 Eğer kardeşin, İbrani bir erkek ya da kadın, sana satılmış[e] ve altı yıl hizmet etmişse, yedinci yıl onu özgür bırakacaksın.[f] **13** Ve onu özgür bıraktığında eli boş göndermeyeceksin.[g] **14** Süründen, harmanından, üzümünü ve zeytinini sıktığın cenderenden alıp ona bol bol vereceksin. Tanrın Yehova'nın sana verdiği bereketе göre sen de ona vereceksin.[h] **15** Bir zamanlar Mısır diyarında köle olduğunu ve Tanrın Yehova'nın seni oradan kurtardığını hatırlayacaksın.[ı] Bu yüzden bugün sana bu emri veriyorum.

16 Fakat o, seni ve ev halkını sevdiği, halinden memnun olduğu için,[i] 'Yanından gitmeyeceğim!' derse, **17** bir biz alıp onu kulağından geçirerek kapıya saplayacaksın, bundan sonra hep senin kölen olarak kalacak.[j] Hizmetindeki köle kız için de aynı şeyi yapacaksın. **18** Kölenin özgür kalıp yanından gitmesi sana zor gelmesin.[k] Çünkü altı yıl boyunca sana yaptığı hizmet bir işçinin ücretinin[l] iki katı değerindedir ve Tanrın Yehova yaptığın her işte sana bereket vermiştir.[m]

BÖLÜM 15

a Le 25:2
b Yk 2:13
c Tkr 31:10
ç Çk 12:43
Tkr 14:21
Tkr 23:20
d Sy 33:53
Me 13S:12
e Tkr 14:29
Tkr 28:8
Öz 11:25
Öz 14:21
Öz 28:27
f Tkr 4:40
Ys 1:7
İş 1:19
g Tkr 28:12
Öz 22:7
h Tkr 28:13
1Kr 4:24
ı Öz 21:13
Yk 2:16
1Yh 3:17
i Le 25:35
Me 37:26
Öz 19:17
Mt 5:42
Lu 6:35
Ga 2:10
j Öz 4:23
Yr 17:10
Mt 15:19
k Tkr 15:1
l Öz 28:22
1Pe 4:9
m Çk 22:23
Tkr 24:15
Ey 34:28
Öz 21:13
Yk 5:4

2. Sütun

a Mt 25:45
Yk 4:17
b Elç 20:35
2Ko 9:7
1Ti 6:18
İb 13:16
c Tkr 15:4
Tkr 24:19
Me 41:1
Öz 22:9
İş 32:8
2Ko 9:8
ç Mt 26:11
d Öz 3:27
Mt 5:42
Lu 12:33
Elç 2:45
e Çk 21:2
Le 25:39
f Tkr 15:1
Yr 34:14
g Çk 3:21
Çk 12:36
Öz 3:27
Kl 4:1
h Öz 10:22
Elç 20:35
ı Çk 20:2
Tkr 5:15
Mt 18:33
i Çk 21:5
j Çk 21:6
k Tkr 15:10
l Le 19:13
Tkr 24:15
m Ba 30:30

19 Sığırların ve davarların arasından ilk erkek yavruları Tanrın Yehova'ya ayıracaksın.[a] Sığırının ilk doğanını işe koşmayacak, davarının ilk doğanını kırkmayacaksın.[b] **20** Sen ve ev halkın her yıl Yehova'nın seçtiği yerde[c] Tanrın Yehova'nın önünde onları yiyeceksiniz. **21** Hayvan özürlüyse, topal ya da körse, ciddi bir kusuru varsa, onu Tanrın Yehova'ya kurban etmeyeceksin.[ç] **22** Onu kendi şehrinde yiyeceksin, ceylan ya da geyik[d] yer gibi, temiz olan da olmayan da yiyecek.[e] **23** Ancak kanını yemeyeceksin.[f] Onu su gibi yere dökeceksin."[g]

16 "Abib*[h] ayının gereği yapılacak; Tanrın Yehova onuruna Fısıh kutlayacaksın,[ı] çünkü Tanrın Yehova seni Mısır'dan Abib ayında, geceleyin çıkardı.[i] **2** Tanrın Yehova için davarlarından, sığırlarından[j] Fısıh kurbanı keseceksin;[k] bunu Yehova'nın Kendi adını taşıması için seçeceği yerde yapacaksın.[l] **3** Kurban etiyle birlikte hiçbir mayalı şey yemeyeceksin.[m] Yedi gün mayasız ekmek yiyeceksin,[n] o sıkıntı ekmeğidir, çünkü Mısır diyarından aceleyle çıkmıştın;[o] böylece Mısır diyarından çıkışını tüm ömrün boyunca hatırlayacaksın.[ö] **4** Yedi gün boyunca topraklarının hiçbir yerinde ekşi hamur bulunmayacak.[p] İlk günün akşamı kestiğin kurbanın eti de o gece bitecek, sabaha kalmayacak.[a] **5** Fısıh kurbanını Tanrın Yehova'nın sana vereceği şehirlerin hiçbirinde kesemezsin. **6** Onu Tanrın Yehova'nın Kendi ismini taşıması için seçtiği yerde,[b] akşam güneş batınca,[c] Mısır' dan çıktığın vakitte keseceksin. **7** Etini de Tanrın Yehova'nın seçtiği yerde[c] pişirip yiyeceksin,[d] sabah dönüp çadırına gideceksin. **8** Altı gün mayasız ekmek yiyeceksin, yedinci gün Tanrın Yehova onuruna kutsal toplantı olacak,[e] hiçbir iş yapmayacaksın.

9 Yedi hafta sayacaksın; orağı ekine ilk vurduğunda haftaları saymaya başlayacaksın.[f] **10** Sonra, Tanrın Yehova'nın sana verdiği berekete göre,[g] elinden gelen gönüllü sunularla Tanrın Yehova'nın onuruna Haftalar Bayramını kutlayacaksın.[h] **11** Sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, şehrindeki Levioğulları, aranızda yaşayan yabancılar,[ı] yetim[i] ve dullar,[j] hepiniz Tanrın Yehova'nın Kendi ismini taşıması için seçeceği yerde,[k] Tanrın Yehova'nın önünde sevinç duyacaksınız.[l] **12** Bir zamanlar Mısır'da köle olduğunu hatırlayacaksın;[m] bu kurallara uyacak, onların gereğini yapacaksın.[n]

13 Harmanından, zeytin ve üzüm cenderenden ürününü kaldırdıktan sonra yedi gün Çardaklar Bayramını[o] kutlayacaksın. **14** Sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, şehrindeki Levioğulları, aranızda yaşayan yabancılar, yetim ve dullar, hepi-

a Çk 13:2
Çk 34:19
Le 27:26
Sy 3:13
Sy 18:15
Sy 18:17
b Çk 22:30
Tkr 12:6
c Tkr 12:5
Tkr 14:23
Tkr 16:11
ç Le 22:20
Tkr 17:1
Ml 1:8
İb 9:14
d Tkr 14:5
1Kr 4:23
e Tkr 12:15
Tkr 12:22
f Ba 9:4
Le 7:26
Le 17:10
1Sa 14:33
Elç 15:20
g Le 17:13
Tkr 12:16

BÖLÜM 16

h Çk 12:2
Çk 13:4
ı Çk 12:14
Le 23:5
Sy 9:2
Sy 28:16
1Ko 5:7
İb 11:28
i Çk 34:18
j Çk 12:5
2Ta 35:7
k Mt 26:17
Lu 22:7
l Tkr 12:5
1Kr 8:29
m Çk 13:3
1Ko 5:8
n Le 23:6
Sy 28:17
o Çk 12:33
ö Çk 12:14
Çk 13:8
Çk 13:9
p Çk 12:15
Çk 13:7

2. Sütun

a Çk 12:10
Çk 34:25
b Tkr 16:2
c Çk 12:6
Sy 9:3
Mt 26:20
ç 2Kr 23:23
Yhn 2:13
Yhn 11:55
d Çk 12:8
2Ta 35:13
e Çk 12:16
Le 23:8
f Çk 23:16
Çk 34:22
Le 23:15
g Tkr 16:17
1Ko 16:2
2Ko 8:12
h Sy 28:26
2Ta 8:13

Tkr 16:1* Anlamı "Yeşil Başaklar." Başakların olgunlaşmış fakat henüz yumuşak olan hali. Abib ayı, martın ikinci yarısı ile nisanın ilk yarısına denk gelir. Babil sürgününden sonra nisan olarak adlandırıldı. Ek 6'ya bakın.

ı Sy 15:16; **i** Tkr 10:18; **j** Yk 1:27; **k** Tkr 12:5; **l** Tkr 12:7; **m** Ba 15:13; Çk 3:7; Tkr 5:15; **n** Vz 12:13; 1Yh 5:3; **o** Çk 23:16; Le 23:34; Sy 29:12; Tkr 31:10; Zk 14:16; Yhn 7:2.

niz bayramınız boyunca sevinçli olacaksınız.[a] **15** Yehova'nın seçtiği yerde Tanrın Yehova'nın onuruna yedi gün bayram kutlayacaksın,[b] çünkü Tanrın Yehova aldığın üründe, el attığın her işte sana bereket verecek[c] ve sevinçli olacaksın.[ç]

16 Bütün erkeklerin yılda üç kez Tanrın Yehova'nın önüne, O'nun seçtiği yere gelecekler;[d] Mayasız Ekmek Bayramında,[e] Haftalar Bayramında[f] ve Çardaklar Bayramında.[g] Kimse Yehova'nın önüne eli boş gelmeyecek.[h] **17** Tanrın Yehova'nın verdiği bereket ölçüsünde, herkesin hediyesi elinde olacak.[ı]

18 Tanrın Yehova'nın sana, kabilelerinin her birine vereceği tüm şehirlerin kapılarına hâkimler[i] ve görevliler[j] koyacaksın, herkesi adaletle yargılayarak hüküm verecekler. **19** Adaleti saptırmayacaksın.[k] Taraf tutmayacak,[l] rüşvet almayacaksın; çünkü rüşvet hikmetlinin gözünü kör eder,[m] doğru kişinin sözünü değiştirmesine neden olur. **20** Sen ise adaletin, hep adaletin peşinde ol[n] ki yaşayasın ve Tanrın Yehova'nın sana vereceği diyarı mülk edinesin.[o]

21 Tanrın Yehova için yapacağın sunağın yanına kutsal direk olarak herhangi bir ağaç dikmeyeceksin.[ö]

22 Kendine dikili taş da dikmeyeceksin,[p] bu Tanrın Yehova'nın nefret ettiği bir şeydir."[r]

17 "Tanrın Yehova'ya kurban olarak kusuru, herhangi bir özrü olan bir sığır ya da koyun sunmayacaksın; çünkü Tanrın Yehova için iğrençtir.[s]

BÖLÜM 16

a Le 23:40 Tkr 12:12 Tkr 26:11 Ne 8:10 Ne 8:17 Vz 5:18
b Le 23:36 Ne 8:18
c Tkr 7:13 Tkr 28:8 Tkr 30:16
ç Fip 4:4 1Se 5:16
d Çk 23:14 Çk 34:23
e Çk 23:15 Le 23:6 Sy 28:17
f Tkr 16:10
g Tkr 16:13
h Çk 23:15 Çk 34:20 Me 96:8
ı Tkr 16:10 2Ko 8:12
i Çk 18:26 Tkr 1:16 2Ta 19:5
j Sy 11:16 1Ta 23:4
k Çk 23:2 Le 19:15 1Sa 8:3
l Tkr 1:17 Öz 24:23 Elç 10:34
m Çk 23:8 1Sa 12:3 Vz 7:7 Ams 5:12
n Tkr 25:16 He 18:8 Mi 6:8
o Tkr 4:1
ö Çk 34:13 Hk 3:7 2Ta 33:3
p Çk 23:24 Le 26:1 Tkr 12:3
r Tkr 12:31 Yr 44:4

BÖLÜM 17

s Le 22:20 Tkr 15:21 Ml 1:8

2. Sütun

a Tkr 4:23 Tkr 13:6 Hk 2:20
b Tkr 4:19 Yr 8:2 He 8:16
c Yr 7:18 Yr 19:5
ç Tkr 13:14 Yhn 7:51
d Tkr 13:10
e Sy 35:30 Mt 18:16 Yhn 8:17 2Ko 13:1 1Ti 5:19 İb 10:28

2 Eğer aranızda, Tanrın Yehova'nın sana vereceği şehirlerden birinde, Tanrın Yehova'nın gözünde kötü olanı yaparak ahdini çiğneyen bir erkek ya da kadın çıkarsa;[a] **3** gidip başka tanrılara tapınır, onların, güneşin, ayın ya da tüm gökler ordusunun önünde eğilerek[b] Benim emretmediğim bir şeyi yaparsa,[c] **4** bu durum sana bildirilirse, sen bunu duyup iyice araştırınca İsrail'de gerçekten bu iğrenç şeyin yapıldığı kesinleşirse,[ç] **5** bu kötü şeyi yapan erkeği ya da kadını şehrin kapılarından dışarı çıkaracaksın. Erkek ya da kadın olsun, böyle birini taşlayacaksın ve ölecek.[d] **6** İki ya da üç şahidin[e] ağzından çıkan sözle öldürülecek. Tek şahidin sözüyle öldürülmeyecek.[f] **7** Onu öldürmek için ilk olarak şahitler el kaldıracak, sonra da tüm halk onları izleyecek;[g] aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.[h]

8 Eğer bir olayda kan dökülmüş,[ı] adli bir dava ortaya çıkmışsa[i] ya da şiddet kullanılarak suç işlenmişse, şehrinde çıkan anlaşmazlıklarda[j] hüküm verilecek mesele senin üstesinden gelemeyeceğin kadar zorsa,[k] kalkıp Tanrın Yehova'nın seçeceği yere gideceksin.[l] **9** Levioğullarından kâhinlere[m] ve o sırada görev yapan hâkime[n] gidip danışacaksın; verilen hükmü sana onlar bildirecek.[o] **10** Yehova'nın seçtiği yerden sana bildirdikleri kararın gereğini yapacaksın. Tüm talimatlarına uymaya dikkat

f Tkr 19:15; **g** Tkr 13:9; **h** Tkr 13:5; 1Ko 5:13; **ı** Sy 35:11; **i** 1Kr 3:28; **İş** 1:17; Yr 5:28; **j** 1Kr 3:16; **k** Tkr 1:17; **l** Tkr 12:5; Me 122:2; Me 122:5; **m** Tkr 19:17; Tkr 21:5; Hg 2:11; Ml 2:7; **n** 1Sa 7:16; **o** Tkr 19:17; Tkr 21:5.

edeceksin. **11** Gösterdikleri kanuna, söyledikleri hükme uyacaksın.[a] Sana bildirdikleri karardan sağa sola sapmayacaksın.[b] **12** Orada Tanrın Yehova'ya hizmet etmek üzere duran kâhini ya da hâkimi dinlemeyerek küstahça davranan[c] kişi ölecek.[ç] İsrail'den kötülüğü kaldıracaksınız.[d] **13** Herkes duyup korkacak,[e] bir daha kimse küstahlık etmeyecek.

14 Tanrın Yehova'nın sana vereceği diyara gelip onu mülk edinerek orada yaşamaya başlayınca,[f] 'Ben de çevremdeki tüm milletler gibi kendime bir kral seçeyim'[g] dersen, **15** mutlaka Tanrın Yehova'nın seçeceği kişiyi kral yapacaksın.[h] Kardeşlerinin arasından birini kendine kral yapacaksın; kardeşin olmayan birini, bir yabancıyı seçemezsin. **16** Kral, atlarının sayısını artırmayacak,[ı] atlarını artırmak için Mısır'a adam göndermeyecek.[i] Çünkü Yehova size, 'Bir daha bu yoldan geçmeyecek, oraya dönmeyeceksiniz' dedi. **17** Aldığı kadınların sayısını da artırmayacak ki yüreği doğru yoldan sapmasın.[j] Altınını ve gümüşünü de çoğaltmayacak.[k] **18** Krallık tahtına oturduğunda, Levioğullarından kâhinlerin eli altındaki[l] bu kanunu kitap halinde yazarak kendisine bir kopya hazırlayacak.

19 O hep yanında olacak, ömrü boyunca her gün onu okuyacak[m] ki Tanrısı Yehova'dan korkmayı öğrensin, O'nun bu kanunla bildirdiklerine, bu kurallarına uyarak hepsini yerine getirsin.[n] **20** Böylece kardeşlerine karşı yüreği kibirlenmesin[o] ve emredilenden sağa sola sapmasın.[a] O zaman, İsrail içinde kendisinin ve oğullarının krallığı uzun ömürlü olur."[b]

18 "Kâhinler, Levioğulları, Levi kabilesinden hiç kimse İsrail'in mirasına ortak olmayacak, onlarla birlikte payları bulunmayacak.[c] Yehova için ateşte yakılan sunulardan, O'nun payından yiyecekler.[ç] **2** Fakat kardeşleriyle birlikte mirasta payları olmayacak. Yehova onlara söylediği gibi, Kendisi onların mirası olacak.[d]

3 Sığır ya da koyun kurban eden halkın, her zaman kâhine onun hakkı olarak vereceği şeyler şunlardır: Kol, çene ve işkembe kâhine verilecek. **4** Tahılının, yeni şarabının, zeytinyağının ilk ürününü ve süründen kırktığın ilk yünü ona vereceksin.[e] **5** Çünkü her zaman Yehova adına hizmet ederek önünde durması için Tanrın Yehova tüm kabileleriniz arasından onu ve oğullarını seçti.[f]

6 Eğer Levioğullarından biri, geçici olarak oturduğu bir İsrail şehrinden çıkıp[g] kendi arzusuyla Yehova'nın seçeceği yere gelirse,[h] **7** orada Yehova'nın önünde duran Levioğullarından diğer kardeşleri gibi Tanrısı Yehova adına hizmet edecek.[ı] **8** Atasından kalan malların satışından eline geçenin yanı sıra, diğerleriyle eşit pay yiyecek.[i]

9 Tanrın Yehova'nın sana vereceği diyara girdiğin zaman, o milletlerin iğrenç işlerini öğrenip onlara uyma.[j] **10** Aranızda

BÖLÜM 17

a Ml 2:7
b Tkr 5:32
Tkr 12:32
Yş 1:7
Öz 4:27
c Me 19:13
Öz 11:2
Ho 4:4
ç İb 10:28
d Tkr 13:5
1Ko 5:13
e Sy 15:31
Tkr 13:11
Tkr 19:20
f Tkr 7:1
Yş 1:3
Me 44:2
g 1Sa 8:5
1Sa 8:20
1Sa 10:19
h 1Sa 9:17
1Sa 10:24
1Sa 16:12
ı Tkr 20:1
2Sa 8:4
Me 20:7
Öz 21:31
i İş 31:1
İş 36:9
He 17:15
j 1Kr 11:3
Ne 13:26
k Ey 31:24
Me 62:10
1Ti 6:9
l Tkr 31:9
Tkr 31:26
2Kr 22:8
m 2Ta 34:18
n Tkr 11:18
Me 1:2
Me 119:97
o 1Sa 15:17
2Ta 32:25
Me 131:1
Mr 10:42
1Pe 5:5

2. Sütun

a Tkr 5:32
1Sa 13:13
1Kr 15:5
b Öz 10:27

BÖLÜM 18

c Sy 18:24
Tkr 10:9
Yş 13:33
ç Sy 18:8
Yş 13:14
1Ko 9:13
d Sy 18:20
e Çk 23:19
Sy 18:12
Tkr 26:10
2Ta 31:4
Ne 12:44
f Çk 28:1
Sy 3:10
Tkr 10:8
Tkr 17:12
g Sy 35:2
h Tkr 12:5
Tkr 16:2
Me 26:8
ı 2Ta 31:2

i Le 7:10; Lu 10:7; 1Ti 5:18; **j** Le 18:26; Tkr 12:30.

oğlunu ya da kızını ateşte yakan*[a] kimse olmayacak; kehanette bulunan,[b] büyücü,[c] falcı[ç] ya da sihirbaz,[d] **11** insanı büyüyle bağlayan,[e] medyum,[f] bilici[g] ya da ölülere danışan[h] bulunmayacak. **12** Çünkü bunları yapan herkes Yehova için iğrençtir. Tanrın Yehova bu iğrenç şeyler yüzünden o milletleri senin önünden kovuyor.[ı] **13** Tanrın Yehova'nın önünde lekesiz olacaksın.[i]

14 Topraklarını ele geçireceğin milletler büyücüleri,[j] kehanette bulunanları[k] dinlerlerdi; fakat Tanrın Yehova senin bunların hiçbirini yapmana izin vermiyor.[l] **15** Tanrın Yehova size aranızdan, kendi kardeşlerinizden benim gibi bir peygamber çıkaracak (onu dinlemelisin).[m] **16** Nasıl ki Horeb'de cemaatin toplandığı gün[n] 'Tanrım Yehova' nın sesini bir daha duymayayım, bu büyük ateşi tekrar görmeyeyim; çünkü ölmek istemiyorum'[o] diyerek Tanrın Yehova' ya ricada bulunmuştun. **17** O zaman Yehova bana şöyle demişti: 'Bütün dedikleri doğru.[ö] **18** Onlara kendi kardeşleri arasından senin gibi[p] bir peygamber çıkaracağım; sözlerimi onun ağzından bildireceğim,[r] kendisine emredeceğim her şeyi onlara anlatacak.[s] **19** Benim adımla bildirdiği sözleri dinlemeyen adamdan Ben hesap soracağım.[ş]

20 Ancak, kendisine emretmediğim bir sözü Benim adımla söylemeye[t] ya da başka tanrıların adıyla konuşmaya[a] cüret eden peygamber ölecek.[b] **21** Eğer bir sözü Yehova'nın bildirmediğini nereden anlayacağız,[c] diye yüreğinden geçirirsen, **22** şunu bil ki Yehova'nın adıyla konuşan peygamberin söylediği doğru çıkmaz ya da gerçekleşmezse o söz Yehova'dan değildir. Peygamber onu küstahça söylemiştir.[ç] Ondan korkmayacaksın.' "[d]

19 "Tanrın Yehova'nın sana verdiği diyarda yaşayan milletleri Tanrın Yehova oradan söküp attığı,[e] onların topraklarını ele geçirdiğin, şehirlerine ve evlerine yerleştiğin zaman,[f] **2** Tanrın Yehova'nın mülk edinmen için sana verdiği diyarın içinde kendine üç şehir ayır.[g] **3** Bu şehirlere giden yolları elden geçireceksin ve Tanrın Yehova'nın mülk olarak sana vereceği diyarı üç kısma ayıracaksın. O şehirler adam öldüren kişinin kaçacağı yerler olacak.[h]

4 Şu durumlarda adam öldüren kişi oraya kaçıp sağ kalabilir: Önceden nefret beslemediği birine kasıt olmadan vurup ölümüne yol açarsa,[ı] **5** ya da odun kesmek için komşusuyla ormana gider, baltayı ağaca vurmak için elini kaldırdığında baltanın demiri sapından fırlayıp[i] komşusuna isabet ederse ve komşusu ölürse, o zaman bu şehirlerden birine kaçacak ve sağ kalacak.[j] **6** Yol uzun olursa, kan güden[k] kişi yüreğindeki hınçla peşine

BÖLÜM 18

a Le 18:21; Tkr 12:31; 2Kr 16:3; 2Ta 28:3; Me 106:37; Yr 19:5; Yr 32:35
b 2Kr 17:17; Elç 16:16
c Çk 22:18
ç He 21:21
d Le 19:26; Elç 19:19
e İş 47:9
f Le 20:27; 1Ta 10:13
g Le 19:31; 2Ta 33:6
h 1Sa 28:3; 1Sa 28:11; İş 8:19; Ga 5:20
ı Le 18:24; Tkr 9:4
i 2Sa 22:24; Me 37:18; Mt 5:48; 2Pe 3:14
j Le 19:26; 2Kr 21:2; 2Kr 21:6
k Yş 13:22
l Me 147:20; Elç 14:16
m Ba 49:10; Sy 24:17; Lu 7:16; Lu 24:19; Yhn 1:45; Yhn 6:14; Elç 3:22; Elç 7:37
n Çk 19:17; Tkr 9:10
o Çk 20:19
ö Tkr 5:28
p Çk 34:28; Sy 12:3; Ml 3:1; Mt 4:2; Mt 11:29; Lu 24:27; Lu 24:44; Yhn 5:46
r Yhn 8:28; Yhn 17:8
s Yhn 12:49; Yhn 15:15; İb 1:2
ş Elç 3:23
t Tkr 13:1; Yr 14:14; Yr 28:11; He 13:6; Mt 7:15

2. Sütun

a Tkr 13:2; 1Kr 18:19; Yr 23:13
b Tkr 13:5; Yr 27:15; Zk 13:3
c 1Yh 4:1
ç Yr 28:15
d Öz 29:25

BÖLÜM 19

e Çk 34:24; Yş 24:8; **f** Tkr 6:10; Tkr 7:1; Tkr 9:1; Tkr 12:29; **g** Çk 21:13; Sy 35:14; Yş 20:7; **h** Yş 20:9; **ı** Sy 35:15; Tkr 4:42; **i** 2Kr 6:5; **j** Sy 35:25; **k** Sy 35:12; Sy 35:19; Yş 20:5; 2Sa 14:7.

Tkr 18:10* Sözcük anlamıyla, "ateşten geçiren"

düştüğünde onu* yakalar, vurup öldürür. Oysa daha önceden nefret beslemediği birini öldüren adam için ölüm hükmü yoktur.[a] **7** Sana 'Kendine üç şehir ayır'[b] emrini bu yüzden veriyorum.

8 Eğer Tanrın Yehova atalarına yeminle söylediği gibi[c] senin topraklarını genişletirse, atalarına vaat ettiği gibi[c] tüm diyarı sana verirse, **9** (ki Tanrın Yehova'yı sevmek ve hep O'nun yolunda yürümek üzere bugün sana bildirdiğim tüm emirleri yerine getirerek onlara uyduğun takdirde[d] bunu yapacaktır) o zaman kendine ayırdığın bu üç şehre üç şehir daha ekleyeceksin.[e] **10** Bunu yap ki, Tanrın Yehova'nın sana miras olarak vereceği diyarda masum kanı[f] dökülmesin ve dökülen kanda senin sorumluluğun olmasın.[g]

11 Fakat komşusuna nefret besleyen[h] bir adam, pusuya yatıp ona saldırır ve öldürmek üzere komşusuna vurursa, o* da ölürse[ı] ve böyle biri bu şehirlerden birine kaçarsa, **12** kendi şehrinin ihtiyarları adam gönderip onu oradan aldıracak, kan güdenin eline teslim edecekler ve o ölecek.[i] **13** Ona acımayacaksın,*[j] İsrail'i masum kanı dökme suçundan arındıracaksın[k] ki iyilik bulasın.

14 Tanrın Yehova'nın mülk edinmen için sana vereceği diyarda komşunla arandaki sınırın, miras aldığın toprakta atalar tarafından konmuş sınırın yerini değiştirmeyeceksin.[l]

Tkr 19:6* Sözcük anlamıyla, "can" **11*** Sözcük anlamıyla, "can" **13*** Sözcük anlamıyla, "gözün acımayacak"

BÖLÜM 19

a Tkr 17:8
Yş 20:4
2Ta 19:10
b Tkr 19:2
c Ba 15:18
Çk 23:31
Tkr 11:24
ç Ba 28:14
Tkr 12:20
d Tkr 11:22
Tkr 12:32
1Yh 5:3
e Yş 20:8
f Tkr 21:9
2Kr 21:16
Öz 6:17
Yr 7:6
Yun 1:14
Mt 27:4
g Me 5:6
Me 55:23
Elç 20:26
h Mt 15:19
1Yh 3:15
ı Çk 21:12
Sy 35:16
Tkr 27:24
i Ba 9:6
1Kr 2:5
1Kr 2:31
j Tkr 19:21
k Le 24:17
Le 24:21
Sy 35:33
Tkr 21:9
2Sa 21:1
l Tkr 27:17
Ey 24:2
Öz 23:10

2. Sütun

a Sy 35:30
Tkr 17:6
b 1Kr 21:10
Mt 18:16
Mt 26:60
Yhn 8:17
2Ko 13:1
1Ti 5:19
İb 10:28
c Çk 23:1
1Kr 21:13
Me 27:12
Mr 14:56
ç Tkr 17:9
Tkr 21:5
d Tkr 13:14
Tkr 17:4
2Ta 19:6
Ey 29:16
e Öz 19:5
Da 6:24
f Tkr 21:21
Tkr 24:7
1Ko 5:13
g Tkr 13:11
Tkr 17:13
1Ti 5:20
h Tkr 19:13
ı Çk 21:23
Le 24:20
Mt 5:38

15 Bir adam ne günah işlemiş olursa olsun, hiçbir suç ya da günahla ilgili olarak tek kişi kalkıp aleyhte şahitlik etmeyecek.[a] İki ya da üç şahidin ağzından çıkan sözle mesele kesinlik kazanacak.[b] **16** Bir şahit birine fenalık tasarlayarak onu kanuna karşı gelmekle suçlarsa,[c] **17** davanın her iki tarafı da Yehova'nın önüne, kâhinlerin ve o günlerde görev yapan hâkimlerin önüne çıkacak.[ç] **18** Hâkimler iyice araştıracak,[d] eğer şahit yalancıysa ve kardeşine karşı sahte bir suçlamada bulunmuşsa **19** kardeşi için tasarladığı neyse siz de ona aynısını yapacaksınız.[e] Kötülüğü aranızdan kaldıracaksın.[f] **20** Böylece başkaları da duyup korkacak, bundan sonra aranızdan kimse böyle kötü bir şey yapmayacak.[g] **21** Ona acımayacaksın:[h] cana can, göze göz, dişe diş, ele el, ayağa ayak."[ı]

20 "Düşmanlarınla savaşmak üzere sefere çıktığında karşında atlar, savaş arabaları[i] ve senden kalabalık bir ordu görürsen onlardan korkmayacaksın. Çünkü seni Mısır diyarından çıkaran[j] Tanrın Yehova seninledir.[k] **2** Savaşa gireceğin zaman kâhin halkın yanına gelip onlara seslenecek.[l] **3** 'Dinle ey İsrail' diyecek, 'Bugün düşmanlarınızla savaşa giriyorsunuz. Yüreksiz olmayın.[m] Korkmayın, telaşa kapılarak kaçmayın, onlardan gözünüz yılmasın.[n] **4** Çünkü düşmanlarınızla savaşıp sizi kur-

BÖLÜM 20 **i** Yş 11:4; **j** Çk 13:3; **k** Tkr 3:22; Tkr 31:6; Me 20:7; Me 46:7; Öz 21:31; Ro 8:31; **l** Sy 31:6; Hk 20:28; 1Sa 30:7; 2Ta 13:12; **m** Me 27:3; İş 35:4; İş 41:10; **n** Me 3:6.

tarmak[a] üzere Tanrınız Yehova da sizinle birlikte geliyor.'

5 Görevliler[b] de halkla konuşup şöyle diyecekler: 'Aranızda yeni bir ev yapıp da içinde oturmamış olan var mı? Gitsin, evine dönsün; olur da savaşta ölürse evine başkası yerleşir.[c] **6** Bir bağ kurup da ilk ürününü toplamamış olan var mı? Gitsin, evine dönsün; olur da savaşta ölürse ürününü başkası toplar.[ç] **7** Bir kızla nişanlanıp da onu almamış biri var mı? Gitsin, evine dönsün;[d] olur da savaşta ölürse nişanlısını başkası alır.' **8** Görevliler halka şunları da söyleyecek: 'Korkan, cesaretini kaybeden biri var mı?[e] Gitsin, evine dönsün ki kardeşlerinin de yüreğine korku düşürmesin.'[f] **9** Görevliler halka söyleyeceklerini bitirdikten sonra onların başına ordu komutanları atayacaklar.

10 Savaşmak üzere bir şehrin önlerine geldiğinde ona barış koşullarını da bildireceksin.[g] **11** Eğer şehir sana barışçı bir cevap verir ve kapılarını açarsa, o zaman içindeki tüm halkı ağır işlerde çalıştırmak üzere alacaksın, sana kulluk edecekler.[h] **12** Ancak, şehir seninle barış yapmaz,[ı] savaşa girişirse ve onu kuşatmak zorunda kalırsan, **13** Tanrın Yehova onu mutlaka senin eline verecek, oradaki tüm erkekleri kılıçtan geçireceksin.[i] **14** Yalnızca kadınları, çocukları,[j] hayvanları[k] ve şehirde olan her şeyi, tüm ganimeti kendine ayıracaksın.[l] Tanrın Yehova'nın senin eline verdiği, düşmanlarına ait olan ganimeti yiyeceksin.[m]

BÖLÜM 20

a Çk 14:14
Tkr 32:30
Yş 23:10
b Sy 31:14
Tkr 16:18
c Vz 2:24
ç Me 145:9
Vz 3:13
d Tkr 24:5
e Hk 7:3
f Sy 13:33
Sy 14:1
Sy 32:9
Tkr 1:28
Elç 21:13
g Yş 11:19
h Le 25:46
Tkr 20:15
Yş 9:22
Yş 9:27
ı Me 120:7
i Sy 31:7
j Sy 31:9
Sy 31:18
k Yş 8:2
l Sy 31:12
Sy 31:27
2Ta 14:13
Me 68:12
m Yş 22:8

2. Sütun

a Yş 6:17
Yş 10:28
Yş 11:11
b Tkr 7:1
c Çk 34:15
Tkr 7:4
Yş 23:12
Me 106:35
İş 2:6
1Ko 5:6
1Ko 15:33
ç Ne 9:25
d 2Ta 26:15
Vz 9:14
İş 37:33
Yr 6:6
He 17:17

BÖLÜM 21

e Me 9:12
Öz 28:17
İş 26:21
f Tkr 16:18

15 Bu milletlere ait olmayan, çok uzaktaki şehirlerin tümüne böyle yapacaksın. **16** Tanrın Yehova'nın sana miras olarak vereceği şehirlerde ise nefes alan hiçbir canlı bırakmayacaksın;[a] **17** çünkü Tanrın Yehova'nın sana emrettiği gibi bu milletlerin hepsini, Hititleri, Amorileri, Kenanlıları, Perizzileri, Hivileri ve Yebusileri[b] mutlaka yok etmelisin. **18** Yoksa size de kendi tanrıları için yaptıkları tüm iğrenç işleri yapmayı öğretirler ve Tanrınız Yehova'ya karşı günah işlersiniz.[c]

19 Bir şehri ele geçirmek üzere savaşırken onu uzun süre kuşatacak olursan, ağaçlarına balta vurup onları mahvetmeyeceksin, çünkü meyvelerinden yiyeceksin. Onları kesmeyeceksin;[ç] kırın ağacı insan mı ki kuşatma altına alasın? **20** Yalnızca meyve ağacı olmadığını bildiğin ağaçları yok edebilirsin; onları kesip seninle savaşan şehir düşene dek karşısına rampalar kuracaksın."[d]

21 "Tanrın Yehova'nın mülk edinmen için sana verdiği toprakta, kırın ortasında yerde bir ceset bulunmuşsa ve onu kimin vurup öldürdüğü bilinmiyorsa,[e] **2** ihtiyarlarınız ve hâkimleriniz[f] cesedin bulunduğu yere gidip tüm çevre şehirlere olan uzaklığını ölçecekler. **3** Cesede en yakın şehir belirlenecek. O şehrin ihtiyarları sürüden, hiç işe koşulmamış, boyunduruk vurulmamış genç bir inek alacak. **4** İhtiyarlar onu içinden dere geçen bir vadiye, hiç sürülmemiş, ekilmemiş

bir yere götürecekler ve o vadide genç ineğin boynunu kıracaklar.[a]

5 Ve Levioğullarından kâhinler gelecek; çünkü Tanrın Yehova Kendisine hizmet etmeleri,[b] Yehova adıyla hayırdua etmeleri,[c] anlaşmazlık konusu olan ve şiddet içeren meseleleri sonuca bağlamaları[ç] için onları seçti. **6** Cesede en yakın şehrin ihtiyarları, vadide boynu kırılan genç ineğin üzerinde ellerini yıkayacaklar.[d] **7** 'O kanı bizim ellerimiz dökmedi, döküldüğünü gözlerimiz görmedi'[e] diye açıkça söyleyecekler. **8** 'Bedel ödeyerek kurtardığın[f] halkın İsrail'e günah sayma ey Yehova, dökülen masum kanlarının[g] suçunu halkın İsrail'in üzerine yükleme' diyecekler. Dökülen kan onlara günah sayılmayacak. **9** Dökülen masum kanının suçundan halkını sen arındıracaksın,[h] böylece Yehova'nın gözünde[ı] doğru olanı yapacaksın.

10 Düşmanlarınla savaşmak için çıktığında Tanrın Yehova onları senin eline verdiğinde,[i] yanında tutsaklar[i] getirdiğin zaman, **11** aralarında güzel bir kadın görüp ona tutulur[k] ve eşin olması için alırsan, **12** onu evine getireceksin. Kadın saçını tıraş edip[l] tırnaklarını kesecek. **13** Tutsaklık giysisini üzerinden çıkaracak ve senin evinde oturup anne babasının ardından tam bir ay[m] ağlayacak. Ancak ondan sonra kendisiyle birlikte olacaksın, kocası olarak onu alacaksın, senin karın olacak. **14** Eğer hoşnut kalmazsan onu kendi rızasına göre salıverecek-

BÖLÜM 21

a Sy 35:33
b Çk 28:1
Tkr 18:5
c Sy 6:23
1Ta 23:13
ç Tkr 17:9
Tkr 19:17
Ml 2:7
d Me 26:6
Mt 27:24
e 2Sa 3:28
Me 7:3
f Tkr 13:5
2Sa 7:23
g Sy 16:22
Yr 26:15
Yun 1:14
h Tkr 19:13
ı Tkr 13:18
Me 11:4
Öz 15:3
İb 4:13
i Tkr 20:13
Yş 21:44
j Sy 31:9
Tkr 20:14
k Ba 29:20
Ba 34:3
Hk 14:2
l İş 3:24
1Ko 11:6
m Sy 20:29
Tkr 34:8

2. Sütun

a Tkr 24:1
b Le 25:46
c Ba 29:30
Ba 29:33
1Sa 1:4
ç 2Ta 21:3
d 1Ta 5:1
e Ba 49:3
Me 105:36
f Ba 25:31
İb 12:16
g Öz 30:11
h Çk 20:12
Tkr 27:16
Öz 1:8
Öz 20:20
He 22:7
Ef 6:1
ı Tkr 8:5
Öz 13:24
Öz 19:18
Öz 23:13
İb 12:9
i Tkr 16:18
j Öz 15:5
Öz 19:26
Öz 30:17
k Öz 23:20
Öz 28:7
l Öz 20:1
Öz 23:21
Ro 13:13
1Ko 6:10
Ef 5:18
m Tkr 13:11
n Sy 25:5
2Sa 4:12
o Yş 10:26
Elç 10:39
ö Yş 8:29
Yhn 19:31
p 2Ko 5:21
Ga 3:13

sin,[a] asla parayla satmayacaksın. Kadını küçük düşürüp bir de gaddarca davranmayacaksın.[b]

15 Bir adamın iki karısı olur, birini sever, diğerini sevmezse ve ikisinden de oğulları olursa, ilk doğan oğlu sevmediği karısından[c] ise, **16** sahip olduğu şeyleri oğullarına miras olarak paylaştıracağı zaman, sevdiği kadından doğan oğlunu ilk oğlu sayarak, sevmediği kadından olan oğlunun, ilk oğlunun hakkını yiyemez.[ç] **17** Sevmediği kadından olan oğluna sahip olduğu her şeyden iki pay vererek onun ilk doğan olduğunu kabul edecek,[d] çünkü o, kudretinin ilk meyvesidir.[e] İlk oğul olmanın getirdiği hak ona aittir.[f]

18 Bir adamın inatçı ve asi bir oğlu varsa,[g] annesinin babasının sözüne kulak asmıyor,[h] kendisini terbiye ettikleri halde onları dinlemiyorsa,[ı] **19** annesi ve babası onu alıp kendi şehrinin ihtiyarlarına, şehir kapısına[i] götürecekler **20** ve şehrin ihtiyarlarına, 'Bizim bu oğlumuz inatçı ve asi; sözümüzü dinlemiyor,[j] obur[k] ve içkici[l] diyecekler. **21** O zaman şehrin tüm adamları onu taşlayacaklar ve ölecek. Böylece aranızdan kötülüğü kaldıracaksın, tüm İsrail bunu duyacak ve korkacak.[m]

22 Bir adam ölüm cezasını gerektiren bir günah işlediğinden öldürülürse[n] ve cesedini direğe asarsan,[o] **23** tüm gece direkte kalmayacak.[ö] Mutlaka o gün gömeceksin, çünkü asılan kişi Tanrı'nın lanetini almıştır.[p] Tanrın Yehova'nın sana miras olarak

vereceği toprağı kirletmeyeceksin."[a]

22 "Kardeşinin öküzünü ya da koyununu yolunu kaybetmiş görünce geçip gitmeyeceksin.[b] Onu mutlaka kardeşine götüreceksin.[c] **2** Kardeşin yakınlarda değilse ya da onu tanımıyorsan, hayvanı kendi evine getireceksin, kardeşin onu arayana dek yanında kalacak. Ve onu kardeşine geri vereceksin.[ç] **3** Kardeşinin kaybettiği her ne ise; eşeği olsun, giysisi olsun, onun kaybettiği bir şeyi bulduğunda böyle yapacaksın. Öylece bırakıp gitmeyeceksin.

4 Kardeşinin eşeğini ya da öküzünü yolda düşmüş görünce yanından geçip gitmeyeceksin. Onu ayağa kaldırması için mutlaka kardeşine yardım edeceksin.[d]

5 Kadının üzerinde erkek giysisi olmayacak, erkek de kadın giysisi giymeyecek;[e] çünkü bu şeyleri yapan, Tanrın Yehova için iğrençtir.

6 Yolda karşına bir kuş yuvası çıkarsa, yuva ağaçta ya da yerde olsun, içinde yavrular[f] ya da yumurtalar varsa ve anne kuş üzerlerine oturmuşsa, anneyi yavrularla birlikte almayacaksın.[g] **7** Anne kuşu mutlaka salıvereceksin, ancak yavruları alabilirsin; böyle yap ki işin iyi gitsin ve ömrün uzun olsun.[h]

8 Yeni bir ev inşa ettiğinde, damına[ı] korkuluk yapacaksın; yoksa biri oradan düşebilir ve dökülen kanın sorumluluğu evinin üzerinde kalır.

9 Bağına iki tür tohum ekmeyeceksin,[i] yoksa ektiğin tohumların verdiği tüm ürüne ve bağının meyvesine kutsal mekân için el konur.

10 Öküzle eşeği birlikte sabana koşmayacaksın.[a]

11 Yün ve keten karıştırılarak dokunmuş kumaştan giysi giymeyeceksin.[b]

12 Sarındığın örtünün dört köşesine püskül yapacaksın.[c]

13 Bir adam bir kadın alır, ilişkiye girdikten sonra ondan nefret ederse,[ç] **14** ve onu rezilce şeylerle suçlayıp adını karalar,[d] 'Bu kadını aldım ve onunla ilişkiye girdim ama bekâretinin kanıtını görmedim'[e] derse, **15** kızın anne babası kızlarının bekâret kanıtını alıp şehir kapısındaki ihtiyarlara[f] getirecek. **16** Kızın babası ihtiyarlara diyecek ki, 'Ben kızımı bu adama verdim, o ise kızımdan nefret ediyor.[g] **17** Kızınızın bekâretine dair kanıt yok,[h] diyerek onu rezilce şeylerle[ı] suçluyor. Oysa işte, kızımın bekâretinin kanıtı bu.' Sonra örtüyü şehrin ihtiyarlarının önüne serecekler. **18** Şehrin ihtiyarları[i] adamı alıp cezalandıracak.[j] **19** Ondan ceza olarak yüz şekel de gümüş alıp kızın babasına verecekler, çünkü bakire bir İsrail kızının adını karaladı.[k] Ve kadın onun karısı olarak kalacak. Ömrü boyunca onu boşayamayacak.

20 Ancak, iddia doğruysa, kızın bekâretine dair kanıt bulunamamışsa,[l] **21** o zaman kızı babasının evinin kapısına çıkaracaklar, şehrinin adamları onu taşlayacaklar ve ölecek; çünkü babasının evinde fuhuş yaparak[m] İsrail'de akılsızca ve alçakça[n]

BÖLÜM 21

a Sy 35:34

BÖLÜM 22

b Çk 23:4
c Zk 7:9
ç Öz 24:12
Mt 7:12
d Çk 23:5
Le 19:18
Lu 10:27
Ga 6:10
e 1Ti 2:9
f Lu 12:6
g Le 22:28
Me 36:6
Me 145:9
Öz 12:10
Mt 10:29
h Tkr 4:40
Öz 3:2
ı 2Sa 11:2
Elç 10:9
i Le 19:19

2. Sütun

a Öz 12:10
b Le 19:19
c Sy 15:38
Mt 23:5
ç Ef 5:28
Ef 5:33
d Öz 22:1
Vz 7:1
e Çk 20:16
Çk 23:1
Öz 18:21
f Tkr 16:18
g Le 19:17
Tkr 22:13
h Tkr 22:20
ı Ba 38:24
Tkr 22:21
Me 141:4
Ho 1:2
i Çk 18:21
Tkr 1:13
Tkr 16:18
Tkr 21:19
j Tkr 25:2
Öz 10:13
Öz 19:29
Öz 20:30
k Ml 2:16
l Tkr 22:14
Tkr 22:17
m Le 21:9
n Hk 20:6
Hk 20:10
2Sa 13:12
İb 13:4

davrandı. Böylece aranızdan kötülüğü kaldıracaksın.[a]

22 Eğer bir adam başkasına ait[b] olan bir kadınla yatarken yakalanırsa, hem kadın hem de kadınla yatan adam, ikisi birlikte öldürülecek.[c] Böylece İsrail'i kötülükten arındıracaksınız.[ç]

23 Bakire bir kız nişanlıysa[d] ve şehirdeyken bir adam onunla karşılaşır, onunla yatarsa,[e] **24** her ikisini de şehir kapısından dışarı çıkaracak ve taşlayacaksınız, ölecekler. Kız şehirde oldukları halde bağırmadığı için ölecek, adam da komşusunun karısını alçalttığı için ölecek.[f] Böylece aranızdan kötülüğü kaldıracaksınız.[g]

25 Ancak, adam nişanlı kızla kırda karşılaşmış, onu yakalayıp bırakmamış ve kendisiyle yatmışsa, o zaman yalnızca adam ölecek, **26** kıza bir şey yapmayacaksın. Kız ölümü gerektiren bir günah işlememiştir; çünkü bir adamın komşusuna saldırıp onu öldürmesi,[h] cana kıyması nasılsa, bu da öyle bir durumdur. **27** Adam onunla kırda karşılaştı; nişanlı kız bağırdıysa da kendisini kurtaracak kimse yoktu.

28 Bir adam nişanlı olmayan bir bakire kızla karşılaşır, onu tutup kendisiyle yatarsa[ı] ve durum anlaşılırsa,[i] **29** adam kızın babasına elli şekel gümüş verecek[j] ve kız onun karısı olacak, çünkü kızı alçaltmıştır. Ömrü boyunca onu boşayamayacak.[k]

30 Kimse babasının karısını almayacak, yoksa babasının namusunu lekelemiş* olur."[l]

Tkr 22:30* Sözcük anlamıyla, "eteğini açmış"

BÖLÜM 22

a Le 11:45
Tkr 17:7
Vz 8:13
1Ko 5:13
b Ba 20:3
Çk 21:3
İş 62:5
c Çk 20:14
Le 20:10
Ml 3:5
1Ko 6:9
1Ko 6:18
ç Tkr 22:24
d Tkr 20:7
Mt 1:18
e Tkr 5:18
f Le 20:10
1Se 4:6
İb 13:4
g 1Ko 5:2
h Ba 4:8
Sy 35:20
Yk 2:11
ı Ba 34:2
2Sa 13:14
i Ba 34:5
Çk 22:16
j Ba 34:11
k Tkr 22:19
l Le 18:8
Le 20:11
Tkr 27:20
1Ko 5:1

2. Sütun

BÖLÜM 23

a Le 21:20
b İş 56:4
Mt 19:12
c Çk 20:14
Le 20:10
Yhn 8:41
İb 12:8
ç Ne 13:1
d Tkr 2:29
Hk 11:18
e Mt 25:45
f Sy 22:6
Yş 24:9
Ne 13:2
g Sy 22:35
Mi 6:5
h Sy 23:11
Sy 23:25
Sy 24:10
Me 3:8
ı Tkr 7:7
Tkr 33:3
He 16:8
Ml 1:2
i 2Sa 8:2
2Sa 12:31
j Ba 25:24
Ba 36:1
Sy 20:14
Öb 10
k Ba 15:13
Ba 46:6
Çk 22:21
Le 19:34
Me 10S:23
l 1Sa 21:5
2Sa 11:11
m Le 15:16
n 1Sa 20:26

23 "Erbezi ezilerek[a] ya da erkeklik organı kesilerek hadım[b] edilmiş biri Yehova'nın cemaatine giremez.

2 Gayri meşru[c] çocuk Yehova'nın cemaatine giremez. Onun soyundan, onuncu nesle kadar hiç kimse Yehova'nın cemaatine giremez.

3 Ammonlulardan ya da Moablılardan kimse Yehova'nın cemaatine giremez.[ç] Onların soyundan, onuncu nesle dek hiç kimse Yehova'nın cemaatine giremez; bu her zaman böyle olacak. **4** Çünkü Mısır'dan çıktığında yolda[d] sana ekmek ve su verip yardım etmediler[e] ve seni lanetlemesi[f] için Mezopotamya'nın Petor şehrinden Beor oğlu Balam'ı ücretle tuttular. **5** Ancak Tanrın Yehova Balam'ı dinlemek istemedi,[g] Tanrın Yehova laneti senin için hayırduaya[h] çevirdi; çünkü Tanrın Yehova seni sevdi.[ı] **6** Ömrün boyunca, hiçbir zaman onların esenliği ve refahı için çalışmayacaksın.[i]

7 Edomludan nefret etmeyeceksin, çünkü senin kardeşindir.[j]

Mısırlıdan nefret etmeyeceksin, çünkü bir zamanlar onun ülkesinde yabancı olarak yaşadın.[k] **8** Onlardan doğacak üçüncü nesil çocuklar Yehova'nın cemaatine girebilir.

9 Düşmanlarınızla savaşmak üzere ordugâh kurduğunuzda her türlü kötü şeyden de uzak kalacaksın.[l] **10** İçinizde gece boşaldığı için temiz olmayan[m] bir adam varsa, ordugâhın dışına çıkacak ve ordugâha girmeyecek.[n] **11** Akşam üzeri yıkana-

cak; gün batınca ordugâha dönebilir.[a] **12** Ayrıca, ihtiyacını gidermek için ordugâhın dışında özel bir yer olacak, oraya gideceksin. **13** Elinin altındaki aletler arasında bir de kazık bulunacak; dışarıya çıkıp çömeldiğin zaman onunla toprakta bir çukur kazacaksın ve dönüp dışkını örteceksin.[b] **14** Çünkü Tanrın Yehova seni kurtarmak[c] ve düşmanlarını senin eline teslim etmek[c] için ordugâhının içinde dolaşıyor; ordugâhın kutsal[d] olmalı ki sende uygunsuz bir şey görmesin ve senden ayrılmasın.[e]

15 Efendisinden kaçıp senin yanına gelen bir köleyi efendisinin eline teslim etmeyeceksin.[f] **16** Şehirlerinizden hangisini isterse seçip aranızda, sizinle birlikte oturacak.[g] Ona kötü davranmayacaksın.[h]

17 İsrail kızlarından hiçbiri tapınak fahişesi[i] olamaz; İsrail erkeklerinden hiçbiri de tapınak oğlanı*[i] olamaz. **18** Herhangi bir adak için Tanrın Yehova'nın evine bir fahişenin kazancını[j] ya da bir köpeğin*[k] ücretini getirmeyeceksin, çünkü bunların ikisi de Tanrın Yehova için iğrençtir.

19 Kardeşine ister para, ister yiyecek,[l] isterse de faiz alınabilecek başka bir şey vermiş ol, ondan faiz almayacaksın.[m] **20** Yabancıdan[n] faiz alabilirsin, ancak kardeşinden almayacaksın;[o] böyle yap ki, mülk edinmeye gittiğin diyarda giriştiğin her işte Tanrın Yehova'dan bereket göresin.[a]

21 Tanrın Yehova'ya bir adak adarsan,[b] onu yerine getirmekte gecikmeyeceksin;[c] çünkü Tanrın Yehova onu mutlaka senden isteyecektir; adağını geciktirerek günah işlemiş olursun.[ç] **22** Fakat adak adamaktan kaçınırsan günah işlemiş olmazsın.[d] **23** Ağzından* çıkan sözü tutacaksın;[e] Tanrın Yehova'ya kendi ağzınla gönüllü sunu olarak ne adadıysan, onu söylediğin gibi yerine getireceksin.[f]

24 Komşunun bağına girdiğinde yalnızca doyacağın kadar üzüm yiyeceksin, torbaya koymayacaksın.[g]

25 Komşunun tarlasına girdiğin zaman, olgun başakları elinle koparacaksın; ancak komşunun tarlasında ekine orak sallamayacaksın."[h]

24 "Bir adam bir kadın alıp onunla evlendiğinde* onda bir uygunsuzluk görür[1] ve kadın onun gözünden düşerse, boşanma belgesini[i] yazacak, belgeyi eline verip onu evden gönderecek.[j] **2** Kadın onun evinden çıkıp gidecek ve başka bir adamın karısı olacak.[k] **3** Eğer o adam da ondan nefret eder, boşanma belgesini yazıp eline verir ve kadını evden gönderirse, ya da kadını sonradan eş olarak alan adam ölürse, **4** kendisini evden göndermiş olan ilk efendisi kadını tekrar alamaz, kadın artık onun için kirlidir,[l]

BÖLÜM 23

a Le 15:31
b 1Sa 24:3
c Le 26:12
ç Tkr 7:2
Tkr 7:23
d 1Pe 1:16
e Le 26:17
2Pe 3:14
f 1Sa 30:15
g İş 16:3
h Çk 22:21
Yr 7:5
Zk 7:9
Ml 3:5
ı Le 19:29
Le 21:9
i 1Kr 14:24
1Kr 15:12
2Kr 23:7
j He 16:33
k Ba 19:5
Ro 1:27
1Ti 1:10
Vh 22:15
l Le 25:37
m Çk 22:25
Le 25:36
Ne 5:10
Me 15:5
He 18:8
He 22:12
n Tkr 15:6
o Öz 28:8
He 18:17

2. Sütun

a Tkr 15:4
Tkr 15:10
Öz 19:17
Lu 6:35
b Hk 11:30
1Sa 1:11
c Ey 22:27
Me 66:13
Me 116:18
Vz 5:4
Yun 2:9
Na 1:15
ç Vz 5:6
Ro 1:31
Yk 4:17
d Vz 5:5
e Sy 30:2
Me 15:4
Öz 20:25
f Hk 11:35
1Sa 14:24
Mt 5:33
g Mt 6:11
Ro 13:10
h Mt 12:1
Lu 6:1

BÖLÜM 24

ı Mt 19:3
Mt 19:8
i Yr 3:8
Mt 5:31
Mr 10:4
j Ml 2:16
Mt 1:19
k Le 21:7
Mt 5:32
Mr 10:11
l Yr 3:1

Tkr 23:17* Tapınaklarda fuhuş için kullanılan genç erkekler. **18*** Muhtemelen "oğlancı"; özellikle erkek çocuklarla ilişki kuran kişi.

Tkr 23:23* Sözcük anlamıyla, "dudaklarından" **24:1*** Ya da "ona sahip olduğunda"

yeniden eşi olamaz. Çünkü bu Yehova'nın gözünde iğrenç bir şeydir, Tanrın Yehova'nın sana miras olarak verdiği diyarı günaha sokmayacaksın.

5 Bir adam yeni evlendiğinde[a] savaşmak üzere orduya katılmayacak ve kendisine herhangi bir iş yüklenmeyecek. Bir yıl her şeyden muaf tutularak evinde kalacak ve aldığı eşini mutlu edecek.[b]

6 Kimse rehin[c] olarak el değirmenini ya da üst değirmen taşını alamaz; aksi halde adamın canını rehin almış olur.

7 İsrailoğullarından bir canı, kardeşini kaçıran[ç] bir adam yakalanırsa, ona gaddarca davranmış ve başkasına satmışsa,[d] adam kaçıran mutlaka ölecek. Aranızdan kötülüğü kaldıracaksın.[e]

8 Cüzam[f] hastalığında Levioğullarından olan kâhinlerin size öğreteceklerine dikkat edip ona göre davranmak[g] üzere uyanık ol. Her şeyi onlara emrettiğim şekilde yapmaya dikkat edeceksiniz.[h] **9** Mısır'dan çıktığın zaman yolda Tanrın Yehova'nın Miryam'a ne yaptığını[ı] hatırlayacaksın.

10 Komşuna herhangi bir şey ödünç verdiğinde,[i] rehin[j] gösterdiği eşyayı almak için onun evine girmeyeceksin. **11** Dışarıda duracaksın, senden borç alan adam rehinini dışarıya, sana getirecek. **12** Eğer adam sıkıntıdaysa, rehin aldığın eşyası sendeyken yatağına girmeyeceksin.[k] **13** Güneş batar batmaz, aldığın rehini mutlaka geri vereceksin,[l] adam yatağına giysisiyle girecek[a] ve sana hayırdua edecek;[b] böylece Tanrın Yehova'nın önünde doğru davranmış olacaksın.[c]

14 İster kardeşin, isterse de memleketinde, şehirlerinden birinde yaşayan yabancı olsun, yoksul ve sıkıntıda olan ücretli işçinin hakkını yemeyeceksin.[ç] **15** Ücretini ona gününde,[d] güneş batmadan vereceksin, çünkü sıkıntıdadır ve ücretini almaya can atıyordur. Yoksa Yehova'ya senden yakınarak feryat eder,[e] sen günaha girmiş olursun.[f]

16 Çocuklar yüzünden babalar öldürülmeyecek, babalar yüzünden de çocuklar öldürülmeyecek.[g] Kişi kendi günahından ötürü öldürülecek.[h]

17 Aranızda yaşayan yabancı[ı] ya da yetim[i] için hüküm verirken adaletten sapmayacaksın, dul kadının giysisini rehin almayacaksın.[j] **18** Bir zamanlar Mısır'da köle olduğunu ve Tanrın Yehova'nın seni oradan bedelle kurtardığını hatırlayacaksın.[k] Bu yüzden sana bunu yapmanı emrediyorum.

19 Tarlanda ekinini biçtiğinde[l] yerde bir demet unutursan onu almak üzere geri dönmeyeceksin. O demeti aranızda yaşayan yabancıya, dul ve yetime bırakacaksın[m] ki elini attığın her işte Tanrın Yehova'dan bereket göresin.[n]

20 Zeytin ağaçlarını dövdükten sonra dallarda kalanı toplamak üzere geri dönmeyeceksin. Aranızda yaşayan yabancıya, dul ve yetime kalacak.[o]

BÖLÜM 24

a Tkr 20:7
Lu 14:20
b Öz 5:18
Vz 9:9
c Çk 22:26
Çk 22:27
ç Ba 40:15
Çk 21:16
1Ti 1:10
d Ba 37:28
e Tkr 19:19
Tkr 21:21
f Le 13:9
Le 14:2
Le 14:34
g Le 13:2
Le 13:15
2Ta 26:20
Ml 2:7
Mr 1:44
Lu 17:14
h Me 119:4
ı Sy 12:10
Sy 12:15
i Tkr 15:8
Öz 3:27
j Ey 24:3
k Ey 24:9
Ey 24:10
l Çk 22:26
He 18:7
He 33:15

2. Sütun

a Çk 22:27
b 1Sa 25:14
He 33:15
2Ko 9:13
c Tkr 6:25
Me 112:9
Da 4:27
ç Le 25:40
Le 25:43
Öz 14:31
Ml 3:5
d Le 19:13
Yr 22:13
Mt 20:8
e Çk 22:23
Ey 34:28
Me 25:1
Me 86:4
Öz 22:23
Yk 5:4
f Yk 4:17
g 2Ta 25:4
Yr 31:30
h He 18:20
ı Çk 22:21
He 22:29
i Çk 22:22
İş 1:23
Yr 5:28
Ml 3:5
j Çk 22:27
Ey 24:3
k Tkr 5:15
Tkr 15:15
Tkr 16:12
l Le 19:9
m Le 23:22
Ru 2:16
Me 41:1

n Tkr 15:10; Öz 11:24; Öz 14:21; Öz 19:17; Lu 6:38; 2Ko 9:6; 1Yh 3:17; **o** Le 19:10; Tkr 26:13.

21 Bağbozumu yaptıktan sonra kalan üzümleri toplamak üzere geri dönmeyeceksin. Aranızda yaşayan yabancıya, dul ve yetime kalacak. **22** Bir zamanlar Mısır diyarında köle olduğunu hatırlayacaksın.[a] Bu yüzden sana bunu yapmanı emrediyorum."[b]

25 "İki taraf anlaşmazlığa düşer[c] ve hâkim önüne gelirlerse,[ç] hâkimler hüküm verecek; doğru davrananı aklayacak, kötülük yapanı suçlu bulacaklar.[d] **2** Eğer suçlu dövülmeyi[e] hak etmişse, hâkim onu yere yatırtacak ve kendi önünde ona, suçuna göre sayıyla sopa[f] attıracak. **3** Ona kırk sopa vurdurabilir, daha fazla vurduramaz. Eğer daha fazla dövdürürse,[g] kardeşiniz sizin gözünüzde alçalmış olur.

4 Harman döven öküzün ağzını bağlamayacaksın.[h]

5 Eğer kardeşler aynı yerde oturuyorsa ve içlerinden biri oğlu olmadan ölürse, ölenin karısı dışarıdan birinin, bir yabancının eşi olmayacak. Kayınbiraderi gidip onu alacak ve onunla evlenerek kayınbiraderlik görevini yerine getirecek.[ı] **6** Kadının doğuracağı ilk çocuk ölen kardeşin adını taşıyacak,[i] böylece ölenin adı İsrail'den silinmeyecek.[j]

7 Eğer adam kardeşinin dul karısını almak istemezse, o zaman kadın şehir kapısına, ihtiyarlara[k] çıkacak ve 'Kayınbiraderim kardeşinin adını İsrail'de sürdürmek istemiyor. Benimle evlenerek kayınbiraderlik görevini yerine getirmeye yanaşmıyor' diyecek. **8** Şehrin ihtiyarları adamı çağırıp onunla konuşacaklar; o da onların huzurunda durup 'Onu almak istemiyorum'[a] diyecek. **9** Bunun üzerine kardeşinin dul karısı ihtiyarların gözü önünde onun yanına gelecek, adamın çarığını ayağından çekip çıkaracak[b] ve yüzüne tükürecek;[c] sonra da 'Kardeşinin soyunu sürdürmek istemeyen[c] adama böyle yapılır' diyecek. **10** İsrail'de ondan söz edilirken 'Çarığı çıkarılanın evi' denecek.

11 Eğer adamlar kavgaya tutuşursa ve dayak yiyenin karısı da vuran adamın elinden kocasını kurtarmak için araya girip elini uzatır, vuran adamı edep yerinden[d] tutarsa, **12** kadının elini keseceksin. Acımayacaksın.[e]

13 Torbanda tartı için biri büyük biri küçük, iki tür ağırlık olmayacak.[f] **14** Evinde efa olarak biri büyük biri küçük iki tür ölçek bulunmayacak.[g] **15** Tartı için elinde tam ve doğru bir ağırlık olacak. Efa olarak da elinde tam ve doğru bir ölçek olacak ki, Tanrın Yehova'nın sana vereceği topraklarda ömrün uzun olsun.[h] **16** Çünkü bunları yapan, haksızlık eden herkes Tanrın Yehova için iğrençtir.[ı]

17 Mısır'dan çıktığın zaman Amalek'in yolda sana yaptığını[i] unutmayacaksın. **18** Yoluna çıktı, yorgun ve bitkin bir haldeyken seni arkadan vurup geride kalanlarına saldırdı; Tanrı'dan korkmadı.[j] **19** Tanrın Yehova'nın mülk edinmen için sana miras olarak vereceği diyarda, Tanrın Yehova seni çevrendeki tüm düşmanlarından kurtarıp

BÖLÜM 24

a Çk 13:3
b 2Ko 8:8

BÖLÜM 25

c Tkr 17:8
Tkr 19:17
Tkr 21:5
ç Tkr 16:18
Tkr 17:9
d Çk 23:6
2Ta 19:6
Öz 17:15
Öz 31:9
İş 5:23
e Öz 19:29
Lu 12:48
f Öz 10:13
Öz 20:30
Öz 26:3
İb 2:2
g 2Ko 11:24
h Öz 12:10
1Ko 9:9
1Ti 5:18
ı Ba 38:8
Ru 4:5
Mr 12:19
i Ba 38:9
Ru 4:10
Ru 4:14
j Sy 27:4
2Sa 18:18
k Ru 4:4

2. Sütun

a Ru 4:6
b Ru 4:7
c Sy 12:14
ç Tkr 25:5
d Le 21:20
Tkr 23:1
e Tkr 19:13
Tkr 19:21
f Öz 11:1
Öz 16:11
Öz 20:10
Mi 6:11
g Çk 16:36
Le 19:36
He 45:10
Ams 8:5
h Tkr 4:40
1Pe 3:10
ı Le 19:35
Ro 9:14
i Çk 17:8
Sy 24:20
j Çk 15:16
Me 36:1
Ro 3:18

rahata kavuşturunca,[a] Amalek adını gökler altından silip atacaksın.[b] Bunu unutmayacaksın.”

26 “Tanrın Yehova’nın sana miras olarak vereceği diyara girdiğin, onu mülk edinip oraya yerleştiğin zaman,[c] **2** Tanrın Yehova’nın sana verdiği diyarın toprağından elde ettiğin bütün hasadın ilk ürünlerinden[ç] alacaksın, onları bir sepete koyup Tanrın Yehova’nın Kendi adını taşıması için seçtiği yere[d] gideceksin. **3** Ve o sırada görevli olan kâhine[e] gidip şöyle diyeceksin: ‘Yehova’nın bize vereceğine dair atalarımıza yemin ettiği[f] diyara geldim; bunu bugün Tanrın Yehova’nın önünde doğruluyorum.’

4 Kâhin senin elinden sepeti alacak, Tanrın Yehova’nın sunağı önüne koyacak. **5** Bundan sonra Tanrın Yehova’nın önünde şu sözleri söyleyeceksin: ‘Atam, ölümle burun buruna yaşamış bir Aramlıydı;[g] çok az bir nüfusla[h] Mısır’a indi[ı] ve orada bir yabancı olarak oturdu. Sonra soyu büyük, güçlü ve kalabalık bir millet haline geldi.[i] **6** Mısırlılar bize kötü davrandılar, eziyet ettiler ve köle olarak ağır işlerde çalıştırdılar.[j] **7** Atalarımızın Tanrısı Yehova’ya feryat ettik[k] ve Yehova sesimizi duydu,[l] çektiğimiz eziyeti, sıkıntıyı ve baskıyı gördü.[m] **8** Sonunda Yehova güçlü koluyla,[n] uzattığı eliyle,[o] büyük dehşet uyandıran olaylarla,[ö] alametler ve mucizelerle[p] bizi Mısır’dan çıkardı. **9** Bizi buraya getirdi, bu toprakları, süt ve bal akan bu diyarı[r] bize verdi. **10** Şimdi ben de Yehova’nın bana verdiği topraktan aldığım hasadın ilk ürününü[a] getirdim.’

Sonra onu Tanrın Yehova’nın önüne koyacak ve Tanrın Yehova’nın önünde eğileceksin.[b] **11** Aranızda yaşayan yabancılar ve Levioğulları da dahil hepiniz,[c] Tanrın Yehova’nın sana ve ev halkına yaptığı iyilikten ötürü sevinçli olacaksınız.[ç]

12 Üçüncü yılda,[d] ondalık yılında, ondalığının tümünü ayırdıktan sonra,[e] onu Levioğullarına, aranızda yaşayan yabancıya, dul ve yetimlere vereceksin; şehrinizin içinde yiyecek ve doyacaklar.[f] **13** Ve Tanrın Yehova’nın önünde şunları söyleyeceksin: ‘Kutsal olarak ayırdığım hiçbir şeyi evimde bırakmadım; bana bildirdiğin tüm emirlere uyarak onu Levioğullarına, aramızda yaşayan yabancılara, dul ve yetimlere verdim.[g] Emirlerinden dışarı çıkmadım ve onları unutmadım.[h] **14** Yas tutarken ondan yemedim, kirli durumdayken ona dokunmadım, onu bir ölü için kullanmadım. Tanrım Yehova’nın sözüne kulak verdim. Bana verdiğin tüm emirlere uygun davrandım. **15** Ne olur göklerden, kutsal mekânından[ı] aşağı bak, atalarımıza yemin ettiğin gibi[i] bize verdiğin toprağa, süt ve bal akan diyara,[j] halkın İsrail’e[k] bereketini ver.’

16 Bugün Tanrın Yehova bu kuralları ve hükümleri yerine getirmeni emrediyor.[l] Bütün yüre-

BÖLÜM 25

a Yş 22:4
b Çk 17:14
1Sa 14:48
1Sa 15:3
1Ta 4:43
Es 3:1
Es 7:10

BÖLÜM 26

c Tkr 6:1
Tkr 18:9
ç Çk 23:19
Le 23:10
Sy 18:12
2Ta 31:5
Ne 10:35
Öz 3:9
d Tkr 12:5
2Ta 6:6
e Sy 18:28
f Ba 17:8
Ba 26:3
Me 105:11
İb 6:13
g Ba 28:5
Ba 31:41
Ba 31:42
Ho 12:12
h Ba 46:27
Tkr 7:7
ı Ba 46:3
Elç 7:15
i Çk 1:7
Tkr 10:22
Me 105:24
j Çk 1:11
Tkr 4:20
k Çk 3:9
Me 116:1
l Me 102:20
İş 59:1
1Yh 5:15
m Çk 4:31
Elç 7:34
n Çk 13:3
Tkr 6:21
o Çk 6:6
Tkr 4:34
ö Çk 15:16
Yr 32:21
p Çk 7:3
r Çk 3:8
Tkr 8:8
He 20:6

2. Sütun

a Tkr 26:2
b Me 95:6
c Tkr 16:14
ç Tkr 12:7
Me 32:11
Me 63:5
Me 68:3
Flp 4:4
d Tkr 14:28
e Tkr 12:6
Tkr 14:22
f Tkr 14:29
Öz 14:21
1Yh 3:17
g Yk 1:27
h Me 119:141
Öz 3:1
Elç 24:16

ı Me 102:19; İş 40:22; İş 63:15; **i** Ba 15:18; Ba 26:3; İb 6:13; **j** Tkr 8:8; **k** Çk 23:25; Me 28:9; Me 115:12; **l** Tkr 4:1; Tkr 6:1; Tkr 11:1.

ğinle[a] ve bütün canınla[b] onlara uyacak ve gereğini yapacaksın. **17** Senin sözün üzerine Yehova, O'nun yolunda yürüdüğün, kurallarına,[c] emirlerine,[ç] hükümlerine[d] uyduğun ve sözüne kulak verdiğin[e] sürece senin Tanrın olacağını bildirdi. **18** Buna karşılık sen de Yehova'ya, Kendisinin vaat ettiği gibi[f] O'na ait bir halk, O'nun özel halkı[g] olacağını bildirdin; ve tüm emirlerine uyacağını söyledin. **19** Tanrın Yehova için kutsal bir halk[h] olduğun sürece, vaat ettiği gibi seni, yarattığı tüm milletlerden üstün kılacak.[ı] O'na övgü, şan ve onur getireceksin."

27 Ve Musa yanındaki İsrail ihtiyarlarıyla birlikte halka şu emirleri bildirdi: "Bugün size verdiğim emirlerin hepsine uyacaksınız.[i] **2** Ürdün Irmağından karşıya,[j] Tanrın Yehova'nın size vereceği diyara geçtiğiniz zaman, büyük taşlar dikip üzerlerine kireç süreceksiniz. **3** Atalarının Tanrısı Yehova'nın söylediği gibi, Tanrın Yehova'nın sana vereceği topraklara, süt ve bal akan diyara[k] girebilmek için karşı yakaya geçtiğinde[l] bu kanunun[m] tüm sözlerini o taşların üzerine yazacaksın. **4** Ürdün Irmağından geçtiğin zaman, o taşları bugün sana emrettiğim gibi Ebal Dağına[n] dikecek ve üzerine kireç süreceksin.[o] **5** Orada Tanrın Yehova'ya bir sunak, taş bir sunak yapacaksın. Taşlara demir alet vurmayacaksın.[ö] **6** Tanrın Yehova'nın sunağını yontulmamış, bütün taşlardan yapacaksın ve üzerinde Tanrın Yehova'ya yakılan sunular sunacaksın.[p] **7** Paylaşma kurbanlarını[a] orada kesip yiyeceksin[b] ve Tanrın Yehova'nın önünde sevinçli olacaksın.[c] **8** Bu kanunun tüm sözlerini taşların üzerine okunaklı[ç] şekilde yazacaksın."[d]

9 O zaman Musa ile Levioğullarından kâhinler tüm İsrail'e şunları söylediler: "Sessiz ol ve dinle ey İsrail. Sen bugün Tanrın Yehova'nın halkı oldun.[e] **10** Tanrın Yehova'nın sözünü dinleyeceksin ve bugün sana bildirdiğim emirlerine,[f] kurallarına[g] uyacaksın."

11 O gün Musa halka emirleri bildirmeye devam etti: **12** "Ürdün Irmağından geçtiğiniz zaman halka nimetleri bildirmek üzere Gerizim Dağında[h] duracak olanlar şunlardır: Şimeon, Levi, Yahuda, İssakar, Yusuf ve Benyamin. **13** Lanetleri[ı] bildirmek üzere Ebal Dağında[i] duracaklar ise şunlardır: Ruben, Gad, Aşer, Zebulun, Dan ve Naftali. **14** Levioğulları tüm İsrailoğullarına seslenip yüksek sesle şöyle diyecekler:[j]

15 'Yehova için iğrenç olan şeyi,[k] zanaatçı işi[l] bir oyma putu[m] ya da dökme heykeli[n] yapan ve gizli bir yere koyan lanetli olsun.' (Ve bütün halk 'Amin!' diye karşılık verecek.)[o]

16 'Annesini ya da babasını aşağılayan[ö] lanetli olsun.' (Ve bütün halk 'Amin!' diyecek.)

17 'Komşusuyla arasındaki sınırın yerini değiştiren[p] lanetli olsun.' (Ve bütün halk 'Amin!' diyecek.)

ö Çk 20:12; Le 19:3; Tkr 21:18; Tkr 21:21; Öz 20:20; Öz 30:17; Mt 15:4; p Tkr 19:14; Öz 22:28; Öz 23:10.

BÖLÜM 26

a Tkr 6:6
Me 78:7
Me 119:34
1Yh 5:3
b Tkr 13:3
c Le 10:11
Le 26:46
Me 119:5
ç Tkr 13:18
Vz 12:13
d Le 19:37
Me 19:9
e Tkr 15:5
f Tkr 29:13
g Çk 19:5
Tkr 14:2
Me 135:4
h Tkr 7:6
Tkr 28:9
ı Tkr 4:8
Tkr 28:1
Me 148:14

BÖLÜM 27

i Tkr 11:32
Tkr 26:16
Lu 11:28
j Tkr 6:1
Yş 4:1
k Le 20:24
Sy 13:27
Sy 14:8
Tkr 26:9
Yr 11:5
Yr 32:22
l Yş 8:32
m Çk 24:12
n Tkr 11:29
Yş 8:30
o Tkr 27:2
ö Çk 20:25
Yş 8:31
p Le 1:9

2. Sütun

a Le 3:1
b Le 7:15
c Tkr 12:7
Tkr 16:11
ç Hb 2:2
d Çk 24:12
e Çk 19:5
Tkr 26:18
f Çk 20:6
1Kr 2:3
Mt 19:17
1Yh 5:3
g 1Kr 8:61
h Tkr 11:29
ı Da 9:11
i Yş 8:33
j Tkr 33:10
Ne 8:7
k Tkr 7:25
Tkr 29:17
l Ho 13:2
m Çk 20:4
Tkr 4:16
İş 44:9
n Çk 34:17
Le 19:4
Sy 33:52
o Sy 5:22
Ne 5:13

18 ‘Körü yolundan saptıran[a] lanetli olsun.’ (Ve bütün halk ‘Amin!’ diyecek.)

19 ‘Aramızda yaşayan yabancı,[b] yetim ve dul[c] için adaleti[c] saptırarak[d] hüküm veren lanetli olsun.’ (Ve bütün halk ‘Amin!’ diyecek.)

20 ‘Babasının karısıyla cinsel ilişkiye giren ve babasının namusunu lekeleyen*[e] lanetli olsun.’ (Ve bütün halk ‘Amin!’ diyecek.)

21 ‘Bir hayvanla cinsel ilişkiye giren[f] lanetli olsun.’ (Ve bütün halk ‘Amin!’ diyecek.)

22 ‘Kendi kız kardeşiyle, babasının kızıyla ya da annesinin kızıyla cinsel ilişkiye giren[g] lanetli olsun.’ (Ve bütün halk ‘Amin!’ diyecek.)

23 ‘Kaynanasıyla cinsel ilişkiye giren[h] lanetli olsun.’ (Ve bütün halk ‘Amin!’ diyecek.)

24 ‘Bir yere gizlenip komşusuna saldıran ve onu öldüren[i] lanetli olsun.’ (Ve bütün halk ‘Amin!’ diyecek.)

25 ‘Bir canı vurup öldürmek, masum kanı dökmek için para alan[j] lanetli olsun.’ (Ve bütün halk ‘Amin!’ diyecek.)

26 ‘Bu kanunda denilenleri yapmayan ve uygulamayan[j] lanetli olsun.’ (Ve bütün halk ‘Amin!’ diyecek.)”

28 “Bugün sana bildirdiğim tüm emirlere uymaya dikkat ederek hep Tanrın Yehova’yı dinlersen,[k] Tanrın Yehova da seni yeryüzündeki tüm milletlerden üstün kılacak.[l] **2** Tanrın Yehova’nın sözünü dinlemeye devam edersen şu nimetlerin hepsi peşinden gelip sana erişecek:[a]

3 Şehirde[b] bereketli olacak, kırda[c] bereketli olacaksın.

4 Rahminin meyvesi,[ç] toprağının ürünü ve hayvanlarının yavruları,[d] sığırının ve davarının yavruları[e] bereketli olacak.

5 Sepetin[f] ve hamur teknen[g] bereketli olacak.

6 İçeride de dışarıda da, her işinde[h] bereket göreceksin.

7 Yehova sana saldıran düşmanlarını karşında yenilgiye uğratacak.[ı] Hepsi bir yoldan gelip karşına çıkacak, ama yedi ayrı yoldan kaçacaklar.[i] **8** Giriştiğin her işte Yehova’nın bereketini göreceksin,[j] ambarların dolacak;[k] sana vereceği diyarda Tanrın Yehova’dan nimetler alacaksın. **9** Tanrın Yehova’nın emirlerine bağlı kaldığın[l] ve O’nun yolunda yürüdüğün için Yehova da sana yemin ettiği gibi,[m] kutsal halkı[n] olarak kalmanı sağlayacak. **10** Yeryüzünün tüm halkları Yehova’nın adıyla anıldığını[o] görecek ve senden korkacaklar.[ö]

11 Yehova senin çocuklarını çoğaltıp,[p] hayvanlarının yavrularına ve toprağının ürününe bolluk verecek.[r] Yehova’nın sana vereceğine dair atalarına yemin ettiği diyarda[s] refah içinde yaşayacaksın. **12** Yehova toprağına yağmuru vaktinde yağdırmak[ş] ve elinin tüm emeğini bereketli kılmak[t] için gökleri, Kendi değerli ambarını sana açacak. Sen birçok mil-

BÖLÜM 27

a Le 19:14
b Çk 22:21
c Çk 22:22
Tkr 10:18
Tkr 24:17
Ml 3:5
Yk 1:27
ç Tkr 16:20
d Öz 17:23
Mi 3:11
e Le 18:8
2Sa 16:22
1Ko 5:1
f Çk 22:19
Le 18:23
Le 20:15
g Le 18:9
Le 20:17
2Sa 13:14
He 22:11
h Le 18:17
Le 20:14
ı Çk 20:13
Çk 21:12
Le 24:17
Sy 35:31
i Tkr 10:17
He 22:12
Mt 27:4
Elç 1:18
j Tkr 28:15
Me 119:21
Yr 11:3
Ga 3:10

BÖLÜM 28

k Çk 15:26
Le 26:3
İş 1:19
Lu 1:6
l Tkr 26:19

2. Sütun

a Öz 10:22
b Me 107:36
c Tkr 11:14
ç Le 26:9
Tkr 7:13
Me 127:3
Me 128:3
d Tkr 30:9
e Me 107:38
f Tkr 26:2
g Çk 12:34
Çk 23:25
Ru 1:6
h Sy 27:17
Tkr 31:2
2Ta 1:10
Me 91:14
Me 121:8
ı Le 26:7
Tkr 32:30
Yş 10:11
2Sa 22:38
Me 89:23
i Tkr 7:23
2Ta 14:13
İb 11:34
j Tkr 15:10
k Le 26:10
Öz 3:10
Ml 3:10
l Tkr 27:1

m Ba 17:7; Çk 19:6; Tkr 7:8; İb 6:13; **n** Tkr 7:6; 1Pe 1:15; **o** Sy 6:27; 2Ta 7:14; İş 43:10; İş 63:19; Da 9:19; Elç 15:17; **ö** Sy 22:3; Tkr 11:25; Yş 5:1; **p** Tkr 28:4; **r** Tkr 30:9; Me 65:9; **s** Ba 15:18; **ş** Le 26:4; Tkr 11:14; Yr 14:22; **t** Tkr 14:29; Tkr 15:10; Me 67:7; Me 115:13.

Tkr 27:20* Sözcük anlamıyla, “eteğini açan”

lete ödünç verecek, ödünç almayacaksın.[a] **13** Bugün sana uymanı ve yerine getirmeni emrettiğim, Tanrın Yehova'nın tüm emirlerine[b] devamlı itaat ettiğin takdirde, Yehova seni kuyruk değil baş yapacak; aşağılarda değil hep en yukarıda olacaksın.[c] **14** Bugün sana bildirdiğim tüm bu emirlerden ayrılmayacak, başka tanrıların peşinden gidip onlara kulluk etmek[ç] üzere sağa sola sapmayacaksın.[d]

15 Eğer Tanrın Yehova'yı dinlemez, O'nun bugün sana bildirdiğim tüm emirlerine ve kanunlarına göre davranmaya dikkat etmezsen, şu lanetlerin hepsi peşinden gelip sana erişecek:[e]

16 Şehirde[f] lanetli olacak, kırda[g] lanetli olacaksın.

17 Sepetin[h] ve hamur teknen[ı] lanetli olacak.

18 Rahminin meyvesi,[i] toprağının ürünü,[j] sığırının yavruları ve davarının yavruları[k] lanetli olacak.

19 İçeride de dışarıda da,[l] her işinde lanetli olacaksın.

20 Beni bırakarak kötü işlere daldığın için, hızla mahvolup yok olana dek,[m] giriştiğin ve uğraştığın her işte Yehova sana lanet,[n] şaşkınlık[o] ve ceza[ö] verecek. **21** Yehova salgın hastalıklar çıkaracak; mülk edinmek üzere gittiğin diyarda kökünü kurutana dek yakana yapışacaklar.[p] **22** Yehova seni veremle,[r] ateşli ve irinli hastalıklarla, yüksek ateşle, kılıçla,[s] ürününü de yanıklıkla*[ş] ve küfle[t] vuracak; sen mahvolup gidene dek bunlar peşini bırakmayacak. **23** Başının üzerinde gök bakır, ayağının altında yer demir olacak.[a] **24** Yehova senin memleketine yağmur yerine toz toprak yağdıracak. Sen yok olup gidene dek gökten bunlar yağacak. **25** Yehova seni düşmanların karşısında yenilgiye uğratacak.[b] Onların karşısına bir yoldan çıkacak, yedi yoldan kaçacaksın; tüm yeryüzünün krallıkları düştüğün hali görüp korkacak.[c] **26** Cesedin göklerin kuşlarına, yerin hayvanlarına yiyecek olacak, kimse onları ürkütmeyecek.[ç]

27 Yehova seni Mısır çıbanıyla,[d] urlarla,* mayasılla ve deri döküntüsüyle vuracak, iyileşemeyeceksin. **28** Yehova seni delilikle,[e] körlükle,[f] sersemlikle[g] vuracak. **29** Kör biri karanlıkta nasıl el yordamıyla dolaşırsa[h] sen de gün ortasında öyle dolaşacaksın, hiçbir işinde başarılı olamayacaksın, sürekli hakkı yenen, soyulan biri olacaksın, seni kurtaran çıkmayacak.[ı] **30** Bir kızla nişanlanacaksın ama biri nişanlının ırzına geçecek.[i] Ev yapacaksın ama içinde oturamayacaksın.[j] Bağ kuracaksın ama ilk meyvesini yiyemeyeceksin.[k] **31** Gözünün önünde öküzün kesilecek ama ondan bir parça bile yiyemeyeceksin. Eşeğin göz göre göre elinden alınacak ve geri gelmeyecek. Koyunun düşmanlarına verilecek ve kurtaran çıkmayacak.[l] **32** Oğulların

Tkr 28:22* Sıcak doğu rüzgârıyla ortaya çıkan ve ekinlerin kuruyup solmasına yol açan bir bitki hastalığı.

Tkr 28:27* Sözcük anlamıyla, "basur"

BÖLÜM 28

a Tkr 15:6
b Me 119:98
c 1Kr 4:21
ç Le 19:4
Tkr 11:16
Me 96:5
1Ko 8:4
d Tkr 5:32
Yş 1:7
Öz 4:27
İş 30:21
e Le 26:16
Da 9:11
Ml 2:2
Ga 3:13
f Yr 7:12
Yr 26:6
Ağ 1:1
g 1Kr 17:1
Yo 1:4
Hg 1:6
h Tkr 26:2
ı Le 26:26
Mi 6:14
i Tkr 5:9
Ağ 2:11
Ağ 2:19
Ağ 4:10
Ho 9:12
j Le 26:20
k Le 26:22
l 2Ta 15:5
m Le 26:31
Tkr 4:26
Yş 23:16
n Ml 2:2
o 1Sa 4:10
2Kr 14:12
ö Me 39:11
Me 80:16
İş 30:17
İş 51:20
He 5:15
p Le 26:25
Yr 21:6
Yr 24:10
r Le 26:16
s Le 26:33
Yr 16:4
ş 1Kr 8:37
t 2Ta 6:28
Ams 4:9
Hg 2:17

2. Sütun

a Le 26:19
Tkr 11:17
1Kr 8:35
1Kr 17:1
Yr 14:4
Ams 4:7
b Le 26:17
Tkr 32:30
c Yr 24:9
Yr 29:18
He 23:46
Lu 21:24
ç 1Sa 17:44
Me 79:2
Yr 7:33
d Tkr 7:15
Ams 4:10
e Vz 7:7
f Çk 4:11
Le 26:16
g Yr 4:9
h İş 59:10
Tsf 1:17

ı Hk 3:14; Hk 6:4; Ne 9:27; Me 106:42; **i** Yr 8:10; **j** İş 5:9; Ağ 5:2; Tsf 1:13; **k** Ams 5:11; Mi 6:15; **l** 2Sa 22:42.

ve kızların başka bir halka verilecek,[a] sen seyredeceksin; özlem içinde onların yollarını gözleyeceksin ama elinden bir şey gelmeyecek.[b] **33** Toprağının ürününü ve tüm mahsulünü tanımadığın bir halk yiyecek;[c] sürekli hakkı yenen, ezilen sen olacaksın.[ç] **34** Gözlerinle gördüklerin karşısında delireceksin.[d]

35 Yehova seni dizlerinde, bacaklarında, tepeden tırnağa her yerinde çıkan ağrılı çıbanlarla vuracak,[e] iyileşemeyeceksin. **36** Yehova seni, başına getirdiğin kralınla[f] birlikte, senin de atalarının da bilmediği, tanımadığın bir halkın topraklarına götürecek.[g] Orada ağaçtan ve taştan tanrılara kulluk edeceksin.[h] **37** Yehova'nın seni gönderdiği tüm halkların içinde şaşılacak bir durumda olacaksın,[ı] dile düşecek,[i] alaya alınacaksın.

38 Tarlaya ekmek için çok tohum götüreceksin, ama az ürün toplayacaksın,[j] çünkü onları çekirge yiyecek.[k] **39** Bağlar kuracak, bakımını yapacaksın, ama şarabını içemeyecek, ürününü toplayamayacaksın,[l] çünkü onları kurt yiyip bitirecek.[m] **40** Bütün topraklarında zeytin ağaçların olacak ama yağını sürünemeyeceksin, çünkü ağaçlar zeytinlerini dökecek.[n] **41** Oğulların ve kızların doğacak ama seninle kalmayacaklar, çünkü tutsak alınıp götürülecekler.[o] **42** Tüm ağaçlarını ve toprağının ürününü vızıldayan böcekler istila edecek. **43** Aranızda yaşayan yabancı, karşında yükseldikçe yükselecek, sen ise düştükçe düşeceksin.[a] **44** Sen ona değil, o sana ödünç verecek.[b] Sen kuyruk olacaksın,[c] o baş olacak.

45 Tanrın Yehova'nın sana bildirdiği emirlere ve kanunlara uymayıp O'nu dinlemediğin[c] için bütün bu lanetler[d] mutlaka başına gelecek; sen yok olup gidene dek,[e] peşine düşecek, sana erişecekler. **46** Bir işaret ve alamet olarak çağlar boyu senin ve soyunun peşinden ayrılmayacaklar,[f] **47** her yönden bollukta[g] yaşadığın halde mutlu bir yürekle ve sevinçle[h] Tanrın Yehova'ya kulluk etmediğin için böyle olacak. **48** Yehova'nın senin üzerine göndereceği düşmanlarına aç,[ı] susuz, üstsüz başsız, her şeyden yoksun bir halde kulluk edeceksin.[i] Sen yok olup gidene dek boynuna demir boyunduruk vuracak.[j]

49 Yehova çok uzaklardaki,[k] dünyanın öbür ucundaki bir milleti, avının üzerine çullanan bir kartal gibi[l] üzerine salacak; dilini anlamadığın,[m] **50** sert yüzlü,[n] yaşlıyı kayırmayan, gence insaf etmeyen[o] bir milleti. **51** Sen yok olup gidinceye dek, hayvanlarının yavrularını, toprağının ürününü onlar yiyecek;[ö] seni ortadan kaldırana dek, tahılından, yeni şarabından, zeytinyağından, sığırının yavrularından ya da davarının yavrularından hiçbirini sana bırakmayacaklar.[p] **52** Tüm ülkendeki güvendiğin yüksek ve sağlam surlar yıkılana dek, bütün şehirlerini kuşatacaklar; evet, Tanrın Yehova'nın sana verdiği diyardaki tüm

BÖLÜM 28

a 2Ta 29:9 Yo 3:6
b Ne 5:5
c Le 26:16 Tkr 28:51 Ne 9:37 İş 1:7 Yr 5:17 Zk 11:6
ç Tkr 28:67
d Tkr 28:67
e Tkr 28:27 Ey 2:7
f 2Kr 25:7 2Ta 33:11 2Ta 36:6 Yr 22:11
g 2Kr 17:6 2Kr 25:26 İş 39:7
h Tkr 4:28 Yr 16:13
ı 1Kr 9:8 Yr 25:9
i 2Ta 7:20 Me 44:14 Yr 24:9
j İş 5:10 Hg 1:6
k 1Kr 8:37 2Ta 6:28 Yo 2:3 Yo 2:25
l Tsf 1:13
m Yun 4:7
n Mi 6:15
o Tkr 28:32 2Kr 24:14 Yr 52:15 Yr 52:30 Ağ 1:5

2. Sütun

a Le 25:47
b Tkr 15:5 Tkr 15:6 Öz 22:7
c Ezr 9:7
ç Tkr 11:28 Me 119:21 Yr 7:24
d Tkr 28:15 Tkr 29:27 Yr 26:6
e Le 26:28 2Kr 17:20 İş 1:20 Yr 24:10
f Yr 25:18 He 14:8 1Ko 10:11
g Tkr 12:7 Tkr 32:15 Ne 9:35
h Ne 8:10 Me 100:2
ı Yr 44:27
i 2Ta 12:8 Yr 5:19 Yr 17:4
j Yr 28:14
k Yr 6:22 Hb 1:6
l Yr 4:13 Ağ 4:19 Ho 8:1
m İş 28:11 Yr 5:15
n He 21:31

o 2Ta 36:17; İş 47:6; Lu 19:44; **ö** Tkr 28:33; **p** Le 26:26; Yr 15:13.

şehirlerini mutlaka kuşatacaklar.[a] **53** Seni çepçevre saran düşmanının yol açtığı sıkıntı ve darlık yüzünden, Tanrın Yehova'nın sana verdiği, rahminin meyvesi olan oğullarının ve kızlarının etini yiyeceksin.[b]

54 Aranızdaki en hassas, nazik adamın bile gözü[c] dönecek; kardeşine, sevgili karısına ve sağ kalan çocuklarına acımayacak, **55** onlara bir parça bile vermeden kendi oğullarının etini yiyecek; çünkü tüm şehirlerini saran düşmanın yaşattığı sıkıntı ve darlıktan ötürü yiyecek hiçbir şey kalmayacak.[ç] **56** Aranızdaki en hassas, nazik kadının, narinliğinden ve kibar yaşamaya alıştığından bir kez olsun çıplak ayakla yere basmamış kadının[d] gözü dönecek, üstüne titrediği kocasına, oğluna, kızına acımayacak; **57** doğuracağı çocuklara ve doğum yaptığında kendi bedeninden çıkana[e] karşı gözü dönecek; tüm şehirlerini saran düşmanın yaşattığı sıkıntı ve darlıktan ötürü, hiçbir şey bulunmadığından onları gizlice kendisi yiyecek.[f]

58 Eğer Tanrın Yehova'dan, yüce[g] ve heybetli[h] isminden[ı] korkmak üzere bu kitaba yazılan kanunda emredilmiş her şeye uymaya dikkat etmezsen,[i] **59** Yehova da senin ve soyunun başına ağır, büyük ve bitmeyecek belalar,[j] geçmek bilmeyen kötü hastalıklar[k] getirecek. **60** Mısır'ın korktuğun tüm hastalıklarını sana yeniden verecek; hepsi üzerine yapışacak.[l] **61** Ve sen yok olup gidene dek, bu kanun kitabında yazılı olmayan hastalık ve belaları da Yehova başına getirecek. **62** Göklerin yıldızları kadar çoğalmışken,[a] bir avuç kalacaksın;[b] çünkü Tanrın Yehova'nın sözünü dinlemedin.

63 Yehova sana iyilik etmekten ve seni çoğaltmaktan nasıl sevinç duyduysa,[c] o zaman da seni yok etmek ve ortadan kaldırmak Yehova'yı öyle sevindirecek.[ç] Mülk edineceğin o diyardan, toprağından sökülüp atılacaksın.[d]

64 Yehova seni dünyanın bir ucundan öbür ucuna dek halklar arasına dağıtacak,[e] orada senin de atalarının da tanımadığı, ağaçtan ve taştan tanrılara kulluk edeceksin.[f] **65** O milletler arasında rahat yüzü görmeyeceksin,[g] ayağını koyacak yer bulamayacaksın; Yehova orada sana korkuyla çarpan bir yürek,[h] feri sönmüş gözler[ı] verecek, umudun tükenecek. **66** Can korkusuyla yaşayacak, gece gündüz dehşet içinde olacaksın, hayatın güvende olmayacak.[i] **67** Yüreğini saran dehşetten ötürü ve gözünle gördüğün şeyler karşısında, sabahleyin 'Keşke akşam olsa!' diyeceksin, akşamleyin de 'Keşke sabah olsa!' diyeceksin.[j] **68** Yehova seni 'Bir daha görmeyeceksin' dediğim yoldan gemilerle Mısır'a geri götürecek.[k] Orada kadın erkek hepiniz düşmanlarınıza köle olmak üzere kendinizi satılığa çıkaracaksınız[l] ama alan olmayacak."

29 Horeb'de yaptığı ahitten[m] ayrı olarak, Yehova'nın Musa'ya İsrailoğullarıyla Moab topraklarında yapmasını emrettiği ahdin sözleridir.

BÖLÜM 28

a 2Kr 17:5
2Kr 25:1
Yr 39:1
Lu 19:43
b Le 26:29
2Kr 6:28
Yr 19:9
Ağ 2:20
Ağ 4:10
He 5:10
c Tkr 15:9
Öz 23:6
ç Tkr 28:48
Yr 52:6
d Ağ 4:5
e İş 49:15
f Tkr 28:53
g Çk 14:4
Le 10:3
Me 72:19
h Tkr 10:17
Ne 1:5
Me 99:3
İş 29:23
ı Çk 3:15
Çk 6:3
Çk 20:2
Me 83:18
Me 113:3
İş 42:8
Ml 2:2
i Çk 24:7
Le 26:15
Tkr 31:26
j Le 26:21
2Ta 21:14
Da 9:12
k Tkr 28:22
2Ta 21:15
l Tkr 7:12
Tkr 7:15
Tkr 28:27
Ams 4:10

2. Sütun

a Tkr 10:22
Tkr 26:5
Ne 9:23
b Tkr 4:27
c Tkr 30:9
ç Öz 1:26
d Yr 12:14
Yr 18:7
e Le 26:33
Tkr 4:27
Ne 1:8
Lu 21:24
f Tkr 4:28
Tkr 28:36
Yr 16:13
g He 5:12
Ams 9:4
h Le 26:36
He 12:19
ı Le 26:16
i İb 10:27
j Tkr 28:34
k Çk 14:13
Yr 44:12
Ho 9:3
l Ne 5:8

BÖLÜM 29

m Çk 24:8
Le 26:45
Tkr 5:2

2 Musa tüm İsrail'i çağırdı ve şöyle dedi: "Yehova'nın Mısır diyarında gözünüzün önünde Firavuna, onun tüm hizmetkârlarına ve ülkesine yaptığı her şeyi görenler sizsiniz.[a] **3** O zorlu sınavları, görkemli alametleri ve mucizeleri[b] gördünüz.[c] **4** Ancak Yehova bugüne dek size, gören gözler, duyan kulaklar ve kavrayışlı bir yürek vermedi.[ç] **5** 'Çölde size rehberlik ettiğim kırk yıl[d] boyunca ne üzerinizdeki giysi ne de ayağınızdaki çarıklar eskidi.[e] **6** Ekmek yemediniz,[f] şarap ya da başka bir içki içmediniz; bütün bunlar Benim Tanrınız Yehova olduğumu anlamanız içindi.' **7** Sonunda bu yere geldiniz. Heşbon[g] kralı Sihon ve Başan kralı Og[h] savaşmak üzere karşımıza çıktı, fakat onları yendik.[ı] **8** Ondan sonra onların ülkelerini alıp Rubenoğullarına, Gadoğullarına ve Manasse kabilesinin yarısına verdik.[i] **9** Şimdi sizler yapacağınız her işte başarılı olmanız[j] için bu ahdin sözlerine göre davranacak, onlara uyacaksınız.

10 Sizler, bugün Tanrınız Yehova'nın önüne getirilen kabile başlarınız, ihtiyarlarınız, görevlileriniz, tüm İsrail erkekleri,[k] **11** yavrularınız, karılarınız[l] ve konak yerinizde sizinle yaşayan, odununuzu kesen, suyunuzu çeken[m] tüm yabancılar;[n] **12** hepiniz Tanrınız Yehova'nın ant ederek yaptığı ahde[o] katılmak üzere buradasınız. Tanrınız Yehova bugün bu ahdi sizinle yapıyor.[ö] **13** Böylece O, size söz verdiği ve atalarınız İbrahim'e,[p] İshak'a[r] ve Yakup'a[s] vaat etti-

BÖLÜM 29

a Çk 19:4; Tkr 7:18; Yş 24:5
b Sy 14:11; Ne 9:10; Me 78:43; Me 105:27
c Tkr 4:34; Tkr 7:19; Ne 9:17; Ne 9:19
ç Öz 20:12; İş 6:10; Mr 4:12; Ro 11:8; Ef 4:18
d Tkr 1:3; Tkr 8:2; Ams 2:10
e Tkr 8:4; Ne 9:21; Mt 6:31
f Çk 16:12; Çk 16:31; Ne 9:15
g Sy 21:26
h Sy 21:33
ı Me 135:10; Me 135:11
i Sy 32:33; Tkr 3:12
j Tkr 4:6; Tkr 8:18; Yş 1:7; 1Kr 2:3; Me 103:17; Me 103:18; Lu 11:28
k Tkr 31:12
l Ne 8:2
m Yş 9:21
n Çk 12:38; Sy 11:4
o Tkr 29:1; Tkr 29:29
ö Tkr 1:3
p Ba 17:7; Ba 22:16; Yr 11:5; İb 6:13
r Ba 26:3; Çk 2:24; Me 105:9
s Ba 28:13

2. Sütun

a Çk 6:7; Çk 29:45
b Çk 19:5; Tkr 7:6; Tkr 27:9; Tkr 28:9
c Tkr 5:3; He 16:60
ç Yr 32:39
d Tkr 2:4
e Sy 25:2; He 20:8
f Tkr 11:16; Tkr 17:3; İb 3:12
g Yr 9:15; Ho 10:4; Ams 6:12; Elç 8:23; İb 12:15
h Tkr 29:12

ği gibi Tanrınız[a] olacak. Sizin de Kendi halkı[b] olarak kalmanızı sağlayacak.

14 Şimdi, antla olan bu ahdi[c] yalnız sizinle değil, **15** bugün burada bizimle birlikte Tanrınız Yehova'nın önünde duranlarla ve şu anda yanımızda olmayanlarla da[ç] yapıyorum. **16** (Mısır diyarında nasıl yaşadığımızı iyi biliyorsunuz; sonra o milletlerin içinden nasıl geçtiğimizi de. İçlerinden geçtiniz,[d] **17** onların tiksindirici şeylerini ve yanlarında bulunan iğrenç putları,[e] ağaç ve taştan, gümüş ve altından ilahlarını gördünüz.) **18** Şöyle ki, aranızda gidip o milletlerin tanrılarına kulluk etme isteğiyle yüreği Tanrımız Yehova'yı bırakan[f] bir erkek, bir kadın, bir aile ya da bir kabile bulunmasın; böylece aranızda pelinotunun ya da meyvesi zehirli bir bitkinin kökü[g] olmasın.

19 Biri bu antta söylenenleri duyup[h] da, kurunun yanında yaşı da yok etme niyetiyle içinden, 'İnadına yüreğimin dilediği yolda gideceğim[ı] ama esenlikte olacağım'[i] diyerek böbürlenirse, **20** Yehova onu bağışlamak istemeyecek;[j] Yehova o adama karşı büyük bir öfkeyle[k] gayrete gelecek[l] ve bu kitapta yazılı olan bütün lanetleri onun başına getirecek.[m] Yehova onun adını gökler altından silip atacak. **21** Böylece Yehova bu kanun kitabında yazılı olan ahdin laneti gereğince, felakete uğraması için o ada-

ı Ne 9:29; Öz 28:14; İş 30:1; Yr 3:17; Yr 6:28; Zk 7:12; Ro 1:21; Ro 2:5; **i** Me 10:6; Yr 5:12; Yr 14:19; **j** Çk 34:7; Yş 24:19; İş 27:11; **k** Me 74:1; **l** Çk 34:14; Me 18:8; Me 79:5; He 23:25; İb 12:29; **m** Tkr 27:26; Tkr 28:15.

mı alıp tüm İsrail kabilelerinden ayıracak.[a]

22 Gelecek nesil, sizden sonra doğacak çocuklarınız da, uzak memleketlerden gelen yabancılar da, diyarın uğradığı belaları ve Yehova'nın oraya verdiği hastalıkları,[b] **23** Yehova'nın öfkesiyle ve gazabıyla yerle bir ettiği[c] Sodom, Gomorra,[ç] Adma[d] ve Tseboyim[e] gibi tüm diyarın tuz[f] ve kükürtle örtülüp yandığını,[g] tohum ekilmeyen, filiz vermeyen, üzerinde ot bitmeyen bir yer haline geldiğini gördüğünde, **24** 'Yehova bu diyara neden bunu yaptı?[h] Öfkesi neden böyle büyük ve yakıcı?' diye soracak; tüm milletler bunu soracak. **25** O zaman diyecekler ki, 'Çünkü atalarının Tanrısı Yehova'nın onları Mısır diyarından çıkardığı zaman yaptığı ahdi[ı] bıraktılar.[i] **26** Gidip başka tanrılara, tanımadıkları tanrılara kulluk ettiler, önlerinde eğildiler; bunlara O izin vermemişti.[j] **27** O zaman Yehova bu ülkeye çok öfkelendi ve kitapta yazılı bütün lanetleri onun başına getirdi.[k] **28** Böylece Yehova öfkesiyle, hiddetiyle ve büyük gazabıyla onları topraklarından söküp[ı] başka bir diyara attı ve hâlâ bu durumdalar.'[m]

29 Gizli[n] şeyler Tanrımız Yehova'ya aittir, açıklanmış[o] olan şeyler ise, bu kanunda söylenenlerin hepsine uyalım[ö] diye, çağlar boyu bize ve çocuklarımıza aittir."

30 "Bütün bu sözlerle önüne koyduğum nimetlerin[p] ve lanetlerin[r] gerçekleştiğini gördüğünde, Tanrın Yehova'nın seni dağıttığı milletlerin içinde yaşarken[a] bu sözleri yeniden yüreğine koyduğunda;[b] **2** Tanrın Yehova'ya döndüğün,[c] hem sen hem de oğulların bugün sana emrettiğim her şeye bütün yüreğinizle ve bütün canınızla[ç] uyarak O'nun sözünü dinlediğiniz zaman, **3** Tanrın Yehova senin tutsaklarını geri getirecek,[d] sana merhamet edecek.[e] Tanrın Yehova aralarına dağıttığı tüm halklardan seni yine toplayacak.[f] **4** Halkın, yerin öbür ucuna dağılmış olsa da, Tanrın Yehova onları oradan toplayacak, seni oradan alacak.[g] **5** Tanrın Yehova atalarının mülk edindiği diyara seni geri getirecek ve onu mülk edineceksin. O sana iyilik edecek, seni atalarından da fazla çoğaltacak.[h] **6** Ve Tanrın Yehova hem senin hem de çocuklarının[ı] yüreğini sünnet edecek[i] ki, Tanrın Yehova'yı bütün yüreğinle, bütün canınla sevesin ve böylece yaşayasın.[j] **7** O zaman Tanrın Yehova bu lanetleri senin düşmanlarının başına, senden nefret edenlerin ve sana zulmedenlerin başına getirecek.[k]

8 Sen yine Yehova'nın sözünü dinleyecek ve bugün sana bildirdiğim tüm emirlere uyacaksın.[l] **9** Tanrın Yehova elini attığın her işte seni çok başarılı kılacak,[m] çocuklarına, hayvanlarının yavrularına,[n] toprağının ürününe bereket verecek;[o] refah içinde olacaksın,[ö] çünkü Yehova atalarınla nasıl sevinç duyduysa

BÖLÜM 29

a Ro 2:5
b Tkr 28:59
c Yr 20:16
Ams 4:11
ç Ba 19:24
Yhd 7
d Ba 10:19
e Ba 14:2
Ho 11:8
f Hk 9:45
Me 107:34
Yr 17:6
g Me 11:6
h 1Kr 9:8
2Ta 7:21
Yr 22:8
ı Tkr 29:12
1Kr 19:10
i Yr 22:9
Yr 31:32
j Hk 2:12
1Kr 9:9
2Kr 17:7
2Ta 7:22
Yr 19:4
k Le 26:16
Tkr 27:26
Tkr 29:20
l Tkr 28:63
1Kr 14:15
2Kr 17:18
Me 52:5
Lu 21:24
m Ezr 9:7
Da 9:7
n İş 55:8
Ro 11:33
1Ko 2:16
o Ams 3:7
Mt 11:27
Ef 3:5
ö Me 78:5
Vz 12:13
1Yh 5:3

BÖLÜM 30

p Tkr 11:27
Tkr 28:2
r Tkr 11:28
Tkr 28:15

2. Sütun

a 2Kr 17:6
2Kr 17:23
2Kr 25:26
2Ta 36:20
b 1Kr 8:47
Ne 1:9
He 18:28
Yo 2:13
c İş 55:7
Ho 3:5
1Yh 1:9
ç Tkr 4:29
d Yr 29:14
e Ağ 3:22
f Ezr 1:3
Me 147:2
İş 56:8
Yr 32:37
He 34:13
g Tkr 28:64
İş 11:11
Tsf 3:20
Zk 8:7
h Ne 1:9

ı Yr 32:39; **i** Tkr 10:16; Ro 2:29; **j** Tkr 6:5; **k** Ba 12:3; İş 10:12; Yr 25:12; Ağ 3:64; Ro 12:19; **l** Tkr 30:2; **m** İş 65:21; Ml 3:10; Mt 6:33; Flp 4:19; **n** Tkr 7:14; Tkr 28:4; Me 107:38; **o** Le 26:4; Me 67:6; 2Ko 9:10; **ö** Tkr 15:4; Öz 10:22.

seninle de sevinç duyacak ve sana iyilik edecek.[a] **10** Bütün yüreğinle ve bütün canınla Tanrın Yehova'ya dönüp[b] bu kanun kitabında yazılı kanunlarına, emirlerine uymak[c] üzere Tanrın Yehova'nın sözünü dinleyeceğin için bunu yapacak.

11 Bugün sana bildirdiğim bu emir uyamayacağın kadar zor ya da erişemeyeceğin kadar uzak değildir.[ç] **12** O göklerde değil ki, 'Kim bizim için göklere çıkıp onu alacak, bize duyuracak da ona uyacağız?'[d] diyesin. **13** Denizin öte yakasında da değil ki, 'Kim bizim için denizi aşıp karşıya geçecek ve onu alacak, bize duyuracak da ona uyacağız?' diyesin. **14** Fakat ona uygun davranman[e] için bu söz sana çok yakındır, senin ağzında ve yüreğindedir.[f]

15 Bak, bugün senin önüne hayatla iyiliği, ölümle kötülüğü koyuyorum.[g] **16** Eğer Tanrın Yehova'nın bugün sana bildirdiğim emirlerini dinlersen, böylece Tanrın Yehova'yı sever,[h] O'nun yolunda yürür, emirlerine,[ı] kanunlarına ve hükümlerine[i] uyarsan, hayatta kalacak[j] ve çoğalacaksın. Mülk edinmek üzere gideceğin diyarda[k] Tanrın Yehova sana bereket verecek.

17 Fakat yüreğin O'nu bırakırsa ve O'nu dinlemezsen,[l] yoldan çıkıp başka tanrılar önünde eğilir, onlara kulluk edersen,[m] **18** mutlaka yok olacaksınız;[n] size bugünden söylüyorum. Ürdün Irmağından geçip mülk edinmek üzere gireceğiniz o topraklarda ömrünüz uzun olmayacak. **19** Gökler ve yer bugün karşınızda tanık olsun ki,[a] senin önüne hayatı ve ölümü,[b] nimetleri[c] ve lanetleri[ç] koyuyorum; sen de, çocukların da,[d] sağ kalmak istiyorsanız hayatı seçin.[e] **20** Tanrın Yehova'yı sev,[f] sözünü dinleyip O'na sıkıca bağlan;[g] sana hayat ve uzun ömür[h] verecek olan O'dur. Böylece Yehova' nın size vereceğine dair atalarına, İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a yemin ettiği yerde[ı] yaşarsın."

31 Sonra Musa gidip tüm İsrail'e seslendi **2** ve halka şunları söyledi: "Şu anda yüz yirmi yaşındayım.[i] Artık önderlik etmeye[j] iznim yok. Yehova bana 'Bu Ürdün Irmağını geçmeyeceksin'[k] dedi. **3** Tanrın Yehova oraya senin önünden geçecek.[l] O milletleri senin önünden Kendisi yok edecek. Ve sen o topraklardan onları atacaksın.[m] Yehova'nın dediği gibi, oraya geçerken sana Yeşu önderlik edecek.[n] **4** Yehova, Amori kralları Sihon[o] ile Og'u[ö] ve ülkelerini yok ettiği[p] zaman yaptıklarının aynısını bu milletlere de yapacak. **5** Yehova onları sizin elinize bırakacak[r] ve onlara size emrettiğim şekilde davranacaksınız.[s] **6** Cesur ve güçlü olun.[ş] Onların karşısında korkma ve dehşete kapılma,[t] çünkü Tanrın Yehova seninle geliyor. O seni terk etmeyecek, yüzüstü bırakmayacak."[u]

7 Musa Yeşu'yu çağırdı ve tüm İsrail'in gözü önünde şunları söyledi: "Cesur ve güçlü ol,[ü] çünkü Yehova'nın atalarına ye-

BÖLÜM 30

a Tkr 28:63; Yr 32:41
b Ne 1:9; He 18:21; He 33:11; Elç 3:19
c Tkr 26:17; Tkr 30:2
ç Me 147:19; Öz 2:4; İş 45:19
d Ro 10:6
e Mt 7:21; Yk 1:25
f Ro 10:8
g Tkr 11:26; Tkr 32:47
h Tkr 6:5; Tkr 30:6
ı Öz 19:16; 1Ko 7:19
i Le 25:18; Tkr 4:45; Me 19:9
j Le 18:5; Ne 9:29; Ga 3:12
k Tkr 30:5
l Tkr 29:18; 1Sa 12:25; İb 3:12
m Tkr 4:19; Tkr 31:29; Me 96:5
n Tkr 8:19; Yş 23:15

2. Sütun

a Tkr 4:26; Tkr 31:28; İş 1:2
b Tkr 32:47
c Tkr 11:26; Tkr 28:2
ç Tkr 27:26; Tkr 28:15
d Tkr 6:2; Yr 32:39
e Yş 24:15
f Tkr 10:12
g Tkr 4:4
h Tkr 4:40
ı Ba 12:7; Ba 15:18

BÖLÜM 31

i Çk 7:7; Tkr 34:7; Elç 7:23
j Sy 27:17
k Sy 20:12; Tkr 3:27; Tkr 4:21
l Tkr 9:3
m Me 44:2
n Sy 27:18; Tkr 3:28; Yş 1:2; Yş 4:14; Elç 7:45
o Sy 21:24
ö Sy 21:35
p Çk 23:23; Tkr 29:7
r Tkr 3:21; Tkr 7:2

s Sy 33:52; Tkr 7:24; Tkr 20:16; **ş** Yş 1:6; Me 27:14; Me 118:6; **t** Sy 14:9; Tkr 1:29; Tkr 7:18; Me 56:3; **u** Tkr 4:31; Yş 1:5; İb 13:5; **ü** Yş 10:25; Ef 6:10.

minle vaat ettiği diyara bu halkı sen götüreceksin ve orayı onlara miras olarak sen paylaştıracaksın.[a] **8** Yehova senin önünden gidecek. O hep seninle birlikte olacak.[b] Seni terk etmeyecek, yüzüstü bırakmayacak. Korkma ve dehşete kapılma."[c]

9 Ve Musa bu kanunu yazdı,[ç] onu Yehova'nın ahit sandığını taşıyan[d] Levioğullarından kâhinlere[e] ve tüm İsrail ihtiyarlarına verdi. **10** Musa onlara şu emirleri bildirdi: "Her yedi yılda bir, borç affı[f] yılının belirli vaktinde, Çardaklar Bayramında,[g] **11** tüm İsrail Tanrın Yehova'nın önünde bulunmak[h] üzere O'nun seçeceği yere geldiğinde,[ı] bu kanunu tüm İsrail'in önünde, onların duyacağı şekilde okuyacaksın.[i] **12** Halkı, erkekleri, kadınları, çocukları, şehirlerinde yaşayan yabancıları topla[j] ki dinlesinler ve öğrensinler.[k] Böylece Tanrın Yehova'dan korkacaklar[l] ve bu kanunda söylenenlerin tümünü yapmaya dikkat edecekler. **13** Bunları bilmeyen oğulları da dinleyecek,[m] Tanrınız Yehova' dan korkmayı öğrenecekler; Ürdün Irmağını geçip mülk edineceğiniz topraklar[n] üzerinde yaşadığınız sürece O'ndan korkacaksınız."

14 Bundan sonra Yehova Musa'ya, "Ölümün yaklaşıyor"[o] dedi, "Yeşu'yu çağır, birlikte Toplanma Çadırında durun da onu görevlendireyim."[ö] Musa ile Yeşu gidip Toplanma Çadırında[p] durdular. **15** Yehova Çadırda bulut sütunu içinde belirdi ve bulut sütunu Çadırın girişinde durdu.[r]

BÖLÜM 31

a Tkr 1:38
b Çk 33:14
c Yş 1:9
ç Çk 34:27
Da 9:13
d Sy 4:15
Tkr 31:25
e Tkr 17:18
f Tkr 15:1
g Le 23:34
h Çk 23:17
Tkr 16:16
ı Tkr 12:5
i Ne 8:7
j Tkr 4:10
İb 10:25
k Tkr 29:29
l Me 34:11
Öz 8:13
m Tkr 6:7
Tkr 11:2
Me 78:6
Öz 22:6
Ef 6:4
n Tkr 30:16
o Sy 27:13
Tkr 31:2
ö Tkr 3:28
p Çk 40:2
r Çk 33:9
Çk 40:38
Me 99:7

2. Sütun

a 2Sa 7:12
Yhn 3:13
b Çk 32:6
c Çk 34:15
Hk 2:17
Me 106:37
Me 106:39
Yr 3:1
He 16:15
ç Tkr 32:15
Hk 2:12
1Kr 11:33
d Hk 2:20
Yr 31:32
İb 8:9
e Tkr 29:20
Me 74:1
f 1Ta 28:9
2Ta 15:2
2Ta 24:20
g Tkr 32:20
Ey 34:29
Me 27:9
Me 104:29
He 39:23
h Tkr 31:21
Tkr 32:23
Ne 9:27
Öz 1:27
ı Hk 6:13
i İş 8:17
İş 59:2
j Tkr 31:30
Tkr 32:44
Kl 3:16
k Tkr 4:9
Tkr 11:19
l Tkr 31:21
m Ba 15:18
Tkr 6:10
n Çk 3:8
Sy 13:27
He 20:6

16 Yehova Musa'ya, "Sen uyuyup atalarına katılacaksın"[a] dedi; "Bu halk, gideceği diyarda, oradaki yabancı tanrıların peşine düşüp[b] ahlaksızlık yapmaya kalkacak;[c] Beni bırakacak,[ç] onlarla yaptığım ahdi bozacaklar.[d] **17** O gün öfkeleneceğim;[e] bu halkı terk edip[f] onlardan yüz çevireceğim;[g] başkalarına yem olacaklar; başlarına birçok felaket ve sıkıntı gelecek;[h] ve o gün 'Tanrımız aramızda olmadığı için bütün bu felaketler başımıza geldi'[ı] diyecekler. **18** Yaptıkları tüm kötülüklerden ötürü, başka tanrılara yöneldikleri için o gün onlardan kesinlikle yüz çevireceğim.[i]

19 Şimdi bu ilahiyi[j] yazın. Ve onu İsrailoğullarına öğret;[k] bu ilahi İsrailoğullarının ağzında olsun ve onlara Benim uyarılarımı hatırlatsın.[l] **20** Çünkü atalarına yeminle vaat ettiğim[m] süt ve bal akan topraklara[n] onları getireceğim, orada yiyip[o] doyacaklar, semirecekler[ö] ve başka tanrılara yönelecekler,[p] onlara kulluk edecek, Bana saygısızlık yaparak ahdimi bozacaklar.[r] **21** Başlarına onca felaket ve sıkıntı geldiğinde[s] bu ilahi karşılarında konuşan bir tanık gibi olacak, çünkü torunlarının dillerinden düşmeyecek; daha bu günden, onlara yeminle vaat ettiğim diyara kendilerini getirmeden bile nasıl bir tutum geliştirdiklerinin çok iyi farkındayım."[ş]

22 Böylece Musa İsrailoğullarına öğretmek üzere o gün bu ilahiyi yazdı.[t]

o Tkr 8:12; Ne 9:25; **ö** Tkr 32:15; **p** Tkr 32:16; **r** Çk 24:7; Tkr 29:1; Ne 9:26; **ş** Tkr 28:59; Tkr 29:22; **ş** Ba 8:21; Çk 16:4; 1Ta 28:9; Me 139:2; **t** Tkr 31:19.

23 Ve Tanrı Nun oğlu Yeşu'yu[a] görevlendirip ona şu sözleri söyledi: "Cesur ve güçlü ol,[b] çünkü İsrailoğullarına yeminle vaat ettiğim diyara onları sen götüreceksin,[c] Ben de hep seninle olacağım."

24 Musa bu kanunun tüm sözlerini sonuna kadar kitaba yazıp bitirince[ç] **25** Yehova'nın ahit sandığını taşıyan Levioğullarına[d] şu emirleri verdi: **26** "Bu kanun kitabını[e] alın, Tanrınız Yehova'nın ahit sandığının yanına koyun,[f] karşınızda bir tanık olarak dursun.[g] **27** Çünkü sizin asiliğinizi[h] ve dik başlılığınızı[ı] iyi bilirim. Bugün, ben hayatta ve yanınızdayken Yehova'ya asilik ettiğinize göre,[i] ben öldükten sonra mutlaka daha da fazlasını yapacaksınız! **28** Kabilelerinizin tüm ihtiyarlarını ve görevlilerinizi[j] yanıma toplayın, bu sözleri söyleyeyim onlar da duysun, gökleri ve yeri karşılarında tanık tutayım.[k] **29** Biliyorum ki, ben öldükten sonra yıkımınıza yol açacak şeyler yapacaksınız,[l] size emrettiğim yoldan sapacaksınız ve sonunda başınıza felaket[m] gelecek, çünkü elinizle yaptığınız putlarla Yehova'nın gözünde kötü olanı yaparak O'nu öfkelendireceksiniz."[n]

30 Musa bu ilahinin sözlerini başından sonuna kadar tüm İsrail cemaatine okudu:[o]

32 "Ey gökler, kulak verin de konuşayım;
Yeryüzü de ağzımdan çıkan sözleri duysun.[ö]
2 Öğrettiklerim yağmur gibi damla damla akacak,[p]
Sözlerim de çiy gibi düşecek,[a]
Çayırlara çiseleyen yağmur gibi,[b]
Bitkiler üzerine inen bereketli yağmurlar gibi.[c]
3 Çünkü Yehova'nın ismini bildireceğim,[ç]
Büyüklük Tanrımıza aittir,[d] bunu siz de söyleyin!
4 O kayadır, işleri kusursuzdur,[e]
Çünkü her yolu adalettir.[f]
Sadakat Tanrısıdır,[g] hiç haksızlık etmez;[h]
Dürüst ve doğru olan O'dur.[ı]
5 Onlar ise yıkımlarına yol açacak şeyler yapıyor;[i]
O'nun çocukları değiller, kusur kendilerinde.[j]
Yoldan çıkmış, bozuk bir nesil![k]
6 Yehova'ya böyle mi davranılır,[l]
Ey hikmetsiz, akılsız halk?[m]
O senin Baban değil mi; seni var eden,[n]
Meydana getiren ve pekiştiren?[o]
7 Eski günleri hatırla,[ö]
Nesiller öncesini, geçmiş devirleri düşün;
Babana sor, sana anlatır;[p]
Yaşlıların sana söylerler.[r]
8 Yüceler Yücesi milletlere miras paylaştırırken,[s]
Âdemoğullarını birbirinden ayırırken,[ş]
İsrailoğullarının sayısına göre[t]

BÖLÜM 31

a Sy 27:18; Tkr 31:14
b Yş 1:6; Me 27:14; Me 118:6
c Tkr 1:38; Tkr 3:28
ç Çk 34:27; Tkr 31:9
d Sy 4:15; 1Ta 15:12
e Tkr 17:18; Tkr 31:9; 2Kr 22:8; 2Ta 34:14
f 1Kr 8:9; İb 9:4
g Tkr 31:19
h Tkr 9:24; Tkr 32:20; Yş 1:18; Ne 9:26
ı Çk 32:9; Tkr 9:6; Me 75:5; Öz 29:1; İş 48:4
i Tkr 9:24; Me 78:8
j Tkr 29:10
k Tkr 4:26; Tkr 30:19; Tkr 32:1
l Tkr 32:5; Hk 2:19; Ho 9:9
m Tkr 28:15
n Yr 44:8
o Tkr 32:44

BÖLÜM 32

ö Tkr 4:26; Tkr 30:19
p Ey 29:22; İş 55:10

2. Sütun

a Öz 19:12; Ho 14:5
b Me 72:6
c Mi 5:7
ç Çk 34:5; Me 105:1; Yhn 17:26
d 1Ta 29:11; Me 145:3
e 2Sa 22:31; Me 18:2; Me 19:7; Yk 1:17
f Me 33:5; Me 67:4; Da 4:37
g Tkr 7:9; Ne 9:33; Me 98:3; İb 10:23; 1Pe 4:19
h Tkr 25:16; Ey 34:10; Ro 3:5
ı Ba 18:25; Me 92:15; Me 99:4; Ho 14:9

i Tkr 31:27; Hk 2:19; Me 14:1; **j** İş 1:4; Yr 15:6; Yk 1:14; **k** Me 78:8; Lu 9:41; Flp 2:15; **l** İş 1:2; **m** Yr 4:22; **n** Çk 4:22; Tkr 32:18; 2Sa 7:23; İş 63:16; **o** Me 55:22; **ö** İş 63:11; **p** Çk 13:14; Me 44:1; **r** Me 78:3; **s** Ba 10:5; Me 115:16; **ş** Ba 11:9; **t** Ba 15:18; Çk 23:31; Me 105:44.

Halkların sınırlarını belirledi.[a]
9 Çünkü Yehova'nın payı Kendi halkıdır;[b]
Yakup Kendine ayırdığı mirastır.[c]
10 Onu çorak bir diyarda[ç] buldu;
Issız, uğuldayan bir çölde.[d]
Çevresini kuşatıp[e] gözetti,[f]
Gözünün bebeği gibi korudu.[g]
11 Yuvasının üzerinde kanat çırpan kartal gibiydi,[h]
Uçsunlar diye yavrularını dürten,
Kanatlarını açıp onları alan,
Telekleri üzerinde onları taşıyan bir kartal.[ı]
12 Yalnızca Yehova ona yol gösterdi,[i]
Yanında yabancı bir tanrı yoktu.[j]
13 Onu dünyanın yüksek yerlerine çıkardı,[k]
Böylece Yakup tarlaların ürününden[l] yedi.
Emsin diye ona sarp kayadan bal,[m]
Çakmaktaşından zeytinyağı çıkardı;[n]
14 İneklerin tereyağını, koyunların sütünü,[o]
Başan cinsi erkek kuzuların, tekelerin,[ö]
Koçların semizini,
Buğdayın en iyisini verdi;[p]
Ve üzümün kanını şarap yerine içtin.[r]
15 Yeşurun*[s] semirince çifte attı.[ş]
(Ey Yeşurun, semirdin, irileştin, tıka basa doydun.)[a]
Kendisini yaratanı, Tanrı'yı bıraktı,[b]
Onu kurtaran kayayı[c] hor gördü.
16 Yabancı tanrılarla[ç] O'nu kıskandırdılar;[d]
İğrenç şeylerle O'nu öfkelendirdiler.[e]
17 Tanrı'ya değil, cinlere kurban sundular,[f]
Bilmedikleri tanrılara,[g]
Son zamanlarda çıkmış yeni tanrılara;[h]
Atalarınız onları tanımıyordu.
18 Sana baba olmuş kayayı unuttun,[ı]
Seni sancılarla dünyaya getiren[i] Tanrını aklından çıkardın.
19 Yehova bunu gördü, o zaman gözünden düştüler,[j]
Çünkü oğulları ve kızları O'nu kızdırdı.
20 Bu yüzden dedi ki, 'Onlardan yüz çevireyim[k] de
Sonları ne olacak görelim.
Çünkü onlar bozuk bir nesil,[l]
Sadakat nedir bilmeyen çocuklar.[m]
21 Tanrı olmayan şeylerle[n] Beni kıskandırdılar;
İşe yaramaz putlarla Beni kızdırdılar;[o]
Ben de bir halk olmayanlarla onları kıskandıracağım;[ö]
Akılsız bir milletle onları öfkelendireceğim.[p]

Tkr 32:15* Anlamı "Doğru Kişi"; İsrail için onur ifade eden bir unvan.

BÖLÜM 32

a Tkr 2:5 Tkr 2:19 Elç 17:26
b Çk 15:16 Çk 19:5 Tkr 7:6 Tkr 26:19
c 1Sa 10:1 Me 74:2 Me 78:71
ç Tkr 8:15 Ho 13:5
d Me 107:4 Yr 2:6
e Ne 9:19
f Ne 9:20 Me 8:4
g Me 17:8 Zk 2:8
h İş 31:5
ı Çk 19:4
i Tkr 1:31
j İş 43:12
k Tkr 33:29 İş 58:14
l Tkr 8:8
m Me 81:16
n Ey 29:6
o Ba 18:8
ö He 39:18
p Me 147:14
r Ba 49:11
s Tkr 33:5 İş 44:2
ş Ho 4:16

2. Sütun

a Tkr 31:20 Ne 9:25 Me 73:7
b İş 1:4 İş 51:13 Ho 13:6
c 2Sa 22:47 Me 89:26 Me 95:1
ç Hk 2:12
d 1Kr 14:22 1Ko 10:22
e 2Kr 23:13 He 8:17
f Le 17:7 Me 106:37 1Ko 10:20
g Tkr 28:64
h Hk 5:8
ı Me 106:21 İş 17:10 Yr 2:32 Yr 3:21
i Tkr 4:34
j Hk 2:14 Me 78:59 Me 106:40
k Tkr 31:17 Ey 34:29 Me 30:7
l Tkr 32:5 İş 65:2 Mt 17:17
m İş 1:2 İş 30:9
n Me 96:5 İş 44:10 1Ko 8:4 1Ko 10:20
o 1Sa 12:10; 1Sa 12:21; 1Kr 16:13; Elç 14:15; **ö** Ho 1:10; Ho 2:23; Ro 9:25; Ro 11:11; 1Pe 2:10; **p** Ro 10:19.

22 Çünkü öfkemden bir ateş tutuştu,[a]
Ta aşağıya, ölüler diyarına kadar yanacak,[b]
Yeryüzünü tüm ürünüyle birlikte yutacak,[c]
Dağların temellerini alevler saracak.[ç]
23 Başlarına daha çok bela getireceğim,[d]
Oklarımı onlara harcayacağım.[e]
24 Açlıktan[f] bitkin düşecek, yüksek ateşle[g] eriyip gidecekler
Ve feci bir yıkıma uğrayacaklar.[h]
Üzerlerine yırtıcı hayvanlar salacağım,[ı]
Topraktaki zehirli sürüngenleri de yollayacağım.[i]
25 Delikanlılarını ve genç kızlarını,[j]
Ak saçlıyı da, emzikteki çocuğu[k] da
Dışarıda kılıca,[l]
İçeride dehşete kurban verecekler.[m]
26 "Onları darmadağın edeceğim,[n]
Ölümlü insanlar arasından adlarını silip atacağım"[o] diyebilirdim;
27 Ancak düşmanın aşağılamalarını duymak istemedim,[ö]
Hasımları yanlış anlayarak,[p]
"Bütün bunları yapan Yehova değil,[r]
Biz bileğimizin gücüyle üstün geldik"[s] diyeceklerdi.
28 Düşünceden yoksun[ş] bir millet,
Aralarında anlayışa yer yok.[t]

BÖLÜM 32

a Me 21:9 Yr 15:14 Ağ 4:11
b Ams 9:2
c Tsf 3:8
ç Hb 3:10
d Le 26:24 Tkr 28:15
e Me 7:13 He 5:16
f Tkr 28:53
g Tkr 28:22
h Tkr 28:21 Ams 4:10
ı Le 26:22 Yr 15:3 He 5:17
i Sy 21:6 Yr 8:17 Ams 9:3
j 2Ta 36:17
k Ağ 2:21
l Yr 9:16 Ağ 1:20
m Yr 9:21 He 7:15
n Le 26:33 Tkr 28:25 He 20:23 Lu 21:24
o Tkr 9:14
ö 1Sa 12:22 He 20:14
p Çk 32:12 Sy 14:16
r İş 37:24
s Me 115:2 Me 140:8
ş Me 106:13 Me 107:11 Lu 7:30
t İş 6:10 İş 27:11 Mt 13:15

2. Sütun

a Me 81:13 Öz 1:5 Öz 27:11
b Me 107:43 Ho 14:9 1Ti 4:15
c Yr 2:19 Ağ 1:9
ç Hk 2:14 1Sa 12:9 Me 44:12 İş 50:1
d 2Ta 24:24 İş 30:17
e Çk 14:25 1Sa 2:2
f 1Sa 4:8 Ezr 1:3 Da 2:47
g İş 1:10 Yhd 7
h İş 5:4 Yr 2:21
ı Me 58:4 Me 140:3
i Ho 13:12 Ro 2:5
j Me 94:1 Na 1:2 Ro 12:19 İb 10:30

29 Keşke hikmetli olsalardı![a] O zaman etraflıca düşünürlerdi;[b]
Kendilerini bekleyen sonu hesaba katarlardı.[c]
30 Eğer kendi kayaları onları gözden çıkarmamış,
Yehova onları düşmanlarına teslim etmemiş olsaydı,[c]
Tek bir kişi onlardan binini nasıl kovalayabilir,
İki kişi on binini nasıl kaçırabilirdi?[d]
31 (Çünkü onların kayası bizim kayamız gibi değildir,[e]
Düşmanlarımız bile bunu fark eder.)[f]
32 Onların asması Sodom asmasından,
Gomorra[g] taraçalarındandır.
Üzümleri zehirli,
Salkımları acıdır.[h]
33 Şarapları iri yılanların zehri,
Kobraların korkunç zehridir.[ı]
34 Bunlar henüz Bende saklı değil mi,
Hazinemde mühürlü durmuyor mu?[i]
35 Öç almak Bana aittir, cezalandırmak da.[j]
Zamanı gelince ayakları kayacak,[k]
Çünkü felaket günü yakın,[l]
Başlarına gelecek şeyler hızla yaklaşıyor.'[m]
36 Yehova halkını yargılayacak[n]
Ve kullarına acıyacaktır,[o]

k Me 9:15; Me 73:18; İş 8:15; **l** Yr 10:15; Lu 19:44; **m** İş 30:13; Hb 2:3; 2Pe 2:3; **n** Me 7:8; Me 96:13; İb 10:30; **o** Hk 2:18; Me 90:13; Me 106:45; Me 135:14.

Çünkü desteklerinin yok olup
gittiğini,
Sefil ve aşağı olandan başka
bir şey kalmadığını görecek.
37 O zaman 'Hani nerede tanrıları,[a]
Sığındıkları kaya nerede?'[b]
diyecek,
38 'Kurbanlarının yağını yiyen,[c]
Sunu olarak döktükleri şarapları içenler[ç] nerede?
Kalkıp size yardım etsinler.[d]
Gizli sığınağınız olsunlar.[e]
39 Artık bunu anlayın, Ben, Ben
O'yum,[f]
Yanımda başka tanrılar
yok.[g]
Öldüren de Benim, yaşatan
da.[h]
Ağır yaralayan da[ı] Benim, iyi
edecek olan da.[i]
Kimse elimden kurtaramaz.[j]
40 Çünkü elimi göğe kaldırır,
"Ebedi varlığım[k] üzerine"
ant içerim;[l]
41 Parıldayan kılıcımı bileyip,[m]
Hüküm işini ele aldığımda,[n]
Düşmanlarımdan öç alacağım,[o]
Benden nefret edenlere cezalarını vereceğim.[ö]
42 Oklarımı kanla sarhoş edeceğim,[p]
Katledilenlerin ve tutsakların kanıyla.
Kılıcım da düşmanın önderlerinin başlarını,[r]
Etlerini yiyecek.'[s]
43 Siz ey milletler, O'nun halkıyla sevinin,[ş]
Çünkü O, kullarının kanının öcünü alacak,[a]
Düşmanlarından intikam alacak,[b]
Halkının toprakları için kefaret verecek."

44 Böylece Musa geldi, Nun oğlu Hoşea*[c] ile birlikte bu ilahinin tüm sözlerini halkın duyacağı şekilde söylediler.[ç] **45** Musa tüm İsrail'e bunları söyledikten sonra, **46** "Bugün sizlere uyarı olarak bildirdiğim tüm bu sözlere yüreğinizi verin;[d] bu kanunda denilenlerin hepsini yapmaya dikkat etmeleri için siz de oğullarınıza emredeceksiniz"[e] dedi. **47** "Çünkü bu sizin için değersiz bir söz değildir;[f] sizin hayatınızdır.[g] Mülk edinmek üzere Ürdün Irmağından geçip gireceğiniz topraklarda bu sözler sayesinde ömrünüz uzun olacak."[h]

48 Aynı gün Yehova Musa'yla konuştu; **49** "Abarim'deki dağa,[ı] Moab diyarında, Eriha karşısına düşen Nebo Dağına[i] çık, İsrailoğullarına mülk olarak vereceğim Kenan diyarını[j] gör" dedi. **50** "Ağabeyin Harun nasıl Hor Dağında ölüp[k] atalarına katıldıysa, sen de çıkacağın dağda ölecek ve atalarına katılacaksın;[l] **51** çünkü siz Tsin Çölünde, Kadeş'teki Meriba suları[m] yanındayken İsrailoğullarının ortasında Bana karşı sorumsuzca davrandınız.[n] İsrailoğullarının ortasında kutsallığıma saygı göstermediniz.[o] **52** Bu yüzden

BÖLÜM 32

a Hk 10:14
Yr 2:28
b Tkr 32:31
c He 16:19
1Ko 10:20
ç Ho 2:8
1Ko 10:21
d Hk 10:14
e Ams 9:2
f İş 41:4
İş 48:12
g Tkr 4:35
İş 45:5
h 1Sa 2:6
2Kr 5:7
Me 68:20
ı Sy 12:13
2Ta 21:18
i Yr 17:14
Ho 6:1
j İş 43:13
k Me 90:2
1Ti 1:17
Vh 10:6
l Çk 6:8
İş 45:23
İb 6:13
m Me 7:12
He 21:10
n İş 66:16
Na 1:3
o Tkr 32:35
İş 1:24
İş 59:18
İş 66:6
Na 1:2
ö Çk 20:5
p Tkr 32:23
r Yş 10:17
Yş 10:26
1Sa 15:33
s İş 34:6
He 38:21
ş Ba 12:3
1Kr 8:43
Ro 3:29
Ro 15:10

2. Sütun

a 2Kr 9:7
Vh 6:10
b Tkr 32:41
Mi 5:15
Lu 21:22
c Sy 11:28
Tkr 31:23
ç Tkr 31:22
Vh 15:3
d Tkr 6:6
Tkr 11:18
e Tkr 6:7
f 2Ti 3:16
İb 4:12
g Le 18:5
Tkr 30:19
Ro 10:5
h Öz 3:2
ı Sy 27:12
i Tkr 34:1
j Ba 10:19
Ba 15:18
Yş 1:3
k Sy 20:28
Sy 33:38

l Tkr 34:5; **m** Sy 20:13; **n** Sy 20:12; Sy 27:14; **o** Le 10:3; Le 22:32; İş 8:13; Mt 6:9.

Tkr 32:44* Yeşu.

İsrailoğullarına vereceğim o diyarı uzakta göreceksin, fakat oraya girmeyeceksin.”[a]

33 Tanrı adamı Musa’nın[b] ölmeden önce İsrailoğullarına hayırduası.[c] **2** Musa şöyle dedi:

“Yehova Sina’dan geldi,[ç]
Onların üzerine ışığını Seir’den saçtı.[d]
Paran dağlarından[e] parladı,
Yanında on binlerce kutsal meleği,[f]
Sağ yanında savaşçıları vardı.[g]
3 O halkını gerçekten bağrına bastı.[h]
Onların kutsalları Senin elinde[ı] Tanrım;
Hepsi ayaklarının dibine oturdu;[i]
Ve sözlerini dinlemeye başladılar.[j]
4 (Musa bize bir kanun verdi,[k]
O kanun Yakup cemaatine aittir.)[l]
5 İsrail kabilelerinin tamamı[m]
Ve halkın önderleri[n] toplandığında
Tanrı Yeşurun’da[o] kral oldu.
6 Ruben yaşasın, ölmesin,[ö]
Adamlarının sayısı azalmasın.”[p]

7 Yahuda için olan hayırduası[r] şöyleydi:

“Yahuda’nın[s] sesini işit, ey Yehova,
Onu halkına getir.
Kendisine ait olan için, kolunun gücüyle mücadele etti;
Düşmanları karşısında Sen ona yardımcı ol.”[a]

8 Levi için şunları söyledi:[b]

“Tummim ve Urim’in[c] Sana sadık olan adamdadır,[ç]
Sen onu Massa’da sınadın.[d]
Meriba suları yanında onunla çekiştin,[e]
9 O adam ki, babası ve annesi için ‘Onları görmedim’ dedi.
Kardeşlerini de kabul etmedi,[f]
Ve oğullarını tanımadı.
Çünkü Senin sözünü tutuyor,[g]
Ahdine bağlı kalıyor.[h]
10 Yakup’a Senin hükümlerini,[ı]
İsrail’e kanununu o öğretsin.[i]
Önünde* buhur,[j]
Sunağında yakılan sunu sunsun.[k]
11 Onun gücünü kuvvetini artır,[l] ey Yehova,
Elinden çıkan işten hoşnut olduğunu göster,[m]
Ona karşı ayaklananların,[n] ondan nefret edenlerin
Bel kemiğini kır, bir daha doğrulamasınlar.”[o]

12 Benyamin için şöyle dedi:[ö]

“Yehova’nın sevdiği,[p] yanında güvenlik içinde yaşasın,[r]
Ona sığınıp gün boyu[s]
Omuzlarında otursun.”[ş]

13 Yusuf için şöyle dedi:[t]

BÖLÜM 32

a Sy 27:13
Tkr 3:27
Tkr 34:4

BÖLÜM 33

b Yş 14:6
Me 90:Üst
c Ba 49:28
Lu 24:50
ç Çk 19:18
d Hk 5:4
e Hb 3:3
f Da 7:10
Ga 3:19
Yhd 15
g Me 68:17
h Tkr 7:8
Tkr 23:5
Me 47:4
Ho 11:1
ı Çk 19:6
Me 50:5
i Çk 19:23
j Çk 20:19
k Çk 24:8
Yhn 1:17
Elç 15:5
1Ko 9:9
l Tkr 4:8
Elç 7:53
m Sy 1:46
n Çk 18:25
Çk 19:7
Sy 1:44
o Tkr 32:15
İş 44:2
ö Ba 49:3
Yş 22:1
1Ta 5:1
p Sy 26:7
Yş 13:15
r Ba 49:8
1Ta 5:2
s Me 78:68

2. Sütun

a Hk 1:2
2Sa 7:1
2Sa 7:9
b Ba 49:5
Sy 3:12
Sy 18:24
c Çk 28:30
Le 8:8
Ezr 2:63
ç Çk 32:26
İb 7:26
d Çk 17:7
Tkr 6:16
e Sy 20:13
f Çk 32:27
Le 10:6
g Le 10:7
h Ml 2:5
ı Le 10:11
Tkr 17:9
Yr 18:18
i 2Ta 15:3
2Ta 17:9
Ml 2:7
j Çk 30:7
Sy 16:40
k Le 1:9
Me 51:19

l Me 18:32; İş 40:29; Hb 3:19; Flp 4:13; **m** Tkr 18:5; Ml 2:6; **n** Elç 23:4; **o** Me 3:7; Ams 5:10; **ö** Ba 49:27; **p** 2Sa 7:16; **r** Me 4:8; **s** Yş 18:11; Me 68:27; **ş** Yş 18:28; Hk 1:21; 2Sa 5:9; Me 125:2; **t** Ba 49:22.

Tkr 33:10* Ya da “burnuna”

"Onun topraklarında her zaman Yehova'nın bereketi olsun;[a]
Gökten gelen değerli nimetlerle, çiyle,[b]
Aşağıda yatan derin sularla,[c]
14 Güneşin büyüttüğü[ç] ürünlerle, değerli şeylerle,
Yılın her ayının ürünüyle,[d] değerli şeylerle,
15 Doğudaki dağlardan gelen en değerli şeylerle,[e]
Ebedi tepelerden gelen değerli şeylerle,
16 Yeryüzünün değerli şeyleriyle, tüm zenginliğiyle,[f]
Ve çalıyı Kendi mekânı yapanın[g] onayıyla bereket görsün.
O bereket kardeşlerinin arasından seçilip ayrılanın,[h]
Yusuf'un başı üzerinde olsun.[ı]
17 Boğanın ilk yavrusu gibi görkemli o,[i]
Boynuzları yaban sığırınınki gibi.[j]
Onlarla halkları yerlerinden sürecek,[k]
Hepsini birden yeryüzünün uçlarına gönderecek;
Onlar Efraim'in on binleri,[l]
Ve Manasse'nin binleridir."

18 Zebulun için şöyle dedi:[m]
"Ey Zebulun, her dışarı gidişinde[n] sevinç duy,
İssakar, sen de kendi çadırlarında sevin.[o]
19 Onlar halkları dağa çağıracak.
Orada doğruluğa yaraşan kurbanlar kesecekler.[ö]
Çünkü denizlerin zenginliğiyle,[p]
Kumlardaki gizli hazinelerle beslenecekler."

20 Gad için şöyle dedi:[a]
"Gad'ın sınırlarını genişleten kutludur.[b]
O yurdunda bir aslan gibi oturacak,[c]
Kolu da, başı da parçalayacak.[ç]
21 İlk parçayı kendine alacak,[d]
Çünkü kanun koyucunun ayırdığı pay ondadır.[e]
Halkın önderleri bir araya gelecek.
O, İsrail için Yehova'nın adaletini
Ve hükümlerini uygulayacak."

22 Dan için şöyle dedi:[f]
"Dan bir aslan yavrusudur.[g]
Başan'dan fırlayıp çıkacak."[h]

23 Naftali için şöyle dedi:[ı]
"Naftali Yehova'nın bereketiyle dolmuş,
Onayıyla doymuştur.
Batıyı ve güneyi kendine mülk edin."[i]

24 Aşer için şöyle dedi:[j]
"Aşer, oğullardan yana bereket görsün.[k]
Kardeşlerinin onayını kazansın,[l]
Ayağını zeytinyağına daldırsın.[m]
25 Senin kapılarının sürgüleri demir ve bakırdır,[n]
Ömrün boyunca rahat rahat dolaşacaksın.
26 Yüce katında sana yardım etmek için[o]
Bulutlar üzerine oturup gökleri aşan[ö]

BÖLÜM 33

a Yş 16:1 Öz 10:22
b Ba 27:28 Zk 8:12
c Ba 49:25
ç 2Sa 23:4
d Le 26:5 Me 65:9
e Ba 37:25 Yş 17:18
f Tkr 8:8 Me 24:1
g Çk 3:4 Elç 7:30
h Ba 37:7 1Ta 5:2
ı Ba 49:26 1Ta 5:1
i Yş 17:1
j Me 22:21 Me 92:10
k 1Kr 22:11 Me 44:5
l Ba 48:19
m Ba 49:13
n Yş 19:10 Hk 5:14
o Ba 49:14 Yş 19:17
ö Me 4:5
p Ba 49:13 Mt 4:13

2. Sütun

a Ba 49:19
b Yş 13:8 Yş 13:24
c 1Ta 12:8 Öz 28:1
ç 1Ta 5:18 1Ta 5:20
d Sy 32:1
e Sy 32:21 Sy 32:27 Sy 32:33 Yş 1:14 Yş 1:15 Yş 4:12 Yş 22:1
f Ba 49:16
g Hk 13:2 Hk 13:24 Hk 15:8 Hk 15:20 Hk 16:30
h Yş 19:47 Hk 18:27 Hk 18:29 1Ta 12:35
ı Ba 49:21
i Yş 19:32
j Ba 49:20
k Me 127:3 Me 128:3
l Öz 3:4
m Tkr 32:13 Ey 29:6
n Tkr 8:9
o Me 68:33
ö Me 68:34 Me 93:1 Me 104:3

Yeşurun'un[a] Tanrısının eşi benzeri yoktur.[b]
27 Devirlerin Tanrısı sana sığınaktır,[c]
Tükenmeyen gücüyle kolları sana destek olur,[ç]
Senin önünden düşmanı kovar,[d]
'Yok et, bitir onları!'[e] der.
28 İsrail güvenlik içinde yaşayacak,[f]
Yakup'un pınarından olanlar,[g] kimse karışmadan
Tahıl ve yeni şarap memleketinde yaşayacaklar.[h]
Gökler de çiy damlatacak.[ı]
29 Ne mutlu sana ey İsrail![i]
Yehova'nın sağladığı kurtuluşu yaşamış[i]
Senin gibi bir halk var mı?[k]
O senin yardımına koşan kalkanın[l]
Ve haşmetli kılıcındır.[m]
Bu yüzden karşında düşmanların korkup çekilecek,[n]
Ve sen onların yüksek yerlerini çiğneyeceksin."[o]

34 Sonra Musa Moab düzlüklerinden Nebo Dağına,[ö] Eriha'ya bakan[p] Pisga tepesine[r] çıktı. Yehova oradan kendisine tüm diyarı; Dan'a[s] kadar uzanan Gilead'ı, **2** tüm Naftali'yi, Efraim ve Manasse topraklarını, batıdaki denize[ş] kadar uzanan tüm Yahuda topraklarını, **3** Necef'i,[t] hurma ağaçları şehrinin,[u] Eriha'nın bulunduğu ovayı, Tsoar'a[ü] dek tüm Ürdün Havzasını*[v] gösterdi. **4** Ve Yehova ona, "İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a, 'Senin soyuna vereceğim' diye yemin ettiğim diyar bu"[a] dedi. "Gözlerinle gör diye sana gösterdim, çünkü oraya geçmeyeceksin."[b]

5 Sonra Yehova'nın söylediği gibi, Yehova'nın kulu Musa[c] orada, Moab diyarında öldü.[ç] **6** Onu Moab diyarında, Beytpeor[d] karşısındaki vadide gömdü, bugüne dek kimse onun mezarının yerini bilmez.[e] **7** Musa öldüğünde yüz yirmi yaşındaydı,[f] gözleri zayıflamamış,[g] gücü kuvveti tükenmemişti.[h] **8** İsrailoğulları Moab düzlüklerinde Musa'nın arkasından otuz gün ağladılar.[ı] Sonunda Musa için ağlayıp yas tuttukları günler sona erdi.

9 Nun oğlu Yeşu ruhun verdiği hikmetle doluydu,[i] çünkü Musa onun üzerine elini koymuştu.[j] İsrailoğulları onu dinliyor ve Yehova'nın Musa'ya verdiği emirlere göre davranıyorlardı.[k] **10** Fakat İsrail'de bugüne dek Yehova'nın Musa gibi[l] yakından* tanıdığı[m] başka bir peygamber çıkmadı. **11** Yehova'nın onu gönderip Mısır'da Firavunun, onun tüm hizmetkârlarının önünde ve ülkesinde yaptırdığı tüm işaretler, mucizeler[n] **12** ve de bütün İsrail'in gözü önünde gerçekleştirdiği tüm güçlü ve görkemli işler[o] bakımından Musa gibisi yoktu.

Tkr 34:3* Başlangıç 13:10'daki dipnota bakın.

Tkr 34:10* Sözcük anlamıyla, "yüz yüze"

BÖLÜM 33

a Tkr 32:15; Tkr 33:5; İş 44:2
b Çk 15:11; Me 86:8; Me 89:6; Yr 10:6
c Me 46:11; Me 90:1; Me 91:2; Me 125:2
ç İş 40:11; Ho 11:3
d Tkr 9:3
e Tkr 31:4
f Yr 23:6; Yr 33:16
g Me 68:26; İş 48:1
h Tkr 8:8
ı Tkr 11:11; Tkr 33:13
i Me 33:12; Me 144:15; Me 146:5
j Me 27:1; İş 12:2
k Tkr 4:7; 2Sa 7:23; Me 147:20
l Ba 15:1; Me 115:9
m Hk 7:20
n 2Sa 22:45; Me 66:3; Me 81:15
o Tkr 32:13

BÖLÜM 34

ö Sy 27:12; Tkr 32:49
p Sy 36:13
r Sy 21:20; Tkr 3:27
s Yş 19:47; Hk 18:29
ş Çk 23:31; Sy 34:6; Tkr 11:24
t Yş 15:1
u 2Ta 28:15
ü Ba 19:22; İş 15:5
v Ba 13:10; 1Kr 7:46

2. Sütun

a Ba 12:7; Ba 26:3; Ba 28:13
b Sy 20:12; Tkr 32:52
c Sy 12:7; Ml 4:4
ç Tkr 32:50; Yş 1:2
d Tkr 3:29
e Elç 2:31; Yhd 9
f Tkr 31:2; Elç 7:23; Elç 7:30; Elç 7:36
g Ba 27:1; Ba 48:10
h Yş 14:11

ı Sy 20:29; **i** Hk 3:10; Hk 6:34; 1Kr 3:12; **j** Sy 27:18; Tkr 31:14; Elç 6:6; 1Ti 4:14; **k** Sy 27:21; Yş 1:16; İb 13:17; **l** Tkr 18:15; Elç 3:22; Elç 7:37; **m** Çk 33:11; Çk 33:20; Sy 12:8; **n** Tkr 4:34; Me 78:43; **o** Çk 3:19; Tkr 26:8; Lu 24:19.

YEŞU

1 Yehova'nın kulu Musa'nın ölümünden sonra Musa'nın hizmetkârı,[a] Nun oğlu Yeşu'ya[b] Yehova şöyle dedi: **2** "Kulum Musa öldü;[c] şimdi sen ve bu halk kalkın, İsrailoğullarına verdiğim topraklara gitmek üzere Ürdün Irmağını geçin.[ç] **3** Ayak basacağınız her yer, Musa'ya söz verdiğim gibi sizin olacak.[d] **4** Çölden Lübnan'a ve büyük Fırat Irmağına kadar Hititlerin*[e] tüm ülkesi ve günbatısında Büyük Denize# kadar olan topraklar sizin olacak.[f] **5** Yaşamın boyunca kimse karşında duramayacak.[g] Musa'nın yanında olduğum gibi senin de yanında olacağım.[h] Seni asla terk etmeyeceğim ve yüzüstü bırakmayacağım.[ı] **6** Cesur ve güçlü ol,[i] çünkü atalarına yeminle vaat ettiğim[j] toprakları bu milletin miras almasını sağlayacak olan sensin.[k]

7 Kulum Musa'nın sana emrettiği tüm kanunlara uymak için çok cesur ve güçlü ol.[l] O kanunlardan sağa sola sapma ki,[m] gittiğin her yerde akıllıca davranabilesin.[n] **8** Bu kanun kitabında yazılanlar dilinden düşmesin.[o] Orada yazılanlara tam olarak uymak için, onu gece gündüz, üzerinde düşünerek oku.[ö] O zaman akıllıca hareket eder ve işinde başarılı olursun.[p] **9** Şimdi sana yine emrediyorum:[r] Cesur ve güçlü ol. Korkma, dehşete kapılma![a] Çünkü her nereye gidersen Ben, Tanrın Yehova, senin yanında olacağım."[b]

10 Bunun ardından Yeşu halkın arasındaki görevlilere şu emri verdi: **11** "Konaklama yerine, halkın arasına gidip onlara şunu emredin: Kendiniz için erzak hazırlayın; çünkü üç gün sonra Ürdün Irmağını geçip Tanrınız Yehova'nın size vereceği toprakları mülk edineceksiniz."[c]

12 Sonra Yeşu, Rubenoğullarına, Gadoğullarına ve Manasse kabilesinin yarısına şöyle dedi: **13** "Yehova'nın kulu Musa'nın size dediklerini hatırlayın:[ç] 'Tanrınız Yehova size verdiği bu topraklarda rahat etmenizi sağlayacak. **14** Kadınlarınız, çocuklarınız ve hayvanlarınız, Musa'nın size Ürdün Irmağının bu tarafında verdiği topraklarda kalsın;[d] fakat siz kuvvetli yiğitler,[e] kardeşlerinize yardım etmek üzere onların önünde savaş düzeni içinde[f] ırmağı geçeceksiniz. **15** Böylece Yehova'nın size sağladığı rahatlığa onlar da erişince ve Tanrınız Yehova'nın onlara verdiği toprakları ele geçirince,[g] Yehova'nın kulu Musa'nın size Ürdün Irmağının doğusunda verdiği topraklarda[h] yaşamak için geri döneceksiniz ve orayı mülk edineceksiniz.' "[ı]

16 Onlar da Yeşu'ya "Bize emrettiğin her şeyi yapacağız ve bizi gönderdiğin her yere gideceğiz"[i] diye cevap verdiler. **17** "Her konuda Musa'nın sözünü

BÖLÜM 1

a Çk 24:13
Sy 11:28
b Tkr 31:14
c Tkr 34:5
ç Sy 27:21
Tkr 3:28
d Tkr 11:24
e Sy 13:29
Yş 11:3
f Ba 15:18
Çk 23:31
Sy 34:3
Tkr 1:7
Yş 15:4
g Tkr 7:24
Tkr 11:25
Ro 8:31
h Çk 3:12
Yş 3:7
ı Tkr 31:6
İb 13:5
i Tkr 1:38
Tkr 31:23
Me 27:14
j Ba 12:7
Ba 15:18
Ba 26:3
k Sy 34:17
l Tkr 31:7
m Tkr 5:32
Tkr 28:14
n Tkr 29:9
1Kr 2:3
o Tkr 6:6
Tkr 30:14
ö Tkr 17:19
Me 1:2
1Ti 4:15
Yk 1:25
p 1Ta 22:13
r Tkr 31:7

2. Sütun

a Tkr 31:8
Yş 8:1
b Çk 23:27
Me 46:7
c Tkr 9:1
Tkr 11:31
Yş 3:2
ç Sy 32:20
Yş 22:2
d Tkr 3:19
Tkr 29:8
Yş 13:8
e Sy 1:3
Sy 26:2
f Çk 13:18
Sy 32:21
Tkr 3:18
g Sy 32:17
Sy 32:22
Tkr 3:20
h Sy 32:33
Yş 22:9
ı Yş 22:4
i Sy 32:25
İb 13:17

Yş 1:4* Sözü edilen Hititler bir zamanlar Vaat Edilmiş Topraklarda yaşamış bir halktı. Başlangıç 15:18-21 ile karşılaştırın.
4# Akdeniz.

dinlediğimiz gibi seni de dinleyeceğiz. Tanrın Yehova nasıl Musa'nın yanında olduysa,[a] senin de yanında olsun.[b] **18** Senin emrine başkaldıran[c] veya verdiğin emirleri dinlemeyen herkes öldürülecek.[ç] Yeter ki sen cesur ve güçlü ol."[d]

2 Sonra Nun oğlu Yeşu, Şittim'den[e] keşif amacıyla gizlice iki adam gönderdi ve onlara "Gidin, o toprakları, Eriha'yı araştırın" dedi. Onlar da yola çıkıp Rahab[f] isimli fahişenin evine geldiler ve orada kaldılar. **2** Bu sırada Eriha kralına şu haber ulaştı: "İsrailoğullarından adamlar bu gece memleket hakkında bilgi toplamaya geldiler." **3** Ve Eriha kralı, Rahab'a haber gönderdi, "Sana gelip evinde kalan adamları dışarı çıkar, çünkü onlar bütün memleket hakkında bilgi toplamaya geldiler"[g] dedi.

4 Bu arada kadın iki adamı gizlemişti. Gelenlere, "Evet, o adamlar bana geldi, ama nereden geldiklerini bilmiyordum" dedi. **5** "Hava kararınca şehrin kapıları[h] kapanmadan çıktılar. Nereye gittiklerini de bilmiyorum. Ama acele edip peşlerinden giderseniz onları yakalarsınız." **6** (Aslında kadın onları dama[ı] çıkarmış ve yan yana dizili keten saplarının altında gizlemişti.) **7** Kralın adamları onların peşine düşmek için çıkıp Ürdün Irmağının geçitlerine[i] yöneldiler; onlar çıktıktan hemen sonra kapılar kapatıldı.

8 Damdaki adamlara gelince, onlar henüz yatmadan kadın yanlarına dama çıktı. **9** Adamlara, "Yehova'nın bu toprakları size vereceğini iyi biliyorum"[a] dedi. "Sizden ötürü hepimizin yüreğine korku düştü;[b] memlekette yaşayan herkes dehşet içinde.[c] **10** Mısır'dan çıktığınızda, Yehova'nın önünüzde Kızıldeniz'in sularını nasıl kuruttuğunu,[ç] Ürdün Irmağının ötesindeki Amorilerin iki kralı Sihon'a[d] ve Og'a[e] neler yaptığınızı, onları nasıl yok ettiğinizi[f] duyduk. **11** Bunu duyunca yüreğimiz yerinden oynadı[g] ve sizin korkunuzdan bizde cesaret* kalmadı.[h] Çünkü Tanrınız Yehova, yukarıda göklerde ve aşağıda yeryüzünde Tanrı'dır.[ı] **12** Şimdi lütfen bana Yehova'nın önünde yemin edin.[i] Ben size nasıl iyilik ettiysem,* siz de benim aileme iyilik edin[j] ve bana güvenilir bir işaret verin.[k] **13** Babamı,[l] annemi, erkek ve kız kardeşlerimi, onlara ait herkesi sağ bırakın, canlarımızı bağışlayın."[m]

14 Bunun üzerine adamlar ona "Sizin canınız yerine bizim canımız!"[n] dediler. "Eğer yapacaklarımızı açığa vurmazsanız, Yehova bu toprakları bize verince, vefamızı gösterip sözümüze sadık kalacağız."[o] **15** Bunun ardından kadın, pencereden bir ip sarkıtıp onları indirdi. Zaten oturduğu ev surun üzerindeydi, şehir surlarına bitişikti.[ö] **16** Onlara "Dağlık bölgeye gidin de sizi kovalayanlara yakalanmayın!" dedi. "Peşinizdekiler geri dönene kadar, orada üç gün saklanın. Sonra kendi yolunuza gidersiniz."

17 Adamlar ona şu karşılığı

BÖLÜM 1

a Sy 27:20
Tkr 34:9
b 1Sa 16:18
1Sa 17:37
c 1Sa 12:15
1Sa 15:23
Öz 17:11
ç Tkr 17:12
1Sa 11:12
d Tkr 31:7
Yş 1:6

BÖLÜM 2

e Sy 25:1
Sy 33:49
f Yş 6:17
Mt 1:5
İb 11:31
Yk 2:25
g Ba 42:9
2Sa 10:3
h Ne 13:19
ı Tkr 22:8
2Sa 11:2
Elç 10:9
i Hk 3:28
Hk 12:5

2. Sütun

a Ba 13:15
Ba 15:18
Çk 3:8
b Çk 23:27
Tkr 2:25
Tkr 11:25
c Çk 15:15
Yş 5:1
Me 112:10
ç Çk 14:21
Çk 15:14
Yş 4:23
Yş 9:9
d Sy 21:21
Sy 21:24
e Sy 21:34
Tkr 3:3
Yş 9:10
Me 135:11
f Le 27:29
g Yş 5:1
h Çk 15:15
ı Tkr 4:39
2Ta 20:6
Me 83:18
Me 135:6
Da 4:35
i Tkr 10:20
j Es 8:6
k Çk 12:13
Yş 2:18
Hk 6:17
l Ef 6:2
m Yş 6:23
n Sy 30:2
Mt 5:33
o Hk 1:24
1Sa 30:15
Mt 10:41
ö İb 11:31

Yş 2:11* Sözcük anlamıyla, "ruh"
12* Ya da "vefalı sevgi gösterdiysem"

verdi: “Bize ettirdiğin yemini bozmayız,[a] bu suç bizden uzak olsun. **18** Dinle, biz bu memlekete gireceğiz. Bizi aşağı indirmek için kullandığın bu kırmızı ipi pencerene bağla. Babanı, anneni, kardeşlerini ve babanın ev halkını kendi evine topla.[b] **19** Eğer herhangi biri senin evinin kapısından dışarı çıkarsa,[c] kendi kanından sorumludur ve biz suçsuz oluruz. Fakat evde seninle birlikte kaldığı halde başına bir şey gelenin kanından biz sorumlu olacağız. **20** Eğer yapacaklarımızı açığa vurursan,[ç] o zaman bize ettirdiğin yemin bozulur, biz de suçsuz oluruz.” **21** Kadın “Söylediğiniz gibi olsun” dedi.

Böylece onları gönderdi ve adamlar yollarına gittiler. Sonra kadın kırmızı ipi penceresine bağladı. **22** Adamlar dağlık bölgeye gitti ve kendilerini kovalayanlar geri dönene kadar orada üç gün kaldılar. Peşlerinden gidenler onları her yerde aradılar fakat bulamadılar. **23** Daha sonra bu iki adam dağlık bölgeden aşağı indi, ırmağı geçti ve Nun oğlu Yeşu’ya gelip başlarından geçen her şeyi anlattılar. **24** Yeşu’ya şöyle dediler: “Anladık ki Yehova tüm bu memleketi bize vermiş.[d] Bizden ötürü orada yaşayan herkesin yüreğine korku düşmüş.”[e]

3 Yeşu sabah erkenden kalktı; o ve tüm İsrailoğulları Şittim’den[f] yola çıkıp Ürdün Irmağına kadar geldiler. Irmağı geçmeden önce orada gecelediler.

2 Üç gün sonra[g] görevliler[h] konaklama yerini bir uçtan öbür uca geçip **3** halka şöyle dediler: “Levioğullarından kâhinlerin, Tanrınız Yehova’nın ahit sandığını taşıdığını[a] gördüğünüz zaman siz de yola çıkın ve sandığı takip edin. **4** Fakat sandıkla aranızda mesafe bırakın ve bu mesafe yaklaşık iki bin arşın* olsun.[b] Ona daha fazla yaklaşmayın. Böylece hangi yoldan gideceğinizi bileceksiniz, çünkü daha önce o yoldan geçmediniz.”

5 Sonra Yeşu halka “Kendinizi arındırın”[c] dedi. “Çünkü yarın Yehova sizin aranızda olağanüstü şeyler yapacak.”[ç]

6 Yeşu kâhinlere de “Ahit Sandığını alın[d] ve halkın önüne geçin” dedi. Onlar da Ahit Sandığını aldılar, halkın önünden yürüdüler.

7 Yehova Yeşu’ya şöyle dedi: “Bugünden itibaren seni tüm İsrail’in gözünde yücelteceğim.[e] Böylece, tıpkı Musa’nın yanında olduğum gibi,[f] senin de yanında olduğumu anlayacaklar.[g] **8** Şimdi sen, Ahit Sandığını taşıyanlara, ‘Ürdün Irmağının kıyısına geldiğiniz zaman orada durun’[h] diye emret.”[ı]

9 Yeşu, İsrailoğullarına “Buraya yaklaşın, Tanrınız Yehova’nın sözlerini dinleyin” dedi. **10** “Böylece, yaşayan Tanrı’nın sizinle birlikte olduğunu,[i] Kenanlıları, Hititleri, Hivileri, Perizzileri, Girgaşileri, Amorileri ve Yebusileri kesinlikle önünüzden kovacağını[j] anlayacaksınız. **11** Dinleyin! Tüm yeryüzünün Rabbinin ahit sandığı Ürdün Irmağına sizden önce girecek.

BÖLÜM 2

a Sy 30:2
b Yş 6:23
Es 8:6
c Sy 35:26
ç Yş 2:14
d Çk 23:31
Yş 6:2
Yş 21:44
Ne 9:24
e Çk 15:15
Yş 2:9
Yş 2:11
Yş 5:1

BÖLÜM 3

f Sy 25:1
Yş 2:1
g Yş 1:11
h Tkr 1:15
Tkr 20:5
Tkr 31:28
Yş 1:10

2. Sütun

a Sy 4:15
Tkr 31:9
1Ta 15:2
b Çk 19:12
c Çk 19:10
Le 20:7
ç Çk 34:10
Me 72:18
Me 86:10
d Çk 25:10
Sy 4:15
e Yş 4:14
f Çk 3:12
Çk 14:31
g Tkr 31:8
Yş 1:5
Yş 1:17
h Yş 3:17
ı Yş 1:18
i Çk 17:7
Le 26:11
Sy 11:20
Tkr 7:21
j Çk 3:8
Tkr 7:1
Me 24:1
Me 44:2
Zk 4:14

Yş 3:4* Yaklaşık 890 metre.

12 Şimdi aranızdan, İsrail'in her kabilesi için bir kişi olmak üzere on iki adam seçin.[a] **13** Tüm yeryüzünün Rabbi olan Yehova'nın sandığını taşıyan kâhinlerin ayakları Ürdün Irmağının sularına değdiği anda, ırmağın suları duracak, yukarı taraftan gelen sular kesilecek. Sular, önünde bir bent varmış gibi duracak."[b]

14 Halk, Ürdün Irmağını geçmek üzere çadırlarını topladı ve Ahit Sandığını taşıyan[c] kâhinlerin ardından yola çıktı. **15** (Ürdün Irmağı hasat döneminde taşar, kıyılarını basardı.)[ç] Sandığı taşıyanlar Ürdün Irmağına geldikleri zaman, sandığı taşıyan kâhinlerin ayakları suya değdiği anda **16** yukarı yönden akan sular durdu. Çok uzaklara, Tsaretan[d] kenarındaki Adam şehrine kadar bir yığın halinde yükseldi.[e] Araba Gölüne, Tuz Gölüne[f] doğru inen sular ise kesildi. Sular durdu ve halk Eriha önünden ırmağı geçti. **17** Bu arada tüm İsrailoğulları Ürdün Irmağının kuru yatağından geçerken,[g] Yehova'nın ahit sandığını taşıyan kâhinler, tüm millet geçene kadar ırmak yatağında, kuru toprak üzerinde beklediler,[h] yerlerinden kıpırdamadılar.

4 Tüm millet Ürdün Irmağını geçtikten sonra[ı] Yehova Yeşu'ya şöyle dedi: **2** "Her kabileden bir kişi olmak üzere halkın arasından on iki adam al[i] **3** ve onlara, 'Ürdün Irmağının tam ortasından, kâhinlerin durup bekledikleri yerden[j] on iki taş[k] alın ve bu gece konaklayacağınız yere[l] götürüp koyun' diye emir ver."

BÖLÜM 3
a Yş 4:2
b Çk 15:8
Me 114:3
c Çk 25:10
Yş 3:6
Elç 7:45
ç Yş 4:18
1Ta 12:15
d 1Kr 7:46
e Yş 3:13
f Ba 14:3
Sy 34:3
Tkr 3:17
Yş 12:3
g Me 66:6
h Yş 4:3
2Kr 2:8

BÖLÜM 4
ı Sy 14:29
Sy 26:51
Sy 26:65
i Yş 3:12
j Yş 3:17
k Tkr 27:2
l Yş 4:19
Yş 4:20

2. Sütun
a Yş 3:12
b Ba 31:45
c Çk 12:26
Çk 13:14
Tkr 6:20
Yş 4:21
Me 78:3
İş 38:19
ç Tkr 4:9
d Yş 3:13
Yş 3:16
e Yş 4:2
Elç 26:7
f Tkr 27:2
Yş 4:3
Yş 4:19
g Yş 3:17
h Yş 3:13
ı Tkr 27:2
Tkr 34:9
i Me 119:60
j Yş 3:8
Yş 3:17

4 Böylece Yeşu, İsrailoğullarının her kabilesinden bir kişi olmak üzere seçtiği on iki adamı[a] çağırdı **5** ve onlara şöyle dedi: "Tanrınız Yehova'nın sandığının önünden Ürdün Irmağının ortasına gidin ve her biriniz omzunuza bir taş alın. İsrailoğullarının kabile sayısına göre aldığınız bu taşlar **6** sizin için bir işaret olacak.[b] Bir gün oğullarınız gelip size 'Bu taşlar ne için?' diye sorarsa,[c] **7** onlara şöyle deyin: 'Bu taşlar İsrailoğulları için devirler boyu bir hatırlatıcı olacak,[ç] çünkü Ürdün Irmağının suları Yehova'nın ahit sandığının önünde durmuştu.[d] Sandık ırmağın içinden geçtiğinde sular durmuştu.' "

8 İsrailoğulları tam Yeşu'nun dediği gibi yaptılar; ve Yehova'nın Yeşu'ya emrettiği gibi, gidip Ürdün Irmağının ortasından İsrailoğullarının kabile sayısına[e] göre on iki taş aldılar. Taşları konakladıkları yere[f] götürüp koydular.

9 Ayrıca Yeşu, Ürdün Irmağının ortasına, Ahit Sandığını taşıyan kâhinlerin durduğu yere[g] de on iki taş koymuştu. O taşlar bugün hâlâ oradadır.

10 Sandığı taşıyan kâhinler, Yehova'nın Yeşu aracılığıyla halka emrettikleri yerine getirilene kadar Ürdün Irmağının ortasında[h] beklediler. Her şey Musa'nın Yeşu'ya emrettiği gibi yapıldı.[ı] Bu arada halk da aceleyle[i] ırmağı geçti. **11** Tüm halk ırmağı geçtikten sonra, onların gözü önünde, kâhinler de Yehova'nın sandığıyla[j] birlikte geçti. **12** Rubenoğulları, Gadoğulları ve Manasse kabilesi-

nin yarısı,[a] tam Musa'nın onlara söylediği gibi[b] savaş düzeninde,[c] İsrailoğullarının gözleri önünde ırmağı geçtiler. **13** Silah kuşanmış yaklaşık kırk bin kişi, Yehova'nın önünde Eriha düzlüklerinde savaşmaya gitti.

14 Yehova o gün Yeşu'yu tüm İsrailoğullarının gözünde yücelti;[ç] ve millet Musa'dan nasıl korktuysa,[d] Yeşu'dan da yaşamı boyunca öyle korktu.

15 Sonra Yehova Yeşu'ya şöyle dedi: **16** "Hatırlatma Sandığını[e] taşıyan kâhinlere Ürdün Irmağından çıkmalarını emret." **17** Yeşu da kâhinlere "Ürdün Irmağından çıkın!" diye emir verdi. **18** Yehova'nın Ahit Sandığını taşıyan kâhinler[f] Ürdün Irmağının ortasından çıkıp ayaklarını[g] kuru toprağa bastıkları anda, ırmağın suları yeniden akmaya başladı ve önceden olduğu gibi kıyılarını bastı.[h]

19 Birinci ayın onunda halk Ürdün Irmağını geçti ve Eriha'nın doğu sınırındaki Gilgal'de[ı] konakladı.

20 Ürdün Irmağından çıkardıkları on iki taşı da Yeşu Gilgal'de dikti.[i] **21** Sonra İsrailoğullarına şöyle dedi: "Gelecekte oğullarınız gelip size 'Bu taşların anlamı ne?' diye sorarlarsa,[j] **22** onlara şunu anlatacaksınız: 'Tanrınız Yehova İsrailoğullarını Ürdün Irmağının kuru yatağından geçirdi;[k] **23** Tanrınız Yehova halk geçene kadar Kızıldeniz'i nasıl kuruttuysa,[l] biz geçene kadar önümüzde Ürdün Irmağının sularını da öyle kuruttu. **24** Yeryüzündeki tüm halklar Yehova'nın elinin[m] güçlü olduğunu anlasın,[a] siz de daima Tanrınız Yehova'dan korkun[b] diye bunu yaptı.' "

BÖLÜM 4

a Yş 1:12
b Sy 32:21
Sy 32:29
c Çk 13:18
Sy 32:27
Yş 1:14
ç Yş 3:7
Me 75:7
d Çk 14:31
e Çk 25:22
f Sy 4:15
g Yş 3:13
h Yş 3:15
ı Yş 4:3
Yş 5:9
Yş 10:6
Mi 6:5
i Tkr 27:2
Yş 4:8
j Yş 4:6
Me 44:1
k Yş 3:17
Me 66:6
l Çk 14:21
Ne 9:11
Me 78:13
İş 43:16
İş 63:12
İb 11:29
m Çk 9:16
Tkr 28:10
1Sa 17:46
1Kr 8:42
2Kr 5:15
2Kr 19:19

2. Sütun

a Çk 15:6
Me 89:13
Me 106:8
b Tkr 6:2
Me 76:7
Yr 10:7
1Pe 2:17

BÖLÜM 5

c Ba 10:16
ç Ba 12:6
Sy 13:29
Hk 3:3
d Çk 15:15
Yş 2:9
Yş 2:11
e Yş 2:24
f Ba 17:11
Çk 4:25
g Yş 5:9
h Sy 14:29
Sy 26:65
Tkr 2:14
1Ko 10:5
İb 3:17
ı Sy 14:33
Tkr 1:3
Me 95:10
i Ba 13:15
Çk 33:1
Elç 7:5
j Çk 3:8
Sy 13:27
Tkr 27:3
He 20:6
k Sy 14:23
Tkr 1:35
Me 106:26

5 Yehova'nın, İsrailoğulları Ürdün Irmağını geçsin diye onların önünde suları kuruttuğunu işittikleri zaman, ırmağın batı yakasındaki bütün Amori[c] krallarının ve deniz kıyısında yaşayan tüm Kenan[ç] krallarının yürekleri yerinden oynadı[d] ve İsrailoğulları yüzünden cesaretleri kırıldı.[e]

2 Yehova Yeşu'ya "Kendine çakmaktaşından bıçaklar yap ve İsrailoğullarını ikinci kez sünnet et"[f] dedi. **3** Yeşu da, çakmaktaşından bıçaklar yaptı ve İsrailoğullarını Gibeat-haaralot'ta[g] sünnet etti. **4** Yeşu'nun onları sünnet etmesinin nedeni şuydu: Mısır'dan çıkan bütün halk, erkekler, savaşacak yaşta olanlar oradan çıktıktan sonra çöldeki yolculuk sırasında ölmüşlerdi.[h] **5** Aslında Mısır'dan çıkanlar sünnetliydi, fakat daha sonra yolculuk sırasında çölde doğmuş olanlar sünnet edilmemişti. **6** Mısır'dan çıktıktan sonra, savaşacak yaşta olup Yehova'nın sözünü dinlemeyenlerin tümü yok olana kadar, İsrailoğulları çölde kırk yıl[ı] boyunca yürümüştü. Çünkü Yehova, bize vereceğine dair atalarımıza yemin ettiği[i] süt ve bal akan diyarı[j] onların asla görmeyeceğini söylemiş, Yehova bunun için ant etmişti.[k] **7** Onların yerini çocukları aldı.[l] Yeşu onları sünnet etti, çünkü yolda sünnet edilmemişlerdi.

8 Tüm milletin sünnet edilmesi bitince, kendilerini

l Sy 14:31; Tkr 1:39.

toparlayana[a] kadar konakladıkları yerde kaldılar.

9 Daha sonra Yehova Yeşu'ya "Bugün Mısır'ın sizi ayıplama nedenini ortadan kaldırdım"[b] dedi. Bu nedenle, o yer hâlâ Gilgal*[c] olarak anılır.

10 İsrailoğulları Gilgal'de konakladılar ve ayın on dördünde akşam vakti Eriha düzlüklerinde Fısıh kutladılar.[ç] **11** Fısıhın ertesi günü memleketin ürününden hazırladıkları mayasız ekmeği[d] ve kavrulmuş tahılı yediler. **12** Memleketin ürünlerinden yedikleri gün man kesildi ve İsrailoğullarına bir daha man verilmedi.[e] O yıl Kenan topraklarının ürünlerinden yemeye başladılar.[f]

13 Yeşu Eriha yakınlarındayken başını kaldırıp baktığında, karşısında kılıcını çekmiş[g] bir adam[h] gördü. Ona doğru yürüyüp "Sen bizden yana mısın, yoksa düşmandan yana mı?" dedi. **14** Buna karşılık adam "Hiçbiri değil!" dedi. "Ben Yehova'nın ordusunun komutanı olarak geldim."[ı] Yeşu bunu duyunca onun önünde saygıyla yere kapandı[i] ve "Efendimin bu kuluna emri nedir?" diye sordu. **15** Yehova'nın ordusunun komutanı, Yeşu'ya, "Bastığın yer kutsaldır, ayağındaki çarıkları çıkar" diye karşılık verdi. Yeşu da hemen öyle yaptı.[j]

6 İsrailoğulları yüzünden Eriha'nın kapıları sıkı sıkıya kapatılmıştı. Şehre kimse girip çıkamıyordu.[k]

2 Yehova Yeşu'ya, "Bak, Eriha'yı, kralını, güçlü ve yiğit askerlerini senin eline verdim"[a] dedi. **3** "Siz, savaşacak yaşta olan tüm erkekler, şehrin etrafını günde bir kez dolanın. Altı gün böyle yapın. **4** Koç boynuzundan yedi boru taşıyan yedi kâhin, Sandığın önünden gitsin. Yedinci gün, şehrin etrafını yedi kez dolanın ve kâhinler boru çalsın.[b] **5** Koç boynuzundan boruların çalındığını işittiğiniz zaman, bütün halk haykırarak savaş naraları atsın.[c] Şehrin surları yerle bir olacak;[ç] o zaman herkes doğruca ileri atılsın."

6 Bunun üzerine Nun oğlu Yeşu kâhinleri[d] çağırıp, "Ahit Sandığını alın[e] ve koç boynuzundan yedi boru taşıyan yedi kâhin Yehova'nın sandığının[f] önünden gitsin" dedi. **7** Halka da şunları söyledi: "Gidin, şehrin etrafını dolanın. Silahlı adamlar[g] Yehova'nın sandığının önünden gitsinler." **8** Böylece, Yeşu'nun söylediği gibi koç boynuzundan boruları taşıyan yedi kâhin Yehova'nın önünde ilerlemeye başladı ve boruları çaldılar. Onların ardından Yehova'nın ahit sandığı geliyordu. **9** Silahlı adamlar, boru çalan kâhinlerin önünden gidiyordu. Artçı birlik[h] de sürekli çalınan borular eşliğinde, Sandığın arkasından geliyordu.

10 Yeşu halka şu emri verdi:[ı] "Benim size bağırın diyeceğim güne kadar bağırmayın, ses çıkarmayın, ağzınızdan tek kelime çıkmasın. Ben size söyleyince bağıracaksınız."[i] **11** Yeşu'nun emrine göre, Yehova'nın sandığı şehrin etrafında bir defa dolaştı-

Yş 5:9* Anlamı, "Ortadan Kaldırmak, Dürmek"

BÖLÜM 5

a Ba 34:25
b Ba 34:14
Me 119:39
Yr 9:25
Yr 9:26
c Yş 4:19
Yş 5:3
ç Çk 12:24
Sy 9:5
d Çk 12:18
Çk 13:6
Le 23:6
e Çk 16:35
f Tkr 6:11
Tkr 8:10
g Sy 22:23
1Ta 21:16
h Ba 18:2
Çk 23:23
Hk 13:6
Elç 1:10
ı Çk 23:20
1Kr 22:19
Me 103:20
Me 148:2
Da 10:13
i Ba 17:3
j Çk 3:5

BÖLÜM 6

k Yş 2:9

2. Sütun

a Sy 14:9
Tkr 7:24
Hk 11:24
Ne 9:24
b Hk 3:27
Hk 7:22
2Sa 2:28
Tsf 1:16
c Yr 50:15
Ho 5:8
ç İb 11:30
d Tkr 20:2
e Tkr 31:25
f Sy 4:15
g Sy 10:14
Sy 10:18
Sy 10:22
Yş 1:14
Yş 4:13
h Sy 10:25
ı Tkr 34:9
i Yş 1:18

rıldı. Daha sonra konaklama yerine gidip geceyi orada geçirdiler.

12 Yeşu ertesi sabah erkenden kalktı[a] ve Yehova'nın sandığını taşıyan[b] kâhinler harekete geçti. **13** Boruları sürekli çalan yedi kâhin Yehova'nın sandığının önünde, silahlı adamlar da onların önünde yürüyordu. Artçı birlik ise sürekli çalınan borular eşliğinde,[c] Yehova'nın sandığının arkasından geliyordu. **14** İkinci gün de şehrin etrafını bir kez dolandıktan sonra konaklama yerine döndüler. Altı gün böyle yaptılar.[ç]

15 Yedinci gün erkenden, tan ağarır ağarmaz kalktılar ve aynı şekilde şehrin etrafında yedi kez dolandılar. Şehrin etrafında sadece o gün yedi kez dolandılar.[d] **16** Yedinci turda kâhinler boruları çaldığında Yeşu halka, "Bağırın![e] Yehova şehri size verdi"[f] dedi. **17** "Bu şehir mutlaka yok edilecek;*[g] içindeki her şeyle birlikte Yehova'ya aittir. Sadece fahişe Rahab[h] ve evindekiler hayatta kalacak; çünkü o, gönderdiğimiz ulakları sakladı.[ı] **18** Bu arada siz yok edilecek şeylerden uzak durun.[i] Yok edilecek şeylerden bazılarını arzulayıp[j] almaktan[k] ve İsrail'in konakladığı yere getirerek burada felakete yol açmaktan[l] sakının. **19** Gümüşün, altının, bakır ve demir eşyanın tümü Yehova için kutsal olarak ayrılmıştır.[m] Hepsi Yehova'nın hazinesine gidecektir."[n]

20 Borular çalınınca halk bağırdı.[o] Halk boru sesini duyar duymaz haykırarak savaş naraları atmaya başladı ve surlar yerle bir oldu.[a] Sonra doğruca ileri atılarak şehre girdiler ve orayı ele geçirdiler. **21** Şehirdeki erkek kadın, genç yaşlı herkesi, sığırları, koyunları, eşekleri, yok edilecek her şeyi kılıçtan geçirdiler.[b]

22 Yeşu memleketi keşfe gitmiş olan iki adama şöyle dedi: "Fahişe olan o kadının evine gidin, yemin ettiğiniz gibi kadını ve ailesinden olan herkesi dışarı çıkarın."[c] **23** Bu genç adamlar da gidip Rahab'ı, babasını, annesini, kardeşlerini ve onlardan olan herkesi, bütün ailesini dışarı çıkardılar,[ç] onları İsrail'in konakladığı yerin dışına yerleştirdiler.

24 Şehri ve içindeki her şeyi ateşe verip yaktılar.[d] Sadece gümüşü, altını, bakır ve demir eşyaları Yehova'nın evinin hazinesine koydular.[e] **25** Yeşu, fahişe Rahab'ı, babasının ev halkını ve onlardan olan herkesi sağ bıraktı.[f] Rahab hâlâ İsrail'de oturur.[g] Çünkü o, Yeşu'nun Eriha'ya keşfe gönderdiği ulakları gizlemişti.[h]

26 Yeşu o zaman şöyle yemin etti: "Bu Eriha şehrini tekrar inşa etmeye kalkan adam Yehova'nın önünde lanetli olsun. Temelini atmanın bedeli ilk çocuğu, kapılarını yapmanın bedeli en küçük çocuğu olsun."[ı]

27 Yehova hep Yeşu'nun yanında oldu[i] ve Yeşu'nun ünü tüm yeryüzüne yayıldı.[j]

7 Fakat, İsrailoğulları yok edilmesi gereken şeyler konusunda sadakatsizlik ettiler; çünkü Yahuda kabilesinden Zerah oğlu, Zabdi oğlu, Karmi oğlu Akan,*[k]

BÖLÜM 6

a Yş 3:1
b Sy 3:31
Sy 4:15
Tkr 31:9
1Ta 15:2
c Yş 6:4
ç Yş 6:3
d Yş 6:4
e Yş 6:5
Yş 6:10
2Ta 13:15
f Tkr 9:1
Yş 6:1
g Le 27:28
Sy 21:3
Tkr 7:2
Tkr 20:16
h Yş 2:1
Mt 1:5
İb 11:31
ı Ba 12:3
Yş 2:4
Yş 2:6
Mt 25:40
İb 6:10
Yk 2:25
i Tkr 7:26
j Tkr 13:17
Yş 7:21
İb 13:5
k Yş 7:11
l Yş 7:25
1Ta 2:7
m Sy 31:22
n Yş 6:24
2Sa 8:11
1Kr 7:51
1Ta 18:11
o Yş 6:4
Yş 6:16

2. Sütun

a Yş 6:5
İb 11:30
b Le 27:29
Tkr 7:2
Tkr 20:16
1Sa 15:3
c Yş 2:14
İb 11:31
ç Yş 2:13
Yş 2:18
d Tkr 13:16
e Yş 6:19
f Yş 2:14
Yş 6:17
Yş 6:22
g Mt 1:5
h İb 6:10
Yk 2:25
ı 1Kr 16:34
i Tkr 31:6
Yş 1:5
Ro 8:31
j Yş 9:1
Yş 9:9

BÖLÜM 7

k Yş 22:20
1Ta 2:7

Yş 6:17* Ya da "yok edilmeye adanmış"

Yş 7:1* 1. Tarihler 2:7'de "Akar"

yok edilecek şeylerden[a] bazılarını almıştı. Bunun üzerine Yehova İsrailoğullarına çok öfkelendi.[b]

2 Yeşu, Beytel'in[c] doğusunda kalan Beyt-aven[ç] yakınlarındaki Ay[d] şehrine Eriha'dan adam gönderip, "Gidin, memleketi keşfe çıkın" dedi. Adamlar da söylendiği gibi keşif amacıyla Ay şehrine gittiler.[e] **3** Geri dönünce Yeşu'nun yanına gelip şöyle dediler: "Oraya tüm halkın gitmesine gerek yok. İki üç bin kişi gidip Ay şehrine saldırsın. Herkesin oraya gidip yorulmasına gerek yok, çünkü sayıca çok azlar."

4 Böylece halk arasından yaklaşık üç bin kişi oraya gitti. Fakat Ay şehrinin adamlarından kaçmak zorunda kaldılar.[f] **5** Ay şehrinin adamları onlardan otuz altı kişiyi öldürdü; ve peşlerine düşüp[g] şehir kapısından Şebarim'e kadar yamaç boyunca onları bozguna uğrattılar. Bu yüzden halkın yüreği yerinden oynadı, çok korktular.[h]

6 Bunun üzerine Yeşu ve ihtiyarlar giysilerini yırttılar, Yehova'nın sandığı önünde yere kapanıp[ı] akşama kadar başlarına toprak saçtılar.[i] **7** Yeşu şöyle dedi: "Ah Ulu Rabbimiz Yehova! Neden bu halkı Ürdün Irmağından geçirip buralara getirdin? Bizi yok etsinler diye Amorilerin eline teslim etmek için mi? Keşke elimizdekiyle yetinip Ürdün'ün öbür tarafında kalsaydık.[j] **8** Ey Yehova, beni bağışla ama İsrailoğulları düşmanlarından kaçtıktan sonra ne diyebilirim? **9** Şimdi Kenanlılar, memleketin bütün ahalisi bunu işitecek ve çevremizi kuşatıp adımızı yeryüzünden silecekler.[a] Peki Sen yüce ismin için ne yapacaksın?"[b]

10 Bunun üzerine Yehova Yeşu'ya "Ayağa kalk!" dedi. "Neden öyle yere kapanmışsın? **11** İsrailoğulları günah işlediler, uymalarını emrettiğim ahdi çiğnediler.[c] Yok edilmesi gereken şeylerden[ç] alıp bu durumu gizlediler;[d] onları çalıp[e] kendi malları arasına koydular.[f] **12** Bu yüzden İsrailoğulları düşmanlarına karşı koyamayacak.[g] Düşmanlarından hep kaçacaklar, çünkü artık onlar da yok edilmeye mahkûm oldu. Eğer yok edilecek şeyi ortadan kaldırmazsanız, bir daha sizin yanınızda olmayacağım.[h] **13** Şimdi, kalk! Halkı arındır[ı] ve onlara şunu söyle: Kendinizi yarın arındırın, çünkü İsrail'in Tanrısı Yehova şunları dedi: 'Ey, İsrail! Aranızda yok edilmiş olması gereken bir şey var.[i] Onu aranızdan çıkarana kadar düşmanlarınıza karşı koyamayacaksınız. **14** Sabahleyin kabile kabile ortaya geleceksiniz ve Yehova'nın seçtiği[i] kabile öne çıkacak; kabilenin tüm aileleri arasından Yehova'nın seçtiği aile öne çıkacak. O aileden Yehova'nın seçtiği ev halkı öne çıkacak ve o ev halkının erkekleri teker teker öne çıkacak. **15** Yok edilecek şey kendisinde olan kişi seçildiğinde, kendisine ait olanlarla birlikte yakılacak.[k] Çünkü o Yehova'nın ahdini çiğnedi[i] ve İsrail'de utanç verici bir rezalete yol açtı.' "[m]

16 Yeşu sabah erkenden kalktı ve İsrail'i kabile kabile ortaya getirdi; aralarından Yahuda kabilesi seçildi. **17** Sonra,

BÖLÜM 7

a Tkr 7:26
Yş 6:17
b Yş 6:18
c Ba 28:19
ç Yş 18:12
d Ba 12:8
Yş 12:9
e Yş 2:1
f Le 26:17
Tkr 28:25
Tkr 32:30
İş 30:17
İş 59:2
g Tkr 28:45
h Le 26:36
İş 13:7
ı Sy 16:22
Sy 20:6
i Ne 9:1
Ey 2:12
j Yş 3:1

2. Sütun

a Me 83:4
b Çk 32:12
Tkr 32:27
Me 106:8
Me 143:11
He 20:9
c Çk 24:7
1Sa 2:25
ç Yş 6:17
d Yr 32:19
İb 4:13
e Çk 20:15
İş 61:8
Mt 15:19
f Yş 7:21
g Hk 2:14
h Tkr 7:26
Yş 6:18
ı Çk 19:10
i Yş 6:18
j Öz 16:33
k Yş 1:18
Yş 7:25
l Çk 24:7
Yş 7:11
Hk 2:20
m Hk 20:6
2Sa 13:12

Yahuda ailelerini teker teker öne çıkardı ve Zerahoğulları[a] ailesi seçildi. Zerahoğulları ailesinden tüm erkekleri teker teker öne çıkardıktan sonra Zabdi seçildi. **18** En sonunda, onun ev halkından tüm erkekleri teker teker öne çıkardı ve Yahuda kabilesinden, Zerah oğlu, Zabdi oğlu, Karmi oğlu Akan seçildi.[b] **19** O zaman Yeşu Akan'a şunu dedi: "Oğlum, İsrail'in Tanrısı Yehova'yı yücelt[c] ve lütfen itiraf et.[ç] Lütfen söyle,[d] ne yaptın? Benden gizleme."[e]

20 Bunun üzerine Akan Yeşu'ya şöyle cevap verdi: "Doğru. Ben . . . ben, İsrail'in Tanrısı Yehova'ya karşı günah işledim.[f] Yaptığım şu: **21** Ganimet arasında Şinar[g] işi güzel bir kaftan, iki yüz şekel gümüş ve elli şekel ağırlığında bir altın külçe görünce[h] dayanamayıp[ı] aldım.[i] Hepsi şurada, çadırımın içinde toprağa gömülü, para da giysinin altında duruyor."[j]

22 Yeşu hemen adam gönderdi; adamlar çadıra koşup baktılar, giysi çadırda gizlenmişti, para da altında duruyordu. **23** Onları çadırdan alıp Yeşu'ya ve tüm İsrailoğullarına getirdiler. Hepsini Yehova'nın önünde yere koydular. **24** Yeşu'yla birlikte tüm İsrail, Zerah oğlu Akan'ı[k] ve onunla birlikte gümüşleri, kaftanı, altın külçeyi,[l] oğullarını, kızlarını, boğasını, eşeğini, sürüsünü, çadırını ve ona ait olan her şeyi alıp Akor Ovasına[m] götürdüler. **25** Sonra Yeşu şöyle dedi: "Neden başımıza bu felaketi getirdin?[n] Yehova da bugün senin başına felaket getirecek." O zaman tüm İsrail onu taşa tuttu,[a] ardından hepsini ateşe verip yaktılar.[b] Evet, hepsini taşladılar. **26** Onun üzerine attıkları taşlar büyük bir yığın haline geldi, o yığın bugün hâlâ orada durmaktadır.[c] Böylece, Yehova'nın öfkesi dindi.[ç] Bu nedenle orası hâlâ Akor* Ovası[d] diye anılmaktadır.

8 Yehova Yeşu'ya şöyle dedi: "Korkma, dehşete kapılma.[e] Bütün savaşçıları yanına al, kalkıp Ay şehrine çık. Ay kralını, onun halkını, şehrini ve topraklarını sana verdiğimi göreceksin.[f] **2** Eriha'ya ve kralına yaptıklarının aynısını,[g] Ay şehrine ve kralına yapacaksın. Fakat malları ve hayvanları ganimet olarak alabilirsiniz.[h] Şehrin arka tarafında pusu kurun."[ı]

3 Böylece Yeşu ve bütün savaşçılar[i] Ay şehrine saldırmak için harekete geçti. Yeşu, geceleyin göndermek üzere cesur yiğitlerden[j] otuz bin kişi seçti. **4** Onlara şu emri verdi: "Şehrin arka tarafında pusu kurun.[k] Şehirden çok uzaklaşmayın ve hepiniz hazır durumda bekleyin. **5** Ben ve yanımdaki adamlar şehrin yakınına gideceğiz. Onlar tıpkı ilk seferde olduğu gibi[l] dışarı çıkıp üzerimize geldiklerinde onlardan kaçacağız. **6** Şehirden uzaklaşana kadar peşimizden gelecekler ve 'İlk seferde olduğu gibi yine bizden kaçıyorlar' diye düşünecekler.[m] Bu sırada biz kaçmaya devam edeceğiz. **7** Sonra siz

BÖLÜM 7

a Ba 38:30
Sy 26:20
1Ta 2:4
b 1Sa 14:42
Öz 13:21
Öz 16:33
Yr 2:26
Yun 1:7
Elç 5:3
c 2Ta 19:6
Yr 13:16
ç Me 32:5
Me 51:4
1Ti 5:24
d 1Sa 14:43
Öz 28:13
e Ey 31:33
f 1Sa 2:25
g Ba 10:10
h 1Yh 2:16
ı Çk 20:17
Lu 12:15
2Pe 2:14
i Mi 2:2
Yk 1:15
j Me 10:11
İş 29:15
k Yş 7:1
Yş 22:20
l Yş 6:19
m Yş 15:7
İş 65:10
Ho 2:15
n Yş 6:18
1Ta 2:7

2. Sütun

a Le 24:14
Yş 1:18
b Ba 38:24
Le 20:14
Le 21:9
Yş 7:15
c Yş 8:29
Yş 10:27
2Sa 18:17
ç Tkr 13:17
d Yş 15:7
İş 65:10
Ho 2:15

BÖLÜM 8

e Tkr 1:21
Tkr 7:18
Tkr 31:8
Yş 1:9
Me 27:1
İş 12:2
Ro 8:31
f Yş 2:24
Me 44:3
Elç 7:45
g Yş 6:21
h Ey 27:17
Öz 13:22
Vz 2:26
ı Öz 20:18
i Yş 8:11
j Tkr 3:18
Tkr 20:8
İb 11:34

k Hk 20:29; 2Ta 13:13; **l** Yş 7:5; **m** Çk 15:9; Yş 8:16.

Yş 7:26* Anlamı, "Felaket, Sıkıntı"

pusudan çıkıp harekete geçeceksiniz ve şehri ele geçireceksiniz. Tanrınız Yehova orayı size verecek.[a] **8** Şehri ele geçirir geçirmez ateşe vereceksiniz.[b] Yehova'nın söylediklerini yapacaksınız. Size emrim budur."[c]

9 Sonra Yeşu onları gönderdi; onlar da pusu kuracakları yere gidip, Beytel'le Ay arasında bir yerde, Ay şehrinin batısına doğru mevzilendiler. Yeşu o geceyi adamlarının arasında geçirdi.

10 Yeşu sabah erkenden kalktı[ç] ve adamlarını gözden geçirdi. Sonra İsrailoğullarının ihtiyarlarıyla birlikte onların önünden giderek Ay şehrine çıktı. **11** Bütün savaşçılar[d] onunla birlikte ilerleyip şehrin karşısına vardılar. Ay'ın kuzeyinde ordugâh kurdular. Ay şehriyle aralarında bir vadi vardı. **12** Bu arada Yeşu yaklaşık beş bin adamı Beytel'le[e] Ay arasına, şehrin batısına doğru pusuya yerleştirdi.[f] **13** Böylece şehrin kuzeyine[g] kurulan ordugâhın ucu şehrin batısına[h] kadar uzanıyordu. Yeşu o gece vadinin ortasına kadar gitti.

14 Ay şehrinin kralı bunu görür görmez halkla birlikte hızla harekete geçti; belirlenen vakitte İsrailoğullarıyla savaşmak için şehrin dışına, ovaya doğru çıktılar. Kral, şehrin arka tarafında pusu kurulduğunu bilmiyordu.[ı] **15** Yeşu ve tüm İsrailoğulları bozguna uğramış gibi yapıp[i] çöle doğru kaçmaya başladılar.[j] **16** Bunun üzerine şehirdekiler onları kovalamak için çağrıldı. Onlar Yeşu'nun peşine düşüp şehirden uzaklaştılar.[k] **17** Herkes İsrailoğullarının peşinden gitti-

BÖLÜM 8

a Yş 2:24
Öz 21:31

b Yş 8:19
Yş 8:28

c Yş 1:9
Yş 1:16

ç Yş 3:1
Yş 6:12

d Yş 8:1
Yş 8:3

e Ba 28:19

f Yş 8:2
Hk 20:29

g Yş 8:5

h Yş 8:4

ı Hk 20:34
Öz 14:15

i Hk 20:36

j Yş 8:6
Yş 16:1
Yş 18:12

k Çk 15:9
Hk 20:31
Me 9:16

2. Sütun

a Çk 17:11
Yş 8:7
Yş 8:26

b Tkr 7:24
Yş 1:5

c Yş 8:7

ç Yş 8:8
Yş 8:28

d Yş 8:2
Hk 20:29

e Le 27:29
Tkr 7:2

f Yş 8:29
Yş 12:9

g Le 27:29

ğinden Ay ve Beytel'de kimse kalmadı. Şehri tümüyle savunmasız bırakıp İsrailoğullarının peşine düştüler.

18 O zaman Yehova Yeşu'ya "Elindeki kargıyı Ay şehrine doğru uzat,[a] çünkü orayı senin eline vereceğim"[b] dedi. Yeşu da elindeki kargıyı şehre doğru uzattı. **19** O elini uzattığı anda, pusuya yatmış olanlar hızla yerlerinden fırlayıp koşmaya başladılar, şehre girip orayı ele geçirdiler.[c] Sonra hemen şehri ateşe verdiler.[ç]

20 Ay askerleri dönüp geriye baktıklarında şehirden yükselen dumanların göklere eriştiğini gördüler. Bir yere kaçacak güçleri de kalmamıştı, çünkü çöle doğru kaçan İsrailoğulları dönüp üzerlerine gelmeye başlamıştı. **21** Pusudakilerin[d] şehri ele geçirdiğini ve şehirden dumanlar yükseldiğini görünce geri dönen Yeşu ile tüm İsrailoğulları, Ay askerlerini öldürdüler. **22** Şehri ele geçirenler de onlarla birleşmek üzere oradan çıktılar ve her iki taraftan kuşatılan Ay ordusu İsrailoğullarının arasında kaldı. İsrailoğulları hepsini öldürdü, kaçan ya da kurtulan olmadı.[e] **23** Ay şehrinin kralını[f] sağ olarak ele geçirdiler ve Yeşu'ya getirdiler.

24 İsrailoğulları kendilerini kovalayan Ay halkını çölde, savaş meydanında kılıçtan geçirip öldürdüler. Ardından şehre dönüp orada kalmış olanları da kılıçtan geçirdiler. **25** O gün ölen tüm Ay halkının, erkek ve kadınların toplam sayısı on iki bindi. **26** Yeşu, Ay halkının tümü yok edilinceye[g] kadar kargıyı tuttuğu

elini geri çekmedi.[a] **27** Yehova'nın Yeşu'ya verdiği emre uygun olarak o şehirden ganimet olarak sadece hayvanları ve malları aldılar.[b]

28 Yeşu, Ay şehrini yaktı ve devirler boyu kalacak bir taş yığını haline getirdi.[c] Orası bugün hâlâ bir harabe halindedir. **29** Ayrıca Yeşu, Ay kralını[ç] bir ağaç üzerine asıp akşama kadar tuttu;[d] güneş batmak üzereyken onun emriyle kralın cesedini ağaçtan indirip[e] şehir kapısının girişine attılar. Onun üzerine koydukları taşlar bugün hâlâ bir yığın olarak durmaktadır.

30 O zaman Yeşu, İsrail'in Tanrısı Yehova için Ebal Dağında[f] bir sunak[g] yaptı. **31** Onu tıpkı Yehova'nın kulu Musa'nın İsrailoğullarına emrettiği gibi yaptı. Musa'nın kanun kitabında[h] bundan, "Hiçbir demir aletin değmediği, yontulmamış taşlardan bir sunak"[ı] olarak söz edilir. Yehova'ya onun üzerinde yakılan sunular ve paylaşma kurbanları sundular.[i]

32 Sonra Yeşu orada, Musa'nın İsrailoğulları önünde yazdığı[j] kanunun bir kopyasını taşlar üzerine yazdı.[k] **33** İhtiyarlar,[l] görevliler, hâkimler, yerli veya yabancı olsun[m] bütün halk, tüm İsrailoğulları, Yehova'nın ahit sandığını taşıyan Levioğullarından[n] kâhinlerin[o] önünde, Sandığın iki tarafında durdu. Her şeyden önce, (Yehova'nın kulu Musa'nın emrettiği gibi)[ö] bereket[p] dilemek için İsrail halkının bir yarısı Gerizim Dağı önünde,[r] diğer yarısı Ebal Dağı önünde[s] durdu. **34** Sonra Yeşu kanundaki bütün sözleri,[a] nimetleri[b] ve lanetleri,[c] kanun kitabında yazılı olduğu gibi, yüksek sesle okudu.[ç] **35** Yeşu'nun, kadınlar,[d] çocuklar[e] ve halkın arasındaki yabancılar[f] da dahil tüm İsrail cemaati önünde Musa'nın emirlerinden okumadığı hiçbir söz kalmadı.[g]

9 Ürdün Irmağının bu yakasındaki dağlık bölgede, Şefela'da, Büyük Deniz[h] kıyısında, Lübnan'a[ı] kadar uzanan bölgedeki tüm krallar,[i] Hitit,[j] Amori, Kenan,[k] Perizzi,[l] Hivi ve Yebusi[m] kralları bunu duydukları zaman **2** birlik olup Yeşu'yla ve İsrailoğullarıyla savaşmak için toplandılar.[n]

3 Bu arada Gibeon[o] halkı da Yeşu'nun Eriha[ö] ve Ay[p] şehirlerine neler yaptığını duymuştu. **4** Bu yüzden akıllıca[r] davrandılar ve kendileri için azık hazırladılar, eşeklerine yıpranmış heybeler, eskimiş ve patlayıp onarılmış[s] şarap tulumları yüklediler. **5** Ayaklarına yamalı çarıklar, üzerlerine yıpranmış giysiler giydiler. Yanlarına azık olarak kuru ve ufalanmış ekmekler aldılar. **6** Sonra Gilgal'deki[ş] ordugâha gidip Yeşu'ya ve İsrail adamlarına, "Biz çok uzak bir ülkeden geldik" dediler. "Şimdi bizimle bir antlaşma[t] yapın." **7** Bunun üzerine İsrail adamları Hivilere[u] "Sizinle neden antlaşma yapalım?"[ü] dediler. "Belki de bu civarda oturuyorsunuz." **8** Onlar da Yeşu'ya "Biz senin kullarınız"[v] dediler.

BÖLÜM 8

a Çk 17:11
Yş 8:18
b Sy 31:26
Yş 8:2
Ey 27:17
Öz 13:22
Vz 2:26
c Yş 8:8
ç Yş 12:9
d Tkr 21:22
e Tkr 21:23
Yş 10:27
f Tkr 11:29
Tkr 27:5
g Çk 20:24
h Tkr 31:9
Yş 1:8
2Ta 34:14
Da 9:13
Ml 4:4
ı Çk 20:25
Tkr 27:6
i Çk 20:24
Tkr 27:7
j Çk 24:4
Çk 34:27
k Tkr 27:3
Tkr 27:8
2Ko 3:3
l Tkr 29:10
m Le 24:22
Sy 15:16
n Tkr 31:25
o Tkr 31:9
ö Tkr 11:29
p Öz 10:6
r Tkr 27:12
s Tkr 27:13

2. Sütun

a Tkr 31:9
b Le 26:3
Tkr 28:2
c Tkr 27:15
Tkr 28:15
Tkr 29:21
ç Ne 8:3
d Tkr 31:12
Ne 8:2
e Tkr 29:11
f Le 24:22
Sy 15:16
g Tkr 4:2
Tkr 12:32

BÖLÜM 9

h Sy 34:6
ı Tkr 1:7
i Yş 12:7
j Ba 15:20
k Çk 3:17
Çk 23:23
l Tkr 7:1
m Çk 13:5
n Yş 24:11
Me 83:4
Me 83:5
o Yş 10:2
Yş 11:19
ö Yş 6:20

p Yş 8:24; **r** Öz 14:15; Öz 22:3; **s** Mt 9:17; **ş** Yş 5:10; Yş 10:43; **t** Lu 14:32; **u** Ba 10:17; Ba 34:2; Çk 3:8; **ü** Çk 23:32; Çk 34:12; Tkr 7:2; Tkr 20:16; Tkr 20:18; Hk 2:2; **v** 2Kr 10:5.

Yeşu, "Peki siz kimlerdensiniz, nerelisiniz?" diye sordu. **9** Onlar da Yeşu'ya şöyle dedi: "Tanrın Yehova'nın adını[a] duyan bu kulların çok uzak bir ülkeden[b] geldi. O'nun şanını ve Mısır'da yaptığı her şeyi işittik.[c] **10** Ürdün Irmağının ötesindeki Amorilerin iki kralına, Heşbon kralı Sihon'a[ç] ve Aştarot'taki[d] Başan kralı Og'a[e] neler yaptığını da duyduk. **11** Bu yüzden, ihtiyarlarımız ve memleketimizin halkı bize şöyle dedi:[f] 'Yolculuk için azık alın ve onları karşılamaya gidip "Biz sizin kullarınızız.[g] Şimdi bizimle bir antlaşma yapın"[h] deyin.' **12** Buraya yanınıza gelmek üzere evden ayrılırken, azık olarak aldığımız bu ekmekler sıcaktı. Fakat bakın, şimdi hepsi kurudu ve ufalandı.[ı] **13** Şarap doldurduğumuz bu tulumlar yeniydi, ama bakın hepsi patladı.[i] Ayrıca, yolculuğumuz çok uzun sürdüğünden kıyafetlerimiz ve çarıklarımız da yıprandı."

14 Bunun üzerine İsrail adamları azığın bir kısmını incelemek için aldılar. Fakat bu konuda Yehova'ya danışmadılar.[j] **15** Yeşu onlarla barış yaptı[k] ve onları sağ bırakmak üzere bir antlaşma yaptı. Halkın beyleri[i] de onlara yemin etti.[m]

16 Antlaşma yapıldıktan üç gün sonra, İsrailoğulları onların yakınlarda, kendi çevrelerinde oturduğunu öğrendiler. **17** Sonra İsrailoğulları bulundukları yerden ayrılıp, üçüncü günde onların şehirlerine, Gibeon,[n] Kefira,[o] Beerot[ö] ve Kiryat-yearim'e[a] geldiler. **18** İsrailoğulları onlara saldırmadılar, çünkü halkın beyleri, İsrail'in Tanrısı Yehova'nın önünde[b] yemin etmişti.[c] Halk bu yüzden beylere karşı söylenmeye başladı.[ç] **19** Bunun üzerine tüm beyler halka şunları söylediler: "Biz onlara İsrail'in Tanrısı Yehova'nın önünde yemin ettik, şimdi onlara zarar veremeyiz.[d] **20** Ettiğimiz yemin yüzünden onları sağ bırakmalıyız, yoksa Tanrı'nın gazabına uğrarız.[e] Fakat şunu yapalım: **21** Beyler olarak söz verdiğimiz gibi[f] onları sağ bırakalım, tüm halk için odun getirsinler ve su çeksinler."[g]

22 Yeşu onları çağırıp şöyle dedi: "Bu kadar yakınımızda yaşadığınız halde[h] neden 'Biz çok uzaklarda yaşıyoruz'[ı] diyerek bizi aldattınız? **23** Artık siz lanetlisiniz.[i] Tanrımın evi için her zaman odun getiren ve su çeken[j] köleler[k] olacaksınız." **24** Onlar Yeşu'ya şöyle cevap verdiler: "Bu kulların duydu ki, Tanrın Yehova, kulu Musa'ya tüm memleketi size vermesini ve orada yaşayan herkesi yok etmesini emretmiş;[l] biz de canlarımız tehlikede olduğu için sizden çok korktuk.[m] Bu yüzden böyle bir şey yaptık.[n] **25** İşte biz buradayız, senin elindeyiz. Gözünde iyi ve doğru olan neyse, bize öyle yap."[o] **26** O da onlara dedikleri gibi yaptı ve öldürülmesinler[ö] diye onları İsrailoğullarının elinden kurtardı. **27** Böylece Yeşu o gün onları, halk için ve Yehova'

BÖLÜM 9

a 1Kr 8:41
2Ta 6:32
Öz 18:10
b Tkr 20:15
c Çk 9:16
Çk 15:14
Yş 2:10
ç Sy 21:21
Sy 21:24
Tkr 2:34
d Tkr 1:4
Yş 12:4
e Sy 21:33
Sy 21:35
Tkr 3:3
f Ey 12:12
Ey 32:7
g Tkr 20:11
h Yş 9:6
ı Yş 9:5
i Yş 9:4
Mr 2:22
j Çk 28:30
Sy 27:21
1Sa 30:7
Öz 3:5
Öz 3:6
k Yş 11:19
l Sy 34:18
2Ta 5:2
m 2Sa 21:2
n Yş 10:2
Yş 18:25
o Ezr 2:25
ö Ne 7:29

2. Sütun

a Yş 15:9
Yş 18:14
1Sa 7:1
1Ta 13:5
b Tkr 6:13
c Sy 30:2
Mt 5:33
ç Çk 22:28
Fİp 2:14
d Me 15:4
Vz 5:4
Vz 5:6
e 2Sa 21:1
Öz 6:17
Öz 8:13
Zk 5:4
Zk 8:17
Ml 3:5
f Yş 9:15
g Tkr 29:11
h Yş 9:16
ı Yş 9:6
i Ba 9:25
Ba 9:26
j Tkr 29:11
Ezr 8:17
k 1Kr 9:21
l Çk 23:31
Sy 33:52
Tkr 7:1
Tkr 20:16
m Çk 15:15
Tkr 2:25
Tkr 11:25
Yş 5:1

n Yun 3:9; Ro 3:29; İb 11:31; **o** Ba 16:6; Hk 10:15; 2Sa 24:14; Yr 26:14; **ö** Yr 39:18.

nın seçeceği yerdeki[a] sunağı için odun getiren ve su çekenler[b] olarak tayin etti.[c] Bugün hâlâ bu görevi yaparlar.

10 Yeruşalim kralı Adoni-tsedek, Yeşu'nun Ay[ç] şehrini ele geçirip yerle bir ettiğini,[d] Eriha'ya[e] ve kralına[f] ne yaptıysa Ay şehrine ve kralına[g] da aynısını yaptığını, Gibeon halkının da İsrailoğullarıyla barış yapıp[h] onların arasında yaşadıklarını öğrendi **2** ve çok korktu,[ı] çünkü Gibeon bir kraliyet şehri gibi çok büyük bir şehirdi. Aslında Ay[i] şehrinden daha büyüktü ve tüm adamları güçlü yiğitlerdi. **3** Yeruşalim kralı[j] Adoni-tsedek, Hebron kralı[k] Hoham'a, Yarmut kralı[l] Piram'a, Lakiş kralı[m] Yafia' ya ve Eglon kralı[n] Debir'e haber gönderdi. **4** "Gelip bana yardım edin de Gibeon'a saldıralım, çünkü Yeşu'yla ve İsrailoğullarıyla barış yaptılar"[o] dedi. **5** Böylece, Yeruşalim kralı, Hebron kralı, Yarmut kralı, Lakiş kralı ve Eglon kralı bir araya gelip bir ordu oluşturdular; Amorilerin[ö] bu beş kralı, Gibeon'la savaşmak üzere şehrin karşısına ordugâh kurdular.

6 Bunun üzerine, Gibeon adamları Gilgal'de ordugâhta[p] bulunan Yeşu'ya şu haberi gönderdiler: "Kullarından yardım elini esirgeme.[r] Hemen yanımıza gelip bizi kurtar, bize yardım et. Çünkü dağlık bölgede yaşayan Amorilerin tüm kralları bize karşı birleştiler." **7** Böylece Yeşu, savaşçıları ve tüm cesur yiğitleriyle[s] birlikte[ş] Gilgal'den yola çıktı. **8** Sonra Yehova Yeşu'ya şöyle dedi: "Onlardan korkma,[a] çünkü onları eline vereceğim.[b] Hiçbiri sana karşı koyamayacak."[c] **9** Gilgal'den ayrılıp gece boyunca ilerleyen Yeşu, aniden onların karşısına çıktı. **10** Yehova, İsrailoğullarının önünde onları kargaşaya düşürdü.[ç] İsrailoğulları da Gibeon'da düşmanı kırıp geçirdi[d] ve Beyt-horon'a çıkan yol boyunca, Azeka[e] ve Makkeda'ya[f] kadar onları kovalayıp öldürdüler. **11** Onlar, Beyt-horon'dan iniş yolunda İsrailoğullarından kaçarken, Azeka'ya kadar Yehova göklerden başlarına büyük dolu taneleri[g] yağdırdı ve öldüler. Dolu taneleri yüzünden ölenlerin sayısı, İsrailoğullarının kılıçla öldürdüklerinden fazlaydı.

12 Yehova Amorileri İsrailoğullarının eline düşürdüğü gün, Yeşu Yehova'yla konuşup İsrailoğullarının gözleri önünde şunları dedi:

"Ey güneş,[h] Gibeon[ı] üzerinde dur,
Ve ay, sen de Ayyalon Ovası[i] üzerinde!"

13 Böylece, millet düşmanlarından öç alıncaya kadar[j] güneş olduğu yerde durdu ve ay yerinde kaldı. Evet, bütün bunlar Yaşar kitabında[k] da yazılıdır. Güneş göğün ortasında kaldı ve neredeyse bütün bir gün batmadı.[l] **14** Yehova'nın bir insanın sözünü dinlediği[m] böyle bir gün daha olmadı; ne daha önce, ne de daha sonra. O gün İsrailoğulları için savaşan Yehova'ydı.[n]

BÖLÜM 9

a Tkr 12:5
1Kr 8:29
2Ta 6:6
b Tkr 29:11
Yş 9:21
c 1Ta 9:2
Ezr 7:24
Ezr 8:17
Ne 3:26
Ne 7:60

BÖLÜM 10

ç Yş 8:2
d Yş 8:24
e Yş 6:21
f Yş 6:2
g Yş 8:29
h Yş 9:15
Yş 11:19
ı Çk 15:16
Tkr 2:25
Tkr 11:25
Yş 2:11
Yş 5:1
i Yş 8:25
j Yş 12:10
Yş 18:28
k Ba 23:2
Sy 13:22
l Yş 12:11
m 2Kr 18:14
n Yş 12:12
Yş 15:39
o Yş 9:15
Yş 11:19
ö Ba 15:16
p Yş 5:10
Yş 9:6
r Yş 9:15
Yş 9:25
s Yş 8:3
ş Yş 8:1

2. Sütun

a Tkr 3:2
Tkr 20:1
b Tkr 7:24
Yş 11:6
c Yş 1:5
ç Me 44:3
Me 78:55
d İş 28:21
e Yş 15:35
f Yş 15:41
g Ey 38:22
Me 18:13
Me 148:8
İş 30:30
h Ba 1:16
2Kr 20:10
Me 135:6
İş 38:8
ı İş 28:21
i Yş 19:42
j Yş 21:44
k 2Sa 1:18
l Me 74:16
Me 135:6
Me 136:8
Mt 19:26

m Tkr 9:19; 1Kr 17:22; Me 113:6; Yk 5:16; **n** Çk 14:14; Tkr 1:30; Tkr 3:22; Yş 23:3; Me 33:20; İş 42:13; Zk 14:3.

15 Sonra Yeşu ve tüm İsrailoğulları Gilgal'deki ordugâha[a] geri döndüler.

16 Bu arada o beş kral kaçmış[b] ve Makkeda'daki[c] mağaraya saklanmışlardı. **17** Yeşu'ya, "Beş kral Makkeda'da gizlendikleri mağarada bulundu"[ç] diye haber getirdiler. **18** Bunun üzerine Yeşu şöyle dedi: "Mağaranın ağzına büyük kayalar yuvarlayın ve onların başında beklemek üzere adamlar görevlendirin. **19** Fakat siz durmayın! Düşmanlarınızın peşinden gidin ve geride kalanları vurun.[d] Kendi şehirlerine girmelerine izin vermeyin, çünkü Tanrınız Yehova onları sizin elinize verdi."[e]

20 Yeşu ve İsrailoğulları, onları büyük bir yenilgiye uğratarak hepsini öldürdüler.[f] Ellerinden kurtulanlar ise kaçıp surlu şehirlere[g] sığındı. **21** Sonra bütün halk Yeşu'nun yanına, Makkeda'daki ordugâha zaferle döndü. Artık hiç kimse İsrailoğullarına karşı tek bir söz söyleyemedi.[h] **22** Yeşu "Mağaranın ağzını açın ve oradaki beş kralı bana getirin" dedi. **23** Onlar da Yeşu'nun söylediğini yaparak bu beş kralı, Yeruşalim kralını,[ı] Hebron kralını,[i] Yarmut kralını, Lakiş kralını[j] ve Eglon kralını[k] mağaradan çıkarıp ona getirdiler. **24** Yeşu, krallar kendisine getirildikten sonra İsrail erlerini çağırdı ve kendisiyle birlikte giden savaşçıların komutanlarına "Buraya gelin" dedi. "Ayaklarınızı bu kralların boyunlarına koyun."[l] Onlar da öne çıkıp ayaklarını kralların boyunlarına koydular.[m] **25** Yeşu sonra da "Korkmayın, dehşete kapılmayın.[a] Cesur ve güçlü olun, çünkü Yehova savaştığınız tüm düşmanlarınıza böyle yapacak"[b] dedi.

26 Sonra Yeşu beş kralı vurup öldürdü ve her birini bir ağaca astı. Akşama kadar ağaçta asılı kaldılar.[c] **27** Günbatımı vaktinde Yeşu'nun emriyle onları asıldıkları ağaçlardan indirdiler[ç] ve daha önce saklandıkları mağaraya attılar. Ardından mağaranın ağzına büyük kayalar yerleştirdiler; o kayalar bugün hâlâ orada durmaktadır.

28 Yeşu o gün Makkeda'yı[d] ele geçirdi; kralını ve oradaki her canı kılıçtan geçirip yok etti.[e] Hiç kimseyi sağ bırakmadı. Eriha kralına yaptıklarını Makkeda kralına[f] da yaptı.

29 Sonra Yeşu'yla birlikte tüm İsrailoğulları Makkeda'dan Libna'ya geçtiler ve Libna'yla savaştılar.[g] **30** Yehova Libna'yı ve kralını da İsrailoğullarının eline verdi. Şehri yenilgiye uğratıp oradaki her canı kılıçtan geçirdiler. Kimseyi sağ bırakmadılar. Eriha kralına yaptıklarını[h] Libna kralına da yaptılar.

31 Sonra Yeşu ve tüm İsrailoğulları Libna'dan Lakiş'e[ı] geçip, şehrin karşısında ordugâh kurdular ve onlarla savaştılar. **32** Yehova Lakiş'i İsrailoğullarının eline verdi, ikinci günde orayı ele geçirdiler. Libna'da yaptıkları gibi, Lakiş'i yenilgiye uğratıp oradaki her canı kılıçtan geçirdiler.[i]

33 O zaman Gezer kralı[j] Horam, Lakiş'e yardıma gitti. Yeşu onu da, halkını da öldürdü ve onlardan kimseyi sağ bırakmadı.[k]

BÖLÜM 10

a Yş 5:10
Yş 9:6
b Me 48:5
c Yş 10:10
ç Yş 10:28
Me 139:7
Ams 9:3
d Tkr 28:7
e Le 26:8
Ne 9:24
f Yş 8:24
g 2Sa 20:6
h Çk 11:7
ı Yş 10:3
Yş 12:10
i Yş 15:13
j Yş 12:11
k Yş 10:5
Yş 12:12
l Ba 49:8
2Sa 22:41
Me 18:40
m Çk 23:27
Tkr 33:29
Me 110:1

2. Sütun

a Tkr 1:29
Tkr 31:6
Yş 1:9
Me 27:14
b Tkr 3:21
Tkr 7:19
c Tkr 21:22
ç Tkr 21:23
Yş 8:29
d Yş 10:10
Yş 12:16
Yş 15:41
e Le 27:29
Tkr 20:16
Me 21:8
f Yş 12:16
g Yş 12:15
Yş 15:42
Yş 21:13
h Yş 6:21
Yş 8:2
Yş 8:29
ı Yş 10:3
Yş 12:11
Yş 15:39
i Tkr 7:2
Tkr 20:16
j Yş 12:12
Yş 16:10
Yş 21:21
Hk 1:29
1Kr 9:16
k Le 27:29

34 Sonra Yeşu ve tüm İsrailoğulları Lakiş'ten Eglon'a[a] geçip şehrin karşısında ordugâh kurdular ve onlarla savaştılar. **35** O gün orayı aldılar ve halkını bozguna uğratıp kılıçtan geçirdiler. Lakiş'te yaptıkları gibi, oradaki her canı o gün yok ettiler.[b]

36 Sonra Yeşu ve tüm İsrailoğulları Eglon'dan Hebron'a[c] çıktılar ve onlarla savaştılar. **37** Orayı aldılar ve kralını, tüm kentlerini, oradaki her canı kılıçtan geçirdiler. Yeşu, Eglon'da yaptıkları gibi orada da kimseyi sağ bırakmadı. Hebron'u yenilgiye uğratıp oradaki her canı yok etti.[ç]

38 Yeşu ve tüm İsrailoğulları son olarak Debir'e[d] geri döndü ve onlarla savaştı. **39** Orayı, kralını ve tüm kentlerini ele geçirdi ve hepsini kılıçla yok etti. Oradaki her canı yok ederek[e] kimseyi sağ bırakmadı.[f] Hebron'da yaptıklarını, Libna'ya ve kralına yaptıklarını,[g] Debir'e ve kralına da yaptı.

40 Böylece Yeşu, İsrail'in Tanrısı Yehova'nın emrettiği gibi,[h] tüm dağlık bölgeyi,[ı] Necef'i,[i] Şefela'yı,[j] yamaçları[k] ele geçirdi ve o toprakların tüm krallarını bozguna uğrattı. Hiç kimseyi sağ bırakmadı, nefes alan herkesi[l] yok etti.[m] **41** Yeşu, Kadeş-barnea'dan,[n] Gazze'ye,[o] Goşen[ö] topraklarına ve Gibeon'a[p] kadar olan tüm bölgeyi vurdu. **42** Yeşu tüm bu krallarını ve ülkelerini bir seferde ele geçirdi,[r] çünkü onlar için savaşan İsrail'in Tanrısı Yehova'ydı.[s] **43** Yeşu ve tüm İsrailoğulları bundan sonra, Gilgal'deki ordugâha[ş] geri döndüler.

BÖLÜM 10

a Yş 10:3
Yş 12:12
Yş 15:39
b Tkr 20:16
Yş 10:32
c Ba 13:18
Ba 23:19
Sy 13:22
Yş 10:3
Yş 14:13
Yş 15:13
Yş 21:13
Hk 1:10
ç Le 27:29
Yş 6:21
d Yş 12:13
Yş 15:15
Hk 1:11
e Tkr 7:2
Tkr 20:16
f Yş 11:14
g Yş 10:30
Yş 10:32
h Tkr 7:2
Tkr 9:5
ı Tkr 1:7
i Ba 20:1
j Yş 9:1
Yş 15:33
Hk 1:9
k Yş 12:8
l Tkr 20:16
Yş 11:14
m Le 27:29
n Sy 34:4
Tkr 9:23
Yş 15:3
o Ba 10:19
Tkr 2:23
ö Yş 11:16
Yş 15:51
p Yş 11:19
r Yş 11:18
s Çk 14:14
Tkr 1:30
Tkr 3:22
ş Yş 4:19

2. Sütun

BÖLÜM 11

a Yş 12:19
b Yş 12:20
c Sy 34:11
ç Yş 10:40
d Yş 12:23
Yş 17:11
Hk 1:27
e Tkr 20:17
f Ba 15:16
Ams 2:9
g Tkr 7:1
h Çk 3:8
ı Sy 13:29
i Yş 11:8
j Tkr 4:48
Yş 13:11
k Hk 3:3
l 1Sa 13:5
m Me 33:17
Öz 21:31
n Me 3:6
Me 118:10

11 Hatsor kralı Yabin olanları duyunca, Madon kralı[a] Yobab'a, Şimron kralına, Akşaf kralına;[b] **2** dağlık kuzey bölgede, Kinneret'in*[c] güneyinde kalan düzlüklerde, Şefela'da[ç] ve batıda Dor[d] dağlık bölgesinde bulunan krallara; **3** doğu ve batıdaki Kenanlılara,[e] dağlık bölgedeki Amorilere,[f] Hititlere,[g] Perizzilere,[h] dağlık bölgedeki Yebusilere,[ı] Mitspa[i] topraklarındaki Hermon[j] Dağının eteklerinde yaşayan Hivilere[k] haber gönderdi. **4** Böylece ordularıyla birlikte geldiler. Yanlarında, deniz kıyısındaki kum kadar çok insan,[l] pek çok at[m] ve savaş arabası vardı. **5** Sonra tüm bu krallar kararlaştırdıkları gibi, İsrail'le savaşmak üzere Merom suları dolaylarında buluştular ve orada ordugâh kurdular.[n]

6 Bunun üzerine Yehova Yeşu'ya, "Onlar gözünü korkutmasın"[o] dedi. "Çünkü onları yarın bu vakitlerde İsrail'in eline vereceğim, hepsi ölecek. Onların atlarını topal edeceksin[ö] ve at arabalarını ateşe vereceksin."[p] **7** Böylece Yeşu ve tüm savaşçılar, Merom suları dolaylarında aniden onların karşısına çıkıp saldırıya geçtiler. **8** Yehova onları İsrailoğullarının eline verdi;[r] kalabalık bir şehir olan Sayda'ya,[s] Misrefot-maim'e,[ş] doğuda Mitspe Ovasına[t] kadar onları takip edip öldürdüler. Kimseyi sağ bırakmadılar.[u] **9** Yeşu

o Yş 10:8; Me 27:1; Me 46:1; ö Tkr 17:16; Yş 11:9; 2Sa 8:4; p Me 20:7; İş 31:1; r Yş 21:44; Yş 23:10; Ne 9:24; s Ba 10:19; Yş 19:28; ş Yş 13:6; t Yş 11:3; u Tkr 20:16.

Yş 11:2* Celile Gölünün eski adı.

Yehova'nın onlar hakkında söylediklerini tam olarak yaptı: Atlarını topal etti,[a] savaş arabalarını ateşe verdi.[b]

10 Bundan sonra Yeşu döndü;[c] Hatsor'u[ç] ele geçirdi ve kralını kılıçla öldürdü.[d] Çünkü Hatsor daha önce tüm bu krallıkların başıydı. **11** Oradaki tüm canları kılıçtan geçirip yok ettiler.[e] Geriye hiçbir canlı kalmadı[f] ve Yeşu Hatsor'u ateşe verdi. **12** Yeşu tüm bu krallarını ve onların şehirlerini ele geçirdi, hepsini kılıçla öldürdü.[g] Yehova'nın kulu Musa'nın emrettiği gibi[h] onları yok etti.[ı] **13** Yeşu'nun yaktığı Hatsor dışında, İsrailoğulları höyükler üzerine kurulu şehirleri yakıp yıkmadı. **14** İsrailoğulları tüm bu şehirlerin mallarını ve hayvanlarını yağmaladılar.[i] İnsanları ise kılıçtan geçirip yok ettiler.[j] Nefes alan kimse kalmadı.[k] **15** Yehova kulu Musa'ya ne emrettiyse, Musa da Yeşu'ya onları emretti.[l] Yeşu da bunlara uydu ve Yehova'nın Musa'ya verdiği emirlerin hepsini eksiksiz yerine getirdi.[m]

16 Yeşu tüm bu toprakları, dağlık bölgeyi, Necef'i,[n] Goşen[o] topraklarını, Şefela'yı,[o] Araba'yı,[p] İsrail'in dağlık bölgesini ve ovalarını;*[r] **17** Seir'e[s] bakan Halak Dağından,[ş] Hermon Dağı[t] eteklerinde bulunan Lübnan Ovasındaki Baal-gad'a[u] kadar olan bölgeyi aldı ve kralarını tutsak ederek kılıçtan geçirdi.[ü] **18** Yeşu bu krallarla uzun süre savaştı. **19** Gibeon'da[v] oturan Hiviler[y] dışında hiçbir şehrin

BÖLÜM 11

a Tkr 17:16
Yş 11:6
b İş 31:1
c Yş 11:18
ç Yş 19:36
d Yş 12:19
Me 136:17
e Le 27:29
Yş 11:14
f Tkr 20:16
Yş 10:40
g Tkr 9:5
h Sy 33:52
Tkr 7:2
Yş 9:24
ı Tkr 7:16
Yş 11:20
i Sy 31:23
Tkr 20:16
Yş 8:2
Yş 8:27
j Tkr 7:2
k Tkr 20:16
l Tkr 3:28
Tkr 4:5
Tkr 7:1
Tkr 31:7
m Tkr 4:2
Tkr 12:32
Me 119:4
n Sy 13:17
Tkr 1:7
Yş 10:40
Yş 12:8
o Yş 10:41
Yş 15:51
ö Hk 1:9
p Tkr 3:17
Yş 12:1
Yş 12:8
Yş 18:18
r Yş 9:1
s Ba 32:3
Tkr 2:1
ş Yş 12:7
t Tkr 4:48
Yş 13:11
u Yş 13:5
ü Tkr 7:24
Me 136:18
v Yş 9:15
Yş 10:4
y Yş 9:7

2. Sütun

a Tkr 20:17
b Tkr 2:30
Ro 9:18
c Çk 34:12
Tkr 7:2
ç Tkr 20:16
Yş 11:14
d Yş 15:50
e Yş 11:16
f Sy 13:22
Tkr 1:28
Yş 15:13
g Le 27:29
Yş 11:12
Yş 24:11
h Yş 10:41
Hk 1:18
ı 1Sa 17:4
i Yş 15:46
2Ta 26:6
Ne 13:23

sakinleri İsrailoğullarıyla barış yapmadı. Tüm şehirler savaşla ele geçirildi.[a] **20** Yehova onların yüreklerinin inadını sürdürmesine izin verdi.[b] Böylece İsrailoğullarına savaş açtılar ve hepsi yok edildi, onlara merhamet gösterilmedi.[c] Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi tamamen yok edildiler.[ç]

21 Yeşu aynı zamanda dağlık bölgede, Hebron'da, Debir'de, Anab'da,[d] Yahuda ve İsrail'in tüm dağlık bölgelerinde[e] yaşayan Anakları[f] öldürdü. Onları ve oturdukları şehirleri yok etti.[g] **22** İsrailoğullarının memleketinde, Gazze,[h] Gat[ı] ve Aşdod[i] dışında bir yerde Anaklardan kimse kalmadı.[j] **23** Böylece Yeşu, Yehova'nın Musa'ya vaat ettiği gibi tüm memleketi ele geçirdi[k] ve İsrailoğullarının mirası olarak tüm kabilelere paylaştırdı.[l] Böylece savaşlar bitti, memleket huzura kavuştu.[m]

12 Ürdün Irmağının doğusunda,[n] Arnon Vadisinden[o] Hermon Dağına[ö] kadar ve gündoğusu yönünde bütün Araba[p] bölgesinde, İsrailoğullarının yenip topraklarını ele geçirdiği krallar şunlardır: **2** Heşbon'da[r] oturan Amorilerin kralı Sihon:[s] onun yönetiminde olan bölge, Arnon Vadisinin[ş] kenarında yer alan Aroer'den,[t] vadinin ortasından başlayıp Ammonoğullarının sınırı olan Yabbok Vadisine[u] kadar uzanıyor, Gi-

Yş 11:16* Ya da "Şefelasını"

j Çk 23:29; Çk 23:30; Me 105:44; **k** Çk 23:27; Sy 34:2; Tkr 11:23; **l** Sy 26:53; Yş 14:1; Yş 15:1; Yş 16:1; Yş 17:1; **m** Yş 14:15; Yş 21:44; Yş 23:1; Me 29:11; Öz 16:7; **BÖLÜM 12** **n** Tkr 4:47; Yş 1:15; **o** Sy 21:24; Tkr 2:24; **ö** Tkr 3:8; Tkr 4:48; **p** Tkr 4:49; **r** Tkr 2:26; **s** Sy 21:23; Ne 9:22; **ş** Sy 21:13; Yş 13:9; **t** Tkr 3:12; Hk 11:26; **u** Hk 11:13.

lead'ın yarısını içine alıyordu.
3 Araba[a] bölgesinde, doğuda Kinneret Gölünden,[b] yine doğuda Beyt-yeşimot[c] doğrultusundaki Araba Gölüne (Tuz Gölü)[ç] ve güneyde Pisga[d] yamaçlarına kadar uzanan bölge de onun yönetimindeydi.

4 Aştarot[e] ve Edrei'de[f] oturan, Refaoğullarının[g] sonuncularından Başan kralı Og;[h] **5** onun yönettiği bölge, Hermon Dağını,[ı] Saleka'yı, bütün Başan'ı[i] kapsıyordu; Geşurilerin[j] ve Maakatlıların[k] sınırına kadar uzanıp Gilead bölgesinin yarısını ve Heşbon[l] kralı Sihon'un[m] yönetim bölgesine kadar olan bütün toprakları içine alıyordu.

6 Yehova'nın kulu Musa ve İsrailoğulları bu kralları yenmişti.[n] Yehova'nın kulu Musa sonra bu bölgeyi Rubenoğullarına,[o] Gadoğullarına[ö] ve Manasse kabilesinin yarısına[p] vermişti.

7 Yeşu ve İsrailoğullarının Ürdün Irmağının batı tarafında Lübnan[r] Ovasındaki Baal-gad' dan,[s] Seir'e[ş] bakan Halak Dağına[t] kadar uzanan bölgede yendiği krallar şunlardır: (Yeşu daha sonra bu bölgeyi İsrail kabilelerine mülk olarak paylaştırdı.[u] **8** Bu bölge, Hititlerin, Amorilerin,[ü] Kenanlıların, Perizzilerin, Hivilerin ve Yebusilerin[v] yaşadığı dağlık bölgeyi, Şefela'yı, Araba'yı, yamaçları, çölü ve Necef'i[y] kapsıyordu.)

9 Eriha kralı,[z] Beytel yakınındaki Ay şehrinin kralı,[a]
10 Yeruşalim kralı,[b] Hebron kralı,[c]
11 Yarmut kralı,[ç] Lakiş kralı,[d]

BÖLÜM 12

a Tkr 3:17
b Yhn 6:1
c Yş 13:20
ç Yş 3:16
d Tkr 3:27
e Tkr 1:4
f Tkr 3:10
g Tkr 3:11
Yş 13:12
h Sy 21:33
Tkr 3:1
ı Yş 12:1
i Tkr 29:7
Yş 9:10
j Tkr 3:14
k Yş 13:13
l Sy 21:26
Tkr 3:6
m Yş 12:2
n Sy 21:24
Sy 21:35
o Tkr 3:12
ö Sy 32:33
p Tkr 3:13
r Yş 1:4
s Yş 13:5
ş Tkr 2:12
t Yş 11:17
u Yş 11:23
ü Ba 15:16
Çk 3:8
Me 136:19
v Çk 23:23
Tkr 7:1
y Yş 10:40
Yş 11:16
z Yş 6:2
a Yş 8:29
b Yş 10:1
c Yş 10:23
ç Yş 10:3
d Yş 10:23

2. Sütun

a Yş 10:23
b Yş 10:33
c Yş 10:38
ç Yş 10:29
d Yş 10:28
e Yş 8:17
Hk 1:22
f 1Kr 4:10
g Yş 11:1
h Yş 11:10
ı Yş 11:1
i 1Ta 7:29
j Yş 21:34
k Yş 11:2
l Tkr 28:1

BÖLÜM 13

m Yş 23:1
Yş 24:29
n Yş 12:7
o Çk 23:29
ö Çk 23:31
Tsf 2:5
p 1Sa 27:8
r Yş 15:11
s Ba 10:19
ş Yş 10:41
t Yş 15:46

12 Eglon kralı,[a] Gezer kralı,[b]
13 Debir kralı,[c] Geder kralı,
14 Horma kralı, Arad kralı,
15 Libna kralı,[ç] Adullam kralı,
16 Makkeda kralı,[d] Beytel kralı,[e]
17 Tappuah kralı, Hefer kralı,[f]
18 Afek kralı, Laşşaron kralı,
19 Madon kralı,[g] Hatsor kralı,[h]
20 Şimron-meron kralı, Akşaf kralı,[ı]
21 Taanak kralı, Megiddo kralı,[i]
22 Kedeş kralı, Karmel'deki Yokneam[j] kralı,
23 Dor dağlık bölgesinde yaşayan Dor kralı,[k] Gilgal' deki Goyim kralı,
24 Tirtsa kralı.
Toplam otuz bir kral.[l]

13 Yeşu artık yaşça ilerlemiş, ihtiyarlamıştı.[m] Yehova ona "Sen artık ihtiyarladın, yaşın ilerledi; ve memlekette mülk edinilmesi gereken daha çok toprak var"[n] dedi. **2** "Ele geçirilmesi gereken topraklar[o] şunlar: Filistlerin[ö] ve Geşurilerin[p] yaşadığı tüm bölgeler **3** (Nil'in Mısır'ın doğusunda kalan kolundan, kuzeydeki Ekron[r] sınırına kadar olan bölge eskiden Kenanlılara[s] ait sayılırdı); Gazze,[ş] Aşdod,[t] Aşkelon,[u] Gat[ü] ve Ekron'daki[v] beş müttefik Filistî beyinin[y] yönetimindeki bölge ve Avvalıların[z] bölgesi. **4** Kenan topraklarının güney kesiminin tamamı; Saydalılara[a] ait olan Meara, Afek'e ve Amorilerin sınırına kadar olan bölge;

u Hk 14:19; ü 2Sa 21:19; v 1Sa 5:10; y Hk 3:3; 1Sa 6:4; z Tkr 2:23; a Hk 1:31.

5 Geballıların[a] toprakları, Hermon Dağının eteklerindeki Baalgad'dan[b] Hamat[c] girişine kadar doğudaki tüm Lübnan toprakları. **6** Lübnan'dan[ç] Misrefotmaim'e[d] kadar uzanan dağlık bölgede yaşayan herkesi, tüm Saydalıları[e] İsrailoğullarının önünden Ben kovacağım.[f] Bu bölgeleri sana emrettiğim gibi İsrail'e miras olarak paylaştıracaksın.[g] **7** Şimdi bu toprakları dokuz kabileye ve Manasse kabilesinin yarısına miras olarak paylaştır."[h]

8 Kabilenin diğer yarısı ile birlikte Rubenoğulları ve Gadoğulları, Musa'nın kendilerine Ürdün Irmağının doğusunda verdiği miraslarını aldılar. Yehova'nın kulu Musa'nın onlara verdiği yerler[ı] şunlardı: **9** Arnon Vadisinin[i] kenarında, vadinin orta kesiminde yer alan Aroer[j] şehrinden Dibon'a[k] kadar uzanan tüm Medeba Yaylası;[l] **10** Amorilerin Heşbon'da hüküm süren kralı Sihon'un, Ammonoğulları sınırına kadar olan tüm şehirleri;[m] **11** Gilead, Geşurilerin[n] ve Maakatlıların yaşadığı bölgeler, Hermon Dağının[o] tüm çevresi, Saleka'ya[ö] kadar olan tüm Başan[p] toprakları; **12** Başan'da Og'un[r] (Refaoğullarından[s] son kalan oydu) hüküm sürdüğü Aştarot'tan Edrei'ye[s] kadar olan tüm kraliyet toprakları; Musa onları bozguna uğratmış ve topraklarından kovmuştu.[t] **13** İsrailoğulları Geşurileri[u] ve Maakatlıları yerlerinden kovmadı,[ü] onlar bugün hâlâ İsrail'de yaşıyor.

14 Musa sadece Levi kabilesine miras olarak pay vermedi.[v] Onların payı[a] Tanrı'nın kendilerine vaat etmiş olduğu gibi,[b] halkın, İsrail'in Tanrısı Yehova için yakacağı sunular[c] olacaktı.

15 Ve Musa, Ruben kabilesinin ailelerine miras olarak paylarını verdi. **16** Şu bölgeler onların oldu: Arnon Vadisinin kenarında, vadinin orta kesiminde yer alan Aroer[ç] şehrinden, Medeba çevresindeki tüm yaylaya[d] kadar; **17** Heşbon[e] ve yayladaki tüm kentleri,[f] Dibon,[g] Bamot-baal[h] ve Beyt-baal-meon;[ı] **18** Yahats,[i] Kedemot,[j] Mefaat,[k] **19** Kiryataim,[l] Sibma,[m] ovadaki dağda yer alan Tseret-şahar; **20** Beyt-peor, Pisga[n] yamaçları, Beyt-yeşimot,[o] **21** yayladaki tüm şehirler,[ö] Heşbon'da[p] hüküm süren Amorilerin kralı Sihon'un tüm kraliyet toprakları. Musa onunla birlikte, memlekette oturan Sihon'un soylu beylerini, Midyan, Evi, Rekem, Tsur, Hur ve Reba[r] beylerini bozguna uğratmıştı.[s] **22** İsrailoğullarının kılıçtan geçirdiği adamlar arasında Beor oğlu falcı[ş] Balam[t] da vardı. **23** Rubenoğullarının sınırı Ürdün Irmağıydı. Rubenoğulları[u] kabilesindeki ailelere yerleşimleriyle birlikte miras olarak verilen şehirler bu bölgedeydi.

24 Musa Gad kabilesinin ailelerine de miras olarak paylarını verdi.[ü] **25** Şu bölgeler Gadoğullarının oldu: Yazer,[v] Gilead'daki tüm şehirler,[y] Rabba[z] önlerindeki Aroer'e[a] kadar Ammonoğulları[b] topraklarının yarısı; **26** Heşbon'dan[c] Ra-

BÖLÜM 13

a 1Kr 5:18 He 27:9
b Yş 11:17
c Sy 34:8
ç Tkr 3:25
d Yş 11:8
e Hk 3:3
f Çk 23:30
g Sy 34:17 Yş 14:1
h Sy 33:54
ı Sy 32:33 Yş 22:4
i Sy 21:13
j Tkr 3:12 Yş 12:2
k Sy 32:3
l Sy 21:30
m Sy 21:24
n Tkr 3:14 Yş 12:5
o Tkr 4:48
ö 1Ta 5:11
p Yş 17:1
r Tkr 3:10
s Tkr 3:11
ş Yş 12:4
t Sy 21:24 Sy 21:35
u Tkr 3:14
ü Sy 33:55 Yş 23:12
v Sy 18:20 Tkr 10:9 Tkr 12:12 Yş 14:3

2. Sütun

a Le 7:35 Tkr 18:1
b Sy 18:24 Yş 21:45
c Le 7:33 1Ko 9:13
ç Tkr 3:12 Yş 12:2
d Yş 13:9
e Sy 21:26
f Sy 21:25
g Sy 32:3
h Sy 21:20
ı Sy 32:38
i Sy 21:23
j Tkr 2:26
k Yş 21:37
l Sy 32:37
m Sy 32:38
n Tkr 3:17 Yş 12:3
o Sy 33:49
ö Tkr 3:10
p Sy 21:25
r Sy 31:8
s Tkr 2:30 Me 135:10
ş Sy 22:7 Tkr 18:10
t Sy 22:5 2Pe 2:15
u Sy 32:33
ü Tkr 3:12
v Sy 32:35
y Sy 32:26

z Tkr 3:11; 2Sa 11:1; a Tkr 2:36; Hk 11:26; b Yş 12:2; Hk 11:13; c Sy 21:26.

mat-mitspe'ye ve Betonim'e, Mahanaim'den[a] Debir[b] sınırına kadar olan bölge; **27** ovada yer alan Beyt-haram,[c] Beyt-nimra,[ç] Sukkot,[d] Tsafon, Heşbon[e] kralı Sihon'un kraliyet topraklarının geri kalanı, Ürdün Irmağı sınır olacak şekilde Kinneret Gölüne[f] kadar ırmağın doğu kıyılarında kalan bölge. **28** Gadoğullarının[g] ailelerine yerleşimleriyle birlikte mülk olarak verilen şehirler buradaydı.

29 Musa Manasse kabilesinin yarısını oluşturan ailelere de miras olarak paylarını verdi.[h] **30** Şu bölgeler onların oldu: Mahanaim'den[ı] başlayarak tüm Başan, Başan kralı Og'un[i] hâkimiyetindeki tüm kraliyet toprakları ve Başan'da yer alan Yair'in[j] tüm obaları dahil olmak üzere toplam altmış kent. **31** Başan'da Og'un kraliyet şehirleri olan Gilead topraklarının yarısı, Aştarot[k] ve Edrei,[l] Manasse'nin oğlu Makir'in soyunun[m] oldu; bu bölgeler, aileler arasında paylaştırılmak üzere Makiroğullarının yarısına verildi.

32 Moab düzlüklerinde, Ürdün Irmağının doğusunda Eriha karşısında, Musa'nın onlara miras olarak verdiği yerler bunlardı.[n]

33 Musa, Levi kabilesine miras olarak bir pay vermedi.[o] Onların mirası İsrail'in Tanrısı Yehova'ydı; bunu O vaat etmişti.[ö]

14 İsrailoğullarının, Kenan[p] topraklarında miras olarak aldığı yerler bunlardı. Kâhin Eleazar, Nun oğlu Yeşu ve İsrailoğullarının aşiret reisleri bu toprakları onlar arasında paylaştırdı.[r] **2** Yehova'nın Musa aracılığıyla emrettiği gibi, dokuz kabile ve bir kabilenin yarısı[a] için paylaştırma işi kurayla yapıldı.[b] **3** Musa iki kabileye ve bir kabilenin yarısına miras olarak Ürdün Irmağının öte tarafında mülk vermişti.[c] Levioğullarına miras olarak mülk vermedi.[ç] **4** Yusuf'un oğulları Manasse[d] ve Efraim[e] iki ayrı kabile[f] oluşturdu ve memlekette Levioğullarına, oturmaları için şehirler,[g] mallarıyla sürüleri için de otlaklar dışında bir pay verilmedi.[h] **5** İsrailoğulları, Yehova'nın Musa'ya emrettiği gibi memleketi paylaştırdılar.

6 Yahudaoğulları Gilgal'de[ı] Yeşu'nun yanına geldiler ve Kenizzi[i] Yefunne oğlu Kaleb,[j] Yeşu'ya şöyle dedi: "Yehova'nın, Tanrı* adamı[k] Musa'ya Kadeş-barnea'da[l] benimle ve seninle ilgili söylediklerini[m] sen de biliyorsun. **7** Yehova'nın kulu Musa beni Kadeş-barnea'dan bu toprakları keşfe[n] gönderdiğinde kırk yaşındaydım; gördüklerimi ona açık yüreklilikle anlatmıştım.[o] **8** Benimle birlikte gelen kardeşlerim yüzünden halkın yüreği yerinden oynadı.[ö] Fakat ben tüm yürekle Tanrım Yehova'nın yolundan gittim.[p] **9** Ve Musa o gün yemin edip, 'Ayak bastığın topraklar[r] devirler boyu senin ve soyunun mirası olacak, çünkü sen Tanrım Yehova'nın yolundan asla ayrılmadın'[s] demişti. **10** İşte, Yehova söz verdiği gibi[ş]

BÖLÜM 13

a Ba 32:2
Yş 21:38
b 2Sa 9:5
2Sa 17:27
c Sy 32:36
ç Sy 32:36
d Ba 33:17
Hk 8:5
1Kr 7:46
Me 60:6
e Sy 21:26
f Sy 34:11
Tkr 3:17
Yhn 6:1
g Tkr 3:16
h Tkr 3:13
ı 1Ta 6:80
i Sy 32:33
j Sy 32:41
Tkr 3:14
k Yş 12:4
l Sy 21:33
m Sy 32:39
n Sy 32:33
Tkr 3:12
o Tkr 10:9
Yş 13:14
Yş 18:7
ö Sy 18:24
Sy 26:62
Tkr 18:1
Yş 14:3

BÖLÜM 14

p Sy 34:2
r Sy 34:17
Yş 19:51

2. Sütun

a Sy 34:13
b Sy 26:55
Sy 33:54
Ne 11:1
Öz 16:33
Elç 13:19
c Sy 32:29
Yş 13:8
ç Tkr 10:9
Yş 13:14
d Ba 48:19
e Ba 48:20
f Ba 48:5
1Ta 5:2
g Sy 35:7
Yş 21:2
1Ta 6:54
h Le 25:34
Sy 35:2
Sy 35:5
ı Yş 4:19
Yş 10:43
i Sy 32:12
Yş 15:17
j Sy 13:6
Sy 14:30
k Sy 12:7
Tkr 33:1
Me 90:Üst
l Sy 13:26
Tkr 1:19
m Tkr 1:36
n Sy 13:2
Sy 13:6
He 20:6

o Sy 13:30; Sy 14:6; **ö** Sy 13:32; **p** Sy 14:24; Sy 32:12; **r** Tkr 1:36; **s** Me 101:6; Öz 28:20; **ş** Sy 14:30; Yş 21:45.

Yş 14:6* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

beni yaşattı.[a] Yehova bu vaadi Musa'ya kırk beş yıl önce, İsrailoğulları çölde[b] giderken verdi ve ben bugün seksen beş yaşındayım. **11** Yine de bugün Musa'nın beni gönderdiği günkü kadar güçlüyüm.[c] O gün güçlü olduğum gibi bugün de savaşabilecek güçteyim; gücüm kuvvetim sefere çıkmaya da dönmeye de yeter.[ç] **12** Şimdi, Yehova'nın o zaman vaat ettiği gibi bu dağlık bölgeyi bana ver.[d] Orada Anaklarını[e] yaşadığını ve büyük surlu şehirleri olduğunu[f] o gün sen de duymuştun. Yehova yine benimle birlikte olacak[g] ve Yehova'nın vaat ettiği gibi onları oradan kesinlikle kovacağım."[h]

13 Bunun üzerine Yeşu, Yefunne oğlu Kaleb için hayırdua edip Hebron'u ona mülk olarak verdi.[ı] **14** Kenizzi Yefunne oğlu Kaleb, bütün yürekle İsrail'in Tanrısı Yehova'nın yolundan gittiği için Hebron bugüne kadar onun mülkü oldu.[i] **15** Hebron'un önceki adı Kiryat-arba'ydı[j] (Arba,[k] Anaklar arasında en güçlü adamdı). Böylece savaşlar bitti, memleket huzura kavuştu.[l]

15 Yahudaoğulları kabilesinin ailelerine kurada[m] çıkan bölge şuydu: Edom[n] sınırına kadar olan topraklar, Tsin Çölü[o] ve güney sınırına kadar Necef.[ö] **2** Güney sınırları Tuz Gölünün[p] güney ucundaki körfezden başlıyordu; **3** güneye doğru Akrabbim[r] yokuşuna inip Tsin Çölünü[s] geçiyor, güneyde Kadeş-barnea'dan[ş] Hetsron ve Addar'a çıkıp Karka'nın çevresini dolanıyordu. **4** Sınır oradan Atsmon'a,[t] sonra Mısır Vadisine[u] uzanıyor ve denizde bitiyordu. Güney sınırları buydu.

5 Doğu sınırı Ürdün Irmağının döküldüğü yere kadar Tuz Gölünü kapsıyordu. Kuzey sınırı ise, Ürdün Irmağının döküldüğü yerde[a] körfezden başlıyordu. **6** Sınır Beyt-hogla'ya[b] çıkıyor, oradan Beyt-araba'nın[c] kuzeyinden geçip Ruben oğlu Bohan'ın[ç] taşına kadar gidiyordu. **7** Sınır, Akor Ovasındaki[d] Debir'e doğru çıkıp kuzeyde, vadinin güneyinde kalan Adummim yokuşuna bakan Gilgal'e[e] dönüyordu. Oradan En-şemeş[f] sularını geçip En-rogel'e[g] kadar uzanıyordu. **8** Sonra, Yebusilerin[h] şehri Yeruşalim'in[ı] güney yamacına bakan Hinnomoğlu Vadisine[i] doğru çıkıp, kuzeyde Refaim Ovasında[j] Hinnom Vadisinin batısına bakan dağın doruklarına kadar devam ediyordu. **9** Sınır, oradan Neftoah sularının kaynağına,[k] Efron Dağındaki şehirlere; oradan da Baala'ya,[l] yani Kiryat-yearim'e[m] kadar uzanıyordu. **10** Sonra Baala'nın çevresini dolanıp batıda Seir Dağına, oradan da kuzeyde Yearim Dağının yamaçlarına, yani Kesalon'a uzanıyor; oradan Beyt-şemeş'e[n] inip Timna'ya[o] devam ediyordu. **11** Sınır kuzeyde Ekron[ö] yamaçlarına ve Şikkeron'a kadar uzanıp Baala Dağına ulaşıyor ve Yabnel'e varıyordu. Sınır denizde sona eriyordu.

12 Batı sınırını Büyük Deniz*[p] kıyıları oluşturuyordu. Ya-

BÖLÜM 14

a Sy 14:29
b Sy 14:33
Yş 11:18
c Me 90:10
ç Tkr 31:2
d Yş 14:9
e Sy 13:22
Sy 13:33
Yş 11:21
f Sy 13:28
g Sy 14:8
Me 60:12
Ro 8:31
Flp 4:13
h Yş 15:14
Hk 1:20
ı Yş 10:37
Yş 15:13
Yş 21:11
1Ta 6:56
i Sy 14:24
Tkr 1:36
Yş 14:8
j Ba 23:2
Yş 15:13
k Yş 21:11
l Le 26:6
Yş 11:23

BÖLÜM 15

m Sy 26:55
n Ba 36:19
o Sy 33:36
ö Tkr 1:7
p Sy 34:3
r Hk 1:36
s Sy 34:4
ş Sy 32:8
t Sy 34:5
u Ba 15:18
Yş 13:3
1Kr 8:65

2. Sütun

a Sy 34:12
b Yş 18:19
c Yş 18:22
ç Yş 18:17
d Yş 7:26
e Yş 4:19
Yş 5:9
f Yş 18:17
g 1Kr 1:9
h Yş 18:28
Hk 1:21
ı Hk 19:10
2Sa 5:6
i Yş 18:16
2Kr 23:10
Yr 7:31
Mt 5:22
j Yş 18:16
2Sa 5:18
k Yş 18:15
l 2Sa 6:2
1Ta 13:6
m Yş 9:17
n Yş 21:16
1Sa 6:12
2Kr 14:11
1Ta 6:59

o Yş 19:43; Hk 14:2; 2Ta 28:18; **ö** Yş 19:43; 1Sa 5:10; 1Sa 7:14; 2Kr 1:2; **p** Sy 34:6; Tkr 11:24; Yş 15:47.

Yş 15:12* Akdeniz.

hudaoğulları ailelerine verilen bölgenin tüm sınırları bunlardı.

13 Yeşu, Yehova'nın emri üzerine, Yefunne oğlu Kaleb'e[a] pay olarak Yahudaoğullarının yaşadığı bölgedeki Kiryat-arba'yı (Arba, Anakların atasıydı), yani Hebron'u[b] verdi. **14** Böylece Kaleb, üç Anakoğlunu,[c] Şeşay,[ç] Ahiman ve Talmay'ı[d] oradan kovdu. Bunlar Anak soyundandı.[e] **15** Oradan da Debir[f] halkı üzerine yürümek için harekete geçti. (Debir'in daha önceki adı Kiryat-sefer'di.)[g] **16** Kaleb şöyle dedi: "Kim Kiryat-sefer'e saldırıp orayı ele geçirirse, kızım Aksa'yı[h] ona eş olarak vereceğim." **17** Bunun üzerine, Kaleb'in kardeşi Kenaz'ın[ı] oğlu Otniel[i] orayı ele geçirdi. Kaleb de kızı Aksa'yı[j] ona eş olarak verdi. **18** Kız eve giderken babasından tarla istesin diye kocasına baskı yaptı. Sonra eşeğin üzerindeyken el çırptı. Kaleb de kızına "Ne istiyorsun?"[k] diye sordu. **19** Kız "Bana bir armağan ver" dedi. "Bana güneyde bir yer vermiştin. Gullot-maim'i* de ver." Böylece babası ona Yukarı Gullot'u ve Aşağı Gullot'u verdi.[l]

20 Yahudaoğulları[m] kabilesinin ailelerine göre aldıkları miras buydu.[n]

21 Güneyde Edom sınırına[o] doğru Yahudaoğulları kabilesine ait olan şehirler şunlardı: Kabtseel,[ö] Eder, Yagur, **22** Kina, Dimona, Adada, **23** Kedeş, Hatsor, İtnan, **24** Zif, Telem,[p] Bealot, **25** Hatsor-hadatta, Keriyot-hetsron (Hatsor), **26** Amam, Şema, Molada,[r] **27** Hatsar-gadda, Heşmon, Beytpelet,[a] **28** Hatsar-şual,[b] Beerşeba,[c] Biziotya, **29** Baala,[ç] İyim, Etsem,[d] **30** Eltolad, Kesil, Horma,[e] **31** Tsiklag,[f] Madmanna, Sansanna, **32** Lebaot, Şilhim, Ain[g] ve Rimmon.[h] Toplam yirmi dokuz şehir ve yerleşimleri.

33 Şefela'daki[ı] şehirler şunlardı: Eştaol,[i] Tsora,[j] Aşna, **34** Zanoah,[k] En-gannim, Tappuah, Enam, **35** Yarmut,[l] Adullam,[m] Soko,[n] Azeka,[o] **36** Şaarayim,[ö] Aditaim, Gedera ve Gederotaim; on dört şehir ve yerleşimleri.

37 Tsenan, Hadaşa, Migdalgad, **38** Dilean, Mitspe, Yokteel, **39** Lakiş,[p] Botskat,[r] Eglon,[s] **40** Kabbon, Lahmam, Kitliş, **41** Gederot, Beyt-dagon, Naama ve Makkeda;[ş] on altı şehir ve yerleşimleri.

42 Libna,[t] Eter,[u] Aşan, **43** İfta, Aşna, Netsib, **44** Keila,[ü] Akzib[v] ve Mareşah;[y] dokuz şehir ve yerleşimleri.

45 Ekron'la[z] birlikte çevre kentleri* ve yerleşimleri. **46** Ekron'dan batıya doğru Aşdod ve tüm yerleşimleri.

47 Güneyde Mısır Vadisine doğru ve Büyük Deniz kıyısında, Aşdod'la[a] birlikte çevre kentleri ve yerleşimleri; Gazze'yle[b] birlikte çevre kentleri ve yerleşimleri.[c]

48 Dağlık bölgede, Şamir, Yattir,[ç] Soko, **49** Danna, Kiryat-sanna (Debir), **50** Anab,

BÖLÜM 15

a Sy 13:30; Tkr 1:36; Yş 14:13; Yş 21:12
b Ba 23:2; Ba 35:27; Yş 14:15; Yş 20:7
c Sy 13:33; Yş 11:21
ç Sy 13:22
d Hk 1:10
e Hk 1:20
f Yş 10:39
g Hk 1:11
h Hk 1:13
ı Hk 1:13; 1Ta 4:13
i Hk 3:9; Hk 3:11
j 1Ta 2:49
k Hk 1:14
l Hk 1:15
m Ba 49:8; Tkr 33:7
n Sy 33:54
o Sy 34:3; Tkr 2:5
ö Ne 11:25
p 1Sa 15:4
r Yş 19:2; 1Ta 4:28

2. Sütun

a Ne 11:26
b Yş 19:3; 1Ta 4:28
c Ba 21:31; Yş 19:2
ç Yş 19:3
d 1Ta 4:29
e Sy 14:45; Tkr 1:44; Yş 19:4; Hk 1:17
f Yş 19:5; 1Sa 27:6; 1Ta 12:1
g 1Ta 4:32
h Yş 19:7; Ne 11:29
ı Tkr 1:7; Yş 9:1; Hk 1:9
i Yş 19:41; Hk 13:25; Hk 16:31
j Ne 11:29
k Ne 11:30
l Yş 10:3
m Yş 12:15; 1Sa 22:1
n 1Sa 17:1
o Yş 10:10
ö 1Sa 17:52
p Yş 10:3; 2Kr 18:14
r 2Kr 22:1
s Yş 10:3
ş Yş 10:28
t Yş 10:29; 2Kr 8:22
u Yş 19:7
ü 1Sa 23:1
v Ba 38:5; **y** Mi 1:15; **z** Yş 13:3; **a** 1Sa 5:1; **b** Ba 10:19; **c** Ba 15:18; Sy 34:5; **ç** Yş 21:14.

Yş 15:19* Anlamı, "Su Kaynakları"

Yş 15:45* Ya da "yavru kentleri", sözcük anlamıyla "kızları"

Eştemo,[a] Anim, **51** Goşen,[b] Holon ve Gilo;[c] on bir şehir ve yerleşimleri.

52 Arab, Duma, Eşan, **53** Yanim, Beyt-tappuah, Afeka, **54** Humta, Kiryat-arba (Hebron)[ç] ve Tsior; dokuz şehir ve yerleşimleri.

55 Maon,[d] Karmel, Zif,[e] Yutta, **56** Yizreel, Yokdeam, Zanoah, **57** Kain, Gibea ve Timna;[f] on şehir ve yerleşimleri.

58 Halhul, Beyt-sur, Gedor, **59** Maarat, Beyt-anot ve Eltekon; altı şehir ve yerleşimleri.

60 Kiryat-baal[g] (Kiryat-yearim)[h] ve Rabba; iki şehir ve yerleşimleri.

61 Çölde Beyt-araba,[ı] Middin, Sekaka, **62** Nibşan, Tuz Şehri ve En-gedi;[i] altı şehir ve yerleşimleri.

63 Yeruşalim'de[j] oturan Yebusilere[k] gelince, Yahudaoğulları onları kovamadı.[l] Yebusiler bugün hâlâ Yeruşalim'de Yahudaoğullarıyla birlikte yaşıyor.

16 Kura[m] sonucu Yusufoğullarına[n] çıkan bölgenin sınırı, Eriha yakınlarında Ürdün Irmağından[o] başlayıp Eriha'nın doğusundaki sular boyunca ilerliyor, Eriha'dan yukarı çıkarak çöle, dağlık Beytel[ö] bölgesine gidiyordu. **2** Luz[p] yakınındaki Beytel'den geçerek Arklıların[r] sınırına, Atarot'a uzanıyordu, **3** oradan batıya doğru inerek Yafletilerin sınırından geçip Aşağı Beyt-horon[s] ve Gezer[ş] sınırına kadar gidiyordu. Sınır denizde son buluyordu.[t]

4 Yusufoğulları[u] Manasse ve Efraim[ü] bu bölgeyi mülk edindiler.[a] **5** Efraimoğulları ailelerinin miras olarak aldıkları bölgenin doğu sınırı, Atarot-addar'dan[b] Yukarı Beyt-horon'a[c] kadar çıkıyor, **6** denize kadar ulaşıyordu. Kuzey sınırı Mikmetat'tan[ç] başlayıp doğuda Taanat-şilo'dan geçerek Yanoah'a doğru devam ediyordu. **7** Yanoah'tan Atarot'a ve Naara'ya kadar giden sınır Eriha'ya[d] ulaşıp Ürdün Irmağına varıyordu. **8** Tappuah'tan,[e] batıdaki Kana Vadisine[f] ilerliyor ve denizde son buluyordu.[g] Efraimoğulları ailelerinin miras olarak aldıkları pay buydu. **9** Efraimoğullarına ayrılmış bazı şehirler,[h] Manasseoğullarının miras olarak aldıkları şehirlerin ve yerleşimlerin arasında yer alıyordu.

10 Efraimoğulları, Gezer'de[ı] oturan Kenanlıları[i] kovmadılar; oradaki Kenanlılar hâlâ onlarla birlikte yaşıyor[j] ve onlara köle olarak hizmet ediyorlar.[k]

17 Ve Yusuf'un ilk doğan oğlu[l] Manasse'nin[m] kabilesi için kura çekildi.[n] Manasse'nin ilk oğlu ve Gilead'ın[o] atası olan Makir'e[ö] Gilead[p] ve Başan verildi, çünkü o yiğit bir savaşçıydı.[r] **2** Manasse'nin geri kalan oğulları için de ailelerine göre kura çekildi: Abiezeroğulları,[s] Helekoğulları,[ş] Asrieloğulları, Şekemoğulları,[t] Heferoğulları ve Şemidaoğulları.[u] Bunlar Yusuf'un oğlu Manasse'nin oğulları ve onların aileleriydi. **3** Manasse oğlu Makir oğlu Gilead oğlu

BÖLÜM 15

a 1Sa 30:28; 1Ta 6:57
b Yş 10:41; Yş 11:16
c 2Sa 15:12
ç Ba 23:2; Yş 14:15; Yş 15:13
d 1Sa 23:25; 1Sa 25:2
e 1Sa 23:14
f Ba 38:12
g Yş 18:14
h Yş 9:17; 1Sa 7:1
ı Yş 18:22
i 1Sa 23:29; 2Ta 20:2
j Hk 1:8; 1Ta 11:4
k Ba 10:16; Hk 1:21
l Çk 23:29; Sy 33:55; Hk 1:21; Hk 2:23; Hk 3:4; Hk 19:11; 2Sa 5:6

BÖLÜM 16

m Sy 26:55; Sy 33:54; Öz 16:33
n Ba 49:22; Tkr 33:13
o Sy 35:1; Yş 18:12
ö Yş 18:13
p Ba 28:19
r 2Sa 16:16
s Yş 18:13; 1Ta 7:24
ş 1Ta 7:28
t Sy 34:6
u Ba 48:5; Yş 17:14
ü Yş 14:4

2. Sütun

a Tkr 33:15
b Yş 18:13
c 2Ta 8:5
ç Yş 17:7
d Yş 6:20; Yş 6:26
e Yş 17:8
f Yş 17:9
g Sy 34:6; Yş 16:3
h Yş 17:9
ı Yş 16:3
i Çk 23:29; Sy 33:55; Tkr 7:22; Yş 23:13; Hk 1:29
j Sy 33:52; Tkr 7:1; Hk 3:1
k Yş 17:13; 1Kr 9:21

BÖLÜM 17 **l** Ba 41:51; Ba 48:18; Tkr 21:17; **m** Ba 46:20; **n** Sy 26:55; Sy 33:54; Öz 16:33; **o** Sy 26:29; 1Ta 2:23; 1Ta 7:14; **ö** Ba 50:23; Sy 32:40; **p** Tkr 3:13; Yş 13:31; **r** Ba 49:24; **s** Hk 6:11; Hk 8:2; 1Ta 7:18; **ş** Sy 26:30; **t** Sy 26:31; **u** Sy 26:32.

Hefer oğlu Tselofhad'ın[a] oğulları yoktu, kızları vardı. Kızlarının isimleri de Mahla, Noa, Hogla, Milka ve Tirtsa'ydı.[b] **4** Onlar kâhin Eleazar,[c] Nun oğlu Yeşu ve beylerin karşısına çıkarak, "Yehova Musa'ya, kardeşlerimizin arasında bize de miras olarak bir pay vermesini emretti"[ç] dediler. Böylece, Yehova'nın emrine uygun olarak onlara babalarının kardeşleri arasında pay verildi.[d]

5 Manasse'ye, Ürdün Irmağının öte tarafındaki Gilead ve Başan toprakları dışında on pay düştü.[e] **6** Çünkü Manasse'nin oğullarıyla birlikte kızları da mirastan pay aldılar. Gilead toprakları da Manasse'nin geri kalan oğullarının mülkü oldu.

7 Manasse'nin sınırı Aşer'den Şekem'e[f] bakan Mikmetat'a[g] uzanıyor, oradan En-tappuahlıların yaşadığı bölgeye doğru ilerliyordu. **8** Tappuah[h] toprakları Manasse'nin oldu, fakat Manasse sınırındaki Tappuah şehri Efraimoğullarına aitti. **9** Sınır, Kana Vadisine doğru iniyor, güneyde Manasse topraklarında yer alan Efraim şehirlerinin[ı] bulunduğu vadiye doğru devam ediyordu. Manasse'nin sınırı vadinin kuzeyindeydi ve denizde son buluyordu.[i] **10** Efraim güneyde, Manasse kuzeyde yer alıyor ve sınır denizde son buluyordu.[j] Kuzeyinde Aşer, doğusunda İssakar yer alıyordu.

11 İssakar ve Aşer topraklarındaki Beyt-şean[k] ve çevre kentleri, İbleam[ı] ve çevre kentleri, Dor[m] halkı ve çevre kentleri, En-dor[n] halkı ve çevre kentleri, Taanak[o] halkı ve çevre kentleri, Megiddo[a] halkı ve çevre kentleri, tepelik üç bölge Manasse'ye aitti.[b]

12 Manasseoğulları bu şehirleri mülk edinemediler.[c] Kenanlılar bu topraklarda yaşamaya ısrarla devam ettiler.[ç] **13** İsrailoğulları güçlü olduklarında[d] Kenanlıları köle olarak çalıştırdılar,[e] onları tamamen kovmadılar.[f]

14 Yusufoğulları Yeşu'ya gelip şöyle dediler: "Yehova bizi şimdiye kadar bereketli kıldı ve kalabalık bir halk olduk;[g] buna rağmen neden bize miras olarak tek kurayla[h] tek pay veriyorsun?" **15** Bunun üzerine Yeşu, "Mademki kalabalık bir halksınız ve Efraim'in dağlık bölgesi[ı] size dar geliyor, ormanlık bölgeye gidin" dedi. "Perizzilerin[ı] ve Refaoğullarının[j] topraklarındaki ağaçları kesip kendinize yer açın." **16** Yusufoğulları buna karşılık "Dağlık bölge bize yetmiyor" dediler. "Ayrıca hem Beyt-şean[k] ve çevre kentlerinde yaşayanların, hem de Yizreel Ovasındakilerin,[l] ovada yaşayan tüm Kenanlıların demir tırpanlı savaş arabaları[m] var." **17** Yeşu da Yusufoğullarına, Efraim ve Manasse'ye şöyle dedi: "Siz çok kalabalık ve güçlü bir halksınız.[n] Sadece tek pay almamalısınız.[o] **18** Dolayısıyla, dağlık bölge de sizin olacak.[ö] Orası ormanlık olduğu için ağaçları keseceksiniz ve sınırınız orada bitecek. Demir tırpanlı savaş arabalarına sahip güçlü bir halk olsalar da[p] Kenanlıları oradan kovacaksınız."

BÖLÜM 17

a Sy 26:33; Sy 36:2
b Sy 27:1
c Sy 27:2; Sy 34:17; Yş 14:1
ç Sy 27:7
d Sy 27:11; Sy 36:2; Sy 36:6; Sy 36:12
e Yş 13:29
f Yş 20:7; Yş 24:1; 1Ta 6:67
g Yş 16:6
h Yş 16:8
ı Yş 16:9
i Yş 16:3; Yş 16:8
j Sy 34:6
k 1Sa 31:10; 1Kr 4:12
l 2Kr 9:27
m Yş 12:23; Hk 1:27
n 1Sa 28:7; Me 83:10
o Yş 12:21; Hk 5:19

2. Sütun

a 1Ta 7:29
b 1Ta 7:29
c Hk 1:27
ç Çk 23:29
d Hk 1:28
e Tkr 20:16; Yş 16:10; Hk 1:30; 2Ta 8:8
f Çk 23:33; Sy 33:55; Tkr 20:17; Yş 23:13; Hk 2:23; Hk 3:2
g Ba 48:19; Sy 26:34; Sy 26:37; Tkr 33:17
h Sy 33:54
ı Yş 19:50; Yş 24:33; Hk 7:24
i Çk 33:2; Ezr 9:1
j Ba 15:20
k Yş 17:11; 1Kr 4:12
l Yş 19:18; Hk 6:33
m Tkr 20:1; Hk 1:19; Hk 4:3; Öz 21:31
n Ba 49:24
o Yş 17:14
ö Sy 33:53; Yş 20:7; Hk 4:5

p Tkr 20:1; Tkr 31:6; Yş 13:6; Me 27:1; Ro 8:31; İb 13:6.

18 Daha sonra tüm İsrailoğulları Şilo'da[a] toplandı ve Toplanma Çadırını oraya kurdular;[b] çünkü artık o toprakları ele geçirmişlerdi.[c] **2** Fakat İsrailoğulları arasında payına düşen mirası henüz almamış olanlar vardı; bunlar toplam yedi kabileydi. **3** Yeşu İsrailoğullarına, "Atalarınızın Tanrısı Yehova'nın size verdiği toprakları mülk edinmekte[ç] daha ne kadar ihmalkâr davranacaksınız?"[d] dedi. **4** "Kendinize her kabileden üç adam seçin de onları göndereyim. Kalkıp o topraklara gitsinler, miraslarını belirleyip kayda geçirsinler ve yanıma dönsünler.[e] **5** Bölgeyi kendi aralarında yediye bölsünler.[f] Yahuda güneyde[g] kendi bölgesinde, Yusuf'un soyu da kuzeyde[h] kendi bölgesinde kalacak. **6** Size gelince, o toprakları yedi bölge olarak belirleyip kayıtlara geçirecek ve kayıtları bana getireceksiniz. Buna göre Tanrımız Yehova'nın önünde sizin için kura[ı] çekeceğim. **7** Levioğullarının sizin aranızda bir payı olmayacak,[i] çünkü onların payı Yehova'nın kâhinliğidir.[j] Gad, Ruben[k] ve Manasse kabilesinin yarısı,[l] Ürdün Irmağının doğu yakasındaki bölgede Yehova'nın kulu Musa'nın kendilerine verdiği payları aldılar."[m]

8 Böylece adamlar gitmek üzere hazırlandılar ve Yeşu toprakları bölgelere ayırıp kaydedecek olan adamlara şu emri verdi:[n] "Gidin, o topraklarda dolaşarak bölgeleri belirleyin ve yanıma dönün. O zaman burada, Şilo'da[o] Yehova'nın önünde sizin için kura çekeceğim."[ö] **9** Bunun üzerine adamlar gidip o topraklarda dolaştılar; orayı yedi bölgeye ayırıp şehir şehir kayda geçirdiler.[a] Sonra Şilo'daki konaklama yerinde bulunan Yeşu'nun yanına geldiler. **10** Ve Yeşu onlar için Şilo'da, Yehova'nın önünde kura çekti.[b] Böylece Yeşu o toprakları İsrailoğullarına paylaştırdı.[c]

11 Benyaminoğulları[ç] kabilesi için ailelerine göre kura[d] çekildi ve kurada onların payına, Yahudaoğullarıyla[e] Yusufoğullarının[f] toprakları arasında kalan bölge düştü. **12** Onların kuzey sınırı Ürdün Irmağından başlıyor, kuzeyde Eriha[g] yamaçlarına doğru devam edip batıdaki dağlık bölgeye çıkıyor ve Beyt-aven Çölünde[h] sona eriyordu. **13** Sınır oradan Luz'a[ı] devam ediyor, Luz'un, yani Beytel'in[i] güney yamaçlarına ulaşıyordu. Oradan Atarot-addar'a[j] inip Aşağı Beyt-horon'un[k] güneyindeki dağa varıyordu. **14** Sınır batıdan güneye doğru, güneyde Beyt-horon'a bakan dağın etrafından dolanıp, Yahudaoğullarının şehri Kiryat-baal'de (Kiryat-yearim'de)[l] son buluyordu. Bölgenin batı sınırı böyleydi.

15 Güney sınırı Kiryat-yearim'den başlıyor, batıya doğru devam ediyordu. Oradan Neftoah sularının kaynağına[m] ilerliyordu. **16** Sınır, Refaim Ovasının[n] kuzeyindeki, Hinnomoğlu Vadisine[o] bakan dağın eteklerine kadar iniyor, oradan Hinnom Vadisine, Yebusi şehrinin[ö] güney yamaçlarına ve En-rogel'e[p] kadar

BÖLÜM 18

a Yş 19:51
Yş 21:2
Yş 22:9
Hk 21:19
b 1Sa 1:3
1Sa 4:3
Me 78:60
Yr 7:12
c Sy 14:8
Tkr 7:22
Tkr 33:29
Yş 13:2
Elç 7:45
ç Sy 33:53
Tkr 20:16
d Sy 33:55
Hk 18:9
Öz 10:4
e Sy 27:20
Sy 34:17
f Sy 34:13
Yş 19:51
g Yş 15:1
h Yş 16:1
Yş 16:4
ı Sy 26:55
Sy 33:54
Yş 14:2
Öz 16:33
Elç 13:19
i Sy 18:20
Yş 13:33
j Tkr 10:9
Tkr 18:1
k Tkr 3:12
l Tkr 3:13
m Tkr 4:47
n Sy 27:21
o Hk 21:19
ö Yş 19:51

2. Sütun

a Yş 18:4
b Öz 16:33
c Sy 33:54
Elç 13:19
ç Tkr 33:12
d Sy 26:55
e Yş 15:1
f Yş 16:1
g Yş 2:1
Yş 3:16
Yş 6:1
h Yş 7:2
ı Yş 16:2
i Ba 28:19
j Yş 16:5
k Yş 10:11
Yş 16:3
Yş 21:22
l Yş 15:9
Yş 15:60
2Sa 6:2
1Ta 13:6
m Yş 15:9
n Tkr 2:11
2Sa 5:18
İş 17:5
o Yş 15:8
2Ta 28:3
Yr 7:31
Yr 19:2
Mt 5:22

ö Yş 15:63; Hk 1:8; Hk 19:10; **p** Yş 15:7; 1Kr 1:9.

devam ediyordu. **17** Sınır kuzeyde En-şemeş'e, oradan da Adummim yokuşuna[a] bakan Gelilot'a doğru devam ediyor, Ruben oğlu Bohan'ın[b] taşına[c] kadar uzanıyordu. **18** Araba bölgesinin kuzey yamacından geçip, bölgenin iç kısımlarına iniyordu. **19** Sınır, Beyt-hogla'nın[ç] kuzey yamacından geçip, Ürdün Irmağının güney ağzında yer alan Tuz Gölünün[d] kuzeyindeki körfezde son buluyordu. Güney sınırı böyleydi. **20** Doğu sınırını Ürdün Irmağı çiziyordu. Benyaminoğullarının ailelerine göre aldıkları mirasın tüm sınırları buydu.

21 Benyaminoğulları kabilesine ailelere göre verilen şehirler şunlardı: Eriha,[e] Beyt-hogla, Emek-ketsits, **22** Beyt-araba,[f] Tsemaraim, Beytel,[g] **23** Avvim, Para, Ofra,[h] **24** Kefar-ammoni, Ofni ve Geba;[ı] on iki şehir ve yerleşimleri.

25 Gibeon,[i] Rama, Beerot, **26** Mitspe,[j] Kefira,[k] Motsah, **27** Rekem, İrpeel, Tarala, **28** Tsela,[l] Ha-elef, Yebusi şehri (Yeruşalim),[m] Gibea[n] ve Kiryat; on dört şehir ve yerleşimleri.

Benyaminoğullarının ailelerine göre mirası buydu.[o]

19 Sonra ikinci kura[ö] Şimeon için çekildi. Şimeonoğulları[p] kabilesinin ailelerine göre aldıkları miras, Yahudaoğullarının miras olarak aldığı toprakların içindeydi.[r] **2** Onların miras olarak aldıkları şehirler şunlardı: Şeba'yla birlikte Beer-şeba,[s] Molada,[ş] **3** Hatsar-şual,[t] Bala, Etsem,[u] **4** Eltolad,[ü] Betul, Horma, **5** Tsiklag,[v] Beyt-markabot, Hatsar-susa,[a] **6** Beytlebaot[b] ve Şaruhen; on üç şehir ve yerleşimleri. **7** Ain,[c] Rimmon,[ç] Eter ve Aşan;[d] yerleşimleriyle birlikte dört şehir. **8** Baalat-beer[e] ve güneyde Rama'ya[f] kadar tüm bu şehirler ve çevrelerindeki yerleşimler. Şimeonoğulları kabilesinin ailelerine göre aldığı miras buydu. **9** Yahudaoğullarının aldığı pay onlar için çok geniş olduğundan, Şimeonoğullarının mirası Yahudaoğullarının payından verildi.[g] Böylece Şimeonoğullarının mülk edindiği yerler onların mirasının içinde yer aldı.[h]

10 Sonra üçüncü kura[ı] ailelerine göre Zebulunoğulları[i] için çekildi. Onların sınırı Sarid'e kadar uzanıyordu. **11** Batıya doğru çıkan sınır Mareal'e ve Dabbeşet'e gidiyor, oradan Yokneam'a[j] bakan vadiye ulaşıyordu. **12** Yine Sarid'den doğuya, gündoğusuna doğru Kislot-tabor sınırına varıp, oradan Daberat'a[k] ve Yafia'ya çıkıyordu. **13** Oradan, gündoğusuna Gat-hefer[l] ve Et-katsin'e doğru devam ediyor, Rimmon'a ve Neah'a uzanıyordu. **14** Sınır oradan dolanıp kuzeyde Hannaton'a yöneliyor ve İftah-el Vadisinde son buluyordu. **15** Diğer şehirler ise Kattat, Nahalal, Şimron,[m] İdala ve Beytlehem'di;[n] on iki şehir ve yerleşimleri. **16** Zebulunoğullarının ailelerine göre[o] aldıkları miras buydu.[ö] Onlara verilen şehirler ve yerleşimleri bunlardı.

17 Dördüncü kura İssakar[p] için, ailelerine göre İssakaroğul-

BÖLÜM 18

a Yş 15:7
b Yş 15:6
c Tkr 19:14
ç Yş 15:6
d Sy 34:12
Tkr 3:17
e Yş 6:21
Yş 6:24
f Yş 15:6
g Ba 12:8
Yş 8:17
1Kr 12:29
h 1Sa 13:17
ı Yş 21:17
Ezr 2:26
i Yş 9:17
1Kr 3:4
j Hk 20:3
k Ezr 2:25
l 2Sa 21:14
m Yş 15:8
Hk 19:10
1Ta 11:4
2Ta 3:1
n Hk 19:12
1Sa 10:26
o Sy 26:54
Sy 33:54

BÖLÜM 19

ö Sy 26:56
Yş 18:6
p Ba 46:10
r Ba 49:7
s Ba 21:31
Ba 26:33
ş Yş 15:26
Ne 11:26
Yş 15:28
t Yş 15:28
1Ta 4:28
u Yş 15:29
ü Yş 15:30
1Ta 4:29
v Yş 15:31
1Sa 27:6
1Sa 30:1
1Ta 4:30

2. Sütun

a 1Ta 4:31
b Yş 15:32
c 1Ta 4:32
ç Ne 11:29
d Yş 15:42
1Ta 4:32
1Ta 6:59
e 1Ta 4:33
f 1Sa 30:27
g Sy 33:54
h Hk 1:3
ı Yş 18:6
i Ba 49:13
Tkr 33:18
j Yk 12:22
k Yş 21:28
1Ta 6:72
l 2Kr 14:25
m Yş 11:1
Yş 12:20
n Hk 12:8
o Sy 26:27
ö Sy 26:55

p Ba 49:14; Sy 33:54; Tkr 33:18.

ları için çekildi. **18** Onların sınırlarındaki şehirler şunlardı: Yizreel,[a] Kesullot, Şunem,[b] **19** Hafaraim, Şion, Anaharat, **20** Rabbit, Kişion, Ebets, **21** Remet, En-gannim,[c] En-hadda, Beyt-patsets. **22** Sınır Tabor'a,[ç] Şahatsuma'ya ve Beyt-şemeş'e ulaşıyor, Ürdün Irmağında son buluyordu. Toplam on altı şehir ve yerleşimleri onlarındı. **23** İssakaroğulları kabilesinin ailelerine[d] göre miras olarak aldıkları şehirler ve yerleşimleri bunlardı.

24 Beşinci kura,[e] ailelerine göre Aşeroğulları[f] kabilesi için çekildi. **25** Onların sınırlarındaki şehirler şunlardı: Helkat,[g] Hali, Beten, Akşaf,[h] **26** Allammelek, Amad ve Mişal.[ı] Sınır, batıda Karmel'e[i] ve Şihor-libnat'a kadar uzanıyordu. **27** Oradan doğuya, Beyt-dagon'a doğru dönüp Zebulun'a,[j] kuzeyde İftah-el Vadisine, Beyt-emek'e ve Neiel'e ulaşıyor, Kabul'un solundan **28** Ebron'a, Rehob'a, Hammon'a, Kana'ya ve kalabalık Sayda[k] şehrine kadar devam ediyordu. **29** Sınır Rama'ya doğru dönüyor, surlarla çevrili Sur[l] şehrine kadar gidiyordu. Oradan Hosa'ya dönen sınır Akzib[m] bölgesindeki denizde son buluyordu. **30** Diğer şehirler ise Umma, Afek[n] ve Rehob'du;[o] toplam yirmi iki şehir ve yerleşimleri. **31** Aşeroğulları kabilesinin ailelerine göre[ö] mirası buydu. Onlara verilen şehirler ve yerleşimleri bunlardı.

32 Altıncı kura,[p] ailelerine göre Naftalioğulları[r] için çekildi. **33** Onların sınırları Helef'

BÖLÜM 19

a Yş 17:16
Hk 6:33
1Kr 21:1
b 1Sa 28:4
1Kr 1:3
1Kr 2:17
2Kr 4:8
c Yş 21:29
ç Hk 4:6
Yr 46:18
d Sy 26:25
e Sy 26:55
Yş 18:6
f Ba 49:20
Tkr 33:24
Lu 2:36
g Yş 21:31
1Ta 6:75
h Yş 11:1
Yş 12:20
ı Yş 21:30
1Ta 6:74
i 1Kr 18:19
2Kr 2:25
İş 35:2
Yr 46:18
j Yş 19:10
k Ba 10:15
Yş 11:8
Hk 1:31
Mt 11:21
l 2Sa 5:11
İş 23:17
Elç 12:20
m Hk 1:31
n Hk 1:31
o Yş 21:31
1Ta 6:75
ö Sy 26:47
p Sy 26:55
Yş 18:6
r Tkr 33:23

2. Sütun

a Hk 4:11
b Yş 19:10
c Yş 19:24
ç Yş 13:30
1Ta 2:22
d Yş 21:32
e Tkr 3:17
f Yş 11:1
Yş 11:10
Hk 4:2
1Sa 12:9
g Yş 20:7
h Hk 1:33
ı Sy 26:50
i Sy 26:54
j Yş 18:6
k Ba 49:17
Tkr 33:22
l Yş 15:33
Hk 13:2
2Ta 11:10
m Hk 1:35
1Kr 4:9
n Yş 10:12
Yş 21:24
o Yş 15:10
Hk 14:1
ö Yş 15:45
p Yş 21:23
r 1Kr 9:18
s Yş 21:24

ten başlıyor, Tsaanannim'deki[a] büyük ağaçtan, Adami-nekeb'e, Yabneel'e ve Lakkum'a kadar devam ediyor, Ürdün Irmağında son buluyordu. **34** Sınır batıda Aznot-tabor'a dönüyor, oradan Hukkok'a ulaşıp güneyde Zebulun[b] sınırına varıyordu. Batıda Aşer'e[c] kadar, doğuda ise Ürdün Irmağı dolaylarındaki Yahuda*[ç] toprağına kadar uzanıyordu. **35** Surlu şehirlerin isimleri şöyleydi: Tsiddim, Tser, Hammat,[d] Rakkat, Kinneret,[e] **36** Adama, Rama, Hatsor,[f] **37** Kedeş,[g] Edrei, En-hatsor, **38** İron, Migdal-el, Horem, Beyt-anat ve Beyt-şemeş;[h] on dokuz şehir ve yerleşimleri. **39** Naftalioğulları kabilesinin ailelerine göre[ı] miras[i] olarak aldıkları şehirler ve yerleşimleri bunlardı.

40 Yedinci kura,[j] ailelerine göre Danoğulları[k] kabilesi için çekildi. **41** Onlara düşen mirasın sınırlarındaki şehirler şunlardı: Tsora,[l] Eştaol, İr-şemeş, **42** Şaalabbin,[m] Ayyalon,[n] İtla, **43** Elon, Timna,[o] Ekron,[ö] **44** Elteke, Gibbeton,[p] Baalat,[r] **45** Yehud, Bene-berak, Gat-rimmon,[s] **46** Me-yarkon ve Rakkon. Sınır Yafa[ş] önlerine kadar uzanıyordu. **47** Danoğullarına verilen bölge onlar için çok dardı.[t] Bu yüzden Danoğulları Leşem'e[u] gidip savaştılar ve orayı alıp halkını kılıçtan geçirdiler. Orayı mülk edindiler,

ş Yun 1:3; Elç 9:36; Elç 10:8; t Sy 26:54; Sy 33:54; u Hk 18:7.

Yş 19:34* Söz konusu olan Yahuda kabilesi değil, Yahuda kabilesinden bir adamın ailesi.

orada yaşamaya başladılar ve ataları Dan'ın ismine göre Leşem'e Dan adını verdiler.[a] **48** Danoğulları kabilesinin ailelerine göre mirası buydu. Onlara verilen şehirler ve yerleşimleri bunlardı.

49 Böylece memleketi bölgelere ayırıp mülk edinme işini bitirdiler. Daha sonra İsrailoğulları Nun oğlu Yeşu'ya kendi topraklarında bir miras verdiler. **50** Yehova'nın emriyle ona, Efraim'in dağlık bölgesinde kendi istediği[b] yer olan Timnat-serah'ı[c] verdiler. O da şehri inşa edip orada yaşamaya başladı.

51 Şilo'da,[ç] Toplanma Çadırının girişinde,[d] Yehova'nın önünde, kâhin Eleazar, Nun oğlu Yeşu ve İsrailoğullarının aşiret reislerinin miras olarak kurayla paylaştırdığı[e] yerler bunlardı. Böylece memleketi bölgelere ayırma işini bitirdiler.

20 Daha sonra Yehova Yeşu'ya şöyle dedi: **2** "İsrailoğullarına şunları söyle: 'Size Musa aracılığıyla söylediğim gibi kendiniz için sığınma şehirleri[f] belirleyin. **3** Böylece, kasıt olmadan adam* öldüren[g] biri oraya kaçacak ve kan güdenden orada saklanacak.[h] **4** O kişi bu şehirlerden birine kaçacak,[ı] şehir kapısının girişinde durup[i] o şehrin ihtiyarlarına[j] durumunu anlatacak. İhtiyarlar onu şehre kabul edecekler, ona yer verecekler ve adam orada yaşayacak. **5** Eğer kan güden, adam öldürenin peşinden gelirse, adam öldüreni onun eline vermeyecekler;[k] çünkü o, komşusuna karşı önceden nefret beslememiş ve onu kasıt olmadan öldürmüştür.[a] **6** Hüküm için meclisin önüne çıkana[b] kadar şehirde kalacak; dönemin başkâhini[c] ölünceye kadar da orada yaşayacak. Ondan sonra, adam öldüren kişi geri dönecek,[ç] kaçmış olduğu şehre ve evine gidecek.' "

7 Böylece Naftali'nin dağlık bölgesindeki Celile'de bulunan Kedeş'i,[d] Efraim'in dağlık bölgesinde yer alan Şekem'i,[e] Yahuda'nın dağlık bölgesinde yer alan Kiryat-arba'yı[f] (Hebron'u) bu amaçla ayırdılar.* **8** Ürdün Irmağı dolaylarındaki Eriha'nın doğusunda, Ruben[g] kabilesine ait yayladaki bozkırda bulunan Betser'i;[h] Gad kabilesi topraklarında bulunan Gilead'daki Ramot'u[ı] ve Manasse kabilesi topraklarında bulunan Başan'daki Golan'ı[i] ayırdılar.

9 Tüm İsrailoğulları ve aralarında yaşayan yabancılar için belirlenen şehirler bunlardı. Böylece, bir canı kasıt olmadan öldüren kişi,[j] topluluk önüne çıkana kadar kan güden tarafından öldürülmemek için oraya kaçacaktı.[k]

21 Levioğullarının aşiret reisleri, kâhin Eleazar'a,[l] Nun oğlu Yeşu'ya[m] ve İsrail kabilelerinin aşiret reislerine geldiler. **2** Onlara, Kenan topraklarında bulunan Şilo'da[n] şunları söylediler: "Yehova Musa aracılığıyla, oturmamız için şehirler ve onlarla birlikte hayvanlarımız için de otlaklar verilmesini

BÖLÜM 19
a Hk 18:29
b Me 21:2
Me 37:4
c Yş 24:30
Hk 2:9
ç Yş 18:1
Hk 21:19
1Sa 1:3
Yr 7:12
d Yş 18:8
e Sy 34:17
Yş 14:1

BÖLÜM 20
f Çk 21:13
Sy 35:6
Sy 35:14
Tkr 4:41
g Sy 35:15
h Ba 9:6
Çk 21:23
Sy 35:27
ı Tkr 19:3
i Tkr 16:18
Tkr 22:15
Ru 4:1
Ey 29:7
Öz 31:23
j Tkr 17:8
k Sy 35:25
Tkr 19:10

2. Sütun
a Le 19:17
Sy 35:22
Tkr 19:6
b Sy 35:12
Sy 35:24
c Sy 35:25
İb 7:23
ç Sy 35:28
d Yş 21:32
2Kr 15:29
e Ba 33:18
Yş 21:21
2Ta 10:1
f Yş 14:15
Yş 21:13
g Tkr 4:43
h Tkr 4:43
Yş 21:36
1Ta 6:78
ı Yş 21:38
1Kr 22:3
2Kr 8:28
1Ta 6:80
i Tkr 4:43
Yş 21:27
1Ta 6:71
j Sy 35:11
Sy 35:15
k Sy 35:12
Sy 35:24
Tkr 21:5

BÖLÜM 21
l Sy 34:17
Yş 14:1
m Yş 17:4
n Yş 18:1

Yş 20:3* Sözcük anlamıyla, "can"

Yş 20:7* Ya da "kutsadılar"

emretmişti."[a] **3** Böylece, İsrailoğulları Yehova'nın emrine uygun olarak kendi paylarına düşen mirastan Levioğullarına[b] otlaklarıyla birlikte şehirler verdiler.[c]

4 Kohatoğulları[ç] aileleri için kura çekildi ve Levioğullarından kâhin Harun'un oğullarına on üç şehir verildi. Kurayla verilen bu şehirler Yahuda[d] kabilesi, Şimeonoğulları[e] kabilesi ve Benyamin[f] kabilesi topraklarındaydı.

5 Kohatoğullarının[g] geri kalanı için çekilen kurada, Efraim[h] kabilesi ile Dan[ı] kabilesi topraklarından ve Manasse kabilesinin yarısına[i] ait topraklardan on şehir onlara verildi.

6 Gerşonoğullarına,[j] İssakar[k] kabilesi ailelerinin, Aşer[l] kabilesinin, Naftali[m] kabilesinin topraklarından ve Manasse kabilesinin yarısının[n] Başan'daki topraklarından kurayla on üç şehir verildi.

7 Merarioğulları[o] ailelerine, Ruben[ö] kabilesinin, Gad[p] kabilesinin ve Zebulun[r] kabilesinin topraklarından on iki şehir verildi.

8 Böylece Yehova'nın Musa aracılığıyla emrettiği gibi,[s] İsrailoğulları bu şehirleri ve otlaklarını[ş] kurayla[t] Levioğullarına verdi.

9 Yahuda kabilesi ve Şimeon kabilesi topraklarından, isimleri belirtilen şehirleri verdiler.[u] **10** Ve bu şehirler Levi kabilesine ait Kohatoğlu ailelerinden Harunoğullarına verildi, çünkü ilk kura onlar için çekildi.[ü] **11** Böylece onlara Kiryat-arba'yı[v] (Arba Anakların atasıydı),[y] yani Yahuda'nın dağlık bölgesindeki[a] Hebron'u[b] ve çevresindeki otlakları verdiler. **12** Fakat şehrin tarlalarını ve yerleşimlerini Yefunne oğlu Kaleb'e mülk olarak verdiler.[c]

13 Kâhin Harun'un oğullarına, adam öldürenler[ç] için ayrılan sığınma şehri[d] Hebron'u[e] ve otlaklarını verdiler. Onlara ayrıca Libna[f] ve otlaklarını, **14** Yattir[g] ve otlaklarını, Eştemoa[h] ve otlaklarını, **15** Holon[ı] ve otlaklarını, Debir[i] ve otlaklarını, **16** Ain[j] ve otlaklarını, Yutta[k] ve otlaklarını, Beyt-şemeş[l] ve otlaklarını verdiler; bu iki kabileden dokuz şehir verildi.

17 Benyamin kabilesi topraklarından verilen şehirler şunlardı: Gibeon[m] ve otlakları, Geba[n] ve otlakları, **18** Anatot[o] ve otlakları, Almon[ö] ve otlakları; dört şehir.

19 Kâhin olan Harunoğullarına[p] toplam on üç şehir ve otlakları verildi.[r]

20 Çekilen kurada, Levioğullarından Kohatoğullarının geri kalan ailelerine, Efraim kabilesi topraklarından şehirler düşmüştü.[s] **21** Böylece onlara adam öldürenler[ş] için ayrılan sığınma şehrini,[t] Efraim'in dağlık bölgesindeki Şekem'i[u] ve otlaklarını[ü] verdiler. Onlara ayrıca Gezer[v] ve otlaklarını, **22** Kibtsaim[y] ve otlaklarını, Beyt-horon[z] ve otlaklarını verdiler; dört şehir.

23 Dan kabilesi topraklarından Elteke ve otlaklarını, Gib-

BÖLÜM 21

a Le 25:34; Sy 35:2; Sy 35:4; Yş 14:4; 1Ta 6:64
b Ba 49:7; Tkr 33:8
c Sy 35:8
ç Ba 46:11; Sy 3:27; Sy 3:28; Sy 3:31
d Yş 15:1; 1Ta 6:55
e Yş 19:1
f Yş 18:11; 1Ta 6:60
g 1Ta 6:61
h Yş 16:5; 1Ta 6:66
ı Yş 19:40
i Yş 17:1; 1Ta 6:70
j Çk 6:17; Sy 3:21; 1Ta 6:62
k Yş 19:17
l Yş 19:24
m Yş 19:32
n Sy 32:33
o Çk 6:19; Sy 3:20; 1Ta 6:63
ö Yş 13:15
p Yş 13:24
r Yş 19:10
s Sy 35:2
ş Sy 35:5
t Öz 16:33
u 1Ta 6:65
ü Yş 21:4
v Ba 23:2; Ba 35:27; Yş 15:13; Hk 1:10
y Yş 14:15

2. Sütun

a Yş 20:7
b 2Sa 2:1; 2Sa 15:10
c Yş 15:13; Hk 1:20; 1Ta 6:56
ç Sy 35:15; Yş 20:3; 1Ta 6:57
d Sy 35:6
e Yş 15:54
f Yş 10:29; Yş 15:42; İş 37:8
g Yş 15:48; 1Sa 30:27
h Yş 15:50
ı Yş 15:51; 1Ta 6:58
i Yş 15:49
j Yş 15:42; Yş 19:7; 1Ta 6:59
k Yş 15:55
l Yş 15:10; 1Sa 6:9

m Yş 9:3; Yş 18:25; **n** Yş 18:24; **o** 1Kr 2:26; İş 10:30; Yr 1:1; **ö** 1Ta 6:60; **p** Çk 6:23; Çk 6:25; Sy 3:4; **r** Le 25:34; Sy 35:4; **s** 1Ta 6:66; **ş** Sy 35:15; Yş 20:3; **t** Sy 35:11; **u** Yş 20:7; Hk 9:1; 1Kr 12:1; **ü** Le 25:34; Sy 35:4; **v** Yş 16:10; Hk 1:29; 1Kr 9:15; 1Ta 6:67; **y** 1Ta 6:68; **z** Yş 16:3; Yş 18:13.

beton[a] ve otlaklarını, **24** Ayyalon[b] ve otlaklarını, Gat-rimmon[c] ve otlaklarını verdiler; dört şehir.

25 Manasse kabilesinin yarısına ait topraklardan, Taanak[ç] ve otlaklarını, Gat-rimmon ve otlaklarını verdiler; iki şehir.

26 Kohatoğulları ailelerinin geri kalanına toplam on şehir ve otlakları verildi.

27 Levi ailelerinden olan Gerşonoğullarına,[d] Manasse kabilesinin yarısına[e] ait topraklardan, adam öldürenler için Başan'da ayrılmış sığınma şehri Golan'ı[f] ve otlaklarını, Beeştera[g] ve otlaklarını verdiler; iki şehir.

28 Ayrıca İssakar[h] kabilesi topraklarından Kişion[ı] ve otlaklarını, Daberat[i] ve otlaklarını, **29** Yarmut[j] ve otlaklarını, En-gannim[k] ve otlaklarını verdiler; dört şehir.

30 Aşer[l] kabilesi topraklarından, Mişal[m] ve otlaklarını, Abdon[n] ve otlaklarını, **31** Helkat[o] ve otlaklarını, Rehob[ö] ve otlaklarını verdiler; dört şehir.

32 Naftali[p] kabilesi topraklarından, adam öldürenler[r] için Celile'de ayrılmış sığınma şehri[s] Kedeş'i[ş] ve otlaklarını, Hammotdor[t] ve otlaklarını, Kartan ve otlaklarını verdiler; üç şehir.

33 Gerşonoğulları ailelerine toplam on üç şehir ve otlakları verildi.

34 Levioğullarının geri kalanına, Merarioğulları[u] ailelerine, Zebulun[ü] kabilesi topraklarından Yokneam[v] ve otlakları, Kartan ve otlakları, **35** Dimna[y] ve otlakları, Nahalal[z] ve otlakları verildi; dört şehir.

BÖLÜM 21

a Yş 19:44
b Yş 10:12
Yş 19:42
Hk 1:35
1Ta 8:13
2Ta 28:18
c Yş 19:45
1Ta 6:69
ç Yş 17:11
Hk 5:19
d Yş 21:6
e Yş 13:29
f Yş 20:8
g 1Ta 6:71
h Yş 19:17
ı Yş 19:20
i Yş 19:12
1Ta 6:72
j Yş 19:21
1Ta 6:73
k Yş 19:21
l Yş 19:24
m Yş 19:26
n 1Ta 6:74
o Yş 19:25
ö Yş 19:28
Hk 1:31
1Ta 6:75
p Yş 19:32
r Sy 35:15
s Sy 35:14
ş Yş 19:37
Yş 20:7
t Yş 19:35
u Yş 21:7
1Ta 6:77
ü Yş 19:10
v Yş 12:22
Yş 19:11
y Yş 19:13
1Ta 6:77
z Hk 1:30

2. Sütun

a Yş 13:15
b Tkr 4:43
Yş 20:8
1Ta 6:78
c Yş 13:18
ç Tkr 2:26
Yş 13:18
d 1Ta 6:79
e Yş 13:24
f Tkr 4:43
Yş 20:8
1Kr 22:3
1Ta 6:80
g Ba 32:2
2Sa 2:8
h Sy 21:26
Sy 32:37
Yş 13:17
1Ta 6:81
ı Sy 32:1
Yş 13:25
İş 16:8
Yr 48:32
i 1Ta 6:63
j Sy 35:5
k Sy 35:7
l Sy 35:5
m Ba 13:15
Ba 15:18
Ba 26:3
Ba 28:4

36 Ruben[a] kabilesi topraklarından, Betser[b] ve otlakları, Yahats[c] ve otlakları, **37** Kedemot[ç] ve otlakları, Mefaat[d] ve otlakları verildi; dört şehir.

38 Gad[e] kabilesi topraklarından, adam öldürenler için Gilead'da ayrılmış sığınma şehri Ramot'u[f] ve otlaklarını, Mahanaim[g] ve otlaklarını, **39** Heşbon[h] ve otlaklarını, Yazer[ı] ve otlaklarını verdiler; toplam dört şehir.

40 Levioğlu ailelerinin geri kalanına, Merarioğlu[i] ailelerine kurayla verilen şehirlerin toplam sayısı on ikiydi.

41 İsrailoğullarının mülkü olan topraklarda Levioğullarına otlaklarıyla[j] birlikte kırk sekiz şehir[k] verildi. **42** Bu şehirlerin hepsinin çevresinde otlakları vardı; tüm şehirler böyleydi.[l]

43 Yehova İsrailoğullarının atalarına yeminle vaat ettiği[m] tüm toprakları onlara verdi. Onlar da o toprakları mülk edinip[n] oraya yerleştiler. **44** Yehova, atalarına ettiği yemine[o] uygun olarak onlara her taraftan rahatlık[ö] verdi ve düşmanlarından hiçbiri önlerinde duramadı.[p] Yehova, tüm düşmanlarını onların eline verdi.[r] **45** Yehova'nın İsrail evine verdiği bütün güzel vaatlerin hiçbiri boş çıkmadı, tümü gerçekleşti.[s]

22 O zaman Yeşu, Rubenoğullarını, Gadoğullarını ve Manasse kabilesinin yarısını[ş] çağırdı **2** ve onlara şöyle

n Çk 23:30; Me 44:3; **o** Tkr 12:10; Tkr 25:19; **ö** Çk 33:14; Yş 1:13; Yş 11:23; Yş 22:4; Öz 16:7; **p** Tkr 28:7; **r** Tkr 7:24; Tkr 31:3; **s** Yş 23:14; 1Sa 15:29; 1Kr 8:56; İb 6:18; **BÖLÜM 22** **ş** Sy 32:33.

dedi: "Yehova'nın kulu Musa'nın size emrettiği her şeyi yaptınız,[a] benim de bütün emirlerime itaat ettiniz.[b] **3** Bütün bu süre boyunca[c] kardeşlerinizi terk etmediniz ve Tanrınız Yehova'nın emirlerine uyma yükümlülüğünüzü yerine getirdiniz.[ç] **4** Tanrınız Yehova vaat ettiği gibi kardeşlerinizi artık rahata kavuşturdu.[d] Şimdi dönün ve Yehova'nın kulu Musa'nın Ürdün Irmağının diğer tarafında size mülk olarak verdiği topraklardaki çadırlarınıza gidin.[e] **5** Ancak Yehova'nın kulu Musa'nın emirlerine[f] ve kanunlarına uymaya çok dikkat edin; Tanrınız Yehova'yı sevin,[g] O'nun yolunda yürüyün,[h] emirlerini tutun,[ı] O'na bağlı kalın,[i] tüm yüreğinizle[j] ve tüm canınızla[k] O'na kulluk edin."[l]

6 Böylece Yeşu hayırdua[m] edip onları çadırlarına gönderdi. **7** Musa, Manasse kabilesinin yarısına miras olarak Başan'da[n] toprak vermişti; Yeşu da kabilenin diğer yarısına Ürdün Irmağının batı[o] yakasında toprak verdi. Böylece Yeşu onları da göndererken hayırdua etti. **8** Şöyle dedi: "Büyük servetle, hayvan sürüleriyle, gümüş, altın, bakır, demirle ve bol bol giysiyle çadırlarınıza gidin.[ö] Kardeşlerinizle birlikte düşmanlarınızdan elde ettiğiniz ganimetten payınızı alın."[p]

9 Sonra, Rubenoğulları, Gadoğulları ve Manasse kabilesinin yarısı, Gilead[r] topraklarına gitmek üzere diğer İsrailoğullarından Kenan topraklarındaki Şilo'da ayrılıp geri döndüler. Yehova mülk edindikleri o topraklara onları Musa aracılığıyla yerleştirmişti.[a] **10** Rubenoğulları, Gadoğulları ve Manasse kabilesinin yarısı Kenan topraklarında Ürdün Irmağı bölgesine geldikleri zaman, ırmağın kenarında çok büyük bir sunak[b] yaptılar. **11** Sonra diğer İsrailoğullarına şu haber geldi:[c] "Rubenoğulları, Gadoğulları ve Manasse kabilesinin yarısı Kenan topraklarının sınırında, Ürdün Irmağı bölgesinin İsrailoğullarına ait olan tarafında bir sunak yapmışlar." **12** İsrailoğulları bunu duydukları zaman tüm İsrail topluluğu[ç] onlarla savaşmak[d] üzere Şilo'da[e] toplandı.

13 Böylece İsrailoğulları, Gilead'da bulunan Rubenoğullarına, Gadoğullarına ve Manasse kabilesinin yarısına kâhin Eleazar'ın oğlu Finehas'ı[f] **14** ve her biri İsrail'in her kabilesinden aşiret reisi olan on beyi gönderdi.[g] Bu beylerin her biri İsrail boylarının* aşiret reisleriydi.[h] **15** Onlar da Gilead'da bulunan Rubenoğulları, Gadoğulları ve Manasse kabilesinin yarısına gelip[ı] şöyle dediler:

16 "Yehova'nın tüm halkı[i] size şunları söylüyor: 'İsrail'in Tanrısına bu sadakatsizliği nasıl yaparsınız?[j] Neden bugün Yehova'nın yolunda yürümekten vazgeçip[k] kendiniz için bir sunak[l] yaptınız ve Yehova'ya isyan ettiniz? **17** Peor'da[m] işlenen suç az mı geldi? Bugüne kadar kendimizi bu suçtan arındıramadık.

BÖLÜM 22

a Sy 32:20
Tkr 3:18
b Yş 1:16
c Yş 11:18
ç Sy 32:27
d Yş 21:44
e Sy 32:33
Tkr 29:8
Yş 13:8
f Tkr 5:1
Tkr 6:6
Tkr 12:32
2Kr 21:8
g Çk 20:6
Tkr 6:5
Tkr 11:1
Mt 22:37
h Tkr 8:6
Tkr 10:12
1Se 2:12
ı Tkr 11:22
Tkr 13:4
1Yh 5:3
i Tkr 4:4
Tkr 10:20
Yş 23:8
j 1Sa 12:20
k Tkr 4:29
Tkr 6:5
Tkr 11:13
Mr 12:30
l Tkr 6:13
Yş 24:15
Lu 4:8
m Çk 39:43
Yş 14:13
2Sa 6:18
n Yş 13:30
o Yş 17:5
ö Tkr 28:8
Öz 10:22
p Sy 31:27
1Sa 30:24
Me 68:12
r Sy 32:1
Tkr 3:15
Yş 13:25
Me 60:7

2. Sütun

a Sy 32:33
Tkr 3:12
b Yş 22:28
c Tkr 13:12
ç Hk 20:1
d Öz 14:15
e Yş 18:1
Yş 19:51
f Çk 6:25
Sy 25:11
Hk 20:28
g Tkr 13:14
h Sy 1:16
Tkr 1:13
Yş 14:1
Yş 22:21
ı Tkr 13:14
Öz 18:13
Yk 1:19
i Yş 22:12
j Yş 22:11
k Tkr 12:13
l Le 17:9
Tkr 12:11
Tkr 12:14
Tkr 12:27

m Sy 25:2; Sy 25:3; Tkr 4:3.

Yş 22:14* Sözcük anlamıyla, "binlerinin"

O zaman Yehova'nın tüm halkı felakete uğramıştı.[a] **18** Demek siz bugün Yehova'nın yolunda yürümekten vazgeçiyorsunuz. Fakat siz Yehova'ya bugün isyan ederseniz, yarın O tüm İsrail topluluğuna öfkelenecek.[b] **19** Eğer mülk edinmiş olduğunuz topraklar temiz değilse,[c] Yehova'nın çadırının kurulu[ç] olduğu, Yehova'nın mülkü[d] olan topraklara gelin ve orada bizim yanımıza yerleşin. Böylece Yehova'ya isyan etmeyin ve Tanrımız Yehova'nın sunağından başka sunak yaparak bizi de isyankâr durumuna düşürmeyin.[e] **20** Yok edilecek şeyle ilgili sadakatsizlik eden, Zerah oğlu Akan[f] değil miydi? Bunun sonucunda Tanrı tüm İsrail topluluğuna öfkelenmedi mi?[g] İşlediği suç sonucunda yok olan yalnız o değildi.' "[h]

21 Bunun üzerine Rubenoğulları, Gadoğulları ve Manasse kabilesinin yarısı, İsrail boylarının önderlerine[ı] şöyle karşılık verdiler:[i] **22** "Kudretli[j] Tanrı[k] Yehova, kudretli Tanrı Yehova,[l] O biliyor,[m] İsrail de bilecek.[n] Eğer bu yaptığımız Yehova'ya isyansa[o] ve O'na sadakatsizlikse,[ö] bugün bizi esirgemesin. **23** Eğer yaptığımız bu sunak Yehova'nın yolunu terk etmek, yakılan sunular ve tahıl sunuları sunmak[p] ya da paylaşma kurbanları vermek içinse, bunu Yehova ortaya çıkarır.[r] **24** Oysa biz bunu başka bir kaygıyla yaptık. Gelecekte bir gün oğullarınız gelip bizim oğullarımıza 'Sizin İsrail' in Tanrısı Yehova'yla ne ilginiz var? **25** Yehova sizinle, Rubenoğulları ve Gadoğullarıyla aramıza sınır olarak Ürdün Irmağını koydu. Sizin Yehova'yla bir işiniz yok!'[a] derler diye çekindik. Böylece oğullarınız, bizim oğullarımızı Yehova korkusundan alıkoyar diye düşündük.[b]

26 Bu nedenle biz de 'Önlem olarak kendimiz için bir sunak inşa edelim' dedik. 'Ama bu sunakta, yakılan sunu ya da kurban sunulmasın, **27** o, sizinle ve bizden sonraki nesillerle aramızda bir şahit olsun.[c] Böylece Yehova'ya yakılan sunularla, kurbanlarla, paylaşma kurbanlarıyla[c] ibadet edelim ve gelecekte bir gün çocuklarınız bizim çocuklarımıza "Sizin Yehova'yla bir işiniz yok!" demesinler.' **28** Düşündük ki, 'Gelecekte bir gün bize ya da bizden sonraki nesillere böyle diyecek olurlarsa, "Yehova'nın sunağını temsilen atalarımızın yaptığı sunağı görüyorsunuz. Bu sunak, yakılan sunu ya da kurban sunmak için değil, sizinle bizim aramızda şahit olsun diye yapıldı" deriz.' **29** Yehova'ya isyan etmek, Yehova'nın yolunu terk etmek[d] ve bunun için Tanrımız Yehova'nın kutsal çadırının önündeki sunaktan başka bir sunak yaparak, yakılan sunu, tahıl sunusu ve kurban sunmak aklımızdan bile geçmez."[e]

30 Rubenoğulları, Gadoğulları ve Manasse kabilesinin yarısının söylediği sözler, kâhin Finehas'ın,[f] topluluğun beylerinin,[g] İsrail boylarının önderlerinin hoşuna gitti. **31** Bunun üzerine kâhin Eleazar'ın oğlu Finehas, Rubenoğullarına, Gadoğullarına

BÖLÜM 22

a Sy 25:9
b Sy 16:22
Yş 7:1
1Ta 21:14
c Le 18:25
ç Yş 18:1
d Sy 34:2
Yş 1:11
e Tkr 12:13
Tkr 12:27
Yş 22:11
1Kr 12:28
f Yş 7:1
g Yş 7:11
Yş 7:15
h Yş 7:5
Yş 7:24
Yş 7:25
ı Yş 22:14
i Öz 15:1
Öz 18:17
j Me 50:1
Elç 17:29
k Ba 2:4
Yr 10:10
l Çk 3:15
Çk 6:3
Tkr 10:17
Me 83:18
m 1Kr 8:39
Me 139:3
Yr 12:3
n Me 37:6
o 1Sa 15:23
ö Ey 31:5
Me 7:3
p Tkr 12:11
Tkr 12:13
r Me 44:21
Vz 12:14
Yr 32:19
İb 4:13

2. Sütun

a 1Kr 12:16
b Tkr 13:4
Vz 8:13
c Ba 31:48
Yş 24:27
ç Tkr 12:6
Tkr 12:27
d Tkr 6:14
e Tkr 12:14
2Ta 32:12
f Yş 22:13
g Sy 1:16
Yş 22:14

ve Manasseoğullarına, "Şimdi Yehova'nın bizimle olduğunu biliyoruz"[a] dedi. "Çünkü siz Yehova'ya bu sadakatsizliği yapmadınız. Böylece İsrailoğullarını Yehova'nın eline düşmekten kurtardınız."[b]

32 Kâhin Eleazar'ın oğlu Finehas ve beyler, Gilead'daki Rubenoğullarının ve Gadoğullarının yanından ayrıldılar,[c] Kenan topraklarındaki diğer İsrailoğullarına gidip işittiklerini onlara bildirdiler.[ç] **33** Bu sözler İsrailoğullarının hoşuna gitti ve İsrailoğulları Tanrı'ya şükrettiler.[d] Böylece Rubenoğullarının ve Gadoğullarının yaşadıkları topraklara saldırıp oraları harap etmekten artık söz etmediler.

34 Rubenoğulları ve Gadoğulları sunağa bir isim* verdiler, çünkü "O sunak Yehova'nın gerçek Tanrı olduğuna dair aramızda şahittir"[e] diyorlardı.

23 Yehova'nın, İsrail'i çevresindeki tüm düşmanlarından kurtarıp rahata kavuşturmasının[f] üzerinden yıllar geçmişti. Artık yaşça ilerlemiş, ihtiyarlamış olan Yeşu,[g] **2** ihtiyarları, önderleri, hâkimleri, görevlileri,[h] tüm İsrail'i çağırdı,[ı] "Yaşım ilerledi, artık ihtiyarladım" dedi. **3** "Tanrınız Yehova'nın sizin uğrunuzda tüm bu milletlere yaptıklarını gördünüz.[i] Evet, sizin için savaşan, Tanrınız Yehova'ydı.[j] **4** Ürdün Irmağından, batıda Büyük Deniz'e kadar tüm milletleri o topraklardan söküp attım[k] ve memleketi size kurayla[a] verdim. Memlekette hâlâ başka halklar olsa da orası sizindir.[b] **5** Tanrınız Yehova onları önünüzden kovdu[c] ve sizin için onları buradan çıkardı; siz de Tanrınız Yehova'nın vaat ettiği gibi onların topraklarını mülk edindiniz.[ç]

6 Musa'nın kanun kitabında[d] yazılı olan her şeye uymak, onları yerine getirmek için çok cesur olun.[e] O sözlerden sağa sola sapmayın.[f] **7** Aranızda kalan bu milletlerle asla kaynaşmayın.[g] Onların ilahlarının adını ağzınıza almayın,[h] o isimlerle yemin etmeyin,[ı] onlara asla tapınmayın ve önlerinde eğilmeyin.[i] **8** Bugüne kadar yaptığınız gibi Tanrınız Yehova'ya bağlı kalın.[j] **9** Yehova sizin önünüzden büyük ve güçlü milletleri kovacak.[k] (Bugüne kadar önünüzde kimse duramadı.)[l] **10** Sizden bir kişi bin kişiyi kovalayacak,[m] çünkü Tanrınız Yehova'nın vaat ettiği gibi, sizin için savaşacak olan[n] O'dur.[o] **11** Tanrınız Yehova'yı sevin[ö] ve canınızı daima koruyun.[p]

12 Fakat eğer izlediğiniz yoldan dönerseniz[r] ve bu milletlerden[s] artakalanlara, aranızda yaşayanlara bağlanırsanız, onlarla evlenip[ş] hısım olur, görüşüp kaynaşırsanız, **13** şundan emin olun ki, artık Tanrınız Yehova bu milletleri önünüzden kovmayacak.[t] Onlar sizin için bir kapan, tuzak, böğrünüzde kırbaç ya da gözlerinizde diken gibi olacaklar;[u] ve sonunda, Tanrınız Yeho-

BÖLÜM 22

a 2Ta 15:2
b Tkr 1:13
c Yş 22:12
ç Öz 12:25
Öz 25:13
d Da 2:20
e Ba 5:22
Yş 24:1
İş 44:8

BÖLÜM 23

f Çk 33:14
Le 26:6
Yş 21:44
g Yş 13:1
h Tkr 16:18
ı Tkr 31:28
i Le 26:7
Tkr 4:9
Yş 10:11
Yş 10:13
Yş 10:40
Yş 11:17
j Tkr 20:4
Yş 10:14
Yş 10:42
Me 44:3
k Tkr 7:1

2. Sütun

a Sy 26:55
Yş 18:10
b Yş 13:2
Yş 13:6
c Çk 23:30
Çk 33:2
Çk 34:11
Tkr 11:23
ç Sy 33:53
d Çk 24:7
Tkr 17:18
Tkr 31:26
Yş 1:8
e Yş 1:7
f Tkr 5:32
Tkr 12:32
Öz 30:6
g Çk 23:33
Tkr 7:2
Öz 4:14
h Çk 23:13
ı Yr 5:7
i Çk 20:5
j Tkr 10:20
Tkr 11:22
Yş 22:5
k Tkr 11:23
l Yş 1:5
m Le 26:8
Hk 3:31
1Sa 14:6
2Sa 23:8
n Çk 23:27
Tkr 3:22
Tkr 20:4
Ro 8:31
o Tkr 28:7
ö Çk 20:6
Tkr 6:5
Mt 22:37
1Ko 8:3
p Tkr 4:9
Yş 22:5

Yş 22:34* Sunağa verilen isim muhtemelen "Şahit"ti.

r İb 10:38; 2Pe 2:20; **s** Çk 23:29; Yş 13:2; **ş** Çk 34:16; Tkr 7:3; Hk 3:6; 1Kr 11:4; Ezr 9:2; Ne 13:23; **t** Hk 2:3; Hk 2:21; Hk 3:8; **u** Sy 33:55; Tkr 7:16.

va'nın size verdiği bu güzel topraklardan silinip gideceksiniz.[a]

14 Evet, artık ben de herkesin gittiği yere gidiyorum.[b] Sizler tüm yüreğinizle ve tüm canınızla biliyorsunuz ki, Tanrınız Yehova'nın size verdiği vaatlerden hiçbiri boş çıkmadı. Sizin için hepsi gerçekleşti. O'nun bütün sözleri yerine geldi.[c] **15** Tanrınız Yehova'nın size verdiği vaatlerden hiçbiri boş çıkmadığı gibi,[c] Yehova'nın söylediği tüm lanetler de başınıza gelecek ve sonunda Tanrınız Yehova'nın verdiği bu güzel topraklardan silinip gideceksiniz.[d] **16** Tanrınız Yehova'nın sizinle yaptığı ahdi çiğnediğiniz, gidip başka ilahlara tapınıp onların önünde eğildiğiniz için tüm bunlar başınıza gelecek.[e] Yehova size öfkelenecek[f] ve O'nun size verdiği bu güzel diyardan silinip gideceksiniz."[g]

24 Yeşu tüm İsrail kabilelerini Şekem'de[h] toplayıp İsrail'in önderlerini, hâkimlerini, görevlilerini, tüm ihtiyarlarını[ı] çağırdı; hepsi gelip Tanrı'nın önünde durdular.[i] **2** Yeşu tüm halka seslenip "İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle diyor" dedi. "'İbrahim'in ve Nahor'un babası Terah[j] gibi atalarınız[k] uzun zaman önce Irmağın* öte tarafında[l] yaşıyor ve başka ilahlara tapınıyorlardı.

3 Atanız İbrahim'i[m] Irmağın[n] öte tarafından alıp tüm Kenan topraklarını bir uçtan öbür uca dolaştırdım ve soyunu çoğalttım.[o] Ona İshak'ı verdim.[o] **4** İshak'a Yakup ve Esav'ı[a] verdim. Esav'a mülk edinmesi için Seir Dağını verdim.[b] Ve Yakup'la oğulları Mısır'a indiler.[c] **5** Sonra Musa ile Harun'u gönderdim[ç] ve Mısır'ın başına belalar getirdim.[d] Ve sizi oradan çıkardım.[e] **6** Atalarınızı Mısır'dan çıkardığımda[f] ve denize geldiğinizde, Mısırlılar savaş arabaları ve atlılarla atalarınızın peşinden[g] Kızıldeniz'e kadar geldi. **7** Orada Yehova diye feryat etmeye başladılar.[h] Ben de sizinle Mısırlılar arasına bir karanlık koydum[ı] ve denizi onların üzerine kapattım.[i] Gözleriniz Mısır'da yaptıklarımı[j] gördü ve yıllar boyu çölde yaşadınız.[k]

8 Sonunda sizi Ürdün Irmağının öte tarafında yaşayan Amorilerin topraklarına getirdim ve onlar sizinle savaştılar.[l] Bunun üzerine, topraklarını mülk edinesiniz diye onları sizin elinize verip önünüzden yok ettim.[m] **9** Sonra Moab kralı, Tsippor oğlu Balak,[n] İsrail'le mücadeleye girişti[o] ve Beor oğlu Balam'a haber gönderip size lanet etsin diye çağırttı.[o] **10** Ben Balam'ı dinlemek istemedim.[p] O zaman sizin için üst üste hayırdua etti.[r] Böylece sizi onun elinden kurtardım.[s]

11 Sonra Ürdün Irmağını geçtiniz[ş] ve Eriha'ya vardınız.[t] Amoriler, Perizziler, Kenanlılar, Hititler, Girgaşiler, Hiviler ve Yebusiler, bütün Eriha halkı sizinle savaştı. Ben onları sizin elinize

BÖLÜM 23

a Tkr 4:26
Tkr 28:63
b 1Kr 2:2
Vz 9:10
c Yş 21:45
1Kr 8:56
ç Le 26:3
Tkr 28:1
d Le 26:14
Tkr 28:15
Tkr 28:63
2Ta 36:16
Lu 21:24
e Hk 3:6
Me 106:36
Yr 5:19
f 2Kr 24:20
g Yş 23:13

BÖLÜM 24

h 1Kr 12:1
ı Çk 18:25
Sy 1:16
Yş 23:2
i İş 44:8
1Ko 8:4
j Ba 11:27
k Ba 11:26
l Ba 11:28
Ba 11:31
Ba 15:18
Yş 24:15
m Ba 12:1
Ne 9:7
Elç 7:2
n Yş 1:4
o Ba 15:5
Ro 4:18
İb 6:14
ö Ba 21:3
Me 127:3

2. Sütun

a Ba 25:26
b Ba 36:8
Tkr 2:5
c Ba 46:3
Me 105:23
Elç 7:15
ç Çk 3:10
d Çk 11:1
e Me 78:52
f Çk 12:37
Mi 6:4
g Çk 14:9
h Çk 14:10
ı Çk 14:20
Me 78:14
Me 105:39
i Çk 14:27
Me 78:53
Me 106:11
Me 136:15
j Çk 3:20
Tkr 4:34
k Sy 14:34
Elç 13:18
l Sy 21:23
m Ne 9:22
Me 135:11
n Sy 22:2
o Hk 11:25
ö Sy 22:5
Tkr 23:4

p Sy 22:12; Mi 6:5; **r** Sy 23:11; Sy 23:25; Sy 24:10; **s** Ba 12:3; Sy 25:17; Sy 31:7; Sy 31:49; **ş** Yş 3:17; Me 114:3; **t** Yş 5:10.

Yş 24:2* Fırat Irmağı.

verdim.[a] **12** Sizin önünüzde onları yılgınlığa düşürdüm ve böylece onlar, Amorilerin iki kralı, siz kılıç ya da yay çekmeden,[b] önünüzden kaçtılar.[c] **13** Böylece emek vermediğiniz toprakları, inşa etmediğiniz şehirleri[ç] size verdim ve orada yaşamaya başladınız. Kurmadığınız bağların, dikmediğiniz zeytinliklerin mahsulünü yiyorsunuz.'[d]

14 Şimdi Yehova'dan korkun,[e] O'na sadakatle ve içtenlikle kulluk edin.[f] Atalarınızın Irmağın öte tarafında ve Mısır'da tapındığı ilahları atın;[g] Yehova'ya kulluk edin. **15** Eğer sizin gözünüzde Yehova'ya kulluk etmek kötüyse, bugün kime tapınacağınıza karar verin.[h] Irmağın öte tarafındaki atalarınızın ilahlarına mı,[ı] topraklarında yaşadığınız Amorilerin ilahlarına mı tapınacaksınız, karar verin.[i] Fakat şunu bilin ki, ben ve ev halkım Yehova'ya kulluk edeceğiz."[j]

16 Bunun üzerine halk şöyle cevap verdi: "Başka ilahlara tapınmak için Yehova'yı asla terk etmeyiz. **17** Bizi ve atalarımızı Mısır topraklarından çıkarıp[k] kölelikten kurtaran,[l] gözlerimizin önünde bu büyük mucizeleri yapan,[m] bütün yolculuğumuz boyunca bizi gözeten ve geçtiğimiz tüm ülkelerin halklarından koruyan,[n] Tanrımız Yehova'ydı. **18** Yehova bu topraklarda yaşayan tüm milletleri, Amorileri kovdu.[o] Biz de Yehova'ya kulluk edeceğiz, çünkü Tanrımız O'dur."[ö]

19 Bunun üzerine Yeşu halka şöyle dedi: "Siz gerçekten Yehova'ya kulluk edebilecek misiniz? Çünkü O kutsal Tanrı'dır;[a] tam bağlılık isteyen bir Tanrı'dır.[b] İsyanınızı ve günahlarınızı bağışlamayacaktır.[c] **20** Eğer Yehova'yı terk eder[ç] ve yabancı ilahlara tapınırsanız,[d] O da, yapmış olduğu tüm bu iyiliklerden sonra, size sırt çevirecek, kötü davranacak ve sizi ortadan kaldıracaktır."[e]

21 Buna karşılık halk "Hayır, biz yalnız Yehova'ya kulluk edeceğiz"[f] dedi. **22** O zaman Yeşu, "Yehova'ya kulluk etmeyi kendi rızanızla seçtiğinize[g] siz kendiniz şahitsiniz"[h] dedi. Onlar da "Şahidiz" dediler.

23 "O halde, aranızdaki yabancı ilahları atın[ı] ve İsrail'in Tanrısı Yehova'ya yürekten bağlanın." **24** Halk Yeşu'ya şöyle cevap verdi: "Tanrımız Yehova'ya kulluk edeceğiz ve O'nun sözünü dinleyeceğiz."[i]

25 Böylece Yeşu o gün Şekem' de, halkla bir ahit yaptı, onlar için bir kanun ve hüküm[j] belirledi. **26** Sonra Yeşu bu sözleri Tanrı'nın kanun kitabına[k] kaydetti ve büyük bir taş alıp[l] Yehova'nın kutsal mekânının yanındaki ulu ağacın[m] altına dikti.

27 Ve Yeşu tüm halka şöyle dedi: "Bakın! Bu taş bizler için şahit olacak.[n] Çünkü Yehova'nın bize söylediği tüm sözleri duydu ve Tanrınızı inkâr etmemeniz için bu taş size karşı şahitlik edecek." **28** Ardından Yeşu tüm halkı gönderdi, herkes kendi mülküne gitti.[o]

29 Ve Yehova'nın kulu Nun oğlu Yeşu yüz on yaşında öldü.[ö]

BÖLÜM 24

a Yş 11:16
Yş 21:44
Ne 9:24
Me 78:55
Me 105:44
Elç 7:45
Elç 13:19
İb 11:30
b Me 44:3
c Çk 23:28
Tkr 7:20
Yş 2:9
ç Tkr 6:10
Yş 11:14
Öz 13:22
d Tkr 6:11
Tkr 8:8
e Tkr 10:12
1Sa 12:24
Elç 9:31
f Ba 17:1
Tkr 18:13
Me 119:80
Yhn 4:24
g Le 17:7
He 23:8
h Tkr 30:19
1Kr 18:21
ı Yş 24:2
i Çk 23:32
Tkr 7:25
Tkr 13:7
Hk 6:10
Hk 10:6
j Ba 18:19
Tkr 30:19
k Çk 19:4
Tkr 32:12
Ams 2:10
l Tkr 6:12
1Sa 2:27
m Çk 14:31
Tkr 4:34
Tkr 29:2
n Çk 23:23
o Yş 24:8
ö Çk 15:2
Yş 24:15
Mi 4:5

2. Sütun

a Le 19:2
1Sa 6:20
Me 99:5
İş 6:3
1Pe 1:15
b Çk 20:5
Çk 34:14
Sy 25:11
Tkr 6:13
Na 1:2
Mt 4:10
c Çk 23:21
Sy 14:35
1Sa 3:14
2Pe 2:9
ç Yş 23:12
2Ta 15:2
Ezr 8:22
İş 1:28
Yr 17:13
d Yş 23:16
e Tkr 28:20
İş 63:10
f Çk 19:8
Yş 24:18
İş 44:5

g Yş 24:15; Me 119:57; **h** Tkr 26:17; Vz 5:4; **ı** Çk 20:23; Hk 10:16; 1Sa 7:3; 1Ko 8:5; **i** Tkr 5:27; Tkr 28:1; **j** Çk 24:3; **k** Tkr 31:26; **l** Ba 31:45; **m** Ba 12:6; Ba 35:4; **n** Ba 31:48; **o** Hk 2:6; **ö** Hk 2:8.

30 Onu kendisine miras olarak verilen yerde, Efraim'in dağlık bölgesindeki Gaaş Dağının kuzeyinde, Timnat-serah'ta[a] gömdüler. **31** İsrail, Yeşu'nun zamanında ve Yeşu'dan sonra yaşayan ihtiyarlar döneminde Yehova'ya kulluk etmeye devam etti.[b] Bu ihtiyarlar Yehova'nın İsrail için yaptıklarının tümünü iyi bilen kişilerdi.[c]

32 İsrailoğulları Mısır'dan çıkarken yanlarına aldıkları Yusuf'un kemiklerini,[a] Yakup'un yüz parça gümüşe[b] Hamoroğullarından,[c] Şekem'in babasından satın aldığı Şekem'deki tarlaya gömdüler. Ve o bölge miras olarak Yusufoğullarına verildi.[ç]

33 Sonra Harun'un oğlu Eleazar da öldü.[d] Onu oğlu Finehas'a[e] ait tepeye gömdüler. Ona verilmiş olan bu tepe Efraim'in dağlık bölgesindeydi.

BÖLÜM 24

a Yş 19:50
Hk 2:9
b Hk 2:7
c Tkr 11:2
Tkr 31:13

2. Sütun

a Ba 50:25
Çk 13:19
İb 11:22
b Elç 7:16
c Ba 33:19
ç Yş 20:7
d Sy 3:4
Sy 20:26
e Çk 6:25
Hk 20:28

HÂKİMLER

1 Yeşu'nun ölümünün[a] ardından İsrailoğulları Yehova'ya, "İlk olarak hangimiz çıkıp Kenanlılarla savaşacak?" diye sordular.[b] **2** Yehova, "Yahuda çıkacak.[c] Memleketi onun eline vereceğim" dedi. **3** Bunun üzerine Yahuda kardeşi Şimeon'a, "Payıma düşen[ç] topraklara benimle birlikte gel" dedi. "Birlik olup Kenanlılarla savaşalım, sonra da ben senin payına düşen topraklara[d] gelirim." Böylece Şimeon onunla gitti.[e]

4 Yahuda saldırıya geçince Yehova Kenanlıları ve Perizzileri onların eline verdi.[f] Böylece Bezek'te on bin kişiyi yenilgiye uğrattılar. **5** Adoni-bezek'le Bezek'te karşılaşıp onunla savaştılar, Kenanlılarla[g] Perizzileri[h] yendiler. **6** Adoni-bezek kaçtı; onu kovaladılar, yakalayınca el ve ayak başparmaklarını kestiler. **7** Bunun üzerine Adoni-bezek "El ve ayak başparmakları kesilmiş olan yetmiş kral soframdan düşen kırıntıları toplardı. Tanrı yaptıklarımı bana ödetti"[a] dedi. Onu Yeruşalim'e[b] getirdiler ve orada öldü.

8 Yahudaoğulları Yeruşalim'e[c] saldırdılar ve orayı ele geçirdiler. Halkı kılıçtan geçirip şehri ateşe verdiler. **9** Sonra Yahudaoğulları dağlık bölgede, Necef'te[ç] ve Şefela'da[d] yaşayan Kenanlılarla savaşmak için güneye indiler. **10** Ve Hebron'da[e] yaşayan Kenanlıların üzerine yürüyerek Şeşay, Ahiman ve Talmay'ı[f] bozguna uğrattılar (Hebron'un eski ismi Kiryat-arba'ydı).[g]

11 Oradan Debir[h] halkı üzerine yürüdüler. (Debir'in önceki ismi Kiryat-sefer'di.)[ı] **12** Kaleb,[i] "Kim Kiryat-sefer üzerine yürür ve orayı ele geçirirse, kızım Aksa'yı[j] ona eş olarak vereceğim"[k] dedi. **13** Kaleb'in küçük kardeşi[l] Kenaz'ın[m] oğlu

BÖLÜM 1

a Yş 24:29
b Sy 27:21
Hk 20:18
Öz 3:5
c Ba 49:8
Tkr 33:7
1Ta 5:2
1Ta 28:4
ç Yş 15:1
Yş 19:1
d Yş 19:9
e Hk 1:17
f Tkr 9:3
Yş 10:8
g Ba 10:6
Tkr 20:17
h Ba 15:20
Çk 3:8
Yş 9:1
Hk 3:5
1Kr 9:20

2. Sütun

a Çk 21:23
Le 24:19
Tkr 19:21
1Sa 15:33
Ro 2:6
Ga 6:7
b Yş 15:8
c Yş 15:63
Hk 1:21
ç Sy 21:1
d Tkr 1:7
Yş 11:16
Yş 15:33
e Yş 11:21
Yş 15:13
f Yş 15:14
g Yş 14:15
h Yş 10:38
ı Yş 15:15

i Sy 13:6; Sy 14:24; Tkr 1:36; Yş 14:13; j 1Ta 2:49; k Yş 15:16; l Hk 3:9; m 1Ta 4:13.

Otniel[a] orayı ele geçirdi. Kaleb de kızı Aksa'yı ona eş olarak verdi.[b] **14** Kız eve giderken, babasından tarla istemesi için kocasına baskı yaptı. Sonra eşeğin üzerindeyken* el çırptı.[c] Bunun üzerine Kaleb ona "Ne istiyorsun?" diye sordu. **15** Kız da "Bana bir armağan ver"[ç] dedi. "Mademki bana güneyde toprak verdin, Gullot-maim'i* de ver." Böylece Kaleb ona Yukarı Gullot'u[d] ve Aşağı Gullot'u verdi.

16 Musa'nın kayınbabasının[e] soyu olan Keniler,[f] Yahudaoğullarıyla birlikte hurma ağaçları şehrinden,[g] Arad'ın[h] güneyinde kalan Yahuda Çölüne çıktılar, orada yaşamaya başladılar.[ı] **17** Ve Yahuda, kardeşi Şimeon'la birlikte Tsefat'ta oturan Kenanlıların üzerine yürüdü ve orayı yerle bir etti.[i] Bu yüzden şehrin ismini Horma*[j] koydular. **18** Yahuda daha sonra Gazze[k] ile topraklarını, Aşkelon[l] ile topraklarını ve Ekron[m] ile topraklarını ele geçirdi. **19** Yehova Yahuda'yla beraberdi; böylece Yahuda dağlık bölgeyi mülk edindi, ancak ovada oturanları kovamadı, çünkü demir tırpanlı[n] savaş arabaları[o] vardı. **20** Musa'nın vaat ettiği gibi Kaleb'e Hebron'u verdiler,[o] o zaman Kaleb üç Anakoğlunu oradan kovdu.[p]

21 Benyaminoğulları Yeruşalim'de yaşayan Yebusileri kovmadı.[r] Yebusiler bugün hâlâ Benyaminoğullarıyla birlikte Yeruşalim'de yaşıyor.[s]

Hk 1:14* Ya da "eşekten inip" **15*** Anlamı, "Su Kaynakları" **17*** Anlamı, "Yok Edilmek Üzere Adanmış"

BÖLÜM 1

a Yş 15:17 Hk 3:9
b 1Sa 17:25
c Yş 15:18
ç Yş 14:13 Yş 21:12
d Yş 15:19
e Çk 3:1 Çk 4:18 Çk 18:1 Sy 10:29
f Sy 24:21 Hk 4:11
g Tkr 34:3 Hk 3:13 2Ta 28:15
h Sy 21:1
ı Sy 10:32
i Le 27:29 Tkr 20:16 Yş 6:21
j Sy 21:3 Yş 19:4 1Ta 4:30
k Ba 10:19 Yş 11:22 Yr 25:20
l Yş 13:3 Hk 14:19 Yr 47:5
m Yş 13:3 Yş 15:45
n Yş 17:16
o Tkr 20:1
ö Sy 14:24 Yş 14:9
p Sy 13:22
r Hk 3:5
s Yş 15:63 2Sa 5:6

2. Sütun

a Yş 14:4 Yş 16:1
b Hk 21:19
c Ba 49:24 Me 44:3
ç Sy 13:2 Yş 2:1 Yş 7:2
d Ba 35:6
e Yş 2:14 1Sa 20:14 1Sa 30:15
f Yş 8:24
g Yş 6:25 1Sa 15:6
h Tkr 7:1 Yş 9:1
ı Yş 17:1
i Yş 17:11
j Yş 21:25 Hk 5:19
k Yş 12:23 Yş 17:12
l 2Kr 9:27 1Ta 6:70
m 1Kr 9:15 2Kr 9:27
n Yş 16:10 Yş 17:12 Hk 1:19
o Tkr 11:8

22 Bu arada Yusuf evi[a] de Beytel[b] üzerine yürüdü. Yehova onlarla birlikteydi.[c] **23** Yusuf evinden adamlar Beytel'de keşfe çıktılar[ç] (aslında şehrin önceki ismi Luz'du).[d] **24** Keşfe gidenler şehirden bir adamın çıktığını gördüler. Ona "Şehre nasıl girebileceğimizi bize gösterirsen, bu yardımına iyilikle karşılık veririz" dediler.[e] **25** Böylece adam şehre nasıl girebileceklerini gösterdi. Onlar da şehirde yaşayanları kılıçtan geçirdiler[f] fakat adamı ve tüm ailesini sağ bıraktılar.[g] **26** Adam bunun üzerine Hitit[h] topraklarına gitti ve orada bir şehir kurup adını Luz koydu. O şehir bugün hâlâ aynı ismi taşıyor.

27 Manasse,[ı] Beyt-şean[i] ve çevre kentlerinde,* Taanak[j] ve çevre kentlerinde, Dor[k] ve çevre kentlerinde, İbleam[l] ve çevre kentlerinde, Megiddo[m] ve çevre kentlerinde yaşayanların topraklarını mülk edinmedi. Kenanlılar bu topraklardan çıkmamakta direndi.[n] **28** İsrail giderek güçlendi[o] ve Kenanlıları ağır işlerde çalıştırdı.[ö] Onları tamamen kovmadılar.[p]

29 Efraim de Gezer'de yaşayan Kenanlıları kovmadı ve Kenanlılar Gezer'de onlarla yaşamaya devam ettiler.[r]

30 Zebulun[s] da, Kitron'da ve Nahalol'da[ş] yaşayan halkı kovmadı. Kendileriyle yaşamaya de-

ö Ba 9:25; Yş 17:13; 1Kr 9:21; **p** Sy 33:55; Tkr 7:2; Tkr 20:16; **r** Yş 16:10; 1Kr 9:16; **s** Yş 19:10; **ş** Yş 19:15.

Hk 1:27* Ya da "yavru kentleri", sözcük anlamıyla "kızları"

vam eden[a] Kenanlıları ağır işlerde çalıştırdılar.[b]

31 Aşer[c] de Akko* halkını, Sayda,[ç] Ahlab, Akzib,[d] Helba, Afik[e] ve Rehob[f] halklarını kovmadı. **32** Aşeroğulları onları kovmadıkları[g] için o topraklarda Kenanlılarla yaşadılar.

33 Naftali,[h] Beyt-şemeş'te ve Beyt-anat'ta[ı] yaşayan halkı kovmadı ve o topraklarda Kenanlılarla yaşadı;[i] Beyt-şemeş ve Beyt-anat halkını ağır işlerde çalıştırdı.[j]

34 Amoriler Danoğullarının[k] ovaya inmesine izin vermeyip onları dağlık bölgede tuttular.[l] **35** Amoriler Heres Dağı, Ayyalon[m] ve Şaalbim[n] çevresinden çıkmamakta direndiler. Fakat Yusuf evi güçlendi ve onları ağır işlere koştu.[o] **36** Amorilerin yaşadığı bölgenin sınırı Akrabbim yokuşundan[ö] başlayıp Sela'dan yukarı doğru uzanıyordu.

2 Yehova'nın meleği[p] Gilgal'den[r] Bohim'e[s] gitti ve şöyle dedi: "Sizi Mısır'dan çıkardım ve atalarınıza yeminle vaat ettiğim topraklara getirdim.[ş] Ayrıca, 'Sizinle yaptığım ahdi asla bozmayacağım.[t] **2** Siz de bu topraklarda yaşayanlarla antlaşma yapmayacaksınız.[u] Onların sunaklarını yıkacaksınız'[ü] dedim. Ancak Benim sözümü dinlemediniz.[v] Bunu neden yaptınız?[y] **3** Ben de buna karşılık diyorum ki, onları sizin önünüzden kovmayacağım, onlar size kapan olacak,[z] tanrıları da size tuzak olacak."[a]

4 Yehova'nın meleği sözlerini bitirince, tüm İsrailoğulları feryat edip ağlamaya başladı.[a] **5** Bu yüzden oraya Bohim* adını verdiler. Orada Yehova'ya kurban sundular.

6 Yeşu halkı göndermiş ve İsrailoğulları kendi paylarına düşen toprakları mülk edinmeye gitmişti.[b] **7** Yeşu'nun zamanını görmüş ve Yeşu'dan sonra da yaşamış olan ihtiyarlar döneminde İsrailoğulları Yehova'ya kulluk etmeye devam ettiler; bu ihtiyarlar Yehova'nın İsrail için yaptığı tüm büyük işleri görmüş kişilerdi.[c] **8** Ve Yehova'nın kulu Nun oğlu Yeşu yüz on yaşında öldü.[ç] **9** Onu kendisine miras olarak verilen yerde, Efraim'in dağlık bölgesindeki Gaaş Dağının kuzeyinde,[d] Timnat-heres'te[e] gömdüler. **10** O neslin tümü ölüp atalarına katıldı;[f] ve onların ardından Yehova'yı tanımayan, O'nun İsrail için yaptıklarını bilmeyen bir nesil yetişti.[g]

11 İsrailoğulları Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptılar[h] ve Baallere tapındılar.[ı] **12** Böylece atalarını Mısır topraklarından çıkarmış olan Tanrıları Yehova'yı bıraktılar[i] ve çevredeki milletlerin tanrılarının peşinden gittiler.[j] Onların önünde eğildiler ve Yehova'yı öfkelendirdiler.[k] **13** Yehova'yı bıraktılar, Baal'e ve Aştoret putlarına[l] tapındılar. **14** Bu yüzden Yehova İsrail'e çok öfkelendi.[m]

BÖLÜM 1

a Tkr 20:17
b Hk 2:2
c Yş 19:24
ç Yş 11:8
Yş 19:28
d Yş 19:29
e Yş 19:30
f Yş 21:31
g Me 106:34
Yr 48:10
h Yş 19:32
ı Yş 19:38
i Tkr 7:2
j Hk 1:28
k Yş 19:40
l Yş 19:47
Hk 18:1
m Yş 10:12
n Yş 19:42
o Yş 16:10
Yş 17:13
ö Sy 34:4
Yş 15:3

BÖLÜM 2

p Çk 3:2
Çk 23:20
Çk 23:23
Yş 5:13
r Yş 5:9
s Hk 2:5
ş Ba 12:7
Ba 26:3
t Ba 17:7
Le 26:42
Me 105:8
Ml 3:6
İb 6:18
u Çk 23:32
Tkr 7:2
2Ko 6:14
ü Çk 34:13
Sy 33:52
v Yş 17:13
Hk 1:19
Hk 1:28
Me 106:34
y Çk 23:21
z Sy 33:55
Yş 23:13
a Çk 23:33
Çk 34:12
Tkr 7:16
1Kr 11:2
Me 78:58
Me 106:36

2. Sütun

a 1Sa 7:6
b Yş 24:28
c Yş 23:3
Yş 24:31
ç Yş 24:29
d Yş 24:30
e Yş 19:50
f Hk 2:7
Vz 1:4
g Tkr 6:12
Tkr 31:13
Hk 2:17
1Ta 28:9
h Hk 6:1
2Ta 33:2

ı Hk 3:7; Hk 10:6; 1Kr 18:18; 2Ta 28:2; Yr 2:23; Ho 2:13;
i Tkr 13:5; Tkr 28:15; Tkr 31:16; **j** Tkr 6:14; Hk 10:6; **k** Çk 20:5; Tkr 7:4; **l** Hk 3:7; Hk 10:6; 1Sa 7:3; 1Kr 11:5; 2Kr 23:13; Me 106:36; **m** Hk 3:8; 2Ta 36:16; Me 106:40.

Hk 1:31* Sonraki adı Ptolemais. Elçiler 21:7'ye bakın.

Hk 2:5* Anlamı, "Ağlayanlar"

Onları yağmacıların eline verdi,
onlar da İsrailoğullarını yağmaladı.[a] İsrailoğullarını çevrelerindeki düşmanların eline verdi;*[b]
artık düşmanlarına karşı koyamıyorlardı.[c] **15** Yehova'nın onlara yemin ederek söylemiş olduğu gibi,[ç] gittikleri her yerde
Yehova başlarına felaket getiriyordu;[d] çünkü Yehova'nın eli onlara karşıydı. Büyük bir sıkıntı içindeydiler.[e] **16** O zaman Yehova, İsrailoğullarını yağmacıların elinden kurtarmak[f] için hâkimler[g] çıkardı.

17 Fakat kendi hâkimlerini bile dinlemediler, başka ilahların[h] peşinden gidip ahlaksızlık[ı] yaptılar ve onların önünde eğildiler. Yehova'nın emirlerine itaat eden atalarının yürüdüğü yoldan çabucak saptılar.[i] Onlar gibi davranmadılar. **18** Yehova onlar için bir hâkim[j] çıkardığı zaman ona destek olur ve hâkim yaşadığı sürece Yehova İsrailoğullarını düşmanlarının elinden kurtarırdı; çünkü onları sıkıştıran zalimlerin baskısı yüzünden inlediklerini duyduğunda[k] Yehova onlara acırdı.[l]

19 Ve hâkim öldüğü zaman, eski yollarına dönerlerdi; atalarından da beter davranır, başka tanrıların peşinden gidip onların önünde eğilirlerdi.[m] Yaptıklarından vazgeçmez, inatçılık ederlerdi.[n] **20** Sonunda Yehova İsrail'e çok öfkelendi[o] ve şöyle dedi: "Mademki bu millet atalarıyla yaptığım ahdi[o] çiğnedi ve sözümü dinlemedi,[p] **21** Ben de Yeşu öldüğünde bu topraklarda bıraktığı milletlerden hiçbirini bir daha önlerinden kovmayacağım.[a] **22** Çünkü ataları gibi Yehova'nın yolunda yürümeye devam edip etmeyeceklerini görmek üzere İsrail'i o milletlerle sınayacağım."[b] **23** Yehova o milletleri bu yüzden hemen kovmamış,[c] Yeşu'nun eline vermeyerek o topraklarda bırakmıştı.

3 Kenan'daki savaşları görmemiş olan[ç] İsrailoğullarını sınamak[d] üzere Yehova'nın kovmayıp bıraktığı milletler[e] şunlardı: **2** (Bu milletlerin bırakılmasının nedeni İsrailoğullarından özellikle savaş tecrübesi olmayan yeni nesillerin savaşı öğrenmeleri, tecrübe kazanmalarıydı.) **3** Filistîlerin[f] beş müttefik beyi,[g] tüm Kenanlılar,[h] Saydalılar,[ı] Baal-hermon Dağından[i] Hamat girişine[i] kadar Lübnan[k] dağlarında yaşayan Hiviler.[l]
4 İsrailoğulları bunlarla sınandı ki,[m] Yehova'nın Musa aracılığıyla atalarına bildirdiği emirlere itaat edip etmeyecekleri görülsün.[n]
5 İsrailoğulları Kenanlılar,[o] Hititler, Amoriler, Perizziler, Hiviler ve Yebusilerle bir arada yaşıyorlardı.[ö] **6** Onların kızlarını kendilerine eş olarak aldılar,[p] kendi kızlarını onların oğullarına verdiler[r] ve onların tanrılarına tapınmaya başladılar.[s]

7 İsrailoğulları Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptılar.[ş] Tanrıları Yehova'yı unutup Baal-

BÖLÜM 2

a Le 26:17
2Kr 17:20
Me 106:41
b Hk 4:2
Me 44:12
İş 50:1
c Le 26:37
Tkr 28:25
ç Tkr 4:25
Tkr 4:26
Tkr 7:4
d Tkr 28:15
Yr 21:10
e Tkr 4:30
Hk 10:9
f Ne 9:27
Me 106:43
g Hk 3:9
1Sa 12:11
h Çk 34:15
Le 17:7
ı Me 73:27
Yr 3:8
Yr 3:14
He 23:3
He 23:30
Yk 4:4
i Çk 32:8
Tkr 9:12
Hk 2:7
j Hk 3:9
k Çk 2:24
Hk 4:3
2Kr 13:4
l Tkr 32:36
Me 90:13
Me 106:45
m Hk 4:1
Hk 8:33
n Me 78:8
İş 48:4
o Çk 32:10
Tkr 7:4
Tkr 32:22
Hk 10:7
Me 106:40
ö Çk 24:3
Çk 24:8
Çk 34:27
Tkr 29:1
Yş 23:16
p Le 26:14
Tkr 28:15
Me 106:34

2. Sütun

a Yş 13:2
b Sy 33:55
Tkr 8:2
Yş 23:13
Hk 3:4
Öz 17:3
c Çk 23:30
Tkr 7:22

BÖLÜM 3

ç Hk 2:10
d Tkr 8:2
2Ta 32:31
e Çk 23:30
f Ba 21:32
Hk 1:19
g Yş 13:3
1Sa 6:18
h Ba 10:15

Hk 2:14* Sözcük anlamıyla, "sattı." 3:8; 4:2, 9 ve 10:7 için de geçerli.

ı Yş 13:4; Hk 1:31; **i** Tkr 3:9; Yş 13:5; **j** Sy 34:8; **k** Tkr 1:7; Yş 13:6; **l** Ba 10:17; Çk 3:17; Yş 9:1; **m** Çk 23:33; Sy 33:55; **n** Hk 2:22; **o** Hk 1:29; Me 106:34; **ö** Çk 3:8; Çk 3:17; Tkr 7:1; Yş 9:1; **p** Çk 34:16; **r** Tkr 7:3; Ezr 9:12; **ş** Sy 25:2; 1Kr 11:4; **ş** Hk 2:11.

lere[a] ve kutsal direklere*[b] tapındılar. **8** Bunun üzerine Yehova İsrail'e çok öfkelendi[c] ve onları Mezopotamya[ç] kralı Kuşan-rişatayim'in eline verdi.[d] İsrailoğulları Kuşan-rişatayim'e sekiz yıl kulluk etti. **9** Sonra İsrailoğulları Yehova'dan yardım dilemeye başladılar.[e] Yehova da İsrailoğulları için bir kurtarıcı çıkardı;[f] Kaleb'in küçük kardeşi[g] Kenaz'ın oğlu[h] Otniel[ı] onları kurtardı. **10** Yehova'nın ruhu[i] onun üzerindeydi ve İsrail'de o hâkim oldu. Sefere çıktığında, Yehova Aram* kralı Kuşan-rişatayim'i onun eline verdi ve Otniel, Kuşan-rişatayim'i yenilgiye uğrattı.[j] **11** Böylece ülkede kırk yıl boyunca huzursuzluk yaşanmadı. Sonra Kenaz'ın oğlu Otniel öldü.

12 İsrailoğulları yine Yehova'nın gözünde kötü işler yapmaya başladılar.[k] Bunun üzerine Yehova Moab[l] kralı Eglon'un İsrail karşısında güçlenmesine izin verdi;[m] çünkü İsrail halkının yaptıkları Yehova'nın gözünde kötüydü.[n] **13** Kral Eglon, Ammonoğullarını[o] ve Amalekoğullarını[ö] yanına alıp İsrail'e saldırdı ve hurma ağaçları şehrini ele geçirdi.[p] **14** İsrailoğulları Moab kralı Eglon'a on sekiz yıl kulluk ettiler.[r] **15** Ve İsrailoğulları Yehova'dan yardım dilemeye başladı.[s] Bunun üzerine Yehova onlara, Benyaminoğullarından[ş] Gera oğlu Ehud'u[t] kurtarıcı olarak çıkardı. Ehud solaktı.[u] İsrailoğulları Moab kralı Eglon'a onun eliyle haraç gönderdiler. **16** Bu arada Ehud kendisine bir arşın* uzunluğunda iki ağzı[a] keskin bir kama yapmıştı. Onu sağ kalçasının üstüne[b] gelecek şekilde giyisisinin altına gizledi. **17** Sonra Moab[c] kralı Eglon'a haracı sundu. Eglon çok şişman bir adamdı.

18 Ehud haracı[ç] sunma işini bitirince haracı taşıyan adamları yolcu etti. **19** Kendisi ise Gilgal'deki[d] taşocaklarından* geri döndü. Krala, "Ey kral, sana gizli bir haberim var" dedi. Kral "Sus!" deyince yanındaki herkes dışarı çıktı.[e] **20** Ehud yanına geldiğinde kral üst katta kendisi için yaptırdığı serin odada oturuyordu. Krala, "Sana Tanrı'dan bir haber getirdim" dedi. O zaman kral tahtından kalktı. **21** Ehud sol elini giyisisinin altına soktu, sağ kalçasından kamasını çekip kralın karnına sapladı. **22** Kamanın kabzası da kralın karnına girdi, Ehud geri çekmediği için kama tümüyle yağa gömüldü; ve dışkı gelmeye başladı. **23** Ehud odanın kapılarını ardından kapatıp kilitledi ve havalandırma deliğinden dışarı çıktı. **24** Sonra da kaçıp gitti.[f]

Kralın hizmetkârları gelip içeri bakmak istediler ama üst kattaki odanın kapıları kilitliydi. Bunun üzerine "Serin odada ihtiyaç gideriyor*[g] olmalı" dediler. **25** Üst kattaki oda kapısının bir türlü açılmadığını görünce, bu kadar bekledikleri için huzursuz oldular. Sonunda anahtarı

BÖLÜM 3

a Tkr 31:16
Hk 10:6
b Çk 34:13
Tkr 12:3
Tkr 16:21
1Kr 16:33
c Hk 2:20
ç Ba 24:10
d Le 26:17
Hk 2:14
1Sa 12:9
e Tkr 4:30
Hk 2:18
Hk 3:15
Me 107:19
f Hk 2:16
g Hk 1:13
h 1Ta 4:13
ı Yş 15:17
i Sy 11:17
Hk 6:34
Hk 11:29
Hk 14:6
Hk 15:14
1Sa 11:6
1Sa 16:13
2Ta 15:1
İş 63:11
j Zk 4:6
İb 11:33
k Hk 2:19
Ho 6:4
l Ba 19:37
m Hk 2:14
Yhn 19:11
n Le 26:14
o Ba 19:38
Hk 11:4
ö Çk 17:8
Hk 6:3
Me 83:7
p Tkr 34:3
Hk 1:16
2Ta 28:15
r Le 26:25
Tkr 28:48
s Hk 3:9
Me 50:15
Me 78:34
Me 107:13
Yr 29:12
ş Ba 49:27
t Hk 4:1
u Hk 20:16
1Ta 12:2

2. Sütun

a Me 149:6
b Me 45:3
c Hk 11:18
ç 2Kr 23:35
d Yş 4:19
Yş 5:9
e Öz 14:15
f Vz 10:10
g 1Sa 24:3
1Kr 18:27

Hk 3:7* Ya da "Aşera"

10* Eski Suriye bölgesi.

Hk 3:16* İbranice *gomed*. Yaklaşık 38 santimetre olduğu düşünülen uzunluk birimi. **19*** Ya da "taş putlardan" **24*** Sözcük anlamıyla, "ayaklarını örtüyor"

alıp kapıları açtılar. Baktılar ki, efendileri ölmüş yerde yatıyor.

26 Onlar oyalanırken Ehud kaçmış, taşocaklarından[a] geçerek Seira'ya doğru yol almıştı. **27** Oraya varınca Efraim'in dağlık bölgesinde[b] boru çaldı[c] ve İsrailoğulları onun önderliğinde dağlardan indiler. **28** Ehud "Beni takip edin,[ç] çünkü düşmanınız Moablıları Yehova elinize verdi"[d] dedi. Halk da onun peşinden gitti ve Moablıların yaşadığı yerin karşısında Ürdün Irmağının geçiş yerlerini[e] tuttular. Kimsenin geçmesine izin vermediler. **29** Ve Moab'a saldırdılar, her biri çok güçlü[f] on bin[g] yiğit adamı öldürdüler. Hiç kimse kaçıp kurtulamadı.[h] **30** Moab o gün İsrail'in hâkimiyetine girdi. Ve seksen yıl boyunca memlekette huzursuzluk yaşanmadı.[ı]

31 Ehud'un ardından Anat oğlu Şamgar[i] çıktı ve Filistîlerin[j] altı yüz adamını bir sığır üvendiresiyle vurup öldürerek İsrailoğullarını kurtardı.[k]

4 Ehud öldükten sonra İsrailoğulları yine Yehova'nın gözünde kötü işler yapmaya başladılar.[l] **2** Böylece Yehova onları Hatsor'da[m] saltanat süren Kenan kralı Yabin'in eline verdi.[n] Yabin'in ordu komutanı, Haroşetgoyim'de[o] yaşayan Sisera'ydı.[ö] **3** Onun demir tırpanlı dokuz yüz savaş arabası vardı[p] ve İsrailoğullarını yirmi yıl acımasızca ezdi.[r] Bu yüzden İsrailoğulları Yehova'ya feryat ettiler.[s]

4 O sırada İsrail'de, Lappidot'un karısı Debora peygamber[ş] hâkimlik yapıyordu. **5** O, Efraim'in dağlık bölgesinde Rama'yla[a] Beytel[b] arasında, Debora'nın hurma ağacı denilen bir ağacın altında otururdu. İsrailoğulları Tanrı'nın hükümlerini öğrenmek için onun yanına çıkarlardı. **6** Debora haber gönderip Abinoam oğlu Barak'ı[c] Kedeş-naftali'den[c] çağırttı ve şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı Yehova sana 'Yanına Naftalioğullarından[d] ve Zebulunoğullarından[e] on bin kişi alıp Tabor Dağında[f] mevzilen' diye emir verdi. **7** 'Yabin'in[g] ordu komutanı Sisera'yı,[h] adamları ve savaş arabalarıyla birlikte Kişon Vadisinde[ı] sana yönelteceğim[i] ve onu senin eline vereceğim'[j] dedi."

8 Bunun üzerine Barak, "Sen de benimle birlikte gelirsen oraya giderim, benimle gelmezsen gitmem" dedi. **9** Debora "Elbette gelirim" dedi. "Ancak, yaptığın bu işin onuru sana ait olmayacak, çünkü Yehova Sisera'yı bir kadının[k] eline verecek." Böylece Debora kalkıp Barak'la birlikte Kedeş'e[l] gitti. **10** Barak, Zebulun[m] ile Naftali'yi Kedeş'e çağırdı. Ardında on bin adam toplandı;[n] Debora da Barak'la birlikteydi.

11 Bu arada Keni Heber,[o] Kenilerden,[ö] yani Musa'nın kayınbabasının soyu[p] olan Hobaboğullarından ayrılmış ve çadırını Kedeş'te, Tsaanannim'deki büyük ağacın yakınlarına kurmuştu.

12 Ve Abinoam[r] oğlu Barak'ın Tabor Dağına[s] çıktığını Sise-

BÖLÜM 3

a Hk 3:19
b Yş 16:5
Hk 7:24
c Yş 6:5
Hk 6:34
1Sa 13:3
2Sa 2:28
Yo 2:1
ç Hk 2:16
d Hk 7:15
1Sa 17:47
e Yş 2:7
Hk 12:5
f Hk 3:17
Me 17:10
g Le 26:8
Tkr 28:7
h Le 26:7
ı Le 26:6
Hk 3:11
i Hk 5:6
j Çk 23:31
Yş 13:2
Hk 15:3
k Hk 15:15
1Sa 13:19
1Sa 13:22
1Sa 17:47
1Sa 17:50

BÖLÜM 4

l Hk 2:19
m Yş 19:36
n Le 26:17
Tkr 28:25
Tkr 32:30
Hk 2:14
Hk 3:8
Hk 10:7
o Hk 4:16
ö 1Sa 12:9
p Tkr 20:1
Yş 17:16
Hk 1:19
r Tkr 28:48
Me 106:42
s Hk 2:18
Hk 3:9
Me 107:19
Me 145:19
ş Çk 15:20
2Kr 22:14
Lu 2:36
Elç 21:9
1Ko 11:5

2. Sütun

a Yş 18:25
Hk 19:13
1Kr 15:17
Yr 40:1
b Ba 28:17
Ba 28:19
Yr 48:13
Ams 3:14
c İb 11:32
ç Yş 21:32
d Ba 30:8
Ba 35:25
Yş 19:32
e Ba 30:20
Ba 35:23
Yş 19:10

f Me 89:12; Yr 46:18; **g** Hk 4:2; **h** 1Sa 12:9; **ı** 1Kr 18:40; Me 83:9; **i** Çk 14:4; **j** Tkr 20:1; **k** Hk 5:24; Hk 5:26; Hk 9:54; **l** Yş 20:7; Yş 21:32; Hk 4:6; **m** Hk 5:18; **n** Hk 4:6; **o** Hk 1:16; **ö** Ba 15:19; Sy 24:21; 1Sa 15:6; **p** Sy 10:29; **r** Hk 5:12; **s** Hk 4:6.

ra'ya haber verdiler. **13** Sisera bütün savaş arabalarını, demir tırpanlı dokuz yüz savaş arabasını hemen topladı,[a] tüm adamlarıyla beraber Haroşet-goyim'den Kişon Vadisine[b] doğru yola koyuldu. **14** Bu arada Debora Barak'a "Kalk! Yehova'nın Sisera'yı senin eline vereceği gün bugündür" dedi. "Yehova senin önünden gidiyor."[c] Böylece Barak, ardındaki on bin adamıyla Tabor Dağından indi. **15** Yehova, Sisera'yı ve savaş arabalarıyla birlikte bütün ordusunu, Barak'ın kılıcı karşısında kargaşaya düşürdü.[ç] Sonunda Sisera savaş arabasından atlayıp kaçtı. **16** Barak savaş arabalarını[d] ve askerleri Haroşet-goyim'e kadar kovaladı.[e] Sisera'nın tüm ordusunu kılıçtan geçirdi ve tek bir kişi bile sağ kalmadı.[f]

17 Sisera[g] koşarak Keni[h] Heber'in karısı Yael'in[ı] çadırının bulunduğu yere kaçtı, çünkü Hatsor[i] kralı Yabin ile Keni Heber'in ev halkı arasında barış vardı. **18** Yael dışarı çıkıp Sisera'yı karşıladı ve "Bu tarafa gel efendim, bu tarafa. Korkma" dedi. O da gidip onun çadırına girdi. Yael onun üzerine bir battaniye örttü. **19** Sonra Sisera "Ne olur bana biraz su ver de içeyim, çok susadım" dedi. Yael de bir süt tulumu[j] açtı ve ona içirdi.[k] Sonra onun üzerini örttü. **20** Sisera Yael'e "Çadırın girişinde dur" dedi, "Eğer biri gelip sana 'Burada kimse var mı?' diye sorarsa 'Hayır, yok!' dersin."

21 Heber'in karısı Yael eline bir çadır kazığı ve tokmak aldı. Sonra, çok yorgun olduğu için derin uykuya dalmış olan Sisera'nın yanına sessizce gidip kazığı şakağına sapladı[a] ve toprağa geçinceye kadar çaktı. Ve Sisera öldü.[b]

22 O sırada Sisera'yı kovalayan Barak göründü. Yael dışarı çıkıp onu karşıladı ve "Gel, aradığın adamı sana göstereyim" dedi. Barak kadının peşinden içeri girdiğinde Sisera'nın ölü olarak yattığını gördü, şakağına bir kazık saplanmıştı.

23 Böylece Tanrı o gün Kenan kralı Yabin'e İsrailoğulları karşısında boyun eğdirdi.[c] **24** Ondan sonra Kenan kralı Yabin üzerinde İsrailoğullarının baskısı daha da arttı[ç] ve sonunda Yabin'i ortadan kaldırdılar.[d]

5 O gün, Abinoam oğlu[e] Barak[f] ile Debora[g] şu ilahiyi[h] söylediler:

2 "İsrail'in saç bağını çözdürdüğü* için,
Halk gönüllü olarak[ı] savaştığı için,
Yehova'ya şükredin.[i]
3 Dinleyin ey krallar![j] Kulak verin ey yöneticiler!
Ben Yehova'ya ilahiler söyleyeceğim,[k]
İsrail'in Tanrısı[l] Yehova'ya ezgiler düzeceğim.
4 Ey Yehova! Sen Seir'den[m] çıkarken,
Edom[n] topraklarından geçip giderken,
Yeryüzü sarsıldı,[o] gökler yağmur olup aktı,[ö]
Bulutlardan sular boşandı.

BÖLÜM 4

a Tkr 20:1
Hk 4:3
b Hk 4:7
Hk 5:21
Me 83:9
c Tkr 9:3
Ro 8:31
ç Çk 14:24
Yş 10:10
2Kr 7:6
d İş 43:17
e Le 26:7
Yş 10:19
f Tkr 7:23
g Hk 4:2
1Sa 12:9
h Sy 24:21
Hk 1:16
Hk 4:11
ı Hk 5:6
Hk 5:24
i Hk 4:2
j Ba 21:19
k Hk 5:25

2. Sütun

a Hk 5:26
b Hk 4:9
Hk 5:27
c 1Ta 22:18
Ne 9:24
Me 18:47
Me 47:3
Me 81:14
İb 11:33
ç Ba 9:25
Tkr 28:13
d Le 26:7
Tkr 7:24

BÖLÜM 5

e Hk 4:6
f İb 11:32
g Hk 4:4
h Çk 15:1
Tkr 31:19
Tkr 31:30
1Ta 16:9
Me 18:Üst
ı Hk 4:10
Me 110:3
i Çk 18:10
2Ta 20:26
Me 145:2
j Me 119:46
k 2Sa 22:50
Me 7:17
l Çk 5:1
Çk 20:2
m Tkr 33:2
Me 68:7
n Hb 3:3
o 2Sa 22:8
ö Me 68:8

Hk 5:2* 'Saç bağını çözmek', Tanrı'ya ant ya da adak ifadesi.

5 Dağlar Yehova'nın huzurunda akıp gitti,[a]
İsrail'in Tanrısı[b] Yehova'nın önünde bu Sina Dağı[c] eridi.[ç]
6 Anat oğlu Şamgar'ın[d] günlerinde,
Yael'in[e] zamanında, yollardan gelip geçen yoktu,
Yolcular sapa yolları seçerdi.[f]
7 Ben Debora,[g] ben ortaya çıkıncaya,
İsrail'i bir ana gibi sahipleninceye kadar,[h]
İsrail köylerinde yaşayan yoktu, kimse kalmamıştı,[ı]
8 Onlar yeni tanrılar seçtiğinde,[i]
Şehir kapılarında savaşlar başladı.[j]
İsrail'deki kırk bin kişinin,
Ne bir kalkanı vardı, ne de mızrağı.[k]
9 Yüreğim İsrail'in komutanlarıyla,[l]
Halk arasındaki gönüllülerle.[m]
Yehova'ya şükredin.[n]
10 Siz, boz eşeklere binenler,[o]
Siz, gösterişli halılara oturanlar,
Siz, yollarda yürüyenler,
Şunu düşünün![ö]
11 Kuyu başlarında sürüler için su çekenlerin sesleri duyuldu,[p]
Yehova'nın doğru işlerini oralarda duyurdular,[r]
İsrail köylerinde oturanların doğru işlerini anlattılar.
İşte o zaman Yehova'nın halkı şehir kapılarına akın etti.
12 Uyan ey Debora,[a] uyan!
Uyan, uyan da ilahi söyle![b]
Kalk Barak![c] Kalk da esirlerini götür, ey Abinoam oğlu![ç]
13 O zaman hayatta kalanlar önderlerin yanına indi;
Yehova'nın halkı da yiğitlere karşı benim yanıma toplandı.
14 Ovadakiler Efraim'dendi,[d]
Onlar seninleydi, ey Benyamin! Senin halkınla birlikte.
Komutanlar Makir'den[e] indiler,
Kayıt tutan yazıcılar[f] Zebulun'dan geldi.
15 İssakar'ın[g] ileri gelenleri Debora'nın yanındaydı,
İssakar gibi Barak[h] da oradaydı;
Ve ovada yürüyerek ilerledi.[ı]
Ruben bölüklerinde yüreği kararsız olanlar çoktu.[i]
16 Neden iki heybe arasında oturdun?
Sürülere çalınan kavalı dinlemek için mi?[j]
Ruben bölüklerinde yüreği kararsız olanlar çoktu.[k]
17 Gilead Ürdün Irmağının öte tarafında kaldı;[l]
Peki Dan neden o sırada gemilerdeydi?[m]
Aşer deniz kıyısında boş boş oturdu,
Kendi limanlarından ayrılmadı.[n]

BÖLÜM 5

a Tkr 4:11
Me 97:5
b Çk 5:1
Çk 20:2
c Ne 9:13
ç Çk 19:18
d Hk 3:31
e Hk 4:17
f Le 26:22
İş 33:8
g Hk 4:4
h Hk 4:5
ı Hk 4:2
i Tkr 32:16
Hk 2:12
Hk 4:1
j Sy 33:56
Hk 4:2
k Hk 4:3
1Sa 13:19
l Hk 4:6
m Hk 4:10
Me 110:3
n Hk 5:2
Me 103:1
o Hk 10:4
Hk 12:14
ö Me 105:2
Me 145:5
p Çk 2:16
r Tkr 32:4
1Sa 12:7
Me 145:7
Mi 6:5

2. Sütun

a Hk 4:4
b Hk 5:1
c Hk 4:6
ç Hk 5:1
d Yş 16:4
e Sy 32:39
f 2Kr 25:19
2Ta 26:11
g Ba 49:15
1Ta 12:32
h Hk 4:6
İb 11:32
ı Hk 4:14
i Öz 3:27
j Sy 32:1
Sy 32:24
k Yk 4:17
l Yş 22:9
m Yş 19:46
Yun 1:3
n Yş 19:24

18 Zebulun halkı canını tehlikeye attı;[a]
Yüksek yerlerde yaşayan[b] Naftali[c] de öyle.
19 Krallar gelip savaştılar;
Taanak'ta,[ç] Megiddo sularının kıyısında,[d]
Kenan kralları o zaman savaştı,[e]
Hiç gümüş elde edemediler.[f]
20 Göklerden yıldızlar savaşa katıldı,[g]
Kendi yollarında giderken* Sisera'ya karşı savaştılar.
21 Kişon'un, o eski ırmağın azgın suları,[h]
Evet, Kişon Irmağı onları silip süpürdü.[ı]
Ey canım, ezdin geçtin onları.[i]
22 Aygırlar ileri atılıp koşunca,
Atlar toynaklarıyla yeri eşeledi.[j]
23 Yehova'nın meleği,[k] 'Meroz'a lanet[l] edin!' dedi,
'Lanet edin orada oturanlara,
Çünkü onlar Yehova'ya yardıma koşmadılar,
Yiğitlerle birlikte Yehova'ya yardıma gitmediler.'
24 Keni[m] Heber'in karısı Yael,[n] kadınların en kutlusu olsun,
Çadırda yaşayan kadınların en kutlusu o olsun.[o]
25 Sisera su istedi, o süt verdi,
Krallara yaraşır büyük bir kâsede ona kaymak sundu.[o]

Hk 5:20* 'Sözcük anlamıyla, "yörüngelerinden"

BÖLÜM 5

a Hk 4:10
Hk 6:35
1Ta 12:33
Me 68:27
b Hk 4:14
c Hk 4:6
ç Hk 1:27
d Yş 12:21
e Tkr 7:24
Hk 4:13
f Hk 4:16
Hk 5:30
g Ba 18:14
Yş 10:11
Hk 4:15
1Sa 7:10
Me 135:7
h Hk 4:13
Me 44:3
ı Hk 4:7
Me 83:9
i Me 44:5
İş 25:10
Mi 7:10
j Me 20:7
Me 147:10
Öz 21:31
İş 5:28
k Çk 23:23
Hk 2:1
l Yr 48:10
m Sy 24:21
Hk 1:16
Hk 4:11
n Hk 4:17
o Öz 31:31
ö Hk 4:19

2. Sütun

a Öz 31:17
b Hk 4:21
c Hk 4:22
ç Öz 7:6
Ezg 2:9
d Hk 4:15
1Sa 15:33
e Hk 4:16
f 2Sa 14:2
2Sa 20:16
g Çk 15:9
h Tkr 20:14
Tkr 21:11
ı Me 68:2
Me 83:9
Me 92:9
i Çk 20:6
Me 91:14
Me 97:10
Ro 8:28
1Ko 8:3
j Me 110:3
Da 12:3
Mt 13:43

26 Sonra çadır kazığına uzandı,
Sağ eline işçi tokmağını aldı,[a]
Kazığı Sisera'nın başına çaktı,[b]
Kazık şakaklarını delip geçti.
27 Yael'in ayakları dibine yığılıp kaldı, yere serildi;
Onun ayakları dibine yığılıp kaldı, yere serildi;
Yığıldığı yerde can verdi.[c]
28 Bir kadın pencereden bakıyor, onun yolunu gözlüyordu,
Sisera'nın annesi kafesin arkasından konuşuyordu,[ç]
'Onun savaş arabası neden böyle gecikti?[d]
Neden hâlâ atlarının toynak sesi duyulmuyor?'[e]
29 Soylu bilge kadınlar ona cevap verdiler,[f]
O da kendi kendine şöyle dedi:
30 'Ganimetler elde etmiş onları paylaşıyorlardır,[g]
Her yiğide bir, hatta iki kız düşmüştür,[h]
Sisera ganimet olarak renkli kıyafetler almıştır, rengârenk giysiler,
Yağmacıların boynuna,
İşlemeli ve rengârenk giysiler; hem de birer tane değil ikişer ikişer.'
31 Ey Yehova! Tüm düşmanların böyle yok olsun,[ı]
Ve Seni sevenler[i] tüm haşmetiyle yükselen güneş gibi olsun."[j]

Bundan sonra kırk yıl boyunca memlekette huzursuzluk olmadı.[a]

6 Sonra İsrailoğulları Yehova'nın gözünde kötü işler yapmaya başladılar.[b] Bu yüzden Yehova onları yedi yıl Midyan'ın eline verdi.[c] **2** Midyan İsrail'i boyunduruğu altında eziyordu.[ç] İsrailoğulları Midyan yüzünden kendilerine dağlarda gizli sığınaklar, mağaralar, erişilmesi güç yerler yaptılar.[d] **3** İsrail ekin ektiğinde,[e] Midyan, Amalek[f] ve Doğulular[g] birleşip onların üzerine yürürlerdi. **4** O topraklara girip ordugâh kurarlardı ve Gaze'ye kadar tüm arazinin ürününü harap ederlerdi. İsrail'de yiyecek, koyun, sığır ya da eşek bırakmazlardı.[h] **5** Hayvanları ve çadırlarıyla gelirlerdi, çekirge sürüsü gibi bastırırlardı.[ı] Adamları ve develeri saymak mümkün değildi.[i] Gelip memleketi harap ederlerdi.[j] **6** İsrail Midyan yüzünden çok yoksul düştü ve İsrailoğulları yardım için Yehova'ya yakarmaya başladı.[k]

7 İsrailoğulları Midyan yüzünden Yehova'ya yakarınca,[l] **8** Yehova İsrailoğullarına bir peygamber gönderdi[m] ve o şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı Yehova diyor ki, 'Sizi Mısır'dan Ben çıkardım,[n] köleler evinden Ben kurtardım.[o] **9** Sizi Mısır'dan çıkardım, bütün zalimlerin elinden kurtardım ve düşmanlarınızı önünüzden kovup topraklarını size verdim.[ö] **10** Ayrıca "Ben Tanrınız Yehova'yım,[p] memleketinde yaşadığınız[r] Amorilerin tanrılarından korkmayacaksınız"[a] dedim. Fakat sözümü dinlemediniz.' "[b]

11 Sonra Yehova'nın meleği geldi[c] ve Abiezeroğullarından Yoaş'ın Ofra'daki[ç] büyük ağacının altında oturdu. Yoaş'ın oğlu Gideon[d] o sırada, Midyanlılardan kaçırmak için şıra teknesinde buğday dövüyordu. **12** Yehova'nın meleği ona göründü ve "Ey cesur yiğit, Yehova seninle"[e] dedi. **13** Bunun üzerine Gideon, "Efendim beni bağışla ama Yehova bizimleyse neden başımıza bunca şey geliyor?"[f] dedi. "Atalarımızın bize anlattığı[g] O'nun harika işleri nerede?[h] Onlar 'Bizi Mısır'dan Yehova çıkardı'[ı] diye anlatırdı. Fakat şimdi Yehova bizi terk etti[i] ve Midyan'ın eline verdi." **14** Bu söz üzerine Yehova* onun yüzüne bakıp şöyle dedi: "Şimdi gücünü topla ve git.[j] Seni gönderen Ben değil miyim?[k] İsrail'i Midyan'ın elinden sen kurtaracaksın."[l] **15** Buna karşılık Gideon "Ey Yehova, bağışla ama ben İsrail'i nasıl kurtaracağım?"[m] dedi. "Benim aşiretim, Manasse'deki en küçük aşiret, ben de babamın evinin en küçüğüyüm."[n] **16** Yehova, "Ben senin yanında olacağım için[o] Midyan'ı karşında tek bir adam varmış gibi bozguna uğratacaksın"[ö] dedi.

17 Bunun üzerine Gideon, "Eğer benden hoşnutsan,[p] be-

BÖLÜM 5

a Le 26:6
Hk 3:11
Hk 3:30

BÖLÜM 6

b Tkr 28:15
Hk 2:19
Ne 9:28
c Ba 25:2
Le 26:17
Sy 25:17
Tkr 28:48
Hk 2:14
ç Le 26:21
Sy 33:55
Tkr 28:51
d 1Sa 13:6
e Le 26:16
Tkr 28:33
f Hk 3:13
g Ba 29:1
Hk 8:10
1Kr 4:30
h Tkr 28:31
Tkr 28:48
Mi 6:15
ı Hk 8:10
i Hk 7:12
j Me 83:4
k Tkr 4:30
Me 50:15
l Hk 2:18
Me 86:7
Me 107:19
Ho 5:15
m Sy 12:6
Ams 3:7
n Çk 20:2
Le 26:13
o Hk 2:1
Me 78:52
Me 136:11
ö Tkr 7:2
Yş 10:42
Ne 9:24
Me 44:2
Me 78:55
p Tkr 6:4
Me 81:10
Ho 13:4
r Yş 24:15

2. Sütun

a 2Kr 17:35
Yr 10:2
b Tkr 28:15
Hk 2:2
Yr 3:13
Tsf 3:2
c Hk 2:1
ç Yş 17:2
Hk 6:24
Hk 8:32
d Ba 49:24
İb 11:32
e Yş 1:5
Hk 2:18
f Hk 6:2
g Tkr 4:9
Tkr 6:7
Me 44:1
Me 78:3

h İş 63:15; **ı** Çk 13:14; **i** Tkr 31:17; 2Ta 15:2; **j** Ba 49:24; **k** Yş 1:9; Hk 4:6; Ro 8:31; **l** Hk 6:32; Hk 8:22; 1Sa 12:11; İb 11:32; **m** Me 44:3; **n** 1Sa 9:21; Lu 14:11; Flp 2:3; **o** Tkr 3:22; Tkr 20:4; Hk 2:18; İş 41:10; **ö** Le 26:8; Me 83:9; **p** Çk 33:13.

Hk 6:14* *Septuagint*'te "Yehova'nın meleği"

nimle konuşanın Sen olduğunu anlayabilmem için bana bir işaret göster"[a] dedi, **18** "Ne olur bir yere gitme, ben dönene kadar,[b] Sana sunacağım armağanı getirene kadar burada bekle."[c] O da "Sen dönene kadar burada bekleyeceğim" dedi. **19** Gideon gidip bir oğlak kesti[ç] ve bir efa* undan mayasız ekmek yaptı.[d] Eti sepete, et suyunu da tenceree koydu ve hazırladıklarını götürüp büyük ağacın altında ona sundu.

20 Tanrı'nın* meleği "Eti ve mayasız ekmekleri alıp oradaki büyük kayaya koy,[e] et suyunu da üzerine dök" dedi. Gideon onun dediğini yaptı. **21** Sonra Yehova'nın meleği elindeki değneği uzatıp ucuyla ete ve mayasız ekmeklere dokundu. O zaman kayadan ateş çıktı, eti ve mayasız ekmekleri yakıp yok etti.[f] Ardından Yehova'nın meleği gözden kayboldu. **22** O zaman Gideon onun Yehova'nın meleği olduğunu anladı.[g]

Gideon hemen "Eyvah! Ulu Rab Yehova" dedi. "Yehova'nın meleğinin yüzünü gördüm."[h] **23** Fakat Yehova "Sakin* ol"[ı] dedi, "Korkma.[i] Ölmeyeceksin."[j] **24** Böylece Gideon orada Yehova'ya bir sunak yaptı;[k] ona bugün hâlâ Yehova-şalom* denir.[l] Abiezeroğullarının Ofra şehrindedir.[m]

25 O gece Yehova Gideon'a "Babanın genç boğasını, yedi yaşındaki ikinci boğayı al" dedi. "Babanın Baal sunağını[a] yerle bir edeceksin ve onun yanındaki kutsal direği keseceksin.[b] **26** Bu yüksek yerin tepesine taşları dizerek Tanrın Yehova'ya bir sunak yapacaksın. Sonra boğayı alıp, kestiğin kutsal direğin odunlarıyla onu yakılan sunu olarak sunacaksın." **27** Bunun üzerine Gideon on hizmetkârını yanına aldı ve Yehova'nın kendisine söylediği gibi yaptı.[c] Fakat babasının ev halkından ve şehrin adamlarından korktuğu için bu işi gündüz değil gece yaptı.[ç]

28 Şehrin adamları her zaman olduğu gibi sabah erkenden kalktıklarında, Baal sunağının yerle bir edildiğini, hemen yanındaki kutsal direğin kesildiğini[d] ve ikinci genç boğanın yeni yapılan sunakta sunulduğunu gördüler. **29** Birbirlerine "Bu işi kim yaptı?" diye sordular. Ve meseleyi sorup soruşturduktan sonra "Bunu yapan Yoaş'ın oğlu Gideon" dediler. **30** Böylece şehrin adamları Yoaş'a gidip "Oğlunu dışarı çıkar, onun ölmesi gerek"[e] dediler. "Çünkü Baal'in sunağını yerle bir etti ve yanındaki kutsal direği kesti." **31** Bunun üzerine Yoaş[f] karşısına dikilenlere şöyle dedi:[g] "Baal'i kurtarmak için onu savunmak size mi düştü? Kim onu savunmaya kalkarsa bu sabah öldürülecek.[h] Eğer o Tanrıysa[ı] bırakın kendi kendini savunsun.[i] Yerle bir edilen onun sunağı değil mi?" **32** O gün Yoaş, "Bırakın Baal kendi kendini savunsun. Yerle bir edilen onun

BÖLÜM 6

a Çk 3:12
b Ba 18:3
Ba 19:3
Hk 13:15
c Ba 18:5
Hk 6:19
ç Ba 18:7
d Ba 18:6
e Hk 13:19
f Le 9:24
Hk 13:20
1Kr 18:38
1Ta 21:26
2Ta 7:1
g Hk 13:8
Hk 13:9
Hk 13:21
İb 13:2
h Ba 16:7
Ba 16:13
Ba 32:24
Ba 32:30
Hk 13:22
Lu 1:12
ı Lu 24:36
i Da 10:19
j Ba 32:30
k Hk 13:20
l Ba 22:14
Çk 17:15
m Hk 8:32
Hk 9:5

2. Sütun

a Çk 23:24
Tkr 12:3
b Çk 34:13
Tkr 7:5
1Ko 8:4
c Tkr 12:1
ç Mt 10:16
d Tkr 12:3
2Kr 18:4
2Ta 31:1
e Yr 26:11
Yhn 16:2
f Hk 6:11
g Çk 23:2
Hk 6:28
h Tkr 13:5
Tkr 17:3
Tkr 17:5
ı Çk 15:11
Me 115:5
Da 2:47
1Ko 8:5
i 1Kr 18:26
1Kr 18:39
İş 41:23
Yr 10:5
1Ko 8:4

Hk 6:19* Yaklaşık 22 litre. **20*** Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın. **23*** Sözcük anlamıyla, barış, huzur düşüncesi içerir. **24*** Anlamı, "Yehova Barıştır"

sunağı değil mi?"[a] diyerek Gideon'a Yerubbaal*[b] adını koydu.

33 Tüm Midyan,[c] Amalek[ç] ve Doğulular[d] birleşip[e] ırmağı geçtiler ve Yizreel Ovasında[f] ordugâh kurdular. **34** Yehova'nın ruhu[g] Gideon'u etkisine aldı, o da boru çaldı.[h] Bunun üzerine Abiezeroğulları[ı] onun etrafında toplandı. **35** Tüm Manasse'ye ulaklar gönderdi,[i] onlar da gelip Gideon'un etrafına toplandı. Ayrıca Aşer'e, Zebulun'a ve Naftali'ye de ulaklar gönderdi, onlar da Gideon'un yanına geldiler.

36 Sonra Gideon Tanrı'ya şöyle dedi: "Eğer söz verdiğin gibi,[j] İsrail'i kurtarmak üzere beni kullanacaksan bana bir işaret ver. **37** Şimdi harman yerine yün yapağı koyacağım. Eğer çiy sadece yapağının üzerine düşer de toprak kuru kalırsa, söylediğin gibi İsrail'i kurtarmak üzere beni kullanacağını anlayacağım." **38** Ve öyle oldu. Ertesi gün erkenden kalkıp yapağıyı sıktığı zaman, büyük bir tası dolduracak kadar su çıktı. **39** Ancak Gideon, Tanrı'ya "Bana öfkelenme ama izin verirsen bir şey daha söylemek istiyorum" dedi. "Ne olur, bu yünle sadece bir deneme daha yapmama izin ver. Bu sefer sadece yapağı kuru kalsın ve toprak çiyle ıslansın." **40** Tanrı o gece öyle yaptı, yapağı kuru kaldı ve toprak çiyle ıslandı.

7 Sonra Yerubbaal,[k] yani Gideon,[l] yanındaki adamlarla birlikte erkenden kalktı ve Harod Pınarında ordugâh kurdu. Midyan ordugâhı, onların kuzeyinde, More tepesinin bulunduğu ovadaydı. **2** Yehova Gideon'a şöyle dedi: "Senin yanındaki adamların sayısı Midyan'ı elinize vermem için gerekenden fazla.[a] Yoksa İsrailoğulları 'Kendi gücümüzle kurtulduk'[b] diyerek övünebilir.[c] **3** Şimdi herkesin duyacağı şekilde 'Aranızda korkudan titreyen varsa geri dönsün' de."[ç] Gideon onları bu şekilde sınadı. Böylece yirmi iki bin adam geri döndü ve on bin adam kaldı.

4 Yehova Gideon'a "Adamların sayısı hâlâ çok fazla"[d] dedi. "Hepsini su kenarına indir de onları orada senin için sınayayım. 'Seninle gidecek' dediğim adam seninle gidecek, 'Seninle gitmeyecek' dediğim ise gitmeyecek." **5** Ve Gideon adamlarını su kenarına indirdi.[e]

Yehova Gideon'a "Suyu köpek gibi diliyle içenleri bir tarafa, su içmek için diz çökenleri diğer tarafa ayır"[f] dedi. **6** Suyu elleriyle ağzına götürerek içen adamların sayısı üç yüzdü. Diğerleri su içmek için diz çökmüştü.

7 Yehova Gideon'a "Halkımı avcundan su içen üç yüz adamla kurtaracağım ve Midyan'ı senin eline vereceğim"[g] dedi. "Diğerlerini ise kendi yerlerine gönder." **8** Böylece bu üç yüz kişi diğerlerinin elindeki erzağı ve boruları[h] aldı. Gideon üç yüz adamı alıkoyup diğer İsraillileri çadırlarına gönderdi. Midyan ordugâhı, Gideon'un bulunduğu yerin aşağısındaki ovadaydı.[ı]

9 O gece[i] Yehova Gideon'a, "Kalk, aşağıya ordugâha in"

Hk 6:32* Anlamı, "Baal Kendini Ona Karşı Savunsun"

BÖLÜM 6

a 1Kr 18:27
b 1Sa 12:11
2Sa 11:21
c Ba 25:2
Sy 25:17
Hk 6:2
ç Ba 36:12
Çk 17:16
Sy 24:20
Tkr 25:19
d Ba 29:1
Hk 6:3
e Hk 7:12
f Yş 17:16
Yş 19:18
g Hk 3:10
Hk 11:29
Hk 13:25
Hk 14:6
Hk 15:14
İş 63:11
Zk 4:6
h Hk 3:27
Tsf 1:16
ı Yş 17:2
Hk 8:2
i Hk 11:12
2Ta 30:6
j Hk 6:14

BÖLÜM 7

k Hk 6:32
1Sa 12:11
l Hk 6:11

2. Sütun

a 1Sa 14:6
2Ta 14:11
b 1Sa 17:47
Me 44:7
İş 10:13
1Ko 1:29
2Ko 4:7
c İş 2:11
ç Tkr 20:8
d 2Ta 32:8
Me 33:16
e Me 7:9
f 1Pe 5:8
g Hk 7:2
1Sa 14:6
İş 41:14
İb 11:34
h Yş 6:4
Hk 3:27
ı Hk 6:33
i Ey 4:13
Ey 33:15

dedi. "Çünkü onları senin eline verdim.[a] **10** Eğer ordugâha inmekten korkuyorsan, yanına hizmetkârın Pura'yı da alıp onunla in.[b] **11** Onların ne konuştuğunu dinle;[c] o zaman kesinlikle elin güç bulacak[ç] ve inip ordugâha saldıracaksın." Böylece Gideon, hizmetkârı Pura'yla birlikte aşağı inip ordugâhta savaş düzeninde bekleyen adamların yanına sokuldu.

12 Ovada mevzilenmiş olan Midyanlılar, Amalekoğulları ve Doğulular[d] çekirge sürüsü[e] gibi sayılamayacak kadar çoktu. Develeri[f] de deniz kıyısındaki kum gibi sayısızdı. **13** Gideon oraya indiğinde, bir adam arkadaşına rüyasını anlatıyordu. "Bir rüya gördüm"[g] diyordu. "Bir arpa pidesi yuvarlana yuvarlana Midyan ordugâhına daldı. Bir çadıra çarptı ve onu devirip altüst etti.[h] Çadır yerle bir oldu." **14** Arkadaşı da adama "Bu, İsrailli Yoaş'ın oğlu Gideon'un[ı] kılıcından başka bir şey değil!" dedi.[i] "Tanrı[j] Midyan'ı ve tüm ordugâhı onun eline vermiş."[k]

15 Gideon anlatılan rüyayı ve yorumunu[l] duyunca Tanrı'nın önünde yere kapandı.[m] İsrail ordugâhına dönünce "Kalkın![n] Yehova Midyan ordugâhını elinize verdi" dedi. **16** Sonra üç yüz adamı üç bölüğe ayırdı ve hepsinin eline borular,[o] büyük boş testiler, testilerin içinde meşaleler verdi. **17** Ardından "Bana bakın ve ben ne yaparsam onu yapın" dedi. "Ordugâhın kenarına vardığım zaman ben ne yaparsam siz de onu yapacaksınız.

BÖLÜM 7

a Tkr 7:2
Hk 3:10
Hk 4:14
2Ta 16:8
2Ta 20:17
b 2Ko 13:5
c Hk 7:13
ç 1Sa 23:16
Ezr 6:22
Ne 6:9
İş 35:3
d Hk 6:33
e Yr 46:23
f Hk 6:5
g Mt 2:12
h Hk 6:16
ı Hk 6:11
Hk 6:14
i Sy 23:5
j İş 42:8
k Hk 7:7
l Ba 40:8
Hk 7:11
m Çk 4:31
2Ta 20:18
Me 95:6
n Hk 4:14
o Hk 7:8
Öz 20:18

2. Sütun

a Hk 7:20
b 1Sa 17:47
2Ta 20:17
c Me 63:6
Lu 12:38
ç Hk 7:8
d Hk 7:16
e Yş 6:4
Hk 7:18
f Çk 14:13
2Ta 20:17
g Çk 14:25
Tkr 28:7
2Kr 7:7
h Yş 7:4
Hk 7:6
ı Yş 6:6
Hk 7:8
Hk 7:16
i 1Sa 14:20
2Ta 20:23
İş 19:2
He 38:21
Zk 14:13
j 1Kr 4:12
1Kr 19:16
k Yş 19:32
Hk 6:35
l Yş 19:24
m Yş 17:1
n 1Sa 14:22
o Hk 3:27

18 Ben ve yanımdakiler boru çaldığımızda siz de boru çalacaksınız. Tüm ordugâhın etrafında boru çalıp[a] 'Yehova[b] ve Gideon için!' diye bağıracaksınız."

19 Sonra Gideon, gecenin ikinci nöbeti*[c] başladığında yüz adamıyla ordugâhın kenarına yaklaştı. Nöbetçi değişimi daha yeni yapılmıştı. Boruları çaldılar[c] ve ellerindeki büyük testileri kırarak parçaladılar.[d] **20** Ve üç bölük hep birden boruları çaldı,[e] testileri kırdı ve sol ellerine meşaleleri aldılar. Sağ ellerindeki boruları çalıp "Yehova'nın[f] ve Gideon'un kılıcı!" diye bağırdılar. **21** Hepsi ordugâhın çevresinde yerinde durdu; bu sırada ordugâhın içindekiler koşuşmaya, bağıra çağıra kaçışmaya başladı.[g] **22** Üç yüz adam[h] boru[ı] çalmaya devam etti ve Yehova ordugâhtaki herkesi kılıçla birbirine düşürdü.[i] Tüm ordu Tserera'ya doğru Beyt-şitta'ya kadar ve Tabbat yakınlarındaki Abel-mehola[j] sınırlarına dek kaçtı.

23 Naftali,[k] Aşer[l] ve tüm Manasse'den[m] gelen İsrail erkekleri bir araya toplanıp Midyan'ı kovalamaya başladı.[n] **24** Gideon, Efraim'in dağlık bölgesine[o] ulaklar göndererek "Beyt-bara'ya ve Ürdün Irmağına onlardan önce inip Midyanlıların geçmesini engellemek için ırmak geçitlerine adamlar yerleştirin" dedi. Böylece tüm Efraim erkekleri bir araya toplandı, Beyt-bara ve Ürdün Irmağının geçitlerini onlardan

Hk 7:19* Gece yarısı nöbeti. Yaklaşık saat 22:00'de başlayıp 02:00'ye kadar sürerdi.

önce tuttular.[a] **25** Midyan'ın iki beyini, Oreb'i ve Zeeb'i[b] de yakaladılar. Oreb'i Oreb kayasında,[c] Zeeb'i de Zeeb'in şıra teknesinde öldürdüler. Ve sonra Midyan'ı[ç] kovalamaya devam ettiler, Oreb'in ve Zeeb'in kesik başlarını Ürdün Irmağı bölgesindeki Gideon'a getirdiler.[d]

8 Efraim erkekleri Gideon'a "Midyan'la savaşmaya gittiğinde bizi neden çağırmadın?[e] Bize bunu nasıl yaparsın?" dediler. Tartışma çıkarmak için ellerinden geleni yaptılar.[f] **2** Gideon da onlara "Sizin yaptıklarınızın yanında benim yaptığım nedir ki?"[g] dedi. "Efraim'in bağbozumundan artakalan üzümler,[h] Abiezer'in[ı] bağbozumunda topladıklarından daha iyi değil mi? **3** Tanrı Midyan beyleri Oreb ve Zeeb'i[i] sizin elinize verdi. Sizin yaptıklarınıza göre benim yaptığım nedir ki?" Gideon bu sözleri söyleyince, ona olan öfkeleri yatıştı.[j]

4 Sonra Gideon ve üç yüz adamı Ürdün Irmağına varıp karşı kıyıya geçtiler. Yorgun oldukları halde düşmanı kovalamaya devam ediyorlardı. **5** Gideon Sukkot[k] halkına şöyle dedi: "Lütfen yanımdaki adamlara ekmek verin[l] çünkü hepsi yorgun; Midyan kralları Zebah[m] ve Tsalmunna'yı[n] kovalıyorum." **6** Fakat Sukkot ileri gelenleri "Zebah ve Tsalmunna'yı ele geçirdin mi ki, senin orduna ekmek verelim?"[o] dediler. **7** Buna karşılık Gideon "Mademki böyle yaptınız, Yehova Zebah ve Tsalmunna'yı elime verdiği zaman bedenlerinizi çöldeki dikenli çalılarla parçalayacağım"[a] dedi. **8** Oradan yoluna devam ederek Penuel'e[b] gitti ve onlara da aynı şeyleri söyledi. Fakat Penuel halkı tıpkı Sukkot adamları gibi karşılık verdi. **9** Bu nedenle Gideon Penuel halkına "Sağ salim döndüğüm zaman bu kuleyi yerle bir edeceğim"[c] dedi.

10 Zebah ve Tsalmunna,[ç] ordularıyla birlikte Karkor'daydı. Doğuluların[d] bütün ordularından yaklaşık on beş bin adam kalmıştı ve eli kılıç tutan yüz yirmi bin adam ölmüştü.[e] **11** Gideon, Nobah ve Yogbeha'nın[f] doğusundan, göçebelerin kullandığı yoldan ilerledi ve beklemedikleri bir anda ordugâha saldırdı.[g] **12** Zebah ve Tsalmunna kaçınca Gideon hemen peşlerine düştü. Midyan'ın bu iki kralını, Zebah'ı ve Tsalmunna'yı[h] yakaladığı zaman ordugâhtaki herkes korkudan titremeye başladı.

13 Yoaş'ın oğlu Gideon savaştan dönüşte Heres'e çıkan geçidi kullandı. **14** Yolda Sukkotlu[ı] genç bir adamı yakalayıp sorguya çekti.[i] Adam Gideon'a Sukkot ileri gelenlerinin[j] ve ihtiyarlarının, toplam yetmiş yedi kişinin ismini yazıp verdi. **15** Gideon da Sukkot halkına gidip "'Zebah ve Tsalmunna'yı ele geçirdin mi ki, senin yorgun adamlarına ekmek verelim?'[k] diyerek benimle alay etmiştiniz" dedi. "İşte size Zebah ve Tsalmunna!" **16** Sonra şehrin ihtiyarlarını aldı ve çölün dikenli çalılarıyla döverek Sukkot halkına hadlerini bildirdi.[l] **17** Sonra da Penuel Ku-

BÖLÜM 7

a Hk 3:28
b Hk 8:3
Me 83:11
c İş 10:26
ç Hk 8:4
d 1Sa 17:54

BÖLÜM 8

e Hk 7:2
Öz 8:13
Öz 16:18
f Hk 12:1
2Sa 19:41
2Ta 25:10
g Öz 15:28
Flp 2:3
2Ti 2:24
h Hk 7:25
Öz 11:2
ı Hk 6:11
Hk 6:34
i Hk 7:25
Me 83:11
j Öz 14:29
Öz 15:1
Öz 25:15
Vz 10:4
Ga 5:23
k Ba 33:17
Yş 13:27
Me 108:7
l 1Sa 25:8
2Sa 17:28
m Hk 8:21
n Me 83:11
o Tkr 23:4
Hk 5:23
1Sa 25:10
1Sa 25:11
Öz 3:27
Yk 2:16

2. Sütun

a Hk 8:16
Ga 6:7
b Ba 32:31
1Kr 12:25
c Hk 8:17
ç Hk 8:5
Me 83:11
d Hk 7:12
İb 11:34
e Tkr 28:7
f Sy 32:35
g Hk 18:27
Öz 20:18
h Me 83:11
ı Hk 8:5
i Hk 1:24
1Sa 30:15
j Hk 8:6
k Hk 8:6
Öz 3:27
l Hk 8:7
Öz 10:13
Öz 19:29

lesini[a] yerle bir etti[b] ve şehrin adamlarını öldürdü.

18 Gideon, Zebah ve Tsalmunna'ya[c] "Tabor'da[c] öldürdükleriniz nasıl adamlardı?" diye sordu. Onlar da "Tıpkı senin gibiydiler, kral oğullarına benziyorlardı" dediler. **19** Buna karşılık Gideon, "Onlar benim kardeşlerimdi, anamın oğullarıydı" dedi. "Yehova'nın hakkı için, eğer onları sağ bıraksaydınız sizi öldürmezdim."[d] **20** Sonra büyük oğlu Yeter'e "Haydi, bu adamları öldür" dedi. Henüz genç[e] olan Yeter korktu, kılıcını çekmedi. **21** Bunun üzerine Zebah ve Tsalmunna "Erkek gibi kalk da gücünü göster, bizi sen öldür"[f] dediler. Böylece Gideon kalkıp Zebah ve Tsalmunna'yı öldürdü;[g] develerinin boyunlarından hilal* biçimindeki süsleri aldı.

22 Sonra İsrailoğulları Gideon'a "Bizi sen yönet;[h] oğlun ve torunun bizi yönetsin. Çünkü bizi Midyan'ın elinden sen kurtardın" dediler.[i] **23** Fakat Gideon onlara "Ne ben, ne de oğlum sizi yönetecek"[i] dedi. "Sizi yönetecek olan Yehova'dır."[j] **24** Sonra Gideon "Sizden bir isteğim var" dedi. "Hepiniz ganimetlerinizden çıkan burun halkalarını[k] bana verin." (Çünkü İsmailoğulları[l] altın burun halkaları takarlardı.) **25** Onlar da "Elbette veririz" dediler. Böylece bir örtü serdiler ve herkes kendi ganimetinden çıkan altın burun halkalarını örtüye attı. **26** Hilal biçimindeki süsler,[m] küpeler, Midyan krallarının giydiği ergvani[a] giysiler ve develerin boyunlarından alınan zincirler[b] dışında Gideon'un topladığı burun halkalarının toplam ağırlığı bin yedi yüz şekel* altındı.

27 Gideon bunlarla bir efod[c] yaptı ve onu kendi memleketi olan Ofra[c] şehrine koydu. Ancak İsrail orada onunla ahlaksızlık yaptığı*[d] için bu efod Gideon ve ev halkına bir tuzak oldu.[e]

28 Midyan[f] İsrailoğullarına boyun eğdi ve bir daha başını kaldıramadı. Ve Gideon'un zamanında memlekette kırk yıl boyunca huzursuzluk olmadı.[g]

29 Yoaş'ın oğlu Yerubbaal[h] gidip kendi evinde yaşamaya devam etti.

30 Gideon'un pek çok karısı vardı ve yetmiş oğlu[i] oldu. **31** Şekem'deki cariyesi de ona bir oğul doğurdu, adını Abimelek[i] koydu. **32** Yoaş oğlu Gideon iyice yaşlanıp öldü. Abiezeroğullarının Ofra şehrinde[j] babası Yoaş'ın mezarının olduğu yere gömüldü.

33 Gideon ölür ölmez İsrailoğulları Baallerle ahlaksızlık yapmaya başladılar,[k] Baal-berit'i kendilerine tanrı yaptılar.[l] **34** Böylece İsrailoğulları, kendilerini çevredeki tüm düşmanlardan kurtaran[m] Tanrılarını Yehova'yı unuttular.[n] **35** Ve Yerubbaal'in (Gideon'un) İsrail'e yapmış olduğu iyiliklere karşılık,[o] onun ev halkına vefa göstermediler.[ö]

BÖLÜM 8

a Ba 32:31
Hk 8:8
1Kr 12:25
b Hk 8:9
c Me 83:11
ç Me 89:12
d Ba 9:6
Sy 35:19
e 1Sa 17:33
f Hk 6:12
g 1Sa 15:33
Me 83:11
h Tkr 17:14
Hk 9:8
1Sa 8:6
1Sa 12:12
Ho 13:10
ı Hk 6:14
i 2Sa 22:26
Öz 2:8
j Çk 15:18
1Sa 10:19
Me 10:16
Me 29:10
Me 146:10
İş 33:22
İş 43:15
Da 4:3
k Ba 24:22
l Ba 16:11
Ba 25:13
Ba 28:9
Ba 37:28
m Hk 8:21
İş 3:18

2. Sütun

a Es 8:15
Yr 10:9
He 27:7
b Hk 8:21
c Çk 28:6
Hk 17:5
Hk 18:14
ç Hk 6:11
d Çk 23:33
Hk 2:17
Me 106:39
Ho 4:12
e Hk 8:33
f Hk 6:1
Me 83:9
g Le 26:6
Hk 3:11
Hk 5:31
h Hk 6:32
1Sa 12:11
ı Hk 9:2
i Hk 9:1
2Sa 11:21
j Hk 6:11
Hk 6:24
k Hk 2:17
Hk 2:19
Hk 10:6
l Hk 9:4
m Me 106:43
n Hk 3:7
Me 106:36
o Hk 9:16
Vz 9:15
2Ti 3:2
ö Ba 40:23
Öz 3:27

Hk 8:21* Ya da "ay"

Hk 8:26* Ek 5'e bakın. **27*** Ya da "putperest tapınmaya katıldığı"

9 Yerubbaal'in oğlu Abimelek[a] Şekem'e[b] dayılarının yanına gitti. Onlara ve anne tarafından bütün akrabalarına şunları söyledi: **2** "Tüm Şekem halkına şunu bildirin: Sizce hangisi daha iyi? Sizi Yerubbaal'in yetmiş oğlunun[c] yönetmesi mi, yoksa tek bir adamın yönetmesi mi? Unutmayın, ben sizin etiniz kemiğinizim."[ç]

3 Dayıları, Abimelek'in bu sözlerini tüm Şekem halkına aktarınca onların yüreği de Abimelek'ten yana oldu[d] ve "O bizim kardeşimiz"[e] dediler. **4** Sonra ona Baal-berit[f] tapınağından yetmiş parça gümüş verdiler. Abimelek bu gümüşlerle belalı serseriler[g] tutup peşine taktı. **5** Sonra Ofra'ya[h] babasının evine gitti ve Yerubbaal'in oğullarını, yetmiş kardeşini bir kaya üzerinde öldürdü.[ı] Fakat Yerubbaal'in en küçük oğlu Yotam saklandığı için hayatta kaldı.

6 Sonra tüm Şekem halkıyla Millo evi[i] halkı bir araya toplandı ve Şekem'e,[j] büyük ağacın[k] yakınlarındaki sütunun bulunduğu yere gidip Abimelek'i kral yaptılar.[l]

7 Bütün bunlar Yotam'a bildirildi, o da hemen gidip Gerizim Dağının[m] tepesine çıktı ve yüksek sesle şunları söyledi: "Beni dinleyin, ey Şekem halkı! Tanrı da sizi dinlesin:

8 Günlerden bir gün, ağaçlar toplanıp, kendilerine bir kral seçmek istemişler. Gidip zeytin ağacına[n] 'Bizim başımıza kral ol'[o] demişler. **9** Zeytin ağacı ise 'Tanrı'yı ve insanları yüceltmekte kullanılan yağımı[ö] bırakayım da, gidip başka ağaçlar üzerinde mi sallanayım?'[a] demiş. **10** Sonra ağaçlar incir ağacına[b] gidip 'Gel bizim başımıza kral ol' demişler. **11** İncir ağacı da onlara 'Tatlılığımı ve güzel meyvemi bırakayım da, gidip başka ağaçlar üzerinde mi sallanayım?'[c] demiş. **12** Ardından asmaya gidip 'Gel başımıza kral ol' demişler. **13** Asma da, 'Başka ağaçlar üzerinde sallanmak için Tanrı'yı ve insanları mutlu eden yeni şarabımı[ç] mı bırakayım?' demiş. **14** En sonunda tüm ağaçlar karaçalıya[d] gidip 'Gel başımıza sen kral ol' demişler. **15** Karaçalı da ağaçlara 'Eğer beni başınıza kral olarak meshetmekte samimiyseniz, gelin gölgeme sığının'[e] demiş. 'Aksi halde, karaçalıdan ateş çıksın[f] ve Lübnan'ın[g] tüm sedir ağaçlarını[h] yakıp yok etsin.'

16 Şimdi siz de Abimelek'i kral[ı] yaparken dürüst ve samimi mi davrandınız? Yerubbaal'in hak ettiği gibi, ona ve ev halkına iyilikle mi davrandınız? **17** Babam sizi Midyan'ın[i] elinden kurtarmak için canını tehlikeye[j] atarak savaşmıştı.[k] **18** Siz ise bugün babamın ev halkına karşı ayaklanarak, onun oğullarını, yetmiş adamı[l] bir kaya üzerinde öldürdünüz;[m] ve babamın hizmetçisinden[n] doğan oğlu Abimelek'i, sırf sizin kardeşiniz olduğu için Şekem halkının başına kral yaptınız.[o] **19** Evet, eğer şimdi Yerubbaal ve onun ev halkına karşı dürüst ve samimiyseniz, Abimelek'le sevinin, o da si-

BÖLÜM 9

a Hk 8:31
2Sa 11:21
b Ba 12:6
Ba 33:18
Ba 34:27
1Kr 12:1
Elç 7:16
c Hk 8:30
ç Ba 29:14
1Ta 11:1
d 2Sa 15:6
e Hk 8:31
f Hk 8:33
Hk 9:46
g 2Ta 13:7
Elç 17:5
h Hk 6:11
Hk 8:27
ı 2Kr 11:1
2Ta 21:4
i Hk 9:20
j Hk 9:1
k Ba 35:4
Yş 24:26
l Tkr 17:14
Hk 8:22
1Sa 8:7
m Tkr 11:29
Yş 8:33
Yhn 4:20
n Ho 14:6
o Hk 8:22
ö Çk 29:2
Le 2:1

2. Sütun

a Öz 29:23
Mt 23:12
Ro 12:16
b Yo 2:22
c Öz 16:19
ç Me 104:15
Öz 31:6
Vz 2:3
Vz 10:19
d Hk 9:6
2Kr 14:9
Me 58:9
Öz 15:25
Öz 16:18
e Hk 9:19
Ga 6:3
f Hk 9:20
Hk 9:45
Hk 9:49
İş 13:11
g Tkr 11:24
Yş 1:4
h 2Kr 14:9
İş 2:13
İş 37:24
He 31:3
Ams 2:9
Zk 11:2
ı Tkr 17:15
Hk 9:6
Hk 9:15
i Hk 8:28
Me 83:9
j Es 4:16
Ro 16:4
k Hk 7:9

l Hk 8:30; **m** Hk 9:5; **n** Hk 8:31; **o** Hk 9:6.

zinle sevinsin.[a] **20** Aksi halde, Abimelek'ten ateş çıksın,[b] tüm Şekem halkıyla Millo evi halkını yakıp yok etsin.[c] Şekem halkıyla Millo evinden de ateş çıksın,[ç] Abimelek'i yok etsin.' "[d]

21 Sonra Yotam[e] kaçtı ve Beer'e gitti. Ağabeyi Abimelek yüzünden orada yaşamaya başladı.

22 Abimelek İsrail'de üç yıl kral gibi hüküm sürdü.[f] **23** Daha sonra Tanrı, Abimelek'le Şekem halkı arasında düşmanlık ruhu gelişmesine izin verdi[g] ve Şekem halkı Abimelek'e hainlik etmeye başladı.[h] **24** Tanrı bu şekilde Abimelek'ten Yerubbaal'in yetmiş oğlunu öldürdüğü için,[ı] Şekem halkından da Abimelek'i kardeşlerini öldürmeye teşvik ettikleri için[i] hesap soracaktı. Zorbalık sonucu dökülen kanların karşılığını ödeyeceklerdi.[j] **25** Ve Şekem halkı dağların tepelerine adamlar yerleştirerek ona pusu kurdu; adamlar yoldan gelip geçenleri soyuyorlardı. Bu durum Abimelek'e bildirildi.

26 Ve Ebed oğlu Gaal,[k] kardeşleriyle birlikte gelip Şekem'e[l] yerleşti. Şekem halkı ona güvendi.[m] **27** Her zaman yaptıkları gibi tarlalara gittiler, bağlarından üzüm toplayıp ezdiler ve şenlik yaptılar.[n] Sonra ilahlarının tapınağına[o] gidip yediler, içtiler[ö] ve Abimelek'e lanet okudular.[p] **28** Ebed oğlu Gaal "Abimelek kim oluyor?[r] Şekem yöneticisi de kim oluyor ki ona hizmet edelim? Abimelek Yerubbaal'in[s] oğlu değil mi? Zebul[ş] da onun atadığı yönetici değil mi?" dedi. "Şekem'in babası Hamor'un[a] adamlarına başkaları hizmet etsin. Neden biz gidip Abimelek'e hizmet edelim? **29** Keşke bu halk benim elimde olsaydı![b] O zaman Abimelek'i alaşağı ederdim." Sonra Abimelek'e seslenerek "Ordunu büyüt de karşıma çık!"[c] dedi.

30 Şehrin yöneticisi Zebul, Ebed oğlu Gaal'ın[c] sözlerini işitince çok öfkelendi. **31** Abimelek'e gizlice ulaklar gönderip "İşte, Ebed oğlu Gaal ve kardeşleri Şekem'e[d] geldiler; şehir halkını sana karşı kışkırtıyorlar" dedi. **32** "Bu gece kalk[e] ve adamlarınla birlikte kırda pusuya yat.[f] **33** Sabah gün doğar doğmaz, erkenden kalk ve şehre saldır. Gaal ile adamları üzerine gelince onu alt etmek için elinden geleni yap."

34 Böylece Abimelek ve adamları gece kalktılar; dört bölük halinde Şekem karşısında pusuya yattılar. **35** Ebed oğlu Gaal[g] dışarı çıkıp şehrin giriş kapısında durunca, Abimelek ve adamları pusuya yattıkları yerden fırladılar. **36** Gaal onları görünce hemen Zebul'a "Şuraya bak! Dağların tepesinden insanlar geliyor" dedi. Fakat Zebul, "O insan sandığın şeyler dağların gölgesinden başka bir şey değil!"[h] diye karşılık verdi.

37 Sonra Gaal tekrar şöyle dedi: "Baksana! Tepelerden insanlar iniyor; bir bölük de Meonenim'deki büyük ağacın bulunduğu yoldan geliyor." **38** Bunun üzerine Zebul " 'Abimelek kim ki biz ona hizmet edelim'[ı] diyordun, şimdi ne oldu?[i]

BÖLÜM 9

a Öz 10:28
Öz 29:2
b Hk 9:15
c Hk 9:6
Hk 9:45
Hk 9:49
ç Me 28:4
d Hk 9:39
Hk 9:53
e Hk 9:5
f Öz 28:2
g 1Sa 16:14
1Kr 12:15
h Öz 13:15
İş 33:1
Mt 7:2
Ga 6:7
ı Ba 9:6
Sy 35:16
Hk 9:5
1Kr 2:32
Me 7:16
Mt 23:35
i Çk 23:7
Hk 9:3
j Tkr 32:35
1Sa 15:33
Es 9:25
k Hk 9:28
Hk 9:41
l Ba 33:18
Ba 35:4
Yş 21:21
Yş 24:1
Hk 9:1
m Me 146:3
n İş 16:10
Yr 25:30
Yr 48:33
o Hk 8:33
Hk 9:4
Hk 9:46
ö Çk 32:6
Da 5:4
Ams 2:8
p 1Sa 17:43
2Sa 16:5
Me 4:4
Me 39:1
r 1Sa 25:10
2Sa 20:1
1Kr 12:16
s Hk 6:32
1Sa 12:11
ş Hk 9:41

2. Sütun

a Ba 34:2
b 2Sa 15:4
Me 10:3
Ro 1:30
c Öz 30:33
ç Hk 9:26
d Yş 21:21
Yş 24:1
Hk 8:31
e Ey 24:14
f Yş 8:4
g Hk 9:26
h Hk 9:32
ı Hk 9:28
i Me 94:4
Öz 21:24
Yk 3:5

Bunlar küçük gördüğün insanlar değil mi?[a] Haydi şimdi git onlarla savaş" dedi.

39 Böylece Gaal, Şekem adamlarının başında, Abimelek'le savaştı. **40** Fakat sonra Gaal kaçmaya başladı; Abimelek de onun peşine düştü. Şehir kapısına kadar yerler cesetle dolmuştu.

41 Abimelek Aruma'da oturdu; Zebul[b] da Gaal[c] ve kardeşlerini Şekem'den[c] kovdu. **42** Ertesi gün halk tarlalara gitti. Bu durum Abimelek'e haber verildi.[d] **43** O da adamlarını üç bölüğe[e] ayırdı ve kırda pusuya yattı. Sonra insanların şehirden çıktıklarını görünce üzerlerine yürüyüp onları öldürdü. **44** Abimelek ve yanındaki bölükler saldırıya geçip şehir kapısına dayandılar. Bu arada iki bölük de kırdakilere saldırıp onları öldürdü.[f] **45** Abimelek o gün boyunca şehre karşı savaştı ve şehri ele geçirip halkını öldürdü.[g] Sonra şehri yerle bir edip,[h] her yerine tuz döktü.[ı]

46 Şekem Kulesi halkı bunu işitince hemen El-berit evinin mahzenine kaçtılar.[i] **47** Sonra Abimelek'e Şekem Kulesi halkının bir araya toplandığı haber verildi. **48** Bunun üzerine Abimelek ve tüm adamları Tsalmon Dağına[j] çıktılar. Abimelek eline balta alıp bir ağaç dalı kesti. Dalı kaldırıp omzuna koydu ve yanındaki adamlara "Bakın, ben ne yapıyorsam siz de aynısını yapın, acele edin!"[k] dedi. **49** Böylece herkes kendisi için bir dal kesip Abimelek'in ardından gitti. Sonra dalları mahzenin çevresine koydular ve orayı ateşe verdiler. Şekem Kulesinin tüm halkı, yaklaşık bin erkek ve kadın öldü.[a]

50 Abimelek Tebets[b] yakınlarında ordugâh kurup orayı ele geçirdi. **51** Şehrin ortasında sağlam bir kule vardı; kadınlı erkekli tüm şehir halkı oraya kaçıp kapıyı arkadan kapattı. Sonra da kulenin çatısına çıktılar. **52** Abimelek de kuleye saldırdı ve orayı ateşe vermek üzere girişe yaklaştı.[c] **53** Derken bir kadın değirmen taşı aldı, Abimelek'e atıp kafasını yardı.[c] **54** O da hemen silahtarını çağırıp "Kılıcını çek; beni öldür!"[d] dedi. "'Onu bir kadın öldürdü' demelerini istemiyorum." Hizmetkârı da hemen kılıcını sapladı ve Abimelek öldü.[e]

55 İsrailoğulları Abimelek'in öldüğünü görünce hepsi kendi yerine döndü. **56** Böylece, Abimelek'in yetmiş kardeşini öldürerek babasına yaptığı kötülüğü Tanrı ona ödetti.[f] **57** Ayrıca Tanrı, Yerubbaal[g] oğlu Yotam'ın[h] lanetini[ı] Şekemlilerin başına getirerek onlara yaptıkları bütün kötülüklerin cezasını verdi.[i]

10 Abimelek'in ölümünden sonra İsrail'i kurtarmak üzere[j] İssakar kabilesinden Dodo oğlu, Pua oğlu Tola çıktı. O, Efraim'in dağlık bölgesindeki[k] Şamir'de oturuyordu. **2** İsrail'de yirmi üç yıl hâkimlik yaptıktan sonra öldü ve Şamir'de gömüldü.

3 Onun ardından Gileadlı[l] Yair çıktı ve İsrail'de yirmi iki yıl hâkimlik yaptı. **4** Otuz oğlu vardı; oğulları otuz eşeğe biner,[m] otuz şehri yönetirlerdi. Gilead bölgesindeki bu şehirlere

BÖLÜM 9

a Hk 9:29
b Hk 9:30
c Hk 9:26
ç Ba 35:4
Yş 21:21
Yş 24:1
d Hk 8:31
Hk 9:1
Hk 9:6
e Öz 20:18
f Hk 9:15
g Hk 9:20
h 1Kr 12:25
ı Tkr 29:23
Ey 39:6
Me 107:34
Yr 17:6
i Hk 8:33
Hk 9:4
Hk 9:27
j Me 68:14
k Hk 7:17

2. Sütun

a Hk 9:15
Hk 9:20
b 2Sa 11:21
c Hk 9:48
Hk 9:49
ç Hk 4:9
Hk 5:26
2Sa 11:21
2Sa 20:22
Ey 31:3
d 1Sa 31:4
e Me 37:2
f Ba 9:6
Hk 9:5
Hk 9:24
1Sa 25:39
Me 58:10
Me 94:23
Öz 5:22
Ga 6:7
g Hk 6:32
Hk 7:1
Hk 8:35
h Hk 9:7
ı Hk 9:20
i Hk 9:45

BÖLÜM 10

j Hk 2:16
k Yş 17:15
l Ba 31:48
Sy 32:29
m Hk 5:10
Hk 12:14

bugün hâlâ Havvot-yair*[a] denir. **5** Sonra Yair öldü ve Kamon'da gömüldü.

6 Derken İsrailoğulları yine Yehova'nın gözünde kötü işler yapmaya başladılar.[b] Baallere,[c] Aştoret putlarına,[ç] Aramilerin,[d] Saydalıların,[e] Moablıların,[f] Ammonoğullarının[g] ve Filistîlerin[h] tanrılarına tapınmaya başladılar. Yehova'yı bıraktılar, artık O'na tapınmadılar.[ı] **7** Bunun üzerine Yehova İsrail'e çok öfkelendi;[i] onları Filistîlerin[j] ve Ammonoğullarının[k] eline verdi.[l] **8** Onlar da o yıldan itibaren on sekiz yıl boyunca, Ürdün Irmağının öte tarafında, Gilead'da Amorilerin memleketinde yaşayan İsrailoğullarını ezdiler ve ağır baskı altında tuttular. **9** Ammonoğulları Ürdün Irmağının diğer tarafına geçerek Yahuda'yla, Benyamin'le ve Efraim eviyle de savaşıyordu. İsrail büyük bir sıkıntı içindeydi.[m] **10** İsrailoğulları, "Sana karşı günah işledik;[n] kendi Tanrımızı bırakıp Baallere tapındık"[o] diyerek yardım için Yehova'ya yakarmaya başladılar.[ö]

11 Buna karşılık Yehova İsrailoğullarına "Mısırlılar,[p] Amoriler,[r] Ammonoğulları,[ş] Filistîler,[ş] **12** Saydalılar,[t] Amalekoğulları[u] ve Midyanlılar[ü] sizi ezdiğinde[v] Bana yakardınız; o zaman onların elinden sizi Ben kurtarmadım mı?" dedi. **13** "Siz ise Beni terk ettiniz[y] ve başka tanrılara tapındınız.[z] Bu yüzden sizi bir daha kurtarmayacağım.[a] **14** Gidin, seçtiğiniz tanrılardan[b] yardım dileyin.[c] Sıkıntıya düştüğünüzde sizi onlar kurtarsın." **15** Fakat İsrailoğulları Yehova'ya "Evet, günah işledik.[a] Bize dilediğini yap,[b] ama ne olur bizi şimdi kurtar"[c] dediler. **16** Ve yabancı tanrıların putlarını atıp[ç] Yehova'ya tapınmaya başladılar.[d] Bunun üzerine Tanrı İsrail'in sıkıntı çekmesine daha fazla dayanamadı.[e]

17 Bir süre sonra Ammonoğulları[f] bir araya toplanıp Gilead'da[g] ordugâh kurdular. İsrailoğulları da bir araya gelip Mitspa'da[h] ordugâh kurdular. **18** Gilead halkı ve ileri gelenleri birbirlerine "Ammonoğullarıyla yapılacak savaşta kim önderlik edecek?[ı] O kişi kimse, tüm Gilead halkının başına geçsin" diyorlardı.[i]

11 Gileadlı[j] Yeftah[k] güçlü bir yiğitti;[l] bir fahişenin[m] oğluydu ve babasının adı Gilead'dı. **2** Gilead'ın, karısından da oğulları oldu. Kadının oğulları büyüyünce Yeftah'a "Sen başka bir kadının oğlusun, babamızın evinde senin mirasın olamaz"[n] dediler ve onu kovdular. **3** Yeftah, kardeşleri yüzünden kaçtı ve Tob[o] diyarında yaşamaya başladı. Yeftah etrafına toplanan işsiz güçsüz adamlarla birlikte[ö] düşmana karşı akınlar düzenlemeye başladı.

4 Bir süre sonra Ammonoğulları İsrail'e savaş açtı.[p] **5** Ammonoğulları İsrail'e savaş açınca,[r] Gilead ihtiyarları Yeftah'ı getirmek için hemen Tob

BÖLÜM 10

a Tkr 3:14
b Tkr 28:15
Hk 2:11
Hk 2:19
Hk 4:1
Hk 6:1
Ne 9:28
c Hk 3:7
Me 106:36
Me 106:38
ç Tkr 27:15
Hk 2:13
1Sa 7:3
d Hk 2:12
2Ta 28:23
e 1Kr 11:33
1Kr 16:31
f Sy 25:2
Ru 1:15
2Kr 23:13
g 1Kr 11:5
h Hk 16:23
1Sa 5:4
2Kr 1:2
ı Tkr 32:18
2Ta 15:2
i Le 26:18
Tkr 31:17
Hk 2:14
j 1Sa 12:9
k Sy 33:56
Hk 3:13
l Tkr 28:48
Hk 4:2
Me 44:12
m Tkr 28:25
2Ta 15:6
n 1Sa 12:10
o Hk 2:13
Hk 3:7
ö Tkr 4:30
Hk 2:18
Me 106:44
Me 107:13
p Çk 14:30
1Sa 12:8
Me 78:51
İb 11:29
r Sy 21:25
Me 135:11
s Hk 3:13
ş Hk 3:31
t Hk 3:3
Hk 5:19
u Hk 6:3
ü Hk 6:1
v Me 106:42
y Tkr 32:15
2Ta 15:2
z Hk 2:12
a Ağ 3:44
Mi 3:4
b Tkr 32:37
1Kr 18:27
Yr 2:28
c Me 115:6
İş 45:20
İş 46:7

2. Sütun

a 1Kr 8:46
Yr 3:25
b 1Sa 3:18
1Sa 12:10
2Sa 15:26

c Tkr 4:29; Hk 10:8; **ç** Tkr 7:26; 2Ta 7:14; 2Ta 15:8; 2Ta 33:15; **d** Çk 20:2; Yr 18:8; **e** Le 26:11; 2Ta 33:13; Me 106:44; İş 1:14; İş 42:1; İş 63:9; Yr 31:20; **f** Ba 19:38; Hk 3:13; Hk 10:7; **g** Ba 31:21; Sy 32:29; **h** Hk 11:29; **ı** Hk 11:1; **i** Hk 11:11; Hk 12:7; **BÖLÜM 11** **j** Hk 12:7; **k** 1Sa 12:11; İb 11:32; **l** Hk 6:12; 2Kr 5:1; **m** Yş 2:1; 1Ko 6:11; **n** Ba 21:10; Tkr 21:15; **o** Hk 11:5; **ö** 1Sa 22:2; **p** Hk 10:17; **r** Hk 10:9.

Hk 10:4* Anlamı, "Yair'in Obaları"

diyarına gittiler.[a] **6** Yeftah'a "Gel, komutanımız ol da Ammonoğullarıyla savaşalım" dediler. **7** Fakat Yeftah Gilead ihtiyarlarına[b] "Benden nefret ettiğiniz için beni babamın evinden kovanlar siz değil miydiniz?[c] Şimdi başınız sıkışınca neden bana gelditniz?"[ç] dedi. **8** Buna karşılık Gilead ihtiyarları Yeftah'a "Senden bir isteğimiz var.[d] Ne olur bizimle gelip Ammonoğullarıyla savaş. Sonra da tüm Gilead halkının başına geç"[e] dediler. **9** Bunun üzerine Yeftah Gilead ihtiyarlarına "Beni Ammonoğullarıyla savaşmak için geri götürdüğünüzde Yehova onları elime verirse,[f] sizin başınıza geçerim" dedi. **10** Gilead ihtiyarları da Yeftah'a "Yehova şahidimiz olsun[g] ki söylediklerini yapacağız"[h] dediler. **11** Böylece Yeftah Gilead ihtiyarlarıyla birlikte gitti; halk onu önder ve komutan yaptı.[ı] Yeftah tüm isteklerini Mitspa'da[i] Yehova'nın önünde söyledi.[j]

12 Yeftah Ammon[k] kralına ulaklar göndererek "Benimle ne alıp veremediğin var[l] ki savaşmak için topraklarıma girdin?" dedi. **13** Ammon kralı, Yeftah'ın ulaklarına şöyle söyledi: "Çünkü İsrail Mısır'dan çıktığı zaman, Arnon'dan[m] Yabbok'a, Ürdün Irmağına kadar[n] bütün topraklarını aldı.[o] Şimdi bu toprakları savaşmadan geri ver." **14** Yeftah Ammon kralına bir kez daha ulaklar gönderdi **15** ve şu sözleri iletti:

"Yeftah diyor ki, İsrail ne Moab[ö] topraklarını ne de Ammonoğullarının[p] topraklarını aldı.

BÖLÜM 11

a Hk 11:3
b Yş 20:4
Hk 8:14
c Ba 26:27
Tkr 21:17
Hk 11:2
ç Öz 17:17
d Lu 17:4
e Hk 10:18
f Tkr 7:23
Me 44:3
Öz 3:6
g Ba 31:50
1Sa 12:5
Yr 42:5
h Çk 20:7
Le 19:12
ı Hk 11:8
i Hk 10:17
Hk 11:34
j Tkr 6:13
k Ba 19:38
Hk 10:17
l Yş 22:24
2Sa 16:10
m Sy 21:26
n Tkr 3:16
Tkr 3:17
o Sy 21:24
Öz 19:5
ö Ba 19:37
Tkr 2:9
p Tkr 2:19
Tkr 2:37
2Ta 20:10

2. Sütun

a Sy 14:25
Tkr 1:40
b Ba 16:14
Sy 20:1
c Ba 36:1
Sy 20:14
Tkr 2:4
ç Ba 19:37
Tkr 2:9
d Sy 20:22
e Sy 21:4
f Sy 21:11
g Sy 22:36
h Sy 21:13
ı Sy 21:21
Tkr 2:26
Yş 13:10
i Sy 21:22
Tkr 2:27
j Tkr 2:32
k Sy 21:23
l Sy 21:24
Tkr 2:33
Yş 13:15
Yş 13:21
Me 135:11
m Tkr 2:36
Yş 12:2
n Sy 21:26
Ne 9:22
o Sy 21:29
1Kr 11:7
Yr 48:7

16 Çünkü İsrailoğulları Mısır'dan çıktıkları zaman Kızıldeniz'e varana dek çölde yürüdüler[a] ve Kadeş'e[b] geldiler. **17** Sonra Edom kralına[c] ulaklar gönderip 'Lütfen izin ver de topraklarından geçelim' dediler, fakat Edom kralı dinlemedi. Moab kralına[ç] da ulaklar gönderdiler, fakat o da razı olmadı. Bu yüzden İsrail Kadeş'te[d] kaldı. **18** Çölde yürüdükleri zaman Edom[e] ve Moab topraklarının etrafından dolandılar. Moab topraklarının doğusundan[f] geçip Arnon bölgesinde konakladılar. Arnon, Moab sınırında bulunduğundan[g] Moab topraklarına girmemiş oldular.[h]

19 Sonra İsrail, Heşbon'a, Amorilerin kralı Sihon'a[ı] ulaklar gönderip 'Lütfen topraklarımıza giderken senin memleketinden geçmemize izin ver'[i] dedi. **20** Sihon, kendi bölgesinden geçmek isteyen İsrail'e güvenmedi, bu yüzden tüm adamlarını toplayıp Yahats'ta[j] ordugâh kurarak İsrail'e savaş açtı.[k] **21** Bunun üzerine İsrail'in Tanrısı Yehova, Sihon'u ve tüm halkını İsrail'in eline verdi. İsrail onları bozguna uğratarak o bölgede yaşayan Amorilerin tüm topraklarını ele geçirdi.[l] **22** Böylece İsrailoğulları, Arnon'dan Yabbok'a, çöl boyunca Ürdün Irmağına kadar uzanan tüm Amori topraklarını ele geçirdiler.[m]

23 Amorileri İsrail halkının önü sıra kovan Tanrıları Yehova'ydı;[n] şimdi sen kalkmış onları bu topraklardan kovmaya çalışıyorsun. **24** Sen olsan tanrın Kemoş[o] sayesinde kovduğun milletlerin toprağına yerleş-

mez miydin? Biz de Tanrımız Yehova'nın bizim önümüzden kovduğu milletlerin topraklarını mülk ediniyoruz.[a] **25** Sen, Moab kralı Tsippor oğlu Balak'tan[b] daha mı üstünsün? O İsrailoğullarıyla sürtüşmeye ya da savaşmaya hiç kalkıştı mı? **26** İsrailoğulları Heşbon'da ve çevre kentlerinde,[c] Aroer'de[ç] ve çevre kentlerinde, ayrıca Arnon kıyılarındaki tüm şehirlerde üç yüz yıldır yaşıyor; neden bu zaman boyunca onları kovmaya çalışmadınız?[d] **27** Ben ise sana karşı hiçbir suç işlemedim; bu yüzden senin bana savaş açman haksızlık. Bugün, İsrailoğullarıyla Ammonoğulları arasında Hâkimimiz[e] Yehova hüküm versin."

28 Fakat Ammon kralı, Yeftah'ın kendisine ilettiği sözlere kulak asmadı.[f]

29 Böylece Yehova'nın ruhu Yeftah'ı etkisine aldı.[g] O da Gilead ve Manasse'den geçip Gilead'ın Mitspe bölgesine,[h] oradan Ammon topraklarına doğru ilerledi.

30 Yeftah Yehova'ya bir adak adayarak,[ı] "Eğer Ammonoğullarını elime verirsen, **31** savaştan sağ salim döndüğümde[i] beni karşılamak üzere evimin kapılarından ilk çıkan, Yehova'nın olacak[j] ve onu yakılan sunu olarak sunacağım"[k] dedi.

32 Sonra Yeftah Ammonoğullarıyla savaştı ve Yehova onları Yeftah'ın eline teslim etti. **33** Onları Aroer'den Minnit'e,[l] Abel-keramim'e kadar yirmi şehirde büyük bir bozguna uğrattı. Böylece Ammonoğulları İsrailoğullarına boyun eğdi.

BÖLÜM 11

a Çk 23:28
Çk 34:11
Sy 33:53
Tkr 7:16
Tkr 9:5
Tkr 18:12
2Ta 20:7
Me 44:2
b Sy 22:2
Tkr 23:3
Yş 24:9
c Sy 21:25
Tkr 2:24
Tkr 3:2
Yş 12:2
Yş 13:10
ç Tkr 2:36
Tkr 3:12
d Sy 21:26
e Ba 18:25
1Sa 24:15
İş 33:22
f Hk 11:14
g Hk 3:10
Zk 4:6
h Hk 10:17
ı Ba 28:20
Sy 30:2
Tkr 23:21
1Sa 1:11
Vz 5:4
i Ba 28:21
Yş 10:21
j Hk 13:5
1Sa 1:11
1Sa 1:22
k Tkr 18:10
1Sa 1:24
1Sa 1:28
Me 66:13
Yr 7:31
l He 27:17

2. Sütun

a Hk 10:17
Hk 11:11
b Çk 15:20
1Sa 18:6
Me 68:25
c Ba 37:34
ç Me 15:4
Me 76:11
Mt 5:33
d Hk 11:30
Hk 11:31
Ef 6:1
Kl 3:20
e Ba 24:16
Ba 30:23
Ru 4:14
1Sa 1:6
f 1Sa 1:22
1Sa 1:24
g 1Ko 7:34
1Ko 7:37

BÖLÜM 12

h Hk 8:1
Öz 8:13
Öz 16:18
Yk 3:16
ı Hk 14:15
Hk 15:6
2Ta 25:10

34 Sonunda Yeftah Mitspa'ya,[a] evine döndü. Ve kızı tef çalıp dans ederek[b] onu karşılamaya çıktı. O biricik evladıydı. Ondan başka ne oğlu ne de kızı vardı. **35** Yeftah onu görür görmez giysilerini yırttı[c] ve "Eyvah! Kızım!" diye haykırdı. "Belimi büktün; kendi sözümle sürgün ettiğim sen oldun. Ben kendi ağzımla Yehova'ya söz verdim, sözümden dönemem."[ç]

36 Fakat kız ona şöyle dedi: "Baba, mademki Yehova'ya bir söz verdin, ağzından çıkan söz neyse onu yap.[d] Çünkü Yehova düşmanın Ammonoğullarından senin öcünü aldı." **37** Ve sonra "Fakat bir isteğim var" dedi. "Bana iki ay izin ver, dağlara gideyim ve kız arkadaşlarımla birlikte kızlığıma ağlayayım."[e]

38 Yeftah bunun üzerine "Peki, git!" dedi ve onu iki aylığına gönderdi. Kız da arkadaşlarıyla birlikte gidip dağlarda kızlığına ağladı. **39** İki ayın sonunda babasının yanına döndü, babası da onunla ilgili adağını yerine getirdi.[f] Kızın hiçbir erkekle ilişkisi olmamıştı. Ondan sonra İsrail'de bir gelenek oldu: **40** İsrail kızları her yıl dört gün Gileadlı Yeftah'ın kızının yanına onu övmeye giderlerdi.[g]

12 Sonra Efraimliler bir araya toplandılar, ırmağı geçip kuzeye doğru yol aldılar; Yeftah'a gelip "Ammonoğullarıyla savaşmak için ırmağın öte tarafına geçtin de, seninle gelelim diye bizi neden çağırmadın?"[h] dediler. "Seni de evini de yakacağız."[ı] **2** Bunun üzerine Yeftah,

"Ben ve halkım, Ammonoğullarıyla amansız bir savaşa girişmiştik"[a] dedi. "Sizden de yardım istedim, fakat beni onların elinden kurtarmadınız. **3** Beni kurtarmaya gelmediğinizi görünce canımı hiçe sayıp*[b] Ammonoğulları üzerine yürüdüm.[c] Yehova da onları benim elime teslim etti. Şimdi siz neden benimle savaşmaya geldiniz?"

4 Yeftah hemen Gileadlı tüm erkekleri bir araya topladı[ç] ve Efraim'e savaş açtı. Çünkü onlar "Ey Efraim ve Manasse'de yaşayan Gileadlılar! Siz Efraimli kaçaklarsınız" demişlerdi. Ve Gileadlılar Efraim'i yenilgiye uğrattı. **5** Gileadlılar Ürdün[d] Irmağının geçitlerini Efraimlilerden önce ele geçirdi. Efraimli bir kaçak oraya gelip de geçmek istediğini söylediği zaman Gileadlılar "Sen Efraimli misin?" diye sorardı. O da "Hayır!" diye cevap verince, **6** Gileadlılar "O halde 'Şibbolet' de" derlerdi;[e] o da "Sibbolet" derdi. Çünkü o kelimeyi doğru söyleyemezlerdi. Gileadlılar da adamı tutup Ürdün Irmağının geçitlerinde öldürürdü. Bu şekilde kırk iki bin Efraimli öldürüldü.[f]

7 Gileadlı Yeftah İsrail'de altı yıl hâkimlik yaptıktan sonra öldü ve Gilead'da, kendi şehrinde gömüldü.

8 Onun ardından Beytlehemli[g] İbtsan İsrail'de hâkimlik[h] yapmaya başladı. **9** Onun otuz oğlu ve otuz kızı oldu. Başka ailelere adam gönderip oğulları için otuz kız getirtti. Ve İsrail'de yedi yıl hâkimlik yaptı. **10** Sonra İbtsan öldü ve Beytlehem'de gömüldü.

11 Onun ardından Zebulunlu[a] Elon İsrail'de hâkimlik yapmaya başladı. Ve İsrail'de on yıl hâkimlik yaptı. **12** Zebulunlu Elon ölünce Zebulun topraklarında, Ayyalon'a gömüldü.

13 Onun ardından Piratonlu[b] Hillel'in oğlu Abdon İsrail'de hâkimlik yapmaya başladı. **14** Onun kırk oğlu ve otuz torunu oldu, bunların bindiği yetmiş eşeği vardı.[c] Abdon İsrail'de sekiz yıl hâkimlik yaptı. **15** Daha sonra Piratonlu Hillel'in oğlu Abdon öldü ve Efraim'de Amalekoğullarına[ç] ait dağlık bölgede, Piraton'da gömüldü.

13 İsrailoğulları yine Yehova'nın gözünde kötü işler yapmaya başladı.[d] Bu yüzden Yehova onları kırk yıl boyunca Filistîlerin eline teslim etti.[e]

2 Dan[f] kabilesinden Tsoralı[g] bir adam vardı, adı Manoah'tı.[h] Karısı kısırdı, hiç çocuk doğurmamıştı.[ı] **3** Bir gün Yehova'nın meleği kadına göründü[i] ve "Kısırsın ve hiç çocuk doğurmadın, fakat hamile kalacaksın, bir oğlun olacak"[j] dedi. **4** "Şimdi sen, şarap ya da başka bir içki içmekten sakın[k] ve murdar bir şey yeme.[l] **5** Hamile kalacaksın ve bir oğlun olacak. Onun başına hiç ustura değmemeli,[m] çünkü o doğumundan itibaren[n] Tanrı'ya Nezir*[o] olacak. İsrail'i Filistîlerin elinden kurtarmak için o önderlik edecek."[ö]

BÖLÜM 12

a Hk 11:6
Hk 11:9
b Hk 9:17
1Sa 19:5
1Sa 28:21
2Sa 23:17
Ey 13:14
Me 119:109
c Hk 11:29
ç Tkr 3:12
Tkr 3:13
d Yş 2:7
Hk 3:28
Hk 7:24
e Mt 26:73
f Öz 16:5
Öz 17:19
Vz 10:12
g Yş 19:10
Yş 19:15
h Hk 2:16

2. Sütun

a Ba 30:20
Yş 19:10
Hk 5:14
b Hk 12:15
2Sa 23:30
1Ta 27:14
c Hk 5:10
Hk 10:4
ç Ba 36:12
Çk 17:16
Sy 13:29
1Sa 15:2

BÖLÜM 13

d Hk 2:11
Hk 2:19
Hk 10:6
e Çk 13:17
Yş 13:2
Yş 13:3
Hk 10:7
1Sa 12:9
f Ba 49:16
Tkr 33:22
Yş 19:40
g Yş 15:33
Yş 19:41
2Ta 11:10
h Hk 16:31
ı Ba 16:1
Ba 25:21
Lu 1:7
i Ba 16:7
Lu 1:11
j Ba 18:10
1Sa 1:20
2Kr 4:16
Lu 1:13
k Sy 6:3
Lu 1:15
l Le 11:27
Le 11:47
m Sy 6:5
1Sa 1:11
n Lu 1:15
o Sy 6:2
Hk 16:17
ö Hk 2:16
Hk 13:1
Ne 9:27

Hk 12:3* Sözcük anlamıyla, "avcuma alıp"

Hk 13:5* Anlamı, "Adanmış; Ayrılmış"

6 Sonra kadın kocasına gidip şöyle dedi: "Bana bir Tanrı adamı geldi; görünüşü Tanrı'nın meleği[a] gibiydi, çok heybetliydi.[b] Nereden geldiğini sormadım, o da kendi adını söylemedi.[c] **7** Fakat bana 'Hamile kalacaksın, bir oğlun olacak'[ç] dedi. 'Bundan böyle şarap ya da başka bir içki içme ve murdar bir şey yeme. Çünkü çocuk doğumundan ölümüne kadar Tanrı'ya Nezir olacak.' "[d]

8 Manoah Yehova'ya yalvararak "Ey Yehova, beni bağışla"[e] dedi, "Ne olur, gönderdiğin Tanrı adamı bize yine gelsin ve doğacak çocukla[f] ilgili ne yapmamız gerektiğini anlatsın."[g] **9** Tanrı Manoah'ın dediklerini işitti[h] ve kadın tarlada otururken Tanrı'nın meleği ona tekrar göründü. O sırada kocası Manoah yanında değildi. **10** Kadın hemen koşup kocasına[ı] "Bak! Geçen gün gelen adam bana tekrar göründü"[i] dedi.

11 Bunun üzerine Manoah kalktı ve karısıyla birlikte adamın yanına gidip "Bu kadınla konuşan sen miydin?"[j] diye sordu. O da "Evet, bendim" dedi. **12** Sonra Manoah "Dilerim dediklerin doğru çıkar" dedi. "Peki, çocuğun yaşamı nasıl olacak, o neler yapacak?"[k] **13** Yehova'nın meleği Manoah'a "Kadın söylediğim her şeyden sakınsın"[l] dedi. **14** "Asmadan elde edilen hiçbir şey yemesin, şarap ve içki içmesin,[m] hiçbir murdar şey yemesin.[n] Emrettiğim her şeye uysun."[o]

15 Manoah Yehova'nın meleğine "Seni bırakmayalım, ne olur kal da senin için bir oğlak keselim"[a] dedi. **16** Fakat Yehova'nın meleği Manoah'a "Beni bırakmasan da senin ekmeğini yiyemem" dedi. "Ancak istersen onu Yehova'ya yakılan sunu[b] olarak verebilirsin." Manoah onun Yehova'nın meleği olduğunu anlamamıştı. **17** Sonra Manoah Yehova'nın meleğine "Adın ne?[c] Adını söyle ki, sözün gerçekleştiğinde seni adınla onurlandıralım" dedi. **18** Yehova'nın meleği "Adımı neden soruyorsun? Çünkü o hayranlık uyandırır" dedi.

19 Manoah oğlağı ve tahıl sunusunu aldı, bir kayanın üzerinde Yehova'ya sundu.[ç] Manoah ve karısı bakarken Tanrı şaşkınlık verici bir şey yaptı: **20** Alevler sunaktan göğe yükselirken, Manoah ve karısının gözleri önünde Yehova'nın meleği sunağın aleviyle göğe yükseldi.[d] İkisi de hemen yere kapandı.[e] **21** Yehova'nın meleği, Manoah ve karısına bir daha görünmedi, o zaman Manoah onun Yehova'nın meleği olduğunu anladı.[f] **22** Ve Manoah karısına "Kesinlikle öleceğiz,[g] çünkü Tanrı'yı gördük"[h] dedi. **23** Fakat karısı ona "Eğer Yehova bizi öldürmek istiyor olsaydı, yakılan sunumuzu ve tahıl sunumuzu kabul etmezdi"[ı] dedi. "Ayrıca bize tüm bunları göstermez ve böyle şeyler işittirmezdi."[i]

24 Sonunda kadının bir oğlu oldu ve adını Şimşon[j] koydu. Çocuk büyüdü, Yehova onunla birlikteydi.[k] **25** Bir süre sonra Yehova'nın ruhu[l] Tsora[m] ile Eştaol[n] arasındaki Mahane-dan'da[o]

BÖLÜM 13

a Mt 28:3
Elç 6:15
b Ba 28:17
Çk 3:6
Da 8:17
c Ba 32:29
Hk 13:17
Hk 13:18
ç Hk 13:3
d Hk 13:4
e Çk 4:10
Hk 6:15
f Tkr 4:9
Tkr 6:7
g Öz 3:6
Öz 16:20
h Me 65:2
Me 66:19
ı 1Ko 11:3
Ef 5:24
1Pe 3:5
i Hk 13:3
j Hk 13:5
k Ba 18:19
Hk 13:8
Öz 22:6
Ef 6:4
l Hk 13:4
m Sy 6:3
n Le 11:27
Le 11:47
o Tkr 12:32

2. Sütun

a Ba 18:5
Ba 18:7
Hk 6:18
İb 13:2
b Hk 6:26
c Ba 32:29
Hk 13:6
ç Hk 6:20
d Elç 1:9
e Ba 17:3
1Ta 21:16
Mt 17:6
f Hk 6:22
g Hk 6:23
h Ba 16:7
Ba 16:13
Ba 32:24
Ba 32:30
Çk 33:20
Yhn 1:18
ı Ba 4:4
Hk 13:16
i Me 25:14
Öz 3:32
j İb 11:32
k 1Sa 3:19
Lu 1:80
Lu 2:52
l Hk 3:10
Hk 6:34
Hk 11:29
1Sa 11:6
Mt 4:1
m Hk 18:11
n Yş 15:33
o Hk 18:12

bulunan Şimşon'u yönlendirmeye başladı.

14 Şimşon Timna'ya[a] indi ve orada Filistî kızlarından birini gördü. **2** Ana babasına gidip, "Timna'da Filistî kızlarından birini gördüm. Onu bana alın"[b] dedi. **3** Fakat ana babası, "Kardeşlerinin ya da halkımızın arasında kadın mı kalmadı[c] da gidip sünnetsiz Filistîlerden[ç] kız alacaksın?" dediler. Ama Şimşon babasına "O kızı bana al, benim gözümde en uygunu o!" dedi. **4** Anne ve babası bu durumun Yehova'dan olduğunu,[d] onun Filistîlere karşı fırsat aradığını bilmiyorlardı. O sırada İsrail Filistîlerin hâkimiyeti altındaydı.[e]

5 Şimşon ana babasıyla birlikte Timna'ya indi.[f] Timna bağları yakınlarındayken, aniden genç bir aslan kükreyerek karşısına çıktı. **6** O zaman Yehova'nın ruhu onu etkisi altına aldı[g] ve Şimşon sanki bir oğlağı parçalıyormuş gibi aslanı elleriyle ikiye ayırdı. Bu yaptığını ana babasına anlatmadı. **7** Sonra yoluna devam etti ve gidip kızla konuştu. Şimşon'un gözünde en uygunu hâlâ o kızdı.[h]

8 Bir süre sonra kızı alıp kendi evine götürmek[ı] üzere tekrar oraya gitti. Bu arada aslanın leşine bakmak için yolunu değiştirdi. Aslanın leşi üzerinde bir arı sürüsü ve bal[i] vardı. **9** Balı sıyırıp avcuna aldı ve yiyerek yoluna devam etti.[j] Ana babasının yanına varınca onlara da verdi, onlar da yediler. Onlara balı aslanın leşi üzerinden aldığını söylemedi.

BÖLÜM 14

a Yş 15:10
Yş 19:43
b Ba 21:21
Ba 34:4
Ba 38:6
c Çk 34:16
Tkr 7:3
Ne 13:27
1Ko 7:39
ç Ba 34:14
1Sa 14:6
1Sa 17:26
1Sa 31:4
2Sa 1:20
d Yş 11:20
1Kr 12:15
e Tkr 28:48
Hk 13:1
Hk 15:11
f Hk 14:1
g Hk 13:25
Zk 4:6
h Hk 14:2
ı Ba 24:67
Mt 1:24
i Ba 43:11
Çk 3:8
Tkr 32:13
Öz 24:13
Mt 3:4
j 1Sa 14:27
Öz 25:16

2. Sütun

a Ba 29:22
Mt 22:4
b Me 49:4
Me 78:2
Öz 1:6
He 17:2
c Ba 29:27
ç Ba 45:22
Hk 14:19
2Kr 5:5
2Kr 5:22
d Hk 14:8
e Hk 14:9
f Hk 16:5
g Hk 12:1
Hk 15:6
h Öz 28:20
ı Öz 27:15
i Hk 16:15
j Hk 14:14
k Hk 14:9
l Hk 16:16
Öz 19:13
Öz 21:19
Lu 11:8
m Hk 16:18
Öz 6:18
Öz 25:9

10 Babası kızı görmeye gidince, Şimşon da orada bir şölen düzenledi;[a] gençlerin böyle bir geleneği vardı. **11** Onu gördükleri zaman kendisine eşlik etsin diye otuz sağdıç getirdiler. **12** Şimşon, "Size bir bilmece sorayım"[b] dedi. "Şölenin yedi günü içinde[c] bilmeceyi çözüp cevabını bana söylerseniz, size otuz iç gömleği ve otuz üst giysi vereceğim.[ç] **13** Fakat cevabı bilemezseniz, siz bana otuz iç gömleği ve otuz üst giysi vereceksiniz." Bunun üzerine, "Seni dinliyoruz, bilmeceni sor bakalım" dediler. **14** O da,

"Yiyiciden[d] yiyecek çıktı,
Güçlüden tatlı çıktı"[e] dedi.

Üç gün geçti, adamlar bilmeceyi çözemedi. **15** Dördüncü gün, Şimşon'un karısına "Kocanı kandır da bilmecenin cevabını söylesin"[f] demeye başladılar. "Yoksa seni de babanın evini de yakarız.[g] Varımızı yoğumuzu[h] elimizden almak için mi bizi buraya davet ettiniz?" **16** Bunun üzerine karısı ağlayarak[ı] Şimşon'a "Sen beni hiç sevmiyorsun, evet, benden nefret ediyorsun"[i] dedi. "Benim halkımdan insanlara bilmece sordun[j] ve cevabını bana söylemedin." Şimşon da "Ben onu kendi ana babama bile söylemedim,[k] sana mı söyleyeceğim?" dedi. **17** Şölenin devam ettiği yedi gün boyunca kadın onun başında sürekli ağladı ve öylesine baskı yaptı ki,[l] en sonunda yedinci gün Şimşon kadına cevabı söyledi. O da adamlara cevabı bildirdi.[m] **18** Böylece şehrin adamları, yedinci gün

Şimşon daha kızın odasına girmeden[a] şöyle dediler:

"Baldan tatlı ne var,
Aslandan güçlü ne var?"[b]

Buna karşılık Şimşon,

"Eğer siz benim genç ineğimle çift sürmeseydiniz,[c]
Bilmecemi asla çözemezdiniz"[ç] dedi.

19 O zaman Yehova'nın ruhu onu etkisi altına aldı,[d] Aşkelon'a[e] gidip otuz adam öldürdü ve onların giysilerini alıp bilmeceyi çözenlere verdi.[f] Şimşon büyük bir öfkeyle babasının evine gitti.

20 Şimşon'un karısı[g] da Şimşon'a eşlik eden sağdıçlardan birine verildi.[h]

15 Bir süre sonra, buğday hasadı günlerinde Şimşon bir oğlak[ı] alıp karısını ziyarete gitti. "Odaya karımın yanına girmek istiyorum"[i] dedi. Fakat kadının babası izin vermedi. **2** Şimşon'a, "Ondan nefret ettiğini düşündüm;[j] bu yüzden onu senin sağdıcına verdim"[k] dedi. "Kız kardeşi ondan daha güzel değil mi? Ablasının yerine lütfen onu al." **3** Şimşon da "İşte şimdi Filistîlere zarar versem de sorumlusu ben olmayacağım"[l] dedi.

4 Şimşon gidip üç yüz tilki*[m] yakaladı; tilkileri kuyruk kuyruğa bağlayıp kuyruklarının arasına birer meşale yerleştirdi. **5** Sonra meşaleleri yakıp tilkileri Filistîlerin ekinlerinin arasına saldı. Böylece demetleri, ekinleri, bağları ve zeytinlikleri yaktı.[n]

Hk 15:4* Ya da "çakal"

BÖLÜM 14

a Hk 15:1
b Hk 14:14
c Hk 14:15
ç Hk 14:14
d Hk 13:25
Hk 14:6
Hk 15:14
1Ko 12:4
e Yş 13:3
Hk 1:18
Yr 47:5
f Hk 14:13
g Hk 14:2
h Hk 14:11
Hk 15:2

BÖLÜM 15

ı Ba 38:17
1Sa 16:20
Lu 15:29
i Hk 14:18
j Hk 14:17
k Hk 14:11
Hk 14:20
l Hk 14:4
Hk 15:5
m Ezg 2:15
Ağ 5:18
n 2Sa 14:30

2. Sütun

a Hk 14:11
Hk 14:20
Hk 15:2
b Tkr 9:5
Hk 12:1
Hk 14:15
Öz 22:8
c Ba 9:6
Sy 35:16
Hk 14:4
ç Hk 15:11
d Yş 13:2
Hk 14:4
e Yş 15:20
f Hk 15:17
Hk 15:19
2Sa 23:11
g Hk 15:8
h Tkr 28:48
Hk 13:1
Hk 14:4
Me 106:41
ı Le 24:17
Hk 1:7
Hk 15:7
i Hk 16:11
j Vz 7:8
Mi 7:8
k Hk 13:25
Hk 14:6
Zk 4:6

6 Filistîler "Bunu kim yaptı?" diye sorunca, "Timnalı'nın damadı Şimşon yaptı; çünkü Timnalı onun karısını alıp sağdıcına verdi"[a] dediler. Bunun üzerine Filistîler gidip kızı da babasını da yaktılar.[b] **7** Şimşon da onlara, "Madem böyle yaptınız, buralardan gitmeden önce intikam almaktan başka çarem kalmadı"[c] dedi. **8** Amansızca saldırıp onları birbiri ardına yere serdi; sonra da inip Eytam kayalığındaki[ç] bir mağaraya sığındı.

9 Ardından, Filistîler[d] gelip Yahuda'da[e] ordugâh kurdular ve Lehi[f] civarında dolanmaya başladılar. **10** Yahudalılar "Neden buraya geldiniz?" diye sorduğunda onlar "Şimşon'u yakalamak için geldik, bize yaptığının aynısını ona yapacağız" dedi. **11** Böylece üç bin Yahudalı, Eytam kayalığındaki[g] mağaraya gidip Şimşon'a "Filistîlerin hâkimiyeti altında olduğumuzu bilmiyor musun?[h] Niye bize böyle bir şey yaptın?" dediler. Şimşon da "Onlar bana ne yaptıysa ben de onlara aynısını yaptım"[ı] karşılığını verdi. **12** Şimşon'a "Seni bağlayıp Filistîlerin eline teslim etmek için buraya geldik" dediler. Şimşon "Bana el kaldırmayacağınıza yemin edin" dedi. **13** Onlar da "Sana el kaldırmayacağız, sadece bağlayıp onların eline teslim edeceğiz" dediler.

Böylece onu iki yeni urganla bağlayıp[i] mağaradan çıkardılar. **14** Şimşon Lehi'ye gelince, Filistîler onu gördüler ve sevinçle bağrıştılar.[j] Yehova'nın ruhu[k] Şimşon'u etkisi altına aldı ve kollarını saran urganlar ateşte

yanmış keten iplik gibi oldu;[a] ellerindeki bağlar çözüldü. **15** O sırada, yeni ölmüş bir eşeğin çene kemiğini buldu; eline alıp onunla bin kişiyi öldürdü.[b] **16** Şimşon sonra şöyle dedi:

"Eşek çene kemiğiyle, bir yığın, iki yığın!
Eşek çene kemiğiyle bin adamı[c] yere serdim."

17 Böyle der demez çene kemiğini elinden attı ve oraya Ramat-lehi*[ç] adını verdi. **18** Sonra çok susadı ve Yehova'ya, "Sen kuluna bu büyük zaferi verdin,[d] ama şimdi susuzluktan ölüp sünnetsizlerin eline mi düşeceğim?"[e] diye feryat etti. **19** Bunun üzerine Tanrı Lehi'deki havan biçimli çukuru yardı ve oradan su[f] çıktı. Şimşon suyu içince kendine geldi,[g] canlandı.[h] Bu nedenle oranın adını En-hakkore* koydu, orası Lehi'dedir.

20 Şimşon Filistîlerin hâkimiyet döneminde İsrail'de yirmi yıl hâkimlik yaptı.[ı]

16 Şimşon bir gün Gazze'ye[i] gitti ve orada gördüğü bir fahişenin evine girdi.[j] **2** Gazzelilere "Şimşon buraya geldi" diye haber verilince onlar da çevreyi sardılar[k] ve gece boyunca şehir kapısında pusuya yattılar.[l] "Gün ağarır ağarmaz onu öldürürüz"[m] diyerek bütün gece sessizce beklediler.

3 Şimşon gece yarısına kadar yattıktan sonra kalktı, şehir girişindeki kapının kanatlarını[n] ve direklerini tutup sürgüsüyle birlikte yerinden çıkardı. Onları omuzlayıp Hebron'un[a] karşısındaki dağın tepesine taşıdı.[b]

4 Bir süre sonra Sorek Vadisinde yaşayan bir kadına âşık oldu. Kadının ismi Delila'ydı.[c] **5** Filistî müttefik beyleri[ç] kadına gelip "Onu kandır[d] da büyük gücünün nereden geldiğini ve onu yenebilmek için ne yapmamız gerektiğini öğren" dediler. "Böylece onu bağlayıp etkisiz hale getiririz. Her birimiz sana bin yüz parça gümüş veririz."[e]

6 Bunun üzerine Delila Şimşon'a "Bana söyler misin senin bu büyük gücün nereden geliyor?" diye sordu. "Biri seni alt edip bağlayabilmek için ne yapmalı?"[f] **7** Şimşon ona "Eğer beni kurumamış yedi yaş sırımla[g] bağlarlarsa gücümü yitirir, sıradan bir insan gibi olurum" dedi. **8** Böylece Filistî beyleri[h] kadına kurumamış yedi yaş sırım getirdiler. Kadın Şimşon'u bunlarla bağladı. **9** Bu arada kadına ait arka odada adamlar pusuya yatmıştı.[ı] Delila, "Şimşon! Filistîler[i] seni yakalamaya geldi" dedi. Kıtıklar ateşe değdiğinde nasıl kopup dağılırsa, Şimşon da sırımları öyle koparıverdi.[j] Böylece gücünün sırrı anlaşılamadı.[k]

10 Delila[ı] Şimşon'a "Şuraya bak! Yalanlar söyleyip benimle eğleniyorsun.[m] Lütfen şimdi bana doğruyu söyle. İnsan seni neyle bağlayabilir?" dedi. **11** Şimşon da ona "Eğer beni hiç kullanılmamış yeni urganlarla sımsıkı bağlarlarsa, gücümü yitirir sıradan bir insan gibi olurum" dedi. **12** Delila yeni urganlar aldı ve onlarla Şimşon'u bağladı.

BÖLÜM 15

a Hk 16:9
Hk 16:12
b Le 26:8
Yş 23:10
1Sa 14:6
c Hk 16:30
ç Hk 15:9
d Me 3:7
Me 18:31
Me 44:3
e Hk 14:3
1Sa 17:26
2Sa 1:20
f Ba 21:19
Çk 17:6
Mt 19:26
g Ba 45:27
1Sa 30:12
İş 40:29
h Me 34:6
Me 120:1
ı Ba 49:16
Hk 2:16
Hk 13:1
Hk 13:5
Hk 16:31
Ne 9:27
İb 11:32

BÖLÜM 16

i Yş 13:3
Yş 15:47
j Yş 2:1
Hk 14:4
k Me 118:11
l Elç 9:24
2Ko 11:32
m Hk 15:10
n Ba 22:17
Ba 24:60

2. Sütun

a Ba 23:2
Yş 15:13
Yş 21:11
Hk 1:10
b Zk 4:6
c Hk 16:18
ç Yş 13:3
Hk 3:3
d Hk 14:15
e Çk 23:8
Sy 22:17
Hk 16:18
Öz 17:23
Vz 7:7
Mt 26:15
1Ti 6:10
f Me 12:2
Mi 7:5
g Ba 32:32
Ey 10:11
h Yş 13:3
ı Hk 16:12
i Yş 13:1
Yş 13:2
Hk 14:4
j Hk 15:14
k Hk 16:5
l Hk 16:4
m Hk 16:7
Hk 16:13
Hk 16:15

Hk 15:17* Anlamı, "Çene Kemiği Tepesi" **19*** Anlamı, "Yakaranın Pınarı"

Sonra da "Şimşon! Filistîler seni yakalamaya geldi" dedi. Bu arada adamlar kadının odasında pusuya yatmışlardı.[a] Şimşon kollarındaki urganları iplik koparır gibi kopardı.[b]

13 Bunun üzerine Delila Şimşon'a "Şimdiye kadar yalanlar söyleyerek benimle eğlendin"[c] dedi. "Şimdi neyle bağlanabileceğini bana söyle."[ç] Şimşon da "Eğer saçımın yedi örgüsünü dokuma tezgahındaki iplikle[d] birlikte dokursan beni bağlayabilirsin" dedi. **14** Böylece kadın, onun saçındaki örgüleri dokumacı tarağıyla sıkıştırdıktan sonra, "Şimşon! Filistîler seni yakalamaya geldi"[e] dedi. Şimşon da uyanıp saçını taraktan ve ipten kurtardı.

15 Bu sefer Delila Şimşon'a "Yüreğini bana açmadığın halde nasıl 'Seni seviyorum'[f] diyorsun?" dedi. "Üç defadır beni aldatıyorsun, büyük gücünün nereden geldiğini söylemiyorsun."[g] **16** Kadın sürekli dırdır ederek onu sıkıştırdığı[h] için Şimşon artık canından bezdi.[ı] **17** Sonunda yüreğindeki her şeyi kadına açtı.[i] "Ana karnından Tanrı'ya Nezir olduğum[j] için benim başıma hiç ustura[k] değmedi" dedi. "Eğer tıraş edilirsem bütün gücüm gider, gücümü yitirip sıradan insanlar gibi olurum."[l]

18 Delila, Şimşon'un bütün yüreğini açtığını anlayınca, hemen Filistî beylerine[m] haber gönderip "Gelin, bu sefer tüm yüreğini bana açtı"[n] dedi. Böylece Filistî beyleri yanlarında gümüşle kadına geldiler.[o] **19** Delila Şimşon'u dizinde uyutup bir

BÖLÜM 16

a Hk 16:9
b Hk 15:14
c Hk 16:7
Hk 16:11
ç Hk 16:5
d Le 13:48
e Hk 16:9
f Hk 14:16
g Hk 16:7
Hk 16:11
Hk 16:13
h Hk 14:17
Lu 11:8
ı Öz 21:19
Öz 25:24
Öz 27:15
Lu 11:8
i Hk 14:17
Mi 7:5
j Hk 13:7
k Sy 6:5
Hk 13:5
1Sa 1:11
l Öz 13:3
m Yş 13:3
Hk 3:3
Hk 16:5
Hk 16:30
1Sa 5:8
1Sa 6:4
1Sa 29:2
1Ta 12:19
n Hk 14:17
Hk 16:17
Öz 25:9
Yr 9:4
Mi 7:5
o Hk 16:5
Mt 26:15

2. Sütun

a Hk 16:9
Hk 16:12
Hk 16:14
b Sy 14:42
1Sa 18:12
2Ta 15:2
c 1Sa 11:2
2Kr 25:7
ç Hk 16:1
d 2Ta 33:11
e Ba 39:20
2Kr 17:4
f Mr 9:42
g Sy 6:5
Hk 13:5
h 1Sa 5:4
ı Tkr 32:27
Hk 13:5
i Hk 15:5
j Hk 15:8
Hk 15:16
k Hk 15:10
l Me 135:15
Da 5:4
1Ko 8:5
m 2Sa 13:28
n Öz 14:13
Mt 27:29
o Ey 30:9
Me 35:15
Me 69:12
İb 11:36
ö Hk 16:18
p Hk 16:25

adam çağırdı ve saçındaki yedi örgüyü kestirerek Şimşon'u etkisiz hale getirdi. Böylece Şimşon'un gücü kayboldu. **20** Delila, "Şimşon! Filistîler seni yakalamaya geldi" deyince, Şimşon uykudan uyandı ve kendi kendine "Daha önce olduğu gibi[a] kalkar, yine silkinip kurtulurum" dedi. Fakat Yehova'nın kendisini bıraktığının farkında değildi.[b] **21** Böylece Filistîler onu yakalayıp gözlerini oydular.[c] Gazze'ye[ç] götürüp iki tunç prangaya vurdular.[d] Ona hapishanede[e] değirmen[f] çevirttiler. **22** Bu arada Şimşon'un kesilen saçları yeniden uzayıp gürleşmeye başladı.[g]

23 Filistî müttefik beyleri, büyük bir şenlikle tanrıları Dagon'a[h] kurban sunmak için bir araya toplandılar. "Düşmanımız Şimşon'u tanrımız elimize verdi"[ı] diyorlardı. **24** Halk onu görünce "Memleketimizi harap eden[i] ve birçoğumuzu öldüren[j] düşmanımızı tanrımız elimize verdi"[k] diyerek tanrılarını[l] yüceltiler.

25 İyice keyiflendiklerinde,[m] "Şimşon'u çağırın da bizi eğlendirsin"[n] dediler. Böylece önlerinde oynasın diye[o] Şimşon'u hapishaneden getirttiler. Ve onu sütunların arasında durdurdular. **26** Sonra Şimşon elinden tutan çocuğa "Bırak da evi taşıyan sütunlara tutunup yaslanayım" dedi. **27** (Ev, erkek ve kadınlarla doluydu, tüm Filistî beyleri de oradaydı.[o] Şimşon insanları eğlendirirken erkekli kadınlı üç bin kişi damdan onu seyrediyordu.)[p]

28 Şimşon[a] Yehova'ya yakararak,[b] "Ulu Rab Yehova, ne olur beni an"[c] dedi. "Ne olur son bir kez güçlendir[ç] beni. Ey Tanrım, ne olur Filistîlerden hiç değilse bir gözümün öcünü almama izin ver."[d]

29 Böylece Şimşon, evi taşıyan iki ana sütunun arasında gücünü topladı, bir sütunu sağ eliyle diğer sütunu da sol eliyle kavradı. **30** Ve "Filistîlerle beraber ben de can vereyim"[e] diyerek tüm gücüyle sütunlara yüklendi ve ev Filistî beylerinin ve orada bulunan herkesin üzerine yıkıldı.[f] Böylece kendisiyle birlikte ölenlerin sayısı, hayatı boyunca öldürdüğü kişilerin sayısından fazla oldu.[g]

31 Sonra kardeşleri ve babasının tüm ev halkı gelip onu kaldırdılar ve götürüp Tsora'yla[h] Eştaol[ı] arasında, babası Manoah'ın[i] mezarının olduğu yere gömdüler. Şimşon, İsrail'de yirmi yıl hâkimlik yapmıştı.[j]

17 Efraim'in dağlık bölgesinde[k] Mika isimli bir adam yaşıyordu. **2** Mika bir gün annesine "Senden çalınan bin yüz parça gümüş için lanet okuduğunu[l] duydum; o gümüşler bende, onları alan bendim"[m] dedi. Bunu duyan annesi "Yehova senden razı olsun oğlum"[n] dedi. **3** Böylece Mika bin yüz parça gümüşü annesine geri verdi.[o] Annesi de "Bu gümüşü oyma bir put,[ö] dökme bir heykel[p] yapılsın diye kendi elimle oğlum için Yehova'ya adıyorum" dedi. "Bunun için gümüş senin olacak."

4 Ve Mika gümüşü annesine verdi, annesi de iki yüz gümüş alıp gümüşçüye verdi.[a] O da oyma bir put,[b] dökme bir heykel[c] yaptı. Onu Mika'nın evine koydular. **5** Mika'nın bir ilahlar evi[ç] vardı. Bir efod[d] ve terafim[e] yapıp, kendisine kâhin olarak hizmet etsin[f] diye oğullarından birine yetki verdi.[g] **6** O günlerde İsrail'de kral yoktu.[h] Herkes kendi gözünde doğru olanı yapıyordu.[ı]

7 Yahuda Beytlehemi'nde,[i] Yahudalı bir ailenin yanında genç bir adam vardı. Levioğullarından[j] olan bu genç bir süredir orada kalıyordu. **8** Fakat sonra kalacak başka bir yer bulmak için Yahuda Beytlehemi'nden ayrıldı. Derken, Efraim'in dağlık bölgesine, Mika'nın[k] evine geldi. **9** Mika ona "Neredensin?" diye sordu. O da "Yahuda Beytlehemi'nden geliyorum, Levioğullarındanım" dedi. "Bir süreliğine kalacak bir yer bulmak için yollardayım." **10** Mika "O halde benimle kal, bana baba[l] ve kâhin[m] ol" dedi. "Ben de sana gerekli giyecek ve yiyeceği sağlar, yılda on parça da gümüş veririm." Levioğlu bunu kabul etti. **11** Böylece Mika'yla kalmaya karar verdi ve genç adam onun oğullarından biri gibi oldu. **12** Mika ayrıca bu Levioğlu kendisine kâhin[n] olarak hizmet etsin diye ona yetki verdi,[o] adam onun evinde kaldı. **13** Mika "Artık biliyorum ki Yehova bana iyilik edecek" dedi. "Çünkü bir Levioğlu bana kâhin oldu."[ö]

BÖLÜM 16

a İb 11:32
b Me 50:15 Me 91:15
c Me 74:18 Yr 15:15
ç Hk 14:6 Hk 14:19 Hk 15:14
d Hk 16:21 Me 58:10 Me 143:12
e He 18:4 Mt 10:28 Vh 12:11
f Hk 16:27 Ey 31:3
g Hk 14:19 Hk 15:8 Hk 15:15
h Hk 13:2 Hk 13:25
ı Yş 19:41
i Hk 13:8
j Ba 49:16 Hk 2:16 Hk 15:20

BÖLÜM 17

k Yş 17:15 Hk 10:1
l 1Sa 14:24 1Sa 26:19
m Çk 20:12 Çk 20:15 Le 6:4 Le 6:5
n Öz 19:18
o Le 6:4 Le 6:5
ö Çk 20:4 Le 26:1 Me 115:4
p Le 19:4 İş 40:19 Hb 2:18

2. Sütun

a İş 46:6 Yr 10:9
b Tkr 5:8 Tkr 27:15
c Tkr 9:12
ç Ba 31:30 Tkr 13:6 Ezr 1:7 1Ko 8:5
d Çk 28:6 Hk 8:27
e Ba 31:19 Hk 18:14 Ho 3:4
f Sy 3:10 Tkr 12:11
g Çk 29:9 Hk 17:12 1Kr 13:33 2Ta 13:9
h Ba 36:31 Tkr 33:5 Hk 18:1

ı Tkr 12:8; Tkr 28:1; Hk 21:25; Öz 14:12; Öz 16:2; Öz 21:2; **i** Ba 35:19; Hk 19:1; Ru 1:1; Mi 5:2; Mt 2:1; **j** Sy 3:45; Yş 14:3; Yş 18:7; Hk 18:30; **k** Hk 17:1; **l** Ba 45:8; 2Kr 6:21; İş 22:21; **m** Hk 18:19; Hk 18:27; **n** Sy 3:10; 1Kr 12:31; 1Kr 13:33; 2Ta 13:9; **o** Hk 17:5; **ö** Öz 14:12; İş 44:20; Mt 15:9.

18 O günlerde İsrail'de kral yoktu.[a] Dan kabilesi[b] İsrail'de mülk edinip yerleşeceği bir yer arıyordu. Çünkü İsrail kabilelerinin mirası arasında onlara o güne kadar bir pay düşmemişti.[c]

2 Sonunda Dan kabilesi, kendi aralarından, Tsora[c] ve Eştaol[d] şehirlerinden beş yiğit adam seçip bilgi toplamaya, keşfe[e] gönderdiler. Onlara "O toprakları keşfe gidin" dediler. Onlar da Efraim'in dağlık bölgesinde,[f] Mika'nın evine[g] varıp geceyi orada geçirdiler. **3** Mika'nın evinin yakınlarında o genç Levioğlunun sesini tanımış, bu yüzden oraya yönelmişlerdi. Ona "Seni buraya kim getirdi? Ne yapıyorsun? Burada ne işin var?" diye sordular. **4** Adam da onlara "Mika kendisine kâhin[h] olarak hizmet etmem için beni tutmak istedi"[ı] diyerek Mika'nın neler yaptığını anlattı. **5** Adamlar "Lütfen Tanrı'ya[i] danış[j] da gittiğimiz yolda işimiz rast gidecek mi öğrenelim" dediler. **6** Kâhin de onlara "Selametle gidin" dedi, "Gideceğiniz yolda Yehova sizinle olacak."

7 Böylece beş adam tekrar yola koyulup Laiş'e[k] vardılar. Orada yaşayanların Saydalılar gibi güven içinde, sessiz sakin bir yaşam sürdüklerini[l] gördüler. O yörede huzursuzluk yaratan zalim bir istilacı da yoktu. Saydalılardan[m] uzaktaydılar, başkalarıyla da ilişkileri yoktu.

8 Sonunda Tsora[n] ve Eştaol'daki[o] kardeşlerinin yanına döndüler. Kardeşleri onlara, "Ne yaptınız?" diye sordu. **9** Onlar da "O toprakları gördük, çok güzel bir yer.[a] Orayı ele geçirmek için oyalanmadan yola çıkalım.[b] Tereddüt etmeyin, onlara saldıralım" dediler. **10** "Oraya girdiğinizde kaygısız bir halkla[c] karşılaşacak ve geniş topraklar bulacaksınız. Orada her şey var.[ç] Tanrı orayı sizin elinize verdi."[d]

11 Böylece, Dan kabilesinden[e] altı yüz adam silahlarını kuşanıp Tsora ve Eştaol'dan[f] yola çıktı. **12** Gidip Yahuda' daki Kiryat-yearim[g] yakınlarında ordugâh kurdular. Bu nedenle oraya bugün hâlâ Mahane-dan*[h] deniyor. Bu yer Kiryat-yearim' in batısındadır. **13** Oradan Efraim'in dağlık bölgesine geçip Mika'nın evine[ı] kadar geldiler.

14 Laiş[i] topraklarını keşfe gitmiş[j] olan beş adam kardeşlerine "Bu evlerde efod, terafim,[k] oyma put[l] ve dökme heykel[m] olduğunu biliyor muydunuz?" dediler. "Ne yapacağınıza karar verin."[n] **15** Ardından dönüp Mika'nın yanındaki genç Levioğlunun[o] evine geldiler, hal hatır sordular.[ö] **16** Bu arada Danoğullarından[p] silah kuşanmış[r] altı yüz adam kapının girişinde duruyordu. **17** Yöreyi keşfe çıkmış olan beş adam[s] içeri girip oyma putu,[ş] efodu,[t] terafimi[u] ve dökme putu[ü] aldı. (O sırada kâhin,[v] silahlarını kuşanmış olan altı yüz adamla birlikte kapının girişinde duruyordu.) **18** Mika'nın evine girenler, oyma putu, efodu,

BÖLÜM 18

a Ba 36:31
Tkr 33:5
Hk 8:23
Hk 17:6
Hk 19:1
Hk 21:25
b Yş 19:40
c Sy 33:55
Yş 19:47
Hk 1:34
ç Yş 19:41
Hk 13:2
Hk 13:25
d Hk 16:31
e Sy 13:17
Yş 2:1
Yş 7:2
Hk 1:23
1Sa 26:4
f Yş 17:15
Hk 19:1
g Hk 17:1
h Hk 17:5
Hk 18:27
1Kr 13:33
2Ta 13:9
ı Hk 17:10
Mi 3:11
i Hk 17:13
j 1Kr 22:5
k Yş 19:47
Hk 18:29
l Hk 18:27
m Yş 13:4
Yş 19:28
Hk 3:3
Hk 10:12
n Hk 13:2
Hk 16:31
o Yş 15:33
Hk 18:2

2. Sütun

a Sy 14:7
Tkr 8:7
b Çk 23:30
Sy 13:30
Yş 18:3
c Hk 18:7
Hk 18:27
ç Çk 3:8
Tkr 8:9
He 20:6
d Tkr 4:1
Me 81:14
e Yş 19:40
f Hk 16:31
Hk 18:2
g Yş 15:60
1Sa 7:1
2Ta 1:4
h Hk 13:25
ı Hk 17:1
i Hk 18:7
Hk 18:29
j Hk 18:2
k Hk 17:5
l Tkr 5:8
Hk 17:4
m Tkr 27:15
1Yh 5:21
n Hk 18:18
o Hk 17:7
Hk 17:12
Hk 18:30

ö Ba 29:6; Ba 43:27; p Hk 18:11; r 1Sa 17:5; 2Ta 26:14; s Hk 18:2; ş Çk 20:4; Le 26:1; Hk 17:4; Me 115:4; t Çk 28:6; Hk 8:27; u Ba 31:19; Ba 31:30; Hk 17:5; Ho 3:4; ü Le 19:4; Tkr 27:15; Hk 17:3; 1Yh 5:21; v Hk 17:12.

Hk 18:12* Anlamı, "Dan'ın Ordugâhı"

terafimi ve dökme putu alınca,[a] kâhin,[b] "Ne yapıyorsunuz?" dedi. **19** Onlar da "Sus" dediler. "Ses çıkarma, bizimle gel, bize baba[c] ve kâhin[ç] ol. Sence hangisi daha iyi: Tek bir adamın[d] evi için kâhinlik yapmaya devam etmek mi, yoksa İsrail'de bir kabilenin, bir ailenin[e] kâhini olmak mı?" **20** Bu sözler kâhinin hoşuna gitti;[f] efodu, terafimi ve oyma putu alıp[g] onlara katıldı.

21 Ve oradan ayrıldılar; çocukları, hayvanları ve değerli şeyleri de önlerine[h] katıp gittiler. **22** Danoğulları Mika'nın evinden biraz uzaklaştıktan sonra Mika'nın[ı] komşuları bir araya toplanıp onların peşine düştü. **23** Onlar Danoğullarının arkasından bağırınca Danoğulları da dönüp Mika'ya "Ne var?[i] Niye böyle bir araya toplandınız?" dediler. **24** Mika, "Yaptığım[j] ilahları[k] da kâhinimi[l] de aldınız gidiyorsunuz, başka neyim kaldı ki?[m] Bir de 'Ne var?' diye soruyorsunuz" dedi. **25** Bunun üzerine Danoğulları "Bize öyle sesini yükseltme" dediler. "Yoksa bu öfkeli[n] adamlar üzerinize yürür, sen de ailen de canınızdan olursunuz." **26** Mika onların kendisinden daha güçlü olduğunu görünce[o] geri dönüp evine gitti, Danoğulları da yollarına devam ettiler.

27 Danoğulları Mika'nın kâhinini[ö] ve yapmış olduğu putları alıp Laiş'te[p] güven içinde sessiz sakin yaşayan o halkın[r] üzerine yürüdüler. Onları kılıçtan geçirip[s] şehirlerini ateşe verdiler.[ş] **28** Onları kurtarabilecek kimse yoktu, çünkü Sayda'dan[a] uzaktaydılar ve başkalarıyla da hiçbir ilişkileri yoktu. Orası, Beyt-rehob[b] yakınlarındaki bir ovadaydı. Danoğulları şehri yeniden inşa edip oraya yerleştiler.[c] **29** O şehre, İsrail'in çocuklarından[ç] olan ataları Dan'ın ismini verdiler.[d] Ancak daha önce şehrin ismi Laiş'ti.[e] **30** Sonra Danoğulları oyma putu[f] kendileri için oraya diktiler. Ve Musa oğlu Gerşom[g] oğlu Yonatan[h] ve oğulları Dan kabilesinin kâhinleri oldular. Memleket halkı sürgüne gidene[ı] kadar bu böyle sürdü. **31** Tanrı'nın evi[i] Şilo'da durduğu sürece[j] Mika'nın yapmış olduğu oyma put orada dikili kaldı.

19 İsrail'in başında bir kralın olmadığı o günlerde,[k] Efraim'in dağlık bölgesinin[l] ücra kesiminde yaşayan bir Levioğlu vardı. Bir süredir orada yaşayan bu adam, Yahuda Beytlehemi'nden[m] bir cariye[n] aldı. **2** Fakat cariyesi ahlaksızlık[o] yaparak adamı aldatmaya başladı. Sonunda adamdan kaçarak Yahuda Beytlehemi'nde oturan babasının evine gitti ve orada tam dört ay kaldı. **3** Sonra kocası kalkıp kadının yanına gitti; gönlünü alarak onu geri getirmek istiyordu. Yanına iki eşek alıp uşağıyla[ö] birlikte yola koyuldu. Kadın onu karşılayıp babasının evine götürdü. Genç kadının babası adamı görünce onu sevinçle karşıladı. **4** Kadının babası bırakmadığından adam kayınbabasının yanında üç gün kaldı; yi-

BÖLÜM 18

a Hk 17:4
Hk 18:30
b Hk 17:12
Hk 18:4
c Hk 17:10
ç Hk 18:4
Hk 18:27
Mi 3:11
d Hk 17:12
e Hk 18:30
f Me 10:3
İş 56:11
İb 5:4
g Hk 17:4
Hk 17:5
Hk 18:14
Hk 18:18
h Ba 33:2
Tkr 25:18
ı Hk 17:1
i Ba 21:17
2Sa 14:5
2Kr 6:28
j Me 115:8
Me 135:18
İş 44:17
Yr 51:17
k Hk 17:4
Hk 17:5
l Hk 17:12
m Hk 17:5
n 1Sa 22:2
o Lu 14:31
ö Hk 17:12
Hk 18:19
p Yş 19:47
Hk 18:7
r Hk 18:10
s Yş 19:47
ş Yş 11:13

2. Sütun

a Ba 10:15
Ba 49:13
Yş 11:8
Hk 10:12
Hk 18:7
b Sy 13:21
2Sa 10:6
c Sy 33:53
ç Ba 30:6
Ba 32:28
d Ba 14:14
Tkr 34:1
Yş 19:47
Hk 20:1
2Sa 17:11
1Kr 12:29
e Yş 19:47
Hk 18:7
f Çk 20:4
Le 26:1
Tkr 17:3
Tkr 27:15
Hk 17:4
Hk 18:18
g Çk 2:22
Çk 18:3
h Hk 17:12
ı 1Sa 4:11
1Sa 4:22
Me 78:61
i Çk 40:2
Yş 18:1

j 1Sa 1:3; 1Sa 4:3; Me 78:60; Yr 7:12; **BÖLÜM 19** **k** Hk 17:6; Hk 18:1; Hk 21:25; 1Sa 8:4; 1Sa 8:5; **l** Yş 17:15; Yş 17:16; **m** Ba 35:19; Hk 17:7; Mi 5:2; Mt 2:6; **n** Ba 16:3; Çk 21:8; 2Sa 5:13; 2Ta 11:21; **o** Le 20:10; Tkr 22:22; Ga 5:19; Kl 3:5; **ö** Sy 22:22.

yip içtiler. Adam geceleri de orada kalıyordu.[a]

5 Dördüncü gün de önceki günlerde olduğu gibi sabah erkenden kalktılar ve adam gitmek istedi. Fakat genç kadının babası damadına "Bir lokma ekmek ye, yüreğine can gelsin,[b] sonra gidersiniz" dedi. **6** Oturup birlikte yemek yediler. Sonra genç kadının babası adama "Lütfen bu gece de kal,[c] yüreğini hoş tut"[ç] dedi. **7** Adam ne zaman gitmeye kalksa kayınbabası kalması için ısrar etti; böylece adam o gece de orada kaldı.[d]

8 Beşinci gün adam yine gitmek için sabah erkenden kalktığında, kadının babası "Lütfen bir şeyler ye, yüreğine can gelsin"[e] dedi. Yiyip içtiler ve hava kararmaya başlayana kadar oyalandılar. **9** Derken adam,[f] cariyesi[g] ve uşağıyla[h] birlikte gitmek için kalktı. Fakat genç kadının babası "Bak neredeyse akşam oluyor. Lütfen bu gece de kalın"[ı] dedi. "Gün batıyor, bu gece de kal, yüreğini hoş tut.[i] Yarın sabah yolculuk için erkenden kalkar çadırınıza gidersiniz." **10** Fakat adam o gece orada kalmayı kabul etmedi ve kalkıp yola koyuldu. Yebus'a[j] (Yeruşalim'e)[k] kadar geldi. Cariyesiyle uşağı ve eyer vurulmuş iki eşeği de yanındaydı.

11 Yebus'a yaklaştıklarında gün iyice ilerlemişti.[l] Uşak efendisine, "Yebusilerin[m] şehrine girelim, geceyi orada geçirelim" dedi. **12** Fakat efendisi "İsrailoğullarına ait olmayan yabancı[n] bir şehre girmeyelim. Gibea'ya[o] kadar yolumuza devam edelim" dedi. **13** "Haydi gidip geceyi başka bir yerde, ya Gibea' da ya da Rama'da[a] geçirelim." **14** Böylece yollarına devam ettiler. Benyamin kabilesinin Gibea şehrine yaklaştıklarında güneş batıyordu.

15 Geceyi Gibea'da geçirmek üzere şehre giden yola saptılar. Şehre girip meydanda oturdular. Fakat geceyi geçirmeleri için kimse onları evine almadı.[b] **16** Sonunda, akşam tarlada çalışmaktan evine dönen[c] yaşlı bir adam çıkageldi. Adam, Efraim' in dağlık bölgesindendi[ç] ama bir süredir Gibea'da yaşıyordu. Gibea halkı ise Benyamin[d] kabilesindendi. **17** Yaşlı adam başını kaldırıp şehir meydanında duran yolcuyu görünce "Nereden gelip nereye gidiyorsun?"[e] diye sordu. **18** Adam da ona "Yahuda Beytlehemi'nden geliyoruz, Efraim'in dağlık bölgesinin ücra kesimlerine[f] gidiyoruz" dedi. "Ben oralıyım. Yahuda Beytlehemi'ne[g] gitmiştim, şimdi evime dönüyorum; ama beni evine alan yok.[h] **19** Aslında yanımızda eşeklerimiz için yem[ı] de saman da var; kendim, hizmetçin[i] ve bu kulunun uşağı[j] için ekmek[k] ve şarap da var. Hiçbir eksiğimiz yok." **20** Yaşlı adam "İçin rahat olsun!"[l] dedi. "Eksiğin varsa ben karşılarım.[m] Yeter ki geceyi şehir meydanında geçirmeyin." **21** Böylece onu evine götürdü[n] ve eşeklerine arpa verdi.[o] Herkes ayaklarını yıkadı;[ö] yediler, içtiler.

22 Onlar hoşça vakit geçirirken,[p] şehrin serserileri[r] evin

BÖLÜM 19

a Ba 24:54 Ro 12:13 İb 13:2
b Ba 18:5 Me 104:15 Öz 11:25
c Ba 19:2
ç Hk 19:9 Hk 19:22
d Hk 19:4 1Pe 4:9
e Ba 18:5 Hk 19:5 Ru 3:7 Me 104:15
f Hk 19:1
g Hk 19:2 2Sa 5:13
h Sy 22:22 Hk 19:3
ı Lu 24:29 Ro 12:13
i Hk 19:6
j Yş 15:8 Yş 15:63
k Yş 18:28 Hk 1:8
l Hk 19:14
m Ba 10:16
n Çk 23:33 Sy 33:55 Tkr 20:18 Hk 1:21
o Yş 18:28 1Sa 10:26 İş 10:29 Ho 5:8

2. Sütun

a Yş 18:25 1Kr 15:17 Ne 11:33 Yr 40:1
b Ba 19:2 Hk 19:20 İş 58:7
c Mt 20:8
ç Yş 17:15 Hk 19:1
d Yş 18:21 Yş 18:28
e Ba 16:8
f Hk 19:1
g Hk 19:2
h Hk 19:15
ı Ba 24:32 Ba 43:24
i Hk 19:2
j Hk 19:3 Hk 19:9
k Ba 18:5
l Hk 6:23 1Sa 25:6 1Ta 12:18
m Hk 19:15 Ro 12:13 İb 13:2 1Pe 4:9
n Ba 19:3 Elç 16:15
o Hk 19:19

ö Ba 18:4; 1Sa 25:41; 2Sa 11:8; Lu 7:44; Yhn 13:5; 1Ti 5:10; **p** Hk 19:6; Hk 19:9; Me 104:15; **r** Tkr 13:13; Hk 20:13; Öz 6:12; Öz 16:27; Na 1:15.

etrafını sardılar.[a] Kapının önünde itişiyor, yaşlı ev sahibine "Evine gelen şu adamı dışarı çıkar da onunla yatalım"[b] diyorlardı. **23** Bunun üzerine ev sahibi dışarı çıkıp onların yanına gitti[c] ve "Yapmayın kardeşlerim,[ç] lütfen kötülük etmeyin, bu adam evime misafir geldi" dedi. "Böyle büyük bir rezillik[d] yapamazsınız. **24** Benim evlenmemiş bir kızım, bu adamın da cariyesi var. Ne olur, onları dışarı çıkarayım, onlarla yatın.[e] Onlara dilediğinizi yapın, fakat bu adama böyle bir alçaklık yapmayın."

25 Adamlar onu dinlemek istemedi. Bunun üzerine Levioğlu, cariyesini[f] tutup dışarı onların yanına çıkardı. Adamlar onunla yattılar;[g] bütün gece, sabaha kadar ona tecavüz ettiler.[h] Gün doğarken kadını salıverdiler. **26** Kadın döndüğünde sabah olmak üzereydi. Efendisinin kaldığı evin[ı] kapısına geldiğinde yere yığıldı ve gün ışıyana kadar orada öylece kaldı. **27** Efendisi sabahleyin kalktı, yola çıkmak üzere kapıyı açıp dışarı adımını attığında, cariyesinin,[i] elleri eşik te evin kapısına yığılmış olduğunu gördü. **28** Ona "Haydi kalk gidelim" dedi. Fakat kadın cevap vermedi.[j] Bunun üzerine adam onu eşeğinin sırtına koydu ve evine gitti.[k]

29 Eve varınca eline büyük bir bıçak aldı, cariyesinin cesedini on iki parçaya böldü,[l] İsrail'in her bölgesine gönderdi.[m] **30** Bunu gören herkes, "İsrailoğulları Mısır diyarından çıktığından beri böyle bir şey ne duyuldu ne de görüldü" diyordu. "Düşünüp taşının, bu konuda bir karara varıp[a] görüşünüzü bildirin" dediler.

20 Sonra, Dan'dan[b] Beerşeba'ya kadar[c] olan topraklardan ve Gilead'dan[ç] tüm İsrail topluluğu bir araya geldi,[d] Mitspa'da[e] Yehova'nın önünde toplanarak tek vücut oldular.[f] **2** Halkın, tüm İsrail kabilelerinin ileri gelenleri gerçek Tanrı'nın[g] cemaatindeki yerlerini aldılar. Eli kılıç tutan[h] dört yüz bin yaya oraya toplandı.

3 Benyaminoğulları, İsrailoğullarının Mitspa'ya çıktığını[ı] duydu.

İsrailoğulları "Anlatın" dediler, "Bu korkunç olay nasıl oldu?"[i] **4** Bunun üzerine, öldürülen kadının kocası olan Levioğlu[j] şunları anlattı: "Cariyemle[k] birlikte geceyi geçirmek için Benyamin'in Gibea[l] şehrine girmiştim. **5** Fakat Gibea halkı bana kötülük yapmak istedi ve gece yarısı misafir olduğum evin etrafını sardı. Aslında beni öldürmek istiyorlardı; ama cariyeme tecavüz ettiler[m] ve sonra o öldü.[n] **6** Ben de cariyemi aldım ve onu kesip parçalarını İsrail topraklarının tüm bölgelerine gönderdim.[o] Çünkü bu edepsizlik,[ö] bu rezillik[p] İsrail'de yapıldı. **7** Siz, tüm İsrailoğulları! Düşünceniz, kararınız[r] nedir, şimdi söyleyin."

8 Tüm halk ayağa kalkarak hep bir ağızdan[s] "Hiçbirimiz çadırına dönmeyecek, kimse evine gitmeyecek!"[ş] dedi. **9** "Bu yüzden Gibea'ya yapacağımız şudur: Oraya kimin saldıracağına

BÖLÜM 19

a Ba 19:4
Hk 20:5
b Ba 19:5
Le 20:13
Ro 1:27
1Ko 6:9
Yhd 7
c Ba 19:6
ç Ba 19:7
d Ba 34:7
Hk 20:6
e Ba 19:8
f Hk 19:2
g Le 20:10
h Yr 5:8
Ho 9:9
Ho 10:9
Ef 4:19
ı Hk 19:21
i Hk 19:2
Hk 19:25
j Hk 20:5
k Hk 19:18
l Hk 20:6
m Yş 14:1
1Sa 11:7

2. Sütun

a Hk 20:7
Öz 15:22

BÖLÜM 20

b Yş 19:47
Hk 18:29
2Sa 3:10
1Ta 21:2
2Ta 30:5
c 1Sa 3:20
2Sa 24:2
ç Yş 22:9
d Tkr 13:12
Yş 22:12
Hk 21:5
e 1Sa 7:5
1Sa 10:17
2Kr 25:23
f 1Sa 11:7
2Sa 19:14
g Me 83:18
İş 44:8
h Hk 20:17
2Sa 24:9
2Kr 3:26
ı Hk 20:1
i Hk 19:22
j Hk 19:1
k Hk 19:2
l Hk 19:12
m Hk 19:25
n Hk 19:26
o Hk 19:29
ö Le 19:29
Le 20:14
Me 119:150
Öz 10:23
1Pe 4:3
p Hk 19:23
r Hk 19:30
Öz 11:14
Öz 13:10
Öz 20:18
Öz 24:6
s Hk 20:1
ş Öz 21:3

kurayla[a] karar vereceğiz. **10** İsrail'in her kabilesinden, yüz kişiden on kişi, bin kişiden yüz kişi, on bin kişiden bin kişiyi halka erzak sağlaması için seçeceğiz. Geri kalanlar da, İsrail'de yaptıkları korkunç rezaletten[b] ötürü Benyamin kabilesine ait Gibea'ya saldıracaklar." **11** Böylece İsrail'deki tüm erkekler Gibea şehrine karşı birleşerek tek vücut oldular.

12 İsrail kabileleri, Benyamin'e[c] adam göndererek "Böyle bir kötülüğü nasıl yaparsınız?"[ç] dediler. **13** "Şimdi Gibea'daki[d] o serserileri[e] bize teslim edin[f] de onları öldürelim[g] ve kötülüğü İsrail'den silip atalım."[h] Fakat Benyaminoğulları, kardeşleri İsrailoğullarının sözünü dinlemediler.[ı]

14 Bu arada, başka şehirlerde yaşayan Benyaminoğulları, İsrailoğullarıyla savaşmak üzere Gibea'ya toplanmaya başladı. **15** Böylece o gün başka şehirlerden eli kılıç tutan yirmi altı bin adam Benyaminoğulları tarafına toplandı.[i] Ayrıca Gibea'da oturan yedi yüz seçme adam da onlara katıldı. **16** Toplananlar arasında solak[j] olan yedi yüz seçme adam vardı. Bunların her biri ıskalamadan sapanla[k] bir kılı vurabilirdi.

17 Toplanan Benyamin erkeklerine karşılık İsrail erkeklerinden de eli kılıç tutan dört yüz bin kişi[l] bir araya toplandı. Bunların hepsi de savaşçı adamlardı. **18** İsrailoğulları Tanrı'ya danışmak[m] üzere Beytel'e çıktılar ve "Benyaminoğullarıyla yapacağımız savaşa hangimiz önderlik etsin?"[a] diye sordular. Yehova da "Yahuda önderlik edecek"[b] dedi.

19 İsrailoğulları sabah kalktılar ve Gibea karşısında ordugâh kurdular.

20 Böylece İsrail erkekleri Gibea'da Benyamin'e karşı savaş düzeni alarak onların üzerine yürüdüler. **21** O gün Gibea'dan[c] çıkan Benyaminoğulları yirmi iki bin İsrailliyi yere serdi.[ç] **22** Fakat İsrail erkekleri cesaretlerini toplayarak ilk gün savaş düzeni aldıkları yerde tekrar savaş düzenine girdiler. **23** Sonra İsrailoğulları gidip Yehova'nın önünde akşama kadar ağlayarak[d] O'na danıştılar. Yehova'ya "Kardeşlerimiz Benyaminoğullarıyla tekrar savaşmaya çıkalım mı?" diye sordular.[e] Yehova da "Evet, çıkın" dedi.

24 Böylece İsrailoğulları ikinci gün yine Benyaminoğullarının bulunduğu yere yaklaştılar.[f] **25** Benyaminoğulları o gün Gibea'dan çıkıp onların üzerine yürüdü ve İsrailoğullarından eli kılıç tutan[g] on sekiz bin kişiyi daha yere serdi.[h] **26** Bunun üzerine tüm İsrailoğulları,[ı] halkın tamamı, Beytel'e çıkıp ağladı.[i] Yehova'nın önünde gün boyu oturdular ve akşama kadar oruç tuttular,[j] Yehova'ya yakılan sunular[k] ve paylaşma sunuları[l] sundular. **27** O günlerde Tanrı'nın ahit sandığı Beytel'de olduğundan[m] İsrailoğulları Yehova'ya orada danıştılar.[n] **28** O günlerde Sandığın önünde Harun oğlu Eleazar oğlu Finehas[o] görevliydi.[ö] Finehas,

BÖLÜM 20

a Hk 1:1
Hk 20:18
1Sa 14:42
Ne 11:1
Öz 16:33
Elç 1:26
b Ba 34:7
Hk 19:23
Hk 19:25
2Sa 13:12
c Yş 18:11
ç Tkr 13:14
Yş 22:16
Ef 5:11
d Hk 19:12
e Hk 19:22
Hk 19:25
f 2Sa 20:21
g Le 20:10
h Tkr 13:5
Tkr 17:7
Tkr 22:22
1Ko 5:6
1Ko 5:13
ı 1Sa 2:25
Öz 29:1
Ho 9:9
Ho 10:9
Ro 9:18
i Sy 26:41
j Hk 3:15
k Ba 49:27
1Sa 17:40
1Sa 17:49
1Ta 12:2
2Ta 26:14
l Hk 20:2
m Çk 28:30
Sy 27:21
Hk 20:27
Öz 3:6

2. Sütun

a Hk 1:1
b Ba 49:8
Sy 10:14
Hk 1:2
1Ta 5:2
c Hk 19:12
Ho 10:9
ç Ba 49:27
Me 33:16
Yr 12:1
d Hk 20:26
Öz 3:5
Öz 16:3
e Hk 20:28
f Hk 20:19
g Hk 20:17
h Hk 20:21
ı Hk 20:2
i Hk 20:23
j 2Ta 20:3
Ezr 8:21
Yo 1:14
k Le 1:3
l Le 3:1
Le 19:5
Hk 21:4
1Sa 10:8
m Yş 18:1
1Sa 4:3
n Sy 27:21
Hk 20:18
Me 85:8
Öz 16:3

o Çk 6:25; Sy 25:7; Yş 22:13; Yş 24:33; Me 106:30; **ö** Çk 28:43; Çk 29:9.

"Kardeşlerimiz Benyaminoğullarıyla tekrar savaşalım mı, yoksa vaz mı geçelim?"[a] diye sordu. Yehova da "Savaşın, çünkü yarın onları sizin elinize vereceğim"[b] diye cevap verdi. **29** Böylece İsrail tüm Gibea çevresinde pusuya[c] adamlar yerleştirdi.

30 İsrailoğulları üçüncü gün Benyaminoğullarına karşı harekete geçerek önceki seferlerde olduğu gibi[ç] Gibea karşısında savaş düzeni aldı. **31** Benyaminoğulları onlara saldırmak için çıkınca, şehirden uzaklaşmış oldular.[d] Ve diğer seferlerde olduğu gibi Beytel'e[e] çıkan ve Gibea'ya[f] giden yollarda, kırlarda İsrailoğullarından yaklaşık otuz kişiyi öldürdüler.[g] **32** Bunun üzerine Benyaminoğulları, "İlk sefer olduğu gibi[h] yine onları yeniyoruz" dediler. İsrailoğulları ise "Kaçalım,[ı] onları şehirden uzaklaştırıp ana yollara doğru çekelim" diyorlardı. **33** Tüm İsrailoğulları bulundukları yerden kalkıp Baal-tamar'da savaş düzeni aldılar. Bu sırada, diğerleri de Gibea[i] çevresinde pusuya yattıkları[j] yerlerden çıkıp saldırıya geçtiler. **34** Tüm İsrail'den on bin seçme adam Gibea önlerine geldi ve şiddetli bir savaş oldu. Benyaminoğulları başlarına gelecek felaketin farkında değillerdi.[k]

35 Yehova Benyaminoğullarını[l] İsrail karşısında bozguna uğrattı. Böylece İsrailoğulları o gün Benyamin'den eli kılıç tutan yirmi beş bin yüz adamı öldürdü.[m]

36 Ancak İsrailoğulları onların önünde geri çekildiği için Benyaminoğulları İsrail yeniliyor sandı.[n] Oysa İsrailoğulları Gibea'da kurdukları pusuya güveniyorlardı. **37** Pusudakiler[a] de hemen yerlerinden fırlayıp Gibea'ya doğru koştular[b] ve şehre dağılarak tüm halkı kılıçtan geçirdiler.[c]

38 Pusuya yatanlarla diğer İsrail erkekleri önceden aralarında anlaşmışlardı; şehirden yükselen duman bir işaret olacaktı.[ç]

39 İsrailoğulları savaş sırasında geri çekilirken Benyaminoğulları onlardan otuz kadar kişiyi öldürdü[d] ve "İlk savaşta olduğu gibi[e] yine bize yeniliyorlar" diye düşündüler. **40** Ve şehirden işaret[f] olarak bir sütun gibi duman[g] yükselmeye başladı. Benyaminoğulları geri dönüp baktıklarında bütün şehirden göğe yükselen dumanları gördüler.[h] **41** Sonra İsrailoğulları dönüp üzerlerine yürüyünce[ı] Benyaminoğulları başlarına nasıl bir felaket geldiğini fark edip[i] şaşkına döndüler.[j] **42** İsrailoğullarından kaçarak çöle yöneldiler, ama savaşçılar peşlerini bırakmadı. Bu arada şehirlerden çıkan İsrailoğulları onları öldürdü. **43** İsrailoğulları Benyaminoğullarının çevresini sardı.[k] Durmalarına fırsat vermeden,[l] Gibea'nın[m] doğusuna kadar onları yere serdiler. **44** Sonunda Benyaminoğullarından on sekiz bin kişi öldürüldü; hepsi de yiğit adamlardı.[n]

45 Geri dönüp kırlara, Rimmon kayalığına kaçanlar oldu.[o] İsrailoğulları onları kovalayıp beş bin kişiyi daha yollarda öldürdü.[ö] Sonra onları Gidom'a kadar izleyerek iki bin kişiyi daha öldürdüler. **46** O gün eli kı-

BÖLÜM 20

a Hk 20:23
b 2Sa 5:19
c Yş 8:4
1Sa 15:5
Öz 24:6
Vz 9:18
ç Hk 20:20
Hk 20:22
d Yş 8:16
Hk 20:36
e Ba 28:19
Yş 18:22
Hk 20:26
f Hk 19:12
1Sa 10:26
g Hk 20:39
h Hk 20:21
Hk 20:25
ı Yş 8:15
i Hk 19:12
j Yş 8:19
k Yş 8:14
Hk 20:41
Öz 4:19
Öz 28:14
Öz 29:1
l Sy 26:41
Hk 20:14
Hk 20:28
Hk 20:48
m Le 18:29
Hk 20:15
Hk 20:46
n Yş 8:16
Hk 20:31

2. Sütun

a Yş 8:7
Hk 20:29
b Yş 8:19
c Yş 8:24
ç Yş 8:19
d Hk 20:31
e Hk 20:21
Hk 20:25
f Hk 20:38
g Ba 19:28
h Yş 8:20
ı Yş 8:21
i Hk 20:34
j İş 13:8
k Yş 8:22
l Yş 10:19
m Ho 9:9
Ho 10:9
n Hk 11:1
Hk 20:15
o Hk 20:47
Hk 21:13
ö Hk 20:31

lıç tutan toplam yirmi beş bin Benyaminoğlu öldürüldü;[a] hepsi de yiğit savaşçılardı. **47** Diğer yandan altı yüz adam dönüp Rimmon kayalığına, kırlara kaçtı. Dört ay Rimmon kayalığında yaşadılar.[b]

48 İsrail erkekleri geri dönüp Benyaminoğullarının yaşadıkları yere geldiler; şehirdeki tüm insanları ve hayvanları, bulduklarını her canlıyı kılıçtan geçirdiler.[c] Çevredeki tüm şehirleri de ateşe verdiler.[ç]

21 İsrail erkekleri Mitspa'da[d] "Aramızdan hiç kimse Benyaminoğullarına kız vermeyecek"[e] diye yemin etti. **2** Sonra halk Beytel'e[f] geldi ve Tanrı'nın[g] önünde akşama kadar oturup yüksek sesle ağladı.[h] **3** "Ey İsrail'in Tanrısı Yehova, İsrail'in başına bunlar neden geldi, İsrail'den bugün bir kabile neden eksildi?"[ı] diyorlardı. **4** Ertesi gün halk erkenden kalktı ve orada bir sunak yapıp yakılan sunular[i] ve paylaşma sunuları[j] sundu.

5 Sonra İsrailoğulları "Yehova'nın önünde toplandığımızda İsrail kabilelerinden kimler gelmedi?" diye sordular. "Çünkü Mitspa'ya, Yehova'nın önüne gelmeyenler hakkında büyük bir yemin[k] edilmişti. 'Onlar mutlaka öldürülsün' denmişti."[l] **6** İsrailoğulları kardeşleri Benyaminoğullarının başına gelenlere üzülüyorlardı. "Bugün İsrail'den bir kabile koparıldı" diyorlardı. **7** "Peki şimdi geri kalanlara nasıl eş bulacağız? Çünkü kızlarımızı onlara vermeyeceğimize[m] dair Yehova'nın önünde yemin ettik."[n]

BÖLÜM 20

a Hk 20:15
Hk 20:35
b Hk 20:45
Hk 21:13
c Tkr 13:15
Hk 20:34
ç Yş 8:19

BÖLÜM 21

d Hk 20:1
1Sa 7:5
1Kr 15:22
Yr 40:6
e Hk 21:18
f Hk 20:18
Hk 20:26
g Hk 20:2
Me 83:18
h 1Sa 30:4
Vz 3:4
ı Tkr 28:63
Hk 21:6
i Çk 10:25
Le 1:3
j Le 3:1
Le 19:5
Hk 20:26
2Sa 24:25
k Hk 21:7
l Hk 5:23
Hk 21:10
m Hk 21:1
Hk 21:18
n Le 5:4
Le 19:12
Me 15:4
Mt 5:33

2. Sütun

a Hk 20:1
b 1Sa 11:1
1Sa 31:11
2Sa 21:12
1Ta 10:11
c Hk 21:5
ç Sy 31:17
d Hk 21:8
e Ba 24:16
Es 2:3
f Yş 18:1
Hk 18:31
1Sa 1:3
g Hk 20:47
h Hk 21:8
ı Hk 20:47
Hk 21:12
i Hk 21:6
j Hk 20:47

8 Ve "İsrail kabilelerinden hangisi Mitspa'ya Yehova'nın önüne[a] çıkmadı?" diye sordular. Baktılar ki, Yabeş-gilead'dan[b] kimse ordugâhta toplanan halka katılmamıştı. **9** Halkı saydıkları zaman Yabeş-gilead halkından kimsenin orada olmadığını fark ettiler. **10** Böylece İsrail topluluğu oraya on iki bin cesur yiğit gönderip "Gidin, tüm Yabeş-gilead halkını, kadınları da çocukları da kılıçtan geçirin"[c] diye emrettiler. **11** "Yapmanız gereken şu: Tüm erkekleri ve erkekle yatmış tüm kadınları yok edeceksiniz."[ç] **12** Onlar da Yabeş-gilead[d] halkı arasından eline erkek eli değmemiş[e] dört yüz kız buldular. Onları Kenan topraklarında bulunan Şilo'daki[f] ordugâha getirdiler.

13 Sonra tüm topluluk Rimmon kayalığında[g] bulunan Benyaminoğullarına adam gönderip barış teklif ettiler. **14** Bunun üzerine Benyaminoğulları geri döndü. Ve İsrailoğulları Yabeş-gilead[h] kadınlarından sağ bıraktıklarını onlara verdiler, fakat hepsi için yeterince kız yoktu.[ı] **15** Halk Benyaminoğulları için üzülüyordu,[i] çünkü Yehova İsrail kabileleri arasında bir gedik açmıştı. **16** Topluluktan bazı ihtiyarlar, "Geri kalan Benyaminoğullarına nasıl eş bulacağız?" dediler, "Çünkü o kabiledeki tüm kadınlar yok edildi. **17** İsrail'den bir kabile yok olup gitmesin diye, Benyaminoğullarından kaçıp kurtulanların[j] da mirasçıları olmalı. **18** Fakat biz onlara kızlarımızı veremeyiz, çünkü İsrailoğulları 'Benyamin'e

kız veren lanetli olsun' diye yemin etti."[a]

19 Sonra, "Beytel'in kuzeyinde, Beytel'den Şekem'e[b] giden yolun doğusunda, Lebona' nın güneyinde bulunan Şilo'da[c] her yıl Yehova'nın onuruna bir bayram kutlanıyor" dediler. **20** Ve Benyaminoğullarına, "Gidin, bağlarda pusuya yatın" dediler. **21** "Şilo kızları oraya dans etmeye[ç] geldiğinde bağlardan çıkın ve herkes Şilo kızlarından birini kaçırıp Benyamin topraklarına götürsün. **22** Eğer onların babaları ya da ağabeyleri gelip şikâyetçi olurlarsa 'Lütfen anlayışlı olun' deriz. 'Çünkü savaşarak bulduğumuz kızlar hepsine yetmedi.[a] Kızları onlara kendi isteğinizle vermediğinize göre suçlu sayılmazsınız'[b] deriz."

23 Benyaminoğulları kendilerine söyleneni yaptı ve her biri[c] dans eden kızlardan birini kaçırdı.[ç] Sonra kendi topraklarına döndüler ve şehirler kurup[d] oralarda yaşamaya başladılar.

24 Böylece İsrailoğulları da oradan ayrıldı; herkes kendi kabilesine, kendi ailesine gitti. Hepsi kendi topraklarına döndü.[e]

25 O günlerde İsrail'de kral yoktu.[f] Herkes kendi gözünde doğru olanı yapıyordu.[g]

BÖLÜM 21

a Le 19:12
Hk 21:1
Me 15:4
Mt 5:33

b Ba 33:18
Hk 9:6
Hk 9:45
1Kr 12:1

c Yş 18:1
Hk 21:12

ç Çk 15:20
Hk 11:34
1Sa 18:6
Me 149:3
Me 150:4

2. Sütun

a Hk 21:12
Hk 21:14

b Hk 21:1
Hk 21:18

c Hk 20:47
Hk 21:12

ç Hk 21:21

d Hk 20:48

e Yş 14:2
Hk 2:6
Hk 20:8

f Hk 8:23; Hk 17:6; Hk 18:1; Hk 19:1; **g** Tkr 12:8; Tkr 16:18; Hk 17:6; 1Sa 9:17; Öz 3:5.

RUT

1 Hâkimlerin[a] önderlik ettiği günlerde memlekette kıtlık[b] oldu. Bir adam, Moab topraklarında[c] gurbet hayatı yaşamak üzere karısı ve iki oğluyla Yahuda Beytlehemi'nden[ç] yola çıktı. **2** Adamın adı Elimelek, karısının adı Naomi, iki oğlunun adları da Mahlon* ve Kilyon' du.# Bunlar, Yahuda Beytlehemi' nden, Efratalıydılar.[d] Sonunda Moab topraklarına vardılar ve orada yaşamaya başladılar.

3 Aradan zaman geçti, Naomi'nin kocası Elimelek öldü ve kadın iki oğluyla kaldı. **4** Oğulları Moablı kadınlarla evlendiler.[e] Kadınlardan birinin adı Orpa, diğerininki Rut'tu.[a] Orada yaklaşık on yıl daha yaşadılar. **5** Bir süre sonra Mahlon ve Kilyon da öldü. Dolayısıyla kadın hem kocasını hem de iki evladını kaybetti. **6** Ve Moab topraklarından geri dönmek için iki geliniyle birlikte hazırlık yapmaya başladı. Çünkü Moab topraklarındayken, Yehova'nın Kendi halkıyla[b] ilgilenmeye başlayıp onlara yiyecek sağladığını duymuştu.[c]

7 Böylece yaşadığı yerden ayrılıp yola çıktı,[ç] Yahuda'ya dönüş yolunda iki gelini de yanındaydı, birlikte yürüyorlardı. **8** Naomi iki gelinine, "Kızlarım, ikiniz de gidin, annenizin evine geri dönün" dedi. "Siz ölmüş

BÖLÜM 1

a Hk 2:16

b Tkr 28:15
Tkr 28:38

c Ba 19:37
Sy 21:20
Tkr 2:9
Tkr 34:1
Hk 3:30

ç Ba 35:19
Hk 17:7
Mi 5:2

d Ba 35:19
Ba 48:7
1Sa 17:12

e 1Kr 11:1

2. Sütun

a Mt 1:5

b Tkr 4:31
Tkr 28:11

c Me 37:25
Me 104:14
Me 132:15
Mt 6:11

ç Ru 1:4
2Kr 8:3

Ru 1:2* Anlamı, "Hastalıklı" **2#** Anlamı, "Zayıf"

kocalarınıza ve bana nasıl vefa gösterdiyseniz[a] Yehova da size göstersin.[b] **9** Yehova size lütfetsin de,[c] her biriniz kocanızın evinde rahat edin."[ç] Sonra onları öptü;[d] hıçkırarak ağlamaya başladılar. **10** Gelinler, "Hayır, olmaz" diyorlardı. "Sen halkına dönerken biz de yanında olacağız."[e] **11** Fakat Naomi, "Kızlarım, ne olur geri dönün" dedi. "Neden benimle gelesiniz? Karnımda başka oğullarım mı var ki ileride size koca olsun?[f] **12** Dönün kızım, siz gidin. Ben bir adamın karısı olamayacak kadar yaşlıyım. Diyelim ki bir umut doğdu, bu akşam bir adamın karısı oldum ve oğullar doğuracağım dedim,[g] **13** Onlar büyüyene kadar bekler miydiniz? Onlar için başkasıyla evlenmekten vazgeçer miydiniz? Hayır kızlarım, yapmayın; sizin durumunuzu düşününce çok üzülüyorum, çünkü Yehova'nın eli bana karşı."[h]

14 Bunun üzerine daha çok ağlayıp feryat ettiler; sonra Orpa kaynanasını öptü ve gitti. Rut ise onun yanından ayrılmadı.[ı] **15** O zaman Naomi, "Bak, dul eltin kendi halkına ve tanrılarına geri dönüyor,[i] sen de onunla git" dedi.[j]

16 Rut şöyle karşılık verdi: "Seni terk etmemi, bırakıp gitmemi isteme. Sen nereye gidersen oraya gideceğim, nerede gecelersen orada geceleyeceğim.[k] Senin halkın benim halkım,[l] senin Tanrın benim Tanrım olacak.[m] **17** Senin öleceğin yerde öleceğim[n] ve oraya gömüleceğim. Eğer ölümden başka bir şey beni senden ayıracak olursa, Yehova bana aynısını, hatta daha beterini yapsın."[a]

18 Naomi onun kendisiyle kalmaya kararlı olduğunu anlayınca,[b] artık daha fazla bir şey söylemedi. **19** Böylece yollarına devam edip Beytlehem'e[c] geldiler. Beytlehem'e varmalarıyla şehir çalkalanmaya başladı.[c] Kadınlar "Bu Naomi mi?"[d] diye soruyorlardı. **20** O ise kadınlara "Bana Naomi* demeyin, Mara# deyin" diyordu. "Çünkü Mutlak Gücün Sahibi[e] bana çok acılar yaşattı.[f] **21** Buradan giderken her şeyim vardı,[g] fakat Yehova beni eli boş döndürdü.[h] Mademki beni küçük düşüren Yehova'dır,[ı] bana bu felaketi yaşatan Mutlak Gücün Sahibidir,[i] neden bana Naomi diyorsunuz?"

22 Böylece Naomi, Moablı gelini Rut'la birlikte Moab[j] topraklarından geri döndü. Beytlehem'e[k] vardıklarında arpa hasadı yeni başlamıştı.[l]

2 Naomi'nin Boaz[m] adında bir akrabası[n] vardı. Kocası Elimelek'in ailesinden, çok zengin[o] bir adamdı.

2 Moablı Rut, Naomi'ye, "Ne olur izin ver de, tarlalara gidip bana lütfedecek birinin ardından başak toplayayım"[ö] dedi. Naomi de, "Git kızım" dedi. **3** Bunun üzerine kadın kalkıp tarlalara gitti ve orakçıların arkasından başak toplamaya başladı.[p] Tesadüfen, Elimelek'in[r] ailesinden olan

BÖLÜM 1

a Öz 11:17
Öz 19:22
b Çk 34:6
Ru 2:20
Me 31:16
Me 31:21
c Yk 1:17
ç Ru 3:1
d Ba 31:55
Elç 20:37
e Me 119:63
f Ba 38:11
Tkr 25:5
g Ba 17:17
h Ru 1:20
1Sa 3:18
Ey 19:21
ı Ru 1:16
Öz 17:17
Öz 18:24
İb 10:39
i Sy 21:29
Me 96:5
1Ko 8:5
2Pe 2:22
j 2Sa 15:19
k 2Kr 2:2
İb 11:15
l Ru 2:11
Es 8:17
Me 45:10
İş 14:1
m Tkr 4:4
Tkr 10:20
Ru 2:12
1Kr 8:41
n 2Sa 15:21

2. Sütun

a 1Sa 3:17
2Sa 19:13
b Elç 21:14
c Ru 1:1
ç Mt 21:10
d Ru 1:2
e Ba 17:1
Çk 6:3
İş 46:9
f Ru 1:13
1Sa 3:18
Ey 19:21
İş 12:1
g 1Sa 2:7
h Ey 1:21
ı Ru 1:5
i Ey 10:17
İş 54:8
j Sy 21:13
Ru 1:1
k Ba 35:19
Mi 5:2
l Ru 2:23

BÖLÜM 2

m Ru 4:21
1Ta 2:11
Mt 1:5
Lu 3:32
n Ru 3:2
Ru 3:12
o Tkr 8:18

ö Le 19:9; Le 23:22; Tkr 24:19; **p** 2Se 3:10; **r** Ru 1:2.

Ru 1:20* Anlamı, "Neşe" **20#** Anlamı, "Acı"

Boaz'ın tarlasına girdi.[a] **4** Tam o sırada Boaz Beytlehem'den geldi; orakçılara, "Yehova sizinle olsun"[b] diye seslendi. Onlar da "Yehova senden razı olsun"[c] diye karşılık verdiler.

5 Sonra Boaz[c] orakçıların başındaki genç adama, "Bu genç kadın kimlerden?" dedi. **6** Adam, "Bu kadın Moab[d] topraklarından Naomi'yle birlikte dönen bir Moablı"[e] diye karşılık verdi. **7** "Lütfen izin verin de, orakçıların arkasından başak toplayayım,[f] dedi ve tarlaya girdi. Sabahın o saatinden beri hep ayaktaydı; çardağın altına daha yeni oturdu."[g]

8 O zaman Boaz Rut'a "Kızım, beni iyi dinle" dedi. "Başak toplamak için başka tarlaya gitme;[h] buradan bir yere ayrılma. Böylece hizmetçi kızlarıma da yakın olursun.[ı] **9** Gözün onların ekin biçeceği yerde olsun; artlarından git. Sana dokunmasınlar diye[i] adamlarıma emrettim. Susadığın zaman kapların durduğu yere gidip gençlerin kuyudan çektiği sudan içebilirsin."[j]

10 Bunun üzerine kadın onun önünde eğilip yere kapandı.[k] "Yabancı olduğum halde neden benimle ilgileniyor, bana lütfediyorsun?"[l] diye sordu. **11** Boaz şöyle karşılık verdi: "Kocanın ölümünden sonra kaynanan için yaptığın her şeyi;[m] babanı, anneni ve akrabalarının memleketini nasıl terk edip tanımadığın insanların yanına geldiğini[n] bana anlattılar.[o] **12** Yehova bu yaptıklarını ödüllendirsin[ö] ve kanatları altına sığındığın[p] İsrail'in Tanrısı Yehova'dan karşılığını dolu dolu alasın."[r] **13** Bunun üzerine kadın, "Lütfediyorsun efendim" dedi. "Çünkü ben senin hizmetçin olamayacak durumdayken,[a] beni öyle sayıp yüreklendirdin, teselli ettin."[b]

14 Yemek vakti gelince Boaz kadına, "Buraya gel de biraz ekmek alıp[c] sirkeye ban" dedi. Kadın, orakçıların yanına oturdu. Boaz ona kavrulmuş tahıl uzattı,[ç] o da yiyip doydu, hatta artırdı. **15** Sonra başak toplamak için yeniden kalktı.[d] Boaz hizmetindeki gençlere emir verip, "Bırakın kadın kesilmiş başaklardan da toplasın, onu rahatsız etmeyin"[e] dedi. **16** "Ayrıca kadın toplayabilsin diye başak demetlerinin içinden de mutlaka biraz çıkarıp ardınızda bırakın[f] ve sakın onu azarlamayın."

17 Kadın tarlada akşama kadar başak toplamaya devam etti.[g] Sonra topladıklarını dövdü;[h] topladığı arpanın tümü bir efa*[ı] kadardı. **18** Bunları alıp şehre gitti ve topladıklarını kaynanasına gösterdi. Doyduktan sonra artırmış olduğu yiyeceği[i] de çıkarıp ona verdi.

19 O zaman kaynanası ona şöyle dedi: "Bugün nerede çalıştın, nerede başak topladın? Seninle ilgilenen bereket görsün."[j] O da kaynanasına kiminle çalıştığını anlattı. "Bugün yanında çalıştığım adamın adı Boaz" dedi. **20** Bunun üzerine Naomi gelinine, "Yaşayanlardan ve ölülerden[k] vefalı sevgisini eksik etmeyen[l] Yehova, ondan be-

BÖLÜM 2

a Ru 2:20
Öz 16:9
b Hk 6:12
2Ti 4:22
c Sy 6:24
ç Ru 2:1
Ru 4:21
1Ta 2:11
d Ru 1:4
e Ru 1:16
Ru 1:22
f Le 23:22
Ru 2:2
g Öz 13:4
Öz 31:27
Öz 31:31
1Se 4:11
h Öz 28:27
1Ti 6:18
ı Ru 2:22
i 1Ti 5:2
j Öz 11:25
Yk 1:27
k 1Sa 25:23
l Çk 22:21
Çk 23:9
Le 19:34
m Ru 1:14
Ru 1:16
n Me 45:10
o Öz 31:31
ö 1Sa 24:19
Ey 34:11
Öz 28:20
İb 6:10
p Me 17:8
Me 36:7
Me 57:1
Me 63:7
Me 91:4
r Ru 4:11
Ru 4:17
Me 20:5
Mt 1:5
Mt 1:16
İb 11:6

2. Sütun

a 1Sa 25:41
Flp 2:3
b Ba 50:21
c Me 112:9
Öz 22:9
İş 58:7
He 18:7
ç 1Sa 17:17
1Sa 25:18
2Sa 17:28
d Le 19:9
Ru 2:2
e Ru 2:9
1Ti 5:2
f Öz 14:21
Öz 19:17
Elç 20:35
g Ru 2:7
Öz 31:27
h İş 28:27
ı Çk 16:36
He 45:11
i Ru 2:14
Yhn 6:12
1Ti 5:4
j Me 41:1
k Ru 1:8

l Çk 34:6; Ru 1:8; Me 36:7; Me 62:12; Ağ 3:22.

Ru 2:17* Yaklaşık 22 litre.

reketini esirgemesin"[a] dedi. "O adam akrabamız olur.[b] Bizim için akrabalık görevini* yapabilecek biridir."[c] **21** Moablı Rut şöyle dedi: "Ayrıca bana, 'Hizmetimde çalışan gençler ürünün hasadını bitirene kadar onların yanında kal' dedi."[ç] **22** O zaman Naomi,[d] gelini Rut'a[e] şöyle karşılık verdi: "İyisi mi kızım, sen onun hizmetçi kızlarıyla birlikte çalış da, başka bir tarlada seni rahatsız etmesinler."[f]

23 Böylece Rut, arpa hasadının[g] ve buğday hasadının sonuna kadar Boaz'ın hizmetçi kızlarının yanında başak topladı. Bu arada kaynanasıyla birlikte oturmaya devam etti.[h]

3 Kaynanası Naomi, Rut'a şöyle dedi: "Kızım, sana rahat edeceğin[ı] bir yuva bulmak bana düşmez mi? **2** Biliyorsun, hizmetindeki kadınlarla birlikte çalıştığın Boaz bizim akrabamız olur.[i] Bu gece o, harman yerinde arpa savuruyor[i] olacak. **3** Şimdi yıkanıp yağ sürün[k] ve üzerine kıyafetini[l] giyip harman yerine in. O yiyip içmeyi bitirene kadar orada olduğunu belli etme. **4** Yatma zamanı geldiğinde, adamın nereye yattığına dikkat et; sonra gidip ayaklarının üzerindeki örtüyü kaldır ve oraya uzan. Bundan sonra ne yapman gerektiğini o sana söyleyecektir."

5 Rut, "Bütün dediklerini yapacağım" dedi. **6** Harman yerine indi ve kaynanasının söylediği her şeyi yaptı. **7** Bu sırada Boaz yiyip içmişti, keyfi yerindeydi.[m] Tahıl yığınının kenarına yatmaya gitti. Sonra Rut sessizce geldi, adamın ayaklarının üzerindeki örtüyü kaldırıp oraya uzandı. **8** Gece yarısı adam titreyerek uyandı. Doğruldu ve baktı ki, ayaklarının dibinde bir kadın yatıyor! **9** Boaz "Sen de kimsin?" diye sorunca kadın, "Ben hizmetçin Rut'um, hizmetçine kol kanat* ger; çünkü sen bana akrabalık görevi yapabilecek birisin"[a] diye cevap verdi. **10** Bunun üzerine Boaz, "Yehova senden razı olsun[b] kızım" dedi. "İlk yaptıklarından çok bu son yaptığınla[c] vefanı gösterdin;[ç] çünkü yoksul olsun zengin olsun genç erkeklerin peşinden gitmedin. **11** Hiç korkma kızım. İstediğin her şeyi yapacağım,[d] çünkü bu şehirdeki herkes senin ne değerli bir kadın olduğunu biliyor.[e] **12** Evet, sana akrabalık görevi[f] yapabilecek olanlardan biri benim; ama benden daha yakın bir akraban var.[g] **13** Bu gece burada kal, sabahleyin o adam sana akrabalık görevini yapmayı kabul ederse,[h] tamam, yapsın. Fakat eğer yapmak istemezse, o zaman bu görevi ben yapacağım. Yaşayan Tanrı Yehova'nın hakkı için yemin ederim ki,[ı] bunu kesinlikle yapacağım. Şimdi sen sabaha kadar burada yat."

14 Rut sabaha kadar onun ayakucunda yattı, sonra gün henüz insanların birbirini seçebileceği kadar ağarmadan kalktı. Boaz "Harman yerine bir kadının geldiğini kimse bilmesin"[i] dedi. **15** Sonra, "Üzerindeki pelerini getir ve aç" dedi. O da pelerini

BÖLÜM 2

a Ru 2:4
Ru 3:10
2Sa 2:5
b Ru 2:1
c Le 25:25
Tkr 25:5
Ru 3:9
Ru 3:12
Ef 1:7
İb 2:14
ç Ru 2:8
d Ru 1:2
e Ru 1:4
f Ey 12:12
Öz 12:15
1Ko 15:33
Tit 2:3
g Ru 1:22
h Ru 1:14
Ru 1:16
Ru 3:11

BÖLÜM 3

ı Tkr 25:6
Ru 1:9
i Le 25:25
Tkr 25:5
Ru 2:1
Ru 2:20
Ru 3:12
j İş 30:24
k 2Sa 12:20
2Sa 14:2
Vz 9:8
l 1Ti 2:9
m Hk 19:6
Me 104:15
Vz 3:13
Vz 10:19

2. Sütun

a Le 25:25
Tkr 25:5
Ru 2:20
b Ru 2:4
c Ru 1:16
ç Öz 11:17
Öz 19:22
d Ru 3:9
e Öz 31:30
Öz 31:31
1Ti 2:10
1Pe 3:4
f Le 25:25
Ru 2:20
g Ru 4:1
h Ru 3:9
Ru 4:5
Mt 22:24
ı Tkr 6:13
Hk 8:19
1Sa 14:39
2Ko 1:23
i Ro 12:17
Ro 14:16
1Ko 10:32

Ru 2:20* "Akrabalık görevi", bedelle kurtarma fikri taşır.

Ru 3:9* Sözcük anlamıyla, "hizmetçinin üzerine eteğini ört"

açtı. Adam altı ölçek* arpa hazırlayıp kadına yükledi ve şehre gitti.

16 Rut yanına geldiğinde kaynanası, "Kızım, sen misin?" diye sordu. O da kaynanasına adamın kendisi için yaptığı her şeyi anlattı. **17** Sonra da, "Kaynanana eli boş gitme[a] deyip altı ölçek arpa verdi" diye ekledi. **18** Bunun üzerine Naomi "Kızım" dedi, "Şimdi işin sonunun ne olacağını görene kadar burada bekle, çünkü bu adam meseleyi bugün halletmeden rahat etmeyecek."[b]

4 Boaz şehir kapısına[c] gidip orada oturdu. O sırada Boaz'ın sözünü ettiği akraba[ç] geçiyordu; adama "Hey falanca,* biraz dur, geç şöyle otur" dedi. O da yolundan dönüp oturdu. **2** Sonra şehrin ihtiyarlarından[d] on kişiyi getirip, "Buyrun şöyle oturun" dedi. Onlar da oturdular.

3 Boaz akrabalık görevi yapabilecek olan adama[e] şöyle dedi: "Moab topraklarından[f] geri dönmüş olan Naomi, kardeşimiz Elimelek'in[g] tarlasını satmak zorunda. **4** Ben bu meseleyi sana açmam gerektiğini düşündüm. Derim ki, 'Halkın ihtiyarları ve bu insanlar huzurunda[h] onu satın al.[ı] Eğer satın alacaksan al; fakat almayacaksan, söyle de bileyim. Çünkü seninle benden başka bunu yapacak kimse yok,[i] ben senden sonra geliyorum.' " Adam, "Ben alırım"[j] dedi. **5** O zaman Boaz şöyle dedi: "Naomi'den tarlayı aldığın gün, kocası ölen Moablı Rut'tan da satın almalısın ki, ölmüş olan adamın adı kendi mirasıyla yaşasın."[a] **6** Bunun üzerine adam, "Ben bunu yapamam" diye cevap verdi. "Çünkü kendi mirasım tehlikeye girer diye korkuyorum. Ben satın alamayacağım için hakkımı sana devrediyorum, sen al."

7 Eski devirlerde İsrail'de akrabalık hakkı ve bu hakkın devredilmesiyle ilgili meseleleri halletmekte âdet şöyleydi: Adam çarığını çıkarıp[b] diğerine verirdi ve bu hareketi İsrail'de onay kabul edilirdi. **8** Böylece akrabalık görevini yerine getirebilecek olan adam Boaz'a "Onu sen satın al" dedi ve çarığını çıkardı.[c] **9** Boaz oradaki ihtiyarlara ve tüm halka şöyle dedi: "Bugün sizler, Elimelek'e, Kilyon'a ve Mahlon'a ait olan her şeyi Naomi'den satın aldığıma şahitsiniz.[ç] **10** Ayrıca Mahlon'un karısı Moablı Rut'u da eş olarak alıyorum ki, ölmüş olan adamın adı kendi mirasıyla yaşasın;[d] adı kardeşleri arasında ve memleketinin kapılarında unutulup gitmesin. Bugün siz buna şahitsiniz."[e]

11 Bunun üzerine kapıda toplanmış olan halk ve ihtiyarlar "Şahidiz!" dediler. "Yehova senin evine eş olarak gelen kadını, İsrail evinin analarından[f] olan Rahel[g] ve Lea[h] gibi yapsın. Senin de Efrata'da[ı] itibarın artsın, Beytlehem'de[i] namın yayılsın. **12** Yehova'nın sana bu genç kadından vereceği soy sayesinde,[j] senin evin de Tamar'ın Yahuda'ya doğurduğu Perets'in[k] evi gibi olsun."

BÖLÜM 3

a Me 37:5
Yk 1:27
b Me 138:8
Ro 8:28
1Pe 5:7

BÖLÜM 4

c Tkr 16:18
Tkr 21:19
Tkr 22:15
Tkr 25:7
ç Ru 3:12
d Tkr 19:12
Tkr 29:10
Yş 20:4
Hk 8:14
1Kr 21:8
Öz 31:23
Elç 6:12
e Le 25:25
Tkr 25:5
Ru 2:20
f Ru 1:1
Ru 1:6
g Ru 1:2
h Ba 23:18
Yr 32:10
ı Yr 32:7
i Le 25:25
Ru 2:20
j Ru 3:13

2. Sütun

a Ba 38:8
Tkr 25:5
Lu 20:28
b Tkr 25:9
c Tkr 25:9
ç Ba 23:18
Tkr 19:15
Ru 4:4
Yr 32:12
d Ba 38:8
Tkr 25:6
Ru 2:20
Ru 4:5
e Ru 4:4
İş 8:2
f Ba 28:3
Ba 35:23
Ba 35:24
Ba 46:15
Ba 46:18
Ba 46:22
Ba 46:25
g Ba 29:30
h Ba 29:23
ı Ba 35:19
Ba 48:7
i Ru 1:1
Mi 5:2
j Tkr 28:4
Me 127:3
k Ba 38:29
Sy 26:20
1Ta 2:4
Mt 1:3

Ru 3:15* Yaklaşık 44 litre. **4:1*** Adamın ismi belirtilmemiştir.

13 Böylece Boaz Rut'u eş olarak aldı ve onunla birlikte oldu. Yehova'nın lütfuyla kadın gebe kaldı[a] ve bir oğul doğurdu. **14** O zaman kadınlar Naomi'ye şöyle dediler:[b] "Bugün seni akrabasız bırakmayan Yehova'ya şükrolsun[c] ve onun adı İsrail'de dilden dile dolaşsın. **15** O senin canına can kattı, yaşlılık günlerinde sana güç verdi;[ç] çünkü bu oğlu, seni çok seven[d] ve senin için yedi oğuldan daha hayırlı[e] olan gelinin doğurdu." **16** Naomi çocuğu aldı, bağrına bastı; çocuğa o baktı. **17** Komşu[f] kadınlar "Naomi'ye bir oğul doğ-

BÖLÜM 4

a Ba 29:31; 1Sa 1:27; Me 127:3
b Lu 1:58; Ro 12:15
c Ba 24:27; Me 145:1; Lu 1:68
ç Me 55:22; İş 46:4; İb 11:6
d Ru 1:16; 1Ko 13:5
e 1Sa 1:8
f Lu 1:58

2. Sütun

a Mt 1:5; Lu 3:32
b 1Sa 17:12; İş 11:1; Ro 15:12
c Ru 4:12
ç Ba 46:12; Sy 26:21; 1Ta 2:5

du" diyerek çocuğun adını Obed[a] koydular. O, Davut'un babası olan Yesse'nin[b] babasıdır.

18 Perets'in[c] soyu şöyledir: Perets Hetsron'un[ç] babasıydı; **19** Hetsron Ram'ın babasıydı; Ram[d] Amminadab'ın babasıydı; **20** Amminadab[e] Nahşon'un[f] babasıydı; Nahşon Salmon'un babasıydı; **21** Salmon[g] Boaz'ın babasıydı; Boaz[h] Obed'in babasıydı; **22** Obed Yesse'nin[ı] babasıydı. Yesse de Davut'un[i] babasıydı.

d 1Ta 2:9; Mt 1:3; **e** Çk 6:23; 1Ta 2:10; Lu 3:33; **f** Sy 1:7; **g** 1Ta 2:11; Lu 3:32; **h** 1Ta 2:12; **ı** Ru 4:17; 1Sa 16:1; **i** 2Sa 7:12; 1Ta 2:15; Mt 1:6; Lu 3:31.

SAMUEL

BİRİNCİ KİTAP

Yunanca *Septuagint*'e göre

KRALLAR BİRİNCİ KİTAP

1 Efraim'in dağlık bölgesindeki[a] Ramataim-tsofim'de,[b] Tsuf[c] oğlu, Tohu oğlu, Elihu oğlu, Yeroham oğlu, Elkana[ç] isimli Efraimli bir adam yaşıyordu. **2** İki karısı vardı. Birinin adı Hanna, diğerinin adı Peninna'ydı. Peninna'nın çocukları oldu, fakat Hanna'nın çocuğu olmuyordu.[d] **3** Elkana göklerin* hâkimi Yehova'ya tapınmak[e] ve O'na kurban sunmak için her yıl memleketinden kalkıp Şilo'ya giderdi.[f] Orada Eli'nin iki oğlu Hofni ve Finehas[g] Yehova'ya kâhin olarak hizmet ediyorlardı.[h]

1Sa 1:3* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

BÖLÜM 1

a Yş 16:5; Yş 17:16
b 1Sa 1:19; 1Sa 7:17; 1Sa 28:3
c 1Ta 6:35
ç 1Ta 6:27
d Ba 16:1; Ba 29:31
e Me 95:6
f Çk 23:14; Çk 34:23; Tkr 12:5; Yş 18:1; Hk 21:19; Lu 2:41
g 1Sa 2:12; 1Sa 2:22; 1Sa 2:34; 1Sa 4:17
h Sy 3:10; Tkr 33:10; Ml 2:7

2. Sütun

a Le 7:15; Tkr 12:6

4 Elkana kurban sunduğu gün karısı Peninna'ya ve oğullarıyla kızlarının her birine kurbandan birer pay verirken,[a] **5** Hanna'ya sadece bir pay verirdi. Aslında sevdiği kadın Hanna'ydı,[b] ne var ki Yehova onun rahmini kapamıştı.[c] **6** Yehova onun rahmini kapadığından, kuması devamlı sataşarak[ç] onu huzursuz ederdi. **7** Her yıl[d] Yehova'nın evine çıktıklarında[e] Peninna böyle yapar, Hanna'ya sataşırdı; o da ağlar, bir şey yemezdi. **8** Kocası Elkana "Hanna, neden ağlıyorsun,

b Ba 29:30; Tkr 21:15; **c** Ba 20:18; Ba 30:2; **ç** Ba 16:4; **d** Tkr 16:16; 1Sa 1:3; **e** 1Sa 2:19.

neden bir şey yemiyorsun? Yüreğin neden dertli?"[a] diye sorardı. "Ben senin için on oğuldan daha hayırlı değil miyim?"[b]

9 Bir gün onlar Şilo'da yiyip içtikten sonra Hanna kalktı. O sırada kâhin Eli, Yehova'nın mabedinin[c] kapı sövesinin yanındaki sandalyede oturuyordu. **10** Hanna'nın yüreği yanıyordu;[ç] acı acı ağlayarak[d] Yehova'ya dua[e] etmeye başladı: **11** "Ey göklerin hâkimi Yehova, bu kulunun ıstırabına bakıp[f] beni anarsan;[g] kulunu unutmayıp bana bir oğul verirsen, onu yaşamı boyunca sana adayacağım, ey Yehova; onun başına hiç ustura değmeyecek"[h] diyerek bir adak adadı.[ı]

12 Hanna, Yehova'ya uzun uzun dua[i] ederken Eli onu izliyordu. **13** Hanna içinden konuşuyordu;[j] sesi duyulmuyor ama dudakları kıpırdıyordu. Eli onu sarhoş sandı.[k] **14** Bu yüzden, "Daha ne kadar sarhoş gezeceksin?[l] Git, şarabın etkisinden kurtul!" dedi. **15** Bunun üzerine Hanna, "Sarhoş değilim efendim" dedi. "Ben yüreği daralmış bir kadınım, ne şarap içtim ne de başka bir içki. Sadece Yehova'ya içimi döküyorum.[m] **16** Ne olur bu kulunu kötü[n] bir kadın sanma. Çok kaygılı ve sıkıntılı olduğum için duam bu kadar uzun sürdü."[o] **17** Eli "Öyleyse selametle git[ö] kızım" dedi. "İsrail'in Tanrısı dileğini yerine getirsin."[p] **18** Hanna da "Bu hizmetçine lütfediyorsun"[r] dedi. Sonra gidip yemek yedi,[s] yüzündeki kaygılı ifade silinmişti.[ş]

BÖLÜM 1

a Ba 30:1
b Ru 4:15
Ezg 8:6
c Çk 25:8
Çk 40:2
1Sa 1:24
1Sa 3:3
2Sa 7:2
2Sa 22:7
Me 27:4
ç Ey 7:11
İş 38:15
d 2Kr 20:3
e Me 55:22
Me 65:2
f İş 66:2
Lu 1:38
İb 4:16
g Ba 30:22
h Sy 6:5
Hk 13:5
Lu 1:15
ı Sy 30:7
Sy 30:14
Tkr 23:23
Vz 5:4
i Lu 18:1
Kl 4:2
1Se 5:17
j Ba 24:45
Ne 2:4
k Elç 2:13
l Öz 18:13
Yk 1:19
m Me 42:4
Me 42:6
Me 62:8
Me 142:2
n Tkr 13:13
1Sa 10:27
1Sa 25:25
1Sa 30:22
o Ey 6:2
Ey 10:1
ö Hk 18:6
1Sa 25:35
Mr 5:34
Lu 7:50
Lu 8:48
p 1Sa 1:11
Me 20:4
Me 65:2
r Ba 33:15
Ru 2:13
s Vz 9:7
ş Flp 4:7
1Pe 5:7

2. Sütun

a 1Sa 1:1
b Ba 4:1
Ru 4:13
c 1Sa 1:11
Me 66:19
Öz 15:29
ç Mt 7:7
1Yh 5:14
d Ba 5:29
Ba 41:51
Çk 2:22
Mt 1:21
e 1Sa 1:3
f Sy 15:3
Sy 15:8
Tkr 23:23

19 Ertesi sabah erkenden kalktılar ve Yehova'nın önünde yere kapandılar; sonra dönüp Rama'daki[a] evlerine gittiler. Elkana karısı Hanna'yla birlikte oldu[b] ve Yehova Hanna'yı andı.[c] **20** Böylece kadın ertesi yıl hamile kaldı ve bir oğlu oldu. "Onu Yehova'dan diledim"[ç] diyerek çocuğun adını Samuel* koydu.[d]

21 Bir süre sonra Elkana, Yehova'ya yıllık kurban[e] ve adak sunusu[f] sunmak üzere tüm ev halkıyla birlikte yola koyuldu. **22** Hanna ise onlarla gitmedi;[g] kocasına, "Çocuk sütten kesilir kesilmez[h] onu Yehova'nın önüne çıkarmak için oraya götürürüm ve hayatı boyunca orada kalır"[ı] demişti. **23** Kocası[i] Elkana da "Nasıl istersen öyle yap"[j] demişti. "Çocuğu sütten kesene kadar evde kal. Yehova sözünü yerine getirsin."[k] Böylece kadın evde kalıp oğlunu sütten kesilene kadar emzirdi.[l]

24 Çocuğu sütten keser kesmez, yanına üç yıllık bir boğayla bir efa* un ve bir küp şarap[m] alıp oğluyla birlikte Şilo'ya[n] Yehova'nın evine gitti. Çocuk da yanındaydı. **25** Boğayı kestikten sonra çocuğu Eli'ye[o] götürdüler. **26** Hanna "Canın, başın için[ö] bağışla efendim!" dedi. "Ben şurada yanında durup Yehova'ya dua eden kadınım.[p] **27** Yehova'ya bana bu oğlu vermesi için

g Tkr 16:16; **h** 2Ta 31:16; İş 28:9; **ı** 1Sa 1:11; 1Sa 2:11; 1Sa 3:1; **i** Ef 5:25; 1Pe 3:7; **j** Sy 30:7; **k** İş 55:11; Tit 1:2; İb 6:18; **l** 2Ta 31:16; İş 28:9; **m** Sy 15:10; **n** Yş 18:1; 1Sa 1:9; **o** 1Sa 1:3; **ö** 1Sa 17:55; 1Sa 20:3; 2Sa 11:11; 2Kr 2:2; 2Kr 4:30; Vz 9:5; **p** 1Sa 1:15.

1Sa 1:20* Anlamı, "Tanrı'nın İsmi", yani Tanrı'ya ismiyle yakarış. **24*** Yaklaşık 22 litre.

yakarmıştım;[a] ve O dileğimi yerine getirdi.[b] **28** Ben de buna karşılık oğlumu Yehova'ya veriyorum.[c] Hayatı boyunca Yehova'ya adanmış* olacak."

Ve o# Yehova'nın önünde yere kapandı.[ç]

2 Hanna duasında[d] şunları dedi:

"Yehova sayesinde yüreğim
sevinçten coşuyor,[e]
Yehova gücüme güç kattı.*[f]
Artık ağzımı açıp düşmanlarıma cevap verebilirim,
Çünkü sağladığın kurtuluşla seviniyorum, ey Tanrım.[g]

2 Yehova gibi kutsal olan yok.
Ey Tanrım, Senin gibisi yok;[h]
Tanrımız gibi sağlam kaya yok.[ı]

3 Bu kadar büyüklenerek konuşmayın,
Ağzınızdan küstahça sözler çıkmasın,[i]
Çünkü her şeyi bilen Yehova Tanrı'dır,[j]
Ve davranışları doğru tartan O'dur.[k]

4 Yiğit okçular dehşet içinde kalır,[l]
Sendeleyenler ise güç kuşanır.[m]

5 Toklar ekmek uğruna gündelikçi olur,[n]
Açların ise karnı doyar.[o]
Kısır kadın yedi çocuk doğurur,[ö]
Çok çocuğu olanın ise birden gücü kesilir.[a]

6 Yehova öldürür de yaşatır da;[b]
Ölüler diyarına indiren de[c] oradan çıkaran[ç] da O'dur.

7 Yehova yoksul[d] da eder zengin[e] de,
Alçaltır da, yükseltir[f] de.

8 Düşkünü topraktan kaldırır;[g]
Yoksulu küller içinden çıkarır,[h]
Onlara görkemli bir taht verir; soylularla oturtur.[ı]
Çünkü yeryüzünün sütunları Yehova'nındır,[i]
Ve yeryüzünü onların üzerine yerleştirir.

9 Vefalı kullarının adımlarını gözetir;[j]
Kötüler ise karanlıkta susturulur,[k]
Çünkü insan kendi gücüyle üstün gelemez.[l]

10 Yehova'ya karşı çıkanlar dehşete düşecek,[m]
Onlara göklerden gürleyecek.[n]
Yehova yeryüzünü bir uçtan bir uca yargılayacak,[o]
Kralına güç verecek,[ö]
Mesihinin gücüne güç katacak."[p]

11 Sonra Elkana Rama'ya evine gitti. Çocuk ise kâhin Eli'nin gözetiminde Yehova'ya hizmet etmeye başladı.[r]

1Sa 1:28* İbranice fiil "ödünç vermek" anlamındadır, 2. Krallar 4:3 ve 6:5 ayetlerinde de geçer. **28#** Elkana. 2:11'e bakın. **2:1*** Sözcük anlamıyla, "boynuzumu yükseltti." 10. ayet için de geçerli.

BÖLÜM 1

a 1Sa 1:11, 1Sa 1:17, Me 66:19, Mt 7:7, 1Yh 5:15
b Me 21:2, Me 37:4
c Hk 11:31
ç Me 95:6

BÖLÜM 2

d Flp 4:6
e Me 13:6, Lu 1:46, Ro 5:11
f Me 18:2, Me 89:17, Me 92:10
g Me 9:14, Me 13:5
h Çk 15:11, Tkr 3:24, Tkr 4:35, Me 73:25, Me 86:8, Me 89:6
ı Tkr 32:4, 2Sa 22:32
i Me 94:4, Yk 1:26, Yk 3:8
j Ey 36:4, Ey 37:16, Me 147:5, Ro 11:33
k Öz 16:2, Öz 24:12
l Me 37:15, Me 76:3
m İş 40:29
n Me 34:10
o Lu 1:53
ö 1Sa 1:11, 1Sa 1:20, Me 113:9

2. Sütun

a İş 54:1, Ga 4:27
b Tkr 32:39, Me 68:20
c Me 89:48
ç Ey 14:13, Me 30:3, Me 49:15, Me 86:13, Yhn 11:24, 1Ko 15:55
d Tkr 28:15
e Tkr 8:18, Tkr 28:12, 2Ta 1:12, Ey 42:12, Öz 10:22, 2Ko 9:11
f Me 75:7, Flp 2:9
g Me 113:7
h Lu 1:52, 1Pe 5:6
ı Ba 41:40, 1Kr 3:13, Mt 18:4
i Ey 38:4; Me 102:25; **j** Me 91:11; Me 97:10; Me 121:3; Öz 2:8; Lu 1:79; **k** Me 37:28; Tsf 1:15; **l** 1Sa 14:6; 1Sa 17:50; Me 33:16; **m** Çk 15:6; Me 21:8; Me 92:9; **n** 1Sa 7:10; 2Sa 22:14; Me 18:13; **o** Me 50:4; Me 96:13; Elç 17:31; **ö** Me 2:6; Me 45:1; Me 110:1; İş 32:1; Mt 28:18; **p** Me 75:10; Me 89:17; Lu 1:69; Elç 4:27; Elç 10:38; **r** 1Sa 1:11; 1Sa 3:1; 1Sa 3:15.

12 Eli'nin oğulları adi adamlardı;[a] Yehova'yı tanımıyorlardı.[b] **13** Aslında kâhinlerin halktan kendileri için belirli bir pay alma hakları vardı.[c] Ne var ki, biri kurban sunmak için geldiğinde, kurban eti haşlanırken,[ç] kâhinin hizmetkârı elinde üç dişli büyük bir çatalla gelir, **14** kazana, kulplu tencereye, sahana ya da tavaya çatalı daldırırdı. Çatalın battığı her şeyi kâhin kendisine alırdı. Şilo' ya gelen İsraillilerin hepsine böyle yaparlardı.[d] **15** Ayrıca, daha kurbanın yağı yakılmadan[e] kâhinin hizmetkârı gelir, kurban sunan adama, "Kâhine kızartmalık et ver, senden haşlanmış değil çiğ et istiyor"[f] derdi. **16** Adam ona "Önce yağ yakılsın,[g] sonra sen canının istediğini alırsın"[h] dediği zaman hizmetkâr, "Hayır, hemen vereceksin; yoksa zorla alırım"[ı] derdi. **17** Hizmetkârların Yehova'nın önünde işledikleri suç çok büyüktü,[i] çünkü bu adamlar Yehova'nın sunusuna saygısızlık ediyorlardı.[j]

18 Bu arada, çocuk yaşta olan Samuel keten bir efod giymişti[k] ve Yehova'ya hizmet ediyordu.[l] **19** Annesi ona her yıl küçük bir kaftan yapar, kocasıyla birlikte yıllık kurbanı sunmak için geldiğinde oğluna getirirdi.[m] **20** Eli, Elkana ve karısına hayırdua edip[n] "Yehova'ya adadığın bu çocuğun yerine Yehova sana bu kadından başka çocuklar versin"[o] derdi. Onlar da kendi evlerine dönerlerdi. **21** Yehova Hanna'nın durumuyla ilgilendi[o] ve kadın hamile kaldı, üç oğlu, iki kızı oldu.[p] Küçük Samuel ise Yehova'nın hizmetinde büyüyordu.[a]

22 Eli çok yaşlanmıştı. Oğullarının tüm İsrailoğullarına yaptıklarını[b] ve Toplanma Çadırının[c] girişinde hizmet eden kadınlarla yattıklarını[ç] öğrenmişti.[d] **23** Onlara "Neden böyle yapıyorsunuz?"[e] derdi,[f] "Herkesten hakkınızda kötü şeyler duyuyorum.[g] **24** Hayır,[h] böyle olmaz oğullarım, Yehova'nın halkı arasında konuşulanları duydum, kulağıma gelen haberler hiç iyi değil![ı] **25** Eğer insan insana karşı günah işlerse[i] aralarında Tanrı hâkim olur;[j] fakat insan Yehova'ya karşı günah işlerse[k] onun için kim yakarabilir?"[l] Ne var ki onlar babalarını dinlemezdi.[m] Yehova'nın düşüncesi onları öldürmekti.[n] **26** Bu arada küçük Samuel büyüyor, hem Yehova'nın hem de insanların takdirini kazanıyordu.[o]

27 Bir gün, bir Tanrı adamı[ö] Eli'ye geldi ve ona "Yehova şöyle diyor" dedi, "Mısır'da Firavunun evinde köle olduklarında, Kendimi senin atanın evine açıkça tanıtmadım mı?[p] **28** Bana kâhinlik etsin, sunağıma çıksın,[r] orada kurban dumanı sunsun ve önümde efod giysin diye, tüm İsrail kabileleri arasından onu seçtim.[s] Üstelik İsrailoğullarının ateşte sunduklarını senin atanın soyuna verdim.[ş] **29** Neden evimde[t] sunulmasını emrettiğim kurbanları ayaklar altına alıyor-

BÖLÜM 2

a 1Sa 2:22
Öz 17:25
b Tit 1:16
İb 3:12
c Le 7:34
ç Le 6:28
Sy 6:19
d Ml 1:6
e Le 3:5
f Flp 3:19
Yhd 12
g Le 3:16
Le 7:25
Le 7:31
h Tkr 12:15
ı Hk 18:25
Ne 5:15
Mi 2:1
1Pe 5:2
i 1Sa 2:29
İş 9:16
j 1Sa 2:14
Ml 2:8
k 1Sa 22:18
2Sa 6:14
l 1Sa 2:11
1Sa 3:15
Öz 20:11
m Çk 23:14
1Sa 1:3
1Sa 1:21
n Ba 14:19
Sy 6:23
o 1Sa 1:28
ö Ba 21:1
Tkr 7:14
1Sa 1:19
p Me 127:3

2. Sütun

a Hk 13:24
1Sa 2:26
1Sa 3:19
Lu 1:80
Lu 2:52
b 1Sa 2:14
1Sa 2:17
1Ti 5:20
c Yr 7:10
He 22:26
ç Le 21:6
d Tkr 13:12
e 1Sa 2:14
1Sa 2:17
1Sa 2:22
1Kr 1:6
Yk 5:20
f Öz 13:24
Öz 19:13
Öz 19:18
g Öz 13:14
İş 3:9
Yr 8:12
Flp 3:19
h Mt 5:37
Yk 5:12
ı 1Ti 3:7
Tit 1:7
i Tkr 25:1
j Tkr 17:12
1Kr 8:31

---

k Sy 15:31; Sy 18:22; Tkr 28:15; 1Sa 2:17; 1Sa 3:14; 2Kr 22:17; **l** İb 10:26; **m** Öz 29:1; Öz 30:17; **n** Yş 11:20; Ey 34:11; Öz 15:10; Ro 9:18; İb 3:13; **o** 1Sa 2:21; Öz 3:4; Lu 2:52; **ö** Hk 6:8; İb 1:1; **p** Çk 4:14; Çk 4:27; **r** Sy 18:7; **s** Çk 28:1; Çk 39:1; Le 8:12; Sy 16:5; Sy 17:5; Sy 17:8; Me 99:6; **ş** Le 2:3; Le 6:16; Le 10:14; Sy 5:9; Sy 18:9; **t** Çk 25:8; Yş 18:1; 1Sa 1:3.

sunuz?[a] Halkım İsrailoğullarının verdiği sunuların en iyi kısımlarıyla[b] semirip duruyorsunuz. Neden böyle yapıp oğullarını Benden çok sayıyorsun?[c]

30 Bu yüzden İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle diyor: 'Senin evinin ve atanın evinin çağlar boyu[ç] Bana hizmet edeceğini söylemiştim.' Fakat şimdi Yehova şöyle diyor: 'Bu artık mümkün değil! Çünkü Beni yücelteni[d] Ben de yüceltirim,[e] ama Beni hor gören bir hiç olur.'[f] **31** İşte, senin güçlü kolunu ve atanın evinin güçlü kolunu kesip atacağım günler geliyor. Böylece evinde hiçbir adam yaşlılığını göremeyecek.[g] **32** İsrail'e iyilik edilirken, sen Benim evimde sadece düşmanlıkla karşılaşacaksın[h] ve evinde hiçbir adam yaşlılığını göremeyecek. **33** Yine de evinden bir adamı sunağımda sağ bırakacağım ve senin gözünün feri sönecek, gücün tükenecek. Fakat, evindekilerin büyük çoğunluğu kılıçla öldürülecek.[ı] **34** İki oğlun Hofni ve Finehas'ın[i] başına gelecek olay senin için bir işaret olacak. İkisi de aynı gün ölecek.[j] **35** Ve Kendim için sadık bir kâhin çıkaracağım.[k] O, yüreğime, gönlüme* göre hareket edecek. Onun için kalıcı bir ev kuracağım ve o her zaman mesihimin[l] önünde hizmet edecek. **36** Senin evinden hayatta kalan[m] ise bir parça gümüş ve bir somun ekmek için gelip onun önünde eğilecek ve 'Ne olur bana bir kâhinlik görevi ver de bir lokma ekmek yiyeyim'[n] diyecek."

1Sa 2:35* Sözcük anlamıyla, "canıma." Ek *3*'e bakın.

BÖLÜM 2

a Ml 1:6
b 1Sa 2:14
c Ho 4:9
ç Çk 28:43
d Me 50:23
Öz 3:9
1Ti 1:17
e Me 18:20
Me 91:14
Yhn 12:26
f Tkr 28:45
2Kr 2:24
He 18:24
Ml 2:9
g 1Sa 3:14
1Sa 4:11
1Sa 4:18
1Sa 14:3
1Sa 22:18
1Kr 2:27
1Ta 24:3
Me 37:17
h 1Sa 4:22
Me 78:61
ı 1Sa 22:18
1Sa 22:21
i 1Sa 1:3
j 1Sa 4:11
1Sa 4:17
k 1Kr 2:35
1Ta 29:22
l 1Sa 2:10
1Sa 24:6
2Ta 6:42
m 1Kr 2:27
n Le 2:3
Sy 5:9

2. Sütun

BÖLÜM 3

a 1Sa 2:11
1Sa 2:18
b 2Sa 7:4
c Me 74:9
ç Sy 12:6
1Ta 17:15
d Ba 27:1
1Sa 4:15
Vz 12:3
e 1Sa 1:9
1Sa 3:15
Me 5:7
f Ba 22:1
g Me 99:6
h 1Sa 3:16
1Sa 4:16
ı Ams 3:7
i Me 85:8
İş 55:2
Da 10:19
j Ams 3:7
Hb 1:5

3 Bu arada küçük Samuel, Eli'nin yanında Yehova'ya hizmet ediyordu.[a] O günlerde Yehova'nın sözü[b] çok ender geliyordu,[c] görüntülerin[ç] de ardı kesilmişti.

2 Bir gün Eli odasında yatıyordu; artık gözleri iyice zayıflamış, görmez olmuştu.[d] **3** Tanrı'nın kandili henüz sönmemişti; Samuel Yehova'nın mabedinde,[e] Tanrı'nın sandığının bulunduğu yerde yatıyordu. **4** Yehova Samuel'e seslendi, Samuel de "Efendim!"[f] deyip **5** Eli'nin yanına koştu. "Efendim, bana mı seslendin?" dedi. Eli, "Ben seni çağırmadım, git yat" dedi. O da gidip yattı. **6** Sonra Yehova "Samuel!"[g] diye tekrar seslendi. Bunun üzerine Samuel kalktı ve Eli'ye gidip "Beni çağırdın, işte geldim" dedi. Fakat o "Hayır, çağırmadım oğlum.[h] Git yat" dedi. **7** (Samuel henüz Yehova'yı tanımıyordu; Yehova ona sözünü açıklamaya daha başlamamıştı.)[ı] **8** Yehova üçüncü kez "Samuel!" diye seslendi. O da kalkıp Eli'nin yanına gitti ve "Beni çağırdın, işte geldim" dedi.

Eli çocuğa seslenenin Yehova olduğunu sezdi. **9** Bu nedenle Samuel'e "Git yat" dedi, "Eğer seni yeniden çağırırsa 'Söyle ey Yehova, kulun Seni dinliyor' dersin." Samuel de gidip yerine yattı.

10 Yehova gelip orada durdu ve daha önce yaptığı gibi "Samuel! Samuel!" diye seslendi. Samuel de "Söyle efendim, kulun seni dinliyor!"[i] dedi. **11** Yehova Samuel'e "Bak, İsrail'de öyle bir şey yapacağım ki,[j] bunu duyan

herkes şaşkınlıktan donup kalacak”*[a] dedi. **12** “O gün, Eli’ye evi hakkında söylediğim her şeyi tümüyle yerine getireceğim.[b] **13** Ona de ki, kendisinin de bildiği[c] suç yüzünden evine verdiğim hüküm[ç] devirler boyu geçerli olacak. Çünkü oğulları Tanrı’ya hakaret etti[d] ve Eli onları azarlamadı.[e] **14** Bu yüzden, Eli evi için ant ettim, sunular ya da kurbanlar sunsalar bile Eli evi suçunun cezasını devirler boyu çekecek.”[f]

15 Samuel sabaha kadar yattıktan sonra kalktı ve Yehova’nın evinin kapılarını açtı.[g] Gördüğünü Eli’ye anlatmaktan korkuyordu.[h] **16** Eli, “Oğlum Samuel!” diye seslendi. Samuel de “Efendim!” diye karşılık verdi. **17** Eli, “Sana neler söyledi? Lütfen benden gizleme”[ı] dedi. “O’nun sözlerinin bir kelimesini bile gizlersen, Tanrı sana aynısını, hatta daha beterini yapsın.”[i] **18** Bunun üzerine Samuel Eli’ye her şeyi anlattı, ondan hiçbir şey gizlemedi. Eli de “O Yehova’dır. Kendi gözünde doğru olanı yapsın”[j] dedi.

19 Samuel büyüyordu; Yehova hep onun yanındaydı[k] ve sözlerinin hiçbirini boşa çıkarmadı.*[l] **20** Dan’dan Beerşeba’ya kadar[m] tüm İsrail Samuel’in Yehova’nın peygamberi olarak görevlendirildiğini anladı.[n] **21** Yehova Şilo’da tekrar göründü;[o] Yehova sözlerini Samuel’e orada bildirdi ve böylece Yehova Kendisini Samuel’e gösterdi.[a]

4 Samuel bu sözleri tüm İsrail’e bildirmeye devam etti.

İsrailoğulları Filistîlerle savaşmak üzere yola çıktı ve Ebenezer’de[b] ordugâh kurdular. Filistîler de Afek’te[c] ordugâh kurdu. **2** Sonra Filistîler İsrailoğullarının karşısında savaş düzeni aldı.[ç] Savaş kötüye gitti ve İsrailoğullarını bozguna uğratan[d] Filistîler savaş alanında yaklaşık dört bin kişiyi öldürdü. **3** Askerler ordugâha dönünce İsrail ihtiyarları “Neden Yehova bugün bizi Filistîler önünde yenilgiye uğrattı?”[e] diye sordu. “Yehova’nın ahit sandığını Şilo’dan buraya getirelim[f] de, sandık aramızda olsun ve bizi düşmanın elinden kurtarsın” dediler. **4** Böylece Şilo’ya adamlar gönderip, kerubiler üzerinde oturan göklerin hâkimi Yehova’nın ahit sandığını getirttiler.[g] Eli’nin iki oğlu, Hofni ve Finehas da Tanrı’nın* ahit sandığının yanındaydı.[h]

5 Yehova’nın ahit sandığı ordugâha getirilir getirilmez tüm İsrailliler öyle yüksek sesle bağırdı[ı] ki yer yerinden oynadı. **6** Bağırışları duyan Filistîler, “İbranilerin ordugâhından gelen bu gürültü[i] de ne?” diye sordular. Sonunda Yehova’nın sandığının ordugâha getirildiğini öğrendiler. **7** Filistîler korkup “Tanrı ordugâha gelmiş!”[j] dediler. “Vay halimize! Böyle bir şey daha

BÖLÜM 3

a 2Kr 21:12
Yr 19:3
b Sy 23:19
1Sa 2:31
İş 46:11
İş 55:11
Zk 1:6
c Le 5:1
1Sa 2:22
Yhn 15:22
Yk 4:17
ç He 7:8
He 18:30
d Sy 15:30
1Sa 2:12
1Sa 2:17
1Sa 2:30
e 1Sa 2:23
Öz 19:18
Vz 8:11
1Ti 5:20
f Tkr 5:9
1Sa 2:24
1Sa 4:11
1Sa 22:21
1Kr 2:27
İb 10:26
g 1Sa 2:11
1Sa 3:1
h 1:6
ı Me 141:5
i Rut 1:17
1Sa 20:13
2Sa 19:13
j Ey 1:21
Ağ 3:39
Elç 21:14
k Ba 39:3
1Sa 2:21
l 1Sa 9:6
İş 44:26
m Hk 20:1
n 1Sa 2:7
Me 75:7
o 1Sa 3:1

2. Sütun

a 1Sa 3:4
Me 99:6
Ams 3:7

BÖLÜM 4

b 1Sa 5:1
c Yş 12:18
ç 1Sa 17:21
d Yş 7:12
Me 44:9
Me 79:7
Me 106:41
e Tkr 28:25
Tkr 32:30
Hk 2:14
f Sy 14:44
Yş 6:4
1Sa 14:18
2Sa 15:25
g Çk 25:18
Sy 7:89
2Sa 6:2
2Kr 19:15
Me 80:1
Me 99:1

h Sy 4:15; 1Sa 2:12; ı Yr 7:4; i Çk 32:17; j Çk 14:25; Çk 15:14.

1Sa 3:11* Sözcük anlamıyla, “herkesin kulakları sızlayacak” **19*** Sözcük anlamıyla, “yere düşürmedi”

1Sa 4:4* Başlangıç 5:22’deki dipnota bakın.

önce hiç olmadı. **8** Vay halimize! Bu heybetli Tanrı'nın elinden bizi kim kurtaracak? Mısırlıları çölde her tür belayla kırıp geçiren Tanrı bu.[a] **9** Siz Filistîler! Cesur olun ve erkekçe davranın ki, İbranilerin size kulluk ettiği gibi siz onlara kul olmayasınız.[b] Erkekçe davranın, savaşın." **10** Bunun üzerine Filistîler savaştı; İsrailoğulları yenilgiye uğradı[c] ve hepsi çadırlarına kaçtı.[ç] Büyük bir kıyım oldu;[d] İsrailoğullarından otuz bin yaya asker öldü.[e] **11** Tanrı'nın sandığı ele geçirildi[f] ve Eli'nin iki oğlu, Hofni ile Finehas öldü.[g]

12 O gün, Benyamin kabilesinden bir adam cepheden koşa koşa Şilo'ya gitti; giysilerini yırtmış,[h] başına toprak saçmıştı.[ı] **13** Şilo'ya vardığında, Tanrı'nın sandığı için yüreği titreyen[i] Eli yol kenarında iskemleye oturmuş bekliyordu. Adam şehre girip durumu haber verince bütün şehir feryat etmeye başladı. **14** Feryatları duyan Eli, "Bu kargaşa nedir?"[j] diye sordu. Adam aceleyle yanına gelip olanları Eli'ye bildirdi. **15** (Eli doksan sekiz yaşındaydı ve gözleri donuklaşmıştı, göremiyordu.)[k] **16** Adam Eli'ye "Cepheden geliyorum" dedi, "Oradan bugün kaçtım." Eli de, "Oğlum, neler oldu?" diye sordu. **17** Haber getiren adam, "İsrailoğulları Filistîlerin önünden kaçtı ve büyük bir bozguna uğradılar"[l] dedi. "Senin iki oğlun, Hofni ile Finehas[m] öldürüldü, Tanrı'nın sandığı da ele geçirildi."[n]

18 Adam Tanrı'nın sandığından söz edince Eli oturduğu iskemleden arkaya doğru kapının yanına düştü. Yaşlı ve ağır olduğundan boynu kırılarak öldü. İsrail'de kırk yıl hâkimlik yapmıştı. **19** Gelini, Finehas'ın karısı hamileydi, yakında doğuracaktı. Tanrı'nın sandığının ele geçirildiği ve kayınbabasıyla kocasının öldüğü haberini alınca kadının aniden sancısı tuttu ve çömelip doğum yaptı.[a] **20** Ölürken yanındaki kadınlar "Korkma, bir oğlun oldu"[b] dediler. Kadın ise cevap vermedi, söylenenlere kayıtsız kaldı. **21** Tanrı'nın sandığı ele geçirilmiş, kayınbabası ve kocası ölmüş olduğundan,[c] "İhtişam İsrail'den uzaklara gitti"[ç] diyerek çocuğun adını İkabod*[d] koydu. **22** Kadın, "İhtişam İsrail'den uzaklara gitti,[e] çünkü Tanrı'nın sandığı ele geçirildi"[f] dedi.

5 Filistîler Tanrı'nın sandığını[g] alıp Eben-ezer'den Aşdod'a[h] götürdüler. **2** Dagon evine taşıyıp Dagon'un heykelinin yanına koydular.[ı] **3** Aşdodlular ertesi gün erkenden kalktıklarında, Dagon heykelini Yehova'nın sandığının önünde yüzüstü yere düşmüş buldular.[i] Ve onu kaldırıp yerine koydular.[j] **4** Ertesi sabah erkenden kalktıklarında, Dagon'u yine Yehova'nın sandığı önünde yüzüstü düşmüş buldular. Kafası ve elleri kesik halde eşikte yatıyordu.[k] Sadece balık biçimindeki gövdesi kalmıştı. **5** Bu nedenle Dagon rahipleri ve Aşdod'daki Dagon

BÖLÜM 4

a Çk 7:5
Me 78:43
Me 78:51
b Sy 33:56
Tkr 28:48
Hk 10:7
Hk 13:1
c Le 26:17
Tkr 28:25
1Sa 4:2
ç 1Kr 22:36
d Tkr 28:25
Hk 2:14
e Me 78:62
f 1Sa 4:3
Me 78:61
Ağ 2:17
g 1Sa 2:31
1Sa 2:34
1Sa 4:17
Me 78:64
Vz 8:8
Vz 8:13
h 2Sa 1:2
ı Yş 7:6
2Sa 13:19
2Sa 15:32
Ne 9:1
Ey 2:12
i 1Sa 4:4
j 1Sa 4:10
k 1Sa 3:2
Me 90:10
l 1Sa 3:11
1Sa 4:10
m 1Sa 2:34
Me 78:64
n 1Sa 4:11
Me 78:61
Ağ 2:17

2. Sütun

a Ba 35:16
b Ba 35:17
c 1Sa 2:32
1Sa 2:34
ç 1Sa 4:5
1Sa 4:11
Me 78:61
d 1Sa 14:3
e Tkr 28:15
f 1Sa 4:11
2Ta 8:11
Yr 7:12

BÖLÜM 5

g 1Sa 4:11
1Sa 4:17
Me 78:61
h Yş 11:22
1Sa 6:17
Elç 8:40
ı Hk 16:23
1Ta 10:10
Me 115:4
i Çk 12:12
1Ta 16:26
Me 95:3
Me 96:5
Me 97:7
İş 19:1
Tsf 2:11
j İş 46:7

k İş 2:18; Yr 10:11.

1Sa 4:21* Anlamı, "İhtişam Nerede?"

evine gidenler evin eşiğine hâlâ basmazlar.

6 Yehova'nın eli[a] Aşdodlulara ağır bir darbe indirdi; herkeste dehşet yarattı, Aşdod ve çevresinde yaşayanlarda urlar*[b] çıktı. **7** Aşdodlular durumu görünce "İsrail'in Tanrısının sandığı bizde kalmasın, çünkü O'nun eli bize de ilahımız Dagon'a da büyük bir darbe vurdu"[c] dediler. **8** Böylece adam gönderip tüm Filistî müttefik beylerini bir araya topladılar. Onlara "İsrail'in Tanrısının sandığını ne yapalım?" diye sordular. Sonunda "İsrail'in Tanrısının sandığını Gat'a[ç] gönderelim" diye karar verdiler. Böylece sandığı oraya götürdüler.

9 Onlar sandığı oraya götürdükten sonra Yehova'nın eli[d] şehirde büyük bir kargaşaya yol açtı ve şehir halkının başına bir bela geldi. Büyük küçük herkeste urlar[e] çıkmaya başladı. **10** Bu yüzden Tanrı'nın sandığını Ekron'a[f] gönderdiler. Tanrı'nın sandığı Ekron'a girer girmez Ekronlular "Bizi de halkımızı da öldürmek için İsrail'in Tanrısının sandığını buraya getirdiler"[g] diye feryat etmeye başladı. **11** Böylece adam gönderip tüm Filistî müttefik beylerini bir araya topladılar. Onlara "İsrail'in Tanrısının sandığını yerine geri gönderin ki, bizi de halkımızı da öldürmesin" dediler. Çünkü şehirde ölümlere yol açan bir kargaşa çıkmış[h] ve Tanrı'nın eli oradakilere ağır bir darbe indirmişti.[ı] **12** Hayatta kalanlarda ise urlar çıkmıştı.[a] Şehirden yükselen feryatlar[b] göklere erişiyordu.

6 Yehova'nın sandığı[c] Filistî topraklarında yedi ay kaldı. **2** Filistîler sonunda rahipleri ve falcıları[ç] çağırıp "Yehova'nın sandığını ne yapacağız? Sandığı eski yerine nasıl göndereceğiz, söyleyin" dediler. **3** Onlar da "İsrail'in Tanrısının sandığını göndereceksiniz, bir sunu vermeden sakın göndermeyin" karşılığını verdiler. "Çünkü O'na mutlaka bir suç sunusu sunmalısınız.[d] O zaman şifa bulursunuz ve O'nun neden elini üzerinizden çekmediğini anlarsınız." **4** Filistîler "O'na suç sunusu olarak ne vermeliyiz?" diye sorunca şu cevabı aldılar: "Filistî müttefik beylerinin[e] sayısına göre, beş altın ur ve beş altın fare* yapacaksınız, çünkü aynı belaları siz de beyleriniz de çekiyorsunuz. **5** Memlekete yıkım getiren urların ve farelerin[f] tasvirlerini yapın, İsrail'in Tanrısını yüceltin.[g] Belki sizden, ilahlarınızdan ve ülkenizden elini çeker de üzerinizdeki baskı hafifler.[h] **6** Neden Mısırlılar ve Firavun gibi yüreğinizi duyarsızlaştırıyorsunuz?[ı] Tanrı onları cezalandırınca[i] İsrailoğullarını göndermediler mi? İsrailoğulları da yollarına gitmedi mi?[j] **7** Şimdi kendinize, boyunduruk vurulmamış,[k] emzikli iki inek alıp yeni bir araba hazırlayın.[l] İnekleri arabaya koşun; peşlerindeki buzağıları ise tutup eve götürün. **8** Yehova'nın sandığını alıp arabaya yerleştirin ve suç sunusu[m] olarak vere-

BÖLÜM 5

a Çk 9:3
1Sa 5:9
1Sa 5:11
1Sa 7:13
b Tkr 28:27
1Sa 6:5
c 1Ko 8:5
ç 1Sa 17:4
d Tkr 2:15
1Sa 7:13
e 1Sa 5:6
f Yş 15:45
Hk 1:18
2Kr 1:2
Ams 1:8
g 1Sa 5:7
h İb 10:31
ı 1Sa 5:9

2. Sütun

a Tkr 28:27
b Me 115:6
Da 5:23
Hb 2:19

BÖLÜM 6

c 1Sa 4:11
1Sa 5:1
Me 78:61
ç Çk 7:11
Le 19:31
Tkr 18:12
İş 2:6
d 1Sa 6:4
1Sa 6:17
e Yş 13:3
Hk 3:3
1Sa 6:16
f Le 11:29
1Sa 6:18
İş 66:17
g 1Ta 16:28
Me 18:44
İş 42:12
h Çk 9:3
1Sa 5:6
1Sa 5:11
ı Çk 7:13
Çk 8:15
Çk 14:17
Ro 9:18
i Çk 9:14
Çk 9:16
Ro 9:17
j Çk 6:1
Çk 11:1
Çk 12:33
Me 105:38
k Sy 19:2
l 2Sa 6:3
1Ta 13:7
m 1Sa 6:3

1Sa 5:6* Sözcük anlamıyla, "basur"

1Sa 6:4* Araptavşanı.

ceğiniz altın tasvirleri[a] bir kutuya koyup sandığın yanına yerleştirin. Ve arabayı gönderin, gitsin. **9** Arkasından bakın; eğer araba Beyt-şemeş'e,[b] kendi bölgesine çıkan yola girerse anlayın ki bize bu büyük kötülüğü O yapmıştır; fakat o yola girmezse bize bunları yapanın O'nun eli olmadığını, başımıza gelenlerin bir rastlantı[c] olduğunu anlarız."

10 Adamlar söyleneni yaptı. Emzikli iki inek alıp bir arabaya koştular, buzağılarını ise eve kapattılar. **11** Sonra Yehova'nın sandığını, kutuyla birlikte altın fareleri ve ur tasvirlerini arabaya[ç] koydular. **12** İnekler dosdoğru Beyt-şemeş[d] yolunu tuttu. Ana yol boyunca sağa sola sapmadan böğüre böğüre ilerlediler. Müttefik Filistî beyleri[e] Beyt-şemeş sınırına kadar onların peşinden gitti. **13** Beyt-şemeş halkı ovada buğday biçiyordu.[f] Başlarını kaldırıp Sandığı görünce çok sevindiler. **14** Araba Beyt-şemeşli Yeşu'nun tarlasına gelip büyük bir kayanın önünde durdu. Arabanın tahtalarını yardılar ve inekleri[g] Yehova'ya yakılan sunu[h] olarak sundular.

15 Levioğulları[ı] Yehova'nın sandığını ve içinde altın tasvirler bulunan kutuyu indirip büyük kayanın üzerine koydular. Beyt-şemeş[i] halkı yakılan sunular sundu; o gün boyunca Yehova'ya kurban sunmaya devam ettiler.

16 Beş müttefik Filistî beyi[j] olanları görüp o gün Ekron'a geri döndü. **17** Filistîler Yehova'ya suç sunusu[k] olarak Aşdod[l] için bir, Gazze[m] için bir, Aşkelon[n] için bir, Gat[a] için bir ve Ekron[b] için de bir tane altın ur göndermişlerdi. **18** Gönderilen altın fareler de, surlu kentleri ve açık arazideki köyleriyle Filistîlerin beş müttefik beyine ait şehirlerin sayısına göreydi.

Yehova'nın sandığını koydukları büyük kaya Beyt-şemeşli Yeşu'nun tarlasında bugün hâlâ tanık olarak duruyor. **19** Yehova'nın sandığına saygısızca baktıkları için Tanrı Beyt-şemeşlileri[c] vurdu, halk arasından yetmiş (elli bin)* kişiyi yere serdi. Yehova onlara büyük bir darbe vurduğu için halk yas tuttu.[ç] **20** Beyt-şemeşliler "Bu kutsal Tanrı Yehova'nın önünde kim durabilir?[d] Elini üzerimizden çekip başkasına gitmeyecek mi?"[e] dediler. **21** En sonunda Kiryat-yearim[f] halkına ulaklar gönderip "Filistîler Yehova'nın sandığını geri gönderdi, gelin, sandığı alıp götürün"[g] dediler.

7 Bunun üzerine Kiryat-yearim halkı[h] gelip Yehova'nın sandığını aldı, onu Abinadab'ın[ı] tepedeki evine götürdüler. Abinadab'ın oğlu Eleazar'a da Yehova'nın sandığına bekçilik etme görevi verdiler.

2 Sandık Kiryat-yearim'e geldikten sonra yirmi yıl kadar uzun bir zaman geçti. Ve sonunda tüm İsrail evi yas tutarak Yehova'ya yöneldi.[i] **3** Samuel onlara "Eğer tüm yüreğinizle Yehova'ya dönüyorsanız,[i] yabancı

BÖLÜM 6

a 1Sa 6:4
b Yş 15:10
Yş 21:16
2Kr 14:11
1Ta 6:59
2Ta 28:18
c Vz 9:11
ç 2Sa 6:3
1Ta 13:7
d 1Sa 6:9
e Yş 13:3
Hk 3:3
1Sa 6:4
f Ru 2:2
Ru 2:23
g Ba 15:9
1Sa 6:7
1Sa 16:2
h Çk 20:24
Hk 21:4
ı Sy 3:31
i Yş 21:16
j 1Sa 6:12
k 1Sa 6:4
l 1Sa 5:1
2Ta 26:6
Yr 25:20
Zk 9:6
Elç 8:40
m Hk 16:1
Hk 16:21
Ams 1:7
Elç 8:26
n Hk 1:18
Zk 9:5

2. Sütun

a 1Sa 5:8
1Sa 17:4
2Sa 21:22
b Yş 13:3
1Sa 5:10
2Kr 1:2
Ams 1:8
c Yş 15:10
Yş 21:16
1Sa 6:9
ç Sy 4:6
Sy 4:15
Sy 4:20
1Ta 13:10
d Le 11:45
1Sa 2:2
e Sy 17:12
2Sa 6:9
1Ta 13:12
Me 76:7
f Yş 18:14
Hk 18:12
1Ta 13:5
g 1Ta 13:6
1Ta 16:1
2Ta 1:4

BÖLÜM 7

h 2Sa 6:2
1Ta 13:5
ı 2Sa 6:4
1Ta 13:7
i Hk 2:4
Ne 9:28
2Ko 7:10

j Tkr 30:2; 1Sa 12:24; 1Kr 8:48; İş 55:7; Yo 2:12.

1Sa 6:19* "Elli bin" sayısının metne sonradan eklendiği düşünülmektedir.

ilahları ve Aştoret[a] putlarını aranızdan atın,[b] yüreğinizi yalnızca Yehova'ya verin. Sadece O'na tapının"[c] dedi. "O da sizi Filistîlerin elinden kurtaracaktır."[ç] **4** Bunun üzerine İsrailoğulları Baalleri ve Aştoret[d] putlarını attılar;[e] sadece Yehova'ya tapınmaya başladılar.

5 O zaman Samuel "İsrailoğullarını Mitspa'da[f] toplayın.[g] Orada sizin için Yehova'ya dua edeceğim"[h] dedi. **6** Böylece herkes Mitspa'da toplandı. O gün kuyudan su çekip Yehova'nın önünde döktüler ve oruç tuttular.[ı] "Yehova'ya karşı günah işledik"[i] dediler. Samuel Mitspa'da İsrailoğullarına hâkimlik yaptı.[j]

7 Filistîler İsrailoğullarının Mitspa'da toplanmış olduğunu duydu ve Filistî müttefik beyleri[k] İsrailoğullarıyla savaşmak için yola çıktılar. İsrailoğulları bunu duyunca Filistîlerden korktu.[l] **8** Ve Samuel'e "Lütfen sessiz kalma, bizi Filistîlerin elinden kurtarması için Tanrımız Yehova'dan yardım dile"[m] dediler. **9** Bunun üzerine Samuel bir süt kuzusu alıp onu Yehova'ya yakılan sunu olarak sundu.[n] Ve İsrail adına Yehova'ya yakardı,[o] Yehova da ona cevap verdi.[ö] **10** Samuel yakılan sunuyu sunarken Filistîler İsrail'le savaşmak üzere yaklaştılar. O zaman Yehova şiddetli bir gök gürlemesine[p] yol açarak Filistîleri kargaşaya düşürdü.[r] Böylece Filistîler İsrailoğulları karşısında bozguna uğradı.[s] **11** Bunun üzerine İsrailoğulları Mitspa'dan hücuma geçti, Filistîleri güneyde Beyt-kar'a kadar kovalayıp öldürdüler. **12** Sonra Samuel bir kaya alıp,[a] onu Mitspa'yla Yeşana arasına dikti ve "Yehova şimdiye kadar bize yardım etti"[b] diyerek adını Eben-ezer* koydu. **13** Böylece Filistîler yenilgiye uğradı ve bir daha İsrail topraklarına gelmediler.[c] Samuel'in hayatı boyunca Yehova'nın eli Filistîlere karşıydı.[ç] **14** Filistîlerin Ekron'dan Gat'a kadar almış olduğu şehirler yeniden İsrail'in eline geçti. İsrailoğulları o şehirlerin topraklarını Filistîlerin elinden kurtardı.

İsrailoğulları ile Amoriler arasında ise barış vardı.[d]

15 Samuel bütün hayatı boyunca İsrail'de hâkimlik yaptı.[e] **16** Her yıl Beytel,[f] Gilgal[g] ve Mitspa[h] bölgelerini dolaşır, oralarda İsrail'e[ı] hâkimlik yapardı. **17** Ama sonunda Rama'ya[i] dönerdi, çünkü evi oradaydı ve İsrail'e oradan hükmederdi. Orada Yehova'ya bir sunak yaptı.[j]

8 Samuel yaşlanınca, oğullarını İsrail'de hâkim olarak görevlendirdi.[k] **2** İlk oğlunun adı Yoel,[l] ikincisinin adı Abiya'ydı;[m] Beer-şeba'da hâkimlik yapıyorlardı. **3** Ne var ki oğulları Samuel'in yolundan gitmediler.[n] Haksız kazanç peşinde koşup[o] rüşvet alıyor,[ö] adaleti saptırıyorlardı.[p]

4 Bu yüzden İsrail ihtiyarları[r] toplanıp Rama'ya, Samuel'

BÖLÜM 7

a Hk 2:13
b Yş 24:14
Yş 24:23
Hk 3:7
Hk 10:6
c Tkr 6:13
Tkr 10:20
Tkr 13:4
Lu 4:8
ç Tkr 28:1
d 1Kr 11:33
e Hk 10:16
f Yş 18:26
Hk 20:1
Hk 21:1
1Sa 10:17
1Kr 15:22
2Kr 25:23
Yr 40:6
g Yo 2:16
h 1Sa 12:23
Öz 15:8
Yk 5:16
ı 2Ta 20:3
Ne 9:1
Yo 2:12
i Le 26:40
Hk 10:10
1Kr 8:47
Me 106:6
j Hk 2:18
k Yş 13:3
1Sa 6:4
l Me 56:3
Öz 29:25
Mt 10:28
m 1Sa 12:19
Me 78:34
Me 86:7
İş 37:4
n Le 1:10
Hk 6:26
1Kr 18:38
o Me 99:6
ö Me 28:6
Me 50:15
1Yh 5:14
p 1Sa 2:10
2Sa 22:14
r Yş 10:10
Hk 4:15
s Tkr 20:4
Tkr 28:7

2. Sütun

a Ba 31:45
Ba 35:14
Yş 4:9
Yş 24:26
b Me 44:3
Elç 26:22
c 1Sa 9:16
1Sa 13:5
ç 1Sa 14:23
1Sa 17:51
d Ba 15:18
Ba 15:21
Hk 11:23
e Hk 2:16
1Sa 3:20
1Sa 12:11
1Sa 25:1
Elç 13:20
f Yş 16:1

g Yş 15:7; 1Sa 11:15; **h** 1Sa 7:5; **ı** 1Sa 3:20; 1Sa 12:11; **i** 1Sa 1:1; 1Sa 8:4; 1Sa 19:18; **j** Çk 20:25; **BÖLÜM 8** **k** 1Ti 5:22; **l** 1Ta 6:28; **m** 1Ta 6:28; **n** Vz 2:19; **o** Çk 18:21; 1Ti 3:3; 1Pe 5:2; **ö** Çk 23:8; Tkr 16:19; Me 15:5; Me 26:10; Öz 29:4; İş 1:23; İş 33:15; Mi 3:11; **p** Tkr 24:17; Ey 34:12; Öz 31:5; Yr 22:17; **r** Çk 18:25; Hk 21:16; 1Sa 4:3; 2Sa 5:3; 1Kr 20:7.

1Sa 7:12* Anlamı, "Yardım Kayası"

in yanına geldiler. 5 Ona "Sen artık yaşlandın" dediler, "Oğulların ise senin gittiğin yoldan gitmiyor. Diğer milletlerde olduğu gibi bize hükmetsin diye bir kral ata."[a] 6 Onların "Bize hükmetsin diye bir kral ata" demesi Samuel'in hiç hoşuna gitmedi ve Samuel Yehova'ya yakardı.[b] 7 Yehova Samuel'e,[c] "Halkın bütün söylediklerini dinle[ç] çünkü reddettikleri sen değilsin, kralları olarak Beni reddettiler"[d] dedi. 8 "Onları Mısır'dan çıkardığım[e] günden bugüne kadar Beni bırakıp[f] hep başka tanrılara tapındılar.[g] Bana yaptıklarının aynısını şimdi sana da yapıyorlar. 9 Onların dediğini dinle. Ancak onları açıkça uyar; başlarında saltanat sürecek kralın yetkilerini onlara anlat."[h]

10 Böylece Samuel, kendisinden kral isteyen halka Yehova'nın tüm söylediklerini bildirdi. 11 Ve şöyle dedi: "Başınızda saltanat sürecek olan kralın şu yetkileri[ı] olacak: Oğullarınızı alacak,[i] savaş arabalarına bindirecek,[j] atlıları arasına koyacak.[k] Bazılarını arabasının önünde koşturacak;[l] 12 bazılarını binlerin,[m] bazılarını ellilerin[n] başına geçirecek. Kimilerine çift sürdürüp[o] ekin biçtirecek,[ö] kimilerine de savaş gereçlerinin[p] ve arabalarının donanımını[r] yaptıracak. 13 Kızlarınızı alıp itriyatçı, aşçı ve fırıncı yapacak.[s] 14 Tarlalarınızın, bağlarınızın[ş] ve zeytinliklerinizin[t] en iyilerini alıp kendi hizmetkârlarına verecek. 15 Tarlalarınızın ve bağlarınızın ürününden ondalık alacak;[u] aldıklarını kendi saray memurlarına[a] ve hizmetkârlarına verecek. 16 Hizmetkârlarınızı, hizmetçilerinizi, sürüleriniz içinden en iyisini, eşeklerinizi alıp kendi işinde kullanacak.[b] 17 Sürülerinizden[c] ondalık alacak; ve hepiniz onun kulu olacaksınız. 18 İşte o gün, seçtiğiniz kral yüzünden feryat edeceksiniz,[ç] fakat o zaman Yehova size cevap vermeyecek."[d]

19 Ancak halk Samuel'i dinlemek istemedi[e] ve "Olsun, biz başımızda bir kral istiyoruz" dediler. 20 "Biz de tüm milletler gibi olalım,[f] kralımız bize hükmetsin ve başımıza geçip bizim için savaşsın." 21 Samuel halkın söylediklerini dinledikten sonra bunları Yehova'ya aktardı.[g] 22 Yehova da Samuel'e, "Dediklerini dinle ve onlar için bir kral ata"[h] dedi. Bunun üzerine Samuel İsrailoğullarına "Şimdi herkes kendi şehrine gitsin" dedi.

9 Benyamin[ı] kabilesinden Afiah oğlu, Bekorat oğlu, Tseror oğlu, Abiel oğlu Kiş[i] adlı çok zengin bir adam vardı.[j] 2 Kiş'in Saul[k] adında genç ve yakışıklı bir oğlu vardı. İsrailoğulları arasında ondan daha yakışıklısı yoktu. Halk arasında boyu onun omzuna bile gelen yoktu.[l]

3 Bir gün Saul'un babası Kiş'in dişi eşekleri[m] kayboldu. Kiş, oğlu Saul'a "Uşaklardan birini yanına alıp eşekleri aramaya git" dedi. 4 O da Efraim'in[n] dağlık bölgesine gitti, oradan Şalişa[o] topraklarına geçti ama onları bulamadı. Şaalim topraklarından

BÖLÜM 8

a Tkr 17:14
1Sa 12:13
Ho 13:10
Elç 13:21
b Me 143:10
Mt 6:10
c 1Sa 15:10
Me 99:6
ç Me 81:12
d Hk 8:23
1Sa 10:19
1Sa 12:12
Me 74:12
İş 33:22
e Çk 14:30
f Tkr 9:24
Yr 22:21
g Tkr 32:16
Hk 2:19
Me 78:58
h Tkr 17:15
ı 1Sa 10:25
i 1Sa 14:52
1Kr 12:4
j 1Kr 9:22
1Kr 10:26
k 1Kr 4:26
l 2Sa 8:4
2Sa 15:1
1Kr 1:5
m 2Sa 18:1
1Ta 27:1
n 2Kr 1:14
o 1Ta 27:26
ö 1Kr 4:7
p 1Ta 12:37
r 1Kr 4:26
s 1Kr 4:22
ş 1Kr 21:7
t 1Ta 27:28
u 1Kr 12:10

2. Sütun

a Ba 37:36
1Ta 28:1
b 1Kr 5:16
c 1Kr 4:23
ç 1Kr 12:4
d Ey 27:9
Me 18:41
Öz 1:26
Mi 3:4
e Me 81:11
Yr 7:13
He 33:31
f Le 20:24
Sy 23:9
Tkr 7:6
1Sa 8:5
Me 106:35
g Me 99:6
h 1Sa 8:7
Ho 13:11

BÖLÜM 9

ı Hk 21:17
i 1Sa 14:51
1Ta 8:33
1Ta 9:39
Elç 13:21
j 1Sa 25:2
2Sa 19:32
Ey 1:3

k 1Sa 11:15; 1Sa 13:13; 1Sa 15:26; 1Sa 16:23; 1Sa 28:7; 1Sa 31:4; 2Sa 1:23; Elç 13:21; l 1Sa 10:23; m Hk 5:10; Hk 10:4; n Yş 17:10; Yş 17:16; o 2Kr 4:42.

geçtiler ama eşekler orada da yoktu. Benyamin topraklarından da geçtiler, fakat onları bulamadılar.

5 Sonra Tsuf topraklarına geldiler; Saul yanındaki uşağa "Haydi dönelim" dedi. "Yoksa babam eşekler için kaygılanmayı bırakıp bizim için kaygılanmaya başlayacak."[a] **6** Fakat uşak ona "Bu şehirde saygın bir Tanrı adamı var.[b] Ne söylerse kesinlikle doğru çıkıyor"[c] dedi. "Ona gidelim. Belki nereye gitmemiz gerektiğini o bize söyler." **7** Saul da "Peki ama giderken ona ne götüreceğiz?"[ç] dedi, "Torbamızdaki ekmek tükendi. Tanrı adamına götürebileceğimiz hiçbir hediye yok;[d] yanımızda ne kaldı ki?" **8** Uşak Saul'a "İşte bende çeyrek şekel[e] gümüş var; bunu Tanrı adamına veririm, o da nereye gideceğimizi söyler" dedi. **9** (Eskiden İsrail'de biri Tanrı' ya danışacağı zaman "Gelin, Görene gidelim"[f] derdi. Eskiden peygambere "Gören" denirdi.) **10** Saul da ona "İyi dedin.[g] Haydi gidelim" dedi. Böylece Tanrı adamının yaşadığı şehre gittiler.

11 Yokuştan şehre çıkarken su çekmeye giden kızlar gördüler;[h] onlara "Gören[ı] burada mı?" diye sordular. **12** Kızlar da "Evet" dediler. "Sizden önce buradan geçti. Acele edin, şehre bugün geldi, çünkü halk için yüksek yerde*[i] bir kurban sunulacak.[j] **13** Şehre girer girmez, yemek için yüksek yere çıkmadan önce onu bulursunuz. O gelmeden kimse yemek yemez, çünkü kurbanı o kutsar.[k] Davetliler ancak ondan sonra yiyebilir. Hemen yukarı çıkarsanız onu bulursunuz." **14** Onlar da şehre çıktı. Şehir merkezine yaklaşırlarken, yüksek yere çıkacak olan Samuel onları karşılamaya geliyordu.

15 Çünkü Yehova, Saul gelmeden bir gün önce Samuel'e şunları söylemişti:*[a] **16** "Yarın bu vakitlerde sana Benyamin topraklarından[b] bir adam göndereceğim, onu halkım İsrail'in önderi olarak meshet.[c] Halkımı Filistîlerin elinden o kurtaracak.[ç] Onların çektiği sıkıntıları görüyorum çünkü feryatları Bana erişti."[d] **17** Samuel Saul'u görünce Yehova ona "İşte sana söz ettiğim adam!" dedi. "Halkımın denetimi onun elinde olacak."[e]

18 Saul kapıda duran Samuel'in yanına gelip "Görenin evi nerede, söyler misin?" dedi. **19** Samuel Saul'a "Gören benim" diye karşılık verdi. "Önüm sıra yüksek yere çıkın, bugün benimle yemek yiyin.[f] Sizi yarın sabah gönderirim. Yüreğindeki her şeyi söyleyeceğim.[g] **20** Üç gün önce kaybettiğiniz eşekleri[h] düşünmeyin,[ı] çünkü bulundular. İsrail'deki bütün değerli şeyler zaten kimin?[i] Senin ve babanın evinin değil mi?" **21** Buna karşılık Saul, "Ama ben İsrail'in[j] en küçük[k] kabilesi olan Benyamin'denim" karşılığını verdi. "Ailem de Benyamin kabilesindeki en önemsiz aile.[l] Neden bana böyle bir şey söyledin?"[m]

BÖLÜM 9

a 1Sa 9:20
1Sa 10:2
b Tkr 33:1
1Sa 2:27
1Kr 13:1
2Kr 6:6
c 1Sa 3:19
İş 44:26
Zk 1:6
İb 1:1
ç 1Kr 14:3
2Kr 4:42
Ga 6:6
d 2Kr 5:15
2Kr 8:8
Öz 17:8
Oz 18:16
e Ba 24:22
f 1Sa 9:19
2Sa 15:27
1Ta 9:22
1Ta 29:29
g Öz 13:10
Öz 15:22
h Ba 24:20
Çk 2:16
ı 1Sa 9:19
2Sa 15:27
i 1Kr 3:2
1Ta 16:39
2Ta 1:3
j Ba 31:54
1Sa 7:9
1Sa 16:5
k Mr 6:41
Lu 9:16

2. Sütun

a 2Sa 7:27
Ey 33:16
Me 25:14
Me 99:6
Ams 3:7
b Yş 18:11
c 1Sa 10:1
1Sa 15:1
2Kr 9:3
ç Ba 49:27
d Çk 2:25
Me 106:44
Me 107:19
e 1Sa 10:24
1Sa 15:17
Elç 13:21
f 1Sa 9:13
1Sa 9:24
g 1Ta 28:9
İb 4:13
h 1Sa 9:3
ı 1Sa 4:20
i 1Sa 8:5
1Sa 8:19
1Sa 12:13
j Hk 21:3
k Hk 20:46
Hk 20:47
Hk 21:6
Me 68:27

l Hk 6:15; Öz 3:34; Öz 11:2; Öz 18:12; Oz 22:4; Lu 14:11; Yk 4:6; 1Pe 5:5; **m** 1Sa 2:8.

1Sa 9:12* İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yerler.

1Sa 9:15* Sözcük anlamıyla, "Samuel'in kulağını açmıştı"

22 Samuel, Saul'u ve uşağını alıp yemek salonuna götürdü ve onlara davetliler arasında baş yeri verdi.[a] Orada yaklaşık otuz adam vardı. **23** Samuel sonra aşçıya "Kenara ayır diye sana verdiğim payı getir" dedi. **24** Bunun üzerine aşçı budu bütün olarak getirip Saul'un önüne koydu. Samuel "Bu pay senin için ayrıldı, al ye" dedi. "Bu vakitte davetlilerle birlikte yemen için ayrıldı." Ve Saul o gün Samuel'le birlikte yemek yedi. **25** Yemekten sonra yüksek yerden[b] şehre indiler ve Samuel evin damında Saul'la konuşmaya devam etti.[c] **26** Ertesi sabah erkenden kalktılar ve tan ağarınca Samuel damdan Saul'a seslenerek "Haydi hazırlan da seni yolcu edeyim" dedi. Saul da kalktı, birlikte dışarı çıktılar. **27** Şehrin sınırına inerlerken Samuel Saul'a "Uşağına[c] söyle önden gitsin" dedi, uşak da öne geçti. O zaman Samuel "Sen biraz dur, sana Tanrı'nın sözünü bildireceğim" dedi.

10 Sonra Samuel yağ kabını[d] aldı ve Saul'un başına döktü. Onu öpüp[e] "Yehova seni Kendi halkına[f] önderg olarak meshetti" dedi. **2** "Bugün benim yanımdan ayrıldıktan sonra, Benyamin topraklarında Tseltsah'ta Rahel'in[h] mezarı yanında iki adamla karşılaşacaksın. Onlar sana 'Aramaya çıktığın dişi eşekler bulundu' diyecek. 'Fakat baban artık eşekleri düşünmekten vazgeçti,[ı] "Oğlum için ne yapsam" diyerek sizin derdinize düştü.'[i] **3** İlerleyip Tabor'daki büyük ağacın bulunduğu yere varınca, Tanrı'nın huzuruna, Beytel'e[a] çıkan üç adamla karşılaşacaksın. Birinin elinde üç oğlak,[b] birinin elinde üç somun ekmek,[c] birinin elinde de büyük bir testi şarap olacak.[ç] **4** Sana hal hatır sorup[d] iki somun ekmek verecekler. Bu ekmekleri al. **5** Ondan sonra, Filistîlerin askeri birliğinin[e] bulunduğu Tanrı[f] tepesine varacaksın. Şehre vardığında yüksek yerden[g] aşağı inen bir grup peygamberle[h] karşılaşacaksın. Önlerinde telli saz,[ı] tef,[i] flüt[j] ve lir[k] çalanlar yürürken, onlar Tanrı'nın sözlerini bildiriyor olacak. **6** Yehova'nın ruhu[l] seni etkileyecek ve onlarla birlikte bir peygamber gibi[m] konuşacaksın, değişip başka bir adam olacaksın. **7** Bu işaretleri[n] gördüğünde durum ne gerektiriyorsa onu yap,[o] çünkü Tanrı seninledir.[ö] **8** Şimdi önüm sıra Gilgal'e[p] in. Ben de yakılan kurban ve paylaşma kurbanı[r] sunmak üzere senin yanına ineceğim. Ben yanına gelip ne yapman gerektiğini söyleyene dek yedi gün bekleyeceksin."[s]

9 Saul, Samuel'in yanından ayrılmak üzere sırtını döner dönmez Tanrı ona bambaşka bir yürek verdi[ş] ve tüm işaretler[t] o gün gerçekleşti. **10** Oradan tepeye çıktılar, onları bir grup peygamber karşıladı. Tanrı'nın ruhu onu hemen etkisi altına aldı,[u] o da aralarında bir peygamber gibi[ü] konuşmaya başladı. **11** Onu önceden tanıyanlar, peygamberlerle birlikte peygamberlik ettiğini görünce birbirlerine "Kiş'in oğluna ne oldu böyle? Saul da

BÖLÜM 9

a Lu 14:10
b 1Sa 9:13
1Sa 9:19
1Kr 3:2
1Kr 3:3
c Ne 8:16
Elç 10:9
ç 1Sa 9:3
1Sa 9:10
1Sa 20:38

BÖLÜM 10

d 1Sa 16:13
2Kr 9:3
e Ba 31:55
Ba 48:10
Ba 50:1
2Sa 19:39
f Çk 19:5
Tkr 32:9
g Ba 49:27
1Sa 8:9
1Sa 9:16
Elç 13:21
h Ba 35:19
ı 1Sa 9:3
1Sa 10:16
i 1Sa 9:5

2. Sütun

a Ba 28:19
Ba 28:22
1Sa 7:16
b Hk 6:19
Hk 15:1
c Yr 37:21
ç Le 23:13
Sy 15:5
d Hk 18:15
e 1Sa 13:3
f Ba 5:22
g 1Sa 9:12
h 1Sa 19:20
2Kr 2:3
2Kr 4:38
2Kr 6:1
ı 1Ta 13:8
i 1Sa 18:6
j 1Kr 1:40
İş 5:12
k 2Sa 6:5
1Kr 10:12
1Ta 16:5
l Sy 11:25
Elç 28:25
2Pe 1:21
m 1Sa 10:10
1Sa 19:23
1Kr 18:29
1Kr 22:10
n Çk 4:8
1Sa 10:9
Yr 44:29
o Hk 9:33
ö Tkr 20:1
Hk 6:12
p 1Sa 7:16
1Sa 11:14
r 1Sa 13:9
s 1Sa 13:8
ş 1Sa 10:6
1Kr 3:12
Me 51:10

t 1Sa 10:7; İş 38:7; **u** Hk 14:6; 1Sa 11:6; 1Sa 16:13; Zk 4:6; 2Ko 3:5; **ü** 1Sa 10:6; 1Sa 19:23.

mı peygamber oldu?"[a] dediler. **12** Oradan bir adam da "Peki diğerlerinin babası kim?" dedi. "Saul da mı peygamber oldu?" sözü[b] işte buradan gelir.

13 Bir süre sonra Saul bir peygamber gibi konuşmayı bitirip yüksek yere çıktı. **14** Amcası, Saul'la uşağına "Nereye gittiniz?" diye sordu. O da "Eşekleri aramaya"[c] dedi. "Aradık, bulamayınca da Samuel'e gittik." **15** Bunun üzerine amcası Saul'a "Lütfen anlat Samuel size ne dedi?" diye sordu. **16** Saul "Eşeklerin bulunduğunu söyledi" dedi. Fakat Samuel'in krallıkla ilgili söylediklerini amcasına anlatmadı.[ç]

17 Samuel, İsrailoğullarını Mitspa'da[d] Yehova'nın önünde bir araya topladı. **18** Onlara "İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle diyor"[e] dedi, "İsrail'i Mısır'dan çıkaran, sizi Mısır'ın[f] ve baskı gördüğünüz tüm milletlerin elinden kurtaran Benim.[g] **19** Ancak siz, tüm zorluk ve sıkıntılarınızdan sizi kurtaran Tanrınızı reddettiniz[h] ve 'Başımıza bir kral isteriz' dediniz. Şimdi hepiniz Yehova'nın önünde kabilelerinize[ı] ve boylarınıza* göre dizilin."

20 Böylece Samuel İsrail'in tüm kabilelerini öne çıkardı[i] ve Benyamin kabilesi seçildi.[j] **21** Sonra Benyamin kabilesini aile aile öne çıkardı, Matri ailesi seçildi.[k] En sonunda da Kiş oğlu Saul seçildi.[l] Hemen onu aramaya başladılar, ama bulamadılar. **22** Bu yüzden Yehova'ya "O daha gelmedi mi?" diye sordular.[a] Yehova "O burada, eşyaların arasında saklanıyor"[b] cevabını verdi. **23** Hemen koşup onu oradan çıkardılar. Gelip halkın ortasında durdu; halk arasında boyu Saul'un omzunu geçen kimse yoktu.[c] **24** Samuel tüm halka, "Yehova'nın seçtiği kişiyi görüyor musunuz?[ç] Tüm halkın arasında onun gibisi yok" dedi. Halk hep bir ağızdan "Yaşasın kral!"[d] diye bağırdı.

25 Ardından Samuel halka kralın yetkilerini[e] anlattı ve onları bir kitaba yazıp Yehova'nın önüne koydu. Sonra herkesi evine gönderdi. **26** Saul da Gibea'ya[f] evine gitti, Tanrı'nın yüreklerini etkilediği cesur yiğitler de onunla birlikte gitti.[g] **27** Bazı alçak adamlar[h] ise "Bu adam bizi nasıl kurtaracak?"[ı] diyerek Saul'u hor gördüler[i] ve ona hediye götürmediler.[j] Fakat Saul sessiz kaldı.[k]

11 Ammonlu[l] Nahaş çıkıp Gilead'daki Yabeş[m] şehri karşısında ordugâh kurdu. Bunun üzerine tüm Yabeş halkı Nahaş'a "Bizimle bir antlaşma yap da, sana kulluk edelim"[n] dediler. **2** Ammonlu Nahaş da "Sizinle bir şartla antlaşma yaparım" dedi. "Tüm İsrail için bir utanç olsun[o] diye hepinizin sağ gözünü oyacağım."[ö] **3** Buna karşılık Yabeş ihtiyarları "Bize yedi gün zaman ver, İsrail'in her yerine ulaklar gönderelim" dediler. "Eğer bizi kurtaracak kimse[p] çıkmazsa sana teslim oluruz." **4** Bir süre sonra ulaklar Saul'un oturduğu Gibea[r] şehrine gelip

BÖLÜM 10

a 1Sa 19:24
Mt 13:54
Elç 6:15
b Ey 27:1
Me 78:2
c 1Sa 9:3
ç Me 141:3
Öz 10:19
Öz 13:3
Öz 21:23
Öz 27:2
Yr 9:23
d 1Sa 7:5
e Tkr 18:20
f Çk 13:14
Çk 14:30
Tkr 4:34
Hk 6:8
Ne 9:9
g Ne 9:27
Me 107:19
h 1Sa 8:7
1Sa 12:12
ı 2Ta 30:6
i Yş 7:14
Elç 1:24
j Yş 7:16
1Sa 9:21
k Yş 7:17
l Yş 7:18
Elç 13:21

2. Sütun

a Hk 1:1
Hk 20:18
Hk 20:28
1Sa 23:2
b 1Sa 9:21
Öz 11:2
Lu 9:48
c 1Sa 9:2
ç Tkr 17:15
1Sa 9:17
d 1Kr 1:25
1Kr 1:39
2Kr 11:12
Mt 21:9
e 1Sa 8:11
f Yş 18:28
Hk 20:14
1Sa 11:4
1Sa 13:2
2Sa 21:6
g Ezr 1:5
h 2Sa 20:1
2Ta 13:7
Na 1:15
ı 1Sa 11:12
Elç 7:51
i Vz 10:20
j 1Kr 10:10
2Ta 17:5
Öz 18:16
Mt 2:11
k Öz 17:27
Ga 5:23
Yk 1:19

BÖLÜM 11

l Tkr 2:19
m Hk 21:8
1Sa 31:11
n Tkr 23:3

o Öz 18:3; **ö** Hk 16:21; 2Kr 25:7; **p** Hk 3:9; **r** 1Sa 10:26; 1Sa 14:2.

1Sa 10:19* Ya da "binlerinize"

halka bu sözleri bildirdiler. Halk feryat ederek ağlamaya başladı.[a]

5 O sırada Saul, sürüsünün ardında tarladan dönüyordu. "Halka ne oldu? Neden böyle ağlıyorlar?" diye sordu. Yabeşlilerin söylediklerini ona anlattılar. **6** Saul bu sözleri duyunca Tanrı'nın ruhu[b] onu etkisi altına aldı; çok öfkelendi.[c] **7** Bir çift öküz alıp parçalara ayırdı ve bu parçaları ulaklarla İsrail'in tüm bölgelerine gönderdi.[ç] "Saul'un ve Samuel'in ardınca gitmeyenin sığırlarına da böyle yapılacak"[d] dedi. Tüm halkı Yehova korkusu sardı[e] ve tek vücut olup[f] yola çıktılar. **8** Saul, Bezek'te onları saydı,[g] İsrailoğulları üç yüz bin, Yahudaoğulları otuz bin kişiydi. **9** O zaman ulaklara şöyle dediler: "Gilead'ın Yabeş halkına 'Yarın günün en sıcak zamanında sizin için kurtuluş olacak'[h] deyin." Ulaklar gelip bu haberi verince Yabeşliler çok sevindi. **10** Böylece Yabeşliler Nahaş'a "Yarın size teslim olacağız, bize ne istiyorsanız öyle yaparsınız"[ı] dediler.

11 Ertesi gün Saul,[i] adamlarını üç bölüğe ayırdı[j] ve sabah nöbeti[k] sırasında ordugâha daldılar. Günün en sıcak zamanına dek Ammonluları vurup yere serdiler.[l] Sağ kalanlar da öyle bir dağıldı ki, iki kişi bile bir arada kalmadı.[m] **12** Halk Samuel'e "Saul için, bu adam mı bize kral olacak, diyenler kimdi?[n] Onları bize teslim edin de öldürelim"[o] dedi. **13** Fakat Saul "Bugün hiç kimse öldürülmeyecek"[ö] dedi. "Çünkü Yehova bugün İsrail'e kurtuluş getirdi."[p]

BÖLÜM 11

a Hk 2:4
Hk 21:2
1Sa 30:4
b Hk 3:10
Hk 6:34
Hk 11:29
Hk 14:6
1Sa 10:10
1Sa 16:13
c Çk 11:8
Çk 32:19
Ro 12:9
ç Hk 19:29
d Hk 21:5
e Ba 35:5
1Ta 14:17
2Ta 14:14
2Ta 17:10
f Hk 20:8
g 1Sa 13:15
h Me 18:17
ı 1Sa 11:3
i 1Sa 9:16
j Hk 7:16
Hk 9:43
Öz 24:6
k Çk 14:24
l 1Sa 11:1
m Tkr 28:7
Me 21:8
Me 21:12
n 1Sa 10:27
Öz 24:21
o Öz 25:5
Lu 19:27
ö 2Sa 19:22
Öz 20:28
Ro 12:19
p 1Sa 19:5
1Ta 11:14
Me 44:7
İş 59:16

2. Sütun

a 1Sa 7:16
b 1Sa 10:17
1Sa 10:24
c Le 7:11
1Sa 10:8
ç 1Kr 1:40
2Kr 11:14
1Ta 12:40
Vh 19:6

BÖLÜM 12

d 1Sa 8:5
1Sa 8:21
e 1Sa 10:24
1Sa 11:14
f Sy 27:17
1Sa 8:20
g 1Sa 8:1
h Me 71:18
Öz 16:31
Öz 20:29
İş 46:4
ı 1Sa 8:3
He 18:20
i 1Sa 3:19
Me 99:6

14 Sonra Samuel halka "Haydi gelin Gilgal'e[a] gidelim, krallığı pekiştirelim"[b] dedi. **15** Böylece tüm halk Gilgal'e gitti; orada Yehova'nın huzurunda Saul'u kral yaptılar. Ardından Yehova'ya paylaşma kurbanları sundular.[c] Saul ve tüm İsrail halkı orada büyük bir sevinç yaşadı.[ç]

12 Sonunda Samuel tüm İsrail halkına "Bana söylediğiniz[d] her şeyi yaptım, başınıza bir kral atadım"[e] dedi. **2** "İşte, artık size önderlik eden bir kral var![f] Bense yaşlandım,[g] saçlarım ağardı.[h] Oğullarım da sizinle birlikte.[ı] Gençliğimden bugüne kadar size önderlik ettim.[i] **3** Şimdi karşınızdayım. Bana karşı diyeceğiniz bir şey varsa, Yehova'nın ve mesihinin[j] önünde söyleyin: Kimin öküzünü ya da eşeğini aldım?[k] Kimi dolandırdım ya da ezdim? Herhangi bir suça göz yummak için kimin elinden rüşvet aldım?[l] Aldımsa söyleyin de size geri vereyim."[m] **4** Bunun üzerine halk "Bizi ne dolandırdın ne de ezdin" dedi. "Tek bir kişiden bile bir şey kabul etmedin."[n] **5** Samuel "Bende size ait bir şey bulamadığınıza[o] bugün hem Yehova, hem de mesihi[ö] şahittir" dedi. Onlar da "Evet, şahittir" dediler.

6 Ve Samuel halka "Musa'yı ve Harun'u kullanan; atalarınızı Mısır topraklarından çıkaran[p] Yehova şahit olsun" dedi. **7** "Şimdi durun da sizi Yehova'nın önünde yargılayayım;

j 1Sa 9:16; 1Sa 10:1; 1Sa 24:6; 2Sa 1:14; Elç 4:27; Elç 10:38; **k** Sy 16:15; **l** Tkr 16:19; **m** Çk 22:4; Le 6:4; Lu 19:8; **n** Me 37:6; Da 6:4; 1Ti 3:2; **o** Me 17:3; Me 37:37; Yhn 18:38; Elç 20:33; 1Se 2:5; **ö** 1Sa 26:11; **p** Çk 6:26; Ne 9:14; Me 77:20; Me 105:26; Ho 12:13; Mi 6:4.

Yehova'nın sizlere ve atalarınıza yaptığı doğru işlerin[a] hepsini anlatayım.

8 Yakup'un Mısır'a gitmesinden[b] sonra, atalarınız yardım için Yehova'ya yakarmaya başladı.[c] Yehova onları Mısır' dan çıkarıp buraya yerleştirmek[ç] için Musa[d] ile Harun'u gönderdi. **9** Fakat atalarınız Tanrıları Yehova'yı unuttu.[e] O da onları Hatsor ordusunun komutanı Sisera'nın[f] eline, Filistîlerin[g] eline ve Moab kralının[h] eline verdi.[ı] Onlar atalarınızla sürekli savaştı. **10** Atalarınız Yehova'ya yakarıp[i] 'Günah işledik[j] Yehova, çünkü Baallere[k] ve Aştoret putlarına[l] tapınmak için Seni terk ettik' dediler. 'Ne olur şimdi bizi düşmanlarımızın elinden kurtar[m] da Sana kulluk edelim.' **11** Yehova da Yerubbaal'i,[n] Bedan'ı, Yeftah'ı[o] ve Samuel'i[ö] gönderdi; güvenlik içinde yaşayasınız[p] diye sizi çevredeki düşmanların elinden kurtardı. **12** Ammon kralı Nahaş'ın[r] üzerinize yürüdüğünü görünce, Tanrınız Yehova her zaman kralınız[s] olduğu halde, bana 'Hayır, başımızda bir kral saltanat sürsün' dediniz.[ş] **13** İşte, seçtiğiniz, istediğiniz kral![t] Yehova başınıza bir kral atadı.[u] **14** Eğer Yehova'dan korkar,[ü] O'na kulluk edip[v] sözünü dinlerseniz,[y] Yehova'nın emirlerine karşı gelmezseniz,[z] Yehova da sizinle ve başınızda saltanat süren kralla birlikte olur. **15** Fakat Yehova' nın sözünü dinlemez,[a] Yehova' nın emirlerine karşı gelirseniz,[b] Yehova size de babalarınıza da elini kaldırır.[c] **16** Şimdi durun da Yehova'nın gözünüzün önünde yapacağı olağanüstü olayı izleyin: **17** Şu sıra buğday hasadı zamanı,[a] değil mi? Şimşekler çaksın ve yağmur yağsın[b] diye Yehova'ya yakaracağım.[c] Başınıza bir kral isteyerek Yehova'nın gözünde ne kadar büyük bir kötülük ettiğinizi o zaman göreceksiniz."[ç]

18 Sonra Samuel Yehova'ya yakardı.[d] Yehova o gün gök gürültüleri ve yağmur verdi;[e] öyle ki tüm halk Yehova'dan ve Samuel' den çok korktu. **19** Ve Samuel'e "Ne olur, biz kulların için Tanrın Yehova'ya yakar,[f] çünkü ölmek istemiyoruz" dediler. "Evet, kendimize bir kral isteyerek günahımıza günah kattık."

20 Bunun üzerine Samuel halka, "Korkmayın"[g] dedi. "Evet siz bütün bu kötülükleri yaptınız. Ancak Yehova'nın ardınca gitmekten vazgeçmeyin,[h] Yehova'ya bütün yüreğinizle kulluk edin.[ı] **21** Yoldan sapıp boş[i] putların peşinden gitmeyin,[j] onlar kimseyi kurtaramaz, çünkü hiçbir işe yaramazlar. **22** Büyük isminden ötürü[k] Yehova halkını terk etmeyecek,[l] çünkü Yehova sizi Kendi halkı olarak sahiplendi.[m] **23** Ben ise sizin için yakarmaktan[n] vazgeçerek asla Yehova'ya karşı günah işleyemem. Size iyi[o] ve doğru yolu öğretmeliyim.[ö] **24** Sadece Yehova'dan korkun;[p] O'na sadakatle ve tüm yürekle kulluk etmeye devam edin.[r] Bakın, sizin için

BÖLÜM 12

a Hk 5:11
b Ba 46:6
Sy 20:15
Elç 7:15
c Çk 2:23
Çk 3:9
ç Yş 1:2
Yş 11:23
Me 44:3
d Çk 3:10
e Tkr 32:18
Hk 2:12
Me 106:39
f Hk 4:2
g Hk 10:7
Hk 13:1
h Hk 3:12
ı Tkr 32:30
Hk 2:14
i Hk 2:18
Hk 3:9
Hk 6:7
j Hk 10:10
k Hk 3:7
l Hk 2:13
m Hk 10:15
n Hk 6:32
o Hk 11:1
ö İb 11:32
p Le 26:6
Me 4:8
r 1Sa 11:1
s Tkr 33:5
Hk 8:23
1Sa 8:7
Me 74:12
İş 33:22
ş 1Sa 8:5
1Sa 8:19
t 1Sa 8:5
u 1Sa 9:16
1Sa 10:24
Ho 13:11
ü Tkr 10:12
Tkr 17:19
v Tkr 6:13
Yş 24:14
y Tkr 13:4
Tkr 28:2
z Sy 14:9
Yş 22:29
a Le 26:14
Tkr 28:15
b Yş 24:20
c Le 26:17
Sy 33:56
Tkr 28:45

2. Sütun

a Öz 26:1
b Yk 5:17
c 1Sa 7:9
Yk 5:16
ç 1Sa 8:7
Ho 13:11
d 1Kr 18:37
e 1Kr 18:1
f 1Sa 7:5
1Sa 12:23
Öz 15:8
Elç 8:24
Yk 5:16
g Çk 20:20

h Tkr 11:16; Tkr 31:29; Yş 23:6; 1Sa 12:15; **ı** Tkr 6:5; Mt 22:37; **i** Me 115:5; Yr 10:15; Yr 16:19; Hb 2:18; **j** Tkr 32:21; Yr 2:5; Yr 2:11; 1Ko 8:4; **k** Yş 7:9; Me 23:3; Me 106:8; Yr 14:21; He 20:14; **l** 1Kr 6:13; Me 94:14; Ro 11:1; **m** Çk 19:5; Tkr 7:7; Tkr 14:2; Tkr 32:9; İş 43:21; **n** Ro 1:9; Kl 1:9; 2Ti 1:3; **o** 1Kr 8:36; 2Ta 6:27; **ö** Me 34:11; Öz 4:11; **p** 1Sa 12:14; Me 111:10; Vz 12:13; **r** Tkr 10:12.

ne harika işler yaptı![a] **25** Fakat pervasızca kötü işler yaparsanız, siz de kralınız[b] da yok olur gidersiniz."[c]

13 Saul kral olduğunda (. . .)* yaşındaydı.[ç] İsrail' de iki yıl saltanat sürdü **2** ve sonra İsrail'den kendisine üç bin adam seçti. Bu adamlardan iki bini Saul'la birlikte Mikmaş'ta[d] ve dağlık Beytel bölgesindeydi; bini ise Benyamin topraklarındaki Gibea[e] şehrinde Yonatan'ın[f] yanındaydı. Saul halkın geri kalanını çadırlarına gönderdi. **3** Yonatan Geba'daki[g] Filistî[h] birliğini[ı] bozguna uğrattı ve Filistîler bunu duydu. Saul "İbraniler bunu duysun" diyerek memleketin her yerinde boru çaldırmıştı.[i] **4** Tüm İsrail, "Saul Filistî birliğini bozguna uğrattı, Filistîler İsrail'den nefret ediyor"[j] dendiğini işitti. Bunun üzerine halk Saul' un peşinden gitmek üzere Gilgal' de[k] toplandı.

5 Filistîlerden de, otuz bin savaş arabasıyla[l] altı bin atlı ve deniz kıyısındaki kum kadar çok[m] insan İsrail'le savaşmak üzere bir araya toplandı. Beyt-aven'in[n] doğusundaki Mikmaş'a çıkıp ordugâh kurdular. **6** İsrailoğulları zor durumda olduklarını[o] gördüler; çünkü büyük bir baskı altındaydılar. Bu yüzden mağaralara, kaya kovuklarına, sarp kayalıklara, mahzenlere ve su çukurlarına saklandılar.[ö] **7** Bazı İbraniler de Ürdün Irmağını geçerek[p] Gad'a[r] ve Gilead'a gitti. Fakat Saul Gilgal'de kaldı; onun ardınca gidenler tir tir titriyordu.[a] **8** Saul Samuel'in belirlediği gibi yedi gün bekledi,[b] fakat Samuel Gilgal'e gelmedi ve Saul'un yanındakiler dağılmaya başladı. **9** En sonunda Saul, "Yakılacak kurbanı ve paylaşma kurbanlarını bana getirin" dedi. Ve yakılan kurbanı kendisi sundu.[c]

10 O, yakılan kurbanı sunma işini bitirir bitirmez Samuel geldi. Saul onu karşılamaya ve hayırdua etmeye çıktı.[ç] **11** Samuel "Sen ne yaptın?"[d] deyince, Saul "Baktım halk dağılıp yanımdan gidiyor;[e] sen de söz verdiğin günde gelmedin.[f] Filistîlerin de Mikmaş'ta[g] toplandığını görünce, **12** kendi kendime dedim ki,[h] 'Filistîler şimdi Gilgal'de bana saldıracak, oysa ben daha Yehova'nın lütfunu dilemedim.'* Bu yüzden yakılan kurbanı sunmam gerektiğini düşündüm"[ı] dedi.

13 Buna karşılık Samuel "Akılsızca davrandın"[i] dedi. "Tanrın Yehova'nın sana verdiği emre[j] uymadın.[k] Uysaydın, Yehova senin krallığını İsrail' de devirler boyu pekiştirecekti. **14** Oysa artık krallığın sürmeyecek.[l] Yehova Kendi yüreğine göre bir adam bulacak;[m] Yehova onu Kendi halkının önderi yapacak.[n] Çünkü sen Yehova'nın emrine uymadın."[o]

15 Sonra Samuel kalkıp Gilgal'den Benyamin topraklarındaki Gibea'ya gitti. Saul yanında

BÖLÜM 12

a Tkr 10:21
b Tkr 28:36
c Yş 24:20

BÖLÜM 13

ç Elç 13:21
d 1Sa 14:5
İş 10:28
e Yş 18:28
1Sa 10:26
1Sa 15:34
f 1Sa 18:1
2Sa 1:4
2Sa 21:7
g Yş 18:24
Yş 21:17
Zk 14:10
h Yş 13:2
1Sa 9:16
ı 1Sa 10:5
2Sa 23:14
i Hk 3:27
Hk 6:34
2Sa 2:28
2Sa 20:1
j Ba 34:30
Çk 5:21
k Yş 5:9
1Sa 7:16
1Sa 11:14
l Tkr 20:1
m Ba 22:17
Yş 11:4
Hk 7:12
n Yş 7:2
Yş 18:12
1Sa 14:23
o Tkr 4:30
ö Tkr 20:3
1Sa 14:11
p Le 26:36
r Sy 32:1
Yş 13:24

2. Sütun

a 1Sa 10:26
Öz 24:10
b 1Sa 10:8
c 1Sa 15:11
1Sa 15:22
1Sa 15:23
Me 37:7
Öz 11:2
Öz 13:10
Öz 21:24
ç Ba 47:7
Ru 2:4
1Sa 15:13
1Sa 25:14
d Yş 7:19
Ro 14:12
e Tkr 20:1
1Sa 13:6
f 1Sa 13:8
g 1Sa 13:5
h Öz 3:5
Öz 14:12
Öz 19:21
ı Öz 11:2
Öz 21:24
Mi 6:8
i Öz 13:21; Vz 7:17; Yr 5:4; **j** 1Sa 10:8; 1Sa 15:11; **k** Me 119:4; Vz 12:13; 1Yh 5:3; **l** Tkr 17:20; 1Sa 15:28; **m** 1Sa 16:1; 2Sa 7:15; Me 78:70; Me 89:20; Elç 13:22; **n** Ba 49:10; 2Sa 5:2; 2Sa 7:8; 1Ta 28:4; **o** 1Sa 10:8; Yr 7:23; Yr 11:7.

1Sa 13:1* İbranice metinde rakam eksiktir.

1Sa 13:12* Sözcük anlamıyla, "yüzünü yumuşatmadım"

kalan adamları saydı; yaklaşık altı yüz kişiydi.[a] **16** Saul, oğlu Yonatan ve yanlarındakiler Benyamin topraklarındaki Geba'da[b] kalıyorlardı. Filistîler de Mikmaş'ta[c] ordugâh kurmuştu. **17** Akıncılar Filistî ordugâhından üç bölük halinde[ç] çıktılar. Bir bölük Şual topraklarındaki Ofra'ya[d] gitti, **18** diğer bölük Beyt-horon'a,[e] üçüncü bölük de Tseboim Vadisine bakan sınıra, çöle doğru yöneldi.

19 O zamanlar İsrail topraklarında hiç demirci yoktu. Çünkü Filistîler, "İbraniler kılıç ya da mızrak yapmasın"[f] demişlerdi. **20** Tüm İsrailliler saban demirlerini, kazmalarını, baltalarını, oraklarını biletmek[g] için Filistîlerin yanına inerlerdi. **21** Saban demiri, kazma, üç dişli dirgen ve baltaları bilemenin, üvendire[h] onarmanın bedeli bir pim'di.* **22** Savaş zamanı, Saul ve Yonatan'ın yanındaki adamların hiçbirinin elinde kılıç[ı] ya da mızrak yoktu, sadece Saul[i] ve Yonatan'da vardı.

23 O sırada Filistî askerlerinin bir kolu[j] Mikmaş Geçidine[k] çıktı.

14 Bir gün Saul'un oğlu Yonatan,[l] silahtarına "Gel, karşı taraftaki Filistî ordugâhına gidelim" dedi. Fakat bunu babasına söylemedi.[m] **2** Bu arada Saul Gibea[n] şehri yakınında, Migron'daki nar ağacı altında oturuyordu. Yanında yaklaşık altı yüz adam vardı.[o] **3** (Efodu,[ö] Şilo'da[p] Yehova'nın kâhini olan Eli[r] oğlu Finehas[s] oğlu İkabod'un[a] kardeşi Ahitub'un[b] oğlu Ahiya taşıyordu.) Halk Yonatan'ın gittiğini bilmiyordu. **4** Yonatan'ın karşı taraftaki Filistî ordugâhına[c] ulaşabilmek için bir vadiden geçmesi gerekiyordu; bu vadinin iki tarafında dişe benzeyen birer kaya vardı; birinin adı Botsets, diğerinin adı Sene'ydi. **5** Sütun gibi yükselen kayalardan biri kuzeydeki Mikmaş'a,[ç] diğeri ise güneydeki Geba'ya[d] bakıyordu.

6 Yonatan, silahtarına "Gel, karşıya geçip şu sünnetsizlerin[e] ordugâhına girelim" dedi. "Belki Yehova bize yardım eder; çünkü ister çok ister az kişiyle olsun Yehova'nın sağlayacağı kurtuluşu hiçbir şey engelleyemez."[f] **7** Bunun üzerine silahtarı "Gönlünden ne geçiyorsa onu yap" dedi. "Nereye gitmek istiyorsan oraya git. Gönlünden geçen ne ise senin yanındayım."[g] **8** Yonatan, "Karşı tarafa, o adamların yanına gidip onlara görünelim" dedi. **9** "Eğer 'Yerinizden kımıldamayın, yanınıza geliyoruz!' derlerse olduğumuz yerde dururuz, üzerlerine gitmeyiz. **10** Ama eğer 'Yukarı gelin, karşımıza çıkın' derlerse yukarı çıkarız, çünkü bu Yehova'nın onları elimize vereceğinin işareti olur."[h]

11 Böylece ikisi ortaya çıkıp Filistî askerlerine göründüler. Filistîler de "Bakın! İbraniler gizlendikleri deliklerden çıkıyor"[ı] dedi. **12** Ordugâhtaki askerler Yonatan'a ve silahtarına "Yanımıza çıkın da, size dersinizi verelim"[i] dediler. Yonatan silahtarına "Arkamdan gel, Yehova

BÖLÜM 13

a 1Sa 13:7
1Sa 14:2
b Yş 18:24
1Sa 13:3
c 1Sa 13:2
İş 10:28
ç 1Sa 11:11
d Yş 18:23
e Yş 10:11
Yş 18:13
1Ta 6:68
2Ta 8:5
f 2Kr 24:14
g Ba 4:22
Öz 27:17
h Hk 3:31
ı Hk 7:20
1Sa 17:47
1Sa 17:50
Me 44:3
Zk 4:6
i 1Sa 9:16
j 1Sa 14:4
k 1Sa 13:2
1Sa 14:5
İş 10:28

BÖLÜM 14

l 1Sa 13:22
1Sa 14:49
1Sa 18:1
2Sa 1:4
2Sa 21:7
m Hk 14:6
n 1Sa 10:26
o 1Sa 13:15
ö Çk 29:5
Sy 27:21
p Yş 18:1
1Sa 1:3
r 1Sa 1:9
s 1Sa 2:12
1Sa 4:17

2. Sütun

a 1Sa 4:21
b 1Sa 22:9
c 1Sa 13:23
ç 1Sa 13:2
d 1Sa 13:3
e Ba 17:10
Hk 14:3
Hk 15:18
1Sa 17:36
2Sa 1:20
1Ta 10:4
Yr 9:26
f Hk 7:2
2Kr 6:16
2Ta 14:11
Me 115:11
İh 11:33
g 2Kr 10:15
Öz 17:17
h Ba 24:14
Hk 7:11
1Sa 10:7
ı 1Sa 13:6
1Sa 14:22
i 1Sa 14:10
1Sa 17:44
2Kr 14:8

1Sa 13:21* "Pim", eski bir ağırlık ölçüsü; şekelin yaklaşık üçte ikisi.

onları İsrail'in eline verecek"[a] dedi. **13** Yonatan ellerini ve ayaklarını kullanarak tırmanmaya başladı,[b] silahtarı da ardındaydı. Yonatan[c] onları vurup yere sererken silahtarı da arkadan gelip öldürüyordu.[ç] **14** Yonatan' la silahtarı bu ilk saldırıda iki dönümlük bir alanda yaklaşık yirmi adam öldürdüler.

15 Bunun üzerine kırdaki ordugâhta ve kampta bulunan herkesi dehşetli bir korku sardı;[d] akıncıları[e] bile titreme aldı, yer sarsılmaya başladı.[f] Ve bu, Tanrı' dan gelen bir sarsıntı halini aldı.[g] **16** Saul'un Benyamin topraklarındaki Gibea'da[h] bulunan gözcüleri olanları gördü. Ordugâhta çıkan kargaşa etrafa yayılıyordu.[ı]

17 Saul yanındakilere, "Yoklama yapın da aramızdan kimin gittiğini bulun" dedi. Yoklama yapılınca Yonatan ile silahtarının orada olmadığı anlaşıldı. **18** Saul Ahiya'ya[i] "Tanrı'nın sandığını getir"[j] dedi. (Tanrı' nın sandığı o günlerde İsrailoğullarının elindeydi.)[k] **19** Saul kâhinle konuşurken,[l] Filistî ordugâhında kargaşa gittikçe büyüyordu. Saul kâhine "Elini çek" dedi. **20** Böylece Saul ile yanındaki herkes bir araya toplanıp cepheye gitti.[m] Orada büyük bir kargaşa vardı, herkes birbirine kılıç çekmişti.[n] **21** Önceden Filistîlerin tarafına geçen,[o] onların askerlerine katılan İbraniler de, Saul ve Yonatan'ın yanındaki İsrailoğullarıyla birlik oldu. **22** Efraim'in dağlık bölgesinde gizlenmiş[ö] olan tüm İsrailoğulları Filistîlerin kaçtığını duyunca, onları savaş alanında kovalamaya başladı. **23** Yehova o gün İsrail'i kurtardı;[a] savaş Beyt-aven' in[b] ötesine kadar yayıldı.

24 Ve İsrailoğulları o gün çok yoruldu. Buna rağmen Saul "Akşam olmadan, ben düşmanlarımdan öç almadan[c] ekmek yiyen lanetli olsun!" diyerek halka ant içirdi.[ç] Bu yüzden halktan kimse bir şey yemedi.[d]

25 Ve hep birlikte bir ormana geldiler; toprağın üzerinde bal[e] vardı. **26** Ormana girdiklerinde, yere bal damladığını[f] gördüler, fakat kimse elini ağzına götürmedi. Herkes ant içtiği için korkuyordu.[g] **27** Ne var ki Yonatan, babasının halka ant içirdiğini duymamıştı.[h] Bu yüzden elindeki değneği uzatıp ucunu bal peteğine batırdı. Balı ağzına götürünce gözleri parlamaya başladı.[ı] **28** Bunun üzerine adamlardan biri, "Baban bütün halka 'Bugün ekmek yiyen adam lanetli olsun!'[i] diye ant içirmişti" dedi. (Artık halk iyice bitkin düşmüştü.)[j] **29** Fakat Yonatan "Babam memlekete sıkıntı getirdi"[k] dedi. "Bakın, biraz bal tadınca nasıl da gözlerim parladı.[l] **30** Eğer halk bugün düşmandan aldığı ganimetten[m] biraz yemiş olsaydı[n] ne iyi olurdu! Bu yüzden şu ana kadar Filistîlere büyük bir kayıp verdiremedik."[o]

31 O gün Filistîleri, Mikmaş' tan[ö] Ayyalon'a[p] kadar kovalayıp öldürdüler ve halk çok bitkin düştü.[r] **32** Bu yüzden, aldıkları ganimete büyük bir hırsla saldırıp,[s] koyunları, sığırları,

BÖLÜM 14

a 1Sa 14:6
2Sa 5:24
2Kr 6:16
Öz 3:5
Öz 16:3
b Me 18:29
İb 11:34
c 2Sa 1:23
ç Le 26:7
Yş 23:10
Me 44:3
Ro 8:31
d Hk 7:21
2Kr 7:6
e 1Sa 13:17
f Çk 19:18
Na 1:5
Mt 27:51
Elç 16:26
g Ba 35:5
Me 48:5
Da 5:6
h 1Sa 10:26
1Sa 14:2
ı Hk 7:22
1Sa 14:20
2Ta 20:23
i 1Sa 14:3
j Çk 25:22
k 1Sa 4:3
1Sa 5:2
1Sa 7:1
l Sy 27:21
m Sy 10:9
n Hk 7:22
2Ta 20:23
İş 19:2
He 38:21
o Hk 15:11
ö 1Sa 13:6
1Sa 14:11

2. Sütun

a Tkr 33:29
Hk 2:18
2Kr 19:34
Me 17:7
Me 44:7
İş 63:8
Ho 1:7
1Ti 4:10
b 1Sa 13:5
c Yş 10:13
Hk 11:36
Hk 16:28
ç Le 5:4
Sy 30:2
Hk 21:1
Öz 20:25
Vz 5:6
d Tkr 23:21
Hk 8:5
2Sa 17:29
Me 15:4
e Tkr 8:8
Tkr 27:3
Yş 5:6
f Çk 3:8
Le 20:24
Sy 13:27
Mt 3:4
g Me 15:4
h 1Sa 14:17
ı 1Sa 30:12
i 1Sa 14:24
j Hk 8:4; 2Sa 17:29; **k** 1Kr 18:18; **l** 1Sa 14:27; **m** Tkr 20:14; **n** 1Sa 14:26; Elç 9:19; **o** Vz 9:18; **ö** 1Sa 13:2; **p** Yş 10:12; Yş 19:42; **r** Hk 8:5; İş 44:12; **s** Tkr 20:14; 1Sa 15:19.

buzağıları yakaladıkları gibi toprağın üzerinde kestiler ve kanlı kanlı yediler.[a] **33** Bunun üzerine Saul'a "Bak! Halk kanlı et yiyerek[b] Yehova'ya karşı günah işliyor" dediler. Saul da "Hainlik ettiniz. Buraya hemen büyük bir taş yuvarlayın" dedi. **34** "Halkın arasına dağılıp onlara 'Herkes öküzünü ve koyununu benim yanıma getirsin, burada kesip yesin; eti kanıyla yiyerek Yehova'ya karşı günah işlemeyin'[c] deyin." Böylece tüm halk o gece sığırını getirip orada kesti. **35** Ve Saul Yehova'ya bir sunak yaptı.[ç] Bu, onun Yehova'ya yaptığı ilk sunaktı.[d]

36 Saul sonra "Filistîlerin peşinden bu gece inelim ve gün ışıyana kadar[e] onları yağmalayalım; hiçbirini sağ bırakmayalım"[f] dedi. Adamlar da "Nasıl uygun görüyorsan öyle yap" dedi. O zaman kâhin "Burada Tanrı'ya danışalım"[g] dedi. **37** Saul Tanrı'ya, "Filistîlerin peşinden ineyim mi?[h] Onları İsrail'in eline verecek misin?"[ı] diye sordu. Tanrı o gün ona cevap vermedi.[i] **38** Bunun üzerine Saul, "Ey halkın ileri gelenleri,[j] yanıma gelin"[k] dedi. "Bugün bu günahın nasıl işlendiğini soruşturup ortaya çıkaralım. **39** İsrail'in Kurtarıcısı Yehova'nın hakkı için, bunu yapan oğlum Yonatan bile olsa, mutlaka ölecek."[l] Fakat halk arasında kimse ona cevap vermedi. **40** Ve Saul tüm İsrail'e "Siz bir tarafta durun, ben ve oğlum Yonatan diğer tarafta duralım" dedi. Halk Saul'a "Nasıl uygun görüyorsan öyle yap"[m] dedi.

BÖLÜM 14

a Ba 9:4; Le 3:17; Le 17:10; Tkr 12:16; He 33:25; Elç 15:29
b Tkr 12:23; Tkr 15:23
c 1Sa 14:32
ç 1Sa 7:17; 2Sa 24:18; 2Sa 24:25
d Ba 4:26
e Yş 10:9; 1Sa 11:11; Yr 6:5
f Tkr 7:2; Tkr 7:16
g Sy 27:21; 1Sa 30:7; Me 65:4; Me 73:28; Ml 2:7
h Hk 1:1; 1Sa 30:8; 2Sa 5:19; Öz 3:5
ı Sy 27:21
i 1Sa 28:6; Me 66:18; İş 1:15; He 20:3
j Hk 20:2
k Yş 7:14; 1Sa 10:19
l Vz 5:2
m 2Sa 15:15; Vz 8:4

2. Sütun

a Çk 28:30; Le 8:8; Tkr 33:8; Ezr 2:63
b Yş 7:16; 1Sa 10:21
c Öz 16:33; Yun 1:7
ç Yş 7:19
d 1Sa 14:27
e Ba 38:24; 1Sa 14:24; 2Sa 12:5; Yk 2:13
f Ru 1:17; 1Sa 3:17; 1Sa 25:22; 2Sa 3:9; 2Sa 19:13
g 1Sa 11:13; 1Sa 14:14; 1Sa 19:5; Ne 9:27
h Ba 44:7; Yş 22:29
ı 1Sa 19:6; 1Sa 28:10
i 1Kr 1:52; Lu 21:18; Elç 27:34
j 1Sa 14:6
k Èy 6:23
l Sy 33:55; Hk 2:3
m 1Sa 13:1

41 Saul Yehova'ya "Ey İsrail'in Tanrısı, ne olur Tummimle[a] bize cevap ver!" dedi. Ve kurada Yonatan ile Saul çıktı, halk oradan ayrıldı.[b] **42** Bu sefer Saul "Benimle oğlum Yonatan arasında karar vermek için kura çekin"[c] dedi. Ve kurada Yonatan çıktı. **43** Saul Yonatan'a "Söyle bana, ne yaptın?"[ç] diye sorunca Yonatan "Elimdeki değneğin ucuyla biraz bal alıp tattım"[d] dedi. "İşte karşındayım, öldür beni."

44 Bunun üzerine Saul "Yonatan, eğer sen öldürülmezsen,[e] Tanrı bana aynısını hatta daha beterini yapsın"[f] dedi. **45** Fakat halk Saul'a, "İsrail'e bu büyük kurtuluşu sağlayan[g] Yonatan mı öldürülecek? Olamaz!"[h] dedi. "Yehova'nın hakkı için,[ı] onun saçının bir teline bile zarar gelmeyecek,[i] çünkü o bugün Tanrı'yla birlikte çalıştı."[j] Böylece halk Yonatan'ı kurtardı,[k] o öldürülmedi.

46 Saul Filistîlerin peşini bıraktı, Filistîler de kendi yerlerine döndüler.[l]

47 Saul, İsrail üzerindeki hâkimiyetini pekiştirince[m] çevresindeki tüm düşmanlarıyla, Moab,[n] Ammonoğulları,[o] Edom,[ö] Tsoba kralları[p] ve Filistîlerle[r] savaştı. Gittiği her yerde düşmanlarını cezalandırdı.[s] **48** Yiğitçe savaşmaya devam etti,[ş] Amalek'i[t] de yenilgiye uğrattı. İsrail'i yağmacıların elinden kurtardı.

49 Saul'un oğulları Yonatan,[u] Yişvi, Malki-şua'ydı;[ü] iki kızından büyüğünün adı Me-

n 1Sa 12:9; **o** Tkr 2:19; 1Sa 11:11; **ö** Ba 36:8; Ba 36:43; Ml 1:4; **p** 2Sa 10:6; 1Kr 11:23; **r** 1Sa 9:16; **s** Yş 13:1; Yş 23:10; **ş** 2Sa 1:23; **t** Çk 17:14; Tkr 25:19; 1Sa 15:3; **u** 1Sa 13:2; 1Sa 14:1; 1Ta 9:39; **ü** 1Sa 31:2; 1Ta 8:33.

rab,[a] küçüğünün adı Mikal'di.[b] **50** Saul'un karısı, Ahimaats'ın kızı Ahinoam'dı. Ordusunun komutanı amcası Ner'in oğlu Abner'di.[c] **51** Kiş[c] Saul'un babasıydı, Abner'in babası Ner,[d] Abiel'in oğluydu.

52 Saul hayatı boyunca Filistîlerle kıyasıya savaştı.[e] Nerede güçlü ve yiğit bir adam görse onu hemen yanına alırdı.[f]

15 Samuel Saul'a "Yehova seni halkı İsrail üzerine kral olarak meshetmem[g] için beni gönderdi" dedi. "Şimdi Yehova'nın söylediklerine kulak ver.[h] **2** Göklerin hâkimi Yehova[ı] diyor ki, 'Amalek'e, İsrail'e yaptıklarının hesabını soracağım.[i] Çünkü İsrailoğulları Mısır'dan çıkıp gelirken yolda onlara karşı koydu.[j] **3** Şimdi git Amalek'i vur,[k] onun her şeyini tamamen yok et.[l] Hiçbirine acıma, kadını ve erkeği, çocuğu ve emzikteki bebeği,[m] sığırı ve koyunu, deveyi ve eşeği,[n] hepsini öldür.'"[o] **4** Bunun üzerine Saul adamlarını Telaim'de[ö] bir araya toplayıp saydı, iki yüz bin yaya askerin yanı sıra Yahuda'dan on bin kişi vardı.[p]

5 Saul, Amalekoğullarının şehrine kadar geldi ve vadide pusuya yattı. **6** Bu arada Kenilere[r] "Gidin, burayı terk edin"[s] dedi. "Amalekoğullarının arasından çıkın ki, sizi onlarla birlikte yok etmeyeyim. Çünkü İsrailoğulları Mısır'dan çıktığında[ş] siz onlara iyilik ettiniz."[t] Böylece Keniler Amalekoğullarının arasından ayrıldı. **7** Sonra Saul, Havila'dan[u] Mısır önlerindeki Şur'a[a] kadar bütün Amalek'i vurdu.[b] **8** Ve Amalek kralı Agag'ı[c] yakaladı; bütün halkı kılıçtan geçirdi fakat onu sağ bıraktı.[ç] **9** Saul ve adamları Agag'ı esirgediler; koyunların, sığırların ve besili hayvanların en iyilerini,[d] koçları, iyi olan ne varsa yok etmek istemediler.[e] Fakat değersiz gördükleri ve beğenmedikleri şeylerin hepsini yok ettiler.

10 Bunun üzerine Samuel'e Yehova'nın şu sözü geldi: **11** "Saul'u kral yaptığıma üzüldüm.[f] Çünkü Benim yolumdan döndü,[g] sözümü yerine getirmedi."[h] Bunun üzerine Samuel çok kederlendi[ı] ve bütün gece Yehova'ya feryat etti.[i] **12** Samuel, Saul'la görüşmek için sabah erkenden kalktı. Ona, "Saul Karmel'e[j] geldi ve kendi onuruna bir anıt dikti,[k] sonra geri dönüp Gilgal'e indi" diye haber verildi. **13** Sonunda Samuel Saul'un yanına gitti ve Saul "Yehova'nın bereketini göresin"[l] dedi, "Yehova'nın sözünü yerine getirdim."[m] **14** Samuel ise "Peki kulağıma gelen bu koyun melemeleri ve sığır böğürmeleri nedir?"[n] diye sordu. **15** Saul da "Onları Amalekoğullarından getirdiler" dedi, "Çünkü halk,[o] Tanrın Yehova'ya kurban etmek amacıyla koyunların ve sığırların en iyilerini esirgedi.[o] Geri kalan her şeyi yok ettik." **16** Samuel Saul'a "Sus!" dedi. "Şimdi sana

BÖLÜM 14

a 1Sa 18:17
b 1Sa 18:27
1Sa 25:44
2Sa 3:13
2Sa 6:20
c 1Sa 17:55
2Sa 2:8
2Sa 3:27
ç 1Sa 9:1
1Ta 9:39
Elç 13:21
d 1Kr 2:5
e Ba 49:27
1Sa 9:16
f 1Sa 8:11
1Sa 10:26

BÖLÜM 15

g 1Sa 9:16
1Sa 10:1
h Tkr 17:20
1Sa 12:14
Vz 12:13
ı 2Sa 7:26
i Ba 12:3
Zk 2:8
j Çk 17:8
Sy 24:20
Tkr 25:17
Tkr 25:18
k Çk 17:14
Tkr 25:19
1Ta 4:43
l Le 27:28
Le 27:29
1Sa 15:18
m Çk 20:5
İş 14:21
n Tkr 13:17
Yş 6:18
o Tkr 9:3
ö Yş 15:24
p 1Sa 11:8
1Sa 13:15
r Sy 10:29
Sy 10:32
Sy 24:21
Hk 1:16
Hk 4:11
s Ba 18:25
Ba 19:12
Sy 16:26
1Kr 20:31
Öz 20:28
ş Tkr 5:15
Tkr 16:3
t Ba 12:3
Çk 18:9
Çk 18:12
Sy 10:29
İb 6:10
u Ba 25:18

2. Sütun

a Ba 16:7
1Sa 27:8
b Tkr 25:19
1Sa 14:48
c 1Sa 15:33
ç Le 27:29
1Sa 15:3
d Le 27:28; Yş 7:12; 1Sa 13:9; Öz 11:2; Öz 14:12; Öz 21:24;
e Yr 48:10; **f** Ba 6:6; 1Sa 15:26; 1Sa 15:35; Yr 18:8;
g Me 36:2; Me 125:5; Vz 4:13; Ml 3:7; **h** 1Sa 13:13; 1Sa 15:3; **ı** 1Sa 16:1; Me 119:136; **i** Me 55:2; **j** Yş 15:55; 1Sa 25:2; **k** 2Sa 18:18; Me 49:11; Öz 8:13; Öz 15:25; **l** 1Sa 13:10; **m** Öz 12:15; Öz 18:17; Öz 26:12; **n** 1Sa 15:3; Me 36:2; **o** Ba 3:12; Çk 32:22; 1Sa 15:21; **ö** 1Ta 28:9; Öz 28:13.

Yehova'nın dün gece bana söylediklerini bildireceğim."[a] O da "Bildir" dedi.

17 Samuel şunları söyledi: "Sen kendini önemsiz gördüğün[b] halde İsrail kabilelerinin başı olmadın mı? Ve Yehova seni İsrail'in kralı olarak meshetmedi mi?[c] **18** Sonra Yehova seni bir göreve gönderdi, 'Git günahkârları,[ç] Amalekoğullarını yok et, tamamen ortadan kaldırıncaya kadar onlarla savaş' dedi.[d] **19** Buna rağmen neden Yehova'nın sözünü dinlemedin de, hırsla ganimete saldırıp[e] Yehova'nın gözünde kötü olan şeyi yaptın?"[f]

20 Saul ise Samuel'e "Ama ben Yehova'nın sözünü dinledim[g] ve Yehova'nın gönderdiği yere gidip Amalek kralı Agag'ı getirdim,[h] tüm Amalekoğullarını yok ettim"[ı] dedi. **21** "Ve halk[i] ganimetin içinden yok edilmesi gereken koyunların ve sığırların en iyilerini Gilgal'de[j] Tanrın Yehova'ya kurban etmek[k] üzere aldı."

22 Bunun üzerine Samuel şu karşılığı verdi: "Yehova, yakılan sunulardan[l] ve kurbanlardan çok sözünün dinlenmesinden hoşlanmaz mı? Şunu bil ki, Yehova'ya itaat etmek[m] kurbandan,[n] dikkatle dinlemek koçların yağından[o] iyidir; **23** isyankârlık[ö] falcılık günahıyla[p] birdir, küstahlık ise büyücülük ve putperestlikle*[r] birdir. Sen Yehova'nın sözünü[s] reddettiğin için O da senin krallığını reddetti."[ş]

1Sa 15:23* Aile tanrıları ya da putları kastediliyor; İbranicesi *terafim.*

BÖLÜM 15

a 1Sa 15:10
b 1Sa 9:21
1Sa 10:22
c 1Sa 9:16
1Sa 10:1
ç 1Sa 15:3
Ey 31:3
Öz 10:29
Öz 13:21
d Tkr 25:19
e Tkr 13:17
1Sa 15:9
Öz 28:20
Ef 5:5
f 1Sa 15:24
g Öz 21:29
Öz 28:14
h Le 27:29
1Kr 20:42
Yr 48:10
ı Tkr 7:16
1Sa 15:3
i Çk 32:22
1Sa 15:15
j 1Sa 13:4
k Vz 5:1
l Me 50:8
İş 1:11
Mi 6:6
m Yr 7:23
Yr 38:20
n Öz 21:3
Ho 6:6
Mr 12:33
o Le 3:16
ö Sy 14:9
Tkr 9:7
1Sa 12:15
p Le 20:6
Tkr 18:10
1Sa 28:3
1Ta 10:13
İş 8:19
r Ba 31:19
Ba 31:30
2Kr 23:24
s 1Sa 15:3
ş 1Sa 13:14
1Sa 16:1
1Ta 28:9
Elç 13:22

2. Sütun

a 1Sa 2:25
2Ko 7:10
Yk 4:17
b Öz 29:25
İş 51:12
c 1Sa 2:25
ç 1Sa 15:30
d Tkr 17:20
1Sa 12:25
1Sa 13:14
1Sa 16:1
e 1Kr 11:30
f 1Kr 11:31
g 1Sa 13:14
1Sa 16:12
1Sa 28:17
Elç 13:22
h 1Ta 29:11
Ey 37:22
İş 43:3
İş 44:6

24 O zaman Saul Samuel'e "Günah işledim"[a] dedi, "Yehova'nın emrini ve senin sözünü çiğnedim, çünkü halktan korkup[b] onların sözünü dinledim. **25** Şimdi ne olur günahımı bağışla[c] ve benimle birlikte dön de Yehova'nın önünde yere kapanayım."[ç] **26** Fakat Samuel Saul'a "Seninle birlikte dönmem" dedi. "Çünkü Yehova'nın sözünü reddettin, Yehova da senin İsrail üzerindeki krallığını artık reddediyor."[d] **27** Samuel gitmek üzere arkasını dönünce, Saul birden onun kaftanının eteğine yapıştı, kaftan yırtıldı.[e] **28** Bunun üzerine Samuel ona "Yehova İsrail'in krallığını bugün senin elinden işte böyle yırtıp aldı"[f] dedi. "Ve onu senden daha iyi birine, senin bir kardeşine verecek.[g] **29** İsrail'in Haşmetli Tanrısı[h] yalancı çıkmaz[ı] ve pişmanlık duymaz. O insan değil ki, pişmanlık duysun."[i]

30 O zaman Saul "Günah işledim" dedi, "Şimdi ne olur halkımın ihtiyarları ve İsrail'in önünde beni onurlandır.[j] Benimle birlikte dön de Tanrın Yehova'nın önünde yere kapanayım."[k] **31** Böylece Samuel dönüp Saul'un ardından gitti ve Saul Yehova'nın önünde yere kapandı. **32** Sonra Samuel "Amalek kralı Agag'ı bana getirin" dedi. Agag onun yanına çekinerek geldi; "Herhalde ölüm tehlikesi geçti" diye düşünmeye başladı. **33** Ama Samuel, "Senin kılıcın[l] anneleri nasıl evlâtsız bıraktıysa,

ı Me 89:35; Tit 1:2; İb 6:18; **i** Sy 23:19; Me 110:4; He 24:14; **j** Öz 26:1; **k** 1Sa 15:25; İş 29:13; Mt 15:8; **l** Mt 26:52.

kadınlar arasında senin annen[a] de öyle evlâtsız bırakılacak"[b] diyerek Agag'ı Gilgal'de Yehova' nın önünde parçaladı.[c]

34 Samuel sonra Rama'ya doğru yola koyuldu, Saul da Gibea'ya[ç] kendi evine çıktı. **35** Samuel öldüğü güne kadar Saul'u bir daha görmedi, Saul için yas tutuyordu.[d] Yehova da Saul'u İsrail'in kralı yaptığına üzüldü.[e]

16 Sonunda Yehova Samuel'e "Ben Saul'u İsrail kralı olarak reddetmişken,[f] sen onun için daha ne kadar yas tutacaksın?"[g] dedi. "Şimdi yağ boynuzunu[h] doldurup yola koyul. Seni Beytlehemli Yesse'ye[ı] göndereceğim; çünkü kral olarak onun oğullarından birini seçtim."[i] **2** Fakat Samuel "Nasıl giderim? Saul duyarsa beni öldürür"[j] diye karşılık verdi. Bunun üzerine Yehova, "Yanına sürüden bir buzağı al; 'Yehova'ya kurban sunmak için geldim'[k] de. **3** Ve kurban sunmaya Yesse'yi de çağır" dedi. "Ne yapman gerektiğini Ben sana bildireceğim;[l] gösterdiğim kişiyi Benim adıma meshedeceksin."[m]

4 Samuel Yehova'nın söylediklerini yaptı. Beytlehem'e[n] vardığında şehrin ihtiyarları onu korkudan titreyerek[o] karşıladılar. Samuel'e "Barış için mi geliyorsun?"[ö] diye sordular. **5** O da "Evet, barış için; Yehova'ya kurban sunmak için geldim" dedi. "Kendinizi arındırın[p] ve benimle birlikte kurban sunmaya gelin." Ardından Yesse'yi ve oğullarını arındırıp onları kurban sunmaya çağırdı. **6** Onlar içeri girdiğinde, Samuel Eliab'ı[a] görür görmez "İşte Yehova'nın mesihi, O'nun huzurunda" dedi. **7** Fakat Yehova Samuel'e "Onun görünüşüne ve uzun boylu olduğuna bakma,[b] Ben onu reddettim" dedi. "Tanrı insanın gördüğü gibi görmez;[c] çünkü insan görünüşe bakar[ç] oysa Yehova yüreğe bakar."[d] **8** Sonra Yesse Abinadab'ı[e] çağırıp Samuel'in önünden geçirdi. Ama Samuel "Yehova bunu da seçmedi" dedi. **9** Ardından Yesse Şammah'ı[f] geçirdi. Samuel "Yehova bunu da seçmedi" dedi. **10** Yesse yedi oğlunu da Samuel'in önünden geçirdi. Fakat Samuel "Yehova bunları seçmedi" dedi.

11 En sonunda Samuel Yesse'ye "Oğullarının hepsi bunlar mı?" diye sordu. Yesse, "Bir de en küçükleri var,[g] koyun güdüyor"[h] cevabını verdi. Bunun üzerine Samuel Yesse'ye "Birini gönder de onu getirsin, çünkü o gelmeden yemeğe oturmayacağız" dedi. **12** Böylece Yesse adam gönderip onu getirtti. Gelen, pembe tenli,[ı] güzel gözlü ve yakışıklı bir gençti. Yehova, "Kalk onu meshet. Çünkü bu o!"[i] dedi. **13** Samuel de yağ boynuzunu aldı,[j] onu kardeşlerinin önünde meshetti. O günden sonra Yehova'nın ruhu Davut'u etkisi altına aldı.[k] Sonra Samuel kalkıp Rama'ya[l] gitti.

14 Ve Yehova'nın ruhu Saul'dan ayrıldı;[m] Yehova kötü bir ruhun[n] ona sıkıntı vermesine izin verdi. **15** Saul'un

BÖLÜM 15

a Hk 5:28
b Ba 9:6
Le 24:17
Tkr 19:21
Hk 1:7
Mt 7:2
c Çk 17:14
Tkr 25:19
1Sa 15:3
ç 1Sa 11:4
d 1Sa 16:1
e 1Sa 15:11

BÖLÜM 16

f 1Sa 15:23
1Sa 15:26
g 1Sa 15:35
Vz 3:4
h Çk 30:25
1Kr 1:39
Me 133:2
ı Ru 4:17
1Ta 2:12
İş 11:1
i Ba 49:10
1Sa 13:14
Me 78:70
Me 89:20
Elç 13:22
j 1Sa 22:17
k 1Sa 9:12
1Sa 20:29
Mt 10:16
l Ams 3:7
m Me 89:20
n Ru 4:11
1Sa 20:6
o 1Sa 21:1
Lu 8:37
ö 1Kr 2:13
2Kr 9:22
p Çk 19:10
Le 11:44
Le 20:7

2. Sütun

a 1Sa 17:28
1Ta 2:13
b 1Sa 10:23
c Ey 10:4
İş 55:8
ç 2Ko 5:12
2Ko 10:7
d 1Kr 8:39
1Ta 28:9
2Ta 16:9
Me 7:9
Öz 24:12
Yr 17:10
Elç 1:24
e 1Sa 17:13
1Ta 2:13
f 2Sa 13:3
g 1Sa 17:14
h 2Sa 7:8
Me 78:70
ı 1Sa 17:42
Ezg 5:10
Ağ 4:7
i 1Sa 13:14
1Sa 16:1
Me 89:20
Elç 13:22

j 1Sa 16:1; 1Kr 1:39; **k** Sy 11:17; Hk 3:10; 1Sa 10:6; 2Sa 23:2; **l** 1Sa 1:1; 1Sa 1:19; **m** 1Sa 18:12; 1Sa 28:15; **n** 1Sa 18:10; 1Sa 19:9; Ey 34:11; Ey 34:12; Ro 2:6; İb 3:12; Yk 1:13.

hizmetkârları "İşte, Tanrı'dan gelen kötü bir ruh sana sıkıntı veriyor" dedi. **16** "Lütfen efendimiz huzurundaki hizmetkârlarına emir versin de, iyi lir[a] çalan[b] bir adam bulsunlar. Tanrı'dan olan bu kötü ruh senin üzerine gelince o lir çalar, sen de rahatlarsın." **17** Bunun üzerine Saul hizmetkârlarına "Peki, iyi lir çalan bir adam bulup bana getirin"[c] dedi.

18 Bir hizmetkârı, "Beytlehemli Yesse'nin oğullarından birini biliyorum, çok iyi lir çalar"[ç] dedi. "Cesur bir yiğit,[d] güçlü bir savaşçı,[e] akıllıca konuşan[f] yakışıklı[g] bir genç. Yehova da onunla beraber."[h] **19** O zaman Saul Yesse'ye ulaklar göndererek "Sürü güden[ı] oğlun Davut'u bana gönder" dedi. **20** Yesse de bir eşeğe ekmek ve bir tulum[i] şarap yükledi, bir oğlakla birlikte oğlu Davut'a verip Saul'a gönderdi.[j] **21** Böylece Davut Saul'un yanına geldi ve ona hizmet etmeye başladı;[k] Saul onu çok sevdi ve kendi silahtarı[l] yaptı. **22** Saul Yesse'ye adam gönderip "Lütfen bırak da Davut hizmetimde kalsın; ondan çok memnunum" dedi. **23** Tanrı' dan bir ruh Saul'un üzerine geldiğinde Davut liri eline alıp çalmaya başlardı. Bu Saul'a iyi gelir, onu rahatlatırdı. Kötü ruh da onu terk ederdi.[m]

17 Filistî[n] orduları savaş için bir araya geldi. Yahuda' nın Soko[o] şehrinde toplandıktan sonra, Soko ile Azeka[ö] arasında kalan Efes-dammim'de[p] ordugâh kurdular. **2** Saul ve İsrail erleri de toplandı, Ela Ovasında[r] ordugâh kurup Filistîlere karşı savaş düzeni aldılar. **3** Filistîler bu taraftaki dağın yamacında, İsrailliler de karşı taraftaki dağın yamacında duruyorlardı. Aralarında vadi vardı.

4 Filistî ordugâhından Goliyat[a] isimli Gatlı[b] bir savaşçı çıktı. Boyu altı arşın bir karıştı.*[c] **5** Başına tunç bir miğfer takmış, pullu bir zırh kuşanmıştı. Tunç zırhın[ç] ağırlığı beş bin şekeldi.* **6** Baldırlarında da tunç zırh vardı ve omuzları arasında tunç bir kargı[d] asılıydı. **7** Mızrağının tahta sapı dokumacı sırığı gibiydi,[e] demirden ucu da altı yüz şekel ağırlığındaydı.* Büyük kalkanını taşıyan adam önü sıra yürüyordu. **8** Goliyat İsrail saflarının karşısına dikilip "Neden çıkıp böyle savaş düzeni aldınız?" diye haykırdı.[f] "Ben bir Filistî, siz de Saul'un kulları[g] değil misiniz? Aranızdan birini seçin de karşıma çıksın. **9** Eğer dövüşüp beni yere serebilirse, biz size kul oluruz. Ama eğer ben üstün gelir de onu yere sererse siz bize kul olup hizmet edersiniz."[h] **10** Filistî sözüne devam edip "Bugün İsrail ordusuna meydan okuyorum.[ı] Karşıma benimle dövüşecek bir adam çıkarın"[i] dedi.

11 Saul[j] ve tüm İsrail, Filistî'nin bu sözlerini duyunca çok korkup dehşete kapıldılar.[k]

12 Davut, Yahuda Beytlehemi'nden Efratalı[l] Yesse'nin oğ-

BÖLÜM 16

a Ba 4:21
Me 33:2
b Öz 22:29
c 1Sa 8:11
ç 1Sa 16:23
d 1Sa 14:52
1Sa 17:36
e 1Sa 17:32
1Sa 17:46
f 1Sa 26:19
Öz 16:23
g 1Sa 16:12
h 1Sa 18:12
ı 1Sa 17:15
Me 78:70
i Mt 9:17
j 1Sa 10:27
2Ta 17:5
Öz 17:8
Öz 18:16
k Öz 22:29
l Hk 9:54
1Sa 14:13
1Sa 31:4
m 1Sa 16:14
1Sa 18:10
2Kr 3:15

BÖLÜM 17

n Yş 13:2
Hk 3:1
Hk 3:3
1Sa 9:16
1Sa 14:52
Ams 9:7
o 2Ta 11:7
2Ta 28:18
ö Yş 15:35
Yr 34:7
p 1Ta 11:13
r 1Sa 21:9

2. Sütun

a 1Sa 17:23
b Yş 11:22
2Sa 21:22
1Ta 20:8
c Ba 6:15
Tkr 3:11
2Sa 21:20
ç 1Sa 17:38
1Kr 22:34
2Ta 26:14
Yr 51:3
d 1Sa 17:45
e 1Ta 11:23
1Ta 20:5
f Sy 33:55
g 1Sa 8:17
1Ta 21:3
h Tkr 28:15
Tkr 28:48
ı 1Sa 17:26
2Kr 19:22
Me 80:6
i Me 33:16
Öz 16:18
Yr 9:23
j 1Sa 8:20

k Tkr 20:1; Yş 1:9; 1Sa 17:24; Me 27:1; İş 51:12; İ Ba 35:16; Ba 35:19; Ru 1:2; Ru 4:22; 1Sa 16:1; 1Sa 17:58; Mi 5:2; Mt 2:6.

1Sa 17:4* Yaklaşık 2,9 metre. **5*** Yaklaşık 57 kilogram. **7*** 6,84 kilogram.

luydu. Yesse'nin sekiz oğlu vardı.[a] Ve Saul'un zamanında o çok yaşlanmıştı. **13** Yesse'nin üç büyük oğlu Saul'un ardınca savaşa gitmişlerdi;[b] savaşa giden bu üç oğuldan en büyüğünün adı Eliab,[c] ikincisinin adı Abinadab,[ç] üçüncüsünün adı Şammah'tı.[d] **14** Davut en küçükleriydi;[e] en büyük üç ağabeyi Saul'un ardından gitmişti.

15 Davut, babasının koyunlarını gütmek[f] için Saul'un yanından Beytlehem'e gider gelirdi. **16** Ve Filistî kırk gün boyunca sabah akşam öne çıkıp karşılarına dikiliyordu.

17 Yesse, oğlu Davut'a "Şu bir efa kavrulmuş buğdayla[g] on somun ekmeği al, hemen ordugâha ağabeylerine götür" dedi. **18** "Bu on parça taze peyniri* de binbaşıya götür.[h] Ağabeylerinin iyi olup olmadıklarına bak[ı] ve bana onlardan bir kanıt getir." **19** Bu arada Saul, Davut'un ağabeyleri ve diğer İsrail erleri Filistîlerle savaşmak[i] üzere Ela Ovasındaydılar.[j]

20 Davut sabah erkenden kalktı ve sürüyü bir çobana bıraktı. Yesse'nin söylediği gibi[k] erzağı alıp yola koyuldu. O ordugâha[l] vardığında, askerler naralar atarak savaş düzenine giriyordu.[m] **21** İsrail ve Filistî askerleri karşı karşıya gelip savaş düzeni aldılar. **22** Davut getirdiği erzağı[n] hemen levazım bekçisine[o] bırakıp cepheye koştu. Oraya varınca ağabeylerinin durumunu sordu.[ö]

23 Davut onlarla konuşurken Golyat[p] adındaki Gatlı[r] savaşçı Filistî cephesinden çıkıp onlara doğru gelmeye başladı. Daha önce söylediklerini tekrarladı;[a] bunları Davut da duydu. **24** Adamı gören İsrail erleri çok korkup kaçışmaya başladı.[b] **25** İsrail erleri "Şu gelen adamı görüyor musunuz?" diyorlardı. "İsrail'e meydan okumak[c] için geliyor. Kral, onu vurup öldüreni hem çok zengin edecek hem de kızını ona verecek.[ç] Üstelik babasının evini İsrail'deki tüm yükümlülüklerden muaf tutacak."[d]

26 Davut yakınında duran adamlara şöyle dedi: "O Filistî'yi[e] yere serip bu utancı İsrail üzerinden kaldıracak[f] adama ne yapılacakmış? Yaşayan Tanrı'nın[g] ordularına meydan okuyan[h] bu sünnetsiz[ı] Filistî de kim oluyor?" **27** Adamlar da söylenenleri tekrarladılar ve "İşte, onu yere seren adama bunlar yapılacak" dediler. **28** Davut'un en büyük ağabeyi Eliab,[i] onun adamlarla konuştuğunu duydu ve çok sinirlendi.[j] "Senin burada ne işin var!" dedi. "Çöldeki o birkaç koyunu kime bıraktın?[k] Ben senin ne kadar haddinibilmez ve kötü yürekli olduğunu iyi bilirim.[l] Buraya sırf savaşı görmeye geldin."[m] **29** Davut da "Ben şimdi ne yaptım ki? Bir soru sordum o kadar"[n] dedi. **30** Sonra Davut başka birine dönüp aynı soruyu sordu.[o] Ona hep aynı karşılığı verdiler.[ö]

31 Davut'un söyledikleri yayıldı ve bunları Saul'a anlattılar. Saul da onu getirtti. **32** Davut Saul'a "O Filistî yüzünden kimse

BÖLÜM 17

a 1Sa 16:10
1Ta 2:13
b Sy 1:3
c 1Sa 16:6
ç 1Sa 16:8
1Ta 2:13
d 1Sa 16:9
2Sa 13:3
e 1Ta 2:15
f 1Sa 16:11
1Sa 16:19
g Ru 2:14
1Sa 25:18
2Sa 17:28
h 1Sa 16:20
Öz 3:27
Öz 18:16
ı Ba 37:14
i 1Sa 9:16
j 1Sa 17:2
1Sa 21:9
k Kİ 3:20
l 1Sa 26:5
m 1Sa 4:2
1Sa 23:3
n 1Sa 10:22
1Sa 17:17
o 1Sa 30:24
ö Ba 37:14
1Sa 17:18
p 1Sa 17:4
1Ta 20:5
r Yş 11:22
2Sa 21:22
1Ta 20:8

2. Sütun

a 1Sa 17:10
b Sy 13:33
Tkr 20:3
1Sa 17:11
İş 7:2
c 1Sa 17:10
2Kr 19:22
ç Yş 15:16
1Sa 14:49
1Sa 18:17
1Sa 18:21
d 1Sa 8:11
Mt 17:26
e 1Sa 17:37
f Me 74:18
Me 74:22
Me 79:12
g Yr 10:10
1Se 1:9
h 1Sa 17:10
ı 1Sa 14:6
1Sa 18:25
i 1Sa 16:6
1Ta 2:13
j Me 37:8
Öz 14:17
Öz 14:29
Öz 27:4
k 1Sa 17:20
l 1Sa 16:7
2Ta 6:30
m Öz 18:13
Vz 7:9
Mt 7:1
Ro 14:4
Yk 4:12

1Sa 17:18* Sözcük anlamıyla, "süt"

n Öz 15:1; 1Pe 3:9; **o** 1Sa 17:26; **ö** 1Sa 17:25.

yılgınlığa kapılmasın"[a] dedi. "Bu kulun gidip onunla dövüşecek."[b] **33** Fakat Saul "Bu Filistî'yle dövüşmeye sen gidemezsin"[c] dedi. "Çünkü çok gençsin,[ç] oysa o küçüklüğünden beri savaşçıdır." **34** Davut Saul'a "Bu kulun babasının sürüsüne çobanlık ediyor" dedi. "Bir aslan[d] ya da ayı sürüden bir koyun kaparsa, **35** ben peşinden gidip onu yere serer,[e] koyunu ağzından alırım. Bana saldırmaya kalkışırsa onu boğazından tutup yere çalar öldürürüm. **36** Bu kulun aslanı da ayıyı da yere sermiştir. Yaşayan Tanrı'nın[f] ordusuna[g] meydan okuduğu[h] için o sünnetsiz Filistî'nin[ı] de sonu onlar gibi olacak. **37** Beni aslanın ve ayının pençesinden kurtaran Yehova, bu Filistî'nin elinden de kurtaracaktır."[i] Bunun üzerine Saul Davut'a "O halde git, Yehova seninle olsun"[j] dedi.

38 Saul kendi kıyafetini Davut'a verdi; başına tunç miğfer takıp üzerine zırh giydirdi. **39** Davut giydiklerinin üzerine kılıcını kuşandı ve yürümeye çalıştı, fakat yürüyemedi, çünkü onlara alışık değildi. En sonunda Saul'a "Bu şeylerin içinde yürümem mümkün değil, bunlara alışık değilim" dedi. Böylece Davut onları üzerinden çıkardı.[k] **40** Eline değneğini alıp dereden beş düzgün taş seçti. Onları çoban dağarcığına koydu, sapanını[l] da eline alıp Filistî'ye doğru ilerledi.

41 Filistî de ona doğru yürümeye başladı, Davut'a yaklaştıkça yaklaştı. Büyük kalkanını taşıyan adam önünden gidiyordu.

BÖLÜM 17

a Tkr 20:3
Me 27:3
b 1Sa 16:18
Me 118:6
Öz 28:1
c Sy 13:31
Tkr 9:2
ç 1Sa 17:42
d Hk 14:5
Öz 30:30
İş 31:4
Ams 3:12
e Hk 14:6
2Sa 23:20
f Yr 10:10
1Se 1:9
g 1Sa 17:20
1Ta 12:38
h 1Sa 17:10
2Kr 19:22
ı 1Sa 17:26
i Tkr 7:21
2Kr 6:16
Me 18:3
Me 115:11
2Ko 1:10
İb 11:34
j 1Sa 14:6
Me 97:10
Me 124:8
k Zk 4:6
l Hk 20:16
1Sa 25:29
2Ta 26:14

2. Sütun

a Me 123:4
b Ezg 5:10
Ağ 4:7
c 1Sa 16:12
ç 1Sa 17:33
d 1Sa 24:14
2Sa 9:8
2Sa 16:9
2Kr 8:13
Lu 14:11
e Hk 16:23
2Kr 1:2
f Öz 18:12
Yr 9:23
g 1Sa 17:6
İş 54:17
h 2Sa 5:10
2Sa 22:33
Me 44:5
Me 125:1
İb 11:34
ı 1Sa 17:10
2Kr 19:22
i Tkr 7:2
Tkr 9:3
Yş 10:8
j İş 56:9
Vh 19:17
k Çk 9:16
Tkr 28:10
1Kr 8:43
1Kr 18:36
2Kr 19:19
Me 46:10
İş 52:10
Da 3:29
l Me 44:6
Ho 1:7
Zk 4:6

42 Filistî bakıp Davut'u görünce onu küçümsedi.[a] Çünkü o pembe tenli,[b] güzel[c] bir gençti.[ç] **43** Filistî "Ben köpek[d] miyim ki, üzerime değnekle geliyorsun?" diyerek kendi ilahlarının adıyla[e] Davut'a lanet okudu. **44** Filistî, "Gel bakalım!" dedi. "Cesedini göklerin kuşlarına, kırdaki hayvanlara yem edeceğim."[f]

45 Davut ise Filistî'ye "Sen benim üzerime kılıçla, mızrakla, kargıyla[g] geliyorsun ama ben senin üzerine göklerin hâkimi Yehova'nın adıyla,[h] meydan okuduğun[ı] İsrail ordusunun Tanrısının adıyla geliyorum" dedi. **46** "Bugün Yehova seni benim elime verecek.[i] Seni yere serip kafanı gövdenden ayıracağım; bugün Filistî ordugâhındakilerin cesetlerini göklerin kuşlarına ve yerin hayvanlarına yem edeceğim.[j] Böylece yeryüzünde yaşayan herkes İsrail'in bir Tanrısı olduğunu anlayacak.[k] **47** Ve tüm bu topluluk şunu anlayacak ki, Yehova kılıçla, mızrakla kurtarmaz.[l] Savaş Yehova'nın savaşıdır[m] ve sizi elimize O teslim edecek."[n]

48 Filistî Davut'a saldırmak için ilerlerken, Davut da ona saldırmak üzere Filistî saflarına doğru koşmaya başladı.[o] **49** Davut elini dağarcığına sokup bir taş çıkardı ve sapanla fırlattı. Filistî'yi alnından vurdu[ö] ve taş alnına saplanınca Filistî yüzüstü yere düştü.[p] **50** Böylece Davut bir sapan ve taşla Filistî'yi yendi, onu yere serip öldürdü. Davut'

m 2Ta 20:15; Me 46:11; Öz 21:31; **n** Tkr 20:4; **o** Me 27:1; Öz 28:1; **ö** 1Sa 17:57; **p** 1Sa 17:37; 2Sa 21:22; 2Sa 22:39; Me 44:7.

un elinde kılıç yoktu.[a] **51** Sonra koşarak Golyat'ın yanına gidip başına dikildi. Kılıcını[b] kınından çekip kafasını keserek onu öldürdü.[c] Filistîler güçlü savaşçılarının öldüğünü görünce dağılıp kaçışmaya başladılar.[ç]

52 Bunun üzerine İsrail ve Yahuda erleri kalkıp naralar atarak vadiye,[d] oradan da Ekron[e] kapılarına kadar Filistîleri kovaladılar.[f] Ağır yaralar alan Filistîler Şaarayim[g] yolunda öldüler. Gat'a, Ekron'a kadar her yer onların cesetleriyle dolmuştu. **53** Filistîlerin peşini bırakmayan İsrailoğulları en sonunda geri dönüp onların ordugâhlarını yağma ettiler.[h]

54 Sonra Davut, Filistî'nin kafasını[ı] alıp Yeruşalim'e götürdü, silahlarını da kendi çadırına koydu.[i]

55 Saul, Davut'un Filistî'yle savaşmaya gittiğini görünce ordu komutanı Abner'e[j] "Bu çocuk[k] kimin oğlu[l] Abner?" diye sormuştu. Abner de "Canın, başın için ey kral, bilmiyorum" demişti. **56** Kral da "Onun kimin çocuğu olduğunu araştır" demişti. **57** Bu nedenle Davut Golyat'ı yere serdikten sonra Abner onu alıp elinde Golyat'ın kafasıyla[m] Saul'un huzuruna çıkardı. **58** Saul "Delikanlı, sen kimin oğlusun?" diye sordu. Davut da "Beytlehemli[n] kulun Yesse'nin[o] oğluyum" dedi.

18 Davut'un Saul'la konuşması bittikten sonra, Yonatan[ö] Davut'a gönülden bağlandı,[p] onu canı gibi sevdi.[r] **2** Saul o gün Davut'u yanına aldı, onun babasının evine dönmesine izin vermedi.[a] **3** Yonatan Davut'u canı gibi sevdi[b] ve aralarında antlaştılar.[c] **4** Hatta Yonatan üzerindeki kaftanı çıkarıp, giysileri, kılıcı, yayı ve kuşağıyla birlikte Davut'a verdi. **5** Davut seferlere çıkmaya başladı. Saul'un kendisini gönderdiği her yerde sağgörülü davrandı;[ç] bu nedenle Saul onu ordusunun başına getirdi.[d] Bu hem halkın hem de Saul'un hizmetkârlarının hoşuna gitti.

6 Davut Filistîleri vurduktan sonra geri dönerken bütün İsrail şehirlerinden kadınlar tef[e] ve lavta çalıp şarkılar söyleyerek,[f] dans ederek Kral Saul'u sevinçle[g] karşılamaya çıktılar. **7** Olayı kutlayan kadınlar karşılıklı şöyle söylüyorlardı:

"Saul binlercesini yere serdi,
Davut ise on binlercesini."[h]

8 Saul bu sözlerden hiç hoşlanmadı ve çok öfkelendi.[ı] "Davut'a on binlercesini, bana ise sadece binlercesini verdiler" dedi. "Ona vermedikleri bir tek krallık kaldı!"[i] **9** Ve o günden sonra Saul Davut'a hep kuşkuyla baktı.[j]

10 Ertesi gün,[k] Tanrı kötü bir ruhun Saul'u etkilemesine izin verdi,[l] o da evin içinde peygamber gibi davranmaya*[m] başladı. Davut, daha önceleri olduğu gibi

BÖLÜM 17

a Hk 3:31; Hk 15:15; 1Sa 13:22; 1Sa 17:47
b 1Sa 21:9
c Me 18:40
ç Tkr 28:7; Yş 23:10; İb 11:34
d 1Sa 17:2; 1Sa 17:19
e Yş 15:45
f Me 18:37
g Yş 15:36
h Yr 30:16
ı 1Sa 31:9
i 1Sa 21:9
j 1Sa 14:50
k 1Sa 16:19; 1Sa 16:21
l Çk 5:2; 1Sa 25:10
m 1Sa 17:54
n 1Sa 17:12; 1Sa 20:6
o Ru 4:22; 1Sa 16:1; 1Ta 2:13; İş 11:1; Mt 1:6; Lu 3:32; Elç 13:22; Ro 15:12

BÖLÜM 18

ö 1Sa 14:1; 1Sa 14:49; 2Sa 1:4
p Ba 44:30; 1Pe 1:22
r 1Sa 19:2; 1Sa 20:17; 1Sa 20:41; 2Sa 1:26

2. Sütun

a 1Sa 8:11; 1Sa 16:22; 1Sa 17:15
b Öz 17:17; Öz 18:24; Kl 3:14
c 1Sa 20:8; 1Sa 20:42; 1Sa 23:18; 2Sa 9:1; 2Sa 21:7
ç Yş 1:7; 1Sa 18:30; Öz 14:35
d 1Sa 14:52; Öz 20:18
e Çk 15:20; Hk 11:34; Me 68:25
f Çk 15:21; Hk 5:1
g Yr 31:13
h 1Sa 21:11; 1Sa 29:5; Öz 15:30
ı 1Sa 4:5; Öz 14:30; Öz 27:4; Yk 3:16; i 1Sa 13:14; 1Sa 15:28; 1Sa 16:13; 1Sa 20:31; 1Sa 24:20; j 1Sa 20:33; 1Sa 21:10; Öz 27:4; 1Ti 6:4; k Ef 4:26; l Hk 9:23; 1Sa 16:14; 1Sa 19:9; Ey 34:12; m 1Sa 10:6; 1Sa 10:11; 1Sa 19:24.

1Sa 18:10* Bu ifade peygamberlerin zaman zaman tuhaf, mantıksız görünmelerine yol açacak şekilde, alışılmadık davranış veya konuşmalarını ima ediyor olabilir.

müzik aletini eline almış çalıyordu[a] ve Saul'un elinde bir mızrak vardı.[b] **11** Saul, "Davut'u duvara çakayım"[c] diyerek mızrağı fırlattı.[ç] Davut iki kez yana çekilerek kurtuldu.[d] **12** Bunun üzerine Saul Davut'tan korkmaya başladı,[e] çünkü Yehova Davut'la birlikteydi,[f] fakat Saul'dan ayrılmıştı.[g] **13** Bu yüzden Saul Davut'u yanından uzaklaştırdı,[h] onu bin kişilik bir birliğin başına getirdi. Davut askerlere önderlik ediyordu.[ı] **14** Ve yaptığı her işte sağgörülüydü,[i] Yehova onunla birlikteydi.[j] **15** Saul onun her zaman sağgörülü[k] davrandığını gördükçe ondan daha da korkuyordu. **16** Davut kendilerine önderlik ettiği için tüm İsrail ve Yahuda halkı onu çok seviyordu.

17 Sonunda Saul Davut'a "İşte büyük kızım Merab.[l] Onu sana eş olarak vereceğim"[m] dedi. "Ama önce yiğitliğini bana göster, Yehova için savaş."[n] Aslında Saul "Davut'un sonu benim elimden değil Filistîlerin elinden olsun"[o] diye düşünüyordu. **18** Davut Saul'a "Ben kimim ki? İsrail'de akrabalarım, babamın evi kim ki krala damat olayım?"[ö] dedi. **19** Ne var ki Saul'un kızı Merab'ı Davut'a verme zamanı geldiğinde, kız Meholalı[p] Adriel'e verilmişti.[r]

20 Diğer yandan Saul'un kızı Mikal[s] Davut'a gönül vermişti. Saul durumu öğrenince bu hoşuna gitti. **21** Saul "Kızı ona vereyim ki Davut'a tuzak olsun,[ş] böylece sonu Filistîlerin elinden olur" diye düşündü. Sonra da Davut'a "Bu ikinci kızım sa-

BÖLÜM 18

a 1Sa 16:16
1Sa 16:23
b 1Sa 19:9
c Öz 27:4
1Yh 3:15
1Yh 4:20
ç 1Sa 19:10
1Sa 20:33
d Me 37:32
Lu 4:30
Yhn 8:59
e 1Sa 18:29
f 1Sa 16:13
g 1Sa 16:14
1Sa 28:15
h 1Sa 18:5
ı Sy 27:17
2Sa 5:2
Me 121:8
i 1Sa 18:5
j Ba 39:2
Yş 6:27
1Sa 10:7
1Sa 16:18
k Yş 1:7
Öz 20:18
l 1Sa 14:49
m 1Sa 17:25
n 1Sa 25:28
o 1Sa 18:25
2Sa 11:15
2Sa 12:9
Me 7:16
ö 2Sa 7:18
Öz 15:33
Öz 18:12
Öz 22:4
Yk 4:6
1Pe 5:6
p Hk 7:22
2Sa 21:8
r 2Sa 21:8
s 1Sa 14:49
1Sa 19:11
1Sa 25:44
2Sa 3:13
2Sa 6:16
1Ta 15:29
ş Çk 10:7
1Sa 18:17
Me 7:14
Me 38:12
Öz 26:24
Yr 9:8

2. Sütun

a 1Sa 18:18
b Me 119:141
c Ba 29:18
Ba 34:12
Çk 22:16
ç 1Sa 14:24
d Hk 14:3
1Sa 17:26
1Sa 17:36
1Sa 21:11
2Sa 1:20
2Sa 3:14
e 1Sa 18:21
f Hk 14:19
g 2Sa 3:14
h 1Sa 17:25
ı 1Sa 16:13
1Sa 24:20
i 1Sa 18:20

yesinde bugün damadım olacaksın" dedi. **22** Saul hizmetkârlarına da şu emri verdi: "Davut'a gizlice deyin ki, 'Kral senden hoşnut, tüm hizmetkârları da seni çok seviyor. Artık kralın damadı olmalısın.' " **23** Saul'un hizmetkârları bunu söyleyince, Davut "Benim gibi yoksul[a] ve önemsiz[b] biri için kralın damadı olmak kolay mı sanıyorsunuz?" dedi. **24** Hizmetkârları "Davut bunları söyledi" diyerek konuşulanları Saul'a bildirdiler.

25 Bunun üzerine Saul "Davut'a şunları söyleyin" dedi. "Kral, kızı için başlık istemiyor,[c] ama düşmanlarından öç almak[ç] için yüz Filistî'nin sünnet derisini[d] istiyor." Aslında Saul Davut'un Filistîlerin eline düşüp ölmesi için düzen kuruyordu. **26** Hizmetkârlar Saul'un sözlerini Davut'a bildirdiler. Kralın damadı[e] olma fikri Davut'un hoşuna gitti ve kendisine tanınan vakit dolmadan harekete geçti. **27** Adamlarıyla birlikte kalkıp gitti ve Filistîler arasından iki yüz kişiyi vurdu.[f] Kralın damadı olmak için Filistîlerin sünnet derilerini[g] tamı tamına getirip ona sundu. Buna karşılık Saul da kızı Mikal'i ona eş olarak verdi.[h] **28** Saul, Yehova'nın Davut'la birlikte olduğunu açıkça anladı.[ı] Kızı Mikal Davut'u çok seviyordu.[i] **29** Saul Davut'tan daha da korktu ve bundan böyle hep Davut'un düşmanı oldu.[j]

30 Filistî beylerinin[k] her saldırısında, Saul'un hizmetkârları arasında en sağgörülü[l] davranan

j 1Sa 18:9; 1Sa 18:12; 1Sa 20:33; Me 37:12; **k** 1Sa 29:3; **l** 1Sa 18:5; 1Kr 2:3; Me 119:99.

hep Davut oldu. Bu nedenle Davut büyük bir nam yaptı.[a]

19 Ve Saul, oğlu Yonatan ile tüm hizmetkârlarına Davut'u öldürmelerini söyledi.[b] **2** Fakat Saul'un oğlu Yonatan Davut'u çok seviyordu.[c] Bu nedenle Davut'a "Babam Saul seni öldürtmek istiyor" dedi. "Ne olur dikkatli ol; yarın sabah gizlenebileceğin bir yere gidip saklan.[ç] **3** Sen o civardayken babam kıra çıktığında ben de onun yanında olurum ve onunla senin hakkında konuşurum. Durumu öğrenip sana bildiririm."[d]

4 Böylece Yonatan babası Saul'a Davut'u överek[e] "Ne olur kral kulu Davut'a karşı suç işlemesin"[f] dedi. "Çünkü o sana karşı suç işlemedi; senin için hep iyi işler yaptı.[g] **5** Canını hiçe saydı[h] ve o Filistî'yi vurup yere serdi;[ı] böylece Yehova tüm İsrail'e büyük bir kurtuluş sağladı.[i] Bunu sen de gördün ve çok sevindin. Öyleyse neden Davut'u sebepsiz yere[j] öldürterek masum kanı dökesin?"[k] **6** Saul Yonatan'ın sözünü dinledi ve "Yehova'nın hakkı için,[l] o öldürülmeyecek" diye yemin etti. **7** Bunun üzerine Yonatan Davut'u çağırıp tüm bu konuşulanları ona anlattı. Sonra onu Saul'a götürdü ve Davut önceden olduğu gibi onun hizmetine girdi.[m]

8 Bir süre sonra yine savaş çıktı ve Davut Filistîler üzerine yürüyüp onlarla savaştı. Saldırıya geçip onları büyük bir bozguna uğrattı;[n] Filistîler onun önünden kaçtı.[o]

BÖLÜM 18

a 2Sa 7:9
Öz 22:1
Vz 7:1

BÖLÜM 19

b 1Sa 18:9
Öz 27:4
Yk 1:20
c 1Sa 18:1
Öz 18:24
ç Öz 22:3
Öz 27:12
d 1Sa 20:9
1Sa 20:13
Öz 17:17
e 1Sa 20:32
1Sa 22:14
Öz 31:9
f Ba 42:22
2Ta 6:23
1Yh 3:15
g Me 35:12
Me 109:5
Öz 17:13
Yr 18:20
h Hk 9:17
Hk 12:3
1Sa 28:21
Me 119:109
Elç 20:24
Flp 2:30
ı 1Sa 17:49
i Çk 14:13
1Sa 11:13
1Sa 14:45
1Ta 11:14
j Me 69:4
Yhn 15:25
k 1Sa 20:32
Yr 26:15
Mt 27:4
l Tkr 6:13
1Sa 14:39
Yr 10:10
m 1Sa 16:21
1Sa 18:2
1Sa 18:13
n Tkr 7:2
Me 27:3
o Le 26:7

2. Sütun

a 1Sa 16:14
1Sa 18:10
Ey 34:12
İb 3:12
b 1Sa 18:11
1Sa 19:6
Me 5:6
Vz 4:13
c Me 18:17
Me 34:19
İş 54:17
ç Me 18:2
Me 18:48
Me 59:16
Me 124:7
Mt 10:23
d Hk 16:2
e Me 59:Üst
Me 59:3

9 Bir gün Saul elinde mızrağıyla evde oturuyor, Davut da o sırada lir çalıyordu. O anda Yehova'nın izin verdiği kötü ruh[a] yine Saul'un üzerine geldi. **10** Ve Saul Davut'u mızrakla duvara çakmak istedi,[b] fakat Davut Saul'un önünden çekilince[c] mızrak duvara saplandı. Davut o gece kaçıp kurtuldu.[ç] **11** Daha sonra Saul, Davut'un evini gözlesinler ve ertesi sabah[d] onu öldürsünler diye ulaklar gönderdi.[e] Ne var ki, Davut'un karısı Mikal "Bu gece kaçıp canını kurtarmazsan yarın öldürülürsün" demiş **12** ve kaçıp kurtulsun diye Davut'u vakit geçirmeden pencereden aşağı indirmişti.[f] **13** Mikal terafimi[g] alıp yatağa yerleştirdi, kafasının olduğu yere keçi kılından bir örtü koydu, sonra da üzerini örttü.

14 Saul bu kez Davut'u getirtmek için ulaklar gönderdi, fakat karısı "Davut hasta"[h] dedi. **15** Saul Davut'u görsünler diye yine ulaklar gönderip "Onu bana yatağıyla getirin de öldüreyim"[ı] dedi. **16** Ulaklar içeri girince yatağın içinde terafimi buldular; baş kısmında da keçi kılından bir örtü vardı. **17** Bunun üzerine Saul Mikal'e "Neden bana bu oyunu oynadın,[i] düşmanımın[j] kaçıp kurtulmasına izin verdin?" dedi. Mikal ona şu karşılığı verdi: "Davut, 'Bırak gideyim, yoksa seni öldürürüm' dedi."

18 Bu arada Davut kaçıp[k] Rama'ya Samuel'in yanına

f Yş 2:15; Elç 9:25; 2Ko 11:33; **g** Ba 31:19; Ba 31:30; Hk 17:5; 1Sa 15:23; 2Kr 23:24; Ho 3:4; **h** Yş 2:5; Mt 10:16; **ı** 1Sa 18:9; Me 37:12; Öz 27:4; **i** 1Sa 28:12; **j** 1Sa 18:29; **k** Me 144:2.

gitti,[a] ona Saul'un kendisine yaptıklarını anlattı. Sonra da Samuel'le birlikte kalkıp Nayot'a[b] gitti, orada yaşamaya başladılar. **19** Bir süre sonra Saul'a "Davut Rama'daki Nayot'ta" diye haber ulaştı. **20** Saul Davut'u yakalatmak için hemen ulaklar gönderdi. Ulaklar, peygamberlik eden yaşlı peygamberleri ve başlarında da Samuel'in durduğunu gördüler. Bunun üzerine onlara da Tanrı'nın ruhu[c] geldi. Ve hepsi peygamber gibi davranmaya başladı.*[ç]

21 Saul bunu duyunca hemen başka ulaklar gönderdi. Ama onlar da aynı şekilde peygamber gibi davranmaya başladı. Bu yüzden Saul üçüncü kez ulaklar gönderdi ama onlar da peygamber gibi davranmaya başladı. **22** En sonunda Saul da Rama'ya gitti. Seku'daki büyük sarnıca gelince "Samuel ile Davut nerede?" diye soruşturmaya başladı. "Rama'daki Nayot'ta"[d] dediler. **23** Yola devam edip Rama'daki Nayot'a gitti, Tanrı'nın ruhu[e] onun da üzerine geldi. Ve o da Rama'daki Nayot'a varana kadar yol boyunca peygamber gibi davrandı. **24** Üzerindeki giysileri de çıkardı ve Samuel'in önünde peygamber gibi davrandı. Bütün gün ve bütün gece çıplak yattı.[f] "Saul da mı peygamber oldu?"[g] sözü bundan çıkmıştır.

20 Davut Rama'daki Nayot'tan kaçtıktan[h] sonra Yonatan'a gitti. "Ben ne yaptım?[ı] Günahım ne? Babana karşı ne suç işledim de canıma kastediyor?" diye sordu. **2** Yonatan "Böyle bir şey olamaz!"[a] dedi. "Ölmeyeceksin. Babam bana bildirmeden büyük ya da küçük hiçbir iş yapmaz.[b] Bu meseleyi neden benden gizlesin ki?[c] Böyle şey olmaz!" **3** Fakat Davut yemin ederek[ç] "Beni ne kadar sevdiğini[d] baban çok iyi biliyor" dedi. "Bu yüzden, 'Yonatan bunu bilmesin yoksa üzülür' diye düşünmüştür. Ama Yehova'nın hakkı için[e] ve senin başın üzerine[f] yemin ederim ki ben ölümün eşiğindeyim."[g]

4 Yonatan Davut'a "Ne dilersen senin için yaparım" dedi. **5** Bunun üzerine Davut "Bak, yarın Yeni Ay,[h] kralla birlikte yemeğe oturmam gerekiyor" dedi. "Beni gönder de, öbür günün akşamına kadar kırda saklanayım.[ı] **6** Baban yokluğumu fark ederse 'Davut memleketi Beytlehem'e[i] gitmek için benden izin istedi; orada ailece yıllık kurban sunacaklarmış'[j] dersin. **7** 'Peki, tamam' derse kulun güvende demektir. Fakat öfkelenirse bil ki kötülük yapmaya kararlıdır.[k] **8** Bu kuluna vefanı göster,[l] çünkü Yehova'nın önünde benimle antlaştın.[m] Eğer suçum varsa[n] beni sen öldür, neden babana götüresin?"

9 Bunun üzerine Yonatan "Senin başına böyle bir şey gelmeyecek" dedi. "Babamın sana kötülük yapmaya kararlı olduğunu öğrenirsem bunu sana söylemez miyim?"[o] **10** Davut Yonatan'a "Peki baban sana ters karşılık verirse bana kim bildirecek?" diye sordu. **11** Yonatan Davut'a "Gel, kıra gidelim" dedi.

1Sa 19:20* 18:10'daki dipnota bakın.

BÖLÜM 19

a 1Sa 7:17
Öz 17:17
b 1Sa 20:1
c Sy 11:25
Yo 2:28
ç 1Sa 10:5
1Sa 10:6
1Sa 10:10
d 1Sa 19:18
e 1Sa 19:20
f İş 20:2
Mi 1:8
g 1Sa 10:11

BÖLÜM 20

h 1Sa 19:10
1Sa 23:26
2Pe 2:9
ı 1Sa 12:3
1Sa 24:11
Me 7:3
Me 18:20

2. Sütun

a 1Sa 19:6
b 1Sa 9:15
c 1Sa 20:12
ç Tkr 6:13
İb 6:16
d 1Sa 18:1
1Sa 19:2
e 2Sa 15:21
2Kr 2:2
Yr 10:10
Yr 38:16
f 1Sa 1:26
1Sa 17:55
g 1Sa 27:1
Me 116:3
2Ko 1:9
h Sy 10:10
Sy 28:11
2Kr 4:23
1Ta 23:31
2Ta 2:4
Ne 10:33
Kl 2:16
ı 1Sa 19:2
Öz 22:3
i 1Sa 16:4
1Sa 16:18
Yhn 7:42
j 1Sa 9:12
1Sa 20:29
k Es 7:7
Vz 4:13
l Yş 2:14
Ru 1:8
Öz 17:17
Öz 19:22
m Sy 30:2
1Sa 18:3
1Sa 23:18
n 1Sa 20:1
o 1Sa 19:2

Birlikte kıra gittiler. **12** Yonatan, "İsrail'in Tanrısı Yehova[a] şahidim olsun ki,[b] yarın ya da öbür gün babamın ne düşündüğünü öğreneceğim" dedi. "Eğer senin hakkında olumlu düşünüyorsa, mutlaka birini gönderip sana haber vereceğim. **13** Ama babam sana bir kötülük yapmaya kararlıysa ve ben bunu öğrendiğimde haber yollayıp seni sağ salim göndermezsem, Yehova Yonatan'a aynısını hatta daha beterini yapsın.[c] Yehova babamla olduğu gibi[ç] seninle de birlikte olsun.[d] **14** Eğer hayatta kalırsam,[e] ölmeyeyim diye sen de bana Yehova'nın vefasını göstermez misin?[f] **15** Benim evimden vefanı devirler boyu eksik etme.[g] Yehova Davut'un tüm düşmanlarını yeryüzünden sildiği zaman, **16** Yonatan ismi Davut evinden silinmesin.[h] Antlaşmamız bozulursa Yehova bunun hesabını senden düşmanlarının eliyle sorsun." **17** Yonatan Davut'a olan sevgisinden ötürü tekrar yemin etti, onu canı gibi seviyordu.[ı]

18 Yonatan "Yarın Yeni Ay,[i] yerin boş olacağından yokluğun mutlaka fark edilecek. **19** Öbür gün yokluğun daha da fark edilecek. Bu yüzden öbür gün,* gizlendiğin[j] bu yere gelip şu kayanın yanında bekle. **20** Ben hedefe atıyormuş gibi bu kayanın bir yanına üç ok atacağım. **21** Sonra uşağımı gönderip 'Git, okları bul' diyeceğim. Eğer 'İşte, oklar senden beride, onları al' dersem, Yehova'nın hakkı için[a] bil ki herhangi bir sorun yok, güvendesin demektir. O zaman sen de çıkar gelirsin. **22** Ama eğer uşağa 'İşte, oklar senden ötede' dersem, hemen kaç, bu demektir ki Yehova seni gönderiyor. **23** Verdiğimiz söze gelince,[b] Yehova seninle benim aramda devirler boyu şahit olsun."[c]

24 Davut kırda gizlendi.[ç] Bu arada Yeni Ay zamanı geldi, kral sofraya oturdu.[d] **25** Kral, her zamanki gibi duvarın önünde oturuyordu, karşısında Yonatan vardı. Abner[e] de Saul'un yanında oturuyordu, fakat Davut'un yeri boştu. **26** Saul o gün bir şey demedi, çünkü kendi kendine, "Bir şey oldu ki bugün temiz değil;[f] herhalde arınmadı" diye düşündü. **27** Yeni Ayın ertesi günü, ikinci gün, Davut'un yeri yine boştu. Bunun üzerine Saul, oğlu Yonatan'a "Yesse'nin oğlu[g] neden dün de bugün de yemeğe gelmedi?" diye sordu. **28** Yonatan Saul'a "Davut Beytlehem'e gitmek için benden ısrarla izin istedi"[h] dedi. **29** "Bana 'Lütfen beni gönder, memlekette ailece kurban sunacağız, ağabeyim orada olmamı istedi. Eğer benden hoşnutsan bırak da hemen gidip kardeşlerimi göreyim' dedi. İşte bu yüzden kralın sofrasına gelemedi." **30** O zaman Saul Yonatan'a çok öfkelendi[ı] ve "Seni asi kadının oğlu!"[i] diye bağırdı. "Yesse'nin oğlunun tarafını tuttuğunu bilmiyor muyum? Bu yaptığın kendin için de seni doğuran anan[j] için de utanç verici. **31** Çünkü Yesse'nin oğlu yeryüzünde yaşadığı sürece ne sen

BÖLÜM 20

a Çk 34:23
Tkr 6:13
Yş 24:23
b Ey 31:4
Me 17:3
Me 139:1
c Ru 1:17
1Sa 3:17
1Sa 25:22
2Sa 3:9
ç 1Sa 10:7
1Sa 11:6
1Sa 14:47
2Sa 1:22
2 Sa 3:10
d 1Sa 16:13
1Sa 17:37
e Yhn 15:13
f 2Sa 9:3
2Sa 9:7
g 2Sa 9:1
2Sa 21:7
h 1Sa 18:3
2Sa 21:7
ı 1Sa 18:1
2Sa 1:26
Öz 18:24
i 1Sa 20:5
Ezr 3:5
İş 1:13
j 1Sa 19:2
1Sa 20:5

2. Sütun

a Tkr 6:13
Tkr 10:20
Hk 8:19
1Sa 14:39
1Sa 19:6
1Sa 20:3
1Sa 25:26
Mt 5:33
b 1Sa 20:14
c Ba 16:5
1Sa 20:42
ç Öz 27:12
d 1Sa 20:5
e 1Sa 14:50
1Sa 17:55
f Le 11:24
Le 15:5
Le 15:16
Le 15:18
Sy 19:16
g Ru 4:22
1Sa 17:12
1Sa 22:7
h 1Sa 20:6
ı Öz 14:29
Öz 22:24
i Öz 15:2
Öz 21:24
Ef 4:31
j 1Sa 14:50

1Sa 20:19* Ya da "çalışma günü"

güvende olabilirsin ne de krallığın![a] Şimdi adam gönderip onu bana getirt; o ölmeli."[b]

32 Fakat Yonatan babası Saul'a "O neden öldürülsün?[c] Ne yaptı ki?"[ç] dedi. **33** Bunun üzerine Saul Yonatan'a mızrağını fırlattı;[d] o zaman Yonatan, babasının Davut'u öldürmeye kararlı olduğunu anladı.[e] **34** Yonatan büyük bir kızgınlıkla[f] hemen sofradan kalktı ve Yeni Ayın ertesi günü hiç ekmek yemedi. Davut için kederliydi;[g] çünkü babası onu aşağılamıştı.[h]

35 Ertesi sabah Yonatan kıra, Davut'la kararlaştırdığı yere[ı] gitti. Uşağı olan genç de yanındaydı. **36** Uşağına "Haydi koş, atacağım okları bul"[i] dedi. Uşak koşarken ilerisine ok attı. **37** Uşak, Yonatan'ın oku attığı yere varınca Yonatan arkasından, "Ok senden ötede!"[j] diye seslendi. **38** Sonra uşağın arkasından yine seslendi, "Acele et! Çabuk ol! Durma öyle!" Yonatan'ın uşağı okları toplayıp efendisinin yanına geldi. **39** Uşağın hiçbir şeyden haberi yoktu, meseleyi sadece Yonatan'la Davut biliyordu. **40** Sonra Yonatan silahlarını uşağına verip "Al bunları şehre götür" dedi.

41 Uşak gitti. Davut da güney tarafından ortaya çıktı. Sonra eğilip üç kez yere kapandı.[k] Birbirlerini öptüler,[l] ağlaştılar. Davut daha fazla ağladı.[m] **42** Yonatan Davut'a "Yehova'nın adıyla birbirimize yemin ettik,[n] yolun açık olsun"[o] dedi. "Benimle senin aranda, benim soyumla senin soyun arasında Yehova devirler boyu şahit olsun."[ö]

BÖLÜM 20

a 1Sa 18:8
b 1Sa 19:6
Me 79:11
Vz 4:13
Vz 8:4
c 1Sa 19:5
Me 69:4
Öz 17:17
Öz 18:24
ç Mt 27:23
Lu 23:22
d 1Sa 18:11
1Sa 19:10
Yhn 15:13
e 1Sa 20:7
f Çk 11:8
Çk 32:19
Ef 4:26
g 1Sa 18:1
h 1Sa 20:33
ı 1Sa 20:19
i 1Sa 20:20
j 1Sa 20:22
k Ba 43:28
1Sa 24:8
1Sa 25:23
2Sa 9:6
l Ba 29:13
Ba 45:15
1Sa 10:1
2Sa 19:39
Elç 20:37
m 2Sa 1:26
n 1Sa 20:17
1Sa 20:23
o Sy 6:26
1Sa 1:17
Lu 7:50
Elç 16:36
ö 1Sa 20:23
1Sa 23:18
2Sa 9:7

2. Sütun

BÖLÜM 21

a 1Sa 22:19
Ne 11:32
İş 10:32
b 1Sa 22:9
c 1Sa 18:13
ç Mt 10:16
d Me 37:25
e Çk 25:30
Le 24:5
Le 24:9
Mt 12:4
Lu 6:4
f Çk 19:15
Le 15:16
2Sa 11:11
g Le 15:18
Tkr 23:10
h Le 24:9
Mt 12:4
Mr 2:26
Lu 6:4
ı Le 24:8
i Le 13:2
Sy 5:2
Me 66:13

Böylece Davut kalkıp yoluna gitti, Yonatan da şehre döndü.

21 Sonra Davut Nob'a,[a] kâhin Ahimelek'in yanına gitti. Ahimelek[b] Davut'u karşısında görünce titremeye başladı. "Neden tek başınasın? Yanında niye kimse yok?"[c] diye sordu. **2** Davut, kâhin Ahimelek'e şöyle dedi: "Kral bir meseleyi halletmem için bana emir verdi,[ç] 'Verdiğim emri ve seni niçin gönderdiğimi kimse bilmesin' dedi. Adamlarımla bir yerde buluşmak üzere sözleştim. **3** Elinde beş somun ekmek ya da yiyecek başka bir şey varsa ver."[d] **4** Kâhin "Elimde sıradan ekmek yok, kutsal ekmek[e] var; ancak adamların kadından uzak durduysa verebilirim"[f] dedi. **5** Davut "Göreve çıktığımızdan beri, her zaman olduğu gibi kadından uzak duruyoruz"[g] diye karşılık verdi. "Sıradan bir sefer için bile bedenlerinin kutsallığını koruyan adamlarım, bu özel görev için kutsallıklarını korumaya daha çok dikkat ettiler." **6** Bunun üzerine kâhin ona kutsal ekmekleri verdi,[h] çünkü orada huzur ekmeklerinden başka ekmek yoktu. Onlar Yehova'nın huzurundan kaldırılmış,[ı] yerlerine aynı gün taze ekmekler konmuştu.

7 O gün Saul'un hizmetkârlarından biri de oradaydı ve Yehova'nın huzurunda alıkonmuştu.[i] Bu adam Edomlu[j] Doeg'di[k] ve Saul'un çobanlarının[l] başıydı.

8 Davut Ahimelek'e "Burada hiç mızrak ya da kılıç yok mu?"

j Ba 36:1; Çk 12:49; Le 19:34; Tkr 2:4; 1Sa 14:47; k 1Sa 22:9; Me 52:Üst; l 1Sa 8:17; 1Sa 11:5; 1Ta 27:29; 2Ta 26:10.

diye sordu. "Kralın işi çok acil
olduğundan yanıma ne kılıcımı
aldım ne de başka bir silah."
9 Kâhin, "Ela Ovasında[a] öldür-
düğün Filistî Golyat'ın kılıcı[b]
var" dedi. "İşte şurada, efodun[c]
arkasında beze sarılı duruyor. İs-
tersen onu al, burada ondan baş-
ka silah yok." Davut "Onun gibi-
si yoktur, onu bana ver" dedi.

10 Davut o gün çıkıp gitti ve
Saul'dan kaçmaya[ç] devam etti.
Sonunda Gat[d] kralı Akiş'in ya-
nına vardı. **11** Akiş'in adamla-
rı "Memleketin kralı Davut[e] de-
ğil mi bu?" dediler. "İnsanların
dans ederek[f] birbirlerine,

'Saul binlercesini yere serdi,
Davut ise on binlercesini'

dedikleri adam bu değil mi?"[g]
12 Bu sözler Davut'un yüreğine
işledi ve Gat kralı Akiş'ten çok
korktu.[h] **13** Bu yüzden onla-
rın önünde[ı] tavrını değiştirip[i]
deli gibi davranmaya başla-
dı. Şehir kapısının kanatlarına
çizgiler çiziyor, salyalarını sa-
kalına akıtıyordu. **14** Sonun-
da Akiş adamlarına "Bu adamın
deli olduğunu görmüyor mu-
sunuz? Onu neden bana getir-
diniz?" dedi. **15** "Benim deli-
lerle ne işim var? Bunu benim
karşıma soytarılık etsin diye mi
getirdiniz? Böyle bir adam benim
evime nasıl girer?"

22 Davut oradan ayrılıp[j]
Adullam[k] Mağarasına[l]
kaçtı.[m] Bunu duyan ağabeyle-
ri ve babasının tüm ev halkı
onun yanına geldi. **2** Sıkıntı-
sı,[n] borcu olan[o] ve canından bez-
miş[ö] herkes onun yanına top-
lanmaya başladı.[p] Davut onların
başı oldu;[a] yanına dört yüz kadar
adam toplandı.

3 Davut oradan Moab'daki
Mitspe'ye gidip Moab kralına[b]
"Tanrı'nın benim için ne yapaca-
ğı belli olana kadar lütfen annem
babam[c] yanınızda kalsın" dedi.
4 Böylece onları Moab kralının
yanına yerleştirdi. Davut'un sarp
bir yerde saklandığı[ç] günler boy-
unca onlar da kralın yanında
kaldılar.

5 Bir süre sonra Gad[d] pey-
gamber, Davut'a "O sarp yerde
kalma. Buradan uzaklaş, Yahuda
diyarına git"[e] dedi. Davut da ora-
dan ayrılıp Heret Ormanına gitti.

6 Saul, Davut'la yanındaki
adamların ortaya çıktığını duy-
du. O sırada Saul Gibea'daki te-
pede bir ılgın[f] ağacı altında otu-
ruyordu. Mızrağı[g] elindeydi,
adamları çevresine toplanmıştı.
7 Saul adamlarına "Ey Benyami-
noğulları, dinleyin!" dedi. "Yes-
se'nin oğlu[h] hepinize tarlalar,
bağlar mı verecek?[ı] Sizi binbaşı-
lar,[i] yüzbaşılar mı yapacak?
8 Hepiniz bana karşı düzen kur-
dunuz. Kendi oğlumun Yesse'
nin oğluyla antlaştığını[j] kimse
bana haber vermedi.[k] Aranız-
da derdime ortak olan yok. Oğ-
lumun, bana pusu kursun diye
hizmetkârımı kışkırttığını bugü-
ne kadar kimse söylemedi."

9 Bunun üzerine, Saul'un
hizmetkârlarının başında olan
Edomlu Doeg[l] "Ben Yesse'
nin oğlunu Nob'da gördüm, Ahi-
tub oğlu[m] Ahimelek'in[n] yanına

BÖLÜM 21

a 1Sa 17:2
1Sa 17:50
b 1Sa 17:51
1Sa 17:54
c Çk 28:6
ç 1Sa 27:1
d Yş 11:22
1Sa 5:8
1Sa 17:4
1Sa 27:2
1Kr 2:39
2Kr 12:17
Me 56:Üst
e 1Sa 16:1
1Sa 16:13
1Sa 18:8
f 1Sa 18:6
Me 150:4
Yr 31:4
g 1Sa 18:7
1Sa 29:5
h Me 56:3
ı Me 56:6
i Me 34:Üst
Mt 10:16

BÖLÜM 22

j 1Sa 21:10
k Ba 38:1
Yş 15:35
2Sa 23:13
1Ta 11:15
Mi 1:15
l Me 57:Üst
Me 142:Üst
İb 11:38
m Me 34:19
Me 56:13
n Hk 11:3
Mt 11:28
o Ams 2:6
Mt 18:26
ö Hk 18:25
2Sa 17:8
p Me 142:7

2. Sütun

a 1Sa 30:22
2Sa 5:2
1Ta 11:15
b Ru 4:10
Ru 4:17
1Sa 14:47
1Sa 20:33
c Ba 47:11
Çk 20:12
Öz 23:24
Mt 19:19
ç 1Sa 22:1
2Sa 23:13
Me 57:1
Me 142:Üst
d 2Sa 24:11
1Ta 21:9
1Ta 29:29
2Ta 29:25
e 1Sa 23:3
f Ba 21:33
1Sa 31:13
1Ta 10:12

g 1Sa 18:10; 1Sa 19:9; 1Sa 20:33; **h** Ru 4:22; 1Sa 20:27; 1Sa 25:10; **ı** 1Sa 8:14; **i** Çk 18:21; 1Sa 8:12; **j** 1Sa 18:3; 1Sa 20:17; **k** 1Sa 17:31; Öz 15:22; **l** 1Sa 21:7; Me 52:Üst; **m** 1Sa 14:3; 1Sa 22:20; **n** 1Sa 21:1.

gelmişti" dedi. **10** "Ahimelek onun için Yehova'ya danıştı[a] ve ona erzakla[b] beraber Filistî Golyat'ın kılıcını[c] verdi." **11** Kral hemen adam gönderip kâhin Ahitub oğlu Ahimelek'i, babasının tüm ev halkını, Nob'daki kâhinleri çağırttı.[ç] Hepsi kralın yanına geldi.

12 Saul "Ey Ahitub oğlu, dinle beni" dedi. O da "Buyur efendim" diye karşılık verdi. **13** Saul, "Yesse'nin oğlu ve sen, neden bana karşı düzen kurdunuz?[d] Bugün bana pusu kursun diye neden ona ekmek ve kılıç verdin? Neden onun için Tanrı'ya danıştın?"[e] dedi. **14** Ahimelek buna karşılık krala "Tüm hizmetkârların arasında Davut gibi[f] sadık[g] kim var?" dedi. "O, kralın damadı,[h] başmuhafız ve senin evinde saygın biri değil mi?[ı] **15** Ben onun için Tanrı'ya danışmaya[i] yeni mi başladım? Sana karşı nasıl düzen kurarım! Kral bu kulunu ve babamın evini suçlamasın, çünkü kulunun bu konuda en ufak bir bilgisi yoktu."[j]

16 Fakat kral, "Ahimelek! Sen de babanın tüm ev halkı[k] da öleceksiniz"[l] dedi. **17** Yanında duran koşucu askerlere[m] "Yehova'nın kâhinlerini öldürün" dedi. "Çünkü onlar Davut'la elbirliği etti, onun kaçak olduğunu biliyorlardı, ama bana haber vermediler."[n] Fakat kralın adamları, Yehova'nın kâhinlerine el kaldırmak istemedi.[o] **18** Sonunda kral, Doeg'e[ö] "O halde kâhinleri sen öldür" dedi. Edomlu[p] Doeg hemen kâhinlerin üzerine saldırdı; o gün, keten efod giyen[r] seksen beş adamı öldürdü.[s]

BÖLÜM 22

a Çk 20:16
Me 52:2
Me 52:3
Öz 19:5
Öz 25:18
Öz 29:12
He 22:9
Mt 26:59
b 1Sa 21:6
c 1Sa 21:9
ç 1Sa 21:1
d Sy 35:30
Tkr 19:15
1Ti 5:19
e Me 119:69
f 1Sa 19:4
1Sa 20:32
g 1Sa 24:11
1Sa 26:23
2Sa 22:23
h 1Sa 17:25
1Sa 18:27
ı 1Sa 18:5
1Sa 18:13
i 1Sa 22:10
1Sa 28:6
j 1Sa 21:1
1Sa 21:2
k Tkr 24:16
1Sa 2:32
l 1Sa 14:44
1Sa 20:31
Öz 28:5
Öz 28:15
m 1Sa 8:11
2Sa 15:1
1Kr 1:5
2Kr 10:25
n Öz 28:16
Vz 4:13
o Çk 1:17
Tkr 19:10
Elç 4:19
Elç 5:29
ö 1Sa 22:9
Me 52:Üst
p Ba 25:30
Ba 36:43
Sy 24:18
2Kr 8:21
r 1Sa 2:28
s 1Sa 2:31
2Ta 24:21
Öz 29:10

2. Sütun

a 1Sa 21:1
1Sa 22:9
b 1Sa 2:31
1Sa 14:3
1Sa 23:6
1Sa 30:7
2Sa 20:25
1Kr 2:27
c 1Sa 21:7
ç Öz 14:15
d 1Kr 2:26

BÖLÜM 23

e Yş 15:44
1Ta 4:19
Ne 3:17

19 Doeg ayrıca kâhinler şehri olan Nob'u[a] da kılıçtan geçirdi. Kadınları, erkekleri, çocukları, emzikteki bebekleri, sığırları, eşekleri ve koyunları, hepsini öldürdü.

20 Ancak Ahitub oğlu Ahimelek'in Abiatar[b] adındaki oğlu kaçıp kurtuldu ve Davut'un yanına gitti. **21** Abiatar Davut'a "Saul Yehova'nın kâhinlerini öldürttü" dedi. **22** Davut "Bunu o gün anlamıştım"[c] dedi. "Çünkü Edomlu Doeg oradaydı; Saul'a haber vereceğini biliyordum.[ç] Babanın bütün ev halkının ölümüne ben sebep oldum. **23** Yanımda kal. Korkma. Senin canına kastedenler benim de canıma kastetmiş. Seni ben koruyacağım."[d]

23 Bir süre sonra Davut'a, "Filistîler Keila'ya[e] saldırdı; harman yerlerini yağmalıyorlar"[f] diye haber geldi. **2** Davut Yehova'ya "Gidip Filistîleri vurayım mı?" diye sordu.[g] Yehova da "Git, Filistîleri vur, Keila'yı kurtar" dedi. **3** Bunun üzerine Davut'un adamları "Biz daha burada Yahuda'dayken[h] bile korku içindeyiz, bir de Keila'ya Filistî kuvvetleriyle çarpışmaya gidersek halimiz ne olur!"[ı] dediler. **4** Bunun üzerine Davut Yehova'ya yeniden danıştı.[i] Yehova ona "Kalk, Keila'ya in" dedi. "Çünkü Filistîleri senin eline vereceğim."[j] **5** Böylece Davut adamlarıyla Keila'ya gitti ve Filistîlerle savaştı. Onlara ağır kayıplar ver-

f Le 26:16; Tkr 28:33; Hk 6:6; **g** Hk 1:1; 1Sa 28:6; 1Sa 30:8; 2Sa 5:19; Me 37:5; Öz 3:5; **h** 1Sa 22:5; **ı** 1Sa 13:5; 1Sa 14:52; **i** Hk 6:39; **j** Yş 8:7; Hk 7:7; 1Sa 14:6; 2Sa 5:19; 2Kr 3:18.

dirdi ve hayvanlarını alıp götürdü. Böylece Davut Keila halkını kurtardı.[a]

6 Ahimelek oğlu Abiatar[b] kaçıp Keila'ya Davut'un yanına geldiğinde elinde bir efod[c] vardı. **7** Bu arada Saul'a "Davut Keila'ya geldi" haberi ulaştı.[ç] Saul "İşte, Tanrı onu elime verdi"[d] dedi. "Davut kapıları sürgülü bir şehre girerek kapana kısıldı." **8** Böylece Saul, Keila üzerine yürüyüp Davut'la adamlarının etrafını sarmak için bütün halkı savaşa çağırdı. **9** Davut, Saul'un kendisine kötülük tasarladığını[e] öğrenince kâhin Abiatar'a "Efodu getir"[f] dedi. **10** Sonra da "Ey İsrail'in Tanrısı Yehova,[g] Saul'un benim yüzümden Keila'yı yerle bir etmek için[h] buraya gelmek istediğine dair bu kulun kesin bir haber aldı" dedi. **11** "Keila halkı beni onun eline verecek mi? Kulunun duyduğu gibi, Saul buraya inecek mi? Ey İsrail'in Tanrısı Yehova, ne olur kuluna bildir." Yehova, "Buraya inecek"[ı] dedi. **12** Davut "Keila halkı adamlarımla beni Saul'un eline verecek mi?" diye sordu. Yehova "Verecek"[i] diye cevapladı.

13 Davut'la yanındaki altı yüz kadar adam[j] hemen kalkıp Keila'dan çıkarak gidebildikleri kadar uzağa gittiler. Davut'un Keila'dan kaçtığı haberini alan Saul, oraya gitmekten vazgeçti. **14** Davut çölde, Zif Çölünün[k] dağlarında, sarp yerlerde yaşamaya başladı. Saul onu devamlı[l] aradığı halde Tanrı Davut'u onun eline vermedi.[m] **15** Horeş'te[n] Zif Çölünde yaşayan Davut, canına kasteden Saul yüzünden korku içindeydi.

16 Saul'un oğlu Yonatan, Davut'un Tanrı'ya güvenini[a] pekiştirmek için[b] kalkıp Horeş'e onun yanına gitti. **17** Davut'a, "Korkma[c] çünkü babamın eli sana erişmeyecek ve sen İsrail'in kralı olacaksın"[ç] dedi. "Ben de senden sonra gelen adam olacağım. Babam Saul da bunu biliyor."[d] **18** Böylece ikisi Yehova'nın önünde antlaştılar.[e] Yonatan evine döndü; Davut ise Horeş'te kalmaya devam etti.

19 Sonra Zifliler[f] Gibea'ya, Saul'un yanına[g] gidip "Davut yakınımızda" dediler. "Horeş'teki[h] sarp yerlerde, Yeşimon'un[ı] sağında* kalan Hakila Tepesinde[i] gizleniyor.[j] **20** Ey kral! Canın ne zaman isterse[k] aşağı gel. Bize de onu krala teslim etmek düşer."[l] **21** Bunun üzerine Saul "Yehova sizden razı olsun,[m] çünkü halime acıdınız" dedi. **22** "Şimdi gidin, biraz daha araştırıp nerelerde dolaştığını, onu orada kimin gördüğünü iyice öğrenin. Çünkü onun çok kurnaz[n] olduğu söyleniyor. **23** Saklandığı yerlerin hepsini öğrenip bana kanıt getirin, o zaman sizinle gelirim. Eğer Davut bu topraklardaysa Yahuda boylarını*[o] didik didik arayıp onu bulurum."

24 Böylece adamlar kalkıp Saul'dan önce Zif'e[ö] gittiler. O sırada Davut'la adamları

BÖLÜM 23

a 1Sa 22:5
1Sa 23:1
b 1Sa 22:20
c Çk 28:30
1Sa 14:3
ç 1Sa 23:1
d Çk 15:9
1Sa 23:14
Me 71:11
e Öz 12:20
Öz 14:22
Öz 16:30
Öz 24:8
f Sy 27:21
1Sa 30:7
g Me 17:6
Me 50:15
Yr 33:3
h 1Sa 22:19
Öz 28:15
ı Me 118:21
i Me 31:8
Me 62:2
Me 94:11
Me 118:8
j 1Sa 22:2
1Sa 25:13
1Sa 30:9
k Yş 15:55
1Sa 23:24
1Sa 26:1
1Ta 2:42
Me 54:Üst
l 1Sa 18:29
1Sa 20:33
1Sa 27:1
Me 54:3
m 1Sa 2:9
Me 33:18
Me 54:4
Me 124:7
Öz 21:30
Ro 8:31
n 1Sa 23:18

2. Sütun

a Me 37:5
1Pe 5:7
b Tkr 3:28
Ne 2:18
Ey 16:5
Öz 17:17
Öz 27:9
Lu 22:32
Elç 15:32
İb 10:25
c Me 27:1
İş 41:10
ç 1Sa 16:13
2Sa 2:4
2Sa 5:3
d 1Sa 20:31
1Sa 24:20
e 1Sa 18:3
1Sa 20:42
1Sa 22:8
2Sa 21:7
f 1Ta 2:42
g 1Sa 10:26
1Sa 15:34
h 1Sa 23:15
ı 1Sa 23:24
1Sa 26:1
i 1Sa 26:3

j 1Sa 22:17; 1Sa 26:1; Me 54:Üst; **k** 1Sa 18:29; 1Sa 20:33; Me 112:10; Öz 11:23; **l** Me 54:3; Me 70:2; Öz 29:26; **m** Hk 17:2; **n** Mt 10:16; **o** Yş 22:30; 1Sa 10:19; **ö** 1Sa 23:14.

1Sa 23:19* "Güneyinde." 24. ayetle karşılaştırın. **23*** Ya da "binlerini"

Yeşimon'un güneyindeki Araba'da,[a] Maon Çölündeydi.[b] **25** Saul ve adamları Davut'u aramaya çıktılar.[c] Bunu haber alan Davut hemen kayalığa[ç] indi ve Maon Çölünde kalmaya devam etti. Saul bunu işitince Davut'un peşinden[d] Maon Çölüne gitti. **26** Sonunda, Saul dağın bir tarafına, Davut'la adamları ise diğer tarafına geldi. Davut Saul'un elinden kurtulmak için hızla kaçıyordu.[e] Bu arada Saul'la adamları, Davut'la adamlarına çok yaklaşmıştı, onları yakalamak üzereydiler.[f] **27** O sırada bir ulak gelip Saul'a "Yetiş, Filistîler ülkeye baskın yaptı" diye haber getirdi. **28** Bunun üzerine Saul Davut'un peşini bırakıp[g] Filistîlerle çarpışmaya gitti. Bu yüzden o yere Sela-hammahlekot* adı verildi.

29 Sonra Davut oradan ayrılıp En-gedi[h] bölgesindeki sarp yerlerde yaşamaya başladı.

24 Saul Filistîleri kovalamaktan dönünce[ı] "Davut Engedi Çölünde"[i] diye haber aldı.

2 Böylece İsrail'in her yanından üç bin seçme adam toplayıp,[j] ancak dağ keçilerinin tırmanabildiği sarp kayalıklara[k] Davut'la adamlarını aramaya gitti.[l] **3** Bir süre sonra, yol kenarındaki taş duvarlı ağıllara geldi. Orada bir mağara vardı. Saul ihtiyacını gidermek için mağaraya girdi.[m] O sırada Davut'la adamları mağaranın[n] en dibinde oturuyorlardı. **4** Adamları Davut'a şöyle dedi: "İşte bugün Yehova sana, 'Düşmanını eline teslim ediyorum,[a] ona dilediğini yap' diyor!"[b] Davut yerinden kalktı, gidip Saul'un kaftanının eteğini gizlice kesti. **5** Fakat sonra Saul'un kaftanının eteğini kestiğinden dolayı içten içe rahatsız oldu.[c] **6** Bu yüzden adamlarına "Efendime, Yehova'nın mesihine[ç] nasıl el kaldırırım! Bu Yehova'nın gözünde hiç doğru olmaz" dedi. "Çünkü o Yehova'nın mesihi."[d] **7** Davut bu sözlerle adamlarına engel oldu, onların Saul'a saldırmasına izin vermedi.[e] Saul da mağaradan çıkıp yoluna devam etti.

8 Onun ardından Davut da kalkıp mağaradan çıktı ve Saul'un arkasından "Efendim[f] kral!" diye seslendi. Saul dönüp arkasına bakınca Davut hemen eğilip yere kapandı.[g] **9** Saul'a "'Davut sana kötülük yapmak istiyor' diyenleri neden dinliyorsun?"[h] dedi. **10** "İşte bugün, Yehova'nın mağarada seni nasıl elime verdiğini gördün! Bana seni öldürmemi söylediler,[ı] fakat ben sana acıdım, 'Efendime el kaldıramam, çünkü o Yehova'nın mesihi'[i] dedim. **11** Baba,[j] işte bak, kaftanının eteğinin bir parçası elimde! Kaftanını kestim ama seni öldürmedim. Gör de anla, içimde sana karşı ne bir kötülük[k] ne de isyan düşüncesi var. Sen canımı almak için fırsat kolladığın halde[l] ben sana karşı suç işlemedim. **12** Yehova aramızda hâkim olsun,[m] benim öcümü[n] senden Yehova alsın. Fakat ben sana el kaldırmam.[o] **13** Eski-

BÖLÜM 23

a Tkr 1:7
b Yş 15:55
1Sa 25:2
c 1Sa 26:2
Me 54:3
ç 1Sa 23:28
d Öz 11:19
e 1Sa 19:12
2Sa 15:14
Me 31:22
f 2Ta 20:12
Me 17:9
2Ko 1:8
g 2Sa 22:1
Me 18:Üst
Me 18:2
Me 54:7
h Yş 15:62
2Ta 20:2
Ezg 1:14
He 47:10

BÖLÜM 24

ı 1Sa 23:28
i 1Sa 23:29
j 1Sa 13:2
k Me 104:18
l Me 37:32
Me 38:12
m Tkr 23:13
Hk 3:24
1Kr 18:27
n Me 57:Üst
Me 142:Üst

2. Sütun

a 1Sa 26:8
1Sa 26:23
b Öz 24:29
Mt 7:12
c 2Sa 24:10
Ro 2:15
1Yh 3:20
ç 1Sa 26:11
2Sa 1:14
d Çk 22:28
1Ta 16:22
Me 105:15
Elç 23:5
e Le 19:18
Me 7:4
Mt 5:44
Ro 12:17
Ro 12:19
Ro 12:21
f 1Sa 26:17
g 1Sa 20:41
1Sa 25:23
Ro 12:10
Ro 13:7
h Le 19:16
1Sa 26:19
Me 101:5
Öz 16:28
Öz 17:4
ı 1Sa 24:4
i 1Sa 9:16
1Sa 10:1
1Sa 26:9
Me 105:15

1Sa 23:28* Anlamı, "Ayrılıklar Kayalığı"

j 1Sa 18:27; 1Sa 22:14; Öz 15:1; Öz 25:15; **k** 1Sa 26:18; Me 7:3; Me 35:7; **l** 1Sa 23:14; Me 140:1; **m** 1Sa 26:23; Me 7:8; **n** Tkr 32:35; Me 94:1; Na 1:2; Ro 12:19; İb 10:30; **o** 1Sa 26:11.

lerin dediği gibi, 'Kötülük kötülerden gelir.'[a] Bu yüzden ben sana el kaldırmam. **14** İsrail'in kralı kimin peşine düşmüş? Sen kimi kovalıyorsun? Ölü bir köpeği değil mi?[b] Bir pireyi değil mi?[c] **15** Yehova hâkimimiz olsun, aramızda O hüküm versin. Bu davaya baksın,[ç] beni savunup senin elinden kurtarsın."

16 Davut sözünü bitirdiğinde Saul, "Davut, oğlum, bu senin sesin mi?"[d] deyip hüngür hüngür ağlamaya başladı.[e] **17** Davut'a "Sen benden daha doğru bir adamsın"[f] dedi. "Çünkü sen bana iyilik ederken[g] ben sana kötülük ettim. **18** Ve bugün Yehova beni senin eline teslim ettiği[h] halde bana iyi davrandın. Beni öldürmedin. **19** İnsan düşmanını bulunca sağ salim gönderir mi?[ı] Bugün bana yaptığın iyiliğe Yehova iyilikle karşılık versin.[i] **20** Artık şundan eminim ki, sen mutlaka kral olacaksın[j] ve İsrail krallığı devirlerce senin elinde kalacak. **21** Bu yüzden, benden sonra soyumu ortadan kaldırmayacağına, babamın evinden adımı silmeyeceğine[k] şimdi Yehova'nın önünde yemin et."[l] **22** Davut Saul'a bunun için yemin ettikten sonra Saul evine gitti.[m] Davut'la adamları da gizlendikleri sarp yere çıktılar.[n]

25 Bir süre sonra Samuel[o] öldü; tüm İsrail bir araya toplanıp onun için yas tuttu.[ö] Onu Rama'daki evinde gömdüler.[p] Sonra Davut kalkıp Paran Çölüne[r] gitti.

2 Maon'da[s] bir adam yaşıyordu, işi Karmel'deydi.[ş] Bu adam çok zengindi, üç bin koyunu, bin keçisi vardı. Karmel'de koyunlarını kırkıyordu.[a] **3** Adamın adı Nabal,[b] karısının adı Abigail'di.[c] Kadın sağgörülü[ç] ve güzeldi; fakat kocası Kaleb soyundan,[d] kaba ve kötü biriydi.[e] **4** Davut çölde, Nabal'ın koyunlarını kırktığını[f] öğrendi. **5** Ve on adamını Nabal'a gönderdi; onlara "Karmel'e çıkın ve Nabal'a gidip benim adıma halini hatırını sorun"[g] dedi. **6** "Kardeşime şunları söyleyin: Sana ve evindekilere, kimin varsa hepsine esenlik olsun.[h] **7** Koyun kırktırdığını duydum. Çobanların bizimle birlikteydi.[ı] Onları hiç rahatsız etmedik[i] ve Karmel'de olduklarından günler boyunca hiçbir kayıpları olmadı. **8** Kendi adamlarına sor, sana anlatsınlar, sen de benim adamlarıma lütuf göster. Sana sevinçli bir günde geldik. Lütfen kullarına ve oğlun Davut'a elinden geleni ver."[j]

9 Davut'un adamları Nabal'a giderek Davut adına bu sözleri söyleyip beklediler. **10** Fakat Nabal onlara "Davut da kimmiş?[k] Yesse'nin oğlu da kim oluyor?" diye karşılık verdi. "Bugünlerde efendisini bırakıp kaçan hizmetkârlar da çoğaldı.[l] **11** Ayrıca ekmeğimi,[m] suyumu, kırkıcılarım için kestiğim hayvanımın etini alıp da nereden geldiğini bile bilmediğim adamlara mı vereyim?"[n]

12 Bunun üzerine Davut'un adamları geldikleri yoldan geri

BÖLÜM 24

a Ba 4:7
Öz 11:5
Mt 7:17
Ga 6:7
b 1Sa 17:43
2Sa 9:8
Öz 22:4
Mt 23:12
c 1Sa 26:20
ç Me 35:1
Me 43:1
Me 119:154
Mi 7:9
d 1Sa 26:17
e Ba 27:38
f 1Sa 26:21
g Öz 25:21
Ro 12:17
h 1Sa 24:4
1Sa 24:10
1Sa 26:8
ı Mt 5:44
Ro 12:17
i 1Sa 26:25
2Ta 16:9
Me 18:20
j 1Sa 13:14
1Sa 15:28
1Sa 18:8
1Sa 20:31
1Sa 23:17
k 2Sa 9:1
2Sa 21:7
l Le 19:12
Tkr 6:13
m 1Sa 15:34
n 1Sa 23:29
Öz 14:15
Mt 10:16

BÖLÜM 25

o 1Sa 1:20
1Sa 2:18
1Sa 3:20
Me 99:6
ö Sy 20:29
Tkr 34:8
Elç 8:2
p 1Sa 7:17
1Sa 28:3
r Ba 21:21
Sy 13:26
s 1Sa 23:24
ş Yş 15:1
Yş 15:48
Yş 15:55

2. Sütun

a 2Sa 13:23
b 1Sa 25:25
1Sa 25:38
c 1Sa 27:3
1Sa 30:5
ç Öz 14:1
Öz 24:3
Öz 31:26
d Sy 13:6
Sy 32:12
e 1Sa 25:17
1Sa 25:21
İş 32:5
f 2Sa 13:23
g 1Sa 17:22

h Mt 10:12; Lu 10:5; **ı** 1Sa 22:2; **i** 1Sa 25:15; Lu 3:14; **j** Tkr 15:7; Öz 3:27; Lu 11:41; Elç 20:35; İb 13:16; **k** Çk 5:2; Me 123:4; **l** 1Sa 22:2; İş 32:6; **m** Tkr 8:17; Hk 8:6; 2Ko 9:10; **n** Öz 21:13; Vz 9:15; İş 32:6; Lu 6:38; Yk 2:16.

döndüler, Davut'a gelip bu sözleri bildirdiler. **13** Davut hemen adamlarına "Herkes kılıcını kuşansın!" dedi.[a] Davut da adamları da kılıçlarını kuşandı. Yaklaşık dört yüz adam Davut'un peşinden gitti; iki yüz kişi de eşyalarınınb yanında kaldı.[c]

14 Bu arada gençlerden biri, Nabal'ın karısı Abigail'e "Biliyor musun, Davut efendimize esenlik dilemek için çölden ulaklar gönderdi, fakat Nabal adamları tersledi"[ç] dedi. **15** "Aslında o adamlar bize çok iyi davranmıştı, bizi hiç rahatsız etmediler. Ve kırda onlarla birlikte olduğumuz sürece hiçbir şeyimiz kaybolmadı.[d] **16** Yanlarında sürü güttüğümüz günler boyunca gece gündüz çevremizde duvar[e] oldular. **17** Şimdi ne yapacağını iyice düşün ve karar ver. Çünkü efendimizin ve evindekilerin başına felaket getirmeyi tasarlıyorlar,[f] efendimiz öyle kötü bir adam ki,[g] kimse ona bir şey söyleyemiyor."

18 Bunun üzerine Abigail[h] hemen harekete geçti; iki yüz somun ekmek, iki büyük testi şarap,[ı] pişirilmeye hazır beş koyun,[i] beş ölçek* kavrulmuş[j] tahıl, yüz üzüm pestili[k] ve iki yüz incir pestili[l] alıp eşeklere yükledi. **19** Sonra adamlarına "Siz önden gidin,[m] ben arkanızdan geliyorum" dedi. Kocası Nabal'a ise hiçbir şey söylemedi.

20 Eşeğin üstünde[n] dağdan aşağı gizlice inerken Davut ve adamları da ona doğru geliyorlardı; karşı karşıya geldiler. **21** Davut, "Demek ki çölde bu adamın mallarını boşuna korumuşum" diyordu. "Ona ait tek bir şey bile kaybolmadı.[a] Ama o yaptığım iyiliğe kötülükle karşılık verdi.[b] **22** Onlardan tek bir erkeğin[c] sabaha çıkmasına izin verirsem[ç] Tanrı Davut'un düşmanlarına aynı kötülüğü hatta daha da beterini yapsın."[d]

23 Abigail Davut'u görünce hemen eşekten indi ve Davut' un önünde eğilip[e] yere kapandı. **24** Ayaklarına kapanarak[f] "Bu suçu ben üzerime alıyorum[g] efendim" dedi. "Lütfen bu kuluna kulak ver;[h] söyleyeceklerini dinle. **25** Ne olur, bu işe yaramaz[ı] Nabal'a efendim aldırmasın, çünkü bu adamın ismi neyse kendisi de o. İsmi Nabal,* kendisi de akılsız.[i] Bu kulun, efendimin gönderdiği adamları görmedi. **26** Ama şimdi efendim, Yehova seni kan dökme suçundan[j] ve öcünü kendi elinle almaktan[k] alıkoydu.[l] Yehova'nın hakkı için[m] ve senin başın için[n] derim ki, efendimin kötülüğünü isteyenler ve düşmanları Nabal gibi olsun.[o] **27** Ve şimdi iyi dileklerimin bir ifadesi olarak hizmetçinin getirdiği armağan[ö] efendimin ardındaki adamlara[p] verilsin. **28** Lütfen bu kulunun[r] suçunu bağışla. Yehova efendimin evini mutlaka pekiştirecek,[ş] çünkü efendim Yehova için savaşıyor.[s] Hayatın boyunca sende kötülük bulunmayacak.[t] **29** Bir adam

BÖLÜM 25

a Me 37:8
Öz 15:1
Vz 7:9
b 1Sa 10:22
c 1Sa 17:22
1Sa 30:24
ç 1Sa 25:10
2Sa 16:7
d 1Sa 25:7
e 1Sa 23:1
Ey 1:10
Öz 18:11
f 1Sa 20:9
1Sa 25:13
Es 7:7
g 1Sa 25:3
2Ta 13:7
İş 32:7
h 1Sa 25:3
1Sa 25:23
1Sa 25:32
ı Ba 32:13
i 2Sa 17:29
j Ru 2:14
1Sa 17:17
2Sa 17:28
k 1Sa 30:12
2Sa 16:1
l 1Ta 12:40
Öz 25:21
Öz 25:22
m Ba 32:16
n Yş 15:18
2Kr 4:24

2. Sütun

a 1Sa 25:7
b 1Sa 25:10
Me 35:12
Me 38:20
Me 109:5
Öz 17:13
c 1Kr 14:10
1Kr 16:11
1Kr 21:21
2Kr 9:8
2Kr 10:7
ç Öz 12:16
Öz 14:17
Öz 26:4
Ro 12:21
d Ru 1:17
1Sa 3:17
1Sa 14:44
1Sa 20:13
2Sa 3:9
e 1Sa 24:8
1Sa 25:41
f 2Kr 4:37
Es 8:3
g 2Sa 14:9
h Ba 44:18
2Sa 14:12
ı 1Sa 25:17
i İş 32:6
j Ba 9:6
Sy 35:30
k Ro 12:19
l Ba 20:6
Mt 6:13
m 1Sa 20:21
1Kr 2:24

n 1Sa 1:26; 2Sa 14:19; 2Kr 2:2; **o** 1Sa 25:25; Yr 29:22; **ö** Ba 33:11; 1Sa 25:18; 1Sa 30:26; 2Kr 5:15; Öz 18:16; Öz 25:21; Öz 25:22; **p** 1Sa 22:2; **r** Öz 18:12; Öz 22:4; **ş** 1Sa 15:28; 2Sa 7:11; 1Kr 9:5; **ş** 1Sa 17:45; 1Sa 18:17; 2Sa 5:2; **t** 1Sa 24:11; 1Kr 15:5; Me 119:1.

1Sa 25:18* İbranice *sea*; 1 sea 7,33 litre.

1Sa 25:25* Anlamı, "Akılsız"

kalkıp senin peşine düşer, canına kastederse, Tanrın Yehova[a] sana kol kanat gerecek.[b] Düşmanlarının canını ise sapanla atar gibi fırlatıp atacak.[c] **30** Çünkü Yehova, efendime vaat ettiği bütün iyilikleri yapıp onu İsrail'e önder olarak atayacak.[ç] **31** Bu nedenle, efendim sebepsiz yere kan dökerek[d] ve öcünü kendi eliyle alarak[e] sonradan yüreğine dert olacak bir şey yapmasın. Yehova efendime mutlaka iyilik edecek; o zaman ne olur bu kulunu hatırla."[f]

32 Bunun üzerine Davut Abigail'e "Bugün seni karşıma çıkaran İsrail'in Tanrısı Yehova'ya şükürler olsun!"[g] dedi. **33** "Şükrolsun ki böyle sağduyulu[h] davrandın! Bugün beni kan dökme suçundan[ı] ve öcümü kendi elimle almaktan[i] alıkoyduğun için Tanrı senden razı olsun. **34** Bugün sana zarar vermekten beni alıkoyan[j] İsrail'in Tanrısı Yehova'nın hakkı için, eğer beni karşılamak için acele edip gelmeseydin[k] gün ışıyana kadar Nabal'ın hiçbir adamı sağ kalmayacaktı."[l] **35** Böylece Davut Abigail'in getirdiklerini kabul etti ve ona "Selametle[m] evine git" dedi. "Sözünü dinleyip hatırın için dediğini yapacağım."[n]

36 Ve Abigail Nabal'ın yanına döndü. Nabal evinde kralara layık bir ziyafet veriyordu.[o] Körkütük sarhoş olmuştu[ö] ve keyifliydi. Abigail gün ağarana dek ona hiçbir şey söylemedi. **37** Sabahleyin şarabın etkisi geçip Nabal ayılınca karısı olup bitenleri anlattı. Karısının anlattıklarını duyunca Nabal'ın kalbi sıkıştı,[a] bedeni kaskatı kesildi. **38** Bundan on gün kadar sonra Yehova Nabal'ı cezalandırdı[b] ve o öldü.

39 Davut Nabal'ın öldüğünü duyunca "Davama bakıp[c] beni Nabal'ın aşağılamasından[ç] kurtaran ve kulunu kötülükten alıkoyan[d] Yehova'ya şükürler olsun" dedi. "Yehova Nabal'ın kötülüğünü kendi başına getirdi."[e] Davut Abigail'e adam gönderdi ve karısı olması için teklifte bulundu.[f] **40** Davut'un hizmetkârları Karmel'e Abigail'in yanına gidip "Davut, seni karısı olarak almak üzere bizi gönderdi" dediler. **41** Kadın hemen kalkıp yere eğildi[g] ve "Bu kulunuz hizmetçi olarak efendimin adamlarının[h] ayaklarını yıkamaya[ı] hazır" dedi. **42** Abigail[i] hemen kalkıp eşeğe bindi.[j] Peşinde beş hizmetçisiyle birlikte Davut'un ulaklarıyla gitti. Ve Davut'un karısı oldu.

43 Davut Yizreelli[k] Ahinoam'ı[l] da eş olarak almıştı. Böylece iki kadın da onun karısı oldu.[m]

44 Saul, Davut'un karısı olan kızı Mikal'i[n] ise Gallimli[o] Laiş'in oğlu Palti'ye[ö] vermişti.

26 Bir süre sonra Zif[p] halkı Gibea'ya,[r] Saul'un yanına gelip "Biliyor musun, Davut, Yeşimon'a*[s] bakan Hakila Tepesinde[s] gizleniyor" dediler. **2** O

BÖLÜM 25

a Ba 15:1
Tkr 33:29
Me 66:9
b Me 41:2
c Yr 10:18
ç 1Sa 13:14
1Sa 15:28
1Sa 23:17
2Sa 6:21
2Sa 7:8
1Ta 17:7
Me 89:20
d 1Sa 25:26
Ef 4:26
e Tkr 32:35
1Sa 24:15
Me 94:1
Ro 12:19
f Ba 40:14
g Me 41:13
Me 72:18
h Me 141:5
Öz 9:9
Öz 25:12
ı Tkr 19:10
1Sa 25:26
Me 73:2
Öz 15:1
Yk 5:20
i 1Sa 25:31
Me 56:13
Ro 12:19
j 1Sa 25:24
k 1Sa 25:18
Öz 29:8
l 1Sa 25:22
m 1Sa 20:42
2Sa 15:9
2Kr 5:19
n Ba 19:21
Öz 28:23
o 2Sa 13:23
1Kr 4:22
Es 1:5
ö 1Kr 20:16
Öz 20:1
Ho 4:11
1Ko 6:10
Ef 5:18

2. Sütun

a Tkr 28:28
Me 102:4
Me 143:4
b Ba 38:7
Ba 38:10
2Sa 6:7
2Kr 19:35
Elç 12:23
c Tkr 32:35
1Sa 24:15
Me 35:1
Me 43:1
Öz 22:23
ç 1Sa 25:10
1Sa 25:14
d 1Sa 25:34
e Hk 9:57
1Kr 2:44
Me 7:16
f Öz 18:22
Öz 31:10
Öz 31:31
g Ru 2:10
h Öz 15:33; Öz 18:12; **ı** Ba 18:4; Lu 7:44; Yhn 13:5; 1Ti 5:10; **i** 1Sa 25:3; **j** Ba 24:61; **k** Yş 15:56; **l** 1Sa 27:3; 2Sa 3:2; 1Ta 3:1; **m** 1Sa 30:5; 2Sa 5:13; 2Sa 12:8; **n** 1Sa 18:20; **o** İş 10:30; **ö** 2Sa 3:15; **BÖLÜM 26** **p** Yş 15:55; 1Sa 23:14; Me 54:Üst; **r** Hk 19:14; 1Sa 10:26; 1Sa 11:4; **s** 1Sa 23:24; **ş** 1Sa 23:19.

1Sa 26:1* Ya da "çöle"

zaman Saul kalkıp[a] İsrail'deki üç bin seçkin adamıyla[b] Davut'u aramak için Zif Çölüne indi. **3** Ve Yeşimon'a bakan Hakila Tepesinde, yol kenarında ordugâh kurdu. O sırada çölde olan Davut, Saul'un, peşinden çöle geldiğini duydu. **4** Saul'un gerçekten gelip gelmediğini öğrenmek için casuslar[c] gönderdi. **5** Sonra kalkıp Saul'un ordugâh kurduğu yere gitti; Saul'un ve ordu komutanı Ner oğlu Abner'in[ç] yattıkları yeri gördü. Saul ordugâhın[d] ortasında yatıyordu, etrafı askerlerle çevriliydi. **6** Davut, Hititli[e] Ahimelek'e ve Tseruya oğlu[f] Yoab'ın kardeşi Abişay'a[g] "Benimle birlikte ordugâha, Saul'un yanına hanginiz iner?" diye sordu. Abişay "Ben inerim"[h] dedi. **7** Davut geceleyin Abişay'la birlikte adamların yanına gitti. Saul ordugâhın ortasında uyuyordu; mızrağı başucunda yere saplıydı, etrafında Abner ve adamları yatıyordu.

8 Abişay Davut'a "İşte Tanrı bugün düşmanını eline verdi"[ı] dedi. "Şimdi ne olur izin ver de, onu mızrakla bir kerede yere çakayım. İkinci kez vurmama gerek bile kalmaz." **9** Ancak Davut Abişay'a "Onu öldürme" dedi. "Çünkü kim Yehova'nın mesihine el kaldırır[i] da suçsuz sayılır?[j] **10** Yehova'nın hakkı için[k] derim ki, ya Yehova Kendisi onu vuracak,[l] ya o günü geldiğinde[m] ölecek ya da savaşta[n] yok olup gidecek.[o] **11** Yehova'nın önünde,[ö] Yehova'nın mesihine[p] el kaldırmak[r] aklımdan bile geçmez.[s] Haydi, onun başucundaki mızrağı ve su testisini al da gidelim." **12** Böylece Davut, Saul'un başucundaki mızrağı ve su testisini aldı. Ve oradan uzaklaştılar. Yehova adamların üzerine derin bir uyku[a] getirdiğinden onları ne gören oldu[b] ne de duyan; kimse uyanmamıştı. **13** Davut sonra karşı tarafa geçip ilerideki bir tepeye çıktı, aralarında epeyce mesafe vardı.

14 Davut, adamlara ve Ner oğlu Abner'e seslenerek "Abner! Bana cevap ver!" dedi. Abner[c] de "Sen kimsin ki krala sesleniyorsun?" diye karşılık verdi. **15** Davut Abner'e "Sen yiğit biri değil misin?" dedi. "İsrail'de senin gibisi var mı? Neden efendin kralın başında nöbet beklemedin? Çünkü biri efendin kralı ortadan kaldırmak için oraya geldi.[ç] **16** Bu yaptığın hiç iyi değil. Yehova'nın hakkı için,[d] sizler ölümü hak ediyorsunuz.[e] Çünkü efendinizin, Yehova'nın mesihinin[f] başında nöbet[g] tutmadınız. Bak bakalım, kralın başucundaki mızrak ve su testisi[h] nerede."

17 Bu arada Saul Davut'un sesini tanıdı ve "Davut, oğlum bu senin sesin mi?"[ı] dedi. Davut da "Benim sesim efendim kral" diye karşılık verdi. **18** "Efendim neden bu kulunu kovalıyor?[i] Ben ne yaptım, elimden ne kötülük gördün?[j] **19** Şimdi efendim kral kulunun söyleyeceklerini lütfen dinlesin: Eğer seni bana karşı kışkırtan Yehova ise, benden bir tahıl sunusu kabul etsin.[k] Ama eğer seni kışkırtan insanlar ise,[l] Yehova'nın önünde lanetli

BÖLÜM 26

a 1Sa 23:23
1Sa 24:17
b 1Sa 24:2
c Yş 2:1
Mt 10:16
ç 1Sa 14:50
1Sa 17:55
2Sa 2:8
2Sa 3:27
d 1Sa 17:20
e Ba 10:15
Ba 15:20
f 2Sa 2:18
2Sa 23:18
1Ta 2:16
g 2Sa 16:9
2Sa 18:5
h Hk 7:10
1Sa 14:7
ı 1Sa 24:4
1Sa 26:23
i 1Sa 10:1
1Sa 24:6
2Sa 1:14
j 1Ta 16:22
Me 20:6
Me 105:15
Lu 18:7
k 1Sa 20:21
1Sa 25:26
l Tkr 32:35
1Sa 24:12
1Sa 25:38
Me 94:1
Me 94:23
Ro 12:19
Yhd 9
m Ey 14:5
Me 37:13
Me 90:10
Vz 8:13
n 1Sa 31:3
1Sa 31:6
o 1Sa 12:25
ö Me 40:8
Me 119:97
p 1Ta 16:22
Me 20:6
Me 105:15
r Le 19:18
Öz 24:29
Ro 12:17
s 1Sa 14:45
1Sa 24:6

2. Sütun

a Ba 2:21
Ba 15:12
b 1Sa 24:4
c 1Sa 14:50
1Sa 17:55
2Sa 2:8
2Sa 3:8
ç 1Sa 26:8
d 1Sa 14:45
e 2Sa 12:5
2Sa 19:28
f 1Sa 9:16
1Sa 10:1
g 1Sa 14:16
h 1Sa 26:11
1Kr 19:6
ı 1Sa 24:8
1Sa 24:16

i Me 35:7; Me 69:4; **j** 1Sa 24:9; 1Sa 24:11; Me 7:3; Yhn 10:32; Yhn 18:23; **k** Le 19:5; 2Sa 24:25; **l** 1Sa 24:9.

olsunlar,[a] çünkü Yehova'nın verdiği mirasta[b] payım olmasın diye beni kovdular ve 'Git başka tanrılara tapın' dediler.[c] **20** Yehova'nın gözü önünde kanımı toprağa dökme;[ç] çünkü dağlarda keklik peşine düşen biri gibi,[d] İsrail kralı da bir pirenin peşine düşmüş."[e]

21 Bunun üzerine Saul "Günah işledim"[f] dedi. "Davut, oğlum geri dön. Sana bir daha kötülük etmeyeceğim, çünkü bugün, canımın senin gözünde değerli olduğunu[g] gördüm. Ben akılsızlık ettim, büyük hata yaptım." **22** Buna karşılık Davut "İşte kralın mızrağı! Adamlarından biri gelip alsın" dedi. **23** "Yehova herkese doğruluğunun[h] ve sadakatinin karşılığını verecektir. Bugün Yehova seni elime teslim etti, ama ben Yehova'nın mesihine el kaldırmak istemedim.[ı] **24** Senin canın bugün benim gözümde nasıl değerliyse, benim canım da Yehova'nın gözünde öyle değerli olsun[i] ve beni bütün sıkıntılarımdan kurtarsın."[j] **25** Bunun üzerine Saul "Davut, oğlum, Tanrı senden razı olsun" dedi. "Büyük işler yapacak, başarılı olacaksın."[k] Ve Davut kendi yoluna gitti, Saul da evine döndü.[l]

27 Davut, "Günün birinde Saul'un eliyle yok olup gideceğim. Filistî[m] topraklarına kaçmaktan[n] başka çarem yok" diye düşündü. "O zaman Saul İsrail'in her yerinde beni aramaktan[o] usanır, ben de onun elinden kurtulurum." **2** Böylece kalkıp altı yüz adamıyla[ö] birlikte Gat kralı Maok oğlu Akiş'in[p] tarafına geçti. **3** Adamları, onların aileleri,[a] iki karısı Yizreelli Ahinoam[b] ve Nabal'ın karısı Karmelli Abigail[c] ile birlikte Gat'ta Akiş'in yanında yaşamaya başladı. **4** Bir süre sonra Saul'a, Davut'un Gat'a kaçtığı haberi geldi. Saul da artık onu aramaktan vazgeçti.[ç]

5 Sonra bir gün Davut Akiş'e "Eğer benden hoşnutsan, taşra şehirlerinden birinde bana bir yer versinler de orada yaşayayım" dedi. "Kulun neden seninle birlikte kraliyet şehrinde yaşasın?" **6** Böylece Akiş o gün ona Tsiklag'ı[d] verdi. Bu nedenle Tsiklag bugüne kadar Yahuda krallarına aittir.

7 Davut Filistî topraklarında bir yıl dört ay yaşadı.[e] **8** Davut adamlarıyla Geşurilere,[f] Girzilere ve Amalekoğullarına[g] baskınlar yapıyordu. Bu topluluklar Telam'dan[h] Şur'a[ı] ve aşağıda Mısır'a kadar uzanan topraklarda yaşıyorlardı. **9** Davut nereye saldırsa, erkek kadın kimseyi sağ bırakmıyordu.[i] Sığırları, davarları, eşekleri, develeri ve giysileri alıp Akiş'e geri dönüyordu. **10** Akiş "Bugün nereye baskın düzenlediniz?" diye sorduğunda, "Yahuda'nın güneyine,[j] Yerahmeeloğulları[k] ve Kenilerin[l] güneyine" diye cevap veriyordu.[m] **11** Davut kimseyi Gat'a götürmemek için kadın erkek hiçbirini sağ bırakmıyordu, çünkü "Sağ kalırlarsa 'Davut bunları bunları yaptı' diyerek bizi ele verirler" diye düşünüyordu.[n] (Filistî

BÖLÜM 26

a Öz 30:10
b Çk 19:5
Tkr 26:18
Tkr 32:9
2Sa 20:19
Me 135:4
c Ro 14:13
ç Yk 5:6
d Ağ 3:52
e 1Sa 24:14
f Çk 9:27
1Sa 15:24
1Sa 24:17
Mt 27:4
g 1Sa 24:10
1Sa 26:11
h 1Kr 8:32
Me 7:8
Me 18:20
Me 28:4
ı 1Sa 24:6
1Sa 26:9
i Me 18:25
Mt 5:7
Mt 7:2
j Ba 48:16
Me 34:19
2Pe 2:9
k 1Sa 24:19
İş 54:17
l Ba 18:33
Sy 24:25
1Sa 24:22
1Sa 27:4
2Sa 19:39

BÖLÜM 27

m 1Sa 28:1
1Sa 29:2
n 1Sa 19:18
1Sa 22:1
1Sa 22:5
o 1Sa 18:29
1Sa 23:23
ö 1Sa 25:13
1Sa 30:9
p 1Sa 21:10
1Sa 27:12

2. Sütun

a 1Ti 5:8
b 1Sa 25:43
c 1Sa 25:39
1Sa 25:42
ç 1Sa 23:14
1Sa 26:25
d Yş 19:5
1Sa 30:1
2Sa 1:1
1Ta 4:30
1Ta 12:1
1Ta 12:20
Ne 11:28
e 1Sa 29:3
f Yş 13:2
g Ba 36:12
Çk 17:8
Çk 17:14
Sy 13:29
1Sa 15:2
2Sa 1:1
1Ta 4:43

h 1Sa 15:4; **ı** Ba 25:18; Çk 15:22; **i** Tkr 25:19; 1Sa 15:3; **j** Yş 15:2; **k** 1Ta 2:9; **l** Sy 24:21; 1Sa 15:6; **m** Mt 10:16; **n** Öz 22:3.

topraklarında yaşadığı sürece hep böyle yaptı.) **12** Ve Akiş Davut'a inandı.[a] "Kendi halkı, İsrailoğulları Davut'tan kesinlikle nefret ediyor.[b] O hep benim hizmetkârım olacak" diye düşünüyordu.

28 O günlerde Filistîler İsrail'le savaşmak için birliklerini topladılar.[c] Akiş Davut'a "Adamlarınla birlikte savaşa benim yanımda geleceğini mutlaka biliyorsun"[ç] dedi. **2** Bunun üzerine Davut, "Bu kulunun ne yapacağını sen iyi bilirsin" diye karşılık verdi. Akiş de Davut'a "Bundan ötürü daima benim muhafızım olacaksın"[d] dedi.

3 Samuel ölmüştü ve tüm İsrail halkı yas tutup onu kendi şehri Rama'da gömmüştü.[e] Ve Saul medyumları, bilicileri ülkeden kovmuştu.[f]

4 Bu arada Filistîler bir araya toplanmış, Şunem'e[g] gelip ordugâh kurmuştu. Bu yüzden Saul da tüm İsrail'i bir araya toplayıp Gilboa'da[h] ordugâh kurdu. **5** Saul Filistîlerin ordugâhını görünce çok korktu, yüreği yerinden oynadı.[ı] **6** Yehova'ya danıştıysa da[i] Yehova ona ne rüyalar,[j] ne Urim[k] ne de peygamberler[l] aracılığıyla cevap verdi.[m] **7** Saul sonunda hizmetkârlarına "Bana medyumluk yapan bir kadın bulun,[n] gidip ona danışayım" dedi. Hizmetkârları "Endor'da[o] bir kadın medyum var" dediler.

8 Böylece Saul kılık değiştirdi,[ö] başka giysiler giyip yanına iki adam alarak geceleyin[p] kadının yanına gitti. Ona "Lütfen benim için fala bak,[r] ruhlarla temasa geçip sana söyleyeceğim kişiyi buraya çağır" dedi. **9** Ancak kadın "Saul'un ne yaptığını, cincileri, bilicileri ülkeden nasıl attığını[a] mutlaka sen de biliyorsun" dedi. "O halde neden beni öldürtmek için canıma tuzak kuruyorsun?"[b] **10** Bunun üzerine Saul "Yehova'nın hakkı için[c] bu meseleden dolayı suçlu sayılmayacaksın" diyerek Yehova'nın adıyla yemin etti. **11** O zaman kadın, "Sana kimi çağırayım?" diye sordu. O da "Samuel'i çağır"[ç] dedi. **12** Kadın "Samuel"i[d] görünce bir çığlık attı ve "Sen Saul'sun! Neden beni kandırdın?" dedi. **13** Fakat kral "Korkma!" dedi. "Ne gördün?" Kadın "Yerden çıkan bir ilah[e] gördüm" dedi. **14** Saul "Neye benziyor?" diye sorunca kadın, "Yaşlı bir adam çıkıyor, üzerinde bir kaftan var"[f] dedi. Bunun üzerine Saul onun "Samuel"[g] olduğunu anladı ve eğilip yere kapandı.

15 Ve "Samuel" Saul'a "Neden beni çıkartarak rahatsız ettin?"[h] deyince, Saul "Çok zor durumdayım"[ı] dedi. "Filistîler benimle savaşıyor ve Tanrı beni terk etti.[i] Artık ne peygamberler ne de rüyalar aracılığıyla bana cevap veriyor.[j] Bu yüzden ne yapmam gerektiğini bana söyleyesin diye seni çağırttım."[k]

16 "Samuel" şöyle dedi: "Yehova seni terk edip[l] düşmanın olduysa,[m] neden bana danışıyorsun? **17** Yehova benim aracılı-

BÖLÜM 27

a Öz 14:15
b Ba 34:30
1Sa 13:4

BÖLÜM 28

c Hk 3:2
1Sa 14:52
ç 1Sa 27:12
1Sa 29:3
d 1Sa 29:2
e 1Sa 25:1
İş 57:1
f Çk 22:18
Le 19:31
Le 20:6
Le 20:27
Tkr 18:11
Vh 21:8
g Yş 19:18
1Kr 1:3
2Kr 4:8
Ezg 6:13
h 1Sa 31:1
2Sa 1:21
2Sa 21:12
ı Tkr 28:20
1Sa 28:20
Öz 10:24
İş 57:21
i 1Sa 14:37
1Ta 10:14
j Sy 12:6
Mt 1:20
k Çk 28:30
Sy 27:21
Tkr 33:8
l Me 74:9
Ağ 2:9
m Öz 1:28
Öz 28:9
İş 1:15
He 20:3
Mi 3:4
n Çk 22:18
Le 19:31
Le 20:6
1Sa 15:23
1Sa 28:3
İş 8:19
İb 3:12
o Yş 17:11
Me 83:10
ö 1Kr 14:2
1Kr 22:30
p 1Sa 28:25
r Tkr 18:10
1Ta 10:13
İş 8:19

2. Sütun

a 1Sa 28:3
b Çk 22:18
Le 20:27
c 1Sa 14:39
İş 48:1
Yr 44:26
ç Ro 1:28
d 1Sa 28:3
Me 146:4
Vz 9:5
2Ko 4:4
2Ko 11:14

e Me 82:6; Yhn 10:34; **f** 1Sa 15:27; **g** 2Se 2:10; 2Se 2:11; **h** 2Sa 12:23; Me 115:17; Me 146:4; Vz 9:5; Vz 9:10; **ı** Öz 14:14; Yr 2:17; Ga 6:7; **i** 1Sa 15:23; **j** 1Sa 28:6; **k** Le 19:31; **l** 1Sa 15:23; 1Sa 16:14; 2Kr 6:27; **m** Tkr 28:15.

ğımla söylediklerini yapacak. Yehova krallığı senin elinden çekip alacak[a] ve onu soydaşın Davut'a verecek.[b] **18** Yehova'nın dediğini yapmadığın,[c] O'nun gazabını Amalek'e göstermediğin[c] için Yehova bugün sana bunları yapacak. **19** Yehova seni de İsrail'i de Filistîlerin eline verecek;[d] yarın sen[e] ve oğulların[f] benim yanımda olacaksınız. Yehova, İsrail ordusunu Filistîlerin eline verecek."[g]

20 Bunun üzerine Saul boylu boyunca yere yığıldı, "Samuel" in sözlerinden çok korkmuştu. Gücü tükenmişti, çünkü bütün gün bütün gece bir şey yememişti. **21** Kadın Saul'a yaklaştı, onun altüst olduğunu gördü. "Bu hizmetçin senin dediğini yaptı" dedi. "Canımı hiçe sayarak[h] söylediklerini yerine getirdim. **22** Şimdi lütfen sen de bu hizmetçinin dediğini yap. Önüne biraz ekmek koyayım da ye, gücün yerine gelsin. Çünkü yola gideceksin." **23** Fakat Saul "Yemeyeceğim" diyerek reddetti. Ancak Saul'un hizmetkârlarıyla kadın çok ısrar ettiler. En sonunda onların dediğini yaptı, yerden kalkıp divana oturdu. **24** Kadının evinde besili bir dana[i] vardı. Hemen onu kesti.[i] Un alıp hamur yoğurdu ve pişirip mayasız ekmek yaptı. **25** Pişirdiklerini Saul'la hizmetkârlarının önüne koydu, yediler. Sonra kalkıp o gece[j] yola koyuldular.

29 Filistîler[k] bütün ordularını Afek'te topladılar. O sırada İsrailliler de Yizreel'deki[l] pınarın başında ordugâh kurmuştu. **2** Filistî müttefik beyleri[a] yüzer ve biner kişilik birlikler halinde ilerliyordu; Davut'la adamlarıysa Akiş'le birlikte arkadan geliyordu.[b] **3** Filistî beyleri "Bu İbranilerin[c] burada ne işi var?" dediler. Akiş de Filistî beylerine "O, İsrail kralı Saul' un hizmetkârı Davut" dedi. "Bir iki yıldır[c] burada benimle birlikte ve yanıma kaçtığı günden beri hiçbir kusurunu görmedim."[d] **4** Ama Filistî beyleri Akiş'e çok kızdılar. "Onu geri gönder"[e] dediler. "Kendisine verdiğin yere geri dönsün. Bizimle birlikte savaşa gelmesin ki savaş sırasında bize başkaldırmasın.[f] Çünkü efendisini hoşnut etmek için adamlarımızın kellesinden daha uygun ne bulabilir? **5** Halkın dans ederek 'Saul binlercesini yere serdi, Davut ise on binlercesini' diyerek karşılıklı övgüler düzdüğü Davut bu değil mi?"[g]

6 Sonunda Akiş[h] Davut'u çağırdı ve ona "Yehova'nın hakkı için[i] sen dürüst birisin" dedi. "Benimle birlikte orduda yaptıklarından[i] memnunum.[j] Yanıma geldiğin günden beri kötü bir davranışını görmedim.[k] Ne var ki Filistî beyleri[l] senden hoşlanmıyor. **7** Şimdi geri dön ve selametle git ki, Filistî müttefik beylerinin gözünde ters bir davranışta bulunmuş olma." **8** Ancak Davut Akiş'e "Peki ben ne yaptım?"[m] dedi. "Yanına geldiğim günden beri bu kulunun ne kötülüğünü gördün ki,[n] gidip efendim kralın düşmanlarıyla savaşmayayım?" **9** Akiş "Biliyorum, sen benim gözümde

BÖLÜM 28

a 1Sa 13:14
1Sa 15:28
b 1Sa 16:13
1Sa 24:20
c 1Sa 13:11
1Ta 10:13
ç 1Sa 15:9
Yr 48:10
d 1Sa 12:25
1Sa 28:1
1Sa 31:1
e 1Sa 31:5
f 1Sa 31:2
2Sa 2:8
g 1Sa 31:7
h Le 20:27
Hk 12:3
1Sa 19:5
Ey 13:14
ı Ba 18:7
Lu 15:23
i Tkr 12:15
j 1Sa 28:8

BÖLÜM 29

k 1Sa 28:1
l Yş 19:18
1Sa 29:11
2Sa 4:4

2. Sütun

a Yş 13:3
Hk 3:3
1Sa 5:8
b 1Sa 28:2
c 1Sa 13:19
2Ko 11:22
ç 1Sa 27:7
d 1Sa 27:12
Öz 14:15
e 1Ta 12:19
f 1Sa 14:21
g 1Sa 18:7
1Sa 21:11
h 1Sa 21:10
1Sa 27:2
ı 1Sa 20:21
Yr 12:16
i Sy 27:17
Me 121:8
j 1Sa 28:2
k 1Sa 27:11
1Sa 27:12
1Sa 29:3
Mt 10:16
l 1Sa 29:2
m 1Sa 27:11
n 1Sa 28:2

Tanrı'nın bir meleği kadar iyisin"[a] dedi. "Ancak Filistî beyleri 'Bu adam bizimle birlikte savaşa gelmesin' dediler. **10** Sabah erkenden kalk, efendinin seninle gelmiş olan hizmetkârlarıyla birlikte gün doğar doğmaz buradan git."[b]

11 Böylece Davut adamlarıyla birlikte erkenden kalktı[c] ve Filistî topraklarına döndü. Filistîler de Yizreel'e[c] çıktılar.

30 Davut ve adamları üçüncü gün Tsiklag'a[d] vardılar. Bu arada Amalekoğulları[e] güney bölgesine ve Tsiklag'a baskın yapmış, Tsiklag'ı yerle bir edip ateşe vermişlerdi. **2** Oradaki kadınları[f] ve en küçüğünden en büyüğüne kadar herkesi tutsak almış kimseyi öldürmemişlerdi; hepsini yanlarına alıp yollarına devam etmişlerdi. **3** Davut adamlarıyla şehre geldiğinde, şehrin ateşe verildiğini, eşlerinin, oğullarının, kızlarının tutsak alınmış olduğunu gördü. **4** Davut ve yanındakiler öyle çok ağlayıp feryat ettiler ki,[g] artık ağlayacak halleri kalmadı. **5** Davut'un iki karısı, Yizreelli Ahinoam[h] ve Karmelli Nabal'ın eşi olan Abigail[ı] de tutsak alınmıştı. **6** Davut büyük sıkıntı içindeydi;[i] çünkü oğulları ve kızları yüzünden herkesin yüreği yanıyor,[j] Davut'u taşlayalım[k] diyorlardı. Fakat Davut, Tanrısı Yehova'nın yardımıyla güç buldu.[l]

7 Davut Ahimelek oğlu kâhin Abiatar'a[m] "Lütfen bana efodu getir"[n] dedi. Abiatar efodu ona getirdi. **8** Davut "Bu yağmacıların peşine düşeyim mi? Onlara yetişebilir miyim?" diye Yehova'ya danıştı.[a] O da "Peşlerine düş, onlara mutlaka yetişecek ve herkesi kurtaracaksın"[b] diye karşılık verdi.[c]

9 Davut yanındaki altı yüz adamıyla[ç] hemen yola koyuldu. Besor Vadisine vardıklarında adamların bir kısmı orada kaldı. **10** Davut dört yüz adamıyla kovalamayı sürdürdü;[d] iki yüz adamı ise Besor Vadisini[e] geçemeyecek kadar yorgun olduğundan orada kaldı.

11 Sonra kırda Mısırlı[f] bir adam bulup Davut'a getirdiler. Adama ekmek yedirip su içirdiler. **12** Bir dilim incir pestili ve iki üzüm pestili[g] verdiler. Adam bunları yedikten sonra canlandı,[h] çünkü üç gün üç gecedir bir şey yiyip içmemişti. **13** Davut ona "Kimlerdensin, nerelisin?" diye sordu. Adam "Mısırlı bir hizmetkârım, Amalekoğullarından bir adamın kölesiyim" dedi. "Hastalandım diye üç gün önce efendim beni bıraktı.[ı] **14** Keretilerin[i] güneyine, Yahuda'ya, Kaleb'in[j] güneyine baskın yapan, Tsiklag'ı ateşe veren bizdik." **15** Bunun üzerine Davut, "Beni bu yağmacıların olduğu yere götürür müsün?" diye sordu. O da "Beni öldürmeyeceğine ve efendimin eline teslim etmeyeceğine[k] Tanrı'nın önünde yemin edersen,[l] seni onlara götürürüm" dedi.

16 Adam Davut'u oraya gö-

BÖLÜM 29

a 1Sa 27:12
2Sa 14:17
2Sa 14:20
2Sa 19:27
Öz 14:35
Ga 4:14
b Me 37:23
Öz 16:9
Öz 21:1
Yr 10:23
2Pe 2:9
c Me 91:11
Me 119:133
ç Yş 19:18
1Sa 29:1
2Sa 4:4

BÖLÜM 30

d Yş 15:31
1Sa 27:6
e Ba 36:12
Çk 17:14
1Sa 15:2
1Sa 27:8
f Hk 5:30
1Sa 27:3
g Hk 21:2
h 1Sa 25:43
2Sa 2:2
ı 1Sa 25:41
1Sa 25:42
1Sa 27:3
i Me 25:17
Me 116:3
j Hk 18:25
1Sa 22:2
2Sa 17:8
2Kr 4:27
k Çk 17:4
Sy 14:10
l Me 18:6
Me 27:1
Me 31:1
Me 31:9
Me 34:19
Me 43:5
Me 56:4
Me 143:5
Öz 18:10
Hb 3:18
Lu 22:43
m 1Sa 22:20
1Kr 2:26
n 1Sa 23:9

2. Sütun

a Sy 27:21
Hk 18:5
Hk 20:28
1Sa 23:2
1Sa 23:11
1Sa 28:6
Öz 3:5
b 1Sa 30:18
Me 34:19
Öz 11:8
Öz 24:16
c 1Sa 14:37
Me 28:6

ç 1Sa 23:13; 1Sa 27:2; **d** Hk 8:4; **e** 1Sa 30:21; **f** Tkr 23:7; **g** 1Sa 25:18; **h** Hk 15:19; **ı** Öz 12:10; **i** 2Sa 8:18; 1Kr 1:38; 1Ta 18:17; He 25:16; Tsf 2:5; **j** Yş 14:13; Yş 21:12; **k** Tkr 23:15; Tkr 23:16; **l** Tkr 6:13; Yş 2:12; Yş 9:15.

türdü.[a] Yağmacılar bulundukları yerde oraya buraya dağılmış, Filistî ve Yahuda topraklarından ele geçirdikleri büyük ganimetin şerefine[b] yiyip içip eğleniyorlardı.[c] **17** Davut sabah karanlığından akşama kadar onları vurup yok etti. Develere binip kaçan dört yüz genç dışında tek bir kişi bile sağ kalmadı.[ç] **18** Davut Amalekoğullarının alıp götürdüğü her şeyi ve iki karısını kurtardı.[d] **19** Oğulları, kızları, yağmalanan malları, Amalekoğullarının alıp götürdüğü her şeyi, küçüğünden büyüğüne kadar hepsini[e] Davut geri aldı. **20** Tüm sığırları ve davarları da aldı; adamlar onları diğerlerinin önüne katıp götürdü. "İşte Davut'un ganimeti"[f] diyorlardı.

21 Sonra Davut, yola devam edemeyecek kadar yorgun olduklarından Besor Vadisinde kalıp bekleyen iki yüz adamın[g] yanına döndü. Onlar Davut'la yanındakileri karşılamaya çıktılar. Davut yaklaşırken onlara hal hatır sordu. **22** Fakat Davut'la giden bazı kötü niyetli alçak adamlar[h] "Bizimle gelmedikleri için aldığımız ganimetten onlara hiçbir pay vermeyeceğiz" diyorlardı. "Her biri sadece karısını ve çocuklarını alıp gitsin." **23** Fakat Davut "Kardeşlerim böyle yapmayın" dedi, "Bunları bize Yehova verdi;[ı] O bizi korudu[i] ve bize saldıran yağmacıları elimize teslim etti.[j] **24** Sizin bu dediğiniz olacak şey mi? Savaşa gidenin alacağı pay neyse, eşyanın[k] yanında kalanın[l] payı da o olacak. Herkes eşit pay alacak."[m] **25** Davut o günden sonra bunu İsrail'de bir kural ve kanun[a] haline getirdi.

26 Davut Tsiklag'a gelince, "Yehova'nın düşmanlarından alınan ganimetten size bir armağan"[b] diyerek ganimetin bir kısmını Yahuda ihtiyarlarına, arkadaşlarına gönderdi.[c] **27** Beytel'de,[ç] güneydeki Ramot'ta,[d] Yattir'de,[e] **28** Aroer'de, Sifmot'ta, Eştemoa'da,[f] **29** Rakal'da, Yerahmeeloğullarının[g] şehirlerinde, Kenilerin[h] şehirlerinde, **30** Horma'da,[ı] Bor-aşan'da,[i] Atak'ta **31** ve Hebron'da[j] bulunanlara, adamlarıyla gitmiş olduğu her yere bu armağanlardan gönderdi.

31 Filistîler İsrail'le savaşırken,[k] İsrail askerleri Filistîlerden kaçmaya başladı ve Gilboa Dağında[l] vurulup yere serildiler.[m] **2** Filistîler Saul ile oğullarının peşine takıldı. Sonunda Saul'un oğullarından Yonatan'ı,[n] Abinadab'ı[o] ve Malki-şua'yı[ö] vurup öldürdüler. **3** Savaş şiddetlendi ve Saul ağır bir yenilgiye uğradı; sonunda nişancılar onu gördü ve okla vurup ağır yaraladılar.[p] **4** Saul silahtarına, "Kılıcını çekip[r] bana sapla" dedi. "Yoksa bu sünnetsizler[s] gelip bana kılıç saplayacak, eziyet edecek." Fakat silahtarı bunu yapmak istemedi,[ş] çünkü çok korkmuştu. O zaman Saul kılıcını çekip kendini kılıcın üzerine bıraktı.[t] **5** Silahtarı Saul'un öldüğünü[u] görünce o da kendisini kılıcının üzerine bırakıp Saul'la birlikte öldü.[ü] **6** Böylece Saul,

BÖLÜM 30

a Hk 1:25
b Yş 15:1
Ey 20:5
c Da 5:1
Lu 12:19
ç Çk 17:14
Me 73:19
d 1Sa 30:3
e 1Sa 30:8
Me 34:19
f Sy 31:9
2Ta 20:25
g 1Sa 30:10
h 1Sa 10:27
Na 1:15
ı 1Ta 29:12
Me 33:16
i Sy 31:49
j 1Sa 30:8
Me 44:3
k 1Sa 10:22
l 1Sa 17:22
1Sa 25:13
1Sa 30:10
m Sy 31:27
Yş 22:8
Me 68:12
1Ti 6:18

2. Sütun

a Sy 27:11
b Ba 33:11
2Kr 5:15
Öz 11:24
Öz 18:16
Elç 20:35
c İş 32:8
ç Yş 19:4
d Yş 19:8
e Yş 15:48
Yş 21:14
f Yş 15:50
Yş 21:14
g 1Sa 27:10
1Ta 2:9
1Ta 2:26
h Hk 1:16
1Sa 15:6
ı Yş 19:4
Hk 1:17
i Yş 19:7
j Yş 14:13
2Sa 2:1

BÖLÜM 31

k 1Sa 14:52
1Sa 29:1
l 1Sa 28:4
2Sa 1:21
m 1Sa 12:25
1Ta 10:1
n 1Sa 13:2
o 1Ta 8:33
ö 1Ta 9:39
p 2Sa 1:4
2Sa 1:6
r Hk 9:54
1Ta 10:4
s 1Sa 14:6
1Sa 17:26
2Sa 1:20
He 44:7

ş 1Sa 22:17; 2Sa 1:14; Me 105:15; **t** Çk 20:13; 2Sa 17:23; 1Kr 16:18; 1Ta 10:4; Mt 27:5; **u** 1Sa 26:10; 1Ta 10:13; Ho 13:11; **ü** 1Ta 10:5.

üç oğlu, silahtarı ve tüm askerleri o gün öldü.[a] **7** Ovadaki ve Ürdün bölgesindeki İsrail halkı askerlerin kaçtığını, Saul'la oğullarının öldüğünü öğrenince, şehirlerini terk edip kaçmaya başladı.[b] Ardından Filistîler gelip oralara yerleşti.[c]

8 Ertesi gün, Filistîler savaşta ölenleri soymak için geldiğinde,[ç] Gilboa Dağında[d] Saul ve üç oğlunun ölüsünü buldular. **9** Saul'un kafasını kesip[e] silahlarını aldılar. Bunu putlarının[f] evlerine ve halka duyurmak[g] için Filistî ülkesinin her yanına haber saldılar. **10** Sonunda, Saul'un silahlarını[a] Aştoret putlarının[b] evine koydular, cesedini ise Beyt-şan[c] şehrinin surlarına astılar. **11** Yabeş-gilead[ç] halkı Filistîlerin Saul'a yaptıklarını duydu. **12** Bütün yiğit adamları derhal kalkıp gece boyunca yol aldılar. Beyt-şan surlarından Saul ile oğullarının cesedini alıp Yabeş'e götürdüler ve orada yaktılar.[d] **13** Sonra kemiklerini alıp[e] Yabeş'teki ılgın[f] ağacının altına gömdüler.[g] Ve yedi gün oruç tuttular.[h]

BÖLÜM 31

a 1Sa 28:19
1Ta 10:6
b Tkr 28:25
1Sa 13:6
c Sy 33:56
Tkr 28:33
1Ta 10:7
ç 1Ta 10:8
2Ta 20:25
d 1Sa 28:4
1Sa 31:1
2Sa 1:6
2Sa 21:12
e 1Sa 17:51
1Ta 10:9
f Hk 16:23
g 2Sa 1:20

2. Sütun

a 1Sa 21:9
1Ta 10:10
b Hk 2:13
c Yş 17:11
Hk 1:27
2Sa 21:12

ç 1Sa 11:1; 2Sa 2:4; 2Sa 21:12; 1Ta 10:11; **d** Ams 6:10; **e** 2Sa 21:12; **f** Ba 21:33; 1Sa 22:6; 1Ta 10:12; **g** Ba 35:8; 2Sa 2:5; **h** Ba 50:10.

SAMUEL

İKİNCİ KİTAP

Yunanca *Septuagint*'e göre

KRALLAR İKİNCİ KİTAP

1 Saul öldükten sonra, Amalekoğulları karşısında kazandığı zaferden[a] dönen Davut iki gün Tsiklag'da[b] kaldı. **2** Üçüncü gün ordugâhtan, Saul'un yanından bir adam[c] çıkageldi; giysilerini yırtmış,[ç] başına toprak saçmıştı.[d] Davut'un yanına gelince önünde eğilip yere kapandı.[e]

3 Davut "Nereden geliyorsun?" diye sordu, o da "İsrail ordugâhından kaçtım" diye cevap verdi. **4** Davut "Neler oldu, anlat" dedi. O da "Askerler savaş alanından kaçtı, pek çok kişi vurulup öldü"[f] dedi, "Saul'la[g] oğlu Yonatan[h] da öldü." **5** Davut bunları anlatan genç adama "Saul'la oğlu Yonatan'ın öldüğünü nereden biliyorsun?"[a] diye sordu. **6** Adam, "Bir rastlantı sonucu Gilboa Dağındaydım"[b] dedi. "Saul oradaydı, mızrağına[c] dayanmıştı. Peşindeki savaş arabaları ve atlılar da iyice yaklaşmıştı.[ç] **7** Arkasını dönüp beni görünce yanına çağırdı, 'Emredin!' dedim. **8** 'Kimsin?' diye sordu, 'Amalekoğullarından[d] biriyim' dedim. **9** 'Ne olur gel beni öldür; çok acı çekiyorum, can[e] çekişiyorum' dedi. **10** Ben de üzerine gidip onu öldürdüm;[f] çünkü böylesine

BÖLÜM 1

a 1Sa 30:17
b 1Sa 27:6
1Sa 30:26
c 2Sa 4:10
ç Ba 37:29
Sy 14:6
Yş 7:6
d 1Sa 4:12
e 1Sa 25:23
2Sa 14:4
f 1Sa 31:1
g 1Sa 31:6
1Ta 10:4
h 1Sa 31:2
1Ta 10:6

2. Sütun

a Öz 14:15
Öz 25:2
b 1Sa 28:4
1Ta 10:1
c 1Sa 18:10
1Sa 19:9
1Sa 22:6
1Sa 26:12
ç 1Sa 31:3
1Ta 10:3

d Çk 17:16; Sy 24:20; Tkr 25:19; 1Sa 15:20; 1Sa 30:1; 1Sa 30:18; **e** Ba 2:7; **f** 1Sa 31:4; Me 5:6; Yhn 8:44.

ağır yaralandıktan sonra yaşayamayacağını biliyordum. Ve buraya efendime getirmek için onun başındaki tacı,[a] kolundaki bileklikği aldım."

11 Bunun üzerine Davut giysisini tutup yırttı,[b] yanındaki adamlar da aynısını yaptı. **12** Saul için, oğlu Yonatan için, Yehova'nın halkı ve İsrail evi için[c] herkes akşama dek dövünüp ağladı,[ç] oruç tuttu;[d] çünkü kılıçla öldürülmüşlerdi.

13 Davut bunları anlatan gence "Nerelisin?" diye sordu. O da "Burada yaşayan bir yabancının, Amalekoğullarından[e] bir adamın oğluyum" dedi. **14** Davut, "Yehova'nın mesihine[f] el kaldırıp onu öldürmekten nasıl korkmadın?"[g] dedi. **15** Ve Davut adamlarından birini çağırıp "Gel şunu öldür!" dedi. O da adamı vurup öldürdü.[h] **16** Davut "Dökülen kanının sorumluluğu sana ait olsun"[ı] dedi. "Çünkü 'Yehova'nın mesihini öldürdüm'[i] diye kendi ağzınla aleyhinde tanıklık ettin."[j]

17 Ve Davut Saul'la oğlu Yonatan[k] için bir ağıt yaktı;[l] **18** "Yay"[m] adını verdiği bu ağıtın Yahudaoğullarına[n] öğretilmesini emretti. Yaşar kitabında[o] yazılı olan bu ağıt şöyledir:

19 "Ey İsrail, güzelliğin yüksek yerlerinde öldürüldü.[ö]
Yiğitler nasıl da yere serildi!
20 Bunu Gat'ta anlatmayın,[p]
Aşkelon sokaklarında duyurmayın[r] ki,
Filistî kızları sevinmesin,
Sünnetsizlerin kızları bayram etmesin.[a]
21 Ey Gilboa Dağları,[b] üzerinize ne çiy ne de yağmur düşsün, tarlalarınızda kutsal sunular yetişmesin;[c]
Çünkü yiğitlerin kalkanı orada kirlendi,
Saul'un kalkanı da kirlendi ve artık yağla meshedilmiş kalkan kalmadı.[ç]
22 Katledilenlerin kanını, yiğitlerin etini,
Yonatan'ın yayı hiç esirgemezdi,[d]
Saul'un kılıcı hiç boşa savrulmazdı.[e]
23 Saul'la Yonatan[f] hayatları boyunca tatlı ve sevimliydiler,
Ölürken bile ayrılmadılar.[g]
Kartallardan daha çevik,[h]
Aslanlardan daha güçlüydüler.[ı]
24 Ey İsrail kızları!
Size gösterişli kırmızılar giydiren,
Giysinizi altın süslerle bezeyen[i] Saul için ağlayın.
25 Yiğitler savaşın ortasında nasıl da yere serildi![j]
Yonatan senin yüksek yerlerinde öldürüldü.[k]
26 Senin için kederliyim kardeşim Yonatan,
Dostluğun benim için ne hoştu![l]
Sevgin benim için kadınların sevgisinden öteydi.[m]
27 Yiğitler nasıl da yere serildi![n]
Savaş silahları nasıl da yok oldu."

BÖLÜM 1

a 2Kr 11:12
b 2Sa 3:31
2Sa 13:31
2Ta 34:27
Elç 14:14
c 1Sa 31:1
2Sa 1:4
ç Tkr 34:8
d 1Sa 31:13
e 2Sa 1:8
f 1Sa 24:6
1Sa 26:9
Me 105:15
g Sy 12:8
1Sa 31:4
h 2Sa 4:10
1Kr 2:25
ı Yş 2:19
Hk 9:24
2Sa 4:11
1Kr 2:37
He 18:13
Elç 18:6
i 2Sa 1:10
j Öz 19:5
Öz 21:28
k 1Sa 31:6
l 2Sa 3:33
2Ta 35:25
m 1Sa 20:36
1Sa 31:3
2Sa 1:22
n Ba 49:8
1Sa 30:26
o Yş 10:13
ö 1Sa 31:8
Ağ 2:1
p Tkr 32:27
1Sa 31:9
r Yş 13:3
Hk 16:23
1Sa 6:17

2. Sütun

a Tkr 28:37
b 1Sa 31:1
1Ta 10:1
c Le 27:16
ç İş 21:5
d 1Sa 18:4
1Sa 20:20
e 1Sa 14:47
f 1Sa 18:1
g 1Sa 31:6
1Ta 10:6
h Ey 9:26
Yr 4:13
Ağ 4:19
Hb 1:8
ı Hk 14:18
Öz 30:30
i Ba 24:53
j 2Sa 1:19
k 1Sa 31:8
2Sa 1:19
l 1Sa 18:1
m Ru 1:17
1Sa 18:3
1Sa 19:2
1Sa 20:17
1Sa 20:41
1Sa 23:16
Öz 17:17
Öz 18:24
n 2Sa 1:19

2 Sonra Davut Yehova'ya danışıp[a] "Yahuda şehirlerinden birine çıkayım mı?" diye sordu. Yehova "Çık" dedi. Davut "Hangisine çıkayım?" diye sordu, "Hebron'a"[b] cevabını aldı. **2** Böylece Davut iki karısıyla, Yizreelli Ahinoam[c] ve Karmelli Nabal'ın karısı Abigail'le[ç] birlikte oraya çıktı. **3** Davut, adamlarını[d] da aileleriyle birlikte götürdü; hepsi Hebron bölgesindeki şehirlerde yaşamaya başladılar. **4** Sonra Yahuda halkı[e] gelip Davut'u Yahuda evinin kralı[f] olarak meshetti.[g]

Ardından Davut'a "Saul'u Yabeş-gileadlılar gömdü" diye haber getirdiler. **5** Bunun üzerine Davut, Yabeş-gilead halkına[h] ulaklar gönderip "Efendiniz Saul'u gömerek[ı] ona vefanızı[i] gösterdiğiniz için Yehova sizden razı olsun"[i] dedi. **6** "Yehova size vefasını ve sadakatini[k] göstersin. Bunu yaptığınız için ben de size iyilik edeceğim.[l] **7** Şimdi güçlü ve yiğit olun.[m] Efendiniz Saul öldü ama Yahuda evi kral olarak beni meshetti."[n]

8 Bu arada Saul'un ordu komutanı Ner oğlu Abner,[o] Saul'un oğlu İş-boşet'i[o] yanına aldı, ırmağı geçirip Mahanaim'e[p] götürdü. **9** Onu Gilead'ın,[r] Aşurilerin, Yizreel'in,[s] Efraim'in,[ş] Benyamin'in[t] ve tüm İsrail'in kralı yaptı. **10** Saul'un oğlu İş-boşet İsrail kralı olduğunda kırk yaşındaydı ve iki yıl saltanat sürdü. Sadece Yahuda evi[u] Davut'un ardınca gitti. **11** Davut, Hebron'da Yahuda evine yedi yıl altı ay krallık yaptı.[ü]

BÖLÜM 2

a Sy 27:21
Hk 1:1
1Sa 28:6
1Sa 30:8
b Ba 23:2
Sy 13:22
Yş 14:14
Yş 20:7
Yş 21:11
Yş 21:12
1Sa 30:31
2Sa 5:1
1Kr 2:11
c 1Sa 25:43
1Sa 30:5
ç 1Sa 25:42
d 1Sa 22:2
1Sa 27:2
1Ta 12:1
e Ba 49:10
2Sa 19:11
2Sa 19:42
f 1Sa 15:28
2Sa 5:5
1Ta 11:3
g 1Sa 16:13
h 1Sa 31:11
ı 1Sa 31:13
i 1Sa 15:6
Öz 19:22
Ho 6:6
Mi 6:8
j Ru 3:10
k 2Sa 15:20
Me 40:11
Me 57:3
l 2Sa 9:7
2Sa 10:2
Öz 11:10
m 2Sa 10:12
n Ba 49:10
2Sa 2:4
o 1Sa 14:50
1Sa 17:55
1Sa 26:5
2Sa 4:1
1Kr 2:5
1Ta 26:28
ö 2Sa 3:7
2Sa 4:5
2Sa 4:12
p Ba 32:2
Yş 13:30
2Sa 17:24
r Sy 32:1
Yş 13:11
s Yş 19:18
ş Yş 16:5
t Yş 18:11
u 2Sa 2:4
ü 2Sa 5:5
1Kr 2:11
1Ta 3:4
1Ta 29:27

2. Sütun

a 2Sa 2:8

12 Ve Ner oğlu Abner ile Saul oğlu İş-boşet'in hizmetkârları Mahanaim'den[a] Gibeon'a[b] gittiler. **13** Tseruya[c] oğlu Yoab'la[ç] Davut'un hizmetkârları da Gibeon Havuzu kenarına varıp onlarla karşı karşıya geldiler. Gruplardan biri havuzun bir tarafında, diğeri de öbür tarafında oturdu. **14** Sonra Abner Yoab'a "Haydi, gençler kalkıp önümüzde dövüşsün" dedi. Yoab da "Peki kalksınlar" diye karşılık verdi. **15** Böylece Saul oğlu İş-boşet'in[d] Benyaminoğullarından on iki adamıyla, Davut'un adamlarından on iki kişi kalkıp karşı karşıya dizildi. **16** Her biri karşısındakini başından yakaladı, böğrüne kılıcını sapladı ve birlikte yere serildiler. Gibeon'daki[e] bu yere Helkat-hatsurim* adı verildi.

17 Ve o gün çok çetin bir çatışma oldu. Sonunda Abner'le[f] İsrail erleri Davut'un adamları karşısında yenilgiye uğradı. **18** Tseruya'nın[g] üç oğlu, Yoab,[h] Abişay[ı] ve Asahel[i] de oradaydı. Asahel kırdaki ceylanlar gibi hızlı koşardı.[j] **19** Ve Asahel Abner'i kovalamaya başladı. Sağa sola sapmadan Abner'in peşinden gidiyordu. **20** Sonunda Abner arkasına bakıp "Asahel, sen misin?" diye sordu. O da "Benim" dedi. **21** Sonra Abner "Sağı-

b Yş 10:1; Yş 10:12; Yş 18:25; Yş 21:17; 2Sa 20:8; 1Kr 3:5; 1Ta 14:16; 2Ta 1:3; İş 28:21; **c** 1Ta 2:16; **ç** 2Sa 8:16; 2Sa 20:23; 1Kr 1:7; **d** 2Sa 2:8; **e** 2Sa 2:12; **f** 2Sa 2:8; **g** 1Ta 2:16; **h** 2Sa 10:7; 2Sa 18:2; 2Sa 24:2; 1Kr 11:15; 1Ta 11:6; **ı** 1Sa 26:6; 2Sa 10:10; 2Sa 20:6; 1Ta 11:20; 1Ta 19:11; **i** 2Sa 3:27; 2Sa 23:24; 1Ta 11:26; 1Ta 27:7; **j** 1Ta 12:8; Ezg 2:17; Ezg 8:14.

2Sa 2:16* Anlamı, "Çakmaktaşı Bıçaklar Tarlası"

na veya soluna dön de gençlerden birini yakala; nesi varsa al"[a] dedi. Fakat Asahel onun peşini bırakmak istemedi. **22** Ve Abner Asahel'e "Peşimi bırak" diye tekrar seslendi. "Neden seni vurup yere sereyim?[b] Sonra ağabeyin Yoab'ın yüzüne nasıl bakarım?" **23** Fakat Asahel peşini bırakmayınca Abner mızrağının arka ucunu onun karnına sapladı,[c] mızrak sırtından çıktı. Asahel olduğu yere yığılıp öldü. Asahel'in düşüp öldüğü yere gelenler orada kalakaldı.[ç]

24 Yoab'la Abişay Abner'i kovalamaya devam etti. Güneş batarken Gibeon Çölüne[d] giden yol üzerindeki Giah'a bakan Amma Tepesine vardılar. **25** Benyaminoğulları Abner'in çevresinde toplandı ve tek vücut olup bir tepede durdular. **26** Abner Yoab'a seslenerek "Kılıç daha ne kadar can alacak,[e] sonsuza dek mi?" dedi. "Sonunda bunun ne büyük acıya yol açacağını görmüyor musun?[f] Kardeşlerinin peşini bırakmalarını adamlarına ne zaman söyleyeceksin?"[g] **27** Bunun üzerine Yoab "Bunu söylememiş olsaydın,[h] Tanrı'nın* hakkı için,[ı] sabaha kadar kimse kardeşinin peşini bırakmayacaktı" dedi. **28** Yoab boru çaldı,[i] herkes durdu ve İsrailoğullarının peşini bıraktılar. Böylece aralarındaki çatışmayı tamamen bitirdiler.

29 Abner'le adamları bütün gece Araba[j] boyunca ilerlediler, Ürdün Irmağını geçip[k] vadiden yukarı çıktılar ve sonunda Mahanaim'e[a] vardılar. **30** Yoab, Abner'in peşini bırakıp döndükten sonra adamlarını bir araya topladı. Davut'un adamlarından Asahel ve on dokuz kişi eksikti. **31** Davut'un adamlarının Benyaminoğullarından ve Abner'in adamlarından öldürdükleri ise üç yüz altmış kişiydi.[b] **32** Asahel'i[c] götürüp Beytlehem'de[ç] babasının mezarına gömdüler.[d] Sonra Yoab'la adamları yola çıkıp bütün gece yürüdüler ve gün ışırken Hebron'a[e] vardılar.

3 Saul eviyle Davut evi arasındaki savaş uzun süre devam etti.[f] Davut gittikçe güçleniyor,[g] Saul evi ise zayıflıyordu.[h]

2 Bu arada Davut'un Hebron'da[ı] oğulları oldu.[i] İlk oğlu, Yizreelli Ahinoam'dan[j] doğan Amnon'du.[k] **3** İkinci oğlu, Karmelli Nabal'ın eşi Abigail'den[l] doğan Kileab,[m] üçüncüsü Geşur kralı Talmay'ın[n] kızı Maaka'dan doğan Abşalom'du.[o] **4** Dördüncüsü Haggit'ten[ö] doğan Adoniya,[p] beşincisi Abital'den doğan Şefatya'ydı.[r] **5** Altıncısı, karısı Egla'dan doğan İtream'dı.[ş] Bunlar Davut'un Hebron'da doğan oğullarıydı.

6 Saul eviyle Davut evi arasındaki savaş sürüyor ve Abner[ş] Saul'un evindeki konumunu gittikçe güçlendiriyordu. **7** Saul'un Ritspa[t] adında bir cariyesi vardı, Ayya'nın[u] kızıydı. Bir gün İş-boşet,[ü] Abner'e "Neden babamın cariyesiyle yattın?"[v] dedi. **8** Abner İş-boşet'in sözlerine

2Sa 2:27* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 2

a Hk 14:19; 2Ta 20:25
b Öz 29:1; Vz 6:10
c 2Sa 3:27; 2Sa 4:6; 2Sa 20:10
ç 2Sa 20:12
d 2Sa 2:12
e 2Sa 11:25; İş 1:20; Yr 2:30; Yr 12:12; Yr 46:10
f Öz 17:14
g Elç 7:26
h Öz 20:18; Lu 14:31
ı 1Sa 25:26; 1Kr 2:24; 2Kr 2:2
i 1Sa 13:3; 2Sa 18:16; 2Sa 20:22
j Tkr 1:7; Yş 12:3
k Ba 32:10; Yş 4:1

2. Sütun

a Ba 32:2; Yş 21:38; 2Sa 2:8; 2Sa 17:24
b 2Sa 2:26
c 2Sa 2:18; 1Ta 2:15; 1Ta 2:16
ç Ba 35:19; Hk 17:7; Ru 1:19; Ru 4:11; 1Sa 16:1
d Ba 47:30; Hk 8:32; Hk 16:31; 2Sa 17:23; 2Sa 19:37
e 2Sa 2:1; 2Sa 2:3; 1Ta 11:1

BÖLÜM 3

f 1Kr 14:30; 1Kr 15:16
g 1Sa 15:28; 1Sa 24:20; 1Sa 26:25; Ey 17:9
h 2Sa 2:17
ı 1Ta 3:4
i Me 127:3
j 1Sa 25:43
k 2Sa 13:1
l 1Sa 25:42
m 1Ta 3:1
n 2Sa 13:37
o 2Sa 15:12
ö 1Ta 3:2
p 1Kr 1:5
r 1Ta 3:3
ş 1Ta 3:3; 2Sa 2:8

t 2Sa 21:8; **u** 2Sa 21:11; **ü** 2Sa 2:10; **v** 2Sa 16:21; 2Sa 16:22; 1Kr 2:22; Öz 9:7.

çok kızdı[a] ve "Ben burada Yahudalı bir köpek[b] başı mıyım?" dedi. "Baban Saul'un evine, kardeşlerine, yakın dostlarına bugüne kadar hep vefalı kaldım; senin Davut'un eline düşmene izin vermedim, sen ise bir kadın yüzünden benden hesap soruyorsun. **9** Yehova'nın Davut'a yemin ettiği gibi[c] yapmazsam, **10** krallığı Saul evinden alıp Davut'un tahtının Dan'dan Beer-şeba'ya kadar[ç] İsrail ve Yahuda'ya hâkim olmasını sağlamazsam, Tanrı Abner'e aynısını, hatta daha beterini yapsın."[d] **11** İş-boşet Abner'den korktuğu için ona tek bir söz bile söyleyemedi.[e]

12 Ve Abner hemen Davut'a ulaklar gönderip "Bu ülke kime ait?" dedi. "Benimle bir antlaşma yap, ben de tüm İsrail'in senin tarafına geçmesi için seni desteklerim."[f] **13** Davut "Pekâlâ! Seninle antlaşma yapacağım, yalnız senden bir şey istiyorum" dedi. "Beni görmeye geldiğinde, Saul'un kızı Mikal'i[g] de getir, yoksa benimle görüşemezsin."[h] **14** Sonra Davut, Saul oğlu İş-boşet'e[ı] ulaklar gönderip "Yüz Filistî'nin sünnet derisi[i] karşılığında nişanlandığım Mikal'i, karımı bana ver" dedi. **15** Bunun üzerine İş-boşet adam gönderip Mikal'i kocası Laiş oğlu Paltiel'den[j] aldırdı. **16** Fakat kocası Mikal' in peşinden geldi, Bahurim'e[k] kadar ağlaya ağlaya onun arkasından yürüdü. Ama Abner "Geri dön!" deyince adam geri dönüp gitti.

17 Bu arada Abner, İsrail ihtiyarlarına haber göndererek "Siz dün de önceki gün de,[a] hep Davut'un kralınız olmasını istiyordunuz" demişti. **18** "Şimdi harekete geçin, çünkü Yehova Davut'a 'Halkım İsrail'i, Filistîlerin ve tüm düşmanlarının elinden kulum Davut[b] aracılığıyla kurtaracağım' dedi." **19** Abner Benyaminoğullarıyla[c] da konuştu. Sonra İsrail'in ve Benyamin evinin tüm isteklerini anlatmak üzere Hebron'a, Davut'un yanına gitti.

20 Abner yirmi adamıyla birlikte Hebron'a Davut'un yanına varınca Davut Abner'le adamları için bir ziyafet verdi.[ç] **21** Sonunda Abner Davut'a "Tüm İsrail'i efendim kralın tarafına toplamak için kalkıp gideyim" dedi. "Seninle antlaşma yaparlar, böylece sen de gönlünün istediği gibi[d] bütün memleketin kralı olursun." Davut Abner'i gönderdi, o da oradan selametle[e] ayrıldı.

22 Bu arada Davut'un adamlarıyla Yoab bir akından dönmüşler ve yanlarında çok miktarda ganimet[f] getirmişlerdi. Abner ise o sırada Hebron'da, Davut'un yanında değildi, çünkü Davut onu göndermiş, o da selametle gitmişti. **23** Yoab[g] yanındaki orduyla şehre girince ona, "Ner[h] oğlu Abner[ı] kralın yanına geldi, sonra kral onu gönderdi, o da selametle yoluna gitti" diye haber verdiler. **24** Bunun üzerine Yoab krala gidip "Sen ne yaptın?"[i] dedi. "Abner sana gelmiş. Neden gitmesine izin verdin? **25** Ner oğlu Abner'in seni kandırmak, gelişini, gidişini,[j] yaptığın her şeyi öğrenmek için geldiğini[k] sen de biliyorsun."

BÖLÜM 3

a Öz 9:8
b 1Sa 17:43
1Sa 24:14
2Sa 16:9
c 1Sa 15:28
1Sa 28:17
1Ta 12:23
Me 78:70
Me 89:20
ç Hk 20:1
2Sa 17:11
2Sa 24:2
1Kr 4:25
d Ru 1:17
1Sa 3:17
1Sa 14:44
e 2Sa 3:39
Öz 29:25
f 2Sa 5:3
1Ta 11:3
Elç 13:22
g 1Sa 18:20
1Sa 18:27
1Sa 19:11
1Sa 25:44
1Ta 15:29
h Ba 43:3
Ba 44:26
ı 2Sa 2:10
i 1Sa 18:25
1Sa 18:27
j 1Sa 25:44
k 2Sa 16:5
2Sa 17:18
1Kr 2:8

2. Sütun

a 2Sa 5:2
1Ta 11:2
b 1Sa 13:14
1Sa 15:28
1Sa 16:1
1Sa 16:13
Me 89:3
Me 89:20
Me 132:17
Elç 13:22
c 1Sa 10:20
1Sa 10:21
1Ta 12:29
ç Ba 26:30
d Tkr 14:26
1Kr 11:37
Me 20:4
e Ro 12:18
f 1Sa 30:22
1Sa 30:24
g 2Sa 8:16
h 1Sa 14:51
ı 1Sa 14:50
1Sa 20:25
2Sa 2:8
2Sa 2:22
i 2Sa 19:6
j Sy 27:17
Tkr 28:6
1Sa 29:6
Me 121:8
İş 37:28
k Ba 42:12
Ba 42:16

26 Sonra Yoab Davut'un yanından ayrıldı ve Abner'in arkasından ulaklar gönderdi. Ulaklar onu Sira Sarnıcından geri döndürdüler.[a] Fakat Davut'un bundan haberi yoktu. **27** Abner Hebron'a[b] dönünce, Yoab baş başa konuşmak[c] için onu şehir kapısına götürdü. Kardeşi Asahel'in kanını döktüğü için[ç] onu orada karnından vurup öldürdü.[d] **28** Davut sonradan bunu duyunca "Yehova biliyor ki Ner oğlu Abner'in kanından ben ve krallığım asla sorumlu değiliz"[e] dedi. **29** "Bu suçun hesabı Yoab ve babasının evinden sorulsun.[f] Yoab'ın evinden[g] akıntılı,[h] cüzamlı,[ı] iplik eğiren adamlar,[i] kılıçla ölenler, ekmeğe muhtaç olanlar hiç eksik olmasın."[j] **30** Yoab'la kardeşi Abişay'ın[k] Abner'i öldürmesinin[l] nedeni, kardeşleri Asahel'i Gibeon'da savaşta öldürmüş olmasıydı.[m]

31 Davut Yoab'a ve yanındakilere "Giysilerinizi yırtın,[n] çul kuşanıp[o] Abner için dövünün!" dedi. Kral da cenazenin ardı sıra yürüdü. **32** Abner'i Hebron'da gömdüler. Kral, Abner'in mezarının başında ağlayıp feryat etti, bütün halk da ağlamaya başladı.[ö] **33** Kral, Abner için ağıt yakıp şöyle dedi:

"Abner bir akılsız[p] gibi mi ölmeliydi?

34 Sen ki, ellerin bağlanmamış,[r]
Ayakların prangaya vurulmamıştı.[s]
Ama kötülük çocukları karşısında yere serilenler[ş] gibi düştün."

Bunun üzerine halk onun için yine ağlamaya başladı.[a]

35 O gün bitmeden bütün halk gelip Davut'u teselli etmek için ona ekmek yedirmek istedi,[b] fakat Davut yemin ederek "Eğer güneş batana kadar[c] ekmek ya da başka bir şey yersem, Tanrı bana aynısını, hatta daha beterini yapsın"[ç] dedi. **36** Herkes olanları gördü ve kralın yaptığını doğru buldu. Kralın yaptığı her şey gibi bu da halkın gözünde doğruydu.[d] **37** Bütün halk, tüm İsrail o gün anladı ki, Ner oğlu Abner'in ölümünden kral sorumlu değildi.[e] **38** Kral hizmetkârlarına "Şunu bilin ki, bugün İsrail'de bir önder, büyük bir adam öldü!"[f] dedi. **39** "Kral olarak meshedilmiş[g] olduğum halde ben bugün güçsüz kaldım. Bu Tseruya oğulları[h] başa çıkamayacağım kadar zorlu.[ı] Yehova kötülük yapana kötülüğünü ödetsin."[i]

4 Abner'in Hebron'da öldüğünü[j] duyunca Saul'un oğlunun[k] eli ayağı titredi,[l] İsrailliler de dehşete düştü. **2** Saul'un oğlunun iki adamı vardı; akıncı bölüklerinin[m] başı olan bu adamlardan birinin adı Baanah, diğerinin adı Rekab'dı. Onlar Benyaminoğullarından Beerotlu Rimmon'un oğullarıydı (Beerot,[n] Benyamin kabilesine ait sayılırdı. **3** Beerotlular Gittaim'e[o] kaçmışlardı, bugün hâlâ orada gurbet hayatı yaşarlar).

4 Saul oğlu Yonatan'ın,[ö] Mefiboşet isminde ayakları sakat bir

BÖLÜM 3
a Öz 26:24
b 2Sa 2:1
2Sa 3:20
c Me 55:21
Öz 26:23
Öz 26:25
ç 2Sa 2:22
2Sa 2:23
d Tkr 27:24
1Kr 2:5
e Ba 4:10
Ba 9:6
Çk 21:12
Sy 35:21
Sy 35:33
Tkr 21:9
f Tkr 32:43
Hk 9:57
2Sa 1:16
1Kr 2:37
Me 7:16
Me 55:23
Me 94:23
Öz 5:22
Öz 28:17
g Çk 34:7
h Le 15:2
Sy 5:2
ı Le 13:44
2Kr 5:27
i Le 21:18
j Tkr 27:24
Me 109:10
k 2Sa 2:24
l 2Sa 2:8
2Sa 2:14
2Sa 3:27
m Le 19:18
2Sa 2:23
Ro 12:19
n Yş 7:6
2Sa 1:11
o Ba 37:34
2Kr 19:1
ö 1Sa 30:4
2Sa 1:12
p 2Sa 13:13
r Me 107:10
s Hk 16:21
ş 1Kr 2:32

2. Sütun
a Vz 7:2
b Yr 16:7
He 24:17
c Hk 20:26
2Sa 1:12
ç Ru 1:17
d 2Sa 2:10
e 2Sa 3:28
1Kr 2:5
f 1Sa 14:50
2Sa 2:8
2Sa 3:12
g 2Sa 2:4
h 1Ta 2:16
ı 2Sa 19:13
2Sa 20:10
2Sa 20:23
i 2Sa 3:29
1Kr 2:6
1Kr 2:34
Me 28:4
Me 62:12
Ga 6:7

BÖLÜM 4
j 2Sa 3:27; **k** 2Sa 2:8; 2Sa 3:7; **l** 2Sa 17:2; Ezr 4:4; İş 13:7; **m** 2Kr 5:2; 2Kr 6:23; **n** Yş 9:17; Yş 18:25; **o** Ne 11:33; **ö** 1Sa 20:16.

oğlu vardı.[a] Yizreel'den[b] Saul'la Yonatan'ın haberi geldiğinde beş yaşındaydı. Dadısı onu kucağına alıp kaçırmış, fakat kadın telaş içinde koşarken çocuk düşüp topal kalmıştı.

5 Beerotlu Rimmon'un oğulları Rekab ve Baanah yola çıkıp günün en sıcak vaktinde İş-boşet'in[c] evine vardılar; İş-boşet o sırada öğle uykusundaydı. **6** Buğday getiriyormuş gibi evin içine girdiler ve İş-boşet'i karnından bıçakladılar.[ç] Rekab'la kardeşi Baanah[d] kimseye görünmeden kaçtılar. **7** Eve girdiklerinde İş-boşet odasında sedire uzanmıştı, onu bıçaklayarak öldürmüş,[e] başını kesmişlerdi.[f] Sonra onun başını alıp bütün gece Araba'ya giden yolda yürüdüler. **8** Sonunda Hebron'a varıp İş-boşet'in[g] başını Davut'a götürdüler. Krala "İşte, senin canına kasteden[h] düşmanın Saul'un[ı] oğlu İş-boşet'in başı!" dediler. "Yehova, Saul'dan ve onun çocuklarından efendim kralın öcünü bugün aldı."[i]

9 Ancak Davut, Beerotlu Rimmon'un oğulları Rekab'la kardeşi Baanah'a şöyle dedi: "Canımı[j] tüm sıkıntılardan kurtaran[k] Yehova'nın hakkı için[l] derim ki, **10** 'Saul öldü' diyerek haber getiren adam[m] bana müjde verdiğini sanmıştı. Bu habere karşılık benden ödül beklerken onu tutup Tsiklag'da öldürdüysem,[n] **11** doğru birini evinde, yatağında öldüren kötü adamları[o] nasıl öldürmem? Şimdi onun kanının hesabını sizden sormaz mıyım?[ö] Sizi yeryüzünden silip atmaz mıyım?"[a] **12** Davut adamlarına emretti; onları öldürüp[b] ellerini ayaklarını kestiler ve Hebron'daki havuzun yanına astılar.[c] İş-boşet'in başını alıp Hebron'a, Abner'in mezarının olduğu yere[ç] gömdüler.

5 Tüm İsrail kabileleri bir araya toplanıp Hebron'a,[d] Davut'un yanına gelerek[e] "Bak, biz senin etin kemiğiniz"[f] dediler. **2** "Dün de, önceki gün de,[g] Saul kralımızken bile İsrail'e savaşlarda önderlik eden sendin.[h] Yehova sana, 'Halkım İsrail'i sen güdeceksin,[ı] İsrail'e sen önder[i] olacaksın' dedi." **3** Böylece tüm İsrail ihtiyarları[j] Hebron'a kralın yanına toplandı ve Kral Davut Hebron'da, Yehova'nın önünde onlarla bir antlaşma yaptı.[k] Onlar da Davut'u İsrail kralı[l] olarak meshettiler.[m]

4 Davut kral olduğunda otuz yaşındaydı. Kırk yıl[n] saltanat sürdü. **5** Hebron'da yedi yıl altı ay Yahuda kralı olarak,[o] Yeruşalim'de[ö] otuz üç yıl bütün İsrail ve Yahuda'nın kralı olarak saltanat sürdü. **6** Kralla adamları Yeruşalim'de oturan Yebusilere[p] karşı sefere çıktılar. Yebusiler Davut'a "Buraya giremeyeceksin! Seni körlerle topallar kovacak"[r] dediler. "Davut buraya giremez" diye düşünüyorlardı. **7** Fakat Davut Sion Kalesini[s] ele geçirdi; orası Davut Şehridir.[ş] **8** Ve o gün, "Yebusileri kim yenilgiye uğratırsa,[t] su tünelinden[u] geçip

BÖLÜM 4

a 2Sa 9:3
2Sa 9:13
1Ta 8:34
1Ta 9:40
b 1Sa 29:1
1Sa 29:11
c 2Sa 2:8
2Sa 3:7
ç 2Sa 2:23
2Sa 3:27
2Sa 20:10
d 2Sa 4:2
e 2Ta 24:25
2Ta 33:24
f 1Sa 17:54
1Sa 31:9
2Kr 10:6
Mr 6:28
g 2Sa 2:10
h 1Sa 20:1
1Sa 20:33
1Sa 23:15
ı 1Sa 18:11
1Sa 18:29
1Sa 19:2
i Tkr 32:35
2Sa 22:48
Ro 12:19
j Me 71:23
k 1Sa 24:12
1Sa 26:25
2Sa 12:7
1Kr 1:29
Me 34:7
l 1Sa 20:3
m 2Sa 1:2
n 2Sa 1:15
o 2Sa 4:5
1Kr 8:32
ö Ba 9:6
Çk 21:12
Sy 35:16
Sy 35:30

2. Sütun

a Çk 9:15
Me 109:15
b 2Sa 1:15
Me 55:23
c Tkr 21:22
ç 2Sa 3:32

BÖLÜM 5

d 2Sa 2:1
2Sa 2:11
e 1Ta 11:1
1Ta 12:23
f Ba 29:14
Tkr 17:15
Hk 9:2
2Sa 19:12
g 2Sa 3:17
h Sy 27:17
1Sa 18:13
1Sa 25:28
ı 1Sa 16:1
2Sa 7:7
Me 78:71
i Ba 49:10
1Sa 25:30
2Sa 6:21
2Sa 7:8
1Ta 28:4

j Çk 3:16; 1Ta 11:3; **k** 2Kr 11:17; **l** Elç 13:22; **m** 1Sa 16:13; 2Sa 2:4; **n** 1Ta 29:27; **o** 2Sa 2:11; **ö** Ba 14:18; **p** Çk 23:23; Yş 15:63; Hk 1:8; Hk 1:21; **r** Me 5:5; **s** 1Ta 11:5; **ş** 2Sa 12:28; 1Kr 2:10; Ne 12:37; **t** 1Ta 11:6; **u** 2Kr 20:20; 2Ta 32:30.

Davut'un nefret ettiği o körleri ve topalları da bulup vursun" dedi. Bu yüzden "Körlerle topallar bu eve girmeyecek" denir. **9** Ve Davut kalede yaşamaya başladı; oraya Davut Şehri adı verildi. Davut Millo'dan*[a] başlayarak tüm o çevrede ve iç kesimlerde inşa işine girişti. **10** Böylece Davut gitgide güçlendi,[b] göklerin* hâkimi Yehova Tanrı[c] onunlaydı.[ç]

11 Sur kralı Hiram,[d] Davut'a ulaklarla[e] birlikte, sedir tomrukları,[f] marangozlar ve duvar ustaları gönderdi. Onlar da Davut'a ev yapmaya başladılar.[g] **12** Davut Yehova'nın kendisini İsrail kralı olarak desteklediğini[h] ve halkı İsrail uğruna[ı] onun krallığını yücelttiğini[i] anladı.

13 Bu arada, Hebron'dan geldikten sonra Davut'un Yeruşalim'de birçok cariyesi[j] ve karısı[k] oldu; onlardan birçok oğlu ve kızı oldu. **14** Yeruşalim'de doğan çocuklarının adları şöyleydi: Şammua,[l] Şobab,[m] Natan,[n] Süleyman,[o] **15** İbhar, Elişua,[ö] Nefeg,[p] Yafia,[r] **16** Elişama,[s] Elyada ve Elifelet.[ş]

17 Filistîler Davut'un İsrail kralı olarak meshedildiğini duydu[t] ve onu aramaya başladı. Davut bunu duyunca sarp bir yere[u] indi. **18** Filistîler Refaim Ovasına[ü] gelip civarda dolanmaya başladılar. **19** Davut Yehova'ya danışıp,[v] "Filistîlerin karşısına çıkayım mı? Onları elime verecek misin?" diye sordu. Yehova "Evet karşılarına çık, Filistîleri eline vereceğim"[a] dedi. **20** Böylece Davut Baal-peratsim'e[b] gidip onları yenilgiye uğrattı. Ve şöyle dedi: "Sular nasıl her şeyi yarıp geçerse, Yehova da önümde düşman saflarını yarıp geçti."[c] Bundan ötürü oranın adını Baal-peratsim*[ç] koydu. **21** Filistîler putlarını[d] orada bıraktı. Davut'la adamları da onları alıp götürdü.[e]

22 Daha sonra Filistîler bir kez daha[f] Refaim Ovasına[g] gelip civarda dolanmaya başladılar. **23** Bunun üzerine Davut Yehova'ya danıştı,[h] fakat Tanrı bu kez ona şöyle dedi: "Karşılarına çıkmayacaksın; arkalarından dolaşıp baka* çalılarının önünde[ı] saldırıya geçeceksin. **24** Baka çalılarının üst dallarından yürüyüş sesleri duyduğun zaman kararlılıkla harekete geçeceksin,[i] çünkü Yehova o sırada Filistî ordusunu yere sermek için senin önün sıra gitmiş olacak."[j] **25** Davut Yehova'nın kendisine emrettiği gibi yaptı;[k] böylece Filistîleri Geba'dan[l] Gezer'e[m] kadar kovalayıp bozguna uğrattı.[n]

6 Davut İsrail'deki tüm seçme yiğitleri tekrar topladı;[o] otuz bin kişiydiler. **2** Davut ve yanındaki herkes, kerubiler üzerinde oturan[ö] göklerin hâkimi[p]

BÖLÜM 5

a 1Kr 9:15
1Kr 9:24
1Kr 11:27
1Ta 11:8
2Ta 32:5
b 1Sa 16:13
2Sa 3:1
Ey 17:9
c 1Sa 17:45
ç Me 46:7
Ro 8:31
d 1Kr 5:1
1Kr 5:8
1Ta 14:1
e 1Kr 20:9
f 2Ta 2:3
g 2Sa 7:2
h 2Sa 7:16
1Ta 14:2
Me 41:11
Me 89:21
ı 1Kr 10:9
2Ta 2:11
i Me 89:27
j Ba 25:6
2Sa 15:16
1Ta 3:9
k 1Ta 14:3
l 1Ta 14:4
m 1Ta 3:5
n Zk 12:12
Lu 3:31
o 2Sa 12:24
ö 1Ta 14:5
p 1Ta 14:6
r 1Ta 3:7
s 1Ta 14:7
ş 1Ta 3:8
t 2Sa 5:3
1Ta 14:8
Me 2:2
u 1Sa 22:1
1Sa 22:5
1Sa 24:22
2Sa 23:14
ü Yş 15:8
1Ta 11:15
1Ta 14:9
İş 17:5
v Sy 27:21
1Sa 23:2
2Sa 2:1
1Ta 14:10
Öz 3:6

2. Sütun

a Hk 20:28
1Sa 30:8
b 1Ta 14:11
c 2Sa 22:41
Me 29:2
ç 1Ta 14:11
İş 28:21
d 1Sa 31:9
Me 115:7
İş 2:20
Hb 2:18
1Ko 8:4
e Tkr 7:5
Tkr 7:25
1Ta 14:12
f 1Ta 14:13

g Yş 15:8; 2Sa 5:18; 1Ta 11:15; **h** 1Sa 30:8; 2Sa 5:19; Öz 3:5; **ı** 1Ta 14:14; Me 84:6; **i** Hk 7:15; Yr 48:10; **j** 1Ta 14:15; **k** 1Ta 14:16; Me 119:4; **l** Yş 18:24; **m** Yş 16:10; **n** Le 26:7; **BÖLÜM 6** **o** 2Sa 5:1; 1Kr 8:1; 1Ta 13:1; **ö** Çk 25:22; 1Sa 4:4; Me 80:1; **p** Tkr 20:4; 1Sa 1:3; 1Sa 15:2; 1Kr 18:15; 1Ta 17:24.

2Sa 5:9* Sözcük anlamıyla, "Höyük." Muhtemelen kale benzeri bir yapı. **10*** Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

2Sa 5:20* Anlamı, "Yarıp Geçenlerin Efendisi" **23*** Mezmur 84:6'daki dipnota bakın.

Yehova adıyla[a] anılan Tanrı'nın sandığını getirmek[b] için kalkıp Baale-yahuda'ya[c] gitti. **3** Tanrı'nın sandığını götürmek üzere Abinadab'ın tepedeki evinden[ç] alıp yeni bir arabaya[d] koydular. Abinadab'ın oğulları Uzza'yla Ahyo[e] yeni arabanın önünden gidiyordu.

4 Böylece Tanrı'nın sandığını tepeden, Abinadab'ın evinden alıp taşımaya başladılar. Ahyo sandığın önünden yürüyordu. **5** Davut'la tüm İsrail evi, ardıç ağacından yapılmış çeşitli çalgılarla, lirlerle,[f] telli sazlarla,[g] teflerle,[h] çıngıraklarla* ve zillerle[ı] Yehova'nın önünde bu olayı kutluyordu. **6** Nakon'un harman yerine kadar geldiler. Orada öküzler arabayı devirecek gibi oldu ve Uzza[i] elini uzatıp Tanrı'nın sandığını tuttu.[j] **7** Bunun üzerine Yehova Uzza'ya çok öfkelendi.[k] Yaptığı bu saygısızlıktan ötürü onu orada yere serdi.[l] Böylece Uzza orada Tanrı'nın sandığının yanında öldü.[m] **8** Davut çok öfkelendi; çünkü Yehova Uzza'ya ani bir hüküm vermişti.* Orası bugüne kadar Perets-uzza# olarak bilinir.[n] **9** Davut o gün Yehova'dan çok korktu[o] ve "Yehova'nın sandığı yanıma nasıl getirilecek?" dedi.[ö] **10** Bu yüzden Yehova'nın sandığını Davut Şehrine,[p] yanına getirtmek istemedi. Onu Gatlı Obed-edom'un[r] evine taşıttı.[s]

11 Yehova'nın sandığı Gatlı Obed-edom'un evinde üç ay kaldı. Yehova Obed-edom'a ve ev halkına bereket[a] verdi.[b] **12** Sonunda Kral Davut'a "Yehova, sandığından ötürü Obed-edom'un evini ve ona ait her şeyi bereketli kıldı" diye haber geldi. Bunun üzerine Davut gidip Tanrı'nın sandığını Obed-edom'un evinden aldı ve onu sevinçle Davut Şehrine getirdi.[c] **13** Yehova'nın sandığını taşıyanlar[ç] altı adım atınca Davut bir öküz ve besili bir hayvan kurban etti.[d]

14 Davut keten efod[e] giymişti ve Yehova'nın önünde büyük bir coşkuyla oynuyordu. **15** Davut'la tüm İsrail evi Yehova'nın sandığını[f] sevinç nidaları,[g] boru sesleri[h] eşliğinde getiriyorlardı. **16** Yehova'nın sandığı Davut Şehrine girdiğinde, Saul'un kızı Mikal[ı] pencereden baktı. Kral Davut'un Yehova'nın önünde oynayıp zıpladığını görünce, içinden[i] onu hor gördü.[j] **17** Sonunda Yehova'nın sandığını getirip Davut'un onun için kurduğu çadırdaki yerine yerleştirdiler.[k] Ardından Davut Yehova'nın huzurunda, yakılan kurbanlar[l] ve paylaşma kurbanları[m] sundu. **18** Davut yakılan kurbanları ve paylaşma kurbanlarını sunmayı bitirince, göklerin hâkimi Yehova'nın adıyla[n] halk için hayırdua etti.[o] **19** Ve kadın erkek bütün halka, tüm İsrail topluluğuna birer somun ekmek, birer parça hurma pestili ve üzüm pestili dağıttı.[ö] Sonra herkes evine gitti.

BÖLÜM 6

a Çk 6:3
Le 24:11
İş 42:8
b 1Ta 13:6
c 1Sa 7:2
ç 1Sa 7:1
d Çk 25:14
Sy 7:9
Yş 3:14
e 1Ta 13:7
f 1Sa 16:16
g 1Sa 10:5
Me 150:3
h Çk 15:20
Me 150:4
ı 1Ta 13:8
Me 150:5
i 1Ta 13:9
j Sy 4:15
Sy 4:19
Sy 4:20
1Ta 15:2
Öz 11:2
Öz 21:24
k Sy 12:9
2Kr 24:20
l Le 10:2
1Sa 6:19
m 1Ta 13:10
n 1Ta 13:11
o 1Sa 6:20
Me 119:120
ö 1Ta 13:12
p 2Sa 5:7
r 1Ta 13:14
1Ta 15:25
s 1Ta 13:13

2. Sütun

a Ba 30:27
Ba 39:5
Öz 10:22
Ml 3:10
b 1Ta 13:14
c 1Ta 15:25
Me 24:7
Me 68:24
ç Sy 4:15
Sy 7:9
Yş 3:3
1Ta 15:2
1Ta 15:15
d 1Ta 15:26
e 1Sa 2:18
1Ta 15:27
f Çk 37:1
Me 132:8
g 1Ta 15:16
1Ta 15:28
Me 47:1
h 2Ta 15:14
Me 150:3
ı 1Sa 14:49
1Sa 18:20
1Sa 18:27
2Sa 3:14
i Yr 17:9
Mt 15:19
j 1Ta 15:29
k 1Ta 15:1
1Ta 16:1
2Ta 1:4

2Sa 6:5* "Sistre" ya da "şakşak" olarak da bilinir. **8*** İbranice ifade "gedik açmak" anlamını taşır. **8#** Sözcük anlamıyla, "Uzza Gediği"

l Le 1:3; **m** Le 3:1; Le 19:5; **n** 1Ta 16:2; **o** 1Kr 8:55; **ö** 2Sa 3:36; 1Ta 16:3; İb 13:16.

20 Ardından Davut kendi evindekiler için hayırdua etmek üzere evine döndü.[a] Saul'un kızı Mikal[b] onu karşılamaya çıktı ve "İsrail kralı bugün itibarını ne kadar da artırdı böyle!"[c] dedi. "Kullarının hizmetçi kızları önünde ahmak biri gibi soyundu!"[ç] **21** Bunun üzerine Davut Mikal'e şöyle dedi: "Ben Yehova'nın önünde sevindim. Yehova ki, halkı İsrail'e önder olarak babanı ve onun ev halkını değil beni seçti.[d] Yehova'nın önünde bunu kutlayacağım.[e] **22** Kendimi daha da alçaltacağım,[f] küçük düşüreceğim. Ama sözünü ettiğin o hizmetçi kızların gözünde itibarımı artıracağım."[g] **23** Ve Saul'un kızı Mikal'in[h] ölene kadar çocuğu olmadı.

7 Kral artık kendi evine yerleşmişti[ı] ve Yehova onu çevresindeki tüm düşmanlardan kurtarıp rahata kavuşturmuştu.[i] **2** Kral bir gün Natan[j] peygambere "Bak, ben sedir ağacından yapılmış bir evde[k] yaşıyorum, fakat Tanrı'nın sandığı bezden bir çadırda[l] duruyor" dedi. **3** Bunun üzerine Natan "Yüreğinden ne geçiyorsa yap,[m] çünkü Yehova seninle" diye karşılık verdi.

4 O gece Natan'a Yehova'nın sözü[n] geldi: **5** "Kulum Davut'a gidip de ki, Yehova şöyle diyor: 'Oturmam için Bana sen mi ev yapacaksın?[o] **6** İsrailoğullarını Mısır'dan çıkardığım günden bugüne kadar bir evde oturmadım.[ö] Hep çadırlarda,[p] geçici meskenlerde[r] dolaşıp durdum.[s] **7** İsrailoğulları arasında dolaştığım[ş] bunca zaman boyunca, halkımı gütmesini emrettiğim İsrail kabilelerinden birine "Neden Bana sedir ağacından bir ev yapmadınız?" diye tek bir söz söyledim mi?[a] **8** Şimdi kulum Davut'a de ki, göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: "Seni sürü güttüğün otlaklardan alıp[b] halkım İsrail'in önderi[c] yaptım. **9** Her nereye gidersen seninle olacağım,[ç] düşmanlarını önünden söküp atacağım[d] ve sana dünyanın büyük adamlarınınki gibi büyük bir nam kazandıracağım.[e] **10** Halkım İsrail için bir yer[f] belirleyip onları oraya yerleştireceğim.[g] Yaşadıkları yeri yurt edinecekler ve artık onları rahatsız eden olmayacak. Kötülük çocukları önceden yaptıkları gibi onları bir daha ezmeyecek;[h] **11** halkım İsrail'in başına hâkimler[ı] koyduğum günden bu yana yaptıkları gibi onlara sıkıntı vermeyecekler. Seni bütün düşmanlarından kurtarıp rahata kavuşturacağım.[i]

Yehova sana dedi ki, Yehova senin için bir ev yapacak.[j] **12** Ömrünün sonuna gelip[k] de atalarına katıldığında,[l] senden sonra soyundan, çocuklarından birini çıkaracağım ve onun krallığını pekiştireceğim.[m] **13** Adıma ev yapacak olan odur.[n] Ben de onun kraliyet tahtını devirler boyu pekiştireceğim.[o] **14** Ben onun babası[ö] olacağım, o da

BÖLÜM 6

a 1Ta 16:43
b 1Sa 18:27
c Me 69:7
ç Çk 22:28
1Ta 15:29
Ef 5:33
d 1Sa 13:14
1Sa 15:28
1Sa 16:1
1Sa 16:12
Elç 13:22
e 2Sa 6:5
2Sa 6:14
f İş 51:7
Mt 5:11
g 1Sa 2:30
2Sa 5:13
Me 127:3
h 1Sa 14:49
2Sa 6:16

BÖLÜM 7

ı 1Ta 17:1
i Le 26:6
1Kr 5:4
j 2Sa 12:1
1Ta 29:29
k 2Sa 5:11
1Ta 14:1
l 2Sa 6:17
1Ta 15:1
1Ta 16:1
m 1Kr 8:17
1Ta 17:2
1Ta 22:7
n Sy 12:6
1Ta 17:3
İb 1:1
o 1Kr 5:3
1Kr 8:19
1Ta 17:4
1Ta 22:8
ö Yş 18:1
1Kr 8:16
p Çk 40:18
Çk 40:34
Elç 7:44
r 1Ta 17:5
s Çk 33:14
Tkr 23:14
ş Le 26:12

2. Sütun

a 1Ta 17:6
b 1Sa 16:11
1Ta 17:7
Me 78:70
c 2Sa 5:2
2Sa 6:21
1Ta 28:4
Me 78:71
ç 1Sa 18:14
2Sa 5:10
d Tkr 28:7
2Sa 22:1
Me 18:37
e 1Sa 2:7
1Ta 14:2
1Ta 14:17
1Ta 17:8
Vz 7:1

f He 20:6; **g** 1Ta 17:9; Me 80:8; **h** Hk 2:14; Hk 3:4; Me 89:22; **ı** Hk 2:16; **i** Tkr 25:19; **j** 2Sa 7:27; 1Kr 2:24; 1Ta 17:10; 1Ta 22:10; Me 89:4; **k** 1Kr 2:1; 1Ta 17:11; Elç 2:29; **l** Tkr 31:16; 1Kr 1:21; Elç 13:36; **m** Ba 49:10; 1Kr 8:20; Me 132:11; İş 9:7; İş 11:1; Mt 21:9; Mt 22:42; Lu 1:32; Yhn 7:42; Elç 2:30; **n** 1Kr 5:5; 1Kr 6:12; 1Ta 17:12; 1Ta 22:10; Zk 6:13; İb 3:6; 1Pe 2:5; **o** 1Kr 1:37; 1Ta 28:7; Me 89:4; Me 89:36; Lu 1:33; **ö** 1Ta 17:13; 1Ta 28:6; İb 1:5.

Benim oğlum[a] olacak. Yanlış yaptığında onu insanların değneğiyle,[b] âdemoğullarının vuruşlarıyla terbiye edeceğim. **15** Ama senin önünden kaldırdığım Saul'dan esirgediğim[c] vefalı sevgimi ondan esirgemeyeceğim. **16** Senin evin ve krallığın devirler boyu duracak, tahtın devirler boyu ayakta kalacak.' "[ç]

17 Natan bütün bu sözleri ve görüntüyü Davut'a bildirdi.[d]

18 Bunun üzerine Kral Davut Yehova'nın önüne gelip diz çöktü ve "Ey Ulu Rab Yehova, ben kimim,[e] ailem kim ki, benim için bunca şey yaptın?" dedi. **19** "Ey Ulu Rab Yehova, bu önemsiz bir şeymiş gibi kulunun evinin geleceğinden de söz ettin. Ve bu sözün insanlar için bir kanun oldu,[f] ey Ulu Rab Yehova.[g] **20** Sen kulunu iyi tanırsın,[h] Davut başka ne diyebilir, Sana ne söyleyebilir, ey Ulu Rab Yehova? **21** Kendi sözün uğruna[ı] ve yüreğinin arzusuna göre[i] bütün bu büyük işleri yaptın ki kulun da bunları bilsin.[j] **22** İşte bundan dolayı Ulu Rab Yehova, Sen gerçekten büyüksün![k] Senin gibisi yok![l] Kulaktan duyduğumuz birçok tanrı olsa da Senden başka Tanrı yok![m] **23** Yeryüzünde halkın İsrail gibi bir millet var mı?[n] Onları Kendi halkın yapmak,[o] onlar uğruna korkunç ve büyük işler[ö] yaparak nam salmak[p] için İsrail'i bedelle kurtardın. Mısır'dan bedelle kurtardığın[r] bu halk uğruna, diğer milletleri ve ilahlarını kovdun. **24** İsrail devirler boyu Senin halkın[s] olsun diye onların yerini pekiştirdin ve onların Tanrısı oldun,[a] ey Yehova.

25 Ey Yehova Tanrım, bu kulun ve evi hakkında söylediğin sözü sonsuza dek tut; söylediğin gibi yap.[b] **26** 'Göklerin hâkimi Yehova, İsrail'in Tanrısıdır'[c] densin ve bu şekilde adın devirler boyu yüceltilsin.[ç] Ve kulun Davut'un evi Senin önünde ayakta kalsın.[d] **27** Çünkü ey İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova, 'Senin için bir ev yapacağım'[e] diyerek kuluna bir vahiy verdin. Bundan dolayı kulun önünde dua etme cesareti buldu.[f] **28** Ey Ulu Rab Yehova, Sen gerçek Tanrısın. Sözlerin yerine gelsin;[g] çünkü kuluna bu iyiliği vaat ettin.[h] **29** Ne olur kulunun evini bereketli kıl ki,[ı] devirler boyu Senin önünde dursun.[i] Çünkü ey Ulu Rab Yehova, bunu Sen vaat ettin ve verdiğin bereketle bu kulunun evi sonsuza dek bereketli olsun."[j]

8 Daha sonra Davut Filistîleri[k] yenilgiye uğrattı, onlara boyun eğdirdi;[l] Meteg-amma'yı Filistîlerin elinden aldı.

2 Ardından Moablıları[m] bozguna uğrattı. Onları sıra halinde yere yatırıp ölçü ipiyle ölçtü. Sıranın iki ölçü ipi uzunluğundaki kısmını öldürüp bir ölçü ipi uzunluğundaki kısmını sağ bıraktı.[n] Ve Moablılar Davut'a kul[o] olup haraç ödemeye başladılar.[ö]

BÖLÜM 7

a Mt 3:17
b Le 26:18
1Kr 8:46
Me 89:30
Me 89:32
Yr 52:3
c 1Sa 15:23
ç 2Sa 7:12
1Ta 17:14
Me 45:6
Me 89:36
Da 2:44
İb 1:8
Vh 11:15
d 2Sa 7:4
1Ta 17:15
2Pe 1:21
e Ba 32:10
1Sa 2:8
1Sa 18:18
1Ta 17:16
Mi 6:8
f 1Ta 17:17
g Ba 15:2
h 1Sa 16:7
1Ta 17:18
Me 17:3
Me 139:1
İb 4:13
ı Ba 49:10
Sy 24:17
Tkr 9:5
Yş 23:14
İş 55:11
Lu 1:55
i 1Ta 17:19
j Me 25:14
Ams 3:7
k Tkr 3:24
1Ta 16:25
Me 86:10
Me 96:4
l Çk 15:11
1Sa 2:2
1Ta 17:20
Me 83:18
Me 89:6
Yr 10:6
m Tkr 4:35
İş 45:5
1Ko 8:4
n Tkr 4:7
1Ta 17:21
Me 147:20
o Çk 3:8
Çk 19:5
İş 63:9
ö Tkr 10:21
p Çk 9:16
r Tkr 9:26
Ne 1:10
s Tkr 26:18
1Ta 17:22

2. Sütun

a Çk 15:2
b 1Ta 17:23
Me 89:28
c 2Sa 6:18
İş 9:7

ç 1Ta 17:24; 1Ta 29:11; Me 72:19; Mt 6:9; Yhn 12:28; **d** Ba 49:10; Yr 33:22; **e** 2Sa 7:11; **f** 1Ta 17:25; Me 10:17; **g** Sy 23:19; 1Kr 2:4; Me 89:35; Me 132:11; İş 55:11; Yhn 17:17; Tit 1:2; **h** 1Ta 17:26; **ı** 1Ta 17:27; **i** Me 89:36; Me 132:12; **j** 2Sa 22:51; Me 72:17; **BÖLÜM 8** **k** Yş 13:2; 2Sa 21:15; **l** 2Sa 22:18; 1Ta 18:1; **m** Sy 24:17; Hk 3:29; 1Sa 14:47; Me 60:8; **n** 1Kr 23:4; Tkr 23:6; **o** 1Ta 18:2; **ö** 2Kr 3:4; 2Ta 26:8; Me 72:10.

3 Tsoba kralı[a] Rehob oğlu Hadadezer,[b] Fırat bölgesini[c] yeniden denetimi altına almaya giderken Davut onu bozguna uğrattı. **4** Onun bin yedi yüz atlısıyla yirmi bin yaya askerini ele geçirdi.[ç] Davut atlardan[d] yüz savaş arabasına yetecek kadarını ayırıp kalanını topal etti.*[e]

5 Tsoba kralı Hadadezer'in yardımına Şam'dan Aramiler[f] gelince, Davut onlardan da yirmi iki bin kişiyi kılıçtan geçirdi.[g] **6** Sonra da Aramilerin Şam'daki topraklarına askeri birlikler[h] yerleştirdi. Ve Aramiler Davut'a kul olup haraç ödemeye başladılar.[ı] Yehova Davut'u gittiği her yerde destekledi.[i] **7** Davut Hadadezer'in adamlarının üzerindeki altın kalkanları da alıp Yeruşalim'e getirdi.[j] **8** Kral Davut ayrıca Hadadezer yönetimindeki Betah ve Berotay şehirlerinden çok miktarda bakır ele geçirdi.[k]

9 Hamat kralı[l] Toi, Hadadezer'in bütün ordusunu Davut'un bozguna uğrattığını duydu.[m] **10** Bunun üzerine Toi, oğlu Yoram'ı Kral Davut'un hatırını sormaya[n] ve Hadadezer'le savaşıp yendiği için onu kutlamaya gönderdi. (Çünkü Hadadezer ile Toi arasında sürekli savaş vardı.) Yoram giderken, yanında çeşit çeşit gümüş, altın ve bakır eşya da götürdü.[o] **11** Kral Davut boyun eğdirdiği bütün milletlerden aldığı gümüş ve altınla birlikte bunları da Yehova'ya adadı.[ö] **12** Aram'dan, Moab'dan,[p] Ammonoğullarından, Filistîlerden,[r] Amalek'ten[a] ve Tsoba kralı Rehob oğlu Hadadezer'den aldığı ganimeti[b] de adamıştı. **13** Davut Tuz Vadisinde[c] on sekiz bin Edomluyu öldürdükten sonra geri döndüğünde büyük bir üne kavuştu.[ç] **14** Edom'a askeri birlikler yerleştirdi.[d] Evet, bütün Edom'a birlikler yerleştirdi ve Edomlular Davut'a kulluk etmeye başladı.[e] Yehova Davut'u gittiği her yerde destekliyordu.[f]

15 Davut bütün İsrail'de saltanat sürüyor,[g] tüm halkını adalet ve doğrulukla[h] yönetiyordu.[ı] **16** Tseruya oğlu Yoab[i] ordunun başındaydı, Ahilud oğlu Yehoşafat[j] saray tarihçisiydi. **17** Ahitub oğlu Tsadok[k] ve Abiatar oğlu Ahimelek[l] kâhindi; Seraya ise yazmandı. **18** Yehoyada oğlu Benaya,[m] Keretilerin[n] ve Peletilerin[o] başındaydı. Davut'un oğulları ise kâhindi.*[ö]

9 Davut, "Saul evinden hayatta olan kimse var mı? Yonatan'ın hatırı için[p] ona vefa[r] göstereyim" dedi. **2** Saul evinden Tsiba[s] adında bir hizmetkâr vardı. Onu Davut'un yanına çağırdılar. Kral, "Tsiba sen misin?" dedi. O da "Benim efendim" diye karşılık verdi. **3** Kral, "Saul evinden hayatta kalan kimse var mı?" diye sordu, "Tanrı rızası için ona vefa göstermek isterim."[ş] Tsiba krala "Yonatan'ın ayakları sakat bir oğlu var"[t] dedi. **4** Kral "Nerede?" diye sordu. Tsiba

BÖLÜM 8

a 1Sa 14:47
2Sa 10:6
1Kr 11:23
Me 60:Üst
b 1Ta 18:3
c Ba 15:18
Çk 23:31
Tkr 11:24
1Kr 4:21
Me 72:8
ç 1Ta 18:4
d Tkr 17:16
Me 20:7
Me 33:17
e Yş 11:6
f 1Kr 11:24
İş 7:8
g 1Ta 18:5
h 1Sa 13:3
ı 1Ta 18:6
i Tkr 7:24
2Sa 8:14
1Ta 18:13
j 1Ta 18:7
Lu 11:22
k 1Ta 18:8
l 2Kr 14:28
m 1Ta 18:9
n Ba 43:27
İş 39:1
o 1Ta 18:10
ö Yş 6:19
1Kr 7:51
1Ta 18:11
1Ta 22:14
1Ta 26:27
p 2Sa 8:2
r 2Sa 8:1

2. Sütun

a 1Sa 30:18
b 2Sa 8:7
1Ta 18:7
c Me 60:Üst
ç 1Ta 18:12
d 2Sa 8:6
e Ba 25:23
Ba 27:29
Ba 27:37
Sy 24:18
f 1Ta 18:13
Me 37:28
Me 60:12
g 2Sa 5:3
2Sa 5:5
h 2Sa 23:3
1Kr 3:6
ı 1Ta 18:14
Öz 29:4
Öz 29:14
i 2Sa 20:23
1Ta 11:6
j 2Sa 20:24
1Kr 4:3
1Ta 18:15
k 2Sa 15:27
1Ta 6:8
1Ta 6:53
1Ta 18:16
1Ta 24:3
l 1Ta 24:31
m 2Sa 23:20
1Kr 1:44
1Kr 2:35
1Ta 18:17

2Sa 8:4* Diz arkası kirişlerini keserek sakatlama yöntemi.

n 2Sa 15:18; **o** 2Sa 20:7; **ö** 2Sa 20:26; 1Kr 4:5; 1Ta 18:17; **BÖLÜM 9** **p** 1Sa 18:3; 1Sa 20:15; 1Sa 20:42; Öz 17:17; **r** Öz 19:22; Mi 6:8; Zk 7:9; **s** 2Sa 16:1; 2Sa 19:17; **ş** 1Sa 20:14; **t** 2Sa 4:4; 2Sa 9:13; 2Sa 19:26.

2Sa 8:18* Ya da "yüksek mevkilerdeydiler"

"Lo-debar'da,[a] Ammiel oğlu Makir'in[b] evinde" diye cevap verdi.

5 Kral Davut hemen adam gönderip onu Lo-debar'dan, Ammiel oğlu Makir'in evinden getirtti. **6** Saul oğlu Yonatan'ın oğlu Mefiboşet Davut'un önüne gelince hemen yüzüstü yere kapandı.[c] Davut "Mefiboşet!" deyince "Emredin efendim" dedi. **7** Davut "Korkma, baban Yonatan'ın hatırı için[ç] sana vefa[d] göstermek istiyorum" dedi. "Büyükbaban Saul'un tüm topraklarını sana geri vereceğim[e] ve her zaman soframda yemek yiyeceksin."[f]

8 Bunun üzerine Mefiboşet yere kapanıp "Bu kulun ne ki, benim gibi ölü bir köpeğe[g] lütfediyorsun?" dedi. **9** Kral, Saul' un uşağı Tsiba'yı çağırdı ve ona "Saul'a ve evine ait ne varsa efendinin torununa veriyorum"[h] dedi. **10** "Sen, oğulların ve hizmetçilerin, toprağı onun için işleyip ürünü toplayacaksınız. Topladıklarınız, efendinin torununun evi için yiyecek olacak. Fakat efendinin torunu Mefiboşet her zaman benim soframda yemek yiyecek."[ı]

Tsiba'nın on beş oğlu ve yirmi hizmetçisi vardı.[i] **11** Tsiba krala "Efendim kral kuluna ne emrettiyse bu kulun aynen yapacak" dedi. "Mefiboşet[j] benim soframda* her zaman kral oğullarından biri gibi yemek yiyor." **12** Mefiboşet'in Mika[k] isminde küçük bir oğlu vardı. Tsiba'nın evinde yaşayan herkes Mefiboşet'in hizmetindeydi. **13** Mefiboşet Yeruşalim'de yaşıyordu, her zaman kralın sofrasında yemek yiyordu.[a] İki ayağı da sakattı.[b]

10 Ve sonra Ammonoğullarının[c] kralı öldü, yerine oğlu Hanun kral oldu.[ç] **2** Bunun üzerine Davut, "Nahaş bana vefalıydı, ben de oğlu Hanun'a vefa göstereyim"[d] dedi. Sonra ona babası için başsağlığı dilemek üzere hizmetkârlarını[e] gönderdi ve adamlar Ammon topraklarına vardı. **3** Ammonoğullarının ileri gelenleri, efendileri Hanun'a "Davut sana başsağlığı dileyen bu adamları senin önünde babanı onurlandırmak için mi gönderdi sanıyorsun?" dediler. "Davut onları casusluk etsinler,[f] her tarafı araştırıp şehri yıksınlar diye gönderdi."[g] **4** Bunun üzerine Hanun Davut'un hizmetkârlarını tutup sakallarının yarısını tıraş etti[h] ve giysilerini orta yerinden kalça hizasına kadar kesip onları geri gönderdi.[ı] **5** Durumu haber alan Davut onları karşılamak üzere hemen adam gönderdi; çünkü çok utanıyorlardı. Kral onlara, "Sakallarınız iyice uzayana kadar Eriha'da[i] kalın, sonra dönersiniz" dedi.

6 Bu sırada Ammonoğulları Davut'un nefretini uyandırdıklarını anladılar[j] ve haber gönderip Beyt-rehob[k] ile Tsoba'dan[l] yirmi bin Arami yaya askeri, Maaka kralıyla[m] bin adamını ve İştob'dan on iki bin askeri ücretle tuttular. **7** Davut bunu duyunca Yoab' la yiğitleri, bütün orduyu oraya gönderdi.[n] **8** Ammonoğul-

2Sa 9:11* Ya da "kralın sofrasında"

BÖLÜM 9

a Yş 13:26
b 2Sa 17:27
c 1Sa 24:8
1Sa 25:23
ç 2Sa 9:1
d Ey 6:14
Öz 11:17
e Ru 4:5
f 2Sa 19:28
1Kr 2:7
Öz 11:25
İş 32:8
g 1Sa 24:14
Lu 14:11
h 2Sa 9:1
2Sa 16:4
2Sa 19:29
ı 2Sa 9:7
2Sa 19:28
i 2Sa 19:17
j 2Sa 9:3
k 1Ta 8:34
1Ta 9:40

2. Sütun

a 2Sa 9:7
2Sa 19:28
b 2Sa 4:4

BÖLÜM 10

c Ba 19:38
Hk 10:7
Hk 11:12
Hk 11:33
1Sa 11:1
ç 1Ta 19:1
d 1Ta 19:2
e 2Sa 2:5
f Ba 42:9
Sy 13:2
Yş 2:1
g 1Ta 19:3
h Le 19:27
ı 1Ta 19:4
i Yş 6:24
Yş 18:21
1Ta 19:5
j Ba 34:30
Çk 5:21
1Sa 13:4
1Sa 27:12
k Sy 13:21
l 2Sa 8:5
1Ta 19:6
m Yş 13:13
1Ta 19:7
n 2Sa 23:8
1Ta 19:8

ları çıkıp şehir kapısının girişinde savaş düzeni aldı. Tsoba ve Rehob'dan[a] gelmiş olan Aramilerle birlikte İştob'dan gelenler ve Maaka da açık arazide savaş düzenine geçti.[b]

9 Yoab hücum kuvvetlerinin önde ve arkada mevzilendiğini görünce, İsrail'in seçme yiğitlerinden bazılarını ayırıp Aramilerin karşısına yerleştirdi.[c] **10** Geri kalanları da Ammonoğullarının[ç] karşısına yerleştirsin diye kardeşi Abişay'ın[d] komutasına verdi. **11** Ve ona "Aramiler baskın çıkarsa sen bana yardıma gelirsin, fakat Ammonoğulları baskın çıkarsa ben sana yardıma gelirim"[e] dedi. **12** "Güçlü ol! Tanrımızın şehirleri ve halkımız uğruna[f] cesur olalım.[g] Yehova da gözünde doğru olanı yapsın."[h]

13 Yoab'la yanındakiler saldırıya geçince Aramiler onlardan kaçtı.[ı] **14** Onların kaçtığını gören Ammonoğulları da Abişay'dan kaçıp şehre girdi.[i] Bunun üzerine Yoab Ammonoğullarıyla savaşmayı bırakarak Yeruşalim'e gitti.[j]

15 Aramiler İsrailoğulları karşısında bozguna uğradıklarını görünce bir araya toplandılar. **16** Hadadezer[k] adam gönderip Irmak bölgesindeki Aramileri getirtti.[l] Onlar Hadadezer'in ordu komutanı Şobak'ın[m] komutasında Helam'a geldiler.

17 Davut durumu haber alır almaz bütün İsrailoğullarını topladı ve Ürdün Irmağını geçip Helam'a geldi. Aramiler savaş düzeni alıp Davut'la savaşmaya başladılar.[n] **18** Ve İsrailoğullarının önünden kaçtılar.[a] Ve Davut onların yedi yüz arabacısını, kırk bin atlısını vurdu;[b] ordu komutanı Şobak'ı da vurup orada öldürdü.[c] **19** Hadadezer'in hizmetindeki tüm krallar[ç] İsrailoğullarına yenildiklerini[d] görünce hemen İsrail'le barış yaparak onların hizmetine geçtiler.[e] Aramiler de korkup bir daha Ammonoğullarına yardım etmeye kalkışmadı.[f]

11 Yılın başında,*[g] kralların sefere çıktığı dönemde[h] Davut Yoab'la adamlarını ve tüm İsrail ordusunu Ammonoğullarını yok etmeye[ı] ve Rabba'yı kuşatmaya[i] gönderdi. Fakat kendisi Yeruşalim'de kaldı.

2 Akşam vakti Davut yatağından kalkıp kral evinin damında[j] dolaşmaya başladı. Damdan bakarken, yıkanan bir kadın gördü;[k] kadın çok güzeldi.[l] **3** Davut onun kim olduğunu öğrenmek için adam gönderdi.[m] "Adı Bat-şeba"[n] dediler, "Eliam'ın[o] kızı, Hititli[ö] Uriya'nın[p] karısı." **4** Bunun üzerine Davut onu getirtmek için ulaklar gönderdi.[r] Kadın yanına geldi;[s] o sırada kirliliğinden arınma dönemindeydi.[ş] Davut onunla yattı;[t] ve sonra kadın evine döndü.

5 Kadın gebe kaldı ve Davut'a "Gebe kaldım" diye haber gönderdi. **6** Bunun üzerine Davut "Hititli Uriya'yı bana gönder" diye Yoab'a haber yolladı. Yoab da Uriya'yı Davut'a gönderdi.

BÖLÜM 10

a Sy 13:21
b 1Ta 19:9
c 1Ta 19:10
ç Ba 19:38
Sy 21:24
1Ta 19:11
d 1Sa 26:6
2Sa 2:18
2Sa 23:18
1Ta 2:16
e 1Ta 19:12
Öz 20:18
f 1Ta 19:13
g Tkr 31:6
2Ta 32:7
h 1Sa 3:18
1Sa 14:6
2Sa 15:26
Me 37:5
Me 44:5
Öz 29:25
ı 1Ta 19:14
i 1Ta 19:15
j 2Sa 5:5
k 2Sa 8:3
l Ba 15:18
Çk 23:31
Tkr 11:24
2Sa 8:5
1Kr 4:21
Me 72:8
m 1Ta 19:16
n 1Ta 19:17

2. Sütun

a 2Sa 8:4
b Tkr 20:1
Me 18:38
c 1Ta 19:18
ç 2Sa 10:6
d Me 18:37
e Ba 15:18
Tkr 20:11
Yş 1:4
f 1Ta 19:19

BÖLÜM 11

g 1Kr 20:22
2Ta 36:10
h 1Sa 8:20
Vz 3:8
ı 1Ta 20:1
i 2Sa 12:26
j 1Sa 9:26
Elç 10:9
k Ey 31:1
Öz 5:20
Mt 5:28
l Öz 6:25
m 1Ko 10:12
Yk 1:14
n 2Sa 12:24
1Kr 1:11
o 1Ta 3:5
ö Ba 10:15
Ba 15:20
Tkr 20:17
p 2Sa 23:39
1Kr 15:5
1Ta 11:41
r Çk 20:17
Le 19:11
1Ko 7:1

s Vz 8:4; **ş** Le 12:2; Le 15:19; Le 15:29; Le 18:19; **t** Çk 20:14; Le 18:20; Le 20:10; Tkr 22:22; Öz 6:32; İb 13:4; Yk 1:15.

2Sa 11:1* Ya da "sonraki ilkbahar"

7 Uriya gelince Davut ona Yoab'ın ve ordunun ne durumda olduğunu, savaşın nasıl gittiğini sordu. **8** Sonunda "Haydi evine git de biraz dinlen"*[a] dedi. Uriya saraydan çıkınca kral arkasından bir armağan gönderdi. **9** Ne var ki Uriya evine gitmedi, kralın diğer hizmetkârlarıyla birlikte sarayın girişinde yattı. **10** Davut'a "Uriya evine gitmedi" dediler. Bunun üzerine Davut Uriya'ya "Sen yoldan gelmedin mi? Neden evine gitmedin?" diye sordu. **11** O zaman Uriya "Sandık[b] da, İsrail ve Yahuda halkı da çardaklarda kalıyor; efendim Yoab'la efendimin hizmetkârları[c] kırlarda konaklıyor" dedi. "Bu durumda ben nasıl evime giderim? Nasıl yiyip içer, karımla birlikte olurum?[ç] Senin canın, başın üzerine yemin ederim[d] ki bunu yapamam."

12 O zaman Davut "Bugün de kal, yarın seni gönderirim" dedi. Böylece Uriya o gün ve ertesi gün Yeruşalim'de kaldı. **13** Sonra Davut, huzurunda yiyip içsin diye Uriya'yı çağırdı ve onu sarhoş etti.[e] Ne var ki, akşam olunca Uriya yine kendi evine gitmedi, efendisinin hizmetkârlarıyla birlikte yattığı yere gitti. **14** Ertesi sabah Davut Yoab'a bir mektup yazıp[f] Uriya eliyle gönderdi. **15** Mektupta "Uriya'yı çarpışmanın en şiddetli olduğu ön saflara koyun[g] ve yanından çekilin ki vurulup ölsün"[h] diyordu.[ı]

16 Böylece, Yoab şehri kuşatırken, Uriya'yı yiğit adamların bulunduğu yere koydu.[a] **17** Şehrin adamları çıkıp Yoab'a saldırınca Davut'un hizmetkârlarından ölenler oldu, Hititli Uriya da öldü.[b] **18** Yoab savaşta olup bitenleri Davut'a bildirmek için bir ulak gönderdi. **19** Ve ulağa şunları emretti: "Krala savaşta olup bitenleri anlattıktan sonra, **20** kral öfkelenirse ve 'Savaşmak için şehre neden o kadar yaklaştınız? Surların üzerinden size ok atacaklarını bilmiyor muydunuz? **21** Yerubbeşet[c] oğlu Abimelek'i[ç] öldüren kimdi? Tebets'te[d] surların tepesinden üzerine bir değirmen taşı atıp onu öldüren bir kadın değil miydi?[e] Neden surlara o kadar yaklaştınız?' derse, 'Hizmetkârın Hititli Uriya da öldü'[f] dersin."

22 Ulak gidip Yoab'ın söylediği her şeyi Davut'a bildirdi. **23** "Adamlar bizden üstün çıktılar" dedi. "Şehirden çıkıp kırda üzerimize saldırdılar. Ama biz onları kapının girişine kadar geri püskürttük. **24** Okçular surların üzerinden hizmetkârlarına ok yağdırdı,[g] kralın hizmetkârlarından bazıları öldü. Hizmetkârın Hititli Uriya da öldü."[h] **25** Bunun üzerine Davut ulağa şöyle dedi: "Yoab'a de ki, 'Bunu dert edinme, çünkü savaşta kılıç insan ayırmaz.[ı] Şehre daha da şiddetle saldırın ve onu yerle bir edin.'[i] Bu sözlerle Yoab'a cesaret ver."

26 Bat-şeba kocası Uriya'nın öldüğünü duydu ve efendisi[j] için yas tuttu.[k] **27** Yas dönemi[l] bitince Davut hemen adam gönderip kadını sarayına getirtti ve

2Sa 11:8* Sözcük anlamıyla, "ayaklarını yıka"

BÖLÜM 11
a 1Sa 25:41
b 2Sa 6:17
2Sa 7:2
c 2Sa 20:6
ç Le 15:16
Tkr 23:9
1Sa 21:5
d 1Sa 17:55
1Sa 20:3
1Sa 25:26
2Sa 14:19
e Ba 19:33
Öz 20:1
Ho 4:11
f Me 19:13
g 1Sa 18:17
1Sa 18:25
h 2Sa 12:9
Me 51:14
Öz 3:29
Öz 17:13
Zk 8:17
Mr 7:21
ı Vz 8:4

2. Sütun
a Le 19:17
1Ta 21:3
b 2Sa 12:9
c Hk 6:32
Hk 7:1
ç Hk 9:52
d Hk 9:50
e Hk 9:53
f 2Sa 3:34
2Sa 11:3
g 2Ta 26:15
h 2Sa 11:17
ı 2Sa 2:26
İş 1:20
Yr 2:30
Yr 46:10
i 2Sa 12:26
j Ba 20:3
Yo 1:8
k 2Sa 3:31
l 1Sa 31:13

kadın Davut'un karısı oldu.[a] Bir süre sonra ona bir oğul doğurdu. Fakat Davut'un yaptığı şey Yehova'nın gözünde[b] kötüydü.[c]

12 Ve Yehova Davut'a Natan'ı[ç] gönderdi. Natan Davut'un yanına gidip[d] şunları anlattı: "Bir şehirde iki adam vardı; biri zengin öbürü yoksuldu. **2** Zengin adamın birçok koyunu ve sığırı vardı;[e] **3** fakat yoksul adamın, satın aldığı küçük bir dişi kuzudan başka bir şeyi yoktu.[f] Bakıp beslediği bu kuzu, adamın yanında çocuklarıyla birlikte büyüyordu. Adamın lokmasından yer, tasından içer ve koynunda uyurdu. Kuzu adamın kızı gibi olmuştu. **4** Derken bir gün zengin adama bir misafir geldi. Adam gelen yolcuya sunmak için kendi koyunlarına ve sığırlarına kıyamadı. Gidip yoksul adamın kuzusunu aldı ve misafiri için hazırladı."[g]

5 Bunu duyan Davut adama çok öfkelendi;[h] Natan'a "Yehova'nın hakkı için,[ı] bunu yapan adam ölümü hak etmiştir!"[i] dedi. **6** "Merhamet göstermediği[j] ve böyle bir şey yaptığı için o dişi kuzu karşılığında dört kat[k] bedel ödemeli."[l]

7 Bunun üzerine Natan Davut'a "O adam sensin!" dedi. "İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle diyor: 'Seni İsrail kralı olarak meshettim[m] ve Saul'un elinden kurtardım.[n] **8** Sana efendinin evini verdim,[o] onun eşlerini[ö] de koynuna verdim. İsrail ve Yahuda aşiretlerini de sana verdim.[p] Bunlar az gelseydi, bunun gibi daha neler verirdim.[r] **9** Neden Yehova'nın sözünü küçümsedin ve O'nun gözünde kötü olanı[a] yaptın? Hititli Uriya'yı kılıçla öldürdün.[b] Onu Ammonoğullarının kılıcıyla öldürüp karısını kendine aldın.[c] **10** Beni küçümseyip Hititli Uriya'nın karısını kendine aldığın için evinden kılıç[ç] hiçbir zaman ayrılmayacak.'[d] **11** Yehova şöyle diyor: 'Başına getireceğim felaket senin kendi evinden çıkacak.[e] Gözünün önünde eşlerini elinden alacağım ve onları başka birine vereceğim;[f] o da güpegündüz karılarınla yatacak.[g] **12** Sen gizlice[h] yaptın ama Ben bu şeyi tüm İsrail'in ortasında, herkesin gözü önünde[ı] yapacağım.' "[i]

13 Ve Davut Natan'a "Yehova'ya karşı günah işledim"[j] dedi.[k] O zaman Natan "Yehova da senin günahını bağışladı.[l] Ölmeyeceksin"[m] dedi. **14** "Yine de, böyle bir şey yaparak Yehova'ya saygısızlık ettiğin[n] için, doğan oğlun mutlaka ölecek."[o]

15 Sonra Natan evine gitti.

Ve Yehova, Uriya'nın karısının Davut'a doğurduğu çocuğun hastalanmasına neden oldu.[o] **16** Davut çocuk için Tanrı'ya yakarıp oruç tuttu.[p] Evine gidip bütün gece yerde yattı.[r] **17** Evindeki ihtiyarlar başına toplanıp onu yerden kaldırmak istediler, fakat o kalkmak istemedi, onlarla birlikte yemek de yemedi.[s] **18** Yedinci gün çocuk öldü. Fakat Davut'un hizmetkârları çocuğun öldüğünü söylemeye

BÖLÜM 11

a 2Sa 5:13
2Sa 12:9
b 1Kr 15:5
1Ta 21:7
Me 11:4
Yr 32:19
İb 4:13
c Ba 39:9
Me 5:6
İb 13:4

BÖLÜM 12

ç 1Kr 1:8
1Ta 17:1
1Ta 29:29
d Me 51:Üst
e 2Sa 5:13
2Sa 15:16
f 2Sa 11:3
Öz 5:15
g 2Sa 11:4
h Lu 6:41
ı Tkr 6:13
i 1Sa 26:16
j 2Sa 21:7
k Çk 22:1
l Çk 21:34
m 1Sa 16:13
2Sa 7:8
n 1Sa 18:11
1Sa 19:10
1Sa 23:14
Me 18:Üst
o 1Sa 13:14
1Sa 15:28
ö 2Sa 3:7
1Kr 2:22
p 2Sa 2:4
2Sa 5:5
r 2Sa 7:19
Me 84:11
Yk 1:17

2. Sütun

a Çk 20:13
Çk 20:14
Çk 20:17
b 2Sa 11:15
c 2Sa 11:27
İb 13:4
ç 2Sa 13:32
2Sa 18:33
d Sy 14:18
Ga 6:7
e 2Sa 12:19
2Sa 13:14
2Sa 15:14
f Çk 21:24
Èy 31:10
Èy 34:11
g 2Sa 16:21
h 2Sa 11:4
2Sa 11:8
2Sa 11:13
2Sa 11:15
ı 2Sa 16:22
i Mt 10:26
Lu 12:2
j Ba 39:9
Me 32:5
Me 38:3
Me 51:4
Öz 28:13

k Me 51:Üst; **l** Çk 34:6; Me 32:1; Me 130:4; Mi 7:18; **m** Le 20:10; Me 103:10; **n** Me 51:4; **o** Çk 34:7; Tkr 23:2; Me 89:32; Öz 3:11; İb 12:6; **ö** 1Sa 25:38; 2Sa 24:15; **p** 2Sa 12:22; Yun 3:9; **r** 2Sa 13:31; **s** 2Sa 3:35.

korktular. Çünkü "Çocuk hayattayken onunla konuştuğumuzda bizi dinlemiyordu; şimdi ona nasıl 'Çocuk öldü' diyelim? Kendine kötü bir şey yapar" diyorlardı.

19 Davut hizmetkârlarının fısıldaştığını görünce çocuğun öldüğünü anladı. Hizmetkârlarına, "Çocuk öldü mü?" diye sordu. Onlar da "Evet, öldü" diye cevap verdiler. **20** Bunun üzerine Davut yerden kalkıp yıkandı, yağ süründü,[a] kıyafetini değiştirip Yehova'nın evine[b] gitti ve yere kapandı.[c] Sonra evine dönüp yemek istedi, önüne hemen yemek getirdiler ve yedi. **21** Bunu gören hizmetkârları "Bütün bu yaptıkların ne demek oluyor?" diye sordular. "Çocuk hayattayken onun için oruç tuttun, ağladın. Ama çocuk ölür ölmez kalkıp yemek yemeye başladın." **22** Davut "Evet, çocuk hayattayken oruç tuttum[ç] ve ağladım;[d] çünkü 'Kimbilir, belki Yehova bana lütfeder de çocuk yaşar'[e] diye düşündüm. **23** Fakat şimdi öldü, neden oruç tutayım? Onu geri getirebilir miyim?[f] Ben onun yanına gideceğim[g] ama o bana geri dönmeyecek."[h]

24 Ve Davut karısı[ı] Bat-şeba'yı teselli etti. Daha sonra yanına girip onunla birlikte oldu. Bir süre sonra Bat-şeba bir oğlan[i] doğurdu ve adını Süleyman*[j] koydular. Yehova onu çok sevdi.[k] **25** Ve Natan[l] peygamberi gönderdi. Yehova onu sevdiği için o da ona Yedidya* ismini verdi.

BÖLÜM 12

a Ru 3:3
2Sa 14:2
b 2Sa 6:17
Me 5:7
c Ba 24:26
1Ta 29:20
Ne 8:6
Me 95:6
ç 2Sa 12:16
Yo 1:14
d İş 38:3
e İş 38:5
Yo 2:14
Ams 5:15
Yun 3:9
f Vz 9:6
İş 26:14
g Ey 30:23
Vz 3:20
Vz 9:10
Elç 2:29
Elç 2:34
Elç 13:36
Ro 5:12
h Vz 9:5
ı 2Sa 11:3
2Sa 12:9
i Me 127:3
j 1Ta 3:5
1Ta 22:9
1Ta 28:5
Mt 1:6
k 2Sa 7:12
1Ta 29:1
l 2Sa 7:4
2Sa 12:1
1Kr 1:8

2. Sütun

a 2Sa 11:25
1Ta 20:1
b Tkr 3:11
Tkr 23:6
Yş 13:25
Yr 49:3
c 2Sa 11:1
ç 1Ta 20:2
d Yş 22:8
1Sa 30:20
2Sa 3:22
2Sa 8:11
e 1Ta 20:3

BÖLÜM 13

f 2Sa 3:3
1Ta 3:2
g 1Ta 3:9
h 2Sa 3:2
1Ta 3:1
ı Ba 34:3
Mt 5:28
i Öz 11:19
j 2Pe 2:14
k Öz 4:23
Kl 3:5
l 2Sa 13:35

26 Yoab,[a] Ammonoğullarının Rabba[b] şehrine saldırılarını sürdürdü ve sonunda krallık şehrini ele geçirdi. **27** Sonra Davut'a ulaklar gönderip "Rabba'ya saldırdım[c] ve sular şehrini ele geçirdim" dedi. **28** "Şimdi adamların geri kalanını topla ve şehre karşı ordugâh kurup onu ele geçir. Böylece şehri ele geçiren ben olmayayım ve şehir benim adımla anılmasın."

29 Bunun üzerine Davut tüm adamlarını topladı ve Rabba'ya saldırıp orayı ele geçirdi. **30** Malkam'ın* başındaki tacı aldı.[ç] Bir talant altından yapılmış ve değerli taşlarla bezenmiş olan tacı Davut'un başına koydular. Davut şehirden yüklü miktarda ganimet[d] alıp götürdü. **31** Halkı şehirlerinden çıkararak taş kesiminde, kesici demir aletler[e] ve baltalarla yapılan işlerde ve tuğla yapımında çalıştırdı. Davut Ammonoğullarının bütün şehirlerinde böyle yaptı. En sonunda adamlarıyla birlikte Yeruşalim'e döndü.

13 Davut'un oğlu Abşalom'un[f] güzel bir kız kardeşi vardı, adı Tamar'dı.[g] Davut'un oğlu Amnon[h] ona âşık oldu.[ı] **2** Tamar bakireydi ve Amnon'un ona yaklaşması[i] olanaksız görünüyordu.[j] Bu mesele Amnon'a öylesine dert oldu ki kız kardeşi Tamar yüzünden yataklara düştü.[k] **3** Amnon'un Yehonadab[l] adında bir arkadaşı vardı. Yehonadab Davut'un kardeşi Şimeah'

2Sa 12:24* "Barış" anlamındaki bir sözcükten türemiştir. **25*** Anlamı, "Yah'ın Sevdiği"

2Sa 12:30* Muhtemelen Ammonoğullarının bir putu. Başka yerlerde Molek ya da Milkom olarak geçer.

ın[a] oğluydu; çok akıllı bir adamdı. **4** Amnon'a "Ey kral oğlu! Neden her sabah böyle mahzun görünüyorsun? Anlat bana" dedi.[b] Bunun üzerine Amnon "Kardeşim Abşalom'un kız kardeşi[c] Tamar'a âşık oldum"[ç] dedi. **5** Yehonadab da "O halde yatağına girip hastaymış gibi yap"[d] dedi. "Baban mutlaka seni görmeye gelecektir. Ona, 'Ne olur, kız kardeşim Tamar gelip bana hasta yemeği hazırlasın. Yemeği gözümün önünde hazırlasın da onun elinden yiyeyim' dersin."[e]

6 Böylece Amnon yatıp hastaymış gibi yaptı,[f] kral da onu görmeye geldi. Amnon krala "Ne olur kız kardeşim Tamar gelip gözümün önünde iki pide* pişirsin de onun elinden hasta yemeği yiyeyim" dedi. **7** Davut Tamar'a ulak gönderip "Haydi kardeşin Amnon'un evine git, ona hasta yemeği yap" dedi. **8** Tamar da evinde yatan kardeşi Amnon'a gitti.[g] Hamur alıp yoğurdu, onun gözü önünde pide yaptı ve pideleri pişirdi. **9** En sonunda pideleri tavadan alıp Amnon'un önüne koydu, fakat Amnon yemek istemedi. "Herkesi buradan çıkarın!"[h] dedi ve herkes dışarı çıktı.

10 Amnon Tamar'a "Yemeği içeriye, odama getir de hasta yatağımda senin elinden yiyeyim" dedi. Tamar da yaptığı pideleri alıp kardeşi Amnon'un odasına götürdü. **11** Tamar yemek yedirmek için ona yaklaşınca, Amnon kızı tuttu[ı] ve "Gel benimle yat[a] kardeşim"[b] dedi. **12** Ancak Tamar "Hayır, yapma kardeşim" dedi. "Beni kirletme,[c] İsrail'de böyle şey olmaz.[ç] Bu alçaklığı[d] yapma. **13** Sonra ben bu utançla nasıl yaşarım? Sen de İsrail'de akılsız bir adam durumuna düşersin. Lütfen kralla konuş, beni senden esirgemeyecektir." **14** Fakat Amnon kızı dinlemek istemedi ve daha güçlü olduğundan onunla yattı,[e] onu kirletti.[f] **15** Sonra Amnon ondan öylesine nefret etti ki, bu nefret daha önce duyduğu sevgiden de güçlüydü. Bu yüzden "Çık git buradan!" dedi. **16** Kız ise "Bunu yapma kardeşim" dedi, "Beni kovman yapmış olduğun kötülükten de büyük bir kötülük." Fakat Amnon onu dinlemek istemedi.

17 Ve hizmetindeki uşağı çağırıp "Şunu dışarı çıkar ve arkasından kapıyı sürgüle" dedi. **18** (Kızın üzerinde çizgili[g] entari vardı; kralın bakire kızları böyle kolsuz üstlük giyerdi.) Uşak kızı dışarı çıkardı ve arkasından kapıyı sürgüledi. **19** Bunun üzerine Tamar başına kül[h] saçtı ve üzerindeki çizgili entariyi yırttı. Ellerini başının üzerine koyarak[ı] yürümeye başladı, yürürken ağlıyordu.

20 Bunu gören Abşalom[i] kız kardeşine "Sana bunu kardeşin Amnon[j] mu yaptı?" diye sordu; "Peki kardeşim, sesini çıkarma. O senin kardeşin.[k] Bu mesele yüreğine dert olmasın." Ve Tamar, kardeşi Abşalom'un evinde yaşamaya başladı; kimseyle görüşmüyordu. **21** Kral Davut

2Sa 13:6* Sözcük anlamıyla, "kalp biçiminde pide"

BÖLÜM 13

a 1Sa 16:9; 1Ta 2:13

b 1Kr 21:5

c Le 18:9

ç Le 20:17; Mt 15:19; 1Se 4:5

d Öz 24:8

e Me 50:19

f Me 10:9

g 1Ta 3:1; 1Ta 3:9

h Ey 24:15; Yhn 3:20

ı Ba 39:12

2. Sütun

a Ba 39:7

b Tkr 27:22; He 22:11

c Ba 34:2

ç Le 18:9; Le 20:17

d Ba 34:7; Hk 20:6; Öz 7:7

e Yk 1:15

f Le 18:9; Le 18:29

g Ba 37:3

h Yş 7:6; Es 4:1; Ey 2:8; Yr 6:26

ı Yr 2:37

i 2Sa 3:3; 2Sa 13:1

j 2Sa 3:2; 1Ta 3:1

k Le 18:9; Tkr 27:22

olup biteni duydu[a] ve çok öfkelendi.[b] **22** Abşalom ise Amnon'a iyi kötü hiçbir şey demedi. Çünkü kız kardeşi Tamar'ı kirlettiği için Amnon'dan nefret ediyordu.[c]

23 Bu olayın üzerinden iki yıl geçtikten sonra Abşalom kralın tüm oğullarını Efraim[ç] yakınlarındaki Baal-hatsor'a davet etti;[d] orada Abşalom'un koyun kırkıcıları[e] vardı. **24** Abşalom krala gelip "Bu kulun koyunlarını kırktırıyor; ne olur kral ve hizmetkârları da benimle birlikte gelsin" dedi. **25** Fakat kral, Abşalom'a "Hayır oğlum! Hepimiz gelmeyelim, sana yük oluruz" dedi. Abşalom ısrar ettiyse[f] de kral gitmeyi kabul etmedi, ama ona hayırdua etti.[g] **26** Sonunda Abşalom "Sen gelmiyorsan ne olur izin ver de kardeşim Amnon bizimle gelsin"[h] dedi. Buna karşılık kral "O neden seninle gelsin?" diye sordu. **27** Abşalom ısrar edince[ı] kral, Amnon'u ve tüm kral oğullarını onunla gönderdi.

28 Abşalom adamlarına şöyle dedi: "Bakın, Amnon şarabın etkisiyle keyiflendiğinde[i] size 'Amnon'u vurun!' diyeceğim. O zaman onu öldüreceksiniz. Korkmayın.[j] Size emir veren benim! Güçlü olun ve yiğit adamlar olduğunuzu gösterin." **29** Adamları Abşalom'un emrettiği gibi yaptı ve Amnon'u öldürdü.[k] Kralın diğer oğulları ise katırlarına binip oradan kaçtı. **30** Onlar daha yoldayken Davut'a "Abşalom bütün kral oğullarını öldürdü; hiçbiri sağ kalmadı" diye haber geldi. **31** Bunun üzerine kral kalkıp giysilerini yırttı[a] ve yere kapandı.[b] Yanındaki tüm hizmetkârları da giysilerini yırttılar.[c]

32 Fakat Davut'un kardeşi Şimeah'ın[ç] oğlu Yehonadab[d] şöyle dedi: "Efendim kral tüm evlatlarının, bütün gençlerin öldüğünü düşünmesin. Sadece Amnon öldü.[e] Çünkü bu Abşalom'un emriyle oldu, kız kardeşi[f] Tamar'ın kirletildiği[g] gün bunu kararlaştırmıştı.[h] **33** Bu yüzden efendim kral, 'Bütün kral oğulları öldü' lafına inanmasın. Sadece Amnon öldü."

34 Bu arada Abşalom kaçmıştı.[ı] Şehirde gözcülük eden genç,[i] arkadaki yoldan, dağ tarafından bir kalabalığın geldiğini gördü. **35** Bunun üzerine Yehonadab[j] krala "İşte, kralın oğulları geldi. Kulunun dediği çıktı"[k] dedi. **36** O sözünü bitirir bitirmez kralın oğulları içeri girdi ve feryat edip ağlamaya başladılar. Kralla tüm hizmetkârları da ağladı. **37** Abşalom ise kaçıp Geşur kralı[l] Ammihud oğlu Talmay'ın[m] yanına gitmişti. Davut oğlu için günlerce yas tuttu.[n] **38** Geşur'a[o] kaçan Abşalom üç yıl orada kaldı.

39 Zaman geçti, Davut Abşalom'u çok özledi. Amnon'un ölümünden dolayı duyduğu üzüntü artık geçmişti.

14 Tseruya[ö] oğlu Yoab[p] kralın aklının Abşalom'da olduğunu anlamıştı.[r] **2** Bu yüzden Tekoa'ya[s] adam gönderip oradan hikmetli[ş] bir kadın getirtti. Kadına şöyle dedi: "Üzerine yas kıyafetleri giyip kendini yas-

BÖLÜM 13

a 1Sa 2:24
b Öz 19:13
c Ba 34:7
Le 19:17
Öz 18:19
Öz 26:24
Ef 4:26
1Yh 3:15
ç Yhn 11:54
d 1Kr 1:9
1Kr 1:19
1Kr 1:25
e 1Sa 25:4
1Sa 25:11
f Elç 18:20
g Ru 2:4
h Me 55:21
Öz 10:18
Öz 26:24
ı Öz 26:25
Öz 26:26
i Ru 3:7
1Sa 25:36
Es 1:10
Me 104:15
Vz 2:3
Vz 10:19
j 1Sa 28:10
1Sa 28:13
k 1Sa 22:18
1Kr 21:11

2. Sütun

a Ba 37:34
2Sa 3:31
b 2Sa 12:16
c 2Sa 1:11
ç 1Sa 16:9
1Ta 2:13
d 2Sa 13:3
e 2Sa 12:10
f Le 18:9
Le 18:29
g 2Sa 13:14
h Ba 27:41
Me 7:14
Öz 18:19
ı 2Sa 13:38
Öz 28:17
i 2Sa 18:24
2Kr 9:17
j 2Sa 13:3
k 2Sa 13:32
l 1Ta 3:2
m 2Sa 3:3
n Vz 7:2
o Tkr 3:14
Yş 12:5
2Sa 14:23
2Sa 15:8

BÖLÜM 14

ö 1Ta 2:16
p 2Sa 2:18
r 2Sa 13:39
2Sa 18:33
2Sa 19:2
s 2Ta 11:6
2Ta 20:20
Ne 3:5
Ams 1:1
ş 2Sa 20:16

lı göster. Yağ sürünme;[a] ölen biri için günlerdir yas tutuyormuş gibi davran.[b] **3** Kralın huzuruna çıkıp şunları söyle." Ve sonra Yoab ne söylemesi gerektiğini kadına anlattı.[c]

4 Tekoalı kadın kralın huzuruna çıktı; eğilip yere kapandı[ç] ve "Yardım et[d] ey kral!" dedi. **5** Kral "Derdin nedir?" diye sorunca kadın "Ben dulum,[e] kocam öldü" dedi. **6** "Bu hizmetçinin iki oğlu vardı. Tarlada kavgaya tutuştular,[f] onları ayıracak kimse yoktu.[g] Sonunda biri diğerine vurdu ve onu öldürdü. **7** Ve şimdi tüm aile bu hizmetçine düşman kesildi. 'Kardeşini vurup öldüren adamı bize teslim et ki diğerinin canına karşılık[h] onu öldürelim[ı] ve bu mirasçıyı ortadan kaldıralım' diyorlar. Ocağımın kalan közünü de söndürecekler. Kocamın adını da, geride kalan soyunu da yeryüzünden silecekler."[i]

8 Kral kadına "Sen şimdi evine git, ben senin hakkında emir vereceğim"[j] dedi. **9** Bunun üzerine Tekoalı kadın "Ey efendim kral! Bu günahın hesabı benim ve babamın evinden sorulsun.[k] Kral ve onun tahtı suçsuz sayılsın" dedi. **10** Kral da "Eğer biri sana bir şey diyecek olursa onu bana getir; sana artık zarar veremezler" dedi. **11** Kadın şöyle dedi: "Kralım Tanrısı Yehova'yı ansın[ı] da kan güden[m] daha fazla felakete yol açmasın; ve oğlum yok olup gitmesin." Kral da "Yehova'nın hakkı için[n] oğlunun kılına bile dokunamayacaklar"[o] diye cevap verdi. **12** Kadın "Ne olur bu hizmetçin[a] efendim krala bir iki söz daha söylesin"[b] dedi. Kral da "Söyle!"[c] dedi.

13 Kadın şunları söyledi: "O halde neden Tanrı'nın halkının[ç] zararına yol açacak bir karar aldın?[d] Kral sözleriyle kendini suçlu çıkardı;[e] çünkü sürgüne gönderdiği kişiyi geri getirmiyor.[f] **14** Hepimiz ölüp gideceğiz;[g] yere dökülen, bir daha toplanamayan sular gibi olacağız. Tanrı can almaz;[h] sürgüne gönderilenin sürgünde Kendisinden uzakta kalmaması için sebepler bulur. **15** İnsanlar beni korkuttuğu için gelip krala bunları söyledim. Düşündüm ki, 'Gidip kralla konuşayım, belki bu hizmetçisinin dileğini yerine getirir. **16** Çünkü, tek oğlumla beni Tanrı'nın verdiği mirastan mahrum bırakmak, yok etmek isteyenin elinden kurtarmak için kral bu kulunu dinler.'[ı] **17** Sonra da 'Efendim kralın sözü beni rahatlatır' dedim. Çünkü efendim kral, iyiyi kötüyü ayırt etmekte[i] Tanrı'nın bir meleği gibidir.[j] Tanrın Yehova seninle olsun."

18 O zaman kral kadına "Şimdi sana bir soru soracağım, benden hiçbir şey saklama!"[k] dedi. Kadın da "Buyur efendim kral, sor" dedi. **19** Kral "Bu işte Yoab'ın[l] parmağı var mı?"[m] diye sordu. Kadın "Senin başın için[n] efendim kral, dediğin kesinlikle doğru" dedi. "Evet, bana emir veren ve hizmetçine bunları söyleten, hizmetkârın Yoab'dır.[o] **20** Kulun Yoab meseleye farklı bir yönden bakman için bu

BÖLÜM 14

a Vz 9:8
Da 10:3
b Ba 27:41
c 2Sa 14:19
ç 1Sa 24:8
2Sa 1:2
d 2Kr 6:26
Mt 21:9
e Çk 22:22
Yk 1:27
f Ba 4:8
Çk 2:13
g Çk 2:14
h Sy 35:19
Tkr 19:12
ı Ba 4:14
i Sy 27:4
Tkr 25:6
j 1Sa 8:20
k Ba 27:13
1Sa 25:24
l Ba 14:22
Ba 24:3
m Sy 35:19
Sy 35:27
Tkr 19:6
n Tkr 6:13
1Sa 28:10
Vz 8:4
o 1Sa 14:45
1Kr 1:52
Elç 27:34

2. Sütun

a 1Sa 25:41
b Ba 44:18
c Elç 26:1
ç Çk 19:5
Sy 6:27
d Tkr 1:17
e 2Sa 12:7
f 2Sa 13:38
g Vz 3:19
Vz 9:5
h Tkr 10:17
ı 2Sa 14:2
2Sa 14:7
i 1Kr 3:9
1Kr 3:28
j 1Sa 29:9
2Sa 19:27
k 1Sa 3:17
Ef 4:25
l 2Sa 14:1
m Öz 20:5
n 1Sa 1:26
1Sa 17:55
o 2Sa 14:3

işi yaptı. Fakat efendim Tanrı'nın bir meleği[a] kadar hikmetli olduğundan memlekette olan biten her şeyi bilir."

21 Bunun üzerine kral, Yoab'a "İstediğini yapacağım.[b] Gidip o genci, Abşalom'u getir"[c] dedi. **22** Yoab eğilip yere kapandı ve krala hayırdua etti.[ç] Sonra da "Bugün anladım ki, benden hoşnutsun.[d] Çünkü efendim kral bu kulunun isteğini yerine getirdi" dedi. **23** Yoab kalkıp Geşur'a[e] gitti ve Abşalom'u Yeruşalim'e[f] getirdi. **24** Fakat kral, "Kendi evine gitsin. Benim huzuruma çıkmasın"[g] dedi. Bu yüzden Abşalom kendi evine gitti ve kralla görüşemedi.

25 Tüm İsrail'de Abşalom gibisi yoktu, herkes onun yakışıklılığından[h] söz ederdi. Tepeden tırnağa hiçbir kusuru yoktu. **26** Saçlarını kestiği zaman (her yılın sonunda saçlarını keserdi, çünkü çok ağır gelirdi)[ı] kesilen saçı tartardı. Saçları kraliyet ölçeğiyle iki yüz şekel* gelirdi. **27** Abşalom'un üç oğlu,[i] bir kızı oldu. Kızının adı Tamar'dı; çok güzel bir kızdı.[j]

28 Abşalom Yeruşalim'de yaşadığı iki yıl boyunca kralın huzuruna hiç çıkmadı.[k] **29** Sonunda Abşalom krala göndermek için Yoab'ı çağırttı, ama Yoab gelmek istemedi. Sonra ikinci kez haber gönderdi ama o yine gelmek istemedi. **30** En sonunda Abşalom hizmetkârlarına "Bakın, benim arazimin hemen yanında Yoab'ın arpa tarlası var" dedi. "Gidin, orayı ateşe verin."[a] Böylece Abşalom'un hizmetkârları tarlayı ateşe verdi.[b] **31** Bunun üzerine Yoab kalkıp Abşalom'un evine gitti ve "Neden hizmetkârların tarlamı ateşe verdi?" diye sordu. **32** Abşalom da şöyle dedi: "Sana 'Buraya gel de seni krala göndereyim' diye haber gönderdim. 'Neden Geşur'dan döndüm?[c] Orada kalsaydım daha iyiydi. Şimdi kralla görüşmemi sağla ve eğer bir suçum varsa[c] beni öldürsün' dedim."

33 Bunun üzerine Yoab krala gidip bunları anlattı. Kral Abşalom'u çağırdı, o da kralın huzuruna çıktı ve önünde eğilip yere kapandı. Sonra kral Abşalom'u öptü.[d]

15 Bundan sonra Abşalom kendisi için bir savaş arabası yaptırdı, önü sıra koşacak atlar ve elli adam hazırladı.[e] **2** Erkenden kalkar,[f] şehir kapısına[g] giden yolun kenarında dururdu. Hüküm[h] için davasını krala getiren bir adam gördüğünde onu yanına çağırır "Hangi şehirdensin?" diye sorardı. O da "Bu kulun İsrail'in filan kabilesinden" diye karşılık verirdi. **3** Abşalom adama "Bak sen davanda haklısın, söylediklerin doğru, fakat seni kral adına dinleyecek kimse yok"[ı] derdi. **4** Sonra Abşalom "Keşke ülkeye hâkim olarak beni atasalar"[i] derdi, "O zaman davası ya da derdi olan bana gelirdi, ben de hakkını arardım."[j]

5 Biri Abşalom'a yaklaşıp önünde eğilmek istediğinde o elini uzatıp adamı tutar[k] ve öper-

2Sa 14:26* Toplam 2,3 kilogram.

BÖLÜM 14
a 2Sa 14:17
b 2Sa 14:13
c 2Sa 13:38
ç Sy 6:23
d Ru 2:2
1Sa 20:3
Es 5:8
e Tkr 3:14
2Sa 3:3
2Sa 13:37
f 2Sa 5:5
g Çk 10:28
2Sa 3:13
h 1Sa 9:2
ı Vz 9:8
i 2Sa 18:18
j Es 2:7
k 2Sa 14:24

2. Sütun
a Çk 22:6
Hk 15:5
b 1Kr 21:11
c 2Sa 14:23
ç Me 36:2
d Ba 45:15

BÖLÜM 15
e 1Sa 8:11
1Kr 1:5
Öz 11:2
f Öz 1:16
g Tkr 22:15
Tkr 25:7
Ru 4:1
h 1Sa 8:20
2Sa 8:15
ı Me 12:2
Öz 30:17
Mt 15:4
2Pe 2:10
i Çk 20:17
Öz 25:6
Mr 7:22
j Me 12:2
Öz 27:2
2Pe 2:19
k Me 10:9
Me 55:21
Öz 26:25

di. **6** Abşalom, davasını krala
getiren İsraillilere böyle yapardı.
Bu şekilde İsrail halkının gönlünü
çeliyordu.[a]

7 Kırk yılın* sonunda Abşa-
lom krala "Ne olur Yehova'
ya adağımı yerine getirmek için
Hebron'a[b] gitmeme izin ver"[c]
dedi. **8** "Çünkü bu hizmetkâ-
rın Aram topraklarında, Geşur'
da[ç] bulunduğu sırada bir adak
adamıştı.[d] 'Eğer Yehova beni Ye-
ruşalim'e geri döndürürse Yeho-
va'ya kurban sunacağım' demiş-
tim."[e] **9** Kral "Selametle git"[f]
dedi. Abşalom da kalkıp Hebron'a gitti.

10 Sonra Abşalom İsrail'in
tüm kabilelerine casuslarla[g] şu
haberi gönderdi: "Boru sesini
duyunca 'Abşalom Hebron'da[h]
kral oldu!'[ı] diye bağıracaksınız."
11 Bu arada, Yeruşalim'den çağ-
rılan ve olup bitenlerden hiç ha-
beri olmayan[i] iki yüz kişi
de Abşalom'la birlikte gitmiş-
ti. **12** Abşalom kurbanlar sun-
duktan sonra Davut'un danışma-
nı[j] Gilolu[k] Ahitofel'i[l] memleketi
Gilo'dan[m] çağırttı. Düzen kuran-
lar[n] gitgide güçleniyor, Abşalom'
un tarafına geçenlerin sayısı sü-
rekli artıyordu.[o]

13 Bir süre sonra Davut'un
yanına bir haberci gelip "İsrailo-
ğulları Abşalom'un tarafına geç-
ti"[ö] dedi. **14** Bunun üzerine
Davut, Yeruşalim'de yanında bu-
lunan tüm hizmetkârlarına he-
men "Kalkın, kaçalım"[p] dedi.
"Yoksa Abşalom'un elinden kur-

2Sa 15:7* Muhtemelen, Davut'un mes-
hedilmesinden sonraki 40. yıl; 1. Samu-
el 16:13'e bakın.

BÖLÜM 15

a Öz 11:9
Ro 16:18
2Pe 2:3
b 2Sa 3:2
c Öz 21:27
ç 2Sa 13:38
2Sa 14:23
d Le 22:21
e Yr 9:3
f 1Sa 1:17
g 2Sa 13:28
2Sa 14:30
h 2Sa 2:1
2Sa 5:1
2Sa 5:5
1Ta 3:4
ı Ey 20:5
Me 73:18
Mi 7:6
Mt 23:12
i Ro 16:18
j Me 41:9
Me 55:13
Mi 7:5
Yhn 13:18
k 2Sa 23:34
l 2Sa 16:23
2Sa 17:14
m Yş 15:51
n 2Kr 12:20
2Kr 17:4
2Ta 25:27
o Me 3:1
Me 43:1
Öz 24:21
ö Hk 9:3
p 2Sa 19:9
Me 3:Üst
Öz 19:26

2. Sütun

a 2Sa 12:11
b Öz 18:24
Lu 22:28
Yhn 15:14
1Ko 4:2
c Hk 4:10
1Sa 25:27
ç 2Sa 12:11
2Sa 16:21
2Sa 20:3
d 2Sa 8:18
2Sa 20:7
1Kr 1:38
1Ta 18:17
e 1Sa 27:4
1Ta 18:1
f Yş 13:3
g 2Sa 18:2
h Ru 1:8
ı İb 11:38
i Me 25:10
Me 57:3
Me 61:7
Me 85:10
Me 89:14
j 2Sa 2:6
k 1Sa 20:3
1Sa 25:26
l Ru 1:17
Öz 17:17
Öz 18:24
Mt 8:19

tulamayacağız. Acele edin yoksa
o hızlı davranıp bizi yakalar ve
hepimize kötülük edip şehri kı-
lıçtan geçirir."[a] **15** Kralın hiz-
metkârları da "Efendimiz kral
neye karar verirse versin, kul-
ları yanında olacak"[b] dediler.
16 Böylece kral, beraberindeki
tüm ev halkıyla yola çıktı.[c] On
cariyesini[ç] sarayla ilgilenmele-
ri için orada bıraktı. **17** Kral ve
yanındakiler bir süre sonra Beyt-
merhak'ta* durdular.

18 Tüm hizmetkârları kralın
yanından geçiyordu; Keretiler ve
Peletiler,[d] Gat'tan[e] beri onun* ar-
dından gelen altı yüz Gatlı[f] asker
kralın önünden geçti. **19** Sonra kral, Gatlı İttay'a[g] "Neden sen
de geliyorsun?" dedi. "Geri dön[h]
ve kralın yanında kal. Sen yur-
dundan sürgün edilmiş bir ya-
bancısın. **20** Daha dün geldin.
Şimdi seni nasıl bizimle birlikte
oradan oraya dolaştırırım?[ı] Kar-
deşlerini de alıp geri dön; Ye-
hova vefasını[i] ve sadakatini[j]
senden esirgemesin." **21** Fakat
İttay krala "Yehova'nın hakkı
için ve senin başın için[k] derim
ki, ölmeye olsun yaşamaya ol-
sun efendim kral nereye giderse
bu hizmetkârı da oraya gidecek"[l]
dedi. **22** Buna karşılık Davut
İttay'a[m] "O halde yürü, sen de
geç" dedi. Böylece Gatlı İttay ve
adamları yanlarındaki çocuklarla
birlikte geçti.

23 Kral, Kidron Vadisinde[n]
dururken tüm halk geçiyor,

m 2Sa 18:2; **n** 1Kr 2:37; 2Ta 30:14; Yhn 18:1.

2Sa 15:17* Anlamı, "Uzaktaki Ev"
18* 19. ayette geçen İttay'ın.

memleket ahalisi de yüksek sesle ağlıyordu.[a] Vadiden geçen halk çöle doğru giden yolda ilerliyordu. **24** Tsadok'la[b] birlikte Tanrı'nın ahit sandığını[c] taşıyan[ç] Levioğulları[d] da oradaydı. Halkın tümünün şehirden çıkıp vadiyi geçmesini beklerken, Tanrı'nın sandığını Abiatar'ın[e] yanına koydular. **25** Fakat kral, Tsadok'a "Tanrı'nın sandığını[f] şehre geri götürün"[g] dedi. "Eğer Yehova benden hoşnutsa beni mutlaka geri getirecek, Ahit Sandığını ve bulunduğu yeri[h] tekrar görmeme izin verecektir. **26** Ancak 'Senden hoşnut değilim' derse, bana dilediğini yapsın, razıyım."[ı] **27** Sonra kral, kâhin Tsadok'a "Sen bir görensin"[i] dedi. "Lütfen oğlun Ahimaats'ı ve Abiatar oğlu Yonatan'ı[j] da yanınıza alın ve iki oğlunuzla birlikte selametle şehre dönün. **28** Sizden haber alana kadar kırdaki ırmak geçitlerinde oyalanıyor olacağım."[k] **29** Tsadok ve Abiatar da Tanrı'nın sandığını alıp Yeruşalim'e geri götürdüler ve orada kaldılar.

30 Davut, ağlaya ağlaya Zeytinlik Dağına[l] doğru çıkıyordu. Başı örtülüydü[m] ve yalınayak yürüyordu. Yanındaki herkesin de başı örtülüydü ve hepsi dağa çıkarken ağlıyordu.[n] **31** Davut'a "Abşalom'la[o] birlikte komplo kuranların arasında Ahitofel de var"[ö] diye haber getirdiler. Bunun üzerine Davut "Ey Yehova![p] Ne olur Ahitofel'in öğüdünü boşa çıkar"[r] dedi.[s]

32 Davut, eskiden halkın Tanrı'ya tapındığı dağın tepesine vardığında Arklı[ş] Huşay'la[t] karşılaştı. Adam giysisini yırtmış, başına toprak saçmıştı.[a] **33** Davut ona "Eğer benimle gelirsen, bana yük olursun"[b] dedi. **34** "Fakat şimdi şehre geri dön ve Abşalom'a 'Ey kral, senin hizmetkârınım. Eskiden babanın hizmetkârıydım ama şimdi senin hizmetindeyim'[c] de. O zaman benim için Ahitofel'in öğüdünü boşa çıkarırsın.[ç] **35** Kâhin Tsadok'la Abiatar da orada senin yanında olacaklar.[d] Kralın evinde duyduğun her şeyi kâhin Tsadok'la Abiatar'a bildir.[e] **36** Tsadok oğlu Ahimaats[f] ve Abiatar oğlu Yonatan[g] da orada, onların yanında olacak. Duyduğunuz her şeyi onlar aracılığıyla bana iletin." **37** Böylece Davut'un dostu[h] Huşay şehre gitti. Bu sırada Abşalom da Yeruşalim'e girdi.[ı]

16 Davut dağın tepesini biraz aşınca[i] Mefiboşet'in[j] hizmetkârı Tsiba[k] onu karşıladı. Palan vurulmuş iki eşeğe[l] iki yüz somun ekmek,[m] yüz parça üzüm pestili,[n] yüz parça yaz meyvesi pestili[o] ve bir küp şarap[ö] yüklemişti. **2** Kral, Tsiba'ya "Bütün bunları neden getirdin?"[p] diye sordu. Tsiba "Eşekler kralın ev halkının binmesi için, ekmekler ve yaz meyvesi pestilleri adamlarının yemesi için,[r] şarap da çölde[s] yürümekten yorulanların içmesi için" dedi. **3** Kral "Efendinin oğlu nerede?"[t] diye sordu. Tsiba da "Yeruşalim'de oturuyor. 'İsrail halkı bugün babamın krallığını bana geri verecek' diye dü-

BÖLÜM 15

a Ro 12:15
b 2Sa 8:17
2Sa 20:25
1Kr 1:8
1Kr 2:35
1Kr 4:2
1Ta 6:8
c Çk 37:1
Le 16:2
ç Sy 4:15
Sy 7:9
1Sa 4:4
1Ta 15:2
d Sy 8:19
1Ta 23:32
e 1Sa 22:20
1Sa 30:7
f 1Sa 4:3
g 2Sa 6:17
h 2Sa 7:2
Me 26:8
Me 27:4
ı 1Sa 3:18
1Pe 5:6
i 1Sa 9:9
2Ta 16:7
j 2Sa 17:17
k 2Sa 15:36
2Sa 17:16
2Sa 17:21
l Mt 21:1
Mt 24:3
Lu 19:29
Elç 1:12
m Es 6:12
Yr 14:3
n Ro 12:15
o Me 3:Üst
ö Me 41:9
Me 55:12
Mt 26:15
Yhn 13:18
p Me 3:7
Me 50:15
r 2Sa 16:23
2Sa 17:14
Ey 12:20
1Ko 3:19
s Flp 4:6
ş Yş 16:2
t 2Sa 16:16

2. Sütun

a 1Sa 4:12
2Sa 1:2
b 2Sa 19:35
c 2Sa 16:19
ç 2Sa 17:7
2Sa 17:14
d 2Sa 17:15
e 2Sa 17:16
f 2Sa 15:27
2Sa 18:19
g 2Sa 17:17
1Kr 1:42
h 2Sa 16:16
1Ta 27:33
Öz 17:17
ı 2Sa 16:15

BÖLÜM 16

i 2Sa 15:30
j 2Sa 9:6

k 2Sa 9:2; 2Sa 9:9; l 1Sa 25:18; m 1Sa 17:17; 2Sa 17:28; n 1Sa 30:12; o Yr 40:10; Ams 8:1; Mi 7:1; ö 1Sa 10:3; p Öz 17:8; Öz 18:16; r 1Sa 25:27; s 2Sa 15:23; ş 2Sa 17:29; t 2Sa 9:3.

şünüyor"[a] dedi. **4** Bunun üzerine kral, Tsiba'ya "Mefiboşet'in her şeyi senin olsun"[b] dedi. Tsiba da "Önünde eğiliyorum[c] efendim kral! Dilerim her zaman benden hoşnut olursun" dedi.

5 Sonra Kral Davut Bahurim'e[ç] geldi; orada Saul evinden Gera oğlu Şimei[d] isimli bir adam lanetler okuyarak karşısına çıktı.[e] **6** Kral Davut'a ve tüm hizmetkârlarına taş atmaya başladı; bütün adamlarıyla yiğitler, kralın sağında ve solundaydı. **7** Şimei lanet okuyor ve "Defol! Defol, eli kanlı,[f] adi adam"[g] diyordu. **8** "Yerine kral olduğun Saul'un evinde dökülen kanların hesabını Yehova senden soruyor. Yehova krallığı oğlun Absalom'a veriyor. İşte belanı buldun, çünkü eli kanlı bir adamsın."[h]

9 Sonunda Tseruya[ı] oğlu Abişay krala "Bu ölü köpek[i] efendim krala nasıl lanet okur!"[j] dedi. "Ne olur bırak da gidip şunun başını gövdesinden ayırayım."[k] **10** Fakat kral "Bundan size ne[l] ey Tseruya oğulları?"[m] dedi. "Bırak lanet okusun.[n] Çünkü Yehova ona 'Davut'a lanet oku' demiş.[o] Kim 'Neden böyle yapıyorsun' diyebilir?"[ö] **11** Davut, Abişay'la tüm hizmetkârlarına şöyle dedi: "Eğer kendi oğlum, benim öz oğlum canıma kastettiyse,[p] bir Benyaminoğlu[r] daha fazlasını yapmaz mı? Bırakın lanet okusun, çünkü bunu yapmasını Yehova söylemiş. **12** Belki Yehova bunu görür[s] ve o lanet okusa da Yehova bana iyilik eder."[ş] **13** Davut'la adamları yollarına devam etti. Şimei de dağın yamacında Davut'la aynı hizada yürüyor, lanet okuyor,[a] taş toprak atıyordu.[b]

14 Bir süre sonra kralla yanındakiler yorulup durdular ve orada dinlendiler.[c]

15 Bu sırada Absalom ve yanındakiler, tüm İsrail halkı Yeruşalim'e girdi.[ç] Ahitofel[d] de yanlarındaydı. **16** Davut'un dostu[e] olan Arklı[f] Huşay,[g] Absalom'un yanına gelip "Kralım çok yaşa![h] Kralım çok yaşa!" dedi. **17** Absalom da ona "Senin dostuna vefan bu kadar mı?" dedi. "Neden dostunla birlikte gitmedin?"[ı] **18** Huşay "Onunla gitmedim çünkü ben Yehova'nın ve bu halkın, İsrailoğullarının seçtiği adamın hizmetinde, onun yanında olacağım" dedi. **19** "Başka kime hizmet edeyim? Onun oğluna değil mi? Yine söylüyorum; babana hizmet ettiğim gibi sana da hizmet edeceğim."[i]

20 Sonra Absalom Ahitofel'e "Fikrinizi söyleyin,[j] ne yapalım?" diye sordu. **21** Ahitofel Absalom'a "Babanın sarayla ilgilensin diye orada bıraktığı[k] cariyeleriyle yat"[l] dedi. "Böylece tüm İsrail babanın[m] nefretini uyandırdığını[n] duyacak ve seninle birlikte olanlar cesaret kazanacak."[o] **22** Ve Absalom için damda[ö] bir çadır kurdular; Absalom tüm İsrail halkının gözü önünde[p] babasının cariyeleriyle yattı.[r]

23 O günlerde Ahitofel'in öğütleri, Tanrı'dan gelen sözler

BÖLÜM 16

a Le 19:16
2Sa 19:27
Me 15:3
Öz 6:19
Öz 26:22
b Tkr 19:15
2Sa 9:10
c 2Sa 14:22
ç 2Sa 3:16
1Kr 2:8
d 2Sa 19:16
1Kr 2:44
e Çk 22:28
1Sa 17:43
Öz 1:22
Öz 26:2
Vz 10:20
Elç 23:5
f 1Sa 24:6
1Sa 26:11
g Tkr 13:13
1Sa 2:12
1Sa 25:17
Ey 34:18
h Me 3:1
Me 3:2
Me 7:1
Me 71:11
ı 1Ta 2:16
i 1Sa 24:14
2Sa 3:8
j Çk 22:28
Elç 23:5
k 1Sa 26:8
Lu 9:54
Ro 12:19
l 2Sa 19:22
2Kr 3:13
Lu 9:55
m 1Kr 2:5
n Me 37:8
1Pe 2:23
o 2Sa 12:10
ö Ro 9:20
p 2Sa 12:11
2Sa 15:14
2Sa 17:12
r 2Sa 19:16
s Ba 29:32
Çk 2:25
Çk 3:7
Me 25:18
Öz 15:3
ş Tkr 23:5
Me 109:28

2. Sütun

a Çk 22:28
2Sa 16:5
Vz 10:20
b Elç 22:23
c 2Sa 16:2
ç 2Sa 15:37
d 2Sa 15:12
2Sa 15:31
e 2Sa 15:37
1Ta 27:33
f Yş 16:2
g 2Sa 15:32
h 1Sa 10:24
1Kr 1:25
2Kr 11:12
Da 2:4

ı Ba 26:26; 1Kr 4:5; Öz 17:17; Öz 18:24; **i** 2Sa 15:34; Öz 14:15; **j** Me 37:12; Öz 21:30; İş 8:10; Mt 27:1; **k** 2Sa 15:16; **l** Le 18:8; Le 20:11; 2Sa 12:11; 1Kr 2:22; Ey 31:10; **m** Ba 49:4; **n** Ba 34:30; 1Sa 13:4; 1Sa 27:12; **o** 2Sa 2:7; **ö** 2Sa 11:2; **p** Sy 25:6; 2Sa 12:12; İş 3:9; **r** Tkr 22:30; 2Sa 12:11; 2Sa 20:3.

gibi görülürdü. Ahitofel'in[a] bütün öğütleri,[b] Davut için de Abşalom için de öyleydi.

17 Ahitofel Abşalom'a "İzin ver de, on iki bin adam seçip bu gece Davut'un peşine düşeyim"[c] dedi. **2** "Yorgun ve güçsüzken[ç] üzerine yürüyüp korku salarım. Böylece yanındaki herkes kaçar, ben de yalnız başına kaldığında kralı vurup öldürürüm.[d] **3** Ve bütün halkı sana geri getiririm. Herkesin sana dönebilmesi için, peşinde olduğun o adamın ortadan kalkması gerek. O zaman tüm halk huzura kavuşacaktır." **4** Abşalom'la tüm İsrail ihtiyarları bu sözleri doğru buldu.[e]

5 Yine de Abşalom "Arklı Huşay'ı[f] da çağırın, bakalım o neler diyecek?" dedi. **6** Huşay Abşalom'un huzuruna çıktı. Abşalom ona "Ahitofel böyle diyor. Dediğini yapalım mı?" dedi. "Hayır dersen, ne yapacağımızı sen söyle." **7** Huşay "Ahitofel'in verdiği öğüt bu kez iyi değil"[g] dedi.

8 Sonra Huşay şunları söyledi: "Sen babanı ve adamlarını iyi tanırsın. Ne yiğit[h] olduklarını bilirsin. Şimdi onlar kırda yavrularını kaybetmiş dişi ayı[ı] gibi öfkelidir.[i] Ve baban usta bir savaşçıdır,[j] geceyi halkın arasında geçirmez. **9** O şimdi bir oyuğa ya da başka bir yere gizlenmiştir.[k] O önce davranır da gönderdiğin adamlara saldırırsa hemen 'Abşalom'u destekleyenler yenilgiye uğruyor' diye haber yayılacaktır. **10** Böylece aslan yürekli[l] yiğitler bile korkuya kapılacak.[m] Çünkü bütün İsrail babanın yiğit bir adam[a] olduğunu, yanındakilerin de cesur yiğitler[b] olduğunu biliyor. **11** Bu yüzden ben şu öğüdü veririm: Dan'dan Beer-şeba'ya kadar[c] bütün İsrail, deniz kıyısındaki kum gibi[ç] bir kalabalık senin yanına toplansın. Sen de onlarla savaşa çık.[d] **12** O zaman bulunduğu yerde[e] üzerine yürürüz, toprağa düşen çiy damlaları[f] gibi üzerine akın ederiz. Böylece onu da yanındaki adamları da ortadan kaldırır, tek kişiyi bile sağ bırakmayız. **13** Eğer şehirlerden birine çekilirse, tüm İsrail toplanıp gider, o şehri halatlarla vadiye sürükleriz, geride tek bir çakıl bile kalmaz."[g]

14 Abşalom ve yanındaki İsrailoğulları "Arklı Huşay'ın öğüdü Ahitofel'in öğüdünden daha iyi"[h] dediler. Ahitofel'in öğüdü iyi olmasına rağmen[ı] Yehova onu boşa çıkarmaya[i] karar vermişti;[i] böylece Yehova Abşalom'un başına yıkım getirecekti.[k]

15 Bunun ardından Huşay, kâhin Tsadok[ı] ve Abiatar'a "Ahitofel Abşalom'a ve İsrail ihtiyarlarına böyle öğüt verdi; bense şöyle öğüt verdim" dedi. **16** "Şimdi hemen Davut'a adam gönderip[m] 'Bu gece sakın çöldeki düzlüklerde konaklama; mutlaka ırmağın öte tarafına geç[n] ki kral ve yanındaki halk yok olup gitmesin'[o] deyin."

17 Yonatan[ö] ve Ahimaats[p] En-rogel'de[r] bekliyordu; çünkü şehre girip görünmek istemiyorlardı. Bir hizmetçi kız onlara haber

BÖLÜM 16

a 2Sa 15:12
2Sa 17:23
b 2Sa 17:14

BÖLÜM 17

c Öz 1:16
Öz 4:16
ç Tkr 25:18
2Sa 16:14
d 1Kr 22:31
Me 37:12
Me 41:9
Me 55:12
e Mt 15:4
2Ti 3:3
f 2Sa 15:32
2Sa 16:16
g 2Sa 15:34
h 1Sa 16:18
2Sa 15:18
2Sa 23:8
2Sa 23:18
1Ta 11:26
ı 2Kr 2:24
Öz 17:12
Ho 13:8
i Hk 18:25
j 1Sa 17:50
1Sa 18:7
1Sa 19:8
2Sa 10:18
k 1Sa 22:1
1Sa 23:19
l Ba 49:9
Sy 24:9
2Sa 1:23
İş 31:4
m Tkr 1:28
Yş 2:9
Yş 7:5
1Sa 17:11

2. Sütun

a 1Sa 18:5
İb 11:34
b 2Sa 17:8
c Hk 20:1
ç Ba 32:12
1Kr 4:20
d Me 7:15
Me 9:16
e 1Sa 23:23
2Sa 17:9
f Me 110:3
g Mt 24:2
h Öz 21:1
ı 2Sa 16:23
i 2Sa 15:31
2Sa 15:34
Ey 5:12
Öz 19:21
Öz 21:30
İş 8:10
1Ko 3:19
j Tkr 2:30
2Ta 25:20
Me 91:11
k 1Sa 2:6
Ey 34:11
İş 46:10
l 2Sa 8:17
2Sa 15:35
1Ta 12:28

m 2Sa 15:28; **n** 2Sa 15:14; **o** 2Sa 20:19; Me 35:25; **ö** 2Sa 15:27; 1Kr 1:42; **p** 2Sa 15:36; 2Sa 18:19; **r** Yş 15:7; Yş 18:16; 1Kr 1:9.

getirdi. Onlar da haberi Kral Davut'a iletmek için yola çıktılar.
18 Ancak bir genç onları görüp
Absalom'a haber verdi. Bu yüzden iki adam hızla kaçıp Bahurim'de[a] bir adamın evine gitti. Adamın avlusunda bir kuyu vardı, kuyunun içine girdiler.
19 Adamın karısı da bir örtü alıp kuyunun ağzına serdi. Bir şey belli olmasın diye de üzerine kırık buğday yığdı.[b] **20** Absalom'un hizmetkârları eve gelip kadına "Ahimaats ve Yonatan nerede?" diye sordular. Kadın da "Buradan geçip ırmak tarafına gittiler"[c] dedi. Adamlar onları bir süre daha aradı, bulamayınca[ç] Yeruşalim'e geri döndüler.

21 Onlar gidince adamlar kuyudan çıktı, Kral Davut'a gidip "Hepiniz kalkın, hemen ırmağı geçin" dediler. "Çünkü Ahitofel size karşı böyle böyle öğüt verdi."[d] **22** Davut ve yanındaki halk hemen kalkıp Ürdün Irmağını geçmeye başladı. Sabahın ilk ışıklarına kadar[e] ırmağı geçmeyen bir kişi bile kalmamıştı.

23 Ahitofel ise verdiği öğüde uyulmadığını görünce[f] eşeğine palan vurdu ve kalkıp şehrine, kendi evine gitti.[g] Ev halkına[h] talimatlar verdikten sonra kendini astı,[ı] öldü.[i] Ve atalarının mezarına gömüldü.[j]

24 Davut Mahanaim'e[k] geldi. Bu arada Absalom yanındaki İsrailoğullarıyla birlikte Ürdün Irmağını geçti. **25** Absalom ordunun başına Yoab'ın[l] yerine Amasa'yı[m] koymuştu. Amasa, İtra[n] isimli İsrailli bir adamın oğluydu; annesi de Nahaş'ın kızı Abigail'di. Abigail,[a] Yoab'ın annesi Tseruya'nın kız kardeşiydi.
26 Absalom'la İsrailoğulları Gilead[b] topraklarında ordugâh kurdular.

27 Davut Mahanaim'e gelince Ammonoğullarının[c] Rabba[c] şehrinden Nahaş oğlu Şobi, Lodebarlı Ammiel[d] oğlu Makir[e] ve Rogelim[f] şehrinden Gileadlı Barzillay,[g] **28** Davut'la yanındakiler için döşekler, leğenler, çömlekler; buğday, arpa, un,[h] kavrulmuş tahıl,[ı] bakla,[i] mercimek[j] ve kuru bakliyat; **29** bal,[k] tereyağı,[l] çökelek ve koyun getirdiler.[m] "Halk kırda yorulmuş, aç ve susuz kalmıştır" diye düşünmüşlerdi.[n]

18 Davut yanındaki adamları saydı; üzerlerine yüzbaşılar ve binbaşılar atadı.[o]
2 Adamlarının üçte birini[o] Yoab'ın[p] komutasına, üçte birini Yoab'ın kardeşi[r] Tseruya oğlu Abişay'ın[s] komutasına, üçte birini de Gatlı İttay'ın[ş] komutasına verdi. Sonra adamlarına "Ben de sizinle birlikte geleceğim" dedi. **3** Fakat adamlar "Sen gelme"[t] dediler. "Çünkü hepimiz kaçsak bile umursamazlar;[u] ordunun yarısı ölse umurlarında olmaz. Ama sen bizim gibi on bin adama bedelsin.[ü] Şehirde kalıp bize oradan yardım sağlaman[v] daha iyi olur." **4** Kral da "Nasıl istiyorsanız öyle olsun"[y] dedi. Böylece kral şehir kapısının yanında durdu;[z] adamları da yüzer ve biner kişilik birlikler halinde çıktılar.[a]
5 Kral Davut, Yoab'a, Abişay'a ve

BÖLÜM 17

a 2Sa 3:16
2Sa 16:5
2Sa 19:16
b Yş 2:6
c Çk 1:19
Yş 2:5
1Sa 19:14
1Sa 21:2
Mt 10:16
ç Yş 2:22
d 2Sa 17:2
e Öz 27:12
f Öz 16:18
g Yş 15:51
2Sa 15:12
h 2Kr 20:1
ı Çk 20:13
1Sa 31:4
1Kr 16:18
Mt 27:5
Elç 1:18
i Me 5:10
Me 55:23
j Vz 8:10
k Ba 32:2
Yş 13:26
2Sa 2:8
l 2Sa 8:16
m 2Sa 19:13
2Sa 20:4
2Sa 20:10
n 1Ta 2:17

2. Sütun

a 1Ta 2:16
b Sy 32:1
Tkr 3:15
c 2Sa 12:26
ç Tkr 3:11
Yş 13:25
2Sa 12:29
d 2Sa 9:5
e 2Sa 9:4
f 2Sa 19:31
g 2Sa 19:32
1Kr 2:7
h Ba 18:6
1Sa 28:24
ı 1Sa 25:18
i He 4:9
j Ba 25:34
2Sa 23:11
k Çk 3:8
l Ba 18:8
Öz 30:33
m Öz 11:25
Elç 28:2
n 2Sa 16:2

BÖLÜM 18

o 1Sa 8:12
1Ta 13:1
1Ko 14:40
ö Hk 7:16
Öz 20:18
p 2Sa 8:16
2Sa 10:7
r 1Ta 2:16
s 2Sa 23:18
ş 2Sa 15:19
2Sa 15:21
t 2Sa 21:17

u 2Sa 17:2; 1Kr 22:31; **ü** 2Sa 17:3; Ağ 4:20; **v** Çk 17:10; **y** Ru 3:5; Yk 3:17; **z** 2Sa 18:24; **a** 1Sa 29:2.

İttay'a "Hatırım için o gence, Abşalom'a iyi davranın"[a] diye emir verdi. Kralın komutanlara Abşalom hakkında verdiği emri herkes duydu.

6 Ve ordu İsrailoğullarının karşısına çıkmak için kıra doğru yola koyuldu. Savaş Efraim Ormanında yapıldı.[b] **7** Sonunda İsrailoğulları[c] Davut'un adamları karşısında yenilgiye uğradı.[ç] O gün büyük bir kıyım oldu, yirmi bin adam öldürüldü. **8** Savaş bütün o bölgeye yayıldı. Ve o gün kılıcın öldürdüğünden daha fazlasını orman yuttu.

9 Sonunda Abşalom Davut'un adamlarıyla karşı karşıya kaldı; bir katıra binmişti. Katır sık dalları olan çok büyük bir ağacın altından geçerken Abşalom başından ağaca takıldı ve katır yoluna devam edince Abşalom havada[d] asılı kaldı. **10** Bunu gören bir adam Yoab'a[e] "Abşalom'u gördüm, büyük bir ağaçta asılı kalmıştı" dedi. **11** Yoab adama "Madem onu gördün, neden hemen orada öldürmedin?" dedi. "Öldürseydin sana on parça gümüş ve bir kemer verirdim."[f] **12** Fakat adam Yoab'a "Avcuma bin parça gümüş koysan bile kralın oğluna el kaldırmam" dedi. "Kral hepimizin önünde sana, Abişay'a ve İttay'a 'Abşalom'a hiçbiriniz zarar vermeyin'[g] demedi mi? **13** Dediğin gibi yapsaydım krala hainlik etmiş olurdum ve bu mesele ondan gizli kalmazdı;[h] sen de bana arka çıkmazdın." **14** Yoab buna karşılık "Seninle vakit kaybedemem" dedi. Eline üç mızrak alıp o bü-

BÖLÜM 18

a 2Sa 18:12

b 2Sa 17:26

c 2Sa 16:15

ç 2Sa 2:17
2Ta 13:16
2Ta 28:6
Me 3:7
Öz 24:22

d 1Ta 21:16

e 2Sa 8:16
2Sa 18:2

f 1Sa 17:25
1Ta 11:6

g 2Sa 18:5

h Öz 16:14
Öz 24:21

2. Sütun

a 2Sa 18:9

b Hk 4:21
Hk 5:31
Me 45:5

c Tkr 27:16
Tkr 27:20
2Sa 12:10
Me 63:9
Öz 2:22
Öz 20:20
Öz 30:17

ç 2Sa 2:28

d Yş 7:26
Yş 8:29
Yş 10:27

e Ba 14:17

f 1Sa 15:12

g Sy 27:4
2Sa 14:27

h Me 49:11

ı 2Sa 15:36
2Sa 17:17

i 2Sa 15:25
Me 9:4

j 2Sa 18:5

k Ba 10:6
Sy 12:1
2Ta 14:9

yük ağacın dalları arasında asılı duran ve hâlâ hayatta olan Abşalom'un kalbine[a] sapladı.[b] **15** Sonra Yoab'ın on silahtarı geldi, Abşalom'un çevresini sardılar ve onu vurup öldürdüler.[c] **16** Yoab İsrailoğullarını kovalayan adamlarını geri çağırmak için boru çaldı.[ç] Böylece adamları geri çekti. **17** Sonunda Abşalom'u alıp ormanda büyük bir çukura attılar ve üzerine büyük bir taş yığını yaptılar.[d] İsrailoğulları ise evlerine kaçtı.

18 Abşalom hayattayken kendisi için Kral Ovasında[e] bir sütun dikmişti.[f] Çünkü "Adımı yaşatacak bir oğlum yok"[g] diyordu. Bu yüzden sütuna kendi adını vermişti;[h] o sütun hâlâ Abşalom Anıtı diye anılır.

19 Tsadok oğlu Ahimaats,[ı] Yoab'a "Lütfen izin ver de koşup krala haberi ulaştırayım" dedi. "Çünkü Yehova kralı düşmanlarının elinden kurtardı."[i] **20** Fakat Yoab "Bugün haberi sen götürme. Başka zaman götürürsün" dedi. "Kralın oğlu öldü, bu yüzden haberi sen götürmeyeceksin."[j] **21** Sonra Kuşî'ye,[k] "Gidip gördüklerini krala anlat" dedi. Kuşî, Yoab'ın önünde eğildi ve koşmaya başladı. **22** Tsadok oğlu Ahimaats bir kez daha Yoab'a "Ne olursa olsun, bırak Kuşî'nin ardından ben de koşayım" dedi. Yoab "Oğlum, senin vereceğin bir haber olmadığına göre neden sen de gidesin?" dedi. **23** O yine de "Olsun, ne olur gitmeme izin ver" dedi. Yoab da "Peki git" dedi. Böylece Ahimaats

havza*[a] yolundan koşmaya başladı ve sonunda Kuşî'yi geçti.

24 Davut iki kapı arasında oturuyordu.[b] Bu arada gözcü[c] sur kapısının damına çıktı. Uzaklara bakınca tek başına koşan bir adam gördü. **25** Gözcü krala seslenip haber verdi; kral "Eğer yalnız başınaysa bir haber getiriyor demektir" dedi. Adam gitgide yaklaşıyordu. **26** Bu arada gözcü başka bir adamın daha koştuğunu gördü. Kapı görevlisine seslendi ve "Tek başına koşan bir adam daha var!" dedi. Kral "O da bir haberci olmalı" dedi. **27** Gözcü "Gördüğüm ilk adamın koşuşu[ç] Tsadok oğlu Ahimaats'ınkine[d] benziyor" dedi. Kral da "O iyi bir adamdır,[e] müjde getiriyordur"[f] dedi. **28** Sonunda Ahimaats krala "Hayırlı haber!" diye seslendi ve kralın önünde eğilip yere kapandı. Sonra "Efendim kral, sana başkaldıranları bozguna uğratan[g] Tanrın Yehova'ya şükrolsun"[h] dedi.

29 Fakat kral "O genç, Abşalom iyi mi?" diye sordu. Ahimaats "Yoab, kralın hizmetkârını ve bu kulunu gönderirken büyük bir karışıklık vardı. Ama neler olduğunu bilmiyorum" dedi.[ı] **30** Kral "Kenara çekil, bekle" dedi. O da kenara çekilip bekledi.

31 Sonra Kuşî[i] haberci geldi ve "Efendim krala müjdeler olsun!" dedi, "Yehova bugün seni asilerin elinden kurtardı."[j] **32** Fakat kral Kuşî'ye "O genç, Abşalom iyi mi?" diye sordu. Kuşî de "Efendim kralın bütün düşmanlarının ve ona karşı ayaklanan herkesin sonu o gencinki gibi olsun"[a] dedi.

33 Kral altüst oldu ve şehir kapısının üzerindeki odaya[b] çıkıp ağlamaya başladı. Odaya giderken "Oğlum Abşalom! Ah oğlum, oğlum[c] Abşalom!" diyordu, "Ah oğlum, keşke senin yerine ben ölseydim Abşalom, canım oğlum!"[ç]

19 Yoab'a "Kral ağlıyor! Abşalom için hâlâ yas tutuyor"[d] diye haber geldi. **2** O gün kazanılan zafer halk için yasa döndü; çünkü herkes "Kral, oğlu için çok üzülüyor" diyordu. **3** Savaşta yenilip kaçan askerler şehre nasıl hırsız gibi girerse, o gün ordu da şehre[e] öyle utanarak, sessizce girdi. **4** Kral yüzünü örtmüş yüksek sesle "Oğlum Abşalom! Oğlum Abşalom, oğlum benim!"[f] diye ağlıyordu.

5 Sonunda Yoab saraya kralın yanına geldi ve "Bugün senin canını,[g] oğullarının,[h] kızlarının,[ı] eşlerinin[i] ve cariyelerinin[j] canını kurtaran bütün hizmetkârlarını utandırdın" dedi. **6** "Çünkü senden nefret edenleri sevdin, seni sevenlerden nefret ettin. Komutanlarının ve hizmetkârlarının senin için hiçbir değeri olmadığını gösterdin. Eminim sırf Abşalom hayatta kalsaydı ve hepimiz ölseydik, sana göre daha iyi olurdu. **7** Şimdi kalk, dışarı çıkıp hizmetkârlarını yüreklendir;[k] Yehova'nın adı üzerine yemin ederim ki, eğer dışarı çıkmazsan bu gece yanında tek bir adam bile kalmaz.[l] Bu da gençliğinden beri başına gelen tüm

BÖLÜM 18
a 1Kr 7:46
2Ta 4:17
b 2Sa 18:4
c 2Sa 13:34
2Kr 9:17
İş 21:6
ç 2Kr 9:20
d 2Sa 18:19
e Öz 25:13
f 1Kr 1:42
Öz 25:25
g 1Sa 26:8
Me 31:8
h Ba 14:20
2Sa 22:47
Me 124:6
Me 144:1
ı 2Sa 18:19
i 2Sa 18:21
j 2Sa 22:49
Me 55:18
Me 94:1
Me 124:2

2. Sütun
a Hk 5:31
Me 27:2
Me 68:1
b 2Sa 18:24
c 2Sa 19:1
ç 2Sa 12:10
2Sa 17:14
Öz 10:1
Öz 19:13

BÖLÜM 19
d 2Sa 18:5
2Sa 18:14
e 2Sa 17:24
2Sa 19:32
f 2Sa 18:33
g Me 18:48
h 2Sa 3:3
2Sa 5:14
ı 2Sa 13:1
i 2Sa 5:13
j 2Sa 15:16
k İş 40:2
l Öz 14:28

2Sa 18:23* Başlangıç 13:10'daki dipnota bakın.

felaketlerden daha beter olur.”
8 Bunun üzerine kral çıkıp şehir kapısında oturdu.[a] Tüm halka
“Kral kapıda oturuyor” diye haber yayıldı. Onlar da kralın huzuruna geldi.

Bu arada, yenilen İsrailoğulları evlerine kaçmışlardı.[b] **9** İsrail kabileleri arasında bir tartışma çıktı. Şöyle diyorlardı: “Kral bizi düşmanların elinden kurtarmıştı,[c] Filistîlerin elinden kurtaran da oydu. Fakat şimdi Abşalom yüzünden memleketten kaçtı.[ç] **10** Başımıza kral olarak meshettiğimiz Abşalom[d] ise savaşta öldü.[e] Peki şimdi neden kralı geri getirmek için bir şey yapmıyorsunuz?”[f]

11 Kral Davut, kâhin Tsadok[g] ve Abiatar'a[h] adam gönderip şöyle dedi: “Yahuda ihtiyarlarıyla[ı] konuşun ve onlara deyin ki, ‘İsrail'de konuşulanlar kralın evine kadar ulaşmışken, neden kralı sarayına geri getirmek için bir şey yapmıyorsunuz? **12** Siz benim kardeşlerimsiniz, etim kemiğimsiniz.[i] Kralı geri getirmek için neden bir şey yapmıyorsunuz?’ **13** Amasa'ya da şöyle deyin:[j] ‘Sen benim etim kemiğimsin. Eğer seni Yoab'ın yerine ordu komutanı atamazsam,[k] Tanrı bana aynısını hatta daha beterini yapsın.’ ”[l]

14 Bu sözlerle bütün[m] Yahudaoğullarının yüreğini derinden etkiledi. Böylece krala “Hizmetkârlarınla birlikte geri dön” diye haber gönderdiler.

15 Kral geri dönmek üzere yola çıktı ve Ürdün Irmağına vardı. Yahudaoğulları da kralı karşılamak ve Ürdün Irmağını geçerken ona eşlik etmek için Gilgal'e[a] geldiler. **16** Sonra Benyaminoğullarından Gera oğlu[b] Bahurimli[c] Şimei[ç] aceleyle gelip Yahudaoğullarıyla birlikte Kral Davut'u karşılamaya indi. **17** Yanında Benyaminoğullarından bin adam vardı. (Saul evinin hizmetkârı Tsiba[d] da, on beş oğlu[e] ve yirmi hizmetçisiyle, kraldan önce Ürdün Irmağına varmayı başardı. **18** Irmağı geçerlerken[f] kralın ev halkına eşlik etmek ve onu hoşnut etmek için ırmağın sığ yerinden karşıya geçti.) Kral, Ürdün Irmağından geçmek üzereyken Gera oğlu Şimei kralın önünde yere kapandı.[g] **19** Ve krala “Ne olur efendim kral, Yeruşalim'den ayrıldığın gün bu kulunun yaptığı hatayı anma ve beni suçlu sayma”[h] dedi. “Kral bunu hesaba katmasın.[ı] **20** Bu kulun iyi biliyor ki, suç işledi. Bu yüzden bugün tüm Yusuf evinden,[i] efendim kralı karşılamaya ilk ben geldim.”

21 Tseruya oğlu[j] Abişay[k] “Yaptığına karşılık Şimei'nin öldürülmesi gerekmez mi? Çünkü Yehova'nın mesihine lanet okudu”[l] dedi. **22** Fakat Davut “Bundan size ne[m] ey Tseruya oğulları? Bugün de mi bana karşı koymanız[n] gerekiyor?” dedi. “Hiç böyle bir günde İsrail'de adam öldürülür mü?[o] Ben bugün İsrail'in kralı olduğumu bilmiyor muyum?” **23** Sonra kral yemin ederek Şimei'ye “Ölmeyeceksin” dedi.[ö]

ö 1Kr 2:8; 1Kr 2:37; 1Kr 2:46; İb 6:16.

BÖLÜM 19

a 2Sa 18:4
2Sa 18:24
1Kr 22:10
Yr 38:7
b 2Sa 18:17
1Kr 22:36
c 1Sa 17:50
1Sa 18:7
1Sa 19:5
2Sa 5:25
2Sa 8:5
ç 2Sa 15:14
d 2Sa 15:10
2Sa 15:12
e 2Sa 18:14
f 2Sa 3:17
g 2Sa 8:17
2Sa 15:25
1Kr 1:8
h 1Sa 22:20
1Sa 30:7
2Sa 15:24
1Ta 15:11
ı 2Sa 2:4
i Hk 9:2
2Sa 5:1
j 2Sa 17:25
1Ta 2:17
k 2Sa 8:16
2Sa 18:5
2Sa 18:14
l Ru 1:17
1Sa 3:17
m Hk 20:1

2. Sütun

a Yş 5:9
1Sa 11:14
b 1Kr 2:8
c 2Sa 3:16
2Sa 17:18
ç 2Sa 16:5
1Kr 2:36
1Kr 2:44
d 2Sa 9:2
2Sa 16:1
e 2Sa 9:10
f 2Sa 15:28
g Me 66:3
Me 81:15
Vz 10:4
h 1Sa 26:21
2Sa 16:5
ı 2Sa 13:20
2Sa 13:33
i 2Sa 19:43
1Ta 5:2
j 2Sa 2:18
k 2Sa 23:18
l Çk 22:28
2Sa 16:7
1Kr 21:13
Me 105:15
Vz 10:20
Elç 23:5
2Pe 2:10
m 2Sa 3:39
2Sa 16:10
n 1Sa 29:4
1Kr 5:4
Mt 16:23
Yk 1:20
o 1Sa 11:13

24 Saul'un torunu Mefiboşet[a] de kralı karşılamaya indi. Kralın gittiği günden selametle döndüğü güne kadar ayaklarını[b] ve giysilerini yıkamamış, bıyığını[c] kesmemişti. **25** Kralı karşılamaya Yeruşalim'e geldiğinde kral ona "Neden benimle gelmedin Mefiboşet?" diye sordu. **26** O da "Efendim kral, hizmetkârım[ç] beni aldattı" dedi. "Bu kulunun ayakları sakat olduğundan[d] 'Eşeğe palan vurayım da binip kralla birlikte gideyim' demiştim. **27** Fakat hizmetkârım kralın önünde bana iftira attı.[e] Ancak efendim Tanrı'nın bir meleği gibidir;[f] gözünde doğru olanı yapsın. **28** Babamın tüm ev halkı efendim kralın önünde ölümü hak etmişken, sen bu kuluna kendi sofranda oturanlar arasında yer verdin.[g] Başka bir şey dilemeye[h] ne hakkım var ey kral?"

29 Kral da ona "Neden hâlâ lafı uzatıyorsun? Emrediyorum, sen ve Tsiba tarlayı paylaşın"[ı] dedi. **30** Buna karşılık Mefiboşet krala "Kralım selametle evine döndü ya, hepsini Tsiba alsın"[i] dedi.

31 Gileadlı Barzillay[j] da krala eşlik etmek, onunla birlikte Ürdün Irmağını geçmek için Rogelim'den geldi. **32** Barzillay çok yaşlıydı, seksen yaşındaydı.[k] Çok varlıklı biriydi;[l] krala Mahanaim'deyken[m] yiyecek sağlayan oydu. **33** Kral, Barzillay'a "Benimle birlikte karşıya geç. Yeruşalim'de yiyeceğini ben sağlayacağım"[n] dedi. **34** Fakat Barzillay krala "Daha kaç yıl ömrüm kaldı ki kralla birlikte Yeruşalim'e çıkayım?" dedi. **35** "Bugün seksen yaşındayım.[a] Artık iyiyle kötüyü ayırt edemiyorum, yediğimin içtiğimin tadını alamıyorum,[b] erkek ve kadın şarkıcıların[c] sesini duyamıyorum.[ç] Neden bu kulun efendim krala daha fazla yük olsun?[d] **36** Bu kulun, sana ancak Ürdün Irmağına kadar eşlik edebilir, kral neden bana bu kadar büyük bir ödül versin?[e] **37** İzin ver de bu kulun geri dönsün; memleketimde, babamın ve annemin mezarı[f] yakınlarında öleyim.[g] Fakat işte kulun Kimham.[h] Efendim kralla birlikte karşıya o geçsin, kral ona uygun gördüğü gibi davransın."

38 Kral da "Tamam, benimle birlikte Kimham geçsin" dedi. "Ona senin uygun gördüğün gibi davranacağım. Benden dilediğin her şeyi yapacağım." **39** Kralla birlikte tüm halk Ürdün Irmağını geçti. Kral, Barzillay'ı öptü[ı] ve ona hayırdua etti.[i] O da memleketine döndü. **40** Kral Gilgal'e[i] doğru yol alırken Kimham, tüm Yahuda halkı ve İsrailoğullarının yarısı, kralı karşıya geçirdi.

41 Sonra İsrailoğulları krala gelip şöyle dediler: "Neden[k] kardeşlerimiz Yahudaoğulları, kralı, ev halkını, tüm adamlarını Ürdün Irmağından[l] geçirip seni bizden kaçırdı?" **42** Yahudaoğulları İsrailoğullarına şöyle karşılık verdi: "Çünkü kral bizim yakın akrabamız.[m] Neden buna bu kadar kızıyorsunuz? Kralın kesesinden mi yedik? Ya da bize armağanlar mı verildi?"

43 Yine de İsrailoğulları Yahudaoğullarına "Bizim kral

BÖLÜM 19

a 2Sa 9:6
2Sa 16:4
b 2Sa 9:3
ç Ezr 9:3
Ç 2Sa 9:9
d 2Sa 4:4
e Le 19:16
2Sa 16:3
Me 101:5
Öz 6:19
Öz 21:6
f 1Sa 29:9
2Sa 14:17
g 2Sa 9:1
2Sa 9:7
2Sa 9:10
2Sa 9:13
h 2Sa 9:8
ı 2Sa 16:4
Öz 18:17
Öz 29:4
i Mt 5:40
1Ko 6:7
j 2Sa 17:27
1Kr 2:7
k Me 90:10
l 1Sa 25:2
Ey 1:3
m 2Sa 17:28
Öz 3:27
İb 13:16
n 2Sa 9:10
Öz 11:25
Mt 7:12
Lu 6:38

2. Sütun

a Me 90:10
b Vz 8:15
Vz 12:5
c Ezr 2:65
Ne 7:67
Vz 2:8
ç Ey 12:11
Vz 12:4
d 2Sa 13:25
2Sa 15:33
e Lu 6:38
f Ba 47:30
Ba 49:29
Ba 50:13
g Yş 23:14
Lu 2:29
h 1Kr 2:7
ı Ba 31:55
Ru 1:14
1Sa 20:41
1Kr 19:20
Elç 20:37
i Ba 14:19
Ba 47:7
Yş 22:6
j 1Sa 11:14
k Hk 8:1
Hk 12:1
l 2Sa 19:15
m Ru 4:12
Ru 4:22
2Sa 2:4
Me 78:68
Mt 1:3
Mt 1:6

üzerinde on pay[a] hakkımız var" dediler. "Bu yüzden, Davut üzerinde bizim daha çok hakkımız var. O halde neden bizi küçümsediniz, kralımızı ilk biz geri götürmek istediğimizde neden bize öncelik[b] vermediniz?" Fakat Yahudaoğullarının sözü İsrailoğullarınınkinden ağır bastı.

20 Orada Benyaminoğullarından Bikri oğlu Şeba[c] isimli alçak bir adam[ç] vardı. Şeba boru çalıp[d] "Yesse oğlu[e] Davut'ta ne payımız var ne de mirasımız. Ey İsrail herkes kendi ilahlarına dönsün"[f] dedi. **2** Bunun üzerine İsrailoğulları Davut'u bırakıp Bikri oğlu Şeba'yı izlemeye başladılar.[g] Fakat Yahudaoğulları Ürdün Irmağından Yeruşalim'e kadar krallarının yanından ayrılmadılar.[h]

3 Davut, Yeruşalim'e sarayına geldi.[ı] Sarayla ilgilensinler diye bırakmış olduğu on kadını,[i] cariyelerini alıp gözetim altında tutulan bir eve koydu. Orada yiyeceklerini sağladı ama onlarla ilişkiye girmedi.[j] Kadınlar ölene dek o evde kapalı kaldılar; kocaları yaşadığı halde dul gibiydiler.

4 Kral, Amasa'ya[k] "Üç gün içinde Yahudaoğullarını bana getir, sen de burada ol" dedi. **5** Amasa Yahudaoğullarını toplamaya gitti ancak kralın belirlediği zamanda dönmedi. **6** O zaman Davut Abişay'a[l] "Bikri oğlu Şeba[m] bize Abşalom'dan[n] daha çok zarar verecek" dedi. "Efendinin hizmetkârlarını al,[o] onun peşine düş ki, kendisine surlu şehirler bulup elimizden kurtulmasın." **7** Böylece Yoab'ın[a] adamları, Keretiler,[b] Peletiler[c] ve tüm yiğitler onun peşine düştü. Bikri oğlu Şeba'yı yakalamak için Yeruşalim'den çıktılar. **8** Gibeon'daki[ç] büyük taşın yakınlarına geldiklerinde Amasa[d] karşılarına çıktı. Yoab giyinmiş, kemerini ve kılıcını beline kuşanmıştı; kılıcı kınında duruyordu. Fakat ilerlerken kılıç kınından çıktı.

9 Yoab Amasa'ya "Nasılsın kardeşim, iyi misin?"[e] diye sordu. Sonra sağ eliyle Amasa'nın sakalından tutup onu öptü.[f] **10** Amasa Yoab'ın elindeki kılıca karşı hazırlıklı değildi. Ve Yoab kılıcı onun karnına sapladı,[g] öyle ki bağırsakları yere döküldü. Yoab'ın kılıcını tekrar saplamasına gerek kalmadı, Amasa öldü. Sonra Yoab ve kardeşi Abişay, Bikri oğlu Şeba'yı kovalamaya devam ettiler.

11 Yoab'ın adamlarından biri Amasa'nın yanında durup "Kim Yoab'ın tarafındaysa ve Davut'un emrindeyse[h] Yoab'ı izlesin!" dedi. **12** Bu arada Amasa yolun ortasında kanlar içinde yatıyordu.[ı] Yoab'ın adamı, herkesin orada öylece kalakaldığını görünce Amasa'yı yoldan kaldırıp tarlaya taşıdı. Herkesin yine onun başına toplandığını[i] gördü ve üzerine bir giysi attı. **13** Adam onu yoldan kaldırınca herkes Yoab'ın peşinden Bikri oğlu Şeba'yı[j] kovalamaya devam etti.

14 Şeba tüm İsrail kabilelerinin topraklarından geçip Beytmaaka'daki Abel'e[k] geldi. Bikrioğulları bir araya toplandı ve onun peşinden şehre girdiler.

BÖLÜM 19

a 1Kr 11:31
1Kr 12:16
b Vz 4:4
Lu 22:24
Lu 22:26
Ga 5:26
Flp 2:3

BÖLÜM 20

c 2Sa 20:21
ç Tkr 13:13
1Sa 2:12
d Hk 3:27
2Sa 15:10
e 2Sa 19:43
f Tkr 13:6
Tkr 13:9
1Kr 12:16
2Ta 10:16
g 2Sa 15:12
Öz 6:19
Öz 24:21
Ga 5:20
h 2Sa 19:15
2Sa 19:42
ı 2Sa 5:11
i 2Sa 15:16
2Sa 16:21
j 2Sa 16:22
k 2Sa 17:25
2Sa 19:13
1Ta 2:17
l 1Sa 26:6
2Sa 10:10
2Sa 23:18
1Ta 11:20
1Ta 18:12
m 2Sa 20:1
n 2Sa 15:12
o 2Sa 11:11
1Kr 1:33

2. Sütun

a 2Sa 8:16
b 2Sa 8:18
1Ta 18:17
c 2Sa 15:18
1Kr 1:38
ç Yş 18:25
Yş 21:17
d 2Sa 17:25
2Sa 19:13
e Me 55:21
Öz 26:24
Mi 7:2
f Lu 22:47
g Sy 35:16
2Sa 3:27
1Kr 2:5
Me 55:23
h 2Sa 20:2
2Sa 20:4
ı Ba 4:10
Ba 9:5
i 2Sa 2:23
j 2Sa 20:1
k 1Kr 15:20
2Kr 15:29
2Ta 16:4

15 Yoab ve adamları Beyt-maaka'daki Abel'e gelip orayı kuşattılar ve şehrin savunma duvarına karşı kuşatma rampası kurdular.[a] Yoab'ın yanındakiler şehrin surlarını yıkmak için altını kazmaya başladı. **16** Hikmetli bir kadın[b] "Dinleyin, beni dinleyin!" diye şehirden seslendi. "Yoab'a söyleyin de buraya gelsin, onunla konuşayım." **17** Yoab kadının yanına gitti. Kadın "Yoab sen misin?" dedi. O da "Benim" dedi. Kadın "Bu kulunun sözlerini dinle"[c] dedi. Yoab da "Dinliyorum" dedi. **18** Kadın "Eskiden 'Abel şehrine danışın, mesele hallolur' derlerdi. **19** Ben İsrail'deki barışçı[ç] ve sadık[d] kişileri temsil ediyorum. Siz İsrail'de bir şehri,[e] bir anayı yok etmek istiyorsunuz. Yehova'nın halkını[f] neden ortadan kaldırasınız?"[g] **20** Yoab da, "Bu şehri harap etmeyi, ortadan kaldırmayı nasıl düşünürüm?" dedi. **21** "Mesele böyle değil. Efraim'in dağlık bölgesinden[h] Bikri oğlu Şeba[ı] isimli bir adam Kral Davut'a başkaldırdı.[i] Onu bana teslim edin,[j] şehirden çekileyim."[k] Kadın "Tamam! Onun başını[l] sana surun üzerinden atacağız" dedi.

22 Kadın hemen gidip halka akıl verdi.[m] Onlar da Bikri oğlu Şeba'nın başını kesip Yoab'a attılar. Bunun üzerine Yoab boru çaldı[n] ve herkes şehrin etrafından çekilip evine gitti. Yoab da Yeruşalim'e kralın yanına döndü.

23 Yoab tüm İsrail ordusunun başındaydı;[o] Yehoyada[ö] oğlu Benaya,[p] Keretilerin[r] ve Peletilerin[s] başındaydı. **24** Adoram[ş] zorunlu hizmette çalışanların başındaydı; Alihud oğlu Yehoşafat saray tarihçisiydi.[a] **25** Şeva[b] yazmandı;[c] Tsadok[ç] ile Abiatar[d] kâhindi. **26** Yairli İra da Davut'un kâhiniydi.*[e]

21 Davut'un zamanında peş peşe üç yıl kıtlık oldu[f] ve Davut Yehova'ya danıştı. Yehova ona "Saul ve ev halkı kan dökmekten suçlu; çünkü Saul Gibeonluları öldürdü"[g] dedi. **2** Bunun üzerine kral Gibeonluları[h] çağırdı ve onlarla konuştu. (Gibeonlular İsrailoğullarından değildi. Onlar Amorilerden[ı] artakalan bir halktı. İsrailoğulları onlara yemin etmişti,[i] ama Saul İsrailoğulları ve Yahudaoğulları için duyduğu kıskançlıktan[j] ötürü onları vurup öldürmüştü.)[k] **3** Davut Gibeonlulara "Sizin için ne yapayım? Yehova'nın halkına[l] hayırdua etmeniz için nasıl kefarette bulunayım?"[m] diye sordu. **4** Gibeonlular "Saul ve ev halkının yaptıklarına karşılık ne gümüş ne altın isteriz,[n] ne de İsrail'de birini öldürmeye hakkımız var" dediler. Bunun üzerine kral "Ne isterseniz yapacağım" dedi. **5** Onlar da krala "Halkımızı ortadan kaldıran[o] ve bizi İsrail topraklarında yaşatmamak için düzen kuran[ö] adamın **6** oğulları arasından bize yedi kişi verilsin"[p] dediler. "Onların cesetlerini Yehova'nın seçilmiş kulu[r] Saul'un Gibea[s] şehrinde Yehova'nın önünde asalım."[ş] Kral "Onları vereceğim" dedi.

BÖLÜM 20

a Vz 9:14
Yr 33:4
Lu 19:43
b 1Sa 25:3
2Sa 14:2
c 1Sa 25:24
ç Öz 12:20
d Ba 18:23
e Tkr 20:10
f Çk 19:5
Tkr 32:9
2Sa 21:3
g 2Sa 17:16
Me 124:3
h Yş 17:15
Hk 2:9
ı 2Sa 20:1
i 2Sa 20:6
j Sy 16:24
Yş 7:13
Öz 17:11
k Sy 16:26
l 1Sa 17:51
1Sa 31:9
2Kr 10:7
m Vz 9:15
Vz 9:18
n 2Sa 2:28
2Sa 18:16
o 2Sa 8:16
2Sa 19:13
1Ta 18:15
ö 1Ta 12:27
p 2Sa 23:20
1Kr 1:38
1Ta 27:5
r 2Sa 8:18
s 2Sa 15:18
1Kr 1:44
ş 1Kr 4:6
1Kr 12:18

2. Sütun

a 1Kr 4:3
b 1Ta 18:16
c 2Sa 8:17
ç 2Sa 15:27
2Sa 17:15
1Kr 4:4
d 2Sa 19:11
e 1Ta 18:17

BÖLÜM 21

f Le 26:20
Tkr 11:17
g Ba 9:6
Çk 20:13
Çk 21:23
Sy 35:30
Sy 35:33
h Yş 9:3
Yş 9:17
Yş 9:27
ı Ba 10:16
Ba 48:22
i Yş 9:15
j Öz 27:4
k He 17:18
l 2Sa 20:19
m Çk 32:30
Le 1:4
n Sy 35:31

o 2Sa 21:1; Mt 7:2; ö Es 9:24; p Tkr 19:21; Me 9:12; r 1Sa 9:17; s 1Sa 10:26; ş Ba 40:19; Sy 25:4; Tkr 21:22.

2Sa 20:26* Ya da "yüksek mevkideydi"

7 Ancak Saul oğlu Yonatan' la Yehova'nın önünde birbirlerine ant içtiklerinden[a] Davut, Saul oğlu Yonatan oğlu Mefiboşet'i[b] esirgedi. **8** Böylece Saul'un, Ayya'nın kızı Ritspa'dan[c] doğan Armoni ve Mefiboşet adlı iki oğlunu, Saul'un kızı Mikal'in,[ç] Meholalı Barzillay oğlu Adriel'den[d] olan beş oğlunu aldı. **9** Onları Gibeonlulara teslim etti. Gibeonlular da onların cesetlerini dağda Yehova'nın önünde astılar.[e] Hasadın ilk günlerinde, arpa hasadının başlangıcında[f] öldürüldüler; yedisi birlikte öldü. **10** Ayya' nın[g] kızı Ritspa bir çul aldı,[h] kendisi için kayanın üzerine serdi. Hasadın başlangıcından göklerden yağmurların boşandığı zamana dek orada kaldı.[ı] Cesetleri gündüz vakti kuşlardan,[i] geceleyin de yaban hayvanlarından[j] korudu.

11 Sonra Davut'a Saul'un cariyesi Ayya kızı Ritspa'nın yaptıklarını anlattılar.[k] **12** Davut Yabeş-gilead'a gidip oranın halkından[l] Saul'un ve oğlu Yonatan'ın kemiklerini aldı.[m] Filistîler Saul'u Gilboa'da öldürdükleri gün[n] ikisini Beyt-şan meydanında[o] asmışlardı;[ö] Yabeş-gileadlılar da onların cesetlerini oradan çalmıştı. **13** Davut, Saul'la oğlu Yonatan'ın kemiklerini oradan alıp getirdi. Ayrıca asılmış olan diğer adamların da kemiklerini aldılar.[p] **14** Sonra kralın emretmiş olduğu gibi Saul'la oğlu Yonatan'ın kemiklerini Benyamin topraklarında Tsela'ya,[r] Saul'un babası Kiş'in[s] mezarının olduğu yere gömdüler. Ve Tanrı bundan sonra halkın memleket için yakarışlarını işitti.[a]

15 Filistîler[b] İsrail'le tekrar savaşmaya başladı. Davut ve adamları gidip Filistîlerle çarpıştı; fakat Davut bitkin düştü. **16** Refaoğullarından[c] İşbi-benob'un üç yüz şekel* ağırlığında bakırdan bir mızrağı[ç] vardı ve yeni bir kılıç kuşanmıştı. Davut'u vurup öldürmeyi tasarlıyordu. **17** Tseruya oğlu Abişay[d] Davut'un yardımına geldi[e] ve Filistî'yi vurup öldürdü. O zaman Davut'un adamları ona yemin edip "İsrail' in ocağını*[f] söndürmemek[g] için bir daha bizimle birlikte savaşa gelme"[h] dediler.

18 Bir süre sonra Gob'da Filistîlerle bir daha savaş çıktı. Huşalı[ı] Sibbekay[i] Refaoğullarından[j] Saf'ı o zaman öldürdü.

19 Sonra Filistîlerle Gob'da tekrar bir savaş çıktı. Beytlehemli Yaare-oregim oğlu Elhanan,[k] Gatlı Goliat'ı öldürdü. Goliat'ın elindeki mızrağın sapı dokumacı sırığı gibiydi.[l]

20 Derken Gat'ta tekrar savaş çıktı.[m] Orada yine Refaoğullarından,[n] elleri ve ayakları altışar parmaklı, toplam yirmi dört parmağı olan dev gibi bir adam vardı. **21** İsrailoğullarına durmadan meydan okuyordu.[o] Sonunda Davut'un kardeşi Şimei' nin[ö] oğlu Yonatan[p] onu vurup öldürdü.

22 Bu dördü Gat topraklarındaki Refaoğullarındandı;[r] hepsi Davut ve adamları tarafından öldürüldü.[s]

2Sa 21:16* Yaklaşık 3,5 kilogram.
17* Sözcük anlamıyla, "kandilini"

BÖLÜM 21
a 1Sa 18:3; 1Sa 20:42
b 2Sa 4:4; 2Sa 9:10; 2Sa 19:24
c 2Sa 3:7
ç 1Sa 18:20; 1Sa 25:44; 2Sa 3:14; 2Sa 6:23
d 1Sa 18:19
e Sy 35:31; Tkr 19:21; 1Sa 15:33
f Ru 1:22
g 2Sa 3:7
h 1Kr 21:27; Yo 1:13
ı Tkr 11:14; Yr 5:24
i Ba 40:19
j He 39:4
k Ru 2:11
l 2Sa 2:5
m 1Sa 31:13
n 1Sa 28:4; 1Sa 31:1; 2Sa 1:6; 2Sa 1:21; 1Ta 10:8
o 1Sa 31:10
ö 1Sa 31:12
p 2Sa 21:9
r Yş 18:28
s 1Sa 9:1; 1Sa 10:11

2. Sütun
a Yş 7:26; 2Sa 24:25
b 2Sa 5:17; 2Sa 5:22
c Tkr 2:11
ç 1Sa 17:7; 1Ta 11:23
d 2Sa 23:18
e 2Sa 22:19
f 1Kr 11:36; 1Kr 15:4; 2Kr 8:19
g 2Sa 14:7
h 2Sa 18:3
ı 2Sa 23:27
i 1Ta 11:29; 1Ta 20:4; 1Ta 27:11
j Ba 14:5; 2Sa 21:16
k 1Ta 20:5
l 1Sa 17:7
m 1Ta 20:6
n 2Sa 21:16
o 1Sa 17:10; 1Sa 17:45; 2Kr 19:22
ö 1Sa 16:9; 1Sa 17:13; 1Ta 2:13
p 1Ta 20:7
r 1Ta 20:8
s Me 60:12; Me 108:13; He 32:27

22 Yehova kendisini tüm
düşmanlarından[a] ve Saul'
un elinden kurtardığında,[b] Da-
vut Yehova'ya ilahi[c] söyledi;
2 şöyle dedi:

"Yehova, sarp kayam,[ç] ka-
lem,[d] kurtuluş yolumu
açandır.[e]

3 Tanrım kayamdır,[f] O'na sığı-
nırım.
Kalkanım,[g] güçlü kurtarı-
cım,*[h] hisarım,[ı]
Sığınacak yerim,[i] kurtarı-
cımdır;[j] zorbalıktan beni
O kurtarır.[k]

4 Yehova yüceltilmeye[l] layıktır,
O'na yakarırım,
Ve düşmanlarımın elinden
kurtulurum.[m]

5 Ölüm dalgaları etrafımı sar-
dı;[n]
Alçak adamların baskınları
beni dehşete düşürdü.[o]

6 Ölüler diyarının ipleri çevre-
mi sardı;[ö]
Karşıma ölüm tuzakları
çıktı.[p]

7 Sıkıntıya düşünce hep Yeho-
va'ya yakardım,[r]
Yardım için hep Tanrıma
yakardım.[s]
Mabedinden duydu sesimi,[ş]
Ve feryadım kulaklarına
eriştı.[t]

8 Yeryüzü ileri geri sallanmaya,
sarsılmaya başladı,[u]
Göklerin temelleri yerin-
den oynadı[ü]
İleri geri sallandılar; çünkü
O öfkelenmişti.[v]

2Sa 22:3* Sözcük anlamıyla, "kurtuluş boynuzum"

BÖLÜM 22

a Me 18:Üst
Me 34:19
b 1Sa 23:14
c Çk 15:1
Hk 5:1
ç Me 18:2
d Me 31:3
e Me 144:2
f Tkr 32:4
1Sa 2:2
Me 144:1
g Ba 15:1
Tkr 33:29
Me 3:3
h 1Sa 2:1
ı Me 9:9
Me 18:2
Me 61:3
Öz 18:10
i Me 59:16
Yr 16:19
j İş 12:2
Lu 1:47
Tit 3:4
k Me 72:14
l Me 148:1
m Me 18:3
n Me 69:14
o Me 18:4
ö Me 116:3
p Me 18:5
r Me 120:1
Me 142:1
Yun 2:2
s Me 116:4
ş Me 18:6
t Çk 3:7
Me 34:15
u Hk 5:4
ü Ey 26:11
v Me 18:7
Me 77:18
Me 97:4

2. Sütun

a Me 97:3
İş 30:27
b Me 18:8
c Me 144:5
İş 64:1
ç Tkr 4:11
1Kr 8:12
Me 18:9
Me 97:2
d 1Sa 4:4
Me 80:1
Me 99:1
e Me 18:10
İb 1:7
f Ey 36:29
g Me 18:11
h Me 18:12
ı Çk 19:16
1Sa 2:10
i Me 18:13
İş 30:30
j Me 7:13
Me 77:17
k Me 18:14
Me 144:6
l Çk 15:8
Me 18:15

9 Burnundan dumanlar püs-
kürdü, ağzından çıkan
ateş yiyip bitirdi,[a]
Ve O'ndan kor alevleri sav-
ruldu.[b]

10 O gökleri eğip aşağı indi,[c]
Zifiri karanlık ayaklarının
dibindeydi.[ç]

11 Kerubi[d] üzerinde uçarak geldi,
Bir ruhun* kanatları üze-
rinde[e] göründü.

12 Sonra çevresini çardak gibi ka-
ranlıkla sardı,[f]
Karanlık sularla, yoğun bu-
lutlarla.[g]

13 Önündeki parıltıdan kor alev-
leri savruluyordu.[h]

14 Yehova göklerden gürledi,[ı]
Yüceler Yücesi sesini du-
yurdu.[i]

15 Oklarını fırlatıp onları dağıt-
tı,[j]
Şimşekleriyle şaşkına çe-
virdi.[k]

16 Yehova azarlayınca, burnun-
dan çıkan soluk şiddetle
vurunca,[l]
Denizlerin yatakları gö-
ründü,[m]
Yeryüzünün temelleri[n] or-
taya çıktı.

17 Yükseklerden elini uzatıp
beni tuttu,[o]
Ve suların derinliklerinden
çekip çıkardı.[ö]

18 Benden güçlü, nefret dolu
adamlardan,[p]
Zorlu düşmanın elinden
beni kurtardı.[r]

m Çk 14:21; Me 106:9; Me 114:3; Na 1:4; **n** 1Sa 2:8; 1Ta 16:30; Me 9:8; Me 33:8; Me 77:18; **o** Me 18:16; Me 144:7; **ö** Me 32:6; Me 124:4; Ağ 3:54; **p** Me 18:17; **r** Me 3:7; Me 56:9.

2Sa 22:11* Ya da "rüzgârın"

19 Felakete uğradığım gün karşı-
ma onlar çıkardı,[a]
Fakat Yehova bana hep des-
tek oldu.[b]
20 Beni ferah yere çıkarır,[c]
Beni kurtarırdı, çünkü ben-
den hoşnuttu.[ç]
21 Yehova doğruluğuma bakar,
beni ödüllendirir,[d]
Ellerimin temizliğine ba-
kar, karşılığını verir.[e]
22 Çünkü Yehova'nın yolundan
ayrılmadım,[f]
Tanrımı bırakarak kötülüğe
sapmadım.[g]
23 O'nun bütün hükümleri[h] gö-
zümün önünde,
Yasalarından sapmam.[ı]
24 O'nun gözünde lekesiz[i] olsun
yaşamım,
Kendimi suçlardan uzak tu-
tayım.[j]
25 Yehova doğruluğuma baksın,
Temiz yaşamımı gözleriy-
le görsün[k] ve karşılığını
versin.[l]
26 Vefalı kişiye vefa gösterir,[m]
Kusursuz yiğide de kusur-
suz davranırsın;[n]
27 Temiz insana Sen de temiz ol-
duğunu gösterirsin,[o]
Düzenbaz adama ise düzen
kurmanın ne olduğunu.[ö]
28 Alçakgönüllüyü kurtarırsın;[p]
Kibirlilere ise gözünü diker,
onları alçaltırsın.[r]
29 Ey Yehova, Sen benim ışığım-
sın,[s]
Karanlığımı Sen aydınlatır-
sın Yehova.[ş]
30 Yardımınla yağmacıların kar-
şısına çıkar,[t]
Seninle surlar aşarım Tan-
rım.[a]
31 Tanrı'nın yolu kusursuzdur,[b]
Yehova'nın sözü saftır.[c]
Kendisine sığınanların hep-
sine kalkandır.[ç]
32 Yehova'dan başka Tanrı var
mı?[d]
Tanrımızdan başka kaya
var mı?[e]
33 Tanrım güçlü hisarımdır,[f]
O'dur yolumu kusursuz kı-
lan.[g]
34 Ayaklarımı geyiklerinki gibi
kılar,[h]
Beni yükseklerde dimdik
tutar.[ı]
35 Ellerimi eğitir, savaşa hazır-
lar,[i]
Ve kollarım bakır yayı ge-
rer.[j]
36 Bana Kendi kurtuluş kalkanı-
nı verirsin[k]
Alçakgönüllülüğünle beni
yüceltirsin.[l]
37 Adımlarıma yer açarsın,[m]
Ayak bileklerim asla titre-
mez.[n]
38 Düşmanlarımı yok etmek için
kovalarım,
Yok edene kadar da geri
dönmem.[o]
39 Paramparça eder, ortadan kal-
dırırım onları,[ö] doğrula-
mazlar,[p]
Ayaklarımın altına serilir
kalırlar.[r]

BÖLÜM 22

a 1Sa 19:11
1Sa 23:26
2Sa 15:10
b Me 18:18
Me 118:10
İş 50:10
c Me 31:8
Me 118:5
ç Me 18:19
Me 149:4
d 1Sa 26:23
1Kr 8:32
e Me 18:20
Me 24:4
f Öz 8:32
Vz 12:13
g Me 18:21
h Tkr 6:1
Tkr 7:12
Me 19:9
Me 119:30
ı Tkr 8:11
Me 18:22
i Ba 6:9
Ba 17:1
Tkr 18:13
Me 84:11
j Me 18:23
Öz 14:16
k Me 18:24
Öz 5:21
l Ey 34:11
Me 7:8
İş 3:10
İb 11:6
m Me 37:28
Me 86:2
Me 97:10
Yr 3:12
n Me 18:25
o Me 18:26
Mt 5:8
1Pe 1:16
ö Tkr 28:62
Me 125:5
Ro 1:28
p Ey 34:28
Tsf 3:12
r Ey 40:11
Me 18:27
Me 101:5
Da 4:37
1Pe 5:5
s Ey 29:3
Me 27:1
İş 60:19
ş Me 18:28
Me 97:11
Mt 13:43
t Flp 4:13
İb 11:34

2. Sütun

a Tkr 2:36
Me 18:29
b Tkr 32:4
c Me 12:6
Me 119:140
Öz 30:5

ç 2Sa 22:3; Me 18:30; Me 35:2; Me 91:4; **d** İş 44:6; İş 45:5; 1Ko 8:4; **e** Tkr 32:31; 1Sa 2:2; Me 18:31; Me 94:22; Me 95:1; **f** Me 27:1; Me 31:4; İş 12:2; **g** Me 18:32; İş 26:7; **h** Me 18:33; Hb 3:19; **ı** Tkr 32:13; İş 33:16; İş 58:14; **i** Me 144:1; **j** Me 18:34; **k** Me 18:35; **l** Me 113:6; **m** Me 4:1; Me 18:36; **n** Me 17:5; **o** Me 18:37; **ö** Me 110:6; **p** Çk 14:13; **r** Me 18:38; Me 110:1; Ml 4:3.

40 Beni savaş için büyük güçle donatırsın,[a]
Bana başkaldıranları ayaklarımın dibine yığarsın.[b]
41 Yardımınla düşmanlarım önümde boyun eğer,[c]
Bana nefret besleyenleri de sustururum.[ç]
42 Feryat ederler, bir kurtarıcı çıkmaz.[d]
Yehova'ya yakarırlar, onlara cevap vermez.[e]
43 Onları yerin tozu gibi un ufak eder,
Sokakların çamuru gibi ezerim,[f]
Yere sererim.
44 Beni halkımın suçlamalarından kurtaracaksın,[g]
Milletlerin başı olayım diye koruyacaksın;[h]
Tanımadığım bir halk bana hizmet edecek.[ı]
45 Yabancılar sinerek önüme gelecekler[i]
İtaat edip beni dinleyecekler.[j]
46 O yabancıların benzi solacak,
Siperlerinden titreyerek çıkacaklar.[k]
47 Yaşayan Tanrı Yehova'ya,[l] kayama[m] şükürler olsun.
Beni kurtaran Tanrıma, kayama övgüler olsun.[n]
48 Tanrı'dır öcümü alan,[o]
Halklara önümde boyun eğdiren,[ö]
49 Ve beni düşmanlarımdan kurtaran.[p]
Üzerime saldıranlardan beni üstün kılar,[r]
Zorbaların elinden çeker alır.[s]

BÖLÜM 22

a 1Sa 23:5
Me 44:3
b 1Sa 17:49
Me 18:39
Me 44:5
Me 144:2
c Ba 49:8
Çk 23:27
Yş 10:24
ç Me 18:40
Me 21:8
d Me 18:41
e 1Sa 28:6
Ey 27:9
Öz 1:28
İş 1:15
He 20:3
Mi 3:4
f Me 18:42
İş 10:6
Mi 7:10
Zk 10:5
g 1Sa 30:6
2Sa 15:12
h Tkr 28:13
2Sa 8:3
Me 2:8
Me 60:8
ı Me 18:43
İş 55:5
İş 65:1
Ho 2:23
Elç 15:14
i Tkr 33:29
1Kr 10:24
İş 61:5
Zk 8:23
j Me 18:44
k Me 18:45
Mi 7:17
l Tkr 32:40
m Tkr 32:4
n Me 18:46
Me 89:26
o 1Sa 25:29
2Sa 18:19
Me 94:1
ö Me 18:47
Me 110:1
Me 144:2
1Ko 15:25
p Me 18:48
r 2Sa 5:12
2Sa 7:9
s Me 140:1

2. Sütun

a Tkr 32:43
Me 18:49
Me 117:1
Ro 15:9
b 1Ta 16:9
Me 145:2
Me 146:2
c Me 2:6
Me 21:1
ç Me 18:50
Me 89:20
d Me 89:29
Me 89:36
Lu 1:33

50 Bunun için ey Yehova, Sana milletler arasında şükredeceğim,[a]
Ve ismine ilahiler söyleyeceğim:[b]
51 O kralını büyük işleriyle kurtarır,[c]
Mesihine, Davut'a ve onun soyuna[ç]
Devirler boyu[d] vefalı sevgi gösterir."

23 Davut son olarak şunları söyledi:[e]
"Yesse oğlu Davut'un sözleri,[f]
Tanrı'nın yükselttiği yiğidin,[g]
Yakup'un Tanrısının mesihininh sözleri,
İsrail'in hoş ilahilerinden[ı] biri.*
2 Benim aracılığımla konuşan Yehova'nın ruhuydu,[i]
O'nun sözü dilimdeydi.[j]
3 İsrail'in Tanrısı konuştu,
İsrail'in kayası bana dedi ki,[k]
'Biri insanları doğrulukla[l]
Ve Tanrı korkusuyla yönettiği zaman,[m]
4 Her yer bulutsuz bir sabah gibi olur
Güneşin doğarken saçtığı ışıltılarla dolar.[n]
Işık ve yağmurla topraktan ot biter.'[o]
5 Benim ev halkım Tanrı'nın gözünde öyle değil mi?[ö]

BÖLÜM 23 **e** Ba 49:1; Tkr 33:1; **f** Ru 4:22; 1Sa 17:58; Mt 1:6; **g** 2Sa 7:8; **h** 1Sa 16:13; Me 89:20; **ı** 1Ta 16:9; Ams 6:5; **i** Zk 7:12; Mr 12:36; 2Ti 3:16; **j** Elç 1:16; 2Pe 1:21; **k** Tkr 32:4; Me 144:1; **l** Öz 29:2; İş 9:7; İş 32:1; **m** Çk 18:21; 2Ta 19:7; Ne 5:15; İş 11:3; **n** Ml 4:2; Mt 17:2; Vh 1:16; **o** Tkr 32:2; Tkr 33:14; Me 72:6; İş 55:10; Mi 5:7; **ö** 2Sa 7:19.

2Sa 23:1* Ya da "hoş sesli ilahicisi"

O benimle devirlerce sürecek bir ahit yaptı,[a]
Her bakımdan iyi hazırlanmış; güvence altına alınmış bir ahit.[b]
Odur benim kurtuluşum[c] ve zevkim,
Tanrı onun büyüyüp gelişmesini sağlayacak.[ç]

6 Fakat alçak adamlar[d] dikenli çalılar gibi[e] bir kenara atılacak;[f]
Çünkü onlar elle tutulamaz.

7 Onlara dokunmak isteyen,
Demir bir silah ya da mızrakla donanmış olmalı.
Dikenler tamamıyla yakılmalı."[g]

8 Davut'un yiğitlerinin[h] isimleri şöyleydi: Üçlerin başı Tahkemonoğlu Yoşeb-başşebet;[ı] o mızrağıyla bir kerede sekiz yüz adam öldürürdü. **9** Ondan sonra Ahohi oğlu Dodo[i] oğlu Eleazar[j] vardı. Davut'la birlikte Filistîlere meydan okuyan üç yiğitten biriydi. Filistîler savaş için bir araya geldiğinde İsrailoğulları geri çekilmişti.[k] **10** Kolu yoruluncaya kadar Filistîleri vurup öldüren oydu; eli kılıcına yapışmış gibiydi.[l] Yehova o gün büyük bir kurtuluş sağladı.[m] Onun arkasından da halk ölenleri soymak için geri geldi.[n]

11 Ondan sonra Hararlı[o] Age oğlu Şammah vardı. Filistîler Lehi'de mercimek[ö] ekili bir tarlada toplandıklarında İsrail halkı Filistîlerden kaçmıştı. **12** O ise arazinin ortasında durup orayı Filistîlerin eline bırakmadı ve onları öldürdü. Böylece Yehova, halkına büyük bir kurtuluş sağladı.[a]

13 Otuz komutandan üçü[b] hasat zamanı Adullam Mağarasına,[c] Davut'un yanına indiler. Filistîler Refaim Ovasında[ç] çadırlarla ordugâh kurmuştu. **14** Davut o sırada sarp bir yerdeydi.[d] Ve Filistîlerin bir ordugâhı[e] Beytlehem'deydi. **15** Bir ara Davut büyük bir hasretle "Ah keşke Beytlehem kapısındaki sarnıçtan bir su içebilseydim!"[f] dedi. **16** Bunun üzerine üç yiğit Filistî ordugâhına dalıp Beytlehem kapısındaki sarnıçtan su çekti ve Davut'a getirdi.[g] Fakat o içmek istemedi ve suyu yere dökerek[h] Yehova'ya sundu. **17** "Ey Yehova, böyle bir şeyi asla yapamam!"[ı] dedi. "Canlarını tehlikeye atarak oraya giden bu adamların kanını mı içeyim?"[i] Davut suyu içmeye razı olmadı.

Üç yiğit bunları yapmıştı.

18 Tseruya[j] oğlu Yoab'ın kardeşi Abişay[k] da otuzların başıydı. Mızrağıyla savaşır üç yüz kişiyi yere sererdi; o da üçler kadar ünlendi.[l] **19** Otuzlar arasında diğerlerinden daha üstün ve onların başı olmasına rağmen, ilk üçlerin arasında yer almıyordu.[m]

20 Kabtseel'den[n] önemli işler yapmış güçlü bir adam olan Yehoyada[o] oğlu Benaya,[ö] Moablı Ariel'in iki oğlunu öldürmüştü. Ayrıca karlı bir günde bir su çukuruna inip içindeki aslanı[p] öldürdü.[r] **21** Dev gibi bir Mısırlıyı yere serip öldüren de oydu.[s] Mısırlının elinde mızrak olmasına rağmen Benaya bir değnek-

BÖLÜM 23

a 2Sa 7:16 1Kr 9:5 1Ta 17:11 Me 89:3 Me 89:28 Me 132:11
b 1Kr 11:38
c Me 62:2
ç İş 9:7 İş 11:1 Ams 9:11
d 2Sa 20:1 2Sa 22:5 Me 18:4
e İş 33:12
f Me 37:10 Na 1:15
g İş 27:4 Mt 13:40 Yhn 15:6 İb 6:8
h 2Sa 10:7 2Sa 20:7 1Ta 11:10
ı 1Ta 11:11 1Ta 27:2
i 1Ta 27:4
j 1Ta 11:12
k 1Ta 11:13
l Hk 8:4
m Hk 15:14 1Sa 14:6 1Sa 19:5 1Ta 11:14 Me 144:10
n Me 68:12
o 2Sa 23:33 1Ta 11:34
ö Ba 25:34 2Sa 17:28 He 4:9

2. Sütun

a Me 3:8 Me 44:3 Öz 21:31
b 1Ta 11:15
c Yş 15:35 1Sa 22:1 Mi 1:15
ç Yş 15:8 2Sa 5:22 1Ta 14:9
d 1Sa 22:4 1Ta 12:16
e 1Sa 13:23 1Sa 14:4 1Ta 11:16
f 1Ta 11:17
g 1Ta 11:18
h Le 9:9 Le 17:13
ı 1Ta 11:19
i Ba 9:4 Le 17:10 Tkr 12:23 Elç 15:29
j 2Sa 2:18 1Ta 2:16
k 1Sa 26:6 2Sa 21:17
l 1Ta 11:20
m 1Ta 11:21
n Yş 15:21
o 1Ta 27:5

ö 2Sa 8:18; 2Sa 20:23; 1Kr 1:8; 1Kr 2:29; 1Ta 18:17; **p** Öz 30:30; **r** 1Ta 11:22; **s** 1Ta 11:23.

le onun üzerine yürüdü, adamın elindeki mızrağı çekip aldı ve onu kendi mızrağıyla öldürdü.[a] **22** Bunları Yehoyada oğlu Benaya[b] yapmıştı, o da üç yiğit kadar ünlenmişti.[c] **23** Otuzlardan daha üstün olduğu halde, üçlerin arasında yer almıyordu. Davut onu kendi muhafızlarının başına atamıştı.[ç]

24 Yoab'ın kardeşi Asahel[d] otuzlar arasındaydı; ayrıca Beytlehemli Dodo'nun oğlu Elhanan,[e] **25** Harodlu Şammah,[f] Harodlu Elika, **26** Paltî Helets,[g] Tekoalı İkkeş'in[h] oğlu İra,[ı] **27** Anatotlu[i] Abiezer,[j] Huşalı[k] Mebunnay, **28** Ahohioğlu[l] Tsalmon, Netofalı Maharay,[m] **29** Netofalı Baanah'ın oğlu Heleb,[n] Benyaminoğullarından Gibealı Ribay'ın oğlu İttay,[o] **30** Piratonlu Benaya,[ö] Gaaş[p] vadilerinden Hidday, **31** Arbatlı Abi-albon, Barhumlu Azmavet,[r] **32** Şaalbonlu Elyahba, Yaşen' in oğulları, Yonatan,[s] **33** Hararlı Şammah, Hararlı Şarar oğlu Ahiam,[ş] **34** Maakatlı Ahasbay oğlu Elifelet, Gilolu Ahitofel[t] oğlu Eliam, **35** Karmelli Hetsro,[u] Arablı Paaray, **36** Tsobalı Natan'ın[ü] oğlu İgal, Gadlı Bani, **37** Tseruya oğlu Yoab'ın silahtarları, Ammonlu Tselek,[v] Beerotlu Naharay; **38** Yitri[y] İra, Yitri Gareb[z] ve **39** Hititli Uriya[a] vardı. Toplam otuz yedi kişiydi.

24 Yehova İsrail'e karşı yine[b] çok öfkelendi. Çünkü biri* Davut'a "Git, İsrail ve Yahuda halkını say"[c] diyerek onu kışkırtmıştı. **2** Kral, yanındaki ordu komutanı Yoab'a[a] "Gidin, Dan'dan Beer-şeba'ya[b] kadar bütün İsrail kabilelerini sayıp kaydedin[c] ki halkın sayısını bileyim"[ç] dedi. **3** Yoab ise krala "Tanrın Yehova efendim kralın gözleri önünde halkının sayısını yüz kat artırsın" dedi, "Fakat efendim kral bunu neden istiyor?"[d]

4 Sonunda kralın sözü Yoab' ın ve ordu komutanlarının sözüne baskın çıktı.[e] Yoab ve komutanları İsrail halkını sayıp kaydetmek[f] üzere kralın huzurundan ayrıldılar. **5** Ürdün Irmağını geçip vadinin ortasındaki şehrin sağ tarafında, Aroer[g] yakınlarında konakladılar. Oradan Gadoğullarının topraklarına[h] ve Yazer'e[ı] geçtiler. **6** Sonra Gilead'a[i] ve Tahtim-hodşi topraklarına vardılar. Oradan Dan-yaan'a gidip, Sayda[j] civarına ulaştılar. **7** Sonra Sur Kalesine[k] ve Hivilerle[l] Kenanlıların şehirlerine gittiler. Sonunda da Yahuda'nın Necef[m] bölgesindeki Beer-şeba' ya[n] vardılar. **8** Bu şekilde ülkenin her yerini dolaştılar ve dokuz ay yirmi gün sonra Yeruşalim'e döndüler. **9** Yoab kaydettiği insanların sayısını krala bildirdi:[o] İsrail'de eli kılıç tutan sekiz yüz bin cesur yiğit vardı, Yahuda'da ise eli kılıç tutan beş yüz bin kişi vardı.[ö]

10 Bu şekilde halkı saydırdıktan sonra Davut içten içe rahatsız

BÖLÜM 23

a 1Sa 17:51
b 2Sa 23:20
1Ta 27:6
c 1Ta 11:24
ç 1Ta 11:25
d 2Sa 2:18
2Sa 2:23
1Ta 2:16
1Ta 27:7
e 1Ta 11:26
f 1Ta 27:8
g 1Ta 27:10
h 1Ta 11:28
ı 1Ta 27:9
i Yş 21:18
1Ta 6:60
Yr 1:1
j 1Ta 27:12
k 1Ta 27:11
l 1Ta 11:29
m 1Ta 27:13
n 1Ta 11:30
o 1Ta 11:31
ö 1Ta 27:14
p Hk 2:9
1Ta 11:32
r 1Ta 11:33
s 1Ta 11:34
ş 1Ta 11:35
t 2Sa 15:31
2Sa 16:23
2Sa 17:23
1Ta 27:33
u 1Ta 11:37
ü 1Ta 11:38
v 1Ta 11:39
y 1Ta 2:53
z 1Ta 11:40
a 2Sa 11:3
1Kr 15:5
1Ta 11:41

BÖLÜM 24

b 2Sa 21:1
c 1Ta 21:1
1Ta 27:23

2. Sütun

a 2Sa 8:16
2Sa 20:23
b Hk 20:1
2Sa 3:10
c 1Ta 21:2
ç 2Ta 32:25
Öz 18:12
Yr 17:5
d 1Ta 21:3
e 1Ta 21:4
Vz 8:4
f Sy 1:2
g Tkr 2:36
Yş 13:9
h Sy 32:34
ı Sy 32:1
Sy 32:35
i Ba 31:21
Sy 32:40

2Sa 24:1* Ya da "o"; 1. Tarihler 21:1'e bakın.

j Ba 10:15; Ba 49:13; Yş 11:8; **k** Yş 19:29; **l** Yş 9:7; Yş 11:19; **m** Yş 15:1; **n** Ba 21:31; Yş 15:28; **o** 1Ta 21:5; **ö** Sy 2:32; Sy 26:51; 1Ta 27:23.

oldu.[a] Ve Davut Yehova'ya "Bunu yapmakla çok büyük günah işledim"[b] dedi. "Şimdi ne olur ey Yehova, bu kulunun suçunu bağışla;[c] çünkü çok akılsızca davrandım."[ç] **11** Ertesi sabah Davut kalktığında, Davut'un göreni[d] Gad[e] peygambere Yehova'nın sözü geldi: **12** "Gidip Davut'a de ki, 'Yehova şöyle diyor: Önüne üç seçenek koyuyorum.[f] Bunlardan birini seç ki sana onu yapayım.' "[g] **13** Böylece Gad Davut'un yanına gelip[h] "Ülkene yedi yıl kıtlık mı gelsin,[ı] düşmanlarından üç ay kaçmak mı istersin?[i] Yoksa ülkende üç gün salgın hastalık mı olsun?"[j] dedi. "Şimdi iyi düşün, beni gönderene ne cevap vereyim söyle." **14** Davut Gad'a, "Çok sıkıntılıyım" dedi. "Ne olur Yehova'nın eline düşelim,[k] çünkü O'nun merhameti büyüktür;[l] insan eline düşmeyeyim."[m]

15 O zaman Yehova, sabahtan başlayarak belirlenen zamana dek İsrail'in başına salgın hastalık[n] getirdi ve Dan'dan Beerşeba'ya[o] kadar yetmiş bin kişi öldü.[ö] **16** Melek[p] Yeruşalim'i yok etmek için elini uzatmışken Yehova bu felaketten vazgeçti.[r] Halkın başına bela getiren meleğe, "Yeter! Artık elini indir" dedi. Yehova'nın meleği o sırada Yebusi[s] Aravna'nın[ş] harman yeri yakınındaydı.

17 Ve Davut, meleğin halkın başına yıkım getirdiğini görünce Yehova'ya şöyle yakardı: "Günah işleyen, kötülük yapan benim. Ama bu koyunlar[t] ne yaptı? Ne olur elini bana[a] ve babamın evine karşı kaldır."

18 O gün Gad Davut'un yanına geldi ve "Kalk, Yebusi Aravna'nın harman yerinde Yehova'ya bir sunak yap"[b] dedi. **19** Davut kalkıp Yehova'nın emrine göre Gad'ın sözünü ettiği yere çıktı.[c] **20** Aravna, kralın ve adamlarının kendisine doğru geldiğini görünce hemen koşup kralın önünde yere kapandı.[ç] **21** Sonra da "Efendim kral neden bu kuluna geldi?" diye sordu. Davut şöyle dedi: "Yehova'ya bir sunak yapmak için senden harman yerini satın almaya[d] geldim ki, bu felaket[e] halkın üzerinden kalksın." **22** Aravna Davut'a "Efendim kral orayı alsın[f] ve uygun gördüğü gibi sunular sunsun" dedi, "İşte, yakılan sunu olarak sığırlar ve odun olarak dövenlerle sığırların takımları var.[g] **23** Ey kral, Aravna her şeyi sana veriyor." Ve Aravna krala "Tanrın Yehova senden razı olsun!"[h] dedi.

24 Fakat kral Aravna'ya "Hayır, kesinlikle bedelini ödeyerek alacağım"[ı] dedi, "Tanrım Yehova'ya bedelini ödemediğim yakılan kurbanlar sunamam."[i] Böylece Davut harman yerini ve sığırları elli şekel gümüşe satın aldı.[j] **25** Ve orada Yehova'ya bir sunak yaparak[k] yakılan kurbanlar ve paylaşma kurbanları sundu. Bundan sonra Yehova, memleket için yakarışları kabul etti[l] ve İsrail'in başına gelen felaket sona erdi.

---

h Me 20:3; **ı** Ba 23:13; **i** 1Ta 21:24; **j** 1Ta 21:25; **k** Çk 20:25; 1Ta 21:26; 1Ta 22:1; **l** 2Sa 21:14; 1Ta 21:27; 2Ta 33:13; İş 19:22.

BÖLÜM 24

a 1Sa 24:5 Elç 2:37 Ro 2:15 2Ko 7:10 1Yh 3:20
b 2Sa 12:13 1Ta 21:8
c Me 130:3 Ho 14:2 1Yh 1:9
ç 1Sa 13:13 Me 107:17 Vz 10:1
d 1Ta 29:29
e 1Sa 22:5 1Ta 21:9
f 1Ta 21:10
g Öz 3:12
h 1Ta 21:11
ı Le 26:20 Tkr 28:23 2Sa 21:1 1Ta 21:12
i Le 26:17 Le 26:36 Tkr 28:25
j Le 26:16 Le 26:25 Tkr 28:22
k 1Ta 21:13 İb 12:6
l Ne 9:17 Me 103:8 Me 119:156
m Hk 6:6 2Ta 28:5 İş 47:6
n Sy 16:46 Tkr 28:21 1Ta 21:14 1Ta 27:24
o 2Sa 24:2
ö Tkr 32:4 Ey 34:12 Ağ 3:22
p 1Ta 21:15
r Me 78:38 Yr 26:19 Yo 2:13
s Ba 10:16 Yş 15:8 2Sa 5:9
ş 2Ta 3:1
t 1Kr 22:17 Me 44:11 Me 95:7

2. Sütun

a Ba 44:33 1Ta 21:17
b 1Ta 21:18 2Ta 3:1
c 1Ta 21:19
ç Ru 2:10 2Sa 9:8 1Ta 21:21
d 1Ta 21:22
e Sy 16:47 Sy 25:8 2Sa 24:15
f Ba 23:11
g 1Sa 6:14 1Kr 19:21 1Ta 21:23

KRALLAR

BİRİNCİ KİTAP

Yunanca *Septuagint*'e göre

KRALLAR ÜÇÜNCÜ KİTAP

1 Kral Davut yaşça ilerlemiş, ihtiyarlamıştı.[a] Üzerine örtüler örtüyorlardı fakat ısınamıyordu. **2** Bunun üzerine hizmetkârları ona "Efendimiz kral için genç bir kız aransın"[b] dediler. "Krala hizmet eder,[c] bakıcısı olur[ç] ve koynunda yatar,[d] efendimiz kral da ısınır."[e] **3** Böylece tüm İsrail topraklarında güzel bir kız aradılar, sonunda Şunemli[f] Abişag'ı[g] buldular ve krala getirdiler. **4** Kız olağanüstü güzeldi;[h] kralın bakıcısı oldu ve ona hizmet etti, fakat kral onunla birlikte olmadı.

5 Bu arada, Haggit[ı] oğlu Adoniya[i] "Kral ben olacağım!"[j] diyerek gözünü yükseklere dikti.[k] Kendisine bir araba yaptırdı. Atlı adamlar ve önü sıra koşacak elli adam tuttu.[l] **6** Babası hiçbir zaman onu üzmemiş, "Neden böyle yaptın?" dememişti.[m] Adoniya çok yakışıklıydı.[n] Absalom'dan sonra doğmuştu. **7** Adoniya, Tseruya oğlu Yoab ve kâhin Abiatar'la[o] görüşmeye başladı; onlar da kendisine destek verip yardım ettiler.[ö] **8** Ancak kâhin Tsadok,[p] Yehoyada oğlu Benaya,[r] Natan[s] peygamber, Şimei,[ş] Rei ve Davut'un yiğitleri[t] Adoniya'nın yanında yer almadılar.[u]

9 Bir süre sonra Adoniya, kral oğlu olan tüm kardeşlerini[ü] ve kralın hizmetkârı olan tüm Yahuda erkeklerini davet edip Enrogel[v] civarındaki Tsohelet taşının yanında besili hayvanlar, sığırlar ve koyunlar kurban etti.[a] **10** Ancak Natan peygamberi, Benaya'yı, Davut'un yiğitlerini ve kardeşi Süleyman'ı çağırmadı. **11** Bunun üzerine Natan,[b] Süleyman'ın annesi[c] Bat-şeba'ya,[ç] "Haggit[d] oğlu Adoniya'nın kral olduğunu duydun mu? Efendimiz Davut'un bundan haberi yok" dedi. **12** "Bak, şimdi sana bir akıl vereyim;[e] böylece hem kendi canını hem de oğlun Süleyman'ın canını kurtarırsın.[f] **13** Kalk, Kral Davut'un huzuruna çık. Ona şöyle de: 'Efendim kral, "Benden sonra oğlun Süleyman kral olacak, tahtıma o oturacak" diye kuluna yemin eden sen değil miydin?[g] Öyleyse niçin Adoniya kral oldu?' **14** Sen kralla konuşurken arkandan ben girerim ve sözlerini doğrularım."[h]

15 Bat-şeba kralın yattığı odaya[ı] girdi. Kral çok yaşlıydı,[i] Şunemli Abişag[j] ona hizmet ediyordu. **16** Bat-şeba kralın önünde eğilip yere kapandı;[k] kral bunun üzerine "Bir dileğin mi var?"[l] diye sordu. **17** Kadın da "Efendim"[m] dedi, "Sen bu kuluna 'Benden sonra oğlun Süleyman kral olacak, tahtıma o oturacak' diye Tanrın Yehova'nın önünde yemin etmiştin.[n] **18** Oysa

BÖLÜM 1

a 2Sa 5:4
1Kr 2:11
1Ta 23:1
1Ta 29:27
Me 90:10
b Es 2:2
c 2Sa 13:5
1Kr 1:15
ç Ru 4:16
2Sa 4:4
d Ba 16:5
e Vz 4:11
f Yş 19:18
2Kr 4:8
g 1Kr 2:17
1Kr 2:22
h Ezg 4:7
ı 1Ta 3:2
i 2Sa 3:4
j Tkr 17:15
k Öz 16:18
Lu 14:11
Ro 12:16
l 2Sa 15:1
m Öz 13:24
Öz 29:17
Ga 6:1
n 2Sa 14:25
o 2Sa 20:25
ö 1Kr 2:22
p 2Sa 8:17
He 44:15
r 2Sa 20:23
1Ta 27:5
s 2Sa 7:2
2Sa 12:1
ş 1Kr 4:18
t 2Sa 23:8
1Ta 11:10
u Öz 24:21
ü 2Sa 13:23
v 2Sa 17:17

2. Sütun

a 2Sa 15:12
b 2Sa 7:4
2Sa 7:17
c 2Sa 12:24
ç 2Sa 11:3
2Sa 11:27
d 2Sa 3:4
e Öz 20:18
Öz 27:9
İb 1:1
f Hk 9:5
1Kr 1:21
2Kr 11:1
Mt 21:38
g 1Ta 22:9
1Ta 28:5
1Ta 29:1
Me 132:11

h Tkr 19:15; 2Ko 13:1; **ı** Ba 43:30; Hk 15:1; 2Sa 13:10; **i** 1Kr 1:1; **j** 1Kr 1:3; **k** 1Sa 25:23; **l** 1Kr 2:20; Es 7:2; **m** Ba 18:12; 1Pe 3:6; **n** 1Kr 1:13; 1Ta 22:10.

şimdi Adoniya[a] kral oldu ve efendim kralın bundan haberi yok.[b] **19** Adoniya, kralın tüm oğullarını,[c] kâhin Abiatar'ı[ç] ve ordu komutanı Yoab'ı[d] davet edip çok sayıda besili hayvan, boğa ve koyun kurban etti; fakat hizmetkârın Süleyman'ı çağırmadı.[e] **20** Efendim kral, şimdi tüm İsrail'in gözü senin üzerinde;[f] efendimin kendisinden sonra tahtına kimin oturacağını söylemesini bekliyorlar.[g] **21** Efendim kral uyuyup atalarına katılır katılmaz[h] ben ve oğlum Süleyman düşman gibi görüleceğiz."

22 Bat-şeba kralla konuşurken Natan peygamber geldi.[ı] **23** Krala "Natan peygamber geldi" dediler. Natan kralın huzuruna girip önünde yere kapandı.[i] **24** "Efendim kral" dedi, "Sen, 'Benden sonra kral olacak kişi Adoniya'dır, tahtıma o oturacak' dedin mi?[j] **25** Çünkü Adoniya bugün gitmiş, kralın tüm oğullarını, ordu komutanlarını ve kâhin Abiatar'ı[k] çağırıp çok sayıda besili hayvan, boğa ve koyun kurban etmiş.[l] Karşılıklı yiyip içiyor ve 'Yaşasın Kral Adoniya!'[m] diyorlar. **26** Fakat bu hizmetkârın, kâhin Tsadok,[n] Yehoyada oğlu Benaya[o] ve hizmetkârın Süleyman davet edilmedi.[ö] **27** Bu iş efendim kralın kararıysa, demek ki efendim kral kendisinden sonra tahtına kimin oturacağını bu hizmetkârına bildirmedi."[p]

28 Bunun üzerine Kral Davut, "Bana Bat-şeba'yı[r] çağırın" dedi. Bat-şeba içeri girip kralın önünde durdu. **29** Kral "Canımı[s] tüm sıkıntılardan[ş] kurtaran[t] Yehova'

BÖLÜM 1

a 1Kr 1:5
b 1Kr 1:11
c 1Kr 1:9
ç 2Sa 20:25
1Kr 1:7
d 2Sa 8:16
1Kr 2:28
e 1Kr 1:10
f Me 123:2
g 2Sa 23:2
1Kr 2:15
1Kr 2:24
1Ta 29:1
h Ba 15:15
1Kr 2:10
ı 1Kr 1:14
i 1Sa 24:8
Ro 13:7
1Pe 2:17
j 1Kr 1:5
1Kr 1:18
k 1Kr 1:7
l 2Sa 15:12
1Kr 1:9
m 2Sa 16:16
2Ta 23:11
n 1Kr 1:8
o 1Ta 27:5
ö 1Kr 1:10
p Yhn 15:15
r 2Sa 12:24
1Kr 1:15
s Me 71:23
ş 2Sa 4:9
2Ko 1:10
t Me 19:14
Me 31:5
Me 103:4

2. Sütun

a 1Sa 20:21
b Sy 30:2
Vz 5:4
Mt 5:33
c 1Kr 1:13
1Kr 1:17
ç Ne 2:3
Da 2:4
d 1Kr 1:16
e 1Kr 1:8
f 2Sa 20:23
2Sa 23:20
1Ta 27:5
g 2Sa 20:6
h Ba 41:43
1Kr 1:38
Es 6:8
Zk 9:9
Lu 19:35
ı 2Sa 5:8
2Ta 32:30
i 1Sa 10:1
1Sa 16:13
2Kr 9:3
j 2Sa 15:10
k 1Sa 10:24
2Kr 11:12
2Ta 23:11
l Me 72:19
m 1Ta 17:27
Yr 11:5
Yr 28:6
n 1Sa 16:13
o 1Ta 28:20

nın hakkı için[a] yemin[b] ediyorum ki" dedi, **30** "Benden sonra oğlun Süleyman kral olacak, benim yerime tahta o oturacak diye sana İsrail'in Tanrısı Yehova'nın önünde ettiğim yemini bugün yerine getireceğim."[c] **31** Bat-şeba "Efendim Kral Davut, ömrün uzun olsun!"[ç] diyerek kralın önünde eğilip yere kapandı.[d]

32 Kral Davut hemen "Bana kâhin Tsadok'u,[e] Natan peygamberi ve Yehoyada oğlu Benaya'yı[f] çağırın" dedi; onlar da kralın huzuruna geldiler. **33** Kral, "Yanınıza adamlarımı alın,[g] oğlum Süleyman'ı benim katırıma bindirip[h] Gihon'a[ı] götürün" diye emretti. **34** "Kâhin Tsadok ve Natan peygamber onu orada İsrail'in kralı olarak meshetsin;[i] boru çalıp[j] 'Yaşasın Kral Süleyman!'[k] deyin. **35** Sonra onun peşinden buraya gelin; içeri girip tahtıma otursun. Benim yerime o kral olacak, onu İsrail'in ve Yahuda'nın önderi yapacağım." **36** Yehoyada oğlu Benaya hemen krala "Amin!"[l] diye karşılık verdi, "Efendim kralın Tanrısı Yehova da bu kararı desteklesin.[m] **37** Yehova, efendim kralın yanında olduğu gibi[n] Süleyman'ın da yanında olsun;[o] onun tahtını efendim Kral Davut'un tahtından da büyük[ö] yapsın."

38 Kâhin Tsadok,[p] Natan[r] peygamber, Yehoyada oğlu Benaya,[s] Keretiler[ş] ve Peletiler[t] gittiler, Süleyman'ı Kral Davut'un katırına[u] bindirip Gihon'a[ü] götürdüler. **39** Kâhin Tsadok ça-

---

ö 1Kr 3:12; 1Kr 10:23; 2Ta 9:22; Me 72:8; **p** 1Kr 1:8; **r** 2Sa 7:2; **s** 1Ta 27:5; **ş** 1Sa 30:14; 2Sa 8:18; **t** 2Sa 15:18; 1Ta 18:17; **u** 1Kr 1:33; Mt 21:7; **ü** 2Ta 32:30.

dırdan[a] yağ boynuzunu[b] alıp Süleyman'ı meshetti,[c] boru çaldılar, tüm halk "Yaşasın Kral Süleyman!" diye bağırdı.[ç] **40** Sonra halk flüt[d] çalarak onun peşinden saraya doğru çıktı. Öyle büyük bir sevinç[e] vardı ki seslerinden yer yerinden oynadı.[f]

41 Adoniya ve yanındaki davetliler yemeklerini bitirdiklerinde[g] haykırışları duydular. Yoab boru sesini duyunca "Kentten gelen bu kargaşa[h] sesi de ne?" diye sordu. **42** Tam o konuşurken kâhin Abiatar'ın oğlu Yonatan[ı] geldi. Adoniya ona "Yaklaş, sen yiğit bir adamsın, müjde getirirsin"[i] dedi. **43** Fakat Yonatan Adoniya'ya, "Müjde getirmedim!" diye karşılık verdi. "Çünkü efendimiz Kral Davut, Süleyman'ı kral yaptı.[j] **44** Kâhin Tsadok'u, Natan peygamberi, Yehoyada oğlu Benaya'yı, Keretileri ve Peletileri Süleyman'la beraber gönderdi, onu kralın katırına bindirdiler.[k] **45** Sonra kâhin Tsadok ve Natan peygamber onu Gihon'da kral olarak meshettiler,[l] oradan sevinç içinde ayrıldılar; kent ayağa kalktı. Duyduğunuz gürültü işte buydu.[m] **46** Ardından Süleyman kraliyet tahtına oturdu.[n] **47** Kralın hizmetkârları da efendimiz Kral Davut'a iyi dileklerde bulunmaya gelip, 'Tanrın, Süleyman'ın adını senin adından da haşmetli kılsın, onun tahtını senin tahtından da büyük yapsın!'[o] dediler. Bunun üzerine kral yatağının üzerine kapandı.[ö] **48** 'İsrail'in Tanrısı Yehova'ya şükrolsun![p] Bugün tahtıma oturacak birini verdi ve bunu gözlerimle[a] gördüm' dedi."

49 Adoniya'nın yanındaki tüm davetlileri bir titreme aldı, herkes kalkıp kendi yoluna gitti.[b] **50** Adoniya Süleyman'dan korktu. Bu yüzden gidip sunağın boynuzlarına sarıldı.[c] **51** Durumu Süleyman'a bildirdiler; "Adoniya Kral Süleyman'dan çok korkuyor, 'Kral Süleyman önce bu hizmetkârını kılıçla öldürmeyeceğine yemin etsin' diyerek sunağın boynuzlarına sarıldı" dediler. **52** O zaman Süleyman "Yiğit bir adam olduğunu göstersin, kılına zarar gelmez;[ç] fakat içinde kötülük varsa[d] öldürülecek"[e] dedi. **53** Kral Süleyman adam gönderdi, onu sunaktan indirdiler. Sonra Adoniya gelip Kral Süleyman'ın önünde eğildi, Süleyman da ona "Evine git" dedi.[f]

2 Davut'un günleri sayılıydı, ölümü yakındı.[g] Oğlu Süleyman'a emirler verdi: **2** "Yakında ben de herkesin gittiği yere gideceğim;[h] sen güçlü ol[ı] ve erkekçe davran.[i] **3** Musa'nın kanununda yazılana göre[j] Tanrın Yehova'nın yolunda yürüyerek,[k] yasalarına, emirlerine, hükümlerine,[l] hatırlatmalarına uyarak O'na karşı yükümlülüğünü yerine getir ki, yaptığın her işte ve gittiğin her yerde sağgörülü davranasın. **4** Ve Yehova benim hakkımda söylediği sözü[m] gerçekleştirsin. O, 'Eğer oğullarının[n] yollarına dikkat eder, bütün yürekleriyle[o] ve bütün canlarıyla

BÖLÜM 1

a 2Sa 6:17
b Çk 30:25
1Sa 16:13
c 1Sa 10:1
1Ta 29:22
ç 1Kr 1:34
d İş 5:12
İş 30:29
e 1Sa 11:15
2Kr 11:14
Me 97:1
f 1Sa 4:5
g 1Kr 1:9
1Kr 1:25
h Elç 21:30
ı 2Sa 15:36
2Sa 17:17
i 2Sa 18:27
j 1Kr 1:30
k 1Kr 1:33
l 1Kr 1:34
m 1Kr 1:40
n 1Kr 2:12
1Ta 29:23
Me 132:11
o 1Kr 1:37
Lu 19:38
ö Ba 47:31
İb 11:21
p 1Ta 29:10
Ne 9:5
Me 34:1
Me 72:18
Da 4:34
Ef 1:3

2. Sütun

a 2Sa 24:3
b Öz 28:1
c Çk 21:14
Çk 38:2
1Kr 2:28
ç 1Sa 14:45
2Sa 14:11
Elç 27:34
d Tkr 1:17
1Kr 2:23
Öz 13:6
Öz 21:12
e He 3:19
f Öz 16:15

BÖLÜM 2

g Me 89:48
Vz 12:7
h Yş 23:14
Ey 30:23
Vz 9:10
İb 9:27
ı Tkr 31:6
Yş 1:6
1Ta 28:20
Ef 6:10
i 1Kr 3:7
j Tkr 17:20
k Tkr 17:19
Tkr 29:9
Vz 12:13
l Tkr 4:1

m 2Sa 7:16; 1Ta 17:11; 1Ta 22:9; 1Ta 28:7; Me 89:35; Me 132:11; **n** 2Sa 7:19; **o** Tkr 6:5; Tkr 10:12; Mt 22:37.

yolumda sadakatle[a] yürürlerse,[b] senin soyun İsrail tahtından inmeyecek' demişti.[c]

5 Tseruya oğlu Yoab'ın bana ve İsrail ordularının iki komutanına, Ner oğlu Abner'e[ç] ve Yeter[d] oğlu Amasa'ya[e] ne yaptığını[f] iyi biliyorsun. Onları öldürdü; barış zamanında savaştaymış gibi kan döktü,[g] belindeki kemeri, ayağındaki çarıkları kanla lekeledi. **6** Sen ne yapacağını bilirsin;[h] onun ak saçlı başı ölüler diyarına[ı] huzur içinde inmesin.[i]

7 Gileadlı Barzillay'ın[j] oğullarına vefalı ol, her zaman sofranda yerleri olsun;[k] çünkü ben kardeşin Abşalom'dan kaçtığımda[l] onlar da bana böyle yardım etti.[m]

8 Yakınında yaşayan Benyaminoğullarından Bahurimli[n] Gera'nın oğlu Şimei[o] de var. Mahanaim'e[ö] gittiğim gün bana ağır sözlerle lanet etmişti.[p] Gerçi beni karşılamak için Ürdün Irmağına[r] indi, ben de 'Seni kılıçla öldürmeyeceğim' diye Yehova'nın önünde yemin ettim.[s] **9** Fakat sen onu cezasız bırakma,[ş] çünkü hikmetlisin[t] ve ona ne yapman gerektiğini bilirsin. Onun ak saçlı[u] başı ölüler diyarına kanlı insin."[ü]

10 Sonra Davut uyuyup atalarına katıldı[v] ve Davut Şehrinde[y] gömüldü. **11** Davut İsrail'de kırk yıl[z] saltanat sürdü. Hebron'da[a] yedi yıl,[b] Yeruşalim'de otuz üç yıl[c] saltanat sürmüştü.

12 Ve Süleyman babası Davut'un tahtına oturdu;[ç] krallığı gitgide güçlendi.[d]

13 Bir süre sonra Haggit oğlu Adoniya, Süleyman'ın annesi Bat-şeba'ya[a] geldi. Kadın ona "Hayrola?"[b] dedi, o da "Hayırdır" diye karşılık verdi. **14** Adoniya "Seninle konuşmak istediğim bir şey var" deyince, kadın "Söyle"[c] dedi. **15** Adoniya söze başladı: "Sen de biliyorsun ki krallık benim olacaktı, tüm İsrail benim kral olmamı bekliyordu.[ç] Fakat durum değişti ve kardeşim kral oldu; bu Yehova'nın işiydi.[d] **16** Şimdi senden bir dileğim var. Beni geri çevirme."[e] Kadın da "Söyle" dedi. **17** Adoniya, "Ne olur kral Süleyman'a söyle, o senin dileğini geri çevirmez, Şunemli[f] Abişag'ı[g] bana eş olarak versin" dedi. **18** Bunun üzerine Bat-şeba "Peki, senin için kralla konuşurum" diye karşılık verdi.

19 Bat-şeba Adoniya[h] için konuşmak amacıyla Kral Süleyman'ın huzuruna çıktı. Kral annesini karşılamak için hemen ayağa kalktı,[ı] önünde eğildi,[i] sonra tahtına oturdu; annesi sağında otursun[j] diye onun için de bir taht koydurdu. **20** Kadın "Senden küçük bir dileğim var, beni geri çevirme" dedi. Kral "Söyle anne, seni geri çevirmem" diye karşılık verdi. **21** Bat-şeba da, "Şunemli Abişag, kardeşin Adoniya'ya eş olarak verilsin" dedi. **22** Bunun üzerine Kral Süleyman annesine "Neden Adoniya'ya sadece Şunemli Abişag'ı istiyorsun?" dedi. "Krallığı da iste,[k] çünkü o benim ağabeyim,[l] hatta sadece onun için değil, kâ-

BÖLÜM 2

a Me 15:2
Yhn 4:24
b Ba 17:1
Le 26:3
2Kr 20:3
2Kr 23:3
2Ta 17:3
Lu 1:6
c 2Sa 7:12
1Kr 8:25
Me 89:29
Me 132:12
ç 2Sa 3:27
d 2Sa 17:25
1Ta 2:17
e 2Sa 20:10
f 2Sa 3:39
g Sy 35:33
2Sa 3:28
2Sa 3:30
1Kr 2:31
h Öz 20:26
ı Ba 37:35
Ba 42:38
Ey 7:9
Vh 20:13
i 2Sa 3:29
1Kr 2:34
Öz 28:17
İş 48:22
Mt 26:52
j 2Sa 19:31
k 2Sa 9:7
2Sa 19:28
l 2Sa 15:14
m 2Sa 17:27
n 2Sa 16:5
o 2Sa 16:7
ö 2Sa 17:24
p 2Sa 16:7
r 2Sa 19:17
s 2Sa 19:23
ş Çk 22:28
Me 105:15
Öz 11:21
2Pe 2:9
t 1Kr 3:12
1Kr 3:28
Öz 2:6
u Ba 42:38
Ba 44:31
ü 1Kr 2:46
v 1Ta 29:28
Ey 14:1
Vz 12:5
Elç 13:36
y 2Sa 5:7
1Kr 3:1
1Kr 11:43
1Ta 11:7
Elç 2:29
z 2Sa 5:4
a 1Ta 12:23
b 1Ta 29:27
c 2Sa 5:5
1Ta 3:4
ç 1Kr 1:46
1Ta 29:23
2Ta 1:1
Me 132:12
d 2Sa 7:12
Me 89:37

2. Sütun **a** 2Sa 12:24; **b** 1Sa 16:4; 1Ta 12:17; **c** 2Sa 14:12; **ç** 1Kr 1:5; 1Kr 1:25; **d** 1Ta 22:9; 1Ta 28:5; Öz 21:30; Da 2:21; **e** 2Ta 29:6; Yr 2:27; Yr 18:17; **f** Yş 19:18; **g** 1Kr 1:3; **h** 1Kr 1:7; **ı** Çk 20:12; Le 19:32; Öz 23:22; **i** Ba 33:3; Ba 48:12; Çk 18:7; **j** Me 110:1; Mt 25:33; **k** 2Sa 12:8; 2Sa 16:21; **l** 1Ta 3:2; 1Ta 3:5.

hin Abiatar[a] ve Tseruya[b] oğlu Yoab[c] için de iste."

23 Kral Süleyman Yehova'nın önünde yemin ederek "Adoniya canına susamış ki bunu söyledi,[ç] ben de bunu ona ödetmezsem Tanrı bana aynısını hatta daha beterini yapsın"[d] dedi. **24** "Krallığımı güçlendiren,[e] beni babam Davut'un tahtına oturtan[f] ve söylediği gibi[g] bana bir hanedan[h] veren Yehova'nın hakkı için[ı] Adoniya bugün öldürülecek."[i] **25** Kral Süleyman'ın emri Yehoyada oğlu Benaya'nın[j] eliyle derhal yerine getirildi; Benaya Adoniya'yı vurup öldürdü.[k]

26 Kral, kâhin Abiatar'a[l] "Anatot'a,[m] tarlalarına dön!" dedi. "Ölümü hak ettin,[n] fakat bugün seni öldürmeyeceğim. Çünkü babam Davut'un önünde[o] Ulu Rab Yehova'nın[ö] sandığını taşıdın ve babamın sıkıntı çektiği onca zaman sen de sıkıntı çektin."[p] **27** Böylece Süleyman Abiatar'ı Yehova'nın hizmetinden, kâhinlik görevinden uzaklaştırdı; ve Yehova'nın Şilo' da[r] Eli evi[s] hakkında bildirdiği hüküm yerine geldi.

28 Yoab[ş] olan biteni duyunca Yehova'nın çadırına kaçıp[t] sunağın boynuzlarına sarıldı;[u] çünkü o, Abşalom'u desteklemeye yanaşmadıysa[ü] da Adoniya'yı[v] desteklemişti. **29** Kral Süleyman'a "Yoab Yehova'nın çadırına kaçtı, sunağın yanında duruyor" dediler. O zaman Süleyman Yehoyada oğlu Benaya'ya "Git onu öldür"[y] dedi. **30** Benaya da Yehova'nın çadırına gidip Yoab'a, "Kralın emri, dışarı çık!" dedi. Fakat Yoab "Hayır! Burada[a] öleceğim" diye cevap verdi. Bunun üzerine Benaya bu sözleri krala iletip "Yoab bana cevap olarak böyle söyledi" dedi. **31** Kral da ona "Söylediği gibi yap, onu öldür ve göm; haksız yere döktüğü[b] kanları[c] benim üzerimden ve babamın evinin üzerinden temizle" dedi. **32** "Yehova döktüğü kanların hesabını ondan mutlaka soracak;[ç] çünkü kendisinden daha doğru ve daha iyi[d] iki adamı, İsrail ordusunun komutanı[e] Ner oğlu Abner'i[f] ve Yahuda ordusunun[g] komutanı Yeter oğlu Amasa'yı[h] babam Davut'un haberi olmadan[ı] kılıçla vurup öldürdü. **33** Onların kanından devirler boyunca Yoab ve soyu sorumlu olsun;[i] fakat Yehova Davut'a[j] ve onun soyuna, evine ve tahtına devirler boyunca barış versin."[k] **34** Bunun üzerine Yehoyada oğlu Benaya gitti[l] ve onu bulup öldürdü.[m] Yoab kırda, evinin bulunduğu yerde gömüldü. **35** Kral onun yerine ordunun başına[n] Yehoyada oğlu Benaya'yı[o] getirdi, Abiatar'ın yerine de kâhin Tsadok'u atadı.[ö]

36 Son olarak, kral adam gönderip Şimei'yi[p] çağırdı ve ona "Kendine Yeruşalim'de bir ev yap, orada otur, şehirden hiçbir yere çıkma" dedi. **37** "Şehirden çıkıp Kidron Vadisini[r] geçtiğin gün bil ki mutlaka öleceksin.[s] Dökülen kanından sen

BÖLÜM 2

a 1Kr 1:7
b 2Sa 2:18
c 2Sa 8:16
ç Me 64:8
Me 140:9
d Tkr 6:13
Ru 1:17
1Sa 3:17
2Sa 19:13
e 1Kr 10:9
1Ta 22:10
f 1Ta 29:23
2Ta 1:8
g İş 55:11
h 1Sa 25:28
2Sa 7:11
1Ta 17:10
Me 127:1
ı 1Sa 20:21
i 1Kr 1:52
Vz 8:11
j 2Sa 8:18
1Kr 1:8
1Ta 27:5
k 1Kr 2:34
l 1Sa 22:20
1Kr 1:7
m Yş 21:18
1Ta 6:60
Yr 1:1
n 1Kr 2:22
o 1Sa 23:6
2Sa 15:24
1Ta 15:12
ö Ba 15:2
p 1Sa 22:23
r Yş 18:1
s 1Sa 2:31
1Sa 3:12
ş 1Kr 2:22
t 1Kr 3:4
1Ta 16:39
1Ta 21:29
u 1Kr 1:50
ü 2Sa 18:14
v 1Kr 1:7
y 1Kr 2:25

2. Sütun

a Çk 21:14
b 2Sa 3:28
1Kr 2:5
c Ba 9:6
Sy 35:33
Tkr 19:13
Tkr 21:9
2Kr 9:26
Öz 28:17
ç Hk 9:57
Me 7:16
Me 9:16
d Çk 23:7
2Sa 4:11
2Ta 21:13
e 2Sa 2:8
f 2Sa 3:27
g 2Sa 17:25
h 2Sa 20:10
ı 2Sa 3:26
i 2Sa 3:29
Me 109:9
Mt 27:25
j 2Sa 3:28

k Me 89:29; Me 132:12; Öz 25:5; İş 9:7; **l** 1Kr 2:28; 1Ta 21:29; **m** 1Kr 2:25; Me 37:38; Vz 12:14; **n** Ey 34:24; **o** 1Ta 11:24; 1Ta 27:5; **ö** 1Sa 2:35; 1Ta 6:53; 1Ta 12:28; 1Ta 16:39; 1Ta 24:3; Me 109:8; **p** 1Kr 2:8; **r** 2Sa 15:23; 2Kr 23:6; Yhn 18:1; **s** Sy 35:27; Öz 20:8; Öz 20:26.

sorumlu olacaksın."[a] **38** Şimei de krala "Peki efendim kral, hizmetkârın söylediğin gibi yapacak" dedi ve uzun zaman Yeruşalim'de oturdu.

39 Üç yıl sonra Şimei'nin iki kölesi,[b] Gat kralı[c] Maaka oğlu Akiş'in[c] yanına kaçtı. Şimei'ye gelip "Kölelerin Gat'ta" diye haber verdiler. **40** Şimei de derhal kalkıp eşeğine palan vurdu, kölelerini bulmak için Gat'a, Akiş'in yanına gitti. Böylece şehirden çıktı ve kölelerini Gat'tan getirdi. **41** Süleyman'a "Şimei Yeruşalim'den çıktı, Gat'a gidip döndü" dediler. **42** Bunun üzerine kral adam gönderip Şimei'yi çağırttı.[d] "Yehova'nın önünde sana ant ettirip, şehirden çıkıp herhangi bir yere gittiğin gün bil ki mutlaka öleceksin diye uyarmadım mı?[e] Sen de bana 'Peki, dediğin gibi yapacağım' demedin mi?[f] **43** O halde neden Yehova'nın önünde ettiğin andı[g] tutmadın ve sana verdiğim kesin emre itaat etmedin?"[h] **44** Sonra şöyle dedi: "Babam Davut'a yaptığın tüm kötülükleri iyi biliyorsun;[i] Yehova mutlaka o kötülükleri senin başına getirecek.[i] **45** Fakat Kral Süleyman nimetler görecek[j] ve Davut'un tahtı Yehova'nın önünde sonsuza dek sarsılmadan duracak."[k] **46** Ve Kral, Yehoyada oğlu Benaya'ya emir verdi; o da gitti, Şimei'yi vurup öldürdü.[l]

Krallık Süleyman'ın idaresinde gitgide güçlendi.[m]

3 Süleyman, Mısır kralı Firavunun kızıyla[n] evlendi ve Firavunla hısım[o] oldu; kızı Davut Şehrine[ö] getirdi; Yehova'nın evinin,[a] Yeruşalim'i çevreleyen surların[b] ve kendi evinin[c] inşasını bitirene kadar kızın orada oturmasını istedi. **2** O günlerde henüz Yehova'nın ismine bir ev inşa edilmediğinden[ç] halk yüksek yerlerde*[d] kurban kesiyordu. **3** Süleyman babası Davut'un yasalarının rehberliğinde yürüyerek[e] Yehova'yı sevdiğini[f] gösteriyordu. Fakat kurbanlarını ve yakılan sunularını yüksek yerlerde[g] sunuyordu.

4 Kral kurban kesmeye yine Gibeon'a[h] gitti; orası yüksek yerlerin[ı] en önemlisiydi. Süleyman o sunakta, yakılan kurban olarak bin hayvan sundu.[i] **5** Gibeon'da, Yehova Süleyman'a gece bir rüyada[j] göründü.[k] "Sana ne vermemi dilersin?"[l] diye sordu. **6** Süleyman da, "Babam kulun Davut Senin yolunda sadakatle, doğrulukla ve dürüst[m] bir yürekle yürüdü, Sen de ona büyük bir vefa gösterdin"[n] dedi. "Ona hep vefalı davrandın ve bugün tahtına oturan bir oğul verdin.[o] **7** Tanrım Yehova, şimdi bu kulunu babam Davut'un yerine kral yaptın; fakat ben daha çocuğum,[ö] neyi nasıl yapacağımı bilmiyorum.[p] **8** Bu kulun Senin seçtiğin halkın,[r] sayılamayacak[s] kadar büyük bir kalabalığın önünde duruyor. **9** Senin halkına hükmedebilsin,[ş] doğruyu yanlışı ayırt edebilsin[t] diye ku-

BÖLÜM 2

a Sy 35:26
Yş 2:19
He 18:13
b Tkr 23:15
c 1Sa 27:2
ç 1Sa 21:10
d Öz 16:14
e Tit 3:1
f 1Kr 2:38
g He 17:19
h Öz 16:12
Vz 8:2
ı 2Sa 16:5
2Sa 16:13
i 1Kr 2:37
Me 7:16
Öz 5:22
He 18:20
j Me 21:6
Me 72:17
k 1Kr 2:24
Öz 25:5
İş 9:7
l 1Kr 2:9
1Kr 2:25
1Kr 2:34
m 1Kr 2:12
2Ta 1:1
Öz 16:12
Öz 29:4

BÖLÜM 3

n Tkr 7:4
1Kr 7:8
1Kr 9:24
1Kr 11:1
Ezr 10:10
Ne 13:27
o Ezr 9:2
Ezr 9:14
ö 2Sa 5:7
1Ta 11:7

2. Sütun

a 1Kr 8:19
b 1Kr 9:15
c 1Kr 7:1
ç 1Kr 5:3
1Ta 17:4
1Ta 17:12
1Ta 28:6
Elç 7:47
d Le 17:4
Le 26:30
Tkr 12:6
1Kr 15:14
1Kr 22:43
2Ta 33:17
e 2Ta 17:3
f Tkr 6:5
Tkr 10:12
Me 145:20
Mt 22:37
1Ko 8:3
1Yh 5:3
g 1Sa 7:9
1Sa 10:8
1Kr 15:14
1Kr 22:43
1Ta 21:26
2Ta 1:3
h Yş 9:3
1Kr 9:2

ı 1Ta 16:39; 1Ta 21:29; **i** 2Ta 1:6; **j** Sy 12:6; Ey 33:15; **k** 1Kr 9:2; 2Ta 1:3; **l** 2Ta 1:7; **m** Me 11:7; **n** 2Ta 1:8; **o** 1Kr 2:4; **ö** 1Ta 29:1; Yr 1:6; Mt 23:12; 2Ko 12:9; **p** Sy 27:17; Tkr 31:2; 2Sa 5:2; **r** Çk 19:6; Tkr 7:6; **s** Ba 13:16; Ba 22:17; **ş** 2Ta 1:10; Me 72:1; Me 119:34; **t** 2Sa 14:17; İb 5:14.

1Kr 3:2* İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yerler.

luna itaatli bir yürek ver. Yoksa Senin bu halkına hükmetmenin[a] zorluğuna kim dayanabilir?"[b]

10 Süleyman böyle bir dilekte bulunduğu için Yehova çok hoşnut oldu.[c] **11** Ve ona şöyle dedi: "Madem bunu diledin; kendine uzun ömür veya zenginlik[ç] dilemedin, düşmanlarının canını da istemedin, fakat davalarda hüküm verebilmek için anlayış[d] diledin, **12** Ben de dediğini yapacağım.[e] Yüreğine öyle bir hikmet ve anlayış vereceğim ki,[f] benzeri ne senden önce görülmüştür, ne de senden sonra görülecektir.[g] **13** Ayrıca sana dilemediğin şeyleri de vereceğim;[h] ömrün boyunca hem zenginlik[ı] hem de ihtişam bağışlayacağım, krallar içinde senin gibisi olmayacak.[i] **14** Baban Davut gibi[j] kurallarıma ve emirlerime uyarak[k] yolumda yürürsen, ömrünü de uzatacağım."[l]

15 Süleyman uyandığında[m] bunları bir rüyada gördüğünü anladı. Sonra Yeruşalim'e döndü; Yehova'nın ahit sandığının[n] önüne gelip paylaşma[o] sunuları ve yakılan kurbanlar sundu; tüm hizmetkârlarına[ö] bir şölen[p] düzenledi.

16 Bir gün iki fahişe[r] gelip kralın huzuruna çıktılar.[ş] **17** Kadınlardan biri "Bağışla efendim"[ş] diyerek anlatmaya başladı; "Bu kadınla birlikte aynı evde oturuyoruz, evde onun yanında doğum yaptım. **18** Ben doğurduktan üç gün sonra bu kadın da doğum yaptı. Beraberdik; evde bizden başka kimse yoktu, yalnız ikimiz vardık. **19** Sonra bu kadın uykusunda oğlunun üzerine yatmış ve çocuk ölmüş. **20** Gece yarısı kalkmış; bu kulun uyurken oğlumu koynumdan alıp yanına yatırmış, ölen oğlunu da benim yanıma koymuş. **21** Sabah oğlumu emzirmek[a] için uyandığımda ne göreyim, çocuk ölmüştü. Ancak aydınlıkta dikkatle bakınca onun benim çocuğum olmadığını gördüm." **22** Diğer kadın ise "Hayır, yaşayan benim oğlum, ölü olan senin oğlun!" dedi. Bu sırada ilk kadın "Hayır, ölü olan senin oğlun, yaşayan benim oğlum" diyordu. Kralın önünde böyle konuşup durdular.[b]

23 En sonunda kral şöyle dedi: "Bu kadın 'Yaşayan benim oğlum, ölü olan senin oğlun!' diyor; diğeri 'Hayır, ölü olan senin oğlun, yaşayan benim oğlum!' diyor." **24** Ve "Bana bir kılıç getirin" diye emretti.[c] Krala bir kılıç getirdiler. **25** Kral "Sağ olan çocuğu ikiye bölün, bir yarısını bu kadına, diğer yarısını öbür kadına verin" dedi. **26** Bunun üzerine, yaşayan çocuğun annesi krala "Bağışla[ç] efendim! Çocuğu ona versinler, onu sakın öldürmeyin" dedi (çünkü oğlu[d] için yüreği yanıyordu).[e] Bu arada öbür kadın "Ne benim ne de senin olsun, çocuğu bölsünler!"[f] diyordu. **27** O zaman kral, "Çocuğu öldürmeyin, ona verin. Annesi odur" dedi.

28 Tüm İsrail kralın verdiği hükmü duydu;[g] kraldan çok korktular,[h] çünkü hüküm vermek üzere Tanrı'nın hikmetine[ı] sahip olduğunu gördüler.

ı Ezr 7:25; Öz 2:3; Vz 7:19; Kl 2:3; Yk 1:5.

BÖLÜM 3

a 1Sa 8:6
b Çk 32:9
Tkr 9:6
c Öz 15:8
ç Öz 27:24
1Ti 6:9
d 1Ta 22:12
1Ta 29:19
Öz 16:16
e Me 10:17
Vz 1:16
İş 6:5-24
1Yh 5:14
f 1Kr 4:29
1Kr 5:12
2Ta 1:11
Öz 3:13
g Mt 12:42
h Me 84:11
Mt 6:33
Ef 3:20
ı 1Kr 4:21
Öz 3:16
Vz 7:11
i 1Kr 10:23
2Ta 1:12
j 1Kr 15:5
2Ta 7:17
k 1Ta 22:12
l Tkr 25:15
Me 21:4
Me 91:16
Öz 3:16
m Ba 41:7
Yr 31:26
n 2Sa 6:17
1Ta 16:1
o Le 7:11
2Sa 6:18
1Ta 21:29
ö 1Kr 1:33
p Ba 31:54
Es 1:3
Da 5:1
r Ba 38:15
Tkr 23:17
Yş 6:17
Hk 11:1
s 1Sa 8:20
ş Ro 13:7
1Pe 2:17

2. Sütun

a 1Sa 1:23
1Se 2:7
b Öz 20:8
c Öz 20:26
ç 1Sa 1:26
1Kr 3:17
d 1Se 2:7
e Ba 43:30
İş 49:15
Yr 31:20
Ho 11:8
f Ro 1:31
2Ti 3:3
g 1Kr 2:3
1Kr 3:9
h Yş 4:14
1Sa 12:18
1Ta 29:24
Me 72:5
Öz 24:21

4 Kral Süleyman tüm İsrail'
in kralıydı.[a] **2** Yönetimde
yetki verdiği kişiler[b] şunlardı: Tsa-
dok[c] oğlu kâhin Azarya; **3** Yaz-
manlar[ç] Şişa'nın oğulları Elihoref
ve Ahiya; saray tarihçisi, Ahilud
oğlu Yehoşafat.[d] **4** Ordunun
başında[e] Yehoyada oğlu Benaya[f]
vardı, Tsadok ve Abiatar[g] kâhin-
di; **5** Natan[h] oğlu Azarya bölge
idarecilerinden sorumluydu, kra-
lın yakın dostu[ı] olan Natan oğlu
Zabud kâhindi. **6** Ahişar kral
evinin kâhyasıydı, Abda oğlu
Adoniram[i] zorunlu hizmette çalı-
şanların başındaydı.[j]

7 Süleyman'ın tüm İsrail'de
on iki bölge idarecisi vardı, kra-
lın ve ev halkının yiyeceğini on-
lar sağlardı. Her birine yılda
bir ay erzak sağlama sırası geli-
rdi.[k] **8** İsimleri şöyleydi: Efra-
im'in dağlık bölgesinde[l] Hur'un
oğlu; **9** Makaz'da, Şaalbim,[m]
Beyt-şemeş[n] ve Elon-beyt-hanan'
da Deker'in oğlu; **10** Arub-
bot'ta Hesed'in oğlu (onun
bölgesi tüm Soko ve Hefer di-
yarıydı);[o] **11** bütün Dor dağ-
lık bölgesinde[ö] Abinadab'ın
oğlu (Süleyman'ın kızı Tafat'ı
aldı); **12** Taanak'ta,[p] Megid-
do'da[r] ve Yizreel'in[s] aşağısında-
ki Tsaretan'a[ş] komşu tüm Beyt-
şean[t] bölgesinde, Beyt-şean'dan
Abel-mehola'ya[u] ve Yokmeam[ü]
bölgesine kadar Ahilud oğlu Ba-
ana; **13** Ramot-gilead'da[v] Ge-
ber'in oğlu (onun bölgesi Gi-
lead'da[y] Manasse oğlu Yair'in[z]
obaları, Başan'daki[a] Argob bölge-
si,[b] surlu ve kapıları bakır sürgülü
altmış büyük şehirdi); **14** Ma-
hanaim'de[c] İddo oğlu Ahinadab;
15 Naftali'de[a] Ahimaats (Süley-
man'ın kızı Basemat'ı aldı);[b]
16 Aşer[c] ve Bealot'ta Huşay oğlu
Baana; **17** İssakar'da[ç] Parua
oğlu Yehoşafat; **18** Benyamin'
de[d] Ela oğlu Şimei;[e] **19** Gilead[f]
topraklarında, Amorilerin kralı[g]
Sihon'un[h] ve Başan kralı[ı] Og'un[i]
topraklarında Uri oğlu Geber; ay-
rıca ülkede (tüm diğer bölge ida-
recilerinden sorumlu) bir yöne-
tici vardı.

20 Yahuda ve İsrail halkı de-
niz kıyısındaki kum gibi çoktu,[j]
yiyip içiyorlardı ve sevinç için-
deydiler.[k]

21 Süleyman da Irmaktan*[l]
Filistî diyarına, oradan Mısır sı-
nırına kadar tüm krallıklara
egemen oldu. Onlar Süleyman'a
ömrü boyunca armağanlar getir-
diler ve hizmet ettiler.[m]

22 Süleyman'ın ev halkının
günlük yiyeceği şunlardı: altı-
mış kor*[n] un, otuz kor ince un,
23 on besi sığırı, otlaklardan ge-
tirilmiş yirmi sığır, yüz koyun,
bunların yanı sıra geyikler,[o] cey-
lanlar,[ö] karacalar ve besili guguk
kuşları. **24** Tifsah'tan Gazze'
ye[p] kadar Irmağın[r] batısındaki
her şey, tüm krallar Süleyman'ın
buyruğu altındaydı; egemen ol-
duğu tüm topraklarda,[ş] her yerde
barış[ş] vardı. **25** Yahuda[t] ve İs-
rail halkı, Dan'dan Beer-şeba'ya[u]
kadar herkes Süleyman'ın ömrü
boyunca güven içinde yaşadı;[ü]

BÖLÜM 4

a 1Kr 1:20 2Ta 9:30 Vz 1:12
b Çk 18:21
c 1Ta 6:8 1Ta 27:17 He 44:15
ç 2Sa 8:17 1Ta 27:32
d 2Sa 8:16 2Sa 20:24 1Ta 18:15
e 1Kr 2:35
f 1Kr 1:8 1Ta 27:5
g 1Kr 2:26
h 2Sa 12:1 1Kr 1:10
ı 2Sa 15:37 1Ta 27:33
i 2Sa 20:24 1Kr 5:14 1Kr 12:18
j 1Kr 9:15
k 1Ta 27:1
l Yş 17:18
m Yş 19:42
n 1Sa 6:12
o Yş 12:17
ö Yş 12:23
p Yş 17:11
r 2Kr 23:29
s 1Kr 18:46 **ş** Yş 3:16
t 1Sa 31:10
u 1Kr 19:16
ü Yş 21:34
v Tkr 4:43 Yş 20:8 1Kr 22:3 2Kr 9:1
y Sy 32:1 Yş 22:9
z Sy 32:41 Tkr 3:14
a Sy 21:33 Yş 13:11 Me 22:12
b Tkr 3:4
c Ba 32:2 2Sa 2:8 2Sa 17:24

2. Sütun

a Yş 19:32
b 1Sa 18:18
c Yş 19:24
ç Yş 19:17
d Yş 18:11
e 1Kr 1:8
f Yş 17:1
g Sy 21:21
h Tkr 2:26
ı Tkr 1:4
i Tkr 3:4
j Ba 22:17 Öz 14:28
k Vz 2:24 Vz 9:7

l Ba 15:18; Çk 23:31; Tkr 11:24; 2Sa 8:3; 1Ta 19:16; Me 72:8; **m** Me 72:10; **n** 1Kr 5:11; **o** Tkr 14:5; Âğ 1:6; **ö** Tkr 12:15; Tkr 15:22; **p** Ba 10:19; **r** Ba 2:14; Tkr 1:7; Yş 1:4; **s** Tkr 28:13; **ş** 1Kr 5:4; 1Ta 22:9; Me 72:7; **t** 2Kr 8:19; **u** Hk 20:1; 2Sa 17:11; 2Sa 24:15; **ü** İş 60:18.

1Kr 4:21* Fırat Irmağı. **22*** "Kor", 220 litreye eşit bir ölçü birimi.

hepsi kendi asması ve kendi incir ağacı altında oturdu.[a]

26 Süleyman'ın on iki bin atlısı vardı; savaş arabalarının[b] atları için olan ahırlar kırk bin bölmeliydi.[c]

27 Bölge idarecileri,[ç] her biri kendi sırasının geldiği ayda Kral Süleyman'a ve sofrasında yer verilen herkese yiyecek sağlardı. Hiçbir şeyi eksik etmezlerdi. **28** Her biri görevine göre,[d] gerek duyulan her yere koşum atları[e] ve diğer atlar için arpa ve saman getirirdi.

29 Tanrı Süleyman'a deniz kıyısındaki kum gibi[f] muazzam bir hikmet[g] ve anlayış,[h] yüreğine de engin bir kavrayış[ı] vermeye devam etti. **30** Süleyman'ın hikmeti Doğuluların[i] ve Mısır'ın[j] bütün bilgeliğinden[k] daha büyüktü. **31** Onun gibisi yoktu; Ezrahoğlu Etan'dan[l] ve Mahol' un oğulları Heman,[m] Kalkol[n] ve Darda'dan da hikmetliydi; ünü çevredeki tüm milletlere yayıldı.[o] **32** Üç bin özdeyiş söyledi;[ö] bin beş ezgisi[p] vardı. **33** Lübnan' daki sedir ağacından[r] duvarda biten zufaotuna[s] kadar ağaçlar hakkında, hayvanlar,[ş] kuşlar,[t] balıklar[u] ve diğer canlılar,[ü] hepsi hakkında söyleyecek bir sözü vardı. **34** Süleyman'ın hikmetini dinlemek için tüm milletlerden insanlar geliyordu;[v] hatta onun hikmetini duyan yeryüzünün tüm kralları ona adamlarını gönderiyordu.[y]

5 Babasının ardından kral olarak Süleyman'ın meshedildiğini duyan Sur[z] kralı Hiram,[a] ona hizmetkârlarını[b] gönderdi; çünkü Hiram Davut'u sev-

BÖLÜM 4

a Mi 4:4
Zk 3:10
b 2Ta 1:14
c Tkr 17:16
2Sa 8:4
1Kr 10:25
2Ta 1:17
ç 1Kr 4:7
d 1Ko 14:40
e Es 8:14
Mi 1:13
f Ba 41:49
g 1Kr 10:23
2Ta 1:10
Öz 2:6
h Öz 4:7
ı Me 119:32
i Ba 25:6
Ey 1:3
Mt 2:1
j İş 19:11
Elç 7:22
k Lu 11:31
Kl 2:3
l 1Ta 2:8
Me 89:Üst
m Me 88:Üst
n 1Ta 2:6
o 1Kr 10:1
1Kr 10:7
ö Öz 1:1
Vz 12:9
p Ezg 1:1
r 2Kr 19:23
Me 92:12
s Çk 12:22
Sy 19:18
Me 51:7
İb 9:19
ş Ba 1:24
Öz 30:30
t Ba 1:20
Ey 12:7
Öz 7:23
Öz 30:19
u Ba 1:21
ü Ba 1:25
Öz 6:6
Öz 30:25
v Öz 13:20
y 2Ta 9:1
2Ta 9:23

BÖLÜM 5

z He 26:15
He 27:3
a 2Ta 2:3
2Ta 2:12
b 1Kr 9:27

2. Sütun

a 2Sa 5:11
1Ta 14:1
b 2Ta 2:3
c 2Sa 7:5
1Ta 22:8
2Ta 6:8
ç 1Kr 4:24
İş 9:7
Elç 9:31
d Öz 16:7
e 2Ta 2:4

verdi.[a] **2** Süleyman da buna karşılık Hiram'a şu haberi gönderdi:[b] **3** "Biliyorsun, Babam Davut Tanrısı Yehova'nın ismine bir ev inşa edemedi, çünkü Yehova çevresindeki düşmanlarını ayaklarının altına serene dek babam onlarla savaştı.[c] **4** Fakat şimdi Tanrım Yehova bana her taraftan rahatlık verdi.[ç] Ne bir başkaldıran var ne de kötü bir olay.[d] **5** Ben de Tanrım Yehova'nın ismine bir ev yapmayı düşünüyorum;[e] Yehova, babam Davut'a 'Senin yerine tahtına oturtacağım oğlun, Benim ismime evi o yapacak' diye vaat etmişti.[f] **6** Şimdi emir ver de benim için Lübnan'da sedir ağaçları[g] kessinler; hizmetkârlarım senin hizmetkârlarınla beraber çalışsın. Hizmetkârlarının ücretini söyleyeceğin gibi öderim, çünkü biliyorsun, bizde Saydalılar[h] gibi ağaç kesmesini bilen yok."

7 Hiram[ı] Süleyman'ın sözlerini duyunca çok sevindi ve "Bu kalabalık halkı[i] yönetmesi için Davut'a hikmetli[j] bir oğul veren Yehova'ya bugün şükrolsun"[k] dedi. **8** Ve Süleyman'a şöyle cevap gönderdi: "Yolladığın haberi aldım. Sedir ve ardıç[l] tomrukları konusunda her arzunu yerine getireceğim. **9** Hizmetkârlarım onları Lübnan'dan[m] denize indirir. Ben onlardan sallar yapıp söyleyeceğin yere deniz yoluyla getiririm[n] ve orada çözerim, sen de götürürsün; ev halkım için yiyecek vermekle sen

f 2Sa 7:13; 1Ta 17:12; 1Ta 22:10; 1Ta 28:6; Zk 6:12; **g** 1Kr 6:9; 1Kr 6:20; 2Ta 2:8; Me 104:16; **h** Yş 19:28; Ezr 3:7; **ı** 2Sa 5:11; **i** 2Ta 2:11; **j** 1Kr 3:9; Öz 10:1; Öz 13:1; Öz 15:20; Öz 23:24; **k** 1Kr 10:9; 2Ta 2:12; **l** 2Sa 6:5; 1Kr 6:15; 2Ta 3:5; **m** Tkr 3:25; **n** 2Ta 2:16.

de benim arzumu yerine getirmiş olursun."[a]

10 Böylece Hiram Süleyman'ın arzusuna göre ona sedir ve ardıç tomrukları vermeye başladı. **11** Süleyman da Hiram'ın ev halkının erzak ihtiyacı için yirmi bin kor[b] buğday ve dövülmüş zeytinden çıkarılmış yirmi kor yağ[c] verdi. Süleyman Hiram'a bunu her yıl verirdi.[ç] **12** Yehova da vaat ettiği gibi Süleyman'a hikmet bağışladı;[d] Hiram ile Süleyman arasında barış vardı, ikisi antlaşma yaptılar.

13 Kral Süleyman İsrailoğullarından zorunlu hizmette[e] çalışacak adamlar topladı; sayıları otuz bindi. **14** Onları her ay on bin kişi olmak üzere sırayla Lübnan'a gönderirdi. Bir ay Lübnan'da iki ay evlerinde kalırlardı;[f] zorunlu hizmette[g] çalışanların[h] başında Adoniram[ı] vardı. **15** Süleyman'ın yetmiş bin yük taşıyanı,[i] dağda[j] seksen bin taş kesicisi[k] vardı.[l] **16** Ayrıca[m] Süleyman'ın, işin başında duran, çalışanları denetleyen üç bin üç yüz idarecisi[n] vardı. **17** Kral, evin temelini[o] yontma taşlarla[ö] atmak için büyük, değerli taşlar[p] çıkarmalarını emretti. **18** Böylece Süleyman'ın ve Hiram'ın işçileri ve Geballılar[r] taşları kestiler, evin inşası için tomrukları ve taşları hazırladılar.

6 İsrailoğullarının Mısır diyarından çıkışının dört yüz sekseninci yılıydı.[s] Süleyman, İsrail kralı olmasının dördüncü yılında,[ş] ikinci ay[t] olan Ziv ayında[u] Yehova'nın evini inşa etmeye başladı.[ü] **2** Kral Süleyman'ın Yehova için inşa ettiği evin[a] uzunluğu altmış arşın,*[b] genişliği yirmi arşın, yüksekliği otuz arşındı.[c] **3** Evin ana binasının* önündeki sundurmanın[ç] genişliği evin genişliğine eşit olup yirmi arşındı; sundurmanın uzunluğu on arşındı.

4 Eve, duvarın içine doğru daralan pencereler[d] yaptı. **5** Ayrıca evi çepçevre saran bir yapı inşa etti. Bu yapı, evin, yani ana bölüm ile iç odanın[e] duvarlarına çepçevre bitişikti; içinde odalar[f] vardı. **6** En alt kattaki yan odaların genişliği beş arşın, orta kattakilerin altı arşın, üçüncü kattakilerin yedi arşındı; çünkü evin duvarlarını, dış tarafta çepçevre girinti bırakarak yaptı,[g] böylece kirişler evin duvarlarına girmeyecekti.[h]

7 Evin yapımında kullanılan taşlar[ı] çıkarıldıkları yerde hazırlanmıştı. İnşaat sırasında evin[i] içinde ne çekiç ne balta ne de demir bir alet sesi duyuldu. **8** En alt kattaki yan odaların girişi[j] evin sağ yanındaydı; orta kata, orta kattan da üçüncü kata döner bir merdivenle çıkılıyordu. **9** Süleyman evi inşa etmeye devam etti ve işi kısım kısım bitirdi.[k] Evin üstünü sedir ağacından kirişler ve tahtalarla kapattı.[l] **10** Evi çepçevre saran yan odaları[m] beşer arşın yüksekliğinde yaptı; yan odalarla ev arasında sedir ağacından bağlantılar vardı.[n]

BÖLÜM 5

a 2Ta 2:15; Ezr 3:7; Elç 12:20
b 1Kr 4:22; 2Ta 2:10
c Çk 29:40; Le 24:2
ç Mt 10:10; 1Ti 5:18
d 1Kr 3:12; 1Kr 4:29; 2Ta 1:12; Yk 1:5
e 1Kr 4:6; 1Kr 9:15; 1Kr 9:21
f Vz 4:6
g 1Kr 12:18
h Yş 16:10; Yş 17:13; Hk 1:28; 1Kr 9:22; 2Ta 8:9
ı 2Sa 20:24; 1Kr 4:6
i 2Ta 2:2
j 2Ta 2:18
k 1Ta 22:15
l 2Ta 2:17
m 1Kr 9:23
n 2Ta 2:18
o İş 28:16; 1Ko 3:11; 1Pe 2:6; Vh 21:14
ö 1Kr 6:7
p 1Kr 7:9; 1Ta 22:2
r Yş 13:5; He 27:9

BÖLÜM 6

s Çk 12:14; Çk 12:51
ş 2Ta 3:2
t Sy 1:1
u 1Kr 6:37
ü 1Ta 28:12; 1Ta 29:19

2. Sütun

a Elç 7:47
b 2Ta 3:3
c Ezr 6:3
ç 1Ta 28:11; 2Ta 3:4
d He 40:16; He 41:26
e Le 16:2; 2Ta 4:20; 2Ta 5:7; İb 9:3
f 1Kr 6:10; He 41:5; He 41:26
g He 41:7
h He 41:6
ı 1Kr 5:17; 1Pe 2:5
i Ef 2:21; 1Pe 2:5
j He 41:11

k 1Kr 6:38; **l** 1Kr 5:6; 1Kr 6:20; 2Ta 2:8; **m** 1Kr 6:5; **n** He 41:6.

1Kr 6:2* Ek 5'e bakın. **3*** Sözcük anlamıyla, "mabedinin"; muhtemelen "Kutsal Yer." 5, 17, 33. ayetler için de geçerli.

11 Bu arada Süleyman'a[a] Yehova'dan şu söz geldi:[b] **12** "Eğer yasalarıma uyarsan,[c] hükümlerimi yerine getirirsen[c] ve emirlerime tam olarak itaat edip onların rehberliğinde yürürsen,[d] Ben de senin hakkında ve özellikle inşa ettiğin bu evle ilgili baban Davut'a söylediğim sözü mutlaka gerçekleştireceğim;[e] **13** İsrailoğullarının arasında oturacağım[f] ve halkım İsrail'i hiç bırakmayacağım."[g]

14 Süleyman evin inşasına kısım kısım devam etti.[h] **15** Evin duvarlarını içeriden sedir ağacından tahtalarla kapladı. Evi yerden tavan merteklerine kadar içeriden tahtayla kapladı ve evin zeminine ardıç keresteleri döşedi.[ı] **16** Evin arka kısmında, yerden tavan merteklerine kadar sedir ağacıyla kaplı, yirmi arşınlık bir bölme ayırdı; böylece evin iç odasını,[i] En Kutsal Yeri[j] yaptı. **17** Evin ön kısmındaki[k] ana bölümün[l] uzunluğu kırk arşındı. **18** Evin içindeki sedir ağacından kaplamalarda acıkarpuz[m] ve çiçek[n] çelenkleri şeklinde oyma motifler vardı. Her yer sedir ağacındandı; hiç taş görünmüyordu.

19 Yehova'nın ahit[o] sandığını[o] koymak için evin arka kısmındaki iç[p] odayı hazırladı. **20** İç odanın uzunluğu yirmi arşın, genişliği yirmi arşın,[r] yüksekliği yirmi arşındı; odayı saf altınla kapladı,[s] sunağı[s] sedir ağacıyla kapladı. **21** Süleyman evin içini saf altınla[t] kapladı,[u] iç odanın önüne[ü] altından bir zincir[v] çekti; iç odayı altınla kapladı. **22** Bütün evi, evin her yanını altınla kapladı,[y] iç odanın hemen önündeki sunağı[a] da tamamen altınla kapladı.[b]

23 Sonra, iç odada halep çamından* iki kerubi[c] yaptı, her biri on arşın boyundaydı.[ç] **24** Kerubinin bir kanadının uzunluğu beş arşın, diğer kanadının uzunluğu beş arşındı. Kanatları bir uçtan öbür uca on arşındı.[d] **25** İkinci kerubi de on arşındı. İki kerubinin ölçüsü de biçimi de aynıydı. **26** Bir kerubinin boyu on arşındı, diğeri de öyleydi. **27** Kerubileri iç odaya yerleştirdi, kanatları açıktı.[e] Bir kerubinin kanadı bir duvara, diğerinin kanadı öbür duvara değiyordu; diğer kanatlarının ucu da odanın ortasında birbirine değiyordu.[f] **28** Kerubileri de altınla kapladı.[g]

29 İç odanın ve ön odanın bütün duvarlarına kerubi,[h] hurma ağacı[ı] ve çiçek[i] motifleri oydu. **30** Evin, iç odanın ve ön odanın zeminini[j] altınla kapladı. **31** İç odanın girişine halep çamından[k] kapı[l] yaptı: kenar sütunları, söveler; duvarın beşte biri. **32** Kapının iki kanadı da halep çamındandı; üzerlerine kerubi, hurma ağacı ve çiçek motifleri oyup onları altınla kapladı; altını kerubi ve hurma ağacı motifleri üzerinde dövdü. **33** Ana bölümün girişini de aynı şekilde yaptı; söveler halep çamından olup kareydi. **34** Çift kanatlı kapı ise ardıç ağacındandı.[m] Kapının her iki tarafında katlanır kanatlar

BÖLÜM 6

a 1Ta 17:12
b Me 11:4
Öz 15:3
c Tkr 6:2
Tkr 10:13
Tkr 17:19
ç Tkr 11:1
d 1Sa 12:14
1Kr 8:25
1Ta 28:9
e 2Sa 7:13
1Ta 22:9
f Çk 25:8
Le 26:12
Me 13:2-13
2Ko 6:16
Vh 21:3
g 1Sa 12:22
1Ta 28:20
İb 13:5
h Elç 7:47
ı 1Kr 5:8
2Ta 3:5
i 1Kr 6:5
2Ta 3:8
j İb 9:3
k 1Kr 6:5
l İb 9:2
m 1Kr 7:24
n Çk 25:33
1Kr 7:26
1Kr 7:49
o Çk 24:7
Tkr 4:13
Tkr 9:9
1Kr 8:9
ö Çk 40:21
1Kr 8:6
2Ta 5:7
p 1Kr 6:5
İb 9:3
r 1Kr 6:16
s 2Ta 3:8
ş Çk 30:1
1Kr 7:48
t 2Ta 3:7
u Çk 26:29
ü Çk 26:33
v 1Kr 7:17
y 2Ta 3:7

2. Sütun

a Çk 40:5
b Çk 30:3
c Ba 3:24
2Kr 19:15
2Ta 3:10
Me 99:1
ç 2Ta 5:8
d 2Ta 3:11
e Me 80:1
İş 37:16
İb 9:5
f 2Ta 3:12
2Ta 5:8
g 2Ta 3:10
h 2Kr 19:15
2Ta 3:14
ı He 40:16
He 41:18
i Çk 25:33
1Kr 6:18
1Kr 7:26
j Vh 21:21

k 1Kr 6:23; **l** Yhn 10:9; Yhn 14:6; **m** 2Sa 6:5; 1Kr 6:15.

1Kr 6:23* Ağacın türü tam olarak bilinmiyor; İbranice adı *ets şemen* (yağ ağacı).

vardı ve bunlar miller üzerinde dönüyordu.[a] **35** Üzerlerine kerubi, hurma ağacı ve çiçek motifleri oydu; onları[b] altın varakla kapladı.

36 İç avlunun[c] duvarını üç sıra[ç] yontma taş, bir sıra sedir ağacından kirişlerle inşa etti.

37 Dördüncü yılda, ay takvimine göre Ziv ayında[d] Yehova'nın evinin temeli[e] atıldı. **38** Ev, on birinci yılda, ay takvimine göre sekizinci ay olan Bul ayında, planına göre,[f] bütün ayrıntılarıyla bitirildi;[g] böylece evi yedi yılda inşa etti.

7 Süleyman kendi evini on üç yılda[h] inşa etti ve bütün evi bitirdi.[ı]

2 Sonra Lübnan Ormanı denilen evi[i] inşa etmeye başladı. Evin uzunluğu yüz arşın, genişliği elli arşın, yüksekliği otuz arşındı; ev, sedir ağacından dört sıra direk üzerine kurulmuştu, direklerin üzerine sedir ağacından kirişler[j] yerleştirilmişti. **3** Ev sedir ağacıyla kaplanmıştı[k] ve kırk beş direğin taşıdığı kirişlerin üstündeydi. Sayıları bir sırada on beşti. **4** Binada üç sıra pencere vardı; pencereler çerçeveliydi ve ışıklık[l] olarak üç kata da karşılıklı yerleştirilmişti. **5** Bütün girişler ve kapı söveleri[m] çerçeveli olup dört köşeydi, birbirine bakan pencerelerin yüzleri de üç katta aynı şekildeydi.

6 Sütunlu Sundurmayı elli arşın uzunluğunda ve otuz arşın genişliğinde yaptı; onun önünde, sütunları ve saçağı olan bir başka sundurma daha vardı.

7 Hüküm verirken oturacağı Taht Eyvanını,[a] yani hüküm eyvanını yaptı;[b] onu zeminden tavan merteklerine kadar sedir ağacıyla kapladılar.[c]

8 Oturacağı ev ise Eyvandan biraz uzaktaydı ve diğer avluya[ç] bakıyordu. İşçiliği onunla aynıydı. Ayrıca Süleyman eş olarak aldığı Firavunun kızı[d] için de bu Eyvan gibi bir ev yapmaya başladı.

9 Temellerinden duvar semerlerine kadar tüm bu binalar ve dışarıda büyük avluya[e] kadar olan her yer değerli[f] taşlarla inşa edildi. Taşlar ölçülerine göre taş testereleriyle kesilmiş, iç ve dış yüzleri yontulmuştu. **10** Değerli taşlarla, on arşın ve sekiz arşın uzunluğunda çok büyük taşlarla temel atıldı. **11** Onların üzerinde belirli ölçülere göre yontulmuş değerli taşlar ve sedir ağacından kirişler vardı. **12** Büyük avluyu çevreleyen duvar üç sıra[g] yontulmuş taş, bir sıra sedir ağacından kirişlerle yapılmıştı; Yehova'nın evinin[h] iç avlusunda[ı] ve sundurmada[i] da böyleydi.

13 Kral Süleyman haber gönderip Sur'dan Hiram'ı[j] getirtti. **14** Naftali kabilesinden dul bir kadının oğlu olan bu adamın babası da Surlu[k] bir bakır işçisiydi;[l] her tür bakır işinde hünerli,* anlayışlı[m] ve bilgiliydi. Hiram, Kral Süleyman'ın yanına geldi ve onun bütün işini yapmaya başladı.

15 Bakırdan iki sütun döktü,[n] her birinin yüksekliği on sekiz arşındı, iki sütunun[o] da çev-

BÖLÜM 6

a He 41:24
b He 41:25
c Çk 27:9
2Ta 4:9
2Ta 7:7
ç 1Kr 7:12
d 1Kr 6:1
2Ta 3:2
e 1Pe 2:6
f 1Ta 28:11
1Ta 28:12
g Çk 40:2
Ezr 6:14

BÖLÜM 7

h 1Kr 9:10
ı Vz 2:4
Vz 2:5
i 1Kr 10:17
2Ta 9:16
İş 22:8
j 1Kr 5:8
k 1Kr 6:18
l Ba 6:16
m Çk 12:22

2. Sütun

a 1Kr 10:18
Me 122:5
İş 9:7
b 1Kr 3:9
1Kr 3:28
Öz 16:12
Öz 20:8
c 1Kr 6:15
ç 2Kr 20:4
d 1Kr 3:1
1Kr 9:24
2Ta 8:11
e 2Ta 4:9
f 1Kr 5:17
g 1Kr 6:36
Yhn 10:23
Elç 5:12
h 1Kr 6:1
ı Çk 27:9
1Kr 6:36
2Ta 4:9
2Ta 7:7
Vh 11:2
i 1Kr 6:3
j 1Kr 7:40
2Ta 2:13
2Ta 4:11
k 2Ta 2:14
l 2Ta 4:16
m Çk 31:3
Çk 35:31
Çk 36:1
Da 1:17
n 1Kr 7:21
2Kr 25:17
2Ta 3:15
Yr 52:21
o 2Kr 25:13
2Ta 4:12

1Kr 7:14* Ya da "hikmetli"

resi ölçü ipiyle on iki arşındı. **16** Sütunların üzerine koymak için bakırdan iki dökme sütun başlığı yaptı.[a] Bir sütun başlığının yüksekliği beş arşındı, diğer sütun başlığının yüksekliği de beş arşındı. **17** Sütunların üzerindeki başlıklarda[b] ağlar, burma zincir şeklinde süsler vardı;[c] bir başlıkta yedi, diğer başlıkta yedi taneydi. **18** Ağın üzerine, sütun başlıklarını saracak şekilde iki sıra nar yaptı; diğer sütun başlığını da aynı şekilde yaptı.[ç] **19** Sundurmanın önündeki sütunlar üzerinde bulunan başlıklar zambak şeklindeydi,[d] başlığın bu kısmı dört arşındı. **20** Bunlar iki sütunun üzerinde, ağ motifinin sardığı şişkin kısmın yukarısındaydı; her başlıkta sıra sıra iki yüz nar[e] vardı.

21 Mabedin sundurmasına[f] ait sütunları[g] dikti. Sağdaki sütunu yerleştirdi ve ona Yakin* adını verdi, sonra soldaki sütunu yerleştirdi, ona da Boaz# adını verdi. **22** Sütunların başlıkları zambak şeklindeydi. Sütunların yapımı adım adım tamamlandı.

23 Dökme havuzu yaptı;[h] ağzı yuvarlak olup bir uçtan öbür uca on arşındı; yüksekliği beş arşındı ve çevresi ölçü ipiyle otuz arşındı.[ı] **24** Havuz, ağzının altındaki iki sıra acıkarpuz[i] motifleriyle[j] birlikte dökülmüştü. Bu motifler havuzu çepçevre, bir arşına on tane sığacak şekilde sarıyordu.[k] **25** Havuz on iki boğa üzerinde duruyordu;[l] üçü kuzeye, üçü batıya, üçü güneye, üçü de doğuya bakıyordu. Havuz onların üzerindeydi, sağrıları havuzun ortasına doğruydu.[a] **26** Havuzun kalınlığı dört parmaktı;*[b] ağzı kâse ağzına benzer şekilde, zambak çiçeği şeklinde yapılmıştı.[c] İki bin bat#[ç] su alırdı.[d]

27 Bakırdan on araba yaptı,[e] her arabanın uzunluğu dört arşın, genişliği dört arşın, yüksekliği üç arşındı. **28** Arabalar şöyle yapılmıştı: Yan levhaları vardı, yan levhalar kafesli bir çerçeve içindeydi. **29** Çerçeve içindeki yan levhaların üzerinde aslan,[f] boğa[g] ve kerubi[h] motifleri vardı, kafesin çubuklarının üzeri de böyleydi. Aslanların ve boğaların yukarısında ve aşağısında sarkık çelenk[ı] motifleri vardı. **30** Her arabanın bakırdan dört tekerleği ve bakırdan dört dingili vardı; bunların desteği arabanın dört köşebendiydi. Destekler kazanın altından başlıyordu, her biri üzerlerindeki çelenk motifleriyle beraber dökülmüştü. **31** Kazan, içeriden desteklere ve yukarıya ağız kısmına kadar (. . .) arşındı;* arabanın ağzı yuvarlaktı, boynunun yüksekliği bir buçuk arşındı, arabanın ağzında da oymalar vardı. Boyun levhaları yuvarlak değil dört köşeydi. **32** Dört tekerlek yan levhaların altındaydı, tekerleklerin destekleri arabanın yanlarındaydı, alttaydı; her tekerleğin yüksekliği bir buçuk arşındı.

BÖLÜM 7
a Çk 36:38
Çk 38:17
Çk 38:28
b 2Ta 4:12
c Çk 28:14
2Kr 25:17
ç 2Ta 4:13
d 1Kr 6:35
e 2Kr 25:17
2Ta 3:16
2Ta 4:13
Yr 52:23
f 1Kr 6:3
1Kr 7:12
He 40:48
g 2Ta 3:17
Vh 3:12
h Çk 30:18
Çk 38:8
2Kr 25:13
Yr 52:17
ı 2Ta 4:2
i 1Kr 6:18
2Kr 4:39
j Çk 33:4
2Sa 1:24
k 2Ta 4:3
l 2Ta 4:15
Yr 52:20
Vh 4:7

2. Sütun
a 2Ta 4:4
b Yr 52:21
c 1Kr 6:18
1Kr 6:35
ç He 45:14
d 2Ta 4:5
e 2Kr 25:16
2Ta 4:14
Yr 52:17
f 1Kr 10:19
2Ta 9:19
He 41:19
Ho 5:14
g He 1:10
Vh 4:7
h Ba 3:24
Çk 25:18
1Kr 6:27
1Ta 28:18
2Ta 3:7
He 41:18
ı Öz 1:9
Öz 4:9

1Kr 7:21* Anlamı, "Pekiştirsin" **21#** Anlamı muhtemelen "Güçle"; diğer sütunun ismiyle beraber okunduğunda "Güçle Pekiştirsin"

1Kr 7:26* Ya da "bir el genişliği." Ek 5'e bakın. **26#** "Bat", 22 litreye eşit bir ölçü birimi. **31*** İbranice metinde rakam eksiktir.

33 Tekerlekler savaş arabası tekerleği[a] biçiminde yapılmıştı; destekleri, çemberleri, çubukları ve göbekleri, hepsi dökümdü. **34** Her arabanın dört köşesinde birer destek vardı; bunlar arabayla bütündü. **35** Arabanın boyun kısmında yarım arşın yüksekliğinde bir halka vardı; üzerindeki kenar çubukları ve boyun levhaları arabayla bir bütündü. **36** Boyun levhalarına ve kenar çubuklarının üzerindeki plakalara çeşitli büyüklüklerde kerubi, aslan ve hurma ağacı motifleri oydu,[b] çepçevre çelenklerle bezedi.[c] **37** On arabayı[ç] da böyle yaptı; hepsi aynı şekilde döküldüğünden[d] aynı biçimde ve aynı ölçüdeydiler.

38 Bakırdan on kazan yaptı.[e] Her kazan kırk bat su alırdı ve dört arşındı. Her arabada bir kazan vardı, on araba da böyleydi. **39** Sonra beş arabayı evin sağ tarafına, beş arabayı da evin sol tarafına koydu;[f] havuzu evin sağ tarafına, güneydoğu yönüne koydu.[g]

40 Sonra Hiram[h] kazanları,[ı] kürekleri[i] ve leğenleri[i] yaptı. Böylece Hiram Yehova'nın evi için Kral Süleyman'a yaptığı bütün şu işleri bitirdi:[k] **41** İki sütun,[l] sütunların üzerinde kâse biçiminde başlıklar,[m] sütunların üzerindeki yuvarlak başlıkları saran ağ motifleri,[n] **42** iki sütunun üzerindeki kâse biçimli başlıkları saran iki ağ motifi için, her ağda iki sıra nar olmak üzere dört yüz nar;[o] **43** on araba,[ö] arabaların üzerinde on kazan,[p] **44** bir havuz[r] ve havuzun altında on iki boğa;[s] **45** kovalar, kürekler, leğenler ve Kral Süleyman'a Yehova'nın evi için parlatılmış bakırdan yaptığı tüm takımlar.[a] **46** Kral bunların dökümü için, Sukkot[b] ile Tsaretan[c] arasındaki Ürdün Havzasında*[ç] kilden kalıplar kullandı.

47 Takımlar[d] o kadar çoktu ki Süleyman onları tartmadı.[e] Kullanılan bakırın hesabı tutulmadı.[f] **48** Süleyman Yehova'nın evine ait bütün takımları, altın sunağı[g] ve üzerine huzur ekmeğinin konacağı altın masayı;[h] **49** iç odanın önünde beşi sağa, beşi sola konacak saf altından[ı] şamdanları,[i] altından goncaları,[j] kandilleri[k] ve fitil maşalarını;[l] **50** saf altından kazanları, fitil makaslarını,[m] leğenleri,[n] tasları[o] ve ateş kaplarını;[ö] iç odanın, yani En Kutsal Yerin[p] ve ana binanın[r] kapıları[s] için altından mil yuvalarını yaptı.

51 Sonunda Kral Süleyman'ın Yehova'nın eviyle ilgili yapması gereken tüm iş tamamlandı;[ş] Süleyman babası Davut'un adayıp kutsadığı şeyleri[t] oraya getirmeye başladı; gümüşü, altını ve eşyaları Yehova'nın evinin hazinesine koydu.[u]

8 O zaman Süleyman,[ü] Yehova'nın ahit sandığını[v] Davut Şehri[y] Sion'dan[z] çıkarmak için İsrail ihtiyarlarını,[a] İsrailoğullarının bütün kabile başlarını,[b] aşiret beylerini[c] Yeruşalim'e topladı.[ç] **2** İsrail'in bütün erkekleri ay tak-

BÖLÜM 7

a Çk 14:25
İş 5:28
İş 28:27
b Çk 28:9
Çk 39:6
Çk 39:30
1Kr 6:29
1Kr 6:32
c 1Kr 7:29
ç 1Kr 7:27
d 1Kr 7:15
1Kr 7:46
2Ta 4:3
e Çk 30:18
İb 9:10
f 2Ta 4:6
g 2Ta 4:10
h 1Kr 7:13
2Ta 2:13
2Ta 4:11
ı 2Ta 4:6
i Çk 27:3
2Kr 25:14
2Ta 4:16
Yr 52:18
j Çk 24:6
2Ta 4:8
k Çk 39:32
Çk 39:43
l 1Kr 7:15
m 2Ta 4:12
n 1Kr 7:17
o 1Kr 7:20
ö 1Kr 7:27
p 1Kr 7:38
r 1Kr 7:23
s 2Ta 4:15

2. Sütun

a 1Kr 7:40
b Ba 33:17
c Yş 3:16
1Kr 4:12
ç 2Ta 4:17
d Çk 38:3
e 2Ta 4:18
f 1Ta 22:14
1Ta 22:16
g Çk 37:25
h Çk 37:10
2Ta 4:19
ı 2Ta 4:20
i Çk 25:37
Çk 37:17
Vh 1:20
Vh 2:5
j 1Kr 6:18
k Çk 37:23
Sy 8:2
2Ta 29:7
Lu 12:35
l Çk 25:38
Sy 4:9
2Ta 4:21
m 2Kr 12:13
Yr 52:18
n 2Ta 4:22
o Çk 25:29
Sy 7:86
ö Le 16:12
p 1Kr 6:31
r 1Kr 6:5
s 1Kr 6:33
ş Çk 40:33

t 2Sa 8:11; **u** 2Ta 5:1; **BÖLÜM 8** **ü** 2Ta 5:2; **v** 2Sa 6:17; **y** 2Sa 5:7; **z** 1Ta 11:5; **a** Yş 23:2; **b** Yş 24:1; **c** Sy 7:2; **ç** 1Ta 28:1; Vz 1:1.

1Kr 7:46* Başlangıç 13:10'daki dipnota bakın.

vimine göre yedinci ay[a] olan Etanim ayında, bayramda,[b] Kral Süleyman'ın yanına toplandı. **3** İsrail'in bütün ihtiyarları geldi; kâhinler de sandığı[c] yerinden aldılar.[ç] **4** Yehova'nın sandığını, Toplanma Çadırını[d] ve çadırdaki tüm kutsal takımları mabede getirdiler. Onları kâhinler ve Levioğulları[e] taşıdı.[f] **5** Kral Süleyman ve çağrıya uyup yanına toplanmış olan tüm İsrail topluluğu sandığın önündeydi; sayılamayacak kadar çok[g] koyun ve sığır kurban ettiler.[h]

6 Sonra kâhinler Yehova'nın ahit sandığını[ı] En Kutsal Yere, evin iç odasına taşıyıp kerubilerin kanatları[i] altındaki yerine[j] koydular.

7 Kerubilerin kanatları sandığın konulduğu yerin üzerinde açık duruyordu, böylece sandığın ve sırıklarının üzerini örtüyorlardı.[k] **8** Fakat sırıklar[l] öyle uzundu ki, uçları iç odanın önündeki Kutsal Yerden görülüyordu; ancak dışarıdan görülmüyordu. Bugün hâlâ oradadırlar.[m] **9** Sandıkta iki taş levhadan[n] başka bir şey yoktu; Musa onları Horeb'de, Yehova Mısır diyarından çıkan[o] İsrailoğullarıyla ahit yaptığında[ö] sandığa koymuştu.[p]

10 Kâhinler kutsal mekândan çıkınca, bulut[r] Yehova'nın evini doldurdu. **11** Kâhinler[s] buluttan ötürü orada kalıp hizmet edemediler,[ş] çünkü Yehova'nın ihtişamı[t] Yehova'nın evini doldurmuştu.[u] **12** O zaman Süleyman şöyle söyledi: "Ey Yehova, Sen söylediğin gibi koyu karanlıkta[u] oturur… **13** ben Sana devirler boyunca[v] oturman için yüce bir mesken, kalıcı bir yer[a] inşa ettim."[b]

14 Sonra kral halka döndü ve tüm İsrail cemaati için hayırdua etti;[c] o sırada bütün cemaat ayakta duruyordu. **15** Süleyman şunları söyledi: "Babam Davut'la konuşan[ç] ve sözünü bizzat gerçekleştiren[d] İsrail'in Tanrısı Yehova'ya şükrolsun.[e] O demişti ki, **16** 'Halkım İsrail'i Mısır'dan çıkardığım günden beri, ismimi taşıyacak[f] bir ev[g] inşa etmek için İsrail kabileleri içinde bir şehir seçmedim;[h] fakat halkım İsrail' in önderi olması için Davut'u seçeceğim.'[ı] **17** Babam Davut' un yüreğinde İsrail'in Tanrısı Yehova'nın ismine bir ev inşa etme arzusu vardı.[i] **18** Fakat Yehova babam Davut'a şöyle dedi: 'İsmime bir ev inşa etmeyi yürekten arzuluyorsun; bunu arzulamakla iyi ediyorsun.[j] **19** Ancak evi sen yapmayacaksın; doğacak* olan oğlun, o Benim ismime ev yapacak.'[k] **20** Ve Yehova söylediği sözü yerine getirdi;[l] bu sayede Yehova'nın dediği gibi babam Davut'un yerine geçtim, İsrail tahtına oturdum[m] ve İsrail'in Tanrısı Yehova'nın ismine bir ev inşa ettim;[n] **21** ve böylece Yehova'nın atalarımızla, onları Mısır diyarından çıkarırken yaptığı ahdin[o] bulunduğu sandık için orada yer hazırladım."

22 Süleyman Yehova'nın sunağının önünde,[ö] tüm İsrail

BÖLÜM 8

a Le 16:29
Le 23:34
Tkr 16:13
b 2Ta 5:3
c 2Ta 5:4
ç 1Ta 15:2
d Çk 40:2
2Ta 1:13
e 1Ta 23:27
f 2Ta 5:5
g 2Ta 5:6
h 1Ta 16:1
Öz 3:9
ı 2Sa 6:17
2Ta 5:7
Vh 11:19
i 1Kr 6:27
Me 80:1
He 10:5
j Çk 26:33
Çk 40:21
k Çk 25:20
Çk 37:9
2Ta 5:8
l Çk 25:14
Çk 37:4
m 2Ta 5:9
n Tkr 4:13
Tkr 10:5
İb 9:4
o Çk 19:1
Sy 10:11
ö Çk 24:8
p Çk 40:20
r Çk 40:34
Le 16:2
2Ta 5:14
s Sy 3:10
ş Sy 3:6
1Ta 26:12
t He 10:4
He 43:4
Elç 7:55
2Ko 3:18
Vh 21:23
u Çk 40:35
2Ta 5:14
He 44:4
ü Çk 20:21
Tkr 5:22
Me 18:11
Me 97:2
v 2Kr 21:7
Me 132:14

2. Sütun

a Me 78:69
b 2Sa 7:13
1Ta 17:12
c Sy 6:23
1Ta 16:2
2Ta 6:3
ç 2Sa 7:5
1Ta 17:12
d İş 44:26
İş 55:11
Tit 1:2
İb 6:18
e 1Ta 29:10
2Ta 6:4
Ne 9:5
Me 41:13
Lu 1:68
Vh 4:11

f Tkr 12:11; 2Kr 23:27; **g** 2Sa 7:6; 2Ta 6:5; **h** 1Ta 17:5; **ı** 2Sa 7:8; **i** 2Sa 7:2; 1Ta 17:2; **j** Tkr 6:5; 2Ta 6:8; 2Ko 8:12; **k** 2Sa 7:13; 2Ta 6:9; **l** İş 55:11; **m** 1Ta 28:5; **n** 1Ta 28:6; 2Ta 6:10; **o** Çk 34:28; Tkr 9:9; Tkr 31:26; **ö** 2Ta 6:12.

1Kr 8:19* Sözcük anlamıyla, "belinden çıkacak"; üreme organlarına atfeder.

cemaatinin karşısında durdu ve
ellerini göğe açıp[a] dua etti;
23 ve şöyle dedi: "Ey İsrail'in
Tanrısı Yehova,[b] yukarıda gökler-
de ve aşağıda yerde Senin gibi
Tanrı yok;[c] Senin yolunda tüm
yürekle yürüyen[ç] kullarına[d] ve-
fanı[e] gösterirsin ve onlarla yaptı-
ğın ahde bağlı kalırsın. 24 Sen
babam Davut kuluna verdiğin
sözü tuttun; ağzından çıkan
sözü bugün bizzat gerçekleştir-
din.[f] 25 Ey İsrail'in Tanrısı Ye-
hova, babam Davut kuluna verdi-
ğin sözü tut; ona 'Eğer oğulların
yollarına dikkat eder, senin gibi
yolumda yürürlerse, İsrail tah-
tında senin soyundan bir erkek
asla eksik olmayacak'[g] demiş-
tin. 26 Ey İsrail'in Tanrısı, ne
olur babam Davut kuluna verdi-
ğin söz[h] gerçekleşsin.

27 Fakat Tanrı yeryüzünde
oturur mu?[ı] İşte gökler,[i] evet gök-
lerin göğü[ı] bile Seni alamaz;[k] benim inşa ettiğim bu ev[l] nedir ki? 28 Ey Tanrım Yehova, bugün kulunun duasına[m] ve lütuf dileğine[n] kulak ver, yakarışını ve Senin önündeki duasını dinle.[o] 29 Gözlerin gece gündüz bu ev üzerinde, 'İsmimi taşıyacak'[ö] dediğin yer üzerinde olsun[p] ve bu yere doğru dua eden kulunun duasını işit.[r] 30 Kulunun ve bu yere doğru dua eden halkın İsrail'in yakarışına kulak ver.[s] Oturduğun yerden, göklerden işit;[ş] işit ve bağışla.[t]

31 Bir adam komşusuna karşı günah işlerse,[u] komşusu da ona masum olduğuna dair lanet[ü] yemini ettirirse ve suçlu adam o lanetli durumda Senin bu evdeki sunağına gelirse, 32 o zaman göklerden işit, harekete geç ve kullarını yargıla; suçluyu suçlu çıkarıp yaptıklarını onun başına getir,[a] doğru kişiyi aklayıp[b] doğruluğuna göre ödüllendir.[c]

33 Halkın İsrail Sana karşı günah işlediği için[ç] düşmana yenildiğinde,[d] Sana döner,[e] adını yüceltir,[f] bu evde dua edip[g] Senden lütuf dilerse,[h] 34 o zaman göklerden işit ve halkın İsrail'in günahını bağışla,[ı] atalarına verdiğin topraklara[i] onları geri getir.[j]

35 Halkın Sana karşı günah işlediği için[k] gökler kapanıp hiç yağmur yağmadığında,[l] onlara sıkıntı verdiğin için[m] bu yere doğru dua edip[n] adını yüceltirler ve günahlarından dönerlerse, 36 o zaman göklerden işit ve kullarının, halkın İsrail'in günahını bağışla. Çünkü Sen yürümeleri gereken doğru yolu[o] onlara öğretirsin;[ö] halkına miras olarak verdiğin topraklara yağmur yağdır.[p]

37 Ülkede kıtlık,[r] salgın hastalık[s] olduğunda, ürünler yanıklıkla* ve küfle[ş] mahvolduğunda, çekirge,[t] hamamböceği[u] çıktığında, düşman şehir kapılarına dayandığında, her tür bela ve her tür hastalıkta, 38 bir kişi veya tüm halkın İsrail,[ü] ellerini bu eve doğru açıp[v] dua eder,[y] lü-

BÖLÜM 8

a Çk 9:29
Ezr 9:5
Me 63:4
b Ba 32:28
Çk 3:15
1Ta 29:10
c Çk 15:11
1Sa 2:2
2Sa 7:22
Me 86:8
Yr 10:6
Mi 7:18
ç Ba 17:1
2Kr 20:3
d 2Ta 6:42
e Tkr 7:9
Ne 1:5
f 2Sa 7:16
2Ta 6:15
g 1Ta 28:8
2Ta 6:16
h 2Sa 7:25
1Ta 17:14
2Ta 1:9
Me 119:49
ı 2Ta 6:18
İş 66:1
i 2Kr 2:1
j Tkr 10:14
2Ta 2:6
Ne 9:6
2Ko 12:2
k Me 113:4
Me 148:13
Yr 23:24
Elç 7:49
l Elç 17:24
m Me 141:2
Da 9:17
Lu 18:1
n 2Ta 6:29
2Ta 33:13
Me 6:9
o 2Ta 6:19
ö Çk 20:24
2Sa 7:13
Ne 1:9
p 2Kr 19:16
Zk 4:10
1Pe 3:12
r 2Ta 6:20
Da 6:10
s 2Ta 20:9
Ne 1:6
ş 2Ta 6:21
Me 33:13
t Çk 34:7
2Ta 7:14
Me 103:3
Da 9:19
u 1Sa 2:25
ü Sy 5:21
Tkr 29:20
2Ta 34:24

2. Sütun

a Sy 5:27
Öz 1:31
b Tkr 25:1
c Çk 23:7
Ey 34:11
Öz 17:15
İş 3:10
Ga 6:7

ç Yş 7:11; 2Kr 17:7; **d** Le 26:17; Tkr 28:25; Yş 7:8; **e** Le 26:40; Le 26:41; 2Kr 22:19; Ne 9:2; **f** Ne 1:11; Da 9:19; **g** 2Kr 19:20; Ezr 9:5; Da 9:3; **h** 2Ta 6:24; **ı** 2Ta 6:25; **i** Ba 13:15; Çk 6:8; Yş 21:43; **j** Me 106:47; **k** He 14:13; **l** Le 26:19; Tkr 11:17; Tkr 28:23; **m** Hk 2:15; İş 9:13; **n** 2Ta 6:26; He 18:30; **o** 2Ta 6:27; **ö** Me 25:4; Me 27:11; Me 86:11; Me 94:12; Me 119:102; İş 30:20; İş 54:13; **p** 1Kr 18:1; Me 68:9; **r** Le 26:16; 2Kr 6:25; **s** Tkr 28:21; **ş** Tkr 28:22; Ams 4:9; **t** Me 105:34; **u** Me 78:46; **ü** 2Ta 6:29; **v** 1Kr 8:22; **y** 2Ta 20:6.

1Kr 8:37* Sıcak doğu rüzgârıyla ortaya çıkan ve ekinlerin kuruyup solmasına yol açan bir bitki hastalığı.

tuf dilerse[a] (çünkü herkes kendi yüreğindeki derdi bilir),[b] **39** o zaman göklerden,[c] kalıcı meskeninden[ç] işit ve bağışla,[d] harekete geç[e] ve herkese tuttuğu yola göre karşılığını ver;[f] çünkü Sen insanın yüreğindekileri bilirsin[g] (evet insanoğullarının yüreğini yalnız Sen bilirsin).[h] **40** Böylece, atalarımıza verdiğin topraklar[ı] üzerinde yaşadıkları günler boyunca halkın Senden korksun.[i]

41 Halkın İsrail'den olmayan ve Senin isminden ötürü uzak bir memleketten gelen[j] yabancı da,[k] **42** gelip bu eve doğru dua ederse[l] (çünkü büyük ismini,[m] uzattığın elini ve kolunun kuvvetini[n] duyacaklar), **43** göklerden, kalıcı meskeninden[o] işit ve o yabancının tüm dileklerini yerine getir;[ö] böylece yeryüzündeki tüm milletler Senin ismini bilsin,[p] halkın İsrail gibi Senden korksun ve yaptığım bu evin[r] Senin ismini taşıdığını anlasın.

44 Halkın Senin gösterdiğin yoldan[s] düşmanlarıyla savaşmaya gittiğinde,[ş] seçtiğin bu şehre[t] ve Senin ismine inşa ettiğim bu eve doğru,[u] Yehova adını anarak dua ederlerse,[ü] **45** göklerden onların duasını ve lütuf dileğini işit, onlar için adaleti yerine getir.[v]

46 Sana karşı günah işledikleri nde[y] (çünkü günah işlemeyen insan yoktur),[z] kızıp onları düşmanlarının eline bırakırsan, düşmanları onları tutsak alıp kendi ülkelerine götürürse, yakın olsun uzak olsun[a] **47** o ülkede[b] halkının aklı başına gelir,[c]

BÖLÜM 8

a 2Ta 33:13 Me 6:9 Me 119:170
b Ey 7:11 Me 73:21 Öz 14:10 Ro 7:24
c Me 103:19 Mt 23:22
ç Me 33:14 İş 63:15
d Me 130:4
e Tkr 32:4
f Ey 34:11 Me 18:20
g Yr 17:10
h 1Sa 16:7 1Ta 28:9 2Ta 6:30 Yr 17:10 Elç 1:24
ı Ba 12:7 Yş 1:2 2Ta 6:31
i Çk 20:20 Tkr 6:2 Öz 8:13
j Ru 1:16
k Sy 9:14 2Kr 5:15 2Ta 6:32 İş 56:6 Elç 8:27
l 2Ta 6:33
m Ne 9:10
n Tkr 3:24 Me 93:1
o Me 11:4 İb 9:24
ö Ro 3:29
p 1Sa 17:46 Me 67:2 Me 102:15
r 1Kr 14:28 2Ta 24:16
s 1Kr 20:13
ş Çk 23:31
t Me 78:68 Me 132:13 Da 9:16
u 2Ta 6:34
ü 2Ta 14:11 2Ta 20:6
v 2Ta 6:35 Me 3:4 Me 9:4
y 2Ta 6:36
z Me 51:5 Me 130:3 Me 143:2 Öz 20:9 Vz 7:20 İş 53:6 Ro 3:23 Ga 3:22 1Yh 1:8
a Tkr 28:36 2Kr 17:6 2Kr 25:21 Da 9:7 Lu 21:24
b 2Ta 6:37
c Le 26:40 Le 26:41 2Ta 33:13

yollarından döner[a] ve 'Günah işledik,[b] yanlış yaptık,[c] kötü davrandık'[ç] diyerek Senden lütuf dilerlerse,[d] **48** kendilerini tutsak alıp götüren düşmanların ülkesinde tüm yürekleriyle ve tüm canlarıyla Sana dönerlerse[e] ve atalarına verdiğin topraklara, seçtiğin bu şehre ve ismine inşa ettiğim bu eve doğru dua ederlerse,[f] **49** göklerden, kalıcı meskeninden[g] onların duasını ve lütuf dileklerini işit, onlar için adaleti yerine getir.[h] **50** Sana karşı günah işlemiş[ı] halkını ve Sana karşı işledikleri tüm suçları[i] bağışla;[j] onları tutsak edenlerin yüreğini yumuşat[k] **51** (çünkü onlar Senin Mısır'dan, demir fırını içinden[l] çıkardığın halkındır,[m] mirasındır),[n] **52** gözlerin lütuf dileyen kulunun ve halkın İsrail'in üzerinde olsun,[o] Sana her seslendiklerinde onları dinle.[ö] **53** Çünkü ey Ulu Rab Yehova, atalarımızı Mısır'dan çıkarırken kulun Musa aracılığıyla[p] söylediğin gibi Sen onları Kendi halkın olarak yeryüzündeki tüm milletlerden ayırdın."[r]

54 Süleyman diz çöküp[s] ellerini göğe açmıştı.[ş] Yehova'ya duasını ve yakarışını bitirince Yehova'nın sunağının önünden kalktı; **55** ayakta durdu[t] ve yüksek sesle tüm İsrail cemaati için hayırdua etti:[u] **56** "Söz verdiği gibi halkı İsrail'e rahatlık

---

2. Sütun **a** Tkr 30:2; **b** Ne 1:6; Me 106:6; **c** Da 9:5; **ç** Ezr 9:6; Öz 28:13; **d** Tkr 4:29; 2Ta 33:12; **e** Tkr 4:29; Hk 10:15; 1Sa 7:3; Yr 29:13; **f** 2Ta 6:38; Da 6:10; **g** 2Ta 6:39; İş 63:15; İb 9:24; **h** Ba 15:14; Tkr 30:3; 2Kr 19:19; **ı** 1Kr 8:35; **i** Me 25:7; **j** 1Kr 8:30; Mr 3:28; Lu 23:34; **k** 2Ta 30:9; Ezr 7:28; Ne 2:8; Me 106:46; **l** Tkr 4:20; Yr 11:4; **m** Çk 14:30; Ne 1:10; **n** Çk 19:5; Tkr 9:26; Tkr 32:8; **o** 2Ta 6:40; **ö** Me 86:5; Me 145:18; **p** Sy 12:8; Me 103:7; **r** Çk 19:6; Sy 23:9; Tkr 4:34; Tkr 32:9; **s** 2Ta 6:13; Me 95:6; Lu 22:41; Elç 20:36; **ş** 2Ta 6:12; Ezr 9:5; **t** Ne 9:5; **u** Sy 6:23; 2Sa 6:18.

veren[a] Yehova'ya şükrolsun.[b] Kulu Musa aracılığıyla verdiği bütün güzel vaatlerin[c] hiçbiri boş çıkmadı.[ç] **57** Tanrımız Yehova atalarımızın yanında olduğu gibi[d] bizim de yanımızda olsun.[e] Bizi yüzüstü bırakmasın ve terk etmesin,[f] **58** O'nun yolunda yürümemiz,[g] atalarımıza verdiği emirlere,[h] kurallara,[ı] hükümlere[i] uymamız için yüreğimizi Kendisine yöneltsin.[j] **59** Yehova' dan bu lütuf dileğim Tanrımız Yehova tarafından gece gündüz hatırlansın da,[k] kulu ve halkı İsrail için her gün[l] adaleti yerine getirsin; **60** yeryüzündeki tüm milletler anlasın ki[m] gerçek Tanrı* Yehova'dır.[n] O'ndan başkası yoktur.[o] **61** Bugün olduğu gibi O'nun kurallarına ve emirlerine uyarak Tanrınız Yehova'ya tüm yürekle[ö] bağlı olun."

62 Kral ve onunla beraber bütün İsrailoğulları Yehova'nın önünde çok sayıda kurban kestiler.[p] **63** Süleyman Yehova'ya sunması gereken paylaşma kurbanlarını,[r] yirmi iki bin sığır ve yüz yirmi bin koyun sundu.[s] Böylece kral ve tüm İsrailoğulları Yehova'nın evini hizmete açtı.[ş] **64** Yehova'nın önündeki bakır sunak,[t] yakılan kurbanları, tahıl sunularını ve paylaşma kurbanlarının yağını[u] almadığından, yakılan kurbanları, tahıl sunularını ve paylaşma kurbanlarının yağını sunmak için o gün kral, Yehova'nın evinin önündeki avlunun orta kısmını da kutsadı.[ü] **65** Süleyman ve onunla beraber tüm İsrail halkı, Hamat girişinden[a] Mısır Vadisine[b] kadar ülkenin her yerinden gelmiş büyük bir cemaat,[c] Tanrımız Yehova'nın önünde yedi gün ve bir yedi gün daha,[ç] toplam on dört gün bayram yaptılar.[d] **66** Süleyman sekizinci gün halkı gönderdi;[e] onlar da krala hayırdua edip evlerine sevinçle[f] döndüler, Yehova'nın, kulu Davut ve halkı İsrail için yaptığı tüm iyiliklerden[g] dolayı yürekleri sevinç ve neşeyle coşuyordu.[h]

9 Süleyman Yehova'nın evini, kral evini[ı] ve yapmak istediği tüm güzel şeyleri[i] tamamladıktan[j] sonra, **2** Yehova ona Gibeon'daki gibi bir kez daha göründü.[k] **3** Yehova, "Duanı,[l] lütuf dileğinle yakarışını işittim" dedi. "Devirler boyunca adımı taşısın[m] diye inşa ettiğin bu evi kutsal kıldım;[n] gözlerim[o] ve yüreğim hep orada olacak.[ö] **4** Sana gelince, eğer emrettiğim her şeyi yaparak[p] baban Davut gibi[r] doğru*[s] bir yürekle ve dürüstlükle[ş] yolumda yürürsen,[t] kurallarıma[u] ve hükümlerime[ü] uyarsan, **5** Ben de baban Davut'a söz verip 'Senin soyun İsrail tahtından inmeyecek' dediğim gibi, İsrail'de krallığını ve tahtını devirler boyu sabit kılarım.[v] **6** Fakat siz ve oğullarınız Benim yolum-

BÖLÜM 8

a 1Kr 4:24; 2Ta 14:6; İb 4:3
b 1Ta 29:10; 2Ta 20:26; Me 41:13
c Tkr 10:11
ç Yş 21:45; 1Sa 3:19; İb 6:18
d 2Ta 32:7; Me 46:7
e Mt 1:23
f Tkr 31:6; Yş 1:5; İş 41:10; İb 13:5
g İş 55:9; Yr 10:23
h Tkr 6:1
ı Tkr 4:45
i Tkr 4:1; 1Kr 6:12
j Me 86:11; Me 119:36; 2Se 3:5
k Me 102:1; Me 141:2
l Me 101:8
m Yş 4:24; 1Sa 17:46
n Tkr 4:39; 1Kr 18:39; Yr 10:10; He 36:23; He 39:7
o Tkr 4:35; İş 44:6; İş 45:5
ö Tkr 18:13; 1Kr 11:4; 2Kr 20:3; 1Ta 28:9; Me 37:37; Mt 22:37
p 2Sa 6:17
r Le 3:1
s 2Ta 7:5
ş 2Ta 2:4; 2Ta 7:5; Ezr 6:16; Ne 12:27
t Çk 38:2; Sy 16:38; 2Ta 4:1
u Le 3:16
ü 2Ta 7:7

2. Sütun

a Sy 34:8; Yş 13:5; 2Kr 14:25; Ams 6:14
b Ba 15:18; Sy 34:5
c 2Ta 30:13; Me 40:9
ç 2Ta 7:9
d Le 23:34; 2Ta 7:8
e 2Ta 7:10
f Tkr 16:11; Me 95:1
g Me 31:19; İş 63:7; Yr 31:12; **h** Tsf 3:14; **BÖLÜM 9** **ı** 2Ta 8:1; Vz 2:4; **i** 2Ta 8:6; **j** 2Ta 7:11; **k** 1Kr 3:5; 1Kr 11:9; **l** Me 5:2; Me 10:17; Me 65:2; **m** Tkr 12:5; 1Kr 8:29; **n** Mt 6:9; **o** Tkr 11:12; 2Ta 6:40; 2Ta 16:9; **ö** Me 132:13; **p** Vz 12:13; 1Yh 5:3; **r** 1Kr 3:6; **s** Me 7:8; Me 78:72; Öz 10:9; Öz 28:18; **ş** 1Ta 29:17; **t** 1Kr 2:4; 2Kr 20:3; Me 128:1; **u** Tkr 4:45; **ü** Tkr 4:1; **v** 2Sa 7:16; 1Kr 2:4; Me 89:29.

1Kr 8:60* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

1Kr 9:4* İbranice *tom*; mükemmellik, ahlaksal sağlamlık ve bütünlük ifade eder.

dan döner,[a] size verdiğim emirlere ve yasalara uymazsanız, gidip başka ilahlara kulluk eder,[b] onların önünde eğilirseniz, **7** Ben de İsrail'i ona verdiğim topraklardan söküp atarım;[c] ismim için kutsadığım bu evi de gözümün önünden silip atarım.[ç] İsrail tüm halkların diline düşer[d] ve alay konusu olur. **8** Bu ev harabeye döner.[e] Yanından geçenler bakakalır,[f] ıslık çalıp 'Yehova bu ülkeyi ve evi neden bu hale getirdi?' derler.[g] **9** Sonra da derler ki, 'Onlar, atalarını Mısır diyarından çıkaran Tanrıları Yehova'yı terk ettiler,[h] başka ilahlara bağlandılar,[ı] onlara kulluk edip önlerinde eğildiler. İşte bu yüzden Yehova başlarına bu felaketi getirdi.' "[i]

10 Ve yirmi yılın sonunda, Kral Süleyman iki evi, Yehova'nın evini[j] ve kral evini[k] bitirdiğinde, **11** Hiram'a Celile bölgesinde[l] yirmi şehir verdi (Sur kralı Hiram[m] Süleyman'a dilediği kadar sedir ve ardıç tomruğu,[n] altın vererek yardım etmişti).[o] **12** Ve Hiram Sur'dan çıkıp Süleyman'ın verdiği şehirlere bakmaya gitti, fakat onları beğenmedi.[ö] **13** Bunun üzerine Süleyman'a "Kardeşim, bana bu şehirleri mi verdin?" dedi. O şehirlere bugün hâlâ Kabul Diyarı* denir.

14 Bu arada Hiram krala yüz yirmi talant* altın gönderdi.[p]

15 Süleyman Yehova'nın evinin,[r] kendi evinin, Millo'nun,*[s] Yeruşalim surlarının,[a] Hatsor'un,[b] Megiddo'nun[c] ve Gezer'in[c] inşasında, zorunlu hizmet için topladığı adamları[d] çalıştırdı. **16** (Mısır kralı Firavun gelip Gezer'i ele geçirmiş ve ateşe vermişti, şehirde oturan Kenanlıları[e] da öldürmüştü. Ve orayı kızına,[f] yani Süleyman'ın karısına düğün hediyesi olarak vermişti.) **17** Süleyman Gezer'i ve Aşağı Beyt-horon'u,[g] **18** Baalat'ı,[h] ülke sınırları içinde, çölde bulunan Tamar'ı, **19** kendisine ait olan bütün ambar[ı] şehirlerini, savaş arabası şehirlerini ve atlılar için olan şehirleri[i] inşa etti. Yeruşalim'de, Lübnan'da ve egemenliği altındaki tüm topraklarda yapmak istediği güzel şeyleri[j] tamamladı. **20** İsrailoğullarından olmayan, Amoriler,[k] Hititler,[l] Perizziler,[m] Hiviler[n] ve Yebusilerden[o] artakalan tüm halka gelince,[ö] **21** Süleyman İsrailoğullarının tamamen yok edemediği[p] o halkların memlekette kalmış olan çocuklarını zorunlu hizmette köle olarak çalıştırdı;[r] bu hâlâ böyledir. **22** Süleyman İsrailoğullarından hiçbirini köle yapmadı;[s] onlar savaşçılar, kralın hizmetkârları, yöneticiler, yaverleri, arabacılarının ve atlılarının başlarıydı.[ş] **23** Süleyman'ın inşa işinde, idarecilerin başında olan ve çalışanları denetleyen beş yüz elli kişi vardı.[t]

24 Ve Firavunun kızı,[u] Davut Şehrinden[ü] çıkıp kralın kendisi için inşa ettiği eve geldi. Kral, Millo'yu[v] o zaman yaptı.

BÖLÜM 9

a 2Sa 7:14
2Ta 15:2
Me 89:30
b Yş 23:16
1Kr 11:4
c Le 18:28
Tkr 4:26
2Kr 17:23
ç 2Kr 25:9
Yr 7:14
d Tkr 28:37
Me 44:14
Yo 2:17
e 2Ta 36:19
İş 64:11
Yr 52:13
f 2Ta 7:21
g Tkr 29:24
Yr 22:8
h Tkr 29:25
2Ta 7:22
ı Yr 2:11
Yr 5:19
i Tkr 28:64
Yr 12:7
j 1Kr 6:37
1Kr 6:38
k 1Kr 7:1
2Ta 8:1
l Yş 20:7
İş 9:1
m 1Kr 5:1
1Kr 5:7
2Ta 2:3
n 1Kr 5:8
o 2Ta 8:2
ö Hk 14:3
p 1Kr 9:11
1Kr 10:10
1Kr 10:21
r 1Kr 6:37
s 2Sa 5:9
1Kr 11:27
2Kr 12:20

2. Sütun

a 2Kr 14:13
2Ta 36:19
Me 51:18
b Yş 19:36
2Kr 15:29
c Yş 17:11
Hk 5:19
1Kr 4:12
2Kr 9:27
ç Yş 10:33
Hk 1:29
d 1Kr 4:6
1Kr 5:13
e Yş 16:10
f 1Kr 3:1
g Yş 16:3
2Ta 8:5
h Yş 19:44
ı Ba 41:48
Çk 1:11
i 1Kr 4:26
j Vz 2:10
k Ba 15:21
l Çk 23:23
m Çk 34:11
n Tkr 7:1
o Sy 13:29
Hk 1:21

1Kr 9:13* Anlamı "İşe Yaramaz Diyar" **14*** Ek 5'e bakın. **15*** Sözcük anlamıyla, "Höyük." Muhtemelen kale benzeri bir yapı.

ö 2Ta 8:7; **p** Yş 17:12; **r** Ba 9:25; **s** Le 25:39; Yr 2:14; **ş** 1Sa 8:11; 2Ta 8:9; **t** 1Kr 5:16; 2Ta 2:18; 2Ta 8:10; **u** 1Kr 3:1; 1Kr 7:8; 2Ta 8:11; **ü** 2Sa 5:9; **v** 1Kr 9:15.

25 Süleyman Yehova için yaptığı sunakta yılda üç[a] kez yakılan kurbanlar ve paylaşma kurbanları sunardı;[b] Yehova'nın önündeki sunaktan kurban dumanları yükselirdi.[c] Süleyman evi bitirmişti.[ç]

26 Kral Süleyman'ın bir gemi filosu vardı, onları Edom topraklarında, Kızıldeniz kıyısında Elot[d] yakınlarında bulunan Etsyon-geber'de inşa ettirmişti.[e] **27** Bu filoda Süleyman'ın hizmetkârlarının yanı sıra Hiram'ın gönderdiği hizmetkârlar,[f] denizi iyi bilen gemiciler de bulunurdu. **28** Ofir'e[g] gidip oradan dört yüz yirmi talant altın[h] alır ve Kral Süleyman'a getirirlerdi.

10 Seba[ı] kraliçesi Süleyman'ın ününü ve dolayısıyla Yehova'nın yüce ismini duymuştu.[i] Bu nedenle zor sorularla onu sınamaya geldi.[j] **2** Kraliçe Yeruşalim'e, pelesenk yağı,[k] büyük miktarda altın ve değerli taş yüklü develerle,[l] çok büyük bir kervanla[m] geldi; Süleyman'ın huzuruna çıktı ve yüreğinden geçen her şeyi onunla konuştu.[n] **3** Süleyman da bütün sorularına cevap verdi.[o] Kralın bilmediği, ona cevap veremediği hiçbir şey olmadı.[ö]

4 Süleyman'ın her konudaki hikmetini,[p] inşa ettiği evi,[r] **5** sofrasındaki yiyecekleri,[s] hizmetindekilerin sofrada oturuşunu, uşaklarının yemek sırasındaki hizmetini, giyim kuşamlarını, kralın içkilerini[ş] ve Yehova'nın evinde düzenli olarak sunduğu yakılan kurbanları görünce Seba kraliçesinin nefesi kesildi.[a] **6** Ve krala "Senin işlerin ve hikmetin hakkında ülkemde duyduğum sözler doğruymuş"[b] dedi. **7** "Gelip kendi gözlerimle görene kadar söylenenlere inanmamıştım; oysa bana anlatılanlar bunların yarısı bile değilmiş![c] Senin hikmetin ve zenginliğin, duyduklarımı kat kat aşıyor.[ç] **8** Adamlarına ne mutlu![d] Her zaman senin huzurunda bulunan, hikmetini dinleyen bu hizmetkârlarına[e] ne mutlu![f] **9** Senden hoşnut olan,[g] seni İsrail tahtına oturtan[h] Tanrın Yehova'ya şükrolsun;[ı] Yehova İsrail'e ebedi sevgi beslediğinden,[i] adil[j] ve doğru hükümler[k] vermen için seni kral yaptı."[l]

10 Sonra krala yüz yirmi talant altın,[m] çok büyük miktarda pelesenk yağı[n] ve değerli taş verdi.[o] Seba kraliçesinin Kral Süleyman'a verdiği miktarda pelesenk yağı bir daha gelmedi.

11 Hiram'ın Ofir'den altın[ö] getiren filosu,[p] oradan çok sayıda sandalağacı kerestesi[r] ve değerli taş[s] da getirdi. **12** Kral, sandalağacı kerestelerinden Yehova'nın evi[ş] ve kral evi için destekler, ayrıca ilahiciler için lirler[t] ve telli[u] sazlar yaptı. Bu miktarda sandalağacı kerestesi bir daha ne geldi ne de görüldü.

13 Kral Süleyman, Seba kraliçesine cömert[ü] hediyeler ve bunların yanı sıra onun beğenip istediği her şeyi verdi. Sonra kraliçe hizmetkârlarıyla beraber ülkesine döndü.[v]

BÖLÜM 9

a Çk 23:14 Tkr 16:16 2Ta 8:13
b 2Ta 8:12
c Çk 29:38 1Ta 23:13
ç 1Kr 6:38 2Ta 8:16
d 2Kr 14:22
e Sy 33:35 Tkr 2:8 1Kr 22:48 2Ta 8:17
f 1Kr 5:12 1Kr 22:49 2Ta 8:18
g Ba 10:29 1Kr 10:11 1Ta 29:4 2Ta 9:10 Ey 22:24 Me 45:9
h 2Ta 8:18 1Pe 1:7 Vh 3:18

BÖLÜM 10

ı Ba 10:28
i 1Kr 4:29
j 2Ta 9:1 Mt 12:42
k Çk 25:6 2Kr 20:13
l İş 60:6
m 2Kr 8:9 Me 72:10
n 2Ta 9:1
o 2Ta 9:2 Öz 1:5 Öz 13:20
ö 2Sa 14:20
p 1Kr 3:28 2Ta 9:3 Vz 12:9
r 1Kr 6:1
s 1Kr 4:22
ş 2Ta 9:4

2. Sütun

a Yş 5:1
b 2Ta 9:5
c Yhn 7:46 Ro 11:33
ç 2Ta 9:6
d 1Kr 4:20 Me 33:12 Me 144:15
e 2Ta 9:7
f Tkr 33:29 Öz 3:13 Öz 8:34
g Me 18:19
h Me 2:6
ı 1Kr 5:7 Me 72:18
i Tkr 7:8 1Ta 17:22 2Ta 2:11
j 2Sa 8:15 İş 9:7

k 2Sa 23:3; Me 72:2; İş 11:4; Yr 22:15; **l** 1Kr 2:45; 2Ta 9:8; Lu 11:31; Yhn 1:49; **m** 2Ta 9:9; **n** Ba 43:11; **o** Me 72:10; **ö** 2Ta 8:18; Me 45:9; **p** 1Kr 9:27; **r** 2Ta 2:8; **s** 2Ta 9:10; **ş** 2Ta 9:11; **t** 1Ta 13:8; 1Ta 25:1; Me 92:3; Me 150:3; **u** 2Sa 6:5; 2Ta 5:12; **ü** Öz 11:25; **v** 2Ta 9:12.

14 Süleyman'a bir yılda gelen altının ağırlığı[a] altı yüz altmış altı talanttı.*[b] **15** Bundan başka gezgin tacirlerden, tüccarlardan, bütün Arap[c] krallarından[ç] ve ülkedeki valilerden sağlanan gelir de vardı.

16 Kral Süleyman katışık altından iki yüz büyük kalkan yaptı[d] (her bir büyük kalkan için altı yüz şekel altın kullandı),[e] **17** katışık altından üç yüz de küçük kalkan yaptı (her bir küçük kalkan için üç mina* altın kullandı).[f] Sonra kral bunları Lübnan Ormanı denilen eve[g] koydu.

18 Kral bunlardan başka, fildişinden[h] büyük bir taht[ı] yaptı ve onu saf altınla kapladı.[i] **19** Tahta altı basamakla çıkılıyordu, tahtın arkasında kemerli bir sayvan vardı, tahtın yanlarında kolları vardı, kolların yanında da iki aslan[j] heykeli duruyordu.[k] **20** Altı basamakta, her iki yanda toplam on iki aslan duruyordu. Başka hiçbir krallıkta böylesi yapılmamıştı.[l]

21 Kral Süleyman'ın tüm içki kâseleri altından, Lübnan Ormanı denilen evin[m] tüm kapları saf altındandı.[n] Gümüşten yapılmış hiçbir şey yoktu; Süleyman'ın döneminde gümüşün değeri yoktu. **22** Kralın Tarşiş[o] gemilerinden oluşan filosu denizde Hiram'ın filosuyla beraberdi. Tarşiş gemileri filosu üç yılda bir altın,[ö] gümüş, fildişi,[p] maymun ve tavuskuşu yüklü olarak gelirdi.

23 Kral Süleyman dünyanın diğer tüm krallarından daha zengin[a] ve daha hikmetliydi.[b] **24** Dünyanın bütün halkları Tanrı vergisi hikmetini[c] dinlemek için Süleyman'ın huzurunda bulunmayı isterdi. **25** Her yıl ona hediye[ç] olarak altın ve gümüş[d] eşya, giysi, silah,[e] pelesenk yağı, at ve katır[f] getirirlerdi.[g]

26 Süleyman savaş arabaları ve küheylanlar ediniyordu; bin dört yüz savaş arabası, on iki bin küheylanı oldu;[h] onları savaş arabası şehirlerinde ve Yeruşalim'de kendi yakınında tutuyordu.[ı]

27 Kral Süleyman'ın döneminde gümüş Yeruşalim'de taş kadar çok,[i] sedir ağaçları da Şefela'daki firavuniniciri* ağaçları kadar boldu.[j]

28 Süleyman'ın atları Mısır'dan getirilirdi; kralın tüccarları atları sürü olarak belirli bir bedelle alırdı.[k] **29** Mısır'dan bir savaş arabası altı yüz gümüşe, bir at yüz elli gümüşe getirtilirdi; tüm Hitit[l] ve Aram krallarının bunları Süleyman'ın tüccarları eliyle getirtirdi.

11 Kral Süleyman, Firavunun kızının[m] yanı sıra Moablılardan,[n] Ammonlulardan,[o] Edomlulardan,[ö] Saydalılardan[p] ve Hititlerden[r] birçok yabancı kadın sevdi.[s] **2** Bunlar Yehova'nın İsrailoğullarına "Onların arasına karışmayacaksınız,[ş] onlar da sizin aranıza karışmayacaklar; yoksa kendi tanrılarının peşinden gitmeniz için yüreklerinizi çelerler"[t] dediği milletlerdendi.

1Kr 10:14* Yaklaşık 23 ton. **17*** "Mina", 570 gramlık ölçü birimi.

BÖLÜM 10

a 1Ta 29:4
b 2Ta 9:13
c 2Ta 9:14
2Ta 21:16
ç 2Ta 9:14
Me 72:10
d 1Kr 14:26
2Ta 12:9
e 2Ta 9:15
f 2Ta 9:16
g 1Kr 7:2
h 1Kr 22:39
Me 45:8
Ams 6:4
Vh 18:12
ı Me 122:5
i 2Ta 9:17
j Ba 49:9
Sy 23:24
Sy 24:9
Öz 28:1
Vh 5:5
k 2Ta 9:18
l 2Ta 9:19
m 1Kr 7:2
n 2Ta 9:20
o Ba 10:4
2Ta 20:36
Me 72:10
İş 23:1
İş 60:9
He 27:12
Yun 1:3
ö 2Ta 9:21
p 1Kr 10:18

2. Sütun

a 1Kr 3:13
2Ta 9:22
Vz 5:19
b 1Kr 3:12
1Kr 4:29
1Kr 4:34
Kİ 2:3
c 2Ta 9:23
Öz 2:6
ç Me 68:29
Öz 18:16
d 1Ta 29:4
e İş 22:8
f 1Kr 1:33
Ezr 2:66
g 2Ta 9:24
h Tkr 17:16
1Kr 4:26
ı 2Ta 9:25
i 2Ta 1:15
j 2Ta 9:27
k Tkr 17:16
2Ta 9:28
l Yş 1:4
2Kr 7:6

BÖLÜM 11

m 1Kr 3:1
n Ba 19:37
Ru 4:10
o 1Kr 14:21
ö Tkr 23:7
p 1Kr 16:31
r Ba 26:34

s Tkr 17:17; Ne 13:26; **ş** Tkr 7:3; **t** Çk 34:16; Yş 23:12; Ezr 9:12; Ezr 10:2; 2Ko 6:14.

1Kr 10:27* Duta benzer yaprakları olan bir tür incir ağacı, *Ficus sycomorus*.

Ancak Süleyman onlara sevgiyle bağlandı.[a] **3** Yedi yüz karısı vardı, bunlar soylu kadınlardı, üç yüz de cariyesi vardı; eşleri yavaş yavaş[b] onun yüreğini çeldi. **4** Süleyman yaşlandığında,[c] eşleri onun yüreğini çelerek[ç] başka tanrıların peşinden gitmesine neden oldular.[d] O, Tanrısı Yehova'ya babası Davut gibi tüm yüreğiyle bağlı kalmadı.[e] **5** Süleyman Saydalıların tanrıçası Aştoret'in[f] ve Ammonluların iğrenç putu Milkom'un[g] peşinden gitmeye başladı. **6** Ve Süleyman Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı,[h] babası Davut gibi bütün yüreğiyle Yehova'nın yolundan gitmedi.[ı]

7 Süleyman Moaboğullarının iğrenç putu Kemoş[i] ve Ammonoğullarının iğrenç[j] putu Molek için Yeruşalim'e bakan[k] dağda[l] bir yüksek yer inşa etti.[m] **8** Kendi tanrılarına buhur sunan ve kurban kesen[n] bütün yabancı eşleri[o] için böyle yaptı.

9 Yehova Süleyman'a çok öfkelendi,[ö] çünkü o kendisine iki kez görünen[p] İsrail'in Tanrısı Yehova'yı bırakmıştı.[r] **10** Yehova ona başka tanrıların peşinden gitmemesini emretmiş,[s] fakat Süleyman bu emre uymamıştı. **11** Bunun üzerine Yehova Süleyman'a şöyle dedi: "Madem böyle yaptın, ahdime ve yasalarıma bağlı kalmadın, Ben de krallığı senden çekip alacağım ve hizmetkârına vereceğim.[ş] **12** Ancak baban Davut'un hatırına[t] bunu sen hayattayken yapmayacağım.[u] Krallığı oğlunun elinden çekip alacağım.[ü] **13** Yine de krallığın tümünü almayacağım.[a] Kulum Davut'un hatırına[b] ve seçtiğim şehir Yeruşalim'in uğruna[c] bir kabileyi oğluna bırakacağım."

14 Yehova Süleyman'a[ç] karşı bir isyancı,[d] kral soyundan Edomlu Hadad'ı çıkardı; o Edom'da[e] yaşıyordu. **15** Davut Edom'u yenilgiye uğratınca,[f] ordu komutanı Yoab ölenleri gömmek için gelmiş ve Edom' daki tüm erkekleri öldürmüştü.[g] **16** (Yoab Edom'daki bütün erkekleri ortadan kaldırana kadar tüm İsrail'le beraber orada altı ay kalmıştı.) **17** Hadad küçükken babasının hizmetkârlarından bazı Edomlularla birlikte kaçıp Mısır'a gelmişti. **18** Midyan'dan[h] ayrılıp Paran'a[ı] gitmişler ve orada yanlarına adam toplamışlardı, sonra Mısır kralı Firavuna geldiler; Firavun ona ev verdi. Ayrıca tayın bağladı ve toprak verdi. **19** Firavun, Hadad'ı o kadar sevdi ki,[i] onu karısı Kraliçe Tahpenes'in kız kardeşiyle evlendirdi.[j] **20** Hadad'ın, Tahpenes'in kız kardeşinden bir oğlu oldu; Genubat adı verilen çocuk Tahpenes'in yanında, Firavunun evinde sütten kesildi.[k] Genubat Firavunun evinde, onun oğullarıyla büyüdü.

21 Hadad Davut'un uyuyup atalarına katıldığını,[l] ordu komutanı Yoab'ın da öldüğünü[m] Mısır'da duydu. Bunun üzerine Firavuna "İzin ver de[n] memleketime gideyim" dedi. **22** Fakat Firavun ona "Benim yanımda bir eksiğin mi var da memleketine gitmek istiyorsun?" dedi. Hadad

BÖLÜM 11

a Ba 34:3
b Öz 28:14
Yr 18:12
İb 3:12
c 1Kr 11:42
ç Tkr 7:4
Tkr 17:17
Ne 13:26
d Tkr 31:16
Tkr 32:21
1Ko 8:4
e Vh 2:4
f Hk 2:13
1Sa 12:10
g Le 18:21
2Kr 23:13
h 2Sa 7:14
ı 1Kr 15:5
i Sy 21:29
Yr 48:13
j Tkr 13:14
Tkr 27:15
Vh 17:4
k He 11:23
l 2Kr 23:13
Mt 26:30
Elç 1:12
m Le 26:30
Sy 33:52
2Kr 21:3
n Yr 1:16
Yr 7:18
o Ne 13:26
ö Me 90:7
p 1Kr 3:5
1Kr 9:2
r Tkr 7:4
Öz 4:23
İb 3:12
s 1Kr 6:12
2Ta 7:19
ş 2Kr 17:21
t Me 89:35
u 1Kr 21:29
ü 2Ta 10:18

2. Sütun

a 2Sa 7:15
1Ta 17:13
Me 89:33
b 1Kr 12:20
2Ta 11:1
c Tkr 12:11
1Kr 11:32
İş 60:14
ç Tkr 31:17
2Sa 7:14
d Ba 27:40
1Sa 29:4
1Kr 5:4
e 2Sa 8:14
1Ta 18:12
Me 60:Üst
f 2Sa 8:13
g Tkr 20:13
h Ba 25:2
ı Ba 21:21
Sy 10:12
Tkr 33:2
i Ba 39:4
j Ba 41:45
k Ba 21:8
1Sa 1:23
l 1Kr 2:10

m 1Kr 2:34; **n** Ba 24:56; Ba 30:25; Çk 5:1.

"Hiçbir eksiğim yok; ama ne olur bırak gideyim" diye cevap verdi.

23 Tanrı ona karşı bir isyancı[a] daha çıkardı; bu, efendisi Tsoba[b] kralı Hadadezer'den[c] kaçan Elyada oğlu Rezon'du. **24** Davut Tsoba erkeklerini öldürdüğünde[ç] Rezon kendine yandaş toplayarak yağmacı bir çete kurmuş ve onların reisi olmuştu. Şam'a[d] gidip oraya yerleştiler ve orada yönetimi ele geçirdiler. **25** Hadad'ın yaptığı kötülüğün yanı sıra, Rezon da Süleyman'ın ömrü boyunca İsrail'in düşmanı oldu,[e] Aram'da hüküm sürdüğü dönemde hep İsrail'den nefret etti.[f]

26 Efraim kabilesinden Tseredalı Nebat oğlu Yeroboam[g] da Kral Süleyman'a başkaldırdı.[h] O, kralın hizmetkârlarından biriydi;[ı] annesinin adı Tserua'ydı ve kadın duldu. **27** Krala başkaldırması şöyle oldu: Süleyman Millo'yu inşa etmişti[i] ve babası Davut'un şehrindeki[j] surların gediğini kapatmıştı. **28** Yeroboam cesur ve yiğit bir adamdı.[k] Süleyman bu gencin çalışkanlığını[l] görünce, onu Yusuf evinden[m] zorunlu hizmette[n] çalışanların başına getirdi.[o] **29** Bir gün Yeroboam Yeruşalim'den ayrıldığında, yolda karşısına Şilolu[o] peygamber Ahiya[p] çıktı; Ahiya' nın üzerinde yeni bir giysi vardı. İkisi kırda yalnızdı. **30** Ahiya üzerindeki yeni giysiyi tutup on iki[r] parçaya ayırdı.[s] **31** Ve Yeroboam'a şöyle dedi:

"On parçayı kendine al; çünkü İsrail'in Tanrısı Yehova dedi ki, 'Krallığı Süleyman'ın elinden

BÖLÜM 11

a 1Sa 26:19
2Sa 24:1
1Kr 11:14
1Ta 5:26
b 2Sa 10:8
1Ta 19:6
c 2Sa 8:3
ç 2Sa 10:18
d Ba 14:15
1Kr 19:15
1Kr 20:34
İş 7:8
Elç 9:2
e 1Kr 5:4
f Ba 34:30
Me 68:1
g 1Kr 11:31
1Kr 12:2
1Kr 12:32
1Kr 14:10
2Ta 11:14
2Ta 13:3
2Ta 13:20
h Öz 30:32
ı 1Kr 9:22
2Ta 13:6
i 1Kr 9:15
1Kr 9:24
j 2Sa 5:7
k 1Sa 14:52
l Öz 22:29
Ro 12:11
m Hk 1:22
2Sa 19:20
Ams 5:6
n 2Kr 25:12
Yr 39:10
o 1Kr 5:16
Öz 12:24
ö Yş 18:1
p 1Kr 12:15
1Kr 14:2
2Ta 9:29
r Ba 49:28
Çk 24:4
s 1Sa 15:27

2. Sütun

a 1Kr 12:16
b Ba 49:10
1Kr 6:12
1Kr 12:20
c Tkr 12:5
1Kr 11:13
2Kr 21:4
2Kr 23:27
Me 132:13
ç 2Ta 11:1
d Tkr 28:15
2Ta 15:2
e Hk 2:13
Hk 10:6
1Sa 7:3
f Sy 21:29
Yr 48:13
g Le 18:21
Le 20:2
Tsf 1:5
Elç 7:43
h 1Kr 9:4
1Kr 11:4
Me 89:49
Me 132:17
İş 9:7

alıyorum; on kabileyi sana vereceğim.[a] **32** Kulum Davut'un hatırına[b] ve tüm İsrail kabilelerinin şehirleri arasından seçtiğim Yeruşalim uğruna,[c] bir kabileyi[ç] ona bırakacağım. **33** Çünkü Beni terk ettiler[d] ve Saydalıların tanrıçası Aştoret'in,[e] Moab'ın tanrısı Kemoş'un[f] ve Ammonoğullarının tanrısı Milkom'un[g] önünde eğildiler. Süleyman' ın babası Davut gibi gözümde doğru olanı yaparak, yasalarıma uyup hükümlerimi yerine getirerek yolumda yürümediler. **34** Fakat seçtiğim kulum Davut' un hatırına (çünkü o emirlerime ve yasalarıma uydu) ondan tüm krallığı almayacağım, hayatının sonuna dek onu önder olarak bırakacağım.[h] **35** Krallığı onun oğlunun elinden alacağım ve on kabileyi sana vereceğim.[ı] **36** Onun oğluna da bir kabile vereceğim ki, ismimi taşıması için seçtiğim şehir[i] olan Yeruşalim'de kulum Davut'un ocağı* hiç sönmesin.[j] **37** Seçtiğim kişi sensin, gönlünün istediği gibi saltanat süreceksin;[k] İsrail'in kralı olacaksın. **38** Sen her emrime itaat edersen, kulum Davut gibi[l] yasalarıma ve emirlerime uyarak yolumda yürür ve gözümde doğru olanı yaparsan, Ben de senin yanında olurum,[m] Davut'a verdiğim gibi sana da kalıcı bir hanedan veririm[n] ve İsrail'i veririm. **39** Davut'un soyundan gelenleri kötü

ı 1Kr 12:20; 2Ta 10:16; **i** 1Kr 11:32; **j** 2Sa 7:29; 2Sa 14:7; 1Kr 15:4; 2Kr 8:19; Lu 1:69; Elç 15:16; **k** 2Sa 3:21; **l** 1Kr 3:14; 1Kr 15:5; **m** Yş 1:5; **n** 2Sa 7:11; 1Ta 17:10; Me 89:33.

1Kr 11:36* Sözcük anlamıyla, "kandili"

davranışları yüzünden alçaltacağım,[a] fakat bu hep böyle sürmeyecek.' "[b]

40 Ve Süleyman Yeroboam'ı öldürmek için fırsat kollamaya başladı.[c] Bu yüzden Yeroboam kalkıp Mısır'a, Mısır kralı Şişak'ın[c] yanına kaçtı[d] ve Süleyman'ın ölümüne dek orada kaldı.

41 Süleyman'ın dönemindeki diğer olaylar, tüm işleri ve hikmeti Süleyman'ın tarih kitabında yazılıdır. **42** Süleyman Yeruşalim'de, tüm İsrail'in kralı olarak kırk yıl saltanat sürdü.[e] **43** Sonra Süleyman uyuyup atalarına katıldı[f] ve babası Davut'un Şehrinde gömüldü.[g] Yerine oğlu Rehoboam[h] kral oldu.

12 Rehoboam[i] Şekem'e gitti, çünkü tüm İsrail onu kral yapmak için Şekem'e[i] gelmişti. **2** Nebat oğlu Yeroboam[j] olan biteni Mısır'da duydu (Kral Süleyman yüzünden kaçmış ve Mısır'a yerleşmişti).[k] **3** Haber yollayıp onu çağırdılar. Sonra Yeroboam ile tüm İsrail cemaati Rehoboam'ın yanına gelip şöyle dediler:[l] **4** "Baban bize ağır bir boyunduruk yükledi, sen babanın bizden istediği ağır işi ve üzerimize yüklediği ağır boyunduruğu[m] hafiflet,[n] biz de sana hizmet edelim."[o]

5 Bunun üzerine Rehoboam onlara "Şimdi gidin, üç gün sonra gelin"[ö] dedi. Halk da yanından ayrıldı. **6** Kral Rehoboam babası Süleyman hayattayken onun hizmetinde olan yaşlı adamlara danışıp[p] "Bu halka ne cevap vermemi önerirsiniz?"[r] dedi. **7** Onlar da kendisine şöyle dediler: "Eğer bugün sen bu halkın hizmetkârı olur, onlara hizmet eder[a] ve güzel sözlerle[b] karşılık verirsen, onlar da daima senin hizmetkârın olurlar."[c]

8 Ancak Rehoboam yaşlı adamların öğüdünü bırakıp, beraber büyüdüğü,[ç] hizmetindeki genç adamlara danıştı.[d] **9** Onlara "Siz ne öğüt verirsiniz?"[e] diye sordu, "Babanın üzerimize yüklediği boyunduruğu hafiflet, diyen bu halka ne cevap verelim?"[f] **10** Beraber büyüdüğü genç adamlar da ona şöyle dediler: "Sana gelip 'Baban bize ağır bir boyunduruk yükledi, fakat sen yükümüzü hafiflet' diyen bu halka diyeceksin ki,[g] 'Benim küçük parmağım babamın belinden daha kalın olacak.[h] **11** Babam size ağır bir boyunduruk yükledi; ben ise boyunduruğunuzu daha da ağırlaştıracağım.[ı] Babam sizi kamçılarla cezalandırdı, ben ise sizi kancalı kırbaçlarla* cezalandıracağım.' "[i]

12 Rehoboam'ın "Üçüncü gün yanıma gelin" sözü üzerine Yeroboam ve tüm halk üçüncü gün kralın yanına geldiler.[j] **13** Ve kral yaşlı adamların öğüdünü bırakıp[k] halka sert bir cevap[l] verdi. **14** Genç adamların verdiği öğüde göre[m] konuşarak halka şöyle dedi: "Babam size ağır bir boyunduruk yükledi, ben ise yükünüzü daha da artıracağım. Babam sizi kamçılarla cezalandırdı, ben ise sizi kancalı kırbaçlarla cezalandıracağım."[n]

BÖLÜM 11

a 1Kr 12:16 1Kr 14:8
b Ba 49:10 İş 11:1 Lu 1:32
c Öz 19:21 Öz 21:30
ç 1Kr 14:25 2Ta 12:2
d 2Ta 10:2
e 2Ta 9:30
f 1Kr 1:21 2Ta 9:31
g 1Kr 2:10 2Ta 21:20
h 1Ta 3:10 2Ta 13:7 Mt 1:7

BÖLÜM 12

ı 2Ta 10:1
i Ba 12:6 Ba 33:18 Yş 20:7 Hk 9:1 Elç 7:16
j 1Kr 11:26
k 1Kr 11:40 2Ta 10:2
l 2Ta 10:3
m 1Sa 8:11 1Sa 8:18 1Kr 4:7
n Mt 11:30
o 2Ta 10:4
ö 1Kr 12:12 2Ta 10:5
p 2Sa 16:20 Öz 11:14 Öz 20:29
r 2Ta 10:6 Öz 22:17

2. Sütun

a Vz 4:13 Mr 10:43
b Öz 15:1
c 2Ta 10:7
ç Öz 13:20 Öz 24:7 İş 3:4
d 2Ta 10:8
e 2Sa 17:6
f 2Ta 10:9
g 2Sa 17:7
h 2Ta 10:10 Me 140:11 Öz 18:6 Öz 29:23
ı 2Ta 16:10 Öz 11:17
i 2Ta 10:11 İş 3:5
j 2Ta 10:12
k 2Ta 10:13 Öz 13:20
l Ba 42:30 Öz 15:1 Öz 18:23 Vz 10:12
m Öz 12:5
n 2Ta 10:14 Öz 29:2

1Kr 12:11* Sözcük anlamıyla, "akreplerle"

15 Ve kral halkı dinlemedi;[a] çünkü olayların seyri Yehova'nın eliyle değişmişti.[b] Yehova, Şilolu Ahiya[c] aracılığıyla Nebat oğlu Yeroboam'a söylediği sözü gerçekleştirmek için[ç] bunu yapmıştı.

16 Tüm İsrail kralın kendilerini dinlemediğini görünce ona şöyle karşılık verdiler: "Davut'ta ne payımız var?[d] Yesse'nin oğlunda mirasımız yok. Ey İsrail, ilahlarına dön![e] Ey Davut, şimdi sen de kendi evine bak!"[f] Bunun üzerine İsrail çadırlarına döndü. **17** Yahuda şehirlerinde oturan İsrailoğullarına gelince, Rehoboam onlar üzerinde hüküm sürmeye devam etti.[g]

18 Kral Rehoboam zorunlu hizmette çalışanların[h] başında bulunan Adoram'ı[ı] bir görev için gönderdiğinde tüm İsrail onu taşlayıp[i] öldürdü. Kral Rehoboam zar zor savaş arabasına binip Yeruşalim'e kaçtı. **19** İsrailliler Davut evine karşı bugün hâlâ asidir.[j]

20 İsrailoğulları Yeroboam'ın döndüğünü duyar duymaz haber gönderip onu toplantıya çağırdılar ve kendisini tüm İsrail'in kralı yaptılar.[k] Yahuda kabilesi dışında hiçbiri Davut evini desteklemedi.[l]

21 Süleyman oğlu Rehoboam Yeruşalim'e varınca,[m] İsrail eviyle savaşıp krallık yetkisini yeniden ele geçirmek için tüm Yahuda evinden ve Benyamin kabilesinden[n] hemen yüz seksen bin seçme savaşçı topladı. **22** Bunun üzerine Tanrı adamı[o] Şemaya'ya[ö] Tanrı'dan şu söz geldi: **23** "Yahuda kralı Süleyman oğlu Rehoboam'a, tüm Yahuda evine, Benyamin'e ve halkın geri kalanına de ki, **24** Yehova şöyle söylüyor: Kardeşleriniz İsrailoğullarına saldırmayacak,[a] onlarla savaşmayacaksınız. Herkes kendi evine dönsün, çünkü bu iş Benim isteğimle oldu."[b] Onlar da Yehova'nın sözünü dinlediler[c] ve Yehova'nın sözüne göre evlerine döndüler.[ç]

25 Yeroboam Efraim'in dağlık bölgesinde bulunan Şekem'i[d] yeniden inşa etti ve orada oturdu. Sonra oradan çıkıp Penuel'i[e] de inşa etti. **26** Yeroboam yüreğinden "Şimdi krallık yeniden Davut evine geçecek"[f] diye geçiriyordu.[g] **27** "Eğer bu halk kurban sunmak için Yehova'nın Yeruşalim'deki evine gitmeye devam ederse,[h] tekrar efendileri Yahuda kralı Rehoboam'a bağlanırlar; beni öldürüp[ı] Yahuda kralı Rehoboam'a dönerler." **28** Kral adamlarına danışıp[i] iki altın buzağı[j] yaptı ve halka "Yeruşalim'e gitmek sizin için çok zahmetli. Ey İsrail, seni Mısır diyarından çıkaran[k] Tanrın işte bu!"[l] dedi. **29** Buzağılardan birini Beytel'e,[m] diğerini Dan'a[n] koydu. **30** Bu iş günaha yol açtı;[o] halk Dan'daki buzağıya tapınmak için oraya kadar gitmeye başladı.

31 Yeroboam yüksek yer tapınakları[ö] yaptı ve halk arasından Levioğullarından olmayan kâhinler seçti.[p] **32** Beytel'de inşa ettiği sunakta, kendi yaptığı buzağılara kurbanlar sunmak için sekizinci ayın on beşinci

BÖLÜM 12

a Öz 21:13
b Tkr 2:30
2Ta 10:15
2Ta 22:7
Me 5:10
Öz 21:1
Ams 3:6
Ro 9:18
c 1Kr 11:31
ç 1Sa 15:29
İş 55:11
d 2Sa 20:1
2Ta 10:16
e Çk 20:3
Öz 11:9
f 2Sa 7:15
g 1Kr 11:13
2Ta 10:17
2Ta 11:13
2Ta 11:16
h 1Kr 5:14
ı 2Sa 20:24
1Kr 4:6
i Çk 17:4
Sy 14:10
2Ta 10:18
2Ta 24:21
Elç 5:26
j 2Kr 17:21
2Ta 10:19
k 1Kr 11:31
l 1Kr 11:13
2Ta 13:10
2Ta 25:5
Ho 11:12
m 2Ta 11:1
n 2Ta 14:8
2Ta 17:17
o 1Kr 13:1
1Kr 17:18
İb 1:1
ö 2Ta 11:2
2Ta 12:5

2. Sütun

a Sy 14:42
b 1Kr 11:31
Öz 16:9
c Elç 5:39
ç 2Ta 11:4
d 1Kr 12:1
e Ba 32:31
Hk 8:9
Hk 8:17
f 1Kr 11:38
g Me 14:1
h Tkr 12:5
1Kr 8:29
1Kr 11:32
ı Öz 29:25
i İş 30:1
j Çk 20:4
2Kr 10:29
2Ta 11:15
Elç 17:29
k Çk 32:8
l Çk 32:4
2Kr 17:41
m Ba 12:8
Ba 28:19

n Ba 14:14; Tkr 34:1; Hk 18:29; Hk 20:1; 2Kr 10:29; **o** 1Kr 13:34; 2Kr 10:31; 2Kr 17:21; **ö** 1Kr 13:32; He 16:25; **p** Sy 3:10; 1Kr 13:33; 2Ta 11:14; 2Ta 13:9.

gününde Yahuda'daki[a] gibi bir bayram başlattı; ve kendi yaptığı yüksek yerlerin kâhinlerini Beytel'de[b] göreve getirdi. **33** Sekizinci ayın on beşinci gününde (bu ayı kendisi seçmişti)[c] Beytel' de yaptığı sunakta sunular sundu. İsrailoğulları için bir bayram başlattı ve sunaktan kurban dumanları yükselsin diye sunular sundu.[ç]

13 Bir Tanrı adamı[d] Yehova'nın emriyle[e] Yahuda' dan Beytel'e gelmişti; Yeroboam da kurban dumanı sunmak*[f] için sunağın[g] yanında duruyordu. **2** Tanrı adamı, Yehova'nın emriyle sunağa seslendi. "Sunak, ey sunak" dedi, "Yehova şöyle söylüyor: Davut evinde Yoşiya isimli bir oğul doğacak![h] O, senin üzerinde kurban dumanı sunan yüksek yer kâhinlerini senin üzerinde kurban edecek ve üzerinde insan kemikleri yakacak."[ı] **3** Ve Tanrı adamı o gün bir işaret[i] bildirerek şöyle dedi: "Yehova'nın söylediği işaret şudur: Sunak yarılacak, üzerindeki yağlı küller saçılacak."

4 Kral Yeroboam, Tanrı adamının Beytel'deki sunak için söylediği sözleri duyar duymaz, sunağın üzerinden eliyle onu göstererip adamlarına "Tutun!"[j] diye emretti. Fakat o anda, Tanrı adamına doğru uzattığı eli kurudu, elini geri çekemedi.[k] **5** Ve Tanrı adamının Yehova'nın emriyle bildirdiği işarete göre sunak yarıldı, üzerindeki yağlı küller saçıldı.[l]

1Kr 13:1* İbranice ifade buhur yakmaya da atfedebilir.

BÖLÜM 12

a Le 23:34
Sy 29:12
1Kr 8:2
b Ams 7:13
c 2Ko 11:14
ç 1Ko 10:20

BÖLÜM 13

d 2Kr 23:17
e 1Kr 20:35
İş 1:2
Yr 25:3
f Sy 16:40
2Ta 26:18
Yr 11:12
g 1Kr 12:32
Ams 3:14
h 2Kr 21:24
2Kr 22:1
2Kr 23:15
2Kr 23:29
2Ta 34:33
ı 2Kr 23:16
2Ta 34:5
i Tkr 13:1
Hk 6:17
1Sa 2:34
İş 20:3
1Ko 1:22
j 2Ta 16:10
Me 105:15
Yr 20:2
k 2Kr 6:18
Elç 5:39
Elç 13:11
l Tkr 18:22

2. Sütun

a Çk 10:17
Sy 21:7
Yr 37:3
Elç 8:24
Yk 5:16
b 1Sa 12:23
c Çk 4:7
Sy 12:13
ç Hk 13:15
Hk 19:21
d 1Kr 14:3
2Kr 5:15
Yr 40:5
e Sy 22:18
Es 5:3
Es 7:2
Mr 6:23
f 2Kr 5:16
Me 139:21
g Me 141:4
1Ko 5:11
Ef 5:11
2Yh 11
Vh 18:4
h 1Sa 10:10
He 13:2
Ams 3:7
ı Sy 22:21
Hk 5:10
2Sa 19:26
i 1Kr 19:4
j 1Kr 13:1

6 Bunun üzerine kral, Tanrı adamına "Ne olur Tanrın Yehova'ya yakar,* elim iyileşsin diye O'na dua et"[a] dedi. Tanrı adamı da Yehova'ya yakardı,[b] böylece kralın eli iyileşti ve eski haline döndü.[c] **7** Kral Tanrı adamına "Benimle eve gel, yemek ye, dinlen,[ç] sana bir hediye vereyim"[d] dedi. **8** Fakat Tanrı adamı krala şöyle karşılık verdi: "Bana evinin yarısını bile versen[e] seninle gelmem,[f] bu yerde ekmek yemem, su içmem. **9** Çünkü bana Yehova'nın emriyle 'Ekmek yemeyeceksin,[g] su içmeyeceksin, gittiğin yoldan geri dönmeyeceksin' denildi." **10** Ve Tanrı adamı Beytel'e geldiği yoldan değil başka bir yoldan geri döndü.

11 Beytel'de yaşlı bir peygamber[h] oturuyordu. Oğulları gelip Tanrı adamının o gün Beytel'de yaptığı her şeyi ve krala söylediklerini ona anlattılar. **12** Babaları "Peki hangi yoldan gitti?" diye sordu. Oğulları da Yahuda' dan gelen Tanrı adamının gittiği yolu ona gösterdiler. **13** Bunun üzerine adam "Benim için eşeğe palan vurun" dedi. Oğulları da eşeğe palan vurdu[ı] ve yaşlı peygamber yola çıktı.

14 Yaşlı peygamber Tanrı adamının peşinden gitti ve onu büyük bir ağacın altında[i] otururken buldu. "Yahuda'dan gelen Tanrı adamı sen misin?"[j] diye sordu. O da "Evet" deyince, **15** "Benimle eve gel de ekmek ye" dedi. **16** Fakat Tanrı adamı "Seninle dönemem ve evine gelemem" diye cevap verdi. "Bu yer-

1Kr 13:6* Sözcük anlamıyla, "Yehova'nın yüzünü yumuşat"

de seninle ekmek yiyemem, su içemem.[a] **17** Çünkü bana Yehova'nın emriyle[b] 'Orada ekmek yemeyecek, su içmeyeceksin. Gittiğin yoldan geri dönmeyeceksin'[c] dendi." **18** Bunun üzerine yaşlı peygamber "Ben de senin gibi peygamberim" diye cevap verdi. "Bir melek[c] bana Yehova'nın emriyle 'Onu yolundan çevir, evine götür, ekmek yesin su içsin' dedi." Böylece onu kandırdı.[d] **19** Tanrı adamı da onunla birlikte evinde ekmek yiyip su içmek için döndü.[e]

20 Sofrada otururlarken, Tanrı adamını geri getiren peygambere Yehova'nın sözü[f] geldi; **21** o da Yahuda'dan gelmiş Tanrı adamına, "Yehova şöyle söylüyor" dedi, "Madem Yehova'nın buyruğuna karşı geldin[g] ve Tanrın Yehova'nın emrini tutmadın,[h] **22** ekmek yemeyeceksin su içmeyeceksin dediği yere ekmek yiyip su içmek için geri döndün, cesedin atalarının mezarına gömülmeyecek."[ı]

23 Yoldan çevirip getirdiği peygamber yiyip içtikten sonra yaşlı adam onun için eşeğe palan vurdu **24** ve Tanrı adamı yola koyuldu. Fakat yolda karşısına çıkan bir aslan[i] onu öldürdü.[j] Tanrı adamının cesedi yola serilip kalmıştı; cesedin bir yanında eşek, diğer yanında aslan duruyordu. **25** Oradan geçenler yola serilmiş cesedi ve cesedin yanında duran aslanı gördüler. Sonra yaşlı peygamberin oturduğu şehre gelip gördüklerini anlattılar.

26 Onu yolundan döndüren peygamber bunu duyar duymaz "Bu, Yehova'nın buyruğuna karşı gelen Tanrı adamıdır"[a] dedi; "Yehova saldırıp öldürsün diye onu aslana verdi. Yehova, Tanrı adamına söylediği gibi yaptı."[b] **27** Oğullarına "Benim için eşeğe palan vurun" dedi; onlar da dediği gibi yaptılar.[c] **28** Peygamber yola çıktı ve Tanrı adamının yola serili cesedini buldu; bir yanında eşek diğer yanında aslan duruyordu. Aslan cesedi yememiş ve eşeğe saldırmamıştı.[ç] **29** Peygamber, Tanrı adamının cesedini kaldırıp eşeğin sırtına yükledi ve onu geri getirdi; yas tutmak ve onu gömmek için kendi şehrine geldi. **30** Onun cesedini kendi mezarına koydu. "Vah kardeşim!" diyerek onun için dövündüler.[d] **31** Onu gömdükten sonra yaşlı peygamber oğullarına "Öldüğümde beni Tanrı adamının gömüldüğü mezara gömün. Kemiklerimi onun kemiklerinin yanına koyun"[e] dedi. **32** "Tanrı adamının Yehova'nın emriyle Beytel'deki sunağa[f] ve Samiriye[g] şehirlerindeki bütün yüksek yer tapınaklarına[h] karşı söyledikleri mutlaka yerine gelecek."[ı]

33 Bu olaydan sonra Yeroboam kötü yolundan dönmedi, halkın arasından yüksek yer kâhinleri seçmeye devam etti.[i] İsteyen herkese "Yüksek yer kâhini olsun" diyerek yetki veriyordu.[j] **34** Bu durum Yeroboam evi için günaha yol açtı[k] ve yeryüzünden silinip yok edilmelerine sebep oldu.[l]

14 O sıralarda Yeroboam'ın oğlu Abiya hastalandı.[m] **2** Bunun üzerine Yeroboam karısına "Lütfen kalk Şilo'ya git"

BÖLÜM 13

a Sy 22:13
b Tkr 13:3
c 1Kr 13:9
ç Sy 22:35
Hk 6:11
Ga 1:8
d Le 19:11
Tkr 18:20
Yr 29:31
He 13:9
Mt 7:15
2Pe 2:1
1Yh 4:1
e Öz 23:8
f Sy 23:5
Sy 23:16
Sy 24:4
g Sy 20:24
Sy 22:32
h Me 119:4
Öz 19:16
1Yh 5:3
ı 1Kr 13:30
2Kr 23:18
i 1Kr 20:36
2Kr 17:25
Ams 5:19
j 2Sa 6:7
Na 1:2

2. Sütun

a 1Kr 13:9
b 1Kr 13:21
Öz 11:31
İb 12:29
c 1Kr 13:13
ç Da 6:22
d Elç 8:2
e 2Kr 23:18
İb 11:22
f 1Kr 12:29
2Kr 23:15
g 2Kr 23:19
h Le 26:30
1Kr 12:31
ı Sy 23:19
İş 55:11
i 1Kr 12:31
2Ta 11:14
j 2Ta 11:15
k 1Kr 12:30
1Kr 16:31
2Kr 3:3
2Kr 10:31
2Kr 13:2
2Kr 17:21
l 1Kr 14:10
1Kr 15:29
2Kr 17:23

BÖLÜM 14

m 2Sa 12:15
1Kr 14:12

dedi. "Kılık değiştir[a] de benim karım olduğun anlaşılmasın. Peygamber Ahiya[b] orada. Bana bu halkın kralı olacağımı o söylemişti.[c] **3** Yanına on somun ekmek,[ç] çörekler ve bir çömlek[d] bal al, ona git.[e] Çocuğa ne olacağını sana mutlaka söyleyecektir."[f]

4 Yeroboam'ın karısı da öyle yaptı. Kalkıp Şilo'ya[g] gitti ve Ahiya'nın evine geldi. Yaşlandığı için Ahiya'nın gözleri artık görmüyordu.[h]

5 Yehova Ahiya'ya şöyle demişti: "Yeroboam'ın karısı sana oğlu için danışmaya geliyor, çünkü çocuk hasta. Ona ne diyeceğini Ben söyleyeceğim. Kadın geldiğinde kim olduğunu gizleyecek."[ı]

6 Ahiya, kadın kapıdan içeri girerken ayak seslerini duyunca "Yeroboam'ın karısı, içeri gel"[i] dedi; "Ben sana ciddi bir haber vermekle görevlendirildim. Neden kim olduğunu gizliyorsun? **7** Gidip Yeroboam'a de ki, İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle söylüyor: 'Seni halkım İsrail'e önder yapmak için halkının içinden alıp yükselttim,[j] **8** krallığı Davut evinden çekip aldım[k] ve sana verdim. Fakat sen, emirlerime itaat eden ve gözümde doğru olanı yaparak tüm yüreğiyle Benim yolumda yürüyen kulum Davut gibi olmadın.[l] **9** Senden öncekilerin hepsinden daha kötü işler yaptın; kalkıp kendine başka bir tanrı[m] ve dökme putlar[n] yapıp Beni öfkelendirdin,[o] Bana sırt çevirdin.[ö] **10** Bu yüzden Ben de Yeroboam evine felaket getiriyorum; Yeroboam evinden her erkeği,[p] İsrail'de sefil ve aşağı olanı[r] da söküp atacağım; insan gübre bulaşmış bir yeri nasıl temizlerse,[a] Ben de Yeroboam evini öyle silip süpüreceğim.[b] **11** Yeroboam'ın evinden şehirde öleni köpekler yiyecek,[c] kırda öleni göklerin kuşları yiyecek;[ç] bunu Yehova söyledi.'

12 Sana gelince, kalk evine git. Şehre ayak bastığında çocuk ölecek. **13** Tüm İsrail onun için ağlayacak[d] ve onu gömecek, Yeroboam evinden yalnız o mezara gömülecek; çünkü İsrail'in Tanrısı Yehova, Yeroboam evinden yalnız onda iyi bir şey buldu.[e] **14** Yehova İsrail'e bir kral çıkaracak.[f] Bu kral o gün Yeroboam evini söküp atacak; bu hemen şimdi bile olabilir.[g] **15** Yehova İsrail'i suda sallanan bir kamış gibi yere çalacak;[h] atalarına verdiği bu güzel topraklardan[ı] İsrail'i sökecek[i] ve onları Irmak[j] ötesine savuracak,[k] çünkü kendilerine kutsal direkler*[ı] yaptılar ve Yehova'yı öfkelendirdiler.[m] **16** O, Yeroboam'ın hem kendi işlediği hem de İsrail'i sürüklediği günahlar[n] yüzünden İsrail'i bırakacak."[o]

17 Yeroboam'ın karısı yola çıktı ve Tirtsa'ya[ö] geldi. Kadın evin eşiğine vardığında çocuk öldü. **18** Yehova'nın, kulu Ahiya peygamber aracılığıyla söylediği gibi onu gömdüler ve tüm İsrail onun için ağladı.

19 Yeroboam'ın yaptığı diğer işler, nasıl savaştığı[p] ve na-

BÖLÜM 14

a 1Sa 28:8; 2Sa 14:2; 1Kr 22:30
b 1Kr 12:15
c 1Kr 11:31
ç 1Sa 9:7; 1Kr 13:7; 2Kr 4:42
d Yr 19:1
e Ba 33:8; 2Kr 5:15
f 2Kr 8:8
g Yş 18:1; 1Sa 4:3; 1Kr 11:29; Yr 7:12
h Ba 27:1; Ba 48:10; 1Kr 27:18; 1Sa 3:2; Me 90:10; Vz 12:3
ı Öz 21:30; Yr 32:19; Lu 20:20; İb 4:13
i Ey 5:13; Me 33:10
j 1Kr 11:31; 1Kr 12:20; 1Kr 16:2
k 1Kr 12:16
l 1Kr 11:33; 1Kr 15:5; Elç 13:22
m Tkr 32:16; Me 96:5; Me 115:4; İş 44:9; Yr 10:14
n Tkr 27:15; 2Ta 11:15; İş 41:29; 1Ko 8:4
o Tkr 9:8; Me 78:40
ö Ne 9:26; Me 50:17; He 23:35
p 1Sa 25:34; 1Kr 16:11; 2Kr 9:8
r Tkr 32:36

2. Sütun

a 2Kr 21:13
b 1Kr 15:29
c 1Kr 16:4; 1Kr 21:24
ç 1Sa 17:46; Yr 15:3; Vh 19:21
d 1Sa 25:1
e 2Ta 12:12; He 18:14
f 1Kr 15:29
g Me 103:10; Vz 8:11; 2Pe 2:3
h 1Sa 12:25; Yr 15:2
ı Tkr 8:7; Yş 23:15
i Tkr 29:28; 2Kr 17:6; Mt 15:13; **j** 2Sa 8:3; **k** Tkr 28:64; 2Kr 15:29; 2Kr 18:11; **l** Tkr 12:3; **m** 1Kr 14:9; **n** 1Kr 12:30; 1Kr 13:34; 1Kr 14:9; Mt 18:7; **o** Tkr 28:63; **ö** Yş 12:24; 1Kr 15:33; 1Kr 16:8; **p** 2Ta 12:15; 2Ta 13:3.

1Kr 14:15* Ya da "Aşeralar"

sıl hüküm sürdüğü,[a] İsrail kral-
larının tarih kitabında yazılıdır.
20 Yeroboam yirmi iki yıl saltanat sürdükten sonra uyuyup atalarına katıldı;[b] yerine oğlu Nadab[c] kral oldu.

21 Süleyman oğlu Rehoboam[ç] da Yahuda'da kral olmuştu. Tahta geçtiğinde kırk bir yaşındaydı ve Yehova'nın, ismini taşıması[d] için İsrail'in tüm kabileleri içinden seçtiği[e] Yeruşalim şehrinde[f] on yedi yıl saltanat sürdü. Annesi Ammonlu Naama'ydı.[g] **22** Yahuda Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı;[h] işledikleri günahlarla[ı] O'nu, onca günah işleyen atalarından daha çok kıskandırdılar.[i] **23** Onlar da her yüksek tepede[j] ve gür yapraklı her ağacın altında,[k] kendilerine yüksek yerler yaptılar,[l] kutsal direkler[m] ve dikili taşlar[n] yaptılar. **24** Ülkede tapınak oğlanları* bile vardı.[o] Yehova'nın İsrailoğullarının önünden kovduğu milletlerin tüm iğrenç işlerini yaptılar.[ö]

25 Ve Kral Rehoboam'ın beşinci yılında Mısır kralı Şişak[p] Yeruşalim'e saldırdı. **26** Yehova'nın evinin ve kral evinin hazinelerini,[r] her şeyi alıp götürdü.[s] Süleyman'ın yapmış olduğu bütün altın kalkanları aldı.[ş] **27** Kral Rehoboam da onların yerine bakırdan kalkanlar yapıp kral evinin kapı muhafızlarına,[t] koşucu askerlerin komutanlarına[u] teslim etti. **28** Kral, Yehova'nın evine her geldiğinde koşucu askerler kalkanları taşır, sonra kendi muhafız odalarına geri götürürlerdi.[a]

29 Rehoboam'ın dönemindeki diğer olaylar ve tüm işleri Yahuda krallarının tarih kitabında[b] yazılıdır. **30** Rehoboam ile Yeroboam arasında daima savaş vardı.[c] **31** Sonra Rehoboam uyuyup atalarına katıldı ve Davut Şehrinde atalarının yanına gömüldü;[ç] annesi Ammonlu Naama'ydı.[d] Onun yerine oğlu Abiyam[e] kral oldu.

15 Nebat[f] oğlu Kral Yeroboam'ın[g] on sekizinci yılında Abiyam Yahuda kralı oldu.[h] **2** Yeruşalim'de üç yıl saltanat sürdü; annesi, Abişalom'un[ı] torunu Maaka'ydı.[i] **3** Abiyam kendisinden önce babasının işlediği bütün günahları sürdürdü; Tanrısı Yehova'ya atası Davut gibi tüm yüreğiyle bağlı değildi.[j] **4** Fakat Tanrısı Yehova, Davut'un hatırına[k] ondan sonra oğlunu tahta geçirerek ve Yeruşalim'i koruyarak[l] orada ocağının* sönmemesini[m] sağladı. **5** Çünkü Davut Yehova'nın gözünde doğru olanı yapmış, Hititli Uriya meselesi[n] dışında ömrü boyunca O'nun hiçbir emrinden çıkmamıştı.[o] **6** Rehoboam ömrü boyunca Yeroboam ile savaş halindeydi.[ö]

7 Abiyam'ın dönemindeki diğer olaylar ve tüm işleri Yahuda

BÖLÜM 14

a 1Kr 15:31
1Kr 16:5
1Kr 22:39
b 2Ta 13:20
Ey 14:12
c 1Kr 15:25
ç 1Kr 11:43
2Ta 12:1
d Çk 20:24
Tkr 12:5
e Me 78:68
Me 132:13
f 1Kr 8:16
1Kr 11:36
2Ta 12:13
g 1Kr 11:1
2Ta 12:13
h Hk 3:7
2Kr 17:19
2Ta 12:1
Yr 3:8
ı Hk 3:7
1Kr 11:7
i Çk 34:14
Tkr 4:24
Me 78:58
İş 65:2
1Ko 10:22
j İş 65:7
Yr 2:20
Ho 4:13
k Tkr 12:2
2Ta 28:4
İş 57:5
l Tkr 12:3
m 2Kr 21:3
n Le 26:1
2Kr 3:2
o Tkr 23:17
1Kr 15:12
1Kr 22:46
ö 2Kr 23:7
Ho 4:14
p 1Kr 11:40
2Ta 12:2
r 1Kr 7:51
1Kr 15:18
2Kr 18:15
2Kr 24:13
s 2Ta 12:9
Me 39:6
ş 1Kr 10:17
2Ta 9:15
t 2Ta 12:10
u 1Sa 8:11
1Sa 22:17
2Sa 15:1

2. Sütun

a 2Ta 12:11
b 1Kr 11:41
1Kr 15:23
1Ta 27:24
2Ta 12:15
c 1Kr 12:24
1Kr 15:6
ç 1Kr 11:43
1Kr 15:24
1Kr 22:50
d 1Kr 11:1
2Ta 12:13
e 1Ta 3:10
Mt 1:7

1Kr 14:24* Tapınaklarda fuhuş için kullanılan genç erkekler.

BÖLÜM 15 **f** 1Kr 12:2; **g** 1Kr 12:20; **h** 2Ta 11:22; 2Ta 13:1; **ı** 2Ta 11:21; **i** 2Ta 11:20; 2Ta 13:2; **j** 1Kr 11:4; 2Kr 20:3; 2Ta 25:2; 2Ta 31:20; Me 119:80; **k** 2Sa 7:12; Me 89:35; İş 37:35; Yr 33:21; **l** Me 87:5; **m** 1Kr 11:36; 2Ta 21:7; Me 132:17; Lu 1:69; Lu 2:32; Yhn 1:9; Yhn 8:12; Vh 22:16; **n** 2Sa 11:4; 2Sa 11:15; Me 51:Üst; **o** 1Kr 14:8; 2Kr 22:2; **ö** 1Kr 14:30; 2Ta 12:15.

1Kr 15:4* Sözcük anlamıyla, "kandilinin"

krallarının tarih kitabında yazılıdır.[a] Abiyam ile Yeroboam arasında da savaş vardı.[b] **8** Sonra Abiyam uyuyup atalarına katıldı ve Davut Şehrinde[c] gömüldü; yerine oğlu Asa[ç] kral oldu.

9 İsrail kralı Yeroboam'ın yirminci yılında, Asa Yahuda kralı oldu. **10** Yeruşalim'de kırk bir yıl saltanat sürdü; büyükannesi Abişalom'un[d] torunu Maaka' ydı.[e] **11** Asa atası Davut gibi Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı.[f] **12** Tapınak oğlanlarını ülkeden kovdu[g] ve ataların yaptığı[h] bütün iğrenç putları[ı] yok etti. **13** Hatta büyükannesi Maaka'yı[i] ana kraliçelikten aldı,[j] çünkü kutsal direk tapınması için korkunç bir put yapmıştı; Asa onun korkunç putunu kesip[k] Kidron Vadisinde[l] yaktı.[m] **14** Yüksek yerleri[n] kaldırmadı.[o] Ancak Asa ömrü boyunca Yehova'ya tüm yürekle bağlı kaldı.[ö] **15** Babasının ve kendisinin adayıp kutsadığı şeyleri, altını, gümüşü ve çeşitli eşyaları Yehova' nın evine getirdi.[p]

16 Asa ile İsrail kralı Baaşa[r] arasındaki savaş ömürleri boyunca sürdü. **17** İsrail kralı Baaşa Yahuda üzerine yürüdü ve Yahuda kralı Asa'nın topraklarına giriş çıkışı engellemek için[s] Rama'da[ş] bir inşa işine başladı. **18** Bunun üzerine Asa Yehova'nın evinin hazinesinde ve kral evinin hazinesinde kalan bütün gümüşü ve altını hizmetkârlarının eline verip Şam'da[t] yaşayan Aram kralı,[u] Hezyon oğlu Tabrimmon oğlu Ben-hadad'a[ü] gönderdi. Asa ona şöyle dedi: **19** "İkimizin arasında, senin babanla benim babam arasında bir antlaşma var. Sana hediye[a] olarak gümüş ve altın gönderiyorum. Şimdi İsrail kralı Baaşa ile antlaşmanı boz ki topraklarımdan çekilsin."[b] **20** Ben-hadad Kral Asa'yı dinledi ve ordusunun komutanlarını İsrail şehirleri üzerine gönderdi; İyon'a,[c] Dan'a,[ç] Abel-beyt-maaka'ya,[d] Kinneret bölgesine ve Naftali[e] topraklarının sınırlarına dek her yere saldırdı. **21** Baaşa bunu duyar duymaz Rama'nın[f] inşasından vazgeçti ve Tirtsa'da[g] kaldı. **22** Kral Asa da tüm Yahuda'ya[h] bir çağrı yaptı, kimse muaf tutulmadı; Baaşa'nın, Rama'nın inşasında kullandığı taşları ve kereste leri alıp götürdüler. Kral Asa onlarla Benyamin topraklarındaki Geba[ı] ve Mitspa[i] şehirlerinin inşasına başladı.

23 Asa'nın dönemindeki diğer olaylar, yaptığı her şey, tüm büyük işleri ve inşa ettiği şehirler Yahuda krallarının tarih kitabında yazılıdır.[j] Asa yaşlılığında[k] ayaklarından hastalandı.[l] **24** Sonra uyuyup atalarına katıldı[m] ve atası Davut'un şehrinde atalarının yanına gömüldü;[n] yerine oğlu Yehoşafat[o] kral oldu.

25 Yeroboam oğlu Nadab'a[ö] gelince, o Yahuda kralı Asa'nın ikinci yılında İsrail kralı oldu ve iki yıl saltanat sürdü. **26** Yehova'nın gözünde kötü olanı[p] yapıp babasının izinden yürüdü[r] ve onun İsrail'i sürüklediği

BÖLÜM 15

a 2Ta 13:22
b 2Ta 13:3
c 2Ta 14:1
ç 1Ta 3:10
Mt 1:7
d 1Kr 15:2
2Ta 11:21
e 1Kr 15:2
2Ta 11:20
2Ta 13:2
f 2Ta 14:2
2Ta 14:11
2Ta 15:17
g Tkr 23:17
1Kr 14:24
1Kr 22:46
1Ko 6:9
h 1Kr 11:7
1Kr 14:23
He 20:18
ı Çk 20:4
2Ta 14:3
Yr 10:14
i 2Ta 11:20
j Tkr 13:6
2Ta 15:16
Zk 13:3
Mt 10:37
Lu 12:53
k Tkr 7:5
2Kr 18:4
2Ta 34:4
l 2Sa 15:23
Yhn 18:1
m Tkr 9:21
n Sy 33:52
Tkr 12:2
1Kr 22:43
o 1Sa 9:12
ö 1Kr 8:61
2Ta 15:17
p 1Ta 26:26
2Ta 15:18
r 1Kr 15:32
1Kr 16:3
1Kr 16:12
2Ta 16:3
s 1Kr 12:27
2Ta 11:14
ş Yş 18:25
2Ta 16:1
t Ba 15:2
1Kr 11:24
Yr 49:27
Ams 1:5
u 2Ta 16:7
2Ta 16:9
ü 2Ta 16:2

2. Sütun

a Öz 17:8
b 2Ta 16:3
c 2Kr 15:29
ç Hk 18:29
1Kr 12:29
d 2Sa 20:14
e 2Ta 16:4
f 2Ta 16:5
g 1Kr 14:17
Ezg 6:4
h 2Ta 16:6
ı Yş 18:24
Yş 21:17

---

i Yş 18:26; Hk 20:1; 1Sa 7:5; Yr 40:6; **j** 1Kr 14:29; 2Ta 16:11; **k** Me 90:10; **l** 2Ta 16:12; Vz 12:1; **m** 2Ta 16:13; **n** 2Ta 16:14; **o** 1Kr 22:42; 2Ta 17:4; 2Ta 18:1; 2Ta 19:4; 2Ta 20:25; Mt 1:8; **ö** 1Kr 14:20; **p** 1Kr 14:9; 1Kr 16:7; 1Kr 16:25; 1Kr 16:30; **r** 1Kr 12:28; 1Kr 13:33.

günahları sürdürdü.[a] **27** İssakar evinden Ahiya oğlu Baaşa[b] ona karşı düzen kurdu; Nadab tüm İsrail'le birlikte Filistîlere ait olan Gibbeton'u[c] kuşattığı sırada Baaşa onu öldürdü. **28** Yahuda kralı Asa'nın üçüncü yılında Nadab'ı öldüren Baaşa onun yerine kral oldu.[ç] **29** Kral olur olmaz Yeroboam evinden herkesi öldürdü. Yehova'nın, kulu Şilolu Ahiya aracılığıyla söylediği gibi, Yeroboam evinden nefes alan kimse bırakmadı, hepsini yok etti.[d] **30** Çünkü Yeroboam hem kendisi günah işlemiş[e] hem de İsrail'i günaha sürüklemişti ve kötü işleriyle İsrail'in Tanrısı Yehova'yı öfkelendirmişti.[f] **31** Nadab'ın dönemindeki diğer olaylar ve tüm işleri İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[g] **32** Asa ile İsrail kralı Baaşa arasındaki savaş ömürleri boyunca sürdü.[h]

33 Yahuda kralı Asa'nın üçüncü yılında, Ahiya oğlu Baaşa, Tirtsa'da tüm İsrail'in kralı oldu, yirmi dört yıl saltanat sürdü.[ı] **34** O da Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı,[i] Yeroboam'ın izinden yürüdü[j] ve onun İsrail'i sürüklediği günahları sürdürdü.[k]

16 Yehova'dan Hanani[l] oğlu Yehu'ya[m] Baaşa hakkında şu söz geldi: **2** "Mademki seni halkım İsrail'e önder yapmak için[n] topraktan kaldırdığım[o] halde Yeroboam'ın izinden yürüdün[ö] ve halkım İsrail'i günaha sürükledin, onlar da günahlarıyla Beni öfkelendirdiler,[p] **3** Ben de Baaşa'nın ve evinin kökünü kazıyacağım, ve bu evi Nebat oğlu Yeroboam'ın evi gibi yapacağım.[a] **4** Baaşa evinden şehirde öleni köpekler yiyecek, kırda öleni göklerin kuşları yiyecek."[b]

5 Baaşa'nın dönemindeki diğer olaylar, yaptığı her şey ve tüm büyük işleri İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[c] **6** Sonra Baaşa uyuyup atalarına katıldı ve Tirtsa'da[ç] gömüldü; yerine oğlu Elah kral oldu. **7** Yehova'nın Hanani oğlu peygamber Yehu aracılığıyla Baaşa ve evi hakkında[d] söylediği 'Yeroboam'ın evi gibi olsun' sözleri gerçekleşti; çünkü Baaşa O'nun gözünde her kötülüğü yapmış, yaptığı şeylerle[e] Yehova'yı öfkelendirmiş[f] ve Nadab'ı öldürmüştü.[g]

8 Yahuda kralı Asa'nın yirmi altıncı yılında, Baaşa oğlu Elah Tirtsa'da İsrail kralı oldu; iki yıl krallık yaptı. **9** Elah Tirtsa'daki kral evinin kâhyası[h] Artsa'nın evinde içip[ı] sarhoş olduğu sırada, savaş arabalarının yarısının başında bulunan hizmetkârı Zimri[i] ona karşı düzen kurdu. **10** Eve girdi, vurup onu öldürdü[j] ve yerine kral oldu. Yahuda kralı Asa'nın yirmi yedinci yılıydı. **11** Zimri tahta geçip hüküm sürmeye başlar başlamaz Baaşa evinden olan herkesi öldürdü. Arkadaşlarından olsun, kan güdecek[k] akrabalarından olsun hiçbir erkek[l] bırakmadı. **12** Zimri tüm Baaşa evini yok etti,[m] böylece Yehova'nın Baaşa hakkında peygamber Yehu[n] aracılığıyla söyledikleri gerçekleşti.[o] **13** Çünkü Baaşa ile oğlu Elah[ö] hem kendileri onca günah işlemiş hem de İsrail'i günaha sürüklemişlerdi. Ve işe

BÖLÜM 15

a 1Kr 12:30
1Kr 14:16
b 1Kr 15:16
c Yş 19:44
Yş 21:23
1Kr 16:15
ç 1Kr 14:6
d 1Kr 14:10
Me 21:10
e 1Kr 14:9
f Yr 7:19
g 1Kr 14:19
h 2Ta 12:15
ı 1Kr 16:8
i 1Kr 16:7
j 1Kr 12:28
1Kr 13:33
k 1Kr 14:9
İş 1:4

BÖLÜM 16

l 2Ta 16:7
m 2Ta 19:2
2Ta 20:34
n Me 75:7
Lu 1:52
o 1Sa 2:8
Me 113:7
ö 1Kr 13:33
p 1Kr 14:16

2. Sütun

a 1Kr 14:10
1Kr 15:29
b 1Kr 14:11
Ey 21:19
c 1Kr 14:19
1Kr 15:31
ç 1Kr 15:21
1Kr 15:33
d Çk 20:5
Çk 34:7
e Me 115:4
İş 2:8
İş 44:9
f 1Kr 16:13
g 1Kr 14:14
1Kr 15:27
h Ba 24:2
Ba 39:4
ı Öz 20:1
Öz 31:4
Lu 21:34
i 2Kr 9:31
j 2Kr 9:31
k Sy 35:19
Sy 35:31
l 1Sa 25:22
1Kr 14:10
2Kr 9:8
m Me 9:5
Me 109:13
n 1Kr 16:1
o 1Kr 16:3
ö 1Kr 16:6

yaramaz putlarıyla İsrail'in Tanrısı Yehova'yı öfkelendirmişlerdi.[a] **14** Elah'ın dönemindeki diğer olaylar ve tüm işleri İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[b]

15 Yahuda kralı Asa'nın yirmi yedinci yılında, Zimri Tirtsa'da yedi gün krallık yaptı.[c] İsrail halkı Filistîler'e ait olan Gibbeton'a[ç] saldırmak için ordugâh kurmuştu. **16** Ordugâhtaki halk "Zimri düzen kurup kralı öldürdü" haberini duydu. Ve aynı gün ordugâhta tüm İsrailoğulları ordu komutanı Omri'yi İsrail kralı yaptı.[d] **17** Omri ve tüm İsrailoğulları Gibbeton'dan çıkıp Tirtsa'yı kuşattılar.[e] **18** Zimri şehrin ele geçirildiğini görünce, kral evinin kulesine çıkıp kendisi içerdeyken kral evini ateşe verdi ve öldü.[f] **19** Yehova'nın gözünde kötü olanı yaparak günah işlemiş,[g] İsrail'i günaha sürükleyen Yeroboam'ın izinden yürüyüp onun işlediği günahları bırakmamıştı.[h] **20** Zimri'nin yaptığı diğer işler ve kurduğu düzen İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[ı]

21 O dönemde İsrail ikiye bölündü.[i] Halkın bir kısmı Ginat oğlu Tibni'nin peşinden gidip onu kral yapmak istedi, diğerleri ise Omri'nin peşinden gitti. **22** Sonunda Omri'nin tarafında olan halk, Ginat oğlu Tibni'nin tarafında olanlara üstün geldi; böylece Tibni öldü, Omri kral oldu.

23 Yahuda kralı Asa'nın otuz birinci yılında, Omri İsrail kralı oldu; altı yıl Tirtsa'da olmak üzere on iki yıl saltanat sürdü. **24** Şemer'den iki talant gümüşe Samiriye dağını satın aldı ve dağda bir şehir inşa etmeye başladı. O şehre, dağın sahibi Şemer'in adından dolayı Samiriye adını verdi.[a] **25** Omri Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı; kendisinden önceki herkesten daha kötü işler yaptı.[b] **26** Nebat oğlu Yeroboam'ın izinden yürüdü[c] ve onun gibi İsrail'i günaha sürükledi; işe yaramaz putlarıyla İsrail'in Tanrısı Yehova'yı öfkelendirdi.[ç] **27** Omri'nin dönemindeki diğer olaylar, yaptığı her şey ve tüm büyük işleri İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[d] **28** Sonra Omri uyuyup atalarına katıldı ve Samiriye'de gömüldü; yerine oğlu Ahab[e] kral oldu.

29 Omri oğlu Ahab, Yahuda kralı Asa'nın otuz sekizinci yılında İsrail kralı oldu ve Samiriye'de[f] yirmi iki yıl saltanat sürdü. **30** Omri oğlu Ahab, Yehova'nın gözünde kendisinden öncekilerin hepsinden daha kötü şeyler yaptı.[g] **31** Nebat oğlu Yeroboam'ın işlediği günahları sürdürmesi[h] yetmezmiş gibi,[ı] bir de Saydalıların[i] kralı Etbaal'in kızı İzebel'le[j] evlendi[k] ve gidip Baal'e[l] kulluk etti, onun önünde eğildi. **32** Bundan başka Ahab Samiriye'de inşa ettiği Baal evinde[m] Baal için bir sunak yaptı; **33** ve bir kutsal direk[n] dikti. Ahab, kendisinden önceki tüm İsrail krallarına göre, İsrail'in Tanrısı Yehova'yı öfkelendirecek[o] daha çok şey yaptı.

34 Onun döneminde Beytelli Hiel Eriha'yı inşa etti. Yeho-

BÖLÜM 16

a Tkr 32:21
1Sa 12:21
2Kr 17:15
İş 41:29
Yr 10:14
Elç 14:15
Ro 1:23
1Ko 8:4
1Ko 10:19
b 1Kr 14:19
c Ey 20:5
ç Yş 19:44
Yş 21:23
1Kr 15:27
d 2Kr 8:26
Öz 28:2
Mi 6:16
e Tkr 20:19
f Hk 9:54
1Sa 31:4
2Sa 17:23
Mt 27:5
g 1Kr 15:30
Me 9:16
h 1Kr 12:28
1Kr 14:9
ı 1Kr 14:19
1Kr 15:31
1Kr 16:5
1Kr 22:39
i Öz 28:2
Mt 12:25

2. Sütun

a 1Kr 20:1
1Kr 22:37
2Kr 17:24
Ams 6:1
Elç 8:5
b 1Kr 14:9
Mi 6:16
c 1Kr 12:28
1Kr 13:33
ç 1Kr 16:13
d 1Kr 14:19
e 1Kr 16:33
1Kr 21:4
1Kr 21:21
2Kr 10:1
2Ta 18:1
f 1Kr 16:24
1Kr 20:10
İş 7:9
g 1Kr 16:25
1Kr 21:25
2Kr 3:2
h 1Kr 12:28
ı Tsf 3:2
i Ba 10:15
1Kr 11:1
j 1Kr 18:4
1Kr 18:19
1Kr 19:1
1Kr 21:7
1Kr 21:25
2Kr 9:30
Vh 2:20
k Tkr 7:3
Yş 23:12
l Hk 2:11
Hk 10:6
2Kr 10:19
2Kr 17:16

m 2Kr 10:21; 2Kr 10:27; **n** Çk 34:13; 2Kr 10:26; 2Kr 13:6; **o** 1Kr 14:9.

va'nın Nun oğlu Yeşu aracılığıyla söylediği gibi,[a] şehrin temelini atmasının bedelini ilk çocuğu Abiram'ın canıyla, kapılarını yapmasının bedelini en küçük çocuğu Segub'un canıyla ödedi.

17 Gilead[b] ahalisinden Tişbeli İlya,[c] Ahab'a şöyle dedi: "Hizmet ettiğim[ç] İsrail'in Tanrısı Yehova'nın hakkı için,[d] ben emretmedikçe[e] bu yıllarda toprağa ne çiy düşecek ne de yağmur yağacak!"[f]

2 Ve ona Yehova'dan şu söz geldi:[g] **3** "Buradan ayrıl, doğuya dön ve Ürdün Irmağının doğusundaki Kerit Vadisinde gizlen.[h] **4** Vadideki dereden su içeceksin[ı] ve kuzgunlara[i] emredeceğim, orada sana yiyecek getirecekler."[j] **5** İlya hemen yola çıktı ve Yehova'nın söylediği gibi yaptı,[k] Ürdün Irmağının doğusundaki Kerit Vadisine gitti. **6** Kuzgunlar sabah akşam ona ekmek ve et getiriyorlardı, vadideki dereden de su içiyordu.[l] **7** Fakat toprağa hiç yağmur yağmadığından bir süre sonra dere kurudu.[m]

8 O zaman ona Yehova'dan şu söz geldi:[n] **9** "Kalk, Sayda'nın Tsarefat[o] şehrine git ve orada otur. Ben oradaki dul bir kadına emredeceğim, sana yiyecek verecek." **10** İlya da kalkıp Tsarefat'a gitti ve şehrin kapısına geldi; gerçekten de orada dul bir kadın odun topluyordu. İlya kadına seslenip, "Ne olur bir kapta su getir de bir yudum içeyim"[ö] dedi. **11** Kadın su getirmeye giderken İlya, "Ne olur bir lokma da ekmek getir"[p] diye seslendi. **12** Bunun üzerine kadın "Tanrın Yehova'nın hakkı için,[a] hiç pidem[b] yok" dedi, "Fakat küpte bir avuç unum,[c] testide de birazcık yağım[ç] var; şuradan iki parça odun topluyorum, içeri girip kendime ve oğluma yiyecek hazırlayacağım, ölmeden önce son kez yeriz."[d]

13 O zaman İlya ona "Korkma"[e] dedi. "Git, dediğin gibi yap. Fakat önce elinde olandan bana küçük bir pide yapıp getir,[f] kendin ve oğlun için sonra yaparsın. **14** Çünkü İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle söylüyor: 'Yehova'nın toprağa yağmur yağdıracağı güne kadar küpte un tükenmeyecek, testide yağ bitmeyecek.' "[g] **15** Kadın gidip İlya'nın dediği gibi yaptı; İlya ile kadının ve ev halkının günlerce yiyeceği oldu.[h] **16** Yehova'nın İlya aracılığıyla söylediği gibi küpte un tükenmedi, testide yağ bitmedi.[ı]

17 Bir olaydan sonra bir gün ev sahibi kadının oğlu hastalandı; çocuğun durumu çok ağırlaştı ve sonunda öldü.[i] **18** Bunun üzerine kadın İlya'ya "Benden ne istedin Tanrı adamı?"[j] dedi, "Günahımı bana hatırlatmak[k] ve oğlumu öldürmek için mi geldin?" **19** İlya ona "Oğlunu bana ver" dedi. Sonra çocuğu kadının kucağından alıp yukarı, damda kendi kaldığı odaya çıkardı[l] ve kendi yatağına yatırdı.[m] **20** Yehova'ya yakarıp "Ey Tanrım Yehova"[n] dedi, "Yanında misafir kaldığım bu dulun

BÖLÜM 16

a Yş 6:26
Yş 23:14
Zk 1:6

BÖLÜM 17

b Yş 22:9
2Kr 10:33
c 1Kr 17:16
1Kr 17:22
1Kr 18:36
1Kr 18:46
2Kr 2:8
2Kr 2:11
2Ta 21:12
Lu 1:17
Yhn 1:21
ç Tkr 10:8
Lu 1:19
d Tkr 6:13
1Sa 19:6
1Kr 22:14
2Kr 3:14
Yr 12:16
e Yr 14:22
Lu 4:25
Yk 5:17
f Le 26:21
Tkr 28:23
g Sy 12:6
h Me 31:20
Me 83:3
ı Me 110:7
i Me 147:9
Ro 8:28
j Me 37:5
Me 37:25
Mt 6:11
2Pe 2:9
k Me 119:60
Öz 3:5
l Sy 11:23
Hk 15:19
Me 37:19
m 1Kr 18:5
Ey 6:15
n Me 36:10
o Ob 20
Lu 4:26
ö Ba 24:17
Mt 10:42
Yhn 4:7
İb 11:37
p Ba 18:5

2. Sütun

a Tkr 6:13
Yr 4:2
b Ba 18:6
c Mt 15:33
ç 2Kr 4:2
d Ağ 4:9
e İş 41:10
f Öz 3:9
Mt 19:21
1Pe 1:7
g Me 34:10
Öz 3:10
Flp 4:19
h 2Ta 20:20
Mt 10:41
Lu 4:25

ı Me 37:19; Öz 11:24; Lu 18:27; 2Ko 9:10; **i** Ba 2:7; 2Kr 4:20; Ey 34:14; Vz 9:11; **j** 2Sa 16:10; 2Sa 19:22; 2Kr 3:13; Mt 8:29; Mr 1:24; Yhn 2:4; **k** Ey 13:26; **l** 2Kr 4:10; Elç 9:37; **m** 2Kr 4:21; 2Kr 4:32; **n** 1Kr 18:36; Me 99:6; Mt 21:22.

oğlunu öldürerek ona da mı zarar veriyorsun?” **21** Üç defa çocuğun üzerine kapandı[a] ve Yehova’ya yakarıp, “Tanrım Yehova, lütfen bu çocuğa yeniden can ver”[b] dedi. **22** Yehova İlya’yı dinledi[c] ve çocuk canlanıp yaşama döndü.[ç] **23** İlya çocuğu damdaki odadan eve indirdi ve “Bak oğlun yaşıyor” diyerek annesine verdi.[d] **24** Kadın İlya’ya “Şimdi anlıyorum ki sen bir Tanrı adamısın[e] ve Yehova’nın senin ağzından bildirdiği sözler doğru”[f] dedi.

18 Aradan uzun zaman geçti,[g] üçüncü yılda, İlya’ya Yehova’dan şu söz geldi: “Git, Ahab’ın karşısına çık, çünkü toprağa yağmur yağdıracağım.”[h] **2** İlya da Ahab’ın karşısına çıkmak için yola koyuldu; o sırada Samiriye’de kıtlık şiddetliydi.[ı]

3 Bu arada Ahab kral evinin kâhyası[i] olan Obadya’yı çağırdı. (Obadya Yehova’dan çok korkardı.[j] **4** Bu yüzden, İzebel[k] Yehova’nın peygamberlerini[l] öldürdüğünde Obadya yüz peygamberi ellişer ellişer mağarada gizlemiş, onlara ekmek ve su sağlamıştı.)[m] **5** Ahab Obadya’ya “Ülkedeki tüm su kaynaklarını ve vadileri dolaş” dedi, “Belki yeşil ot[n] buluruz da atlarla katırları kurtarırız ve daha fazla hayvan telef olmaz.”[o] **6** Böylece dolaşacakları toprakları aralarında paylaştılar. Ahab bir yöne, Obadya başka bir yöne gitti.[ö]

7 Obadya yoluna devam ederken karşısına İlya çıktı.[p] Obadya onu hemen tanıdı ve yere kapanıp[r] “Sen misin efendim[s] İlya?” diye sordu. **8** İlya “Benim” dedi, “Git efendine[a] İlya burada de.” **9** Fakat Obadya “Ne günah işledim[b] ki bu hizmetkârını öldürsün diye Ahab’ın eline veriyorsun?” diye karşılık verdi. **10** “Tanrın Yehova’nın hakkı için,[c] efendimin adam gönderip seni aratmadığı bir millet ya da krallık kalmadı. O krallık ve millet ‘O burada değil’ dedikten sonra bile seni bulamadıklarına dair yemin ettirdi.[ç] **11** Ve şimdi sen ‘Git, efendine İlya burada de’ diyorsun. **12** Ben senden ayrılınca Yehova’nın ruhu[d] seni alıp bilmediğim bir yere götürecek; ben gidip Ahab’a haber vereceğim, fakat o seni bulamayacak ve beni öldürecek.[e] Oysa bu hizmetkârın gençliğinden beri Yehova’dan korkar.[f] **13** İzebel Yehova’nın peygamberlerini öldürdüğünde benim ne yaptığımı, Yehova’nın peygamberlerinden yüz kişiyi ellişer ellişer mağarada nasıl sakladığımı,[g] onlara ekmek ve su sağladığımı[h] efendime anlatmadılar mı? **14** Şimdi sen ‘Git efendine İlya burada de’ diyorsun. Beni mutlaka öldürür.”[ı] **15** Fakat İlya “Hizmet ettiğim göklerin* hâkimi[i] Yehova’nın hakkı için,[j] bugün onun karşısına çıkacağım” dedi.

16 Obadya gidip Ahab’ı buldu ve olanları ona anlattı; Ahab da İlya’yı karşılamaya çıktı.

17 Ahab İlya’yı görür görmez,

BÖLÜM 17

a 2Kr 4:34; Elç 20:10
b Ba 35:18; Yr 15:9
c Me 65:2; Öz 15:8; Elç 9:40; İb 11:19; Yk 5:16
ç Tkr 32:39; 1Sa 2:6; 2Kr 4:34; 2Kr 13:21; Lu 7:15; Lu 8:55; Yhn 5:28; Yhn 11:44; Elç 9:41; Elç 20:10; Ro 14:9
d İb 11:35
e Yhn 3:2
f 1Se 2:13; 1Yh 2:21

BÖLÜM 18

g Lu 4:25; Yk 5:17
h Me 65:9; Me 65:10; Yr 14:22; Mt 5:45
ı Le 26:26; Tkr 28:24; Ağ 4:9
i Ba 24:2; Ba 39:4
j Öz 8:13; Öz 14:26; Ml 3:16; Elç 10:2
k 1Kr 16:31
l Ne 9:26; Me 105:15
m Öz 19:17; Mt 10:42
n Me 104:14
o Yr 14:5; Yo 1:18
ö Yr 14:3
p 2Kr 1:8
r 1Sa 25:23
s 2Kr 8:12

2. Sütun

a 1Pe 2:17
b 1Kr 17:18
c Tkr 6:13; 1Kr 1:29
ç 1Kr 17:3; 1Kr 17:9
d 2Kr 2:16; He 3:12; Mt 4:1; Elç 8:39
e Öz 16:14
f Me 18:21; Me 71:17; Öz 8:13; Vz 7:18; Vz 12:1; İş 50:10

g 1Kr 18:4; **h** Mt 25:35; **ı** Öz 22:3; **i** 1Sa 4:4; Me 24:10; **j** Tkr 6:13; İş 49:18.

1Kr 18:15* Sözcük anlamıyla, “gökteki orduların” ya da “gökteki kuvvetlerin”

"İsrail'in başına lanet getiren adam, sen misin?"[a] dedi.

18 İlya ona "İsrail'in başına laneti[b] ben değil, sen ve babanın evi getirdiniz"[c] diye cevap verdi; "Çünkü Yehova'nın emirlerini bıraktınız[ç] ve Baallerin peşinden gittiniz.[d] **19** Şimdi haber gönderip tüm İsrail'i ve İzebel'in[e] sofrasında yeri olan dört yüz elli Baal peygamberini[f] ve dört yüz Aşera*[g] peygamberini Karmel Dağında[h] yanıma topla." **20** Ahab da tüm İsrailoğullarına haber gönderdi ve peygamberleri[ı] Karmel Dağında bir araya topladı.

21 İlya halkın önünde durup "Daha ne kadar iki tarafa yalpalayacaksınız?"[i] diye sordu; "Eğer Tanrı Yehova ise O'nun peşinden gidin,[j] Baal ise onun peşinden gidin." Fakat halktan hiç ses çıkmadı. **22** İlya şöyle devam etti: "Baal'in dört yüz elli peygamberi var, ama Yehova'nın peygamberi olarak yalnız ben kaldım.[k] **23** Şimdi bize iki genç boğa verilsin; boğalardan birini onlar alıp kessin, parçalara ayırıp odunların üzerine yerleştirsinler, fakat ateş koymasınlar. Ben de diğer boğayı hazırlayıp odunların üzerine yerleştireceğim, fakat ateş koymayacağım. **24** Siz kendi tanrınıza yakarın,[l] ben de Yehova'ya yakaracağım; hangisi ateşle[m] cevap verirse gerçek Tanrı odur."[n] Bunun üzerine halk "Peki, öyle olsun" dedi.

25 İlya Baal peygamberlerine "Boğayı seçin ve önce siz hazırlayın, çünkü çoğunluksunuz" dedi, "Tanrınıza yakarın, fakat boğayı yakmayın." **26** Onlar da İlya'nın verdiği boğayı aldılar ve onu hazırladılar; "Ey Baal, bize cevap ver!" diyerek sabahtan öğlene kadar Baal'e yakardılar. Fakat ne bir ses vardı[a] ne de bir cevap.[b] Ve yaptıkları sunağın çevresinde sıçrayıp durdular. **27** Öğlen olunca, İlya onlarla alay etmeye[c] başladı: "Avazınız çıktığı kadar bağırın, ne de olsa o bir tanrı,[ç] belki ilgilenmesi gereken bir mesele var; ya da ihtiyaç gidermek için helaya gitmesi gerekmiştir;[d] belki de uyuyor, uyandırmak gerek!"[e] **28** Avazları çıktığı kadar bağırdılar; kanlarını akıtıncaya dek âdetlerine göre kendilerini hançerlerle ve mızraklarla yaraladılar.[f] **29** Öğlen geçti, onlar tahıl sunusu vaktine dek peygamber gibi davrandılar;*[g] fakat hâlâ ne bir ses vardı ne de bir cevap; aldıran yoktu.[h]

30 En sonunda İlya tüm halka "Yanıma gelin" dedi. Tüm halk yanına toplandı. Sonra İlya Yehova'nın yerle bir edilmiş sunağını[ı] onardı. **31** Yehova'nın "İsmin İsrail olacak"[i] dediği[j] Yakup'un oğullarının kabile sayısına göre on iki taş aldı. **32** O taşlarla Yehova'nın adına[k] bir sunak yaptı[l] ve sunağın çevresine iki ölçek* tohum ekilecek büyüklükte bir hendek açtı. **33** Sonra odunları dizdi,[m] genç boğayı kesip parçalara ayırdı ve odunların üzerine yerleştirdi. "Dört küp

BÖLÜM 18

a Elç 24:13
2Pe 2:10
Yhd 8
b Yş 7:25
c He 3:8
ç Çk 20:4
1Kr 9:9
Yr 2:13
d 1Kr 16:31
e 1Kr 19:1
f He 13:3
g 1Kr 16:33
h Yş 19:26
2Kr 2:25
Yr 46:18
Ams 1:2
ı 1Kr 22:6
i Tkr 4:35
2Kr 17:41
İş 42:8
Yr 2:11
Ho 10:2
Mt 12:30
1Ko 10:21
2Ko 6:14
j Çk 20:5
Yş 24:15
1Sa 7:3
Me 100:3
k 1Kr 19:10
l Hk 6:31
m Tkr 4:24
n Le 9:24
Hk 6:21
1Ta 21:26
2Ta 7:1

2. Sütun

a Me 115:7
b Me 115:5
Me 135:16
İş 44:18
İş 45:20
Yr 10:5
Da 5:23
Hb 2:18
1Ko 8:4
1Ko 10:19
1Ko 12:2
c Yr 10:15
ç İş 41:23
d Hk 3:24
1Sa 24:3
Mt 15:17
e Me 121:4
Me 135:17
İş 40:28
f Le 19:28
Tkr 14:1
g 1Sa 18:10
1Kr 22:10
h İş 44:20
Ga 4:8
ı 1Kr 19:14
i Ba 32:28
Ba 33:20
Ba 35:10
2Kr 17:34
İş 48:1
j Çk 24:4
Yş 4:3
k Ba 13:18
Tkr 12:27
1Kr 18:24
l Çk 20:25; Tkr 27:6; **m** Ba 22:9; Le 1:7.

1Kr 18:19* Ya da "kutsal direk"

1Kr 18:29* 1. Samuel 18:10'daki dipnota bakın. **32*** Ya da "sea", 7,33 litreye eşit ölçü birimi.

su doldurun, yakılan sununun ve odunların üzerine dökün" dedi. **34** Sonra "Tekrar dökün" dedi, dediği gibi yaptılar. "Bir kez daha dökün" dedi, üçüncü kez döktüler. **35** Böylece su sunağın çevresine aktı ve hendeği doldurdu.

36 Tahıl sunusu vakti geldiğinde[a] İlya peygamber sunağa yaklaşıp "Ey İbrahim'in,[b] İshak'ın[c] ve İsrail'in[ç] Tanrısı Yehova!" dedi; "Bugün bilsinler ki İsrail'de Tanrı Sensin,[d] ben Senin kulunum ve tüm bu şeyleri Senin sözünle[e] yapıyorum. **37** Bana cevap ver ey Yehova, cevap ver; böylece bu halk bilsin ki, Sen Yehova, gerçek Tanrısın[f] ve onların yüreğini Kendine döndüren[g] Sensin."

38 Bunun üzerine Yehova'nın ateşi[h] indi; alevler yakılan sunuyu,[ı] odunları, taşları, toprağı yedi ve hendekteki suyu yalayıp yuttu.[i] **39** Halk bunu görür görmez yere kapandı.[j] "Gerçek Tanrı Yehova! Gerçek Tanrı Yehova!" dediler. **40** O zaman İlya onlara "Baal'in peygamberlerini yakalayın! Bir teki bile kaçmasın!" dedi. Onları yakaladılar, İlya onları Kişon Vadisine[k] götürdü ve orada öldürdü.[l]

41 Sonra İlya Ahab'a "Git; ye, iç;[m] çünkü sağanak yağmur sesi var"[n] dedi. **42** Ahab yiyip içmek için oradan ayrıldı. İlya da Karmel'in tepesine çıktı, yere çömeldi[o] ve başını dizlerinin arasına aldı.[ö] **43** Hizmetkârına "Lütfen git deniz tarafına bak" dedi. O da gidip baktı ve "Bir şey yok" dedi. İlya onu aynı sözlerle yedi kez gönderdi.[p] **44** Hizmetkâr yedinci gidişinde, "İşte! Denizden avuç kadar küçük bir bulut yükseliyor"[a] dedi. O zaman İlya hizmetkârına "Gidip Ahab'a şunu söyle" dedi, "Arabanı hazırla![b] Aşağı in de sağanağa yakalanma!" **45** O sırada gökyüzünü kara bulutlar kapladı, rüzgâr çıktı[c] ve şiddetli bir yağmur başladı.[ç] Ahab arabasına binip Yizreel'e[d] doğru yola koyuldu. **46** İlya da giysisinin eteklerini toplayıp kuşağına soktu[e] ve Yizreel'e kadar Ahab'ın önü sıra koştu;[f] çünkü Yehova'nın eli onun üzerindeydi.[g]

19 Ahab[h] İlya'nın yaptığı her şeyi, bütün peygamberleri nasıl kılıçtan geçirdiğini[ı] İzebel'e[i] anlattı. **2** Bunun üzerine İzebel İlya'ya bir haberci gönderip şöyle dedi: "Eğer onların başına gelenin aynısını yarın bu vakit ben de sana yapmazsam, tanrılar bana aynısını[j] hatta daha beterini yapsın!"[k] **3** İlya korktu ve canını kurtarmak[l] için kaçıp Yahuda[m] bölgesindeki Beer-şeba[n] şehrine geldi. Hizmetkârını orada bıraktı. **4** Kendisi çölde bir günlük yol gitti; sonunda gelip bir çalının dibine oturdu.[o] Ölmek isteyerek "Artık yeter! Ey Yehova, canımı al,[ö] çünkü ben atalarımdan daha iyi değilim" dedi.

5 Sonra çalının[p] dibine uzandı ve uykuya daldı. Fakat aniden bir melek[r] ona dokunup[s] "Kalk, yemek ye" dedi. **6** İlya baktı ki, başucunda bir testi su ve kızgın taşların üzerinde bir pide[ş] var. Yedi içti, tekrar yattı.

BÖLÜM 18

a Çk 29:41; Me 141:2; Elç 3:1
b Ba 26:24; 2Ta 20:7
c Ba 28:13; Ba 31:53; Ba 32:9; Ba 46:3
ç 1Ta 29:18; Mt 22:32
d Çk 20:2; Me 83:18; He 36:23
e Sy 16:28; 2Sa 7:21; Yhn 11:42
f 2Ta 14:11; Me 96:5; İş 44:6; Da 4:37
g Yr 31:18; He 18:32; He 33:11
h Le 9:24; Hk 6:21; 2Ta 7:1
ı 1Kr 18:23
i 1Kr 18:24
j 2Ta 7:3; Yk 4:10
k Hk 5:21; Me 83:9
l Tkr 13:5; Tkr 18:20
m Vz 9:7
n 1Kr 17:1; Zk 10:1
o Yş 7:6; Yk 5:16
ö Me 89:7; İb 12:28; Yk 5:17
p Lu 18:7

2. Sütun

a Lu 12:54
b Mi 1:13
c Me 107:25; Me 147:18; Yk 5:18
ç 1Sa 12:18; Ey 38:37; Me 68:9
d Yş 19:18; 1Kr 21:1
e Çk 12:11; 2Kr 4:29; 2Kr 9:1; 1Pe 1:13
f 1Sa 8:11; 1Pe 2:17
g İş 8:11; He 3:14

BÖLÜM 19

h 1Kr 16:29; 1Kr 21:25
ı 1Kr 18:40
i 1Kr 16:31
j 1Kr 20:10
k Elç 23:13
l Çk 2:15; 1Sa 27:1; Öz 16:14; Öz 22:3; Mt 10:23;
m Yş 15:28; **n** Ba 21:31; **o** Yun 4:6; **ö** Sy 11:15; Ey 3:21; Yun 4:3; **p** Ey 30:4; **r** Me 34:7; **s** Da 10:10; Elç 12:7; **ş** 1Kr 17:12; İş 33:16.

7 Sonra Yehova'nın meleği[a] yine gelip ona dokundu, "Kalk, yemek ye, çünkü önünde zorlu bir yolculuk var"[b] dedi. **8** İlya da kalkıp yedi içti; yediklerinin verdiği güçle kırk gün,[c] kırk gece yol alıp Tanrı'nın dağı olan Horeb'e[ç] vardı.

9 Ve geceyi geçirmek için bir mağaraya[d] girdi; orada ona Yehova'dan şu söz geldi: "Burada ne işin var İlya?"[e] **10** O şöyle cevap verdi: "Göklerin hâkimi Yehova Tanrı için kıskançlık duyuyorum;[f] çünkü İsrailoğulları ahdine bağlı kalmadılar,[g] sunaklarını yerle bir ettiler,[h] peygamberlerini kılıçtan geçirdiler.[ı] Bir tek ben kaldım,[i] benim de canımı almak için peşimdeler."[j] **11** Bunun üzerine ona "Dışarı çık, dağda Yehova'nın huzurunda dur"[k] dedi. İşte Yehova geçiyordu;[l] çok güçlü bir rüzgâr Yehova'nın önünde dağları yarıyor,[m] kayaları parçalıyordu. Yehova rüzgârda değildi. Rüzgârdan sonra deprem oldu.[n] Yehova depremde değildi. **12** Depremden sonra bir ateş çıktı.[o] Yehova ateşte de değildi. Ateşten sonra sakin, hafif bir ses duyuldu.[ö] **13** İlya sesi duyar duymaz giysisiyle yüzünü örttü[p] ve çıkıp mağaranın ağzında durdu; ses ona "Burada ne işin var İlya?"[r] dedi. **14** O da "Göklerin hâkimi Yehova Tanrı için kıskançlık duyuyorum" dedi, "Çünkü İsrailoğulları ahdine bağlı kalmadılar,[s] sunaklarını yerle bir ettiler, peygamberlerini kılıçtan geçirdiler. Bir tek ben kaldım, benim de canımı almak için peşimdeler."[ş]

BÖLÜM 19

a İb 1:14
b Me 103:13
c Çk 24:18
Tkr 9:9
Lu 4:2
ç Çk 3:1
Çk 19:18
Ml 4:4
d Çk 33:22
İb 11:38
e Ba 16:8
Me 139:7
f Çk 20:5
Sy 25:11
2Kr 10:16
Me 69:9
Me 119:139
2Ko 11:2
g Tkr 29:25
Hk 2:20
1Kr 8:9
2Kr 17:15
İb 8:9
h Ro 11:3
ı 1Kr 18:4
i 1Kr 18:22
Öz 24:10
Ro 11:3
j 1Kr 19:2
k Çk 34:2
l Çk 33:22
Hb 3:3
m Ey 38:1
Me 50:3
İş 29:6
n 1Sa 14:15
Ey 9:6
Me 68:8
Na 1:5
o Tkr 4:11
ö Çk 34:6
Tkr 4:33
p Çk 3:6
r 1Kr 19:9
s Tkr 31:20
Me 78:37
İş 1:4
Yr 22:9
Ro 11:3
ş 1Kr 19:10

2. Sütun

a 2Kr 8:7
b 2Kr 8:8
2Kr 8:12
Ams 1:4
c 1Sa 2:7
ç 2Kr 9:14
d 2Kr 9:2
2Kr 9:30
e Hk 7:22
1Kr 4:12
f 2Kr 2:9
Lu 4:27
g 2Kr 2:15
h 2Kr 8:12
2Kr 9:14
2Kr 10:32
2Kr 13:3
ı 2Kr 9:24
2Kr 10:6
2Kr 10:25
i 2Kr 2:24

15 Yehova "Geri dön, çöl yolundan Şam'a[a] git; oraya varınca Hazael'i[b] Aram kralı olarak meshet"[c] dedi, **16** "Nimşi'nin[ç] torunu Yehu'yu[d] İsrail kralı olarak, Abel-meholalı[e] Şafat oğlu Elişa'yı[f] da kendi yerine peygamber olarak meshet.[g] **17** Hazael'in kılıcından kurtulanı[h] Yehu öldürecek,[ı] Yehu'nun kılıcından kurtulanı Elişa öldürecek.[i] **18** Ben İsrail'de Baal'in önünde diz çökmemiş[j] ve onu öpmemiş[k] yedi bin kişi bıraktım."[l]

19 İlya oradan ayrıldı ve Şafat oğlu Elişa'yı buldu; o saban sürüyordu;[m] önünde on iki çift öküz vardı, kendisi de on ikinci çiftin arkasındaydı. İlya ona doğru gitti ve peygamber giysisini[n] üzerine attı. **20** Bunun üzerine Elişa öküzleri bırakıp İlya'nın arkasından koştu. Ona "Lütfen izin ver, annemi babamı öpeyim,[o] sonra seninle geleyim" dedi. İlya da "Git, dön; bir diyeceğim yok" dedi. **21** Bunun üzerine Elişa geri döndü, bir çift öküzü alıp kurban etti,[ö] saban ve boyunduruğu[p] yakıp öküzlerin etini kaynattı ve halka dağıttı, yediler. Sonra kalkıp İlya'nın peşinden gitti ve ona hizmet etmeye başladı.[r]

20 Aram kralı Ben-hadad[s] tüm ordusunu topladı, ayrıca yanına otuz iki kral alarak,[ş] atlar[t] ve savaş arabaları[u] ile gidip Samiriye'yi[ü] kuşattı[v] ve şehre saldırdı. **2** Sonra, şehirde

j Çk 20:5; **k** Ho 13:2; **l** İş 1:9; Ro 11:4; Ro 11:5; 2Ti 2:19; **m** Çk 3:1; Hk 6:11; 2Sa 7:8; **n** 2Kr 2:8; **o** Ba 31:28; **ö** Le 19:5; **p** 2Sa 24:22; **r** Çk 24:13; 2Kr 2:3; 2Kr 3:11; **BÖLÜM 20** **s** 2Kr 6:24; 2Kr 8:7; **ş** İş 10:8; He 26:7; **t** Öz 21:31; **u** Tkr 20:1; **ü** 2Kr 6:24; 2Kr 17:5; **v** Le 26:25; Tkr 28:52.

bulunan İsrail kralı Ahab'a ulaklarla[a] şu haberi gönderdi: "Benhadad diyor ki, **3** Gümüşün ve altının benim, en güzel karıların ve oğulların da benim."[b] **4** Bunun üzerine İsrail kralı, "Dediğin gibi efendim kral, ben ve bana ait her şey senin"[c] diye cevap yolladı.

5 Sonra ulaklar tekrar gelip şu haberi getirdiler: "Ben-hadad diyor ki, 'Sana gümüşünü, altınını, karılarını ve oğullarını bana vereceksin demiştim. **6** Fakat şimdi sana kendi hizmetkârlarımı gönderiyorum; yarın bu zamanlarda gelip senin evini ve hizmetkârlarının evlerini didik didik edecekler, değer verdiğin ne varsa[ç] el koyup götürecekler.' "

7 Bunun üzerine İsrail kralı memleketin tüm ihtiyarlarını[d] çağırıp, "Bu adam karılarımı, oğullarımı, gümüşümü ve altınımı istedi, karşı çıkmadım" dedi, "Fakat lütfen bakın, nasıl başımızı belaya sokmaya çalışıyor."[e] **8** O zaman bütün ihtiyarlar ve tüm halk krala "Onu dinleme, razı olma" dediler. **9** Kral da Ben-hadad'ın ulaklarına şu karşılığı verdi: "Efendim krala deyin ki, bu hizmetkârına ilk yolladığın haberdeki isteklerini yaparım, fakat bunu yapamam." Ulaklar yola çıkıp bu sözü Ben-hadad'a ilettiler.

10 Ben-hadad da ona haber gönderdi: "Arkamda öyle büyük bir halkla geleceğim ki, Samiriye'nin toprağı onların avuçlarını bile doldurmayacak,[f] eğer bunu yapmazsam tanrılar aynısını[g] hatta daha beterini[h] benim başıma getirsin!" **11** İsrail kralı da şöyle cevap verdi: "Ona deyin ki, savaş için kemerini kuşanan,[a] onu çözen gibi övünmesin."[b] **12** Ben-hadad bu sözü duyduğu sırada çardak altında krallarla içki içiyordu;[c] hemen hizmetkârlarına "Hazırlanın!" diye emretti. Onlar da şehre saldırmaya hazırlandılar.

13 O sırada bir peygamber İsrail kralı Ahab'a[ç] yaklaşıp, "Yehova şöyle söylüyor"[d] dedi, "Tüm bu büyük kalabalığı görüyor musun? Onları bugün senin eline vereceğim ve anlayacaksın ki Ben Yehova'yım."[e] **14** Ahab da "Kimin aracılığıyla?" diye sordu, peygamber "Vilayet yöneticilerinin emrindeki gençler aracılığıyla, Yehova böyle diyor" dedi. Son olarak Ahab "Savaşı kim başlatacak?" diye sordu, peygamber "Sen!" dedi.

15 Ahab vilayet yöneticilerinin emrindeki gençleri saydı, iki yüz otuz iki kişiydiler;[f] sonra tüm İsrail ordusunu saydı, yedi bin kişiydi. **16** Öğlen Ben-hadad kendi tarafında olan otuz iki kralla beraber çardakta sarhoşken,[g] İsrailoğulları şehirden çıktı. **17** Önce vilayet yöneticilerinin emrindeki gençler[h] çıktı; bunun üzerine Ben-hadad hemen adam gönderdi, onlar da "Samiriye'den adamlar çıkıyor" diye haber getirdiler. **18** O zaman Ben-hadad "İster barış ister savaş için gelmiş olsunlar onları sağ yakalayacaksınız"[ı] dedi. **19** Şehirden çıkanlar vilayet yöneticilerinin emrindeki gençlerdi; arkalarından da ordu geliyordu. **20** Her biri karşısına çıkanı vurup öldürmeye başla-

BÖLÜM 20
a 2Kr 19:9 2Kr 19:23 İş 37:9
b Çk 15:9 Ey 40:12 İş 10:13
c Le 26:28 Tkr 28:48
ç Hk 5:30 Ezr 8:27
d Öz 11:14
e Öz 11:27
f Öz 16:18 İş 37:24
g 1Kr 19:2 Yr 5:7
h Elç 23:12

2. Sütun
a 1Sa 2:3 1Sa 25:13 Me 45:3
b Öz 27:1 Vz 7:8 Vz 8:7
c Öz 31:4
ç 1Kr 16:29
d İş 55:11
e Çk 14:18 Me 37:20
f 1Sa 14:6 2Ta 14:11
g Öz 31:4 Vz 10:17 Ho 4:11
h 1Kr 20:14
ı Öz 16:18 Öz 18:12 Lu 14:11

dı. Aramiler[a] kaçtı,[b] İsrailoğulları onları kovaladı; ve Aram kralı Ben-hadad ata binip atlılarla birlikte kaçtı. **21** İsrail kralı çıktı, atları ve savaş arabalarını kırıp geçirdi,[c] Aramilere büyük kayıplar verdirdi.

22 Sonra peygamber[ç] İsrail kralına yaklaşıp şöyle dedi: "Git, güç topla.[d] Düşün ve ne yapacağına karar ver;[e] çünkü gelecek yılın başında Aram kralı sana tekrar saldıracak."[f]

23 Aram kralının hizmetkârları da krallarına "Onların Tanrısı dağlar Tanrısı"[g] dediler, "Bu yüzden bizden daha güçlüydüler. Bu sefer onlarla ovada savaşalım ve kim daha güçlüymüş görelim. **24** Şimdi sen krallarını[h] görevlerinden al, onların yerine valiler ata.[ı] **25** Kaybettiğin her askerin, kaybettiğin her atın ve savaş arabasının yerine yenisini koyarak ordunu toparla; onlarla ovada savaşalım ve kim daha güçlüymüş görelim."[i] Ben-hadad da onları dinledi ve dediklerini yaptı.

26 Yılın başında Ben-hadad Aramileri[j] toplayıp İsrailoğullarıyla savaşmak için Afek'e[k] gitti. **27** İsrailoğulları da toplandılar, hazırlıklarını tamamlayıp[l] onların karşısına çıkmak üzere yola koyuldular. Aramiler karşısında ordugâh kuran İsrailoğulları iki küçük keçi sürüsü gibiydi; Aramiler ise diyarı doldurmuştu.[m] **28** Sonra Tanrı adamı[n] İsrail kralına yaklaşıp "Yehova şöyle söylüyor" dedi, "Madem Aramiler, Yehova dağlar Tanrısı, ovalar Tanrısı değil dediler, Ben de bütün bu büyük kalabalığı senin eline vereceğim,[a] anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım."[b]

29 Onların karşısına ordugâh kurup yedi gün konakladılar.[c] Yedinci gün savaş başladı; İsrailoğulları Aramileri vurdu, bir günde yüz bin yaya askeri öldürdüler. **30** Kalanlar Afek[ç] şehrine kaçtı; ve onlardan yirmi yedi bin kişinin üzerine surlar yıkıldı.[d] Ben-hadad da sonunda şehre kaçtı[e] ve bir evin arka odasına[f] saklandı.

31 Hizmetkârları ona, "Duyduk ki İsrail kralları merhametliymiş"*[g] dediler, "Lütfen izin ver, belimize[h] çul saralım,[ı] başımıza ip bağlayalım ve İsrail kralına gidelim. Belki canını bağışlar."[i] **32** Böylece, bellerine çul sardılar, başlarına ip bağladılar ve İsrail kralına gelip "Hizmetkârın Ben-hadad, canımı bağışla diye yalvarıyor" dediler. İsrail kralı da "Ben-hadad hayatta mı? O benim kardeşim" dedi. **33** Adamlar[j] da bu sözü kralın kararının bir işareti olarak görüp "Evet, Ben-hadad kardeşin" dediler. Kral, "Gidip onu getirin" dedi ve Ben-hadad gelince onu hemen savaş arabasına aldı.[k]

34 Ben-hadad krala şöyle dedi: "Babamın senin babandan aldığı şehirleri[l] geri vereyim; babamın Samiriye'de yaptığı gibi sen de kendine Şam'da çarşılar kur."

Ahab "Böyle bir antlaşma[m] yaptıktan sonra Ben de seni bırakırım" dedi.

1Kr 20:31* Sözcük anlamı "vefalı sevgi" düşüncesi içerir.

BÖLÜM 20

a Ba 25:20
Tkr 26:5
2Sa 8:6
2Kr 5:2
İş 9:12
b Le 26:8
Tkr 28:7
Me 33:16
Me 46:6
c Yş 11:6
ç 1Kr 20:13
Ams 3:7
d 2Ta 25:8
Me 25:8
Me 27:14
e Öz 20:18
f 2Sa 11:1
1Ta 20:1
2Ta 36:10
g Me 47:7
Me 83:18
Me 97:9
Me 115:2
Ro 1:21
1Ko 8:4
h 1Kr 20:1
1Kr 20:16
ı Öz 21:30
i Me 10:3
j 1Kr 20:20
k 1Sa 29:1
2Kr 13:17
l Yş 1:11
m Hk 6:5
1Sa 13:5
2Ta 32:7
İb 11:34
n Me 18:30

2. Sütun

a Tkr 32:27
Me 58:10
He 20:9
He 36:22
b Çk 6:7
Çk 7:5
Çk 8:10
He 6:14
He 39:7
c Yş 6:15
ç 1Kr 20:26
d İş 24:18
Yr 48:44
Ams 2:14
Ams 9:3
e 1Kr 20:20
f 1Kr 22:25
g Öz 20:28
İş 16:5
h Ba 37:34
1Kr 21:27
Es 4:1
İş 22:12
Vh 11:3
ı Yun 3:8
i Yun 3:9
j Öz 25:13
k 2Kr 10:15
l 1Kr 15:20
2Ta 16:4
m Çk 23:32

Böylece antlaşma yaptılar ve Ahab onu bıraktı.

35 Peygamber oğullarından*[a] biri Yehova'nın sözüyle[b] arkadaşına "Lütfen bana vur" dedi. Fakat arkadaşı ona vurmak istemedi. **36** Bunun üzerine arkadaşına, "Madem Yehova'nın sözünü dinlemedin, yanımdan ayrıldıktan sonra bir aslan seni öldürecek" dedi. Adam onun yanından ayrıldıktan sonra karşısına bir aslan[c] çıktı ve onu öldürdü.[ç]

37 Peygamber oğullarından olan adam başka birini buldu ve ona "Lütfen bana vur" dedi. O da vurup onu yaraladı.

38 Sonra peygamber tanınmamak için[d] gözleri üzerine bir sargı bağlayarak gidip kralın geçeceği yolda durdu. **39** Kral geçerken peygamber ona seslenip şöyle dedi:[e] "Bu hizmetkârın savaşın tam ortasındaydı, bir adam saflardan ayrılıp bana birini getirdi, 'Bu adama dikkat et. Kaçacak olursa onun yerini[f] sen alırsın[g] ya da bir talant gümüş ödersin'[h] dedi. **40** Ve bu hizmetkârın oraya buraya koşuştururken adam ortadan kayboldu." İsrail kralı "O halde senin alacağın hüküm öyle olacak; kararı kendin söyledin"[ı] dedi. **41** Bunun üzerine adam hemen gözündeki sargıyı çıkardı, İsrail kralı da onu tanıdı, o peygamberlerden biriydi.[i] **42** Krala "Yehova şöyle söylüyor" dedi, "Mademki yok edilmesine karar verdiğim adamın gitmesine izin verdin,[a] onun yerini sen,[b] onun halkının yerini senin halkın alacak."[c] **43** Bunun üzerine İsrail kralı yüzü asık ve üzgün[c] bir şekilde yoluna devam edip Samiriye'ye,[d] evine gitti.

21 Yizreelli Nabot'un Yizreel'de,[e] Samiriye kralı Ahab'ın sarayının yanında bir bağı vardı. **2** Ahab Nabot'a "Bağını[f] bana verg de sebze[h] bahçesi[i] yapayım, çünkü evime yakın" dedi, "Karşılığında sana daha iyi bir bağ veririm ya da istersen[i] bedelini parayla öderim." **3** Fakat Nabot Ahab'a "Atalarımdan miras kalan mülkü[j] sana vermem mümkün değil,[k] Yehova'nın gözünde doğru olmaz"[l] diye karşılık verdi. **4** Ahab, Yizreelli Nabot'un "Atalarımdan miras kalan mülkü sana vermem" demesi yüzünden yüzü asık ve üzgün bir şekilde evine geldi. Sırtını dönüp yattı[m] ve yemek yemedi.

5 Sonunda karısı İzebel[n] gelip "Neden üzgünsün?[o] Yemek bile yemiyorsun" dedi. **6** O da şöyle karşılık verdi: "Yizreelli Nabot'a 'Bağını bana sat ya da istersen sana onun yerine daha iyi bir bağ vereyim' dedim. Fakat o 'Bağımı sana vermem'[ö] dedi." **7** Karısı İzebel "Sen İsrail kralı değil misin?"[p] dedi, "Kalk, yemek ye, keyfin yerine gelsin. Yizreelli Nabot'un bağını sana ben vereceğim."[r] **8** Ve İzebel Ahab adına mektuplar yazdı,[s] onları Ahab'ın mührüyle mühürleyip[ş] Nabot'un yaşadığı şehirdeki ihtiyarlara[t] ve ileri gelenlere gönderdi. **9** Şunları yazdı:[u] "Bir

1Kr 20:35* "Peygamber oğulları" ifadesiyle muhtemelen bir peygamber grubuna değiniliyor.

BÖLÜM 20

a 2Kr 2:3; Ams 7:14
b 1Kr 17:14
c 1Kr 13:24; Ç Öz 16:25
d 2Sa 14:2
e 2Sa 12:1; 2Sa 14:4
f 2Kr 10:24; Elç 12:19; Elç 16:27
g Ba 2:7; Le 17:11
h Çk 21:30; Öz 13:8
ı Ey 34:4; Lu 19:22; Ga 6:7
i 1Kr 20:35

2. Sütun

a Le 27:29; Yş 6:18; 1Sa 15:9; 1Ta 2:7; Yr 48:10
b 1Kr 22:31; 1Kr 22:35; 2Ta 18:33
c 2Kr 6:24; 2Kr 8:12; 2Ta 18:16
ç 1Kr 21:4; Me 2:10
d 1Kr 16:29

BÖLÜM 21

e Yş 19:18; 1Kr 18:45; Ho 2:22
f 1Sa 8:14
g Çk 20:17; Tkr 5:21; Hb 2:9; Lu 12:15; Ro 7:7; Yk 1:14; 2Pe 2:14
h Tkr 11:10
ı Vz 2:5
i Ba 16:6
j Le 25:23; Sy 36:7; He 46:18
k Le 25:18; Me 97:10; Ams 5:15
l Yş 22:5; 1Sa 24:6; 1Sa 26:11
m Öz 15:13; Öz 18:14
n 1Kr 16:31; 1Kr 18:4; 1Kr 19:2; 1Kr 21:25; 2Kr 9:34
o Ne 2:2
ö 1Kr 21:3
p 1Sa 8:14
r Mi 2:1; Mi 7:3

s 2Sa 11:14; **ş** Ne 9:38; Es 8:8; **t** Sy 11:16; Tkr 16:18; **u** Öz 6:18.

oruç ilan edin ve Nabot'u halkın önünde baş yere oturtun. **10** Karşısına da iki[a] serseri[b] oturtun. 'Sen Tanrı'ya ve krala küfrettin!'[c] diyerek onun aleyhinde şahitlik etsinler.[ç] Sonra onu şehirden çıkarıp taşlayın, ölsün."[d]

11 Şehrin erkekleri, orada oturan ihtiyarlar ve ileri gelenler İzebel'in dediği gibi yaptılar, gönderdiği mektuplarda yazılanları yerine getirdiler.[e] **12** Oruç ilan ettiler[f] ve Nabot'u halkın önünde baş yere oturttular. **13** Sonra iki serseri gelip onun karşısına oturdu. Serseriler "Nabot Tanrı'ya ve krala küfretti!"[g] diyerek halkın önünde onun aleyhinde şahitlik ettiler. Ardından Nabot'u şehrin dışına çıkarıp taşladılar ve öldü.[h] **14** İzebel'e de "Nabot taşlandı ve öldü"[ı] diye haber gönderdiler.

15 İzebel Nabot'un taşlanıp öldüğünü duyar duymaz Ahab'a "Kalk, Yizreelli Nabot'un sana satmayı reddettiği bağı mülk edin;[i] çünkü o artık hayatta değil, öldü" dedi. **16** Ahab Yizreelli Nabot'un öldüğünü duyunca bağı mülk edinmek için hemen oraya indi.[j]

17 Ve Tişbeli İlya'ya[k] Yehova' dan şu söz geldi:[l] **18** "Kalk, İsrail kralı Ahab'ı karşılamaya in. O şimdi Samiriye'de,[m] mülk edinmeye gittiği Nabot'un bağında. **19** Ona diyeceksin ki, 'Yehova şöyle söylüyor: Hem öldürdün[n] hem de malını mülk mü edindin?'[o] De ki, 'Yehova şöyle söylüyor: Köpekler Nabot'un kanını yaladıkları yerde[ö] senin de kanını yalayacaklar.' "[p]

20 Ve Ahab İlya'ya "Beni bul-

BÖLÜM 21

a Tkr 17:6
b 1Sa 2:12
2Sa 20:1
Öz 17:23
c Çk 22:28
Le 24:16
Mt 26:65
Elç 23:5
ç Çk 20:16
Tkr 5:20
Öz 6:19
Öz 24:28
İş 32:7
Elç 6:13
d Le 24:16
Yhn 10:33
Elç 7:58
e Çk 23:1
Le 19:15
f İş 58:4
g 1Kr 21:10
Vz 3:16
Ams 5:12
Hb 1:4
h 2Kr 9:26
Vz 4:1
ı Vz 5:8
Vz 8:14
Hb 1:13
i 1Kr 21:7
Öz 4:17
Yr 22:17
j Me 50:18
Hb 2:12
Ro 1:32
2Pe 2:15
k 1Kr 17:1
l Me 9:12
İş 26:21
m 1Kr 16:29
n Ba 4:10
o Hb 2:9
ö Çk 21:23
Me 7:15
p 1Kr 22:38
2Kr 9:25
Mt 7:2

2. Sütun

a 1Kr 18:17
Ams 5:10
Ga 4:16
b 1Kr 16:30
c 2Kr 9:7
ç Çk 20:5
2Kr 9:8
2Kr 10:7
d 2Kr 10:17
2Kr 10:30
e 1Kr 15:29
f 1Kr 16:3
1Kr 16:11
g 1Kr 16:26
h 2Kr 9:10
2Kr 9:35
Me 7:16
ı 1Kr 14:11
1Kr 16:4
Yr 15:3
Vh 19:18
i 1Kr 16:31

dun mu düşmanım?"[a] dedi. İlya da "Evet, seni buldum" diye karşılık verdi, "'Sen ki Yehova'nın gözünde kötü olan işleri[b] yapmaya kendini adadın, **21** Ben de senin başına felaket getiriyorum,[c] senin kökünü kazıyacağım[ç] ve Ahab evinden her erkeği,[d] İsrail'de sefil ve aşağı olanı da söküp atacağım. **22** Senin evini Nebat oğlu Yeroboam[e] ve Ahiya oğlu Baaşa'nın evi[f] gibi yapacağım, çünkü beni öfkelendirdin ve İsrail'i günaha sürükledin.'[g] **23** Yehova İzebel hakkında da şöyle söylüyor: 'Yizreel'deki tarlada İzebel'i köpekler yiyecek.[h] **24** Ahab'ın evinden şehirde öleni köpekler yiyecek, kırda öleni göğün kuşları yiyecek.[ı] **25** Yehova'nın gözünde kötü olanı yapmaya kendini adayan ve karısı İzebel[i] tarafından kışkırtılan[j] Ahab gibisi[k] şimdiye dek görülmedi. **26** O, Yehova'nın İsrailoğullarının önünden kovduğu Amorilerin yaptığı gibi,[l] iğrenç putların[m] peşinden giderek tiksindirici işler yaptı.' "

27 Ahab bu sözleri duyunca giysisini yırtıp çula sarındı,[n] oruç tuttu, çulda yattı ve üzgün üzgün dolaştı.[o] **28** Ve Tişbeli İlya'ya Yehova'dan şu söz geldi: **29** "Ahab önümde nasıl alçakgönüllülük gösterdi gördün mü?[ö] Madem önümde alçakgönüllü oldu, Ben de bu felaketi o hayattayken getirmeyeceğim.[p] Onun evine felaketi oğlunun zamanında getireceğim."[r]

---

j Tkr 13:6; Hk 16:16; 2Ta 22:3; Vh 2:20; **k** 1Kr 16:30; **l** Çk 23:28; Tkr 9:5; 2Ta 33:2; **m** 1Sa 12:21; Me 96:5; Yr 10:14; 1Ko 8:4; **n** 1Kr 20:31; 2Ko 7:10; **o** Öz 15:13; **ö** Me 78:34; **p** Me 86:15; Mi 7:18; **r** Çk 20:5; 2Kr 9:25; 2Kr 10:7; 2Kr 10:11.

22 Aram ile İsrail arasında üç yıl boyunca savaş olmadı. **2** Üçüncü yıl Yahuda kralı Yehoşafat[a] İsrail kralının yanına indi. **3** İsrail kralı hizmetkârlarına "Ramot-gilead'ın[b] aslında bize ait olduğunu biliyor musunuz?" dedi, "Oysa biz orayı Aram kralının elinden almaya çekiniyoruz." **4** Ve Yehoşafat'a "Benimle beraber Ramot-gilead'da[c] savaşmaya gelir misin?" diye sordu. Yehoşafat da İsrail kralına "Beni kendin gibi say, halkımı kendi halkın,[ç] atlarımı da kendi atların say" diye karşılık verdi.

5 Ancak Yehoşafat, İsrail kralına "Lütfen her şeyden önce Yehova'ya danış"[d] dedi. **6** İsrail kralı da yaklaşık dört yüz peygamberi bir araya toplayıp[e] "Ramot-gilead'a savaş açayım mı, yoksa vaz mı geçeyim?" diye sordu. "Git,[f] Yehova orayı kralın eline verecek" dediler.

7 Fakat Yehoşafat "Burada Yehova'nın başka peygamberi yok mu? Bir de onun aracılığıyla danışalım"[g] dedi. **8** İsrail kralı, Yehoşafat'a "Evet, Yehova'nın görüşünü sorabileceğimiz biri daha var,[h] İmla oğlu Mikaya" dedi, "Fakat ben ondan nefret ederim,[ı] çünkü benim hakkımda iyi değil kötü şeyler bildirir."[i] Ancak Yehoşafat "Kral böyle söylemesin"[j] dedi.

9 İsrail kralı bir saray memurunu[k] çağırıp "Çabuk İmla oğlu Mikaya'yı getir"[l] dedi. **10** İsrail kralı ile Yahuda kralı Yehoşafat, kraliyet giysileri içinde,[m] Samiriye kapısının girişindeki harman yerinde, tahtlarında oturuyorlardı; tüm peygamberler onların önünde peygamberlik ediyordu.[a] **11** Ve Kenaana oğlu Tsedekiya yaptığı demir boynuzları alıp şöyle dedi: "Yehova diyor ki,[b] 'Aramilere bu boynuzlarla vurup onları tamamen yok edeceksin.' "[c] **12** Tüm diğer peygamberler de aynı sözü söyleyip "Ramot-gilead'a git, zafer senin olsun. Yehova orayı mutlaka kralın eline verecek"[ç] diyorlardı.

13 Mikaya'yı çağırmaya giden haberci "Bak, peygamberlerin hepsi krala iyi şeyler söyledi. Lütfen sen de onlar gibi iyi sözler söyle" dedi.[d] **14** Fakat Mikaya, "Yehova'nın hakkı için,[e] Yehova bana ne derse onu söylerim"[f] dedi. **15** Sonra kralın huzuruna çıktı. Kral, "Mikaya, Ramot-gilead'a savaş açalım mı, yoksa vaz mı geçelim?" diye sordu. Mikaya da "Git, zafer senin olsun. Yehova orayı muhakkak kralın eline verecek"[g] dedi. **16** Bunun üzerine kral "Bana sadece doğruyu söylemen için sana daha kaç defa Yehova'nın adıyla ant içireyim?"[h] dedi. **17** Bunun üzerine Mikaya şöyle karşılık verdi: "Tüm İsrailliler dağlarda, çobanı olmayan koyunlar[ı] gibi dağılmış[i] görüyorum. Yehova da 'Bunların efendisi yok. Hepsi selametle evlerine dönsün'[j] diyor."

18 İsrail kralı, Yehoşafat'a "Ben sana hakkımda iyi şeyler değil kötü şeyler bildirir, dememiş miydim" dedi.[k]

19 Mikaya "O halde şimdi Yehova'nın sözünü dinle" dedi,[l] "Yehova'yı tahtında otururken görüyorum,[m] göklerin tüm ordusu sağında ve solunda ayakta duruyor.[n] **20** Ve baktım, Yeho-

BÖLÜM 22

a 1Kr 15:24
2Ta 18:3
b Tkr 4:43
Yş 20:8
1Kr 4:13
c 2Ta 18:2
ç 2Kr 3:7
2Ta 18:3
Öz 13:20
2Ko 6:14
d Sy 27:21
Öz 3:6
e 1Kr 18:19
Mt 15:14
f 2Ta 18:5
Yr 5:31
Yr 23:30
g 2Kr 3:11
2Ta 18:6
h 1Kr 18:4
ı 1Kr 21:20
2Ta 36:16
Me 34:21
Öz 9:8
i 2Ta 18:7
İş 30:10
Yr 38:4
j Öz 5:12
Öz 5:13
Tit 1:13
k 1Sa 8:16
2Kr 9:32
l 2Ta 18:8
m Es 6:8
Mt 11:8
Elç 12:21

2. Sütun

a 2Ta 18:9
He 13:2
b Tkr 18:20
Yr 23:16
Yr 23:17
He 13:6
c 2Ta 18:10
ç 2Ta 18:11
d 2Ta 18:12
e Tkr 6:13
Yr 12:16
f Sy 22:35
2Ta 18:13
Yr 1:7
Yr 23:28
He 2:4
2Pe 1:21
g 2Ta 18:14
h Tkr 5:11
2Ta 18:15
ı Öz 10:24
Zk 10:2
Zk 13:7
Mt 9:36
i Tkr 28:25
j 2Ta 18:16
He 33:9
k 2Ta 18:17
l 2Ta 18:18
m İş 6:1
He 1:26
Da 7:9
n Ey 1:6
Da 7:10
Mt 18:10
Vh 5:11

va, 'Ahab'ı Ramot-gilead'a saldırsın da ölsün diye kim kandıracak?' dedi. Kimi şöyle, kimi böyle diyordu,[a] **21** sonunda bir ruh[b] çıkıp Yehova'nın önünde durdu ve 'Ben onu kandırırım' dedi. Yehova 'Nasıl?' diye sordu.[c] **22** O da 'Gider Ahab'ın tüm peygamberlerinin dilinde aldatıcı bir ruh olurum'[ç] dedi. Tanrı 'Onu kandırırsın ve başarırsın.[d] Git öyle yap' dedi.[e] **23** Ve şimdi, Yehova senin tüm bu peygamberlerinin diline aldatıcı bir ruh koydu;[f] Yehova senin hakkında felaket bildirdi."[g]

24 Kenaana oğlu Tsedekiya Mikaya'ya yaklaşıp yüzüne bir tokat attı[h] ve "Yehova'nın ruhu seninle konuşmak için nasıl oldu da benden sana geçti?" dedi.[ı] **25** Bunun üzerine Mikaya, "Saklanmak için evin arka odasına[i] kaçtığın gün nasıl olduğunu görürsün" diye cevap verdi.[j] **26** O zaman İsrail kralı, "Mikaya'yı alıp şehir yöneticisi Amon'a ve kral oğlu Yoaş'a götürün" dedi.[k] **27** "Onlara deyin ki, kral[l] bu adamı hapse atmanızı[m] ve kendisi selametle dönene dek ona çok az ekmek[n] ve su vermenizi emrediyor."[o] **28** Mikaya "Eğer sen selametle dönersen, Yehova da benimle konuşmamış demektir.[ö] Ey halklar, bunu hepiniz duyun"[p] dedi.

29 Ve İsrail kralı ile Yahuda kralı Yehoşafat Ramot-gilead'a çıktılar.[r] **30** İsrail kralı, Yehoşafat'a "Ben kılık değiştirip savaşa öyle gireceğim,[s] fakat sen kendi giysilerini giy"[ş] dedi. Ve İsrail kralı kılık değiştirip[t] savaşa girdi.[u] **31** Aram kralı da savaş arabalarının başındaki otuz iki[a] komutana "Ne küçüğe ne büyüğe, yalnızca İsrail kralına saldıracaksınız" diye emretmişti.[b] **32** Savaş arabalarının başındaki komutanlar Yehoşafat'ı görünce kendi kendilerine "İşte İsrail kralı" dediler[c] ve dönüp ona saldırdılar; Yehoşafat feryat edip yardım istedi.[ç] **33** Komutanlar onun İsrail kralı olmadığını anlayınca peşini bıraktılar.[d]

34 Rastgele ok atan bir asker İsrail kralını zırhının ek yerinden vurdu. Bunun üzerine kral arabacısına "Dön, beni savaştan çıkar, çünkü ağır yaralandım" dedi.[e] **35** O gün savaş giderek şiddetlendi; kralı Aramilerin karşısında arabada ayakta tutmak zorunda kaldılar. Kral akşama kadar can çekişti;[f] yarasından akan kan savaş arabasının içine doldu.[g] **36** Güneş batmak üzereyken ordugâhta "Herkes kendi şehrine, herkes kendi memleketine!" sesleri duyuldu.[h] **37** Kral öldü. Onu Samiriye'ye getirdiler ve orada gömdüler.[ı] **38** Ve savaş arabasını Samiriye havuzunun yanında yıkarlarken Yehova'nın söylediği gibi[i] köpekler gelip onun kanını yaladı[j] (orada fahişeler yıkanırdı).

39 Ahab'ın dönemindeki diğer olaylar, tüm işleri, inşa ettiği fildişi ev[k] ve tüm şehirler İsrail krallarının tarih kitabında[ı] yazılıdır. **40** Ahab uyuyup atalarına katıldı,[m] yerine oğlu Ahazya[n] kral oldu.

41 Asa oğlu Yehoşafat,[o] İsrail kralı Ahab'ın dördüncü yılında Yahuda kralı olmuştu.

BÖLÜM 22

a 2Ta 18:19
b Me 104:4
İb 1:7
İb 1:14
c 2Ta 18:20
ç 1Kr 22:6
d 2Se 2:11
1Yh 4:1
e 2Ta 18:21
f He 14:9
g Sy 23:19
1Kr 20:42
2Ta 18:22
İş 55:11
h 1Ta 16:22
Me 105:15
ı 2Ta 18:23
i 1Kr 20:30
j 2Ta 18:24
k 2Ta 18:25
l Ro 9:18
m İb 11:36
n Me 104:15
o 2Ta 18:26
ö Sy 16:29
p 2Ta 18:27
r 2Ta 18:28
s 1Sa 8:20
ş 1Kr 22:10
t 2Ta 35:22
Öz 21:30
u 2Ta 18:29

2. Sütun

a 1Kr 20:1
b 2Ta 18:30
c 2Ta 18:31
ç Me 50:15
Me 91:15
Me 130:1
d 2Ta 18:32
e 2Ta 18:33
f 1Kr 20:42
2Ta 18:34
g Ba 9:6
h 1Kr 22:17
ı 1Kr 16:28
i 1Kr 32:35
Me 119:89
İş 14:27
İş 46:10
İş 48:3
j 1Kr 21:19
k 1Kr 10:22
He 27:15
l 1Kr 14:19
1Kr 16:5
1Kr 16:27
m 1Kr 16:28
n 2Kr 1:2
2Ta 20:35
o 1Ta 3:10
2Ta 17:1
2Ta 20:31
Mt 1:8

42 Yehoşafat kral olduğunda otuz beş yaşındaydı, Yeruşalim'de yirmi beş yıl saltanat sürdü; annesi Şilhi kızı Azuba'ydı. **43** Babası Asa'nın izinden gitti, o yoldan sapmadı ve Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı.[a] Ne var ki yüksek yerler ortadan kaldırılmadı. Halk hâlâ oralarda kurban kesiyor ve kurban dumanı sunuyordu.[b] **44** Yehoşafat İsrail kralıyla barış içinde kaldı.[c] **45** Yehoşafat'ın dönemindeki diğer olaylar, yaptığı büyük işler ve savaşlar Yahuda krallarının tarih kitabında[ç] yazılıdır. **46** Yehoşafat babası Asa'nın zamanından kalmış tapınak oğlanlarının[d] hepsini ülkeden kovdu.[e]

47 O sıralarda Edom'da[f] kral yoktu; başta bir kral naibi bulunuyordu.[g]

48 Yehoşafat Ofir'e gidip altın getirecek Tarşiş[h] gemileri yaptı; fakat gemiler oraya gidemeden Etsyon-geber'de parçalandılar.[ı]

BÖLÜM 22

a 1Kr 15:11 2Ta 14:2 2Ta 14:11 2Ta 15:8 2Ta 17:3 Vz 12:13
b Tkr 12:14 1Kr 14:23 1Kr 15:14 2Kr 12:3 2Kr 14:4 2Kr 15:4 2Kr 18:22 2Ta 20:33
c 2Kr 8:18 2Ta 18:1 2Ta 19:2
ç 1Kr 14:29
d Le 20:13 Ro 1:27 1Ko 6:9 1Ti 1:10 Yhd 7
e 1Kr 15:12
f Ba 36:1 Ba 36:9
g 2Sa 8:14 2Kr 8:20 Me 108:9
h 1Kr 10:22 2Ta 9:21
ı 1Kr 9:26 2Ta 20:37

2. Sütun

a Öz 1:10 2Ko 6:14
b 1Kr 2:10 2Ta 21:1

49 O zaman Ahab oğlu Ahazya, Yehoşafat'a "Senin hizmetkârlarınla beraber gemilerde benim hizmetkârlarım da gitsin" dedi, fakat Yehoşafat kabul etmedi.[a]

50 Yehoşafat uyuyup atalarına katıldı[b] ve Davut Şehrinde[c] atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yehoram[ç] kral oldu.

51 Ahab oğlu Ahazya,[d] Yahuda kralı Yehoşafat'ın on yedinci yılında Samiriye'de İsrail kralı oldu ve saltanatı iki yıl sürdü. **52** O, Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı;[e] babasının,[f] annesinin[g] ve İsrail'i suça sürükleyen[h] Nebat oğlu Yeroboam'ın[ı] izinden yürüdü. **53** Babasının yaptıklarının hepsini o da yaptı. Baal'e[i] kulluk etmeye, onun önünde eğilmeye ve İsrail'in Tanrısı Yehova'yı öfkelendirmeye[j] devam etti.

c 1Kr 11:43; 1Kr 14:31; 1Kr 15:24; **ç** 2Kr 8:16; 2Ta 21:5; **d** 2Kr 1:2; **e** Tkr 28:15; **f** 1Kr 16:30; 2Kr 8:27; 2Ta 22:3; **g** 1Kr 21:25; **h** 1Kr 14:9; 2Kr 3:3; **ı** 1Kr 12:28; 1Kr 13:33; **i** Hk 2:11; 1Kr 16:32; 2Kr 1:2; **j** Çk 20:3; Çk 34:14.

KRALLAR

İKİNCİ KİTAP

Yunanca *Septuagint*'e göre

KRALLAR DÖRDÜNCÜ KİTAP

1 Ahab'ın ölümünden sonra[a] Moab[b] İsrail'e başkaldırdı.[c]

2 Ahazya Samiriye'de evinin üst katındaki odanın[ç] kafesli penceresinden aşağı düştü[d] ve yaralandı. "Gidin, Ekron'un[e] tanrısı Baal-zebub'a[f] iyileşip iyileşemeyeceğimi sorun"[g] diyerek ulaklarını gönderdi.[h] **3** Bunun üzerine Yehova'nın meleği[ı] Tişbeli İlya'ya[a] şöyle dedi: "Kalk, Samiriye kralının gönderdiği ulakların yoluna çık; onlara de ki, 'İsrail'de Tanrı[b] yok mu da Ekron'un tanrısı Baal-zebub'a danışmaya gidiyorsunuz? **4** Bu yüzden Yehova, "Yattığın yataktan kalka-

BÖLÜM 1

a 2Kr 3:5
b Ba 19:37 Sy 24:17 Me 60:8
c 2Kr 3:5 2Kr 8:22
ç Hk 3:20 1Kr 17:19
d Vz 9:11
e Yş 13:3 1Sa 5:10
f 2Kr 1:16
g Çk 20:3 1Sa 15:23

h 1Sa 28:7; 1Kr 14:3; 2Kr 8:8; **ı** 2Kr 1:15; Elç 8:26; **2. Sütun** **a** 1Kr 17:1; **b** 1Kr 18:36; İş 8:19; Yr 2:11; Yun 2:8.

mayacak, kesinlikle öleceksin”[a] diyor.’ ” Bunun üzerine İlya kalkıp gitti.

5 Ulaklar geri dönünce kral hemen “Neden geri döndünüz?” dedi. **6** Onlar da “Yolumuza bir adam çıktı” diye karşılık verdiler; “ ‘Sizi gönderen krala gidip şöyle deyin’ dedi, ‘Yehova diyor ki,[b] İsrail’de Tanrı yok mu da Ekron’un tanrısı Baal-zebub’a danışmak için adam yolladın? Bu yüzden, yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin.’ ”[c] **7** Bunun üzerine kral, “Yolunuza çıkan ve bu sözleri söyleyen adam nasıl biriydi?” diye sordu. **8** Onlar da “Giysisi hayvan postundandı,[ç] belinde de deri kuşak vardı”[d] dediler. Kral bunu duyunca “Bu Tişbeli İlya!” dedi.

9 Ve ona bir ellibaşıyla birlikte elli adam gönderdi.[e] İlya dağın tepesinde oturuyordu. Komutan onun yanına çıkıp, “Tanrı* adamı,[f] kral ‘Aşağı in’ diyor” dedi. **10** Fakat İlya komutana “Eğer ben Tanrı adamıysam göklerden ateş[g] insin, seni ve elli adamını yakıp yok etsin” diye karşılık verdi. Bunun üzerine göklerden ateş indi, onu ve elli adamını yakıp yok etti.[h]

11 Kral İlya’ya bir ellibaşıyla birlikte elli adam daha gönderdi.[ı] O komutan da, “Tanrı adamı, kral ‘Çabuk aşağı in’ diyor”[i] dedi. **12** Fakat İlya “Eğer ben Tanrı adamıysam göklerden ateş insin, seni ve elli adamını yakıp yok etsin” diye karşılık verdi. Ve Tanrı’nın ateşi göklerden indi, onu ve elli adamını yakıp yok etti.

13 Kral, İlya’ya üçüncü bir ellibaşıyla birlikte elli adam daha gönderdi.[a] Fakat bu üçüncü komutan İlya’nın yanına çıkıp önünde diz çöktü[b] ve yalvararak[c] “Tanrı adamı, ne olur benim ve bu elli hizmetkârının canını[ç] bağışla”[d] dedi. **14** “Göklerden ateş indi ve önceki iki ellibaşıyla birlikte adamlarını yakıp yok etti.[e] Fakat şimdi bu hizmetkârının canını bağışla.”

15 Bunun üzerine Yehova’nın meleği İlya’ya “Onunla beraber in, korkma”[f] dedi. İlya da kalktı, onunla beraber inip krala gitti. **16** Ve krala şöyle dedi: “Yehova diyor ki, ‘İsrail’de danışacak Tanrı yok muydu da Ekron’un[g] tanrısı Baal-zebub’a danışmak için ulaklar[h] gönderdin? Bu yüzden, yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin.’ ” **17** Yehova’nın İlya aracılığıyla söylediği gibi[ı] Ahazya’nın durumu gitgide kötüleşti ve öldü.[i] Oğlu olmadığından yerine Yehoram*[j] kral oldu; o sırada Yahuda’da Kral Yehoşafat’ın oğlu Yehoram[k] tahttaydı ve saltanatının ikinci yılıydı.

18 Ahazya’nın[l] yaptığı diğer işler İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[m]

2 Yehova’nın İlya’yı[n] bir kasırgayla göklere alacağı[o] zaman geldiğinde, İlya ve Elişa[ö] Gilgal’den*[p] yola çıktılar. **2** İlya Elişa’ya, “Lütfen sen burada kal, çünkü Yehova beni Beytel’e

BÖLÜM 1

a Öz 11:19
Öz 14:32
Vz 8:13
b İş 46:10
İş 55:11
c 1Ta 10:14
ç 1Kr 19:19
Zk 13:4
d Mt 3:4
İb 11:37
e Me 105:15
f Tkr 33:1
1Sa 2:27
g Sy 11:1
Sy 16:35
Me 106:18
Lu 9:54
Yhd 7
h Öz 13:17
ı İş 26:11
i Me 140:11
Öz 22:3

2. Sütun

a Öz 27:22
Yr 5:3
b Mt 17:14
Mr 1:40
Mr 10:17
c İş 60:14
ç Ba 2:7
d 1Sa 26:21
Me 72:14
e 2Kr 1:10
f Me 27:1
Yr 1:17
He 2:6
g Yş 13:3
h 2Kr 1:3
ı İş 44:26
i Öz 13:21
j 2Kr 3:1
2Kr 9:22
k 2Kr 8:16
l 1Kr 22:51
m 1Kr 14:19
1Kr 22:39

BÖLÜM 2

n 1Kr 17:1
o 2Kr 2:11
ö 1Kr 19:16
p 2Kr 4:38

2Kr 1:9* Başlangıç 5:22’deki dipnota bakın.

2Kr 1:17* Ya da “kardeşi Yehoram” **2:1*** Eriha yakınındaki Gilgal değil, Beytel yakınındaki tepelik bölgede yer alan Gilgal.

gönderdi" dedi. Fakat Elişa "Yehova'nın hakkı için[a] ve senin başın üzerine[b] yemin ederim ki senden ayrılmam"[c] dedi. Böylece birlikte Beytel'e[ç] indiler. **3** Beytel'deki peygamber oğulları[d] Elişa'ya gelip "Başındaki efendini Yehova'nın bugün senden alacağını biliyor musun?"[e] dediler. O da "Biliyorum,[f] susun" dedi.

4 Ve sonra İlya ona, "Elişa, lütfen sen burada kal, çünkü Yehova beni Eriha'ya[g] gönderdi" dedi. Fakat Elişa, "Yehova'nın hakkı için ve senin başın üzerine yemin ederim ki senden ayrılmam" dedi. Böylece Eriha'ya geldiler. **5** Eriha'daki peygamber oğulları Elişa'nın yanına gelip "Başındaki efendini Yehova'nın bugün senden alacağını biliyor musun?" dediler. O da "Biliyorum, susun" dedi.[h]

6 İlya tekrar Elişa'ya, "Lütfen sen burada kal, çünkü Yehova beni Ürdün Irmağına[ı] gönderdi" dedi. Fakat Elişa "Yehova'nın hakkı için ve senin başın üzerine yemin ederim ki senden ayrılmam"[i] dedi. Böylece ikisi yola devam etti. **7** Ve Ürdün kıyısına gelip durdular. Peygamber oğullarından elli kişi de gelmiş uzaktan onlara bakıyordu.[j] **8** Sonra İlya peygamber giysisini[k] dürüp suya vurdu ve sular iki yana açıldı, böylece ikisi ırmağın kuru yatağından karşıya geçti.[l]

9 Karşıya geçer geçmez İlya Elişa'ya "Yanından alınmadan önce senin için ne yapmamı istersin?"[m] diye sordu. Elişa da "Ne olur, sendeki ruhtan[n] iki payım[o] olsun"[ö] diye karşılık verdi.

BÖLÜM 2

a Tkr 6:13
Yr 4:2
Yr 12:16
b 1Sa 17:55
2Kr 4:30
c 2Sa 15:21
Öz 18:24
ç Ba 28:19
1Kr 12:29
1Kr 13:1
2Kr 2:23
d 1Kr 18:13
1Kr 20:35
2Kr 4:1
e 1Kr 19:16
f Ams 3:7
g Yş 6:26
1Kr 16:34
h 2Kr 2:3
ı 2Sa 19:15
i Ba 32:26
Ru 1:16
2Kr 2:2
j 1Kr 18:13
k 1Kr 19:19
2Kr 2:13
l Çk 14:22
Yş 3:17
2Kr 2:14
Me 114:5
İş 11:15
m Lu 24:51
İb 7:7
n Tkr 34:9
Lu 1:17
Elç 1:8
Elç 8:17
o Tkr 21:17
ö 1Kr 19:16

2. Sütun

a Mt 7:7
1Yh 5:14
b 2Kr 6:17
Me 68:17
Hb 3:8
c 2Ta 21:12
ç 2Kr 5:13
Elç 7:2
1Ko 4:15
d 2Kr 13:14
e 2Sa 1:11
Ey 1:20
f 1Kr 19:19
2Kr 1:8
Zk 13:4
Mt 3:4
g Yş 3:13
2Kr 2:8
h 1Kr 18:36
İb 10:39
ı Sy 11:25
Sy 27:20
2Kr 2:9
İş 11:2
i Yş 4:14
Ro 12:10
j 1Kr 18:12

10 İlya "Zor bir şey istedin"[a] dedi. "Eğer beni yanından alınırken görürsen isteğin gerçekleşecek, fakat görmezsen gerçekleşmeyecek."

11 Ve onlar konuşarak yürürken bir anda ateşten bir savaş arabası[b] ve ateşten atlar belirip ikisini birbirinden ayırdı; İlya kasırgayla göklere yükseldi.[c] **12** Olanları gören Elişa "Baba, baba,[ç] İsrail'in savaş arabası ve atlıları!"[d] diye bağırdı. Ve Elişa onu bir daha görmedi. Sonra giysilerini tutup iki parçaya ayırdı.[e] **13** İlya'nın üzerinden düşmüş olan peygamber giysisini[f] aldı, geri dönüp Ürdün Irmağının kıyısında durdu. **14** Ve İlya'nın üzerinden düşen giysiyi alıp sulara[g] vurarak "Nerede İlya'nın Tanrısı Yehova, nerede?"[h] diye seslendi. O vurunca sular iki yana açıldı, böylece Elişa karşıya geçti.

15 Eriha'daki peygamber oğulları onu uzaktan görünce, "İlya'daki ruh[ı] Elişa'ya geçmiş" dediler. Gidip onu karşıladılar, önünde eğilip[i] yere kapandılar. **16** Ve ona şöyle dediler: "Bak, burada, hizmetkârlarının yanında elli yiğit var. Lütfen izin ver, gidip efendini arasınlar. Belki Yehova'nın ruhu[j] onu alıp dağlardan ya da vadilerden birine bırakmıştır." Fakat Elişa, "Onları göndermeyin" dedi. **17** Ancak o kadar ısrar ettiler ki utandı ve sonunda "Peki, gönderin" dedi. Elli adam gönderdiler ve adamlar üç gün boyunca İlya'yı aradılar, fakat bulamadılar. **18** Geri döndüklerinde Elişa Eriha'day-

dı.[a] Onlara "Size gitmeyin demedim mi?" dedi.

19 Bir süre sonra şehrin erkekleri Elişa'ya, "Efendimizin de gördüğü gibi şehrin yeri iyi;[b] fakat suyu[c] kötü, memlekette düşükler oluyor"[ç] dediler. **20** Bunun üzerine Elişa, "Bana yeni bir tas getirin, içine de tuz koyun" dedi. Gidip getirdiler. **21** Sonra suyun kaynağına çıktı ve tuzu oraya döküp,[d] "Yehova şöyle söylüyor" dedi, "Bu suyu iyileştiriyorum.[e] Artık ölüme ya da düşüğe sebep olmayacak." **22** Elişa'nın söylediği gibi oldu, o su bugün hâlâ iyidir.[f]

23 Elişa oradan Beytel'e[g] çıkarken, yolda şehirden gelen küçük çocuklarla[h] karşılaştı. Çocuklar onunla alay etmeye[ı] başladı. "Defol git kel kafalı![i] Defol git kel kafalı!" diye bağırıyorlardı. **24** Elişa arkasına dönüp çocuklara baktı ve onlara Yehova'nın adıyla lanet etti.[j] Bunun üzerine ormandan iki dişi ayı[k] çıktı ve çocuklardan kırk ikisini parçaladı.[l] **25** Elişa oradan Karmel Dağına[m] gitti, sonra da Samiriye'ye döndü.

3 Yahuda kralı Yehoşafat'ın on sekizinci yılında, Ahab oğlu Yehoram[n] İsrail kralı oldu ve Samiriye'de on iki yıl saltanat sürdü. **2** Yehova'nın gözünde[o] kötü olanı yaptı; fakat babası ya da annesi gibi değildi,[o] çünkü babasının yapmış olduğu[p] Baal dikili taşını[r] ortadan kaldırdı. **3** Ancak İsrail'i günaha sürükleyen[s] Nebat oğlu Yeroboam'ın günahlarını[s] sürdürdü, onları bırakmadı.

BÖLÜM 2

a Yş 6:26
1Kr 16:34
b Tkr 34:3
c Çk 15:23
ç Tkr 28:18
Ho 9:14
d Çk 15:25
2Kr 4:41
e He 47:8
f Vz 3:14
g 2Kr 2:2
h Öz 20:11
Öz 22:15
ı Ba 21:9
2Ta 36:16
Lu 10:16
1Se 4:8
i İş 22:12
j Hk 9:20
Hk 9:57
2Kr 1:10
Elç 8:20
k Öz 17:12
Öz 28:15
Ho 13:8
l 1Kr 19:17
Öz 9:12
Öz 19:25
Öz 19:29
Na 1:2
m 2Kr 4:25

BÖLÜM 3

n 2Kr 1:17
o Ey 34:21
ö 1Kr 16:30
p 1Kr 16:33
r Çk 23:24
Çk 34:13
s 1Kr 14:16
ş 1Kr 12:28
2Kr 10:29

2. Sütun

a 2Kr 3:27
b 1Kr 22:37
c 2Sa 8:2
2Kr 1:1
ç 1Kr 20:27
d 2Ta 19:2
e 1Kr 22:4
2Ko 6:14
f Sy 21:4
g 2Sa 8:14
1Kr 22:47
Vz 4:12
h 1Ta 15:13
Me 78:34
Öz 19:3
İş 8:21
ı Ams 3:7
i 1Kr 22:7
j Hk 20:18
k 1Kr 19:16
2Kr 2:15
l 1Kr 19:21
Lu 22:26
m 1Sa 2:30
He 14:3
1Ko 10:21

4 Moab kralı Meşa[a] koyun yetiştirirdi ve İsrail kralına haraç olarak yüz bin koyun ve yüz bin kırkılmamış koç öderdi. **5** Ancak Ahab ölünce[b] Moab kralı İsrail kralına başkaldırdı.[c] **6** Bunun üzerine Kral Yehoram Samiriye'den yola çıkıp tüm İsrail'i topladı.[ç] **7** Ayrıca Yahuda kralı Yehoşafat'a "Moab kralı bana başkaldırdı. Benimle beraber Moab'la savaşmaya gelir misin?" diye haber gönderdi. O da "Gelirim.[d] Beni kendin gibi say, halkımı kendi halkın,[e] atlarımı da kendi atların say" diye karşılık verdi. **8** Sonra, "Hangi yoldan gidelim?" diye sordu. O da "Edom Çölü yolundan"[f] dedi.

9 İsrail kralı, Yahuda kralı ve Edom kralı[g] yola çıktılar. Yedi gün boyunca dolambaçlı bir yol izlediler; ordu ve arkalarından gelen hayvanlar için su yoktu. **10** Ve İsrail kralı "Eyvah!" dedi, "Yehova biz üç kralı Moab'ın eline vermek için bir araya toplamış."[h] **11** Bunun üzerine Yehoşafat, "Burada Yehova'nın bir peygamberi yok mu?"[ı] diye sordu;[i] "Onun aracılığıyla Yehova'ya danışalım."[j] Ve İsrail kralının hizmetkârlarından biri, "Şafat oğlu Elişa[k] var; İlya'nın ellerine o su dökerdi"[l] dedi. **12** Yehoşafat "Yehova'nın sözü ondadır" dedi. Böylece Yehoşafat, İsrail kralı ve Edom kralı ona gittiler.

13 Ancak Elişa İsrail kralına, "Benden ne istiyorsun?[m] Babanın ananın peygamberlerine[n] git" dedi. Fakat İsrail kralı, "Olmaz!" dedi, "Biz üç kralı Moab'ın

n Hk 10:14; 1Kr 18:19; 1Kr 22:6; 1Kr 22:22.

eline vermek için bir araya toplayan Yehova."[a] **14** Elişa da şöyle karşılık verdi: "Hizmet ettiğim göklerin* hâkimi Yehova'nın hakkı için,[b] Yahuda kralı Yehoşafat'ın hatırı olmasa[c] seninle görüşmez, yüzüne bile bakmazdım.[ç] **15** Şimdi bana bir çalgıcı[d] getirin." Adam çalgısını çalmaya başlar başlamaz Yehova elini[e] Elişa'nın üzerine koydu; **16** ve Elişa söze başladı: "Yehova şöyle söylüyor: 'Bu vadiyi hendeklerle[f] doldurun; **17** çünkü Yehova, ne rüzgâr ne de yağmur göreceksiniz, yine de vadi suyla dolacak,[g] siz, sürüleriniz ve hayvanlarınız içeceksiniz.[h] diyor.' **18** Bu Yehova'nın gözünde basit bir şeydir.[ı] O Moab'ı elinize verecek.[i] **19** Her surlu şehre[j] ve her önemli şehre saldıracak, her iyi[k] ağacı keseceksiniz,[l] bütün su kaynaklarını kapatacak, her verimli tarlayı taşla dolduracaksınız."

20 Ertesi sabah,[m] tahıl sunusu[n] vaktinde baktılar ki, Edom tarafından sular geldi ve vadiyi doldurdu.

21 Moablılar kralların kendileriyle savaşmaya geldiğini duyunca, genç yaşlı herkes, eli silah tutan[o] tüm erkekler bir araya toplanıp sınırda beklemeye başladılar. **22** Moablılar sabah erkenden kalktılar; güneşin ışıkları suya vuruyordu; karşıdan suyu kan gibi kırmızı gördüler. **23** "Bu kan!" dediler; "Belli ki krallar birbirini kılıçtan geçirmiş, öldürmüşler. Haydi Moab yağmaya!"[ö] **24** Fakat İsrail ordugâhına geldiklerinde, İsrailliler[a] hemen harekete geçip onları vurmaya başladı. Moablılar kaçtılar.[b] Moablıları vurarak ilerleyen İsrailoğulları Moab'a girdiler. **25** Şehirlerini yerle bir ettiler,[c] verimli tarlalara taş atarak onları taşlarla doldurdular, bütün su kaynaklarını kapattılar,[ç] her iyi ağacı kestiler.[d] Yalnızca Kir-hareset'in[e] taşları yerinde kaldı; sapanla taş atanlar orayı kuşatıp şehre saldırdılar.

26 Moab kralı savaşta yenildiğini görünce, yanına eli kılıç tutan yedi yüz adam alarak Edom kralının[f] bulunduğu taraftan safları yarmaya çalıştı, fakat başaramadı. **27** Bunun üzerine, kendi yerine geçecek ilk oğlunu alıp surun üzerinde yakılan kurban olarak sundu.[g] Ve bu, İsrail'e karşı büyük bir öfke doğurdu, onlar da geri çekilip ülkelerine döndüler.

4 Peygamber oğullarından[h] birinin karısı Elişa'ya yakarıp şöyle dedi: "Hizmetkârın kocam öldü; sen de bilirsin ki o Yehova'dan korkan[ı] biriydi. Fakat şimdi alacaklısı[i] geldi, iki çocuğumu da alıp götürmek, kölesi yapmak istiyor." **2** Elişa, "Senin için ne yapayım?[j] Söyle, evinde ne var?" dedi. Kadın, "Bu hizmetçinin evinde bir testi yağdan[k] başka bir şey yok" diye karşılık verdi. **3** O zaman Elişa, "Git, etraftan, bütün komşularından boş kaplar iste; bulabildiğin kadar kap topla" dedi; **4** "Oğullarınla beraber eve gir, kapıyı kapat; o yağdan bütün kaplara doldur, doldurduklarını kenara koy." **5** Bu-

2Kr 3:14* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

BÖLÜM 3

a Tkr 32:39
Ho 6:1
b Tkr 6:13
Yr 12:16
c 2Ta 17:3
2Ta 19:4
ç Ey 34:18
Öz 15:29
Mi 3:4
d 1Sa 10:5
1Ta 25:1
e 1Kr 18:46
He 1:3
He 3:14
He 8:1
Elç 11:21
f Yr 14:3
g Me 84:6
Me 107:35
h İş 41:17
ı Yr 32:17
Mr 10:27
i Tkr 28:7
j Tkr 3:5
k Tkr 20:19
l 2Kr 3:25
m Çk 29:39
n Çk 29:41
o 1Kr 20:11
ö Çk 15:9
Hk 5:30

2. Sütun

a 1Kr 12:19
b Le 26:7
1Se 5:3
c İş 37:26
ç Ba 26:15
2Ta 32:4
d 2Kr 3:19
e İş 15:1
İş 16:7
f 2Kr 3:9
g Tkr 12:31
1Kr 11:7
2Kr 17:17
2Ta 28:3
Me 106:37
Yr 7:31
He 16:20
1Ko 10:20

BÖLÜM 4

h 2Kr 2:3
2Kr 2:5
ı 1Kr 19:18
Öz 8:13
i 1Sa 22:2
j Öz 3:27
Ga 6:10
İb 13:16
Yk 1:27
k 1Kr 17:12

nun üzerine kadın Elişa'nın yanından ayrıldı.

Oğullarıyla beraber eve girip kapıyı kapattı, çocuklar kapları yanına getirdiler, kadın da doldurmaya başladı.[a] **6** Elindeki kaplar dolunca oğullarından birine, "Bir kap daha getir"[b] dedi, fakat oğlu "Başka kap kalmadı" dedi. O zaman yağ kesildi.[c] **7** Kadın gelip durumu Tanrı adamına anlattı, o da "Git yağı sat ve borçlarını öde,[ç] kalanla da oğullarınla birlikte geçinirsin"[d] dedi.

8 Bir gün Elişa Şunem'den[e] geçiyordu. Orada itibarlı bir kadın yaşardı; kadın gelip yemek yemesi için ısrar etti.[f] O günden sonra Elişa ne zaman oradan geçse yemek yemek için ona uğrar oldu. **9** Bir süre sonra kadın kocasına[g] şöyle dedi: "Bak, iyi biliyorum ki bize her zaman uğrayan bu adam Tanrı'nın özel bir hizmetçisi.[h] **10** Ne olur damda küçük bir oda[ı] yapalım; onun için bir yatak, masa, sandalye ve şamdan[i] koyalım. Bize geldiği zaman orada kalır."[j]

11 Bir gün Elişa her zamanki gibi gelip yukarıdaki odasına çıktı ve uzandı. **12** Hizmetkârı Gehazi'ye[k] "Şunemli[l] kadını çağır" dedi; o da Elişa'nın önüne gelsin diye kadını çağırdı. **13** Ve Elişa Gehazi'ye şöyle dedi: "Lütfen ona de ki, 'Bizim için bunca zahmete girdin.[m] Senin için ne yapabiliriz?[n] Kralla[o] ya da ordunun komutanıyla[ö] konuşmamı istediğin bir şey var mı?'" Kadın da "Hayır, bir sıkıntım yok; kendi halkımın arasında huzur içinde yaşıyorum"[p] dedi. **14** Elişa, "Peki onun için ne yapılabilir?" diye sordu. O zaman Gehazi, "Aslında onun bir oğlu yok,[a] kocası da yaşlı" dedi. **15** O zaman Elişa hemen "Onu çağır" dedi. O da kadını çağırdı ve kadın kapıda durdu. **16** Elişa ona, "Gelecek yıl bu vakitte kucağında bir oğlun olacak"[b] dedi. Fakat kadın, "Olamaz efendim, sen Tanrı adamısın, bu hizmetçine yalan söyleme" diye karşılık verdi.

17 Ancak kadın Elişa'nın dediği gibi[c] gebe kalıp ertesi yıl o vakitte bir oğul doğurdu.[ç] **18** Çocuk büyüdü; ve bir gün her zamanki gibi orakçıların[d] yanında olan babasına gitti. **19** Babasına, "Başım! Ah, başım!"[e] demeye başladı. Sonunda babası hizmetkârına "Onu al, annesine götür"[f] dedi. **20** Hizmetkâr çocuğu alıp annesine götürdü. Çocuk öğleye kadar annesinin kucağında kaldı, sonra öldü.[g] **21** Kadın yukarı çıkıp çocuğu Tanrı adamının[h] yatağına[ı] yatırdı ve kapıyı kapatıp dışarı çıktı. **22** Kocasına "Lütfen bana hizmetkârlardan biriyle bir eşek gönder, Tanrı adamının yanına kadar gidip geleyim"[i] diye haber yolladı. **23** Kocası, "Neden bugün ona gidiyorsun? Ne Yeni Ay[i] ne de Sebt günü" dedi. Kadın da "Merak etme, bir şey yok" diye karşılık verdi. **24** Ve eşeğine palan vurup[k] hizmetkârına, "Sen hayvanı sür, önden yürü, ben söylemedikçe de durma" dedi.

25 Kadın Karmel Dağına, Tanrı adamının yanına geldi. Tanrı adamı onu uzaktan görür görmez hizmetkârı Gehazi'ye,[l]

BÖLÜM 4

a Mr 6:41
Mr 8:6
Yhn 2:9
b Mt 14:19
Mt 15:37
c Yş 5:12
1Kr 17:14
Yhn 6:12
ç Me 37:21
Ro 13:8
d Me 128:4
e Yş 19:18
1Kr 1:3
Ezg 6:13
f Ba 19:3
Hk 13:15
Elç 16:15
g Öz 31:11
1Ko 11:3
h 2Kr 2:9
ı Hk 3:20
1Kr 17:19
i Mr 4:21
j Mt 10:41
Ro 12:13
İb 13:2
k 2Kr 4:29
2Kr 5:20
2Kr 5:27
2Kr 8:4
l Yş 19:18
1Sa 28:4
m Ro 16:6
İb 6:10
n 2Kr 2:9
2Kr 4:2
o 2Kr 8:3
ö 2Kr 9:5
p 2Kr 8:1

2. Sütun

a Ba 15:2
Ba 30:1
b Ba 18:10
c Tkr 18:22
ç Me 127:3
Mt 10:41
d Mt 13:30
e Ey 14:1
f İş 49:15
İş 66:13
g 1Kr 17:17
Vz 9:12
h 2Kr 4:9
ı 2Kr 4:10
i Yhn 11:3
Elç 9:38
j Sy 10:10
Sy 28:11
He 46:3
k Çk 4:20
1Sa 25:20
l 2Kr 4:12

"Bak, Şunemli kadın geliyor" dedi. **26** "Haydi koşup onu karşıla, 'Her şey yolunda mı? Kocan iyi mi? Çocuk iyi mi?' diye sor." Kadın da "Her şey yolunda" dedi. **27** Ve kadın dağa, Tanrı adamının yanına gelince onun ayaklarına sarıldı.[a] Bunu gören Gehazi kadını uzaklaştırmak istedi,[b] fakat Tanrı adamı[c] "Kadını rahat bırak,[ç] çünkü içi yanıyor"[d] dedi; "Yehova bunu benden gizledi,[e] bildirmedi." **28** Kadın, "Ben efendimden bir oğul diledim mi? Bana boş yere ümit verme demedim mi?"[f] dedi.

29 Elişa hemen Gehazi'ye,[g] "Kuşağını beline dola,[h] değneğimi al[ı] ve yola çık" dedi; "Yolda birine rastlarsan selamlama,[i] biri seni selamlarsa karşılık verme. Değneğimi çocuğun yüzüne koy."[j] **30** Bunun üzerine çocuğun annesi, "Yehova'nın hakkı için[k] ve senin başın üzerine yemin ederim[l] ki seni bırakmam"[m] dedi. Elişa da kalkıp kadınla gitti. **31** Gehazi yolda onların önüne geçti ve değneği çocuğun yüzüne koydu, fakat çocukta ne bir ses ne de tepki vardı.[n] Bu yüzden geri dönüp Elişa'yı karşıladı ve ona "Çocuk uyanmadı"[o] dedi.

32 Elişa eve vardı; çocuk ölmüş ve onun yatağına yatırılmıştı.[o] **33** Çocuğun yattığı odaya girip kapıyı kapattı[p] ve Yehova'ya dua etmeye başladı.[r] **34** Sonra kalktı, ağzı çocuğun ağzı üzerine, gözleri çocuğun gözleri üzerine, avuçları çocuğun avuçları üzerine gelecek şekilde onun üzerine kapanıp[s] öylece kaldı; ve çocuğun bedeni yavaş yavaş ısındı. **35** Sonra tekrar evin içinde bir o yana bir bu yana dolaştı ve gelip çocuğun üzerine kapandı. Çocuk yedi kez aksırdı, ardından gözlerini açtı.[a] **36** O zaman Elişa Gehazi'ye "Şunemli kadını[b] çağır" dedi. O da kadını çağırdı, kadın geldi. Elişa ona "Oğlunu al" dedi.[c] **37** Kadın içeri girip Elişa'nın ayaklarına kapandı,[ç] sonra oğlunu alıp çıktı.[d]

38 Ve Elişa Gilgal'e[e] döndü. Memlekette kıtlık[f] vardı. Bir gün peygamber oğulları[g] onun önünde otururken[h] hizmetkârına,[ı] "Kazanı ateşe koy ve peygamber oğullarına çorba yap"[i] dedi. **39** Biri de kıra ebegümeci[j] toplamaya gitti, yabani bir bitki buldu, üzerindeki acıkarpuzlardan bir etek dolusu toplayıp getirdi ve kazana doğradı; çünkü ne olduğunu bilmiyorlardı. **40** Sonra yesinler diye çorbayı önlerine koydular. Fakat ağızlarına alır almaz, "Kazanda ölüm var[k] Tanrı adamı!"[l] diye bağırmaya başladılar ve yiyemediler. **41** Elişa bunun üzerine "O zaman un getirin" dedi. Kazana un attıktan sonra, "Şimdi önlerine koy da yesinler" dedi. Kazanda zararlı bir şey kalmamıştı.[m]

42 Baal-şalişa'dan[n] bir adam geldi ve Tanrı adamına hasadın ilk ürününden yapılmış ekmek[o] getirdi;[o] ekmek çuvalında yirmi somun arpa ekmeği[p] ve taze başaklar vardı. Elişa "Bunları herkese ver yesinler"[r] dedi. **43** Ancak hizmetkârı "Yüz adamın önüne bunları nasıl koyayım?"[s] dedi. Elişa da, "Ver yesinler, çünkü Yehova diyor ki, 'Yiyecekler ve artacak' "[ş] dedi. **44** O da önlerine koydu, yeme-

BÖLÜM 4

a Mt 28:9
b Mr 10:13
c 2Kr 4:9
ç Ey 29:25
2Ko 1:4
1Se 5:11
d Öz 15:13
Öz 17:22
e Ba 18:17
Ams 3:7
f 2Kr 4:16
g 2Kr 4:12
h 1Kr 18:46
ı Çk 4:17
i Lu 10:4
j Elç 19:12
k Tkr 6:13
Yr 12:16
l 1Sa 1:26
2Kr 2:4
m Mt 15:28
Yhn 11:40
n Mt 17:16
Mr 9:18
o Mr 5:39
Lu 8:52
Yhn 11:11
ö 2Kr 4:21
p 1Kr 17:19
Mt 6:6
r 1Kr 17:20
Yhn 11:41
Elç 9:40
s 1Kr 17:21
Elç 20:10

2. Sütun

a 2Kr 8:1
2Kr 8:5
b 2Kr 4:12
c İb 11:35
ç 1Sa 25:23
d 1Kr 17:24
Elç 20:12
e 2Kr 2:1
f Tkr 28:23
2Kr 8:1
He 14:13
g 2Kr 2:3
2Kr 2:5
h Öz 8:34
Elç 22:3
ı 2Kr 4:12
i Me 37:19
Me 37:25
j İş 26:19
k Ey 12:11
l 1Kr 17:24
İş 44:26
m Çk 15:25
2Kr 2:21
n 1Sa 9:4
o Çk 23:16
1Sa 9:7
Ga 6:6
ö İb 13:16
p Tkr 8:8
Yhn 6:9
r 1Ko 9:11
s Mt 14:17
Mr 8:4
ş Me 132:15
Mt 14:20
Mr 8:8

ye başladılar ve Yehova'nın dediği gibi yiyecek arttı.[a]

5 Naaman[b] isminde bir adam vardı; Aram kralının ordu komutanıydı; efendisinin hizmetinde önemli ve itibarlı biriydi, çünkü Yehova Aramileri düşmanlarından onun aracılığıyla kurtarmıştı.[c] Naaman cesur ve güçlü bir adamdı, fakat cüzamlıydı. **2** Aramiler İsrail topraklarına akın ettiklerinde[ç] küçük bir kızı esir almışlardı,[d] kız Naaman'ın karısının hizmetçisi oldu. **3** Bir gün hanımına "Keşke efendim Samiriye'deki peygambere[e] gitse! Cüzamını o iyileştirirdi"[f] dedi.[g] **4** Ve İsrail diyarından gelen kız böyle söylüyor[h] diye biri gidip efendisine haber verdi.

5 Bunun üzerine Aram kralı, Naaman'a "Hemen yola çık! Ben de İsrail kralına bir mektup göndereyim" dedi. Ve Naaman on talant* gümüş, altı bin şekel altın[ı] ve on takım giysi[i] alıp[j] yola çıktı. **6** Gelip İsrail kralına mektubu[k] getirdi; şunlar yazılıydı: "Bu mektupla beraber, cüzamını iyileştirmen için sana hizmetkârım Naaman'ı yolluyorum." **7** İsrail kralı mektubu okur okumaz giysisini yırtıp[l] "Ben öldüren ve yaşatan[m] Tanrı mıyım[n] ki bu adam cüzamını iyileştireyim diye bana birini yolluyor!" dedi; "Rica ederim bakın, nasıl kavga çıkarmaya çalışıyor."[o]

8 Tanrı adamı Elişa, İsrail kralının giysisini yırttığını[ö] duyunca ona haber gönderip şöyle dedi: "Neden giysini yırttın? O adamı bana gönder de İsrail'de peygamber olduğunu öğrensin."[a] **9** Böylece Naaman atları ve savaş arabalarıyla Elişa'nın evinin önüne geldi. **10** Ancak Elişa ona bir haberci gönderip "Git Ürdün Irmağında yedi kez[b] yıkan[c] ki tenin iyileşsin[ç] ve temiz ol" dedi. **11** Naaman buna çok kızıp[d] oradan ayrıldı; şöyle diyordu: "'Dışarı çıkıp yanıma gelir, Tanrısı Yehova'ya yakarır, hastalıklı yerin üzerinde elini gezdirip beni iyileştirir' demiştim.[e] **12** Şam'ın[f] ırmakları Abana ve Farpar İsrail'in tüm sularından[g] daha iyi değil mi? Onlarda yıkanıp temiz olamaz mıydım?"[h] Böylece öfkeyle dönüp oradan ayrıldı.[ı]

13 Fakat hizmetkârları yanına gelip "Baba,[i] peygamber senden zor bir şey isteseydi yapmayacak mıydın?" dediler; "Sana sadece 'Yıkan ve temiz ol' dedi." **14** Bunun üzerine Naaman Tanrı adamının söylediği gibi inip Ürdün Irmağında yedi kez suya daldı.[j] Cüzamından temizlendi[k] ve teni küçük bir çocuğun teni gibi oldu.[l]

15 Sonra adamlarıyla birlikte dönüp Tanrı adamının yanına geldi;[m] ona "Artık biliyorum ki yeryüzünde İsrail'den başka bir yerde Tanrı yok"[n] dedi; "Lütfen bu hizmetkârının armağanını[o] minnettarlığının ifadesi olarak kabul et." **16** Fakat Elişa "Hizmet ettiğim Yehova'nın hakkı için,[ö] kabul etmem"[p] dedi. Naaman kabul etmesi için ısrar etti,

BÖLÜM 4

a Lu 9:17
Yhn 6:13

BÖLÜM 5

b 2Kr 5:14
Lu 4:27
c Öz 21:31
ç Hk 9:34
1Sa 13:17
2Kr 6:23
d 1Sa 30:2
e Sy 11:29
1Kr 19:16
f Mt 8:2
Mt 11:5
Lu 4:27
g Me 148:12
Me 148:13
h Me 8:2
ı 1Kr 10:16
i Ba 45:22
Hk 14:12
j Sy 22:7
1Sa 9:8
k 2Sa 11:14
l Sy 14:6
Mt 26:65
m 1Sa 2:6
Da 5:19
Ho 6:1
n Ba 30:2
Tkr 32:39
o 2Sa 10:3
Vz 7:9
ö Ey 2:12

2. Sütun

a 1Kr 17:24
1Kr 19:16
2Kr 3:12
2Kr 4:9
2Kr 6:32
2Kr 8:4
b Le 14:7
Sy 19:4
c Tkr 8:2
Yhn 9:7
ç Çk 4:7
d Öz 8:13
Yk 4:10
e İş 55:8
f 2Sa 8:5
Elç 9:2
g Yş 3:15
h Yun 2:8
ı Öz 14:17
Vz 7:9
i 2Kr 2:12
2Kr 6:21
j 2Kr 5:10
2Ta 20:20
1Pe 5:5
k Lu 4:27
Lu 5:13
l Ey 33:25
m Lu 17:15
n Me 96:5
İş 43:10
İş 44:6
İş 45:5
1Ko 8:4
o 1Sa 25:27

2Kr 5:5* Ek 5'e bakın.

ö Tkr 6:13; Yr 12:16; p Mt 10:8; 1Ko 9:18; 2Ko 11:9; Vh 22:17.

fakat o reddetti. **17** Sonunda Naaman şöyle dedi: "Öyleyse yalvarırım, bu hizmetkârına bir çift katırın taşıyacağı kadar toprak verilsin;[a] çünkü hizmetkârın artık Yehova'dan başka hiçbir tanrıya yakılan sunu veya kurban sunmayacak.[b] **18** Yalnız, Yehova hizmetkârını şu konuda bağışlasın: Benim efendim, Rimmon'un[c] önünde eğilmek için onun tapınağına gittiğinde bana tutunur[ç] ve ben de Rimmon tapınağında eğilmek[d] zorunda kalırım. Rimmon tapınağında eğildiğimde lütfen Yehova bu hizmetkârını bağışlasın."[e] **19** Bunun üzerine Elişa ona "Selametle git"[f] dedi. O da oradan ayrıldı ve epey yol gitti.

20 Fakat Tanrı adamı[g] Elişa'nın hizmetkârı Gehazi[h] kendi kendine şöyle dedi: "Efendim bu Arami Naaman'a[ı] yük olmamak için getirdiklerini kabul etmedi. Ama Yehova'nın hakkı için,[i] ben arkasından koşup ondan mutlaka bir şey alırım."[j] **21** Ve Gehazi Naaman'ın peşinden yola koyuldu. Naaman arkasından birinin koştuğunu görünce onu karşılamak için arabasından indi ve "Hayrola?"[k] diye sordu. **22** Gehazi "Hayırdır" dedi; "Beni efendim[l] gönderdi,[m] 'Efraim'in dağlık bölgesinden, peygamber oğullarından iki genç geldi;[n] onlar için lütfen bir talant gümüş ve iki takım giysi[o] ver' diyor." **23** Naaman "Lütfen iki talant al" dedi. Çok ısrar etti[ö] ve sonunda iki torbaya iki talant gümüş ile iki takım giysi koydu, ve bunları Gehazi'nin önü sıra taşıyan iki hizmetkârına yükledi.

24 Ofel'e geldiklerinde Gehazi hemen torbaları ellerinden alıp eve koydu[a] ve adamları gönderdi. Onlar da geri döndü. **25** Gehazi gelip efendisinin önünde durdu.[b] Elişa "Neredeydin Gehazi?" diye sordu. Fakat o "Hizmetkârın hiçbir yere gitmedi" dedi.[c] **26** Bunun üzerine Elişa ona şöyle dedi: "O adam seni karşılamak için yolundan dönüp arabasından indiğinde benim yüreğim orada değil miydi? Şimdi gümüşler, giysiler, zeytinlikler, bağlar, koyunlar, sığırlar, hizmetkârlar ve hizmetçiler edinme zamanı mı?[ç] **27** Bu yüzden Naaman'ın cüzamı[d] sana geçecek ve devirler boyunca senin soyundan ayrılmayacak."[e] Gehazi derhal onun yanından çıktı, çünkü her yanını cüzam kaplamış, kar gibi beyaz olmuştu.[f]

6 Peygamber oğulları[g] Elişa'ya "Burada senin yanında daracık[h] bir yerde[ı] yaşıyoruz" dediler; **2** "İzin ver Ürdün Irmağına kadar gidip birer ağaç keselim ve orada kendimize oturacak bir yer yapalım."[i] O da "Gidin" dedi. **3** İçlerinden biri, "Lütfen hizmetkârlarınla sen de gel" dedi; Elişa da "Gelirim" dedi **4** ve onlarla gitti. Ürdün Irmağına geldiler, ağaç kesmeye başladılar.[j] **5** İçlerinden biri ağaç keserken baltasının demiri[k] suya düştü. "Eyvah efendim,[l] onu ödünç almıştım!"[m] diye bağırmaya başladı. **6** Tanrı adamı "Nereye düştü?" dedi. O da yerini gösterdi.

BÖLÜM 5

a Çk 20:24
Çk 20:25
b 1Se 1:9
c Yr 10:14
1Ko 8:5
ç 2Kr 7:2
d Çk 20:5
1Kr 19:18
2Kr 17:35
e 2Ta 30:18
2Ta 30:19
f 2Sa 3:22
g 1Kr 17:24
İş 44:26
h 2Kr 4:12
2Kr 8:4
ı 2Kr 5:1
Lu 4:27
i 2Sa 12:5
j Me 10:3
Yr 17:9
Lu 12:15
1Ti 6:10
k 2Kr 4:26
l 2Kr 2:3
m Yhn 8:44
Ef 4:25
n Öz 6:17
Öz 21:6
Kl 3:9
o 2Kr 5:5
ö 2Kr 5:16

2. Sütun

a Yş 7:21
b 2Kr 2:3
Yr 6:15
c Me 63:11
Öz 12:19
Öz 12:22
İş 59:3
Ho 12:8
Elç 5:9
ç Mt 10:8
Yhn 12:6
Elç 20:33
d 2Kr 5:1
1Ti 6:9
e 2Sa 3:29
f Çk 4:6
Sy 12:10
Öz 21:6

BÖLÜM 6

g 2Kr 2:3
2Kr 2:5
2Kr 9:1
h İş 49:20
ı 2Kr 4:38
i 2Ko 9:8
2Se 3:8
j Tkr 19:5
k İş 10:34
l 2Kr 6:15
m Çk 22:14
2Kr 4:7

Tanrı adamı hemen bir odun kesip oraya attı ve baltanın demiri suyun yüzüne çıktı.[a] **7** "Onu al" dedi. O da uzanıp aldı.

8 Ve Aram kralı[b] İsrail'le savaşa girdi. Hizmetkârlarına danıştı[c] ve "Şurada ordugâh kuralım"[ç] dedi. **9** Bunun üzerine Tanrı adamı[d] İsrail kralına haber gönderip "Filan yerden geçme,[e] çünkü Aramiler oraya iniyor" dedi.[f] **10** İsrail kralı da Tanrı adamının kendisine söylediği yere adam gönderdi.[g] Elişa kralı uyarıyor,[h] kral da oradan uzak duruyordu; birkaç kez böyle oldu.

11 Sonunda bu mesele Aram kralını çok öfkelendirdi[ı] ve hizmetkârlarını çağırıp, "İçimizden kim İsrail kralının tarafında, söyleyin!"[i] dedi. **12** Hizmetkârlarından biri "Hiç kimse, efendim kral" dedi; "Fakat İsrail'de yaşayan Elişa[j] peygamber senin yatak odanda konuştuğun şeyleri bile[k] İsrail kralına söylüyor."[l] **13** Bunun üzerine kral "Gidin, onun nerede olduğunu öğrenin de adam gönderip getirteyim"[m] dedi. Sonra "O Dotan'da"[n] diye haber geldi. **14** Oraya derhal atlar, savaş arabaları ve büyük bir ordu gönderdi.[o] Gece gelip şehri kuşattılar.

15 Tanrı adamının hizmetkârı[ö] erken kalkıp dışarı çıkınca gördü ki, atlar ve savaş arabalarıyla bir ordu şehri kuşatmıştı. Hizmetkâr "Eyvah efendim![p] Ne yapacağız?" dedi. **16** Fakat Elişa, "Korkma,[r] çünkü bizim yanımızda olanlar onların yanında olanlardan çok"[s] dedi. **17** Ve dua edip,[ş] "Ey Yehova, yalvarırım onun gözlerini açˢ da görsün" dedi. Yehova hizmetkârın gözlerini açtı ve Elişa'nın çevresindeᵇ tüm dağlık bölgenin ateşten savaş arabaları ve atlarla doluᶜ olduğunu gördü.

18 Aramiler Elişa'nın bulunduğu yere doğru ilerlemeye başlayınca o Yehova'ya dua edip, "Ne olur bu milleti kör et"ᶜ dedi. O da Elişa'nın sözü üzerine onları kör etti. **19** Elişa onlara "Yanlış yoldasınız, aradığınız şehir bu değil" dedi; "Beni takip edin, sizi aradığınız adama götüreyim." Fakat onları Samiriye'yeᵈ götürdü.

20 Samiriye'ye varır varmaz Elişa, "Ey Yehova, bu adamların gözlerini aç da görsünler"ᵉ dedi. Yehova da o anda gözlerini açtı ve Samiriye'nin orta yerinde olduklarını gördüler! **21** İsrail kralı onları görür görmez Elişa'ya "Öldüreyim mi baba,ᶠ öldüreyim mi onları?"ᵍ diye sordu. **22** Fakat Elişa "Onları öldürmeyeceksin" dedi; "Kılıcınla ve yayınla esir aldıklarını öldürür müsün?ʰ Önlerine ekmek ve su koy da yesinler, içsinler,ᶦ sonra efendilerine gitsinler." **23** Kral da onlar için büyük bir ziyafet verdi; yiyip içtiler. Sonra onları gönderdi; ve efendilerine gittiler. Arami akıncılarᶦ bir daha İsrail topraklarına gelmedi.

24 Bir süre sonra Aram kralı Ben-hadad tüm ordusunu toplayıp çıktı ve Samiriye'yi kuşattı.ʲ **25** Ve o zaman Samiriye'de çok büyük bir kıtlık oldu.ᵏ Bir eşek kellesininˡ fiyatı seksen gümüşe,

BÖLÜM 6

a Lu 18:27
b 1Kr 20:1
1Kr 20:34
1Kr 22:31
c 1Kr 20:23
Öz 21:30
ç Ne 4:11
d 1Kr 17:24
İş 44:26
e Öz 20:18
f Ams 3:7
g Çk 9:20
Öz 27:12
h He 3:18
Mt 2:12
İb 11:7
ı İş 57:20
i 1Sa 22:8
j 2Kr 5:3
2Kr 5:8
Ams 3:7
k Me 139:2
Vz 10:20
Da 2:22
l Da 2:28
Da 4:9
m Me 37:12
n Ba 37:17
o 2Kr 1:9
Mt 26:55
ö 1Kr 19:21
2Kr 3:11
p Mt 8:25
r Çk 14:13
Me 3:6
Me 11:1
Me 18:2
Me 118:11
s 2Sa 22:31
2Ta 32:7
Me 27:3
Me 46:7
Me 55:18
Ro 8:31
ş 2Ta 20:12
Me 91:15

2. Sütun

a Elç 7:56
b Me 34:7
Mt 26:53
c 2Kr 2:11
Me 68:17
Zk 6:1
ç Ba 19:11
Öz 4:19
İş 59:10
Yhn 9:39
d 1Kr 16:29
e Lu 24:31
f 2Kr 2:12
2Kr 5:13
2Kr 13:14
g 1Sa 24:19
h Tkr 20:11
ı Öz 25:21
Mt 5:44
Lu 6:35
Ro 12:20
i 2Kr 5:2
j Tkr 28:52
1Kr 20:1

k Le 26:26; Tkr 28:17; 2Kr 7:4; Ag 4:9; **l** Tkr 14:3; He 4:14; Elç 10:12.

iki avuç* güvercin gübresinin[a] fiyatı beş gümüşe çıkana dek kuşatma sürdü. **26** İsrail kralı surun üzerinde yürürken bir kadın "Efendim kral, yardım et!"[b] diye seslendi. **27** Kral da, "Sana Yehova yardım etmezse ben nereden yardım bulayım?"[c] dedi; "Harman yerinden mi, üzüm veya zeytin cenderesinden mi?" **28** Kadına "Derdin nedir?" diye sordu. O da şöyle dedi: "Bu kadın bana 'Oğlunu ver, bugün onu yiyelim, benim oğlumu da yarın yeriz'[ç] dedi. **29** Benim oğlumu pişirdik[d] ve yedik.[e] Ertesi gün de ben ona 'Oğlunu ver de yiyelim' dedim. Fakat o oğlunu sakladı."

30 Kral kadının sözlerini duyar duymaz giysisini yırttı;[f] o sırada surun üzerindeydi ve halk kralın giysisinin altına çul giymiş olduğunu gördü. **31** Kral şöyle dedi: "Eğer bugün Şafat oğlu Elişa'nın başını gövdesinden ayırmazsam[g] Tanrı bana aynısını, hatta daha beterini yapsın!"

32 Kral önünden adam gönderdi, o sırada Elişa ihtiyarlarla beraber evinde oturuyordu.[h] Haberci gelmeden Elişa ihtiyarlara şöyle dedi: "O katilin[ı] oğlu boynumu vurdurtmak için nasıl adam gönderdi görüyor musunuz? Şimdi, haberci gelir gelmez kapıyı kapatın ve kapıya dayanın. Bakın, arkasından efendisinin ayak sesi[i] geliyor." **33** Elişa daha onlarla konuşurken haberci geldi ve kral şöyle dedi: "Bu felaket Yehova'dan.[j] O halde neden hâlâ Yehova'yı bekleyeyim?"[k]

2Kr 6:25* İbranice *kab*. Ek 5'e bakın.

BÖLÜM 6

a He 4:15
b 2Sa 14:4
Lu 18:3
c Me 60:11
Me 118:8
Me 146:3
İş 2:22
Yr 17:5
ç Le 26:29
Tkr 28:53
İş 49:15
He 5:10
d Ağ 4:10
e Tkr 28:55
Tkr 28:57
f Ba 37:29
1Kr 21:27
2Kr 19:1
g Me 105:15
Yr 38:4
h He 8:1
He 14:1
He 20:1
ı 1Kr 18:13
1Kr 21:10
i 1Kr 14:6
j Öz 19:3
İş 8:21
Ams 3:6
k Me 27:14
Öz 14:29
Öz 30:9
2Pe 3:9
Vh 16:9

2. Sütun

BÖLÜM 7

a Ams 3:7
İb 1:1
b Tkr 32:36
Hk 5:11
2Kr 7:18
c 2Kr 5:18
ç Ba 7:11
Me 78:23
Ml 3:10
d Sy 14:11
2Se 3:2
e Sy 11:23
2Ta 20:20
f 2Kr 7:17
g Le 13:46
Tkr 24:8
h 2Kr 6:25
ı Ağ 4:9
i Tkr 28:7
2Sa 5:24
2Kr 19:7
Öz 20:12
j 1Kr 10:29
2Ta 1:17
k 2Ta 12:2
l Me 33:17
Öz 21:31
m Ba 2:7
n Me 48:5
Öz 28:1

7 Bunun üzerine Elişa şöyle dedi: "Yehova'nın sözünü dinleyin.[a] Yehova diyor ki, 'Yarın bu vakitlerde Samiriye'nin şehir kapısında bir ölçek* ince un bir şekele, iki ölçek arpa bir şekele satılacak.' "[b] **2** Bunun üzerine, kralın özel yardımcısı[c] olan* yaver, Tanrı adamına "Yehova göklerin bentlerini açsa[ç] bile böyle bir şey olur mu?"[d] dedi. Elişa da "Bunu gözlerinle göreceksin,[e] fakat onlardan yiyemeyeceksin"[f] diye karşılık verdi.

3 Şehir kapısının girişinde dört cüzamlı vardı;[g] birbirlerine "Neden burada oturup ölmeyi bekleyelim?" dediler; **4** "Şehre girelim desek, şehirde kıtlık var, orada ölürüz.[h] Burada kalsak yine öleceğiz. Gelin Aramilerin ordugâhına gidelim. Bizi sağ bırakırlarsa yaşarız, öldürürlerse de öldürsünler."[ı] **5** Böylece Aramilerin ordugâhına gitmek için akşam karanlığında kalktılar; ordugâha iyice yaklaştılar, fakat ortalıkta kimse yoktu.

6 Yehova Aramilere büyük bir ordu sesi, savaş arabası ve at sesleri işittirmişti.[i] Onlar da birbirlerine, "İsrail kralı bize karşı Hitit[j] ve Mısır krallarını[k] tutmuş, hep birden saldırıyorlar!" demişlerdi. **7** Ve hemen kalkıp çadırlarını, atlarını,[l] eşeklerini, tüm ordugâhı olduğu gibi bırakarak can havliyle[m] akşam karanlığında kaçmışlardı.[n]

8 Cüzamlılar ordugâhın kenarına gelince bir çadıra girdiler;

2Kr 7:1* Ya da "sea"; 7,33 litre. **2*** Sözcük anlamıyla, "koluna dayandığı"

yiyip içtiler, oradan altın, gümüş ve giysiler aldılar ve götürüp bir yere sakladılar. Sonra dönüp başka bir çadıra girdiler, oradan da bir şeyler aldılar ve götürüp sakladılar.[a]

9 En sonunda birbirlerine "Bu yaptığımız doğru değil" dediler; "Bugün müjde günü![b] Eğer sessiz kalır, gün ışıyana kadar beklersek suç işlemiş oluruz.[c] Gelin gidelim ve kral evine durumu bildirelim." **10** Ve şehre gelip kapı görevlilerine[ç] seslendiler, "Aramilerin ordugâhına gittik" dediler; "Orada ne bir kimse gördük ne de bir insan sesi duyduk; yalnızca bağlı atlar, eşekler ve olduğu gibi bırakılmış çadırlar vardı."[d] **11** Kapı görevlileri de bunu duyar duymaz bağırıp kral evine haber verdiler.

12 Ve kral geceleyin kalkıp hizmetkârlarına[e] şöyle dedi: "Aramilerin ne yapmaya çalıştığını size söyleyeyim.[f] Aç olduğumuzu[g] biliyorlar, bu yüzden ordugâhtan çıkıp kırda saklandılar.[h] 'Şehirden çıkarlar, biz de onları sağ olarak yakalar, şehre gireriz' diye düşünüyorlar." **13** Bunun üzerine bir hizmetkârı şöyle karşılık verdi: "Öyleyse adam seç, şehirde kalan[ı] atlardan beşini alsınlar. Nasıl olsa burada kalırlarsa sonları şehirde kalan nice İsrailliyle aynı olacak, onlar da diğerleri gibi telef olacaklar.[i] Gönderelim ve görelim." **14** Adamlar atlı iki savaş arabası aldı ve kral 'Gidin bakın' diyerek onları Aram ordusunun arkasından gönderdi. **15** Ordunun arkasından Ürdün Irmağına kadar gittiler; baktılar ki yol boyunca her yer Aramilerin kaçarken[a] attıkları giysiler ve eşyalarla dolu.[b] Bunun üzerine adamlar geri dönüp durumu krala bildirdiler.

16 Ve halk gidip Aramilerin ordugâhını yağmaladı.[c] Yehova'nın dediği gibi[ç] bir ölçek ince unun fiyatı bir şekele, iki ölçek arpanın fiyatı bir şekele düştü. **17** Bu arada kral, özel yardımcısı[d] olan yaverini şehir kapısına atamıştı; Tanrı adamının dediği gibi[e] halk onu kapıda çiğnedi[f] ve öldü. Tanrı adamı bunu kral yanına geldiğinde söylemişti; **18** dediği gibi de oldu. Krala "Yarın bu vakitlerde Samiriye kapısında iki ölçek arpa bir şekele, bir ölçek ince un bir şekele satılacak"[g] demişti. **19** Fakat yaver Tanrı adamına "Yehova göklerin bentlerini açsa bile, böyle bir söz gerçekleşir mi?" diye karşılık vermişti.[h] Bunun üzerine Tanrı adamı da "Bunu gözlerinle göreceksin, fakat onlardan yiyemeyeceksin" demişti.[ı] **20** Ve öyle de oldu;[i] halk onu kapıda çiğnedi[j] ve adam öldü.

8 Elişa oğlunu dirilttiği[k] kadına, "Kalk, ev halkını al, buradan git, bir süre başka bir memlekette misafir ol"[l] dedi; "Çünkü Yehova ülkeye bir kıtlık getiriyor,[m] hem de yedi yıl[n] sürecek bir kıtlık." **2** Kadın da Tanrı adamının dediği gibi yaptı,[o] ev halkını[o] alıp Filistîlerin memleketine[p] gitti ve yedi yıl orada misafir olarak yaşadı.

3 Yedi yılın sonunda kadın Filistîlerin memleketinden döndü. Evi ve tarlası için krala[r]

BÖLÜM 7

a Yr 41:8
b Na 1:15
1Ko 10:24
Flp 2:4
1Se 5:15
c 1Ti 6:10
ç 2Sa 18:26
Me 127:1
Mr 13:34
d 2Kr 7:7
e 2Kr 6:8
f Öz 14:15
g 2Kr 6:25
2Kr 6:29
h Yş 8:4
Yş 8:12
Hk 20:29
Hk 20:37
ı 2Kr 6:25
i Ağ 4:9

2. Sütun

a Me 68:12
İş 2:20
Mt 16:26
b Es 1:7
İş 22:24
c 2Ta 20:25
Me 68:12
İş 33:1
ç Sy 23:19
2Kr 7:1
İş 44:26
İş 55:11
d 2Kr 5:18
e Tkr 32:35
2Kr 7:2
2Ta 36:16
İş 5:24
İş 28:22
Na 1:2
f 2Kr 9:33
İş 25:10
g 2Kr 7:1
İş 44:26
h Sy 20:12
Me 78:19
ı 2Kr 7:2
i 2Ta 20:20
j İş 41:25

BÖLÜM 8

k 2Kr 4:35
l Ba 12:10
Ba 26:1
Ba 47:4
Ru 1:1
m Le 26:19
Tkr 28:23
2Sa 21:1
1Kr 17:1
Me 105:16
Elç 11:28
n Ba 41:27
2Sa 24:13
Ams 3:2
o Öz 27:12
ö Ba 15:3
1Ti 5:8
p Yş 13:3
1Sa 27:1

r 1Sa 8:5; 2Sa 14:4; 2Kr 6:26; Lu 18:3.

yalvarmaya gitti. **4** Kral, Tanrı adamının hizmetkârı Gehazi'yle[a] konuşuyordu; ona "Lütfen Elişa'nın yaptığı büyük işlerin hepsini bana anlat"[b] dedi. **5** Ve Gehazi onun ölüyü nasıl dirilttiğini[c] krala anlatırken, Elişa'nın oğlunu dirilttiği kadın gelip evi ve tarlası için[ç] krala yalvarmaya başladı. Gehazi hemen "Efendim[d] kral, işte kadın bu. Bu da Elişa'nın dirilttiği oğlu" dedi. **6** Kral kadından rica etti, o da olayı anlattı.[e] Sonra kral kadın için bir saray memuru[f] çağırıp "Ona ait olan her şeyi geri ver, ülkeden ayrıldığı günden bugüne dek tarlasının verdiği tüm ürünü de ver"[g] dedi.

7 Elişa Şam'a[h] gitti. Aram kralı Ben-hadad[ı] hastaydı; ona "Tanrı adamı[i] buraya geldi" diye haber verildi. **8** Bunun üzerine kral, Hazael'e[j] "Yanına bir hediye al,[k] Tanrı adamını karşılamaya git; onun aracılığıyla Yehova'ya danış,[l] hastalığım iyileşecek mi öğren" dedi. **9** Hazael de yanına Şam'ın her tür değerli malından kırk deve yükü hediye aldı ve gidip Tanrı adamını karşıladı. Ona şöyle dedi: "Beni sana oğlun[m] Aram kralı Ben-hadad gönderdi. Hastalığının iyileşip iyileşmeyeceğini soruyor." **10** Elişa şöyle karşılık verdi: "Git, ona 'Mutlaka iyileşeceksin' de. Fakat Yehova bana onun öleceğini[n] gösterdi."[o] **11** Ve gözlerini dikip Hazael'e bakmaya başladı, o rahatsız olana kadar baktı. Sonra Tanrı adamı ağladı.[ö] **12** Bunun üzerine Hazael "Efendim neden ağlıyor" diye sordu. Elişa, "Çünkü senin İsrailoğullarına yapacağın kötülüğü[p] iyi biliyorum" dedi; "Hisarlarını ateşe vereceksin, yiğitlerini kılıçtan geçireceksin, çocuklarını paramparça edeceksin,[a] gebe kadınların karnını yaracaksın."[b] **13** O zaman Hazael "Bu kulun kim ki, bir köpekten[c] başka ne ki bu büyük şeyi yapsın?" dedi. Fakat Elişa "Yehova bana senin Aram kralı olacağını gösterdi"[ç] dedi.

14 Ve Hazael Elişa'nın yanından ayrılıp efendisine geldi. Efendisi "Elişa sana ne dedi?" diye sordu. O da, "'Mutlaka iyileşeceksin' dedi"[d] diye karşılık verdi. **15** Ve ertesi gün bir örtü alıp suya batırdı, kralın yüzüne kapatıp[e] onu boğdu, böylece kral öldü.[f] Yerine Hazael[g] kral oldu.

16 İsrail kralı Ahab oğlu Yehoram'ın[h] beşinci yılında, Yehoşafat Yahuda kralıyken, oğlu Yehoram[ı] Yahuda kralı oldu. **17** Kral olduğunda otuz iki yaşındaydı, Yeruşalim'de sekiz yıl saltanat sürdü.[i] **18** Ahab evinden olanların yaptığı gibi[j] o da İsrail krallarının izinden gitti,[k] çünkü Ahab'ın kızını eş olarak aldı;[l] Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı. **19** Fakat Yehova kulu Davut'un hatırına Yahuda'yı[m] yok etmek istemedi;[n] çünkü Davut'a kendisinin ve oğullarının ocağının*[o] hiç sönmeyeceğini vaat etmişti.

20 Yehoram'ın döneminde Edom[ö] Yahuda'ya başkaldırdı;

BÖLÜM 8

a 2Kr 4:12
b 2Kr 2:14
2Kr 2:20
2Kr 3:17
2Kr 4:4
2Kr 5:14
2Kr 5:27
2Kr 6:6
2Kr 7:1
c 2Kr 4:35
ç Sy 36:9
d 1Sa 26:17
2Kr 6:26
1Pe 2:17
e 2Kr 4:32
f 2Kr 9:32
g Me 82:3
Öz 21:1
Öz 29:4
Öz 31:9
h İş 7:8
ı 1Kr 20:1
2Kr 6:24
i 1Kr 17:24
j 1Kr 19:15
k 1Sa 9:8
1Kr 14:3
2Kr 5:5
l Ba 25:22
1Kr 14:2
2Kr 3:11
2Kr 22:13
m 1Sa 25:8
2Kr 6:21
2Kr 13:14
n 2Kr 8:15
o İş 44:26
Ams 3:7
ö Yr 9:1
Lu 19:41
Elç 20:19
p 2Kr 10:32
2Kr 12:17
2Kr 13:3
Ams 1:3

2. Sütun

a Tkr 28:45
Tkr 28:63
2Kr 15:16
Ho 10:14
b İş 13:16
Ho 13:16
Ams 1:13
c 1Sa 17:43
2Sa 9:8
Me 22:20
ç 1Sa 2:7
1Kr 19:15
d 2Kr 8:10
e Me 36:1
Mi 2:1
f 1Kr 16:10
2Kr 11:1
2Kr 15:10
İş 33:1
g 1Kr 19:15
h 2Kr 1:17
ı 1Kr 22:50
2Ta 21:3
i 2Ta 21:5

j 1Kr 16:33; 1Kr 21:25; 2Kr 21:3; 2Ta 21:13; k 1Kr 12:28; 1Kr 16:32; l 2Kr 8:26; 2Ta 18:1; 2Ta 21:6; m Ba 49:10; n 2Sa 7:16; 2Ta 21:7; o 1Kr 11:36; Me 132:17; Lu 1:69; Elç 15:16; ö Ba 27:40; 2Sa 8:14; 2Kr 3:9; 2Ta 21:8.

2Kr 8:19* Sözcük anlamıyla, "kandilinin"

ve kendilerine bir kral[a] seçtiler.
21 Yehoram da tüm savaş arabalarıyla Tsair'e geçti. Geceleyin harekete geçip kendisinin ve savaş arabalarının başındaki komutanların çevresini saran Edomlulara saldırdı ve onları öldürdü; halk da çadırlarına kaçtı.
22 Fakat Edom Yahuda'ya bugüne dek hep asi oldu. Libna[b] da o dönemde başkaldırdı.

23 Yehoram'ın dönemindeki diğer olaylar ve onun tüm işleri Yahuda krallarının tarih kitabında[c] yazılıdır. **24** Yehoram uyuyup atalarına katıldı[ç] ve Davut Şehrinde[d] atalarının yanına gömüldü. Onun yerine oğlu Ahazya[e] kral oldu.

25 İsrail kralı Ahab oğlu Yehoram'ın on ikinci yılında, Yahuda kralı Yehoram oğlu Ahazya kral oldu.[f] **26** Ahazya kral olduğunda yirmi iki yaşındaydı, Yeruşalim'de[g] bir yıl saltanat sürdü. Annesi, İsrail kralı Omri'nin[h] torunu Atalya'ydı.[ı]
27 Ahab evinin izinden gitti ve Ahab[i] evi gibi Yehova'nın gözünde kötü olanı[j] yaptı; çünkü evlilik yoluyla Ahab'ın akrabasıydı.[k] **28** Ahab oğlu Yehoram'la beraber Ramot-gilead'da[l] Aram kralı Hazael'le[m] savaşa girdi; fakat Aramiler Yehoram'ı vurdu.[n]
29 Ve kral Yehoram,[o] Rama'da* Aram kralı Hazael'le savaşırken Aramiler tarafından yaralanınca, iyileşmek için Yizreel'e[ö] döndü. Yahuda kralı Yehoram oğlu Ahazya[p] da Yizreel'e indi, çünkü hasta olan Ahab oğlu Yehoram'ı görmek istiyordu.

2Kr 8:29* Ramot-gilead isminin kısaltılmış hali.

BÖLÜM 8

a 2Sa 8:14
1Kr 22:47
b Yş 21:13
2Kr 19:8
2Ta 21:10
c 1Kr 14:29
1Kr 15:23
2Kr 15:6
2Kr 15:36
ç 1Kr 2:10
1Kr 11:43
1Kr 14:31
2Ta 21:19
d 2Ta 21:20
e 1Ta 3:11
2Ta 21:17
f 2Kr 9:29
2Ta 22:1
g 2Ta 22:2
h 1Kr 16:16
1Kr 16:23
1Kr 16:27
2Ta 22:2
ı 2Kr 8:18
2Kr 11:1
2Kr 11:13
2Kr 11:16
i 1Kr 16:33
2Ta 22:3
j 2Kr 19:22
k 2Kr 8:18
2Ko 6:14
l Yş 21:38
1Kr 22:3
m 2Kr 9:15
2Ta 22:5
n 1Kr 19:17
o 2Kr 9:15
ö Yş 19:18
1Kr 21:1
2Ta 22:6
p 2Kr 9:16

2. Sütun

BÖLÜM 9

a 2Kr 4:1
2Kr 6:1
b 1Kr 18:46
2Kr 4:29
Lu 12:35
c 1Sa 10:1
ç 2Kr 8:28
2Ta 22:5
d 1Kr 19:17
e 1Kr 20:30
1Kr 22:25
f Çk 29:7
1Kr 19:16
g Yr 27:5
Da 2:21
h 2Ta 22:7
ı Hk 3:19
i 1Kr 16:2
j 1Kr 19:16
2Ta 22:7
k 1Kr 18:4
1Kr 19:2
1Kr 21:15
1Kr 21:25

9 Peygamber Elişa, peygamber oğullarından[a] birini çağırıp "Beline kuşağını sar,[b] bu yağ kabını[c] al, Ramot-gilead'a git"[ç] dedi; **2** "Oraya varınca Nimşi oğlu Yehoşafat oğlu Yehu'yu[d] bul. Yanına gidip onu kardeşlerinin arasından kaldır, arka odaya götür.[e] **3** Kabı alıp yağı başına dök[f] ve 'Yehova şöyle diyor' de, 'Seni İsrail'in kralı[g] olarak meshediyorum!'[h] Sonra kapıyı aç ve koş, bekleme."

4 Ve peygamberin hizmetkârı Ramot-gilead'a doğru yola çıktı.
5 Oraya vardı, komutanlar bir arada oturuyordu. "Ey komutan, sana bir sözüm var"[ı] dedi. Yehu "Hangimize?" diye sordu. O da "Sana, ey komutan" dedi. **6** Ve kalkıp içeri girdi; yağı onun başına döküp şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı Yehova diyor ki, 'Seni Yehova'nın halkı[i] İsrail'in kralı[j] olarak meshediyorum. **7** Efendin Ahab'ın evini yok edeceksin; İzebel'den[k] peygamber kullarımın ve Yehova'nın tüm kullarının kanının öcünü[l] alacağım. **8** Tüm Ahab evi yok olacak; Ahab[m] evinden her erkeği,[n] İsrail'de sefil ve aşağı olanı[o] da söküp atacağım.
9 Ahab evini Nebat oğlu Yeroboam'ın[ö] ve Ahiya oğlu Baaşa'nın evi[p] gibi yapacağım. **10** Yizreel'deki tarlada İzebel'i köpekler yiyecek[r] ve onu gömen olmayacak.' " Sonra kapıyı açıp koşmaya başladı.[s]

11 Yehu dışarı çıkıp efendisinin hizmetkârlarının yanına döndü; ona "Her şey yolunda

l Tkr 32:35; Tkr 32:43; Me 94:1; Lu 18:7; Ro 12:19; Ro 13:4; İb 10:30; **m** 1Kr 21:21; **n** 1Kr 14:10; **o** Tkr 32:36; 1Kr 21:21; **ö** 1Kr 15:29; **p** 1Kr 16:11; **r** 1Kr 21:23; **s** 2Kr 9:3.

mı?[a] Bu deli[b] sana niye gelmiş?" diye sormaya başladılar. Yehu, "Adamı da, nasıl konuştuğunu da bilirsiniz" dedi. **12** Fakat onlar "Nereden bilelim! Anlat bize" dediler. Bunun üzerine Yehu, "Yehova'nın beni İsrail kralı olarak meshettiğini söyledi"[c] dedi. **13** Bunu duyar duymaz herkes derhal giysisini[ç] alıp onun ayakları altına, merdivenlere serdi ve boru çalıp[d] "Yehu kral oldu!"[e] diye bağırdılar. **14** Ve Nimşi[f] oğlu Yehoşafat oğlu Yehu[g] Yehoram'a bir düzen kurdu.[h]

O sıralarda Kral Yehoram tüm İsraille birlikte Ramot-gilead'ı[ı] Aram kralı Hazael'e[i] karşı savunuyordu. **15** Sonra Kral Yehoram,[j] Aram kralı[k] Hazael'le savaşırken Aramiler tarafından yaralanınca, iyileşmek için Yizreel'e[l] dönmüştü.

Yehu "Siz de aynı fikirdeyseniz,[m] kimsenin şehirden kaçmasına ve durumu Yizreel'e bildirmesine izin vermeyin" dedi. **16** Ve arabasına binip Yizreel'e gitti; çünkü Yehoram orada yatıyordu ve Yahuda kralı Ahazya[n] onu görmeye oraya inmişti. **17** Yizreel'deki[o] kulede[ö] duran gözcü[p] Yehu ile yanındaki kalabalığı görünce, "Yaklaşan bir kalabalık görüyorum" dedi. Yehoram "Onları karşılamak için bir atlı gönder, 'Hayrola?'[r] diye sorsun" dedi. **18** Ve atlı onu karşılamaya gidip "Kral 'Hayrola?' diyor" dedi. Fakat Yehu, "Senin hayırla işin ne?[s] Arkaya geç!" diye karşılık verdi.

Gözcü,[ş] krala "Haberci yanlarına vardı, fakat geri dönmüyor" diye haber verdi. **19** O zaman bir atlı daha gönderdi; o da yanlarına gidince "Kral 'Hayrola?' diyor" dedi. Fakat Yehu, "Senin hayırla işin ne?[a] Arkaya geç!" diye karşılık verdi.

20 Gözcü tekrar haber verip şöyle dedi: "Yanlarına vardı, fakat geri dönmüyor. Bu gelenin araba sürüşü Nimşi'nin[b] torunu Yehu' nunkine[c] benziyor, onun gibi delicesine sürüyor."[ç] **21** Bunun üzerine Yehoram "Arabayı hazırlayın!"[d] diye emretti. Arabası hazırlandı, İsrail kralı Yehoram ile Yahuda kralı Ahazya[e] kendi arabalarına binip Yehu'yu karşılamaya gittiler. Yizreelli Nabot'un[f] tarlasında ona rastladılar.

22 Yehoram Yehu'yu görür görmez "Hayrola Yehu?" dedi. Fakat Yehu, "Annen İzebel'in[g] ahlaksızlıkları ve büyüleri[h] sürdükçe nasıl hayır olabilir?"[ı] diye karşılık verdi. **23** Yehoram kaçmak için hemen dizginleri çevirdi ve "Tuzağa düştük[i] Ahazya!" diye bağırdı. **24** Yehu bir ok çekip[j] Yehoram'ı iki omzu arasından vurdu, ok kalbini delip geçti ve Yehoram savaş arabasının içine yığıldı.[k] **25** Yehu yaveri[l] Bidkar'a "Onu kaldır, Yizreelli Nabot'un tarlasına at"[m] dedi; "Seninle beraber babası Ahab'ın arkasında araba sürerken Yehova'nın ona verdiği hükmü[n] hatırla: **26** 'Yehova'nın sözü: Dün Nabot'un ve oğullarının[o] kanını[ö] gördüm. Bu tarlada sana bunu mutlaka ödeteceğim.[p] Yehova' nın sözü.' Bu yüzden şimdi onu kaldır ve Yehova'nın söylediği gibi o tarlaya at."[r]

BÖLÜM 9

a 2Kr 4:26
b 1Sa 21:14
c 2Kr 9:6
ç Mt 21:7
d 2Sa 15:10
1Kr 1:34
e 1Kr 1:39
f 2Kr 9:2
g 1Kr 19:16
h 2Kr 10:9
ı 1Kr 22:3
2Kr 8:28
i 1Kr 19:15
2Kr 8:15
2Kr 10:32
j 2Kr 8:29
k 2Ta 22:6
l Yş 19:18
1Kr 21:1
m Öz 20:18
n 2Ta 22:7
o 1Kr 21:1
ö 2Ta 14:7
p İş 21:6
İş 62:6
He 33:2
r 1Sa 16:4
1Kr 2:13
s İş 48:22
Ro 3:17
ş 2Sa 18:24
2Sa 18:26

2. Sütun

a İş 57:21
b 2Kr 9:2
c 1Kr 19:16
ç Zk 12:4
d Mi 1:13
e 2Kr 8:25
2Kr 8:29
2Ta 22:7
f 1Kr 21:1
1Kr 21:15
1Kr 21:19
g 1Kr 16:31
1Kr 18:4
1Kr 19:2
1Kr 21:7
Vh 9:21
h Le 20:6
Tkr 18:10
1Kr 18:19
Ml 3:5
ı İş 48:22
İş 57:21
İş 59:8
Yr 16:5
Ro 3:17
i 2Kr 11:14
j Me 7:12
k 1Ta 28:9
Me 50:22
Vz 8:13
l 2Kr 7:17
m 2Kr 9:21
n 1Kr 21:29
1Ta 16:12
o 2Ta 24:25
2Ta 25:4
ö Ba 4:10
Me 9:12
Me 72:14
İş 26:21

p Ba 9:5; Çk 20:5; Le 24:17; Tkr 5:9; **r** 1Kr 21:24.

27 Yahuda kralı Ahazya[a] olanları gördü ve bahçe evi yolundan kaçtı.[b] (Yehu daha sonra onun peşine düştü ve "Vurun! Onu da vurun!" diye emir verdi. Ahazya'yı İbleam[c] civarındaki Gur'a çıkan yolda, savaş arabasının içinde vurdular ve Ahazya Megiddo'ya[ç] kaçtı, orada öldü.[d] **28** Sonra hizmetkârları onu bir savaş arabasında Yeruşalim'e taşıdılar ve Davut Şehrinde[e] atalarının yanına, mezarına gömdüler. **29** Ahazya,[f] Ahab oğlu Yehoram'ın[g] on birinci yılında Yahuda kralı olmuştu.)

30 Sonunda Yehu Yizreel'e[h] geldi ve İzebel[ı] bunu duydu. Gözlerine sürme çekti,[i] başını süsledi[i] ve pencereden aşağı bakmaya başladı.[k] **31** Yehu kapıya gelince İzebel, "Efendisinin katili Zimri[l] ne oldu?" diye ona seslendi. **32** Bunun üzerine Yehu başını kaldırıp pencereye baktı ve "Kim benim yanımda? Hanginiz?"[m] diye seslendi. Derhal iki üç saray memuru[n] aşağıya, ona baktılar. **33** Ve Yehu "Onu aşağı atın!"[o] dedi. Onlar da İzebel'i aşağı attılar, kanı duvara ve atlara sıçradı ve Yehu onu atlarının ayakları altında çiğnedi.[ö] **34** Sonra içeri girdi, yiyip içtikten sonra, "Haydi gidip şu lanetli[p] kadına bakın ve onu gömün, çünkü kral kızıdır"[r] dedi. **35** Adamlar İzebel'i gömmek için dışarı çıktıklarında, kafasından, ayaklarından ve ellerinin ayalarından başka bir şey bulamadılar.[s] **36** Dönüp Yehu'ya durumu bildirdiklerinde o şöyle dedi: "Yehova'nın sözü yerine geldi; kulu Tişbeli İlya aracılığıyla,[ş] 'Yizreel'deki tarlada İzebel'in etini köpekler yiyecek. **37** İzebel'in cesedi Yizreel'deki tarlada gübre[b] olacak; hiç kimse bu İzebel diyemeyecek'[c] demişti."

10 Ahab'ın Samiriye'de[c] yetmiş oğlu[d] vardı. Bu nedenle Yehu Samiriye'deki Yizreel yöneticilerine,[e] ihtiyarlara[f] ve Ahab'ın çocuklarını büyütenlere mektuplar yazıp gönderdi; şöyle dedi: **2** "Madem efendinizin oğulları yanınızda; savaş arabalarınız, atlarınız,[g] surlu bir şehriniz ve silahlarınız var, bu mektup size ulaşır ulaşmaz **3** efendinizin oğulları içinde en iyi ve en uygun olanı seçip babasının tahtına geçirin.[h] Ve efendinizin evi için savaşın."

4 Bunun üzerine çok korkup "Eyvah!" dediler, "Onun karşısında iki kral[ı] duramadı, biz nasıl dururuz?"[i] **5** Ve kral evinin kâhyası, şehir yöneticisi, ihtiyarlar ve kral çocuklarını büyütenler[j] Yehu'ya şu cevabı gönderdiler: "Biz senin kulunuz, söylediğin her şeyi yapacağız. Kimseyi kral yapmayacağız. Nasıl uygun görüyorsan öyle yap."

6 Bunun üzerine Yehu ikinci bir mektup yazıp şöyle dedi: "Eğer benim tarafımdaysanız[k] ve bana itaat ediyorsanız, efendinizin oğullarının[l] başlarını vurup yarın bu vakitlerde Yizreel'e yanıma gelin."[m]

Ve kralın yetmiş oğlu, şehrin ileri gelenlerinden kendilerini yetiştirenlerin yanındaydı. **7** Mektup ellerine ulaşır ulaşmaz kralın yetmiş oğlunun başlarını kestiler;[n] sonra başları

BÖLÜM 9

a 2Kr 8:29
2Ta 22:7
b 1Kr 21:2
c Yş 17:11
Hk 1:27
ç 1Kr 9:15
d 2Ta 22:7
e 2Sa 5:7
f 2Kr 8:24
2Ta 22:2
g 2Kr 8:25
h 1Kr 21:1
ı 1Kr 16:31
1Kr 21:25
i Yr 4:30
He 23:40
j İş 3:18
1Pe 3:3
k Öz 7:6
l 1Kr 16:16
1Kr 16:18
m Çk 32:26
1Ta 12:18
Me 94:16
n Ba 37:36
1Sa 8:15
2Kr 8:6
Es 1:10
o Ey 31:3
ö 2Kr 7:20
İş 25:10
Ml 4:3
Ro 16:20
p Tkr 27:15
Tkr 27:25
1Kr 21:25
Me 119:21
r 1Kr 16:31
s 2Kr 9:10
İş 14:20
Yr 22:19
ş İş 44:26
İş 55:11

2. Sütun

a 1Kr 21:23
b Me 83:10
Yr 8:2
Yr 16:4
c Öz 10:7

BÖLÜM 10

ç 1Kr 16:29
d Hk 8:30
Hk 12:14
e Tkr 16:18
f 1Kr 21:8
g Öz 21:31
h 2Kr 10:1
ı 2Kr 9:24
2Kr 9:27
i Lu 14:31
j 2Kr 10:1
k 2Kr 9:32
l Tkr 5:9
Ey 21:19
İş 14:21
Vh 2:23
m 2Kr 9:30
n Hk 9:5
1Kr 21:21
Me 109:13

küfelere koyup Yizreel'e, Yehu'ya gönderdiler. **8** Ve haberci[a] gelip Yehu'ya "Kral oğullarının başlarını[b] getirdiler" dedi. O da "Onları iki yığın halinde kapının girişine koyun, sabaha kadar orada kalsın"[c] dedi. **9** Sabah olunca dışarı çıktı ve tüm halkın önünde durup şöyle dedi: "Siz doğru[ç] adamlarsınız. Efendimi düzen kurup[d] ben öldürdüm;[e] peki bunları kim öldürdü? **10** Şimdi anlayın ki, Yehova'nın Ahab evi[f] hakkında söylediklerinden, Yehova'nın sözlerinden hiçbiri boşa çıkmayacak.[g] Yehova, kulu İlya aracılığıyla söylediği şeyi yaptı."[h] **11** Yehu Yizreel' de Ahab evinden kalan herkesi ve onun tüm seçkin adamlarını,[ı] yakın arkadaşlarını, kâhinlerini[i] de öldürdü; kimseyi sağ bırakmadı.[j]

12 Sonra kalkıp Samiriye'ye doğru yola çıktı. Çobanların koyun kırktıkları ev yol üzerindeydi. **13** Yehu orada Yahuda kralı Ahazya'nın[k] kardeşlerine[l] rastladı. "Siz kimsiniz?" diye sordu. "Biz Ahazya'nın kardeşleriyiz; kralın ve kraliçenin oğulları iyiler mi diye öğrenmek için yola çıktık" dediler. **14** Yehu bunun üzerine adamlarına "Onları sağ yakalayın!"[m] dedi. Adamlar onları yakaladı; koyun kırkılan evin sarnıcında bu kırk iki adamı öldürdüler; Yehu onlardan kimseyi sağ bırakmadı.[n]

15 Oradan ayrıldığında, kendisini karşılamaya gelen Rekab[o] oğlu Yehonadab'a[ö] rastladı. Hayırdua ederek[p] onu selamladı ve "Benim yüreğim seninle olduğu gibi, senin yüreğin de benimle mi?"[r] diye sordu.

BÖLÜM 10

a 2Sa 4:10
2Sa 11:19
b 2Sa 20:22
c Tkr 21:23
ç 1Sa 24:17
d 2Kr 9:14
e 2Kr 9:24
f 1Kr 21:24
g 1Sa 15:29
İş 14:27
İş 44:26
İş 55:11
h 1Kr 21:19
1Kr 21:22
2Kr 9:7
2Kr 9:36
ı Me 125:5
Öz 13:20
i 1Kr 18:19
1Kr 22:6
2Kr 23:20
j 1Kr 21:21
k 2Kr 8:29
2Kr 9:21
2Ta 22:1
l 2Ta 22:8
m 1Kr 20:18
n 2Ta 22:8
o 1Ta 2:55
ö Yr 35:6
Yr 35:19
p Ba 47:7
Sy 6:23
Ru 2:4
Ro 12:14
r 1Ta 12:17
Öz 17:17

2. Sütun

a Zk 8:23
b Sy 25:11
1Kr 19:10
c 2Kr 9:8
2Ta 22:7
Me 58:10
ç 1Kr 21:21
2Kr 9:26
Me 9:16
d 1Kr 16:32
1Kr 18:22
1Kr 18:40
2Kr 3:2
e 2Kr 3:13
f 2Kr 10:21
g 2Kr 10:11
h Öz 24:6
Vz 9:12
ı 1Kr 11:35
i 1Kr 16:32
j 2Kr 10:15
Yr 35:6
Yr 35:19

Yehonadab "Evet" dedi.

"Öyleyse ver elini."

O da elini verdi ve Yehu onu arabaya, yanına çıkardı.[a] **16** Ona "Benimle gel ve Yehova'yla rekabet edilmesine nasıl göz yummadığımı[b] gör" dedi. Yehonadab Yehu'yla beraber onun savaş arabasında yola devam etti. **17** Yehu sonunda Samiriye'ye geldi. Samiriye'de Ahab evinden geriye kalan herkesi öldürdü;[c] Yehova'nın İlya'ya söylediği gibi onları yok etti.[c]

18 Sonra Yehu tüm halkı bir araya toplayıp şöyle dedi: "Ahab Baal'e az kulluk etti,[d] fakat Yehu çok kulluk edecek. **19** Şimdi Baal'in tüm peygamberlerini,[e] ona tapınan herkesi[f] ve tüm kâhinlerini[g] çağırın. Hiç kimse eksik olmasın, çünkü Baal'e büyük bir kurban sunacağım. Gelmeyen öldürülecek." Yehu Baal'e tapınanları yok etmek için kurnazca[h] davranıyordu.

20 Yehu "Baal için büyük bir toplantı ilan edin"* dedi. Onlar da ilan etti. **21** Yehu tüm İsrail'e haber gönderdi[ı] ve Baal'e tapınan herkes geldi; gelmeyen kalmadı. Hepsi Baal evine[i] geldiler ve ev ağzına kadar doldu. **22** Yehu giysi sorumlusuna "Baal'e tapınan herkes için giysi getir" dedi. O da onlar için giysi getirdi. **23** Ardından Yehu Rekab oğlu Yehonadab'la[j] birlikte Baal evine girdi. Baal'e tapınanlara şöyle dedi: "İyice bakın da aranızda Yehova'ya tapınan kimse olmasın, sadece Baal'e tapı-

2Kr 10:20* Sözcük anlamıyla, "kutsayın"

nanlar olsun."[a] **24** Ve kurbanlar, yakılan sunular sunmak için içeri girdiler. Sonra Yehu dışarı seksen adam yerleştirip "Size teslim edeceğim adamları kim elinden kaçırırsa, bunu kendi canıyla öder" dedi.[b]

25 Yehu yakılan sunuyu sunmayı bitirir bitirmez koşucu askerlere ve yaverlere "İçeri girin, öldürün! Bir tekinin bile çıkmasına izin vermeyin!"[c] diye emretti. Koşucu askerler ve yaverler[ç] de onları kılıçtan geçirmeye ve cesetleri dışarı atmaya başladı. Baal evinin iç bölümüne* kadar girdiler. **26** Ve Baal evindeki kutsal direkleri[d] dışarı çıkarıp hepsini yaktılar.[e] **27** Sonra Baal'in dikili taşını[f] da Baal evini[g] de yerle bir ettiler ve orayı umumi hela yaptılar;[h] orası bugün hâlâ öyledir.

28 Böylece Yehu Baal'i İsrail'den silip attı. **29** Ancak İsrail'i günaha sürükleyen[ı] Nebat oğlu Yeroboam'ın[i] günahlarını bırakmadı. Yehu biri Beytel'de diğeri Dan'da[i] olan altın buzağıların[k] peşinden gitmeye devam etti. **30** Yehova Yehu'ya şöyle dedi: "Madem gözümde doğru olanı yaparak[l] iyi davrandın ve Ahab evine[m] yüreğimden geçenleri yaptın, senin adına oğulların dört nesil İsrail tahtında oturacak."[n] **31** Fakat Yehu, İsrail'in Tanrısı Yehova'nın kanununa tüm yüreğiyle uymaya dikkat etmedi.[o] İsrail'i günaha sürükleyen Yeroboam'ın günahlarını bırakmadı.[ö]

32 O dönemde Yehova İsrail topraklarını parça parça küçültmeye başladı. Hazael[a] tüm İsrail topraklarına saldırıyordu **33** ve Ürdün Irmağının doğusunda Gadoğullarının,[b] Rubenoğullarının[c] ve Manasseoğullarının[ç] yaşadığı tüm Gilead[d] topraklarını, Arnon Vadisi yakınlarındaki Aroer'den[e] Gilead ve Başan'a[f] kadar olan toprakları ele geçirdi.

34 Yehu'nun dönemindeki diğer olaylar, yaptığı her şey ve tüm büyük işleri İsrail krallarının tarih kitabında[g] yazılıdır. **35** Yehu uyuyup atalarına katıldı[h] ve onu Samiriye'de gömdüler; yerine oğlu Yehoahaz[ı] kral oldu. **36** Yehu İsrail kralı olarak Samiriye'de yirmi sekiz yıl saltanat sürdü.

11 Ahazya'nın[i] annesi Atalya,[j] oğlunun öldüğünü görünce harekete geçip kraliyet soyundan gelen herkesi öldürdü.[k] **2** Fakat Kral Yehoram'ın kızı, Ahazya'nın kız kardeşi olan Yehoşeba,[l] Ahazya oğlu Yehoaş'ı*[m] öldürülecek olan kral oğullarının arasından alıp kaçırdı; çocuğu ve sütannesini arkada bir yatak odasına sakladı. Çocuğu Atalya'dan gizlediler,[n] böylece o öldürülmedi. **3** Atalya memlekette saltanat sürerken, çocuk kadınla birlikte altı yıl Yehova'nın evinde gizlendi.[o]

4 Yedinci yıl Yehoyada[ö] haber gönderip Karya muhafız

BÖLÜM 10

a 1Kr 18:22
b 1Kr 20:39
c Çk 32:27
Tkr 13:6
Tkr 13:8
He 9:5
ç 2Kr 7:17
2Kr 9:25
d Le 26:1
1Kr 14:23
e Tkr 7:25
2Sa 5:21
2Kr 19:18
f Le 26:30
Tkr 7:5
g 1Kr 16:32
h Ezr 6:11
Da 2:5
ı 1Kr 14:16
2Kr 14:24
i 1Kr 13:33
j 1Kr 12:29
k 1Kr 12:28
Ho 8:6
l He 29:20
m 1Kr 21:21
n 2Kr 13:1
2Kr 13:10
2Kr 14:23
2Kr 15:8
2Kr 15:12
Ey 34:11
İb 6:10
o Tkr 10:12
1Kr 2:4
Me 78:10
Öz 4:23
Ho 1:4
İb 10:38
ö 1Kr 12:30
1Kr 13:34
1Kr 14:16

2. Sütun

a 1Kr 19:17
2Kr 8:12
2Kr 13:22
Ams 1:4
b Tkr 3:16
c Sy 32:33
ç Tkr 3:13
d Tkr 3:15
Yş 22:9
e Yş 13:9
f Tkr 28:63
Yş 13:12
g 1Kr 14:19
2Kr 13:8
h 2Sa 7:12
ı 2Kr 13:1
2Kr 13:7

BÖLÜM 11

i 2Kr 9:27
2Ta 22:1
j 2Kr 8:26
2Kr 11:20
2Ta 21:6
2Ta 22:10
2Ta 24:7
k 2Ta 21:4
Ro 1:29

l 2Ta 22:11; **m** 2Kr 12:1; **n** Hk 9:5; 2Kr 8:19; Me 27:5; **o** 2Ta 22:12; Me 12:8; İş 3:12; Ml 3:15; 1Ti 2:12; **ö** 2Kr 11:9; 2Ta 23:1.

2Kr 10:25* Sözcük anlamıyla, "şehrine"

2Kr 11:2* Ya da "Yoaş'ı"

birliğininᵃ ve koşucu askerlerinᵇ yüzbaşılarını yanına, Yehova'nın evine çağırdı. Ve Yehova'nın evinde onlarla bir antlaşma yapıpᶜ yeminᶜ ettirdikten sonra kralın oğlunu gösterdi. **5** Ve onlara şu emri verdi: "Yapacağınız şey şudur: Sebt günü üçte biriniz gelip kralın evinid koruyacak. **6** Üçte biriniz Temel Kapısındaᵉ olacak, üçte biriniz de koşucu askerlerin arkasındaki kapıda olacak; eviᶠ nöbetleşe koruyacaksınız. **7** Sebt günü, görevi bitip gidecek olan iki bölüğünüz kalacak, kral için Yehova'nın evini korumaya devam edecek. **8** Kralın çevresini saracaksınız, her birinizin silahları elinde olacak ve saflara kim girerse öldürülecek. Kral nereye giderse gitsin yanından ayrılmayacaksınız."

9 Yüzbaşılarᵍ kâhin Yehoyada'nın bütün emirlerine uydular. Her biri, Sebt günüʰ görevine gelen ve görevi biten adamlarını alıp kâhin Yehoyada'ya geldiler. **10** Kâhin, Yehova'nın evinde bulunan ve eskiden Kral Davut'a ait olan mızraklarla yuvarlak kalkanları yüzbaşılara verdi.ⁱ **11** Ve koşucuʲ askerler evin sağ yanından sol yanına kadar her yerde, sunağınʲ ve evin yanında ellerinde silahlarıyla kralın çevresini sararak beklediler. **12** Sonra Yehoyada kralın oğlunuᵏ dışarı çıkardı, tacıˡ ve Kanunu*ᵐ onun başına koydu, böylece onu kral yaptılarⁿ ve meshettiler.ᵒ Alkışlayıpᵒ "Yaşasın kral!"ᵖ dediler.

2Kr 11:12* Ya da "Hatırlatıcıyı"

BÖLÜM 11

a 2Kr 11:15
2Kr 11:19
b 1Sa 8:11
1Sa 22:17
2Sa 18:19
1Kr 14:27
c 1Sa 18:3
2Kr 23:3
2Ta 15:12
ç Tkr 6:13
Yr 12:16
İb 6:16
d 1Kr 7:1
e 2Ta 23:5
f 1Kr 6:1
g 2Kr 11:4
h 2Ta 23:8
ı 2Ta 23:9
i 1Sa 8:11
2Sa 15:1
1Kr 14:27
j Çk 40:6
1Kr 8:22
2Ta 4:1
k 2Kr 11:2
2Ta 23:11
l 2Sa 1:10
Me 132:18
m Çk 25:21
Çk 31:18
n 1Kr 1:38
o Çk 30:23
1Kr 1:39
ö 1Kr 1:40
Me 47:1
p 1Kr 1:34
Me 72:15
Vz 10:17

2. Sütun

a 2Ta 23:12
b 2Kr 23:3
2Ta 34:31
c 2Ta 5:12
ç 1Kr 1:40
Öz 29:2
d 2Kr 11:1
2Kr 11:3
e 2Ta 23:13
f 2Kr 11:4
2Ta 23:9
g 2Ta 23:14
h 1Kr 7:1
ı 2Ta 23:15
i Ba 9:6
Çk 21:12
Le 24:17
Sy 35:30
j Tkr 5:3
k 1Sa 10:25
2Sa 5:3
l Yş 24:25
m 2Ta 23:16
n Tkr 12:3
o Tkr 7:25
ö 2Ta 23:17
p Tkr 13:5
Tkr 13:9
r 2Ta 23:18
s 2Kr 11:4
2Kr 11:15
ş 1Kr 14:27
t 2Ta 23:20

13 Atalya koşuşturan ve bağrışan halkın gürültüsünü duyunca derhal Yehova'nın evine toplanmış olanların yanına gitti.ᵃ **14** Baktı ki kral orada, usule göre sütunun yanında duruyor,ᵇ komutanlar ve borazancᶜ çalanlar kralın yanında, tüm memleket halkı da sevinç içindeᶜ ve borazanlar çalınıyor. Bunun üzerine Atalyaᵈ giysilerini yırtarak "İhanet! İhanet!"ᵉ diye haykırdı. **15** Kâhin Yehoyada yüzbaşılara, komutanlarᶠ "Kadını saflardan çıkarın, arkasından geleni de kılıçla öldürün!"ᵍ diye emretti. Çünkü kâhin "Onu Yehova'nın evinde öldürmeyin" demişti. **16** Onlar da Atalya'yı yakalayıp kral evininʰ at kapısınaⁱ getirdiler ve orada öldürdüler.ⁱ

17 Ve Yehoyada, Yehova'nın halkı olsunlar diye Yehovaʲ ile kralᵏ ve halk arasında ahit yaptı;ˡ ayrıca kralla halk arasındaᵐ da bir ahit yaptı. **18** Daha sonra tüm memleket halkı Baal evine gitti ve Baal'in sunaklarını yıktılar,ⁿ putlarını paramparça ettiler,ᵒ Baal kâhini Mattan'ıᵒ sunakların önünde öldürdüler.ᵖ

Ve kâhin, Yehova'nın evinin gözetimi için sorumlular atadı.ʳ **19** Ayrıca kralı Yehova'nın evinden getirmek için yüzbaşıları, Karyaˢ muhafız birliğini, koşucu askerleriˢ ve tüm memleket halkını yanına aldı; koşucu askerlerin kapısındanᵗ geçerek kral evine geldiler; ve o, kralların tahtınaᵘ oturdu. **20** Memleketin tüm halkı sevinç içindeydi,ᵘ

u 2Sa 7:16; 1Ta 29:23; Yr 17:25; Yr 22:4; **ü** Öz 11:10; Öz 29:2.

şehir de huzurluydu. Atalya kral evinde kılıçla öldürülmüştü.[a]

21 Yehoaş[b] kral olduğunda yedi yaşındaydı.[c]

12 Yehoaş[ç] Yehu'nun[d] yedinci yılında kral oldu ve Yeruşalim'de kırk yıl saltanat sürdü. Annesi, Beer-şebalı Tsibyah'tı. **2** Yehoaş, kâhin Yehoyada kendisini yönlendirdiği sürece Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı.[e] **3** Fakat yüksek yerler* ortadan kaldırılmadı.[f] Halk oralarda hâlâ kurban kesiyor ve kurban dumanı sunuyordu.

4 Yehoaş kâhinlere[g] şöyle dedi: "Kutsal sunu[h] olarak Yehova'nın evine[ı] getirilen tüm parayı, yani her kişi için belirlenmiş olan bedeli,[i] canlar için biçilen değere göre alınan adak parasını[j] ve herkesin Yehova'nın evine gönülden getirdiği parayı[k] **5** kâhinler tanıdıklarından toplasınlar[l] ve evin neresinde yıkık bir yer varsa onarsınlar."[m]

6 Fakat Kral Yehoaş'ın yirmi üçüncü yılı geldiğinde kâhinler evin yıkık yerlerini hâlâ onarmamıştı.[n] **7** Bunun üzerine Kral Yehoaş kâhin Yehoyada'yı[o] ve diğer kâhinleri çağırıp "Neden evin yıkık yerlerini onarmıyorsunuz?" diye sordu, "Artık tanıdıklarınızdan para toplamayın, topladıklarınızı da evin onarımı için verin."[ö] **8** Böylece kâhinler halktan artık para toplamamayı ve evin yıkık yerlerinin onarımını yapmamayı kabul ettiler.

9 Kâhin Yehoyada bir sandık aldı,[p] kapağına delik açıp sunağın yanına, Yehova'nın evine girişte sağ tarafa koydu. Kapı bekçisi[a] kâhinler Yehova'nın evine getirilen tüm parayı[b] sandığa atmaya başladı. **10** Sandıkta çok para biriktiğini gördüklerinde, kralın yazmanı[c] ile başkâhin gelir, Yehova'nın evinde bulunan parayı sayar, çıkınlara koyarlardı.[ç] **11** Sayılan parayı Yehova'nın evindeki işin başında bulunanlara verdiler;[d] onlar da Yehova'nın evinde çalışan marangozlara ve yapı ustalarına, **12** duvarcılara, taş yontanlara[e] ödedi; ayrıca bu parayı Yehova'nın evindeki yıkık yerleri onarmak için kereste, yontulmuş taş ve gereken diğer şeyleri satın almak için harcadılar.

13 Fakat Yehova'nın evine getirilen para,[f] Yehova'nın evi için gümüş leğenler,[g] fitil makasları,[h] kâseler, borazanlar,[ı] herhangi bir altın ve gümüş eşya yapımında kullanılmadı. **14** Çünkü parayı işin başında bulunanlara verirlerdi, onlar da bununla Yehova'nın evini onarırdı.[i] **15** Çalışanlara ödemeleri için parayı teslim ettikleri adamlardan[j] hesap sormazlardı,[k] çünkü adamlar sadakatle[l] çalışıyordu. **16** Fakat suç sunularından[m] ve günah sunularından gelen para Yehova'nın evine getirilmiyordu, kâhinlerin oluyordu.[n]

17 Sonra Aram kralı Hazael[o] çıkıp Gat'a[ö] saldırdı ve orayı ele geçirdi; ardından Yeruşalim'e[p] yöneldi.*[r] **18** Bunun üzerine

BÖLÜM 11

a 2Ta 23:21
b 2Kr 11:2
c 2Ta 24:1

BÖLÜM 12

ç 2Kr 11:2
1Ta 3:11
2Ta 24:1
d 1Kr 19:16
2Kr 10:30
e 2Kr 14:3
2Ta 24:2
f Sy 33:52
Yr 2:20
g Çk 28:1
2Ta 35:2
h 1Ta 18:11
2Ta 31:12
ı 1Kr 7:51
i Çk 30:13
2Ta 24:9
j Le 27:2
Le 27:12
k Çk 25:2
Çk 35:21
Ne 10:39
2Ko 9:11
l Sy 18:8
Sy 18:28
m 2Ta 24:7
n 2Ta 24:5
Ro 12:11
Kl 3:23
o 2Kr 11:4
2Ta 23:1
2Ta 24:15
ö 2Ta 24:6
p 2Ta 24:8
Mr 12:41
Lu 21:1

2. Sütun

a 2Kr 11:6
Me 84:10
b 2Ta 24:10
Mt 6:4
2Ko 9:7
c 2Sa 20:25
2Kr 18:18
ç 2Ta 24:11
d 2Kr 22:5
2Ta 24:12
2Ta 34:10
e 1Kr 5:17
Ezr 5:8
f 2Ta 24:14
g 2Ta 4:22
h 1Kr 7:50
ı Sy 10:2
2Ta 5:12
i 2Ta 24:13
j 2Ta 34:12
k 2Kr 22:7
l 1Ko 4:2
m Le 5:15
Le 7:7
n Sy 18:8
o 1Kr 19:15
2Kr 8:13
2Kr 10:32
Ams 1:4

ö 1Ta 18:1; p 2Ta 24:23; r Yr 42:15; Lu 9:51.

2Kr 12:3* İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yerler.

2Kr 12:17* Sözcük anlamıyla, "yüzünü Yeruşalim'e çevirdi"

Yahuda kralı Yehoaş, ataları Yahuda kralları Yehoşafat, Yehoram ve Ahazya'nın Tanrı için ayırdığı kutsal sunuları,[a] kendi kutsal sunularını ve Yehova'nın evinin hazinesi ile kral evinin hazinesindeki tüm altını alıp Aram kralı Hazael'e yolladı.[b] O da Yeruşalim'den çekildi.

19 Yehoaş'ın dönemindeki diğer olaylar ve tüm işleri Yahuda krallarının tarih kitabında[c] yazılıdır. **20** Ancak hizmetkârları[ç] birleşip bir düzen kurdular[d] ve Yehoaş'ı Silla'ya inen yolda, Millo*[e] hisarında[f] öldürdüler. **21** Onu öldürenler, hizmetkârları Şimeat oğlu Yozakar ve Şomer oğlu Yehozabad'dı.[g] Yehoaş, Davut Şehrinde atalarının yanına gömüldü; onun yerine oğlu Amatsya[h] kral oldu.

13 Yahuda kralı Ahazya[ı] oğlu Yehoaş'ın[i] yirmi üçüncü yılında, Yehu[j] oğlu Yehoahaz[k] Samiriye'de İsrail kralı oldu ve on yedi yıl saltanat sürdü. **2** Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı[l] ve İsrail'i günaha sürükleyen[m] Nebat oğlu Yeroboam'ın günahlarını sürdürdü,[n] onları bırakmadı. **3** Yehova İsrail'e çok öfkelendi[o] ve onları ömürleri boyunca Aram kralı Hazael'in[ö] ve oğlu Ben-hadad'ın[p] eline verdi.

4 Bir süre sonra Yehoahaz Yehova'dan lütuf diledi,[r] Yehova da onu işitti;[s] çünkü İsrail'in sıkıntısını,[ş] Aram kralının onlara çektirdiği eziyeti görmüştü.[t] **5** Yehova İsrail'e bir kurtarıcı verdi,[u] böylece Aram'ın elinden kurtuldular ve eskisi gibi evlerinde oturdular.[a] **6** (Fakat, İsrail'i günaha sürükleyen Yeroboam evinin günahlarını bırakmadılar,[b] o yolda yürüdüler.[c] Samiriye'deki kutsal direk*[ç] de yerinde kaldı.) **7** Yehoahaz'ın ordusundan geriye sadece elli atlı, on savaş arabası ve on bin yaya asker kaldı;[d] çünkü Aram kralı onları harman yerinin tozu gibi ezip[e] yok etmişti.[f]

8 Yehoahaz'ın dönemindeki diğer olaylar, yaptığı her şey ve tüm büyük işleri İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[g] **9** Yehoahaz uyuyup atalarına katıldı, onu Samiriye'de gömdüler;[h] yerine oğlu Yehoaş[ı] kral oldu.

10 Yahuda kralı Yehoaş'ın otuz yedinci yılında, Yehoahaz oğlu Yehoaş[i] Samiriye'de İsrail kralı oldu ve on altı yıl saltanat sürdü. **11** Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[j] İsrail'i günaha sürükleyen Nebat oğlu Yeroboam'ın günahlarının hiçbirini bırakmadı,[k] o yolda yürüdü.

12 Yehoaş'ın dönemindeki diğer olaylar, yaptığı her şey, tüm büyük işleri ve Yahuda kralı Amatsya'yla nasıl savaştığı[l] İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[m] **13** Sonra Yehoaş uyuyup atalarına katıldı, tahtına Yeroboam*[n] geçti. Yehoaş Samiriye'de İsrail krallarının yanına gömüldü.[o]

14 Elişa[ö] hastalanmıştı; bu hastalıktan ölecekti.[p] Bu nedenle İsrail kralı Yehoaş Elişa'nın yanına indi ve ona sarılıp "Baba,[r]

BÖLÜM 12
a 1Kr 15:18
b 2Kr 16:8
2Kr 18:15
c 1Kr 14:29
2Kr 8:23
ç 2Kr 14:5
d 2Ta 24:25
2Ta 25:27
e 2Sa 5:9
1Kr 9:24
1Kr 11:27
2Ta 32:5
f 1Kr 9:15
g 2Ta 24:26
h 2Ta 24:27

BÖLÜM 13
ı 2Kr 8:26
2Kr 9:27
i 2Kr 11:2
2Kr 11:21
j 2Kr 10:30
k 2Kr 10:35
l Tkr 28:15
m 1Kr 14:16
n 1Kr 12:28
1Kr 13:33
o Le 26:17
Tkr 6:15
Tkr 7:4
Me 7:11
İb 12:29
ö 1Kr 19:17
2Kr 8:12
p 2Kr 13:24
r Hk 6:6
Hk 10:10
2Ta 33:13
Me 78:34
s Tkr 4:7
Me 50:15
Me 65:2
1Yh 5:14
ş Ba 31:42
Çk 3:7
Hk 10:16
t 2Kr 14:26
u Ne 9:27

2. Sütun
a Me 130:4
b 2Kr 10:29
2Kr 17:21
c 1Kr 16:26
ç Tkr 7:5
1Kr 14:15
1Kr 16:33
d 2Kr 10:32
e Ams 1:3
f Tkr 28:45
2Kr 8:12
g 1Kr 14:19
2Kr 10:34
h 2Kr 10:35
ı 2Kr 14:8
i 2Kr 14:1
j 2Kr 13:2
Ho 5:11
k 2Kr 10:29
l 2Kr 14:8
2Kr 14:13
2Ta 25:17
m 1Kr 14:19; 2Kr 10:34; n 2Kr 14:28; o 2Kr 10:35; 2Kr 13:9; ö 1Kr 19:16; 2Kr 5:8; p Zk 1:5; r 2Kr 5:13.

2Kr 12:20* Sözcük anlamıyla, "Höyük"

2Kr 13:6* Ya da "Aşera" **13*** II. Yeroboam.

ey baba, İsrail'in savaş arabası ve atlıları"[a] diye ağlamaya başladı. **15** Elişa ona "Eline bir yay ve birkaç ok al" dedi; o da yayla okları aldı. **16** İsrail kralına "Yayı eline al" dedi; kral yayı eline aldı, Elişa da ellerini onun elleri üzerine koydu.[b] **17** Sonra "Doğuya bakan pencereyi aç" dedi; kral pencereyi açtı. Elişa "Ok at!" dedi; o da ok attı. Elişa şöyle dedi: "Yehova'nın kurtuluş oku, Aram'a atılan kurtuluş oku![c] Aram'ı Afek'te[ç] kesin bir yenilgiye uğratacaksın."

18 Sonra İsrail kralına "Okları al" dedi; kral okları aldı. "Onları yere vur" dedi, o da okları üç kez yere vurdu ve durdu.[d] **19** Tanrı adamı[e] ona çok kızıp "Beş veya altı kez vurmalıydın" dedi; "Öyle yapsaydın Aram'ı kesin bir yenilgiye uğratacaktın, şimdi onları sadece üç kez yenilgiye uğratacaksın."[f]

20 Elişa öldü ve gömüldü.[g] Ondan sonra, Moablı[h] akıncılar[ı] her yılın başında İsrail topraklarına girmeye başladı. **21** Bir gün bir ölüyü gömenler, akıncıları görünce cesedi Elişa'nın mezarına atıp kaçtılar. Ölü, Elişa'nın kemiklerine değer değmez canlandı[i] ve ayağa kalktı.[j]

22 Aram kralı Hazael,[k] Yehoahaz'ın ömrü boyunca İsrail'e sıkıntı verdi.[l] **23** Ancak Yehova onlara lütfetti,[m] merhamet etti,[n] İbrahim'le,[o] İshak'la[ö] ve Yakup'la[p] yaptığı ahdin hatırına hallerine baktı;[r] onları yok etmek istemedi[s] ve bugüne dek huzurundan atmadı. **24** Sonunda Aram kralı Hazael öldü, yerine oğlu Ben-hadad kral oldu. **25** Ve Hazael oğlu Ben-hadad'ın, Yehoahaz'la savaşıp ele geçirdiği şehirleri Yehoahaz'ın oğlu Yehoaş geri aldı. Yehoaş onu üç kez yendi ve İsrail şehirlerini geri aldı.[a]

14 İsrail kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş'ın[b] ikinci yılında, Yahuda kralı Yehoaş oğlu Amatsya[c] kral oldu. **2** Kral olduğunda yirmi beş yaşındaydı, Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl saltanat sürdü; annesi Yeruşalimli Yehoaddin'di.[ç] **3** Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptıysa da,[d] atası Davut gibi değildi.[e] Babası Yehoaş'ın izinden gitti.[f] **4** Fakat yüksek yerler ortadan kaldırılmadı.[g] Halk oralarda hâlâ kurban kesiyor ve kurban dumanı sunuyordu.[h] **5** Amatsya, krallığını güçlendirdikten sonra, babasını öldüren hizmetkârlarını[ı] öldürdü.[i] **6** Fakat onların oğullarını öldürmedi; Yehova'nın, Musa'nın kanun kitabında kayıtlı olan "Oğullar yüzünden babalar, babalar yüzünden de oğullar öldürülmeyecek; kişi kendi günahından ötürü öldürülecek"[j] emrine uygun davrandı.[k] **7** Amatsya Tuz Vadisinde[l] Edomlularla[m] savaştı, on bin kişiyi yere serdi ve Sela'yı ele geçirdi. Oraya Yokteel adı verildi ve bugün hâlâ bu adla anılır.

8 Sonra Amatsya, İsrail kralı Yehu oğlu Yehoahaz oğlu Yehoaş'a ulaklar gönderip "Gel, yüz yüze görüşelim"[n] dedi. **9** Bunun üzerine İsrail kralı Yehoaş, Yahuda kralı Amatsya'ya şöyle cevap gönderdi: "Lübnan'da,

BÖLÜM 13

a 2Kr 2:12
b Me 144:1
c Me 18:14
ç 1Sa 29:1
1Kr 20:26
d Ga 6:9
e İş 44:26
f 2Kr 13:25
g Me 139:8
h 2Kr 1:1
ı 2Kr 24:2
i Yhn 11:44
İb 11:35
j Vh 11:11
k 1Kr 19:15
2Kr 10:32
l 2Kr 8:12
Me 106:41
m Hk 10:16
2Kr 14:27
Ne 9:31
Me 86:15
İş 30:18
Ağ 3:32
n Me 145:8
2Ko 1:3
Ef 2:4
o Ba 13:16
Ba 17:7
Ba 22:17
Çk 32:13
ö Ba 26:3
p Ba 28:13
Le 26:42
r Çk 2:24
s Me 105:8
Mi 7:20
İb 6:18

2. Sütun

a 2Kr 13:19

BÖLÜM 14

b 2Kr 13:10
c 1Ta 3:12
ç 2Ta 25:1
d 2Ta 25:2
e 1Kr 15:5
f 2Ta 24:2
2Ta 24:18
Zk 1:4
g 1Kr 15:14
2Kr 12:3
h 2Kr 15:4
2Kr 15:35
ı 2Kr 12:20
2Ta 24:25
i Ba 9:6
Çk 21:12
Le 24:17
Sy 35:33
2Ta 25:3
j Tkr 24:16
He 18:20
k 2Ta 25:4
l 2Sa 8:13
1Ta 18:12
Me 60:Üst
m 2Kr 8:20
2Ta 25:11

n 2Sa 2:14; 2Ta 25:17; Öz 13:10; Öz 18:6.

dikenli çalı sedir ağacına[a] 'Kızını oğluma eş olarak ver' demiş. Ancak oradan geçen bir yaban hayvanı dikenli çalıyı çiğnemiş.[b] **10** Sen Edom'u yenince[c] kendini bir şey sandın.[ç] Bununla gurur duy[d] ve evinde otur. Neden kaybedeceğin[e] bir kavgaya giresin?[f] Sen de Yahuda da yenileceksiniz." **11** Fakat Amatsya kulak asmadı.[g]

Ve İsrail kralı Yehoaş savaş için yola çıktı. Yahuda kralı Amatsya ile Yahuda topraklarındaki Beyt-şemeş'te[h] karşı karşıya geldiler.[ı] **12** Sonuçta Yahuda İsrail'e yenildi[i] ve herkes çadırlarına kaçtı. **13** Ve İsrail kralı Yehoaş, Yahuda kralı Ahazya oğlu Yehoaş oğlu Amatsya'yı Beyt-şemeş'te esir alıp Yeruşalim'e geldi ve Yehoaş, Efraim Kapısından[j] Köşe Kapısına[k] kadar Yeruşalim surlarını dört yüz arşın* yıktı. **14** Yehova'nın evindeki[l] ve kral evinin hazinesindeki tüm altını, gümüşü, eşyaları alıp rehinelerle birlikte Samiriye'ye döndü.

15 Yehoaş'ın dönemindeki diğer olaylar, yaptığı her şey, tüm büyük işleri ve Yahuda kralı Amatsya'yla nasıl savaştığı İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[m] **16** Sonra Yehoaş uyuyup atalarına katıldı[n] ve Samiriye'de[o] İsrail krallarının yanına gömüldü. Onun yerine oğlu Yeroboam[ö] kral oldu.

17 Yahuda kralı Yehoaş oğlu Amatsya,[p] İsrail kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş'ın ölümünden sonra[r] on beş yıl daha yaşadı.[s] **18** Amatsya'nın yaptığı diğer işler[a] Yahuda krallarının tarih kitabında[b] yazılıdır. **19** Bir süre sonra, Amatsya'ya karşı birlik olup Yeruşalim'de bir düzen kurdular,[c] o da Lakiş'e[ç] kaçtı; fakat peşinden adam gönderdiler ve onu orada öldürdüler.[d] **20** Sonra onu atlar üzerinde getirip Davut Şehri[e] Yeruşalim'de atalarının yanına gömdüler.[f] **21** Ardından tüm Yahuda halkı Amatsya'nın[g] yerine oğlu Azarya'yı*[h] kral yaptı; Azarya o sırada on altı yaşındaydı.[ı] **22** Kral uyuyup atalarına katıldıktan sonra Azarya Elat'ı onardı[i] ve yeniden Yahuda'ya kattı.

23 Yahuda kralı Yehoaş oğlu Amatsya'nın on beşinci yılında, İsrail kralı Yehoaş oğlu Yeroboam[j] Samiriye'de kral oldu; saltanatı kırk bir yıl sürdü. **24** Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı. İsrail'i günaha sürükleyen Nebat oğlu Yeroboam'ın günahlarını bırakmadı.[k] **25** İsrail'in Tanrısı Yehova'nın, Gat-heferli[l] peygamber Amittay oğlu Yunus[m] kulu aracılığıyla bildirdiği gibi, Hamat girişinden[n] Araba Gölüne[o] kadar olan İsrail topraklarını geri alan oydu. **26** Çünkü Yehova İsrail'in çektiği büyük ıstırabı görmüştü.[ö] Memlekette sefil ve aşağı olanlar bile kalmamıştı, İsrail'e yardım edecek kimse yoktu.[p] **27** Ancak Yehova İsrail'in ismini gökler altından silmeyeceğine[r] söz vermişti. Bu yüzden onları Yehoaş oğlu Yeroboam aracılığıyla kurtardı.[s]

BÖLÜM 14

a Hk 9:15
b 2Ta 25:18
c 2Kr 14:7
ç 2Ta 26:16
Öz 16:18
Hb 2:4
Ga 6:3
Yk 4:6
d 1Sa 18:8
e Lu 14:31
f 2Ta 35:21
Öz 3:30
Öz 20:3
g 2Ta 25:16
2Ta 25:20
h Yş 15:10
Yş 21:16
1Sa 6:9
1Ta 6:59
ı 2Ta 25:21
i 2Ta 25:22
Öz 16:18
j 2Ta 25:23
Ne 8:16
Ne 12:39
k Yr 31:38
Zk 14:10
l 2Kr 12:13
m 1Kr 14:19
2Kr 13:12
n 2Kr 10:35
o 2Kr 13:9
ö 2Kr 13:13
Ho 1:1
Ams 1:1
Ams 7:10
p 2Kr 14:1
r 2Kr 13:10
s 2Ta 25:25

2. Sütun

a 2Ta 25:26
b 1Kr 14:29
2Kr 12:19
2Kr 20:20
c 2Kr 12:20
ç Yş 10:31
Mi 1:13
d 2Ta 25:27
e 1Kr 2:10
2Kr 12:21
f 2Ta 25:28
g 1Ta 3:12
h 2Ta 26:1
Mt 1:8
ı 2Kr 15:2
i Tkr 2:8
1Kr 9:26
2Kr 16:6
2Ta 26:2
j Ho 1:1
Ams 1:1
k 1Kr 12:28
1Kr 13:34
Me 106:20
l Yş 19:13
m Yun 1:1
Mt 12:39
n Sy 13:21
Sy 34:8
He 47:16
Ams 6:14
o Ba 14:3
Tkr 3:17

ö Çk 3:7; Hk 10:16; Me 106:44; **p** 1Kr 14:10; 1Kr 21:21; **r** Tkr 25:19; Tkr 29:20; **s** 2Kr 13:5; Me 86:15; Yr 31:20; Ho 1:7.

2Kr 13:13* Yaklaşık 178 metre.

2Kr 14:21* Uzziya'yı.

28 Yeroboam'ın dönemindeki diğer olaylar, yaptığı her şey, tüm büyük işleri, Şam[a] ile Hamat'ı[b] nasıl İsrail ve Yahuda'nın hâkimiyeti altına aldığı İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır. **29** Sonra Yeroboam uyuyup ataları İsrail krallarına katıldı; onun yerine oğlu Zekeriya[c] kral oldu.

15 İsrail kralı Yeroboam'ın yirmi yedinci yılında, Yahuda kralı Amatsya[c] oğlu Azarya*[d] kral oldu. **2** Azarya kral olduğunda on altı yaşındaydı; Yeruşalim'de elli iki yıl saltanat sürdü.[e] Annesi Yeruşalimli Yekolya'ydı. **3** Babası Amatsya'nın yolundan giderek Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı.[f] **4** Fakat yüksek yerler ortadan kaldırılmadı.[g] Halk oralarda hâlâ kurban kesiyor ve kurban dumanı sunuyordu.[h] **5** Sonra Yehova onu bir belayla vurdu,[ı] öldüğü güne kadar cüzamlı kaldı[i] ve evinde, görevinden uzak yaşadı.[j] Bu süre boyunca kral evini ve memleket halkını kralın oğlu Yotam[k] yönetti.[l] **6** Azarya'nın dönemindeki diğer olaylar ve tüm işleri Yahuda krallarının tarih kitabında[m] yazılıdır. **7** Bir süre sonra Azarya uyuyup atalarına katıldı[n] ve Davut Şehrinde atalarının yanına gömüldü; yerine oğlu Yotam kral oldu.[o]

8 Yahuda kralı Azarya'nın[ö] otuz sekizinci yılında, Yeroboam oğlu Zekeriya[p] Samiriye'de İsrail kralı oldu ve altı ay saltanat sürdü. **9** Ataları gibi o da Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[r]

2Kr 15:1* Uzziya.

BÖLÜM 14

a 2Sa 8:6
b 2Ta 8:3
c 2Kr 15:8

BÖLÜM 15

ç 2Kr 14:1
d 2Kr 14:21
2Ta 26:1
e 2Ta 26:3
f 2Kr 14:3
2Ta 26:4
g Sy 33:52
Tkr 12:14
2Ta 6:6
2Ta 32:12
h 1Sa 14:35
1Kr 22:43
2Kr 14:4
ı 2Ta 26:19
Ey 34:19
i Sy 12:10
2Kr 5:27
j Le 13:46
Tkr 24:8
k 2Kr 15:32
1Ta 3:12
2Ta 26:21
l 1Sa 8:5
1Kr 3:9
Me 72:1
m 1Kr 14:29
2Ta 26:22
n İş 6:1
o 2Ta 26:23
ö 2Kr 14:21
p 2Kr 14:29
r 2Kr 13:2
2Kr 14:24

2. Sütun

a Çk 32:21
1Kr 14:16
b 1Kr 12:28
1Kr 13:33
c Sy 35:20
Tkr 19:11
ç Yş 17:11
2Kr 9:27
d Ho 1:4
Ams 7:9
e 1Kr 14:19
f 2Kr 10:30
İş 14:27
İş 44:26
İş 55:11
g 2Kr 13:1
2Kr 13:10
2Kr 14:23
2Kr 14:29
h Sy 23:19
ı 2Ta 26:1
Mt 1:8
i Ho 5:7
j 2Kr 15:17
k 1Kr 14:17
1Kr 15:21
1Kr 16:8
1Kr 16:17
l 2Kr 15:10
m Tkr 19:11
n 2Kr 8:12
Ams 1:13
o 2Kr 15:13

İsrail'i günaha sürükleyen[a] Nebat oğlu Yeroboam'ın günahlarını[b] bırakmadı. **10** Sonra Yabeş oğlu Şallum düzen kurup[c] Zekeriya'yı İbleam'da[ç] öldürdü[d] ve onun yerine kral oldu. **11** Zekeriya'nın yaptığı diğer işler İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[e] **12** Yehova Yehu'ya "Senin adına oğulların[f] dört nesil İsrail tahtında oturacak" demişti[g] ve öyle oldu.[h]

13 Yabeş oğlu Şallum, Yahuda kralı Uzziya'nın otuz dokuzuncu yılında[ı] Samiriye'de kral oldu ve bir ay saltanat sürdü.[i] **14** Sonra Gadi'nin oğlu Menahem[j] Tirtsa'dan[k] Samiriye'ye geldi ve orada Yabeş oğlu Şallum'u[l] vurup öldürdü, onun yerine kendisi kral oldu. **15** Şallum'un yaptığı diğer işler ve kurduğu düzen[m] İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır. **16** Menahem işte o zaman Tirtsa'dan gelip Tifsah'ı, içindeki her şeyi ve çevresini yerle bir etti; çünkü Tifsah halkı şehrin kapısını açmak istememişti. Bütün gebe kadınların karnını yardı.[n]

17 Yahuda kralı Azarya'nın otuz dokuzuncu yılında,[o] Gadi oğlu Menahem İsrail kralı oldu, Samiriye'de on yıl saltanat sürdü. **18** Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[ö] İsrail'i günaha sürükleyen[p] Nebat oğlu Yeroboam'ın günahlarının[r] hiçbirini yaşamı boyunca bırakmadı. **19** Ve Asur[s] kralı Pul[ş] İsrail topraklarına girince, Menahem onun desteğiyle tahtını güçlendirmek için[t] Pul'a bin

ö 1Kr 11:38; **p** Çk 32:21; 1Kr 14:16; **r** 1Kr 12:28; 1Kr 13:33; **s** Ba 2:14; 2Kr 17:23; **ş** 1Ta 5:26; **t** Yr 17:5.

talant gümüş[a] verdi.[b] **20** Menahem Asur kralına verdiği gümüşü adam başı elli gümüş şekel olmak üzere İsrail'den, tüm yiğit ve kudretli adamlardan topladı.[c] Böylece Asur kralı memlekette kalmadı, geri döndü. **21** Menahem'in[ç] dönemindeki diğer olaylar ve tüm işleri İsrail kralları'nın tarih kitabında[d] yazılıdır. **22** Sonra Menahem uyuyup atalarına katıldı, onun yerine oğlu Pekahya[e] kral oldu.

23 Yahuda kralı Azarya'nın ellinci yılında, Menahem oğlu Pekahya Samiriye'de İsrail kralı oldu ve iki yıl[f] saltanat sürdü. **24** Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[g] İsrail'i günaha sürükleyen[h] Nebat oğlu Yeroboam'ın günahlarını[ı] bırakmadı. **25** Sonra yaveri,[i] Remalya oğlu Pekah[j] ona düzen kurdu;[k] Argob ve Arye ile birlikte yanına Gilead adamlarından elli kişiyi de alarak Samiriye'de, kral evinin kulesinde[l] onu vurdu. Onu öldürüp yerine kral oldu. **26** Pekahya'nın dönemindeki diğer olaylar ve tüm işleri İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[m]

27 Yahuda kralı Azarya'nın elli ikinci yılında, Remalya oğlu[n] Pekah[o] Samiriye'de İsrail kralı oldu ve yirmi yıl saltanat sürdü. **28** Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[ö] İsrail'i günaha sürükleyen[p] Nebat oğlu Yeroboam'ın günahlarını[r] bırakmadı. **29** İsrail kralı Pekah'ın döneminde Asur kralı[s] Tiglat-pileser[ş] gelip İyon'u,[t] Abel-beyt-maaka'yı,[u] Yanoah'ı, Kedeş'i,[ü] Hatsor'u,[v] Gilead'ı,[y] Celile'yi,[z] tüm Naftali topraklarını[a] ele geçirdi, oralarda yaşayanları esir alıp Asur'a sürdü.[a] **30** Sonra Elah oğlu Hoşea,[b] Remalya oğlu Pekah'a düzen kurup[c] onu öldürdü,[ç] Uzziya oğlu Yotam'ın yirminci yılında[d] Pekah'ın yerine kral oldu. **31** Pekah'ın dönemindeki diğer olaylar ve tüm işleri İsrail krallarının tarih kitabında yazılıdır.[e]

32 İsrail kralı Remalya oğlu Pekah'ın ikinci yılında, Yahuda kralı Uzziya oğlu[f] Yotam[g] kral oldu. **33** Tahta çıktığında yirmi beş yaşındaydı; Yeruşalim'de on altı yıl saltanat sürdü. Annesi, Tsadok kızı Yeruşa'ydı.[h] **34** Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı;[ı] babası Uzziya'nın izinden gitti.[i] **35** Fakat yüksek yerler ortadan kaldırılmadı. Halk oralarda hâlâ kurban kesiyor ve kurban dumanı sunuyordu.[j] Yehova'nın evinin yukarı kapısını Yotam inşa etti.[k] **36** Yotam'ın dönemindeki diğer olaylar ve yaptığı işler Yahuda krallarının tarih kitabında[i] yazılıdır. **37** Yehova o dönemde Aram kralı Retsin[m] ile Remalya oğlu Pekah'ı[n] Yahuda üzerine gönderdi.[o] **38** Sonra Yotam uyuyup atalarına katıldı ve atası Davut'un şehrinde atalarının yanına gömüldü;[ö] yerine oğlu Ahaz[p] kral oldu.

16 Remalya oğlu Pekah'ın on yedinci yılında, Yahuda kralı Yotam oğlu Ahaz[r] kral oldu. **2** Ahaz kral olduğunda yirmi yaşındaydı, Yeruşalim'de on altı yıl saltanat sürdü. Tanrısı Yehova'nın gözünde doğru olanı ya-

BÖLÜM 15

a 1Kr 16:24
b Tkr 28:45
2Kr 12:18
2Kr 16:8
c 2Kr 23:35
ç 2Kr 15:14
d 1Kr 14:19
1Ko 10:11
e 2Kr 15:26
f Ey 20:5
Öz 28:2
g 1Kr 11:38
2Kr 15:28
h 1Kr 14:16
ı 1Kr 12:28
1Kr 13:33
i 2Kr 7:17
2Kr 9:25
j 2Ta 28:6
k Sy 35:20
Tkr 19:11
l 1Kr 16:18
m 1Kr 14:19
n İş 7:4
İş 7:9
o 2Ta 28:6
İş 7:1
ö Vz 12:13
p Çk 20:3
1Kr 14:16
r 1Kr 12:28
1Kr 13:33
s İş 8:4
ş 2Kr 16:7
1Ta 5:6
1Ta 5:26
2Ta 28:20
t 1Kr 15:20
u 2Sa 20:18
1Kr 15:20
ü Yş 19:37
Yş 20:7
v Yş 11:10
Hk 4:2
y Sy 32:40
Tkr 3:15
z Yş 20:7
1Kr 9:11
İş 9:1
Mt 4:15
a Yş 19:32

2. Sütun

a Le 26:38
Tkr 28:64
2Kr 17:23
b 2Kr 17:1
c Tkr 19:11
ç Mt 26:52
d 2Ta 27:1
e 1Kr 14:19
f 2Kr 14:21
2Kr 15:1
1Ta 3:12
g 1Ta 3:12
2Ta 27:7
Mt 1:9
h 2Ta 27:1
ı Tkr 28:1
Vz 12:13
i 2Ta 27:2

---

j Sy 33:52; Tkr 12:14; 2Ta 6:6; 2Ta 32:12; **k** 2Ta 27:3; **l** 2Kr 15:6; 2Ta 27:7; **m** 2Kr 16:5; İş 7:2; **n** 2Kr 15:27; 2Ta 28:6; İş 7:1; **o** Tkr 28:49; Me 78:49; İş 10:5; Yr 43:10; **ö** 1Kr 14:31; **p** 1Ta 3:13; **BÖLÜM 16** **r** İş 1:1; İş 7:1; Ho 1:1; Mi 1:1; Mt 1:9.

pan atası Davut gibi biri değildi.[a] **3** İsrail krallarının izinden gitti,[b] hatta Yehova'nın İsrailoğulları önünden kovduğu milletlerin iğrenç işlerine[c] uyup kendi oğlunu ateşte yaktı.*[ç] **4** Yüksek yerlerde,[d] tepelerde[e] ve gür yapraklı her ağacın altında[f] kurban kesiyor ve kurban dumanı sunuyordu.

5 Aram kralı Retsin[g] ve İsrail kralı Remalya oğlu Pekah[h] işte o zaman Yeruşalim üzerine yürüyüp Ahaz'ı orada kuşattılar, fakat yenemediler.[ı] **6** Bunun üzerine Aram kralı Retsin, Elat'ı[i] yeniden Edom topraklarına katıp Yahudileri oradan kovdu. Edomlular oraya yerleşti, bugün hâlâ orada yaşıyorlar. **7** Ve Ahaz Asur kralı Tiglat-pileser'e[j] şöyle bir haber gönderdi: "Ben senin hizmetkârın,[k] oğlunum. Gel, üzerime saldıran Aram ve İsrail krallarının elinden beni kurtar."[l] **8** Ahaz Yehova'nın evindeki ve kral evinin hazinesindeki gümüşü ve altını alıp[m] hediye olarak[n] Asur kralına gönderdi. **9** Asur kralı da onu dinledi, çıkıp Şam'ı[o] ele geçirdi,[o] Şam halkını Kir'e[p] sürdü ve Retsin'i[r] öldürdü.

10 Sonra Kral Ahaz,[s] Asur kralı Tiglat-pileser'le[s] görüşmek için Şam'a gitti. Kral Ahaz oradaki sunağı görünce,[t] sunağın işçiliğini gösteren modeli ve planı kâhin Uriya'ya gönderdi.[u] **11** Kâhin Uriya[u] da sunağın yapımına başladı.[v] Sunağı Kral Ahaz'ın Şam'dan gönderdiği tüm bilgilere göre yapıp kral dönene kadar bitirdi. **12** Kral Şam'dan dönünce sunağı gördü, yaklaşıp[a] üzerinde sunular sundu.[b] **13** Kendi kurbanını[c] ve tahıl sunusunu[c] yakıp dumanını[d] sundu, dökme sunusunu[e] döktü ve paylaşma kurbanlarının kanını sunağa serpti. **14** Yehova'nın huzurundaki bakır sunağı[f] evin ön tarafından, kendi sunağı ile Yehova'nın evi[g] arasından kaldırdı, kendi sunağının kuzeyine koydu. **15** Kral Ahaz kâhin Uriya'ya[h] şöyle emretti: "Sabahın[ı] yakılan sunusunu ve akşamın[i] tahıl sunusunu büyük sunağın üzerinde yakacaksın; kralın yakılan sunusunu[j] ve tahıl sunusunu, tüm memleket halkının yakılan sunusunu, tahıl sunusunu ve dökme sunularını da büyük sunakta sunacaksın. Yakılan sununun ve kurbanın tüm kanını onun üzerine serpeceksin. Bakır sunağa gelince, ona ne yapacağımı düşüneceğim." **16** Ve kâhin Uriya[k] Kral Ahaz ne emrettiyse yerine getirdi.[l]

17 Kral Ahaz bundan başka arabaların[m] yan levhalarını[n] parçaladı;[o] kazanları[o] arabalardan söktü. Havuzu[p] bakır boğaların[r] üzerinden indirip taş döşeli bir yere koydu. **18** Evde Sebt günü için inşa ettikleri üzeri kapalı yeri ve kralın Yehova'nın evine girerken kullandığı kapıyı Asur kralı yüzünden kaldırdı.

19 Ahaz'ın dönemindeki diğer olaylar ve yaptığı işler Yahuda krallarının tarih kitabında[s] yazılıdır. **20** Sonra Ahaz uyuyup

2Kr 16:3* Sözcük anlamıyla, "ateşten geçirdi"

BÖLÜM 16

a 2Ta 28:1
b 1Kr 12:28
1Kr 16:33
1Kr 21:26
2Kr 8:18
2Ta 28:2
c Tkr 12:31
Me 106:35
He 16:47
ç Le 20:2
Tkr 18:10
2Kr 23:10
2Ta 28:3
2Ta 33:6
Me 106:37
İş 57:5
Yr 7:31
He 16:20
He 23:37
d Sy 33:52
e 1Kr 14:23
Yr 17:2
f Tkr 12:2
g 2Kr 15:37
h 2Ta 28:6
ı 2Ta 28:5
i 2Kr 14:22
j 2Kr 15:29
k 1Kr 20:4
l Me 146:3
Yr 17:5
Ag 4:17
m 1Kr 15:18
2Kr 14:14
2Ta 16:2
n 2Ta 19:7
o 2Sa 8:6
2Kr 14:28
2Ta 28:5
İş 7:6
ö Ams 1:5
p İş 22:6
Ams 9:7
r İş 7:1
İş 9:11
s 2Kr 16:7
ş 2Kr 15:29
t Tkr 12:30
2Ta 28:23
Yr 10:2
u Me 106:39
ü İş 8:2
v Yr 23:11
He 22:26

2. Sütun

a 2Ta 26:16
2Ta 28:25
b Sy 18:4
Sy 18:7
c Le 1:3
ç Le 2:1
1Ta 23:29
d Le 2:2
e Le 23:13
f 1Ta 28:12
2Ta 4:1
g 1Kr 6:1
h İş 8:2
ı Çk 29:39
Sy 28:2
2Ta 28:23
i Sy 28:4

j Le 4:22; Le 22:21; 2Ta 7:4; 2Ta 29:21; **k** İş 8:2; **l** 2Kr 16:11; **m** 1Kr 7:27; **n** 1Kr 7:28; **o** 2Ta 28:24; 2Ta 29:19; **ö** 1Kr 7:38; 2Ta 4:6; Yr 52:20; **p** 1Kr 7:23; 2Kr 25:13; **r** 1Kr 7:25; Yr 52:20; **s** 1Kr 14:29; 2Ta 28:26.

atalarına katıldı ve Davut Şehrinde[a] atalarının yanına gömüldü; yerine oğlu Hizkiya[b] kral oldu.

17 Yahuda kralı Ahaz'ın on ikinci yılında, Elah oğlu Hoşea[c] Samiriye'de[ç] İsrail kralı oldu; dokuz yıl saltanat sürdü. **2** Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı, fakat kendisinden önceki İsrail kralları kadar kötü değildi.[d] **3** Asur[e] kralı Şalmaneser[f] ona saldırdı, Hoşea Şalmaneser'e kul olup haraç[g] ödemeye başladı. **4** Ancak Asur kralı, Hoşea'nın gizli bir antlaşma[h] yaptığını öğrendi; çünkü Hoşea Mısır kralı[ı] So'ya ulak göndermiş, ayrıca önceki yıllarda yaptığı gibi Asur kralına haraç vermemişti. Bu nedenle Asur kralı onu hapse atıp zincire vurdu.[i]

5 Asur kralı tüm ülkeye saldırdı, Samiriye'ye çıktı ve şehri üç yıl kuşattı.[j] **6** Hoşea'nın dokuzuncu yılında Asur kralı Samiriye'yi[k] ele geçirdi ve İsrail'i Asur'a sürdü;[l] onları Halah'a,[m] Gozan Irmağı[n] yanındaki Habor'a ve Med şehirlerine yerleştirdi.[o]

7 Bütün bunlar, İsrailoğulları kendilerini Mısır kralı Firavunun elinden ve Mısır diyarından kurtaran[ö] Tanrıları Yehova'ya karşı günah işleyip[p] başka tanrılardan korktukları[r] için oldu. **8** Onlar, Yehova'nın önlerinden kovduğu milletlerin ve İsrail kıralarının koyduğu yasalara[s] uydular. **9** Tanrıları Yehova'nın gözünde doğru olmayan şeylerin peşinden koştular[ş] ve tüm şehirlerinde, gözcü kulelerinin[t] bulunduğu yerlerden surlu şehirlere kadar her yerde kendilerine yüksek yerler[a] yaptılar; **10** her yüksek tepede[b] ve gür yapraklı her ağacın altında[c] kendilerine kutsal direkler[ç] ve dikili taşlar[d] diktiler; **11** Yehova'nın önlerinden sürdüğü milletlerin yaptığı gibi,[e] bütün yüksek yerlerde kurban dumanı sundular; kötü şeyler yapıp Yehova'yı öfkelendirdiler.[f]

12 İğrenç putlara[g] kulluk ettiler; oysa Yehova onlara "Bunu yapmayacaksınız" demişti.[h] **13** Yehova İsrail'i[ı] ve Yahuda'yı[i] bütün peygamberleri[j] ve görenleri[k] aracılığıyla uyarıp,[l] "Kötü yollarınızdan dönün,[m] atalarınıza[n] emrettiğim ve peygamber kullarım[o] aracılığıyla size gönderdiğim kanuna[ö] göre bütün emirlerime[p] ve yasalarıma[r] uyun" demişti. **14** Fakat onlar dinlemedi, Tanrıları Yehova'ya iman etmemiş[ş] olan atalarının yaptığı gibi dik başlılık ettiler.*[ş] **15** O'nun kurallarını, atalarıyla yaptığı ahdi,[t] onları uyarmak için yaptığı hatırlatmaları[u] reddettiler; çevrelerindeki milletleri taklit ederek değersiz putların[ü] peşinden gittiler, kendileri de değersiz oldular;[v] oysa Yehova 'Onların yaptığını yapmayın' diye emretmişti.[y]

16 Ve Tanrıları Yehova'nın bütün emirlerini[z] bıraktılar; kendilerine dökme heykeller,[a] iki

BÖLÜM 16

a 2Ta 28:27
b 2Kr 18:1
1Ta 3:13
2Ta 29:1
İş 1:1
Ho 1:1
Mt 1:9

BÖLÜM 17

c 2Kr 15:30
ç İş 7:9
d 1Kr 12:28
1Kr 13:33
1Kr 16:33
e İş 10:5
f 2Kr 18:9
Ho 10:14
g Tkr 28:45
2Kr 18:14
Ezr 7:24
h 2Kr 24:1
2Kr 24:20
He 17:15
ı İş 30:2
İş 31:1
i Tkr 28:36
j Tkr 28:52
k 2Kr 18:10
Ho 13:16
l Le 26:32
Tkr 4:27
Tkr 28:64
1Kr 14:15
m 1Ta 5:26
n 2Kr 18:11
o 2Kr 18:11
ö Çk 20:2
p Tkr 31:29
Tkr 32:15
Yş 23:16
Ne 9:26
Me 106:35
Ams 5:7
r Çk 20:5
2Kr 17:35
Yr 10:5
s Me 89:31
ş Tkr 13:6
Tkr 27:15
He 8:12
t 2Kr 18:8

2. Sütun

a 2Kr 16:4
Ho 12:11
b Tkr 12:2
c 2Kr 16:4
İş 57:5
ç Tkr 7:5
Tkr 16:21
Mi 5:14
d Çk 34:13
Le 26:1
e Le 20:23
Yr 44:17
f Öz 15:8
g Çk 34:14
Le 26:30
1Kr 12:28
1Kr 21:26

h Çk 20:3; Le 26:1; Tkr 4:23; **ı** Ho 4:15; **i** Yr 3:11; **j** 2Ta 24:19; 2Ta 36:16; İb 1:1; **k** 1Sa 9:9; 1Ta 29:29; **l** Tkr 8:19; Tkr 32:46; Me 81:8; **m** İş 55:7; Yr 18:11; Yr 25:4; He 18:31; **n** Tkr 5:1; **o** Yr 7:25; **ö** Çk 20:1; Çk 21:1; **p** Çk 24:7; Tkr 6:1; **r** Tkr 8:11; **s** Tkr 1:32; **ş** Tkr 31:27; Yr 5:29; **t** Tkr 5:2; Tkr 29:12; **u** Me 19:7; Ho 4:6; **ü** Tkr 32:21; 1Sa 12:21; Yr 10:15; 1Ko 8:4; **v** Me 115:8; İş 44:9; Yr 2:5; Ro 1:21; **y** Tkr 12:30; **z** Tkr 4:2; **a** 2Ta 28:2.

2Kr 17:14* Sözcük anlamıyla "boyunlarını sertleştirdiler"

buzağı[a] ve bir kutsal direk[b] yaptılar, tüm gökler ordusu[c] önünde eğildiler, Baal'e[ç] kulluk ettiler, **17** oğullarını ve kızlarını ateşte yaktılar,[d] kehanette bulundular,[e] falcılık yaptılar;[f] Yehova'nın gözünde kötü olan işlere kendilerini adayıp[g] O'nu öfkelendirdiler.[h]

18 Bu nedenle Yehova İsrail'e çok kızdı[ı] ve onları gözünün önünden attı.[i] Yahuda kabilesinden başkasını bırakmadı.[j]

19 Fakat Yahuda da Tanrısı Yehova'nın emirlerini dinlemeyip[k] İsrail'in kendi koyduğu yasalara uydu.[l] **20** Bu yüzden Yehova tüm İsrail soyunu[m] reddetti, yağmacıların eline vererek onlara eziyet çektirdi ve onları huzurundan attı.[n] **21** İsrail'i Davut evinden kopardı; onlar da Nebat oğlu Yeroboam'ı kral yaptılar. Ancak Yeroboam[o] İsrail'i Yehova'nın yolundan ayırdı ve onları büyük bir günaha sürükledi.[ö] **22** İsrailoğulları Yeroboam'ın işlediği günahların hepsini sürdürdü,[p] hiçbirini bırakmadı; **23** Yehova peygamber kulları aracılığıyla söylediği gibi İsrail'i gözünün önünden atana dek[r] bu böyle sürdü.[s] Böylece İsrail kendi topraklarından Asur'a sürüldü. Bugün hâlâ oradalar.[ş]

24 Sonra Asur kralı, Babil,[t] Kut, Avva,[u] Hamat[ü] ve Sefarvaim'den[v] getirdiği halkı İsrailoğullarının yerine Samiriye şehirlerine[y] yerleştirdi; ve onlar Samiriye'yi mülk edindiler, o şehirlerde oturmaya başladılar. **25** Orada yaşamaya başladıklarında Yehova'dan korkmuyorlardı.[z] Bu yüzden

BÖLÜM 17

a 1Kr 12:28
2Ta 13:8
b 1Kr 14:15
1Kr 16:33
c Tkr 4:19
2Kr 23:5
Yr 8:2
ç 1Kr 16:31
1Kr 22:53
2Kr 10:21
d 2Kr 16:3
2Kr 21:6
İş 57:5
e Tkr 18:10
2Ta 33:6
Mi 5:12
Elç 16:16
f Le 19:26
2Kr 21:6
g 1Kr 21:20
h Çk 34:14
1Kr 15:30
ı Tkr 9:8
Tkr 29:20
1Kr 8:46
i Yş 23:13
İş 42:24
Yr 15:1
j 1Kr 11:32
1Kr 12:20
k 1Kr 14:22
2Ta 21:10
Yr 3:8
l He 23:11
m 2Ta 20:7
Yr 6:30
n 2Kr 13:3
o 1Kr 11:31
1Kr 12:20
ö Çk 32:31
1Sa 2:17
1Kr 14:16
p 1Kr 12:28
1Kr 13:33
r Tkr 32:26
2Kr 13:23
2Kr 23:27
s Tkr 28:63
1Kr 14:16
Ho 1:4
Ams 5:27
Mi 1:6
ş 2Kr 18:11
t 2Kr 17:30
u 2Kr 17:31
İş 37:13
ü 2Kr 19:13
İş 10:9
v 2Kr 18:34
İş 36:19
y Mt 10:5
z Öz 8:13
Vz 12:13
Yr 10:7
Da 6:26

2. Sütun

a Çk 23:29
Yr 5:6
b Öz 30:30
c Ezr 7:10
Ml 2:7

Yehova üzerlerine aslanlar[a] gönderdi, aslanlar onlardan bazısını öldürdü. **26** Bunun üzerine Asur kralına şu haberi gönderdiler: "Sürüp Samiriye şehirlerine yerleştirdiğin milletler memleketin Tanrısına nasıl ibadet edildiğini bilmiyor; O da üzerlerine aslanlar gönderiyor[b] ve aslanlar onları öldürüyor, çünkü kimse memleketin Tanrısına nasıl ibadet edildiğini bilmiyor."

27 Bunun üzerine Asur kralı "Oradan sürdüğünüz kâhinlerden[c] biri geri dönüp oraya yerleşsin ve onlara memleketin Tanrısına nasıl ibadet edildiğini öğretsin" diye emir verdi. **28** Böylece Samiriye'den sürgüne götürdükleri kâhinlerden biri geri dönüp Beytel'e[ç] yerleşti ve onlara Yehova'dan nasıl korkmaları gerektiğini öğretti.[d]

29 Ancak her millet kendi tanrısını[e] yaptı ve onları, oturdukları şehirlerde Samiriyelilerin inşa ettiği yüksek yer tapınaklarına koydular. **30** Babilliler Sukkot-benot'u, Kut[f] halkı Nergal'i, Hamat halkı Aşima'yı yaptı. **31** Avvalılar[g] Nibhaz'ı ve Tartak'ı yaptı; Sefarvaimliler[h] memleketlerinin tanrıları Adrammelek ile Anammelek için oğullarını ateşte yakıyorlardı.[ı] **32** Yehova'dan korktular; yüksek yerler için halk arasından kâhinler[i] seçtiler, yüksek yerlerdeki tapınaklarda onlar hizmet gördü. **33** Yehova'dan korkuyor,[j] fakat sürgün edilmeden önce

ç Ba 28:19; Yş 16:1; 1Sa 7:16; 1Kr 12:29; **d** Vz 8:12; İş 29:13; Yhn 4:22; **e** Me 96:5; Me 135:15; İş 44:9; Yr 10:5; Mi 4:5; Ro 1:23; 1Ko 8:4; **f** 2Kr 17:24; **g** 2Kr 17:24; **h** 2Kr 18:34; **ı** 2Kr 17:17; 2Ta 28:3; Me 106:37; İş 57:5; He 20:31; **i** 1Kr 12:31; 1Kr 13:33; **j** 2Kr 17:41; İş 29:13.

aralarında yaşadıkları[a] milletlerin ibadet şekline göre kendi tanrılarına tapınıyorlardı.[b]

34 Onlar bugün hâlâ eskisi gibi ibadet ediyorlar.[c] Aralarında Yehova'dan korkan,[ç] O'nun yasalarına, hükümlerine uyan,[d] Yehova'nın İsrail ismini koyduğu[e] Yakup'un[f] oğullarına verdiği kanun[g] ve emirlere[h] uyan kimse yoktu. **35** Yehova Yakupoğullarıyla ahit[ı] yaptığında şöyle emretmişti: "Başka tanrılardan korkmayacaksınız,[i] onların önünde eğilmeyecek, onlara kulluk etmeyecek, kurban sunmayacaksınız.[j] **36** Korkmanız gereken Kişi,[k] elini uzatıp[l] büyük gücüyle sizi Mısır diyarından çıkaran Yehova'dır, O'nun önünde eğilecek,[m] O'na kurban sunacaksınız.[n] **37** O'nun sizin için yazdığı[o] kanun ve emirlere, kural[ö] ve hükümlere[p] uymaya her zaman dikkat edeceksiniz[r] ve başka tanrılardan korkmayacaksınız. **38** Sizinle yaptığım ahdi unutmayacaksınız,[s] başka tanrılardan korkmayacaksınız.[ş] **39** Tanrınız Yehova'dan[t] korkacaksınız, çünkü sizi tüm düşmanlarınızın elinden kurtaracak olan O'dur."[u]

40 Fakat onlar itaat etmedi; eskisi gibi ibadet etmeyi sürdürdüler.[ü] **41** Bu milletler Yehova'dan korktular,[v] fakat kendi oyma putlarına kulluk ettiler. Çocukları da torunları da bugün hâlâ atalarının yaptığını yapıyorlar.

18 İsrail kralı Elah oğlu Hoşea'nın[y] üçüncü yılında, Yahuda kralı Ahaz[z] oğlu Hizkiya[a] kral oldu. **2** Kral olduğunda yirmi beş yaşındaydı, Yeruşalim'

BÖLÜM 17

a 2Kr 17:24
b Lu 16:13
2Ko 6:16
c İş 44:8
1Ko 10:20
ç 2Kr 17:25
d Tkr 5:1
Tkr 8:11
2Kr 17:13
e Ba 32:28
Ba 35:10
İş 48:1
f Ba 28:14
Ba 46:2
g Tkr 1:5
h Tkr 6:2
ı Çk 19:5
Çk 24:7
Tkr 5:2
Tkr 29:1
Yr 31:31
i Çk 20:4
Hk 6:10
j Çk 20:5
Çk 23:24
Çk 34:14
Tkr 4:25
Tkr 5:9
k Tkr 6:13
Me 34:9
Öz 8:13
l Çk 6:6
Tkr 5:15
Yr 32:21
m Me 95:6
Me 96:9
n Le 19:5
Tkr 12:6
o Tkr 31:9
ö Tkr 12:1
p Tkr 11:32
r Tkr 5:29
s Tkr 4:23
ş Tkr 5:9
t İş 42:8
u Ne 9:27
ü Tkr 4:28
2Kr 17:34
v Yş 24:14
Ezr 4:2

BÖLÜM 18

y 2Kr 15:30
2Kr 17:1
z 2Kr 16:2
2Kr 16:20
a 1Ta 3:13
2Ta 28:27
Mt 1:9

2. Sütun

a 2Ta 29:1
b 1Kr 3:14
1Kr 15:5
2Ta 29:2
c 2Kr 20:3
2Ta 31:20
2Ta 31:21
Me 119:128

de yirmi dokuz yıl saltanat sürdü. Annesi Zekeriya kızı Abi'ydi.[a] **3** Hizkiya atası Davut'un izinden gidip[b] Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı.[c] **4** Yüksek yerleri[ç] ortadan kaldırdı, kutsal direği kesti,[d] dikili taşları parçaladı,[e] Musa'nın yaptığı[f] bakır yılanı[g] paramparça etti; çünkü İsrailoğulları o zamana kadar ona kurban[h] dumanı sunuyordu; o puta Nehuştan* derlerdi.[ı] **5** Hizkiya İsrail'in Tanrısı Yehova'ya güvendi.[i] Bütün Yahuda kralları içinde, kendisinden öncekiler arasında da,[j] onun gibisi yoktu.[k] **6** Yehova'ya bağlı kaldı,[l] O'nun yolundan ayrılmadı, Yehova'nın Musa'ya verdiği emirlere hep uydu.[m] **7** Yehova da onunlaydı.[n] Hizkiya giriştiği her işte sağgörülü[o] davrandı; Asur kralına isyan etti ve ona kulluk etmedi.[ö] **8** Filistîleri[p] Gazze[r] ve sınırlarına, gözcü kulelerinden[s] surlu şehirlere kadar her yerde vurdu.

9 Kral Hizkiya'nın dördüncü yılında, yani İsrail kralı Elah oğlu Hoşea'nın[ş] yedinci yılında, Asur kralı Şalmaneser[t] Samiriye üzerine yürüyüp şehri kuşattı.[u] **10** Üç yılın sonunda şehri ele geçirdiler;[ü] Hizkiya'nın altıncı, İsrail kralı Hoşea'nın dokuzuncu yılında Samiriye düştü.[v] **11** Asur

ç Le 26:30; Sy 33:52; 1Kr 3:2; 2Kr 14:4; Me 78:58; **d** Tkr 7:5; 2Ta 31:1; **e** Tkr 12:3; **f** Sy 21:9; **g** Sy 21:8; **h** Öz 15:8; **ı** 1Ko 8:4; **i** 2Ta 16:9; 2Ta 32:7; Me 91:2; Yr 17:7; **j** 2Ta 15:17; 2Ta 20:33; **k** 2Kr 19:15; **l** Tkr 10:20; Yş 23:8; **m** 2Kr 17:13; Yr 11:4; **n** 2Ta 15:2; Me 46:11; Me 60:12; **o** 1Sa 18:14; Öz 20:18; **ö** 2Kr 16:7; **p** 2Ta 28:18; İş 14:29; **r** Yş 13:3; **s** 2Kr 17:9; 2Ta 26:10; **ş** 2Kr 17:1; **t** 2Kr 17:4; **u** 2Kr 17:5; **ü** Ho 13:16; Ams 3:11; Mi 1:6; Mi 6:16; Mi 7:13; **v** 2Kr 17:6.

2Kr 18:4* Ya da "bakır yılan"

kralı,[a] İsrail'i Asur'a sürüp[b] onları Halah'a,[c] Gozan Irmağı yanındaki Habor'a[ç] ve Med şehirlerine yerleştirdi.[d] **12** Çünkü onlar Tanrıları Yehova'nın sözünü dinlememişlerdi;[e] O'nun ahdini,[f] Yehova'nın kulu Musa'nın[g] tüm emirlerini[h] çiğnemişlerdi. O'nun dediklerini ne dinlediler ne de uyguladılar.

13 Kral Hizkiya'nın on dördüncü yılında Asur[ı] kralı Sanherib,[i] Yahuda'nın tüm surlu şehirlerine saldırıp hepsini ele geçirdi. **14** Bunun üzerine Yahuda kralı Hizkiya, Lakiş'te bulunan Asur kralına şöyle bir haber gönderdi: "Suç işledim. Topraklarımdan çekil. Ne talep edersen vereceğim."[j] Asur kralı da Yahuda kralı Hizkiya'dan haraç olarak üç yüz talant gümüş,[k] otuz talant altın istedi. **15** Böylece Hizkiya Yehova'nın evindeki[l] ve kral evinin hazinesindeki bütün gümüşü verdi.[m] **16** Yahuda kralı Hizkiya o zaman Yehova'nın mabedinin altınla kaplattığı[n] kapılarını ve kapı sövelerini söküp[o] onları* da Asur kralına verdi.

17 Ve Asur kralı,[o] Tartan'ı,*[p] Rabsaris'i[#] ve Rabşake'yi[△r] büyük bir orduyla Lakiş'ten[s] Yeruşalim'e, Kral Hizkiya'ya gönderdi. Çıkıp Yeruşalim'e geldiler ve çamaşırcı tarlasına çıkan anayolun kenarında bulunan ve yukarı havuzdan[ş] gelen su yolunun[t] yanında durdular.[u] **18** Krala seslendiler, fakat yanlarına kral

2Kr 18:16* Muhtemelen burada kapılar ile sövelerin üzerindeki altın kaplamalar kastediliyor. **17*** Ya da "komutanı" **17#** Ya da "saray baş memurunu", "baş hizmetkârını" **17△** Ya da "başsâkiyi"

BÖLÜM 18

a 2Kr 19:11
İş 8:4
Ho 8:9
Ams 5:3
b Ams 6:7
Ams 9:4
c 2Kr 17:6
ç 1Ta 5:26
d 2Kr 17:6
e Tkr 8:20
1Kr 14:15
2Kr 17:7
Ne 9:17
f Tkr 29:25
2Kr 17:15
Ne 9:26
Yr 34:18
g Çk 19:3
Çk 24:12
h Tkr 5:1
ı İş 10:5
i 2Ta 32:1
İş 36:1
j 2Kr 18:7
Öz 29:25
Lu 14:32
k 1Kr 16:24
l 2Kr 16:8
m 2Kr 12:18
2Ta 16:2
n 2Ta 29:3
o 1Kr 6:33
1Kr 6:35
ö 2Ta 32:9
p İş 20:1
r İş 36:2
İş 37:8
s Yş 15:39
2Ta 11:9
ş İş 7:3
t 2Kr 20:20
u İş 36:2

2. Sütun

a 2Kr 19:2
İş 22:20
İş 36:3
Mt 10:16
b İş 22:15
c İş 36:4
ç İş 10:8
d 2Kr 19:10
2Ta 32:10
Me 4:2
İş 36:7
İş 37:10
e Öz 20:18
f 2Kr 18:7
Ezr 4:15
g İş 36:6
He 29:6
h İş 30:2
İş 31:1
ı 2Kr 17:4
i 2Ta 32:8
j 2Kr 18:19
k Tkr 12:11
Tkr 12:13
2Ta 7:12
l 2Ta 31:1
2Ta 32:12
m İş 36:7
n İş 36:8

evinin kâhyası Hilkiya oğlu Elyakim,[a] yazman Şebna[b] ve saray tarihçisi, Asaf oğlu Yoah geldi.

19 Rabşake[c] onlara şöyle dedi: "Lütfen Hizkiya'ya bildirin: Büyük kral,[ç] Asur kralı diyor ki, 'Bu güveni nereden buluyorsun, neye güveniyorsun?[d] **20** "Benim savaşacak aklım[e] da var, gücüm de" diyorsun, fakat bunlar boş sözler. Kime güvenip de bana başkaldırdın?[f] **21** Şimdi sen bu kırık kamıştan[g] desteğe, Mısır'a[h] güveniyorsun; oysa o kamış kendisine dayananın avcuna batar, onu deler. Mısır kralı Firavun[ı] da kendisine güvenen herkes için böyledir. **22** Yoksa bana "Biz Tanrımız Yehova'ya[i] güveniyoruz"[j] mu diyeceksiniz? Hizkiya'nın Yahuda ve Yeruşalim'e "Yeruşalim'de[k] yalnız bu sunağın önünde eğileceksiniz" diyerek yüksek yerlerini[l] ve sunaklarını ortadan kaldırdığı tanrı o değil mi?'[m] **23** Haydi öyleyse, efendim Asur kralıyla bahse gir.[n] Ben sana iki bin at vereyim, bakalım onlara binici bulabilecek misin.[o] **24** Savaş arabaları[o] ve atlılar[p] için Mısır'a umut bağlamışken, nasıl olur da efendimin[r] en küçük hizmetkârlarından bir valiyi geri çevirmeye kalkarsın? **25** Ben şimdi Yehova'nın izni olmadan mı burayı yıkmaya geldim sanıyorsun? Yehova bana 'Bu ülkeye saldır, onu yerle bir et' dedi."[s]

26 Bunun üzerine Hilkiya oğlu Elyakim,[ş] Şebna[t] ve Yoah,[u] Rabşake'ye[ü] şöyle dediler:

o Me 123:4; İş 10:13; **ö** Me 20:7; **p** Tkr 17:16; İş 31:1; İş 36:9; **r** İş 10:8; **s** 2Kr 19:6; 2Kr 19:22; **ş** 2Kr 18:18; İş 22:20; **t** İş 22:15; **u** İş 36:11; **ü** 2Kr 18:17; İş 36:2.

"Lütfen biz kullarınla Aramca[a] konuş, çünkü o dili anlıyoruz; surların üzerindeki halk dinlerken Yahudice[b] konuşma." **27** Fakat Rabşake şu karşılığı verdi: "Efendim beni bu sözleri efendinize ve size söylemem için mi gönderdi sanıyorsunuz? Sizlerle birlikte kendi dışkısını yiyip[c] idrarını içecek[c] olan, surlar üzerindeki şu adamlara göndermedi mi?"

28 Ve Rabşake orada durup Yahudi dilinde[d] "Büyük kralın,[e] Asur kralının sözünü dinleyin!" diye bağırdı. **29** "Kral diyor ki, Hizkiya sizi aldatmasın, çünkü o sizi elimden kurtaramaz.[f] **30** 'Yehova bizi mutlaka kurtaracak,[g] bu şehir Asur kralının eline geçmeyecek'[h] diyen Hizkiya'ya kanıp Yehova'ya bel bağlamayın.[ı] **31** Hizkiya'yı dinlemeyin; Asur kralı diyor ki, 'Teslim olun, benim tarafıma geçin; ben gelip sizi kendi ülkeniz gibi bir ülkeye,[i] tahıl ve yeni şarap ülkesine, tarlalar[j] ve bağlar[k] ülkesine, zeytin ağaçları ve bal[l] ülkesine götürünceye kadar **32** her biriniz kendi asmasından, kendi incir ağacından[m] yesin ve kendi sarnıcından[n] su içsin. Böylece hayatta kalırsınız, ölmezsiniz. Hizkiya'yı dinlemeyin, "Yehova bizi kurtaracak" diyerek aklınızı çelmesin.[o] **33** Diğer milletlerin tanrıları kendi ülkelerini Asur kralının elinden[ö] kurtarabildiler mi?[p] **34** Hamat'ın,[r] Arpad'ın[s] tanrıları nerede? Ya Sefarvaim'in,[ş] Hena'nın[t] ve İvva'nın[u] tanrıları? Onlar Samiriye'yi benim elimden kurtarabildi mi?[a] **35** Bu tanrılardan hangisi kendi ülkesini benim elimden kurtarabildi ki[b] Yehova Yeruşalim'i benim elimden kurtarsın?' "[c]

36 Halk sessiz kaldı[ç] ve ona hiç cevap vermedi,[d] çünkü kral "Ona cevap vermeyin"[e] diye emretmişti. **37** Fakat kâhya Hilkiya oğlu Elyakim,[f] yazman Şebna[g] ve saray tarihçisi, Asaf oğlu Yoah,[h] giysilerini yırtarak[ı] gidip Hizkiya'ya Rabşake'nin dediklerini bildirdiler.

19 Kral Hizkiya[i] bunu duyar duymaz giysilerini yırttı,[j] çula sarınıp[k] Yehova'nın evine gitti.[l] **2** Kâhya Elyakim'i,[m] yazman Şebna'yı[n] ve kâhinlerin ileri gelenlerini de çula sarınmış şekilde Amots[o] oğlu İşaya[ö] peygambere gönderdi. **3** Ona şöyle dediler: "Hizkiya diyor ki, 'Bugün sıkıntı,[p] azarlama[r] ve küstahlık[s] günü; doğurmak üzere olan,[ş] ancak gücü kalmamış bir kadın gibiyiz.[t] **4** Asur kralının, yaşayan Tanrı'ya meydan okuması[u] için gönderdiği hizmetkârı Rabşake' nin sözlerini Tanrın Yehova belki duyar da,[ü] duyduğu bu sözlerin hesabını Yehova ondan sorar.[v] Sen sağ kalanlar[y] için dua et."[z]

5 İşaya Kral Hizkiya'nın gönderdiği hizmetkârlara şöyle karşılık verdi.[a] **6** "Efendinize söyleyin, 'Yehova diyor ki,[b] Asur kralının adamlarından duyduğun Beni aşağılayan sözler[c] yü-

BÖLÜM 18

a Ezr 4:7
Da 2:4
b Ne 13:24
Elç 22:2
c Tkr 28:53
2Kr 6:25
He 4:15
ç 2Ta 32:11
İş 36:12
d 2Ta 32:18
İş 36:13
e 2Kr 18:13
f 1Kr 20:11
2Ta 32:15
Da 3:15
g 1Sa 14:6
Me 71:12
Me 125:1
h 2Kr 19:32
İş 36:15
ı 2Kr 18:19
2Kr 19:22
Me 11:1
Me 22:8
i 2Kr 17:6
2Kr 17:23
j 1Ta 16:3
k Tkr 8:8
İş 36:17
l Öz 24:13
m 1Kr 4:20
1Kr 4:25
n İş 36:16
o 2Kr 18:29
ö 2Kr 18:30
p İş 36:18
r Sy 13:21
2Sa 8:9
2Kr 19:13
s Yr 49:23
ş 2Kr 17:24
İş 36:19
t İş 37:13
u 2Kr 19:13

2. Sütun

a 2Kr 17:6
2Kr 17:23
b 2Kr 19:17
c 2Kr 19:19
2Ta 32:15
Ey 15:25
Me 2:2
İş 36:20
İş 37:23
ç Me 38:13
Me 39:1
Vz 3:7
d Öz 9:7
Öz 26:4
İş 36:21
2Ti 2:24
e Me 38:15
f 2Kr 18:18
g İş 22:15
h İş 36:3
İş 36:22
ı Ba 37:29
2Kr 22:11

BÖLÜM 19

i İş 37:1

j 1Sa 4:12; 2Kr 18:37; Ezr 9:3; Ey 1:20; **k** Ba 37:34; 1Kr 21:27; 2Kr 6:30; Es 4:1; Me 35:13; İş 22:12; **l** 2Ta 7:16; Me 73:17; **m** 2Kr 18:18; **n** İş 37:2; **o** İş 2:1; **ö** İş 1:1; **p** 2Sa 22:7; 2Ta 20:9; Ey 5:19; Ho 5:15; **r** İb 3:15; **s** 2Kr 18:32; Ne 4:4; **ş** İş 26:17; **t** İş 37:3; **u** 1Sa 17:45; 2Kr 18:35; **ü** Me 65:2; **v** Me 74:22; **y** İş 37:4; **z** 2Ta 32:20; Me 50:15; Yk 5:16; **a** İş 37:5; **b** İş 37:6; **c** 2Kr 18:17; Me 74:18.

zünden korkma.[a] **7** Ona sıkıntılı bir ruh[b] vereceğim, duyduğu bir haber[c] üzerine ülkesine dönecek. Kendi ülkesinde onu kılıçla öldürteceğim.' "[ç]

8 Rabşake[d] Asur kralının Lakiş'ten[e] çekildiğini duyunca geri döndü ve onu Libna'yla[f] savaşırken buldu. **9** O sırada kral, Habeş kralı Tirhaka'nın kendisiyle savaşmaya geldiğini duydu. Bu nedenle Hizkiya'ya tekrar haberciler gönderdi[g] ve şöyle dedi: **10** Yahuda kralı Hizkiya' ya deyin ki, "Güvendiğin Tanrın, 'Yeruşalim[h] Asur kralının eline verilmeyecek' diyerek[ı] seni aldatmasın.[i] **11** Asur krallarının bütün ülkelere neler yaptığını, onları nasıl yerle bir ettiğini duydun.[j] Şimdi sen kurtulabileceğini mi sanıyorsun?[k] **12** Atalarımın mahvettiği milletleri, Gozan'ı,[l] Harran'ı,[m] Retsef'i ve Telassar'da yaşayan Edenoğullarını[n] tanrıları[o] kurtarabildi mi?[ö] **13** Hamat[p] kralı, Arpad[r] kralı, Sefarvaim, Hena ve İvva şehirlerinin kralları nerede?"[s]

14 O zaman Hizkiya mektubu habercilerin elinden alıp okudu,[ş] sonra Yehova'nın evine çıkıp onu Yehova'nın önüne serdi[t] **15** ve Yehova'nın huzurunda dua etti,[u] "Ey İsrail'in Tanrısı,[ü] kerubiler[v] üzerinde oturan Yehova!" dedi; "Yeryüzündeki tüm krallıkların Tanrısı[y] yalnız Sensin.[z] Gökleri[a] ve yeri Sen yarattın.[b] **16** Kulak ver ey Yehova, işit.[c] Gözlerini aç[ç] ey Yehova, bak. Sana, yaşayan Tanrı'ya meydan okumak[d] için adam gönderen Sanherib'in sözlerini işit.

BÖLÜM 19

a Tkr 20:3
İş 41:10
İş 51:7
b Ey 4:9
İş 37:7
c Ey 15:21
Öz 21:1
Ob 1
ç 2Ta 32:21
İş 37:38
d 2Kr 18:17
e 2Kr 18:14
Mi 1:13
f Yş 10:29
2Kr 8:22
İş 37:8
g 2Kr 18:17
h 2Ta 32:2
ı İş 37:10
i 2Kr 18:5
2Kr 18:30
2Ta 32:15
j 2Kr 17:5
2Ta 32:13
İş 10:11
k İş 37:11
l İş 37:12
m Ba 11:31
Ba 29:4
n He 27:23
o 1Ta 16:26
1Ko 8:4
ö İş 37:12
p 2Kr 17:24
r 2Kr 18:34
s İş 37:13
ş İş 37:14
t 1Kr 8:30
Ezr 9:5
Me 74:10
u 2Ta 32:20
Da 9:3
Flp 4:6
ü 1Kr 8:23
v Çk 25:22
Le 16:2
1Sa 4:4
Me 80:1
y 1Ta 29:11
z 2Kr 5:15
İş 44:6
Da 4:25
a Ba 1:1
Me 96:5
Me 102:25
Yhn 1:3
b İş 37:16
c 1Kr 8:29
Me 31:2
Me 65:2
ç 2Ta 16:9
Da 9:18
d Öz 27:11
İş 37:4
İş 37:17

2. Sütun

a 2Kr 16:9
2Kr 17:6
2Kr 17:24
b Me 96:5
İş 37:19
İş 41:29
1Ko 8:4

17 Ey Yehova, gerçi Asur kralları milletleri ve ülkelerini yerle bir etti.[a] **18** Onların tanrılarını ateşe verdiler; çünkü onlar tanrı değildi,[b] insan elinin biçim verdiği[c] ağaç ve taşlardı. Bu yüzden Asurlular onları yok etti. **19** Ey Yehova Tanrımız,[ç] ne olur şimdi bizi onun elinden kurtar ki,[d] yeryüzündeki tüm krallıklar yalnız Senin Tanrı olduğunu anlasın ey Yehova."[e]

20 Bunun üzerine Amots oğlu İşaya, Hizkiya'ya şu cevabı gönderdi: "İsrail'in Tanrısı Yehova diyor ki,[f] Bana Asur kralı Sanherib hakkında ettiğin duayı[g] işittim.[h] **21** Yehova onun hakkında şöyle diyor:

'El değmemiş Sion kızı seni
hor gördü,[ı] seni alaya aldı.[i]
Yeruşalim kızı[j] arkandan
gülüp başını salladı.[k]
22 Sen kime meydan okudun,[l]
kime hakaret ettin?[m]
Kime karşı sesini yükselttin?[n]
Kime tepeden baktın?[o]
İsrail'in Kutsalına değil mi![ö]
23 Habercilerini gönderip[p] Yehova'ya meydan okudun, dedin ki:[r]
"Sayısız savaş arabamla[s]
Dağların tepesine,
Lübnan'ın[ş] en uzak köşelerine çıkacağım;[t]

c Me 115:4; Yr 10:3; Elç 17:29; **ç** Me 135:4; **d** İş 37:20; **e** Me 83:18; İş 45:5; **f** İş 37:21; **g** 2Kr 19:15; Öz 15:8; **h** İş 58:9; **ı** Ağ 1:15; Ağ 2:13; Mi 4:8; Zk 9:9; **i** Ey 22:19; **j** İş 37:22; **k** Ey 16:4; Me 22:7; Me 109:25; Mt 27:39; **l** 2Kr 19:10; **m** Sy 15:30; **n** 2Kr 18:30; İş 10:13; İş 14:13; Mt 23:12; **o** Öz 30:13; İş 37:23; **ö** Me 71:22; Me 89:18; Yr 51:5; **p** 2Kr 18:17; **r** 2Kr 19:4; 2Ta 32:17; **s** Ey 40:11; Me 20:7; Me 68:17; **ş** 1Kr 5:6; **t** İş 10:10.

Ulu sedir ağaçlarını,[a] iyi cins
ardıç ağaçlarını[b] keseceğim.
En uzaktaki konak yerine,
güzel ormanına gireceğim.[c]
24 Yabancı topraklarda kuyular
kazıp sular içeceğim,
Mısır'daki bütün Nil kanallarını ayağımı basıp kurutacağım."[ç]
25 Duymadın mı?[d] Yapacaklarımı çok önceden kararlaştırdım,[e]
Geçmiş devirlerde tasarladım,[f]
Şimdi yapıyorum.[g]
Sen de surlu şehirleri ıssız
taş yığınlarına çevirerek
buna hizmet edeceksin.[h]
26 O şehirlerde oturanların eli
ayağı tutmayacak,[ı]
Hepsi dehşete düşecek,
utanç içinde kalacak.[i]
Bozkırdaki bitkilere, körpe
yeşil otlara[j] dönecekler,
Damlarda biten,[k] doğu rüzgârıyla* kavrulan otlara.[l]
27 Ben senin sessiz sedasız oturuşunu, gidişini,[m] gelişini,
Bana nasıl öfkelendiğini iyi bilirim,[n]
28 Çünkü Bana karşı öfken[o] ve kükreyişin kulağıma geldi.[ö]
Burnuna çengelimi, ağzına gemimi takacak[p]
Seni geldiğin yoldan geri göndereceğim.'[a]

29 Sizin için işaret şu olacak:[b]
Bu yıl, hasadın dökülen tanelerinden yetişeni,[c] ikinci yıl da kendiliğinden biteni yiyeceksiniz.
Fakat üçüncü yıl tohum ekecek,[ç]
ekin biçecek, bağlar kurup meyvesini yiyeceksiniz.[d] **30** Yahuda evinden sağ kalanlar,[e] kurtulanlar, aşağı doğru kök salacak,
yukarı doğru meyve verecekler.[f] **31** Çünkü Yeruşalim'den bir artakalan çıkacak,[g] kurtulanlar Sion Dağından çıkıp gelecek.[h]
Göklerin hâkimi Yehova'nın gayretiyle[ı] bu olacak.

32 Bu nedenle Yehova Asur kralı hakkında şöyle diyor:[i]
Bu şehre girmeyecek,[j] buraya tek bir ok bile atmayacak;[k] karşısına kalkanla çıkmayacak, kuşatma rampası[l] kurmayacak. **33** Geldiği yoldan geri dönecek, bu şehre girmeyecek. Yehova'nın sözü.[m]
34 Kendi ismim için[n] ve kulum Davut'un hatırı için[o] bu şehri savunacağım[ö] ve kurtaracağım."

35 Ve o gece Yehova'nın meleği çıkıp Asur ordugâhında[p] yüz seksen beş bin kişiyi vurdu.[r] Sabah erken kalkanlar hepsinin cesetlerini gördüler.[s] **36** Bunun üzerine Asur kralı Sanherib[ş] geri çekildi, Nineve'ye[t] dönüp[u] orada kaldı. **37** Bir gün tanrısı[ü] Nisrok'un[v] evinde tapınırken, oğulları Adrammelek ile Şaretser onu kılıçla öldürdüler[y] ve Ararat[z] di-

2Kr 19:26* Ya da "yanıklıkla"; sıcak doğu rüzgârıyla ortaya çıkan ve ekinlerin kuruyup solmasına yol açan bir bitki hastalığı.

BÖLÜM 19

a Hk 9:15; 2Kr 14:9
b İş 14:8; İş 37:24; İş 60:13; He 31:8
c İş 37:24
ç İş 37:25
d Çk 9:14; Yş 9:9; 1Sa 4:8; İş 37:26
e İş 14:24
f Le 26:33; Me 33:11; İş 46:11
g İş 46:10
h Le 26:32; İş 10:5; İş 37:26
ı Me 48:6; Yr 51:30
i Me 48:5
j Me 92:7; İş 40:7; Yk 1:11
k Me 129:6
l Me 102:11; İş 37:27
m Tkr 28:6; Me 121:8; Öz 5:21
n 2Ta 16:9; İş 37:28; Yr 23:24; İb 4:13; 1Pe 3:12
o Me 10:13; Me 46:6; İş 10:15
ö 2Kr 18:35; Me 74:4; Me 83:2; İş 10:13
p Me 32:9; He 38:4; Ams 4:2

2. Sütun

a 2Kr 19:33; İş 37:29
b 2Kr 20:8; Me 65:8; İş 7:11
c Le 25:5
ç Ba 8:22
d İş 37:30
e 2Ta 32:22; İş 10:20
f İş 37:31
g İş 10:21; Yr 44:14; Ro 9:27; Ro 11:5
h İş 37:32
ı İş 9:7; İş 59:17; He 5:13; Zk 1:14
i İş 10:24
j 2Ta 32:22
k İş 37:33
l 2Sa 20:15; He 21:22

m İş 37:34; **n** 1Sa 12:22; İş 43:25; He 36:22; **o** Yr 23:5; **ö** 2Kr 20:6; İş 31:5; İş 37:35; **p** 1Ta 12:22; **r** 2Ta 32:21; İş 31:8; İş 37:36; **s** Çk 12:30; Me 76:6; **ş** 2Kr 19:7; 2Kr 19:28; **t** Ba 10:11; Yun 1:2; Na 2:8; Tsf 2:13; **u** İş 37:37; **ü** Tkr 32:31; 2Ta 32:21; **v** İş 37:38; **y** Öz 3:33; Öz 13:21; **z** Ba 8:4; Yr 51:27.

yarına kaçtılar. Yerine oğlu Esarhaddon[a] kral oldu.

20 O sıralarda Hizkiya hastalanıp ölümün eşiğine geldi.[b] Amots oğlu İşaya[c] peygamber gelip ona şöyle dedi: "Yehova diyor ki, 'Ev halkına son isteklerini bildir,[ç] çünkü daha fazla yaşamayacak, öleceksin.' "[d] **2** Bunun üzerine Hizkiya yüzünü duvara dönüp[e] Yehova'ya dua etmeye başladı:[f] **3** "Ey Yehova yalvarırım" dedi, "Senin yolunda nasıl tüm yürekle[g] ve sadakatle[h] yürüdüğümü,[ı] gözünde doğru olanı yaptığımı[i] ne olur an." [j] Ve Hizkiya hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.[k]

4 İşaya henüz orta avluya çıkmamıştı ki, ona Yehova'nın şu sözü geldi:[l] **5** "Geri dön, halkımın önderi[m] Hizkiya'ya şöyle de: Atan Davut'un Tanrısı[n] Yehova diyor ki, 'Duanı[o] işittim.[ö] Gözyaşlarını gördüm.[p] Seni iyileştireceğim.[r] Üçüncü gün Yehova'nın evine çıkacaksın.[s] **6** Ömrünü on beş yıl uzatıyorum. Seni ve bu şehri Asur kralının elinden kurtaracağım; Kendi ismim için ve kulum Davut'un hatırı için[ş] bu şehri savunacağım.' "[t]

7 İşaya "İncir pestili[u] getirin" dedi; getirip çıbanın[ü] üzerine koydular, ve Hizkiya yavaş yavaş iyileşti.[v]

8 Bu arada Hizkiya İşaya'ya "Yehova'nın beni iyileştireceğine ve üçüncü gün Yehova'nın evine çıkacağıma dair işaret[y] ne olacak?" dedi. **9** İşaya da şöyle dedi: "Yehova'nın sözünü yerine getireceğine, Yehova'nın bunu yapacağına dair senin için işaret[a] şu olacak: Sen seç, merdiven üzerindeki gölge on basamak ilerlesin mi, on basamak gerilesin mi?" **10** Hizkiya "Gölgenin on basamak ilerlemesi kolay, fakat on basamak gerilemesi değil"[b] dedi. **11** Bunun üzerine İşaya peygamber Yehova'ya yakardı, O da Ahaz'ın merdivenlerinin basamakları üzerinde ilerlemiş olan gölgeyi yavaş yavaş on basamak geriletti.[c]

12 Babil[ç] kralı Baladan oğlu Berodak-baladan,[d] Hizkiya'nın hastalandığını duyunca ona bir hediyeyle birlikte mektuplar gönderdi.[e] **13** Hizkiya gelenleri dinledi ve onlara hazine dairesini[f] gösterdi; gümüşlerini, altınlarını,[g] pelesenk yağını,[h] diğer değerli yağlarını, silah deposunu, hazinesinde ne varsa hepsini gösterdi. Kendi evinde ve ülkesinde onlara göstermediği bir şey kalmadı.[ı]

14 Bunun üzerine İşaya peygamber Kral Hizkiya'ya gelip[i] "Bu adamlar ne diyor? Nereden gelmişler?"[j] diye sordu. Hizkiya "Uzak bir ülkeden, Babil'den geldiler" dedi. **15** İşaya "Evinde ne gördüler?" diye sordu. Hizkiya da "Evimde ne varsa gördüler; hazinelerimde onlara göstermediğim bir şey kalmadı" dedi.[k]

16 Bunun üzerine İşaya Hizkiya'ya şöyle dedi: "Yehova'nın ne dediğini dinle:[l] **17** Öyle bir zaman gelecek ki, evinde ne varsa,[m] atalarının bugüne dek biriktirdiği her şey Babil'e

BÖLÜM 19

a Ezr 4:2

BÖLÜM 20

b 2Ta 32:24
c 2Kr 19:2
ç 2Sa 17:23
d İş 38:1
e Mt 23:12
f Me 50:15
Me 116:2
İş 38:2
Mt 6:6
Flp 4:6
g 2Ta 31:21
Me 119:4
h Me 145:18
Yhn 4:24
ı Ba 17:1
1Kr 2:4
1Kr 3:6
Lu 1:6
i 2Ta 31:20
j Me 25:7
Me 119:49
İb 6:10
k 2Sa 12:22
İş 38:3
l İş 38:4
m 1Sa 9:16
1Sa 10:1
2Sa 5:2
n Mt 22:32
o 2Kr 20:2
ö Me 65:2
Me 66:19
p Ey 16:16
Me 39:12
Me 126:5
r Tkr 32:39
2Ta 7:14
Me 41:3
Me 103:3
Me 147:3
s Me 66:13
Me 116:14
Me 121:1
ş 2Kr 19:34
İş 37:35
t 2Ta 32:22
İş 10:24
İş 38:6
u 1Sa 25:18
1Sa 30:12
1Ta 12:40
ü Ey 2:7
v İş 38:21
y Hk 6:17
İş 7:11
İş 38:22

2. Sütun

a İş 38:7
b Mr 10:27
c Yş 10:12
2Ta 32:31
İş 38:8
ç Ba 10:10
Ba 11:9
d İş 39:1
e 2Sa 10:2

f 2Ta 32:27; Me 49:6; Yr 9:23; Yk 4:16; g 1Kr 10:15; h 1Kr 10:10; Yr 46:11; ı İş 39:2; i İş 39:3; j Me 141:5; Öz 25:12; k İş 39:4; l İş 39:5; İş 55:1; m Öz 15:25.

götürülecek.[a] Geriye hiçbir şey bırakılmayacak.[b] Yehova böyle diyor. **18** Senin soyundan, oğullarından bazıları da alınıp götürülecek;[c] Babil kralının sarayında memur[ç] olacaklar."[d]

19 Hizkiya İşaya'ya "Yehova' dan getirdiğin bu söz iyidir"[e] dedi; "Benim dönemimde barış ve güvenlik*[f] sürecekse bu iyi değil mi?"[g]

20 Hizkiya'nın dönemindeki diğer olaylar, tüm büyük işleri, havuzu[h] ve su yolunu[ı] nasıl yaptığı, şehre nasıl su getirdiği Yahuda krallarının tarih kitabında[i] yazılıdır. **21** Sonra Hizkiya uyuyup atalarına katıldı;[j] yerine oğlu Manasse[k] kral oldu.

21 Manasse[l] kral olduğunda on iki yaşındaydı, Yeruşalim'de elli beş yıl saltanat sürdü. Annesinin ismi Heftsiba'ydı. **2** Manasse, Yehova'nın İsrailoğulları önünden kovduğu milletlerin iğrenç işlerine[m] uyarak Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[n] **3** Babası Hizkiya'nın yerle bir ettiği yüksek yerleri[o] yeniden yaptı, İsrail kralı Ahab' ın yaptığı gibi Baal'e sunaklar yaptı[ö] ve bir kutsal direk dikti. Tüm gökler ordusu[p] önünde eğilip[r] onlara kulluk etmeye başladı.[s] **4** Ve Yehova'nın evinde[ş] sunaklar yaptı, ki Yehova o ev hakkında "Yeruşalim'de ismimi taşıyacak"[t] demişti. **5** Yehova'nın evinin iki avlusunda[u] tüm gökler ordusu[ü] için sunaklar yaptı. **6** Kendi oğlunu ateşte yaktı,[v] büyücülük[y] ve falcılıkla uğraştı, medyumlar,[a] biliciler[b] atadı. Yehova'nın gözünde kötü olan birçok şey yaparak O'nu öfkelendirdi.

7 Ayrıca yaptığı oyma Aşera* putunu[c] Yehova'nın evine[ç] koydu; oysa Tanrı Davut'a ve oğlu Süleyman'a o ev hakkında şöyle demişti: "Bu ev ve tüm İsrail kabileleri arasından seçtiğim Yeruşalim, ismimi devirler boyunca taşıyacak.[d] **8** İsrail tüm emirlerime,[e] kulum Musa'nın verdiği kanunun tümüne uymaya dikkat ederse, atalarına verdiğim topraklardan onu bir daha çıkarmayacağım."[f] **9** Fakat İsrailoğulları dinlemediler;[g] Manasse onları ayartarak Yehova'nın önlerinden yok ettiği milletlerden[h] daha çok kötülük yapmalarına yol açtı.[ı]

10 Yehova, peygamber kulları aracılığıyla onlara seslenmeye[i] devam etti: **11** "Madem Yahuda kralı Manasse[j] bu iğrenç[k] işleri yaptı, kendisinden önceki Amorilerden daha çok kötülük yaptı[l] ve Yahuda'yı da iğrenç putlarıyla günaha[m] sürükledi, **12** İsrail'in Tanrısı Yehova da şöyle diyor: 'Yeruşalim'in ve Yahuda'nın başına öyle bir felaket getiriyorum ki,[n] duyan herkes şaşkınlıktan donup kalacak.*[o] **13** Samiriye[ö] için kullandığım ölçü

BÖLÜM 20

a 2Kr 24:13; 2Kr 25:13; 2Ta 36:18; Yr 27:21; Yr 52:17; Da 1:2
b İş 39:6
c Tkr 28:48; Tkr 29:22; 2Kr 24:12; 2Kr 25:6; 2Ta 33:11
ç Da 1:19; Da 2:49
d İş 39:7
e Me 39:9; Ağ 3:22; Ağ 3:38
f Es 9:30; Me 25:5; Me 38:3; Me 43:3; Me 86:11; İş 38:3
g İş 39:8
h Yhn 9:11
ı 2Ta 32:30; İş 7:3
i 1Kr 14:29; 2Kr 16:19
j 1Kr 2:10; 2Ta 32:33
k 2Kr 21:16; 2Kr 23:26; 2Ta 33:11; 2Ta 33:13

BÖLÜM 21

l 1Ta 3:13; 2Ta 33:1; Vz 10:16; Mt 1:10
m Le 18:25; Tkr 12:31; 2Ta 36:14; He 16:51
n Le 18:28; Tkr 28:15; 2Ta 33:2
o 2Kr 18:4; 2Kr 18:22; 2Ta 32:12
ö 1Kr 16:32
p 2Kr 23:4; Ey 31:26
r Tkr 4:19; Tkr 17:3
s 2Ta 33:3; Yr 32:34
t Tkr 12:5; 2Sa 7:13; 1Kr 8:29; 1Kr 9:3; Me 78:68; Me 132:13
u 1Kr 6:36; 1Kr 7:12
ü Yr 8:2; He 8:16
v 2Ta 33:6
y Le 19:26

2. Sütun **a** Le 20:27; **b** Tkr 18:11; **c** Me 97:7; 1Ko 8:4; **ç** 2Kr 23:6; **d** 1Kr 8:29; 2Kr 23:27; 2Ta 7:16; **e** Le 26:3; Tkr 28:1; **f** 1Ta 17:9; 2Ta 33:8; **g** 2Ta 36:16; Ezr 9:10; **h** Tkr 7:1; **ı** 2Ta 33:9; Öz 16:29; He 16:47; **i** 2Ta 33:10; 2Ta 36:15; Yr 7:25; Mt 23:37; **j** 2Kr 23:26; 2Kr 24:3; Yr 15:4; **k** 1Kr 21:26; **l** Ba 15:16; Le 18:25; He 16:3; **m** Vz 9:18; **n** 2Kr 22:16; Da 9:12; Mi 3:12; **o** Yr 19:3; **ö** 2Kr 17:6; He 23:33.

2Kr 20:19* Sözcük anlamıyla, "hakikat"

2Kr 21:7* Ya da "kutsal direk"

12* Sözcük anlamıyla, "herkesin kulakları sızlayacak"

ipini[a] ve Ahab evi için kullandığım tesviye aletini[b] Yeruşalim için de kullanacağım. Bir adam nasıl sahanı temizleyip ters çevirirse,[c] Yeruşalim'i öyle temizleyeceğim.[ç] **14** Mirasımdan[d] artakalanları[e] terk edeceğim, onları düşmanlarının eline vereceğim; tüm düşmanları onları yağmalayacak, talan edecek.[f] **15** Çünkü gözümde kötü olanı yaptılar, atalarının Mısır'dan çıktığı günden bugüne dek Beni sürekli öfkelendiriyorlar.' "[g]

16 Manasse, Yehova'nın gözünde kötü olanı yaparak[h] Yahuda'yı günaha sürüklemesinin yanı sıra, Yeruşalim'i baştan başa dolduracak kadar çok masum kanı döktü.[ı] **17** Manasse'nin dönemindeki diğer olaylar, tüm işleri ve günahı Yahuda krallarının tarih kitabında[i] yazılıdır. **18** Sonra Manasse uyuyup atalarına katıldı[j] ve evinin bahçesine, Uzza bahçesine[k] gömüldü; yerine oğlu Amon kral oldu.

19 Amon[l] kral olduğunda yirmi iki yaşındaydı, Yeruşalim'de iki yıl saltanat sürdü.[m] Annesi, Yotbalı Haruts'un kızı Meşullemet'ti. **20** Babası Manasse gibi Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[n] **21** Babasının izinden gitti,[o] onun kulluk ettiği iğrenç putlara[ö] kulluk etti ve onların önünde eğildi. **22** Böylece atalarının Tanrısı Yehova'yı bıraktı[p] ve Yehova'nın yolunda yürümedi.[r] **23** Sonra Amon'un hizmetkârları ona düzen kurdular ve kralı kendi evinde öldürdüler.[s] **24** Fakat memleket halkı Kral Amon'a düzen kuranlarına[a] hepsini öldürdü; ve yerine oğlu Yoşiya'yı kral yaptılar.[b] **25** Amon'un dönemindeki diğer olaylar ve yaptığı işler Yahuda krallarının tarih kitabında[c] yazılıdır. **26** Onu Uzza bahçesindeki[ç] mezarına gömdüler; yerine oğlu Yoşiya[d] kral oldu.

22 Yoşiya[e] kral olduğunda sekiz yaşındaydı, Yeruşalim'de otuz bir yıl saltanat sürdü. Annesi, Botskatlı[f] Adaya'nın kızı Yedida'ydı. **2** Yoşiya Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı[g] ve atası Davut'un izinden gitti,[h] sağa sola sapmadı.[ı]

3 Kral Yoşiya, saltanatının on sekizinci yılında, Meşullam oğlu Atsalya oğlu yazman Şafan'ı[i] Yehova'nın evine gönderip şöyle dedi: **4** "Başkâhin[j] Hilkiya'nın[k] yanına çık; kapı bekçilerinin[l] halktan topladığı, Yehova'nın evine[m] getirilen parayı[n] hazırlasın **5** ve Yehova'nın evindeki işin başına atananlara teslim etsin,[o] böylece onlar da Yehova'nın evinin yıkık yerlerinin onarımında çalışan işçilere,[ö] **6** zanaatçılara, yapı ustalarına ve duvarcılara versinler, ayrıca evi onarmak üzere kereste ve yontma taş satın almak için harcasınlar.[p] **7** Fakat onlara verilen paranın hesabı tutulmasın,[r] çünkü sadakatle[s] çalışıyorlar."

8 Başkâhin Hilkiya[ş] yazman[t] Şafan'a,[u] "Yehova'nın evinde kanun kitabını[ü] buldum" dedi. Hilkiya kitabı Şafan'a verdi, o da

BÖLÜM 21

a 2Sa 8:2
İş 28:17
İş 34:11
Ağ 2:8
b 1Kr 21:21
2Kr 10:11
c Yr 25:9
ç Le 18:28
d Çk 19:5
Tkr 32:9
e 2Kr 17:23
f Le 26:25
Tkr 28:63
2Pe 2:9
g Tkr 9:21
Tkr 31:29
Hk 2:13
Me 106:36
He 20:4
Elç 7:53
h 2Ta 33:9
ı Ba 9:6
Sy 35:33
2Kr 24:4
Öz 6:17
İş 59:3
Yr 2:34
Mt 23:30
İb 11:37
i 1Kr 14:19
j 1Kr 2:10
2Kr 20:21
k 2Kr 21:26
l 1Ta 3:14
Mt 1:10
m 2Ta 33:21
n Sy 32:14
2Ta 33:22
Elç 7:51
o 2Kr 21:3
ö Le 26:30
Tkr 29:17
2Kr 17:12
Yr 10:15
1Ko 8:4
p Me 73:27
r Hk 2:12
2Kr 22:17
1Ta 28:9
Yr 2:13
s Öz 28:2

2. Sütun

a Öz 5:22
b 2Ta 33:25
c 1Kr 14:19
ç 2Kr 21:18
d Mt 1:10

BÖLÜM 22

e 1Kr 13:2
1Ta 3:14
2Ta 34:1
Yr 1:2
Tsf 1:1
f Yş 15:39
g 2Ta 17:3
He 18:14
h 1Kr 3:6
1Kr 15:5

ı Tkr 5:32; Yş 1:7; Öz 4:27; **i** 2Kr 22:9; 2Ta 34:8; **j** 2Ta 34:9; **k** 1Ta 6:13; 1Ta 9:11; **l** 2Kr 12:9; 1Ta 26:12; 2Ta 8:14; **m** 2Ta 24:8; **n** 2Kr 12:4; **o** 2Kr 12:11; **ö** 2Ta 34:10; **p** 2Ta 24:12; 2Ta 34:11; **r** 2Kr 12:15; **s** 2Ta 34:12; Öz 20:6; 1Ko 4:2; **ş** 1Ta 6:13; **t** 2Kr 22:3; **u** 2Ta 34:8; Yr 41:2; **ü** Tkr 31:24; Tkr 31:26; 2Ta 34:14.

kitabı okudu. **9** Sonra yazman Şafan kralın yanına gelip "Hizmetkârların mabetteki sandığı boşalttı, parayı Yehova'nın evindeki[a] onarım işinin başına atananlara teslim etti" dedi. **10** Yazman Şafan, krala "Kâhin Hilkiya bana bir kitap[b] verdi" diye ekledi ve kitabı kralın önünde okumaya başladı.

11 Kral kanun kitabındaki sözleri duyar duymaz giysilerini yırttı.[c] **12** Sonra kâhin Hilkiya'ya, Şafan oğlu Ahikam'a,[ç] Mikayah oğlu Akbor'a, yazman Şafan'a ve kralın hizmetkârı Asaya'ya[d] şöyle emretti: **13** "Gidin, bulunan bu kitabın sözleri hakkında benim için, halk için ve tüm Yahuda için Yehova'ya danışın.[e] Yehova'nın bize karşı öfkesi çok büyük;[f] çünkü atalarımız[g] bu kitabın sözlerini dinlemediler, bizim için yazılan bu sözleri yerine getirmediler."[h]

14 Bunun üzerine, kâhin Hilkiya, Ahikam, Akbor, Şafan ve Asaya, Harhas oğlu Tikva oğlu, giysi sorumlusu[ı] Şallum'un karısı Hulda peygambere[i] gittiler. Hulda Yeruşalim'de, ikinci mahallede oturuyordu; onunla konuştular.[j] **15** Kadın onlara "İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle diyor"[k] dedi; "Sizi bana gönderen adama deyin ki, **16** 'Yehova şöyle diyor: Bu yere ve burada yaşayanların[l] başına felaket getiriyorum;[m] Yahuda kralının okuduğu[n] kitapta yazılı olan her söz[o] gerçekleşecek. **17** Çünkü Beni bıraktılar, başka tanrılara[ö] kurban dumanı sundular ve elleriyle yaptıkları putlarla[p] Beni öfkelendirdiler. Bu yere karşı öfkem alev alev yanıyor ve sönmeyecek.'[a] **18** Sizi Yehova'ya danışmaya gönderen Yahuda kralına gelince, ona şöyle diyeceksiniz: Duyduğun sözler hakkında İsrail'in Tanrısı Yehova diyor ki,[b] **19** 'Bu yeri ve burada yaşayanları lanetli[c] ve şaşkınlık uyandıran bir hale getireceğime dair söylediklerimi duyunca mademki Yehova'nın önünde alçakgönüllülük gösterdin,[ç] giysini yırttın,[d] önümde ağladın ve yüreğinin[e] yumuşak olduğunu gösterdin, Ben de seni işittim, Yehova'nın sözü.[f] **20** Bu nedenle, atalarına katılacaksın,[g] mezarına huzur içinde gireceksin,[h] bu yerin başına getireceğim büyük felaketi sen görmeyeceksin.'" Ve bu cevabı krala getirdiler.

23 Kral haber gönderdi, Yahuda ile Yeruşalim'in bütün ihtiyarları yanına toplandı.[ı] **2** Sonra kral, Yahuda'nın tüm erkekleri, tüm Yeruşalim halkı, ayrıca kâhinler,[i] peygamberler ve küçüğünden büyüğüne[j] kadar tüm halkla beraber Yehova'nın evine çıktı. Yehova'nın evinde[k] bulunan ahit[l] kitabındaki[m] sözleri onlara yüksek sesle okumaya başladı.[n] **3** Kral sütunun yanında durdu[o] ve bu kitapta yazılı ahdin sözlerini[ö] yerine getirerek Yehova'nın yolunda yürüyeceklerine,[p] O'nun emirlerine,[r] hatırlatmalarına[s] ve yasalarına[ş] tüm yürekleriyle[t] ve tüm canlarıyla[u] uyacaklarına dair Yehova'

BÖLÜM 22

a 2Ta 34:17
b Tkr 31:9
2Ta 34:16
Ne 13:1
c Ba 44:13
2Sa 1:11
2Ta 34:19
Yr 36:24
Yo 2:13
ç 2Kr 25:22
Yr 26:24
d 2Ta 34:20
e Me 25:14
f Tkr 4:24
Tkr 29:27
Tkr 31:17
Me 76:7
Ro 4:15
g 2Ta 29:6
Me 106:6
Yr 16:12
Da 9:8
h 2Ta 34:21
İb 2:2
ı 2Kr 10:22
Ne 7:72
i Çk 15:20
Hk 4:4
Ne 6:14
Lu 2:36
Elç 21:9
j 2Ta 34:22
k Ey 34:11
Yr 23:28
l 2Ta 34:24
m 2Kr 21:12
n 2Kr 22:8
o Le 26:15
Tkr 28:63
Da 9:11
ö Çk 20:3
Tkr 32:17
Hk 2:12
1Kr 9:6
Me 106:36
Yr 2:11
p Me 115:4
İş 2:8
İş 44:17
Mi 5:13

2. Sütun

a Tkr 32:22
2Ta 36:16
İş 33:14
Yr 7:20
Yr 17:27
He 20:48
b 2Ta 34:26
c Tkr 28:45
Me 109:17
Yr 26:6
ç Le 26:40
1Kr 21:29
Mi 6:8
Yk 4:6
d 2Kr 22:11
e Me 34:18
Me 51:17
İş 57:15
f 2Ta 34:27
g İş 57:1
h 2Ta 34:28

BÖLÜM 23 **ı** 2Ta 34:29; **i** Sy 3:10; **j** 1Sa 5:9; 1Sa 30:2; **k** 2Kr 22:8; 2Ta 34:30; **l** Çk 24:8; **m** Tkr 31:26; **n** Tkr 31:11; **o** 2Kr 11:14; 2Ta 23:13; **ö** 2Ta 34:31; **p** Tkr 8:19; **r** Tkr 5:1; **s** Tkr 4:45; 1Kr 2:3; **ş** Tkr 8:11; 2Kr 17:13; **t** Tkr 6:5; Tkr 10:12; **u** Tkr 11:13.

nın önünde bir ahit yaptı.[a] Tüm halk da ahdi kabul etti.[b]

4 Ve kral, başkâhin Hilkiya'ya,[c] yardımcı kâhinlere ve kapı bekçilerine,[ç] Baal,[d] kutsal direk[e] ve tüm gökler ordusu[f] için yapılmış bütün takımları Yehova'nın mabedinden çıkarmalarını emretti. Onları Yeruşalim'in dışında, Kidron[g] yamaçlarında yaktı, küllerini Beytel'e[h] getirdi. **5** Yahuda krallarının Yahuda şehirlerindeki ve Yeruşalim çevresindeki yüksek yerlerde kurban dumanı sunmakla görevlendirdiği kâhinleri ve Baal'e,[ı] güneşe, aya, burçlar kuşağının takımyıldızlarına, tüm gökler ordusuna[i] kurban dumanı sunanları kovdu. **6** Ayrıca kutsal direği[j] Yehova'nın evinden çıkarıp Yeruşalim eteklerine, Kidron Vadisine götürüp orada yaktı,[k] ezip toz haline getirdi ve tozu halk mezarlığının[l] üzerine saçtı. **7** Bundan başka, Yehova'nın evinin içindeki tapınak oğlanlarına*[m] ait evleri yıktı; oralarda kadınlar kutsal direk tapınması için çadır bezi dokurlardı.

8 Sonra tüm kâhinleri Yahuda şehirlerinden çıkardı; Geba'dan[n] Beer-şeba'ya[o] kadar kâhinlerin kurban dumanı sunduğu bütün yüksek yerleri tapınma için kullanılamaz duruma getirdi. Şehir kapısından girince solda kalan, şehir yöneticisi Yeşu'nun kapısının girişindeki yüksek yerleri yıktı. **9** Yüksek yer kâhinleri[ö] Yehova'nın Yeruşalim'deki sunağına gelmezdi, fakat kardeşlerinin arasında mayasız ekmek yerlerdi.[a] **10** Kral, kimse oğlunu veya kızını Molek[b] için ateşte yakmasın[c] diye Hinnomoğulları Vadisindeki[ç] Tofet'i[d] tapınma için kullanılamaz duruma getirdi. **11** Bundan başka, Yahuda krallarının güneşe adadığı atların Yehova'nın evine sokulmasına son verdi; hayvanları saray memuru Natan-melek'in sütunlu girişteki yemek odasının[e] yanından eve sokarlardı. Güneşe adanmış arabaları[f] da ateşe verdi. **12** Kral, Ahaz'ın üst kattaki odasının damında[g] bulunan, Yahuda krallarının yaptığı sunakları[h] ve Manasse'nin Yehova'nın evinin iki avlusunda yaptığı sunakları yıktı, paramparça etti, tozlarını Kidron Vadisine savurdu. **13** Kral, Yıkım Dağının* sağ yanındaki, Yeruşalim'e bakan[ı] yüksek yerleri tapınma için kullanılamaz duruma getirdi; o yerleri İsrail kralı Süleyman[i] Saydalıların iğrenç putu Aştoret,[j] Moabluların iğrenç putu Kemoş[k] ve Ammonoğullarının iğrenç putu Milkom[l] için yapmıştı. **14** Kral kutsal direkleri kesti, dikili taşları parçaladı[m] ve onların bulunduğu yerleri insan kemikleriyle doldurdu. **15** Ayrıca Beytel'deki sunağı,[n] İsrail'i günaha sürükleyen[o] Nebat oğlu Yeroboam'ın[ö] yaptığı yüksek yeri de yerle bir etti. Sonra yüksek yeri ateşe verdi, ne varsa un ufak etti ve kutsal direği yaktı.

16 Yoşiya etrafına bakıp dağdaki mezarları gördü. Bunun

BÖLÜM 23

a Yş 24:25
2Ta 15:12
2Ta 23:16
b Yş 24:24
2Ta 34:32
Yr 4:2
c 2Kr 22:4
1Ta 6:13
ç 2Kr 12:9
d 2Kr 21:7
e 2Ta 33:3
2Ta 34:4
f 2Ta 34:33
g Yhn 18:1
h 1Kr 12:29
ı 2Kr 17:16
i 2Kr 21:3
Ey 31:26
Yr 8:2
j Hk 3:7
2Kr 21:7
k Tkr 7:25
Tkr 9:21
l 2Ta 34:4
m Le 18:22
Ro 1:27
1Ko 6:9
1Ti 1:10
Yhd 7
n Yş 21:17
1Kr 15:22
o Ba 21:31
1Kr 19:3
ö He 44:10
Ml 2:8

2. Sütun

a 1Sa 2:36
He 44:29
b Yr 32:35
c 2Kr 16:3
ç Yş 15:8
d İş 30:33
Yr 7:31
Yr 19:6
Yr 19:11
e 1Sa 1:9
Ne 10:38
Yr 35:2
f Tkr 4:19
He 8:16
g Yr 19:13
Tsf 1:5
h 2Kr 21:5
2Ta 33:5
ı Zk 14:4
Elç 1:12
i 1Kr 11:7
j 1Kr 11:5
1Kr 11:33
k Sy 21:29
Yr 48:13
l Tsf 1:5
m Çk 23:24
Tkr 7:5
2Ta 34:3
n 1Kr 12:33
o 1Kr 14:16
1Kr 15:30
ö 1Kr 12:28
2Ta 34:6

2Kr 23:7* Tapınaklarda fuhuş için kullanılan genç erkekler.

2Kr 23:13* Zeytinlik Dağının özellikle güney ucu.

üzerine adam gönderip mezarlardan kemikler getirtti ve Yehova'nın Tanrı adamı[a] aracılığıyla bildirdiği gibi,[b] sunağı kullanılamaz duruma getirmek için onları üzerinde yaktı.[c] **17** Sonra "Orada gördüğüm mezar taşı nedir?" diye sordu. Şehrin adamları, "Orası Yahuda'dan gelmiş[ç] ve senin Beytel sunağına yaptığın[d] şeyleri önceden bildirmiş olan Tanrı adamının mezarı"[e] dediler. **18** Kral "Onu rahat bırakın;[f] kimse onun kemiklerine dokunmasın" dedi. Onlar da onun ve Samiriye'den gelmiş olan peygamberin kemiklerine[g] dokunmadılar.

19 Ayrıca Yoşiya İsrail krallarının[h] Tanrı'yı öfkelendirerek[ı] Samiriye şehirlerinde[i] inşa ettiği tüm yüksek yer tapınaklarını[j] yok etti, Beytel'de[k] yaptığı her şeyi oralarda da yaptı. **20** Oralardaki tüm yüksek yer kâhinlerini[l] sunakların üzerinde kurban etti ve sunakların üzerinde insan kemikleri yaktı.[m] Sonra Yeruşalim'e döndü.

21 Kral tüm halka şöyle emretti: "Bu ahit kitabında yazılana[n] göre Tanrınız Yehova için Fısıh kutlayın."[o] **22** Hâkimlerin İsrail'e hâkimlik[ö] yaptığı günlerden beri, ne İsrail krallarının ne de Yahuda krallarının döneminde böyle bir Fısıh kutlanmıştı.[p] **23** Yeruşalim'de Yehova için böyle bir Fısıh ancak Kral Yoşiya'nın on sekizinci yılında kutlandı.[r]

24 Yoşiya, kâhin Hilkiya'nın Yehova'nın evinde bulduğu[s] kitapta[ş] yazılı kanunun sözlerini yerine getirmek[t] için, Yahuda diyarını ve Yeruşalim'i medyumlardan,[a] bilicilerden,[b] terafimden,[c] iğrenç putlardan[ç] ve tüm iğrenç[d] şeylerden de temizledi. **25** Yoşiya gibi Musa kanununa eksiksizce uyup tüm yüreğiyle, tüm canıyla,[e] tüm gücüyle Yehova'ya dönen[f] bir kral ne ondan önce çıkmıştı ne de ondan sonra çıktı.

26 Yine de Manasse'nin Yehova'yı öfkelendirerek yaptığı tüm kötü işler yüzünden[g] O'nun Yahuda'ya karşı duyduğu şiddetli öfke[h] yatışmadı. **27** Yehova şöyle dedi: "İsrail gibi[ı] Yahuda'yı[i] da gözümün önünden kaldıracağım.[j] Seçtiğim bu şehri, Yeruşalim'i ve 'İsmimi taşıyacak' dediğim[k] bu evi reddedeceğim."

28 Yoşiya'nın dönemindeki diğer olaylar ve tüm işleri Yahuda krallarının tarih kitabında yazılıdır.[l] **29** Onun zamanında Mısır kralı Firavun Neko,[m] Asur kralına destek olmak için Fırat Irmağı'na[n] kıyısına geldi; ve kral Yoşiya onun karşısına çıktı,[o] fakat Neko onu Megiddo'da[ö] görünce öldürdü.[p] **30** Hizmetkârları Yoşiya'nın cenazesini bir savaş arabası içinde Megiddo'dan Yeruşalim'e getirdiler[r] ve mezarına gömdüler. Sonra memleket halkı Yoşiya oğlu Yehoahaz'ı[s] alıp meshederek babasının yerine kral yaptı.

31 Yehoahaz[ş] kral olduğunda yirmi üç yaşındaydı, Yeruşalim'de üç ay saltanat sürdü. Annesi Libnalı Yeremya'nın

BÖLÜM 23

a 1Kr 13:2
b Sy 23:19
İş 44:26
c 2Ta 34:5
ç 1Kr 13:1
d 1Kr 12:33
e 1Kr 13:30
1Kr 13:31
f İş 57:2
g 1Kr 13:29
h 1Kr 13:33
1Kr 16:33
Mi 6:16
ı 2Kr 17:17
Me 78:58
Yr 7:18
i 2Kr 17:9
2Ta 34:6
j 1Kr 12:31
1Kr 13:32
k 1Kr 12:29
2Kr 10:29
l Çk 22:20
Tkr 13:5
m 1Kr 13:2
2Ta 34:5
n Çk 12:3
Çk 12:14
Le 23:5
Sy 9:13
Sy 28:16
Tkr 16:1
o 2Ta 35:1
ö 2Ta 35:18
p 2Ta 30:1
2Ta 30:13
r 2Ta 35:19
s 2Ta 34:14
ş 2Kr 22:8
t Sy 33:52
Tkr 12:2

2. Sütun

a Le 19:31
Le 20:27
1Sa 28:3
b Tkr 18:11
2Kr 21:6
İş 8:19
Elç 16:16
c Ba 31:19
Ba 31:30
Ho 3:4
ç Le 26:30
Yr 10:15
d Tkr 29:17
1Kr 11:5
1Kr 11:7
e Tkr 4:29
f 2Kr 18:5
g 2Kr 21:11
2Kr 24:4
Yr 15:4
h 2Kr 21:12
2Kr 22:17
2Ta 36:16
ı 2Kr 17:18
2Kr 18:11
2Kr 21:13
i 2Kr 25:11
He 23:33
j Tkr 29:28
2Kr 24:3

k Tkr 12:5; 1Kr 8:29; 1Kr 9:3; **l** 1Kr 14:29; 2Kr 21:17; **m** 2Kr 23:33; Yr 46:2; **n** Ba 15:18; **o** 2Ta 35:20; Öz 26:17; Lu 14:31; **ö** 1Kr 9:15; Zk 12:11; **p** İş 57:1; **r** 2Ta 35:24; **s** 2Ta 36:1; **ş** 1Ta 3:15; Yr 22:11.

kızı Hamutal'dı.[a] **32** Ataları gibi Yehoahaz da Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[b] **33** Firavun Neko,[c] Yeruşalim'de saltanat sürmemesi için onu Hamat diyarındaki Ribla'da[ç] zincire vurdu;[d] sonra ceza olarak[e] ülkeden yüz talant gümüş[f] ve bir talant altın[g] istedi. **34** Firavun Neko ayrıca Yoşiya'nın oğlu Elyakim'i[h] onun yerine kral yaptı ve ismini Yehoyakim olarak değiştirdi. Yehoahaz'ı alıp Mısır'a götürdü; Yehoahaz orada öldü.[ı] **35** Yehoyakim Firavuna gümüş[i] ve altın verdi. Fakat Firavunun emrettiği gümüşü ona vermek için ülkeye vergi koydu.[j] Memleket halkından, her birinin ödediği vergiye[k] göre gümüş ve altın toplayıp Firavun Neko'ya verdi.

36 Yehoyakim[l] kral olduğunda yirmi beş yaşındaydı, Yeruşalim'de on bir yıl saltanat sürdü.[m] Annesi Rumalı Pedaya'nın kızı Zebida'ydı. **37** Ataları gibi[n] o da Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[o]

24 Onun döneminde Babil kralı Nabukadnezar[ö] diyarı istila etti. Yehoyakim üç yıl ona kul oldu,[p] ancak sonra başkaldırdı. **2** Ve Yehova onun üzerine Kaldeli,[r] Arami, Moablı[s] ve Ammonlu akıncılar gönderdi. Yehova, peygamber kulları aracılığıyla söylediği gibi,[ş] Yahuda'yı yok etmek için onları gönderdi. **3** Bu Yehova'nın emriyle Yahuda'nın başına geldi, çünkü onu Manasse'nin işlediği günahlar,[t] yaptığı kötülükler yüzünden gözünün önünden kaldırmak istedi;[u] **4** ayrıca o kadar çok masum kanı[ü] dökmüştü ki, Yeruşalim'i masumların kanıyla doldurmuştu; Yehova bağışlamak istemedi.[a]

5 Yehoyakim'in[b] dönemindeki diğer olaylar ve tüm işleri Yahuda krallarının tarih kitabında yazılıdır.[c] **6** Sonra Yehoyakim uyuyup atalarına katıldı;[ç] onun yerine oğlu Yehoyakin kral oldu.

7 Mısır kralı bir daha[d] ülkesinden dışarı çıkmadı,[e] çünkü Mısır Vadisinden[f] Fırat Irmağına[g] kadar sahip olduğu tüm toprakları[h] Babil kralı ele geçirmişti.

8 Yehoyakin[ı] kral olduğunda on sekiz yaşındaydı, Yeruşalim'de üç ay saltanat sürdü.[i] Annesi, Yeruşalimli Elnatan'ın kızı Nehuşta'ydı. **9** Babasının izinden giderek Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[j] **10** O dönemde Babil kralı Nabukadnezar'ın hizmetkârları Yeruşalim'e saldırmıştı, şehir kuşatma altındaydı.[k] **11** Ve askerleri kuşatmayı sürdürürken[l] Babil kralı Nabukadnezar şehrin üzerine yürüdü.

12 Ve sonunda Yahuda kralı Yehoyakin, annesi,[m] hizmetkârları, yöneticileri ve saray memurlarıyla birlikte Babil[n] kralına teslim oldu; ve Babil kralı krallığının sekizinci[o] yılında onu tutsak aldı. **13** Yehova'nın evi ile kral evinin tüm hazinelerini aldı,[ö] Yehova'nın söylediği gibi, İsrail kralı Süleyman'ın Yehova'nın mabedi için yaptığı tüm altın takımları[p] parçaladı. **14** Tüm Yeruşalim'i, tüm yöneticileri,[r]

BÖLÜM 23

a 2Kr 24:18
b 2Kr 21:2
2Kr 21:21
3Yh 11
c 2Kr 23:29
ç 2Kr 25:6
Yr 39:5
Yr 52:10
Yr 52:26
d 2Ta 36:3
e 2Ta 36:3
f 1Kr 16:24
g 2Kr 18:14
h 2Ta 36:4
ı Yr 22:12
i 2Kr 23:33
j 2Kr 15:20
k Ro 13:1
Ro 13:7
l 1Ta 3:15
Yr 1:3
Yr 22:19
m 2Ta 36:5
n 2Ta 28:25
2Ta 33:4
o Yr 26:21
Yr 36:24

BÖLÜM 24

ö Yr 25:1
Yr 46:2
Da 1:1
Da 3:1
Da 4:33
Da 4:37
p 2Ta 12:8
r Tkr 28:63
Ey 1:17
Hb 1:6
s 2Kr 13:20
ş Le 26:27
Tkr 28:15
2Kr 23:27
t 2Kr 21:2
2Kr 21:11
2Kr 23:26
u Le 26:33
Tkr 4:26
Tkr 28:63
2Kr 23:27
ü Sy 35:33
Tkr 19:10
2Kr 21:16
Me 106:38
Yr 2:34
Yr 19:4
Yr 22:17

2. Sütun

a Yr 15:1
Ağ 3:42
He 33:25
b Yr 22:18
c 2Ta 36:8
ç 2Ta 36:6
Yr 22:19
Yr 36:30
d Yr 46:2
e Yr 37:7

f Ba 15:18; Sy 34:5; Yş 15:4; **g** 1Kr 4:21; İş 27:12; **h** Yr 37:5; **ı** 1Ta 3:16; Yr 24:1; Yr 37:1; Mt 1:11; **i** 2Ta 36:9; **j** 2Kr 21:3; 2Kr 21:6; **k** Da 1:1; **l** 2Kr 25:2; **m** Yr 29:2; **n** 2Ta 36:10; Yr 24:1; He 17:12; **o** Yr 25:1; Yr 52:28; **ö** 2Kr 20:13; 2Kr 20:17; İş 39:6; **p** 1Kr 7:48; 2Ta 4:7; 2Ta 36:10; Ezr 1:7; Yr 28:3; Da 5:2; **r** Ne 9:32.

tüm yiğit ve kudretli[a] kişileri, ayrıca tüm zanaatçıları[b] ve istihkâmcıları, on bin kişiyi sürgün etti.[c] Geride memleket halkının yoksulları[ç] dışında kimseyi bırakmadı. **15** Böylece Yehoyakin'i[d] Babil'e[e] sürdü; kralın annesini,[f] eşlerini, saray memurlarını[g] ve ülkenin ileri gelenlerini de tutsak olarak Yeruşalim'den Babil'e sürdü. **16** Babil kralı yedi bin yiğidi ve bin zanaatçı ile istihkâmcıyı, tüm savaşçı yiğitleri tutsak olarak Babil'e götürdü.[h] **17** Bundan başka, Babil kralı,[ı] Yehoyakin'in amcası[i] Mattanya'yı onun yerine kral yaptı ve ismini Tsedekiya[j] olarak değiştirdi.

18 Tsedekiya[k] kral olduğunda yirmi bir yaşındaydı, Yeruşalim'de on bir yıl saltanat sürdü. Annesi Libnalı Yeremya'nın kızı Hamutal'dı.[l] **19** Yehoyakim gibi o da Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[m] **20** Yeruşalim ile Yahuda'da bunlar Yehova'nın öfkesinden[n] ötürü oldu. Sonunda Tanrı onları gözünün önünden attı.[o] Ve Tsedekiya Babil kralına isyan etti.[ö]

25 Tsedekiya'nın krallığının dokuzuncu[p] yılında, onuncu ayın onuncu[r] gününde Babil kralı[s] Nabukadnezar[ş] tüm ordusuyla gelip Yeruşalim karşısında ordugâh kurdu ve şehrin çevresine kuşatma duvarı yaptı.[t] **2** Kral Tsedekiya'nın on birinci yılına dek şehir kuşatma altında kaldı. **3** Dördüncü ayın dokuzuncu[u] günü şehirde kıtlık[ü] şiddetlenmiş, memleket halkı ekmek bulamaz olmuştu.[v] **4** Şehir Kaldelilerin[y] kuşatması altındayken surlarda gedik açıldı;[a] geceleyin tüm savaşçılar kral bahçesine bitişik çift surun arasındaki kapıdan[b] geçip kaçtılar; kral Araba[c] yönüne doğru gitti.[ç] **5** Kalde ordusu[d] kralın peşine düştü ve Eriha düzlüklerinde[e] ona yetişti;[f] kralın yanındaki tüm askerler dağıldılar. **6** Ve Kaldeliler kralı yakaladılar,[g] hakkında hüküm vermesi için Ribla'da[h] bulunan Babil kralına götürdüler. **7** Tsedekiya'nın gözü önünde oğullarını öldürdüler,[ı] onu da gözlerini kör ettikten[i] sonra tunç prangaya[j] vurup Babil'e[k] götürdüler.

8 Babil kralı Nabukadnezar'ın on dokuzuncu[l] yılında, beşinci ayın yedinci gününde, Babil kralının hizmetkârı başmuhafız Nebuzaradan[m] Yeruşalim'e[n] geldi. **9** Yehova'nın evini,[o] kral evini[ö] ve Yeruşalim'deki tüm evleri[p] ateşe verdi; bütün önemli adamların evini yaktı.[r] **10** Başmuhafızın beraberindeki tüm Kalde ordusu Yeruşalim'i çevreleyen surları yıktı.[s] **11** Başmuhafız Nebuzaradan şehir halkından geriye kalanları,[ş] Babil kralının tarafına geçen kaçakları ve memlekette kalan herkesi sürgüne götürdü.[t] **12** Başmuhafız, memleket halkından bazı yoksulları[u] zorunlu hizmet için bağcı ve çiftçi olarak orada bıraktı.[ü] **13** Kaldeliler Yehova'

BÖLÜM 24

a Es 2:6; He 1:2; Da 1:6
b Yr 24:1
c He 1:2
ç 2Kr 25:12
d 2Kr 25:27; 1Ta 3:17; Yr 22:24; Yr 52:31
e 2Ta 36:10; Es 2:6; Yr 22:25
f 2Kr 24:12
g Yr 29:2
h Yr 52:28
ı Yr 37:1
i 1Ta 3:15
j 2Ta 36:10; Yr 52:1
k 2Ta 36:11
l 2Kr 23:31
m 2Kr 23:37; 2Ta 36:12; Yr 24:8; Yr 37:2; Yr 38:5; He 21:25
n Tkr 4:24; 2Kr 22:17; 2Kr 23:26
o 2Kr 23:27
ö 2Ta 36:13; Yr 27:12; Yr 38:17; He 17:15

BÖLÜM 25

p Yr 39:1; He 24:1
r 2Ta 36:17; Yr 34:2
s 2Kr 24:1; Yr 27:8; Yr 32:28; Yr 43:10; He 26:7; Da 4:1
t İş 29:3; Yr 32:2; Yr 37:11; Yr 52:4; He 4:2; He 21:22
u Yr 52:6
ü Le 26:26; Tkr 28:53; Tkr 28:63; He 4:16; He 5:10
v Yr 37:21; Yr 38:2; Ağ 4:4; He 5:12; He 7:15; He 14:21
y Yr 21:4

2. Sütun

a Yr 39:2; Yr 52:7; He 33:21
b Yr 39:4

c Yş 3:16; ç He 12:12; d Yr 39:5; e Yr 52:8; f İş 30:16; Yr 24:8; g Yr 21:7; h 2Kr 23:33; Yr 52:10; Yr 52:26; ı Tkr 28:34; Yr 39:6; i He 12:13; j 2Ta 33:11; 2Ta 36:6; k Yr 32:5; Yr 34:3; He 17:16; l Yr 52:12; m Yr 39:9; Yr 40:1; n Ağ 4:12; o 1Kr 9:8; 2Ta 36:19; Me 74:3; Me 79:1; İş 64:11; Yr 7:14; Ağ 1:10; Ağ 2:7; Mi 3:12; ö 1Kr 7:1; Ams 2:5; p Yr 34:22; Yr 37:8; r Yr 52:13; s Ne 1:3; Yr 39:8; Yr 52:14; ş Yr 15:2; He 5:2; t Yr 39:9; Yr 52:30; He 12:15; He 22:15; u 2Kr 24:14; Yr 39:10; Yr 40:7; ü Yr 52:16.

nın evindeki bakır sütunları,[a] Yehova'nın evindeki arabaları[b] ve bakır havuzu[c] parçaladılar, bakırı Babil'e götürdüler.[ç] **14** Hizmette kullanılan kovaları, kürekleri, fitil makaslarını, tasları ve bütün bakır takımları[d] aldılar. **15** Başmuhafız saf altın[e] ve saf gümüşten[f] tüm takımları, ateş kaplarını ve leğenleri aldı. **16** Süleyman'ın Yehova'nın evi için yaptığı iki sütuna, havuza ve arabalara gelince, bunlar için kullanılan bakırın haddi hesabı yoktu.[g] **17** Sütunların her birinin yüksekliği on sekiz arşındı,[h] başlıkları[ı] da bakırdandı; her başlığın yüksekliği üç arşındı, üzeri çepçevre ağ ve nar[i] motifleriyle bezeliydi, tamamı bakırdandı. Diğer sütun da ağ motifi ve üzerindeki bezemelerle ötekinin aynısıydı.

18 Başmuhafız, yüksek kâhin Seraya'yı,[j] ikinci kâhin Tsefanya'yı[k] ve üç kapı bekçisini,[l] **19** şehirden, askerler üzerinde yetkili bir saray memurunu, kralın beş özel danışmanını, memleket halkından asker toplayan ve ordu komutanının yazmanı olan görevliyi, ayrıca memleket halkından şehirde bulunan altmış adamı aldı.[m] **20** Başmuhafız Nebuzaradan[n] onları alıp[o] Ribla'da[ö] bulunan Babil kralına götürdü. **21** Babil kralı da Hamat[p] diyarındaki Ribla'da onları vurup[r] öldürdü. Böylece Yahuda kendi toprağından sürüldü.[s]

22 Babil kralı Nabukadnezar'ın Yahuda diyarında bıraktığı halka[ş] gelince, onların başına Şafan[t] oğlu Ahikam[u] oğlu Gedalya[ü] atandı. **23** Tüm ordu komutanları[a] ve onların adamları Babil kralının Gedalya'yı atadığını duyunca derhal Mitspa'ya, Gedalya'nın yanına geldiler.[b] Gelenler Netanya oğlu İsmail, Kareah oğlu Yohanan, Netofalı Tanhumet oğlu Seraya, Maakatlı oğlu Yaazanya ve onların adamlarıydı. **24** Gedalya onlara ve adamlarına yemin[c] edip şöyle dedi: "Kaldelilere kulluk etmekten korkmayın. Memlekette oturun ve Babil kralına kulluk edin, sizin için iyi olur."[ç]

25 Yedinci[d] ayda, kraliyet soyundan gelen Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail[e] on adamla birlikte geldi, Gedalya'yı vurup öldürdü;[f] Mitspa'da onun yanında bulunan Yahudileri ve Kaldelileri de öldürdüler.[g] **26** Sonra küçüğünden büyüğüne kadar tüm halk ve ordu komutanları yola çıkıp Mısır'a gittiler;[h] çünkü Kaldelilerden korkuyorlardı.[ı]

27 Yahuda kralı Yehoyakin'in sürgündeki otuz yedinci yılında,[i] on ikinci ayın yirmi yedinci gününde, Babil kralı Evil-merodak[j] kral olduğu yıl Yahuda kralı Yehoyakin'i hapishaneden çıkardı.[k] **28** Ona iyi sözler söyledi ve tahtını Babil'de yanında bulunan diğer krallarınkinden daha yükseğe koydu.[l] **29** Ve onun üzerinden hapishane giysilerini çıkardı,[m] Yehoyakin ömrü boyunca hep kralın sofrasında yemek yedi.[n] **30** Ömrü boyunca kral tarafından ona daimi bir pay,[o] günlük bir tayın verildi.

BÖLÜM 25

a 1Kr 7:15; 2Ta 4:12
b 1Kr 7:27; 2Ta 4:14
c 1Kr 7:23; 2Ta 4:15
ç 2Kr 20:17
d 2Ta 4:19
e 1Kr 7:50; Ezr 1:10
f 2Ta 24:14; 2Ta 36:18; Ezr 1:11; Da 5:2
g 1Kr 7:47
h 1Kr 7:15; Yr 52:21
ı 1Kr 7:16; Yr 52:22
i 1Kr 7:20; Yr 52:23
j 1Ta 6:14; Ezr 7:1; Yr 52:24
k Yr 21:1; Yr 29:25; Yr 29:29
l 2Kr 22:4; 1Ta 26:12
m Yr 52:25
n 2Kr 25:8; Yr 39:9; Yr 40:1
o Yr 52:26
ö 2Kr 23:33; Yr 39:5; Yr 52:9
p Sy 13:21; Sy 34:8; 1Kr 8:65
r Yr 52:27; Ams 3:2
s Le 26:33; Tkr 4:26; Tkr 28:36; Tkr 28:64; 2Kr 23:27; Yr 24:9; Yr 25:11; He 12:25; He 24:14
ş Yr 40:6
t 2Kr 22:8; 2Ta 34:20
u 2Kr 22:12; Yr 26:24
ü 2Kr 25:25; Yr 39:14; Yr 41:2

2. Sütun

a Yr 40:7
b Yr 40:8
c Tkr 6:13; Yr 4:2; Yr 12:16
ç Yr 27:12; Yr 40:9
d Yr 41:1
e Yr 40:15
f Yr 41:2
g Yr 41:16
h Tkr 28:68; Yr 41:17; Yr 42:14; Yr 43:7; **ı** Yr 41:18; **i** 2Kr 24:8; 2Kr 24:12; Yr 24:1; Yr 37:1; Mt 1:11; **j** Öz 21:1; Yr 52:31; **k** Ba 40:13; **l** Me 90:15; Yr 52:32; **m** Ba 41:14; Ba 41:42; **n** 2Sa 9:7; **o** Ne 11:23.

TARİHLER

BİRİNCİ KİTAP

1 Âdem,[a]
Şit,[b]
Enoş,[c]
2 Kenan,[ç]
Mahalalel,[d]
Yared,[e]
3 Hanok,[f]
Metuşelah,[g]
Lamek,[h]
4 Nuh,[ı]
Sam,[i] Ham[j] ve Yafet.[k]

5 Yafet'in oğulları Gomer, Magog,[l] Maday[m], Yavan,[n] Tubal, Meşek[o] ve Tiras'tı.[ö]

6 Gomer'in oğulları Aşkenaz,[p] Rifat[r] ve Togarma'ydı.[s]

7 Yavan'ın oğulları Elişah,[ş] Tarşiş,[t] Kittim[u] ve Rodanim' di.*[ü]

8 Ham'ın oğulları Kuş,[v] Mitsraim,[y] Put[z] ve Kenan'dı.[a]

9 Kuş'un oğulları Saba,[b] Havila, Sabta,[c] Raama,[ç] Sabteka'ydı.[d]

Raama'nın oğulları Seba ve Dedan'dı.[e]

10 Kuş'un Nimrod[f] adında bir oğlu oldu. Nimrod yeryüzündeki ilk kudretli adamdı.[g]

11 Mitsraim'in oğulları Ludim,[h] Anamim, Lehabim, Naftuhim,[ı] **12** Patrusim,[i] Kasluhim[j] (Filistîler[k] bu soydan gelmiştir) ve Kaftorim'di.[l]

13 Kenan'ın ilk oğlu Tsidon,[m] sonraki Het'ti.[n]
14 Kenan ayrıca Yebusilerin,[o] Amorilerin,[ö] Girgaşilerin,[p]
15 Hivilerin,[a] Arkilerin, Sinilerin,[b] **16** Arvadlıların,[c] Tsemarilerin[ç] ve Hamatilerin[d] de atası oldu.

17 Sam'ın[e] oğulları şunlardı: Elam,[f] Aşşur,[g] Arpakşad,[h] Lud[ı] ve Aram.

Uts, Hul, Geter ve Maş.[i]

18 Arpakşad'ın Şelah[j] adında bir oğlu oldu; Şelah'ın da Eber[k] adında bir oğlu oldu.

19 Eber'in iki oğlu oldu. Birinin adı Peleg'di,*[l] çünkü yeryüzü onun günlerinde bölünmüştü. Kardeşinin adı Yoktan'dı.

20 Yoktan'ın Almodad, Şelef, Hatsarmavet, Yerah,[m] **21** Hadoram, Uzal, Dikla,[n] **22** Obal, Abimael, Seba,[o] **23** Ofir,[ö] Havila[p] ve Yobab[r] adında oğulları oldu; bunların hepsi Yoktan'ın oğullarıydı.

24 Sam,[s]
Arpakşad,[ş]
Şelah,[t]
25 Eber,[u]
Peleg,[ü]
Reu,[v]
26 Serug,[y]
Nahor,[z]
Terah,[a]

BÖLÜM 1

a Lu 3:38; 1Ko 15:45
b Ba 4:25
c Ba 5:9
ç Ba 5:12
d Ba 5:15
e Ba 5:18
f İb 11:5; Yhd 14
g Ba 5:25
h Ba 5:28
ı Ba 5:29; Ba 6:8; İş 54:9; He 14:14; Mt 24:37
i Ba 11:10
j Ba 6:10
k Ba 10:21
l Ba 10:2
m 2Kr 17:6
n İş 66:19; Yo 3:6
o He 27:13
ö Ba 10:2
p Yr 51:27
r Ba 10:3
s He 27:14
ş He 27:7
t 1Kr 10:22
u İş 23:1
ü Ba 10:4
v İş 11:11
y Ba 10:6
z Yr 46:9; Na 3:9
a Ba 12:5
b Me 72:10
c Ba 10:7
ç He 27:22
d Ba 10:7
e Ba 10:7
f Ba 10:8; Mi 5:6
g Ba 10:9
h Yr 46:9
ı Ba 10:13
i He 29:14
j Ba 10:14
k Yş 13:3; 1Tkr 2:23; Yr 47:4; Ams 9:7
l İş 23:2
m Ba 25:10; Ba 27:46
n Sy 13:29; Hk 1:21
o Ba 15:16; Tkr 3:8
ö Ba 15:16
p Ba 10:16; Tkr 7:1

2. Sütun

a Çk 3:8; Yş 9:7
b Ba 10:17; **c** He 27:11; **ç** Ba 10:18; **d** Yş 13:5; **e** Ba 5:32; **f** Ezr 4:9; Elç 2:9; **g** He 27:23; **h** Ba 11:10; **ı** Ba 10:22; **i** Ba 10:23; **j** Ba 11:14; **k** Lu 3:35; **l** Ba 11:19; **m** Ba 10:26; **n** Ba 10:27; **o** Ba 10:28; **ö** 1Kr 9:28; Ey 22:24; Me 45:9; **p** Ba 2:11; Ba 25:18; **r** Ba 10:29; **s** Ba 11:10; Lu 3:36; **ş** Ba 10:22; **t** Ba 11:13; Lu 3:35; **u** Ba 11:17; Sy 24:24; **ü** Ba 11:19; **v** Ba 11:21; **y** Ba 11:23; **z** Ba 11:25; **a** Ba 11:26.

1Ta 1:7* Başlangıç 10:4'te "Dodanim"

1Ta 1:19* Anlamı, "Bölünme"

27 Abram,[a] yani İbrahim.[b]

28 İbrahim'in oğulları İshak[c] ve İsmail'di.[ç]

29 Onların soyları şöyleydi: İsmail'in ilk oğlu Nebayot,[d] sonrakiler Kedar,[e] Adbeel, Mibsam,[f] **30** Mişma, Duma,[g] Massa, Hadad,[h] Tema, **31** Yetur, Nafiş ve Kedema'ydı.[ı] İsmail'in oğulları bunlardı.

32 İbrahim'in, cariyesi[i] Ketura'dan[j] doğan oğulları, Zimran, Yokşan, Medan,[k] Midyan,[l] Yişbak[m] ve Şuah'tı.[n]

Yokşan'ın oğulları Seba ve Dedan'dı.[o]

33 Midyan'ın oğulları Efa,[ö] Efer, Hanok, Abida ve Eldaa'ydı.[p] Bunların hepsi Ketura'nın oğullarıydı.

34 İbrahim İshak'ın[r] babasıydı. İshak'ın oğulları Esav[s] ve İsrail'di.[ş]

35 Esav'ın oğulları Elifaz, Reuel,[t] Yeuş, Yalam ve Korah'tı.[u]

36 Elifaz'ın oğulları Teman,[ü] Omar, Tsefo, Gatam, Kenaz,[v] Timna[y] ve Amalek'ti.[z]

37 Reuel'in oğulları Nahat, Zerah, Şammah ve Mizza'ydı.[a]

38 Seir'in[b] oğulları Lotan, Şobal, Tsibeon, Anah,[c] Dişon, Etser ve Dişan'dı.[ç]

39 Lotan'ın oğulları Hori ve Homam'dı.* Lotan'ın kız kardeşi Timna'ydı.[d]

40 Şobal'ın oğulları Alvan, Manahat, Ebal, Şefo ve Onam'dı.[e]

Tsibeon'un oğulları Ayya ve Anah'tı.[f]

41 Dişon[a] Anah'ın oğluydu.

Dişon'un oğulları Hemdan, Eşban, İtran ve Keran'dı.[b]

42 Etser'in[c] oğulları Bilhan, Zaavan ve Akan'dı.[ç]

Dişan'ın oğulları Uts ve Aran'dı.[d]

43 İsrailoğullarının başında henüz bir kral yokken,[e] Edom[f] diyarında hüküm süren krallar şunlardı: Beor oğlu Bela; onun şehrinin adı Dinhaba'ydı.[g] **44** Bela ölünce yerine Botsralı[h] Zerah'ın[ı] oğlu Yobab geçti. **45** Yobab ölünce yerine Temanlıların[i] memleketinden Huşam[j] geçti. **46** Huşam ölünce yerine, Moab topraklarında Midyan'ı[k] yenilgiye uğratan, Bedad oğlu Hadad[l] geçti; şehrinin adı Avit'ti.[m] **47** Hadad ölünce yerine Masrekalı[n] Samla geçti. **48** Samla ölünce Irmak* kenarındaki Rehobot'tan[o] Şaul onun yerine geçti. **49** Şaul ölünce yerine Akbor oğlu Baal-hanan[ö] geçti. **50** Baal-hanan ölünce yerine Hadad* geçti. Şehrinin adı Pau'ydu; karısının adı Mehetabel'di; o, Mezahab kızı Matred'in kızıydı.[p] **51** Sonra Hadad da öldü.

Edom emirleri şunlardır: Emir Timna, Emir Alva, Emir Yetet,[r] **52** Emir Oholibama, Emir Elah, Emir Pinon,[s] **53** Emir Kenaz, Emir Teman, Emir Mibsar,[ş] **54** Emir Magdiel ve Emir İram.[t] Edom emirleri[u] bunlardı.

BÖLÜM 1

a Ba 11:26
Ba 12:7
b Ba 17:5
Ne 9:7
Yk 2:23
c Ba 21:3
Ro 9:7
ç Ba 16:11
d Ba 28:9
İş 60:7
e Ezg 1:5
İş 21:17
He 27:21
f Ba 25:13
g Ba 25:14
h Ba 25:15
ı Ba 25:15
i Ba 25:6
j Ba 25:1
k Ba 25:2
l Ba 37:28
Çk 2:15
Sy 22:7
m Ba 25:2
n Ey 2:11
o Ba 25:3
İş 21:13
ö İş 60:6
p Ba 25:4
r Lu 3:34
Elç 7:8
s Ba 25:25
Ml 1:3
ş Ba 32:28
t Ba 36:4
u Ba 36:5
Ba 36:14
ü Yr 49:7
Ams 1:12
Ob 9
v Ba 36:11
y Ba 36:12
z Ba 36:12
a Ba 36:13
b Ba 36:8
c Ba 36:20
ç Ba 36:21
d Ba 36:22
e Ba 36:23
f Ba 36:24

2. Sütun

a Ba 36:25
b Ba 36:26
c 1Ta 1:38
ç Ba 36:27
d Ba 36:28
e Ba 49:10
Sy 24:17
f Ba 32:3
g Ba 36:32
h İş 34:6
İş 63:1
Yr 49:13
Ams 1:12
ı Ba 36:33
i Ey 2:11
j Ba 36:34
k Ba 25:2
Çk 2:15
Sy 22:7
Hk 6:2
l Ba 36:35
m Ba 36:35
n Ba 36:36; **o** Ba 36:37; **ö** Ba 36:38; **p** Ba 36:39; **r** Ba 36:40; **s** Ba 36:41; **ş** Ba 36:42; **t** Ba 36:43; **u** Çk 15:15.

1Ta 1:39* Başlangıç 36:22'de "Hemam"

1Ta 1:48* Fırat Irmağı. **50*** Başlangıç 36:39'da "Hadar"

BÖLÜM 2

2 İsrail'in[a] oğulları şunlardı:
Ruben,[b] Şimeon,[c] Levi,[ç] Yahuda,[d] İssakar,[e] Zebulun,[f]
2 Dan,[g] Yusuf,[h] Benyamin,[ı] Naftali,[i] Gad[j] ve Aşer.[k]

3 Yahuda'nın oğulları Er,[l] Onan[m] ve Şela'ydı.[n] Bu üçünü, Kenanlı Şua'nın kızı doğurmuştu. Yahuda'nın ilk oğlu Er Yehova'nın gözünde kötü biriydi, bu yüzden Tanrı onu öldürdü.[o] **4** Yahuda'nın, gelini Tamar'dan[ö] da Perets[p] ve Zerah adında oğulları oldu; toplam beş oğlu oldu.

5 Perets'in oğulları Hetsron ve Hamul'du.[r]

6 Zerah'ın[s] oğulları Zimri, Etan, Heman, Kalkol ve Dara'ydı;[ş] toplam beş oğlu vardı.

7 Yok edilecek şeyler konusunda sadakatsizlik ederek[t] İsrail'in başına lanet getiren[u] Akar* Karmi'nin[ü] oğluydu.

8 Azarya Etan'ın[v] oğluydu.

9 Hetsron'un[y] oğulları Yerahmeel,[z] Ram[a] ve Kelubay'dı.*

10 Ram Amminadab'ın[b] babasıydı. Amminadab, Yahudaoğullarının beyi olan Nahşon'un[c] babasıydı. **11** Nahşon Salma'nın[ç] babasıydı. Salma Boaz'ın[d] babasıydı. **12** Boaz Obed'in[e] babasıydı. Obed Yesse'nin[f] babasıydı. **13** Yesse'nin ilk oğlu Eliab,[g] ikincisi Abinadab,[h] üçüncüsü Şimea,[ı] **14** dördüncüsü Netanel, beşincisi Radday, **15** altıncısı Otsem ve yedincisi Davut'tu.[a] **16** Onların kız kardeşleri Tseruya ve Abigail'di.[b] Tseruya'nın Abişay,[c] Yoab[c] ve Asahel[d] adında üç oğlu vardı. **17** Abigail Amasa'yı[e] doğurdu; Amasa'nın babası İsmailoğullarından Yeter'di.[f]

18 Hetsron[g] oğlu Kaleb'in, karısı Azuba'dan ve Yeriot'tan oğulları oldu. Oğullarının adları Yeşer, Şobab ve Ardon'du. **19** Azuba ölünce Kaleb eş olarak Efrat'ı*[h] aldı. O da Hur'u[ı] doğurdu. **20** Hur, Uri'nin[i] babasıydı. Uri, Betsalel'in[j] babasıydı.

21 Sonra Hetsron, Gilead'ın[k] babası olan Makir'in[l] kızıyla birlikte oldu. Altmış yaşındayken aldığı bu kadından Segub adında bir oğlu oldu. **22** Segub, Gilead topraklarında yirmi üç şehri[m] olan Yair'in[n] babasıydı. **23** (Sonraları Geşur[o] ve Aram,[ö] Havvot-yair'i,[p] Kenat[r] ile çevre kentlerini,* toplam altmış şehri onlardan aldı.) Bunların hepsi Gilead'ın babası Makir'in oğullarıydı.

a Ba 32:28
Ba 49:2
b Ba 35:23
Ba 49:3
1Ta 5:1
c Ba 29:33
Ba 49:5
ç Ba 29:34
d Ba 29:35
Ba 49:8
İb 7:14
e Ba 30:18
Ba 49:14
f Ba 30:20
Ba 49:13
g Ba 30:6
Ba 49:16
h Ba 30:24
Ba 49:22
ı Ba 35:18
Ba 49:27
i Ba 30:8
Ba 49:21
j Ba 30:11
Ba 49:19
k Ba 30:13
Ba 49:20
l Ba 38:3
m Ba 38:4
n Ba 38:5
o Ba 38:7
ö Ba 38:11
p Lu 3:33
r Sy 26:21
s Yş 7:1
ş 1Kr 4:31
t Tkr 7:26
Yş 6:18
Yş 7:11
Yş 22:20
u Yş 7:25
ü 1Ta 4:1
v 1Kr 4:31
y Ba 46:12
z 1Sa 27:10
a Ru 4:19
Mt 1:3
b Ru 4:20
Mt 1:4
c Sy 2:3
Lu 3:32
ç Ru 4:21
Lu 3:32
d Ru 2:1
Mt 1:5
e Ru 4:17
f Ru 4:22
1Sa 16:1
İş 11:1
g 1Sa 16:6
1Sa 17:13
1Ta 27:18
h 1Sa 16:8
1Sa 17:13
ı 1Sa 16:9
1Ta 20:7

2. Sütun

a 1Sa 16:13
1Sa 17:12
Mt 1:6
Ro 1:3
b 2Sa 17:25

c 2Sa 16:9; 2Sa 20:6; 2Sa 21:17; 2Sa 23:18; 1Ta 18:12; **ç** 2Sa 3:39; 2Sa 8:16; 2Sa 20:10; 1Ta 11:6; **d** 2Sa 2:18; 2Sa 3:30; 2Sa 23:24; **e** 2Sa 19:13; 2Sa 20:4; 1Kr 2:5; **f** 1Kr 2:32; **g** 1Ta 2:5; **h** 1Ta 2:50; 1Ta 4:4; **ı** Çk 17:12; Çk 24:14; **i** Çk 31:2; **j** Çk 35:30; Çk 36:1; Çk 37:1; 2Ta 1:5; **k** Sy 26:29; Yş 17:1; **l** Ba 50:23; Tkr 3:15; 1Ta 7:14; **m** Sy 32:41; **n** Tkr 3:14; Yş 13:30; **o** 2Sa 3:3; 2Sa 13:38; **ö** 2Sa 8:6; **p** 1Kr 4:13; **r** Sy 32:42.

1Ta 2:7* Anlamı, "Lanet Getiren"; Yeşu 7:1, 18'de "Akan" **9*** 18, 19 ve 42. ayetlerde "Kaleb"

1Ta 2:19* 50. ayette "Efrata" **23*** Ya da "yavru kentleri", sözcük anlamıyla "kızları"

24 Hetsron[a] Kaleb-efrata'
da öldükten sonra, karısı Abi-
ya, Tekoa'nın[b] atası olan Aş-
hur'u doğurdu.

25 Hetsron'un ilk oğlu
olan Yerahmeel'in[c] ilk
oğlu Ram'dı;[ç] sonra Bunah,
Oren, Otsem ve Ahiya adın-
da oğulları oldu. **26** Ye-
rahmeel'in Atara adında bir
karısı daha vardı; Onam'
ın annesi oydu. **27** Ye-
rahmeel'in ilk oğlu Ram'
ın[d] oğulları Maats, Yamin
ve Eker'di. **28** Onam'ın[e]
oğulları Şammay ve Yada'
ydı. Şammay'ın oğulları Na-
dab ve Abişur'du. **29** Abi-
şur'un karısının adı
Abihail'di; Ahban ile Molid'
in annesi oydu. **30** Na-
dab'ın[f] oğulları Seled ve
Appaim'di. Seled çocuk-
suz öldü. **31** İşi Appaim'
in oğluydu, Şeşan[g] İşi'nin
oğluydu; Ahlay Şeşan'ın oğ-
luydu. **32** Şammay'ın
kardeşi Yada'nın oğulları
Yeter ve Yonatan'dı. Yeter
çocuksuz öldü. **33** Yona-
tan'ın oğulları Pelet ve Zaza'
ydı. Yerahmeel'in tüm oğul-
ları bunlardı.

34 Şeşan'ın[h] oğlu yoktu,
kızları vardı. Aynı zamanda
Şeşan'ın Yarha adında Mısır-
lı bir hizmetkârı[ı] vardı.
35 Şeşan kızını hizmetkârı
Yarha'ya eş olarak verdi ve
o Attay'ı doğurdu. **36** At-
tay Natan'ın babasıydı.
Natan Zabad'ın[i] babasıy-
dı. **37** Zabad Eflal'ın ba-
basıydı. Eflal Obed'in baba-
sıydı. **38** Obed Yehu'nun

BÖLÜM 2

a Ba 46:12
Sy 26:21
Ru 4:18
Mt 1:3

b 1Ta 4:5
Ne 3:5
Ams 1:1

c 1Ta 2:9

ç 1Ta 2:27

d 1Ta 2:25

e 1Ta 2:26

f 1Ta 2:28

g 1Ta 2:34

h 1Ta 2:31

ı Ba 16:1
1Sa 30:13

i 1Ta 11:41

2. Sütun

a 1Ta 2:9

b Yş 15:58
2Ta 11:7
Ne 3:16

c Yş 15:31

ç Yş 15:57

d 1Ta 2:18

e Yş 15:17
Hk 1:13

f 1Ta 2:19

g Çk 17:12
Çk 24:14

h Yş 15:9
Yş 15:60
1Ta 13:5

ı 1Ta 4:1

i Ba 35:19
Ru 1:19
Ru 2:4
Mt 2:1
Yhn 7:42

babasıydı. Yehu Azarya'
nın babasıydı. **39** Azar-
ya Helets'in babasıydı. He-
lets Eleasa'nın babasıydı.
40 Eleasa Sismay'ın baba-
sıydı. Sismay Şallum'un
babasıydı. **41** Şallum Ye-
kamya'nın babasıydı. Ye-
kamya Elişama'nın baba-
sıydı.

42 Yerahmeel'in karde-
şi Kaleb'in[a] soyu şöyleydi:
İlk oğlu Meşa Zif'in atasıy-
dı. Ayrıca Hebron'un baba-
sı Mareşah'ın oğulları vardı.
43 Hebron'un oğulları Ko-
rah, Tappuah, Rekem ve
Şema'ydı. **44** Şema Ra-
ham'ın, o da Yorkeam'ın
babasıydı. Rekem Şammay'
ın babasıydı. **45** Şam-
may'ın oğlu Maon'du;
Maon Beyt-sur'un[b] atasıydı.
46 Kaleb'in cariyesi Efa,
Harran'ı, Motsa'yı ve Ga-
zez'i doğurdu. Harran Ga-
zez'in babasıydı. **47** Yah-
day'ın oğulları Regem,
Yotam, Geşan, Pelet, Efa ve
Şaaf'tı. **48** Kaleb'in cari-
yesi Maaka, Şeber'i ve Tirha-
na'yı doğurdu. **49** Daha
sonra da Madmanna'nın[c]
atası olan Şaaf'ı, Makbena'
nın ve Gibea'nın[c] atası olan
Şeva'yı doğurdu. Kaleb'in[d]
kızının adı ise Aksa'ydı.[e]
50 Kaleb'in tüm çocukları
bunlardı.

Efrata'nın[f] ilk oğlu Hur'
un[g] oğulları şunlardı: Kir-
yat-yearim'in[h] atası olan
Şobal,[ı] **51** Beytlehem'in[i]
atası olan Salma, Beyt-ga-
der'in atası olan Haref.

52 Menuhot halkının yarısı ve Haroe, Kiryat-yearim'in atası olan Şobal'ın[a] soyundandı. **53** Kiryat-yearim aileleri Yitriler,[b] Putiler, Şumatiler ve Mişrailerdi. Tsoralılar[c] ile Eştaollular[ç] onların soyundan geliyordu. **54** Beytlehem,[d] Netofa[e] ve Atrot-beyt-yoab halkı ile Manahatlıların yarısı ve Tsoriler Salma'nın soyundandı. **55** Yabets'te[f] oturan yazıcı aileleri Tiratiler, Şimeatiler ve Sukatilerdi. Bu aileler, Rekab[g] evinin atası Hammat'ın soyundan gelen Kenilerdir.[h]

3 Davut'un Hebron'da[ı] doğan oğulları[i] şunlardı: İlk oğlu Yizreelli[j] Ahinoam'dan[k] doğan Amnon,[l] ikincisi Karmelli[m] Abigail'den[n] doğan Daniel, **2** üçüncüsü Geşur[o] kralı Talmay'ın[ö] kızı Maaka'dan[p] doğan Absalom,[r] dördüncüsü Haggit'ten[s] doğan Adoniya,[ş] **3** beşincisi Abital'den[t] doğan Şefatya, altıncısı da karısı Egla'dan[u] doğan İtream. **4** Davut'un bu altı oğlu Hebron'da doğmuştu. Orada yedi yıl altı ay, Yeruşalim'de de otuz üç yıl saltanat sürdü.[ü]

5 Davut'un Yeruşalim'de doğan çocukları şunlardı:[v] Şimea,[y] Şobab,[z] Natan[a] ve Süleyman.[b] Bu dördü Ammiel[c] kızı Bat-şeba'dan[c] doğdu. **6** Ayrıca İbhar,[d] Elişama,[*e] Elifelet,[f] **7** Noga, Nefeg, Yafia,[g] **8** Elişama,[h] Elyada ve Elifelet[ı] adında dokuz oğlu daha vardı. **9** Cariyelerinden olan oğulları dışında, Davut'un tüm oğulları bunlardı. Tamar[a] da onların kız kardeşiydi.

10 Süleyman'ın oğlu Rehoboam'dı.[b] Onun oğlu Abiya,[c] onun oğlu Asa,[c] onun oğlu Yehoşafat,[d] **11** onun oğlu Yehoram,[e] onun oğlu Ahazya,[f] onun oğlu Yehoaş,[g] **12** onun oğlu Amatsya,[h] onun oğlu Azarya,[ı] onun oğlu Yotam,[i] **13** onun oğlu Ahaz,[j] onun oğlu Hizkiya,[k] onun oğlu Manasse,[l] **14** onun oğlu Amon,[m] onun oğlu Yoşiya'ydı.[n] **15** Yoşiya'nın oğulları şunlardı: İlk oğlu Yohanan, ikincisi Yehoyakim,[o] üçüncüsü Tsedekiya[o] ve dördüncüsü Şallum. **16** Yekonya[p] Yehoyakim'in oğluydu, Tsedekiya Yekonya'nın oğluydu. **17** Esir düşen Yekonya'nın oğulları, Şealtiel,[r] **18** Malkiram, Pedaya, Şenatsar, Yekamya, Hoşama ve Nedabya'ydı. **19** Pedaya'nın oğulları Zerubbabel[s] ile Şimei'ydi; Zerubbabel'in oğulları Meşullam ve Hananya'ydı (kız kardeşleri Şelomit'ti). **20** Ayrıca Haşuba, Ohel, Berekya, Hasadya ve Yuşab-hesed adında beş oğlu daha vardı. **21** Hananya'nın oğulları Pelatya[ş] ile Yeşaya'ydı. Refaya Yeşaya'nın oğluydu, Arnan Refaya'nın oğluydu, Obadya Arnan'ın oğluydu, Şekanya Obadya'nın oğluydu, **22** Şemaya Şekanya'nın oğluydu. Şemaya'nın oğulları ise Hattuş, İgal, Bariah, Nearya ve Şafat'tı; hepsi altı kişiydi. **23** Ne-

BÖLÜM 2

a 1Ta 4:1
b 2Sa 23:38
1Ta 11:40
c Hk 13:2
1Ta 4:2
ç Yş 15:33
Yş 19:41
Hk 13:25
Hk 16:31
d Ba 35:19
Ru 1:19
Ru 2:4
Mt 2:1
Yhn 7:42
e 2Sa 23:29
f 1Ta 4:9
g 2Kr 10:15
Yr 35:6
Yr 35:19
h Hk 1:16
Hk 4:11
1Sa 15:6

BÖLÜM 3

ı 2Sa 3:2
i Me 127:5
j Yş 15:56
k 1Sa 25:43
l 2Sa 13:32
m 1Sa 25:2
n 1Sa 25:39
o Yş 12:5
ö 2Sa 13:37
p 2Sa 3:3
r 2Sa 13:28
2Sa 14:1
2Sa 15:10
2Sa 18:14
s 1Kr 1:5
ş 1Kr 1:11
1Kr 2:24
t 2Sa 3:4
u 2Sa 3:5
ü 2Sa 5:5
v 2Sa 5:13
y 1Ta 14:4
z 2Sa 5:14
a Lu 3:31
b Mt 1:7
c 2Sa 11:3
ç 2Sa 11:27
1Kr 1:11
d 1Ta 14:5
e 2Sa 5:15
f 1Ta 14:5
g 1Ta 14:6
h 1Ta 14:7
ı 2Sa 5:16

2. Sütun

a 2Sa 13:1
b 1Kr 11:43
c 2Ta 13:1
ç 2Ta 14:1
d 2Ta 20:31
e 2Ta 21:5
f 2Ta 22:2
g 2Ta 24:1
h 2Ta 25:1
ı 2Kr 14:21
2Ta 26:3
Mt 1:8

1Ta 3:6* 14:5 ve 2. Samuel 5:15'te "Elişua"

i 2Ta 27:1; **j** 2Ta 28:1; Mt 1:9; **k** 2Ta 29:1; Mt 1:9; **l** 2Kr 21:1; Mt 1:10; **m** 2Kr 21:19; **n** 2Kr 22:1; Mt 1:10; **o** 2Kr 23:34; 2Ta 36:5; **ö** 2Kr 24:17; 2Ta 36:11; **p** 2Kr 24:6; 2Kr 25:27; Mt 1:11; **r** Mt 1:12; **s** Ezr 1:8; Ezr 5:2; Hg 2:2; Hg 2:4; Zk 4:6; Mt 1:12; Lu 3:27; **ş** Ne 10:22.

arya'nın Elyoenay, Hizkiya ve Azrikam adında üç oğlu vardı. **24** Ve Elyoenay'ın Hodavya, Elyaşib, Pelaya, Akkub, Yohanan, Delaya ve Anani adında yedi oğlu vardı.

4 Yahuda'nın oğulları Perets,[a] Hetsron,[b] Karmi,[c] Hur[ç] ve Şobal'dı.[d] **2** Şobal'ın oğlu Reaya,[e] Yahat'ın babasıydı; Yahat, Ahumay ile Lahad'ın babasıydı. Tsoralılarınf aileleri bunlardı. **3** Eytam'ın[g] atasının oğulları şunlardı: Yizreel,[h] İşma, İdbaş (kız kardeşlerinin adı Hatselelponi), **4** Gedor'un[ı] babası Penuel ve Huşa'nın babası Ezer. Bunlar Efrata'nın ilk oğlu ve Beytlehem'in[i] atası olan Hur'un[j] oğullarıydı. **5** Tekoa'nın[k] atası Aşhur'un[l] Helah ve Naara adında iki karısı vardı. **6** Naara Ahuzzam'ı, Hefer'i, Temeni'yi ve Hahaştari'yi doğurdu. Naara'nın oğulları bunlardı. **7** Helah'ın oğulları Tseret, Yitshar ve Etnan'dı. **8** Kots ise Anub'un, Tsobeba'nın ve Harum oğlu Aharhel ailelerinin atasıydı.

9 Yabets[m] kardeşlerinden daha itibarlı[n] oldu. Annesi "Onu acılar içinde doğurdum"[o] diyerek adını Yabets* koymuştu. **10** Yabets İsrail'in Tanrısına şöyle yakardı:[ö] "Ne olur, bana bereket ver,[p] topraklarımı genişlet[r] ve her zaman elimden tut.[s] Beni felaketten koru[ş] da zarar görmeyeyim[t]. . ." Bunun üzerine Tanrı onun dileğini yerine getirdi.[u]

11 Şuha'nın kardeşi Kelub, Mehir'in babasıydı; Mehir Eşton'un babasıydı. **12** Eşton ise Beyt-rafa'nın, Paseah'ın ve Tehinna'nın babasıydı; Tehinna da İr-nahaş'ın atasıydı. Bunlar Rekalıydı. **13** Kenaz'ın[a] oğulları Otniel[b] ve Seraya'ydı; Hatat Otniel'in oğluydu. **14** Meonotay Ofra'nın babasıydı. Seraya Yoab'ın, o da Ge-haraşim'in* atasıydı; bunlar zanaatçıydı.[c]

15 Yefunne[ç] oğlu Kaleb'in[d] oğulları İru, Elah ve Naam'dı; Kenaz Elah'ın oğluydu. **16** Yehallelel'in oğulları Zif, Zifa, Tirya ve Asarel'di. **17** Ezrah'ın oğulları Yeter, Mered, Efer ve Yalon'du. Sonra karısı, Miryam'ı, Şammay'ı ve Eştemoa'nın[e] atası olan Yişbah'ı doğurdu. **18** Yahudi olan karısı, Gedor'un babası Yered'i, Soko'nun babası Heber'i ve Zanoah'ın babası Yekutiel'i doğurdu. (. . .) Mered'in eş olarak aldığı Firavunun kızı Bitya'nın oğulları bunlardı.

19 Naham'ın kız kardeşi Hodiya'nın karısıydı; onun oğulları da, Garmi Keila'nın[f] atası ve Maakatlı Eştemoa'ydı. **20** Şimon'un oğulları Amnon, Rinna, Benhanan ve Tilon'du. İşi'nin oğulları Zohet ve Ben-zohet'ti.

21 Yahuda oğlu Şela'nın[g] oğulları: Leka'nın babası Er, Mareşah'ın babası Laada, Aşbea evinden ince dokuma işinde[h] çalışanlar evinin aileleri **22** ve Yokim'di; ayrıca Moablı kadınlar[ı] alan Kozeba erkekleri, Yoaş, Saraf ve Yaşubi-lehem vardı. Bu kayıtlar eskiye dayanır.[i] **23** Bunlar Netaim ve Gedera'da yaşayan

BÖLÜM 4

a Ba 38:29
Sy 26:20
Ru 4:18
Mt 1:3
b Ba 46:12
1Ta 2:5
c Yş 7:1
1Ta 2:7
ç Çk 17:12
Çk 24:14
1Ta 2:19
d 1Ta 2:50
e 1Ta 2:52
f Yş 15:33
Hk 13:25
1Ta 2:53
g 2Ta 11:6
h Yş 15:56
ı Yş 15:58
1Ta 4:18
i 1Sa 16:1
Mi 5:2
Yhn 7:42
j 1Ta 2:19
k 2Ta 11:6
Ne 3:5
Ams 1:1
l 1Ta 2:24
m 1Ta 2:55
n Öz 15:20
o Ba 3:16
ö Ba 12:8
Me 55:16
Me 99:6
Yr 33:3
p Ba 32:26
Sy 22:6
Öz 10:22
r Tkr 12:20
s Me 119:173
İş 41:10
ş Ba 48:16
Me 50:15
t Öz 12:21
u Me 21:2
Me 66:19
Mt 7:7
Mt 21:22
1Pe 3:12
1Yh 5:14

2. Sütun

a Yş 15:17
b Hk 1:13
Hk 3:9
Hk 3:11
c 2Kr 24:14
Ne 11:35
ç Sy 13:6
Sy 14:6
Yş 14:6
d Sy 32:12
Yş 15:13
e Yş 21:14
1Sa 30:28
1Ta 6:57
f Yş 15:44
1Sa 23:1
g Ba 38:5
Sy 26:20
h 1Ta 15:27
2Ta 3:14
ı Ru 4:10
i 2Se 2:15

1Ta 4:9* Bu isim İbranicede "acı" anlamında bir kökten gelir.

1Ta 4:14* Anlamı, "Zanaatçılar Vadisi"

çömlekçilerdi.[a] Orada oturuyor ve kral için çalışıyorlardı.[b]

24 Şimeon'un oğulları Nemuel,[c] Yamin,[ç] Yarib, Zerah, Şaul' du.[d] **25** Onun oğlu Şallum, onun oğlu Mibsam, onun oğlu Mişma'ydı. **26** Hammuel Mişma'nın oğluydu, onun oğlu Zakkur, onun oğlu Şimei'ydi. **27** Şimei'nin on altı oğlu, altı kızı vardı; fakat kardeşlerinin bu kadar çok oğlu yoktu, ailelerinden hiçbiri Yahudaoğulları kadar kalabalık olmamıştı.[e] **28** Onların yaşadığı yerler şunlardı: Beer-şeba,[f] Molada,[g] Hatsar-şual,[h] **29** Bilha,[ı] Etsem,[i] Tolad,[j] **30** Betuel,[k] Horma,[l] Tsiklag,[m] **31** Beyt-markabot, Hatsar-susim,[n] Beyt-biri ve Şaarayim.[o] Bu şehirler Davut'un hükümdarlığına kadar onlarındı.

32 Yerleşim yerleri de Eytam, Ain, Rimmon, Token ve Aşan' dı;[o] toplam beş şehir. **33** Tüm o şehirlerin çevresinde Baal'e kadar uzanan yerleşimler[p] onlarındı. Yaşadıkları yerler ve soy kütükleri böyleydi. **34** Meşobab, Yamlek, Amatsya oğlu Yoşa, **35** Yoel, Asiel oğlu Seraya oğlu Yoşibya oğlu Yehu, **36** Elyoenay, Yaakoba, Yeşohaya, Asaya, Adiel, Yesimiel, Benaya, **37** Şemaya oğlu Şimri oğlu Yedaya oğlu Allon oğlu Şifi oğlu Ziza. **38** Bu adları sayılanların her biri kendi ailelerinin beyleriydi;[r] ve aşiretleri büyüdükçe büyüdü. **39** Sürülerine otlak aramak için Gedor şehrinin girişine, vadinin doğusuna kadar gittiler. **40** Sonunda verimli ve güzel otlaklar[s] buldular. Topraklar oldukça genişti, rahat ve huzurluydular.[a] Daha önceleri orada Ham'ın[b] soyundan gelenler yaşamıştı. **41** Yukarıda adları yazılı olanlar, Yahuda kralı Hizkiya[c] zamanında oraya geldi, Hamoğullarının çadırlarını yıkıp[ç] orada bulunan Meunları yok ettiler.[d] Öyle ki bugüne dek onlardan hiçbir iz bırakmadılar. Onların yerinde kendileri yaşamaya başladılar, çünkü orada sürüleri için otlak[e] vardı.

42 Sonra Şimeonoğullarından beş yüz kişi Seir Dağına[f] gitti. Başlarında İşioğullarından Pelatya, Nearya, Refaya ve Uzziel vardı. **43** Amalekoğullarından[g] sağ kalmış olanları öldürüp oraya yerleştiler. Bugün hâlâ orada yaşıyorlar.

5 İsrail'in ilk oğlu[h] Ruben'di;[ı] fakat o babasının namusuna leke sürdüğü[i] için ilk oğulluk hakkı İsrail'in oğlu Yusuf' un[j] oğullarına verildi. Bu yüzden Ruben soy kütüğüne ilk oğulluk hakkıyla kaydedilmedi. **2** Yahuda,[k] kardeşlerinden üstün oldu; önder olacak kişi ondan gelecekti,[l] fakat ilk oğulluk hakkı Yusuf'undu.[m] **3** İsrail'in ilk oğlu Ruben'in oğulları Hanok,[n] Pallu,[o] Hetsron ve Karmi' ydi.[ö] **4** Şemaya Yoel'in oğluydu, onun oğlu Gog, onun oğlu Şimei, **5** onun oğlu Mika, onun oğlu Reaya, onun oğlu Baal, **6** onun oğlu da Asur kralı Tilgat-pilneser*[p] tarafından sürgüne götürülen ve Rubeno-

BÖLÜM 4

a Öz 26:23
İş 41:25
Ağ 4:2
b Öz 22:29
c Ba 46:10
Çk 6:15
ç Sy 26:12
d Sy 26:13
e Ba 49:8
Sy 26:22
f Ba 21:14
Yş 19:2
g Yş 15:26
Ne 11:26
h Yş 15:28
Yş 19:3
Ne 11:27
ı Yş 19:3
i Yş 15:29
j Yş 15:30
k Yş 19:4
l Hk 1:17
m Yş 15:31
Yş 19:5
1Sa 27:6
1Sa 30:1
1Ta 12:1
n Yş 19:5
o Yş 19:6
ö Yş 19:7
p Yş 19:8
r 1Ta 5:24
s Me 65:12

2. Sütun

a Yş 11:23
Yş 14:15
Hk 18:7
b Ba 10:6
Ba 10:20
c 2Ta 29:1
ç 2Kr 18:8
d 2Kr 19:11
2Ta 20:23
e Sy 32:1
f Ba 36:8
Tkr 1:2
g Çk 17:14
1Sa 15:7
2Sa 8:12

BÖLÜM 5

h Ba 49:3
ı Ba 29:32
i Ba 35:22
Ba 49:4
Le 20:11
Tkr 27:20
1Ko 5:1
j Ba 49:26
Tkr 21:17
Yş 14:4
k Ba 49:8
Ba 49:10
Sy 2:3
Sy 10:14
Hk 1:2
Me 60:7
l Mt 2:6
İb 7:14
m Ba 49:26

n Ba 46:9; **o** Çk 6:14; **ö** Sy 26:6; **p** 2Kr 16:7.

1Ta 5:6* Ya da "III. Tiglat-pileser"

ğullarının bir beyi olan Beerah'tı.
7 Onun, ailelerine göre soy kütüğüne[a] kayıtlı kardeşlerinin adları şöyleydi: Başları Yeiel, ayrıca
Zekeriya **8** ve Yoel[b] oğlu Şema
oğlu Azaz oğlu Bela; o Aroer'
de,[c] Nebo[c] ve Baal-meon'a[d] kadar uzanan topraklarda yaşardı.
9 Hatta doğuda Fırat Irmağına,[e]
çölün başladığı yere kadar olan
bölgeye gelip yerleşmişti; çünkü
Gilead[f] topraklarında yetiştirdiği
hayvanların sayısı çok artmıştı.
10 Saul'un döneminde Hacerilere savaş açıp[g] onları bozguna
uğrattılar. Sonra da Gilead'ın doğusundaki tüm topraklarda onların çadırlarına yerleştiler.

11 Onların yanındaki bölgede bulunan Gadoğulları,[h] Başan[i] topraklarında, Saleka'ya[i]
kadar uzanan yerde yaşıyordu.
12 Başları Yoel'di, ondan sonra Şafam geliyordu, Başan'da ise
Yanay ve Şafat vardı. **13** Ayrıca
kendi aşiretlerinden Mikael, Meşullam, Seba, Yoray, Yakan, Zia ve
Eber adında yedi kardeşleri vardı.
14 Bunlar Buz oğlu Yahdo oğlu
Yeşişay oğlu Mikael oğlu Gilead
oğlu Yaroah oğlu Huri oğlu Abihail'in oğullarıydılar. **15** Guni
oğlu Abdiel oğlu Ahi aşiret reisiydi. **16** Gilead'da,[j] Başan[k] ile
çevre kentlerinde[i] ve Şaron'un
sınırlarına kadar bütün otlaklarda onlar yaşıyordu. **17** Bunların hepsi Yahuda kralı Yotam'ın[m]
ve İsrail kralı Yeroboam'ın[n] döneminde soy kütüğüne kaydedildiler.

18 Rubenoğullarının, Gadoğullarının ve Manasse kabilesinin yarısının, kalkan ve kılıç
taşıyan, iyi ok atan, savaş eğitimi almış ve orduya katılabilecek durumda[a] kırk dört bin
yedi yüz altmış yiğit adamı[b] vardı. **19** Bunlar Hacerilere,[c] Yetur,[c] Nafiş[d] ve Nodab'a savaş açtılar **20** ve savaşta yardım
gördüler. Böylece Haceriler ve
yanlarındaki herkes onların eline verildi. Çünkü savaşta Tanrı'dan yardım istediler[e] ve O'na
güvendiler.[f] Tanrı da yalvarışlarına cevap verdi. **21** Onların bütün hayvanlarını ele geçirdiler:[g]
elli bin deve, iki yüz elli bin koyun ve iki bin eşek. Ayrıca yüz
bin canı esir aldılar.[h] **22** Savaşta çok sayıda kişiyi de öldürdüler,
çünkü onlar için savaşan gerçek
Tanrı'ydı.*[1] Böylece sürgün dönemine kadar onların topraklarında yaşadılar.[i]

23 Manasse[j] kabilesinin yarısı Başan'dan[k] Baal-hermon'a,[l] Senir'e[m] ve Hermon Dağına[n] kadar uzanan bölgede yaşadı. Sayıları
çoğaldıkça çoğaldı. **24** Aşiret
reisleri şunlardı: Efer, İşi, Eliel,
Azriel, Yeremya, Hodavya ve Yahdiel. Aşiret reisi olan bu
adamlar, güçlü kuvvetli ve nam
salmış yiğitlerdi. **25** Fakat sonraları atalarının Tanrısına sadakatsizlik ettiler, o topraklarda
yaşayan halkların tanrılarının peşinden giderek[o] ahlaksızlık yaptılar;[ö] oysa Tanrı o halkları önleri
sıra temizlemişti. **26** Sonunda
İsrail'in Tanrısı, Asur[p] kralı Pul'u,[r]
yani Asur kralı Tilgat-pilneser'i[s]

BÖLÜM 5

a 1Ta 7:40
b 1Ta 5:4
c Sy 32:34
Tkr 2:36
ç Sy 32:38
İş 15:2
d Yş 13:17
He 25:9
e Ba 15:18
Tkr 1:7
Yş 1:4
2Sa 8:3
f Yş 22:9
Ezg 4:1
g Çk 23:30
h Yş 13:24
ı Tkr 3:10
i Yş 12:5
Yş 13:11
j Ba 31:21
Sy 32:1
Tkr 3:10
k Tkr 3:13
Tkr 32:14
Yr 50:19
l Tkr 3:4
Tkr 4:43
Yş 12:4
Yş 20:8
m 2Kr 15:32
2Ta 27:1
İş 1:1
Ho 1:1
Mi 1:1
n 2Kr 14:16
2Kr 14:28

2. Sütun

a Yş 4:12
b 2Sa 17:10
c 1Ta 5:10
Me 83:6
ç Ba 25:15
d 1Ta 1:31
e 2Ta 14:11
Me 44:3
f Me 9:10
Me 20:7
Me 22:4
İb 11:33
g Sy 31:32
h Sy 31:35
ı Tkr 20:4
Yş 10:42
Yş 23:10
1Sa 17:47
2Ta 20:15
Ro 8:31
i 2Kr 15:29
2Kr 17:6
j Sy 32:33
Yş 13:29
k Yş 13:30
l Hk 3:3
m Ezg 4:8
He 27:5
n Tkr 4:48
Me 42:6
Me 133:3
o Tkr 5:9
Hk 2:2
Me 106:36

ö Hk 2:17; Hk 8:33; 2Kr 17:10; p İş 10:5; r 2Kr 15:19; s 2Kr 15:29; 2Kr 16:7.

1Ta 5:22* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

harekete geçirdi.[a] Rubenoğullarını, Gadoğullarını ve Manasse kabilesinin yarısını esir alıp Halah'a,[b] Habor'a, Hara'ya ve Gozan Irmağına sürdü.[c] Onlar bugün hâlâ oradadır.

6 Levi'nin[ç] oğulları Gerşon,[d] Kohat[e] ve Merari'ydi.[f] **2** Kohat'ın oğulları Amram,[g] Yitshar,[h] Hebron[ı] ve Uzziel'di.[i] **3** Amram'ın[j] oğulları Harun[k] ve Musa'ydı;[l] bir de kızı Miryam[m] vardı. Harun'un oğulları Nadab,[n] Abihu,[o] Eleazar[ö] ve İtamar'dı.[p] **4** Eleazar[r] Finehas'ın[s] babasıydı. Finehas Abişua'nın[ş] babasıydı. **5** Abişua Bukki'nin babasıydı, Bukki Uzzi'nin[t] babasıydı. **6** Uzzi Zerahya'nın babasıydı, Zerahya Merayot'un[u] babasıydı. **7** Merayot Amarya'nın babasıydı, Amarya Ahitub'un[ü] babasıydı. **8** Ahitub Tsadok'un[v] babasıydı, Tsadok Ahimaats'ın[y] babasıydı. **9** Ahimaats Azarya'nın babasıydı, Azarya Yohanan'ın babasıydı, **10** Yohanan da Azarya'nın[z] babasıydı. Süleyman'ın Yeruşalim'de inşa ettiği evde kâhinlik yapan oydu.

11 Azarya Amarya'nın[a] babasıydı. Amarya Ahitub'un[b] babasıydı. **12** Ahitub Tsadok'un babasıydı, Tsadok[c] Şallum'un babasıydı. **13** Şallum Hilkiya'nın babasıydı, Hilkiya[ç] Azarya'nın babasıydı. **14** Azarya Seraya'nın[d] babasıydı, Seraya Yehotsadak'ın[e] babasıydı. **15** Yahuda ve Yeruşalim halkı Yehova tarafından Nabukadnezar eliyle sürgün edildiğinde Yehotsadak da onların arasındaydı.

BÖLÜM 5

a Ezr 1:1
Öz 21:1
b 2Kr 17:6
2Kr 18:11
c 2Kr 17:23

BÖLÜM 6

ç Ba 29:34
Çk 6:16
d Sy 3:17
1Ta 6:16
e Çk 6:18
Sy 3:27
f Sy 26:57
g 1Ta 23:13
h Çk 6:21
ı 1Ta 15:9
1Ta 26:30
i Çk 6:22
Le 10:4
1Ta 15:10
j Çk 6:20
k 1Ta 23:13
l Çk 6:26
Elç 7:38
İb 3:2
m Çk 2:4
Çk 15:20
Sy 12:10
n Çk 6:23
Çk 24:1
Le 10:1
o Çk 28:1
1Ta 24:2
ö Sy 3:32
Tkr 10:6
p Sy 4:28
1Ta 24:4
r Çk 6:25
s Sy 25:11
1Ta 9:20
Me 106:30
ş Ezr 7:5
t Ezr 7:4
u Ezr 7:3
ü 2Sa 8:17
v 2Sa 15:27
2Sa 20:25
1Kr 1:8
1Kr 2:35
y 2Sa 15:36
2Sa 17:17
2Sa 18:19
z 2Ta 26:20
a Ezr 7:3
b Ezr 7:2
c Ne 11:11
ç 2Ta 34:14
d 2Kr 25:18
e Hg 1:1

2. Sütun

a Çk 6:16
b Sy 3:18
c 1Ta 23:7
ç 1Ta 6:2
d Çk 6:20
1Ta 23:13
e Çk 6:22
Sy 3:19

16 Levi'nin[a] oğulları Gerşom,* Kohat ve Merari'ydi. **17** Gerşom'un oğullarının adları Libni[b] ve Şimei'ydi[c]. **18** Kohat'ın[ç] oğulları Amram,[d] Yitshar, Hebron ve Uzziel'di.[e] **19** Merari'nin oğulları Mahli ve Muşi' ydi.[f]

Atalarının adlarına göre Levioğullarının aileleri şunlardır:[g] **20** Gerşomoğulları: Libni[h] Gerşom'un oğluydu, onun oğlu Yahat, onun oğlu Zimma, **21** onun oğlu Yoah,[ı] onun oğlu İddo, onun oğlu Zerah, onun oğlu Yeateray'dı. **22** Kohatoğulları: Amminadab Kohat'ın oğluydu; Amminadab'ın oğlu Korah,[i] onun oğulları Assir, **23** Elkana ve Ebyasaf;[j] onun oğlu Assir, **24** onun oğlu Tahat, onun oğlu Uriel, onun oğlu Uzziya ve onun oğlu Şaul'du. **25** Elkana'nın[k] oğulları Amasay ve Ahimot'tu. **26** Tsofay Elkana'nın oğluydu; Tsofay'ın[l] oğlu Nahat, **27** onun oğlu Eliab,[m] onun oğlu Yeroham ve onun oğlu Elkana'ydı.[n] **28** Samuel' in[o] oğullarının ilki Yoel, ikincisi Abiya'ydı.[ö] **29** Merarioğulları: Mahli[p] Merari'nin oğluydu; Mahli'nin oğlu Libni, onun oğlu Şimei, onun oğlu Uzza, **30** onun oğlu Şimea, onun oğlu Haggiya, onun oğlu Asaya'ydı.

31 Ahit Sandığı Yehova'nın evine yerleştirildikten[r] sonra Davut[s] bazı kişileri ilahi söyleme

f Sy 3:20; 1Ta 23:21; **g** Sy 26:57; **h** Sy 3:18; **ı** 2Ta 29:12; **i** Sy 16:1; Sy 16:32; Sy 26:10; Yhd 11; **j** Çk 6:24; **k** 1Ta 6:36; **l** 1Ta 6:35; **m** 1Ta 6:34; **n** 1Sa 1:1; **o** 1Sa 1:20; **ö** 1Sa 8:2; **p** Çk 6:19; Sy 3:33; 1Ta 23:21; **r** 2Sa 6:17; Me 132:14; **s** 1Ta 15:16.

1Ta 6:16* 1. ayette "Gerşon"

hizmetinin gözetimine getirdi.
32 Süleyman Yeruşalim'de Yehova'nın evini inşa edene kadar[a] bu kişiler Kutsal Toplanma Çadırının önünde ilahilerden[b] sorumluydu;[c] her biri kendisine verilen görevde hizmet ediyordu.[ç]
33 Hizmet edenler ve oğulları şunlardı: Kohatoğullarından ilahici Heman.[d] Heman'ın babası Yoel'di,[e] onun babası Samuel'di,[f] **34** onun babası Elkana,[g] onun babası Yeroham, onun babası Eliel,[h] onun babası Toah'tı, **35** onun babası Tsuf,[ı] onun babası Elkana, onun babası Mahat, onun babası Amasay'dı, **36** onun babası Elkana, onun babası Yoel, onun babası Azarya, onun babası Tsefanya'ydı, **37** onun babası Tahat, onun babası Assir, onun babası Ebyasaf,[i] onun babası Korah'tı,[j] **38** onun babası Yitshar,[k] onun babası Kohat, onun babası Levi, onun babası da İsrail'di.

39 Kardeşi Asaf[l] onun sağ yanında hizmet ediyordu. Asaf'ın babası Berekya'ydı,[m] onun babası Şimea, **40** onun babası Mikael, onun babası Baaseya, onun babası Malkiya'ydı, **41** onun babası Etni, onun babası Zerah, onun babası Adaya'ydı, **42** onun babası Etan, onun babası Zimma, onun babası Şimei'ydi, **43** onun babası Yahat,[n] onun babası Gerşom,[o] onun babası da Levi'ydi.

44 Sol yanlarında hizmet eden kardeşleri Merarioğullarından[ö] Etan'dı.[p] Etan'ın babası Kişi,[r] onun babası Abdi, onun babası Malluk'tu, **45** onun babası Haşabya, onun babası Amatsya, onun babası Hilkiya'ydı, **46** onun babası Amtsi, onun babası Bani, onun babası Şemer'di, **47** onun babası Mahli, onun babası Muşi,[a] onun babası Merari,[b] onun babası da Levi'ydi.

48 Kardeşleri Levioğulları[c] Tanrı'nın evi olan Çadırdaki bütün hizmetleri[ç] yerine getiriyorlardı. **49** Harun[d] ve oğulları Tanrı'nın kulu Musa'nın bütün emirlerine uygun olarak İsrail'e[e] kefaret etmek[f] ve en kutsal şeylerle ilgili işleri yerine getirmek için buhur sunağında[g] buhur ve sunakta[h] yakılan sunuların dumanını[ı] sunuyorlardı.
50 Harunoğulları[i] şunlardı: Harun'un oğlu Eleazar,[j] onun oğlu Finehas,[k] onun oğlu Abişua'ydı,[l] **51** onun oğlu Bukki, onun oğlu Uzzi, onun oğlu Zerahya'ydı[m], **52** onun oğlu Merayot,[n] onun oğlu Amarya, onun oğlu Ahitub'du,[o] **53** onun oğlu Tsadok,[ö] onun oğlu da Ahimaats'tı.[p]

54 Kohatoğulları[r] ailesinden olan Harunoğullarının, kurada kendilerine düşen bölgede, obalarına göre yerleştiği yerler şunlardı:[s] **55** Onlara Yahuda topraklarındaki Hebron[ş] ve çevresindeki tüm otlaklar verildi.
56 Şehrin tarlaları ve yerleşimleri[t] ise Yefunne[u] oğlu Kaleb'e[ü] verildi. **57** Harunoğullarına sığınma şehirlerinden[v] Hebron[y] verildi. Ayrıca Libna[z] ve otlakları, Yattir,[a] Eştemoa[b] ve otlakları,
58 Hilen[c] ve otlakları, Debir[ç]

BÖLÜM 6

a 1Kr 6:14
b 1Ta 16:42
Me 68:25
c 1Ta 16:4
1Ta 16:37
ç 2Ta 35:15
Ezr 3:10
1Ko 14:40
d 1Ta 15:19
1Ta 16:41
1Ta 25:1
2Ta 5:12
e 1Sa 8:2
1Ta 6:28
f 1Sa 1:20
1Sa 8:1
g 1Sa 1:19
h 1Ta 6:27
ı 1Sa 1:1
1Ta 6:26
i Çk 6:24
j Sy 26:11
Me 42:Üst
k Sy 3:19
l 1Ta 25:1
2Ta 5:12
2Ta 29:30
Me 50:Üst
m 1Ta 15:17
n 1Ta 6:20
o Çk 6:16
ö 1Ta 23:6
p 1Ta 15:19
r 1Ta 15:17

2. Sütun

a Sy 3:20
b Çk 6:16
c 1Ta 23:2
1Ta 26:20
ç Sy 3:7
Sy 16:9
1Pe 4:10
d Çk 28:1
Sy 3:10
e Le 4:20
Le 17:11
Sy 15:25
f Çk 30:10
2Ta 29:24
g Çk 30:7
2Ta 26:18
h Çk 29:38
Le 9:2
ı Ef 5:2
i Çk 6:23
j Çk 28:1
Sy 3:32
k 1Ta 6:4
1Ta 9:20
l Ezr 7:5
m Ezr 7:4
n Ezr 7:3
o 2Sa 8:17
ö 2Sa 15:27
1Kr 1:8
1Kr 2:35
p 2Sa 17:17
r Yş 21:5
s Yş 21:3
ş Sy 13:22
Yş 21:11
t Le 25:31
u Yş 21:12

ü Tkr 1:36; Yş 14:13; Hk 1:20; **v** Sy 35:13; **y** Yş 20:7; Yş 21:13; **z** Yş 15:42; Yş 21:13; **a** Yş 15:48; 1Sa 30:27; **b** Yş 21:14; **c** Yş 15:51; Yş 21:15; **ç** Yş 15:15; Hk 1:11.

ve otlakları, **59** Aşan[a] ve otlakları, Beyt-şemeş[b] ve otlakları; **60** Benyamin kabilesi topraklarından Geba[c] ve otlakları, Alemet[ç] ve otlakları, Anatot[d] ve otlakları onlara verildi. Aileler arasında paylaştırılan şehirlerin toplam sayısı on üçtü.[e]

61 Kohatoğullarının geri kalanına, her kabilenin ailelerinden ve Manasse kabilesinin yarısından kurayla on şehir[f] verildi.

62 Gerşomoğulları[g] ailelerine, İssakar[h] kabilesinin, Aşer[ı] kabilesinin, Naftali[i] kabilesinin topraklarından ve Manasse[j] kabilesinin Başan'daki topraklarından on üç şehir verildi.

63 Merarioğulları[k] ailelerine, Ruben[l] kabilesinin, Gad[m] kabilesinin ve Zebulun[n] kabilesinin topraklarından kurayla on iki şehir verildi.

64 Böylece İsrailoğulları Levioğullarına[o] otlaklarıyla[ö] birlikte şehirler verdi. **65** Yahuda[p] kabilesinin, Şimeon[r] kabilesinin, Benyamin[s] kabilesinin topraklarından isimleri sayılan şehirler kurayla onlara verildi.

66 Kohatoğullarından bazı ailelere verilen şehirler Efraim[ş] kabilesi topraklarındandı. **67** Onlara sığınma şehirlerinden, Efraim'in dağlık bölgesinde bulunan Şekem'i[t] ve otlaklarını verdiler. Ayrıca Gezer[u] ve otlakları, **68** Yokmeam[ü] ve otlakları, Beyt-horon[v] ve otlakları, **69** Ayyalon[y] ve otlakları, Gatrimmon[z] ve otlakları onlara verildi. **70** Manasse kabilesinin yarısına ait topraklardan da Aner[a] ve otlakları ile Bileam[b] ve otlakları Kohatoğulları ailesinin geri kalanına verildi.[a]

71 Gerşomoğullarına,[b] Manasse kabilesinin yarısına ait topraklardan, Başan'da bulunan Golan[c] ve otlakları, Aştarot[ç] ve otlakları verildi. **72** İssakar kabilesi topraklarından Kedeş[d] ve otlakları, Daberat[e] ve otlakları, **73** Ramot[f] ve otlakları, Anem[g] ve otlakları verildi. **74** Aşer kabilesi topraklarından Maşal ve otlakları, Abdon[h] ve otlakları, **75** Hukok[ı] ve otlakları, Rehob[i] ve otlakları verildi. **76** Naftali[j] kabilesi topraklarından Celile'de[k] bulunan Kedeş[l] ve otlakları, Hammon ve otlakları, Kiryataim[m] ve otlakları verildi.

77 Merarioğullarının geri kalanına, Zebulun[n] kabilesi topraklarından Rimmono[o] ve otlakları, Tabor ve otlakları verildi. **78** Ruben[ö] kabilesi topraklarından Ürdün bölgesinin Eriha dolaylarında, Ürdün Irmağının doğusundaki yaylada bulunan Betser[p] ve otlakları, Yahats[r] ve otlakları, **79** Kedemot[s] ve otlakları, Mefaat[ş] ve otlakları verildi. **80** Gad[t] kabilesi topraklarından Gilead'da bulunan Ramot[u] ve otlakları, Mahanaim[ü] ve otlakları, **81** Heşbon[v] ve otlakları, Yazer[y] ve otlakları verildi.

7 İssakar'ın Tola,[z] Pua,[a] Yaşub ve Şimron[b] adında dört oğlu vardı. **2** Tola'nın oğulları Uzzi, Refaya, Yeriel, Yahmay, İbsam ve Şemuel'di, hepsi aşiret reisiydi. Tola'nın soyundan yiğit ve

BÖLÜM 6

a Yş 21:16
1Ta 4:32
b Yş 15:10
1Sa 6:12
c Yş 18:24
Yş 21:17
ç Yş 21:18
d 1Kr 2:26
İş 10:30
Yr 1:1
e Yş 21:4
f Yş 21:5
g 1Ta 6:17
h Yş 21:28
ı Yş 21:30
i Yş 21:32
j Yş 21:27
k Yş 21:40
l Yş 21:36
m Yş 21:38
n Yş 21:34
o Yş 21:41
ö Sy 35:4
p 1Ta 6:57
1Ta 6:58
r Yş 19:1
s 1Ta 6:60
ş Yş 21:20
t Yş 20:7
Hk 9:1
Hk 9:45
1Kr 12:1
u Yş 16:10
Yş 21:21
ü Yş 21:22
v Yş 10:11
Yş 16:5
Yş 21:22
y Yş 10:12
Yş 21:24
Hk 1:35
2Ta 28:18
z Yş 19:45
Yş 21:24
a Yş 21:25
b Yş 17:11
2Kr 9:27

2. Sütun

a Yş 21:26
b Yş 21:27
c Tkr 4:43
Yş 20:8
ç Tkr 1:4
d Yş 21:28
e Yş 19:12
f Yş 21:29
g Yş 21:29
h Yş 21:30
ı Yş 19:25
Yş 21:31
i Yş 19:28
Hk 1:31
j Yş 21:32
k Mt 3:13
l Yş 20:7
Hk 4:6
m Yş 21:32
n Yş 21:34
o Yş 19:13
Yş 21:35
ö Yş 21:36
p Tkr 4:43
Yş 20:8

r Sy 21:23; Yş 13:18; s Tkr 2:26; Yş 13:18; ş Yş 21:37; t Yş 21:38; u Yş 20:8; 1Kr 4:13; ü Ba 32:2; 2Sa 2:8; 2Sa 19:32; v Sy 21:26; Yş 13:17; y Sy 32:1; Yş 21:39; **BÖLÜM 7** z Sy 26:23; a Ba 46:13; b Sy 26:24.

kudretli adamlar vardı. Davut'
un[a] döneminde sayıları yirmi
iki bin altı yüzdü. **3** Yizrahya
Uzzi'nin oğluydu; Yizrahya'nın
oğulları Mikael, Obadya, Yoel, İş-
şiya ve (. . .) idi.* Onların beşi de
aşiret reisiydi. **4** Yanlarında da
aşiretlerine göre kendi soyların-
dan, savaşa hazır otuz altı bin ki-
şilik orduları vardı, çünkü hepsi-
nin birçok karısı ve çocukları
vardı.[b] **5** Ve onların İssakar ka-
bilesi ailelerinden olan kardeşle-
rinin, soy kütüğüne kayıtlı[c] yiğit
ve kudretli kişilerin[ç] toplam sayı-
sı seksen yedi bindi.

6 Benyamin'in[d] Bela,[e] Beker[f]
ve Yediael[g] adında üç oğlu var-
dı. **7** Bela'nın,[h] Etsbon, Uzzi,
Uzziel, Yerimot ve İri adında beş
oğlu vardı. Hepsi aşiret reisi, yi-
ğit ve kudretli adamlardı. Onlar-
dan, soy kütüğüne kayıtlı[ı] yir-
mi iki bin otuz dört kişi vardı.
8 Beker'in oğulları Zemira, Yoaş,
Eliezer, Elyoenay, Omri, Yere-
mot, Abiya, Anatot ve Alemet'ti;
hepsi Beker'in oğluydu. **9** Aşi-
ret reislerine göre soylarına ay-
rılmış, soy kütüğüne kayıtlı[i] yi-
ğit ve kudretli yirmi bin iki yüz
adam vardı. **10** Bilhan Yedia-
el'in[j] oğluydu; Bilhan'ın oğulla-
rı Yeuş, Benyamin, Ehud, Kenaa-
na, Zetan, Tarşiş ve Ahişahar'dı.
11 Hepsi Yediael'in oğullarıydı.
Aşiret reislerine göre toplanıp sa-
vaş için orduya katılabilecek on
yedi bin iki yüz yiğit ve kudretli
adam[k] vardı.

12 İr'in[l] oğulları Şuppim[m] ve
Huppim'di.[n] Huşim Aher'in soy-
uydu.

1Ta 7:3* İbranice metinde bir isim eksiktir.

BÖLÜM 7

a 2Sa 24:1
1Ta 21:5
b 1Ta 12:32
c Sy 26:25
ç Vz 9:11
d Ba 35:18
Ba 49:27
Sy 26:41
e Sy 26:38
1Ta 8:1
f Ba 46:21
g 1Ta 7:10
h Sy 26:38
1Ta 8:1
ı 1Ta 21:2
i 1Ta 21:2
j 1Ta 7:6
k Me 33:16
l 1Ta 7:7
m Ba 46:21
Sy 26:39
1Ta 8:5
n Ba 46:21
Sy 26:39
1Ta 8:5

2. Sütun

a Ba 30:8
Ba 49:21
b Ba 46:24
c Sy 26:48
ç Sy 26:49
d Ba 30:3
Ba 35:22
Ba 46:25
e Ba 41:51
f Ba 50:23
Sy 26:29
Sy 27:1
Tkr 3:15
g Sy 26:33
h Sy 27:7
Sy 36:2
ı Sy 26:30
Hk 6:11
Hk 8:2
i Sy 1:33
Tkr 33:17
Me 60:7
j Sy 26:35
k 1Sa 5:8
1Sa 7:14
1Sa 17:4
l Ba 37:34
m Me 128:3
n 1Ta 4:10
o Yş 16:3

13 Naftali'nin[a] oğulları Yaht-
siel,[b] Guni,[c] Yetser ve Şallum'du.[c]
Bunlar Bilha'nın[d] oğullarıydı.

14 Asriel, Manasse'nin[e] oğ-
luydu, onun Arami cariyesin-
den doğmuştu. (Gilead'ın babası
olan Makir'i[f] de bu kadın doğur-
muştu. **15** Makir, Huppim ve
Şuppim için kadın aldı; kız kar-
deşlerinin adı Maaka'ydı.) İkinci-
sinin adı Tselofhad'dı,[g] fakat Tse-
lofhad'ın sadece kızları oldu.[h]
16 Sonra Makir'in karısı Maaka
bir oğlan doğurdu ve adını Pe-
reş koydu. Onun erkek kardeşi-
nin adı Şereş'ti; oğulları Ulam
ve Rekem'di. **17** Bedan Ulam'
ın oğluydu. Bunlar Manasse oğlu
Makir oğlu Gilead'ın oğullarıydı.
18 Kız kardeşinin adı Hammo-
leket'ti. O, İşhod'u, Abiezer'i[ı] ve
Mahla'yı doğurdu. **19** Şemida'
nın oğulları Ahyan, Şekem, Lik-
hi ve Aniam'dı.

20 Şutelah Efraim'in[i] oğluy-
du. Şutelah'ın[j] oğlu Bered, onun
oğlu Tahat, onun oğlu Elea-
da, onun oğlu Tahat, **21** onun
oğlu Zabad, onun oğlu Şutelah;
ayrıca Ezer ve Elead'dı. O toprak-
larda doğup büyümüş Gatlılar[k]
onları öldürdü, çünkü hayvan-
larını alıp götürmeye gelmişler-
di. **22** Babaları Efraim günler-
ce yas tuttu.[l] Kardeşleri de onu
teselliye geldi. **23** Daha son-
ra Efraim karısıyla birlikte
oldu; kadın gebe kalıp[m] bir erkek
çocuk doğurdu. Çocuğun adını
Beria* koydular, çünkü annesi
onu doğurduğunda aile bir felake-
t[n] yaşamıştı. **24** Kızının adı
Şeera'ydı, Aşağı[o] Beyt-horon'u

1Ta 7:23* Anlamı, "Felaketle Gelen"

ve Yukarı[a] Beyt-horon'u,[b] ayrıca Uzzen-şeera'yı o kurdu. **25** Oğulları Refah ve Reşef'ti, onun oğlu Telah, onun oğlu Tahan'dı, **26** onun oğlu Ladan, onun oğlu Ammihud, onun oğlu Elişama, **27** onun oğlu Nun,[c] onun oğlu da Yehoşua'ydı.*[ç]

28 Mülk edinip yaşadıkları yerler şunlardı: Beytel[d] ve çevre kentleri, doğu tarafında Naaran,[e] batı tarafında Gezer[f] ve çevre kentleri, Şekem[g] ve çevre kentleri, Gazze ve çevre kentleri; **29** Manasseoğullarının sınırındaki Beyt-şean[h] ve çevre kentleri, Taanak[ı] ve çevre kentleri, Megiddo[i] ve çevre kentleri, Dor[j] ve çevre kentleri. İsrail oğlu Yusuf' un[k] oğulları buralarda yaşadılar.

30 Aşer'in[l] oğulları Yimna,[m] Yişva, Yişvi[n] ve Beria'ydı;[o] kız kardeşleri Serah'tı. **31** Beria'nın oğulları Heber ve Malkiel'di; Malkiel Birzait'in babasıydı. **32** Heber ise Yaflet'in, Şomer'in* ve Hotam'ın babasıydı; kız kardeşlerinin adı Şua'ydı. **33** Yaflet'in oğulları Pasak, Bimhal ve Aşvat'tı. Bunlar Yaflet'in oğullarıydı. **34** Şemer'in oğulları Ahi ve Rohga, Yehubba ve Aram'dı. **35** Kardeşi Helem'in oğulları Tsofah, İmna, Şeleş ve Amal'dı. **36** Tsofah'ın oğulları Suah, Harnefer, Şual, Beri, İmra, **37** Betser, Hod, Şamma, Şilşa, İtran ve Beera'ydı. **38** Yeter'in oğulları Yefunne, Pispa ve Ara' ydı. **39** Ulla'nın oğulları Arah, Hanniel ve Ritsya'ydı. **40** Onlar Aşer'in oğullarıydı. Hepsi de aşiret reisi,[a] seçkin, yiğit[b] ve kudretli adamlar, büyük beylerdi. Soy kütüğüne kayıtlı[c] olup savaş halinde orduya katılabilecek erkeklerin toplam sayısı yirmi altı bindi.[ç]

8 Benyamin'in[d] ilk oğlu Bela,[e] ikincisi Aşbel,[f] üçüncüsü Ahrah,[g] **2** dördüncüsü Noha[h] ve beşincisi Rafa'ydı. **3** Bela'nın oğulları Addar, Gera,[ı] Abihud, **4** Abişua, Naaman, Ahoah, **5** Gera, Şefufan[i] ve Huram'dı.[j] **6** Ehud'un oğulları, Geba'da[k] yaşayan ailelerin aşiret reisleriydi. Sonra halkı Manahat'a sürgüne götürdüler. **7** İsimleri Naaman, Ahiya ve Gera'ydı. Halkı sürgüne götüren Gera, Uzza'nın ve Ahihud'un babasıydı. **8** Şaharaim Moab halkını kovduktan sonra o topraklarda[l] çocuk sahibi oldu. Huşim ve Baara onun karılarıydı. **9** Diğer karısı Hodeş' ten doğan oğulları Yobab, Tsibya, Meşa, Malkam, **10** Yeus, Sakya ve Mirma'ydı. Bu oğullarının hepsi aşiret reisiydi.

11 Şaharaim'in Huşim'den doğan oğulları Abitub ve Elpaal' di. **12** Elpaal'in oğulları Eber, Mişam, çevre kentleriyle birlikte Ono'yu[m] ve Lod'u[n] kuran Şemed, **13** Beria ve Şema'ydı. Onlar Ayyalon'da[o] yaşayan ailelerin aşiret reisleriydi. Gatlıları kovanlar bunlardı. **14** Ayrıca Ahyo, Şaşak, Yeremot, **15** Zebadya, Arad, Eder, **16** Mikael, İşpa ve Yoha, Beria'nın[ö] oğullarıydı. **17** Zebadya, Meşullam, Hizki, Heber, **18** İşmeray, İzlia ve Yobab, Elpaal'in oğullarıydı. **19** Yakim, Zikri, Zabdi, **20** Elienay, Tsilletay, Eliel,

BÖLÜM 7

a Yş 16:5
2Ta 8:5
b Yş 10:10
Yş 21:22
c Çk 33:11
Yş 1:1
ç Sy 11:28
Sy 14:6
Sy 32:12
Tkr 34:9
d Ba 28:19
Yş 16:2
e Yş 16:7
f Yş 16:3
g Yş 17:7
h Yş 17:11
1Sa 31:10
ı Hk 5:19
1Kr 4:12
i Hk 1:27
1Kr 9:15
2Kr 23:29
Zk 12:11
j Yş 12:23
1Kr 4:11
k Hk 1:22
l Ba 49:20
Tkr 33:24
m Sy 26:44
n Ba 46:17
o Sy 26:45

2. Sütun

a Tkr 1:15
1Kr 8:1
b 1Sa 16:18
2Sa 23:20
c Çk 30:14
ç Sy 1:41
Sy 2:28
Sy 26:47

BÖLÜM 8

d Ba 35:18
Ba 43:14
Ba 49:27
e 1Ta 7:6
f Ba 46:21
g Sy 26:38
h Sy 26:39
ı Ba 46:21
i 1Ta 7:12
j Sy 26:39
k Yş 21:17
1Sa 13:16
1Ta 6:60
l Ru 1:1
m Ezr 2:33
Ne 6:2
n Ne 11:35
Elç 9:32
o Yş 19:42
Yş 21:24
ö 1Ta 8:13

1Ta 7:27* Ya da "Yeşu" **32*** 34. ayette "Şemer"

21 Adaya, Beraya ve Şimrat, Şimei'nin[a] oğullarıydı. **22** İşpan, Eber, Eliel, **23** Abdon, Zikri, Hanan, **24** Hananya, Elam, Antotiya, **25** İfdeya ve Penuel, Şaşak'ın oğullarıydı. **26** Şamşeray, Şeharya, Atalya, **27** Yaareşya, İlya ve Zikri, Yeroham'ın oğullarıydı. **28** Bunlar soylarına göre aşiret reisleri, ileri gelen adamlardı. Yeruşalim'de yaşarlardı.[b]

29 Gibeon'un[c] atası Yeiel, Gibeon'da yaşardı; karısının adı Maaka'ydı.[ç] **30** Onun ilk oğlu Abdon'du, diğerleri Tsur, Kiş, Baal, Nadab,[d] **31** Gedor, Ahyo ve Zeker'di.[e] **32** Miklot, Şimeah'ın babasıydı.[f] Bunlar kardeşleriyle birlikte Yeruşalim'de, diğer kardeşlerinin önündeki topraklarda yaşardı.

33 Ner[g] Kiş'in[h] babasıydı, Kiş Saul'un[ı] babasıydı; Saul Yonatan,[i] Malki-şua,[j] Abinadab[k] ve Eşbaal'in[l] babasıydı. **34** Yonatan'ın oğlu Merib-baal'di.[m] Merib-baal Mika'nın[n] babasıydı. **35** Mika'nın oğulları Piton, Melek, Tarea[o] ve Ahaz'dı. **36** Ahaz Yehoadda'nın babasıydı; Yehoadda Alemet, Azmavet ve Zimri'nin babasıydı. Zimri Motsa'nın babasıydı; **37** Motsa Binea'nın babasıydı. Binea'nın oğlu Rafah,[ö] onun oğlu Eleasa ve onun oğlu Atsel'di. **38** Atsel'in altı oğlu vardı: Azrikam, Bokeru, İsmail, Şearya, Obadya ve Hanan. Atsel'in oğulları bunlardı. **39** Kardeşi Esek'in ilk oğlu Ulam, ikincisi Yeuş ve üçüncüsü Elifelet'ti. **40** Ulam'ın oğulları iyi ok atan,[p] yiğit[r] ve kudretli adamlardı, oğulları[s] ve torunlarının toplam sayısı yüz elliydi. Bu sayılanların hepsi Benyaminoğullarındandı.

9 Bütün İsrailliler soy kütüğüne kaydedildi;[a] bunlar İsrail Krallarının Kitabında yazılıdır. Yahuda halkı sadakatsizlik ettiği için Babil'e sürgün edildi.[b] **2** Kendi şehirlerindeki mülklerine dönüp ilk yerleşenler, kâhinler,[c] Levioğulları,[ç] diğer İsrailliler[d] ve Netinim'di.[e] **3** Yahudaoğullarından,[f] Benyaminoğullarından,[g] Manasse ve Efraimoğullarından bazıları Yeruşalim'e[h] yerleşti. İsimleri şöyleydi: **4** Yahuda[ı] oğlu Perets'in[i] soyundan, Bani oğlu İmri oğlu Omri oğlu Ammihud oğlu Utay. **5** Şilooğullarından*[j] ilk oğul Asaya ve onun oğulları. **6** Zerahoğullarından[k] Yeuel ve onların altı yüz doksan kardeşi.

7 Benyaminoğullarından, Hassenua oğlu Hodavya oğlu Meşullam oğlu Sallu, **8** Yeroham oğlu İbneya, Mikri oğlu Uzzi oğlu Elah, İbniya oğlu Reuel oğlu Şefatya oğlu Meşullam. **9** Soylarına göre kardeşlerinin sayısı dokuz yüz elli altıydı. Bu adamların hepsi kendi aşiretlerinin reisiydi.

10 Kâhinlerden Yedaya, Yehoyarib, Yakin,[l] **11** Tanrı'nın evinde önderlik eden Ahitub oğlu Merayot oğlu Tsadok oğlu Meşullam oğlu Hilkiya oğlu Azarya,[m] **12** Malkiya oğlu Paşhur oğlu Yeroham oğlu Adaya, İmmer oğlu Meşillemit[n] oğlu Meşullam oğlu Yahzera

BÖLÜM 8

a 1Ta 8:13
b Yş 18:28
1Kr 2:36
Ne 11:4
c Yş 9:17
Yş 21:17
1Ta 21:29
ç 1Ta 9:35
d 1Ta 9:36
e 1Ta 9:37
f 1Ta 9:38
g 1Sa 14:50
h 1Sa 9:1
Elç 13:21
ı 1Sa 9:2
1Sa 10:11
1Sa 11:15
1Sa 14:47
1Sa 15:23
i 1Sa 14:45
1Sa 18:1
2Sa 1:23
j 1Sa 14:49
k 1Sa 31:2
1Ta 9:39
l 2Sa 2:8
2Sa 4:12
m 2Sa 4:4
2Sa 9:6
2Sa 19:24
n 2Sa 9:12
o 1Ta 9:41
ö 1Ta 9:43
p 1Ta 12:2
r 1Sa 16:18
2Sa 23:20
s Me 127:3
Me 128:3
Me 128:6

2. Sütun

BÖLÜM 9

a 1Ta 7:9
1Ta 7:40
Ezr 2:59
b Le 26:33
Yr 39:9
c Ne 7:73
ç Ne 11:3
d Ezr 2:70
e Yş 9:27
Ezr 2:43
Ezr 8:20
Ne 3:26
f Ne 11:4
g Ne 11:7
h Ne 11:1
He 37:22
Ho 1:11
ı Ba 46:12
1Ta 2:4
i 1Ta 2:5
Ne 11:4
j Ne 11:5
k 1Ta 2:4
1Ta 2:6
l Ne 11:10
m Ne 11:11
n Ne 11:13

1Ta 9:5* Yahuda'nın üçüncü oğlu Şela'nın soyundan gelenler; Başlangıç 46:12'ye bakın.

oğlu Adiel oğlu Maasay vardı. **13** Kardeşleri ve aşiret reisleriyle birlikte, Tanrı'nın evindeki işlerde hizmet etmeye yeterli[a] bu yiğit adamların toplam sayısı bin yedi yüz altmıştı.

14 Levioğullarından, Merarioğulları soyundan Haşabya[b] oğlu Azrikam oğlu Haşşub oğlu Şemaya; **15** Bakbakkar, Hereş, Galal, Asaf[c] oğlu Zikri[ç] oğlu Mika[d] oğlu Mattanya,[e] **16** Yedutun[f] oğlu Galal oğlu Şemaya[g] oğlu Obadya, Elkana oğlu Asa oğlu Berekya vardı. O Netofalıların[h] yerleşimlerinde yaşıyordu.

17 Kapı görevlileri[ı] Şallum,[i] Akkub, Talmon ve Ahiman'dı. Kardeşleri Şallum onların başıydı; **18** o zamana kadar doğu tarafındaki kral kapısında[j] görevliydi. Levioğulları bölüklerindeki kapı görevlileri bunlardı.[k] **19** Korah[l] oğlu[m] Ebyasaf[n] oğlu Kore oğlu Şallum ve Korahoğulları[o] aşiretinden kardeşleri Çadırın kapı bekçiliğinden[ö] sorumluydu. Onların ataları da Yehova'nın mekânının girişinde bekçilik ederdi. **20** Geçmişte onlara Eleazar[p] oğlu Finehas[r] önderlik ederdi; Yehova onunlaydı.[s] **21** Meşelemya oğlu Zekeriya[ş] Toplanma Çadırının girişinde kapı görevlisiydi.

22 Kapı eşiklerinde hizmet etmek üzere seçilmiş kapı görevlilerinin toplam sayısı iki yüz on ikiydi. Yerleşim yerleri[t] soylarına[u] göre belirlenmişti. Onlar güvenilirlik gerektiren[ü] bu özel görevlere Davut[v] ve gören[y] Samuel tarafından getirilmişti. **23** Oğullarıyla birlikte Yehova'nın meskeni olan Çadırın ve mabedin kapılarında nöbet tutmakla yükümlüydüler.[a] **24** Kapı görevlileri dört tarafta, doğuda,[b] batıda,[c] kuzeyde[ç] ve güneyde[d] duruyordu. **25** Kendi yerleşimlerinde bulunan kardeşleri de sırayla yedişer[e] gün gelip onlara yardım ederlerdi. **26** Güvenilirlik gerektiren bu özel hizmette kapı görevlisi olarak yetenekli dört erkek bulunuyordu. Levioğullarından olan bu adamlar Tanrı'nın evinin yemek odalarından[f] ve hazinelerinden[g] sorumluydular. **27** Geceyi Tanrı'nın evinin çevresinde geçirirlerdi, çünkü nöbet tutma[h] sorumluluğu onlarındı. Ayrıca her sabah kapıları açmaları[ı] için anahtarlar da onlarda bulunuyordu.

28 Onlardan bazıları hizmette kullanılan takımlardan[i] sorumluydu, onları sayıyla çıkarıp yine sayıyla yerlerine koyarlardı. **29** Bazıları tüm kutsal[j] kaplardan ve diğer takımlardan, ince undan,[k] şarap[l] ve yağdan,[m] akgünlükten[n] ve pelesenk yağından[o] sorumlu kişilerdi. **30** Bazı kâhin oğulları pelesenk yağıyla baharatları karıştırıp merhem[ö] yaparlardı. **31** Korahoğullarından Şallum'un[p] ilk oğlu olan Levioğlu Mattitya sacda pişirilen[r] şeylerle ilgili güvenilirlik gerektiren özel görevle getirilmişti. **32** Kohatoğullarından bazı kardeşleri de her Sebt günü[ş] hazırlanan ekmeklerden[ş] sorumluydu.

33 Yemek odalarından sorumlu Levioğullarının aşiret reis-

BÖLÜM 9

a Çk 18:21
1Ta 26:6
1Ta 26:30
b 1Ta 6:45
Ne 11:15
c Ne 11:17
Ne 12:35
ç 1Ta 25:2
d Ne 11:22
e Ne 13:13
f 1Ta 25:3
g Ne 11:17
h 1Ta 2:54
Ne 12:28
ı Ne 11:19
i Ezr 2:42
j Ne 3:29
k 1Ta 26:12
l Sy 26:9
m Sy 26:11
Me 42:Üst
Me 44:Üst
Me 49:Üst
n 1Ta 6:23
o 1Ta 6:37
ö Me 84:10
p Çk 6:25
Le 10:6
Sy 3:32
Yş 14:1
r Sy 25:11
Yş 22:30
Hk 20:28
Me 106:30
s Sy 25:13
Elç 7:9
ş 1Ta 26:14
t Ne 12:28
Ne 12:29
u 1Ta 9:1
ü Çk 18:21
v 1Ta 25:1
y 1Sa 9:9

2. Sütun

a 1Ta 23:32
2Ta 23:19
Ne 12:45
b 1Ta 26:17
c 1Ta 26:16
ç 1Ta 26:14
d 1Ta 26:15
e 2Ta 23:8
f 1Ta 23:28
1Ta 28:12
g 1Ta 26:20
2Ta 31:12
h 1Ta 23:32
ı 1Sa 3:15
Ml 1:10
i Sy 1:50
Sy 3:36
j 1Kr 8:4
1Ta 22:19
k Le 2:1
1Ta 23:29
l Le 23:13
m Çk 27:20
Sy 18:12
n Le 2:2
Ne 13:5
o Çk 25:6
ö Çk 30:25
p Yr 35:4

r Le 2:5; Le 2:7; Le 6:21; **s** Çk 25:30; Le 24:8; 1Sa 21:6; **ş** Le 24:6; 2Ta 2:4; 2Ta 13:11.

lerinden,[a] gündüz ve gece işlerinin başında oldukları[b] için diğer görevlerden muaf[c] tutulan ilahiciler[ç] vardı. **34** Levioğullarının aşiret reislerinden olup soylarına göre ayrılmış bu ileri gelen kişiler Yeruşalim'de yaşıyordu.[d]

35 Gibeon'un[e] atası Yeiel Gibeon'da yaşardı; karısının adı Maaka'ydı. **36** Onun ilk oğlu Abdon'du, diğerleri Tsur, Kiş, Baal, Ner, Nadab, **37** Gedor, Ahyo, Zekeriya[f] ve Miklot'tu. **38** Miklot, Şimeam'ın babasıydı. Bunlar kardeşleriyle birlikte Yeruşalim'de, diğer kardeşlerinin önündeki topraklarda yaşardı. **39** Ner[g] Kiş'in[h] babasıydı, Kiş Saul'un[ı] babasıydı, Saul Yonatan'ın[i], Malki-şua'nın[i], Abinadab'ın[k] ve Eşbaal'in[l] babasıydı. **40** Yonatan'ın oğlu Merib-baal' di.[m] Merib-baal Mika'nın[n] babasıydı. **41** Mika'nın oğulları Piton, Melek, Tahrea ve Ahaz' dı.[o] **42** Ahaz, Yara'nın babasıydı; Yara Alemet'in, Azmavet'in ve Zimri'nin babasıydı. Zimri Motsa'nın babasıydı. **43** Motsa Binea'nın babasıydı. Binea'nın oğlu Refaya,[ö] onun oğlu Eleasa ve onun oğlu Atsel'di. **44** Atsel' in altı oğlu vardı: Azrikam, Bokeru, İsmail, Şearya, Obadya ve Hanan. Atsel'in[p] oğulları bunlardı.

10 Filistîler[r] İsrail'e savaş açtı. İsrail askerleri Filistîlerden kaçmaya başladı ve Gilboa Dağında[s] vurulup yere serildiler. **2** Filistîler Saul ile oğullarının peşine takıldı. Saul'un[ş] oğullarından Yonatan'ı,[t] Abinadab'ı[u] ve Malki-şua'yı[ü] vurup öldürdüler. **3** Savaş şiddetlendi ve Saul ağır bir yenilgiye uğradı. Sonunda keskin nişancılar onu gördü ve okla vurup yaraladılar.[a] **4** Saul silahtarına,[b] "Kılıcını çekip[c] bana sapla" dedi. "Yoksa bu sünnetsizler[ç] gelip bana eziyet edecek."[d] Fakat silahtarı bunu yapmak istemedi[e] çünkü çok korkmuştu. O zaman Saul kılıcını çekip kendini kılıcın üzerine bıraktı.[f] **5** Silahtarı Saul'un öldüğünü görünce o da kendisini kılıcının üzerine bırakıp öldü.[g] **6** Böylece Saul, üç oğlu ve ev halkından orada olan herkes öldü.[h] **7** Ovada bulunan İsrail halkı askerlerin kaçtığını, Saul'la oğullarının öldüğünü öğrenince şehirlerini terk edip kaçmaya başladı.[ı] Ardından Filistîler gelip oralara yerleşti.

8 Ertesi gün, Filistîler savaşta ölenleri soymak için geldiğinde,[i] Gilboa Dağında[j] Saul ve oğullarının ölüsünü buldular. **9** Onu soyup silahlarını aldılar ve kafasını kestiler.[k] Bunu putlarına[l] ve halka duyurmak[m] için Filistî ülkesinin her yerine haber saldılar. **10** Saul'un silahlarını kendi tanrılarının evine[n] koydular ve kafasını Dagon[o] evine astılar.

11 Gilead'da yaşayan tüm Yabeşliler[ö] Filistîlerin Saul'a[p] yaptıklarını duydu. **12** Onların bütün yiğit adamları kalkıp Saul'un ve oğullarının cesetlerini aldılar. Bunları Yabeş'e götürüp kemiklerini Yabeş'teki[r] büyük ağacın[s] altına gömdüler ve yedi gün oruç tuttular.[ş]

13 Saul Yehova'ya sadakatsizliği[t] yüzünden ve medyum bir

BÖLÜM 9

a 1Ta 9:26
b Me 84:4
c Ne 11:22
ç 1Ta 6:31
d Ne 11:1
e Yş 21:17
f 1Ta 8:31
g 1Sa 14:50
h Elç 13:21
ı 1Sa 9:2
1Sa 10:11
1Sa 11:15
1Sa 14:47
1Sa 15:23
i 1Sa 14:45
1Sa 18:1
2Sa 1:23
j 1Sa 14:49
1Ta 8:33
k 1Sa 31:2
l 2Sa 2:8
2Sa 4:12
m 2Sa 4:4
2Sa 9:6
2Sa 19:24
n 2Sa 9:12
o 1Ta 8:35
ö 1Ta 8:37
p 1Ta 8:37

BÖLÜM 10

r 1Sa 31:1
s Le 26:17
Tkr 32:30
2Sa 1:21
ş 1Sa 31:2
t 2Sa 1:25
u 1Ta 8:33
ü 1Ta 9:39

2. Sütun

a 1Sa 26:10
1Sa 31:3
b 1Sa 31:4
c Hk 9:54
2Sa 1:9
ç Hk 15:18
2Sa 1:20
d Hk 16:21
Hk 16:23
e 1Sa 31:4
f Çk 20:13
1Ta 10:13
Mt 27:5
g 1Sa 31:5
h 1Sa 12:25
Ho 13:11
ı Tkr 28:25
1Sa 13:6
1Sa 31:7
i 1Sa 31:8
j 1Sa 28:4
k 1Sa 31:9
l Hk 16:24
Da 5:23
m 2Sa 1:20
n 1Sa 31:10
o Hk 16:23
1Sa 5:2
ö Hk 21:8
1Sa 11:1
1Sa 31:12

p 1Sa 31:9; **r** 2Sa 2:5; 2Sa 21:12; **s** Ba 35:8; **ş** Ba 50:10; 2Sa 3:35; **t** 1Sa 13:13; 1Sa 15:23.

kadına[a] danıştığı için öldü. Yehova'nın sözünü dinlemeyerek O'nun önünde imansızlık etmişti. **14** Yehova'ya danışmamıştı.[b] Sonunda Tanrı onu öldürdü ve krallığı Yesse oğlu Davut'a verdi.[c]

11 Tüm İsrailliler[ç] bir araya toplanıp Hebron'a,[d] Davut'un yanına giderek şöyle dediler: "Dinle, biz senin etin kemiğiniz.[e] **2** Dün de, önceki gün de, Saul krallık ederken bile İsrail'e savaşlarda önderlik eden[f] sendin. Tanrın Yehova sana, 'Halkım İsrail'i sen güdeceksin,[g] evet, halkım İsrail'e sen önder olacaksın'[h] dedi." **3** Böylece tüm İsrail ihtiyarları Hebron'a kralın yanına toplandı ve Davut Hebron'da, Yehova'nın önünde onlarla bir antlaşma yaptı. Sonra da, Yehova'nın Samuel[ı] aracılığıyla bildirdiği söze göre[i] Davut'u İsrail kralı olarak meshettiler.[j]

4 Daha sonra Davut ve tüm İsrail halkı Yeruşalim'e[k] (Yebus'a)[l] gittiler; o topraklarda Yebusiler[m] oturuyordu. **5** Yebus halkı Davut'a "Buraya giremezsin"[n] dedi. Fakat Davut Sion[o] Kalesini ele geçirdi; oraya Davut Şehri[ö] denir. **6** Davut "Yebusilere ilk kim saldırırsa,[p] komutan ve yönetici olacak" dedi. İlk harekete geçen Tseruya oğlu Yoab'dı[r] ve o komutan oldu. **7** Ve Davut bu sarp yerde yaşamaya başladı.[s] Bu yüzden oraya Davut Şehri[ş] dendi. **8** Davut, şehirde ve çevresinde, Millo'dan* başlayarak inşa işine girişti. Şehrin geri kalanını ise Yoab onardı.[a] **9** Davut gitgide güçleniyordu,[b] çünkü göklerin* hâkimi Yehova onunlaydı.[c]

10 Davut'un yiğitlerinin[c] komutanları ve tüm İsrail halkı, onun krallığını var güçleriyle destekleyip Yehova'nın İsrail hakkında bildirdiği söze uygun olarak onu kral yaptılar.[d] **11** Davut'un yiğitleri şunlardı: Üçlerin başı, Hakmonioğullarından Yaşobeam[e] mızrağıyla bir kerede üç yüz adam öldürmüştü.[f] **12** Ondan sonra Ahohioğlu[g] Dodo'nun oğlu Eleazar[h] vardı. O da üç yiğit arasındaydı.[ı] **13** Filistîler'in savaş için toplandığı Pas-dammim'de[i] Davut'un yanında olan oydu. Orada arpa ekili bir tarla vardı, fakat halk Filistîler yüzünden oradan kaçmıştı.[j] **14** O ise arazinin ortasında durup orayı Filistîlerin eline bırakmadı ve onları öldürdü. Böylece Yehova, halkına büyük bir kurtuluş sağladı.[k]

15 Filistîler Refaim Ovasında[l] ordugâh kurduğu sırada, otuz komutandan üçü[m] kayalıklara, Adullam[n] Mağarasındaki Davut'un yanına indiler. **16** Davut o sırada sarp bir yerdeydi.[o] Ve bir Filistî birliği[ö] Beytlehem'de bulunuyordu. **17** Bir ara Davut büyük bir hasretle "Ah keşke Beytlehem[p] kapısındaki sarnıçtan biraz su içebilseydim!"[r] dedi. **18** Bunun üzerine bu üç adam Filistî ordugâhına dalıp Beytlehem ka-

BÖLÜM 10

a Le 19:31
Le 20:6
1Sa 28:7
İş 8:19
Elç 16:16
b 1Sa 14:19
c Ru 4:17
1Sa 13:14
1Sa 15:28
2Sa 3:10
2Sa 5:3

BÖLÜM 11

ç 2Sa 5:1
1Ta 12:23
d Sy 13:22
2Sa 2:1
2Sa 5:5
e Tkr 17:15
f Sy 27:17
1Sa 18:6
1Sa 18:13
g 2Sa 7:7
Me 78:71
Yhn 10:11
h 1Sa 25:30
2Sa 6:21
1Ta 17:7
ı 1Sa 15:28
i İş 55:11
j 1Sa 16:13
2Sa 2:4
2Sa 5:3
k 2Sa 5:6
l Yş 15:63
Hk 1:21
Hk 19:10
m Ba 10:16
Ba 15:21
Çk 3:17
n 2Sa 5:6
o 1Kr 8:1
2Ta 5:2
Me 2:6
Me 48:2
ö 2Sa 5:9
2Sa 6:10
1Kr 2:10
p Yş 15:16
1Sa 17:25
r 2Sa 2:18
ş Me 2:6
ş 2Sa 5:7

2. Sütun

a Ne 4:2
b 2Sa 3:1
2Sa 5:10
c 1Ta 9:20
Me 46:7
İş 8:10
ç 2Sa 23:9
d 1Sa 16:12
e 2Sa 23:8
1Ta 27:2
f Yş 23:10
g 1Ta 8:4
h 2Sa 23:9
ı 2Sa 23:10
2Sa 23:17
i 1Sa 17:1
j Tkr 28:25

1Ta 11:8* Sözcük anlamıyla, "Höyük." Muhtemelen kale benzeri bir yapı.

k 1Sa 19:5; 2Sa 23:10; Me 18:50; Me 144:10; Öz 21:31; Lu 1:71; **l** Yş 15:8; İş 17:5; **m** 2Sa 23:13; **n** 1Sa 22:1; **o** 1Sa 23:25; **ö** 1Sa 10:5; 1Sa 13:4; 1Sa 13:23; **p** 1Sa 20:6; **r** 2Sa 23:15.

1Ta 11:9* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

pısındaki sarnıçtan su çekti ve Davut'a getirdi.[a] Fakat Davut içmek istemedi ve suyu yere dökerek Yehova'ya sundu.[b] **19** Şöyle dedi: "Tanrımın önünde böyle bir şey asla yapamam! Canlarını tehlikeye atarak oraya giden bu adamların kanını[c] mı içeyim? Onlar bu suyu canları pahasına getirdiler." Davut suyu içmeye razı olmadı.[ç] Bu üç yiğit işte bunları yapmıştı.

20 Yoab'ın[d] kardeşi Abişay[e] da üçlerin başıydı. Mızrağıyla savaşır üç yüz kişiyi yere sererdi; böylece ilk üçler kadar ünlenmişti. **21** Üçler arasında diğer ikisinden daha üstün olduğu için onların başı olmuştu. Fakat yine de ilk üçlerin arasında yer almıyordu.[f]

22 Kabtseel'de[g] önemli işler yapmış güçlü bir adam olan Yehoyada[h] oğlu Benaya,[ı] Moablı Ariel'in iki oğlunu öldürmüştü. Ayrıca karlı bir günde bir su çukuruna inip içindeki aslanı[i] öldürdü. **23** Beş arşın*[j] boyundaki dev gibi bir Mısırlıyı yere serip öldüren de oydu. Mısırlının elinde dokumacı sırığına benzeyen bir mızrak[k] vardı. Benaya elinde bir değnekle onun üzerine yürüdü, elindeki mızrağı çekip aldı ve Mısırlıyı kendi mızrağıyla öldürdü.[l] **24** Bunları Yehoyada oğlu Benaya yapmıştı, o üç yiğit arasında ünlenmişti. **25** Otuzlardan daha üstün olduğu halde, ilk üçlerin takımında yer almıyordu.[m] Yine de Davut onu muhafızlarının başı yapmıştı.[n]

1Ta 11:23* Yaklaşık 2,23 metre.

BÖLÜM 11

a 2Sa 23:16
b 1Sa 7:6
c Ba 9:4
Le 17:10
Tkr 12:27
Elç 15:29
ç 2Sa 23:17
d 2Sa 3:30
e 1Sa 26:6
2Sa 2:18
2Sa 18:2
2Sa 23:18
f 2Sa 23:19
g Yş 15:21
h 1Kr 4:4
1Ta 27:5
ı 2Sa 23:20
1Ta 27:5
i Hk 14:6
1Sa 17:36
2Sa 1:23
j 1Sa 17:4
k 1Sa 17:7
l 1Sa 17:51
m 1Ta 11:19
n 2Sa 20:23

2. Sütun

a 2Sa 2:18
2Sa 2:23
2Sa 23:24
1Ta 27:7
b 2Sa 23:24
c 2Sa 23:25
1Ta 27:8
ç 2Sa 23:26
d 1Ta 27:9
e 2Sa 23:27
1Ta 27:12
f 2Sa 21:18
1Ta 27:11
g 1Ta 11:12
h 1Ta 27:13
ı 2Sa 23:28
i 1Ta 27:15
j Ba 49:27
Hk 19:14
Hk 20:15
1Ta 12:2
k Hk 19:13
l 2Sa 23:29
m 2Sa 23:30
n Yş 24:30
Hk 2:9
o 2Sa 23:31
ö 2Sa 23:32
p 2Sa 23:33
r 2Sa 23:34
s 2Sa 23:35
ş 2Sa 23:36
t 2Sa 23:38
u 1Sa 26:6
Ezr 9:1
Ne 9:8
ü 2Sa 11:3
2Sa 11:17
2Sa 12:9
2Sa 23:39
1Kr 15:5

BÖLÜM 12

v 1Sa 27:1

26 Savaşçı yiğitlerin arasında şunlar vardı: Yoab'ın kardeşi Asahel,[a] Beytlehemli Dodo'nun oğlu Elhanan,[b] **27** Harorlu Şammot,[c] Pelonlu[ç] Helets, **28** Tekoalı İkkeş'in oğlu İra,[d] Anatotlu Abiezer,[e] **29** Huşalı Sibbekay,[f] Ahohioğlu[g] İlay, **30** Netofalı[h] Maharay,[ı] Netofalı Baanah'ın oğlu Heled,[i] **31** Benyaminoğullarından[j] Gibealı[k] Ribay'ın[l] oğlu İtay, Piratonlu Benaya,[m] **32** Gaaş[n] vadilerinden Huray, Arbatlı Abiel, **33** Baharumlu Azmavet,[o] Şaalbonlu Elyahba, **34** Gizonlu Haşem'in oğulları, Hararlı Şage'nin oğlu Yonatan,[ö] **35** Hararlı Sakhar'ın[p] oğlu Ahiam, Ur'un oğlu Elifal,[r] **36** Mekeralı Hefer, Pelonlu Ahiya, **37** Karmelli Hetsro,[s] Ezbay oğlu Naaray, **38** Natan'ın[ş] kardeşi Yoel, Hagri oğlu Mibhar, **39** Ammonlu Tselek, Tseruya oğlu Yoab'ın silahtarı Berotlu Naharay, **40** Yitri İra, Yitri Gareb,[t] **41** Hititli[u] Uriya,[ü] Ahlay oğlu Zabad, **42** Rubenoğullarının önderlerinden olan ve yanında otuz kişi bulunan Şiza oğlu Adina; **43** Maaka oğlu Hanan, Mitinli Yoşafat, **44** Aşteratlı Uzziya, Aroerli Hotam'ın oğulları Şama ile Yeiel, **45** Şimri oğlu Yediael ve kardeşi Titsli Yoha, **46** Mahavlı Eliel, Elnaam'ın oğulları Yeribay ile Yoşavya, Moablı İtma, **47** Eliel, Obed ve Metsobalı Yaasiel.

12 Davut, Kiş oğlu Saul[v] yüzünden saklanırken, savaşta ona yardım etmek için bazı yiğitler[y] Tsiklag'a,[z] onun yanına

y 2Sa 17:8; 1Ta 11:10; z 1Sa 27:6; 2Sa 1:1.

geldi. **2** Yay taşıyan bu adamlar, ok atarken[a] ve sapanla taş fırlatırken[b] hem sağ hem de sol[c] ellerini kullanabiliyorlardı.[ç] Benyamin kabilesinden Saul'un kardeşleriydiler. **3** Başları Gibealı[d] Şemaa'nın oğlu Ahiezer'di. Diğerleri, onun kardeşi Yoaş, Azmavet'in[e] oğulları Yeziel ile Pelet, Beraka, Anatotlu[f] Yehu, **4** otuz yiğit arasında bulunan ve otuzların başı[g] olan Gibeonlu[h] İşmaya; Yeremya, Yahaziel, Yohanan, Gederalı[ı] Yozabad, **5** Eluzay, Yerimot, Bealya, Şemarya, Harifoğullarından Şefatya, **6** Korahoğullarından[i] Elkana, İşşiya, Azarel, Yoezer ve Yaşobeam; **7** Gedorlu Yeroham'ın oğulları Yoela ile Zebadya'ydı.

8 Gadoğullarından bazıları çölde, sarp yerlerde[j] gizlenen Davut'un yanına geldiler. Bunlar cesur ve yiğit savaşçılardı, kalkan ve mızraklarını her zaman hazır tutarlardı,[k] yüzleri aslan yüzü[l] gibiydi ve dağlardaki ceylanlar gibi hızlıydılar.[m] **9** Ezer onların başıydı. İkincisi Obadya, üçüncüsü Eliab, **10** dördüncüsü Mişmanna, beşincisi Yeremya, **11** altıncısı Attay, yedincisi Eliel, **12** sekizincisi Yohanan, dokuzuncusu Elzabad, **13** onuncusu Yeremya, on birincisi de Makbannay'dı. **14** Gadoğullarından[n] olan bu adamlar komutandı. En güçsüzü yüz kişiye, en güçlüsü bin kişiye bedeldi.[o] **15** Birinci ayda, Ürdün Irmağı[ö] taşıp bütün kıyılarını bastığı[p] sırada bu adamlar ırmağı geçtiler, ovalarda oturanların hepsini doğuya ve batıya doğru kovdular.

16 Benyaminoğullarından ve Yahudaoğullarından bazıları da sarp yerlerde gizlenen[a] Davut'un yanına geldi. **17** O zaman Davut onların karşısına çıktı ve şöyle dedi: "Bana dostça[b] yardım etmeye geldiyseniz, sizinle tek yürek olurum.[c] Fakat elime[ç] hiçbir suç bulaşmamışken beni düşmanlarıma teslim etmeye geldiyseniz, atalarımızın Tanrısı[d] bunu görsün ve ona göre hüküm versin."[e] **18** Tanrı'nın ruhu[f] otuzların başı Amasay'ı etkisine aldı ve o şöyle dedi:

"Ey Davut biz seninleyiz![g] Ey Yesse oğlu senin tarafındayız.
Selam olsun! Sana ve sana yardım edene selam olsun!
Çünkü Tanrın sana yardım ediyor."[h]

O zaman Davut onları kabul etti ve komutanlarının arasına aldı.[ı]

19 Davut Filistîlerle[i] birlikte Saul'a karşı savaşa gittiğinde, Manasse kabilesinden bazıları da onun tarafında yer aldı. Fakat Davut Filistîlere yardım etmedi, çünkü Filistî müttefik beyleri[j] "Davut efendisi Saul'un tarafına geçerse bizim başımız yanar"[k] diyerek onu geri gönderdi. **20** Davut Tsiklag'a[l] geldiğinde Manasse kabilesinden onun tarafına geçenler Adnah, Yozabad, Yediael, Mikael, Yozabad, Elihu, Tsilletay'dı. Onlar Manasse kabilesinden binbaşılardı[m]. **21** Bunlar akıncı çetelerine karşı Davut'a yardım ettiler,[n] çünkü hepsi güçlü kuvvetli yiğitlerdi.[o] Böylece orduda komutan oldu-

BÖLÜM 12

a 1Sa 20:20
b 1Sa 17:49
c Hk 3:15
Hk 20:16
ç Ba 49:27
1Sa 18:4
d 1Sa 11:4
e 1Ta 11:33
f 1Ta 11:28
g 1Ta 11:15
h Yş 9:3
ı 1Ta 27:28
i Sy 26:11
1Ta 9:19
j 1Sa 23:14
1Sa 23:29
1Sa 24:22
1Ta 11:16
k 2Ta 25:5
l 2Sa 1:23
2Sa 17:10
m 2Sa 2:18
n Ba 49:19
Tkr 33:20
o Le 26:8
Me 18:39
ö Yş 4:12
p Yş 3:15

2. Sütun

a 1Sa 22:4
1Sa 23:14
1Sa 24:22
b 1Sa 16:4
1Kr 2:13
c 2Kr 10:15
Elç 4:32
ç 1Sa 24:12
d Ba 31:42
1Sa 26:23
Me 7:6
e 1Sa 24:15
f Hk 6:34
Hk 13:25
g 2Sa 15:21
h Me 54:4
ı 1Sa 8:12
1Sa 22:7
i 1Sa 29:2
j Hk 3:3
k 1Sa 29:4
l 1Sa 30:1
m Tkr 1:15
Tkr 33:17
n 1Sa 30:1
o 1Ta 5:24
1Ta 11:10

lar. 22 Davut'un etrafına toplananların sayısı günden güne artıyordu,[a] öyle ki Tanrı'nın ordusu[b] gibi büyük[c] bir ordu oluşmuştu.

23 Yehova'nın emrine[ç] göre krallığı[d] Saul'dan alıp Davut'a vermek üzere Hebron'a,[e] Davut'un yanına gelen silahlı savaşçıların sayıları şöyleydi: 24 Yahudaoğullarından, kalkan ve mızrak taşıyan savaşçıların sayısı altı bin sekiz yüzdü. 25 Şimeonoğullarından savaşçı yiğitlerin sayısı yedi bin yüzdü.

26 Levioğullarından dört bin altı yüz kişi vardı. 27 Harunoğullarının[f] başı Yehoyada'ydı[g] ve onun yanında üç bin yedi yüz kişi vardı. 28 Güçlü kuvvetli bir genç olan Tsadok[h] ve onun ailesinden yirmi iki reis vardı.

29 Saul'un[ı] kardeşleri Benyaminoğullarından[i] üç bin kişi vardı ve o güne kadar onların arasından pek çok kişi Saul evini sadakatle korumuştu. 30 Efraimoğullarından, her biri aşiretlerinde nam salmış, güçlü kuvvetli[j] yirmi bin sekiz yüz yiğit gelmişti.

31 Davut'u kral yapmaya gelenler arasında Manasse[k] kabilesinin yarısından adlarıyla seçilmiş on sekiz bin kişi vardı. 32 İssakaroğullarından,[l] İsrail halkının ne zaman[m] ne yapması gerektiğini bilen[n] iki yüz kişi vardı. Onlar aşiret reisleriydi ve bütün kardeşleri onların emrindeydi. 33 Zebulun[o] kabilesinden orduya katılan tam donanımlı elli bin savaşçı vardı. Davut'u tüm yürekle desteklemek üzere onun yanına toplandılar. 34 Naftali[ö] kabilesinden bin reisle birlikte, büyük kalkanları ve mızraklarıyla otuz yedi bin kişi vardı. 35 Danoğullarından savaşa hazır durumda yirmi sekiz bin altı yüz kişi vardı. 36 Aşer[a] kabilesinden savaşa hazır durumda kırk bin kişi orduya katıldı.

37 Ürdün[b] Irmağının diğer yakasında yaşayan Rubenoğulları, Gadoğulları ve Manasse kabilesinin yarısından tam donanımlı yüz yirmi bin asker vardı. 38 Savaşa hazır şekilde bir araya toplanan bu savaşçı yiğitler, Davut'u tüm İsrail'in kralı yapmak için büyük bir kararlılıkla[c] Hebron'a geldiler. İsrail halkının geri kalanı da Davut'u kral yapmak için tek yürek olmuştu.[c] 39 Davut'un yanında üç gün kalarak orada yiyip içtiler,[d] kardeşleri onlar için hazırlık yapmıştı. 40 Ayrıca yakınlarda yaşayanlar ile İssakar,[e] Zebulun[f] ve Naftali[g] kabilelerinden birçokları da, eşekler,[h] develer, katırlar ve sığırlar üzerinde yiyecek getirdi. Büyük miktarda un,[ı] incir pestili,[i] üzüm pestili,[j] şarap,[k] yağ,[l] sığır[m] ve koyun[n] getirdiler, çünkü İsrail'de büyük bir sevinç yaşanıyordu.[o]

13 Davut binbaşılara, yüzbaşılara ve bütün önderlere danıştı.[o] 2 Sonra tüm İsrail cemaatine şöyle dedi: "Eğer uygun görüyorsanız ve Tanrımız Yehova için makbulse, tüm İsrail topraklarında yaşayan diğer kardeşlerimize,[p] kâhinlere,[r] kendi şehirlerinde[s] ve otlaklarında yaşayan Levioğullarına[ş] haber gönderelim, onlar da gelip bize katılsınlar. 3 Ve

BÖLÜM 12

a 2Sa 2:3
b Ba 32:2
Yş 5:14
c 2Sa 3:1
Ey 17:9
ç 1Sa 16:1
1Sa 16:13
1Ta 11:10
d 1Ta 10:14
e 2Sa 2:1
2Sa 5:1
f 1Ta 6:49
1Ta 27:17
g 1Ta 27:5
h 2Sa 8:17
1Kr 1:8
1Kr 2:35
1Ta 6:8
ı 1Ta 8:33
i 1Ta 8:1
1Ta 12:2
j 2Sa 17:10
k Yş 17:2
l Tkr 33:18
m Es 1:13
Lu 12:56
n Öz 14:8
Vz 7:19
Vz 9:18
o Yş 19:10
ö Yş 19:32

2. Sütun

a Yş 19:24
b Sy 32:33
Yş 13:8
c 1Ta 11:10
ç Ba 49:8
Ba 49:10
2Ta 30:12
Me 110:3
d 1Kr 1:25
e Yş 19:17
f Yş 19:10
g Yş 19:32
h 2Sa 16:2
ı 2Sa 17:28
i 1Sa 25:18
j 2Sa 6:19
k Ba 49:12
l Tkr 33:24
m 2Sa 17:29
n 1Sa 25:18
o Öz 11:10
Öz 29:2
Vz 10:19

BÖLÜM 13

ö 1Ta 15:25
Öz 15:22
p 1Kr 12:7
r Çk 29:9
s Sy 35:2
1Ta 6:54
ş Sy 3:6
Sy 16:10
1Ta 15:2

Tanrımızın sandığını[a] yanımıza getirelim." Çünkü Saul'un döneminde sandıkla ilgilenmemişlerdi.[b] **4** Orada toplanan herkese doğru göründüğü için böyle yapılmasını kararlaştırdılar.[c] **5** Ve Davut Tanrı'nın sandığını[ç] Kiryat-yearim'den[d] getirmek üzere, Mısır'daki[e] ırmaktan Hamat[f] girişine kadar tüm İsrail halkını topladı.[g]

6 Davut ve tüm İsrail halkı, kerubiler[h] üzerinde oturan gerçek Tanrı Yehova'nın adıyla anılan sandığı getirmek için Yahuda'daki Baala'ya[ı] (Kiryat-yearim'e) çıktılar. **7** Abinadab'ın evinden aldıkları Tanrı'nın sandığını yeni bir arabaya koydular;[i] arabayı Uzza ile Ahyo[j] sürüyordu. **8** Davut ve tüm İsrail halkı Tanrı'nın önünde var güçleriyle ilahiler[k] söyleyerek, lirler,[l] telli sazlar,[m] tefler,[n] ziller ve borazanlar[o] çalarak bu olayı kutluyorlardı.[ö] **9** Kidon'un[p] harman yerine kadar geldiler. Orada öküzler arabayı devirecek gibi olunca Uzza sandığı tutmak için elini uzattı.[r] **10** Bunun üzerine Yehova Uzza'ya çok öfkelendi ve sandığa elini uzattığı için[s] hemen orada onu yere serdi. Uzza Tanrı'nın önünde öldü.[ş] **11** Davut çok öfkelendi;[t] çünkü Yehova Uzza'ya ani bir hüküm vermişti.* Orası bugüne kadar Perets-uzza# olarak bilinir.

12 Davut o gün Tanrı'dan çok korktu[u] ve "Şimdi Tanrı'nın sandığını yanıma nasıl getireceğim?"[a] dedi. **13** Sandığı Davut Şehrine, yanına getirmek yerine Gatlı[b] Obed-edom'un[c] evine taşıdı. **14** Tanrı'nın sandığı Obed-edom'un evinde üç ay kaldı,[ç] Yehova Obed-edom'un ev halkını ve ona ait her şeyi bereketli kıldı.[d]

14 Sur[e] kralı Hiram,[f] Davut'a ulaklarla birlikte, ev inşa etmek üzere[g] sedir tomrukları,[h] duvarcılar, marangozlar gönderdi. **2** Davut Yehova'nın kendisini İsrail kralı olarak desteklediğini[ı] anladı, çünkü halkı İsrail'in iyiliği için krallığının itibarı artmıştı.[i]

3 Davut Yeruşalim'de birçok kadınla[j] evlendi; onlardan birçok oğlu ve kızı oldu.[k] **4** Yeruşalim'de doğan çocuklarının adları şöyleydi: Şammua,[l] Şobab,[m] Natan,[n] Süleyman,[o] **5** İbhar,[ö] Elişua, Elpelet,[p] **6** Noga, Nefeg,[r] Yafia, **7** Elişama,[s] Beelyada, Elifelet.[ş]

8 Filistîler Davut'un bütün İsrail'in kralı olarak meshedildiğini duydu[t] ve onu aramaya başladı.[u] Bunu duyan Davut onların karşısına çıkmak üzere yola koyuldu. **9** O sırada Filistîler Refaim Ovasına[ü] gelip akınlar yapıyorlardı. **10** Bunun üzerine Davut Tanrı'ya danışıp,[v] "Filistîlerin karşısına çıkayım mı? Onları elime verecek misin?" diye sordu. Yehova şöyle yanıt verdi: "Evet karşılarına çık, onları senin eline vereceğim." **11** Böylece Davut Baal-peratsim'e[y] çıkıp onları yenilgiye uğrattı. Ve şöyle dedi: "Sular nasıl her şeyi ya-

BÖLÜM 13

a 1Sa 7:2
b 1Sa 14:18
c 2Sa 3:36
ç 1Sa 6:21
d 1Sa 7:1
e Sy 34:5
Yş 13:3
f Sy 34:8
Zk 9:2
g 1Ta 15:3
h Çk 25:22
Sy 7:89
1Sa 4:4
2Sa 6:2
2Kr 19:15
ı Yş 15:9
Yş 15:60
i Çk 37:5
1Sa 6:7
j 2Sa 6:3
k 2Ta 23:18
l 1Ta 25:1
m 1Sa 10:5
n Çk 15:20
o 2Ta 5:13
ö 2Sa 6:5
p 2Sa 6:6
r Öz 11:2
Öz 13:10
s Sy 4:15
ş Le 10:2
2Sa 6:7
t 2Sa 6:8
u Me 119:20

2. Sütun

a 2Sa 6:9
b Yş 21:24
c 2Sa 6:10
ç 2Sa 6:11
d Ba 30:27
Ba 39:5
1Ta 26:5
Öz 3:10
Öz 10:22
Ml 3:10

BÖLÜM 14

e He 28:2
f 1Kr 5:1
g 1Ta 22:2
h 1Kr 5:6
2Ta 2:3
ı 2Sa 5:12
Me 89:21
i Sy 24:7
2Sa 7:8
1Kr 10:9
j Tkr 17:17
k 2Sa 5:13
Me 127:5
l 1Ta 3:5
m 2Sa 5:14
n Lu 3:31
o 1Kr 1:47
Mt 1:6
ö 2Sa 5:15
p 1Ta 3:6
r 1Ta 3:7
s 2Sa 5:16
ş 1Ta 3:8

1Ta 13:11* İbranice ifade "gedik açmak" anlamını taşır. **11#** Anlamı, "Uzza Gediği"

t 2Sa 5:17; 1Ta 11:3; **u** Me 2:2; **ü** 2Sa 5:18; 2Sa 5:22; 2Sa 23:13; **v** 1Sa 23:2; 1Sa 30:8; 2Sa 5:19; Öz 3:6; **y** 2Sa 5:20; İş 28:21.

rıp geçerse, Tanrı da benim elimle düşman saflarını yarıp geçti." Bu yüzden oranın adını Baal-peratsim* koydular.[a] **12** Filistîler putlarını orada bıraktı.[b] Ve Davut'un emriyle hepsi yakıldı.[c]

13 Daha sonra Filistîler ovaya bir akın daha yaptı.[ç] **14** Bunun üzerine Davut Tanrı'ya tekrar danıştı[d] ve bu kez Tanrı ona şöyle dedi: "Onların peşinden gitmeyeceksin; etraflarından dolaşıp baka* çalılarının önünde karşılarına çıkacaksın.[e] **15** Baka çalılarının üst dallarından yürüyüş sesleri duyduğun[f] zaman saldırıya geçeceksin,[g] çünkü Tanrı Filistî ordusunu yere sermek için senin önün sıra[h] gitmiş olacak." **16** Davut Tanrı'nın kendisine emrettiği gibi yaptı;[ı] böylece Filistî ordusunu Gibeon'dan[i] Gezer'e[j] kadar kovalayıp bozguna uğrattılar. **17** Davut'un ünü[k] bütün memleketlere yayılmaya başladı. Yehova sayesinde Davut bütün milletlere dehşet saldı.[l]

15 Davut kendine Davut Şehrinde evler[m] yaptı ve sonra Tanrı'nın sandığı için yer hazırlayıp bir çadır kurdu.[n] **2** Ve şöyle dedi: "Tanrı'nın sandığını Levioğullarından başkası taşımayacak, çünkü Yehova'nın sandığını taşımak[o] ve O'na devirler boyu hizmet etmek[ö] üzere Yehova onları seçti." **3** Sonra Davut Yehova'nın sandığını[p] hazırlamış olduğu yere çıkarmak üzere tüm İsrail halkını Yeruşalim'e[r] topladı.

4 Davut, Harunoğullarını[a] ve Levioğullarını topladı; gelenler: **5** Kohatoğullarından önder Uriel[b] ve kardeşleri, yüz yirmi kişi; **6** Merarioğullarından[c] önder Asaya[c] ve kardeşleri, iki yüz yirmi kişi; **7** Gerşomoğullarından[d] önder Yoel[e] ve kardeşleri, yüz otuz kişi; **8** Elitsafanoğullarından[f] önder Şemaya[g] ve kardeşleri, iki yüz kişi; **9** Hebronoğullarından önder Eliel ve kardeşleri, seksen kişi; **10** Uzzieloğullarından[h] önder Amminadab ve kardeşleri, yüz on iki kişi. **11** Davut ayrıca kâhinlerden Tsadok[ı] ile Abiatar'ı[i] ve Levioğullarından Uriel,[j] Asaya,[k] Yoel,[l] Şemaya,[m] Eliel[n] ile Amminadab'ı yanına çağırdı **12** ve şöyle dedi: "Siz Levioğullarının aşiret reislerisiniz.[o] Siz ve kardeşleriniz kendinizi arındırın![ö] İsrail' in Tanrısı Yehova'nın sandığını, onun için hazırladığım yere getireceksiniz. **13** İlkinde bunu siz yapmadığınız için[p] Tanrımız Yehova bize hüküm verdi,[r] çünkü O'nun rehberliğini usulüne göre aramadık."[s] **14** Bunun üzerine kâhinler ve Levioğulları İsrail'in Tanrısı Yehova'nın sandığını getirmek üzere kendilerini arındırdılar.[ş]

15 Sonra Levioğulları Yehova'nın talimatıyla Musa'nın emretmiş olduğu gibi, Tanrı'nın sandığını sırıklarından[t] tutarak omuzları üzerinde taşıdılar.[u] **16** Davut, Levioğullarının önderlerine, bütün çalgılarla,[ü] telli sazlar,[v] lirler[y] ve ziller[z] eşliğinde,

BÖLÜM 14

a 2Sa 5:20
b 2Sa 5:21
c Çk 32:20
Tkr 7:25
2Kr 19:18
1Ko 10:14
ç 2Sa 5:22
d 2Sa 5:23
Öz 3:6
e Yş 8:2
Me 18:34
f 2Sa 5:24
g Hk 7:9
1Sa 14:10
h Tkr 23:14
Hk 4:14
İş 45:2
ı Ba 6:22
Çk 39:32
1Yh 5:3
i 2Sa 5:25
j Yş 16:10
k Yş 6:27
l Tkr 2:25
Tkr 11:25
Yş 2:9

BÖLÜM 15

m 2Sa 7:1
n 1Ta 16:1
Me 132:5
Elç 7:46
o Sy 4:15
Tkr 10:8
Tkr 31:9
Yş 3:3
1Ta 15:15
ö Çk 40:15
Sy 8:15
Sy 18:2
Tkr 21:5
p 2Sa 6:12
r 1Ta 13:5

2. Sütun

a Sy 3:3
Sy 3:9
1Ta 6:49
b 1Ta 15:11
c 1Ta 6:1
ç 1Ta 6:30
d Sy 3:17
e 1Ta 23:8
f Çk 6:22
g 1Ta 15:11
h Çk 6:18
1Ta 6:18
ı 2Sa 8:17
1Ta 12:28
i 1Sa 22:20
1Kr 2:35
j 1Ta 15:5
k 1Ta 6:30
l 1Ta 15:7
m 1Ta 15:8
n 1Ta 15:9
o 1Ta 9:34
1Ta 24:31
ö 1Sa 7:1
p 2Sa 6:3
1Ta 13:7

1Ta 14:11* Anlamı, "Yarıp Geçenlerin Efendisi" **14*** Mezmur 84:6'daki dipnota bakın.

r 2Sa 6:8; 1Ta 13:11; **s** Sy 4:15; Sy 7:9; Tkr 31:9; **ş** 2Ta 29:15; 2Ta 29:34; **t** Çk 37:5; Sy 4:6; 2Ta 5:9; **u** Çk 25:14; **ü** 1Kr 10:12; 2Ta 5:13; **v** 1Ta 16:5; Me 33:2; **y** Me 149:3; **z** 2Ta 5:12.

sevinçle ve yüksek sesle ilahi söylesinler diye kardeşleri arasından ilahiciler[a] görevlendirmelerini söyledi.

17 Levioğulları da şunları görevlendirdi: Yoel oğlu Heman,[b] onun kardeşlerinden Berekya oğlu Asaf,[c] kardeşleri Merarioğullarından Kuşaya oğlu Etan;[ç] **18** onların yanında ikinci bir bölük[d] olarak kardeşleri Zekeriya,[e] Ben, Yaaziel, Şemiramot, Yehiel, Unni, Eliab, Benaya, Maaseya, Mattitya, Elifelehu, Mikneya ve kapı görevlisi Obed-edom[f] ile Yeiel. **19** İlahicilerden Heman,[g] Asaf[h] ve Etan yüksek sesle[ı] çalınan bakır zillerden sorumluydu; **20** Zekeriya, Aziel,[i] Şemiramot, Yehiel, Unni, Eliab, Maaseya ve Benaya, Alamot'a* göre akort edilmiş telli sazlardan sorumluydu;[j] **21** başmüzisyenler Mattitya,[k] Elifelehu, Mikneya, Obed-edom, Yeiel ve Azazya, Şeminit'e*[1] göre akort edilmiş lirlerden[m] sorumluydu. **22** Sandığı taşıyan Levioğullarının önderi Kenanya[n] taşıma hizmetinde onları eğitiyordu; çünkü bu konuda ustaydı.[o] **23** Berekya ve Elkana sandığın yanında hizmet eden kapı görevlileriydi.[ö] **24** Kâhinlerden Şebanya, Yoşafat, Netanel, Amasay, Zekeriya, Benaya ve Eliezer Tanrı'nın sandığı önünde yüksek sesle borazan[p] çalardı. Obed-edom ve Yehiya ise sandığın yanında hizmet eden kapı görevlileriydi.

25 Davut,[a] İsrail ihtiyarları[b] ve binbaşıları,[c] hep birlikte yürüyerek Obed-edom'un[ç] evine gittiler ve Yehova'nın ahit sandığını alıp sevinçle getirdiler.[d] **26** Yehova'nın ahit sandığını taşırlarken Levioğullarına yardım ettiği[e] için O'na yedi genç boğa ve yedi koç kurban ettiler.[f] **27** Davut, sandığı taşıyan tüm Levioğulları, ilahiciler ve ilahicilerin[g] taşıma işine önderlik eden Kenanya,[h] kaliteli kumaştan kolsuz üstlük giymişti. Davut'un üzerinde ayrıca keten efod[ı] vardı. **28** Tüm İsrailliler Yehova'nın ahit sandığını boru[i] ve borazan[j] sesleriyle, ziller,[k] telli sazlar ve lirler[l] çalarak, sevinç nidalarıyla[m] getiriyorlardı.

29 Yehova'nın ahit sandığı[n] Davut Şehrine vardığında, Saul'un kızı Mikal[o] pencereden baktı. Bu olayı kutlarken[ö] Kral Davut'un oynayıp zıpladığını görünce, içinden onu hor gördü.[p]

16 Böylece Tanrı'nın sandığını getirip[r] Davut'un onun için kurduğu çadıra[s] yerleştirdiler. Ve sonra Tanrı'nın huzurunda, yakılan sunular ve paylaşma kurbanları sunmaya başladılar.[ş] **2** Davut yakılan sunuyu[t] ve paylaşma kurbanlarını[u] sunmayı bitirince, Yehova'nın adıyla halk için hayırdua[ü] etti.[v] **3** Ayrıca, kadın erkek tüm İsraillilere birer somun ekmek, birer parça hurma pestili ve üzüm pestili dağıttı.[y] **4** Sonra Levioğullarından[z] bazılarını Yehova'nın sandığı önünde hizmet etmeleri[a] için görevlendirdi. On-

BÖLÜM 15

a 1Ta 6:31
1Ta 15:27
b 1Ta 6:33
1Ta 25:5
c 1Ta 6:39
1Ta 25:2
Me 83:Üst
ç 1Ta 6:44
d 1Ta 25:9
e 1Ta 16:5
f 1Ta 15:21
1Ta 16:5
g 1Ta 6:33
1Ta 25:1
2Ta 5:12
h 1Ta 15:17
ı 1Ta 13:8
i 1Ta 15:18
j Me 46:Üst
k 1Ta 16:5
l Me 6:Üst
m 1Sa 10:5
1Ta 25:6
Me 92:3
n 1Ta 15:27
o 1Ta 25:7
Öz 22:29
ö 1Ta 9:21
p 1Ta 16:6
2Ta 15:14
2Ta 23:13

2. Sütun

a 2Sa 6:12
b 1Kr 8:1
c Şy 31:14
1Sa 8:12
ç 1Ta 13:14
d 2Sa 6:5
e Elç 26:22
f 2Sa 6:13
g 1Kr 10:12
1Ta 9:33
2Ta 5:12
h 1Ta 15:22
ı 1Sa 2:18
i 2Sa 6:15
j 1Ta 16:6
k 1Ta 15:16
l 2Sa 6:5
m 2Sa 6:15
1Ta 13:8
n Sy 10:33
1Ta 17:1
İb 9:4
o 1Sa 18:27
2Sa 3:13
ö Çk 15:20
Me 30:11
p 2Sa 6:16
Öz 11:12

BÖLÜM 16

r 2Sa 6:17
s 1Kr 8:1
1Ta 15:1
2Ta 1:4
ş 1Kr 8:5
2Ta 5:6
t Le 1:3
u Le 3:1

1Ta 15:20* İbranice *Alamot*. Anlamı bilinmeyen bir müzik terimi. Muhtemelen, soprano kız sesine ya da tenor erkek sesine atfeder. **21*** Sözcük anlamıyla, "sekizinci"; muhtemelen sekizinci perdeye ya da alt oktava atfeden bir terim.

ü Sy 6:23; **v** Yş 22:6; 2Sa 6:18; 1Kr 8:14; **y** 2Sa 6:19; **z** 1Ta 15:16; **a** Sy 18:2.

lar hem İsrail'in Tanrısı Yehova'nın işlerini halka hatırlatacak,[a] hem de şükranlarla[b] O'nu yüceltecekleri.[c] **5** Başları Asaf'tı;[ç] ondan sonra Zekeriya ve Yeiel, Şemiramot, Yehiel, Mattitya, Eliab, Benaya, Obed-edom ve Yeiel[d] geliyordu; bunlar telli sazlar ve lirlerden,[e] Asaf[f] ise yüksek sesle çalınan zillerden[g] sorumluydu. **6** Kâhinlerden Benaya ve Yahaziel, Tanrı'nın ahit sandığı önünde sürekli çalınan borazanlardan[h] sorumluydu.

7 Davut Yehova'ya şükretmek[ı] üzere bir mezmuru* ilk kez o gün Asaf[i] ve kardeşlerine verdi:[j]

8 "Yehova'ya şükürler sunun,[k]
O'na adıyla yakarın,[l]
İşlerini halklar arasında bildirin![m]
9 O'nu ilahilerle, ezgilerle anın,[n]
Harika işlerini[o] aklınızdan çıkarmayın.
10 O'nun kutsal[ö] adı övüncünüz olsun.[p]
Yehova'ya yönelenlerin yüreği sevinçle dolsun.[r]
11 Yehova'nın rehberliğini arayın, O'nun gücünü dileyin.[s]
Her zaman O'ndan yardım bekleyin.[ş]
12 Yaptığı harika şeyleri hatırlayın,[t]
Mucizelerini, ağzından çıkan hükümleri unutmayın.[u]
13 Ey siz, kulu İsrail'in soyu,[ü]
Siz Yakup'un oğulları, seçtiği kulları.[v]

BÖLÜM 16

a Me 38:Üst; Me 103:2
b 1Ta 16:7
c 1Ta 23:5
ç 1Ta 6:39
d 1Ta 15:18
e 1Ta 15:21
f 1Ta 15:17
g 1Ta 15:16
h 2Ta 15:14; 2Ta 23:13
ı 2Sa 22:1; 2Sa 23:1; 1Ta 16:4; 2Ko 9:12
i 1Ta 6:39
j 2Ta 31:14
k Me 105:1; Me 106:1; Kl 4:2
l İş 12:4; Ro 10:13
m Me 67:2; Elç 2:14
n 2Sa 22:50; 2Sa 23:1; Ef 5:19
o Me 71:17; Me 107:43
ö Le 22:32
p Me 105:3; İş 45:25; Yr 9:24; 2Ko 10:17
r 1Ta 28:9; Me 104:34; Flp 4:4
s Ams 5:6; Tsf 2:3
ş Me 24:6; Me 27:8; Ho 5:15
t Me 106:2; Me 111:4
u Me 105:5; Me 119:137
ü İş 41:8
v Me 33:12; Me 135:4; 1Pe 5:13

2. Sütun

a Çk 15:2; Me 95:7
b Me 119:164
c Me 105:8
ç Tkr 7:9
d Ba 15:18; Ba 17:2
e Ba 26:3
f Ba 28:14
g Me 105:10
h Tkr 32:8
ı Ba 12:7; Ba 17:8; Ba 35:12
i Ba 34:30; Tkr 26:5
j İb 11:13
k Ba 20:1; Ba 46:6
l Me 105:13
m Ba 31:42

14 O, Tanrımız Yehova'dır;[a] hükümleri[b] tüm yeryüzünde geçerlidir.
15 Devirler geçse de yaptığı ahdi,[c]
Binlerce nesil geçse de verdiği emri hatırlayın.[ç]
16 İbrahim'le yaptığı ahdi,[d]
İshak'a ettiği yemini,[e]
17 Yakup için kural olarak koyduğu,[f]
İsrail için devirlerce geçerli bir ahit kıldığı sözünü unutmayın.[g]
18 Çünkü 'Sana miras olarak[h]
Kenan diyarını vereceğim'[ı] dedi.
19 O sırada henüz birkaç kişiydiler,[i]
Evet, orada bir avuç yabancıydı onlar.[i]
20 Bir milletten öbürüne dolaşıp durdular,[k]
Bir krallıktan çıkıp başka memlekete girdiler.[l]
21 Kimseye onları mağdur ettirmedi,[m]
Onlar uğruna kralları azarladı,[n]
22 'Meshettiklerime dokunmayın,
Peygamberlerime kötülük etmeyin!' dedi.[o]
23 Ey bütün dünya, Yehova'ya ilahi söyleyin![ö]
O'nun sağladığı kurtuluşu her gün duyurun.[p]
24 Milletlere O'nun ihtişamını,
Halklara harika işlerini anlatın.

n Ba 12:17; Ba 20:3; **o** Ba 20:7; Me 105:15; **ö** Me 96:1; **p** Me 40:10.

1Ta 16:7* Sözcük anlamıyla, "bağış"

25 Çünkü Yehova büyüktür,
tüm övgülere layıktır,[a]
Diğer tanrılardan çok
O'ndan korkulmalıdır.[b]
26 Çünkü halkların bütün tanrıları, değersiz ilahlardır;[c]
Yehova ise gökleri yaratandır.[ç]
27 İtibar ve görkem O'nun huzurunda,[d]
Kudret ve sevinç O'nun mekânındadır.[e]
28 Ey halklar, onuru Yehova'ya verin,
İhtişamından ve kudretinden ötürü onuru Yehova'ya verin.[f]
29 Yüce adının hak ettiği onuru Yehova'ya verin,[g]
Armağanlar getirip huzuruna gelin.[h]
Kutsal giysiler içinde Yehova'nın önünde eğilin.[ı]
30 Dünyada yaşayan herkes
O'nun korkusundan titresin!
Yeryüzü ise sapasağlam kuruldu;
Asla sarsılmayacak.[i]
31 Gökler sevinsin, yeryüzü neşeyle coşsun,[j]
Milletler arasında desinler ki, 'Yehova kral oldu!'[k]
32 Deniz ve bütün içindekiler gürlesin,[l]
Kırlar ve üzerinde yaşayanlar sevinçten coşsun.[m]
33 Ormandaki bütün ağaçlar da Yehova'nın önünde sevinçle haykırsın.[n]
Çünkü O, dünyayı yargılamaya geldi.[o]

BÖLÜM 16

a Me 145:3
2Ko 11:31
b Çk 15:11
c Le 19:4
İş 45:20
1Ko 8:4
ç Ba 1:1
Me 102:25
İş 44:24
d Tkr 33:26
Me 8:1
e Me 28:7
1Ti 1:11
f Me 63:2
Me 68:34
Me 115:1
g Tkr 28:58
Ne 9:5
Me 66:2
Me 148:13
h 1Ta 29:5
İş 18:7
Mt 5:23
ı Tkr 26:10
Me 95:6
i Me 104:5
Vz 1:4
j Me 97:1
Me 98:4
k Me 96:10
Vh 19:6
l Me 93:4
m Me 98:7
n Me 96:12
İş 55:12
o Me 96:13

2. Sütun

a 2Ta 5:13
Lu 18:19
b Me 103:17
Yr 31:3
Ağ 3:22
c Me 68:20
ç Me 122:4
d Me 149:1
İş 43:21
Kl 3:16
e Elç 26:17
f Ne 9:5
Me 69:30
Me 69:31
Me 72:19
g Ne 8:6
h 1Ta 15:17
ı Çk 29:38
2Ta 13:11
Ezr 3:4
i 1Ta 16:4
j 1Ta 12:28
k 1Kr 3:4
2Ta 1:3
l Çk 29:39
Sy 28:3
2Ta 2:4
2Ta 31:3
m 1Ta 25:1
n Ezr 3:11
Me 86:15
Me 103:17
o 1Ta 16:4
2Ta 5:13

34 Yehova'ya şükürler sunun, çünkü O iyidir,[a]
Vefalı sevgisi sonsuzdur.[b]
35 Ve şöyle deyin: 'Kurtar bizi Tanrımız, Kurtarıcımız,[c]
Kutsal ismine şükürler sunalım,[ç]
Seni kıvançla yüceltelim[d] diye bizi milletler arasından toplayıp kurtar.[e]
36 İsrail'in Tanrısı Yehova'ya devirler boyu şükürler olsun!' "[f]

Ve bütün halk "Amin!" diyerek Yehova'yı yüceltmeye başladı.[g]

37 Sonra Davut, Asaf'ı[h] ve kardeşlerini Yehova'nın ahit sandığı önünde her gün[ı] yapılması gereken hizmetleri yerine getirmeleri[i] için orada bıraktı. 38 Obed-edom ve kardeşleri altmış sekiz kişiydi; Yedutun oğlu Obed-edom ve Hosa kapı görevlisiydi. 39 Kâhin Tsadok[j] ve kâhin kardeşleri Gibeon'daki yüksek yerde,*[k] Yehova'nın Kutsal Çadırı önündeydiler. 40 Görevleri, Yehova'nın İsrail'e verdiği kanunda yazılı bütün emirlere göre, sunakta Yehova'ya her gün sabah akşam yakılan sunu sunmaktı.[l] 41 Onların yanında Heman[m] ve Yedutun'la birlikte, Yehova'ya "Vefalı sevgisi sonsuzdur"[n] diye şükretmek[o] için tek tek adlarıyla seçilmiş[ö] diğer erkekler duruyordu. 42 Heman[p] ve Yedutun[r] Tanrı'ya ilahiler söylenirken çalınan borazanlardan,[s]

ö Ezr 8:20; p 1Ta 6:33; r 1Ta 15:17; s 2Ta 29:26.

1Ta 16:39* İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yerler.

zillerden ve diğer çalgılardan sorumluydu; Yedutunoğulları[a] da kapıda görevliydi. **43** Ve herkes evine gitti.[b] Davut da kendi evine dönüp ev halkı için hayırdua etti.

17 Davut kendi evine yerleştikten sonra,[c] Natan[ç] peygambere şöyle dedi: "İşte, ben sedir ağacından yapılmış[d] bir evde yaşıyorum, fakat Yehova'nın ahit sandığı[e] bezden bir çadırda duruyor."[f] **2** Natan da Davut'a "Yüreğinden ne geçiyorsa onu yap,[g] çünkü Tanrı seninle"[h] diye karşılık verdi.

3 O gece Natan'a Tanrı'nın şu sözü geldi:[ı] **4** "Kulum Davut'a gidip de ki, Yehova şöyle diyor: 'Oturacağım evi sen yapmayacaksın.[i] **5** İsrail'i Mısır' dan çıkardığım günden beri bir evde oturmadım.[j] Oradan oraya, bir çadırdan[k] diğerine[l] taşınıp durdum. **6** Tüm İsrail'de dolaştığım[m] bunca zaman boyunca, halkıma çobanlık etmelerini emrettiğim İsrail hâkimlerinden birine "Neden Bana sedir ağacından bir ev yapmadınız?" diye hiç sordum mu?'[n]

7 Kulum Davut'a diyeceksin ki, göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Seni sürü güttüğün otlaklardan alıp,[o] halkım İsrail'in önderi[o] yaptım. **8** Her nereye gidersen seninle olacağım,[p] düşmanlarını önünden söküp atacağım[r] ve sana dünyanın büyük adamlarınınki gibi bir nam kazandıracağım.[s] **9** Halkım İsrail için bir yer belirleyip onları oraya yerleştireceğim.[ş] Yaşadıkları yeri yurt edinecekler ve artık onları rahatsız eden olmayacak. Kötülük çocukları,[a] önceden yaptıkları gibi[b] **10** ve halkım İsrail'in başına hâkimler atadığım[c] günlerde olduğu gibi onları yıpratamayacak. Çünkü Ben bütün düşmanlarının kibrini kıracağım.[ç] Şunu bil ki, "Yehova senin için de bir ev* kuracak."[d]

11 Ömrünün sonuna gelip de atalarının yanına gittiğinde,[e] senin soyundan, oğullarından birini yükselteceğim[f] ve onun krallığını pekiştireceğim.[g] **12** Bana ev yapacak olan odur.[h] Ben de onun tahtını devirler boyu pekiştireceğim.[ı] **13** Ben onun Babası olacağım,[i] o da Benim oğlum olacak.[j] Senden öncekinden[k] esirgediğim vefalı sevgimi ondan esirgemeyeceğim.[l] **14** Onu devirler boyu Kendi evimde[m] ve Kendi krallığımda[n] tutacağım; onun tahtı[o] devirlerce ayakta kalacaktır.' "

15 Natan bütün bu sözleri ve görüntüyü Davut'a bildirdi.[ö]

16 Bunun üzerine Kral Davut Yehova'nın önüne gelip diz çöktü[p] ve şunları söyledi: "Ey Yehova Tanrım, ben kimim,[r] ailem kim ki,[s] benim için bunca şey yaptın?[ş] **17** Ey Tanrım,[t] bu önemsiz bir şeymiş gibi,[u] bu kulunun evinin geleceğinden[ü] de söz ediyorsun. Beni soylu bir adam yerine koyuyorsun,[v] ey Yehova Tanrım. **18** Sen kulunu böylesine onurlandırdıktan sonra

BÖLÜM 16

a 1Ta 25:3
b 2Sa 6:19
1Kr 8:66

BÖLÜM 17

c 2Sa 7:1
ç 1Kr 1:8
1Ta 29:29
d 1Ta 14:1
e İb 9:4
f 2Sa 7:2
1Ta 15:1
2Ta 1:4
g 1Ta 22:7
h 2Sa 7:3
ı Sy 12:6
i 2Sa 7:5
1Kr 8:19
1Ta 22:8
j 2Sa 7:6
k Sy 4:25
Me 78:60
l Çk 40:2
2Sa 6:17
m Le 26:12
n 2Sa 7:7
o 1Sa 16:12
1Sa 17:15
Me 78:70
ö 1Sa 25:30
2Sa 6:21
p 1Sa 18:14
2Sa 8:6
r 1Sa 25:29
1Sa 26:10
s Ba 12:2
1Sa 18:30
2Sa 7:9
Me 75:7
Lu 1:52
ş Me 44:2
İş 61:3

2. Sütun

a Me 89:22
b Çk 2:23
2Sa 7:10
c Hk 2:16
ç Me 18:40
d 2Sa 7:11
Me 127:1
e 1Kr 2:10
Elç 2:29
f 1Kr 8:20
Me 132:11
g 1Kr 9:5
1Ta 28:5
Yr 23:5
h 1Kr 5:5
1Ta 22:10
ı Me 89:4
İş 9:7
Da 2:44
i 2Sa 7:14
Me 89:26
İb 1:5
j Me 2:7
Lu 9:35
k 1Sa 15:28
1Ta 10:14
l 2Sa 7:15
İş 55:3

m 2Sa 7:16; Lu 1:33; **n** Me 2:6; Da 2:44; Yhn 1:49; 2Pe 1:11; **o** Me 89:36; Yr 33:21; Lu 1:32; İb 1:8; Vh 3:21; **ö** 2Sa 7:17; **p** 2Sa 7:18; **r** Ba 32:10; **s** 1Sa 9:21; **ş** 2Sa 7:8; **t** Ef 3:20; **u** 2Sa 7:19; **ü** Mt 22:42; Elç 13:34; Vh 22:16; **v** 1Sa 2:8; Me 89:19.

1Ta 17:10* Krallar soyu, hanedan.

kulun Davut daha ne diyebilir?[a] Çünkü Sen bu kulunu iyi tanırsın.[b] **19** Ya Yehova, kulun uğrunda büyüklüğünü yüreğinin arzusuna göre[c] gösterdin ve bu büyük işleri yaptın.[ç] **20** Ey Yehova, Senin gibisi yoktur![d] Kulaktan duyduğumuz birçok tanrı olsa da, Senden başka Tanrı yok![e] **21** Yeryüzündeki hangi millet halkın İsrail'e benzer?[f] Onları Kendi halkın yapmak için bedelle kurtardın.[g] Mısır'dan kurtardığın halkının önünden milletleri kovarak[h] korkunç ve büyük işlerinle nam saldın.[ı] **22** İsrail'i devirler boyu Kendi halkın olarak belirledin[i] ve Sen de onların Tanrısı oldun,[j] ey Yehova. **23** Şimdi ey Yehova, bu kulun ve evi hakkında söylediklerin sonsuza dek geçerli olsun; ve söylediğin gibi yap. **24** Adının[k] güvenilir ve yüce[l] olduğu sonsuza dek görülsün. Böylece insanlar 'İsrail'in Tanrısı,[m] göklerin hâkimi Yehova,[n] İsrail'e gerçekten Tanrılık etti'[o] desinler. Ve kulun Davut'un evi hep Senin önünde kalsın.[ö] **25** Tanrım, bu kuluna bir ev kurma kararını Sen açıkladın.[p] Bu nedenle kulun Senin huzurunda dua etme cesareti buldu. **26** Ey Yehova, Sen gerçek Tanrısınr ve kuluna bu iyiliği vaat ettin.[s] **27** Öyleyse kulunun evini bereketli kıl ki, devirler boyu Senin önünde dursun.[ş] Ey Yehova, Sen ona bereket verirsen sonsuza dek bereketli olur."[t]

18 Bundan sonra Davut Filistîleri yendi[u] ve onlara boyun eğdirdi; Gat[ü] ile çevre kentlerini Filistîlerin elinden aldı. **2** Sonra da Moab'ı[v] yendi. Moablılar Davut'a kul olup haraç ödemeye başladılar.[a]

3 Davut, Fırat Irmağına[b] kadar uzanan bölgeyi denetimi altına almaya çalışan Tsoba[c] kralı Hadadezer'i[ç] Hamat'ta[d] bozguna uğrattı. **4** Onun bin savaş arabasını, yedi bin atlı ve yirmi bin yaya askerini ele geçirdi.[e] Davut atlardan[f] yüz savaş arabasına yetecek kadarını ayırıp kalanını topal etti.[g] **5** Tsoba kralı[h] Hadadezer'in yardımına Şam'dan Aramiler gelince, Davut onlardan da yirmi iki bin kişiyi kılıçtan geçirdi. **6** Sonra da Aramilerin Şam'daki[ı] topraklarına askeri birlikler yerleştirdi. Ve Aramiler Davut'a kul olup haraç ödemeye başladılar.[i] Yehova Davut'u gittiği her yerde destekledi.[j] **7** Davut Hadadezer'in adamlarındaki altın kalkanları[k] da alıp Yeruşalim'e getirdi.[l] **8** Ayrıca Hadadezer yönetimindeki Tibhat[m] ve Kun şehirlerinden çok miktarda bakır ele geçirdi. Bu bakırla Süleyman, havuzu,[n] sütunları[o] ve bakır takımları[ö] yaptı.

9 Hamat kralı[p] Tou,* Tsoba kralı Hadadezer'in[r] bütün ordusunun Davut tarafından bozguna uğratıldığını duyunca, **10** oğlu Hadoram'ı[s] Kral Davut'un hatırını sormaya ve Hadadezer'le savaşıp yendiği için onu kutlamaya gönderdi. (Çünkü Hadadezer ile Tou arasında süreksiz savaş vardı.) Hadoram gider-

BÖLÜM 17

a 1Sa 2:30; 2Sa 7:20
b Me 139:1; Öz 15:11; İb 4:13
c 2Sa 7:21; Me 135:6
ç Ams 3:7
d Çk 15:11; Tkr 3:24; Me 86:8
e Tkr 4:35; 1Sa 2:2; İş 43:10
f Tkr 4:7; Tkr 33:28; Me 147:20
g Çk 19:5; Me 77:15; Tit 2:14
h Tkr 7:1; Yş 10:42; Yş 21:44; Yş 24:12; Me 44:2
ı Tkr 4:34; Ne 9:10; İş 63:12; He 20:9
i Tkr 7:6; Tkr 26:18; 1Sa 12:22
j Ba 17:7; Tkr 7:9; Yr 31:33
k 2Ta 6:33; Me 72:19; Mt 6:9
l Me 99:3; Yhn 12:28
m Me 33:12
n 1Sa 1:11
o Yr 31:1; İb 11:16
ö Me 89:36
p 2Sa 7:27
r Ba 5:22
s 2Sa 7:28
ş 2Sa 7:29
t Öz 10:6

BÖLÜM 18

u 2Sa 8:1
ü 1Sa 5:8; 1Sa 27:4; 2Sa 1:20
v Sy 24:17; Me 60:8

2. Sütun

a 2Sa 8:2; 2Kr 3:4
b Ba 1:15-18; Çk 23:31
c 1Sa 14:47; 2Sa 10:6; Me 60:Üst
ç 2Sa 8:3; 1Kr 11:23
d 2Ta 8:3
e 2Sa 8:4; Me 20:7
f Me 33:17; g Tkr 17:16; Yş 11:6; h 1Sa 14:47; ı İş 7:8; i 2Sa 8:6; Öz 13:22; j 1Ta 17:8; k 1Kr 10:16; l 2Sa 8:7; m 2Sa 8:8; n 1Kr 7:23; o 1Kr 7:15; Yr 52:20; ö 1Kr 7:45; p 2Sa 8:9; r 2Sa 8:3; s 2Sa 8:10.

1Ta 18:9* 2. Samuel 8:9,10'da "Toi." 10. ayet için de geçerli.

ken, yanında çeşit çeşit altın, gümüş[a] ve bakır eşya da götürdü. **11** Kral Davut bütün milletlerden,[b] Edom ve Moab'dan,[c] Ammonoğullarından,[ç] Filistîlerden[d] ve Amalek'ten[e] topladığı[f] gümüş ve altınla birlikte bunları da Yehova'ya adadı.[g]

12 Tseruya oğlu[h] Abişay,[ı] Tuz Vadisinde[i] on sekiz bin Edomluyu öldürdü. **13** Edom'a askeri birlikler yerleştirdi ve Edomlular Davut'a kulluk etmeye başladı.[j] Yehova Davut'u gittiği her yerde destekledi.[k] **14** Davut bütün İsrail'de saltanat sürüyor,[l] tüm halkını adalet ve doğrulukla yönetiyordu.[m] **15** Tseruya oğlu Yoab ordunun başındaydı,[n] Ahilud oğlu Yehoşafat[o] saray tarihçisiydi. **16** Ahitub oğlu Tsadok[ö] ve Abiatar oğlu Ahimelek[p] kâhindi; Şavşa[r] ise yazmandı. **17** Yehoyada oğlu[s] Benaya,[ş] Keretilerin[t] ve Peletilerin[u] başındaydı; Davut'un oğulları da kralın yanında yüksek mevkilerde bulunuyordu.[ü]

19 Ve sonra Ammonoğullarının kralı Nahaş[v] öldü, yerine oğlu kral oldu.[y] **2** Bunun üzerine Davut, "Nahaş'ın oğlu Hanun'a vefamı göstereyim,[z] çünkü babası bana vefalıydı"[a] dedi. Sonra babası için başsağlığı dilemek üzere ona ulaklar gönderdi. Ve Davut'un hizmetkârları Hanun'a başsağlığı dilemek üzere Ammonoğullarının[b] topraklarına vardılar. **3** Fakat Ammonoğullarının ileri gelenleri Hanun'a şöyle dedi: "Davut sana başsağlığı dileyen bu adamları senin önünde babanı onurlandırmak için mi gönderdi sanıyorsun? Onun hizmetkârları ülkeye keşif amacıyla, casusluk edip[a] bizi yıkmak için geldiler."[b] **4** Bunun üzerine Hanun Davut'un hizmetkârlarını tutup[c] tıraş etti[ç] ve giysilerini orta yerinden kalça hizasına kadar[d] kesip onları gönderdi.[e] **5** Hizmetkârlarının durumu kendisine anlatılınca Davut onları karşılamak üzere hemen adam gönderdi; çünkü çok aşağılanmış durumdaydılar. Kral onlara, "Sakallarınız iyice uzayana kadar Eriha'da[f] kalın, sonra dönersiniz" dedi.

6 Bu sırada Hanun[g] ve Ammonoğulları Davut'un nefretini uyandırdıklarını[h] anladılar ve savaş arabaları[ı] ile atlılar kiralamak için Mezopotamya, Aram-maaka[i] ve Tsoba'ya[j] bin talant gümüş[k] gönderdiler. **7** Böylece otuz iki bin savaş arabasıyla birlikte,[l] Maaka kralını ve adamlarını kiraladılar.[m] Hepsi toplanıp Medeba[n] önlerinde ordugâh kurdu. Ammonoğulları da savaş için kendi şehirlerinden kalkıp geldiler.

8 Davut bunu duyunca Yoab'ı[o] ve yiğitleriyle[ö] bütün orduyu hemen oraya gönderdi. **9** Ammonoğulları çıkıp şehrin girişinde savaş düzeni aldı. Oraya gelmiş olan krallar[p] da onlarla birlikte açık arazide bulunuyordu.

10 Yoab hücum kuvvetlerinin önde ve arkada mevzilendiğini görünce İsrail'in seçme yiğitlerinden bazılarını ayırıp Aramilerin karşısına yerleştirdi.[r] **11** Geri kalanları da kardeşi Abişay'ın[s] komutasına

BÖLÜM 18

a 2Ta 9:24
b 2Sa 8:11
c 2Sa 8:12
ç 1Ta 20:1
d 2Sa 5:25
e 1Sa 27:8
f 1Sa 30:20
g Yş 6:19
1Ta 29:14
2Ta 5:1
h 2Sa 21:17
1Ta 2:16
ı 1Sa 26:6
2Sa 3:30
2Sa 10:10
2Sa 20:6
i 2Sa 8:13
j Ba 25:23
Ba 27:40
k 2Sa 8:14
Me 18:48
Me 144:10
l 1Kr 2:11
m 2Sa 8:15
2Sa 23:3
Me 78:72
n 2Sa 8:16
1Ta 11:6
o 1Kr 4:3
ö 2Sa 20:25
p 2Sa 8:17
r 2Sa 20:25
s 1Kr 1:38
ş 2Sa 8:18
t 1Sa 30:14
Tsf 2:5
u 1Kr 1:44
ü 2Sa 8:18

BÖLÜM 19

v 1Sa 11:1
y 2Sa 10:1
z 2Sa 9:7
Öz 19:22
a 2Sa 10:2
b Ba 19:38

2. Sütun

a Yş 2:1
b İş 32:7
c Me 35:12
ç Le 19:27
d İş 20:4
e 2Sa 10:4
f 1Kr 16:34
g 2Sa 10:1
h 1Sa 13:4
ı Me 20:7
i 2Sa 10:6
j 1Sa 14:47
2Sa 8:3
k 2Ta 25:6
l İş 31:1
m 2Sa 10:6
n Yş 13:9
o 2Sa 8:16
ö 2Sa 23:8
p 2Sa 10:8
r 2Sa 10:9
Öz 20:18
s 1Ta 11:20

vererek Ammonoğullarının[a] karşısına yerleştirdi. **12** Ve şöyle dedi: "Aramiler[b] baskın çıkarsa sen bana yardıma gelirsin,[c] fakat Ammonoğulları baskın çıkarsa ben sana yardım ederim.[ç] **13** Güçlü ol![d] Tanrımızın şehirleri ve halkımız uğruna cesur olalım.[e] Yehova da gözünde doğru olanı yapsın."[f]

14 Yoab ve yanındakiler savaşmak üzere ileri atılınca[g] Aramiler onlardan kaçmaya başladı.[h] **15** Aramilerin kaçtığını gören Ammonoğulları da Yoab'ın kardeşi Abişay'dan kaçıp[ı] şehre geri girdiler.[i] Yoab ise Yeruşalim'e gitti.

16 Aramiler İsrailoğulları karşısında bozguna uğradıklarını görünce[j] ulaklar yollayıp Irmak[k] bölgesinde bulunan, Hadadezer'in ordu komutanı Şofak'ın* komutasındaki Aramileri getirttiler.

17 Davut durumu haber alır almaz bütün İsrailoğullarını topladı ve Ürdün Irmağını geçip onların karşısında savaş düzeni aldı.[ı] Davut'u karşılarında gören Aramiler onunla savaşmaya başladı. **18** Ancak Aramiler İsrailoğulları önünden kaçtılar.[m] Ve Davut, Aramilerin yedi bin arabacısını, kırk bin yaya askerini ve ordu komutanı Şofak'ı öldürdü.[n] **19** Hadadezer'in hizmetkârları İsrailoğullarına yenildiklerini görünce[o] hemen Davut'la barış yaparak onun hizmetine geçtiler.[ö] Aramiler de bir daha Ammonoğullarına yardım etmeye kalkışmadı.[p]

1Ta 19:16* 2. Samuel 10:16'da "Şobak"

BÖLÜM 19

a 2Sa 8:12
b 2Sa 8:5
c Vz 4:9
ç 2Sa 10:11
d Tkr 31:6
Yş 1:7
e 2Sa 10:12
f İş 46:10
g 2Sa 10:13
h Le 26:7
Tkr 28:7
ı Le 26:8
i 2Sa 10:14
j 2Sa 10:15
k 2Sa 8:3
l 2Sa 10:17
m 1Ta 19:14
Me 33:16
n 2Sa 10:18
o Tkr 28:7
Me 18:39
ö 1Ta 14:17
Me 18:44
p 2Sa 10:19

2. Sütun

BÖLÜM 20

a 1Kr 20:26
b 2Sa 11:1
Vz 3:8
c 1Ta 11:6
ç Tkr 3:11
d 2Sa 12:26
e 2Sa 12:30
f 2Sa 8:11
1Ta 18:11
g 2Sa 12:31
h 1Kr 9:21
ı 2Sa 21:18
i 2Sa 21:15
j 1Ta 11:29
k Tkr 3:13
l 2Sa 21:19
m 1Sa 17:4
1Sa 21:9
1Sa 22:10
n 1Sa 17:7
1Ta 11:23
o Yş 11:22
1Sa 7:14
ö 2Sa 21:16
p 2Sa 21:20
r Sy 13:33
Tkr 2:10
Tkr 3:11
s Tkr 32:27
1Sa 17:10
2Kr 19:22
ş 1Ta 2:13

20 Yılın başında,[a] kralların sefere çıktığı dönemde[b] Yoab, ordusunu Ammonoğullarının memleketi üzerine sürdü[c] ve orayı yerle bir etti. Sonra Rabba'ya[ç] kadar gelip orayı da kuşattı ve saldırıya geçerek[d] şehri yerle bir etti. Bu sırada Davut Yeruşalim'deydi. **2** Ve Davut Malkam'ın* tacını başından aldı.[e] Bir talant[#] altından yapılmış olup üzerinde değerli taşlar bulunan tacı Davut'un başına koydular. Onun bu şehirden elde ettiği ganimet çok büyüktü.[f] **3** Halkı şehirlerinden çıkararak kesici demir aletler ve baltalarla taş kesme işinde[g] çalıştırdı.[h] Davut Ammonoğullarının bütün şehirlerinde böyle yaptı. En sonunda Davut, adamlarıyla birlikte Yeruşalim'e döndü.

4 Bir süre sonra Gezer'de[ı] Filistîlerle savaş çıktı.[i] Huşalı Sibbekay[j] Refaoğullarından[k] Sippay'ı* öldürünce Filistîler İsrailoğullarına boyun eğdi.

5 Filistîlerle aralarında tekrar savaş çıkınca Yair oğlu Elhanan,[l] Gatlı Golyat'ın[m] kardeşi Lahmi'yi öldürdü. Lahmi'nin elindeki mızrağın sapı dokumacı sırığı gibiydi.[n]

6 Derken Gat'ta[o] tekrar savaş çıktı. Orada Refaoğullarından,[ö] el ve ayakları altışar parmaklı, toplam yirmi dört parmağı olan[p] dev gibi[r] bir adam vardı. **7** İsrailoğullarına durmadan meydan okuyordu.[s] Sonunda Davut'un kardeşi Şimea'nın[ş] oğlu Yonatan onu öldürdü.

1Ta 20:2* 2. Samuel 12:30'daki dipnota bakın. **2#** 34,2 kilogram. **4*** 2. Samuel 21:18'de "Saf"

8 Bunlar Gat[a] topraklarındaki Refaoğullarıydı;[b] hepsi Davut ve adamları tarafından öldürüldü.[c]

21 Şeytan* İsrail'e karşı harekete geçip Davut'u İsrailoğullarını sayması için kışkırttı.[c] **2** Davut, Yoab'a[d] ve halkın önderlerine, "Gidip Beer-şeba'dan[e] Dan'a[f] kadar tüm İsrailoğullarını sayın;[g] sonra gelip bana bildirin"[h] dedi. **3** Fakat Yoab şöyle karşılık verdi: "Yehova halkının sayısını yüz kat artırsın.[i] Ey kralım, onların hepsi zaten efendimin hizmetinde değil mi? Efendim neden bunu istiyor?[i] Neden İsrail'e suç işlettiriyor?"

4 Fakat kralın sözü[j] Yoab'ın sözüne baskın çıktı. Böylece Yoab gidip[k] bütün İsrail'i dolaştı ve sonra Yeruşalim'e döndü.[l] **5** Yoab kaydettiği insanların sayısını Davut'a bildirdi: Tüm İsrail'de eli kılıç tutan[m] bir milyon yüz bin kişi vardı, Yahuda'da eli kılıç tutan dört yüz yetmiş bin kişi vardı. **6** Fakat Yoab, Levi[n] ve Benyamin kabilelerini saymadı,[o] çünkü kralın emrini kabullenememişti.

7 Bu yapılan Tanrı'nın gözünde çok kötü bir şey olduğundan[ö] Tanrı İsrail'i vurdu. **8** Ve Davut Tanrı'ya şöyle yakardı: "Bunu yapmakla çok büyük günah işledim.[p] Şimdi, ne olur bu kulunun suçunu bağışla;[r] çünkü çok akılsızca davrandım."[s] **9** Yehova Davut'un göreni[s] olan Gad'a[t] şöyle dedi: **10** "Gidip Davut'a de ki, 'Yehova şöyle diyor: Önüne üç seçenek koyuyorum.[u] Bunlardan birini seç de sana onu yapayım.' "[a] **11** Bunun üzerine Gad Davut'un yanına gidip[b] şöyle dedi: "Yehova, 'Seçimini yap' diyor; **12** 'Ya üç yıl kıtlık olacak,[c] ya üç ay düşmanlarının kılıcı peşini bırakmayacak ve hasımlarının önünde silinip gideceksin,[ç] ya da üç gün boyunca memlekete Yehova'nın kılıcı,[d] salgın hastalık[e] gelecek, Yehova'nın meleği tüm İsrail bölgesini kırıp geçirecek.'[f] Şimdi kararını ver de, beni gönderene cevap vereyim." **13** Davut Gad'a, "Çok sıkıntılıyım" dedi. "Ne olur Yehova'nın eline düşeyim,[g] çünkü O'nun merhameti büyüktür;[h] insan eline düşmeyeyim."[ı]

14 O zaman Yehova İsrail'in başına bir salgın hastalık[i] getirdi; öyle ki yetmiş bin kişi telef oldu.[j] **15** Ayrıca Tanrı Yeruşalim'i kırıp geçirmek için meleğini gönderdi.[k] Ve melek şehri kırıp geçirmeye başlayınca Yehova durumu gördü, felaketten vazgeçti.[l] Bela getiren meleğe, "Yeter![m] Artık elini indir" dedi. Yehova'nın meleği o sırada Yebusi[n] Ornan'ın[o] harman yeri yakınındaydı.

16 Davut başını kaldırıp bakınca Yehova'nın meleğinin[ö] yer ile gök arasında durduğunu gördü; melek elindeki kılıcı[p] Yeruşalim'e doğru uzatmıştı. Çula bürünen[r] Davut ile ihtiyarlar hemen yere kapandı.[s] **17** Ve Davut Tanrı'ya şöyle yakardı: "Halkın sayılmasını söyleyen ben değil miyim? Bu günahı işleyen ve kötülük yapan ben değil miyim?[ş] Bu koyunlar[t] ne yaptı? Ey Yehova Tanrım, ne olur elini bana ve babamın evine karşı

1Ta 21:1* Ya da "karşı gelen"; İbranice *Satan*.

BÖLÜM 20

a 1Sa 17:4
b Tkr 2:11
c 1Sa 20:15

BÖLÜM 21

ç 2Sa 24:1
d 2Sa 8:16
e 2Sa 17:11
f Hk 18:29
2Sa 3:10
g 1Ta 27:23
h 2Sa 24:2
ı Tkr 1:11
i 2Sa 24:3
j Vz 8:4
k 2Sa 24:4
l 2Sa 24:8
m 2Sa 24:9
n Sy 1:47
o 1Ta 27:24
ö 2Sa 11:27
p 2Sa 12:13
r Me 25:11
Me 51:1
s 2Sa 24:10
ş 1Sa 9:9
t 2Sa 24:11
1Ta 29:29
u 2Sa 24:12

2. Sütun

a Öz 3:12
b 2Sa 24:13
c Le 26:26
ç Le 26:17
Tkr 28:25
d Le 26:25
e Tkr 28:22
Tkr 28:27
2Sa 24:13
f 2Kr 19:35
g 2Sa 24:14
h Çk 34:6
Me 51:1
İş 55:7
Ağ 3:22
ı 2Ta 28:9
i Sy 16:46
j 2Sa 24:15
k 2Sa 24:16
l Çk 32:14
Tkr 32:36
m Me 90:13
n 2Sa 5:6
o 2Sa 24:18
2Ta 3:1
ö Sy 22:31
p Yş 5:13
r 1Kr 21:27
2Kr 19:1
Me 35:13
s Sy 16:22
ş 2Sa 24:17
Me 51:4
t Me 44:11

kaldır, ama halkını cezalandırma."[a]

18 Yehova'nın meleği Gad[b] aracılığıyla Davut'a, Yebusi Ornan'ın harman yerinde[c] Yehova'ya bir sunak yapmasını söyledi. **19** Davut da Yehova'nın adıyla konuşan Gad'ın sözüne uyarak oraya çıktı.[ç] **20** Bu arada Ornan[d] buğday döverken arkasını dönünce meleği görmüş ve yanındaki dört oğluyla saklanmıştı. **21** Davut Ornan'ın yanına yaklaşınca onu gören[e] Ornan hemen harman yerinden çıktı ve Davut'un önünde yere kapandı. **22** Ve Davut Ornan'a şöyle dedi: "Bana bu harman yerini sat da burada Yehova'ya bir sunak yapayım. Tam bedeli[f] karşılığında burayı bana ver ki[g] felaket halkın üzerinden kalksın."[h] **23** Ornan ise "Hepsi senin olsun!"[ı] dedi. "Efendim kral nasıl uygun görüyorsa öyle yapsın. Şu sığırları[i] yakılan sunu olarak, döveni[j] odun olarak[k] ve buğdayı da tahıl sunusu olarak veriyorum. Hepsini al."[l]

24 Fakat Kral Davut Ornan'a şöyle dedi: "Hayır. Bedelini tamı tamına ödeyerek[m] satın alacağım; çünkü senin olan şeyi bedelsiz alıp da Yehova'ya yakılan kurban olarak sunamam." **25** Böylece Davut Ornan'a harman yeri için altı yüz şekel ağırlığında altın verdi.[n] **26** Sonra orada Yehova'ya bir sunak yaparak[o] yakılan kurbanlar ve paylaşma kurbanları sundu. Davut'un yakarışına[ö] cevap olarak Yehova da yakılan kurban sunağına gökten ateş[p] gönderdi. **27** Ve Yehova'nın emri üzerine melek[a] kılıcını kınına geri koydu. **28** Davut o gün Yebusi Ornan'ın harman yerinde Yehova'nın kendisine cevap verdiğini gördü ve orada kurbanlar sunmayı sürdürdü.[b] **29** Musa'nın çölde Yehova için yaptığı çadır ve yakılan sunu sunağı o sırada Gibeon'daki yüksek yerdeydi.[c] **30** Fakat Davut Tanrı'ya danışmak üzere oraya gidemiyordu çünkü Yehova'nın meleğinin kılıcından çok korkmuştu.[ç]

22 Ve Davut, "Yehova Tanrı'nın evi[d] ve İsrail'in yakılan sunuları için kullanılacak sunak[e] burada olacak" dedi.

2 Sonra İsrail topraklarında yaşayan yabancıların[f] toplanmasını emretti ve onlara Tanrı'nın evinin inşasında kullanılacak köşeli taşları[g] yontma[h] işini verdi. **3** Davut ayrıca, kapı kanatlarının çivi ve menteşeleri için çok miktarda demir, tartılamayacak kadar çok bakır[ı] **4** ve sayısız sedir[i] tomruğu hazırladı. Saydalılar[j] ve Surlular[k] Davut'a çok miktarda sedir tomruğu getirmişti. **5** Sonra Davut şöyle dedi: "Oğlum Süleyman henüz çok genç ve toy.[l] Oysa Yehova'ya inşa edilecek ev bütün ülkelerde güzelliği[m] anlatılacak kadar görkemli[n] olmalı. Oğlum için hazırlık yapmalıyım." Böylece Davut ölmeden önce büyük bir hazırlık yaptı.[o]

6 Davut, oğlu Süleyman'ı yanına çağırıp İsrail'in Tanrısı Yehova'ya bir ev yapmasını emretti. **7** Süleyman'a "Tanrım Yehova'nın ismine[ö] bir ev inşa etmeyi yürekten arzulamıştım"[p] dedi.

BÖLÜM 21

a Çk 32:12
b 2Sa 24:11
c 2Sa 24:18
2Ta 3:1
ç 2Sa 24:19
d 1Ta 21:15
e 2Sa 24:20
f Ba 23:9
g 2Sa 24:21
h Sy 25:8
ı Ba 23:11
i 1Sa 6:14
1Kr 19:21
j İş 28:27
k 2Sa 24:22
l 2Sa 24:23
m Ba 23:13
n 2Sa 24:24
o Çk 20:25
2Sa 24:25
ö 1Sa 7:9
Me 91:15
p Le 9:24
1Kr 18:38
2Ta 7:1

2. Sütun

a 2Sa 24:16
Me 103:20
b 2Sa 24:25
c 1Kr 3:4
1Ta 16:39
2Ta 1:3
ç 2Sa 6:9
Me 119:120

BÖLÜM 22

d Tkr 12:5
2Ta 3:1
e 2Sa 24:18
f 1Kr 9:21
2Ta 2:17
g 1Kr 6:7
1Kr 7:9
h 1Kr 5:17
ı 1Kr 7:47
i 2Sa 5:11
j 1Kr 5:6
k 2Ta 2:3
l 1Kr 3:7
1Ta 29:1
m İş 64:11
Hg 2:3
n 2Ta 2:5
Me 68:29
o Vz 9:10
ö Tkr 12:5
p 2Sa 7:2
1Kr 8:17
Me 132:5

8 "Fakat Yehova 'Sen büyük savaşlar yaptın[a] ve çok kan döktün'[b] diyerek bunu reddetti. 'Benim ismime sen ev yapmayacaksın[c] çünkü önümde çok kan döktün. **9** Fakat senin bir oğlun[ç] olacak. O sakin biri olacak, Ben de onu çevresindeki bütün düşmanlarından kurtarıp rahata erdireceğim.[d] Adı Süleyman*[e] olacak ve onun döneminde İsrail'e barış[f] ve huzur vereceğim. **10** Benim ismime bir ev yapacak olan odur.[g] O Bana oğul olacak,[h] Ben de ona Baba olacağım.'[ı] İsrail'de onun krallık tahtını[i] devirler boyu sabit kılacağım.'

11 Evet oğlum, Yehova seninle olsun ve başarılı ol. Yehova Tanrı'nın senin hakkında bildirdiği gibi O'nun evini inşa et.[j] **12** Yeter ki Yehova sana sağgörü ve anlayış versin,[k] İsrail'le ilgili emirlerini sana bildirsin, sen de Yehova Tanrı'nın kanununa uy.[l] **13** Yehova'nın Musa'ya İsrail için bildirdiği[m] kuralları[n] ve hükümleri[o] yerine getirmeye dikkat edersen, başarılı olacaksın.[ö] Cesur ve güçlü ol.[p] Korkma[r] ve yılgınlığa kapılma.[s] **14** Sıkıntılarla geçen[ş] hayatım boyunca Yehova'nın evi için yüz bin talant altın,[t] bir milyon talant gümüş, tartılamayacak kadar çok bakır[u] ve demir;[ü] ayrıca tomruklar ve taşlar hazırladım. Sen de bunları çoğaltacaksın. **15** Emrinde çok sayıda işçi, taş[v] yontucu, marangoz ve duvarcı var; bunlar her tür işte hünerli ustalar.[y] **16** Elindeki altın, gümüş, bakır ve demirin haddi hesabı yok.[a] Hazırlan ve işe başla.[b] Yehova seninle olsun."[c]

17 Ve Davut bütün İsrail yöneticilerine oğlu Süleyman'a yardım etmelerini emretti. Şöyle dedi: **18** "İşte, Tanrınız Yehova sizinle![ç] Ve size her taraftan rahatlık verdi.[d] Bu toprakların halkını benim elime teslim etti; memleket Yehova'ya ve halkına boyun eğdi.[e] **19** Şimdi siz de yüreğinizi ve canınızı[f] ortaya koyun, Tanrınız Yehova'dan yardım dileyin.[g] Kalkıp Yehova Tanrı'nın kutsal mekânını[h] inşa edin.[ı] Ve sonra Yehova'nın ahit sandığını[i] ve kutsal takımlarını Yehova'nın ismine[j] inşa ettiğiniz eve getirin."

23 Yaşı ilerleyip iyice ihtiyarlayan[k] Davut, oğlu Süleyman'ı[l] İsrail'in kralı yaptı. **2** Sonra tüm İsrail yöneticilerini,[m] kâhinleri[n] ve Levioğullarını[o] bir araya topladı. **3** Otuz yaşında ve üzerindeki Levioğulları tek tek sayıldı;[ö] her bir erkek sayıldıktan sonra toplam sayı otuz sekiz bin çıktı. **4** Bunlardan yirmi dört bini Yehova'nın evindeki işlerin gözetimi için, altı bini de görevli[p] ve hâkim[r] olarak ayrıldı. **5** Dört bini kapı görevlisiydi.[s] Dört bini de ilahiciydi;[ş] görevleri, Davut'un "Övgüler sunmak için yaptım" dediği çalgılarla[t] Yehova'ya ilahi söylemekti.

6 Sonra Davut onları Levi'nin oğullarına[u] göre, Gerşon, Kohat ve Merari bölüklerine ayırdı.[ü]

1Ta 22:9* "Barış" anlamındaki bir sözcükten türemiştir.

BÖLÜM 22

a 1Kr 5:3
b 1Ta 28:3
c 1Ta 17:4
2Ta 6:9
ç 2Sa 7:12
1Ta 28:5
d 1Kr 4:25
1Kr 5:4
e 2Sa 12:24
f Me 72:7
İş 9:7
g 1Kr 5:5
1Ta 17:12
h 1Ta 17:13
ı 2Sa 7:14
İb 1:5
i 1Ta 17:14
Me 89:36
j 1Ta 28:20
k 2Ta 1:10
Me 72:1
l Tkr 4:6
Me 19:11
m Sy 36:13
n Tkr 12:1
Tkr 17:19
o Le 19:37
1Ta 28:7
ö Yş 1:8
1Kr 2:3
p Yş 1:6
1Ta 28:20
r Tkr 31:6
s Yş 1:9
2Ti 1:7
ş Ey 14:1
Ro 8:22
t 1Ta 29:4
u 1Ta 29:2
ü 1Ta 29:7
v 1Kr 5:17
1Kr 6:7
1Kr 7:9
y 1Kr 7:14
Öz 22:29

2. Sütun

a 1Ta 22:3
b Flp 2:13
c 2Ta 1:1
Ro 8:31
ç Hk 6:12
d 2Sa 7:1
Öz 16:7
e 2Sa 5:20
Me 44:2
f Tkr 4:29
g 2Ta 20:3
Da 9:3
h 2Ta 20:8
ı 1Kr 6:1
i 1Kr 8:6
1Kr 8:21
2Ta 5:7
j Tkr 12:21
1Kr 8:29
1Kr 9:3

BÖLÜM 23

k 1Kr 1:1

l 1Kr 1:33; 1Kr 1:39; 1Ta 28:5; **m** 1Ta 22:17; 1Ta 28:1; **n** Çk 29:9; **o** Sy 3:6; 1Ta 13:2; **ö** Sy 4:3; **p** 1Ta 26:29; **r** Tkr 16:18; 2Ta 19:8; **s** 1Ta 26:12; **ş** 1Ta 6:31; 1Ta 9:33; **t** 1Kr 10:12; **u** Çk 6:16; **ü** 2Ta 8:14; 2Ta 31:2.

7 Gerşonoğullarında Ladan ve Şimei vardı. **8** Ladan'ın Yehiel,[a] Zetam ve Yoel[b] adında üç oğlu vardı, aşiretin reisi Yehiel'di. **9** Şimei'nin Şelomot, Haziel ve Harran adında üç oğlu vardı. Bunlar Ladan ailesinde aşiret reisleriydi. **10** Şimei'nin Yahat, Zina,* Yeuş ve Beria adında dört oğlu vardı. Bunlar Şimei'nin oğullarıydı. **11** İçlerinden Yahat aşiret reisiydi, Zizah ikinciydi. Yeuş ve Beria'nın ise çok oğlu yoktu, bu yüzden görev dağılımında ikisi tek aşiret[c] sayıldı.

12 Kohat'ın[ç] Amram, Yitshar,[d] Hebron[e] ve Uzziel[f] adında dört oğlu vardı. **13** Amram'ın oğulları Harun[g] ve Musa'ydı.[h] Ancak Harun ve oğulları En Kutsal Yeri[ı] devirler boyu kutsal tutmak, Yehova'nın huzurunda kurban[i] dumanı sunmak, devirler boyu O'na hizmet etmek[j] ve O'nun ismiyle hayırdua etmek[k] üzere görevlendirildi.[l] **14** Tanrı adamı[m] Musa'nın oğulları ise Levi kabilesinden sayıldılar.[n] **15** Musa'nın oğulları Gerşom[o] ve Eliezer'di.[ö] **16** Gerşom'un oğullarından Şebuel[p] aşiret reisiydi. **17** Eliezer oğlu Rehabya[r] aşiret reisiydi. Eliezer'in başka oğlu olmadı. Oysa Rehabya'nın oğulları çoğaldıkça çoğaldı. **18** Yitshar'ın oğullarından[s] Şelomit[ş] aşiret reisiydi. **19** Hebron'un oğullarından Yeriya aşiret reisiydi; ikincisi Amarya, üçüncüsü Yahaziel ve dördüncüsü Yekameam'dı.[t] **20** Uzziel'in oğullarından[u] Mika aşiret reisiydi, İşşiya ikinciydi.

21 Merari'nin oğulları[a] Mahli ve Muşi'ydi.[b] Mahli'nin oğulları Eleazar[c] ve Kiş'ti. **22** Eleazar hiç oğlu olmadan öldü, fakat kızları olmuştu. Amcaları Kiş'in oğulları onları eş olarak aldı.[ç] **23** Muşi'nin Mahli, Eder ve Yeremot adında üç oğlu vardı.[d]

24 Levioğullarının aşiretleri,[e] aşiret reisleri ve görevlileri bunlardı. Yirmi yaşında ve üzerinde[f] olup Yehova'nın evindeki işlerde hizmet edecek[g] olanların her biri isimleriyle sayıldı. **25** Davut şöyle demişti: "İsrail'in Tanrısı Yehova, halkını rahata kavuşturdu;[h] Kendisi de devirler boyu Yeruşalim'de oturacak.[ı] **26** Böylece Levioğulları Kutsal Çadırı ve tapınmada kullanılan takımları oradan oraya taşımayacak."[i] **27** Davut'un verdiği son emirlere[j] göre, yirmi yaşında ve üzerinde olup sayılan Levioğulları bunlardı. **28** Onların görevi Yehova'nın evinde hizmet eden Harunoğullarına[k] şu işlerde yardım etmekti: Avlularla[l] ve yemek odalarıyla[m] ilgilenmek, kutsal eşyaları arındırmak,[n] Tanrı'nın evinde yapılması gereken işleri yapmak; **29** ekmekleri,[o] ince unu,[ö] tahıl sunusunu, mayasız[p] yufka[r] ekmeğini, sac[s] pidelerini ve yağlı[ş] hamuru gereken miktar ve ölçülerde[t] hazır etmek; **30** Yehova'ya şükretmek[u] ve O'nu yüceltmek[ü] üzere her sabah ve akşam[v] orada hazır bulunmak;[y] **31** ayrıca Yehova'ya Sebt günlerinde,[z] Yeni Ay[a] ve bayram[b] zamanlarında yakılan kurbanlar sunmak. Onlarla ilgili kurallara uygun olarak Yehova'nın huzurunda her

BÖLÜM 23

a 1Ta 26:21
b 1Ta 26:22
c 1Ta 24:4
ç Çk 6:18
d Çk 6:21
e Sy 3:27
f 1Ta 6:2
g Çk 4:14
h Çk 6:20
Çk 6:26
ı İb 9:7
i 1Sa 2:28
j Tkr 21:5
k Le 9:22
Sy 6:23
l Çk 28:1
İb 5:4
m Me 90:Üst
n 1Ta 26:24
o Çk 2:22
ö Çk 18:4
p 1Ta 26:24
r 1Ta 26:25
s Sy 3:27
ş 1Ta 24:22
t 1Ta 24:23
u Çk 6:22

2. Sütun

a Çk 6:19
b Sy 26:58
1Ta 24:30
c 1Ta 24:28
ç Sy 36:11
d 1Ta 24:30
e Sy 26:58
f Ezr 3:8
g 1Ta 28:13
h 2Sa 7:1
1Ta 22:18
ı 1Kr 8:13
Me 135:21
i Sy 4:15
Sy 4:49
j 2Sa 23:2
k Sy 3:9
l 1Kr 6:36
m 1Ta 9:26
n Ne 12:45
o Le 24:6
1Ta 9:32
ö 1Ta 9:29
p Çk 29:2
r Çk 29:23
Le 2:4
s Le 7:9
ş Le 7:12
t Le 19:36
u Le 22:29
Me 105:1
Flp 4:6
ü 1Ta 16:4
Me 69:30
2Ko 11:31
v Çk 29:39
y 1Ta 16:37
z Çk 20:10
a Sy 10:10
Me 81:3
b Le 23:4

1Ta 23:10* 11. ayette "Zizah"

zaman tam sayıda bulunmalıydılar. **32** Bunların yanı sıra Toplanma Çadırının bekçiliği,[a] kutsal yerin bekçiliği[b] ve Yehova'nın evinde hizmet eden kardeşleri Harunoğullarının bekçiliği de onların göreviydi.[c]

24 Harunoğulları da bölüklere ayrıldı. Harun'un oğulları Nadab,[ç] Abihu,[d] Eleazar[e] ve İtamar'dı.[f] **2** Nadab ile Abihu[g] babalarından önce öldüler[h] ve oğulları olmadı. Fakat Eleazar[ı] ile İtamar kâhinlik hizmetini sürdürdü. **3** Davut ile Eleazaroğullarından Tsadok[i] ve İtamaroğullarından Ahimelek,[j] Harunoğullarını yapacakları görevlere göre bölüklere ayırdı.[k] **4** Eleazaroğulları arasında bulunan aşiret reisleri İtamaroğulları arasında bulunanlardan daha çoktu. Reisleri buna göre görevlendirdiler; Eleazaroğulları aşiretlerinin on altı, İtamaroğulları aşiretlerinin sekiz aşiret reisi vardı.

5 Daha sonra her birinin görev sırası kurayla[l] belirlendi; çünkü hem Eleazaroğullarından hem de İtamaroğullarından, kutsal yerden sorumlu olan ve Tanrı'nın hizmetinde önderlik eden görevliler olmalıydı.[m] **6** Levioğullarından Netanel oğlu yazman[n] Şemaya, kralın, yöneticilerin, kâhin Tsadok'un,[o] Abiatar[ö] oğlu Ahimelek'in,[p] kâhinlerin ve Levioğullarının aşiret reislerinin[r] önünde bunları kaydetti. Bir Eleazar[s] aşiretlerinden, bir İtamar[ş] aşiretlerinden kura çekildi.

7 Kuranın sonucu şuydu: Yehoyarib[t] birinci, Yedaya ikinci, **8** Harim üçüncü, Seorim dördüncü, **9** Malkiya beşinci, Miyamin altıncı, **10** Hakkots yedinci, Abiya[a] sekizinci, **11** Yeşua dokuzuncu, Şekanya onuncu, **12** Elyaşib on birinci, Yakim on ikinci, **13** Huppa on üçüncü, Yeşebeab on dördüncü, **14** Bilga on beşinci, İmmer on altıncı, **15** Hezir on yedinci, Happitsets on sekizinci, **16** Petahya on dokuzuncu, Yehezkel yirminci, **17** Yakin yirmi birinci, Gamul yirmi ikinci, **18** Delaya yirmi üçüncü, Maazya yirmi dördüncü.

19 Ataları Harun'a İsrail'in Tanrısı Yehova'nın emrettiği gibi, onlara Harun eliyle verilmiş haklara göre[b] Yehova'nın evine girip hizmet[c] ederken izleyecekleri sıra buydu.[ç]

20 Diğer Levioğulları şunlardı: Amram'ın[d] oğullarından Şubael;[e] Şubael'in oğullarından Yehdeya. **21** Rehabyaoğullarından:[f] Aşiret reisi İşşiya, Rehabya oğluydu. **22** Yitsharoğullarından[g] Şelomot,[h] Şelomot'un oğullarından Yahat. **23** Hebron'un oğullarına[ı] gelince, aşiret reisi Yeriya,[i] ikinci Amarya, üçüncü Yahaziel, dördüncü Yekameam. **24** Uzziel'in oğullarından Mika, Mika'nın[j] oğullarından Şamir. **25** Mika'nın kardeşi İşşiya; İşşiya'nın oğullarından Zekeriya.

26 Merari'nin[k] oğulları Mahli[l] ve Muşi;[m] Yaaziya'nın oğullarından Beno. **27** Merarioğulları: Yaaziya'nın oğullarından Beno, Şoham, Zakkur ve İbri. **28** Mahli'nin oğullarından Eleazar; onun hiç oğlu olmadı.[n] **29** Kişoğullarından: Yerahmeel,

BÖLÜM 23
a Sy 1:53
b 1Ta 9:27
c Sy 3:9

BÖLÜM 24
ç Çk 6:23
d Le 10:1
e Çk 28:1
f Sy 3:2
g Çk 6:23
h Sy 26:61
ı Sy 16:39
i 1Ta 6:8
j 2Sa 8:17
k 1Ko 14:33
l Öz 16:33
Öz 18:18
Elç 1:26
m Mt 26:3
n 1Kr 4:3
2Ta 34:13
o 1Kr 2:35
ö 2Sa 19:11
1Kr 1:7
p 2Sa 8:17
r 1Ta 23:24
s Le 10:12
Sy 16:39
ş 1Ta 6:3
t Ne 11:10

2. Sütun
a Lu 1:5
b 2Kr 11:9
1Ko 14:40
c Lu 1:8
Lu 1:23
ç 1Ta 9:25
2Ta 23:18
d Çk 6:18
e 1Ta 23:16
1Ta 26:24
f 1Ta 23:17
g Sy 3:27
h 1Ta 23:18
ı Sy 26:58
1Ta 15:9
i 1Ta 23:19
1Ta 26:31
j 1Ta 23:20
k Ba 46:11
Çk 6:19
l 1Ta 6:19
m 1Ta 23:21
n 1Ta 23:22

Kiş oğluydu. **30** Muşi'nin oğulları, Mahli,[a] Eder ve Yerimot.[b]

Aşiretlerine[c] göre bütün Levioğulları bunlardı. **31** Kral Davut'un, Tsadok'un, Ahimelek'in, Levioğullarından ve kâhinlerden aşiret reislerinin önünde onlar da kardeşleri Harunoğulları gibi kura çektiler.[ç] Bu bakımdan, büyük aşiret[d] reisleriyle, kardeşleri küçük aşiret reisleri birdi.

25 Daha sonra Davut, çeşitli görevler için ayrılmış hizmet takımlarının[e] başındakilerle[f] birlikte, lirler,[g] telli sazlar[h] ve ziller[ı] eşliğinde peygamberlik eden Asaf'ın, Heman'ın[i] ve Yedutun'un[j] oğullarından bazılarını ayırdı. Kendilerine hizmet edecek olanlar onların arasından seçildi. **2** Asafoğullarından: Zakkur, Yusuf,[k] Netanya ve Aşarela.[l] Bunlar Asaf'ın[m] emrindeydi, peygamberlik eden Asaf da kralın emrindeydi. **3** Yedutunoğullarından:[n] Gedalya,[o] Tseri,[ö] Yeşaya,[p] Şimei, Haşabya ve Mattitya[r] Yedutun'un oğullarıydı. Bu altısı Yehova'ya şükürler ve övgüler sunmak üzere lir eşliğinde peygamberlik eden babaları Yedutun'un emrindeydi.[s] **4** Hemanoğullarından:[ş] Bukkiya,[t] Mattanyah,[u] Uzziel,[ü] Şebuel,* Yerimot, Hananya,[v] Hanani, Eliata,[y] Giddalti,[z] Romamti-ezer,[a] Yoşbekaşa,[b] Malloti,[c] Hotir[ç] ve Mahaziot, Heman'ın oğullarıydı. **5** Bunların hepsi Heman'ın oğluydu. Tanrı'nın sözlerini bildiren Heman kralın göreniydi[d] ve kudreti giderek arttı.* Tanrı ona on dört oğul ve üç kız evlat verdi.[a] **6** Onlar babalarının emrinde ziller,[b] telli sazlar[c] ve lirler[ç] eşliğinde Yehova'nın evinde ilahi söyler, Tanrı'nın mabedinde hizmet ederlerdi.

Asaf, Yedutun ve Heman ise kralın emrindeydi.[d]

7 Yehova'ya ilahi söylemek[e] üzere eğitilmiş yetenekli[f] kardeşleriyle birlikte hepsinin toplam sayısı iki yüz seksen sekizdi. **8** Yapılması gereken işler için, büyüğü de küçüğü de,[g] ustası[h] da acemisi de aynı şekilde kura çekti.[ı]

9 Kuranın sonucu şuydu: Birinci sıra Asaf oğlu Yusuf'undu,[i] ikinci sıra Gedalya'ya[j] çıktı (o, kardeşleri ve oğulları on iki kişi); **10** üçüncü Zakkur,[k] oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **11** dördüncü İtsri,[l] oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **12** beşinci Netanya,[m] oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **13** altıncı Bukkiya, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **14** yedinci Yeşarela,[n] oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **15** sekizinci Yeşaya, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **16** dokuzuncu Mattanyah, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **17** onuncu Şimei, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **18** on birinci Azarel,[o] oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **19** on ikinci Haşabya, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **20** on üçüncü Şubael,[ö] oğulları ve kardeşleriyle on

BÖLÜM 24

a 1Ta 6:47
b 1Ta 23:23
c 1Ta 23:11
ç Yş 18:10
1Ta 25:8
Öz 16:33
Elç 1:26
d 1Ta 26:13

BÖLÜM 25

e 1Ta 27:3
f 1Ta 24:5
g 1Kr 10:12
Me 81:2
h 1Sa 10:5
1Ta 15:16
ı 2Ta 29:25
Me 150:5
i 1Ta 16:41
2Ta 5:12
j 2Ta 35:15
k 1Ta 25:9
l 1Ta 25:14
m Ne 12:46
n 1Ta 16:42
o 1Ta 25:9
ö 1Ta 25:11
p 1Ta 25:15
r 1Ta 15:18
s Me 92:1
Yr 33:11
Ef 5:19
ş 1Ta 15:19
t 1Ta 25:13
u 1Ta 25:16
ü 1Ta 24:24
v 1Ta 25:23
y 1Ta 25:27
z 1Ta 25:29
a 1Ta 25:31
b 1Ta 25:24
c 1Ta 25:26
ç 1Ta 25:28
d 1Sa 9:9

2. Sütun

a Me 127:3
İş 8:18
b 1Ta 13:8
c 1Ta 15:16
ç 1Ta 16:5
d 1Ta 25:1
e Me 150:1
f 1Ta 15:22
g 1Ta 24:31
h 1Ta 15:22
ı Öz 16:33
Öz 18:18
Elç 1:26
i 1Ta 25:2
j 1Ta 25:3
k 1Ta 25:2
l 1Ta 25:3
m 1Ta 25:2
n 1Ta 25:2
o 1Ta 25:4
ö 1Ta 25:4

1Ta 25:4* 20. ayette ve 24:20'de "Şubael"

1Ta 25:5* Sözcük anlamıyla, "boynuzu yükseldi"

iki kişi; **21** on dördüncü Mattitya, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **22** on beşinci Yeremot, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **23** on altıncı Hananya, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **24** on yedinci Yoşbekaşa, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **25** on sekizinci Hanani, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **26** on dokuzuncu Malloti, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **27** yirminci Eliata, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **28** yirmi birinci Hotir, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **29** yirmi ikinci Giddalti, oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **30** yirmi üçüncü Mahaziot,[a] oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi; **31** yirmi dördüncü Romamti-ezer,[b] oğulları ve kardeşleriyle on iki kişi.

26 Kapı görevlileri[c] şu bölüklerden oluşuyordu: Korahoğullarından,[ç] Asaf soyundan Kore oğlu Meşelemya.[d] **2** Meşelemya'nın oğulları şunlardı: İlk oğlu Zekeriya, ikincisi Yediael, üçüncüsü Zebadya, dördüncüsü Yatniel, **3** beşincisi Elam, altıncısı Yehohanan, yedincisi Elyeho-enay. **4** Obed-edom'un[e] oğulları şunlardı: İlk oğlu Şemaya, ikincisi Yehozabad, üçüncüsü Yoah, dördüncüsü Sakhar, beşincisi Netanel, **5** altıncısı Ammiel, yedincisi İssakar, sekizincisi Peulletay. Tanrı onu bereketli kılmıştı.[f]

6 Obed-edom oğlu Şemaya'nın oğulları yetenekli ve yiğit adamlardı; her biri aşiret reisiydi. **7** Adları Otni, Refael, Obed ve Elzabad'dı. Kardeşleri Elihu ve Semakya da yetenekli adamlardı. **8** Bunların hepsi Obed-edom'un soyundan, hizmette yetenekli ve güçlü adamlardı. Kendileri, oğulları ve kardeşleriyle birlikte Obed-edom'un soyundan altmış iki kişi vardı. **9** Meşelemya'nın[a] oğulları ve kardeşleri on sekiz kişiydi; hepsi de yetenekli adamlardı. **10** Merarioğullarından Hosa'nın da oğulları vardı. Şimri aşiret reisiydi; ilk oğul[b] olmamasına rağmen babası onu reis yapmıştı.[c] **11** İkincisi Hilkiya, üçüncüsü Tebalya, dördüncüsü Zekeriya'ydı. Hosa'nın bütün oğulları ve kardeşleri on üç kişiydi.

12 Yehova'nın evinde hizmet ederken, kapı görevlisi bölüklerinin başında olanların da tıpkı diğer kardeşleri gibi görevleri vardı.[ç] **13** Böylece her kapı için büyük küçük her aşiret[d] aynı şekilde kura çekti.[e] **14** Kurada doğu tarafı Şelemya'ya[f] düştü. Sonra, sağgörülü bir danışman[g] olan oğlu Zekeriya[h] için kura çektiler ve ona kuzey tarafı çıktı.[ı] **15** Obed-edom'a güney tarafı, oğullarına[i] ambarlar düştü.[j] **16** Şuppim ile Hosa'ya[k] batı tarafında, yukarı doğru çıkan anayol yanındaki Şalleket Kapısı düştü; bir muhafız grubu[l] diğer muhafız grubuyla yan yana hizmet edecekti.[m] **17** Doğu tarafında Levioğullarından altı kişi, kuzey tarafında günde dört kişi, güney tarafında günde dört kişi duracaktı;[n] ambarlarda[o] ikişer ikişer durulacaktı. **18** Batıdaki sütunlu giriş için, anayolda[ö] dört kişi, sütunlu girişte iki kişi

BÖLÜM 25
a 1Ta 25:4
b 1Ta 25:4

BÖLÜM 26
c 1Ta 9:22
2Ta 23:19
ç Sy 26:11
Me 44:Üst
Me 49:Üst
d 1Ta 26:14
e 1Ta 16:38
f Tkr 28:11
Me 127:3

2. Sütun
a 1Ta 26:14
b Tkr 21:17
c 1Ta 5:1
ç 1Ta 25:8
d 1Ta 23:11
e Öz 16:33
Öz 18:18
Elç 1:26
f 1Ta 26:1
g 1Ta 27:32
Öz 12:8
1Ti 3:13
h 1Ta 26:2
ı 1Ta 9:24
i 1Ta 26:4
j 2Ta 25:24
k 1Ta 26:10
l 1Ta 23:32
m Ne 12:24
n 2Ta 8:14
o 1Ta 26:15
ö 1Ta 26:16

bulunacaktı. **19** Korahoğullarından[a] ve Merarioğullarından[b] kapı görevlisi bölükleri bunlardı.

20 Levioğulları: Tanrı'nın evindeki hazine[c] odalarından ve kutsanıp adanmış[c] hazinelerden Ahiya sorumluydu. **21** Ladanoğulları:[d] Gerşonoğullarından Ladan'ın soyundan gelen aşiret reisi Yehieli'ydi.[e] **22** Yehieli oğlu Zetam ve onun kardeşi Yoel,[f] Yehova'nın evindeki hazinelerden[g] sorumluydu. **23** Amramoğulları, Yitsharoğulları, Hebronoğulları, Uzzieloğulları,[h] **24** ayrıca Musa oğlu Gerşom oğlu Şebuel[ı] ambarlardan sorumluydu. **25** Eliezer[i] soyundan gelen kardeşleri, Rehabya,[j] onun oğlu Yeşaya, onun oğlu Yoram, onun oğlu Zikri, onun oğlu da Şelomot'tu. **26** Kral Davut,[k] aşiret reisleri,[l] binbaşılar, yüzbaşılar ve ordu komutanları tarafından kutsanıp Tanrı'ya adanmış[m] tüm hazinelerden Şelomot ile kardeşleri sorumluydu. **27** Savaşlarda[n] elde edilmiş ganimetin[o] bir kısmını Yehova'nın evinin bakımı için ayırıyorlardı. **28** Ayrıca gören[ö] Samuel, Kiş oğlu Saul, Ner oğlu Abner[p] ve Tseruya[r] oğlu Yoab'ın[s] adadıkları da dahil, kutsanıp adanmış olan her şey Şelomit* ile kardeşlerinin sorumluluğundaydı.

29 Yitsharoğullarından[ş] Kenanya ve oğulları İsrail'de görevli ve hâkim[t] olarak dış hizmetlerden[u] sorumluydu.

30 Hebronoğullarından[ü] Haşabya ve kardeşleri, bin yedi yüz yetenekli adam,[a] İsrail'de, Ürdün Irmağının batı tarafında kalan bölgede, Yehova'nın işinin ve kralın hizmetinin yürütülmesinden sorumluydu. **31** Hebronoğullarında, ailelerin ve aşiretlerin başında Hebronoğullarından Yeriyah[b] bulunuyordu. Davut'un krallığının kırkıncı[c] yılında Hebronoğulları arasında bir araştırma yapıldı ve Gilead'daki[c] Yazer'de[d] güçlü yiğitler bulundu. **32** Yeriyah'ın kardeşlerinden, aşiret reisi[e] olan iki bin yedi yüz yetenekli adam[f] vardı. Kral Davut onları Tanrı'nın ve kralın hizmeti için[g] Rubenoğullarının, Gadoğullarının ve Manasseoğulları kabilesinin yarısının başına atadı.[h]

27 İsrailoğullarından her bölük yirmi dört bin kişiydi. Bunlar aşiret reislerini,[ı] binbaşıları,[i] yüzbaşıları[j] ve yılın her ayında dönüşümlü olarak hizmet eden bölüklerle ilgili konularda krala karşı sorumlu olan[k] görevlileri kapsıyordu.

2 Birinci ayda hizmet edecek bölüğün başında Zabdiel oğlu Yaşobeam[l] vardı; onun bölüğünde yirmi dört bin kişi bulunuyordu. **3** Tüm hizmet takımlarının başlarından sorumlu olan Peretsoğullarından[m] bazıları birinci ayda görevliydi. **4** İkinci ayda hizmet edecek bölüğün başında Ahohioğlu[n] Doday[o] vardı; onun bölüğünde önder Miklot'tu ve bölükte yirmi dört bin kişi bulunuyordu. **5** Üçüncü ayda hizmet edecek takımın başında yüksek kâhin Yehoyada'nın[ö] oğlu Benaya[p] vardı; bölüğünde yirmi dört bin kişi bulunuyor-

BÖLÜM 26

a Sy 26:11
Me 44:Üst
Me 49:Üst
b 1Ta 23:6
c 1Kr 14:26
1Ta 9:26
ç 1Kr 7:51
1Ta 18:11
d 1Ta 23:7
e 1Ta 29:8
f 1Ta 23:8
g 1Kr 15:18
h Sy 3:27
ı 1Ta 24:20
i Çk 18:4
j 1Ta 23:17
k 1Ta 29:3
l 1Ta 29:7
m Sy 31:50
1Ta 18:11
n Yş 6:19
o Sy 31:28
ö 1Sa 9:9
p 1Sa 14:50
r 2Sa 2:18
s 2Sa 20:23
ş 1Ta 23:12
t Tkr 17:9
2Ta 19:8
u Ne 11:16
ü 1Ta 23:12
1Ta 23:19

2. Sütun

a 1Ta 26:6
b 1Ta 23:19
c 2Sa 5:4
1Ta 29:27
ç Ba 31:21
1Sa 13:7
d Yş 13:25
Yş 21:39
e 1Ta 24:31
f 1Ta 26:9
g 2Ta 19:11
h 1Ta 12:37

BÖLÜM 27

ı 1Ta 5:24
i Çk 18:25
1Sa 8:12
1Ta 13:1
2Ta 1:2
j Tkr 1:15
k 1Ta 28:1
l 2Sa 23:8
1Ta 11:11
m Sy 26:21
n 1Ta 8:4
o 2Sa 23:9
1Ta 11:12
ö 1Kr 4:4
1Ta 12:27
p 2Sa 23:20

1Ta 26:28* 25 ve 26. ayetlerde "Şelomot"

du. **6** Benaya[a] otuz yiğit arasındaydı[b] ve otuzların başıydı; onun bölüğünde önder, oğlu Ammizabad'dı. **7** Dördüncü aydaki bölüğün başında Yoab'ın kardeşi[c] Asahel[ç] vardı ve ondan sonra oğlu Zebadya geliyordu; bölüğünde yirmi dört bin kişi bulunuyordu. **8** Beşinci aydaki bölüğün başı, Yizrahoğlu Şamhut'tu;[d] bölüğünde yirmi dört bin kişi vardı. **9** Altıncı aydaki bölüğün başı, Tekoalı[e] İkkeş'in[f] oğlu İra'ydı;[g] bölüğünde yirmi dört bin kişi vardı. **10** Yedinci aydaki bölüğün başı, Efraimoğullarından Pelonlu[h] Helets'ti;[ı] bölüğünde yirmi dört bin kişi vardı. **11** Sekizinci aydaki bölüğün başı, Zerahoğullarından[i] Huşalı Sibbekay'dı;[i] bölüğünde yirmi dört bin kişi vardı. **12** Dokuzuncu aydaki bölüğün başı, Benyaminoğullarından Anatotlu[k] Abiezer'di;[l] bölüğünde yirmi dört bin kişi vardı. **13** Onuncu aydaki bölüğün başı, Zerahoğullarından[m] Netofalı Maharay'dı;[n] bölüğünde yirmi dört bin kişi vardı. **14** On birinci aydaki bölüğün başı, Efraimoğullarından[o] Piratonlu Benaya'ydı;[ö] bölüğünde yirmi dört bin kişi vardı. **15** On ikinci aydaki bölüğün başı, Otniel'in soyundan Netofalı Helday'dı;[p] bölüğünde yirmi dört bin kişi vardı.

16 İsrail kabilelerinin[r] yöneticileri şunlardı: Rubenoğullarının başı, Zikri oğlu Eliezer; Şimeonoğullarının başı, Maaka oğlu Şefatya; **17** Levi kabilesinin başı, Kemuel oğlu Haşabya; Harunoğullarının başı, Tsadok;[s]

BÖLÜM 27

a 2Sa 23:20
b 2Sa 23:23
c 1Ta 2:16
ç 2Sa 2:18
2Sa 23:24
d 2Sa 23:25
1Ta 11:27
e 2Ta 11:6
2Ta 20:20
Ams 1:1
f 1Ta 11:28
g 2Sa 23:26
h 2Sa 23:26
ı 1Ta 11:27
i Sy 26:20
j 2Sa 21:18
k 1Ta 6:60
l 2Sa 23:27
m Sy 26:20
n 2Sa 23:28
o Hk 12:15
ö 2Sa 23:30
p 2Sa 23:29
r Elç 26:7
s 1Ta 24:31

2. Sütun

a 1Sa 16:6
b 1Sa 17:28
c 1Sa 14:50
2Sa 3:27
ç 1Ta 22:17
1Ta 28:1
d Ba 15:5
İb 11:12
e 2Sa 24:2
f 1Ta 21:6
g 2Sa 24:15
1Ta 21:7
h 2Kr 18:15
ı 1Sa 8:14
2Ta 26:10
i 1Kr 9:19
j Vz 5:9
k 1Sa 8:14
1Sa 22:7
l 2Ta 26:10
m 2Ta 9:27
n 1Kr 5:11
2Ta 32:28
o İş 35:2

18 Yahuda kabilesinin başı, Davut'un kardeşlerinden[a] Elihu;[b] İssakar kabilesinin başı, Mikael oğlu Omri; **19** Zebulun kabilesinin başı, Obadya oğlu İşmaya; Naftali kabilesinin başı, Azriel oğlu Yerimot; **20** Efraimoğullarının başı, Azazya oğlu Hoşea; Manasse kabilesinin yarısının başı, Pedaya oğlu Yoel; **21** Manasse kabilesinin Gilead'daki yarısının başı, Zekeriya oğlu İddo; Benyamin kabilesinin başı, Abner[c] oğlu Yaasiel; **22** Dan kabilesinin başı ise Yeroham oğlu Azarel'di. İsrail kabilelerinin yöneticileri[ç] bunlardı.

23 Davut yirmi yaş ve altındakileri saymadı; çünkü Yehova İsrail halkını gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağını vaat etmişti.[d] **24** Tseruya oğlu Yoab[e] sayıma başladı fakat işi bitirmedi;[f] çünkü Tanrı İsrail'e öfkelenmişti.[g] Kral Davut'un dönemindeki kayıtlarda bu sayı yer almadı.

25 Kral hazinelerinin[h] başında Adiel oğlu Azmavet vardı. Kırsal bölgelerde,[ı] şehirlerde,[i] köylerde ve kalelerde bulunan ambarların başında da Uzziya oğlu Yonatan vardı. **26** Toprağı işlemek üzere tarlalarda çalışanların[j] başında Kelub oğlu Ezri vardı. **27** Bağlardan[k] Ramalı Şimei, bağlardaki şarap mahzenlerinden de Şifamlı Zabdi sorumluydu. **28** Şefela'daki[l] zeytinliklerden ve firavunincir*[m] ağaçlarından Gederli Baalhanan, yağ[n] depolarından Yoaş sorumluydu. **29** Şaron'da[o]

1Ta 27:28* Duta benzer yaprakları olan bir tür incir ağacı, *Ficus sycomorus*.

otlatılan sığır sürülerinden Şaronlu Şitray, ovalarda otlatılan sürülerden ise Adlay oğlu Şafat sorumluydu. **30** Develerden[a] İsmail oğlu[b] Obil, eşeklerden Meronotlu Yehdeya sorumluydu. **31** Koyun sürülerinden de Haceri Yaziz sorumluydu. Bunların hepsi Kral Davut'un mallarından sorumlu yöneticilerdi.

32 Davut'un yeğeni Yonatan[c] anlayış[ç] sahibi bir danışman ve yazmandı; Hakmoni[d] oğlu Yehiel kralın oğullarıyla[e] ilgileniyordu. **33** Ahitofel[f] kralın danışmanıydı;[g] Arklı[h] Huşay[ı] kralın yakın dostuydu.[i] **34** Ahitofel' den sonra Benaya[j] oğlu Yehoyada ve Abiatar[k] danışman oldu; Yoab[l] kralın ordu komutanıydı.

28 Davut İsrail'in bütün ileri gelenlerini,[m] kabile yöneticilerini,[n] krala hizmet eden bölüklerin başlarını,[o] binbaşıları,[ö] yüzbaşıları,[p] kralla oğullarının[r] bütün mallarından[s] ve hayvanlarından[ş] sorumlu olanları, diğer saray memurlarını[t] ve yiğitleri;[u] güçlü kuvvetli bütün cesur adamları Yeruşalim'e topladı. **2** Sonra Kral Davut ayağa kalkıp şunları söyledi:

"Ey halkım, kardeşlerim, beni dinleyin. Yehova'nın ahit sandığı için bir mesken, Tanrımızın ayakları için bir basamak*[ü] yapmayı yürekten arzuladım[v] ve inşa işi için hazırlık yaptım.[y] **3** Fakat Tanrı bana, 'Sen Benim ismime ev inşa etmeyeceksin,[z] çünkü savaşlar yapmış ve kan dökmüş birisin' dedi.[a] **4** İsrail'in Tanrısı Yehova, devirler boyu İsrail'in

1Ta 28:2* Ya da "ayak taburesi"

BÖLÜM 27

a 1Sa 27:9
b Ba 37:25
c 2Sa 13:3
2Sa 21:21
ç Öz 1:5
Öz 10:13
Öz 16:21
d 1Ta 11:11
e 2Sa 3:2
1Ta 3:5
f 2Sa 15:12
2Sa 16:23
2Sa 17:23
g Me 119:24
h 2Sa 16:16
ı 2Sa 15:37
i 2Sa 16:17
j 2Sa 23:20
1Kr 2:35
k 1Kr 1:7
l 1Ta 11:6

BÖLÜM 28

m Tkr 31:28
Yş 23:2
n 1Ta 27:16
o 1Ta 27:1
ö Çk 18:25
1Sa 8:12
p Tkr 1:15
r 2Sa 3:2
1Ta 3:5
s 1Ta 27:25
ş 1Ta 27:29
t 1Sa 8:15
u 1Ta 11:10
ü Me 132:7
v 1Kr 8:17
Me 132:5
y 1Ta 22:3
z 2Sa 7:13
1Kr 5:3
1Ta 17:4
a 1Ta 22:8

2. Sütun

a 1Sa 16:13
2Sa 7:8
Me 89:20
b 1Sa 16:1
c Ba 49:10
1Ta 5:2
Me 60:7
ç Ru 4:22
d 1Sa 16:11
e 1Sa 13:14
1Sa 16:12
f 1Ta 17:14
2Ta 1:8
g 1Ta 22:9
h 2Sa 3:2
1Ta 3:5
ı 2Sa 7:13
i 1Ta 17:13
j 2Sa 7:14
k 1Kr 6:12
l Tkr 12:1
m 1Ta 17:14
Me 72:8
n 1Ti 3:15
o 1Ti 5:21
ö Tkr 6:3

kralı[a] olmam için babamın[b] bütün ev halkı içinden beni seçti; O önder[c] olarak Yahuda'yı, Yahuda evinden babamın evini[ç] seçti. Babamın oğulları[d] arasından bütün İsrail'in kralı olarak onayladığı[e] kişi bendim. **5** Sonra da İsrail'de Yehova'nın kraliyet tahtına[f] oturtmak için oğullarım arasından Süleyman'ı[g] seçti; Yehova bana birçok oğul vermişti.[h]

6 Ve bana dedi ki, 'Benim evimi[ı] ve avlularımı inşa edecek olan oğlun Süleyman'dır. Onu seçtim, o Bana oğul[i] olacak, Ben de ona baba olacağım.[j] **7** Bugün olduğu gibi emirlerimi[k] ve hükümlerimi[l] yerine getirmeye kararlı olursa onun krallığını[m] devirler boyu pekiştireceğim.' **8** Şimdi, Yehova'nın cemaati[n] olan bütün İsrail halkının gözü önünde ve Tanrımızın önünde[o] size diyorum ki, Tanrınız Yehova'nın bütün emirlerini dikkatle araştırmaya ve onlara uymaya devam edin. Böylece bu güzel diyarı[ö] mülk edinir ve kendinizden sonra çocuklarınıza çağlar boyu miras bırakırsınız.

9 Ve sen oğlum Süleyman, babanın Tanrısını tanıyıp[p] O'na tüm yürekle[r] ve sevinçle[s] kulluk et;[ş] çünkü Yehova bütün yürekleri araştırır,[t] bütün düşüncelerin ve niyetlerin farkındadır.[u] Sen O'na yönelirsen, O da sana karşılık verir;[ü] fakat O'nu bırakırsan[v] seni sonsuza dek reddeder.[y] **10** İşte, Yehova seni, Kendisine kutsal mekân olacak bir ev inşa

p Me 9:10; Yr 9:24; İb 8:11; **r** 1Kr 8:61; 2Kr 20:3; Me 101:2; **s** Me 37:4; Me 73:25; **ş** Tkr 10:12; **t** 1Sa 16:7; 1Ta 29:17; Öz 17:3; Vh 2:23; **u** Ba 6:5; Tkr 31:21; Me 139:2; **ü** 2Ta 15:2; Mt 7:7; İb 11:6; Yk 4:8; **v** 2Ta 15:2; Ezr 8:22; **y** Tkr 31:17; Me 73:27; İş 1:28; İb 10:38.

etmen için seçti. Cesur ol ve işe başla."[a]

11 Davut sundurmanın,[b] mabede ait yapıların, depoların,[c] üst kattaki odaların,[ç] arka odaların ve sandığın kefaret kapağının* bulunduğu mekânın[d] mimari planlarını[e] oğlu Süleyman'a verdi. **12** Ayrıca, ilham yoluyla[f] kendisine bildirilmiş olan bütün mimari planları, Yehova'nın evinin avlularının,[g] çepçevre bütün yemek odalarının,[h] Tanrı'nın evindeki hazine odalarının ve kutsal eşyaların saklandığı odaların[ı] mimari planlarını verdi. **13** Yehova'nın evinde yapılması gereken bütün hizmetlerden sorumlu kâhinlerin ve Levioğullarının bölükleri[i] hakkında, Yehova'nın evindeki hizmetlerde kullanılan bütün takımlar hakkında, **14** farklı hizmetlerde kullanılan altın takımlar[j] için gerekli altının ağırlığı ve farklı hizmetlerde kullanılan gümüş takımlar için gerekli gümüşün ağırlığı hakkında talimatlar verdi. **15** Farklı şamdanlar ve üzerlerindeki kandillere göre, altın şamdanların[k] ve altın kandillerin ağırlığını; yine farklı hizmetlerde kullanılan gümüş şamdanların ve kandillerin ağırlığını; **16** ekmeklerin dizildiği masalar[l] ve diğer masalar için gerekli altının ağırlığını, gümüş masalar için gerekli gümüşün ağırlığını bildirdi. **17** Saf altından çatallar, leğenler,[m] testiler için, altın kâseler[n] ve diğer küçük taslar için gereken altının ağırlığını; gümüş kâseler ve diğer küçük taslar için gereken gümüşün ağırlığını; **18** buhur sunağı[a] için gereken saf altının ağırlığını; kanatları açık olarak Yehova'nın ahit sandığını örten ve O'nun arabasını[b] temsil eden altın kerubiler[c] için gerekli altının ağırlığını ona bildirdi. **19** "Yehova'nın eli üzerimde olduğu için her şey yazıya döküldü[ç] ve mimari planın[d] bütün ayrıntılarını anlayabilmem için O bana anlayış verdi" dedi.

20 Davut, oğlu Süleyman'a şunları söyledi: "Cesur[e] ve güçlü ol; işe başla. Korkma[f] ve dehşete kapılma,[g] çünkü Yehova Tanrı, benim Tanrım seninledir.[h] Yehova'nın evi için yapılacak bütün bu işler bitene kadar O seni terk etmeyecek[ı] ve yalnız bırakmayacak. **21** Tanrı'nın evinde hizmet edecek kâhinlerin[i] ve Levioğullarının[j] bölükleri işte burada; bütün işler için istekli[k] ve becerikli kişiler seninle birlikte; yöneticiler[l] ve bütün halk senin sözlerini yerine getirecek."[m]

29 Kral Davut oradaki tüm cemaate[n] şöyle dedi: "Tanrı'nın seçmiş[o] olduğu oğlum Süleyman henüz çok genç[ö] ve toy, oysa yapılacak iş büyük; çünkü bu muazzam yapı insan için değil,[p] Yehova Tanrı için hazırlanacak. **2** Tanrımın evi için bütün gücümle[r] hazırlık yaptım;[s] altın eşyalar için altın,[ş] gümüş eşyalar için gümüş, bakır eşyalar için bakır, demir eşyalar için demir,[t] ahşap eşyalar için kereste[u] hazırladım; oniks[ü] taşı, harç üzerine döşenecek taşlar, renkli mozaik taşları, her

BÖLÜM 28

a 1Ta 22:16
b 2Ta 3:4
c 1Ta 26:24
ç 1Kr 6:5
d Le 16:2
1Kr 6:19
e İb 8:5
f 2Sa 23:2
İb 8:5
g 1Kr 6:36
1Kr 7:12
h 1Ta 9:26
ı 1Ta 26:20
i 1Ta 24:1
j 1Ta 9:29
k 2Ta 4:7
l 2Ta 4:8
2Ta 4:19
m 2Kr 25:15
n 1Kr 7:50

2. Sütun

a 1Kr 7:48
b Me 18:10
c Çk 25:20
1Sa 4:4
1Kr 6:23
Me 80:1
ç Çk 25:40
d 1Ta 28:11
e Yş 1:6
2Ko 5:6
f Tkr 31:6
1Ta 22:13
g Yş 1:9
h Tkr 31:8
Ro 8:31
ı Yş 1:5
i 1Ta 24:1
j 1Ta 24:20
1Ta 25:1
k Çk 35:26
Çk 36:2
Me 110:3
l 1Ta 22:17
1Ta 28:1
m Çk 36:1

BÖLÜM 29

n 1Ta 28:8
o 1Kr 8:19
1Ta 28:5
ö 1Kr 3:7
Öz 4:3
p 2Ta 2:4
r Vz 9:10
s 1Ta 22:3
ş 1Ta 22:16
t 1Ta 22:14
u 1Ta 22:4
ü Çk 28:9

1Ta 28:11* "Kefaret kapağı", Tanrı'nın lütfunu kazanma ya da O'nunla barışma düşüncesi içerir.

çeşit değerli taş ve çok miktarda kaymaktaşı sağladım. **3** Tanrımın evini sevdiğimden,[a] bu kutsal ev için hazırladığım bütün bu şeylerden başka, sahip olduğum serveti,[b] kendi altın ve gümüşlerimi de Tanrımın evine veriyorum.[c] **4** Yapıların duvarını kaplamak için üç bin talant Ofir altını,[ç] yedi bin talant saf gümüş, **5** altın eşyalar için altın, gümüş eşyalar için gümüş ve zanaatçıların bütün işlerinde kullanılması için malzeme veriyorum. Burada Yehova'ya armağan vermeye kimler gönüllü?"[d]

6 Aşiret[e] reisleri,[f] İsrail kabilelerinin yöneticileri,[g] binbaşılar,[h] yüzbaşılar[ı] ve kralın işlerinden sorumlu kişiler[i] gönüllü oldu. **7** Ve Tanrı'nın evinde kullanılmak üzere beş bin talant değerinde altın, on bin darik,* on bin talant değerinde gümüş, on sekiz bin talant değerinde bakır ve yüz bin talant değerinde demir verdiler.[j] **8** Ayrıca herkes elindeki bütün değerli taşları Gerşon[k] oğlu Yehiel'in[l] denetimindeki Yehova'nın evinin hazinesine verdi. **9** Halk gönüllü sunular vermekten sevinç duydu, çünkü Yehova'ya bu gönüllü sunuları bütün bir yürekle sunmuşlardı;[m] Kral Davut da büyük sevinç içindeydi.[n]

10 Ve Davut bütün cemaatin[o] önünde Yehova'ya şöyle şükretti:[ö] "Ey atamız İsrail'in[p] Tanrısı Yehova, ezelden ebede kadar Sana şükrolsun![r] **11** Büyüklük,[s] kudret,[ş] güzellik,[t] haşmet[u] ve itibar[ü] Senindir, ey Yehova; gökteki ve yerdeki her şey Senindir![a] Krallık[b] Senindir ey Yehova, Sen her şeyden yücesin![c] **12** Zenginlik[c] ve ihtişam[d] Senden gelir, her şeye egemen olan[e] Sensin. Güç[f] ve kudret[g] Senin elindedir, birini büyük etmek[h] ve güçlendirmek de Senin elindedir.[ı] **13** Şimdi ey Tanrımız, Sana şükrederiz[i] ve güzel[i] ismini yüceltiriz.[k]

14 Fakat ben kimim,[l] halkım kim ki, kendi gücümüzle böyle gönüllü sunular verebilelim?[m] Her şey Senindir.[n] Biz Senin elinden aldığımızı Sana verdik. **15** Senin önünde bütün atalarımız gibi gurbette yaşayan[o] göçebeleriz. Bu dünyada ömrümüz bir gölge gibi,[ö] gelip geçiyor. **16** Ey Yehova Tanrımız, Senin kutsal ismine bir ev yapmak için hazırladığımız bunca şeyi Senin elinden aldık ve hepsi Sana ait.[p] **17** Ey Tanrım, çok iyi bilirim ki, Sen yürekleri araştırırsın[r] ve dürüstlükten hoşlanırsın.[s] Ben dürüst bir yürekle, bütün bunları gönüllü olarak sundum; şimdi burada olan halkının da Sana gönüllü olarak sunular sunduğunu görüyor ve seviniyorum. **18** Ey Yehova, atalarımız[ş] İbrahim'in, İshak'ın ve İsrail'in Tanrısı, halkının yüreğindeki düşünceler ve niyetler sonsuza dek böyle olsun;[t] onların yüreğini Kendine yönlendir.[u] **19** Senin emirlerine,[ü] hatırlatmalarına[v] ve kurallarına[y] uysun, hazırlığını yaptığım[z] bu muazzam yapıyı[a]

BÖLÜM 29

a Me 26:8; Me 27:4; Me 122:1
b 1Ta 21:24; Öz 3:9
c 1Ta 22:5; 1Ta 22:16
ç Ey 28:16
d Çk 35:5
e 1Ta 23:11
f 1Ta 27:1
g 1Ta 28:1
h Çk 18:25; 1Ta 13:1
ı Tkr 1:15; 1Ta 27:1
i 1Ta 27:25; 1Ta 27:29; 1Ta 27:31
j 2Ko 9:11
k 1Ta 6:1
l 1Ta 26:22
m 2Ko 9:7
n Elç 20:35
o 1Kr 8:14; 2Ta 6:3
ö 2Ta 31:8
p Ba 32:28; Me 68:35
r 1Kr 8:15
s Me 145:3; 1Ti 1:17
ş Ba 17:1; Vh 5:13
t 1Ta 29:13; Me 71:8
u 1Sa 15:29
ü 1Ta 16:27; Me 8:1

2. Sütun

a Me 24:1; Me 115:15; İş 42:5; Yr 10:12
b Me 103:19; Mt 6:10
c Ne 9:5; Me 97:9
ç Tkr 8:18; Öz 10:22; Flp 4:19
d 1Kr 3:13; Yhn 17:5
e 2Ta 20:6
f Öz 18:10; İş 40:26
g Tkr 3:24; Ef 1:19; Vh 15:3
h 2Ta 1:12; Me 75:7
ı 2Ta 16:9; Me 18:32; Me 28:8; İş 40:29; 1Pe 4:11
i Me 105:1
j İş 63:14
k Me 106:1
l 2Sa 7:18
m Me 115:1; Flp 2:13
n Me 50:12

1Ta 29:7* Pers altın parası.

o Le 25:23; İb 11:13; **ö** Ey 14:2; Yk 4:14; **p** Me 24:1; **r** 1Ta 28:9; **s** Öz 11:20; Öz 15:8; Elç 24:16; İb 1:9; **ş** Çk 3:6; **t** 1Ta 28:9; **u** Me 10:17; Me 86:11; 2Se 2:17; **ü** 1Kr 6:12; 1Ta 28:7; **v** Tkr 4:45; Tkr 6:17; 1Kr 2:3; **y** Tkr 7:11; Tkr 12:1; **z** 1Ta 22:14; **a** 1Ta 29:1.

inşa etsin ve her şeyi tamamlasın diye oğlum Süleyman'a bütün bir yürek[a] ver."

20 Davut oradaki tüm topluluğa[b] şöyle dedi: "Şimdi Tanrınız Yehova'ya şükredin!"[c] Ve cemaat, atalarının Tanrısı Yehova'ya şükretmeye başladı; Yehova'nın ve kralın önünde eğilip[ç] yere kapandılar.[d] **21** Yehova'ya kurbanlar kesmeye[e] ve Yehova'ya yakılan sunular[f] sunmaya ertesi gün de devam ettiler; bin genç boğa, bin koç, bin erkek kuzu ve dökme sunuları[g] sundular. Bütün İsrail için çok sayıda kurban sunuldu.[h] **22** O gün Yehova'nın önünde büyük sevinçle[ı] yiyip içtiler; Davut oğlu[i] Süleyman'ı ikinci kez kral ilan ederek Yehova'nın önünde onu önder,[j] Tsadok'u[k] da kâhin olarak meshettiler. **23** Böylece Süleyman, babası Davut'un yerine kral olarak Yehova'nın tahtına[l] oturdu ve başarılı oldu;[m] bütün İsrailliler de ona itaat etti. **24** Halkın bütün ileri gelenleri,[n] yiğitleri[a] ve Kral Davut'un bütün oğulları[b] Kral Süleyman'a boyun eğdi. **25** Yehova bütün İsrail'in gözünde Süleyman'ı çok yüceltti;[c] ona bahşettiği kraliyet görkemi İsrail'de ondan önceki kralların hiçbirinde yoktu.[ç]

26 Yesse oğlu Davut bütün İsrail'de saltanat sürdü;[d] **27** İsrail'de kırk yıl krallık etti.[e] Hebron'da yedi yıl,[f] Yeruşalim'de otuz üç yıl saltanat sürmüştü.[g] **28** Uzun yıllar yaşayıp zenginliğe[h] ve ihtişama[ı] doymuş bir şekilde öldü.[i] Yerine oğlu Süleyman kral oldu.[j] **29** Başından sonuna kadar Kral Davut'un dönemindeki olaylar, gören[k] Samuel' in, peygamber Natan'ın[l] ve gören Gad'ın[m] yazılarında kayıtlıdır. **30** Onun krallığı, büyük işleri, onun döneminde[n] İsrail'de ve diğer memleketlerin[o] krallıklarında gerçekleşen olayların hepsi bu kayıtlarda anlatılmıştır.

BÖLÜM 29

a 1Kr 8:61
2Kr 20:3
Mr 12:30
b 1Ta 28:8
c 1Ta 16:36
Me 134:2
Me 145:1
Ef 1:3
ç Ba 24:26
Çk 4:31
d 2Ta 7:3
Vh 7:11
e 2Ta 7:4
Ezr 6:17
f Le 1:3
1Kr 8:64
g Le 23:13
Sy 15:5
h 1Kr 8:63
ı Tkr 12:7
2Ta 7:10
Ne 8:12
i 1Ta 23:1
j 1Kr 1:35
k 1Kr 2:35
l 1Ta 28:5
m 1Ta 22:11
n 1Ta 22:17
1Ta 28:21

2. Sütun

a 1Ta 28:1
b 2Sa 3:2
1Ta 3:5
c 1Kr 3:12
2Ta 1:1
ç 2Ta 1:12
Vz 2:9
d 1Ta 18:14
Me 78:71
e 2Sa 5:4
1Kr 2:11
f 2Sa 2:11
g 2Sa 5:5

h 1Ta 29:12; **ı** Öz 29:23; **i** 1Kr 1:1; Öz 16:31; **j** 1Kr 2:1; 1Kr 2:10; 1Kr 2:12; **k** 1Sa 9:9; **l** 2Sa 7:2; 2Sa 12:1; **m** 1Ta 21:9; **n** Da 2:21; **o** 1Kr 2:11.

TARİHLER

İKİNCİ KİTAP

1 Davut oğlu Süleyman'ın krallığı gitgide güçlendi;[a] Tanrısı Yehova onunlaydı[b] ve onu her yönden çok üstün kıldı.[c]

2 Süleyman bütün İsrail'i, binbaşıları,[c] yüzbaşıları,[d] hâkimleri,[e] aşiret reisi[f] olan bütün İsrail beylerini[g] yanına çağırdı. **3** Sonra Süleyman ve yanındaki topluluk Gibeon'daki yüksek yere*[a] gittiler; çünkü Yehova'nın kulu[b] Musa'nın çölde yaptığı, Tanrı'nın# Toplanma Çadırı[c] oradaydı. **4** Davut Tanrı'nın

BÖLÜM 1

a 1Kr 2:12
b 2Sa 7:12
c 1Kr 3:13
1Ta 29:25
Vz 2:9
Mt 6:29
Mt 12:42
ç Çk 18:25
d Tkr 1:15
e 1Ta 23:4
1Ta 26:29
f 1Ta 24:31
1Ta 27:1
g 1Ta 28:1

2. Sütun **a** 1Kr 3:5; 1Ta 16:39; 1Ta 21:29; **b** Tkr 34:5; İb 3:5; **c** Çk 40:2; Le 1:1.

2Ta 1:3* İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yer. **3#** Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

sandığını[a] Kiryat-yearim'den[b] getirmiş, Yeruşalim'de onun için hazırladığı yere,[c] kurduğu çadıra yerleştirmişti.[ç] **5** Hur[d] oğlu Uri oğlu Betsalel'in[e] yapmış olduğu bakır sunak[f] Yehova'nın çadırının önüne konmuştu. Süleyman ve yanındaki topluluk her zamanki gibi Tanrı'ya danışmak için oraya gittiler. **6** Süleyman Yehova'nın huzurunda, Toplanma Çadırının önündeki bakır sunakta, yakılan sunu olarak bin kurban sundu.[g]

7 Tanrı o gece Süleyman'a görünüp "Söyle! Sana ne vereyim?"[h] dedi. **8** Süleyman da Tanrı'ya şöyle cevap verdi: "Sen, babam Davut'a büyük bir vefa gösterdin,[ı] beni de onun yerine kral yaptın.[i] **9** Ey Yehova Tanrı, babam Davut'a verdiğin söz yerine gelsin;[j] çünkü beni yerin tozu kadar çok olan bir halkın[k] kralı yaptın.[l] **10** Bana hikmet ve bilgi ver ki[m] bu halka iyi önderlik edebileyim.[n] Yoksa Senin bu büyük halkına kim hükmedebilir?"[o]

11 O zaman Tanrı, Süleyman'a, "Mademki yüreğinden geçen[o] bu" dedi, "Mademki zenginlik, mal mülk, itibar ya da senden nefret edenlerin canını istemedin, kendin için uzun bir ömür de dilemedin,[p] ancak seni başlarına kral yaptığım halka hükmedebilmek için hikmet ve bilgi istedin;[r] **12** sana bu hikmet ve bilgi verilecek.[s] Bunun yanında sana, önceki kralların hiçbirinin sahip olmadığı,[ş] senden sonrakilerin de sahip olmayacağı[t] ölçüde zenginlik, mal mülk ve itibar da vereceğim."

BÖLÜM 1

a 2Sa 6:2
b 1Ta 13:5
c 1Ta 15:1
ç 1Ta 16:1
Me 132:5
d 1Ta 2:20
e Çk 31:2
f Çk 38:1
g 1Kr 3:4
h 1Kr 3:5
ı 2Sa 7:8
Me 89:28
i 1Ta 28:5
j 2Sa 7:12
1Ta 17:25
1Ta 28:6
Me 132:11
k Ba 13:16
l 1Sa 2:7
1Kr 3:7
m 1Kr 3:9
Öz 2:6
Öz 3:13
Yk 1:5
n Sy 27:17
2Sa 5:2
o 1Kr 3:8
Me 72:2
ö 1Sa 16:7
1Ta 29:17
p 1Kr 3:11
r 1Kr 3:28
Öz 14:8
s 1Kr 3:12
Me 34:10
Ef 3:20
1Yh 5:15
ş 1Ta 29:25
2Ta 9:22
Vz 2:9
t 1Kr 3:13

2. Sütun

a 1Kr 3:4
1Ta 16:39
1Ta 21:29
b Çk 40:2
c 1Kr 4:25
ç Tkr 17:16
1Kr 4:26
d 2Ta 8:6
2Ta 9:25
e 1Kr 10:21
f 1Kr 10:27
g 2Ta 9:27
2Ta 26:10
h 2Ta 9:28
ı 1Kr 10:28
i 1Kr 10:29

BÖLÜM 2

j Tkr 12:11
1Ta 22:10
k 1Kr 5:5
l 1Kr 7:1
m 1Kr 5:15
n 1Kr 5:16
1Kr 9:22
2Ta 2:18
o 1Kr 5:1
ö 2Sa 5:11
1Ta 14:1

13 Böylece Süleyman Gibeon'daki yüksek yerden,[a] Toplanma Çadırından[b] ayrılıp Yeruşalim'e döndü ve İsrail'de saltanat sürdü.[c] **14** Süleyman savaş arabaları ve küheylanlar ediniyordu; bin dört yüz savaş arabası, on iki bin küheylanı[ç] oldu. Onları savaş arabası şehirlerinde[d] ve Yeruşalim'de kendi yakınında tutuyordu. **15** Kral Süleyman'ın döneminde Yeruşalim'de gümüş ve altın, taş kadar çoktu,[e] sedir ağaçları ise Şefela'daki firavuniniciri*[f] ağaçları kadar boldu.[g] **16** Süleyman'ın atları Mısır'dan getirilirdi;[h] kralın tüccarları atları sürü olarak belirli bir bedelle alırdı.[ı] **17** Mısır'dan bir savaş arabasını altı yüz gümüşe, bir atı yüz elli gümüşe getirirlerdi; tüm Hitit ve Aram kralları bunları Süleyman'ın tüccarları eliyle getirtirdi.[i]

2 Süleyman Yehova'nın ismine[j] bir ev,[k] kendi krallığı için de[l] bir ev yaptırmak üzere emir verdi. **2** Ve yük taşımak için yetmiş bin, dağda taş kesmek için seksen bin[m] ve onların gözetimi için de üç bin altı yüz adam ayırdı.[n] **3** Ayrıca Süleyman, Sur kralı Hiram'a[o] şu haberi gönderdi: "Babam Davut'la anlaşıp,[ö] oturacağı evi yapması için ona sedir tomrukları gönderdin . . . **4** Ben de Tanrım Yehova'nın ismine,[p] O'na adamak[r] üzere bir ev yapıyorum.[s] Orada O'nun huzurunda hoş koku-

p 2Ta 6:33; **r** 1Kr 8:64; **s** 1Kr 8:19.

2Ta 1:15* Duta benzer yaprakları olan bir tür incir ağacı, *Ficus sycomorus*.

lu buhur yakacağım,[a] orada her zaman ekmekler dizili olacak;[b] her sabah ve akşam,[c] Sebt[ç] günlerinde, her Yeni Ayda[d] ve Tanrımız Yehova'nın bayramlarında[e] yakılan sunular sunulacak. İsrail'de çağlar boyu böyle yapılacak.[f] **5** Yaptığım ev çok büyük olacak,[g] çünkü Tanrımız bütün tanrılardan büyüktür.[h] **6** O'na bir ev yapmaya kimin gücü yeter?[ı] Çünkü O göklere, göklerin göğüne bile sığmaz.[i] Ben kimim ki[j] O'na ev yapayım? Ben ancak O'nun önünde kurban dumanı sunulacak bir yer yapabilirim.[k] **7** Şimdi bana altın, gümüş, bakır,[l] demir işlerinde ve erguvani, koyu kırmızı, mavi iplik dokumada usta, oymacılıktan anlayan birini gönder de, Yahuda ve Yeruşalim'de benim yanımda bulunan, babam Davut'un yetiştirdiği ustalarla birlikte çalışsın.[m] **8** Bana Lübnan'dan[n] sedir,[o] ardıç[ö] ve sandalağacı[p] tomrukları gönder, çünkü senin hizmetkârlarının Lübnan ağaçlarını kesmekte usta olduklarını biliyorum.[r] Burada benim hizmetkârlarım da seninkilerle birlikte çalışır. **9** Böylece bana çok sayıda tomruk hazırlarlar, çünkü yapacağım ev olağanüstü büyüklükte olacak. **10** Ben de senin ağaç kesen, odun toplayan hizmetkârlarına erzak olarak yirmi bin kor*[ş] buğday, yirmi bin kor arpa, yirmi bin bat# şarap[ş] ve yirmi bin bat zeytinyağı veririm."

11 Bunun üzerine Sur kralı Hiram,[a] Süleyman'a yazılı olarak şu mesajı gönderdi: "Yehova halkını sevdiği için[b] seni onların kralı yapmış."[c] **12** Ve şöyle dedi: "Gökleri ve yeri yaratan,[ç] İsrail'in Tanrısı Yehova'ya şükrolsun![d] Çünkü O, Kral Davut'a hikmetli, sağgörülü ve anlayışlı bir oğul verdi;[e] bu oğul Yehova'ya bir ev, kendi krallığı için de bir ev yapacak.[f] **13** Şimdi sana anlayışlı ve usta bir adam olan Huram-abi'yi[g] gönderiyorum. **14** Kendisi Dan soyundan bir kadının oğludur, fakat babası Sur halkındandır; altın, gümüş, bakır,[h] demir, taş[ı] ve ağaç işlerinde deneyimli, erguvani,[i] mavi,[j] koyu kırmızı iplik[k] ve ince dokumadan[l] anlayan bir adamdır. Efendim baban Davut'un ve senin ustalarınla birlikte, kendisine verilecek her tür oyma işini[m] ve tasarımı[n] yapabilecek yetenektedir. **15** Efendim de söz verdiği buğdayı, arpayı, zeytinyağı ve şarabı hizmetkârlarına göndersin.[o] **16** Biz Lübnan'dan senin tüm ihtiyacını karşılayacak[ö] kadar ağaç keseriz;[p] onlardan sallar yapıp deniz yoluyla[r] Yafa'ya,[s] sana getiririz. Sen de onları Yeruşalim'e götürürsün."

17 Babası Davut'un yaptığı sayımdan sonra, Süleyman da İsrail topraklarında yaşayan yabancıların sayımını yaptı.[ş] Sayıları yüz elli üç bin altı yüzdü. **18** Onlardan yetmiş binini yük taşımakla,[t] seksen binini dağda taş kesmekle[u] ve üç bin altı yüzünü de çalışanların gözetimiyle görevlendirdi.[ü]

BÖLÜM 2

a Çk 30:7
b Çk 25:30
Le 24:8
Mt 12:4
c Sy 28:4
ç Çk 20:10
Sy 28:9
d Sy 10:10
Sy 28:11
e Le 23:4
1Ta 23:31
f Le 23:14
Le 23:41
g 1Ta 29:1
Me 68:29
h Çk 15:11
Me 86:8
Me 95:3
Me 135:5
ı İş 66:1
i 1Kr 8:27
Elç 17:24
j 2Sa 7:18
1Ta 29:14
k Tkr 12:6
l Çk 31:3
1Kr 7:14
m 1Ta 22:15
n 1Kr 5:14
o 1Kr 5:6
ö 1Kr 5:8
2Ta 3:5
p 1Kr 10:11
r 1Kr 5:9
s 1Kr 5:11
ş Ezr 7:22

2. Sütun

a 1Kr 5:1
1Kr 9:11
1Ta 14:1
b Tkr 7:8
Tkr 33:3
c 1Kr 10:9
ç Ba 1:1
Me 33:6
Elç 17:24
Vh 4:11
Vh 10:6
d 1Kr 5:7
Me 72:18
e 2Ta 1:12
f 2Ta 2:1
g 1Kr 7:13
1Kr 7:40
2Ta 4:11
2Ta 4:16
Öz 22:29
h 1Kr 7:14
ı Çk 31:5
i Çk 39:1
j Çk 39:2
k Çk 39:5
l 2Ta 3:14
m Çk 39:6
n Çk 31:4
Çk 35:32
o 2Ta 2:10
ö 1Kr 5:8
p 1Kr 5:6
r 1Kr 5:9
s Yş 19:46
Ezr 3:7
Elç 9:36

2Ta 2:10* "Kor", yaklaşık 170 kiloya eşit bir tahıl ölçeği. **10#** "Bat", yaklaşık 22 litrelik bir sıvı ölçeği.

ş 1Kr 5:13; 1Kr 5:14; 1Ta 22:2; 2Ta 8:8; **t** 1Kr 5:15; **u** 1Kr 5:17; 1Kr 5:18; 1Ta 22:15; **ü** 1Kr 5:16.

3 Ve Süleyman Yeruşalim'deki Moriya Dağında[a] Yehova'nın evini inşa etmeye başladı.[b] Babası Davut'a Yehova orada görünmüştü,[c] Davut da Yebusi Ornan'ın harman yerinde bu işin hazırlığını yapmıştı.[ç] **2** Böylece Süleyman saltanatının dördüncü yılında, ikinci ayın ikinci günü inşa işine başladı.[d] **3** Tanrı'nın evini inşa etmek için attığı temel, eski ölçülere göre, altmış arşın uzunluğunda, yirmi arşın genişliğindeydi.[e] **4** Evin önündeki sundurmanın[f] genişliği evin genişliğine eşit olup yirmi arşındı* ve yüksekliği yüz yirmi arşındı. Onun içini saf altınla kapladı. **5** Büyük odanın[g] duvarlarını önce ardıç ağacıyla sonra da has altınla kapladı;[h] üzerlerine de hurma ağacı[ı] ve zincir[i] motifleri işledi. **6** Ayrıca bütün evi değerli taşlarla bezedi;[j] kullanılan altın,[k] altın diyarından* geliyordu. **7** Bütün evi, kirişleri, eşikleri, duvarları ve kapıları altınla kapladı;[l] duvarlara kerubi motifleri oydu.[m]

8 En Kutsal Yeri[n] yaptı; bu bölümün uzunluğu, evin genişliğine eşit şekilde yirmi arşın, genişliği de yirmi arşındı;[o] bu bölümü altı yüz talant has altınla kapladı. **9** Çiviler[ö] için elli şekel ağırlığında altın kullanıldı; üst kattaki odaları da altınla kapladı.

10 Sonra En Kutsal Yerde usta işi iki kerubi[p] tasviri yaptı ve onları altınla kapladı.[r] **11** Kerubilerin kanatlarının[s] toplam uzunluğu yirmi arşındı. Bir kanadı beş arşındı ve evin duvarına erişiyordu, öbür kanadı da beş arşındı ve diğer kerubinin kanadına erişiyordu.[a] **12** Diğer kerubinin de beş arşın uzunluğundaki bir kanadı evin duvarına erişirken, beş arşın uzunluğundaki diğer kanadı yanındaki kerubinin kanadına değiyordu.[b] **13** Kerubilerin açık kanatlarının toplam uzunluğu yirmi arşındı. Ayakta duruyorlardı ve yüzleri büyük odaya dönüktü.

14 Sonra mavi, erguvani, koyu kırmızı iplikten ve ince dokumadan bir perde[c] yaptı; üzerine kerubi desenleri işledi.[ç]

15 Sonra evin önüne otuz beş arşın yüksekliğinde iki sütun yaptı;[d] her birinin üzerinde beş arşın yüksekliğinde bir sütun başlığı[e] vardı. **16** Ve gerdanlık şeklinde zincirler[f] yapıp sütunların üst kısmına koydu; ayrıca yüz nar[g] motifi hazırlayıp zincirlerin üzerine yerleştirdi. **17** Sütunları mabedin önüne dikti; biri sağ biri sol taraftaydı. Sağdakine Yakin,* soldakine de Boaz# adını verdi.[h]

4 Sonra bakır sunağı[i] yaptı; uzunluğu yirmi arşın, genişliği yirmi arşın, yüksekliği ise on arşındı.[i]

2 Dökme havuzu[j] yaptı; ağzı yuvarlak olup bir uçtan öbür uca on arşındı; yüksekliği beş arşındı ve çevresi ölçü ipiyle otuz arşındı.[k] **3** Havuzun alt kenarı acıkarpuz[l] motifleriyle süslenmişti; her arşında onar tane, iki sıra halinde havuzu çepçevre sa-

BÖLÜM 3

a Ba 22:2
Ba 22:14
b 1Kr 6:14
1Ta 29:19
c 2Sa 24:25
1Ta 21:18
ç 2Sa 24:18
1Ta 21:22
d 1Kr 6:1
e 1Kr 6:2
f 1Kr 6:3
2Ta 29:7
g 1Kr 6:15
h 1Kr 6:22
1Ta 29:4
ı 1Kr 6:29
i 1Kr 6:21
j 1Ta 29:2
1Ta 29:8
k 1Ta 29:4
l Çk 26:29
m Çk 26:1
1Kr 6:29
n Çk 26:33
1Kr 8:6
İb 9:3
İb 9:24
o 1Kr 6:20
ö 1Ta 22:3
p 1Kr 6:23
r 1Kr 6:28
s 1Kr 8:6
1Ta 28:18
2Ta 5:7

2. Sütun

a 1Kr 6:24
b 1Kr 6:25
1Kr 6:27
c Çk 26:31
Mt 27:51
İb 10:20
ç Çk 36:35
d 1Kr 7:15
1Kr 7:21
2Kr 25:13
2Ta 4:12
Vh 3:12
e 1Kr 7:16
2Kr 25:17
Yr 52:22
f 1Kr 7:17
g 1Kr 7:20
2Kr 25:17
2Ta 4:13
Yr 52:23
h 1Kr 7:21

BÖLÜM 4

ı Çk 38:2
1Kr 8:22
2Kr 16:14
i Çk 20:26
j Çk 30:20
Çk 38:8
2Ta 4:6
k 1Kr 7:23
l 1Kr 6:18

2Ta 3:4* "Arşın", yaklaşık 44,5 santimetre. **6*** "Altın diyarı", İbranice *parvayim*.

2Ta 3:17* Anlamı, "Pekiştirsin" **17#** Muhtemel anlamı, "Güçle"

rıyordu[a] ve havuzun gövdesiyle birlikte dökülmüştü. **4** Havuz on iki boğa üzerinde duruyordu;[b] üçü kuzeye, üçü batıya, üçü güneye, üçü de doğuya bakıyordu; havuz onların üzerindeydi, sağrıları içeriye doğruydu.[c] **5** Havuzun kalınlığı dört parmaktı;* ağzı kâse ağzına benzer şekilde, zambak çiçeği şeklinde yapılmıştı.[ç] Haznesi üç bin bat#[d] su alabilirdi.[e]

6 Ayrıca yıkama suyu[f] için on kazan yaptı, beşini sağ beşini sol tarafa koydu.[g] Yakılan sunular için kullanılan her şey[h] bunlarda yıkanırdı. Havuz ise kâhinlerin yıkanması içindi.[ı]

7 Sonra altın şamdanları[i] yaptı. On şamdanı da aynı biçimde yaptı[j] ve bunları mabedin içine, beşini sağ beşini sol tarafa yerleştirdi.[k]

8 Ayrıca on masa yaptı ve bunları da mabedin içine, beşini sağ beşini sol tarafa yerleştirdi.[l] Ve yüz altın leğen yaptı.

9 Sonra kâhinler[m] avlusunu,[n] büyük avluyla[o] kapılarını yaptı; kapıları bakırla kapladı. **10** Havuzu güneydoğu yönünde sağa yerleştirdi.[ö]

11 Hiram son olarak kovalar,[p] kürekler[r] ve leğenler[s] yaptı.

Böylece Hiram Tanrı'nın evinde Kral Süleyman'a yaptığı işi bitirdi. **12** Şunları yapmıştı: İki sütun,[ş] sütunların üzerinde yuvarlak başlıklar,[t] sütunların üzerindeki yuvarlak başlıkları saran ağ motifleri,[u] **13** iki sütun üzerindeki yuvarlak başlıkları saran iki ağ motifi için, her ağda iki sıra nar olmak üzere[a] dört yüz nar;[b] **14** on araba,[c] arabaların üzerinde on kazan;[ç] **15** bir havuz,[d] altında on iki boğa;[e] **16** kovalar, kürekler,[f] çatallar[g] ve bunların bütün takımları.[h] Huram-abiv[ı] bunları Kral Süleyman'a Yehova'nın evi için parlatılmış bakırdan yaptı. **17** Kral bunların dökümünü Ürdün Havzasında,* Sukkot[i] ile Tsereda[j] arasındaki killi topraklarda yaptı. **18** Süleyman bütün bu takımları öyle çok miktarda yaptı ki, kullanılan bakırın hesabı tutulmadı.[k]

19 Süleyman Tanrı'nın evindeki bütün takımları,[l] altın sunağı,[m] üzerine huzur ekmeği konan masaları,[n] **20** iç odanın[o] önünde kurallara uygun şekilde yakılacak saf altından şamdanları[ö] ve kandillerini;[p] **21** altından (en saf altından) goncaları, kandilleri ve fitil maşalarını;[r] **22** saf altından fitil makaslarını, leğenleri, tasları ve ateş kaplarını yaptı;[s] evin girişini,[ş] En Kutsal Yere açılan iç kapıları ve ana binanın kapılarını[t] altından yaptı.

5 Sonunda Süleyman Yehova'nın evi için yapması gereken tüm işleri bitirince,[u] babası Davut'un adayıp kutsadığı şeyleri oraya getirmeye başladı;[ü] gümüşü, altını ve bütün takımları Tanrı'nın evinin hazinesine koydu.[v] **2** Ve Süleyman Yehova'nın ahit sandığını,[y] Davut Şehri[z]

BÖLÜM 4

a 1Kr 7:24
b Yr 52:20
c 1Kr 7:25
ç 1Kr 6:35
d He 45:14
e 1Kr 7:26
f Le 9:14
g 1Kr 7:39
h Le 1:9
ı Çk 29:4
i Çk 37:17
2Ta 4:20
Zk 4:2
j 1Ta 28:12
k Çk 40:24
l 2Ta 4:19
m 1Kr 6:36
n Çk 27:9
Le 6:16
o 1Kr 7:12
ö 1Kr 7:39
p Çk 27:3
1Kr 7:45
r Çk 38:3
2Kr 25:14
s 1Kr 7:40
ş 2Ta 3:17
t 1Kr 7:41
u 1Kr 7:17

2. Sütun

a 1Kr 7:42
Yr 52:22
b 1Kr 7:20
c 1Kr 7:27
2Kr 25:16
Yr 52:17
ç 1Kr 7:38
d 1Kr 7:23
e 1Kr 7:25
f 1Kr 7:40
g Çk 38:3
h Yr 52:19
ı 2Ta 2:13
i Yş 13:24
Yş 13:27
j 1Kr 7:46
k 1Kr 7:47
1Ta 22:3
1Ta 22:14
Yr 52:20
l 2Kr 24:13
Ezr 1:7
Yr 28:3
m Çk 37:26
1Kr 7:48
2Ta 26:16
Vh 8:3
n Çk 25:24
2Ta 4:8
o 1Kr 6:16
ö Çk 37:17
1Kr 7:49
p Çk 25:37
r Çk 37:23
s 1Kr 7:50
ş 1Kr 6:32
t 1Kr 6:34

BÖLÜM 5

u 1Kr 6:38
1Kr 7:51

ü 1Ta 22:14; v 1Ta 26:26; Mt 23:17; y Çk 25:10; Sy 10:33; z 2Sa 5:7; 2Sa 5:9.

2Ta 4:5* Ya da "bir el genişliği." Ek 5'e bakın. **5#** Yaklaşık 66.000 litre.

2Ta 4:17* Başlangıç 13:10'daki dipnota bakın.

Sion'dan[a] çıkarmak[b] için İsrail ihtiyarlarını[c] ve İsrailoğullarının bütün kabile başlarını,[ç] aşiret beylerini[d] Yeruşalim'e topladı. **3** Böylece İsrail'in bütün erkekleri yedinci ayda kutlanan bayramda kralın yanına toplandı.[e]

4 İsrail'in bütün ihtiyarları geldi;[f] Levioğulları sandığı yerinden aldılar.[g] **5** Sandığı,[h] Toplanma Çadırını[ı] ve çadırdaki tüm kutsal takımları[i] mabede getirdiler. Onları Levioğullarından kâhinler taşıdı.[j] **6** Kral Süleyman ve çağrıya uyup yanına toplanmış olan tüm İsrail topluluğu sandığın önündeydi; sayılamayacak kadar çok koyun ve sığır kurban ettiler.[k] **7** Sonra kâhinler Yehova'nın ahit sandığını evin iç odasına,[i] En Kutsal Yere[m] taşıyıp kerubilerin kanatları altındaki yerine[n] koydular. **8** Kerubilerin kanatları sandığın konulduğu yerin üzerinde açık duruyordu, böylece sandığın ve sırıklarının[o] üzerini örtüyorlardı.[ö] **9** Fakat sırıklar uzundu ve uçları iç odanın önündeki Kutsal Yerden görülüyordu; ancak dışarıdan görülmüyordu. Bugün hâlâ oradadırlar.[p] **10** Sandığın içinde iki levhadan[r] başka bir şey yoktu. Musa onları Horeb'de,[s] Yehova Mısır'dan çıkan İsrailoğullarıyla[ş] ahit yaptığında[t] sandığa koymuştu.

11 Sonra kâhinler kutsal mekândan çıktılar (hangi bölükten olurlarsa olsunlar[u] orada bulunan tüm kâhinler kendilerini arındırmıştı);[ü] **12** o sırada, Asaf'ın,[v] Heman'ın,[y] Yedutun'un[z] ve onların oğullarının, kardeşlerinin ailelerinden, ince dokuma giymiş, ellerinde ziller,[a] telli sazlar[b] ve lirlerle[c] ilahi söyleyen Levioğullarının[ç] hepsi sunağın doğu tarafında duruyordu ve yanlarında borazan[d] çalan yüz yirmi kâhin vardı. **13** Borazan çalanlar ve ilahi söyleyenler hep bir ağızdan[e] Yehova'yı yüceltmeye ve O'na şükretmeye başladı; hepsi borazanlar, ziller ve diğer müzik aletlerini çalmaya,[f] "O iyidir,[g] vefalı sevgisi sonsuzdur"[h] diyerek ilahilerle Yehova'yı yüceltmeye[ı] başlayınca Yehova'nın evi[i] bulutla doldu.[j] **14** Kâhinler buluttan ötürü orada kalıp hizmet edemediler,[k] çünkü Yehova'nın ihtişamı[l] evini doldurmuştu.

6 O zaman Süleyman şöyle dedi:[m] "Ey Yehova, Sen söylediğin gibi koyu karanlıkta otursun;[n] **2** ben Sana devirler boyunca oturman için[o] yüce bir mesken, kalıcı bir yer inşa ettim."[ö]

3 Sonra kral halka döndü ve tüm İsrail cemaati için hayırdua etti;[p] o sırada bütün cemaat ayakta duruyordu.[r] **4** Süleyman şunları söyledi: "Babam Davut'la konuşan[s] ve sözünü bizzat gerçekleştiren[ş] İsrail'in Tanrısı Yehova'ya şükrolsun.[t] O demişti ki, **5** 'Halkımı Mısır diyarından çıkardığım günden beri, ismimi taşıyacak bir ev inşa etmek için İsrail kabileleri içinde bir şehir seçmedim,[u] halkım İsrail'e önder olacak bir adam da seçme-

BÖLÜM 5

a Me 2:6; İş 35:10; Mt 21:5
b 2Sa 6:12; 2Ta 1:4
c 1Kr 8:1
ç Tkr 1:13
d 1Ta 24:6; 1Ta 24:31; 2Ta 1:2
e Le 23:34; 1Kr 8:2; 2Ta 7:8
f Yş 23:2
g Çk 25:14; Sy 4:15; 1Ta 15:15
h Çk 37:1
ı Çk 40:35; Sy 4:31
i Sy 4:15; 1Kr 7:48
j 1Kr 8:4
k 2Sa 6:13; 1Kr 8:5
l 1Kr 6:23
m 1Kr 6:20
n 1Kr 8:6
o Çk 25:14
ö 1Kr 8:7
p 1Kr 8:8
r Çk 34:1; Çk 40:20; Tkr 10:2
s Tkr 4:15
ş Çk 19:1
t Çk 19:5; Çk 24:7; Tkr 29:1; 2Ta 6:11; Yr 31:32
u 1Ta 24:1; 2Ta 35:4
ü Çk 19:10; Sy 8:21; 2Ta 29:34; 2Ta 30:24
v 1Ta 6:39; 1Ta 15:19
y 1Ta 6:33; 1Ta 15:17; 1Ta 25:6
z 1Ta 16:41; 1Ta 25:3

2. Sütun

a 1Ta 15:16
b 2Sa 6:5
c 2Ta 9:11
ç 1Ta 15:16; 1Ta 16:4; 1Ta 23:3; 1Ta 25:1; 2Ta 29:25; Ezr 3:10
d 1Ta 15:24
e İş 52:8; Fİp 1:27
f Me 69:30
g 1Ta 16:34; 2Ta 7:10
h Çk 34:6
ı Me 84:4

i Çk 40:34; 1Kr 8:11; **j** 1Kr 8:10; **k** Çk 40:35; 2Ta 7:2; **l** Çk 16:10; He 10:4; Vh 21:23; **BÖLÜM 6** **m** 1Kr 8:12; **n** Çk 20:21; Tkr 4:11; Me 97:2; İb 12:18; **o** 2Ta 2:4; Me 132:14; **ö** 1Kr 8:13; **p** 1Kr 8:55; **r** Ne 8:5; **s** 1Ta 17:12; **ş** 1Kr 8:15; İş 55:11; **t** Me 41:13; Me 145:10; Yk 3:9; **u** Tkr 12:5.

dim.[a] **6** Fakat ismimi taşıması
için Yeruşalim'i,[b] halkım İsrail'in
önderi olması için de Davut'u se-
çeceğim.'[c] **7** Babam Davut'un
yüreğinde, İsrail'in Tanrısı Yeho-
va'nın ismine bir ev inşa etme ar-
zusu vardı.[ç] **8** Fakat Yehova ba-
bam Davut'a şöyle dedi: 'İsmime
bir ev inşa etmeyi yürekten ar-
zuluyorsun; bunu arzulamakla
iyi ediyorsun.[d] **9** Ancak evi sen
yapmayacaksın;[e] doğacak* olan
oğlun, o Benim ismime ev ya-
pacak.[f] **10** Ve Yehova söylediği sözü yerine getirdi;[g] bu sayede
Yehova'nın dediği gibi[h] babam
Davut'un yerine geçtim,[ı] İsrail
tahtına[i] oturdum ve İsrail'in Tan-
rısı Yehova'nın ismine bir ev
inşa ettim;[j] **11** böylece Yeho-
va'nın İsrailoğullarıyla yaptığı
ahdin bulunduğu sandığı[k] oraya
yerleştirdim."[l]

12 Sonra Yehova'nın suna-
ğı önünde, tüm İsrail cemaati-
nin karşısında durup[m] ellerini
açtı.[n] **13** (Süleyman bakırdan
bir kürsü[o] hazırlayıp avlunun
ortasına yerleştirmişti;[ö] uzunlu-
ğu beş arşın, genişliği beş arşın,
yüksekliği de üç arşındı. Kendi-
si bunun üzerinde duruyordu.)
Tüm İsrail cemaatinin önünde
diz çökerek[p] ellerini göğe açtı.[r]
14 Ve şöyle dedi: "Ey İsrail'in
Tanrısı Yehova,[s] göklerde ve yer-
de Senin gibi Tanrı yok;[ş] Se-
nin yolunda tüm yürekle yürü-
yen kullarına vefanı gösterirsin[t]
ve onlarla yaptığın ahde bağ-
lı kalırsın;[u] **15** Sen babam Da-
vut kuluna verdiğin sözü tuttun;[ü]
ağzından çıkan sözü bugün biz-
zat gerçekleştirdin.[a] **16** Ey İsra-
il'in Tanrısı Yehova, babam Da-
vut kuluna verdiğin şu sözü de
tut; ona 'Eğer oğulların[b] kanunu-
ma uyup yollarına dikkat eder,[c]
senin gibi yolumda yürürlerse,[ç]
İsrail tahtında senin soyundan
bir erkek asla eksik olmayacak'
demiştin.[d] **17** Ey İsrail'in Tan-
rısı[e] Yehova, babam Davut kulu-
na verdiğin söz[f] yerine gelsin.[g]

18 Fakat Tanrı yeryüzünde in-
sanlarla oturur mu?[h] İşte gökyü-
zü, evet göklerin göğü bile Seni
alamaz;[ı] benim inşa ettiğim bu
ev nedir ki?[i] **19** Ey Tanrım Ye-
hova, kulunun duasına[j] ve lütuf
dileğine[k] kulak ver, yakarışını[l] ve
Senin önündeki duasını dinle;[m]
20 gözlerin gündüz ve gece bu
ev üzerinde,[n] ismini vereceğini
söylediğin yer üzerinde olsun[o]
ve bu yere doğru dua eden ku-
lunun duasını işit.[ö] **21** Kulun[p]
ve halkın İsrail bu yere doğru
dua ettiğinde yakarışlarına kulak
ver;[r] oturduğun yerden, gökler-
den işit;[s] işit ve bağışla.[ş]

22 Bir adam komşusuna kar-
şı günah işlerse,[t] komşusu da ona
masum olduğuna dair lanet ye-
mini ettirirse[u] ve suçlu adam o
lanetli durumda Senin bu evdeki
sunağına gelirse,[ü] **23** o zaman
göklerden işit,[v] harekete geç[y] ve
kullarını yargıla; suçluyu yaptık-
larını kendi başına getirerek ce-
zalandır,[z] doğru kişiyi de akla-
yıp[a] doğruluğuna göre karşılığını
ver.[b]

BÖLÜM 6

a 1Kr 8:16
b 2Ta 12:13
Me 48:1
c 2Sa 7:8
1Ta 28:4
ç 2Sa 7:2
1Kr 5:3
d 1Kr 8:18
2Ko 8:12
e 1Kr 8:19
f 2Sa 7:12
1Ta 17:4
g Yş 21:45
Ne 9:8
h 1Ta 17:11
ı 1Ta 29:23
i 1Ta 28:5
İb 1:8
j 1Kr 8:20
k Çk 40:20
1Kr 8:9
2Ta 5:10
l 1Kr 8:21
m 1Kr 8:22
n Çk 9:33
Me 28:2
1Ti 2:8
o Ne 8:4
ö 1Kr 6:36
p 1Kr 8:54
Me 95:6
Elç 20:36
r Ezr 9:5
s 1Ta 29:10
ş Çk 15:11
1Sa 2:2
Me 86:8
Mi 7:18
t Tkr 7:9
2Kr 20:3
2Ta 16:9
Ne 1:5
u 1Kr 8:23
ü 1Kr 3:6
1Kr 6:12

2. Sütun

a 2Sa 7:12
1Ta 22:10
b 1Kr 6:12
c Me 132:12
ç Me 26:3
d 1Kr 8:24
e Çk 24:10
f 2Sa 7:25
Me 119:49
g 1Kr 8:26
h 1Kr 8:27
Elç 7:48
ı 2Ta 2:6
Ne 9:6
Me 148:13
İş 40:12
Elç 17:24
i 1Kr 8:27
İş 66:1
j 2Ta 6:33
Me 65:2
Da 9:18
k 2Ta 33:13
Me 6:9
l Me 5:2
m 1Kr 8:28

n 2Kr 19:16; Me 33:18; Me 34:15; **o** Tkr 26:2; 2Ta 6:9; Ne 1:9; **ö** 1Kr 8:29; **p** Me 5:1; **r** 2Ta 7:12; Da 6:10; **s** 2Kr 19:20; 2Ta 30:27; **ş** 2Ta 7:14; Mi 7:18; **t** 1Sa 2:25; **u** Ne 10:29; **ü** 1Kr 8:31; **v** 2Ta 30:27; Me 123:1; **y** 1Kr 8:32; **z** Sy 5:27; 2Kr 9:26; Ey 34:11; Öz 1:31; İş 3:11; Ga 6:7; **a** Tkr 25:1; Me 33:5; **b** İş 3:10; He 18:20.

2Ta 6:9* Sözcük anlamıyla, "belinden çıkacak"; üreme organlarına atfeder.

24 Halkın İsrail Sana karşı günah işlediği için[a] düşmana yenilirse,[b] sonra yolundan döner,[c] Senin adını yüceltir,[ç] bu evde Senin önünde dua edip[d] lütuf dilerse,[e] **25** o zaman göklerden[f] işit ve halkın İsrail'in günahını bağışla,[g] kendilerine ve atalarına verdiğin topraklara[h] onları geri getir.[ı]

26 Halkın Sana karşı günah işlediği için[i] gökler kapanıp hiç yağmur yağmadığında,[j] onlara sıkıntı verdiğin için bu yere doğru dua edip[k] adını yüceltirler ve günahlarından dönerlerse,[l] **27** o zaman göklerden işit ve kullarının, halkın İsrail'in günahını bağışla; çünkü Sen yürümeleri gereken doğru yolu[m] onlara öğretirsin;[n] halkına miras olarak verdiğin topraklara[o] yağmur yağdır.[ö]

28 Ülkede kıtlık,[p] salgın hastalık[r] olduğunda, ürünler yanıklıkla*[s] ve küfle[ş] mahvolduğunda, çekirge,[t] hamamböceği[u] çıktığında, düşman[ü] şehir kapılarına dayandığında,[v] her tür bela ve her tür hastalıkta,[y] **29** bir kişi veya tüm halkın İsrail,[z] ellerini bu eve doğru açıp[a] dua eder,[b] lütuf dilerse[c] (çünkü herkes kendi derdini,[ç] acısını bilir), **30** o zaman göklerden, Kendi meskeninden[d] işit ve bağışla,[e] herkese davranışlarına göre karşılığını ver;[f] çünkü Sen insanın yüreğindekileri bilirsin[g] (evet insanoğullarının yüreğini yalnız Sen bilirsin);[h] **31** böylece, atalarımıza verdiğin topraklar[a] üzerinde yaşadıkları günler boyunca halkın Senden korksun[b] ve Senin yolunda yürüsün.

32 Halkın İsrail'den olmayan,[c] Senin büyük ismini, uzattığın elini ve kolunun kuvvetini[ç] duyup uzak bir memleketten gelen yabancı[d] da, gelip bu eve doğru dua ederse;[e] **33** o zaman göklerden, kalıcı meskeninden[f] işit ve o yabancının tüm dileklerini yerine getir;[g] böylece yeryüzündeki tüm milletler Senin ismini bilsin,[h] halkın İsrail gibi Senden korksun[ı] ve yaptığım bu evin Senin ismini taşıdığını anlasın.[i]

34 Halkın Senin gönderdiğin[j] yoldan düşmanlarıyla savaşmaya gittiğinde,[k] seçtiğin bu şehre ve Senin ismine inşa ettiğim bu eve[l] doğru Sana dua ederse,[m] **35** göklerden onların duasını ve lütuf dileğini işit,[n] onlar için adaleti yerine getir.[o]

36 Sana karşı günah işledikleri-nde[ö] (çünkü günah işlemeyen insan yoktur),[p] kızıp onları düşman eline bırakırsan, düşmanları onları tutsak alıp yakın ya da uzak bir ülkeye götürürse,[r] **37** tutsak oldukları o ülkede akılları başlarına gelir, yollarından döner ve 'Günah işledik,[s] yanlış yaptık, kötülük yaptık'[t] diyerek Senden lütuf dilerlerse,[u] **38** tutsak oldukları o ül-

BÖLÜM 6

a Yş 7:11 Hk 2:14
b Le 26:17 Tkr 28:25 Yş 7:8
c Le 26:40 Ne 9:2
ç Da 9:19
d Ezr 9:5
e 1Kr 8:33 Da 9:3
f İş 57:15
g 1Kr 8:34
h Ba 13:15 Çk 6:8
ı Me 106:47
i He 14:13
j Yk 5:17
k 1Kr 8:35
l İş 9:13 He 18:30
m İş 30:21 Yr 6:16 Yr 42:3
n Me 86:11 Me 119:102 İş 30:20 İş 54:13
o 1Kr 8:36
ö 1Kr 18:1 Zk 10:1
p Ru 1:1 2Kr 6:25 2Ta 20:9
r Le 26:16 Tkr 28:21
s Ams 4:9 Hg 2:17
ş Tkr 28:22 Ams 4:9
t Tkr 28:38 Yo 1:4 Yo 2:25
u Me 78:46
ü Le 26:25 2Ta 12:2 2Ta 32:1
v 1Kr 8:37
y He 14:21
z 1Kr 8:38
a Da 6:10
b 2Ta 20:6 Me 91:15
c 2Ta 33:13
ç Öz 14:10
d Me 33:14 İş 63:15 Mt 23:22
e Me 130:4
f Ey 34:11 Me 18:20 Vh 2:23
g 1Ta 28:9 Yr 11:20
h 1Sa 16:7 1Kr 8:39 Yr 17:10

2. Sütun

a Ba 12:7 Yş 1:2 1Kr 8:40
b Çk 20:20
c Çk 12:48; Ru 1:16; İş 56:3; **ç** Tkr 3:24; Yş 2:11; 1Kr 8:42; **d** Şy 9:14; Yş 9:27; İş 56:6; Yhn 12:20; Elç 8:27; **e** Elç 2:10; **f** 2Ta 30:27; Me 11:4; Me 123:1; İb 9:24; **g** 1Kr 8:43; **h** Me 22:27; Me 46:10; **ı** Yr 10:7; Vh 14:7; **i** 1Kr 8:43; **j** Sy 31:2; Yş 8:1; Hk 1:2; 1Sa 15:3; **k** Tkr 20:1; 2Ta 14:11; **l** 2Ta 3:2; **m** 2Ta 14:11; 2Ta 20:6; **n** Me 3:4; Da 9:17; **o** İş 37:36; **ö** 1Kr 8:46; **p** Me 130:3; Vz 7:20; Ro 3:23; **r** Le 26:34; Da 9:7; **s** Le 26:40; Ne 1:6; Me 106:6; **ş** Da 9:5; **t** Ezr 9:6; Öz 28:13; **u** 1Kr 8:47.

2Ta 6:28 Sıcak doğu rüzgârıyla ortaya çıkan ve ekinlerin kuruyup solmasına yol açan bir bitki hastalığı.

kede tüm yürekleriyle[a] ve tüm canlarıyla Sana dönerlerse[b] ve atalarına verdiğin topraklara, seçtiğin bu şehre[c] ve Senin ismine inşa ettiğim bu eve doğru dua ederlerse,[ç] **39** göklerden, kalıcı meskeninden[d] onların duasını ve lütuf dileklerini işit,[e] onlar için adaleti yerine getir;[f] Sana karşı günah işlemiş halkını bağışla.[g]

40 Şimdi ey Tanrım, ne olur, gözlerin[h] ve kulakların[ı] bu yerle ilgili dualara açık olsun. **41** Kalk[i] ey Yehova Tanrı, kudretinin Sandığıyla[j] birlikte dinlenme yerine[k] geç. Ey Yehova Tanrı, kâhinlerin kurtuluşu giysin; vefalı kulların iyiliklerle sevinsin.[l] **42** Ey Yehova Tanrım, mesihine[m] yüz çevirme. Ne olur, kulun Davut'a olan vefalı sevgini an."[n]

7 Süleyman duasını bitirir bitirmez[o] göklerden ateş indi,[ö] yakılan sunuyu[p] ve kurbanları yiyip bitirdi. Yehova'nın ihtişamı[r] evi doldurdu. **2** Kâhinler Yehova'nın evine giremiyordu,[s] çünkü Yehova'nın ihtişamı Yehova'nın evini doldurmuştu. **3** Gökten ateş indiğini ve Yehova'nın ihtişamının evin üzerinde olduğunu gören İsrailoğulları hemen eğilip[s] avlunun taş zemini üzerinde yere kapandılar.[t] Yehova'nın önünde "O iyidir,[u] vefalı sevgisi sonsuzdur"[ü] diyerek şükrettiler.

4 Kral ve tüm halk Yehova'nın önünde kurban sundu.[v] **5** Kral Süleyman yirmi iki bin sığır ve yüz yirmi bin koyun sundu.[y] Böylece kral ve tüm halk Tanrı'nın evini hizmete açtılar.[z] **6** Kâhinler[a] görevlendirildikleri yerdeydi; Levioğulları[a] da Yehova'ya ilahi[b] söylerken çalınan müzik aletleriyle yerlerini almıştı. Kral Davut[c] bu müzik aletlerini, Yehova'ya şükretmek ve onlar aracılığıyla "Vefalı sevgisi sonsuzdur" diyerek O'nu yüceltmek için yapmıştı. Tüm İsrailliler ayakta dururken kâhinler onların önünde, yüksek sesle boraz[c] çalıyordu.

7 Yakılan sunular, tahıl sunuları[d] ve paylaşma kurbanlarının yağları[e] yapmış olduğu bakır sunağa[f] sığmadığından, Süleyman o gün, Yehova'nın evinin önündeki avlunun orta kısmını kutsayıp[g] yakılan sunuları[h] ve kurbanların yağlarını orada sundu. **8** O zaman Süleyman ve onunla beraber tüm İsrail halkı,[ı] Hamat girişinden[i] Mısır Vadisine[j] kadar ülkenin her yerinden gelmiş büyük bir cemaat[k] yedi gün bayram yaptı.[l] **9** Sekizinci gün ise büyük bir toplantı düzenlediler;[m] yedi gün sunağın açılışı için, yedi gün de bayram olarak kutlama yaptılar. **10** Kral, yedinci ayın yirmi üçüncü günü halkı evlerine gönderdi; Yehova'nın Davut'a, Süleyman'a ve halkı İsrail'e yaptığı iyiliklerden[n] dolayı herkesin yüreği sevinç[o] ve mutlulukla coşuyordu.[ö]

11 Böylece Süleyman Yehova'nın evini[p] ve kral evini[r] tamamladı; Süleyman Yehova'nın evi ve kendi eviyle ilgili yüreğindeki her şeyi başarıyla yerine getirdi. **12** Ve Yehova Süleyman'a geceleyin görünüp[s] şöyle dedi:

BÖLÜM 6

a Tkr 30:2
1Sa 7:3
Yr 29:13
b Da 9:3
c 2Ta 33:7
Da 6:10
ç 1Kr 8:48
d 2Ta 30:27
Me 123:1
İb 9:24
e 1Kr 8:49
f Ba 15:14
Yr 51:36
g Mi 7:18
h 2Ta 7:15
2Ta 16:9
Me 11:4
Me 34:15
İş 37:17
ı Me 17:1
Me 31:2
Me 65:2
i Me 132:8
j Yş 3:13
1Sa 5:9
k 1Ta 28:2
l Ne 9:25
Me 65:4
m 1Kr 1:34
Me 18:50
n Elç 13:34

BÖLÜM 7

o 1Kr 8:54
ö 1Kr 18:38
p Le 9:24
1Ta 21:26
r Çk 40:34
1Kr 8:11
s Çk 40:35
ş Çk 4:31
t Me 95:6
u Me 31:19
Mt 19:17
ü Ru 2:20
Yr 31:3
Ağ 3:22
v 1Kr 8:62
y 1Kr 8:63
z Sy 7:10
2Ta 2:4
Ezr 6:16
a 2Ta 5:11

2. Sütun

a 1Ta 23:5
b 1Ta 25:7
c 1Kr 10:12
Me 138:8
ç 2Ta 5:13
d Le 2:1
e Le 4:8
f 2Ta 4:1
g 1Kr 8:64
h Le 1:3
ı 1Kr 8:65
i Sy 34:8
2Kr 14:25
j Sy 34:5
2Kr 24:7
İş 27:12
k 2Ta 30:13

l Le 23:34; Tkr 16:13; **m** Le 23:36; Tkr 16:8; Ne 8:18; **n** 2Ta 6:41; **o** Tkr 12:7; Tkr 16:15; Ne 8:10; **ö** 1Kr 8:66; **p** 1Kr 9:1; **r** Vz 2:4; **s** 1Kr 9:2; 2Ta 1:7.

"Duanı işittim;[a] burayı kurban sunulacak bir ev[b] olarak seçtim.[c] **13** Hiç yağmur yağmasın diye gökleri kapadığımda,[c] çekirgelere memleketteki her şeyi yiyip bitirmelerini emrettiğimde,[d] halkım arasına salgın hastalık gönderdiğimde,[e] **14** adımı[f] taşıyan halk[g] alçakgönüllülük gösterip[h] dua eder,[ı] Benden yardım diler[i] ve kötü yollarından dönerse,[j] onları göklerden işiteceğim,[k] günahlarını bağışlayacağım[l] ve topraklarını iyileştireceğim.[m] **15** Bu yerde sunulan dualara gözlerim[n] ve kulaklarım[o] açık olacak. **16** Şimdi, adımı çağlar boyu[ö] taşısın[p] diye bu evi seçiyor[r] ve kutsuyorum; gözlerim ve yüreğim her zaman burada olacak.[s]

17 Eğer sen de emrettiğim her şeyi yaparak[ş] baban Davut gibi yolumda yürürsen,[t] kurallarıma[u] ve hükümlerime[ü] uyarsan, **18** baban Davut'la ahit yapıp[v] 'İsrail tahtında senin soyundan bir erkek asla eksik olmayacak'[y] dediğim gibi, senin krallık tahtını[z] da devirler boyu sabit kılarım. **19** Fakat siz Benim yolumdan döner,[a] size verdiğim yasalara[b] ve emirlere uymazsanız,[c] gidip başka ilahlara kulluk eder,[ç] onların önünde eğilirseniz,[d] **20** Ben de İsrail'i ona verdiğim topraklardan sökerim;[e] ismim için kutsadığım bu evi de[f] gözümün önünden silip atarım[g] ve onu tüm halkların diline düşürür,[h] alay konusu yaptırım.[ı] **21** Harabeye dönmüş bu evin[i] yanından geçenler ona bakakalır,[j] 'Yehova bu ülkeyi ve evi neden bu hale getirdi?' derler.[a] **22** Sonra da derler ki, 'Onlar, atalarını Mısır diyarından çıkaran[b] Tanrıları Yehova'yı terk ettiler,[c] başka ilahlara bağlandılar,[ç] onlara kulluk edip önlerinde eğildiler.[d] İşte bu yüzden O başlarına bu felaketi getirdi.' "[e]

8 Süleyman, Yehova'nın evinin[f] ve kendi evinin[g] inşasını yirmi yılda bitirdi.[h] **2** Ve Hiram'ın[ı] kendisine vermiş olduğu şehirleri yeniden inşa edip oralara İsrailoğullarını yerleştirdi. **3** Ayrıca, Hamat-tsoba üzerine yürüyerek orayı ele geçirdi. **4** Sonra çölde Tadmor'u yeniden inşa etti, Hamat'ta[i] ambar[j] şehirleri kurdu. **5** Yukarı Beyt-horon'u[k] ve Aşağı Beyt-horon'u[l] inşa etti; surlarla,[m] kapılarla ve kapı sürgüleriyle[n] bu şehirlerin savunmasını güçlendirdi. **6** Baalat'ı,[o] kendisine ait olan bütün ambar şehirlerini, savaş arabası şehirlerini[ö] ve atlılar için olan tüm şehirleri[p] inşa etti; Yeruşalim'de, Lübnan'da[r] ve egemenliği altındaki tüm topraklarda inşa etmek istediği yerleri[s] tamamladı.

7 İsrail'den olmayan, Hititler,[ş] Amoriler,[t] Perizziler,[u] Hivileri[ü] ve Yebusilerden[v] artakalan tüm halka gelince,[y] **8** Süleyman İsrailoğullarının tamamen yok etmediği[z] o halkların memlekette kalmış olan çocuklarını ağır işlerde çalıştırdı;[a] bugün

BÖLÜM 7

a 2Kr 20:5; Me 66:19; Lu 1:13; Elç 10:31; 1Pe 3:12
b Tkr 12:6; 2Ta 2:6
c Tkr 12:5; Me 78:68
ç 2Ta 6:26
d Tkr 28:38
e Le 26:16; Sy 16:46; He 14:19
f Sy 6:27; İş 43:10; İş 63:19
g Çk 19:5; Tkr 32:9
h Le 26:41; 2Ta 33:12; Yk 4:10
ı 2Ta 6:37
i Ho 5:15
j Tkr 30:2; Öz 28:13; İş 55:7
k 2Ta 30:27
l 2Ta 6:39; Me 103:3
m Me 60:2
n 2Ta 16:9
o 2Ta 6:40
ö 1Kr 9:3
p 1Kr 8:16
r Tkr 12:21
s 2Ta 6:20
ş Tkr 4:40
t 1Kr 9:4; Me 26:3
u Tkr 12:1
ü Tkr 4:5
v Me 89:28
y 1Kr 9:5
z 2Sa 7:13
a İb 10:38
b Le 26:15; Me 73:27
c Tkr 28:15
ç Yş 23:16
d Çk 20:5; 1Kr 9:6
e Tkr 4:26; 2Kr 17:20
f 1Kr 9:7
g 2Kr 25:9
h Tkr 28:37; Yr 24:9
ı Me 44:14
i 1Kr 9:8; 2Kr 25:9; Yr 7:4
j 2Ta 29:8; Yr 19:8; Da 9:12

2. Sütun

a Tkr 29:24; Yr 22:8
b Çk 12:51; Tkr 29:25
c 2Ta 15:2; Me 73:27

ç Me 115:8; İş 2:8; Yr 2:11; Yr 10:14; **d** 1Kr 9:9; **e** Tkr 4:26; 2Ta 36:17; Yr 22:9; **BÖLÜM 8** **f** 1Kr 6:37; 1Kr 6:38; **g** 1Kr 7:1; **h** 1Kr 9:10; **ı** 2Sa 5:11; 1Kr 5:2; **i** 2Sa 8:9; 2Kr 14:28; **j** 1Kr 9:19; **k** Yş 16:5; 1Ta 7:24; **l** Yş 16:3; 1Kr 9:17; **m** Sy 32:17; Tkr 28:52; 2Kr 10:2; 2Ta 12:4; **n** Tkr 3:5; **o** Yş 19:44; 1Kr 9:18; **ö** 1Kr 4:26; **p** 1Kr 9:19; **r** Hk 3:3; 1Kr 9:19; **s** Vz 2:10; **ş** 1Kr 9:20; **t** Ba 15:20; Tkr 7:1; 1Kr 11:1; 2Kr 7:6; **u** Ba 15:21; **ü** Çk 34:11; **v** Çk 23:23; **y** Sy 13:29; **z** Yş 15:63; Yş 17:12; Me 106:34; **a** 1Kr 9:21.

hâlâ bu böyledir.[a] **9** Ancak İsrailoğullarından hiçbirini hizmetinde köle olarak çalıştırmadı;[b] onları savaşçı,[c] yaverlerinin, arabacılarının[ç] ve atlılarının başı yaptı.[d] **10** Kral Süleyman'ın emrinde, idarecilerin[e] başında olan, çalışanları denetleyen böyle iki yüz elli kişi vardı.[f]

11 Süleyman, Firavunun kızını[g] Davut Şehrinden[h] çıkarıp onun için inşa ettiği eve[ı] getirdi. "Karım olsa da, İsrail kralı Davut'un evinde oturamaz; çünkü Yehova'nın sandığının bulunduğu yer kutsaldır"[i] diye düşündü.

12 O zaman Süleyman, Yehova'ya inşa ettiği, sundurmanın[j] önünde bulunan sunakta[k] Yehova'ya yakılan kurbanlar[l] sundu. **13** Sebt[m] günlerinde, Yeni Ay[n] kutlamalarında, her yıl kutlanan üç[o] bayramda,[o] yani Mayasız Ekmek Bayramında,[p] Haftalar Bayramında[r] ve Çardaklar Bayramında,[s] Musa'nın emirlerine göre bu kurbanlar günü gününe[ş] sunulurdu. **14** Süleyman, babası Davut'un koyduğu kurala uygun olarak[t] kâhinleri bölüklerine[u] göre görevlerine atadı. Ayrıca Levioğullarını[ü] da, Tanrı'yı yüceltsinler[v] ve günü gününe yapılması gereken işlerde[y] kâhinlerin önünde hizmet etsinler[z] diye görev yerlerine atadı. Kapı görevlilerini de bölüklerine göre farklı kapılara[a] koydu, çünkü Tanrı adamı Davut'un emri böyleydi. **15** Onlar erzak[b] konusunda ve başka konularda, kralın kâhinlere ve Levioğullarına verdiği emirlerden sapmadılar. **16** Böylece Yehova'nın evinin temellerinin atıldığı günden yapının bittiği güne kadar[a] bütün işler Süleyman'ın planladığı gibi[b] yürüdü. Ve Yehova'nın evi tamamlandı.[c]

17 Ondan sonra Süleyman Edom[c] topraklarına, deniz kıyısında bulunan Etsyon-geber'e[d] ve Elot'a[e] gitti. **18** Hiram[f] ona hizmetkârları aracılığıyla gemiler ve denizi iyi bilen gemiciler[g] göndermeye devam etti. Onlar Süleyman'ın hizmetkârlarıyla birlikte Ofir'e[h] gider oradan dört yüz elli talant[ı] altın[i] alır, Kral Süleyman'a getirirlerdi.[j]

9 Seba[k] kraliçesi, Süleyman'ın ününü duymuştu; bu nedenle onu zor sorularla sınamak için[l] Yeruşalim'e geldi. Beraberinde, pelesenk yağı,[m] çok miktarda altın[n] ve değerli taş[o] yüklü develer,[o] çok büyük bir kervan vardı. Süleyman'ın huzuruna çıktı ve yüreğinden geçen her şeyi onunla konuştu.[p] **2** Süleyman da bütün sorularına cevap verdi.[r] Bilmediği, ona cevap veremediği hiçbir şey olmadı.[s]

3 Seba kraliçesi, Süleyman'ın hikmetini,[ş] inşa ettiği evi,[t] **4** sofrasındaki yiyecekleri,[u] hizmetindekilerin sofrada oturuşunu, uşaklarının yemek sırasındaki hizmetini, giyim kuşamlarını,[ü] sâkilerinin hizmetini,[v] giyim kuşamlarını ve kralın Yehova'nın evinde düzenli olarak sunduğu[y] yakılan kurbanları[z] görünce nefesi kesildi. **5** Bunun üzerine krala "Senin işlerin ve hikmetin hakkında ülkemde duyduğum sözler doğruymuş"[a] dedi.

BÖLÜM 8

a Yş 16:10
2Ta 2:17
b Çk 19:6
Le 25:39
c 1Sa 8:12
ç 1Sa 8:11
d 1Kr 9:22
e 1Kr 5:16
f 1Kr 9:23
g 1Kr 3:1
h 1Kr 9:24
ı 1Kr 7:8
i Çk 29:43
j 1Kr 6:3
He 8:16
k 2Ta 4:1
l Le 1:3
m Sy 28:9
n Sy 10:10
Sy 28:11
o Tkr 16:16
ö Çk 23:14
Le 23:4
p Le 23:6
r Le 23:16
Elç 2:1
s Le 23:34
ş Çk 29:38
Sy 28:3
t 1Ta 23:3
u 1Ta 24:1
2Ta 5:11
Lu 1:5
ü 1Ta 15:16
1Ta 25:1
v 1Ta 6:31
1Ta 16:42
y 2Ta 35:10
z 1Ta 16:4
1Ta 24:31
a 1Ta 9:17
1Ta 26:1
b 1Ta 9:29
1Ta 26:20

2. Sütun

a 1Kr 6:1
1Kr 6:7
b 1Kr 5:18
c 1Kr 7:51
ç Ba 36:1
1Kr 9:26
d Sy 33:35
1Kr 22:48
2Ta 20:36
e Tkr 2:8
2Kr 14:22
2Kr 16:6
f 2Sa 5:11
g 1Kr 9:27
h 1Kr 22:48
Me 45:9
ı Çk 38:24
i 1Kr 10:22
2Ta 9:13
j Vz 2:8

BÖLÜM 9

k 1Kr 10:1
İş 60:6
Lu 11:31

l Mt 12:42; Mt 22:46; **m** 2Kr 20:13; **n** Me 72:15; **o** 1Kr 10:2; Öz 17:8; **ö** Ba 24:10; İş 60:6; **p** Mt 12:34; **r** 1Kr 10:3; Öz 1:5; **s** 1Kr 3:12; **ş** 1Kr 3:28; 1Kr 10:4; Vz 12:9; **t** 1Kr 6:1; 2Ta 3:1; 2Ta 4:11; **u** 1Kr 4:22; **ü** 1Kr 10:5; **v** Ne 1:11; **y** 2Ta 8:13; **z** Le 1:3; **a** 1Kr 10:6; Mt 11:19.

6 "Gelip kendi gözlerimle görene kadar[a] söylenenlere inanmamıştım;[b] oysa bana büyük hikmetinin yarısı bile anlatılmamış![c] Sen duyduklarımdan kat kat üstünsün.[ç] **7** Adamlarına ne mutlu![d] Her zaman huzurunda bulunan, hikmetini dinleyen bu hizmetkârlarına ne mutlu![e] **8** Senden hoşnut olan,[f] seni kral olarak atayıp Kendi tahtına[g] oturtan Yehova Tanrına şükrolsun.[h] Tanrın Yehova, İsrail'i sevdiğinden[ı] ve çağlar boyu var olmasını istediğinden, adil[i] ve doğru[j] hükümler vermen için seni onların başına kral[k] yaptı."

9 Sonra krala yüz yirmi talant altın,[l] çok büyük miktarda pelesenk yağı[m] ve değerli taş[n] verdi. Seba kraliçesinin Kral Süleyman'a verdiği pelesenk yağının eşi benzeri görülmemişti.[o]

10 Ayrıca, Hiram'ın[ö] ve Süleyman'ın Ofir'den altın[p] getiren hizmetkârları oradan sandalağacı kerestesi[r] ve değerli taşlar[s] da getirirdi. **11** Kral bu sandalağacı kerestelerinden Yehova'nın evi ve kral evi[ş] için merdivenler,[t] ilahiciler[u] için lirler[ü] ve telli çalgılar[v] yaptı. Yahuda topraklarında bunlar gibisi görülmemişti.

12 Kral Süleyman, Seba kraliçesine, getirdiklerine denk hediyeler ve bunların yanı sıra, beğenip istediği her şeyi verdi.[y] Sonra kraliçe hizmetkârlarıyla beraber ülkesine döndü.[z]

13 Süleyman'a bir yılda gelen altının ağırlığı altı yüz altmış altı talantı buluyordu.[a] **14** Bundan başka gezgin tacirlerden, tüccarlardan,[b] Süleyman'a altın ve gümüş getiren bütün Arap kral-

BÖLÜM 9

a 1Kr 10:7 Yhn 20:25
b Öz 14:15 Lu 11:31
c Vz 1:16
ç 1Kr 4:31 1Kr 4:34 2Ta 1:12
d Öz 3:13 Öz 8:34
e 1Kr 10:8
f 2Sa 15:25 Me 18:19
g 1Ta 29:23
h 1Kr 5:7 1Kr 10:9 Me 72:18
ı Tkr 7:8 2Ta 2:11
i 2Sa 8:15 1Kr 3:9 İş 9:7
j 2Sa 23:3 Me 72:2 İş 11:4
k Yhn 1:49
l 1Kr 9:14 Me 72:10
m Ba 43:11
n Öz 20:15
o 1Kr 10:10
ö 1Kr 9:27
p 1Kr 10:22 2Ta 8:18 Me 72:10
r 1Kr 10:11
s 2Ta 3:6
ş 1Kr 7:1
t 1Kr 6:8
u 1Ta 9:33 2Ta 5:12
ü 1Kr 10:12 1Ta 25:1 Me 92:3 Me 150:3
v 2Sa 6:5 1Ta 23:5
y 1Kr 10:1 Öz 11:25 Mt 12:42 Lu 6:38 Lu 11:31
z 1Kr 10:13
a 1Kr 10:14 2Ta 1:15 Me 68:29 Me 72:15
b Ba 37:28 1Kr 10:15 İş 23:2 İş 45:14

2. Sütun

a Me 72:10 Yr 25:24
b 2Ta 12:9
c 1Kr 10:16
ç 1Kr 10:17
d 1Kr 7:2
e 1Kr 10:18
f Ba 49:9 Öz 28:1 Vh 5:5

larından[a] ve memleketin valilerinden de gelir elde edilirdi.

15 Kral Süleyman katışık altından iki yüz büyük kalkan yaptı[b] (her bir büyük kalkan için altı yüz şekel katışık altın kullandı).[c] **16** Katışık altından üç yüz de küçük kalkan yaptı (her bir küçük kalkan için üç mina altın kullandı).[ç] Sonra kral bunları Lübnan Ormanı denilen eve[d] koydu.

17 Kral bunlardan başka, fildişinden büyük bir taht yaptı ve onu saf altınla kapladı.[e] **18** Tahta altı basamakla çıkılıyordu, önünde altın bir ayak taburesi vardı (bu ikisi birleşikti), tahtın iki yanında kolları vardı, kolların yanında da iki aslan[f] heykeli duruyordu.[g] **19** Altı basamakta, her iki yanda toplam on iki aslan[h] duruyordu. Başka hiçbir krallıkta böylesi yapılmamıştı.[ı] **20** Kral Süleyman'ın tüm içki kâseleri[i] altından,[j] Lübnan Ormanı denilen evin[k] tüm kapları saf altındandı. Gümüşten yapılmış hiçbir şey yoktu; Süleyman'ın döneminde gümüşün hiç değeri yoktu.[l] **21** Kralın gemileri, Hiram'ın hizmetkârlarıyla[m] birlikte Tarşiş'e[n] giderdi. Tarşiş gemileri üç yılda bir, altın, gümüş,[o] fildişi,[ö] maymun ve tavuskuşu yüklü olarak geri gelirdi.[p]

22 Kral Süleyman dünyanın diğer tüm krallarından daha zengin[r] ve hikmetliydi.[s] **23** Dünyanın bütün kralları Tanrı ver-

g 1Kr 10:19; **h** Sy 23:24; **ı** 1Kr 10:20; **i** Es 1:7; **j** 1Kr 10:21; **k** 1Kr 7:2; **l** 1Kr 10:27; **m** 1Kr 9:27; **n** 2Ta 20:36; Me 72:10; İş 23:1; Yun 1:3; **o** 1Kr 7:51; **ö** 1Kr 10:18; Ams 3:15; **p** 1Kr 10:22; **r** 1Kr 3:13; 1Kr 10:23; Me 89:27; Ef 3:8; **s** 1Kr 3:12; 1Kr 4:29; Kl 2:3.

gisi[a] hikmetini[b] dinlemek için Süleyman'ın huzurunda bulunmayı isterdi.[c] **24** Her yıl ona hediye[ç] olarak altın ve gümüş eşya,[d] giysi,[e] silah, pelesenk yağı, at ve katır getirirlerdi.[f] **25** Süleyman'ın dört bin ahır dolusu atı,[g] savaş arabaları[h] ve on iki bin küheylanı vardı; onları savaş arabası şehirlerinde[i] ve Yeruşalim'de kendi yakınında tutuyordu. **26** Süleyman, Irmaktan* Filistî diyarına, oradan Mısır sınırına kadar tüm krallıklara egemen oldu.[i] **27** Onun döneminde Yeruşalim'de gümüş taş kadar çok, sedir ağaçları da Şefela'daki[j] firavuniniciri ağaçları[k] kadar boldu.[l] **28** Süleyman'ın atları[m] Mısır'dan[n] ve başka memleketlerden getirilirdi.

29 Süleyman'ın yaptığı diğer işler,[o] başından sonuna kadar hepsi, Natan[ö] peygamberin yazdıkları arasında, Şilolu[p] Ahiya'nın peygamberlik sözlerinde[r] ve gören İddo'nun[s] Nebat[s] oğlu Yeroboam[t] hakkında gördüklerini kaydettiği yazılarda bulunur. **30** Süleyman Yeruşalim'de, tüm İsrail'in kralı olarak kırk yıl saltanat sürdü. **31** Sonra Süleyman uyuyup atalarına katıldı ve babası Davut'un Şehrinde[u] gömüldü. Yerine oğlu Rehoboam[u] kral oldu.[v]

10 Rehoboam[y] Şekem'e[z] gitti, çünkü tüm İsrailliler onu kral yapmak için Şekem'e toplanmıştı. **2** Bu arada, Mısır'da bulunan[a] Nebat oğlu Yeroboam,[b] olan biteni duydu ve hemen Mısır'dan döndü[c] (Kral Süleyman yüzünden oraya kaçmıştı). **3** Haber yollayıp onu çağırdılar; Yeroboam ve tüm İsrail halkı Rehoboam'a gelip şöyle dediler:[a] **4** "Baban bize ağır bir boyunduruk yükledi,[b] onun bizden istediği ağır işi ve üzerimize yüklediği ağır boyunduruğu[c] hafiflet, biz de sana hizmet edelim."[ç]

5 Bunun üzerine Rehoboam onlara "Gidin, üç gün sonra yine gelin" dedi. Halk da yanından ayrıldı. **6** Kral Rehoboam babası Süleyman hayattayken onun hizmetinde olan yaşlı adamlara danışıp[d] "Bu halka ne cevap vermemi önerirsiniz?"[e] dedi. **7** Onlar da kendisine şöyle dediler: "Eğer sen bu halka iyi davranırsan, onları hoşnut edersen ve güzel sözler söylersen[f] onlar da daima senin hizmetkârın olurlar."[g]

8 Ancak Rehoboam yaşlı adamların öğüdünü bırakıp[h] beraber büyüdüğü,[ı] hizmetindeki genç adamlara danıştı.[i] **9** Onlara "Siz ne öğüt verirsiniz?"[j] diye sordu, "Babanın üzerimize yüklediği boyunduruğu hafiflet, diyen bu halka ne cevap verelim?"[k] **10** Beraber büyüdüğü genç adamlar da ona şöyle dediler: "Sana gelip 'Baban bize ağır bir boyunduruk yükledi, fakat sen yükümüzü hafiflet' diyen halka diyeceksin ki,[l] 'Benim küçük parmağım babamın belinden daha kalın olacak.[m] **11** Babam size ağır bir boyunduruk yükledi; ben ise boyunduruğunuzu daha

2Ta 9:26* Fırat Irmağı.

BÖLÜM 9

a 1Kr 3:28
2Ta 1:12
Öz 2:6
Da 1:17
b 1Kr 10:24
İş 11:10
Lu 21:15
c 1Kr 4:34
ç 2Ta 26:8
Ey 42:11
d 2Sa 8:10
e Mt 6:29
f 1Kr 10:25
g Tkr 17:16
h 1Kr 4:26
ı 1Kr 10:26
i 1Kr 4:21
j 1Ta 27:28
k 2Ta 1:15
l 1Kr 10:27
m Tkr 17:16
2Ta 1:16
n 1Kr 10:28
İş 31:1
o 1Kr 11:41
ö 2Sa 7:2
2Sa 12:1
1Kr 1:8
1Kr 1:11
1Kr 1:32
1Ta 29:29
p 1Kr 11:29
r 1Kr 11:36
1Kr 14:2
1Kr 14:10
s 2Ta 12:15
2Ta 13:22
ş 1Kr 11:26
t 2Ta 13:20
u 2Sa 5:9
1Kr 2:10
2Ta 21:20
ü 1Ta 3:10
2Ta 13:7
Vz 2:19
Mt 1:7
v 1Kr 14:21

BÖLÜM 10

y 1Kr 12:1
z Ba 12:6
Yş 20:7
Yş 24:1
Hk 9:1
a 1Kr 11:40
b 1Kr 11:28
c 1Kr 12:2

2. Sütun

a 1Kr 12:3
b Öz 29:2
Vz 4:1
c Vz 5:8
ç 1Kr 12:4
d 2Sa 16:20
Ey 12:12
e 1Kr 12:6
f Öz 12:8
Öz 15:1
Vz 10:4
Zk 1:13
g 1Kr 12:7

h Öz 1:25; Öz 19:20; Vz 10:3; İş 30:1; **ı** Öz 13:20; İş 3:4; 2Ti 4:3; **i** 1Kr 12:8; **j** 1Kr 22:6; Öz 21:30; **k** 1Kr 12:9; **l** 1Kr 12:10; **m** Ey 31:13; Me 140:11; Öz 10:14; Öz 18:6; Öz 28:25; Öz 29:23; Mt 23:4.

da ağırlaştıracağım.[a] Babam sizi kamçılarla cezalandırdı, ben ise kancalı kırbaçlarla* cezalandıracağım.' "[b]

12 Rehoboam "Üçüncü gün yanıma gelin" dediği için, Yeroboam ve tüm halk üçüncü gün kralın yanına geldiler.[c] **13** Ve Kral Rehoboam yaşlı adamların[c] öğüdünü bırakıp[d] halka sert cevap verdi.[e] **14** Genç adamların verdiği öğüde[f] göre konuşarak halka şöyle dedi: "Ben size daha ağır bir boyunduruk yükleyeceğim, evet yükünüzü daha da ağırlaştıracağım. Babam sizi kamçılarla cezalandırdı, ben ise kancalı kırbaçlarla cezalandıracağım."[g] **15** Ve kral halkı dinlemedi; çünkü Yehova Tanrı, Şilolu[h] Ahiya[ı] aracılığıyla Nebat oğlu Yeroboam'a söylediği sözü gerçekleştirmek için[i] olayların seyrini değiştirmişti.[j]

16 Kral kendilerini dinlemeyince tüm İsrail ona şöyle karşılık verdi: "Davut'ta ne payımız var?[k] Yesse'nin oğlunda mirasımız yok.[l] Ey İsrail, herkes kendi ilahlarına dönsün![m] Ey Davut, şimdi sen de kendi evine bak!"[n] Bunun üzerine tüm İsrail çadırlarına döndü.

17 Yahuda şehirlerinde oturan İsrailoğullarına gelince, Rehoboam onlar üzerinde hüküm sürmeye devam etti.[o]

18 Kral Rehoboam zorunlu hizmette çalışanların başında bulunan Hadoram'ı*[ö] bir görev için gönderdiğinde İsrailoğulları onu taşlayıp[a] öldürdü. Kral Rehoboam zar zor savaş arabasına binip Yeruşalim'e kaçtı.[b] **19** İsrailliler Davut evine karşı bugün hâlâ asidir.[c]

11 Rehoboam Yeruşalim'e varınca,[ç] İsrail'le savaşıp krallığı yeniden ele geçirmek için Yahuda evinden ve Benyamin[d] kabilesinden hemen yüz seksen bin seçme savaşçı[e] topladı. **2** Bunun üzerine Tanrı adamı Şemaya'ya[f] Yehova'dan şu söz geldi: **3** "Yahuda kralı Süleyman oğlu Rehoboam'a[g] ve Yahuda ile Benyamin topraklarındaki tüm İsrail halkına de ki, **4** Yehova şöyle diyor: Kardeşlerinize saldırmayacak, onlarla savaşmayacaksınız.[h] Herkes kendi evine dönsün, çünkü bu iş Benim isteğimle oldu."[ı] Onlar da Yehova'nın sözünü dinleyip Yeroboam'a saldırmaktan vazgeçtiler.[i]

5 Rehoboam Yeruşalim'de oturmaya devam etti ve Yahuda'da surlu şehirler kurdu. **6** İnşa ettiği şehirler şunlardı: Beytlehem,[j] Eytam,[k] Tekoa,[l] **7** Beytsur,[m] Soko,[n] Adullam,[o] **8** Gat,[ö] Mareşah,[p] Zif,[r] **9** Adoraim, Lakiş,[s] Azeka,[ş] **10** Tsora,[t] Ayyalon[u] ve Hebron.[ü] Bunlar Yahuda ve Benyamin topraklarındaki surlu şehirlerdi. **11** Rehoboam ayrıca hisarları güçlendirdi;[v] buralara komutanlar atadı,[y] erzak, yağ ve şarap depoladı. **12** Her şehre büyük kalkanlar[z] ve mızraklar[a] koydu, şehirlerin savunmasını iyice güçlendirdi. Böylece

BÖLÜM 10

a 1Sa 8:18
İş 58:6
b 1Kr 12:11
c 1Kr 12:12
ç 1Kr 12:13
Ey 12:12
d Öz 19:27
e 1Sa 20:10
Öz 10:11
Öz 12:13
Öz 14:16
Öz 15:1
Ef 4:31
Ef 6:9
f 2Ta 22:4
Öz 12:5
g Öz 11:17
Vz 7:7
h 1Kr 11:29
ı 1Kr 11:30
i 1Sa 15:29
2Sa 17:14
2Kr 10:10
İş 55:11
j Tkr 2:30
1Kr 12:15
Me 5:10
Öz 21:1
Ams 3:6
k 1Kr 11:13
l 2Sa 20:1
m Çk 20:3
Tkr 13:5
1Kr 12:16
Öz 11:9
n 1Kr 11:32
o 1Kr 11:36
2Ta 11:1
ö 2Sa 20:24
1Kr 4:6
1Kr 12:18

2. Sütun

a Sy 14:10
2Ta 24:21
b 1Kr 12:18
c 1Sa 10:19
2Kr 17:21

BÖLÜM 11

ç 1Kr 12:21
d Ba 49:27
Hk 20:14
2Ta 14:8
e Me 33:16
f 2Ta 12:15
g 1Kr 12:23
h 2Sa 2:26
Elç 7:26
ı 1Kr 11:31
2Ta 10:15
i 1Kr 12:24
j Ba 35:19
Mt 2:1
k 1Ta 4:3
l 2Sa 14:2
Ams 1:1
m Yş 15:58
n 2Ta 28:18
o Yş 12:15
1Sa 22:1
ö 1Ta 18:1
p Yş 15:44; **r** 1Sa 23:14; **s** Yş 10:5; 2Ta 32:9; **ş** Yş 10:10; Ne 11:30; Yr 34:7; **t** Yş 15:33; **u** Yş 19:42; **ü** Ba 23:2; Yş 14:15; 2Sa 2:1; **v** İş 22:10; **y** 2Ta 17:19; **z** 2Ta 32:5; **a** 2Ta 26:14.

2Ta 10:11* Sözcük anlamıyla, "akreplerle" **18*** 1. Krallar 4:6'da "Adoniram", 1. Krallar 12:18'de "Adoram"

Yahuda ve Benyamin toprakları hep onun elinde kaldı.

13 İsrail'in her bölgesinden kâhinler ve Levioğulları gelip Rehoboam'ın yanında yer aldılar. **14** Levioğulları otlaklarını[a] ve mallarını[b] bırakıp Yahuda ve Yeruşalim'e geldiler,[c] çünkü Yeroboam'la[ç] oğulları Yehova'nın kâhinlerini görevden almıştı.[d] **15** Ve keçi görünümlü cinlere,*[e] yaptırdığı buzağılara[f] yüksek yerlerde hizmet edecek kâhinler[g] görevlendirmişti. **16** İsrail'in her kabilesinden, İsrail'in Tanrısı Yehova'nın rehberliğini yürekten arayanlar da atalarının Tanrısı Yehova'ya kurban sunmak[h] için onların peşinden Yeruşalim'e[ı] geldi. **17** Onlar üç yıl Yahuda krallığını güçlendirdiler[i] ve Süleyman oğlu Rehoboam'ı desteklediler. Üç yıl Davut ve Süleyman'ın yolundan gittiler.[j]

18 Daha sonra Rehoboam, Davut oğlu Yerimot ile Yesse oğlu Eliab[k] kızı Abihail'in kızı olan Mahalat'ı eş olarak aldı. **19** Ondan doğan oğulları, Yeuş, Şemarya ve Zaham'dı. **20** Mahalat'tan sonra Abşalom'un[l] torunu Maaka'yı[m] aldı. Ondan doğan oğulları, Abiya,[n] Attay, Ziza ve Şelomit'ti. **21** Rehoboam'ın on sekiz karısı ve altmış cariyesi vardı; yirmi sekiz oğlu ve altmış kızı oldu. Abşalom'un torunu Maaka'yı bütün diğer karılarından[o] ve cariyelerinden daha çok severdi. **22** Böylece Rehoboam, Maaka'dan doğan oğlu Abiya'yı kral yapma niyetiyle kardeşleri arasında en üst konuma getirdi. **23** Bununla birlikte akıllıca davranarak,[a] oğullarından bazılarını Yahuda ve Benyamin topraklarına,[b] tüm surlu şehirlere[c] dağıttı; bol bol erzak sağladı[ç] ve onları birçok kadınla evlendirdi.[d]

12 Rehoboam krallığını pekiştirip[e] güçlenince, Yehova'nın kanununu bıraktı;[f] tüm İsrail de[g] onu izledi. **2** Ve Kral Rehoboam'ın[h] beşinci yılında Mısır kralı Şişak[ı] Yeruşalim üzerine yürüdü (onlar Yehova'ya sadakatsizlik etmişlerdi).[i] **3** Şişak'ın bin iki yüz savaş arabası,[j] altmış bin atlısı vardı; onunla birlikte Mısır'dan gelen halkın, Libyalı,[k] Sukki ve Habeş[l] askerlerin haddi hesabı yoktu.[m] **4** Yahuda'nın[n] surlu şehirlerini ele geçirdi ve Yeruşalim[o] önlerine kadar geldi.

5 Bu sırada Şemaya[ö] peygamber, Rehoboam'a ve Şişak'ın korkusundan Yeruşalim'de toplanmış Yahuda ileri gelenlerine şunları söyledi: Yehova diyor ki, "Siz Beni terk ettiniz,[p] Ben de sizi[r] Şişak'ın eline terk ettim." **6** Bunun üzerine İsrail'in ileri gelenleri ve kral, alçakgönüllülük göstererek[s] "Yehova adildir"[ş] dediler. **7** Yehova onların alçakgönüllülük gösterdiğini gördü.[t] Şemaya'ya[u] Yehova'nın şu sözü geldi: "Mademki önümde alçakgönüllülük gösterdiler,[ü] onları yok etmeyeceğim; kısa süre sonra onlara kurtuluş sağlayacağım. Ve Yeruşalim üzerine Şişak[v]

BÖLÜM 11

a Sy 35:3
Yş 21:21
b Sy 35:2
c Çk 32:26
Tkr 33:8
ç 1Kr 12:31
d Tkr 12:19
e Le 17:7
İş 13:21
f 1Kr 12:28
g 1Kr 13:33
h Tkr 12:11
1Ta 22:1
ı 2Ta 15:9
2Ta 30:11
i 2Ta 12:1
j 2Ta 1:1
2Ta 7:17
2Ta 8:13
Ho 6:4
k 1Sa 16:6
1Sa 17:13
l 2Sa 13:1
2Sa 18:33
m 1Kr 15:2
2Ta 11:21
n 1Kr 15:1
2Ta 12:16
Mt 1:7
o Tkr 17:17
Hk 8:30
1Kr 11:3

2. Sütun

a Öz 16:20
b Yş 18:11
c 2Ta 21:3
ç 2Ta 11:11
d Tkr 17:17

BÖLÜM 12

e 2Ta 11:17
f Tkr 8:14
Tkr 32:15
2Ta 26:16
Öz 30:9
g Vz 9:18
Mi 6:16
h 1Kr 14:21
ı 1Kr 11:40
1Kr 14:25
i Hk 2:14
2Ta 7:19
j Çk 14:9
1Kr 10:29
k Na 3:9
l 2Ta 14:9
2Ta 16:8
m Hk 6:5
n 2Ta 11:5
İş 36:1
o 2Kr 18:17
ö 1Kr 12:22
2Ta 11:2
p Tkr 28:15
2Ta 15:2
r Ey 34:11
İb 10:38
s 1Kr 8:38
2Ta 33:12
2Ta 34:27
Yk 4:10

2Ta 11:15* Levioğulları 17:7'deki dipnota bakın.

ş Çk 9:27; Me 89:14; Yr 50:7; **t** 1Kr 21:29; 1Pe 5:5; **u** 1Kr 12:22; **ü** Le 26:41; Ams 7:6; **v** 2Ta 12:2.

eliyle gazap yağdırmayacağım. **8** Fakat ona kulluk edecekler[a] ve böylece Bana kulluk etmekle[b] memleketlerin krallarına kulluk etmek[c] arasındaki farkı anlayacaklar."

9 Ve Mısır kralı Şişak[ç] Yeruşalim'e saldırdı, Yehova'nın evinin[d] ve kral evinin hazinelerini,[e] her şeyi aldı; Süleyman'ın yapmış olduğu altın kalkanları da aldı.[f] **10** Bunun üzerine Kral Rehoboam onların yerine bakırdan kalkanlar yapıp kral evinin kapısı[g] muhafızlarına,[h] koşucu askerlerin[ı] komutanlarına teslim etti. **11** Kral, Yehova'nın evine her geldiğinde koşucu askerler de içeri girip kalkanları taşır, sonra kendi muhafız odalarına geri götürürlerdi.[i] **12** Rehoboam alçakgönüllülük gösterdiği için Yehova'nın ona duyduğu öfke yatıştı.[j] Ve onları tamamen yok etmekten vazgeçti.[k] Ayrıca, Yahuda'da bazı iyi şeyler de yapılıyordu.[l]

13 Kral Rehoboam[m] Yeruşalim'de yönetimini güçlendirerek saltanatını sürdürdü. Kral olduğunda kırk bir yaşındaydı ve Yehova'nın, ismini taşıması için İsrail'in tüm kabileleri içinden seçtiği Yeruşalim şehrinde[n] on yedi yıl saltanat sürdü. Annesi, Ammonlu Naama'ydı.[o] **14** Rehoboam kötü olanı yaptı,[ö] çünkü Yehova'nın rehberliğini aramaya yürekten kararlı değildi.[p]

15 Rehoboam'ın yaptığı işler, başından sonuna kadar,[r] Şemaya[s] peygamberin ve gören İddo'nun,[ş] soy sırasına göre tuttukları kayıtlarda bulunur. Rehoboam[t] ile Yeroboam[u] arasında her zaman savaş vardı. **16** Sonra Rehoboam uyuyup atalarına katıldı[a] ve Davut Şehrinde[b] gömüldü; yerine oğlu Abiya[c] kral oldu.

13 Kral Yeroboam'ın on sekizinci yılında, Abiya Yahuda'da saltanat sürmeye başladı.[ç] **2** Yeruşalim'de üç yıl saltanat sürdü; annesi, Gibealı[d] Uriel'in kızı Mikayah'tı.*[e] Abiya ile Yeroboam arasında savaş vardı.[f]

3 Abiya savaşa, dört yüz bin savaşçıdan oluşan bir orduyla girdi,[g] hepsi seçme yiğitlerdi. Yeroboam da, sekiz yüz bin savaşçıyla, seçme yiğitlerle onun karşısında savaş düzeni aldı.[h] **4** Abiya, Efraim'in dağlık bölgesinde[ı] bulunan Tsemaraim Dağında kalkıp şöyle dedi: "Ey Yeroboam ve tüm İsrail halkı, dinleyin! **5** İsrail'in Tanrısı Yehova'nın, bir tuz ahdi*[i] yaparak İsrail'de krallığı devirler boyu[j] Davut'a[k] ve oğullarına[l] verdiğini bilmiyor musunuz? **6** Oysa Davut oğlu Süleyman'ın hizmetkârı,[m] Nebat oğlu Yeroboam[n] ayaklandı ve efendisine[o] isyan etti.[ö] **7** Serseri takımı,[p] işe yaramaz adamlar[r] onun yanına toplandı. Sonunda Süleyman'ın oğlu Rehoboam'dan üstün duruma geldiler. O sırada Rehoboam[s] genç ve yüreksiz[ş] olduğundan onlara karşı koyamadı.

8 Şimdi de siz, Davutoğullarının elinde bulunan Yehova'nın krallığına[t] karşı koymayı

BÖLÜM 12

a İş 26:13
b Tkr 28:47
c Ho 2:7
Ho 8:10
ç 1Kr 14:25
d 1Kr 7:51
e 1Kr 14:26
2Kr 14:14
f 1Kr 10:17
g 1Kr 14:27
h 2Sa 23:23
ı 1Sa 22:17
i 1Kr 14:28
j 2Ta 33:12
İş 57:15
k Ağ 3:22
l Ba 18:24
1Kr 14:13
2Ta 19:3
m 1Kr 14:21
n Çk 20:24
Tkr 12:5
Tkr 12:11
2Ta 6:6
Me 48:2
Me 78:68
o Tkr 23:3
1Kr 11:1
1Kr 14:21
Ne 13:26
ö 1Kr 15:34
p Tkr 5:29
1Sa 7:3
1Kr 18:21
Mr 12:30
Ro 12:9
Yk 5:8
r 1Ta 29:29
s 1Kr 12:22
2Ta 11:2
ş 2Ta 9:29
2Ta 13:22
t 1Kr 14:30
u 1Kr 12:20

2. Sütun

a 1Kr 14:31
b 2Sa 5:9
c Mt 1:7

BÖLÜM 13

ç 1Kr 15:1
d Yş 18:28
1Sa 10:26
e 1Kr 15:2
2Ta 11:20
f 1Kr 15:6
g 2Ta 11:1
h Me 33:16
ı Yş 17:15
i Sy 18:19
Me 89:28
j 2Sa 7:13
1Ta 17:14
k Ba 49:10
2Sa 7:8
Me 78:71

l 1Ta 17:11; Me 89:29; Lu 1:32; **m** 1Kr 11:26; **n** 2Ta 10:2; **o** 1Kr 11:27; **ö** 1Kr 12:20; 2Ta 10:18; **p** Hk 9:4; Elç 17:5; **r** Tkr 13:13; 1Kr 21:10; **s** 2Ta 10:16; **ş** Tkr 20:8; **t** 2Ta 9:8.

2Ta 13:2* 11:20-22'de ve 1. Krallar 15:2'de "Maaka" **5*** Ya da "kalıcı ahit"

düşünüyorsunuz. Büyük bir kalabalıksınız,[a] Yeroboam'ın size tanrı diye yaptığı altın buzağılar da yanınızda.[b] **9** Yehova'nın kâhinlerini,[c] Harunoğullarını ve Levioğullarını siz kovmadınız mı? Başka memleketlerin halkları gibi kendi kendinize kâhinler atamıyor musunuz?[ç] Yetki elde etmek için genç bir boğa ve yedi koç getirip sunan herkes, Tanrı olmayan putların kâhini oldu.[d] **10** Oysa bizim Tanrımız Yehova'dır;[e] O'nu terk etmedik. Yehova'ya hizmet eden kâhinler, Harunoğulları ve Levioğulları da işlerinin başında.[f] **11** Onlar her sabah ve akşam[g] Yehova'ya yakılan sunular sunuyor, hoş kokulu buhur[h] yakıyorlar. Saf altından masanın üzerinde ekmekler[ı] dizili, her akşam[i] altın şamdanın kandilleri[j] yanıyor. Böylece biz Tanrımız Yehova'ya karşı yükümlülüğümüzü[k] yerine getiriyoruz; oysa siz O'nu terk ettiniz.[l] **12** Bakın! Bizim başımızda gerçek Tanrı[m] var; size karşı savaş çağrısı yapmak üzere ellerinde borazanlarıyla[n] kâhinleri[o] de bizimle. Ey İsrailoğulları, atalarınızın[ö] Tanrısı Yehova'yla savaşmayın, çünkü başarılı olamazsınız."[p]

13 Fakat Yeroboam onların arkasına dolanıp pusu kurmaları için askerler gönderdi; böylece Yahuda ordusunun önünde kendisi ve askerleri, arkasında da pusudaki askerler olacaktı.[r] **14** Yahuda askerleri geriye bakınca, hem önden hem de arkadan kuşatıldıklarını gördüler.[s] Ve Yehova'ya feryat etmeye başladılar;[a] bu sırada kâhinler yüksek sesle borazan çalıyordu. **15** Bu arada Yahuda askerlerinden bir savaş narası koptu.[b] Yahuda askerlerinin savaş narası üzerine Tanrı, Yeroboam'la tüm İsrailoğullarını, Abiya'yla[c] Yahudaoğulları önünde yenilgiye uğrattı.[ç] **16** İsrailoğulları Yahuda ordusu önünden kaçmaya başladı; Tanrı onları Yahudaoğullarının eline teslim etti.[d] **17** Abiya ve ordusu karşısında ağır kayıplar verdiler; İsrailoğullarından beş yüz bin seçme asker öldürüldü. **18** Böylece bu olayda İsrailoğulları yenik düşerken, Yahudaoğulları atalarının Tanrısı Yehova'ya bel bağladıkları[e] için zafer kazandı. **19** Abiya Yeroboam'ın peşine düştü ve onun bazı şehirlerini ele geçirdi. Bunlar Beytel[f] ve çevre kentleri, Yeşana ve çevre kentleri, Efrain ve çevre kentleriydi.*[g] **20** Abiya'nın döneminde Yeroboam bir daha toparlanamadı.[h] Yehova onu vurdu[ı] ve Yeroboam öldü.

21 Abiya ise giderek güçlendi.[i] On dört karısı,[j] yirmi iki oğlu[k] ve on altı kızı oldu. **22** Abiya'nın yaptığı diğer işler, yaptıkları da, söyledikleri de İddo peygamberin yorumunda kayıtlıdır.[l]

14 Sonra Abiya uyuyup atalarına katıldı[m] ve Davut Şehrinde[n] gömüldü; yerine oğlu Asa[o] kral oldu. Asa'nın dönemin-

BÖLÜM 13

a Me 33:16
b Tkr 32:17
1Kr 12:28
2Ta 11:15
Ho 8:5
c 2Ta 11:14
ç 1Kr 12:31
1Kr 12:33
1Kr 13:33
d Tkr 32:17
2Kr 19:18
Elç 19:26
e Çk 19:5
2Ta 11:16
f Sy 16:40
g Çk 29:39
h Çk 30:1
2Ta 2:4
ı Çk 25:30
Le 24:6
1Ta 23:29
Mt 12:4
i Le 24:2
j Çk 25:31
Çk 27:20
2Ta 4:7
k Ba 26:5
Sy 9:19
Tkr 11:1
l Tkr 28:15
Me 73:27
m Sy 23:21
Tkr 20:4
Me 20:7
Ro 8:31
n Sy 10:9
o Yş 6:4
ö İş 45:9
Elç 5:39
p Ey 40:9
İş 40:15
İb 10:31
r Yş 8:4
s Yş 8:20

2. Sütun

a 2Ta 14:11
2Ta 18:31
Me 46:1
Me 50:15
Me 118:12
b Yş 6:16
Hk 7:18
c 2Ta 13:1
ç Sy 32:4
2Ta 14:12
d Hk 1:4
e 2Kr 18:5
1Ta 5:20
2Ta 16:8
Me 22:5
Me 37:5
Me 146:5
Na 1:7
1Ti 4:10
f Yş 12:9
Hk 21:19
1Sa 13:2
1Kr 12:29
g Yhn 11:54
h Me 18:38

ı 1Sa 25:38; 2Sa 12:15; 1Kr 14:20; Elç 12:23; **i** 2Sa 5:12; **j** Tkr 17:17; 2Sa 5:13; 1Kr 11:3; **k** Me 127:5; **l** 2Ta 9:29; 2Ta 12:15; **BÖLÜM 14** **m** Me 49:9; Ro 5:14; **n** 2Sa 5:9; 1Kr 2:10; 1Kr 14:31; **o** 1Ta 3:10.

2Ta 13:19* Ya da "yavru kentleri", sözcük anlamıyla "kızları"

de ülkede on yıl hiç huzursuzluk yaşanmadı.[a]

2 Asa Tanrısı Yehova'nın gözünde iyi ve doğru olanı yaptı. **3** Yabancı sunakları[b] ve yüksek yerleri[c] kaldırdı, dikili taşları[ç] parçaladı ve kutsal direkleri[d] kesti. **4** Ayrıca, Yahuda halkına, atalarının Tanrısı Yehova'ya yönelmelerini,[e] O'nun kanun[f] ve emirlerini[g] yerine getirmelerini söyledi. **5** Yahuda'nın bütün şehirlerinden yüksek yerleri ve buhurdanları kaldırdı.[h] Onun hükümdarlığı sırasında ülkede hiç huzursuzluk[ı] yaşanmadı. **6** Ülkede huzursuzluk olmadığı için Asa Yahuda'da surlu şehirler[i] inşa etme işine girişti. O yıllarda kimse ona savaş açmadı, çünkü Yehova ona rahatlık vermişti.[j] **7** Kral, Yahuda halkına şöyle dedi: "Bu şehirleri inşa edelim, etraflarını surlarla[k] çevirip kuleler,[l] çift kanatlı kapılar ve sürgüler[m] yapalım; Tanrımız Yehova'nın rehberliğini aradığımız[n] için bugün bu ülke bizim elimizde. Biz O'na yöneldik, O da bize her taraftan rahatlık verdi."[o] Böylece inşa işine giriştiler ve başarılı oldular.[ö]

8 Asa'nın ordusunda, Yahudaoğullarından, büyük kalkan[p] ve mızraklarla[r] donanmış üç yüz bin kişi,[s] Benyaminoğullarından da küçük kalkanlarla donanmış ve iyi ok atan[ş] iki yüz seksen bin kişi vardı.[t] Hepsi cesur yiğitlerdi.

9 Daha sonra Habeş[u] Zerah, bir milyon askeriyle[ü] ve üç yüz savaş arabasıyla onların üzerine yürüyerek Mareşah[v] önlerine kadar geldi. **10** Asa da onun üzerine yürüdü; Mareşah'taki Tsefata Vadisinde savaş düzeni aldılar. **11** Asa Tanrısı Yehova'ya şöyle yakardı:[a] "Ey Yehova, Sen yardım ettikten sonra, kalabalık ya da güçsüz olmanın önemi yoktur.[b] Ey Tanrımız Yehova, bize yardım et; çünkü Sana güveniyoruz.[c] Senin adınla[ç] bu kalabalığın karşısına çıktık. Ey Yehova, Sen bizim Tanrımızsın.[d] Ölümlü insanların Sana baskın çıkmasına izin verme."[e]

12 Bunun üzerine Yehova, Asa ile Yahuda'nın önünde Habeşleri bozguna uğrattı[f] ve Habeşler kaçmaya başladı. **13** Asa'yla yanındakiler onları Gerar'a[g] kadar kovaladı; sonunda Habeşlerden hiç kimse sağ kalmadı, Yehova'nın ve ordusunun[h] önünde hepsi kırıldı.[ı] Savaşın sonunda ele geçen ganimet çok büyüktü.[i] **14** Ayrıca Gerar çevresindeki bütün şehirlere de saldırdılar; o şehirlerde yaşayanların hepsini Yehova korkusu[j] sarmıştı. Bütün şehirleri yağmaladılar; oralarda yağmalanacak çok şey vardı.[k] **15** Çobanların çadırlarını[l] da yıkıp çok sayıda davar ve deve ele geçirdiler.[m] Sonra Yeruşalim'e döndüler.

15 Oded[n] oğlu Azarya Tanrı'nın ruhuyla[o] doldu. **2** Ve Asa'nın huzuruna çıkıp şöyle dedi: "Ey Asa! Ey Yahuda ve Benyamin halkı, beni dinleyin! Siz Yehova'yla birlikte olduğunuz sürece, O da sizinle olacaktır.[ö] Siz O'na yönelirseniz,[p] O

BÖLÜM 14

a 2Ta 20:30
Öz 29:2
b Tkr 7:5
c Le 26:30
1Kr 11:7
1Kr 14:23
ç Çk 23:24
Sy 33:52
2Kr 23:14
d Hk 6:25
2Kr 18:4
2Kr 23:6
e 2Ta 30:19
İş 55:6
Ams 5:4
Tsf 2:3
Mt 7:7
f Ne 10:29
g Me 119:10
h 2Ta 34:4
ı 2Kr 11:20
i 2Ta 8:2
2Ta 11:5
j Yş 23:1
2Ta 15:15
Me 46:9
Öz 16:7
k 2Ta 11:5
l 2Ta 32:5
m Tkr 3:5
Hk 16:3
1Sa 23:7
n 1Ta 16:11
Me 105:3
o 1Kr 5:4
ö Me 127:1
Ml 3:10
Elç 9:31
p 1Sa 17:41
r 2Ta 11:12
s 2Ta 11:1
2Ta 13:3
ş 2Ta 26:14
t Me 68:27
İş 60:22
u 2Kr 19:9
Elç 8:27
ü 2Ta 16:8
v Yş 15:44
Mi 1:15

2. Sütun

a Çk 14:10
1Ta 5:20
2Ta 32:20
Me 22:5
Flp 4:6
b Hk 7:7
1Sa 14:6
Ams 5:9
1Ko 1:27
2Ko 12:9
c 2Ta 32:8
Me 37:5
Me 55:22
ç 1Sa 17:45
2Ta 13:12
Me 20:5
Öz 18:10
d Tkr 32:3
Mr 12:29

e Yş 7:9; 1Sa 2:9; Me 9:19; Mt 6:9; **f** Tkr 28:7; **g** Ba 20:1; **h** 1Ta 12:22; **ı** Me 68:21; **i** 1Ta 20:2; Öz 13:22; **j** Ba 35:5; Çk 15:16; Tkr 11:25; Yş 5:1; 2Ta 17:10; **k** 2Ta 20:25; Me 68:12; **l** Sy 31:9; Sy 31:30; 1Ta 4:41; **m** 1Ta 5:21; **BÖLÜM 15** **n** 2Ta 15:8; **o** Sy 24:2; 2Sa 23:2; **ö** Ml 3:7; Yk 4:8; **p** İş 55:6; Yr 29:13.

da size karşılık verir. Fakat O'nu bırakırsanız, O da sizi bırakır.[a] **3** İsrail gerçek Tanrı'dan, kâhinlerin öğretiminden[b] ve Kanundan uzun zaman yoksun kaldı.[c] **4** Fakat sıkıntıya düştüklerinde,[ç] İsrail'in Tanrısı Yehova'ya dönüp[d] O'na yöneldiklerinde, O da onlara karşılık verdi.[e] **5** O günlerde kimse rahatça yolculuk edemezdi,[f] çünkü memleketin çeşitli bölgelerinde yaşayanlar arasında kargaşa vardı.[g] **6** Kabileler ve şehirler birbirine düşüp[h] bölünmüştü, çünkü Tanrı onları her çeşit sıkıntıyla[ı] kargaşa içinde bırakmıştı. **7** Fakat şimdi siz cesur olun,[i] eliniz ayağınız gevşemesin;[i] çünkü emeklerinizin karşılığını alacaksınız."[k]

8 Asa bunları ve peygamber Oded'in[l] bildirdiği sözleri duyunca cesaret buldu. Bütün Yahuda ve Benyamin topraklarından, Efraim'in dağlık bölgesinde[m] ele geçirdiği bütün şehirlerden iğrenç şeyleri[n] yok etti. Yehova'nın mabedindeki sundurmanın önünde bulunan Yehova'nın sunağını[o] da yeniledi. **9** Tüm Yahuda ve Benyamin'le[ö] birlikte, Efraim, Manasse ve Şimeon kabilelerinden olup orada gurbet hayatı yaşayanları[p] da topladı; onlar Tanrısı Yehova'nın Asa'yla olduğunu[r] görünce kalabalık gruplar halinde İsrail'den ayrılıp onun yanına gelmişlerdi. **10** Böylece Asa'nın saltanatının on beşinci yılında üçüncü ayda hepsi Yeruşalim'de toplandı. **11** Getirmiş oldukları ganimetten yedi yüz sığır ve yedi bin koyunu o gün Yehova'ya kurban ettiler. **12** Ayrıca, bütün yürekleri ve bütün canlarıyla[a] atalarının Tanrısı Yehova'ya yönelmek üzere bir ahit[b] yaptılar. **13** Buna göre küçük ya da büyük,[c] erkek ya da kadın,[ç] kim İsrail'in Tanrısı Yehova'nın rehberliğini aramazsa, kesinlikle öldürülecekti.[d] **14** Böylece sevinç çığlıkları atarak, borazanlar ve borular çalarak, yüksek sesle Yehova'ya yemin ettiler.[e] **15** Bütün Yahuda, bu yeminden dolayı sevinç içindeydi;[f] çünkü bütün yürekleriyle yemin etmişler ve büyük bir zevkle O'na yönelmişlerdi. Yehova da onlara karşılık verdi[g] ve her taraftan rahatlık sağladı.[h]

16 Kral Asa,[ı] büyükannesi Maaka'yı[i] da ana kraliçelikten aldı,[j] çünkü kutsal direk tapınması için korkunç bir put yapmıştı;[k] Asa onun korkunç putunu yıktı,[l] onu un ufak edip[m] Kidron Vadisinde[n] yaktı. **17** İsrail'den yüksek yerler[o] tamamen kaldırılmadı.[ö] Ancak Asa ömrü boyunca Tanrı'ya tüm yürekle bağlı kaldı.[p] **18** Babasının ve kendisinin adayıp kutsadığı şeyleri,[r] altını, gümüşü ve takımları Tanrı'nın evine getirdi.[s] **19** Asa'nın saltanatının otuz beşinci yılına kadar savaş olmadı.[ş]

16 Asa'nın saltanatının otuz altıncı yılında, İsrail kralı Baaşa[t] Yahuda üzerine yürüdü ve Yahuda kralı Asa'nın topraklarına giriş çıkışı engellemek için[u] Rama'da[ü] bir inşa işine başladı. **2** Bunun üzerine Asa Yehova'nın evinin ve kral evinin

BÖLÜM 15

a 1Ta 28:9; 2Ta 24:20; İb 10:38
b Tkr 33:10; 2Ta 17:9; Ne 8:9; Ml 2:7
c 1Kr 12:28
ç Tkr 4:30; Me 106:44; Ro 2:9
d Hk 10:10; Ho 6:1
e İş 55:7; Mt 7:7
f Hk 5:6
g 1Sa 13:6
h Hk 9:23; 2Ta 12:15
ı Tkr 28:48; Hk 2:14; Me 106:41; Ho 9:3
i Yş 1:9; 1Ta 28:20
j Vz 10:18; İb 12:12
k Ru 2:12; Kl 3:24; İb 11:6
l 2Ta 15:1
m Yş 17:15
n Tkr 27:15; 2Kr 23:24
o 2Ta 8:12
ö 2Ta 11:16
p 2Ta 30:25; Ba 39:3; 1Sa 18:28; Zk 8:23; Elç 7:9

2. Sütun

a Tkr 4:29; Yr 29:13
b 2Kr 23:3; 2Ta 34:31; Ne 10:29
c Tkr 1:17
ç Öz 24:23
d Çk 22:20; Tkr 17:3
e Vz 5:5; Mt 5:33
f Me 5:11; Me 40:16
g 2Ta 15:2
h Öz 16:7
ı Tkr 13:6; Tkr 33:9; Zk 13:3
i 1Kr 15:10
j 1Kr 15:13; 2Ta 19:7
k Çk 34:17
l Tkr 7:5; 1Kr 15:13
m Çk 32:20
n 2Sa 15:23
o 1Kr 14:23; 2Kr 14:4; 2Kr 23:20; He 6:3; He 16:16

ö 1Kr 15:14; 1Kr 22:43; **p** 1Kr 8:61; **r** 1Kr 7:51; 1Ta 26:26; **s** 1Kr 15:15; **ş** 2Ta 14:1; **BÖLÜM 16** **t** 1Kr 15:27; **u** 1Kr 15:17; **ü** Yş 18:25; Ezr 2:26; İş 10:29.

hazinelerindeki gümüş ve altını[a] Şam'da[b] yaşayan Aram kralı[c] Ben-hadad'a gönderdi.[c] Ona şöyle dedi: **3** "İkimizin arasında, senin babanla benim babam arasında bir antlaşma var. İşte sana gümüş ve altın gönderiyorum. Şimdi gidip İsrail kralı Baaşa[d] ile antlaşmanı boz ki, topraklarımdan çekilsin."[e]

4 Ben-hadad Kral Asa'yı dinledi ve ordu komutanlarını İsrail şehirleri üzerine gönderdi; onlar da İyon'a,[f] Dan'a,[g] Abelmayim'e[h] ve Naftali[ı] şehirlerindeki tüm ambarlara[i] saldırdı. **5** Baaşa bunu duyar duymaz Rama'nın inşasından vazgeçip işi durdurdu.[j] **6** Kral Asa da tüm Yahuda halkını topladı;[k] Baaşa'nın Rama'daki[l] inşa işinde kullandığı taşları ve kereste leri[m] alıp götürdüler. Kral Asa bunlarla Geba[n] ve Mitspa[o] şehirlerinin inşasına başladı.

7 Bu sırada, gören Hanani[ö] Yahuda kralı Asa'ya gelip şöyle dedi: "Sen Tanrın Yehova'ya güvenmeyip[p] Aram kralına güvendin,[r] bu yüzden Aram kralının ordusu senin elinden kurtuldu. **8** Habeşler[s] ve Libyalılar[ş] da, savaş arabalarıyla, atlılarıyla çok büyük bir ordu[t] değil miydi? Sen Yehova'ya güvendiğin için,[u] O da onları eline teslim etmemiş miydi? **9** Yehova, Kendisine tüm yürekle bağlı olanlar[ü] uğrunda gücünü göstermek için gözleriyle[v] tüm yeryüzünü tarar.[y] Sen bu işte akılsızlık ettin.[z] Bundan böyle hep savaş içinde olacaksın."[a]

10 Fakat Asa, görene çok kızdı, onu hapsedip[b] tomruğa vurdu; çünkü bunları söylediği için öfkeden deliye dönmüştü.[a] O dönemde halktan bazılarına da zulmetmeye başladı.[b] **11** Asa'nın yaptığı işler başından sonuna kadar, Yahuda ve İsrail Krallarının Kitabında yazılıdır.[c]

12 Asa, saltanatının otuz dokuzuncu yılında, ayaklarından hastalandı ve durumu çok ağırlaştı.[c] Fakat hastalığında bile Yehova[d] yerine hekimlerden medet umdu.[e] **13** Sonra, saltanatının kırk birinci yılında öldü ve atalarına katıldı.[f] **14** Onu Davut Şehrinde[g] kendisi için hazırlattığı görkemli bir mezara gömdüler.[h] Pelesenk yağıyla[ı] ve çeşit çeşit baharatlardan özel olarak hazırlanmış[i] merhemlerle dolu[j] bir yatağa yatırıldı. Ayrıca onun için olağanüstü büyük bir cenaze ateşi yakıldı.*[k]

17 Asa'nın yerine oğlu Yehoşafat[l] kral oldu; ve İsrail üzerinde hâkimiyetini güçlendirdi. **2** Yahuda'nın bütün surlu şehirlerine asker yerleştirdi; tüm Yahuda topraklarına ve babası Asa'nın ele geçirdiği Efraim şehirlerine de askeri birlikler yerleştirdi.[m] **3** Yehova Yehoşafat'la birlikteydi,[n] çünkü o geçmişte atası Davut'un gittiği yoldan gitti[o] ve Baallere yönelmedi.[ö] **4** Babasının Tanrısına yönelerek[p] O'nun emirlerini yerine getirdi;[r] İsrail'in yaptığını yapmadı.[s] **5** Ve Yehova, krallığı onun ellerinde

BÖLÜM 16

a 1Kr 7:51; 2Kr 16:8
b İş 7:8
c 1Kr 20:1; 2Kr 8:7; 2Kr 12:18
ç 1Kr 15:18
d 1Kr 15:27
e 1Kr 15:19
f 2Kr 15:29
g Ba 14:14; Hk 18:29; Hk 20:1
h 2Sa 20:14
ı Yş 19:32
i 1Kr 9:19
j 1Kr 15:21
k 1Kr 15:22
l Yş 18:25; Ezr 2:26
m 1Kr 15:17
n Yş 18:24; 1Ta 6:60; İş 10:29; Zk 14:10
o Yş 18:26; Hk 20:1; 1Sa 7:5; Yr 40:6
ö 1Kr 16:1; 2Ta 19:2; 2Ta 20:34
p 2Kr 18:5; İb 12:1
r Me 146:3; İş 31:1; Yr 17:5
s 2Ta 14:9
ş 2Ta 12:3
t 2Ta 14:9
u 2Ta 14:11; Me 9:10; Me 37:40
ü 1Kr 8:61
v Ey 34:21; Öz 5:21; Yr 16:17; İb 4:13; 1Pe 3:12
y Zk 4:10
z 1Sa 13:13
a 1Kr 15:32
b 2Ta 18:26; Vz 8:4

2. Sütun

a Me 37:8; Me 141:5; Öz 29:22; Ga 5:20
b Vz 7:7
c 1Kr 15:23
ç İş 38:1
d Tkr 32:39; 2Kr 20:8; Me 103:3
e Yr 17:5
f 1Kr 15:24
g 2Sa 5:7
h 2Ta 32:33
ı 2Kr 20:13
i Mr 16:1; Yhn 19:40

j Lu 23:56; Yhn 12:7; **k** Yr 34:5; **BÖLÜM 17** **l** 1Kr 15:24; 1Kr 22:41; **m** 2Ta 15:8; **n** Yş 1:5; 1Ta 22:18; Me 46:7; Ro 8:31; **o** 2Sa 8:15; 1Kr 11:6; 1Kr 15:3; **ö** 1Ko 10:14; **p** Tkr 4:29; 2Ta 26:5; **r** Lu 1:6; **s** 1Kr 12:28; 1Kr 13:33.

2Ta 16:14* Asa'nın cenazesi değil tütsü ateşi yakıldı.

gitgide pekiştirdi.[a] Tüm Yahuda Yehoşafat'a armağanlar getiriyordu,[b] böylece Yehoşafat büyük bir servete ve itibara kavuştu.[c] **6** Yehova'nın yolunda[ç] yüreği cesaret buldu, yüksek yerleri[d] ve kutsal direkleri[e] Yahuda'dan kaldırdı.

7 Saltanatının üçüncü yılında, Yahuda şehirlerinde halkı eğitmeleri için kendi yöneticilerinden Ben-hayil, Obadya, Zekeriya, Netanel ve Mikayah'a haber gönderdi. **8** Levioğullarından Şemaya, Netanya, Zebadya, Asahel, Şemiramot, Yehonatan, Adoniya, Tobiya ve Tob-adoniya'nın yanı sıra kâhinlerden Elişama ve Yehoram da onlarla birlikte gitti.[f] **9** Yanlarına aldıkları Yehova'nın kanun kitabıyla[g] Yahuda'da halkı eğitmeye başladılar.[h] Yahuda'nın bütün şehirlerini dolaşarak halkı eğitiyorlardı.

10 Yahuda çevresindeki topraklarda bulunan tüm krallıklar Yehova yüzünden dehşete kapıldı[ı] ve Yehoşafat'la savaşmadılar.[i] **11** Filistîlerden Yehoşafat'a armağanlar[j] ve haraç[k] geliyordu. Araplar[l] da ona sürüler, yedi bin yedi yüz koç ve yedi bin yedi yüz teke getirirdi.[m]

12 Yehoşafat giderek güçlendi[n] ve çok üstün bir konuma geldi. Yahuda'da kaleler[o] ve ambar şehirleri[ö] yaptırdı. **13** Yahuda şehirlerinde büyük işler başardı; Yeruşalim'de savaşçıları,[p] cesur yiğitleri[r] vardı. **14** Aşiretlerine göre görevleri şöyleydi: Yahuda'daki binbaşılardan Adnah komutandı. Onun üç yüz bin yiğit askeri[s] vardı. **15** Onun emrindeki komutan Yehohanan'dı. İki yüz seksen bin askeri vardı. **16** Onun emrindeki Zikri oğlu Amasya Yehova'nın hizmetinde gönüllüydü[a] ve iki yüz bin yiğit askeri vardı. **17** Benyamin[b] kabilesinden cesur bir yiğit olan Elyada'nın yay ve kalkan kuşanmış iki yüz bin askeri vardı.[c] **18** Yehozabad onun emrindeydi. Savaş için donanımlı yüz seksen bin askeri vardı. **19** Kralın tüm Yahuda'da surlu şehirlere[ç] yerleştirdiği askerlerin yanı sıra bu komutanlar da onun hizmetindeydi.

18 Yehoşafat büyük bir servet ve itibar kazanmıştı;[d] fakat evlilik yoluyla[e] Ahab'la[f] akraba oldu. **2** Yıllar sonra Ahab'ı Samiriye'de ziyarete gitti.[g] Yehoşafat ve yanındakiler için birçok koyun[h] ve sığır kurban eden Ahab, onu Ramot-gilead'a[ı] saldırmak üzere ayarttı.[i] **3** İsrail kralı Ahab, Yahuda kralı Yehoşafat'a "Benimle beraber Ramot-gilead'a gelir misin?"[j] diye sordu. O da "Beni kendin gibi, halkımı da kendi halkın gibi say; savaşta senin yanında olacağız"[k] diye karşılık verdi.

4 Ancak Yehoşafat İsrail kralına, "Lütfen her şeyden önce Yehova'ya danış"[l] dedi. **5** İsrail kralı da dört yüz peygamberi[m] bir araya toplayıp "Ramot-gilead'a savaş açalım mı, yoksa vaz mı geçeyim?"[n] diye sordu. Onlar "Git, Tanrı orayı kralın eline verecek" dedi.

6 Fakat Yehoşafat "Burada Yehova'nın başka peygamberi yok

BÖLÜM 17

a 1Kr 9:5
Me 132:12
b 1Sa 10:27
1Kr 10:25
c 1Kr 10:27
2Ta 18:1
ç Me 18:21
Me 119:1
Ho 14:9
Yhn 2:15
Elç 4:31
d 1Kr 22:43
2Ta 20:33
e Tkr 7:5
f Tkr 33:10
Ml 2:7
g Tkr 31:11
Yş 1:8
2Ti 3:16
h Le 10:11
Ne 8:7
ı Ba 35:5
Tkr 11:25
i Öz 16:7
j 2Ta 17:5
k 2Sa 8:2
l 2Ta 9:14
m 2Kr 3:4
n 2Ta 18:1
o 2Ta 14:6
ö 1Kr 9:19
2Ta 8:4
p 1Kr 9:22
r 2Ta 26:12
s 2Ta 13:3
2Ta 14:8

2. Sütun

a Hk 5:2
Hk 5:9
Me 110:3
b Ba 49:27
c 2Sa 1:21
2Ta 14:8
ç 2Ta 11:12
2Ta 11:23

BÖLÜM 18

d 1Sa 2:7
2Ta 17:5
Öz 10:22
e 2Ko 6:14
f 1Kr 16:28
1Kr 16:33
1Kr 21:25
2Kr 8:18
g 1Kr 22:2
2Ta 19:2
h Me 141:4
ı Tkr 4:43
1Ta 6:80
i 1Kr 22:20
Öz 27:6
j 1Kr 22:4
k Me 139:21
Ef 5:11

l 2Sa 2:1; 1Kr 22:5; 2Ta 34:26; Öz 3:5; **m** 1Kr 18:19; **n** 1Kr 22:6.

mu?[a] Bir de onun aracılığıyla danışalım"[b] dedi. **7** İsrail kralı, Yehoşafat'a[c] "Evet, Yehova'nın görüşünü sorabileceğimiz biri[ç] daha var, İmla oğlu Mikaya"[d] dedi. "Fakat ben ondan nefret ederim,[e] çünkü benim hakkımda ömrü boyunca iyi bir şey bildirmemiş, hep kötü şeyler söylemiştir."[f] Ancak Yehoşafat "Kral böyle söylemesin"[g] dedi.

8 İsrail kralı bir saray memurunu[h] çağırıp "Çabuk İmla oğlu Mikaya'yı getir"[ı] dedi. **9** İsrail kralı ile Yahuda kralı Yehoşafat, kraliyet giysileri içinde,[i] Samiriye kapısının girişindeki harman yerinde, tahtlarında oturuyorlardı; tüm peygamberler de onların önünde peygamberlik ediyordu.[j] **10** Ve Kenaana oğlu Tsedekiya yaptığı demir boynuzları[k] alıp şöyle dedi: "Yehova diyor ki,[l] 'Aramilere bu boynuzlarla vurup onları tamamen yok edeceksin.' "[m] **11** Tüm diğer peygamberler de aynı sözü söyleyip "Ramot-gilead'a git, zafer senin olsun.[n] Yehova orayı mutlaka kralın eline verecek"[o] diyorlardı.

12 Mikaya'yı çağırmaya giden haberci "Bak, peygamberlerin hepsi krala iyi şeyler söyledi. Lütfen sen de onlar gibi[ö] iyi sözler söyle"[p] dedi. **13** Fakat Mikaya, "Yehova'nın hakkı için,[r] Tanrım ne derse onu söylerim"[s] dedi. **14** Sonra kralın huzuruna çıktı. Kral, "Mikaya, Ramot-gilead'a savaş açalım mı, yoksa vaz mı geçeyim?" diye sordu. Mikaya da hemen, "Git, zafer senin olsun. Onlar sizin elinize verilecek"[ş] dedi. **15** Bunun üzerine kral "Bana sadece doğruyu söylemen için sana daha kaç defa Yehova'nın adıyla ant içireyim?"[a] dedi. **16** Bunun üzerine Mikaya şöyle karşılık verdi: "Tüm İsrailliler dağlarda, çobanı olmayan koyunlar gibi dağılmış görüyorum.[b] Yehova da, 'Bunların efendisi yok.[c] Hepsi selametle evlerine dönsün'[ç] diyor."

17 İsrail kralı, Yehoşafat'a "Ben sana hakkımda iyi şeyler değil kötü şeyler bildirir,[d] dememiş miydim?" dedi.

18 Mikaya "O halde şimdi Yehova'nın sözünü dinleyin"[e] dedi, "Yehova'yı tahtında[f] otururken görüyorum, göklerin tüm ordusu[g] sağında ve solunda ayakta duruyor.[h] **19** Ve Yehova 'İsrail kralı Ahab'ı Ramot-gilead'a saldırsın da ölsün diye kim kandıracak?' dedi. Konuşmalar oldu; kimi şöyle, kimi böyle diyordu.[ı] **20** Sonunda bir ruh[i] çıkıp Yehova'nın önünde durdu ve 'Ben onu kandırırım' dedi. Yehova 'Nasıl?'[j] diye sordu. **21** O da 'Gider Ahab'ın tüm peygamberlerinin dilinde aldatıcı bir ruh olurum'[k] dedi. Tanrı 'Onu kandırırsın ve başarırsın.[l] Git öyle yap'[m] dedi. **22** Ve şimdi, Yehova senin bu peygamberlerinin diline aldatıcı bir ruh koydu;[n] Yehova senin hakkında felaket bildirdi."[o]

23 Kenaana[ö] oğlu Tsedekiya,[p] Mikaya'ya[r] yaklaşıp yüzüne bir tokat attı[s] ve "Yehova'nın ruhu seninle konuşmak için nasıl oldu da benden sana geçti?"[ş] dedi. **24** Bunun üzerine Mika-

BÖLÜM 18

a 2Kr 3:11
b 1Kr 22:7
c 1Kr 22:8
ç 1Kr 18:4
1Kr 19:10
d 1Kr 22:8
e 1Kr 18:17
1Kr 21:20
Me 34:21
f Öz 15:10
Öz 27:5
İş 30:10
Yr 38:4
g Öz 25:12
Mi 2:7
h 1Sa 8:15
ı 1Kr 22:9
i Elç 12:21
j 1Kr 22:10
k Yr 28:10
l He 13:6
m 1Kr 22:11
Yr 28:2
Yr 29:21
n Yr 23:25
Mi 3:5
2Pe 2:1
o 1Kr 22:12
ö Me 10:11
İş 30:10
Ho 7:3
p 1Kr 22:13
r Tkr 32:40
s 1Kr 22:14
Yr 23:28
Yr 42:4
Elç 20:27
ş 1Kr 22:15

2. Sütun

a 1Sa 14:24
1Kr 22:16
Mt 26:63
b Le 26:17
Sy 27:17
Tkr 28:25
Zk 10:2
c İş 63:11
ç 1Kr 22:17
d 2Ta 18:7
e Yr 2:4
f İş 6:1
He 1:26
Da 7:9
Vh 20:11
g Ey 1:6
Da 7:10
h 1Kr 22:19
ı 1Kr 22:20
i Me 104:4
İb 1:7
j 1Kr 22:21
k Ey 12:16
l Me 33:10
2Se 2:11
m 1Kr 22:22
n İş 19:14
He 14:9
o Sy 23:19
1Kr 22:23
He 3:19
ö 1Kr 22:11
p 2Ta 18:10

r 1Kr 22:8; 2Ta 18:7; **s** Yr 20:2; Mr 14:65; Elç 23:2; **ş** 1Kr 22:24.

ya, "Saklanmak için evin arka odasına kaçtığın gün[a] nasıl olduğunu görürsün" diye cevap verdi.[b] **25** O zaman İsrail kralı, "Mikaya'yı alıp şehir yöneticisi Amon'a ve kral oğlu Yoaş'a götürün" dedi.[c] **26** "Onlara deyin ki, kral bu adamı hapse atmanızı[ç] ve kendisi selametle dönene dek ona çok az ekmek[d] ve çok az su vermenizi emrediyor."[e] **27** Mikaya "Eğer sen selametle dönersen, Yehova da benimle konuşmamış demektir.[f] Ey halklar, bunu hepiniz duyun"[g] dedi.

28 Ve İsrail kralı ile Yahuda kralı Yehoşafat Ramot-gilead'a[h] çıktılar. **29** İsrail kralı, Yehoşafat'a "Ben kılık değiştirip[ı] savaşa öyle gireceğim, fakat sen kendi giysilerini[i] giy" dedi. İsrail kralı kılık değiştirdi, sonra da birlikte savaşa girdiler.[j] **30** Aram kralı savaş arabalarının başındaki komutanlara "Ne küçüğe ne büyüğe, yalnızca İsrail kralına saldıracaksınız" diye emretmişti.[k] **31** Savaş arabalarının başındaki komutanlar Yehoşafat'ı görünce kendi kendilerine "İşte İsrail kralı" dediler[l] ve dönüp ona saldırdılar; Yehoşafat feryat edip yardım istedi.[m] Yehova ona yardım etti[n] ve hemen onları başka tarafa yönlendirdi.[o] **32** Komutanlar onun İsrail kralı olmadığını anlayınca peşini bıraktılar.[ö]

33 Rastgele ok atan bir asker İsrail kralını zırhının ek yerinden vurdu.[p] Bu yüzden kral, arabacısına[r] "Dön, beni savaştan çıkar, çünkü ağır yaralandım"[s] dedi. **34** O gün savaş giderek şiddetlendi; İsrail kralını akşama kadar Aramilerin karşısında arabada ayakta tutmak zorunda kaldılar. Ve gün batarken kral öldü.[a]

19 Yahuda kralı Yehoşafat Yeruşalim'deki evine sağ salim[b] döndü. **2** Gören[c] Hanani'nin[ç] oğlu Yehu,[d] Kral Yehoşafat'ın huzuruna çıkıp şunları söyledi: "Kötülere mi yardım etmen gerekirdi?[e] Yehova'dan nefret edenleri[f] mi sevmen gerekirdi?[g] Bu yüzden Yehova sana kızgın.[h] **3** Yine de sende iyi[ı] yönler bulundu; çünkü memleketi kutsal direklerden temizledin[i] ve Tanrı'ya yönelmek için yüreğini hazırladın."[j]

4 Yehoşafat Yeruşalim'de yaşamaya devam etti; ve Beer-şeba'dan[k] Efraim'in dağlık bölgesine[l] kadar her yerde yine halkın arasında dolaşarak onları atalarının Tanrısı Yehova'ya döndürmeye çalıştı.[m] **5** Bütün memlekete, Yahuda'nın surlu şehirlerinin her birine hâkimler yerleştirdi.[n] **6** Ve hâkimlere şöyle dedi: "Yaptıklarınıza dikkat edin,[o] çünkü siz insanlar için değil Yehova için yargılıyorsunuz.[ö] Hüküm verirken O sizinle olacaktır.[p] **7** İçinizde Yehova korkusu[r] olsun.[s] Dikkatli davranın,[ş] çünkü Tanrımız Yehova için haksızlık yapmak,[t] taraf tutmak[u] ya da rüşvet almak[ü] söz konusu değildir."

8 Yehoşafat, Yehova adına hüküm vermek[v] ve Yeruşalim halkının davalarına[y] bakmak için Levioğullarından,[z] kâhinlerden[a] ve İsrail'in aşiret reislerinden[b] bazılarını Yeruşalim'e de

BÖLÜM 18

a İş 9:14
b 1Kr 22:25
c 1Kr 22:26
ç 2Ta 16:10
Yr 20:2
Elç 5:18
d Me 80:5
e 1Kr 22:27
f Sy 16:29
Tkr 18:22
g 1Kr 22:28
h Yş 20:8
2Ta 18:2
ı 1Kr 14:5
1Kr 20:38
i 1Kr 22:10
j 1Kr 22:30
k 1Kr 22:31
Öz 24:6
l 1Kr 22:32
m Çk 14:10
2Ta 13:14
Me 50:15
n Me 34:7
Me 46:1
Me 94:17
o Me 1:6
ö 1Kr 22:33
p 2Kr 9:24
r 1Kr 22:34
s 2Ta 35:23
Me 34:21

2. Sütun

a 1Kr 22:35
2Ta 18:22

BÖLÜM 19

b 2Ta 18:31
2Ta 18:32
c 1Sa 9:9
ç 2Ta 16:7
d 1Kr 16:1
e 1Kr 21:25
f 1Sa 2:30
Me 21:8
Me 68:1
g Me 139:21
Öz 1:10
Öz 9:8
h 2Ta 32:25
Me 90:7
Me 141:5
ı 1Kr 14:13
2Ta 17:4
i 2Ta 17:6
j 2Ta 30:19
Ezr 7:10
k Ba 21:33
Hk 20:1
l Yş 17:15
Hk 19:1
m 1Sa 7:3
2Ta 15:8
n Tkr 16:18
o Elç 5:35
ö Tkr 1:17
Me 82:1
p Tkr 1:16
Yhn 5:30
Yhn 8:16

r Ne 5:15; Ey 31:23; Öz 1:7; **s** Çk 18:21; **ş** 1Ti 3:2; **t** Ba 18:25; Tkr 32:4; Ro 9:14; **u** Tkr 10:17; Elç 10:34; Ro 2:11; Ef 6:9; 1Pe 1:17; **ü** Tkr 16:19; İş 1:23; Mi 7:3; Tit 1:7; **v** Tkr 16:18; Tkr 25:1; **y** Tkr 1:16; **z** 2Ta 17:8; **a** Tkr 17:9; Tkr 21:5; **b** 1Ta 27:1.

yerleştirdi. **9** Ve onlara şu emri verdi: "Görevinizi Yehova korkusuyla,[a] sadakatle ve bütün yürekle yerine getireceksiniz. **10** Yaşadıkları şehirlerden kalkıp gelen kardeşlerinizin getirdiği davalarda, gerek kan dökmekle[b] ilgili olsun, gerek kanun,[c] emir,[ç] kurallar[d] ya da hükümlerle[e] ilgili olsun, her davada onları uyaracaksınız ki, Yehova'ya karşı suç işlemesinler. O da size ve kardeşlerinize öfkelenmesin.[f] Suçlu olmamak için bunu yapacaksınız. **11** Başınızda, Yehova'yla ilgili her konuda[g] yüksek kâhin Amarya, kralla ilgili her konuda da Yahuda evinin önderi İsmail oğlu Zebadya olacak; ayrıca görevli Levioğullarına da gidebilirsiniz. Güçlü olun[h] ve harekete geçin, Yehova[ı] iyi işlerin yanında olsun."[i]

20 Daha sonra Moaboğulları,[j] Ammonoğulları[k] ve Ammonim'in[l] bir kısmı Yehoşafat'la savaşmak için toplandılar.[m] **2** Yehoşafat'a şu haber geldi: "Deniz* bölgesinden, Edom'dan[n] büyük bir kalabalık sana doğru geliyor. Hatsatson-tamar'a, En-gedi'ye[o] kadar gelmişler." **3** Bunun üzerine Yehoşafat korkuya kapıldı[ö] ve Yehova'nın rehberliğini aramaya[p] karar verdi; bütün Yahuda'da oruç ilan etti.[r] **4** Yahuda halkı Yehova'ya danışmak üzere bir araya toplandı.[s] Yehova'ya danışmak[ş] için Yahuda'nın bütün şehirlerinden geldiler.

5 Sonra Yehoşafat, Yehova'nın evinde,[t] yeni avlunun[u] önünde Yahuda ile Yeruşalim cemaatinin ortasında durdu **6** ve şöyle dedi:[a]

"Ey atalarımızın Tanrısı Yehova,[b] Sen göklerdeki Tanrı[c] değil misin? Milletlerin bütün krallıklarına egemen olan[ç] Sen değil misin? Senin elindeki güce ve kudrete kimse karşı koyamaz.[d] **7** Ey Tanrımız,[e] bu memlekette oturanları halkın İsrail'in önünden kovup,[f] burayı Seni seven İbrahim'in[g] soyuna devirler boyu vermedin mi?[h] **8** Buraya yerleştiler, Senin adına kutsal bir mekân yaptılar[ı] ve şöyle dediler: **9** 'Eğer başımıza bir felaket,[i] kılıç, hüküm, salgın hastalık[j] ya da kıtlık[k] gelirse bu evin[l] önünde ve Senin huzurunda duralım (çünkü bu ev Senin ismini[m] taşıyor), bizi sıkıntıdan kurtarman için yakaralım, Sen de bizi duy ve kurtar.'[n] **10** İşte, Ammon[o] ve Moab[ö] oğullarıyla Seir dağlık bölgesinde[p] yaşayanlar karşımızda! Mısır diyarından çıkan İsrailoğullarının onların topraklarını istila etmesine izin vermemiştin; atalarımız da yollarını değiştirmiş ve onları yok etmemişti.[r] **11** Ama şimdi, Senin verdiğin mülkten bizi kovmak için üzerimize gelerek[s] bize böyle karşılık veriyorlar.[ş] **12** Ey Tanrımız, onlara hükmünü infaz etmeyecek misin?[t] Çünkü üzerimize gelen bu büyük kalabalığa karşı koyacak gücümüz yok;[u] ne yapacağımızı da bilmiyoruz[ü] ve yardım için Sana bakıyoruz."[v]

2Ta 20:2* Lût Gölü.

BÖLÜM 19

a 2Sa 23:3
b Tkr 17:8
c Tkr 4:44
ç Tkr 30:11
Me 19:7
d Tkr 12:1
e Tkr 4:1
Me 147:19
f Sy 16:46
g 1Ta 26:30
Ml 2:7
h Yş 1:6
ı 2Ta 15:2
Me 18:24
i Me 37:23
Vz 2:26

BÖLÜM 20

j Ba 19:37
Hk 3:14
2Sa 8:2
Me 83:6
k Ba 19:38
l 2Ta 20:10
m 2Ta 19:2
n Ba 36:8
Yş 15:1
o Yş 15:62
2Ta 20:16
2Ta 20:20
ö Ba 32:7
p 2Ta 19:3
r Hk 20:26
Yo 1:14
Yo 2:12
s Tkr 4:29
Me 34:4
ş 2Sa 21:1
t 2Ta 6:12
2Ta 7:15
u 1Kr 6:36
2Ta 4:9

2. Sütun

a Flp 4:6
b Çk 3:6
c Tkr 4:39
Yş 2:11
1Kr 8:23
Mt 6:9
ç 1Ta 29:11
Da 4:17
d 1Ta 29:12
Me 62:11
İş 14:27
İş 40:15
Da 4:35
e Ba 17:7
Çk 6:7
f Me 44:2
g İş 41:8
Yk 2:23
h Ba 12:7
Ne 9:8
ı 2Ta 2:4
2Ta 6:10
i 1Kr 8:33
j 1Kr 8:37
k 2Ta 6:28
l 2Ta 6:29
m 2Ta 6:20
n 1Kr 8:34

o 2Sa 8:12; **ö** 2Ta 20:1; **p** Ba 36:8; Sy 20:18; **r** Sy 20:17; Sy 20:21; Tkr 2:5; Tkr 2:9; Tkr 2:19; Hk 11:15; **s** Hk 11:23; Me 83:4; **ş** Me 7:4; Me 35:12; **t** Hk 11:27; 1Sa 3:13; Me 7:6; **u** 2Ta 14:11; **ü** 2Kr 6:15; Yr 10:23; **v** Me 25:15; Me 62:1.

13 Bu sırada tüm Yahuda halkı, kadınları ve oğullarıyla, çoluk
çocuk[a] Yehova'nın önünde duruyordu.[b]
14 Derken Levi soyundan,
Asafoğullarından,[c] Mattanya
oğlu Yeiel oğlu Benaya oğlu Zekeriya oğlu Yahaziel cemaatin ortasında Yehova'nın ruhuyla[ç] doldu. **15** Ve şunları söyledi: "Ey
bütün Yahuda ve Yeruşalim halkı, ey Kral Yehoşafat, dinleyin!
Yehova size şöyle diyor: 'Bu büyük kalabalık yüzünden korkup
dehşete kapılmayın,[d] çünkü savaş sizin değil Tanrı'nındır.[e]
16 Yarın onların karşısına çıkın. Sits geçidinden çıkacaklar ve
onları vadinin bitiminde, Yeruel Çölü önlerinde bulacaksınız.
17 Bu defa savaşmanız gerekmeyecek.[f] Yerlerinizi alın, durup bekleyin[g] ve Yehova'nın sizin için sağlayacağı kurtuluşu
görün.[h] Ey Yahuda ile Yeruşalim,
korkmayın ve dehşete kapılmayın![ı] Yarın onların karşısına çıkın, Yehova sizinle olacak.' "[i]
18 Yehoşafat hemen Yehova'
nın önünde yere kapandı;[j] tüm
Yeruşalim ve Yahuda halkı da
Yehova'nın önünde saygıyla eğilerek yere kapandı.[k] **19** Sonra
Levi soyundan[l] Kohatoğulları[m]
ve Korahoğulları[n] kalkıp olağanüstü yüksek bir sesle İsrail'in
Tanrısı Yehova'ya övgüler sundular.[o]
20 Ertesi sabah erkenden kalkıp Tekoa[ö] Çölüne[p] doğru yola
çıktılar. Giderlerken Yehoşafat
ayağa kalkıp şöyle dedi: "Ey Yahuda ve Yeruşalim halkı beni
dinleyin![r] Tanrınız Yehova'ya
iman edin,[s] ömrünüz uzun olur.

BÖLÜM 20

a Tkr 29:11
b Ezr 10:1
c 1Ta 15:19
1Ta 25:1
2Ta 35:15
ç Sy 11:25
2Ta 15:1
2Ta 24:20
2Pe 1:21
d Tkr 1:29
Yş 11:6
2Ta 32:7
e 2Ta 32:8
f Çk 14:14
Çk 14:25
g İş 30:15
Ağ 3:26
h Çk 14:13
Çk 15:2
1Sa 2:1
1Sa 11:13
1Ta 16:23
ı Tkr 31:8
Yş 10:25
i Sy 14:9
2Ta 15:2
Me 46:7
j Ba 24:26
Çk 4:31
k Ey 1:20
Me 95:6
l 1Ta 15:16
m 1Ta 23:12
n Me 44:Üst
Me 49:Üst
o 2Ta 5:13
Me 60:6
Me 81:1
ö 2Sa 14:2
1Ta 4:5
2Ta 11:6
Yr 6:1
p 2Ta 20:16
r 2Ta 20:15
s Çk 19:9
İş 7:9
İb 11:6

2. Sütun

a Çk 14:31
2Ta 36:16
b 1Ta 13:1
Öz 11:14
c 1Ta 16:29
Me 29:2
Me 96:9
ç 2Ta 29:25
Ezr 3:10
Ne 12:27
d 1Ta 15:16
2Ta 5:12
2Ta 9:11
e Yş 6:9
f Me 106:1
g Çk 34:6
Ağ 3:22
h Hk 7:22
1Sa 14:20
ı İş 19:2
i Ba 14:6
Tkr 2:5
j He 38:21
k 2Ta 20:16

O'nun peygamberlerine iman edin,[a] başarılı olursunuz."
21 Ayrıca, halkın fikrini aldıktan[b] sonra, Yehova'ya ilahi söyleyecek ve kutsal giysiler içinde[c] övgüler sunacak[ç] ilahiciler atadı.[d] Onlar silahlı adamların önünden giderken[e] "Yehova'yı yüceltin,[f] çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur"[g] diyorlardı.
22 Halk sevinçle haykırarak övgüler sunmaya başlayınca Yehova, Ammon ve Moab oğullarıyla Seir dağlık bölgesinden Yahuda'ya gelenlere karşı pusu kurdurdu[h] ve hepsi birbirine düştü.[ı] **23** Ammon ve Moab oğulları, Seir dağlık bölgesinden[i] gelenlere saldırıp onları tamamen yok ettiler. Seirlileri ortadan kaldırınca da herkes kendi arkadaşını öldürmeye başladı.[j]
24 Yahuda halkı çöldeki[k] gözcü kulesine vardı. O büyük kalabalığa doğru baktıklarında hepsinin yere serilmiş cesetlerini[l] gördüler, biri bile kurtulmamıştı. **25** Yehoşafat ve adamları ölülerin üzerinde ne varsa yağmalamaya[m] başladı; çok miktarda mal, giysi ve değerli eşya topladılar. Onlardan öyle çok şey aldılar ki, soydukları malları artık taşıyamaz oldular.[n] Ganimet çok fazla olduğundan yağma üç gün sürdü. **26** Dördüncü gün Beraka Ovasında toplanarak orada Yehova'ya şükrettiler.[o] Bu nedenle oraya Beraka* Ovası dediler;[o] orası bugün hâlâ böyle anılır.

l Çk 14:30; 1Ta 5:22; Me 110:6; İş 37:36; **m** Me 68:12; **n** Çk 12:35; 2Kr 7:15; Öz 13:22; **o** Çk 15:2; 2Sa 22:2; Me 103:1; **ö** Çk 17:15; 1Sa 7:12.

2Ta 20:26* Anlamı, "Bereket"

27 Sonra bütün Yahuda ve Yeruşalim halkı, Yehoşafat önderliğinde sevinç içinde Yeruşalim'e döndü. Çünkü Yehova düşmanları karşısında onları sevindirmişti.[a] **28** Telli sazlar,[b] lirler[c] ve borazanlar[ç] çalarak Yeruşalim'e, Yehova'nın evine[d] geldiler. **29** İsrail'in düşmanlarına karşı Yehova'nın savaştığını duyan[e] bütün krallıkları Tanrı'nın dehşeti sardı.[f] **30** Böylece Yehoşafat'ın kraliyet topraklarında artık huzursuzluk yaşanmadı; Tanrısı ona her taraftan rahatlık verdi.[g]

31 Yehoşafat[h] Yahuda'da saltanat sürmeye devam etti. Kral olduğunda otuz beş yaşındaydı, Yeruşalim'de yirmi beş yıl saltanat sürdü; annesi Şilhi kızı Azuba'ydı.[ı] **32** Babası Asa'nın[i] izinden gitti, o yoldan sapmadı ve Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı.[j] **33** Ne var ki yüksek yerler[k] ortadan kaldırılmadı; halkın yüreği henüz atalarının Tanrısı için hazır durumda değildi.[l]

34 Yehoşafat'ın yaptığı diğer işler, başından sonuna kadar, İsrail Krallarının Kitabına[m] eklenmiş olan, Hanani[n] oğlu Yehu'nun[o] sözleri arasında kayıtlıdır. **35** Daha sonra Yahuda kralı Yehoşafat, İsrail'in kötü işler yapan[o] kralı Ahazya ile işbirliğine[p] girdi. **36** Tarşiş'e[r] gidecek gemiler yapmak için onu kendine ortak etti; gemileri Etsyon-geber'de[s] yaptılar. **37** Fakat Mareşalı Dodavahu'nun oğlu Eliezer Yehoşafat'a karşı peygamberlik edip şunu bildirdi: "Mademki Ahazya ile işbirliğine girdin,[a] Yehova senin işlerini bozacak."[b] Gerçekten de gemiler Tarşiş'e[c] kadar dayanamadı ve hepsi parçalandı.[ç]

21 Yehoşafat uyuyup atalarına katıldı[d] ve Davut Şehrinde atalarının yanına gömüldü;[e] yerine oğlu Yehoram[f] kral oldu. **2** Yehoşafat oğlu Azarya, Yehiel, Zekeriya, Azarya, Mikael ve Şefatya onun kardeşleriydi; hepsi de İsrail kralı Yehoşafat'ın oğluydu. **3** Babaları onlara gümüşten, altından ve değerli eşyalardan birçok armağanın[g] yanı sıra Yahuda'da surlu şehirler vermişti.[h] Ancak krallığı Yehoram'a verdi,[ı] çünkü o ilk oğluydu.[i]

4 Yehoram babasının yerine krallığın başına geçip yerini sağlamlaştırdı; bütün erkek kardeşlerini ve İsrail'in bazı ileri gelenlerini kılıçtan geçirdi.[j] **5** Yehoram kral olduğunda otuz iki yaşındaydı ve Yeruşalim'de sekiz yıl saltanat sürdü.[k] **6** Ahab'ın kızını eş olarak aldığı[l] için Ahab evinden olanların yaptığı gibi o da İsrail krallarının izinden gitti;[m] ve Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[n] **7** Yehova Davut'la yaptığı ahit[o] uğruna Davut evini yok etmek istemedi;[ö] çünkü onun[p] ve oğullarının ocağının* hiç sönmeyeceğini[r] vaat etmişti.

8 Yehoram'ın döneminde Edom[s] Yahuda'ya başkaldırdı[ş]

BÖLÜM 20

a 1Sa 2:1
Ne 12:43
Me 20:5
Me 30:1
b 2Sa 6:5
1Kr 10:12
c 1Ta 13:8
1Ta 16:5
ç Şy 10:8
1Ta 15:24
2Ta 29:26
d Me 116:19
e Çk 15:14
Tkr 33:26
Yş 9:9
f Ba 35:5
2Ta 14:14
2Ta 17:10
g Yş 23:1
2Sa 7:1
2Ta 15:15
Öz 16:7
h 1Kr 22:41
ı 1Kr 22:42
i 1Kr 15:11
j 2Ta 17:3
Me 18:21
k 1Kr 15:14
1Kr 22:43
2Ta 17:6
l 1Kr 18:21
2Ta 12:14
2Ta 19:3
m 2Ta 16:11
n 2Ta 16:7
o 1Kr 16:1
2Ta 19:2
ö 2Kr 1:2
2Kr 1:16
2Ta 19:2
p 1Kr 22:49
1Ko 15:33
r 1Kr 10:22
1Kr 22:48
s Şy 33:35
Tkr 2:8
1Kr 9:26

2. Sütun

a Öz 13:20
b Me 127:1
c 2Ta 9:21
ç 1Kr 22:48

BÖLÜM 21

d 1Kr 22:50
e 2Ta 32:33
f 2Kr 8:16
g Ba 25:6
h 2Ta 11:23
Öz 13:22
ı 2Kr 8:16
i Ba 43:33
j Ba 4:8
Hk 9:5
k 2Kr 8:17
l 2Kr 8:18
2Ta 22:2
Ne 13:26
m 1Kr 14:9
Ho 4:1

n 1Sa 2:30; 1Kr 16:25; 2Ta 29:6; **o** 2Sa 23:5; Me 89:28; Yr 33:21; **ö** 2Sa 7:16; **p** 2Sa 7:12; **r** 1Kr 11:36; 2Kr 8:19; Me 132:11; **s** Ba 27:40; **ş** 2Kr 8:20.

2Ta 21:7* Sözcük anlamıyla, "kandilinin"

ve kendilerine bir kral seçtiler.[a]
9 Bunun üzerine Yehoram komutanlarıyla ve yanındaki bütün savaş arabalarıyla oraya gitti. Edomlular onun ve savaş arabası komutanlarının çevresini kuşattı. Ve Yehoram geceleyin harekete geçip onları bozguna uğrattı.
10 Fakat Edom Yahuda'ya bugüne dek hep asi oldu. Libna[b] da aynı dönemde ona başkaldırdı, çünkü o atalarının Tanrısı Yehova'yı bırakmıştı.[c] **11** Yehoram Yeruşalim'de yaşayanları ahlaksızlığa sürüklemek[ç] ve Yahuda'yı yoldan çıkarmak[d] için Yahuda dağlarında yüksek yerler[e] yapmıştı.

12 Bu sırada İlya[f] peygamberden ona şu yazı geldi:[g] "Atan Davut'un Tanrısı Yehova diyor ki, 'Sen baban Yehoşafat'ın[h] ya da Yahuda kralı Asa'nın izinden[ı] gitmedin. **13** İsrail kralларının izinden giderek[i] tıpkı Ahab evinin yaptığı gibi[j] Yahuda'ya ve Yeruşalim'de yaşayanlara ahlaksızlık yaptırdın.[k] Üstelik öz kardeşlerini, babanın ev halkını öldürdün;[l] onlar ki senden iyi insanlardı. **14** İşte bu yüzden Yehova senin halkına,[m] oğullarına,[n] karılarına ve mallarına büyük bir darbe indirecek.[o] **15** Sen de çok hastalanacaksın,[ö] ciddi bir bağırsak hastalığına yakalanacaksın, durumun günden güne fenalaşacak ve sonunda bu hastalık yüzünden bağırsakların dışarı dökülecek.' "[p]

16 Böylece Yehova Filistîleri[r] ve Habeşlerin[s] yakınında yaşayan Arapları[ş] Yehoram'a karşı ayaklandırdı.[t] **17** Yahuda'yı istila ettiler, kral evinde[a] bulunan her şeye el koydular, kralın oğullarını ve karılarını tutsak aldılar.[b] Sadece kralın en küçük oğlu Yehoahaz'ı[1][c] bıraktılar. **18** Bütün bunlardan sonra Yehova onu şifa bulmaz bir bağırsak hastalığıyla vurdu.[ç] **19** Aradan zaman geçti, iki yılın sonunda hastalıktan bağırsakları dışarı döküldü.[d] Bu amansız hastalık yüzünden acılar içinde kıvranarak öldü. Halk ataları için yaptığı gibi onun için bir ateş yakmadı.[e] **20** Yehoram kral olduğunda otuz iki yaşındaydı ve Yeruşalim'de sekiz yıl saltanat sürdü. Sevilmeyen biri olarak öldü.[f] Onu Davut Şehrinde[g] gömdülerse de, kralların mezarlığına gömmediler.[h]

22 Yeruşalim halkı Yehoram'ın en küçük oğlu Ahazya'yı*[1] onun yerine kral yaptı (çünkü Araplarla[i] birlikte ordugâha giren akıncılar bütün büyük kardeşlerini öldürmüştü).[i] Böylece Yehoram oğlu Ahazya Yahuda kralı olarak saltanat sürmeye başladı. **2** Ahazya kral olduğunda yirmi iki yaşındaydı[k] ve Yeruşalim'de bir yıl saltanat sürdü. Annesi, Omri'nin[l] torunu Atalya'ydı.[m]

3 O da Ahab evinin yolundan gitti,[n] kötülük etmek konusunda ona akıl veren annesiydi.[o] **4** Ahab evi gibi Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı; çünkü babasının ölümünden sonra Ahab evindekiler ona

BÖLÜM 21

a 1Kr 22:47
b Yş 21:13
2Kr 19:8
c Çk 3:6
Tkr 32:21
1Kr 11:33
2Ta 15:2
Yr 2:13
ç 2Kr 21:11
Vh 2:20
d Tkr 4:27
e Tkr 12:2
f 2Kr 2:1
2Kr 2:11
g Yhn 3:13
h 2Ta 17:3
ı 1Kr 15:11
2Ta 14:5
i 1Kr 16:25
1Kr 16:33
j 2Kr 9:22
2Ta 21:11
k Çk 34:15
Yr 3:8
l Çk 20:13
2Ta 21:4
m Le 26:21
Ho 5:11
Mi 6:16
n Çk 20:5
o Tkr 28:22
ö Tkr 28:61
Elç 12:23
p Tkr 28:21
r Yş 13:2
2Sa 8:1
s 2Kr 19:9
2Ta 12:3
2Ta 14:12
ş 2Ta 9:14
2Ta 17:11
t 1Kr 11:14
2Ta 33:11
Ezr 1:1
İş 10:5

2. Sütun

a 1Kr 14:26
b 1Sa 30:3
c 2Ta 22:6
2Ta 25:23
ç Tkr 28:59
2Ta 21:15
Vz 3:17
Elç 12:23
d 2Sa 20:10
e 2Ta 16:14
Yr 34:5
f Öz 10:7
Öz 11:10
Öz 29:2
Vz 8:10
Yr 22:18
g 1Kr 2:10
h 2Ta 24:25
2Ta 28:27

BÖLÜM 22

ı 2Kr 8:24
1Ta 3:11
i 2Ta 21:16
j 2Ta 21:17

k 2Kr 8:26; **l** 1Kr 16:28; **m** 2Kr 11:1; 2Kr 11:13; **n** 1Kr 16:33; 2Kr 8:27; Mi 6:16; **o** 2Ta 22:12; 2Ta 24:7.

2Ta 22:1* 21:17'de "Yehoahaz"

akıl vermeye başladı,[a] böylece yıkımına yol açtılar. **5** Onların öğüdüne uyarak[b] İsrail kralı Ahab oğlu Yehoram'la[c] birlikte Ramot-gilead'da[ç] Aram kralı Hazael'le[d] savaşa girdi ve nişancılar Yehoram'ı vurdu.[e] **6** Yehoram, Rama'da[f] Aram kralı Hazael'le savaşırken yaralanınca, iyileşmek için Yizreel'e[g] döndü.

Yahuda kralı Yehoram[h] oğlu Azarya*[ı] da Yizreel'e indi, çünkü hasta olan[i] Ahab oğlu Yehoram'ı[j] görmek istiyordu. **7** Ahazya'nın Yehoram'a gelmesi sonucunda yaşadığı yıkım[k] Tanrı'dandı.[l] Oraya varınca, Yehoram'la birlikte Nimşi'nin[m] torunu Yehu'nun[n] karşısına çıktı,[o] ne var ki Yehova Yehu'yu Ahab evinin kökünü kazıması için[ö] meshetmişti.[p] **8** Yehu, Ahab evine karşı verilen hükmü infaz etmeye başlayınca[r] Yahuda yöneticilerini, Ahazya'nın erkek kardeşlerinin oğullarını[s] ve Ahazya'nın hizmetkârlarını yakalayıp öldürdü.[ş] **9** Ardından Ahazya'yı aramaya başladı. Sonunda onu Samiriye'de[t] saklanırken yakalayıp[u] Yehu'ya getirdiler ve öldürdüler. Sonra "O bütün yüreğiyle Yehova'ya yönelmiş[ü] olan Yehoşafat'ın[v] torunudur" diyerek onu gömdüler.[y] Böylece Ahazya evinde krallığı yönetebilecek güçte kimse kalmadı.

10 Ahazya'nın annesi Atalya[z] oğlunun öldüğünü görünce harekete geçip Yahuda evinde kraliyet soyundan olan herkesi öldürdü.[a] **11** Fakat kralın kızı Yehoşabeat,[b] öldürülecek olan kral oğulları arasından Ahazya oğlu Yehoaş'ı[a] alıp kaçırdı; çocuğu ve sütannesini arkada bir yatak odasına sakladı. Kral Yehoram'ın kızı,[b] kâhin Yehoyada'nın[c] karısı olan Yehoşabeat (Ahazya'nın da kız kardeşiydi) çocuğu Atalya'dan gizledi, böylece çocuk öldürülmedi.[ç] **12** Atalya memlekette[d] kraliçe olarak saltanat sürerken[e] çocuk altı yıl onlarla birlikte kaldı ve Tanrı'nın evinde gizlendi.[f]

23 Yedinci yıl Yehoyada[g] cesaretini topladı; yüzbaşılarla,[h] Yeroham oğlu Azarya, Yehohanan oğlu İsmail, Obed oğlu Azarya, Adaya oğlu Maaseya ve Zikri oğlu Elişafat'la bir antlaşma yaptı. **2** Bunun üzerine onlar Yahuda'yı baştan başa dolaşıp bütün Yahuda şehirlerinden Levioğullarını[ı] ve İsrail'in aşiret[i] reislerini[j] topladılar. Hepsi Yeruşalim'e geldi. **3** Tüm bu topluluk Tanrı'nın evinde[k] kralla antlaşma yaptı;[l] sonra Yehoyada onlara şöyle dedi:

"Yehova'nın Davutoğulları hakkında vaat ettiği gibi,[m] kralın oğlu[n] saltanat sürecek.[o] **4** Yapacağınız şey şudur: Aranızdan, Sebt günü gelen[ö] kâhinlerden[p] ve Levioğullarından[r] üçte biri kapı bekçisi[s] olarak hizmet edecek; **5** üçte biri kralın evinde,[ş] üçte biri de Temel Kapısında bulunacak.[t] Tüm halk Yehova'nın evinin avlularında olacak.[u] **6** Kâhinlerden ve görevli Levioğullarından[ü] başka kimsenin Ye-

BÖLÜM 22

a 2Ta 24:18
Öz 1:10
Öz 12:5
Öz 13:20
b Me 1:1
c 2Kr 8:25
ç 1Kr 22:3
2Ta 18:14
d 2Kr 8:15
2Kr 10:32
e 2Kr 8:28
f 2Kr 8:29
g Yş 19:18
2Sa 4:4
2Kr 9:15
h 2Kr 8:16
ı 2Kr 9:16
2Ta 22:1
i 1Kr 22:34
j 2Kr 3:1
k 1Sa 2:6
l Tkr 32:35
Hk 14:4
2Ta 10:15
Me 9:16
Ams 3:6
m 2Kr 9:14
n 1Kr 19:16
2Kr 9:20
o 2Kr 9:21
ö 2Kr 9:7
p 2Kr 9:6
r 2Kr 10:10
2Kr 10:11
s 2Kr 10:13
ş 2Kr 10:14
t 2Kr 10:17
u 2Kr 9:27
ü 2Ta 17:4
v 2Ta 17:3
Öz 10:7
y 2Kr 9:28
z 2Ta 22:2
a 2Kr 11:1
b 2Kr 11:2

2. Sütun

a 2Kr 11:21
b 2Kr 8:16
c 2Ta 23:1
ç 2Sa 7:13
1Kr 15:4
2Ta 21:7
Me 33:10
d Me 12:8
Öz 29:2
Yr 12:1
e Tkr 17:15
f 2Kr 11:3

BÖLÜM 23

g 2Kr 11:4
h Çk 18:25
ı Tkr 33:8
2Ta 8:14
i 1Ta 23:11
j 1Ta 15:12
k 1Kr 7:51
l 2Sa 5:3
2Kr 11:17

*2Ta 22:6 1, 2, 7-11. ayetlerde "Ahazya"

m 2Sa 7:12; 1Kr 2:4; 1Kr 9:5; 2Ta 6:16; 2Ta 7:18; 2Ta 21:7; Me 89:29; **n** 2Kr 11:4; **o** 2Kr 11:12; **ö** 1Ta 9:25; Lu 1:8; **p** 1Ta 24:3; **r** 1Ta 23:3; **s** 1Ta 26:1; **ş** 1Kr 7:1; **t** 2Kr 11:6; **u** 1Kr 7:12; **ü** 1Ta 23:28.

hova'nın evine girmesine izin vermeyin.[a] Kutsal bir topluluk[b] oldukları için sadece onlar içeri girecek. Bütün halk Yehova'ya karşı sorumluluklarını yerine getirecek. **7** Levioğulları ellerinde silahlarıyla kralın çevresini saracak;[c] eve kim girerse öldürülecek. Kral nereye giderse gitsin yanından ayrılmayacaksınız."

8 Levioğulları ve tüm Yahuda halkı kâhin Yehoyada'nın[ç] bütün emirlerine uydular.[d] Her biri Sebt günü görevi başına gelen ve görevi biten adamlarını aldı.[e] Kâhin Yehoyada'nın görev vermediği bölük[f] kalmadı. **9** Ayrıca kâhin Yehoyada, Tanrı'nın evinde bulunan[g] ve eskiden Kral Davut'a ait[h] olan mızrakları, kalkanları ve yuvarlak kalkanları[ı] yüzbaşılara[i] verdi. **10** Ve herkesi ellerinde mızraklarıyla, sunağın ve evin yanına, evin sağ yanından sol yanına kadar her yere ve kralın çevresine yerleştirdi.[j] **11** Sonra kralın oğlunu dışarı çıkardılar,[k] tacı[l] ve Kanunu*[m] onun başına koydular ve onu kral yaptılar. Yehoyada ve oğulları onu meshedip[n] "Yaşasın kral!"[o] dediler.

12 Atalya koşuşan ve kralı öven halkın gürültüsünü duyunca[o] derhal Yehova'nın evine toplanmış olanların yanına gitti. **13** Baktı ki, kral girişte, kendine ayrılan sütunun yanında duruyordu,[p] yöneticiler[r] ve borazan çalanlar[s] da onun yanındaydı. Tüm memleket halkı sevinç içindeydi[s] ve borazanlar çalınıyordu.[t] Müzik aletleriyle ilahi söyleyenler[a] ve ilahileri yönetenler de sevinç içindeydi. Bunun üzerine Atalya giysilerini yırtarak "İhanet! İhanet!"[b] diye haykırdı. **14** Kâhin Yehoyada ordunun başına atanan yüzbaşıları çağırıp "Kadını saflardan çıkarın![c] Arkasından kim giderse kılıçla öldürülecek!" dedi. Çünkü kâhin "Onu Yehova'nın evinde öldürmeyin" demişti. **15** Onlar da Atalya'yı yakaladı. Onu kral evinin at kapısına kadar götürüp hemen girişte öldürdüler.[ç]

16 Yehoyada, her zaman Yehova'nın halkı olarak kalmak üzere, kendisiyle halk ve kral arasında bir ahit yaptı.[d] **17** Daha sonra bütün halk Baal evine gidip orayı yıktı;[e] sunaklarını[f] ve putlarını parçaladılar.[g] Baal kâhini Mattan'ı[h] sunakların önünde öldürdüler.[ı] **18** Ayrıca Yehoyada Yehova'nın evinin işleri için kâhinleri ve Levioğullarını görevlendirdi. Daha önce Davut[i] da onları Yehova'nın evinde bölüklere ayırıp görevlendirmişti. Musa kanununda yazılı olduğu gibi, Yehova'ya sevinç içinde ve Davut'un yazdığı ilahiler eşliğinde yakılan kurbanlar sunacaklardı.[j] **19** Yehoyada, herhangi bir nedenle temiz durumda olmayan biri içeri girmesin diye, Yehova'nın evinin kapılarına[k] kapı görevlileri[ı] yerleştirdi. **20** Sonra da yüzbaşılar,[m] soylular, halkın yöneticileri ve memleketin tüm halkıyla birlikte kralı Yehova'nın evinden aldı.[n] Yukarı kapıdan geçip kral evine geldiler ve kralı kraliyet tahtına[o] oturttular.

BÖLÜM 23

a 2Kr 11:7
b 1Ta 23:32
c 2Kr 11:8
ç 2Kr 11:4
2Ta 23:1
d Vz 9:17
e 2Kr 11:9
f 1Ta 24:1
1Ta 25:1
1Ta 26:1
g 1Ta 26:27
2Ta 5:1
h 2Sa 8:7
ı 2Kr 11:10
i 2Kr 11:4
1Ta 26:26
j 2Kr 11:11
k 2Kr 11:2
l 2Sa 1:10
2Sa 12:30
m Tkr 17:18
n 1Sa 10:1
o 1Sa 10:24
ö 2Kr 11:13
p 1Kr 7:15
2Kr 23:3
r 2Ta 23:1
s Sy 10:10
1Ta 15:24
ş 1Kr 1:40
Öz 11:10
t 1Kr 1:39
2Kr 9:13

2. Sütun

a 1Ta 25:7
b 2Kr 11:14
c 2Kr 11:15
ç 2Kr 11:16
d 2Kr 11:17
2Ta 34:31
e 2Kr 10:27
f Tkr 12:3
2Ta 34:4
2Ta 34:7
g Çk 32:20
h 2Kr 11:18
ı Tkr 13:5
Tkr 13:9
1Kr 18:40
i 1Ta 23:6
1Ta 23:30
j Çk 29:38
Sy 28:2
k 1Ta 9:26
l 1Ta 26:1
1Ta 26:13
m 2Kr 11:9
n 2Kr 11:19
o 1Kr 1:13
1Kr 7:7

2Ta 23:11* Ya da "Hatırlatıcıyı"

21 Tüm memleket halkı sevinçliydi;[a] şehir huzur içindeydi. Atalya'yı kılıçla öldürmüşlerdi.[b]

24 Yehoaş kral olduğunda yedi yaşındaydı[c] ve Yeruşalim'de kırk yıl saltanat sürdü.[ç] Annesi, Beer-şebalı[d] Tsibyah'tı. 2 Yehoaş,[e] kâhin Yehoyada[f] yaşadığı sürece Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı.[g] 3 Yehoyada onu iki kadınla evlendirdi; oğulları ve kızları oldu.[h]

4 Ve Yehoaş Yehova'nın evini onarmayı yürekten arzuladı.[ı] 5 Kâhinleri[i] ve Levioğullarını bir araya toplayıp "Yahuda şehirlerine çıkın ve her yıl Tanrınızın evinin onarımı[j] için tüm İsrail'den para toplayın.[k] Çabuk olun" dedi. Fakat Levioğulları hemen harekete geçmediler.[l] 6 Bunun üzerine kral onların başında olan Yehoyada'yı çağırıp şöyle sordu:[m] "Yehova'nın kulu Musa'nın İsrail cemaatine, Hatırlatma Sandığının bulunduğu çadır[n] için vermesini emrettiği kutsal verginin[o] Yahuda ve Yeruşalim'den toplanması konusunda neden Levioğullarından hesap sormadın? 7 O kötü kadının, Atalya'nın oğulları[ö] Tanrı'nın evine zorla girmiş,[p] hatta Yehova'nın evindeki bütün kutsal[r] eşyaları Baallere sunmuş."[s] 8 O zaman kralın emriyle bir sandık[ş] yapıp Yehova'nın evinin kapısının önüne koydular. 9 Sonra da Tanrı'nın kulu Musa'nın çölde İsrail'e emrettiği[t] kutsal verginin[u] Yehova'ya getirilmesi için bütün Yahuda ve Yeruşalim'de bir çağrı yaptılar. 10 Bütün yöneticiler[ü] ve halk sevinç içindeydi,[a] hepsi vergisini getirip sandığa attı.[b]

11 Vakti geldiğinde sandık Levioğulları eliyle kralın önüne getirilirdi.[c] İçinde çok para[ç] biriktiğini gördüklerinde kralın yazmanı[d] ve yüksek kâhinin yardımcısı gelip sandığı boşaltır, sonra da götürüp yerine koyardı. Her gün böyle yaparlardı, böylece çok para topladılar. 12 Kral ve Yehoyada bu parayı Yehova'nın evinin işini[e] yapanlara veriyordu.[f] Yehova'nın evinin yenilenmesi için[g] taş ustaları[h] ve zanaatçılar,[ı] ayrıca Yehova'nın evinin onarımı için[i] demir ve bakır işçileri tuttular. 13 Böylece işçiler çalışmaya başladı[j] ve onların el emeğiyle onarım işi gitgide ilerledi. Sonunda Tanrı'nın evini olması gereken duruma getirdiler ve sağlamlaştırdılar. 14 İşlerini bitirince, artan parayı krala ve Yehoyada'ya getirdiler. Onlar da Yehova'nın evi için gerekli takımları yaptırmaya başladı. Hizmet için ve sunular için gerekli takımlar[k] ve taslar,[l] altın[m] ve gümüş takımlar yapıldı. Yehoyada yaşadığı sürece, her gün Yehova'nın evinde yakılan kurbanlar sundular.[n]

15 Yaşı ilerleyip iyice ihtiyarlayan[o] Yehoyada, yüz otuz yaşında öldü. 16 Onu Davut Şehrinde, kralların yanına gömdüler,[ö] çünkü İsrail'de Tanrı için ve O'nun evi için iyi şeyler yapmıştı.[p]

17 Yehoyada'nın ölümünden sonra Yahuda yöneticileri[r] kra-

BÖLÜM 23

a Öz 11:10
Öz 29:2
b 2Kr 11:20

BÖLÜM 24

c 2Kr 11:21
2Ko 3:5
ç 2Kr 12:1
d Ba 21:14
2Sa 3:10
e 1Ta 3:11
f 2Kr 12:2
g 2Ta 26:4
h Me 127:3
ı 2Kr 22:5
2Ta 34:8
i 2Kr 12:4
j 2Ta 29:3
2Ta 34:9
k 2Kr 12:5
l 2Kr 12:6
Öz 10:4
Vz 10:18
m 2Kr 12:7
n Sy 1:50
Elç 7:44
o Çk 30:12
Çk 30:13
Çk 30:14
Çk 30:16
ö 2Ta 22:3
p 2Ta 28:24
r 2Kr 12:4
2Kr 14:14
s Tkr 32:17
He 16:17
Ho 2:13
ş 2Kr 12:9
Mr 12:41
t Çk 30:12
Çk 30:13
Çk 30:14
Çk 30:16
u Ne 10:32
Mt 17:24
ü 1Ta 28:1

2. Sütun

a 1Ta 29:9
İş 64:5
Elç 2:46
b 2Kr 22:9
c 2Ta 34:9
ç 2Kr 22:9
d 2Kr 12:10
e 2Kr 12:11
f 1Ti 5:18
g 2Kr 12:12
h 1Kr 5:17
ı 2Ta 34:11
i 2Ta 34:8
j 2Ta 34:12
k 1Kr 7:50
l Çk 37:16
Sy 7:84
m 2Ta 4:21
2Ta 4:22
n Çk 29:28
Sy 28:3
o Me 91:16

ö 1Kr 2:10; 2Ta 24:25; Elç 2:29; **p** 2Ta 23:1; Öz 10:7; İb 6:10; **r** 1Ta 28:1.

la gidip önünde eğildiler. Kral da onları dinledi.[a] **18** Zamanla atalarının Tanrısı Yehova'nın evini bırakıp kutsal direklere[b] ve putlara[c] tapınmaya başladılar. Onların bu suçu yüzünden Tanrı, Yahuda ve Yeruşalim'e öfkelendi.[c] **19** Yehova Kendisine dönmeleri için aralarına peygamberler gönderdi;[d] bu peygamberler onları açıkça uyardı, fakat kulak asmadılar.[e]

20 Tanrı'nın ruhu[f] kâhin Yehoyada'nın oğlu[g] Zekeriya'yı[h] etkisine aldı,[ı] o da halkın önüne çıkıp şöyle dedi: "Tanrı diyor ki, 'Neden Yehova'nın emirlerini çiğniyorsunuz? İşte bu yüzden başarılı olamayacaksınız.[i] Siz Yehova'yı bıraktığınız için O da sizi bırakacak.' "[j] **21** Fakat ona karşı düzen kurdular[k] ve kralın emriyle Yehova'nın evinin avlusunda onu taşlayıp öldürdüler.[l] **22** Kral Yehoaş, Yehoyada'nın kendisine gösterdiği vefayı unutup[m] onun oğlu Zekeriya'yı öldürttü. Zekeriya ölürken, "Yehova bunu görsün ve hesabını sorsun"[n] dedi.

23 Ertesi yılın başında[o] Aram kuvvetleri[ö] Yehoaş'a saldırıp[p] Yahuda ve Yeruşalim'i istila etti. Sonra halkın bütün yöneticilerini[r] öldürdüler, elde ettikleri ganimeti Şam[s] kralına gönderdiler. **24** Aramiler az sayıda askerle istilaya kalkıştığı halde[ş] Yehova çok büyük bir orduyu onların eline verdi;[t] çünkü İsrailoğulları atalarının Tanrısı Yehova'yı bırakmışlardı. Böylece Yehoaş'ın hükmü infaz edildi.[u] **25** Onu bırakıp gittiklerinde Yehoaş'ın durumu çok ağırdı.[a] Kâhin Yehoyada'nın oğullarının*[b] kanını döktüğü için[c] kendi hizmetkârları düzen kurup[ç] onu yatağında öldürdüler, ölümü böyle oldu.[d] Sonra onu Davut Şehrinde gömdüler,[e] fakat kralların mezarlığına gömmediler.[f]

26 Yehoaş'a düzen kuranlar şunlardı: Ammonlu Şimeat adlı kadının oğlu Zabad[g] ve Moablılardan Şimrit adlı kadının oğlu Yehozabad. **27** Yehoaş'ın oğulları, onun aleyhinde bildirilen hükümlerin[h] çokluğu ve Tanrı'nın evinin temelden onarımı[ı] hakkındaki bilgiler Krallar Kitabının[i] yorumlarında kayıtlıdır. Sonra onun yerine oğlu Amatsya[j] kral oldu.

25 Amatsya[k] kral olduğunda yirmi beş yaşındaydı. Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl saltanat sürdü; annesi Yeruşalimli Yehoaddan'dı.[l] **2** Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptıysa da,[m] O'na tüm yüreğiyle[n] bağlı değildi. **3** Amatsya krallığını güçlendirdikten sonra, babasını öldüren[o] hizmetkârları[ö] öldürdü.[p] **4** Fakat onların oğullarını öldürmedi; Yehova'nın, Musa'nın kanun kitabında kayıtlı olan[r] "Oğullar yüzünden babalar öldürülmeyecek,[s] babalar yüzünden de oğullar öldürülmeyecek;[ş]

BÖLÜM 24

a Öz 11:9
Öz 29:12
b 1Kr 14:23
c 1Kr 14:9
ç Ne 9:26
Me 102:10
d 2Kr 17:13
Yr 7:25
e 2Ta 36:16
f Sy 11:25
2Ta 15:1
2Ta 20:14
2Pe 1:21
g 2Ta 23:11
h Lu 11:51
ı Hk 6:34
1Ta 12:18
i Sy 14:41
1Sa 13:13
Zk 7:11
j 1Kr 29:25
1Ta 28:9
2Ta 15:2
Yr 2:19
k Yr 11:19
Yr 18:18
l Mt 23:35
Lu 11:51
Elç 7:58
m Ey 6:14
Öz 17:13
n Ba 9:5
Me 94:1
Yr 11:20
İb 10:30
Yhd 9
o 1Kr 20:22
ö 2Kr 12:17
p 1Kr 32:35
r 2Ta 24:17
s Ba 14:15
1Ta 18:5
ş Le 26:37
1Kr 32:30
t Le 26:25
1Kr 28:25
u 2Ta 22:8
İş 10:5
Hb 1:12

2. Sütun

a 1Kr 28:22
2Ta 21:18
b 2Ta 24:20
c Ba 9:5
2Ta 24:21
Lu 11:51
Vh 16:6
ç 2Kr 14:19
d 2Sa 4:7
2Kr 12:20
e 2Sa 5:9
1Kr 2:10
f 2Ta 21:20
2Ta 28:27
Me 69:28
g 2Kr 12:21
h 2Ta 24:20
ı 2Ta 24:13
i 2Kr 12:19
2Ta 20:34
j 2Kr 12:21
1Ta 3:12

BÖLÜM 25 **k** 2Kr 14:1; **l** 2Kr 14:2; **m** 1Kr 12:32; **n** 1Kr 8:61; 1Kr 11:4; 2Kr 14:3; Me 78:37; **o** 2Ta 24:25; **ö** 2Ta 24:26; **p** Ba 9:6; Çk 21:14; Sy 35:31; **r** Tkr 24:16; **s** He 18:20; **ş** He 18:4.

2Ta 24:25* Bazı eski elyazmalarında "oğlunun." Yehoyada'nın peygamber ve kâhin olan oğlu Zekeriya'nın üstün ve değerli özelliklerini vurgulamak amacıyla çoğul kullanılmış olabilir.

herkes kendi günahından ötürü öldürülecek"[a] emrine uygun davrandı.

5 Amatsya, Yahuda halkını bir araya topladı; bütün Yahuda ve Benyamin'i başlarında binbaşıları[b] ve yüzbaşılarıyla[c] aşiretlerine[ç] göre dizdi. Yirmi[d] ve daha yukarı yaştakileri sayıp kaydetti. Sonunda mızrak[e] ve büyük kalkan[f] kullanan, orduya katılabilecek üç yüz bin seçme asker belirledi. **6** Ayrıca İsrail'den, yüz talant gümüş karşılığında yüz bin cesur yiğit tuttu. **7** Bu arada bir Tanrı adamı[g] ona gelip şöyle dedi: "Ey kral, İsrail askerleri seninle gelmesin, çünkü Yehova İsrail'in, Efraimoğullarının yanında değil.[h] **8** Sen cesur ol[ı] ve savaşa kendi başına çık. Tanrı'nın yardım etmeye[i] de tökezletmeye[i] de gücü olduğunu, seni de düşman önünde tökezletebileceğini bil." **9** Bunun üzerine Amatsya[k] Tanrı adamına "Ya İsrail birlikleri için verdiğim yüz talant ne olacak?"[l] dedi. O da "Yehova sana bundan çok daha fazlasını verebilir"[m] diye karşılık verdi. **10** Sonunda Amatsya, Efraim'den gelen birlikleri ayırdı ve yerlerine geri gönderdi. Fakat onlar Yahuda'ya çok öfkelendiler, büyük bir öfke içinde yerlerine döndüler.[n]

11 Amatsya cesaretini toplayıp askerlerine önderlik ederek Tuz Vadisine[o] yürüdü ve Seir halkından[ö] on bin kişiyi kılıçtan geçirdi.[p] **12** Yahudaoğulları on bin kişiyi de sağ olarak ele geçirdiler. Sonra hepsini bir kayalığın tepesine götürüp aşağı attılar. Hepsi paramparça oldu.[a]

13 Bu sırada Amatsya'nın, kendisiyle birlikte savaşmasın diye geri gönderdiği askerler,[b] Samiriye'den[c] Beyt-horon'a[ç] kadar Yahuda şehirlerine akınlar düzenlemeye başladı. Üç bin kişiyi öldürdüler ve büyük bir ganimet alıp götürdüler.

14 Amatsya Edomluları bozguna uğrattıktan sonra, geri dönerken Seir halkının tanrılarını[d] da yanında getirdi. Onları kendi tanrısı olarak dikip[e] önlerinde eğilmeye[f] ve onlara kurban dumanı sunmaya başladı.[g] **15** Bunun üzerine Yehova Amatsya'ya çok öfkelendi ve ona bir peygamber göndererek "Kendi halkını senin elinden kurtaramayan[h] bu ilahlara[ı] neden bağlandın?"[i] dedi. **16** Peygamber bunları söyleyince kral, "Seni kralın danışmanı mı yaptık?[j] Ölmek istemiyorsan buradan git"[k] dedi. Böylece peygamber oradan ayrıldı, fakat giderken "Biliyorum ki, bunu yaptığın,[l] öğüdümü dinlemediğin için[m] Tanrı seni yok etmeye karar verdi"[n] dedi.

17 Yahuda kralı Amatsya, etrafındakilere danıştıktan sonra İsrail kralı Yehu oğlu Yehoahaz oğlu Yehoaş'a[o] haber gönderip "Gel, yüz yüze görüşelim"[ö] dedi. **18** Bunun üzerine İsrail kralı Yehoaş, Yahuda kralı Amatsya'ya şu cevabı gönderdi:[p] "Lübnan'da, dikenli çalı sedir ağacına[r] 'Kızını oğluma eş olarak ver'[s] demiş. Ancak oradan geçen bir yaban hayvanı[ş] dikenli çalıyı çiğnemiş. **19** Kendi kendine 'Edom'u yen-

BÖLÜM 25

a 2Kr 14:6
b Çk 18:25
1Sa 8:12
1Ta 13:1
c Tkr 1:15
ç 1Ta 27:1
d Sy 1:3
e 1Ta 12:24
2Ta 11:12
f 2Ta 32:5
g 1Kr 13:1
h 2Ta 13:16
2Ta 19:2
ı Öz 24:10
i 2Ta 14:11
2Ta 20:6
Me 33:20
j Yr 18:23
k 2Kr 14:1
l 2Ta 25:6
m 1Sa 2:7
Öz 10:22
Hg 2:8
n 2Sa 19:43
Öz 29:22
o 2Sa 8:13
Me 60:Üst
ö 2Ta 20:10
p 2Kr 14:7

2. Sütun

a Ob 3
Elç 1:18
b 2Ta 25:9
c 1Kr 16:24
1Kr 16:29
ç 1Kr 9:17
2Ta 8:5
d 2Ta 28:23
e Çk 20:3
Tkr 7:5
Tkr 7:25
f Çk 20:5
g 2Ta 28:25
2Ta 34:25
h Me 115:8
İş 46:2
Yr 10:5
1Ko 8:4
1Ko 10:20
ı Me 96:5
i 2Ta 24:20
Yr 2:5
j 2Ta 16:10
2Ta 18:25
k Öz 9:7
Öz 15:10
İş 30:10
2Ti 4:3
l 1Sa 2:25
m Öz 29:1
n He 18:26
o 2Kr 14:8
ö Öz 20:3
p 2Kr 14:9
r 1Kr 4:33
s Hk 9:8
ş Me 80:13

dim'[a] diyorsun. Göğsünü kabartıp[b] gururlanıyorsun.[c] Otur evinde![ç] Neden kaybedeceğin bir kavgaya giresin?[d] Sen de Yahuda da yenileceksiniz."[e]

20 Fakat Amatsya kulak asmadı; çünkü Edom tanrılarına yöneldikleri için[f] onları düşman eline vermek üzere olayları Tanrı yönlendirmişti.[g] **21** Ve İsrail kralı Yehoaş savaş için yola çıktı.[h] Yahuda'daki Beyt-şemeş'te[ı] Yahuda kralı Amatsya'yla karşı karşıya geldi.[i] **22** Sonuçta Yahuda İsrail'e yenildi[j] ve herkes çadırlarına kaçtı.[k] **23** İsrail kralı Yehoaş, Yahuda kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş oğlu Amatsya'yı Beyt-şemeş'te ele geçirdi,[l] sonra onu Yeruşalim'e getirdi.[m] Ve Yeruşalim surlarının Efraim Kapısından[n] Köşe Kapısına[o] kadar dört yüz arşınlık kısmını yıktı. **24** Tanrı'nın evindeki[ö] tüm altını, gümüşü ve eşyaları, kral evinin hazinesini[p] alıp Obed-edom ve rehinelerle birlikte Samiriye'ye döndü.[r]

25 Yahuda kralı Yehoaş oğlu Amatsya,[s] İsrail kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş'ın[ş] ölümünden sonra on beş yıl daha yaşadı.[t] **26** Amatsya'nın yaptığı diğer işler, başından sonuna kadar[u] Yahuda ve İsrail Krallarının[ü] Kitabında[v] yazılıdır. **27** Amatsya Yehova'nın yolundan ayrıldıktan sonra Yeruşalim'de ona karşı düzen kurdular.[y] Sonunda Amatsya Lakiş'e[z] kaçtı, fakat peşinden adam gönderip onu orada öldürdüler.[a] **28** Sonra atlar üzerinde getirip[b] Yahuda şehrinde atalarının yanına gömdüler.[c]

BÖLÜM 25

a 2Ta 25:11
b Tkr 8:14
2Ta 26:16
2Ta 32:25
Öz 16:18
Öz 28:25
Da 5:20
Hb 2:4
c Öz 29:23
Yr 9:23
ç Öz 12:15
d 2Kr 14:10
e 2Ta 35:21
f 2Ta 25:14
g 1Kr 12:15
2Ta 22:7
h 2Kr 14:11
ı Yş 21:16
1Sa 6:9
1Sa 6:19
i 2Sa 2:14
2Ta 25:17
j 2Kr 14:12
k 1Kr 22:36
l Öz 25:8
m 2Kr 14:13
n Ne 8:16
Ne 12:39
o 2Ta 26:9
Yr 31:38
Zk 14:10
ö 1Kr 7:51
1Kr 15:18
2Kr 25:15
2Ta 12:9
p 1Kr 14:26
2Kr 24:13
r 2Kr 14:14
s 2Kr 14:1
ş 2Kr 13:10
2Kr 14:15
t 2Kr 14:17
u 2Ta 12:15
ü 2Kr 14:18
v 1Kr 14:29
2Kr 12:19
y 2Kr 12:20
2Kr 15:10
2Kr 21:23
z Yş 10:31
Mi 1:13
a 2Kr 14:19
b 2Kr 14:20
c 1Kr 2:10
1Kr 11:43

2. Sütun

BÖLÜM 26

a 2Ta 33:25
b 2Kr 15:13
Mt 1:8
c 2Kr 14:21
ç 2Kr 21:24
d 2Kr 14:22
e 1Kr 9:26
2Kr 16:6
2Ta 8:17
f İş 1:1
İş 6:1
g 2Kr 15:2
h 2Kr 14:3

26 Sonra tüm Yahuda halkı[a] on altı yaşındaki Uzziya'yı[b] babası Amatsya'nın yerine[c] kral yaptı.[ç] **2** Kral Amatsya uyuyup atalarına katıldıktan sonra,[d] Uzziya Elot'u[e] onardı ve yeniden Yahuda'ya kattı. **3** Uzziya[f] kral olduğunda on altı yaşındaydı; Yeruşalim'de elli iki yıl saltanat sürdü. Annesi Yeruşalimli Yekolya'ydı.[g] **4** Babası Amatsya'nın yolundan giderek[h] Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı.[ı] **5** Onu Tanrı korkusuyla eğiten[i] Zekeriya'nın yaşadığı dönemde Tanrı'nın rehberliğini aradı.[j] Yehova Tanrı da bu süre boyunca onu başarılı kıldı.[k]

6 Uzziya Filistîlere savaş açtı;[l] Gat[m] surlarını, Yabne[n] surlarını ve Aşdod[o] surlarını yıktı. Sonra da Aşdod bölgesinde,[ö] Filistîler arasında şehirler kurdu. **7** Filistîlere, Meunlara[p] ve Gurbaal'de yaşayan Araplara[r] karşı Tanrı ona yardım etti.[s] **8** Ve Ammonlular[ş] Uzziya'ya haraç vermeye başladı.[t] Zamanla ünü[u] Mısır'a kadar ulaştı, olağanüstü gücü herkesçe görüldü. **9** Ayrıca Uzziya Yeruşalim'de Köşe Kapısının,[ü] Dere Kapısının[v] ve İstinat Duvarının yanına kuleler yaptı[y] ve bunları sağlamlaştırdı. **10** Bundan başka çölde kuleler yaptı[z] ve birçok sarnıç kazdı, çünkü pek çok sürüsü vardı. Şefela'da[a] ve yaylada da aynısını yaptı. Dağlarda ve Karmel'de çiftçileri

ı 2Kr 12:2; **i** Ba 18:19; **j** Tkr 4:29; 2Ta 14:7; 2Ta 17:4; **k** 1Kr 3:13; Me 1:3; Öz 10:22; **l** 2Sa 8:1; 2Ta 21:16; **İş** 14:29; **m** 1Ta 18:1; **n** Yş 15:11; **o** Yş 13:3; 1Sa 5:1; **ö** Yş 15:46; **p** 1Ta 4:41; **r** 2Ta 17:11; **s** 1Ta 5:20; 2Ta 14:11; Me 33:20; Elç 26:22; **ş** Ba 19:38; Hk 11:15; **t** 2Sa 8:6; 1Ta 18:6; **u** Ba 12:2; **ü** 2Kr 14:13; Yr 31:38; Zk 14:10; **v** Ne 3:13; **y** 2Ta 14:7; **z** 2Kr 9:17; **a** 1Ta 27:28.

ve bağcıları vardı, çünkü Uzziya toprağı severdi.

11 Ayrıca, Uzziya'nın savaşa hazır bir ordusu vardı ve bölükler halinde sefere çıkarlardı.[a] Ordu, yazman[b] Yeiel ile kralın yöneticilerinden[c] Hananya'nın emrinde[ç] bir görevli olan Maaseya'nın yaptığı sayıma[d] göre bölüklere ayrılmıştı. **12** Aşiret reislerinin,[e] cesur yiğitlerin[f] toplam sayısı iki bin altı yüzdü. **13** Onların emrindeki ordu, üç yüz yedi bin beş yüz askerden oluşuyordu; düşman karşısında krala yardım etmek üzere var güçleriyle savaşırlardı.[g] **14** Uzziya bütün ordu için kalkanlar,[h] mızraklar,[ı] miğferler,[i] zırhlar,[j] yaylar[k] ve sapan taşları[l] sağlardı. **15** Ayrıca Yeruşalim'de ustaların icadı olan savaş aletleri yaptırdı. Oklar ve büyük taşlar atmak için bunları kulelerin[m] ve köşe kulelerinin üzerine yerleştirdi. Dolayısıyla Uzziya'nın ünü[n] uzaklara kadar yayıldı, çünkü gördüğü muazzam yardım sayesinde çok güçlenmişti.

16 Fakat güçlenince yüreğini öyle bir kibir kapladı ki,[o] kendi yıkımına yol açtı.[ö] Tanrısı Yehova'ya sadakatsizlik etti ve buhur sunağında buhur yakmak için Yehova'nın mabedine girdi.[p] **17** Hemen ardından da kâhin Azarya ve Yehova'nın seksen cesur kâhini girdi. **18** Kral Uzziya'nın karşısına dikilerek[r] "Ey Uzziya, Yehova'ya buhur yakmak senin işin değil!"[s] dediler. "Buhur yakmak, bu iş için kutsanmış Harun soyundan kâhinlerin işidir.[ş] Kutsal mekândan çık, çünkü sadakatsizlik ettin. Bu yaptığın Yehova Tanrı'nın önünde sana onur kazandırmaz."[a]

19 O sırada buhur yakmak için buhurdanı[b] elinde tutan Uzziya kâhinlere çok öfkelendi.[c] Böyle öfkeliyken, Yehova'nın evindeki buhur sunağı yanında duran kâhinlerin önünde, aniden alnında cüzam[ç] çıktı.[d] **20** Yüksek kâhin Azarya ve tüm kâhinler ona baktılar ve alnından cüzamla vurulduğunu[e] gördüler. Telaş içinde onu oradan çıkardılar; kendisi de çıkmak için acele etti, çünkü Yehova ona ağır bir darbe indirmişti.[f]

21 Kral Uzziya[g] öldüğü güne kadar cüzamlı kaldı ve ayrı bir evde görevinden uzak yaşadı; çünkü Yehova'nın eviyle ilişkisi kesilmişti.[h] Bu sırada kral evinin başında olan oğlu Yotam memleket halkını da yönetiyordu.

22 Uzziya'nın yaptığı diğer işleri,[ı] başından sonuna kadar Amots oğlu[i] İşaya peygamber yazmıştır.[j] **23** Uzziya uyuyup atalarına katıldı ve atalarının yanına gömüldü; fakat cüzamlı diyerek onu kral mezarlarının dışında bir yerde toprağa verdiler.[k] Yerine oğlu Yotam[l] kral oldu.

27 Yotam[m] kral olduğunda yirmi beş yaşındaydı; Yeruşalim'de on altı yıl saltanat sürdü. Annesi, Tsadok kızı Yeruşah'tı.[n] **2** Babası Uzziya'nın izinden giderek[o] o da Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı.[ö] Ancak onun gibi Yehova'nın mabedine girmeye cüret etmedi.[p] Bununla birlikte halk kötü

BÖLÜM 26

a 1Ta 12:18
b 1Ta 27:32
2Ta 24:11
c 1Ta 28:1
ç 1Ta 26:28
d Sy 1:3
2Sa 24:9
e 1Ta 27:1
f 1Ta 5:24
1Ta 12:21
1Ta 26:6
g 2Ta 11:1
2Ta 13:3
2Ta 17:14
h 2Ta 17:17
ı 2Ta 11:12
2Ta 14:8
2Ta 25:5
i 1Sa 17:5
Yr 46:4
j 1Sa 17:38
k 1Ta 12:2
l Hk 20:16
1Sa 17:49
m 2Ta 14:7
n 1Kr 4:31
o Tkr 32:15
ö Öz 29:23
1Pe 5:5
p Sy 1:51
r Öz 28:1
s Sy 16:40
Sy 18:7
Öz 21:24
ş Çk 30:7
1Ta 23:13
İb 5:4

2. Sütun

a Sy 3:10
Sy 18:7
1Sa 2:30
b Çk 30:7
c 2Ta 16:10
2Ta 25:16
ç Sy 12:10
2Kr 5:27
d Le 13:2
e Le 13:3
Tkr 24:8
Öz 11:2
f Le 14:34
Tkr 28:22
Tkr 28:35
g 2Kr 15:5
h Le 13:46
Sy 5:2
Sy 12:14
Sy 12:15
2Kr 7:3
ı 2Kr 15:6
i İş 1:1
j İş 6:1
k 2Kr 15:7
l 2Kr 15:32

BÖLÜM 27

m 1Ta 3:12
İş 1:1
Ho 1:1
Mi 1:1
Mt 1:9

n 2Kr 15:33; **o** 2Kr 15:34; 2Ta 26:4; **ö** 2Kr 12:2; 2Ta 17:3; **p** 2Ta 26:16; Me 119:120.

işlerini sürdürüyordu.[a] **3** Yotam Yehova'nın evinin yukarı kapısını[b] inşa etti, Ofel surlarında[c] da birçok inşa işi yaptı. **4** Yahuda'nın dağlık bölgesinde[ç] şehirler kurdu,[d] ormanlık alanda[e] kaleler[f] ve kuleler[g] yaptı. **5** Ammonoğullarının kralına savaş açtı[h] ve onlara üstün geldi. Böylece Ammonoğulları o yıl ona yüz gümüş talant, on bin kor[ı] buğday[i] ve on bin kor arpa[i] verdiler. İkinci ve üçüncü yıl da aynı miktarı ödediler.[k] **6** Yotam giderek güçleniyordu, çünkü Tanrısı Yehova'nın önünde doğru yoldan sapmadı.[l]

7 Yotam'ın yaptığı diğer işler,[m] bütün savaşları ve yaptıkları, İsrail ve Yahuda Krallarının Kitabında[n] yazılıdır. **8** Kral olduğunda yirmi beş yaşındaydı ve Yeruşalim'de on altı yıl saltanat sürdü.[o] **9** Sonra Yotam uyuyup atalarına katıldı[ö] ve Davut Şehrinde gömüldü.[p] Yerine oğlu Ahaz[r] kral oldu.

28 Ahaz[s] kral olduğunda yirmi yaşındaydı, Yeruşalim'de[ş] on altı yıl saltanat sürdü. Yehova'nın gözünde doğru olanı yapan atası Davut gibi[t] biri değildi. **2** İsrail krallarının[u] izinden gitti, hatta dökme[ü] Baal heykelleri yaptı.[v] **3** Yehova'nın İsrailoğulları önünden kovduğu milletlerin yaptığı iğrenç işleri[y] yaptı; Hinnomoğlu Vadisinde[z] kurban dumanı sundu[a] ve kendi oğullarını[b] ateşte yaktı.[c] **4** Yüksek yerlerde,[ç] tepelerde[d] ve gür yapraklı her tür ağacın altında[e] kurban kesiyor,[f] kurban dumanı sunuyordu.

BÖLÜM 27

a 2Kr 15:35
b Yr 20:2
c 2Ta 33:14
Ne 3:26
ç Yş 14:12
d 2Ta 11:5
2Ta 14:7
e 1Sa 23:15
f 2Ta 17:12
g 2Kr 9:17
2Ta 26:10
h Hk 11:4
2Sa 10:1
2Ta 20:1
Yr 49:1
ı 2Ta 2:10
i 1Kr 5:11
j Tkr 8:8
2Ta 2:15
k 2Ta 26:8
l 2Ta 19:3
2Ta 26:5
m 2Kr 15:36
n 2Kr 8:23
2Kr 12:19
o 2Kr 15:33
ö 2Sa 7:12
p 2Sa 5:9
1Kr 14:31
r 2Kr 15:38

BÖLÜM 28

s 2Kr 16:2
1Ta 3:13
İş 7:1
Ho 1:1
Mi 1:1
Mt 1:9
ş 2Kr 16:2
t 1Kr 3:14
u 1Kr 12:28
1Kr 16:33
ü Çk 34:17
Le 19:4
v Hk 2:11
y Tkr 12:31
2Kr 21:2
2Ta 33:2
z 2Kr 23:10
Yr 7:31
a Ho 2:13
b 2Ta 33:6
c 2Kr 16:3
ç Le 26:30
d 1Kr 14:23
e İş 57:5
f 2Kr 16:4

2. Sütun

a 2Kr 16:6
2Ta 24:24
b Hk 2:14
2Ta 33:11
2Ta 36:17
Me 76:12
c Ba 14:15
2Sa 8:6
1Ta 18:5
ç 2Kr 16:5
d İş 7:9
e 2Kr 15:37
İş 7:1

5 Sonunda Tanrısı Yehova, Ahaz'ı Aram kralının[a] eline verdi.[b] Onu bozguna uğrattılar, çok sayıda adamını esir alıp Şam'a götürdüler.[c] Ayrıca Ahaz İsrail kralının[c] eline verildi, ona da yenilip büyük kayıplar verdi. **6** Remalya[d] oğlu Pekah[e] Yahuda'da bir günde yüz yirmi bin cesur askeri öldürdü; çünkü Yahuda halkı atalarının Tanrısı Yehova'yı bırakmıştı.[f] **7** Ayrıca Efraimli[g] bir yiğit olan Zikri, kralın oğlu Maaseya'yı, ev halkından sorumlu Azrikam'ı ve kraldan sonraki ikinci adamı, Elkana'yı öldürdü. **8** İsrailoğulları ayrıca kardeşlerinden iki yüz bin kişiyi esir aldı; aralarında kadınları, oğulları ve kızları da vardı. Onları yağmalayıp büyük bir ganimet elde ettiler ve sonra bu ganimeti Samiriye'ye[h] götürdüler.

9 Orada Yehova'nın Oded adında bir peygamberi vardı. Samiriye'ye gelen ordunun önüne çıkıp şöyle dedi: "Dinleyin! Atalarınızın Tanrısı Yehova Yahuda'ya öfkelendiği[ı] için onları elinize verdi. Ve siz göklere erişen[i] büyük bir öfkeyle[j] onları öldürdünüz. **10** Şimdi de Yahuda ve Yeruşalim halkını kendinize hizmetkâr[k] ve hizmetçi yapmayı düşünüyorsunuz. Peki Tanrınız Yehova'ya karşı sizin hiç mi suçunuz yok? **11** Şimdi beni dinleyin ve kardeşleriniz arasından aldığınız esirleri geri verin;[l] çünkü Yehova size çok öfkeli."[m]

---

f Tkr 6:14; Tkr 31:16; 2Ta 15:2; Me 73:27; İş 1:28; Yr 2:19; **g** İş 9:21; **h** 1Kr 16:24; 1Kr 22:51; **ı** Hk 3:8; Me 69:26; İş 10:5; Zk 1:15; **i** Ba 4:10; Ezr 9:6; Vh 18:5; **j** He 25:12; **k** Le 25:39; Le 25:46; 2Ta 8:9; **l** İş 58:6; Yr 34:15; **m** Mt 7:2; Yk 2:13.

12 Bunun üzerine Efraimoğullarının[a] önderlerinden[b] bazıları, Yehohanan oğlu Azarya, Meşillemot oğlu Berekya, Şallum oğlu Yehizkiya ve Hadlay oğlu Amasa, savaştan dönen askerlerin önüne dikildiler **13** ve şöyle dediler: "Esirleri buraya sokamazsınız, çünkü bunu yaparsanız Yehova'ya karşı suç işlemiş oluruz. Suçumuzu günahımızı çoğaltmak mı istiyorsunuz? Zaten çok fazla suçumuz var[c] ve Tanrı'nın İsrail'e öfkesi çok büyük."[ç] **14** Bunun üzerine askerler,[d] aldıkları bütün esirleri[e] ve ganimeti orada toplanan halkın ve yöneticilerin[f] önüne getirip bıraktılar. **15** İsimleriyle seçilip görevlendirilmiş[g] adamlar kalkıp esirleri aldılar, üzerinde elbisesi olmayanlara ganimetten çıkan giysilerden verdiler. Böylece onları giydirdiler,[h] ayaklarına çarık verdiler, yedirip[ı] içirdiler[i] ve yağ sürdüler. Ayrıca aralarında yürüyemeyecek durumda olanları eşeklere bindirdiler[j] ve hepsini hurma ağaçları şehri[k] Eriha'ya,[l] kardeşlerinin yanına götürdüler. Sonra Samiriye'ye[m] döndüler.

16 O sırada Kral Ahaz[n] yardım istemek için Asur krallarına[o] haber gönderdi. **17** Ve Edomlular bir kez daha[ö] gelip Yahuda'yı bozguna uğrattı, esirler alıp götürdü. **18** Filistîler[p] de Şefela[r] ve Necef[s] bölgesindeki Yahuda şehirlerine akınlar düzenlediler; Beyt-şemeş'i,[ş] Ayyalon'u,[t] Gederot'u,[u] Soko[ü] ve çevre kentlerini, Timna[v] ve çevre kentlerini, Gimzo ve çevre kentlerini ele geçirdiler ve oralara yerleştiler. **19** Yehova, İsrail kralı Ahaz yüzünden Yahuda'yı küçük düşürdü;[a] çünkü o, Yahuda'da dizginsizliğin yayılmasına izin vermişti[b] ve Yehova'ya karşı büyük bir sadakatsizlik vardı.

20 Sonunda Asur kralı Tilgat-pilneser*[c] Ahaz'a geldi, fakat güçlendirmek yerine ona sıkıntı verdi.[ç] **21** Ahaz, Yehova'nın evinde,[d] kralın[e] ve yöneticilerin[f] evinde ne var ne yok alıp Asur kralına bir armağan verdi,[g] fakat bunun kendisine bir yararı olmadı. **22** Üstelik, Kral Ahaz Asur kralından sıkıntı çektiği dönemde Yehova'ya daha da sadakatsiz oldu.[h] **23** Kendisine saldıran Şamlıların[ı] tanrıları için kurbanlar kesmeye başladı.[i] Şöyle diyordu: "Aram krallarının tanrıları onlara yardım ettiğine göre,[j] onlar için kurban kesersem bana da yardım ederler."[k] Böylece onlar hem kendisini hem de tüm İsrail halkını günaha sürükledi.[l] **24** Üstelik Ahaz Tanrı'nın evindeki takımları[m] topladı ve onları paramparça etti.[n] Yehova'nın evinin kapılarını kapattı[o] ve Yeruşalim'in her köşesinde kendisi için sunaklar yaptı.[ö] **25** Başka tanrılara kurban dumanı sunmak için[p] tüm şehirlerde, evet Yahuda'nın bütün şehirlerinde yüksek yerler yaptırdı[r] ve böylece atalarının Tanrısı Yehova'yı öfkelendirdi.[s]

26 Ahaz'ın yaptığı diğer işler,[ş] başından sonuna dek

BÖLÜM 28

a İş 9:21
b 1Ta 28:1
c Sy 32:14
ç Çk 22:24
Yş 22:18
Ro 2:5
d 1Ta 12:23
e 2Ta 28:8
f 1Ta 28:1
Vz 12:11
g 2Ta 28:12
h Ey 31:19
Me 106:46
İş 58:7
ı 2Kr 6:22
Yk 2:15
i Lu 6:27
Ro 12:20
j Ro 15:1
k Tkr 34:3
Hk 1:16
l Sy 22:1
Yş 6:1
m 1Kr 16:24
n 2Kr 16:7
İş 7:10
o İş 7:17
ö Le 26:18
Ob 10
p 1Sa 5:1
1Sa 31:11
2Ta 26:6
r Tkr 1:7
Yş 9:1
2Ta 26:10
s Sy 21:1
Tkr 34:3
2Sa 24:7
ş Yş 15:10
1Sa 6:9
t 2Ta 11:10
u Yş 15:41
ü Yş 15:35
v Hk 14:1

2. Sütun

a Le 26:18
Tkr 28:43
1Sa 2:7
Ey 40:12
b Çk 32:25
c 2Kr 15:29
2Kr 16:7
1Ta 5:26
ç 2Kr 17:5
İş 7:20
d 2Ta 12:9
e 2Kr 18:15
f 1Ta 28:1
g 2Kr 18:16
h Me 52:7
Öz 19:3
ı 2Kr 16:12
2Kr 16:13
i 2Ta 25:14
Yr 44:5
j Hb 1:11
k Yr 10:5
Yr 44:18
l Çk 23:33
Tkr 7:16
İş 1:28
m 1Kr 7:45
2Ta 4:18

n 2Kr 16:17; **o** 1Kr 6:34; 2Ta 29:7; **ö** 2Ta 33:5; Yr 2:28; **p** 2Ta 28:4; **r** 1Kr 14:23; 2Kr 15:35; 2Ta 21:11; 2Ta 33:3; **s** 1Ko 10:22; **ş** 2Ta 27:7.

2Ta 28:20* Ya da "III. Tiglat-pileser"

tüm yaptıkları, Yahuda ve İsrail Krallarının Kitabında[a] yazılıdır.
27 Sonra Ahaz uyuyup atalarına katıldı ve onu Yeruşalim şehrinde gömdüler, fakat İsrail kralların mezarlığına gömmediler.[b] Yerine oğlu Hizkiya kral oldu.

29 Hizkiya[c] yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl saltanat sürdü. Annesi, Zekeriya kızı Abiya'ydı.[ç] **2** Atası Davut'un izinden gidip[d] Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı.[e] **3** Saltanatının birinci yılında, birinci ayda Yehova'nın evinin kapılarını açtı ve onları onardı.[f] **4** Sonra kâhinleri ve Levioğullarını getirip doğu tarafındaki meydanda topladı.[g] **5** Onlara "Ey Levioğulları, beni dinleyin" dedi. "Şimdi kendinizi arındırın[h] ve atalarınızın Tanrısı Yehova'nın evini kutsayın; kirli olan her şeyi kutsal yerden çıkarın.[ı] **6** Çünkü babalarımız sadakatsizlik edip[i] Tanrımız Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptılar.[j] O'nu terk ettiler,[k] Yehova'nın çadırından yüz çevirip[l] O'na arkalarını döndüler. **7** Sundurmanın kapılarını[m] kapattılar, kandilleri sönük bıraktılar,[n] buhur yakmadılar[o] ve İsrail'in Tanrısına kutsal yerde yakılan kurban sunmadılar.[ö] **8** Yehova da Yahuda'ya ve Yeruşalim'e çok öfkelendi;[p] onları, görenlerin korkudan titreyeceği,[r] şaşkınlıktan[s] ıslık çalacağı[ş] bir hale getirdi. Bunu siz de kendi gözlerinizle gördünüz. **9** İşte bu yüzden atalarımız kılıçla yere serildi,[t] oğullarımız, kızlarımız ve karılarımız esir düştü.[u] **10** Şimdi bize karşı öfkesini dindirmek için İsrail'in Tanrısı Yehova'yla bir ahit yapmayı[a] yürekten istiyorum. **11** Bu yüzden evlatlarım, şimdi boş durmanın zamanı değil;[b] çünkü Yehova, O'nun hizmetkârları olarak önünde hazır bulunmanız,[c] O'na devamlı hizmet etmeniz[ç] ve kurban dumanı sunmanız[d] için sizi seçti."

12 Bunun üzerine Levioğulları[e] harekete geçti: Bunlar Kohatoğullarından[f] Amasay oğlu Mahat ile Azarya oğlu Yoel; Merarioğullarından[g] Abdi oğlu Kiş ile Yehallelel oğlu Azarya; Gerşonoğullarından[h] Zimma oğlu Yoah ile Yoah oğlu Eden; **13** Elitsafanoğullarından[ı] Şimri ile Yeuel; Asafoğullarından[i] Zekeriya ile Mattanyah; **14** Hemanoğullarından[j] Yehiel ile Şimei ve Yedutunoğullarından[k] Şemaya ile Uzziel'di. **15** Bunlar kardeşlerini topladılar; kendilerini arındırdıktan[l] sonra Yehova'nın sözüne uygun olarak kralın emrettiği gibi,[m] Yehova'nın evini temizlemeye geldiler.[n] **16** Kâhinler temizlik işi için Yehova'nın evine girdiler ve Yehova'nın mabedinin içinde buldukları her türlü kirli şeyi dışarı, Yehova'nın evinin avlusuna[o] çıkardılar. Levioğulları da onları oradan taşıyıp Kidron Vadisine[ö] attı. **17** Böylece kutsama işine birinci ayın birinci günü başladılar. Ayın sekizinci günü Yehova'nın evinin sundurmasına[p] kadar geldiler; Yehova'nın evini de sekiz günde kutsadılar. Birinci ayın[r] on altıncı günü işi bitirdiler.

BÖLÜM 28

a 2Kr 16:19
b 2Ta 21:20
2Ta 33:20
Öz 10:7

BÖLÜM 29

c 2Kr 18:1
İş 1:1
Ho 1:1
Mt 1:10
ç 2Kr 18:2
d 1Kr 3:14
1Kr 15:5
2Kr 18:3
e 2Ta 31:20
Öz 10:9
f 1Kr 6:34
2Ta 28:24
g 2Ta 32:6
h Çk 19:15
1Ta 15:12
ı 2Kr 18:4
He 8:3
i 2Ta 28:23
2Ta 34:21
Ezr 5:12
Ne 9:16
j Yr 44:21
k Yr 2:13
l Yr 2:27
He 8:16
m 1Kr 6:34
n Le 24:2
o Çk 30:8
2Ta 13:11
ö Çk 29:38
Ml 1:10
p Tkr 28:15
2Ta 24:18
r Tkr 28:25
s Le 26:32
ş 1Kr 9:8
Yr 18:16
t Le 26:17
u 2Ta 28:5

2. Sütun

a 2Ta 15:12
b Yhn 5:17
1Ko 15:58
c Sy 3:6
Sy 18:2
Sy 18:6
Tkr 10:8
Lu 12:48
ç 1Ta 15:2
1Ta 23:13
2Ta 13:10
d Sy 16:40
Sy 18:7
e 1Ta 23:3
f Sy 4:2
1Ta 15:5
1Ta 23:12
g 1Ta 15:6
1Ta 23:21
h 1Ta 15:7
1Ta 23:7
ı 1Ta 15:8
i 1Ta 15:17
1Ta 25:2
j 1Ta 25:5

k 1Ta 25:1; 1Ta 25:6; **l** 2Ta 29:5; **m** 2Ta 30:12; **n** 1Ta 23:28; **o** 1Kr 6:36; **ö** 2Kr 23:4; 2Kr 23:6; 2Ta 15:16; Yhn 18:1; **p** 1Kr 6:3; 1Ta 28:11; 2Ta 3:4; **r** Çk 12:2.

18 Sonra Kral Hizkiya'ya gidip şöyle dediler: "Yehova'nın bütün evini temizledik; yakılan sunu sunağı[a] ile bütün takımlarını,[b] üzerine ekmeklerin dizildiği masa[c] ile bütün takımlarını[ç] temizledik. **19** Kral Ahaz'ın,[d] saltanatı sırasında sadakatsizlik edip[e] kullanımdan kaldırdığı bütün takımları[f] yeniden hazırladık ve kutsadık;[g] hepsi Yehova'nın sunağının önünde duruyor."

20 Kral Hizkiya[h] sabah erkenden kalkıp[ı] şehrin ileri gelenlerini topladı,[i] hep birlikte Yehova'nın evine çıktılar. **21** Krallık için, kutsal mekân için ve Yahuda için günah sunusu[j] olarak yedi boğa,[k] yedi koç, yedi erkek kuzu ve yedi teke götürdüler. Kral, Harun soyundan kâhinlere[l] bunları Yehova'nın sunağında sunmalarını söyledi. **22** Bunun üzerine sığırları kestiler,[m] kâhinler kanı alıp[n] sunağın üzerine serpti.[o] Sonra koçları kestiler[ö] ve kanı sunağın üzerine serptiler.[p] Erkek kuzuları da kestiler ve kanı sunağın üzerine serptiler. **23** Sonra günah sunusu olan tekeleri[r] kralın ve cemaatin önüne getirip ellerini onların üzerine koydular.[s] **24** Kâhinler bunları kesti, bütün İsrail için kefaret olsun diye kanlarını sunak üzerinde günah sunusu olarak sundu.[ş] Çünkü kral, bütün İsrail için[t] yakılan sunu ve günah sunusu sunulmasını emretmişti.[u]

25 Bu arada kral, Davut'un,[ü] kralın göreni Gad'ın[v] ve Natan[y] peygamberin emrine göre, Levioğullarını[z] ellerinde ziller,[a] telli sazlar[b] ve lirlerle[c] Yehova'nın evine yerleştirmişti; çünkü bu emri, Yehova peygamberleri aracılığıyla bildirmişti.[a] **26** Böylece Levioğulları Davut'un müzik aletleriyle,[b] kâhinler de borazanlarla[c] yerlerini aldı.

27 Daha sonra Hizkiya sunakta yakılan kurban sunulmasını emretti. Yakılan sunu sunulmaya başladığında, İsrail kralı Davut'un müzik aletleri önderliğinde çalan borazanlarla birlikte Yehova'ya ilahi[ç] söylemeye başladılar. **28** İlahi yankılanırken[d] ve borazanlar çalınırken tüm cemaat yere eğilmişti;[e] yakılan sunu bitinceye kadar bu böyle sürdü. **29** Sunular sunma işi bitince kralla yanındakilerin hepsi eğilip yere kapandı.[f] **30** Kral Hizkiya ve halkın yöneticileri,[g] Levioğullarına, Davut'un[h] ve gören Asaf'ın[ı] mezmurlarıyla Yehova'yı yüceltmelerini söylediler. Böylece sevinçle övgüler sunmaya başladılar,[i] eğilip yere kapandılar.[j]

31 Sonra Hizkiya "Şimdi Yehova'ya hizmet etmek üzere yetkilendirildiniz"*[k] dedi. "Yaklaşın, Yehova'nın evine kurbanlar,[l] şükran[m] kurbanları getirin." Bunun üzerine cemaat kurbanlar ve şükran kurbanları getirmeye başladı; yüreği istekli olan herkes yakılan sunular getiriyordu.[n] **32** Cemaatin getirdiği yakılan sunular, yetmiş sığır, yüz koç ve iki yüz erkek kuzuydu; hepsi de Yehova'ya yakılan sunu olarak getirilmişti.[o] **33** Ayrıca

BÖLÜM 29

a 2Ta 4:1
b 1Kr 7:40
2Ta 4:11
c 1Kr 7:48
2Ta 4:8
2Ta 13:11
ç 1Kr 7:50
d 2Ta 28:1
e 2Ta 28:2
2Ta 28:25
f 2Ta 28:24
g 2Ta 29:5
h 2Kr 18:1
Mt 1:10
ı Çk 24:4
Yş 6:12
i 1Ta 28:1
j Le 4:3
Le 4:14
Sy 15:22
Sy 15:24
k 1Ta 15:26
l Sy 18:1
m Le 3:2
Le 4:4
Le 8:15
n Le 4:7
o Le 1:5
Le 4:18
İb 9:21
ö Le 8:18
p Le 8:19
r Le 9:15
s Le 1:4
Le 4:15
ş Le 6:30
Ro 5:10
İb 2:17
t Le 4:13
u Da 9:24
Kl 1:20
1Yh 2:2
ü 1Ta 28:13
2Ta 8:14
v 2Sa 24:11
1Ta 29:29
y 2Sa 7:2
2Sa 12:1
z 1Ta 9:33
1Ta 15:16
a 1Ta 16:5
2Ta 5:12
b 1Kr 10:12
1Ta 25:1
c 1Ta 25:6
2Ta 9:11
Me 149:3

2. Sütun

a 2Ta 30:12
b 1Ta 23:5
Me 150:3
İş 38:20
c Sy 10:8
1Ta 15:24
2Ta 5:12
ç 2Ta 20:21
2Ta 23:18
d Me 68:25
Me 89:15
e 2Ta 7:3
f 1Ta 29:20
2Ta 20:18
Me 72:11

g 1Ta 28:1; **h** 2Sa 23:1; **ı** 1Ta 16:7; **i** Me 32:11; Me 33:1; Me 95:1; Flp 4:4; **j** Me 95:6; **k** Çk 32:29; Le 8:33; Le 16:32; **l** Le 1:2; **m** Le 7:12; **n** Le 1:3; Le 23:38; **o** 1Kr 3:4; 1Kr 8:63; 1Ta 29:21.

2Ta 29:31* Çıkış 28:41'deki dipnota bakın.

kutsal sunular, altı yüz sığır ve üç bin koyundu. **34** Ancak kâhinlerin[a] sayısı yeterli olmadığından, bütün yakılan sunuların derisini yüzemediler.[b] Bu yüzden iş bitip kâhinler kendilerini arındırana[c] kadar kardeşleri[ç] Levioğulları onlara yardım ettiler;[d] çünkü kendilerini arındırmak konusunda Levioğulları, kâhinlerden daha gayretliydi.[e] **35** Çok sayıda yakılan sununun[f] yanı sıra, paylaşma[g] kurbanlarının yağları[h] ve yakılan sunular için hazırlanan dökme[ı] sunuları da çoktu. Böylece Yehova'nın evi yeniden hizmete hazır duruma geldi.[i] **36** Hizkiya ve herkes Tanrı'nın halk için sağladığı[j] bütün bu şeylerden ötürü büyük bir sevinç içindeydi, çünkü her şey çabucak hazırlanmıştı.[k]

30 Hizkiya, İsrail'in Tanrısı Yehova onuruna Fısıh[l] kutlamak üzere, Yeruşalim'e, Yehova'nın evine[m] gelmeleri için tüm İsrail[n] ve Yahuda halkına haber gönderdi, Efraim[o] ve Manasse'ye[ö] de mektuplar yazdı. **2** Kral, yöneticiler[p] ve Yeruşalim'deki tüm cemaat,[r] Fısıh ikinci ayda[s] kutlamaya karar verdi. **3** Kutlamayı daha önce yapamadılar,[ş] çünkü hem yeterli sayıda kâhin[t] kendini arındırmamış, hem de halk henüz Yeruşalim'de toplanmamıştı. **4** Böyle yapmak krala ve tüm cemaate uygun göründü.[u] **5** Yeruşalim'e gelip İsrail'in Tanrısı Yehova için Fısıh kutlasınlar diye, Beer-şeba'dan[ü] Dan'a[v] kadar bütün İsrail'de bir duyuru[y] yapılmasına karar verdiler; çünkü yazılı[z] olduğu gibi toplu olarak bir kutlama yapılmamıştı.[a]

6 Böylece, kralın ve yöneticilerin[b] elinden mektupları alan koşucu ulaklar[c] tüm İsrail ve Yahuda'yı dolaşarak kralın emrine göre şu ilanı yaptılar: "Ey İsrailoğulları, İbrahim'in, İshak'ın ve İsrail'in Tanrısı Yehova'ya[ç] dönün.[d] Dönün ki, O da Asur[e] krallarının elinden kurtulmuş,[f] sağ kalmış olanlarınıza dönsün. **7** Atalarının Tanrısı Yehova'ya sadakatsizlik etmiş olan babalarınıza ve kardeşlerinize benzemeyin.[g] Çünkü gördüğünüz gibi Tanrı onları şaşılacak duruma soktu.[h] **8** Atalarınızın yaptığı gibi dik başlılık[ı] etmeyin.* Yehova'ya boyun eğin;[i] O'nun çağlar boyu kutsal kıldığı[i] kutsal mekânına[k] gelin ve Tanrınız Yehova'ya kulluk edin ki,[l] size duyduğu büyük öfke[m] dinsin. **9** Eğer Yehova'ya dönerseniz,[n] kardeşleriniz ve oğullarınız kendilerini tutsak edenlerden merhamet görür,[o] serbest bırakılır ve bu memlekete geri dönerler.[ö] Çünkü Tanrınız Yehova lütufkâr[p] ve merhametlidir.[r] O'na dönerseniz sizden yüz çevirmez."[s]

10 Koşucu ulaklar[ş] yollarına devam etti; Efraim[t] ve Manasse topraklarında, Zebulun'a kadar şehir şehir dolaştılar. Ne var ki halk gülerek onlarla alay ediyordu.[u] **11** Sadece Aşer, Manasse

BÖLÜM 29

a Sy 18:7
2Ta 30:16
b 2Ta 30:17
c 2Ta 30:3
ç Sy 8:15
Sy 8:19
Sy 18:2
Sy 18:6
d 2Ta 35:11
e 1Ta 29:17
Me 7:10
Me 94:15
f Le 1:3
2Ta 29:32
g Le 3:1
h Çk 29:13
Le 3:15
Le 3:16
ı Le 23:13
Sy 15:5
i 1Ko 14:40
j 2Ta 30:12
Me 10:17
Me 136:4
k Me 118:23

BÖLÜM 30

l Çk 12:43
Le 23:5
2Ta 35:1
1Ko 5:7
m Tkr 16:2
Tkr 16:6
n 2Ta 11:16
o Yş 16:4
2Ta 17:2
2Ta 34:6
Ho 11:8
ö Yş 17:5
Yş 17:7
2Ta 30:11
p 1Ta 28:1
r 1Ta 28:8
s Sy 9:10
Sy 9:11
ş Çk 12:18
t 2Ta 29:34
u 1Ta 13:4
ü Hk 20:1
v Hk 18:29
1Sa 3:20
y 2Ta 24:9
2Ta 36:22
z Tkr 12:32

2. Sütun

a 2Ta 35:18
b 1Ta 28:1
c Es 8:14
ç Çk 3:6
d Tkr 30:10
1Sa 7:3
Yr 4:1
Yo 2:13
Ml 3:7
e 1Ta 5:26
2Ta 28:20
f 2Kr 15:29
g He 20:18
Zk 1:4
h 2Ta 29:8

ı Çk 32:9; Tkr 10:16; 2Ta 36:13; Ro 10:21; **i** Ezr 10:11; **j** Me 132:13; **k** Tkr 12:5; **l** Tkr 6:13; Yş 24:15; Mt 4:10; **m** 2Ta 29:10; Me 78:49; **n** Tkr 30:2; **o** 1Kr 8:50; **ö** Yr 29:14; **p** Çk 34:6; **r** Ne 9:17; Me 86:5; Mi 7:18; 2Ko 1:3; **s** 2Ta 15:2; İş 55:7; Yk 4:8; **ş** Es 3:13; **t** 2Ta 30:1; **u** 2Ta 36:16; Elç 17:32.

2Ta 30:8* Sözcük anlamıyla, "boynunuzu sertleştirmeyin"

ve Zebulun topraklarından bazı kişiler[a] alçakgönüllülük göstererek[b] Yeruşalim'e geldi. **12** Kralın ve yöneticilerin Yehova'ya tapınmayla[c] ilgili emrini[ç] yerine getirmek üzere tek yürek[d] olmaları için Tanrı'nın eli Yahuda üzerindeydi.

13 Böylece ikinci[e] ayda Mayasız Ekmek Bayramını[f] kutlamak üzere çok sayıda insan, kalabalık bir cemaat Yeruşalim'de toplandı.[g] **14** Yeruşalim'de bulunan sunakları kaldırdılar[h] ve bütün buhur sunaklarını[ı] da kaldırıp Kidron Vadisine[i] attılar. **15** İkinci ayın on dördünde Fısıh[j] kurbanını kestiler. Bunun üzerine kâhinler ve Levioğulları utanıp kendilerini arındırarak[k] yakılan sunuları Yehova'nın evine getirdiler. **16** Tanrı adamı Musa'nın kanununa ve kurallara uygun olarak hepsi yerlerini aldı;[l] kâhinler[m] Levioğullarının elinden aldıkları kanı sunağa serpti. **17** Cemaat içinde kendini arındırmamış birçok kişi vardı; bu yüzden, temiz durumda olmayanların Yehova'nın önünde kendilerini arındırmaları için onlar adına Fısıh kurbanını[n] kesme görevini Levioğulları[o] yerine getirdi. **18** Çok sayıda insan, Efraim,[ö] Manasse,[p] İssakar ve Zebulun[r] topraklarından birçok kişi kendini arındırmamıştı.[s] Fısıh yemeğini bu şekilde yediler, fakat bu yazılı emirlere uygun değildi.[ş] Hizkiya onlar için şöyle dua etti:[t] "İyiliği[u] büyük olan Yehova bağışlasın! **19** Kutsal şeyler için arınmamış[ü] olsa da, atalarının Tanrısı Yehova'ya yönelmek üzere yüreğini hazırlamış[v] olan herkesi O bağışlasın." **20** Yehova Hizkiya'nın yalvarışına kulak verdi ve halkı bağışladı.*[a]

21 Böylece Yeruşalim'de bulunan İsrailoğulları Mayasız Ekmek Bayramını[b] yedi gün boyunca sevinç içinde kutladı.[c] Levioğulları[ç] ve kâhinler[d] her gün Yehova'ya övgüler sunuyor, yüksek sesli müzik aletleriyle Yehova'yı yüceltiyorlardı.[e] **22** Hizkiya da Yehova'ya hizmetlerini büyük bir sağgörüyle yerine getiren[f] tüm Levioğullarını yüreklendirdi.[g] Böylece hep birlikte atalarının Tanrısı Yehova'ya günahlarını itiraf ederek,[h] paylaşma kurbanları[ı] keserek ve kendi paylarını yiyerek yedi gün boyunca[i] bayramı kutladılar.

23 Sonra bütün cemaat, bayramı yedi gün daha[j] kutlamaya karar verdi;[k] yedi gün daha sevinç içinde bayram kutladılar. **24** Yahuda kralı Hizkiya[l] cemaat için bin boğa ve yedi bin koyun, yöneticiler[m] de cemaat için bin boğa ve on bin koyun bağışladı; bu arada çok sayıda kâhin[n] kendini arındırıyordu. **25** Tüm Yahuda cemaati,[o] kâhinler, Levioğulları,[ö] İsrail'den gelen tüm cemaat[p] ve İsrail topraklarından gelip[r] Yahuda'da gurbet hayatı yaşayanlar,[s] hepsi sevinç içindeydi.[ş] **26** Yeruşalim'de öyle büyük bir sevinç yaşandı ki, İsrail kralı Davut oğlu Süleyman'ın[t] günlerinden beri Yeruşalim'de böylesi görülmemişti.[u] **27** En sonunda kâhin-

BÖLÜM 30

a 2Ta 11:16
b 2Ta 12:6
c 2Ta 29:25
ç Tkr 4:5
Vz 8:2
1Se 4:2
d Yr 32:39
1Ko 1:10
e Sy 9:10
Sy 9:11
f Le 23:6
g Me 84:7
h 2Kr 18:22
2Ta 34:7
ı 2Ta 28:24
i 2Sa 15:23
j Çk 12:3
1Ko 5:7
k 2Ta 5:11
2Ta 29:15
l 2Ta 35:10
m Le 1:5
n Çk 12:6
o 2Ta 29:34
2Ta 35:3
ö 2Ta 30:10
p 2Ta 30:1
2Ta 34:6
r 2Ta 30:11
s Sy 9:10
ş Le 23:5
t Yk 5:14
u Me 25:8
Me 86:5
Mr 10:18
ü Sy 9:6
v 2Ta 19:3
Ezr 7:10
Me 10:17

2. Sütun

a Me 103:3
İş 57:18
Yk 5:16
b Le 23:6
Lu 22:1
1Ko 5:8
c Tkr 12:7
2Ta 7:10
Ne 8:10
ç 2Ta 29:25
d 2Ta 29:24
e Me 150:3
f Me 47:7
Öz 12:8
g 2Ta 32:6
h Le 26:40
Ezr 10:11
ı Le 3:1
i Le 23:6
j 1Kr 8:65
k 2Ta 30:2
l 2Ta 35:7
m 2Ta 35:8
n 2Ta 29:34
o 1Kr 12:20
2Ta 11:1
ö 2Ta 11:13
p 2Ta 30:11
2Ta 30:18
r 2Ta 15:9
s Çk 12:49

ş 1Ta 16:10; Me 92:4; **t** 1Kr 8:66; **u** 2Ta 7:10.

2Ta 30:20* Sözcük anlamıyla, "iyileştirdi"

ler, Levioğulları ayağa kalkıp tüm halk için hayırdua etti.[a] Onların duaları işitildi; dualar O'nun kutsal mekânına, göklere ulaştı.[b]

31 Bütün bunlardan sonra, orada bulunan İsrailliler[c] Yahuda şehirlerine[ç] gittiler; tüm Yahuda,[d] Benyamin, Efraim[e] ve Manasse[f] topraklarında dikili taşları parçalayıp[g] kutsal direkleri yıktılar,[h] yüksek yerlerin[ı] ve sunakların[i] hepsini tamamen yıkıp yok ettiler. Sonra İsrailoğulları kendi şehirlerine, herkes kendi mülküne döndü.

2 Hizkiya kâhinleri ve Levioğullarını[j] bölüklere ayırdı;[k] her bölüğü kâhinlere[l] ve Levioğullarına[m] verilmiş hizmetlere göre görevlendirdi. Onlar yakılan sunular[n] ve paylaşma kurbanları[o] sunacaklar, hizmet edecekler,[ö] Yehova'nın evinin kapılarında şükranlar[p] ve övgüler[r] sunacaklardı. **3** Yehova'nın kanununda yazılanlara göre,[s] sabah[ş] ve akşam yakılan sunular için, her Sebt günü,[t] her Yeni Ay[u] ve her bayram kutlamasında[ü] sunulacak yakılan sunular[v] için, kral kendi mallarından[y] bir pay ayırmıştı.

4 Ayrıca, kâhinler[z] ve Levioğulları[a] Yehova'nın kanununa sımsıkı bağlı[b] kalabilsinler diye,[c] kral Yeruşalim'de yaşayan halka onların paylarını vermelerini söyledi. **5** Bu emir çıkar çıkmaz, İsrailoğulları[ç] tahılın,[d] yeni şarabın,[e] yağın,[f] balın[g] ve tarlada yetişen her ürünün[h] turfandasını, her şeyin ondalığını bol bol getirdiler.[ı] **6** Yahuda şehirlerinde yaşayan İsrailoğulları ve Yahudaoğulları da[a] sığırlarının ve koyunlarının ondalığını, Tanrılarını Yehova'ya adanmış kutsal şeylerin ondalığını[b] getirip verdiler. Getirdikleri şeyler yığın yığın birikti. **7** Ondalıkları yığmaya üçüncü[c] ayda başladılar, yedinci[ç] aya kadar bu böyle sürdü. **8** Hizkiya ve yöneticiler[d] gelip yığın yığın toplananları görünce Yehova'ya şükrettiler,[e] halkı İsrail için hayırdua ettiler.[f]

9 Bir süre sonra Hizkiya kâhinlerden ve Levioğullarından, toplanan mallar hakkında bilgi istedi.[g] **10** Bunun üzerine Tsadok[h] evinden yüksek kâhin Azarya[ı] şu cevabı verdi: "Halk Yehova'nın evine bağış[i] getirmeye başladığından beri herkes yiyip doyuyor,[j] artan da çok oluyor;[k] çünkü Yehova halkına bereket verdi.[l] Bunca şey de arttı."

11 Bunun üzerine Hizkiya, Yehova'nın evindeki yemek odalarının[m] hazırlanmasını istedi. Söylediği gibi odaları hazırladılar. **12** Bağışlar,[n] ondalıklar[o] ve kutsal şeyler sadakatle[ö] içeri getirildi. Bunlarla ilgili baş sorumlu Levioğullarından Konanya'ydı, ondan sonra kardeşi Şimei geliyordu. **13** Kral Hizkiya'nın emriyle Konanya ve kardeşi Şimei'nin yanında çalışacak görevliler, Yehiel, Azazya, Nahat, Asahel, Yerimot, Yozabad, Eliel, İsmakya, Mahat ve Benaya'ydı. Tanrı'nın evinde baş sorumlu ise Azarya'ydı.[p] **14** Doğu[r] tarafında kapı görevlisi[s] olan Levioğullarından Yimna oğlu Kore,

BÖLÜM 30

a Sy 6:23
Tkr 10:8
b 1Kr 8:43
Me 68:5

BÖLÜM 31

c 2Ta 11:16
ç 2Ta 24:5
d 2Ta 14:5
e 2Ta 30:1
f 2Ta 30:18
g Çk 23:24
2Kr 10:16
2Ta 14:3
h Tkr 7:5
2Kr 18:4
2Ta 34:3
1Ko 10:14
ı Tkr 12:2
i 2Ta 23:17
j 1Ta 23:6
k 1Ta 24:1
l 2Ta 5:11
Lu 1:5
m 2Ta 8:14
2Ta 23:8
n 1Ta 16:40
o 1Ta 16:1
1Ta 21:26
ö 1Ta 23:13
1Ta 26:12
2Ta 13:10
p 1Ta 16:4
1Ta 23:30
r 1Ta 23:5
Me 22:22
s Sy 28:2
ş Çk 29:39
Sy 28:4
t Sy 28:9
u 1Ta 23:31
ü Le 23:2
v 2Ta 30:24
y 1Ta 26:26
z Ne 10:38
a Sy 18:21
b Ne 13:10
1Ko 9:9
c Ml 2:7
ç Ne 12:44
d Çk 23:19
e Çk 22:29
Ne 10:37
f Sy 18:12
g Ba 43:11
h Ne 10:35
ı Öz 3:9

2. Sütun

a 2Ta 11:16
b Le 27:30
Tkr 14:28
c Le 23:16
ç Le 23:24
d 1Ta 28:1
e Ezr 7:27
f 2Sa 6:18
2Ta 6:3
g 2Ta 31:6
h 1Ta 6:8
ı 2Ta 26:17

i Sy 18:8; Sy 31:29; j Ml 3:10; k 2Kr 4:43; l Ba 26:12; Le 25:21; Öz 10:22; m 1Ta 28:12; Ne 10:38; n Sy 31:29; o Le 27:30; Tkr 14:28; ö 2Kr 12:15; p 2Ta 26:17; r 1Ta 26:17; s 1Ta 26:12.

Tanrı'ya sunulan gönüllü[a] bağışlardan sorumluydu. Yehova'ya sunulan bağışların[b] ve en kutsal şeylerin[c] dağıtımını yapıyordu. **15** Eden, Minyamin, Yeşua, Şemaya, Amarya ve Şekanya adlı kişiler, kâhinlerin yaşadıkları şehirlerde,[ç] Kore'nin emrinde, güvenilirlik gerektiren[d] bu özel görevi yerine getiriyorlar, bölüklere ayrılmış[e] kardeşlerine, büyük küçük hepsine[f] eşit şekilde dağıtım yapıyorlardı. **16** Soy kütüğüne[g] kayıtlı üç yaşından büyük erkeklerden[h] başka, bölüklerine göre sorumluluklarını yerine getirmek üzere her gün düzenli olarak Yehova'nın evine gelip hizmet edenlere de pay veriyorlardı.

17 Aşiretlerine[ı] göre kâhinler ve bölüklerindeki görevlerine[i] göre yirmi[j] yaşından büyük Levioğulları,[k] soy kütüğünde kayıtlıydı. **18** Soy kütüğüne kayıtlı olanların bütün küçük çocuklarına, karılarına, oğullarına ve kızlarına, tüm cemaate pay veriliyordu, çünkü güvenilirlik gerektiren[l] özel görevlerinde kendilerini kutsal şeyler için arındırmışlardı.[m] **19** Ayrıca şehirlerinin çevresindeki otlaklarda[n] yaşayan Harun[o] soyundan kâhinlere de pay veriliyordu. Kâhin olan her erkeğe ve Levioğullarından soy kütüğüne kayıtlı olanların tümüne pay vermek üzere, her şehirde isimleriyle seçilmiş erkekler vardı.

20 Hizkiya Yahuda'nın her yerinde böyle yaptı; Tanrısı Yehova'nın önünde, iyi[ö] ve doğru[p] olanı yapıp sadakatle[r] davranmaya devam etti. **21** Tanrı'nın evindeki hizmetlerde,[s] kanun[ş] ve emirleri uygulama konusunda, Tanrısına yönelmek[a] amacıyla başlattığı her işte canı gönülden[b] çalıştı ve başarılı oldu.[c]

32 Hizkiya'nın sadakatle[ç] yaptığı bütün bu işlerden sonra, Asur kralı[d] Sanherib[e] gelip Yahuda'yı istila etmeye başladı. Surlu şehirlere[f] saldırıp onları ele geçirmek niyetiyle karşılarına ordugâh kurdu.

2 Hizkiya, Sanherib'in Yeruşalim'le savaşmak için oraya yöneldiğini[g] görünce, **3** yöneticileri ve yiğitleriyle birlikte[h] şehrin dışındaki su kaynaklarını kapatmaya karar verdi;[ı] onlar da bu konuda ona yardım etti. **4** Böylece birçok kişi toplandı. "Neden Asur kralları gelip bu kadar bol su bulsun?" diyerek bütün pınarları ve ülkenin ortasından akan ırmağı[i] kapattılar.

5 Sonra Hizkiya cesaretini toplayarak surların bütün harap kısımlarını[j] yeniden yaptı ve üzerlerine kuleler[k] dikti. Dış tarafa başka bir sur[l] daha yaptırdı ve Davut Şehrindeki Millo'yu*[m] onardı. Ayrıca çok sayıda mızrak[n] ve kalkan[o] hazırladı. **6** Halkın başına komutanlar[ö] atayarak onları şehir kapısının açıldığı meydanda[p] topladı ve şu yüreklendirici[r] sözleri söyledi: **7** "Cesur ve güçlü olun.[s] Asur kralı[ş] ve yanındaki o kalabalık yüzünden[t] korkup[u] dehşete kapılmayın,[ü] çünkü bizimle olanlar onunla olanlardan çoktur. **8** Onun ya-

BÖLÜM 31

a Sy 29:39; Tkr 12:6; Tkr 16:10
b Sy 18:8
c Le 2:10; Le 7:1
ç Yş 21:19
d 1Ta 9:22
e 1Ta 24:1
f 1Ta 25:8
g 1Ta 9:1
h Sy 3:15
ı Sy 17:3; 1Ta 24:4
i 1Ta 23:6
j Sy 4:3; Sy 8:24; 1Ta 23:24
k 1Ta 24:30
l 1Ta 9:22; 2Ta 31:15
m 2Ta 29:15
n Le 25:34; Sy 35:2; Yş 21:13
o 1Ta 24:1
ö 2Kr 20:3; Öz 12:2
p Tkr 12:28; 1Se 2:10
r Öz 28:20; Elç 24:16
s 2Ta 29:35
ş Tkr 32:46; Me 1:2

2. Sütun

a Tkr 4:29
b Tkr 6:5; Tkr 10:12; 1Kr 8:61
c Tkr 29:9; Yş 1:8

BÖLÜM 32

ç 2Ta 31:20
d İş 8:4
e 2Kr 18:7; 2Kr 18:13; İş 36:1
f 2Ta 19:5
g Lu 9:51
h 1Ta 28:1; Öz 20:18
ı 2Kr 20:20; İş 22:9
i 2Ta 30:14
j 2Ta 25:23
k 2Ta 26:9
l Yr 39:4
m 2Sa 5:9; 1Kr 9:24; 1Kr 11:27; 2Kr 12:20
n 2Ta 23:10
o 2Sa 1:21
ö 2Ta 17:14
p Ne 8:1
r 2Ta 30:22; İş 40:2

s Tkr 31:6; Yş 1:6; 1Ta 28:10; **ş** 2Kr 18:30; **t** 2Kr 6:16; İş 51:12; **u** 2Kr 19:6; 2Ta 20:15; Mt 10:28; **ü** Tkr 31:8.

2Ta 32:5* Sözcük anlamıyla, "Höyük." Muhtemelen kale benzeri bir yapı.

nında ancak insan gücü var;[a] fakat bizim yanımızda bize yardım edecek[b] ve bizim için savaşacak olan Tanrımız Yehova var."[c] Yahuda kralı Hizkiya'nın bu sözleri üzerine halk güç buldu.[ç]

9 Sonra Asur kralı Sanherib,[d] tüm imparatorluk ordusuyla birlikte[e] Lakiş'teyken,[f] Yahuda kralı Hizkiya'ya ve Yeruşalim'deki Yahudalılara adamlarıyla şu haberi gönderdi:

10 "Asur kralı Sanherib diyor ki,[g] Yeruşalim böyle kuşatma altındayken neye güvenip sakin sakin oturuyorsunuz?[h] **11** 'Tanrımız Yehova bizi Asur kralının elinden kurtaracak'[ı] diye Hizkiya[i] sizi kandırıp[j] aç susuz ölüme terk ediyor. **12** O'nun bütün yüksek yerlerini[k] ve sunaklarını[l] ortadan kaldırıp Yahuda ve Yeruşalim'e, 'Hepiniz tek bir sunak[m] önünde eğilecek[n] ve orada kurban dumanı sunacaksınız'[o] diyen Hizkiya değil mi? **13** Benim ve atalarımın, bütün ülkelerin halklarına neler yaptığımızı bilmiyor musunuz?[ö] O milletlerin tanrıları,[p] ülkelerini benim elimden kurtarabildi mi? **14** Atalarımın yok ettiği bütün o milletlerin tanrılarından hangisi kendi halkını elimden kurtarabildi ki, Tanrınız sizi elimden kurtarabilsin?[r] **15** Hizkiya'nın sizi aldatmasına, böyle gözünüzü boyamasına[s] izin vermeyin; ona inanmayın. Çünkü hiçbir milletin ya da krallığın tanrısı, halkını benim elimden ve atalarımın elinden kurtarabilmiş değildir. Tanrınız sizi benim elimden nasıl kurtarsın!"[ş]

16 Sanherib'in hizmetkârları Yehova Tanrı ve kulu Hizkiya aleyhinde daha birçok şey söylediler.[a] **17** Sanherib, İsrail'in Tanrısı Yehova'ya hakaret etmek[b] ve O'nu suçlamak için mektuplar yazıp[c] şöyle dedi: "Diğer memleketlerin tanrıları[ç] nasıl halklarını benim elimden kurtaramadıysa[d] Hizkiya'nın Tanrısı da halkını elimden kurtaramaz." **18** Şehri ele geçirmek amacıyla, Yeruşalim surları üzerindeki halkı korkutup[e] yıldırmak için Yahudi dilinde[f] bağırıyorlardı.[g] **19** Yeryüzündeki halkların insan eliyle yapılmış[h] tanrıları aleyhinde nasıl konuşuyorlarsa, Yeruşalim'in Tanrısı[ı] aleyhinde de öyle konuştular.[i] **20** Kral Hizkiya[j] ve Amots[k] oğlu İşaya[l] peygamber[m] ise durmadan dua ediyor,[n] yardım için göklere feryat ediyordu.[o]

21 Sonunda Yehova bir melek gönderip[ö] Asur kralının ordugâhında[p] bulunan bütün cesur yiğitleri,[r] önderleri ve komutanları yok etti. Böylece kral utanç içinde memleketine döndü. Tanrısının evine gittiği bir gün, kendi oğulları onu kılıçla öldürdüler.[s] **22** Böylece Yehova Hizkiya'yı ve Yeruşalim halkını Asur kralı Sanherib'in[ş] ve diğer düşmanlarının elinden kurtarıp her taraftan rahatlık verdi.[t] **23** Yeruşalim'e gelen birçok kişi Yehova'ya hediyeler[u] ve Yahuda kralı Hizkiya'ya değerli mallar getirdi.[ü] O günden sonra Hizkiya bütün milletlerin gözünde yüceldi.[v]

BÖLÜM 32

a Yr 17:5
1Yh 4:4
b Sy 14:9
Tkr 20:1
2Ta 13:12
c Tkr 20:4
Yş 10:42
2Ta 20:15
Ro 8:31
ç 2Ta 20:20
Lu 22:32
d 2Kr 18:17
e İş 36:2
f İş 37:8
g 2Kr 18:19
h Me 39:1
İş 36:4
ı 2Kr 18:30
2Kr 19:10
Me 50:15
i 2Kr 18:27
İş 36:12
j 2Kr 18:29
k 2Kr 18:4
l 2Kr 18:22
2Ta 31:1
İş 36:7
m Çk 27:1
1Kr 7:48
2Ta 4:1
n Tkr 12:13
o Le 1:13
ö 2Kr 15:29
2Kr 17:5
2Kr 19:11
İş 10:14
İş 37:12
p 2Kr 18:33
2Kr 19:18
Me 115:8
İş 44:8
r Çk 14:3
Çk 15:9
Me 71:11
İş 42:8
s 2Kr 18:29
2Kr 19:10
İş 36:18
ş Çk 5:2
Tkr 32:27
Da 3:15

2. Sütun

a Me 73:9
b İş 37:29
Vh 13:6
c 2Kr 19:14
Ne 6:5
ç 2Kr 19:12
d 2Kr 17:6
e Ne 6:9
f 2Kr 18:26
İş 36:11
g 2Kr 18:28
İş 36:13
h Tkr 4:28
2Kr 19:18
Me 135:15
İş 2:8
Ho 8:6
ı Me 76:2
Me 132:13
i Me 10:13
j 2Kr 19:14

k 2Kr 19:20; **l** İş 37:2; **m** 2Kr 19:2; **n** 2Kr 19:15; Flp 4:6; **o** 2Ta 14:11; Me 50:15; **ö** 2Sa 24:16; **p** 2Kr 19:35; **r** Me 76:5; **s** 2Kr 19:37; İş 37:38; **ş** Me 18:48; **t** 1Kr 8:56; **u** 2Sa 8:11; Ezr 7:15; Me 68:29; **ü** 1Kr 4:21; 2Ta 17:5; **v** 1Sa 2:7; 1Ta 29:25.

24 O sıralarda Hizkiya ölümcül bir hastalığa yakalandı[a] ve Yehova'ya yalvarmaya başladı.[b] Tanrı da onunla konuştu[c] ve ona bir işaret[ç] verdi. **25** Ne var ki Hizkiya gördüğü iyiliğin değerini bilmedi,[d] çünkü yüreği kibirlenmişti.[e] Bu yüzden Tanrı ona, Yahuda'ya ve Yeruşalim'e öfkelendi.[f] **26** Fakat Hizkiya yüreğindeki kibri kırdı; o ve Yeruşalim halkı alçakgönüllülük gösterdi.[g] Böylece Hizkiya'nın döneminde Yehova'nın öfkesini görmediler.[h]

27 Hizkiya büyük zenginlik ve itibara sahip oldu;[ı] gümüş, altın,[i] değerli taşlar,[j] pelesenk yağı,[k] kalkanlar[l] ve bütün güzel eşyaları[m] için ambarlar yaptırdı. **28** Tahıl, yeni şarap[n] ve zeytinyağı koymak için ambarları,[o] çeşitli hayvanlar için ahırları,[ö] sürüleri için de ağılları vardı. **29** Şehirler inşa etti, çok sayıda sığır[p] ve koyun[r] sürüsü edindi; Tanrı ona pek çok mal verdi.[s] **30** Gihon[ş] sularının[t] yukarı kaynağını kapatarak[u] suyun yönünü batıya çeviren ve Davut Şehrine[ü] doğru akıtan Hizkiya'ydı. Hizkiya yaptığı her işte başarılı oldu.[v] **31** Babil[y] yöneticilerinin sözcüleri memlekette görülen işaret[z] hakkında bilgi almak üzere ona geldiklerinde,[a] Tanrı onu sınayıp[b] yüreğindeki her şeyi görmek[c] için onu yalnız bıraktı.[ç]

32 Hizkiya'nın yaptığı diğer işler,[d] vefalı davranışları,[e] Amots oğlu İşaya[f] peygamberin aktardığı görüntüde, Yahuda ve İsrail Krallarının Kitabında[g] yazılıdır. **33** Hizkiya uyuyup atalarına katıldı;[h] onu Davutoğullarının mezarlarına çıkan yamaca gömdüler.[a] Öldüğünde tüm Yahuda ve Yeruşalim halkı onu saygıyla andı.[b] Ve yerine oğlu Manasse[c] kral oldu.

33 Manasse[c] kral olduğunda on iki yaşındaydı, Yeruşalim'de elli beş yıl saltanat sürdü.[d]

2 Yehova'nın İsrailoğulları önünden kovduğu milletlerin[e] iğrenç[f] işlerine uyarak Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[g] **3** Babası Hizkiya'nın yıktığı[h] yüksek yerleri[ı] yeniden yaptı, Baallere[i] sunaklar[j] kurdu ve kutsal direkler[k] dikti. Tüm gökler ordusu[l] önünde eğilip[m] onlara kulluk etmeye başladı.[n] **4** Ve Yehova'nın evinde sunaklar[o] yaptı; Yehova o ev hakkında "İsmimi Yeruşalim'de devirler boyu taşıyacak"[ö] demişti. **5** Yehova'nın evinin iki avlusunda[p] tüm gökler ordusu[r] için sunaklar yaptı.[s] **6** Kendi oğullarını Hinnomoğlu Vadisinde[ş] ateşte yaktı,[*t] büyücülük yaptı,[u] falcılıkla[ü] ve sihirle[v] uğraştı, medyumlar,[y] biliciler[z] atadı. Yehova'nın gözünde kötü olan birçok şey yaparak O'nu öfkelendirdi.[a]

7 Ayrıca yaptığı oyma putu[b] Tanrı'nın evine koydu;[c] oysa Tanrı o ev hakkında Davut'a ve oğlu Süleyman'a şöyle demişti: "Bu

BÖLÜM 32
a 2Kr 20:1
İş 38:1
b Me 5:2
İş 38:2
Flp 4:6
c 2Kr 20:5
İş 38:4
ç 2Kr 20:9
2Ta 32:31
İş 38:8
İş 38:22
d Me 116:12
e Öz 8:13
Öz 16:18
Öz 29:23
Ga 6:3
1Pe 5:5
f Öz 15:25
g 2Ta 33:12
2Ta 34:27
Yr 26:19
h 2Kr 20:19
ı 2Ta 1:12
2Ta 9:27
2Ta 17:5
i 1Kr 10:14
j 1Kr 10:2
k 1Kr 10:10
l 1Kr 10:17
m 1Kr 9:19
n 2Ta 26:10
o 2Ta 8:6
ö 1Kr 4:26
p 1Ta 27:29
r Ey 1:3
s Tkr 8:18
1Ta 29:12
2Ta 25:9
Öz 10:22
ş 1Kr 1:33
1Kr 1:45
t İş 22:9
İş 22:11
u 2Ta 32:4
ü 2Sa 5:9
v Yş 1:8
Me 1:3
y Ba 10:10
Ba 11:9
z 2Kr 20:8
İş 38:8
a 2Kr 20:12
İş 39:1
b Ba 22:1
Tkr 8:16
Me 7:9
c Tkr 8:2
Me 139:23
ç Hk 16:20
1Ko 10:13
d 2Kr 20:20
e 2Ta 31:20
2Ta 31:21
f İş 1:1
g 2Ta 16:11
h 1Kr 1:21

2. Sütun
a 1Kr 11:43
b Ba 50:10
Tkr 34:8
c 1Ta 3:13

BÖLÜM 33
ç Mt 1:10; **d** 2Kr 21:1; **e** 2Kr 21:2; **f** Tkr 18:9; 2Ta 28:3; **g** 2Kr 16:2; **h** 2Kr 18:22; 2Ta 32:12; **ı** 2Kr 18:4; **i** Hk 2:11; 2Ta 28:2; **j** 1Kr 16:32; 1Kr 18:26; **k** Tkr 16:21; 1Kr 14:23; Yr 17:2; **l** 2Kr 23:5; Ey 31:26; **m** Tkr 4:19; 2Kr 17:16; **n** 2Kr 21:3; **o** 2Kr 16:10; 2Ta 34:4; **ö** Tkr 12:11; 2Kr 21:4; 2Ta 6:6; **p** 1Kr 6:36; 1Kr 7:12; **r** Tkr 17:3; 2Kr 23:5; Yr 8:2; **s** 2Kr 21:5; **ş** Yş 15:8; 2Kr 23:10; **t** 2Kr 16:3; 2Ta 28:3; **u** Le 19:26; **ü** Tkr 18:10; **v** 2Kr 9:22; **y** Le 20:6; **z** Tkr 18:11; **a** 2Kr 21:6; **b** 2Kr 21:7; **c** 2Kr 23:6.

2Ta 33:6* Sözcük anlamıyla, "ateşten geçirdi"

ev ve tüm İsrail kabileleri içinden seçtiğim[a] Yeruşalim, ismimi[b] devirler boyunca taşıyacak.[c] **8** İsrail, kulum Musa eliyle[ç] kendisine verdiğim tüm emirlere,[d] kanun,[e] kural[f] ve hükümlerin[g] tümüne uymaya dikkat ederse, atalarına verdiğim[h] topraklardan[ı] onu bir daha çıkarmayacağım." **9** Manasse[i] Yahuda'yı ve Yeruşalim halkını ayartarak[j] Yehova'nın önlerinden yok ettiği milletlerden[k] daha kötü şeyler yapmalarına yol açtı.[l]

10 Yehova Manasse ve halkıyla birçok kez konuştu, ama dinlemediler.[m] **11** Sonunda Yehova onların üzerine Asur kralının[n] ordu komutanlarını gönderdi;[o] Manasse'yi bir kaya kovuğunda[o] ele geçirdiler. Onu iki tunç prangaya vurup[p] Babil'e götürdüler. **12** Manasse sıkıntıya düşünce[r] atalarının Tanrısı Yehova'nın önünde büyük bir alçakgönüllülük gösterdi[s] ve Tanrısından lütuf dilemeye[ş] başladı. **13** Tanrı'ya durmadan dua ediyordu; O da yalvarışlarını kabul etti[t] ve onun lütuf dileğini duydu. Onu Yeruşalim'e, krallığına geri getirdi.[u] Ve Manasse, Yehova'nın gerçek Tanrı olduğunu anladı.[ü]

14 Bundan sonra Davut Şehri[v] için bir dış[y] sur yaptı; sur vadideki Gihon'un[z] batısına doğru, Balık Kapısına[a] kadar uzanıyordu. Suru Ofel'in[b] etrafını dolanacak şekilde ve çok yüksek yaptı. Bundan başka, Yahuda'nın tüm surlu şehirlerine ordu komutanları yerleştirdi.[c] **15** Bütün yabancı ilahları ve yaptığı putu[ç] Yehova'nın evinden kaldırdı;[d] Yehova'nın evinin bulunduğu dağda ve Yeruşalim'de inşa etmiş olduğu bütün sunakları[a] kaldırdı, hepsini şehir dışına attırdı. **16** Ayrıca Yehova'nın sunağını hazırladı[b] ve üzerinde paylaşma kurbanları[c] ve şükran kurbanları[ç] sunmaya başladı. Yahuda halkına, İsrail'in Tanrısı Yehova'ya kulluk etmelerini söyledi.[d] **17** Ne var ki, halk yüksek yerlerde kurban sunmaya devam ediyordu;[e] ancak bunu Tanrıları Yehova'ya sunuyorlardı.

18 Manasse'nin yaptığı diğer işler, Tanrısına duası,[f] İsrail'in Tanrısı Yehova adına onunla konuşan görenlerin[g] sözleri, hepsi İsrail krallarının işlerini anlatan kayıtlarda bulunur.[h] **19** Onun duası,[ı] yakarışına[i] aldığı karşılık, işlediği bütün günahlar,[j] sadakatsizliği,[k] alçakgönüllülük göstermeden önce[l] nerelerde yüksek yerler[m] inşa ettiği, nerelerde kutsal direkler,[n] oyma putlar diktiği,[o] görenlerinin sözlerinde kayıtlıdır. **20** Sonra Manasse uyuyup atalarına katıldı;[ö] onu kendi evinde gömdüler.[p] Yerine oğlu Amon[r] kral oldu.

21 Amon[s] kral olduğunda yirmi iki yaşındaydı, Yeruşalim'de iki yıl saltanat sürdü.[ş] **22** Babası Manasse gibi[t] Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı;[u] babasının[ü] yaptığı bütün oyma putlara[v] kurban kesti[y] ve onlara kulluk etti.[z] **23** Yehova'nın önünde babası Manasse gibi[a] alçakgönüllülük göstermedi;[b]

BÖLÜM 33

a Me 132:14
b 2Kr 23:27
c 2Ta 7:16
ç Le 10:11
d Tkr 4:40
e Tkr 4:44
f Tkr 6:1
g Tkr 11:1
Tkr 12:1
h 1Ta 17:9
ı 2Sa 7:10
i 2Kr 21:16
j 1Kr 14:16
Vz 9:18
k Le 18:24
Tkr 2:21
Yş 24:8
l 2Kr 21:11
m 2Ta 36:16
Öz 29:1
Zk 1:4
Elç 7:51
n Ne 9:32
o Tkr 28:36
ö 1Sa 13:6
p Ey 36:8
Me 107:10
r Le 26:40
Tkr 4:30
s 2Ta 32:26
Lu 18:14
1Pe 5:6
ş Me 50:15
t 1Ta 5:20
Ezr 8:23
u İş 1:18
ü Tkr 29:6
Me 9:16
Da 4:25
v 2Sa 5:9
y 2Ta 32:5
z 2Ta 32:30
a Ne 3:3
b 2Ta 27:3
c 2Ta 11:11
2Ta 11:12
ç 2Kr 21:7
2Ta 33:7
İş 30:22
d İş 2:18
He 18:21
Ho 14:3
Mt 3:8

2. Sütun

a 2Kr 21:4
2Kr 21:5
b 2Ta 29:18
c Le 3:1
ç Le 7:12
d 2Ta 14:4
e 2Ta 32:12
f 2Ta 33:12
g 1Sa 9:9
İş 29:10
h 1Kr 15:31
ı 2Ta 33:12
Öz 1:5:8
i 2Ta 33:13
1Yh 1:9
j 2Kr 21:2
k 2Kr 21:9
l 2Ta 33:12

m 2Kr 21:3; **n** 2Kr 21:7; **o** 2Ta 33:7; **ö** 2Kr 21:18; **p** 2Ta 21:20; 2Ta 28:27; **r** 1Ta 3:14; **s** Mt 1:10; **ş** 2Kr 21:19; **t** 2Kr 21:20; 2Ta 33:2; He 20:18; **u** 1Kr 16:19; 2Ta 22:4; **ü** 2Kr 21:7; 2Ta 33:7; **v** Çk 20:4; Tkr 7:5; **y** İş 44:15; **z** 2Kr 17:41; İş 44:17; **a** 2Ta 33:12; **b** 2Ta 36:12; Yr 8:12.

Amon suçlarını daha da artırdı.[a] **24** Sonunda Amon'un hizmetkârları düzen kurup[b] onu kendi evinde öldürdüler.[c] **25** Fakat memleket halkı[c] Kral Amon'a[d] düzen kuranların hepsini[e] öldürdü;[f] sonra da yerine oğlu Yoşiya'yı[g] kral yaptılar.

34 Yoşiya[h] kral olduğunda sekiz[i] yaşındaydı, Yeruşalim'de otuz bir yıl saltanat sürdü.[i] **2** Yoşiya Yehova'nın gözünde doğru olanı yaptı[j] ve atası Davut'un izinden gitti,[k] sağa sola sapmadı.[l]

3 Krallığının sekizinci yılında, henüz çok gençken,[m] atası Davut'un Tanrısına yöneldi.[n] Krallığının on ikinci yılında ise Yahuda ve Yeruşalim'i yüksek yerlerden,[o] kutsal direklerden,[ö] oyma putlardan[p] ve dökme heykellerden temizlemeye başladı.[r] **4** Onun gözetiminde Baal'ın[s] sunaklarını yıktılar.[ş] Ve kral, üzerlerindeki buhurdanları[t] kırıp parçaladı; kutsal direkleri,[u] oyma putları[ü] ve dökme heykelleri parçalayıp un ufak etti.[v] Sonra tozlarını bir zamanlar onlara kurban sunanların mezarları üzerine serpti.[y] **5** Kâhinlerin kemiklerini[z] kendi sunakları üzerinde yaktı.[a] Böylece Yahuda ve Yeruşalim'i temizledi.

6 Ayrıca Naftali'ye kadar Manasse,[b] Efraim,[c] Şimeon şehirlerinde ve çevrelerindeki harap yerlerde, **7** sunakları,[ç] kutsal direkleri[d] ve oyma putları[e] parçalayıp un ufak etti.[f] Tüm İsrail topraklarındaki buhurdanları[g] kırıp parçaladı, sonra da Yeruşalim'e döndü.

BÖLÜM 33

a 2Ta 28:22
Yr 7:26
2Ti 3:13
b 1Kr 15:27
2Ta 24:25
2Ta 25:27
c 2Kr 21:23
Me 55:23
ç 2Ta 36:1
d 2Kr 21:24
e 2Ta 25:3
f Ba 9:6
Sy 35:31
g 2Kr 21:26

BÖLÜM 34

h 1Kr 13:2
Tsf 1:1
Mt 1:10
ı 2Ta 24:1
i 2Kr 22:1
j 2Kr 18:3
k 1Kr 11:38
l 2Kr 22:2
m 1Ta 22:5
Me 119:9
n 2Ta 15:2
o 2Ta 33:17
ö 2Kr 23:14
p 2Ta 33:22
r 2Kr 23:4
s Hk 2:11
2Ta 33:3
ş Le 26:30
Tkr 7:5
t 2Ta 14:5
u 2Kr 23:4
ü Hk 18:18
v Çk 32:20
Tkr 9:21
y 2Kr 10:25
2Kr 23:6
z 1Kr 13:2
a 2Kr 23:16
b 2Ta 30:10
2Ta 31:1
c 2Kr 23:19
2Ta 30:1
ç Tkr 12:3
2Kr 23:12
d 2Kr 23:4
e 2Kr 17:41
2Ta 33:19
f Tkr 9:21
g 2Ta 14:5

2. Sütun

a 2Kr 22:3
b 2Kr 22:12
c 2Kr 22:5
ç 1Ta 26:12
d 2Ta 30:11
e 2Ta 31:1
f 2Ta 30:18
g 2Kr 22:4
h 2Kr 22:5
ı 2Kr 22:6
i 2Kr 16:14
2Ta 28:24
2Ta 33:4
2Ta 33:7
2Ta 33:22

8 Krallığının on sekizinci[a] yılında memleketi ve mabedi temizledikten sonra, Atsalya oğlu Şafan'ı[b] ve şehrin yöneticisi Maaseya'yı ve saray tarihçisi Yoahaz oğlu Yoah'ı, Tanrısı Yehova'nın evini onarmaya[c] gönderdi. **9** Onlar da kapı bekçisi[ç] Levioğullarının Manasse'den,[d] Efraim'den[e] ve İsrail'in geri kalanından,[f] tüm Yahuda ile Benyamin'den ve Yeruşalim halkından toplayarak Tanrı'nın evine getirdiği parayı götürüp başkâhin Hilkiya'ya[g] teslim ettiler. **10** Parayı Yehova'nın evindeki işlerin başına atananlara verdiler;[h] Yehova'nın evinde çalışanlar da bunu, evi yenilemek ve onarmak üzere kullandılar. **11** Yontma taşlar,[ı] menteşelerin takılacağı keresteler satın almak ve Yahuda krallarının[i] yıkılmaya terk ettiği yapıları kirişlerle onarmak için parayı zanaatçılara ve yapı ustalarına[j] verdiler.

12 Adamlar işlerinde sadakatle[k] çalışıyordu; onların başına işin gözetimi için, Levi soyundan, Merarioğullarından[l] Yahat ile Obadya, Kohatoğullarından[m] Zekeriya ile Meşullam atanmıştı. Her biri müzik aletleri[n] çalmakta usta olan Levioğulları **13** yük taşıyanların[o] başındaydılar ve çeşitli işlerde çalışan işçilerin gözetiminden[ö] sorumluydular. Levioğullarından[p] bazıları da yazman,[r] memur ve kapı görevlisi[s] olarak çalıştı.

14 Yehova'nın evine getirilen

j 2Kr 12:12; **k** 2Kr 12:15; Ne 7:2; Öz 28:20; 1Ko 4:2; **l** 1Ta 23:6; 1Ta 24:26; **m** 1Ta 9:32; 2Ta 20:19; **n** 1Ta 16:4; 1Ta 25:1; **o** 2Ta 2:10; **ö** 2Ta 2:18; **p** 1Ta 23:3; **r** 1Ta 18:16; **s** 1Ta 9:17; 2Ta 8:14.

parayı[a] oradan çıkarırlarken, kâhin Hilkiya,[b] Musa eliyle[c] verilmiş olan Yehova'nın kanun[ç] kitabını[d] buldu. **15** Hilkiya yazman Şafan'a,[e] "Yehova'nın evinde kanun kitabını buldum" dedi. Ve Hilkiya kitabı Şafan'a verdi. **16** Sonra Şafan kitabı krala götürüp şunları söyledi: "Hizmetkârların kendilerine verilen bütün işleri yapıyorlar. **17** Yehova'nın evinde biriken parayı alıp işin başına atananlara ve işçilere teslim ettiler."[f] **18** Yazman Şafan krala ayrıca "Kâhin Hilkiya bana bir kitap[g] verdi"[h] dedi ve kralın önünde kitabı okumaya başladı.[ı]

19 Kral kanundaki sözleri duyar duymaz giysilerini yırttı.[i] **20** Sonra Hilkiya'ya,[j] Şafan oğlu Ahikam'a,[k] Mika oğlu Abdon'a, yazman[l] Şafan'a[m] ve kralın hizmetkârı Asaya'ya[n] şöyle emretti: **21** "Gidin, bulunan bu kitabın[o] sözleri hakkında benim için,[ö] İsrail ve Yahuda'da artakalan halk için Yehova'ya danışın.[p] Yehova'nın üzerimize yağdıracağı gazap[r] çok büyük; çünkü atalarımız Yehova'nın sözünü tutmadı ve bu kitapta yazılanları yerine getirmediler."[s]

22 Bunun üzerine, Hilkiya ile kralın gönderdiği kişiler, Harhas oğlu Tikva oğlu, giysi sorumlusu[ş] Şallum'un karısı Hulda[t] peygambere[u] gittiler. Hulda Yeruşalim'de, ikinci mahallede oturuyordu; ona olanları anlattılar. **23** Kadın da onlara,

"İsrail'in Tanrısı Yehova şunları söylüyor" dedi; "Sizi bana gönderen adama deyin ki, **24** Yehova şöyle diyor: 'Bu yere ve burada yaşayanların[a] başına felaket getiriyorum;[b] Yahuda kralının önünde okudukları kitapta yazılı olan bütün lanetler[c] başlarına gelecek.[ç] **25** Çünkü Beni bıraktılar,[d] başka tanrılara kurban dumanı sundular[e] ve elleriyle yaptıkları putlarla[f] Beni öfkelendirdiler.[g] Bu yere gazabımı[h] yağdıracağım ve öfkem sönmeyecek.'[ı] **26** Sizi Yehova'ya danışmaya gönderen Yahuda kralına gelince, ona şöyle diyeceksiniz: Duyduğun sözler[i] hakkında İsrail'in Tanrısı Yehova diyor ki,[j] **27** 'Mademki bu yer ve burada yaşayanlar hakkında söylediklerimi duyunca Tanrı'nın önünde alçakgönüllülük gösterdin,[k] evet, Benim önümde alçakgönüllü davrandın,[l] giysilerini yırtıp[m] önümde ağladın ve yüreğinin[n] yumuşak olduğunu gösterdin, Ben de seni işittim',[o] Yehova'nın sözü. **28** 'Mezarına huzur içinde[ö] gireceksin, seni atalarına kavuşturacağım. Bu yerin ve halkının başına getireceğim büyük felaketi sen görmeyeceksin.' "[p]

Adamlar dönüp bu cevabı krala bildirdiler. **29** Kral da haber gönderip Yahuda ve Yeruşalim'in bütün ihtiyarlarını yanına topladı.[r] **30** Sonra kral tüm Yahuda erkeklerini, Yeruşalim'de yaşayanları, kâhinleri,[s] Levioğullarını ve küçüğünden büyüğüne kadar tüm halkı yanına alıp Yehova'nın evine[s] çıktı. Yehova'nın evinde bulunan[t] ahit kitabını halka yüksek sesle okumaya başladı.[u]

BÖLÜM 34

a 2Kr 22:4
b 2Kr 22:8
c Le 10:11
Le 26:46
ç Tkr 17:18
2Ta 35:26
d Tkr 31:24
Tkr 31:26
e 2Kr 22:10
f 2Kr 22:5
g Tkr 31:24
Yş 1:8
h 2Kr 22:8
ı Tkr 17:19
Me 119:46
i Me 119:120
j 2Kr 22:14
k 2Kr 25:22
Yr 40:14
l 2Kr 19:2
m 2Kr 22:9
n 2Kr 22:12
o Tkr 31:24
Yş 1:8
ö Yr 42:2
p Çk 18:15
1Sa 9:9
1Kr 22:7
r Le 26:16
Tkr 28:15
s Tkr 30:18
Tkr 31:16
Tkr 32:15
İb 10:31
ş 2Kr 10:22
Ne 7:72
t 2Kr 22:14
u Çk 15:20
Hk 4:4
Lu 2:36
Elç 21:9

2. Sütun

a Yr 35:17
b Yş 23:16
2Kr 21:12
c Le 26:16
Tkr 28:15
Tkr 30:18
Yş 23:13
Da 9:11
ç 2Kr 22:16
d Tkr 28:20
2Ta 24:20
e 2Kr 23:5
2Ta 28:3
f 2Kr 22:17
g 1Kr 14:9
2Kr 21:3
h Tkr 29:23
2Ta 34:21
ı Yr 4:4
Yr 7:20
He 20:48
i Tkr 28:15
2Ta 34:19
j 2Kr 22:18
k 2Ta 32:26
l 2Kr 22:19
m 2Ta 34:19
n Me 34:18
o 2Ta 33:13
Me 10:17
Me 86:5

ö Me 37:37; **p** 1Kr 21:29; 2Kr 22:20; İş 39:8; 1Pe 5:5; **r** 2Kr 23:1; **s** 2Kr 23:2; **ş** 1Kr 6:1; 1Kr 8:10; **t** 2Kr 22:10; **u** 2Ta 17:9; Ne 8:3.

31 Kral kendi yerinde durdu[a] ve Yehova'nın yolunda yürüyeceğine, O'nun emirlerine,[b] hatırlatmalarına[c] ve kurallarına[ç] bütün yüreğiyle,[d] bütün canıyla[e] uyacağına ve bu kitapta yazılı ahdin sözlerini[f] yerine getireceğine[g] dair Yehova'nın önünde ahit yaptı.[h] **32** Ayrıca Yeruşalim ve Benyamin topraklarında bulunan herkesin ahit konusundaki tavrını göstermesini istedi. Böylece Yeruşalim halkı Tanrı'nın, atalarının Tanrısının ahdine uymaya başladı.[ı] **33** O günden sonra Yoşiya İsrailoğullarına ait topraklardan iğrenç[i] putların hepsini kaldırdı.[j] İsrail'de bulunan herkesin Tanrıları Yehova'ya kulluk etmesini sağladı. Onun döneminde halk atalarının Tanrısı Yehova'nın yolundan ayrılmadı.[k]

35 Sonra Yoşiya,[l] Yeruşalim'de Yehova için bir Fısıh[m] kutlaması düzenledi; birinci[n] ayın on dördüncü[o] günü Fısıh kurbanını[ö] kestiler. **2** Böylece kâhinleri görevlerine yerleştirdi[p] ve Yehova'nın evindeki hizmetleri[r] için onlara cesaret verdi.[s] **3** Sonra Yehova için kutsal olan ve bütün İsrail halkını eğiten[ş] Levioğullarına şöyle dedi: "Kutsal[t] Sandığı İsrail kralı Davut oğlu Süleyman'ın yaptığı eve[u] koyun; onu artık omuzlarınızda bir yük gibi taşımayacaksınız.[ü] Şimdi Tanrınız Yehova'ya ve halkı İsrail'e hizmet edin.[v] **4** İsrail kralı Davut'un ve oğlu Süleyman'ın yazdığı[y] düzene uyarak, aşiretlerinize,[z] bölüklerinize[a] göre hazırlanın. **5** Aşiretlerine göre ayrılmış sınıfların yanında onlara hizmet etmek için siz Levioğulları[a] aşiretlerinden[b] bir bölük olsun; kardeşleriniz olan halk için kutsal yerde durun.[c] **6** Sonra Fısıh[ç] kurbanını kesin, kendinizi arındırın[d] ve Yehova'nın Musa aracılığıyla bildirdiği sözü yerine getirmek üzere kardeşleriniz için hazırlanın."[e]

7 Yoşiya Fısıh kurbanını sunmaları için orada bulunan halka sürülerle otuz bin erkek kuzu ve oğlak, üç bin de sığır bağışladı.[f] Bunların hepsi kralın mallarındandı.[g] **8** Kralın yanındaki yöneticiler[h] de bağışta bulunup, halk için, kâhinler için ve Levioğulları için gönüllü sunular verdiler.[ı] Tanrı'nın evinin ileri gelenleri Hilkiya,[i] Zekeriya ve Yehiel, Fısıh kurbanı olarak kâhinlere iki bin altı yüz davar ile üç yüz sığır verdiler. **9** Konanya, kardeşleri Şemaya ile Netanel, Levioğullarının önderleri Haşabya, Yeiel ve Yozabad Fısıh kurbanı olarak Levioğullarına beş bin davar ile beş yüz sığır bağışladılar.

10 Hizmetle ilgili hazırlıklar bitince,[i] kâhinler ve bölüklerine göre Levioğulları,[k] kralın emrine uyarak[l] yerlerini aldı.[m] **11** Fısıh kurbanını kestiler;[n] Levioğulları derileri[o] yüzerken, kâhinler[ö] onların elinden aldıkları kanı sunağa serpiyordu.[p] **12** Ayrıca yakılan sunuları, aşiretlerine[r] göre[s] halka vermek ve Musa'nın kitabında yazılanlara uygun şekilde Yehova'ya sunmak[ş] üzere

BÖLÜM 34

a 2Kr 23:3
b Tkr 5:1
Tkr 6:1
c Tkr 4:45
1Kr 2:3
ç Tkr 12:1
d Tkr 6:5
Tkr 10:12
e Tkr 11:13
f Tkr 31:24
2Kr 22:8
g Me 119:106
h Ezr 10:3
ı 2Ta 30:12
2Ta 33:16
i 1Kr 11:5
j 2Kr 23:5
k Çk 3:6

BÖLÜM 35

l 2Kr 23:21
m Çk 12:11
Le 23:5
Sy 9:2
n Tkr 16:1
o Sy 9:3
Yş 5:10
Ezr 6:19
ö Çk 12:21
1Ko 5:7
p 1Ta 23:32
2Ta 23:18
2Ta 31:2
r Kl 4:17
s Elç 20:2
İb 10:25
1Pe 5:12
ş Tkr 33:10
2Ta 17:9
2Ta 30:22
Ne 8:8
t 2Ta 8:11
u 1Kr 6:38
2Ta 5:7
ü Sy 4:15
1Ta 23:26
v Sy 16:9
Me 2:11
Me 100:2
Tit 1:1
y 1Ta 23:6
2Ta 8:14
z 1Ta 9:10
1Ta 9:34
a 1Ta 24:1

2. Sütun

a 1Ta 24:30
b 1Ta 23:11
1Ta 24:4
c Me 135:2
ç Çk 12:21
2Ta 30:15
d 2Ta 29:5
Ezr 6:20
e Çk 12:42
f 2Ta 30:24
g 1Ta 29:3
h 1Ta 28:1
ı Öz 11:25
Elç 20:35

i 2Kr 23:4; 2Ta 34:14; **j** 2Ta 35:6; **k** 1Ta 23:6; **l** Ezr 6:18; **m** 2Ta 30:16; Me 135:2; **n** Çk 12:6; **o** Le 1:6; 2Ta 29:34; **ö** Sy 18:7; **p** Le 1:5; 2Ta 29:22; 2Ta 30:16; İb 9:21; **r** 1Ta 23:11; 1Ta 24:30; **s** 2Ta 35:5; 1Ko 14:40; **ş** Le 3:9; Le 3:14.

hazırladılar;[a] sığırlar için de aynı şeyleri yaptılar. **13** Usule uygun olarak Fısıh[b] sunusunu ateşte pişirdiler;[c] kutsal sunuları tencerelerde, tavalarda ve kazanlarda pişirdiler,[ç] sonra hemen getirip bütün halka verdiler.[d] **14** Daha sonra da kendileri ve kâhinler için hazırlık yaptılar,[e] çünkü Harun soyundan kâhinler yakılan kurbanların[f] ve yağların[g] sunulmasıyla gece vaktine kadar uğraşmıştı. Bu nedenle Levioğulları, hem kendileri hem de Harunoğullarından kâhinler için hazırlık yaptılar.[h]

15 Asafoğullarından[ı] ilahiciler,[i] Davut'un,[j] Asaf'ın,[k] Heman'ın[l] ve kralın göreni[m] olan Yedutun'un[n] emrine göre görevlerinin başındaydı; kapı görevlileri[o] de kapılarda nöbetteydi.[ö] Görevlerinden ayrılmaları gerekmedi, çünkü kardeşleri Levioğulları onlar için hazırlık yapmıştı.[p] **16** Böylece o gün, Kral Yoşiya'nın emrine göre,[r] Fısıh'ı kutlamak[s] ve Yehova'nın sunağında yakılan sunular sunmak üzere Yehova'nın hizmetiyle ilgili gereken her şey hazırlanmıştı.

17 Orada bulunan İsrailoğulları o gün Fısıh'ı kutladılar,[ş] yedi gün boyunca da Mayasız Ekmek Bayramını kutladılar.[t] **18** Samuel peygamberin zamanından beri İsrail'de böyle bir Fısıh kutlanmamıştı.[u] İsrail krallarından hiçbiri de,[ü] Yoşiya'nın, kâhinlerin, Levioğullarının, orada bulunan Yahuda ve İsrail halkının ve Yeruşalim'de yaşayanların kutladığı gibi bir Fısıh kutlamamıştı. **19** Bu Fısıh Yoşiya'nın saltanatının on sekizinci yılında kutlandı.[a]

20 Bütün bunlardan ve Yoşiya mabedi hazırladıktan sonra, Mısır kralı[b] Neko,[c] savaşmak için Fırat kıyısındaki Karkamış[c] üzerine yürüdü. Yoşiya[d] da onunla savaşmak için[e] yola çıktı. **21** Bunun üzerine Neko ulaklarla ona şu haberi gönderdi: "Benden ne istiyorsun ey Yahuda kralı? Ben bugün seninle değil başka bir krallıkla savaşmaya gidiyorum. Onları sıkıntıya düşürmemi Tanrı söyledi. Kendi iyiliğin için benden uzak dur da, benimle birlikte olan Tanrı seni yok etmesin."[f] **22** Fakat Yoşiya onunla savaşmaktan vazgeçmedi;[g] savaşa girmek için kılık değiştirdi.[h] Neko'nun[ı] söylediği, Tanrı'nın ağzından çıkmış sözleri dinlemedi ve Megiddo Ovasında[i] savaşmaya geldi.

23 Kral Yoşiya keskin nişancılar[j] tarafından vuruldu ve hizmetkârlarına "Beni indirin, ağır yaralandım!"[k] dedi. **24** Hizmetkârları da onu savaş arabasından indirip kendisine ait ikinci arabaya bindirdiler, Yeruşalim'e götürdüler.[l] Ve Yoşiya öldü,[m] atalarının mezarlığına gömüldü;[n] tüm Yahuda ve Yeruşalim onun için yas tuttu.[o] **25** Yeremya[ö] Yoşiya için ağıt yaktı;[p] bütün erkek ve kadın[r] ilahiciler de bugüne kadar ağıtlarında hep Yoşiya'dan söz ederler. İsrail'de bir gelenek haline gelen bu ağıtlar diğer ağıtlar arasına kaydedilmiştir.[s]

BÖLÜM 35

a Le 3:5
Le 3:11
Le 3:16
b Çk 12:8
c Tkr 16:7
ç Le 6:28
Sy 6:19
d Ro 12:11
e 2Ta 31:19
f Le 3:5
g Le 3:3
Le 3:14
h 2Ta 35:11
ı 1Ta 16:37
2Ta 29:13
Me 50:Üst
i 1Ta 15:27
2Ta 5:12
Ezr 2:41
j 1Ta 23:5
2Ta 29:26
k 1Ta 25:2
l 1Ta 16:41
m 1Sa 9:9
n 1Ta 16:42
1Ta 25:3
o 1Ta 9:17
1Ta 26:12
ö 1Ta 26:13
p 2Ta 35:11
r 2Kr 23:21
s Le 23:5
Sy 28:16
ş Çk 12:43
Tkr 16:1
t Çk 12:15
Le 23:6
Sy 28:17
Tkr 16:3
2Ta 30:21
1Ko 5:8
u 2Kr 23:22
ü 2Ta 30:5
2Ta 30:26

2. Sütun

a 2Kr 23:23
b 2Kr 23:29
c Yr 46:2
ç İş 10:9
d 2Kr 22:1
e 2Kr 23:29
Öz 3:30
Öz 26:17
f 2Ta 25:19
Öz 27:12
g Öz 15:10
h 1Kr 14:2
1Kr 22:30
2Ta 18:29
ı 2Kr 23:33
Yr 46:2
i Hk 1:27
Hk 5:19
1Kr 4:12
2Kr 9:27
2Kr 23:30
Zk 12:11
Vh 16:16
j 2Kr 9:24
2Ta 18:33
k 1Kr 22:34
l 2Kr 23:30

m Me 146:4; Vz 8:14; Vz 9:10; **n** 2Ta 34:28; **o** Tkr 34:8; 1Kr 14:18; **ö** Yr 1:1; **p** Ağ 4:20; **r** Yr 9:17; Yr 9:20; **s** Yr 22:20.

26 Yoşiya'nın diğer yaptıkları,[a] vefalı işleri,[b] Yehova'nın kanununda[c] yazılanlara uygun davranışları, **27** başından sonuna kadar bütün yaptıkları,[ç] İsrail ve Yahuda Krallarının Kitabında[d] yazılıdır.

36 O zaman memleket halkı Yoşiya oğlu Yehoahaz'ı[e] alıp Yeruşalim'de[f] babasının yerine kral yaptı. **2** Yehoahaz kral olduğunda yirmi üç yaşındaydı, Yeruşalim'de üç ay saltanat sürdü.[g] **3** Mısır kralı onu Yeruşalim'de tahttan indirdi[h] ve ülkeden ceza olarak yüz talant gümüş[ı] ve bir talant altın istedi. **4** Mısır kralı[i] ayrıca, onun kardeşi Elyakim'i[i] Yahuda ile Yeruşalim'in kralı yaptı ve ismini Yehoyakim olarak değiştirdi. Ve Neko,[k] Yehoahaz'ı alıp Mısır'a götürdü.[l]

5 Yehoyakim[m] kral olduğunda yirmi beş yaşındaydı, Yeruşalim'de on bir yıl saltanat sürdü;[n] Tanrısı Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[o] **6** Babil kralı Nabukadnezar[ö] onun üzerine yürüdü;[p] iki tunç prangaya vurup Babil'e götürdü.[r] **7** Nabukadnezar[s] Yehova'nın evindeki takımlardan[ş] bazılarını da alıp Babil'e götürdü ve Babil'deki sarayına koydu.[t] **8** Yehoyakim'in yaptığı diğer şeyler,[u] iğrenç işleri,[ü] açığa çıkan kötülüklerinin hepsi İsrail ve Yahuda Krallarının Kitabında[v] yazılıdır. Yerine oğlu Yehoyakin[y] kral oldu.

9 Yehoyakin[z] kral olduğunda on sekiz yaşındaydı, Yeruşalim'de üç ay on gün saltanat sürdü[a] ve Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[a] **10** Yılın başında[b] Kral Nabukadnezar adamlar gönderip,[c] onu Yehova'nın evindeki güzel eşyalarla birlikte[ç] Babil'e getirtti.[d] Sonra da onun yerine babasının kardeşi Tsedekiya'yı[e] Yahuda ve Yeruşalim kralı yaptı.[f]

11 Tsedekiya[g] kral olduğunda yirmi bir yaşındaydı, Yeruşalim'de on bir yıl saltanat sürdü.[h] **12** Tanrısı Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[ı] Yehova'nın emriyle konuşan Yeremya[i] peygamberin[j] önünde alçakgönüllülük göstermedi.[k] **13** Kendisine Tanrı adıyla yemin ettiren[l] Kral Nabukadnezar'a da başkaldırdı;[m] İsrail'in Tanrısı Yehova'ya dönmemek için dik başlılık etti*[n] ve yüreğini nasırlaştırdı.[o] **14** Üstelik önde gelen kâhinlerin[ö] hepsi ve halk da milletlerin bütün iğrenç[p] işlerini yaparak büyük hainlik ettiler. Böylece Yehova'nın Yeruşalim'de kutsadığı evini kirlettiler.[r]

15 Atalarının Tanrısı Yehova tekrar tekrar habercilerini gönderip onları uyardı,[s] çünkü halkına ve meskenine[ş] acıyordu.[t] **16** Fakat onlar Tanrı'nın habercileriyle hep alay ettiler,[u] sözlerini hor gördüler[ü] ve peygamberlerini aşağıladılar.[v] Sonunda Yehova halkına o kadar öfkelendi ki,[y] artık kurtuluş yolları kalmadı.[z]

BÖLÜM 35

a 2Kr 23:28
b 2Ta 32:32
Öz 19:22
c Tkr 31:24
ç 2Ta 26:22
d 2Ta 25:26

BÖLÜM 36

e 1Ta 3:15
Yr 22:11
f 2Kr 23:30
g 2Kr 23:31
h 2Kr 23:33
ı 2Kr 18:14
2Ta 27:5
i 2Ta 35:20
j 2Kr 23:34
k 2Kr 23:29
Yr 46:2
l Yr 22:12
m Yr 26:21
Yr 36:32
n 2Kr 23:36
o 2Kr 23:37
ö 2Kr 25:1
Ezr 1:7
Yr 25:1
Da 1:1
p 2Kr 24:1
r 2Kr 24:16
s Da 1:2
ş 2Kr 24:13
Ezr 1:7
Yr 27:16
t Da 5:2
u 2Ta 25:26
ü 1Kr 11:5
2Ta 34:33
v 2Kr 24:5
2Ta 35:27
y 2Kr 24:6
z Yr 22:24
Mt 1:12
a 2Kr 24:8

2. Sütun

a 1Kr 15:26
1Kr 22:52
2Kr 15:24
b 2Sa 11:1
1Kr 20:22
2Kr 13:20
c 2Kr 24:10
ç 2Kr 24:13
Yr 27:18
Da 5:23
d Yr 29:2
He 1:2
He 19:9
e Yr 52:3
f 2Kr 24:17
g 1Ta 3:15
Yr 37:1
h 2Kr 24:18
Yr 52:1
ı 2Kr 21:2
2Kr 23:32
i Yr 21:1
Yr 34:2
j Yr 38:14

k Çk 10:3; 2Ta 32:26; Da 5:22; Yk 4:10; 1Pe 5:6; l Yş 9:15; 2Sa 21:2; m 2Kr 24:20; Yr 52:3; He 17:15; n 2Kr 17:14; Ne 9:16; Öz 29:1; o Çk 9:17; Öz 28:14; ö 2Kr 16:11; p 2Ta 28:3; r 2Ta 33:4; s 2Ta 7:20; ş Hk 10:16; 2Kr 13:23; t 2Ta 6:2; u 2Ta 30:10; Me 35:16; ü Öz 1:24; Yr 5:12; v Yr 20:7; y Tkr 29:28; 2Ta 34:21; Me 74:1; z Öz 6:15; Öz 29:1.

2Ta 36:13* Sözcük anlamıyla, "boynunu sertleştirdi"

17 Böylece Tanrı, Kaldelilerin[a] kralını üzerlerine saldı; o da onların gençlerini kendi kutsal mekânlarında[b] kılıçtan geçirdi.[c] Ne delikanlıya, ne genç kıza, ne yaşlıya, ne de kocamış olana acıdı.[ç] Tanrı hepsini onun eline verdi. **18** Kral, Tanrı'nın evindeki büyük[d] küçük bütün takımları,[e] Yehova'nın evinin hazinesini,[f] kralın ve yöneticilerin hazinelerini[g] alıp hepsini Babil'e götürdü. **19** Gerçek Tanrı'nın evini yaktı,[h] Yeruşalim'in surlarını yıktı.[ı] Surlardaki kuleler ve bütün güzel şeyler[i] yakıldı, her şey harap edildi.[j] **20** Ayrıca kral, kılıçtan geçirmediklerini Babil'e tutsak götürdü;[k] Pers hükümdarlığının[l] egemenliği başlayana dek ona ve oğullarına köle oldular.[m] **21** Böylece memleket borçlu olduğu Sebtleri ödeyene dek,[n] Yehova'nın Yeremya aracılığıyla bildirdiği söz yerine geldi.[a] Yetmiş yıl dolana dek,[b] memleket Sebt kanununa uyarak ıssız kaldı.

22 Pers kralı[c] Koreş'in*[ç] birinci yılında, Yehova'nın Yeremya aracılığıyla bildirdiği[d] söz[e] yerine gelsin diye, Yehova Kral Koreş'in yüreğini etkiledi.[f] O da ülkesinin her yanında hem sözlü hem de yazılı olarak[g] şöyle bir duyuru yaptırdı: **23** "Pers kralı Koreş[h] diyor ki, 'Göklerin Tanrısı Yehova yeryüzünün bütün krallıklarını bana verdi[ı] ve beni Yahuda topraklarındaki Yeruşalim'de Kendisine bir ev inşa etmekle görevlendirdi.[i] Aranızda O'nun halkından kim varsa[j] kalkıp gitsin.[k] Tanrısı Yehova onunla olsun.' "[l]

BÖLÜM 36

a Ba 11:28
2Kr 24:2
b He 9:7
c Le 26:31
Tkr 28:25
Me 79:2
ç Tkr 28:50
Ağ 2:21
d Yr 52:17
e Yr 27:18
f 2Kr 12:18
İş 39:6
g 2Kr 20:13
2Ta 25:24
h 2Kr 25:9
Me 74:7
Me 79:1
ı 2Kr 25:10
Yr 52:14
i Me 74:6
j 1Kr 9:7
2Ta 7:21
k 2Kr 25:21
Me 137:1
l Ezr 1:1
m Yr 27:7
n Le 26:34

2. Sütun

a Yr 25:9
b Yr 25:12
Zk 1:12
c Ezr 1:2
ç İş 44:28
İş 45:1
Da 10:1
d Yr 32:42
Yr 33:10

e Yr 29:14; **f** Hg 1:14; **g** Ezr 1:1; **h** Ezr 1:2; **ı** Me 75:7; Da 2:37; Da 4:35; Da 5:18; **i** İş 44:28; **j** 1Ta 29:5; Ezr 7:13; **k** 1Ta 22:16; Zk 2:7; **l** Ro 8:31.

2Ta 36:22* Pers kralı II. Kyros ya da Büyük Kyros; Persçe Kuraş.

EZRA

1 Pers kralı Koreş'in*[a] birinci yılında, Yehova'nın Yeremya aracılığıyla bildirdiği söz[b] yerine gelsin diye, Yehova Kral Koreş'in yüreğini etkiledi.[c] O da ülkesinin her yanında hem sözlü hem de yazılı[c] olarak şöyle bir duyuru yaptırdı:[d]

2 "Pers kralı Koreş diyor ki,[e] 'Göklerin[f] Tanrısı Yehova yeryüzünün bütün krallıklarını bana verdi[g] ve beni Yahuda topraklarındaki Yeruşalim'de[a] Kendisine bir ev inşa etmekle görevlendirdi. **3** Aranızda O'nun halkından kim varsa, Tanrısı onunla olsun;[b] Yahuda'daki Yeruşalim'e gitsin ve gerçek Tanrı'nın,*[c] İsrail'in Tanrısı Yehova'nın oradaki evini yeniden inşa etsin.[ç] **4** Gurbette yaşadığı yerlerden[d]

BÖLÜM 1

a 2Ta 36:22
İş 45:1
Da 10:1
b Yr 25:12
Yr 29:14
Yr 33:11
c Öz 21:1
ç Es 3:12
Es 8:10
Da 6:8
d 2Ta 24:9
2Ta 30:5
e 2Ta 36:23
f 1Kr 8:27
1Kr 8:43
Me 96:5
İş 37:16
g Me 75:7
Yr 27:5
Da 2:21
Da 4:35
Da 5:21

Ezr 1:1* 2. Tarihler 36:22'deki dipnota bakın.

2. Sütun **a** İş 44:28; **b** 1Ta 28:20; Me 145:18; İş 45:13; **c** Tkr 3:24; 2Sa 22:32; Me 86:10; Yr 10:10; 1Ko 8:4; **ç** 1Kr 6:1; **d** 2Kr 17:6; Yr 9:16.

Ezr 1:3* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

ayrılmayıp orada kalan kim varsa, kendi memleketinin adamlarına gümüş, altın, eşya ve hayvan vererek yardım etsin, gerçek Tanrı'nın Yeruşalim'deki evi için gönüllü sunular[a] versin.' "

5 O zaman Yahuda ve Benyamin kabilelerinin aşiret reisleri,[b] kâhinler, Levioğulları, evet gerçek Tanrı'nın yüreğini etkilediği[c] herkes, gidip Yehova'nın Yeruşalim'deki evini[ç] yeniden inşa etmek üzere hazırlandı. **6** Etraflarındaki herkes de gönüllü olarak sunduklarının[d] yanında, gümüş takımlar, altınlar, çeşitli eşyalar, hayvanlar ve değerli armağanlar vererek onlara destek oldu.[e]

7 Ayrıca, Kral Koreş de Yehova'nın evine[f] ait olan ve Nabukadnezar'ın Yeruşalim'den getirtip[g] kendi tanrısının evine koyduğu[h] kapları oradan çıkarttı. **8** Evet, Pers kralı Koreş bütün bunları hazinedar Mitredat'ın denetiminde çıkartıp sayımını yaptırdı ve Yahuda[ı] beyi Şeşbatsar'a[i] verdi.

9 Bunların sayıları şöyleydi: Otuz altın sepet, bin gümüş sepet, yirmi dokuz yedek kap, **10** otuz küçük altın kâse,[j] daha küçük dört yüz on gümüş kâse ve bin adet başka kap. **11** Tüm altın ve gümüş kapların sayısı beş bin dört yüzdü. Şeşbatsar,[k] Babil' de sürgünde[l] olan halkı Yeruşalim'e getirirken bütün bunları da yanına aldı.

2 Babil kralı Nabukadnezar'ın tutsak edip[m] Babil'e götürdüğü, o vilayetin[n] evlatları olmuş sürgünler[o] arasından bazıları Yeruşalim'e ve Yahuda'ya,[a] herkes kendi şehrine döndü.[b] **2** Bu kişiler, Zerubbabel,[c] Yeşua,[ç] Nehemya, Seraya,[d] Relaya, Mordekay, Bilşan, Mispar, Bigvay, Rehum ve Baanah ile birlikte döndü.

İsrail halkının erkeklerinin sayısı şöyleydi: **3** Paroşoğulları[e] iki bin yüz yetmiş iki; **4** Şefatyaoğulları[f] üç yüz yetmiş iki; **5** Arahoğulları[g] yedi yüz yetmiş beş; **6** Yeşua ve Yoab[h] soyundan Pahat-moaboğulları[ı] iki bin sekiz yüz on iki; **7** Elamoğulları[i] bin iki yüz elli dört; **8** Zattuoğulları[j] dokuz yüz kırk beş; **9** Zakkayoğulları[k] yedi yüz altmış; **10** Banioğulları[l] altı yüz kırk iki; **11** Bebayoğulları[m] altı yüz yirmi üç; **12** Azgadoğulları[n] bin iki yüz yirmi iki; **13** Adonikamoğulları[o] altı yüz altmış altı; **14** Bigvayoğulları[ö] iki bin elli altı; **15** Adinoğulları[p] dört yüz elli dört; **16** Hizkiya soyundan Ateroğulları[r] doksan sekiz; **17** Betsayoğulları[s] üç yüz yirmi üç; **18** Yoraoğulları yüz on iki; **19** Haşumoğulları[ş] iki yüz yirmi üç; **20** Gibbaroğulları[t] doksan beş; **21** Beytlehemliler[u] yüz yirmi üç; **22** Netofalılar[ü] elli altı; **23** Anatotlular[v] yüz yirmi sekiz; **24** Azmavetliler[y] kırk iki; **25** Kiryat-yearimliler,[z] Kefiralılar ve Beerotlular yedi yüz kırk üç; **26** Ramalılar[a] ve Gebalılar[b] altı yüz yirmi bir;

BÖLÜM 1

a Çk 35:21
1Ta 29:9
Ezr 7:16
b 2Ta 19:8
He 20:1
c Ne 2:12
Flp 2:13
ç 2Ta 36:19
d Öz 3:9
2Ko 9:7
e Ne 2:18
İş 41:10
f Ezr 5:14
Ezr 6:5
g 2Kr 24:13
2Ta 36:7
2Ta 36:18
Da 5:2
h Da 1:2
ı Hg 1:14
Zk 4:7
i Ezr 5:14
Ezr 5:16
Hg 1:1
Hg 2:21
j 2Ta 4:8
k Hg 2:23
l 2Kr 24:15
2Ta 36:20

BÖLÜM 2

m 2Kr 24:15
2Kr 25:11
n Ne 7:6
o 2Kr 24:16
2Ta 36:20
Ağ 1:3

2. Sütun

a Ezr 1:3
b Tkr 30:3
Me 147:2
Yr 32:37
He 34:13
c Ezr 1:11
Ne 7:7
Hg 1:1
Hg 1:14
Hg 2:21
Mt 1:12
ç Ezr 3:8
Ezr 5:2
Hg 1:12
Hg 2:4
Zk 3:1
d Ne 7:7
e Ezr 8:3
Ne 7:8
Ne 10:14
f Ezr 8:8
Ne 7:9
g Ne 6:18
Ne 7:10
h Ezr 8:9
Ne 7:11
ı Ezr 8:4
Ezr 10:30
Ne 3:11
Ne 7:11
Ne 10:14
i Ezr 8:7
Ezr 10:26
Ne 7:12
j Ezr 10:27
Ne 7:13

k Ne 7:14; **l** Ezr 10:34; **m** Ezr 8:11; Ne 7:16; **n** Ezr 8:12; Ne 7:17; **o** Ne 7:18; **ö** Ezr 8:14; Ne 7:19; **p** Ezr 8:6; Ne 7:20; **r** Ne 7:21; **s** Ne 7:23; **ş** Ezr 10:33; Ne 7:22; **t** Ne 7:25; **u** 1Sa 17:12; 1Ta 4:4; Ne 7:26; **ü** 1Ta 2:54; Ne 7:26; **v** Yş 21:18; Ne 7:27; Yr 1:1; Yr 32:8; **y** Ne 7:28; Ne 12:29; **z** Yş 9:17; Ne 7:29; **a** Yş 18:25; 1Kr 15:17; Ne 7:30; Ne 11:33; **b** Yş 18:24; Zk 14:10.

27 Mikmaslılar[a] yüz yirmi iki;
28 Beytelliler[b] ve Aylılar[c] iki
yüz yirmi üç; **29** Nebolular[ç]
elli iki; **30** Magbişliler yüz elli
altı; **31** diğer Elam'ın[d] soyun-
dan olanlar bin iki yüz elli dört;
32 Harimoğulları[e] üç yüz yir-
mi; **33** Lodlular,[f] Hadidliler[g]
ve Onolular[h] yedi yüz yirmi beş;
34 Erihalılar[ı] üç yüz kırk beş;
35 Senaaoğulları[i] üç bin altı yüz
otuz.

36 Kâhinler:[j] Yeşua[k] soyun-
dan Yedayaoğulları[l] dokuz yüz
yetmiş üç; **37** İmmeroğulla-
rı[m] bin elli iki; **38** Paşhuro-
ğulları[n] bin iki yüz kırk yedi;
39 Harimoğulları[o] bin on yedi.

40 Levioğulları:[ö] Hodavya[p]
soyundan Yeşuaoğulları[r] ve Kad-
mieloğulları[s] yetmiş dört.
41 İlahiciler: Asafoğulları[ş] yüz
yirmi sekiz. **42** Kapı görevlile-
ri: Şallumoğulları,[t] Ateroğulları,[u]
Talmonoğulları,[ü] Akkuboğulla-
rı,[v] Hatitaoğulları,[y] Şobayoğulla-
rı, hepsi yüz otuz dokuz.

43 Netinim:[z] Tsihaoğulları,
Hasufaoğulları, Tabbaotoğulları,[a]
44 Kerosoğulları, Siahaoğulla-
rı, Padonoğulları,[b] **45** Lebana-
oğulları, Hagabaoğulları, Akku-
boğulları, **46** Hagaboğulları,
Salmayoğulları,[c] Hananoğulla-
rı, **47** Giddeloğulları, Gaharo-
ğulları,[ç] Reayaoğulları, **48** Ret-
sinoğulları,[d] Nekodaoğulları,
Gazzamoğulları, **49** Uzzao-
ğulları, Paseahoğulları,[e] Besayo-
ğulları, **50** Asnaoğulları, Meu-
nimoğulları, Nefusimoğulları,[f]
51 Bakbukoğulları, Hakufaoğul-
ları, Harhuroğulları,[g] **52** Bas-
lutoğulları, Mehidaoğulları, Har-
şaoğulları,[h] **53** Barkosoğulları,
Siseraoğulları, Temahoğulları,[a]
54 Netsiahoğulları, Hatifaoğul-
ları.[b]

55 Süleyman'ın hizmetkâr-
larının soyu:[c] Sotayoğulları,
Soferetoğulları, Perudaoğulları,[ç]
56 Yaalahoğulları, Darkonoğul-
ları, Giddeloğulları,[d] **57** Şefat-
yaoğulları, Hattiloğulları,
Pokeret-hatsebaimoğulları, Ami-
oğulları.[e]

58 Netinim[f] ve Süleyman'ın
hizmetkârlarının soyundan olan-
ların toplam sayısı üç yüz doksan
iki.[g]

59 Tel-melah, Tel-harşa, Ke-
rub, Addon ve İmmer'den
dönen, aşiretinin ve soyu-
nun İsrail'den olup olmadığı-
nı söyleyemeyenler[h] şunlardı:
60 Delayaoğulları, Tobiyaoğul-
ları, Nekodaoğulları,[ı] altı yüz elli
iki. **61** Kâhinler soyu:[i] Haba-
yaoğulları, Hakkotsoğulları,[j] Gi-
leadlı Barzillay'ın kızlarıyla[k]
evlenip onların adıyla anılan Bar-
zillayoğulları.[l] **62** Soylarını
açıkça ortaya koymak için ka-
yıtları araştıran bu kişiler, kayıt-
larda isimlerini bulamadıkların-
dan temiz sayılmadı ve onların
kâhinlik görevi yapmaları yasak-
landı.[m] **63** Dolayısıyla Vali*[n]
onlara, Urim[o] ve Tummim# kul-
lanan bir kâhin çıkana kadar en
kutsal şeylerden yememelerini[ö]
söyledi.

BÖLÜM 2

a 1Sa 13:5
Ne 7:31
b Ne 7:32
Ne 11:31
c Ba 12:8
Yş 7:2
Yş 8:17
ç Ezr 10:43
Ne 7:33
d Ne 7:34
e Ezr 10:31
Ne 7:35
Ne 10:27
f 1Ta 8:12
Ne 11:35
g Ne 7:37
Ne 11:34
h Ne 6:2
ı 1Kr 16:34
Ne 7:36
i Ne 7:38
j Sy 3:3
k 1Ta 24:11
Ne 7:39
l 1Ta 9:10
1Ta 24:7
Ne 11:10
m 1Ta 24:14
Ezr 10:20
Ne 7:40
n 1Ta 9:12
Ezr 10:22
Ne 7:41
o 1Ta 24:8
Ezr 10:21
Ne 7:42
ö Sy 3:6
p Ne 7:43
r Ne 10:9
Ne 12:8
Ne 12:24
s Ezr 3:9
ş 1Ta 6:39
1Ta 15:17
1Ta 25:1
Ne 7:44
Ne 11:17
t Yr 35:4
u Ne 7:45
ü 1Ta 9:17
Ne 11:19
v Ne 12:25
y Ne 7:45
z Yş 9:21
Yş 9:27
1Ta 9:2
Ezr 2:58
Ne 3:26
a Ne 7:46
b Ne 7:47
c Ne 7:48
ç Ne 7:49
d Ne 7:50
e Ne 7:51
f Ne 7:52
g Ne 7:53
h Ne 7:54

2. Sütun

a Ne 7:55
b Ne 7:56

c 1Kr 9:21; **ç** Ne 7:57; **d** Ne 7:58; **e** Ne 7:59; **f** Ezr 2:43; **g** Ne 7:60; **h** Ne 7:61; **ı** Ne 7:62; **i** 1Ta 24:1; **j** 1Ta 24:10; Ne 3:21; **k** 2Sa 17:27; 2Sa 19:31; 1Kr 2:7; **l** Ne 7:63; **m** Sy 3:10; Sy 16:40; Sy 18:7; Ne 7:64; **n** Ne 7:65; **o** Çk 28:30; Le 8:8; Sy 27:21; Tkr 33:8; 1Sa 28:6; **ö** Le 2:3; Le 6:26; Sy 18:11.

Ezr 2:63* Ya da "Tirşata", vilayet yöneticisi için kullanılan Persçe bir unvan.
63# Çıkış 28:30'daki dipnota bakın.

64 Dönen cemaatin toplam[a] sayısı kırk iki bin üç yüz altmıştı.[b] **65** Bunlardan başka yedi bin üç yüz otuz yedi erkek ve kadın köle, iki yüz erkek ve kadın ilahici[c] vardı. **66** Atlarının sayısı yedi yüz otuz altı, katırlarının sayısı iki yüz kırk beş,[ç] **67** develerinin sayısı dört yüz otuz beş, eşeklerinin sayısı ise altı bin yedi yüz yirmiydi.[d]

68 Bazı aşiret[e] reisleri[f] Yehova'nın Yeruşalim'deki[g] evinin[h] bulunduğu yere varınca, gerçek Tanrı'nın evinin eski yerinde[ı] yeniden kurulabilmesi için gönüllü bağışlarda[i] bulundular. **69** Yapılacak işi kendi güçlerine göre desteklemek için altmış bir bin darik* altın,[j] beş bin mina# gümüş[k] ve yüz kâhin giysisi[l] verdiler. **70** Böylece, kâhinler, Levioğulları, halkın bir kısmı,[m] ilahiciler, kapı görevlileri ve Netinim, hepsi kendi şehirlerine, tüm İsrail yaşadıkları şehirlere yerleşti.[n]

3 Yedinci ay[o] geldiğinde İsrailoğulları kendi şehirlerindeydiler. Halk tek vücut[ö] halinde Yeruşalim'de[p] bir araya toplanıyordu. **2** Yehotsadak oğlu Yeşua'yla[r] kâhin kardeşleri ve Şealtiel[s] oğlu Zerubbabel'le[ş] kardeşleri, Tanrı'nın kulu Musa'nın kanununda yazılı[t] olanlara uygun olarak yakılan kurbanlar sunmak üzere İsrail'in Tanrısına sunak yaptılar.

3 Çevre halklardan korktuklarından,[u] eski yerinde[ü] sunağı kurup üzerinde Yehova'ya yakılan kurbanları sunmaya başladılar. Kurbanları sabah ve akşam sunuyorlardı.[a] **4** Sonra, yazılanlara uygun şekilde[b] Çardaklar Bayramını[c] kutladılar, kurallara uygun olarak her gün için gereken[ç] sayıda yakılan kurban getirip sundular. **5** Günlük yakılan sunulardan[d] başka, her Yeni Ay[e] için, Yehova'nın belirlediği bütün kutsal bayramlar[f] için ve Yehova'ya gönüllü kurban[g] sunmak isteyen herkes için de yakılan sunular vardı. **6** Yedinci ayın birinci gününden[h] itibaren Yehova'ya yakılan kurban sunmaya başladılar; Yehova'nın mabedinin temeli henüz atılmamıştı.

7 Taş kesicilere[ı] ve zanaatçılara[i] para ödediler;[j] Pers kralı Koreş'in[k] izniyle Lübnan'dan[l] Yafa'daki[m] limana sedir ağacı tomrukları getirmeleri için Saydalılara[n] ve Surlulara[o] yiyecek,[ö] içecek ve zeytinyağı[p] verdiler.

8 Tanrı'nın Yeruşalim'deki evine gelişlerinin ikinci yılının ikinci ayında,[r] Şealtiel[s] oğlu Zerubbabel,[ş] Yehotsadak oğlu Yeşua[t] ve diğer kardeşleri, kâhinlerle Levioğulları ve tutsaklıktan kurtulup[u] Yeruşalim'e dönenlerin tümü işe başladı. Yirmi ve daha yukarı yaştaki Levioğullarını[ü] Yehova'nın evindeki işlerin başına[v] koydular. **9** Böylece Yeşua'nın[y] oğulları ve kardeşleri, Kadmiel ve oğulları, Yahu-

BÖLÜM 2

a Ezr 9:8
Ne 1:2
İş 10:21
b Ne 7:66
Yr 23:3
c 2Ta 35:25
Ne 7:67
Me 68:25
ç Ne 7:68
d Ne 7:69
e 1Ta 23:11
f Ezr 1:5
g Ezr 1:4
h Ezr 1:3
ı 1Ta 21:18
2Ta 3:1
i Çk 35:5
1Ta 29:5
Ne 7:70
2Ko 9:7
j Ne 7:71
k Ezr 8:25
l Ne 7:72
m Ezr 6:16
Ezr 6:17
n Ne 7:73
Ne 11:3

BÖLÜM 3

o Le 16:29
1Kr 8:2
Ne 8:14
ö Elç 4:32
p İş 33:20
r Hg 1:1
s 1Ta 3:17
Mt 1:12
ş Ezr 1:8
Hg 2:21
Lu 3:27
t Çk 20:24
Çk 40:29
u Ezr 4:4
Me 56:3
Öz 29:25
ü 1Ta 21:18

2. Sütun

a Sy 28:4
Sy 28:23
b Çk 23:16
Le 23:24
Le 23:34
Sy 29:1
Sy 29:12
c Ne 8:14
Yhn 7:2
ç Çk 29:38
Le 23:37
Sy 29:13
d Çk 29:42
Sy 28:3
e Sy 10:10
2Ta 2:4
Me 81:3
Kl 2:16
f Le 23:4
2Ta 8:13
g Le 1:3
Sy 29:39
1Kr 12:6
2Ta 29:31
h Sy 29:1

Ezr 2:69* "Darik", 8,4 gramlık ölçü birimi. **69#** "Mina", 570 gramlık ölçü birimi.

ı 1Kr 5:17; 2Ta 24:12; **i** 2Ta 34:11; Ezr 5:8; **j** 2Kr 12:11; 2Kr 22:4; **k** Ezr 1:3; Ezr 6:3; **l** 1Kr 5:9; **m** Yş 19:46; 2Ta 2:16; **n** Ba 10:15; Hk 1:31; 1Kr 5:6; **o** 1Ta 22:4; **ö** 1Kr 5:11; **p** 2Ta 2:10; **r** 1Kr 6:1; **s** 1Ta 3:17; Mt 1:12; **ş** 1Ta 3:19; Ezr 2:2; **t** Hg 1:1; **u** Tkr 30:3; Ne 7:6; Tsf 2:7; **ü** 1Ta 23:27; **v** 1Ta 23:24; **y** Ne 7:43.

daoğulları, ayrıca Levioğullarından Henadadoğulları[a] ile onların oğulları ve kardeşleri, Tanrı'nın evinde çalışanların gözetimini hep birlikte üstlendiler.

10 İnşaatta çalışanlar Yehova'nın mabedinin temelini attığında,[b] resmi kıyafetli[c] kâhinler ellerinde borazanlarla[ç] ve Levioğullarından Asafoğulları[d] ellerinde zillerle,[e] İsrail kralı Davut'un talimatı[f] uyarınca Yehova'yı yüceltmek üzere yerlerini aldılar. **11** Hep birden Yehova'yı yüceltiyor,[g] "O iyidir,[h] İsrail'e gösterdiği vefalı sevgi sonsuzdur"[ı] diyerek O'na şükrediyorlardı. Yehova'nın evinin temeli atıldığı için bütün halk yüksek sesle[i] Yehova'yı yüceltti. **12** Kâhinlerden,[j] Levioğullarından ve aşiret reislerinden,[k] daha önceki evi görmüş[l] birçok yaşlı kişi, şimdi gözlerinin önünde bu evin temelinin atıldığını[m] görünce hüngür hüngür ağlamaya[n] başladı, başkaları da sevinç çığlıkları atıyordu.[o] **13** Sevinç çığlıklarıyla ağlayış sesleri ayırt edilemiyordu;[ö] çünkü halk yüksek sesle haykırıyordu. Sesleri çok uzaklardan bile duyuluyordu.

4 Yahudaoğullarının ve Benyaminoğullarının düşmanları,[p] sürgünden dönenlerin,[r] İsrail'in Tanrısı Yehova için bir mabet inşa ettiklerini duyunca, **2** hemen Zerubbabel[s] ve aşiret reislerinin[ş] yanına gidip şöyle dediler: "Biz de sizinle birlikte çalışalım,[t] çünkü bizi buraya getiren Asur kralı[u] Esarhaddon'un[ü] zamanından beri biz de sizin Tanrınıza yakarıyor[v] ve O'na kurban sunuyoruz." **3** Fakat Zerubbabel, Yeşua[a] ve İsrail'in diğer aşiret reisleri[b] onlara "Tanrımıza ev inşa etmemiz sizi ilgilendirmez"[c] dediler. "Pers kralı Koreş'in[ç] bize emrettiği gibi İsrail'in Tanrısı Yehova için onu biz inşa edeceğiz."

4 Memleket ahalisi sürekli olarak Yahuda halkının moralini bozmaya[d] ve onlara işi bıraktırmaya çalışıyordu.[e] **5** Pers kralı Koreş'in döneminden, Pers kralı Darius'un[f] hükümdarlığına kadar onların tasarısını engellemek için danışmanlar tuttular.[g] **6** Ahaşveroş'un hükümdarlığının başlangıcında, Yahuda ve Yeruşalim'de oturanlar hakkında yazılı suçlamada[h] bulundular. **7** Ayrıca Artakserkses'in zamanında, Bişlam, Mitredat, Tabeel ve diğer arkadaşları, Pers kralı Artakserkses'e bir mektup yazdılar; mektup Aramcaya[ı] tercüme edildi ve Arami harfleriyle yazıldı.

8 Vilayet başgörevlisi Rehum ve yazıcı Şimşay, Kral Artakserkses'e Yeruşalim aleyhinde mektup yazdı. **9** Vilayet başgörevlisi Rehum,[i] yazıcı Şimşay, diğer arkadaşları, hâkimler, Irmak*[j] ötesindeki vilayet görevlileri, yazmanlar,[k] Erekliler,[l] Babilliler,[m] Susa halkı,[n] yani Elamlılar,[o] **10** büyük ve saygıdeğer Asenappar'ın*[ö] sürgün edip Samiriye şehirlerine[p] yerleştirdiği milletlerin[r] ve Irmak ötesindeki diğer milletlerin **11** hazırlayıp

BÖLÜM 3

a Ne 3:18; Ne 10:9
b Zk 4:9
c Çk 28:40; 1Sa 22:18
ç Sy 10:8; 1Ta 16:6; 2Ta 29:26
d 1Ta 6:39; 1Ta 25:1; 2Ta 35:15
e 1Ta 13:8; 2Ta 5:12
f 1Ta 6:31; 1Ta 23:5; 2Ta 29:25
g Çk 15:21; Ne 12:24
h 1Ta 16:34; 2Ta 7:3; Me 73:1; Me 135:3
ı Me 103:17; Lu 1:50
i Me 47:1; İş 12:6
j Ezr 1:5; Ezr 2:36
k 1Ta 23:11; 1Ta 24:4
l 1Kr 6:22; Hg 2:3
m Zk 4:9
n Me 126:6
o Ne 12:43; Me 32:11; Me 126:1; İş 35:10
ö Me 5:11; Zk 4:7

BÖLÜM 4

p Ezr 4:7; Ezr 4:23; Ne 4:7; Ne 4:11
r Tkr 30:3; 2Kr 24:15; Ezr 2:64
s Ezr 1:11; Ezr 2:2
ş Ezr 2:68
t Me 55:21; Öz 26:23; Öz 26:25
u 2Kr 17:24
ü 2Kr 19:37
v 2Kr 17:33; 2Kr 17:34

2. Sütun

a Zk 3:1
b Ezr 1:5
c Ne 2:20; Yhn 4:9; Yhn 4:22
ç 2Ta 36:23; Ezr 1:1; Ezr 6:3; İş 44:28
d Ezr 3:3; Ne 6:9
e Hg 1:2

f Ezr 4:24; Ezr 5:5; Ezr 6:1; Da 11:2; **g** Ne 6:12; **h** Me 52:2; Me 119:69; Vh 12:10; **ı** 2Kr 18:26; Da 2:4; **i** Ezr 4:17; Ezr 4:23; **j** Ba 15:18; Tkr 11:24; **k** 2Sa 8:17; 2Ta 24:11; **l** Ba 10:10; **m** He 23:15; **n** Ne 1:1; Es 1:2; Da 8:2; **o** Ba 10:22; İş 11:11; Yr 49:36; **ö** 2Kr 17:27; **p** 2Kr 17:26; **r** 2Kr 17:24.

Ezr 4:9* Fırat Irmağı. **10*** Ya da "Asurbanipal"

gönderdiği mektupta şu sözler bulunuyordu:

"Kral Artakserkses'e,[a] Irmak ötesindeki hizmetkârlarından: **12** Kral bilsin ki, yanından buraya gelen Yahudiler, Yeruşalim'e vardı. O asi ve kötü şehri yeniden inşa ediyorlar, surlarını[b] tamamlayıp temellerini onarıyorlar. **13** Evet, kral bilsin ki, bu şehir yeniden inşa edilir ve surları tamamlanırsa, onlar ne vergi,[c] ne haraç,[c] ne de geçiş ücreti öder. Bu da kral hazinesinde[d] kayba yol açar. **14** Bizler sarayın ekmeğini* yediğimizden, kralın soyulduğunu görmek istemeyiz. Bu nedenle krala haber gönderdik ki, **15** atalarının kayıtlarından[e] bir araştırma yapılsın. O zaman kayıtlarda bu şehrin gerçekten de asi olduğunu, kralları ve vilayetleri kayba uğrattığını, içinde eskiden beri isyancıların yaşadığını göreceksin. İşte o nedenle bu şehir yerle bir edilmişti.[f] **16** Kral bilsin ki, bu şehir yeniden inşa edilir ve surları tamamlanırsa, Irmak ötesinde[g] artık payı kalmayacak."

17 Bunun üzerine kral, vilayet başgörevlisi Rehum'a,[h] yazıcı Şimşay'a, onların Samiriye'de yaşayan diğer arkadaşlarına[ı] ve Irmak ötesindeki diğerlerine şu cevabı gönderdi:

"Size selam olsun![i] **18** Bizlere göndermiş olduğunuz resmi belge önümde açık açık okundu. **19** Emrim üzerine adamlarım araştırma yaptı;[j] bu şehrin eskiden beri krallara başkaldıran, isyan ve ayaklanmanın eksik olmadığı bir şehir olduğunu öğrendiler.[a] **20** Ayrıca, Yeruşalim'de güçlü kralların[b] hüküm sürdüğü, Irmak ötesinin[c] her yerinde sözlerinin geçtiği, vergi, haraç ve geçiş ücretinin de onlara verildiği[ç] saptandı. **21** Şimdi, o adamlara yeni bir emre kadar şehrin inşasını durdurmalarını emredin. **22** Kralların daha fazla zarara uğramaması[d] için bu konuda hiçbir ihmale yer vermemeye dikkat edin."

23 Kral Artakserkses'ten gelen resmi belge, Rehum,[e] yazıcı Şimşay[f] ve arkadaşları[g] önünde okununca, hemen Yeruşalim'deki Yahudilere gidip onları silah zoruyla durdurdular.[h] **24** Böylece Tanrı'nın Yeruşalim'de bulunan evinin inşası durdu. Pers kralı Darius'un[ı] hükümdarlığının ikinci yılına kadar da böyle kaldı.

5 Haggay[i] peygamber ve İddo'nun[j] torunu Zekeriya[k] peygamber, Yahuda ve Yeruşalim'deki Yahudilere, İsrail'in göklerdeki Tanrısının adıyla[l] peygamberlik sözleri bildirdi.[m] **2** Bunun üzerine Şealtiel[n] oğlu Zerubbabel[o] ve Yehotsadak oğlu Yeşua,[o] Tanrı'nın Yeruşalim'deki evini yeniden inşa etmeye başladılar. Tanrı'nın peygamberleri[p] onlara yardım ediyordu. **3** O zaman Irmak ötesindeki[r] Vali Tattenay,[s] Şetar-bozenay ve arkadaşları yanlarına gelip "Bu evi inşa etmeniz ve kirişleri tamamlamanız için size kim emir verdi?"[ş] dediler. **4** Ayrıca, "Bu yapıyı inşa eden adamların isimleri nedir?" diye sordular. **5** Fakat Tanrı Yahudilerin ihtiyarlarını gözetti-

Ezr 4:14* Sözcük anlamıyla, "tuzunu"

BÖLÜM 4

a Ezr 4:8
b Ne 1:3
c 2Kr 23:35
ç Ne 5:4
Ro 13:7
d Ezr 5:17
Ezr 7:21
e Es 2:23
Es 6:1
f Yr 52:3
g Tkr 11:24
2Sa 8:3
h Ezr 4:8
ı Ezr 4:7
Ezr 5:3
Ezr 6:6
i Ezr 5:7
Elç 23:26
j Ezr 4:15
Ezr 5:17
Ezr 6:1
Öz 25:2

2. Sütun

a 2Kr 18:7
2Kr 24:20
He 17:15
b 2Sa 8:6
1Kr 4:21
1Ta 18:3
2Ta 26:15
c Ba 15:18
ç 2Sa 8:2
1Ta 18:6
2Ta 9:14
2Ta 17:11
2Ta 26:8
d Ezr 4:13
e Ezr 4:8
Ezr 4:17
f Ezr 4:9
g Ezr 4:7
h Mi 2:1
ı Ezr 5:5
Ezr 6:1
Hg 1:15

BÖLÜM 5

i Hg 1:1
j Ne 12:4
Ne 12:16
k Zk 1:1
l Yr 15:16
Mi 5:4
Hg 1:2
Hg 1:13
Zk 1:3
Zk 8:1
m Hg 2:4
Zk 4:6
n Mt 1:12
o Ezr 1:11
Ezr 3:2
ö Ezr 3:8
Zk 6:11
p Ezr 6:14
Hg 2:4
Hg 2:21
Zk 4:7
r Tkr 11:24
s Ezr 6:6
Ezr 6:13
ş Ezr 1:3
Ezr 5:9

ğinden,[a] Darius'a haber gidip ondan bu konuda resmi bir belge gelene kadar onları durduramadılar.

6 Irmak[b] ötesinin valisi Tattenay,[c] Şetar-bozenay,[ç] onun arkadaşları[d] ve Irmak ötesindeki vilayet görevlileri, Kral Darius'a bir mektup gönderdi.[e] **7** Gönderdikleri mektupta şunlar yazıyordu:

"Kral Darius'a,

Selam olsun![f] **8** Kral bilsin ki, Yahuda vilayetine,[g] yüce Tanrı'nın[h] evine gittik. Oraya yuvarlayıp getirdikleri büyük taşlarla mabedi inşa ediyor ve duvarlarına kirişler yerleştiriyorlar. Büyük bir gayretle çalışıyor, işi ilerletiyorlar. **9** Oradaki ihtiyarlara, 'Bu evi inşa etmeniz ve kirişleri tamamlamanız için size kim emir verdi?'[1] diye sorduk. **10** Ayrıca, sana yazılı olarak bildirebilmek için başlarındaki adamların isimlerini istedik.[i]

11 Şöyle karşılık verdiler: 'Biz, göklerin ve yerin Tanrısının kullarıyız.[j] Bundan yıllar önce büyük bir İsrail kralının yapıp bitirdiği evi yeniden inşa ediyoruz.[k] **12** Atalarımız göklerin Tanrısını öfkelendirdiğinden,[l] O da onları Babil kralı Kaldeli[m] Nabukadnezar'ın[n] eline verdi.[o] Ve Kral bu evi yerle bir ederek,[o] halkı Babil'e sürdü.[p] **13** Ancak Babil kralı Koreş,[r] hükümdarlığının birinci yılında Tanrı'nın evinin yeniden inşa edilmesi için ferman çıkardı.[s] **14** Ayrıca Kral Koreş,[ş] Nabukadnezar'ın Tanrı'nın evinden, Yeruşalim'deki mabetten alıp Babil'deki tapınağa getirdiği[t] altın ve gümüş kapları[u] tapınaktan çıkarıp, vali[a] olarak atadığı Şeşbatsar[b] adlı kişiye teslim etti. **15** Ona "Bu kapları[c] al, gidip Yeruşalim'deki mabede yerleştir. Tanrı'nın evinin eski yerinde yeniden inşa edilmesini[ç] sağla" dedi. **16** Şeşbatsar da gelip Tanrı'nın Yeruşalim'deki evinin temelini attı.[d] İşte o günden beri mabedin inşası sürüyor, fakat henüz iş bitmedi.'[e]

17 Şimdi, eğer kral uygun görürse, Tanrı'nın Yeruşalim'deki evinin yeniden inşası için Kral Koreş'in bir ferman[f] çıkarıp çıkarmadığı anlaşılsın diye, kralın Babil'deki hazine dairesinde bir araştırma[g] yapılsın. Sonra da kralın bu konudaki kararı bize bildirilsin."

6 O zaman Kral Darius'un emriyle, Babil'de kayıtların[h] bulunduğu hazine dairesinde araştırma yapıldı. **2** Media vilayetinde,[ı] surlarla çevrili Ekbatana şehrinde bir tomar bulundu. Tomarda bu konuyla ilgili şu kayıt vardı:

3 "Kral Koreş,[i] hükümdarlığının birinci yılında, Tanrı'nın Yeruşalim'deki evi hakkında bir ferman çıkardı; Kral Koreş'in emri şudur: Kurban sunulacak yer olarak ev yeniden inşa edilsin,[j] temelleri pekiştirilsin. Yüksekliği altmış arşın,* genişliği altmış arşın olsun.[k] **4** Bir sıra kereste,[l] üç sıra büyük* taş döşensin.[m]

BÖLÜM 5

a 2Ta 16:9 Ezr 7:6 Ezr 7:28 Ezr 8:22 Me 32:8 Me 33:18 Me 34:15 1Pe 3:12
b Yş 1:4
c Ezr 5:3 Ezr 6:6
ç Ezr 6:13
d Ezr 4:7
e Ezr 4:11
f Ezr 4:17 Da 4:1
g Ne 11:3 Es 1:1
h Ba 1:1 Tkr 10:17 Tkr 32:31 Ezr 1:3 Me 145:3 Da 2:47 Da 4:34 Da 6:26
ı Ezr 5:3
i Ezr 5:4
j Me 124:8 İş 45:18 Yun 1:9 Vh 4:11
k 1Kr 7:51 2Ta 5:1
l 2Kr 21:15 2Ta 34:25 Ne 9:26 İş 59:2 Yr 5:31 Da 9:5
m 2Ta 36:17
n 2Kr 24:1 2Kr 25:1 2Kr 25:8 Yr 39:1
o Tkr 28:49 Tkr 29:24 Tkr 31:17 Tkr 32:30 1Kr 9:7
ö 2Kr 25:9
p 2Kr 25:11
r Ezr 1:1
s Ezr 1:3
ş Öz 21:1
t 2Ta 36:7
u 2Kr 25:14 2Kr 25:15 2Ta 36:18 Yr 52:19

2. Sütun

a Hg 1:14 Hg 2:2
b Ezr 1:11 Hg 1:1
c Ezr 1:7 Ezr 6:5
ç Ezr 1:2 Ezr 6:3
d Ezr 3:10 Hg 2:18 Zk 4:9
e Ezr 4:24

f 2Ta 36:22; Ezr 1:3; Ezr 6:3; **g** Ezr 4:15; Öz 25:2; **BÖLÜM 6** **h** Es 10:2; **ı** Es 1:1; Da 5:28; **i** 2Ta 36:22; Ezr 1:1; Ezr 5:13; **j** Tkr 12:5; Tkr 12:6; Tkr 12:11; 2Ta 2:6; **k** 1Kr 6:2; **l** Ezr 3:7; **m** Ezr 5:8.

Ezr 6:3* "Altmış arşın", 26,7 metre. Ek 5'e bakın. **4*** Ya da "yuvarlanmış"

Masraflar saraydan karşılansın.[a] **5** Nabukadnezar'ın[b] Yeruşalim'deki mabetten, Tanrı'nın evinden alıp Babil'e getirdiği altın ve gümüş kaplar[c] da geri verilsin. Bunlar Yeruşalim'deki mabede, yerine götürülsün ve Tanrı'nın evine konsun.[ç]

6 Şimdi sizler, Irmak[d] ötesinin valisi Tattenay,[e] Şetar-bozenay,[f] arkadaşları ve Irmak ötesindeki vilayet görevlileri,[g] oradan uzak durun![h] **7** Tanrı'nın evinde yürütülen işe karışmayın.[ı] Yahudilerin valisi ve ihtiyarları, Tanrı'nın evini eski yerinde inşa etsinler. **8** Evin inşası için Yahudilerin ihtiyarlarına ne yapmanız gerektiğine dair bir ferman[i] çıkardım; bu adamların masrafları, Irmak ötesinde toplanan vergilerden, kraliyet hazinesinden[j] aksatılmadan[k] ve geciktirilmeden[l] karşılansın. **9** Yeruşalim'deki kâhinlerin söylediği gibi, göklerin Tanrısına yakılan sunu olarak verilmesi için genç boğalar,[m] koçlar,[n] kuzular;[o] ayrıca buğday,[ö] tuz,[p] şarap,[r] yağ,[s] ne gerekiyorsa hiç aksatılmadan her gün verilsin. **10** Onlar da göklerin Tanrısını hoşnut eden sunuları[ş] sürekli[t] sunsun, kralın ve oğullarının sağlığı için dua etsinler.[u] **11** Ayrıca emrim şudur ki, her kim bu buyruğa uymazsa,[ü] evinden bir kiriş[v] sökülsün ve kendisi bu kiriş üzerine asılsın,[y] evi de umumi helaya çevrilsin.[z] **12** Bu buyruğu çiğneyerek Tanrı'nın Yeruşalim'deki evine zarar vermeye kalkışan her kralı ve milleti, orayı ismine[a] mesken kılan Tanrı yok etsin.[b] Ben Darius, emrim budur. Derhal yerine getirilsin."

13 O zaman, Irmak[a] ötesinin valisi Tattenay, Şetar-bozenay[b] ve arkadaşları, Kral Darius'un gönderdiği emre uyup, dediklerini hemen yapmaya başladılar. **14** Bu arada peygamber Haggay[c] ve İddo'nun[ç] torunu Zekeriya'nın[d] peygamberlik sözlerinin teşvikiyle, Yahudilerin ihtiyarları[e] inşa işine[f] devam ediyor ve işi ilerletiyorlardı. Böylece İsrail'in Tanrısının emrine,[g] ayrıca Koreş,[h] Darius[ı] ve Pers kralı Artakserkses'in[i] emirlerine uygun olarak evin yapımını bitirdiler. **15** Kral Darius'un hükümdarlığının altıncı yılında, ay takvimine göre Adar[j] ayının üçüncü gününde, evin yapımını tamamladılar.

16 İsrailoğulları, kâhinler, Levioğulları[k] ve sürgünden dönen diğerleri[l] Tanrı'nın evinin hizmete açılışını[m] sevinçle kutladılar. **17** Evin hizmete açılışı için yüz boğa, iki yüz koç, dört yüz kuzu, ayrıca bütün İsrail adına günah sunusu olarak, kabile sayısına göre on iki teke sundular.[n] **18** Musa'nın kitabındaki talimata uygun olarak,[o] Yeruşalim'de Tanrı'ya hizmet etmeleri için kâhinleri sınıflara, Levioğullarını bölüklere ayırdılar.[ö]

19 Sürgünden dönenler birinci ayın on dördünde[p] Fıshı kutladı.[r] **20** Kâhinlerle Levioğulları kendilerini topluca arındırdı.[s] Hepsi arındıktan son-

BÖLÜM 6

a Ezr 7:20
Me 68:29
İş 49:23
b 2Kr 25:15
2Ta 36:7
2Ta 36:18
Yr 52:19
c Ezr 1:11
Ezr 5:14
Da 1:2
Da 5:2
ç Ezr 5:15
d 2Sa 8:3
e Ezr 5:3
f Ezr 5:6
Ezr 6:13
g Ezr 4:9
h Elç 5:39
Ro 8:31
ı Elç 5:38
i Ezr 4:21
j Ezr 7:20
k Ezr 5:5
l Me 68:29
Hg 2:7
m Le 1:5
n Le 1:10
Le 9:2
o Sy 28:3
Sy 29:2
ö Çk 29:2
Le 2:1
p Le 2:13
r Sy 15:5
Sy 15:7
s Çk 27:20
Le 2:4
1Ta 9:29
ş Le 1:9
t Çk 29:38
Sy 28:3
u Ezr 7:23
Yr 29:7
1Ti 2:2
ü Ezr 7:26
v Es 7:10
y Ba 40:19
Tkr 21:22
z Da 2:5
a Çk 20:24
Tkr 12:5
2Ta 7:16
Me 132:14
b Me 5:10

2. Sütun

a 2Kr 23:29
b Ezr 5:6
c Ezr 5:1
Hg 1:12
ç Zk 1:7
d Zk 1:1
Zk 6:15
e Ezr 3:8
Ezr 4:3
f Ezr 5:2
g İş 44:28
Hg 1:8
h 2Ta 36:23
Ezr 1:3
Ezr 5:13
ı Ezr 6:12
i Ezr 7:13

j Es 9:1; **k** 1Ta 9:2; Ne 7:73; **l** 2Kr 24:15; Ezr 4:1; Ne 1:2; **m** 1Kr 8:63; **n** 2Ta 7:5; **o** Sy 3:6; **ö** 1Ta 23:6; **p** Çk 12:2; Le 23:5; Tkr 16:1; Es 3:7; **r** Çk 12:14; **s** Çk 30:20; Le 21:8; Le 22:3.

ra, sürgünden dönenlerin tümü için, kâhin kardeşleri ve kendileri için Fısıh kurbanını[a] kestiler. **21** Ve sürgünden dönen İsrailoğulları kurbandan yedi;[b] ayrıca, çevre halkların kirli[c] işlerini bırakıp onlarla birlikte İsrail'in Tanrısı Yehova'ya yönelenler[ç] de yedi. **22** Mayasız Ekmek Bayramını[d] yedi gün boyunca sevinçle kutladılar, çünkü Yehova onları sevindirmişti. Ve İsrail'in Tanrısı olarak, Kendi evinin yapım işinde onları desteklesin diye Asur kralının yüreğini yumuşatmıştı.[e]

7 Bütün bunlardan sonra, Pers kralı Artakserkses'in[f] saltanatı sırasında, Seraya[g] oğlu Ezra[h] Babil'den ayrıldı. (Seraya Azarya'nın, Azarya Hilkiya'nın[ı] oğluydu, **2** Hilkiya Şallum'un,[i] Şallum Tsadok'un, Tsadok Ahitub'un[j] oğluydu, **3** Ahitub Amarya'nın,[k] Amarya Azarya'nın,[l] Azarya Merayot'un[m] oğluydu, **4** Merayot Zerahya'nın,[n] Zerahya Uzzi'nin,[o] Uzzi Bukki'nin[ö] oğluydu, **5** Bukki Abişua'nın,[p] Abişua Finehas'ın,[r] Finehas Eleazar'ın,[s] Eleazar yüksek kâhin[ş] Harun'un[t] oğluydu.) **6** Babil'den ayrılan Ezra işte buydu. Kendisi, İsrail'in Tanrısı Yehova'nın vermiş olduğu Musa kanunu[u] konusunda yetenekli bir yazıcıydı.[ü] Tanrısı Yehova'nın eli onun üzerinde olduğundan kral ona bütün istediklerini verdi.[v]

7 Kral Artakserkses'in[y] yedinci yılında, bazı İsrailoğulları, kâhinler,[z] Levioğulları,[a] ilahiciler,[b] kapı görevlileri[c] ve Netinim[ç] Yeruşalim'e gitti. **8** Ezra, kralın yedinci yılında, beşinci ayda Yeruşalim'e vardı. **9** Babil'den birinci ayın birinci gününde ayrılmayı kararlaştırmıştı; Tanrısının koruyucu eli üzerinde olduğundan[a] beşinci ayın birinci gününde Yeruşalim'e vardı. **10** Ezra Yehova'nın kanununa[b] başvurmak, onu uygulamak[c] ve İsrail'de kuralları[ç] ve adaleti[d] öğretmek[e] üzere yüreğini hazırlamıştı.[f]

11 Yehova'nın İsrail'e verdiği emir ve kuralları kaydeden, yazıcı[g] kâhin Ezra'ya Kral Artakserkses'in verdiği mektupta şunlar yazılıydı:

12 "Krallar Kralı[h] Artakserkses'ten,[ı] göklerin Tanrısının[i] kanununun yazıcısı kâhin Ezra'ya selam olsun.[j] **13** Emrim şudur:[k] Ülkemde yaşayan[l] İsrail halkından, kâhinlerinden ve Levioğullarından kim seninle birlikte Yeruşalim'e gitmek isterse gitsin.[m] **14** Kral ve yedi danışmanının[n] emri şöyledir: Tanrının[o] kanunu[ö] senin elinde olduğuna göre, bu kanunda Yahuda ve Yeruşalim'le ilgili neler yazdığı araştırılsın.[p] **15** Meskeni Yeruşalim'de olan[r] İsrail'in Tanrısına kralın ve danışmanlarının gönüllü olarak verdiği[s] gümüş ve altın götürülsün. **16** Ayrıca, Babil vilayetinden edineceğin gümüş ve altınla birlikte halkın ve kâhinlerin, Tanrılarının Yeruşalim'deki evi için gönüllü olarak verdiği[ş] armağanlar[t] da götürülsün. **17** Bu parayla hemen boğa,[u] koç,[ü] kuzu,[v] tahıl sunusu,[y]

BÖLÜM 6

a Çk 12:5
b Çk 12:48
c Sy 9:14
2Ko 6:17
2Ko 7:1
ç 2Ta 15:12
d Çk 12:17
Le 23:6
e Ezr 7:27
Öz 16:7
Öz 21:1

BÖLÜM 7

f Ezr 6:14
Ne 2:1
g 1Ta 6:14
h Ezr 7:6
Ne 8:2
Ne 12:26
ı 2Kr 22:8
i 1Ta 6:12
j Ne 11:11
k 1Ta 6:11
l 1Ta 6:10
2Ta 31:10
m 1Ta 6:7
n 1Ta 6:6
o 1Ta 6:51
ö 1Ta 6:5
p 1Ta 6:4
r Çk 6:25
Sy 25:11
Hk 20:28
s Çk 6:23
Sy 3:32
Tkr 10:6
Yş 14:1
1Ta 24:1
ş İb 5:4
t Çk 7:1
Çk 28:1
u Tkr 4:5
Tkr 5:1
Tkr 28:1
ü Ne 8:1
Ne 8:4
v Ne 1:11
Ne 2:8
y Ezr 6:14
z Ezr 8:15
a Ezr 8:18
b 1Ta 6:32
c 1Ta 9:22
1Ta 9:26
ç 1Ta 9:2
Ezr 7:24
Ezr 8:20

2. Sütun

a Ezr 8:22
b Me 1:2
Me 19:7
c Tkr 5:1
Tkr 17:10
ç Tkr 12:1
d Öz 29:4
İş 1:17
Zk 7:9
e Tkr 33:10
Ml 2:7
f Tkr 30:6
2Ta 19:3
Me 78:8

g Ezr 7:6; h Da 2:37; ı Ezr 6:14; Ne 2:1; i Ezr 5:11; j Ezr 5:7; k Ezr 5:17; l Es 9:30; m Tkr 30:3; Ezr 1:3; n Es 1:14; o Ezr 5:8; Da 2:47; ö Tkr 17:18; 2Kr 22:8; p Ezr 6:1; r Me 9:11; Me 76:2; Me 135:21; s Ezr 6:4; Me 68:29; ş Ezr 1:6; t Ezr 8:25; u Le 1:5; ü Le 1:10; v Sy 28:3; y Sy 15:4.

dökme sunusu[a] al ve Tanrınızın Yeruşalim'deki[b] evinin sunağı üzerinde sun.[c]

18 Sen ve kardeşlerin, gümüşün ve altının[c] geri kalanını, Tanrınızın isteğine[d] uygun olarak dilediğiniz gibi kullanabilirsiniz.[e] **19** Tanrınızın evindeki hizmet için aldığın kapların[f] hepsini Yeruşalim'de,[g] Tanrı'nın önünde teslim et. **20** Evin diğer bütün ihtiyaçlarını, vermen gereken her şeyi kral hazinesinden karşıla.[h]

21 Ben Kral Artakserkses, Irmak ötesindeki[i] bütün hazinedarlara[i] emrediyorum ki,[j] göklerin Tanrısının kanununun yazıcısı kâhin Ezra'nın[k] sizden istediği her şeyi hemen yerine getirin. **22** Ona, ihtiyaca göre, yüz talant*[l] gümüş, yüz kor#[m] buğday, yüz bat△[n] şarap,[o] yüz bat zeytinyağı[ö] ve istediği kadar tuz[p] verin. **23** Göklerin Tanrısının[r] Kendi eviyle ilgili emrettiği[s] her şey titizlikle[ş] yerine getirilsin ki, kralın ülkesi ve evlatları O'nun gazabına uğramasın.[t] **24** Size şunu da bildiriyorum: Kâhinlerden,[u] Levioğullarından,[u] müzisyenlerden,[v] kapı bekçilerinden,[y] Netinim'den[z] ve Tanrı'nın evinde çalışanlardan vergi, haraç[a] ve geçiş ücreti[b] alınmasın.

25 Ve sen Ezra, Tanrı'nın sana verdiği hikmetle,[c] Irmak ötesindeki bütün halk için, Tanrı'nın kanunlarını bilen herkes için adaleti sağlamak üzere yargıçlar, hâkimler ata.[ç] Bu kanunları bilmeyenlere gelince, onlara siz öğreteceksiniz.[a] **26** Senin Tanrı'nın kanununa[b] ve kralın kanununa uymayanlar derhal, ölüm,[c] sürgün,[ç] para[d] ya da hapis cezasına çarptırılsın."

27 Yehova'nın Yeruşalim'deki evini güzelleştirmek[e] için böyle bir düşünceyi kralın yüreğine koyan,[f] atalarımızın Tanrısı[g] Yehova'ya şükürler olsun! **28** O bana kralın, danışmanlarının[h] ve krallıkta yetkili bütün yöneticilerin önünde vefalı sevgisini[ı] gösterdi. Ben de, Tanrım Yehova'nın eli[i] üzerimde olduğundan güçlendim ve benimle birlikte gelmeleri için İsrail önderlerini topladım.

8 Kral Artakserkses'in[j] saltanatı sırasında Babil'den benimle birlikte çıkanların soy kaydı[k] ve aşiret reislerinin[l] adları şöyleydi:
2 Finehasoğullarından[m] Gerşom, İtamaroğullarından[n] Daniel,[o] Davutoğullarından[ö] Hattuş;
3 Şekanyaoğullarından, Paroşoğullarından[p] Zekeriya, onunla birlikte kaydolan yüz elli erkek;
4 Pahat-moaboğullarından,[r] Zerahya oğlu Elyeho-enay ve onunla birlikte iki yüz erkek;
5 Zattuoğullarından,[s] Yahaziel oğlu Şekanya ve onunla birlikte üç yüz erkek;
6 Adinoğullarından,[ş] Yonatan oğlu Ebed ve onunla birlikte elli erkek;
7 Elamoğullarından,[t] Atalya oğlu Yeşaya ve onunla birlikte yetmiş erkek;
8 Şefatyaoğullarından,[u] Mikael oğlu Zebadya ve onunla birlik-

BÖLÜM 7

a Le 23:13
b 1Kr 11:36
c Tkr 12:6
ç 2Kr 22:7
d Ef 5:17
e Ezr 7:26
f Ezr 1:7
Ezr 8:30
g Yr 3:17
h Ezr 6:4
Ezr 6:8
ı Yş 1:4
1Kr 4:24
Ezr 4:20
i Ezr 6:8
j Ezr 6:12
Vz 8:4
k Ezr 7:6
Ne 8:2
l 1Kr 16:24
m 1Kr 4:22
He 45:14
n He 45:11
o Sy 15:5
ö Çk 27:20
Le 2:1
p Le 2:13
r Ezr 1:2
İş 40:22
s Me 119:4
ş Ef 6:6
Kl 3:23
t Ba 12:3
Ezr 6:10
İş 60:12
u Ezr 2:36
ü Ezr 2:40
v 1Ta 15:16
y Ezr 2:42
z 1Ta 9:2
Ezr 2:58
a Ne 5:4
b Ezr 4:20
c Öz 2:6
Yk 1:5
ç Çk 18:22
Tkr 16:18
2Ta 19:8

2. Sütun

a 2Ta 17:9
Ne 8:3
Ml 2:7
Mt 13:52
b Tkr 4:8
c Ezr 6:11
ç Ba 4:11
d Çk 22:6
e İş 60:13
f Ezr 6:22
Öz 21:1
g Tkr 1:11
h Ezr 7:14
Es 1:14
ı Ezr 9:9
Ne 1:11
i Ezr 8:18
Ne 2:8

BÖLÜM 8

j Ezr 7:7
k 1Ta 4:33
1Ta 9:1
l 1Ta 24:31

Ezr 7:22* 8:26'daki dipnota bakın. **22#** "Kor", 220 litreye eşit bir ölçü birimi. **22△** "Bat", 22 litreye eşit bir ölçü birimi.

m 1Ta 6:4; **n** Çk 6:23; **o** Ne 10:6; **ö** 1Ta 3:1; **p** Ne 10:14; **r** Ezr 2:6; Ne 10:14; **s** Ezr 2:8; Ezr 10:27; **ş** Ezr 2:15; Ne 10:16; **t** Ezr 2:7; **u** Ezr 2:4; Ne 7:9.

te seksen erkek; **9** Yoaboğullarından, Yehiel oğlu Obadya ve onunla birlikte iki yüz on sekiz erkek; **10** Banioğullarından,[a] Yosifya oğlu Şelomit ve onunla birlikte yüz altmış erkek; **11** Bebayoğullarından,[b] Bebay oğlu Zekeriya ve onunla birlikte yirmi sekiz erkek; **12** Azgadoğullarından,[c] Hakkatan oğlu Yohanan ve onunla birlikte yüz on erkek; **13** Adonikamoğullarının[ç] sonuncuları, Elifelet, Yeiel, Şemaya; ayrıca onlarla birlikte altmış erkek; **14** Bigvayoğullarından,[d] Utay ile Zabbud ve onlarla birlikte yetmiş erkek.

15 Onları Ahava'dan[e] geçen ırmağın[f] kıyısında topladım ve orada üç gün konakladık. Halkın[g] ve kâhinlerin[h] yoklamasını yaptım ve aralarında Levioğullarından[ı] kimseyi bulamadım. **16** O zaman haber gönderip Eliezer, Ariel, Şemaya, Elnatan, Yarib, Elnatan, Natan, Zekeriya ve Meşullam adlı önderleri; ayrıca Yoyarib ve Elnatan adlı öğretmenleri çağırdım.[i] **17** Sonra onlara Kasifya'daki önder İddo'ya gitmeleri için emir verdim. İddo'ya ve onun Kasifya'daki kardeşleri olan Netinim'e[j] söyleyeceklerini bildirerek,[k] Tanrı'nın evinde hizmet edecek[l] adamlar göndermelerini istedim. **18** Tanrımızın merhametli eli[m] üzerimizde olduğundan bize, İsrail oğlu Levi'nin[n] torunu Mahli'nin[o] oğullarından saygörülü[ö] bir adam olan Şerebya[p] ile oğullarını ve kardeşlerini, on sekiz kişiyi, **19** ayrıca, Haşabya'yı ve Merarioğullarından[r] Yeşaya ile kardeşlerini ve onların oğullarını, yirmi kişiyi getirdiler. **20** Davut ve yanındaki yöneticilerin, Levioğullarının hizmetine verdiği Netinim arasından hepsi adıyla seçilmiş iki yüz yirmi kişi getirildi.

21 Ahava Irmağı kıyısındayken, Tanrımızın önünde alçakgönüllü davranmak,[a] çocuklarımız[b] ve mallarımızla güvenli bir yolculuk[c] dilemek için oruç ilan ettim. **22** Yolda karşılaşacağımız düşmanlara karşı bize yardım etmeleri için kraldan asker[ç] ve atlı[d] istemeye utandım; çünkü krala, "Tanrımız, Kendisinden iyilik dileyen[e] herkese elini uzatır,[f] fakat Kendisini bırakanlara[g] gücünü ve öfkesini[h] gösterir" demiştik. **23** Böylece orada oruç tutup[ı] Tanrımıza yalvardık,[i] O da yalvarışlarımıza kulak verdi.[j]

24 Önde gelen kâhinlerden on iki kişiyi, Şerebya'yı,[k] Haşabya'yı[l] ve kardeşlerinden onunu ayırdım. **25** Kralın,[m] danışmanlarının,[n] yanındaki yöneticilerin ve orada bulunan tüm İsraillilerin[o] Tanrımızın evine yaptığı bağışları, gümüşü, altını ve kapları[ö] tartıp onlara verdim. **26** Tartarak ellerine teslim ettiklerim şunlardı: Altı yüz elli talant* gümüş,[p] iki talant değerinde yüz gümüş kap, yüz talant altın, **27** bin darik* değerinde yirmi küçük altın kâse, parlak kızıl bakırdan yapılmış altın gibi değerli iki kap.

28 Onlara şöyle dedim: "Siz Yehova için kutsalsınız,[r] bu

Ezr 8:26* Bir talant, 34,2 kilogram. **27*** 8,4 gram ağırlığındaki Pers altın parası.

BÖLÜM 8

a Ne 7:15
b Ezr 2:11
Ezr 10:28
c Ezr 2:12
Ne 10:15
ç Ne 7:18
d Ezr 2:14
e Ezr 8:21
Ezr 8:31
f Me 137:1
g Öz 27:23
h Ezr 7:7
ı Sy 3:6
i 2Ta 17:9
j Ezr 2:43
k 2Sa 14:19
Yr 1:9
l Sy 8:26
Sy 18:6
1Ta 23:32
m Ezr 7:28
Öz 3:6
n 1Ta 6:16
o Sy 3:20
ö Öz 12:8
Yr 3:15
p Ezr 8:24
r 1Ta 6:16

2. Sütun

a Da 10:12
Yk 4:10
b Sy 14:3
c Me 27:11
İş 30:21
ç Me 33:16
d Me 33:17
Ho 1:7
e Ro 8:28
f 2Ta 16:9
Ezr 7:6
Ezr 7:28
Zk 4:6
g 2Ta 15:2
Me 73:27
h Yş 23:16
Me 21:9
Me 90:11
ı Ne 9:1
Es 4:16
Lu 2:37
i Yr 29:12
Yr 50:4
j Tkr 4:29
1Ta 5:20
2Ta 7:14
Mt 7:7
k Ezr 8:18
l Ezr 8:19
Ne 12:21
m Ezr 7:15
n Ezr 7:14
o Ezr 7:16
ö Ezr 7:19
p 1Kr 16:24
r Le 21:6
Le 21:8
İş 52:11

takımlar[a] da kutsaldır. Bu gümüş ve altın, atalarınızın Tanrısı Yehova için gönüllü verilen sunulardır. **29** Dikkatli olun, bunları Yeruşalim'de, Yehova'nın evinin yemek salonlarında,[b] kâhinlerin ve Levioğullarının önde gelenleriyle İsrail aşiretlerinin yöneticileri önünde çıkarıp tartıncaya[c] kadar iyi koruyun." **30** Sonra kâhinler ve Levioğulları tartılan gümüşü, altını ve takımları, Yeruşalim'e, Tanrı'nın evine götürmek üzere teslim aldı.[c]

31 Birinci ayın[d] on ikinci gününde Yeruşalim'e gitmek üzere Ahava Irmağından[e] yola çıktık. Tanrımızın eli bizimle olduğundan, O bizi düşmanın avcundan ve yollardaki pusulardan kurtardı.[f] **32** Böylece Yeruşalim'e[g] vardık ve orada üç gün bekledik. **33** Dördüncü gün, Tanrımızın evinde altını, gümüşü ve takımları[h] tartıp[i] Finehas oğlu Eleazar'ın önünde Uriya'nın oğlu kâhin Meremot'a[i] teslim ettik. Levioğullarından, Yeşua oğlu Yozabad[j] ve Binnuy[k] oğlu Noadya da oradaydı. **34** Her şey sayıldı, tartıldı, ağırlıkları hemen orada kayda geçirildi. **35** Tutsaklıktan kurtulup[l] dönenler İsrail'in Tanrısına yakılan kurbanlar[m] sundu. Bütün İsrail için on iki boğa,[n] doksan altı koç,[o] yetmiş yedi erkek kuzu ve günah sunusu olarak on iki teke[ö] sundular. Hepsi Yehova için yakılan kurbanlardı.

36 Sonra kralın emirlerini,[p] Irmak[r] ötesindeki valilere[s] ve kralın satraplarına[ş] bildirdik. Onlar da halka ve Tanrı'nın evine destek[t] verdiler.

BÖLÜM 8

a Sy 4:16
2Ta 24:14
b 1Ta 23:28
1Ta 28:12
c Ezr 7:19
Ezr 8:33
ç Me 122:9
d Çk 12:2
Ès 3:7
e Ezr 8:15
Ezr 8:21
f Me 34:19
g Ezr 7:8
h 2Ta 36:18
Ezr 7:19
ı Ezr 8:29
i Ne 3:4
Ne 3:21
j Ne 8:7
k Ne 12:8
l Tkr 30:3
2Ta 36:20
m Le 1:3
2Ta 29:31
n Le 1:5
Ezr 7:17
o Le 1:10
ö Le 22:19
Ezr 6:17
p Ezr 7:21
r Ba 15:18
s Ne 2:7
Ne 3:7
ş Da 6:1
t Ezr 6:13

2. Sütun

BÖLÜM 9

a Ezr 10:8
Ezr 10:14
b Le 20:23
Tkr 12:30
Tkr 18:9
c Çk 33:16
Ezr 6:21
Ne 9:2
ç Ba 10:19
Sy 13:29
d Ba 10:15
Yş 1:4
e Yş 11:3
Yş 17:15
f Yş 18:16
g Ba 19:38
Tkr 23:3
h Ba 19:37
ı Le 18:3
i Ba 15:16
Hk 11:22
j Çk 34:16
Ezr 10:44
k Çk 19:6
Çk 22:31
Tkr 7:6
l Ne 13:3
2Ko 6:14
m 1Pe 5:3
n Yş 7:6
2Kr 22:19
o Ne 13:25
ö Me 143:4
p Çk 29:41
Da 9:21

9 Tüm bunlar sona erince, halkın yöneticileri[a] bana gelip şöyle dedi: "İsrail halkı, kâhinler ve Levioğulları çevredeki halkların iğrenç işlerinden[b] uzak durmadılar;[c] Kenanlılardan,[c] Hititlerden,[d] Perizzilerden,[e] Yebusilerden,[f] Ammonlulardan,[g] Moablılardan,[h] Mısırlılardan[ı] ve Amorilerden[i] ayrı kalmadılar. **2** Kendilerine ve oğullarına onlardan kız aldılar.[j] Böylece kutsal soy[k] çevredeki halklarla karıştı.[l] Bu vefasızlıkta başı çekenler,[m] yöneticilerle vekil yöneticilerdir."

3 Bunları duyunca üstümdeki giysiyi ve kaftanımı yırttım,[n] saçımı sakalımı yoldum,[o] şaşkın ve perişan bir halde oturup kaldım.[ö] **4** Akşamın tahıl sunusu vaktine kadar öylece oturdum.[p] Bu sırada insanlar yanıma toplandı; sürgünden dönenlerin sadakatsizliği karşısında, İsrailoğullarının Tanrısının söylediklerinden ötürü hepsi korkuyla titriyordu.[r]

5 Akşamın tahıl sunusu[s] vaktinde yırtık giysimle, kaftanımla utanç içinde oturduğum yerden kalktım; diz çöküp[ş] Yehova Tanrı'ya ellerimi açtım.[t] **6** Şöyle dedim:[u] "Ey Tanrım! Utanç içindeyim,[ü] Senin önünde yüzümü yerden kaldırmaya çekiniyorum.[v] Tanrım, hatalarımız[y] boyumuzu aştı, suçlarımız öyle büyüdü ki, göklere ulaştı.[z] **7** Atalarımızın[a] zamanından bugüne kadar büyük suçlar işledik.[b] Yanlışlarımız yüzünden, kralla-

r Ezr 10:3; **s** Sy 28:5; **ş** Me 95:6; Lu 22:41; Elç 21:5; Ef 3:14; **t** Çk 9:29; Me 143:6; **u** Yk 5:16; **ü** Da 9:7; **v** Ey 40:4; **y** Ezr 9:2; Me 38:4; Me 106:6; İş 1:18; İş 59:12; **z** Lu 15:21; Vh 18:5; **a** Sy 32:14; 2Ta 29:6; Elç 7:51; **b** Ağ 5:7.

rımız,[a] kâhinlerimiz,[b] hepimiz başka memleketlerin krallarının eline verildik; kılıçtan geçirildik,[c] sürgüne gönderildik,[ç] yağmalandık,[d] bugün olduğu gibi utanç içinde yaşadık.[e] **8** Tanrımız Yehova, Sen kurtulanların[f] dönmesini sağlayarak bir süre bize lütfettin.[g] Ey Tanrımız, köleyken biraz olsun canlanalım[h] ve gözlerimiz parlasın diye,[ı] kutsal yerine bizim için bir kazık çaktın. **9** Biz köleyiz,[i] fakat Tanrımız Sen, köleliğimizde bizi terk etmedin.[j] Pers krallarının[k] karşısında bize vefanı gösterdin. Kendi evini yapmamız,[l] harap olmuş yerlerini onarmamız,[m] Yahuda ve Yeruşalim'de taştan bir sur[n] yapmamız için Sen bizi canlandırdın.

10 Fakat şimdi Ey Tanrımız, bütün bunlardan sonra ne diyebiliriz? Biz Senin emirlerine uymadık.[o] **11** Peygamber kulların Senin şu sözlerini bildirmişti: 'Mülk edineceğiniz o memleket, orada yaşayanların murdarlığından[ö] ve orayı iğrenç işleriyle[p] baştan başa[r] kirlettiklerinden[s] ötürü murdar bir memlekettir. **12** Bu yüzden onların oğullarına kız vermeyin[ş] ve oğullarınıza onlardan kız almayın, hiçbir zaman onların barışı ve refahı için çalışmayın.[t] Böylece milletçe güçlenecek,[u] memleketin zenginliğinden faydalanacak ve oğullarınız için orayı sonsuza dek mülk edineceksiniz.'[ü] **13** Ey Tanrımız, Sen bizi suçlarımızın hak ettiği ölçüde cezalandırmayıp[v] bu insanların kurtulmasını sağladın.[y] Kötü davranışlarımız[z] ve suçlarımız yüzünden başımıza bunca şey geldikten sonra, **14** yine Senin emirlerini dinlemeyip bu iğrenç işleri yapan milletlerle[a] evlilik bağı[b] mı kuracağız? Bunu yaparsak bize öfkelenmez misin?[c] O zaman hangimiz sağ kalır[ç] ya da kurtulur? **15** Ey İsrail'in Tanrısı Yehova, Sen adilsin.[d] Esaretten kurtulmuş bir halk olarak bugün hayattayız. Bu suçlu halimizle[e] hâlâ önündeyiz. Ve biliyoruz ki, Senin önünde bu halde durmak aslında imkânsızdır."[f]

10 Ezra Tanrı'nın evi[g] önünde yere kapanmış,[h] ağlayarak Tanrı'ya yakarıp[ı] halkın suçunu itiraf etmişti;[i] sonra, İsrailli erkek, kadın ve çocuklardan büyük bir kalabalık onun etrafına toplandı; hepsi hüngür hüngür ağlıyordu. **2** Elamoğullarından[j] Yehiel[k] oğlu Şekanya, Ezra'ya şöyle dedi: "Evet, biz Tanrımıza vefasızlık ettik. Çevredeki halklardan kadınlar aldık.[l] Fakat İsrail için hâlâ bir umut var.[m] **3** Öyleyse şimdi, Yehova'nın talimatına ve O'nun emirleri[n] karşısında titreyenlerin[o] kararına uygun olarak, yabancı kadınları ve onlardan doğan çocukları bırakmak[ö] üzere Tanrımızla bir ahit yapalım;[p] her şey kanuna uygun olsun.[r] **4** Şimdi kalk! Bu iş sana düşüyor. Güçlü ol ve gerekeni yap. Biz yanındayız."

5 Bunun üzerine Ezra ayağa kalktı; önde gelen kâhinlere, Levioğullarına ve tüm İsrail halkına, söylendiği gibi davranacaklarına ant ettirdi.[s] Ve hepsi ant etti. **6** Sonra Ezra Tanrı'nın

BÖLÜM 9

a Da 9:8
b Ne 9:32
c 2Kr 10:32
1Ta 5:22
2Ta 36:17
ç 2Kr 17:23
2Kr 25:6
d 2Kr 17:20
e Da 9:7
f İş 1:9
g Ne 9:31
h Me 138:7
ı Me 13:3
i Ne 9:36
j Tkr 30:1
k Ezr 1:1
l Ezr 6:14
Zk 4:9
m 2Ta 36:19
n İş 5:2
İş 5:5
o Le 27:34
Sy 36:13
ö Le 18:24
Tkr 12:31
p Le 18:3
Tkr 18:9
r 2Kr 21:16
s He 36:25
2Ko 7:1
ş Çk 23:32
Çk 34:16
Tkr 7:3
Yş 23:12
t Tkr 23:6
2Ta 19:2
u Tkr 6:2
ü Ba 18:19
Me 112:2
Öz 13:22
Öz 20:7
v Me 103:10
Ağ 3:22
Ağ 3:39
y Me 106:46
z Ne 9:32

2. Sütun

a Ezr 9:1
b Ne 13:23
c Tkr 9:8
Ro 2:5
ç Tkr 32:26
İş 1:9
He 6:8
d Ne 9:33
Me 96:13
Da 9:7
e Ro 3:19
f Me 130:3
Me 143:2

BÖLÜM 10

g 1Kr 8:30
2Ta 20:9
h Tkr 9:18
ı Ezr 9:6
i Le 26:40
Me 32:5
Öz 28:13
j Ezr 2:7
Ne 10:14
k Ezr 10:26
l Ezr 9:2

m Yr 3:12; **n** Yş 23:12; Yş 23:13; 2Ta 34:21; **o** Ezr 9:4; Me 119:59; İş 66:2; **ö** İş 55:7; **p** 2Kr 11:17; 2Ta 29:10; 2Ta 34:31; **r** Ne 8:14; Elç 7:53; **s** Ne 10:29.

evi önünden ayrılıp Elyaşib oğlu Yehohanan'ın yemek salonuna[a] gitti. Fakat oraya gidince hiçbir şey yiyip içmedi,[b] çünkü sürgünden dönenlerin vefasızlığı yüzünden yas tutuyordu.[c]

7 Daha sonra, sürgünden dönen[c] herkesin Yeruşalim'e toplanması için tüm Yahuda ve Yeruşalim'de bir duyuru yapıldı. **8** Buna göre, yöneticilerin[d] ve ihtiyarların kararına uyup üç gün içinde gelmeyenin[e] bütün mallarına el konacak[f] ve kendisi sürgünden dönenler arasından çıkarılacaktı.[g] **9** Böylece, bütün Yahuda ve Benyamin erkekleri, üç gün içinde Yeruşalim'de toplandı. Dokuzuncu[h] ayın yirminci günüydü. Herkes Tanrı'nın evi önündeki meydanda oturuyordu. Hem içinde bulundukları durum, hem de yağan yağmur[i] yüzünden titriyorlardı.

10 Sonra, kâhin Ezra kalkıp şöyle dedi: "Siz, yabancı kadınlar alarak[i] vefasızlık ettiniz ve İsrail'in suçuna suç kattınız.[j] **11** Şimdi, atalarınızın Tanrısı Yehova'ya suçunuzu itiraf edin;[k] O'nun isteğini yaparak,[l] çevre halklardan ve yabancı kadınlardan ayrılın."[m] **12** Bunun üzerine, orada toplananların tümü yüksek sesle şöyle cevap verdi: "Dediklerine uymak boynumuzun borcu olsun.[n] **13** Fakat çok kalabalığız ve yağmurlu mevsimdeyiz, dışarıda durmak mümkün değil. İsyan ederek öyle büyük suç işledik ki, bu iş bir iki günde bitmez. **14** Bu yüzden, lütfen yöneticiler[o] bütün halkı temsil etsin. Bir vakit belirlensin, şehirlerimizde yabancı kadın almış herkes, kendi şehrinin ihtiyarları ve hâkimleriyle birlikte gelsin. Böylece Tanrımızın bize duyduğu öfkeyi yatıştıralım."

15 (Fakat, Asahel oğlu Yonatan ve Tikva oğlu Yahzeya buna karşı çıktı.[a] Levioğullarından Meşullam ile Şabbetay[b] da onlara destek oldu.) **16** Sürgünden dönenler[c] söylenenleri yaptılar. Kâhin Ezra, aşiret reisleri,[c] hepsi kendi isimlerine göre ayrıldı ve bu meseleyi ele almak[d] için onuncu ayın[e] birinci günü bir araya geldiler. **17** Yabancı kadınlar almış[f] tüm adamlarla görüşmeler birinci ayın birinci gününe kadar tamamlandı. **18** Bazı kâhin oğullarının[g] da yabancı kadınlar aldıkları anlaşıldı. Bunlar, Yehotsadak[h] oğlu Yeşua'nın[i] oğullarından ve kardeşlerinden, Maaseya, Eliezer, Yarib ve Gedalya'ydı. **19** Onlar el sıkışıp karılarını bırakacaklarına söz verdiler; suçlu oldukları için[i] de sürüden bir koç[j] sunacaklardı.

20 Ayrıca, İmmeroğullarından[k] Hanani ve Zebadya; **21** Harimoğullarından[l] Maaseya, İlya, Şemaya, Yehiel ve Uzziya; **22** Paşhuroğullarından[m] Elyoenay, Maaseya, İsmail, Netanel, Yozabad ve Eleasa vardı. **23** Levioğullarından Yozabad, Şimei, Kelaya (Kelita), Petahya, Yahuda ve Eliezer; **24** ilahicilerden Elyaşib, kapı görevlilerinden Şallum, Telem ve Uri vardı.

25 İsrail halkı arasından, Paroşoğullarından[n] Ramya, İzziya, Malkiya, Miyamin, Eleazar, Malkiya ve Benaya; **26** Elamoğullarından[o] Mattanya, Zekeriya,

BÖLÜM 10

a Ezr 8:29
b Tkr 9:18
c Ezr 9:4
Da 9:3
ç Tkr 30:3
2Ta 36:20
d Ezr 9:1
e 1Sa 11:7
f Le 27:28
Yş 6:18
g Ezr 7:26
h Yr 36:22
ı Vz 1:7
i Ne 13:23
j Sy 32:14
k Le 26:40
Yş 7:19
Me 32:5
Öz 28:13
l İş 56:1
Kl 1:10
İb 13:21
m Tkr 7:3
Ne 13:3
2Ko 6:17
n Vz 5:4
o 2Sa 3:38
Ezr 9:1
Ezr 10:8

2. Sütun

a Elç 5:39
Elç 7:51
b Ne 8:7
Ne 11:16
c Ezr 10:7
ç Ezr 8:1
d Yhn 7:51
e Es 2:16
f Ezr 10:11
g Ezr 9:2
Ne 13:28
He 44:22
Ml 2:8
h 1Ta 6:14
ı Ezr 2:2
Ezr 3:2
Ne 7:7
Zk 6:11
i Le 5:17
Le 6:4
j Le 5:18
Le 6:6
k 1Ta 24:14
Ezr 2:37
l 1Ta 24:8
Ezr 2:39
m Ezr 2:38
n Ezr 2:3
Ne 3:25
Ne 10:14
o Ezr 2:7
Ezr 8:7
Ne 10:14

Yehiel,[a] Abdi, Yeremot ve İlya; **27** Zattuoğullarından[b] Elyoenay, Elyaşib, Mattanya, Yeremot, Zabad ve Aziza; **28** Bebayoğullarından[c] Yehohanan, Hananya, Zabbay ve Atlay; **29** Banioğullarından Meşullam, Malluk, Adaya, Yaşub, Şeal ve Yeremot; **30** Pahat-moaboğullarından[ç] Adna, Kelal, Benaya, Maaseya, Mattanya, Betsalel, Binnuy ve Manasse; **31** Harimoğullarından[d] Eliezer, İşşiyah, Malkiya,[e] Şemaya, Şimeon, **32** Benyamin, Malluk ve Şemarya; **33** Haşumoğullarından[f] Mattenay, Mattatta, Zabad, Elifelet, Yeremay, Manasse ve Şimei; **34** Banioğullarından Maaday, Amram, Uel, **35** Benaya, Bedeya, Keluhi, **36** Vanya, Meremot, Elyaşib, **37** Mattanya, Mattenay, Yaasu; **38** Binnuyoğullarından Şimei, **39** Şelemya, Natan, Adaya, **40** Maknadebay, Şaşay, Şaray, **41** Azarel, Şelemya, Şemarya, **42** Şallum, Amarya ve Yusuf; **43** Nebooğullarından Yeiel, Mattitya, Zabad, Zebina, Yadday, Yoel ve Benaya vardı. **44** Bunların hepsi yabancı kadınlar almıştı[a] ve bu kadınları çocuklarıyla birlikte gönderdiler.

BÖLÜM 10

a Ezr 10:2
b Ezr 2:8
Ne 10:14
c Ezr 2:11
Ezr 8:11
ç Ezr 2:6
Ne 3:11
Ne 10:14
d Ezr 2:32
e Ne 3:11
f Ezr 2:19
Ne 8:4
Ne 10:18

2. Sütun

a Tkr 7:3
Ezr 10:17
2Ko 6:14

NEHEMYA

1 Hakalya oğlu Nehemya'nın[a] sözleri: Yirminci[b] yılın Kislev*[c] ayıydı. Ben Susa# kalesinde[ç] bulunuyordum. **2** O sırada kardeşlerimden Hanani[d] geldi, yanında Yahuda'dan bazı adamlar da vardı. Onlara sürgünden kurtulup[e] memlekete dönen[f] Yahudilerin[g] ve Yeruşalim'in durumunu sordum.[h] **3** Bana şunları anlattılar: "Sürgünden kurtulup memlekete dönen ve şu anda vilayette[ı] yaşayanlar büyük bir sıkıntı[i] ve utanç içinde; Yeruşalim'in surları[k] yıkılmış, kapıları[l] da yanıp kül olmuş."

4 Bu sözleri duyunca oturup ağlamaya başladım ve günlerce yas tuttum, göklerin Tanrısına[a] dua edip sürekli oruç tuttum.[b] **5** "Ah Yehova" dedim, "Göklerin Tanrısı, yüce ve heybetli Tanrı;[c] Kendisini sevenlere[ç] ve emirlerine itaat edenlere[d] vefasını gösteren, onlarla yaptığı ahde bağlı kalan[e] Tanrı, **6** lütfen kulaklarını ve gözlerini aç da[f] kulunun duasını işit.[g] İsrailoğulları olarak Sana karşı işlediğimiz bütün günahları[h] itiraf edip[ı] kulların İsrailoğulları için gece gündüz dua ediyorum.[i] Evet, ben de, babamın ev halkı da günah işledik.[j]

BÖLÜM 1

a Ne 1:11
Ne 5:14
Ne 10:1
b Ne 2:1
c Ezr 10:9
Yr 36:22
ç Ezr 4:9
Es 1:2
Es 3:15
Da 8:2
d Ne 7:2
e Ezr 8:35
Yr 52:30
f Ezr 9:8
He 6:9
g Ezr 4:12
Ezr 6:7
h Me 137:5
ı Ezr 5:8
i Ne 9:37
j 1Kr 9:7
Me 79:4
k 2Kr 25:10
Ne 2:17
İş 5:5
l Yr 14:2
Ağ 1:4

2. Sütun

a Ezr 5:11
Ne 2:4
Me 115:16

Ne 1:1* "Kislev", Yahudi ay takviminde dokuzuncu ayın sürgün sonrası ismi; kasım-aralık aylarına denk gelir. Ek 6'ya bakın. **1#** Şuşan olarak da bilinir.

b 2Ta 20:3; Ezr 8:21; Me 69:10; **c** Tkr 10:17; Me 47:2; Da 9:4; **ç** Çk 20:6; **d** 1Yh 5:3; **e** Tkr 7:9; **f** 2Ta 6:40; 2Ta 7:15; **g** Me 86:6; Me 130:2; **h** Ezr 9:6; Ağ 3:39; **ı** Me 32:5; Öz 28:13; **i** Me 88:1; Lu 18:7; **j** 2Ta 29:6; Ef 2:3.

7 Biliyoruz, Senin önünde yoldan saptık[a] ve kulun Musa'ya vermiş olduğun[b] emirlere,[c] kurallara[ç] ve hükümlere[d] uymadık.

8 Kulun Musa'ya verdiğin şu sözü lütfen hatırla:[e] 'Eğer sadakatsizlik ederseniz, ben de sizi milletler arasına dağıtacağım.[f] **9** Bana döndüğünüz[g] ve emirlerime uyup onları yerine getirdiğiniz[h] zaman[ı] ise, yerin uçlarına* kadar dağılmış olsanız bile sizi oradan toplayacağım[i] ve ismimi taşıması için seçtiğim yere[j] mutlaka geri getireceğim.'[k] **10** İşte onlar Senin kulların,[l] Senin halkın.[m] Büyük gücünle ve güçlü elinle[n] onları Sen kurtardın.[o] **11** Ah Yehova, lütfen bu kulunun duasına kulak ver, isminden korkmayı zevk sayan[ö] kullarının dualarını işit.[p] Ve lütfen bugün kulunun işini rast getir,[r] huzurunda durduğum kralın, bu kuluna merhamet etmesini sağla."[s]

Ben o günlerde kralın sâkisiydim.[ş]

2 Kral Artakserkses'in[t] yirminci[u] yılının Nisan*[ü] ayında, her zaman olduğu gibi kralın önüne getirilen şarabı alıp ona verdim.[v] Daha önce onun önünde hiç üzüntülü görünmemiştim.[y] **2** Bu yüzden kral bana, "Hasta olmadığın halde neden üzgün görünüyorsun?"[z] diye sordu. "Yüreğine keder veren bir şey olmalı."[a] Bunu duyunca çok korktum.

3 "Ey kral, ömrün uzun olsun!"[a] dedim. "Atalarımın mezarlarının bulunduğu[b] şehir[c] harap olmuş, kapıları yanıp kül olmuşken[ç] nasıl üzgün olmayayım?" **4** Kral da "Peki ne yapmak istiyorsun?"[d] diye sordu. O anda göklerin Tanrısına[e] dua ettim.[f] **5** Sonra krala şöyle dedim: "Uygun görürsen[g] ey kral, eğer hizmetkârından hoşnutsan,[h] beni Yahuda'ya atalarımın mezarlarının bulunduğu şehre gönder ki, orayı tekrar inşa edebileyim."[ı] **6** Kral "Yolculuğun ne kadar sürer, ne zaman geri dönersin?" diye sordu. (O sırada kraliçe de yanında oturuyordu.) Gereken süreyi[i] söylediğimde, beni göndermeyi uygun buldu.[j]

7 Sonra krala şöyle dedim: "Eğer kral uygun görürse, Yahuda'ya giderken topraklarından geçmeme izin versinler diye, Irmak*[k] ötesindeki valilere[l] götürmem için mektuplar verilsin.[m] **8** Ayrıca, kralın ormanının bekçisi Asaf için de bir mektup verilsin, o da bana mabedin[n] Kale[o] kapılarında kullanılacak kereste için, şehrin surları[ö] ve oturacağım ev için ağaç versin." Tanrım bana elini uzattı ve kral bütün istediklerimi verdi.[p]

9 Böylece Irmak ötesindeki valilere[r] gidip kralın mektuplarını verdim. Kral, yanımda komutanlar ve atlılar da göndermişti. **10** İsrailoğullarının iyiliğini isteyen birinin geldiğini duymak

BÖLÜM 1

a Ne 9:34; Me 106:6; Tsf 3:7
b Tkr 4:5
c Le 27:34; Sy 36:13; Me 119:4
ç Tkr 12:1
d Tkr 4:1
e Me 119:49; Lu 1:73
f Le 26:33; Tkr 4:27; Tkr 28:64
g Tkr 4:29
h Tkr 30:2
ı Yr 29:13
i Tkr 30:4; Me 106:47; İş 11:12; Yr 12:15
j Tkr 12:5; Me 132:13
k Yr 3:14
l Le 25:42
m Tkr 9:29
n Tkr 7:8; Tkr 15:15
o Tkr 5:15; Tkr 9:26
ö İş 26:8
p Öz 15:8; Oz 15:29; Yk 5:16
r Ezr 7:6; Me 118:25
s 1Kr 8:50; Me 106:46; Öz 21:1
ş Ne 2:1

BÖLÜM 2

t Ezr 7:1; Ne 13:6
u Ne 1:1
ü Çk 12:2; Es 3:7
v Ne 1:11
y Es 4:2
z Ba 40:7
a Öz 15:13

2. Sütun

a 1Kr 1:31; Da 2:4
b Ne 3:16
c Ne 1:3; Me 137:5
ç Ne 1:3
d Es 5:3; Es 7:2
e Ezr 5:11
f 1Sa 1:13; Oz 3:6; Flp 4:6
g Ezr 5:17; Es 1:19
h Es 7:3; Öz 3:4
ı Da 9:25
i Ne 5:14; Ne 13:6
j Ne 1:11; İş 65:24; k Yş 1:4; l Ezr 5:3; Ne 3:7; m Ezr 7:21; Ne 2:9; n 1Ta 29:1; Ezr 1:3; o Ne 7:2; ö Ne 1:3; Ne 2:17; p Ezr 7:6; Öz 21:1; r Ezr 5:3.

Ne 1:9* Sözcük anlamıyla "göğün uçlarına" **2:1*** "Nisan", Yahudi ay takviminde birinci ayın sürgün sonrası ismi; mart-nisan aylarına denk gelir. Ek 6'ya bakın.

Ne 2:7* Fırat Irmağı.

Horonlu[a] Sanballat[b] ve Ammonlu[c] hizmetkâr Tobiya'nın[c] hiç hoşuna gitmedi.[d]

11 Bir süre sonra Yeruşalim'e vardım ve orada üç gün kaldım. **12** Geceleyin yanımdaki birkaç kişiyle birlikte kalktık. Yeruşalim için yapılacak şeyler[e] hakkında Tanrımın yüreğime koyduklarını hiç kimseye söylememiştim.[f] Yanımda, üzerine bindiğim hayvandan başka bir hayvan yoktu. **13** Geceleyin Dere Kapısından[g] çıktım ve Ejder Pınarı önünden geçip Çöplük Kapısına[h] doğru giderek Yeruşalim'in surlarını[ı] gözden geçirdim; surlar yıkılmış, kapıları[i] yanıp kül olmuştu. **14** Sonra Pınar Kapısından[j] geçip Kral Havuzuna doğru gittim, fakat bindiğim hayvanın geçebileceği kadar yer yoktu. **15** Geceleyin vadiden[k] yukarı doğru çıkıp surları incelemeye devam ettim; sonra döndüm ve Dere Kapısından[l] geçip geri geldim.

16 Vekil yöneticiler[m] nereye gittiğimi ve ne yaptığımı bilmiyordu. Yahudilere, kâhinlere, soylulara, vekil yöneticilere ve bu işte çalışacak olan diğerlerine henüz hiçbir şey söylememiştim. **17** En sonunda onlara şöyle dedim: "Ne büyük bir sıkıntı içinde olduğumuzu hepiniz görüyorsunuz; Yeruşalim harap olmuş, kapıları yanıp kül olmuş. Şimdi gelin Yeruşalim surlarını birlikte yeniden inşa edelim ki bu utanç artık silinsin."[n] **18** Sonra da Tanrımın bana nasıl elini[o] uzattığını[ö] ve kralın neler dediğini[p] onlara anlattım. Bunun üzerine, "Haydi gidip inşa işine başlayalım" dediler. Böylece, bu değerli işi yapmak üzere gayretle çalışmaya başladılar.[a]

19 Horonlu Sanballat,[b] Ammonlu[c] hizmetkâr[c] Tobiya[d] ve Arap[e] Geşem[f] bunu duyunca bizi alaya alıp[g] küçümsemeye başladılar. "Bu yaptığınız nedir? Krala baş mı kaldırıyorsunuz?"[h] diyorlardı. **20** Ben de onlara şöyle cevap verdim: "Göklerin Tanrısının[ı] desteğiyle işimizi başaracağız.[i] Biz O'nun kulları olarak, kalkıp inşa işini yapmalıyız; sizin ise Yeruşalim'de ne payınız,[j] ne hakkınız, ne de adınızı hatırlatacak[k] bir şey olacaktır."

3 Başkâhin Elyaşib[l] ve kâhin kardeşleri Koyun Kapısını[m] yaptılar. Onu kutsadılar[n] ve kapılarını taktılar. Mea Kulesine[o] ve Hananel Kulesine[ö] kadar olan kısmı yapıp kutsadılar. **2** Onların yanında Erihalılar,[p] onların yanında da İmri oğlu Zakkur çalıştı.

3 Hassenaa'nın oğulları ise Balık Kapısını[r] kerestelerle[s] inşa ettiler; sonra kapılarını, kapı sürgülerini ve kol demirlerini taktılar.[s] **4** Onların yanında Hakkots oğlu Uriya oğlu[t] Meremot[u] onarım işinde çalıştı; onların yanında Meşezabel oğlu Berekya oğlu Meşullam,[ü] onların yanında Baana oğlu Tsadok çalıştı. **5** Onların yanında da Tekoalılar[v] çalıştı, fakat Tekoalıların ileri gelenleri[y] boyun eğip efendilerinin emrinde çalışmak istemediler.

6 Paseah oğlu Yoyada ile Besodya oğlu Meşullam, Eski

BÖLÜM 2

a Yş 16:3
Yş 16:5
b Ne 2:19
Ne 4:1
Ne 6:2
c Ne 13:1
ç Ne 4:3
Ne 6:14
Ne 13:7
d Me 112:10
e Me 51:18
Me 122:6
f Vz 3:7
Ams 5:13
Mt 10:16
g 2Ta 26:9
Ne 3:13
h Ne 3:13
ı Ne 1:3
i Ağ 1:4
Ağ 2:9
j Ne 3:15
Ne 12:37
k 2Sa 15:23
Yhn 18:1
l Ne 2:13
m Ne 4:14
Ne 7:5
n Ne 1:3
Yr 24:9
He 5:14
o Ezr 7:6
Ezr 7:28
ö Ne 2:8
p Da 9:25

2. Sütun

a Ezr 6:22
Hg 1:14
b Ne 2:10
c Ne 13:1
ç Öz 30:22
d Ne 6:14
e Ne 4:7
f Ne 6:1
g Ey 30:1
Me 79:4
Me 80:6
h Ne 6:6
ı Ezr 1:2
Ezr 5:11
Ezr 7:23
i Me 122:6
Me 127:1
j Ezr 4:3
2Ko 6:14
k Çk 28:29

BÖLÜM 3

l Ne 12:10
Ne 13:4
Ne 13:28
m Yhn 5:2
n Ne 12:30
o Ne 12:39
ö Yr 31:38
Zk 14:10
p Ezr 2:34
r 2Ta 33:14
Tsf 1:10
s Ne 2:8

ş 2Ta 14:7; Ne 7:1; **t** Ezr 8:33; **u** Ne 3:21; **ü** Ne 3:30; Ne 6:18; **v** Ne 3:27; Ams 1:1; **y** Hk 5:23; Lu 11:23; 1Ti 6:17.

Şehir Kapısını[a] kerestelerle onardı; sonra kapılarını, kapı sürgülerini ve kol demirlerini taktılar.[b] **7** Onların yanında Gibeonlu[c] Melatya ve Meronotlu[ç] Yadon çalıştı. Bu adamlar Irmak[d] ötesindeki valinin[e] yönetiminde bulunan Gibeon[f] ve Mitspa'dan[g] geliyorlardı. **8** Onların yanında ise kuyumculardan[h] Harhaya oğlu Uzziel onarım yaptı; onun yanında ıtriyatçılardan[ı] Hananya onarım yaptı; Yeruşalim'de Geniş Sura[i] kadar taş döşediler. **9** Onların yanında, Yeruşalim bölgesinin yarısının yöneticisi Hur oğlu Refaya çalıştı. **10** Onların yanında Harumaf oğlu Yedaya kendi evinin önünde onarım yaptı;[j] onun yanında da Haşabneya oğlu Hattuş çalıştı.

11 Harim[k] oğlu Malkiya ve Pahat-moab[l] oğlu Haşşub başka bir bölümün ve Fırınlar Kulesinin[m] onarımını yaptı. **12** Onların yanında, Yeruşalim bölgesinin yarısının yöneticisi[n] Halloheş oğlu Şallum kızlarıyla birlikte çalıştı.

13 Dere Kapısını,[o] Hanun ve Zanoahlılar[ö] onarıp inşa ettiler; sonra kapılarını,[p] kapı sürgülerini[r] ve kol demirlerini taktılar.[s] Ayrıca Çöplük Kapısına[ş] kadar surların bin arşınlık* kısmını yaptılar. **14** Beyt-hakkerem[t] bölgesi yöneticisi Rekab oğlu Malkiya Çöplük Kapısını onardı; orayı inşa etti ve kapılarını, kapı sürgülerini ve kol demirlerini taktı.

15 Mitspa[u] bölgesi yöneticilerinden Kol-hoze oğlu Şallun, Pınar Kapısını[a] onardı; orayı inşa edip çatısını ve kapılarını, kapı sürgülerini ve kol demirlerini taktı.[b] Ayrıca Kral Bahçesine[c] açılan Kanal Havuzunun[ç] surlarını, Davut Şehrinden[d] inen Merdivenlere[e] kadar olan kısmı yaptı.

16 Onun yan tarafında Beytsur[f] bölgesinin yarısının yöneticisi Azbuk oğlu Nehemya, Davut'un Kraliyet Mezarlığının[g] önüne, daha önce yapılmış olan havuza[h] ve Yiğitler Evine[ı] kadar olan kısmı onardı.

17 Onun yan tarafında Levioğulları[i] çalıştılar; Bani[j] oğlu Rehum ve onun yanında Keila[k] bölgesinin yarısının yöneticisi Haşabya onarım yaptı. **18** Onun yan tarafında erkek kardeşleri, Keila bölgesinin yarısının yöneticisi Henadad oğlu Bavvay onarım yaptı.

19 Onun yanında Mitspa yöneticilerinden[l] Yeşua[m] oğlu Ezer çalışıyordu ve İstinat Duvarındaki[n] Silah Deposuna çıkan yokuşa bakan bölümü onarıyordu.

20 Onun yan tarafında Zabbay[o] oğlu Baruk gayretle[ö] çalışarak başka bir bölümü, İstinat Duvarından başkâhin Elyaşib'in[p] evinin girişine kadar olan kısmı onardı.

21 Onun yan tarafında Hakkots oğlu Uriya oğlu Meremot[r] başka bir bölümü, Elyaşib'in evinin girişinden evin bittiği yere kadar olan kısmı onardı.

22 Onun yan tarafında, Ürdün Havzasından*[s] kâhinler ona-

BÖLÜM 3

a Ne 12:39
b Ne 3:3
c Yş 9:27
2Sa 21:2
ç 1Ta 27:30
d Ba 15:18
e Ne 2:9
f Yş 10:2
g Yş 18:26
2Ta 16:6
Yr 40:6
h Ne 3:31
ı Çk 30:25
1Ta 9:30
i 2Kr 14:13
Ne 12:38
j Ne 3:23
Ne 3:28
k Ezr 2:32
l Ezr 2:6
Ne 10:14
m Ne 12:38
n 2Kr 24:12
1Ta 28:1
o 2Ta 26:9
Ne 2:13
ö Yş 15:34
Ne 11:30
p Hk 16:3
1Ta 22:3
r 2Ta 8:5
s Ne 3:3
ş Ne 2:13
t Yr 6:1
u Yş 18:26
1Kr 15:22
Yr 40:6

2. Sütun

a Ne 2:14
Ne 12:37
b Ne 3:3
c Yr 39:4
ç İş 22:9
d 2Sa 5:7
e Ne 12:37
f Yş 15:58
2Ta 11:7
g 1Kr 2:10
2Ta 16:14
h Ne 2:14
ı Ezg 3:7
i 1Ta 23:28
j Ne 8:7
Ne 9:5
k Yş 15:44
1Sa 23:1
1Ta 4:19
l Ne 3:15
m Ezr 2:40
Ne 10:9
n 2Ta 26:9
Ne 3:24
o Ezr 10:28
ö Vz 9:10
Ro 12:11
Kl 3:23
p Ne 3:1
Ne 13:4
r Ezr 8:33
s Ba 13:10
Tkr 34:3
1Kr 7:46

Ne 3:13* "Bin arşın", yaklaşık 445 metre.

Ne 3:22* Başlangıç 13:10'daki dipnota bakın.

rım yaptılar. **23** Onların yan tarafında Benyamin ve Haşşub kendi evlerinin önündeki yeri onardılar. Onların yan tarafında Ananya oğlu Maaseya oğlu Azarya kendi evinin çevresini onardı. **24** Onun yan tarafında Henadad oğlu Binnuy başka bir bölümü, Azarya'nın evinden İstinat Duvarına[a] ve köşeye kadar olan kısmı onardı.

25 Onun yan tarafında Uzay oğlu Palal, Kral Evinden[b] yükselen ve Muhafız Avlusuna[c] bakan kulenin ve İstinat Duvarının önünü onardı. Onun yan tarafında Paroş[ç] oğlu Pedaya vardı.

26 Ofel'de[d] oturan Netinim,*[e] doğudaki Su Kapısının[f] önüne ve çıkma kuleye kadar olan kısmı onardı.

27 Onların yan tarafında Tekoalılar[g] başka bir bölümü, büyük çıkma kulenin önünden Ofel duvarına kadar olan kısmı onardılar.

28 At Kapısının[h] yukarı kısmında, kâhinlerin her biri kendi evinin önünü onardı.

29 Onların yan tarafında İmmer oğlu Tsadok[ı] evinin önündeki bölümü onardı.

Onun yan tarafında, Doğu Kapısının bekçisi[i] olan Şekanya oğlu Şemaya onarım yaptı.

30 Onun yan tarafında Şelemya oğlu Hananya ve Tsalaf'ın altıncı oğlu Hanun başka bir bölümü onardı.

Onun yan tarafında Berekya oğlu Meşullam[j] kendi odasının[k] önündeki bölümü onardı.

31 Onun yan tarafında kuyumculardan[a] Malkiya, Netinim'in[b] ve tüccarların[c] evine kadar olan yeri, Teftiş Kapısının önünü ve surun köşesinde yukarıdaki odaya kadar olan kısmı onardı.

32 Surun köşesinde yukarıdaki odayla Koyun Kapısı[ç] arasında kuyumcular ve tüccarlar onarım yaptılar.

4 Sanballat,[d] surları tekrar inşa ettiğimizi duyunca öfkeden deliye döndü;[e] Yahudilerle sürekli alay ediyordu.[f] **2** Kardeşlerinin[g] ve Samiriye ordusunun önünde, "Bu zavallı Yahudiler ne yapıyor?" dedi. "Bu işi yapabileceklerine gerçekten inanıyorlar mı? Kurban da kesecekler mi?[h] Hepsini bir günde mi bitirecekler? Moloz[ı] yığınlarından çıkardıkları yanmış taşlara can mı verecekler?"

3 Yanında duran Ammonlu[i] Tobiya[j] da, "Şu inşa ettikleri şeye bir bakın; yaptıkları sura bir tilki[k] çıksa taş üstünde taş kalmayacak" diyordu.

4 "İşit[l] ey Tanrımız, bizi hor görüyorlar;[m] hakaretleri[n] kendi başlarına gelsin; sürgüne gittikleri memlekette ganimet olsunlar. **5** Onların suçlarını silme ve günahlarını görmezden gelme;[o] çünkü inşa işinde çalışanları canlarından bezdirdiler."

6 Böylece biz surları inşa etmeye devam ettik; duvarların tümü yarı yüksekliğine kadar tamamlanarak birleştirildi. Herkes canla başla çalışmaya devam ediyordu.[ö]

7 Sanballat,[p] Tobiya,[r] Araplar,[s] Ammonlular[ş] ve Aşdodlular,[t]

BÖLÜM 3

a Ne 3:19
b 2Sa 5:11
2Sa 7:1
Ne 12:37
c Yr 37:21
ç Ezr 2:3
d 2Ta 27:3
2Ta 33:14
Ne 11:21
e Yş 9:23
1Ta 9:2
Ezr 2:43
Ezr 8:17
Ezr 8:20
f Ne 8:1
Ne 12:37
g Ne 3:5
h Yr 31:40
ı Ne 13:13
i 1Ta 9:18
1Ta 26:14
2Ta 31:14
j Ne 6:18
k Ne 12:44

2. Sütun

a Ne 3:8
b Ne 3:26
c 1Kr 10:15
1Kr 10:28
ç Ne 3:1
Ne 12:39
Yhn 5:2

BÖLÜM 4

d Ne 2:10
Ne 6:1
Ne 13:28
e Me 2:1
f İb 11:36
g Ezr 4:9
h Ne 12:43
ı Ne 4:10
i Ne 13:1
j Ne 2:19
Ne 6:1
k Ağ 5:18
l Me 86:6
m Me 123:3
n Me 79:12
Öz 3:34
o Me 59:5
Me 69:27
Yr 18:23
2Ti 4:14
ö Ezr 5:8
Vz 3:3
Kl 3:23
p Ne 2:10
r Ne 4:3
s Ne 2:19
ş Ams 1:13
t Yş 13:3
Ne 13:23

Ne 3:26* Mabet hizmetkârları; sözcük anlamıyla, "Verilmiş Olanlar"

Yeruşalim surlarının onarımının ilerlediğini, gediklerin kapanmaya başladığını duyunca çok öfkelendiler. **8** Hepsi toplanıp Yeruşalim'e saldırmak ve bize sıkıntı vermek üzere düzen kurdular.[a] **9** Fakat biz Tanrımıza dua ettik[b] ve onlardan korunmak için gece gündüz nöbet tutacak muhafızlar koyduk.

10 Bu arada Yahuda halkı, "Yük taşıyanların[c] güçleri tükendi ve hâlâ çok moloz[ç] var; bu duvarı daha fazla inşa edemeyeceğiz" demeye başladı.

11 Düşmanlarımız daha da ileri gidip şöyle dediler: "Aralarına iyice sızana dek bizi fark etmezler[d] ve görmezler. O zaman onları kesinlikle öldürürüz, bu işe de bir son veririz."

12 Düşmanların yakınlarında oturan Yahudiler her geldiklerinde bize sürekli* şöyle derlerdi: "Buraya her yerden saldıracaklar; memlekete yanımıza dönünce, bunu siz de göreceksiniz."

13 Bu yüzden surların ardındaki açık alanlara, alçakta kalan yerlere sırayla her aileden adamlar yerleştirdim; kılıçları,[e] mızrakları[f] ve yayları vardı. **14** Korktuklarını görünce hemen kalktım, soylulara,[g] vekil yöneticilere[h] ve diğerlerine, "Onlardan korkmayın"[ı] dedim. "Yüce[i] ve heybetli[j] Yehova'yı aklınızdan çıkarmayın. Kardeşleriniz, oğullarınız, kızlarınız, eşleriniz ve evleriniz için savaşın."[k]

15 Düşmanlarımız, her şeyi öğrendiğimizi, Tanrı'nın* kendi planlarını boşa çıkardığını[a] ve her birimizin surlara, işinin başına döndüğünü duydular. **16** İşte o günden sonra emrimdeki gençlerin[b] yarısı çalışırken, yarısı da mızraklar, kalkanlar, yaylar ve zırhlarla bekledi;[c] yöneticiler[ç] de tüm Yahuda evini destekliyordu. **17** Surlarda çalışanlarla yük taşıyanların hepsi bir elleriyle iş yaparken diğer elleriyle de[d] mızrağını[e] tutuyordu. **18** İnşa[f] işinde çalışanların her biri iş başındayken beline kılıcını kuşanmış[g] durumdaydı, boru çalacak[h] kişi de benim yanımdaydı.

19 Soylulara, vekil yöneticilere[ı] ve diğerlerine şöyle dedim: "İşimiz çok büyük ve kapsamlı; ayrıca hepimiz surlarda birbirimizden uzak ve dağınık şekilde çalışıyoruz. **20** Borunun nerede çaldığını duyarsanız, oraya yanımıza toplanacaksınız. Tanrımız bizim için savaşacaktır."[i]

21 Biz işimizle meşgulken, adamların diğer yarısı gün doğumundan başlayıp yıldızlar belirene kadar ellerinde mızraklarla bekliyorlardı. **22** Halka ayrıca şunları söyledim: "Herkes geceyi hizmetkârıyla birlikte Yeruşalim'in içinde geçirsin.[j] Onlar bizim için geceleri muhafızlık yapıp gündüzleri de çalışacaklar." **23** Ben,[k] kardeşlerim,[l] hizmetkârlarım[m] ve arkamdaki muhafızlar[n] giysilerimizi çıkarmıyor, mızraklarımızı[o] sağ elimizden bırakmıyorduk.

5 Bu arada halktan erkek ve kadınlar büyük bir feryat koparıp[ö] Yahudi kardeşlerinden şikâyet ettiler.[p] **2** Bazıları, "Açlıktan ölmemek için tahıl alıp

BÖLÜM 4

a Me 2:2
b Me 50:15
Me 55:16
c 2Ta 2:18
ç Ne 4:2
d Me 56:6
e Ezg 3:8
f 2Ta 26:14
g Ne 2:16
Ne 13:17
h Ne 7:5
ı Sy 14:9
Tkr 20:3
Yş 1:9
Me 27:1
Ro 8:31
İb 13:5
i Tkr 10:17
j Tkr 7:21
1Sa 4:8
Ne 1:5
Me 47:2
Me 65:5
k 2Sa 10:12

2. Sütun

a 2Sa 17:14
Me 33:10
b Ne 5:16
c 2Ta 26:14
ç Ezr 10:14
Ne 11:1
d Mt 10:16
Flp 1:28
e 2Ta 23:10
2Ta 32:5
f Da 9:25
g 2Sa 20:8
h Sy 10:9
2Ta 13:12
Öz 20:18
ı Ne 2:16
Ne 7:5
i Tkr 1:30
Yş 23:10
j Ne 4:6
k Ne 10:1
l Ne 4:14
m Ne 5:10
Ne 13:19
n 1Ta 11:25
o 2Ta 23:9
2Ta 23:10

BÖLÜM 5

ö Tkr 15:9
Öz 21:13
p Mi 2:2
Lu 18:7

Ne 4:12* Ya da "on kere" **15*** Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

oğullarımızı ve kızlarımızı rehin veriyoruz”[a] diyordu. **3** “Kıtlık sırasında tahıl alabilmek için tarlalarımızı, bağlarımızı ve evlerimizi rehin veriyoruz”[b] diyenler de vardı. **4** Kimileri de, “Krala haraç[c] ödeyebilmek için tarlalarımızı ve bağlarımızı teminat gösterip ödünç para aldık” diyordu.[ç] **5** “Hepimiz aynı kandan değil miyiz?[d] Oğullarımızın onların oğullarından ne farkı var? Ama bakın, biz oğullarımızı ve kızlarımızı neredeyse köle[e] edeceğiz; bazı kızlarımız köle oldu bile. Artık tarlalarımız, bağlarımız başkalarının malı; bizim de elimiz kolumuz bağlı.”

6 Onların feryadını ve dediklerini duyunca çok öfkelendim. **7** Bu sorun üzerinde enine boyuna düşündüm ve sonuçta soylularla vekil yöneticileri suçlu buldum.[f] Onlara, “Kardeşlerinize bu yaptığınız tefecilikten[g] başka bir şey değil” dedim.

Ayrıca bu meseleyi onlarla görüşmek için büyük bir toplantı düzenledim.[h] **8** Onlara şöyle dedim: “Milletlere satılmış olan Yahudi kardeşlerimizi gücümüz yettiğince geri satın aldık[ı] derken, siz kardeşlerinizi[i] yine satacaksınız ve biz onları alacağız, öyle mi?” Bunun üzerine hepsi sustu ve söyleyecek bir söz bulamadılar.[j] **9** Sonra şöyle dedim: “Bu yaptığınız doğru değil.[k] Düşmanımız olan milletler tarafından aşağılanmamak için[l] Tanrı[m] korkusuyla[n] davranmanız gerekmez mi?[o] **10** Ben, kardeşlerim ve hizmetkârlarım da onlardan bazılarına ödünç para ve tahıl veriyoruz. Rica ederim, faizle borç vermeyi bırakın.[a] **11** Rica ederim, onların tarlalarını,[b] bağlarını, zeytinliklerini, evlerini geri verin. Ayrıca faiz olarak almış olduğunuz paranın, tahılın, yeni şarabın ve yağın yüzde birini de verin.”

12 Onlar da buna karşılık “Hepsini geri vereceğiz,[c] onlardan hiçbir şey istemeyeceğiz.[ç] Söylediğin her şeyi yapacağız”[d] dediler. Kâhinleri çağırıp, sözlerini tutacaklarına yemin ettirdim.[e] **13** Ayrıca yakamı silkip şöyle dedim: “Sözünü tutmayanları da Tanrı işte böyle yapsın; evinden, malından mülkünden etsin. Onlar tıpkı böyle silkelensin ve bir şeyleri kalmasın.” Tüm cemaat “Amin!”[f] dedi. Hepsi Yehova’yı yüceltmeye başladı[g] ve halk söylenenlere uydu.[h]

14 Bu arada, Kral Artakserkses’in[ı] beni Yahuda topraklarında vali[i] olarak görevlendirdiği günden başlayarak on iki yıl boyunca, yani kralın yirminci[j] yılından otuz ikinci[k] yılına kadar, ben ve kardeşlerim valiye tahsis edilen yemekten yemedik.[l] **15** Benden önceki valiler insanların omuzlarına ağır yükler koymuşlardı ve onlardan her gün ekmek ve şarap için kırk gümüş şekel* toplamışlardı. Ayrıca onların hizmetkârları da halkın başına efendi kesilmişlerdi.[m] Ben ise Tanrı’dan korktuğum[n] için böyle davranmadım.[o]

16 Üstelik, surun onarımına da katıldım.[ö] Bu iş için bütün

BÖLÜM 5

a Ba 47:19
b Ba 47:20
c Tkr 28:48
ç Ne 9:37
d 2Sa 5:1
e Çk 21:7
Tkr 15:12
2Kr 4:1
Öz 22:7
Mt 18:25
f Le 19:15
Le 19:17
2Ta 19:6
1Ti 5:20
Tit 2:15
g Çk 22:25
Le 25:36
Tkr 23:19
Me 15:5
He 22:12
h Öz 27:5
ı Le 25:48
i Le 25:35
Tkr 15:7
Yr 34:9
j Ey 29:10
Ey 32:15
k 1Sa 2:24
İş 58:7
l 1Pe 2:12
m Tkr 8:18
n Le 25:36
Ne 5:15
Ey 28:28
Öz 8:13
Vz 8:12
Ml 1:6
o He 36:20
Ro 2:24

2. Sütun

a Ne 5:7
He 18:8
He 18:13
b Ne 5:3
c Lu 19:8
ç Me 37:26
Me 112:5
Öz 19:17
Öz 28:8
Lu 6:35
d Ezr 10:12
e Tkr 17:9
Ezr 10:5
f Tkr 27:26
g Me 148:1
h Me 76:11
Me 119:106
Vz 5:5
ı Ezr 8:1
i Ne 10:1
j Ne 2:1
k Ne 13:6
l 1Ko 9:4
1Ko 9:15
2Se 3:8
m Öz 29:2
n Ne 5:9
Me 112:1
Me 147:11
Öz 16:6
Vz 12:13

o 2Ko 11:9; 2Ko 12:14; **ö** 1Pe 5:3.

Ne 5:15* Bir şekel 11,4 gram ağırlığındadır. Ek 5’e bakın.

hizmetkârlarımla birlikte buraya toplandık ve bir tarla bile almadık.[a] **17** Yahudiler ve vekil yöneticilerden oluşan yüz elli kişi ve çevre milletlerden aramıza katılanlar soframda yemek yerlerdi.[b] **18** Her gün benim için hazırlananlar arasında bir boğa, altı besili koyun ve çeşitli kuşlar vardı. Ayrıca on günde bir her türden bol bol şarap[c] hazırlanırdı. Bunun yanında, vali için hazırlanan yemeği de istemezdim, çünkü halkın yükü çok ağırdı. **19** Ey Tanrım, bu halk uğrunda yaptıklarımdan[ç] ötürü beni iyilikle[d] an.[e]

6 Sanballat,[f] Tobiya,[g] Arap[h] Geşem[ı] ve diğer düşmanlarımız surları tekrar inşa ettiğimi[i] ve kapatılmamış gedik kalmadığını haber aldılar (aslında henüz girişlerdeki kapıları[j] takmamıştım).[k] **2** Bunun üzerine Sanballat ve Geşem hemen bana haber gönderip, "Gel, Ono[l] Ovasındaki bir köyde buluşalım"[m] dediler. Tabii niyetleri bana kötülük etmekti.[n] **3** Ben de onlara ulaklar gönderip[o] şöyle dedim: "Şu an büyük bir iş yapıyorum,[ö] oraya inemem. Sizin yanınıza ineceğim diye işin başından ayrılayım da işler dursun mu?"[p] **4** Aynı haberi dört kez gönderdiler, ben de her seferinde aynı cevabı verdim.

5 Sonunda Sanballat,[r] beşinci kez aynı haberi iletmek üzere uşağını gönderdi. Uşağın elinde açık bir mektup vardı; **6** mektupta şunlar yazılıydı: "Siz Yahudilerin isyan etmeyi planladığına[s] dair milletler arasında bazı sözler dolaşıyor; Geşem[ş] de aynı şeyi söylüyor. Sen surları bu nedenle inşa ediyormuşsun ve onların başına kral olacakmışsın.[a] **7** Hatta Yeruşalim'in her yanında 'Yahuda'da bir kral var' diye senin hakkında duyuru yapacak peygamberler atamışsın. Haberin olsun, bunlar krala bildirilecek. Bu yüzden şimdi gel de karşılıklı konuşalım."[b]

8 Ben de ona, "Söylediklerinin hiçbiri doğru değil,[c] hepsini sen uyduruyorsun"[ç] diye cevap gönderdim. **9** Hepsi birlik olup bizi korkutmaya çalışıyor, "İşten el çekecekler,[d] işi bitiremeyecekler" diyorlardı. Ey Tanrım, Sen elime kuvvet ver.[e]

10 Sonra Mehetabel oğlu Delaya oğlu Şemaya'nın evine gittim; o sırada eve kapanmıştı.[f] "Gel Tanrı'nın evinde buluşalım,[g] mabede girip[h] kapılarını kapatalım. Çünkü seni öldürmek için gelecekler, gece de olsa[ı] gelecekler" dedi. **11** Ben de "Benim gibi biri kaçar mı?[i] Benim durumumdaki biri mabede girip de hayatta kalır mı?[j] Oraya girmem!" dedim. **12** Araştırıp öğrendim ki, onu gönderen Tanrı değildi;[k] başıma bunların geleceğini bildirsin[l] diye Tobiya ve Sanballat[m] tarafından tutulmuştu.[n] **13** Korkup[o] onların dediğini yapayım ve günah işleyeyim[ö] diye onu tutmuşlardı.[p] Böylece adım kötüye çıkacak,[r] onlar da beni suçlayabileceklerdi.[s]

14 Ey Tanrım, Tobiya'nın,[ş] Sanballat'ın neler yaptığını, kadın peygamber[t] Noadya'nın ve

BÖLÜM 5

a Elç 20:33; 2Ko 12:17
b 2Sa 9:7; Me 37:21; İş 32:8; Flp 2:4; 1Pe 4:9
c Vz 9:7; Vz 10:19
ç İb 6:10
d İş 38:3
e Ne 13:14; Ne 13:31; Me 18:24; Me 106:4; Ml 3:16

BÖLÜM 6

f Ne 2:10
g Ne 4:3
h Ne 4:7
ı Ne 2:19
i Ne 4:6; Da 9:25
j Ne 3:1
k Ne 3:3
l 1Ta 8:12; Ne 11:35
m Ba 4:8; 2Sa 3:27; 2Sa 20:9; Öz 26:24
n Me 12:2; Me 37:12; Me 37:32
o Öz 14:15; Mt 10:16
ö Vz 9:10
p Ro 12:11
r Ne 2:10
s Ezr 4:15
ş Ne 2:19

2. Sütun

a Lu 23:2
b Öz 26:24; Elç 23:15
c Elç 24:13; Elç 25:7
ç Ey 13:4; Me 36:3; Me 38:12; Me 52:2; Mt 12:34; Yhn 8:44
d 2Ta 15:7; Ezr 4:4; İş 35:3; Yr 38:4
e 1Sa 30:6; Me 56:3; Me 68:35; Me 138:3; İş 41:10
f He 3:24
g Ams 3:3
h 1Kr 6:5; 2Kr 11:3
ı Yhn 3:20
i Öz 28:1

j Sy 1:51; Sy 18:7; 2Ta 26:19; **k** Tkr 18:20; Yr 14:14; **l** Me 12:2; Me 120:2; **m** Ne 2:10; **n** Öz 11:9; He 13:19; **o** İş 51:12; He 2:6; **ö** Yk 4:17; **p** Mi 3:11; **r** Öz 22:1; Vz 7:1; **s** Me 36:11; Mt 22:15; **ş** Ne 4:3; **t** He 13:17.

beni sürekli korkutmaya çalışan diğer peygamberlerin yaptıklarını unutma.[a]

15 Elul* ayının yirmi beşinde, elli iki günde surların[b] onarımı tamamlandı.

16 Tüm düşmanlarımız[c] bunu duydular, çevremizdeki milletler bunu gördüler; kendilerine güvenleri kalmadı ve bu işin Tanrımız sayesinde[ç] tamamlandığını anladılar. **17** O günlerde Yahuda soyluları[d] Tobiya'ya[e] çok sayıda mektup yazıyor ve ondan mektup alıyorlardı. **18** Yahuda'da birçok kişi ona bağlılık yemini etmişti; çünkü kendisi Arah oğlu[f] Şekanya'nın damadıydı. Oğlu Yehohanan da, Berekya oğlu Meşullam'ın[g] kızını almıştı. **19** Ayrıca benim yanımda onun hakkında sürekli olumlu şeyler söylüyorlar,[h] benim sözlerimi de sürekli ona yetiştiriyorlardı. Tobiya'nın beni korkutmak için[ı] gönderdiği mektuplar da vardı.

7 Surlar tekrar inşa edilir edilmez[i] kapıları taktım.[j] O sırada kapı görevlileri,[k] ilahiciler[l] ve Levioğulları[m] da görevlendirilmişti. **2** Sonra, kardeşim Hanani'yi[n] Yeruşalim'in başına koydum; onun yanı sıra Kalenin[o] yöneticisi Hananya'yı da atadım. Çünkü o çok güvenilir[ö] biriydi; ondaki Tanrı korkusu[p] birçoklarından daha fazlaydı. **3** Onlara dedim ki, "Güneş ortalığı ısıtana kadar Yeruşalim'in kapıları[r] açılmasın; ayrıca, nöbetçiler varken kapılar kapalı ve sürgülü tutulsun.[a] Sonra, Yeruşalim' de oturanlardan nöbetçiler atayın; bazıları kendi nöbet yerinde, bazıları da kendi evinin önünde dursun."[b] **4** Şehir geniş ve büyüktü, orada oturanların sayısı azdı[c] ve henüz hiçbir ev inşa edilmemişti.

5 Bununla birlikte, soy kütüğüne kaydetmek[ç] için soyluları, vekil yöneticileri ve halkı bir araya toplamam gerektiği fikrini Tanrım yüreğime koydu.[d] Sonra ilk gelenlerin soy kütüğü kayıtlarını[e] buldum. Orada şunlar yazılıydı:

6 Babil kralı Nabukadnezar'ın[f] tutsak edip sürgüne götürdüğü[g] ve o vilayetin[h] evlatları olmuş sürgünlerden,[ı] daha sonra Yeruşalim'e ve Yahuda'ya kendi şehirlerine dönenler oldu.[i] **7** Onlar Zerubbabel,[j] Yeşua,[k] Nehemya, Azarya, Raamya, Nahamani, Mordekay,[l] Bilşan, Misperet, Bigvay, Nehum ve Baanah ile birlikte geri döndüler.

İsrail halkının erkeklerinin sayısı şöyleydi: **8** Paroşoğulları[m] iki bin yüz yetmiş iki; **9** Şefatyaoğulları[n] üç yüz yetmiş iki; **10** Arahoğulları[o] altı yüz elli iki; **11** Yeşua ve Yoab soyundan[ö] Pahat-moaboğulları[p] iki bin sekiz yüz on sekiz; **12** Elamoğulları[r] bin iki yüz elli dört; **13** Zattuoğulları[s] sekiz yüz kırk beş; **14** Zakkayoğulları[ş] yedi yüz altmış; **15** Binnuyoğulları[t] altı yüz kırk sekiz; **16** Bebayoğulları[u]

BÖLÜM 6

a Ne 4:4
b Ne 4:1
c Ne 2:10
Ne 4:7
ç Me 129:5
d Ne 5:7
e Ne 2:10
f Ezr 2:5
Ne 7:10
g Ne 3:4
h Öz 28:4
Yhn 15:19
1Yh 4:5
ı Ne 6:9
Ne 6:13

BÖLÜM 7

i Ne 2:17
Ne 6:15
Da 9:25
j Ne 3:1
Ne 3:6
Ne 3:13
k 1Ta 26:1
1Ta 26:12
Ezr 2:42
l 1Ta 9:33
Ezr 2:41
m 1Ta 23:28
Ezr 3:8
n Ne 1:2
o 2Ta 17:12
2Ta 26:9
Ne 2:8
Elç 23:10
ö Me 101:6
Öz 28:20
Elç 6:3
1Ko 4:2
p Çk 18:21
2Sa 23:3
Ne 5:15
Öz 8:13
İş 33:6
r Ne 2:13
Ne 12:39

2. Sütun

a Ne 13:19
b Me 127:1
c Ne 11:1
ç 1Ta 9:1
Ezr 2:62
d Ezr 7:27
e 1Ta 4:33
1Ta 5:1
f 2Kr 25:1
Da 3:1
g 2Kr 24:14
2Ta 36:20
Yr 39:9
Yr 52:15
Yr 52:28
h Ezr 5:8
Es 9:30
ı Ne 1:3
i Ezr 2:1
j Ezr 1:11
Ezr 2:2
Zk 4:7
Mt 1:12

Ne 6:15* "Elul", Yahudi ay takviminde altıncı ayın sürgün sonrası ismi; ağustos-eylül aylarına denk gelir. Ek 6'ya bakın.

k Ezr 3:8; Ezr 5:2; Hg 1:14; Zk 3:1; **l** Ezr 2:2; **m** Ezr 2:3; Ne 10:14; **n** Ezr 2:4; **o** Ezr 2:5; Ne 6:18; **ö** Ezr 8:9; **p** Ezr 2:6; Ezr 10:30; **r** Ezr 2:7; Ezr 10:26; **s** Ezr 2:8; **ş** Ezr 2:9; **t** Ezr 2:10; Ezr 10:34; **u** Ezr 2:11.

altı yüz yirmi sekiz; **17** Azgadoğulları[a] iki bin üç yüz yirmi iki; **18** Adonikamoğulları[b] altı yüz altmış yedi; **19** Bigvayoğulları[c] iki bin altmış yedi; **20** Adinoğulları[ç] altı yüz elli beş; **21** Hizkiya soyundan Ateroğulları[d] doksan sekiz; **22** Haşumoğulları[e] üç yüz yirmi sekiz; **23** Betsayoğulları[f] üç yüz yirmi dört; **24** Harifoğulları[g] yüz on iki; **25** Gibeonoğulları[h] doksan beş; **26** Beytlehemliler[ı] ve Netofalılar[i] yüz seksen sekiz; **27** Anatotlular[j] yüz yirmi sekiz; **28** Beyt-azmavetliler[k] kırk iki; **29** Kiryat-yearimliler,[l] Kefiralılar[m] ve Beerotlular[n] yedi yüz kırk üç; **30** Ramalılar[o] ve Gebalılar[ö] altı yüz yirmi bir; **31** Mikmaslılar[p] yüz yirmi iki; **32** Beytelliler[r] ve Aylılar[s] yüz yirmi üç; **33** diğer Nebo'dan olanlar[ş] elli iki; **34** diğer Elam'ın soyundan olanlar[t] bin iki yüz elli dört; **35** Harimoğulları[u] üç yüz yirmi; **36** Erihalılar[ü] üç yüz kırk beş; **37** Lodlular,[v] Hadidliler[y] ve Onolular[z] yedi yüz yirmi bir; **38** Senaaoğulları[a] üç bin dokuz yüz otuz.

39 Kâhinler: Yeşua soyundan Yedayaoğulları[b] dokuz yüz yetmiş üç; **40** İmmeroğulları[c] bin elli iki; **41** Paşhuroğulları[ç] bin iki yüz kırk yedi; **42** Harimoğulları[d] bin on yedi.

43 Levioğulları: Hodevaoğullarından,[e] Kadmiel[f] soyundan Yeşuaoğulları yetmiş dört. **44** İlahiciler:[g] Asafoğulları[h] yüz kırk sekiz. **45** Kapı görevlileri:[ı] Şallumoğulları,[i] Ateroğulları, Talmonoğulları,[j] Akkuboğulları,[a] Hatitaoğulları, Şobayoğulları,[b] hepsi yüz otuz sekiz.

46 Netinim:[c] Tsihaoğulları, Hasufaoğulları, Tabbaotoğulları,[ç] **47** Kerosoğulları, Siaoğulları, Padonoğulları,[d] **48** Lebanaoğulları, Hagabaoğulları,[e] Salmayoğulları, **49** Hananoğulları,[f] Giddeloğulları, Gaharoğulları, **50** Reayaoğulları,[g] Retsinoğulları,[h] Nekodaoğulları, **51** Gazzamoğulları, Uzzaoğulları, Paseahoğulları, **52** Besayoğulları,[ı] Meunimoğulları, Nefuşesimoğulları,[i] **53** Bakbukoğulları, Hakufaoğulları, Harhuroğulları,[j] **54** Baslitoğulları, Mehidaoğulları, Harşaoğulları,[k] **55** Barkosoğulları, Siseraoğulları, Temahoğulları,[l] **56** Netsiahoğulları, Hatifaoğulları.[m]

57 Süleyman'ın hizmetkârlarının soyu:[n] Sotayoğulları, Soferetoğulları, Peridaoğulları,[o] **58** Yaalaoğulları, Darkonoğulları, Giddeloğulları,[ö] **59** Şefatyaoğulları, Hattiloğulları, Pokeret-hatsebaimoğulları, Amonoğulları.[p] **60** Netinim[r] ve Süleyman'ın hizmetkârlarının soyundan olanların toplam sayısı üç yüz doksan iki.

61 Tel-melah, Tel-harşa, Kerub, Addon ve İmmer'den dönen,[s] aşiretinin ve soyunun İsrail'den olup olmadığını söyleyemeyenler şunlardır: **62** Delayaoğulları, Tobiyaoğulları, Nekodaoğulları,[ş] altı yüz kırk iki. **63** Kâhinler:[t] Habayaoğulları, Hakkotsoğulları,[u] Gileadlı

BÖLÜM 7

a Ezr 2:12
b Ezr 2:13
c Ezr 2:14
ç Ezr 2:15
d Ezr 2:16
e Ezr 2:19
Ne 10:18
f Ezr 2:17
g Ezr 2:18
h Yş 11:19
2Sa 21:2
Ezr 2:20
Ne 3:7
ı Ba 35:19
1Ta 2:51
Mt 2:6
i 1Ta 2:54
Ezr 2:22
Yr 40:8
j Yş 21:18
Ezr 2:23
Yr 1:1
k Ezr 2:24
l Yş 9:17
1Sa 7:2
m Yş 18:26
Ezr 2:25
n Yş 18:25
o Ezr 2:26
ö Yş 18:24
Zk 14:10
p 1Sa 13:5
Ezr 2:27
r 1Kr 12:32
Ezr 2:28
s Yş 7:2
ş Ezr 2:29
t Ezr 2:31
u Ezr 2:32
ü Ezr 2:34
v Ne 11:35
y Ezr 2:33
z Ne 6:2
a Ezr 2:35
b Ezr 2:36
c Ezr 2:37
ç Ezr 10:22
d 1Ta 24:8
Ezr 2:39
e Ezr 2:40
f Ezr 3:9
g 1Ta 25:7
Ezr 2:41
h 1Ta 6:39
ı Ne 7:1
i Yr 35:4
j 1Ta 9:17
Ne 11:19

2. Sütun

a Ne 12:25
b Ezr 2:42
c Yş 9:27
1Ta 9:2
Ezr 2:58
ç Ezr 2:43
d Ezr 2:44
e Ezr 2:45
f Ezr 2:46
g Ezr 2:47
h Ezr 2:48
ı Ezr 2:49
i Ezr 2:50
j Ezr 2:51

k Ezr 2:52; **l** Ezr 2:53; **m** Ezr 2:54; **n** 1Kr 9:21; Ne 11:3; **o** Ezr 2:55; **ö** Ezr 2:56; **p** Ezr 2:57; **r** Yş 9:23; Ezr 2:58; Ne 3:26; Ne 7:46; **s** Ezr 2:59; **ş** Ezr 2:60; **t** 1Ta 24:1; **u** 1Ta 24:10; Ne 3:21.

Barzillay'ın[a] kızlarıyla evlenen ve onların adıyla anılan Barzillayoğulları.[b] **64** Soylarını açıkça ortaya koymak için kayıtları araştıran bu kişilerin isimleri kayıtlarda bulunamadığından[c] temiz sayılmadılar ve kâhinlik görevi yapmaları yasaklandı.[ç] **65** Dolayısıyla Vali*[d] onlara, Urim[e] ve Tummim[f] kullanacak bir kâhin çıkana kadar en kutsal şeylerden yememelerini[g] söyledi.

66 Dönen cemaatin toplam sayısı kırk iki bin üç yüz altmıştı.[h] **67** Bunlardan başka yedi bin üç yüz otuz yedi[ı] erkek ve kadın köle,[i] iki yüz kırk beş erkek[j] ve kadın[k] ilahici vardı. **68** Atlarının sayısı yedi yüz otuz altı, katırlarının sayısı iki yüz kırk beşti.[l] **69** Develerin sayısı dört yüz otuz beşti. Eşeklerin[m] sayısı ise altı bin yedi yüz yirmiydi.[n]

70 Bazı aşiret[o] reisleri,[ö] yapılan iş için hediyeler verdiler.[p] Vali[r] hazineye bin darik* altın, elli leğen, beş yüz otuz kâhin giysisi[s] verdi. **71** Aşiret reislerinden bazıları, iş için ayrılmış hazineye yirmi bin darik altın, iki bin iki yüz mina* gümüş[ş] verdi. **72** Halkın geri kalanı ise yirmi bin darik altın, iki bin mina gümüş ve altmış yedi kâhin giysisi verdi.

73 Böylece, kâhinler,[t] Levioğulları, kapı görevlileri, ilahiciler,[u] halkın bir bölümü, Netinim,[ü] tüm İsrail kendi şehirlerinde yaşamaya başladı.[v] Yedinci ay geldiğinde,[y] İsrailoğulları kendi şehirlerine yerleşmişlerdi.[z]

Ne 7:65* Ya da "Tirşata"; Ezra 2:63' teki dipnota bakın. **70*** Ek 5'e bakın. **71*** Ek 5'e bakın.

BÖLÜM 7

a 2Sa 17:27
2Sa 19:31
2Sa 19:39
1Kr 2:7
b Ezr 2:61
c Ezr 2:62
ç Sy 18:7
d Ezr 2:63
Ne 8:9
Ne 10:1
e Çk 28:30
1Sa 28:6
f Le 8:8
Tkr 33:8
g Le 2:3
Sy 18:9
h Ezr 2:64
ı Ezr 2:65
i Çk 21:2
Le 25:44
j Ne 7:1
k Çk 15:21
1Sa 18:6
2Sa 19:35
l Ezr 2:66
m 1Sa 8:16
2Sa 16:2
n Ezr 2:67
o Sy 17:2
1Ta 23:11
ö Sy 7:2
Ezr 1:5
p Ezr 2:68
r Ezr 2:63
Ne 7:65
s Le 6:10
İş 22:21
ş Ezr 2:69
t 2Ta 35:14
u Ne 7:1
ü Ne 7:46
v Ne 11:20
y Le 23:24
1Kr 8:2
Ezr 3:1
z Ezr 2:70

2. Sütun

BÖLÜM 8

a Elç 2:46
b Ne 3:26
Ne 12:37
c Yr 5:1
ç Ezr 7:6
d Le 27:34
Sy 36:13
Tkr 28:1
e Tkr 31:9
Yş 1:8
1Kr 2:3
f 2Ta 34:15
g Tkr 17:18
Mİ 2:7
h Tkr 31:12
2Ta 17:9
ı Ne 10:28
İş 28:9
i Le 23:24
Sy 29:1
1Kr 8:2
j Elç 28:23

8 Tüm halk tek vücut olup[a] Su Kapısı[b] önündeki meydanda[c] toplandı. Sonra yazıcı Ezra' ya,[ç] Yehova'nın İsrail'e verdiği emirleri[d] içeren Musa'nın kanun[e] kitabını[f] getirmesini söylediler. **2** Kâhin[g] Ezra, kanunu kadınlı erkekli tüm cemaatin,[h] dinleyip anlayabilecek[ı] olanların önüne getirdi. Yedinci ayın ilk günüydü.[i] **3** Ezra, Su Kapısı önündeki meydanda toplanmış kadınlı erkekli tüm cemaatin, anlayabilecek durumda olanların karşısında, gün doğumundan[j] öğle vaktine kadar yüksek sesle okumaya[k] devam etti. Kanun kitabı okunurken herkes kulak kesilmişti.[l] **4** Yazıcı Ezra, bu iş için yapılan tahta bir kürsüde[m] ayakta duruyordu. Sağ yanında Mattitya, Şema, Anaya, Uriya, Hilkiya ve Maaseya; sol yanında ise Pedaya, Mişael, Malkiya,[n] Haşum,[o] Haşbaddana, Zekeriya ve Meşullam duruyordu.

5 Ezra herkesten daha yüksekteydi; tüm halkın gözü önünde kitabı açınca[ö] herkes ayağa kalktı.[p] **6** Sonra Ezra yüce Tanrı Yehova'ya şükretti[r] ve tüm halk ellerini kaldırıp[s] "Amin! Amin!"[ş] diyerek karşılık verdi. Eğildiler,[t] Yehova'nın önünde yüzüstü yere kapandılar.[u] **7** Levioğullarından Yeşua, Bani, Şerebya,[ü] Yamin, Akkub, Şabbetay, Hodiya, Maaseya, Kelita, Azarya, Yozabad,[v] Hanan, Pelaya,[y] ayakta duran[z] halka kanunu açıkladılar.[a]

k Lu 4:16; Elç 13:15; Elç 15:21; **l** Tkr 5:1; Lu 8:18; Elç 16:14; Elç 17:11; İb 2:1; **m** 2Ta 6:13; **n** Ne 12:42; **o** Ne 10:18; **ö** Lu 4:17; **p** 1Kr 8:14; **r** Me 72:18; Ef 1:3; Vh 4:11; **s** 1Kr 8:22; **ş** Tkr 27:26; 1Ko 14:16; **t** 1Ta 29:20; 2Ta 20:18; Me 95:6; **u** Le 9:24; Mt 26:39; Vh 7:11; **ü** Ne 9:4; **v** Ezr 8:33; Ne 11:16; **y** Ne 10:10; **z** 1Kr 8:14; **a** Le 10:11; Tkr 33:10.

8 Tanrı'nın kanununu yüksek sesle okumaya,[a] kitaptan okuduklarını açıklamaya ve anlamını vermeye devam ettiler. Halkın okunanları anlamasına yardım ettiler.[b]

9 Vali[c] Nehemya,[ç] kâhin ve yazıcı Ezra[d] ile halkı eğiten Levioğulları şöyle dediler: "Bugün Tanrınız Yehova için kutsal bir gündür.[e] Yas tutup ağlamayın."[f] Bunu söylediler çünkü halk kanundaki sözleri dinlerken ağlıyordu.[g] **10** Ayrıca "Gidin, lezzetli yiyecekler, tatlı içkilerle ziyafet yapın; hazırlığı olmayana da pay gönderin,[h] çünkü bugün Rabbimiz için kutsal bir gündür. Kederli olmayın, çünkü Yehova'nın verdiği sevinç sizin için bir kaledir" dediler. **11** Levioğulları, "Sakin olun! Bugün kutsal bir gün; kederli olmayın" diyerek herkese sessiz olmasını söyledi. **12** Böylece herkes büyük bir sevinçle[ı] yemeye, içmeye, hazırlığı olmayanlara yiyecek göndermeye[i] gitti; çünkü kendilerine açıklanan sözleri anlamışlardı.[j]

13 İkinci gün halk arasındaki aşiret reisleri, kâhinler ve Levioğulları kanundaki sözler hakkında anlayış kazanmak[k] amacıyla yazıcı Ezra'nın çevresine toplandılar. **14** O zaman, Yehova'nın İsrailoğullarına Musa aracılığıyla verdiği kanunda[l] şunları emrettiğini gördüler: Yedinci aydaki bayram[m] boyunca çardaklarda[n] oturmalıydılar. **15** Ayrıca bir duyuruyla[o] bütün şehirlerinde ve Yeruşalim'in[ö] her yanında şu çağrıyı yapmalıydılar: "Dağlara[p] çıkın ve çardaklar yapmak için zeytin[a] dalları, çam* dalları, mersin dalları, hurma dalları ve bol yapraklı ağaç dalları toplayın; çünkü böyle yazılmıştır."

16 Böylece halk gidip dallar getirdi ve herkes kendi evinin damında,[b] avlusunda, Tanrı'nın evinin avlularında,[c] Su Kapısı[ç] önündeki meydanda[d] ve Efraim Kapısı[e] önündeki meydanda kendisi için çardak yaptı. **17** Tutsaklıktan dönen cemaatin tümü çardaklar yaptı, çardaklarda oturdu. İsrailoğulları, Nun oğlu Yeşu'nun[f] zamanından beri bunu yapmamıştı; bu yüzden çok büyük sevinç duydular.[g] **18** Yedi gün boyunca bu bayramı kutladılar. Tanrı'nın kanun kitabı, ilk günden son güne kadar her gün yüksek sesle okundu.[h] Kurallara göre, sekizinci günde büyük bir toplantı düzenlediler.[ı]

9 Aynı ayın[i] yirmi dördüncü gününde İsrailoğulları bir araya geldi. Başlarına toprak saçıp[j] çula bürünmüş,[k] oruç tutuyorlardı.[l] **2** İsrail soyundan olanlar tüm yabancılardan[m] ayrıldı;[n] kendi günahlarını[o] ve atalarının suçlarını[ö] itiraf ettiler.[p] **3** Sonra, oldukları yerde ayağa kalktılar,[r] günün dörtte biri boyunca[s] Tanrıları Yehova'nın kanun kitabını yüksek sesle okudular;[ş] bir o kadar zaman daha, Tanrıları Yehova'nın önünde eğilip[t] suçlarını itiraf ettiler.[u]

4 Yeşua, Bani, Kadmiel, Şebanya, Bunni, Şerebya,[ü] Bani ve

BÖLÜM 8

a 1Ti 4:13
b Hb 2:2
Lu 24:27
Elç 8:31
c Ne 7:65
ç Ne 1:1
d Ezr 7:11
e Le 23:24
Sy 29:1
f Tkr 16:14
Tkr 16:15
g 2Kr 22:11
h Es 9:19
ı Me 126:2
Me 126:3
i 1Sa 1:4
Lu 11:41
Elç 2:42
j Ne 8:8
Me 119:130
Öz 2:10
Lu 24:32
k Me 119:99
Kl 1:9
Kl 1:10
l Elç 15:21
Elç 28:23
m Le 23:34
Tkr 16:16
n Le 23:42
Tkr 16:13
Zk 14:16
Yhn 7:2
o Le 23:4
ö İş 33:20
p 2Ta 27:4

2. Sütun

a Tkr 8:8
b Tkr 22:8
Elç 10:9
c 1Kr 6:36
1Kr 7:12
2Ta 4:9
2Ta 20:5
ç Ne 3:26
Ne 8:3
d Ne 8:1
e 2Kr 14:13
Ne 12:39
f Yş 1:1
İb 4:8
g Tkr 16:14
h Tkr 31:12
ı Le 23:36
Sy 29:35
Yhn 7:37

BÖLÜM 9

i 1Kr 8:2
j Yş 7:6
2Sa 1:2
Ey 2:12
k Es 4:3
Yun 3:5
l Ezr 8:21
m İş 2:6
n Ezr 9:2
Ne 13:3
o Me 106:6
Öz 28:13

ö Yr 3:13; Da 9:8; **p** Le 26:40; Le 26:41; Ezr 9:6; **r** Ne 8:4; **s** Ne 8:3; **ş** Ne 8:8; **t** Ne 8:6; **u** Da 9:20; **ü** Ne 8:7.

Ne 8:15* Ağacın türü tam olarak bilinmiyor; İbranice adı *ets şemen* (yağ ağacı).

Kenani, Levioğullarının kürsüsüne[a] çıkıp Tanrıları Yehova'ya yüksek sesle[b] yakardılar. **5** Ayrıca Levioğullarından Yeşua, Kadmiel, Bani, Haşabneya, Şerebya, Hodiya, Şebanya ve Petahya "Kalkın! Tanrınız Yehova'ya devirler boyunca[c] şükredin"[ç] dediler. "Bütün şükran ve övgülerden fazlasını hak eden ulu ismini yüceltin."[d]

6 "Ey Yehova, gökleri,[e] göklerin göğünü, göklerin tüm ordularını,[f] yeryüzünü[g] ve üzerindekileri,[h] denizleri[ı] ve içindekileri[i] yaratan yalnız Sensin.[j] Onların hepsini Sen ayakta tutuyorsun ve göklerin tüm orduları[k] Senin önünde eğilirler. **7** Sen Abram'ı seçip[l] Kaldelilerin[m] Ur şehrinden çıkaran ve ona İbrahim adını veren[n] gerçek Tanrı Yehova'sın. **8** Onun Sana yürekten sadık olduğunu gördün;[o] bu yüzden Kenanlıların, Hititlerin, Amorilerin, Perizzilerin, Yebusilerin, Girgaşilerin memleketini onun soyuna vermek[ö] üzere bir ahit yaptın.[p] Sen sözünü tuttun; çünkü doğruluktan ayrılmazsın.[r]

9 Atalarımızın Mısır'da çektiklerini gördün,[s] Kızıldeniz'deki feryatlarını işittin.[ş] **10** Sonra, atalarımıza karşı nasıl küstahça davrandıklarını[t] gördüğünden, Firavuna, hizmetkârlarına ve ülkesindeki tüm halka alametler ve mucizeler gösterdin.[u] Bugün olduğu gibi o zaman da Kendine bir nam yaptın.[ü] **11** Önlerinde denizi yardın,[v] onlar da denizin ortasında, kuru toprak üzerinde yürüdüler.[y] Peşlerinden gelenleri ise azgın suların derinliklerine[z] bir taş gibi[a] fırlattın.[b] **12** Onlara gündüzleri bulut sütunuyla rehberlik ettin,[a] geceleri gitmeleri gereken yolu ateş sütunuyla[b] aydınlattın.[c] **13** Sen Sina Dağına inip[ç] onlarla göklerden konuştun.[d] Onlara, adil hükümler,[e] hakikat[f] kanunları, değerli kurallar[g] ve emirler[h] verdin. **14** Onlara kutsal Sebtini,[ı] emirlerini, talimatlarını bildirdin ve kulun Musa aracılığıyla bir kanun verdin.[i] **15** Acıktıklarında gökten ekmek verdin;[j] susadıklarında kayadan su çıkardın.[k] Onlara vermek üzere elini kaldırıp ant ettiğin[l] memlekete girmelerini[m] ve orayı mülk edinmelerini söyledin.

16 Ancak atalarımız küstahlık ettiler,[n] dik başlılık ettiler*[o] ve Senin emirlerini dinlemediler. **17** Seni dinlemeyi reddettiler[ö] ve onlar için yaptığın muhteşem işleri hatırlamadılar.[p] Dik başlılık edip[r] Mısır'daki köleliğe dönmek için başlarına birini seçtiler.[s] Fakat Sen bağışlayıcı,[ş] lütufkâr,[t] merhametli,[u] çabuk öfkelenmeyen[ü] bir Tanrısın, vefanı bol bol gösterirsin.[v] Evet, Sen onları terk etmedin.[y] **18** Kendileri için dökme bir buzağı heykeli yapıp[z] 'Sizi Mısır'dan çıkaran Tanrınız budur'[a] dediklerinde ve Sana karşı büyük saygısızlık ettiklerinde, **19** Sen yine de çok merhamet gösterdin ve onları çölde terk etmedin.[b] Ne gündüzleri

BÖLÜM 9

a Ne 8:4
b 2Ta 20:19
Me 77:1
c Yr 33:11
Ef 3:21
ç 1Ta 29:20
Me 103:1
d Me 72:19
Me 145:1
e Ba 1:1
Me 146:6
Vh 14:7
f Ba 2:1
Me 148:2
Mt 26:53
g Ba 2:4
h İş 45:18
ı Ba 1:10
i Ba 1:20
j Tkr 6:4
2Kr 19:19
İş 37:16
k 1Kr 22:19
Me 103:21
l Ba 12:1
m Ba 11:31
n Ba 17:5
o Ba 22:12
ö Ba 15:18
p Ba 22:18
r Tkr 32:4
s Çk 2:25
Çk 3:7
Elç 7:34
ş Me 65:2
t Çk 5:2
Çk 10:3
Çk 18:11
u Çk 7:3
Tkr 6:22
Me 105:27
Elç 7:36
ü Çk 9:16
Ro 9:17
v Çk 14:21
y Çk 14:22
Me 66:6
z Çk 15:1
Me 106:11
İb 11:29
a Çk 15:5
b Çk 15:10

2. Sütun

a Çk 13:21
Sy 14:14
b Me 78:14
Me 105:39
c Çk 14:20
ç Çk 19:11
Tkr 33:2
d Tkr 4:10
Tkr 4:36
e Tkr 4:1
f Çk 34:6
Me 19:9
g Tkr 4:8
Tkr 12:1
h Tkr 6:1
ı Çk 16:29
Çk 20:10
Tkr 5:12
i Le 27:34
j Çk 16:4

k Çk 17:6; Me 78:20; **l** Ba 22:16; İb 6:18; **m** Yş 4:10; **n** Sy 14:44; **o** Tkr 9:6; Elç 7:39; Elç 7:51; **ö** Sy 14:11; Sy 14:41; **p** Me 78:11; **r** Tkr 31:27; **s** Sy 14:4; **ş** Sy 14:18; Me 86:5; Da 9:9; **t** Çk 22:27; Me 103:8; **u** Tkr 4:31; Me 78:38; **ü** Me 145:8; Yo 2:13; **v** Çk 34:6; **y** 1Kr 6:13; Me 106:45; **z** Çk 32:1; Tkr 9:12; **a** Çk 32:4; Me 106:19; **b** Sy 14:20; 1Sa 12:22.

Ne 9:16* Sözcük anlamıyla, "boyunlarını sertleştirdiler"

rehberleri olan bulut sütunu,[a] ne de geceleri yollarını aydınlatan ateş sütunu[b] onları bıraktı. **20** Onlara iyi ruhunla[c] anlayış kazandırdın, onlardan manı esirgemedin,[ç] susadıklarında su verdin.[d] **21** Onları çölde kırk[e] yıl boyunca besledin. Hiçbir eksikleri yoktu.[f] Üzerlerindeki giysiler yıpranmadı,[g] ayakları şişmedi.[h]

22 Krallıkları[ı] ve halkları kısım kısım ellerine verdin;[i] böylece Heşbon[j] kralı Sihon'un topraklarını[k] ve Başan[l] kralı Og'un[m] topraklarını mülk edindiler. **23** Çocuklarını gökteki yıldızlar kadar çoğalttın.[n] Sonra, mülk edinsinler diye onları ataların[a]na vaat ettiğin[o] topraklara[ö] getirdin. **24** Böylece çocukları[p] gelip o toprakları mülk edindiler;[r] orada oturan Kenanlılara[s] önlerinde boyun eğdirdin.[ş] Onlara dilediklerini yapsınlar diye,[t] o toprakların krallarını[u] ve halklarını[ü] ellerine verdin. **25** Surlu şehirleri,[v] verimli toprakları[y] fethettiler, her tür zenginlikle dolu evleri,[z] kazılmış sarnıçları,[a] bağları, zeytinlikleri[b] ve bol meyve veren ağaçları mülk edindiler. Böylece yiyip doydular,[c] beslendiler[ç] ve Senin iyiliğin[d] sayesinde büyük bir refah içinde yaşadılar.

26 Fakat sonra sözünü dinlemediler[e] ve Sana isyan ettiler.[f] Kanunlarını göz ardı ettiler[g] ve Sana dönmeleri için onları uyaran[h] peygamberlerini öldürdüler.[ı] Çok saygısızca davranmaya devam ettiler.[i] **27** Bu nedenle onları düşmanlarının eline teslim ettin[i] ve onları sıkıntıya soktular;[k] sıkıntıya düştüklerinde Sana feryat ederlerdi[l] ve Sen gök-

BÖLÜM 9

a Çk 40:38
b Sy 9:15
Sy 14:14
c Sy 11:17
Sy 11:25
ç Çk 16:15
Sy 11:7
Yş 5:12
d Sy 20:8
Tkr 8:15
Me 105:41
e Çk 16:35
Sy 14:33
Tkr 2:7
f Me 34:10
g Tkr 29:5
h Tkr 8:4
ı Yş 12:1
Me 105:44
i Yş 11:23
j Sy 21:26
k Sy 21:24
Tkr 2:31
l Tkr 3:13
Me 136:20
m Sy 21:33
n Ba 15:5
Ba 22:17
1Ta 27:23
o Ba 12:7
Ba 15:18
Ba 17:8
Ba 26:3
Tkr 9:5
ö Yş 3:17
p Sy 14:31
r Yş 21:43
s Ba 10:19
ş Yş 18:1
1Ta 22:18
t Yş 11:17
Yş 11:20
2Sa 8:2
u Yş 12:7
ü Me 44:2
v Tkr 3:5
Tkr 6:10
Tkr 9:1
y Tkr 8:7
He 20:6
z Tkr 19:1
a Tkr 6:11
b Yş 24:13
c Le 25:19
Tkr 8:10
Ho 13:6
ç Tkr 31:20
Tkr 32:15
Me 36:8
d İş 63:7
e Hk 2:12
f Me 78:56
g 1Kr 14:9
Me 50:17
h 2Ta 36:15
ı 1Kr 18:4
Mt 23:37
i 2Kr 21:11
Me 106:38
j Hk 2:14
2Ta 36:17
Me 106:41

lerden onları işitirdin.[a] Büyük merhametinle[b] onları düşmanlarının elinden kurtaracak kişiler[c] gönderirdin.[ç]

28 Fakat biraz rahata erince, Senin önünde kötü olan şeyler yaparlardı[d] ve Sen onları düşmanlarının eline terk ederdin, düşmanları da onları ezerdi.[e] Sonra Sana döner ve yardım isterlerdi.[f] Sen her defasında,[g] büyük merhametinle onları göklerden işitip[h] kurtarırdın. **29** Senin kanununa[ı] dönsünler diye uyardığın halde,[i] küstahça hareket ettiler,[j] emirlerini dinlemediler ve hükümlerine[k] rağmen günah işlediler.[l] Oysa bir insanın yaşaması bunlara uymasına bağlıdır.[m] Fakat onlar hep inatla omuz silktiler,[n] dik başlılık ettiler[o] ve Seni dinlemediler.[ö] **30** Yıllar boyunca onlara hoşgörü gösterdin[p] ve ruhunla, peygamberlerin aracılığıyla onları uyardın,[r] fakat kulak asmadılar.[s] Sonunda başka memleketlerin halklarına onları teslim ettin.[ş] **31** Merhametinin büyüklüğünden ötürü onları tamamen yok etmedin[t] ve terk etmedin;[u] evet, Sen lütufkâr,[ü] merhametli[v] bir Tanrısın.

32 Ey Tanrımız, yüce,[y] güçlü,[z] heybetli,[a] ahdine sadık[b] ve vefalı[c] Tanrımız! Asur krallarının zamanından bu yana,[ç] halkımı-

---

k Tkr 31:17; **l** Tkr 4:29; Me 78:34; **2. Sütun** **a** 2Ta 6:25; **b** Çk 34:6; **c** Hk 2:18; Hk 3:9; Hk 3:15; 2Kr 13:5; **ç** 1Sa 12:11; 2Kr 14:27; **d** Hk 2:19; **e** Hk 4:2; Hk 6:1; **f** Hk 6:7; Me 106:44; **g** Me 106:43; **h** 1Kr 8:34; 1Kr 8:39; **ı** Tkr 28:1; Tkr 31:26; **i** Tkr 4:26; Tkr 31:21; 2Kr 17:13; 2Ta 24:19; **j** Sy 14:44; **k** Tkr 12:1; **l** Hk 10:15; **m** Le 18:5; Ro 10:5; **n** Zk 7:11; **o** Yr 7:26; **ö** Yr 17:23; **p** Ro 10:21; **r** 2Kr 17:13; **s** 2Ta 36:16; Yr 25:4; **ş** Me 106:41; İş 42:24; Yr 40:3; **t** Yr 5:18; He 14:22; **u** Tkr 4:31; 1Kr 6:13; **ü** Çk 34:6; 2Kr 13:23; Me 86:15; **v** 2Ta 30:9; Me 103:8; **y** Tkr 7:21; Me 47:2; **z** Ba 35:11; Vh 18:8; **a** Tkr 10:17; **b** Tkr 7:9; 1Kr 8:23; İb 6:18; **c** Da 9:4; Mi 7:18; **ç** 2Kr 17:6.

zın,[a] krallarımızın,[b] yöneticilerimizin,[c] kâhinlerimizin,[ç] peygamberlerimizin,[d] atalarımızın[e] çektiği sıkıntılar Sana küçük görünmesin.[f] **33** Başımıza gelen olaylarda Sen adil davrandın,[g] sözüne sadık kaldın;[h] kötülük yapan bizdik.[ı] **34** Krallarımız, yöneticilerimiz, kâhinlerimiz ve atalarımız[i] Senin kanununa uymadılar,[j] onları uyarırken[k] yaptığın hatırlatmalara, emirlerine kulak asmadılar.[l] **35** Krallıkları[m] süresince, bereketini bol bol tadıp[n] sayende geniş ve verimli topraklarda[o] yaşarlarken, Sana hizmet etmediler[ö] ve kötü işlerinden dönmediler.[p] **36** İşte, bizler bugün köleyiz.[r] Ürünlerinden, bereketinden yararlansınlar diye atalarımıza verdiğin o topraklarda bugün köleyiz.[s] **37** Bu toprakların bereketli ürününden,[ş] günahlarımızdan[t] ötürü başımıza koyduğun krallar[u] yararlanıyor; o krallar canlarımıza, hayvanlarımıza diledikleri gibi hükmediyorlar; büyük bir sıkıntı içindeyiz.[ü]

38 Şimdi tüm bunlardan ötürü, sağlam bir yazılı antlaşma yapıyoruz;[v] yöneticilerimiz, Levioğulları ve kâhinlerimiz[y] de bu antlaşmayı mühürlüyor."[z]

10 Antlaşmayı mühürleyenler[a] şunlardı:

Hakalya oğlu[b] Vali[c] Nehemya,[c]

Tsedekiya, **2** Seraya,[d] Azarya, Yeremya, **3** Paşhur, Amarya, Malkiya, **4** Hattuş, Şebanya, Malluk, **5** Harim,[e] Meremot, Obadya, **6** Daniel,[f] Ginneton, Baruk, **7** Meşullam, Abiya, Miyamin, **8** Maazya, Bilgay ve Şemaya. Bunlar kâhinlerdi.

9 Levioğulları: Azanya oğlu Yeşua,[a] Henadadoğullarından[b] Binnuy, Kadmiel **10** ve kardeşleri Şebanya,[c] Hodiya, Kelita, Pelaya, Hanan, **11** Mika, Rehob, Haşabya, **12** Zakkur, Şerebya,[ç] Şebanya, **13** Hodiya, Bani ve Beninu.

14 Halkın önderleri: Paroş, Pahat-moab,[d] Elam, Zattu, Bani, **15** Bunni, Azgad, Bebay, **16** Adoniya, Bigvay, Adin, **17** Ater, Hizkiya, Azzur, **18** Hodiya, Haşum, Betsay, **19** Harif, Anatot, Nebay, **20** Magpiaş, Meşullam, Hezir, **21** Meşezabel, Tsadok, Yaddua, **22** Pelatya, Hanan, Anaya, **23** Hoşea, Hananya, Haşşub, **24** Halloheş, Pilha, Şobek, **25** Rehum, Haşabna, Maaseya, **26** Ahiya, Hanan, Anan, **27** Malluk, Harim ve Baanah.

28 Halkın geri kalanı, kâhinler,[e] Levioğulları,[f] kapı görevlileri,[g] ilahiciler,[h] Netinim,[ı] çevredeki halklardan ayrılıp[i] gerçek Tanrı'nın kanununa[j] uyan herkes, karıları, oğulları, kızları, bilgi ve anlayış sahibi[k] herkes, **29** Tanrı'nın kanununa uyacaklarına dair lanet[l] andı içerek,[m] ileri gelen[n] kardeşlerine katılıyorlardı.[o] Bu kanun, Rabbimiz Yehova'nın tüm emirlerini dinlememiz,[ö] hükümlerine ve kurallarına[p] uymamız[r] için O'nun kulu Musa'nın eliyle verilmişti.[s] **30** Biz de bu kanuna uyarak

BÖLÜM 9

a Yr 2:26
b Yr 32:32
c 2Kr 24:14
ç 2Ta 36:14
Yr 34:19
d Ağ 4:13
e 2Kr 22:13
Ağ 5:7
f Me 22:24
g Me 119:137
Yr 35:17
h Tkr 7:9
2Sa 22:26
ı Da 9:5
i Me 106:6
j 2Ta 34:21
k 2Kr 17:13
l Yr 29:19
m 2Sa 7:13
n Tkr 28:47
o Tkr 8:10
ö Tkr 32:15
p Yr 8:5
r Tkr 28:48
s 2Ta 12:8
Ezr 9:9
Yr 5:19
ş Tkr 28:33
t Ne 1:6
u Ezr 4:13
Ne 5:4
ü 2Ta 15:4
v 2Kr 23:3
2Ta 15:12
2Ta 34:31
Ezr 10:3
y Ne 10:1
z Ne 10:29

BÖLÜM 10

a Ne 9:38
Yr 32:44
b Ne 1:1
c Ezr 2:63
Ne 7:70
ç Ne 8:9
d Ne 11:11
e Ezr 2:39
Ezr 10:21
Ne 12:15
f Ezr 8:2

2. Sütun

a Ne 12:8
b Ezr 3:9
Ne 3:18
c Ne 9:5
ç Ne 12:24
d Ne 7:11
e Ezr 2:36
f Ezr 2:40
g Ne 7:73
h Ezr 2:70
ı Ezr 2:43
i Le 20:24
Ezr 9:1
j Ne 8:1
k Tkr 31:12
Ne 8:2
l Tkr 27:26
m Me 119:106
Vz 5:4

n Ne 3:5; **o** 1Ko 1:10; **ö** Tkr 5:1; **p** Tkr 4:1; **r** Tkr 6:1; **s** Tkr 33:4.

çevredeki halklara kız vermeyeceğiz ve onların kızlarını oğullarımıza almayacağız.[a]

31 Memleketin halkları,[b] Sebt gününde satmak için mallar ve çeşitli tahıllar getirdiğinde, onlardan ne Sebt gününde[c] ne de başka bir kutsal günde[ç] bir şey alacağız. Yedinci yılda ekip biçmeyeceğiz,[d] alacaklarımızı bağışlayacağız.[e]

32 Ayrıca, emirlere göre her yıl Tanrımızın evindeki hizmetler için üçte bir şekel* vermeyi üstlendik.[f] **33** Bunu, Sebt günleri[g] ve Yeni Aylarda[h] sunulan, ekmek,[ı] günlük tahıl sunusu[i] ve yakılan günlük sunu için, bayram günleri,[j] kutsal[k] eşyalar, İsrail'e kefaret eden günah sunuları[l] için ve Tanrımızın evindeki tüm hizmetler[m] için vereceğiz.

34 Ayrıca, kanunda yazılana göre,[n] Tanrımız Yehova'nın sunağında yakılacak[o] odunun[ö] her yıl belirli vakitlerde aşiretlerimizden karşılanması amacıyla, Tanrımızın evine odun getirmeleri için kâhinler, Levioğulları ve halk arasında kura[p] çektik. **35** Topraklarımızın ilk ürününü[r] ve tüm meyve ağaçlarının ilk ürününü[s] her yıl Yehova'nın evine getirmeyi, **36** Kanunda yazılana uygun olarak[ş] ilk oğullarımızı[t] ve hayvanlarımızın ilk doğanlarını,[u] sığırlarımızın ve davarlarımızın ilk doğanlarını[ü] Tanrımızın evine, orada hizmet eden kâhinlere getirmeyi[v] kabul ettik. **37** Ayrıca, öğütülmüş tahılımızın,[y] bağışlarımızın,[z] her tür ağacın,[a] yeni şarabın[b] ve zeytinyağının[c] ilk ürününü Tanrımızın evindeki yemek salonlarına,[ç] kâhinlere getirmeyi ve toprağımızın ondalığını Levioğullarına vermeyi[d] de üstlendik. Çünkü tarım yapılan tüm şehirlerimizde ondalığı alanlar Levioğullarıdır.

38 Levioğulları ondalık aldıkları zaman Harunoğullarından olan kâhin yanlarında olmalıdır; Levioğulları da ondalığın ondalığını Tanrımızın evindeki yemek salonlarının[e] erzak odalarına koymalıdırlar.[f] **39** İsrailoğulları ve Levioğulları, tahıl, yeni şarap[g] ve yağ bağışlarını[h] yemek salonlarına getirmelidirler; çünkü kutsal mekânın tüm kapları oradadır; kâhinler, kapı görevlileri[ı] ve ilahiciler[i] de orada hizmet etmektedir.[j] Evet, artık Tanrımızın evini ihmal etmeyeceğiz.[k]

11 Yöneticiler[l] Yeruşalim' de[m] oturdu, halkın geri kalanı ise kura çekti.[n] Bunun sonucu, on kişiden biri kutsal şehir[o] Yeruşalim'de, geri kalan dokuzu da diğer şehirlerde oturacaktı. **2** Halk Yeruşalim'de oturmaya gönüllü[ö] olan herkese hayırdua etti.[p]

3 Yeruşalim'de[r] oturan vilayet[s] yöneticilerinin isimleri aşağıdadır. Diğer İsrailliler,[ş] kâhinler,[t] Levioğulları,[u] Netinim[ü] ve Süleyman'ın hizmetkârlarının oğulları[v] Yahuda şehirlerinde, her biri kendi şehrinde,[y] kendi mülkünde oturdu.

BÖLÜM 10

a Çk 34:16; Tkr 7:3
b Ezr 9:1
c Çk 20:10; İş 58:13
ç Çk 12:16; Sy 29:1; Sy 29:12
d Çk 23:11; Le 25:4
e Tkr 15:1; Tkr 15:2
f Çk 30:13; Öz 3:9
g Sy 28:9; İb 10:11
h Sy 28:11; Sy 29:6; 1Ta 23:31; 2Ta 8:13
ı Le 24:6; 2Ta 2:4; Mt 12:4
i Le 2:1; Le 23:37
j Le 23:2
k Le 2:10; Le 22:14
l Le 16:15
m 2Ta 24:5
n Le 6:13
o Le 6:12
ö Le 1:7; Le 3:5
p Öz 16:33
r Çk 23:19; Tkr 26:2
s Le 19:23; Sy 18:13
ş Çk 13:2; Le 27:26
t Sy 8:17
u Çk 34:19
ü Sy 18:15; Tkr 12:6
v Sy 18:11; 1Ko 9:13
y Sy 15:20
z Sy 18:29

2. Sütun

a Le 27:30
b Sy 18:12
c Tkr 18:4
ç 1Ta 9:26; 2Ta 31:11
d Le 27:30; Sy 18:21; Sy 18:30
e 1Ta 23:28; 1Ta 28:12
f Sy 18:26
g Tkr 14:23
h Tkr 12:6
ı 1Ta 26:1
i 1Ta 25:6
j Çk 39:26; Sy 8:26; Tkr 18:5
k Ne 13:10; Ne 13:11

Ne 10:32* Bir şekel 11,4 gramdır. Ek 5'e bakın.

BÖLÜM 11 **l** 1Ta 29:6; 2Ta 32:3; Ezr 10:14; **m** Ne 7:4; **n** Ne 10:34; Öz 16:33; **o** Ne 11:18; İş 48:2; Mt 4:5; **ö** Hk 5:9; **p** Çk 39:43; **r** Ezr 5:8; **s** Ne 7:6; **ş** 1Ta 9:1; **t** Ezr 2:70; **u** Ne 7:73; **ü** Yş 9:27; Ezr 2:58; Ezr 8:17; **v** 1Kr 9:21; Ne 7:57; **y** 1Ta 9:2.

4 Ayrıca, Yahudaoğullarından ve Benyaminoğullarından[a] bazıları da Yeruşalim'de oturdu. Yahudaoğulları arasında Perets[b] soyundan, Mahalalel oğlu Şefatya oğlu Amarya oğlu Zekeriya oğlu Uzziya oğlu Ataya **5** ve Şela soyundan Zekeriya oğlu Yoyarib oğlu Adaya oğlu Hazaya oğlu Kolhoze oğlu Baruk oğlu Maaseya vardı. **6** Perets soyundan olup Yeruşalim'de oturanların sayısı dört yüz altmış sekiz yiğitti.

7 Benyaminoğulları[c] şunlardı: Yeşaya oğlu İtiel oğlu Maaseya oğlu Kolaya oğlu Pedaya oğlu Yoed oğlu Meşullam oğlu Sallu;[ç] **8** onun ardından Gabbay ve Sallay geldi. Toplam dokuz yüz yirmi sekiz kişi. **9** Zikri oğlu Yoel onların başındaydı;* ve şehir yönetiminde onun ardından Hassenua oğlu Yahuda geliyordu.

10 Kâhinler şunlardı: Yoyarib[d] oğlu Yedaya, Yakin;[e] **11** Tanrı'nın evinde önderlik eden Ahitub[f] oğlu Merayot oğlu Tsadok[g] oğlu Meşullam[h] oğlu Hilkiya oğlu Seraya **12** ve mabette hizmet gören[ı] kardeşleri, toplam sekiz yüz yirmi iki kişi. Malkiya[i] oğlu Paşhur[i] oğlu Zekeriya oğlu Amtsi oğlu Pelalya oğlu Yeroham[k] oğlu Adaya **13** ve aşiret reisi[l] olan kardeşleri, iki yüz kırk iki kişi. İmmer oğlu Meşillemot oğlu Ahzay oğlu Azarel oğlu Amaşsay **14** ve kardeşleri, güçlü yiğitler,[m] yüz yirmi sekiz kişi. Önde gelen bir aileden olan Zabdiel onların başındaydı.[n]

Ne 11:9* Ya da "gözetmeniydi"

BÖLÜM 11

a 1Ta 9:3
b Ba 38:29
Sy 26:20
Ru 4:18
1Ta 27:3
Mt 1:3
c Ba 35:18
Yş 18:11
Es 2:5
ç 1Ta 9:7
d 1Ta 9:10
e 1Ta 24:17
f 1Ta 6:12
g Ezr 7:2
h 1Ta 9:11
ı 1Ta 9:13
i Yr 38:1
j Yr 21:1
Yr 21:2
k 1Ta 9:12
l Sy 17:2
1Ta 15:12
m Yş 1:14
1Ta 5:24
n Ne 12:42

2. Sütun

a Ezr 2:40
b 1Ta 9:14
c Ezr 10:15
ç Ezr 8:33
Ne 8:7
d 1Ta 16:4
e 2Ta 5:13
f Ne 7:44
g Ne 11:22
Ne 12:25
h 1Ta 16:41
2Ta 35:15
ı 1Ta 9:16
i 1Kr 11:13
Da 9:24
Yo 3:17
j 1Ta 26:1
k 1Ta 9:17
Ezr 2:42
Ne 12:25
l 1Ta 26:12
m 1Ta 9:2
n Yş 9:21
Ezr 2:58
o 2Ta 27:3
Ne 3:26
Ne 3:31
ö He 44:11
p 1Ta 25:6
Ne 12:46
r 1Ta 25:1
s Ne 12:35
ş 1Ta 9:15
t Ezr 6:9
Ezr 7:24
u 1Ta 9:33
ü Yş 13:23
v Ba 23:2
Yş 14:15

15 Levioğulları[a] şunlardı: Bunni oğlu Haşabya[b] oğlu Azrikam oğlu Haşşub oğlu Şemaya, **16** Tanrı'nın evinde dış hizmetlerle ilgilenen Levioğullarının başları olan Şabbetay[c] ve Yozabad;[ç] **17** hamt ilahilerinin[d] yöneticisi olup şükran duasını[e] sunan Asaf oğlu[f] Zabdi oğlu Mika oğlu Mattanya[g] ve kardeşleri arasında ikinci olan Bakbukya ile Yedutun[h] oğlu Galal[ı] oğlu Şammua oğlu Abda. **18** Kutsal şehirdeki[i] tüm Levioğullarının sayısı iki yüz seksen dörttü.

19 Kapı görevlileri[j] şunlardı: Akkub, Talmon[k] ve kapılarda muhafızlık[l] yapan kardeşleri, yüz yetmiş iki kişi.

20 İsrailoğullarının, kâhinlerin ve Levioğullarının geri kalanı Yahuda'nın diğer şehirlerindeydiler; her biri kendi mirasında oturuyordu.[m] **21** Netinim[n] Ofel'de[o] oturuyordu ve onların başında Tsiha ile Gişpa vardı.

22 Tanrı'nın evindeki hizmetlerle ilgili olarak, Yeruşalim'deki Levioğullarının başında,[ö] ilahici[p] Asafoğullarından[r] Mika[s] oğlu Mattanya[ş] oğlu Haşabya oğlu Bani oğlu Uzzi vardı. **23** Çünkü kral onların yararına[t] bir emir vererek, ilahicilerin günlük ihtiyaçlarının karşılanması için bir düzenleme yapmıştı.[u] **24** Halk arasında çıkabilecek bütün meselelerde Yahuda oğlu Zerah oğlu Meşezabel oğlu Petahya, kralın yardımcısıydı.

25 Kırsal bölgedeki yerleşimlerde[ü] yaşayan Yahudaoğullarından bazıları Kiryat-arba[v] ve çevre

kentlerinde,* bazıları Dibon ve çevre kentlerinde, Yekabseel[a] ve yerleşimlerinde, **26** Yeşua'da, Molada'da,[b] Beyt-pelet'te,[c] **27** Hatsar-şual'da,[ç] Beer-şeba[d] ve çevre kentlerinde, **28** Tsiklag'da,[e] Mekona ve çevre kentlerinde, **29** En-rimmon'da,[f] Tsora'da,[g] Yarmut'ta,[h] **30** Zanoah'ta,[ı] Adullam[i] ve yerleşimlerinde, Lakiş[j] ve çevresindeki arazide, Azeka[k] ve çevre kentlerinde oturdular. Yerleştikleri topraklar Beer-şeba'dan Hinnom Vadisine[l] kadar olan bölgeyi kapsıyordu.

31 Benyaminoğulları Geba'da,[m] Mikmaş'ta,[n] Ayya'da,[o] Beytel[ö] ve çevre kentlerinde, **32** Anatot'ta,[p] Nob'da,[r] Ananya'da, **33** Hatsor'da, Rama'da[s] ve Gittaim'de,[ş] **34** Hadid'de, Tseboim'de, Neballat'ta, **35** Lod'da[t] ve Ono'da,[u] zanaatçılar vadisinde oturdular. **36** Yahuda'da oturan Levioğullarından bazıları da Benyamin topraklarına yerleşti.

12 Şealtiel[ü] oğlu Zerubbabel[v] ve Yeşua'yla[y] birlikte dönen kâhinlerin ve Levioğullarının isimleri şöyleydi: Seraya, Yeremya, Ezra, **2** Amarya,[z] Malluk, Hattuş, **3** Şekanya, Rehum, Meremot, **4** İddo, Ginnetoy, Abiya, **5** Miyamin, Maadya, Bilga, **6** Şemaya,[a] Yoyarib, Yedaya,[b] **7** Sallu, Amok,[c] Hilkiya ve Yedaya.[ç] Bunlar Yeşua'nın zamanında kâhinlerin ve kardeşlerinin başıydı.[d]

8 Levioğulları şunlardı: Yeşua,[a] Binnuy,[b] Kadmiel,[c] Şerebya, Yahuda, şükran ilahilerinden sorumlu olan Mattanya[ç] ve kardeşleri. **9** Onların kardeşleri Bakbukya ve Unni, muhafızlık görevleri için tam karşılarında dururdu. **10** Yeşua Yoyakim'in[d] babasıydı, Yoyakim Elyaşib'in[e] babasıydı, Elyaşib Yoyada'nın[f] babasıydı. **11** Yoyada Yonatan'ın babasıydı, Yonatan Yaddua'nın[g] babasıydı.

12 Yoyakim'in zamanında kâhin olan aşiret reisleri[h] şunlardı; Seraya[ı] ailesinde Meraya, Yeremya ailesinde Hananya; **13** Ezra[i] ailesinde Meşullam, Amarya ailesinde Yehohanan; **14** Malluki ailesinde Yonatan, Şebanya[j] ailesinde Yusuf; **15** Harim[k] ailesinde Adna, Merayot ailesinde Helkay; **16** İddo ailesinde Zekeriya, Ginneton ailesinde Meşullam; **17** Abiya[l] ailesinde Zikri, Minyamin ailesinde (. . .);* Moadya ailesinde Piltay; **18** Bilga[m] ailesinde Şammua, Şemaya ailesinde Yehonatan; **19** Yoyarib ailesinde Mattenay, Yedaya[n] ailesinde Uzzi; **20** Sallay ailesinde Kallay; Amok ailesinde Eber; **21** Hilkiya ailesinde Haşabya, Yedaya[o] ailesinde Netanel.

22 Elyaşib,[ö] Yoyada,[p] Yohanan ve Yaddua'nın[r] zamanında, Persli Darius'un krallık dönemine kadar Levioğullarından aşiret reisleri ve kâhinler kaydedildi.

23 Elyaşib oğlu Yohanan'ın

BÖLÜM 11

a Yş 15:21; 2Sa 23:20
b Yş 15:26; Yş 19:2
c Yş 15:27
ç Yş 19:3; 1Ta 4:28
d Ba 21:31
e Yş 15:31; Yş 19:5; 1Sa 27:6
f Yş 15:32
g Yş 15:33
h Yş 19:41; 2Ta 11:10
ı Yş 12:11
i Yş 15:34; Ne 3:13
j Yş 12:15; Mi 1:15
k Yş 10:3; Yş 15:39; İş 37:8
l Yş 15:8; 2Kr 23:10
m Yş 18:24
n 1Sa 13:11
o Ba 12:8
ö Ba 28:19; Yş 18:13
p Yş 21:18
r 1Sa 21:1
s Yş 18:25
ş 2Sa 4:3
t 1Ta 8:12
u Ezr 2:33

BÖLÜM 12

ü Mt 1:12
v Ezr 1:11
y Zk 3:1
z Ne 12:13
a Ne 12:18
b Ne 12:19
c Ne 12:20
ç Ne 12:21
d Ne 7:7

2. Sütun

a Ezr 2:40
b Ezr 8:33
c Ezr 2:40; Ezr 3:9
ç 1Ta 9:15; Ne 11:17
d Ne 12:26
e Ne 3:1
f Ne 13:28
g Ne 12:22
h 1Ta 24:31; Ezr 10:16
ı Ne 11:11
i Ne 12:1
j Ne 10:4
k Ezr 2:39; Ne 10:5
l Ne 12:4
m Ne 12:5
n Ne 12:6; o Ne 12:7; ö Ne 3:1; Ne 13:28; p Ne 12:10; r Ne 12:11.

Ne 11:25* Ya da "yavru kentleri", sözcük anlamıyla "kızları"

Ne 12:17* Elyazmasında bir isim eksiktir.

zamanına kadar, aşiret reisleri[a] olan Levioğullarının isimleri tarih kitabına kaydedildi. **24** Levioğullarının başları Haşabya, Şerebya[b] ve Kadmiel[c] oğlu Yeşua'ydı. Bu üçünün kardeşleri, Tanrı adamı Davut'un emrettiği[ç] gibi Tanrı'ya övgüler ve şükürler sunmak üzere onların karşısında duruyorlardı. Bir muhafız grubu diğer muhafız grubunun yanındaydı. **25** Mattanya,[d] Bakbukya, Obadya, Meşullam, Talmon ve Akkub[e] kapı muhafızlığı[f] yapıyorlardı. Onlar muhafız grubu olarak kapıların yanındaki ambarlarda duruyorlardı. **26** Yotsadak[g] oğlu Yeşua[h] oğlu Yoyakim'in[ı] ve Vali Nehemya'yla[i] kâhin ve yazıcı[j] Ezra'nın[k] zamanında görevde olanlar bunlardı.

27 Yeruşalim'in surları adanacağı[l] zaman, sevinçle, şükran dualarıyla,[m] ilahilerle,[n] zillerle, telli sazlarla[o] ve lirlerle[ö] açılışı yapmaları için her yerden Levioğullarını buldular ve Yeruşalim'e getirdiler. **28** Ürdün Havzasından,[p] Yeruşalim ve çevresinden, Netofalıların[r] oturduğu yerden gelen ilahici oğulları bir araya toplandılar. **29** Beyt-gilgal'den,[s] Geba[ş] ve Azmavet[t] topraklarından da geldiler, çünkü ilahiciler Yeruşalim çevresinde kendileri için yerleşimler[u] kurmuşlardı. **30** Kâhinler ve Levioğulları, kendilerini, halkı,[ü] kapıları[v] ve surları[y] arındırdılar.[z]

31 Sonra Yahuda yöneticilerini[a] surlara çıkardım. Ayrıca şükran ilahileri söyleyerek yürümesi için iki büyük koro[b] alayı görevlendirdim. Bir grup, Çöplük Kapısı[a] yönünde sağa doğru yürüyordu. **32** Hoşaya ve Yahuda yöneticilerinin yarısı onların ardından yürümeye başladı. **33** Azarya, Ezra, Meşullam, **34** Yahuda, Benyamin, Şemaya, Yeremya; **35** borazan[b] çalan kâhin oğullarından Asaf[c] oğlu Zakkur[ç] oğlu Mikayah oğlu Mattanya oğlu Şemaya oğlu Yonatan oğlu Zekeriya; **36** ayrıca onun kardeşleri Şemaya, Azarel, Milalay, Gilalay, Maay, Netanel, Yahuda ve Hanani, Tanrı adamı Davut'un ilahilerle kullandığı çalgılarla[d] artlarından gidiyordu. Önlerinde ise yazıcı Ezra[e] vardı. **37** Pınar Kapısından,[f] tam önlerindeki Davut Şehri[g] Merdivenlerinden[h] çıktılar; Davut'un Evinden doğudaki Su Kapısına[ı] kadar uzanan surlardan geçtiler.

38 Diğer şükran korosu[i] ve halkın yarısı benim önümden yürüyordu; Fırınlar Kulesinin[j] surları üzerinden Geniş Suru,[k] **39** oradan sırasıyla Efraim Kapısını,[l] Eski Şehir Kapısını,[m] Balık Kapısını,[n] Hananel Kulesini,[o] Mea Kulesini,[ö] Koyun Kapısını[p] geçtik ve Muhafız Kapısında durduk.

40 Sonunda Tanrı'nın evine[r] geldik; şükran ilahileri sunan iki koroyla[s] birlikte ben ve vekil yöneticilerin yarısı,[ş] **41** borazanlarıyla[t] kâhin Elyakim, Maaseya, Minyamin, Mikayah, Elyoenay, Zekeriya, Hananya; **42** ayrıca Maaseya, Şemaya, Eleazar, Uzzi, Yehohanan, Malkiya, Elam ve Etser orada durduk. Başlarındaki

BÖLÜM 12

a 1Ta 15:12; 1Ta 23:24
b Ne 8:7
c Ezr 2:40; Ne 12:8
ç 1Ta 16:4; 1Ta 23:30
d 1Ta 9:15; Ne 12:8; Ne 13:13
e 1Ta 9:17; Ezr 2:42; Ne 7:45; Ne 11:19
f 1Ta 9:22; 1Ta 9:27
g Ezr 3:8
h Ezr 3:2
ı Ne 12:10
i Ne 8:9
j Ezr 7:11
k Ezr 7:6
l Tkr 20:5; 1Kr 8:63; Me 30:Üst
m 2Ta 7:6
n 2Ta 5:13
o 1Ta 23:5
ö 2Ta 9:11
p Ba 13:10; 1Kr 7:46
r 1Ta 2:54; 1Ta 9:16; Ne 7:26
s Yş 5:9; Yş 15:7
ş Yş 21:17; 1Ta 8:6; Ne 11:31
t Ezr 2:24
u Le 25:31
ü Ezr 6:21
v Ne 7:1
y Ne 6:15
z Çk 19:10; 2Ta 29:5
a 1Ta 28:1; Ne 9:32
b Ne 12:38; Ne 12:40

2. Sütun

a Ne 2:13; Ne 3:13
b Sy 10:2; 2Ta 5:12
c 1Ta 6:39; 1Ta 25:1
ç 1Ta 25:2
d 1Ta 23:5; Ams 6:5
e Ne 8:4
f Ne 2:14
g 2Sa 5:7; 2Sa 5:9
h Ne 3:15
ı Ne 3:26; Ne 8:1
i Ne 12:31
j Ne 3:11
k Ne 3:8
l 2Kr 14:13; Ne 8:16
m Ne 3:6

n 2Ta 33:14; Ne 3:3; Tsf 1:10; **o** Yr 31:38; Zk 14:10; **ö** Ne 3:1; **p** Yhn 5:2; **r** Ezr 1:2; Ezr 6:15; **s** Ne 12:31; **ş** Ne 12:32; Me 47:9; **t** Sy 10:2.

Yizrahya'yla beraber tüm ilahiciler ilahi söylemeye devam ettiler.[a]

43 O gün sevinç içinde[b] pek çok kurban sundular;[c] Tanrı onlara çok büyük bir sevinç yaşatmıştı.[ç] Kadınlar[d] ve çocuklar[e] da öyle sevinçliydi ki, Yeruşalim'deki sevinç sesleri çok uzaklardan duyuluyordu.[f]

44 Ayrıca şehirlerin çevresindeki kırsal bölgelerden toplanıp kanuna göre[g] kâhinler ve Levioğulları[h] için verilmesi gereken erzaklar, bağışlar,[ı] turfandalar[i] ve ondalıklar[j] için ayrılan odaların[k] başına erkekler atandı. Çünkü Yahuda, sevincini orada bulunan kâhinlere ve Levioğullarına[l] borçluydu. **45** Onlar Tanrı'nın verdiği yükümlülükleri[m] ve arınma yükümlülüğünü[n] yerine getiriyorlardı. İlahicilerle[o] kapı görevlileri[ö] de Davut ve oğlu Süleyman'ın emirlerine uyarak böyle yapıyorlardı. **46** Geçmişte, Davut ile Asaf'ın zamanında da, ilahicilere,[p] Tanrı'ya sunulan övgü ve şükran[r] ilahilerine önderlik edenler vardı. **47** Zerubbabel'in[s] ve Nehemya'nın[ş] zamanında tüm İsrail günlük ihtiyaçlarına göre ilahicilere[t] ve kapı görevlilerine[u] pay verirdi. Onlar Levioğulları[ü] için, Levioğulları da Harunoğulları için kutsal pay ayırırdı.

13 O gün halka Musa'nın kitabından[v] okudular;[y] kitapta, Ammonluların[z] ve Moablıların[a] Tanrı'nın cemaatine hiçbir zaman girmemeleri gerektiği yazılıydı.[b] **2** Çünkü İsrailoğullarına ekmek[c] ve su[ç] vermedikleri gibi, onlara lanet okusun[a] diye Balam'ı[b] tutmuşlardı. Ancak Tanrımız laneti hayırduaya çevirmişti.[c] **3** Böylece kanunu[ç] duyar duymaz yabancı kökenli herkesi İsrailoğullarından ayırmaya[d] başladılar.

4 Bu arada, Tobiya'nın[e] akrabası olan kâhin Elyaşib[f] Tanrımızın evindeki yemek salonlarından[g] sorumluydu **5** ve Tobiya için büyük bir yemek salonu[h] hazırlatmıştı. Oraya daha önce, Levioğullarına,[ı] ilahicilere ve kapı görevlilerine düzenli olarak verilen tahıl sunusu,[i] akgünlük, kaplar; tahılın, yeni şarabın,[j] yağın[k] onda biri ve kâhinler için olan bağış konurdu.

6 Tüm bunlar olurken ben Yeruşalim'de değildim. Babil kralı Artakserkses'in[l] otuz ikinci[m] yılında kralın yanına gittim, bir süre sonra da kraldan izin istedim.[n] **7** Daha sonra Yeruşalim'e geldim ve Elyaşib'in[o] Tanrı'nın evinin[ö] avlusunda Tobiya[p] için bir salon hazırlatarak işlediği kötülüğü gördüm. **8** Bu yaptığı bana çok kötü geldi.[r] Bu yüzden, Tobiya'ya ait tüm ev eşyalarını yemek salonunun dışına attım.[s] **9** Sonra emir vererek yemek salonlarını[ş] temizlettim;[t] ve Tanrı'nın evinin takımlarını,[u] tahıl sunusu ve akgünlükle[ü] beraber tekrar oraya koydum.

10 Gördüm ki Levioğullarının payları[v] verilmediğinden, mabette hizmet gören Levio-

BÖLÜM 12

a Me 81:1
Me 100:1
İş 12:6
b Tkr 12:12
c Ezr 6:17
ç Me 9:2
Me 92:4
d Yr 31:13
e Me 148:12
f Ezr 3:13
g Çk 34:26
Sy 15:19
Tkr 26:2
h Sy 18:21
ı Ne 10:39
i Ne 10:35
Ne 10:37
j Ne 10:38
Ne 13:12
k 1Ta 9:26
2Ta 31:11
Ne 13:13
l Sy 3:6
1Ta 23:28
m Sy 3:7
n Çk 30:21
Le 21:6
Le 22:2
o Ne 12:31
ö 1Ta 9:22
p 1Ta 25:1
1Ta 25:6
r 2Ta 29:31
s Ezr 3:2
Hg 1:12
Lu 3:27
ş Ne 1:1
t Ne 11:23
u Ne 10:39
ü Sy 18:21

BÖLÜM 13

v Ne 8:3
Lu 10:26
Elç 13:15
Elç 15:21
y Tkr 31:11
Ne 8:2
Lu 4:16
z Tkr 23:3
a Ba 19:37
b Tkr 23:6
c Hk 11:17
ç Tkr 23:4

2. Sütun

a Sy 22:6
b Sy 22:5
Yş 24:9
c Sy 23:8
Sy 24:10
Tkr 23:5
Me 109:28
Mi 6:5
ç Me 19:7
Me 119:15
Öz 6:23
d Ezr 10:11
Ne 9:2
Ne 10:28

e Ne 2:10; f Ne 3:1; g Ne 10:37; Ne 10:38; h Ne 12:44; ı Sy 18:24; i Ne 10:33; j Sy 18:27; Sy 18:30; k Tkr 18:4; l Ezr 7:1; Ne 2:1; m Ne 5:14; n Ne 2:5; Ne 2:6; o Ne 12:10; ö Mt 21:13; p Ne 2:10; Ne 4:7; r Öz 8:13; Ams 5:15; s Mt 21:12; ş Ne 10:39; t 2Ta 29:5; u Ezr 1:9; ü Le 2:15; Ne 13:5; v Ne 10:37; Ne 12:47; Ml 3:8.

ğulları ve ilahiciler kaçmış, her biri kendi tarlasına gitmişti.[a] **11** Bu konuda vekil yöneticileri[b] suçlu buldum.[c] "Tanrı'nın evi neden ihmal ediliyor?"[ç] diye sordum. Kaçıp gidenleri topladım, hepsini görev yerlerine yerleştirdim. **12** Bütün Yahuda halkı da tahılın,[d] yeni şarabın[e] ve yağın[f] onda birini[g] ambarlara[h] getirdi. **13** Sonra, ambarların sorumluluğunu kâhin Şelemya'ya, yazıcı Tsadok'a ve Levioğullarından Pedaya'ya verdim; Mattanya[ı] oğlu Zakkur oğlu Hanan da onların emri altında çalışıyordu. Hepsi sadık[i] kişilerdi ve kardeşlerine dağıtım yapma[j] görevi onlarındı.

14 Ey Tanrım! Beni an;[k] Senin evin[l] için ve onun korunması için nasıl vefayla çalıştığımı unutma.[m]

15 O günlerde Yahuda'da halkın Sebt günü[n] şıra teknesinde üzüm bastığını ve eşeklere[o] mal yükleyip[ö] Sebt günü[p] Yeruşalim'e tahıl, şarap, üzüm, incir[r] getirdiklerini gördüm. Bu getirdiklerini sattıkları gün onları uyardım. **16** Yeruşalim'de yaşayan Surlular,[s] balık ve çeşitli ürünler[ş] getirip Sebt günü şehirde Yahudalılara satıyorlardı. **17** Yahuda soylularını[t] suçlu buldum ve "Neden Sebt gününün kutsallığını bozarak böyle bir kötülük yapıyorsunuz?" dedim. **18** "Atalarınız da aynısını yapmadı mı?[u] Bu yüzden Tanrımız bizim ve bu şehrin başına tüm bu felaketleri getirmedi mi?[ü] Buna rağmen siz Sebt gününün kutsallığını bozarak[v] Tanrı'nın İsrail'e öfkelenmesine yol açıyorsunuz."

BÖLÜM 13

a Sy 35:2
b Ezr 9:2
Ne 2:16
c Öz 28:4
ç Ne 10:39
d Sy 18:27
e Sy 18:12
f Tkr 18:4
g Le 27:30
Sy 18:21
h Ne 10:38
Ml 3:10
ı Ne 11:17
Ne 12:8
i Me 15:1
Lu 12:42
1Ko 4:2
j Elç 4:35
Elç 6:1
k Ne 5:19
l 2Ta 24:16
Me 122:9
m Mt 6:20
İb 6:10
n Çk 20:10
Çk 34:21
Çk 35:2
İş 58:13
o 2Sa 16:1
ö Yr 17:21
p Yr 17:27
r Tkr 8:8
s Yş 19:29
ş Ne 10:31
t Ne 4:14
u Ne 9:16
ü Ezr 9:13
v Çk 20:8
Çk 31:14

2. Sütun

a Ne 7:3
b Yr 17:21
c Ne 9:29
ç Ezr 7:26
Ro 13:3
1Pe 2:14
d 1Ta 23:28
e Tkr 5:12
f Ne 12:30
g 1Ta 9:23
1Ta 26:13
h Ne 5:19
Ne 13:14
Ne 13:31
ı Me 25:6
Me 51:1
Me 130:7
i Yş 13:3
1Sa 5:7
j Çk 34:16
Tkr 23:3
k Ezr 9:2
Ezr 10:10
2Ko 6:14
l 2Kr 18:26
m Tkr 27:26
n Tkr 25:2
Ezr 7:26
o Tkr 6:13
Ne 10:29
ö Tkr 7:3
p 1Kr 11:1

19 Sebt gününden önce, Yeruşalim kapılarına akşam karanlığı çökerken emir verdim ve kapılar kapatıldı.[a] Sebt günü bitene kadar da kapıların açılmamasını söyledim. Bazı hizmetkârlarımı da kapılara yerleştirdim ki Sebt günü içeri hiçbir mal sokulmasın.[b] **20** Bunun üzerine tüccarlar ve satıcılar bir iki kez Yeruşalim'in dışında gecelediler. **21** Sonra onları uyararak,[c] "Neden surların önünde geceliyorsunuz? Bunu bir daha yaparsanız, size karşı zor kullanacağım"[ç] dedim. O günden sonra bir daha Sebt günü gelmediler.

22 Levioğullarına,[d] Sebt gününü kutsamak[e] üzere kendilerini düzenli olarak arındırmaları,[f] şehre girip kapılarda muhafızlık[g] etmeleri gerektiğini söyledim. Ey Tanrım, bu yaptıklarımı da an[h] ve vefanın[ı] büyüklüğünü göstererek bana acı.

23 O günlerde, Yahudilerin Aşdodlu,[i] Moablı ve Ammonlu[j] kadınlar aldıklarını[k] da öğrendim. **24** Onların çocuklarının yarısı Aşdod dilini veya başka halkların dilini konuşuyor, fakat Yahudi dilini[l] bilmiyorlardı. **25** Onları suçlu buldum ve lanet ettim.[m] Adamlardan bazılarını dövüp[n] saçlarını yoldum. Tanrı adıyla yemin ettirip,[o] "Onların oğullarına kız vermeyeceksiniz; oğullarınıza ya da kendinize onlardan kız almayacaksınız"[ö] dedim. **26** "İsrail kralı Süleyman bunlar yüzünden günah işlemedi mi?[p] Milletler arasında onun gibi bir kral yoktu.[r] Tanrısı onu

r 1Kr 3:13; 2Ta 1:12; 2Ta 9:22.

çok sevdiği[a] için tüm İsrail'in kralı yapmıştı. Yabancı kadınlar onu bile günaha sürüklediler.[b] **27** Yabancı kadınlar alarak Tanrı'ya sadakatsizlik ettiniz; böylesi bir kötülük duyulmuş şey mi?"[c]

28 Başkâhin Elyaşib[ç] oğlu Yoyada'nın[d] oğullarından biri Horonlu[e] Sanballat'ın[f] damadıydı. Bu yüzden onu kovdum.[g]

29 Ey Tanrım, onların kâhinlik düzenlemesine, Levioğullarıyla[a] ve kâhinlikle ilgili ahde[b] nasıl leke[c] sürdüklerini an.

30 Onları yabancı olan her şeyden arındırdım[ç] ve kâhinlerle Levioğullarını kendi hizmetlerini yerine getirmeleri için görevlendirdim.[d] **31** Belirli zamanlarda odun[e] ve turfanda meyve sağlama görevini onlara verdim.

Ey Tanrım, beni iyilikle[f] an.[g]

BÖLÜM 13

a 2Sa 12:24
b 1Kr 11:4
1Kr 11:5
c Ezr 10:2
ç Ne 3:1
Ne 13:4
d Ne 12:10
e Yş 16:3
Yş 16:5
f Ne 2:10
Ne 4:1
Ne 6:14
g Öz 20:8
Öz 20:26

2. Sütun

a Ml 2:4

b Çk 40:15; Sy 25:13; **c** Le 21:15; **ç** Ne 10:30; **d** 1Ta 23:6; 1Ta 25:1; **e** Ne 10:34; **f** Me 25:7; **g** Ne 5:19.

ESTER

1 Ahaşveroş'un* dönemiydi. Kral Ahaşveroş[a] Hint ülkesinden Habeş ülkesine, yüz yirmi yedi vilayet[b] üzerinde hüküm sürüyordu. **2** O dönemde, Kral Ahaşveroş Susa*[c] kalesindeki[ç] kraliyet tahtında otururken,[d] **3** saltanatının üçüncü yılında, tüm yöneticileri, hizmetkârları, Pers[e] ve Med[f] ordusunun subayları, soylular[g] ve vilayet yöneticileri için huzurunda[h] bir şölen düzenledi.[ı] **4** Şölen günlerce sürdü, kral yüz seksen gün boyunca onlara tüm itibarı[i] ve ihtişamıyla büyüklüğünü, görkemli krallığının zenginliğini gösterdi.[j] **5** Bunun ardından kral, Susa kalesinde bulunanlar için, önemli ya da sıradan tüm insanlar için sarayın bahçesindeki avluda yedi gün süren bir şölen verdi. **6** Avluda, beyaz keten, has pamuklu ve mavi[a] kumaşlardan perdeler vardı; bunlar kaliteli ipler ve erguvani[b] yün bağlarla asılmış, gümüş halkalarla mermer sütunlara takılmıştı. Somaki taşı, beyaz mermer, sedef ve siyah mermerden yapılmış döşeme üzerinde ise altından ve gümüşten divanlar[c] bulunuyordu.

7 Şarap çeşit çeşit altın kâselerde sunuluyordu;[ç] kraliyet şarabı[d] kralın zenginliğine yaraşır şekilde boldu. **8** Şölene katılanlar içki içme kurallarına uymaya zorlanmadı. Çünkü kral saraydaki tüm yetkililere, herkesin isteğini yerine getirmeleri talimatını vermişti.

9 Ayrıca, Kraliçe Vaşti[e] de kadınlar için, Kral Ahaşveroş'a ait kraliyet evinde bir şölen düzenledi.

10 Yedinci gün, kral şarabın etkisiyle keyifliyken[f] özel hizmetinde olan[g] yedi saray memuruna, Mehuman, Bizta, Harbona,[h] Bigta, Abagta, Zetar ve

BÖLÜM 1

a Da 11:2
b Es 8:9
Da 6:1
c Ezr 4:9
Ne 1:1
Da 8:2
ç Ne 2:8
d Es 5:1
e Ezr 1:2
Da 5:28
f İş 21:2
Yr 51:11
g Da 3:2
Da 6:7
h Öz 11:14
Öz 15:22
Öz 20:18
Öz 24:6
ı 1Sa 25:36
Es 2:18
i Ro 13:7
1Pe 2:17
j İş 39:2
He 28:5

2. Sütun

a Es 8:15
b Çk 26:31
c Es 7:8
ç 1Kr 10:21
d Ne 2:1
e Es 1:12
Es 2:1
Es 2:17
f Me 104:15
Vz 10:19
Ef 5:18
g 2Kr 4:43
Es 2:2
h Es 7:9

Es 1:1* *Septuagint*'te Artakserkses. Büyük Darius'un (Dareios Hystaspes) oğlu I. Kserkses olduğu anlaşılıyor. **2*** Ya da "Şuşan"

Karkas'a emir vererek, **11** Kraliçe Vaşti'yi başında kraliyet başlığıyla huzuruna getirmelerini söyledi; çok hoş bir kadın olduğundan onun güzelliğini halklara ve yöneticilere göstermek istiyordu.[a] **12** Ancak Kraliçe Vaşti, huzura gelmesi için kralın saray memurları aracılığıyla ilettiği çağrıya uymayı reddediyordu.[b] Bunun üzerine kral çok kızdı, öfkeden deliye döndü.[c]

13 Böylece kral zamanın örf ve âdetlerini bilen[c] danışmanlarıyla görüştü[d] (çünkü işin usulü böyleydi; kralın meselesi hukuk ve adli davalar konusunda bilgili kişilerin önüne gelirdi. **14** Ona en yakın olanlar da, Pers ve Med ülkesinin yedi[e] yöneticisi, Karşena, Şetar, Admata, Tarşiş, Meres, Marsena ve Memukan'dı. Bunlar krallıkta en üst konumda bulunan ve kralın huzuruna çıkabilen kişilerdi).[f] **15** Kral onlara "Kraliçe Vaşti Kral Ahaşveroş'un saray memurları aracılığıyla ilettiği çağrıya uymadı. Kanunlara göre ona ne yapılması gerek?" diye sordu.

16 Bunun üzerine Memukan,[g] kralın ve yöneticilerin huzurunda şunu söyledi: "Kraliçe Vaşti sadece krala karşı değil, Kral Ahaşveroş'un tüm vilayetlerindeki halklara ve yöneticilere karşı da suç işlemiş oldu.[h] **17** Çünkü kraliçenin bu davranışı tüm kadınların kulağına gidecek ve onlar, 'Kral Ahaşveroş Kraliçe Vaşti'nin huzura getirilmesini söyledi, fakat o gelmedi' diyecekler. Böylece kocaları[ı] gözlerinde küçük düşecek.[i] **18** Bugün Pers ve Med ülkesinde kralın emrindeki tüm yöneticilerin hanımları, kraliçenin yaptığını duyunca kocalarıyla aynı şekilde konuşacaklar; onları küçük görecekler ve bu da büyük bir öfkeye yol açacak.[a] **19** Eğer krala uygun görünürse,[b] Vaşti artık Kral Ahaşveroş'un huzuruna gelmesin diye senin tarafından bir ferman çıkarılsın. Sonra da bu, Perslerin ve Medlerin kanunlarına[c] eklensin ki, değiştirilmesin.[ç] Ayrıca kral, onun kraliçeliğini daha değerli olan başka bir kadına versin. **20** Kralın çıkaracağı ferman, ülkesinin tüm topraklarında duyurulsun (onun ülkesi çok geniştir). Böylece tüm kadınlar, önemli ya da sıradan olsun kocalarına[d] saygı gösterecektir."[e]

21 Kral ve yöneticiler öneriyi beğendiler.[f] Kral, Memukan'ın önerisine göre harekete geçti. **22** Tüm vilayetlerine,[g] her birinin kendi yazısıyla ve her halkın kendi diliyle belgeler gönderdi.[h] Her kocanın evinin efendisi[ı] olması ve o evde kendi halkının dilinin konuşulması gerektiği belirtildi.

2 Daha sonra, öfkesi yatışan Kral Ahaşveroş,[i] Vaşti'yi,[j] yaptıklarını[k] ve onun hakkında alınan kararı[l] hatırladı. **2** O zaman kralın hizmetkârları, emrindeki adamlar[m] şunu söylediler: "Kral için erkek eli değmemiş[n] güzel kızlar aransın;[o] **3** bu güzel genç kızların Susa kalesinde,[ö] haremde toplanması ve kralın haremağası,*[p] kadınlar muhafızı Hegay'ın[r] gözetimine verilmesi

Es 2:3* İbranice ifade hadım edilmiş bir kişiye atfeder.

BÖLÜM 1
a Öz 31:30
b 1Ko 11:9
Ef 5:24
c Öz 19:12
Öz 20:2
ç 1Ta 12:32
Mt 16:3
d Da 2:27
e Ezr 7:14
f Öz 22:29
g Es 1:21
h Es 1:12
ı Ba 3:16
Tkr 22:22
Yr 31:32
Yo 1:8
Mt 24:38
i 2Sa 6:16

2. Sütun
a Öz 27:15
b Es 3:9
Es 8:5
c Da 6:8
Da 6:15
ç Es 8:8
Da 6:12
d Es 1:17
e Ef 5:33
1Pe 3:5
f Ba 41:37
Es 2:4
g Es 3:12
Es 8:9
h Es 3:14
ı Ro 7:2
Ef 5:23

BÖLÜM 2
i Es 1:1
j Es 1:9
k Es 1:12
l Es 1:19
m Es 1:10
Es 1:14
Es 6:14
n Hk 21:12
o 1Kr 1:3
ö Ne 2:8
p Es 2:14
Es 4:4
r Es 2:15

için kral, ülkesinin her vilayetinde[a] yetkili memurlar atasın. Genç kızlara masajla bakım yapılsın. **4** Ve kralın hoşuna giden kız, Vaşti'nin yerine kraliçe olsun."[b] Kral bu fikri beğendi ve uygulamaya koydu.

5 Susa[c] kalesinde Mordekay[ç] adlı bir Yahudi vardı; Benyaminoğullarından[d] Kiş oğlu Şimei oğlu Yair'in oğluydu. **6** Babil kralı Nabukadnezar'ın[e] sürgüne gönderdiği[f] Yahuda kralı Yekonya'yla[g] birlikte Yeruşalim'den çıkarılıp sürgün edilen ailelerdendi. **7** Diğer adı Ester olan amca kızı[h] Hadassa'ya o bakmıştı,[ı] çünkü kızın ne babası ne de annesi vardı. Genç kızın yüzü güzel, endamı hoştu;[i] babası ve annesi ölünce Mordekay onu evlat edinmişti. **8** Kralın emri ve kanunu duyuruldu, çok sayıda kız seçilip Susa[j] kalesinde, Hegay'ın gözetiminde[k] bir araya toplandı. Bu arada Ester de kral evine götürülüp kadınlar muhafızı Hegay'ın gözetimine verildi.

9 Hegay kızı beğendi; Ester onun sevgisini kazandı.[l] Hegay hemen ona masajla bakım yaptırmaya[m] ve özel bir beslenme düzeni uygulamaya başladı. Hizmetine kral evinden seçilmiş yedi kız verdi ve onu yanındaki yedi kızla beraber haremin en iyi bölümüne geçirdi. **10** Ester, halkı[n] ve ailesi hakkında hiçbir şey anlatmadı, çünkü Mordekay ona bu konuda bir şey söylememesini tembihlemişti.[o] **11** Mordekay Ester'in durumunu, ona ne yapılacağını öğrenmek için her gün haremin avlusunun önünde dolaşıyordu.

BÖLÜM 2

a Es 8:9
b Es 1:11
Es 1:19
Es 2:17
c Es 1:2
ç Es 3:2
Es 5:14
Es 10:3
d Ba 49:27
1Sa 9:21
e Yr 24:1
f 2Kr 24:14
g 2Kr 24:15
1Ta 3:16
2Ta 36:10
Yr 22:28
Yr 37:1
Yr 52:31
Mt 1:11
h Es 2:15
ı 1Ti 5:8
Yk 1:27
i Öz 31:30
j Es 1:2
k Es 2:3
l Öz 11:17
Öz 14:22
Öz 16:7
Öz 19:22
Da 1:9
m Es 2:3
Es 2:12
n Es 3:8
Es 4:13
Es 7:4
Mt 10:16
o Es 2:7
Es 2:20
Ef 6:1

2. Sütun

a Öz 7:17
Ezg 3:6
Lu 7:37
b Ba 43:11
1Kr 10:2
2Kr 20:13
c Es 1:9
ç Es 2:3
d Es 4:11
e Es 2:7
f Es 2:8
g 1Pe 3:3
h Ezg 6:9
ı Es 1:3
i Es 4:14
Me 7:5:7
j Es 1:19

12 Kral Ahaşveroş'un yanına girme sırası gelmeden önce, her genç kıza on iki ay boyunca kadınlar için düzenlenmiş bir bakım programı uygulanırdı; altı ay mürrüsafi yağıyla,[a] altı ay da pelesenk yağıyla[b] kadınlara özgü güzelleştirici masajlar yapılarak bakımları adım adım tamamlanırdı. **13** Kız ancak bu şekilde kralın yanına girebilirdi. Ayrıca haremden kral evine[c] götürmek istediği her şey kendisine verilirdi. **14** Akşam kralın yanına girer, sabahleyin, cariyelerin muhafızı, haremağası[ç] Şaaşgaz'ın idaresindeki ikinci hareme dönerdi. Kral kendisinden hoşlanmaz ve kendisini adıyla çağırmazsa bir daha kralın yanına giremezdi.[d]

15 Mordekay'ın amcası Abihail'in kızı olan ve Mordekay'ın evlat edinmiş olduğu[e] Ester'in kralın yanına girme sırası gelince, Ester kralın haremağası ve kadınlar muhafızı Hegay'ın[f] söylediklerinin dışında hiçbir şey istemedi[g] (Bu arada Ester, kendisini gören herkesin beğenisini kazanmaya devam ediyordu).[h] **16** Ester onuncu ay olan Tebet* ayında kraliyet evine, Kral Ahaşveroş'un yanına götürüldü. Kralın saltanatının yedinci yılıydı.[ı] **17** Kral, Ester'i diğer tüm kadınlardan çok sevdi. Tüm kızlar içinde kralın beğenisini ve sevgisini en çok kazanan oydu.[i] Kral, kraliyet başlığını onun başına taktı ve Vaşti'nin yerine onu kraliçe yaptı.[j] **18** Sonra Kral, Ester'in onu-

Es 2:16* "Tebet", Yahudi ay takviminde onuncu ayın sürgün sonrası ismi. Ek 6'ya bakın.

runa tüm yöneticilerine ve hizmetkârlarına bir şölen düzenledi. Tüm vilayetlerde af ilan etti[a] ve zenginliğine yaraşır armağanlar verdi.

19 İkinci kez kızlar[b] toplandığında, Mordekay kral kapısında hizmet ediyordu.[c] **20** Ester Mordekay'ın[ç] kendisine tembihlemiş olduğu gibi[d] ailesi ve halkı[e] hakkında hiçbir şey anlatmıyordu. Ve Mordekay'ın himayesindeyken[f] yaptığı gibi onun sözünden çıkmıyordu.

21 Mordekay'ın kral kapısında hizmet ettiği o günlerde, kralın saray memurlarından Bigtan ve Tereş adlı iki kapı bekçisi öfkelenmişti ve Kral Ahaşveroş'a suikast[g] fırsatı kolluyorlardı. **22** Mordekay durumu öğrendi ve hemen Kraliçe Ester'e anlattı.[h] Ester de Mordekay adına durumu krala bildirdi.[ı] **23** Böylece mesele araştırıldı ve sonunda doğruluğu ortaya çıktı. İki adam da direğe[i] asıldı[j] ve bütün bunlar, kralın huzurunda tarih kitabına kaydedildi.[k]

3 Bu olanlardan sonra Kral Ahaşveroş, Agagoğullarından[ı] Hammedata oğlu Haman'ı[m] onurlandırıp konumunu yükseltti;[n] onu yanındaki tüm yöneticilerden daha yüksek bir makama getirdi.[o] **2** Kralın emri olduğundan, kral kapısındaki tüm hizmetkârlar[ö] Haman'ın önünde eğilir ve yere kapanırdı. Fakat Mordekay eğilmez ve yere kapanmazdı.[p] **3** Kral kapısında görevli diğer hizmetkârlar Mordekay'a "Kralın emrini neden çiğniyorsun?"[r] diye soruyorlardı. **4** Her gün böyle konuşmalarına rağmen Mordekay onlara aldırmazdı. Bunun üzerine durumu Haman'a anlattılar. Mordekay kendilerine Yahudi olduğunu[a] söylediğinden, bu tutumu daha ne kadar sürdürebileceğini görmek istiyorlardı.[b]

5 Mordekay'ın kendi önünde eğilip yere kapanmadığını gördükçe[c] Haman'ın öfkesi kabarıyordu.[ç] **6** Fakat sadece Mordekay'ı cezalandırmanın itibarına yakışmayacağını düşündü. Onun hangi halktan olduğunu öğrenmişti; böylece Haman, Ahaşveroş'un ülkesinde yaşayan bütün Yahudileri, Mordekay'ın halkını[d] yok etme planları yapmaya başladı.[e]

7 Kral Ahaşveroş'un on ikinci yılında,[f] birinci ay[g] olan Nisan* ayında Haman'ın önünde, günü ve ayı belirlemek için kura çekildi;[h] Pur[ı] denilen bu kurada on ikinci ay, yani Adar[#i] ayı çıktı. **8** Haman Kral Ahaşveroş'a şunu söyledi: "Ülkenizin tüm vilayetlerinde halklar arasına dağılmış,[j] fakat kendini onlardan ayrı tutan bir halk var.[k] Kanunları diğer tüm halklarınkinden farklı; kralın kanunlarına da uymuyorlar.[l] Onları böyle kendi hallerine bırakmak kral için uygun değildir. **9** Eğer krala uygun görünürse, onların ortadan kaldırılması için bir yazı yazılsın; ben de kralın hazinesine getirsinler diye kralın işlerini görenlere[m] on bin[n] talant* gümüş vereceğim."

BÖLÜM 2

a Mt 27:15
b Es 2:3
c Es 2:21
Es 3:2
ç Es 2:5
Es 8:1
Es 10:3
d Es 2:10
Mt 10:16
e Es 2:6
Es 3:8
Es 7:4
f Es 2:7
g Es 6:2
h Vz 10:20
ı Le 5:1
Es 6:2
Öz 29:24
He 33:7
i Tkr 21:22
j Tkr 21:21
Es 9:13
k Ezr 4:15
Es 6:1

BÖLÜM 3

l Sy 24:7
1Sa 15:8
1Sa 15:32
m Es 3:10
Es 8:7
Es 9:24
n Me 12:8
o Es 1:14
ö Es 2:19
p Çk 17:14
Çk 17:16
Tkr 25:19
1Sa 15:3
Me 139:21
r Elç 5:29

2. Sütun

a Ne 1:2
Es 2:5
b Da 6:13
c Es 3:2
ç Es 5:9
Öz 12:16
Öz 27:3
d Es 9:20
e Me 73:6
Me 83:4
f Es 1:3
Es 2:16
g Çk 12:2
Çk 34:18
h Yo 3:3
Ob 11
Mt 27:35
ı Es 9:24
i Es 9:1
j Es 1:1
k Tkr 4:27
Tkr 30:3
Ne 1:8
Yr 50:17
Zk 7:14
Yk 1:1
l Me 94:21
m Es 9:3
n Mt 18:24

Es 3:7* Nehemya 2:1'deki dipnota bakın. **7#** "Adar", Yahudi ay takviminin 12. ayı. Sadece Ezra 6:15'te ve Ester kitabında 8 kez geçer. Şubat-mart aylarına denk gelir. Ek 6'ya bakın. **9*** Ek 5'e bakın.

10 Bunun üzerine kral mühür yüzüğünü[a] parmağından çıkardı ve Yahudilere düşmanlık besleyen,[b] Agagoğullarından[c] Hammedata oğlu Haman'a verdi.[ç] **11** Ona "Gümüş[d] ve halk senin eline verilmiştir; nasıl uygun görüyorsan öyle yap"[e] dedi. **12** Birinci ayın on üçüncü gününde kralın yazmanları[f] çağrıldı ve kralın satraplarına, vilayetlerin[g] valilerine ve halkların yöneticilerine, Haman'ın emrine göre yazılar yazıldı.[h] Belgeler Kral Ahaşveroş adına[ı] her vilayetin kendi yazısıyla[i] ve her halkın kendi dilinde hazırlandı ve kralın mühür yüzüğüyle mühürlendi.[j]

13 Bu mektuplar kralın ülkesindeki tüm vilayetlere ulaklar[k] aracılığıyla gönderildi. Mektuplarda, bir kıyıma girişilerek, kadın, çocuk, genç, yaşlı tüm Yahudilerin bir günde,[l] on ikinci ay olan Adar ayının on üçüncü gününde[m] öldürülüp yok edilmesi, mallarının yağmalanması[n] emrediliyordu. **14** Bu yazının bir sureti tüm vilayetlere[o] kanun[ö] olarak gönderilecek ve o güne hazır olmaları tüm halklara duyurulacaktı. **15** Ulaklar kralın emriyle aceleyle yola çıktılar.[p] Ayrıca kanun Susa kalesinde[r] de duyuruldu. Kral ve Haman içki içmeye oturdular.[s] Susa[ş] şehrinde ise, halk şaşkınlık içindeydi.[t]

4 Mordekay[u] tüm bu olanları[ü] öğrenince giyisisini yırtıp çula sarındı[v] ve başına kül saçtı.[y] Gidip şehrin orta yerinde acı içinde feryat etmeye başladı.[z] **2** Sonra kral kapısının[a] önüne dek geldi; ancak kimse çula sarınmış olarak kral kapısından girmezdi. **3** Tüm vilayetlerde,[a] kralın emrinin ve kanununun ulaştığı her yerde Yahudiler arasında büyük bir yas vardı;[b] oruç tutup[c] gözyaşları içinde dövünüyorlardı. Birçoğu yere çul[c] sermiş küller[d] üzerinde oturuyordu. **4** Hizmetindeki kızlar ve haremağaları[e] Ester'in yanına gelip durumu anlattılar. Kraliçe çok üzüldü. Mordekay'a üstündeki çulu çıkarıp giymesi için giysiler gönderdi, fakat o kabul etmedi.[f] **5** Bunun üzerine Ester, kralın haremağalarından olan ve kendi hizmetine verilen Hatak'ı[g] çağırdı; Mordekay'a gitmesini, neler olduğunu, bu olanların ne anlama geldiğini öğrenmesini emretti.

6 Hatak, kral kapısının önündeki şehir meydanına çıkıp Mordekay'ın yanına gitti. **7** Mordekay başına gelenleri,[h] Yahudilerin ortadan kaldırılması için[ı] Haman'ın kral hazinesine[i] vermeyi vaat ettiği paranın miktarını, her şeyi ona anlattı. **8** Onları yok etmek üzere Susa'da[j] çıkarılan kanunun suretini[k] Ester'e göstermesi için Hatak'a verdi ve Ester'e onun vasıtasıyla haber gönderdi;[l] Ester'in krala gidip merhamet dilemesini[m] ve kendi halkı için onun huzurunda yalvarmasını[n] istedi.

9 Hatak[o] gelip Ester'e Mordekay'ın sözlerini iletti. **10** Bunun üzerine Ester Hatak'tan, Mordekay'a[ö] şunu bildirmesini istedi: **11** "Kralın tüm hizmetkârları ve vilayetlerindeki halk bilir ki, iç avluya[p] kralın huzuru-

BÖLÜM 3

a Ba 41:42; Es 8:2; Da 6:17
b Es 7:6; Es 9:24
c Sy 24:7; 1Sa 15:8
ç Es 3:1
d Es 4:7
e Öz 29:12; Yr 40:4
f Es 8:9
g Es 1:1; Da 6:1
h Me 94:20; Da 6:8
ı Da 6:15
i Es 1:22
j Ba 41:42; Es 8:8; Da 6:17
k 2Ta 30:6; Es 8:14; Yr 51:31
l Es 8:12
m Es 9:1
n Es 8:11; Es 9:10
o Es 1:1
ö Da 6:15
p Es 8:14
r Da 8:2
s Öz 31:4
ş Es 4:16
t Öz 29:2

BÖLÜM 4

u Es 2:5
ü Es 3:8; Es 3:9
v 1Kr 21:27; Me 69:11; Vh 6:12
y He 27:30; Mt 11:21
z He 21:6; Mi 1:8
a Es 6:10

2. Sütun

a Es 1:1
b Yr 6:26; Ams 5:16
c 2Ta 20:3; Ezr 8:21; Mt 4:2
ç 2Sa 21:10; İş 58:5
d He 27:30; Da 9:3
e Es 2:3; Es 2:14
f Me 77:2
g Es 4:10
h Es 3:8
ı Es 3:13
i Es 3:9
j Es 3:15
k Es 3:14
l Es 2:20
m Öz 16:15; Vz 10:4

n Es 7:3; **o** Es 4:5; **ö** Es 2:5; Es 2:7; **p** Es 5:1.

na çağrılmadan giren erkek kadın herkes için kanunun[a] öngördüğü ceza ölümdür; yalnızca kralın altın asasını uzattığı kişi sağ kalır.[b] Ben ise, otuz gündür kralın huzuruna çağrılmadım."

12 Ester'in bu sözlerini gidip Mordekay'a bildirdiler. **13** Mordekay Ester'e cevap olarak şunu söyledi: "Kralın ev halkının diğer Yahudilerden daha emniyette olacağını ve senin kurtulacağını sanma.[c] **14** Eğer sen şimdi susarsan, Yahudiler için yardım ve kurtuluş başka yerden gelir.[ç] Fakat sen ve babanın ev halkı yok olursunuz. Hem kim bilir, belki de böyle bir zaman için kraliçelik makamına gelmişsindir?"[d]

15 Bunun üzerine Ester, Mordekay'a şu cevabı gönderdi: **16** "Git, Susa'da[e] bulunan tüm Yahudileri topla. Benim için oruç[f] tutun; üç gün[g] üç gece hiçbir şey yiyip içmeyin. Hizmetimdeki kızlarla[h] birlikte ben de sizin gibi oruç tutacağım. Sonra, kanuna aykırı olmasına rağmen kralın huzuruna çıkacağım; ölmem gerekirse[ı] de ölürüm." **17** Bunun üzerine Mordekay gidip Ester'in kendisinden istediklerini yaptı.

5 Üçüncü gün[i] olduğunda, Ester kraliyet giysilerini[j] giydi ve kral evinin iç avlusuna[k] gelip evin girişi önünde durdu; kral da evde, girişe bakan tahtında oturuyordu. **2** Kral avluda duran Kraliçe Ester'i görünce hoşuna gitti;[l] elindeki altın asayı[m] Ester'e uzattı. Ester de yaklaşıp asanın ucuna dokundu.

BÖLÜM 4

a Da 6:15
b Es 5:2
Es 8:4
c Öz 24:10
Öz 29:25
Yhn 12:25
ç 1Sa 12:22
İş 54:17
Yr 30:11
Ams 9:8
d Me 75:7
İş 14:27
İş 49:23
e Es 3:15
f 2Ta 20:3
Ezr 8:21
Mt 4:2
g Es 5:1
h Es 2:9
ı Me 34:15
Me 55:22
Me 62:8
Me 115:9
Öz 29:25
Ro 16:4

BÖLÜM 5

i Es 4:16
j Es 2:17
Es 8:15
Mt 11:8
k Es 4:11
Es 6:4
l Me 116:7
m Es 4:11
Es 8:4

2. Sütun

a Es 7:2
Es 9:12
b Mr 6:23
c Ba 32:20
Öz 17:8
ç Es 3:1
Es 3:8
d Es 6:14
e Es 7:2
f Es 5:3
g Öz 29:11
h Ey 20:5
Lu 6:25
Yk 4:9
ı Es 2:21
Es 3:3
Es 6:10
i Es 3:2
j Me 27:3
Me 139:21
Me 139:22
Mt 10:28
k Es 3:5
Vz 7:9
l Es 5:14
Es 6:13
m Ey 31:24
Me 49:6
Me 49:17
Yr 9:23
Mt 23:12
1Ti 6:17
n Es 9:10
Ey 27:14
o Es 3:1
Me 37:35

3 Kral, "Neyin var Kraliçe Ester? Dileğin nedir?[a] Krallığın yarısını bile dilesen[b] verilecektir!" dedi. **4** O zaman Ester "Eğer kral uygun görürse, bugün kendisi için vereceğim ziyafete[c] Haman'la[ç] birlikte buyursun" dedi. **5** Bunun üzerine kral, "Hizmetkârlar! Ester'in isteği yerine getirilsin, Haman'ı hemen[d] çağırtın" dedi. Daha sonra kral ve Haman, Ester'in hazırladığı ziyafete geldi.

6 Kral şarap ziyafeti sırasında Ester'e "Söyle, dileğin nedir?[e] Sana verilecektir! Rican neyse, krallığın yarısı bile olsa, yerine getirilecektir!" dedi. **7** Bunun üzerine Ester şu cevabı verdi: "Dileğim ve ricam şudur: **8** Eğer kral benden hoşnutsa,[f] eğer dileğimi ve ricamı yerine getirmeyi uygun görürse, kral ve Haman yarın kendileri için vereceğim ziyafete gelsinler. Kralın sorusuna yarın cevap vereceğim."[g]

9 Haman o gün oradan ayrılırken sevinçli[h] ve keyifliydi. Fakat kral kapısında[ı] duran Mordekay'ın kendisinin önünde ayağa kalkmadığını,[i] yerinden bile kımıldamadığını[j] görünce öfkeden[k] deliye döndü. **10** Yine de kendini tuttu ve evine geldi. Haber gönderip dostlarını ve karısı Zereş'i[l] çağırttı. **11** Haman onlara zenginliğinin ihtişamını,[m] oğullarının çokluğunu,[n] kralın kendisini nelerle onurlandırdığını, ayrıca yöneticilerinden ve hizmetkârlarından ne kadar üstün bir konuma getirdiğini anlattı.[o]

12 Haman sözlerine şöyle devam etti: "Üstelik Kraliçe Ester verdiği ziyafete kralın dışında

sadece beni çağırdı;[a] yarın[b] da kralla birlikte onun davetlisiyim. **13** Fakat, şu Yahudi Mordekay'ı kral kapısında otururken gördükçe, bunların hiçbir anlamı kalmıyor." **14** Bunun üzerine karısı Zereş ve tüm dostları şunu dediler: "Elli arşın* yüksekliğinde bir direk[c] hazırlat. Sabahleyin[ç] krala, Mordekay'ı o direğe astırmasını söyle.[d] Sonra da kralla birlikte ziyafete sevinçle gidersin." Fikir Haman'ın hoşuna gitti[e] ve direği diktirmek için gerekeni yaptı.[f]

6 O gece kralın uykusu kaçtı.[g] Bu nedenle tarih kitabını[h] getirmelerini söyledi. Kitap kralın huzurunda okunmaya başlandı. **2** Kitapta Mordekay'ın, kralın iki saray memuru[ı] Bigtana ve Tereş hakkında bildirdikleri de kayıtlıydı;[i] onlar kapı bekçisiydi ve Kral Ahaşveroş'a suikast hazırlamışlardı. **3** O zaman kral, "Buna karşılık Mordekay'ı onurlandırmak ya da ödüllendirmek için bir şey yapıldı mı?" diye sordu. Kralın hizmetkârları, emrindekiler, "Hiçbir şey yapılmadı"[j] cevabını verdiler.

4 Sonra Kral, "Avluda kim var?" diye sordu. O sırada Haman kral evinin dış avlusuna[k] gelmişti ve krala, Mordekay'ı, onun için hazırlattığı direğe[l] astırmasını söyleyecekti. **5** Kralın hizmetkârları "Avluda Haman[m] var" dediler. O zaman kral "İçeri gelsin" dedi.

6 Haman içeri girince kral ona, "Kralın onurlandırmayı dilediği kişiye ne yapılması gerekir?"[n] diye sordu. Haman içinden, "Kral benden daha çok kimi onurlandırmak isteyebilir ki?"[a] diye geçirdi. **7** Krala şunu söyledi: "Kralın onurlandırmayı dilediği kişi için, **8** kralın giydiği kraliyet giysisi[b] ve kralın bindiği at,[c] başında kraliyet başlığıyla getirilsin. **9** Kraliyet giysisi ve at kralın soylu beylerinden[c] birinin eline verilsin. Kralın onurlandırmak istediği kişiye bu giysiyi giydirsinler ve onu şehir[d] meydanında[e] at üzerinde dolaştırsınlar. Önü sıra 'Kralın onurlandırmak istediği kişiye böyle yapılır'[f] diye bağırsınlar." **10** Bunun üzerine kral hemen Haman'a "Söylediğin gibi, derhal giysiyi ve atı al" dedi, "Kral kapısında hizmet eden Yahudi Mordekay'a böyle yap. Söylediklerinden hiçbiri eksik kalmasın."[g]

11 Haman kraliyet giysisini[h] ve atı aldı; Mordekay'a[ı] giysiyi giydirdi ve onu şehir meydanında[i] dolaştırarak, "Kralın onurlandırmak istediği kişiye böyle yapılır"[j] diye önü sıra bağırdı.[k] **12** Mordekay daha sonra kral kapısına[l] döndü. Haman ise, başını örtüp keder içinde evine koştu.[m] **13** Karısı Zereş'e[n] ve tüm dostlarına başına gelenleri anlattı. Bunun üzerine danışmanları[o] ve karısı Zereş şunu dedi: "Karşısında kaybetmeye başladığın Mordekay Yahudi soyundan ise, ona üstünlük sağlayamayacaksın, önünde yok olup gideceksin."[ö]

14 Onlar daha konuşurken kralın saray memurları geldi; Haman'ı Ester'in hazırladığı ziyafete[p] aceleyle[r] götürdüler.

BÖLÜM 5

a Es 5:5
b Es 5:8
c Tkr 21:22
Es 2:23
Es 7:9
ç Öz 27:1
d Es 3:2
Es 6:4
e Öz 29:12
f Me 37:14
Öz 1:18
Öz 21:24
Öz 27:4

BÖLÜM 6

g Öz 21:1
Da 2:1
Da 6:18
h Es 10:2
ı Es 2:21
i Es 2:23
Es 7:9
j Öz 3:27
Vz 9:15
k Es 4:11
Es 5:1
l Es 5:14
Es 7:9
m Es 3:1
n Öz 14:35
Öz 16:15
Öz 19:12

2. Sütun

a Es 3:2
Es 5:11
Öz 16:18
Öz 18:12
Öz 30:13
b Es 8:15
c 1Kr 1:38
ç Es 1:3
Es 1:14
Es 3:1
d Es 3:15
e Es 4:6
f Ba 41:43
2Sa 15:1
g Da 4:37
Lu 14:11
h Es 8:15
ı Es 2:5
i Es 4:6
j Es 6:6
k Lu 1:52
l Es 2:21
Me 131:1
m Me 44:7
n Es 5:10
o Ba 41:8
ö Tkr 32:35
Öz 28:18
Ho 14:9
p Es 5:8
r Es 5:5

Es 5:14* "Elli arşın", 22,3 metre.

7 Kral ve Haman,[a] Kraliçe Ester'in verdiği ziyafete geldiler. **2** Kral ikinci gün de şarap ziyafeti[b] sırasında Ester'e, "Kraliçe Ester, dileğin nedir?[c] Sana verilecek.[ç] Rican nedir?" diye sordu. "Krallığın yarısını[d] bile dilesen, dileğin yerine getirilecek!" dedi. **3** Bunun üzerine Kraliçe Ester şu karşılığı verdi: "Ey kral, eğer benden hoşnutsan ve sana uygun görünürse, dileğim canımın[e] bağışlanmasıdır; ricam halkımın[f] esirgenmesidir. **4** Çünkü bizler, ben ve halkım, topluca kıyıma uğratılmak, katledilip ortadan kaldırılmak[g] üzere satıldık.[h] Eğer köle[ı] ve cariye olmak üzere satılsaydık, sesimi çıkarmazdım. Ancak böyle bir felakete izin verilmemelidir; çünkü bu kralın da zararına olacaktır."

5 Bunun üzerine Kral Ahaşveroş hemen söze girdi ve Kraliçe Ester'e sordu: "Kim bu adam,[i] şimdi nerede? Böyle bir şeyi yapmaya nasıl cüret eder?"[j] **6** O zaman Ester "Bu hasım[k] ve düşman,[l] işte bu kötü Haman!" diye cevap verdi.

Haman, kral ve kraliçenin önünde dehşete kapıldı.[m] **7** Kral ise şarap ziyafetinden öfkeyle[n] kalkıp sarayın bahçesine çıktı. Haman da Kraliçe Ester'den canının bağışlanmasını dilemek için ayağa kalkmıştı,[o] çünkü kralın kendisine kötü bir şey yapmayı kararlaştırdığını[ö] anlamıştı.[p] **8** Kral bahçeden şarap ziyafetinin[r] yapıldığı eve döndü. Haman, Ester'in oturduğu divanın üzerine kapanmıştı.[s] Bunun üzerine kral "Evimde, benim yanımda bir de kraliçeye el mi sürülüyor?" dedi. Kralın ağzından bu sözler çıkar çıkmaz[a] Haman'ın yüzünü örttüler. **9** O zaman, kralın huzurunda hizmet eden Harbona[b] adlı saray memuru[c] şunu söyledi: "Haman'ın yaptırdığı bir direk[c] var, onu kralın yararına bilgi vermiş[d] olan Mordekay için hazırlatmıştı; evinin önünde duruyor, elli arşın yüksekliğinde." Bunun üzerine kral, "O direğe onu asın"[e] dedi. **10** Haman'ı, Mordekay için hazırlatmış olduğu direğe[f] astılar.[g] Böylece kralın öfkesi yatıştı.

8 O gün Kral Ahaşveroş, Yahudilere düşmanlık eden[h] Haman'ın evini[ı] Kraliçe Ester'e verdi. Mordekay da kralın huzuruna çıktı, çünkü Ester onunla olan akrabalığını krala açıklamıştı.[i] **2** Kral, Haman'dan geri aldığı mühür yüzüğünü[j] çıkarıp Mordekay'a verdi. Ayrıca Ester, Mordekay'ı Haman'ın evinin idaresine getirdi.[k]

3 Ester kralla tekrar konuştu, kralın ayaklarına kapanıp ağladı. Agagoğullarından Haman'ın niyetlendiği kötülüğün[l] ve Yahudilere[m] karşı kurduğu düzenin[n] engellenmesi için krala yalvarıp[o] merhamet diledi. **4** Kral altın asayı[ö] Ester'e uzattı; bunun üzerine Ester kalkıp kralın önünde durdu. **5** Sonra şöyle söyledi: "Eğer kral uygun görürse ve benden hoşnutsa,[p] eğer söyleyeceğim şeyi doğru bulursa ve onun gözünde değerim varsa, Agagoğullarından[r] Hammedata oğlu Haman'ın planını, kralın tüm vilayetlerindeki[s] Yahudileri[ş] yok

BÖLÜM 7

a Es 3:1
Es 5:12
b Es 5:6
c Es 5:3
ç Es 9:12
d Mr 6:23
e Ba 2:7
1Ko 15:45
f Es 2:7
Es 4:8
g Es 3:13
Es 8:11
h Es 3:9
Es 4:7
Es 4:8
ı Ba 37:27
Ne 5:5
Yo 3:6
i Öz 25:5
İş 13:11
j Elç 5:3
k Ef 6:12
l 1Sa 24:13
Me 27:2
Vz 5:8
m Da 5:6
n Öz 14:35
Öz 16:14
o Öz 14:19
ö 1Sa 20:9
1Sa 25:17
Me 112:10
p Öz 19:12
r Es 7:1
s Es 1:6
Mt 26:20

2. Sütun

a Öz 16:14
b Es 1:10
c Ba 37:36
Es 2:21
ç Es 5:14
d Es 6:2
e Me 7:6
Me 9:15
Me 35:8
Me 73:19
Öz 11:6
f Es 5:14
g Me 37:34
Öz 21:18
2Pe 2:9

BÖLÜM 8

h Es 3:8
Es 9:24
ı Es 5:11
i Es 2:5
Es 2:7
j Ba 41:42
Es 3:10
Da 6:17
k Vz 2:18
Da 2:48
l Es 3:9
m Es 7:4
Es 9:24
n Es 9:25
o Ho 12:4
Lu 11:9
ö Es 4:11
p Es 2:17

r Sy 24:7; Tkr 25:19; 1Sa 15:8; Es 9:24; **s** Es 1:1; **ş** Es 3:9.

etmek üzere yazdığı belgeleri[a] geçersiz kılmak için yazı yazılsın. **6** Halkımın başına gelecek felaketi, akrabalarımın yok edilişini görmeye nasıl dayanırım?"

7 Bunun üzerine Kral Ahaşveroş Kraliçe Ester'e ve Yahudi Mordekay'a şunları söyledi: "İşte, Haman'ın evini Ester'e verdim;[b] Yahudilere zarar vermeye kalkıştığı için Haman direğe asıldı.[c] **8** Yahudiler için kral adına[ç] yazıyı siz kendi uygun gördüğünüz gibi yazın ve kralın mühür yüzüğüyle mühürleyin. Çünkü kral adına yazılmış ve kralın mühür yüzüğüyle mühürlenmiş bir yazıyı geçersiz kılmak mümkün değildir."[d]

9 O zaman, üçüncü ayda, Sivan* ayının yirmi üçüncü gününde kralın yazmanları[e] çağrıldı. Mordekay'ın emretmiş olduğu her şey, Yahudilere ve satraplara,[f] valilere ve Hint ülkesinden Habeş ülkesine kadar yüz yirmi yedi vilayetin yöneticilerine[g] yazıldı. Yazılar her vilayetin kendi yazısıyla[h] ve her halkın kendi dilinde[ı] kaleme alındı. Yahudilere de kendi yazılarıyla ve kendi dillerinde yazıldı.[i]

10 Mordekay, yazıları Kral[j] Ahaşveroş adına yazdırdı ve kralın mühür yüzüğüyle[k] mühürledi.[l] Belgeleri kraliyet postasının atlılarıyla,[m] hızlı kısrakların taylarından yetiştirilen atlara binen ulaklarla gönderdi. **11** Yazıda kral tüm şehirlerdeki Yahudilere, toplanıp[a] canlarını savunmaları, halk içinden ve vilayet yönetiminden kendilerine düşmanlık eden güçleri yok etmeleri,[b] çocuk kadın hepsini katledip ortadan kaldırmaları ve mallarını yağmalamaları[c] için izin veriyordu. **12** Bu izin, Kral Ahaşveroş'un tüm vilayetlerinde on ikinci ay olan Adar*[ç] ayının on üçüncü[d] gününde, bir gün için geçerli olacaktı.[e] **13** Yahudilerin o gün düşmanlarından öç almaya[f] hazır olmaları için, yazıda[g] belirtilenler tüm vilayetlerde kanun olacak ve tüm halklara duyurulacaktı. **14** Kraliyet postasının atlı ulakları[h] kralın emriyle hemen yola çıktılar ve atlarını dörtnala[ı] sürdüler. Bu arada kanun Susa[i] kalesinde de duyuruldu.

15 Mordekay, lacivert ve beyaz ketenden kraliyet giyisisi,[j] büyük bir altın taç ve erguvani[k] has yün kumaştan bir pelerinle[l] kralın huzurundan çıktı. Susa şehri sevinç çığlıklarıyla yankılandı.[m] **16** Yahudiler için aydınlık, sevinçli,[n] coşkulu ve onurlu günlerdi. **17** Kralın sözünün ve kanununun ulaştığı tüm vilayetlerde ve şehirlerde Yahudiler arasında sevinç ve coşku yaşanıyor, şölenler[o] düzenleniyor, kutlamalar yapılıyordu. Ülke halkları arasından birçok kişi,[ö] Yahudilerden korktukları[p] için Yahudi oldu.[r]

9 On ikinci ay olan Adar[s] ayının on üçüncü günü, kralın emrinin ve kanununun yerine getirilme vakti geldi.[ş] Yahudilerin düşmanları o gün onlara üstün gelmeyi ummuşlardı, fakat

Es 8:9* "Sivan", Yahudi ay takviminin üçüncü ayı; mayısın ikinci yarısı ile haziranın ilk yarısına denk gelir. Kutsal Yazılarda sadece burada geçer, Akad kaynaklı bir sözcüktür. Ek 6'ya bakın.

Es 8:12* 3:7'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 8

a Es 3:12
Es 3:14
b Es 8:1
Öz 13:22
c Es 7:10
Ga 3:13
ç 1Kr 21:8
Es 3:12
d Da 6:8
Da 6:15
e Es 3:12
f Ezr 8:36
Es 9:3
Da 6:1
g Es 1:1
h Es 1:22
Es 3:12
ı Da 4:1
i 1Ko 14:9
j Vz 8:4
k Es 8:2
l Es 3:12
m Es 3:13

2. Sütun

a Es 9:2
b Me 37:14
Me 68:2
c Es 3:13
Es 9:10
Es 9:15
Es 9:16
ç Es 9:17
Es 9:21
d Es 3:13
Es 9:1
e Çk 15:9
f Me 92:11
Me 149:7
Lu 18:7
g Es 3:14
h Es 3:13
ı Es 3:15
i Es 1:2
Da 8:2
j Ba 41:42
Es 6:8
Lu 16:19
k Çk 25:4
Çk 28:5
l Mt 11:8
m Öz 29:2
n Es 9:17
Me 18:28
Me 30:5
Me 97:11
Öz 11:10
İş 30:26
Mi 7:8
o Ne 8:10
Es 9:19
Es 9:22
ö Me 18:43
p Es 9:2
r Zk 8:23

BÖLÜM 9

s Es 3:7
Es 8:12
ş Es 3:13

her şey tersine döndü, Yahudiler kendilerinden nefret edenler üzerinde üstünlük kurdular.[a] **2** Yahudiler, Kral Ahaşveroş'un[b] tüm vilayetlerinde, yaşadıkları şehirlerde bir araya gelerek,[c] kendilerine zarar vermeyi planlayanlara[ç] karşı saldırıya geçtiler. Karşılarında kimse duramıyordu, çünkü tüm halkları onların korkusu sarmıştı.[d] **3** Vilayetlerdeki tüm yöneticiler,[e] satraplar,[f] valiler ve kralın işlerini görenler,[g] Mordekay'ın korkusundan[h] Yahudilere yardım ediyorlardı. **4** Çünkü Mordekay kralın evinde çok itibarlı[ı] bir konumdaydı; gittikçe güçlendiğinden ünü[i] tüm vilayetlere yayılıyordu.[j]

5 Yahudiler tüm düşmanlarını kılıçtan[k] geçirdiler, kıyıma ve yıkıma uğrattılar. Kendilerinden nefret edenlere istediklerini yaptılar.[l] **6** Susa[m] kalesinde de düşmanlarını öldürdüler; orada beş yüz kişi katledildi. **7** Ayrıca, Parşandata'yı, Dalfon'u, Aspata'yı, **8** Porata'yı, Adalya'yı, Aridata'yı, **9** Parmaşta'yı, Arisay'ı, Ariday'ı ve Vayzata'yı öldürdüler. **10** Bunlar, Yahudilere[n] düşmanlık etmiş olan, Hammedata oğlu Haman'ın[o] on oğluydu.[ö] Fakat yağmaya girişmediler.[p]

11 O gün Susa kalesinde öldürülenlerin sayısı krala bildirildi.

12 Kral, Kraliçe Ester'e[r] şunu söyledi: "Yahudiler Susa kalesinde[s] düşmanlarını öldürdüler, beş yüz kişi ve Haman'ın on oğlu katledildi. Kim bilir diğer vilayetlerde[ş] neler oldu?[t] Ya şimdi dileğin nedir? Sana verilecek.[u] Başka bir rican varsa,[a] o da yerine getirilecek." **13** Bunun üzerine Ester şu karşılığı verdi: "Eğer krala uygun görünürse,[b] bugün uygulanan kanun Susa'daki Yahudiler için yarın da geçerli olsun[c] ve Haman'ın on oğlu direğe asılsın."[ç] **14** Kral böyle yapılması için emir verdi.[d] Susa'da bir kanun çıkarıldı ve Haman'ın on oğlu asıldı.

15 Böylece Susa'daki Yahudiler Adar ayının on dördüncü[e] gününde de toplandılar ve Susa'da üç yüz kişi öldürdüler; fakat yağmaya girişmediler.[f]

16 Kralın vilayetlerindeki[g] diğer Yahudiler de bir araya toplanıp canlarını[h] savundular. Düşmanlarından öç aldılar,[ı] kendilerinden nefret edenlerden yetmiş beş bin kişiyi öldürdüler. Fakat yağmaya girişmediler. **17** Bütün bunlar Adar ayının on üçüncü gününde meydana geldi. Ayın on dördüncü gününde dinlendiler; o gün, şölen[i] ve şenlikler[j] günü oldu.

18 Susa'daki Yahudiler ise, ayın on üçüncü[k] ve on dördüncü günlerinde toplandılar. Ayın on beşinci gününde dinlendiler; o gün şölen ve şenlikler[l] günü oldu. **19** Bundan dolayı taşra şehirlerinde yaşayan Yahudiler için de Adar[m] ayının on dördüncü günü sevinçli[n] bir gün oldu; o gün şölenler düzenliyor, kutlamalar yapıyor[o] ve birbirlerine yiyecekler gönderiyorlardı.[ö]

20 Mordekay[p] bunları yazdı ve Kral Ahaşveroş'un uzak yakın

BÖLÜM 9

a Tkr 32:36; 2Sa 22:41; Me 30:11
b Es 1:1
c Es 8:11
ç Me 71:13; Me 71:24
d Tkr 11:25; Es 8:17
e Es 3:12; Es 8:9
f Da 6:1
g Es 3:9
h Es 9:1; Me 31:11
ı Es 8:15
i 1Sa 2:30; Tsf 3:19
j 2Ta 1:1; Me 1:3
k Me 18:34; Me 18:47; Mi 5:8; 2Se 1:6
l 1Sa 12:22; Me 34:19; Me 94:14; Mi 5:9
m Es 1:2; Da 8:2
n Es 3:8; Es 7:4
o Es 3:1; Es 3:12; Es 8:5
ö Çk 17:14; Çk 17:16; Sy 24:7; Me 21:10; Me 109:13
p Es 8:11; Es 9:16
r Es 2:17
s Es 3:15
ş Es 1:1; Da 6:1
t Es 9:16
u Es 5:6

2. Sütun

a Es 8:5
b Es 5:8; Es 7:3
c Es 8:11
ç Tkr 21:22; Es 2:23; Es 7:10; Ga 3:13
d Es 9:25
e Es 9:21; Es 9:31
f Es 9:10
g Es 1:1; Da 6:1
h Ba 2:7; Le 17:11; Es 7:3
ı Tkr 32:35; Es 8:13; Me 149:7; Na 1:2; Lu 18:7
i Es 8:17
j Es 8:16; Me 58:10

k Es 9:1; Es 9:13; Es 9:15; **l** Öz 11:10; **m** Ezr 6:15; Es 3:7; **n** Me 118:15; Me 145:7; İş 65:14; **o** Me 124:2; Me 124:6; **ö** Ne 8:10; **p** Es 2:5; Es 8:8.

tüm vilayetlerindeki[a] Yahudilere mektuplar gönderdi. **21** Her yıl Adar ayının on dördüncü ve on beşinci günlerini düzenli olarak kutlamalarını zorunlu kıldı.[b] **22** Çünkü, bu günler Yahudilerin düşmanlarından kurtulduğu günlerdi[c] ve o ay, kederlerinin neşeye, yaslarının[c] sevince döndüğü aydı. O günlerde şölenler, şenlikler düzenleyecek, birbirlerine yiyecek gönderecek[d] ve yoksullara[e] armağanlar vereceklerdi.

23 Yahudiler başlatmış oldukları bu düzenlemeleri, Mordekay'ın kendilerine yazdığı diğer şeylerle birlikte kabul ettiler. **24** Çünkü tüm Yahudilere düşmanlık eden,[f] Agagoğullarından[g] Hammedata[h] oğlu Haman[ı] Yahudileri yok etmeyi planlamış[i] ve onları sıkıntıya sokmak, ortadan kaldırmak için Pur,[j] yani Kura[k] çektirmişti. **25** Fakat Ester kralın huzuruna çıkınca, kral bir yazı hazırlatıp,[l] "Onun Yahudilere karşı kurduğu düzen[m] kendi başına getirilsin"[n] diye bildirdi. Böylece Haman'ı ve oğullarını direğe astılar.[o] **26** Bu nedenle, o günleri Pur[ö] isminden dolayı Purim diye adlandırdılar. Mordekay'ın mektubunda yazılanları,[p] bu olayda yaşadıklarını ve başlarına gelenleri göz önüne alan Yahudiler, **27** bunların unutulup gitmemesi için, her iki günü de kutlamayı yükümlülük olarak benimsediler; kendileri, evlatları ve onlara katılan diğer insanlar,[r] bu günleri her yıl aynı tarihte ve yazıldığı şekilde kutlayacaklardı. **28** Dolayısıyla bu günler her nesilde, her ailede, her vilayette ve her şehirde hatırlanmalı ve kutlanmalıydı. Purim günleri Yahudi toplumunda unutulup gitmemeli ve evlatları tarafından anılmaya[a] devam etmeliydi.

29 Daha sonra Purim konusunda ikinci bir mektup yazıldı; Abihail[b] kızı Kraliçe Ester ve Yahudi Mordekay, tam yetkiyle bunu tasdik ettiler. **30** Mordekay bu mektubu Ahaşveroş'un[c] ülkesinin yüz yirmi yedi vilayetinde[ç] yaşayan tüm Yahudilere gönderdi. Barış ve güven sözleri içeren bu yazıda,[d] **31** Yahudi Mordekay ve Kraliçe Ester'in emretmiş olduğu gibi,[e] Yahudilerin de kendileri ve evlatları için bir yükümlülük olarak benimsediği gibi,[f] Purim günlerinin belirlenen tarihte kutlanması, ayrıca oruç[g] ve yakarışlarla[h] ilgili düzenlemeler tasdik ediliyordu. **32** Ester'in sözleri Purim'le[ı] ilgili bu düzenlemeleri tasdikledi ve bunlar bir kitaba yazıldı.

10 Kral Ahaşveroş adalara[i] dek tüm ülke topraklarında zorunlu çalışma[j] uygulamasını başlattı.

2 Onun tüm gayretli faaliyeti ve büyük işleri, Med ve Pers[k] kralının tarih kitabında[l] yazılıdır. Kralın yüksek bir mevkiye getirdiği[m] Mordekay'ın[n] başarılarıyla ilgili tüm ayrıntılar da orada yazılıdır. **3** Çünkü Yahudi Mordekay, Kral Ahaşveroş'tan sonra gelen ikinci adamdı.[o] Yahudiler arasında çok nüfuzlu ve itibarlıydı. Kardeşlerinin toplumunda takdir edilir, halkının iyiliği için çalışır, halkının evlatlarının barış[ö] ve huzuru için konuşurdu.

ö Me 125:5; Öz 12:20; İş 26:12.

BÖLÜM 9

a Es 1:1
Da 6:1
b Me 145:4
c Me 103:2
İş 12:1
ç Es 4:3
d Es 9:19
Lu 11:41
e Ga 2:10
f Es 3:10
Es 9:10
g Çk 17:16
Sy 24:7
1Sa 15:8
h Es 8:5
ı Es 3:1
i Es 3:9
j Es 3:7
k Yo 3:3
Ob 11
Mt 27:35
l Es 8:5
Es 8:10
Es 9:13
m Es 8:3
n Tkr 19:19
Me 7:16
Me 37:15
Me 141:10
Da 6:24
o Es 5:14
Es 7:10
Es 9:14
ö Es 3:7
p Es 9:20
r Le 19:34
Le 24:22
Ru 1:16
1Kr 8:43
Es 8:17
Ga 5:3

2. Sütun

a Me 103:2
b Es 2:15
c Es 1:1
ç Es 8:9
Es 9:20
d İş 39:8
e Es 9:21
f Es 9:27
g 2Ta 20:3
Yo 2:12
h Es 4:1
Me 65:2
Me 142:1
ı Es 9:26

BÖLÜM 10

i Ba 10:5
j Yş 16:10
Ağ 1:1
k Es 1:3
Da 6:15
l Ezr 4:15
Es 6:1
m Es 8:15
Me 18:35
Da 2:48
n Es 2:5
o Ba 41:40
Da 5:16

EYÜP

1 Uts diyarında[a] Eyüp*[b] adlı bir adam yaşıyordu. Bu adam temiz[c] ve dürüst[ç] biriydi, Tanrı'dan korkar,[d] kötülükten sakınırdı.[e] **2** Yedi oğul ve üç kız babasıydı.[f] **3** Sürülerinde[g] yedi bin koyun, üç bin deve, beş yüz çift öküz, beş yüz dişi eşek vardı; hizmetkârları pek çoktu. Bu adam tüm Doğulular[h] içinde en itibarlı kişiydi.

4 Oğulları, her biri kendi gününde, evinde bir şölen düzenlerdi;[ı] haber gönderip üç kız kardeşlerini de birlikte yiyip içmeye çağırırlardı. **5** Şölen günleri bir devir yaptığında Eyüp kendilerini arındırmaları[i] için onlara haber gönderirdi. Sabah erkenden kalkar, "Belki oğullarım günah işlemiş, yüreklerinden[j] Tanrı'ya lanet etmiştir"[k] diyerek, her biri için yakılan kurban sunardı.[l] Eyüp her zaman böyle yapardı.[m]

6 Tanrı* oğullarının[n] Yehova'nın huzuruna çıktıkları[o] gün geldi, aralarında Şeytan[o] da huzura çıktı.[p]

7 Ve Yehova Şeytan'a "Nereden geliyorsun?" diye sordu. Şeytan Yehova'ya, "Dünyada gezinip dolanmaktan[r] geliyorum"[s] karşılığını verdi. **8** Yehova Şeytan'a "Kulum Eyüp'e dikkat ettin mi?" dedi. "Yeryüzünde onun gibisi yok;[s] temiz[t] ve dürüst[u] bir adam, Tanrı'dan korkar,[ü] kötülükten sakınır."[v] **9** Şeytan Yehova'ya şu karşılığı verdi: "Eyüp Tanrı'dan boşuna mı korkuyor?[y] **10** Onun çevresine, evinin ve sahip olduğu her şeyin çevresine Sen çit çevirmedin mi?[a] Elinin emeğini bereketli kıldın,[b] sürüleri her yana yayıldı. **11** Şimdi elini uzatıp nesi varsa hepsine dokun da bak, yüzüne karşı Sana nasıl lanet edecek."[c] **12** Bunun üzerine Yehova Şeytan'a, "İşte, her şeyi senin elinde. Yalnız kendisine el uzatma!" dedi. Böylece Şeytan Yehova'nın huzurundan ayrıldı.[ç]

13 Derken, Eyüp'ün oğullarının ve kızlarının, büyük ağabeylerinin evinde yemek yiyip şarap içmek için toplandıkları gün geldi.[d] **14** Ve bir ulak[e] gelip Eyüp'e şunları söyledi: "Öküzler çift sürüyor,[f] eşekler de onların yanında otlanıyordu; **15** Sebalılar[g] baskın yaptı, onları alıp götürdüler, uşakları kılıçtan geçirdiler; sadece ben kaldım, tek ben kaçıp kurtuldum ki olanları sana anlatayım."[h]

16 O daha sözünü bitirmeden bir başkası gelip şöyle dedi: "Göklerden Tanrı'nın ateşi yağdı,[ı] koyunları ve uşakları alevler sardı, onları yiyip bitirdi; sadece ben kaldım, tek ben kaçıp kurtuldum ki olanları sana anlatayım."

17 O daha sözünü bitirmeden bir başkası gelip şöyle dedi: "Kaldeliler[i] develerin üzerine üç koldan akın ederek onları alıp götürdüler, uşakları kılıçtan geçirdiler; sadece ben kaldım, tek ben kaçıp kurtuldum ki olanları sana anlatayım."

Ey 1:1* Anlamı, "Düşmanlık Hedefi"
6* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 1

a Yr 25:20
Ağ 4:21
b He 14:14
He 14:20
Yk 5:11
c Ey 2:3
ç Ba 6:9
2Kr 20:3
d Ne 5:15
Öz 8:13
Öz 16:6
e 1Se 5:22
1Pe 3:11
f Me 127:3
Me 128:3
g 2Ta 32:29
h Ba 29:1
1Kr 4:30
ı Me 133:1
i Çk 19:10
1Sa 16:5
j Mt 15:19
k Öz 30:9
l Ba 8:20
Ba 12:8
m Ba 18:19
n Ba 6:2
Tkr 33:2
Ey 38:7
Da 3:25
o Me 103:20
Da 7:13
Mt 18:10
ö Zk 3:1
Mt 4:3
Lu 22:31
Yhn 13:2
Vh 12:9
p 1Kr 22:19
r Mt 12:43
1Pe 5:8
s Ey 2:2
ş Sy 12:3
Öz 14:35
t Ba 6:9
Me 37:37
Yhn 1:47
u Me 84:11
İb 4:13
ü Ne 5:15
Me 19:9
Vz 12:13
v Me 34:14
Öz 3:7
Öz 16:17
y Vh 12:10

2. Sütun

a Ba 15:1
Ba 31:7
Tkr 33:27
Me 34:7
Me 105:14
1Pe 1:5

b Ba 26:12; Tkr 28:2; Me 5:12; Me 84:11; Me 128:2; Öz 10:22; **c** İş 8:21; **ç** Ey 2:7; **d** Ey 1:4; **e** 1Sa 4:17; **f** 1Kr 19:19; **g** Ey 6:19; **h** 1Sa 22:20; **ı** Ef 2:2; **i** Ba 11:28; 2Kr 24:2.

18 O daha sözünü bitirmeden bir başkası gelip şöyle dedi: "Oğulların ve kızların büyük ağabeylerinin evinde yemek yiyip şarap[a] içiyorlardı. **19** Birden çölden şiddetli bir rüzgâr[b] çıkıp evi dört yandan dövmeye başladı; ev gençlerin üzerine yıkıldı, öldüler. Sadece ben kaldım, tek ben kaçıp kurtuldum ki olanları sana anlatayım."

20 Eyüp kalktı, üstündeki kaftanı yırttı,[c] saçını kesti[ç] ve eğilip[d] yere kapanarak[e] **21** şunları söyledi:

"Anamın karnından çıplak çıktım,[f]
Oraya çıplak döneceğim.[g]
Veren de Yehova,[h] alan da Yehova.[ı]
Yehova'nın ismine her zaman şükredilsin."[i]

22 Bütün bu olanlar karşısında Eyüp günah işlemedi ve Tanrı'yı suçlamadı.[j]

2 Sonra Tanrı oğullarının Yehova'nın huzuruna çıktıkları gün geldi; onlarla birlikte Şeytan da Yehova'nın huzuruna çıktı.[k]

2 Yehova Şeytan'a "Nereden geliyorsun?" diye sordu. Şeytan Yehova'ya "Dünyada gezinip dolanmaktan geliyorum" karşılığını verdi.[l] **3** Yehova ona "Kulum Eyüp'e dikkat ettin mi?"[m] dedi. "Yeryüzünde onun gibisi yok; temiz ve dürüst[n] bir adam, Tanrı' dan korkar,[o] kötülükten sakınır.[ö] Hiçbir neden yokken[p] onu yok edeyim diye Beni kışkırttığın[r] halde doğruluktan* ayrılmıyor."[s]

Ey 2:3* İbranice *tumma*; mükemmellik, ahlaksal sağlamlık ve bütünlük ifade eder. Ayrıca 9. ayete bakın.

BÖLÜM 1

a Me 104:15
Vz 9:7
Vz 10:19
b Ef 2:2
c Ba 37:34
1Sa 4:12
ç Ezr 9:3
Mi 1:16
d Ba 24:26
Çk 34:8
Ne 9:3
e 2Sa 12:16
İş 3:26
Mt 26:39
f Ey 31:15
Me 127:3
Vz 5:15
1Ti 6:7
g Ba 3:19
Me 49:17
Vz 12:7
h Vz 5:19
Yk 1:17
ı 1Sa 2:6
Öz 23:5
i Me 34:1
Da 2:20
j Tkr 32:4
Ro 9:20

BÖLÜM 2

k Ey 1:6
l Ey 1:7
m Ey 1:8
n Ba 6:9
o Ne 5:15
Öz 8:13
Öz 16:6
ö Me 34:14
1Se 5:22
p Ey 9:17
r Ey 1:11
s Ey 27:5

2. Sütun

a Ey 1:6
b Yr 41:8
c Le 24:15
Ey 1:11
Vh 12:10
ç Ey 1:12
d Çk 9:9
Le 13:18
Ey 30:30
e Yr 6:26
He 27:30
Yun 3:6
Yun 3:8
f Ml 3:14
g Ey 1:11
h Ey 1:21
Yk 5:10
ı Me 39:1
Öz 12:13
Yk 5:11
i Ba 36:34
Yr 49:7
j Ba 25:2
1Ta 1:32
k Ey 42:9
l Ba 37:35
m Ams 3:3

4 Şeytan[a] Yehova'ya şöyle cevap verdi: "İnsan derisi için deri, canı için de her şeyini verir.[b] **5** Şimdi, elini uzatıp etine ve kemiğine dokun da bak, yüzüne karşı Sana nasıl lanet edecek."[c]

6 Bunun üzerine Yehova Şeytan'a "İşte, o senin elinde! Ama sakın canına dokunma!" dedi. **7** Böylece Şeytan Yehova'nın huzurundan ayrıldı[ç] ve Eyüp'ü vurdu, tepeden tırnağa tüm vücudunda acı veren çıbanlar[d] çıkardı. **8** Eyüp yaralarının kabuklarını kazımak için bir çömlek parçası aldı ve külün içinde oturdu.[e]

9 Sonunda karısı ona, "Sen hâlâ doğruluğundan vazgeçmiyor musun?[f] Tanrı'ya lanet et de öl!" dedi. **10** Fakat Eyüp, "Akılsız[g] kadınlar gibi konuşuyorsun. Tanrı'dan yalnızca iyi şeyler kabul edip kötü şeyler kabul etmeyelim mi?"[h] diye karşılık verdi. Bütün bu olanlar karşısında Eyüp'ün ağzından günah sayılacak bir söz çıkmadı.[ı]

11 Eyüp'ün başına gelen onca felaketi duyan üç arkadaşı, Temanlı[i] Elifaz, Şuahoğlu[j] Bildad ve Naamalı Tsofar,[k] her biri kendi memleketinden kalkıp geldi. Eyüp'ün yanına gidip acısını paylaşmak ve onu teselli etmek[l] niyetiyle sözleşip buluştular.[m] **12** Uzaktan bakınca onu tanıyamadılar. Feryat figan ederek üzerlerindeki kaftanları yırtıp[n] başları üzerine toprak savurdular.[o] **13** Yedi gün yedi gece Eyüp'le birlikte yerde oturdular.[ö] Acısının[p] çok büyük olduğunu gördüklerinden, hiçbiri ona tek bir söz söylemedi.

n Ey 1:20; **o** Ne 9:1; Ağ 2:10; He 27:30; **ö** Ezr 9:3; İş 3:26; **p** Ey 16:6.

3 Sonunda Eyüp söze başladı,
doğduğu güne lanetler yağdırdı[a] **2** ve şunları söyledi:

3 "Doğduğum gün olmaz olsun,[b]
'Bir yiğit düştü ana rahmine' denen gece de!
4 O gün karanlığa gömülsün.
Tanrı göklerden ona bakmasın,
Gün ışığı onu aydınlatmasın.
5 Karanlık ve ölüm gölgesi onu yanına alsın.
Üzerine karabulutlar çöksün,
Günü karartanlar onu dehşete boğsun.[c]
6 Sis bassın o geceyi,[ç]
Yılın günleri arasında yüzü aydınlanmasın;
Ayın günleri arasında sayılmasın.
7 Evet, kısır kalsın o gece;
İçinde sevinç haykırışı olmasın.[d]
8 Güne lanet okuyanlar,
Timsahı* uyandırmaya hazırlananlar,[e] ona lanet etsin.
9 Alacakaranlığının yıldızları kararsın;
Beklediği ışık hiç doğmasın;
Tan ağarışını gözleri görmesin.
10 Çünkü anamın rahminde kapıları kapamadı ki[f]
Sıkıntıyı gözlerimden gizlesin.
11 Neden daha rahimdeyken ölmedim,[g]
Ana karnından çıkıp son soluğumu vermedim?
12 Neden beni dizler,
Emmem için memeler[a] karşıladı?
13 O zaman huzur içinde yatmış,[b]
Uyumuş, dinlenmiş olurdum;[c]
14 Kendilerine ıssız mekânlar yapmış[ç]
Dünya kralları ve danışmanlarıyla;[d]
15 Evlerini gümüşle doldurmuş
Altın toplamış beylerle birlikte.
16 Ya da fark edilmeyen bir düşük gibi,[e]
Gün ışığı görmemiş çocuklar gibi yok olurdum.[f]
17 Orada kötülerin huzursuzluğu biter,[g]
Gücü tükenenler rahata erer.[h]
18 Tutsaklar hep birlikte huzur içindedir;
Angaryacının[ı] sesini duymazlar.
19 Küçük de büyük de birdir,[i]
Köle efendisinden azat olmuştur.
20 Tanrı neden sıkıntı çekene ışık,
Canı acıyana[j] hayat verir?
21 Ölümü bekleyenler neden ona kavuşmaz?[k]
Onlar ki define için toprağı kazanlardan daha gayretlidir.
22 Mezarı bulunca coşarlar,
Sevinçten havalara uçarlar.
23 Tanrı neden yolunu bulamayan[l] yiğide ışık verir,

BÖLÜM 3

a Yr 20:14
b Ey 10:18
Yr 15:10
Yr 20:15
c Ams 8:10
ç Ey 10:19
d İş 24:8
e Ey 41:1
Ey 41:10
Me 74:14
Me 104:26
f Ba 29:31
1Sa 1:5
Ey 10:18
g Yr 15:10
Yr 20:17

2. Sütun

a Me 22:9
Lu 23:29
b Vz 9:5
Vz 9:10
c Ey 30:23
Yhn 11:11
ç Ba 50:26
İş 22:16
He 26:20
d 1Kr 2:10
2Ta 16:14
e Me 58:8
Vz 6:3
Ho 9:14
f Me 49:19
g Me 9:17
h Me 146:4
Vz 9:10
İş 57:2
ı Çk 5:6
i Ey 30:23
Me 49:10
Vz 3:20
Vz 8:8
Vz 9:2
j 1Sa 1:10
2Kr 4:27
Öz 31:6
k Sy 11:15
1Kr 19:4
Ey 7:15
Yun 4:3
Vh 9:6
l Ey 19:8

Ey 3:8* İbranice *levyatan.*

Ve dört bir yanına çit çektiği kişiye?[a]
24 Çünkü iniltim yemeğimden önce geliyor,[b]
Acı feryadım su gibi dökülüyor;[c]
25 Dehşetle korktuğum şey başıma geliyor;
Ürktüğüm şey gerçek oluyor.[ç]
26 Derdim çok, huzurlu değilim,
Rahatım yok, sıkıntılar dinmek bilmiyor."

4 Temanlı Elifaz[d] şu sözlerle karşılık verdi:
2 "Biri sana söz söylemeye kalkınca bezginliğe mi kapılıyorsun?
Peki ama söz söylemeden kim durabilir?
3 Evet sen de çok kişinin yanlışını düzelttin.[e]
Zayıf elleri sen güçlendirirdin.[f]
4 Düşeni senin sözlerin ayağa kaldırırdı;[g]
Tutmayan dizleri sen pekiştirirdin.[h]
5 Fakat bu kez senin başına gelince, bezginliğe kapıldın;
Sana dokununca tedirgin oldun.
6 Senin güvendiğin, içindeki Tanrı korkusu değil mi?
Umudun da ahlaklı*[1] yaşamında değil mi?
7 Şimdi lütfen düşün; hangi suçsuz insan mahvolmuş?
Dürüst[a] insanın yok olduğu nerede görülmüş?
8 Gördüğüm o ki, kötülük tasarlayanlar
Ve felaket ekenler ektiklerini biçiyor.[b]
9 Tanrı'nın soluğuyla mahvoluyor,
Öfkesinin rüzgârıyla yok oluyorlar.
10 Bir aslan kükremesi duyuluyor; genç aslanın sesi geliyor,
Fakat bil ki, yeleli genç aslanın da dişleri kırılır.
11 Aslan av yokluğundan perişan oluyor,
Yavruları da dağılıyor.
12 Bana gizlice bir söz ulaştı,
Kulağıma bir fısıltı geldi,[c]
13 İnsanlar derin uykudayken,
Gece düşleriyle gelen düşüncelerin tedirginliğiyle,
14 Bir dehşet ve titreme aldı beni,
İliklerime kadar işledi.
15 Önümden bir ruh geçti;
Tüylerim ürperdi.
16 Karşımda öylece dikilip kaldı,
Fakat ben ne olduğunu seçemedim;
Gözlerimin önünde bir şekil belirmişti;
Çıt çıkmıyordu. Sonra bir ses duydum:
17 'Ölümlü insan Tanrı'dan adaletli olur mu?
Adam kendisini yaratandan temiz olur mu?'
18 Evet, O hizmetkârlarına güvenmezken,
Meleklerinde* hata bulurken,

BÖLÜM 3
a Ey 12:14 Ey 19:8 Ağ 3:9 Ho 2:6
b Me 80:5 Me 102:9
c Me 22:1 Me 38:8 İş 59:11
ç Ey 31:23

BÖLÜM 4
d Ey 2:11 Ey 42:9
e Lu 17:3
f Lu 22:32
g Öz 12:18 Öz 16:23 1Se 5:14
h İş 35:3 İb 12:12
1 Ey 1:1

2. Sütun
a Ey 2:3 Ey 42:7
b Ga 6:7
c 1Yh 4:1 Vh 16:14

Ey 4:6* İbranice *tom*; mükemmellik, ahlaksal sağlamlık ve bütünlük ifade eder.

Ey 4:18* Ya da "habercilerinde"

19 Çamurdan evlerde oturanlara,
Temeli toprak olanlara[a] nasıl güvenir!
Onlar ki, güveden daha kolay ezilirler,
20 Sabahtan akşama kalmaz un ufak olurlar;
Kimse fark etmeden sonsuza dek yok olurlar.
21 İçlerindeki çadır ipleri sökülmez mi?
Hikmet yokluğundan ölmezler mi?"

5 "Haydi seslen; bakalım cevap veren çıkacak mı?
Kutsalların hangisinden yardım bekleyeceksin?
2 Çünkü aptalı öldüren kızgınlıktır,
Çekememezlik de kolay aldananı öldürür.
3 Aptalın kök saldığını ben de gördüm,[b]
Ve bulunduğu yere hemen lanetler yağdırdım.
4 Onun oğulları için kurtuluş çok uzak,[c]
Kapıda* ezilirler, kurtaran çıkmaz.
5 Onun biçtiğini aç adam yer,
Et kancasındakini bile alır.
Ellerindekini bir tuzağa kaptırırlar.
6 Çünkü acılar topraktan çıkmaz,
Dertler yerden bitmez.
7 İnsan dert çekmek için doğmuştur,
Havaya uçuşan kıvılcımlar gibidir.

Ey 5:4* Davaların görüldüğü şehir kapısı.

BÖLÜM 4

a Ba 3:19

BÖLÜM 5

b Me 37:35

c Me 109:13
Me 119:155

2. Sütun

a Lu 18:11

b Me 40:5
Me 72:18
Ro 11:33

c Me 65:9

ç Ey 26:8
Me 147:8
Elç 14:17

d Lu 1:52

e Ne 4:15

f 1Ko 3:19

g Me 9:15

h Ey 12:25
Öz 4:19

ı Me 35:10

i 1Sa 2:8

j Me 107:42

k Me 94:12

l Me 34:19

m Öz 24:16

8 Yine de, ben olsam Tanrı'ya başvururdum,
Davamı O'na sunardım.[a]
9 O ki, akıl almaz büyük işler,
Sayısız harikalar yapar.[b]
10 Yeryüzüne yağmur verir,[c]
Tarlalara sular gönderir.[ç]
11 Kederliler kurtuluşa ersin diye,
Düşkünleri yüksek yerlere koyar;[d]
12 El attıkları işi beceremesinler diye
Kurnazların düzenlerini boşa çıkarır;[e]
13 Akıllıları kendi kurnazlıklarıyla kapana kıstırıp[f]
Uyanıkların planlarını altüst eder;[g]
14 Güpegündüz karanlığa toslarlar,
Gün ortasında geceymiş gibi el yordamıyla dolaşırlar.[h]
15 Halkı onların kılıçtan keskin dilinden,
Yoksulu güçlünün elinden O kurtarır;[ı]
16 Böylece düşkünler için umut doğar,[i]
Kötüler ise ağızlarını kapatır.[j]
17 Yanlışını Tanrı'nın düzelttiği adama ne mutlu![k]
Sen de, Mutlak Gücün Sahibinden gelen terbiyeyi reddetme!
18 Çünkü acıyı veren de, yarayı saran da Kendisidir;
Parçalayan da, elleriyle iyi eden de O'dur.
19 Altı sıkıntıdan seni kurtarır,[l]
Yedincisinde kılına zarar gelmez.[m]

20 Seni kıtlık zamanı ölümden,[a]
Savaş zamanı kılıcın ağzından korur.
21 Kamçı gibi dilden esirgenirsin,[b]
Yağmayla karşılaşınca korkmazsın.
22 Yağmaya ve kıtlığa güler geçersin,
Yeryüzünün vahşi hayvanlarından korkman gerekmez.
23 Tarlandaki taşlar sana zorluk çıkarmaz,
Yaban hayvanlarıyla barış içinde yaşarsın.[c]
24 Kendi çadırında barışın tadına varır,
Otlağına bakınca hiçbir kaybının olmadığını görürsün.
25 Soyunun çoğalacağını,[ç]
Torunlarının yerin otu gibi biteceğini bilirsin.[d]
26 Mezarına, vaktinde toplanan demetler gibi
Belin bükülmeden gidersin.[e]
27 İşte, biz araştırdık, bu böyledir.
Dinle ve sen de öğren.”

6 Eyüp şu sözlerle karşılık verdi:
2 “Keşke tüm dertlerim[f] tartılsaydı,
Sıkıntım da o an teraziye konulsaydı!
3 Denizlerin kumundan bile ağır gelirdi.
İşte bu yüzden saçma sapan konuşuyorum.[g]
4 Mutlak Gücün Sahibinin okları beni buluyor,[h]
Ruhum onların zehrini içiyor;[a]
Tanrı’dan gelen dehşetler karşıma diziliyor.[b]
5 Hiç zebra*[c] otun başında bağırır mı?
Ya da öküz yemliğin başında böğürür mü?
6 Tadı olmayan şey tuzsuz nasıl yenir?
Hatmi çiçeğinin salya gibi suyunda ne lezzet olur?
7 Canım hiçbirine dokunmak istemiyor.
Benim için kokuşmuş yemek gibiler.
8 Ah, dileğim yerine gelseydi,
Tanrı umut ettiğimi bana verseydi!
9 Durmayıp beni ezseydi,
Elini tutmayıp yaşam bağımı kesseydi![ç]
10 Bu da bana teselli olurdu;
Dayanılmaz acılar içinde sevinçten sıçrardım;[d]
Çünkü bana şefkatle davranmasa da, Kutsal Olanın[e] sözlerini kimseden gizlemedim.[f]
11 Gücüm mü kaldı ki bekleyip durayım?[g]
Sonum ne olacak ki hayatımı* sürdüreyim?
12 Buna taş olsa dayanır mı?
Bedenim bakırdan mı?
13 Kendime ne hayrım var?
Elimden ne gelir ki?
14 Arkadaşından vefasını esirgeyen[h] ise,
Mutlak Gücün Sahibinden korkmayı da bırakır.[ı]

BÖLÜM 5
a Ba 45:7
b Öz 12:18 Yk 3:8
c Le 26:6
ç Me 112:2
d Me 72:16
e Tkr 34:7

BÖLÜM 6
f Me 31:9
g Yk 3:2
h Me 38:2

2. Sütun
a Öz 18:14
b Me 88:16
c Ey 24:5 Yr 14:6
ç Sy 11:15 1Kr 19:4 Ey 3:21 Yun 4:3
d Ey 3:22
e Le 19:2 Ho 11:9 1Pe 1:15
f Me 40:9 Elç 20:27
g Ey 7:7 Me 103:15
h Öz 3:3 Öz 19:22 Ho 6:6 Zk 7:9 Mt 25:44
ı Ey 23:16 1Yh 3:17

Ey 6:5* Ya da “yaban eşeği” **11*** Sözcük anlamıyla “can”; Ek 3’e bakın.

15 Kardeşlerim bana kalleşçe
davrandı;[a] kışın taşan sular gibi,
Kuruyup giden su yatakları gibiler.
16 Buzlu çamura bulanırlar,
Kar onların içinde gözden kaybolur.
17 Mevsimi gelince susuz kalırlar,[b] sesleri duyulmaz olur;
Sıcaklar basınca yatakları kurur.[c]
18 Yollarından saparlar,
Issız çöle çıkar, yok olurlar.
19 Tema[ç] kervanları onları bulmak için bakınır,
Sebalı[d] yolcular su arar.
20 Onlara güvendikleri için utanırlar,
Oraya gelince düş kırıklığına uğrarlar.[e]
21 Şimdi siz de bir hiç oldunuz,[f]
Yaşadığım dehşeti görüyor ve korkuyorsunuz.[g]
22 'Bana bir şey verin' dedim mi size?
'Benim için servetinizden bir hediye verin de,
23 Beni düşmanın elinden alın,[h]
Bedel ödeyip zorbanın elinden kurtarın'[ı] dedim mi?
24 Bana anlatın da susayım;[i]
Ne yanlış yaptığımı anlayayım.[j]
25 Hayır, doğru sözler hiç de acı gelmez![k]
Fakat sizin eleştirileriniz neyi düzeltiyor?[l]
26 Sözlerimi düzeltmeye mi niyetlendiniz?
Çaresiz insanın[m] rüzgâr gibi esip geçen sözlerini?[n]
27 Evet, siz yetim için kura çeker,[a]
Çıkar için arkadaşınızı satarsınız![b]
28 Haydi şimdi bir de bana bakın,
Yüzünüze karşı yalan[c] mı söylüyorum, görün.
29 Ne olur bırakın artık, haksızlık etmeyin,
Evet, bir daha düşünün; benim doğruluğum ortada.[ç]
30 Dilimde haksızlık var mı,
Damağım acıyı ayırt edemez mi?"

7 "Ölümlü insanı yeryüzünde
zahmetli bir uğraş*[d] beklemiyor mu?
Günleri ücretli işçininkine benzemiyor mu?[e]
2 Gölge[f] bulmak için can atan bir köle,
Ücretini[g] bekleyen bir gündelikçi gibi.
3 Bana kalan miras da değersiz aylar[h] oldu,
Payıma sıkıntılı geceler[ı] düştü.
4 Yattığımda, 'Ne zaman kalkarım?'[i] diyorum,
Gece boyu, gün ağarana dek dönüp durmak canıma yetti.
5 Bedenim kurtlarla,[j] toz toprakla[k] kaplı;
Derim kabuk bağlıyor, yaram tekrar açılıyor.[l]
6 Dokumacı mekiğinden daha hızlı[m] geçen günlerim,
Umutsuzluk[n] içinde tükeniyor.

BÖLÜM 6
a Ey 19:19
Me 38:11
b Yhd 12
c Ey 24:19
ç İş 21:14
Yr 25:23
d Ey 1:15
e Yr 14:3
f Ey 13:4
g Me 38:11
h Ba 14:16
ı 2Sa 4:9
Me 55:18
i Ey 32:11
j Me 19:12
Me 19:13
Öz 19:25
k Öz 12:18
Öz 25:11
l Ey 16:3
Ey 21:34
m Ey 10:1
n Ey 8:2

2. Sütun
a Ey 31:21
Ml 3:5
b Ba 37:28
c Ey 27:4
ç Ey 17:10

BÖLÜM 7
d Ey 14:14
e Ey 14:6
Me 39:4
f İş 25:5
g Le 19:13
Tkr 24:15
h Ey 29:2
ı Me 6:6
i Ey 2:8
Ey 30:17
j İş 14:11
k Ey 30:19
l Ey 30:30
m Me 102:11
Me 103:15
Me 144:4
Yk 4:14
n Ey 17:15
Ro 8:20

Ey 7:1* Sözcük anlamıyla, "zorunlu hizmet"

7 Unutma ki hayatım bir rüzgâr gibi geçip gidiyor;[a]
Bir daha gün görmeyeceğim.
8 Bana bakan gözler artık beni görmeyecek;
Gözünü bana çevireceksin, ama ben olmayacağım.[b]
9 Bulut nasıl er geç dağılır giderse,
Ölüler diyarına* inen de bir daha çıkmaz.[c]
10 Bir daha evine geri dönmez,
Yeri yurdu onu artık tanımaz.[ç]
11 Onun için ben de ağzımı kapamayacağım.
Ruhumdaki sıkıntıyı dökeceğim;
İçimin acısıyla[d] kaygımı söyleyeceğim.
12 Neden başıma nöbetçi koyuyorsun,
Ben deniz miyim,[e] ya da deniz canavarı mı?
13 Tam 'Sedirim beni avutur,
Yatağım derdimi paylaşır' derken,
14 Bu sefer de düşlerle korkutuyorsun,
Görüntülerle dehşete düşürüyorsun,
15 Öyle ki, bu kemikleri görmektense ölmek,[f]
Nefessiz kalmak benim için daha iyi.
16 Eksik olsun, varsın ömrüm uzun olmasın,[g]
Rahat bırak beni; zaten günlerim bir soluktan[h] farksız.
17 Ölümlü insan ne ki,[a] onu büyütüp yetiştiresin,
Yüreğini onunla meşgul edesin?
18 Her sabah onu izleyip,
Her an onu yoklayasın?[b]
19 Neden gözünü üzerimden ayırmıyorsun,[c]
Yutkunmama bile fırsat vermiyorsun?
20 Günah işledimse, sana ne zararım var, ey insanın Gözcüsü?[ç]
Neden beni hedef seçtin, sana yük olmuyor muyum?
21 Neden suçumu bağışlamıyor,[d]
Kabahatimi görmezden gelmiyorsun?
Artık toprakta[e] yatacağım;
Beni arayacaksın, ama ben olmayacağım."

8 Bunun üzerine Şuahoğlu[f] Bildad söze başladı:
2 "Sözlerin esip geçen bir rüzgârdan farksızken,[g]
Daha ne kadar böyle konuşup duracaksın?[h]
3 Tanrı adaleti çarpıtır mı,[ı]
Mutlak Gücün Sahibi doğruluktan şaşar mı?[i]
4 Eğer oğulların O'na karşı günah işlemişse,
O da onları isyanın sonuçlarına terk etmiştir;
5 Eğer sen Tanrı'ya yönelseydin,[j]
Mutlak Gücün Sahibinden lütuf dileseydin,
6 Eğer temiz ve dürüst olsaydın,[k]
Zaten senin için harekete geçerdi,

BÖLÜM 7
a Me 89:47; Vz 2:11
b Ey 7:21; Yk 4:14
c Ey 10:21; Ey 14:12; Me 78:39; Vz 9:10
ç Me 103:16; Me 146:4; Vz 9:5
d 1Sa 1:10; Ey 10:1; Öz 14:10
e Ey 38:8
f Ey 3:21; Vh 9:6
g Ba 27:46; 1Kr 19:4; Ey 10:1; Yun 4:3
h Me 62:9; Me 144:4; Vz 6:11

2. Sütun
a Me 8:4; Me 103:15; Me 144:3; İb 2:6
b Tkr 13:3; Ey 23:10; Me 7:9
c Ey 14:6
ç Ey 34:21; Öz 5:21; Yr 16:17; İb 4:13; 1Pe 3:12
d İş 33:24
e Ba 3:19; Me 104:29; Vz 12:7; Da 12:2

BÖLÜM 8
f Ba 25:2; 1Ta 1:32; Ey 42:9
g Ey 6:26
h Ey 11:3
ı Ba 18:25; Ey 34:12
i Tkr 32:4; 2Ta 19:7
j Ey 5:8; Ey 11:13; Ey 22:23
k Ey 1:8; Ey 6:24

Ey 7:9* "Şeol." Ek 4'e bakın.

Seni doğruluk yurduna yeniden kavuştururdu.
7 Başlangıcın önemsiz olsa da
Sonun görkemli olurdu.[a]
8 Lütfen önceki nesillere[b] sor,
Atalarının[c] bulup çıkardıklarına dikkat et.
9 Çünkü biz dünün adamlarıyız,[ç] bir şey bilmeyiz,
Şu yeryüzünden gölge gibi geçip gideriz.[d]
10 Onlar sana anlatıp öğretmez mi?
Yüreklerindekini söze dökmezler mi?
11 Bataklık olmayan yerde papirüs[e] büyür mü?
Su olmayan yerde saz yetişir mi?
12 Daha tomurcukluyken, henüz koparılmadan
Otların hepsinden önce kurur.[f]
13 Tanrı'yı unutanların[g] tuttuğu yol da böyledir,
O'nu terk edenlerin umudu böyle yok olur.[h]
14 Güvendiği dal elinde kalır,
Bel bağladığı ise örümcek ağıdır.*[ı]
15 Yuvasına sırtını yaslar, fakat o ayakta kalmaz,
Ona tutunur, fakat o dayanmaz.
16 Güneşin altında capcanlıdır,
Bahçesinde her yana dal budak salmıştır.[i]
17 Kökleri taş yığınına sarılmıştır,
O taş eve bakar durur.
18 Fakat yerinden[j] sökülüp atıldığında,

Ey 8:14* Sözcük anlamıyla, "yuvası"

BÖLÜM 8
a Ey 42:12
b Ey 11:17
Me 39:5
c Ey 15:18
ç Ba 47:9
d 1Ta 29:15
Ey 14:1
Me 144:4
e Çk 2:3
İş 18:2
İş 35:7
f Me 129:6
g Ey 42:7
Me 9:17
h Ey 27:8
ı İş 59:5
i Ey 5:3
Me 37:35
j Ey 7:10

2. Sütun
a Ey 20:9
b Ey 20:5
c Me 35:26

BÖLÜM 9
ç Tkr 32:4
Me 143:2
Ro 3:23
d Ey 40:2
Ro 9:20
e Ey 36:5
Me 104:24
İş 40:26
Da 2:20
f Öz 14:16
Öz 28:14
İş 30:1
Da 5:20
Zk 7:12
Ro 2:5
1Ko 10:22
g Ey 28:9
h Yr 10:10
Hb 3:6
ı Me 75:3
i Ba 1:16
He 32:7
j Ba 1:1
Me 33:6
İş 44:24

Yetiştiği toprak onu reddeder, 'Seni tanımıyorum'[a] der.
19 İşte onun yaşamı böyle yitip gider;[b]
Ve topraktan yenileri biter.
20 Evet, Tanrı temiz insanı reddetmez,
Kötülerin elinden tutmaz.
21 O senin ağzından gülüşleri,
Dudaklarından sevinç nidalarını eksik etmez.
22 Senden nefret edenleri utanç bürür,[c]
Kötülerin çadırı yıkılır."

9 Eyüp şu sözlerle karşılık verdi:
2 "Ben de biliyorum, gerçekten öyledir.
Fakat ölümlü insan Tanrı'yla davasında nasıl haklı çıkabilir?[ç]
3 Tanrı kendisiyle tartışmak istese,
İnsan O'nun söylediklerinin binde birine cevap veremez.[d]
4 O'nun yüreğinde hikmet vardır, güçlü ve kudretlidir.[e]
Kim Tanrı'ya ayak direyip de sağlam kalabilir?[f]
5 O ki, dağları yerinden kaldırır,[g] insanlar farkında bile değildir;
Öfkesiyle onları altüst eder.[h]
6 Yeri öyle bir sarsar ki,
Temel direkleri[ı] bile titrer.
7 Güneşe ışığını saçmasın diye emreder,
Yıldızları da mühürleyip örter.[i]
8 Gökleri tek başına geren,[j]

Denizin kabaran dalgalarını[a] çiğneyen;
9 Ayiş, Kesil, Kima takımyıldızlarını,[b]
Güneyin arka odalarını yapan,*
10 Akıl almaz[c] büyük işler,
Sayısız harikalar gerçekleştiren O'dur.[ç]
11 Evet, yanımdan geçer, O'nu görmem,
Geçip gider, farkına varmam.[d]
12 Evet, O çekip alınca kim direnebilir?
Kim O'na 'Ne yapıyorsun' diyebilir?[e]
13 Tanrı öfkelenince[f] geri adım atmaz;
Zorbanın*[g] yardımcıları önünde dize gelirler.
14 Böyleyken ben O'na nasıl cevap veririm!
Konuşurken sözlerimi tek tek seçmeliyim,[h]
15 Gerçekten haklı olsam da O'na cevap veremem.[ı]
Davacımdan merhamet dilerim.[i]
16 O'na seslensem cevap verir mi?[j]
Sesime kulak vereceğine inanmıyorum;
17 Beni kasırgayla eziyor,
Yok yere yaralarımı çoğaltıyor.[k]

Ey 9:9* Takımyıldızların isimleri İbranice söylenişlerine göredir; "Ayiş" takımyıldızının Büyük Ayı, "Kesil" takımyıldızının Orion, "Kima"nın ise Boğa takımyıldızındaki Pleiad'lar olduğu düşünülmektedir. "Güneyin arka odaları" terimiyle muhtemelen güney yarıküredeki takımyıldızlara değiniliyor. **13*** 26:12'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 9

a Ey 38:11

b Ey 38:31
Ams 5:8

c Ey 5:9
İş 40:28
Ro 11:33

ç Me 40:5

d Ey 23:8
Yhn 1:18

e Da 4:35
Ro 9:20

f Tkr 32:22
Yr 17:4

g Ey 26:12
İş 51:9

h Me 19:14

ı Ey 10:15

i Mt 5:25
Lu 12:58

j Me 102:17
Öz 15:29

k Ey 2:3
Ey 34:6

2. Sütun

a Ey 27:3

b İş 40:28

c Vz 9:2

ç 1Yh 5:19

d Ey 7:6
Me 90:10
Yk 4:14

e Hb 1:8

f Ey 7:13

g Öz 15:13

h Ey 21:6

18 Hiç soluk aldırmıyor,[a]
Beni sürekli acıya boğuyor.
19 Kudrette üstün biri varsa, işte O orada;[b]
Adalette üstün biri varsa, ne olur beni yanına çağırsa!
20 Doğru olsam da kendi ağzım beni suçlu çıkarır,
Temiz olsam da O, yoldan saptığımı söyler.
21 Temizsem de bunu kendim bilmeyeceğim,
Hayatımı değersiz göreceğim.
22 Hepsi bir; bu yüzden diyorum ki,
'Temiz insanın da sonunu O getiriyor, kötünün de.'[c]
23 Ani bir su taşkını ölüm saçarsa,
Masumların umutsuzluğuyla eğlenir.
24 Yeryüzü kötünün eline verilmiş;[ç]
Hâkimlerin gözünü kapatan O'dur,
O değilse kim?
25 Benim günlerimse bir koşucudan hızlı geçiyor,[d]
Hiçbir iyilik görmeden geçip gidiyor.
26 Geçip gidiyor, sazdan tekneler gibi;
Avına ok gibi dalan kartal misali.[e]
27 'Derdimi unutayım,[f]
Yüzüm gülsün,[g] neşeleneyim' desem,
28 Acılarıma acı katılır;[h] yılarım;
Bilirim, beni masum saymazsın.
29 Sonunda suçlu çıkacağım.

Öyleyse neden boşuna didinip durayım?[a]
30 Kar suyuyla yıkansam,
Ellerimi de küllü suda[b] temizlesem,
31 Beni hemen çukura batırıp çıkarırsın,
Giysilerim de benden tiksinir.
32 Benim gibi insan değil ki,[c]
O'na cevap vereyim,
Mahkemede yüz yüze geleyim.
33 Aramızda karar verecek,
Elini ikimizin üzerine koyacak kimse yok.[ç]
34 Sopasını üzerimden çeksin,[d]
Dehşetiyle beni sindirmesin.
35 O'ndan çekinmeden konuşayım,
Çünkü ben korkacak biri değilim."

10 "İyice canımdan bezdim.[e]
Derdimi ortaya dökeceğim.
İçimin acısıyla konuşacağım!
2 Tanrı'ya diyeceğim ki, 'Beni suçlu çıkarma,
Neden benimle çekiştiğini söyle.
3 Haksızlık yaparsan,[f]
Kendi elinin emeğini[g] kaldırıp atarsan,
Kötülerin düzenleri karşısında gözün ışıldarsa,
Sence bu iyi mi?
4 Sende insan gözleri mi var,[h]
Ölümlü insanın gördüğü gibi mi görüyorsun?[ı]
5 Senin günlerin de ölümlü insanın günleri
Yılların bir adamın yılları kadar mı ki,[a]
6 Kabahatimi bulmaya çalışıyor,
Durmadan günahımı arıyorsun?[b]
7 Oysa suçlu olmadığımı biliyorsun,[c]
Beni elinden kurtaracak kimsenin olmadığını da.[ç]
8 Senin ellerin beni yaptı,[d] tepeden tırnağa biçimlendirdi;
Şimdi de beni yok edeceksin.
9 Ne olur hatırla, beni topraktan[e] yaptın,
Yine toprağa döndüreceksin.[f]
10 Beni süt gibi döküp
Peynir gibi katılaştırmadın mı?[g]
11 Beni ete ve deriye büründürdün,
Kemiklerle ve kaslarla* ördün.[h]
12 Bana yaşam verdin, vefalı sevgi gösterdin,[ı]
İlginle[i] ruhumu korudun.
13 Fakat niyetini yüreğinde gizli tutmuştun.
Yüreğinde bu vardı, çok iyi biliyorum.
14 Günah işlemiş olsam, gözün sürekli üzerimde;[j]
Kabahatim yüzünden beni suçsuz çıkarmazdın;[k]
15 Gerçekten haksızsam, yazıklar olsun bana![l]
Fakat haklıysam da başımı dik tutamam;[m]

BÖLÜM 9
a Me 73:13; Yr 2:35
b Yr 2:22; Ml 3:2
c Sy 23:19; İş 45:9; Yr 49:19; Ro 9:20
ç 1Sa 2:25; 1Ti 2:5
d Ey 13:21; Me 39:10

BÖLÜM 10
e Sy 11:15; 1Kr 19:4; Ey 7:16; Yun 4:3; Ro 8:20
f Ba 18:25; Tkr 32:4; Ro 3:8
g Ey 14:15; Me 138:8; İş 64:8
h Me 11:4
ı 1Sa 16:7

2. Sütun
a Me 90:2; Yr 10:10; İb 1:12
b Ey 10:14; Ro 3:12
c Ey 1:8; Me 139:1
ç Tkr 32:39
d Me 119:73; Me 139:13; Me 139:15
e Ba 2:7; İş 45:9; Ro 9:21
f Ba 3:19; Me 104:29; Vz 12:7
g İş 64:8
h Me 139:15
ı Me 139:16
i Me 8:4
j Me 139:1
k Sy 14:18
l İş 3:11
m Ey 9:15; Lu 17:10

Ey 10:11* Ya da "kirişlerle"

Bunca utanca gömülmüş,
sıkıntıya boğulmuşken.[a]
16 Başımı kibirle kaldırsam,[b]
genç bir aslan gibi beni
avlarsın,[c]
Olağanüstü büyüklüğünü
yine üzerimde gösterirsin.
17 Karşıma yeni tanıklar getirir,
Öfkeni daha da büyütür,
Bana zorluk üstüne zorluk
çektirirsin.
18 Neden anamın rahminden çıkardın beni?[ç]
Kimsenin gözüne görünmeden ölseydim.
19 O zaman dünyaya hiç gelmemiş olurdum;
Anamın karnından mezara taşınırdım.'
20 Beni rahat bıraksın, şurada
kaç günüm kaldı ki;[d]
Bakışlarını üzerimden çeksin de biraz yüzüm gülsün,[e]
21 Göçüp gitmeden önce; dönüşü olmayan[f] yere,
Karanlık ve ölüm gölgesi diyarına;[g]
22 Zifiri karanlık, ölüm gölgesi
ülkesine,
Karanlıktan başka ışıltının
olmadığı düzensizlik diyarına."

11 Ve Naamalı[h] Tsofar söze başladı:

2 "Laf kalabalığı cevapsız mı
kalacak?
Böbürlenip duran haklı mı
çıkacak?
3 İnsanları boş sözlerinle mi
susturacaksın?
Sen alay edip duracaksın da
haddini bildiren olmayacak mı?[a]
4 Üstelik, 'Ben saf ve temiz olanı öğrettim,[b]
Senin gözünde tertemizim'[c] diyorsun.
5 Ah ne olurdu, Tanrı bir konuşsaydı,
Sana ağzını açsaydı![ç]
6 Sana hikmetin sırlarını anlatırdı;
Aslında hikmet* için söylenecek çok söz var.
O zaman anlardın ki, Tanrı
senin bazı suçlarını hesaba katmıyor.[d]
7 Tanrı'nın derinliğini kavrayabilir misin?[e]
Mutlak Gücün Sahibinin sınırını anlayabilir misin?
8 Hikmeti göklerden yüksektir,
sen ne yapabilirsin?
Ölüler diyarından[f] daha derindir, sen ne bilirsin?
9 Ölçüleri yeryüzünden daha geniş,
Denizden daha engin.
10 Önüne çıkanı yakalayıp götürse,
Sonra da mahkeme kursa,
kim O'na direnebilir?
11 Çünkü yalancıları iyi tanır.[g]
Fenalığı görür de dikkat kesilmez mi?
12 Yaban eşeğinin insan doğurduğu gün,
Boş kafalı adam sağduyu kazanır.
13 Fakat sen gerçekten yüreğini hazırlar
Ve ellerini O'na açarsan,[h]

BÖLÜM 10

a Me 25:18
Me 119:153

b 2Sa 22:28
Ey 40:11
İş 2:11
Lu 1:51
Yk 4:6

c İş 38:13

ç Ey 3:11
Yr 20:18

d Ey 7:6
Ey 14:1
Me 39:5
Me 103:15

e Ey 9:27
Me 39:13

f Ey 7:9
Me 115:17
İş 38:11

g Ey 3:5
Ey 38:17
Me 23:4
Me 88:12
Vz 9:10

BÖLÜM 11

h Ey 42:9

2. Sütun

a Ey 12:4

b Ey 6:10

c Ey 6:29
Ey 10:7

ç Ey 38:1

d Ezr 9:13

e Vz 3:11
Ro 11:33

f Me 139:8

g Me 94:11
Tsf 3:5

h Me 143:6

Ey 11:6* İbranice *tuşiya*. Yararlı ya da etkili sonuçları olan "pratik hikmet"

14 Fenalık etmeyi tamamen bırakır,
Haksızlığı çadırında barındırmazsan,
15 O zaman yüzün ak, başın dik olur;[a]
Dimdik durursun, korkun olmaz.
16 Dert neymiş, unutursun,
Hatırladıklarınsa akıp giden sular gibidir.
17 Ömrünün günleri[b] öğle vaktinden aydınlık olur,
Karanlığın sabaha döner.[c]
18 Ümidinden ötürü içini güven kaplar,
Etrafına bakınır, güvenlik içinde yatarsın.[ç]
19 Rahatça uzanırsın, kimse seni korkutmaz,
Gönlünü kazanmak isteyen çok olur.[d]
20 Kötülerin ise gözlerinin feri söner,[e]
Kaçacak yerleri kalmaz,[f]
Tek umutları son soluklarını* vermek olur.”[g]

12 Buna karşılık Eyüp şunları dedi:
2 “Öyle ya, sizden başka adam yok,
Zaten hikmet de sizinle birlikte ölecek![h]
3 Benim de yüreğimde sağduyu var.[ı]
Sizden aşağı değilim,[i]
Bu dediklerinizi kim bilmez?
4 Şu hale bakın, insanlara alay konusu oldum;[j]
Tanrı’ya yalvarıp cevap alan,[k]
Doğru ve masum adam alay konusu oldu.
5 Tasasız kişiler içlerinden yıkımı küçümser;[a]
Sendeleyenler için tasarlandığını düşünürler.[b]
6 Yağmacıların çadırında kaygı barınmaz,[c]
Tanrı’yı gazaba getirenler güvenliktedir;
İlahını elinde taşıyanlar gibi.[ç]
7 Oysa, evcil hayvanlara sorsan, sana anlatırlar;[d]
Gökte kanat çırpanlara sorsan, sana söylerler.[e]
8 Ya da yeryüzüyle biraz ilgilensen, o sana öğretir;[f]
Denizin balıkları[g] da sana anlatır.
9 İçlerinden hangisi bilmez,
Bunların Yehova’nın eliyle yapıldığını,[h]
10 Her yaşayanın canının,[ı]
Her insanın ruhunun O’nun elinde olduğunu?[i]
11 Damak yiyeceği tattığı gibi,
Kulak da duyduklarını sınamaz mı?[j]
12 Hikmet yaşlılarda bulunmaz mı?[k]
Anlayış da uzun ömürle gelmez mi?
13 Evet, hikmet ve kudret O’nundur;[l]
Öğüt ve anlayış da.[m]
14 Bakın, O’nun yıktığı yeniden yapılamıyor;[n]
İnsanın üzerine kapattığı kapı açılamıyor.[o]
15 Bakın, suları tutuyor da, kuruyorlar;[ö]

BÖLÜM 11
a Ba 4:5
b Me 39:5
Me 89:47
c Me 112:4
İş 58:8
ç Le 26:6
Me 3:5
Öz 3:24
d Me 45:12
e Le 26:16
f Ey 8:14
Ey 18:14
g Vh 9:6

BÖLÜM 12
h İş 5:21
ı Ey 13:2
Öz 2:10
i 2Ko 11:5
j Ey 16:10
Ey 17:2
Ey 30:1
Me 22:7
İb 11:36
k Me 91:15
Mi 7:7

2. Sütun
a Öz 13:9
b Tkr 32:35
c Ey 21:7
Me 37:35
Me 73:12
Yr 12:1
ç Hk 17:5
d Öz 6:6
İş 1:3
Ro 1:20
e Yr 8:7
f Me 19:4
Me 148:9
g Ba 1:20
h Yr 27:5
Ro 11:36
ı He 18:4
i Sy 16:22
Me 104:30
Vz 12:7
Da 5:23
j Ey 34:3
1Ko 10:15
k Le 19:32
Ey 32:7
Öz 16:31
Öz 20:29
l Ey 9:4
Ey 36:5
İş 44:25
Da 2:20
m Me 147:5
İş 40:14
Yr 10:12
Ro 11:34
n İş 31:2
Yr 51:64
Ml 1:4
Yhd 7
o İş 22:22
ö Ba 8:1
Çk 14:21
Na 1:4

Ey 11:20* Sözcük anlamıyla “can”; Ek 3’e bakın.

Sonra salıveriyor, yeryüzünü değiştiriyorlar.[a]
16 Güç ve hikmet* O'ndadır;[b]
Yanılan da yanıltan da O'nundur;[c]
17 Akıl hocalarını yalınayak bırakır,[ç]
Yargıçları çılgına çevirir.
18 Kralların vurduğu zinciri çözer,[d]
Bellerine kayış bağlar.
19 Kâhinleri yalınayak bırakır,[e]
Koltuklarına yapışanları devirir.[f]
20 Güvenilen adamların ağzından sözü,
Yaşını almış kişilerden sağduyuyu alır götürür.
21 Soyluları utanca boğar,[g]
Güçlülerin kuşağını gevşetir.
22 Karanlığın derinliklerini gün ışığına çıkarır,[h]
Ölüm gölgesini aydınlığa kavuşturur;
23 Ulusları yok etmek için büyütür,[ı]
Sürgün etmek için sınırlarını genişletir.
24 Halkın önderlerinin aklını başından alır,
Yolu izi bulunmayan ıssız yerlerde[i] onları dolaştırır.
25 Sarhoş gibi dolanıp dursunlar diye,[j]
Işıksız yerde, karanlıkta el yordamıyla yürütür."[k]

13 "Evet, bütün bunları gözlerim gördü,
Kulaklarım işitip tarttı.
2 Sizin bildiğinizi ben de bilirim;
Sizden aşağı değilim.[l]

Ey **12:16*** 11:6'daki dipnota bakın.

BÖLÜM 12
a Ba 6:17 1Kr 8:36 Me 104:8
b Ey 12:13 Ro 1:20
c 1Kr 22:22
ç İş 29:14 İş 44:25
d Da 2:21
e Yr 14:18 Yr 52:24
f Lu 1:52
g Me 107:40
h Da 2:22 Mt 10:26 1Ko 4:5
ı Vh 16:14
i Me 107:4 Me 107:40
j Me 107:27
k Tkr 28:29 1Yh 2:11

BÖLÜM 13
l Ey 12:3 2Ko 11:5

2. Sütun
a Ey 23:3 Ey 29:4 Ey 31:35
b Me 119:69
c Ey 6:21 Ey 16:2 Yr 6:14 He 34:4
ç Öz 17:28 Yk 1:19
d Öz 18:13
e Yr 14:14
f Öz 24:23
g Me 139:23 Yr 17:10
h Me 82:2 Yk 2:9
ı Me 50:21
i Ne 5:9
j Ey 4:19

3 Yine de, Mutlak Gücün Sahibiyle konuşabilseydim,[a]
Durumumu Tanrı'yla tartışabilseydim, çok sevinirdim.
4 Siz ise yalanlarla insanı karalarsınız,[b]
Hepiniz işe yaramaz hekimlersiniz.[c]
5 Keşke tamamen sussanız,
Ne kadar akıllılık ederdiniz![ç]
6 Lütfen öne süreceğim kanıtları dinleyin,[d]
Dudaklarımdan dökülen yalvarışlara kulak verin.
7 Tanrı'yı düşündüğünüzden mi haksız sözler söylüyor,
Benimle hilekârca konuşuyorsunuz?[e]
8 Siz mi O'ndan yana oluyor,[f]
Siz mi Tanrı'nın hakkını savunuyorsunuz?
9 Sizi sorgularsa, iyi olur mu?[g]
Yoksa O'nu da ölümlü insan gibi kandırır mısınız?
10 Gizlice taraf tutmaya çalışırsanız,[h]
O elbette sizi azarlayacak.[ı]
11 O'nun haşmetinden ürkmüyor musunuz,
Varlığından dehşete düşmüyor musunuz?[i]
12 Sizin en unutulmaz sözleriniz külden deyişler,
Kalkanınızdaki kabartmalar da çamurdan süsler.[j]
13 Susun da ben konuşayım,
Bırakın, başıma ne gelirse gelsin!

14 Neden hayatımı tehlikeye atıyor,*
Neden canımı hiçe sayıyorum?#[a]
15 Beni öldürecek bile olsa, O'nu beklemez miyim?[b]
Yeter ki tuttuğum yolu O'nun önünde savunayım.
16 O da beni kurtarır,[c]
Çünkü O'na başkaldıran huzuruna çıkamaz.[ç]
17 Söylediklerimi iyi dinleyin,[d]
Dediklerime kulak verin.
18 Ne olur bak Tanrım, davamı sunuyorum,[e]
Haklı olduğumu çok iyi biliyorum.
19 Benimle kim tartışacak?[f]
Çünkü suskun kalırsam ölürüm!
20 Yalnızca şu iki şeyi bana yapma ki,
Karşında gizlenmeyeyim;[g]
21 Elini üzerimde tutma, çek;
Dehşetini de . . . Beni yıldırmasın.[h]
22 Ya Sen seslen, ben cevap vereyim;
Ya da ben konuşayım, Sen cevap ver.
23 Ne yaptım da suç işledim, günaha girdim?
İsyanım, günahım ne, bana göster.
24 Neden yüzünü benden gizliyor,[ı]
Beni düşman görüyorsun?[i]
25 Rüzgârın sürüklediği yaprağı mı titreteceksin,
Bir kuru anızın peşine mi düşeceksin?
26 Hakkımda acı şeyler yazıp duruyorsun,[a]
Gençliğimdeki suçları sırtıma yüklüyorsun.[b]
27 Üstelik ayaklarımı tomruğa vuruyor,[c]
Attığım her adımı gözlüyor,
Tabanımın basacağı yeri çizip belirliyorsun.
28 Ve yıpranıp çürüyen bu adam,
Güve yemiş giysiye benziyor."[ç]

14 "İnsan ki, kadından doğar,[d]
Ömrü kısadır,[e] sıkıntıya doyar.[f]
2 Çiçek gibi çıkar ve dalından koparılır;[g]
Gölge gibi[h] geçip gider; bir hiç olur.
3 Senin gözünü dikip baktığın, işte böyle biri.
Bir de beni dava[ı] ediyorsun.
4 Kim kirli birinden temiz bir insan meydana getirebilir?[i]
Hiç kimse.
5 Mademki insanın günleri belirlenmiştir,[j]
Ayları Senin önünde sayılıdır,
Bundan öte geçmesin diye buyruğun vardır;
6 Bari gözlerini ondan ayır da rahat etsin,[k]
Gündelikçi gibi, yaşadığı günün tadını çıkarsın.
7 Çünkü bir ağaç için bile umut vardır.
Kesilse de yine sürgün verir,[l]
Filizleri tükenmez.

BÖLÜM 13

a Hk 12:3
1Sa 19:5
Me 119:109
b Ey 19:25
Me 23:4
c Çk 15:2
Me 27:1
İş 12:2
ç Ey 8:13
Ey 27:8
Ey 36:13
Me 24:3
İş 33:14
d Öz 18:13
e 1Ko 10:12
f Ey 33:6
İş 50:8
g Ey 33:7
h Ey 9:34
Me 119:120
İb 10:31
ı Me 10:1
Me 13:1
Me 44:24
i Ağ 2:5

2. Sütun

a Tkr 32:32
Ru 1:20
Ey 16:9
Ey 19:11
Ey 33:10
b Me 25:7
Yr 31:19
c Ey 33:11
ç Me 39:11
İş 50:9
Ho 5:12
Yk 5:2

BÖLÜM 14

d Me 51:5
1Ko 11:12
e Me 39:5
Me 90:10
Yk 4:14
f Ba 3:19
Ba 47:9
Vz 2:23
g Me 103:15
İş 40:6
Yk 1:10
1Pe 1:24
h 1Ta 29:15
Me 102:11
Me 144:4
Vz 8:13
ı Me 143:2
i Ba 5:3
Me 51:5
Yhn 3:6
Ro 5:12
j Me 39:4
Lu 12:20
k Me 39:13
l İş 11:1
Da 4:26
Da 11:7

Ey 13:14* Sözcük anlamıyla, "etimi dişlerimin arasında taşıyorum" 14# Sözcük anlamıyla, "canımı avcuma alıyorum"

8 Kökü yerde yaşlansa,
Kütüğü toprakta ölse de,
9 Su kokusu alınca filiz sürer,[a]
Körpe bir bitki gibi dal verir.[b]
10 Oysa yiğit ölür, yere yığılır,
İnsanoğlu son soluğunu verir; hani o nerede?[c]
11 Suları kaybolan göl,
Çekilip kuruyan ırmak gibi,[ç]
12 İnsan da öylece yatar, bir daha doğrulmaz.[d]
Gökler yok olana dek uyanmaz,[e]
Kimse onu uykusundan kaldıramaz.[f]
13 Keşke beni ölüler diyarında gizlesen,[g]
Öfken geçene dek saklasan,
Bir süre belirlesen[h] de, sonra beni ansan![ı]
14 Ölen insan dirilir mi?[i]
Esaret* günlerim boyunca hep bekleyeceğim;[j]
Kurtuluşum gelene dek.[k]
15 Sen çağıracaksın, ben cevap vereceğim;[l]
Elinin eserini özleyeceksin.
16 Fakat şimdi adımlarımı sayıyor,[m]
Günahımdan başka bir şey görmüyorsun.[n]
17 İsyanım bir kesede mühürlü duruyor,[o]
Suçumun üzerine zamk sürüyorsun.
18 Oysa bir dağ bile yıkılıp parçalanır,
Bir kaya bile yerinden sürüklenir.
19 Su nasıl taşları aşındırır,
Taşkınları yerin toprağını süpürürse,
Sen de ölümlü insanın umudunu öyle yok edersin.
20 Onu ebedi bir yenilgiye uğratırsın, çekip gider;[a]
Çehresini bozar gönderirsin.
21 Oğulları onurlandırılır, onun haberi olmaz;[b]
İtibarlarını yitirirler, o farkına varmaz.
22 Bedeni var oldukça, acı çeker,
Canı kendisinde oldukça, yas tutar."

15 Ardından Temanlı Elifaz söze başladı:

2 "Hikmetli kişi boş bilgiyle mi cevap verir,[c]
Karnını doğu rüzgârıyla mı doldurur?[ç]
3 Boş eleştiri faydasızdır,
Değersiz sözler hiçbir işe yaramaz.
4 Sen Tanrı korkusunu yok ediyor,
O'nun önünde düşünceye dalmayı engelliyorsun.
5 Sana böyle dil döktüren kendi suçundur;
Kurnazların ağzıyla konuşuyorsun.
6 Suçlu olduğunu kendi ağzın söylüyor, ben değil;
Dilinden dökülen cevaplar da sana karşı.[d]
7 Yoksa ilk doğan insan sen misin?[e]
Tepelerden[f] önce senin için miydi doğum sancıları?
8 Tanrı'nın sırdaşı mı oldun da,[g]

Ey 14:14* Ölümün esaretine simgesel bir değinme.

BÖLÜM 14
a Me 1:3
b 1Ko 15:36
c Ba 49:33
Vz 3:19
Vz 9:10
ç Ey 6:17
Yr 15:18
d Vz 9:5
Vz 12:5
e İş 51:6
İb 1:11
f Me 13:3
Yr 51:39
Yhn 11:11
Elç 7:60
g Ba 44:29
1Sa 2:6
İş 57:2
h Yhn 5:28
ı Lu 23:42
İb 11:35
i Yhn 11:25
Elç 26:8
1Ko 15:12
Vh 20:13
j Ro 8:20
İb 11:13
Yk 5:8
k Ey 19:25
l Da 12:13
Yhn 5:28
Yhn 11:43
m Me 139:3
Yr 32:19
n Me 130:3
o Tkr 32:35
Ho 13:12

2. Sütun
a Ey 4:20
Vz 8:8
İş 57:16
b 1Sa 4:20
Me 39:6
Vz 9:6
İş 63:16

BÖLÜM 15
c Ey 42:7
ç Ho 12:1
d Ey 42:8
e Ba 4:1
f Me 90:2
Öz 8:25
g Ro 11:34
1Ko 2:11

Senden başka hikmetli yok
sanıyorsun?
9 Senin bildiğin ne ki, biz bil-
meyelim?[a]
Anladığın ne ki, bizde ol-
masın?
10 Aramızda ak saçlısı, yaşlısı da
var;[b]
Babandan daha yaşlısı.
11 Sana Tanrı'nın tesellisi yetmi-
yor mu,
Ya da tatlılıkla söylenen söz-
ler?
12 Neden yüreğin seni sürüklü-
yor,
Gözlerinde şimşekler çakı-
yor?
13 Tanrı'ya karşı tavır almışsın,
Ağzını açmış konuşuyor-
sun.
14 Ölümlü insan nedir ki, temiz
olsun,[c]
Kadından doğan biri doğru
olabilir mi?
15 Evet, O kutsal meleklerine* bile güvenmez,[ç]
Gökler de O'nun gözünde temiz değildir.[d]
16 Böyleyken iğrenç ve yoz insana mı güvenecek,[e]
O insan ki, haksızlığı su gibi kana kana içer!
17 Beni dinle, sana söyleyeyim,[f]
İzin ver, gördüğümü anlatayım.
18 Bunu hikmetliler anlatır,[g]
Atalarından öğrenmişlerdir, saklamazlar.
19 O atalar ki, diyar yalnızca onlara verilmiş,
Hiçbir yabancı aralarına girememiş.

Ey 15:15* Sözcük anlamıyla, "kutsal varlıklarına"

BÖLÜM 15

a Ey 13:2
Ey 16:2

b Ey 32:6

c 2Ta 6:36
Me 51:5

ç 1Kr 22:20
Öz 8:30
Ams 3:7

d Ey 25:5
Ey 42:7

e Ey 4:19

f Ey 5:27

g Ey 8:8

2. Sütun

a 1Se 5:3

b Ey 18:12
İş 8:22
Yhd 13

c Me 59:15
Me 109:10

ç Ey 18:12

d Ro 2:9

e Ey 16:2
Ey 42:7

f Me 17:10

g Ey 20:28

h Ey 4:9

20 Kötü insan için ömrünün her günü işkencedir,
Zorbaya ayrılan sayılı yıllar da.
21 Dehşetin sesi kulaklarındadır;
Esenlikteyken yağmacının baskınına uğrar.[a]
22 Gömüldüğü karanlıktan çıkacağına inanmaz,[b]
Kendisini kılıç beklemektedir.
23 Aylak aylak ekmek peşinde dolaşır, ama nerede?[c]
Kara günün[ç] gelip çattığını çok iyi bilir.
24 Acı ve keder onu yıldırır;[d]
Saldırıya hazır bir kral gibi ona üstün gelir.
25 Mademki Tanrı'ya diklendi,
Mutlak Gücün Sahibinden üstün çıkmaya çalıştı;[e]
26 Kalkanının kalın göbeğini doğrultup
Dik başlılıkla üzerine atıldı,
27 Mademki yüzü semirdi,
Beli yağ bağladı,[f]
28 Yaşadığı şehirler yeryüzünden silinip gidecek,
Oturduğu evlerde artık kimse yaşamayacak,
Onlar taş yığınına dönecek.
29 Zengin olup servet yığamayacak,
Kazandıklarını yeryüzüne yayamayacak.[g]
30 Karanlıktan çıkamayacak;
Körpe dalını alev kavuracak,
O'nun ağzından çıkan solukla savrulup gidecek.[h]
31 Artık aldanıp değersiz olana güvenmesin;
Yoksa karşılık olarak bir hiç alacak,

32 Hem de gününden önce.
Ve filizleri asla gürleşmeyecek,[a]
33 Asma gibi koruğunu atacak,
Zeytin ağacı gibi çiçeğini dökecek.
34 Tanrı'yı terk edenlerin topluluğunda hayat yoktur,[b]
Rüşvetçilerin çadırını ateş yiyip bitirir.[c]
35 Fesat tohumları orada atılır,
fenalıklar orada filizlenir,[ç]
Karınlarda hile büyüyüp serpilir."

16 Bunun üzerine Eyüp şunları söyledi:
2 "Böyle sözler çok duydum;
Teselli değil, üzüntü kaynağısınız hepiniz![d]
3 Bu boş sözlerin sonu gelmeyecek mi?[e]
Neye sinirlenip cevap yetiştiriyorsunuz?
4 Sizin gibi konuşmasını ben de bilirim.
Benim yerimde siz olsaydınız,
Gösterişli laflarla size karşı çıkıp[f]
Aşağılayarak baş sallar mıydım?[g]
5 Hayır, ağzımdan çıkan sözlerle sizi güçlendirir,[h]
Dilimden dökülen tesellilerle yatıştırırdım. . .
6 Konuşsam acım dinmiyor,[ı]
Peki susarsam hangi derdim bitecek?
7 Ne çare ki O beni tüketti;[i]
Çevremde kimseyi bırakmadı.
8 Üstelik beni kıskıvrak yakaladı,

BÖLÜM 15
a Ey 22:16
b Ey 8:13
Ey 16:2
Ey 42:7
c Ey 16:3
Ey 42:8
ç Me 7:14
İş 59:4
Yk 1:15

BÖLÜM 16
d Ey 13:4
Ey 19:2
Flp 1:17
e Vz 10:14
f Mt 7:12
Ro 12:15
1Pe 3:8
g Me 109:25
Mt 27:39
h Ey 4:3
Öz 27:9
Ga 6:1
ı Ey 2:13
i Ey 7:3

2. Sütun
a Ey 16:19
b Ey 10:16
c Elç 7:54
ç Ey 33:10
d Me 22:13
e Me 35:15
f Me 27:12
g Ey 1:12
Ey 1:17
h Ey 7:20
ı Me 73:21
Ağ 3:13
i Ağ 3:3
j 1Kr 21:27
2Kr 6:30
k Ey 30:19
Me 7:5
l Me 6:6
Me 31:9
Ağ 1:16
m Ağ 5:17
n Öz 15:8
o Ba 4:10
Me 72:14

Şu zavallı halim buna tanık;[a] yüzüme karşı bir tanık.
9 Tanrı öfkesiyle beni paramparça ediyor, bana düşmanlık besliyor.[b]
Karşımda diş gıcırdatıyor.[c]
Düşmanım keskin bakışlarını üzerime dikiyor.[ç]
10 Beni yutmak için ağızlarını açıyorlar,[d]
Yüzüme şamarlar indirip hakaret ediyorlar,
Yığın halinde karşımda toplanıyorlar.[e]
11 Tanrı beni çoluk çocuğun eline bırakıyor,
Kötülerin avcuna düşeyim diye fırlatıp atıyor.[f]
12 Ben huzur içindeyken O beni sarstı;[g]
Ensemden yakalayıp beni parçaladı,
Kendine hedef yaptı.
13 Okçuları[h] çevremi sarıyor,
Hiç acımadan böbreklerimi[ı] deşiyor;
Ödümü yere döküyor.
14 Bedenimi delik deşik ediyor,
Güçlü bir yiğit gibi üzerime çullanıyor.[i]
15 Derimin üzerine çul diktim,[j]
Onurumu* yere çaldım.[k]
16 Ağlamaktan yüzüm kızardı,[l]
Göz kapaklarıma ölüm gölgesi oturdu,[m]
17 Oysa ellerim zorbalığa bulaşmamıştı,
Duam saf ve temizdi.[n]
18 Ey toprak, sakın kanımı örtme![o]

Ey 16:15* Sözcük anlamıyla, "boynuzumu"

Feryadım dur durak bilmesin!

19 Evet, şimdiden yukarıda bir tanığım var,[a]
Göklerde tanıklık ediyor.
20 Sözcüm olacak arkadaşlarım aleyhimde konuşuyor;[b]
Uykusuz gözlerim Tanrı'ya bakıyor.[c]
21 Tıpkı bir adamla komşusu arasında olduğu gibi,
Tanrı'yla insan arasında da bir karara varılmalı.[ç]
22 Şurada kaç yılım kaldı ki,
Sonrası dönüşü olmayan bir yolculuk."[d]

17 "Gücüm tükendi,[e] günlerim sönüp gidiyor;
Mezarım beni bekliyor.[f]
2 Alay konusu oldum,[g]
İsyanları gün boyu gözümün önünde.
3 Ne olur kefaletimi Sen alıkoy;[h]
Senden başka kim benimle el sıkışıp[ı] kefilim olur?
4 Onların yüreğini kapadın, sağgörüleri yok.[i]
Bu yüzden de onları yükseltmiyorsun.
5 Arkadaşlarına, gelin payınızı alın deseler de,
Kendi oğullarının gözünün feri sönüyor.[j]
6 Tanrı beni herkese alay konusu etti,[k]
Yüzüne tükürülen biri oldum.[l]
7 Kederden bakışlarım donuklaştı;[m]
Bedenim gölgeden farksız.
8 Dürüst insanlar bunu görünce şaşıyor,
Masum kişiler de Tanrı'yı terk edenlere kızıyor.
9 Doğru insan yolundan ayrılmıyor,[a]
Elleri temiz[b] olanın gücü gitgide artıyor.[c]
10 Haydi hepiniz gelin, baştan başlayalım;
Aranızdan hikmetli biri çıkmıyor ki.[ç]
11 Günlerim geçip gidiyor;[d] ne planlarım kaldı,[e]
Ne de yüreğimde bir arzu; hepsi paramparça.
12 Onlar ise 'Her gecenin bir sabahı var' diyerek,
Gündüzü geceye çevirip duruyorlar.[f]
13 Eğer benim evim ölüler diyarı[g] deyip bekleyeceksem,
Yatağımı karanlığa[h] sereceksem;
14 Çukura,[ı] 'Babamsın,'
Toprak kurduna,[i] 'Anamsın, kız kardeşimsin!' diyeceksem,
15 Umudum nerede kaldı?[j]
Nerede benim umudum? Gören var mı?
16 Onu da ölüler diyarının sürgülü kapıları karşılayacak,
Ve birlikte toprağa ineceğiz."[k]

18 Şuahoğlu Bildad şu sözlerle karşılık verdi:
2 "Sizin gibiler ne zaman susacak?
Siz bir anlasanız da biz sonra konuşsak.
3 Neden hayvan yerine konuluyor,[l]

BÖLÜM 16
a 1Sa 12:5; Ro 1:9; 2Ko 11:31; 1Se 2:10
b Ey 12:4
c Me 40:1; Me 142:2; Lu 18:1
ç Ey 31:35; Vz 6:10; İş 45:9; Ro 9:20
d Ey 7:9; Ey 14:10; Vz 12:5

BÖLÜM 17
e İş 57:15
f Me 88:4; İş 38:10
g Me 35:16; İb 11:36
h 1Sa 25:29; Me 119:122
ı 2Kr 10:15; Öz 11:21; Öz 17:18
i 2Sa 17:14; İş 6:10; Mt 11:25; Ro 11:8
j Ey 11:20
k Ey 30:9; Me 69:11
l Ey 30:10
m Ey 16:16; Me 6:7; Me 31:9

2. Sütun
a Me 119:165; Öz 4:11
b Ba 20:5; Me 24:4; Me 26:6
c Me 84:7
ç Ey 6:29; Ro 1:22
d Ey 7:6; Ey 9:25; İş 38:10
e Yk 4:13
f İş 5:20; Yhn 3:19
g Vz 12:5; Vz 12:7
h Ey 10:21; İş 47:5
ı Me 30:3; Me 49:9; Me 143:7; Öz 1:12; İş 14:15; Yun 2:6
i Ey 24:20; İş 14:11; Mr 9:48
j Ey 7:6; Ey 14:19; Ey 19:10
k Ba 3:19; Ey 3:19; Vz 3:20

BÖLÜM 18
1 Me 73:22; 2Pe 2:12.

Gözünüzde kirli sayılıyoruz?
4 Öfkeden nasıl da paralıyor kendini.*
Senin uğruna dünya mı terk edilecek,
Kayalar yerinden mi kaldırılacak?
5 Evet, kötünün ışığı sönecek,[a]
Ateşi kıvılcım saçmayacak.
6 Çadırındaki ışık er geç kararacak,[b]
Kandili sönecek.
7 Dev adımları ufalacak,
Kurduğu düzenler onu yarı yolda bırakacak.[c]
8 Tuzağa doğru yürüyecek,
Kendi ayağıyla ağa düşecek.[ç]
9 Topuğundan tuzağa yakalanacak,[d]
Kapana[e] kısılıp kalacak.
10 Toprağa gizlenmiş bir ilmek,
Yoluna konulmuş bir kapan onu bekleyecek.
11 Çevresini saran dehşet onu yıldıracak;[f]
Adım adım peşinde olacak.
12 Gücünü açlık kemirecek,
Onu sendeletmek için felaket yanı başında bekleyecek;[g]
13 Derisinin parçalarını yiyecek,
Kolunu bacağını da ölümün ilk oğlu* yutacak.
14 Güvencesi çadırından sökülüp atılacak,[h]
Dehşet onu kendi kralına götürecek.
15 Çadırında bilmediği şeyler barınacak;
Mekânına kükürt[a] saçılacak.
16 Dipten kökleri kuruyacak,[b]
Üstten de dalları.
17 Yeryüzünde ondan hiçbir anı kalmayacak,[c]
Sokakta adı duyulmayacak.
18 Onu aydınlıktan karanlığa sürecekler,
Verimli topraklardan kovacaklar.
19 Halkının arasında evlatsız, torunsuz kalacak,[ç]
Gittiği gurbet diyarında da kimsesi olmayacak.
20 Onun yıkım gününde batıdakiler şaşkınlıkla bakakalacak,
Doğudakileri de ürperti alacak.
21 Suç işleyenin çadırları ancak böyle olur,
Tanrı'yı tanımayanın mekânı işte böyledir."

19 Eyüp şöyle dedi:
2 "Beni daha ne kadar kızdıracaksınız,[d]
Sözlerinizle ezip duracaksınız?[e]
3 On defadır beni azarlıyorsunuz;
Böyle acımasız davranmaktan utanmıyorsunuz.[f]
4 Diyelim ki bir hata yaptım;[g]
Günahı benim boynuma.
5 Eğer karşımda büyüklük taslıyor,[h]
Düştüğün utancı hak ettin diyorsanız,[ı]
6 Bilin ki, beni yanıltan Tanrı'dır,
Avlamak için ağını üzerime attı.[i]

BÖLÜM 18
a Öz 13:9; Öz 24:20
b Ey 21:17
c Ey 5:13
ç Ey 22:10
d Yr 18:22
e Ey 5:5; Me 140:5
f Ey 15:21; Ey 20:25
g Ey 15:23
h Ey 8:14; Ey 11:20

2. Sütun
a Tkr 29:23
b Ey 29:19
c Öz 10:7
ç Ey 42:8

BÖLÜM 19
d Me 42:10
e Me 55:21; Öz 12:18; Yk 3:8
f Ey 6:14; Öz 18:24; Mt 7:12
g Ro 3:23
h Me 38:16
ı Me 69:26
i Me 66:11; Ağ 1:13

Ey 18:4* Sözcük anlamıyla "can"; Ek 3'e bakın. **13*** Ölümün ilk oğlu, "en ölümcül hastalık"

7 Bakın, 'Zorbalık!' diye feryat ediyorum, ama cevap yok;[a]
Durmadan haykırıp yardım istiyorum, ama adalet yok.[b]
8 Yoluma taştan bir set çekti,[c] aşamıyorum;
Yollarımı karanlığa gömüyor.[ç]
9 Onurumu ayaklar altına alıyor,[d]
Başımdaki tacı çıkarıyor.
10 Her yandan yıktı beni; tükendim;
Ağaç söker gibi söküp attı ümidimi.
11 Bana karşı öfkesi kabarıyor,[e]
Beni hep düşman görüyor.
12 Orduları hep birden üstüme geliyor; karşıma rampa yapıyor,[f]
Çadırımın çevresine ordugâh kuruyorlar.
13 Kendi kardeşlerimi yanımdan uzaklaştırdı,[g]
Beni tanıyanlar yüzüme bakmaz oldu.
14 Yakın dostlarım beni bıraktı,[h]
Tanıdıklarım unuttu,
15 Evimde yaşayan yabancılar[ı] da öyle. Hizmetçilerim beni el sayıyor;
Gözlerinde yedi kat yabancı oldum.
16 Hizmetkârımı çağırıyorum, cevap vermiyor.
Bana acısın diye dil döküyor, yalvarıyorum.
17 Karım soluğumdan tiksiniyor,[i]
Kardeşlerim için de iğrenç bir koku oldum.
18 Çocuklar bile beni istemiyor,[j]
Ne zaman yerimden kalksam, ileri geri konuşuyorlar.
19 Bütün yakınlarım benden tiksiniyor,[a]
Sevdiklerim bana cephe alıyor.[b]
20 Bir deri bir kemik kaldım,[c]
Ancak dişimin derisini kurtardım.
21 Ah dostlarım, biraz insaf edin, biraz insaf;[ç]
Çünkü bana Tanrı'nın eli dokundu.[d]
22 Neden siz de Tanrı gibi zulmediyor,[e]
Beni durmadan yiyip bitiriyorsunuz?
23 Ah keşke şimdi sözlerim kaleme alınsa!
Bir kitaba yazılsa!
24 Demir kalemle[f] ve kurşunla,
Kayaya yontulsa da, ah, sonsuza dek kalsa!
25 Fakat kurtarıcım[g] yaşıyor, iyi biliyorum,
Ve benden sonra gelip toprağın üzerinde dikilecek.[h]
26 Şu derim soyulduktan sonra, o halimle,
Etim erimiş olsa da, Tanrı'yı göreceğim,
27 Onu kendim göreceğim,[ı]
Benim gözlerim görecek, bir yabancı değil.
Beklemekten içim tükendi.
28 Çünkü, 'Biz mi ona zulmediyormuşuz?'[i] diyorsunuz,
Öyle ya, sorunun kaynağını bende buldunuz.
29 Kılıçtan siz korkun;[j]
Çünkü kılıç suçluya karşı gazaba gelir,

BÖLÜM 19
a Me 22:2
Hb 1:2
b Lu 18:7
c Ey 3:23
Me 88:8
Ağ 3:7
ç İş 50:10
Yr 13:16
d Me 89:44
e Ey 13:24
f Ey 30:12
g Me 31:11
Me 38:11
Me 69:8
h Me 38:11
ı Ey 31:32
i Ey 2:9
j 2Kr 2:23

2. Sütun
a Ey 17:6
Me 88:8
b Me 109:5
c Ey 30:30
Ey 33:21
Me 102:5
Ağ 4:8
ç Mt 5:7
1Pe 3:8
d Ey 1:11
Me 38:2
e Ey 2:10
Me 69:26
f Yr 17:1
g Ey 14:14
Me 19:14
Me 69:18
Me 103:4
Öz 23:11
Mt 20:28
h Mr 10:45
Ro 3:24
1Ko 1:30
ı Me 17:15
i Me 69:26
j Tkr 32:41

O zaman bir hâkimin var
olduğunu görürsünüz."[a]

20 Bunun üzerine Naamalı
Tsofar şöyle karşılık verdi:

2 "İşte bu yüzden içim sıkılıyor,
Huzurumu kaçıran düşünceler beni cevap vermeye zorluyor.

3 Onur kırıcı öğütler işitiyorum,
Benim anlayışımdan yoksun bir akıl bana cevap yetiştiriyor.

4 Bilmiyor musun ki,
İnsan yeryüzüne geldi geleli[b]

5 Kötünün sevinç çığlığı kısa ömürlüdür,[c]
Tanrı'yı terk edenin sevinci de bir anlıktır?

6 Haşmeti göğe erse,[ç]
Başı bulutlara değse,

7 Kendi pisliği gibi sonsuza dek yok olacak;[d]
Onu görmüş olanlar, 'Nerede?' diye soracak.[e]

8 Hayal gibi uçup gidecek, bulunmayacak.
Gece görülen bir görüntü gibi kovalanacak.[f]

9 Ne bir zamanlar ona bakan göz,[g]
Ne de mekânı, artık kendisini görecek.[h]

10 Oğulları düşkünlerden lütuf dilenecek,
Aldığı değerli şeyleri kendi elleriyle geri verecek.[ı]

11 Kemiklerini dolduran gençlik kuvveti,
Kendisiyle birlikte toprakta yatacak.[i]

12 Kötülük ağzında tatlı bir lokma olsa,
Onu dilinin altında eritse,

13 Tadına bayıldığından bırakamayıp,
Damağında evirip çevirse,

14 Lokması bağırsaklarında değişecek,
İçinde kobra zehrine dönecek.

15 Yuttuğu serveti kusacak,
Bu serveti Tanrı onun karnından çıkarıp atacak.

16 Kobra zehrini emecek;
Engereğin dili onu öldürecek.[a]

17 Gözleri bir daha ne ırmakları görecek,[b]
Ne de yağ bal akan dereleri.

18 Kazandığını geri verecek, midesine indiremeyecek,
Ticaretten edindiği servetin tadını çıkaramayacak.[c]

19 Çünkü düşkünleri ezip yüzüstü bıraktı;
Kendi yapmadığı evi zorla aldı.[ç]

20 Bu yüzden huzur nedir bilmeyecek,
Elindeki güzel şeyler onu kurtarmayacak.[d]

21 Yutacak lokması kalmayacak;
Böyle olunca da refahı sürmeyecek.

22 Refahının doruğundayken kaygı çekecek;[e]
Felaket tüm gücüyle tepesine binecek.

23 Tanrı yakıcı öfkesini üzerine göndersin;[f]
Öfkesini yağdırsın, ta bağırsaklarına kadar,
Karnını tıka basa doldursun.

24 Demir silahtan kaçsa da,[g]

BÖLÜM 19

a Me 58:11
Mt 7:1
Ro 14:4
Yk 4:12

BÖLÜM 20

b Ba 1:27
Ey 8:8

c Me 37:36

ç İş 14:13
Ams 9:2
Ob 4

d Me 83:10
Yr 8:2

e Ey 14:10

f Me 73:20
Me 90:5

g Me 37:36

h Ey 8:18
Me 103:16

ı Ey 20:18

i Ey 21:26

2. Sütun

a Tkr 32:33

b Me 36:9
Yr 17:6

c Ey 20:10

ç Ey 35:9

d Öz 11:4
Vz 5:13

e Vz 5:12

f Sy 11:33
Me 78:31

g İş 24:18
Ams 9:2

Bakır yay bedenini delik deşik edecek.
25 Oklar sırtından çıkacak,
Parıldayan silahlar da ödünü delip geçecek.[a]
Dehşetler üzerine çökecek.[b]
26 Hazinesi koyu karanlığın payı olacak;
Kimsenin körüklemediği bir ateş onu yiyip bitirecek,[c]
Çadırında artakalan mahvolacak.
27 Gökler suçunu açığa çıkaracak,[ç]
Yer ona karşı ayaklanacak.
28 Şiddetli sağanak evini alıp götürecek;
O'nun gazap gününde seller akacak.[d]
29 İşte kötü adamın Tanrı'dan aldığı pay,[e]
Tanrı'nın ona ayırdığı miras budur."

21 Bunun üzerine Eyüp söze başladı:
2 "Dediklerimi dikkatle dinleyin,
Teselliniz bu olsun.
3 Alaylarınızı sonraya saklayın,[f]
Bana biraz katlanın da konuşayım;
4 Ben derdimi insana mı anlatıyorum?
Öyle olsa sabrım tükenmez miydi?
5 Bana bakın da şaşıp kalın,
Elinizi ağzınıza kapayın.[g]
6 Aklıma geldikçe huzursuz oluyorum,
Bedenimi ürperti kaplıyor.
7 Neden kötü insan uzun yaşar,[h]

BÖLÜM 20
a Ey 16:13
b Ey 18:11
c Me 21:9
ç Me 44:21
Ml 3:5
d Me 11:6
e Ey 27:13
Ey 31:3
Öz 10:7

BÖLÜM 21
f Ey 16:10
Ey 16:20
Ey 17:2
İb 11:36
g Hk 18:19
Ey 40:4
Öz 30:32
h İş 55:7
He 33:11
Hb 1:3
Hb 1:13
Ro 9:17
Ro 9:22

2. Sütun
a Ey 12:6
Me 37:7
Me 73:3
Me 73:12
Yr 12:1
b Me 73:5
c Me 144:14
ç İş 5:12
İş 22:13
Ams 6:5
d Mt 24:38
Lu 12:20
Lu 17:28
1Ko 15:32
e Ey 22:17
Me 10:11
Me 73:11
f Yhn 3:19
Ro 1:28
g Çk 5:2
Me 10:4
Ho 13:6
h Ey 34:9
Ey 35:3
Ml 3:14
ı Me 49:7
Vz 8:8
i Ey 22:18
Me 1:1
j Öz 20:20
Öz 24:20
k Me 73:19
Lu 12:46

Yaşına yaş, servetine servet katar?[a]
8 Evlatları sapasağlam karşısında,
Torunları da gözlerinin önündedir.
9 Evi dehşetten uzak, huzur içindedir;[b]
Tanrı'nın sopası tepesine inmez.
10 Boğası çiftleşir, dölü boşa gitmez;
İneği doğurur,[c] düşük yapmaz.
11 Çocuklarını sokağa sürü gibi salar,
Oğulları dışarıda hoplayıp zıplar.
12 Tef ve lir eşliğinde şarkı söylerler,[c]
Kaval sesiyle gülüp eğlenirler.
13 Kötü insanlar gününü gün eder,[d]
Ve ölüler diyarına bir anda inerler.
14 Tanrı'ya 'Bizden uzak dur!'[e] derler,
'Senin yolunu öğrenmenin ne zevki var?'[f]
15 Mutlak Gücün Sahibi kim ki, O'na kulluk edelim,[g]
O'na yakarsak ne kazancımız olur?'[h]
16 Oysa refahları kendi ellerinde değil.[ı]
Kötülerin tasarıları benden uzak olsun.[i]
17 Sorarım size, kaç kere kötünün ışığı söndü,[j]
Kaç kere başına felaket geldi?
Tanrı kaç kere öfkelenip kötüyü mahvetti?[k]

18 Rüzgârın önüne kattığı çöpe,[a]
Fırtınanın alıp götürdüğü
samana hiç benzedi mi?
19 Tanrı onun hainliğinin acısını
oğullarından çıkaracak,[b]
Anlasın diye ona karşılığını
verecek.[c]
20 Çöküşünü kendi gözleriyle
görecek,
Mutlak Gücün Sahibinin
öfkesini tadacak.[ç]
21 Ömrünün ayları yarıda kesilince,[d]
Göçüp gidince, ailesinden
nasıl sevinç duyacak?
22 Yüksektekileri yargılayana,[e]
Tanrı'ya akıl mı öğretecek?[f]
23 Bu adam ölürken bir şeye
muhtaç değildir,[g]
Kaygısız ve huzur içindedir;
24 Eti budu yerindedir,
Kemikleri ilik doludur.
25 Ötekininse, boğazından güzel
bir lokma geçmemiştir,[h]
Yüreği buruk ölür.
26 Onlar toprakta birlikte yatar,[ı]
Üzerlerini kurtlar kaplar.[i]
27 Bakın, ne düşündüğünüzü iyi
biliyorum,
Canımı yakmak için kurduğunuz düzenleri de.[j]
28 Diyorsunuz ki, 'Soylu kişinin
evi nerede,
Nerede kötünün çadırı, mekânı?'[k]
29 Yollar aşıp gelenlere sormadınız mı?
Anlattıklarını dikkatle dinlemediniz mi?
30 Felaket gününde kötünün
esirgendiğini,[l]
Gazap gününde kurtulduğunu anlatmadılar mı?
31 Yolunun yanlış olduğunu kim
yüzüne vurur?[a]
Yaptığını ona kim ödetir?[b]
32 Evet, o mezarına taşınır,[c]
Kabri başında da nöbet tutulur.
33 Vadinin toprağı ona hoş gelir,[ç]
Tüm insanları peşinden sürükler,[d]
Önü sıra gidenlerinse haddi hesabı yoktur.
34 Teselli çabalarınız ne kadar boş,[e]
Cevaplarınız ne kadar haince!"

22 O zaman Temanlı Elifaz şunları söyledi:
2 "İnsan Tanrı'nın işine yarar mı?[f]
Sağgörülü kişinin O'na faydası dokunur mu?
3 Senin doğruluğun Mutlak Gücün Sahibine zevk verir mi?[g]
Ya da temiz yaşamın O'na kazanç sağlar mı?[h]
4 Kendisine hürmetinden ötürü seni kınar mı?
Seni mahkemeye verir mi?[ı]
5 Kötülüklerin zaten boyunu aşmamış mı?[i]
Suçlarının sonu gelmeyecek mi?
6 Kardeşinden malını nedensiz rehin alırsın,[j]
Çulsuzun üstündekini de çıkartırsın.
7 Yorguna bir yudum su vermez,
Açtan ekmeğini esirgersin.[k]
8 Zaten topraklar güçlünün elinde,[l]

BÖLÜM 21
a Çk 15:7
Me 1:4
Me 35:5
İş 17:13
Ho 13:3
Mt 3:12
b Çk 20:5
c Me 11:6
İş 26:11
ç Me 75:8
İş 51:17
Yr 25:15
Vh 14:10
d Me 55:23
e İş 40:23
2Pe 2:4
Yhd 9
f İş 40:14
Ro 11:34
1Ko 2:16
g Me 49:17
Lu 12:20
h 1Kr 17:12
Öz 13:21
ı Ey 3:19
Vz 3:20
Vz 9:2
i Ey 24:20
İş 14:11
j Me 59:3
k Ey 20:7
l Öz 16:4
2Pe 2:9

2. Sütun
a Ga 2:11
b İş 59:18
Ro 12:19
c Ey 17:16
ç Ey 3:17
d Ro 5:12
e Ey 16:2

BÖLÜM 22
f Çk 3:10
Ey 42:8
2Ko 5:20
g Öz 15:8
Yr 9:24
h Ey 2:3
Öz 11:20
Öz 27:11
ı Me 7:9
i Ey 1:8
Ey 4:7
j Ey 31:19
Ey 42:7
k Ey 31:17
Ey 42:8
l Ey 31:25

Hatırı gözetilen kişinin yurdu hepsi.
9 Dulları eli boş gönderir,
Yetimlerin kolunu kanadını kırarsın.[a]
10 Bu yüzden etrafın tuzaklarla dolu;[b]
Ansızın yaşadığın korkular
11 seni tedirgin ediyor;
Gözünü kör eden karanlık,
Başından aşan seller seni rahat bırakmıyor.
12 Tanrı gökler kadar yüce değil mi?[c]
Şu yıldızlara[c] bak, ne kadar yüksekteler!
13 Sense diyorsun ki, 'Tanrı ne bilir?
Koyu karanlığın içinden yargılayabilir mi?
14 Gök kubbede dolaşıp
Bulutlar arkasına gizlendiğinden göremez.'
15 Yoksa sen de mi hainlerin yolunu tutuyorsun,
Çok eskiden beri aşındırdıkları yolu?
16 O adamlar vaktinden önce alınıp götürülür,[d]
Temelleri[e] kayar gider, akan bir nehir gibi.
17 Onlar Tanrı'ya, 'Bizden uzak dur![f]
Mutlak Gücün Sahibi bize ne yapabilir?' derler.
18 Oysa evlerini nimetlerle dolduran O'dur.[g]
Kötülerin tasarıları benden uzak olsun.[h]
19 Doğrular onların yıkımını görüp sevinir,[i]
Masumlar onları alaya alır;
20 'Düşmanlarımız yok oldu,
Geride bıraktıkları da kül olup gitti' derler.
21 Şimdi ne olur, Tanrı'ya yaklaş, O'nunla barışık ol;
Böyle yaparsan iyilik bulursun.
22 O'nun ağzından çıkan kanunu kabul et,
Söylediklerini yürekten benimse.[a]
23 Eğer sen Mutlak Gücün Sahibine döner,[b]
Çadırından haksızlığı uzak tutarsan, refaha erersin.
24 Eğer sen elindeki cevheri toprağa,
Ofir altınını[c] vadideki taşlar arasına koyarsan,
25 Mutlak Gücün Sahibi senin için en değerli cevher,
En seçme gümüş olur.[c]
26 Mutlak Gücün Sahibinde eşsiz bir mutluluk bulursun,[d]
Başını kaldırıp Tanrına bakarsın.[e]
27 O'na yalvarırsın, seni dinler;[f]
Adaklarını yerine getirirsin.[g]
28 Neye karar verirsen, o olur;
Önünde yolun aydınlanır.[h]
29 Ancak büyük laflar edersen küçük düşersin,[i]
Çünkü Tanrı alçakgönüllüyü korur.[i]
30 Masum insanı kurtarır,[j]
Elin temizse[k] sen de mutlaka kurtulursun."

23 Eyüp şöyle karşılık verdi:
2 "Derdimden[l] ötürü bugün de isyandayım;
İnlemekten elim kolum kalkmıyor.

BÖLÜM 22

a Ey 42:7
Öz 29:12
Öz 31:21

b Ey 18:9

c Me 115:3

ç Me 147:4

d Me 55:23

e Ey 4:19

f İş 30:11

g Me 17:14
Mt 5:45
Elç 14:17

h Ey 21:16

ı Me 107:42

2. Sütun

a Ey 11:13

b Ey 8:5

c 1Kr 9:28
Ey 28:16
Me 45:9
İş 13:12

ç İş 33:6

d Me 37:4

e Ey 27:10

f Me 65:2

g Me 116:14
Vz 5:4

h Öz 4:18

ı Öz 16:18
Öz 29:23
Yk 4:6
1Pe 5:5

i Me 138:6
İş 66:2
Lu 18:13

j Ba 19:16
2Pe 2:9

k Me 24:4

BÖLÜM 23

1 Ey 10:1

3 Keşke O'nu nerede bulacağımı bilseydim![a]
Doğruca mekânına giderdim.[b]
4 Davamı önüne götürür,
Kanıtları peş peşe sıralardım;
5 O zaman bana vereceği cevabı öğrenir,
Dediklerini dikkatle düşünürdüm.[c]
6 Muazzam gücüyle benimle çekişir miydi?
Hayır! O mutlaka bana kulak verirdi.[ç]
7 Dürüst kişi meseleyi O'nunla çözer,
Ben de yargıcımın hükmünden sonsuza dek kurtulurdum.
8 İşte, doğuya gidiyorum, orada değil;
Geri dönüyorum, O'nu fark edemiyorum;[d]
9 İş gördüğü yöne, sola yöneliyorum ama seçemiyorum;
O sağa dönüyor, yine göremiyorum.
10 Nasıl olsa tuttuğum yolu iyi biliyor.[e]
Beni soktuğu sınavdan altın gibi çıkacağım.[f]
11 O'nun adımlarını izliyor,
Yolunda yürüyor ve sapmıyorum.[g]
12 Dudaklarından dökülen emirlerin dışına çıkmıyorum.[h]
Ağzından çıkan sözlere çok değer veriyorum,[ı] benim için kararlaştırdığından da fazlasını yapıyorum.
13 O'nun bir amacı var, kim karşı koyabilir?[i]
Canının arzu ettiği bir şey var, onu yapacak.[a]
14 Benim için kararlaştırdığını yerine getirecek,[b]
O'nda bunun gibi daha niceleri var.
15 İşte bu nedenle, O'nun yüzünden huzurum kaçıyor;
Hep bunları düşünüp O'ndan korkuyorum.[c]
16 Yüreğime korku salan Tanrı'dır,[ç]
Beni huzursuz eden Mutlak Gücün Sahibidir.[d]
17 Ne karanlık beni susturdu,
Ne de önümü karartan yoğun sis."

24 "Mutlak Gücün Sahibi neden bir hüküm vakti belirlemez,[e]
O'nu tanıyanlar o günleri neden görmez?[f]
2 Sınır işaretlerinin yerini değiştirenler var;[g]
Sürüleri kapıp götürür, kendileri güderler.
3 Yetimin eşeğini kaçırır,
Dul kadının öküzünü rehin alırlar.[h]
4 Onlar yüzünden yoksullar yollarını değiştirir;[ı]
Dünyanın mazlumları da kaçacak delik arar.
5 Kırdaki zebralar[i] gibi
Yiyecek bulmak için koşuştururlar.
Bozkır her birine oğulları için ekmek verir.
6 Yemi tarladan toplar,
Kötünün bağını alelacele yağmalarlar.
7 Geceyi giysisiz, çıplak geçirir,[j]
Soğukta örtüsüz kalırlar.[k]

BÖLÜM 23

a Ey 13:3
Ey 16:21
b Ey 31:37
c Me 49:3
ç Me 22:24
İş 57:16
d Ey 9:11
e Ey 1:8
Me 1:6
Me 139:1
f Ey 31:6
Me 17:3
1Pe 1:7
g Me 18:21
Me 44:18
h 1Yh 5:3
ı Me 119:11
Me 119:127
Yr 15:16
i Sy 23:19
Sy 23:20
Ro 9:19

2. Sütun

a Me 135:6
İş 14:24
İş 46:10
b 1Se 3:3
c Me 111:10
Me 119:120
Öz 16:6
ç Me 22:14
d Ru 1:20

BÖLÜM 24

e Elç 1:7
f İş 26:10
g Tkr 19:14
Tkr 27:17
Öz 23:10
Ho 5:10
h Tkr 24:17
ı Me 109:16
Öz 22:16
İş 10:2
Ams 8:4
Yk 5:4
i Me 104:11
Yr 14:6
İş 32:14
j Çk 22:27
Tkr 24:13
k 2Ko 11:27

8 Dağlardan gelen yağmur fırtınalarında sırılsıklam olur,
Sığınak bulamayıp kayalara sarılırlar.[a]
9 Kötüler yetimi annesinin memesinden çekip ayırır,[b]
Düşkünün elindekini avcundakini rehin alırlar.[c]
10 Onları giysisiz, çıplak gönderip
Aç karnına ekin demetleri taşıtırlar.[ç]
11 Öğle vakti taraçalardan geçirtirler;
Teknede üzüm çiğnetip de susuz bırakırlar.[d]
12 Ölümle pençeleşenlerin iniltisi şehirden yükselir,
Ağır yaralı canlar yardım için feryat eder;[e]
Ve Tanrı bunda bir yanlış görmez.[f]
13 Kötüler ışığa isyan edenlerdendir;[g]
Onun yolunu tanımaz,
İzinde yürümezler.
14 Katiller gün ışırken kalkar,
Mazlumu ve yoksulu katlederler;[h]
Geceleri ise işleri hırsızlıktır.[ı]
15 Zina yapanlar[i] da akşam karanlığını gözler,[j]
'Kimse beni görmez!'[k] deyip,
Yüzlerini örterler.
16 Hırsızlar karanlıkta duvar delip evlere girer;
Gündüzleri eve kapanırlar.
Gün ışığı nedir bilmezler.[l]
17 Sabah onlar için koyu karanlıktan[m] farksızdır,
Çünkü koyu karanlığın ani dehşetini iyi bilirler.
18 Günahkârlar hızla akıntıya kapılıp gider;
Yeryüzünde arazileri lanetlidir.[a]
Bağlarının yoluna sapmaz olurlar.
19 Kuraklık ve sıcak, kar suyunu nasıl alıp götürürse,
Ölüler diyarı da günahkârı öyle götürür.[b]
20 Rahim onu unutur, toprak kurtları tatlı tatlı yer,[c]
Artık anılmaz olur.[ç]
Haksızlık bir ağaç gibi kırılır.[d]
21 Günahkâr adam, doğurmamış kısır kadınla,
Hiç iyilik etmediği dul kadınla uğraşır.[e]
22 Tanrı kuvvetlileri Kendi gücüyle silip atar;
Onlar yükselir, ancak hayatları güvende olmaz.
23 Kendi güçlerine dayanmalarına[f] Tanrı izin verir;
Fakat gözü tuttukları yol üzerindedir.[g]
24 Kısa bir süre yükselir, sonra yok olurlar,[h]
Başları eğilip düşer;[ı] herkes gibi onlar da yerinden sökülür,
Başak gibi kesilip koparılırlar.
25 Öyleyse şimdi kim beni yalancı çıkarabilir,
Sözlerimin boş olduğunu kim gösterebilir?"

25 Ve Şuahoğlu Bildad[i] şunları söyledi:
2 "Saltanat ve heybet O'nundur;[i]

BÖLÜM 24
a Ağ 4:5
b 2Kr 4:1
c Çk 22:26
Tkr 24:13
He 18:12
ç 1Ti 5:18
d Yr 22:13
Yk 5:4
e Vz 4:1
f Vz 8:13
2Pe 3:15
g Yhn 3:19
h Me 10:8
ı Mt 24:43
1Se 5:2
i 2Pe 2:14
j Öz 7:9
k 2Sa 12:12
Me 94:7
Öz 30:20
l Yhn 3:20
m Ey 10:21
Ey 38:17

2. Sütun
a Tkr 28:16
Ey 21:17
Öz 3:33
b Me 49:14
Me 55:15
Lu 12:20
c Ey 17:14
İş 14:11
ç Öz 10:7
Vz 8:10
Vz 9:5
d Mt 3:10
e Çk 22:22
Zk 7:10
f Vz 8:11
İş 56:12
Lu 12:19
g Me 11:4
Öz 5:21
Öz 15:3
h Me 37:10
Me 92:7
Vz 8:12
Yk 1:11
ı Vz 8:13

BÖLÜM 25
i Ey 8:1
Ey 18:1
j Da 4:3

Yüce göklerde barışı O hâkim kılar.
3 Ordularının haddi hesabı var mı?
Işığı kimin üzerine doğmaz?
4 Böyleyken, ölümlü insan Tanrı önünde nasıl haklı çıkar,[a]
Kadından doğan nasıl temiz olur?[b]
5 Evet, O'nun gözünde ay bile parlak değil,
Yıldızlar bile temiz değil.
6 Nerede kaldı ki ölümlü insan!
Yalnızca bir kurtçuk,
Bir solucan olan insanoğlu!"[c]

26 Eyüp şöyle karşılık verdi:
2 "Güçsüz insana ne kadar da yardımcı oluyorsun!
Kolunda kuvvet kalmayanı nasıl da kurtarıyorsun![ç]
3 Hikmetten yoksun olana pek güzel öğüt veriyorsun,[d]
Hikmeti* herkese sen öğretiyorsun!
4 Bu sözleri kime söylüyorsun,
Ağzından çıkanlar kimin ilhamı?*
5 Aşağılarda, suların ve sularda yaşayanların[e] da altında,
Ölümün tutsakları tir tir titriyor.
6 Ölüler diyarı tüm çıplaklığıyla,
Helak yeri de apaçık, Tanrı'nın önünde.[f]
7 O ki boşluğun üzerine kuzeyi yayar,[a]
Hiçliğin üzerine dünyayı asar;
8 Suları bulutlara sarar,[b]
Yine de bulutlar ağırlıktan yarılmaz;
9 Bulutlarını yayarak[c]
Tahtını örter.
10 Işığın karanlıkta sonlandığı yere,
Suların yüzüne çepçevre çember çeker.[ç]
11 Göğün direkleri sarsılır,
O azarlayınca şaşkına dönerler.
12 Gücüyle denizi çalkalar,[d]
Anlayışıyla zorbayı*[e] paramparça eder.[f]
13 Rüzgârıyla göğü parlatır,[g]
Kayıp giden yılanı Kendi elleriyle deşer.[h]
14 Bunlar O'nun işinin küçük ayrıntıları,[ı]
O'nun hakkında duyduklarımız yalnızca bir fısıltı!
Hele bir de gürlediğinde, kim buna akıl erdirebilir?"[i]

27 Sonra Eyüp deyişine[j] başladı:
2 "Bana acı çektiren,[k] adaleti çok gören,[l]
Mutlak Gücün Sahibi, Tanrı hakkı için,[m]
3 O'nun ruhu burnumda oldukça,
Soluğum içimi doldurdukça,[n]
4 Ağzımdan haksız bir söz çıkmayacak,

Ey 26:3* İbranice *tuşiya*. Yararlı ya da etkili sonuçları olan "pratik hikmet"
4* Sözcük anlamıyla, "soluğu"

Ey 26:12* İbranice *rahab;* muhtemelen bir deniz canavarı.

BÖLÜM 25
a Ey 4:17
b Ey 15:14
c Me 22:6

BÖLÜM 26
ç Ey 16:2
d Ey 12:2
Ey 15:8
Ey 17:10
e Me 104:25
f Me 139:8
İb 4:13

2. Sütun
a Ey 9:8
Me 104:2
İş 42:5
b Öz 30:4
Vz 11:3
c Çk 34:5
Me 97:2
ç Öz 8:27
İş 40:22
Yr 5:22
d Me 74:13
İş 51:15
e Ey 9:13
f Me 72:4
İş 2:12
Da 2:35
g Me 33:6
Me 104:30
h Me 74:13
İş 27:1
İş 51:9
ı Me 65:4
Me 92:5
Vz 3:11
İş 55:9
i Ey 37:5

BÖLÜM 27
j Me 49:4
Me 78:2
k Ru 1:20
2Kr 4:27
l Ey 34:5
m Tkr 6:13
Tkr 10:20
Yr 12:16
İb 6:16
n Ba 2:7
İş 42:5
Elç 17:25

Dilim kimseyi aldatmayacak!
5 Size hak vermem mümkün mü![a]
Son soluğuma kadar doğruluktan* ayrılmayacağım![b]
6 Haklılığımda ısrar edeceğim ve ondan vazgeçmeyeceğim;[c]
Ömrümün bir günü için bile yüreğim beni ayıplamayacak.[ç]
7 Kötü adam nasılsa, düşmanım da,
Suç işleyen nasılsa, bana başkaldıran da öyle olsun.[d]
8 Tanrı'yı terk edenin ne umudu kalır,[e]
O canını çekip alırken, hayatına son verirken?[f]
9 Başına bir sıkıntı geldiğinde
Tanrı feryadını işitir mi?[g]
10 Her zaman Tanrı'ya yakarır mı?
Mutlak Gücün Sahibinde mutluluk bulur mu?
11 Tanrı'nın yardımıyla size öğreteceğim;
Mutlak Gücün Sahibinin düşüncelerini gizlemeyeceğim.[h]
12 Bakıyorum da hepiniz görüntüler görüyorsunuz,
Öyleyse nasıl bu kadar boş adamlar oluyorsunuz?[ı]
13 Kötü adamın Tanrı'dan alacağı pay,[i]
Zalimin Mutlak Gücün Sahibinden alacağı miras şudur:

Ey 27:5* İbranice *tumma*; mükemmellik, ahlaksal sağlamlık ve bütünlük ifade eder.

BÖLÜM 27
a Tkr 25:1
Ey 40:8
Öz 17:15
b Ey 22:1
Ey 22:5
Öz 27:11
Mt 24:9
Vh 2:10
Vh 6:11
c Ey 2:3
ç Elç 24:16
d 1Sa 25:26
e Ey 13:16
Ey 36:13
İb 6:6
f Lu 12:20
g Ey 35:12
Me 18:41
Öz 28:9
Yr 11:11
Yk 4:3
h Elç 20:20
ı Yr 23:16
i Me 11:6
Vz 8:13
Ml 3:5

2. Sütun
a Es 9:10
Ho 9:13
b Me 78:64
c Öz 13:22
Öz 28:8
Vz 2:26
ç İş 1:8
Ağ 2:6
d Ey 14:10
e Me 73:19
f Yr 18:17
g Mt 7:27
h Me 83:15
Yr 13:14
ı İş 10:3
Ams 2:14
i 1Kr 9:8
Tsf 2:15
j Sy 24:10
Ağ 2:15
Na 3:19

BÖLÜM 28
k Öz 17:3
Ml 3:3
l Tkr 8:9

14 Oğulları çok da olsa, kılıçla öldürülecekler;[a]
Torunlarının karnı doymayacak.
15 Soyundan artakalanlar feci bir kırgında gömülecek,
Dulları gözyaşı dökmeyecek.[b]
16 Gümüşlerini kum gibi yığsa da,
Giysilerini çanak çömlek gibi çoğaltsa da,
17 Çoğalttığıyla kalacak; onları doğru insan giyecek,[c]
Gümüşlerinden de masum kişi pay alacak.
18 Yaptığı ev güve kozası gibi,
Korucunun kurduğu çardak[ç] gibi olacak.
19 Zengin biri olarak yatacak, ama hasat edilecek ürünü kalmayacak;
Gözünü açtığında elinde bir şey olmayacak.[d]
20 Ani felaketler onu sel gibi basacak,[e]
Geceleyin fırtına alıp götürecek.
21 Doğu rüzgârı sürükleyip götürecek onu,[f]
Yurdundan uzağa fırlatıp atacak;[g]
22 Acımasızca üzerine esecek.[h]
O da elinden kurtulmaya çabalayıp duracak.[ı]
23 Onun yurduna gelen ıslık çalacak,[i]
Alay ederek el çırpacak."[j]

28 "Evet, gümüşün bir yatağı,
Arıtılacak altının da bulunduğu bir yer var.[k]
2 Demir topraktan çıkarılır,[l]
Bakır taştan eritilir.

3 İnsan karanlığa son veriyor;
Karanlıkta, koyu karanlıkta
Köşe bucak cevher arıyor.[a]
4 Yollardaki konak yerlerinden
çok uzakta,
Ayak basılmamış topraklarda maden kuyusu açıyor;[b]
Ölümlü insanlar içine sarkıp sallanıyorlar.
5 Yeryüzüne gelince; üstünde
yiyecek çıkıyor,[c]
Altı ise yangın yeri gibi; altüst ediliyor.
6 Kayaları safir yatağıdır,[ç]
Altın taneleri de onda bulunur.
7 Öyle bir yol ki, ne yırtıcı kuş[d]
bilir,
Ne de kara çaylağın[e] gözü görür.
8 Heybetli yaban hayvanları
üzerinden geçmemiş,
Genç aslan oraya adım atmamıştır.
9 İnsan, elini çakmak taşına atıyor,
Dağları kökünden söküp deviriyor;
10 Kayalarda su dolu dehlizler
açıyor,[f]
Gözleri tüm değerli şeyleri görüyor.
11 Nehirlerin sızdığı yere bentler
kuruyor,[g]
Saklı şeyleri gün ışığına çıkarıyor.
12 Ya hikmet, o nerede bulunur?[h]
Anlayışın yeri neresi?
13 Ölümlü insan onun değerini
bilmez,[ı]
O, canlılar dünyasında bulunmaz.

BÖLÜM 28

a Ba 11:6
Lu 1:51

b Ams 9:2

c Ba 1:11
Me 104:14

ç Ey 28:16

d He 39:4

e Le 11:14
Tkr 14:13

f 2Kr 20:20
2Ta 32:30

g İş 44:27
İş 45:1
Yr 50:38
Yr 51:32

h Ey 28:28
Öz 2:6
Yk 1:5

ı Me 49:7
Öz 3:15

2. Sütun

a Ro 11:34

b Öz 3:14

c İş 13:12

ç Öz 8:11
Öz 20:15

d Öz 16:16

e Çk 28:17

f Ey 28:12
Yk 1:5

g Vz 8:17
1Ko 2:8

h Öz 30:4
Ro 1:20

ı Öz 15:3
Zk 4:10
1Pe 3:12

i Me 135:7
Me 148:8
Vz 1:6

j Ey 5:10
Ey 26:8
Ey 37:10
Öz 30:4
İş 40:12

14 Derin sular diyor ki,
'Bende değil!'
Deniz de, 'Burada değil!' diyor.[a]
15 Onun bedeli saf altınla ödenemez,[b]
Değeri gümüşle ölçülemez.
16 Ne Ofir altınıyla alınır,[c]
Ne de oniks taşı ya da safirle.
17 Altın ve cam ona denk olamaz,
Saf altından kaplara değişilmez.
18 Mercanın[ç] ve dağ billurunun
sözü bile edilmez,
Hikmet bir kese inciden çok daha değerlidir.[d]
19 Habeş* topazı[e] ona denk olamaz,
Saf altınla bile satın alınamaz.
20 Öyleyse hikmet nereden gelir?[f]
Anlayış nerede bulunur?
21 Yaşayan herkesten gizlenmiştir,[g]
Gökte uçan kuşlardan da saklanmıştır.
22 Yıkım ve ölüm diyor ki,
'Onu kulaktan duyduk.'
23 Onun yolunu yalnızca Tanrı
bilir,[h]
Yeri neresidir, ancak O bilir;
24 Çünkü dünyanın uçlarına kadar bakar,[ı]
Gökler altında her yeri görür,
25 Buna göre rüzgâra gücünü verir,[i]
Suları ölçekle paylaştırır.[j]

Ey 28:19* Ya da "Kuş"

26 Yağmur için kural koyduğunda,[a]
Gök gürültüsü ve fırtına için yolu açtığında,
27 Hikmeti gördü ve onu bildirmeye başladı;
Onu hazırlamış, iyice sınamıştı.
28 Ve insana dedi ki,
'Yehova korkusu, işte hikmet budur,[b]
Ve kötülükten yüz çevirmek anlayıştır.' "[c]

29 Eyüp yeniden deyişine başladı:

2 "Keşke geçmiş zamana dönebilsem,
Tanrı'nın beni koruyup kolladığı[ç] günlere, aylara.[d]
3 Kandilini başımın üzerinde parlattığı,
O'nun ışığıyla karanlığı yarıp geçtiğim günlere.[e]
4 O verimli gençlik çağıma geri dönebilsem;[f]
Çadırımda Tanrı'nın dostluğunu yaşadığım,[g]
5 Mutlak Gücün Sahibinin benimle olduğu,
Tüm hizmetkârlarımın çevremde durduğu zamana!
6 O zamanlar yollarım sütle yıkanırdı,
Kayalar bana zeytinyağı akıtırdı.[h]
7 Kent kapısına çıkar,[ı]
Meydanda kürsümü hazırlardım.[i]
8 Çocuklar beni görüp saklanırdı,
Yaşlılar bile kalkıp ayakta dururdu.[j]
9 Beyler ellerini ağızlarına koyar,
Sözlerini sakınırlardı.[a]
10 Önderler dillerini yutmuş gibi,[b]
Ses çıkarmazlardı.
11 Bana kulak verenler, 'Ne mutlu sana!' derlerdi,
Beni görenlerin gözleri parlardı.
12 Çünkü yardıma çağıran mazlumu,[c]
Yetimi, kimsesizi kurtarırdım.[ç]
13 Yıkımın eşiğinde olanın hayırduasını alır,[d]
Dul kadının yüreğini mutlu ederdim.[e]
14 Doğruluğa sarınır, bir giysi gibi kuşanırdım,[f]
Adalet de sanki kaftanım, sarığımdı.
15 Körün gözü,[g]
Topalın bacağıydım.
16 Yoksula baba idim,[h]
Tanımadığım kişinin davasına bakar, soruştururdum.[ı]
17 Suç işleyenin çenesini kırar,[i]
Avını dişlerinin arasından çekip alırdım.
18 Hep derdim ki, 'Son soluğumu yuvamda vereceğim,[j]
Kum taneleri kadar çok gün göreceğim.[k]
19 Köküm sulara erişecek,[l]
Çiy bütün gece dallarımda kalacak.
20 Saygınlığım hiç solmayacak,
Yayım elimdedir, oklarının ardı kesilmeyecek.'
21 Hepsi beni dinler,
Öğüdümü sessizce beklerdi.[m]

BÖLÜM 28
a Ey 38:25
Zk 10:1
b Tkr 4:6
Me 111:10
Öz 9:10
Vz 12:13
Ro 1:20
c Öz 3:7
1Pe 3:11

BÖLÜM 29
ç Ey 1:10
d Ey 3:6
e Me 18:28
Me 119:105
f Vz 11:10
g Me 25:14
Öz 3:32
h Tkr 32:4
Tkr 32:13
Tkr 33:24
ı Tkr 16:18
Ru 4:1
i Ne 8:1
j Le 19:32

2. Sütun
a Ey 21:5
b Me 137:6
c Me 72:12
Öz 21:13
Öz 24:11
ç Tkr 10:18
Yk 1:27
d Tkr 24:13
e Tkr 10:18
f Tkr 24:13
Me 132:9
İş 61:10
Ef 6:14
g Sy 10:31
h Lu 14:13
Yk 1:27
ı Öz 29:7
i Me 58:6
Öz 30:14
j Ba 25:8
2Kr 22:20
Ey 42:17
k Me 30:6
l Me 1:3
Yr 17:8
m Ey 29:9

22 Sözümün üstüne söz söylemezlerdi;
Sözlerim onlar için çiy damlaları gibiydi,[a]
23 Yağmur bekler gibi beni beklerlerdi;[b]
İlkbahar yağmuru[c] girsin diye ağızlarını açarlardı.
24 Onlara gülümsediğimde gözlerine inanamazlardı;
Yüzümün ışıltısına[ç] gölge düşürmezlerdi.
25 Başları olarak oturur, izleyecekleri yolu ben seçerdim;
Askerlerinin ortasındaki kral gibi otururdum,[d]
Yaslıların tesellicisi gibiydim."[e]

30 "Ama şimdi, dünkü çocuklar[f]
Halime gülüyor.[g]
Bense onların babalarını kabul etmezdim,
Sürümü bekleyen köpeklerin yanına bile koymazdım.
2 Kollarındaki kuvvet ne işime yarardı ki?
Zaten dermanları kesilmişti onların.[h]
3 Hiçbirinde can kalmamış, açlık ve yoksulluktan,
Çorak toprakları kemirmekten;[ı]
Bir gün önce fırtına ve yıkımın kol gezdiği yerleri.
4 Onlar ki çalı diplerinden karapazı* koparır,
Süpürgeçalısının* köklerini yerlerdi.
5 İnsanlar onları aralarından atar,[a]
Peşlerinden bağırıp hırsız gibi kovarlardı.
6 Barınakları vadi yamaçlarıydı,
Toprağın oyukları ve kaya kovuklarıydı.
7 Çalılıklar arasında bağırır,
Isırganların dibinde birbirlerine sokulurlardı.
8 Akılsızların,[b] adı sanı olmayan adamların oğullarıydılar,
Memleketten kırbaçla kovulmuşlardı.
9 Şimdiyse dillerine doladıkları şarkı gibiyim,[c]
Hepsine alay konusu oldum.[ç]
10 Tiksinerek benden uzak duruyor,[d]
Yüzüme tükürmekten çekinmiyorlar.[e]
11 Çünkü O yayımın kirişini gevşetti; beni küçük düşürdü,
Bu yüzden bana karşı dizginsizce davranıyorlar.
12 Sağ tarafımdan sürü halinde üzerime yürüyorlar;
Yürüyüp gideyim diye bırakıyor,
Fakat sonra yoluma korkunç engeller yığıyorlar.[f]
13 Kimseden yardım almadan,
Yollarımı bozup mahvediyorlar.
Tek yaptıkları bana sıkıntı vermek.[g]

BÖLÜM 29
a He 21:2
b Me 72:6
c Öz 16:15
ç Ey 30:26
d Ey 1:3
e Vz 7:2; 1Se 5:11

BÖLÜM 30
f 1Pe 5:5
g Ey 12:4
h İş 1:31
ı Yr 17:6

2. Sütun
a Ba 4:12; Me 109:10; Da 4:25
b 1Sa 25:25; İş 32:6
c Me 69:12; Ağ 3:14
ç Ey 17:6
d Ey 19:13
e Sy 12:14; Tkr 2:5-9; İş 50:6; Mt 27:30
f Ey 19:12
g Ey 16:2; Me 69:26

Ey 30:4* Muhtemelen, "deniz semizotu" da denilen "gümüşi renkli karapazı"; *Atriplex halimus*.

Ey 30:4* Bir çöl bitkisi; İbranice *retem*.

14 Sanki büyük bir gedikten çıkar gibi,
Fırtınayla birlikte üzerime çullanıyorlar.
15 Ansızın felaketler çöküyor üzerime;
Asaletimi rüzgâr alıp götürdü,
Kurtuluş umudum bulut gibi geçip gitti.
16 İçimde canım çekiliyor;[a]
Kara günler[b] peşimi bırakmıyor.
17 Geceleri kemiklerim[c] oyuluyor,
Bedenimi kemiren acılar dinmek bilmiyor.[ç]
18 Şiddetinden kılığım değişiyor;
Dar bir yaka gibi boğazımı sıkıyor.
19 O beni çamura batırdı,
Toz gibi, kül gibi oldum.
20 Yardımıma yetiş diye feryat ediyorum, karşılık vermiyorsun;[d]
Dikkatini çekebilmek için dikilip duruyorum.
21 Bana karşı değiştin, zalim oldun;[e]
Tüm gücünle vurup düşmanlığını gösteriyorsun.
22 Beni kaldırıp rüzgâra bindiriyor,
Uğultular içinde darmadağın ediyorsun.
23 Gayet iyi biliyorum, beni ölüme,[f]
Tüm yaşayanların toplanacağı eve göndereceksin.
24 Ne var ki, kimse bu yıkıntıya[g] son darbeyi vurmuyor;
Çöküp giden insan için yardım çağıran da çıkmıyor.
25 Bense herkesin zor gününde ağlar,[a]
Yoksullar için kederlenirdim.[b]
26 İyilik beklerken başıma kötülük geldi,[c]
Işık bekleyip durdum, karanlık geldi.
27 İçim bunalıyor, durup dinmeden;
Kara günler çıktı karşıma.
28 Güneş bir türlü doğmuyor, kederli kederli[ç] dolaşıyorum;
Topluluk içinde kalkıp feryat ederek yardım istiyorum.
29 Çakallarla kardeş,
Devekuşunun[d] kızlarıyla arkadaş oldum.
30 Derim kapkara oldu,[e] döküldü,
Kemiklerim ateşten kavruldu.
31 Lirim yalnızca ağıt yakar oldu,
Kavalım da ağlayanların sesini veriyor."

31 "Gözlerimle bir ahdim var benim,[f]
Bir kıza nasıl göz diker bakarım?[g]
2 İnsanın göklerdeki Tanrı'dan payı,[h]
Yücelerdeki Mutlak Gücün Sahibinden mirası nedir?
3 Suç işleyenlerinki felaket,[ı]
Hainlik edenlerinki bela değil mi?
4 O tuttuğum yolu görmüyor mu?[i]
Attığım adımları bile saymıyor mu?

BÖLÜM 30
a Me 22:14
b Ey 10:15
c Me 6:2
ç Ey 2:8
Ey 2:13
Ey 7:4
d Ey 19:7
Me 22:2
Ağ 3:8
e Ey 7:20
Ey 19:6
f Ba 3:19
g Ey 13:25

2. Sütun
a Me 35:13
Ro 12:15
b Öz 14:21
Öz 14:31
Öz 19:17
c Yr 8:15
Yr 14:19
ç Me 38:6
Me 42:9
Me 43:2
d Mi 1:8
e Ey 7:5
Me 119:83
Ağ 4:8

BÖLÜM 31
f Öz 6:25
Mt 5:28
g Ey 31:9
1Ko 7:1
h Ey 20:29
ı Me 73:18
Öz 10:29
i Ba 16:13
2Ta 16:9
Me 139:3
Öz 5:21
Yr 32:19

5 Eğer sahtekârlarla aynı yolda
yürüdümse,[a]
Hile peşinde koştumsa,[b]
6 (Tanrı beni doğru terazide tartar[c]
Ve doğruluğumu*[ç] görür.)
7 Eğer adımlarım yoldan saptı,[d]
Yüreğim gözlerime aldandı,[e]
Elim kirli işlere bulaştıysa,[f]
8 Ben ekeyim, başkası yesin,[g]
Soyum kökünden kurusun.
9 Eğer gönlümü bir kadına kaptırıp[h]
Arkadaşımın kapısında pusuya yattımsa,[ı]
10 Benim karım başka bir adam
için değirmen çevirsin,
Başka erkeklerin koynuna
girsin.[i]
11 Çünkü bu bir edepsizlik,
Mahkemelik bir suç olurdu;[j]
12 Tüm ürünümü kökünden kavuran,
Yiyip bitiren bir ateş olurdu.[k]
13 Eğer benden şikâyetçi olan
hizmetkârımdan,
Hizmetçi kızımdan adaleti
esirgedimse,
14 Tanrı harekete geçtiğinde ne
yaparım?
O hesap sorduğunda nasıl
cevap veririm?[l]
15 Ana karnında beni yaratan
onu da yaratmadı mı?[m]
İkimizi de rahimde O biçimlendirmedi mi?

Ey 31:6* İbranice *tumma*; mükemmellik, ahlaksal sağlamlık ve bütünlük ifade eder.

BÖLÜM 31

a Me 26:5
b Öz 6:18
c 1Sa 2:3
Da 5:27
ç Ey 2:3
Ey 27:5
Me 7:8
d Tkr 11:16
Yr 10:23
e Sy 15:39
Vz 11:9
He 6:9
Mt 5:29
1Yh 2:16
f İş 33:15
g Le 26:16
h Ey 31:1
Mt 5:28
ı Ey 24:15
i 2Sa 12:11
Yr 8:10
j Ba 38:24
Le 20:10
Tkr 22:22
k Öz 6:27
Öz 7:27
l Me 82:3
Öz 22:23
İş 10:3
m Ey 34:19
Me 139:16
Öz 14:31
Öz 22:2
Ml 2:10

2. Sütun

a Tkr 15:7
b Tkr 10:18
Öz 28:27
c He 18:7
Yk 1:27
1Yh 3:17
ç İş 58:7
Mt 25:36
Lu 3:11
Yk 2:15
d Tkr 18:4
e Tkr 24:13
f Tkr 16:18
g Öz 14:21
h Ey 13:11
ı Me 49:6
Öz 11:28
1Ti 6:17
i Tkr 8:17
j Es 5:11
Me 62:10
Öz 11:28
k Tkr 4:19
l Tkr 11:16

16 Eğer yoksulun sevincini elinden aldımsa,[a]
Dul kadının gözünün ferini söndürdümse,[b]
17 Lokmamı yetimle paylaşmadan
Tek başıma yedimse,[c]
18 (Oysa ben gençliğimden beri
yanımda büyüttüm onu,
baba gibi;
Doğduğumdan beri dul kadının kılavuzu oldum)
19 Eğer giyecek bir şey bulamayıp perişan düşmüş,[ç]
Üstünde başında olmayan
bir yoksul gördüğümde
20 Genç koçlarımdan kırkılan
yünle[d] sırtını ısıtıp
Hayırduasını almadımsa,[e]
21 Eğer yetimi kent kapısında yardıma muhtaç görüp de[f]
Elimi kolumu sallayarak
tehdit ettimse,[g]
22 Kürek kemiğim omzumdan
ayrılsın,
Kol kemiğim ta başından kırılsın.
23 Tanrı'dan gelecek felaket korkunçtur benim için,
O'nun haşmeti[h] karşısında
duramam.
24 Eğer altına bel bağladımsa,
Saf altına 'Güvendiğim sensin!'[ı] dedimse,
25 Elde ettiklerimin çokluğuyla,[i]
Malımın mülkümün bolluğuyla sevinip durdumsa;[j]
26 Parlayan gün ışığına,
Tüm görkemiyle dolanan
aya bakıp[k]
27 Yüreğim gizlice aldandıysa,[l]

Onlara elimle öpücük yolladımsa,*
28 Bu da mahkemelik bir suç olurdu,
Çünkü göklerdeki Tanrı'yı inkâr etmiş olurdum.
29 Eğer benden nefret edenin yıkımına sevindimse,[a]
Başına gelen kötülüğü görüp coştumsa,
30 (Oysa kimseye kendi canı üstüne yemin ettirmedim,
Dilimin günaha girmesine izin vermedim.)[b]
31 Eğer çadırımdaki adamlarım,
'Onun verdiği etle doymayan mı var?'[c] demediyse,
32 (Oysa hiçbir yabancı geceyi dışarıda geçirmezdi;[ç]
Kapım her zaman yolculara açıktı.)
33 Eğer âdemoğlu gibi günahımı örtüp,[d]
Suçumu koynumda gizledimse;
34 Kalabalıktan ödüm koptuğu,
Aşiretlerin aşağılamasından yıldığım için,
Sessiz kalıp kapıdan dışarı çıkmadımsa . . .
35 Keşke beni bir dinleyen olsa,[e]
Mutlak Gücün Sahibi imzama bakıp bana cevap verse![f]
Ya da davalı olduğum kişi bir belge hazırlasa!
36 Onu omzumun üstünde taşır,
Görkemli bir taç gibi başıma sarardım.
37 Attığım her adımı O'na bildirir,[a]
Yanına başım dimdik* giderdim.
38 Eğer toprağım benim yüzümden feryat ettiyse,
Saban yarıkları hep birlikte ağladıysa;
39 Onun ürününü bir ücret ödemeden yedimse,[b]
Ekip biçenlere ah çektirdimse,[c]
40 Üzerinde buğday yerine dikenli bitkiler,[c]
Arpa yerine pis kokulu otlar bitsin."
Eyüp'ün sözleri burada bitti.

32 Sonunda bu üç adam Eyüp'e cevap vermekten vazgeçti, çünkü Eyüp doğru bir insan olduğuna inanıyordu.[d] **2** Bunun üzerine, Ram ailesinden Buz'lu[e] Barakel oğlu Elihu öfkelendi. Elihu, Tanrı'yı değil de kendini doğru gösterdiği için[f] Eyüp'e kızmıştı. **3** Ona verecek cevap bulamayıp Tanrı'yı kötü gösterdikleri için[g] Eyüp'ün üç arkadaşına da kızmıştı. **4** Hepsi yaşça kendisinden büyük olduğundan, Elihu konuşmak üzere Eyüp'ün sözünü bitirmesini bekledi.[h] **5** Üç adamın da ağızlarından[i] doğru dürüst bir cevap çıkmadığını gördükçe öfkesi gitgide kabarmıştı. **6** Böylece Buz'lu Barakel oğlu Elihu söze başladı:

"Ben yaşça küçüğüm,
Sizse yaşlı başlı adamlarsınız.[i]

BÖLÜM 31
a Öz 17:5
Öz 24:17
b Mt 5:44
Ro 12:14
c Ba 18:5
Ro 12:13
ç Ba 19:3
Hk 19:21
Mt 25:35
İb 13:2
1Pe 4:9
d Ba 3:8
Öz 28:13
Elç 5:8
e Ey 19:7
f Ey 13:22

2. Sütun
a Ey 29:6
b Yk 5:4
c 1Kr 21:15
ç Ba 3:18

BÖLÜM 32
d Ey 6:29
Ey 27:6
Öz 3:7
e Ba 22:21
f Ey 10:3
g Çk 20:7
Ey 4:18
Ey 22:3
Ey 25:5
Ey 42:8
h Le 19:32
i Me 78:36
2Ko 13:1
Tit 1:11
i Ey 15:10
1Ti 5:1
1Pe 5:5

Ey 31:27* Muhtemelen 1. Krallar 19:18 ve Hoşea 13:2'de söz edilen putperest uygulamaya değinir.

Ey 31:37* Sözcük anlamıyla, "Bir önder gibi"

Bu yüzden geri durdum,
Bildiğimi size söylemekten çekindim.
7 'Çok gün görmüş olanlar konuşsun,
Çok yıl yaşamış olanlar hikmeti öğretsin'[a] dedim.
8 Oysa ölümlü insana anlayış[b] kazandıran, elbette içindeki ruhtur,
Mutlak Gücün Sahibinin soluğudur.
9 Hikmetliler yalnızca çok gün görenler değil,[c]
Adaletten anlayanlar da sırf yaşlılar değil.[ç]
10 Bu yüzden 'Beni dinleyin' diyorum,
'Ben de bildiklerimi size anlatayım.'
11 Bakın, ben sizin söyleyeceklerinizi bekledim;
Siz diyeceğiniz sözü bulmaya çalışırken,
Nasıl akıl yürüttüğünüze kulak verdim.[d]
12 Sizi dikkatle izledim;
Aranızda Eyüp'e yanlışını gösteren çıkmadı,
Hiçbiriniz onun sözlerine cevap veremediniz.
13 Onun için de, sakın 'Biz hikmeti bulduk;[e]
Onu alt eden Tanrı'dır, insan değil' demeyin.
14 O sözlerini sıralarken beni hedef almadı,
Ben de ona sizin sözlerinizle cevap vermeyeceğim.
15 Yılgınlığa kapılanlar artık ağızlarını açmıyor;
Diyecek sözleri kalmadı.
16 Bekliyorum, ama konuşmuyorlar;
Öylece duruyor, cevap vermiyorlar.
17 Ben de üzerime düşeni söyleyeceğim,
Ben de bildiklerimi anlatacağım;
18 Diyecek çok sözüm var;
İçimde ruhun baskısını[a] hissediyorum.
19 Kapalı kalmış şarap gibi içim,
Yeni tulumlar gibi, patlamak üzere.[b]
20 Bırakın da konuşup rahatlayayım,
Ağzımı açıp cevap verebileyim;[c]
21 Kimsenin tarafını tutmadan,[ç]
Ölümlü insana paye vermeden konuşayım;[d]
22 Öyle paye vererek konuşmayı bilmem ben;
Yoksa Yaratıcım[e] beni hemen ortadan kaldırırdı."

33 "Ne olur Eyüp, şimdi sözümü dinle,
Söyleyeceklerimin hepsine kulak ver.
2 Dinle bak! Çünkü ben ağzımı açmalıyım,
Dilim damağım[f] söz söylemeli.
3 Sözlerim yüreğimin dürüstlüğünü gösteriyor,[g]
Dilim bildiklerini içtenlikle söylüyor.[h]
4 Beni Tanrı'nın ruhu yarattı,[ı]
Mutlak Gücün Sahibinin soluğu hayata getirdi.[i]
5 Verebiliyorsan bana cevap ver,
Karşıma geç de sözlerini sırala.

BÖLÜM 32
a 1Kr 12:6 Ey 12:12
b 1Kr 3:12 1Kr 4:29 Ey 35:11 Öz 2:6 Vz 2:26 Da 1:17 Mt 11:25 Yk 1:5
c Me 119:100 1Ko 1:26
ç Vz 4:13
d Yk 1:19
e Yr 9:23 1Ko 1:29

2. Sütun
a Me 39:3 Yr 20:9 Elç 18:25
b Mt 9:17
c Öz 15:28 1Pe 3:15
ç Le 19:15 Öz 24:23 Yk 3:17
d Mt 23:8 Lu 18:19
e Ey 27:8 Ey 35:10 Me 95:6

BÖLÜM 33
f Ey 6:30 Me 137:6
g Mt 12:34 Lu 6:45
h Öz 15:2 Öz 20:15
ı Me 119:73
i Ba 2:7 Ey 32:8 Vz 12:7 Elç 17:25

6 Bak, Tanrı'nın önünde sen
neysen ben de oyum;[a]
Bana da topraktan şekil verdi.[b]
7 Benden yana korkun olmasın, seni yıldırmam,
Seni ezecek kadar baskı[c] yapmam.
8 Fakat söylediklerin kulaklarımda,
Sözlerini hâlâ duyar gibiyim.
9 Diyorsun ki, 'Ben temizim, suçsuzum;[ç]
Masumum, kabahatim yok benim.[d]
10 O bana karşı bahane arıyor,
Beni düşman görüyor.[e]
11 Ayaklarımı tomruğa vuruyor,[f]
Attığım her adımı gözlüyor.'[g]
12 Bak, sana ben cevap vereyim:
Bunda haklı değilsin;[h]
Tanrı nerede, ölümlü insan nerede. . .[ı]
13 Neden Tanrı'yla çekişiyorsun,[i]
Hiçbir sözüne cevap vermedi diye mi?[j]
14 İnsan dikkate almasa da
Tanrı konuşur; bir daha, bir daha söyler.[k]
15 Rüyada,[l] geceleyin görüntülerde,[m]
İnsanın üzerine ağır uyku çöktüğünde,
Yatağında uyukladığı sırada.[n]
16 O zaman insanların kulağına söyler,[o]
Tembihine mührünü basar.
17 Amacı insanı yaptığından caydırmak,[ö]
Er kişiyi gururdan arındırmaktır.[p]

BÖLÜM 33

a Elç 14:15
b Ba 2:7
Ey 10:9
1Ko 15:47
2Ko 4:7
c Hk 16:16
Lu 24:29
ç Ey 10:7
Ey 16:17
Ey 23:11
d Ey 29:14
Öz 21:2
e Ey 13:24
Ey 16:9
Ey 19:11
f Ey 13:27
Yr 20:2
Elç 16:24
g Ey 14:16
Ey 31:4
h Öz 9:8
Ga 2:11
ı Ey 12:13
Me 8:4
İş 40:25
İş 55:9
i İş 45:9
Ro 9:20
1Ko 10:22
j Ey 13:24
k Ey 40:5
Me 62:11
l Da 4:5
m Sy 12:6
n Da 4:5
o Ey 36:10
ö Ba 20:6
Mt 2:12
Mt 27:19
p Da 4:25

2. Sütun

a 2Ta 32:5
Ef 6:16
b Ba 31:24
c Me 107:18
ç Me 89:48
d Ey 14:13
e Ey 19:25
Me 49:7
Mt 20:28
f 2Kr 5:14
g Tkr 34:7
Ey 42:16
Me 103:5
h Me 30:8

18 Vurulup gitmesin diye hayatını,[a]
Çukura inmesin diye canını esirger.[b]
19 Yatağında çektiği acılar,
Kemiklerindeki dinmek bilmez sızılar insana ders verir.
20 Yaşadıkları yüzünden ekmeğinden tiksinir,[c]
Lezzetli yiyecekleri canı çekmez olur.
21 Eti eriyip görünmez olur,
Gözükmeyen kemikleri açığa çıkar.
22 Canına kastedenlerin avcuna düşmek üzeredir,
Hayatı çukurun kenarındadır.[ç]
23 Eğer insana kendisi için doğru olanı anlatacak
Bir sözcü, bin kişide bir de olsa
Bir ulak* varsa,
24 Tanrı lütuf gösterip der ki,
'Onu çukura inmekten kurtar,[d]
Ben bir fidye buldum![e]
25 Teni gençlik çağındakinden körpe olsun,[f]
Gençlik günlerindeki dinçliğine yeniden kavuşsun.'[g]
26 Kendisinden hoşlansın diye Tanrı'ya yalvarır,[h]
O'nun yüzünü görüp sevinçle haykırır,
O da ölümlü insanı yeniden doğruluğa kavuşturur.
27 O zaman insan, dilinde ezgilerle der ki,

Ey 33:23* Ya da, "melek." İbranice *malak.*

'Ben günah işledim,[a] doğru olanı çarpıttım,
Bu yaptığım yakışık almazdı.
28 Canımı çukura inmekten O kurtardı,[b]
Artık aydınlık günler göreceğim.'
29 Bütün bunları yapan Tanrı' dır;
Er kişiye bunu iki kez, hatta üç kez yapar,
30 Amacı onun canını çukurdan uzaklaştırmak,[c]
Yaşam ışığıyla[c] aydınlatmaktır.
31 Dikkat et Eyüp, beni dinle!
Sus da sözüme devam edeyim,
32 Söyleyecek sözün varsa, bana cevap ver,
Söyle, çünkü senin doğru biri olman benim için sevinçtir,
33 Ama sözün yoksa beni dinle,[d]
Sus da sana hikmet öğreteyim."

34 Elihu konuşmasını şöyle sürdürdü:

2 "Siz hikmetliler, sözlerimi dinleyin;
Siz bilgililer, kulağınızı bana verin.
3 Damak yediklerini tattığı gibi,[e]
Kulak da duyduklarını sınar.[f]
4 Seçimimiz doğru yargıdan yana olsun;
Hep birlikte iyiyi öğrenelim.
5 Eyüp diyor ki, 'Ben kesinlikle haklıyım,[g]
Fakat Tanrı benden adaleti esirgiyor.[a]
6 Hükmüm böyle olmalı derken yalan mı söylüyorum?
Suç işlemediğim halde yaram ağır, iyileşmiyor.'[b]
7 Alayları su gibi yudum yudum içen[c]
Eyüp gibi bir er kişi daha var mı?[ç]
8 Hainlere yoldaşlık edip,
Kötülerin yolunda yürümeye yelteniyor.[d]
9 Çünkü, 'Tanrı'dan zevk almak
İnsana bir kazanç sağlamaz' diyor.[e]
10 Bu nedenle, siz yüreğinde sağduyu[f] olanlar, beni dinleyin;
Tanrı asla kötülük etmez,[g]
Mutlak Gücün Sahibi asla haksız davranmaz![h]
11 İnsana tuttuğu yola göre karşılığını verir,[ı]
Yaptıklarıyla hak ettiğini başına getirir.
12 Ancak, Tanrı asla kötülük etmez,[i]
Mutlak Gücün Sahibi adaleti çarpıtmaz.[j]
13 Dünyayı O'na kim emanet etti,
Tüm yeryüzünü O'nun hükmü altına kim verdi?
14 Eğer gözünü insanoğluna dikip de,
Onun ruhunu ve soluğunu yanında alıkorsa,[k]
15 Tüm canlılar hep birden son soluğunu verir,
Âdemoğlu yine toprağa döner.[l]

BÖLÜM 33

a 2Sa 12:13
Me 32:5
Öz 28:13
Lu 15:21
1Yh 1:9
b Me 19:14
İş 38:17
c Ey 33:24
ç Me 56:13
d Me 34:11

BÖLÜM 34

e Ey 6:30
f Ey 12:11
Elç 17:11
Vh 2:7
g Ey 29:14
Ey 33:9

2. Sütun

a Ey 27:2
b Ey 9:17
c Ey 15:16
Mt 5:39
ç Ey 2:3
He 14:20
Yk 5:11
d Öz 1:15
Öz 4:14
e Ey 9:22
Ey 35:3
Ml 3:14
f Ey 34:34
g Ba 18:25
2Ta 19:7
Me 92:15
h Tkr 32:4
Ro 9:14
İb 6:10
ı 1Ta 28:9
Me 62:12
Öz 24:12
Yr 32:19
He 33:20
Mt 16:27
Ro 2:6
2Ko 5:10
Ga 6:7
1Pe 1:17
Vh 22:12
i Ey 8:3
Yk 1:13
j Me 89:14
Me 97:2
Me 99:4
Ro 2:11
k Ey 27:3
Me 104:29
Vz 12:7
İş 42:5
Elç 17:25
l Ba 3:19
Me 146:4
Vz 3:20

16 Öyleyse, eğer sende anlayış varsa dinle;
Sözlerime kulak ver.
17 Adaletten nefret eden nasıl hüküm sürebilir?[a]
Güç sahibi olan doğru biriyse onu suçlu çıkarır mısın?[b]
18 Krala 'Sen işe yaramazsın',
Soyluya 'Kötüsün' denir mi?[c]
19 İleri gelenlerin hatırını gözetmeyen biri vardır;
O'nun gözünde, sıradan insan soyludan önemsiz değildir,[ç]
Çünkü hepsi Kendi elinin eseridir.[d]
20 Bir anda,[e] hatta gecenin bir yarısı ölüverirler;[f]
Sarsılır ve göçüp giderler;
Güçlüleri alıp götüren de insan eli değildir.[g]
21 Çünkü O'nun gözleri insanın yolu üzerindedir,[h]
Tüm adımlarını gözler.
22 Hainlik edenlerin gizlenebileceği
Ne bir karanlık, ne de kuytu bir köşe vardır.[ı]
23 Yargılanmak üzere önüne gelsin diye
Tanrı kimse için vakit belirlemez.
24 Güçlüleri hiç soruşturmadan devirir,[i]
Yerlerine başkalarını diker.[j]
25 Evet, neler yaptıklarının farkındadır,[k]
Geceleyin onları alaşağı eder, ezer.[l]
26 Kötülere yaptığını onlara da yapar
Herkesin gözü önünde tokatlar.[a]
27 Çünkü O'nun yolundan saparlar,[b]
Davranış tarzını dikkate almazlar.[c]
28 Sonunda düşkünün feryadı Tanrı'ya ulaşır;
Mazlumun feryadı kulağına gelir.[ç]
29 O zaman Tanrı rahatlık verirse kim O'nu kınayabilir?
Ya da yüzünü gizlerse[d] kim O'nu görebilir?
İster bir millet,[e] ister bir kişi olsun, bu böyle değil midir?
30 Böylelikle Kendisini terk edenin saltanatına son verir,[f]
Halkın önünden tuzakları[g] kaldırır.
31 Bir kimse Tanrı'ya diyebilir mi ki,
'Yolsuz bir iş yapmadığım halde bunları çekiyorum,[h]
32 Ben görmüyorsam Sen bana öğret;
Doğru olmayan bir şey yaptıysam,
Bir daha yapmam.'[ı]
33 Hükmünü reddediyorsun diye,
Durumu senin görüşüne göre telafi mi edecek?
Bir bildiğin varsa söyle, çünkü reddetmeyi seçen sensin, ben değil.
34 Sağduyulu[i] adamlar bana şunu diyecek,
Beni dinleyen hikmetli kişi de aynısını söyleyecek,
35 'Eyüp bilgisizce konuşuyor,[j]

BÖLÜM 34

a 2Sa 23:3
b Ba 18:25
c Çk 22:28
Öz 17:26
Vz 8:4
Vz 10:20
ç Tkr 10:17
2Ta 19:7
Elç 10:34
Ro 2:11
Ga 2:6
Ef 6:9
d Ey 31:15
Öz 22:2
e Me 73:19
Elç 12:23
f Çk 12:29
Da 5:30
Lu 12:20
g 1Sa 25:38
Da 2:34
h Ba 6:5
2Ta 16:9
Ey 31:4
Öz 5:21
Öz 15:3
Yr 16:17
Yr 32:19
1Pe 3:12
ı Me 139:12
İş 29:15
Yr 23:24
Ams 9:3
İb 4:13
i Da 2:21
j He 21:27
Da 4:25
k Ho 7:2
2Ko 11:15
Tit 1:16
l 1Sa 4:17
Da 5:30

2. Sütun

a Sy 12:10
b Çk 32:8
1Sa 15:11
c Me 28:5
İş 5:12
ç Çk 22:23
Ey 35:9
Yk 5:4
d Me 27:9
Me 30:7
e Ho 4:6
f Ey 13:16
Ey 27:8
g 1Kr 12:28
2Kr 21:9
h Da 9:7
Ro 3:23
ı Öz 28:13
i Ey 34:10
j Ey 35:16
Ey 38:2
Ey 42:3

Sözleri anlayıştan yoksun
olduğunu gösteriyor.'
36 Ey baba, çevresindeki hain-
lere verdiği karşılıktan
ötürü,
Bırak da Eyüp son noktaya
dek denensin.[a]
37 Çünkü günahına isyanı da ka-
tıyor;[b]
Hepimizin ortasında ellerini birbirine vurarak Tanrı'ya atıp tutuyor!"[c]

35 Elihu sözlerine devam etti:
2 "Senin adalet anlayışın
bu mu?
'Ben Tanrı'dan daha doğ-
ruyum' diyorsun.[ç]
3 Çünkü, 'Doğruluğumun ne
yararı var,[d]
Benim için günahtan daha
mı kazançlı?'[e] deyip dur-
dun.
4 Cevabı sana ben vereyim
Ve yanındaki arkadaşları-
na.[f]
5 Başını kaldırıp göklere bak[g]
da gör,
Bulutlara bak,[h] senden ne
kadar yüksekteler!
6 Günah işlersen O'na ne zarar
vermiş olursun?[ı]
İsyanına isyan katarsan
O'na ne yapmış olursun?
7 Ya da, doğru davranırsan
O'na ne vermiş olursun?
Senin elinden aldığı bir şey
mi var?[i]
8 Kötülüğün ancak senin gibi
bir insana dokunur,[j]
Doğruluğun da âdemoğlu-
na yarar.[k]
9 İnsanlar baskının çokluğun-
dan ötürü yardım isti-
yor,[l]
Büyük adamların yumruğu
altında feryat edip duru-
yorlar.[a]
10 Yine de hiçbiri demiyor ki,
'Yüce Yaratıcım[b] nerede,
Geceleri dillerden ezgiler
döktüren[c] o Tanrı nere-
de?'
11 Oysa O, yerin hayvanların-
dan[ç] çok bize öğretir,[d]
Bizi gökte uçan kanatlılar-
dan daha hikmetli kılar.
12 Kötüler gururlu[e] oldukların-
dan,
Feryat edip dursalar da ce-
vap vermez.[f]
13 Çünkü Tanrı yalanı asla din-
lemez,[g]
Mutlak Gücün Sahibi ona
dönüp bakmaz.[h]
14 Öyleyse, sen O'nu görmediği-
ni söylesen de,[ı]
Dava O'nun önündedir,
dört gözle bekle.[i]
15 Çünkü öfkeyle hesap sorma-
dı,[j]
Bu büyük cüretkârlığı dik-
kate almadı.[k]
16 Eyüp ağzını boşuna açıyor,
Bilgisizce konuşup duru-
yor."[l]

36 Ve Elihu devam etti:
2 "Bana biraz sabret de
sana anlatayım,
Tanrı için söylenecek
daha çok söz var.
3 Bilgimi çok uzaklardan alıp
getireceğim,
Doğruluğun beni biçimlen-
direne ait olduğunu bil-
direceğim.[m]
4 Söylediklerim kesinlikle ya-
lan değil;

BÖLÜM 34
a Yk 5:11
1Pe 1:7
b Ey 10:1
Ey 19:6
c Ey 35:2

BÖLÜM 35
ç Ey 10:7
Ey 16:17
Ey 34:5
d Ey 21:15
Ey 34:9
e Ey 9:22
Me 73:13
Ml 3:14
f Ey 2:11
g Ey 22:12
h Me 68:34
ı Öz 8:36
Öz 9:12
Yr 7:19
i Me 16:2
Ro 11:35
j Öz 19:3
Ga 6:7
k He 33:16
l Çk 2:23
Ey 34:28
Öz 29:2

2. Sütun
a Me 10:15
b İş 51:13
1Pe 4:19
Vh 4:11
c Me 42:8
Me 77:6
Me 149:5
Elç 16:25
ç Ba 1:26
Öz 30:24
d Me 94:12
İş 48:17
e 1Pe 5:5
f Me 18:41
Öz 1:28
g Öz 15:29
İş 1:15
Yr 11:11
h Hb 1:13
ı Ey 9:11
i Me 37:5
j Me 89:32
k Me 103:12
l Ey 34:35
Ey 38:2

BÖLÜM 36
m Tkr 32:4
Me 11:7
Me 139:14
Me 139:16
Da 9:14
Vh 15:3

Karşında bilgisi mükemmel
Biri var.[a]
5 O kudretlidir[b] ve kimseyi geri çevirmez;
Anlayışının gücü büyüktür.
6 Hiçbir kötüyü yaşatmaz,[c]
Mazlum için adil hüküm verir.[c]
7 Doğru insandan gözünü ayırmaz,[d]
Tahttaki krallardan da. . .[e]
Onları sonsuza dek tahtta oturtur ve yükseltir.
8 Eğer prangaya vurulmuşlar,[f]
Sıkıntı ipleriyle kıskıvrak bağlanmışlarsa;
9 Onlara ne yaptıklarını,
Üstünlük taslayarak işledikleri suçları bildirir.
10 Tembihini kulaklarına söyler,[g]
Zararlı yoldan dönmelerini emreder.[h]
11 Eğer sözünü tutar ve O'na kulluk ederlerse,
Günlerini iyi,
Yıllarını güzel geçirirler.[ı]
12 Fakat sözünü tutmazlarsa,[i] okla vurulup giderler,[j]
Bir şey öğrenmeden son soluklarını verirler.
13 Yürekleri Tanrı'dan ayrılanlar öfkeyi artırır,[k]
Kendilerini bağladığında O'ndan yardım dilemezler.
14 Canlarını gençliklerinde kaybederler,[l]
Yaşamları tapınak oğlanları* arasında son bulur.[m]

Ey 36:14* Tapınaklarda fuhuş için kullanılan genç erkekler.

BÖLÜM 36

a 1Sa 2:3
Ey 37:16
b Me 24:8
Me 99:4
Yr 32:18
c Me 9:17
Me 68:2
2Pe 2:9
ç Me 10:14
Me 140:12
Öz 22:23
d Me 33:18
Me 34:15
e Me 78:70
Me 113:8
İş 9:7
f Me 107:10
g Me 33:16
h He 18:30
ı İş 1:19
Yr 26:13
i İş 1:20
Ro 2:8
j Ey 33:18
k Ey 13:16
Ro 2:5
l Me 55:23
m 1Kr 14:24

2. Sütun

a İş 30:21
b Me 18:19
Me 31:8
Me 118:5
c İş 25:6
İş 55:2
ç Öz 2:22
Yr 25:31
d Öz 19:19
Öz 29:22
e Me 49:7
f He 8:18
g Ey 34:20
Me 33:16
Öz 11:4
h Me 66:18
ı İb 11:25
i İş 40:14
j Ey 34:10
Ro 9:14
k Me 92:5
Me 104:24
l Çk 15:1
Vh 15:3

15 Tanrı sıkıntıdaki mazlumu kurtarır,
Eziyet görmekteyken sözünü kulağına fısıldar.
16 Seni sıkıntının pençesinden çeker alır,[a]
Darlığın olmadığı ferah yere çıkarır,[b]
Tesellisi önünde zengin bir sofra gibidir.[c]
17 Kötü adamın[c] aldığı hüküm seni doyurur;
Hüküm ve adalet birbirine kenetlenir.
18 Dikkat et, öfke[d] seni ayartmasın, el çırparak oh olsun demeyesin,
Kefaretin*[e] büyüklüğü seni yoldan çıkarmasın.
19 O zaman feryadın işe yarar mı?[f] Hayır;
Sıkıntı içinde var gücünle çabalaman da boştur.[g]
20 İple çekme geceyi,
El ayak çekildikten sonrasını.
21 Sakın haince şeylere yönelme,[h]
Çünkü sen bunu sıkıntıya yeğliyorsun.[ı]
22 Bak, Tanrı kudretiyle yüce işler yapar,
O'nun gibi eğiten kim var?
23 Tuttuğu yoldan ötürü kim O'ndan hesap sorabilir?[i]
Kim O'na "Doğru davranmıyorsun"[i] diyebilir?
24 Unutma ki, O'nun yaptıklarını yüceltmelisin,[k]
Ezgilere konu olan işlerini övmelisin.[l]
25 İnsanlar gözlerini bunlardan alamaz;

Ey 36:18* Ya da "fidyenin"

Ölümlü insan bunları uzaktan izler.[a]
26 Bak, Tanrı bizim anlayabileceğimizden çok daha yücedir,[b]
Yıllarının sayısı araştırılamaz.[c]
27 Su damlalarını yukarı çeker;[ç]
Yağmur ve buğu olup aşağı süzülürler;
28 Böylece bulutlar damla damla düşer,[d]
İnsanların üzerine bol bol dökülürler.
29 Evet, kim anlayabilir bulut katmanlarını,
O'nun çardağından kopan gürlemeleri?[e]
30 Bak, ışığını onun üzerine nasıl yaymış,[f]
Denizin diplerini nasıl örtmüş.
31 Halkların davasını savunurken kullanır bunları,[g]
Hepsine bol bol yiyecek verir.[h]
32 Yıldırımı avuçlarının içine kapatır,
Saldırganın üzerine inmesini emreder.[ı]
33 Gürleyişi[i] O'nun habercisidir,
Hayvanlar bile gelişini bildirir."

37 "Bundan ötürü yüreğim yerinden oynadı,[j]
Yerinden fırlayacak neredeyse.
2 Hepiniz kulak kesilin; O'nun uğuldayan sesine,[k]
Ağzından çıkan sese dikkat edin.
3 Onu gökler altında her yere eriştirir,
Şimşeğini[a] de yerin dört bucağına salar.
4 Sonra bir gümbürtü kopar;
Muhteşem[b] sesiyle O gürler,[c]
Sesini duyurunca şimşekleri alıkoymaz.[ç]
5 Tanrı şaşılacak bir sesle gürler,[d]
Bilemeyeceğimiz büyük işler yapar.[e]
6 Kara seslenir, 'Yere yağ!' der;[f]
Yağmura ve sağanağa da.[g]
7 Ölümlü insan O'nun işlerini tanısın diye,
Âdemoğlunun elini kolunu bağlar.
8 Yaban hayvanları kovuklara girer,
İnlerinde otururlar.[h]
9 Fırtına arka odadan[ı] kopup gelir,
Kuzey rüzgârları soğuk getirir.[i]
10 Tanrı'nın soluğuyla buz olur,[j]
Onunla geniş sular sınırlanır.[k]
11 Evet, bulutlara nem yükler;
Şimşeğiyle[l] bulut kümelerini dağıtır,
12 Nereye emrederse[m] gidip görevlerini yapsınlar diye,
Yerin toprağı üstünde onları dilediği yöne çevirir.
13 Onları, cezalandırmak[n] için de kullanır, toprağı sulamak[o] için de;
Vefalı sevgisini göstermek[ö] için de.
14 Kulak ver Eyüp;
Dur da, Tanrı'nın şaşılacak işlerine dikkat et.[p]
15 Bulutlarına ne zaman iş buyurduğunu,[r]

BÖLÜM 36

a Çk 20:18
b Me 145:3
Me 148:13
Vh 10:6
Vh 15:3
c Me 90:2
Me 102:27
1Ti 1:17
İb 1:12
ç Ba 2:6
Ams 5:8
d Tkr 32:2
Öz 3:20
İş 55:10
Yr 14:22
e 2Sa 22:12
f Ey 37:3
Mt 24:27
g Çk 9:23
Yş 10:11
Ey 37:13
Ey 38:23
h Elç 14:17
ı 2Sa 22:15
Me 18:14
Me 144:6
i 1Kr 18:41

BÖLÜM 37

j 1Sa 28:5
k Ey 38:1

2. Sütun

a Ey 37:11
Me 97:4
Lu 17:24
b Me 148:13
c Ey 40:9
Me 29:3
ç Me 68:33
d 2Sa 22:14
e Vz 3:11
Vh 15:3
f Me 147:16
İş 55:10
g Ams 9:6
h Me 104:22
ı Me 104:3
i Öz 25:23
j Ey 38:29
Me 147:16
k Ey 26:8
Ey 28:25
Ey 38:30
l Ey 37:3
m Me 148:8
n Çk 9:23
1Sa 12:18
Ey 36:31
o Ey 38:27
ö 1Kr 18:45
Yk 5:18
p Me 111:2
Me 145:5
r Ey 38:4

Şimşeğini ne zaman çaktırdığını biliyor musun?

16 Bulutlar nasıl dengede durur bilir misin?[a]
Bilgisi mükemmel olanın şaşılacak işlerine ne dersin?[b]

17 Yeryüzü güneyden başlayarak sessizliğe gömüldüğünde,
Giysilerin seni yakmaz mı?[c]

18 Sert madenden dökme ayna döver gibi
Gökyüzünü O'nunla birlikte yayabilir misin?[ç]

19 O'na ne diyeceğimizi bize bildir;
Karanlıktayız, söyleyecek söz bulamıyoruz.

20 O'na, ben konuşmak istiyorum, denir mi?
Sözlerim O'na iletilecek diyebilen biri var mı?[d]

21 İnsanlar şimdi ışığı göremiyor;
Rüzgâr esip gökyüzünü temizlediğinde
Gökte pırıl pırıl parlayan ışığı.

22 Kuzeyden altın parıltısı geliyor.
Tanrı'nın görkemi[e] korku uyandırıyor.

23 Mutlak Gücün Sahibidir O; bizler O'nu keşfedemeyiz;[f]
Gücü çok yücedir,[g]
Adaleti[h] ve doğru işleri[ı] hafife almaz.[i]

24 Bu yüzden insanlar O'ndan korksun;[j]
Akıllı geçinenleri dikkate almadığını bilsinler."[k]

BÖLÜM 37

a Ey 36:29
b Ey 36:4
Me 18:30
Me 104:24
c Lu 12:55
ç İş 44:24
d Ro 11:34
e 1Ta 16:27
1Ta 29:11
Me 8:1
f Me 145:3
Vz 3:11
Ro 11:33
g 1Ta 29:11
Ey 36:22
İş 40:26
h Tkr 32:4
Me 33:5
Me 37:28
ı Me 11:7
Me 71:19
i Elç 10:35
j Me 33:8
Öz 1:7
Mt 10:28
k Öz 3:7
Mt 11:25
Ro 11:20
Ro 12:16
1Ko 1:26

2. Sütun

BÖLÜM 38

a Çk 19:16
1Kr 19:11
b Ey 42:3
1Ti 1:7
c Ey 40:7
ç Ba 1:1
Ne 9:6
Me 104:5
Me 136:6
Öz 8:29
İb 1:10
d Me 104:5
e Vh 22:16
f Ba 6:2
1Kr 22:19
Ey 1:6
Ey 2:1
Me 89:6
Me 104:4
g Me 33:7
Öz 8:29
Elç 4:24
h Ba 1:9
Yr 5:22
ı Öz 8:29
i Me 89:9
j Ba 1:5
Me 74:16
Me 148:5

38 Ve Yehova kasırganın içinden[a] Eyüp'e cevap verdi:

2 "Bilgisizce konuşarak
Amacıma gölge düşüren bu adam kim?[b]

3 Haydi dola kuşağını beline, erkek gibi;
Sana sorayım da Bana anlat.[c]

4 Ben dünyanın temelini atarken[ç] sen neredeydin?
Anlat, eğer sende anlayış varsa.

5 Biliyorsan söyle; onun ölçülerini kim belirledi,
Ölçü ipini üzerine kim çekti?

6 Kaidesi[d] neyin içine gömüldü,
Ya da köşe taşını kim koydu,

7 Sabah yıldızları[e] hep birlikte sevinç çığlıkları atarken,
Tüm Tanrı oğulları[f] coşkuyla haykırırken?

8 Denizin önünü kapı kanatlarıyla kim kesti,[g]
Ana rahminden ilk fışkırdığı zaman?

9 Ben ona bulutu giysi,
Koyu karanlığı kundak yaptığım zaman?

10 Buyruğumla sınırlarını belirleyip
Kapılarını ve sürgüsünü koyduğum,[h]

11 'Buraya kadar gel, ama öteye geçme;[ı]
Mağrur dalgaların burada son bulsun'[i] dediğim zaman?

12 Sen ömründe sabaha emrettin mi?[j]
Şafağa yerini öğrettin mi,

13 Dünyanın uçlarını tutsun da,
Kötüleri oradan silkip atsın diye?[a]
14 Yeryüzünün çehresini mühür basılan kil[b] gibi değiştirir,
Her şey giyinip bezenmiş gibi yerinde durur.
15 Kötüler ışıklarından yoksun bırakılır,[c]
Kalkan elleri kırılır.[ç]
16 Sen hiç denizin kaynaklarına ulaştın mı,
Enginin derinliklerini[d] araştırarak orada dolaştın mı?[e]
17 Ölümün kapıları[f] sana gösterildi mi?
Ölüm karanlığının[g] kapılarını görebildin mi?
18 Dünyanın genişliğine akıl erdirdin mi?[h]
Bütün bunları biliyorsan, Bana anlat.
19 Peki, nerede ışığın mekânına giden yol?[ı]
Ya karanlık, onun yeri neresi?
20 Onları alıp sınırına dek götürebilir misin
Ve evlerinin yolunu çıkarabilir misin?
21 O zaman mı doğdun da bunları biliyorsun,[i]
O kadar çok gün mü yaşadın?
22 Hiç karın ambarlarına[j] girdin mi,
Dolunun ambarlarını[k] gördün mü?
23 Ben onları sıkıntı vakti için,
Kavga ve savaş günü için saklıyorum.[l]

BÖLÜM 38

a Ey 24:15
1Se 5:7
b Yr 18:6
c Çk 10:21
Ey 33:30
ç Me 10:15
Yr 48:25
He 30:22
d Ba 1:2
e Me 77:19
f Me 9:13
Me 107:18
Mt 16:18
Vh 1:18
g Ey 10:21
h Me 74:17
Me 89:11
ı İş 45:7
i Ey 38:12
j Ey 6:16
Ey 37:6
k Yş 10:11
İş 30:30
l Çk 9:24
He 13:13

2. Sütun

a Me 78:26
Me 135:7
b Ey 28:26
c Me 104:13
Me 107:35
ç 2Sa 23:4
Me 147:8
İb 6:7
d 1Sa 12:18
İş 30:23
Yr 5:24
e Ba 27:28
f Me 147:16
g Ey 37:10
h Ams 5:8
ı Öz 3:19
Yr 31:35
Yr 33:25

24 Peki, nerede ışığın yayıldığı yol?
Ya doğu rüzgârının[a] yeryüzüne dağıldığı yol nerede?
25 Kim yağmur suları için kanalı,
Fırtına bulutları için yolu açtı,[b]
26 İnsanın yaşamadığı topraklara,
Âdemoğlunun bulunmadığı çöllere yağsın,[c]
27 Fırtınanın kasıp kavurduğu ıssız yerleri doyursun,
Ot bitirip yeşertsin diye?[ç]
28 Yağmurun babası[d] var mı,
Çiy damlalarını kim var etti?[e]
29 Buz kimin rahminden çıkıyor,
Göğün kırağısını[f] kim doğuruyor?
30 Taş gibi olup gizlenir sular,
Yüzü katılaşır[g] derin suların.
31 Kima takımyıldızını sıkıca bağlayabilir misin?
Kesil takımyıldızının bağlarını çözebilir misin?*[h]
32 Mazzarot* takımyıldızını vaktinde çıkarabilir misin?
Oğullarıyla birlikte Ayiş# takımyıldızına yol gösterebilir misin?
33 Göklerin yasalarını[ı] bilir misin,
Ya da onların hükmünü yeryüzüne geçirebilir misin?

Ey 38:31* 9:9'daki dipnota bakın. **32*** Hangi takımyıldız olduğu kesin olarak bilinmemektedir. **32#** 9:9'daki dipnota bakın.

34 Sesini buluta eriştirebilir misin ki,
Boşalan sular senin üzerini kaplasın?[a]
35 Yıldırımları gönderebilir misin ki,
Gitsinler, sonra da sana 'Buradayız!' desinler?
36 Bulut katmanlarına hikmeti[b] kim koydu,
Gök olaylarındaki anlayış[c] kimin?
37 Kim bulutları hikmetiyle tam olarak sayabilir,
Ya göğün küpleri, kim onları boşaltabilir?[ç]
38 Toprak erimiş maden gibi akarken,
Çamur topakları birbirine yapışırken?
39 Aslana avını sen yakalayabilir misin,
Genç aslanların aç karnını doyurabilir misin,[d]
40 Gizli yerlerine sindiklerinde,[e]
Çalılıklarda pusuya yattıklarında?
41 Ya kuzguna yiyeceğini kim hazırlıyor,[f]
Yavruları Tanrı'ya feryat ederken,
Yiyecek bulamadıklarından dolaşıp dururlarken?"

BÖLÜM 38

a Zk 10:1

b Yr 10:12

c Me 136:5
Öz 3:20

ç Yr 10:13

d Me 104:21
Me 145:15
Na 2:12

e Ağ 3:10

f Me 104:27
Me 147:9
Mt 6:26
Lu 12:24

BÖLÜM 39

39 "Sarp kayalıklarda dolaşan dağ keçilerinin yavrulama vaktini biliyor musun?[g]
Geyikleri sancılar içinde doğururken[h] hiç gözledin mi?
2 Doldurdukları ayları hesaplayabilir misin,
Doğuracakları vakti bilir misin?
3 Yere çöküp yavrularını doğururlar,
Sancılarından kurtulurlar.
4 Yavrular gürbüzleşir, kırlarda büyürler;
Sonra uzaklara gider ve analarına dönmezler.
5 Kim zebrayı[a] özgür bıraktı,
Yaban eşeğinin bağlarını kim çözdü?
6 Ben ona yurt olarak bozkırı,
Barınak olarak tuz diyarını[b] vermedim mi?
7 Şehrin kargaşasına güler geçer o;
İz sürenin sesini duymaz bile.[c]
8 Otlak arayarak dağları dolaşır,[ç]
Her yeşil bitkinin[d] peşine düşer.
9 Yaban sığırı sana hizmet eder mi,[e]
Senin yemliğinin yanında geceler mi?
10 Onu bağlayıp saban yarıklarında dolaştırabilir misin?
Ovalarda peşin sıra tırmık çeker mi?[f]
11 Büyük gücüne bel bağlayıp
Zahmetli işini ona bırakabilir misin?
12 Ekinini sana getireceğine,
Harman yerine toplayacağına güvenebilir misin?
13 Devekuşu sevinçle kanat çırpar mı,
Onda leyleğin[g] telek ve tüyleri var mı?
14 Yumurtalarını yere bırakır,
Toprağa gömerek sıcak tutar;

g Me 104:17
Zk 5:9

h Me 29:9

2. Sütun

a Ey 24:5
Me 104:11

b Tkr 29:23
Yr 17:6

c Ey 3:18

ç Ey 40:20

d Ba 1:30
Ey 40:15

e Sy 23:22
Tkr 33:17
Me 29:6

f İş 28:24

15 Onların ayak altında ezilebileceğini,
Yaban hayvanları tarafından çiğnenebileceğini unutur.
16 Yavrularına acımasızca davranır; kendisinin değillermiş gibi,[a]
Onlar için kaygılanmadığından zahmeti boşa gider.
17 Çünkü Tanrı ona hikmeti unutturmuştur,
Anlayıştan pay vermemiştir.[b]
18 Fakat kanat çırparken ayakları yerden kesildiğinde,
Ata ve binicisine güler.
19 Sen misin ata gücünü veren,[c]
Dalgalanan yeleyi boynuna giydiren?
20 Onu çekirge gibi sıçratan?
O at ki, gururla burnundan soluması dehşetlidir.[ç]
21 Toynaklarıyla ovayı eşeler,[d]
tüm gücüyle sıçrar,
Silahlıların üzerine yürür.[e]
22 Dehşete güler geçer, yılmaz;[f]
Kılıcı görünce dönüp kaçmaz.
23 Mızrağın ve kargının ucu,
Ok kılıfı, üzerinde takırdar.
24 Yeri inleterek heyecanla yutar mesafeleri,
Boru sesini duyunca kulaklarına inanamaz.
25 Boru öter ötmez "He-hey!" diye kişnemeye başlar,
Savaşın kokusunu uzaktan duyar,
Komutanların gürlemesini ve savaş çığlıklarını da.[g]
26 Doğan senin aklına mı borçlu havada süzülüşünü,
Güney rüzgârına kanat açışını?
27 Kartal[a] senin emrinle mi yükseklere uçuyor,
Yuvasını yükseklerde kuruyor,[b]
28 Sarp kayalıklarda tünüyor,
Sivri kayaların ucunda, erişilmez yerlerde geceliyor?
29 Yiyeceğini oradan araştırıyor,[c]
Gözleriyle çok uzakları tarıyor.
30 Yavruları yudum yudum kan içiyor;
Leş neredeyse o da orada."[ç]

40 Ve Yehova Eyüp'e şöyle dedi:
2 "İnsan Mutlak Gücün Sahibinde kusur bulup O'nunla çekişebilir mi?[d]
Tanrı'yı eleştiren buna cevap versin."[e]
3 Eyüp de Yehova'ya şöyle karşılık verdi:
4 "Evet, ben bir hiçim.[f]
Sana ne cevap vereyim?
Elimi ağzıma kapadım.[g]
5 Bir kez konuştum, bir daha cevap vermem;
İkinci kez de söylediklerime bir söz daha eklemem."
6 Yehova kasırganın içinden[h] Eyüp'e şöyle dedi:
7 "Haydi dola kuşağını beline, erkek gibi;[ı]
Sana sorayım da Bana anlat.[i]
8 Adaletime gölge mi düşüreceksin?
Haklı çıkmak için[j] Beni kötülemeye mi kalkıyorsun?

BÖLÜM 39
a Ağ 4:3
b Ey 35:11
c Me 147:10
İş 31:1
ç Yr 8:16
d Hk 5:22
Me 32:9
Yr 47:3
Hb 1:8
e Öz 21:31
Yr 46:9
f İş 5:28
Yr 8:6
g Yr 46:4
Ams 1:14

2. Sütun
a Öz 23:5
İş 40:31
b Yr 49:16
Ob 4
c Ey 9:26
Yr 49:22
ç Mt 24:28

BÖLÜM 40
d Ey 21:15
Ey 33:13
İş 45:9
Vh 4:8
e Ey 13:3
Ey 23:4
Ey 31:35
Ro 9:19
f Ezr 9:6
Ey 42:6
Me 51:4
g Hk 18:19
Ey 29:9
Me 39:9
Öz 30:32
h Ey 38:1
ı Ey 38:3
i Ey 42:4
j Me 51:4
Ro 3:4

9 Senin kolun Tanrı'nınki gibi güçlü mü?[a]
Sesin O'nunki gibi gürleyebilir mi?[b]
10 Haydi, haşmet[c] ve yücelikle[c] donat kendini;
İtibar[d] ve görkem[e] seni sarsın.
11 Öfkeden ateş püskür,[f]
Tüm kibirlileri gör, aşağıla onları.
12 Tüm kibirlileri gör de gururlarını kır,[g]
Kötüleri oldukları yerde ez.
13 Hepsini birden toprağa göm,[h]
Gizli yerde yüzlerini sar.
14 O zaman Ben de seni överim,
Sağ elinle kendini kurtarabilirsin derim.
15 Suaygırına* bak; senin gibi onu da Ben yarattım.
Tıpkı boğa gibi yeşil ot yer.[ı]
16 Kuvveti sağrısında,
Muazzam gücü[i] karın kaslarındadır.
17 Kuyruğunu sedir ağacı gibi eğer;
Uyluk lifleri* sımsıkı örülüdür.
18 Kemikleri bakır borulardır;
Güçlü kemikleri de dövme demirden çubuklar.
19 Tanrı'nın eserleri arasında ilk sırada yer alır;
Yalnızca Yaratıcısı[j] kılıçla üzerine gidebilir.
20 Dağlar onun için ürün verir,[k]
Ve tüm yaban hayvanları oralarda oynaşır.
21 Dikenli hünnap ağaçlarının altında,
Kamışlıkların[a] kuytularında ve bataklıklarda[b] serilip yatar.
22 Hünnap ağaçları onu gölgeler,
Vadideki kavaklar onu çevreler.
23 Nehir suları azgınlaşsa da, korkup kaçmaz,
Ürdün Irmağı[c] kabarıp yüzüne çarpsa da kendinden emindir.
24 Gözleri açıkken kim onu tutabilir?
Kim kancayla burnunu delebilir?"

41 "Timsahı*[ç] oltayla çekebilir misin,
Dilini urganla zaptedebilir misin?
2 Burun deliklerine sazdan ip geçirebilir misin,[d]
Çenesini kancayla delebilir misin?
3 Sana yalvarıp yakarır mı,
Tatlı sözler söyler mi?
4 Daimi kölen olmak üzere
Seninle anlaşmaya varır mı?
5 Kızların eğlensin diye onu bağlar,
Kuşla oynar gibi onunla oynar mısın?
6 Ortaklar onu takas malı yapar mı,
Tüccarlar arasında bölüştürür mü?
7 Derisini zıpkınlarla,[e]
Başını balıkçı mızraklarıyla doldurur musun?
8 Hele elini bir sür de gör;

BÖLÜM 40
a Çk 15:6; Me 89:13; 1Ko 10:22
b Ey 37:4; Me 29:3
c İş 2:10; İş 24:14
ç Me 83:18
d 1Ta 16:27; Me 8:1
e Me 104:1
f Me 78:49; Me 90:11; Yr 30:23
g 2Sa 22:28; Me 18:27; Öz 15:25; İş 2:11; Da 4:37
h Me 49:14; Me 55:15
ı Ba 1:30; Me 104:14
i İş 40:26
j Me 104:24
k Me 104:14

2. Sütun
a Me 68:30; İş 19:6
b Ey 8:11
c Yş 3:15

BÖLÜM 41
ç Ey 3:8; Me 104:26
d İş 37:29
e Ey 41:26

Ey 40:15* İbranice *behemot*. 17* Ya da "kirişleri"

Ey 41:1* İbranice *levyatan*.

Öyle bir kıyamet kopar ki
unutamazsın. Ve bir
daha asla yapmazsın.
9 Evet, bunu uman hayal kırıklığına uğrar;
Onu görür görmez kaçar gider.
10 Onu uyandıracak yürek kimsede yoktur.
Peki ya Benim karşımda kim durabilir?[a]
11 Kim Bana bir şey verdi ki, ona borçlu olayım?[b]
Gökler altındaki her şey Benimdir.[c]
12 Onun vücudunun kısımlarından,
Muazzam gücünden, biçimli yapısından söz etmeden geçmeyeceğim.
13 Giysisinin önünü kim açabilir?
İki çenesinin arasına kim girebilir?
14 Ağzının kapı kanatlarını kim aralayabilir?
Çepçevre dişleri korkunçtur.
15 Sıra sıra pulları onun gururudur,
Sımsıkı mühürlenmiş gibidirler.
16 Birbirlerine öyle kenetlenmişlerdir ki,
Hava bile sızmaz aralarından.
17 Biri diğerine yapışmıştır;
Birbirlerini sımsıkı kavrar ve ayrılmazlar.
18 Aksırdığında ışık çakar,
Gözleri tan ışığı gibidir.
19 Ağzından şimşekler çıkar,
Etrafa kıvılcımlar saçılır.

BÖLÜM 41

a 2Ta 20:6 Da 4:35 Elç 11:17 Ro 9:19

b Ro 11:35

c Çk 19:5 Tkr 10:14 Me 24:1 Me 50:12 1Ko 10:26

2. Sütun

a Ey 41:9

b Ey 41:7

c Yş 17:16

ç Hk 20:16 2Ta 26:14

d Öz 25:18 He 9:2

e İş 41:15

20 Burnundan duman püskürür,
Sazlarla tutuşturulmuş fırından çıkar gibi.
21 Soluğu* korları alevlendirir,
Ağzından ateş çıkar.
22 Güç, boynunda yatar,
Dehşet, önünden sıçrayarak gider.
23 Derisinin katmanları yapışıktır;
Döküm gibidirler, kımıldamazlar.
24 Yüreği kalıba dökülmüş gibi, taş gibidir,
Değirmenin alt taşına benzer.
25 Doğrulduğunda güçlülerin bile ödü kopar,[a]
Dehşetinden afallayıp kalırlar.
26 Karşısına dikilmek için ne kılıç yeter,
Ne mızrak, ne kargı, ne de okun sivri ucu.[b]
27 Demir[c] onun için saman gibidir,
Bakır da çürük odun gibi.
28 Ok onu kaçırmaz;
Sapan taşları[ç] anız gibi gelir.
29 Topuz da onun gözünde kamış gibidir,[d]
Kargının takırtısına güler geçer.
30 Karnının altı keskin çömlek parçaları gibidir,
Çamurun üzerine harmandaki döven[e] gibi uzanır.
31 Derinlikleri kazan gibi kaynatır,
Suları merhem kazanına döndürür.

Ey 41:21* Sözcük anlamıyla "canı"; Ek 3'e bakın.

32 Parlak bir iz bırakır ardında,
Derin sular ak saçlı görünür.
33 Toprak üzerinde benzeri yoktur,
Yaratılıştan korkusuzdur.
34 Her şeye tepeden bakar.
Tüm azametli hayvanların kralı odur.”

42 Buna karşılık Eyüp Yehova’ya şöyle dedi:
2 “Anladım ki Sen her şeyi yapabilirsin,[a]
Gerçekleştiremeyeceğin bir düşünce yoktur.[b]
3 Sen dedin ki, ‘Amacıma bilgisizce gölge düşüren bu adam kim?’[c]
Evet, ben konuştum, ama anlamadan;
Beni aşan, bilmediğim şeyler hakkında konuştum.[ç]
4 Sen, ‘Lütfen dinle de Ben konuşayım.
Sana sorayım da Bana anlat’[d] dedin.
5 Senin hakkında kulaktan bilgim vardı,
Şimdiyse Seni kendi gözlerimle görüyorum.
6 Bu yüzden sözlerimi geri alıyor,
Kül ve toprak içinde tövbe ediyorum.”[e]

7 Yehova Eyüp’e bunları dedikten sonra Temanlı Elifaz’a seslendi. Yehova,

“Sana ve iki arkadaşına[f] karşı öfkem büyük” dedi; “Siz kulum Eyüp gibi Benim hakkımda doğruyu söylemediniz.”[g] 8 Şimdi yedi boğa ve yedi koç[h] alıp kulum Eyüp’e gidin;[ı] onları kendiniz için yakılan kurban olarak sunun; kulum Eyüp de sizin için dua etsin.[a] Utanç verici akılsızlığınızı cezalandırmamak için yalnızca onun duasını kabul ederim, çünkü siz kulum Eyüp gibi Benim hakkımda doğruyu söylemediniz.”[b]

9 Bunun üzerine, Temanlı Elifaz, Şuahoğlu Bildad ve Naamalı Tsofar gidip Yehova’nın kendilerine söylediği gibi yaptılar; Yehova da Eyüp’ün duasını kabul etti.

10 Eyüp arkadaşları için dua ettikten sonra[c] Yehova onu içine düştüğü sıkıntıdan kurtardı.[ç] Yehova Eyüp’e daha önce sahip olduğu her şeyi, hem de iki katıyla verdi.[d] 11 Erkek ve kız kardeşlerinin, eski tanıdıklarının hepsi yanına geliyor,[e] evinde onunla birlikte ekmek yiyordu.[f] Yehova’nın onun başına gelmesine izin verdiği tüm felaketten ötürü acısını paylaşıp Eyüp’ü teselli ediyorlardı. Her biri ona bir parça gümüş, bir de altın halka veriyordu.

12 Yehova Eyüp’e ömrünün sonraki yıllarında eskisinden[g] çok daha fazla bereket verdi.[h] Eyüp’ün on dört bin koyunu, altı bin devesi, bin çift sığırı ve bin dişi eşeği oldu. 13 Yedi oğlu, üç de kızı oldu.[ı] 14 İlkinin adını Yemima, ikincisinin adını Ketsiya, üçüncüsünün adını da Keren-happuk koydu. 15 Tüm memlekette Eyüp’ün kızları kadar güzeli yoktu, babaları onlara erkek kardeşleriyle birlikte miras verdi.[i]

16 Eyüp bundan sonra yüz kırk yıl daha yaşadı,[j] oğullarını ve torunlarını gördü,[k] hem de dört nesil. 17 Ve sonunda Eyüp yaşlı ve hayata doymuş bir adam olarak öldü.[l]

BÖLÜM 42

a Ba 18:14
İş 43:13
Yr 32:17
Mr 10:27
Lu 18:27
b Me 135:6
İş 55:11
c Ey 38:2
ç Me 40:5
Me 131:1
Me 139:6
d Ey 38:3
Ey 40:7
e Ezr 9:6
Ey 40:4
Me 51:17
f Ey 2:11
g Ey 11:6
Ey 15:15
Ey 22:2
h Sy 23:1
ı Mt 5:24

2. Sütun

a Ba 20:17
Yk 5:15
b Ey 42:7
Öz 6:17
c Mt 6:14
ç Ey 2:6
Yk 5:11
d Ba 32:10
1Sa 2:7
2Ta 25:9
Öz 22:4
İş 61:7
e Ey 19:13
f Öz 24:29
Ro 12:15
g Ey 1:3
Vz 7:8
h Öz 3:33
Öz 10:22
İb 11:6
Yk 5:11
ı Ey 1:2
i Yş 15:19
j Öz 3:16
k Me 128:6
l Ba 25:8

MEZMURLAR

BİRİNCİ KİTAP
(Mezmur 1-41)

1 Ne mutludur[a] o insan ki, kötülerin öğüdünü rehber almamış,[b]
Günahkârların yolunda durmamış,[c]
Ve alaycıların arasında oturmamıştır.[ç]
2 Zevki Yehova'nın kanununda bulur,[d]
O'nun kanununu gece gündüz, üzerinde düşünerek okur.[e]
3 O, akarsular kenarına dikilmiş ağaç gibi olacak;[f]
Meyvesini mevsiminde verecek,[g]
Yaprağı solup gitmeyecek,[h]
Ve her işinde başarılı olacak.[ı]
4 Oysa kötüler böyle değildir,
Onlar rüzgârın savurup götürdüğü saman gibidir.[i]
5 Bu yüzden kötüler hüküm zamanında ayakta kalamayacak,[j]
Günahkârlar, doğru insanların topluluğunda bulunmayacak.[k]
6 Çünkü Yehova doğruların yolunu iyi bilir,[l]
Kötülerin tuttuğu yol ise silinip gidecektir.[m]

2 Neden milletler kargaşa içinde[n]
Ve neden halklar boş yere fısıldaşıyor?[o]
2 Yeryüzünün kralları yerlerini alıyor,[ö]
Yöneticileri bir araya toplanıyor,[p]
Yehova'ya karşı,[a] mesihine[b] karşı birlik oluyorlar.
3 "Onların bağlarını koparıp atalım,[c]
İplerini üzerimizden sıyıralım!" diyorlar.[ç]
4 Fakat, göklerde oturan[d] gülecek;
Evet, Yehova onlarla eğlenecek.[e]
5 O zaman onlara öfkeyle gürleyecek,[f]
Kızgınlığı onları kargaşaya düşürecek.[g]
6 "Evet, kralımı kutsal dağım[h] Sion'a[ı] koyan,[i]
Onu oraya yerleştiren Benim" diyecek.
7 Yehova'nın buyruğunu dinleyin;
O bana, "Sen Benim oğlumsun"[i] dedi.
"Ben bugün senin Baban oldum.[k]
8 Milletleri iste Benden,[l] sana miras olarak vereyim[m]
Ve yeryüzü bir uçtan öbür uca mülkün olsun.[n]
9 Onları demir asayla kıracaksın,[o]
Çömlekçi kabı gibi parçalayacaksın."[ö]
10 Ve şimdi ey krallar, gelin de gerçekleri anlayın;

MEZM. 1

a Me 112:1; Mt 5:3
b 2Ta 22:3; Ey 21:16; Me 64:2; Mt 26:4; Elç 9:23
c Öz 4:14
ç Me 26:4; Me 69:12; Öz 22:10; 2Pe 3:3
d Me 19:7; Me 40:8; Ro 7:22; Yk 1:25
e Yş 1:8; Me 35:28; Me 119:97; 1Ti 4:15
f İş 44:4; İş 61:3; Yr 17:8
g Mt 21:43; Flp 4:17; Vh 22:2
h İş 27:11
ı Ba 39:3; 1Ta 22:13
i Ey 21:18; Me 35:5; İş 17:13; Mt 3:12
j Me 5:5; Yhd 15
k Ml 3:18; Mt 13:49; Mt 25:41
l Ey 23:10; Me 37:18; Yr 12:3; 2Ti 2:19; 1Pe 3:12
m Öz 14:12

MEZM. 2

n Me 46:6; Mt 24:7; Elç 4:25
o Me 33:10; İş 40:15; İş 60:2
ö Me 48:4; Lu 13:31; Lu 23:11; Vh 19:19
p Mt 27:1; Mr 3:6

2. Sütun

a Me 83:5; Yhn 5:23; Yhn 15:24
b Me 45:7; Me 89:20; İş 61:1; Elç 4:27; **c** Lu 19:14; **ç** Yr 5:5; **d** Me 11:4; Me 68:33; **e** Me 37:13; Me 59:8; **f** Me 90:11; Yr 25:31; Na 1:6; **g** İb 3:16; **h** İş 27:13; **ı** 2Sa 5:7; İb 12:22; Vh 14:1; **i** Me 45:6; He 17:22; He 21:27; Da 7:14; Yhn 1:49; Vh 19:16; **j** 2Sa 7:14; Mt 3:17; Ro 1:4; İb 1:5; İb 5:5; **k** Me 89:27; Mr 1:11; Yhn 1:14; Elç 13:33; **l** Mt 28:18; **m** Me 22:27; Me 110:2; Mt 25:32; **n** Me 72:8; İb 1:2; Vh 11:15; **o** Vh 2:27; Vh 12:5; Vh 19:15; **ö** Da 2:44.

Ey yeryüzünün hâkimleri,
bundan bir ders çıkarın,[a]
11 Yehova'ya korkuyla kulluk
edin,[b]
O'nun önünde titreyin ve
sevinin.[c]
12 Oğlu öpün[ç] ki Tanrı hiddetlenmesin,
Siz de tuttuğunuz yolda yok
olup gitmeyin;[d]
Çünkü O'nun öfkesi ansızın
parlar.[e]
Ne mutludur O'na sığınanlar![f]

Davut'un, oğlu Abşalom'dan kaçtığı sırada yazdığı mezmur.[g]

3 Ah Yehova, düşmanlarım neden bu kadar çoğaldı?[h]
Neden bunca kişi bana karşı ayaklandı?[ı]
2 Benim için diyorlar ki,
"Tanrı onu kurtarmaz."[i]
(*Selah*)*
3 Yine de ey Yehova, Sen etrafımda kalkansın,[j]
Onurum[k] Sensin, başımı dik tutansın.[l]
4 Ben Yehova'ya seslenirim,
Kutsal dağından bana cevap verir.[m] (*Selah*)
5 Ben yatıp uykuya dalacağım;
Desteğim Yehova'dır, mutlaka uyanacağım.[n]
6 On binler kuşatsa da dört yanımı,
Onlardan korkmayacağım.[o]
7 Kalk[o] ey Yehova! Kurtar beni[p]
Ey Tanrım![r]
Sen düşmanlarımın çenesine vurursun,[s]
Kötülerin dişlerini kırarsın![a]
8 Yehova, kurtuluş Senden gelir.[b]
Bereketin halkının üzerindedir.[c] (*Selah*)

Başmüzisyene, telli sazlar[ç] için, Davut'un mezmuru.

4 Ey adil Tanrım,[d] seslendiğimde cevap ver.
Sıkıntı içindeyken Sen beni feraha çıkarırsın.
Bana lütfet[e] ve duamı işit.
2 Siz insanoğulları, daha ne kadar onurumu[f] kıracaksınız,
Boş şeyleri daha ne kadar seveceksiniz,
Daha ne kadar yalan peşinde koşacaksınız? (*Selah*)
3 Bilin ki Yehova vefalı kulunu ayrı tutar;[g]
Seslendiğimde Yehova feryadımı duyar.[h]
4 Öfkelenseniz de günah işlemeyin;[ı]
Yatağınızda, yüreğinizdekileri tartın[i] ve sessiz kalın. (*Selah*)
5 Doğruluğa yaraşan kurbanlar sunun[j]
Ve Yehova'ya güvenin.[k]
6 Birçokları "Kim bize iyi günler gösterecek?" der.
Ey Yehova, bize lütfet, yüzünün ışığını göster.[l]
7 Öyle bir sevinç verirsin ki yüreğime,[m]
Bereketli tahıl ve yeni

MEZM. 2
a Me 72:1 Me 82:2
b Me 19:9 Öz 28:14 Flp 2:12 İb 12:28
c Me 95:1 Me 99:1 Me 119:120
ç Ba 49:10 Lu 7:45 Flp 2:10
d Me 1:6 Yhn 3:36 Yhn 14:6
e 2Se 1:9 Vh 6:16
f İş 11:10 İş 32:2 Ro 9:33

MEZM. 3
g 2Sa 15:14
h 2Sa 15:12 2Sa 16:15
ı 2Sa 12:11
i 2Sa 16:8 Me 22:7 Mt 27:43
j Ba 15:1 Tkr 33:29
k İş 45:25 Yhn 1:14
l Ba 40:13 Me 27:6
m 2Sa 15:25 1Kr 8:30 1Kr 8:45 Me 2:6 İş 2:3
n Me 4:8 Me 127:2 Öz 3:24
o 2Kr 6:15 Me 27:3 Me 121:7 Ro 8:31
ö Me 10:12 İş 51:9
p Me 109:26 Mt 27:43 1Ti 4:10
r Me 35:23 Yhn 20:17
s Ey 16:10 Ey 29:17

2. Sütun
a Me 58:6 2Se 1:6
b Me 37:39 Öz 21:31 İş 43:11 Ho 13:4 Yun 2:9 Vh 19:1
c Me 29:11 Ef 1:3 İb 6:14

MEZM. 4
ç 1Ta 25:1; **d** Me 11:7; İş 45:24; Yr 23:6; **e** Me 9:13; **f** Me 3:3; **g** 1Sa 2:9; Öz 2:8; **h** Me 34:15; Me 55:16; **ı** Ef 4:26; **i** Me 63:6; **j** Tkr 33:19; Me 51:19; **k** Me 37:3; Me 62:8; Öz 3:5; 1Pe 4:19; **l** Sy 6:26; Me 80:7; Me 89:15; Me 119:135; Öz 16:15; 1Pe 3:12; **m** Ne 12:43; İş 9:3.

Me 3:2* Anlamı tam olarak bilinmeyen İbranice bir müzik terimi. "Ara" ya da "durak" anlamına geldiği düşünülüyor.

şarabın onlara verdiği sevinçten de öte.[a]

8 Ben huzur içinde yatar uyurum,[b]
Ey Yehova, yalnız Senin sayende güvende otururum.[c]

Başmüzisyene, Nehilot* için.
Davut'un mezmuru.

5 Sözlerime kulak ver[ç] ey Yehova;
Ne olur iç çekişimi anla.
2 Feryadımı iyi dinle,[d]
Ey Kralım,[e] Tanrım, Sanadır dualarım.[f]
3 Ey Yehova, sabahleyin sesimi işitirsin;[g]
Sana sabahleyin seslenir, kulak kesilip beklerim.[h]
4 Sen kötülükten zevk alan bir Tanrı değilsin;[ı]
Kötü kimse Senin yanında asla barınamaz.[i]
5 Böbürlenenler Senin gözünün önünde duramaz.[j]
Hainlik edenlerden nefret edersin;[k]
6 Ey Yehova, yalan söyleyenleri yok edersin.[l]
Eli kanlı[m] ve hilekâr[n] adamdan tiksinirsin.
7 Ben ise vefanın* büyüklüğünden ötürü[o]
Senin evine geleceğim,[ö]
Kutsal mabedine yönelip, önünde korkuyla eğileceğim.[p]
8 Ey Yehova, düşmanlarımın[r] karşısında bana doğruluğunla rehber ol;[s]
Senin yolunda tökezlemeden yürümeme yardım et.[a]
9 Onların ağzından çıkan söze güvenilmez;[b]
İçlerini fesat bürümüş.[c]
Boğazları açık bir mezar;[ç]
Dilleriyle yaltaklanıp dururlar.[d]
10 Sen onları suçlu çıkaracaksın Tanrım;[e]
Kendi kurdukları planlar onları mahvedecek.[f]
Suçlarının çokluğu yüzünden dağılıp gitsinler,[g]
Çünkü Sana isyan ettiler.[h]
11 Fakat Sana sığınanlar sevinecek;[ı]
Sevinç nidaları devirlerce sürecek.[i]
Çünkü Sen onlara kol kanat gereceksin,
İsmini sevenler Seninle sevinip coşacak.[j]
12 Ey Yehova, Sen doğru kişiye nimetler verirsin,[k]
Lütfun onu büyük bir kalkan[l] gibi kuşatır.[m]

Başmüzisyene; telli sazlar için, alt oktavdan.[n] Davut'un mezmuru.

6 Ey Yehova, beni öfkeyle düzeltme,[o]
Beni hiddetle yola getirme.[ö]
2 Bana lütfet ey Yehova, sararıp soluyorum.[p]
Kemiklerim sızlıyor ey Yehova, şifa ver bana.[r]
3 Evet, canım dehşet içinde;[s]

Mezmur 4
a Yr 48:33
b Me 3:5
Öz 3:24
c Le 25:18
Tkr 12:10
He 34:25

Mezmur 5
ç Me 55:1
Me 65:2
1Pe 3:12
d Me 3:4
e Me 44:4
Me 74:12
Me 145:1
İş 33:22
f Me 65:2
Mt 6:9
g Me 55:17
Me 88:13
h Mr 1:35
ı Me 89:14
Öz 6:16
Hb 1:13
Yk 1:13
i Me 15:1
Me 140:13
Öz 12:19
Vh 21:3
j Me 1:5
1Ko 1:29
k Öz 16:6
Ho 9:15
Ml 2:16
Ro 12:9
İb 1:9
l Öz 6:19
Öy 20:19
Yhn 8:44
Kl 3:9
1Ti 3:11
Vh 21:8
Vh 22:15
m Ba 4:10
Ba 9:6
Me 55:23
İş 26:21
n Me 119:163
Öz 6:17
Öz 12:19
Ho 4:2
1Pe 3:10
o Me 51:1
Me 69:13
Yun 4:2
ö 1Sa 3:3
1Ta 16:1
Me 84:10
p 1Kr 8:29
Me 28:2
Me 138:2
r 1Sa 18:14
Me 27:11
Me 59:10
s Me 23:3
Me 25:5

2. Sütun
a Me 25:4
b Me 12:2
Me 52:2
c Me 58:2
Mi 6:12

Mezmur 6
ç Me 140:3; Ro 3:13; d Öz 29:5; 1Se 2:5; Yk 3:5; e Ro 3:19; f 2Sa 17:23; Me 7:15; g 2Sa 15:31; 2Se 1:6; h 1Sa 12:15; 1Sa 15:23; İş 1:20; İş 63:10; He 20:21; ı Me 40:16; i Me 35:27; j Me 34:3; Me 69:36; k Me 115:13; Öz 10:6; l Ba 15:1; Me 3:3; Me 84:11; m Me 32:10; **Mezmur 6** n 1Ta 15:21; Me 12:Üst; o Me 38:1; ö Yr 10:24; Yr 46:28; p Me 38:7; Me 41:4; 1Pe 1:24; r Me 103:3; Yr 17:14; Ho 6:1; s Me 31:9; Mt 26:38.

Me 5:Üst.* Anlamı tam olarak bilinmeyen İbranice sözcük. Nefesli bir sazın ya da makamın adı olabilir. **7*** İbranice *hesed*, sevgiden kaynaklanan iyiliği tanımlar.

Daha ne kadar bekleyeceksin ey Yehova?[a]
4 Ne olur dön[b] ey Yehova, kurtar canımı;[c]
Vefalı sevginden ötürü koru beni.[ç]
5 Çünkü ölüler Seni anamaz;[d]
Ölüler diyarında* Seni kim yüceltir?[e]
6 İç çekmekten bitkin düştüm;[f]
Bütün gece ağlamaktan sırılsıklam oldu yatağım,[g]
Sedirime sel gibi akıyor gözyaşlarım.[h]
7 Derdimden gözümün feri söndü,[ı]
Düşmanlarımdan ötürü gözümde nur kalmadı.[i]
8 Siz hainlik edenler gidin başımdan,[j]
Yehova ağlayışımı duyacak.[k]
9 Yehova lütuf dileğimi elbet işitecek;[l]
Yehova duamı kabul edecek.[m]
10 Bütün düşmanlarım utanca[n] ve dehşete boğulacak;
Utanç içinde ansızın[o] geri dönecekler.

Benyaminoğlu Kuş'un sözleri üzerine Davut'un Yehova'ya ağıtı.

7 Ey Yehova Tanrım,[ö] Sana sığınırım.[p]
Zulmedenlerden koru beni, kurtar;[r]
2 Beni* aslan gibi parçalamasınlar,[s]
Kurtarıcım yanımda yokken kapmasınlar.[ş]
3 Ey Yehova Tanrım, bir yanlış yaptıysam,[a]
Ellerimde bir haksızlık varsa,[b]
4 Beni ödüllendirene kötülükle karşılık verdiysem,[c]
Bana zarar veremeyen düşmanımı soyduysam,[ç]
5 Bir düşman canıma kastetsin,[d]
Beni* yakalasın, yere çalıp çiğnesin,
Onurumu ayaklar altına alsın. (*Selah*)
6 Hiddetle kalk ey Yehova,[e]
Bana öfke kusan düşmanlarımın karşısına çık,[f]
Benim için uyan;[g] çünkü bu adil hüküm senin kararın.[h]
7 Milletler toplanıp çevreni kuşatınca,
Sen yüce makamına çık, onlara karşılık ver.
8 Evet Yehova, halklara Sen hüküm verirsin.[ı]
Ey Yehova, doğruluğuma göre beni yargıla,[i]
Dürüstlüğüme*[j] göre hüküm ver bana.
9 Ne olur kötülerin kötülüğü son bulsun,[k]
Doğru insanı yurdunda kalıcı kıl.[l]
Adil[m] Tanrı yürekleri[n] ve gönülleri*[o] sınar.

MEZM. 6

a Me 13:1
b Me 90:13
c Me 17:13
Me 50:15
ç Me 119:88
Ağ 3:22
d Ba 3:19
Me 30:9
Me 88:10
Me 115:17
Vz 9:5
e Vz 9:10
İş 38:18
Yhn 11:13
f Me 69:3
g 2Sa 13:36
Ağ 1:16
Elç 21:13
2Ko 2:7
h Me 39:12
ı Ey 17:7
Me 31:9
i Me 88:9
j Me 119:115
Mt 7:23
k Me 3:4
Me 145:18
İş 30:19
İb 5:7
l Me 31:22
Me 40:1
Yun 2:2
m Me 116:1
n Me 40:14
Me 109:29
Yr 20:11
o Öz 29:1

MEZM. 7

ö Me 3:7
Me 35:23
p Me 18:2
Öz 18:10
r Me 31:15
Yr 15:15
Ro 8:37
2Ko 4:9
2Pe 2:9
s Me 10:9
Me 17:12
1Pe 5:8
ş Hk 18:28
Me 50:22

2. Sütun

a Yş 22:22
2Sa 16:8
b 1Sa 24:11
c 1Sa 24:17
Öz 17:13
ç 1Sa 19:4
1Sa 24:7
1Sa 26:9
d Elç 25:11
e Me 3:7
Me 68:1
Me 90:11
f Me 35:1
Me 94:2
İş 33:10
g Me 44:23
Me 73:20
İş 51:9

h Me 76:9; Me 103:6; **ı** Ba 18:25; Me 9:8; **i** Me 18:20; Me 35:24; **j** Ey 27:5; Me 26:11; Me 41:12; Me 78:72; Öz 19:1; **k** Me 9:5; Öz 11:19; Yr 11:20; **l** Me 37:25; Öz 2:21; **m** Tkr 32:4; 1Ta 28:9; Yhn 17:25; Vh 15:3; **n** 1Sa 16:7; **o** Yr 11:20; Yr 17:10; Yr 20:12; Vh 2:23.

Me 6:5* "Şeol"; Ek 4'e bakın. **7:2*** Sözcük anlamıyla, "canımı." Ek 3'e bakın.

Me 7:5* Sözcük anlamıyla, "yaşamımı" **8*** İbranice *tom*; mükemmellik, ahlaksal sağlamlık ve bütünlük ifade eder. **9*** Sözcük anlamıyla, "böbrekleri." En derin duyguları ifade eder.

10 Benim kalkanım Tanrı'da duruyor,[a] yürekten doğru
olanların kurtarıcısında.[b]
11 Tanrı adil Hâkimdir,[c]
Tanrı onlara her gün gazap
yağdırır.
12 Kötü yolundan dönmeyen
olursa,[ç] O kılıcını biler,[d]
Yayını gerer, kurup hazır
eder.[e]
13 Ölüm silahlarını hazırlar;[f]
Yaptığı oklar alev alev yanar.[g]
14 Bakın! Fenalıklar kuran biri
var,[h]
Fesada gebe ve yalan doğuracak.[ı]
15 Bir çukur açtı, kazdıkça kazdı;[i]
Fakat kazdığı kuyuya kendisi düşecek.[j]
16 Kurduğu fesat kendi başına
gelecek,[k]
Zorbalığı kendi tepesine
inecek.[l]
17 Ben Yehova'yı doğruluğundan ötürü yüceltirim,[m]
Yüce Tanrı[n] Yehova'nın ismine ilahiler söylerim.[o]

Başmüzisyene, Gittit* için.[ö]
Davut'un mezmuru.

8 Ey Rabbimiz Yehova, bütün
yeryüzünde ne görkemli
adın var,[p]
İtibarını gökler üzerinde
anlatırlar![r]
2 Sana düşmanlık edenlerden[s]
ötürü,
Hasmını ve öç peşinde koşanı[ş] vazgeçirmek için,
Çocukların ve emziktekilerin ağzından gücünü
gösterdin.[t]

Me 8:Üst.* Anlamı tam olarak bilinmeyen İbranice bir müzik terimi.

MEZM. 7

a Ba 15:1
Öz 30:5
b Me 125:4
Öz 2:21
c Ba 18:25
Me 9:4
Me 33:5
Me 98:9
ç Me 85:4
İş 55:7
Ml 4:6
Lu 1:16
d Tkr 32:41
He 21:9
e Tkr 32:23
f Hb 3:5
g Tkr 32:42
Me 45:5
Me 64:7
h İş 33:11
ı İş 59:4
Yk 1:15
i Me 35:7
Me 40:2
Me 57:6
Yr 18:20
j Es 7:10
Me 10:2
Öz 26:27
k 1Kr 2:32
Es 9:25
Ga 6:7
l Mt 26:52
m Me 35:28
Me 51:14
Me 71:15
Me 98:2
Me 145:7
n Ba 14:22
Me 83:18
Me 92:8
Da 4:17
Vh 15:4
o Me 9:2
İş 25:1
İb 13:15

MEZM. 8

ö Me 84:Üst
p Tkr 28:58
Me 148:13
Mt 6:9
Yhn 17:26
r 1Kr 8:27
1Ta 16:27
Ey 37:22
Me 104:1
Me 148:13
İş 33:21
İb 1:3
s Elç 4:14
Elç 6:10
ş Me 44:16
t Mt 21:16
Lu 10:21
Elç 4:13
1Ko 1:27

2. Sütun

a Ba 1:1
Me 19:1
Me 102:25
Ro 1:20

3 Yarattığın gökleri, elinin eserlerini,[a]
Yaptığın ay ve yıldızları[b] görünce düşündüm:
4 Ölümlü insan[c] kim ki, onu hatırlayasın,[ç]
İnsanoğlu ne ki, onunla ilgilenesin?[d]
5 Sen ise onu ilahlardan* biraz aşağı kıldın,[e]
Başına ihtişam[f] ve görkem tacı taktın.[g]
6 Elinin eserlerini onun yetkisine verdin;[h]
Her şeyi ayakları altına serdin:[ı]
7 Bütün davarları ve sığırları,[i]
Kırlarda yaşayan hayvanları;[j]
8 Gökteki kuşları, denizdeki balıkları[k]
Ve denizlerde dolaşan bütün canlıları.[l]
9 Ey Rabbimiz Yehova, bütün yeryüzünde ne görkemli adın var![m]

Başmüzisyene, Mut-labben* için.
Davut'un mezmuru.

א [*Alef*]

9 Tüm yüreğimle yüceltirim
Seni ey Yehova;[n]
Yaptığın bütün harikaları bildiririm.[o]
2 Seninle sevinir, Seninle kıvanç duyarım,[ö]

b Me 104:19; İş 40:26; Mt 5:45; **c** İş 51:12; 1Ko 15:47; **ç** Ey 7:17; Me 144:3; İb 2:6; **d** Ba 1:29; Ba 9:3; Mt 6:25; Mt 6:30; Lu 12:28; Yhn 3:16; Elç 14:17; **e** İb 2:7; **f** İş 40:5; 1Ko 11:7; **g** Me 21:5; Öz 5:9; **h** Ba 1:26; Ba 9:2; **ı** İb 2:8; **i** Ba 1:28; Ba 9:3; **j** Ba 2:20; **k** Ba 1:20; Yhn 21:6; **l** Ba 1:21; Ey 41:1; **m** Me 8:1; İb 8:1; **MEZM. 9** **n** Me 86:12; Me 111:1; **o** 1Ta 16:12; 1Ta 29:11; Vh 4:11; **ö** Me 5:11; Me 28:7.

Me 8:5* Ya da "meleklerden"
9:Üst.* Anlamı tam olarak bilinmeyen İbranice bir ifade. Bazen "oğlun ölümü" şeklinde çevrilmiştir.

Ey Yüceler Yücesi, adına ilahiler söylerim.[a]

ב [*Bet*]

3 Düşmanlarım gerisingeri kaçarken,[b]
Huzurunda tökezleyecek, yok olup gidecekler.[c]
4 Sen davama baktın, hakkımı korudun,[ç]
Adil hâkim olarak tahtta otururs un.[d]

ג [*Gimel*]

5 Milletleri azarladın,[e] kötüleri yok ettin.[f]
Adlarını devirler boyu, sonsuza dek sildin.[g]
6 Ey düşmanlar, sonsuza dek yok olacaksınız.[h]
Şehirleriniz temelinden sökülüp atılacak.[ı]
Adınız da büsbütün unutulacak.[i]

ה [*He*]

7 Oysa Yehova'nın saltanatı devirler boyu sürer,[j]
O tahtını hüküm için hazırlamıştır.[k]
8 O yeryüzüne doğrulukla hükmedecek;[l]
Milletleri adaletle yargılayacak.[m]

ו [*Vav*]

9 Yehova ezilenlere yüksekler de bir hisar,[n]
Sıkıntılı zamanlarda güvenli bir dağ olur.[o]
10 Adını bilenler sana güvenir ey Yehova,[ö]
Seni arayanları asla bırakmazsın.[p]

ז [*Zayin*]

11 Sion'da oturan Yehova'ya ilahiler söyleyin;[r]
Yaptıklarını milletler arasında bildirin.[a]
12 O, kan dökücüleri arar[b] ve mazlumları hatırlar;[c]
Onların feryadını asla unutmaz.[ç]

ח [*Het*]

13 Lütfet ey Yehova; benden nefret edenlerin zulmüne bak,[d]
Ölümün kapılarından beni çekip al;[e]
14 Ben de övülecek işlerini bildireyim,[f]
Sion kızının[g] kapılarında,[h]
Ve sağladığın kurtuluşla sevineyim.[ı]

ט [*Tet*]

15 Milletler kendi kazdıkları çukura düştü;[i]
Ayakları gizledikleri ağa[j] yakalandı.[k]
16 Yehova hükmünü uygulayıp Kendini tanıtır.[l]
Kötüyü eliyle kurduğu tuzağa düşürdü.[m]
Higgayon.* (*Selah*)

י [*Yod*]

17 Kötüler[n] ve Tanrı'yı unutan bütün milletler[o]
Ölüler diyarına dönecek.[ö]
18 Oysa fakirler büsbütün unutulmaz,[p]
Yumuşak başlıların ümidi asla solmaz.[r]

MEZM. 9

a Me 83:18; Me 97:9; Vh 15:3
b Me 56:9
c Me 80:16
ç Me 140:12
d Me 89:14; Me 98:9; 1Pe 2:23
e Tkr 9:4
f Me 106:11
g Tkr 9:14; Mt 25:46
h Çk 14:13; Me 34:16
ı 1Sa 31:7
i Tkr 25:19; İş 14:22
j Me 90:2; Me 102:12; 1Ti 1:17
k Me 89:14; Ro 14:10; Vh 20:11
l Ba 18:25; Me 85:11; Me 96:13; İş 26:9
m Me 98:9; Elç 17:31
n Me 32:7; Me 46:1; Me 91:2; Vh 7:10
o Me 54:7
ö Me 91:14; Öz 18:10; Yr 16:21
p 2Ta 20:12; Me 25:15; 2Ko 1:10
r Me 74:2; Me 132:13; Me 135:21

2. Sütun

a Me 66:5; Me 96:10; Me 105:1; Me 107:22; İş 12:4
b Ba 4:10; 2Kr 9:26
c Ba 9:5; Tkr 32:43; 2Kr 24:4; İş 26:21; Lu 11:50
ç Çk 3:7; Me 72:14; Lu 18:7
d Me 25:19
e 2Sa 22:5; Ey 38:17; Me 30:3; Me 107:18; Me 116:3; İş 38:10; Vh 1:18
f Me 66:16
g İş 37:22
h Yr 17:19
ı Me 13:5; Me 20:5; Hb 3:18; i Me 7:15; j Me 35:7; Me 57:6; Me 141:10; k Tkr 32:35; Me 35:8; Öz 5:22; l Çk 14:4; Yş 2:10; 1Sa 6:20; 2Kr 19:19; m Öz 6:2; Öz 26:27; İş 3:11; n Me 49:14; o Me 50:22; İş 34:2; Yr 10:25; ö Sy 16:30; İş 5:14; p Me 12:5; Me 72:4; r Me 10:17; Me 37:34; Öz 24:14; Mt 5:5.

Me 9:16* Anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik terimi.

כ [*Kaf*]

19 Kalk ey Yehova! Ölümlü insan üstün gelmesin.[a]
Milletler Senin önünde hüküm giysin.[b]
20 Ey Yehova, milletlere korku sal,[c]
Ölümlü insanlar olduklarını anlasınlar.[ç] (*Selah*)

ל [*Lamed*]

10 Neden uzak duruyorsun ey Yehova?[d]
Sıkıntı zamanında neden gizleniyorsun?[e]
2 Kötü adam kibirlenmiş, mazlumu amansızca kovalıyor.[f]
Fesat düşünceleri onu tuzağa düşürüyor.[g]
3 Kötü adam bencil arzularıyla böbürleniyor,[h]
Haksız kazanç elde eden[ı] gururlanıyor,

נ [*Nun*]

Yehova’ya saygısızlık ediyor.[i]
4 Kötü adam küstahlığından ötürü Tanrı’yı aramaz,[j]
“Tanrı yok” diye düşünür hep.[k]
5 Hayatı refah içinde geçer,[l]
Senin hükümlerine aklı ermez;[m]
Bütün hasımlarına dudak büker.[n]
6 İçinden, “Beni hiçbir şey sarsamaz” der,[o]
“Nesiller gelir geçer, felaket görmem.”[ö]

פ [*Pe*]

7 Ağzı lanet, hile ve zulüm dolu.[p]
Fesat ve fenalık dilinin altında saklı.[r]
8 Köylerde pusuya yatar,
Kuytu yerlerde masumları öldürür.[a]

ע [*Ayin*]

Gözü hep zavallıların üzerindedir.[b]
9 İnindeki aslan gibi kuytu yerlerde gizlenir,[c]
Mazlumları kapmak için pusuda bekler[ç]
Ve ağına düşürünce kapıp götürür.[d]
10 Mazlum ezilir, beli bükülür,
Kederliler yığın yığın pençesine düşer.[e]
11 O yüreğinden der ki,[f] “Tanrı unutmuş,[g]
Yüzünü çevirmiş.[h]
Asla görmez.”[ı]

ק [*Kof*]

12 Kalk ey Yehova;[i] elini kaldır[i] Tanrım.
Mazlumları unutma.[k]
13 Neden kötü adam Sana saygısızlık ediyor,[l]
Yüreğinden “Tanrı hesap sormaz” diye geçiriyor?[m]

ר [*Reş*]

14 Çekilen sıkıntıları, dertleri görüyorsun.
Karşılığını vermek için, yapılanları izliyorsun.[n]
Zavallı[o] ve yetim, kendini sana teslim eder,
Sen onların yardımcısı olursun.[ö]

ש [*Şin*]

15 Kötü ve fesat adamın kolunu kanadını kır.[p]

MEZM. 9

a 1Sa 2:9; Da 5:21
b Ba 18:25; Me 82:8; Elç 17:31
c Çk 15:16; Çk 23:27; Tkr 2:25
ç Ey 40:12; İş 31:3; He 28:2; Elç 12:23

MEZM. 10

d Me 22:1; Yr 14:8
e Me 13:1; Me 44:24
f Çk 14:17; Me 37:14
g Ba 11:4; Me 7:16; Me 21:11; Me 37:7; Öz 5:22; Öz 26:27; Vh 17:13
h Çk 15:9; Me 94:4; Me 106:14; Ho 12:8
ı Öz 11:18; Yk 5:4
i İş 57:17; Mr 12:9; Lu 20:15
j Ey 35:10; Me 14:2; Yr 2:6
k Me 14:1; Me 53:1; Tsf 1:12
l Me 37:35
m Öz 24:1; İş 26:11; Ho 14:9
n Me 12:5
o Öz 14:16
ö Vz 8:11; İş 56:12; Vh 18:7
p Me 5:6; Me 59:12; Ro 3:14; 1Pe 3:10
r Me 7:14; Me 12:2; Me 55:21; Öz 10:31; Öz 17:4

2. Sütun

a Öz 1:11; Hb 3:14
b Me 17:11; Yr 22:17
c Me 17:12; Me 59:3; Mi 7:2; Elç 23:21
ç Ey 38:40; Ağ 3:10

d Ey 18:8; Me 140:5; Yr 5:26; Hb 1:15; Yhn 10:12; **e** 2Sa 15:5; **f** Me 10:6; Mr 2:6; **g** Me 64:5; Vz 8:11; **h** Me 51:9; Me 73:11; **ı** Me 94:7; He 8:12; He 9:9; **i** Me 3:7; **j** Me 94:2; Mi 5:9; **k** Me 9:12; Me 35:10; **l** Tkr 31:20; Me 74:10; **m** İb 4:13; **n** 2Kr 9:26; 2Ta 6:23; **o** 2Ti 1:12; 1Pe 4:19; **ö** Tkr 10:18; Me 146:9; Yr 49:11; Ho 14:3; İb 13:6; **p** Ey 34:30; Ey 38:15; Me 37:17; He 30:21; Zk 11:17.

Kötülüklerinin hesabını sonuna kadar sor.[a]

16 Yehova devirler boyu, ebediyen kraldır.[b]
Milletler O'nun mülkü olan yeryüzünden silinip gider.[c]

ת [*Tav*]

17 Ey Yehova, yumuşak başlıların dileğini elbet duyarsın.[ç]
Onların yüreğini hazırlarsın[d]
Ve kulak verip yakarışlarını dinlersin;[e]

18 Öyle ki yetimin, ezilenin hakkını veresin[f]
Ve topraktan yaratılmış ölümlü insan artık dehşet saçmasın.[g]

Başmüzisyene. Davut'un mezmuru.

11 Ben Yehova'ya sığındım,[h]
Bana nasıl dersiniz,
"Kuş gibi kaç şimdi dağına![ı]

2 Bak, kötüler yaylarını geriyor,[i]
Doğru yüreklilere kör karanlıkta fırlatmak için,
Yay kirişinde oklarını hazırlıyorlar.[j]

3 Bütün temeller çökerse,[k]
Doğru kişi ne yapabilir?"

4 Yehova kutsal mabedindedir,[l]
Yehova'nın tahtı göklerdedir.[m]
Gözleri herkesi görür; ışık saçan gözleriyle insanoğullarını inceler.[n]

5 Yehova hem doğru hem kötü insanı inceler[o]
Ve şiddeti sevenden canı nefret eder.[ö]

6 Kötüler O'nun tuzaklarından kaçamayacak. Başlarına ateş ve kükürt yağdıracak,[a]
Onların kâsesine düşen pay[b] kavurucu rüzgâr olacak.

7 Yehova adildir,[c] doğru işlerden hoşlanır,[ç]
Dürüst insanlar O'nun lütfunu* görür.[d]

Başmüzisyene. Alt oktavdan.[e] Davut'un mezmuru.

12 Kurtar beni[f] ey Yehova, vefalı kimse kalmadı;[g]
Güvenilir insan bulunmaz oldu.

2 Herkes birbirine yalan söylüyor;[h]
Dil döküp yaltaklanıyorlar,[ı] ikiyüzlülükle*[i] konuşup duruyorlar.

3 Yehova hilekâr dili koparacak,
Büyük laflar eden ağzı kapatacak,[j]

4 Onlar ki "Dilimizle üstün çıkarız"[k] diyorlar,
"Ağzımız laf yapar. Bize efendilik edecek kim var?"

5 "Şimdi kalkacağım" diyor Yehova,[l]
"Çünkü mazlumlar soyuluyor, yoksullar iç çekiyor.[m]
Onları hor görenlerden[n] kurtaracağım."

6 Yehova'nın sözleri saftır,[o]
Yer fırınında arıtılmış, yedi

MEZM. 10

a 2Kr 21:13; Me 4:5; 1Se 5:22
b Me 29:10; Me 145:13; Yr 10:10; Da 4:34; 1Ti 1:17
c Me 9:5; Me 44:2
ç Me 9:18; Me 147:6
d 1Ta 29:18; 2Ta 30:12
e 1Sa 8:21; Me 6:9; Me 9:18; Me 102:17; Öz 15:8; 1Pe 3:12; 1Yh 3:22
f Me 72:4; Me 82:3
g İş 51:12

MEZM. 11

h 2Ta 14:11; Me 7:1; Me 56:11
ı Öz 27:8
i Me 37:14
j Elç 23:15
k Me 82:5
l İş 6:1; Mi 1:2; Hb 2:20; Vh 7:15
m 2Ta 20:6; Me 103:19; Mt 23:22; Elç 7:49; Vh 4:2
n 2Ta 16:9; Me 33:13; Me 66:7; Öz 15:3; Zk 4:10; İb 4:13
o Ba 6:5; Ba 7:1; Ba 22:1
ö Öz 3:31; Öz 6:17

2. Sütun

a Ba 19:24; He 38:22
b Me 75:8; İş 51:17; Yr 25:15; Hb 2:16; Vh 16:19; Vh 18:6
c Tkr 32:4
ç Me 45:7; Me 146:8
d Ey 36:7; Me 34:15; 1Pe 3:12

MEZM. 12

e Me 6:Üst; **f** Me 3:7; **g** Mi 7:2; **h** Me 10:7; Me 41:6; **ı** Me 5:9; Me 28:3; Me 62:4; Yr 9:8; Ro 16:18; **i** 1Ta 12:33; **j** Çk 15:9; 1Sa 2:3; Me 17:10; He 28:2; 2Pe 2:18; **k** Yr 18:18; **l** İş 33:10; **m** Çk 3:7; Me 10:12; **n** Me 10:5; **o** 2Sa 22:31; Me 18:30; Me 19:8; Me 119:140; Öz 30:5.

Me 11:7* Sözcük anlamıyla, "yüzünü"
12:2* Ya da "iki yürekle"

kez saflaştırılmış gümüş gibi.

7 Ey Yehova, Sen onlara kanat gerersin,[a]
Bu nesilden hepsini daima korursun.
8 Bakın, kötüler her yanda kol geziyor,
Çünkü insanoğlu rezilliği göklere çıkardı.[b]

Başmüzisyene. Davut’un mezmuru.

13 Ey Yehova, daha ne kadar unutacaksın beni?[c] Ebediyen mi?[ç]
Daha ne kadar yüz çevireceksin benden?[d]
2 Canım acılara daha ne kadar direnecek?
Yüreğimdeki kederi günler boyu taşıyacak mıyım?
Düşmanım daha ne kadar üstün gelecek bana?[e]
3 Ne olur halime bak, cevap ver ey Yehova Tanrım.
Gözlerimi aydınlat da,[f] ölüm uykusuna dalmayayım.[g]
4 Öyle ki, düşmanım “Galip geldim” diyemesin,
Sendeledim diye hasımlarım sevinmesin.[h]
5 Ben Senin vefalı sevgine güvenirim.[ı]
Yüreğim sağladığın kurtuluşla sevinsin.[i]
6 Yehova’ya ilahiler söyleyeceğim, çünkü iyiliğini benden esirgemedi.[j]

Başmüzisyene. Davut’un mezmuru.

14 Akılsız adam,
Yüreğinden “Yehova yok”[k] diye geçirdi.
Davranışları iyice yozlaştı,[l] işleri iğrençleşti.
Doğru olanı yapan kimse kalmadı![a]
2 Yehova göklerden insanoğluna baktı.[b]
Görmek istedi Yehova, anlayış sahibi, O’nu arayan biri var mı.[c]
3 Hepsi birden yoldan sapmış,[ç] hepsi birden bozulmuş.[d]
Doğru olanı yapan kimse yok,[e]
Bir kişi bile kalmamış.[f]
4 Halkımı ekmek yer gibi yiyenlerin,[g]
Fenalığı iş edinenlerin, hiç mi bilgisi yok?[h]
Onlar Yehova’ya yakarmıyor.[ı]
5 Orada, içleri dehşetle doldu,[i]
Yehova’nın doğruların* yanında olduğunu gördüler.[j]
6 Mazlumun tasarılarını hor görürsünüz,
Oysa onun sığınağı Yehova’dır.[k]
7 Ah ne olur, Sion’dan İsrail’e kurtuluş gelse![l]
Yehova, halkından esir olanları geri getirince,[m]
Yakup sevinsin, İsrail neşeyle coşsun.[n]

Davut’un mezmuru.

15 Ey Yehova, çadırına kim konuk olacak?[o]
Kutsal dağında kim oturacak?[ö]
2 Temiz bir yaşam süren,[p] doğruluktan ayrılmayan[r]

MEZM. 12
a 1Sa 2:9; Me 145:20
b Vz 8:11

MEZM. 13
c Me 6:3; Me 88:14; İş 59:2
ç Ağ 5:20
d Tkr 31:17; Ey 13:24; Me 22:2; İş 59:2
e Me 22:7
f Ezr 9:8
g Yr 51:39; Yhn 11:11
h Me 25:2; Me 35:19; Me 38:16; Ağ 1:16
ı Me 52:8; Me 147:11; 1Pe 5:7
i 1Sa 2:1; Lu 1:47
j Me 116:7; Me 119:17

MEZM. 14
k Me 10:4; Me 53:1; İş 29:16
l Ba 6:12

2. Sütun
a Ro 3:10
b Ba 11:5; Me 33:13; Me 102:19
c 2Ta 16:9; İb 11:6
ç Vz 7:29
d İş 64:6
e Ro 3:11
f Ro 3:10
g Yr 10:25; Ams 8:4; Mi 3:3
h Me 94:8
ı Me 79:6; İş 64:7
i Çk 15:16; Me 53:5
j Me 24:6
k Me 9:9; Me 142:5; İb 6:18
l Ro 11:26
m Me 53:6; Me 85:1; Me 126:4
n Ne 12:43; Me 126:1

MEZM. 15
o Vh 21:3

ö Me 2:6; Me 3:4; Me 24:3; İş 2:3; **p** Me 1:1; **r** Me 50:23; İş 33:15; Elç 10:35.

Me 14:5* Sözcük anlamıyla, “doğrular neslinin”

Ve yürekten doğru konuşan
insan.[a]
3 O insan ki, diliyle iftira at-
maz.[b]
Arkadaşına kötülük etmez,[c]
Yakın dostunu karalamaz.[ç]
4 Alçak adam onun gözünde
değersizdir.[d]
Yehova'dan korkanlara say-
gı duyar.[e]
Kendi zararına da olsa yemi-
ninden dönmez.[f]
5 Parasını faizle vermez,[g]
Masum insanın zararına
rüşvet almaz.[h]
İşte bunları yapan asla sar-
sılmaz.[ı]

Davut'un miktamı.*

16 Koru beni ey Tanrım, çün-
kü Sana sığındım.[i]
2 Yehova'ya dedim ki, "İyiliği-
min Sana bir yararı ol-
maz; Sen Yehova'sın.[j]
3 İyiliğim yeryüzündeki kutsal
kullarına yarar,
Bütün zevkim onlardır be-
nim, onlardır soylular."[k]
4 Başka ilah peşinden koşanın
acıları çoğalır,[l]
Onların kanlı sunularını
ben dökmem,[m]
Adlarını ağzıma almam.[n]
5 Benim payıma düşen,[o] kâ-
semdeki[ö] hissem Sensin,
ey Yehova.
Senin ellerindedir benim
payım.
6 Hisseme hep güzel yerler düş-
tü,[p]
Mülkümden öyle memnu-
num ki!

MEZM. 15

a Öz 3:32
Öz 12:19
Zk 8:16
Ef 4:25
Kl 3:9
b Le 19:16
Me 34:13
Me 101:5
Öz 11:13
Öz 20:19
Öz 30:10
c 1Sa 24:11
Öz 14:21
Ro 12:17
ç Çk 23:1
d Es 3:2
e Me 101:6
f Yş 9:18
Hk 11:35
Me 50:14
Mt 5:33
g Çk 22:25
Le 25:36
Tkr 23:19
He 18:17
h Çk 23:8
Tkr 16:19
ı Me 16:8
Me 55:22
Öz 12:3
2Pe 1:10

MEZM. 16

i Me 25:20
Me 91:2
j Ey 35:7
Ro 11:35
k Me 119:63
l Tkr 8:19
Me 97:7
Yun 2:8
m Yr 7:18
n Çk 23:13
Yş 23:7
Ho 2:17
o Sy 18:20
Me 73:26
Ağ 3:24
ö Me 23:5
p Me 78:55

2. Sütun

a İş 48:17
b Me 17:3
Me 26:2
c Me 139:18
Elç 2:25
ç Me 73:23
Me 121:5
d Me 30:12
Me 57:8
e Ey 14:14
İş 26:19
f Me 49:15
Öz 15:11
Elç 2:31
Elç 3:15
Vh 1:18
g Ey 14:13
Ey 17:14
İş 38:17
Elç 13:35

7 Bana öğüt veren Yehova'ya
şükürler olsun.[a]
İçime* öyle işledi ki öğütle-
ri, geceleri bana doğruyu
gösterdi.[b]
8 Yehova hep önümdedir be-
nim.[c]
O sağ yanımda durduğu
için sarsılmam.[ç]
9 Bu yüzden yüreğimde sevinç
var, içim* neşe dolu;[d]
Bedenim güven içinde.[e]
10 Çünkü Sen canımı ölüler di-
yarında bırakmazsın.[f]
Vefalı kulunu çukura terk
etmezsin.[g]
11 Bana hayat yolunu öğretir-
sin.[h]
Yüzüme baktığında içimi
sevinç kaplar;[ı]
Sağ elinden iyilik eksilmez
sonsuza kadar.[i]

Davut'un duası.

17 Haklı davamı işit, ey Yeho-
va; yakarışımı dinle;[j]
Dilimde hile yoktur, du-
ama kulak ver.[k]
2 Hükmüm Senin huzurundan
çıksın;[l]
Gözlerin doğru olanı gör-
sün.[m]
3 Yüreğimi araştırdın, beni ge-
celeyin yokladın,[n]
Beni Sen arıttın.[o] Düzenler
kurmadığımı,
Dilimin haddini aşmayaca-
ğını göreceksin.[ö]

Me 16:Üst.* Anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik terimi.

h Me 21:4; Öz 12:28; **ı** Me 21:6; Mt 5:8; Elç 2:28; 1Ti 1:11; **i** Me 36:10; **MEZM. 17** **j** Me 5:2; **k** Me 145:18; **l** Me 37:6; **m** Ey 1:8; **n** Me 11:5; Me 16:7; 1Ko 4:4; **o** Ey 23:10; Me 26:2; Me 66:10; Yr 9:7; Zk 13:9; Ml 3:3; 1Pe 1:7; **ö** Me 39:1.

Me 16:7* Sözcük anlamıyla, "böbreklerime" **9*** Sözcük anlamıyla, "onurum"

4 İnsanların yaptıkları konusunda,
Sözünle uyardın beni, soyguncunun yolundan sakındım.[a]
5 Adımlarım Senin yollarından hiç ayrılmasın.[b]
Orada asla sendelemez ayaklarım.[c]
6 Sana yakarırım, cevap verirsin ey Tanrım.[ç]
Bana kulak ver, dediklerimi duy.[d]
7 Sağ elinin gücüne[e] isyan edenlerden kaçıp sığınak arayanların kurtarıcısı,
Olağanüstü vefanı göster.[f]
8 Beni gözbebeğin gibi koru,[g]
Kanatlarının gölgesinde sakla,[h]
9 Çünkü kötüler bana zorbalık ediyor.
Düşman canıma kastetmiş, çevremi sarıyor.[ı]
10 Yürekleri nasır* bağlamış,[i]
Ağızlarından kibir akıyor;[j]
11 İzimizi sürüyorlar, işte çevremizi kuşattılar,[k]
Gözleri üzerimizde, bizi yere vuracaklar.[l]
12 Düşman, avını parçalamak için sabırsızlanan bir aslan gibi;[m]
Kuytu yerlerde gizlenen genç bir aslan.
13 Kalk ey Yehova, onun karşısına dikil;[n]
Kötünün belini bük, kılıcınla kurtar canımı onun elinden,[o]
14 Kurtar beni, bu dünyanın[ö] sunduklarıyla yetinenlerden,[p]
Karınlarını hazinendeki nimetlerle doldurduğun insanlardan,[a]
Oğullara doymuş olanlardan,[b]
Biriktirdiklerini çocuklarına bırakanlardan.[c]
Elinle kurtar beni ey Yehova.[ç]
15 Ben ise, doğruluğumla yüzüne bakacağım,[d]
Uyanınca suretini görüp, mutluluğa doyacağım.[e]

Başmüzisyene. Yehova'nın kulu Davut'un mezmuru. Yehova onu Saul'un ve bütün düşmanlarının elinden kurtardığında Yehova'ya söylediği ilahi:[f]

18 Seni severim ey Yehova, kuvvetim Sensin.[g]
2 Yehova, sarp kayam, kalem, kurtuluş yolumu açandır.[h]
Tanrım kayamdır, O'na sığınırım.[ı]
Kalkanım, güçlü kurtarıcım,* hisarım.[i]
3 Yehova yüceltilmeye layıktır, O'na yakarırım,[j]
Ve düşmanlarımın elinden kurtulurum.[k]
4 Ölüm ipleri etrafımı sardı;[l]
Alçak adamların baskınları beni dehşete düşürdü.[m]
5 Ölüler diyarının ipleri çevremi sardı;[n]
Karşıma ölüm tuzakları çıktı.[o]
6 Sıkıntıya düşünce hep Yehova'ya yakardım,

MEZM. 17
a Me 119:9
b 1Sa 2:9; Me 119:133
c Me 18:36; Me 94:18; Me 121:3
ç Me 55:16; Me 66:19
d Me 116:2; İş 37:17
e Çk 15:6
f Me 31:21; Ağ 3:22
g Tkr 32:10; Zk 2:8
h Ru 2:12; Me 36:7; Me 57:1; Me 63:7
ı 1Sa 24:11; Me 35:4
i Tkr 32:15; Me 119:70; He 16:49
j 1Sa 2:3; Me 31:18; Me 73:9
k 1Sa 23:26
l Me 10:8
m Me 7:2
n Me 7:6
o Me 7:12
ö Me 49:1; 1Ti 6:17
p Me 73:12; Yk 5:5

2. Sütun
a Ey 22:18; Me 144:13; Mt 5:45
b Me 144:12
c Me 39:6
ç Me 108:6
d Ey 19:26
e Me 65:4

MEZM. 18
f 2Sa 22:1
g Me 18:32; Me 118:14; İş 12:2
h Me 3:3; Me 37:40; Me 40:17; Me 70:5; Me 144:2
ı 2Sa 23:3; Me 46:1
i Ba 15:1; Tkr 32:4; 2Sa 22:3; Öz 2:7; Lu 1:69
j 2Sa 22:4; Me 69:34; 2Ko 11:31
k Me 50:15; Lu 1:71
l 1Sa 20:3; Me 116:3; Mt 26:66
m 2Sa 20:1; 2Sa 22:5; Me 22:16;
n 2Sa 22:6; Me 88:3;
o Vz 9:12.

Me 17:10* Sözcük anlamıyla, "yağ"

Me 18:2* Sözcük anlamıyla, "kurtuluş boynuzum"

Yardım için hep Tanrıma
yakardım;[a]
Mabedinden duyar sesimi,[b]
Önündeki feryadım şimdi
kulaklarına ulaşır.[c]
7 Yeryüzü sarsılmaya, sallanmaya başladı,[ç]
Dağların temelleri yerinden oynadı,[d]
İleri geri sallandılar; çünkü
O öfkelenmişti.[e]
8 Burnundan dumanlar püskürdü, ağzından çıkan
ateş yiyip bitirdi,[f]
Ve O'ndan kor alevleri savruldu.
9 O gökleri eğip aşağı indi,[g]
Zifiri karanlık ayaklarının
dibindeydi.
10 Kerubi üzerinde uçarak geldi,[h]
Bir ruhun* kanatları üzerinde, ok gibi.[ı]
11 Sonra bir örtü gibi karanlığa büründü,[i]
Karanlık sular, yoğun bulutlar,
Çardak gibi çevresini sarmıştı.[j]
12 Önündeki parıltının içinden
bulutlar geçiyordu,[k]
Dolu ve kor aleviydi.[l]
13 Yehova göklerde gürledi,[m]
Yüceler Yücesi sesini duyurdu,[n]
Dolu ve kor aleviydi.
14 Oklarını fırlatıp onları dağıttı,[o]
Çakan şimşekleriyle şaşkına çevirdi.[ö]
15 Ey Yehova Sen azarlayınca,
burnundan çıkan soluk
şiddetle vurunca,[p]

Me 18:10* Ya da, "rüzgârın"

MEZM. 18

a Me 50:15
Me 130:1
b 1Sa 3:3
2Sa 22:7
1Ta 16:1
Me 11:4
Yun 2:7
c Çk 3:7
Me 10:17
Me 34:15
1Pe 3:12
ç Hk 5:4
He 38:19
Hg 2:6
d 2Sa 22:8
e Me 77:18
Me 97:4
Vh 16:18
f 2Sa 22:9
İş 30:27
g 2Sa 22:10
Me 144:5
İş 64:1
h Me 99:1
ı Me 104:3
İb 1:7
i Me 97:2
j Ey 36:29
k 2Sa 22:13
l Me 97:3
m 1Sa 2:10
1Sa 7:10
n 2Sa 22:14
Me 29:3
o Yş 10:10
İş 30:30
ö 2Sa 22:15
Ey 36:32
Me 144:6
p Çk 15:8

2. Sütun

a Me 74:15
Me 106:9
Me 114:3
b 2Sa 22:16
Me 9:8
c 2Sa 22:17
Me 57:3
ç Me 32:6
Me 124:4
d Me 35:10
e 2Sa 22:18
Me 3:7
f 1Sa 19:11
1Sa 23:26
g İş 50:10
h Me 31:8
Me 118:5
ı Me 149:4
i 1Sa 26:23
1Kr 8:32
Öz 11:18
j 1Sa 24:11
Me 24:4
k 2Sa 22:22
l Me 119:102
m 2Sa 22:23
n Tkr 8:11
o Ba 6:9
2Sa 22:24
Me 84:11
ö Öz 14:16

Akarsuların yatakları göründü,[a]
Yeryüzünün temelleri ortaya çıktı.[b]
16 Yükseklerden elini uzatıp beni tuttu,[c]
Ve suların derinliklerinden çekip çıkardı.[c]
17 Benden güçlü, nefret dolu adamlardan,[d]
Zorlu düşmanın elinden kurtardı.[e]
18 Felakete uğradığım gün karşıma onlar çıkardı,[f]
Fakat desteğim hep Yehova'ydı.[g]
19 Beni ferah yere çıkarır,[h]
Beni kurtarırdı, çünkü benden hoşnuttu.[ı]
20 Yehova doğruluğuma bakar, beni ödüllendirir,[i]
Ellerimin temizliğine bakar, karşılığını verir.[j]
21 Çünkü Yehova'nın yolundan ayrılmadım,[k]
Tanrımı bırakarak kötülüğe sapmadım.[l]
22 O'nun bütün hükümleri gözümün önünde,[m]
Yasalarına daima uyarım.[n]
23 O'nun gözünde lekesiz olacağım,[o]
Kendimi suçlardan uzak tutacağım.[ö]
24 Yehova doğruluğuma baksın,[p]
Ellerimin temiz olduğunu gözleriyle görsün ve karşılığını O versin.[r]
25 Vefalı kişiye vefa gösterir,[s]
Kusursuz adama da kusursuz davranırsın.[ş]

p İş 3:10; İb 11:6; **r** 2Sa 22:25; Öz 5:21; **s** Me 97:10; Yr 3:12; **ş** Ey 34:11; Yr 32:19.

26 Temiz insana Sen de temiz olduğunu gösterirsin,[a]
Düzenbaz adama ise kurnazlığın ne olduğunu.[b]
27 Mazlumları Sen kurtarırsın;[c]
Kibirli bakışları ise alçaltırsın.[ç]
28 Ey Yehova, ışığımı Sen yakarsın.[d]
Karanlığımı Sen aydınlatırsın Tanrım.[e]
29 Yardımınla yağmacıların karşısına çıkar,[f]
Seninle surlar aşarım Tanrım.[g]
30 Tanrı'nın* yolu kusursuzdur,[h]
Yehova'nın sözü saftır.[ı]
Kendisine sığınanların hepsine kalkandır.[i]
31 Yehova'dan başka Tanrı var mı?[j]
Tanrımızın dışında kaya var mı?[k]
32 Tanrı'dır beni büyük güçle donatan,[l]
O'dur yolumu kusursuz kılan,[m]
33 Ayaklarımı geyiklerinki gibi kılar,[n]
Beni yükseklerde dimdik tutar.[o]
34 Ellerimi eğitir, savaşa hazırlar,[ö]
Ve kollarım bakır yayı gerer.[p]
35 Bana Kendi kurtuluş kalkanını verirsin,[r]
Sağ elinle beni destekler,[s]
Alçakgönüllülüğünle yüceltirsin.[ş]
36 Adımlarıma yer açarsın,[t]
Ayak bileklerim asla titremez.[a]
37 Düşmanlarımı kovalar, yakalarım,
Yok edene kadar da geri dönmem.[b]
38 Paramparça ederim onları, doğrulamazlar,[c]
Ayaklarımın altına serilir kalırlar.[ç]
39 Beni savaş için büyük güçle donatırsın.
Bana başkaldıranları ayaklarımın dibine yığarsın.[d]
40 Yardımınla düşmanlarım önümde boyun eğer,[e]
Bana nefret besleyenleri sustururum.[f]
41 Feryat ederler, bir kurtarıcı çıkmaz.[g]
Yehova'ya yakarırlar, onlara cevap vermez.[h]
42 Onları rüzgârda savrulan toz gibi ezerim,[ı]
Sokakların çamuru gibi saçarım.[i]
43 Beni halkımın suçlamalarından kurtaracaksın,[j]
Milletlerin başına atayacaksın,[k]
Tanımadığım bir halk bana hizmet edecek.[l]
44 Kulaktan duyduklarıyla bana itaat edecekler,[m]
Yabancılar sinerek önüme gelecekler.[n]
45 O yabancıların benzi solacak,
Siperlerinden titreyerek çıkacaklar.[o]

Me 18:30* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

MEZM. 18

a Da 12:10; Mt 5:8
b 2Sa 22:27; Me 125:5
c Ey 34:28
ç Ey 10:16; Ey 40:11; Öz 6:17; İş 2:11; Lu 18:14
d 2Sa 22:29; Me 132:17
e Me 97:11; İş 42:16
f 2Sa 5:19; Flp 4:13; İb 11:34
g 2Sa 22:30
h Tkr 32:4; 2Sa 22:31; Da 4:37; Vh 15:3
ı Me 12:6; Me 19:8; Me 119:140
i Me 18:2; Me 84:11; Öz 30:5
j 1Sa 2:2; 2Sa 22:32; Me 86:8; İş 45:5
k Tkr 32:31
l Me 28:7; Me 84:7
m 2Sa 22:33; İş 26:7
n Hb 3:19
o Tkr 32:13; 2Sa 22:34
ö Me 144:1
p 2Sa 22:35
r Ba 15:1; Tkr 33:29; Me 28:7
s Me 17:7
ş 2Sa 22:36; Me 113:6
t Me 4:1

2. Sütun

a 2Sa 22:37; Me 17:5
b 2Sa 22:38
c Me 2:9; Me 110:5
ç 2Sa 22:39; Me 110:6
d 2Sa 22:40; Me 44:5; Me 144:2
e Ba 49:8; Çk 23:27; Yş 10:24
f 2Sa 22:41; Me 21:8; Me 34:21
g 2Sa 22:42
h Ey 35:12; Öz 1:28; İş 1:15; Yr 11:11; Yr 14:12; Mi 3:4; Zk 7:13; **ı** 2Sa 22:43; **i** İş 10:6; Zk 10:5; Ml 4:3; **j** 1Sa 30:6; 2Sa 22:44; **k** 2Sa 8:3; Me 2:8; 1Ti 6:15; Vh 19:16; **l** İş 55:5; İş 65:1; Elç 15:14; **m** 2Sa 22:45; **n** Tkr 33:29; **o** 2Sa 22:46; Mi 7:17.

46 Yaşayan Tanrı Yehova'ya,[a] kayama[b] şükürler olsun.
Beni kurtaran Tanrıma övgüler olsun.[c]
47 Tanrı'dır öcümü alan,[ç]
Halklara önümde boyun eğdiren.[d]
48 O beni öfkeli düşmanlarımdan kurtarır,[e]
Üzerime saldıranlardan üstün kılar,[f]
Zorbaların elinden çeker alır.[g]
49 Bunun için ey Yehova, Seni milletler arasında öveceğim,[h]
İsmine ilahiler söyleyeceğim.[ı]
50 O kralını büyük işleriyle kurtarır,[i]
Mesihine, Davut'a ve onun soyuna[j]
Devirler boyu vefalı sevgi gösterir.[k]

Başmüzisyene. Davut'un mezmuru.

19 Gökler Tanrı'nın haşmetini bildirir;[l]
Gök kubbe elinin eserlerini anlatır.[m]
2 Gün güne söz söyler,[n]
Gece geceye bilgi aktarır.[o]
3 Konuşmazlar, tek kelime etmezler;
Sesleri duyulmaz.[ö]
4 Fakat tanıklıkları* dünyayı kaplamış,[p]
Sözleri yerin ucuna varmış.[r]
Tanrı güneş için orada bir çadır kurmuş.[s]
5 Gerdekten çıkan güveye benzer güneş;[ş]
Koşarak yoluna gidecek bir yiğit gibi sevinçli.[a]
6 Göğün bir ucundan çıkar,
Diğer ucuna varır, devrini tamamlar.[b]
Sıcaklığından hiçbir şey kaçamaz.[c]
7 Yehova'nın kanunu[c] kusursuzdur,[d] cana can katar.[e]
Yehova'nın hatırlatması[f] güvenilirdir,[g] deneyimsiz insanı hikmetli kılar.[h]
8 Yehova'nın buyrukları[ı] doğrudur,[i] yüreği sevindirir,[j]
Yehova'nın emri[k] paktır,[l] gözleri aydınlatır.[m]
9 Yehova korkusu[n] temizdir, sonsuza dek kalır.
Yehova'nın hükümleri[o] doğrudur;[ö] hepsi adildir.[p]
10 Altından, bol miktarda saf altından da çok arzulanır;[r]
Tadı baldan güzeldir;[s] süzme petek balından tatlıdır.[ş]
11 Kulunu uyaran da bu hükümlerdir,[t]
Onlara uymanın yararı büyüktür.[u]
12 Kendi yanlışlarını kim fark edebilir?[ü]
Bilmediğim* günahlarımdan dolayı suçlu tutma beni Tanrım.[v]

MEZM. 18

a 2Sa 22:47; Yr 10:10; 1Ti 4:10
b Tkr 32:4
c Çk 15:2
ç Tkr 32:35; 2Sa 22:48; Me 94:1; Na 1:2; Ro 12:19
d Me 47:3; 1Ko 15:25
e Me 59:1
f 2Sa 7:9
g 2Sa 22:49; Me 140:1
h Tkr 32:43; Me 117:1; İş 11:10; Ro 15:9
ı 1Ta 16:9; Me 108:3
i 1Sa 2:10; Me 2:6; Me 144:10
j 2Sa 7:15; 1Kr 3:6; Me 89:20
k Me 89:36; İş 9:7; Lu 1:33; Vh 5:5

MEZM. 19

l Me 8:3; Me 69:34; Me 115:15; Me 148:3; İş 40:22; Ro 1:20; 1Ko 15:40
m Ba 1:6; Me 150:1; Vh 4:11
n Me 65:8; Me 74:16
o Ba 1:5; Ba 1:14; Ba 8:22; Me 136:9
ö Ey 31:26
p Ey 38:5
r İş 49:6; Ro 10:18
s Ey 22:14; Vz 1:5
ş İş 61:10

2. Sütun

a Yr 33:20
b Me 104:19
c Ba 31:40; İş 49:10; Mt 20:12
ç Tkr 33:4; Me 1:2; Me 78:1
d Me 119:72; Mt 5:17; Lu 2:22; Ro 2:13; Ro 7:14; Ro 7:22; Ro 9:31; **e** 2Sa 16:12; 1Kr 8:47; Me 23:3; He 18:27; He 33:15; Ro 10:5; **f** Me 119:111; Me 119:129; Me 132:12; 2Pe 3:1; **g** 2Kr 17:15; Me 93:5; **h** Öz 1:5; 2Ti 3:15; **ı** Tkr 1:26; 1Sa 12:14; Me 111:7; **i** Me 33:4; **j** 2Ta 24:10; Me 40:8; Me 119:7; **k** Tkr 6:1; Öz 4:4; Mt 15:3; **l** Ne 9:13; **m** Me 13:3; Öz 6:23; Mt 6:22; **n** Tkr 10:12; Öz 1:7; Ml 3:16; **o** Çk 21:1; Sy 15:35; Ne 9:13; Me 119:137; **ö** Me 119:160; Vh 16:7; **p** Tkr 4:8; **r** Me 119:127; Öz 8:10; **s** Me 119:103; Öz 16:24; **ş** 1Sa 14:27; **t** 2Ta 19:10; Me 119:11; **u** Me 119:165; Öz 11:18; **ü** Me 40:12; 1Ko 4:4; **v** Le 4:2; Me 90:8.

Me 19:4* Sözcük anlamıyla, "ölçü ipi"

Me 19:12* Ya da "gizli"

13 Kulunu küstah davranışlardan uzak tut;[a]
Onlar bana hâkim olmasın.[b]
O zaman kusursuz olurum,[c]
Ve birçok suçtan uzak kalırım.
14 Ağzımdan çıkan sözler, yüreğimden geçen düşünceler,[ç]
Seni hoşnut etsin ey Yehova, kayam,[d] kurtarıcım.[e]

Başmüzisyene. Davut'un mezmuru.

20 Sıkıntılı gününde Yehova sana cevap versin.[f]
Yakup'un Tanrısının adı seni korusun.[g]
2 Yardımını kutsal yerden göndersin,[h]
Sana Sion'dan kuvvet versin.[ı]
3 Verdiğin bütün sunuları ansın,[i]
Yakılan sununu kabul etsin.[j] (*Selah*)
4 Sana yüreğine göre versin,[k]
Bütün niyetlerini gerçekleştirsin.[l]
5 O zaman, sağladığın kurtuluştan dolayı sevinç çığlıkları atacağız,[m]
Sancaklarımızı Tanrımızın ismiyle kaldıracağız.[n]
Yehova senin bütün dileklerini gerçekleştirsin.[o]
6 Şimdi anlıyorum ki, Yehova mesihini mutlaka kurtarır.[ö]
Ona kutsal göklerinden cevap verir[p]
Ve sağ eliyle kurtarıcı gücünü gösterir.[r]
7 Kimi savaş arabalarıyla, kimi atlarla övünür,[s]
Biz ise hep Tanrımız Yehova'nın adını anarız.[a]
8 Onlar çöküp yere serildiler,[b]
Biz ise ayağa kalktık ve dimdik durduk.[c]
9 Ey Yehova, kralını koru![ç]
Seslendiğimiz gün bize cevap ver.[d]

Başmüzisyene. Davut'un mezmuru.

21 Kral Senin gücünle sevinir,[e] ey Yehova;
Senin kurtarışınla mutlu olmayı ne çok ister![f]
2 Ona yüreğinin arzusunu verdin,[g]
Dudaklarından dökülen dileği geri çevirmedin.[h] (*Selah*)
3 Onu güzel nimetlerle karşıladın,[ı]
Başına saf altından bir taç koydun.[i]
4 Senden yaşam istedi, ona verdin,[j]
Ömür uzunluğu verdin, hem de sonsuz bir ömür.[k]
5 Onu kurtardın, büyük bir ihtişam verdin.[l]
İtibar ve görkemle donattın.[m]
6 Sonsuz nimetler bağışladın,[n]
Yüzüne bakmanın sevincini tattırdın.[o]
7 Çünkü kral Yehova'ya güvenir,[ö]
Yüceler Yücesinin vefasına güvenir ve sarsılmaz.[p]
8 Düşmanlarının hepsini elinle bulursun,[r]

MEZM. 19

a Ba 20:6; Tkr 17:12; 1Sa 15:23; 2Sa 6:7; 2Ta 26:16
b Me 119:133
c İş 38:3
ç Me 49:3; Me 51:15; Me 77:12; Me 143:5; Flp 4:8
d Me 18:2
e Ey 19:25; Öz 23:11; İş 43:14; İş 44:6

MEZM. 20

f Ba 35:3; 2Sa 4:9
g Me 9:10; Öz 18:10
h 2Ta 20:8
ı 2Sa 5:7; Me 50:2; Me 134:3; İş 12:6
i Elç 10:4
j Le 9:24; 1Ta 21:26; 2Ta 7:1
k Me 21:2
l Öz 20:5
m Me 35:9; Me 51:14; Me 59:16; Lu 1:47
n 1Sa 17:45
o Mt 7:7
ö Me 2:2; Me 105:15; Lu 18:7
p 1Kr 8:30; Me 18:9
r Me 17:7
s Me 33:17; Öz 21:31; İş 31:1; Ho 1:7

2. Sütun

a 2Ta 14:11; 2Ta 20:12; 2Ta 32:8
b Hk 5:31
c Me 125:1
ç Me 18:50
d Me 44:4

MEZM. 21

e Me 63:11
f Me 28:7
g Me 2:8
h Me 20:4
ı 2Ta 6:41; Me 31:19
i 2Sa 12:30
j Me 13:3; Me 61:6

k Me 89:29; Me 91:16; **l** 2Sa 7:9; İb 8:1; **m** Da 7:14; **n** Me 72:17; **o** Me 16:11; Me 45:7; Elç 2:28; **ö** 1Sa 30:6; Mt 27:43; İb 2:13; **p** Me 16:8; **r** Me 2:9.

Senden nefret edenleri sağ
elinle yakalarsın.
9 Sen yüzünü gösterdiğin za-
man, ateşli fırına atılmış
gibi olacaklar.[a]
Yehova hepsini öfkesiyle
yutacak, onları ateş yiyip
bitirecek.[b]
10 Onların çocuklarını yeryü-
zünden silip atacaksın,[c]
İnsanoğulları arasında soy-
larını bırakmayacaksın.[ç]
11 Sana kötülük etmeye çalıştı-
lar,[d]
Başaramayacakları tertipler
kurdular.[e]
12 Yay kirişini yüzlerine doğru
gerince,[f]
Arkalarına bakmadan kaça-
caklar.[g]
13 Ey Yehova, gücün Seni yüceltsin,[h]
İlahilerle, mezmurlarla yü-
celtiriz kudretini.[ı]

Başmüzisyene. "Seher Geyiği" makamında. Davut'un mezmuru.

22 Tanrım, Tanrım, beni ne-
den bıraktın?[i]
Neden uzaktasın,
Neden haykırışımı duyup[j] beni kurtarmı-
yorsun?[k]
2 Ey Tanrım, gündüzün sesleniyorum, cevap vermiyorsun,[l]
Geceleyin de, feryadım dur durak bilmiyor.[m]
3 Sen kutsalsın,[n]
İsrail'in övgüleri kuşatmış tahtını.[o]
4 Atalarımız Sana bel bağladı,[ö]
Sana güvendiler ve onları daima kurtardın.[p]
5 Sana feryat ettiler,[r] kurtuldular,[s]
Sana güvendiler, mahcup olmadılar.[a]
6 Ben ise bir solucanım,[b] insan değil,
Herkesin kınadığı, halkın hor gördüğü biriyim.[c]
7 Beni görenler alaya alıyor,[ç]
Sırıtarak başlarını sallıyorlar.[d]
8 "Kendini Yehova'ya emanet etti;[e] O kurtarsın![f]
Mademki ondan hoşlanıyor, O azat etsin!"[g] diyorlar.
9 Çünkü beni ana karnından çıkaran,[h]
Anamın göğsünde[ı] güven içinde yatıran Sensin.
10 Dünyaya geldim geleli Senin ellerindeyim,[i]
Ana karnından beri Tanrım Sensin.[j]
11 Benden uzak durma çünkü sıkıntı yakınımda,[k]
Senden başka yardımcım yok.[l]
12 Boğalar etrafımı sardı,[m]
Başan'ın güçlü boğaları çevremi kuşattı.[n]
13 Bana diş gösteriyorlar,[o]
Avını parçalayan ve kükreyen bir aslan gibi.[ö]
14 Su gibi yere saçıldım,[p]
Bütün kemiklerim yerinden oynadı,[r]
Yüreğim balmumu gibi oldu,[s]
Eriyip içime aktı.[ş]
15 Gücüm kalmadı, çömlek parçası gibi kurudum,[t]

MEZM. 21

a Vz 3:8; Ml 4:1; 2Se 1:8
b Tkr 32:22; Me 110:5
c 1Kr 13:34; Me 9:5; Me 37:28; Mt 25:46
ç Me 109:13; İş 14:20
d Me 5:10; Me 34:16
e Me 2:1; Me 83:4
f Me 7:13; Me 64:7
g Me 9:3; Me 56:9
h Me 46:10
ı Vh 11:17; Vh 15:3; Vh 18:20

MEZM. 22

i Me 22:16; Me 31:14; Mt 27:46; Mr 15:34
j Ey 3:24; Me 38:8
k Me 26:9; İb 5:7
l Me 42:3; Me 88:1
m Lu 18:7
n İş 6:3; Yhn 17:11; 1Pe 1:15
o Tkr 10:21; Me 65:1
ö Ba 15:6; İb 11:33
p Çk 14:13
r Me 99:6; Me 106:44
s 1Ko 10:13

2. Sütun

a Me 25:2; İş 49:23; Ro 10:11
b Ey 25:6; İş 41:14
c Me 31:11; İş 53:3; Yhn 7:15
ç Me 35:16; Mt 5:11; Mt 9:24; Lu 16:14
d Ey 16:4; Me 44:14; Me 109:25; Mt 27:39
e Me 37:5
f Mt 27:43; Lu 23:35
g Me 18:19; Me 91:14
h Me 71:6; Me 139:16
ı Lu 11:27; **i** İş 46:3; **j** İş 49:1; Lu 1:42; Ga 1:15; **k** Me 10:1; İb 5:7; **l** Me 72:12; Lu 23:46; **m** Me 68:30; **n** İş 53:7; He 39:18; Ams 4:1; Mt 27:1; **o** Ey 16:10; Me 35:21; Ağ 2:16; Mt 26:4; **ö** Me 57:4; 1Pe 5:8; **p** Yş 7:5; **r** Da 5:6; Lu 22:44; **s** Ey 23:16; Yhn 12:27; **ş** Tkr 20:8; Mt 26:38; Mr 14:33; **t** Öz 17:22.

Dilim damağıma yapıştı,[a]
Beni ölüm toprağına yatırdın.[b]

16 Çünkü köpekler çevremi sardı;[c]
Kötüler topluluğu etrafımı kuşattı.[ç]
Bir aslan gibi, ellerime ayaklarıma saldırıyorlar.*[d]

17 Bana bakıyorlar, gözleri üzerimde.[e]
Bütün kemiklerimi sayabilirim.[f]

18 Giysilerimi aralarında paylaşıyor,[g]
Elbisem için kura çekiyorlar.[h]

19 Fakat Sen ey Yehova, ne olur uzak durma.[ı]
Benim kuvvetimsin,[i] ne olur yardımıma koş.[j]

20 Canımı kılıçtan,[k]
Değerli hayatımı köpeğin pençesinden kurtar;[l]

21 Beni aslanın ağzından çek çıkar,[m]
Ne olur cevap ver bana, yaban sığırının boynuzlarından kurtar.[n]

22 Senin adını kardeşlerime[o] bildireceğim;[ö]
Cemaatin ortasında Seni yücelteceğim.[p]

23 Siz Yehova'dan korkanlar, O'na övgüler sunun![r]
Siz Yakup'un soyu, O'nu yüceltin![s]
Ve O'ndan korkun, siz İsrail'in soyu.[ş]

24 Çünkü O mazlumun derdini hor görmedi,[t]
Ondan iğrenmedi,[a]
Ona yüz çevirmedi,[b]
Yardım için ettiği feryadı işitti.[c]

25 Büyük cemaat içinde yücelttiğim Sensin,[ç]
Senden korkanlar önünde adaklarımı yerine getireceğim.[d]

26 Yumuşak başlılar yiyecek ve doyacaklar,[e]
Yehova'ya yönelenler O'nu yüceltecekler,[f]
Onların yüreği sonsuza dek çarpsın.[g]

27 Yeryüzünün bir ucundan öbür ucuna herkes Yehova'yı hatırlayacak, O'na dönecek.[h]
Milletlerin bütün boyları O'nun önünde eğilecek.[ı]

28 Çünkü krallık Yehova'nındır,[i]
O milletler üzerinde saltanat sürer.[j]

29 Yeryüzünün bütün zenginleri yiyip içecekler ve O'nun önünde eğilecekler;[k]
Toprağa gidenlerin, kendi canını kurtaramayanların[l] hepsi,
O'nun önünde diz çökecekler.[m]

30 Bir soy O'na hizmet edecek;[n]
Yehova'yı sonraki nesle anlatacaklar.[o]

31 Gelecekler ve O'nun doğruluğundan[ö] söz edecekler,
Doğacak insanlara O'nun yaptıklarını bildirecekler.[p]

MEZM. 22

a Ag 4:4; Yhn 19:28
b Ba 3:19; Me 30:9; İş 53:12; 1Ko 15:4
c Me 59:6; Lu 22:63; Flp 3:2; Vh 22:15
ç Me 86:14; Lu 11:53
d İş 53:7; Mt 27:35; Yhn 20:25
e Mt 27:36; Lu 23:35
f Me 34:20; Yhn 19:36
g Yhn 19:24
h Mr 15:24
ı Me 10:1
i Me 18:1
j Me 40:13
k Me 17:13; Me 37:17
l Me 22:16
m Me 35:17; 2Ti 4:17
n Tkr 33:17; Yhn 8:59; Elç 4:27
o Mt 12:49; Yhn 20:17; Ro 8:29; İb 2:11; İb 2:17
ö Yhn 17:6; İb 2:12
p Me 40:9; İb 2:12
r Me 135:20; Lu 1:50; Elç 4:24
s Me 50:15; Me 50:23; Lu 2:20; 1Ko 6:20; Vh 15:4
ş Tkr 6:13
t Me 69:33

2. Sütun

a Me 34:6
b Sy 6:25
c İb 5:7
ç Me 35:18; Me 40:10; Me 107:32; Me 111:1
d Vz 5:4
e Me 37:11; İş 65:13
f Tsf 2:3
g Yhn 4:14
h İş 66:20
ı Ba 22:18; Vh 7:9; Vh 15:4
i 1Ta 29:11; Ob 21; Vh 11:17
j Me 47:7; Zk 14:9; **k** Me 45:12; **l** Me 49:7; **m** İş 26:19; Flp 2:10; **n** İş 53:10; **o** 1Pe 2:9; **ö** Ro 1:17; Ro 3:22; **p** Me 78:6; Me 102:18.

Me 22:16* Ya da "ellerimi ayaklarımı deşiyorlar"

Davut'un mezmuru.

23 Yehova çobanımdır,[a]
Benim eksiğim olmaz.[b]
2 Beni yeşil çayırlarda yatırır;[c]
Huzur veren sulak yerlerde dolaştırır.[ç]
3 Canımı ferahlatır.[d]
Kendi adı uğruna beni doğruluk yollarında güder.[e]
4 Ölüm gölgesi vadisinde yürüsem bile,[f]
Kötülükten korkmam.[g]
Çünkü Sen yanımdasın,[h]
Değneğin, çomağın içimi rahatlatır.[ı]
5 Düşmanlarımın önünde bana sofra kurarsın.[i]
Başıma yağ sürersin;[j]
Kâsem dopdoludur.[k]
6 İyilik ve vefa hayatım boyunca beni bırakmayacak,[l]
Ömrüm oldukça Yehova'nın evinde oturacağım.[m]

Davut'un mezmuru.

24 Yehova'nındır yeryüzü ve onu dolduran her şey,[n]
Yer ve üzerinde yaşayanlar.[o]
2 Çünkü onu denizler üzerine kuran,[ö]
Akarsular üzerine sağlamca yerleştiren O'dur.[p]
3 Yehova'nın dağına kim çıkabilir?[r]
O'nun kutsal mekânına kim girebilir?[s]
4 Elleri kirlenmemiş, yüreği temiz insan,[ş]
O'nun adını boş yere ağza almayan,*[t]
Ve yalan yere ant etmeyen.[a]
5 O insan ki, Yehova'dan nimetler alacak,[b]
Kurtarıcı Tanrısından[c] doğruluk görecek.
6 Ey Yakup'un Tanrısı, işte böyledir Sana yönelen topluluk,
Senin lütfunu* arayanlar.[ç] (*Selah*)
7 "Başınızı kaldırın ey kapılar,[d]
Yükselin ey eski zaman kemerleri,[e]
Yüce Kral girsin içeri!"[f]
8 "Kimdir o yüce Kral?"[g]
"Yehova'dır O, güçlü ve yiğit;[h]
Savaşta yiğit olan Yehova."[ı]
9 "Başınızı kaldırın ey kapılar;[i]
Yükseltin başınızı ey eski zaman kemerleri,
Yüce Kral girsin içeri!"[j]
10 "Kimdir o yüce Kral?"
"Göklerin* hâkimi Yehova,
O'dur yüce Kral."[k] (*Selah*)

Davut'un mezmuru.

א [*Alef*]

25 Sana tüm benliğimle dua ediyorum, ey Yehova.[l]

ב [*Bet*]

2 Ben Sana güvenirim Tanrım;[m]
Ne olur utanmayayım.

MEZM. 23
a Me 80:1; Yr 23:3; He 34:12; 1Pe 2:25
b Me 34:9; Me 84:11; Mt 6:33; Flp 4:19; İb 13:5
c He 34:14; Mt 4:4
ç Ey 34:29; He 34:13
d Me 19:7; Me 51:12
e Me 5:8; Me 31:3; Öz 8:20
f Ey 10:21; Ey 38:17; Me 44:19; Mt 4:16; Lu 1:79
g Me 3:6; Me 27:1; İş 41:10
h İş 43:2; Ro 8:31
ı Mi 7:14
i Me 22:26; Me 31:19
j Me 92:10; Lu 7:46; Yk 5:14
k Me 16:5
l Me 103:17; Ef 5:9
m Me 15:1; Me 27:4; Me 65:4; Me 84:4; Me 122:1; Lu 2:37; Vh 21:3

MEZM. 24
n Çk 9:29; Çk 19:5; Tkr 10:14; 1Ta 29:11; Ey 41:11; 1Ko 10:26
o Me 89:11; Me 98:7
ö Ba 1:9; Me 136:6
p Ey 38:11; Me 96:10; Me 104:5; Yr 5:22
r Me 15:1; İş 2:2
s Ro 11:35
ş 2Sa 22:21; Me 37:3; İş 33:15; Mt 5:8
t Ba 50:20; Ro 8:29

2. Sütun **a** Me 34:13; Ml 3:5; **b** Me 128:5; Ml 3:10; **c** Me 68:19; İş 12:2; Tit 2:10; **ç** Me 27:8; Me 105:4; **d** Me 118:19; **e** İş 26:2; **f** 2Sa 6:15; Me 48:2; Me 97:6; **g** Me 99:1; **h** Me 93:1; İş 42:13; 1Ti 1:17; **ı** Çk 15:3; 1Sa 17:47; 2Ta 20:15; İş 59:17; **i** Me 118:19; Me 122:2; **j** Me 68:16; **k** 1Ta 29:11; Me 145:1; İş 6:5; Vh 1:8; **MEZM. 25** **l** Me 86:4; Me 143:8; **m** İş 26:3; Ro 10:11.

Me 24:4* Ya da "O'nun canını değersiz görmeyen"

Me 24:6* Sözcük anlamıyla, "yüzünü"
10* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

Düşmanlarım halime sevinmesin.[a]

ג [*Gimel*]

3 Sana ümit bağlayanlardan hiçbiri utanmayacak,[b]
Amaçlarına ulaşamayan hainler utanç içinde kalacak.[c]

ד [*Dalet*]

4 Bana yollarını göster, ey Yehova,[ç]
Yollarını bana öğret.[d]

ה [*He*]

5 Beni hakikat yolunda yürüt ve eğit,[e]
Çünkü Sen kurtarıcımsın Tanrım.[f]

ו [*Vav*]

Gün boyu ümidim Sensin.[g]

ז [*Zayin*]

6 Eski devirlerden beri[h] yaptıklarını an ey Yehova,
Merhametli, vefalı[ı] işlerini unutma.[i]

ח [*Het*]

7 Ne olur anma gençlik günahlarımı, isyanlarımı.[j]
Vefalı sevginle beni hatırla,[k]
Çünkü Sen iyisin ey Yehova.[l]

ט [*Tet*]

8 Yehova doğrudur, iyidir.[m]
Bu yüzden günahkârı doğru yolda eğitir.[n]

י [*Yod*]

9 Yumuşak başlıları hükümlerinin yolunda yürütür,[o]
Onlara Kendi yolunu öğretir.[ö]

כ [*Kaf*]

10 Ahdine[p] ve hatırlatmalarına[r] uyanlar için,
Yehova'nın bütün yolları vefa ve hakikat üzerinedir.

ל [*Lamed*]

11 Kendi adın uğruna ey Yehova,[a]
Ne olur beni bağışla, çünkü suçum büyük.[b]

מ [*Mem*]

12 Tanrı korkusu kimde varsa,[c]
Yehova seçeceği yolda onu eğitir.[c]

נ [*Nun*]

13 İyilikler tadarak yaşar o insan,[d]
Soyu da yeryüzünü miras alır.[e]

ס [*Sameh*]

14 Yehova Kendisinden korkanların yakınıdır,[f]
Ahdini de onlara bildirir.[g]

ע [*Ayin*]

15 Gözlerim hep Yehova'dadır,[h]
Çünkü ayaklarımı ağdan O kurtarır.[ı]

פ [*Pe*]

16 Ne olur yüzüme bak, bana lütfet;[i]
Çünkü yalnız ve acılıyım.[j]

צ [*Tsade*]

17 Yüreğimdeki sıkıntılar çoğaldı;[k]
Üzerimdeki baskılardan kurtar beni ne olur.[ı]

ר [*Reş*]

18 Acımı, sıkıntımı gör.[m]
Ve bütün günahlarımı affet.[n]

19 Bak, düşmanlarım ne kadar çoğaldı,[o]

MEZM. 25

a Me 13:4; Me 35:19; Me 41:11
b Me 69:6
c Me 31:17; Me 71:13
ç Çk 33:13; Me 5:8; Me 86:11; Me 143:8
d Me 27:11
e Me 43:3
f Me 24:5; Me 88:1
g Me 22:2
h Me 136:1; Lu 1:50
ı Çk 34:6; Me 69:16; İş 55:3; Yr 33:11
i 2Ta 6:42; Me 98:3; Me 103:17; İş 63:15
j Ey 13:26; Yr 3:25
k Me 6:4; Me 51:1
l Çk 33:19; Me 27:13
m Me 92:15; Me 119:68; Me 145:9; Na 1:7; Zk 9:17; Elç 14:17
n Me 119:33; İş 30:20; Mi 4:2
o Tsf 2:3
ö Me 32:8
p Tkr 29:1
r Me 19:7

2. Sütun

a Me 31:3; Me 79:9; Me 109:21; Me 143:11; He 36:22; Da 9:19; Mt 6:9
b Me 103:3
c Me 111:10; Elç 10:2
ç Me 37:23
d Me 31:19; Zk 9:17
e Me 37:11
f Ba 18:17; Öz 3:32; Ams 3:7; Yhn 15:15
g Ba 22:17
h Me 121:1; Me 123:1; Me 141:8
ı Me 31:4; Me 91:3; Me 124:7; 2Ti 2:26
i Me 69:16; Me 86:16

j Me 143:4; **k** Me 73:21; **l** Me 107:28; **m** 2Sa 16:12; Me 119:153; **n** Me 32:5; Me 51:9; **o** Me 38:19.

Benden şiddetle nefret ediyorlar.[a]

ש [*Şin*]

20 Canımı koru, beni kurtar.[b]
Beni utandırma, çünkü
Sana sığındım.[c]

ת [*Tav*]

21 Doğruluk* ve dürüstlük korusun beni,[ç]
Çünkü Sana ümit bağladım.[d]

22 Bütün sıkıntılarından kurtar
İsrail'i, ey Tanrım.[e]

Davut'un mezmuru.

26 Beni yargıla[f] ey Yehova;
doğruluk yolundan
ayrılmadım,[g]
Sarsılmamak için Sana
güvendim Yehova.[h]

2 Ey Yehova, beni incele, sına;[ı]
Gönlümü* ve yüreğimi
arıt.[i]

3 Çünkü vefanı gözden kaçırmadım,
Senin hakikat yolundan
sapmadım.[j]

4 Hilekârlarla oturup kalkmadım;[k]
İçyüzlerini gizleyenlerin
arasına karışmadım.[l]

5 Fesatçılar topluluğundan nefret ettim,[m]
Kötülerle birlikte oturmadım.[n]

6 Ellerimi suçsuzluk suyunda yıkar,[o]
Sunağının çevresinde dolaşırım ki ey Yehova,[ö]

7 Şükranlarımı yüksek sesle duyurayım,[a]
Yaptığın tüm harikaları bildireyim.[b]

8 İhtişamını barındıran mekânı,[c]
Oturduğun evi severim Yehova.[ç]

9 Canımı günahkârlarla birlikte yok etme.[d]
Hayatıma eli kanlı adamlarla[e] birlikte son verme.

10 Onların eli edepsizliğe batmıştır,[f]
Sağ elleri rüşvetle doludur.[g]

11 Ben ise doğruluk yolundan ayrılmayacağım.[h]
Fidyenle kurtar beni,[ı] ne olur lütfet.[i]

12 Ayaklarım düz yere basacak,[j]
Büyük topluluklarla birlikte Yehova'ya şükredeceğim.[k]

Davut'un mezmuru.

27 Yehova ışığım,[l] kurtarıcımdır.[m]
Beni kim korkutabilir?[n]
Yehova, yaşamımın hisarıdır.[o]
Beni kim dehşete düşürebilir?[ö]

2 Düşmanım, hasmım olan o kötüler,[p]
Etime diş geçirmek için üzerime gelince,[r]
Tökezleyip düştüler.[s]

3 Karşımda bir ordu kamp kursa,[ş]
Yüreğime korku düşmez;[t]
Bana karşı savaş açılsa,[u]

MEZM. 25

a Me 37:12
b Me 17:8
Me 121:7
c Me 71:1
ç Me 41:12
d Me 37:34
Ro 15:13
e Me 130:8

MEZM. 26

f Me 7:8
g 2Kr 20:3
Öz 20:7
h Me 21:7
Me 37:31
Öz 3:6
Öz 29:25
ı Ba 22:1
Me 7:9
i Me 17:3
Me 66:10
Zk 13:9
j 2Kr 20:3
Me 43:3
Me 86:11
k Öz 13:20
Yr 15:17
l Öz 12:11
1Ko 15:33
m Me 31:6
Me 139:21
n Me 1:1
o Me 51:2
Me 73:13
İş 1:16
Mt 27:24
ö Me 43:4

2. Sütun

a Me 50:23
Me 95:2
b Me 107:22
c 2Ta 5:14
Me 63:2
ç 1Sa 3:3
1Ta 16:1
Me 27:4
Me 84:10
d 1Sa 25:29
e Me 51:14
f Ga 5:19
2Pe 2:7
g Tkr 16:19
1Sa 8:3
İş 1:23
He 22:12
Ams 5:12
h Lu 1:6
ı Me 69:18
i Ne 13:14
Me 40:2
j 1Sa 2:9
Öz 10:9
k Me 68:26
Me 107:32
Me 111:1

Me 25:21* İbranice *tom*; mükemmellik, ahlaksal sağlamlık ve bütünlük ifade eder. 26:1 ve 11 için de geçerli. **26:2*** Sözcük anlamıyla, "böbreklerimi"

MEZM. 27 **l** Ey 29:3; Me 36:9; Me 43:3; Me 119:105; **m** Çk 15:2; Me 68:19; **n** Me 23:4; **o** Me 62:6; İş 12:2; Flp 4:13; **ö** Me 36:1; Ro 8:31; İb 13:6; **p** Me 18:40; **r** Me 14:4; Me 22:16; **s** Me 18:38; **ş** Me 3:6; **t** 2Ta 20:15; **u** 2Ta 32:7.

Güvenim asla eksilmez.[a]
4 Yehova'dan bir şey diledim . . .[b]
İstedim ki:[c]
Yehova'nın iyiliğini[ç] görmek için,
Mabedine hayranlıkla bakmak için,[d]
Ömrüm boyunca Yehova'nın evinde oturayım.[e]
5 Felaket gününde beni sığınağında saklar,[f]
Çadırında kuytu bir köşeye gizler,[g]
Yüksek bir kaya üzerine çıkarır.[h]
6 Artık çevremdeki düşmanlarıma karşı başım dik duracak,[ı]
O'nun çadırında sevinç nidalarıyla kurbanlar sunacağım,[i]
Yehova'ya ilahiler, mezmurlar söyleyeceğim.[j]
7 Sana seslendiğimde beni işit ey Yehova,[k]
Bana lütfet, cevap ver.[l]
8 Yüreğim Senin emrini tekrarlar: "Lütfumu* arayın!"[m]
Lütfunu arayacağım ey Yehova.[n]
9 Benden yüz çevirme.[o]
Kulunu öfkeyle kovma.[ö]
Ne olur yardımcım ol.[p]
Beni bırakma, terk etme ey Tanrım, kurtarıcım.[r]
10 Anam babam beni bıraksa da,[s]
Yehova kabul eder.[ş]
11 Beni yolunda eğit ey Yehova,[t]
Doğruluk yolunda yürüt, düşmanlarıma bırakma.
12 Beni hasımlarımın arzusuna terk etme;[a]
Çünkü bana karşı yalan şahitlik ediyorlar,[b]
Dilleriyle şiddet saçıyorlar.[c]
13 Yaşayanlar diyarında[ç] Yehova'nın iyiliğini göreceğime imanım olmasa, halim ne olurdu! . . .
14 Sen Yehova'ya ümit bağla;[d]
cesur ol, yürekli ol.[e]
Evet, Yehova'ya ümit bağla.[f]

Davut'un mezmuru.

28 Sana yakarıyorum ey Yehova.[g]
Ey kayam, sesime kulağını tıkama,[h]
Bana karşı sessiz kalma,[ı]
Yoksa ölüm çukuruna girenlere dönerim.[i]
2 Yardım için Sana feryat ettiğimde,
Mabedinin iç odasına doğru[j] el açtığımda,[k] yalvarışıma kulak ver.
3 Beni kötülerle, hain adamlarla aynı kefeye koyma,[l]
Onlar ki komşularıyla dost gibi konuşur,[m] fakat yüreklerinde kötülük var.[n]
4 Onlara davranışlarının karşılığını,[o]
Kötülüklerinin cezasını,[ö]
İşlerinin hak ettiği cevabı ver.[p]
Yaptıklarını kendi başlarına getir.[r]
5 Onlar Yehova'nın işleriyle,[s]

MEZM. 27
a Me 84:12
b Lu 10:42
c Yr 29:13
Da 9:3
Mt 7:7
ç Me 16:11
Me 50:2
Me 63:2
Me 90:17
d 1Sa 3:3
1Ta 16:1
Me 26:8
İb 12:16
e Me 15:1
Me 23:6
Me 65:4
Lu 2:37
f Me 31:20
Me 32:7
Me 57:1
Tsf 2:3
g Me 61:4
Me 119:114
h Me 40:2
ı 2Sa 7:9
Me 3:3
i Me 107:22
İb 13:15
j Ef 5:19
k Me 4:1
Me 130:2
l Me 5:2
Me 119:58
m Me 24:6
Me 105:4
Tsf 2:3
n Me 63:1
o Me 69:17
Me 143:7
İş 59:2
ö İş 50:1
p 1Sa 7:12
Me 46:1
r Me 38:21
Me 88:1
s Me 69:8
Mt 10:21
ş İş 40:11
İş 49:15
t 1Kr 8:36
Me 25:4
Me 86:11
İş 30:20
İş 54:13

2. Sütun
a Me 31:8
Me 35:25
Me 41:2
Me 41:11
b Me 35:11
Mt 26:59
Elç 6:11
c Elç 9:1
ç Ey 33:30
Yr 11:19
He 26:20
d Me 25:3
e Me 31:24
İş 40:31
f Me 62:5
Me 130:5
Ro 15:13

MEZM. 28
g Me 18:3; **h** Tkr 32:4; Me 42:9; İş 26:4; **ı** Me 35:22; Me 83:1; **i** Ey 33:28; Me 30:9; Me 69:15; İş 38:18; **j** Me 5:7; **k** 2Ta 6:13; **l** Sy 16:26; Me 26:9; **m** Me 62:4; Yr 9:8; **n** Me 7:14; Me 36:4; Oz 26:25; **o** Me 59:12; Yr 18:22; 2Ti 4:14; **ö** Me 21:10; **p** Me 62:12; Mt 25:45; Vh 22:12; **r** 2Se 1:6; **s** Ey 34:27; İş 5:12.

Me 27:8* Sözcük anlamıyla, "yüzümü"

Elinin eserleriyle[a] ilgilenmezler.
Bu yüzden onları yıkacak ve ayağa kaldırmayacak.
6 Yehova'ya şükrolsun, yalvarışlarımı duydu.[b]
7 Yehova gücüm,[c] kalkanım,[ç]
O'na yürekten bel bağladım,[d]
Ve O'ndan yardım gördüm, yüreğim sevinç dolu.[e]
O'nu ilahimle yüceltece-ğim.[f]
8 Yehova halkının gücüdür,[g]
Mesihine büyük kurtuluş sağlayan[h] bir kaledir.
9 Ey Tanrım, halkını kurtar, Kendi mirasına nimetler ver;[ı]
Onlara çobanlık et ve kollarında taşı devirler boyu.[i]

Davut'un mezmuru.

29 Onuru Yehova'ya verin, ey kudretliler,*
İhtişamından ve kudretinden ötürü onuru Yehova'ya verin.[j]
2 Yüce adının hak ettiği onuru Yehova'ya verin.[k]
Yehova'nın önünde kutsal giysiler[l] içinde eğilin.
3 Yehova'nın sesi sular üzerinde,[m]
Yüce Tanrı[n] gürlüyor.[o]
Yehova engin sular üzerinde.[ö]
4 Yehova'nın sesi ne güçlü![p]
Yehova'nın sesi ne haşmetli![r]
5 Yehova'nın sesi sedir ağaçlarını kırar,

Mezmur 29:1* Ya da "kudretli oğullar"

MEZMUR. 28

a Me 8:3; Me 19:1; İş 40:26
b Me 66:20
c İş 12:2; Ef 6:10
ç Ba 15:1; 2Sa 22:3; Me 3:3; Me 84:11
d Me 13:5; Me 56:4
e İş 61:10
f Çk 15:1
g 1Sa 16:13; 2Sa 22:3
h Me 20:6; İb 5:7
ı Sy 23:20; Tkr 9:29
i Tkr 32:11; Me 78:71; İş 40:11

MEZMUR. 29

j 1Ta 16:28; Me 96:7; Hb 3:3
k Me 96:8
l 2Ta 20:21
m Me 18:13
n Elç 7:2
o 1Sa 7:10; Ey 37:5
ö Me 93:4; Me 104:3
p Ey 26:11; He 10:5
r Ey 40:9

2. Sütun

a İş 2:13
b Me 114:4; Yr 4:24
c Tkr 3:9
ç Çk 19:18; Me 77:18; Me 144:5; İb 12:18
d İş 13:13; İb 12:26
e Sy 13:26
f Ey 39:1
g İş 10:18; He 20:47
h Me 48:9; Me 63:2; Me 134:1; Me 135:2
ı Ba 6:17; Ey 38:25
i Me 10:16; 1Ti 1:17
j Me 28:9; İş 40:29
k Sy 6:26; Me 72:7; Me 147:14; Ro 15:33; 1Ko 1:3

Evet, Yehova Lübnan sedirlerini parçalar.[a]
6 Onları buzağı gibi sıçratır,[b]
Lübnan'ı ve Siryon'u[c] yaban sığırı yavruları gibi zıplatır.
7 Yehova'nın sesi alevler saçar.[ç]
8 Yehova'nın sesi çölü titretir.[d]
Yehova Kadeş Çölünü[e] sarsar.
9 Yehova'nın sesi, geyikleri doğum sancısıyla titretir,[f]
Ormanları çıplak bırakır,[g]
Ve mabedinde herkes O'na "Yücesin!" der.[h]
10 Yehova tufan suları üzerine taht kurdu;[ı]
Yehova kral olarak devirler boyu tahtındadır.[i]
11 Yehova halkına güç verir.[j]
Yehova halkını barışla nimetlendirir.[k]

Mezmur. Evin[1] hizmete açılışı için Davut'un ilahisi.

30 Seni yüceltirim ey Yehova. Beni yerden kaldırdın.[m]
Düşmanlarımı düşüşüme sevindirmedin.[n]
2 Yardım için Sana yakardım Yehova Tanrım ve Sen bana şifa verdin.[o]
3 Ey Yehova, canımı ölüler diyarından çıkardın,[ö]
Ölüm çukuruna girmeyeyim diye beni yaşattın.[p]
4 Yehova'ya ilahiler söyleyin O'nun vefalı kulları,[r]
Şükürlerle anın kutsal adını.[s]

MEZM. 30 **1** 2Sa 5:11; **m** Me 28:9; **n** Me 25:2; Me 41:11; **o** Ba 20:17; Çk 15:26; 2Kr 20:5; Me 6:2; Me 103:3; **ö** Me 16:10; Me 86:13; Elç 2:31; **p** Me 28:1; İş 38:17; Yun 2:6; **r** 1Ta 16:4; Me 32:11; Me 145:10; **s** Çk 3:15; Me 97:12.

5 Çünkü öfkesi bir anlıktır,[a]
Fakat lütfu ömür boyu sürer.[b]
Akşamleyin gözyaşları bastırsa da,[c] sabahla sevinçler doğar.[ç]
6 Ben rahata erince,[d]
"Asla sarsılmam"[e] dedim.
7 Ey Yehova lütfunla dağımı pekiştirdin,[f]
Fakat bana yüz çevirince tedirginleştim.[g]
8 Sana yakarıyorum,[h] ey Yehova;
Senden lütuf diliyorum,[ı] ey Yehova.
9 Ölüm çukuruna[i] girersem kanımın ne yararı olur?
Toprak Seni yüceltir mi,[j] Senin sadakatini bildirir mi?[k]
10 Sesimi duy ey Yehova, lütfet.[l]
Yardımcım[m] olduğunu göster, ey Yehova.
11 Yasımı sildin, şenlik dansına çevirdin,[n]
Çulumu çıkardın ve sevince büründüm.[o]
12 Öyle ki, gönlüm* sessiz kalmasın, Sana ilahiler söylesin.[ö]
Seni devirler boyu yüceltirim Yehova Tanrım.[p]

Başmüzisyene. Davut'un mezmuru.

31 Sana sığındım ey Yehova.[r]
Beni asla utandırma.[s]
Doğruluğunla kurtar beni.[ş]
2 Kulak ver bana,[t]
Kurtar beni, yardımıma yetiş,[u]
Kayalar üzerinde bir kale ol benim için.[a]
Güçlü bir hisar gibi koru beni.[b]
3 Sen benim sarp kayam, kalemsin,[c]
Adın uğruna[ç] beni yönlendirir, bana yol gösterirsin.[d]
4 Tuzak olarak kurdukları ağdan kurtarırsın,[e]
Çünkü Sen benim hisarımsın.[f]
5 Ruhumu ellerine teslim ederim.[g]
Beni kurtarırsın[h] ey Yehova, Sen güvenilir Tanrısın.[ı]
6 İşe yaramaz, boş putlara[i] değer verenden nefret ederim.
Yehova, ben Sana güvenirim.[j]
7 Senin vefandır benim neşem, sevincim,[k]
Çünkü çektiğim ıstırabı gördün;[l]
İçimdeki dertleri anladın.[m]
8 Beni düşman eline vermedin,[n]
Ayak bastığım yeri ferahlattın.[o]
9 Lütfet bana ey Yehova, sıkıntıdayım.[ö]
Derdimden gözümün feri söndü,[p] canım çekildi, içim daraldı.[r]
10 Ömrüm kederler içinde bitti,[s]
Yıllarım iç çekerek tükendi,[ş]
Suçum yüzünden bende takat kalmadı,[t]

Me 30:12* Sözcük anlamıyla, "onurum"

MEZ. 30
a İş 12:1; İş 54:8; 2Ko 4:17
b Me 63:3
c Me 6:6
ç Me 126:5
d Ey 29:18
e Me 15:5; Me 16:8
f 2Sa 5:12; Me 89:17
g Ey 34:29; Me 10:1; Me 143:7
h Me 34:6; Me 77:1
ı Flp 4:6
i Me 28:1
j Me 6:5; Me 88:11; Me 115:17; Vz 9:10
k İş 38:18
l Me 143:1
m Me 28:7; Me 54:4
n 2Sa 6:14; Vz 3:4; Yr 31:4
o İş 61:3
ö Me 16:9; Me 57:8
p Me 9:1

MEZ. 31
r Me 18:2
s Me 22:5; İş 49:23; Ro 5:5; Ro 10:11
ş Me 143:1
t Me 71:2; Me 130:2
u Me 40:17; Me 70:1; Lu 18:8

2. Sütun
a 2Sa 22:3; Me 18:2; Me 94:22
b Me 71:3
c 2Sa 22:2
ç Me 25:11; Yr 14:7
d Me 23:3
e Me 25:15; Me 91:3; Mt 6:13
f Öz 18:10
g Lu 23:46; Elç 7:59
h Me 71:23
ı Tkr 32:4; İb 6:18
i Yr 10:8; Yun 2:8; 1Ko 8:4
j Me 25:2
k Me 13:5
l Me 9:13
m Me 142:3; 1Ko 8:3; Ga 4:9; **n** Tkr 32:30; 1Sa 17:46; **o** Me 4:1; Me 18:19; **ö** Öz 14:10; **p** Ey 17:7; Me 6:7; Me 88:9; **r** Me 6:2; Me 22:14; **s** Me 88:15; Öz 15:13; **ş** Me 71:9; **t** Me 106:43.

Kemiklerim eriyip gitti.[a]
11 Düşmanlarımın[b] gözünde yüzkarasıyım,[c]
Komşularımın gözünde daha da beteri,[ç]
Tanıdıklarım dehşete kapılıp beni terk etti,[d]
Yolda görünce hepsi kaçıp gitti.[e]
12 Kalplerden silinmiş bir ölü gibi unutuldum,[f]
Kırık bir çömlek gibi oldum.[g]
13 Kötü söylentilerin yayıldığını duydum,[h]
Her yanda dehşet kol geziyor,[ı]
Bana karşı birleşip toplanıyorlar[i]
Ve canımı almak için düzen kuruyorlar.[j]
14 Fakat ben Sana güvendim ey Yehova.[k]
"Tanrım Sensin"[l] dedim.
15 Ömrüm Senin ellerinde,[m]
Beni düşmanımın elinden, peşime düşenlerden kurtar.[n]
16 Yüzünün ışığını göster bu kuluna,[o]
Vefalı sevginle kurtar beni.[ö]
17 Ey Yehova beni utandırma; çünkü Sana yakardım.[p]
Kötüler utanca düşsün,[r]
Ölüler diyarında sesleri kesilsin.[s]
18 Yalancı dudaklardan söz dökülmez olsun.[ş]
Doğru insanı kötüleyen,[t] dizginsiz, kibirli, küstah diller[u] sussun.
19 Senden korkanlar için sakladığın iyiliğin,[ü]
İnsanoğullarının gözü önünde,
Sana sığınanlara gösterdiğin iyiliğin ne büyük![a]
20 Onları insanların düzenlerinden korur,[b]
Yanında gizli bir yere saklarsın,[c]
Onları çardağına alır, ağız kavgalarından[ç] esirgersin.
21 Yehova'ya şükrolsun,[d]
Kuşatılmış şehirde[e] olağanüstü vefasını[f] gördüm.
22 Ben telaşa kapılınca,[g]
"Gözlerinin önünde yok olup gidiyorum"[h] dedim.
Fakat yardım için yakardığımda, feryadımı işittin.[ı]
23 Yehova'yı sevin, ey vefalı kulları.[i]
Yehova sadık kullarını korur,[j]
Kibirlilere ise karşılıklarını fazlasıyla verir.[k]
24 Ey Yehova'yı bekleyenler,[l]
Cesur olun, yürekli olun.[m]

Davut'un mezmuru. Maskil.*

32 İsyanı affedilen, günahı örtülen insana ne mutlu![n]
2 Suçu Yehova tarafından hesaba alınmayan,[o]
Ruhunda hile barınmayan[ö] insana ne mutlu!

MEZM. 31

a Me 32:3; Me 102:3
b Me 6:7; Mt 10:22; Mt 24:9; Lu 21:17
c Me 22:6; Me 42:10; Me 102:8; İş 53:4; Ro 15:3; 1Pe 4:14
ç Ey 19:13; Me 38:11
d Me 88:8
e Mt 26:56; 2Ti 4:16
f Me 88:5
g Ro 9:22
h Yr 20:10; Lu 23:2
ı Me 57:4; Yr 6:25
i Lu 22:2; Lu 23:1
j Mt 27:1
k Me 56:4
l Me 16:2; Me 43:5; Yhn 20:17
m 2Sa 7:12
n Me 142:6
o Sy 6:25; Me 67:1; Me 80:3; Ro 9:15
ö Me 6:4
p Me 25:2; Me 69:6; İş 50:7; Mt 27:46
r Ne 4:4; Ne 6:16; Me 6:10; İş 41:11; Yr 20:11
s 1Sa 2:9; Me 115:17; Vz 9:5
ş Me 12:3; Me 63:11
t 2Ta 32:16; Mt 10:25; Elç 25:7
u Me 94:4
ü Me 73:1; İş 63:7; İş 64:4; 1Ko 2:9

2. Sütun

a Me 126:2; İş 26:12
b Me 86:14
c Me 27:5; Me 32:7; Elç 3:19
ç Me 64:3
d Ru 4:14; 1Sa 25:39; Me 68:19; Lu 1:68
e 1Sa 23:7
f Me 17:7

g 1Sa 23:26; **h** Me 88:16; Ağ 3:54; Yun 2:4; **ı** 2Ta 33:13; Me 6:9; Öz 15:29; İb 5:7; **i** Tkr 10:12; Tkr 30:20; Me 34:9; **j** 1Sa 2:9; Me 145:20; **k** 2Sa 22:28; Ey 40:11; Me 94:2; İş 2:11; Yk 4:6; 1Pe 5:5; **l** Ba 49:18; Me 62:1; Me 71:14; Ağ 3:21; Mi 7:7; Tit 2:13; **m** Me 27:14; İş 35:4; **MEZM. 32** **n** Me 85:2; İş 1:18; Elç 3:19; Ro 4:7; **o** Le 17:4; Ro 5:13; 2Ko 5:19; **ö** Yhn 1:47.

Me 32:Üst.* Muhtemelen, "derin düşünceler uyandıran şiir" anlamında İbranice ifade.

3 Ben suskun kalınca, gün boyu
iniltimle kemiklerim eridi.[a]
4 Elinin ağırlığı gece gündüz
üzerimdeydi.[b]
Yaz sıcağındaymış gibi kurudum,[c] gücüm kalmadı.
(*Selah*)
5 Sana sonunda günahımı itiraf ettim, suçumu örtmedim.[ç]
"Suçlarımı Yehova'ya itiraf edeceğim"[d] dedim.
Sen de suçumu, günahlarımı affettin.[e] (*Selah*)
6 Vefalı kulların bunun için
Sana dua eder;[f]
Henüz vakit varken sana yönelirler.[g]
Sular coşup taşsa da, onlara erişemez.[h]
7 Sen benim sığınağımsın; beni sıkıntıdan kurtarırsın.[ı]
Beni kurtarır, çevremi sevinç nidalarıyla kuşatırsın.[i] (*Selah*)
8 "Sana anlayış vereceğim" dersin, "Gideceğin yolda seni eğiteceğim.[j]
Sana öğüt vereceğim, gözüm üzerinde olacak.[k]
9 At ya da katır gibi anlayışsız olma,[l]
Onların azgınlığı ancak dizginle, yularla zaptedilir,[m]
Yoksa yanlarına yaklaşılmaz."[n]
10 Kötünün acıları çoktur,[o]
Fakat Yehova'ya güvenenin her yanı iyiliklerle doludur.[ö]
11 Doğru kişiler Yehova'yla sevinsin, coşsun,[p]
Yürekten dürüst olanlar sevinç çığlıkları atsın.[r]

MEZM. 32
a Öz 28:13
b Me 38:2
c Ey 30:30
Me 63:1
Me 102:3
ç Me 38:18
Me 51:4
1Yh 1:9
d Le 5:5
2Sa 12:13
2Ta 30:22
Me 38:18
Me 41:4
Mt 3:6
e Me 86:5
Me 103:3
İş 44:22
Ho 14:2
Lu 7:47
f Me 65:2
2Ko 1:3
g Me 69:13
İş 55:6
h Me 124:4
Vh 12:16
ı Me 9:9
Me 27:5
Me 119:114
i Çk 15:1
Hk 5:1
2Sa 22:1
j Me 27:11
Me 86:11
Yr 7:23
k Öz 3:6
l Ey 35:11
Öz 26:3
Yr 8:6
m Yr 31:18
Yk 3:3
n Ey 35:11
o Öz 13:21
Ro 2:9
ö Me 34:8
Öz 16:20
Yr 17:7
p Me 68:3
Flp 4:4
r Me 64:10

2. Sütun

MEZM. 33
a Me 32:11
Me 97:12
Flp 4:4
b Me 147:1
c Me 81:2
ç Me 92:3
Me 144:9
d Me 40:3
Me 98:1
Me 149:1
İş 42:10
Vh 5:9
e 1Ta 13:8
Ef 5:19
f Me 12:6
Öz 30:5
g Me 111:7
h Ey 37:23
Me 11:7
Me 45:7

33 Ey doğru kişiler, Yehova sevinciyle haykırın.[a]
Dürüst insanın diline övgüler yaraşır.[b]
2 Lir* çalarak[c] şükredin Yehova'ya,
On telli sazla[ç] ilahiler söyleyin.
3 O'na yeni bir ilahi söyleyin;[d]
Gönülden çalın sazınızı, sevinçle yükseltin sesinizi.[e]
4 Çünkü Yehova'nın sözü doğrudur,[f]
Yaptığı her iş sağlamdır.[g]
5 Yehova doğruluğu, adaleti sever.[h]
Yeryüzü O'nun iyiliğiyle* doludur.[ı]
6 Gökler Yehova'nın sözüyle oluştu,[i]
İçindekiler ağzından çıkan solukla yaratıldı.[j]
7 Denizin sularını set gibi yığar,[k]
Kabaran suları ambarlarına toplar.
8 Bütün dünya Yehova'dan korksun.[l]
Yeryüzünde yaşayanlar dehşete düşsün.[m]
9 Çünkü O söyledi ve sözü gerçekleşti,[n]
O emretti ve her şey var oldu.[o]
10 Yehova milletlerin amacını bozdu,[ö]
Halkların niyetlerini boşa çıkardı.[p]

ı Me 145:16; Elç 14:17; i İb 11:3; 2Pe 3:5; j Ba 2:1; Me 104:30; k Ba 1:9; Ey 26:10; Ey 38:8; Öz 8:29; Yr 5:22; l Vh 14:7; m Me 76:7; n Ba 1:3; Me 148:5; o Me 119:90; ö İş 8:10; İş 19:3; p Me 21:11; Me 140:8.

Me 33:2* İbranice *kinnor*. Eski İbranilerin kullandığı telli çalgı. **5*** Ya da "vefalı sevgisiyle"

11 Yehova'nın amacı devirler
boyu bozulmaz;[a]
Yüreğindeki niyetler nesilden nesle değişmez.[b]
12 Ne mutlu Tanrısı Yehova olan
millete![c]
Ne mutlu Kendi halkı olarak seçtiklerine![ç]
13 Yehova göklerden baktı,[d]
Bütün insanoğullarını gördü.[e]
14 Kalıcı meskeninden[f] baktı,
Yeryüzünde yaşayan herkesi gözledi.
15 Hepsinin yüreğini şekillendiren,[g]
Bütün işlerini değerlendiren O'dur.[h]
16 Hiçbir kralı ordusunun büyüklüğü kurtaramaz;[ı]
Yiğit de kendi gücü ve kuvvetiyle kurtulamaz.[i]
17 Kurtuluş için ata güvenmek aldanmaktır,[j]
Büyük gücüne rağmen o kimseyi kurtaramaz.[k]
18 Fakat Yehova'nın gözü Kendisinden korkanların üzerindedir,[l]
Vefalı sevgisine ümit bağlayanların üzerinde.[m]
19 Canlarını ölümden kurtarmak,[n]
Kıtlık zamanında yaşatmak için onları gözler.[o]
20 Canımız hep Yehova'yı bekler.[ö]
O'dur yardımcımız, kalkanımız.[p]
21 Yüreklerimiz O'nda sevinç bulur;[r]
Çünkü O'nun kutsal adına güvendik.[s]

MEZM. 33

a Ey 23:13 Öz 19:21 İş 46:10
b Me 92:5 İş 55:8 Yr 29:11
c Tkr 33:29 Me 144:15
ç Me 65:4 Me 135:4 1Pe 2:9
d Me 11:4 Me 14:2 Öz 15:3
e İb 4:13
f 1Kr 8:30 Me 115:3
g 1Ta 28:9 Me 105:25
h Ey 34:21 Öz 24:12
ı Yş 11:6 2Ta 32:21
i Me 44:5 Yr 9:23
j Tkr 17:16 2Kr 7:7 Me 20:7 Öz 21:31 İş 31:1 Ho 14:3
k Me 147:10
l Ey 36:7 Me 34:15 1Pe 3:12
m Me 147:11
n Me 56:13
o Me 37:19 İş 33:16
ö Me 62:1 Me 130:6
p Ba 15:1 Tkr 33:29 Me 18:2 Me 115:9
r Me 13:5 Zk 10:7
s 1Ta 16:10 Me 28:7 Öz 18:10

2. Sütun

a Me 32:10 Me 119:76
b Me 31:24 Mi 7:7

MEZM. 34

c 1Sa 21:13
ç Elç 16:25 Ef 5:20
d Me 44:8 Me 71:8
e İş 45:25 Yr 9:24 1Ko 1:31
f Me 119:74
g Me 35:27 Me 69:30 Lu 1:46
h Me 148:13
ı Lu 11:9 İb 5:7

22 Ey Yehova, vefalı sevgin hep bizimle olsun,[a]
Çünkü biz hep Seni bekleriz.[b]

Davut'un, Abimelek'in önünde kendisini deli gibi göstererek[c] kovulup gittiği zaman yazdığı mezmur.

א [*Alef*]

34 Yehova'ya her zaman şükrederim;[ç]
O'na sunduğum övgüler dilimden düşmez.[d]

ב [*Bet*]

2 Ben Yehova ile övünürüm;[e]
Yumuşak başlılar da işitir, sevinirler.[f]

ג [*Gimel*]

3 Yehova'nın büyüklüğünü benimle birlikte övün,[g]
O'nun adını hep beraber yüceltelim.[h]

ד [*Dalet*]

4 Yehova'ya danıştım, bana cevap verdi,[ı]
Beni bütün korkularımdan kurtardı.[i]

ה [*He*]

5 O'na bakanların çehresi ışıldar,[j]
Yüzleri asla utançtan kızarmaz.[k]

ז [*Zayin*]

6 Bu mazlum yakardı, Yehova işitti,[l]
Ve onu bütün sıkıntılarından kurtardı.[m]

ח [*Het*]

7 Yehova'nın meleği O'ndan korkanların çevresine ordugâh kurar,[n]
Ve onları kurtarır.[o]

i Me 18:48; Me 144:10; **j** 2Ko 3:18; **k** Me 37:19; **l** Me 3:4; Me 10:17; **m** 2Sa 22:1; **n** 2Kr 6:17; Me 91:11; Mt 18:10; Elç 5:19; Elç 12:11; İb 1:14; **o** 2Kr 19:35; Da 6:22.

ט [*Tet*]

8 Yehova'nın iyiliğini tadın ve görün;[a]
O'na sığınan adam ne mutludur![b]

י [*Yod*]

9 Siz kutsal kulları Yehova'dan korkun,[c]
O'ndan korkanın hiçbir eksiği olmaz.[ç]

כ [*Kaf*]

10 Genç aslanlar bile yiyeceksiz kalır, acıkır;[d]
Yehova'ya yönelenler ise hiçbir nimetten yoksun kalmaz.[e]

ל [*Lamed*]

11 Gelin oğullarım, bana kulak verin;[f]
Size Yehova korkusunu öğreteyim.[g]

מ [*Mem*]

12 Kim hayattan zevk almak,[h]
Günler görüp nimetler tatmak isterse,[ı]

נ [*Nun*]

13 Dilini kötülükten,[i]
Dudaklarını hileli sözlerden sakınsın.[j]

ס [*Sameh*]

14 Kötü olandan yüz çevirsin, iyi olanı yapsın,[k]
Barışı arasın, onun peşinden koşsun.[l]

ע [*Ayin*]

15 Yehova'nın gözleri doğruların üzerindedir,[m]
Kulakları onların yakarışına açıktır.[n]

פ [*Pe*]

16 Yehova kötülük yapanlardan yüz çevirir,[o]
Adlarını yeryüzünden siler.[a]

צ [*Tsade*]

17 Doğrular yakardı, Yehova işitti,[b]
Onları bütün sıkıntılarından kurtardı.[c]

ק [*Kof*]

18 Yehova kalbi kırık olanlara yakındır,[ç]
Ruhu ezik olanları kurtarır.[d]

ר [*Reş*]

19 Doğru kişinin başındaki belalar çoktur,[e]
Fakat Yehova onu hepsinden kurtarır.[f]

ש [*Şin*]

20 Bütün kemiklerini esirger,
Hiçbiri kırılmaz.[g]

ת [*Tav*]

21 Kötü adamı başına gelen bela öldürür;[h]
Doğru kişiden nefret eden suçlu çıkar.[ı]

22 Yehova kullarının canını bedelle kurtarır;[i]
O'na sığınanların hiçbiri suçlu çıkmaz.[j]

Davut'un mezmuru.

35 Hasımlarıma karşı davamı gör ey Yehova.[k]
Benimle savaşanlarla Sen savaş.[l]

2 Küçük kalkanı, büyük kalkanı al.[m]
Yardımıma koşmak için kalk.[n]

3 Peşime düşenlere[o] mızrağını, baltanı çek.

MEZM. 34

a Yr 31:14; 1Pe 2:3
b Me 84:12; Me 94:22
c Ba 22:12; Me 19:9; Ho 3:5
ç Me 23:1; Flp 4:19
d Ey 4:11
e Me 23:6; Me 84:11; Lu 1:53
f Öz 4:1
g Ey 28:28; Me 111:10; Öz 1:7; Öz 8:13
h Tkr 6:2; Tkr 30:20; Me 21:4; Me 91:16; Mt 7:14; 1Pe 3:10
ı Me 4:6; Vz 2:3
i Me 39:1; Öz 15:4; Yk 1:26; Yk 3:8
j Öz 12:19; Öz 12:22; Kl 3:9; 1Pe 2:1
k Me 37:27; Me 97:10; Öz 3:7; İş 1:16; Ams 5:15; Ro 12:9
l Mt 5:9; Ro 12:18; İb 12:14; 1Pe 3:11
m Ey 36:7; Me 33:18; 1Pe 3:12
n Me 10:17; Me 18:6; Me 94:9; İş 59:1
o Le 17:10; Yr 44:11; He 14:8; Ams 9:4

2. Sütun

a Me 10:16; Me 37:10; Öz 10:7; İş 26:14
b Me 30:2; Me 91:15; Me 145:18
c 2Ta 32:22; Me 91:15; Elç 12:11
ç Me 147:3; İş 61:1
d Me 51:17; İş 57:15; İş 66:2; Lu 4:18

e Öz 24:16; Elç 14:22; 2Ti 3:12; **f** Da 6:22; 1Ko 10:13; **g** Yhn 19:36; **h** Me 94:23; İş 3:11; **ı** Me 89:23; Yhn 7:7; **i** 1Kr 1:29; Me 71:23; Me 103:4; Ag 3:58; **j** Me 9:10; Me 84:11; **MEZM. 35** **k** 1Sa 24:15; Me 43:1; Me 119:154; **l** Çk 14:25; Yş 10:42; Me 3:7; **m** Çk 15:3; **n** Me 33:20; İş 42:13; **o** 1Sa 23:26.

Bana "Kurtarıcın Benim!"[a] de.

4 Canıma kastedenler utansın,
küçük düşsün.[b]
Benim için felaket düzenleri kuranlar rezil olup geri
dönsün.[c]

5 Rüzgârın savurduğu saman
ufağı gibi olsunlar,[ç]
Yehova'nın meleği onları
önüne katıp götürsün.[d]

6 Yolları kaygan olsun, karanlığa bürünsün,[e]
Yehova'nın meleği peşlerine düşsün.

7 Mademki neden yokken çukura ağ gerdiler,[f]
Neden yokken tuzak kazdılar benim için,[g]

8 Başlarına yıkım ansızın gelsin,[h]
Gizledikleri ağa kendileri
yakalansın,[ı]
Kendileri felakete uğrasın.[i]

9 Benim canım ise Yehova'yla
sevinç bulsun.[j]
Beni kurtardığı için sevineyim.[k]

10 Bütün benliğimle[l] diyeyim ki:
"Ey Yehova, Senin gibi kim
var,[m]
Mazlumu güçlünün elinden
kurtaran,[n]
Mazlumu ve yoksulu soyguncunun elinden
alan?"[o]

11 Zorba şahitler kalkıyor;[ö]
Bilmediğim şeyleri soruyorlar.[p]

12 İyiliğime kötülükle karşılık
veriyorlar,[r]
Ve canım mateme boğuluyor.[s]

13 Ben ise onlar hastalanınca
çula bürünürdüm,[a]
Oruç tutup nefsimi kırardım,[b]
Fakat dualarım bana cevaplanmadan dönerdi.[c]

14 Arkadaşı için, kardeşi için kaygılanan,[ç]
Annesi için yas tutan biri
gibi dolaşırdım,[d]
Üzüntüden belim bükülürdü.

15 Onlar ise ben topallayınca sevindiler, bir araya geldiler,[e]
Toplanıp bana karşı birleştiler,[f]
Ansızın vurmaya başladılar;[g]
Parçaladılar, durmadan karaladılar.[h]

16 Tanrı'yı terk etmiş alaycılar,[ı]
Bir lokma ekmek karşılığında bana diş gıcırdattı.[i]

17 Ey Yehova daha ne kadar seyirci kalacaksın?[j]
Canımı onların vahşetinden kurtar,[k]
Hayatımı genç aslanın pençesinden geri al.[l]

18 Büyük cemaat içinde Seni yüceltеceğim;[m]
Kalabalıklar ortasında Seni öveceğim.[n]

19 Bana boş yere düşman kesilenler halime sevinmesin;[o]
Sebepsiz yere benden nefret edenler birbirine göz
kırpmasın.[ö]

20 Çünkü onların ağzından barışçı söz çıkmaz;[p]
Dünyadaki sakin insanlara
karşı

MEZM. 35

a Me 62:7
İş 12:2
b Me 40:14
Me 70:2
Yr 17:18
c Me 35:26
ç Me 1:4
İş 17:13
Ho 13:3
Mt 3:12
d Çk 14:19
İş 37:36
Elç 12:23
e Me 73:18
Öz 4:19
Yr 23:12
f Me 140:5
g Me 119:85
h Öz 29:1
ı Me 7:15
Me 9:15
Me 57:6
Me 141:10
i Es 7:10
Me 69:22
Ro 11:9
j 1Sa 2:1
Hb 3:18
k Me 13:5
Me 21:1
l Me 22:14
m Çk 15:11
Me 71:19
n Me 18:17
Me 37:40
o Me 40:17
Öz 22:23
ö Me 27:12
Mt 26:59
p Elç 6:13
r 1Sa 19:5
Me 38:20
Me 109:5
Yr 18:20
Yhn 10:32
Yhn 18:23
s 1Sa 20:33

2. Sütun

a Ey 30:25
Me 69:11
b Le 16:31
1Kr 21:27
İş 58:3
c Lu 10:6
ç 2Sa 1:17
d Ba 24:67
e Öz 17:5
f Me 71:10
g Mt 27:30
h Mt 27:29
ı Yhn 18:28
i Ey 16:9
Me 37:12
Elç 7:54
j Hb 1:13
k Me 69:14
Me 142:6
l Me 22:20
Me 57:4
m Me 22:22
Me 40:9
Me 111:1
İb 2:12

n Ro 15:9; **o** Me 25:2; **ö** Me 69:4; Öz 6:13; Yhn 15:25; **p** Mt 26:4.

Hileler düzerler,[a]
21 Sırıtarak alay ediyorlar.[b]
"Oh olsun! Oh olsun! Bunu da gördük!"[c] diyorlar.
22 Görüyorsun ey Yehova.[ç] Sessiz kalma.[d]
Ey Yehova, benden uzak durma.[e]
23 Kalk ey Tanrım, davamı gör,[f]
Hükmümü ver ey Yehova.[g]
24 Beni doğruluğunla yargıla ey Yehova,[h]
Onlar halime sevinmesin Tanrım.[ı]
25 İçlerinden "Oh, canımıza değsin!" demesinler.[i]
"Onu yedik bitirdik" diyemesinler.[j]
26 Ben felakete uğrayınca sevinenler,[k]
Hepsi birden utansın, rezil olsun.[l]
Karşımda böbürlenenler,[m] utanca ve rezalete bürünsün.[n]
27 Benim doğruluğumdan ötürü sevinçle coşanlar,[o]
"Yehova'yı yüceltin" diye hiç durmadan bağırsınlar,[ö]
"Kullarının barışından zevk alan Tanrı'yı yüceltin."[p]
28 Doğruluğun dilimden düşmesin,[r]
Gün boyu Seni yücelteyim.[s]

Başmüzisyene. Yehova'nın kulu Davut'un mezmuru.

36 Günah kötü adama yüreğinin içinden fısıldar;[ş]
Onun içinde Tanrı korkusu yoktur.[t]
2 Kendini öylesine kayırıp aldatır ki,[u]
Ne suçunu görür, ne de ondan iğrenir.[a]
3 Ağzından hep hainlik ve hile dökülür;[b]
İyi olanı yapmaz, çünkü anlayış edinmekten vazgeçmiştir.[c]
4 Yatağında hep hainlik kurar,[ç]
Uygunsuz yolda ayak direr.[d]
Kötülüğü reddetmez.[e]
5 Ey Yehova, vefalı sevgin göklere,[f]
Sadakatin bulutlara erişir.[g]
6 Doğruluğun, yarattığın dağlar gibidir ey Tanrım,[h]
Hükmün engin sulara benzer,[ı]
İnsanı da hayvanı da Sen korursun ey Yehova.[i]
7 Vefalı sevgin ne değerlidir ey Tanrım![j]
İnsanoğulları kanatlarının gölgesine sığınır.[k]
8 Evinin nimetlerinden kana kana içerler,[l]
Kendi zevk ırmağından içirirsin onlara.[m]
9 Çünkü hayatın kaynağı Sensin;[n]
Senin ışığınla ışık görürüz.[o]
10 Vefalı sevgin daima Seni tanıyanlarla olsun,[ö]
Doğruluğun yürekten dürüst olanları bırakmasın.[p]
11 Kibirli kişi beni ayak altına almasın,[r]
Kötünün eli yerimden yurdumdan etmesin.[s]
12 İşte, hainlik edenler düştü,[ş]

MEZM. 35

a Me 31:13; Yr 11:19; Mt 12:24; 1Pe 2:22
b Me 22:13
c Me 70:3
ç Çk 3:7; Elç 7:34
d Me 28:1; Me 50:21; Me 83:1
e Me 10:1; Me 71:12
f Me 44:23
g Me 119:154
h Me 7:8; Me 26:1; Me 96:13; İş 11:4
ı Me 13:4
i Me 70:3
j Me 27:12; Me 41:2; Me 56:1
k Yhn 16:20
l Me 40:14
m Me 38:16
n Me 132:18
o Ro 12:15; 1Ko 12:26
ö Me 70:4
p Me 84:11; Me 149:4
r Me 51:14
s Me 71:24; Me 145:2

MEZM. 36

ş Öz 6:18
t Ba 20:11; Ro 3:18
u Tkr 29:19; Me 10:3

2. Sütun

a Me 97:10; Ams 5:15
b Me 5:9; Me 12:2
c Yr 4:22
ç Öz 4:16; Mi 2:1
d İş 65:2
e Ro 1:32
f Me 57:10; Me 103:11
g Me 89:2; Me 108:4
h Me 71:19
ı Ro 11:33
i Me 145:9; Me 147:9; 1Ti 4:10
j Me 31:19; Mi 7:18
k Ru 2:12; Me 17:8; Me 91:4
l Me 65:4; Yr 31:14; Zk 9:17
m Me 16:11

n Ey 33:4; Yr 2:13; Elç 17:28; Vh 4:11; **o** Ey 29:3; Me 27:1; Me 43:3; İş 2:5; 2Ko 4:6; Yk 1:17; 1Pe 2:9; **ö** Me 103:17; Yr 22:16; **p** Me 7:10; Me 94:15; Me 97:11; **r** Me 10:2; **s** Me 16:8; **ş** Me 58:10; 2Se 1:8.

Yere yıkıldılar, artık ayağa kalkamazlar.[a]

Davut'un mezmuru.

א [*Alef*]

37 Kötülük edenlerden ötürü öfkelenme.[b]
Haksızlık yapanların durumuna imrenme.[c]

2 Çünkü onlar ot gibi çabucak kurur,[ç]
Yeşil çimenler gibi solar giderler.[d]

ב [*Bet*]

3 Sen Yehova'ya güven, iyi olanı yap,[e]
Yeryüzünde otur, sadakatten ayrılma.[f]

4 Zevki Yehova'da bul,[g]
O da yüreğindeki dilekleri verir.[h]

ג [*Gimel*]

5 Yolunu Yehova'ya bırak,[ı]
Ve O'na güven;[i] O da gerekeni yapar.[j]

6 Senin doğruluğunu ışık gibi parlatır,[k]
Adaletini öğle güneşi gibi ışıtır.[l]

ד [*Dalet*]

7 Yehova'nın önünde sessizce dur,[m]
O'nu özlemle bekle.[n]
İşini beceren adam yüzünden öfkelenme,[o]
Emellerine ulaşanlar yüzünden kızma.[ö]

ה [*He*]

8 Kızgınlığı bırak, hiddetten vazgeç,[p]
Ve öfkelenme; bu yalnızca kötülüğe götürür.[r]

9 Çünkü kötülerin kökü kazınacak,[s]
Fakat Yehova'ya ümit bağlayanlar yeryüzünü mülk edinecek.[a]

ו [*Vav*]

10 Az kaldı! Artık kötüler olmayacak,[b]
Yerlerini arayacaksın, bulamayacaksın.[c]

11 Fakat yumuşak başlılar yeryüzünü mülk edinecek,[ç]
Barış bolluğunda mutluluk bulacaklar.[d]

ז [*Zayin*]

12 Kötü adam doğru olana karşı düzen kurar,[e]
Ona diş gıcırdatır.[f]

13 Fakat Yehova ona gülecek,[g]
Çünkü biliyor ki onun günü gelecek.[h]

ח [*Het*]

14 Mazlumu ve yoksulu yere sermek,[ı]
Doğru yoldan ayrılmayanları katletmek için,[i]
Kötüler kılıç çekti, yaylarını gerdiler.[j]

15 Fakat kılıçları kendi yüreklerine saplanacak,[k]
Onların yayları kırılacak.[l]

ט [*Tet*]

16 Doğru kişinin elindeki az şey[m]
Kötülerin elindeki çok şeyden iyidir,[n]

17 Kötülerin elleri kırılır,[o]
Fakat Yehova doğrulara destek olur.[ö]

MEZM. 36

a Me 1:5; Yr 51:64

MEZM. 37

b Me 37:7; Öz 24:19
c Me 73:3; Öz 3:31; Öz 23:17
ç Me 73:19; Me 90:6; Me 129:6
d Yk 1:10; 1Pe 1:24
e Me 4:5; İş 1:17; İş 50:10; İb 13:16
f Öz 28:20
g İş 58:14
h Me 21:2
ı Me 55:22; Öz 16:3
i Mt 6:33; Flp 4:6; 1Pe 5:7
j Vz 9:1; Ağ 3:37; Yk 4:15
k Mi 7:9
l Ml 3:18; Mt 7:2
m Me 62:1; Ağ 3:26
n Me 27:14
o Ey 21:7; Me 73:3; Yr 12:1
ö Öz 19:21; İş 10:13
p Öz 14:29; Öz 16:32; Ef 4:26
r Lu 9:54
s Ey 27:14; Me 55:23; 2Pe 2:9

2. Sütun

a Me 25:13; Me 37:29; İş 57:13; İş 58:14; Mt 5:5
b Ey 24:24; İb 10:37; 1Pe 4:7
c 1Sa 25:39; Ey 7:10; Me 52:5
ç İş 45:18; Mt 5:5; Vh 21:3
d Me 72:7; Me 119:165; İş 26:3; İş 48:18; Flp 4:7
e 1Sa 18:21; Mt 26:4

f Me 35:16; **g** Me 2:4; **h** 1Sa 26:10; Yr 50:27; He 21:25; **ı** Hb 1:13; **i** Elç 7:52; Elç 12:2; 1Yh 3:12; **j** Me 64:3; **k** 2Sa 17:23; Es 7:10; Me 7:15; Me 35:8; **l** Me 46:9; Me 76:3; **m** Öz 16:8; Öz 30:9; 1Ti 6:6; **n** Öz 15:16; Vz 2:26; **o** Ey 38:15; Me 10:15; **ö** Me 41:12; Yhd 24.

י [*Yod*]

18 Yehova temiz insanların tuttuğu yolun farkındadır;[a]
Ve onların mirası devirler boyu kalır.[b]
19 Felaket zamanında utanca düşmezler,[c]
Ve kıtlık günlerinde doyarlar.[ç]

כ [*Kaf*]

20 Kötüler ise yok olup gidecek,[d]
Yehova'nın düşmanları yeşil çayırlar gibi solacak.
Sonları geldi.[e] Duman gibi dağılacaklar.[f]

ל [*Lamed*]

21 Kötü kişi ödünç alır, geri ödemez,[g]
Fakat doğru kişi lütfeder, armağanlar verir.[h]
22 O'nun kutsadıkları yeryüzünü mülk edinecek,[ı]
Lanetlediklerinin ise kökü kazınacak.[i]

מ [*Mem*]

23 Yehova insanın adımlarını pekiştirir[j]
Ve onun yolundan hoşlanır.[k]
24 O insan düşse de yere serilip kalmaz,[l]
Çünkü elinden tutan Yehova'dır.[m]

נ [*Nun*]

25 Bir zamanlar gençtim, şimdi yaşlandım,[n]
Fakat doğru kişinin terk edildiğini,[o]
Çocuklarının ekmek dilendiğini görmedim.[ö]
26 O her gün iyilik eder, borç verir,[p]
Çocukları da nimetler görecektir.[a]

ס [*Sameh*]

27 Sen kötülükten yüz çevir, iyilik et,[b]
Yeryüzünde devirler boyu otururbut.[c]
28 Çünkü Yehova adaleti sever,[ç]
Vefalı kullarını bırakmaz.[d]

ע [*Ayin*]

Onları devirler boyu korur;[e]
Fakat kötülerin soyu kurur.[f]
29 Doğrular yeryüzünü mülk edinir,[g]
Orada sonsuza dek otururlar.[h]

פ [*Pe*]

30 Doğru insanın ağzından hikmet dökülür.[ı]
Dili adalet damlatır.[i]
31 Tanrısının kanunu onun yüreğindedir.[j]
Adımları sarsılmaz.[k]

צ [*Tsade*]

32 Kötü adam doğru kişiyi gözlüyor,[l]
Onu öldürmek için fırsat kolluyor.[m]
33 Fakat Yehova onu kötünün eline bırakmaz,[n]
Ve yargıladığında suçlu çıkarmaz.[o]

ק [*Kof*]

34 Yehova'ya ümit bağla, O'nun yolundan ayrılma,[ö]
Yeryüzünü mülk edinmen için seni yükseltecek,[p]
Kötülerin kökünün kazındığını o zaman göreceksin.[r]

MEZM. 37

a Me 1:6; 2Ti 2:19
b Me 16:11; 1Yh 2:25
c Vz 9:12; Ams 5:13
ç Me 33:19
d Me 92:9; Öz 10:7; 2Pe 2:12
e Ba 19:29
f Me 102:3
g Tkr 28:12; Öz 22:7
h Tkr 15:11; Ey 31:16; Me 112:9; Öz 14:21; Öz 19:17; Vz 11:2; 2Ti 1:16
ı Me 37:9
i Me 119:21; Zk 5:4
j 1Sa 2:9; Öz 16:9
k Öz 11:20; Yr 9:24
l Me 34:19; Me 145:14; Öz 24:16
m Me 91:12
n Ey 32:6; Me 71:18
o Yş 1:5; Me 94:14; Mt 6:33; İb 13:5
ö Tkr 24:19; Me 25:13; Me 112:2; Me 145:15; Öz 10:3; Öz 13:22
p Tkr 15:8; Me 112:5

2. Sütun

a Öz 20:7
b Me 34:14; İş 1:17; 1Pe 3:11
c Öz 16:17
ç Ey 37:23; Me 11:7; Me 33:5; Yr 9:24
d 1Sa 2:9; 2Sa 22:26; Öz 2:8
e Me 97:10
f Ey 27:14; Me 21:10; Öz 2:22
g Tkr 30:20; Me 37:9; Öz 2:21; Mt 5:5
h İş 66:22; Mt 25:46; Vh 21:3
ı Yş 1:8; Me 1:2

i Mt 12:35; Ef 4:29; Kl 4:6; **j** Tkr 6:6; Me 40:8; İb 8:10; **k** Me 121:3; **l** Yr 20:10; Lu 6:7; **m** Me 10:8; Lu 19:47; Elç 9:24; **n** Me 31:8; 2Ti 4:17; 2Pe 2:9; **o** Me 109:31; **ö** Me 27:14; Öz 4:26; Öz 20:22; **p** Me 37:22; **r** Me 52:6; Me 91:8.

ר [*Reş*]

35 Kötü ve zorba adamı gördüm.[a]
Kendi toprağında yeşeren
bir ağaç gibi yayılıyordu.[b]
36 Yine de kuruyup gitti; artık
yoktu.[c]
Yerini aradım durdum, ortadan kaybolmuştu.[ç]

ש [*Şin*]

37 Temiz insana bak, gözünü dürüst insandan ayırma,[d]
Çünkü onun geleceği barış
dolu olacak.[e]
38 Fakat isyancıların hepsi birden yok olacak,[f]
Kötüler için bir gelecek olmayacak.[g]

ת [*Tav*]

39 Doğruları kurtaran Yehova'dır,[h]
Sıkıntı zamanında onlara
kale olur.[ı]
40 Yehova onların yardımcısı ve kurtarıcısıdır.[i]
Onları korur, kötünün elinden kurtarır,[j]
Çünkü Kendisine sığınmışlardır.[k]

Davut'un hatırlatıcı mezmuru.

38 Ey Yehova, beni hiddetle düzeltme,[l]
Öfkeyle yola getirme.[m]
2 Çünkü okların içime dek saplandı.[n]
Ve elin üzerime indi.[o]
3 Gazabın yüzünden hiçbir yerim tutmaz oldu,[ö]
Günahımın huzursuzluğu iliklerime dek işledi.[p]
4 Çünkü suçlarım başımdan aştı;[r]
Beni ezen bir yük gibiler.[a]
5 Akılsızlığım öylesine büyük ki,
Bu yüzden yaralarım pis kokulu, irinli.[b]
6 Şaşkınlaştım, iyice belim büküldü,[c]
Günlerce üzgün üzgün dolaştım.[ç]
7 Belim alev alev yanıyor,
Hiçbir yerim tutmaz oldu.[d]
8 Uyuşmuş gibiyim, ezildikçe ezildim,
Yüreğimden kopan feryatla inledim.[e]
9 Ey Yehova, bütün dileklerim Senin önünde.
İç çekişlerim Senden gizli değil.[f]
10 Yüreğim hızla çarpıyor, takatim tükendi,
Gözlerimin feri sönüp gitti.[g]
11 Sevenlerim, arkadaşlarım derdim yüzünden yanıma yanaşmıyor,[h]
Yakınlarım uzakta durmuş halime bakıyor.[ı]
12 Canıma kastedenler tuzak kuruyor,[i]
Başıma dert açmaya niyetlenenler aleyhimde konuşuyor,[j]
Gün boyu hileler fısıldaşıyorlar.[k]
13 Ben ise bir sağır gibiyim, dinlemiyorum.[l]
Dilsizden farkım yok, ağzımı açmıyorum.[m]
14 Kulakları duymayan birine döndüm,
Ağzımda verecek cevap yok.

MEZM. 37

a Es 5:11
b Ey 21:7
c Çk 15:10
Ilç 12:23
ç Me 37:10
d Ey 1:1
e Ey 42:12
Ey 42:16
Öz 28:10
İş 32:18
f Me 1:4
Me 9:17
Me 52:5
Öz 10:7
g 2Pe 2:9
h Me 3:8
İş 12:2
Yun 2:9
ı Me 9:9
Me 46:1
Me 91:15
İş 33:2
i İş 31:5
İş 46:4
1Ko 10:13
j Me 17:13
Me 40:17
k 1Ta 5:20
Me 22:4
Da 3:17
Da 6:23

MEZM. 38

l Me 6:1
İb 12:6
m Tkr 9:19
Yr 10:24
n Ey 6:4
Ağ 3:12
o Ru 1:13
Me 32:4
ö Me 102:10
İş 1:6
p Me 6:2
Me 31:10
Me 41:4
Me 51:8
r Ezr 9:6
Me 40:12

2. Sütun

a Mt 11:28
b Öz 20:30
c Me 35:14
ç Ey 30:28
Me 42:9
d Me 38:3
e Ey 3:24
Me 22:1
İş 59:11
f Ro 8:23
g Me 6:7
Me 88:9
h Ey 19:13
Me 31:11
ı Lu 23:49
i Me 64:5
Me 119:110
Lu 20:20
j 2Sa 16:7
Me 62:4

k Me 35:20; Öz 24:2; **l** 2Sa 16:11; **m** Me 39:2; Me 39:9; Âms 5:13; 1Pe 2:23.

15 Çünkü ben Seni bekledim ey
Yehova,[a]
Ey Tanrım Yehova, bana cevap verdin.[b]
16 "Yoksa halime sevinecekler"[c]
dedim,
"Ayağım kayınca[ç] karşımda böbürlenecekler."[d]
17 Çünkü az kalsın tökezleyecektim,[e]
Istırabım her zaman yanı başımdaydı.[f]
18 Ve suçumu anlatmaya başladım,[g]
Günahım yüzünden kaygı içindeydim.[h]
19 Düşmanlarım gitgide güçlendi, hepsi capcanlı,[ı]
Benden nedensiz nefret edenler çoğaldı.[i]
20 İyiliğime kötülükle karşılık verdiler,[j]
Ben iyi olanı yapmak isterken hep karşıma çıktılar.[k]
21 Beni terk etme ey Yehova,
Ey Tanrım, benden uzak durma.[l]
22 Ne olur yardımıma koş,[m]
Kurtarıcım Sensin Yehova.[n]

Başmüzisyene, Yedutun[o] için.
Davut'un mezmuru.

39 Kendi kendime dedim ki,
"Dilimi günahtan sakınmak için,[ö] adımlarıma dikkat edeceğim.[p]
Kötü adam karşımda durdukça,[r]
Ağzıma gem vuracağım."[s]
2 Evet, dilimi tuttum, ses çıkarmadım,[ş]
İyilik için bile konuşmadım,[t]
Acımı bağrıma gömdüm,
3 İçimde yüreğim tutuştu,[a]
Ben iç çekerken alev alev yandı,
Dilimden dökülenler şunlardı:
4 "Ey Yehova, sonum ne zaman gelecek söyle,[b]
Ne olacak ömrümün uzunluğu?[c]
Söyle ki ne denli fani olduğumu bileyim.[ç]
5 İşte, verdiğin kısacık bir hayat,[d]
Senin önünde bütün ömrüm bir hiç,[e]
En sağlam haliyle bile, insanın bir soluktan farkı yok.[f] (*Selah*)
6 İnsan ki bir gölge gibi dolaşır,[g]
Boş yere koşuşur durur,[h]
Kime kalacağını bilmeden küpünü doldurur.[ı]
7 Öyleyse bekleyecek neyim var, ey Yehova?
Ümidim Sende.[i]
8 Bütün suçlarımdan kurtar beni.[j]
Akılsızın önünde rezil etme.[k]
9 Sustum,[ı] ağzımı açamadım,[m]
Çünkü bunu yapan Sendin.[n]
10 Başıma getirdiğin derdi kaldır.[o]
Vurduğun darbelerle bittim tükendim.[ö]
11 Sen suç işleyen insanı azarlar, düzeltirsin.[p]
Onun güzel şeylerini güve[r] gibi tüketirsin,

MEZM. 38
a 2Sa 16:12; Me 39:7; Me 123:2
b Me 138:3
c Me 13:4; Me 35:24
ç Me 94:18
d Me 35:26
e Me 35:15; Yr 20:10
f Me 77:2
g Me 32:5
h Me 51:3
ı Me 25:19
i Me 35:19; Me 69:4
j 1Sa 25:21; Me 35:12; Yr 18:20
k 1Pe 3:13; 1Yh 3:12
l Me 22:11; Me 35:22
m Me 40:13
n Me 27:1; Me 62:2; İş 12:2

MEZM. 39
o 1Ta 16:41; 1Ta 25:1
ö Ey 2:10; Me 12:4; Öz 18:21; Yk 3:5
p 1Kr 2:4; Me 34:13; Me 119:9; İb 2:1; 1Pe 2:23
r Kl 4:5
s Me 141:3; Yk 1:26; Yk 3:2
ş Me 38:13; Mt 27:12
t Mt 7:6

2. Sütun
a Yr 20:9
b Ey 14:13
c Me 89:47; Me 90:12; Me 119:84
ç Ey 14:1
d Me 90:9; Yk 4:14
e Me 90:4; 2Pe 3:8
f Me 62:9; Me 144:4
g Ro 8:20
h Lu 12:19
ı Ey 27:17; Me 49:10; Öz 13:22; Vz 2:19; Vz 4:8; Lu 12:20
i Me 38:15
j Me 25:11; Mi 7:19

k Me 44:13; Yo 2:17; l Le 10:3; Ey 40:4; m Me 38:13; n 2Sa 16:10; Da 4:35; o Ey 9:34; Ey 13:21; ö Me 90:7; p Me 90:8; r Ey 13:28; İş 50:9; İş 51:8; Ho 5:12.

Gerçekten, bir soluktan farkı yok insanın.[a] (*Selah*)
12 Duamı işit ey Yehova,
Feryadıma kulak ver,[b]
Gözyaşlarıma sessiz kalma,[c]
Senin önünde bir garipten başka neyim ki,[ç]
Bütün atalarım gibi gurbette bir yabancıyım.[d]
13 Gözünü üzerimden ayır da,[e]
Yüzüm gülsün, hiçliğe göçüp gitmeden."[f]

Başmüzisyene. Davut'un mezmuru.

40 Yehova'yı ümitle bekledim,[g]
Bana kulak verdi, feryadımı işitti.[h]
2 Uğultulu bir çukurdan,[ı]
Çamur tortusu içinden çıkardı beni,[i]
Kaya üzerinde ayağa dikti,[j]
Adımlarımı pekiştirdi.[k]
3 Ve dilime yeni bir ilahi koydu,
Tanrımıza bir övgü.[l]
Çokları bakıp korkacak,[m]
Ve Yehova'ya güvenecekler.[n]
4 Ne mutlu Yehova'ya güven duyana,[o]
Asilere yüz vermeyene,
Yalana sapanlardan uzak durana.[ö]
5 Yaptıkların ne çok Yehova Tanrım,[p]
Ne çok harikaların, bizimle ilgili düşüncelerin.[r]
Sen kimseye benzemezsin.[s]
Onları duyurmaya, anlatmaya kalksam,
Öyle çoklar ki sayamam.[ş]
6 Sen kurbandan, sunudan hoşnut olmadın,[t]
Bana işiten kulak verdin.*[a]
Yakılan sunu, günah sunusu istemedin.[b]
7 O zaman dedim ki, "İşte geldim,[c]
Kitabın bir yerinde benim hakkımda yazılıdır.[ç]
8 Senin isteğini yapmaktan zevk alırım ey Tanrım,[d]
Kanunun yüreğimin içindedir.[e]
9 Büyük cemaat içinde doğruluk müjdesini bildirdim,[f]
Söylemekten geri durmadım,[g]
Ey Yehova, bunu iyi bilirsin.[h]
10 Senin doğruluğunu yüreğimde saklamadım,[ı]
Güvenilir ve kurtarıcı olduğunu bildirdim,[i]
Vefanı ve sadakatini büyük cemaat içinde gizlemedim."[j]
11 Merhametini esirgeme benden ey Yehova,[k]
Vefan ve sadakatin her zaman korusun beni.[l]
12 Felaketler etrafımı sardı, sayamıyorum,[m]
Suçlarım başımdan aştı, seçemiyorum,[n]
Başımdaki saçlardan daha çok oldular,[o]
Yüreğim yılgınlığa kapıldı.[ö]
13 Ne olur ey Yehova kurtar beni.[p]

MEZM. 39

a Me 39:5; Me 102:11
b Me 28:1
c Ey 16:20
ç Le 25:23; 1Ta 29:15; Me 119:19; 1Pe 1:17; 1Pe 2:11
d Ba 47:9; İb 11:13
e Ey 10:20; Ey 14:6
f Ey 14:10

MEZM. 40

g Me 27:14; Me 37:7
h Me 34:15; Me 116:2
ı Me 18:16
i Me 69:2
j Me 27:5
k Me 37:23
l Me 33:3; Me 98:1; Me 113:1
m Me 52:6; Me 64:9
n Elç 4:4
o Me 34:8; Yr 17:7
ö Me 101:3; İş 28:15
p Çk 15:11; Me 136:4
r Me 92:5; Vh 15:3
s Me 89:6; İş 55:8
ş Me 71:15; Me 139:18
t 1Sa 15:22; Me 51:16; İş 1:11; Ho 6:6; Mt 12:7; İb 10:5

2. Sütun

a İş 50:5; İb 10:6
b İb 10:7
c İb 10:7
ç Ba 3:15; Tkr 18:15; Lu 24:44; Elç 10:43; 1Ko 15:3
d Me 112:1; Yhn 4:34; Ro 7:22; İb 10:9
e Me 37:31; Öz 3:1; Yr 31:33; 2Ko 3:3
f Me 22:22; Me 35:18
g Me 119:13; İb 13:15
h Me 139:2
ı Elç 20:27

i İb 2:13; **j** İb 2:12; **k** Me 69:16; **l** Me 43:3; Me 57:3; Me 61:7; **m** Me 71:20; **n** Me 38:4; **o** Me 69:4; **ö** Me 73:26; **p** Me 25:17.

Me 40:6* *Septuagint* çevirisinin bazı elyazmalarında "Kurban ve sunu istemedin, fakat bana bir beden hazırladın." İbraniler 10:5'e bakın.

Yardımıma koş ey Yehova.[a]

14 Canımı almaya uğraşanların
hepsi,[b]
Utansın, küçük düşsün.[c]
Felaketime sevinenler rezil
olup geri dönsün.[ç]

15 Halime bakıp "Oh olsun! Oh
olsun!" diyenler,[d]
Utançlarından dolayı şaş-
kınlığa düşsünler.[e]

16 Sana yönelenler,[f]
Seninle sevinip coşsun.[g]
Senden gelen kurtuluşu se-
venler,[h]
Daima "Yehova yücedir"
desin.[ı]

17 Ben ise mazlum ve yoksulum,[i]
Beni Sen düşünürsün Yeho-
va,[j]
Yardımcım ve kurtarıcımsın,[k]
Ne olur gecikme ey Tan-
rım.[l]

Başmüzisyene. Davut'un mezmuru.

41 Ne mutlu düşküne anlayış-
lı davranana,[m]
Yehova onu kötü günde
kurtarır.[n]

2 Yehova onu korur, yaşatır.[o]
Mutluluğu yeryüzünde her-
kesin dilindedir;[ö]
Onu asla düşman eline ver-
mez.[p]

3 Hastalanıp yatağa düştüğün-
de, desteği Yehova'dır;[r]
Hasta yatağında onu rahat-
latır.[s]

4 Ve ben "Ey Yehova" dedim,
"Lütfet bana.[ş]
Sana karşı günah işledim,
canıma şifa ver."[t]

5 Düşmanlarım hakkımda kötü
sözler söylüyor,[u]
"Ne zaman ölecek de adı
unutulup gidecek?" di-
yorlar.

6 Biri beni görmeye gelse, yüre-
ğinden yalan geçiriyor,[a]
Fesatlık etmek için bir şey-
ler arıyor;
Sonra dışarı çıkıp etrafa ya-
yıyor.[b]

7 Benden nefret edenler birlik
olmuş fısıldaşıyor,[c]
Bana karşı bir kötülük tasar-
lıyorlar.[ç]

8 "Öyle bir illet musallat oldu
ki ona,[d]
Yatağa düştü, kalkamaz ar-
tık" diyorlar.[e]

9 Ekmeğimi yiyen[f] beni tekme-
lemeye kalktı,[g]
Oysa güvendiğim dostum-
du, yakınımdı.[h]

10 Ey Yehova, Sen lütfet de aya-
ğa kalkayım,[ı]
Onlara hak ettikleri karşılı-
ğı vereyim.[i]

11 Düşmanımın zafer nidasını
duymazsam,
Senin benden hoşnut oldu-
ğunu bilirim.[j]

12 Doğruluğumdan* ötürü beni
desteklersin,[k]
Devirler geçse de gözünün
önünden ayırmazsın.[l]

13 İsrail'in Tanrısı Yehova'ya,[m]
Ezelden ebede kadar şükrol-
sun.[n]
Amin! Amin![o]

MEZM. 40

a Me 38:22; Me 50:15; Me 70:1
b Mt 21:38
c Me 31:17; Me 35:4; Me 70:2; Me 71:13
ç Me 9:3
d Me 35:25
e Me 70:3; Me 73:19
f Tkr 4:29; Me 70:4
g Me 13:5; Me 68:3
h Me 3:8; Me 85:9
ı Me 35:27; Lu 1:46
i Me 70:5
j 1Pe 5:7
k Me 54:4; İş 50:7; İb 13:6
l Me 143:7

MEZM. 41

m Tkr 15:7; Me 112:9; Öz 14:21; Öz 22:9
n Me 37:39
o Me 145:20; Yr 45:5
ö Me 128:1; Mt 5:7; Lu 1:48
p Me 27:12; 2Pe 2:9
r 2Kr 20:5; Me 103:3
s Flp 2:27
ş Me 32:5; Me 51:1
t Me 6:2; Me 38:3; Me 147:3; Öz 28:13
u Me 102:8

2. Sütun

a Me 12:2; Öz 26:24
b Mt 26:61
c Öz 16:28; Ro 1:29; 2Ko 12:20
ç Me 31:13; Me 56:5
d Me 101:3
e Me 3:2; Me 71:11
f Ob 7
g Mr 14:18; Yhn 13:18; Yhn 13:26
h 2Sa 15:12; Ey 19:19; Me 55:13
ı Me 57:1
i Me 18:37
j Me 31:8; Me 124:6; Yr 20:13; **k** Ey 1:1; Me 25:21; Öz 2:7; Öz 10:29; **l** Me 34:15; Me 140:13; **m** 1Ta 29:10; Lu 1:68; **n** 1Ta 16:36; Vh 7:12; **o** Me 72:19; 1Ko 14:16.

Me 41:12* İbranice *tom*; mükemmellik, ahlaksal sağlamlık ve bütünlük ifade eder.

İKİNCİ KİTAP
(Mezmur 42-72)

Başmüzisyene.
Korahoğulları[a] için Maskil.*

42 Akarsuları özleyen geyik gibi,
Canım da Seni özlüyor ey Tanrım.[b]
2 Canım Tanrımı özlüyor,[c] yaşayan Tanrımı.[ç]
Ne zaman gidip O'nun önünde görüneceğim, bilmiyorum.[d]
3 Gece gündüz gözyaşlarımla doyuyorum,[e]
Çünkü bütün gün "Nerede senin Tanrın?" diyorlar.[f]
4 O eski günleri andıkça içim eriyor.
Kalabalıklarla birlikte yürürdüm o zamanlar,
Bayram alayından,[g]
Sevinç ve şükran sesleri yükselirken[h]
Tanrı'nın evine doğru yürürdüm önlerinden.[ı]
5 Neden kırıksın böyle ey gönlüm,[i]
Neden içimi kemiriyorsun?[j]
Sen Tanrı'yı bekle,[k]
Çünkü ben yine Tanrımı, yüce kurtarıcımı öveceğim.[l]
6 Ey Tanrım, bağrımda gönlüm kırık.[m]
Bu yüzden anıyorum Seni,[n]
Ürdün topraklarında, Hermon doruklarında,[o]
Ve küçük dağda.[ö]
7 Çağlayanların uğuldayınca,
Enginler enginlere sesleniyor,
Bütün o ulu dalgaların, sellerin,[a]
Üzerimden geçiyor.[b]
8 Gündüzün Yehova vefasını gösterir,[c]
Geceleyin ilahisi dilimdedir,[ç]
Ve hayat kaynağıma, Tanrıma dua ederim.[d]
9 Tanrı'ya, yalçın kayama,[e]
"Beni neden unuttun?" derim,[f]
"Düşmanlarımın eziyeti yüzünden neden kederli gezeyim?"[g]
10 Düşmanlarım bütün gün "Nerede senin Tanrın?" diyor,[h]
Suçlamaları yüzünden sanki kemiklerim eziliyor.[ı]
11 Neden kırıksın böyle ey gönlüm,[i]
Neden içimi kemiriyorsun?[j]
Sen Tanrı'yı bekle,[k]
Çünkü ben yine Tanrımı, yüce kurtarıcımı öveceğim.[l]

43 Yargıla beni[m] ey Tanrım,
Vefasız milletle aramdaki davamı gör,[n]
Hilekâr ve hain adamdan kurtar.[o]
2 Sen benim kalemsin Tanrım,[ö]
Neden beni terk ettin?
Düşmanlarımın eziyeti yüzünden neden kederli gezeyim?[p]

MEZM. 42

a 1Ta 6:37
b İş 26:8
c Me 63:1
ç Tkr 32:40
Yş 3:10
Yr 10:10
Mt 16:16
1Se 1:9
d Me 27:4
Me 84:2
e Me 80:5
Me 102:9
f Me 3:2
Me 79:10
g Tkr 16:16
2Ta 30:23
h Tkr 16:14
Ef 5:19
Kl 3:16
ı 1Ta 16:1
i Me 55:4
Mr 14:34
j Me 43:5
k Me 37:7
Me 71:14
Ağ 3:24
Mi 7:7
l Me 43:5
m Me 22:1
Me 43:5
Öz 12:25
Yhn 12:27
n Yun 2:7
o Tkr 3:8
ö Me 48:2
Me 68:16
Me 132:13

2. Sütun

a Me 88:7
b Yun 2:3
c Tkr 28:8
ç Ey 35:10
Me 32:7
Me 63:6
d Me 27:1
e 2Sa 22:2
f Me 13:1
g Me 38:6
Me 43:2
Vz 4:1
h Me 3:2
Me 79:10
Yo 2:17
Mi 7:10
ı Me 31:11
Me 102:8
i Me 42:5
j Me 43:5
k Me 37:7
Me 71:14
l Me 42:5

MEZM. 43

m Me 7:8
Me 26:1
Me 35:24

Me 42:Üst.* 32. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın.

n 1Sa 24:15; Me 35:1; Öz 22:23; **o** Me 71:4; **ö** Me 28:7; Me 140:7; **p** Me 42:9.

3 Işığını ve hakikatini gönder.[a]
Bana yol göstersinler,[b]
Kutsal dağına, görkemli çadırına beni götürsünler.[c]
4 O zaman Tanrı'nın sunağına giderim,[ç]
Beni sevinçten coşturan Tanrıma yaklaşırım.[d]
Ey Tanrı! Tanrım, Seni lir eşliğinde överim.[e]
5 Neden kırıksın böyle ey gönlüm,[f]
Neden içimi kemiriyorsun?
Sen Tanrı'yı bekle,[g]
Çünkü ben yine Tanrımı, yüce kurtarıcımı öveceğim.[h]

Başmüzisyene.
Korahoğullarının[ı] ilahisi. Maskil.*

44 Ey Tanrı, kulaklarımızla işittik,
Atalarımız bize anlattı,[i]
Onların zamanındaki işlerini,[j]
Senin uzun zaman önce yaptıklarını.[k]
2 Sen milletleri Kendi elinle kovdun,[l]
Onların yerine atalarımızı yerleştirdin,[m]
Halkları bozguna uğrattın, uzaklara gönderdin.[n]
3 Onlar diyarı kendi kılıçlarıyla mülk edinmediler,[o]
Kendi kollarının gücüyle kurtulmadılar,[ö]
Bileğinin gücü, sağ elin[p] ve yüzünün ışığı sayesinde oldu bütün bunlar,
Çünkü onları sevmiştin.[r]
4 Sen benim kralımsın, ey Tanrım,[a]
Sen emret, büyük kurtuluşa ersin Yakup.[b]
5 Düşmanlarımızı Senin sayende kovarız,[c]
Bize saldıranları Senin adınla ezeriz.[ç]
6 Çünkü güvendiğim yayım değil,[d]
Beni kurtaran kılıcım değil.[e]
7 Düşmanlarımızdan bizi Sen kurtardın,[f]
Bize nefret besleyenleri utandırdın.[g]
8 Biz her gün Tanrı'yı yüceltiriz,[h]
Devirler boyu Senin ismine övgüler sunarız.[ı] (*Selah*)
9 Fakat şimdi bizi bıraktın, küçük düşürüyorsun.[i]
Ordularımızla birlikte savaşa çıkmıyorsun.[j]
10 Düşmanımızın önünden kaçırttın bizi,[k]
Bize nefret besleyenlerin ganimeti olduk.[l]
11 Kesimlik koyunlar gibi ellerine verdin bizi,[m]
Milletler arasına dağıttın.[n]
12 Halkını yok pahasına sattın,[o]
Onların bedeliyle bir kazanç edinmedin.
13 Bizi komşularımıza yüzkarası ettin,[ö]
Çevremizdekilere eğlence ve alay konusu olduk.[p]
14 Milletlerin diline düşürdün,[r]
Bize baş sallıyor halklar.[s]
15 Rezilliğim gün boyu gözümün önünde,

MEZM. 43
a Ey 29:3; Me 40:11; Öz 6:23
b Me 5:8; Me 27:11; Me 143:10
c 1Ta 16:1; Me 3:4; Me 78:68
ç Me 84:3; İb 13:10
d İş 61:10
e 2Sa 6:5; Me 81:2
f Me 42:5
g Me 37:7; Me 71:14
h Me 42:11

MEZM. 44
ı 1Ta 6:37
i Çk 13:14; Hk 6:13; Me 78:3
j İş 38:19
k Sy 21:14
l Tkr 7:1; Me 78:55; Me 105:44
m Çk 15:17; Me 80:8
n Yş 10:11; Yş 24:12; Me 135:10; Me 136:17
o Tkr 4:38; Tkr 8:17
ö 1Sa 12:22
p İş 63:12
r Tkr 7:8

2. Sütun
a Me 24:10; Me 74:12; İş 33:22
b Me 53:6
c Me 18:39; Flp 4:13
ç Me 60:12
d Me 20:7; Me 33:16
e 1Sa 17:45; Ho 1:7
f Yş 24:8
g Me 40:14; Me 132:18
h Me 34:2
ı Me 115:1
i Me 43:2; Me 74:1
j Me 60:10
k Tkr 28:25; Yş 7:8; 1Sa 31:1
l Me 89:41; Yr 15:13
m Me 119:176; Ro 8:36
n Tkr 28:64
o Tkr 32:30; İş 52:3

Me 44:Üst.* 32. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın.

ö Me 79:4; Me 80:6; p Me 123:4; r Tkr 28:37; 2Ta 7:20; Yr 24:9; s Ağ 2:15.

Yüzümdeki utanç tüm bedenimi kaplıyor,[a]

16 Çünkü beni kınayanın, aşağılayanın sesi duyuluyor,
Ve düşman, öç peşinde olan, ardımdan ayrılmıyor.[b]

17 Başımıza bunlar geldi, fakat Seni unutmadık,[c]
Seninle ahdimize ihanet etmedik.[ç]

18 Yüreğimiz döneklik etmedi,[d]
Adımlarımız Senin yolundan sapmadı.[e]

19 Bizi çakalların mekânında ezdin,[f]
Zifiri karanlığa gömdün.[g]

20 Tanrımızın adını unutursak,
Yabancı bir ilaha ellerimizi açarsak,[h]

21 Tanrı bunu ortaya çıkarmaz mı?[ı]
Çünkü O yürekte gizlenenleri de bilir.[i]

22 Bizler her gün Senin uğruna öldürülüyoruz,
Kesimlik koyunlar gibi görülüyoruz.[j]

23 Uykuda mısın ey Yehova? Ne olur kalk![k]
Bizi ebediyen terk etme.[l] Ne olur uyan!

24 Neden bizden yüz çeviriyorsun,
Neden çektiğimiz zulmü, eziyeti unutuyorsun?[m]

25 Bak, iki büklüm olduk toprağa yapıştık,[n]
Yüzüstü yere serildik.

26 Ne olur kalk, yardımımıza koş,[o]
Vefalı sevginle kurtar bizi.[ö]

MEZM. 44

a Yr 51:51
b Me 8:2
c Tkr 6:12
ç Çk 34:10
d İb 3:12
e Ey 23:11
Me 119:157
f İş 34:13
İş 35:7
g Me 23:4
h Çk 20:3
ı Me 139:1
Yr 17:10
i Vz 12:14
j Me 79:2
Ro 8:36
k Me 7:6
Me 78:65
l Ey 13:24
Me 13:1
Me 88:14
m İş 40:27
n Me 119:25
İş 51:23
o Me 33:20
ö Me 26:11
Me 130:7

2. Sütun

MEZM. 45

a Me 49:3
b Me 2:6
1Pe 1:11
c Ezr 7:6
ç 2Sa 23:2
İş 8:1
Yr 8:8
d Ezg 5:10
e Yhn 7:46
f Me 72:17
g İş 9:6
h Vh 1:16
Vh 19:15
ı İb 1:3
i Vh 19:11
j Vh 6:2
k Vh 6:15
l Vh 17:14
Vh 19:19
m Me 2:9
2Se 1:8
n Me 89:29
Me 89:36
o İş 11:4
Yr 33:15
İb 1:8
ö Mt 3:15
İb 7:26
p Mt 7:23
İb 1:9
r Yhn 20:17
s 1Ta 29:23
2Ta 13:5
2Ta 13:8
Mt 1:6
ş Me 21:6
t İş 61:1
Elç 4:27
Elç 10:38

Başmüzisyene. Zambaklar için. Korahoğullarının Maskili.* Sevgiliye dair ilahi.

45 Güzel bir düşünceyle coşuyor yüreğim,[a]
"Bütün yazdıklarım bir kral için"[b] derim.
Dilim usta bir yazıcının[c] kalemi[ç] gibi işlesin.

2 Sen tüm insanoğullarından daha güzelsin,[d]
Dudaklarından dökülen sözler ne tatlı![e]
Bu yüzden Tanrı sana devirler boyu nimetler verecek.[f]

3 Ey kudretli,[g] kılıcını[h] beline tak,
İtibarını ve görkemini kuşan.[ı]

4 Hakikat, alçakgönüllülük ve doğruluk adına,[i]
Atına bin, zaferden zafere koş bütün görkeminle,[j]
Sağ elin sana yol gösterir yapacağın korkunç işlerde.[k]

5 Okların öyle sivri ki, kralın düşmanlarının yüreğine saplanıyor.[l]
Halklar ayaklarının altına seriliyor.[m]

6 Tahtının temeli Tanrı'dır devirler boyu, sonsuza dek,[n]
Krallık asan da doğruluk asası.[o]

7 Doğruluğu sevdin,[ö] kötülükten nefret ettin,[p]
Bu yüzden Tanrı, senin Tanrın,[r] seni arkadaşlarından[s] daha çok sevinç[ş] yağıyla meshetti.[t]

Me 45:Üst.* 32. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın.

8 Bütün giysilerin mürrüsafi,
sarısabır ve tarçın kokuyor.[a]
Muhteşem fildişi[b] saraydan
gelen saz sesleri sana sevinç veriyor.
9 Saygın kadınlarının arasında
kral kızları[c] var,
Ofir altınıyla[ç] bezenmiş
kraliçe[d] sağ yanında duruyor.
10 Sen ey kızım, dinle ve anla;
sözlerime kulak ver,
Artık halkını unut, baba
evini de.[e]
11 Kral senin güzelliğini arzulayacak,[f]
Eğil onun önünde,[g]
Çünkü o senin efendin.[h]
12 Sur kızı da armağanıyla orada
olacak . . .[ı]
Halkın zenginleri senden
lütuf dileyecek.[i]
13 Kral kızı, evde tüm ihtişamıyla bekliyor,[j]
Altın nakışlı giysileriyle.
14 Senin önüne işlemeli elbisesiyle çıkarılacak ey kral,[k]
Nedime alayıyla birlikte huzuruna getirilecek.[l]
15 Sevinç ve neşe içinde gelecekler,
Kral sarayına girecekler.
16 Atalarının[m] yerini oğulların alacak,[n]
Onları tüm yeryüzüne yönetici atayacaksın.[o]
17 Adını gelecek nesillere de öğreteceğim,[ö]
Ve halklar seni yüceltecek,
devirler boyu, sonsuza dek.

MEZM. 45

a Ezg 1:3
Ezg 4:14
b 1Kr 22:39
c İş 60:4
ç İş 13:12
d Vh 19:7
e Ezg 2:10
Vh 14:4
f Ezg 1:8
Ezg 2:2
g 1Kr 1:16
Flp 2:10
h Ef 5:23
Yhd 4
ı 2Sa 5:11
i Me 72:10
İş 49:23
j Vh 19:7
k Vh 19:8
Vh 21:2
l Ezg 2:7
Ezg 5:9
Ezg 6:1
m Mt 1:1
n İş 9:6
o İş 32:1
ö Me 72:17

2. Sütun

MEZM. 46

a 1Ta 6:37
b Me 62:7
Öz 14:26
İş 25:4
c Tkr 4:7
Me 145:18
Na 1:7
ç 2Pe 3:10
d İş 54:10
e Me 93:4
Yr 5:22
f Hk 5:5
Mi 1:4
Na 1:5
g 2Ta 6:6
Me 48:1
İş 60:14
h Me 43:3
ı İb 12:28
i Tkr 23:14
Me 132:13
İş 12:6
Ho 11:9
j Çk 14:24
Me 30:5
Me 143:8
k Me 2:1
l Yş 2:24
Ams 9:5
m Yş 1:9
Yr 1:19
Ro 8:31
n Me 9:9
o Me 66:5
ö İş 34:2
p İş 11:9
Mi 4:3
r He 39:9
s Mi 5:10

Başmüzisyene. Korahoğullarının[a] ilahisi. Kızlar* makamında.

46 Tanrı bizim gücümüz, sığınağımızdır,[b]
Sıkıntı zamanında her an
yardıma hazırdır.[c]
2 Bu yüzden, dünya altüst olsa da,[ç]
Dağlar sarsılıp denizin bağrına gömülse de korkmayız;[d]
3 Denizin suları kabarıp köpürse de,[e]
Uğultusundan dağlar titrese de korkmayız.[f] (*Selah*)
4 Bir ırmak var ki, suları sevinç akıtır Tanrı'nın şehrine,[g]
Yüceler Yücesinin görkemli kutsal meskenine.[h]
5 O şehir asla sarsılmaz,[ı] Tanrı oradadır.[i]
Gün doğarken Tanrı onun yardımcısıdır,[j]
6 Milletler kargaşa içinde,[k] krallıklar sarsılıyor,
O'nun sesi gürledi, yeryüzü eriyip gidiyor.[l]
7 Göklerin hâkimi Yehova bizimle,[m]
Yakup'un Tanrısı yüksekler de bir hisar bize.[n] (*Selah*)
8 Gelin, Yehova'nın yaptıklarını görün,[o]
Yeryüzünde ne şaşırtıcı işler yaptığına bakın.[ö]
9 Yerin bir ucundan öbür ucuna savaşları bitirir,[p]
Yayları kırar, mızrakları parçalar;[r]
Savaş arabalarını ateşte yakar.[s]

Me 46:Üst.* 1. Tarihler 15:20'deki dipnota bakın.

10 "Boyun eğin ey insanlar, bilin
ki Tanrı Benim.[a]
Milletler arasında yüceleceğim,[b]
Tüm yeryüzünde yüceleceğim."[c]
11 Göklerin hâkimi Yehova bizimle,[ç]
Yakup'un Tanrısı yüksekler-
de bir hisar bize.[d] (*Selah*)

Başmüzisyene.
Korahoğullarının mezmuru.

47 El çırpın bütün halklar,[e]
Zafer haykırışlarıyla, sevinçle seslenin Tanrı'
ya.[f]
2 Çünkü Yüceler Yücesi Yehova korku uyandırır,[g]
Tüm yeryüzünün yüce Kralıdır.[h]
3 Halklara önümüzde boyun eğdirir[ı]
Ve milletler ayaklarımızın altına serilir.[i]
4 Sevdiği Yakup'un gururunu,[j]
Mirasımızı, bizim için O seçer.[k] (*Selah*)
5 Yehova Tanrı sevinç nidalarıyla,[l]
Boru sesleriyle yükseldi.[m]
6 Tanrı'ya ilahiler söyleyin, ilahiler,[n]
Kralımıza ilahiler söyleyin, ilahiler.
7 Çünkü Tanrı tüm yeryüzünün kralıdır;[o]
Sağgörülü olun, ilahiler söyleyin.[ö]
8 Tanrı milletler üzerinde kral oldu,[p]
Tanrı kutsal tahtına oturdu.[r]
9 İbrahim'in Tanrısının halkıyla[s]
Bir araya toplandı milletlerin önderleri.[a]
Çünkü yeryüzünün kalkanları* Tanrı'ya aittir.[b]
O gökte en yücelerdedir.[c]

Bir ilahi. Korahoğullarının[ç] mezmuru.

48 Yehova büyüktür;
Tanrımızın şehrinde,[d]
Kendi kutsal dağında,[e]
O'na Övgüler sunulmalı.[f]
2 Tüm yeryüzünün kıvancı, bütün güzelliğiyle yükselir,[g]
Kuzey ufuklarındaki Sion Dağı,[h]
Yüce Kralın kenti.[ı]
3 Tanrı onun burçlarında, yükseklerde bir hisar olarak gösterdi Kendini.[i]
4 İşte, krallar sözleşip buluştu,[j]
Birlikte geldiler ve geçip gittiler.[k]
5 Kendi gözleriyle gördüler, şaşkına döndüler,
Telaşa düştüler ve dehşet içinde kaçtılar.[l]
6 Doğuran kadın gibi sancı tuttu,[m]
Bir titreme aldı onları.[n]
7 Bir doğu rüzgârı çıkardın, Tarşiş gemilerini parçaladın.[o]
8 Göklerin hâkimi Yehova'nın şehrinde, Tanrımızın şehrinde,[ö]
Önceden ne işittiysek onu gördük,[p]
Tanrı o şehri devirler boyu ayakta tutacak.[r] (*Selah*)

MEZM. 46

a Hb 2:20
b İş 2:11
c 1Ta 29:11
Me 57:5
Yr 16:19
ç 2Ta 20:17
d Me 48:3
Me 125:2

MEZM. 47

e 2Kr 11:12
Me 98:4
İş 55:12
f Ezr 3:11
Me 33:3
g Tkr 7:21
Ne 1:5
Me 76:12
h Me 22:28
Ml 1:14
ı Me 18:47
i Tkr 33:29
j Tkr 7:6
Ml 1:2
k Tkr 9:5
l Me 68:24
m 1Ta 15:24
n 1Ta 16:9
Me 68:32
o Yr 10:7
Zk 14:9
ö 1Ko 14:15
p 1Ta 16:31
Me 96:10
Me 97:1
Vh 19:6
r Vh 4:2
s Ro 4:12
Ga 3:29

2. Sütun

a Me 110:3
b Me 89:18
c Me 97:9

MEZM. 48

ç Me 42:Üst
d Me 46:4
Me 87:3
e Zk 8:3
f Ne 9:5
Me 89:1
Me 145:3
Me 147:5
g Me 50:2
Ağ 2:15
h İş 14:13
ı Me 47:8
Me 135:21
Mt 5:35
i Me 125:1
Zk 2:5
j 2Sa 10:6
2Sa 10:19
k Vh 19:19
l Çk 14:25
m Yr 30:6
Ho 13:13
n Çk 15:15
İş 13:8
Da 5:6

o 1Kr 22:48; İş 2:16; Yr 18:17; He 27:26; ö Me 48:1; İb 12:22; p Me 44:1; r Me 87:5; İş 2:2; Mi 4:1.

Me 47:9* Yeryüzünün yöneticileri, koruyucuları kastediliyor olabilir.

9 Ey Tanrı, mabedinin ortasında durup[a]
Vefalı sevgini düşündük.[b]
10 İsmin gibi,[c] Sana sunulan övgüler de
Yerin uçlarına yayılır ey Tanrı,
Sağ elinde doğruluk vardır.[ç]
11 Senin hükümlerinden ötürü,[d]
Sion Dağı[e] sevinsin,
Yahuda kentleri* sevinçle coşsun.[f]
12 Sion'un etrafında gezinin,
çevresini dolaşın,[g]
Kulelerini sayın;[h]
13 Savunma duvarına dikkatle bakın,[ı]
Burçlarını yoklayın ki,
Gelecek nesillere de anlatın.[i]
14 Tanrı bizim Tanrımızdır, devirler boyu, sonsuza kadar,[j]
Ölene dek bize O rehberlik eder.[k]

Başmüzisyene.
Korahoğullarının[l] mezmuru.

49 Dinleyin ey halklar.
Kulak verin bu devirde yaşayanlar.[m]
2 Ey âdemoğulları, siz insanoğulları,
Zenginler, yoksullar hepiniz dinleyin.[n]
3 Ağzımdan hikmetli sözler dökülecek,[o]
Yüreğimden derin* düşünceler çıkacak.[ö]
4 Özdeyişe kulak vereceğim,[p]
Bilmecemi lir eşliğinde açıklayacağım.[r]

Me 48:11* Ya da "yavru kentleri", sözcük anlamıyla "kızları" **49:3*** Ya da "anlayış gerektiren"

MEZM. 48
a 1Sa 3:3; 2Sa 7:2; 1Ta 16:1; Me 63:2
b Me 26:3; Me 40:10; Me 63:3
c Tkr 28:58; Me 113:3
ç Hk 5:11; Me 17:7; Me 60:5; Me 98:2
d 2Ta 20:27; Me 137:8; Vh 15:4
e Me 78:68; Yo 2:32
f Me 97:8
g Ne 12:31
h Ne 12:39; İş 33:18
ı İş 26:1
i Tkr 11:19; Me 31:14
j Me 31:14
k İş 58:11

MEZM. 49
l 1Ta 6:37
m Me 17:14; İb 1:2
n Me 62:9
o Öz 16:23; Vz 10:12
ö Me 143:5; Öz 14:33; Mt 12:35; Flp 4:8
p Me 78:2; Mt 13:35
r Öz 1:6

2. Sütun
a 2Sa 15:12
b Me 27:1; Ef 5:16
c Tkr 8:17; Me 52:7; Öz 10:15; Öz 18:11; 1Ti 6:17; 1Yh 2:16
ç Es 5:11; Yr 9:23; Lu 12:19
d Öz 11:4; Mt 16:26
e Ey 36:18
f Me 89:48
g Vz 3:19
h Vz 2:16; Ro 5:12
ı Me 39:6; Öz 11:4; Öz 23:4; Vz 2:18; Yr 17:11; Lu 12:20
i Ey 21:9; Me 17:14
j Vz 1:4

5 Açığımı arayan hainler etrafımı sardığında,[a]
Kötü günler gelip çattığında neden korkayım?[b]
6 Malına mülküne güvenenlerin,[c]
Servetleriyle böbürlenenlerin hiçbiri,[ç]
7 Bir bedel ödeyip kardeşini kurtaramaz,[d]
Onun için Tanrı'ya fidye veremez.
8 (İnsan canının bedeli öyle yüksektir ki,[e]
Devirler boyu uğraşsa da ödeyemez)
9 Onu sonsuza dek yaşatamaz, mezara girmekten kurtaramaz.[f]
10 Anlar ki, budala ve akılsızla birlikte[g]
Hikmetliler de ölüp gidiyor,[h]
Mallarını mülklerini başkalarına bırakıyor.[ı]
11 Oysa gönüllerindeki şudur:
Evleri devirler boyu yıkılmasın,[i]
Nesiller geçse de çadırları kalsın,[j]
Toprakları kendi adlarıyla anılsın.[k]
12 İnsanoğlu ne kadar itibarlı olsa da kısa ömürlüdür;[l]
Yok olup giden hayvanlara benzer sonu.[m]
13 Budalaların tuttuğu yol böyledir,[n]
Kibirli sözlerine kanıp peşlerine takılanların da. (*Selah*)

k Ba 4:17; 1Sa 15:12; 2Sa 18:18; **l** Me 39:5; Yk 1:11; **m** Vz 3:20; **n** Lu 12:20.

14 Sürü gibi ölüler diyarına sürülecek hepsi,[a]
Ölüm onları güdecek,[b]
Sabah olunca doğrulara boyun eğecekler,[c]
Endamlarından eser kalmayacak,[ç]
Konakta değil ölüler diyarında olacaklar.[d]
15 Tanrı canımı ölüler diyarının elinden kurtarır,[e]
Ve beni kabul eder. (*Selah*)
16 Birisi servet edindi diye,[f]
Ailesinin itibarı arttı diye[g] korkma.
17 Çünkü ölüp giderken yanına hiçbir şey alamaz,[h]
İtibarını da kendisiyle birlikte götüremez.[ı]
18 Ömrü boyunca için için övünmüştür.[i]
(İşlerin yolundaysa seni herkes över)[j]
19 Sonunda, atalarının devrinde yaşayanlara,[k]
Artık ışığı görmeyecek olanlara katılır.[l]
20 İnsanoğlu ne kadar itibarlı olsa da, anlayışı yoksa,[m]
Yok olup giden hayvanlara benzer sonu.[n]

Asaf'ın[o] mezmuru.

50 Kudretli[ö] Tanrı, Yehova[p] konuştu,[r]
Gündoğusundan günbatısına,[s]
Tüm yeryüzüne seslendi.[ş]
2 Sion'dan, güzelliğin doruğundan[t] Tanrı parladı.[u]
3 Tanrımız gelecek, O suskun kalamaz.[ü]
Önünden çıkan ateş silip süpürür.[v]
Çevresinde şiddetli fırtınalar eser durur.[a]
4 Halkına verdiği hükmü yerine getirsinler diye,[b]
Göklere ve yere seslenir:[c]
5 "Vefalı kullarımı yanıma toplayın,[ç]
Kurbanla ahde girdiklerimi."[d]
6 Gökler O'nun adaletini anlatır,[e]
Çünkü hâkimlik eden Tanrı'dır.[f] (*Selah*)
7 "Dinle ey halkım, Ben konuşayım,[g]
Ey İsrail, önüne kanıtlar koyayım,[h]
Ben Tanrıyım, senin Tanrın.[ı]
8 Seni kurbanlarından ötürü azarlamıyorum,[i]
Önümde sürekli sunduğun yakılan kurbanlardan ötürü de.[j]
9 Ne evinden bir boğa,
Ne de ağıllarından bir teke alırım.[k]
10 Çünkü ormandaki bütün yaban hayvanları,[l]
Binlerce dağda yaşayan tüm hayvanlar Benimdir.[m]
11 Dağlardaki bütün kuşları iyi bilirim,[n]
Kırlardaki hayvan sürüleri[o] Benimdir.
12 Acıksam da sana söylemezdim;
Çünkü yeryüzü[ö] ve üzerindeki her şey Benimdir.[p]

MEZM. 49

a Ey 21:13
b Ey 24:19
Ro 5:14
Vh 6:8
c Me 30:5
Ml 4:3
ç Me 39:11
d 1Sa 2:6
Ey 7:9
e Ey 33:28
Me 16:10
Me 30:3
Me 56:13
Me 86:13
f Es 3:1
g Es 5:11
h Ey 1:21
Vz 5:15
Lu 12:20
1Ti 6:17
ı İş 10:3
i Tkr 29:19
Lu 12:19
j Öz 14:20
k Ba 15:15
l Ey 33:30
Me 56:13
m Ey 4:21
Me 49:12
Öz 16:16
n Vz 3:19
2Pe 2:12

MEZM. 50

o 1Ta 15:17
ö Yş 22:22
İş 46:9
Yr 32:18
p Me 95:3
r Ams 3:8
s İş 45:6
ş İş 1:2
t Me 48:2
Ağ 2:15
u Tkr 33:2
Me 80:1
ü Me 83:1
İş 42:13
İş 65:6
v Çk 19:18
Me 97:3
Da 7:10
İb 12:29

2. Sütun

a Me 97:4
b Mi 6:2
İb 10:30
c Tkr 4:36
Tkr 30:19
Tkr 32:1
İş 1:2
ç Tkr 33:3
2Ta 29:20
Me 14:7
Öz 2:8
İş 13:3
d Çk 24:8
Lu 22:20
Yhn 11:52
e Me 97:6
f Me 7:11; Me 75:7; İb 12:23; Vh 20:12; **g** Me 81:8; **h** Ne 9:30; **ı** Çk 20:2; **i** Me 40:6; İş 1:11; Yr 7:22; **j** 1Sa 15:22; Ho 6:6; **k** Mi 6:7; **l** Ba 1:24; 1Ta 29:14; Ey 40:15; **m** Elç 17:24; **n** Ba 1:20; Ey 38:41; Me 104:12; Mt 10:29; **o** Me 80:13; **ö** 1Sa 2:8; Me 24:1; Me 89:11; **p** Çk 19:5; Tkr 10:14; Ey 41:11; Me 104:24; 1Ko 10:26.

13 Güçlü boğaların etini yer miyim,[a]
Tekelerin kanını içer miyim?[b]
14 Sen Tanrı'ya şükran kurbanı sun,[c]
Yüceler Yücesine adaklarını yerine getir.[ç]
15 Sıkıntı zamanında Bana seslen,[d]
Seni kurtarırım, sen de Beni yüceltirsin."[e]
16 Kötü kişiye ise Tanrı şunu diyecek:[f]
"Ne hakla kurallarımı tekrarlayıp duruyorsun,[g]
Ve ahdimi ağzına alıyorsun?[h]
17 Sen ki, terbiyeden nefret ediyor[ı]
Ve sözlerime sırt çeviriyorsun.[i]
18 Bir hırsız görsen onunla ahbap oluyor,[j]
Zina yapanlarla işbirliği ediyorsun.[k]
19 Ağzına gem vurmayıp kötülük saçıyor,[l]
Dilinden de hileyi düşürmüyorsun.[m]
20 Oturup kardeşinin aleyhinde konuşuyor,[n]
Annenin oğlunun kusurunu ortaya seriyorsun.[o]
21 Tüm bunları yaptın, ses çıkarmadım,[ö]
Beni de kendine benzeteceğini sandın.[p]
Fakat seni terbiye edeceğim,[r] yaptıklarını gözünün önüne sereceğim.[s]
22 Ey Tanrı'yı unutanlar,[ş] bunu iyi anlayın,
Yoksa sizi parçalarım, kurtaran çıkmaz.[a]
23 Şükran kurbanı sunan Beni yüceltir,[b]
Ben de doğru yoldan şaşmayana,
Tanrı nasıl kurtarır gösteririm."[c]

Başmüzisyene. Davut'un, Bat-şeba[ç] ile ilişkisinden sonra Natan peygamber yanına geldiği zaman yazdığı mezmur.

51 Vefalı sevginden ötürü lütfet bana ey Tanrı.[d]
Büyük merhametinden ötürü suçlarımı sil.[e]
2 Suçumdan tamamen temizle,[f]
Ve günahımdan arıt beni.[g]
3 Çünkü suçlarımı iyi bilirim,[h]
Günahım gözümün önünden gitmiyor.[ı]
4 Sana karşı, yalnız Sana karşı günah işledim,[i]
Senin gözünde kötü olanı yaptım;[j]
Öyle ki Sen konuştuğunda haklı çıktın,[k]
Ve yargıladığında hatasızdın.[l]
5 Çünkü ben doğum sancılarıyla, suç içinde dünyaya geldim,[m]
Annem bana gebe kaldığından beri günah içindeyim.[n]
6 Fakat Sen içten gelen sadakati seversin,[o]
Yüreğime tam bir hikmet aşıla.[ö]

MEZM. 50
a Ho 14:2
b Mi 6:6
c Me 69:30 Me 107:22 Öz 21:3 Ho 6:6 İb 13:15
ç Tkr 23:21 Me 15:4 Me 76:11 Vz 5:4 Yun 2:9 Mt 5:33
d 2Ta 33:12 Me 77:2 Me 91:15 Lu 22:44
e Me 22:23 Me 50:23
f İş 48:1 He 18:27
g Yr 7:4 Mt 7:23 Ro 2:21
h Tkr 29:21 Tkr 31:20 İb 8:9
ı Öz 1:7 Öz 5:12 İb 12:6
i Ne 9:26 İş 5:24 Yr 8:9
j İş 5:23 Ro 1:32 Ro 2:21
k Yk 4:4 2Yh 11
l Me 52:3 Yr 9:5
m Me 52:2 Yk 3:5
n Le 19:16 Me 31:18 Lu 22:65
o Mt 10:21
ö Vz 8:11 Ro 2:4 2Pe 3:9
p Sy 23:19 Me 73:11 Me 94:7 Vz 8:12
r Öz 29:1
s Me 50:4 Vz 12:14
ş Me 9:17 İş 51:13 Yr 2:32 Ho 4:6

2. Sütun
a Me 7:2
b Me 22:23 Me 27:6 Ro 12:1 Ef 5:20 1Se 5:18 İb 13:15
c Me 91:16 Mi 6:8 Lu 2:31

MEZM. 51
ç 2Sa 11:3; d Sy 14:18; Me 25:7; Me 32:10; Me 41:4; Me 90:14; Me 103:11; e Me 39:8; Me 103:13; Öz 28:13; İş 43:25; İş 44:22; f İş 1:18; 1Ko 6:11; g İb 9:14; 1Yh 1:7; h Me 32:5; ı Me 40:12; i Ba 20:6; Ba 39:9; Le 5:19; 2Sa 12:13; Lu 15:21; j 2Sa 12:9; Me 38:18; k Me 50:6; Ro 3:4; l Lu 7:29; Vh 19:2; m Ba 3:16; Ey 14:4; Ro 5:12; n Ro 3:23; Ef 2:3; o 2Kr 20:3; 1Ta 29:17; ö 1Sa 16:7; 1Pe 3:4.

7 Zufaotuyla günahtan arıt beni, temiz olayım,[a]
Beni yıka, kardan ak olayım.[b]
8 Bana sevinç ve neşe sesleri işittir ki,[c]
Ezdiğin kemikler şifa bulsun.*[ç]
9 Günahlarıma dönüp bakma,[d]
Bütün suçlarımı sil.[e]
10 Bende temiz bir yürek yarat ey Tanrım,[f]
Kararlı, yeni bir ruh ver içime.[g]
11 Beni huzurundan atma,[h]
Kutsal ruhunu ne olur benden alma.[ı]
12 Senden gelen kurtuluş sevincini yeniden tattır,[i]
Beni destekle, içimde istekli bir ruh uyandır.[j]
13 Kanununu çiğneyenlere Senin yollarını öğreteyim ki,[k]
Günahkârlar Sana geri dönsün.[l]
14 Kan dökme suçundan[m] kurtar beni ey Tanrım, kurtarıcım.[n]
Dilim de neşe içinde doğruluğunu anlatsın.[o]
15 Ey Yehova aç dudaklarımı,[ö]
Ağzımdan Sana övgüler dökülsün.[p]
16 Çünkü sen kurbandan zevk almazsın; yoksa veririm,[r]
Yakılan sunudan hoşlanmazsın.[s]
17 Tanrı'nın istediği kurban kırılmış ruhtur.[ş]
Ey Tanrı, kırılmış, ezilmiş yüreği hor görmezsin.[a]
18 Lütfunla iyilik et Sion'a,[b]
Yeruşalim'in surlarını inşa et.[c]
19 O zaman sunağında boğalar sunulur,[ç]
Ve Sen doğruluğa yaraşır kurbanlardan,[d]
Yakılan sunudan, bütün kurbandan[e] hoşnut olursun.

Başmüzisyene. Davut'un Maskili.* Edomlu Doeg Saul'a gidip Davut'un Ahimelek'in evine geldiğini söylediği zaman[f] yazılan mezmur.

52 Kötülükle neden övünüyorsun ey zorba?[g]
Bil ki Tanrı'nın vefalı sevgisi hiç bitmez.[h]
2 Dilin ustura gibi keskin,[ı]
Fesat düzer, hileyle işler.[i]
3 Sen iyilikten çok kötülüğü,[j]
Doğrudan çok yalan konuşmayı sevdin.[k] (*Selah*)
4 Ey hilekâr dilli,[l]
Hep yıkıcı sözleri sevdin,[m]
5 Tanrı da seni sonsuza dek yıkacak,[n]
Seni yere serecek, çadırından koparacak,[o]
Ve yaşayanlar diyarından söküp atacak.[ö] (*Selah*)
6 Doğrular bunu görecek ve korkacaklar,[p]
Onun haline gülecekler.[r]

MEZM. 51

a Le 14:4; Sy 19:18; İb 9:14
b İş 1:18
c Me 30:11
ç Me 6:2; Me 38:3; İş 57:15
d Me 103:12; İş 38:17; Yr 16:17
e Mi 7:19
f Yr 32:39; Elç 15:9; Ef 2:10
g He 11:19; Ef 4:23
h Ba 4:14; 2Kr 13:23; Me 102:10
ı Lu 11:13; Ro 8:9; Ef 4:30
i Me 21:1; Lu 1:47
j Me 110:3; Mt 26:41
k Elç 2:38
l Elç 3:19
m Ba 9:6; 1Sa 25:34; Me 26:9; He 33:8; Elç 18:6; Elç 20:26
n Me 38:22; Me 88:1; İş 12:2; Vh 7:10
o Ne 9:33; Me 20:5; Me 35:28; Me 59:16; Da 9:7; Ro 10:3
ö He 3:27
p Me 34:1; Me 71:8; Me 109:30; Me 145:21; İb 13:15
r 1Sa 15:22; Öz 21:3; Ho 6:6
s Me 40:6; Me 50:8; İş 1:11; Yr 7:22; Ams 5:22
ş 2Kr 22:19; Me 34:18; İş 57:15; Lu 18:13

2. Sütun

a 2Ta 33:13; Me 22:24; Me 119:58; Öz 28:13; Lu 15:22
b Me 102:16; İş 62:1
c Da 9:25; Mi 7:11

ç Ho 14:2; **d** Ml 3:3; **e** Me 4:5; Ro 12:1; **MEZM. 52** **f** 1Sa 22:9; **g** Ba 10:8; 1Sa 21:7; Me 94:4; **h** Me 103:17; **ı** Me 50:19; Me 57:4; Me 59:7; Me 64:3; **i** Me 109:2; 2Ko 11:13; **j** Yr 4:22; Mi 3:2; **k** Me 62:4; Yr 9:3; Yhn 8:44; **l** Öz 14:25; Yk 3:6; 1Pe 3:10; **m** 1Sa 22:18; **n** Me 55:23; Öz 12:19; Öz 15:25; Öz 19:9; **o** Me 28:5; Me 37:9; **ö** Öz 2:22; **p** Me 37:34; Me 40:3; Me 119:120; Ml 1:5; Vh 19:2; **r** Me 58:10; İş 37:22; Vh 18:20.

Me 51:8* Sözcük anlamıyla, "sevinsin"

Me 52:Üst.* 32. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın.

7 Tanrı’yı hisarı yapmayan,[a]
Servetinin bolluğuna güvenen,[b]
Yol açtığı sıkıntılara sığınan adamın sonu işte böyledir.[c]
8 Ben ise, Tanrı’nın evinde yemyeşil bir zeytin ağacıç olurum,
Devirler boyu, sonsuza dek, Tanrı’nın vefalı sevgisine güvenirim.[d]
9 Yaptıklarından ötürü Seni devirler boyu överim;[e]
Vefalı kullarının önünde, adına ümit bağlarım;[f] çünkü bu iyidir.

Başmüzisyene, Mahalat*[g] makamında. Davut’un Maskili.[#]

53 Akılsız adam yüreğinden “Yehova yok” diye geçirdi.[h]
Davranışları yozlaştı, iğrençlikleri, haksızlıkları çoğaldı.[ı]
Doğru olanı yapan kimse kalmadı.[i]
2 Tanrı göklerden insanoğluna baktı.[j]
Görmek istedi Yehova, anlayış sahibi, O’nu arayan biri var mı.[k]
3 Hepsi birden yoldan çıkmış, hepsi bozulmuş,[l]
Doğru olanı yapan yok,[m]
Bir kişi bile kalmamış.
4 Halkımı ekmek yer gibi yiyenlerin,[n]
Fenalığı iş edinenlerin, hiç mi bilgisi yok?[a]
Onlar Yehova’ya yakarmıyor.[b]
5 Dehşetin olmadığı yerde,[c]
İçleri dehşetle doldu;ç
Tanrı sana saldıranların kemiklerini dağıtır.[d]
Sen de hepsini utandırırsın; çünkü onları reddeden Yehova’dır.[e]
6 Ah ne olur, Sion’dan İsrail’e kurtuluş gelse![f]
Yehova halkından esir olanları geri getirince,[g]
Yakup sevinsin, İsrail neşeyle coşsun.[h]

Başmüzisyene, telli sazlar için. Davut’un Maskili.* Ziflilер Saul’a gelip “Davut’un bizim orada gizlendiğinden haberin var mı?” dedikleri zaman[ı] yazdığı mezmur.

54 Ey Tanrım, adınla kurtar,[i]
Davamda kudretinle savun beni.[j]
2 Ey Tanrım, duamı dinle;[k]
Ağzımdan çıkan söze kulak ver.[l]
3 Çünkü yabancılar bana karşı ayaklandı,
Zorbalar canıma kastetti.[m]
Ve hiçbiri Tanrı’yı umursamıyor.[n] (*Selah*)
4 Fakat Tanrı benim yardımcım![o]
Yehova bana destek olanlar arasında.

MEZM. 52
a Me 146:3; Yr 17:5
b Me 49:6; Öz 11:28; Öz 23:5; 1Ti 6:17
c Vz 8:8
ç Yr 11:16; Ho 14:6
d Me 13:5; Me 147:11
e Me 50:15
f Me 27:14; Me 54:6; Me 123:2; Öz 18:10

MEZM. 53
g Me 88:Üst
h Me 10:4; Me 14:1; Me 92:6; Ro 1:21
ı Ba 6:11; Le 18:30; Tkr 32:5
i Me 14:3; Ro 3:10
j Me 8:4; Me 11:4; Me 33:14; Me 102:19; Yr 16:17; Yr 23:24
k 1Ta 28:9; 2Ta 15:2; 2Ta 19:3; Ey 28:28; İş 55:6; 1Pe 3:12
l Ba 6:5; İş 53:6; Yr 8:6; Tsf 1:6
m Ba 6:12; Me 12:1; Me 14:3; Vz 7:20; Ro 3:12
n Me 27:2; Yr 10:25

2. Sütun
a Öz 1:29; Yr 4:22; Ho 4:1
b Ey 21:14; Me 14:4
c Le 26:17; Le 26:36; Öz 28:1
ç 1Sa 14:15; 2Kr 7:6; Me 14:5
d He 6:5
e 2Kr 17:20; Me 35:4; Yr 6:30
f Me 20:2; İş 12:6
g Me 85:1; Me 126:1; Yr 30:18; Yo 3:1; Ams 9:14; **h** Ezr 3:11; Ne 12:43; **MEZM. 54** **ı** 1Sa 23:19; 1Sa 26:1; **i** Me 20:1; Me 79:9; Öz 18:10; **j** Me 43:1; Me 99:4; Öz 23:11; Yr 50:34; **k** Me 13:3; Me 65:2; Me 84:8; Öz 15:29; **l** Me 130:2; **m** Me 22:16; Me 59:3; Me 86:14; **n** Me 36:1; Me 53:4; Yhn 16:3; **o** 1Ta 12:18; Me 118:6; Ro 8:31; İb 13:6.

Me 53:Üst.* Anlamı tam olarak bilinmeyen İbranice müzik terimi. Ezginin tekniğine değiniyor olabilir. Karamsar ve hüzünlü bir tonu ifade ettiği düşünülüyor. **Üst.[#]** 32. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın.

Me 54:Üst.* 32. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın.

5 Düşmanlarıma kötülüklerini
ödetirsin Tanrım,[a]
Sadakatinle onları susturursun.[b]
6 Ben de Sana gönüllü kurbanlar sunarım.[c]
Ve ismine övgüler sunarım;
çünkü bu iyidir ey Yehova![ç]
7 Çünkü beni her sıkıntıdan
kurtardın;[d]
Düşmanımın düşüşünü gözümle gördüm.[e]

Telli sazlar için, başmüzisyene. Davut'un Maskili.*

55 Duama kulak ver ey Tanrım;[f]
Lütuf dileğime sırt çevirme.[g]
2 Ne olur dinle beni; cevap ver.[h]
Kaygıdan yüreğim rahat bulmuyor,[ı]
İçimi bir huzursuzluk kaplıyor.
3 Düşmanın sesi, kötünün baskısı yüzünden tedirginim.[i]
Çünkü üzerime fesat kusuyorlar,[j]
Bana karşı öfkeliler, içlerinde düşmanlık besliyorlar.[k]
4 Bağrımda yüreğim derin acılar içinde,[l]
Üzerime ölümün dehşeti çöktü.[m]
5 Evet, içim korkudan titriyor,[n]
Ve tüm bedenimi ürperti sarıyor.

MEZM. 54

a Ro 12:19; 2Ti 4:14
b Me 143:12
c Me 50:14; Me 107:22; Me 116:17; İb 13:15
ç Me 7:17; Me 52:9
d 2Sa 4:9; Me 34:19; Me 37:39; 2Ti 4:18
e Me 37:34; Me 59:10; Me 91:8; Me 92:11

MEZM. 55

f Me 5:1; Me 80:1; Me 84:8; 1Pe 3:12
g Me 28:2; Me 143:7
h Me 17:1
ı İş 38:14
i Me 54:3
j 2Sa 15:3
k 2Sa 16:7; Ho 9:7
l Me 69:29
m Me 18:4; Me 116:3; İş 38:10
n Me 119:120

2. Sütun

a Me 11:1
b Me 139:9; Vh 12:14
c 2Sa 15:14
ç 1Sa 23:14; Yr 9:2
d İş 17:13
e Ba 11:9; 2Sa 15:31; 2Sa 17:7
f İş 1:21; Yr 5:1; Yr 6:7
g 1Sa 19:11; 2Sa 17:1; Yhn 18:3; Yhn 18:28; Elç 9:24
h He 9:4; Tsf 3:3
ı Me 109:2; Yr 9:5; Ams 5:10
i Me 41:9
j Me 35:26; Me 38:16; Mt 26:21
k Yhn 13:18
l 2Sa 15:12; 2Sa 16:23; Yr 9:4
m Lu 22:21; Lu 22:48
n Öz 3:32

6 "Ah keşke güvercin gibi kanatlarım olsaydı!" diyorum,[a]
"Uçar gider uzaklarda yaşardım.[b]
7 Uzak diyarlara uçup giderdim;[c]
Çöllerde konaklardım.[ç] (*Selah*)
8 Sert rüzgârlar, kasırgalar çıkınca,[d]
Hemen bir korunağa girerdim."
9 Şaşkına çevir onları ey Yehova, dillerini karıştır,[e]
Çünkü şehirde şiddet ve kavga görüyorum.[f]
10 Gece gündüz surlar üzerinde dolanıyorlar,[g]
Şehrin içindeyse hainlik ve sıkıntı var.[h]
11 İçeride bela kol geziyor,
Meydanından zulüm ve hile eksik olmuyor.[ı]
12 Beni kınayan bir düşman değildi;[i]
Yoksa katlanırdım.
Karşımda böbürlenen bir hasım değildi;[j]
Yoksa ondan gizlenirdim.[k]
13 Sendin o, benim dengim, bir ölümlü insan;[l]
Tanıdığım, yakın arkadaşım.[m]
14 Tatlı bir muhabbetimiz vardı,[n]
Topluca Tanrı'nın evine giderdik.[o]
15 Böylelerinin başına yıkım gelsin![ö]
Diri diri ölüler diyarına insinler;[p]

Me 55:Üst.* 32. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın.

o Me 42:4; ö Me 9:6; Me 59:13; Me 69:25; Me 109:15; p Sy 16:30; 2Sa 17:23; 2Sa 18:14; Mt 27:5; Elç 1:18.

Çünkü nereye giderlerse
gitsinler içlerinde kötülük vardır.[a]
16 Ben Yehova'ya yakarırım,[b]
Tanrım beni kurtarır.[c]
17 Sabah, öğlen, akşam kaygım
dinmiyor, inliyorum,[ç]
Ve Tanrım sesimi işitiyor.[d]
18 Düşmanlar akın akın üzerime
geliyor,[e]
Tanrı canımı onların saldırısından kurtaracak, beni
huzura erdirecek.[f]
19 Eski devirlerden beri tahtında
oturan Tanrı,[g]
Beni duyacak, yaptıklarını
onlara ödetecek.[h] (*Selah*)
Onlar ki hiç değişmez,[ı]
İçlerinde Tanrı korkusu
yok.[i]
20 O adam* kendisiyle barış içinde olanlara el kaldırdı,[j]
Ve yaptığı ahdi bozdu.[k]
21 Onun ağzından çıkan sözler
yağdan yumuşak,[l]
Fakat yüreğinde kavga var.[m]
Sözleri zeytinyağından da yatıştırıcı,[n]
Fakat kılıç gibi tehditkâr.[o]
22 Sen yükünü Yehova'ya bırak,[ö]
O sana destek olur.[p]
Doğru insanın sarsılmasına
asla izin vermez.[r]
23 Sen Tanrım, onları çukurun
dibine indireceksin,[s]
Çünkü eli kanlı, hilekâr
adamlar, ömürlerinin yarısına bile varamazlar.[ş]
Ben ise Sana güvenirim ey
Tanrım.[t]

Me 55:20* Mezmur yazarının 12-14. ayetlerde değinilen eski arkadaşı.

MEZM. 55

a Me 9:17
Yhn 12:6
b Me 73:28
c Me 50:15
Me 91:15
ç Me 88:1
Me 119:147
Da 6:10
Mr 1:35
1Se 5:17
d Me 5:3
e 2Ta 32:7
Me 3:6
Me 118:12
Mt 26:47
f 2Sa 4:9
g Tkr 33:27
Me 90:2
Yr 10:10
h Me 69:33
Me 143:12
ı Vz 8:11
Yr 48:11
i Me 36:1
Tsf 1:12
j 2Sa 15:14
Me 7:4
Elç 12:1
k 2Sa 5:3
Vz 8:2
l 2Sa 16:23
Me 28:3
Me 57:4
Me 59:7
Me 62:4
Mt 26:25
m Yhn 13:2
n Öz 5:3
o Me 59:7
Öz 12:18
ö Me 37:5
Me 43:5
İş 50:10
Flp 4:6
1Pe 5:7
p 1Sa 2:9
Me 68:19
1Pe 1:5
r Me 16:8
Me 37:24
Me 62:2
Me 121:3
s Me 55:15
ş Me 5:6
Öz 10:27
Vz 7:17
Mt 27:5
t Me 56:11
Me 115:11

2. Sütun

MEZM. 56

a 1Sa 21:10
b Me 57:3
Me 124:2
c Me 27:2
Me 124:3
ç He 36:3
d Me 3:1
Me 54:5
Elç 4:27

Başmüzisyene. Uzaklardaki Sessiz Güvercin makamında, Davut'un ilahisi. Miktam. Gat'ta[a] Filistlilerin eline geçtiğinde yazdı.

56 Lütfet bana ey Tanrı, ölümlü insan beni kapmak istiyor.[b]
Bütün gün benimle savaşıyor, beni durmadan eziyor.[c]
2 Düşmanlarım gün boyu beni kapmak istiyor,[c]
Kibirle üzerime saldıran hasımlarım öyle çok ki![d]
3 Ne zaman korkuya kapılsam, güvendiğim Sensin.[e]
4 Ben Tanrı yolunda, O'nun sözünü yüceltirim.[f]
Tanrı'ya güvenirim, korkmam.[g]
İnsan bana ne yapabilir?[h]
5 Bütün gün işlerimi bozuyorlar,
Bana karşı hep kötü niyet besliyorlar.[ı]
6 Saldırıyor ve gizleniyorlar;[i]
Attığım her adımı gözlüyor,[j]
Canımı almak için bekliyorlar.[k]
7 Ey Tanrı, hainliklerinden ötürü onları reddet,[l]
Öfkenle halkları yere ser.[m]
8 Nasıl bir kaçak gibi dolaştığımı Sen kaydettin.[n]
Gözyaşlarımı tulumunda biriktir.[o]
Bunlar zaten Senin kitabında yazılı değil mi?[ö]
9 Sana seslendiğim gün, düşmanlarım geri dönüp gidecek;[p]

e 1Sa 21:12; Me 18:2; **f** Me 56:10; Me 119:160; **g** Me 27:1; Me 56:11; Ro 8:31; İb 13:6; **h** 2Ta 32:8; Me 118:6; **ı** Yr 18:18; **i** Me 10:8; Me 140:2; **j** Me 37:32; Lu 20:20; **k** Me 59:3; Me 71:10; **l** Me 92:7; **m** Me 55:15; Yr 18:23; **n** 1Sa 27:1; **o** Me 39:12; Me 126:5; **ö** Me 139:16; Ml 3:16; **p** Me 18:40; Me 27:2.

Tanrım benimle, iyi bilirim.[a]

10 Ben Tanrı yolunda,[b] O'nun sözünü yüceltirim.
Yehova'nın yolunda, sözünü yüceltirim.[c]

11 Tanrı'ya güvenirim, korkmam.[ç]
İnsanoğlu bana ne yapabilir?[d]

12 Ey Tanrı, Sana adaklar adadım.[e]
Sana şükran kurbanları sunacağım.[f]

13 Çünkü yaşam ışığında, Senin yolunda yürüyeyim diye,[g]
Canımı ölümden,[h]
Ayaklarımı tökezlemekten kurtardın.[ı]

Başmüzisyene. Davut'un "Beni yıkma!" temalı ilahisi. Miktam. Saul' dan kaçıp bir mağaraya[i] sığındığı zaman yazdı.

57 Lütfet bana ey Tanrı, lütfet,[j]
Çünkü canım Sana emanet.[k]
Sıkıntılar geçene dek kanatlarının gölgesine sığınayım.[l]

2 Yüceler Yücesine, sıkıntılarıma son veren gerçek Tanrı'ya yakarırım.[m]

3 O gökten yardım gönderir, kurtarır,[n]
Beni kapmaya çalışanları şaşırtır.[o] (*Selah*)
Tanrı vefasını, sadakatini gönderir.[ö]

4 Canım aslanların arasında;[p]
Çaresizim, insanları yutanların arasında yatıyorum,
Dişleri mızrak gibi, ok gibi,[a]
Dilleri keskin birer kılıç sanki.[b]

5 Yüceliğin gökleri aşsın, ey Tanrı;[c]
İhtişamın tüm yeryüzü üzerinde olsun.[ç]

6 Ayaklarım dolansın diye ağ kurdular,[d]
Belim büküldü.[e]
Yoluma çukur kazdılar;
Fakat içine kendileri düştü.[f] (*Selah*)

7 Yürekten kararlıyım ey Tanrı,[g]
Yürekten kararlı.
İlahiler, ezgiler söyleyeceğim.[h]

8 Uyan ey gönlüm,[ı]
Uyan, ey telli sazım; sen de uyan ey lir.[i]
Seheri ben uyandırayım.

9 Seni halklar arasında yüceltirim ey Yehova;[j]
Sana milletler arasında ilahi söylerim.[k]

10 Çünkü vefalı sevgin gökler üzerindedir,[l]
Sadakatin bulutlara erişir.[m]

11 Yüceliğin gökleri aşsın, ey Tanrı;[n]
İhtişamın tüm yeryüzü üzerinde olsun.

Başmüzisyene. Davut'un "Beni yıkma!" temalı ilahisi. Miktam.

58 Böyle suskun kalıp doğruluktan söz edebilir misiniz?[o]
Gerçekten doğru hüküm verebilir misiniz, ey insanoğulları?[ö]

MEZM. 56

a İş 8:10; Ro 8:31
b İş 45:14; Yr 12:3; Yhn 10:38; Yhn 17:21
c Me 56:4
ç Me 27:1; İş 51:7
d İş 51:12
e Sy 30:2; Vz 5:4
f Me 50:23
g Ey 3:20; Ey 33:30; Me 116:9
h Me 116:8; 2Ko 1:10
ı Me 17:5; Me 94:18

MEZM. 57

i 1Sa 22:1; 1Sa 24:3; Me 142:Üst
j Me 119:77
k Me 18:2
l Ru 2:12; Me 17:8; Me 63:7
m Yş 23:5; Me 138:8
n Me 144:7; Elç 12:11
o Me 56:2; He 36:3
ö Me 40:11; Me 61:7; Yhn 1:17
p Me 22:13; Me 35:17

2. Sütun

a Me 58:6; Öz 30:14
b Me 52:2; Me 55:21; Me 64:3; Öz 25:18
c Me 108:5; Me 113:4
ç Sy 14:21; Me 72:19
d Me 7:15; Me 35:7; Me 140:5; Öz 29:5
e Me 42:6
f 1Sa 24:4; Me 9:15; Me 141:10; Öz 26:27; Öz 28:10
g Me 112:7
h 1Ta 16:23; Me 33:3
ı Me 16:9; Me 30:12
i Me 108:2
j Me 9:11; Me 138:1; Me 145:12

k Me 96:3; Ro 15:9; **l** Me 36:5; Me 89:1; Me 103:11; **m** Me 108:4; **n** Me 8:1; Me 57:5; **MEZM. 58** **o** 2Sa 23:3; 2Ta 19:6; **ö** Me 82:2; Vz 5:8.

2 Hayır, siz canla başla tüm yeryüzüne haksızlık yayarsınız,[a]
Eliniz şiddet saçsın diye kendinize yol yaparsınız.[b]
3 Kötüler daha ana rahminden bozuktur,[c]
Doğuştan yoldan sapar,
Hep yalan konuşurlar.[ç]
4 Zehirleri yılan zehrine benzer,[d]
Sese kulak tıkayan kobra gibi sağırlar.[e]
5 Büyücülerin sesine kulak vermeyen,[f]
Usta afsuncuları dinlemeyen kobra gibidir onlar.[g]
6 Ey Tanrım, onların dişlerini kır,[h]
Genç aslanların çenesini parçala ey Yehova.
7 Akıp giden sular gibi dağılıp yok olsunlar,[ı]
Onlar yere yığılırken Sen oklarını hazırla.[i]
8 Eriyip giden salyangoz gibi sürünsünler,
Kadının düşürdüğü çocuk gibi gün ışığı görmesinler.[j]
9 Tutuşmuş çalının sıcaklığı kazanınıza varmadan,[k]
Yaş dalları da yananları da Tanrı kasırgayla savuracak.[l]
10 Doğru adam öcünün alındığını görüp sevinecek,[m]
Ayakları kötülerin kanında yıkanacak.[n]
11 O zaman insanlar diyecek ki,[o] “Gerçekten, doğruların bir ödülü var,[ö]
Dünyayı yargılayan bir Tanrı var.”[p]

MEZM. 58

a Vz 3:16
Yr 22:17
Mi 3:9
b Me 94:20
İş 10:1
c Me 51:5
İş 48:8
ç Me 5:6
Yhn 8:44
d Me 140:3
Ro 3:13
Yk 3:8
e İş 43:8
f İş 19:3
g Tkr 18:11
h Me 3:7
ı 2Sa 14:14
Me 112:10
i Me 64:7
j Ey 3:16
k Me 118:12
l Öz 10:25
Yr 23:19
m Me 52:6
Me 64:10
Me 107:42
He 25:17
Vh 18:20
n Me 68:23
Öz 21:18
Vh 14:20
o Me 92:15
ö İş 3:10
p Me 9:16
Me 98:9
İb 10:30

2. Sütun

MEZM. 59

a 1Sa 19:11
b 1Sa 19:12
Me 7:1
Me 18:48
Me 71:4
c Me 12:5
Me 91:14
ç Me 28:3
2Se 3:2
d 1Sa 19:1
Me 10:9
Me 37:32
Me 38:12
Me 56:6
Me 71:10
Yhn 7:1
Elç 23:21
e Me 2:2
Elç 4:26
f 1Sa 24:11
1Sa 26:18
Me 35:19
Me 69:4
g Öz 1:16
Elç 23:15
h Me 35:23
ı Tkr 33:29
i Me 9:15
j Öz 2:22
Öz 13:2
k 1Sa 19:11
l Me 22:16
m Me 59:14

Başmüzisyene. Davut’un “Beni yıkma!” temalı ilahisi. Miktam. Saul’un gönderdiği adamlar onu öldürmek için evi gözlediklerinde yazdı.[a]

59 Beni düşmanlarımdan kurtar ey Tanrım,[b]
Üzerime saldıranlardan koru.[c]
2 Hainlik edenlerin elinden kurtar,[ç]
Eli kanlı adamlardan koru beni.
3 İşte! Canımı almak için pusuda bekliyorlar,[d]
Güçlüler üzerime saldırıyor,[e]
Oysa ben isyan etmedim, günah işlemedim ey Yehova.[f]
4 Bir suçum yokken, koşuşturup saldırıya hazırlanıyorlar.[g]
Yakarışımı duyup kalk, halime bak.[h]
5 Sen ey göklerin hâkimi Yehova, İsrail’in Tanrısı,[ı]
Bütün milletleri yoklamak için kalk,[i]
Fesat düşkünü hainlerin hiçbirine merhamet etme.[j] (*Selah*)
6 Onlar akşamleyin dönerler,[k]
Köpek gibi havlayarak[l] tüm şehri dolaşırlar.[m]
7 İşte! Ağızları köpük saçıyor,[n]
Dudaklarından kılıç çıkıyor,[o]
“Kim duyacak?” diyorlar.[ö]
8 Sen ey Yehova, onların haline gülersin,[p]
Bütün milletlerle eğlenirsin.[r]

n Mt 12:34; **o** Me 57:4; Me 64:3; Öz 12:18; **ö** Me 10:11; Me 73:11; He 9:9; **p** Me 2:4; Me 37:13; Öz 1:26; **r** Me 33:10.

9 Sen benim gücümsün Tanrım, gözümü Senden
ayırmam;[a]
Yükseklerdeki hisarımsın.[b]
10 Tanrım vefalı sevgisiyle karşılar beni,[c]
Düşmanımın düşüşünü gösterir bana.[ç]
11 Onları öldürme ki, halkım
olanları unutmasın,[d]
Büyük gücünle dağıt[e] ve
yere ser onları,
Ey kalkanımız Yehova.[f]
12 Ağızlarının günahı, dudaklarından dökülen sözler,[g]
Dillerinden düşmeyen lanet ve yalanlar yüzünden,
Kibirleri onlara tuzak olsun.[h]
13 Onları öfkenle bitir;[ı]
Bitir ki artık var olmasınlar,
Tanrı'nın Yakup üzerinde saltanat sürdüğünü bilsinler, yerin uçlarına kadar.[i] (*Selah*)
14 Ve akşamleyin dönsünler,
Köpek gibi havlayarak tüm şehri dolaşsınlar.[j]
15 Yiyecek bulmak için gezinsinler;[k]
Karınları doymasın, geceleyecek yer bulamasınlar.[l]
16 Ben ise Senin gücün hakkında ilahiler söylerim,[m]
Sabahleyin vefalı sevgini neşeyle anlatırım,[n]
Çünkü Sen bana yükseklerde bir hisar,[o]
Sıkıntılı günümde sığınak oldun.[ö]
17 Gücüm Sensin, Sana ilahiler söylerim.[p]
Tanrı bana yükseklerde hisardır, O vefalı Tanrı'dır.[r]

MEZM. 59

a Me 18:1
Me 27:1
Me 46:1
b Me 9:9
Me 62:2
c Me 6:4
Me 119:88
ç Me 54:7
Me 92:11
d Hk 1:6
Vz 9:5
e Ba 4:12
He 12:15
f Ba 15:1
Tkr 33:29
Ey 40:12
Me 3:3
g Me 64:8
Öz 12:13
Öz 18:7
h Öz 8:13
Öz 16:18
ı Me 7:9
İş 63:3
i 1Sa 17:46
Me 9:16
Me 83:18
j Me 59:6
k Me 109:10
l İş 56:11
m Ey 37:23
Me 21:13
Me 106:8
Me 145:11
n Me 89:1
Me 101:1
Ef 1:6
o 1Sa 17:37
Me 61:3
ö Öz 18:10
p Me 18:1
İş 12:2
r Me 59:10

2. Sütun

MEZM. 60

a Tkr 31:19
2Sa 1:18
b 2Sa 8:13
1Ta 18:3
c Me 44:9
Me 89:38
ç Me 85:4
Me 90:13
d Hg 2:7
e Yr 30:17
Ho 6:1
f Ne 9:32
Me 71:20
Da 9:12
g İş 51:17
Yr 25:15
Hb 2:16
h Me 20:5
ı Me 18:35
Me 21:8
Me 118:15
İş 41:10
i Me 108:6
j Me 89:35
Me 108:7
k Yş 13:27

Başmüzisyene, "Hatıra Zambağı" için. Davut'un öğretici ilahisi.[a] Miktam. Davut, Aram-naharaim ve Aram-tsoba kuvvetleriyle çatışmaya girdiğinde, Yoab geri dönüp Tuz Vadisinde on iki bin Edomluyu vurduğunda yazılan ilahi.[b]

60 Ey Tanrım, bizi terk ettin;
hiddetlendin,[c] saflarımızı yarıp geçtin,
Ne olur yine kabul et bizi.[ç]
2 Yeryüzünü salladın, üzerinde yarıklar açtın,[d]
Yer sarsılıyor; ne olur çatlaklarını onar.[e]
3 Kendi halkını sıkıntıya düşürdün,[f]
Bize sersemletici bir şarap içirdin.[g]
4 Senden korkanlar oklardan kaçabilsin* diye
Onlar için bir sancak diktin.[h] (*Selah*)
5 Sağ elinle kurtar bizi, cevap ver,[ı]
Ve sevdiklerin feraha çıksın.[i]
6 Kutsal Tanrı konuştu.[j]
"Sevinçle coşacağım, Sukkot Ovasını ölçüp böleceğim"[k] dedi,
"Ve Şekem'i dilediğime pay olarak vereceğim.[l]
7 Gilead Benimdir, Manasse de Benim.[m]
Efraim önderimin kalesi,
Yahuda önderlik değneğimdir.[n]
8 Moab leğenimdir,*[o]

l Ba 12:6; Yş 1:6; **m** Tkr 33:17; Me 108:8; **n** Ba 49:10; **o** Sy 24:17; 2Sa 8:2; Me 108:9.

Me 60:4* Zikzaklar çizerek kaçma fikri içerir. **8*** Ya da "yıkama leğenim"

Çarığımı Edom'a fırlatacağım,[a]
Filistiye'ye karşı zaferi haykıracağım."[b]
9 Kuşatılmış şehre beni kim götürecek?[c]
Edom'a kadar kim bana yol gösterecek?[c]
10 Ey Tanrım Sen değil misin?
Sen ki bizi terk ettin,[d] Sen ki ordularımızdan desteğini çektin.[e]
11 Sıkıntıdan çıkmamıza ne olur yardım et,[f]
Çünkü insandan kurtuluş beklemek boş.[g]
12 Biz tüm gücümüzü Tanrı'dan alırız,[h]
Ve O düşmanlarımızı çiğner geçer.[ı]

Başmüzisyene. Telli sazlar için. Davut'un ilahisi.

61 Yakarışımı duy,[i] ey Tanrım, Duamı dinle.[j]
2 Yüreğimde derman kalmayınca, yerin öte ucundan Sana feryat ederim.[k]
Erişemeyeceğim kayaya beni Sen çıkar.[l]
3 Sen hep sığınak oldun bana,[m]
Düşman karşısında güçlü kulemsin.[n]
4 Çadırında daima konuk olurum,[o]
Kanatlarının gölgesine sığınırım.[ö] (*Selah*)
5 Çünkü Sen ey Tanrım, adadığım adakları[p] duydun,
İsminden korkanlara ayırdığın mirası verdin bana.[r]
6 Kralın günlerine günler eklersin,[s]
Ve ömrü nesiller boyu sürer.[ş]
7 O, Senin önünde devirler boyu tahtında oturur;[a]
Vefalı sevgini, sadakatini gönder, onu korusunlar.[b]
8 Ben sonsuza dek Senin ismine ilahiler söylerim,[c]
Her gün adaklarımı yerine getiririm.[ç]

Başmüzisyene, Yedutun için. Davut'un mezmuru.

62 Gönlüm sessizce Tanrı'yı bekler.[d]
Kurtuluşum O'ndan gelir.[e]
2 O kayamdır, kurtarıcım, yükseklerdeki hisarım;[f]
Ben yıkılacak kadar sarsılmam.[g]
3 Daha ne kadar öldüresiye saldıracaksınız nefret ettiklerinize?[h]
Hepiniz derme çatma duvarlarsınız, üflesen devrilecek taş duvarlar.[ı]
4 İnsanın itibarını[i] zedelemek için öğüt verirler,
Yalandan zevk alırlar,[j]
Ağızlarıyla hayırdua eder, içlerinden lanet okurlar.[k] (*Selah*)
5 Ey gönlüm, sen sessizce Tanrı'yı bekle,[l]
Çünkü ümidin O'na bağlıdır.[m]
6 O kayamdır, kurtarıcım, yükseklerdeki hisarım,[n]
Ben sarsılmayacağım.[o]
7 Kurtuluşum ve onurum Tanrı'dır,[ö]

MEZM. 60
a Sy 24:18; 2Sa 8:14
b 2Sa 8:1
c 2Sa 11:1; 2Sa 12:29; 1Ta 11:16
ç 2Sa 8:14
d Me 44:9; Me 108:11; İş 8:17; İş 12:1
e Tkr 1:42; Tkr 20:4; Yş 7:12
f Me 25:22; Me 108:12
g Me 62:9; Me 118:8; Me 146:3
h 2Sa 10:12; Me 18:32; Me 108:13
ı Me 44:5; İş 63:3

MEZM. 61
i Me 5:2; Me 28:2; Me 102:1; Me 130:2
j Me 17:1; Me 55:1; Flp 4:6
k 1Kr 8:48; Yun 2:2
l Me 27:5; Me 40:2
m Me 25:20
n 1Sa 17:45; Me 18:2; Öz 18:10
o Me 23:6; Me 27:4
ö Me 17:8; Me 57:1; Me 63:7; Me 91:4
p Me 65:1
r Me 115:13; Ml 3:16
s Me 18:50; Me 21:4; Me 72:17
ş Me 89:4

2. Sütun
a 2Sa 7:16; Me 41:12
b Me 40:11; Me 57:3; Me 143:12; Öz 20:28; Mi 7:20
c Me 30:12; Me 145:1; Me 146:2
ç Me 65:1; Me 66:13; Vz 5:4

MEZM. 62
d Me 33:20; **e** Me 3:8; Me 37:39; Me 68:19; İş 12:2; **f** Me 18:2; Me 46:7; Me 62:6; **g** Me 37:24; Mi 7:8; 2Ko 4:9; **h** 1Sa 24:11; Me 38:12; **ı** İş 30:13; **i** Mt 2:8; **j** Me 52:3; Öz 6:17; Yhn 8:44; **k** Me 5:9; Me 28:3; Me 55:21; **l** Me 43:5; Me 62:1; Mi 7:7; **m** Me 71:5; Ro 15:13; Tit 1:2; **n** Me 18:31; **o** Me 16:8; Me 112:6; Öz 10:30; **ö** Me 3:3; Yr 3:23.

Sağlam kayam, sığınağım
Tanrı'dır.[a]
8 Siz daima O'na güvenin,[b]
Yüreğinizi O'na dökün.[c]
Tanrı sığınağımızdır.[ç] (*Selah*)
9 Âdemoğulları bir soluktan
farksız,[d]
İnsanoğulları bir yalan.[e]
Hep birden teraziye konsalar, bir soluk bile etmezler.[f]
10 Dolandırıcılığa güvenmeyin,[g]
Sırtınızı soygun malına[h] dayamayın,
Malınız mülkünüz çoğalsa da, ona gönül bağlamayın.[ı]
11 Tanrı bir kez söyledi, ben iki
kez duydum:[i]
Güç Tanrı'nındır.[j]
12 Vefalı sevgi de Senindir ey Yehova,[k]
Herkese yaptığının karşılığını verirsin.[l]

Davut'un Yahuda Çölündeyken[m] yazdığı mezmur.

63 Ey Tanrı, Sensin benim
Tanrım; hep Senin
rehberliğini ararım.[n]
Susuz topraklarda, sıcaktan kavrulan kurak diyarda,[o]
Gönlüm Seni özlüyor,[ö]
Bedenim hasretinden bayılıyor.
2 Kutsal yerde[p] gücünü ve ihtişamını görünce,[r]
Seni görmüş gibi olurum.
3 Vefalı sevgin hayattan iyidir,[s]
Bu yüzden Seni över dudaklarım.[ş]
4 Ömrüm boyunca Sana şükreder,[t]
Ellerimi Senin adınla açarım.[a]
5 Canım her şeyin en iyisiyle,
en semiziyle doyar,[b]
Dudaklarımı sevinç nidalarıyla, ağzımı övgülerle açarım.[c]
6 Seni yatağımda anarım,[ç]
Geceleri* derin derin Seni düşünürüm.[d]
7 Çünkü Sen bana destek oldun,[e]
Kanatlarının gölgesinde sevinçten coşarım.[f]
8 Gönlüm Senin yolundan ayrılmaz,[g]
Sağ elin beni hiç bırakmaz.[h]
9 Canıma kastedenler ise,[ı]
Toprağın derinlerine inecekler.[i]
10 Kılıçtan geçirilecekler,[j]
Tilkilere yem olacaklar.[k]
11 Kral ise Tanrı'da sevinç bulacak,[l]
Tanrı'nın adıyla ant eden herkes kıvanç duyacak,[m]
Fakat yalan konuşanların ağzı kapanacak.[n]

Başmüzisyene. Davut'un mezmuru.

64 Sesime kulak ver ey Tanrım, kaygılıyım,[o]
Düşmanın saçtığı dehşetten koru hayatımı.[ö]
2 Kötülerin gizlice konuştuğu tasarılardan,[p]

MEZM. 62

a Me 95:1
İş 26:4
b İş 50:10
c 1Sa 1:15
ç Me 46:11
Öz 14:26
d Me 39:5
Me 144:4
e 2Sa 15:31
Me 60:11
Ro 3:4
f İş 40:15
g Öz 14:31
İş 30:12
h İş 61:8
ı Tkr 6:12
Ey 31:24
Me 52:7
Öz 11:4
Öz 11:28
Öz 23:5
Mt 6:19
Mt 6:24
Mr 8:36
Lu 12:15
1Ti 6:17
1Yh 2:16
i Ey 33:14
j Ey 9:4
Me 63:2
Me 77:14
Na 1:3
Vh 19:1
k Me 36:7
Me 86:15
Mi 7:18
l 1Sa 16:7
Ey 34:11
Öz 24:12
Yr 32:19
He 7:27
Ro 2:6
2Ko 5:10
Ga 6:7
Kl 3:25
2Ti 4:14
1Pe 1:17
Vh 20:12
Vh 22:12

MEZM. 63

m 1Sa 22:5
1Sa 23:14
n Çk 15:2
İş 26:9
o Me 63:Üst
ö Me 42:2
Me 143:6
p Me 77:13
r 1Ta 16:28
Me 29:1
Me 96:6
s Me 30:5
Me 100:5
ş Me 66:17
Ho 14:2
İb 13:15
t Me 145:2

2. Sütun

a 1Kr 8:22
Me 134:2

b Le 7:25; Me 36:8; Yr 31:14; **c** Me 43:4; Me 71:23; Me 135:3; **ç** Me 149:5; **d** Me 119:55; Me 119:148; **e** 1Sa 17:37; Me 46:1; Me 54:4; **f** Me 5:11; Me 32:11; Me 36:7; Me 57:1; Me 61:4; **g** Me 73:25; Me 143:6; **h** İş 41:10; **ı** Me 35:4; Me 40:14; **i** Sy 16:30; 1Sa 25:29; **j** 1Sa 26:10; Yr 18:21; Yr 25:31; **k** He 39:4; **l** Me 21:1; **m** Tkr 6:13; İş 45:23; **n** Me 31:18; **MEZM. 64** **o** Me 55:1; **ö** Me 31:15; **p** Me 56:6; Me 109:2.

Me 63:6* Ya da "gece nöbetlerinde"

Hainlerin kargaşasından
sakla beni.[a]
3 Onlar ki dillerini kılıç gibi bilemiş,[b]
Acı sözlerini ok gibi hedefe
nişan almışlar.[c]
4 Gizlendikleri kuytudan masum insanı vurmak isterler,[ç]
Ve ansızın vururlar, hiç
korkmadan.[d]
5 Ağızlarından kötü sözler eksik
olmaz,[e]
Tuzaklar kurmaktan söz
ederler,[f]
Ve "Kim görecek bunları?"
derler.[g]
6 Yeni kötülükler arayıp duruyorlar,[h]
Kurnazca bir düzen bulup
tuzak kuruyorlar.[ı]
Ve karanlık bir sır gibi yürekleri, içleri.[i]
7 Fakat Tanrı onlara ansızın ok
atacak,[j]
Ve yaralar içinde kalacaklar.[k]
8 Onlar ki insanı tökezletirler;[l]
Fakat dilleri kendi aleyhlerine işleyecek,[m]
Hallerini görenler baş sallayacak.[n]
9 Bütün âdemoğulları korkacak;[o]
Tanrı'nın yaptıklarını anlatacak[ö]
Ve O'nun işlerinin derinliğini anlayacaklar.[p]
10 Doğru insan sevinci Yehova'
da bulacak, O'na sığınacak,[r]
Ve yürekten dürüst olanlar
övünç duyacak.[s]

MEZM. 64

a Lu 23:18
b Öz 12:18
Öz 30:14
c Me 11:2
Me 58:7
Yr 9:8
ç Me 10:8
d 1Sa 18:11
2Sa 15:14
e Sy 22:6
f Öz 1:11
Mt 26:4
g Me 10:11
Me 59:7
Me 94:7
He 8:12
h Me 35:11
Da 6:4
ı Me 140:5
Mt 26:59
i Me 5:9
Yr 17:9
j Tkr 32:23
Me 7:12
k 1Kr 22:34
1Ta 10:3
l Öz 12:13
Ml 2:8
Ro 14:21
m Öz 18:7
Lu 19:22
n Yr 18:16
Vh 18:10
o Sy 16:34
ö Me 145:6
Yr 50:28
Yr 51:10
p 1Sa 5:12
Me 107:43
Ho 14:9
r Me 32:11
Me 58:10
Me 68:3
Flp 4:4
s 1Ko 1:31

2. Sütun

MEZM. 65

a Me 76:2
b Me 56:12
Me 76:11
Me 116:18
Vz 5:4
c Me 145:18
İş 66:23
Elç 10:31
Elç 15:17
1Yh 5:14
ç Me 40:12
Ro 7:23
Ga 5:17
d Me 51:2
Me 78:38
Me 79:9
İş 1:18
Yhn 1:29
İb 9:14
1Yh 1:7
e Me 27:4
Me 84:4
Me 84:10

Başmüzisyene.
Davut'un mezmuru. Bir ilahi.

65 Sion'daki[a] övgüler de sessizlik de Senin için ey
Tanrım.
Sana adanan adaklar yerine getirilecek.[b]
2 Ey Sen, duayı dinleyen, her
tür insan Sana gelecek.[c]
3 Suçlarım bana üstün geldi.[ç]
Fakat Sen günahlarımızı örtersin.[d]
4 Ne mutludur avlularında
otursun[e] diye seçtiğin
Ve Kendine yaklaştırdığın
insan![f]
Biz Senin evinin bereketiyle
doyacağız,[g]
Mabedinden, kutsal mekânından[h] gelen nimetlerle.
5 Doğruluk adına yaptığın
muhteşem işlerle bize
karşılık verirsin,[ı]
Ey Kurtarıcı Tanrımız,[i]
Yeryüzünün dört bucağı ve
uzak denizlerde yaşayanlar Sana güvenir.[j]
6 Sen kudretini kuşanır,[k]
Gücünle dağları pekiştirirsin.[l]
7 Denizlerin gürlemesini yatıştırır,[m]
Dalgaların uğultusunu,
halkların kargaşasını dindirirsin.[n]
8 Uzak diyarlarda yaşayanlar Senin alametlerinden korkar,[o]

f Me 15:1; Me 135:4; **g** Me 36:8; Me 63:5; **h** 1Sa 3:3; 1Ta 16:1; **ı** Tkr 10:21; Me 47:2; Vh 15:3; **i** Me 3:8; Me 68:19; **j** Me 22:27; İş 45:22; **k** Me 93:1; **l** Me 119:90; **m** Me 89:9; Me 107:29; **n** Me 2:1; İş 17:12; İş 57:20; **o** Me 48:5; Me 66:3.

Günün doğuşuna, akşamın
gelişine sevinç çığlıkları
attırırsın.[a]
9 Sen bolluk vermek için yeryüzüne baktın,[b]
Onu nimetlerle donattın.
Ey Tanrı, ırmağının suları
boldur.[c]
İnsanın ekmeğini Sen sağlarsın,[ç]
Yeryüzünü bu şekilde hazırladın.[d]
10 Topraktaki saban yarıklarını ıslatır, topaklarını düzlersin,[e]
Yağmurlarla toprağı yumuşatır; filizlerine bereket verirsin.[f]
11 Yılı iyiliğinle taçlandırırsın,[g]
Geçtiğin yollarda nimetler akar.[h]
12 Kırlardaki otlaklar bereket akıtıyor,[ı]
Tepeler sevince bürünmüş.[i]
13 Sürüler otlakları doldurmuş,[j]
Ekinler ovaları kaplamış,[k]
Sevinçle haykırıyor, şarkılar söylüyorlar.[l]

Başmüzisyene. Bir ilahi, mezmur.

66 Ey bütün dünya, sevincinizi haykırın Tanrı'ya.[m]
2 O'nun ismini yücelten ilahiler söyleyin,[n]
O'nu övgülerle yüceltin.[o]
3 Tanrı'ya "İşlerin ne muhteşem!" deyin,[ö]
"Büyük gücünden ötürü düşmanların ayaklarına kapanacak.[p]
4 Bütün dünya Senin önünde eğilecek[r]
Ve Sana ilahi söyleyecek, ismine ilahiler."[s] (*Selah*)

MEZM. 65

a Me 19:5; Me 148:3
b Tkr 11:12; Me 104:14; Me 147:8; Elç 14:17
c Me 46:4
ç Me 104:15; Me 107:37
d Ba 26:12
e Ey 21:33; Ey 38:38
f Me 147:8
g Ba 27:28; Tkr 33:16
h Ml 3:10
ı İş 30:23
i İş 55:12
j Yr 6:3
k Zk 9:17
l Me 96:11; İş 35:1; Elç 14:17

MEZM. 66

m Me 33:1; Me 98:4
n İş 12:5; Vh 4:11
o Ne 9:5; Me 72:19; Me 96:8
ö Çk 15:16; Me 76:12; İş 2:19; Yr 10:10
p Me 81:15
r Me 22:27; Ml 1:11
s İş 42:10; Vh 15:4

2. Sütun

a Me 46:8
b Me 66:3; Tsf 2:11
c Çk 14:22; Me 78:13; Me 106:9
ç Yş 3:16
d Çk 15:1
e Da 4:34; 1Ti 1:17
f 2Ta 16:9; Me 11:4; Me 33:13; Öz 15:3; İb 4:13
g Tkr 17:20; Me 75:4; İş 37:29
h Tkr 32:43; Ro 15:10
ı Yr 33:11
i 1Sa 25:29; Elç 17:28
j 1Sa 2:9; Me 62:6; Me 94:18; Me 121:3
k Tkr 8:2; Me 17:3
5 Gelin, Tanrı'nın yaptıklarını görün.[a]
İnsanlar arasında ne muhteşem işler yaptı.[b]
6 Denizi kuru toprağa çevirdi;[c]
Irmak içinden yürüyerek geçtiler.[ç]
Ve biz orada O'nunla sevinç bulduk.[d]
7 O kudretiyle devirler boyu saltanat sürer.[e]
Gözleri milletler üzerindedir.[f]
Bu yüzden, dik başlılar büyüklenmesin.[g] (*Selah*)
8 Ey halklar, Tanrımıza şükredin,[h]
Övgülerinizi O'na işittirin.[ı]
9 Çünkü canımızı hayatta tutan O'dur,[i]
Ayaklarımızın kaymasına izin vermez.[j]
10 Bizi sınadın ey Tanrım,[k]
Gümüş arıtır gibi arıttın.[l]
11 Bizi avcının ağına düşürdün,[m]
Sırtımıza ağır bir yük verdin.
12 Ölümlü insanı tepemize bindirdin,[n]
Ateşlerden, sulardan geçtik,[o]
Ve sonra bizi rahata erdirdin.[ö]
13 Senin evine yakılan sunularla geleceğim,[p]
Sana adadığım adakları yerine getireceğim,[r]
14 Dudaklarımdan dökülen adakları,[s]
Sıkıntıdayken ağzımdan çıkanları.[ş]

l İş 48:10; Zk 13:9; Ml 3:3; 1Pe 1:7; **m** Ey 19:6; Ho 7:12; **n** Me 129:3; İş 51:23; **o** 1Se 3:3; **ö** İş 43:2; Elç 14:22; **p** Sy 15:3; Me 100:4; **r** Me 22:25; Me 56:12; Me 116:14; Vz 5:4; **s** Sy 30:2; Hk 11:35; **ş** 2Sa 22:7.

15 Yakılan sunu olarak Sana besili hayvanlar,[a]
Kurban ettiğim koçlardan
tüten dumanı sunacağım.
Boğayla tekeler vereceğim.[b]
(*Selah*)
16 Gelin Tanrı'dan korkanlar,
dinleyin,[c]
Benim için neler yaptığını
anlatayım.[ç]
17 Ağzımı açıp O'na seslendim,[d]
Dilimden dökülen övgülerle O'nu yücelttim.[e]
18 Yüreğimden hainlik geçirseydim,
Yehova beni işitmezdi.[f]
19 Oysa Tanrı sesimi işitti;[g]
Dualarıma kulak verdi.[h]
20 Tanrı'ya şükürler olsun, duamı geri çevirmedi,
Vefalı sevgisini benden esirgemedi.[ı]

Başmüzisyene,
telli sazlar için mezmur. Bir ilahi.

67 Tanrı bize lütfedecek, nimetler verecek,[i]
Bize yüzünün ışığını gösterecek.[j] (*Selah*)
2 Tanrım, Senin yolun yeryüzünde bilinsin,[k]
Kurtarıcı olduğunu tüm milletler işitsin.[l]
3 Halklar Seni yüceltsin ey Tanrım;[m]
Halklar Seni hep bir ağızdan yüceltsin.[n]
4 Milletlerden neşe ve sevinç nidaları yükselsin,[o]
Çünkü Sen halkları adaletle yargılarsın,[ö]
Milletlere yeryüzünde rehberlik edersin. (*Selah*)
5 Halklar Seni yüceltsin ey Tanrım,[a]
Halklar Seni hep bir ağızdan yüceltsin.[b]
6 Yeryüzü ürününü esirgemeyecek;[c]
Tanrı, bizim Tanrımız nimetler verecek.[ç]
7 Tanrı bize nimetler verecek,[d]
Ve yeryüzünün dört bucağında yaşayanlar O'ndan korkacak.[e]

Başmüzisyene.
Davut'un mezmuru, bir ilahi.

68 Tanrı kalksın,[f] düşmanları dağılsın,[g]
O'ndan nefret edenler önünden kaçsın.[h]
2 Duman nasıl dağılır giderse,
onları öyle dağıtsın.[ı]
Mum ateşte nasıl erirse,[i]
Kötüler O'nun önünde öyle yok olup gitsin.[j]
3 Doğru insanlar ise sevinsin,[k]
Tanrı'nın önünde mutlu olsunlar,[l]
Ve neşe içinde coşsunlar.[m]
4 Tanrı'ya ilahiler okuyun, ismini mezmurlarla yüceltin;[n]
Çöller aşan biniciye ezgiler söyleyin,[o]
O'nun ismi Yah'tır,*[ö] önünde sevinçten coşun.
5 Tanrı kutsal mekânında,[p]
Yetimlerin babası, dulların hâkimidir.[r]

MEZM. 66
a 1Ta 16:1
b 2Sa 6:13
c Me 34:11
Ml 3:16
ç Me 22:24
d Me 30:8
Me 34:3
e Me 51:14
Me 126:2
f Ey 27:9
Öz 15:29
Öz 28:9
İş 1:15
Yhn 9:31
Yk 4:3
g Me 6:9
Me 34:6
Me 65:2
Me 116:1
Ağ 3:56
1Yh 3:22
h İb 5:7
ı 2Sa 7:15
Me 86:13

MEZM. 67
i Me 28:9
2Ko 13:14
Ef 1:3
j Sy 6:25
Me 4:6
Me 31:16
Me 119:135
Öz 16:15
k Es 8:17
Me 98:2
Ro 10:18
Kl 1:23
l Me 66:1
Me 98:2
İş 49:6
Lu 2:30
Elç 28:28
Tit 2:11
m Me 138:4
Me 142:7
n Me 44:8
o Tkr 32:43
İş 42:10
Ro 15:10
ö Me 9:8
Me 96:10
Me 98:9
Ro 2:5

2. Sütun
a Me 45:17
b Me 108:3
İş 38:19
c Le 26:4
Me 85:12
İş 30:23
He 34:27
ç Ba 17:7
Me 48:14
Yr 31:1
d Öz 10:22
e Me 22:27
Vh 15:4

MEZM. 68 f Sy 10:35; Me 44:26; g Me 59:11; İş 33:3; h Tkr 7:10; Me 21:8; ı İş 9:18; Ho 13:3; i Me 97:5; Mi 1:4; j Na 1:6; 2Se 1:9; k Tkr 12:12; Me 32:11; Me 33:1; Flp 4:4; l Öz 11:10; m Me 43:4; n Me 67:4; İş 12:4; o Tkr 33:26; Me 18:10; Me 104:3; İş 19:1; ö Çk 6:3; p İş 57:15; Elç 7:48; r Çk 22:22; Tkr 10:18; Me 10:14; Me 146:9.

Me 68:4* "Yah", *tetragrammaton*'un (YHVH) ilk iki harfinden, Yehova adının kısaltılmış hali.

6 Tanrı kimsesizlere yuva verir;[a]
Tutsakları kurtarır, refaha
erdirir.[b]
Dik başlıların mekânı ise
çorak yerlerdir.[c]
7 Ey Tanrım, Sen halkına rehberlik ederken,[ç]
Çölde önlerinden yürürken,[d] (*Selah*)
8 Senin önünde yeryüzü sarsıldı,[e]
Gökler yağmur olup aktı.[f]
Tanrı'nın önünde, İsrail'in
Tanrısının[g] önünde Sina
Dağı sarsıldı.[h]
9 Sen yağmurlar yağdırdın, ey
Tanrım,[ı]
Güçsüz düşen halkını canlandırdın.[i]
10 Halkın Senin çadırlarında[j]
oturdu,[k]
Sen onları iyiliğinle, mazlum için kurdun ey Tanrım.[l]
11 Söz Yehova'dan gelir,[m]
Müjdeyi duyuran kadınlar
büyük bir ordudur.[n]
12 Orduların başındaki krallar
kaçıyor; kaçıyorlar.[o]
Evi bekleyen kadınlar ganimeti paylaşıyor.[o]
13 Siz ordugâhın kül yığınları
arasında yatarken,
Orada bir güvercin durur,
Kanatları gümüş kaplı, tüyleri yeşil altından.[p]
14 Mutlak Gücün Sahibi, memlekette kralları dağıtırken,[r]
Tsalmon'da[s] kar yağmaya
başladı.
15 Başan dağları,[ş] Tanrı'nın dağıdır,[t]
Başan dağları, dorukları
yüce dağlar.[a]
16 Ey dorukları yüce dağlar,
Tanrı'nın oturmak istediği
dağa neden kıskanarak
bakıyorsunuz?[b]
Yehova orada sonsuza dek
oturacak.[c]
17 Tanrı'nın savaş arabaları öyle
çok ki, binlerce, on binlerce.[ç]
Yehova Sina Dağından kutsal mekânına geldi.[d]
18 Ey Tanrım Yah, Sen yukarılara çıktın,[e]
Tutsakları da alıp götürdün,[f]
Hediye olarak insanlar aldın,[g]
dik başlı olanları da;[h]
Aralarında oturmak için[ı] aldın onları.
19 Yükümüzü her gün taşıyan
Yehova'ya,[i]
Kurtarıcı Tanrımıza şükürler olsun.[j] (*Selah*)
20 Tanrı bizim için kurtarıcıdır,[k]
Ve ölümden kurtuluşun
yolu[l] Ulu[m] Rab Yehova'
dadır.
21 Tanrı düşmanlarının kafalarını kıracak,[n]
Suç yollarında gezinenin tepesini ezecek.[o]
22 Yehova dedi ki, "Onları Başan'dan getireceğim,[o]
Denizin diplerinden çekip
çıkaracağım,[p]
23 Öyle ki, ayakların kanda yıkansın,[r]
Köpeklerinin dili de düşmandan payını alsın."[s]

MEZM. 68

a 1Sa 2:5
Me 113:9
b İş 61:1
c Tkr 28:23
Me 107:34
ç Çk 13:21
d Hk 5:5
e Me 114:4
Me 114:7
İb 12:26
f Hk 5:4
g İş 45:3
h Çk 19:18
Tkr 5:24
ı Me 65:9
He 34:26
i Tkr 11:12
j Sy 10:34
k Me 15:1
l Tkr 26:5
Lu 1:53
m Me 40:3
n Çk 15:20
Hk 5:1
Hk 11:34
1Sa 18:6
İş 40:9
Elç 8:12
o Sy 31:8
Yş 10:16
Yş 12:7
Hk 5:19
ö Sy 31:27
1Sa 30:24
p Me 105:37
r Sy 21:3
Yş 10:10
Yr 2:3
Yo 1:15
s Hk 9:48
ş Sy 21:33
Mi 7:14
t Mt 17:1
Mr 9:2
2Pe 1:18

2. Sütun

a Tkr 3:8
Tkr 3:10
Me 42:6
b 1Ta 11:5
Me 48:2
Me 132:13
c Tkr 12:5
1Kr 9:3
İb 12:22
ç Tkr 33:2
2Kr 6:17
Da 7:10
Mt 26:53
Vh 5:11
d Çk 19:23
e Me 47:5
f 2Sa 5:7
Ef 4:8
g 2Sa 24:16
1Ta 21:15
Ef 4:11
h Tkr 2:36
Tkr 7:22
Mt 9:13
1Ti 1:13
ı Me 15:1
2Ko 6:16

i Me 55:22; 1Pe 5:7; j Me 95:1; k İş 12:2; İş 45:17; Ho 1:7; l Tkr 32:39; m Da 4:35; Elç 4:24; n Hb 3:13; o Me 55:23; He 18:26; Lu 13:5; ö Sy 21:33; p Çk 14:22; İş 51:10; r Me 58:10; İş 63:3; s 1Kr 21:19; 1Kr 22:38; 2Kr 9:33.

24 Senin zafer alaylarını gördüler ey Tanrım,[a]
Tanrımın, Kralımın zafer alaylarını, kutsal mekâna giden alayları.[b]
25 Önde ilahiciler vardı, arkada telli saz çalanlar,[c]
Ortalarında da tef çalan kızlar.[ç]
26 Ey sizler, İsrail'in pınarından hayat alanlar,[d]
Büyük topluluklar içinde şükredin Yehova Tanrı'ya.[e]
27 Küçük olan Benyamin onlara baş eğdiriyor,[f]
Ve haykıran kalabalıklarla beraber Yahuda önderleri,
Zebulun önderleri, Naftali[g] önderleri de.
28 Sana güç verilsin diye emretti Tanrın,[h]
Gücünü göster ey Tanrım, bizim için kullandığın gücünü.[ı]
29 Yeruşalim'deki mabedinden ötürü,[i]
Krallar Sana armağan getirecek.[j]
30 Kamışlıkların yaban hayvanlarını,[k] sığır sürülerini,[l]
Ve onların buzağılarını azarla; hepsi gümüş külçeleri çiğniyor.[m]
Savaşmaktan hoşlanan[n] halkları dört bir yana dağıt.
31 Mısır'dan tunç* gelecek,[o]
Kuş# diyarı elindekileri hemen Tanrı'ya uzatacak.[ö]

MEZM. 68

a Me 24:7
b 1Ta 13:8
c 1Ta 15:16
Me 87:7
Me 150:3
ç Çk 15:20
Hk 11:34
1Sa 18:6
Me 148:12
d Me 95:6
İş 44:2
Yr 2:13
e Me 26:12
Me 107:32
f Ba 49:27
1Sa 9:21
g 1Ta 12:34
h Me 42:8
Me 71:3
İş 40:31
ı Me 138:8
Ef 3:20
i 1Sa 3:3
1Kr 6:1
1Ta 16:1
Ezr 5:14
j 1Kr 10:10
2Ta 32:23
Me 72:10
k Ey 40:21
l 2Sa 8:5
Me 22:12
He 39:18
m 2Sa 8:2
n Me 120:7
o Me 72:9
İş 45:14
İş 60:5
ö Tsf 3:10
Elç 8:27

2. Sütun

a Tkr 32:43
b Me 18:10
Me 104:3
c He 10:5
ç Me 29:1
Me 96:7
d Me 93:1
e Me 43:3
Me 47:2
Me 66:5
Me 73:17
f Me 29:11
İş 40:31
Zk 10:12
g Me 72:18

MEZM. 69

h Me 45:Üst
ı Me 144:7
Ağ 3:54
Yun 2:5
Vh 12:15
i Me 40:2
Me 88:6
Yr 38:6
j Me 32:6
Yun 2:3
k Me 6:6
Me 22:2

32 Ey yeryüzünün krallıkları, Tanrı'ya ilahiler söyleyin,[a]
Yehova'ya ezgiler okuyun. (*Selah*)
33 Eski devirlerden beri göklerin göğünde oturan biniciye.[b]
Bakın O sesleniyor, güçlü sesiyle gürlüyor.[c]
34 Güç Tanrı'nındır, kabul edin.[ç]
Yüce makamı İsrail'in üzerinde, gücü bulutların içindedir.[d]
35 Yüce mabedinden çıkan Tanrı dehşet uyandırır,[e]
O İsrail'in Tanrısıdır, halkına güç kuvvet verir.[f]
Şükürler olsun Tanrı'ya.[g]

Başmüzisyene. Zambaklar için.[h] Davut'un mezmuru.

69 Kurtar beni ey Tanrım, canım sulara gömülüyor.[ı]
2 Çamurun dibine battım, ayak basacak yer bulamıyorum.[i]
Engin sulara gömüldüm,
Akıntıya kapılıp sürüklendim.[j]
3 Feryat etmekten bitkin düştüm,[k]
Boğazım kurudu,
Tanrımı beklemekten gözlerimin feri söndü.[l]
4 Benden sebepsiz nefret edenler, başımdaki saçlardan da çok,[m]
Bana boş yere düşman kesilenler, beni sessizliğe gömmek isteyenler, gitgide çoğaldı.[n]

Me 68:31* İbranice ifadenin anlamı tam olarak bilinmiyor, "elçiler" anlamına gelebileceği düşünülüyor. **31#** Ya da "Habeş"

l Me 25:21; Me 119:82; Me 119:123; İş 38:14; **m** Me 35:19; Lu 23:22; Yhn 15:25; **n** Me 35:12; Me 109:3.

Soygunculukla almadığım
şeyi vermeye zorladılar.
5 Ey Tanrım, akılsızlığımı bilirsin,
Suçlarım da Senden gizli değil.[a]
6 Ey Ulu Rab, göklerin hâkimi Yehova,[b]
Sana ümit bağlayanlar benim yüzümden utanmasın.[c]
Ey İsrail'in Tanrısı,[c]
Sana yönelenler benim yüzümden küçük düşmesin.[d]
7 Senin uğruna hakarete katlandım,[e]
Yüzümü utanç kapladı.[f]
8 Kardeşlerimden uzaklaştım,[g]
Annemin oğullarına yabancı oldum.[h]
9 Çünkü Senin evin için olan gayretim beni yiyip bitirdi,[ı]
Seni kınayanların hakaretlerine ben hedef oldum.[i]
10 Oruç tutup ağladım,[j]
Fakat yine hakarete uğradım.[k]
11 Giysi yerine çula büründüğümde,
Dillere düştüm.[l]
12 Şehir kapısında oturanlar beni konuştu,[m]
Ayyaşların şarkılarına konu oldum.[n]
13 Fakat benim duam Sanadır ey Yehova,[o]
Kabul vaktinde işit beni ey Tanrım.[o]
Engin vefalı sevginle bana cevap ver, gerçek kurtarıcım.[p]

MEZM. 69
a Yr 16:17
b Me 24:10
c Me 25:3
Me 35:26
ç Me 72:18
Elç 13:17
d İş 49:23
e Me 22:6
Me 44:22
Yr 15:15
Mt 5:11
f İş 50:6
İş 53:3
Mt 26:67
Mt 27:29
g Ey 19:13
Me 31:11
Mt 26:56
Yhn 1:11
Yhn 7:5
h 1Sa 17:28
Mi 7:6
ı 1Kr 19:10
Me 119:139
Mt 21:12
Mr 11:15
Yhn 2:17
i Öz 27:11
Ro 15:3
j Me 35:13
Me 109:24
k Me 102:8
l 1Kr 9:7
Me 44:14
Yr 24:9
m Lu 23:2
n Ey 30:9
Mr 15:19
o İb 5:7
ö İş 49:8
İş 55:6
2Ko 6:2
p Me 68:20

2. Sütun
a Me 69:2
Ağ 3:55
b Me 25:19
Me 35:19
c Me 144:7
ç İş 43:2
d Sy 16:33
Me 16:10
e Me 36:7
Me 63:3
Me 109:21
f Me 25:16
Me 86:16
g Me 27:9
Me 102:2
h Me 31:9
Me 40:13
Me 70:1
ı Ey 6:23
i Yş 7:9
j Me 22:6
İş 53:3
İb 12:2
k Yhn 8:49
l Me 42:10
m Me 142:4
2Ti 4:16
n Ey 19:14

14 Çamurdan çıkar beni, batmayayım,[a]
Benden nefret edenlerden,[b] derin sulardan kurtulayım.[c]
15 Taşkın sular beni alıp götürmesin,[ç]
Derin denizler yutmasın,
Ölüm çukuru ağzını açıp kapmasın.[d]
16 Cevap ver bana ey Yehova, çünkü vefalı sevgin çok derin![e]
Büyük merhametinle yüzüme bak.[f]
17 Yüz çevirme bu kuluna,[g]
Başım darda, ne olur bana hemen cevap ver.[h]
18 Bana yaklaş, canımı kurtar,[ı]
Bedel ödeyip beni düşmanın elinden al.[i]
19 Uğradığım hakaretleri, nasıl utanıp küçük düştüğümü gördün,[j]
Bana düşmanlık edenler Senin gözünün önünde.[k]
20 Hakaretler kalbimi öyle kırdı ki, yaram şifa bulmaz.[l]
Derdimi anlayacak birini bekledim, kimse gelmedi,[m]
Bir tesellici aradım, kimse çıkmadı.[n]
21 Bana yiyecek yerine zehirli ot verdiler,[o]
Susayınca sirke içirmek istediler.[ö]
22 Önlerindeki sofra* onlara kapan olsun,[p]
Refah içinde yaşarken tuzağa düşsünler.[r]

o Mt 27:34; Mr 15:23; **ö** Mt 27:48; Mr 15:36; Lu 23:36; Yhn 19:29; **p** Ro 11:9; **r** 1Pe 2:8.

Me 69:22* Kurban sofrası.

23 Gözleri kararsın, göremez olsunlar;[a]
Bacaklarından* titremeyi eksik etme onların.[b]
24 Gazabını yağdır üzerlerine,[c]
Alev alev yanan öfken peşlerini bırakmasın.[ç]
25 Obaları ıssız kalsın,[d]
Çadırlarında oturan kalmasın.[e]
26 Senin vurduğun insanın peşine düşüyorlar,[f]
Yaraladığın insanın acısını konuşup duruyorlar.
27 Onların suçlarına suç kat,[g]
Senin tarafından doğru sayılmasınlar.[h]
28 Yaşayanlar kitabından silinsinler,[ı]
Adları doğrularla birlikte yazılmasın.[i]
29 Ben ise sıkıntı içindeyim, acılıyım,[j]
Sen kurtar, koru beni ey Tanrım.[k]
30 Tanrı'nın adını ilahilerle öveceğim,[l]
Ve O'nu şükranlarla yüceltеceğim.[m]
31 Yehova sunulan boğadan çok bundan hoşnut olur,[n]
İri boynuzlu, yarık toynaklı genç boğadan çok bu O'nu memnun eder.[o]
32 Siz yumuşak başlılar, bunu görecek, sevineceksiniz,[ö]
Siz Tanrı'ya yönelenler, yürekleriniz hep canlı kalsın.[p]
33 Çünkü Yehova yoksulları dinler,[r]
Tutsak düşen halkını hor görmez.[a]
34 Gök ve yer O'nu yüceltsin,[b]
Denizler ve içindeki canlılar da.[c]
35 Çünkü Tanrı Sion'u kurtaracak,[ç]
Yahuda şehirlerini inşa edecek;[d]
Ve orada insanlar yaşayacak, memleketi mülk edinecekler.[e]
36 Kullarının soyu orayı miras alacak,[f]
O'nun adını sevenler orada yaşayacak.[g]

Başmüzisyene, Davut'un hatırlatıcı mezmuru.[h]

70 Ne olur kurtar beni ey Tanrım,[ı]
Yardımıma koş ey Yehova.[i]
2 Canımı almaya uğraşanlar utansın, küçük düşsün,[j]
Felaketime sevinenler rezil olup geri dönsün.[k]
3 "Oh olsun, oh olsun!" diyenler utanç içinde geri çekilsin.[l]
4 Sana yönelenler Seninle sevinip coşsun,[m]
Senden gelen kurtuluşu sevenler daima "Tanrı yücedir" desin.[n]
5 Ben ise mazlum ve yoksulum.[o]
Yardımıma koş ey Tanrım,[ö]
Sen benim yardımcım, kurtarıcımsın.[p]
Ne olur gecikme ey Yehova.[r]

Mezmur 69

a İş 6:9; Yhn 12:40; Elç 28:26; 2Ko 3:14
b Tkr 28:65; He 29:7; Ro 11:10
c Mt 23:35; 1Se 2:16; Vh 16:1
ç Me 21:9
d 1Kr 9:8; Yr 7:12; Mt 23:38; Mt 24:2
e Elç 1:20
f 2Ta 28:9; Me 109:16; İş 53:4; Zk 1:15
g Me 109:17; İş 13:11; 2Ti 4:14
h İş 26:10
ı Çk 32:33; Vh 22:19
i He 13:9; Flp 4:3; Vh 3:5; Vh 13:8
j Me 109:22
k Me 18:3
l Me 28:7
m Me 34:3; Me 50:23
n Me 50:13
o Ho 14:2
ö Me 34:2
p Me 22:26
r Me 10:17; Me 102:17; İş 66:2; Lu 4:18

2. Sütun

a Me 107:10; Me 146:7; İş 61:1; Zk 9:11; Elç 5:19; Elç 12:7
b Me 19:1; Me 96:11; Me 148:1; İş 44:23; İş 49:13
c Me 148:7
ç Me 51:18; İş 14:32; İş 44:26
d Yr 33:10; He 36:35
e Yr 33:11
f Me 102:28; İş 61:9; İş 66:22
g Me 91:14; Yk 1:12

Mezmur 70

h Me 38:Üst
ı Me 40:13
i Me 71:12; **j** 2Sa 17:2; Me 6:10; Me 35:26; Me 71:13; **k** Me 35:4; **l** Me 35:21; Me 40:15; **m** Me 5:11; Ağ 3:25; **n** Me 35:27; Lu 1:46; **o** Me 40:17; Me 69:29; Me 109:22; **ö** Me 141:1; **p** Me 18:2; Me 40:17; **r** Me 13:3.

Me 69:23 Sözcük anlamıyla, "bellerinden"

71 Ey Yehova, Sana sığındım.[a]
Ne olur utanmayayım.[b]
2 Doğruluğunla kurtar beni, sıkıntıdan çıkar.[c]
Ne olur kulak ver bana, kurtar beni.[ç]
3 Kayalar üzerinde bir kale ol bana, her zaman Sana sığınayım,[d]
Ne olur emret de kurtulayım,[e]
Çünkü Sensin yalçın kayam, hisarım.[f]
4 Ey Tanrım, kötünün elinden,[g]
Adaletsizin ve zalimin avcundan kurtar beni.[h]
5 Çünkü ümidim Sensin[ı] Ulu Rab Yehova, gençliğimden beri güvendiğimsin.[i]
6 Doğduğum günden beri Sensin desteğim;[j]
Beni ana rahminden çıkaran Sensin.[k]
Daima Sanadır övgülerim.[l]
7 Birçokları için şaşılacak bir şey oldum,[m]
Fakat Sen benim güçlü sığınağımsın.[n]
8 Sana övgülerim dilimden düşmez,[o]
Güzelliğini gün boyu anarım.[ö]
9 Yaşlılığımda beni reddetme,[p]
Dermanım tükendiğinde beni terk etme.[r]
10 Çünkü düşmanlarım beni konuşuyor,[s]
Canımı almak için fırsat bekleyenler birbirine danışıyor.[ş]
11 "Tanrı onu bıraktı" diyorlar,[t]
"Peşine düşüp yakalayın, kurtaracak kimsesi yok."[u]
12 Ey Tanrım, benden uzak durma.[a]
Ey Tanrım, ne olur yardımıma koş.[b]
13 Bana düşmanlık edenler utansın, yok olup gitsin.[c]
Felakete düşmemi isteyenler rezil olsun, yerin dibine girsin.[ç]
14 Ben ise sabırla bekleyeceğim,[d]
Sana sunduğum övgülere yenilerini ekleyeceğim.
15 Senin doğruluğun dilimdedir,[e]
Kurtarıcı olduğunu gün boyu anlatırım,[f]
Bu uğurda yaptıkların öyle çok ki, sayamam.[g]
16 Ey Ulu[h] Rab Yehova, gelip Senin görkemli kudretini anlatırım,[ı]
Senin, yalnız Senin doğruluğunu anarım.[i]
17 Ey Tanrım, bana gençliğimden beri öğrettin,[j]
Ben de bugüne dek Senin harika işlerini anlattım.[k]
18 Yaşlandığımda, saçlarıma ak düştüğünde de beni bırakma ey Tanrım,[l]
Ben de Senin kolunun gücünü sonraki nesle anlatayım,[m]
Gelecek nesillere kudretini duyurayım.[n]
19 Doğruluğun göklere erişir ey Tanrım;[o]
Ne büyük işler yaptın![ö]
Senin gibisi var mı ey Tanrım?[p]

MEZM. 71

a Me 25:2; Me 31:1
b İş 45:17; Yr 17:18
c Me 144:2; 1Ko 10:13
ç Me 17:6; Me 34:15
d Öz 18:10
e Me 44:4
f 2Sa 22:2; Me 18:2; Me 144:2
g 2Sa 17:12; Me 3:7; Me 17:9; Me 59:1; Me 140:4; Mt 6:13
h 2Sa 19:9
ı Me 39:7
i 1Sa 17:45; Yr 17:7; Lu 2:40; 2Ti 3:15
j Me 22:9; İş 46:3
k Me 139:16
l Me 34:1
m İş 8:18; Zk 3:8; Lu 2:34; Elç 4:13; 1Ko 4:9
n Me 62:7; Me 142:5; Yr 16:19
o Me 51:15; Me 145:21; İb 13:15
ö Me 35:28; Me 145:2
p Me 92:14
r Me 73:26; Vz 12:3
s 2Sa 17:1
ş Me 83:3; Mt 26:4; Mt 27:1
t Me 3:2; Me 42:10; Mt 27:43
u 2Ta 32:13; Me 7:2; Mt 27:42

2. Sütun

a Me 35:22; Me 38:21
b Me 22:11; Me 70:1
c 2Sa 17:23; Mt 27:5
ç 2Sa 18:9; Me 109:29
d Me 43:5
e Me 35:28; Me 40:9
f Me 95:1; Vh 7:10
g Me 40:5; Me 139:17; Ro 11:33
h Me 68:20

ı İş 40:31; **i** Vh 15:3; **j** Me 71:5; **k** 2Sa 22:1; 1Ta 16:4; Me 9:1; Me 66:16; **l** 1Sa 4:15; Me 37:25; Me 71:9; **m** Me 78:4; **n** Çk 13:8; 1Ta 29:11; **o** Me 36:6; Me 57:10; Me 89:14; **ö** Me 86:8; Me 89:7; **p** Çk 15:11; Me 72:18; Me 86:8; Me 89:6; İş 40:18; Yr 10:7.

20 Bana çok sıkıntılar, dertler gösterdin,[a]
Beni yeniden canlandır,[b]
Yeryüzünün engin sularından çıkar yeniden.[c]
21 Büyüklüğüme büyüklük kat,[ç]
Beni sar, teselli et.[d]
22 Ben de Seni telli sazla yüceltеceğim,[e]
Sadakatini öveceğim ey Tanrım.[f]
Ey İsrail'in Kutsalı,[g] Sana lirle ilahiler söyleyeceğim.
23 Sana ilahi söylemeye başladığımda,[h]
Dudaklarım, kurtardığın canım,[ı] sevincini dile getirir.
24 Dilim de gün boyu senin doğruluğunu mırıldanır,[i]
Çünkü felaketimi isteyenler rezil oldu, utanca gömüldüler.[j]

Süleyman için.

72 Ey Tanrı, krala hükümlerini bildir,[k]
Kralın oğluna doğruluğunu öğret.[l]
2 Ve halkının davasına doğrulukla baksın,[m]
Mazlum kullarını Senin hükümlerinle yargılasın.[n]
3 Doğruluk sayesinde,
Dağlardan, tepelerden, halka barış gelsin,[o]
4 Halkının mazlumlarına o hüküm versin,[ö]
Yoksulun çocuklarını esirgesin,
Ve soyguncuyu ezsin.
5 Güneş var oldukça,[p]
Ay yerinde durdukça, nesiller boyu Senden korksunlar.[r]
6 O, yeni biçilmiş çimenlere yağmur gibi inecek,[a]
Toprağı ıslatan bereketli yağmurlar gibi düşecek.[b]
7 Onun saltanatında doğrular filizlenecek,[c]
Ay var oldukça barış hep çoğalacak.[ç]
8 Denizden denize,[d]
Irmaktan[e] yerin uçlarına kadar[f] onun tebaaları olacak.
9 Kurak toprakların halkı onun önünde eğilecek,[g]
Düşmanları toprağa yapışacak.[h]
10 Tarşiş ve ada kralları,[ı]
Hediyeler getirecek.[i]
Seba ve Saba kralları
Armağanlar verecek.[j]
11 Bütün krallar ayağına kapanacak,[k]
Bütün milletler ona kulluk edecek.[l]
12 Çünkü yardım için feryat eden yoksulu,[m]
Yardımcısı olmayan mazlumu sıkıntıdan o çıkarır.[n]
13 Düşküne ve yoksula acır,[o]
Fakirin canını kurtarır.[ö]
14 Canlarını baskıdan, zorbalıktan o kurtarır,
Onun gözünde kanları değerlidir.[p]
15 Yaşasın[r] kral! Seba altınından ona pay verilsin,[s]
Onun için hep dualar edilsin;
Ve her gün övülsün.[s]

MEZM. 71
a 2Sa 12:11; Me 60:3; Me 66:12; Me 88:6
b Me 80:18
c Me 40:2; Me 86:13
ç 2Sa 3:1; Me 72:11; İş 9:7
d 2Ko 1:4
e Me 92:3; Me 150:3
f Me 25:10; Me 108:4; Me 138:2; Me 146:6; Vh 15:3
g 2Kr 19:22; İş 60:9
h Me 63:5; Me 104:33
ı Ba 48:16; 2Sa 4:9; Me 103:4
i Tkr 11:19; Me 71:8; Öz 10:20
j Me 35:26; Me 40:14; Me 71:13

MEZM. 72
k 1Ta 22:12; 1Ta 29:19
l Yr 23:5
m 1Kr 3:9; İş 11:4; İş 32:1
n 1Kr 3:28
o Me 85:10; İş 32:17; İş 52:7
ö İş 11:4
p Me 89:36
r Me 89:37; Lu 1:33; Vh 11:15

2. Sütun
a Öz 19:12
b 2Sa 23:4; Öz 16:15; İş 58:11; He 34:26; Ho 6:3
c İş 61:11
ç 1Kr 4:25; 1Ta 22:9; İş 2:4; İş 9:6
d Çk 23:31; 1Kr 4:21; Me 2:8; Me 89:25; Zk 9:10
e Tkr 11:24
f Me 22:27; Da 2:35
g 1Kr 9:18; Me 74:14

---

h Me 2:9; Me 110:1; İş 49:23; Mi 7:17; ı Me 45:12; İş 49:7; İş 60:9; i 1Kr 4:21; j 1Kr 10:10; k İş 49:23; l İş 11:9; m Me 10:17; n Ey 29:12; o Me 109:31; ö Yk 2:5; p Me 116:15; r Me 21:4; Yhn 14:19; 1Yh 1:2; Vh 1:18; s 1Kr 10:10; İş 60:6; ş 2Pe 3:18.

16 Yeryüzünde tahıl bolluğu olacak,[a]
Dağların tepesi ekinlerle dolup taşacak,[b]
Toprağının ürünü Lübnan'ınki gibi olacak.[c]
Şehir halkı topraktan fışkıran ot gibi çok olacak.[ç]
17 Onun adı devirler boyu yaşasın,[d]
Güneş yüzünü gösterdikçe ünü yayılsın,
Onun sayesinde nimetler elde etsinler;[e]
"Ne mutlu ona!"[a] desin bütün milletler.
18 Şükürler olsun Yehova Tanrı'ya, İsrail'in Tanrısına,[b]
Harika işler yapan yalnız O'dur.[c]
19 Yüce ismine şükredilsin devirler boyu,[ç]
İhtişamı tüm yeryüzünü doldursun.[d]
Amin, amin!
20 Yesse oğlu Davut'un[e] duaları burada bitiyor.

MEZM. 72

a İş 30:23
b İş 29:17
İş 35:2
c İş 29:17
ç 1Kr 4:20
Vh 7:16
d Me 45:17
Me 89:36
e Ba 22:18
Ga 3:14

2. Sütun

a 1Ti 1:11
b 1Ta 29:10
Me 41:13
Lu 1:68
c Çk 15:11
Me 77:14
Me 136:4
ç Vh 5:13

d Sy 14:21; Hb 2:14; e 1Sa 17:58; Elç 13:22.

ÜÇÜNCÜ KİTAP
(Mezmur 73-89)

Asaf'ın[a] mezmuru.

73 Tanrı İsrail'e, yüreği temiz olana gerçekten iyidir.[b]
2 Fakat benim adımlarım neredeyse yoldan sapıyordu,[c]
Ayaklarım az kalsın kayacaktı.[ç]
3 Çünkü kötüleri huzur içinde gördüm,[d]
Küstahça böbürlenenleri kıskandım,[e]
4 Çünkü onlar ölüm sancıları çekmezler,[f]
Göbekleri yağ bağlamış.[g]
5 Şu ölümlü insanın dertlerinden uzaklar,[h]
Diğerleri gibi çile çekmiyorlar.[ı]
6 Bu yüzden kibir onlara gerdanlık olmuş,[i]
Zorbalık giysi gibi üzerlerini örtmüş.[j]
7 Gözleri şişmanlıktan dışarı fırlamış,[k]
Yüreklerindeki arzular fazlasıyla gerçekleşmiş.[l]
8 Etrafı küçümser, kötülükler anlatırlar,[a]
Dolandırıcılıktan söz ederken küstahtırlar.[b]
9 Ağızlarını açınca adeta göklerden konuşurlar,[c]
Dillerinden dökülen sözler de yeryüzünde dolaşır.[ç]
10 Böylece O'nun halkını da döndürür,
Ve onlar içsin diye dolu kuyulardan su çekerler.
11 "Tanrı nereden bilsin?" diyorlar[d]
"Yüceler Yücesinde bilgi ne arar?"[e]
12 İşte, kötüler böyledir, hep rahat içindedirler,[f]
Mal mülk çoğaltıp dururlar.[g]
13 Demek ki ben yüreğimi boşuna temizlemişim,[h]
Ellerimi suçsuzluk suyunda boşuna yıkamışım.[ı]

MEZM. 73

a 2Ta 35:15
b Me 84:11
Mt 5:8
Yk 4:8
c Lu 24:38
Yhd 22
ç Me 38:16
Me 94:18
d Ey 21:7
Me 37:1
Me 37:7
Yr 12:1
e Öz 23:17
Öz 24:1
Öz 24:19
f Vz 7:15
g Me 17:10
h Ey 12:6
Ey 21:9
ı Yr 12:1
İb 12:8
i Ey 21:14
j Me 109:18
Öz 3:31
Yk 5:6
k Yr 5:28
l Lu 16:8

2. Sütun

a Me 53:1
2Pe 2:18
b 1Kr 21:7
Yhd 16
c Çk 5:2
Vh 13:6
ç Me 52:4
Yk 3:6
d Ey 22:13
Me 10:11
Me 94:7
He 8:12
Tsf 1:12

e Me 44:21; f Me 37:35; g Me 17:14; Me 144:13; h Ey 34:9; Ey 35:3; Ml 3:14; ı Me 26:6.

14 Bütün gün dertlerden başımı
alamıyorum,[a]
Üstelik her sabah azar işitiyorum.[b]
15 Bunları böylece hikâye etsem
ne olurdu?
İşte o zaman Senin çocuklarına
Hainlik etmiş olurdum.[c]
16 Bunları anlamak için düşünüp durdum;[ç]
Fakat benim için zordu.
17 Tanrı'nın yüce mabedine[d] gelene dek anlayamadım.
Onların geleceği ne olacak
bilmek istiyordum.[e]
18 Gerçekten de Sen onları kaygan yerlere koydun,[f]
Hepsini yıkıma uğrattın.[g]
19 Nasıl da bir anda şaşılacak duruma düştüler![h]
Nasıl da sonları geldi ve
ani felaketlerle tükeniverdiler!
20 Ey Yehova, Sen ayağa kalkınca,
Onları bir hayal gibi, uykudan sonra unutulan bir
rüya gibi[ı] sileceksin.[i]
21 Benim yüreğim burukla̧şmış,[j]
Gönlüme* derin acılar dolmuştu.[k]
22 Senin önünde akılsız ve bilgisizdim,[l]
Bir hayvandan farkım
yoktu.[m]
23 Yine de daima Seninleyim,[n]
Benim sağ elimden tuttun.[o]
24 Öğüdünle yol gösterirsin;[ö]
Sonra da beni onurlandırırsın.[p]

MEZM. 73
a Me 34:19
b Ey 7:18
Me 94:12
İb 12:5
c Mt 18:6
ç Yz 8:17
d Me 77:13
e Me 37:38
Yz 8:13
f Me 35:6
Me 37:20
Yr 23:12
g Me 37:10
Me 55:23
Öz 3:33
h Ey 21:23
Me 37:2
İş 30:13
ı Ey 20:8
Me 90:5
İş 29:8
i 1Sa 2:30
j Me 37:1
Me 73:3
k Ağ 3:13
l Me 92:6
Öz 30:2
m Me 32:9
n Me 16:8
İb 13:5
o Me 37:17
Me 63:8
İş 41:10
ö Me 25:9
Me 32:8
Me 37:23
Me 143:10
Öz 3:6
İş 58:8
p Me 37:34

2. Sütun
a Me 16:5
Flp 3:8
b Me 42:2
Me 84:2
İş 26:9
c Me 63:1
Me 119:81
ç Me 16:5
Me 119:57
Me 142:5
Ağ 3:24
d Me 119:155
İb 10:39
e Çk 34:15
Sy 15:39
Yk 4:4
f Me 65:4
İb 10:22
Yk 4:8
g Me 46:1
Me 71:5
h Me 107:22
Me 118:17

MEZM. 74
ı 1Ta 25:1
2Ta 35:15
i Me 10:1
Me 44:23
Ağ 5:20

25 Göklerde Senden başka kimim var?[a]
Yeryüzünde de tek sevincim Sensin.[b]
26 Bedenim ve yüreğim tükendi;[c]
Fakat Tanrı yüreğimin kayasıdır, devirler boyu payım O'dur.[ç]
27 İşte! Senden uzaklaşanları yok edersin,[d]
Seni ahlaksızca terk edenlerin soluğunu kesersin.[e]
28 Fakat benim için en doğrusu Tanrı'ya yaklaşmak.[f]
Ulu Rab Yehova'ya sığındım,[g]
O'nun bütün işlerini bildireceğim.[h]

Asaf'ın[ı] mezmuru. Maskil.*

74 Ey Tanrım, neden bizi sonsuza dek terk ettin?[i]
Neden otlağının koyunlarına öfken hiç dinmiyor?[j]
2 Devirler önce edindiğin cemaati an,[k]
Bedelle kurtarıp sahiplendiğin bu kabileyi,[l]
Üzerinde oturduğun şu Sion Dağını unutma.[m]
3 Uzun zaman harap kalmış yerlere doğru yürü,[n]
Kutsal yerdeki her şeyi düşman yakıp yıktı.[o]
4 Düşmanların Senin toplantı yerinde kükrediler,[ö]
İşaret[p] olarak kendi sancaklarını diktiler.

Me 73:21* Sözcük anlamıyla, "böbreklerime"

j Tkr 29:20; Me 95:7; Me 100:3; **k** Tkr 9:29; **l** Tkr 4:20; Tkr 32:9; Me 33:12; Yr 10:16; Mi 7:14; **m** Me 48:2; Me 78:68; Me 132:13; **n** Da 9:17; Mi 1:3; **o** Me 79:1; **ö** Ağ 2:7; **p** Mt 24:24; Mr 13:22.

Me 74:Üst.* 32. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın.

5 Kötü namlı düşman, sık ağaçlı ormana baltayla dalar
gibiydi.
6 Hep birden saldırdılar, onun
oymalarını baltayla, balyozla parçaladılar.[a]
7 Senin kutsal mekânını ateşe
verdiler.[b]
Adını taşıyan çadırı yere çalıp kirlettiler.[c]
8 Onlar ve çocukları, içlerinden
dediler ki,
"Bu diyarda Tanrı'ya ait ne
kadar toplantı yeri varsa
yakacağız."[ç]
9 Sancaklarımızı görmüyoruz;
artık peygamber de kalmadı,[d]
Ve bu daha ne kadar sürecek, bilenimiz yok.
10 Ey Tanrım, hasmın hakareti
daha ne kadar sürecek?[e]
Düşman Senin ismine sonsuza dek mi saygısızlık
edecek?[f]
11 Neden elini geri çektin, bağrından çıkardığın sağ
elini,[g]
Bizi yok etmek için mi?
12 Yine de Tanrı eskiden beri kralımdır benim,[h]
Yeryüzünde büyük kurtuluşlar sağlar.[ı]
13 Sen gücünle denizi çalkaladın,[i]
Deniz canavarlarının kafalarını sularda kırdın.[j]
14 Levyatanın*[k] başlarını ezip
parçaladın,
Ve çorak toprakların halkına onu yiyecek yaptın.[l]

Me 74:14* Muhtemelen "timsah" ya da "deniz canavarı"

MEZM. 74

a 1Kr 6:18
1Kr 6:35
b 2Kr 25:9
İş 64:11
c Me 89:39
ç Me 83:4
d 1Sa 3:1
Ams 8:11
e Me 13:2
Me 79:4
f He 36:23
g Me 44:23
İş 64:12
Ağ 2:3
h İş 33:22
ı Çk 15:2
Hb 3:13
i Çk 14:21
Ne 9:11
Me 78:13
Me 106:9
j Çk 14:28
Me 136:15
İş 51:9
He 29:3
He 32:2
k Ey 3:8
Ey 41:1
Me 104:26
l Çk 14:30
Sy 14:9

2. Sütun

a Yş 3:13
İş 48:21
b Vh 16:12
c Ba 1:3
Ba 1:5
Me 136:7
ç Ba 1:14
Me 136:8
Mt 5:45
d Elç 17:26
e Ba 8:22
f Me 74:10
İş 52:5
g Çk 5:2
2Ta 32:14
İş 37:23
h Ezg 2:14
ı Me 68:10
i Ba 17:7
Le 26:45
Me 105:9
Me 106:45
Yr 33:21
j Ro 1:27
k Me 12:5
l Ezr 3:11
m Me 9:19
n Me 89:51
İş 52:5
o Me 2:2
Me 8:2
Me 10:5
ö İş 37:29

MEZM. 75

p 2Ta 35:15
r Me 50:14
Me 116:17

15 Kayayı yarıp sular, taşkın dereler çıkaran Sendin;[a]
Hiç durmadan akan ırmakları da Sen kuruttun.[b]
16 Gün senindir, gece de Senin,[c]
Işık kaynağını, güneşi Sen yaptın.[c]
17 Yeryüzünün bütün sınırlarını çizen Sensin,[d]
Yazı, kışı Sen var ettin.[e]
18 Unutma ey Yehova, düşmanın hakaretini,[f]
Ve akılsız bir halkın Senin ismine saygısızlık ettiğini.[g]
19 Kendi kumrunun[h] canını canavarın pençesine bırakma,
Mazlum kullarının hayatını sonsuza dek unutma.[ı]
20 Bizimle yaptığın ahdi hatırla,[i]
Yeryüzünün karanlık yerleri şiddet yuvası oldu.[j]
21 Ezilenler başı eğik dönmesin,[k]
Mazlumlar ve yoksullar Senin ismine şükretsin.[l]
22 Kalk ey Tanrım, Kendi davanı gör,[m]
Akılsızın gün boyu yaptığı hakareti an.[n]
23 Sana düşmanlık edenlerin sesini,[o]
Sana başkaldıranlardan yükselen yaygarayı unutma.[ö]

Başmüzisyene.
Asaf'ın[p] "Beni yıkma!" temalı mezmuru. İlahi.

75 Sana şükrederiz ey Tanrım,
şükrederiz,[r]
Senin adın bizimle.[s]
Harika işlerin bildirilecek.[ş]

s Me 138:2; İş 30:27; **ş** Me 145:12; Vh 15:3.

2 Tanrı diyor ki,* “Bir zaman
belirledim;[a]
Doğrulukla yargılayacağım.[b]
3 Dünya ve üzerinde yaşayanlar
dağılıp gitmişti,[c]
Yerin direklerini[ç] Ben düzelttim.” (*Selah*)
4 Akılsıza, “Aptallık etme”,[d]
Kötüye de, “Diklenme”*[e]
dedim.
5 “Diklenmeyin.
Küstahça konuşmayın.[f]
6 Ne doğudan ne batıdan,
Ne de güneyden bir yüceltme bekleyin.
7 Çünkü hâkim Tanrı’dır.[g]
Birini alçaltır, öbürünü yükseltir.[h]
8 Yehova’nın elinde bir kâse var,[ı]
İçinde de baharat katılmış, köpüren bir şarap.
Onu dibinin tortusuna dek boşaltacak;
Ve dünyanın bütün kötüleri son damlasına dek içecek.”[i]
9 Ben de bunu devirler boyu anlatacağım,
Yakup’un Tanrısına ilahiler söyleyeceğim.[j]
10 Tanrı diyor ki, “Kötülerin itibarını* yere çalacağım,[k]
Doğruların itibarını yükselteceğim.”[l]

Me 75:2* “Tanrı diyor ki” ifadesi İbranice metinde olmamakla birlikte, kimin konuştuğunu belirtmek üzere eklenmiştir. 10. ayet için de geçerli. **4*** Sözcük anlamıyla, “boynuzunu dikme.” 5. ayet için de geçerli. **10*** Sözcük anlamıyla “boynuzunu”

MEZM. 75

a Vz 3:17 Elç 17:31
b İş 11:4
c Me 60:2 2Pe 3:10
ç Ey 9:6
d Me 94:8 Öz 29:9
e Ams 6:13 Zk 1:21
f Çk 32:9 2Ta 30:8 Öz 29:1 Elç 7:51 Yhd 16
g Me 50:6 Me 58:11
h 1Sa 2:7 2Sa 6:21 Da 2:21 Da 4:17 Lu 1:52
ı Me 60:3 İş 51:17 Yr 49:12 Vh 14:10 Vh 16:19 Vh 18:6
i Ey 21:20 Me 11:6 Yr 25:15 Yr 25:28
j Me 104:33
k Me 101:8 Öz 2:22 Yr 48:25 Zk 1:21
l Me 89:17 Me 92:10 Me 148:14

2. Sütun

MEZM. 76

a 2Ta 35:15
b Me 48:3
c Tkr 4:7 2Ta 2:5
ç Ba 14:18 İb 7:1
d Me 74:2 Me 78:68 Me 132:13 Me 135:21 İş 12:6
e 2Ta 32:21
f Me 46:9
g Me 104:2
h İş 46:12 Lu 1:51
ı Me 13:3 İş 37:36 Yr 51:39
i İş 31:8
j Çk 14:28 Çk 15:21 İş 43:17 Na 2:13 Zk 12:4
k Çk 14:31 Me 89:7

Telli sazlar için. Başmüzisyene. Asaf’ın[a] mezmuru. İlahi.

76 Tanrı Yahuda’da tanınır,[b]
İsrail’de adı yücedir.[c]
2 Ve O’nun çardağı Salem’de,[ç]
Oturduğu yer Sion’dadır.[d]
3 Yaydan fırlayan alevli okları orada kırdı,[e]
Kalkanı, kılıcı, tüm savaş araçlarını.[f] (*Selah*)
4 Sen ışığa bürünmüşsün; av hayvanlarıyla dolu dağlardan daha heybetlisin.[g]
5 Cüretkâr yürekliler yağmalandı,[h]
Yatıp uykuya daldılar,[ı]
Yiğitlerin eli kolu tutmaz oldu.[i]
6 Ey Yakup’un Tanrısı, Sen azarlayınca, sürücü de atı da derin uykuya daldı.[j]
7 Korku uyandıran yalnız Sensin![k]
Öfkenin şiddeti karşısında kim durabilir?[l]
8 Sen hükmünü göklerden bildirdin,[m]
Yeryüzü korktu, sessizliğe gömüldü.[n]
9 Çünkü Tanrı hüküm vermek için,[o]
Yeryüzündeki yumuşak başlıları kurtarmak için kalktı.[ö] (*Selah*)
10 İnsanın gazabı Seni yüceltir,[p]
Gazaplarından geriye kalanı da Sen kuşanırsın.
11 Ey siz, O’nun etrafındakiler, Tanrınız Yehova’ya adak adayın ve adağınızı yerine getirin.[r]

l Me 90:11; Yr 10:10; Na 1:6; 1Ko 10:22; **m** 1Kr 8:49; Me 2:4; **n** 2Ta 20:29; Zk 2:13; **o** Me 82:8; **ö** Me 147:6; Öz 3:34; Tsf 2:3; **p** Öz 16:4; Da 3:19; Da 3:28; Ro 3:5; **r** Sy 30:2; Me 50:14; Vz 5:4.

O'na korkuyla armağan getirin.[a]

12 O ki, önderlerin kibrini kırar,[b]
Yeryüzünün krallarına dehşet saçar.[c]

Başmüzisyene, Yedutun için.
Asaf'ın[ç] mezmuru.

77 Sesimi yükseltir, Tanrı'ya feryat ederim.[d]
Tanrı'ya seslenirim, bana mutlaka kulak verir.[e]

2 Sıkıntılı günümde Yehova'ya yöneldim,[f]
Gece göklere açtığım ellerim uyuşmadı,
Gönlüm bir türlü rahatlamak bilmedi.[g]

3 Tanrı'yı anarım, içim huzursuz olur,[h]
Kaygımı dökerim, ruhum daralır.[ı] (*Selah*)

4 Gözkapaklarımı açık tuttun;[i]
Tedirgindim, konuşamıyordum.[j]

5 Eski günler hakkında düşünüp durdum,[k]
Geçmiş devirler üzerinde düşünceye daldım.

6 Geceleri sazla söylediğim ilahileri hatırlarım,[l]
Yüreğim düşüncelere dalar,[m]
Ruhum da inceden inceye sorular sorar.

7 Yehova bizi sonsuza dek mi terk etti?[n]
Bizden artık hoşnut olmayacak mı?[o]

8 Vefalı sevgisi sonsuza dek mi bitti?[ö]
Dedikleri nesiller boyu boşa mı çıkacak?[p]

9 Tanrı lütuf göstermeyi unuttu mu,[a]
Öfkesi merhametini durdurdu mu?[b] (*Selah*)

10 "Yüceler Yücesi sağ elini üzerimizden çekti,[c]
İşte bu dert içimi kemiriyor" mu diyeyim?[ç]

11 Yah'ın yaptıklarını hatırlarım,[d]
Eski devirlerdeki harikalarını anarım.[e]

12 Senin bütün işlerini derin düşünürüm,[f]
Ve yaptıkların hakkında düşünceye dalarım.[g]

13 Ey Tanrı, Senin yolun kutsal yerdedir,[h]
Tanrımız gibi yüce bir Tanrı var mı?[ı]

14 Sen gerçek Tanrısın, harikalar yaparsın,[i]
Halklar arasında gücünü gösterdin.[j]

15 Kolunun gücüyle kurtardın halkını,[k]
Yakup'un ve Yusuf'un oğullarını. (*Selah*)

16 Seni sular gördü ey Tanrı,
Sular gördü Seni, acıdan kıvrandılar,[l]
Ve derin sular çalkalandılar.[m]

17 Gürüldeyen bulutlardan sular boşandı,[n]
Bulutlu gökler gürledi,
Senin okların dört bir yana uçuştu.[o]

18 Savaş arabalarının tekerlekleri gibi gürledin,[ö]
Şimşeklerin toprağı aydınlattı,[p]

MEZM. 76

a 2Ta 32:23
Me 68:29
Me 89:7
b İş 5:15
Yr 13:18
c İş 24:21
Vh 6:15

MEZM. 77

ç 2Ta 35:15
d Me 3:4
e Me 34:6
Me 116:2
Öz 15:29
f Me 18:6
Me 50:15
İş 26:16
g Yr 31:15
h Me 42:5
ı Me 142:3
Me 143:4
i Es 6:1
j Me 4:4
k Tkr 32:7
Me 143:5
İş 51:9
İş 63:9
l Me 42:8
m Me 77:12
n Me 74:1
o Me 79:5
Me 85:1
Ro 11:1
ö Me 136:1
Ağ 3:22
p Sy 23:19
Ro 9:6

2. Sütun

a İş 49:14
İş 63:15
Yr 50:5
b Ro 11:32
c Ro 3:5
ç Me 31:22
d Me 111:4
e 1Ta 16:12
f Me 19:14
Me 143:5
Flp 4:8
g 1Ta 16:9
Me 105:2
h Me 73:17
ı Çk 15:11
Me 89:8
i Me 72:18
Vh 15:3
j Çk 9:16
İş 52:10
Da 3:29
Da 6:27
k Çk 6:6
Tkr 9:29
l Çk 14:21
Yş 3:16
Me 114:3
Hb 3:8
m Me 104:7
n Me 68:8

o 2Sa 22:15; Ey 36:32; Me 18:14; Me 144:6; Hb 3:11; Zk 9:14; **ö** Çk 9:16; Me 29:3; **p** Me 97:4; Hb 3:4.

Yeryüzü sarsılmaya, sallanmaya başladı.[a]
19 Yolun denizden geçiyordu,[b]
Engin sularda geçit açtın,
Ve ayak izlerin belli olmadı.
20 Musa ve Harun'un eliyle,[c]
Sürü güder gibi, halkına yol gösterdin.[ç]

Maskil. Asaf'ın[d] mezmuru.

78 Kanunuma kulak ver ey halkım;[e]
Ağzımdan çıkan sözlere kulağını aç.[f]
2 Ağzımı özdeyişlerle açacağım,[g]
Dilimden eski zaman bilmeceleri dökülecek.[h]
3 Duyduğumuz, bildiğimiz sözler,[ı]
Babalarımızın bize anlattığı şeyler.[i]
4 Biz de onların torunlarından gizlemedik,[j]
Hepsini gelecek nesillere anlattık,[k]
Yehova'nın övülecek işlerini, gücünü,[l]
Ve yaptığı harikaları.[m]
5 O Yakup'a bir hatırlatıcı verdi,[n]
İsrail'e bir kanun koydu,[o]
Çocuklarına öğretsinler diye,[ö]
Atalarımıza emirler verdi.[p]
6 Öyle ki gelecek nesil, doğacak çocuklar bunları bilsin,[r]
Onlar da kalkıp kendi çocuklarına anlatsın.[s]
7 Tanrı'ya güven duysunlar,[ş]
Tanrı'nın yaptıklarını unutmasın,[t] emirlerine uysunlar.[u]
8 Ataları gibi olmasınlar;[ü]
Onlar gibi inatçı ve isyankâr bir nesil,[a]
Tanrı'ya sadakatsiz bir halk,[b]
Yüreğini hazırlamamış bir nesil olmasınlar.[c]
9 Oklarını kuşanmış, nişancı Efraimoğulları,[ç]
Savaş gününde geri çekildiler.[d]
10 Tanrı'nın ahdine uymadılar,[e]
Kanununun gösterdiği yolda yürümeyi reddettiler.[f]
11 O'nun yaptıklarını,[g]
Gösterdiği harikaları da unutmaya başladılar.[h]
12 Oysa O, Mısır diyarında,[ı] Tsoan topraklarında,[i]
Atalarının gözü önünde olağanüstü işler yaptı.[j]
13 Geçsinler diye denizi yardı,[k]
Suları bir bent gibi tuttu.[l]
14 Onlara gündüzün bulutla,[m]
Ve bütün gece ateş ışığıyla yol gösterdi.[n]
15 Bol bol su içsinler diye çölde kayaları yardı,[o]
Onlara içirdiği sular, coşkun kaynaklar gibiydi.[ö]
16 Sarp kayadan akarsular çıkardı,[p]
Suları ırmak gibi akıttı.[r]
17 Fakat çorak topraklarda Yüceler Yücesine isyan edip,[s]
O'na karşı daha çok günah işlediler,[ş]
18 Canlarının çektiği yiyeceği isteyerek[t]

MEZM. 77

a Çk 19:18 2Sa 22:8
b Ne 9:11 Hb 3:15
c İş 63:11 Elç 7:36
ç Çk 13:21 Me 78:52 Ho 12:13

MEZM. 78

d Me 74:Üst
e İş 51:4
f Me 49:3
g Me 49:4 Mt 13:35
h Me 119:171 Öz 1:6 Öz 18:4 He 17:2
ı Me 44:1
i Çk 13:8
j Tkr 4:9 Tkr 6:7 Tkr 6:21 Me 145:4 Yo 1:3
k Tkr 11:19 Yş 4:6 Me 71:18
l İş 63:7
m Me 98:1
n Tkr 4:45
o Tkr 4:8 Tkr 27:3 Me 147:19
ö Ro 3:2
p Ba 18:19 Tkr 6:7 Ef 6:4
r Me 71:18 Me 102:18
s Tkr 4:10
ş Me 40:4 Yr 17:7
t Tkr 4:9 Me 103:2
u Tkr 5:29
ü 2Kr 17:14 He 20:18 Elç 7:51

2. Sütun

a Çk 32:9 Tkr 1:43 Tkr 9:6 Tkr 31:27 İş 65:2
b Ba 6:5
c 2Ta 12:14 Me 81:12 Yr 5:23 Yr 7:24
ç Ba 49:24
d Hk 12:4
e Tkr 31:16 2Ta 13:4 2Ta 13:11 Yr 31:32
f 2Kr 17:14 2Ta 13:9 Ne 9:26

g Tkr 32:18; 2Ta 13:8; 2Ta 13:12; Yr 2:32; **h** Me 106:13; Me 106:22; **ı** Me 105:27; Me 135:9; **i** Sy 13:22; İş 19:11; **j** Tkr 4:34; Ne 9:10; Me 105:29; **k** Çk 14:21; Me 66:6; Me 136:13; İş 63:13; 1Ko 10:1; **l** Çk 15:8; Me 33:7; **m** Çk 13:21; Ne 9:12; **n** Çk 14:20; Çk 14:24; Me 105:39; **o** Çk 17:6; Sy 20:11; **ö** Me 105:41; İş 48:21; 1Ko 10:4; **p** Tkr 8:15; Ne 9:15; **r** İş 41:18; **s** Tkr 9:22; Me 95:8; Ib 3:16; **ş** Tkr 9:21; **t** Çk 16:8.

Yüreklerinde Tanrı'yı sınadılar.[a]

19 Tanrı'ya karşı söylenmeye başladılar,[b]
"Tanrı çölde sofra kurabilir mi?"[c] dediler.

20 Sular aksın, dereler taşsın diye,[ç]
Kayaya vurdu,[d]
Ve onlar "Ekmek de verebilir mi?[e]
Halkına yiyecek sağlayabilir mi?"[f] dediler.

21 Yehova bunu duydu ve hiddetlendi,[g]
Ve Yakup'a ateş püskürdü,[h]
İsrail'e öfkesi kabardı.[ı]

22 Çünkü Tanrı'ya iman etmiyorlardı,[i]
Kendilerini kurtaracağına güvenmiyorlardı.[j]

23 O da yukarıda bulutlu göklere emretti,
Ve göğün kapılarını açtı.[k]

24 Onlar yesin diye man yağdırdı,[l]
Göklerin tahılını verdi onlara.[m]

25 İnsan, kudretlilerin*[n] ekmeğini yedi;
Doysunlar diye Tanrı yiyecek gönderdi.[o]

26 Göklerde bir doğu rüzgârı estirdi,[ö]
Ve gücüyle bir güney rüzgârı üfledi.[p]

27 Üzerlerine toz gibi yiyecek yağdırdı,[r]
Kuşlar denizlerin kumu gibiydi.[s]

Me 78:25* "Kudretliler", İbranice *abbirim*, insanüstü varlıklar, melekler.

MEZM. 78

a Me 106:14
b Sy 21:5
c Sy 11:4
ç Sy 20:11
d Çk 17:6
e Çk 16:3
f Sy 11:21
g Sy 11:10
1Ko 10:5
h Tkr 32:22
İb 12:29
ı Sy 11:1
i Me 106:24
İb 3:10
Yhd 5
j Tkr 32:15
k Ba 7:11
Ml 3:10
l Çk 16:14
Çk 16:35
Sy 11:7
Tkr 8:3
Ne 9:15
Yhn 6:31
1Ko 10:3
m Çk 16:31
n Me 103:20
o Çk 16:12
ö Sy 11:31
p Me 135:7
r Sy 11:19
s Çk 16:13
Sy 11:32

2. Sütun

a Sy 11:31
b Çk 40:29
Çk 40:34
c Me 106:15
ç Sy 11:20
d Sy 11:33
e Sy 11:10
f Sy 11:34
g Sy 14:4
Sy 25:3
1Ko 10:8
1Ko 10:9
1Ko 10:10
h Çk 16:15
Tkr 8:15
ı Sy 14:29
Sy 14:35
Tkr 2:14
i Sy 21:7
Hk 4:3
j Tkr 30:2
k Tkr 32:4
l Çk 6:6
Çk 13:15
m He 33:31
n Ho 7:13
o Ne 9:26
Me 95:10
İb 3:12
ö Tkr 31:20
Yr 31:32

28 Onları konak yerinin ortasına,[a]
Çadırlarının etrafına indirdi.[b]

29 Tıka basa yediler, doydular,[c]
Onlara istediklerini verdi.[ç]

30 Yedikleri daha ağızlarındayken,[d]
Daha da çok yiyecek istediler.

31 Ve Tanrı'nın gazabı onlara karşı kabardı,[e]
Güçlü kuvvetli olanları öldürmeye başladı;[f]
İsrail'in genç yiğitlerini yere serdi.

32 Bütün bunlara rağmen daha da çok günah işlediler,[g]
O'nun harika işlerine iman etmediler.[h]

33 Bu yüzden onların günlerini bir soluk gibi bitirdi,[ı]
Yıllarını bir felaketle sona erdirdi.

34 Tanrı ne zaman onları öldürse, o zaman O'nu aradılar,[i]
O zaman O'na yöneldiler ve danıştılar.[j]

35 Tanrı'nın kendi kayaları[k] olduğunu ancak o zaman hatırladılar,
Yüceler Yücesi Tanrı'nın onlar için öç aldığını o zaman anladılar.[l]

36 Dilleriyle O'nu aldatmaya çalıştılar,[m]
Ağızlarıyla yalanlar düzmeye uğraştılar.[n]

37 O'na bağlı kalmaya yürekten kararlı değillerdi,[o]
O'nun ahdine sadık kalmadılar.[ö]

38 O yine de merhametliydi;[a]
suçlarını örttü,[b] onları
mahvetmedi,[c]
Birçok kez öfkelenmekten
vazgeçti,[ç]
Bütün gazabını ortaya sermedi.
39 Onların etten kemikten olduğunu,[d]
Ruhun çıkınca geri dönmediğini unutmadı.[e]
40 Çölde kaç kez O'na isyan ettiler,[f]
Issız topraklarda O'nu incittiler.[g]
41 Tanrı'yı tekrar tekrar sınadılar,[h]
İsrail'in Kutsalına acı verdiler.[ı]
42 O'nun güçlü elini hatırlamadılar,[i]
Onları düşmandan kurtardığı günü unuttular.[j]
43 Mısır'da alametlerini nasıl gösterdiğini,[k]
Ve Tsoan topraklarındaki mucizelerini;[l]
44 Kendi akarsularından içemesinler diye,[m]
Nil kanallarını nasıl kana çevirdiğini unuttular.[n]
45 Onları yiyip bitirsin diye atsinekleri,[o]
Mahvolsunlar diye kurbağalar gönderdi.[ö]
46 Ekinlerini hamamböceklerine verdi,
Emeklerinin ürününü de çekirgelere.[p]
47 Asmalarını doluyla,[r]
Firavunincirlerini* iri dolu taneleriyle yok etti.[s]

48 Yük hayvanlarını doluya,[a]
Sürülerini şiddetli ateşe teslim etti.
49 Yakıcı öfkesini üzerlerine gönderdi,[b]
Hiddet, gazap ve sıkıntı yağdırdı,[c]
Bölük bölük melekler felaket getirdi.[ç]
50 Öfkesine yol verdi,[d]
Canlarını ölümden esirgemedi,
Yaşamlarını salgın hastalığın pençesine verdi.[e]
51 Ve sonunda Mısır'ın ilk çocuklarını,[f]
Kudretlerinin ilk meyvesini Ham'ın çadırlarında vurdu.[g]
52 Ve halkını oradan koyunlar gibi çıkardı,[h]
Onları çölde bir sürü gibi güttü.[ı]
53 Onlara güvenlik içinde yol gösterdi ve dehşete kapılmadılar;[i]
Düşmanları ise denize gömüldü.[j]
54 Onları Kendi kutsal topraklarına,[k]
Sağ eliyle edindiği bu dağlık bölgeye getirdi.[l]
55 Onlar uğrunda milletleri tek tek kovdu,[m]
O toprakları onlara ölçü ipiyle bölüştürdü,[n]
Ve İsrail kabilelerini kendi evlerinde oturttu.[o]
56 Onlar ise Tanrı'yı sınamaya, Yüceler Yücesine başkaldırmaya başladılar,[ö]

MEZM. 78

a Çk 34:6; Sy 14:18; Ne 9:31
b Me 65:3; Me 79:9
c Sy 14:20; Yr 30:11; Ağ 3:22
ç Ne 9:27; İş 48:9; He 20:9
d Me 103:14
e Vz 12:7
f Sy 14:11; Me 78:17
g İş 63:10; Ef 4:30; İb 3:16
h Sy 14:22; Tkr 6:16; Me 95:9
ı 2Kr 19:22
i Tkr 9:26; Me 78:11
j Çk 14:30
k Tkr 4:34; Ne 9:10; Me 105:27
l Me 78:12
m Me 105:29
n Çk 7:19
o Çk 8:24; Me 105:31
ö Çk 8:6; Me 105:30
p Çk 10:15; Me 105:34; Ams 7:1
r Çk 9:23; Me 105:32
s Me 105:33

2. Sütun

a Çk 9:25
b Ağ 4:11
c Me 11:6; İş 42:25
ç 2Kr 6:17; Mt 26:53
d Sy 25:4
e Çk 9:6
f Çk 12:29; Çk 13:15; Me 105:36; Me 135:8; Me 136:10
g Me 106:22
h Me 77:20; Me 105:37; Me 136:11
ı Me 136:16
i Çk 14:20; İb 11:29
j Çk 14:27; Çk 15:10; Me 136:15
k Çk 15:17; Da 9:16
l Me 44:3
m Yş 24:12; Ne 9:24; Me 44:2; Me 105:44; Me 136:18

Me 78:47* Duta benzer yaprakları olan bir tür incir ağacı, *Ficus sycomorus*.

n Tkr 32:8; Yş 13:7; Me 136:21; **o** Ne 9:25; **ö** Tkr 31:16; Tkr 32:15; Hk 2:11; 2Sa 20:1; Ne 9:26.

O'nun hatırlatmalarına uymadılar.[a]
57 Onlar da ataları gibi döneklik ettiler, haince davrandılar,[b]
Gevşek bir yay gibi hedefte saptılar.[c]
58 Yaptıkları yüksek yerlerle* O'nu öfkelendirdiler,[ç]
Oyma putlarıyla O'nu kıskandırdılar.[d]
59 Tanrı bunları duydu,[e] çok öfkelendi,[f]
Ve İsrail O'nun gözünden büsbütün düştü.[g]
60 Sonunda Şilo'daki mekânını bıraktı,[h]
İnsanoğulları arasında oturduğu çadırdan ayrıldı.[ı]
61 Kuvvetini esarete gönderdi,[i]
Güzelliğini düşmanın eline verdi.[j]
62 Ve halkını kılıca teslim etti,[k]
Mirasına karşı gazaplandı.[l]
63 Gençlerini ateş yuttu,
Kızlarına düğün türküsü yakılmaz oldu.[m]
64 Kâhinleri kılıçla yere serildi,[n]
Dulları gözyaşı dökmedi.[o]
65 O zaman Yehova, uykudan uyanan biri gibi,[ö]
Şarabın ardından ayılan bir yiğit gibi kalktı.[p]
66 Önünden kaçan düşmanlarını vurdu,[r]
Onları devirler boyu yüzkarası etti.[s]
67 Ve Yusuf'un çadırını reddetti,[ş]
Efraim kabilesini de seçmedi.[t]

Mezmur 78

a 2Kr 17:15; Yr 44:23
b Tkr 9:7; Hk 3:6; He 20:27
c Ho 7:16
ç Tkr 12:2; Hk 2:2; 1Kr 14:23; He 20:28
d Tkr 32:16; Hk 2:12; 1Sa 7:3; 1Kr 11:7; 1Kr 12:28; 2Kr 21:7
e Me 94:9
f Hk 2:20
g Me 106:40
h Yş 18:1; 1Sa 4:11; Yr 26:6
ı 1Sa 14:3; Yr 7:12
i 1Sa 5:1
j 1Sa 4:21
k 1Sa 4:2; 1Sa 4:10; Yr 7:34
l Me 89:38
m 2Ta 36:17
n 1Sa 2:33; 1Sa 4:11; 1Sa 22:18
o 1Sa 4:19; Ey 27:15
ö Me 44:23
p İş 42:13
r 1Sa 5:6
s Yr 23:40
ş Ams 5:6
t Me 78:9

2. Sütun

a Ba 49:10
b Me 87:2; Me 132:13; Me 135:21
c 2Ta 2:9; Me 76:2; İb 12:22
ç Me 104:5; Me 119:90; Vz 1:4
d 1Sa 16:12
e 1Sa 17:15
f Ba 33:13
g Sy 27:17; 2Sa 7:8
h 2Sa 6:21
ı 2Sa 8:15; 1Kr 3:6; 1Kr 9:4; 1Kr 15:5
i 1Sa 18:14

Mezmur 79

j Çk 15:17; Me 74:3

68 Fakat Yahuda kabilesini,[a]
Sevdiği Sion Dağını seçti.[b]
69 Ve mabedini dağların dorukları gibi inşa etti,[c]
Sonsuza dek dursun diye kurduğu yeryüzü gibi.[ç]
70 Ve kulu Davut'u seçti,[d]
Onu koyun ağıllarından çıkardı.[e]
71 Sürüdeki emzikli koyunların peşinden aldı,[f]
Halkı Yakup'a çobanlık etsin,[g]
Mirası İsrail'i gütsün diye başa geçirdi.[h]
72 O da sadık* bir yürekle onlara çobanlık etti,[ı]
Becerikli elleriyle halka yol gösterdi.[i]

Asaf'ın mezmuru.

79 Ey Tanrı, milletler Senin mülküne girdi.[j]
Kutsal mabedini kirlettiler,[k]
Yeruşalim'i yıkıntıya çevirdiler.[l]
2 Kullarının cesetlerini göklerin kuşlarına yem ettiler,[m]
Vefalı kullarının etlerini yerin hayvanlarına verdiler.[n]
3 Yeruşalim çevresinde, kanlarını su gibi döktüler,
Ve ölüleri gömecek kimse kalmadı.[o]
4 Komşularımıza yüzkarası,[ö]

k 2Kr 24:13; 2Ta 36:18; Me 74:7; Ağ 1:10; **l** 2Kr 25:9; 2Ta 36:19; Yr 52:13; Mi 3:12; **m** Yr 7:33; Yr 15:3; **n** Yr 34:20; **o** Me 141:7; Yr 14:16; Yr 16:4; **ö** Tkr 28:37; He 36:4.

Me 78:58* İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yerler.

Me 78:72* İbranice *tom*; mükemmellik, ahlaksal sağlamlık ifade eder.

Çevremizdekilere eğlence
ve alay konusu olduk.[a]
5 Kızgınlığın daha ne kadar sürecek ey Yehova? Sonsuza dek mi?[b]
Öfken daha ne kadar ateş
gibi yakacak?[c]
6 Seni tanımayan milletler,[ç]
Adını anmayan krallıklar
üzerine gazabını yağdır.[d]
7 Çünkü Yakup'u yiyip bitirdiler,[e]
Onun evini yurdunu ıssız
bıraktılar.[f]
8 Atalarımızın suçlarını yüzümüze vurma,[g]
Bir an önce merhametinle
teselli et bizi,[h]
Çünkü artık hiç takatimiz
kalmadı.[ı]
9 Adının yüceliği uğruna[i]
Yardım et bize ey Kurtarıcı
Tanrımız,[j]
Adın uğruna kurtar bizi ve
günahlarımızı ört.[k]
10 Neden milletler, "Nerede onların Tanrısı?" desin?[l]
Kullarının dökülen kanının
öcü alınacak,[m]
Milletler bunu bilsin; biz de
gözümüzle görelim.[n]
11 Tutsakların iç çekişi Senin katına ersin,[o]
Ölüme mahkûm edilenleri
büyük gücünle koru.[ö]
12 Komşularımızın Sana hakaretlerinin karşılığını,[p]
Kucaklarına yedi kat boşalt
ey Yehova.[r]
13 Biz ki senin halkın, otlağının koyunlarıyız,[s]
Sana devirlerce şükürler sunacağız,
Övülecek işlerini nesiller
boyu duyuracağız.[ş]

MEZM. 79

a Me 44:13
Me 80:6
b Me 74:1
Me 85:5
İş 64:9
c Me 89:46
İş 30:27
Tsf 1:18
2Se 1:8
ç Yr 10:25
d Me 14:4
e Me 53:4
f 2Ta 36:21
g Çk 32:34
Ne 9:34
h Çk 34:6
Me 69:17
Ağ 3:22
ı Tkr 28:43
Me 142:6
i 2Ta 14:11
Me 115:1
j 1Ta 16:35
k Yş 7:9
1Sa 12:22
Me 65:3
Me 78:38
İş 48:9
Yr 14:7
l Me 42:3
Me 115:2
Yo 2:17
m Yr 51:35
Ro 12:19
Vh 18:20
n He 36:23
o Çk 2:23
Me 69:33
İş 42:7
ö Me 102:20
İş 33:2
p Me 74:18
Ro 15:3
r Ba 4:15
İş 65:6
Yr 12:14
Yr 32:18
Lu 6:38
s Me 74:1
Me 95:7
Me 100:3
He 34:31
ş Me 45:17
Me 145:4
İş 43:21

2. Sütun

MEZM. 80

a Me 45:Üst
Me 60:Üst
b Me 74:Üst
c Me 55:1
ç Me 77:20
İş 40:11
Yr 31:10
He 34:12
1Pe 2:25
d Çk 25:20
1Sa 4:4
2Sa 6:2
2Kr 19:15
Me 99:1

Başmüzisyene. Zambaklar için.[a] Asaf'ın[b] hatırlatıcı mezmuru.

80 Ey İsrail'in çobanı, kulak ver,[c]
Sen ki Yusuf'u sürü gibi
güdersin.[c]
Sen kerubiler üzerinde
oturan,[d] ışığını saç.[e]
2 Efraim'in, Benyamin'in ve Manasse'nin önünde kudretini göster,[f]
Gel, kurtar bizi.[g]
3 Eski günlerimize döndür bizi ey Tanrım;[h]
Yüzünün ışığını göster ki
kurtulalım.[ı]
4 Ey göklerin hâkimi Yehova Tanrı, halkının duasına daha ne kadar ateş püsküreceksin?[i]
5 Onları ekmeğe doyurur gibi gözyaşına doyurdun,[j]
Gözyaşı üzerine gözyaşı içiriyorsun.[k]
6 Komşularımızın bizim için çekişmesine neden oldun,[l]
Düşmanlarımız gönüllerince alay ediyor.[m]
7 Ey göklerin hâkimi Tanrı, eski günlerimize döndür bizi,[n]
Yüzünün ışığını göster ki
kurtulalım.[o]
8 Mısır'dan bir asma çubuğu koparıp getirdin,[ö]
Onu dikmek için milletleri
kovdun.[p]
9 Köklensin, tüm memlekete

e Tkr 33:2; Me 50:2; Me 94:1; **f** Sy 2:18; Me 35:23; İş 42:13; **g** İş 25:9; İş 33:22; **h** Me 85:4; Ağ 5:21; **ı** Sy 6:25; Me 4:6; Me 67:1; **i** Me 74:1; Me 85:5; Ağ 3:44; **j** Me 42:3; **k** Me 102:9; İş 30:20; **l** Me 44:13; **m** Hk 16:25; Me 79:4; **n** Me 80:3; **o** Me 4:6; **ö** İş 5:7; Yr 2:21; He 19:10; **p** Me 44:2; Me 78:55.

yayılsın[a] diye toprağı temizledin.[b]
10 Öyle büyüdü ki, gölgesi dağları kapladı,
Dalları Tanrı'nın sedir ağaçlarını örttü.[c]
11 Kolları denize kadar uzandı,[ç]
Dalları Irmağa* kadar yayıldı.[d]
12 Neden onun taş duvarlarını yıktın,[e]
Neden yoldan geçen herkes meyvesini kopardı?[f]
13 Ormandan çıkan bir yabandomuzu onu yiyip bitiriyor,[g]
Kırlardaki hayvan sürüleri onunla besleniyor.[h]
14 Ey orduların hâkimi Tanrı, ne olur dön,[ı]
Göklerden bak da bu asmanın halini gör ve onunla ilgilen.[i]
15 Kendi sağ elinle diktiğin fidanın,[j]
Kendin için güçlendirdiğin filizin halini gör.[k]
16 Kesildi, ateşe atılıp yakıldı.[l]
Sen kaşını çatınca mahvoldular.[m]
17 Elin, sağ yanındaki adamın üzerinde,[n]
Kendin için güçlendirdiğin insanoğlunun üzerinde olsun;[o]
18 O zaman Senin yolundan dönmeyiz.[ö]
Bizi yaşat ki ismine yakaralım.[p]
19 Ey göklerin hâkimi Yehova Tanrı, eski günlerimize döndür bizi;[r]

Yüzünün ışığını göster ki kurtulalım.[a]

Başmüzisyene, Gittit[b] için.
Asaf'ın mezmuru.

81 Sevinçle haykırın kuvvetimiz olan Tanrı'ya;[c]
Zafer nidalarınızı duyurun Yakup'un Tanrısına.[c]
2 Bir ezgi tutturun,[d] bir tef alın elinize,[e]
Telli sazı, hoş sesli liri de alın yanında.[f]
3 Yeni Ay zamanında, dolunay vaktinde,[g]
Bayram günümüzde boruyu üfleyin.[h]
4 Çünkü bu İsrail için bir kuraldır,[ı]
Yakup'un Tanrısının hükmüdür.
5 Tanrı Mısır diyarı üzerine yürüdüğünde,[i]
Bunu Yusuf'a hatırlatıcı olarak verdi.[j]
Ben ki orada bilmediğim bir dil işitirdim.[k]
6 "Omzundaki yükü kaldırdım"[l] dedi,
"Ellerin küfe taşımaktan kurtuldu.[m]
7 Sıkıntıdayken yakardın, seni kurtardım,[n]
Gök gürültüsünün gizlendiği yerden sana cevap verdim,[o]
Meriba sularında seni sınadım.[ö] (*Selah*)
8 Dinle ey halkım, önüne kanıtlar koyayım,[p]
Ey İsrail, keşke sözümü dinlesen![r]

MEZM. 80

a 1Kr 4:25
b Çk 23:28
Yş 24:12
Ne 9:22
Me 105:44
c Me 104:16
ç Çk 23:31
Me 72:8
d Ba 15:18
1Kr 4:21
e Me 89:40
İş 5:5
f Me 89:41
Na 2:2
g 2Kr 18:9
2Ta 32:1
h 2Kr 24:1
2Kr 25:1
Yr 39:1
ı İş 63:17
Ml 3:7
i İş 63:15
j İş 5:2
Yr 2:21
Mr 12:1
k Çk 4:22
İş 49:5
l Me 79:5
Yr 52:13
m Me 39:11
n Me 89:21
Me 110:1
o Da 7:13
ö İb 10:39
p Elç 15:17
r Me 80:7

2. Sütun

a Me 89:15

MEZM. 81

b Me 8:Üst
c Me 28:8
Flp 4:13
ç Me 33:3
Mt 22:32
d Me 33:2
e Me 149:3
f Me 92:3
Ef 5:19
g Çk 23:16
h Sy 10:10
Sy 29:1
ı Le 23:24
i Çk 12:12
j Çk 12:14
k Me 114:1
l Çk 6:6
İş 9:4
İş 10:27
m Çk 1:14
Çk 5:4
n Çk 2:23
Çk 14:10
Me 50:15
Me 91:15
o Çk 19:16
Çk 19:19
İb 12:19
ö Çk 17:6
Tkr 33:8

Me 80:11* Fırat Irmağı.

p Tkr 32:36; Me 50:7; **r** Çk 15:26.

9 O zaman aranızda başka tanrı olmaz,[a]
Yabancı bir ilahın önünde eğilmezsin.[b]
10 Ben Yehova, senin Tanrınım,[c]
Ben ki seni Mısır diyarından çıkardım.[ç]
Ağzını iyice aç, seni doyurayım.[d]
11 Fakat halkım sesime kulak vermedi,[e]
İsrail Bana itaat etmeye hiç gönüllü değildi.[f]
12 Ben de onları yüreklerinin inadına teslim ettim,[g]
Kendi bildikleri yolda yürüsünler dedim.[h]
13 Ah ne olurdu halkım beni dinleseydi![ı]
Ne olurdu İsrail Benim yolumda yürüseydi![i]
14 Düşmanlarına hemen boyun eğdirirdim,[j]
Elimin tersiyle hasımlarını bozguna uğratırdım.[k]
15 Yehova’ya nefret besleyenler, gelip ayaklarına kapanacak,[l]
Bu halleri devirler boyu sürecek.
16 Halkım en iyi buğdayla* beslenecek;[m]
Onu kayadan çıkan balla[n] doyuracağım.”

Asaf’ın mezmuru.

82 Kudretli Tanrı,[o] meclisinde[ö] yerini alıyor;
İlahlar arasında şu hükmü veriyor:[p]
2 “Daha ne kadar yargıda adaletsizlik yapacaksınız,[r]
Ve taraf tutup kötüleri kayıracaksınız?[a] (*Selah*)
3 Düşkünün ve yetimin davasına bakın,[b]
Mazluma ve fakire adaletle davranın.[c]
4 Düşkünü, yoksulu sıkıntıdan kurtarın,[ç]
Onları kötünün elinden alın.”[d]
5 Fakat onlar bilmezden geliyor, anlamıyorlar;[e]
Karanlıkta gezinip duruyorlar,[f]
Yeryüzünün bütün temelleri sarsılıyor.[g]
6 “ ‘Siz ilahlarsınız’ dedim,[h]
‘Yüceler Yücesinin oğullarısınız hepiniz.[ı]
7 Fakat insanlar gibi öleceksiniz;[i]
Ve herhangi bir önder gibi yere serileceksiniz!’ ”[j]
8 Kalk ey Tanrım, yeryüzünü yargıla,[k]
Çünkü bütün milletlerin sahibi Sensin.[l]

Asaf’ın[m] mezmuru. İlahi.

83 Ey Tanrım, ne olur susma;[n]
Ne olur suskun durma kudretli Tanrım, sessiz kalma.[o]
2 İşte düşmanların kükrüyor,[ö]
Sana nefret besleyenler dikleniyor.[p]
3 Senin halkına karşı gizli hileler fısıldaşıyorlar,[r]
Sana sığınanlar için düzenler kuruyorlar.[s]

MEZM. 81

a Çk 20:3 Tkr 6:14
b Çk 20:5
c Tkr 5:6
ç Çk 20:2 Yr 11:4
d Tkr 32:13 Me 37:25 Vh 21:6
e Zk 7:11
f Çk 32:1 Tkr 32:15
g Yr 11:8 Yr 18:12 Elç 7:51 Ro 1:24
h Yr 7:24 Mi 6:16
ı Tkr 32:29 İş 48:18
i Tkr 5:29
j Sy 14:9
k Ams 1:8
l Me 18:45 Me 66:3
m Tkr 32:14 Me 147:14 Yo 2:24
n Tkr 32:13

MEZM. 82

o Me 118:27
ö Çk 18:21 2Ta 19:6
p Çk 18:22 Me 82:6 Yhn 10:35
r Le 19:15 Vz 5:8 Mi 3:2

2. Sütun

a Tkr 1:17 2Ta 19:7 Öz 18:5
b Tkr 24:17 Zk 7:10
c Yr 5:28 Yr 7:6 Yr 22:3
ç Ey 29:12 Öz 24:11
d Ne 5:8
e Me 53:4 Mi 3:1
f Öz 4:19 1Yh 2:11
g Me 11:3 Me 75:3 Öz 29:4
h Yhn 10:34 1Ko 8:5
ı Yhn 10:35
i Ey 21:32 Me 49:12 He 31:14
j Me 146:3
k Me 76:9 Me 96:13
l Me 2:8; Vh 11:15; **MEZM. 83** **m** 2Ta 20:14; Me 74:Üst; **n** Me 28:1; Me 35:22; Me 109:1; **o** Me 50:1; **ö** 2Kr 19:28; Me 2:1; Me 74:4; Elç 4:25; **p** Hk 8:28; İş 37:23; **r** Me 64:2; **s** Me 27:5.

Me 81:16* Sözcük anlamıyla, “buğdayın yağıyla”

4 "Gelin o milleti yeryüzünden
silelim,[a]
İsrail adı artık anılmasın"[b]
diyorlar.
5 Birbirlerine danışıp yürekten
birleşmişler,[c]
Sana karşı bir antlaşma yap-
mışlar.[ç]
6 Edom'un,[d] İsmailoğullarının
çadırları; Moab[e] ve Haceriler,[f]
7 Gebal, Ammon[g] ve Amalek,
Ve Filistiye[h] ile beraber Sur[ı]
halkı.
8 Asur da onlara katılmış,[i]
Lût'un oğullarına* el ver-
mişler.[j] (*Selah*)
9 Midyan'a[k] ve Sisera'ya[l] yaptı-
ğını,
Kişon Vadisinde Yabin'e[m]
yaptığını[n] onlara da yap.
10 Onlar ki En-dor'da[o] yok
edildi;
Toprağa gübre oldular.[ö]
11 Soylularını Oreb ve Zeeb gibi
yap,[p]
Beylerine Zebah ve Tsal-
munna'ya yaptığını yap.[r]
12 Onlar ki, "Gelin Tanrı'nın me-
kânını sahiplenelim" de-
mişlerdi.[s]
13 Ey Tanrım, rüzgâra kapılmış
saman çöpüne,[ş]
Döne döne sürüklenen ça-
lıya çevir onları.[t]
14 Ormanı yakan ateş gibi,[u]
Dağları kavuran alev gibi,[ü]
15 Kasırganla önüne kat,[v]
Fırtınanla darmadağın et
hepsini.[y]

Me 83:8* 6 ve 7. ayetlerde geçen Moablılar ve Ammonlular kastediliyor.

MEZM. 83

a Çk 1:10; 2Ta 20:1; Es 3:6
b Yr 11:19; Yr 31:36
c Me 2:2; İş 7:5
ç 2Sa 10:6; İş 7:2
d 2Ta 20:10
e 2Ta 20:1
f 1Ta 5:10
g Ba 19:38; Yr 49:2
h Çk 15:14; Me 60:8
ı Ams 1:9
i 2Kr 17:5
j Ba 19:37; Tkr 2:9
k Sy 31:7; Hk 8:10; İş 9:4; İş 10:26
l Hk 4:15
m Hk 4:2
n Hk 4:7
o Yş 17:11
ö 2Kr 9:37; Tsf 1:17
p Hk 7:25
r Hk 8:21
s 2Ta 20:11
ş İş 17:13
t Me 35:5; İş 40:24; Mt 3:12
u Yr 46:23; Ml 4:1
ü Tkr 32:22; Me 104:32; Me 144:5; Na 1:6
v Me 50:3; İş 30:30
y Me 11:6

2. Sütun

a Me 6:10; Me 35:26
b Tsf 2:3
c Me 109:29
ç Me 35:26
d Me 59:13; He 5:13
e Çk 6:3; Me 68:4; İş 42:8; İş 54:5
f Da 4:25; Zk 4:14
g Me 92:8; Da 4:17

MEZM. 84

h Me 81:Üst
ı Me 27:4; Me 43:3; Me 46:4
i Me 42:1; Me 63:1

16 Yüzlerini utançla kapla,[a]
Ve insanlar Senin ismine
yönelsin ey Yehova.[b]
17 Utançtan, kargaşadan başları
hiç kurtulmasın,[c]
Rezil olsun, mahvolsunlar.[ç]
18 Ve insanlar bilsin ki,[d] adı Ye-
hova olan Sen,[e]
Bütün yeryüzü[f] üzerinde
yalnız Sen Yücesin.[g]

Başmüzisyene. Gittit[h] için.
Korahoğullarının mezmuru.

84 Ey göklerin hâkimi Ye-
hova,
Senin yüce mabedin ne
güzeldir![ı]
2 Yehova'nın avlularını özlüyo-
rum, orada olmaya can
atıyorum,[i]
Yüreğimle, tüm varlığımla,
yaşayan Tanrı'ya sevinçle
haykırıyorum.[j]
3 Senin yüce sunağında kuşlar
bile ev bulmuş,
Kırlangıç kendine yuva
kurmuş,
Yavrularını oraya koymuş,
Ey göklerin hâkimi Yehova;
Kralım, Tanrım!
4 Senin evinde oturanlara ne
mutlu![k]
Hiç durmadan Seni yücel-
tirler.[l] (*Selah*)
5 Sende güç bulan insana,[m]
Evinin yollarına gönül vere-
ne ne mutlu![n]
6 Onlar baka* çalılarıyla dolu
kurak vadiden geçerken,[o]

j Me 9:1; 1Ti 4:10; **k** Me 23:6; Me 65:4; **l** 1Ta 25:7; Me 150:1; **m** Me 28:7; **n** Me 40:8; Yr 31:33; **o** 2Sa 5:24.

Me 84:6* "Ağlamak" kökünden gelen İbranice ifadenin harf çevirisidir.

Orayı bile su pınarlarına çevirirler;
Onları eğiteni[a] övgüler kuşatır.
7 Yürürken gitgide kuvvet bulurlar,[b]
Her biri Sion'a, Tanrı'nın huzuruna çıkar.[c]
8 Ey göklerin hâkimi Yehova Tanrı, duamı işit,[ç]
Kulak ver bana ey Yakup'un Tanrısı.[d] (*Selah*)
9 Ey Tanrım, kalkanımız, halimizi gör,[e]
Ve mesihinin yüzüne bak.[f]
10 Çünkü Senin avlularında geçen bir günü, bin güne değişmem.[g]
Kötülük çadırlarında gezinmektense,[h]
Tanrımın evinde eşikte durmayı yeğlerim.[ı]
11 Yehova Tanrı güneştir,[i] kalkandır,[j]
Lütfeder ve onur verir.[k]
Yehova, temiz bir yaşam sürenlerden hiçbir iyiliği esirgemez.[l]
12 Ey göklerin hâkimi Yehova,
Sana güvenen insana ne mutlu![m]

Başmüzisyen için.
Korahoğullarının mezmuru.

85 Kendi diyarından hoşnut oldun, ey Yehova;[n]
Yakup'un tutsak çocuklarını geri getirdin.[o]
2 Halkının suçunu affettin,[ö]
Bütün günahlarını örttün.[p] (*Selah*)
3 Şiddetli gazabını dizginledin,[r]
Yakıcı öfkeni dindirdin.[s]
4 Bizi yine eski günlerimize döndür, ey kurtarıcı Tanrımız,[a]
Bize kızgınlığın geçsin.[b]
5 Hiddetin devirlerce sürecek mi?[c]
Öfken nesiller boyu bitmeyecek mi?[ç]
6 Halkın Sende sevinç bulsun diye,[d]
Bizi tekrar canlandırmayacak mısın?[e]
7 Bize vefalı sevgini göster, ey Yehova,[f]
Bize kurtuluş bağışla.[g]
8 Gerçek Tanrı Yehova'nın ne dediğini dinleyeceğim,[h]
Çünkü O, halkına ve vefalı kullarına barış sözleri söyleyecek;[ı]
Yeter ki yine kendilerine güvenmesinler.[i]
9 Memleketimiz ihtişamına kavuşsun diye,[j]
Kendisinden korkanları yakında mutlaka kurtaracak.[k]
10 Vefa ve sadakat* buluştu,[l]
Doğruluk ve barış öpüştü.[m]
11 Sadakat yeryüzünde filizlenecek,[n]
Doğruluk göklerden bakacak.[o]
12 Yehova da nimetler bağışlayacak,[ö]
Ve toprağımız bol ürün verecek.[p]

MEZM. 84

a İş 30:20
b 1Sa 2:4
2Sa 22:40
Me 18:32
İş 40:29
Hb 3:19
c Tkr 16:16
Yr 31:6
Zk 14:16
ç Me 4:1
d Me 17:1
e Ba 15:1
f 1Sa 2:10
g Me 27:4
Me 43:4
Lu 2:46
h Me 141:4
ı Me 26:8
i Me 27:1
İş 60:19
j Ba 15:1
Tkr 33:29
2Sa 22:3
Me 3:3
Me 84:9
Me 115:9
Me 119:114
Me 144:2
Öz 2:7
k 2Ko 3:18
l Ey 1:1
Me 34:9
Me 37:18
Yk 1:5
m Me 146:5
Yr 17:7

MEZM. 85

n Le 26:42
Me 77:7
Yo 2:18
o Ezr 2:1
Me 14:7
Me 53:6
Yr 30:18
Yr 31:23
He 39:25
Yo 3:1
ö Me 32:1
Yr 50:20
Mi 7:18
p Elç 13:39
Ro 4:7
Kl 2:13
r Çk 32:14
s Tkr 13:17
İş 12:1

2. Sütun

a Me 27:1
Me 80:3
b Me 78:38
c Me 74:1
Me 79:5
Me 80:4
ç Me 103:9
d Ezr 3:11
Yr 33:11
e İş 57:15
Hb 3:2
f Me 109:26
Ağ 3:22

g Me 50:23; Me 119:41; **h** Hb 2:1; Zk 9:10; İb 12:25; **ı** Me 29:11; İş 57:19; Elç 10:36; **i** Tkr 8:17; Me 78:7; Öz 30:9; **j** Zk 2:5; **k** Me 119:155; İş 46:13; Elç 10:2; **l** Me 100:5; Mi 7:20; **m** Me 72:3; İş 32:17; **n** Me 57:10; **o** İş 26:9; İş 45:8; **ö** Me 84:11; Yk 1:17; **p** Le 26:4; Tkr 28:8; Me 67:6; İş 25:6; İş 30:23.

Me 85:10* Ya da "hakikat." 11. ayet için de geçerli.

13 Doğruluk O'nun önü sıra yürüyecek,[a]
Ve adımlarıyla bize yol çizecek.[b]

Davut'un duası.

86 Bana kulak ver ey Yehova, cevap ver.[c]
Çünkü mazlum ve yoksulum.[ç]
2 Canımı gözet ey Tanrım, ben vefalıyım.[d]
Sen benim Tanrımsın, Sana güvenen bu kulunu kurtar.[e]
3 Bana lütfet ey Yehova,[f]
Çünkü bütün gün Sana yakarıyorum.[g]
4 Kulunun canını sevindir ey Yehova,[h]
Önünde tüm benliğimle dua ediyorum.[ı]
5 Çünkü Sen iyisin ey Yehova,[i] bağışlamaya hazırsın;[j]
Sana yakaranlara vefalı sevgini bol bol gösterirsin.[k]
6 Duama kulak ver ey Yehova;[l]
Ne olur yalvarışımı dinle.[m]
7 Sıkıntılı günümde yakardığım Sensin,[n]
Ve Sen bana cevap verirsin.[o]
8 Tanrılar arasında Senin gibisi yok, ey Yehova,[ö]
Seninkine benzer işler de görülmemiştir.[p]
9 Yarattığın tüm milletler Sana gelecek,[r]
Senin önünde eğilecekler ey Yehova,[s]
Ve Senin adını yüceltecekler.[ş]
10 Çünkü Sen büyüksün, harika işler yaparsın,[t]
Sen, yalnız Sen Tanrısın.[a]
11 Beni Kendi yolunda eğit ey Yehova.[b]
Senin hakikat yolunda yürüyeyim.[c]
Yüreğimi tam kıl ki adından korkayım.[c]
12 Ey Tanrım Yehova, tüm yüreğimle Sana şükrederim,[d]
Senin adını devirler boyu yüceltirim.
13 Çünkü bana büyük vefa gösterdin,[e]
Ve canımı ölüler diyarının derinliklerinden kurtardın.[f]
14 Küstahlar bana karşı ayaklandı ey Tanrım;[g]
Zorbalar güruhu canıma kastetti,[h]
Ve hiçbiri Sana aldırmıyor.[ı]
15 Fakat Sen ey Yehova, merhametli ve lütufkârsın,[i]
Çabuk öfkelenmezsin,[j] vefalı sevgini, sadakatini bol bol gösterirsin.[k]
16 Halime bak da lütfet,[l]
Bu kuluna güç ver,[m]
Ne olur hizmetçinin oğlunu kurtar.[n]
17 İyiliğinin benimle olduğunu göster,
Benden nefret edenler görsün de utansın.[o]
Çünkü ey Yehova, yardımcım Sensin, beni teselli edersin.[ö]

MEZM. 85

a Me 89:14; İş 58:8
b Me 119:35

MEZM. 86

c Öz 15:29; **ç** Me 34:6; İş 66:2
d 1Sa 2:9; Me 4:3; Me 37:28
e 2Ta 16:9; İş 26:3
f Me 56:1; Me 57:1
g Me 25:5; Me 88:9
h Me 51:12
ı Me 62:8; Me 143:8
i Me 25:8; Me 145:9; Lu 18:19
j Ne 9:17; İş 55:7; Da 9:9; Yo 2:13; Mi 7:18
k Me 130:7; Ro 10:13
l Me 17:1
m Me 130:2
n Me 18:6; Me 50:15
o Me 66:19; Me 116:1
ö Çk 15:11; Me 89:6; Me 96:5; İş 40:25; Yr 10:6; Da 3:29; 1Ko 8:5
p Tkr 3:24; Me 33:4; Me 104:24; Me 111:7
r Me 22:31; İş 2:2; İş 43:7; Vh 15:4
s Zk 14:9; Vh 7:10
ş Ro 15:9
t Çk 15:11; Me 72:18; Me 77:14; Da 6:27

2. Sütun

a Tkr 6:4; Tkr 32:39; Me 83:18; İş 37:16; İş 44:6; Mr 12:29; 1Ko 8:4; Ef 4:6
b 1Kr 8:36; Me 27:11; Me 119:33; Me 143:8; İş 54:13

c Yş 24:14; 1Sa 12:24; Me 43:3; İş 38:3; Ml 2:6; Yhn 8:32; 2Yh 4; **ç** Vz 12:13; Yr 32:39; **d** Mt 22:37; **e** Lu 1:58; **f** Ey 33:28; Me 56:13; Me 116:8; **g** 2Sa 15:12; Me 54:3; **h** 2Sa 16:20; Mt 26:4; **ı** Me 10:4; He 8:12; **i** Çk 34:6; Sy 14:18; Yo 2:13; Yun 4:2; **j** Ne 9:17; Me 103:8; Na 1:3; **k** Me 31:5; Me 130:7; Me 145:8; Yo 2:13; **l** Me 25:16; Me 69:16; **m** Me 28:7; **n** Me 116:16; **o** Me 71:13; İş 41:11; **ö** Me 40:1; Me 71:21.

Korahoğullarının mezmuru. İlahi.

87 Onun temeli kutsal dağlar
üzerindedir.[a]
2 Yehova Sion'un kapılarını,[b]
Yakup'un bütün çadırlarından çok sever.[c]
3 Ey gerçek Tanrı'nın şehri, senden hep övgüyle söz ederler.[ç] (*Selah*)
4 "Beni tanıyanlar arasında Rahab'ı*[d] ve Babil'i[e] anacağım;
Filistiye,[f] Sur ve Kuş hakkında,
'Bu orada doğdu'[g] diyeceğim."
5 Sion'dan söz ederken,
"Bu ve şu da o şehirde doğdu"[h] denecek.
Ve Yüceler Yücesi[ı] onu pekiştirecek.[i]
6 Yehova halkları kaydederken,[j]
"Bu orada doğdu"[k] diye bildirecek. (*Selah*)
7 İlahiciler ve halay çekenler de orada olacak;[l]
Ve "Bütün pınarlarım sende"[m] diyecekler.

Korahoğullarının mezmuru. İlahi. Karşılıklı söylenmek üzere, başmüzisyene. Mahalat* için. Ezrahoğlu Heman'ın[n] Maskili.#

88 Ey Yehova, bu kulunu kurtaran Tanrım,[o]
Gündüzün Sana yakardım,[ö]
Geceleyin de, Senin önünde dinmedi feryadım.[p]

Me 87:4* Muhtemelen Mısır. **88:Üst.*** 53. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın. **Üst.#** 32. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın.

MEZM. 87

a Me 48:1
b Me 78:68
Me 132:13
c Sy 24:5
ç Me 48:2
İş 60:14
d Me 89:10
İş 30:7
İş 51:9
e İş 13:1
f Me 83:7
g 2Sa 12:24
Ga 4:31
h İş 54:1
İş 54:13
ı Me 83:18
i Ro 8:31
j Me 22:30
Lu 10:20
k Me 87:4
Ga 4:29
l 1Ta 15:16
Me 68:25
Me 150:4
m Me 46:4

MEZM. 88

n 1Kr 4:31
1Ta 2:6
o Ba 49:18
Me 27:9
Me 51:14
Me 68:19
İş 12:2
Lu 1:47
ö Me 86:3
p Me 22:2

2. Sütun

a 1Kr 8:30
Me 79:11
b Me 141:1
c Me 71:20
ç Me 107:18
İş 38:10
d Ey 33:22
Me 143:7
e Me 31:12
f İş 14:9
g He 32:18
h Me 10:11
ı Me 143:3
i Me 90:7
Me 102:10
j Me 42:7
k Ey 19:13
Ey 19:19
Me 31:11
Me 142:4
Lu 23:49
l Mt 27:22
Yhn 15:23
m Ağ 3:7
n Ey 17:7
Me 38:10
Me 42:3
Ağ 3:49
o Me 55:17
Me 86:3
ö 1Kr 8:54
2Ta 6:13
Me 143:6

2 Duam Senin katına erişsin,[a]
Yakarışıma kulak ver.[b]
3 Çünkü canım felakete doydu,[c]
Hayatım ölüler diyarının eşiğine vardı.[ç]
4 Ölüm çukuruna inenler arasında sayıldım;[d]
Gücü tükenmiş yiğide döndüm.[e]
5 Ölüler arasında rahata erenler gibi,[f]
Katledilip mezarda yatanlar gibiyim;[g]
Onlar ki artık hatırına gelmezler,
Yardım elini onlardan çekmişsin.[h]
6 Sen beni çukurun dibine soktun,
Dipsiz derinliklere, karanlıklara gömdün.[ı]
7 Öfken omuzlarıma çöktü,[i]
Bütün o koca dalgaların beni ezip geçti.[j] (*Selah*)
8 Tanıdıklarımı benden uzaklaştırdın;[k]
Onların gözünde iğrenç biri oldum.[l]
Kısılıp kaldım, öteye geçemiyorum.[m]
9 Çektiğim ıstıraptan gözümün feri söndü.[n]
Gün boyu yakardım Sana ey Yehova;[o]
Sana açtım ellerimi.[ö]
10 Harikalarını ölülere mi göstereceksin?[p]
Ölümün tutsakları mı kalkacak,[r]
Seni yüceltmek için?[s] (*Selah*)

p Me 6:5; **r** Ey 14:14; **s** Me 30:9; Me 115:17; İş 38:18.

11 Vefalı sevgin mezarda duyurulur mu,
Sadakatin helak yerinde bildirilir mi?[a]
12 Harikaların karanlıklarda,[b]
Doğruluğun unutulanlar diyarında bilinir mi?[c]
13 Ey Yehova, yardım için feryadım Sanadır,[ç]
Sabahları Seni duamla karşılarım.[d]
14 Neden beni terk ettin ey Yehova?[e]
Neden benden yüz çevirdin?[f]
15 Ben mazlumum, çocukluğumdan beri ölümün eşiğindeyim,[g]
Ve Senden gelen onca dehşeti çektim.[h]
16 Yakıcı öfken şimşekler gibi üzerimden geçti,[ı]
Dehşetli işlerin beni sessizliğe gömdü.[i]
17 Taşkın sular gibi etrafımı kuşattılar gün boyu,[j]
Ve hep birden çevremi sardılar.
18 Dostumu, yakınımı da benden uzaklaştırdın;[k]
Tek tanıdığım karanlık kaldı.[l]

Ezrahoğlu Etan'ın[m] Maskili.*

89 Ey Yehova! Senin vefalı işlerini devirler boyu ilahilerle öveceğim.[n]
Nesiller boyu ağzım sadakatini bildirecek.[o]
2 "Vefalı sevgin devirler boyu silinmez"[ö] dedim,
"Sadakatini de göklerde pekiştirirsin."[a]
3 Sen dedin ki, "Seçtiğim kulumla bir ahit yaptım;[b]
Kulum Davut'a yemin ettim:[c]
4 Senin soyunu devirler boyu sürdüreceğim,[ç]
Tahtını nesiller boyu pekiştireceğim."[d] (*Selah*)
5 Gökler Senin harikalarını över ey Yehova,[e]
Evet, kutsallar cemaati sadakatini yüceltir.
6 Göklerde Yehova gibi kim var?[f]
Tanrı oğulları* arasında kim Yehova'ya benzer?[g]
7 Etrafındaki kutsallar topluluğunda Tanrı derin saygı uyandırır,[h]
Çevresine toplananlar arasında O yüce ve dehşetlidir.[ı]
8 Ey göklerin hâkimi Yehova Tanrı,[i]
Ey Yah, kim Senin gibi kuvvetli?[j]
Sadakatin çevreni kuşatmış.[k]
9 Yükselen deniz üzerinde saltanat sürersin,[l]
Kabaran dalgaları Sen dindirirsin.[m]
10 Sen Rahab'ı*[n] bir ceset gibi ezip geçtin,[o]
Kolunun gücüyle düşmanlarını dağıttın.[ö]

MEZM. 88

a Ey 26:6; Vz 3:20
b Ey 10:21; Me 143:3
c Me 31:12; Vz 2:16; Vz 8:10; Vz 9:5
ç Me 5:3; Me 46:1
d Me 55:17; Me 119:147
e Me 43:2
f Ey 13:24; Me 13:1
g Ey 17:1
h Ey 6:4
ı Me 102:10
i İş 53:8
j Me 22:16; Me 69:2
k Ey 19:13; Me 31:11; Me 38:11; Me 88:8
l Me 142:4

MEZM. 89

m 1Kr 4:31; 1Ta 2:6
n Me 86:12; Me 106:1
o Me 119:90
ö 1Ta 16:41; Ne 1:5; İş 54:10

2. Sütun

a Me 119:89; İb 6:18
b 2Sa 7:8; 1Kr 8:16; İş 42:1; Lu 1:32
c Me 132:11; Yr 30:9; He 34:23; Ho 3:5; Yhn 7:42; Elç 2:30
ç 2Sa 7:12; 1Ta 17:11; Vh 22:16
d 2Sa 7:13; Lu 1:33; İb 1:8
e Me 19:1; Me 50:6; Me 97:6
f Çk 15:11; Me 40:5; Me 71:19; Me 86:8; Me 113:5
g Ey 38:7; Me 29:1
h Me 76:7; İş 6:2
ı He 1:23; Da 7:10
i 1Sa 2:2; Me 84:12
j Me 24:8; İş 40:26; Yr 32:17; **k** Tkr 32:4; **l** Ey 38:8; Me 107:29; Yr 31:35; Na 1:4; **m** Me 65:7; Me 107:29; **n** Çk 14:26; Me 87:4; İş 30:7; İş 51:9; **o** Çk 15:4; **ö** Çk 3:20; Tkr 4:34; Lu 1:51.

Me 89:Üst.* 32. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın.

Me 89:6* Ya da "melekler" **10*** Muhtemelen Mısır'a veya Firavuna atfeder.

11 Gökler Senindir;[a] yer de Senin,[b]
Yeryüzünü ve üzerindeki[c] her şeyi Sen kurdun.[ç]
12 Kuzeyi ve güneyi Sen var ettin,[d]
Tabor[e] ve Hermon[f] sevinçle yüceltir Senin adını.[g]
13 Senin kolun güçlüdür,[h]
Elin kudretli,[ı]
Sağ elin yücelerdedir.[i]
14 Doğruluk ve adalet tahtının temelidir;[j]
Vefalı sevgi ve sadakat hep önünde durur.[k]
15 Ne mutlu sevinç bağırışlarına katılan halka![l]
Yüzünün ışığında yürür onlar, ey Yehova.[m]
16 Senin adın gün boyu onların sevincidir,[n]
Doğruluğunla coşarlar.[o]
17 Çünkü Sen onların kuvvetinin tacısın;[ö]
Senin lütfun başımızı* dik tutar.[p]
18 Kalkanımız Yehova'nın,[r]
Kralımız İsrail'in Kutsalınındır.[s]
19 Sen o zaman,
Vefalı kullarınla bir görüntüde konuştun,[ş]
"Bir yiğide yardım ettim"[t] dedin,
"Halk arasından seçtiğim birini yükselttim.[u]
20 Kulum Davut'u buldum,[ü]
Onu kutsal yağımla meshettim,[v]
21 Sağ elim onu ayakta tutacak,[a]
Kolum da güçlendirecek.[b]
22 Düşman onu haraca kesemeyecek,[c]
Kötülük çocukları ona eziyet edemeyecek.[ç]
23 Onun önünde düşmanlarını paramparça ettim,[d]
Ona nefret besleyenleri hep bozguna uğrattım.[e]
24 Sadakatim, vefalı sevgim onunla,[f]
Benim adımdan ötürü başı dik durur.[g]
25 Onun elini denizlere,[h]
Sağ elini ırmaklar üzerine koydum.[ı]
26 'Sen benim Babamsın'[i] diye seslenir Bana,
'Tanrım,[j] kurtarıcı kayam!'[k]
27 Ben de onu ilk oğlum yapacağım,[l]
Yeryüzündeki kralların en yücesi kılacağım.[m]
28 Devirler boyu vefamı ondan esirgemeyeceğim,[n]
Ve onunla ahdim hiç bozulmayacak.[o]
29 Onun soyunu sonsuza dek sürdüreceğim,[ö]
Tahtı da gökler gibi uzun ömürlü olacak.[p]
30 Eğer oğulları Kanunumu bırakır,[r]
Hükümlerimin gösterdiği yoldan ayrılırlarsa,[s]

MEZM. 89

a 1Ta 29:11
b 1Ko 10:26
c Me 24:1; Me 50:12
ç Ba 1:1
d Ey 26:7
e Yş 19:22; Hk 4:6
f Tkr 3:8; Yş 12:1
g Me 65:12
h Çk 6:6; Tkr 4:34
ı Çk 13:3; Tkr 6:21; 1Pe 5:6
i Me 44:3
j Tkr 32:4; Me 5:4; Me 71:19; Me 97:2; Me 145:17; Öz 16:12; Vh 15:3
k Çk 34:6; Ne 9:17; Yr 9:24
l Sy 10:10; Sy 23:21; Me 98:6
m İş 2:5
n Me 33:21; Me 44:8
o Me 71:15
ö Me 28:7
p 1Sa 2:10; Me 75:10; Me 92:10; Me 132:17
r Me 47:9
s 2Kr 19:22; Me 2:6
ş Sy 12:6; 2Sa 7:4
t 1Sa 18:14; İş 9:6
u 2Sa 7:8; 1Kr 11:34; İb 2:17
ü 1Ta 17:7; Elç 13:22
v 1Sa 16:13; İş 61:1; Elç 10:38

2. Sütun

a 2Sa 7:9; Me 80:17; İş 42:1
b Me 18:32
c 2Sa 7:13; 1Ta 17:9; Mt 4:11
ç 2Sa 17:10
d 2Sa 3:1; 2Sa 7:9; 2Sa 22:41
e Me 21:8; Me 110:1; Lu 19:27; Yhn 15:24

f 2Sa 7:15; 1Ta 17:13; Me 61:7; Elç 13:34; **g** 1Sa 2:1; Yhn 17:6; **h** Me 72:8; **ı** 1Kr 4:21; Me 80:11; **i** 1Ta 22:10; Mt 26:39; **j** Yhn 20:17; **k** 2Sa 22:47; Me 18:2; Lu 23:46; **l** 1Sa 10:1; Me 2:7; Kl 1:18; İb 1:5; **m** Sy 24:7; 1Ti 6:15; Vh 1:5; Vh 19:16; **n** Elç 13:34; **o** 2Sa 23:5; Me 89:34; Lu 22:29; **ö** İş 9:7; Yr 33:17; **p** İb 1:8; **r** 2Sa 7:14; Me 119:53; Yr 9:13; **s** İş 33:22.

Me 89:17* Sözcük anlamıyla "boynuz"; güç ve itibarı simgeler. 24. ayet için de geçerli.

31 Yasalarımı çiğnerlerse,
Emirlerime uymazlarsa,
32 Suçlarının karşılığını değnekle,[a]
Kabahatlerinin karşılığını dayakla vereceğim.[b]
33 Fakat vefalı sevgimi ondan ayırmam,[c]
Sadakatimi boşa çıkarmam.[ç]
34 Ahdimi çiğnemem,[d]
Ağzımdan çıkan sözü değiştirmem.[e]
35 Kutsallığım üstüne bir kez yemin ettim,[f]
Davut'a yalan söylemem.[g]
36 Onun soyu devirler boyu sürecek,[h]
Tahtı önümde güneş gibi parlayacak.[ı]
37 Ay gibi duracak,
Gökyüzündeki sadık şahit gibi, devirler boyu yerinde kalacak." (*Selah*)
38 Fakat Sen, mesihini reddettin, hor gördün,[i]
Ona karşı hiddetlendin.[j]
39 Kulunla yaptığın ahde sırt çevirdin,
Onun tacını yere çalıp kirlettin.[k]
40 Taş duvarlı ağıllarını yıktın,[l]
Hisarlarını harabeye çevirdin.[m]
41 Yoldan gelip geçen onu yağmaladı,[n]
Komşularına yüzkarası oldu.[o]
42 Düşmanın sağ elini tepesine bindirdin,[ö]
Bütün düşmanlarını sevindirdin.[p]
43 Onun kılıcını da kendisine düşman ettin,[a]
Savaşı kazansın diye ona destek olmadın.[b]
44 Onun parıltısını söndürdün,[c]
Tahtını yere çaldın.[ç]
45 Gençlik günlerini kısalttın,
Onu utanca boğdun.[d] (*Selah*)
46 Ey Yehova, daha ne kadar yüz çevireceksin? Sonsuza dek mi?[e]
Öfken daha ne kadar alev alev yanacak?[f]
47 Ömrüm ne kadar kısa, hatırla.[g]
Bunca insanoğlunu boşuna mı yarattın?[h]
48 Yaşayıp da ölümü görmeyen,[ı]
Ölüler diyarının elinden canını kurtaran yiğit var mı?[i] (*Selah*)
49 Ey Yehova, nerede eski vefalı işlerin?
Sen ki Davut'a sadakatin üstüne yemin etmiştin.[j]
50 Hatırla ey Yehova, kullarının uğradığı hakareti,[k]
Halkların ettiği hakareti nasıl bağrıma gömdüğümü,[l]
51 Ey Yehova, düşmanların nasıl hakaret etti,[m]
Mesihinin ayak izlerine nasıl hakaret yağdırdı, hatırla.[n]
52 Yehova'ya devirler boyu şükrolsun. Amin, amin![o]

MEZM. 89
a 2Sa 7:14; 1Kr 11:31; Öz 13:24
b Çk 32:34; 1Kr 11:14; İb 12:6
c 2Sa 7:15; 1Kr 11:32; 1Kr 11:36
ç 1Sa 15:29; İb 6:18
d Le 26:44; Yr 14:21; Yr 33:21
e Ml 3:6; Yk 1:17
f Me 110:4; Ams 4:2; İb 6:17
g Sy 23:19; 1Sa 15:29; Me 132:11; Tit 1:2
h 2Sa 7:16; Me 72:17; İş 11:1; Yr 23:5; Zk 6:13; Yhn 12:34; Vh 22:16
ı Yr 33:21; Da 7:14; Lu 1:33
i 1Ta 28:9; Me 44:9; Me 60:1
j 2Sa 24:12; Zk 13:7
k Me 74:7; Ağ 5:16; He 21:26
l Me 80:12
m 2Ta 12:4; Yr 52:14; Ağ 2:2
n Me 44:10; Yr 50:17
o Tkr 28:37; Ne 5:9
ö Tkr 28:25
p Ağ 1:7; Ağ 2:17; Yhn 16:20

2. Sütun
a 2Ta 25:8
b Yş 7:4
c 1Kr 12:16; Ağ 4:2
ç He 21:26
d Me 44:15; İş 53:3; He 21:25
e Me 13:1
f Me 78:63; Me 79:5; İş 30:27; Yr 23:29
g Ey 7:7; Me 39:5; Me 119:84; **h** Ey 14:1; Me 144:4; Vz 11:8; **ı** Ey 30:23; Me 49:9; Vz 3:19; Vz 9:5; İb 11:5; **i** Me 49:15; Elç 2:27; **j** 2Sa 7:15; Me 132:11; İş 55:3; Elç 2:30; **k** Me 44:13; Me 74:22; İb 11:26; **l** Ro 15:3; **m** Me 79:10; **n** 2Sa 16:7; Mt 12:24; Mt 26:65; Yhn 8:48; **o** Ne 9:5; Me 41:13; Me 72:18.

DÖRDÜNCÜ KİTAP
(Mezmur 90-106)

Tanrı adamı Musa'nın duası.[a]

90 Ey Yehova,
Nesiller boyunca[b] meskenimiz Sen oldun.[c]
2 Sen dünyayı,[c] yeryüzünü,[d] büyük emeklerle var etmeden,
Dağlar doğmadan[e] çok önce Tanrı'ydın,
Ve ezelden ebede kadar da Tanrısın.[f]
3 "Ey insanoğulları, toprağa dönün"[g] der,
Ölümlü insanı toprağa döndürürsün.[h]
4 Senin gözünde bin yıl, geçip giden gün gibi,[ı]
Bir gece nöbeti* gibidir.[i]
5 Onları silip süpürdün,[j] bir rüya gibi yok oldular;[k]
Sabahleyin biten yeşil ot misali.[l]
6 Sabah çiçek açar, serpilir,[m]
Akşam ise solar, kuruyup giderler.[n]
7 Biz de öfkenin şiddetiyle bitip tükendik,[o]
Gazabından ötürü dehşete düştük.[ö]
8 Suçlarımızı önüne dizdin,[p]
Yüzünün ışığıyla gizli işlerimizi ortaya serdin.[r]
9 Bütün günlerimiz Senin öfkenle eridi,[s]
Yıllarımız bir fısıltı gibi geçip gitti.[ş]

Me 90:4* Muhtemelen, bir nöbet günbatımından gündoğumuna kadar geçen sürenin üçte birlik bölümüydü; mevsime bağlı olarak değişmekle birlikte yaklaşık dört saatti.

MEZM. 90
a Tkr 33:1
b Me 89:1
c Tkr 33:27
Me 91:1
Vh 21:3
ç Ba 1:1
Me 146:6
d 1Sa 2:8
1Ta 16:30
Me 89:11
Yr 10:12
e Öz 8:26
f Me 93:2
İş 40:28
İş 45:22
Yr 10:10
Hb 1:12
1Ti 1:17
Vh 1:8
Vh 15:3
g Ba 3:19
Me 104:29
Me 146:4
Vz 12:7
h Vz 3:20
ı 2Pe 3:8
i Lu 12:38
j Ey 9:25
Ey 27:21
k Yhn 11:11
Elç 7:60
1Ko 15:20
2Pe 3:4
l Me 103:15
İş 40:6
İş 51:12
1Pe 1:24
m Ey 14:2
n Me 92:7
Yk 1:11
o Sy 17:12
Tkr 32:22
ö Ro 2:8
p Le 26:39
Me 50:21
Yr 16:17
r Me 19:12
Öz 24:12
İb 4:13
s Me 78:33
ş Me 39:5

2. Sütun
a 2Sa 5:4
b 2Sa 19:35
Lu 2:37
c Vz 12:3
ç Ey 14:10
Me 78:39
Lu 12:20
Yk 4:14
d Tkr 29:23
Hb 3:12
e İş 33:14
Lu 12:5
f Tkr 32:29
Me 39:4
g Me 51:6
h Me 6:4
ı Me 89:46

10 Ömrümüz ancak yetmiş yıl sürer,[a]
En sağlıklı halimizle bile seksen yıl;[b]
O da sıkıntı ve kederle doludur.[c]
Yıllar çabucak geçer, biz de uçup gideriz.[ç]
11 Senin öfkenin şiddetini, gazabını kim bilir?[d]
Hak ettiğin korku da o kadar büyüktür.[e]
12 Günlerimizi öyle değerlendirmeyi* bize öğret ki,[f]
Hikmetli bir yürek edinelim,[g]
13 Ne olur dön ey Yehova![h] Bu daha ne kadar sürecek?[ı]
Kullarının haline bak da acı.[i]
14 Bizi sabahleyin vefalı sevginle doyur ki,[j]
Sevinçle haykıralım, ömrümüz boyunca neşeli olalım.[k]
15 Bize sıkıntı çektirdiğin günler kadar,[l]
Felaketle geçen yıllarımız kadar sevindir bizi.[m]
16 Öyle ki, yaptıklarını kulların görsün,[n]
Görkemin de oğulları üzerinde parlasın.[o]
17 Ve Tanrımız Yehova'nın lütfu* üzerimizden ayrılmasın,[ö]

i Çk 32:14; Tkr 13:17; Tkr 32:36; Me 135:14; Ams 7:3; **j** Me 36:7; Me 51:1; Me 63:3; Me 85:7; **k** Me 86:4; Me 149:2; Flp 4:4; **l** Me 30:5; Me 126:5; Mt 5:4; Yhn 16:20; **m** Tkr 2:14; **n** Me 44:1; **o** Sy 14:31; Yş 23:14; **ö** Me 27:4.

Me 90:12* Sözcük anlamıyla, "saymayı" **17*** Sözcük anlamıyla, "güzelliği" ya da "hoşluğu"

Elimizin emeğini Sen pekiştir Tanrımız.[a]
Elimizin emeğini Sen pekiştir.[b]

91 Yüceler Yücesinin[c] sığınağında gizlenen,[ç]
Mutlak Güce Sahip Olanın gölgesinde barınır.[d]
2 Yehova'ya derim ki, "Sen benim sığınağım, hisarımsın,[e]
Tanrım, ben Sana güvenirim."[f]
3 Çünkü O seni kuş avcısının tuzağından,[g]
Kırıp geçiren salgından kurtarır.[h]
4 Üzerine kol kanat gerer[ı]
Ve kanatlarının altına sığınırsın,[i]
Sadakati*[j] sana büyük bir kalkan[k] ve siper olur.
5 Ne gecenin dehşetinden,[l]
Ne de gündüz uçan oktan[m] korkarsın;
6 Ne karanlıkta kol gezen salgından,[n]
Ne de gün ortasında[o] kasıp kavuran yıkımdan yılarsın.
7 Yanı başında bin kişi,
Sağ yanında on bin kişi yere serilir,
Fakat sana hiçbir bela yaklaşmaz.[ö]
8 Sen yalnızca olanları izler,[p]
Kötülerin çektiği cezayı görürsün.[r]
9 Mademki "Yehova sığınağım"[s] dedin,
Yüceler Yücesini meskenin yaptın;[ş]
10 Senin başına felaket gelmeyecek,[a]
Çadırına bela uğramayacak.[b]
11 Attığın her adımı gözetsinler diye,[c]
Meleklerine senin için emredecek.[ç]
12 Ayağını taşa çarpmayasın diye,[d]
Seni elleri üzerinde taşıyacaklar,[e]
13 Aslanın ve kobranın üzerine basıp geçeceksin,[f]
Genç aslanı ve koca yılanı çiğneyeceksin.[g]
14 Tanrı dedi ki, "Bana sevgiyle bağlandığı için[h]
Onu kurtaracağım,[ı]
Beni adımla tanıdığı için onu koruyacağım;[i]
15 Bana seslenecek, ona cevap vereceğim,[j]
Sıkıntılı gününde yanında olacağım,[k]
Onu kurtaracağım ve onurlandıracağım.[l]
16 Onu uzun ömre doyuracağım,[m]
Ve kurtarma gücümü ona göstereceğim."[n]

Sebt günü için ilahi, mezmur.

92 Ey Yehova, Sana şükretmek,[o]
Ey Yüceler Yücesi, adına ilahiler okumak ne iyidir![ö]
2 Sabahleyin vefalı sevgini anlatmak,[p]

MEZM. 90

a Me 68:28; Me 118:25; İş 26:12
b Me 127:1; Öz 16:3; 1Ko 3:7

MEZM. 91

c Me 32:7; Me 83:18
ç Me 18:11; Me 27:5; Me 31:20
d Me 36:7; Me 57:1
e Tkr 32:30; Me 18:2; Öz 18:10
f Me 62:8; Öz 3:5
g Ey 22:10; Me 124:7
h 2Sa 24:15
ı Me 5:11
i Çk 19:4; Tkr 32:11; Ru 2:12; Me 17:8; Me 57:1; Me 61:4
j Me 40:11; Me 57:3; Me 61:7; Me 86:15; Öz 20:28
k Ba 15:1; Me 84:11
l Me 121:4; Me 121:6; Öz 3:23; İş 43:2; İş 60:2
m Me 64:3; İş 54:17
n Ml 4:2
o Ey 11:17; Yr 6:4; Yr 15:8; Yr 20:16
ö Çk 12:13; Me 103:3
p Me 37:34; Ml 1:5
r İş 3:11; Ml 3:18
s Me 142:5
ş Me 71:3; Me 90:1

2. Sütun

a Me 121:7; Öz 12:21
b Tkr 7:15; İb 11:9
c Çk 23:20; Çk 32:34; İb 1:14
ç 2Kr 6:17; Me 34:7; Mt 18:10; Lu 4:10
d Me 37:24; Mt 4:6; 1Pe 2:8; **e** İş 63:9; **f** Ba 49:17; Lu 10:19; **g** Yr 51:34; Vh 12:9; **h** Tkr 6:5; Mr 12:30; 1Yh 4:19; **ı** Me 18:2; **i** Me 9:10; Öz 18:10; Yr 16:21; Yhn 17:3; **j** Me 10:17; Me 50:15; Ro 10:13; İb 5:7; **k** Me 138:7; İş 43:2; **l** 1Sa 2:30; 1Pe 1:21; **m** Me 21:4; Me 36:9; Öz 3:2; **n** Öz 21:31; İş 45:17; Lu 2:30; **MEZM. 92** **o** Me 33:2; Me 50:23; Ef 5:20; **ö** Me 9:2; **p** Me 89:1; İş 63:7.

Me 91:4* Ya da "hakikati"

Geceler boyu sadakatinden
söz etmek;[a]
3 On telli saz ve ut ile,[b]
Lir ile ezgiler çalmak ne iyidir![c]
4 Yaptıklarınla beni sevindirdin
ey Yehova;
Elinin işlerini görünce sevinçle haykırırım.[ç]
5 Senin işlerin ne büyüktür ey
Yehova![d]
Düşüncelerin ne derin![e]
6 Akılsız bunları bilemez,[f]
Budala da akıl erdiremez.[g]
7 Kötüler ot gibi türese,[h]
Bütün hainler yeşerse de,
Sonunda sonsuza dek yok
olacaklar.[ı]
8 Fakat Sen devirler boyu yücelerdesin ey Yehova.[i]
9 İşte, Senin düşmanların,[j]
Düşmanların yok olacak, ey
Yehova,[k]
Hainlerin hepsi bozguna
uğrayacak.[l]
10 Fakat Sen beni yaban sığırı gibi kudretle donatırsın,[m]
Ben de içimi ferahlatan yağdan sürünürüm.[n]
11 Düşmanımın halini gözlerimle göreceğim;[o]
Üzerime saldıran kötülerin
bozgununu kulaklarımla
duyacağım.
12 Doğru kişi hurma ağacı gibi
yeşerecek;[ö]
Lübnan'ın sedir ağacı gibi
büyüyecek.[p]
13 Yehova'nın evine dikilenler,[r]
Tanrımızın avlularında[s] yeşerecek.
14 Saçları ağardığında da meyve verecekler;[ş]
Dipdiri ve taze olacaklar ki,[a]
15 Yehova'nın doğruluğunu anlatsınlar.[b]
Çünkü O'nda haksızlık
yoktur;[c] benim kayam
O'dur.[ç]

93 Yehova kral oldu![d]
Haşmetine büründü;[e]
Yehova giyindi; gücünü
üzerine kuşandı.[f]
Yeryüzü de pekiştirildi ki
sarsılmasın.[g]
2 Tahtın devirler öncesinden
kurulmuş,[h]
Sen ezelden beri varsın.[ı]
3 Irmaklar coştu ey Yehova,
Irmaklar çağlıyor;[i]
Irmaklar gürül gürül akıyor.[j]
4 Yehova yücelerdedir,[k]
Engin suların gürleyişinden, denizlerin ulu dalgalarından da heybetlidir.[l]
5 Senin hatırlatmaların her zaman[m] güvenilirdir ey Yehova.[n]
Kutsallık daima Senin evine
yaraşır.[o]

94 Ey Yehova, kötülüğün öcünü alan Tanrı,[ö]
Ey kötüden öç alan Tanrı, ışığını saç.[p]
2 Ey yeryüzünün hâkimi, kalk.[r]
Kibirlilerin cezasını ver.[s]
3 Kötüler daha ne kadar sevinçten coşacak,[ş]
Daha ne kadar ey Yehova?[t]

MEZM. 92
a Elç 16:25
b 1Ta 25:6
Me 33:2
c 1Ta 15:16
2Ta 29:25
Me 81:2
ç Me 126:3
d Me 40:5
Me 66:3
Me 104:24
Me 145:4
Me 150:2
Vz 3:11
Vh 15:3
e Ey 26:14
Me 139:17
İş 28:29
Ro 11:33
f Me 73:22
Me 94:8
Da 12:10
g Me 14:1
1Ko 2:14
h Ey 12:6
Me 37:35
Yr 12:1
Ml 3:15
ı 1Sa 25:37
Me 37:38
i Me 83:18
j Hk 5:31
k Me 68:1
Me 89:10
l Tkr 28:7
m Tkr 33:17
1Sa 2:1
Me 89:24
Me 112:9
n Me 23:5
o Me 37:34
Me 91:8
Me 112:8
ö Me 52:8
İş 65:22
Ho 14:6
p İş 61:3
r İş 60:21
s Me 100:4
Me 135:2
ş Me 71:18
Öz 16:31
İş 40:31
İş 46:4

2. Sütun
a Yr 17:8
b Me 138:5
Vh 15:3
c Ro 9:14
ç Tkr 32:4
Me 18:2

MEZM. 93
d Me 96:10
Me 97:1
İş 52:7
Vh 11:17
Vh 19:6
e Me 68:34
Me 104:1
İş 26:10
f Me 65:6

g Me 18:15; Me 96:10; h Me 97:2; Me 145:13; ı Me 90:2; i Me 98:8; j Me 148:7; k Me 8:1; Me 76:4; İş 33:21; İb 1:3; İb 8:1; l Me 65:7; Me 89:9; m Me 52:8; n Me 19:7; Me 119:111; o Me 11:4; He 43:12; Mr 11:15; 1Pe 1:16; MEZM. 94 ö Tkr 32:35; İş 35:4; Yr 50:28; Na 1:2; Ro 12:19; 1Se 4:6; 2Se 1:6; İb 10:30; p Me 80:1; r Ba 18:25; Me 7:6; Me 50:6; Elç 17:31; Ro 14:4; s Ey 40:11; Me 31:23; 1Pe 5:5; ş Me 73:3; t Me 74:10.

4 Onların dilleri zaptedilmez,
boş boş konuşurlar,[a]
Hainler böbürlenip dururlar.[b]
5 Senin halkını eziyorlar ey Yehova,[c]
Senin toplumuna eziyet ediyorlar.[ç]
6 Dulu ve gurbette yaşayanı öldürüyor,[d]
Yetimi katlediyorlar.[e]
7 Ve "Yah görmez" diyorlar,[f]
"Yakup'un Tanrısı olan biteni anlamaz."[g]
8 Ey siz, halkın akılsızları, artık anlayın;[h]
Ve siz budalalar, ne zaman gerçeği göreceksiniz?[ı]
9 Kulağı veren duyamaz mı?[i]
Göze biçim veren göremez mi?[j]
10 Milletleri terbiye eden,
İnsana bilgiyi öğreten,[k]
doğruyu gösteremez mi?[l]
11 Yehova insanın düşüncelerini bilir; onlar ki bir soluktan farksızdır.[m]
12 Ey Yah! Terbiye ettiğin,[n]
Kanununu öğrettiğin adama ne mutlu![o]
13 Böylece kötülerin çukuru kazılana dek,[ö]
Felaket günlerinde ona huzur verirsin.[p]
14 Yehova halkını terk etmez,[r]
Kendi toplumunu bırakmaz.[s]
15 Hüküm yine doğrulukla verilecek,[ş]
Ve yürekten dürüst herkes buna uyacak.
16 Kim benim için kötülerle savaşacak?[t]
Kim benim için hainlerin karşısında duracak?[a]
17 Yehova yardımcım olmasaydı,[b]
Çok geçmeden canım sessizliğe gömülürdü.[c]
18 "Ayaklarım kayıyor"[ç] dediğimde,
Vefalı sevgin beni ayakta tutar ey Yehova.[d]
19 Huzursuz düşünceler içimi sardığında,[e]
Tesellilerin gönlümü okşar.[f]
20 Kanun yoluyla kötülük edenin,[g]
Makamında fesatlık tasarlayanın Seninle ortaklığı olur mu?[h]
21 Onlar doğru insanın canına amansızca saldırır,[ı]
Masumun kanını dökmek için onu suçlu çıkarırlar.[i]
22 Fakat Yehova bana yüksekler-de bir hisar oldu,[j]
Tanrım sığındığım kayamdır benim.[k]
23 Tanrı onların fenalıklarını kendi başlarına getirecek,[l]
Kendi tasarladıkları felaketler onları sessizliğe gömecek.[m]
Tanrımız Yehova onları susturacak.[n]

95 Gelin, Yehova'nın önünde sevinçle haykıralım,[o]
Kurtarıcı kayamızın önünde zafer nidalarımız duyulsun.[ö]

MEZM. 94

a Me 59:7
b Me 31:18
Me 73:9
Me 144:15
c Me 14:4
ç Yr 10:21
Yr 50:11
d İş 1:23
İş 10:2
e Yr 7:6
f Me 10:11
Me 59:7
He 8:12
g Me 73:11
İş 29:15
h Me 49:10
Me 73:22
Me 92:6
Öz 12:1
ı Öz 1:22
i Ba 21:17
Çk 4:11
Me 55:19
Me 69:33
j Me 34:15
Öz 20:12
k Ey 35:11
Me 25:8
İş 28:26
Yhn 6:45
l Me 9:5
İş 10:12
m 1Ko 1:19
1Ko 3:20
n Me 119:71
Öz 3:11
1Ko 11:32
İb 12:6
o Me 19:8
Öz 2:6
İş 54:13
ö Me 55:23
2Pe 2:9
p İş 26:20
Hb 3:16
r 1Sa 12:22
Me 37:28
Ro 11:1
İb 13:5
s Tkr 32:9
ş Me 19:9
t 2Kr 10:15

2. Sütun

a Ne 5:7
Yhn 7:51
b Me 118:13
Me 124:2
2Ko 1:10
c Me 13:3
Vz 9:5
ç Me 38:16
Me 121:3
d 1Sa 2:9
Me 37:24
Me 117:2
Ağ 3:22
e Yr 20:12
Flp 4:6
f Me 71:21
Me 86:17

g 1Kr 21:10; Me 58:2; İş 10:1; Da 3:5; Da 6:7; Elç 5:28; **h** Vz 5:8; **ı** Me 59:3; **i** Çk 23:7; 1Kr 21:19; Öz 17:15; Elç 7:58; **j** Me 59:9; **k** Me 18:2; Me 62:7; **l** Es 7:10; Me 7:16; Öz 2:22; Öz 5:22; 2Se 1:6; **m** 1Sa 26:10; Me 7:15; Öz 26:27; **n** Me 12:3; **MEZM. 95** **o** Çk 15:1; Me 66:2; **ö** Tkr 32:15; 2Sa 22:47; Me 98:4.

2 Gelin, O'nun huzuruna şükrederek çıkalım,[a]
Önünde zafer ilahileri okuyalım.[b]
3 Çünkü Yehova Tanrı büyüktür,[c]
Diğer tanrıların üstünde yüce Kraldır.[ç]
4 Yeryüzünün derinlikleri O'nun elindedir,[d]
Dağların dorukları da O'nun.[e]
5 Deniz O'nundur, O yarattı,[f]
Karayı da Kendi elleri biçimlendirdi.[g]
6 Gelin, O'na tapınalım, huzurunda eğilelim;[h]
Yaratıcımız[ı] Yehova'nın önünde diz çökelim.[i]
7 Çünkü O bizim Tanrımızdır;
O'nun otlağının koyunları, eliyle güttüğü halkıyız.[j]
Bugün O'nun sesini duyarsanız,[k]
8 Çölde, Massa'da* olduğu gibi,[l]
Atalarınızın Meriba'da# yaptığı gibi, yüreklerinizi nasırlaştırmayın,[m]
9 O zaman yaptıklarımı gördüler,[n]
Fakat Beni denediler, sınadılar.[o]
10 Kırk yıl boyunca bu nesilden tiksindim,[ö]
"Bu, yüreği dönek bir halk;[p]
Yolumu bir türlü anlamıyorlar"[r] dedim.
11 Sonunda öfkelendim,[s]
"Rahatlık diyarıma girmeyecekler"[a] diye yemin ettim.

96 Ey bütün dünya, Yehova'ya yeni bir ilahi söyleyin,[b]
Yeni bir ilahi söyleyin Yehova'ya.[c]
2 Yehova'ya ilahi söyleyin, adını yüceltin.[ç]
O'ndan gelen kurtuluş müjdesini her gün bildirin.[d]
3 Milletlere O'nun ihtişamını,[e]
Halklara harika işlerini duyurun.[f]
4 Çünkü Yehova büyüktür,[g] tüm övgülere layıktır,
Diğer tanrılardan değil O'ndan korkulur.[h]
5 Çünkü halkların bütün tanrıları, değersiz ilahlardır;[ı]
Fakat gökleri yaratan Yehova'dır.[i]
6 İtibar ve görkem O'nun huzurunda,[j]
Kudret ve güzellik kutsal mekânındadır.[k]
7 Onuru Yehova'ya verin ey halklar,[ı]
İhtişamından ve kudretinden ötürü onuru Yehova'ya verin.[m]
8 Yüce adının hak ettiği onuru Yehova'ya verin,[n]
Armağanlar getirip avlularına girin.[o]

MEZM. 95

a Me 50:23; Me 100:4
b Me 105:2
c Me 47:2; Me 96:4; Yr 10:10; Tit 2:13
ç Çk 18:11; Me 97:9; Me 135:5; İş 44:8; Ml 1:14; 1Ko 8:6
d Ams 9:3
e Me 65:6; Ams 4:13
f Ba 1:10; Ey 38:11; Öz 8:29; Yr 5:22
g Ba 1:9; Öz 8:26
h İş 45:23; Mt 4:10; Ro 14:11; Vh 14:7; Vh 22:9
ı Ba 2:7; Ey 35:10; Me 100:3; Mt 19:4
i 1Kr 8:54; Ezr 9:5; Ef 3:15
j Me 23:1; Me 48:14; Me 79:13; Me 80:1; İş 40:11; He 34:31
k İb 3:7; İb 4:7
l Çk 17:7; Tkr 6:16; Tkr 9:22; Tkr 33:8; İb 3:8
m Tkr 32:51; Me 105:41; 1Ko 10:4; İb 3:15
n Sy 14:22
o Me 78:18; 1Ko 10:9; İb 3:9
ö İb 3:9
p İb 3:10
r Öz 1:7; Ro 1:28
s Sy 14:23; İb 4:3

2. Sütun

a Ba 2:3; İb 3:11

MEZM. 96

b Me 66:4

c 1Ta 16:23; Me 33:3; Me 40:3; Me 98:1; Me 149:1; İş 42:10; **ç** 1Ta 29:20; Ne 9:5; Me 72:19; Ef 1:3; **d** Me 40:10; Me 71:15; İş 52:7; Elç 13:26; **e** İş 60:1; İş 66:19; Mt 28:19; 1Pe 2:9; Vh 14:6; **f** Me 72:18; **g** Me 145:3; Yr 32:18; Tit 2:13; **h** Tkr 10:17; Ne 1:5; Me 76:7; Me 95:3; **ı** 1Ta 16:26; Me 97:7; İş 37:19; İş 44:10; Yr 10:11; 1Ko 8:4; **i** Ba 1:1; Me 115:15; İş 42:5; **j** Çk 24:10; Me 104:1; İş 6:1; He 1:27; **k** 1Ta 16:27; Vh 4:3; **l** Me 29:1; **m** 1Ta 29:11; **n** Tkr 28:58; Ne 9:5; Me 72:19; **o** İş 60:6.

Me 95:8* Anlamı "Sınama; Deneme"
8# Anlamı "Tartışma; Kavga; Çekişme"

9 Yehova'nın huzurunda kutsal
giysiler içinde eğilin;[a]
Ey bütün dünya, O'nun
önünde titre.*[b]
10 Milletler arasında deyin ki,
"Yehova kral oldu![c]
Yeryüzü sapasağlam kuruldu; sonsuza dek sarsılmaz,[ç]
Ve O, halkları adaletle yargılar."[d]
11 Gökler sevinsin, yeryüzü neşeyle coşsun,[e]
Deniz ve bütün içindekiler gürlesin.[f]
12 Kırlar ve üzerinde yaşayanlar sevinçten coşsun,[g]
Ormandaki bütün ağaçlar da sevinçle haykırsın[h]
Yehova'nın önünde.
13 Çünkü O geldi,[ı]
Dünyayı yargılamaya geldi,[i]
Yeryüzünü doğrulukla,[j]
Halkları sadakatle yargılayacak.[k]

97 Yehova kral oldu![l] Yeryüzü sevinsin.[m]
Adalar neşelensin.[n]
2 O'nun etrafını bulutlar ve koyu karanlık sarmış,[o]
Tahtının temeli doğruluk ve adalettir.[ö]
3 Önü sıra bir ateş akıp gider,[p]
Ve düşmanlarını her yanda yiyip yutar.[r]
4 Şimşekleri yeri aydınlattı;[s]
Yeryüzü bunu gördü, acıyla kıvrandı.[ş]
5 Dağlar balmumu gibi eridi,[t]
Tüm yeryüzünün Rabbi Yehova'nın önünde.[u]
6 Gökler O'nun doğruluğunu anlattı,[a]
Tüm halklar ihtişamını gördü.[b]
7 Oyma putlara kulluk edenler,[c]
Değersiz ilahlarıyla övünenler utansın.[ç]
Ey bütün tanrılar, O'nun önünde eğilin.[d]
8 Ey Yehova,
Sion hükümlerini duydu,[e] sevindi,[f]
Yahuda kentleri* neşelendi.[g]
9 Çünkü Sen ey Yehova, bütün yeryüzü üzerinde Sen En Yücesin,[h]
Gökteki makamında bütün tanrıların çok üstündesin.[ı]
10 Siz Yehova'yı sevenler,[i] kötülükten nefret edin.[j]
O vefalı kullarının canını korur;[k]
Kötülerin elinden onları kurtarır.[l]
11 Doğru kişi için ışık parladı,[m]
Ve yürekten dürüst olanlara sevinç saçıldı.[n]
12 Siz doğruluktan ayrılmayanlar, Yehova'da sevinç bulun,[o]
O'nun kutsal ismine şükürler sunun.[ö]

MEZM. 96

a Me 29:2
b 1Ta 16:30
Me 114:7
c Me 93:1
Me 97:1
Vh 11:15
Vh 19:6
ç Me 93:1
d Me 67:4
Me 98:9
1Pe 2:23
e Me 69:34
f Me 98:7
g Me 65:13
h 1Ta 16:33
Me 148:9
İş 55:12
He 34:27
He 36:30
ı Ml 3:1
Yhd 14
Yhd 15
i Ba 18:25
Me 98:9
Elç 17:31
2Pe 3:7
j Me 9:8
k Tkr 32:4
Ro 3:3

MEZM. 97

l Me 96:10
Vh 11:17
Vh 19:6
m Me 69:34
İş 49:13
n Ba 10:5
İş 60:9
o Çk 20:21
1Kr 8:12
Me 18:11
ö Me 89:14
Me 99:4
Öz 16:12
p Me 18:8
Me 50:3
Da 7:10
Na 1:6
Hb 3:5
İb 12:29
r Na 1:2
Ml 4:1
s Çk 19:18
Ey 36:32
Me 77:18
Me 144:6
ş Me 77:16
Me 104:32
Me 114:7
Yr 51:29
Hb 3:10
t Hk 5:5
Mi 1:4
Na 1:5
Hb 3:6
u Me 47:2
Me 83:18

2. Sütun

a Me 19:1
b Hb 2:14

c Çk 20:4; Le 26:1; Yr 10:14; **ç** 1Sa 12:21; 1Ta 16:26; Me 96:5; İş 37:19; İş 41:29; **d** Çk 12:12; Çk 18:11; Me 86:8; İb 1:6; **e** Me 19:9; **f** İş 51:3; **g** Me 48:11; **h** Me 83:18; **ı** Çk 18:11; Me 95:3; Me 135:5; İş 44:8; **i** Mr 12:30; 1Ko 8:3; **j** Me 34:14; Me 37:27; Me 101:3; Me 119:104; Ams 5:15; Ro 7:15; Ro 12:9; İb 1:9; Yhd 23; **k** Me 31:23; Me 37:28; Me 145:20; Öz 2:8; **l** Me 37:39; Me 125:3; Yr 15:21; Da 3:28; Mt 6:13; **m** Es 8:16; Ey 22:28; Me 112:4; Öz 4:18; İş 30:26; Mi 7:9; **n** Me 32:11; Öz 15:15; **o** Me 33:1; Hb 3:18; Flp 4:4; **ö** Çk 3:15; Me 30:4; Me 50:23; Me 135:13.

Me 96:9* Ya da "acılar içinde kıvran"

Me 97:8* Ya da "yavru kentleri", sözcük anlamıyla "kızları"

Bir mezmur.

98 Yehova'ya yeni bir ilahi
söyleyin,[a]
Çünkü harika işler yaptı,[b]
Kutsal koluyla, sağ eliyle
kurtuluş getirdi.[c]
2 Yehova nasıl kurtardığını gösterdi,[ç]
Doğruluğunu milletlerin
gözü önüne serdi.[d]
3 İsrail evine vaat ettiği sadakati, vefalı sevgiyi hatırladı.[e]
Tanrımızın sağladığı kurtuluşu yeryüzünün her köşesi gördü.[f]
4 Ey bütün dünya, Yehova'ya
zafer nidalarıyla haykırın,[g]
Neşeli olun, sevinçle ilahiler söyleyin.[h]
5 Yehova'ya lir ile ilahi söyleyin,[ı]
Lir ve ezgiler eşliğinde.[i]
6 Borazan ve boru sesleri eşliğinde,[j]
Kral Yehova'nın önünde zafer nidalarınız çınlasın.
7 Denizler ve bütün içindekiler,[k]
Yeryüzü ve üzerinde yaşayanlar gürlesin.[l]
8 Irmaklar el çırpsın,
Dağlar hep beraber Yehova'nın önünde sevinçle haykırsın.[m]
9 Çünkü O dünyayı yargılamaya geldi.[n]
Yeryüzünü adaletle,[o]
Halkları doğrulukla yargılayacak.[ö]

MEZM. 98

a Me 33:3; Me 96:1; Me 149:1; İş 42:10
b Çk 15:11; Me 77:14; Me 86:10; Me 105:5; Me 111:2; Me 136:4; Lu 1:49
c Çk 15:6; Me 2:6; Me 110:2; İş 52:10; İş 59:16; İş 63:5
ç Lu 2:31
d İş 5:16; İş 60:3; İş 62:2; Ro 3:25
e Le 26:42; Tkr 4:31; Lu 1:54
f İş 49:6; Elç 13:47; Elç 28:28; Ro 10:18; Kl 1:23
g Me 95:1
h Me 67:4
ı Me 33:2
i Me 47:1; Me 92:3; Ef 5:19; Kl 3:16
j Sy 10:10; 1Ta 15:28; 2Ta 29:27
k Me 96:11
l Me 24:1; Me 33:8; Me 96:13
m İş 44:23; İş 49:13; İş 55:12
n Me 9:8; Me 96:10; Elç 17:31
o Vh 19:2
ö Me 67:4; Ro 2:6

2. Sütun

MEZM. 99

a Me 93:1; Vh 11:17
b İş 64:2
c Çk 25:22; Me 18:10; Me 80:1
ç 1Sa 14:15; Ey 9:6; Me 82:5; He 38:19
d Me 50:2
e Me 66:7; Me 83:18; Me 97:9
f Me 111:1

99 Yehova kral oldu![a] Halklar
titresin.[b]
O, kerubiler üzerinde
oturur.[c] Yeryüzü sarsılsın.[ç]
2 Yehova Sion'dadır, büyüktür,[d]
Tüm halkların üzerinde, yücelerdedir.[e]
3 Adını yüceltsinler.[f]
Kutsal adın büyüktür, korku uyandırır.[g]
4 Güçlü bir kral olarak adaleti sevdin.[h]
Doğruluğu Sen pekiştirdin.[ı]
Yakup'a adaleti ve doğruluğu gösterdin.[i]
5 Tanrımız Yehova'yı yüceltin;[j] ayağının basamağı*[k]
önünde eğilin,
O kutsaldır![l]
6 Musa ile Harun O'nun kâhinlerindendi,[m]
O'na adıyla yakararlar arasında Samuel de vardı.[n]
Yehova'ya yakarırlardı, O da cevap verirdi.[o]
7 Onlarla hep bulut sütunu içinden konuştu,[ö]
O'nun hatırlatmalarına, verdiği kurallara bağlı kaldılar.[p]
8 Ey Tanrımız Yehova, Sen onlara cevap verdin.[r]
Bağışlayıcı bir Tanrı olduğunu gösterdin,[s]

g Tkr 7:21; Tkr 28:58; Ne 9:32; Me 8:1; Me 66:3; Me 148:13; İş 29:23; Vh 15:4; **h** Ey 36:6; **ı** Me 98:9; Yr 9:24; **i** Tkr 10:18; Yhd 15; **j** Çk 15:2; Me 21:13; **k** 1Ta 28:2; Me 132:7; İş 66:1; Elç 7:49; **l** Le 19:2; 1Pe 1:16; **m** Çk 24:6; Sy 14:19; **n** 1Sa 7:9; 1Sa 12:18; Yr 15:1; İb 11:32; **o** Çk 15:25; 1Sa 15:10; **ö** Çk 19:9; Çk 33:9; Sy 12:5; Sy 14:14; **p** Çk 40:16; Tkr 4:5; 1Sa 12:3; **r** Tkr 9:19; **s** Sy 14:20; Me 78:38; Yr 46:28; Mi 7:18.

Me 99:5* Ya da "ayak taburesi"

Ama rezilce işlerini de cezasız bırakmadın.[a]
9 Tanrımız Yehova'yı yüceltin[b]
Ve kutsal dağında O'nun önünde eğilin.[c]
Çünkü Tanrımız Yehova kutsaldır![ç]

Şükran mezmuru.[d]

100 Ey bütün dünya, zafer haykırışlarıyla seslenin Yehova'ya.[e]
2 Yehova'ya sevinçle kulluk edin,[f]
O'nun huzuruna sevinç nidalarıyla girin.[g]
3 Bilin ki Yehova Tanrı'dır.[h]
Bizi O yarattı, kendimiz değil;*[ı]
Biz O'nun halkı, otlağının koyunlarıyız.[i]
4 O'nun kapılarına şükranla,[j]
Avlularına övgülerle girin,[k]
O'na şükredin, adını yüceltin.[l]
5 Çünkü Yehova iyidir;[m]
Vefalı sevgisi sonsuzdur[n]
Ve sadakati nesiller boyu sürer.[o]

Davut'un mezmuru.

101 Vefalı sevgini, adaletini ilahilerle anacağım,[ö]
Seni ezgilerle öveceğim ey Yehova.[p]
2 Dürüstlük yolunda sağgörüyle yürüyeceğim.[r]
Ne zaman yardımıma geleceksin?[s]
Evimdeyken de yüreğim doğruluktan* sapmayacak.[ş]
3 Adi şeyi gözümün önünde tutmam.[a]
Yoldan sapanların işlerinden nefret ederim,[b]
Yanıma bile yaklaştırmam.[c]
4 Yüreği bozuk adam yanımda barınamaz,[ç]
Ben kötülük nedir bilmem.[d]
5 Komşusuna arkasından iftira atanı[e]
Sustururum.[f]
Bakışları kibirli, yüreği küstah adama[g]
Katlanamam.[h]
6 Gözlerim dünyanın sadık insanlarını arar,[ı]
Yanımda hep onlar bulunsun isterim.[i]
Dürüstlük yolunda yürüyen insan,[j]
O bana hizmet edecektir.[k]
7 Düzenbaz adam evimde barınmayacak,[l]
Ve yalan konuşan hiç kimse,[m]
Gözümün önünde durmayacak.[n]
8 Yehova'nın şehrinden[o] hainleri söküp atmak için,[ö]
Dünyanın kötülerini her sabah sessizliğe gömerim.[p]

Dermansız kalıp da derdini Yehova'ya döken mazlumun duası.[r]

102 Ey Yehova duamı işit,[s]
Yardım feryadım Sana ulaşsın.[ş]

Mez 100:3* Bazı elyazmalarına göre, "biz O'nunuz" **101:2*** Ya da "kusursuzluk, lekesizlik." İbranice *tamim*.

MEZM. 99
a Çk 34:7 Ro 3:5
b Çk 15:2 Me 34:3 Me 108:5 Me 118:28
c Me 2:6
ç 1Sa 2:2 İş 6:3 Yhn 17:11

MEZM. 100
d Me 95:2
e Me 47:1 Me 95:1 Me 98:4
f Tkr 12:12 Ne 8:10 Flp 4:4
g Me 95:2
h Tkr 6:4 1Kr 18:39 2Kr 19:19 Yr 10:10
ı Ey 10:8 Me 95:6 Me 119:73 Me 139:13 Me 149:2 Ml 2:10 Elç 17:24
i Me 95:7 He 34:31 Yhn 10:16 1Pe 2:25
j Me 50:23 Me 66:13 Me 116:17 Me 122:2
k Me 65:4 Me 96:8
l Me 96:2 Me 145:1 İb 13:15
m Me 86:5 Yr 33:11 Lu 18:19
n Me 136:1 Lu 1:50
o Çk 34:6 Tkr 7:9 Me 89:1 Me 98:3

MEZM. 101
ö Me 89:1 Vh 19:2
p Me 71:22
r 1Sa 18:14 2Ta 31:20
s Me 143:7
ş 1Kr 9:4 1Kr 11:4 Me 78:72 İş 38:3

2. Sütun
a Tkr 15:9 Yş 23:6 Me 40:4
b Çk 32:8; 1Sa 12:20; Me 97:10; Me 119:128; Öz 8:13; Öz 13:5; Tsf 1:6; Ro 12:9; İb 1:9; İb 10:38; 2Pe 2:21; Yhd 23;
c Tkr 13:17; **ç** Öz 11:20; Öz 17:20; **d** Mt 7:23; Flp 4:8; 2Ti 2:19; **e** Le 19:16; Me 50:20; Öz 20:19; Tit 2:3; **f** 1Ko 5:11; 2Ko 6:14; 2Yh 10; **g** Ey 40:11; Me 18:27; Öz 6:17; İş 2:11; Lu 18:14; 1Pe 5:5; **h** 2Se 3:14; **ı** Me 34:15; Lu 12:42; **i** 2Ko 13:11; **j** Me 119:1; **k** Yhn 12:26; **l** Me 32:2; Me 52:2; **m** 2Kr 5:26; Elç 1:16; Elç 5:3; **n** 1Ko 5:11; **o** Me 48:2; **ö** 1Ko 6:9; 2Ko 6:17; Vh 21:27; Vh 22:14; **p** Me 75:10; Öz 20:8; Yr 21:12; **MEZM. 102** **r** Me 61:2; Me 142:2; **s** Me 5:2; Me 55:1; Da 9:17; **ş** Çk 2:23; 1Sa 9:16; Me 18:6; Me 145:19.

2 Sıkıntılı günümde benden
yüz çevirme,[a]
Seslendiğim gün bana kulak ver,[b]
Ne olur, bir an önce duamı
cevapla.[c]
3 Günlerim duman gibi uçup
gidiyor,[ç]
Kemiklerim ocaktaki kor
gibi yanıyor.[d]
4 Yüreğim sıcağın kavurduğu
ot gibi kurudu.[e]
Önümdeki ekmeği yemeyi
bile unuttum.[f]
5 İç çekip durmaktan,[g]
Derim kemiğime yapıştı.[h]
6 Bozkırdaki pelikana döndüm,[ı]
Issız viranelerdeki kukumav gibi oldum.
7 Açlıktan bir deri bir kemik
kaldım,*
Dam üzerinde bir başına
duran kuş gibiyim.[i]
8 Düşmanlarım bütün gün hakaret ediyor.[j]
Benimle eğlenenler, adımla
lanet ediyor.[k]
9 Kül benim ekmeğim oldu,[l]
Gözyaşım içeceğime karıştı;[m]
10 Çünkü Sen öfkelendin, hiddetlendin,[n]
Beni uzaklara atmak için tutup kaldırdın.[o]
11 Günlerim akşamleyin kaybolan gölgeler gibi,[ö]
Ben de ot gibi kuruyup gidiyorum.[p]
12 Fakat Sen ey Yehova, devirler
boyu var olacaksın,[r]
Adın da nesilden nesle anılacak.[a]
13 Sen harekete geçecek, Sion'a
merhamet edeceksin;[b]
Şimdi ona lütuf göstermenin zamanı,
Çünkü belirlenen vakit geldi.[c]
14 Senin kulların ki, onun taşlarından hoşlanır,[ç]
Tozuna toprağına gönül verirler.[d]
15 Milletler Yehova'nın adından,[e]
Dünyanın bütün kralları ihtişamından korkacak.[f]
16 Çünkü Yehova Sion'u inşa edecek,[g]
Ve bütün ihtişamıyla görünecek.[h]
17 Her şeyleri alınmış olanların duasını dinleyecek,[ı]
Onların yakarışını asla hor görmeyecek.[i]
18 İleride doğacak* olanlar Yah'a şükretsin diye,[j]
Gelecek nesiller için bunlar yazıldı.[k]
19 O, yücelerdeki kutsal makamından baktı,[l]
Yehova göklerden yeryüzünü gözledi;[m]
20 Tutsakların iç çekişini duymak,[n]
Ölüme mahkûm edilenleri salıvermek için.[o]
21 Yehova'nın adı Sion'da duyurulacak,[ö]

MEZM. 102

a Ey 34:29; Me 13:1; Me 27:9; Me 69:17; Me 88:14; Ağ 1:20
b Me 71:2; Me 88:2
c Me 143:7; İş 65:24
ç Me 119:83; Yk 4:14
d Ey 30:30; Me 31:10; Ağ 1:13
e Me 102:11; Me 143:4; İş 40:7
f Ezr 10:6
g Me 6:6; Me 38:8
h Ey 19:20; Öz 17:22; Ağ 4:8
ı İş 34:11; Tsf 2:14
i Me 38:11
j Me 31:11; Me 42:10; Me 74:10; Me 79:4; Me 89:51; Ro 15:3
k Elç 23:12
l Ağ 3:15
m Me 42:3; Me 80:5
n Me 30:7; Me 38:3; Me 90:7
o 2Ta 25:8
ö Ey 14:2; Me 39:5; Me 109:23; Me 144:4; Yk 4:14
p Me 102:4; İş 40:7; Yk 1:10; 1Pe 1:24
r Me 9:7; Me 90:2; Ağ 5:19

2. Sütun

a Çk 3:15; Me 97:12; Me 135:13
b Me 51:18; Me 69:35; İş 49:15; İş 60:10; Yr 31:12; Zk 2:10
c Ezr 1:1; İş 40:2; Da 9:2
ç Ne 2:3; Ne 4:6; Me 137:5; Da 9:16
d Me 79:1

Me 102:7* Ya da "gözüme uyku girmiyor"

e 1Kr 8:43; Me 86:9; Vh 15:4; f Me 138:4; İş 60:3; Zk 8:22; g Me 51:18; Me 147:2; Yr 33:7; h İş 6:1; İş 60:1; ı Me 72:12; Da 9:21; i Me 22:24; j Me 22:31; Me 45:17; İş 43:21; k Me 71:18; Me 78:4; Ro 15:4; 1Ko 10:11; l 1Tkr 26:15; 2Ta 16:9; Me 14:2; m Me 33:13; Me 113:6; n Çk 3:7; Me 79:11; İş 61:1; o 2Ta 33:13; ö Me 9:14; Me 22:22.

Me 102:18* Sözcük anlamıyla, "yaratılacak"

O Yeruşalim'de yüceltilecek,[a]
22 O zaman halklar ve krallıklar[b]
Yehova'ya kulluk etmek için bir araya toplanmış olacak.[c]
23 Daha yolun yarısındayken, O gücümü kırdı,[c]
Ömrümü kısalttı.[d]
24 "Ey Tanrım" dedim,
"Ömrümün yarısında beni silip atma,[e]
Senin yılların nesiller boyu sürer.[f]
25 Uzun zaman önce yerin temellerini Sen attın,[g]
Gökler de elinin eseri.[h]
26 Sen hep var olacaksın; oysa onlar yok olur gider,[ı]
Bir giysi gibi eskirler,[i]
Devirlerini bitirirler, onları bir kaftan gibi değiştirirsin.[j]
27 Sen ise hep aynısın, yılların hiç bitmeyecek.[k]
28 Kullarının çocukları yurtlarında yaşayacak[l]
Ve soyları daima Senin önünde duracak."[m]

Davut'un mezmuru.

103 Yehova'ya şükret ey gönlüm,[n]
Bütün varlığım O'nun kutsal ismine şükretsin.[o]
2 Yehova'ya şükret ey gönlüm,
O'nun yaptıklarının hiçbirini unutma,[ö]
3 O ki, bütün suçlarını affeden,[p]
Bütün dertlerine şifa verendir;[r]
4 Hayatını ölüm çukurundan kurtarır,[s]
Seni vefalı sevgi ve merhametle taçlandırır;[a]
5 Ömrünü iyiliklere doyuran,[b]
Gençliğini bir kartalınki gibi tazeleyen O'dur.[c]
6 Yehova'nın işleri hep doğruluk uğrunadır,[ç]
Hükümleri de mağdurlar yararınadır.[d]
7 O Kendi yolunu Musa'ya,[e]
İşlerini de İsrailoğullarına gösterdi.[f]
8 Yehova merhametli, lütufkârdır,[g]
Çabuk öfkelenmez, vefalı sevgisi büyüktür.[h]
9 Sürekli hata aramaz,[ı]
Devirlerce kızgınlık beslemez.[i]
10 Bize günahlarımıza göre davranmadı,[j]
Suçlarımızın hak ettiği karşılığı vermedi.[k]
11 Çünkü gökler yerden ne kadar yüksekse,[l]
O'ndan korkanlara vefası da öyle yücedir.[m]
12 Gündoğusu günbatısından ne kadar uzaksa,[n]
Suçlarımızı bizden o kadar uzaklaştırdı.[o]
13 Baba evlatlarına nasıl merhamet gösterirse,[ö]
Yehova da Kendisinden korkanlara öyle merhamet gösterir.[p]
14 Çünkü yapımızı iyi bilir[r]

MEZM. 102

a İş 51:11
b Ba 49:10
İş 11:10
c Me 72:11
İş 49:22
İş 60:3
ç Me 89:40
d Ey 21:21
Me 89:45
e İş 38:10
f Me 90:2
Me 102:12
Hb 1:12
Vh 1:8
g Ba 1:1
Ba 2:1
Ey 38:4
İş 48:13
Zk 12:1
h Me 8:3
Me 8:6
İb 1:10
ı İş 34:4
i İş 51:6
İb 1:11
j İb 1:12
k Ey 36:26
Me 90:4
Ml 3:6
Yk 1:17
l Me 69:36
m 2Sa 7:12
Me 90:16
İş 66:22

MEZM. 103

n Me 104:1
o Me 86:12
Me 145:2
Mr 12:30
ö Tkr 8:2
Me 105:5
İş 63:7
p 2Sa 12:13
Me 130:8
İş 43:25
r Çk 15:26
Tkr 7:15
Me 41:3
Me 147:3
İş 33:24
Yr 17:14
Yk 5:15
Vh 21:4
s Me 34:22
Me 56:13
Me 69:18

2. Sütun

a Öz 3:3
Mi 7:18
b Me 23:5
Me 65:4
1Ti 6:17
c Me 51:12
İş 40:31
ç Me 5:8
Me 9:8
Me 71:2
Me 146:7

d Tkr 24:14; Me 12:5; Öz 22:23; Yk 5:4; **e** Çk 24:4; Sy 12:8; Tkr 34:10; Ne 9:14; Elç 7:35; **f** Me 147:19; **g** Çk 34:6; Ne 9:17; İş 55:7; Yk 5:11; **h** Sy 14:18; Tkr 5:10; Ne 9:17; Me 86:15; Yr 32:18; Yo 2:13; Yun 4:2; Na 1:3; **ı** Me 30:5; Yr 33:8; Yr 50:20; **i** İş 57:16; **j** Ne 9:31; Me 130:3; **k** Ezr 9:13; Me 130:3; İş 55:7; **l** Me 36:5; Me 57:10; Me 108:4; İş 55:9; **m** Me 103:17; **n** Me 113:3; **o** Le 16:22; İş 43:25; Yr 31:34; **ö** İş 49:15; Ml 3:17; **p** Me 78:38; Yk 5:15; **r** Me 78:39; Me 89:47.

Ve toprak olduğumuzu unutmaz.[a]

15 Ölümlü insanın ömrü yeşil otunkine benzer,[b]
Kırlarda açan çiçeğinki gibi kısa sürer.[c]

16 Bir rüzgâr esmeye görsün, yok olur gider;[ç]
Yerine yurduna yabancı olur.[d]

17 Fakat Yehova'nın vefalı sevgisi
Devirler boyunca[e] Kendisinden korkanlaradır,[f]
Doğruluğunu onların torunlarına da gösterir,[g]

18 Ahdine bağlı kalanlara[h]
Ve emirlerini hiç unutmadan uygulayanlara.[ı]

19 Yehova tahtını göklerde pekiştirdi,[i]
Yönetimi her şeye egemen oldu.[j]

20 O'nun sözünü dinleyip[k] emrini yerine getiren
Güçlü melekleri,[l] Yehova'ya şükredin.[m]

21 Yehova'ya şükredin bütün orduları,[n]
O'nun isteğini yapan hizmetkârları.[o]

22 O'nun egemenliğindeki her yerde,[ö]
Siz bütün eserleri, Yehova'ya şükredin.[p]
Yehova'ya şükret ey gönlüm.[r]

104 Yehova'ya şükret ey gönlüm.[s]
Sen çok büyüksün Yehova Tanrım,[ş]
İtibarı ve görkemi kuşanmışsın.[t]

2 Gökleri bir çadır gibi geren,[u]

MEZM. 103

a Ba 2:7
Ba 3:19
Ba 8:21
Ey 10:9
Vz 12:7
İş 64:8
b Me 90:5
İş 51:12
1Pe 1:24
c Ey 14:2
İş 40:6
Yk 1:11
1Pe 1:24
ç Ey 27:21
İş 40:7
d Ey 7:10
Ey 20:9
e Me 100:5
Me 118:1
Me 136:1
f Me 112:1
Me 128:1
Lu 1:50
g Çk 20:6
Me 22:31
h Çk 19:5
Tkr 7:9
Me 25:10
ı Me 119:11
Öz 3:1
i 2Ta 20:6
Me 11:4
Me 115:3
İş 66:1
Mt 23:22
Elç 7:49
j Me 47:2
Me 145:13
İş 14:26
Da 4:25
k Mt 4:4
l Yş 5:14
2Kr 19:35
2Ta 18:18
Da 7:10
Lu 1:19
İb 1:14
m Me 148:2
Vh 7:12
n 1Kr 22:19
Me 148:2
İş 1:24
Lu 2:13
o Mt 13:41
İb 1:7
ö Me 89:11
Me 145:13
p Me 150:6
r Me 145:10

MEZM. 104

s Me 103:1
ş Me 48:1
Me 77:13
Me 86:10
Da 9:4
t 1Ta 16:27
Ey 37:22
Me 8:1
Me 96:6
He 1:28
Da 7:9
u İş 40:22
İş 45:12

Işığa bir giysi gibi bürünen Sensin,[a]

3 Yukarıdaki odalarını sular üzerine kuran,*[b]
Bulutları Kendine araba yapan,[c]
Rüzgârın kanatları üzerinde gezen Sensin.[ç]

4 Meleklerini rüzgâr,*[d]
Hizmetkârlarını, yiyip bitiren bir ateş yaparsın.[e]

5 Yeri sağlam temeller üzerine kurdun,[f]
Sonsuza dek, asla sarsılmayacak.[g]

6 Engin suları ona giysi gibi giydirdin[h]
Ve sular dağlar üzerinde duruyordu.[ı]

7 Sen azarlayınca sular kaçmaya başladı,[i]
Sen gürleyince telaşa kapıldılar,

8 Ve onlar için hazırladığın yerlere kaçtılar.
Dağlar yükselmeye,[j]
Ovalar alçalmaya başladı.

9 Önlerine sınır koydun; öteye geçmesinler,[k]
Yeryüzünü bir daha kaplamasınlar diye.[l]

10 Sen vadilerden sular çıkarırsın,[m]
Dağlar arasında akar dururlar.

11 Onlar ki kırlardaki yaban hayvanlarına su verir,[n]

2. Sütun **a** Yk 1:17; 1Yh 1:5; **b** Me 18:11; Ams 9:6; **c** Tkr 33:26; İş 19:1; **ç** 2Sa 22:11; Ey 38:1; Ey 40:6; Me 18:10; **d** 1Kr 22:21; İb 1:7; **e** He 1:13; İb 1:14; **f** Ey 26:7; Ey 38:6; Me 24:2; Öz 3:19; **g** Me 93:1; Me 96:10; Vz 1:4; **h** Ba 1:2; Öz 3:20; **ı** Ey 38:9; Öz 8:28; 2Pe 3:5; **i** Ba 1:9; Ba 8:1; **j** Ba 8:5; Öz 8:25; **k** Ey 26:10; Ey 38:10; Me 33:7; Öz 8:29; Yr 5:22; **l** Ba 9:11; **m** Tkr 8:7; İş 41:18; **n** Me 145:16.

Me 104:3* Ya da "kirişlerle kuran"
4* Ya da "ruhlar"

Zebralar[a] orada susuzluğunu giderir.
12 Göklerin kuşları onların etrafına konar,[b]
Dallar arasında cıvıldaşır dururlar.[c]
13 Yukarıdaki odalarından dağları sularsın,[ç]
Eserlerinin meyvesiyle yeryüzü doyar.[d]
14 Hayvanlar için yeşil ot çıkarır,[e]
İnsanlar yararlansın diye bitkiler verirsin.[f]
Öyle ki ölümlü insan ekmeğini topraktan çıkarsın,[g]
15 Yüreğini sevindiren şarap,[h]
Yüzünü ışıldatan yağ,[ı]
Yüreğine can veren ekmek elde etsin.[i]
16 Yehova'nın ağaçları,
Kendi diktiği Lübnan sedirleri[j] suya doydu,
17 Kuşlar onlarda yuva kurar,[k]
Leyleğin evi de ardıç ağacıdır.[l]
18 Yüce dağlar[m] dağ keçileri içindir,[n]
Yalçın kayalıklar kaya damanlarına* sığınaktır.[o]
19 Belirli vakitler için ay yaratıldı,[ö]
Güneş de batacağı yeri iyi bilir.[p]
20 Karanlığı getirirsin, gece olur,[r]
Ormanın bütün hayvanları o zaman ortaya çıkar.
21 Genç aslanlar av için kükrer,[s]
Tanrı'dan yiyeceklerini isterler.[ş]
22 Gün ışığı belirince[t] ortadan kaybolur,
İnlerine çekilip yatarlar.
23 O zaman insan işine gider,[a]
Akşama dek çalışır didinir.[b]
24 İşlerin ne çok, ey Yehova![c]
Onların hepsini hikmetle yaptın,[ç]
Yeryüzü Senin eserlerinle dolu.[d]
25 Şu deniz ne büyük, ne engin![e]
İçinde sayısız canlı kaynaşır,[f]
Küçük ve büyük yaratıklar.[g]
26 Orada gemiler dolaşır,[h]
İçinde oynaşsın diye yarattığın[ı] Levyatan*[i] da oradadır.
27 Zamanında yiyeceklerini veresin diye,[i]
Seni bekler hepsi.[k]
28 Ve onlara verdiklerini toplarlar,[l]
Elini açarsın, nimetlere doyarlar.[m]
29 Yüzünü gizlersin tedirginleşirler,[n]
Ruhlarını alırsın, ölür gider[o]
Ve toprağa dönerler.[ö]
30 Ruhunu gönderirsin yaratılırlar,[p]
Ve yerin üzerini yenilersin.
31 Yehova'nın ihtişamı devirler boyu sürecek,[r]
Eserleri Yehova'ya sevinç verecek.[s]
32 O yeryüzüne bakar, yer titrer,[ş]
Dağlara dokunur, tüterler.[t]

Me 104:18* Kayalık yerlerde yaşayan, tavşana benzer bir hayvan.

Me 104:26* 74:14'teki dipnota bakın.

MEZM. 104

a Ey 39:5
b Me 84:3
Lu 9:58
c Me 147:9
ç Tkr 11:11
Ey 38:37
Me 147:8
Yr 10:13
Ams 9:6
Zk 10:1
Mt 5:45
Elç 14:17
d Me 65:9
e Ba 1:30
1Kr 18:5
Yr 14:6
Yo 2:22
f Ba 1:29
Ba 3:18
Ba 9:3
Ey 38:27
İb 6:7
g Ey 28:5
1Ko 3:7
h Hk 9:13
2Sa 13:28
Es 1:10
Öz 31:6
Vz 2:3
Vz 9:7
Vz 10:19
ı Me 92:10
i Yr 37:21
j Me 92:12
He 17:23
k Da 4:21
l Yr 8:7
m İş 18:6
n Ey 39:1
Me 50:10
o Öz 30:26
ö Ba 1:16
Me 136:9
Yr 31:35
1Ko 15:41
p Me 19:6
r Ba 1:5
Me 74:16
İş 45:7
s Ey 38:39
İş 31:4
Ams 3:4
ş Me 147:9
Yo 1:20
t 2Sa 23:4
Na 3:17

2. Sütun

a Ba 3:19
Ef 4:28
b Hk 19:16
2Se 3:8
c Ne 9:6
ç Me 136:5
Öz 3:19
Yr 10:12
d Me 24:1
Me 50:12
e Me 95:5
f Ba 1:21
g Ey 12:8
h Me 107:23

ı Ey 40:20; Ey 41:5; i Ey 41:1; j Me 136:25; Me 145:15; Me 147:9; Mt 6:26; Mt 24:45; k Me 36:6; l Lu 12:24; m Me 107:9; Me 145:16; n Me 30:7; o Ey 12:10; Ey 34:14; Me 146:4; Vz 8:8; Vz 12:7; İş 42:5; Elç 17:25; ö Ba 3:19; Vz 3:20; p Sy 27:16; Ey 33:4; Me 33:6; İş 32:15; He 37:9; Elç 17:28; r Me 102:16; Ro 11:36; Ga 1:5; s Ba 1:31; Çk 31:17; İş 65:19; Yr 32:41; ş Hb 3:10; t Çk 19:18; Me 144:5.

33 Ben ömrüm boyunca Yehova'
ya ilahi okuyacağım,[a]
Yaşadıkça Tanrımı ezgilerle
anacağım.[b]
34 Hakkındaki düşüncelerim-
den Rab hoşnut olsun,[c]
Ve ben hep Yehova'da se-
vinç bulayım.[ç]
35 Yeryüzünden günahkârın
kökü kazınacak,[d]
Kötüler artık orada barın-
mayacak.[e]
Yehova'ya şükret ey gön-
lüm. Yah'ı yüceltin!*[f]

105 Yehova'ya şükürler su-
nun, O'na adıyla
yakarın,[g]
Yaptıklarını halklar
arasında bildirin.[h]
2 O'nu ilahilerle, ezgilerle
anın,[ı]
Harika işlerini aklınızdan
çıkarmayın.[i]
3 O'nun kutsal adı övüncünüz
olsun.[j]
Yehova'ya yönelenlerin yü-
reği sevinçle dolsun.[k]
4 Yehova'nın rehberliğini ara-
yın, O'nun gücünü dile-
yin.[l]
Her zaman O'ndan yardım
bekleyin.*[m]
5 Yaptığı harika işleri hatırla-
yın,[n]
Mucizelerini, ağzından çı-
kan hükümleri unutma-
yın.[o]
6 Ey siz, kulu İbrahim'in soyu,[ö]
Siz Yakup'un oğulları, seçti-
ği kulları![p]
7 O, Tanrımız Yehova'dır,[r]
Hükümleri tüm yeryüzün-
de geçerlidir.[a]
8 Devirler geçse yaptığı ahdi,
Binlerce nesil geçse verdiği
emri hatırlar.[b]
9 İbrahim'le yaptığı ahdi,[c]
İshak'a ettiği yemini unut-
maz.[ç]
10 Bunu Yakup için bir kural,
İsrail için devirlerce geçerli
bir ahit kıldı,[d]
11 Ve "Sana miras olarak[e]
Kenan diyarını vereceğim"
dedi.[f]
12 O sırada henüz birkaç kişiydi-
ler,[g]
Evet, gurbette bir avuç ya-
bancıydı onlar.[h]
13 Bir milletten öbürüne dolaşıp
durdular,[ı]
Bir krallıktan çıkıp başka
memlekete girdiler.[i]
14 Onları mağdur ettirmedi,[j]
Onlar uğruna kralları azar-
ladı,[k]
15 "Meshettiklerime dokunma-
yın,[l]
Peygamberlerime kötülük
etmeyin" dedi.[m]
16 Ve memleket üzerine bir kıt-
lık getirdi,[n]
Bütün ekmek teknelerini*
kırdı.[o]
17 Onların önü sıra bir adam
gönderdi,
Bu, köle olarak satılan Yu-
suf'tu.[ö]

MEZM. 104

a Me 13:6
Me 21:13
Me 68:4
b Me 63:4
Me 146:2
c Me 63:6
ç Me 32:11
Me 64:10
d Me 37:38
Me 101:8
Öz 2:22
e Me 37:10
f Me 103:2
Me 104:1
Me 150:6

MEZM. 105

g 1Ta 16:8
Me 136:1
İş 12:4
Yo 2:32
Ro 10:13
h Me 89:1
Me 96:3
Me 145:12
ı Hk 5:3
1Ta 16:9
Me 47:6
Ef 5:19
i Me 77:12
Me 78:4
Me 119:27
j 1Ta 16:10
Yr 9:24
1Ko 1:31
k Me 119:2
Flp 4:4
l Ams 5:4
Tsf 2:3
m 1Ta 16:11
Me 27:8
n Tkr 7:18
Me 77:11
o Tkr 7:19
Me 119:13
ö Çk 3:6
İş 41:8
Mt 3:9
2Ko 11:22
p Çk 19:5
r Çk 20:2
Tkr 29:13
Yş 24:24
Me 100:3

2. Sütun

a İş 26:9
Vh 15:4
b Tkr 7:9
1Ta 16:15
Ne 1:5
Da 9:4
Lu 1:72
c Ba 17:2
Ba 22:17
Ba 26:3
Ne 9:8
Lu 1:73
ç İb 6:17
d Ba 17:7
1Ta 16:17
e Me 78:55
f Ba 12:7; Ba 13:15; Ba 15:18; Ba 26:3; Ba 28:13; **g** Ba 34:30; İş 51:2; **h** Ba 17:8; Ba 23:4; Elç 7:5; İb 11:9; **ı** Ba 20:1; Ba 46:6; **i** 1Ta 16:20; **j** Ba 31:42; Éy 1:10; **k** Ba 12:17; Ba 20:3; **l** Zk 2:8; **m** Ba 26:11; 1Ta 16:22; **n** Ba 41:30; Ba 41:54; Ba 42:5; **o** Le 26:26; İş 3:1; He 4:16; Elç 7:11; **ö** Ba 37:28; Ba 37:36; Ba 45:5; Ba 50:20; Elç 7:9.

Me 104:35* İbranice *Halleluya*.

105:4* Sözcük anlamıyla, "yüzünü arayın"

Me 105:16* Sözcük anlamıyla, "halka şeklindeki ekmeklerin geçirildiği sırıklar"

18 Ayaklarını prangalarla yaraladılar,[a]
Onu demir zincirlere vurdular.[b]
19 Dedikleri yerine gelene dek,[c]
Yehova'nın sözü onu arıttı.[c]
20 Kral onu serbest bırakmak için,
Halkların hükümdarı onu salıvermek için adam gönderdi.[d]
21 Onu ev halkının efendisi yaptı,[e]
Bütün varlığını onun yönetimine bıraktı.[f]
22 Adamlarına canının istediği gibi hükmetsin,[g]
İhtiyarlarına da hikmet öğretsin diye.[h]
23 Ve İsrail Mısır'a geldi,[ı]
Yakup, Ham'ın topraklarında yabancı olarak yaşadı.[i]
24 Tanrı halkını orada çoğalttı,[j]
Düşmanları karşısında gitgide güçlendirdi.[k]
25 Yüreklerinin değişmesine izin verdi ki, halkından nefret etsinler,[l]
Kullarına kurnazca davransınlar.[m]
26 Kulu Musa'yı,[n]
Seçtiği Harun'u[o] gönderdi.
27 Kulları O'nun alametlerini gözler önüne serdiler,[ö]
Ham'ın topraklarında mucizeler gösterdiler.[p]
28 Karanlığı gönderip her tarafı kararttı,[r]
Musa'yla Harun sözüne karşı gelmedi.[s]
29 Sularını kana döndürdü[ş]
Ve balıklarını öldürdü.[t]
30 Tüm memleket kurbağalarla dolup taştı,[u]
Krallarının odalarına kadar girdiler.
31 Atsineklerinin gelmesini emretti;[a]
Ve bütün topraklarına tatarcıklar üşüştü.[b]
32 Yağmur yerine dolu yağdırdı,[c]
Topraklarına ateş püskürttü.[ç]
33 Üzüm bağlarını, incir ağaçlarını vurdu,
Ülkelerindeki bütün ağaçları kırdı.[d]
34 Çekirgelerin gelmesini emretti,[e]
Ve sayısız yavru çekirge akın etti.[f]
35 Memleketteki bütün bitkileri,
Ve toprağın tüm ürününü yediler.[g]
36 Ve diyardaki bütün ilk çocukları,[h]
Kudretlerinin ilk meyvesini vurdu.[ı]
37 Halkını altın ve gümüşle oradan çıkardı,[i]
Kabileleri arasında tökezleyen yoktu.
38 Gittiklerinde Mısırlılar sevindi,
Çünkü üzerlerine onların korkusu çökmüştü.[j]
39 Tanrı bulutu bir perde gibi gerdi,[k]
Geceyi aydınlatsın diye ateş verdi.[l]
40 İstediklerinde bıldırcın gönderdi,[m]
Onları göklerin ekmeğiyle doyurdu.[n]
41 Kayayı yardı, sular fışkırdı,[o]

MEZM. 105
a Ba 39:20
b Me 107:10
c Elç 7:10
ç Me 17:3
Me 26:2
Me 66:10
d Ba 41:14
e Ba 41:40
1Sa 2:8
Ey 36:7
Da 2:48
f Ba 41:48
Ba 45:8
g Me 113:8
h Ba 41:33
Ba 41:38
İş 19:11
ı Ba 46:4
Ba 46:6
Yş 24:4
Elç 7:15
i Me 78:51
Me 106:22
j Ba 46:3
Çk 1:7
Tkr 26:5
Elç 7:17
k Çk 1:9
l Çk 10:1
Ro 9:18
m Çk 1:10
Elç 7:19
n Çk 3:10
Çk 4:12
Çk 6:11
Me 77:20
Elç 7:34
o Çk 4:14
Çk 7:1
Çk 28:1
Sy 17:5
1Sa 12:6
ö Tkr 4:34
Ne 9:10
Me 78:43
Yr 32:21
p Me 106:22
r Çk 10:22
s Me 99:7
ş Çk 7:20
Me 78:44
t Çk 7:21
u Çk 8:6
Me 78:45

2. Sütun
a Çk 8:24
b Çk 8:17
c Çk 9:23
Ey 38:23
Me 78:47
ç Me 78:48
d Çk 9:25
e Çk 10:13
Tkr 28:38
Me 78:46
f Çk 10:14
g Çk 10:15
h Çk 12:29
Me 78:51
Me 135:8
ı Ba 49:3

i Ba 15:14; Çk 3:22; Çk 12:35; j Çk 11:7; Çk 12:33; k Çk 14:20; l Çk 13:21; Sy 9:15; Ne 9:12; Me 78:14; m Çk 16:13; Sy 11:32; Me 78:27; n Çk 16:15; Me 78:24; o Çk 17:6; 1Ko 10:4.

Çorak topraklarda sular ırmak gibi aktı.[a]
42 Çünkü kulu İbrahim'e verdiği kutsal sözü hatırladı.[b]
43 Halkını coşkun bir sevinçle,[c]
Seçtiklerini sevinç nidalarıyla oradan çıkardı.[ç]
44 Milletlerin topraklarını onlara verdi,[d]
Kavimlerin emeğinin ürününü onlar edindi ki,[e]
45 O'nun kurallarına uysunlar,[f]
Kanunlarına[g] bağlı kalsınlar.
Yah'ı yüceltin![h]

106 Yah'ı yüceltin![ı]
Yehova'ya şükürler sunun, çünkü O iyidir;[i]
Vefalı sevgisi sonsuzdur.[j]
2 Yehova'nın görkemli işlerini kim anlatabilir,[k]
Kim O'nu yeterince övebilir?[l]
3 Ne mutlu adalet yolundan ayrılmayana,[m]
Her zaman doğru olanı yapana![n]
4 Halkına lütfettiğinde beni an ey Yehova.[o]
Benimle ilgilen, kurtar beni.[ö]
5 Öyle ki seçtiklerine[p] gösterdiğin iyiliğini göreyim,
Milletinle birlikte sevineyim,[r]
Senin halkının övüncünü paylaşayım.[s]
6 Biz de atalarımız gibi günah işledik,[ş]
Yanlış ve kötü işler yaptık.[t]
7 Mısır'daki atalarımız gibi davrandık,
Onlar ki, Senin harika işlerini kavrayamamıştı.[a]
Bol bol gösterdiğin yüce vefanı hatırlamamışlardı,[b]
Denizde, Kızıldeniz kıyısında isyan etmişlerdi.[c]
8 O ise Kendi adı uğruna,[ç]
Kudreti bilinsin diye onları kurtardı.[d]
9 Bu yüzden Kızıldeniz'i azarladı, sular çekilmeye başladı;[e]
Ve onları derin sular arasından çölde yürütür gibi geçirdi.[f]
10 Kendilerinden nefret edenlerin elinden kurtardı[g]
Ve düşmanın avcundan çekip aldı.[h]
11 Sular hasımlarının üzerine kapandı,[ı]
Bir teki bile hayatta kalmadı.[i]
12 O zaman sözüne iman ettiler,[j]
O'nu ilahilerle yücelttiler.[k]
13 Fakat yaptıklarını hemen unuttular,[l]
Öğüdünü beklemediler.[m]
14 Issız yerde bencil arzularını ortaya döktüler,[n]
Çölde Tanrı'yı sınadılar.[o]
15 O da istediklerini onlara verdi,[ö]
Ama aralarına* kırıp geçiren bir hastalık gönderdi.[p]

MEZM. 105

a Me 78:16; İş 48:21
b Ba 12:7; Ba 15:14; Çk 2:24; Tkr 9:5; Lu 1:72; Lu 1:73
c Sy 33:3; Elç 13:17
ç Me 106:12; İş 51:10
d Tkr 6:10; Yş 11:23; Yş 21:43; Ne 9:22; Me 78:55; Me 135:12; Elç 7:45; Elç 13:19
e Tkr 6:10; Yş 5:11; Me 44:2
f Tkr 4:40; Tkr 6:1
g Me 19:7
h Me 150:1; Vh 19:6

MEZM. 106

ı Me 117:1
i 1Ta 16:34; Ezr 3:11; Me 107:1; Lu 18:19; 1Se 5:18
j Me 103:17
k Me 40:5
l Ne 9:5
m Me 119:2; İş 56:1
n Me 15:2; İş 64:5; Elç 24:16; Ga 6:9
o Ne 5:19; Me 51:18; Me 119:132; Lu 2:14
ö Me 3:8
p Çk 19:5; 1Pe 2:9
r Me 14:7
s Yr 9:24; 1Ko 1:31
ş Le 26:40; Ne 9:16; Me 78:8
t 1Kr 8:47; Ezr 9:6; Da 9:5

2. Sütun

a İş 44:18
b Me 78:42; İş 63:7
c Çk 14:11
ç Yş 7:9; Me 143:11; He 20:14
d Çk 9:16; Ro 9:17
e Çk 14:21; Yş 2:10; Ne 9:11; Me 66:6; Me 78:13; Me 136:13; **f** Ne 9:11; Me 77:19; Me 136:14; İş 63:13; **g** Çk 14:30; Lu 1:71; **h** İş 41:11; İş 49:26; Mi 6:4; **ı** Çk 14:28; Çk 15:5; Tkr 11:4; Yş 24:7; Me 78:53; **i** Çk 14:13; **j** Çk 14:31; **k** Çk 15:1; **l** Çk 15:24; Çk 16:2; Çk 17:7; Me 78:11; **m** İş 48:18; **n** Sy 11:4; Tkr 9:22; 1Ko 10:6; **o** Çk 17:2; Sy 14:22; Me 78:18; 1Ko 10:9; İb 3:9; **ö** Sy 11:31; Me 78:29; **p** Sy 11:33.

Me 106:15* Sözcük anlamıyla, "canlarına"

16 Konaklama yerinde Musa'yı
Ve Yehova'nın kutsal kulu[a]
Harun'u kıskandılar.[b]
17 O zaman yer açıldı, Datan'ı
yuttu,[c]
Abiram'ın ve yanına toplananların üzerine kapandı.[ç]
18 Toplananlar arasına bir ateş
girdi,[d]
Alevler kötüleri yalayıp yuttu.[e]
19 Sonra da Horeb'de buzağı
yaptılar,[f]
Dökme putun önünde eğildiler.[g]
20 Tanrıları yerine,
Bir boğanın, ot yiyen bir
hayvanın[h] tasvirini yücelttiler.[ı]
21 Kurtarıcı Tanrılarını unuttular,[i]
Mısır'da büyük işler yapanı,[j]
22 Ham'ın topraklarında harikalar,[k]
Kızıldeniz'de korkunç işler
yapanı unuttular.[l]
23 Seçtiği kulu Musa,
Araya girip O'nun önünde
durmasa,[m]
O'nu yıkıcı gazabından vazgeçirmese,[n]
Yok edilmelerini emredecekti.[o]
24 Bu güzel diyarı hor gördüler,[ö]
O'nun sözüne iman etmediler.[p]
25 Çadırlarında homurdanıp
durdular;[r]
Yehova'nın sesine kulak tıkadılar.[s]
26 O da elini kaldırdı,

MEZM. 106

a Le 21:8
Sy 16:7
b Sy 16:3
c Sy 16:32
ç Sy 16:27
Sy 26:10
Tkr 11:6
d Sy 16:35
e İb 12:29
f Çk 32:4
Ne 9:18
g Tkr 9:12
h Çk 20:4
Ro 1:23
ı İş 42:8
Yr 2:11
i Tkr 32:18
Me 78:42
j Tkr 4:34
Me 135:9
k Me 78:51
Me 105:27
l Çk 14:25
m Çk 32:11
Tkr 9:19
Yk 5:16
n He 22:30
o Çk 32:10
Tkr 9:14
He 20:13
ö Sy 13:32
Tkr 8:7
Yr 3:19
He 20:6
p Sy 14:11
İb 3:19
r Sy 14:2
Sy 14:27
Tkr 1:27
s Sy 14:22

2. Sütun

a Sy 14:29
b Çk 6:8
İb 3:11
c Tkr 4:27
ç Le 26:33
Me 44:11
He 20:23
d Sy 25:3
Sy 31:16
Tkr 4:3
Tkr 32:17
Ho 9:10
e Me 115:7
Vh 2:14
f Sy 25:6
Tkr 32:16
g Sy 25:9
1Ko 10:8
h Sy 25:8
Yş 7:12
ı Sy 25:13
i Sy 20:2
Sy 27:14
Tkr 32:51
j Sy 20:12
Tkr 1:37
k Sy 20:10
Ey 2:10
Me 141:3
Öz 16:32
Yk 3:2

Ve onları çölde yere sereceğine[a] ant etti,[b]
27 Soylarını milletler arasında
yere çalacak[c]
Ve onları başka topraklara dağıtacaktı.[ç]
28 Sonra da Peor Baali'ne bağlandılar,[d]
Cansız şeylere sunulan kurbanları yediler.[e]
29 Yaptıklarıyla Tanrı'yı öfkelendirdiler,[f]
O da aralarına bir bela gönderdi.[g]
30 Finehas kalkıp müdahale etti[h]
Ve o zaman bela durdu.
31 Böylece nesiller ve devirler boyunca,
O doğru bir kişi sayıldı.[ı]
32 Ayrıca Meriba sularında öfkeye yol açtılar,[i]
Onlar yüzünden Musa zarar gördü.[j]
33 Çünkü onu kızdırdılar,
O da düşünmeden konuşmaya başladı.[k]
34 Ve Yehova'nın emrettiği gibi,[l]
O halkları yok etmediler.[m]
35 Böylece diğer milletlerle karıştılar,[n]
Ve onların işlerini öğrenmeye başladılar.[o]
36 Onların putlarına tapındılar,[ö]
Ve bu onlara bir tuzak oldu.[p]
37 Oğullarını ve kızlarını
Cinlere[r] kurban ediyorlardı.[s]
38 Masumların kanını döküp
durdular;[ş]

l Sy 33:52; Tkr 7:2; Hk 2:2; m Yş 16:10; Yş 17:12; Hk 1:21; n Yş 15:63; Hk 1:33; Ho 7:8; o İş 2:6; 1Ko 5:6; 1Ko 15:33; ö Hk 2:12; 2Kr 17:12; Ho 4:17; p Çk 23:33; Hk 2:3; r Tkr 32:17; 1Ko 10:20; s Tkr 12:31; 2Kr 16:3; 2Kr 17:17; İş 57:5; Yr 7:31; He 16:20; ş Tkr 21:9; 2Kr 21:16; Yr 2:34; Ho 12:14.

Kenan putlarına kurban etti-
kleri
Oğullarının, kızlarının kanı-
na girdiler.[a]
Ve döktükleri onca kanla di-
yarı kirlettiler.[b]
39 Yaptıklarıyla kendilerini de
kirlettiler,[c]
Davranışlarıyla ahlaksızlığa
battılar.[ç]
40 Ve Yehova halkına öfkelendi,[d]
Kendi milletinden iğrendi.[e]
41 Kendilerinden nefret edenle-
rin hâkimiyetine girsin-
ler diye,[f]
Onları defalarca milletlerin
eline verdi,[g]
42 Ve düşmanları tarafından
ezildiler,
Onların yönetimine boyun
eğdiler.[h]
43 Onları birçok kez kurtardı,[ı]
Fakat itaatsizlik yolundan
ayrılmayıp başkaldırdı-
lar[i]
Ve suçları yüzünden alçal-
tıldılar.[j]

MEZM. 106

a He 16:20
b Sy 35:33
İş 26:21
c İş 24:5
He 20:18
ç Çk 34:16
Le 17:7
Sy 15:39
Yr 3:9
He 20:30
d Hk 2:14
Me 78:59
e Tkr 9:29
Tkr 32:19
f Hk 10:8
g Tkr 32:30
Hk 3:8
h Tkr 28:25
ı Hk 2:16
Hk 10:12
1Sa 12:11
Ne 9:27
i Hk 4:1
Hk 5:8
He 2:3
j Hk 6:5

2. Sütun

a Hk 3:9
Hk 4:3
Hk 10:15
1Sa 7:8
Ne 9:28
b Hk 2:18
c Le 26:42
2Kr 13:23
Me 105:8
Lu 1:72

44 Yine de yakarışlarını du-
yunca,[a]
Sıkıntılarıyla ilgilendi.[b]
45 Onlar uğrunda yaptığı ahdi
hatırladı,[c]
Yüce vefasından ötürü on-
lara acıdı.[ç]
46 Ve kendilerini tutsak eden-
lerin
Onlara merhamet etmesini
sağladı.[d]
47 Kurtar bizi Tanrımız Yehova.[e]
Kutsal ismine şükürler su-
nalım,[f]
Seni kıvançla yüceltelim diye[g]
Hepimizi milletler arasın-
dan topla.[h]
48 İsrail'in Tanrısı Yehova'ya,
Devirler boyu şükürler ol-
sun;[ı]
Ve bütün halklar Amin, de-
sin.[i]
Yahʼı yüceltin![j]

ç Çk 34:6; Sy 14:18; Tkr 32:36; Hk 2:18; 2Sa 24:16; Me 51:1; Me 69:16; Me 86:15; Me 90:13; İş 63:7; Ağ 3:32; Yo 2:13; **d** 1Kr 8:50; Ezr 9:9; Yr 42:12; **e** 1Ta 16:35; Me 79:9; **f** Me 103:1; Me 105:3; **g** İş 43:21; **h** Yr 32:37; He 36:24; **ı** 1Ta 29:10; Me 41:13; Lu 1:68; **i** 1Ko 14:16; **j** Me 106:1.

BEŞİNCİ KİTAP
(Mezmur 107-150)

107 Yehova'ya şükürler su-
nun, çünkü O iyi-
dir;[a]
Vefalı sevgisi sonsuz-
dur.[b]
2 Böyle desin Yehova'nın kur-
tardıkları,[c]
Çünkü düşmanın elinden
onları geri aldı,[ç]
3 Başka ülkelerden bir araya
topladı,[d]
Gündoğusundan ve günba-
tısından,[e]
Kuzeyden ve güneyden ge-
tirdi.[a]
4 Issız topraklarda, çölde, ora-
dan oraya dolaştılar;[b]
Oturacakları şehre[c] giden
bir yol bulamadılar.
5 Acıktılar, susadılar;[ç]
Hiçbirinde can kalmadı.[d]
6 Sıkıntıya düşünce Yehova'ya
feryat ettiler,[e]

MEZM. 107

a 1Ta 16:34
Me 118:1
Lu 18:19
b Me 103:17
c Tkr 15:15
Me 31:5
Lu 1:68
1Pe 1:19
ç Tkr 7:8
Me 106:10
İş 35:10
Yr 15:21
Mi 4:10
Lu 1:74
d Me 106:47
e İş 43:5
İş 49:12
Yr 29:14
Mt 24:31

2. Sütun **a** İş 43:6; Yr 31:8; He 39:27; Lu 13:29; **b** Sy 14:33; Tkr 8:15; Tkr 32:10; İb 11:38; **c** İb 11:10; **ç** Çk 15:24; **d** Çk 16:3; Ağ 2:19; **e** Me 50:15; Me 91:15; Ho 5:15.

Onları çektikleri dertlerden
kurtardı.[a]
7 Oturacakları bir şehre gelene
dek,[b]
Onları doğru yolda yürüttü.[c]
8 Şükretsinler Yehova'ya vefalı
sevgisinden ötürü,[ç]
İnsanoğulları için yaptığı
harikalardan dolayı.[d]
9 Çünkü susamış cana bol su
verdi,[e]
Acıkmış canı nimetlerle doyurdu.[f]
10 Zincire vurulmuş, ıstırap içinde mahkûmlar,[g]
Karanlıkta, ölüm gölgesinde oturanlar vardı.[h]
11 Çünkü Tanrı'nın sözlerine isyan etmişler,[ı]
Yüceler Yücesinin öğüdüne saygı göstermemişlerdi.[i]
12 Sıkıntılarla onlara baş eğdirdi,[j]
Tökezlediler, yardım eden yoktu.[k]
13 Sıkıntıya düşünce Yehova'ya yakardılar,[l]
Onları yine dertlerinden kurtardı.[m]
14 Bağlarını parçaladı[n]
Ve onları ölüm gölgesinden, karanlıktan çıkardı.[o]
15 Şükretsinler Yehova'ya vefalı sevgisinden ötürü,[ö]
İnsanoğulları için yaptığı harikalardan dolayı.[p]
16 Çünkü tunç* kapıları kırdı,[r]
Demir sürgüleri parçaladı.[s]
17 İsyanları ve suçları yüzünden,[ş]
Akılsızlar başlarına dert açmıştı.[t]

MEZM. 107

a İş 41:17
2Ti 3:11
b Ne 11:3
c Ezr 8:21
Me 78:52
İş 30:21
2Pe 2:21
ç 1Ta 16:8
Me 136:1
d Me 40:5
Vh 15:3
e İş 55:2
f Me 34:10
Me 146:7
Yr 31:14
Lu 1:53
g 2Ta 33:11
Ey 36:8
Me 105:18
Me 149:8
h Lu 1:79
ı Me 106:43
Ağ 3:42
i 2Ta 33:10
Me 73:24
Öz 1:25
Lu 7:30
j Le 26:21
Hk 10:15
Lu 15:17
k 2Kr 6:27
Me 22:11
l Hk 4:3
Hk 6:6
Hk 10:10
2Ta 33:12
m Hk 10:12
n Me 146:7
İş 61:1
Elç 12:7
Elç 16:26
o Me 68:6
İş 49:9
Ef 5:8
1Pe 2:9
ö Ağ 3:22
p Me 92:5
r İş 45:1
s İş 45:2
ş Öz 1:7
Ağ 3:39
t Sy 11:33
Me 38:5
Yr 2:19
Ga 6:7
2Pe 2:13

2. Sütun

a Ey 33:20
b Ey 33:22
Ey 38:17
Me 9:13
Me 88:3
Me 116:3
Vh 1:18
c Yr 33:3
ç Me 34:6
d Sy 21:8
2Kr 20:5
Me 30:2
Me 103:3
Me 147:3

18 Canları her yiyecekten tiksinir olmuş,[a]
Ölümün kapılarına gelmişlerdi.[b]
19 Sıkıntıya düşünce Yehova'ya yakardılar,[c]
Onları yine dertlerinden kurtardı.[ç]
20 Emretti, onları iyileştirdi,[d]
Düştükleri çukurdan kurtardı.[e]
21 Şükretsinler Yehova'ya vefalı sevgisinden ötürü,[f]
İnsanoğulları için yaptığı harikalardan dolayı.[g]
22 Şükran kurbanları sunsunlar[h]
Ve O'nun işlerini sevinç nidalarıyla duyursunlar.[ı]
23 Gemilerle denize açılanlar,[i]
Engin sularda ticaret yapanlar,[j]
24 Onlar Yehova'nın işlerini,[k]
Derin sulardaki harikalarını,[l]
25 Bir sözüyle nasıl şiddetli rüzgâr çıkardığını,[m]
Ve dalgaları kabarttığını gördüler.[n]
26 Onlar göklere yükselir,
Ve diplere inerler,
Felaket yüzünden canları erir gider.[o]
27 Sarhoş gibi sallanır, sendeler dururlar,[ö]
Bütün hikmetleri de boşa çıkar.[p]
28 Sıkıntıya düşünce Yehova'ya feryat ettiler,[r]

Me 107:16* Sözcük anlamıyla, "bakır"

e Ey 33:28; Me 30:3; Me 49:15; Me 56:13; Me 103:4; **f** Me 138:2; **g** Me 66:5; **h** Le 7:12; Me 50:14; Me 116:17; İb 13:15; 1Pe 2:5; **ı** Me 9:11; Me 73:28; Me 118:17; **i** 1Kr 9:27; He 27:26; **j** 2Ta 9:21; He 27:9; Vh 18:17; **k** Me 95:5; **l** Ba 1:21; Me 104:25; **m** Me 135:7; Me 148:8; Yr 10:13; Yun 1:4; **n** Me 93:4; **o** 2Sa 17:10; Me 22:14; İş 13:7; Na 2:10; **ö** Ey 12:25; İş 19:14; **p** İş 19:3; Yun 1:5; **r** Yun 1:14.

Ve onları dertlerinden kurtardı.[a]
29 Fırtınayı dindirir,[b]
Denizin dalgalarını yatıştırır.[c]
30 Ortalık yatışınca sevinirler,
O da onları diledikleri limana götürür.[c]
31 Şükretsinler Yehova'ya vefalı sevgisinden ötürü,[d]
İnsanoğulları için yaptığı harikalardan dolayı.[e]
32 Halkın cemaatinde O'nu yüceltsinler,[f]
Ve ihtiyar meclisinde övsünler.[g]
33 O ırmakları çöle,[h]
Taşkın suları kuru toprağa çevirir.[ı]
34 Orada yaşayanların kötülüğünden ötürü,
Verimli toprakları tuz diyarına döndürür.[i]
35 Çölü sazlık göle çevirir,[j]
Susuz topraklarda sular akıtır.[k]
36 Yaşayacak bir şehir kursunlar diye,[l]
Açları oraya yerleştirir.[m]
37 Tarlalar eker, bağlar kurarlar[n]
Ve bereketli ürünü toplarlar.[o]
38 Çoğalsınlar diye onlara bereket verir,[ö]
Sığırlarını da eksiltmez.[p]
39 Fakat sonra, baskı, felaket ve keder yüzünden[r]
Yine azalır, iki büklüm olurlar.[s]
40 Yolu izi olmayan yerlerde dolaşıp dursunlar diye,[ş]
Soyluları utanca boğar.[t]
41 Fakat yoksulu sıkıntıdan esirger,[u]
Ailesini büyütür, bir sürü gibi çoğaltır.[a]
42 Dürüst insanlar bunu görüp sevinir,[b]
Kötüler ise ağızlarını kapatır.[c]
43 Hikmetli kişi kimdir? Bütün bunları göz önünde tutan[ç]
Ve Yehova'nın vefalı işlerine dikkat eden.[d]

İlahi. Davut'un mezmuru.

108 Yürekten kararlıyım ey Tanrı.[e]
İlahiler, ezgiler söyleyeceğim,[f]
Gönlüm de susmayacak.[g]
2 Uyan ey telli sazım, sen de uyan ey lir.[h]
Seheri ben uyandırayım.[ı]
3 Seni halklar arasında yüceltirim ey Yehova;[i]
Sana milletler arasında ilahi söylerim.[j]
4 Çünkü vefalı sevgin gökler üzerindedir,[k]
Sadakatin bulutlara erişir.[l]
5 Yüceliğin gökleri aşsın ey Tanrı;[m]
İhtişamın tüm yeryüzü üzerinde olsun.[n]
6 Sağ elinle kurtar beni, cevap ver,[o]
Ve sevdiklerin feraha çıksın.[ö]
7 Kutsal Tanrı konuştu.[p]
"Sevinçle coşacağım, Sukkot Ovasını[r] ölçüp böleceğim" dedi,

MEZM. 107

a Yun 2:10
b Me 89:9
Yun 1:15
c Ba 8:1
Me 65:7
ç Yhn 6:21
d Me 50:23
Me 86:13
e Me 72:18
Me 105:5
Vh 15:3
f Me 22:22
Me 40:9
Me 111:1
g Ey 29:7
Elç 4:8
h 1Kr 17:7
İş 19:5
İş 42:15
ı 1Kr 18:5
Yr 14:3
Ams 4:7
i Ba 13:10
Ba 19:25
Tkr 29:23
j Me 114:8
İş 35:7
İş 41:18
k 2Kr 3:17
l Me 107:7
m Me 146:7
Lu 1:53
n İş 65:21
Yr 29:5
o Ba 26:12
Elç 14:17
ö Çk 1:7
Tkr 7:13
p Ba 30:43
Tkr 7:14
r Hk 6:3
2Kr 10:32
2Kr 13:7
2Ta 15:5
Yr 51:34
s 1Sa 2:7
ş Ey 12:24
t 1Kr 21:19
2Kr 24:15
2Kr 25:7
u 1Sa 2:8

2. Sütun

a Me 78:52
b Ey 22:19
Me 52:6
Me 58:10
c Çk 11:7
Me 63:11
Ro 3:19
ç Tkr 4:6
Me 64:9
Öz 1:5
Yr 9:12
Ho 14:9
d Me 77:12
Me 143:5
Yr 9:24

MEZM. 108

e Me 57:7

f Me 104:33; Elç 16:25; Ef 5:19; **g** Me 16:9; **h** Me 33:2; Me 81:2; Me 149:3; **ı** Me 57:8; **i** Me 138:1; Me 145:12; **j** Me 57:9; **k** Me 36:5; Me 57:10; Me 103:11; **l** Me 71:22; **m** Me 8:1; Me 57:5; **n** Me 57:11; **o** Çk 6:6; Me 20:6; **ö** Me 60:5; 2Ko 1:10; **p** Me 89:35; **r** Ba 33:17; Hk 8:5.

"Ve Şekem'i[a] dilediğime
pay olarak vereceğim.[b]
8 Gilead[c] Benimdir, Manasse[ç]
de Benim;
Efraim önderimin kalesi,[d]
Yahuda önderlik değneğimdir.[e]
9 Moab[f] leğenimdir.[g]
Çarığımı Edom'a[h] fırlatacağım.[ı]
Filistiye'ye karşı[i] zaferi haykıracağım."[j]
10 Surlu şehre beni kim götürecek?[k]
Edom'a kadar kim bana yol gösterecek?[l]
11 Ey Tanrım Sen değil misin?
Sen ki bizi terk ettin,[m]
Sen ki ordularımızdan desteğini çektin.[n]
12 Sıkıntıdan çıkmamıza yardım et ne olur,[o]
Çünkü insandan kurtuluş beklemek boştur.[ö]
13 Biz tüm gücümüzü Tanrı'dan alırız,[p]
O düşmanlarımızı çiğner geçer.[r]

Başmüzisyene. Davut'un mezmuru.

109 Ey yücelttiğim Tanrım,[s]
suskun kalma ne olur.[ş]
2 Çünkü kötüler, hilekârlar
bana diş gösteriyorlar.[t]
Hakkımda yalanlar söylüyorlar.[u]
3 Nefret dolu sözlerle etrafımı sardılar,[ü]
Yok yere benimle kavga ediyorlar.[v]
4 Sevgime suçlamayla karşılık veriyorlar,[y]
Bense duama devam ediyorum.[z]

MEZM. 108

a Yş 17:7
b Me 60:6
c Yş 13:11
2Sa 2:9
ç Me 80:2
d Tkr 33:17
Me 60:7
e Ba 49:10
f 2Sa 8:2
g Me 60:8
h Sy 24:18
ı 2Sa 8:14
i Çk 15:14
2Sa 21:15
j 2Sa 21:18
k Me 60:9
l 2Kr 14:7
Ob 3
m Me 44:9
n Tkr 23:14
Me 60:10
o Me 18:6
Me 20:1
ö Me 60:11
Me 118:8
Me 146:3
p 1Sa 2:4
2Sa 22:40
Me 18:32
Me 84:7
İş 40:29
2Ko 4:7
Flp 4:13
r İş 25:10
Ro 16:20

MEZM. 109

s Çk 15:2
Me 33:1
Me 118:28
ş Tkr 10:21
Me 83:1
t 2Sa 15:3
Me 31:18
Öz 15:28
Mt 26:59
u Öz 6:17
Öz 26:28
Yr 9:3
ü 2Sa 16:7
Ho 11:12
v 2Sa 15:12
Me 35:7
Me 69:4
Yhn 15:25
y 2Sa 13:39
Me 35:12
z Me 55:16

2. Sütun

a Me 35:7
Me 38:20
Öz 17:13
b Me 55:12
c 1Sa 29:4
2Sa 19:22
1Kr 11:14
Zk 3:1
ç Öz 15:29
Öz 28:9
İş 1:15
Mi 3:4

5 İyiliğime kötülükle,[a]
Sevgime nefretle karşılık veriyorlar.[b]
6 Kötü adamı onun başına koy,
Sağ yanında hep bir suçlayan[c] olsun.
7 Yargılandığında kötülüğü ortaya çıksın,
Duası bir günah olsun.[ç]
8 Ömrü kısa sürsün,[d]
Onun gözetim işini başkası alsın.[e]
9 Çocukları yetim,[f]
Karısı dul kalsın.[g]
10 Oğulları avare dolaşsın,[h]
Dilenip dursunlar,
Viranelerinden çıkıp yiyecek arasınlar.[ı]
11 Varı yoğu tefecinin tuzağına düşsün,[i]
Emek verdiği ürünü yabancılar[j] yağmalasın.[k]
12 Hiç kimseden vefa görmesin,[l]
Yetim kalan çocuklarına kimse sahip çıkmasın.
13 Soyu kesilsin,[m]
Sonraki nesilde adı silinip gitsin.[n]
14 Yehova atalarının suçunu ansın,[o]
Anasının günahı[ö] silinmesin.[p]
15 Suçları hep Yehova'nın önünde olsun,[r]
O da adını yeryüzünden söküp atsın.[s]
16 Çünkü o vefa göstermeyi unuttu,[ş]

d Me 55:23; Me 69:25; Mt 27:5; Elç 1:18; **e** Elç 1:20; **f** Çk 22:24; **g** Yr 18:21; **h** 2Kr 5:27; **ı** 2Sa 3:29; **i** Ne 5:7; **j** Tkr 28:33; Tkr 28:51; Hk 6:5; **k** İş 1:7; **l** Yk 2:13; **m** 1Sa 2:31; 2Kr 10:11; Me 37:28; Yr 22:30; **n** Çk 32:33; Sy 5:23; Tkr 25:19; Tkr 29:20; Öz 10:7; **o** Çk 20:5; Le 26:39; 2Sa 3:29; 2Sa 21:1; Mt 23:32; **ö** 2Ta 22:3; **p** Ne 4:5; Yr 18:23; **r** Tkr 32:34; Yr 2:22; **s** Me 34:16; İş 65:15; **ş** 2Sa 17:2; Mt 18:33; Yk 2:13.

Mazlumu ve yoksulu,[a]
Yüreği kırık olanı öldürmek için[b] peşine düştü.
17 Hep laneti sevdi,[c] o da kendi başına geldi,[ç]
Lütuf göstermekten hoşlanmadı,[d]
O da ondan uzaklaştı.[e]
18 Lanet bir giysi gibi üzerini örttü.[f]
Su gibi karnına girdi,[g]
Yağ gibi kemiklerine işledi.
19 O lanet, bir giysi gibi onu sarsın,[h]
Bir kuşak gibi hep beline dolansın.[ı]
20 Beni suçlayana, bana hakaret edene,[i]
Yehova'nın karşılığı bu olsun,[j]
21 Fakat Sen Ulu[k] Rab Yehova'sın.
Adın uğruna[l] lütfet bana.
Kurtar beni, çünkü vefalı sevgin büyüktür.[m]
22 Ben mazlum ve yoksulum,[n]
Bağrımda yüreğim paramparça.[o]
23 Gün batınca yok olan gölge gibi geçip gidiyorum,[ö]
Çekirge gibi silkelenip atılıyorum.
24 Dizlerim oruç tutmaktan[p] titriyor,
Bedenim eriyip bitti, tenimde yağın ışıltısı kalmadı.[r]
25 Etrafıma yüzkarası oldum,[s]
Beni görünce başlarını sallıyorlar.[ş]
26 Yardım et bana ey Yehova Tanrım;[t]
Vefalı sevginden ötürü kurtar beni.[u]
27 Onlar da bilsin ki bu Senin elin;[a]
Sen ey Yehova, bunu Sen yaptın.[b]
28 Onlar lanet okuyup dursun,[c]
Sen ise bana olan lütfunu bildir.[ç]
Saldırıya geçtiler, fakat mahcup olsunlar,[d]
Ve Senin kulun sevinsin.[e]
29 Beni suçlayanlar rezilliğe bürünsün,[f]
Üzerlerine utancı kaftan gibi giysinler.[g]
30 Ağzımdan Yehova'ya övgüler dökülecek,[h]
Halklar arasında O'nu yücelteceğim.[ı]
31 Çünkü O yoksulun sağında durur,[i]
Onu mahkûm edenlerden canını korur.

Davut'un mezmuru.

110 Yehova Efendime[j] dedi ki,
"Ben düşmanlarını ayaklarının altına basamak yapıncaya dek[k]
Sağımda otur."[l]
2 Yehova kudret asanı[m] Sion'dan[n] gönderecek,
"Git, düşmanlarının arasında hâkimiyet kur" diyecek.[o]
3 Sen ordularını topladığın gün,[o] halkın[p] kendini gönüllü olarak[r] sunacak.

MEZM. 109
a Ba 42:21; Me 10:2
b 2Sa 16:11; Me 34:18; Me 37:32
c Öz 26:2
ç Tkr 28:45; Öz 14:14; He 35:6
d Tkr 28:2; 2Se 2:10
e Me 119:150
f Me 73:6
g Sy 5:22; Elç 1:18
h 2Kr 3:3; Me 109:29
ı Ey 12:21; Yr 13:11
i Mt 26:66
j 2Sa 17:23; Ro 6:23; 1Pe 1:17
k Vh 6:10
l Me 25:11; Me 31:3; Yhn 17:11
m Me 36:7; Me 69:16; Me 86:5
n Me 40:17; Me 86:1; 2Ko 8:9
o 2Kr 4:27; Me 102:4
ö 1Ta 29:15; Ey 14:2; Me 102:11; Me 144:4; Yk 4:14
p Me 69:10
r Ey 19:20
s Me 31:11; Ro 15:3; İb 13:13
ş Me 22:7; Mt 27:39
t Me 40:13; Me 119:86
u Me 69:16; Me 85:7; Me 119:41

2. Sütun
a Çk 13:3; Ne 2:8
b Sy 16:30; 1Kr 18:36
c Sy 22:6; 2Sa 16:10
ç Sy 23:20
d İş 65:15
e İş 65:13; İb 12:2
f Me 109:20
g Me 6:10; Me 35:26; Me 132:18
h Me 7:17; Me 9:1; Me 51:15; İb 13:15
ı Me 22:22

i Me 16:8; Me 72:4; Me 110:5; Me 121:5; **MEZM. 110** **j** Mt 22:43; Lu 20:42; **k** Mt 22:44; Elç 2:35; 1Ko 15:25; İb 1:13; İb 10:13; **l** Mr 12:36; Elç 2:34; Elç 7:56; Ro 8:34; Ef 1:20; Kl 3:1; İb 1:3; İb 8:1; İb 10:12; İb 12:2; 1Pe 3:22; **m** Mt 28:18; Vh 2:27; Vh 12:5; Vh 19:15; **n** Vh 11:15; Vh 14:1; **o** Me 2:9; Me 45:4; Me 45:5; Mt 24:30; Lu 19:27; Vh 1:7; Vh 6:2; Vh 11:18; **ö** Mt 24:37; Mt 25:31; Vh 6:2; Vh 19:11; **p** Vh 14:4; **r** Hk 5:2; Me 119:108; İş 6:8; Mt 4:20; Lu 5:28; 1Ko 9:17.

Gençlerin Sana, seherin
bağrından* doğan çiy
damlaları gibi,[a]
Göz alıcı bir kutsallık içinde[b] gelecek.
4 Yehova yemin etti;[c] kararından caymaz.[ç]
"Sen Melkisedek usulüne göre,[d]
Devirler boyu kâhinsin!" dedi.[e]
5 Yehova senin sağındadır,[f]
Öfke günü geldiğinde, kralları paramparça edecek.[g]
6 Milletler arasında hükmünü gerçekleştirecek,[h]
Her yeri cesetlerle dolduracak.[ı]
Kalabalık bir diyarın reisini paramparça edecek.[i]
7 Yol üzerindeki dereden su içecek,[j]
Bu yüzden başını dik tutacak.[k]

111

Yah'ı yüceltin![l]

א [*Alef*]

Dürüst insanların meclisinde, onların topluluğunda[m]

ב [*Bet*]

Yehova'yı bütün yüreğimle yüceltirim.[n]

ג [*Gimel*]

2 Yehova'nın işleri büyüktür,[o]

ד [*Dalet*]

Onlardan zevk alanlar onları araştırır.[ö]

ה [*He*]

3 O'nun yaptıkları[p] itibarlı ve görkemlidir,[r]

ו [*Vav*]

Ve doğruluğu sonsuza dek sürer.[a]

ז [*Zayin*]

4 Harika işleriyle unutulmaz bir isim yaptı.[b]

ח [*Het*]

Yehova lütufkârdır, merhametlidir.[c]

ט [*Tet*]

5 Kendisinden korkanlara yiyecek verir.[ç]

י [*Yod*]

Ahdini devirler boyu unutmaz.[d]

כ [*Kaf*]

6 Halkına milletlerin mirasını verirken,[e]

ל [*Lamed*]

İşlerinin gücünü onlara gösterdi.[f]

מ [*Mem*]

7 Elinin eserleri hakikat ve adalettir;[g]

נ [*Nun*]

Verdiği tüm buyruklar güvenilirdir,[h]

ס [*Sameh*]

8 Devirler boyu, sonsuza dek pekiştirilmişler,[ı]

ע [*Ayin*]

Özlerinde hakikat ve doğruluk var.[i]

פ [*Pe*]

9 O yardım gönderip halkını kurtardı.[j]

MEZM. 110

a Ba 27:28; Elç 4:4; Vh 7:9
b Da 12:10; 2Ko 7:1; 1Pe 1:16
c İb 6:13
ç Sy 23:19; Ro 11:29; İb 7:20
d Ba 14:18; Zk 6:13; İb 5:6; İb 6:20; İb 7:3; İb 7:11; İb 7:17
e İb 7:21; İb 7:28
f Me 16:8; Me 121:5
g Me 2:2; He 38:18; Ro 2:5; Vh 11:18; Vh 19:19
h Me 79:6; Me 149:7
ı Yr 25:33; 2Pe 3:10
i Ba 3:15; Me 68:21; Hb 3:13
j Hk 7:5; 1Kr 17:4
k Me 3:3; İş 53:12

MEZM. 111

l Çk 15:2; Me 35:18; Me 68:4; Me 113:1; Vh 19:1
m 1Kr 8:5; Ey 19:19; Me 1:5; Me 89:7
n Me 9:1; Me 107:8; Me 138:1
o Ey 9:10; Ey 42:2; Me 92:5; Me 98:1; Me 104:24; Me 139:14; İş 40:12; Vh 15:3
ö Me 77:12; Me 92:4; Me 143:5
p Tkr 32:4; Me 64:9
r Çk 15:6; 1Ta 16:27; Ey 40:10; Me 145:12

2. Sütun

a Me 98:2; Me 103:17; İş 5:16
b Tkr 31:19; Yş 4:7; Me 102:12; **c** Çk 34:6; Me 78:38; Me 86:5; Me 103:8; Yk 5:11; **ç** Me 34:9; Me 37:25; Mt 6:33; **d** Ne 1:5; Me 89:34; Me 105:8; **e** Me 44:2; Me 78:55; Me 80:8; Me 105:44; **f** Tkr 4:32; Yş 6:20; Yş 10:13; Me 78:12; **g** Tkr 32:4; Me 85:10; Me 86:8; Me 98:3; Vh 15:4; **h** Me 19:8; Me 33:4; Me 119:4; İş 55:11; **ı** Me 119:100; İş 40:8; **i** Me 19:9; Vh 15:3; **j** Çk 15:13; Tkr 15:15; Me 130:7; Mt 1:21; Lu 1:68; Vh 7:10.

Me 110:3* Sözcük anlamıyla, "rahminden"

צ [*Tsade*]

Ahdinin devirlerce sürmesini emretti.[a]

ק [*Kof*]

O'nun adı kutsaldır, korku uyandırır.[b]

ר [*Reş*]

10 Hikmet Yehova korkusuyla başlar.[c]

ש [*Sin*]

Emirlerine uyanlar sağgörülüdür,[ç]

ת [*Tav*]

O sonsuza dek yüceltilmeli.[d]

112

Yah'ı yüceltin![e]

א [*Alef*]

Ne mutlu Yehova'dan korkan insana,[f]

ב [*Bet*]

O'nun emirlerinden[g] çok zevk alana![h]

ג [*Gimel*]

2 Onun soyu yeryüzünde güçlenecek.[ı]

ד [*Dalet*]

Dürüst insanların nesli nimetler görecek.[i]

ה [*He*]

3 Onun evinde değerli şeyler ve servet vardır;[j]

ו [*Vav*]

Doğruluğu da sonsuza dek kalır.[k]

ז [*Zayin*]

4 Dürüstler için karanlıkta doğan bir ışıktır,[l]

ח [*Het*]

Lütufkârdır, merhametli ve doğrudur.[m]

MEZM. 111

a 2Sa 23:5
1Ta 16:15
Yr 33:20
b Tkr 28:58
1Ta 16:10
Me 89:7
Me 99:3
İş 6:3
Ml 1:14
Lu 1:49
Vh 4:8
c Tkr 4:6
Ey 28:28
Öz 1:7
Öz 9:10
Vz 12:13
İb 11:7
ç Tkr 4:6
Yş 1:8
1Kr 2:3
Öz 3:4
2Ti 3:15
d Me 145:2
1Pe 1:7

MEZM. 112

e Çk 15:2
Me 117:2
Me 150:6
Vh 19:1
f Me 111:10
Me 115:11
Me 128:1
g Me 119:6
h Me 1:2
Me 40:8
Me 119:16
Öz 2:4
Ro 7:22
ı Me 25:13
Me 37:26
Me 102:28
Elç 2:39
i Ba 17:7
Ba 22:17
Me 14:5
Me 24:6
j Me 24:1
İş 33:6
Mt 6:33
k Me 111:3
İş 32:17
İş 51:8
l Me 97:11
İş 58:10
1Pe 2:9
1Yh 1:5
Vh 22:5
m Ne 9:17
Mi 7:19
Lu 6:36
Ef 4:32
Kl 3:13

2. Sütun

a Elç 6:8

ט [*Tet*]

5 Lütfeden[a] ve ödünç veren[b] adam iyidir,

י [*Yod*]

İşlerini adaletle yürütür.[c]

כ [*Kaf*]

6 O asla sarsılmaz,[ç]

ל [*Lamed*]

Doğru insanın adı devirler boyu unutulmaz.[d]

מ [*Mem*]

7 Kötü haberden de korkmaz,[e]

נ [*Nun*]

Yüreği kararlıdır,[f] Yehova'ya güvenir.[g]

ס [*Sameh*]

8 Yüreği titremez,[h] asla korkmaz,[ı]

ע [*Ayin*]

Sonunda düşmanının düşüşünü görecektir.[i]

פ [*Pe*]

9 Çevresine bol bol dağıtır, yoksullara verir.[j]

צ [*Tsade*]

Doğruluğu sonsuza dek kalır.[k]

ק [*Kof*]

Gücü ve ihtişamı artar.[l]

ר [*Reş*]

10 Kötü adam bunu görünce sinirlenir.[m]

ש [*Şin*]

Diş gıcırdatır, için için kendini tüketir.[n]

b Tkr 15:8; Ey 31:16; Me 37:26; Me 41:1; Öz 14:21; Öz 17:5; Öz 19:17; Öz 21:13; Lu 6:35; Lu 23:50; Elç 20:35; İb 13:16; **c** 1Sa 12:3; Ey 1:1; Mi 6:8; Mt 1:19; Ef 5:15; Kl 4:5; 1Se 2:10; **ç** Me 15:5; Me 125:1; Öz 2:21; 2Pe 1:10; **d** Ne 5:19; Öz 10:7; **e** Me 27:1; Öz 1:33; Öz 3:25; Lu 21:9; **f** Me 57:7; Me 118:6; Elç 21:13; **g** Me 62:8; Me 64:10; Me 118:8; İş 26:3; Yhn 14:1; Elç 27:25; **h** Me 27:14; Me 31:24; **ı** Me 56:11; Öz 28:1; **i** Me 59:10; Me 91:8; Me 92:11; Me 118:7; **j** Tkr 15:11; Öz 11:24; Öz 19:17; Vz 11:2; 2Ko 9:9; **k** Tkr 24:13; Mt 25:46; İb 6:10; **l** 1Sa 2:1; Me 75:10; Me 92:10; **m** Es 6:11; Lu 13:28; **n** Me 37:12; Me 58:7.

ת [*Tav*]

Oysa kötülerin arzuları silinip gidecektir.[a]

113 Yah'ı yüceltin![b]
Ey Yehova'nın kulları,
O'nu yüceltin,[c]
Yehova'nın ismini yüceltin![ç]

2 Şimdi ve devirler boyunca,[d]
Yehova'nın ismine şükredilsin.[e]

3 Gündoğusundan günbatısına[f]
Yehova'nın ismi yüceltilecek.[g]

4 Yehova tüm milletler üzerinde yücedir,[h]
İhtişamı gökleri aşmıştır.[ı]

5 Tanrımız Yehova gibisi var mı,[i]
Var mı O'nun gibi yücelerde oturan?[j]

6 Göklere ve yere bakmak için eğilir,[k]

7 Düşkünü topraktan kaldırır,[l]
Yoksulu kül yığınından çıkarır,[m]

8 Onu soyluların[n] yanına,
Halkının ileri gelenleri[o] arasına oturtur.

9 Kısır kadını bir eve yerleştirir,[ö]
Çocuk sahibi sevinçli bir anne yapar.[p]
Yah'ı yüceltin![r]

114 İsrail Mısır'dan çıktığında,[s]
Yakup evi anlaşılmaz bir dil konuşan halkın[ş] arasından ayrıldığında,

2 Yahuda O'nun kutsal yeri,[t]
İsrail saltanat diyarı oldu.[u]

3 Deniz olanları gördü, geri kaçtı,[ü]
Ürdün Irmağı da geri geri aktı.[a]

4 Dağlar koç gibi zıpladı,[b]
Tepeler kuzu gibi sıçradı.

5 Ey deniz, sana ne oldu da kaçıyorsun,[c]
Sen Ürdün, neden geri geri akıyorsun?[ç]

6 Ey dağlar, neden koç gibi zıplıyorsunuz,[d]
Siz tepeler, neden kuzu gibi sıçrıyorsunuz?[e]

7 Rabbin, Yakup'un Tanrısının önünde,
Acıyla kıvran ey yeryüzü.[f]

8 Çünkü O, kayayı sazlık göle çevirir,[g]
Çakmaktaşından su pınarı çıkarır.[h]

115 Biz bir şeye layık değiliz ey Yehova;[ı]
Vefalı sevgin ve sadakatin[i] uğruna,
Bizi değil Kendi adını yücelt.[j]

2 Neden milletler,[k]
"Nerede şimdi onların Tanrısı" desin?[l]

3 Bizim Tanrımız göklerde;[m]
Ve dilediği her şeyi yaptı.[n]

4 Onların putları ise gümüş ve altın,[o]
Hepsi insan elinin eseri.[ö]

5 Ağızları var, konuşamazlar,[p]
Gözleri var, göremezler;[r]

MEZM. 112

a Öz 10:28
Öz 11:7

MEZM. 113

b Çk 15:2
Me 68:4
Me 150:6
İş 38:19
Vh 19:1
c Me 33:1
Me 103:21
Ef 5:19
Vh 19:5
ç Me 135:1
d 1Ta 16:36
Me 106:48
e 1Ta 29:10
Da 2:20
f İş 45:6
İş 59:19
g Çk 9:16
Me 72:19
Me 86:9
Ml 1:11
h Me 97:9
Me 99:2
İş 40:17
ı 1Kr 8:27
Me 8:1
i Çk 15:11
Me 89:6
İş 36:7
j 1Kr 8:43
Me 11:4
İş 57:15
İb 9:24
k Me 14:2
Me 18:35
Me 102:19
Me 138:6
İş 66:2
l Me 22:15
m 1Sa 2:7
2Sa 7:8
Ey 2:8
Flp 2:9
n Ba 41:41
Ey 36:7
o Vh 5:10
ö 1Sa 2:5
Me 68:6
p İş 54:1
Ga 4:27
r Me 112:1
Me 117:1

MEZM. 114

s Çk 12:41
Çk 13:3
ş Ba 42:23
Me 81:5
t Ba 49:10
Me 76:1
Me 78:68
u Çk 6:7
Çk 19:6
Çk 25:8
Çk 29:45
Tkr 27:9
Tkr 32:9

ü Çk 14:21; Me 77:16; Me 106:9; 1Ko 10:1; **2. Sütun** **a** Yş 3:16; Me 74:15; **b** Çk 19:18; Çk 20:18; Hk 5:4; Me 29:6; Me 68:8; Yr 4:24; Hb 3:6; **c** Çk 15:8; Yş 2:10; Hb 3:8; **ç** Yş 4:23; **d** İş 64:3; **e** Mi 6:1; Na 1:5; **f** 1Ta 16:30; Ey 9:6; Me 77:18; Me 97:4; **g** Çk 17:6; Sy 20:11; Me 107:35; **h** Tkr 8:15; Ne 9:15; 1Ko 10:4; **MEZM. 115** **ı** Ey 1:21; 1Ti 6:7; **i** Me 61:7; Me 66:20; Me 89:1; Me 138:2; Mi 7:20; Ro 3:4; **j** Tkr 28:58; İş 48:11; He 39:13; Yhn 12:28; **k** Çk 32:12; Sy 14:15; Tkr 32:27; **l** Me 42:3; Me 79:10; Yo 2:17; **m** Me 2:4; Me 33:14; Me 123:1; İş 63:15; Mt 6:9; **n** Me 135:6; İş 46:10; Da 4:35; Ro 9:19; **o** Me 97:7; Me 135:15; İş 46:6; Yr 10:9; **ö** Tkr 4:28; İş 40:19; İş 44:17; Yr 10:3; Elç 19:26; **p** Hb 2:19; **r** Me 135:16.

6 Kulakları var, duyamazlar.[a]
Burunları var, koku alamazlar.[b]
7 Elleri var, dokunamazlar.[c]
Ayakları var, yürüyemezler;[ç]
Boğazlarından ses çıkaramazlar.[d]
8 Onları yapanlar da,[e]
Onlara güvenenler de[f] onlar gibi olacak.
9 Ey İsrail, sen Yehova'ya güven;[g]
O yardımcın ve kalkanındır.[h]
10 Ey Harun evi, sen Yehova'ya güven;[ı]
O yardımcın ve kalkanındır.[i]
11 Siz Yehova'dan korkanlar, Yehova'ya güvenin;[j]
O yardımcınız ve kalkanınızdır.[k]
12 Yehova bizi andı; bize nimetler verecek,[l]
İsrail evine nimetler verecek,[m]
Harun evine nimetler verecek.[n]
13 Yehova Kendisinden korkanlara,[o]
Küçüklere ve büyüklere[ö] nimetler verecek.
14 Yehova sizi,[p]
Sizi ve oğullarınızı çoğaltacak.[r]
15 Siz Yehova'nın nimetlerini,[s]
Göğü ve yeri yaratanın[ş] bereketini görenlersiniz.
16 Gökler Yehova'nın gökleri,[t]
Fakat yeryüzünü insanoğullarına verdi.[u]
17 Ölüler, sessizlik diyarına inenler,[ü]
Yah'ı yüceltemez.[v]

MEZM. 115
a Me 135:17
b 1Ko 10:19
c 1Sa 5:4
ç 1Sa 5:3
İş 46:7
Elç 17:29
d Hb 2:18
e Me 135:18
İş 44:9
Vh 9:20
f 2Kr 21:21
Me 97:7
Yun 2:8
g 1Ta 5:20
Me 32:10
Me 62:8
Öz 3:5
h Tkr 33:29
Me 33:20
Me 119:114
Me 144:2
Öz 30:5
ı Çk 28:1
Tkr 33:8
i Me 118:3
j Öz 16:20
Yr 17:7
k Me 84:11
l Me 136:23
Öz 10:22
Elç 10:4
m Ba 12:2
Me 67:7
Elç 3:26
n Me 115:10
o Me 29:11
Lu 1:50
Elç 13:26
ö Elç 26:22
Vh 11:18
Vh 19:5
p Ba 13:16
Ba 49:25
r Ba 22:17
s Me 3:8
Ef 1:3
ş Ba 1:1
Ba 14:19
Me 96:5
Me 146:6
t Me 89:11
İş 66:1
u Ba 1:28
Tkr 32:8
Me 37:29
İş 45:18
Yr 27:5
Elç 17:26
ü 1Sa 2:9
Me 31:17
v Me 6:5
Me 30:9
Me 118:17
Vz 9:5
İş 38:18

2. Sütun
a 1Ta 29:20
Me 68:4
b Me 113:2
Da 2:20
c Me 112:1
Vh 19:3

18 Fakat biz Yah'a şükredeceğiz,[a]
Şimdi ve devirler boyu.[b]
Yah'ı yüceltin![c]

116 Yehova sesimi, yalvarışımı[ç] duyunca[d]
İçim sevgiyle dolar.
2 O bana kulak verdi,[e]
Ben de ömrüm boyunca O'na yakarırım.[f]
3 Ölüm ipleri etrafımı sarmıştı,[g]
Ölüler diyarının sıkıntısı beni bulmuştu,[h]
Derde ve kedere boğulmuştum.[ı]
4 Fakat Yehova'ya adıyla yakardım;[i]
"Ah Yehova, kurtar canımı!" dedim.[j]
5 Yehova lütufkâr ve doğrudur,[k]
Tanrımız merhamet gösterir.[l]
6 Yehova deneyimsiz olanı korur.[m]
Takatim kalmamıştı, beni de kurtardı.[n]
7 Yeniden rahata kavuş ey gönlüm,[o]
Çünkü Yehova sana iyilik etti.[ö]
8 O canımı ölümden kurtardı,[p]
Beni gözyaşı dökmekten, tökezlemekten kurtardı.[r]
9 Yaşayanlar diyarında,[s] Yehova'nın huzurunda yürüyeceğim.[ş]

MEZM. 116 ç Da 9:3; d Me 18:6; Me 66:19; e Me 34:15; f Ne 2:4; Ey 27:10; g Me 18:4; h İş 38:10; ı Me 38:6; İş 53:3; i 2Ta 33:13; Me 34:6; Ro 10:13; j Me 41:1; Me 89:48; Me 118:25; k Çk 34:6; Tkr 32:4; Ne 9:8; Me 103:8; Me 119:137; Me 145:17; Ro 3:25; l Çk 20:6; Ne 9:17; Da 9:9; m Me 19:7; n Me 79:8; Me 106:43; Me 142:6; o Yr 6:16; ö Me 13:6; Me 119:17; Me 145:20; İb 11:6; p Me 56:13; Me 86:13; r 1Sa 25:34; Me 94:18; s Me 27:13; Me 142:5; Vz 9:5; İş 38:11; İş 53:8; ş Ba 17:1; Lu 1:6.

10 İman ettim[a] ve konuşmaya
başladım,[b]
Büyük ıstıraplar içindeydim.
11 Telaşa kapılınca,[c]
"Her insan yalancı" dedim.[ç]
12 Bana yaptığı iyilikler karşılığında
Yehova'ya ne vereyim?[d]
13 Büyük kurtuluş[e] kâsesini
alayım,
Ve Yehova'ya adıyla yakarayım.[f]
14 Yehova'ya adadığım adakları
O'nun halkının huzurunda
yerine getireyim.[g]
15 Vefalı kullarının ölümü
Yehova'nın gözünde değerlidir.[h]
16 Ah Yehova,[ı]
Ben Senin kulunum.[i]
Kulunum; hizmetçinin oğluyum.[j]
Beni saran bağları Sen çözdün.[k]
17 Sana şükran kurbanı sunacağım,[l]
Sana adınla yakaracağım ey
Yehova.[m]
18 Yehova'ya adadığım adakları
O'nun halkının huzurunda
yerine getireyim,[n]
19 Ey Yeruşalim, adaklarımı senin içinde,[o]
Yehova'nın evinin avlularında yerine getireyim.[ö]
Yah'ı yüceltin![p]

117 Yehova'yı yüceltin, tüm milletler;[r]
O'na övgüler sunun tüm boylar.[s]
2 Çünkü bize büyük vefa gösterdi,[ş]
Yehova'nın sadakati[a] devirler boyu sürer.
Yah'ı yüceltin![b]

118 Yehova'ya şükürler sunun, çünkü O iyidir;[c]
Vefalı sevgisi sonsuzdur.[ç]
2 İsrail desin ki,
"Vefalı sevgisi sonsuzdur."[d]
3 Harun evinden olanlar desin ki,[e]
"Vefalı sevgisi sonsuzdur."[f]
4 Yehova'dan korkanlar desin ki,[g]
"Vefalı sevgisi sonsuzdur."[h]
5 Sıkıntılar içindeyken Yah'a yakardım;[ı]
Yah cevap verdi, beni feraha çıkardı.[i]
6 Yehova yanımda; ben korkmam.[j]
İnsan bana ne yapabilir?[k]
7 Benden nefret edenlerin düşüşünü görmem için,[l]
Yehova bana yardım edenlerin yanında.[m]
8 Yehova'ya sığınmak,[n]
İnsanoğluna güvenmekten iyidir.[o]
9 Yehova'ya sığınmak,[ö]
Soylulara güvenmekten iyidir.[p]
10 Tüm milletler etrafımı sardı,[r]
Yehova'nın adıyla püskürttüm onları.[s]
11 Etrafımı sardılar, evet beni kuşattılar,[ş]

MEZM. 116
a Ba 15:6; 2Ko 4:13; İb 11:1
b Ro 10:10; 2Pe 1:21
c Me 31:22
ç Me 146:3; Ro 3:4
d Me 50:10; Me 103:2; 1Ko 6:20
e Me 119:155
f Me 150:1; Yo 2:32; Mt 26:42
g Ey 22:27; Me 22:25; Yun 2:9; Na 1:15; Mt 5:33; Yhn 17:4
h 1Sa 25:29; Ey 1:12; Me 50:5; Me 72:14; Me 91:14; Zk 2:8; 2Pe 2:9
ı Me 116:4
i Me 119:125; Me 143:12
j Me 86:16; Lu 1:38
k 2Ta 33:13; Me 107:14
l Le 7:12; Me 50:23; Me 107:22; İb 13:15
m Ro 10:13
n Me 22:25; Me 76:11; Me 116:14; Vz 5:5
o Me 122:3
ö Me 96:8; Me 100:4; Me 135:2
p Me 112:1; Vh 19:1

MEZM. 117
r Me 18:49; Me 113:1; Ro 15:11; Vh 7:10; Vh 19:6
s Ba 25:16; Sy 25:15
ş Me 94:18; Me 100:5; Ağ 3:22

2. Sütun
a Me 25:10; Me 71:22; Me 91:4; İş 10:20; Lu 1:55
b Me 111:1

MEZM. 118 **c** 1Ta 16:8; Me 107:1; Mt 19:17; **ç** Me 136:1; **d** Me 136:2; **e** Me 135:19; 1Pe 2:5; **f** Me 136:3; **g** Me 22:23; Vh 19:5; **h** Me 136:4; **ı** Me 50:15; Me 107:19; Me 120:1; **i** Çk 15:2; Me 18:19; **j** Me 27:1; Me 146:5; İş 51:12; Ro 8:31; **k** Me 56:4; İb 13:6; **l** Me 54:7; **m** 1Ta 12:18; Me 54:4; Mt 26:53; **n** Me 40:4; Me 62:8; Yr 17:5; **o** Me 146:3; **ö** Öz 18:10; **p** İş 30:2; He 29:7; **r** Me 2:2; Zk 12:3; **ş** 2Ta 20:17; **ş** Me 22:12.

Yehova'nın adıyla püskürttüm onları.
12 Arılar gibi başıma üşüştüler;[a]
Fakat çalı ateşi gibi sönüverdiler.[b]
Yehova'nın adıyla püskürttüm onları.[c]
13 Düşeyim diye ittiler,[ç]
Fakat Yehova bana yardım etti.[d]
14 Yah sığınağım, gücüm,[e]
O beni kurtarır.[f]
15 Doğruların çadırlarından,[g]
Sevinç ve kurtuluş[h] nidaları yükselir.[ı]
Yehova sağ eliyle büyük gücünü gösterir.[i]
16 Yehova'nın sağ eli yükselir;[j]
Yehova sağ eliyle büyük gücünü gösterir.[k]
17 Ölmeyeyim, yaşayayım ki,[l]
Yah'ın işlerini bildireyim.[m]
18 Yah beni ağır şekilde terbiye etti,[n]
Fakat ölüme terk etmedi.[o]
19 Bana doğruluğun kapılarını açın,[ö]
Oradan girip Yah'ı yüceltеyim.[p]
20 Bu Yehova'nın kapısıdır,[r]
Oradan ancak doğrular girer.[s]
21 Seni yüceltirim, çünkü bana cevap verdin[ş]
Ve benim kurtarıcım oldun.[t]
22 Yapı ustalarının reddettiği taş[u]
Köşenin baş taşı oldu.[ü]
23 Bu Yehova'dandır,[v]
Ve bizim gözümüzde harikadır.[y]
24 O gün, Yehova'nın yarattığı gündür,[z]
Biz o gün sevinçli, neşeli olacağız.[a]
25 Ah Yehova, ne olur kurtar![b]
Ah Yehova, ne olur başarılı kıl![c]
26 Yehova'nın adıyla gelen kutlu olsun;[ç]
Yehova'nın evinde size hayırdua ettik.[d]
27 Yehova kudretli Tanrı'dır,[e]
Bize ışık verir.[f]
Sunağın boynuzlarına kadar[g]
Bayram alayını[h] dallarla süsleyin.[ı]
28 Sen benim kudretli Tanrımsın, Sana övgüler sunarım;[i]
Seni yüceltirim ey Tanrım.[j]
29 Yehova'ya şükürler sunun, çünkü O iyidir;[k]
Vefalı sevgisi sonsuzdur.[l]

א [*Alef*]

119 Ne mutlu temiz bir yaşam sürene,[m]
Yehova'nın kanunundan sapmayana.[n]
2 Ne mutlu O'nun hatırlatmalarına uyana,[o]
Bütün yüreğiyle O'na yönelene.[ö]
3 O'nun yolunda yürüyenler[p]
Hiçbir haksızlık yapmaz.[r]
4 Sen buyruklar verdin,[s]
Onlara dikkatle uyulmasını emrettin.[ş]
5 Keşke sağlam adımlarla yürüyüp[t]

MEZM. 118

a Tkr 1:44
b Me 83:14
Vz 7:6
İş 27:4
Na 1:10
c 2Ta 14:11
ç 1Sa 20:3
Me 18:18
Mi 7:8
Lu 4:29
d Elç 2:32
e Çk 15:2
Me 18:2
İş 12:2
f Me 3:8
Elç 3:15
g İş 16:5
h Me 30:11
Lu 24:52
ı İş 65:13
Elç 2:46
Elç 16:34
i Me 89:13
İş 63:12
j Çk 15:6
k İş 40:26
l Me 6:5
m Me 71:17
Me 73:28
n Me 66:10
Me 94:12
İş 53:10
2Ko 6:9
İb 12:6
o Me 16:10
Elç 2:31
ö İş 26:2
Mt 7:14
Vh 22:14
p Çk 15:2
r Me 24:7
s Me 24:4
İş 35:8
ş Yhn 11:41
t Me 116:1
İş 12:2
u İş 53:3
Mr 12:10
Lu 20:17
1Pe 2:4
ü İş 28:16
Zk 4:7
Lu 20:17
Elç 4:11
1Ko 3:11
Ef 2:20
1Pe 2:6
v Elç 3:15
Elç 5:31
y Mr 12:11
z Me 69:13
Zk 3:9
2Ko 6:2

2. Sütun

a 1Kr 8:66
Es 8:16
Yhn 16:22
Elç 5:41
b Me 20:9
1Ti 2:3
c Me 90:17

ç Mt 21:9; Mt 23:39; Mr 11:9; Lu 19:38; **d** Me 134:3; **e** Yş 22:22; Me 50:1; İş 46:9; **f** Me 18:28; 1Pe 2:9; **g** Çk 27:2; **h** Me 42:4; **ı** Le 23:34; Mt 21:8; Yhn 12:13; Vh 7:9; **i** Çk 15:2; İş 25:1; **j** Me 145:1; İş 12:2; **k** Me 50:23; **l** Ezr 3:11; Me 118:1; **MEZM. 119** **m** 2Kr 20:3; Ey 1:1; Me 32:2; Yk 5:11; **n** Me 119:97; Me 128:1; Ro 7:22; Yk 1:25; **o** Me 19:7; Me 119:157; **ö** Tkr 4:29; 1Kr 8:48; 1Ta 22:19; 2Ta 31:21; Yr 29:13; **p** Ba 5:22; 1Kr 2:3; 2Ta 31:21; İş 38:3; **r** 2Sa 22:21; Yhn 7:18; Ro 10:5; 1Yh 3:9; **s** Tkr 5:33; Yr 7:23; Yhn 14:21; **ş** Yk 2:10; 1Yh 5:3; **t** Me 51:10.

Kurallarına uyabilsem![a]
6 O zaman, Senin bütün emirlerine[b] baktığımda
Mahcup olmam.[c]
7 Adil hükümlerini öğrenince,[ç]
Seni dürüst bir yürekle yüceltirim.[d]
8 Senin kurallarına hep uyarım.[e]
Ne olur büsbütün terk etme beni.[f]

ב [*Bet*]

9 Bir genç[g] yolunu nasıl temiz tutar?
Senin sözüne göre kendine dikkat ederek.[h]
10 Bütün yüreğimle Sana yöneldim,[ı]
Emirlerinden sapmama izin verme.[i]
11 Sana karşı günah işlememek için,[j]
Sözlerini yüreğimde sakladım.[k]
12 Sana şükürler olsun ey Yehova,
Bana kurallarını öğret.[l]
13 Ağzından çıkan bütün hükümleri,[m]
Benim dilim bildirdi.[n]
14 Hatırlatmalarının rehberliğinde yürürken,
Her tür servete sahipmişim gibi sevindim.[o]
15 Ben hep buyruklarını düşüneceğim,[ö]
Yollarına dikkat edeceğim.[p]
16 Çünkü yasalarına sevgiyle bağlıyım,[r]
Sözünü unutmam.[ş]

ג [*Gimel*]

17 Bu kuluna iyilik et ki yaşayayım[ş]

MEZM. 119

a Tkr 4:1
Me 119:135
Yr 32:11
b Le 27:34
Vz 12:13
c Me 119:80
ç Tkr 1:35
Tkr 4:3
Tkr 5:1
Tkr 6:1
Me 19:9
Me 119:160
d 1Ta 29:17
e Tkr 4:1
Yş 24:15
Me 119:145
f Me 37:25
İş 43:2
İb 13:5
g Me 25:7
h Me 15:2
Öz 6:22
ı 1Sa 7:3
2Ta 15:15
i Me 25:5
Me 119:118
j Me 19:13
Me 37:31
k Me 112:1
Me 119:67
Lu 2:19
Lu 2:51
Ro 6:17
l Ne 10:29
Me 119:26
Me 119:64
m Sy 16:5
Tkr 5:31
1Ta 16:12
Me 19:9
n Me 40:9
o Ey 23:12
Me 19:10
Me 119:72
Me 119:111
Yr 15:16
ö Me 19:8
Me 111:7
Me 119:93
Me 119:100
Me 119:173
p Me 25:10
r Ba 26:5
Tkr 30:10
ş Tkr 4:13
Yhn 17:6
Yk 1:23
ş Le 18:5
Me 116:7
İş 38:20
Ro 10:5

2. Sütun

a Me 119:110
1Se 2:13
b Ro 15:4
İb 8:5
İb 10:1
c 2Ko 3:18
ç Ba 47:9
1Ta 29:15
1Pe 2:11

Ve Senin sözünü tutayım.[a]
18 Gözlerimi aç da
Kanunundaki[b] harikalara bakayım.[c]
19 Bu diyarda bir garipten başka neyim,[c]
Emirlerini[d] saklama benden.
20 Senin hükümlerinin özlemiyle[e]
İçim yanıp tutuşuyor.[f]
21 Sen o lanetli küstahları,[g]
Emirlerinden sapanları[h] azarladın.
22 Utancı ve hakareti üzerimden kaldır,[ı]
Çünkü hatırlatmalarına bağlı kaldım.[i]
23 Önderler oturdu, aralarında bana karşı konuştular.[j]
Fakat kulun hep Senin kurallarını düşünür.[k]
24 Senin hatırlatmalarını da çok severim,[l]
Bana akıl veren onlardır.[m]

ד [*Dalet*]

25 Neredeyse toprak olacağım,[n]
Verdiğin sözden ötürü yaşat beni.[o]
26 Bana cevap veresin diye bütün yaptıklarımı anlattım,[ö]
Kurallarını öğret bana.[p]
27 Buyruklarının gösterdiği yolu öğret ki,[r]
Harika işlerin üzerinde düşüneyim.[ş]

d Le 27:34; Sy 36:13; Me 19:8; Me 119:151; Vz 12:13; **e** Tkr 1:35; Tkr 6:20; Me 105:5; **f** Me 42:1; Me 63:1; **g** Ml 4:1; 1Pe 5:5; **h** Tkr 28:15; Yr 11:3; **ı** Yş 5:9; 1Sa 25:39; Me 123:3; **i** Me 19:7; Me 93:5; Me 119:167; **j** 1Sa 20:31; Me 2:2; Lu 22:66; **k** Tkr 4:5; Me 119:171; **l** Me 19:7; Me 119:14; Me 119:168; **m** Tkr 17:18; Me 119:105; Öz 1:25; 2Ti 3:16; **n** Me 22:15; Me 44:25; **o** 2Sa 7:28; Me 71:20; Me 119:154; Me 143:11; **ö** 2Ta 32:20; Me 38:18; Öz 28:13; İş 38:3; **p** Tkr 4:5; 1Kr 8:36; Me 86:11; İş 30:20; **r** Me 103:18; Me 119:94; **ş** 1Ta 16:9; 2Ta 32:22; Me 105:2; Me 145:5.

28 Kederden gözüme uyku girmiyor,[a]
Verdiğin sözden ötürü
ayağa kaldır beni.[b]
29 Sahtekârlık yolundan beni
uzak tut,[c]
Kanununu öğreterek lütfet bana.[c]
30 Ben sadakat yolunu seçtim,[d]
Çünkü hükümlerini haklı
gördüm.[e]
31 Beni utandırma ey Yehova.[f]
Hatırlatmalarına sımsıkı
bağlandım.[g]
32 Emirlerinin öğrettiği yolda
koşacağım,[h]
Çünkü Sen yüreğimde onlara yer açtın.[ı]

ה [*He*]

33 Kurallarının yolunda eğit
beni ey Yehova,[i]
Ben de sonuna kadar onlara bağlı kalayım.[j]
34 Beni anlayışlı kıl ki, kanununa uyayım[k]
Ve onu bütün yüreğimle
uygulayayım.[l]
35 Beni emirlerinin yolunda
yürüt,[m]
Çünkü bundan zevk alırım.[n]
36 Yüreğimi kazanca* değil,[o]
Hatırlatmalarına yönelt.[ö]
37 Gözümü adi şeylerden çevir,[p]
Beni Kendi yolunda yaşat.[r]
38 Kuluna verdiğin sözleri yerine getir ki[s]
Senden korksun.[ş]
39 Beni korkutan utancı sona
erdir,[t]
Çünkü Senin hükümlerin
doğrudur.[u]

Mezmur 119:36* Ya da "haksız kazanca"

MEZM. 119

a Me 107:6; İş 38:10
b İş 38:20; Ho 6:2
c Me 119:104; Me 141:4; Öz 30:8; Ef 4:25
ç İb 8:10
d Yş 24:15; Öz 12:22; Öz 28:20; 1Ko 4:2
e Le 18:5; Tkr 4:3
f Me 25:20; Me 119:80
g Me 19:7; 2Pe 3:1
h Tkr 30:16
ı 1Kr 4:29; 2Ta 30:19; 2Ko 6:11
i Me 119:64; İş 48:17; Yhn 6:45; Yk 1:5
j Me 119:112; Vh 2:26
k Me 19:7; Me 105:45; Me 119:1
l Me 119:69; Kl 3:23
m Me 19:8; Me 23:3; Flp 2:13
n Me 40:8
o Çk 18:21; Lu 12:15; 1Ti 6:10; İb 13:5; Yk 4:13
ö Me 119:119; Yr 44:23
p Sy 15:39; Öz 4:25; Öz 23:5; Mt 7:17
r Me 119:25; İş 38:21; 2Sa 7:25
s Me 145:19
ş Me 39:8
t Tkr 4:8; Me 19:9; Me 119:75

2. Sütun

a Me 19:8; Me 119:15
b Me 143:11
c Me 51:1; Me 85:7; Me 90:14; Me 106:4; Me 119:76
ç Ba 49:18; Me 14:7; Lu 2:31
d Mt 4:4; Mt 10:19

40 Senin buyruklarını özlüyorum,[a]
Doğruluğundan ötürü yaşat beni.[b]

ו [*Vav*]

41 Vefalı sevgin bana erişsin,[c]
Verdiğin sözlerden ötürü
kurtar beni ey Yehova.[c]
42 Ve bana hakaret edene verecek bir cevabım olsun,[d]
Çünkü sözüne güvendim.[e]
43 Hakikat sözünü dilimden
büsbütün alma,[f]
Çünkü ben Senin hükmüne umut bağladım.[g]
44 Daima kanununa uyarım,[h]
Devirler boyu, sonsuza
dek.[ı]
45 Ben ferah yerlerde yürüyeceğim,[i]
Çünkü buyruklarını araştırdım.[j]
46 Senin hatırlatmalarını kralların önünde de söyleyeceğim,[k]
Asla utanmayacağım.[l]
47 Ve sevdiğim emirlerinde[m]
Zevk bulacağım.[n]
48 Sevdiğim emirlerinden[o]
ötürü ellerimi Sana açacağım
Ve Senin kurallarını düşüneceğim.[ö]

ז [*Zayin*]

49 Kuluna verdiğin sözü hatırla,[p]
Bundan ötürü bekledim.[r]

e Me 119:49; Me 119:81; Me 119:105; **f** Me 50:16; Me 71:18; İş 59:21; **g** Sy 16:5; Me 19:9; **h** Me 19:7; Me 119:1; Me 119:142; **ı** Me 119:33; **i** Me 31:8; Me 118:5; **j** Me 119:94; Me 119:141; **k** 2Sa 12:7; Me 93:5; Me 119:168; Da 5:22; Mt 10:18; Elç 26:2; **l** Mr 8:38; Ro 1:16; **m** Ey 23:12; Me 119:174; Ro 7:22; **n** Me 112:1; **o** Me 119:127; Vz 12:13; **ö** Me 119:23; Me 119:71; **p** 2Sa 7:25; Me 105:42; Me 106:45; **r** Me 71:14.

50 Sıkıntılı günümde böyle teselli buldum,[a]
Çünkü Senin sözlerin yaşattı beni.[b]
51 Küstahlar benimle çok alay etti,[c]
Fakat Senin kanunundan sapmadım.[ç]
52 Devirler önce verdiğin hükümleri andım,[d]
Ve teselli buldum, ey Yehova.[e]
53 Kanununu terk eden[f] kötüler yüzünden,
Şiddetli bir öfke kaplıyor içimi.[g]
54 Şu gurbet evimde[h]
Senin kuralların bana ilahi oldu.[ı]
55 Kanununa hep uymak için,[i]
Geceleyin adını anarım ey Yehova.[j]
56 İşte bütün bunları yaşadım,
Çünkü Senin buyruklarından çıkmadım.[k]

ח [*Het*]

57 Benim payım Sensin Yehova,[l]
Sözünü tutmaya ant ettim.[m]
58 Bütün yüreğimle Sana yakardım,[n]
Sözlerinden ötürü lütfet bana.[o]
59 Tuttuğum yolu düşündüm ki,[ö]
Hatırlatmalarına göre adım atayım.[p]
60 Emirlerine uymak için,[r]
Çabuk davrandım, gecikmedim.[s]
61 Kötülerin ipleri etrafımı sardı.[ş]
Fakat ben Senin kanununu unutmadım.[t]

MEZM. 119

a Me 94:19
Ro 15:4
b Me 119:25
c Me 123:4
Öz 9:12
ç Ey 23:11
Me 44:18
Me 119:157
d Sy 16:5
Tkr 1:35
Tkr 4:3
Me 36:6
Me 105:5
e Ro 15:4
f Öz 28:4
g Ezr 9:13
Me 119:158
Me 139:21
h Ba 47:9
İb 11:13
ı Me 119:112
i Me 119:34
j Me 42:8
Me 63:6
İş 26:9
k Me 119:100
l Me 16:5
Me 73:26
Yr 10:16
m Çk 19:8
2Kr 23:3
Me 106:12
n Çk 32:11
2Ta 34:27
Me 51:17
o Me 26:11
Me 57:1
ö Me 119:101
Lu 15:18
2Ko 13:5
Ef 5:15
p Tkr 4:30
Me 119:146
Yr 31:18
r Öz 7:2
s Çk 7:20
2Ta 29:3
Elç 16:33
ş Me 140:5
Yr 38:6
t 1Sa 26:9
2Ta 29:2

2. Sütun

a Ne 9:13
b Me 42:8
Elç 16:25
c Me 119:56
ç Me 16:3
Me 142:7
Öz 13:20
Ml 3:16
d Me 33:5
Me 104:13
e 1Kr 8:58
Me 119:33
Me 119:124
f Me 119:25
g Ba 39:3
1Sa 18:14
Me 30:11
h Tit 1:8
ı 1Sa 25:33
Da 2:14

62 Adil hükümlerinden[a] ötürü şükretmek için
Gece yarıları kalkarım.[b]
63 Senden korkanların, buyruklarını tutanların[c]
Hepsine arkadaşım ben.[ç]
64 Yeryüzü vefalı sevginle dolu ey Yehova.[d]
Kurallarını öğret bana.[e]

ט [*Tet*]

65 Sözünü tuttun ey Yehova,[f]
Bu kuluna çok iyi davrandın.[g]
66 Bana iyilik,[h] sağduyu[ı] ve bilgi[i] öğret,
Çünkü emirlerine iman ettim.[j]
67 İstemeden günah işlemiştim ve sıkıntıya düşmüştüm,[k]
Fakat şimdi sözlerini tutuyorum.[l]
68 Sen iyisin, iyilik edersin.[m]
Kurallarını öğret bana.[n]
69 Küstahlar yalanlarla beni karaladı.[o]
Ben ise buyruklarına bütün yüreğimle uyarım.[ö]
70 Onların yüreği yağlanıp duyarsızlaşmış,[p]
Ben ise kanununa sevgiyle bağlıyım.[r]
71 Senin kurallarını öğrenmek için,[s]
Sıkıntı çekmem iyidir.[ş]
72 Ağzından çıkan kanun[t] benim için iyidir,[u]
Binlerce altın ve gümüşten daha değerlidir.[ü]

i 1Kr 3:9; 2Ta 1:10; Me 94:10; Da 2:21; Flp 1:9; j Me 106:12; k Le 5:17; Ga 6:1; 1Ti 1:13; l Me 119:11; İb 12:11; m Me 86:5; Me 106:1; Me 107:1; Mr 10:18; n Me 119:12; İş 48:17; o Ey 13:4; Me 86:14; Me 109:2; Me 119:51; ö Me 19:8; Me 119:40; p Me 17:10; İş 6:10; Elç 28:27; r Me 40:8; Ro 7:22; s Tkr 4:14; Me 119:171; ş 1Ko 11:32; İb 5:8; İb 12:10; t Tkr 17:19; u Me 19:7; ü Me 19:10; Me 119:127; Öz 3:15; Öz 8:10.

י [*Yod*]

73 Beni Senin ellerin yarattı;
onlar biçimlendirdi.[a]
Bana anlayış ver ki emirlerini öğreneyim.[b]
74 Senden korkanlar beni gördü ve sevindi,[c]
Çünkü ben Senin sözüne umut bağladım.[ç]
75 Senin hükümlerin adil ey Yehova, iyi bilirim,[d]
Beni terbiye ederken de sadakatini gösterdin.[e]
76 Bu kuluna verdiğin sözlerden ötürü,[f]
Vefalı sevgin beni teselli etsin ne olur.[g]
77 Merhametin bana erişsin ki yaşayayım,[h]
Kanununa sevgiyle bağlıyım.[ı]
78 Beni yok yere aldatan küstahlar utansın,[i]
Ben ise hep Senin buyruklarını düşünürüm.[j]
79 Senden korkanlar
Ve hatırlatmalarını[k] bilenler bana gelsin.[l]
80 Utanç duymamak için,[m]
Yüreğim kurallarına kusursuz şekilde uysun.[n]

כ [*Kaf*]

81 Kurtaracağın günü görmeye can atıyorum,[o]
Çünkü Senin sözüne umut bağladım.[ö]
82 "Beni ne zaman teselli edeceksin?" diyerek[p]
Sözlerini beklemekten gözümün feri söndü,[r]
83 Dumanda kurumuş tuluma[s] döndüm.
Fakat Senin kurallarını unutmadım.[ş]

MEZM. 119

a Ey 10:8; Me 100:3; Me 138:8; Me 139:14
b 1Ta 22:12; Ey 32:8; Me 119:35; Vz 12:13
c Me 34:2
ç Me 119:42; Me 119:147
d Ne 9:13; Me 119:52; Me 119:160
e Tkr 32:4; Me 89:33; İb 12:11
f Me 119:41
g Çk 34:6; Me 86:5; 2Ko 1:3
h Me 51:1; Me 103:13; Me 119:116; Da 9:18; Lu 1:50
ı Me 1:2; Ro 7:22
i Me 25:3; Me 35:19
j Me 19:8; Me 119:45
k Me 99:7; Me 119:2
l Me 142:7
m Ba 3:7; Me 25:2; Me 119:6; 1Yh 2:28
n Tkr 26:16; 1Kr 8:58; Me 119:112
o Me 73:26; Me 84:2; Mi 7:7
ö Me 119:74; Me 119:114
p Me 86:17; Me 102:2; İş 51:3; İş 66:13; 2Ko 1:3
r Me 69:3; Me 119:123
s Ba 21:15; Me 56:8
ş Tkr 4:40; Ezr 7:10; Me 119:61; Me 119:176

2. Sütun

a Ey 7:7; Me 39:4; Me 89:47
b Me 7:6; Lu 18:7; Vh 6:10
c Me 119:53
ç Me 7:15; Me 35:7; Me 119:78; Öz 16:27; Yr 18:20

84 Bu kulun daha ne kadar bekleyecek?[a]
Bana zulmedenlere ne zaman hükmedeceksin?[b]
85 Kanununa uymayan küstahlar[c]
Kuyumu kazıyorlar.[ç]
86 Senin bütün emirlerin güvenilirdir.[d]
Yardımıma gel, bana yok yere zulmediyorlar.[e]
87 Az kalsın beni yeryüzünden silip atacaklardı,[f]
Fakat ben, Senin buyruklarından sapmadım.[g]
88 Vefalı sevginden ötürü beni yaşat ki,[h]
Ağzından çıkan hatırlatmalara uyayım.[ı]

ל [*Lamed*]

89 Senin sözün göklerde,[i]
Devirler boyu durur ey Yehova.[j]
90 Sadakatin nesiller boyu sürer,[k]
Sapasağlam dursun diye yeri Sen pekiştirdin.[l]
91 Hepsi Senin hizmetinde,[m]
Koyduğun hükümlerden ötürü hâlâ yerlerinde.[n]
92 Kanununa sevgiyle bağlı olmasam,[o]
Sıkıntılar içinde tükenir giderdim.[ö]
93 Buyruklarını hiçbir zaman unutmam,[p]
Çünkü beni onlarla yaşattın.[r]
94 Ben Sana aitim, kurtar beni,[s]

d Tkr 11:27; e Me 35:19; Me 142:6; f 1Kr 3:14; g 1Sa 24:6; Me 119:56; Me 119:110; h Me 6:4; Me 119:159; ı Me 19:7; i Me 89:2; İş 55:9; 1Pe 1:25; j Me 119:152; k Tkr 7:9; Me 100:5; 1Ko 1:9; 1Pe 4:19; l Me 93:1; Me 104:5; Vz 1:4; m Yş 10:13; Hk 5:20; Me 148:3; n Me 148:6; o Me 119:70; Me 119:77; Me 119:143; ö Öz 6:23; Mt 4:4; p Me 19:8; Me 119:56; r Le 18:5; Tkr 30:16; Yhn 6:63; Ro 10:5; s Yş 10:6; Me 86:2; İş 41:10.

Çünkü buyruklarını araştırdım.[a]

95 Kötüler beni yok etmek için bekliyor.[b]
Fakat ben hatırlatmalarına dikkat ediyorum.[c]

96 Her kusursuz şeyin bir sonu olduğunu gördüm.[ç]
Fakat Senin emirlerine sınır yoktur.

מ [*Mem*]

97 Kanununu öyle severim ki,[d]
Bütün gün onu düşünürüm.[e]

98 Emirlerin beni düşmanlarımdan daha hikmetli kılar[f]
Çünkü daima benimledir onlar.[g]

99 Öğretmenlerimden daha derin bir anlayış edindim,[h]
Çünkü hep hatırlatmalarını düşünüyorum.[ı]

100 Büyüklerimden daha akıllı davrandım,[i]
Çünkü buyruklarına bağlı kaldım.[j]

101 Senin sözünü tutmak için,[k]
Adımlarımı her kötü yoldan sakındım.[l]

102 Senin hükümlerinden sapmadım,[m]
Çünkü beni Sen eğittin.[n]

103 Sözlerin ağzımda eridi,
Damağıma baldan da tatlı geldi.[o]

104 Buyrukların sayesinde akıllıca davranıyorum.[ö]
Bu yüzden her yalan yoldan nefret ediyorum.[p]

נ [*Nun*]

105 Sözün adımlarım için kandil,[r]
Yolum için ışıktır.[s]

MEZM. 119

a Me 119:15
Me 119:168
b 1Sa 24:2
Me 10:8
Me 37:32
Mt 26:4
Elç 23:21
c Me 19:7
Me 107:43
ç 2Sa 14:25
2Sa 18:14
d Me 40:8
e Me 1:2
f Tkr 4:6
Me 19:7
Öz 2:6
Öz 10:8
g Tkr 5:29
h Öz 21:16
Mt 11:25
Mt 13:11
Lu 2:46
2Ti 3:15
ı Me 19:7
Me 119:79
i 1Sa 3:19
Ey 32:4
Vz 4:13
Lu 2:47
j Me 103:18
Me 119:4
Me 119:56
k Öz 7:2
l Me 18:23
Me 119:59
Öz 1:15
Öz 10:23
Öz 16:17
1Ko 9:25
Ga 5:23
2Pe 1:6
m 2Ta 7:17
Me 18:22
n 1Kr 8:36
Me 27:11
Me 86:11
İş 30:20
İş 54:13
1Yh 2:27
o Me 19:10
Öz 8:11
Öz 24:13
ö Me 119:100
p Me 97:10
Me 101:3
Öz 8:13
Öz 13:5
Ro 12:9
r 1Sa 2:9
Me 43:3
Öz 6:23
İş 51:4
Ro 15:4
2Ti 3:16
2Pe 1:19
s Ey 29:3
Me 18:28
Ef 5:13

2. Sütun

a Le 18:5
Sy 16:5
Tkr 1:35
Tkr 7:12

106 Senin adil hükümlerine uymak için[a]
Ant ettim ve andımı yerine getireceğim.[b]

107 Çok sıkıntılar çektim,[c]
Ey Yehova, verdiğin sözden ötürü yaşat beni.[ç]

108 Ey Yehova, ağzımdan çıkan gönüllü sunulardan hoşnut ol,[d]
Ne olur hükümlerini öğret bana.[e]

109 Canım her an tehlikede;[f]
Fakat kanununu unutmuyorum.[g]

110 Kötüler bana tuzak kurdu,[h]
Fakat buyruklarından sapmadım.[ı]

111 Hatırlatmalarını daima kendime mal ettim,[i]
Çünkü yüreğimin sevinci onlardır.[j]

112 Senin kurallarına uymaya yüreğimi hazırladım,[k]
Daima, sonuna kadar.[l]

ס [*Sameh*]

113 İki yana yalpalayanlardan* nefret ettim,[m]
Fakat Senin kanununu sevdim.[n]

114 Sen benim sığınağım ve kalkanımsın,[o]
Çünkü sözüne umut bağladım.[ö]

115 Ey kötüler benden uzak durun ki,[p]

b 2Ta 15:14; Ne 10:29; Me 66:13; Mt 5:33; **c** Me 34:19; **ç** Me 119:88; Me 143:11; **d** Sy 29:39; Me 50:23; Ho 14:2; İb 13:15; **e** Tkr 4:5; Tkr 33:10; İş 48:17; **f** Hk 12:3; 1Sa 19:5; Ey 13:14; **g** Me 119:61; Me 119:153; **h** Me 140:5; Me 141:9; Me 142:3; **ı** Me 119:87; **i** Me 119:129; 2Pe 3:1; **j** Me 19:8; Yr 15:16; **k** 1Kr 8:58; 2Ta 19:3; Me 105:45; **l** Me 119:33; **m** 1Kr 18:21; 2Kr 17:41; Vh 3:16; **n** Me 40:8; Me 119:97; **o** Me 3:3; Me 32:7; Me 91:2; **ö** Me 119:81; Me 130:5; **p** Me 6:8; Me 26:5; Me 139:19; Mt 7:23; 1Ko 15:33.

Me 119:113* Ya da "yarım yürekli olanlardan"

Tanrımın emirlerini yerine getireyim.[a]

116 Verdiğin sözlerden ötürü
beni destekle de yaşayayım,[b]
Ve ümidimden dolayı
beni utandırma.[c]

117 Bana destek ol ki kurtulayım,[ç]
Senin kurallarından gözümü ayırmayacağım.[d]

118 Kurallarından sapanları savurup attın,[e]
Çünkü onlar hilekâr ve sahtekârdır.[f]

119 Dünyanın bütün kötülerini
cüruf gibi atarsın,[g]
Hatırlatmalarını bu yüzden seviyorum.[h]

120 Senin dehşetinden bedenim ürperiyor;[ı]
Hükümlerinden ötürü korku içindeyim.[i]

ע [*Ayin*]

121 Ben adil ve doğru olanı yaptım,[j]
Ne olur hakkımı yiyenlerin eline bırakma beni![k]

122 Bu kulunun iyiliğinin güvencesi ol,[l]
Küstahlar hakkımı yemesin.[m]

123 Kurtaracağın günü, adil sözlerinin yerine gelmesini beklemekten,[n]
Gözlerimin feri söndü.[o]

124 Bu kuluna vefalı sevgine göre davran[ö]
Ve kurallarını öğret bana.[p]

125 Ben Senin kulunum.[r] Beni anlayışlı kıl ki,[s]
Hatırlatmalarını kavrayayım.[ş]

126 Ey Yehova, harekete geçmenin zamanı geldi,[t]

MEZM. 119

a Çk 20:6
Le 26:3
Yş 24:15
b Me 37:17
Me 41:12
İş 41:10
c Me 25:2
İş 45:17
Ro 5:5
Ro 10:11
1Pe 2:6
ç Me 17:5
İş 41:13
d Tkr 6:24
Yş 1:8
Me 119:48
e 2Kr 17:15
1Ta 28:9
Me 95:10
Ağ 1:15
f Me 78:36
Yr 8:5
Yr 14:14
Yr 23:26
Ef 4:14
g 1Sa 15:23
Öz 2:22
Öz 25:4
Yr 6:30
He 22:18
h Me 93:5
Me 119:2
ı 2Sa 6:9
Me 2:11
Hb 3:16
i Le 20:22
Ne 10:29
j 1Sa 24:11
2Sa 8:15
Mi 6:8
2Ko 1:12
k Me 37:33
2Pe 2:9
l Ba 44:32
Ey 17:3
İş 38:14
Flm 19
m Me 36:11
Me 119:78
Ho 12:7
n Me 119:81
o Me 69:3
Me 143:7
ö Me 69:16
Me 103:11
Lu 18:13
p Me 119:135
Me 143:10
r Me 116:16
Ro 6:22
s 2Ta 1:10
Me 119:34
2Ti 2:7
Yk 1:5
ş Me 19:7
t Me 9:19
Me 102:13
İş 28:21
Yr 18:23

Çünkü Senin kanununu çiğniyorlar.[a]

127 Ben ise emirlerini,
Altından, saf altından[b] da çok seviyorum.[c]

128 Bu yüzden her konudaki buyrukların benim için doğrudur;[ç]
Her yalan yoldan nefret ediyorum.[d]

פ [*Pe*]

129 Hatırlatmaların ne harika![e]
Bu yüzden onlara uyarım.[f]

130 Sözün açıklanınca ışık saçılır,[g]
Ve deneyimsiz kişi anlayış kazanır.[h]

131 Ağzım açık, soluk soluğa yaşıyorum,[ı]
Çünkü emirlerini özlüyorum.[i]

132 Adını sevenler hakkındaki hükmüne göre,[j]
Halime bak da lütfet.[k]

133 Sözlerinin izinde adımlarımı pekiştir,[l]
Hiçbir kötülük bana hâkim olmasın.[m]

134 Hakkımı yiyen insanlardan kurtar beni,[n]
Senin buyruklarına uyayım.[o]

135 Bu kuluna yüzünün ışığını göster,[ö]
Kurallarını öğret bana.[p]

136 Gözyaşlarım sel gibi akıyor,[r]
Çünkü insanlar Senin kanununa uymuyor.[s]

---

2. Sütun **a** Sy 15:31; İş 24:5; İş 33:8; Mt 24:12; 1Ti 1:9; **b** Me 19:10; Me 119:72; Öz 3:14; Öz 8:11; Öz 16:16; **c** Me 119:47; **ç** Me 19:8; Me 119:40; Öz 30:5; **d** Me 119:104; **e** Me 93:5; **f** Me 25:10; Me 119:2; **g** Me 119:105; Öz 6:23; 2Ko 4:6; 2Pe 1:19; **h** Me 19:7; Öz 1:4; 2Ti 3:15; **ı** 1Pe 2:2; **i** Me 42:1; Me 119:48; **j** Me 72:19; Me 106:4; Elç 15:14; İb 6:10; **k** Çk 4:31; 1Sa 1:11; 2Sa 16:12; İş 38:20; İş 63:9; **l** Me 18:30; Me 119:67; **m** Me 19:13; Ro 6:12; **n** He 22:7; **o** Me 119:4; **ö** Sy 6:25; Me 4:6; **p** Tkr 4:1; **r** 1Sa 15:11; Yr 9:18; Ağ 3:48; 2Pe 2:8; **s** Me 119:53; He 9:4; He 22:26; Ho 4:6; Ams 2:4.

צ [*Tsade*]

137 Sen adilsin ey Yehova,[a]
Hükümlerin de doğru.[b]
138 Hatırlatmalarına uymamızı[c]
Doğrulukla ve büyük bir
sadakatle[ç] emrettin.
139 Gayretim beni yedi bitirdi,[d]
Çünkü düşmanlarım Se-
nin sözünü unuttu.[e]
140 Sözlerin öylesine saf ki,[f]
Bu kulun onları çok sevi-
yor.[g]
141 Önemsizim, hor görülüyo-
rum.[h]
Fakat buyruklarını unut-
muyorum.[ı]
142 Senin doğruluğun ebedi
doğruluktur,[i]
Kanunun da hakikattir.[j]
143 Sıkıntılar, zorluklar peşimi
bırakmıyor.[k]
Fakat ben emirlerine sev-
giyle bağlıyım.[l]
144 Hatırlatmaların daima doğ-
ru.[m]
Beni anlayışlı kıl ki yaşaya-
yım.[n]

ק [*Kof*]

145 Tüm yüreğimle yakardım.[o]
Cevap ver ey Yehova![o]
Senin kurallarına hep uya-
cağım.[p]
146 Sana yakarıyorum, ne olur
kurtar beni![r]
Senin hatırlatmalarına
bağlı kalacağım.[s]
147 Yardım için yakarayım diye,
gün ağarmadan[ş] kalk-
tım.[t]
Çünkü Senin sözüne
umut bağladım.[u]
148 Sözlerini düşünmek için,[ü]
Gece boyu gözümü yum-
madım.[v]

MEZM. 119

a Tkr 32:4
Ezr 9:15
Ne 9:33
Yr 12:1
Da 9:7
b Tkr 4:8
Ne 9:13
Me 119:7
Vh 16:5
Vh 16:7
Vh 19:2
c Me 119:144
ç Me 119:90
d 2Kr 10:16
Me 69:9
Yhn 2:17
e İş 17:10
Yr 3:21
f 2Sa 22:31
Me 12:6
Me 18:30
Me 119:160
Öz 30:5
Yhn 17:17
g Me 119:97
Me 119:163
h Me 22:6
Lu 17:10
Lu 18:13
1Pe 5:6
ı Me 119:93
i Me 36:6
İş 51:6
Da 9:24
j Çk 34:6
Ne 9:13
Me 19:9
Me 119:151
Me 119:160
Yhn 17:17
k Me 18:4
Me 88:3
Mr 14:34
l Me 112:1
Me 119:47
m Me 93:5
Yr 44:23
n Me 119:34
Me 119:116
Öz 10:21
Da 12:10
o Ağ 3:41
Mt 22:37
ö Me 61:1
p Çk 15:26
Le 26:46
Me 119:8
r Me 3:7
Mr 11:9
Vh 7:10
s Me 93:5
Me 119:22
ş Ey 3:9
t Me 5:3
Me 88:13
Mr 1:35
u Me 130:5
ü Me 119:11
v Me 63:6
Lu 6:12

149 Vefalı sevginden ötürü sesi-
mi duy,[a]
Ey Yehova, verdiğin hü-
kümden ötürü yaşat
beni.[b]
150 Edepsizliğe düşkün olanlar[c]
üzerime geliyor,
Senin kanunundan uzak-
laşıyorlar.[ç]
151 Sen kullarına yakınsın ey Ye-
hova[d]
Ve bütün emirlerin haki-
kat.[e]
152 Senin hatırlatmalarını[f] çok-
tandır bilirim,
Onları ebedi temeller üze-
rine kurdun.[g]

ר [*Reş*]

153 Sıkıntımı gör, kurtar beni[h]
Çünkü Senin kanununu
unutmadım.[ı]
154 Davamı gör, kurtar,[i]
Verdiğin sözlerden ötürü
yaşat beni.[j]
155 Kurtuluş kötülerden uzak-
tır,[k]
Çünkü Senin kurallarını
araştırmazlar.[l]
156 Merhametin çok büyük ey
Yehova.[m]
Verdiğin hükümlerden
ötürü yaşat beni.[n]
157 Bana zulmedenler, düşman-
larım öyle çok ki.[o]
Fakat ben Senin hatır-
latmalarından sapma-
dım.[ö]

---

2. Sütun **a** Me 51:1; Me 65:2; İş 63:7; **b** Me 25:9; Me 119:156; **c** Le 18:17; Hk 20:6; Me 26:10; Öz 10:23; Öz 21:27; Ga 5:19; 2Pe 2:2; Yhd 4; **ç** Le 20:14; Öz 24:9; Yr 9:13; Ro 1:32; **d** Tkr 4:7; Me 46:1; Me 145:18; **e** Ne 9:13; Me 19:9; Me 119:142; Yhn 17:17; 1Pe 1:22; **f** Me 93:5; **g** Me 119:144; Vz 3:14; **h** Me 6:4; Me 9:13; Me 140:1; **ı** Me 119:109; Ho 4:6; **i** Hk 6:31; 1Sa 24:15; Me 35:1; Me 43:1; Öz 22:23; Öz 23:11; Yr 50:34; Ağ 3:59; Mi 7:9; **j** İb 10:39; **k** Me 73:27; Öz 15:29; **l** 1Kr 8:58; 2Kr 17:15; **m** 1Ta 21:13; Me 86:15; İş 55:7; 2Ko 1:3; Yk 5:11; **n** Me 119:149; **o** Me 3:1; Me 25:19; Me 56:2; Mt 24:9; **ö** Me 19:7; Me 44:18; Me 119:51; 1Ko 15:58.

158 Hainlik edenleri gördüm[a]
Ve tiksindim; çünkü Senin
sözlerine uymuyorlar.[b]
159 Buyruklarını ne çok sevdiğimi gör.[c]
Ey Yehova, vefalı sevginden ötürü yaşat beni.[ç]
160 Sözünün özü hakikattir,[d]
Ve adil hükümlerinin
tümü ebedidir.[e]

ש [*Sin*] ya da [*Şin*]

161 Önderler bana yok yere zulmediyor,[f]
Fakat yüreğim Senin sözünden korkuyor.[g]
162 Büyük ganimet bulmuş
adam gibi,[h]
Sözlerinle sevinç bulurum.[ı]
163 Sahtekârlıktan nefret ederim,[i] tiksinirim.[j]
Fakat Senin kanununu severim.[k]
164 Adil hükümlerinden ötürü,[l]
Günde yedi kez Sana şükrederim.[m]
165 Kanununu sevenlerin barışı bol olur,[n]
Onları hiçbir şey tökezletmez.[o]
166 Sağlayacağın kurtuluşa
umut bağladım ey Yehova,[ö]
Ve emirlerini yerine getirdim.[p]
167 Hatırlatmalarına uyarım[r]
Ve onları çok severim.[s]
168 Senin buyruklarına ve hatırlatmalarına bağlı kaldım,[ş]
Çünkü bütün işlerim gözünün önünde.[t]

ת [*Tav*]

169 Yakarışım huzuruna ersin ey
Yehova,[u]

MEZM. 119

a Çk 21:8
Öz 2:22
Öz 11:6
Tsf 3:4
b Me 139:21
He 9:4
c Me 119:40
Me 119:69
ç Me 6:4
Me 119:88
Ağ 3:22
d 2Sa 7:28
1Kr 17:24
Me 12:6
Me 119:140
Öz 30:5
Yhn 17:17
e Me 119:75
f 1Sa 24:11
1Sa 26:18
Me 119:23
Yhn 15:25
g Çk 9:20
2Kr 22:19
İş 66:2
h 1Sa 30:16
İş 9:3
ı Me 40:16
İş 61:10
Yr 15:16
i Me 119:104
Öz 6:19
Ams 5:15
Ro 12:9
j Me 101:7
Me 119:29
Ef 4:25
k Me 1:2
l Me 97:8
Vh 19:2
m Me 55:17
Me 119:62
n Me 1:3
Öz 3:1
İş 32:17
İş 48:18
1Ko 14:33
o İş 57:14
Mt 13:21
Ro 14:13
1Pe 2:6
ö Ba 49:18
Me 130:7
p Tkr 4:2
Me 19:8
r Me 19:7
Me 25:10
Me 99:7
s Me 1:2
Me 40:8
Ro 7:22
ş Me 119:8
Me 119:93
t Me 11:5
Me 139:3
Öz 5:21
Öz 15:11
İb 4:13
u Me 18:6

Verdiğin sözden ötürü anlayışlı kıl beni.[a]
170 Lütuf dileğim huzuruna erişsin,[b]
Verdiğin sözlerden ötürü kurtar beni.[c]
171 Dudaklarımdan Sana şükürler dökülsün,[ç]
Çünkü kurallarını bana öğretiyorsun.[d]
172 Dilim sözlerini ilahilerle ansın,[e]
Çünkü bütün emirlerin doğru.[f]
173 Elin yardımıma hazır olsun,[g]
Çünkü ben Senin buyruklarını seçtim.[h]
174 Beni kurtaracağın günü özlemle bekledim,[ı]
Ey Yehova, kanununa sevgiyle bağlıyım.[i]
175 Yaşadıkça Sana şükredeyim,[j]
Ve hükümlerin yardımcım olsun.[k]
176 Kaybolmuş bir koyun gibi dolanıyorum.[l] Ne olur bu kulunu ara,[m]
Çünkü emirlerini unutmuyorum.[n]

Şehre çıkış ilahisi.

120 Sıkıntıdayken Yehova'
ya yakardım[o]
Ve bana cevap verdi.[ö]
2 Ey Yehova, kurtar canımı sahtekâr ağızdan,[p]
Hilekâr dilden.[r]

---

2. Sütun **a** 1Ta 22:12; 2Ta 1:10; Öz 2:3; Yk 1:5; **b** Me 55:1; **c** 2Sa 7:28; Me 119:41; **ç** Me 63:5; Me 71:17; Me 145:7; Yhn 4:14; **d** Tkr 6:1; **e** Me 40:9; Me 119:11; **f** Me 119:86; **g** Me 60:5; **h** Tkr 30:19; Yş 24:15; Yş 24:22; Me 119:15; Öz 1:29; Lu 10:42; **ı** Ba 49:18; 2Sa 23:5; Me 119:81; Vh 7:10; **i** Me 1:2; Me 119:16; **j** Me 9:14; İş 38:19; **k** Tkr 4:1; Me 119:75; **l** Me 95:7; İş 53:6; He 34:6; Mt 10:6; Lu 15:4; 1Pe 2:25; **m** 2Ta 32:16; **n** Le 27:34; Me 119:60; Vz 12:13; Ho 4:6; **MEZM. 120** **o** Me 18:6; Me 116:4; **ö** Me 50:15; Me 107:13; Yun 2:2; **p** Me 35:11; Me 109:2; Mt 26:59; Ef 4:29; **r** Me 52:2; Me 119:118; Ef 4:14.

3 Ey hilekâr dil,[a] biliyor musun
Sana ne verilecek, eline geçen ne olacak?
4 Yiğidin sivri okları,[b]
Ve süpürgeçalısının* yanan korları.[c]
5 Vay halime, çünkü Meşek'te[ç] garip kaldım,
Kedar çadırları[d] arasına çadır kurdum.
6 Çok uzun zamandır
Barıştan nefret edenler arasında[e] oturuyorum.[f]
7 Ben barış istiyorum;[g] fakat ne zaman bundan söz etsem
Onlar savaşa hazırlanıyor.[h]

Şehre çıkış ilahisi.

121 Gözümü dağlara[ı] dikiyorum,
Yardımım nereden gelecek?[i]
2 Yardımım, göğü ve yeri yaratan[j]
Yehova'dan gelir.[k]
3 Ayaklarının sendelemesine O asla izin vermez,[l]
Seni koruyan asla uyuklamaz.[m]
4 İsrail'in koruyucusu[n]
Ne uyur, ne de uyuklar.[o]
5 Yehova seni korur.[ö]
Yehova sağ yanında[p] gölgendir.[r]
6 Gündüzün güneş,[s]
Geceleyin ay ışığı sana dokunmaz.[ş]
7 Yehova seni her beladan korur.[t]
Canını gözetir.[u]
8 Senin gidişini, gelişini[ü]
Şimdi ve daima Yehova gözetir.[v]

Me 120:4* Bir çöl bitkisi; İbranice *retem.*

MEZM. 120
a Me 52:4 Öz 12:22 Yk 3:6
b Me 7:13 Me 59:7 Me 64:3 Öz 12:18
c Me 140:10 Öz 16:27
ç Ba 10:2 He 27:13
d Ezg 1:5 Yr 49:28
e Me 57:4 He 2:6 Mt 10:16
f İb 11:9
g Me 34:14 Mt 5:9 İb 12:14 1Pe 3:11
h 1Sa 24:11 1Sa 26:2 Me 35:20

MEZM. 121
ı Me 125:2
i Me 124:8 Me 146:5 Ho 13:9
j Ba 1:1 Me 8:3 Me 115:15 Me 124:8 İş 40:26 Elç 17:24 Vh 4:11
k 1Kr 8:45 Me 3:4 Me 46:1 İş 41:13 Yr 20:11 Da 6:10 İb 13:6
l 1Sa 2:9 Me 91:12 Öz 3:26 Lu 1:79
m Öz 2:8 1Pe 1:5
n Me 127:1
o İş 27:3 İş 40:28
ö Çk 15:2 Sy 23:21
p Me 16:8 Me 73:23 Me 109:31
r Me 91:1 İş 4:5 İş 25:4
s Me 91:6 İş 49:10 Vh 7:16
ş Ey 31:26 Me 91:5
t Me 91:10 Öz 12:21
u Me 34:22 Me 41:2 Me 97:10 Me 145:20
ü Tkr 28:6 2Sa 5:2

Davut'un, şehre çıkış ilahisi.

122 Bana "Yehova'nın evine[a] gidelim"[b]
Dediklerinde çok sevindim.[c]
2 Senin kapılarından içeri ayak bastık,[ç]
Ey Yeruşalim.[d]
3 Tek bir yapı gibi inşa edilmiş,[e]
Bir bütün olmuş Yeruşalim şehri.[f]
4 Kabileler gelsin,[g]
Yah'ın kabileleri yukarı çıksın,[h]
İsrail'e verilen hatırlatmaya[ı] göre
Yehova'nın ismine şükürler sunsun diye.[i]
5 Çünkü orada hüküm tahtları kurulmuş,[j]
Davut evinin tahtları.[k]
6 Sizler Yeruşalim'e barış dileyin,[l]
Ey şehir, seni sevenler kaygıdan uzak olsun.[m]
7 Savunma duvarları[n] arkasında hep barışta ol,
Burçlarının içinde kaygıdan uzak kal.[o]
8 Ve şimdi, kardeşlerim ve arkadaşlarım uğruna,[ö]
"Hep barış içinde ol" diyorum.[p]
9 Tanrımız Yehova'nın evi uğruna[r]
Sana hep iyilik diliyorum.[s]

v Me 113:2; Me 115:18; **2. Sütun MEZM. 122** **a** Me 27:4; **b** 2Sa 6:15; Me 84:10; Mi 4:2; **c** Me 42:4; Me 55:14; Me 106:5; **ç** Me 84:7; **d** 2Ta 6:6; Me 87:2; Me 100:4; **e** 2Sa 5:9; **f** Me 48:2; Me 132:13; **g** Çk 23:17; Me 78:68; **h** Tkr 12:5; İş 2:3; **ı** Çk 16:34; Me 19:7; **i** Me 107:1; **j** Tkr 17:8; 2Ta 19:8; **k** 2Sa 7:16; 2Sa 8:18; 1Kr 10:18; 1Ta 29:23; Mt 19:28; **l** 2Sa 19:30; Me 51:18; **m** Ba 12:3; Sy 24:9; **n** Me 48:13; **o** Me 48:12; **ö** Me 16:3; **p** 1Ta 12:18; Me 122:6; **r** 1Kr 8:6; 1Ta 29:3; Me 26:8; Me 69:9; **s** Me 102:14; Me 137:5.

Şehre çıkış ilahisi.

123 Ey Sen göklerde oturan,[a]
Gözlerimi Sana dikiyorum.[b]
2 Nasıl hizmetkâr efendisinin eline,[c]
Hizmetçi hanımının eline bakarsa;[c]
Biz de Tanrımız Yehova'ya bakar,[d]
O'ndan lütuf bekleriz.[e]
3 Bize lütfet ey Yehova, bize lütfet,[f]
Uğradığımız hakaretler canımıza yetti.[g]
4 Rahat içinde yaşayanların alayları,[h]
Kibirlilerin hakareti canımıza yetti.[ı]

Davut'un, şehre çıkış ilahisi.

124 İsrail şimdi desin ki,[i]
"Yehova bizimle olmasaydı,[j]
2 İnsanlar üzerimize yürüdüğünde,[k]
Yehova bizimle olmasaydı,[l]
3 Bize karşı öfkeleri kabardığında[m]
Bizi diri diri yutarlardı.[n]
4 Sular silip süpürür[o]
Seller ezer geçerdi bizi.*[ö]
5 Kabaran sular
Ezer geçerdi bizi.[p]
6 Yehova'ya şükrolsun,
Bizi onlara yem[r] etmedi.[s]
7 Avcıların tuzağından kurtulan[ş]
Kuş gibiydi canımız.[t]
Tuzak kırıldı,[u]
Biz de kaçıp kurtulduk.[ü]
8 Göğü ve yeri yaratanın,[a]
Yehova'nın adıdır yardımcımız."[b]

Şehre çıkış ilahisi.

125 Yehova'ya güvenenler[c]
Sion Dağı gibidir,[ç]
Sarsılmaz, devirler boyu ayakta kalırlar.[d]
2 Yeruşalim'in çevresini saran dağlar gibi,[e]
Yehova da halkının çevresini sarar,[f]
Şimdi ve devirler boyu.[g]
3 Doğrular suça el uzatmasın diye,[h]
Kötülük asası doğruların toprağında kalmaz.[ı]
4 İyilere, yürekten dürüst olanlara[i]
İyilik et, ey Yehova.[j]
5 Çarpık yollara sapanları,[k]
Yehova hainlerle birlikte kovacak.[l]
İsrail üzerine barış olsun.[m]

Şehre çıkış ilahisi.

126 Yehova Sion'un sürgünlerini toplayıp geri getirdiğinde,[n]
Sanki rüyada gibiydik.[o]
2 O zaman ağzımız gülüşlerle,[ö]
Dilimiz sevinç nidalarıyla dolmuştu.[p]
O zaman milletler arasında denildi ki,[r]

MEZM. 123
a Me 2:4; Me 11:4; Me 115:3; Mt 6:9
b Me 25:15; Me 121:1; Me 141:8; Lu 18:13
c Ne 2:3
ç Ba 16:3
d Ba 49:18; Me 119:82; Me 119:123; Me 130:6
e Ağ 3:25; Mi 7:7
f Me 56:1; Me 57:1; Me 69:16
g Ne 4:4; Me 44:13; Me 89:51
h Me 73:12; Me 119:51; Yr 48:11
ı Me 73:6; Yr 48:29; 1Ko 4:13

MEZM. 124
i Me 129:1
j Me 46:7; Ro 8:31; İb 13:6
k Me 3:1; Me 22:16; Me 37:32
l Me 54:4; Me 118:6
m Me 56:1; Me 76:10; Öz 1:12
n 2Ta 20:2; Es 3:6; Me 27:2; Yr 51:34
o Me 18:4; Vh 17:15
ö Me 42:7
p Öz 21:24
r Çk 15:9; Hk 5:30
s 1Sa 26:20; Me 118:13
ş Öz 6:5; Yr 5:26
t 1Sa 23:26; 2Sa 17:22
u Me 25:15
ü Me 91:3

2. Sütun
a Ba 1:1; Me 134:3; Elç 4:24
b Öz 18:10; Me 121:2

MEZM. 125
c 1Ta 5:20; Me 33:21; Me 118:8; Öz 3:5; Yr 17:7; **ç** Me 48:2; Me 132:14; Mi 4:2; Vh 14:1; **d** 1Kr 8:13; **e** 1Kr 11:7; Elç 1:12; **f** Tkr 33:27; Me 34:7; Me 46:11; İş 4:5; İş 31:5; Zk 2:5; **g** Ezr 3:11; **h** Vz 7:7; **ı** Öz 22:8; İş 10:5; İş 14:5; **i** Me 32:11; Me 36:10; Me 97:11; Yhn 1:47; **j** Ey 34:11; Me 51:18; Me 73:1; İb 6:10; **k** 1Ta 10:13; Me 40:4; Me 101:3; Öz 2:15; İş 59:8; **l** Me 53:5; **m** Me 128:6; He 37:26; Ga 6:16; **MEZM. 126** **n** Ezr 1:3; Me 53:6; Me 85:1; Ho 6:11; **o** Ey 9:16; Elç 12:9; **ö** Me 14:7; İş 49:13; Yr 31:12; **p** Ezr 3:11; Me 106:47; Yr 33:11; **r** Ro 15:10; Vh 15:4.

Me 124:4* Sözcük anlamıyla, "canımızı"

"Yehova onlar için büyük
işler yaptı."[a]
3 Evet, Yehova bizim için bü-
yük işler yaptı,[b]
İçimiz sevinçle doldu.[c]
4 Sürgündeki kardeşlerimizi
geri getir ey Yehova,[ç]
Necef'e, yataklarına dön-
dürdüğün sular gibi.[d]
5 Gözyaşı dökerek tohum
eken,[e]
Sevinç nidalarıyla ürün bi-
çecek.[f]
6 Tohum torbasını alıp[g]
Ağlayarak giden,[h]
Demetlerini yüklenip[ı]
Sevinç nidalarıyla dönecek.[i]

Süleyman'ın, şehre çıkış ilahisi.

127 Evi Yehova inşa etmez-
se,[j]
Ustaların çalışıp didin-
mesi boşunadır.[k]
Şehri Yehova koruma-
sa,[l]
Bekçinin uyanık dur-
ması boşunadır.[m]
2 Sizin erken kalkmanız,[n]
Geç vakitlere dek ayakta
kalmanız,[o]
Zahmetle ekmek yemeniz bo-
şunadır.[ö]
Rahat uykuyu O ancak sev-
diğine verir.[p]
3 Çocuklar* Yehova'dan mira-
stır;[r]
Rahmin ürünü bir ödül-
dür.[s]
4 İnsanın gençliğinde doğan
çocuklar,[ş]
Yiğidin elindeki oklar gibi-
dir.[t]
5 Ok kılıfı onlarla dolu[u] olan
adama ne mutlu!

Düşmanla şehir kapısında
konuştukları için
Utanç duymazlar.[a]

Şehre çıkış ilahisi.

128 Ne mutlu Yehova'dan
korkan,[b]
O'nun yolunda yürü-
yen herkese![c]
2 Çünkü kendi elinin emeğini
yersin,[ç]
Mutlu olursun ve iyilik bu-
lursun.[d]
3 Evinin içinde karın,
Meyveli asma gibi olur.[e]
Sofranın etrafında oğulla-
rın zeytin fidanları gibi
olur.[f]
4 İşte Yehova'dan korkan
adam[g]
Böyle bereket görür.[h]
5 Yehova sana Sion'dan nimet-
ler versin[ı]
Ve ömrün boyunca Yeruşa-
lim'i refah içinde gör.[i]
6 Oğullarının oğullarını gör.[j]
İsrail üzerine barış olsun![k]

Şehre çıkış ilahisi.

129 "Gençliğimden beri
bana çok düşman-
lık ettiler"[l]
Desin İsrail,[m]
2 "Gençliğimden beri bana çok
düşmanlık ettiler,[n]
Ama üstün gelemediler.[o]
3 Çiftçiler sırtımda saban
sürdü,[ö]

MEZM. 126
a Sy 23:23; Yş 2:9; Ne 6:16
b Ezr 7:28; Me 18:50; Me 68:7; İş 11:11; İş 61:6; Zk 8:23; Mt 24:31; Vh 11:11
c Me 14:7
ç Me 85:4
d İş 41:18
e Me 137:1; Yr 31:9
f Mt 5:4; Yhn 16:20
g Ga 6:7
h Yr 50:4
ı İş 9:3
i Me 30:5; İş 61:3

MEZM. 127
j 2Sa 7:11; Öz 3:6; Mt 6:10; İb 3:2; Yk 4:15
k Öz 10:22; 1Ko 3:9
l Hk 5:8; Me 121:5; İş 27:3; Zk 2:5
m Öz 16:3; İş 62:6; Yr 51:12; He 33:2
n Me 39:6
o Ru 2:7
ö Ba 3:17
p Me 3:5; Me 4:8; Vz 5:12; Yr 31:26
r Ba 33:5; Ba 48:4; 1Sa 2:21; 1Ta 28:5
s Ba 30:2; Ba 41:52; Le 26:9; Tkr 28:4; Yş 24:3; Yş 24:4; Me 128:3; İş 8:18
ş Öz 17:6; Öz 31:28
t Yr 50:9
u Ba 50:23; Ey 1:2; Ey 42:13

2. Sütun
a Öz 27:11

MEZM. 128
b Me 103:17; Me 112:1; Me 115:13; Me 147:11; Lu 1:48; İb 5:7; **c** Ba 6:9; Me 81:13; Me 119:1; Mi 6:8; Lu 1:6; Elç 9:31; 1Se 4:1; **ç** Ba 3:19; Tkr 28:4; İş 3:10; **d** Vz 5:18; İş 65:22; **e** Çk 23:26; Me 127:3; **f** Me 52:8; Me 144:12; Ho 14:6; Ro 11:24; **g** Me 15:4; Me 115:13; Vz 8:12; **h** Me 40:4; Me 127:5; **ı** Me 20:2; Me 134:3; Mi 4:2; **i** Me 122:6; İş 33:20; **j** Ba 50:23; Ey 42:16; **k** Me 125:5; İş 66:12; Ga 6:16; **MEZM. 129** **l** Çk 5:9; 1Sa 13:19; **m** Me 124:1; **n** Ağ 1:3; He 23:3; Ho 11:1; **o** Me 118:13; Me 125:3; Yhn 16:33; **ö** Me 66:12; Me 141:7; İş 51:23.

Me 127:3* Sözcük anlamıyla, "oğullar"

Uzun yarıklar açtılar.
4 Fakat Yehova adildir.[a]
Kötülerin iplerini parçaladı.[b]
5 Sion'dan nefret edenlerin hepsi,[c]
Utanç içinde geri dönecekler.[ç]
6 Damlarda biten,
Koparılmadan kuruyup giden[d] yeşil ot gibi olacaklar.[e]
7 O ot ki biçenin avcunu,
Demet toplayanın kucağını doldurmaz.[f]
8 Oradan gelip geçenler de,
"Yehova'nın bereketi sizinle olsun.[g]
Yehova'nın adıyla size hayırdua ederiz"[h] demezler.

Şehre çıkış ilahisi.

130 Ey Yehova, Sana derinlikler içinden yakarıyorum.[ı]
2 Sesimi duy ey Yehova,[i]
Kulağın yakarışlarıma açık olsun.[i]
3 Sen suçları dikkate alsaydın[k] ey Yah,
Ey Yehova, kim ayakta kalırdı?[l]
4 Fakat Sen gerçekten bağışlayıcısın,[m]
Öyle ki Senden korkulsun.[n]
5 Ümidim Sende ey Yehova, canım Sana ümit bağladı,[o]
Senin sözünü bekliyorum.[ö]
6 Sabahı bekleyen gözcüden,[p]
Sabahı gözleyenlerden çok[r]
Canım Yehova'yı bekliyor.[s]
7 İsrail hep Yehova'yı beklesin,[ş]
Çünkü Yehova'da vefalı sevgi vardır,[t]
Her zaman kurtarmaya isteklidir.[a]
8 İsrail'i bütün suçlarından bedelle kurtaracaktır.[b]

Davut'un, şehre çıkış ilahisi.

131 Ey Yehova, yüreğim kibirlenmedi,[c]
Gözüm de yüksekte değil.[ç]
Ne büyük şeyler peşinde koştum,[d]
Ne de beni aşan şeylerin peşinde.[e]
2 Ana kucağında sütten kesilmiş çocuk gibi[f]
Gönlümü yatıştırdım, susturdum.[g]
Bağrımda gönlüm, sütten kesilmiş çocuk gibi.[h]
3 Ey İsrail, Yehova'yı bekle[ı]
Şimdi ve daima.[i]

Şehre çıkış ilahisi.

132 Davut'u[j] hatırla ey Yehova,
Nasıl defalarca aşağılandığını;[k]
2 Sana nasıl yemin ettiğini, ey Yehova,[l]
Yakup'un güçlü Tanrısına[m] nasıl adak adadığını:[n]
3 "Evime,[o] çadırıma gitmeyeceğim,
Yatağıma, sedirime[ö] çıkmayacağım" dedi,
4 "Gözüme uyku girmeyecek,[p]
Gözümü kırpmayacağım,[r]

MEZM. 129
a Ezr 9:15; Ne 9:33; Ağ 1:18; Da 9:7
b Me 124:7; Me 140:5
c Me 83:4; Me 137:7
ç Ne 6:16; Es 6:13; Es 9:5; İş 37:29; Zk 12:3
d Mt 13:6; 2Kr 19:26; Ne 4:4; Me 37:2; Me 92:7; İş 37:27; Yr 17:6
e İş 17:11; Ho 8:7; Ga 6:8
f Ru 2:4
g Me 118:26

MEZM. 130
ı Me 18:5; Me 25:17; Me 40:2; Me 71:20; Ağ 3:55; Yun 2:2; İb 5:7
i Me 4:1; Me 65:2
j 2Ta 6:40; Me 17:1; Me 18:6; Me 34:15
k Ezr 9:6; Ne 9:2; Me 38:4; Me 41:4; Me 51:4; Ro 3:23
l Ey 9:2; Ey 10:14; Me 103:14; Me 143:2; İş 55:7; Da 9:18; Ro 3:20; Tit 3:5; Yk 3:2
m Çk 34:7; Me 25:11; Ro 4:7
n 1Kr 8:40; Me 2:11; Yr 33:9; Elç 9:31
o Ro 8:24; İb 6:18
ö Ba 49:18; Me 27:14; Me 33:20; Me 40:1; İş 8:17; İş 26:8; Lu 2:25
p Me 119:147; İş 21:8
r Me 134:1

s Me 63:6; Mi 7:7; **ş** Me 115:9; Me 131:3; **t** Me 86:5; Ro 5:20; **2. Sütun** **a** Ef 1:7; 1Ti 4:10; **b** Me 103:4; Tit 2:14; **MEZM. 131** **c** Tkr 17:20; İş 9:9; Da 5:20; 1Pe 5:5; **ç** 1Sa 18:23; Me 138:6; Öz 6:17; **d** Me 78:70; Yr 45:5; Ams 7:14; Ro 12:16; **e** Ey 42:3; Me 139:6; **f** Mt 23:37; **g** 1Sa 30:6; Me 42:5; Me 62:1; İş 30:15; Ağ 3:26; **h** Mt 18:3; 1Ko 14:20; **ı** Me 115:9; Me 130:7; Yr 17:7; Mi 7:7; **i** Me 115:18; İş 26:4; **MEZM. 132** **j** Me 78:70; Me 89:3; **k** 1Sa 20:1; Me 66:12; İş 57:15; **l** Me 56:12; Me 65:1; **m** Ba 49:24; **n** 2Sa 7:3; Me 22:25; Me 46:11; Me 61:8; Me 146:5; **o** 2Sa 5:11; 2Sa 20:3; **ö** Me 6:6; **p** Ru 3:18; **r** Öz 6:4.

5 Yehova'ya bir yer,[a]
Yakup'un güçlü Tanrısına[b] görkemli bir çadır bulana dek."
6 İşte! Efrata'dayken[c] haberini aldık,
Onu ormanlık yerde bulduk.[ç]
7 O'nun görkemli çadırına[d] gidelim,
Ayaklarının basamağında eğilelim.[e]
8 Kalk ey Yehova,[f] kudretinin sandığıyla[g] birlikte
Kalıcı mekânına geç.[h]
9 Kâhinlerin doğruluğa sarınsın,[ı]
Vefalı kulların sevinçle haykırsın.[i]
10 Kulun Davut'un hatırına,[j]
Mesihine yüz çevirme.[k]
11 Yehova Davut'a yemin etti,[l]
Kararından asla caymaz;[m]
"Senin soyundan[n] birini,
Tahtına oturtacağım"[o] dedi.
12 "Oğulların ahdime bağlı kalırsa[ö]
Ve öğreteceğim hatırlatmalara uyarlarsa,[p]
Onların oğulları[r] da senin tahtında
Sonsuza dek oturacaklar."[s]
13 Çünkü Yehova Sion'u[ş] seçti,
Oturacağı yer orası olsun istedi:[t]
14 "Mekânım sonsuza dek burası"[u] dedi,
"Burada oturacağım, çünkü onu istedim.[ü]
15 Onun ambarlarını bereketli kılacağım,[v]
Yoksullarını ekmeğe doyuracağım.[y]
16 Kâhinlerine kurtuluş giydireceğim,[a]
Oradaki vefalı kullarım sevinçle haykıracak.
17 Davut'un kudretini* orada büyüteceğim,[b]
Mesihime orada bir kandil hazırladım.[c]
18 Düşmanlarına utanç giydireceğim,[ç]
Fakat onun tacı[d] gitgide parlayacak."[e]

Davut'un, şehre çıkış ilahisi.

133 Kardeşlerin birlikte uyum içinde oturması
Ne hoş, ne güzel![f]
2 Başa sürülen güzel yağ gibi,[g]
Sakaldan aşağı süzülen,
Harun'un sakalından,[h]
Giysisinin yakasına inen yağ gibi.[ı]
3 Sion dağları[i] üzerine inen
Hermon[j] çiyi[k] gibi.
Çünkü Yehova orada bereketin,[l]
Sonsuz yaşamın olmasını emretti.[m]

Şehre çıkış ilahisi.

134 Siz, Yehova'nın bütün kulları,[n]
Geceleri Yehova'nın evinde bekleyenler,[o]

MEZM. 132
a 2Sa 7:2; 1Ta 15:3; 1Ta 15:12; Elç 7:46
b 1Kr 8:17
c 1Sa 17:12
ç 1Sa 7:1; 1Ta 13:6
d Me 43:3; Me 84:1
e 1Ta 28:2; Me 5:7; Me 95:6; Me 99:5; Ağ 2:1
f Sy 10:35
g Yr 3:16
h 2Sa 6:17; 2Ta 6:41
ı Ey 29:14; İş 61:10; Zk 3:5
i Me 32:11; Me 149:5
j 1Kr 11:12; 1Kr 15:4; 2Kr 19:34
k 2Ta 6:42; Me 89:38; İb 1:9
l 2Sa 3:9; Me 89:3; İb 7:21
m 1Sa 15:29; Me 110:4; İş 45:23; İş 55:11; Yr 33:21
n 2Sa 7:12; 1Ta 17:11; Lu 1:69; Elç 13:23
o 1Kr 8:25; 1Ta 17:14; 2Ta 6:16; Me 89:36; İş 9:7; Mt 9:27; Elç 2:30; Ro 1:3; Ro 15:12
ö Me 89:30
p 1Ta 29:19; Me 25:10
r Me 102:28
s 2Sa 7:16; 1Ta 17:12; Me 89:29
ş Me 9:11; Me 48:3; Me 74:2; Me 76:2; Me 78:68; Me 135:21; İb 12:22
t Me 87:2
u Me 46:5; Me 68:16; İş 24:23; Yo 3:21; Zk 2:10
ü 1Kr 8:27; Me 135:21
v Tkr 28:2; Me 147:14
y Me 22:26; Me 37:19;

2. Sütun
a 2Ta 6:41; Me 132:9; Me 149:4; İş 61:10; b Me 148:14; He 29:21; Lu 1:69; c 1Sa 16:1; 1Kr 11:36; 1Kr 15:4; 2Ta 21:7; ç Me 35:26; Me 109:29; d 2Sa 1:10; 2Kr 11:12; 2Ta 23:11; e Me 2:6; Me 72:8; İş 9:6; Vh 11:15; **MEZM. 133** f Ba 13:8; Ba 45:24; Yhn 13:35; Yhn 17:21; Kl 3:14; İb 13:1; g Çk 29:7; Çk 30:25; Le 21:10; Me 141:5; Öz 27:9; h Çk 30:30; ı Le 8:12; i Me 125:2; j Tkr 3:9; Tkr 4:48; 1Ta 5:23; k Tkr 32:2; Öz 19:12; l Le 25:21; Tkr 28:8; m Me 21:4; **MEZM. 134** n Vh 19:5; o Le 8:35; 1Ta 9:33; Me 130:6; Lu 2:37; Vh 7:15.

Me 132:17* Sözcük anlamıyla, "boynuzunu"

Hepiniz Yehova'ya
şükredin.[a]
2 Kutsallığınızı koruyarak elle-
rinizi açın[b]
Ve Yehova'ya şükredin.[c]
3 Göğü ve yeri yaratan[ç] Yehova,
Sana Sion'dan nimetler ver-
sin.[d]

135 Yah'ı yüceltin![e]
Yehova'nın ismini yü-
celtin,[f]
O'na övgüler sunun,
ey Yehova'nın kul-
ları,[g]
2 Ey siz, Yehova'nın evinde,[h]
Tanrımızın evinin avlula-
rında duranlar.[ı]
3 Yah'ı yüceltin, çünkü Yehova
iyidir.[i]
İsmine ilahiler söyleyin,
çünkü bu hoştur.[j]
4 Çünkü Yah Yakup'u Kendisi-
ne seçti,[k]
İsrail O'nun Kendi halkı
oldu.[l]
5 İyi bilirim ki Yehova büyük-
tür,[m]
Rabbimiz bütün tanrılar-
dan üstündür.[n]
6 Göklerde ve yerde, denizlerde
ve bütün enginlerde,[o]
Yehova dilediği her şeyi
yaptı.[ö]
7 O yerin ucundan buhar çıka-
rır;[p]
Yağmur için de bent kapak-
ları yapmıştır,[r]
Rüzgârı ambarlarından esti-
rir,[s]
8 İnsan olsun hayvan olsun[ş]
Mısır'ın tüm ilk doğanları-
nı O vurdu.[t]
9 Ey Mısır, senin toprakların-
da Firavuna ve bütün hiz-
metkârlarına,[u]
O alametler ve mucizeler
gösterdi.[a]
10 Birçok milleti O vurdu,[b]
Kudretli kralları öldürdü,[c]
11 Amorilerin kralı Sihon'u,[ç]
Başan kralı Og'u;[d]
Bütün Kenan krallıklarını
vurdu.[e]
12 Ve onların memleketini halkı-
na miras olarak verdi,[f]
İsrail'e miras olarak verdi.[g]
13 Ey Yehova, Senin adın devir-
ler boyu kalır,[h]
Ey Yehova, Sen nesilden
nesle anılırsın.[ı]
14 Çünkü Yehova halkının dava-
sına bakar,[i]
Ve kullarına acır.[j]
15 Milletlerin putları gümüş ve
altından,[k]
Hepsi insan elinin eseri.[l]
16 Ağızları var, konuşamazlar;[m]
Gözleri var, göremezler;[n]
17 Kulakları var, duyamazlar.[o]
Ağızlarında da soluk yok-
tur.[ö]
18 Onları yapanlar[p]
Ve onlara güvenen herkes
onlar gibi olacak.[r]
19 Ey İsrail evi, Yehova'ya şükre-
din.[s]
Ey Harun evi Yehova'ya
şükredin.[ş]
20 Ey Levi evi Yehova'ya şükre-
din.[t]
Siz Yehova'dan korkanlar,
Yehova'ya şükredin.[u]

MEZM. 134

a 1Ta 23:30; Me 103:21; Me 135:19; Lu 1:68; Yk 3:9
b Me 28:2; Me 141:2; Ag 3:41; 2Ko 1:12; 1Ti 2:8
c Me 103:2; 2Ko 1:3; 1Pe 1:3
ç Ba 1:1; Me 124:8; İş 45:18; Vh 10:6
d Me 14:7; Me 20:2; Me 50:2; Me 128:5; Ro 11:26

MEZM. 135

e Me 113:1; Vh 19:5
f Me 29:2; Me 148:13
g Me 134:1
h 1Ta 23:30; Lu 2:37
ı 1Kr 6:36; Me 84:10; Me 92:13; Me 96:8; Me 116:19
i Me 106:1; Me 119:68; Mt 19:17
j Me 92:1; Me 147:1
k Tkr 32:9; Me 33:12
l Çk 19:5; Tkr 7:6; 1Kr 8:53; 1Pe 2:9
m Me 48:1; Me 95:3; Me 97:9
n Tkr 10:17
o Me 33:6
ö Me 115:3; İş 46:10; İb 3:4
p Ba 2:6; Yr 10:13; Yr 51:16
r Ey 38:25; Me 147:8; Zk 10:1
s Çk 14:21; Sy 11:31; Me 78:26; Me 107:25; Me 147:18; Yun 1:4
ş Çk 12:29; Çk 13:15
t Çk 12:12; Me 78:51; Me 136:10
u Me 136:15

2. Sütun **a** Çk 7:20; Çk 8:6; Çk 8:17; Çk 9:6; Çk 9:10; Çk 9:23; Çk 10:12; Çk 10:21; Tkr 4:34; Ne 9:10; Me 105:27; Elç 7:36; **b** Me 44:2; **c** Me 136:17; **ç** Sy 21:24; Tkr 2:30; Tkr 31:4; Hk 11:21; Me 136:19; **d** Ne 9:22; **e** Yş 12:7; **f** Sy 33:53; Me 44:3; Me 78:55; Me 136:21; **g** Yş 11:23; **h** Me 8:9; Me 72:17; **ı** Çk 3:15; Me 102:12; Ho 12:5; **i** Çk 14:31; Me 7:8; **j** Tkr 32:36; 1Ta 21:15; **k** Tkr 4:28; Me 115:4; **l** İş 46:6; Elç 17:29; **m** Hb 2:19; **n** Me 115:5; **o** 1Ko 10:19; **ö** Me 115:7; Yr 10:14; Yr 51:17; **p** Me 115:8; İş 44:9; **r** 2Kr 21:21; Me 97:7; **s** 2Kr 18:22; 1Ta 5:20; Ro 9:5; 1Pe 1:3; **ş** Me 115:10; **t** Tkr 10:8; **u** Me 115:11.

21 Yeruşalim'de oturan Yehova'ya,[a]
Sion'dan şükredilsin.[b]
Yah'ı yüceltin![c]

136 Şükürler sunun Yehova'ya, çünkü O iyidir:[ç]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[d]
2 Şükürler sunun tanrılar Tanrısına:[e]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[f]
3 Şükürler sunun rabler Rabbine:[g]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[h]
4 Tek başına büyük işler, harikalar yapana:[ı]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[i]
5 Anlayışıyla gökleri yapana:[j]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[k]
6 Yeryüzünü sular üzerine yayana:[l]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[m]
7 Büyük ışıkları yapana:[n]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[o]
8 Gündüze hâkim olsun diye güneşi yapana:[ö]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[p]
9 Birlikte geceye hâkim olsunlar diye ay ve yıldızları yapana:[r]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[s]
10 Mısır'ın ilk doğanlarını vurana:[s]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[t]
11 İsrail'i onların içinden çıkarana:[u]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[a]
12 Güçlü koluyla, uzattığı eliyle:[b]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;
13 Kızıldeniz'i ikiye ayırana:[c]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[ç]
14 İsrail'i onun ortasından geçirene:[d]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[e]
15 Firavunu ve ordusunu Kızıldeniz'e dökene:[f]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[g]
16 Halkını çölde yürütene:[h]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[ı]
17 Büyük kralları yere serene:[i]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[j]
18 Heybetli kralları öldürene:[k]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[l]
19 Amorilerin kralı Sihon'u:[m]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[n]
20 Ve Başan kralı Og'u öldürene:[o]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[ö]
21 Onların memleketini miras olarak verene:[p]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[r]
22 Kulu İsrail'e miras olarak verene:[s]

MEZM. 135

a Me 48:1
Yr 3:17
b Me 76:2
Me 78:68
Me 132:13
Me 134:3
c Me 112:1
Vh 19:6

MEZM. 136

ç Me 106:1
Me 107:1
Lu 18:19
d 2Ta 7:3
e Çk 18:11
2Ta 2:5
Me 97:9
Da 2:47
f 1Ta 16:34
g Tkr 10:17
İş 3:1
h 1Ta 16:41
ı Çk 15:11
1Sa 2:7
Me 72:18
Me 86:10
Da 4:35
Vh 15:3
i Me 103:17
j Ba 1:1
Ey 38:36
Öz 3:19
Yr 10:12
Yr 51:15
k 2Ta 20:21
l Ba 1:9
Me 24:2
m Lu 1:50
n Ba 1:14
Me 74:16
o 2Ta 5:13
ö Ba 1:16
Me 148:3
Yr 31:35
p 2Ta 7:6
r Ba 1:18
Ey 31:26
Me 8:3
s Ezr 3:11
ş Çk 11:5
Çk 12:29
Me 78:51
Me 105:36
Me 135:8
İb 11:28
t Me 25:6
u Çk 12:51
1Sa 12:6
Me 78:52

2. Sütun

a Me 89:2
b Çk 13:14
Yr 32:21
c Çk 14:21
Yş 2:10
Ne 9:11
Me 78:13
Me 106:9
ç Çk 20:6
d Çk 14:29
e Me 107:1

---

f Çk 14:27; Tkr 11:4; Ne 9:11; Me 78:53; g Me 118:1; h Çk 13:18; Çk 15:22; Tkr 8:2; Tkr 8:15; Ne 9:12; ı Me 118:2; i Yş 12:7; Me 135:10; j Me 118:3; k Yş 12:24; Hk 1:7; l Me 118:4; m Sy 21:21; Tkr 1:4; Tkr 29:7; Yş 2:10; Hk 11:21; Me 135:11; n Me 118:29; o Sy 21:33; Tkr 31:4; Me 135:11; ö Me 40:11; p Sy 32:33; Tkr 3:12; Yş 12:1; Ne 9:22; Me 44:2; Me 78:55; Me 105:44; r Yr 33:11; s Me 47:4; Me 135:12.

Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[a]
23 Düşkünlüğümüzde bizi hatırlayana:[b]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[c]
24 Ve düşmanlarımızın elinden bizi defalarca kurtarana:[ç]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[d]
25 Bütün canlılara yiyecek verene:[e]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur;[f]
26 Şükürler sunun göklerin Tanrısına:[g]
Çünkü vefalı sevgisi sonsuzdur.[h]

137 Babil ırmakları[ı] kıyısında oturduk.[i]
Ve Sion'u andıkça ağladık.[j]
2 Oradaki kavak[k] ağaçlarına
Lirlerimizi astık.[l]
3 Çünkü bizi tutsak edenler bizden ilahi istedi,[m]
Bizimle alay edenler, neşelenmek için,[n]
"Bize bir Sion ilahisi söyleyin"[o] dediler.
4 Ama yabancı topraklarda,[ö]
Yehova'nın ilahisini nasıl söyleriz?[p]
5 Eğer seni unutursam ey Yeruşalim,[r]
Sağ elim hünerini unutsun.
6 Eğer Seni anmazsam,[s]
Yeruşalim'i en büyük sevincimden
Üstün tutmazsam[ş]
Dilim damağıma yapışsın.[t]
7 Yeruşalim'in düştüğü günü[u] an,[ü] ey Yehova!
Edomoğullarının[v] "Onu yıkın! Temellerine kadar yıkın!"[a] dedikleri günü an.
8 Ey sen, yağmalanacak Babil kızı,[b]
Senin bize yaptığını sana yapacak olana,[c]
Sana bunu ödetecek olana ne mutlu![ç]
9 Evlatlarını tutup kayalara çarpacak
Ve parçalayacak olana ne mutlu![d]

Davut'un mezmuru.

138 Seni bütün yüreğimle yücelteceğim,[e]
Başka ilahlar önünde Sana ilahiler söyleyeceğim.[f]
2 Kutsal mabedine doğru eğileceğim,[g]
Vefalı sevgin[h] ve sadakatinden ötürü[ı]
Senin adını yücelteceğim.[i]
Çünkü Sen sözlerini[j] bütün şöhretinden büyük ettin.[k]
3 Sana seslendiğim gün bana cevap verdin;[l]
Beni güçlendirdin, cesaretlendirdin.[m]
4 Dünyanın bütün kralları Seni yüceltecek ey Yehova,[n]
Çünkü ağzından çıkan sözleri duyacaklar.
5 Ve Yehova'nın yolları hakkında ilahi söyleyecekler,[o]
Çünkü Yehova'nın ihtişamı büyüktür.[ö]

MEZM. 136
a Ne 1:5
b Ba 8:1
Tkr 32:36
Me 113:7
Lu 1:48
c Ne 9:32
ç Hk 3:9
Hk 6:9
Lu 1:71
d Me 21:7
e Me 104:27
Me 145:15
Me 147:9
Mt 5:45
f Me 118:29
g Me 115:3
Me 123:1
h Me 57:10

MEZM. 137
ı İş 44:27
Yr 50:38
Yr 51:13
Yr 51:32
He 1:1
Da 10:4
i He 3:15
j Yr 13:17
Ağ 1:16
Da 9:3
k Le 23:40
l Me 33:2
İş 24:8
m Me 123:4
Ağ 2:16
n Ne 4:2
Ağ 2:15
o 1Ta 16:7
Me 28:7
Me 69:30
İş 35:10
ö İş 49:21
p Çk 15:1
Hk 5:3
r Ne 2:3
Me 84:2
Me 102:14
İş 62:1
Yr 51:50
s Me 103:2
ş Me 122:1
t Me 22:15
He 3:26
u Ob 13
ü Me 74:18
v Yr 49:7
Ağ 4:22
He 25:12

2. Sütun
a Ob 10
Ob 12
Mi 4:11
b İş 13:1
İş 47:1
Yr 25:12
Yr 50:2
Vh 18:2
c Yr 50:29
Vh 18:6
ç İş 13:5
d İş 13:16

MEZM. 138
e Me 9:1; Me 86:12; f Me 82:1; Me 119:46; Yhn 10:34; 1Ko 8:5; g 1Sa 3:3; 1Ta 16:1; Me 5:7; Me 28:2; Da 6:10; h Me 66:20; Me 115:1; Me 136:1; ı Me 71:22; i Me 44:8; Me 54:6; Me 115:1; Yhn 17:6; j İş 40:8; 1Pe 1:25; k Me 56:10; İş 42:21; İb 6:17; l Me 18:6; Me 77:1; m Me 29:11; İş 12:2; İş 41:10; Zk 10:12; 1Pe 5:10; n Me 102:15; İş 49:23; o İş 60:3; ö 1Kr 8:11; Me 57:5; Me 104:31.

6 Yehova yüksekte olsa da, alçakgönüllüyü görür,[a]
Kibirli olanı ise ancak uzaktan tanır.[b]
7 Sıkıntılar içinde olsam da, beni yaşatırsın,[c]
Düşmanlarım öfkelenince elini uzatırsın,[ç]
Ve sağ elinle beni kurtarırsın.[d]
8 Yehova benim için yaptığı işi tamamlayacak.[e]
Ey Yehova, vefalı sevgin sonsuzdur,[f]
Ne olur, Kendi elinin eserlerini terk etme.[g]

Başmüzisyene. Davut'un mezmuru.

139 Ey Yehova, beni inceledin, iyi tanırsın.[h]
2 Oturuşumu, kalkışımı bilirsin.[ı]
Düşüncemi uzaktan anlarsın.[i]
3 Gittiğim yolu, yattığım yeri ölçüp biçersin,[j]
Attığım her adımı iyi bilirsin.[k]
4 Daha söz dilimin ucundayken[l]
Ey Yehova, ne diyeceğimi bilirsin.[m]
5 Arkadan, önden, çevremi sardın
Ve elini üzerime koydun.
6 Bu bilgi benim için olağanüstü[n]
Ve erişemeyeceğim kadar yüksek.[o]
7 Senin ruhundan uzağa nereye gidebilirim,[ö]
Senin önünden nereye kaçabilirim?[p]
8 Göğe çıksam Sen oradasın,[r]
Döşeğimi ölüler diyarına sersem, yine oradasın.[s]
9 Seherin kanatlarını alsam,[a]
En uzak denizlerin kıyısına konsam,[b]
10 Senin elin orada da bana yol gösterir,[c]
Sağ elin beni tutar.[ç]
11 "Karanlık üzerime çöküyor!"[d] desem,
Gece, ışık olup sarar beni.[e]
12 Kapkaranlık gece bile senin için karanlık sayılmaz,[f]
Gece gün gibi ışıldar;[g]
Karanlık tıpkı ışık gibidir.[h]
13 Çünkü böbreklerimi Sen yaptın,[ı]
Ana karnında beni perdeyle gizledin.[i]
14 Seni yüceltirim; ne muhteşem, ne harika yaratılmışım![j]
Senin işlerin olağanüstü,[k]
Ve canım bunu çok iyi bilir.[l]
15 Gizli yerde yaratıldığım zaman,[m]
Yeryüzünün derinliklerinde örüldüğüm zaman,[n]
Kemiklerim Senden gizli değildi.[o]
16 Gözlerin beni ceninken* gördü,[ö]
Bedenimin bütün kısımları,
Ve onların ne zaman biçimlenecekleri[p]
Daha hiçbiri ortada yokken, Senin kitabında yazılıydı.

MEZM. 138

a 1Sa 2:8; Me 113:6; Öz 3:34; Lu 1:52; 1Pe 5:5
b Ey 40:11; İş 2:11; İş 57:15; Yk 4:6
c Me 71:20
ç Me 64:7
d Me 60:5
e Me 57:2; Flp 1:6
f Me 100:5; Me 103:17
g Ey 10:8; Ey 14:15; Me 71:18; 1Pe 4:19

MEZM. 139

h 1Sa 16:7; 1Kr 8:39; 1Ta 28:9; Me 17:3; Me 44:21; Me 139:23; Yr 12:3; Yr 20:12; İb 4:13
ı Ba 16:13; 2Kr 19:27; İş 37:28
i Me 33:13; Me 94:11; He 38:10; Mt 9:4
j Ba 28:15; 2Sa 8:14; Ey 31:4; Me 121:8
k Me 33:15; Öz 5:21; İş 29:15; Elç 5:3
l Me 19:14
m Me 50:21; İb 4:12
n Ey 42:3; Me 40:5; Me 131:1; Ro 11:33
o Ey 26:14; Öz 30:3
ö Elç 5:9
p Yr 23:24; Yun 1:3
r Ams 9:2; Ob 4
s Ey 26:6; Öz 15:11

2. Sütun

a Me 18:10
b Me 65:5; İş 11:11; İş 24:14
c Me 63:8
ç Me 73:23; İş 41:13
d Me 94:7; İş 29:15; Yr 23:24; **e** Ey 12:22; **f** Çk 20:21; **g** Ey 34:22; Da 2:22; **h** İb 4:13; **ı** Ey 10:9; **i** Ey 10:8; Ey 31:15; Me 22:10; İş 46:3; Yhn 3:4; **j** Ba 1:26; Me 22:9; Me 71:6; Me 100:3; İş 44:2; Yr 1:5; **k** Me 19:1; Me 92:5; Me 104:24; Me 111:2; **l** Vh 15:3; **m** Ey 10:9; **n** Ef 4:9; **o** Ey 10:11; Vz 11:5; **ö** Ey 1:21; Ey 10:18; Me 127:3; **p** Ey 31:15.

Me 139:16* Sözcük anlamıyla, "embriyon"

17 Düşüncelerin benim için ne değerlidir![a]
Ey Tanrım, onların tümü ne çoktur![b]
18 Saymaya kalksam, kum tanelerinden de çok.[c]
Uyuyup uyansam yine Seninleyim.[ç]
19 Ah Tanrım, keşke kötüyü öldürsen,[d]
O zaman eli kanlı adamlar[e] benden uzaklaşırdı.
20 Senin hakkında kendi fikirlerini söylüyorlar,[f]
Adını boş yere ağza alıyorlar;[g] onlar Senin düşmanın.[h]
21 Ey Yehova, Senden nefret edenlerden nefret etmez miyim?[ı]
Sana başkaldıranlardan iğrenmez miyim?[i]
22 Onlardan tümüyle nefret ediyorum.[j]
Onları tam bir düşman sayıyorum.[k]
23 Beni incele, ey Tanrım, yüreğimdekileri bil,[l]
Beni yokla, kaygılarımı anla.[m]
24 Bende zararlı bir eğilim var mı gör,[n]
Ve sonsuzluk yolunda rehberim ol.[o]

Başmüzisyene. Davut'un mezmuru.

140 Beni kötü adamlardan kurtar ey Yehova,[ö]
Zorbalığı seven adamdan da koru.[p]
2 Onlar ki yüreklerinde kötü niyetler kurarlar,[r]
Savaştaymış gibi bütün gün saldırıp dururlar.[s]
3 Yılan gibi dillerini bilediler,[a]
Dudaklarında boynuzlu engereğin zehri var.[b] (*Selah*)
4 Beni kötünün elinden esirge ey Yehova,[c]
Zorbalığı seven adamdan koru,[ç]
Onlar ki beni çelmelemeyi tasarlıyor.[d]
5 Kibirliler bana tuzak kurdu,[e]
İplerden ağ yapıp yol kenarına serdiler.[f]
Bana kapan kurdular.[g] (*Selah*)
6 Yehova'ya dedim ki, "Sen benim Tanrımsın.[h]
Yakarışlarıma kulak ver ey Yehova."[ı]
7 Ey Ulu Rab Yehova,[i] güçlü kurtarıcım,[j]
Savaş gününde başımı korudun.[k]
8 Kötü adamın arzusunu yerine getirme ey Yehova,[l]
Onların sinsi düzenlerini destekleme ki kibirlenmesinler.[m] (*Selah*)
9 Etrafımı kuşatanların,
Dudaklarından dökülen fesat[n] kendi başlarına gelsin.[o]
10 Tepelerine kızgın korlar yağsın,[ö]
Ateşe, su dolu çukurlara düşsünler de[p] kalkamasınlar.[r]
11 Büyük laflar eden,* yeryüzünde barınamasın,[s]

MEZM. 139

a İş 55:9
b Ro 11:33
c Me 40:5
ç Me 3:5
Me 17:15
Me 63:6
d Me 5:6
Me 9:17
Me 94:23
e 1Kr 2:5
f Ey 21:14
Me 21:11
Me 73:8
Öz 24:8
g Çk 20:7
Yhd 15
h İş 64:2
ı 2Ta 19:2
Me 21:8
Me 81:15
2Ko 6:14
i Me 119:158
j Me 101:3
k Me 37:12
Me 37:32
l Yr 20:12
m Me 94:19
n Me 7:3
Me 17:3
o Me 5:8
Me 143:8
Me 143:10

MEZM. 140

ö Me 59:1
p Me 18:48
Me 71:4
r Me 36:4
Me 64:6
Öz 6:18
Zk 7:10
Mt 5:28
s Me 56:6
Me 120:7

2. Sütun

a Me 52:2
Me 58:4
b Mt 12:34
Ro 3:13
Yk 3:8
c Me 17:8
Me 36:11
Me 37:33
ç Me 31:4
Me 71:4
d Me 25:15
e Me 119:110
Me 141:9
f Me 10:9
Me 35:7
Me 57:6
g Yr 18:22
Lu 11:54
Lu 20:20
h Me 31:14
Me 91:2
Yhn 20:17
ı Me 27:7
Me 28:2
Me 55:1
i Elç 4:24

j Tkr 33:27; Me 27:1; Me 28:8; **k** 1Sa 17:37; Me 144:10; **l** 2Sa 15:31; Me 27:12; **m** Tkr 32:27; **n** Es 7:10; Me 94:23; Öz 12:13; Öz 18:7; **o** Me 7:16; **ö** Ba 19:24; Me 11:6; Me 21:9; **p** Mt 13:42; **r** Me 55:23; Öz 28:10; **s** Me 12:3.

Me 140:11* Ya da "iftiracı"

Zorbalığa düşkün olan, kötülüğün sillesini yesin.[a]

12 Biliyorum ki Yehova
Mazlumun davasını görürsün,[b] yoksulun hakkını alırsın.[c]

13 Doğru kişiler Senin ismine şükredecek,[ç]
Dürüst insanlar Senin önünde oturacak.[d]

Davut'un mezmuru.

141 Sana yakarıyorum, ey Yehova.[e]
Yardımıma koş ne olur.[f]
Sana seslenince, yakarışıma kulak ver.[g]

2 Duam, önünde[h] hazırlanmış buhur[ı] gibi makbul olsun,
Ellerimi Sana açışım, akşamın tahıl sunusu gibi olsun.[i]

3 Ağzıma bir bekçi koy, ey Yehova,[j]
Dudaklarımın kapısına da bir nöbetçi.[k]

4 Yüreğimin kötülüğe yönelmesine izin verme ki,[l]
Hainlik peşindeki adamlarla birlikte[m]
Kötü ve kirli işlere bulaşmayayım[n]
Ve onların lezzetli yiyeceklerinden yemeyeyim.[o]

5 Doğru kişi bana vursun, vefasındandır,[ö]
Yanlışımı göstersin, başa sürülen yağ gibidir.[p]
Başım bunu reddetmez.[r]
Felakete uğradığında onu duamda anarım.[s]

6 Hâkimler kayalardan aşağı atıldı,[ş]
Halk ise sözlerimi dinledi, hoş sözler olduğunu anladı.[a]

7 Odun yarıldığında toprağa dağılan parçalar gibi,
Kemiklerimiz ölüler diyarının ağzına saçıldı.[b]

8 Ancak benim gözlerim Sende,[c] ey Ulu Rab Yehova,[ç]
Ben Sana sığındım,[d]
Canımı ölüme teslim etme.[e]

9 Bana kurulan kapanın dişlerinden[f]
Hain adamların tuzaklarından kurtar beni.[g]

10 Kötüler hep birden kendi ağlarına düşecek,[h]
Ben ise güvenle geçip gideceğim.

Davut'un mağaradayken[ı] yazdığı maskil.* Bir dua.

142 Yehova'ya sesleniyor, O'nu yardıma çağırıyorum.[i]
Yehova'ya sesleniyor, O'ndan lütuf diliyorum.[j]

2 O'nun önünde, içimdeki kaygıyı döküyorum,[k]
O'nun önünde, sıkıntımı anlatıp duruyorum[l]

3 Ruhum[m] daraldığında.
Bu yüzden yolumu iyi bilirsin.[n]
Yürüdüğüm yola[o]

MEZM. 140

a Me 34:21; İş 3:11; Ga 6:7
b 1Kr 8:45
c Me 9:4; Me 10:18; Me 22:24; Me 72:4
ç Me 32:11; Me 33:1
d Me 23:6; Vh 7:15

MEZM. 141

e Me 31:17; Me 88:9
f Me 40:13; Me 70:5; Me 71:12
g Me 39:12; 1Pe 3:12
h Lu 1:9; Vh 5:8; Vh 8:3
ı Çk 30:35
i Çk 29:39; Me 28:2; Me 63:4; Me 134:2; 1Ti 2:8
j Öz 13:3; Öz 21:23
k Yk 1:26; Yk 3:2
l 1Kr 8:58; Me 119:36; Öz 21:1
m 1Ko 15:33
n Da 11:27
o Öz 23:6
ö 2Sa 12:7; 2Ta 16:7; Öz 17:10; Ga 2:11; Ga 6:1
p Me 23:5; Öz 6:23; Öz 19:25; Yk 5:14
r Öz 9:8; Öz 19:25; Öz 25:12
s 1Sa 12:23; Mt 5:44
ş 1Sa 31:1; 2Sa 1:19; 1Ta 10:1

2. Sütun

a 2Sa 2:5; 2Sa 23:1; Lu 4:22
b Ro 8:36; 2Ko 1:9; İb 11:37
c 2Ta 20:12; Me 25:15; Me 123:1
ç Elç 4:24
d Me 5:11; Me 11:1; Me 71:1; **e** İş 53:12; **f** Me 119:110; Me 124:7; **g** Me 140:5; Me 142:3; Yr 18:22; Lu 11:54; Lu 20:20; **h** Es 7:10; Me 7:15; Me 9:15; Me 35:8; Me 37:15; Me 57:6; **MEZM. 142** **ı** 1Sa 22:1; 1Sa 24:3; İb 11:38; **i** Me 28:2; Me 50:15; Me 107:13; **j** Me 30:8; Me 77:1; Me 141:1; **k** 1Sa 1:16; İş 26:16; Mt 26:39; **l** Me 18:6; Yun 2:7; Mr 15:34; İb 5:7; **m** Yş 5:1; Me 143:4; **n** Ey 23:10; Me 1:6; Me 119:105; **o** Me 139:3.

Me 142:Üst.* 32. Mezmurun başındaki dipnot açıklamasına bakın.

Benim için tuzaklar kurdular.[a]
4 Sağ yanıma bak da gör
Beni kimse umursamıyor.[b]
Kaçacağım yer kalmamış;[c]
Kimse arayıp sormuyor.[ç]
5 Seni yardıma çağırdım ey Yehova.[d]
"Sen benim sığınağımsın,[e]
Yaşayanlar diyarında[f] payım Sensin"[g] dedim.
6 Yakarışıma kulak ver,[h]
Çünkü takatim kalmadı.[ı]
Zulmedenlerden kurtar beni,[i]
Çünkü benden güçlüler.[j]
7 Canımı bu zindandan çıkar ki[k]
İsmini yücelteyim.[l]
Etrafıma doğru kişiler toplansın,[m]
Çünkü Sen bana iyilik edersin.[n]

Davut'un mezmuru.

143 Ey Yehova, duamı işit;[o]
Yalvarışıma kulak ver.[ö]
Sadakatinle ve doğruluğunla bana cevap ver.[p]
2 Bu kulunla davalı olma;[r]
Çünkü Senin önünde hiç kimse haklı çıkamaz.[s]
3 Düşman canıma kastetti;[ş]
Hayatımı yere çaldı.[t]
Karanlıklarda oturttu beni, devirlerdir ölü olanlar gibi.[u]
4 Ruhum[ü] daraldı,
Yüreğim hissizleşti.[v]
5 Geçmiş günleri anıyorum,[y]
Senin yaptıklarını derin düşünüyorum;[z]
Elinin eserleri üzerinde düşünceye dalıyorum.[a]
6 Ellerimi Sana açtım;[b]
Canım susuz toprak gibi, Seni özlüyor.[c] (*Selah*)
7 Ne olur bir an önce cevap ver bana, ey Yehova.[ç]
Ruhum tükendi.[d]
Bana yüz çevirme,[e]
Yoksa ölüm çukuruna inenlere dönerim.[f]
8 Sabahleyin bana vefalı sevgini işittir,[g]
Çünkü Sana güvendim.[h]
Yürüyeceğim yolu bana göster,[ı]
Çünkü Sana tüm benliğimle dua ediyorum.[i]
9 Beni düşmanlarımdan kurtar ey Yehova.[j]
Sadece Sana sığınıyorum.[k]
10 Bana isteğini yerine getirmeyi öğret,[l]
Çünkü Sen benim Tanrımsın.[m]
Senin ruhun iyidir;[n]
Doğruluk diyarında bana o yol göstersin.[o]
11 Adın uğruna[ö] yaşat beni ey Yehova.[p]
Doğruluğundan ötürü[r] canımı sıkıntıdan çıkar.[s]
12 Vefalı sevginden ötürü düşmanlarımı sustur;[ş]
Canıma kasteden tüm düşmanlarımı yok et,[t]
Çünkü ben Senin kulunum.[u]

MEZM. 142

a Me 140:5; Yr 18:22; Mt 22:15
b Me 31:11; Me 69:20; Me 88:8
c 1Sa 23:11
ç Yhn 16:32
d Me 107:19
e Me 34:8; Me 46:1; Me 91:2; Öz 18:10
f Me 27:13; Yr 11:19
g Me 16:5; Me 73:26; Me 119:57; Ağ 3:24
h Me 143:11
ı Me 116:6
i 1Sa 20:33; 1Sa 23:26; 1Sa 25:29; Me 3:1
j Me 38:19
k İş 24:22; İş 42:7; Yr 38:13
l Me 54:6
m Me 34:2
n Me 13:6; Me 116:7; Me 119:17; Yk 5:11

MEZM. 143

o Me 65:2
ö Me 28:2
p 2Sa 7:25; Me 31:1; Me 71:2
r Ey 14:3; Ro 3:20; Ga 2:16
s 2Ta 6:36; Ey 9:2; Me 51:5; Me 130:3; Vz 7:20; Ro 3:10; 1Yh 1:10
ş Me 7:1; Me 35:4
t Me 7:5
u Me 88:5
ü Me 77:3; Me 142:3
v Me 102:4
y Me 77:5
z Tkr 32:4; Me 19:14; Me 64:9; Me 77:12; Me 90:16; Me 111:3; Flp 4:8

2. Sütun

a Me 92:4
b Me 88:9
c Me 63:1

ç Me 13:3; Me 40:13; Me 70:5; **d** Me 142:3; **e** Me 27:9; Me 104:29; **f** Me 28:1; Me 88:4; İş 38:18; **g** Me 42:8; Me 46:5; Me 59:16; **h** Öz 3:5; Öz 16:20; İş 26:3; Yr 17:7; **ı** Me 5:8; Öz 3:6; **i** Me 25:1; Me 86:4; **j** Me 59:1; **k** Me 61:4; Me 91:1; **l** Me 25:4; Mi 4:2; **m** Me 31:14; Yhn 20:17; **n** Ne 9:20; Yhn 14:26; **o** Me 27:11; İş 26:10; **ö** Me 25:11; **p** Me 119:25; **r** Me 9:8; Me 31:1; **s** Me 34:19; **ş** 1Sa 25:29; 1Sa 26:10; Me 54:5; **t** 1Sa 24:12; **u** Me 89:20; Me 116:16; Elç 3:13; Elç 4:25.

Davut'un mezmuru.

144 Yehova kayamdır,[a] O'na şükrolsun,
Ellerime mücadeleyi,[b]
Parmaklarıma savaşı
O öğretti.
2 O benim kalemdir,[c] bana vefa gösterir;
Yükseklerde hisarım, kurtarıcım,[ç]
Kalkanım[d] ve sığınağımdır,[e]
Halklara önümde boyun eğdiren O'dur.[f]
3 Ey Yehova, insan nedir ki ona dikkat edesin,[g]
Ölümlü insanoğlu[h] nedir ki onu hesaba katasın?
4 İnsan ki bir soluğa benzer;[ı]
Günleri, geçip giden gölge gibidir.[i]
5 Ey Yehova, göklerini eğ de aşağı in,[j]
Dağlara dokun ki tütsünler.[k]
6 Şimşekler çaktır, düşmanı dağıt,[l]
Oklarını gönder, şaşkına dönsünler.[m]
7 Yükseklerden elini uzat;[n]
Beni kurtar, coşkun sular içinden çıkar,[o]
Yabancıların elinden al.[ö]
8 Onların ağzı yalan saçar,[p]
Sağ elleri sahtekârlık elidir.[r]
9 Ey Tanrım, Sana yeni bir ilahi okuyacağım.[s]
On telli sazla mezmurlar söyleyeceğim;[ş]
10 Sen ki krallara kurtuluş yolunu açtın,[t]
Kulun Davut'u kötülük kılıcından kurtardın.[u]
11 Beni kurtar, yabancıların elinden al,[ü]
Onların ağzı yalan saçar,[a]
Sağ elleri sahtekârlık elidir.[b]
12 "Oğullarımız, serpilmiş körpe fidan gibi,[c]
Kızlarımız da sarayın oymalı köşe taşları gibi" derler.
13 "Ambarlarımız çeşit çeşit ürünle dolu,[ç]
Sürülerimiz yollarda binlerce, on binlerce yavruluyor.
14 Sığırlarımız gebe; ne düşük yapan var ne de doğururken ölen,[d]
Meydanlarımızda bir feryat duyulmuyor.[e]
15 Bu durumda olan halka ne mutlu!"
Tanrısı Yehova olan halka ne mutlu![f]

Davut'un mezmuru, Tanrı'ya övgü.

א [*Alef*]

145 Seni yüceltirim ey Tanrım, Kralım,[g]
Ve daima, sonsuza dek ismine şükrederim.[h]

ב [*Bet*]

2 Bütün gün Sana şükrederim,[ı]
Ve daima, sonsuza dek ismini yüceltirim.[i]

ג [*Gimel*]

3 Yehova büyüktür, çok yüceltilmelidir,[j]
O'nun büyüklüğüne akıl ermez.[k]

ד [*Dalet*]

4 Bir nesil diğerine Senin işlerini övecek[l]

MEZM. 144

a Tkr 32:4; 2Sa 23:3; Me 18:2; Me 95:1
b 2Sa 22:35; Me 18:34
c 2Sa 22:2; Yr 16:19
ç 2Sa 22:3; Me 18:2; Me 40:17
d Ba 15:1; Öz 30:5
e Me 141:8
f Me 18:47
g Ey 7:17; Me 8:4; İb 2:6
h Me 10:18; Me 104:14
ı Me 39:5; Me 62:9
i 1Ta 29:15; Ey 8:9; Ey 14:2; Me 102:11; Vz 8:13
j Me 18:9; İş 64:1
k Çk 19:18; Me 104:32
l 2Sa 22:15; Ey 36:32; Me 18:14; Me 77:18; Me 97:4; Zk 9:14
m Tkr 32:42; Me 21:12; Me 45:5
n 2Sa 22:17; Me 18:16
o Me 69:1; Vh 12:15
ö Ne 9:2; Me 54:3
p Me 10:7; Me 12:2; Me 109:2
r İş 44:20
s Me 33:3; Me 40:3; Me 96:1; İş 42:10; Vh 5:9; Vh 14:3
ş 1Ta 25:1; Me 33:2; Me 92:3
t 2Sa 5:19; Me 18:50
u 1Sa 17:46; 2Sa 21:17
ü 2Sa 10:6

2. Sütun

a 2Sa 10:3; Me 73:9
b Me 7:14; Me 73:8; Me 119:118
c Me 37:35
ç Me 73:12
d Me 73:5
e Me 73:3; **f** Me 33:12; Me 37:9; Me 37:37; Me 89:15; Me 146:5; Lu 11:28; Yk 1:25; **MEZM. 145** **g** Me 44:4; İş 33:22; Da 2:47; Vh 11:17; **h** 1Ta 29:10; **ı** Me 119:164; **i** Me 113:2; Me 146:2; **j** Me 48:1; Me 96:4; Me 147:5; Me 150:2; Ro 1:20; Vh 15:3; **k** Ey 9:10; Ey 26:14; Ey 36:26; Me 92:5; Me 139:6; Ro 11:33; **l** Yş 4:21; Me 71:18; İş 38:19.

Ve kudretli işlerini anlatacak.[a]

ה [*He*]

5 Ben de yüce ve haşmetli itibarın,[b]
Harika işlerin üzerinde düşüneceğim.[c]

ו [*Vav*]

6 Korku uyandıran işlerinin gücü hakkında konuşulacak,[ç]
Ben de Senin büyüklüğünü duyuracağım.[d]

ז [*Zayin*]

7 Senin iyiliğinin bolluğu onların dilinden düşmeyecek,[e]
Ve doğruluğundan ötürü sevinç çığlıkları atacaklar.[f]

ח [*Het*]

8 Yehova lütufkâr ve merhametlidir,[g]
Tez öfkelenmez, vefalı sevgisi büyüktür.[h]

ט [*Tet*]

9 Yehova herkese iyilik eder,[ı]
Ve bütün işleri merhametini yansıtır.[i]

י [*Yod*]

10 Bütün işlerin Seni yüceltecek ey Yehova,[j]
Vefalı kulların Sana şükredecek.[k]

כ [*Kaf*]

11 Krallığının ihtişamı hakkında konuşurlar[l]
Ve Senin kudretini anlatırlar ki,[m]

ל [*Lamed*]

12 Senin kudretli işlerin insanoğullarına bildirilsin,[n]
Krallığının yüce ihtişamı duyurulsun.[o]

MEZM. 145

a Çk 12:27
b Me 8:1
Me 104:1
Me 111:3
Me 148:13
c Me 72:18
ç Yş 2:9
Ne 1:5
d Me 107:21
Elç 4:24
e 1Kr 8:66
Me 13:6
Me 31:19
İş 63:7
Yr 31:12
f Me 51:14
İş 45:24
Vh 15:3
g 2Ta 30:9
Me 86:15
Me 111:4
Ef 2:4
h Çk 34:6
Sy 14:18
Ne 9:17
Me 103:8
ı Me 25:8
Me 100:5
Me 104:28
Na 1:7
Mt 5:45
Elç 14:17
Yk 1:17
i Ef 2:4
j Me 19:1
Me 103:22
Me 104:24
k 1Sa 2:9
Me 30:4
Me 132:9
Me 149:5
İb 13:15
1Pe 2:5
l 1Ta 29:11
Mt 4:23
Lu 10:9
m Tkr 3:24
Vh 15:3
n Me 98:1
Me 136:4
o Me 103:19
Me 111:3

2. Sütun

a Me 146:10
Yr 10:7
1Ti 1:17
b Da 6:26
c Me 37:24
Me 94:18
ç Me 38:6
Me 146:8
d Me 104:21
e Ba 1:30
Me 104:27
Me 136:25
Mt 24:45
f Me 104:28
g Me 107:9
Me 132:15

מ [*Mem*]

13 Senin krallığın devirlerin krallığıdır,[a]
Hâkimiyetin de nesiller boyunca sürer.[b]

ס [*Sameh*]

14 Yehova düşenlerin hepsine destek olur,[c]
Ve beli bükülmüş olanı ayağa kaldırır.[ç]

ע [*Ayin*]

15 Hepsi umutla Sana bakar,[d]
Sen de yiyeceklerini zamanında verirsin.[e]

פ [*Pe*]

16 Elini açarsın,[f]
Ve her canlıyı arzusuna göre doyurursun.[g]

צ [*Tsade*]

17 Yehova'nın bütün yolları adildir,[h]
Ve O bütün işlerini vefayla yapar.[ı]

ק [*Kof*]

18 Yehova Kendisine yakaranlara,[i]
O'na içtenlikle yakaran herkese yakındır.[j]

ר [*Reş*]

19 Kendisinden korkanların dileğini yerine getirir,[k]
Yardım yakarışlarını işitir ve onları kurtarır.[l]

ש [*Şin*]

20 Yehova Kendisini sevenlerin hepsini korur,[m]
Fakat bütün kötüleri yok edecektir.[n]

h Ba 18:25; Tkr 32:4; Ro 3:5; Vh 15:3; Vh 16:5; **ı** Me 18:25; Vh 15:4; **i** Tkr 4:7; 1Kr 18:36; Me 34:18; Yk 4:8; Yhd 24; **j** Me 17:1; **k** Me 34:9; Lu 1:53; **l** Me 37:40; Me 50:15; Me 91:15; **m** Me 31:23; Me 37:28; Me 97:10; **n** Me 1:6; Öz 2:22.

ת [*Tav*]

21 Yehova'ya övgüler dilimden
düşmeyecek;[a]
O'nun kutsal ismine bütün
canlılar şükretsin; devir-
ler boyu, sonsuza dek.[b]

146 Yah'ı yüceltin![c]
Yehova'yı yücelt ey
gönlüm.[ç]
2 Ömrüm boyunca Yehova'yı
yücelteceğim.[d]
Yaşadıkça Tanrıma ilahiler
söyleyeceğim.[e]
3 Soylulara,[f]
Sizi kurtaramayacak olan
insanoğluna güvenme-
yin.[g]
4 Onun ruhu çıkar,[h] kendisi
toprağa döner;[ı]
Ve bütün düşünceleri o gün
biter.[i]
5 Yakup'un Tanrısından yardım
bekleyene,[j]
Tanrısı Yehova'ya ümit bağ-
layana ne mutlu![k]
6 Göğün, yerin,[l]
Denizin ve içlerindeki her
şeyin yaratıcısı O'dur,[m]
Sadakati devirler boyu sü-
rer.[n]
7 Mağdurun hakkını almak
için hükmünü uygula-
yan,[o]
Açlara ekmek veren O'dur.[ö]
Yehova tutsakları özgür kı-
lar.[p]
8 Yehova körlerin gözlerini
açar;[r]
Yehova beli bükülmüş ola-
nı ayağa kaldırır;[s]
Yehova doğru kimseleri se-
ver.[ş]
9 Yehova gurbete düşmüş olanı
korur,[t]
Yetimi ve dulu rahata ka-
vuşturur,[a]
Fakat kötülerin yolunu[b]
saptırır.[c]
10 Ey Sion, Tanrın Yehova devir-
ler boyu kral olacak,[ç]
O'nun krallığı nesillerce sü-
recek.[d]
Yah'ı yüceltin![e]

147 Yah'ı yüceltin,[f]
Tanrımızın ismine ila-
hiler söylemek ne
güzel, ne hoştur;[g]
O'na övgüler yaraşır.[h]
2 Yehova Yeruşalim'i inşa edi-
yor;[ı]
İsrail'in sürgünlerini bir
araya topluyor.[i]
3 Kalbi kırık[j] olanları iyileştiri-
yor,[k]
Sızlayan yaralarını sarıyor.[l]
4 O yıldızların sayısını hesap-
lar,[m]
Her birini ismiyle çağırır.[n]
5 Rabbimiz büyüktür ve çok
güçlüdür,[o]
Anlayışı sözlerle anlatıl-
maz.[ö]
6 Yehova yumuşak başlıları ra-
hata kavuşturur,[p]
Kötüleri ise alçaltıp yere se-
rer.[r]
7 Yehova'ya şükranla karşılık
verin,[s]
Tanrımıza lir ile ilahi söyle-
yin.[ş]
8 Gökleri bulutlarla kaplayana,[t]
Yeryüzü için yağmur hazır-
layana,[u]

MEZM. 145

a Me 34:1
Me 51:15
Me 71:8
Me 89:1
b Me 117:1
Me 150:6

MEZM. 146

c Çk 15:2
Me 149:9
Vh 19:6
ç Me 103:1
Me 104:35
d Me 63:4
e Me 145:2
f Me 62:9
Me 118:9
g Me 118:8
İş 2:22
Yr 17:5
h Ey 12:10
Me 104:29
Vz 8:8
Mt 27:50
Elç 7:59
ı Ba 3:19
Me 90:3
Vz 3:20
Vz 12:7
i Ey 14:10
Ey 17:11
Vz 9:5
Vz 9:10
İş 38:18
j Me 33:12
Me 46:7
Me 144:15
Yr 17:7
k Me 71:5
l Ba 1:1
Ne 9:6
Yr 10:12
Elç 4:24
Vh 4:11
Vh 14:7
m Çk 20:11
n Tkr 7:9
Me 71:22
o Me 103:6
ö Me 107:9
Me 145:16
p Me 107:14
Me 142:7
r İş 29:18
İş 35:5
s Me 145:14
Me 147:6
Lu 13:13
2Ko 7:6
ş Me 11:7
t Tkr 10:18

2. Sütun

a Me 68:5
b Öz 1:15
c Me 145:20
ç Çk 15:18
Me 10:16
Me 145:13
Da 6:26
Vh 11:15
d Me 147:12
Yo 3:17

e Me 117:2; Vh 19:3; **MEZM. 147** **f** Me 135:1; Vh 19:1; **g** Me 92:1; Me 135:3; **h** Me 33:1; Vh 19:5; **ı** Me 102:16; **i** Tkr 30:3; He 36:24; He 37:21; **j** Me 51:17; **k** İş 6:10; **l** Lu 4:18; **m** Ba 15:5; **n** İş 40:26; **o** 1Ta 16:25; Me 48:1; Me 96:4; Me 145:3; Na 1:3; **ö** İş 40:28; Ro 11:33; **p** Sy 12:3; Me 37:11; Me 146:8; **r** Me 55:23; **s** Me 95:2; **ş** Me 33:2; Me 92:1; **t** 1Kr 18:45; **u** Ey 38:26; Yr 14:22; Mt 5:45.

Dağlarda yeşil çayırlar bitirene,[a]
9 Hayvanlara ve bağrışan kuzgun yavrularına[b]
Yiyeceklerini verene ilahi söyleyin.[c]
10 O'na zevk veren atın kuvveti değildir,[ç]
O'nu hoşnut eden insanın çevik ayakları değildir.[d]
11 Yehova Kendisinden korkanlardan,[e]
Vefalı sevgisine umut bağlayanlardan hoşlanır.[f]
12 Yehova'yı öv,[g] ey Yeruşalim.
Tanrını yücelt, ey Sion.[h]
13 Çünkü senin kapı sürgülerini O pekiştirdi;
İçindeki evlatlarına O bereket verdi.[ı]
14 Topraklarında barışı sağlayan O'dur;[i]
Seni en iyi buğdayla* doyurur.[j]
15 Yeryüzüne emrini gönderir;[k]
Sözü hızla yayılır.
16 Yapağı gibi kar yağdırır;[l]
Kırağıyı kül gibi saçar.[m]
17 Buzu parça parça atar,[n]
O'nun soğuğuna kim dayanabilir?[o]
18 Emir verir,[ö] onları eritir,
Rüzgârını estirir;[p]
Ve sular damla damla akmaya başlar.
19 Sözünü Yakup'a söyler,[r]
Kurallarını[s] ve hükümlerini İsrail'e bildirir.[ş]
20 Başka hiçbir millete böyle yapmadı;[t]
O'nun hükümlerini onlar bilmez.[u]
Yah'ı yüceltin![ü]

Mezmur 147

a Ey 38:27; Me 104:14; İş 30:23; Zk 10:1
b Ey 38:41; Lu 12:24
c Me 104:27; Me 136:25; Me 145:15
ç Ey 39:19; Me 33:16; İş 31:1; Ho 1:7
d 1Sa 16:7; Me 147:11
e Ml 3:16; Me 147:11
f Me 33:18; Me 147:11
g Me 63:3; Me 117:1
h Me 135:21; İş 12:6
ı Me 128:3
i Le 26:6; Me 29:11; Me 122:6; İş 45:7; İş 60:17; Ro 15:33
j Tkr 8:8; Tkr 32:14; Me 81:16; Me 132:15
k Me 33:9; Me 68:11; Me 107:20
l Ey 37:6; Me 148:8
m Ey 38:29
n Yş 10:11
o Ey 37:10
ö Elç 10:36
p Me 148:8
r Çk 20:1; Tkr 33:3; Me 78:5; Me 103:7; Ro 9:4
s Tkr 4:8; Tkr 5:31; Ml 4:4
ş Tkr 4:5; Tkr 6:1
t Çk 19:5; Çk 31:17; Tkr 4:32; Tkr 7:6; Ro 3:2
u 1Ta 17:21
ü Me 116:19; Vh 19:6

2. Sütun

Mezmur 148

a Me 113:1
b Me 89:5; İş 49:13
c Lu 2:14
ç Me 103:20; Lu 2:13; Vh 5:13
d Ba 2:1; Yr 32:18; Yhd 15

148 Yah'ı yüceltin![a]
Yehova'yı göklerden[b] yüceltin,
O'nu yükseklerde[c] yüceltin.
2 O'nu yüceltin bütün melekleri,[ç]
Emrindeki bütün ordusu,[d]
O'nu yüceltin.
3 O'nu yüceltin güneş ve ay.[e]
O'nu yüceltin ışıldayan tüm yıldızlar.[f]
4 Göklerin gökleri[g] O'nu yüceltin,
Göğün üzerindeki sular[h]
O'nu yüceltin.
5 Yehova'nın ismini yüceltsinler;[ı]
Çünkü O emretti ve onları yarattı.[i]
6 Sonsuza dek, daima dursunlar diye yerleştirdi onları.[j]
Bir kural koydu ki, asla geçerliliğini yitirmez.[k]
7 Yehova'yı yeryüzünden[l] yüceltin,
Siz deniz canavarları, engin sular,[m]
8 Ey ateş ve dolu, kar ve koyu duman,[n]
Emrini yerine getiren şiddetli rüzgâr,[o]
9 Ey dağlar ve bütün tepeler,[ö]
Meyve ağaçları ve bütün sedir ağaçları,[p]
10 Siz yaban hayvanları ve evcil hayvanlar,[r]
Sürünen canlılar, kanatlı kuşlar,[s]

e Ba 1:16; Me 19:1; Me 136:8; **f** Me 136:9; **g** Tkr 10:14; Ne 9:6; 2Ko 12:2; **h** Ba 1:7; 2Pe 3:5; **ı** Vh 19:6; **i** Ba 1:1; Ba 1:6; Me 33:6; **j** Me 89:37; Öz 8:27; **k** Me 119:91; Yr 31:36; Yr 33:25; **l** Me 69:34; **m** Ba 1:21; Me 74:13; Me 104:25; Yun 1:17; **n** Çk 9:23; Sy 16:35; Me 147:17; İş 30:30; **o** Me 107:25; **ö** Me 65:12; Me 98:8; İş 44:23; İş 49:13; **p** 1Ta 16:33; Me 96:12; İş 44:23; İş 55:12; **r** Me 50:10; İş 43:20; **s** Ba 7:14.

Me 147:14* Sözcük anlamıyla, "buğdayın yağı ile"

11 Siz yeryüzünün kralları[a] ve bütün milletler,
Siz önderler[b] ve yeryüzünün tüm hâkimleri,[c]
12 Delikanlılar[ç] ve siz genç kızlar,[d]
Yaşlılar[e] ve çocuklar.[f]
13 Hepiniz Yehova'nın ismini yüceltin,[g]
Çünkü O'nun isminin yüceliğine erişilmez.[h]
İtibarı göklerin ve yerin üzerindedir.[ı]
14 O, halkının gücünü* artıracak,[i]
Bütün vefalı kullarının,[j] İsrailoğullarının,
Kendisine yakın olan halkın[k] övgülerini çoğaltacak.
Yah'ı yüceltin.[l]

149 Yah'ı yüceltin![m]
Yehova'ya yeni bir ilahi söyleyin,[n]
Vefalı kullarının cemaatinde O'nu yüceltin.[o]
2 İsrail Yüce Yaratıcısında sevinç bulsun,[ö]
Sion evlatlarının sevinci Kralları[p] olsun.
3 Dans ederek O'nun ismini yüceltin,[r]
Tef ve lir çalarak O'na ilahi söyleyin.[s]
4 Yehova halkından hoşlanır,[ş]
Yumuşak başlıları kurtuluşla taçlandırır.[t]
5 Vefalı kulları onur ve kıvanç duysun,
Yataklarında sevinç ezgileri okusunlar.[u]

Mezmur 148:14* Sözcük anlamıyla, "boynuzunu"

MEZM. 148

a Me 2:10; İş 49:23
b Me 45:16
c Me 2:10; Me 82:1
ç Me 110:3
d Me 45:14; Elç 21:9
e Yr 31:13
f Mt 21:15
g Me 99:3
h Me 8:1; İş 12:4
ı 1Kr 8:27; 1Ta 29:11; Me 113:4
i Çk 15:16; Me 75:10; Me 89:17; Me 135:4
j Me 145:10; Me 149:9
k Çk 19:5; Ef 2:17
l Me 113:9; Me 117:2

MEZM. 149

m Me 113:1
n Me 33:3; Me 96:1; İş 42:10; Vh 5:9
o Me 22:22; İb 2:12
ö Tkr 12:7; 1Sa 12:22; Me 100:3; İş 54:5
p Me 47:7
r Çk 15:20; Hk 11:34; Me 150:4; Yr 31:13
s Me 81:2; Me 144:9; Me 150:4
ş Me 35:27; Me 84:11
t Me 132:16; İş 61:10
u Me 63:6

2. Sütun

a Ne 9:5
b İb 4:12; Vh 1:16
c Sy 31:2; Me 79:6; Me 110:6
ç Me 44:2
d Yş 10:24; Yş 12:7
e Tkr 7:1
f Me 148:14; 1Ko 6:2; Vh 20:4
g Me 111:1

MEZM. 150

h Vh 19:6

6 Ağızlarında Tanrı'yı yücelten ilahiler,[a]
Ellerinde iki ağzı keskin kılıç olsun;[b]
7 Öyle ki milletlerden öç alsınlar,[c]
Halkları yola getirsinler,[ç]
8 Krallarını prangaya vurup[d]
İleri gelenlerini demir zincirle bağlasınlar,
9 Ve yazılı hükmü onlara uygulasınlar.[e]
Bu onur bütün vefalı kullarınındır.[f]
Yah'ı yüceltin![g]

150 Yah'ı yüceltin![h]
Kutsal mekânında Tanrı'yı yüceltin.[ı]
Gücünün eseri olan bu gök kubbede O'nu yüceltin.[i]
2 Kudretli işlerinden dolayı O'nu yüceltin.[j]
Eşsiz büyüklüğüne yaraşır biçimde O'nu yüceltin.[k]
3 Boru sesiyle O'nu yüceltin,[l]
Telli saz ve lir ile O'nu yüceltin.[m]
4 Tef çalarak,[n] halay çekerek[o] O'nu yüceltin,
Telli ve nefesli sazlarla[ö] O'nu yüceltin.
5 Güzel sesli zillerle O'nu yüceltin,[p]
Çınlayan zillerle O'nu yüceltin.[r]
6 Nefes alan her canlı Yah'ı yüceltsin.[s]
Yah'ı yüceltin![ş]

ı 2Ta 20:8; Me 29:9; Me 116:19; Me 134:2; **i** Ba 1:6; Me 19:1; Da 12:3; **j** Me 92:5; Me 107:15; Me 145:6; Vh 15:3; **k** Tkr 3:24; Me 96:4; Me 145:3; Yr 32:18; **l** 1Ta 15:28; Me 81:3; Me 98:6; **m** Me 33:2; Me 108:2; **n** Çk 15:20; 1Sa 10:5; İş 5:12; **o** Me 149:3; **ö** Ey 21:12; Ey 30:31; Me 92:3; Me 144:9; İş 38:20; **p** 1Ta 15:19; 1Ta 16:5; **r** 2Sa 6:5; 1Ta 25:1; **s** Vh 5:13; **ş** Me 112:1; Me 148:14; Vh 19:3.

ÖZDEYİŞLER

1 İsrail kralı,[a] Davut oğlu[b] Süleyman'ın[c] özdeyişleri.[ç]
2 Bunlar, insanın hikmeti[d] ve terbiyeyi[e] öğrenmesi, derin anlam taşıyan sözleri kavraması,[f]
3 sağgörü,[g] doğruluk,[h] adalet[ı] ve dürüstlük[i] aşılayan terbiyeyi[j] alması, **4** deneyimsiz kişinin akıllıca[k] davranması, genç adamın bilgi[l] kazanması ve düşünmeyi[m] öğrenmesi içindir.

5 Hikmetli kişi dinler ve daha çok şey öğrenir.[n] Anlayışlı adam sağlam rehberlik[o] arayan kişidir;
6 öyle ki, özlü, düşündürücü sözleri,[ö] hikmetlilerin deyişlerini,[p] bilmecelerini[r] anlasın.

7 Bilgi Yehova korkusuyla başlar.[s] Hikmeti ve terbiyeyi küçümseyenler akılsızlardır.[ş]

8 Oğlum, babanın verdiği terbiyeyi dinle,[t] annenin öğrettiği kanundan sapma.[u] **9** Çünkü onlar senin başında bir zarafet çelengi,[ü] boynunda değerli bir gerdanlıktır.[v]

10 Oğlum, günahkârlar seni ayartmaya çalışırsa, onlara uyma.[y] **11** Derlerse ki, "Bizimle gel. Kan dökmek için pusuya yatalım.[z] Zevk için suçsuzlara pusu kuralım.[a] **12** Onları ölüler diyarı[b] gibi diri diri, çukura[c] inenler gibi bütün bütün yutalım.[ç] **13** Çeşit çeşit değerli mallar[d] bulalım. Evlerimizi ganimetle[e] dolduralım. **14** Sen de bize katıl, payına düşeni al. Hepimizin kesesi bir olsun."[f] **15** Oğlum, sen onlarla aynı yoldan gitme.[a] Tuttukları yola ayak basma.[b] **16** Çünkü onlar kötülüğe koşar adım gider,[c] kan dökmekte ayaklarına tezdirler.[ç] **17** Bir kanatlının gözü önünde ağ sermek işe yaramaz.[d] **18** Bu yüzden de onların kanını dökmek için pusuya yatarlar;[e] canlarına pusu kurarlar.[f] **19** Haksız kazanç edinenlerin yolu böyledir.[g] Bu yol, yolcusunu canından eder.[h]

20 Oysa gerçek hikmet[ı] sokakta haykırıyor.[i] Meydanlarda sesini işittiriyor.[j] **21** Gürültülü sokakların başında bağırıyor.[k] Şehir kapılarının girişinde sözlerini duyuruyor:[l]

22 "Ey cahiller* ne zamana kadar cahilliği bırakmayacaksınız?[m] Ey alaycılar, ne zamana kadar alaycılıktan zevk alacaksınız?[n] Ey akılsızlar, ne zamana kadar bilgiden nefret edeceksiniz?[o] **23** Ben yanlışınızı gösterdiğimde geri dönün.[ö] O zaman ruhum size akacak,[p] sözlerimi anlamanızı sağlayacağım.[r]
24 Mademki size seslendiğim halde beni reddedip durdunuz,[s] elimi uzattığım halde kimse al-

BÖLÜM 1

a 1Kr 2:12
b 2Sa 12:24
c Mt 12:42
ç 1Kr 4:32
Öz 10:1
Öz 25:1
Vz 12:9
d Öz 8:11
Lu 2:52
e Öz 2:20
2Ti 3:16
İb 12:7
f Tkr 4:6
g Öz 10:5
h İb 12:11
ı 1Kr 3:28
i Me 37:37
Öz 2:9
j Öz 3:11
İb 12:5
1Pe 5:10
k Yş 9:4
1Sa 23:22
Öz 15:5
Mt 10:16
l Yhn 17:3
m Öz 2:11
Öz 3:21
Öz 8:12
Öz 14:17
n Öz 9:9
Öz 15:31
1Ko 10:15
o 1Sa 25:33
Öz 24:6
ö Me 49:4
p Vz 12:11
r Hk 14:14
Da 5:12
s Ey 28:28
Me 111:10
Öz 9:10
ş Öz 5:12
Öz 12:15
Öz 18:2
Ro 1:28
t Tkr 6:7
Öz 4:1
Öz 6:20
Ef 6:4
İb 12:9
u Le 19:3
Öz 31:26
2Ti 1:5
2Ti 3:15
ü Öz 4:9
v Öz 3:22
Yhn 7:46
Kl 4:6
y Ba 39:7
Çk 23:2
Tkr 13:6
Ro 16:18
z Yr 5:26

a Me 10:8; Me 17:12; Me 56:6; Mt 26:4; Elç 23:15; **b** Sy 16:30; Sy 26:10; **c** Ey 33:22; Me 30:3; He 31:16; **ç** Me 35:25; **d** Hk 18:18; **e** Hk 5:30; **f** 1Sa 30:16; **2. Sütun** **a** Öz 4:14; Öz 13:20; 2Ko 6:17; **b** Me 119:101; Öz 4:27; 1Ko 15:33; **c** Öz 4:16; Öz 6:18; Öz 19:2; **ç** Öz 6:17; İş 59:7; Ro 3:15; **d** Me 91:3; **e** Me 55:23; **f** Öz 28:17; **g** 2Kr 5:20; Öz 15:27; Mi 3:11; **h** Tkr 24:6; Ey 31:39; **ı** Ro 11:33; Ro 16:27; 1Ko 1:20; 1Ko 2:5; Ef 3:10; Yk 3:17; **i** Mt 10:27; Mt 11:19; Elç 5:42; **j** Öz 8:2; Öz 9:3; **k** Mt 10:27; Elç 20:20; **l** Öz 8:3; Yhn 18:20; **m** Me 94:8; Lu 19:42; **n** Öz 14:6; **o** 2Ta 24:19; Öz 5:12; Yhn 3:20; **ö** Me 141:5; Vh 3:19; **p** Öz 18:4; Elç 2:18; **r** İş 54:13; Mt 10:20; Yhn 6:45; **s** İş 65:12; Mt 22:5.

Öz 1:22* Ya da "deneyimsizler." 32. ayet için de geçerli.

dırmadı,[a] **25** tüm öğütlerimi göz ardı ettiniz,[b] yanlışınızı gösterdiğimde kabul etmediniz,[c] **26** ben de felakete uğradığınızda güleceğim,[ç] korktuğunuz dehşet başınıza geldiğinde alay edeceğim;[d] **27** dehşet fırtına gibi bastıracak, felaket kasırga gibi patlayacak;[e] sıkıntılı, zor günler yaşayacaksınız.[f] **28** Evet, o zaman bana seslenecekler, fakat cevap vermeyeceğim,[g] beni arayacaklar, fakat bulamayacaklar;[h] **29** çünkü bilgiden nefret ettiler,[ı] Yehova korkusunu seçmediler.[i] **30** Öğüdümü tutmadılar,[j] yanlışlarını gösterdiğimde saygısızlık ettiler.[k] **31** Bu yüzden, tuttukları yolun meyvesini yiyecekler;[l] kurdukları düzenlere doyacaklar.[m] **32** Cahilleri kendi isyanları[n] öldürecek,[o] akılsızları kendi kayıtsızlıkları yok edecek.[ö] **33** Beni dinleyen ise güvenlik içinde yaşayacak;[p] felaket korkusundan uzak, huzur içinde olacak.”[r]

2 Oğlum, sözlerimi[s] kabul edersen, emirlerime değer verip onları aklında tutarsan;[ş] **2** böylece hikmete kulağını açarsan,[t] ayırt edici[u] olmaya yüreğini verirsen, **3** dahası, anlayışı[ü] yardıma çağırır, sağgörüye*[v] seslenirsen **4** ve tüm bunları gümüş arar gibi arar,[y] define araştırır gibi araştırırsan,[z] **5** işte o zaman Yehova korkusunun[a] ne olduğunu anlar, Tanrı bilgisini[b] bulursun. **6** Çünkü hikmet[c] Yehova’dan gelir; bilgi ve anlayış[ç] O’nun ağzından çıkar. **7** O, hikmetini* dürüst kişiler için saklar,[a] doğruluk# yolunda yürüyenlere kalkan olur[b] **8** ve bunu adalet yoluna bağlı kalarak yapar;[c] vefalı kullarının yolunu gözetir.[ç] **9** Böylece sen de doğruluğu, adaleti ve dürüstlüğü, erdem yolunun* ne olduğunu anlarsın.[d]

10 Hikmet yüreğinde yer ettiğinde[e] ve bilgi sana zevk verdiğinde,[f] **11** düşünme yeteneği sana bekçilik eder,[g] ayırt edici olman seni korur.[h] **12** Seni kötü yoldan,[ı] sapıkça sözler söyleyenlerden,[i] **13** karanlık yollarda yürümek üzere dürüstlük yolundan ayrılanlardan,[j] **14** kötülük etmekten hoşlanan,[k] kötülüğün sapıkça işlerinden zevk alanlardan;[l] **15** eğri bir yol tutturup hayatlarını sahtekârlık üzerine kuranlardan;[m] **16** tatlı sözlerle yaltaklanan yabancı kadından,[n] Tanrısıyla ahdini unutan[o] ahlaksız* kadından[ö] korur; **17** o kadın ki gençliğini paylaştığı hayat arkadaşını bırakmıştır.[p] **18** Onun evinden ölüm çukuruna gidilir, tuttuğu yol ölümün tutsaklarının yanına iner.[r] **19** Onunla ilişki kuranlardan

BÖLÜM 1

a İş 65:2; Yr 7:13
b 2Ta 36:16; Me 107:11
c Me 81:11
ç Me 37:13; Ro 2:5
d Hk 10:14; 2Ta 7:20
e Na 1:3
f Mt 24:21; Lu 21:23; Ro 2:9
g Me 18:41; Lu 13:25; Yk 4:3
h Ağ 3:44
ı Me 50:17; Ho 4:6; Elç 7:51
i Hk 5:8; Mi 3:2; 2Pe 2:15
j Me 81:11; Yr 8:9
k Çk 33:5; 2Ta 29:6; Yr 5:12
l İş 3:11; Yr 6:19; He 24:14; Ga 6:7
m İş 8:10
n Yr 3:14
o Ro 6:23
ö Yr 48:11; Vh 2:5
p Me 25:13; İş 48:18; Vh 3:10
r 2Kr 6:16; İş 26:3; Lu 21:28; 2Pe 2:9

BÖLÜM 2

s Öz 4:1; 1Pe 1:25
ş Tkr 6:6; Ey 23:12
t Öz 1:5
u Öz 17:27; Ef 5:17; İb 5:14
ü 1Kr 3:11; Öz 9:10; Öz 18:15
v Flp 1:9; 2Ti 2:7
y Me 19:10
z Ey 28:18
a Ey 28:28; Öz 8:13; Yr 32:40; Vh 14:7
b Yr 9:24; 2Ti 3:15; 1Yh 5:20
c Çk 31:3; 1Kr 4:29; Yk 3:17
ç 2Ti 3:16

Öz 2:3* Ya da “ayırt edici olmaya”

2. Sütun **a** Öz 3:21; Öz 8:14; Lu 1:17; Lu 16:8; **b** Ey 1:10; Me 41:12; Öz 28:18; **c** Öz 8:20; **ç** Me 37:28; Me 97:10; **d** Vz 12:13; Mi 6:8; Lu 10:27; **e** Me 119:111; **f** Elç 17:11; Kl 3:16; **g** Vz 7:12; Vz 9:15; Ef 5:15; **h** Vz 10:10; Mt 10:16; **ı** Me 141:4; **i** Öz 8:13; Elç 20:30; **j** Yhn 3:19; Yhn 12:35; 1Yh 2:19; **k** 1Ko 13:6; **l** Me 50:18; Ho 7:3; Lu 22:5; Ro 1:32; **m** Tkr 32:5; Flp 2:15; **n** Öz 6:24; Öz 7:21; **o** Ml 2:14; **ö** Ba 39:12; Öz 7:5; Öz 22:14; Öz 23:27; 1Ko 6:9; 1Ko 6:18; **p** Ba 2:24; Öz 5:18; Yr 3:4; **r** Öz 5:5; Öz 5:23; Öz 9:18; Ef 5:5.

Öz 2:7* İbranice *tuşiya;* yararlı ya da etkili sonuçları olan “pratik hikmet” **7#** İbranice *tom*; mükemmellik, ahlaksal sağlamlık ve bütünlük ifade eder. **9*** Ya da “her iyi yolun” **16*** Sözcük anlamıyla, “başka milletten”

hiçbiri geri gelmez, yaşayanların yürüdüğü yola bir daha dönemez.[a]

20 Bunları bil de erdemlilerin yolunda yürü[b] ve doğruların yolundan ayrılma.[c] **21** Çünkü yeryüzünde doğru insanlar yaşayacak,[ç] orada ancak temiz insanlar kalacak.[d] **22** Kötülere gelince, onlar yeryüzünden silinecek,[e] hainler dünyadan sökülüp atılacak.[f]

3 Oğlum, kanunumu unutma,[g] emirlerime yürekten uy,[h] **2** bu sayede çok günler görecek, uzun bir ömür süreceksin[ı] ve esenliğine* esenlik katılacak.[i] **3** Vefa ve sadakat* seni bırakmasın.[j] Bağla onları boynuna.[k] Yaz onları yürek levhana.[l] **4** Böylece Tanrı ve insanlar tarafından takdir edilirsin, saygörülü biri olarak tanınırsın.[m] **5** Bütün yüreğinle Yehova'ya güven[n] ve kendi anlayışına dayanma.[o] **6** Tuttuğun her yolda O'nu dikkate al,[ö] O da seni düze çıkarır.[p]

7 Kendini hikmetli görme.[r] Yehova'dan kork, kötüden yüz çevir.[s] **8** Böylece, bedenin* sağlık,[ş] kemiklerin kuvvet kazanır.[t]

9 Değerli şeylerinle[u] ve ürününün turfandasıyla[ü] Yehova'yı yücelt. **10** O zaman ambarların ağzına kadar dolar,[v] yeni şarabın teknelerinden taşar.[y]

11 Oğlum, Yehova'nın verdiği terbiyeyi reddetme;[z] sana yanlışını göstermesinden nefret etme,[a] **12** çünkü bir baba hoşnut olduğu oğluna nasıl yanlışını gösterirse,[b] Yehova da sevdiğine öyle yapar.[c]

13 Hikmeti[ç] bulan adama, ayırt etmeyi[d] öğrenen insana ne mutlu! **14** Çünkü hikmet kazanmak gümüş kazanmaktan iyidir. Hikmet altından daha yararlı,[e] **15** mercanlardan daha değerlidir;[f] zevk aldığın diğer şeylerin hiçbiri ona denk olmaz. **16** Onun sağ elinde uzun ömür,[g] sol elinde onur ve servet var.[h] **17** Onun yolları güzeldir, hepsi de barış yoludur.[ı] **18** Ona sarılanlar için hayat ağacıdır;[i] ona sımsıkı tutunanlar[j] mutlu sayılır.[k]

19 Yehova hikmetiyle yerin temelini attı,[l] anlayışıyla gökleri pekiştirdi.[m] **20** Bilgisiyle enginler yarıldı,[n] bulutlu göklerden yağmur çiseliyor.[o] **21** Oğlum, gözünü bunlardan ayırma.[o] Kazandığın hikmeti* ve düşünme yeteneğini[p] koru. **22** Onlar canına hayat verir,[r] boynunda süs olur.[s] **23** O zaman yürüdüğün yolda güvenlikte olursun,[ş] ayağın bir yere takılmadan yürürsün.[t] **24** Yattığın zaman korkmazsın;[u] uzanıp tatlı bir uykuya dalarsın.[ü] **25** Ansızın çöken dehşetten,[v] kötülerin başına pat-

BÖLÜM 2

a Vz 7:26
Vh 22:15
b Me 119:63
1Ko 11:1
Yk 1:27
c Öz 13:20
ç Me 7:9
Me 37:11
d Me 37:29
e Me 37:20
Me 104:35
Öz 10:7
Mt 25:46
f Tkr 28:63
Me 7:8

BÖLÜM 3

g Tkr 4:23
Ho 4:6
h Tkr 4:6
Me 119:34
ı Me 21:4
Öz 10:27
i İş 54:13
j 2Sa 15:20
Ho 12:6
k Tkr 6:8
l 2Ko 3:3
İb 10:16
m Lu 2:52
2Ko 8:21
n Me 62:8
İş 26:4
Yr 17:7
o Öz 28:26
Yr 9:23
Yr 10:23
1Ko 3:18
ö 1Sa 23:2
1Sa 23:4
1Ta 28:9
Ne 1:11
Flp 4:6
Kl 3:17
p Yş 1:7
Me 25:9
Yk 1:5
r Öz 26:12
İş 5:21
Ro 12:16
s Ne 5:15
Öz 14:27
Öz 16:6
ş Me 103:3
t Mt 11:29
u Sy 31:50
Tkr 16:16
Lu 16:9
1Ti 6:18
ü Çk 23:19
Tkr 26:2
v Tkr 28:8
2Ta 31:10
Ml 3:10
y Yo 2:24
z Öz 15:32
İb 12:5

2. Sütun

a Me 94:12

b Tkr 8:5; Öz 23:15; İb 12:7; İb 12:9; **c** 1Ko 11:32; İb 12:6; Vh 3:19; **ç** Vz 7:12; **d** Öz 2:3; Öz 10:23; **e** Ey 28:15; Öz 8:10; Öz 16:16; **f** Ey 28:18; Öz 8:11; **g** 1Ti 4:8; **h** 2Ko 6:10; **ı** Lu 1:79; Flp 4:9; **i** Öz 11:30; **j** Flp 2:16; **k** Me 1:1; Öz 2:10; **l** Me 104:24; Yr 10:12; 1Ko 8:6; **m** Öz 8:27; Yr 51:15; **n** Ba 1:9; Me 104:9; Me 136:6; 2Pe 3:5; **o** Le 26:4; Ey 36:27; Ey 38:37; Yr 10:13; **ö** Tkr 6:8; Ef 1:18; **p** Öz 1:4; Öz 5:2; **r** Öz 4:22; **s** Öz 1:9; **ş** Öz 10:9; **t** Me 91:12; Me 121:3; Öz 4:12; İş 26:7; **u** Me 3:5; Me 4:8; Öz 6:22; **ü** Me 127:2; Vz 5:12; Yr 31:26; **v** Me 27:1; Da 3:17; Lu 1:74; Yhn 14:1; Flp 1:14.

Öz 3:2* İbranice *şalom*; huzur ve barış anlamına gelir. 3* Ya da "hakikat" 8* Sözcük anlamıyla, "göbeğin"

Öz 3:21* 2:7'deki dipnota bakın.

layacak fırtınadan[a] korkmazsın.
26 Güvendiğin Yehova olur,[b]
ayağını kapana kısılmaktan O
korur.[c]

27 Elinden geldiği sürece,[ç] ihtiyacı olandan iyiliğini esirgeme.[d] **28** Sende varken komşuna, "Bugün git, sonra gel; yarın vereyim" deme.[e] **29** Senin yanında güven duyana[f] kötülük tasarlama.[g] **30** Sana kötülük etmemiş biriyle yok yere tartışma.[h]

31 Şiddeti seven insana imrenme,[ı] onun izlediği yolları benimseme.[i] **32** Çünkü hilekâr[j] kişi Yehova'nın gözünde iğrençtir;[k] O dürüst insanların[l] yakınıdır. **33** Yehova'nın laneti kötülerin evi üzerindedir,[m] doğruların oturduğu yeri ise O kutsar.[n] **34** Alaycılara gelince,[o] O da onlarla alay eder;[ö] fakat yumuşak başlılara lütfeder.[p] **35** Hikmetliler onurlandırılır,[r] akılsızlar ise rezillikle gurur duyar.[s]

4 Evlatlarım, baba terbiyesine[ş] kulak verin, anlayış[t] kazanmak için dikkatle dinleyin.
2 Size değerli bir eğitim vereceğim.[u] Kanunumdan ayrılmayın.[ü]
3 Çünkü ben de babamın has evladı,[v] annemin narin oğlu, bir tanesiydim.[y] **4** Babam beni eğitti,[z] "Söylediklerime yürekten[a] bağlan,[b] emirlerime uy ki ömrün uzasın"[c] dedi. **5** "Hikmet[c] kazan, anlayış[d] kazan. Ağzımdan çıkan sözleri unutma, onlardan sapma.[e] **6** Hikmeti bırakma, o seni korur. Sev onu, o seni gözetir. **7** Hikmet en başta gelir;[f] hikmet kazan. Başka ne kazanmış olursan ol, yanı sıra anlayış[g] da kazan. **8** Ona büyük değer ver, seni yükseltir.[a] Ona kollarını aç, seni yüceltir.[b] **9** Başına zarafet çelengi koyar,[c] sana güzellik tacı takar."[ç]

10 Dinle oğlum, söylediklerimi kabul et.[d] O zaman ömrün uzun olur.[e] **11** Seni hikmet yolunda eğiteceğim;[f] doğruluğun izinden yürüteceğim.[g] **12** Yürürken ayakların engele takılmaz,[h] koşarken tökezlemezsin.[ı] **13** Terbiyeye sımsıkı sarıl,[i] bırakma onu.[j] İyi koru, o senin hayatındır.[k]

14 Kötülerin yoluna adım atma,[l] alçakların yolunda yürüme.[m] **15** Onların yolundan sakın,[n] yanına bile uğrama;[o] yolunu değiştir, geç git.[ö] **16** Çünkü onlar kötülük yapmazlarsa gözlerine uyku girmez,[p] birini tökezletmezlerse uykuları kaçar.[r] **17** Yedikleri kötülük ekmeği,[s] içtikleri şiddet şarabıdır.[ş] **18** Doğruların yolu ise gün ışığına benzer; tan ışığı gibi gitgide parlayıp tam aydınlığa erişir.[t] **19** Kötülerin yolu gece karanlığı gibidir;[u] neden tökezlediklerini bilmezler.[ü]

20 Oğlum, sözlerime dikkat et.[v] Söylediklerime kulak ver.[y] **21** Onları asla göz ardı etme,[z]

BÖLÜM 3

a Me 73:19; Mt 24:21; 1Se 5:2
b Me 91:9; Öz 10:29; Öz 14:26; Öz 28:1
c 1Sa 2:9; Me 91:14
ç Ne 5:8; Öz 28:27
d Ro 13:7; Ga 6:6; Tit 3:1; Yk 2:16; Yk 5:4
e Le 19:13; Tkr 24:13
f Me 35:20; Me 55:20
g Öz 6:18
h Öz 18:6; Öz 20:3; Öz 25:8; Ro 12:18; 1Pe 3:11
ı Me 37:1; Öz 23:17; Öz 24:1; Öz 24:19
i Öz 1:15
j Öz 6:12; Öz 14:2; Mi 3:11
k Öz 6:16; Öz 6:17; Öz 11:20; Lu 16:15
l Me 15:2; Me 24:4; Me 25:14
m Tkr 28:15; Yş 7:24; Es 9:25; Zk 5:4; Ro 2:5; Kl 3:6
n Tkr 28:2; Ey 42:12; Me 37:25
o 2Kr 2:23; Öz 1:22
ö Me 138:6; Öz 19:29
p Me 37:11; Me 149:4; İş 57:15; Yk 4:6
r Öz 12:8
s Es 6:12; Me 132:18; Öz 26:3

BÖLÜM 4

ş Tkr 6:7; Me 34:11; Öz 1:8; Öz 19:20; Ef 6:1
t Öz 23:23
u Tkr 31:13; Tkr 32:2; 1Ti 4:6; Tit 1:9

ü Tkr 13:4; 1Ta 28:9; **v** 1Kr 2:2; 1Kr 2:12; **y** 2Sa 12:24; 1Kr 1:21; **z** Öz 22:6; **a** Öz 4:23; **b** Tkr 4:9; **c** Le 18:5; Yhn 12:50; **ç** Yk 3:17; **d** Ne 8:8; Me 49:3; Öz 9:10; **e** 2Ta 34:2; Me 44:17; Öz 3:1; **f** Öz 9:10; Vz 7:12; Vz 8:1; Kl 2:3; **g** Öz 8:14; Öz 15:14; Mt 13:23; İb 5:14; **2. Sütun** **a** Öz 9:9; Öz 22:29; Da 1:20; **b** Çk 35:31; 1Kr 4:29; 1Kr 7:14; **c** Öz 1:9; **ç** Öz 16:31; Lu 10:42; **d** 1Se 2:13; **e** Tkr 5:16; Öz 3:2; **f** 1Sa 12:24; 1Kr 4:29; **g** Ey 1:1; Me 23:3; İş 26:7; Ml 2:6; **h** 2Sa 22:37; **ı** Öz 3:23; İş 40:31; Yhn 11:9; **i** Öz 8:10; Öz 8:33; Öz 23:23; İb 12:6; **j** Elç 14:22; İb 2:1; İb 12:5; İb 12:11; **k** Tkr 32:47; Öz 3:22; **l** Me 1:1; 1Ko 15:33; **m** Öz 1:15; Öz 3:32; **n** İş 33:15; **o** Ams 5:15; Ef 5:11; **ö** Öz 5:8; 2Ko 6:14; 1Se 5:22; **p** Me 36:4; İş 57:20; **r** 2Pe 2:14; Yhd 12; Vh 2:14; **s** Mi 2:1; Mt 23:28; **ş** Mi 6:12; Vh 17:6; **t** 2Sa 23:4; Me 97:11; Me 119:105; Da 12:4; Mt 5:14; 1Ko 13:12; 2Ko 4:6; 2Pe 1:19; **u** İş 59:9; Yhn 12:35; **ü** Ey 12:25; İş 8:14; Mt 15:14; **v** Öz 5:1; İb 2:1; **y** Me 78:1; İş 55:3; **z** Öz 3:21.

yüreğinin derinlerinde sakla.[a] **22** Bu sözler, onları bulanlar için hayat,[b] tüm bedenleri için sağlık demektir.[c] **23** Her şeyden çok yüreğini koru,[ç] çünkü hayatın kaynakları ondan çıkar.[d] **24** Hileli sözlerden uzak dur,[e] dilin sahtekârlığa bulaşmasın.[f] **25** Gözlerin dosdoğru ileri baksın,[g] bakışların önündeki yoldan hiç ayrılmasın.[h] **26** Yürüyeceğin yolu düzle,[ı] tuttuğun yollar sağlam olsun.[i] **27** Sağa sola sapma.[j] Kötülükten ayağını çek.[k]

5 Oğlum, hikmetime dikkat et.[l] Ayırt etmeyi öğrenmek için kulağını bana ver ki,[m] **2** her zaman sağlıklı düşünesin;[n] dudakların da bilginin bekçisi olsun.[o]

3 Ahlaksız kadının ağzından bal damlar;[ö] dili yağdan yumuşaktır.[p] **4** Fakat etkisi pelinotu gibi acıdır;[r] iki ağzı keskin kılıç gibi deler geçer.[s] **5** O kadının ayakları ölüm çukurunun yolunu tutar;[ş] adım adım ölüler diyarına gider.[t] **6** Hayat yolu nedir, üzerinde düşünmez.[u] İzlediği yol dolambaçlıdır, nereye gittiğini kendi de bilmez.[ü] **7** Öyleyse oğullarım, ağzımdan çıkanı dinleyin,[v] sözümden ayrılmayın.[y] **8** O kadının semtine uğrama, evinin kapısına yaklaşma[z] ki, **9** itibarını başkaları almasın,[a] yılların acıya mahkûm olmasın;[b] **10** senin bileğinin gücüyle yabancılar sefa sürmesin,[c] zahmetle* edindiklerin başkasının evine gitmesin.[ç] **11** Çünkü neden ileride etin bedenin mahvolsun[a] da inim inim inleyesin,[b] **12** "Terbiyeden nasıl da nefret ettim,[c] yanlışım gösterildiğinde içimden nasıl da küçümsedim!"[ç] diyesin? **13** "Beni eğitenlerin sesine kulak vermedim,[d] öğretmenlerimi dinlemedim.[e] **14** Az daha bütün milletin, cemaatin gözü önünde her kötülüğe batacaktım."[f]

15 Kendi sarnıcının suyundan, kendi kuyunun kaynağından iç.[g] **16** Pınarlarından sular dışarılara mı akıp gitsin,[h] akarsuyun şehrin meydanlarını mı sulasın? **17** Onlar yalnızca senin için olsun; yabancılarla paylaşman için değil.[ı] **18** Pınarın bereketli olsun,[i] gençliğini paylaştığın karınla mutlu ol.[j] **19** Sevimli bir geyik, zarif bir dağ keçisi[k] gibi, her zaman onun memeleriyle mest ol.[l] Daima onun aşkıyla kendinden geç.[m] **20** Oğlum, neden yabancı kadınla kendinden geçesin, ahlaksız* kadını koynuna alasın?[n] **21** Çünkü insanın yolu Yehova'nın gözü önündedir;[o] O her adımını dikkatle gözler.[ö] **22** Kendi suçu kötü adamın yakasına yapışır,[p] kendi günahının kemendi onu kıskıvrak yakalar.[r] **23** Yaptığı akılsızlıkların çoklu-

BÖLÜM 4

a Me 40:8; Öz 2:1
b Öz 4:4; 1Ti 4:8
c Tkr 7:15; Me 103:3; Öz 14:30; Elç 15:29
ç Tkr 4:9; Yr 17:9; Mr 7:21; Ro 8:6; Ef 6:14; Flp 4:8; Kl 3:8
d Mt 12:35
e Öz 8:8; 1Pe 2:1
f He 18:31; Ef 4:22; Yk 1:21
g Ey 31:1; Öz 23:5
h Mt 6:22
ı Ef 5:15; İb 12:1
i Me 40:2; 2Se 3:3; 1Pe 5:10
j Tkr 12:32; Yş 1:7
k İş 1:16; Ro 12:9

BÖLÜM 5

l Öz 2:2; Yk 1:19
m 1Kr 4:29; Vh 2:11
n Öz 1:4; Öz 8:12
o Öz 15:7; Ml 2:7
ö Öz 2:16; Öz 7:21
p Öz 9:17
r Vz 7:26
s Sy 25:8; Öz 6:32
ş Öz 2:19; Öz 9:18
t Öz 7:27
u Öz 11:19; Öz 11:27
ü Öz 7:11; İb 12:25
v Öz 22:17; İb 12:25
y Öz 2:1
z Öz 4:15; Öz 6:27; Öz 9:14
a 1Ta 5:1; Öz 6:33; Öz 29:3
b Öz 6:34; Öz 7:23
c Öz 31:3; Lu 15:30
ç Ba 34:27

2. Sütun **a** 1Ko 5:5; Vh 21:8; **b** Tkr 32:29; 2Sa 12:10; Ro 6:21; İb 13:4; **c** Me 50:17; Zk 7:11; Yhn 3:20; **ç** Ba 19:9; He 33:8; **d** Lu 15:18; **e** 1Se 4:8; **f** Sy 25:2; 1Ko 10:6; 1Ko 10:11; Yhd 4; Yhd 8; **g** Ezg 4:15; 1Ko 7:3; İb 13:4; **h** Öz 5:20; **ı** Ba 2:24; Ba 20:3; Mt 14:4; **i** 1Ko 7:2; 1Ko 7:5; **j** Tkr 24:5; Vz 9:9; Ml 2:15; **k** Ezg 2:9; **l** Ezg 4:5; **m** Ba 26:8; Ba 29:20; Ezg 8:6; Ef 5:25; **n** Öz 2:16; Öz 7:22; Öz 22:14; Öz 23:27; **o** 2Ta 16:9; Ey 34:21; Me 11:4; Yr 17:10; Yr 23:24; Yr 32:19; **ö** Me 17:3; Yr 16:17; İb 4:13; **p** Me 7:16; Ga 6:7; **r** Öz 11:21; Ef 5:6; İb 13:4.

Öz 5:10* Ya da "acı çekerek"

Öz 5:20* 2:16'daki dipnota bakın.

ğu yüzünden yoldan çıkar,[a] terbiyeyi kabul etmediği için ölür gider.[b]

6 Oğlum, eğer komşuna kefil oldun,[c] yabancıyla el sıkışıp anlaştınsa,[ç] **2** ağzından çıkan sözlerle kapana kısılıp kendi sözlerinle tuzağa tutuldunsa,[d] **3** komşunun eline düştün demektir;[e] kendini kurtar oğlum, şöyle yap: gururu bırak, komşuna git, yalvar yakar.[f] **4** Öyle ki, gözüne uyku girmesin, kırpma gözünü.[g] **5** Avcının elinden bir ceylan gibi kurtul, tuzak kuranın elinden bir kuş gibi kurtar kendini.[h]

6 Ey tembel,[ı] git karıncaya bak;[i] neler yaptığını gör de hikmet kazan. **7** Başında bir komutan, görevli ya da yönetici yokken, **8** yiyeceğini yazdan hazır eder,[j] hasat vaktinde erzağını toplar. **9** Daha ne kadar yatacaksın,[k] ey tembel? Ne zaman uykudan kalkacaksın?[l] **10** Biraz daha uyuyayım, biraz daha kestireyim, ellerimi kavuşturup biraz daha yatayım derken,[m] **11** yoksulluk bir haydut gibi,[n] yokluk bir eşkıya gibi gelir üzerine.[o]

12 İşe yaramaz,[ö] zararlı adam, ağzında hileli sözlerle ortalıkta dolaşır;[p] **13** kaşını gözünü oynatır,[r] ayağıyla işaretler yapar, parmaklarıyla bir şeyler anlatır.[s] **14** Fesat onun yüreğindedir.[ş] Her zaman kötülük kurar.[t] Sürekli çekişme yaratır.[u] **15** Bu yüzden felaketi ansızın gelecek,[ü] bir anda mahvolacak ve bir daha toparlanamayacak.[v]

16 Yehova'nın nefret ettiği[y] altı şey var ve canının tiksindiği[a] yedi şey var: **17** Yüksekten bakan gözler,[b] yalancı dil,[c] masum kanı döken eller,[ç] **18** hainlik tasarlayan yürek,[d] kötülüğe koşa koşa giden ayaklar,[e] **19** yalan soluyan yalancı şahit[f] ve kardeşleri birbirine düşüren adam.[g]

20 Oğlum, babanın buyruğuna uy,[h] annenin öğrettiği kanundan sapma.[ı] **21** Onları her zaman yüreğinin üzerine bağla,[i] boynuna tak.[j] **22** Yürürken sana yol gösterirler;[k] yatarken başucunda nöbet tutarlar,[l] uyandığında seninle ilgilenirler. **23** Çünkü kanun bir ışık,[m] emir bir kandildir,[n] yanlışı düzelten terbiye de hayata giden yoldur.[o] **24** Seni kötü kadından,[ö] tatlı sözlerle yaltaklanan yabancı kadının dilinden bunlar korur.[p] **25** Onun güzelliğini gönlün çekmesin,[r] şehvetli bakışları aklını başından almasın.[s] **26** Çünkü fahişe kadın yüzünden bir somun ekmeğe kalırsın;[ş] başkasının karısı yüzünden de değerli canından olursun.[t] **27** Bir adam koynuna ateş alır da giysisi yanmaz mı?[u] **28** Ya da korlar üzerinde yürür de ayakları kavrulmaz mı? **29** Başkasının karısıyla ilişkiye giren de böyle olur,[ü] o kadına dokunan cezasız kalmaz.[v] **30** Hırsız aç karnını doyurmak için çalarsa insanlar onu hor görmez; **31** yine

BÖLÜM 5

a Me 81:12
Öz 19:3
2Pe 2:15
b Öz 10:17

BÖLÜM 6

c Ba 43:9
Öz 17:18
Öz 22:26
ç Öz 11:15
Öz 20:16
d Öz 18:7
e 2Sa 24:14
f Mt 5:25
g Me 132:4
h Me 124:7
ı Öz 10:26
Öz 26:13
i Ey 12:7
j Öz 30:25
k Öz 10:5
Öz 24:33
l Öz 19:15
m Öz 20:13
Öz 24:33
Öz 26:15
Vz 4:5
n Öz 24:34
o Öz 10:4
Öz 13:4
Öz 18:9
Öz 20:4
ö 1Sa 25:25
Öz 16:27
p Me 10:7
Mt 12:34
Elç 20:30
Yk 3:6
r Me 35:19
Öz 10:10
Öz 16:30
s İş 58:9
ş Ba 8:21
Öz 10:32
t Me 35:20
Me 36:4
Öz 6:18
İş 32:7
Mi 2:1
u Öz 16:28
Ro 16:17
Ga 5:20
ü Me 73:18
Öz 1:27
İş 30:13
1Se 5:3
v 2Ta 36:16
Me 50:22
y Me 11:5
Öz 8:13
İş 61:8

2. Sütun

a Tkr 12:31
Me 11:5
Öz 11:20
b 2Sa 15:1
1Kr 1:5
Me 101:5
Öz 16:5
Ga 6:3

c Öz 12:22; 1Ti 1:10; Vh 21:8; **ç** Ba 4:10; Ba 9:6; Sy 35:31; Tkr 27:25; **d** Ba 6:5; Zk 8:17; Ml 2:16; **e** İş 59:7; Ro 3:15; **f** Çk 23:1; 1Kr 21:13; Mt 26:59; **g** Le 19:16; Ga 5:20; Yk 3:14; 3Yh 10; **h** Öz 1:8; **ı** Tkr 21:18; Ef 6:1; **i** Tkr 6:6; **j** Öz 3:3; **k** Me 43:3; **l** Me 119:9; **m** İş 30:21; İş 51:4; **n** Me 119:105; 2Pe 1:19; **o** Öz 4:13; İb 12:11; **ö** Öz 5:3; Vz 7:26; **p** Öz 2:16; Öz 7:5; **r** Öz 11:22; Mt 5:28; Yk 1:15; **s** İş 3:16; **ş** Öz 29:3; Lu 15:16; Lu 15:30; **t** He 13:18; **u** Ga 6:7; **ü** Ba 20:3; 2Sa 11:4; Yr 5:8; He 22:11; **v** 2Sa 12:10; Öz 6:35; İb 13:4.

de yakalandığında çaldığının yedi katını öder; evinde değerli nesi varsa gider.[a] **32** Bir kadınla zina yapanın yüreğinde sağduyu yoktur;[b] bunu yapan kendi kendini mahveder.[c] **33** Başını belaya sokar, saygınlığını kaybeder;[ç] utancı silinmez.[d] **34** Çünkü kocanın kıskançlığı öfke doğurur;[e] öç günü geldiğinde acımasız olur.[f] **35** Kurtulmak için ne verirsen ver, gözü görmez; armağanın ne kadar büyük olursa olsun, razı gelmez.

7 Sözümü dinle oğlum,[g] emirlerimi bir hazine gibi görüp aklında tut.[h] **2** Emirlerime uy ki ömrün uzasın,[ı] kanunum da gözünün bebeği[i] gibi olsun. **3** Onları parmaklarına bağla,[j] yürek levhana yaz.[k] **4** Hikmete,[l] "Kız kardeşimsin"; anlayışa "Akrabamsın" de ki, **5** seni ahlaksız* kadından,[m] tatlı sözlerle yaltaklanan yabancı kadından korusunlar.[n] **6** Ben evimin penceresinden, kafesin[o] arkasından aşağıya bakıyordum, **7** toy gençleri izliyordum;[ö] delikanlılar arasından, yüreği sağduyudan yoksun birine özellikle dikkat ettim.[p] **8** O kadının evinin yakınındaki köşeden geçiyordu, onun oturduğu sokakta yürüyordu.[r] **9** Akşamüstüydü; ortalık alacakaranlıktı,[s] akşam karanlığı çökmek üzereydi. **10** Baktım, onu bir kadın karşıladı; fahişe kılıklı,[ş] yüreğinde türlü kurnazlıklar olan bir kadın. **11** Yaygaracı ve inatçı.[t] Evinde durmaz.[u] **12** Kâh sokakta, kâh meydanlardadır;[ü] her köşe başında pusuya yatar.[a] **13** Genci tutup öptü.[b] Gözünün içine bakarak dil döktü:

14 "Paylaşma kurbanları kesmem gerekiyordu.[c] Bugün adaklarımı yerine getirdim.[ç] **15** O yüzden seni aramaya çıktım; seni bulup karşılamak istedim. **16** Sedirime Mısır ketenindenᵈ rengârenk örtüler serdim. **17** Yatağıma mürrüsafi, sarısabır ve tarçın serptim.[e] **18** Haydi gel, sabaha kadar aşkı kana kana içelim; sevişmenin zevkine varalım.[f] **19** Nasılsa kocam evde değil; uzunca bir yolculuğa çıktı.[g] **20** Yanına bir kese para aldı, ayın on dördünde* eve dönecek."

21 Durmadan dil döküp genci baştan çıkardı.[h] Tatlı diliyle onu kandırdı.[ı] **22** Kesime giden sığır gibi, akılsızlığının cezasını çekmek üzere prangaya vurulan adam gibi, onu hemen izledi delikanlı.[i] **23** Tuzağa koşan kuş gibi kadının peşinden koştu,[j] karaciğerini ok deşinceye kadar;[k] ve bunun kendi canına mal olacağını bilemedi.[l]

24 Şimdi evlatlarım, beni dinleyin, ağzımdan çıkan sözlere dikkat edin.[m] **25** Onun yoluna gitmeyi gönlünden geçirme, gezdiği yollarda dolaşma.[n] **26** Çünkü o kadının yere yıktığı çok insan var,[o] öldürdüğü kişiler de öyle çok ki.[ö] **27** Onun evi ölüler diyarına[p] giden yoldur, ölülerin yattığı odalara iner.[r]

Öz 7:5* 2:16'daki dipnota bakın.

BÖLÜM 6

a Çk 22:1
Çk 22:4
Lu 19:8
b Öz 7:7
c Öz 2:18
Öz 5:23
Ml 3:5
1Ko 6:9
İb 13:4
ç Öz 5:9
d 1Kr 15:5
1Ta 5:1
Mt 1:6
e Sy 5:14
Öz 27:4
f Ba 39:19
Hk 20:5
Hk 20:13
Ezg 8:6

BÖLÜM 7

g Öz 2:1
Öz 4:1
Öz 5:1
Lu 8:15
h Tkr 11:18
Öz 10:14
ı Le 18:5
İş 55:3
Yhn 12:50
i Me 17:8
j Tkr 6:8
k Öz 2:10
2Ko 3:3
l Öz 2:2
m Öz 2:16
Öz 23:27
n Öz 5:3
Öz 6:24
o Ezg 2:9
ö Öz 9:6
p Öz 6:32
Öz 9:16
r Öz 5:8
s Ey 24:15
Ro 13:12
Ef 5:11
ş Ba 38:14
Yr 4:30
t Öz 9:13
u 1Ti 5:13
Tit 2:5
ü Öz 9:14

2. Sütun

a Öz 23:28
Yr 3:2
b Ba 39:12
Vh 2:20
c Le 19:5
Öz 15:8
Öz 21:27
İş 1:11
ç 2Sa 15:8
d He 27:7
e Ezg 3:6
Ezg 4:14
f Ezg 1:4
g Mt 13:34
h Öz 5:3
Öz 7:5
ı Vh 2:20

i 1Ko 6:18; **j** Vz 9:12; **k** Öz 5:9; Öz 5:11; **l** Öz 9:18; **m** Öz 1:1; **n** Öz 5:8; 1Pe 2:11; **o** Vz 7:26; **ö** 1Ko 10:8; **p** Öz 5:5; Öz 9:18; **r** Öz 2:18; Vz 7:17.

Öz 7:20* Dolunay zamanında.

8 Hikmet seslenip durmuyor mu,[a] anlayış sesini duyurmuyor mu?[b] **2** Yüksek yerlerin başında,[c] yol kenarında, kavşaklarda duruyor. **3** Kentin girişinde ve kapıların ağzında,[ç] giriş yerlerinde bağırarak sesleniyor:[d]

4 "Ey insanlar, size sesleniyorum, çağrım âdemoğullarınadır.[e] **5** Siz deneyimsizler, akıllıca davranmayı öğrenin;[f] siz anlayışsızlar, sağduyulu bir yürek edinin.[g] **6** Dinleyin, çünkü en önemli şeylerden söz ediyorum,[h] ağzımı doğruluğu anlatmak için açıyorum.[ı] **7** Hakikat sözleri dilimden düşmez;[i] kötülüğü ise ağzıma almam, iğrenirim.[j] **8** Ağzımdan çıkan her söz doğrudur;[k] çarpıtılmış, eğri bir söz yoktur aralarında.[l] **9** Ayırt etmeyi bilen için hepsi açıktır, bilgiyi bulan için doğru sözlerdir.[m] **10** Gümüş yerine benden terbiye alın, has altın yerine de bilgiyi.[n] **11** Çünkü hikmet mercanlardan daha değerlidir,[o] insana zevk veren şeylerin hiçbiri ona denk olmaz.[ö]

12 Ben hikmetim; sağgörünün* yanında barınırım;[p] düşünme yeteneği ile bilgi edinirim.[r] **13** Yehova korkusu kötüden nefret etmektir.[s] Büyüklenmekten, gururdan,[ş] kötü yoldan ve bozuk sözler söyleyen ağızdan[t] nefret ederim. **14** Öğütlerim iyidir,[u] verdiğim akıl* işe yarar.[ü] Ben anlayış,[v] kudret sahibiyim.[y] **15** Krallar benim sayemde saltanat sürer, yöneticiler sayemde adil hükümler verir.[a] **16** Hükümdarlar sayemde hüküm sürer,[b] soylular sayemde adaletle yargılar.[c] **17** Beni seveni ben de severim,[ç] arayan beni bulur.[d] **18** Zenginlik ve saygınlık benim yanımdadır,[e] doğruluk ve miras bırakılan değerler de.[f] **19** Meyvem altından, saf altından daha iyidir; ürünüm de has gümüşten.[g] **20** Doğruluk yolunda yürür,[h] adalet yolundan şaşmam,[ı] **21** böylece beni sevenleri servet sahibi ederim,[i] ambarlarını doldururum.[j]

22 Yehova yaratma işinin başında beni var etti;[k] çağlar önceki, ilk eseri bendim.[l] **23** Dünya var olmadan çok önce,[m] en başta, çağlar öncesinde yerimi almıştım.[n] **24** Henüz enginler, suları gür pınarlar yokken, büyük bir emek sonucu doğmuştum.[o] **25** Dağlar yerine yerleştirilmeden,[ö] tepelerden önce, büyük emekle meydana getirilmiştim. **26** O henüz yeryüzünü,[p] kırları, ilk verimli toprağı yapmamıştı.[r] **27** Gökleri hazırladığında ben oradaydım;[s] derin suların yüzünün ufukla çemberlenmesini buyurduğunda;[ş] **28** yukarıda bulut kümelerini pekiştirdiğinde,[t] derin suların kaynaklarını güçlendirdiğinde,[u] **29** sular buyruğundan öteye geçmesinler diye denizin sınırını belirlediğinde,[ü] yerin temellerini koyduğunda,[v] **30** usta olarak O'nun ya-

BÖLÜM 8

a Öz 1:20
b Öz 2:3
Öz 2:11
c Mt 10:27
ç Öz 1:21
d Elç 20:20
e Mt 11:15
f Me 19:7
Öz 1:4
g Yr 17:9
h 1Ko 2:6
ı Öz 2:9
i Yhn 4:24
Yhn 17:17
j Öz 12:22
Öz 29:27
k Me 12:6
İş 45:23
l 2Ti 3:16
m Me 25:12
Öz 21:11
n Me 19:10
Me 119:72
Me 119:127
Öz 3:14
Öz 16:16
Öz 20:15
o Öz 3:15
ö Me 19:10
Me 119:127
p Öz 1:4
r Öz 2:11
Öz 5:2
s Me 97:10
Me 101:3
Öz 13:5
Öz 16:6
Ro 12:9
ş 1Sa 2:3
Me 101:5
Öz 11:2
1Pe 5:5
t Öz 4:24
u İş 9:6
Yhn 7:16
ü Öz 2:7
Lu 1:17
v Öz 4:7
y Öz 24:5

2. Sütun

a Me 72:1
b İş 32:1
c Öz 29:2
ç Me 91:14
Yhn 14:21
d Öz 2:5
e Mr 10:30
f 1Kr 3:6
g Öz 3:14
h Me 85:13
Öz 11:5
ı Me 72:2
İş 11:4
İş 42:1
i Me 37:11
Mt 25:34
j Ml 3:10
k Yhn 1:1
Yhn 1:14
l Kl 1:15

Öz 8:12* Ya da "akıllıca davranışın"
14* 2:7'deki "hikmet" sözcüğüyle ilgili dipnota bakın.

m Yhn 1:3; Yhn 8:58; Yhn 17:5; Kl 1:16; **n** Mi 5:2; **o** Ba 1:2; **ö** Ba 1:10; Me 90:2; **p** Ba 1:1; **r** Me 89:11; Me 90:2; **s** Me 33:6; Yr 10:12; Kl 1:17; **ş** Ba 1:6; Ey 26:10; **t** Ba 1:7; Ey 38:9; **u** Ba 2:6; Ba 7:11; Ba 8:2; Me 104:6; **ü** Ba 1:9; Ey 38:11; Me 33:7; Me 104:9; Yr 5:22; **v** Ba 1:9.

nında çalıştım;[a] varlığımla her
gün O'na zevk veriyordum,[b] huzurunda her zaman sevinçliydim.[c] **31** Yarattığı yeryüzünün
verimli toprağı sevincim,[ç] insanoğullarıyla ilgili işler zevkimdi.[d]
32 Evlatlarım, şimdi beni dinleyin; benim yolumdan gidenler
mutludur.[e] **33** Verdiğim terbiyeyi dinleyin de hikmetli olun,[f]
onu asla göz ardı etmeyin.[g]
34 Her gün kapılarımda uyanık
durup beni dinleyen, eşiklerimde bekleyen adam mutludur.[h]
35 Çünkü beni bulan hayat bulur,[ı] Yehova'dan lütuf görür.[i]
36 Bana erişmeyen kendi canına kötülük eder;[j] benden nefret
edenlerin hepsi ölümü sever."[k]

9 Gerçek hikmet[l] evini yaptı;[m]
evi için yedi sütun yonttu.
2 Hayvanlar kestirdi, şarabına
çeşni kattı; sofrasını da kurdu.[n]
3 Kentin en yüksek yerlerinde
çağrısını duyurmak için hizmetçi kızlarını gönderdi. **4** "Deneyimsiz olan bu tarafa gelsin"[o]
dedi. Yüreği sağduyudan yoksun[ö] olanlara da, **5** "Gelin, ekmeğimden yiyin, çeşnili şarabımdan siz de için"[p] dedi.
6 "Deneyimsizlerin arasından
ayrılın da ömrünüz uzasın,[r] doğruca anlayış yolundan gidin."[s]

7 Alaycıyı düzeltmeye kalkışan kendini küçük düşürür,[ş] kötü
insana yanlışını gösterenin kendisi kabahatli çıkar.[t] **8** Alaycıya yanlışını gösterme, yoksa
senden nefret eder.[u] Hikmetli kişiye yanlışını göster, seni sever.[ü]
9 Hikmetli kişiyi eğit, daha da
hikmetli olur.[v] Doğru kişiye öğret, bilgisine bilgi katar.

BÖLÜM 8

a Ba 1:26
Yhn 1:3
Yhn 17:5
Kl 1:16
b İş 42:1
Mt 3:17
c Ey 38:7
ç Me 9:8
Me 98:7
d Yhn 3:16
Yhn 13:1
e 1Yh 2:17
f Öz 3:11
Öz 4:13
İb 12:7
g Öz 28:14
İb 12:25
h Mt 5:3
1Se 5:6
ı Öz 13:14
Yhn 3:36
Yhn 14:6
Yhn 17:3
i Öz 12:2
Ef 1:6
j Yhn 3:19
Elç 13:46
k Öz 5:23
Mt 25:46

BÖLÜM 9

l Öz 1:20
1Ko 2:7
m Me 127:1
n Lu 14:17
o Me 119:130
Öz 1:22
ö Öz 7:7
p Me 22:26
Yr 31:12
Yhn 6:27
Vh 22:17
r Me 26:4
Elç 2:40
2Ko 6:17
Vh 18:4
s Öz 4:5
Öz 13:20
Öz 22:17
Vz 7:5
Mt 7:13
Lu 13:24
ş 1Kr 18:17
Öz 15:12
t 1Kr 21:20
2Ta 25:16
u 1Kr 22:8
Öz 15:12
Öz 23:9
Mt 7:6
ü Me 141:5
Öz 27:6
Öz 28:23
v Öz 1:5
Öz 15:31
Öz 17:10
Öz 25:12
Mt 13:12

10 Hikmet Yehova korkusuyla başlar,[a] En Kutsal Olan hakkındaki bilgi de anlayış kazandırır.[b]
11 Benim sayemde çok günler
görürsün,[c] ömrüne ömür katılır.[ç]
12 Eğer hikmetli olursan, yararı
sanadır;[d] alaycı olursan da zararını sen çekersin.[e]

13 Aptal kadın yaygaracıdır.[f]
Onun aklı kıttır, hiçbir şeyden
anlamaz.[g] **14** Kentin yüksek
yerinde, evinin kapısında bir iskemleye kurulur,[h] **15** gelip geçenlere, dosdoğru yoluna gidenlere,[ı] **16** "Deneyimsiz olan bu
tarafa gelsin"[i] diye seslenir. Yüreği sağduyudan yoksun[j] olanlara da, **17** "Çalınmış su tatlıdır,[k]
gizlice yenen ekmek de lezzetlidir"[l] der. **18** Onun evine giren
bilmez ki, ölümün tutsakları oradadır, o kadının çağırdıkları ölüler diyarının dibindedir.[m]

10 Süleyman'ın özdeyişleri.[n]
Akıllı oğul babasına sevinç verir;[o] akılsız oğul ise anasına dert olur.[ö] **2** Kötünün hazineleri hiçbir işe yaramaz;[p] oysa
doğruluk ölümden kurtarır.[r]
3 Yehova doğru insanı aç bırakmaz;[s] doymak bilmeyen kötüleri ise geri çevirir.[ş]

4 Tembelin eli onu yoksul
eder;[t] çalışkanın eli ise onu zengin eder.[u]

5 Yazın hasadı kaldıran oğul
sağgörülüdür; biçim zamanı

---

2. Sütun **a** Me 34:11; Me 111:10; Öz 1:7; **b** 1Ta 28:9; Mt 11:27; Yhn 17:3; **c** Tkr 6:2; Öz 8:35; Öz 10:27; **ç** Öz 3:2; **d** Öz 16:26; **e** İş 28:22; **f** Öz 7:11; Öz 21:9; **g** Ey 2:10; **h** Öz 7:12; Öz 23:28; **ı** Öz 7:8; Öz 7:26; Öz 23:27; **i** Öz 9:4; **j** Öz 6:32; **k** Öz 20:17; **l** Öz 7:18; Ef 5:12; **m** Öz 2:18; Öz 7:23; **BÖLÜM 10** **n** Öz 1:1; **o** Öz 13:1; Öz 23:24; Öz 27:11; Öz 29:3; **ö** Öz 15:20; Öz 17:21; Öz 17:25; **p** Öz 11:4; Tsf 1:18; **r** Öz 11:4; Öz 12:28; Da 4:27; **s** Me 33:19; Me 37:25; Mt 6:33; İb 13:5; **ş** Öz 14:32; **t** Öz 20:4; Vz 10:18; **u** Öz 12:24; Öz 13:4; Öz 21:5.

uyuyakalan oğul ise yüzkarasıdır.[a]

6 Doğru insan takdir toplar;[b] kötülerin ağzı ise zorbalığı gizler.[c] **7** Doğru insanın adı hayırduayla anılır,[ç] kötülerin adı ise silinir* gider.[d]

8 Yüreğinde hikmet olan, emirleri kabul eder;[e] diliyle akılsızlık eden ise yerden yere vurulur.[f]

9 Doğruluk* yolunda yürüyen güvenlik içinde yaşar;[g] dolambaçlı yollara sapan ise kendini belli eder.[h]

10 Kaş göz işareti yapan acıya yol açar,[ı] diliyle akılsızlık eden yerden yere vurulur.[i] **11** Doğru insanın ağzı hayat pınarıdır;[j] kötülerin ağzı ise zorbalığı gizler.[k]

12 Nefret kavga doğurur;[l] oysa sevgi bütün suçları örter.[m]

13 Anlayışlı insanın dilinde hikmet bulunur;[n] yüreği sağduyudan yoksun olanın ise sırtına değnek iner.[o]

14 Hazine gibi bilgi biriktiren hikmetlidir;[ö] akılsızı yıkımın eşiğine getiren ise dilidir.[p]

15 Zengin adamın serveti kendisi için hisardır.[r] Düşkünün yoksulluğu da kendisi için yıkımdır.[s]

16 Doğru insanın yaptıkları hayata götürür;[ş] kötü insanın kazancı ise günah doğurur.[t]

17 Terbiyeyi benimseyen başkalarına hayat yolu olur;*[u] düzeltmeyi reddeden ise yoldan saptırır.[a]

18 Nefretini gizleyenin dili yalancıdır;[b] iftira atan akılsızdır.[c]

19 Çok sözde hata eksik olmaz;[ç] dilini tutan sağgörülü davranır.[d]

20 Doğru insanın dili has gümüş gibidir;[e] kötünün yüreği ise bir değer taşımaz.[f]

21 Doğru insan diliyle çok kişiyi güder;[g] akılsızlar ise anlayış kıtlığından ölür.[h]

22 Yehova'nın bereketi insanı zengin eder[ı] ve O, bereketine keder katmaz.[i]

23 Edepsizlik akılsıza oyun gibi gelir,[j] oysa hikmet ayırt edici insan içindir.[k]

24 Kötünün korktuğu başına gelir;[l] fakat doğruların dileği gerçekleştirilir.[m] **25** Kötü adam kasırgaya tutulmuş gibi yok olup gider;[n] doğru adamın ise temeli asla sarsılmaz.[o]

26 Dişler için sirke, gözler için duman neyse, kendisini gönderenler için de tembel adam öyledir.[ö]

27 Yehova korkusu ömrü uzatır;[p] kötülerin yaşamı ise kısa sürer.[r]

28 Doğruların beklentisi sevinç verir;[s] oysa kötülerin umudu boşa çıkar.[ş]

BÖLÜM 10

a Öz 6:6
Öz 6:9
Öz 17:2
b Çk 23:25
Tkr 28:2
Öz 11:26
Öz 28:20
Ml 3:10
c Tkr 28:15
ç 2Kr 19:34
Me 112:6
Öz 22:1
Vz 7:1
d Me 9:5
Me 109:15
e Tkr 4:6
Ey 23:12
Me 19:7
Me 107:43
Me 119:34
Me 119:100
2Ti 3:15
f Öz 17:20
Öz 18:6
Vz 10:12
g Me 25:21
Öz 28:18
h Mt 10:26
Lu 12:2
1Ko 4:5
1Ti 5:24
ı Me 35:19
Öz 6:13
i Öz 18:21
3Yh 10
j Me 37:30
Öz 11:30
Mt 12:35
Yk 5:20
k Vz 10:13
Mt 12:34
Yk 3:5
l Öz 15:18
Yk 4:1
m Öz 17:9
1Ko 13:4
1Pe 4:8
n Öz 15:7
İş 50:4
Lu 4:22
o Me 32:9
Öz 19:29
Öz 26:3
1Ko 4:21
ö Öz 9:9
Öz 18:15
Mt 12:35
p Öz 13:3
Öz 18:7
Öz 21:23
r Ey 31:24
Vz 7:12
Lu 12:19
s Öz 19:7
ş Öz 11:30
Hb 2:4
Ga 6:8
t Mt 7:17
u Öz 12:1
İb 2:1
İb 13:7

Öz 10:7* Sözcük anlamıyla, "çürür" **9*** 2:7'deki dipnota bakın. **17*** Ya da "hayat yolundadır"

2. Sütun **a** Öz 5:12; Öz 15:10; 2Ti 4:4; İb 12:25; **b** 1Sa 18:21; 2Sa 3:27; Lu 20:20; 1Yh 3:15; **c** Me 50:20; Me 101:5; **ç** Vz 5:2; Vz 10:14; Yk 3:2; **d** Me 39:1; Öz 17:27; Öz 21:23; Yk 1:19; **e** Öz 12:18; Öz 16:13; Mt 12:35; **f** Ba 6:5; Yr 17:9; Mt 12:34; **g** Yr 3:15; 1Pe 5:2; **h** Öz 5:12; Ho 4:6; Ro 1:28; **ı** Tkr 8:18; 1Sa 2:7; Me 37:22; Me 107:38; **i** 1Ti 6:6; **j** Öz 14:9; Öz 26:19; **k** Öz 1:2; Öz 2:10; Öz 15:21; **l** İb 10:27; **m** Me 21:2; Me 37:4; Yhn 16:24; 1Yh 5:14; **n** Me 37:10; Me 58:9; İş 40:24; **o** Me 15:5; Mt 7:24; 1Ti 6:19; **ö** Mt 25:26; **p** Me 21:4; Me 91:16; **r** Me 55:23; Vz 7:17; **s** Me 16:9; Ro 5:2; Ro 12:12; **ş** Me 112:10; Öz 11:7; Mt 25:46; 2Se 1:9.

29 Yehova'nın yolu temiz insan için korunma,[a] hainlik edenler içinse yıkım demektir.[b]

30 Doğru insanı hiçbir şey sarsmayacak;[c] kötüler ise yeryüzünde barınamayacak.[ç]

31 Doğru kişinin dudakları hikmet meyvesi verir;[d] fesat dil ise koparılacaktır.[e]

32 Doğruların dili iyi olanı bilir,[f] kötülerin ağzı ise fesat saçar.[g]

11 Yehova hileli teraziden iğrenir;[h] doğru ağırlık ise O'nu hoşnut eder.

2 Haddini bilmezlik baş gösterince utanç da gelir;[i] hikmet ise haddini bilenlerdedir.[i]

3 Dürüst kişilere doğrulukları* yol gösterir;[j] hainleri ise çarpık yolları yıkıma götürür.[k]

4 Gazap günü servet işe yaramaz;[l] oysa doğruluk ölümden kurtarır.[m]

5 Temiz insanın doğruluğu onun yolunu düzler;[n] kötü insan ise kendi kötülüğüne takılıp düşer.[o] **6** Dürüst insanlar kendi doğruluklarıyla kurtulur;[ö] hainler ise kendi açgözlülükleriyle tuzağa düşer.[p]

7 Kötü adam ölünce ümidi yok olur;[r] bel bağladığı güç de tükenir.[s]

8 Doğru kişi sıkıntıdan kurtulur;[ş] onun yerine kötü kişi sıkıntıya düşer.[t]

9 Doğru yoldan sapmış kişi diliyle başkalarını yıkar;[u] doğrular ise bilgiyle kurtulur.[ü]

10 Doğruların iyiliğinden ötürü kent bayram eder;[a] kötüler yok olunca da sevinç çığlıkları yükselir.[b]

11 Doğruların bereketiyle* kent refaha erer;[c] kötülerin diliyle ise yerle bir olur.[ç]

12 Komşusunu küçümseyenin yüreği sağduyudan yoksundur[d] fakat dilini tutanın anlayışı derindir.[e]

13 İftira atarak ortalıkta dolaşan,[f] özel konuşmaları açığa vurur;[g] güvenilir* insan ise meseleyi örter.[h]

14 Sağlam rehberliğe sahip olmayan toplum çöker;[ı] kurtuluş danışmanların çokluğuyla olur.[i]

15 Yabancıya kefil olan mutlaka zarar görür;[j] oysa el sıkışmaktan kaçınanın derdi de olmaz.

16 Sevimli kadın saygınlık kazanır;[k] zorbaların ise tek kazancı servettir.

17 İyiliksever sonuçta kendi canına iyilik eder;[l] gaddar ise kendi yaptıkları yüzünden dışlanır.[m]

18 Kötü adamın aldığı ücret aldatıcıdır;[n] doğruluk ekenin kazancı ise gerçektir.[o]

19 Doğruluktan şaşmamaya

BÖLÜM 10

a Me 41:11 Me 84:7 Öz 18:10 İş 40:31 Flp 4:13
b Ey 31:3 Me 1:6 Lu 13:27 Ro 2:8
c Me 16:8 Me 125:1
ç Me 37:9 Mt 21:41
d Me 37:30 Öz 10:11
e Me 63:11
f Me 30:5 Öz 11:27
g Öz 15:2

BÖLÜM 11

h Le 19:36 Tkr 25:15 Öz 20:10 He 45:10 Ams 8:5 Mi 6:10
ı Öz 16:18 Öz 18:12 Lu 14:8
i Öz 15:33 Mi 6:8 1Pe 5:5
j Me 25:21 Me 26:1 Öz 13:6
k Öz 21:7 Öz 28:18 İş 1:28
l Öz 10:2 Öz 18:11 He 7:19 Tsf 1:18 Mt 16:26
m Ba 7:1 Öz 12:28 Öz 14:32
n Me 26:3 Öz 10:2 Öz 13:6
o 2Sa 17:23 Es 7:10 Me 9:15 Öz 5:22
ö Ba 31:7 Yr 39:18 Yr 40:4
p Me 7:16 Öz 1:32 Vz 9:3 Vz 10:8
r Öz 10:28 Öz 14:32 2Se 1:9
s Çk 15:9 Me 146:4 Vz 9:5 Lu 12:20
ş Es 8:11; Öz 10:28; Da 3:27; Da 6:23; **t** Es 7:9; Öz 21:18; Da 6:24; **u** Elç 20:30; 2Ko 11:13; 2Ti 2:18; 2Pe 2:1; **ü** Öz 2:10; Öz 9:10; **2. Sütun** **a** Es 8:16; Öz 28:12; **b** Çk 15:21; Hk 5:31; Es 9:22; **c** Öz 14:34; Öz 29:8; **ç** Es 9:1; Yk 3:6; **d** 2Sa 19:27; Me 123:4; Öz 18:8; 2Ko 12:20; **e** Öz 17:27; 1Pe 2:23; **f** Le 19:16; Me 101:5; **g** Öz 20:19; Öz 25:9; Öz 26:22; **h** Yş 2:14; Yş 2:20; Yr 38:27; Mt 1:19; **ı** 1Kr 12:14; İş 19:13; **i** Öz 15:22; Öz 20:18; Öz 24:6; **j** Öz 6:1; Öz 17:18; Öz 20:16; Öz 22:26; **k** 1Sa 25:39; Öz 31:30; 1Ti 2:9; 1Pe 3:4; **l** Öz 19:22; Da 4:27; Lu 6:38; 2Ko 9:6; **m** Yk 5:3; **n** Ey 27:13; Ga 6:7; **o** Me 126:5; Ga 6:8; Yk 3:18.

Öz 11:3* İbranice *tumma*; mükemmellik, ahlaksal sağlamlık ve bütünlük ifade eder.

Öz 11:11* Ya da "hayırduasıyla"
13* Sözcük anlamıyla, "ruhu sadık"

kararlı olan hayat yolundadır;[a] kötülük peşinde olan ise ölüm yolundadır.[b]

20 Yehova bozuk yürekli olandan iğrenir;[c] fakat temiz bir yaşam sürenlerden hoşlanır.[ç]

21 Kötüler el ele verseler de cezasız kalmazlar;[d] doğruların soyu ise mutlaka kurtulur.[e]

22 Domuzun burnunda altın halka nasılsa, sağduyuya sırt çeviren kadının güzelliği de öyledir.[f]

23 Doğruların arzuları yalnızca iyiliktir;[g] kötülerin umutlarıysa gazap getirir.[h]

24 İnsan vardır cömertçe dağıtır, daha çoğuna sahip olur;[ı] insan vardır hakkıyla vermez, sonunda yoksul düşer.[i]

25 Cömert can bolluğa erer;[j] başkasına bol bol su verenin kendisine de bol su verilir.[k]

26 Tahılı elinde tutana halk lanet yağdırır, tahılı satışa çıkaran ise hayırdua alır.[l]

27 İyilik peşinde olan takdir görmek ister;[m] kötülük peşinde olan ise başına bela getirir.[n]

28 Servetine güvenen yıkılır;[o] doğrular ise dalındaki yaprak gibi gelişir.[ö]

29 Ev halkının başına lanet getirenin[p] eline geçen hiçtir;*[r] akılsız kişi de yüreğinde hikmet olanın hizmetkârı olur.

30 Doğru insanın ürünü hayat ağacıdır;[s] hikmetli kişi canlar kazanır.[ş]

31 Dünyada doğru insan bile yaptığının karşılığını alacaksa,[t] kötü ve günahkâr daha da fazla almaz mı?[a]

12 Terbiyeyi seven bilgiyi sever;[b] düzeltilmekten nefret eden ise akılsızdır.[c]

2 İyi insan Yehova'nın onayını kazanır;[ç] kötü fikirli insan ise O'nun tarafından suçlu çıkarılır.[d]

3 Kimse kötülükle yerini sağlamlaştıramaz;[e] oysa doğru insanların kökü sarsılmaz.[f]

4 Faziletli kadın kocasının* baş tacıdır;[g] utanç veren kadın ise kocasının iliğini kurutur.[h]

5 Doğruların düşüncesi haktan yanadır;[ı] kötülerin rehberliği ise aldatıcıdır.[i]

6 Kötülerin sözleri kan için pusuya yatar;[j] fakat doğruların ağzı tehlikeden kurtarır.[k]

7 Kötüler yıkılıp giderler;[l] doğruların evi ise ayakta kalır.[m]

8 Sağgörüyle konuşan övülür;[n] yüreği fesat olan ise hor görülür.[o]

9 Tek hizmetkârı olup fazla itibar görmeyen insan, ekmeğe muhtaçken büyüklenenden iyidir.[ö]

10 Doğru insan beslediği hayvanın canını gözetir;[p] fakat kötülerin merhameti bile zalimcedir.[r]

BÖLÜM 11

a Öz 10:16
Öz 12:28
Hb 2:4
Elç 10:35
Vh 2:10
b Öz 7:23
Öz 8:36
Ro 6:23
c Me 18:26
Öz 3:32
Öz 6:15
ç Me 11:7
Me 51:6
Öz 15:8
d Vz 8:13
He 18:4
e Ba 22:12
1Sa 30:19
f Öz 9:13
g Me 10:17
Me 37:4
İş 26:9
Mt 5:6
h Öz 10:28
2Se 1:9
İb 10:27
ı Tkr 15:10
Me 112:9
Öz 19:17
Vz 11:1
i Hg 1:6
j Ey 29:13
İş 32:8
Elç 20:35
2Ko 9:6
k Öz 28:27
Lu 6:38
l Ba 41:56
Ey 29:13
m Öz 8:35
Öz 12:2
Lu 2:14
n Es 7:10
Me 7:15
Me 10:2
Öz 17:11
o Ey 31:24
Me 52:7
Me 62:10
ö Me 1:3
Me 52:8
İş 60:21
Yr 17:8
p Ba 34:30
1Sa 25:3
r Ho 8:7
s Öz 15:4
2Ko 3:3
ş Öz 14:25
Da 12:3
Mt 4:19
Ro 10:14
1Ko 9:20
Yk 5:20
t Öz 4:13
Yr 39:18

2. Sütun

a He 18:24
He 33:9
2Se 1:6
1Pe 4:18

BÖLÜM 12 **b** Öz 3:11; Öz 4:13; Öz 23:12; **c** Me 32:9; İş 1:3; **ç** Me 112:6; Öz 15:9; **d** Tkr 25:1; 1Kr 8:32; İş 32:5; **e** Me 37:10; Me 37:38; **f** Ef 3:17; Kl 2:7; **g** Öz 18:22; Öz 19:14; 1Ko 11:7; **h** Ba 39:10; 1Kr 21:25; **ı** Flp 4:8; **i** Me 140:2; Öz 6:18; Öz 11:23; Yr 4:14; Mt 26:4; **j** 2Sa 17:1; Me 10:9; Mi 7:2; Elç 23:12; **k** Es 4:16; Es 7:4; Öz 14:3; Öz 15:2; **l** Es 9:10; Me 37:10; Öz 14:11; **m** Sy 25:13; 2Sa 7:16; Öz 24:3; Mt 7:24; **n** Ba 41:39; 1Sa 16:18; Lu 16:8; Yhn 7:46; **o** 1Sa 25:17; Mt 27:4; Elç 12:23; **ö** Öz 13:7; Lu 14:11; **p** Ba 33:13; Çk 23:12; Tkr 22:4; Tkr 22:10; Tkr 25:4; Yun 4:11; **r** Ba 49:6; Hk 1:7; 1Sa 11:2.

Öz 11:29* Sözcük anlamıyla, "rüzgârdır"

Öz 12:4* Sözcük anlamıyla, "sahibinin"

11 Toprağını işleyen ekmeğe doyar;[a] oysa değersiz şeyler peşinde koşanın yüreği sağduyudan yoksundur.[b]

12 Kötü kişi fena adamın ağındaki ava göz diker;[c] fakat doğruların kökü ürün verir.[ç]

13 Dudaklarının suçu kötüye tuzak olur;[d] doğrular ise sıkıntıyı atlatır.[e]

14 İnsan, dilinin meyvesiyle iyiliğe doyar,[f] elinin emeği de kendisine geri döner.[g]

15 Kendi tuttuğu yol ahmağın gözünde doğrudur;[h] oysa hikmetli kişi öğüt dinler.[ı]

16 Ahmak sinirlendiğini hemen belli eder;[i] akıllı ise saygısızlığın üstünü örter.[j]

17 Doğruyu söyleyen güvenilirliğini ortaya koyar;[k] yalancı şahit ise hile üretir.[l]

18 İnsan vardır, kılıç saplar gibi düşüncesizce konuşur;[m] hikmetlilerin dili ise şifadır.[n]

19 Hakikatten şaşmayan dudaklar[o] sonsuza dek kalır;[ö] yalancı dil ise bir an içindir.[p]

20 Kötülük tasarlayanın yüreği hilekârdır;[r] barışı öğütleyenler ise sevinçlidir.[s]

21 Doğru insana hiç zarar gelmez;[ş] kötülerin ise başı beladan kurtulmaz.[t]

22 Yehova yalancı dilden iğrenir;[u] fakat sadakat gösterenlerden hoşlanır.[ü]

23 Akıllı adam bildiklerini saklı tutar;[v] oysa akılsızın yüreği kendi ahmaklığını ortaya döker.[y]

24 Çalışkanın eli onu yetki sahibi eder;[z] tembelin eli ise onu köleliğe iter.[a]

BÖLÜM 12

a Me 128:2
Öz 28:19
Ef 4:28
b Öz 6:32
Mt 16:26
c Yr 5:26
Mi 7:2
ç Mt 5:39
Mt 5:41
d 1Kr 2:23
Me 5:6
Vz 5:6
Da 6:24
e 2Sa 4:9
Mt 12:37
2Pe 2:9
f Öz 18:20
g İş 3:11
Mt 16:27
h Öz 3:7
Öz 26:12
Ga 6:3
ı Öz 1:5
Vz 4:13
i Öz 29:11
j Öz 11:13
k 1Sa 22:14
l Öz 6:19
Öz 14:5
Mt 26:59
m Ef 6:4
n Öz 10:21
Öz 16:24
o Ef 4:25
ö 1Pe 3:10
p Öz 19:9
Elç 5:3
r Öz 26:24
Da 6:5
Mr 7:23
s Mt 5:9
Mt 18:15
ş Me 91:10
Öz 1:33
Öz 13:6
t Öz 1:31
İş 48:22
Hb 2:16
u Me 5:6
Öz 6:16
Öz 6:17
Vh 21:8
ü Öz 15:8
v Öz 10:19
y Öz 13:16
Öz 15:2
z Ba 39:4
1Kr 11:28
Öz 17:2
İb 6:11
a Öz 19:15

2. Sütun

a Ne 2:2
Me 38:6
Öz 15:13
Mt 6:25
b Öz 13:12
Öz 16:24
İş 50:4
Zk 1:13
c Öz 11:18
ç Öz 13:4
Öz 26:15

25 İçindeki kaygı insanın yüreğini karartır;[a] iyi söz ise yüreği sevindirir.[b]

26 Doğru kişi bulunacağı çevreyi iyi araştırır; oysa kötülerin tuttuğu yol onları avare eder.[c]

27 Tembellik yüzünden insan avın peşine düşmez;[ç] çalışkanlık ise insanın büyük servetidir.

28 Doğruluk yolunda hayat vardır;[d] o yolda ölüm yoktur.[e]

13 Babasından terbiye alan evlat hikmetlidir;[f] azara kulak asmayan alaycıdır.[g]

2 Dilinin meyvesi insana iyilik tattırır;[h] oysa hainlerin aklı fikri* zorbalıktadır.[ı]

3 Ağzını tutan canını korur.[i] Boşboğazlık eden yıkıma uğrar.[j]

4 Tembelin canı ister ama eli boş kalır.[k] Çalışkanlar ise refaha kavuşur.[l]

5 Doğru insan yalandan nefret eder;[m] kötüler ise utanılacak işlerle kendilerini rezil eder.[n]

6 Doğruluk temiz yaşayanı korur;[o] kötülük ise günahkârı tepetaklak eder.[ö]

7 Kişi var, hiçbir şeyi yokken kendini zengin gösterir;[p] kişi var, büyük serveti varken kendini yoksul gösterir.

8 Zengin adamın serveti canı için fidyedir;[r] yoksul ise sert söz işitmez.[s]

d Me 37:27; Öz 10:2; Öz 10:7; Hb 2:4; Ro 5:21; 1Pe 3:10; **e** Öz 10:16; Öz 11:19; **BÖLÜM 13** **f** Öz 15:5; İb 12:7; **g** 1Sa 2:25; Öz 9:7; **h** Öz 12:14; Öz 18:20; **ı** Me 140:11; Öz 4:17; Hb 2:8; Vh 16:6; **i** Me 39:1; Me 141:3; Öz 21:23; **j** Öz 10:19; Öz 12:13; Öz 18:7; Mt 12:36; Yk 1:26; Yk 3:9; Yhd 16; **k** Öz 12:24; Öz 26:13; **l** Öz 10:4; Öz 11:25; **m** Me 119:163; Öz 8:13; Öz 30:8; Ef 4:25; **n** 2Pe 3:3; **o** Me 25:21; Öz 12:21; Öz 12:28; **ö** 2Ta 28:23; Me 140:11; **p** Öz 12:9; Vh 3:17; **r** Çk 21:30; Yr 41:8; **s** 2Kr 24:14; Yr 39:10.

Öz 13:2* İbranice *nefeş*.

9 Doğruların ışığı sevinç saçar;[a] kötülerin kandili ise söner.[b]

10 Haddini bilmezlikten yalnızca kavga çıkar;[c] birbirine danışanlar ise hikmeti bulur.[ç]

11 Havadan kazanılan servet erir gider;[d] elinin emeğiyle toplayanın ise serveti çoğalır.[e]

12 Ertelenen beklentiler yüreği hasta eder;[f] dileğin yerine gelmesi ise hayat ağacıdır.[g]

13 Söze değer vermeyenin rehinine el konur;[h] kanundan* korkan ise ödüllendirilir.[ı]

14 Hikmetlinin öğrettiği kanun yaşam pınarıdır,[i] insanı ölüm tuzaklarından uzaklaştırır.[j]

15 Sağgörü takdir kazandırır;[k] hainlerin yolu ise çetindir.[l]

16 Akıllı kişi bilgiye göre davranır;[m] akılsız ise ahmaklığını etrafa yayar.[n]

17 Kötü ulak yalnızca bela getirir;[o] sadık elçi ise şifadır.[ö]

18 Terbiyeye aldırmayana yokluk ve utanç gelir;[p] düzeltilmeyi kabul eden ise onurlandırılır.[r]

19 Dileğinin yerine gelmesi insana zevk verir;[s] fakat akılsız kötüye sırt çevirmekten nefret eder.[ş]

20 Hikmetlilerle aynı yolda giden hikmetli olur;[t] akılsızlarla ilişkide olan ise zarar görür.[u]

21 Felaket günahkârın peşini bırakmaz;[ü] oysa doğrular iyiliğin ödülünü görür.[v]

22 İyi adam evladının evladına miras bırakır; günahkârların serveti ise doğru insan için saklanır.[a]

23 Yoksulların sürülü tarlası bol ürün verir;[b] ancak adaletsizlik yüzünden yok olup giden de vardır.[c]

24 Değneğini esirgeyen oğlundan nefret ediyor demektir;[ç] oğlunu seven ise terbiyesine dikkat eder.[d]

25 Doğru insan doyasıya yer;[e] kötülerin ise karnı aç kalır.[f]

14 Hikmetli kadın kendi evini yapar;[g] akılsız olan ise evini eliyle yıkar.[h]

2 Dürüstlük yolundan ayrılmayan Yehova'dan korkar;[ı] hileli yollara sapan ise O'nu hor görür.[i]

3 Kibrin sopası akılsızın ağzındadır;[i] hikmetliyi koruyan da dudaklarıdır.[k]

4 Sığır yoksa yemlik temizdir; fakat öküzün kuvvetiyle ürün bol olur.

5 Güvenilir şahit yalan söylemez;[l] yalancı şahit ise yalan solur.[m]

6 Alaycı kişi, hikmeti arasa da bulamaz; oysa anlayışlı insan için bilgi kolaydır.[n]

7 Akılsızdan uzak dur,[o] çünkü onun ağzında bilgi bulamazsın.[ö]

8 Akıllının hikmeti, tuttuğu yolu anlamaktır;[p] akılsızın ahmakça düşünüşü ise aldatıcıdır.[r]

9 Ahmaklar suçu alaya alır;[s]

Öz 13:13* Sözcük anlamıyla, "emirden"

BÖLÜM 13

a Me 97:11
b Ey 21:17
Öz 20:20
Öz 24:20
c Hk 8:1
Hk 12:1
Öz 11:2
Öz 21:24
ç Öz 24:6
Elç 15:6
d Öz 28:8
Vz 5:14
Yr 17:11
e Me 128:2
f Me 69:3
Me 143:7
g Ba 21:7
Lu 2:31
Flp 1:23
h 2Ta 36:16
Öz 13:18
ı Me 19:11
2Yh 8
i Öz 8:35
Öz 16:22
Öz 24:14
j Öz 14:27
k 1Sa 18:14
Lu 2:52
l Öz 4:19
Ro 6:21
m Öz 14:8
Öz 14:15
Öz 14:18
Mt 10:16
n 1Sa 25:25
o 2Sa 4:10
ö Öz 25:25
2Ko 5:20
2Ti 2:2
p Öz 15:32
İb 12:25
r Me 141:5
İb 12:11
s 1Kr 1:48
ş Öz 29:27
Ams 5:10
t Öz 22:17
Elç 4:13
İb 10:24
u Ba 34:2
ü Ba 4:7
Tkr 28:20
v İş 3:10
Ro 2:10

2. Sütun

a Tkr 6:11
Ey 27:17
İş 61:6
b Öz 12:11
Öz 27:18
2Ko 9:6
c Öz 28:19
ç 1Sa 3:13
1Kr 1:6
Öz 29:15
d Tkr 6:7
Öz 3:12
Öz 19:18
Öz 22:15
Öz 23:14
Ef 6:4
İb 12:6

e Me 34:10; Me 37:25; İb 13:5; **f** Tkr 28:48; İş 65:13; **BÖLÜM 14** **g** Ru 4:11; Öz 24:3; Öz 31:10; Öz 31:26; **h** Öz 9:13; **ı** Ey 1:1; Elç 10:35; **i** Tkr 32:15; Lu 10:16; **j** 1Sa 2:3; 2Pe 2:18; **k** Öz 12:6; Ro 10:10; **l** Öz 12:17; 2Ko 6:7; **m** Çk 20:16; Öz 6:19; Öz 19:5; **n** Öz 18:15; **o** Öz 13:20; **ö** Öz 1:29; **p** Me 111:10; Ef 5:17; **r** Öz 11:18; Öz 14:12; Lu 12:19; 1Ko 1:20; **s** Öz 10:23; Öz 30:20; Yr 6:15; Yhd 18.

fakat dürüstler anlaşma içindedir.[a]

10 İnsanın yüreği canının acısını bilir;[b] sevincini de başkası paylaşamaz.

11 Kötülerin evi yerle bir edilir;[c] dürüstlerin çadırı ise kalkınır.[ç]

12 Yol var ki, insana doğru görünür;[d] fakat sonu ölümdür.[e]

13 Gülerken bile yürek sızlayabilir;[f] sevincin sonu kederdir.[g]

14 Yüreği dönek kişi davranışlarının sonuçlarına doyar;[h] iyi insan da yaptıklarının karşılığını bol bol görür.[ı]

15 Deneyimsiz insan her söze inanır;[i] sağgörülü kişi ise adımını tartarak atar.[j]

16 Hikmetli kişi korkar ve kötülükten yüz çevirir;[k] akılsız ise öfkeden kudurur ve kendine fazla güvenir.[l]

17 Çabuk öfkelenen akılsızlık eder;[m] aklını kullanandan nefret edilir.[n]

18 Deneyimsiz kişiler akılsızlığı sahiplenir;[o] sağgörülüler ise bilgiyi taç gibi taşır.[ö]

19 Fena adamlar iyilerin önünde, kötüler doğruların kapısında eğilecektir.[p]

20 Yoksuldan hemşerisi bile nefret eder;[r] oysa zenginin dostu çok olur.[s]

21 Hemşerisini hor gören günah işler;[ş] mazlumlara iyi davranan ise mutludur.[t]

22 Kötülük tasarlayanlar yollarını şaşırmazlar mı?[u] İyilik tasarlayanlar ise sadakat ve vefa görür.[ü]

BÖLÜM 14

a 1Ko 1:10
b 1Sa 1:10
2Kr 4:27
Öz 15:13
c Öz 3:33
Öz 12:7
Öz 21:12
ç Me 112:3
Öz 13:22
d Öz 30:12
e Öz 16:25
Ro 6:21
f Vz 2:2
g Vz 7:2
Vz 7:4
h Öz 1:31
Öz 1:32
Mt 6:16
2Pe 2:13
ı 2Ko 1:12
Ga 6:4
Ga 6:8
i Öz 27:12
Ro 16:18
j Ne 6:2
Ams 5:13
k Ba 39:12
1Se 5:22
l 1Sa 25:11
1Kr 19:2
m Öz 12:16
Öz 16:32
n Yhn 15:19
o Öz 3:35
Yr 16:19
Yr 44:17
ö Me 141:5
Öz 3:22
Öz 4:9
p Ba 42:6
İş 60:14
r Ey 30:10
Öz 19:7
s Es 5:10
Öz 19:4
ş Öz 11:12
t Me 41:1
Öz 19:17
Öz 28:27
İş 58:7
He 18:7
u Ba 4:12
Yr 43:7
ü Ba 24:27
Ey 42:10
Me 25:10

2. Sütun

a Öz 12:24
Öz 28:19
b 1Sa 25:25
Öz 27:22
c Öz 11:30
Elç 20:21
Elç 26:20
Yk 5:20
ç Öz 14:5
1Ti 4:2
2Ti 2:18
d Me 34:9
Ml 3:16
Elç 9:31

23 Her emek bir yarar getirir;[a] boş lakırdı ise yoksulluğa götürür.

24 Hikmetlilerin tacı onların serveti olur; ahmakların akılsızlığı ise akılsızlıktan başka bir şey getirmez.[b]

25 Hakikati söyleyen şahit canlar kurtarır;[c] hilekâr ise yalan solur.[ç]

26 Yehova'dan korkan güçlü bir güven duyar;[d] evlatlarının da sığınacak yeri olur.[e]

27 Yehova korkusu hayat pınarıdır,[f] insanı ölüm tuzaklarından uzaklaştırır.[g]

28 Tebaasının çokluğu kralın haşmetidir;[h] nüfusun azlığı ise hükümdarın yıkımıdır.[ı]

29 Çabuk öfkelenmeyenin anlayışı engindir;[i] sabırsız kişi ise akılsızlığını herkese gösterir.[j]

30 Huzurlu yürek bedene hayat verir;[k] kıskançlık ise iliği kemiği kurutur.[l]

31 Düşkünün hakkını yiyen, Yaratıcısına leke getirir;[m] yoksulu kayıran ise O'nu yüceltir.[n]

32 Kötü insanı kendi kötülüğü yere yıkar;[o] doğru insanın ise ahlakı* kendisine sığınak olur.[ö]

33 Hikmet anlayışlı adamın yüreğinde barınır;[p] akılsızların ortasında da kendini belli eder.

34 Doğruluk bir milleti yü-

e Öz 18:10; İş 26:20; Yr 15:11; Ro 8:31; **f** Öz 19:23; İş 33:6; **g** Öz 22:5; Vz 7:26; **h** 1Kr 4:21; Flp 2:10; **ı** 2Kr 13:7; **i** Öz 17:27; Öz 29:11; Yk 1:19; **j** Öz 25:28; Vz 7:9; **k** Öz 4:23; **l** Ba 37:4; 1Sa 18:8; **m** Tkr 24:15; Me 12:5; Öz 17:5; Vz 5:8; Ro 15:3; **n** Mt 19:21; Lu 18:43; **o** Ey 27:13; Ey 27:20; Me 37:20; 1Se 5:3; **ö** Öz 2:7; Öz 10:9; **p** Me 49:3; Öz 15:28.

Öz 14:32* 2:7'deki "doğruluk" sözcüğüyle ilgili dipnota bakın.

celtir;[a] günah ise halklar için utançtır.[b]

35 Kral sağgörülü hizmetkârından hoşlanır;[c] fakat yüz kızartıcı işler yapana öfkelenir.[ç]

15 Yumuşak cevap gazabı yatıştırır;[d] acı söz ise öfkeyi alevlendirir.[e]

2 Hikmetlilerin dili bilgiyle iyilik yapar;[f] akılsızların ağzından ise budalalık akar.[g]

3 Yehova'nın gözleri her yerdedir,[h] iyileri de kötüleri de dikkatle izler.[ı]

4 Dilin sakinliği hayat ağacıdır,[i] çarpıklığı ise ruhu yaralar.[j]

5 Ahmak kişi babasının verdiği terbiyeyi küçümser;[k] yanlışı gösterildiğinde kabul eden akıllıdır.[l]

6 Doğruların evinde ambarlar doludur;[m] kötünün kazancı ise dışlanmasına yol açar.[n]

7 Hikmetlilerin dudakları bilgi dağıtır;[o] fakat akılsızların yüreği buna yanaşmaz.[ö]

8 Yehova kötülerin kurbanından iğrenir;[p] doğruların duası ise O'nu hoşnut eder.[r]

9 Kötünün tuttuğu yol Yehova için iğrençtir;[s] O, doğruluk peşinde olanı sever.[ş]

10 Yoldan çıkana terbiye kötü gelir;[t] düzeltilmekten nefret eden ise ölüme gider.[u]

11 Ölüler diyarı, helak yeri[ü] Yehova'nın gözü önündedir,[v] nerede kaldı ki insanoğullarının yüreği![y]

12 Alaycı kişi yanlışını göstereni sevmez.[z] Hikmetlilerin yanına uğramaz.[a]

13 Sevinçli yürek yüzü neşelendirir;[a] acılı yürek ise ruhu karartır.[b]

14 Anlayışlı yürek bilgi arar,[c] akılsızların ağzı ise ahmaklık etmeye can atar.[ç]

15 Mazlumun her günü kötüdür;[d] fakat neşeli yürek sürekli ziyafettedir.[e]

16 Az malı olup Yehova korkusuyla yaşamak,[f] çok malı olup huzursuz yaşamaktan iyidir.[g]

17 Sevginin olduğu yerde yenen sebze yemeği,[h] nefretin olduğu yerde yenen besili sığırdan iyidir.[ı]

18 Hemen parlayan insan çekişme yaratır;[i] çabuk öfkelenmeyen ise kavgayı yatıştırır.[j]

19 Tembelin yolu dikenli çite benzer;[k] doğrularınki ise düzlenmiş yol gibidir.[l]

20 Akıllı oğul babasına sevinç verir;[m] akılsız ise annesini hor görür.[n]

21 Yüreği sağduyudan yoksun kişiye akılsızlık keyif verir;[o] ayırt etmeyi bilen doğru yolda ilerler.[ö]

22 Baş başa verilip konuşulmazsa tasarılar boşa çıkar;[p] çok kişiye danışılması da başarı getirir.[r]

23 Ağzından çıkan cevap insana sevinç verir;[s] yeri geldiğinde söylenen söz ne güzeldir![ş]

BÖLÜM 14

a Tkr 4:6
b Tkr 9:5
İş 1:21
c 2Sa 15:34
Öz 22:29
Mt 24:45
ç 1Kr 2:44
Es 7:7

BÖLÜM 15

d Hk 8:2
1Sa 25:33
Öz 25:15
e 1Kr 12:14
1Kr 12:16
Öz 29:22
f Me 45:1
Öz 16:23
Vz 10:12
İş 50:4
Yhn 7:46
g Me 59:7
Yk 3:10
h Ey 34:21
Me 11:4
Me 66:7
Öz 5:21
Yr 16:17
Yr 23:24
İb 4:13
ı 2Ta 16:9
i Öz 12:18
Öz 16:24
Öz 17:27
j Me 52:2
Öz 18:7
k 1Sa 2:25
Öz 13:1
l Me 141:5
Öz 6:23
İb 12:11
m Me 112:3
n Öz 16:8
Yk 5:3
o Me 37:30
Mt 10:27
Ro 10:10
2Ti 2:2
ö Mt 12:34
p Öz 21:27
İş 1:11
İş 66:3
Yr 6:20
Mt 23:23
r Me 10:17
İb 5:7
Yk 5:16
1Pe 3:12
1Yh 3:22
s Me 1:6
Me 146:9
Mt 7:13
ş Öz 21:21
İş 26:7
Yhn 3:35
t 1Kr 18:17
u Le 26:21
Öz 1:32
Öz 5:12
Öz 10:17
ü Me 88:11
Öz 27:20
v Ey 26:6
Me 139:8

y 2Ta 6:30; Me 7:9; Me 44:21; Yr 17:10; Elç 1:24; İb 4:13; **z** Öz 9:7; Ams 5:10; Yhn 3:20; Yhn 7:7; **a** 2Ta 18:7; Ey 21:14; **2. Sütun** **a** Öz 4:23; Öz 17:22; **b** Ne 2:2; Me 143:4; Öz 12:25; **c** 1Kr 3:12; Me 119:97; Elç 17:11; **ç** Öz 12:23; İş 30:10; Ho 12:1; **d** Tkr 28:67; Ey 3:11; **e** Elç 16:25; 1Pe 4:13; **f** Me 37:16; **g** Öz 15:17; **h** Me 133:1; Öz 17:1; 1Ko 13:4; **ı** Öz 26:26; Lu 7:36; **i** Öz 10:12; Öz 29:22; **j** Ba 13:8; 1Sa 25:24; Öz 25:15; Kl 3:8; Yk 1:19; **k** Öz 10:26; Öz 26:13; **l** İş 30:21; İş 57:14; Mİ 3:18; **m** 1Kr 1:48; Öz 23:15; Öz 27:11; **n** Öz 10:1; Öz 23:22; Öz 30:17; **o** Öz 10:23; Öz 26:19; Vz 7:4; **ö** Öz 4:26; Öz 11:5; Ef 5:15; Yk 3:13; **p** Vz 4:13; **r** Öz 11:14; Öz 20:18; **s** Öz 12:14; Öz 16:13; Ef 4:29; **ş** 1Sa 25:33; Öz 25:11.

24 Aşağıya, ölüler diyarına inmesin diye,[a] sağgörülü davranan için yaşam yolu yukarıya doğru gider.[b]

25 Yehova büyüklenenlerin evini yıkar;[c] dul kadının toprağının sınırını ise pekiştirir.[ç]

26 Kötünün planları Yehova için iğrençtir;[d] hoş sözler ise O'nun gözünde temizdir.[e]

27 Haksız kazanç sağlayan ailesinin başına lanet getirir;[f] rüşvetten nefret eden ise hayatta kalır.[g]

28 Doğruların yüreği vereceği cevabı iyice tartar;[h] fakat kötülerin ağzı kötülük saçar.[ı]

29 Yehova kötülerden uzaktır;[i] fakat doğruların duasını işitir.[j]

30 Gözlerin ışıltısı[k] yüreğin sevincidir;[l] iyi haber[m] de kemiklere şifadır.[n]

31 Hayat kazandıran terbiyeye[o] kulak veren hikmetlilerin ortasında oturur.[ö]

32 Terbiyeden kaçan,[p] canına değer vermiyor demektir; oysa yanlışı gösterildiğinde kulak verenin yüreği sağduyu kazanır.[r]

33 Yehova korkusu terbiye eder, hikmet öğretir;[s] alçakgönüllülük de saygınlık kazandırır.[ş]

16 Yüreğindeki düşüncelere düzen vermek insanın elindedir;[t] dilin vereceği cevap ise Yehova'dandır.[u]

2 Tuttuğu her yol insanın gözüne temiz görünür;[ü] fakat insan ruhunu tartan Yehova'dır.[v]

3 İşini Yehova'ya bırak,[y] tasarıların mutlaka gerçekleşir.[z]

BÖLÜM 15

a Öz 8:36
Öz 23:14
b Mt 7:14
c Me 52:5
Lu 18:14
ç Tkr 10:18
Me 146:9
d Öz 6:18
Mt 15:19
e Me 19:14
f Tkr 16:19
1Sa 8:3
Öz 1:19
Vz 7:7
İş 1:23
g Çk 23:8
İş 33:15
h Öz 16:23
ı Öz 24:2
Tit 1:10
2Pe 2:18
i Me 34:16
Me 138:6
1Pe 3:12
j Me 34:15
Me 145:19
İş 58:9
Yhn 9:31
k Me 25:15
l Me 16:9
Me 19:8
m Öz 25:25
n Öz 16:24
İş 58:11
o Me 39:11
Öz 6:23
Öz 13:18
ö Öz 9:8
Öz 19:20
p Me 50:17
Öz 5:12
Öz 13:18
İb 12:25
r Öz 19:8
Mt 7:24
İb 12:10
s Ey 28:28
Me 111:10
Öz 1:7
ş Öz 18:12
Öz 29:23
Lu 14:11
Yk 4:10

BÖLÜM 16

t Me 21:11
Öz 16:9
Öz 19:21
Öz 20:24
1Ko 7:37
u Çk 4:11
Yr 1:9
Mt 10:20
Lu 12:12
Lu 21:15
ü 1Sa 15:13
Me 36:2
Öz 21:2
Öz 30:12
Yr 17:9
Lu 18:11

4 Yehova'nın yaptığı her şey Kendi amacı içindir;[a] kötü adam da felaket günü için.[b]

5 Yüreği mağrur olan herkes Yehova için iğrençtir;[c] el ele verseler de cezadan kurtulamazlar.[ç]

6 Vefa ve sadakat suça kefaret olur;[d] insan Yehova korkusuyla kötülükten yüz çevirir.[e]

7 Yehova kişinin tuttuğu yoldan hoşnutsa[f] düşmanlarını bile onunla barıştırır.[g]

8 Doğrulukla elde edilen az şey,[h] haksızlıkla elde edilen çok kazançtan iyidir.[ı]

9 İnsanın yüreği gideceği yolu tasarlar;[i] fakat adımlarını yönlendiren Yehova'dır.[j]

10 Kralın ağzında Tanrı'nın hükümleri olmalı;[k] hüküm verirken ağzından haksız söz çıkmamalı.[l]

11 Doğru kantar ve terazi Yehova'nındır;[m] torbadaki tüm ağırlıklar O'nun işidir.[n]

12 Kötülük etmek krallar için iğrençtir,[o] çünkü taht doğrulukla pekiştirilir.[ö]

13 Yüce bir kralı hoşnut eden, doğruluktan şaşmayan dudaklardır;[p] o dürüst konuşanı sever.[r]

14 Kralın öfkesi ölüm habercisidir;[s] fakat hikmetli adam onu yatıştırır.[ş]

---

v 1Sa 2:3; 1Sa 16:7; Öz 24:12; Lu 16:15; **y** Me 37:5; Me 55:22; Mt 6:33; Flp 4:6; 1Pe 5:7; **z** 2Sa 7:5; 2Sa 7:13; **2. Sütun** **a** İş 43:21; Vh 4:11; **b** Çk 14:4; Ro 9:21; 2Pe 2:9; **c** Ey 40:12; Öz 6:17; Öz 8:13; Öz 21:4; **ç** Öz 15:25; İş 3:11; Ro 2:8; **d** 2Ta 19:3; Elç 3:19; **e** Ba 20:11; Ne 5:9; Öz 8:13; Öz 14:26; 2Ko 7:1; **f** Kl 1:10; 1Pe 3:9; 1Yh 3:22; **g** Ba 31:24; Çk 34:24; Yr 15:11; Ro 8:31; **h** Me 37:16; Öz 15:16; 1Ti 6:6; **ı** Öz 21:6; Yr 17:11; Mi 6:10; **i** Öz 16:1; Öz 19:21; **j** Me 51:10; Öz 16:3; Öz 20:24; Yr 10:23; **k** Tkr 17:18; 2Sa 23:2; 1Kr 3:28; Me 72:1; **l** Me 72:14; Öz 29:4; **m** Le 19:36; Öz 11:1; He 45:10; **n** Tkr 25:13; Öz 20:10; Mi 6:11; **o** Öz 14:35; Öz 20:26; Lu 12:48; **ö** Öz 25:5; Öz 29:14; Vh 19:11; **p** Me 101:6; **r** Öz 22:11; **s** 1Sa 22:18; 1Kr 2:29; Öz 19:12; Öz 20:2; Da 3:13; **ş** Vz 9:15; Vz 10:4.

15 Kralın yüzündeki ışıltıda hayat vardır,[a] lütfu da ilkbahar yağmurunun bulutu gibidir.[b]

16 Hikmet edinmek altından çok daha iyidir![c] Anlayış kazanmak da gümüşe yeğlenmeli.[ç]

17 Kötüden uzak kalmak dürüstlerin yaşam yoludur.[d] Yoluna dikkat eden canını korur.[e]

18 Gururun ardından yıkım,[f] kibirli tutumun ardından düşüş gelir.[g]

19 Yumuşak başlılar arasında alçakgönüllü olmak,[h] üstünlük taslayanlarla ganimet paylaşmaktan iyidir.[ı]

20 Bir meseleyi sağgörüyle ele alanın işi iyi gider,[i] Yehova'ya güvenen mutludur.[j]

21 Yüreğinde hikmet olana anlayışlı denir,[k] tatlı dil ikna gücünü artırır.[l]

22 Sağgörü insan için bir hayat pınarıdır;[m] ahmakların cezası ise kendi ahmaklıklarıdır.[n]

23 Hikmetlinin yüreği, ağzına sağgörü kazandırır;[o] dilinin ikna gücünü artırır.[ö]

24 Hoş sözler petek balı gibi,[p] cana tatlı, kemiğe şifadır.[r]

25 Yol var ki, insana doğru görünür,[s] fakat sonu ölümdür.[ş]

26 Emekçi kendisi için emek çeker;[t] çünkü boğaz derdi onu zorlar.[u]

27 İşe yaramaz adam yerin altından fesat bulup çıkarır,[ü] dudakları kasıp kavuran alev gibidir.[v]

28 Düzenbaz adam durmadan çekişmeyi körükler;[y] iftiracı yakın dostları ayırır.[z]

BÖLÜM 16

a Ey 29:24
Elç 2:28
b Ey 29:23
Me 72:6
Öz 19:12
Ho 6:3
c Me 119:127
Öz 8:10
Vz 7:12
ç Öz 3:14
Öz 4:7
d Öz 4:27
e Öz 10:9
Elç 10:35
İb 10:39
f Öz 11:2
Öz 17:19
Öz 18:12
Da 4:30
Da 5:22
g Es 3:5
Es 5:11
Da 4:31
h Vz 7:8
İş 57:15
Yr 9:24
ı 1Sa 30:16
i Ba 41:39
Öz 13:15
j 1Ta 5:20
Me 34:8
Me 146:5
1Ti 4:10
k 1Kr 3:12
Öz 4:7
Ro 16:19
l Vz 12:10
Lu 4:22
2Ko 5:11
Kl 4:6
m Öz 14:27
Öz 15:24
Yhn 4:14
n Öz 1:7
Öz 15:28
o Me 37:30
Öz 22:17
Öz 22:18
Mt 12:35
ö Yhn 6:68
Elç 19:26
Kl 3:16
p Me 19:10
Me 119:103
r Öz 3:8
Öz 4:22
Öz 12:18
Öz 17:22
s Mt 7:22
Yhn 9:41
Yhn 16:2
Elç 26:9
ş Öz 5:4
Öz 14:12
t Vz 6:7
Ef 4:28
1Se 4:11
u Öz 18:20
Vz 6:7
ü Öz 6:14
Da 6:4
v Me 52:4
Yk 3:6

29 Şiddete düşkün adam arkadaşını da ayartır,[a] onu uygunsuz yola sürükler.[b] **30** Düzen kurmak için göz kırpar.[c] Sinsi sinsi gülüp kötülüğünü sonuna dek sürdürür.

31 Doğruluk yolunda giden için,[ç] ağarmış saçlar güzellik tacıdır.[d]

32 Çabuk öfkelenmeyen adam yiğitten,[e] kendine* hâkim olan adam şehir fethedenden üstündür.[f]

33 Kura[g] kucağa atılır, fakat onunla alınan her karar Yehova'dan gelir.[h]

17 Huzur içinde yenen bir lokma kuru ekmek,[ı] kavga eksik olmayan ve kurban etiyle dolu evden daha iyidir.[i]

2 Sağgörülü hizmetkâr utanılacak işler yapan oğula hâkim olur,[j] evlatlarla birlikte mirastan pay alır.[k]

3 Gümüş için pota, altın için fırın vardır;[l] yürekleri sınayan ise Yehova'dır.[m]

4 Kötülük yapan, fesatçının ağzının içine bakar.[n] Yalancı da diliyle bela çıkarana kulak kesilir.[o]

5 Yoksulu alaya alan Yaratıcısına leke getirir.[ö] Başkasının felaketine sevinen cezasız kalmaz.[p]

---

y Öz 6:14; Ga 5:20; Yk 3:16; **z** Ba 3:1; 1Sa 24:9; Öz 18:8; Ro 16:17; 2Ko 12:20; **2. Sütun** **a** Öz 1:10; 2Pe 3:17; **b** 1Sa 19:17; Ne 6:13; **c** Me 35:19; Öz 6:13; **ç** 1Sa 12:2; Me 71:18; Me 92:14; İş 46:4; **d** Le 19:32; Ey 32:7; Öz 20:29; **e** Öz 14:29; Ga 5:22; Yk 1:19; **f** Öz 25:28; Ro 12:21; **g** Sy 26:55; Yş 18:10; Öz 18:18; Elç 1:26; **h** 1Sa 14:41; Elç 1:24; **BÖLÜM 17** **ı** Me 37:16; Öz 15:16; Öz 15:17; **i** Öz 21:9; Öz 21:19; **j** Öz 10:5; Öz 14:35; **k** Ba 15:2; **l** Öz 27:21; Ml 3:3; **m** Me 26:2; Me 66:10; Öz 21:2; Öz 24:12; İş 48:10; **n** Öz 1:11; 2Ti 4:4; **o** İş 30:10; Yr 5:31; 2Ti 4:3; 1Yh 4:5; **ö** Öz 14:31; **p** Ey 31:29; Öz 24:17; Ob 12; Ro 12:15.

Öz 16:32* Sözcük anlamıyla, "ruhuna"

6 Yaşlıların tacı torunlarıdır,[a] oğulların güzelliği de babalarıdır.[b]

7 Doğru sözler nasıl akılsızın ağzına yakışmazsa,[c] soylunun ağzına da yalan hiç yakışmaz.[ç]

8 Sahibinin gözünde hediyesi, itibar kazandıran değerli bir taştır.[d] Onunla nereye yönelse başarılı olur.[e]

9 Suçu kapatan sevgi kazanmak ister;[f] işi diline dolayan ise yakın dostları ayırır.[g]

10 Anlayışlı adamı azarlamak,[h] akılsıza yüz değnek vurmaktan daha etkilidir.[ı]

11 Kötü adamın aklı fikri asiliktedir;[i] ona gönderilen ulak da acımasız olur.[j]

12 Ahmaklığı üstünde bir akılsızla karşılaşmaktansa,[k] yavrularından edilmiş bir ayıyla karşılaşmak daha iyidir.[l]

13 İyiliğe kötülükle karşılık verenin[m] evinden kötülük eksik olmaz.[n]

14 Ağız dalaşı su sızıntısı gibi başlar;[o] bu yüzden kavga patlak vermeden oradan uzaklaş.[ö]

15 Kötü insanı aklayan[p] da doğru insanı suçlayan[r] da Yehova'nın gözünde iğrençtir.[s]

16 Neden akılsızın elinde hikmet edinmek için güç var?[ş] Onda sağduyulu bir yürek ne arar?[t]

17 Gerçek dost her zaman sever;[u] o, sıkıntılı günler için doğmuş kardeştir.[ü]

18 Yüreği sağduyudan yoksun kişi[v] arkadaşlarının gözü önünde el sıkışıp kefil olur.[y]

19 Suçu seven kavgayı sever.[z] Giriş kapısını yüksek yapan bela arar.[a]

BÖLÜM 17

a Ba 50:23
Ey 42:16
b 1Kr 15:4
Öz 13:22
Yhn 8:39
c Öz 26:7
ç Öz 16:10
Öz 29:12
d Ba 32:20
2Sa 16:1
Öz 18:16
Öz 19:6
e 1Sa 25:35
f Öz 10:12
1Pe 4:8
g Öz 16:28
h Me 141:5
Öz 9:8
ı Öz 27:22
i Sy 16:3
2Sa 20:1
j 2Sa 18:15
2Sa 20:22
1Kr 2:24
Es 7:9
Mt 21:41
k Öz 27:3
l 2Sa 17:8
2Kr 2:24
Ho 13:8
m 1Sa 24:17
Me 38:20
Yr 18:20
n 2Sa 12:10
2Sa 21:1
Mt 27:5
o Öz 26:21
ö Ba 13:9
Öz 25:8
Mt 5:39
Ro 12:18
p Çk 23:7
Tkr 25:1
1Kr 8:32
İş 5:23
r 1Kr 21:13
Lu 23:18
Yk 5:6
s Öz 12:22
ş Öz 1:22
Ro 1:20
Ro 1:21
t Öz 9:4
Vz 10:3
u 1Sa 18:3
2Sa 1:26
Öz 18:24
Yhn 15:13
ü Ru 1:17
1Sa 19:2
2Sa 17:28
v Öz 20:16
Öz 22:27
y Ey 17:3
Öz 6:1
Öz 11:15
Öz 22:26
z Yk 3:16
Yk 3:17
a 2Sa 15:1

20 Yüreği bozuk olan iyilik bulmaz;[a] ağız değiştiren belaya düşer.[b]

21 Akılsızın babası olmak derttir;[c] budalanın babası sevinç duymaz.[ç]

22 Sevinçli yürek bedene şifadır;[d] ruh ezikliği ise iliği kurutur.[e]

23 Kötü adam adaleti saptırmak[f] için karşısındakinin koynundan rüşvet alır.[g]

24 Hikmet anlayışlı kişinin gözünün önündedir;[h] oysa akılsızın gözü dünyanın öbür ucundadır.[ı]

25 Akılsız oğul babasını üzer,[i] kendisini doğurana da acı çektirir.[j]

26 Doğru insana ceza ödetmek iyi değildir.[k] Soylu insana vurmak da doğru olmaz.[l]

27 Bilgili kişi dilini tutar;[m] ayırt edici insan serinkanlıdır.[n]

28 Akılsız bile sustuğunda hikmetli sayılır;[o] çenesini tutanın anlayışı vardır.

18 Kendini toplumdan ayıran bencil arzularının peşine düşer;[ö] her hikmetli* söze karşı çıkar.[p]

2 Akılsıza zevk veren, doğruyu yanlışı ayırt etmek değil,[r] kendi içindekini ortaya dökmektir.[s]

3 Kötü adamın girdiği yere re-

2. Sütun **a** Me 18:26; Öz 3:32; Öz 6:15; **b** Öz 10:31; Öz 18:6; Vz 10:12; Yk 3:8; **c** 1Sa 2:25; 1Sa 8:3; 2Sa 15:14; Öz 10:1; **ç** Öz 19:13; **d** Öz 12:25; Öz 15:13; **e** Me 22:15; Öz 18:14; 2Ko 7:10; **f** Çk 23:8; Tkr 16:19; Öz 29:4; İş 1:23; **g** 1Sa 8:3; **h** Vz 2:14; Vz 8:1; **ı** Vz 2:14; **i** Öz 19:13; **j** Öz 10:1; Öz 15:20; **k** Öz 18:5; **l** 2Sa 16:7; Ey 34:18; **m** Öz 10:19; Vz 10:14; Yk 1:19; **n** Öz 15:4; Vz 9:17; Yk 3:13; **o** Ey 13:5; **BÖLÜM 18** **ö** Çk 33:16; Ro 14:7; İb 10:25; **p** Öz 15:22; **r** Öz 1:7; Öz 1:29; Öz 28:16; **s** Öz 10:19.

Öz 18:1* 2:7'deki dipnota bakın.

zillik de girer;[a] rezaletin olduğu yerde utanç[b] da vardır.

4 İnsanın ağzından dökülen sözler derin sulardır.[c] Hikmet pınarı da coşkun bir akarsudur.[ç]

5 Kötüyü kayırmak da,[d] doğru insandan adaleti esirgemek de iyi değildir.[e]

6 Akılsızın dili kavga çıkarır,[f] ağzı da dayağı davet eder.[g]

7 Akılsızın kendi ağzı yıkımını getirir,[h] kendi dili canına tuzak olur.[ı]

8 İftiracının sözleri iştahla yutulan lokmalar gibidir;[i] karna girer, en derine inerler.[j]

9 İşinde gevşek davranan[k] da yıkım getirenin kardeşidir.[l]

10 Yehova ismi güçlü kuledir;[m] doğru insan onun içine koşar ve korunur.[n]

11 Zenginin değerli malları onun güçlü kentidir;[o] hayalinde onlar koruyucu bir sur gibidir.[ö]

12 Mağrur yürek yıkım getirir;[p] alçakgönüllülük ise saygınlık kazandırır.[r]

13 Dinlemeden cevap vermek[s] akılsızlık ve utançtır.[ş]

14 İnsanın ruhu güçlüyse hastalığına katlanabilir;[t] fakat ezik ruha kim dayanabilir?[u]

15 Anlayışlı insanın yüreği bilgi edinir,[ü] hikmetlinin kulağı bilginin peşindedir.[v]

16 İnsanın hediyesi kendisine yer açar,[y] onu büyük adamların önüne çıkartır.[z]

17 Davasında ilk konuşan haklı görünür;[a] sonra başkası çıkıp onu sorgular.[b]

18 Kura, çekişmeleri durdurur,[c] güçlüleri birbirinden ayırır.[ç]

BÖLÜM 18

a 1Sa 20:30 Me 123:4
b Öz 11:2
c Öz 10:11 Öz 20:5
ç Me 78:2
d Le 19:15 Tkr 1:17 Öz 24:23
e 1Kr 21:9 İş 5:23
f Öz 13:10
g Öz 19:19
h Öz 10:8 Öz 10:14 Öz 13:3 Vz 10:12
ı Öz 6:2
i Le 19:16
j Öz 26:22
k Öz 10:4 Ro 12:11
l Öz 28:24
m 1Sa 17:46 Me 20:1 Me 33:21
n Me 18:2 Me 71:3 Me 91:14
o Me 49:6 Öz 10:15 Öz 11:4 Yr 9:23
ö Lu 12:21
p Öz 11:2 Da 5:23 Elç 12:23
r Öz 15:33 Öz 22:4 Öz 29:23 Lu 14:11 1Pe 5:5
s Tkr 17:4
ş Öz 25:8
t Ey 1:21 2Ko 4:16 2Ko 12:10
u Öz 17:22
ü 1Kr 3:9 Öz 9:9 Öz 15:14
v Öz 2:10 Öz 8:10
y Ba 32:20 Ba 43:11 Öz 17:8
z Öz 19:6
a 2Sa 16:3
b Tkr 13:14 2Sa 19:26 Öz 25:8
c Yş 14:2 1Sa 10:21 Ne 11:1 Öz 16:33
ç 1Sa 14:42

2. Sütun

a Ba 27:41 2Sa 13:22 1Kr 2:23
b 2Sa 14:28 Elç 15:39

19 Gücendirilmiş kardeş surlu kentten daha zor kazanılır;[a] öyle çekişmeler vardır ki, kale kapısının sürgüsü gibidir.[b]

20 Dilinin meyvesi insanın karnını doyurur,[c] dudaklarının ürünü ona doyum sağlar.[ç]

21 Ölüm ve hayat dilin elindedir;[d] onu seven meyvesini yer.[e]

22 İyi eş[f] bulan adam iyilik bulur,[g] Yehova'dan lütuf görür.[h]

23 Yoksul sözünü yalvararak söyler;[ı] zengin ise sert karşılık verir.[i]

24 Öyle arkadaşlar vardır ki, birbirini paralamaya hazırdır;[j] öyle dost vardır ki, kardeşten de yakındır.[k]

19 Doğruluk* yolundan ayrılmayan yoksul,[l] diliyle sözü çarpıtandan da, akılsızdan da iyidir.[m]

2 İnsanın* bilgisiz olması iyi değildir;[n] aceleyle adım atan günah işler.[o]

3 Kendi akılsızlığı insanı yoldan saptırır;[ö] sonra da yüreğinden Yehova'ya öfkelenir.[p]

4 Zenginlik dostları çoğaltıkça çoğaltır;[r] yoksulluk ise insanı dostundan bile ayırır.[s]

5 Yalancı şahit cezasız kalmaz,[ş] yalan soluyan kaçıp kurtulamaz.[t]

---

c Öz 12:14; Öz 16:20; Öz 16:26; **ç** Öz 22:18; **d** Öz 10:31; Öz 11:30; Mt 15:18; Ef 4:29; Yk 3:6; **e** Öz 16:1; Vz 10:12; İş 57:19; İb 13:15; **f** Ba 24:67; Öz 12:4; Öz 31:10; Vz 9:9; 1Ko 7:2; **g** Ba 29:20; Öz 19:14; **h** Ru 4:11; **ı** Ru 2:7; 2Kr 4:1; Yk 5:4; **i** Ba 42:7; 1Sa 25:10; Ams 8:4; **j** 2Sa 15:31; Mt 26:49; **k** 1Sa 19:4; 2Sa 1:26; 2Sa 9:1; Öz 17:17; Öz 27:9; **BÖLÜM 19** **l** Öz 15:16; Öz 16:8; Yk 2:5; **m** 1Sa 25:17; Öz 28:6; Mt 12:37; **n** Ho 4:6; Yhn 16:3; Ro 10:2; **o** Öz 1:16; Öz 6:18; **ö** 1Sa 13:13; 1Kr 20:42; Öz 5:23; Elç 13:45; **p** Sy 16:30; Vh 16:9; **r** Öz 14:20; **s** Ey 19:13; **ş** Çk 23:1; Tkr 19:19; Öz 25:18; **t** 1Kr 2:9; Öz 21:28.

Öz 19:1* 2:7'deki dipnota bakın. 2* Sözcük anlamıyla, "canın." Ek 3'e bakın.

6 Soylunun gözüne girmeye çalışan çoktur,[a] hediye dağıtanla herkes dost olur.[b]

7 Yoksuldan kardeşleri bile nefret ederse,[c] dostları daha da uzak durmaz mı?[ç] Yalvarmak için peşlerinden koşar ama dinleyen yoktur.[d]

8 Sağduyulu bir yürek edinen[e] kendi canını sever. Ayırt edici olmaya dikkat eden iyilik bulur.[f]

9 Yalancı şahit cezasız kalmaz,[g] yalan soluyan yok olur.[h]

10 Gösterişli bir yaşam akılsıza yakışmaz;[ı] soylulara hükmetmek hizmetkâra hiç mi hiç yakışmaz![i]

11 İnsanın sağgörüsü öfkesini dizginler;[j] kabahati görmezden gelmek kişinin güzelliğidir.[k]

12 Kralın gazabı yeleli genç aslanın kükremesi gibi,[l] lütfu da otların üzerindeki çiy gibidir.[m]

13 Akılsız evlat babasının başına beladır;[n] kavgacı kadın da akan bir dam gibi insanı kaçırtır.[o]

14 Ev ve servet insana atalardan mirastır;[ö] sağgörülü kadın ise Yehova'dandır.[p]

15 Tembellik insanı derin uykulara daldırır,[r] haylaz insan aç kalır.[s]

16 Emre uyan canını korur;[ş] gideceği yolu önemsemeyen hayatından olur.[t]

17 Yoksula iyilik eden Yehova'ya ödünç vermiştir,[u] karşılığını da O'ndan alır.[ü]

18 Hâlâ ümit varken oğlunu cezalandır;[v] onun ölümünü isteyecek duruma gelme.[y]

BÖLÜM 19

19 Tez öfkelenen kişi cezasını çekmelidir;[a] onu kurtarırsan bil ki bunu hep yapman gerekir.[b]

20 Öğüt dinle, verilen terbiyeyi benimse ki,[c] ileride hikmetli olasın.[ç]

21 İnsanın yüreğinde pek çok tasarı vardır;[d] fakat hiç değişmeyecek olan Yehova'nın amacıdır.[e]

22 İnsanı aranan biri yapan vefasıdır;[f] yoksul kişi yalancıdan iyidir.[g]

23 Yehova korkusu yaşama götürür;[h] insan gecelerini huzurlu geçirir,[ı] kötülük yanına bile uğramaz.[i]

24 Tembel elini sahana daldırır,[j] ağzına götürmeye üşenir.[k]

25 Alaycıyı döv,[l] deneyimsiz kişi akıllansın;[m] anlayışlı insanı düzelt, bilgiyi kavrasın.[n]

26 Babasına kötü davranan, annesini kovan[o] evlat bir utanç ve yüzkarasıdır.[ö]

27 Oğlum, terbiyeye kulak asmazsan, bilgi kazandıran sözlerden sapıp yoldan çıkarsın.[p]

28 Alçak tanık adaletle alay eder;[r] kötü adam için fesatlık yemek içmek gibidir.[s]

29 Alaycılar için hüküm,[ş] akılsızların sırtı için kötek hazırdır.[t]

---

a Ba 43:11 Öz 16:15
b Öz 17:8 Öz 18:16
c Ey 30:10 Öz 14:20 Yk 2:6
ç Me 38:11 Me 88:8 Vz 9:15 Yk 2:3
d Öz 18:23 Yk 2:16 1Yh 3:17
e Öz 15:32
f Öz 2:2 Öz 3:21 Öz 11:12 Da 1:4 Mt 24:15
g Öz 19:5
h He 13:22 2Pe 2:3 Vh 21:8
ı 1Sa 25:36 Öz 30:22
i 2Sa 3:24 2Sa 3:39 Vz 10:7 İş 3:5
j Öz 14:29 Öz 15:18 Öz 16:32 Yk 1:19
k Ba 50:21 Mt 18:22 Ef 4:32
l Es 7:8 Öz 16:14 Öz 20:2 Da 2:12 Mt 25:41
m Me 72:6 Ho 14:5
n 2Sa 16:22 Öz 10:1 Öz 17:21
o Öz 21:9 Öz 25:24 Öz 27:15
ö Tkr 21:16 2Ko 12:14
p Ba 24:14 Ba 28:2 Öz 18:22 Öz 31:10
r Öz 6:9 Öz 20:13 Öz 24:33
s Öz 10:4 Öz 23:21 Öz 27:7 2Se 3:10
ş Öz 16:17 Lu 10:28
t Öz 13:13 Öz 15:32
u Le 25:35 Tkr 15:7 Me 37:26 Me 112:5 2Ti 1:16 İb 13:16

ü Öz 11:24; Öz 21:13; Öz 28:27; Mt 5:7; Mt 10:41; İb 6:10; Yk 2:13; **v** 1Sa 3:13; Öz 13:24; Öz 22:6; Öz 22:15; Öz 23:13; Öz 29:15; İb 12:7; **y** Tkr 21:20; **2. Sütun** **a** 2Sa 16:5; Es 5:9; **b** 1Sa 24:17; 1Sa 26:21; **c** Öz 1:8; Öz 4:13; Öz 8:10; Tsf 3:7; İb 12:7; **ç** Tkr 8:16; Tkr 32:29; Me 90:12; İb 12:11; **d** Ba 11:6; Es 9:25; Me 21:11; Öz 16:9; Vz 7:29; Vh 17:13; **e** Ba 11:7; Ba 50:20; Yş 23:14; Öz 21:30; Da 4:35; Elç 5:39; İb 6:17; **f** 1Ta 29:17; Öz 11:17; Mi 6:8; **g** Mr 12:41; 2Ko 8:2; **h** Me 85:9; Öz 1:7; Öz 14:27; Ml 3:16; Elç 9:31; **ı** Öz 3:24; Vz 5:12; Mt 5:6; **i** Öz 12:21; 2Ti 4:18; **j** Öz 6:9; Öz 15:19; **k** Öz 24:30; Öz 26:14; **l** Tkr 25:2; Öz 21:11; Öz 22:10; **m** Öz 10:13; Öz 15:5; **n** Ey 6:24; Öz 9:9; Vh 3:19; **o** Le 20:9; Tkr 27:16; Öz 17:25; Öz 20:20; Öz 23:22; Öz 30:11; Öz 30:17; Mi 7:6; 2Ti 3:2; **ö** Çk 20:12; Öz 10:5; Öz 17:2; **p** Öz 4:5; Öz 18:1; Lu 8:18; **r** 1Kr 21:10; Öz 14:5; Mi 7:3; Elç 6:11; **s** Öz 4:16; Öz 4:17; Ho 4:8; **ş** Öz 3:34; Öz 9:12; Elç 13:41; 2Pe 3:3; **t** Öz 10:13; Öz 26:3.

20 Şarap alaycıdır,[a] içki gürültücüdür,[b] onunla yoldan çıkan akıllı değildir.[c]

2 Kralın dehşeti, yeleli genç aslanın kükremesi gibidir.[ç] Onu kızdıran kendi canına karşı günah işler.[d]

3 Kavgadan kaçınmak insan için onurdur;[e] oysa ahmak olan hemen kavgaya atılır.[f]

4 Tembel kış geldi diye çift sürmez;[g] biçim zamanı dilenir fakat eline bir şey geçmez.[h]

5 İnsanın yüreğindeki niyet derindeki sular gibidir;[ı] ayırt edici kişi onu çekip çıkarır.[i]

6 Vefasından söz edip duran insan ne çoktur;[j] gelgelelim sadık birini kim bulabilir?[k]

7 Doğru kişi dürüstlük* yolunda yürür.[l] Kendisinden sonra çocukları da mutlu olur.[m]

8 Hüküm tahtına[n] oturan kral bakışlarıyla tüm kötülüğü dağıtır.[o]

9 Kim "Yüreğimi temizledim,[ö] günahımdan arındım" diyebilir?[p]

10 İki tür ağırlık ve iki tür ölçek;[r] Yehova bunlardan iğrenir.[s]

11 Bir çocuk bile davranışlarıyla kendisini tanıtır; yaptıkları masum ve dürüst mü, değil mi, görülür.[ş]

12 Duyan kulak ve gören göz; her ikisini de yapan Yehova'dır.[t]

13 Uykuyu sevme, yoksa fakir olursun.[u] Uyanık dur ki, ekmeğe doyasın.[ü]

14 Satın alan, "Bu mal kötü, çok kötü!" diyerek alır.[a] Sonra da gidip övünür.[b]

15 Bol bol mercanın ve altının olabilir, ama en değerlisi bilgi dökülen dudaklardır.[c]

16 Yabancıya kefil olanın giysisini al;[ç] yabancı kadınla ilişkisi olandan aldığın rehini elinde tut.[d]

17 Sahtekârlıkla kazanılan ekmek insana tatlı gelir;[e] fakat sonra ağzına çakıl dolmuş gibi olur.[f]

18 Planlar danışılarak sağlamlaştırılır;[g] savaşını da sağlam rehberliğe göre sürdür.[h]

19 İftira atarak ortalıkta dolaşan, özel konuları açığa vurur;[ı] bu yüzden geveze adamla arkadaşlık etme.[i]

20 Annesine babasına lanet edenin[j] kandili karanlık basarken söndürülecek.[k]

21 Başlangıçta tamah edilip alınan miras,[l] sonunda hayırlı olmaz.[m]

22 "Bu kötülüğü ona ödeteceğim!" deme.[n] Yehova'ya ümit bağla,[o] O seni kurtarır.[ö]

23 İki tür ağırlık kullanılmasından Yehova iğrenir;[p] hileli terazi iyi değildir.[r]

24 Er kişinin adımlarını yönlendiren Yehova'dır.[s] Âdemoğluna kalsa, gideceği yolu nasıl ayırt edebilir?[ş]

Öz 20:7* 2:7'deki "doğruluk" sözcüğüyle ilgili dipnota bakın.

BÖLÜM 20

a Ba 9:21; Me 107:27; Öz 23:31; İş 19:14
b İş 28:7
c 1Sa 25:36; Öz 23:32; 1Ko 6:10; Ga 5:21; Ef 5:18
ç Öz 19:12; Vz 10:4
d 1Kr 2:23; Es 7:7
e Öz 14:29; Ef 4:32; 2Ti 2:23
f Öz 14:17; Öz 18:6; Vz 7:9; Yk 4:1
g Öz 19:15
h Öz 6:11; Öz 24:34; 2Se 3:10
ı Öz 18:4
i Öz 2:3
j Öz 27:2; Mt 6:2; Lu 18:11
k Me 12:1; Vz 7:28; Yr 5:1; Mi 7:2; Lu 18:8
l Ey 1:1; Me 26:1; Öz 14:2; Mt 11:11; Lu 1:6
m Ba 12:3; Me 37:26; Elç 2:39
n 2Sa 23:3; 1Kr 2:12; 1Kr 7:7; Mt 19:28
o 1Kr 3:28; Me 72:4; Öz 16:12
ö Ey 14:4; Ro 3:10
p 1Kr 8:46; Me 51:5; Vz 7:20; Yk 3:2
r Öz 16:11; Ams 8:5; Mi 6:11
s Öz 11:1
ş Me 58:3; Öz 22:15; Mt 7:17; Lu 1:15
t Çk 4:11; Me 94:9; Elç 26:18; Ef 1:18; Ef 1:19
u Öz 10:4
ü Öz 12:11

2. Sütun
a Öz 14:31; Öz 21:6; Ho 12:7; **b** Le 19:13; **c** Öz 3:15; Öz 8:10; Vz 12:9; Ef 4:29; **ç** Çk 22:26; Öz 11:15; **d** Ba 38:18; Öz 2:16; Öz 5:3; **e** Öz 4:17; Öz 9:17; **f** Öz 6:31; Vz 11:9; Ağ 3:16; **g** Öz 15:22; **h** Hk 1:1; 1Sa 18:14; Öz 24:6; Lu 14:31; **ı** Le 19:16; Öz 11:13; Öz 25:9; Öz 25:23; **i** Öz 16:29; Ro 16:18; **j** Çk 20:12; Çk 21:17; Le 20:9; Tkr 27:16; Öz 19:26; 2Ti 3:2; **k** Ey 18:5; Öz 13:9; **l** 1Kr 21:15; Öz 23:10; Öz 28:20; **m** Öz 28:8; Hb 2:6; 1Ti 6:9; **n** Tkr 32:35; Öz 24:29; Mt 5:38; Ro 12:17; 1Se 5:15; 1Pe 3:9; **o** Me 27:14; Me 37:34; Ro 15:13; **ö** 2Sa 16:12; Me 34:7; 1Pe 4:19; **p** He 45:10; **r** Öz 20:10; **s** Me 37:23; Yr 10:23; **ş** Me 25:12; Öz 14:8; Öz 16:9.

25 Bir şeyi aceleyle "Adanmış"[a] ilan etmek ve adakta bulunduktan sonra[b] soruşturmaya kalkışmak insana tuzaktır.[c]

26 Hikmetli kral kötüleri darmadağın eder,[ç] döven tekerini üzerlerinden geçirir.[d]

27 İnsanın soluğu[e] Yehova'nın kandilidir; onunla karnının en derinlerine kadar kişiyi araştırır.[f]

28 Vefa ve sadakat* kralı korur;[g] tahtını vefa sayesinde elinde tutar.[h]

29 Genç erkeklerin tacı kendi güçleridir;[ı] yaşlı adamların ihtişamı ağarmış saçlarıdır.[i]

30 Yaralayan darbeler kötülüğü temizleyip yok eder;[j] kötekler insanın içini arındırır.[k]

21 Kralın yüreği Yehova'nın elindedir.[l] Su yolu gibi dilediği tarafa yönlendirir.[m]

2 Tuttuğu her yol insanın gözüne doğru görünür,[n] fakat yürekleri tartan Yehova'dır.[o]

3 Yehova için hak ve adaletin yerine getirilmesi kurbandan makbuldür.[ö]

4 Mağrur bakışlar, kibirli yürek;[p] kötülerin kandili, günahtır.[r]

5 Çalışkanların tasarıları her zaman yarar sağlar;[s] aceleciler ise er geç yoksulluğa düşer.[ş]

6 Yalan dolanla elde edilen hazine uçup giden soluk gibidir,[t] onun peşine düşen ölümüne susamıştır.[u]

7 Kötüleri kendi yağmacılıkları silip süpürecek;[ü] çünkü adaleti yerine getirmeye yanaşmadılar.[v]

Öz 20:28* Ya da "hakikat"

BÖLÜM 20

a Le 27:9
b Vz 5:4
Ml 3:8
Mr 7:11
c Sy 30:2
Vz 5:6
Mt 5:33
ç 2Sa 4:10
Me 101:8
Öz 20:8
d Me 94:23
İş 28:27
e Ba 2:7
Ba 7:22
İş 42:5
Elç 17:25
f Me 7:9
Öz 16:2
İb 4:12
g Me 61:7
Öz 16:6
h Me 21:7
İş 16:5
ı 1Ti 4:8
i Le 19:32
Öz 16:31
j Me 119:71
Öz 22:15
k İb 12:10

BÖLÜM 21

l Çk 14:4
Ezr 7:27
Me 106:46
m Ne 2:8
İş 44:28
Vh 17:17
n Me 36:2
Öz 16:2
Öz 30:12
o 1Sa 16:7
Öz 24:12
Yr 17:10
ö 1Sa 15:22
Me 50:14
Ho 6:6
Mi 6:7
Mt 12:7
Mr 12:33
p 2Sa 22:28
Me 10:4
Me 18:27
Me 101:5
Öz 6:17
Öz 14:3
İş 2:11
Lu 18:14
1Pe 5:5
r Ba 6:5
Ro 6:12
s Öz 13:4
1Se 4:11
ş Öz 14:29
t Öz 10:2
Öz 20:21
u Öz 1:19
Ro 6:23
ü Me 7:16
He 18:24
v İş 1:23
He 18:18
Mi 3:11

8 Yoldan sapmış adamın işi dalaveredir;[a] temiz insanın ise her işi dürüsttür.[b]

9 Dam köşesinde oturmak[c] kavgacı kadınla aynı evi paylaşmaktan iyidir.[ç]

10 Kötü adam kötülük yapmaya can atar;[d] komşusuna lütuf göstermek istemez.[e]

11 Alaycının cezalandırıldığını gören deneyimsiz kişi hikmetli olur;[f] kavrayışına derinlik katılan hikmetli kişi de bilgili olur.[g]

12 Adil Olan,* kötünün evini dikkatle gözler;[h] onu tepetaklak felaketin içine düşürür.[ı]

13 Kim düşkünün feryadına kulak tıkarsa[i] kendisi de feryat edecek ve cevap alamayacak.[j]

14 Gizlice verilen hediye öfkeyi,[k] koyna sokulan rüşvet[l] şiddetli gazabı yatıştırır.

15 Adaleti yerine getirmek doğru kişi için sevinçtir;[m] zararlı insanları ise bekleyen korkunç şeylerdir.[n]

16 Sağgörü yolundan ayrılan,[o] ölümün tutsakları arasında yerini alacak.[ö]

17 Zevk düşkünü yoksul olur;[p] şaraba ve zeytinyağına düşkün kişi zengin olmaz.[r]

18 Kötü kişi doğru insanın fidyesi olur,[s] hain de dürüstlerin.[ş]

2. Sütun **a** Vz 8:13; Vz 9:3; Ef 2:2; **b** Me 37:37; Öz 16:17; Da 12:10; 1Pe 1:22; **c** Öz 25:24; **ç** Öz 17:1; Öz 19:13; Öz 27:15; **d** Ba 6:5; Me 36:4; 1Ko 10:6; Ga 6:7; Yk 4:5; 1Yh 2:16; **e** 1Sa 25:8; Yk 2:13; **f** Öz 19:25; **g** Öz 9:9; Vz 7:25; **h** Tkr 16:20; Ey 21:28; Me 37:10; Me 91:8; Me 101:8; **ı** Ba 19:29; Me 37:20; Öz 13:6; Öz 14:32; 2Pe 2:4; 2Pe 3:6; **i** Tkr 15:9; Öz 19:17; Öz 28:27; Yk 5:4; **j** Me 18:41; Öz 1:28; Ağ 3:44; **k** Öz 18:16; **l** Öz 17:23; **m** Ey 29:13; Me 106:3; **n** Öz 10:29; Lu 13:27; Vh 22:15; **o** Me 125:5; İb 6:4; 2Pe 2:21; **ö** Öz 2:19; Öz 9:18; Yk 1:15; **p** Vz 7:4; Lu 15:13; 2Ti 3:4; **r** Öz 23:21; **s** Öz 11:8; İş 43:4; **ş** Es 7:10; Öz 13:22.

Öz 21:12* Yehova Tanrı.

19 İnsanı canından bezdiren kavgacı kadınla yaşamaktansa çölde oturmak iyidir.[a]

20 Değerli hazineler ve zeytinyağı hikmetli kişinin evinde bulunur;[b] akılsız ise onları har vurup harman savurur.[c]

21 Doğruluk ve vefa peşinde olan kişi,[ç] hayata, doğruluğa ve saygınlığa kavuşur.[d]

22 Hikmetli kişi kudretli adamın şehrine tırmanır ve onun güven kaynağı olan gücünü kırar.[e]

23 Ağzını ve dilini tutan canını sıkıntıdan korur.[f]

24 Haddini bilmeyen, övünüp duran kasıntı; öfkeyle küstahlık edene böyle denir.[g]

25 Tembelin arzusu onu ölüme götürür, çünkü çalışmaya eli varmaz.[h] **26** Bütün gün arzularını ortaya döker; oysa doğru kişi hiçbir şeyi esirgemez, verir.[ı]

27 Kötülerin kurbanı iğrençtir;[i] hele bir yandan da edepsizlik yapıyorlarsa![j]

28 Yalancı şahit yok olup gider,[k] dinlemesini bilen ise sonsuza dek konuşabilir.[l]

29 Kötü adamın suratından küstahlık akar;[m] doğru insan ise tuttuğu yoldan emindir.[n]

30 Yehova'ya karşı koyabilecek hikmet, anlayış ya da öğüt yoktur.[o]

31 At savaş günü için hazırlanır,[o] fakat kurtuluşu sağlayan Yehova'dır.[p]

22 İyi ad büyük servetten üstün tutulmalıdır;[r] saygınlık gümüş ve altından daha iyidir.[s]

BÖLÜM 21

a Öz 17:1
Öz 27:15
b Me 112:3
Öz 15:6
Vz 5:19
c Lu 15:14
ç Öz 15:9
Mt 5:6
İb 12:14
d Öz 22:4
Ro 2:7
e Vz 7:19
Vz 9:16
2Ko 10:4
f Me 141:3
Öz 10:19
Öz 12:13
Öz 13:3
Vz 10:20
g Sy 14:44
Es 6:4
Öz 16:18
Yk 4:16
h Öz 6:6
Öz 13:4
Öz 19:24
ı Me 37:26
Me 112:9
Lu 6:30
2Ko 8:9
i 1Sa 15:22
Öz 15:8
İş 1:11
Yr 6:20
j Le 18:17
Tkr 23:18
Hk 20:6
1Sa 13:12
k Çk 23:1
Tkr 19:18
Öz 6:19
Öz 19:5
l Öz 12:19
Mt 7:24
m Öz 28:14
Öz 29:1
Yr 3:3
n Öz 11:5
1Se 3:11
o Sy 23:8
Öz 19:21
Elç 5:39
Ro 8:31
ö Me 20:7
İş 31:1
Yr 46:4
Vh 19:11
p 2Ta 20:17
Me 3:8
Me 33:17
Me 68:20
Vh 7:10

BÖLÜM 22

r Vz 7:1
s İb 11:26

2. Sütun

a Me 49:2
Öz 29:13
b Ey 31:15
Ey 34:19
Elç 17:26

2 Zenginle yoksul bir yerde birleşirler;[a] ikisini de yaratan Yehova'dır.[b]

3 Akıllı kişi felaketi görüp gizlenir,[c] deneyimsiz ise ileri gider ve cezasını çeker.[c]

4 Alçakgönüllülüğün ve Yehova korkusunun sonucu servet, onur ve yaşamdır.[d]

5 Yoldan sapmış adamın önünde dikenler ve tuzaklar vardır;[e] canını korumak isteyen onlardan uzak durur.[f]

6 Çocuğu gitmesi gereken yola göre eğit;[g] yaşlanınca da ondan ayrılmaz.[h]

7 Zengin adam yoksulların üzerinde hüküm sürer,[ı] borç alan da verenin kulu olur.[i]

8 Haksızlık eken zararını biçer,[j] gazabının değneği yok olup gider.[k]

9 İyiliksever* insan takdir kazanır, çünkü yoksula kendi yiyeceğinden vermiştir.[l]

10 Alaycıyı kov, kavga biter; dava da kalmaz, utanç da.[m]

11 Yürek temizliğini seven[n] tatlı dilli insan kralın dostluğunu kazanır.[o]

12 Yehova'nın gözleri bilginin koruyucusudur;[ö] fakat O, haININ[p] sözlerini tersine çevirir.

13 Tembel, "Dışarıda aslan var![r] Şehir meydanında canımdan olurum" der.[s]

c Çk 9:20; Öz 27:12; **ç** Öz 29:1; **d** Me 34:9; Öz 18:12; Yk 4:10; **e** Yş 23:12; Yş 23:13; Me 11:6; **f** Öz 1:15; Öz 4:15; 1Yh 5:18; **g** Ba 18:19; Tkr 6:7; Ef 6:4; **h** 2Ti 3:15; **ı** Yk 2:6; **i** 2Kr 4:1; Ne 5:4; Mt 18:25; **j** Ho 8:7; Ga 6:7; **k** Me 125:3; İş 9:4; **l** Tkr 15:7; Me 41:1; Öz 11:25; Lu 6:35; İb 6:10; **m** Ba 21:10; **n** Mt 5:8; **o** Me 45:2; Öz 16:13; **ö** İş 11:9; **p** Elç 13:10; 2Se 2:8; **r** Öz 26:13; **s** Öz 15:19.

Öz 22:9* Sözcük anlamıyla, "iyi gözlü"

14 Ahlaksız kadının ağzı derin bir çukurdur.[a] Yehova'nın lanetlediği kişi oraya düşer.[b]

15 Akılsızlık çocuğun yüreğinde yer etmiştir;[c] terbiye değneği onu kendisinden uzaklaştırır.[ç]

16 Malını çoğaltmak için yoksulun hakkını yiyenin[d] ve zengine verenin sonu yoksulluk olur.[e]

17 Hikmetlilerin sözlerine kulak ver,[f] onları dinle ki bilgimi yürekten benimseyesin.[g] **18** Dilinden hiç düşmesinler[h] diye onları yüreğinde tutman[ı] ne güzeldir!

19 Güvenini Yehova'ya bağlaman[i] için bugün sana, evet sana bilgi veriyorum.

20 Şimdiye dek neden sana öğütler ve bilgiler yazdım?[j] **21** Doğru sözlerin güvenilirliğini göresin, seni gönderene güvenilir sözlerle karşılık veresin diye değil mi?[k]

22 Yoksulu yoksul olduğu için soyma,[l] mazlumu şehir kapısında ezme.[m] **23** Çünkü onların davasını Yehova üstlenecek;[n] onları soyanları canlarından edecek.[o]

24 Öfkeli insanla arkadaşlık etme,[ö] çabuk parlayan adamla birlikte olma. **25** Yoksa sen de onun gibi davranmaya alışırsın ve kendi canına tuzak kurmuş olursun.[p]

26 El sıkışanların,[r] borca kefil olanların arasına katılma.[s] **27** Ödeyecek bir şeyin yoksa, yatağını altından çekip alırlarsa iyi mi olur?

28 Atalarının koyduğu eski sınırın yerini değiştirme.[ş]

BÖLÜM 22

a Öz 5:3; Öz 23:27; Vz 7:26
b Vh 2:20
c Ba 8:21
ç Öz 13:24; Öz 19:18; Öz 23:14; Öz 29:15; İb 12:10
d Me 12:5; Öz 14:31; Mi 2:2
e Lu 14:12
f Öz 5:1; Öz 13:20; İş 55:3; Mt 17:5
g Öz 15:14; Öz 23:12
h Öz 15:7
ı Me 119:103; Öz 2:10; Öz 24:14
i Me 62:8; Öz 3:5; İş 12:2; 1Pe 1:21
j Öz 8:6; 2Ti 3:15
k 2Ti 2:2
l Öz 23:10; He 22:29
m Çk 23:6; Ey 29:12; Ams 5:12; Zk 7:10
n 1Sa 24:12; Me 12:5; Öz 23:11; Yr 50:34; Mi 7:9
o İş 33:1
ö 2Ko 6:14
p Öz 13:20; 1Ko 5:6
r Öz 6:1; Öz 17:18; 1Ko 15:33
s Öz 11:15; Öz 17:18
ş Tkr 19:14; Tkr 27:17; Ey 24:2; Ho 5:10

2. Sütun

a 1Sa 16:18; 2Sa 16:23; 1Kr 7:14; Da 1:19

BÖLÜM 23

b Ba 43:32
c Ga 5:23
ç Me 141:4
d Öz 28:20; Yhn 6:27; 1Ti 6:10

29 İşinde usta birini gördün mü? O, sıradan insanların değil, kralların önünde duracak.[a]

23 Kralla yemeğe oturduğunda, önündekine çok dikkat et;[b] **2** özellikle de midene düşkünsen, bıçak koy boğazına.[c] **3** Onun lezzetli yiyeceklerine için gitse de belli etme, çünkü yalan dolan yemeğidir.[ç]

4 Servet edinmek için didinip durma.[d] Bunu aklından çıkar.[e] **5** Var olmayan şeye[f] hiç göz diktin mi? Çünkü er geç kartal gibi kanatlanıp havaya uçar.[g]

6 Gözünü cimrilik bürümüş[h] kişinin yemeğini yeme, onun lezzetli yiyeceklerine için gitse de belli etme.[ı] **7** Çünkü içten pazarlıklıdır.[i] Sana, "Buyur, ye iç" der; oysa yüreği senden yana değildir.[j] **8** Yediğin lokma burnundan gelir, güzel sözlerin de boşa gider.[k]

9 Akılsıza söz söyleme,[l] çünkü senin sözlerindeki sağgörüyü küçümser.[m]

10 Eski sınırının yerini değiştirme,[n] yetimlerin tarlasına girme.[o] **11** Çünkü onların Kurtarıcısı* güçlüdür; sana karşı davalarını O savunur.[ö]

12 Terbiyeye yüreğini, bilgi kazandıran sözlere kulağını ver.[p]

13 Çocuktan terbiyeyi esirgeme.[r] Onu değnekle döversen ölmez. **14** Onu değnekle döv ki,

e Öz 3:5; Öz 26:12; İş 5:21; **f** Flp 3:8; 1Yh 2:17; **g** Öz 27:24; Vz 12:8; **h** Tkr 15:9; **ı** Me 141:4; **i** Lu 6:45; **j** 2Sa 13:26; Me 12:2; Me 28:3; **k** 2Sa 13:28; **l** Öz 9:7; Öz 26:4; İş 36:21; Elç 13:46; **m** Mt 7:6; **n** Tkr 19:14; **o** Ey 6:27; Me 94:6; Yr 7:6; **ö** Çk 22:23; Tkr 27:19; Me 10:14; Me 68:5; **p** Öz 2:2; Öz 5:1; Öz 22:17; **r** Öz 13:24; Öz 19:18; Öz 29:15; Öz 29:17; Ef 6:4.

Öz 23:11* Bedelle kurtarma fikri taşır.

canını ölüler diyarına gitmekten kurtarasın.[a]

15 Oğlum, senin yüreğinde hikmet varsa,[b] ben de yürekten sevinirim.[c] **16** Dudaklarından doğru sözler dökülüyorsa,[c] gönülden* kıvanç duyarım.

17 Yüreğin günahkârlara imrenmesin;[d] Yehova korkusu her zaman içinde olsun.[e] **18** Ancak o zaman bir geleceğin olur,[f] ümidin boşa çıkmaz.[g]

19 Oğlum, dinle de hikmetli ol ve yüreğini doğru yoldan ayırma.[h]

20 Çok şarap içenlerin,[ı] ete düşkün oburların arasında olma.[i] **21** Çünkü obur ve içkici insan yoksulluğa düşer,[j] uyuşukluk da insana paçavra giydirir.[k]

22 Hayata gelmeni sağlayan babanı dinle,[l] yaşlandığı için anneni hor görme.[m] **23** Hakikati satın al,[n] onu satma; hikmeti, terbiyeyi ve anlayışı da.[o] **24** Doğru insanın babası elbette sevinçli olur;[o] hikmetli evladın babası da sevinir.[p] **25** Annen ve baban sevinsin, seni doğuran sevinç duysun.[r]

26 Oğlum, yüreğini bana ver; gözün de gittiğim yolda olsun; yolumu zevkle izle.[s] **27** Çünkü fahişe derin bir çukurdur,[ş] ahlaksız kadın da dar bir kuyu. **28** Tıpkı bir soyguncu gibi pusuya yatar,[t] hainlik eden erkekleri o çoğaltır.[u]

29 Ah vah eden kim? Kendini yiyip bitiren kim? Etrafıyla dalaşan kim?[ü] Dertlenen kim? Hiç uğruna yara bere alan kim?

Öz 23:16* Sözcük anlamıyla, "böbreklerimden"

BÖLÜM 23

a Öz 19:18
b Öz 4:1
c Öz 10:1
Öz 27:11
3Yh 4
ç Kl 4:4
d Me 37:1
Öz 3:31
Öz 24:1
e Me 111:10
Öz 15:16
Elç 9:31
2Ko 7:1
1Pe 1:17
f Me 37:37
Yr 29:11
Ro 6:22
g Flp 1:20
h Öz 4:21
ı Öz 20:1
İş 5:11
Ro 13:13
1Ko 10:31
1Pe 4:3
i Öz 28:7
Tit 1:12
j Tkr 21:20
Öz 21:17
Vz 10:17
Ga 5:21
k Öz 19:15
Öz 24:34
l Çk 20:12
Le 19:3
Öz 1:8
Ef 6:1
m Çk 21:17
Tkr 27:16
Öz 30:11
Mt 15:5
n Yhn 8:32
Flp 3:7
o Öz 4:5
Öz 16:16
Vh 3:18
ö 1Kr 1:48
Öz 10:1
p Öz 15:20
r Lu 11:27
s Me 107:43
ş Öz 22:14
t Öz 7:12
Vz 7:26
u Sy 25:1
1Ko 10:8
ü Öz 20:1
Ef 5:18

2. Sütun

a İş 5:11
b İş 65:11
c Sy 21:9
Yr 8:17
ç Me 140:3
Elç 28:6
d Ho 4:11
Ho 7:5
e 1Kr 16:9
f Ba 19:33
g Öz 26:11
1Ko 15:32

Gözleri kızaran kim? **30** Şarabın başından bir türlü kalkmayan,[a] karışık şarap[b] aramaya giden değil mi? **31** Şarabın kızıl rengine, kadehte ışıldamasına, boğazından aşağı süzülüvermesine bakma. **32** Sonunda yılan gibi ısırır,[c] engerek gibi zehrini salar.[ç] **33** Gözlerin garip şeyler görür, yüreğinden sapıkça sözler dökülür.[d] **34** Denizin ortasında uzanan, gemi direğinin tepesinde yatan adam gibi olursun.[e] **35** "Beni dövdüler ama ağrı duymadım; bana vurdular ama anlamadım" dersin.[f] "Bir ayılsam da yine içsem."[g]

24 Kötülere imrenme,[h] aralarına katılmaya can atma.[ı] **2** Onlar yüreklerinde soygunculuk tasarlar; ağızlarından bela eksik olmaz.[i]

3 Bir ev hikmetle kurulur,[j] anlayışla* pekiştirilir.[k] **4** Bilgi sayesinde odalar hoş ve değerli şeylerle dolar.[l]

5 Gücünü hikmetle kullanan yiğit adamdır.[m] Bilgili insan gücüne güç katar.[n] **6** Savaşını sağlam rehberliğe göre sürdür;[o] kurtuluş danışmanların çokluğuyla olur.[ö]

7 Ahmak için gerçek hikmet çok yükseklerdedir;[p] şehir kapısında ağzını açmaz.

8 Kötülük tasarlayanın adı düzenbaza çıkar.[r]

BÖLÜM 24 **h** Öz 23:17; **ı** Me 26:5; Me 28:3; Öz 1:10; **i** 1Sa 23:9; Me 38:12; Öz 1:11; Öz 15:28; Mt 26:4; **j** Me 104:24; Öz 9:1; Öz 14:1; **k** Öz 3:19; **l** 1Kr 10:23; Ey 42:12; Öz 15:6; **m** Öz 8:14; Öz 21:22; Vz 7:19; **n** İş 40:31; Ef 6:10; Kl 1:11; **o** Öz 20:18; Lu 14:31; **ö** Öz 11:14; Öz 13:10; Öz 15:22; Elç 15:6; **p** Öz 14:6; 1Ko 2:14; **r** Me 21:11; Öz 6:14; Öz 12:2; Ro 1:30.

Öz 24:3* Ya da "ayırt edici olmakla"

9 Edepsizlik ahmaklıktan doğar ve günahtır;[a] alaycı insan herkese itici gelir.[b]

10 Sıkıntılı günde cesaretin mi kırıldı?[c] O zaman gücün de olmaz.

11 Ölüme götürülmekte olanları kurtar; öldürülmeye sendeleyerek gidenleri esirge.[ç] **12** "Bak bunu bilmiyorduk"[d] dersen, yürekleri tartan anlamaz mı,[e] senin içini okuyan bilmez mi,[f] insana yaptıklarının karşılığını vermez mi?[g]

13 Oğlum, bal ye, iyidir; petek balı damağına tatlı gelir.[h] **14** Hikmeti öğrenmek de senin için öyledir.[ı] Onu bulmuşsan bir geleceğin var demektir, ümidin boşa çıkmaz.[i]

15 Kötü adam gibi doğrunun mekânına karşı pusuya yatma,[j] onun oturduğu yeri yağmalama.[k] **16** Çünkü doğru insan yedi kere düşse de kalkar;[l] kötüler ise felakete uğrayınca yıkılır.[m]

17 Düşmanın düştüğünde sevinme, ona çelme takıldı diye yüreğini sevinç kaplamasın;[n] **18** yoksa Yehova bunu görür ve hiç hoş karşılamaz; o zaman ona olan öfkesi geçer.[o]

19 Kötülük yapanlar yüzünden kızma. Kötülere imrenme.[ö] **20** Çünkü kötülerin geleceği olmayacak;[p] hepsinin kandili söndürülecek.[r]

21 Oğlum, Yehova'dan ve kraldan kork.[s] Asilerin arasına karışma,[ş] **22** çünkü felaketleri ansızın gelir,[t] yıkımları kaşla göz arasında olur.[u]

23 Şu sözler de hikmetliler içindir:[ü] Yargıda taraf tutmak iyi değildir.[v]

BÖLÜM 24

a Öz 10:23
Ga 5:19
b Öz 22:10
2Pe 3:3
c İb 12:3
ç Me 82:4
d Mt 25:44
e 1Sa 16:7
Öz 5:21
Öz 17:3
Öz 21:2
f Da 5:23
g Me 62:12
Mt 16:27
Ro 2:6
2Ko 5:10
h Öz 25:16
Ezg 5:1
Mt 3:4
ı Me 19:10
Me 119:103
Öz 22:18
i Öz 13:14
Öz 23:18
Yhn 17:3
j 1Sa 19:11
Me 10:8
Me 37:32
Me 56:6
Öz 1:11
Mt 26:4
k İş 32:18
l Me 34:19
2Ko 1:10
m 1Sa 26:10
1Sa 31:4
Es 7:10
n Hk 16:25
2Sa 16:5
Ey 31:29
Öz 17:5
Öz 25:21
o He 26:2
Zk 1:15
ö Öz 23:17
p Me 9:17
Me 73:18
Öz 10:7
İş 3:11
r Ey 21:17
Me 73:27
Öz 13:9
Öz 20:20
Mt 8:12
Yhd 13
s 1Sa 24:6
Öz 8:13
1Pe 2:17
ş Sy 16:2
2Sa 15:12
t Sy 16:31
Elç 5:36
u Me 90:11
Öz 20:2
1Se 5:2
ü 1Kr 3:28
Ezr 7:25
Me 107:43

24 Kötüye "Sen doğrusun" diyeni[a] halklar lanetleyecek, milletler kınayacak. **25** Ona yanlışını gösterenler ise esenlik bulacak,[b] güzel nimetler tadacaklar.[c] **26** Dosdoğru cevap vereni yanaklarından öperler.[ç]

27 Dışarıda işini düzene sok, tarlada hazırlığını yap.[d] Ondan sonra da aileni güçlendir.

28 Neden yokken komşun aleyhinde tanıklık etme.[e] Yoksa kendi ağzınla akılsız durumuna düşersin.[f] **29** "Bana yaptığının aynını ben de ona yapacağım.[g] Yaptıklarını bir bir ödeteceğim" deme.[h]

30 Tembelin[ı] tarlasının, yüreği sağduyudan yoksun adamın[i] bağının yanından geçtim. **31** Gördüm ki, her yanı deliceler bürümüş,[j] ısırganlar kaplamış; taş duvar da yıkılmış.[k]

32 Öylece baktım, yüreğimden derin düşünceler geçirdim,[l] gördüklerimden ibret aldım:[m] **33** Biraz uyuyayım, biraz kestireyim, ellerimi kavuşturup biraz yatayım[n] derken, **34** yoksulluk bir haydut gibi, yokluk bir eşkıya gibi gelir üzerine.[o]

25 Bunlar da Süleyman'ın özdeyişleridir[ö] ve Yahuda kralı Hizkiya'nın[p] adamları tarafından derlenip kaydedilmiştir.

2 Tanrı'nın yüceliği bir işi sır olarak tutmasında,[r] kralların yü-

---

v Le 19:15; Tkr 1:17; Tkr 16:19; 2Ta 19:7; 1Ti 5:21; Yk 2:4; 1Pe 1:17; **2. Sütun a** Çk 23:6; Öz 17:15; **b** Le 19:17; 1Ti 5:20; **c** Öz 28:23; **ç** Öz 27:5; Öz 27:6; **d** 1Kr 6:7; Lu 14:28; **e** Çk 20:16; Mt 26:59; **f** Ef 4:25; Kl 3:9; **g** Öz 20:22; Ro 12:17; 1Se 5:15; **h** Ro 12:19; **ı** Öz 6:6; Öz 22:13; **i** Öz 12:11; **j** İb 6:8; **k** Öz 20:4; Vz 10:18; **l** Öz 19:8; **m** Öz 1:3; Öz 4:13; Öz 12:1; **n** Öz 6:10; **o** Öz 10:4; Öz 13:4; Öz 23:21; **BÖLÜM 25 ö** 1Kr 4:32; Öz 1:1; Öz 10:1; Vz 12:9; **p** 2Ta 29:1; Mt 1:10; **r** Tkr 29:29; Ro 11:33.

celiği ise iyice araştırmalarındadır.[a]

3 Göklerin yüksekliğine,[b] yerin derinliğine[c] ve kralların yüreğindekilere akıl ermez.[ç]

4 Gümüşü cürufundan ayır, tümüyle saf hale gelir.[d]

5 Kralın huzurundan kötü adamı uzaklaştır,[e] tahtı doğrulukla pekişir.[f]

6 Kralın önünde kendini yükseltme,[g] büyük adamların yerinde durma.[h] **7** Çünkü tanıdığın bir soylunun önünde kralın seni aşağı indirmesindense[ı] "Yukarı buyur" demesi daha iyidir.[i]

8 Dava açmak için hemen atılma, çünkü sonunda komşun seni utandırırsa ne yapacağını şaşırırsın.[j] **9** Davanı doğrudan komşunla görüş;[k] biriyle yaptığın özel konuşmayı ortaya dökme,[l] **10** yoksa bunu duyan seni utandırır; sonra zararlı sözlerini geri alamazsın.

11 Yerinde söylenen söz, gümüş oymalar içindeki altın elmalar gibidir.[m]

12 Altın küpe, has altından bir takı nasılsa, kulak veren için, yanlışını gösteren hikmetli kişi de öyledir.[n]

13 Hasat zamanı kar serinliği nasılsa,[o] sadık elçi de kendisini gönderenler için öyledir, efendilerinin canına can katar.[ö]

14 Yağmur bırakmayan bulut ve rüzgâr nasılsa, yalan[p] hediyeyle övünen de öyledir.

15 Komutan sabırla ikna edilir; yumuşak dil kemiği kırabilir.[r]

16 Bal mı buldun?[s] Yeteri kadar ye; çok yeme ki kusmayasın.[ş]

17 Komşunun evine ayağını seyrek bas ki, senden usanıp nefret etmesin.

18 Komşusu aleyhinde yalan şahitlikte bulunan adam, ucu sivri bir ok, kılıç ya da gürz gibidir.[a]

19 Sıkıntılı günde hain adama güvenmek, kırık dişe ya da aksak ayağa güvenmek gibidir.[b]

20 Soğuk günde giysiyi çıkarmak, sodaya sirke katmaya ya da yüreği kederli olana şarkı söylemeye benzer.[c]

21 Senden nefret eden açsa, ekmek ver yesin; susamışsa, su ver içsin.[ç] **22** Böylece onun yüreğini alevli korlarla yumuşatırsın,*[d] Yehova da seni ödüllendirir.[e]

23 Kuzey rüzgârı peşinden sağanağı sürükler;[f] sırları açığa vuran dil de kızgın bakışları üzerine çeker.[g]

24 Dam köşesinde oturmak, kavgacı kadınla aynı evi paylaşmaktan iyidir.[h]

25 Yorgun cana soğuk su neyse,[ı] uzak ülkeden gelen iyi haber de öyledir.[i]

26 Bulandırılmış bir pınar, yıkılmış bir kuyu neyse, kötünün karşısında sendeleyen doğru kişi de öyledir.[j]

27 Çok fazla bal yemek iyi değildir;[k] itibar peşinde koşmak da öyle değil mi?[l]

28 Kendine hâkim olmayan

BÖLÜM 25

a Ezr 5:17
Ezr 6:1
Ey 29:16
b Me 103:11
İş 55:9
c Me 107:24
ç Ro 11:33
d Öz 17:3
Ml 3:3
e 1Kr 2:46
Es 7:10
Öz 20:8
f Öz 16:12
Öz 20:28
Öz 29:14
İş 16:5
g Öz 27:2
h Me 131:1
ı Lu 14:9
i Lu 14:10
Lu 18:14
1Pe 5:5
j Öz 18:17
Mt 5:25
k Mt 18:15
l Öz 11:13
Öz 20:19
m Öz 15:23
Öz 24:26
Vz 12:10
İş 50:4
n Me 141:5
Öz 1:9
Öz 9:8
o Öz 26:1
ö Öz 13:17
Flp 2:25
p Mt 5:37
Yk 5:12
r Ba 32:4
Öz 15:1
s Hk 14:8
Öz 24:13
ş Öz 25:27

2. Sütun

a Çk 20:16
Me 52:2
Me 57:4
Me 120:3
Me 140:3
Yr 9:3
Yk 3:6
b 2Sa 15:31
c Me 137:3
Vz 3:4
ç Çk 23:5
2Kr 6:22
Öz 24:17
Mt 5:44
d 1Sa 24:11
1Sa 25:34
Ro 12:20
e 1Sa 24:12
f Ey 37:9
g Me 101:5

h Öz 19:13; Öz 21:19; Öz 27:15; **ı** Ru 2:9; 2Sa 23:15; Mt 10:42; **i** Öz 15:30; İş 52:7; Lu 2:10; **j** 1Sa 22:17; 2Ta 24:22; Elç 7:52; **k** Öz 25:16; **l** Öz 27:2; Yhn 5:44; Flp 2:3.

Öz 25:22* Sözcük anlamıyla, "başına alevli korlar yığarsın"

kişi, yıkılmış, duvarsız şehir gibidir.[a]

26 Yaza kar, hasat vaktine yağmur nasıl yakışmazsa,[b] akılsıza da itibar yakışmaz.[c]

2 Kuşların kaçmasının, kırlangıçların uçuşmasının bir nedeni olduğu gibi, lanet de nedensiz gelmez.[ç]

3 Kırbaç at için,[d] yular[e] eşek için, değnek de akılsızın sırtı içindir.[f]

4 Akılsıza onun akılsızlığına uyarak cevap verme, yoksa ondan farkın kalmaz.[g]

5 Akılsıza onun akılsızlığına uygun cevap ver, yoksa kendini akıllı sanır.[h]

6 İşleri akılsızın eline bırakanın, kendi ayağını sakatlayandan, kendi kendine zarar verenden farkı yoktur.[ı]

7 Topal insan aksayan ayağıyla kuyuya inip su çıkarabilirse, akılsızın ağzından da özlü söz çıkar.[i]

8 Akılsıza itibar eden, taş yığınının içine taş gömen gibidir.[j]

9 Sarhoşun elindeki diken nasılsa, akılsızın ağzındaki özlü söz de öyledir.[k]

10 Akılsızı ya da yoldan geçeni ücretle tutan adam, oklarıyla her şeyi delik deşik eden okçu gibidir.[l]

11 Ahmaklığını tekrarlayan akılsız, kusmuğuna dönen köpek gibidir.[m]

12 Kendini akıllı sanan birini gördün mü?[n] Ondan çok akılsızdan umut vardır.[o]

13 Tembel, "Yolda genç aslan var, meydanlarda aslan dolaşıyor" der.[ö]

BÖLÜM 25

a 1Sa 20:33 Öz 16:32 Öz 22:24 Öz 29:11

BÖLÜM 26

b 1Sa 12:17
c Es 3:1 Öz 30:22 Vz 10:7
ç Ga 6:7
d Me 32:9 Na 3:2
e Yk 3:3
f Öz 10:13 Öz 17:10 Öz 27:22 1Ko 4:21 2Ko 10:6
g 1Pe 3:9
h Mt 21:24 Yhn 9:27
ı Sy 13:31
i Öz 17:7
j Öz 19:10 Öz 26:1
k Öz 23:35
l Öz 1:32
m Çk 8:15 Mt 12:45 2Pe 2:22
n Öz 12:15 Ro 12:16 1Ko 3:18 1Ko 8:2
o Öz 29:20
ö Öz 22:13

2. Sütun

a Öz 6:9 Öz 19:15 Öz 24:33
b Öz 19:24
c Öz 12:15
ç Lu 12:14 1Se 4:11 1Pe 4:15
d Ef 6:16
e Öz 10:23 Öz 15:21
f Öz 16:28 Öz 22:10 Yk 3:6
g Öz 3:30 Öz 17:14
h Öz 18:8
ı 2Sa 20:9 Mt 12:34 Lu 22:47
i 2Sa 13:22 Öz 10:18
j 2Sa 13:26 Me 12:2 Me 28:3
k Yr 12:6
l Öz 6:16
m 1Ko 4:5 1Ti 5:24
n Me 7:15 Me 57:6 Öz 28:10

14 Kapı kendi milinde, tembel de yatağında dönüp durur.[a]

15 Tembel elini sahana daldırır, ama ağzına götürecek hali kalmamıştır. [b]

16 Tembel kendini akıllıca cevap veren yedi kişiden daha hikmetli görür.[c]

17 Yolda kendisini ilgilendirmeyen kavgaya öfkelenip karışan, köpeği kulaklarından tutana benzer.[ç]

18 Ateşli oklarla[d] ölüm saçan çılgın nasılsa, **19** komşusunu aldatıp sonra "Şakaydı" diyen adam da öyledir.[e]

20 Odun yoksa ateş söner; iftiracı yoksa ağız kavgası yatışır. [f]

21 Kor için kömür, ateş için odun neyse, kavgayı[g] alevlendirmekte de kavgacı adam odur.

22 İftiracının sözleri iştahla yutulan lokmalar gibidir; karna girer, en derine inerler.[h]

23 Hararetli dudaklarla kötü yürek,[ı] gümüş sırlı çömlek parçasına benzer.

24 İçi nefret dolu kişi diliyle kendini belli etmez; fakat yüreğinde hile saklar.[i] **25** Onun tatlı tatlı konuşmasına[j] kanma;[k] çünkü yüreğinde yedi iğrenç şey[l] var. **26** Nefretini hileyle gizlemiştir, ama kötülüğü cemaatin içinde açığa çıkar.[m]

27 Çukur kazan, kazdığı çukura düşer;[n] taş, yuvarlayanın üzerine geri gelir.[o]

28 Yalancı dil, yaraladığı insandan nefret eder;[ö] yaltaklanan ağız yıkıma yol açar.[p]

o Es 7:10; Me 9:15; Vz 10:8; ö Ba 37:32; p Öz 7:21; Öz 29:5.

27 Yarınla övünme,[a] çünkü
gün neye gebedir bilmezsin.[b]

2 Seni kendi ağzın değil başkası övsün; kendi dudakların değil yabancı methetsin.[c]

3 Taş ağırdır, kum da ağırdır,[ç] ama ahmağın yol açtığı kızgınlık ikisinden de ağırdır.[d]

4 Öfke zalimdir, hiddet azgın sel gibidir;[e] ya kıskançlığın karşısında kim durabilir?[f]

5 Yanlışın açıkça gösterilmesi,[g] belli edilmeyen sevgiden iyidir.

6 Dostun açtığı yaralar sadakatinden ötürüdür;[h] nefret edenden iyilik görmek* içinse yalvarmak gerekir.[ı]

7 Karnı tok olan, bal peteğinin üzerine basıp geçer, aç olana ise her acı tatlı gelir.[i]

8 Yuvasından uzak düşen kuş nasılsa,[j] yerinden yurdundan uzak düşen insan da öyledir.[k]

9 Yağ ve buhur[l] yüreğe sevinç verir; candan öğüt veren dostun tatlılığı da öyledir.[m]

10 Kendi arkadaşını da babanın arkadaşını da terk etme; kendi sıkıntılı gününde kardeşinin evine gitme. Yakın komşu uzak kardeşten iyidir.[n]

11 Oğlum, hikmetli ol ve yüreğimi sevindir ki,[o] bana meydan okuyana cevap vereyim.[ö]

12 Akıllı kişi felaketi görüp gizlenir;[p] deneyimsiz kişiyse ileri gider ve cezasını çeker.[r]

13 Yabancıya kefil olanın giysisini al,[s] yabancı kadınla ilişki-

BÖLÜM 27

a İş 56:12
Lu 12:19
Yk 4:13
b Yk 4:14
c Öz 25:27
Yr 9:23
2Ko 10:12
2Ko 10:18
2Ko 12:11
ç Ey 6:3
d 1Sa 25:25
e Yk 1:20
f Ba 37:11
Öz 14:30
Elç 17:5
Yk 3:14
g Le 19:17
Mt 18:15
h 2Sa 12:7
Me 141:5
Vh 3:19
ı Ba 33:4
i Lu 15:16
j İş 16:2
k Ba 4:16
Çk 2:15
1Sa 27:1
1Kr 19:8
l Me 45:8
Ezg 3:6
Ezg 4:10
Yhn 12:3
m 1Sa 23:16
Öz 15:23
Öz 16:24
Elç 28:15
n Öz 17:17
Öz 18:24
Mt 12:49
o Öz 10:1
Öz 15:20
Öz 23:15
Tsf 3:17
2Yh 4
ö Ey 1:8
Ey 1:9
Me 127:5
p Çk 9:20
Me 57:1
Öz 18:10
İş 26:20
İb 6:18
İb 11:7
r Öz 22:3
2Pe 3:7
s Öz 20:16

2. Sütun

a Ba 38:18
Vz 7:26
b 1Se 2:5
c Öz 19:13
Öz 21:9
ç 1Sa 23:16
Öz 5:1
İb 10:24
İb 12:12
d Öz 13:4
1Ko 9:7
e Ba 39:2
2Sa 23:23
Öz 17:2
f Me 88:11

si olandan aldığın rehini elinde tut.[a]

14 Sabah sabah bağırarak komşusuna hayırdua edenin sözü beddua sayılır.[b]

15 Dinmeyen yağmurda akan dam insanı evden kaçırır; kavgacı kadın da öyledir.[c] **16** Onu tutmaya çalışmak, rüzgârı tutmak veya sağ elle zeytinyağını kavramak gibidir.

17 Demir demiri biler, insan da insanı.*[ç]

18 İncir ağacını koruyan meyvesini yer;[d] efendisini koruyan da onur kazanır.[e]

19 Su nasıl yüzü yüze gösterirse, yürek de insanı insana gösterir.

20 Ölüler diyarı ve helak yeri[f] nasıl doymak bilmezse,[g] insanın gözü de doymak bilmez.[h]

21 Pota gümüş için,[ı] fırın altın için neyse,[i] övgü de insan için öyledir.[j]

22 Ahmağı kırık buğdayla birlikte dibekte tokmakla dövsen bile ahmaklıktan kurtulmaz.[k]

23 Davarının ne durumda olduğunu iyi bilmelisin. Aklın sürülerinde olsun;[l] **24** çünkü servet kalıcı değildir,[m] taç da nesiller boyu kalmaz.

25 Yeşil otlar kuruyunca yeni çimler çıkar, dağlardaki otlar toplanır.[n] **26** Genç koçlar giysilerin içindir,[o] tekelerle de tarla edinirsin. **27** Keçilerin sütü

Öz 27:6* Ya da "nefret edenin öpücükleri"

g Öz 30:16; Hb 2:5; **h** Vz 1:8; **ı** Me 12:6; Me 66:10; **i** Öz 17:3; **j** 1Sa 16:18; 1Sa 18:7; **k** Öz 23:35; **l** Ba 39:3; Öz 10:4; Öz 12:27; Kl 3:23; **m** Öz 23:5; 1Ti 6:17; Yk 1:10; **n** Me 72:16; Me 104:14; **o** Ey 31:20.

Öz 27:17* Sözcük anlamıyla, "insanın yüzünü"

de hem senin hem de ev halkının beslenmesine, hizmetçi kızlarının geçimine yeter.[a]

28 Kötü adam, kovalayan yokken kaçar;[b] doğrular ise genç aslanlar gibi yüreklidir.[c]

2 Kanun çiğnendiğinde ülke hükümdar üstüne hükümdar eskitir;[ç] fakat doğruyu ve ayırt etmeyi bilen adam sayesinde hükümdar uzun ömürlü olur.[d]

3 Düşkünün hakkını yiyen[e] yoksul adam, yenecek her şeyi silip süpüren yağmur gibidir.

4 Kanuna sırt çevirenler kötü adama övgüler yağdırır,[f] ancak kanuna uyanların öfkesini de üzerlerine çekerler.[g]

5 Kötüler adaleti anlayamaz; Yehova'nın rehberliğini arayanlar ise her şeyi anlayabilir.[h]

6 Doğruluk* yolundan ayrılmayan yoksul, zengin olduğu halde eğri yollara sapandan iyidir.[ı]

7 Anlayışlı evlat kanuna uyar,[i] oburlarla arkadaşlık edense kendi babasını küçük düşürür.[j]

8 Faizle[k] ve tefecilikle servetini büyüten, aslında onu düşkünleri kayıran için biriktirir.[l]

9 Kanuna kulak tıkayanın[m] duası bile iğrençtir.[n]

10 Dürüstleri kötü yola saptıran[o] kendi kazdığı kuyuya düşer;[ö] temiz insan ise iyilik bulur.[p]

11 Zengin kendi gözünde hikmetlidir,[r] fakat ayırt etmeyi bilen yoksul onun içini okur.[s]

12 Doğrular sevinçle coştuğunda[a] her şey ne güzeldir; fakat kötüler başa geçtiğinde insanlar kılık değiştirip gizlenir.[b]

13 Suçlarını örtbas eden başarılı olamaz;[c] onları itiraf edip bırakan ise merhamet görür.[ç]

14 Her zaman korku duyana ne mutlu;[d] yüreğini nasırlaştıransa belaya düşer.[e]

15 Sefalet çeken halkın başındaki kötü hükümdar, kükreyen aslana, saldırgan ayıya benzer.[f]

16 Gerçek anlayıştan yoksun önderin hileli işleri çoktur;[g] haksız kazançtan nefret edenin[h] ise ömrü uzar.

17 Birinin* kanından sorumlu kişi mezara kadar kaçacaktır.[ı] Onu kimse tutmasın.

18 Temiz bir yaşam süren kurtulur;[i] eğri yollara sapan ise birden düşüverir.[j]

19 Toprağını işleyenin ekmeği kendine yeter;[k] boş şeyler peşinde koşanın ise yoksulluk canına yeter.[l]

20 Sadık insan pek çok nimet görür;[m] zengin olmak için acele eden ise masum kalamaz.[n]

21 Adam kayırmak iyi değildir,[o] bir parça ekmek için suç işlemek de yiğide yakışmaz.

22 Gözünü hırs bürümüş adam değerli mal peşinde koşar

Öz 28:6* 2:7'deki dipnota bakın.

Öz 28:17* Sözcük anlamıyla, "bir canın"

BÖLÜM 27

a Me 62:10

BÖLÜM 28

b Le 26:17; 2Kr 7:6; Me 53:5
c Çk 11:8; 1Ta 12:8; Da 3:16; Elç 4:13; Elç 14:3; 1Se 2:2
ç 1Kr 15:25; 1Kr 16:8; 1Kr 16:15; 1Kr 16:22; 2Ta 36:2; Ho 13:11
d Da 4:27
e Öz 14:31
f Ml 3:15
g Le 5:1; Sy 25:8; 1Sa 15:23; Ef 5:11
h Me 25:14; Mr 4:11; Yk 1:5
ı Öz 16:8; Öz 19:1
i Öz 2:1; Öz 3:1
j Öz 23:20; 1Ko 15:33
k Le 25:36; Tkr 23:19; He 18:13
l Ey 27:17; Öz 13:22; Öz 19:17
m Zk 7:11; 2Ti 4:4
n Me 66:18; Me 109:7; Öz 15:29; İş 1:15
o Sy 31:16; 1Sa 26:19; Ro 16:17
ö Me 7:15; Öz 26:27; Vz 10:8; Ga 6:7
p Tkr 7:12; Me 37:11; Me 37:18; Me 37:37; Me 84:11; Öz 15:6
r Öz 18:11; İş 5:21; Ro 12:16
s Mr 10:21

2. Sütun

a 1Ta 15:25; Öz 11:10
b 1Kr 17:3; Öz 29:2
c Ba 3:8; 1Sa 15:15; Me 32:3

ç 2Sa 12:13; 2Ta 33:12; Me 32:5; Me 51:1; **d** Me 2:11; Öz 8:13; Öz 23:17; Yr 32:40; Flp 2:12; **e** Çk 7:22; Ne 9:29; Ey 9:4; Öz 29:1; İş 30:1; Yr 16:12; **f** 1Sa 22:17; Öz 29:2; Tsf 3:3; Mt 2:16; **g** Ne 5:15; Vz 4:1; Ams 4:1; **h** Çk 18:21; İş 33:15; **ı** Ba 9:6; 1Kr 21:19; Mt 27:5; **i** Me 25:21; Me 26:1; Mt 24:13; **j** Me 73:18; 1Se 5:3; Vh 3:3; **k** Öz 12:11; **l** Öz 23:21; Lu 15:14; **m** 1Sa 18:5; Ne 7:2; Me 101:6; **n** 2Kr 5:22; Öz 20:21; Yr 17:11; 1Ti 6:9; **o** Le 19:15; Tkr 16:19; Öz 18:5; Yk 2:1.

durur;[a] fakat yoksulluğun pençesine düşeceğini bilmez.

23 Birine yanlışını gösteren,[b] sonunda onu pohpohlayandan daha itibarlı olur.

24 Annesinin babasının malını elinden alıp[c] "Yaptığım suç değil" diyen kişi,[ç] yıkıcı adamın arkadaşıdır.

25 Küstah adam kavga çıkarır;[d] Yehova'ya güvenen ise refaha kavuşur.[e]

26 Kendi yüreğine güvenen akılsızdır;[f] hikmet yolunda yürüyen kurtulur.[g]

27 Yoksula veren yokluk görmez,[h] ondan gözünü kaçıransa çok lanet alır.[ı]

28 Kötüler başa geçtiğinde insanlar gizlenir;[i] yok olduklarında da doğrular çoğalır.[j]

29 Yanlışı defalarca gösterildiği[k] halde dik başlılık eden,*[l] ansızın yıkılacak, toparlanamayacak.[m]

2 Doğrular çoğalınca halk sevinir;[n] oysa kötü adam yönetici olunca halk ah eder.[o]

3 Hikmeti seven adam babasına sevinç verir;[ö] fahişelerle arkadaşlık edense değerli şeyleri mahveder.[p]

4 Kral ülkesini adaletle ayakta tutar;[r] rüşvetçi ise onu yıkar.[s]

5 Arkadaşını pohpohlayan[ş] onun yoluna ağ sermiş olur.[t]

6 Kötünün suçunda tuzak vardır;[u] doğru kişi ise mutludur, sevinçle haykırır.[ü]

7 Doğru insan düşkünün davasıyla ilgilenir.[a] Kötü adam ise bunu umursamaz.[b]

8 Küstahça konuşanlar kente ateş salar,[c] hikmetliler ise öfkeyi yatıştırır.[ç]

9 Hikmetli adamla davası olan akılsız kâh parlar, kâh güler, hiç rahat vermez.[d]

10 Kana susamış adamlar temiz insanlardan nefret eder;[e] doğrular ise her birinin canını gözetir.[f]

11 Akılsız kişi öfkesini ortaya döker, hikmetli kişi ise sakinliğini sonuna kadar korur.[g]

12 Yalana kulak veren yöneticinin hizmetindeki herkes kötü olur.[h]

13 Yoksulla zalim bir yerde birleşirler:[ı] Her ikisinin de gözünün ışığı Yehova'dandır.[i]

14 Düşkünler için doğru hüküm veren kralın[j] tahtı her zaman sağlam olur.[k]

15 Değnek ve terbiye hikmet kazandırır;[l] kendi haline bırakılan çocuk ise annesini utandırır.[m]

16 Kötüler çoğalınca suç da çoğalır; fakat doğrular onların düşüşünü görecektir.[n]

17 Oğlunu terbiye et, o da sana huzur ve mutluluk verir.[o]

18 Gökten vahiy gelmezse halk dizginsiz kalır;[ö] fakat kanuna uyanlar mutludur.[p]

19 Hizmetkâr sadece sözle yola gelmez;[r] çünkü anlasa da kulak asmaz.[s]

Öz 29:1* Sözcük anlamıyla "boynunu sertleştiren"

BÖLÜM 28

a Tkr 15:9
Mt 6:23
Mt 20:12
Mr 7:22
2Pe 2:14
b 2Sa 12:7
Me 141:5
Öz 27:6
Ga 2:11
c Öz 19:26
Mr 7:11
ç Ml 1:8
d Öz 10:12
1Ti 6:4
e 1Kr 3:13
Me 84:12
f Öz 3:5
Yr 17:9
g Ey 28:28
Yk 3:13
h Tkr 15:7
Me 41:1
Öz 14:21
Öz 19:17
Öz 22:9
İş 58:7
2Ko 9:6
İb 13:16
ı Öz 11:26
i Ey 24:4
Öz 28:12
j Es 8:17

BÖLÜM 29

k 1Sa 2:25
2Ta 36:16
Yr 25:3
l Çk 11:10
2Ta 36:13
Me 75:5
Yr 17:23
m Öz 6:15
n 1Kr 4:20
o Es 3:15
Öz 28:15
ö Öz 10:1
Öz 15:20
Öz 27:11
Lu 1:14
p Öz 5:9
Öz 6:26
Lu 15:13
r 2Sa 8:15
Me 89:14
İş 9:7
s Öz 17:23
ş Ef 4:25
1Se 2:5
t Öz 26:28
Ro 16:18
u Öz 5:22
2Ti 2:26
ü Me 97:11
1Pe 1:8

2. Sütun

a Me 41:1
b Yr 5:28
c Öz 11:11
Elç 19:29
Yk 3:6
ç Çk 32:11
Elç 19:35

d Öz 26:4; **e** Ba 27:41; 1Sa 20:31; 1Yh 3:12; **f** Yr 38:12; Mr 10:45; **g** Öz 14:29; Öz 25:28; Ams 5:13; **h** 1Kr 21:11; Yr 38:5; **ı** Öz 22:2; **i** Mt 5:45; **j** Me 72:2; Öz 20:28; Da 4:27; **k** Öz 16:12; Öz 25:5; İş 9:7; İb 1:8; **l** Öz 22:6; Öz 22:15; Öz 23:13; Ef 6:4; **m** Ba 27:46; Öz 10:1; Öz 17:25; **n** Me 37:34; Me 58:10; Me 91:8; Vh 18:20; **o** Öz 13:24; Öz 19:18; İb 12:11; **ö** Ho 4:6; **p** Öz 19:16; Yhn 13:17; Yk 1:25; **r** Öz 26:3; **s** Ey 19:16.

20 Söz söylemekte acele eden
birini gördün mü?[a] Ondan çok
akılsızdan umut vardır.[b]

21 Çocukluğundan beri şı-
martılan kul, sonunda nankör
olur.

22 Hiddete yenilen adam kav-
ga çıkarır;[c] öfkeye yatkın kişinin
suçu çoktur.[ç]

23 Kibir insanı alçaltır;[d] alçak-
gönüllülük ise onur kazandırır.[e]

24 Hırsıza ortak olan kendi
canından nefret ediyor demek-
tir.[f] Lanet andını* duysa da bildi-
ğini anlatmaz.[g]

25 İnsan korkusu kişiye tuzak
olur;[h] fakat Yehova'ya güvenen
korunur.[ı]

26 Hükümdarın gözüne gir-
mek isteyen* çoktur;[i] fakat insa-
nın hükmü Yehova'dandır.[j]

27 Adaletsiz kişi doğrular için
iğrençtir;[k] dürüst yaşayan da kötü
insana iğrenç gelir.[l]

30 Yake oğlu Agur'un sözleri,
önemli bilgiler.*[m] Bu ada-
mın İtiel'e, İtiel ile Ukal'a söyle-
dikleri.

2 Ben herkesten daha akılsı-
zım,[n] insanoğlunun anlayışı yok
bende;[o] **3** hikmeti öğrenme-
dim;[ö] En Kutsal Olanın bilgisin-
den de yoksunum.[p]

4 Kim göklere çıktı da indi?[r]
Kim rüzgârı[s] avuçlarına topladı?
Kim suları bir örtüyle sarıp sar-
maladı?[ş] Kim yerin uçlarına boy-
dan boya sınır çekti?[t] Biliyorsan
söyle, onun adı ne,[u] ya oğlunun
adı?[ü]

5 Tanrı'nın her sözü saftır.[a] O,
Kendisine sığınanlar için kalkan-
dır.[b] **6** O'nun sözlerine bir şey
katma;[c] yoksa seni azarlar ve ya-
lancı çıkarsın.[ç]

7 Senden iki şey diledim.[d] Öl-
meden bunları benden esirge-
me.[e] **8** Sahtekârlığı ve yalanı
benden uzak tut.[f] Ne yoksulluk
ne de zenginlik[g] ver. Payıma düş-
eni[h] yiyebileyim ki, **9** tokluk
içinde "Yehova da kim?"[ı] diyerek
seni inkâr etmeyeyim[i] ya da yok-
luğa düşüp çalarak Tanrımın adı-
na leke sürmeyeyim.[j]

10 Efendisine gidip hizmet-
kârını karalama[k] ki sana lanet et-
mesin ve suçlu duruma düşme-
yesin.[l]

11 Öyle nesil var ki, babasına
bela okur, annesine bile hayırdua
etmez.[m]

12 Öyle nesil var ki, kendi gö-
zünde tertemizdir,[n] fakat aslında
pisliğinden arınmamıştır.[o]

13 Öyle nesil var ki, kendini
çok yükseklerde görür! Herkese
tepeden bakar.[ö]

14 Öyle nesil var ki, yeryü-
zünden düşkünleri silip süpür-
mek, insanların arasından yok-
sulları yok etmek[p] için dişleri
kılıç gibi, çeneleri keskin bıçak
gibidir.[r]

15 Sülüğün iki kızı vardır,
"Ver! Ver!" deyip dururlar. Hiç
doymayan üç şey ve "Yeter!" de-
meyen dört şey vardır: **16** ölü-

BÖLÜM 29

a Vz 5:2
Yk 1:19
b Öz 14:29
Öz 21:5
c Öz 10:12
Öz 15:18
ç 1Sa 22:18
Öz 22:24
Yk 3:16
d Es 6:6
Öz 18:12
Lu 18:14
Yk 4:6
e Öz 15:33
Öz 18:12
İş 57:15
Mt 18:4
Flp 2:9
f Öz 1:11
g Le 5:1
Öz 28:4
h Yr 38:19
Mt 10:28
Mt 26:75
ı 1Ta 5:20
2Ta 14:11
Me 69:29
Öz 18:10
i 1Sa 8:5
1Kr 4:34
j 2Kr 6:27
Ne 1:11
Me 62:12
k Me 119:115
Me 139:21
l Yhn 7:7
1Yh 3:13

BÖLÜM 30

m 2Ti 3:16
2Pe 1:21
n Ey 42:3
Me 73:22
1Ko 3:18
o Me 92:6
ö Yk 1:5
p Öz 2:6
Öz 8:1
r Me 115:16
Yhn 3:13
Ef 4:9
s Vz 1:6
ş İş 40:12
t Ey 38:4
u Çk 3:15
Çk 6:3
Me 83:18
ü Me 2:7
Mt 1:21
Yhn 5:22
Elç 4:12
Flp 2:6
1Ti 2:5
İb 6:20
Vh 19:16

2. Sütun

a 2Sa 22:31
Me 12:6
Me 18:30
Me 119:140
b Ba 15:1
Me 84:11
c Tkr 4:2; Vh 22:18; **ç** Ro 3:4; **d** Me 27:4; Lu 10:42; 1Yh 3:22; 1Yh 5:14; **e** Me 21:2; **f** Öz 12:22; Öz 21:6; **g** Öz 23:5; **h** Mt 6:11; 1Ti 6:8; **ı** Çk 5:2; **i** Tkr 6:12; Tkr 8:11; **j** Çk 20:7; Tkr 5:11; Öz 6:30; **k** Tkr 23:15; **l** Da 6:24; Mr 7:5; **m** Le 20:9; Tkr 27:16; Öz 19:26; Öz 20:20; Mr 7:11; 2Ti 3:2; **n** Me 36:2; İş 65:5; Lu 16:15; 2Ti 3:4; 1Yh 1:8; **o** Mt 23:27; Lu 11:39; **ö** Me 101:5; Öz 6:17; Öz 21:4; İş 2:11; 2Se 2:4; **p** Me 14:4; Öz 22:16; İş 32:7; Mi 3:3; Hb 3:14; Mr 12:40; Yk 5:4; **r** Me 3:7; Me 57:4.

Öz 29:24* Tanıklık çağrısını. 26* Sözcük anlamıyla, "yüzünü arayan" 30:1* "Önemli bilgiler", İbranice *Massa*.

ler diyarı,[a] kısır rahim,[b] suya doymayan toprak[c] ve "Yeter!" demeyen[ç] ateş.[d]

17 Babasıyla alay edenin,
anne sözü dinlemeye dudak bükenin[e] gözünü vadinin kuzgunları oyacak, kartal yavruları yiyecek.

18 Aklımın almadığı üç şey var, bir türlü anlayamadığım dört şey var: **19** göklerde kartalın yolu, kaya üzerinde yılanın yolu, denizin bağrında geminin yolu[f] ve bir kızla erkeğin yolu.[g]

20 Zina yapan kadının yolu da şudur: Yemeğini yer ve ağzını siler, "Suç işlemedim" der.[h]

21 Üç şey var ki, yer altlarında sarsılır; dört şey var ki, yer onları kaldırmaz: **22** kölenin kral olması,[ı] akılsızın doyması,[i] **23** nefret edilen kadının evlenmesi[i] ve hizmetçinin hanımının yerini alması.[k]

24 Yeryüzünde dört küçük şey var ki, içlerinde hikmetle doğarlar:[l] **25** karıncalar güçlü bir topluluk değildir,[m] ama yiyeceklerini yazdan hazırlarlar;[n] **26** kaya damanları*[o] da kuvvetli bir topluluk değildir, ama yuvalarını kayaların üzerine kurarlar;[ö] **27** çekirgelerin[p] kralı yoktur, ama hepsi bölük bölük ilerler;[r] **28** kertenkele*[s] her yere elleriyle tutunur ama kral saraylarında dolaşır.

29 Adım atışı görkemli üç şey var, yürüyüşü görkemli dört şey var: **30** hayvanların en kudretlisi, kimsenin yolundan döndü-

Öz 30:26* Kayalık yerlerde yaşayan, tavşana benzer bir hayvan. **28*** Şakangur.

BÖLÜM 30

a Öz 27:20; Hb 2:5
b Ba 20:18; Ba 30:22; 1Sa 1:5
c Tkr 8:15; Me 107:33
ç Öz 27:20
d Yk 3:5
e Le 20:9; Tkr 21:21; 2Sa 17:1; Öz 20:20; Öz 23:22; Ro 1:30; 2Ti 3:2
f Me 77:19
g Sy 5:13
h Öz 7:11; Yr 6:15
ı Öz 19:10; Vz 10:7; İş 3:4
i Tkr 8:12; 1Sa 25:36
j Öz 21:19; Öz 27:15
k Ba 16:5
l Ey 12:7; Ey 35:11
m Öz 6:6
n Öz 6:8
o Le 11:5
ö Me 104:18
p Çk 10:14; Me 105:34; Yo 1:4
r Yo 2:7
s Le 11:30

2. Sütun

a Sy 23:24; Hk 14:5; Hk 14:18; İş 31:4
b 2Sa 10:18
c 2Sa 15:4; Es 5:11; Öz 26:12; Ro 12:16
ç Ey 21:5; Öz 27:2
d Öz 26:21; Öz 28:25

BÖLÜM 31

e Öz 1:8; Öz 6:20; 2Ti 1:5; 2Ti 3:15
f Öz 30:1; 2Ti 3:16
g Me 71:6; İş 49:15
h 1Sa 1:11; 1Sa 1:28
ı Ho 4:11
i Tkr 17:17; 1Kr 11:3; Ne 13:26

remediği aslan;[a] **31** tazı, teke ve ordusunun başındaki kral.[b]

32 Eğer kendini yücelterek akılsızca davrandıysan,[c] ya da bunu yapmayı aklına koyduysan, elini ağzına kapat.[ç] **33** Çünkü süt çalkalanırsa yağ çıkar, burun sıkılırsa kan çıkar, öfke boşalırsa da kavga çıkar.[d]

31 Kral Lemuel'in sözleri; annesinin onu eğitmek üzere[e] verdiği önemli bilgiler.*[f]

2 Bak ne diyorum, oğlum benim, ne diyorum, rahmimin meyvesi,[g] ne diyorum, adaklarımın ürünü:[h]

3 Gücünü kuvvetini kadınlara verme,[ı] krallara helak eden yollara girme.[i]

4 Krallara yaraşmaz ey Lemuel,
şarap içmek krallara yaraşmaz;
"Hani içki nerede?" demek
yöneticilere yakışmaz.[j] **5** Yoksa içip kanunu unuturlar,
düşkünün hakkını çiğnerler.[k] **6** İçkiyi ölümü yaklaşana,[l] şarabı canı acıyana verin.[m] **7** İçsin ki yoksulluğunu unutsun,
artık derdini hatırlamasın.

8 Ağzını sesi çıkmayanlar için,[n] ölümün eşiğindekileri[o] savunmak için aç. **9** Ağzını aç da doğru hüküm ver,
yoksulun ve mazlumun davasına bak.[ö]

א [*Alef*]

10 Faziletli kadını kim bulabilir?[p]
O mercanlardan daha değerlidir.

j Le 10:9; Es 3:15; Vz 10:17; İş 28:7; Da 5:4; Ho 4:11; **k** Hb 2:5; **l** Me 104:15; Mt 27:34; **m** Yr 16:7; **n** 1Sa 19:4; 1Sa 22:14; Es 4:14; Es 7:3; Me 82:4; **o** Me 79:11; **ö** Tkr 1:17; 2Sa 8:15; Me 58:11; Me 72:2; İş 11:4; Yr 22:3; Yhn 7:24; İb 1:9; Vh 19:11; **p** Ru 3:11; Öz 12:4; Öz 19:14.

Öz 31:1* 30:1'deki dipnota bakın.

ב [*Bet*]

11 Kocası ona yürekten güvenir, kazancı hiç eksilmez.[a]

ג [*Gimel*]

12 Ömrü boyunca kocasına kötülükle değil, iyilikle karşılık verir.[b]

ד [*Dalet*]

13 Yün ve keten arar; işini büyük bir zevkle, kendi eliyle yapar.[c]

ה [*He*]

14 Tüccar gemileri gibidir.[ç] Yiyeceğini uzaklardan getirir.

ו [*Vav*]

15 Henüz karanlıkken kalkar,[d] ev halkına yiyeceğini, evdeki kızlara paylarına düşeni verir.[e]

ז [*Zayin*]

16 Bir tarla almayı hesap eder ve harekete geçer;[f] elinin kazancıyla bir bağ kurar.[g]

ח [*Het*]

17 Kuvveti beline kuşak gibi sarar, kollarını sıvayıp işe girişir.[h]

ט [*Tet*]

18 Kazançlı işler yaptığının farkındadır; gece boyu kandili sönmez.[ı]

י [*Yod*]

19 Elini örekeye koyar, iği avcunda tutar.[i]

כ [*Kaf*]

20 Düşküne elini uzatır, yoksula kollarını açar.[j]

ל [*Lamed*]

21 Karda kışta ev halkı için korkmaz, çünkü evindeki herkesin giyisisi çift kattır.[k]

מ [*Mem*]

22 Kendisine yatak örtüleri[l] yapar. Giysileri ketenden ve erguvani[a] yündendir.

נ [*Nun*]

23 Yöre ihtiyarlarıyla birlikte şehir kapılarında[b] oturan kocasını*[c] herkes tanır.

ס [*Sameh*]

24 Gömlek[ç] yapıp satar, tacirlere kuşaklar verir.

ע [*Ayin*]

25 Güç ve görkemi giysi gibi kuşanmıştır;[d] yarınlara gülerek bakar.[e]

פ [*Pe*]

26 Ağzını hikmetle açar,[f] iyilik* yasası dilindedir.[g]

צ [*Tsade*]

27 Ev halkının gidişatına dikkat eder, tembellik ekmeği yemez.[h]

ק [*Kof*]

28 Oğulları kalkar, "Ne mutlu sana!" der;[ı] kocası da kalkar, onu över.[i]

ר [*Reş*]

29 Faziletli kızlar[i] çok, ama sen hepsinden üstünsün,[k] der.

ש [*Şin*]

30 Çekicilik aldatıcı,[l] güzellik boş olabilir;[m] fakat Yehova' dan korkan kadın övülmeyi hak eder.[n]

ת [*Tav*]

31 Elleriyle kazandığından kendisine de verin,[o] yaptıkları şehir kapılarında bile ona övgü getirsin.[ö]

---

n Ba 24:60; Hk 5:7; Ro 2:29; 1Pe 3:4; **o** Ru 3:11; Me 128:2; ö Mr 14:9; Elç 9:39; Ro 16:2.

Öz 31:23* Sözcük anlamıyla, "sahibini"
26* Ya da "vefalı sevgi"

BÖLÜM 31

a 1Pe 3:7
b 1Pe 3:6
c 1Sa 2:19
Elç 9:39
Tit 2:5
ç 2Ta 9:21
Me 107:23
d Yhn 20:1
e 1Ti 5:10
f Yş 15:19
g Öz 10:4
Öz 13:4
Öz 21:5
h Ba 18:6
Ba 24:20
ı Mt 25:4
i Çk 35:25
j 1Sa 25:18
Öz 19:17
Öz 22:9
Elç 9:36
Ef 4:28
1Ti 2:10
İb 13:16
k 1Ti 5:8
l Öz 7:16

2. Sütun

a Çk 39:29
Es 8:15
Elç 16:14
b Tkr 16:18
Ru 4:1
Ey 29:7
c Ba 20:3
Tkr 22:22
2Sa 11:26
1Ko 11:9
ç Elç 9:39
d Ba 24:20
Hk 5:24
Ey 40:10
e Mt 6:34
f Hk 13:23
1Sa 25:31
2Sa 20:16
Es 5:8
Me 68:11
Öz 31:1
Elç 18:26
Tit 2:3
g Ba 24:18
Yş 2:6
2Kr 4:10
Elç 16:15
h Öz 14:1
1Ti 5:10
Tit 2:5
ı Ru 4:11
1Kr 2:19
2Ti 1:5
i İş 62:4
j Ba 30:13
k Ezg 6:9
Lu 1:42
l Öz 11:16
m 2Kr 9:30
Es 1:11
Öz 6:25
1Pe 1:24

VAİZ*

1 Yeruşalim'de kral olarak hüküm süren Davut oğlu[a] vaizin sözleri.[b] **2** "Boşlar boşu!"[c] diyor vaiz, "Boşlar boşu! Her şey boş!"[ç] **3** Güneş altında[d] didinip emek verdiği onca işten insanın ne kazancı var?[e] **4** Bir nesil gidiyor,[f] bir nesil geliyor;[g] yeryüzü ise sonsuza dek duruyor.[h] **5** Güneş doğuyor, güneş batıyor[ı] ve doğacağı yere soluk soluğa varıyor.[i]

6 Rüzgâr güneye gidiyor, dolanıp kuzeye esiyor.[j] Daireler çizerek dönüyor,[k] geri dönüp devrine[l] tekrar başlıyor.

7 Tüm akarsular*[m] denize[n] dökülüyor, yine de deniz dolup taşmıyor.[o] Akarsular çıktıkları yere dönüyor, yeniden akıyor.[ö] **8** Her şey öyle yorucu ki,[p] sözlerle anlatılamaz. Göz görmekle doymuyor,[r] kulak işitmekle dolmuyor.[s] **9** Olmuş olan yine olacak;[ş] yapılmış olan yine yapılacak; güneş altında yeni bir şey yok.[t] **10** "İşte bu yeni!" denilebilecek bir şey var mı? Her şey bizden önce de,[u] çağlardan beri[ü] vardı. **11** Eski nesiller anılmıyor, sonrakiler de öyle olacak.[v] Onlar da daha sonrakiler tarafından anılmayacak.[y]

12 Ben vaiz, Yeruşalim'de İsrail kralı oldum.[z] **13** Ve gökler altında yapılan her işteki hikmeti araştırıp bulmaya[a] kendimi verdim; bu, Tanrı'nın uğraşsın diye insanoğluna verdiği dertli bir iş-

BÖLÜM 1

a 1Kr 2:12
2Ta 9:30
b 1Kr 8:1
1Kr 8:22
2Ta 5:2
Vz 12:10
c Vz 12:8
ç Me 39:5
Me 144:4
Ro 8:20
d Vz 6:12
e Vz 2:11
İş 55:2
Mt 16:26
Yhn 6:27
f Çk 1:6
Me 89:47
Me 90:10
Vz 12:7
Zk 1:5
g Ef 3:21
h Me 78:69
Me 104:5
Me 119:90
ı Me 104:19
i Ba 8:22
Me 19:6
j Me 78:26
Me 107:25
Lu 12:55
k Yhn 3:8
l İş 40:22
m Ey 6:15
n Me 104:25
Elç 27:4
o Ey 38:10
ö Ey 36:27
İş 55:10
Ams 5:8
p Vz 12:12
r Öz 27:20
Vz 4:8
s Elç 17:21
ş Vz 3:15
t Ba 8:22
Vz 1:4
u Ba 2:7
ü Me 77:5
v Vz 2:16
İş 40:6
y Vz 9:5
z 1Kr 11:31
1Kr 11:42
Vz 1:1
a 1Kr 4:30
Öz 2:2
Vz 7:25
Vz 8:16

2. Sütun

a Vz 3:10
Vz 4:4
b Me 39:6
Vz 2:18
Vz 8:9
Vz 9:3

tir.[a] **14** Güneş altında yapılan her işi gördüm,[b] işte, hepsi boş, rüzgârı kovalamaktan farksız.[c]

15 Eğrilmiş olan doğrultulamaz,[c] eksik olan da sayılamaz. **16** Kendi kendime[d] "İşte" dedim, "Hikmetimi Yeruşalim'de benden önce yaşamış herkesten çok daha fazla artırdım,[e] yüreğim engin bir bilgi ve hikmet gördü.[f] **17** Hikmeti ve deliliği anlamaya kendimi verdim,[g] akılsızlığın ne olduğunu anladım;[h] bu da rüzgârı kovalamaktan farksız.[ı] **18** Hikmet çoğaldıkça keder de çoğalır,[i] bilgisini artıranın acısı da artar.[j]

2 Ben kendi kendime dedim ki,[k] "Haydi, sevinci dene.[l] Güzel şeylerin keyfini çıkar."[m] Ama baktım ki, bu da boş. **2** Gülmeye "Delilik!",[n] sevince[o] "Ne işe yarar?" dedim.

3 Ben yüreğime hikmetle yol gösterirken,[ö] bir yandan da bedenimi şarapla neşelendirerek,[p] yaşadıkları sayılı günler[r] boyunca gökler altında yaptıkları işler arasında insanoğulları için iyi denilebilecek ne var, bunu anlamak üzere, akılsızlığın nasıl bir şey olduğunu görmeye yüreğimi verdim. **4** Büyük işlere giriştim.[s] Kendime evler yaptım,[s]

Vz 1:Baş.* Ya da "cemaati toplayan" **7*** Kışın oluşan dereler.

c Me 39:5; Vz 2:11; Vz 2:26; Vz 6:9; Lu 12:15; **ç** Ba 8:21; 1Kr 22:43; Vz 4:1; Da 2:44; Ro 8:20; **d** Me 15:2; Me 77:6; Öz 2:10; Öz 15:28; Mt 12:35; **e** Ba 14:18; 2Ta 1:12; Vz 2:9; **f** 1Kr 3:28; 1Kr 4:29; 2Ta 1:10; Öz 2:6; Öz 8:10; **g** Vz 2:12; Vz 9:3; **h** Vz 2:3; Vz 7:25; Vz 10:1; **ı** Vz 2:11; Vz 2:26; **i** Vz 2:15; Vz 7:16; 1Ko 3:20; **j** Vz 12:12; **BÖLÜM 2** **k** Vz 3:17; Lu 12:19; **l** Vz 7:4; **m** Çk 32:6; 1Ko 10:7; **n** Öz 14:13; Vz 7:6; **o** İş 22:13; **ö** Öz 31:4; Vz 1:17; Ef 5:18; **p** Me 104:15; Vz 10:19; **r** Ba 47:9; Ey 14:1; Me 90:10; **s** 1Kr 7:8; 1Kr 9:17; 2Ta 9:15; **ş** Tkr 8:12; 1Kr 7:1; Me 49:11.

bağlar kurdum.[a] **5** Kendime bahçeler, parklar yaptım,[b] içlerine her tür meyve ağacı diktim. **6** Kendime havuzlar yaptım,[c] ormanı onlarla sulayıp ağaç yetiştirdim.[ç] **7** Hizmetkârlar, hizmetçiler edindim;[d] evimde doğan hizmetkârlarım da vardı.[e] Ayrıca, benden önce Yeruşalim'de yaşayanların hepsinden daha çok davarım ve sığırım, sürülerim oldu.[f] **8** Kendim için altın, gümüş de biriktirdim,[g] krallara ve vilayetlere yaraşır mülkler edindim.[h] Kendim için erkek ve kadın şarkıcılar[ı] topladım; insanoğullarına büyük zevk veren şeyler[i] elde ettim, birçok kadın aldım.[j] **9** Benden önce Yeruşalim'de yaşayanların hepsinden daha itibarlı, daha varlıklı oldum.[k] Üstelik hikmetimi de kaybetmedim.[l]

10 Gözlerimi arzuladığı hiçbir şeyden yoksun bırakmadım.[m] Gönlümü hiçbir zevkten alıkoymadım, emek verdiğim her işten yüreğim sevinç duydu,[n] tüm emeğimden payıma düşen buydu.[o] **11** Ve elimin eseri olan her şeye, onları başarmak için verdiğim tüm emeğe dönüp baktım;[ö] gördüm ki, hepsi boş, rüzgârı kovalamaktan farksız,[p] güneş altında hiçbir kazanç yok.[r]

12 Ben hikmet,[s] delilik ve akılsızlık nedir, bunlara baktım;[ş] çünkü kraldan sonra gelen adamın yapabileceği ne var? İnsanların zaten yapmış olduklarını yapacak. **13** Ve ben ışığın karanlıktan üstün olduğu gibi[t] hikmetin de akılsızlıktan üstün olduğunu[u] gördüm.

BÖLÜM 2

a 1Kr 4:25
Ezg 8:11
b Ezg 4:6
Yr 39:4
c Ne 2:14
Ezg 7:4
ç Me 1:3
Yr 17:8
d 1Sa 8:13
1Kr 9:22
e Ba 14:14
Ba 15:3
Ba 17:12
Ezr 2:58
f 1Kr 4:23
g 1Kr 9:14
1Kr 9:28
1Kr 10:10
2Ta 1:15
2Ta 9:13
h 1Kr 9:19
1Kr 10:15
ı 2Sa 19:35
i Ezg 7:6
j 1Kr 11:3
Ezg 6:8
k 1Kr 3:13
1Kr 10:23
l Vz 2:3
m Öz 23:5
Öz 27:20
Vz 11:9
1Yh 2:16
n Me 128:2
Vz 5:18
o Vz 3:22
Vz 9:9
ö 1Kr 7:1
Vz 1:14
p Me 49:10
Vz 2:16
r Vz 1:3
Vz 2:17
Mt 16:26
1Ti 6:7
s 1Ko 3:19
ş Vz 1:17
Vz 7:25
t İş 5:20
u Öz 4:7
Vz 7:12

2. Sütun

a Öz 4:25
Öz 14:8
Öz 23:26
b Öz 17:24
Yhn 3:19
1Yh 2:11
c Vz 3:19
Vz 9:2
Vz 9:11
ç Me 15:2
Vz 1:16
Vz 3:17
d Öz 10:23
Öz 23:9
e 1Kr 11:43
Me 49:10
f 1Kr 3:12
Vz 1:18
Lu 11:31

14 Hikmetli kişi nereye gittiğini görür;*[a] akılsız ise kör karanlıkta yürür.[b] Ve ben şunu anladım: Hepsini bekleyen son aynı.[c] **15** Ve kendi kendime dedim ki,[ç] "Akılsızın[d] başına gelen son benim de başıma gelecek."[e] Peki o zaman ben neden bu kadar hikmetli oldum?[f] Kendi kendime, "Bu da boş" dedim. **16** Çünkü hikmetli kişi de, akılsız da çağlar boyu anılmayacak.[g] Gelecek günlerde her biri unutulacak. Hikmetli nasıl ölür? Akılsızın öldüğü gibi.[h]

17 Ve ben hayattan nefret ettim,[ı] çünkü güneş altında yapılan iş benim için bir dert;[i] her şey boş ve rüzgârı kovalamaktan farksız.[j] **18** Güneş altında didinip emek verdiğim her işten[k] nefret ettim, eserlerimi benden sonra gelecek adama bırakacağım.[l] **19** O hikmetli mi, akılsız mı olacak,[m] kim bilir? Yine de güneş altında hikmetimi kullanarak didinip emek verdiğim her şeyin[n] başına o geçecek. Bu da boş. **20** Güneş altında çektiğim onca emek ve zahmet karşısında yüreğimi umutsuzluk kapladı.[o] **21** Çünkü öyle adam var ki, hikmetini, bilgisini ve ustalığını kullanarak didinip durur,[ö] ama onun payı böylesine emek harcamamış birine verilir.[p] Bu da boş, içler acısı bir durum.[r]

22 Güneş altında harcadığı

g Çk 1:8; Me 103:16; Vz 1:11; **h** Vz 6:8; Ro 5:12; İb 9:27; **ı** Sy 11:15; 1Kr 19:4; Ey 7:6; Yr 20:18; Yun 4:3; Ro 8:20; **i** Vz 1:14; Vz 2:21; **j** Vz 5:16; **k** Vz 2:4; Vz 5:18; Vz 9:9; **l** 1Kr 11:43; Me 17:14; Me 39:6; Lu 12:20; **m** 1Kr 12:8; 2Ta 10:13; 2Ta 12:9; **n** 1Kr 7:2; **o** 1Sa 27:1; **ö** 1Kr 4:30; 2Ta 1:12; **p** 2Ta 9:31; Vz 2:18; Vz 5:15; **r** Vz 5:16.

Vz 2:14* Sözcük anlamıyla, "gözleri başındadır"

onca emekten ve yüreğini tüketerek çalışmasından insanın eline geçen nedir?[a] **23** Uğraşıp didinerek geçirdiği günler acı ve üzüntüden başka bir şey getirmez,[b] geceleri de yüreği rahat etmez.[c] Bu da boş.

24 İnsan için yiyip içmekten ve emeğinin keyfini çıkarmaktan daha güzel bir şey yok.[ç] Bu Tanrı'dandır,*[d] bunu da gördüm. **25** Çünkü kim benden iyi[e] yiyip[f] içebilir?

26 Tanrı iyi biri olarak gördüğü insana[g] hikmet, bilgi ve sevinç verir;[h] günahkâra ise, iyi olana vermesi için mal biriktirip toplama zahmeti verir.[ı] Bu da boş, rüzgârı kovalamaktan farksız.[i]

3 Her şeyin bir zamanı,[j] gökler altında her işin bir vakti var: **2** Doğumun[k] vakti, ölümün[l] vakti var; dikmenin vakti, dikileni sökmenin[m] vakti var; **3** öldürmenin[n] vakti, şifa vermenin[o] vakti var; yıkmanın vakti, yapmanın[o] vakti var; **4** ağlamanın[p] vakti, gülmenin[r] vakti var; dövünmenin[s] vakti, oynamanın[ş] vakti var; **5** taş atmanın[t] vakti, taş toplamanın[u] vakti var; kucaklaşmanın[ü] vakti, kucaklaşmaktan çekinmenin[v] vakti var; **6** aramanın[y] vakti, kaybetmeyi kabullenmenin vakti var; saklamanın vakti, atmanın[z] vakti var; **7** yırtmanın[a] vakti, dikmenin[b] vakti var; susmanın[c] vakti, konuşmanın[ç] vakti var; **8** sevmenin vakti, nefret etmenin[d] vakti var; savaşın[e] vakti, barışın[f] vakti var. **9** Peki çalışıp didinenin harcadığı emekten ne kazancı var?[a]

10 Tanrı'nın uğraşsın diye insanoğluna verdiği işi gördüm.[b] **11** O her şeyi vaktinde ve güzel yaptı.[c] Onların yüreğine de sonsuzluğu koydu;[ç] dolayısıyla, insanoğlu Tanrı'nın yaptığı işi baştan sona asla anlayamaz.[d] **12** Anladım ki, insan için yaşamı boyunca iyilik etmekten ve sevinçli olmaktan daha güzel bir şey yok.[e] **13** Her insan yesin, içsin, harcadığı tüm emeğin keyfini çıkarsın.[f] Bu Tanrı'nın armağanıdır.[g]

14 Anladım ki, Tanrı'nın yaptığı her şey çağlar boyu böyle sürüp gidecek.[h] Ona ne bir şey eklenebilir ne de ondan bir şey çıkarılabilir;[ı] Tanrı insanlar Kendisinden korksun[i] diye böyle yaptı.[j]

15 Şimdi ne oluyorsa, daha önce de oldu, ileride de şimdiye dek olmuş olanlar olacak;[k] Tanrı[l] da kovalananlar* uğruna uğraşmaya devam ediyor.[m]

16 Ve yine güneş altında gördüm ki, adaletin yerini kötülük almış, doğruluğun yerine kötülük geçmiş.[n] **17** Kendi kendime,[o] "Tanrı doğru kişiyi de, kötü kişiyi de yargılayacak"[ö] dedim; "Çünkü her şeyin, her işin bir vakti var."[p]

BÖLÜM 2

a Me 127:2
Vz 1:3
Vz 3:9
Vz 4:8
b Ba 47:9
Ey 14:1
c Ba 31:40
Da 6:18
Lu 12:29
ç Tkr 12:18
Tkr 20:6
Vz 3:22
Vz 5:18
Vz 8:15
Elç 14:17
d Me 145:16
Vz 3:13
Vz 5:19
e 1Kr 10:5
1Kr 10:21
f 1Kr 4:7
1Kr 4:22
g Ba 7:1
1Sa 18:14
2Ta 31:20
Öz 3:32
İş 3:10
Lu 1:6
h Öz 2:6
ı Tkr 6:11
Ey 27:17
Öz 13:22
Öz 28:8
i Vz 2:11

BÖLÜM 3

j 2Kr 5:26
Öz 15:23
Vz 3:17
k Ba 1:28
l Tkr 34:5
Ey 14:5
Yhn 7:8
m Yr 1:10
n Sy 31:2
Yr 48:10
He 9:6
o Yr 33:6
Ho 6:1
Vh 22:2
ö İş 44:28
İş 65:21
Yr 31:28
Da 9:25
p Yhn 16:20
Ro 12:15
2Ko 7:11
Yk 4:9
r Me 126:2
s Ba 23:2
Yr 25:34
ş Çk 15:20
2Sa 6:16
t 2Kr 3:25
Mt 24:2
u Yş 10:27
1Kr 6:7
ü Ba 29:13
Ba 33:4
Ba 48:10
2Kr 4:16
v Çk 19:15
Öz 5:20
Lu 10:4

y Çk 12:35; Lu 15:8; z İş 2:20; Yun 1:5; a 2Sa 3:31; 2Sa 13:19; b Çk 26:1; Çk 35:35; c Me 39:1; Öz 9:8; İş 53:7; ç 1Sa 19:4; 1Sa 25:24; Es 4:14; Me 145:11; d Me 139:21; Ro 12:9; e Yo 3:9; f 1Kr 4:24; Me 37:11; İş 2:4; **2. Sütun** a Vz 1:3; Vz 5:16; b Vz 2:26; c Ba 1:31; Vz 7:29; Mr 7:37; Ro 1:20; ç 2Pe 3:18; Yhd 25; d Ba 1:1; Ey 11:7; e Me 37:3; İş 64:5; 1Se 5:15; 1Ti 6:18; f Tkr 20:6; Me 128:2; Vz 5:18; İş 65:22; g Vz 5:19; h Me 119:90; Ef 3:11; ı Öz 30:6; Vh 22:18; i Me 64:9; İş 59:19; Yr 10:7; Vh 15:4; j Tkr 32:4; k Vz 1:9; l Me 83:18; m Me 141:9; Me 142:6; Ro 8:28; n 1Kr 21:10; Me 82:2; Me 94:21; İş 59:14; Mi 7:3; Mt 26:59; o Vz 1:16; ö Vz 12:14; Mt 25:32; Yhn 5:29; Elç 17:31; Ro 2:6; 2Ko 5:10; p Vh 11:18; Vh 20:3.

Vz 2:24* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

Vz 3:15* Ya da "zulmedilenler"

18 İnsanoğlu ile ilgili kendi kendime şöyle dedim: Tanrı onları eleyip ayırıyor ki, hayvanlardan farklı olmadıklarını görsünler.[a] **19** Çünkü insan için de hayvan için de bir son var, ikisinin de sonu aynı.[b] Biri nasıl ölüyorsa, öbürü de öyle ölüyor;[c] hepsinde aynı ruh var,[ç] dolayısıyla insanın hayvana üstünlüğü yok, her şey boş. **20** Hepsi aynı yere gidiyor.[d] Hepsi topraktan geldi[e] ve toprağa dönüyor.[f] **21** İnsanın ruhunun yukarıya çıktığını, hayvanın ruhunun aşağıya, yere indiğini kim biliyor?[g] **22** Gördüm ki, insanın yaptığı işten sevinç duymasından daha güzel bir şey yok,[h] onun payı budur; çünkü kendisinden sonra olacakları görmesi için kim onu geri getirebilir?[ı]

4 Güneş altında yapılan onca baskıya[i] dönüp baktım, ezilenlerin gözyaşlarını gördüm,[j] onları teselli eden yok;[k] güç ezenlerin elinde, bu yüzden onları teselli eden çıkmıyor. **2** Ve şu anda hayatta olanlardansa, ölmüş olanlara ne mutlu,[l] dedim. **3** Hiç doğmamış,[m] güneş altında yapılan korkunç işleri[n] hiç görmemiş olanlar ise her ikisinden de iyi durumdadır.

4 Gördüm ki, emek ve ustalık isteyen her işte[o] insanlar arasında rekabet var;[ö] bu da boş, rüzgârı kovalamaktan farksız.

5 Akılsız ellerini kavuşturur,[p] kendi etini yer.[r]

6 Biraz* dinlenmek, çok# emek harcayıp rüzgârı kovalamaktan iyidir.[a]

7 Ve güneş altındaki boş şeyleri görmek için dönüp baktım: **8** Bir adam var, yanında kimse yok;[b] ne oğlu ne de kardeşi var,[c] yine de harcadığı emeğin sonu yok. Üstelik servete de gözü doymuyor.[ç] "Peki kimin için çalışıyorum, kendimi güzel şeylerden yoksun bırakıyorum?"[d] diyor. Bu da boş, dertli bir iş.[e]

9 İki kişi bir kişiden iyidir,[f] çünkü emeklerinin karşılığı güzel olur.[g] **10** Biri düşerse diğeri arkadaşını ayağa kaldırabilir.[h] Ama yanında kendisini kaldıracak biri yokken düşenin hali ne olur?[ı]

11 Üstelik iki kişi birlikte yatarlarsa ısınırlar; insan tek başına nasıl ısınabilir?[i] **12** Tek başına olan, karşısındakine yenilebilir; fakat iki kişi birlikte olursa, ona karşı koyabilirler.[j] Ve üç kat ip kolay kopmaz.

13 Yoksul ama hikmetli genç,[k] yaşlı ama öğüde ihtiyaç duymayan[l] akılsız kraldan iyidir.[m] **14** O genç hapishaneden kral olmak için çıktı;[n] oysa kralın ülkesinde yoksul biri olarak doğmuştu.[o] **15** Güneş altında dolaşan tüm yaşayanlarla ve diğerinin yerine geçen gençle ilgili olan biteni gördüm.[ö] **16** Yönettiği insanlar, önündeki halk çok kalabalık[p] olsa da sonradan ondan hoşnut olmayacaklar;[r] bu da boş ve rüzgârı kovalamaktan farksız.[s]

Vz 4:6* Sözcük anlamıyla, "bir avuç"
6# Sözcük anlamıyla, "iki avuç"

BÖLÜM 3

a Ba 3:19
Ey 14:1
Me 49:20
Me 73:22
2Pe 2:12
b Ey 14:10
Me 39:5
Me 49:12
c Me 89:48
ç Ba 7:22
Sy 27:16
Me 104:29
Vz 12:7
d Vz 9:10
e Ba 2:7
f Ba 3:19
Ey 10:9
Ey 34:15
Me 104:29
Vz 12:7
Da 12:2
g Me 146:4
Vz 3:19
Vz 9:10
h Tkr 12:7
Vz 5:18
ı Ey 14:21
Vz 6:12
Vz 10:14

BÖLÜM 4

i Ey 35:9
Ams 4:1
Mi 2:2
j Me 42:9
Me 102:9
Yk 5:4
k Me 69:20
Me 142:4
2Ti 4:16
l Ey 3:17
Vz 2:17
m Yr 20:18
Lu 23:29
n Me 55:9
Vz 1:14
Yr 9:3
Ho 4:2
o Vz 2:21
ö Ba 4:5
Mt 27:18
Ga 5:26
Yk 4:5
1Yh 3:12
p Öz 6:10
Öz 20:4
Öz 24:33
Ef 4:28
r Öz 6:11

2. Sütun

a Me 37:16
Öz 15:16
Öz 16:8
Öz 17:1
b Ba 2:18
c Ba 15:2
Sy 27:10
Vz 5:10
ç Öz 27:20
Vz 5:10
d Me 39:6
Lu 12:19
e Vz 2:23

f Ba 2:18; 1Sa 23:16; Öz 27:17; Elç 13:2; g Yhn 4:36; h Ey 4:4; Ga 6:1; ı 1Sa 23:16; i 1Kr 1:2; j 1Sa 14:7; k Öz 19:1; Öz 28:6; Vz 9:15; l 1Kr 22:8; 2Ta 25:16; m Öz 28:16; n Ba 41:14; Ba 41:40; o 2Sa 7:8; Ey 5:11; Me 113:8; ö 1Kr 3:7; 2Kr 21:24; p 1Kr 1:40; r 2Sa 20:1; 1Kr 12:4; s Vz 2:11.

5 Tanrı'nın evine gittiğinde attığın adıma dikkat et;[a] akılsızlar gibi kurban sunmaktansa[b] dinlemek için yaklaş,[c] onlar yaptıkları kötü şeyin farkında bile olmaz.[ç]

2 Oradayken ağzını açmakta acele etme;[d] yüreğin de Tanrı'nın önünde söz söylemekte aceleci olmasın.[e] Çünkü Tanrı göklerdedir,[f] sen ise yerdesin. Bu yüzden az konuş.[g] **3** İşlerin çokluğuyla düş görülür,[h] laf kalabalığıyla da akılsızın sesi duyulur.[ı] **4** Tanrı'ya adak adadığında yerine getirmekte gecikme,[i] çünkü akılsızlar hoş karşılanmaz.[j] Adağını yerine getir.[k] **5** Adayıp da yerine getirmemektense[l] adamaman[m] daha iyidir. **6** Ağzının, bedenine günah işletmesine izin verme;[n] meleğin önünde[o] de, "Yanlışlıkla oldu"[ö] deme. Neden Tanrı söylediğin söze kızsın, senin elinin emeğini mahvetsin?[p] **7** Çünkü işlerin çokluğu düşlere,[r] boşluğa, laf kalabalığına yol açar. Sen ise Tanrı'dan kork.[s]

8 Bir vilayette yoksulların ezildiğini, hak ve adaletin[ş] çiğnendiğini görürsen, bu işe şaşma;[t] üst konumda olanın[u] üstünde, onu gözleyen biri var,[ü] herkesin üzerinde daha yüksek olanlar var.

9 Topraktan sağlanan yarar herkes içindir;[v] krala da tarlayı işleyerek hizmet edilir.[y]

10 Gümüşe düşkün olan gümüşe, servete düşkün olan da kazanca doymaz.[z] Bu da boş.[a]

11 Mal çoğaldıkça, onu yiyenler de çoğalır;[b] bakıp seyretmekten başka sahibine ne yararı olur?[c]

BÖLÜM 5

a Me 15:2
b 1Sa 13:12
1Sa 15:22
Öz 21:27
İş 1:13
Ho 6:6
c Tkr 31:12
Elç 17:11
Yk 1:19
ç Öz 30:20
Yr 6:15
d Öz 10:13
e Sy 30:2
Sy 30:5
1Sa 14:24
f 2Ta 16:9
Me 11:4
Mt 6:9
g Öz 10:19
Vz 3:7
Mt 6:7
h Mt 6:25
Mt 6:34
Lu 12:18
ı Öz 10:19
Öz 15:2
Vz 10:14
i Tkr 23:21
Me 50:14
Me 76:11
İş 19:21
Mt 5:33
j Vz 10:12
k Sy 30:2
Me 66:13
Me 116:18
Yun 2:9
l Öz 20:25
m Tkr 23:22
n Hk 11:35
Yk 1:26
o Mt 18:10
Lu 1:18
ö Le 5:4
p Me 127:1
Hg 1:11
2Yh 8
r Vz 5:3
s Me 33:8
Öz 23:17
Vz 7:18
Vz 12:13
İş 50:10
ş Öz 17:23
Öz 31:5
Vz 3:16
Yk 5:4
t 1Kr 21:19
Ml 3:5
u Çk 18:25
1Sa 22:7
Da 3:2
ü Ba 41:40
Es 5:11
Da 5:16
v Ba 1:29
Me 104:14
Öz 28:19
y 1Sa 8:12
1Kr 4:7
1Kr 21:2
2Ta 26:10
Ezg 8:12

12 Az da yese, çok da yese, işçinin uykusu tatlıdır;[a] oysa zenginin malının çokluğu onu uyutmaz.

13 Güneş altında gördüğüm büyük bir dert var: Sahibinin kendi başına dert olsun diye biriktirdiği servet.[b] **14** Bu servet dertli bir iş yüzünden mahvolup gider;[c] sonra adamın bir oğlu olur, ama elinde bir şey kalmamıştır.[ç]

15 İnsan annesinin karnından nasıl çıktıysa öyle, tıpkı geldiği gibi çıplak gider;[d] uğrunda emek çektiği hiçbir şeyi yanında götürmez.[e]

16 Bu da büyük bir dert, insan nasıl geldiyse öyle çekip gidiyor; rüzgâr için çalışıp didinmenin ne kazancı var?[f] **17** Ömrünün her günü yemeğini karanlıkta yiyor; büyük üzüntüleri,[g] hastalıkları ve kızmak için yığınla nedeni var.

18 Gördüğüm en iyi ve güzel şey şu; insan Tanrı'nın kendisine verdiği ömür boyunca her gün yesin, içsin ve güneş altında çalışıp didinerek harcadığı tüm emeğin keyfini çıkarsın.[h] Çünkü bu onun payıdır. **19** Ayrıca, Tanrı, zenginlik ve mal mülk verdiği kişiye,[ı] onu yiyebilme,[i] emeğinden sevinç duyup karşılığını görme gücünü de verir.[j] Bu Tanrı'nın armağanıdır.[k]

---

z Vz 4:8; Mt 6:24; Lu 12:15; 1Ti 6:10; **a** Vz 2:11; **b** 1Kr 4:22; Ne 5:17; Ne 5:18; Es 1:5; **c** Yş 7:21; Es 5:11; Öz 23:5; 1Yh 2:16; **2. Sütun** **a** Me 4:8; Öz 3:24; Yr 31:26; Mt 6:25; **b** Öz 1:19; Öz 11:24; Öz 11:28; Lu 12:21; Yk 5:3; **c** 1Kr 14:26; Ey 27:17; Me 39:6; Öz 23:5; Mt 6:19; **ç** Me 109:10; **d** Ey 1:21; **e** Me 49:17; Lu 12:20; 1Ti 6:7; **f** Ho 8:7; Mt 16:26; Mr 8:36; Yhn 6:27; **g** Ef 5:5; 1Ti 6:10; **h** 1Kr 4:20; Vz 2:24; Vz 3:13; Vz 3:22; İş 65:22; **ı** Ba 31:9; Tkr 6:11; 1Kr 3:13; Ey 42:12; 1Ti 6:17; **i** Tkr 8:10; Vz 2:24; **j** Yhn 4:36; **k** Vz 3:13; Yk 1:17.

20 Kısacık ömründeki zor günleri pek aklına getirmez, çünkü Tanrı onu yüreğindeki sevinçle meşgul eder.[a]

6 Güneş altında gördüğüm bir dert var ve insanlar arasında buna sık rastlanıyor. **2** Öyle adam vardır ki, Tanrı ona zenginlik, mal mülk ve itibar verir,[b] canının istediği hiçbir şeyden yoksun değildir;[c] ama Tanrı kendisine bunları yiyecek gücü vermemiştir,[ç] belki de onun yerine bir yabancı yiyecektir.[d] Bu da boş, kötü bir derttir. **3** Bir adam yüz çocuk babası olsa,[e] uzun yıllar yaşayıp koca bir ömür geçirse,[f] yine de hayatın nimetlerine doymamışsa[g] ve bir mezarı bile olmamışsa,[h] ben derim ki, ölü doğmuş bebek ondan iyidir.[ı] **4** O bebek ki, dünyaya boşuna gelmiş, karanlığın içinde geçip gitmiş, adı da karanlığa gömülmüştür.[i] **5** Güneşi görmemiş, bilmemiştir.[j] Ama yine de, diğer adamdan rahattır.[k] **6** Çünkü diğeri iki kere bin yıl bile yaşamış olsa, mutluluğu tatmamıştır,[l] hepsi aynı yere gitmiyor mu?[m]

7 İnsan hep boğazı için çalışıp didinir,[n] yine de doymaz. **8** Hikmetlinin akılsızdan ne üstünlüğü var?[o] Yaşayanlar önünde nasıl davranacağını bilmenin mazluma ne yararı var? **9** Gözle görmek, gönlü çekerek oradan oraya dolaşmaktan iyidir.[ö] Bu da boş ve rüzgârı kovalamaktan farksız.[p]

10 Ne olduysa çoktan adı konmuştur, insanın da ne olduğu biliniyor;[r] kendisinden çok daha güçlü olanın karşısında davasını savunamaz.[a]

11 Boşluğa yol açan onca şey[b] varken insana neyin yararı olur? **12** Çünkü gölge gibi geçen boş yaşamının sayılı günlerinde[c] nasıl bir mutluluk tadacak,[ç] kim bilebilir? İnsana kendisinden sonra güneş altında neler olacağını kim söyleyebilir?[d]

7 İyi ad hoş kokulu yağdan,[e] ölüm günü doğum gününden iyidir.[f] **2** Yas evine gitmek ziyafet evine gitmekten iyidir,[g] çünkü her insanın sonu budur; yaşayan herkes bunu yüreğine koymalıdır. **3** Keder gülmekten iyidir,[h] çünkü yüzün mahzun olması yüreği güzelleştirir.[ı] **4** Hikmetlilerin yüreği yas evindedir,[i] akılsızlarınki ise şenlik evinde.[j]

5 Hikmetliden azar işitmek[k] akılsızdan şarkı dinlemekten iyidir.[l] **6** Çünkü akılsızın gülüşü kazan altındaki çalıların çatırtısına benzer;[m] bu da boş. **7** Baskı hikmetli kişiyi delirtir;[n] hediye[o] de yüreği yozlaştırır.[ö]

8 Bir işin sonu başlangıcından iyidir.[p] Sabırlı kişi kibirliden* iyidir.[r] **9** Çabuk gücenen biri olma;[s] çünkü kırgınlık akılsızların bağrında barınır.[ş]

10 "Neden eski günler daha

BÖLÜM 5

a Tkr 28:8
Me 4:7
İş 65:22

BÖLÜM 6

b 2Ta 2:11
c Me 17:14
Lu 12:19
ç 2Sa 19:35
d Ho 7:9
e 2Kr 10:1
2Ta 11:21
f Me 73:4
g Lu 12:21
h 2Kr 9:35
ı Ey 3:16
Vz 4:3
i Me 109:13
j Ey 3:11
Me 58:8
k Ey 3:13
Ey 14:1
l Yr 17:6
m Ey 30:23
Vz 3:20
He 18:4
Ro 5:12
n Ba 3:19
Öz 16:26
o Me 49:10
Vz 2:15
ö Sy 11:4
Yk 4:2
p Vz 4:4
r Ba 2:7
Me 49:10

2. Sütun

a Ey 9:2
Ey 9:32
İş 45:9
Ro 9:20
b Vz 2:11
Vz 4:4
c 1Ta 29:15
Ey 8:9
Ey 14:2
Me 102:11
Me 144:4
ç Me 4:6
d Ey 14:21
Öz 27:1
Vz 8:7
Yk 4:14

BÖLÜM 7

e Öz 10:7
Öz 22:1
İş 56:5
He 36:23
Mt 6:9
Lu 10:20
f Vz 7:8
2Ko 5:1
Vh 2:10

g Öz 14:13; İş 5:12; Mt 5:4; Yk 4:9; 1Pe 4:3; h Me 119:71; Lu 6:21; ı Ro 5:3; 2Ko 4:17; 2Ko 7:10; İb 12:11; i Ne 9:1; Da 9:3; j 1Sa 25:36; Öz 21:17; Da 5:1; Ho 7:5; Mr 6:21; k Me 141:5; Öz 15:31; Vh 3:19; l Me 69:12; m Vz 2:2; n Tkr 28:34; o Tkr 16:19; Öz 15:27; ö Çk 23:8; 1Sa 8:3; Öz 17:23; p Ba 50:20; Me 126:6; Vz 7:1; Yhn 12:24; Yk 5:11; r Me 138:6; Öz 13:10; Ga 6:3; Yk 5:10; 1Pe 5:5; s Öz 14:17; Öz 16:32; Öz 29:11; Yk 1:19; ş Ba 4:5; Es 5:9; Öz 14:29.

Vz 7:8* Sözcük anlamıyla, "ruhu kibirli olandan"

iyiydi?"[a] deme; çünkü böyle bir soru akıllıca değil.[b]

11 Hikmet mirasla birlikte iyidir ve güneşi görenler için yararlıdır.[c] **12** Çünkü hikmet bir korunaktır,[ç] aynı şekilde para da korunaktır;[d] bilginin üstünlüğü ise şudur: Hikmetle birlikte sahibini yaşatır.[e]

13 Tanrı'nın işine iyi bak;[f] O'nun eğrilttiğini kim doğrultabilir?[g] **14** İyi günde sevinçli ol;[h] kötü günde şunu bil, Tanrı bunu da tıpkı diğeri gibi yaptı ki,[ı] insanoğlu kendisinden sonra olacakları bulup çıkaramasın.[i]

15 Şu boş ömrümde her şeyi gördüm.[j] Doğruluktan şaşmadığı halde ölüp giden doğru insan da var,[k] kötülükten vazgeçmediği halde uzun yaşayan kötü de var.[l]

16 Ne çok fazla doğruluk peşine düş,[m] ne de aşırı hikmetli görün.[n] Neden kendi yıkımına yol açasın?[o] **17** Ne çok kötü ol,[ö] ne de akılsız.[p] Neden vakitsiz ölesin?[r] **18** Bu ilkeye bağlı kalır, diğerini de elden bırakmazsan iyi olur;[s] çünkü Tanrı'dan korkan kişi bunlara uyar.[ş]

19 Hikmet, hikmetli adamı bir şehirdeki on kudretli adamdan daha güçlü kılar.[t] **20** Çünkü yeryüzünde hep iyilik yapan ve hiç günah işlemeyen doğru bir kişi yoktur.[u]

21 İnsanların söyleyeceği her sözü dert etme;[ü] o zaman hizmetkârının bela okuduğunu duymazsın.[v] **22** Çünkü senin yüreğin de iyi biliyor ki, sen de birçok kez başkalarına bela okudun.[y]

23 Bunların hepsini hikmetle sınadım. "Hikmetli olacağım" diyordum. Oysa hikmet benden uzaktı.[a] **24** Geçmişte olanlar çok uzak ve çok derin. Kim onları öğrenebilir?[b] **25** Ben döndüm, hikmeti[c] ve her şeyin nedenini öğrenmeye, araştırıp bulmaya,[ç] akılsızlığın kötülüğünü ve çılgınlığın saçmalığını anlamaya[d] yüreğimi verdim.[e] **26** Ve şunu öğrendim: öyle kadın var ki ölümden de acıdır;[f] bir avcı tuzağıdır, yüreği bir ağ ve elleri prangadır.[g] Ondan kaçandan Tanrı hoşnut olur, ona kapılansa günah işler.[h]

27 "Bir sonuca varmak için her şeyi birbiri ardına ele aldım",[ı] diyor Vaiz,[i] "Ancak şunu anladım ki, **28** sürekli aradığım halde onu bulamadım. Bin erkek içinde bir erkek buldum,[j] fakat bin kadın içinde bir kadın bulamadım.[k] **29** Sadece şunu buldum, Tanrı insanı doğru yarattı,[l] ancak onlar farklı yollara yöneldiler."[m]

8 Hikmetli adam gibi kim var?[n] Bütün olup bitenleri kim yorumlayabilir?[o] Hikmet insanın yüzünü aydınlatır, sert ifadesini bile değiştirir.[ö]

2 Diyeceğim şu ki, "Kralın emrine uy,[p] Tanrı'nın önünde ettiğin yeminden ötürü bunu yap.[r] **3** Kralın huzurundan ayrılmak-

BÖLÜM 7

a Hk 6:13
b Lu 9:62
Flp 3:13
c 1Kr 3:7
ç Öz 2:11
Öz 4:6
d Öz 10:15
Lu 16:9
e Öz 3:18
Öz 8:35
Öz 9:11
f Me 107:43
g Ey 9:12
İş 14:27
İş 46:10
h Me 30:11
Ga 5:22
Yk 5:13
ı Tkr 8:3
Ey 2:10
İş 45:7
Ro 11:22
i Öz 27:1
Vz 9:11
Yk 4:14
j Me 39:5
Vz 4:4
k Ba 4:8
1Sa 22:18
Mt 23:34
Yhn 16:2
1Pe 4:12
1Pe 5:10
l Ey 21:7
Me 73:12
Yr 12:1
m İş 65:5
Mt 6:1
Mt 12:2
Mt 23:23
Lu 18:9
Ro 10:3
Ro 14:10
Kl 2:23
n Öz 3:7
Yhn 12:5
Ro 12:3
1Ko 3:18
o 2Sa 6:7
Öz 16:18
ö Yş 7:21
He 8:17
He 16:20
2Ti 4:14
Yk 1:21
2Pe 2:14
p Me 14:1
Me 75:4
Öz 14:9
r 1Sa 25:38
Me 55:23
Öz 10:27
s Mt 11:19
Mt 12:1
Flp 4:5
ş Lu 16:9
t 2Sa 20:16
Öz 21:22
Öz 24:5
Vz 9:16

u 2Ta 6:36; Me 51:5; Me 130:3; Me 143:2; Öz 20:9; Ro 3:23; Yk 3:2; 1Yh 1:8; **ü** 1Sa 24:9; **v** 2Sa 16:10; **y** Lu 9:54; Yk 3:2; Yk 3:9; **2. Sütun** **a** Tkr 29:29; Ey 28:12; Me 119:114; **b** Ey 11:7; Me 36:6; Me 139:6; İş 55:9; Ro 11:33; **c** Me 51:6; Öz 2:4; Vz 1:17; **ç** Ey 38:3; Ey 42:2; **d** Tkr 32:6; Öz 11:29; Vz 2:12; Vz 9:3; **e** Vz 1:13; Vz 2:3; **f** 1Sa 15:32; Me 55:4; **g** Hk 16:21; Öz 7:22; **h** Öz 5:14; Öz 7:23; Öz 7:26; Öz 22:14; **ı** Vz 7:25; **i** Vz 1:1; Vz 1:12; **j** Ne 7:2; Ey 33:23; Me 12:1; Flp 2:20; 2Pe 2:8; **k** Öz 18:22; Öz 31:10; **l** Ba 1:26; Ba 1:31; Tkr 32:4; **m** Ba 3:6; Ba 6:12; Ba 11:4; Tkr 32:5; Yr 2:13; Mr 7:9; Yk 1:14; **BÖLÜM 8** **n** Öz 1:5; Öz 3:35; Öz 15:7; Öz 15:31; **o** Ba 40:8; 2Pe 1:20; **ö** Öz 4:8; **p** Öz 24:21; Ro 13:1; Tit 3:1; 1Pe 2:13; **r** 2Sa 5:3.

ta acele etme.[a] Kötü bir işe karışma.[b] Kral dilediği her şeyi yapar,[c] **4** çünkü onun sözünde saltanatın gücü var;[ç] kim ona 'Ne yapıyorsun' diyebilir?"

5 Onun emrine uyan bela nedir bilmez;[d] hikmetli kişinin yüreği, vakti de, hükmü de bilir.[e] **6** Evet, her iş için bir vakit ve hüküm var,[f] çünkü insanoğlunun başına gelen dertler pek çoktur.[g] **7** İnsan ileride neler olacağını bilmez,[h] çünkü olacakları ona kim bildirebilir?

8 Ruhun üzerinde yetkisi olan, onu alıkoyacak kimse yok;[ı] ölüm gününü denetimi altına alacak bir güç de yok.[i] Savaş sırasında kimse izin alamaz.[j] Kötülük ona bulaşanı kurtarmaz.[k]

9 Bunların hepsini gördüm, güneş altında yapılan her işe kafa yordum; insanın insana egemen olması hep insanın zararına olmuştur.[l] **10** Fakat buna rağmen, kötülerin gömüldüğünü gördüm;[m] kutsal mekâna nasıl da girip çıkarlardı;[n] oysa şimdi kötülük yaptıkları şehirde unutuldular.[o] Bu da boş.

11 Kötü işin cezası hemen verilmiyor,[ö] bu yüzden de insanların yüreği kötülük yapmaya daha da kararlı oluyor.[p] **12** Bir günahkâr yüz kere kötülük etse[r] ve dilediğince uzun bir ömür sürse bile, sonucun Tanrı'dan korkanların iyiliğine olacağının farkındayım,[s] çünkü O'ndan korkuyorlar.[ş] **13** Fakat kötü adam için sonuç iyi olmaz;[t] gölge gibi geçip gidecek olan ömrünü uzatamaz,[u] çünkü Tanrı'dan korkmuyor.[ü]

14 Yeryüzünde sürüp giden boş bir şey daha var: Öyle doğru insanlar var ki, kötülerin hak ettiği şeyler onların başına geliyor;[a] öyle kötü insanlar da var ki, doğruların hak ettiği şeyleri onlar yaşıyor.[b] Bu da boş, dedim.

15 Ben sevinçten övgüyle söz ettim,[c] çünkü güneş altında insanoğlu için yiyip içmek ve sevinmekten daha iyi bir şey yok;[ç] Tanrı'nın onlara güneş altında verdiği ömür boyunca her gün çalışıp didinmenin yanı sıra bu da gerekli.[d] **16** Hikmetin ne olduğunu bilmeye ve yeryüzünde nelerle uğraşıldığını anlamaya[e] yüreğimi verdim;[f] çünkü gece gündüz gözüne uyku girmeyen insan var.[g]

17 Tanrı'nın yaptığı tüm işleri gördüm,[h] insanoğlu güneş altında yapılan işleri anlayamaz;[ı] ne kadar uğraşıp didinse de bunu yapamaz.[i] İnsanlar bunu kavrayacak kadar hikmetli olduklarını söyleseler[j] de anlayamazlar.[k]

9 Bütün bunları araştırdım ve şunu yüreğime koydum:[l] Doğru kişiler, hikmetliler ve yaptıkları işler Tanrı'nın elinde.[m] İnsanoğlu kendisinden önceki sevginin de nefretin de farkında değil.[n] **2** Herkesin başına gelen aynı.[o] Doğrunun,[ö] kötünün,[p] iyinin; temizin ve kirlinin; kurban sunanın ve sunmayanın sonu bir.[r] İyi insanın sonu günahkârla aynı;[s] düşünmeden ye-

BÖLÜM 8

a Vz 10:4
b 1Kr 1:49
Öz 20:2
c Da 5:19
ç Ba 41:44
1Kr 2:25
Ezr 7:26
Da 3:15
Ro 13:1
d Me 119:6
Ro 13:3
Ro 13:5
1Pe 3:13
e 1Sa 24:13
1Sa 26:10
1Ta 12:32
Me 37:7
Öz 17:24
f Vz 3:17
g Lu 17:27
Lu 17:29
h Mt 24:44
ı Ey 34:14
Vz 12:7
i Me 89:48
Me 104:29
Me 146:4
j Ro 5:12
Ro 5:14
k Me 9:17
Me 52:5
Öz 14:32
İş 28:18
l Ba 3:16
Çk 1:14
2Kr 25:7
Mi 7:3
m 2Kr 9:34
2Ta 28:27
n Mt 24:15
o Öz 10:7
Vz 9:5
İb 10:38
ö Çk 8:15
1Sa 2:23
Me 10:6
İş 26:10
Mt 24:48
p Çk 9:16
Yr 44:17
2Pe 3:9
r 1Kr 21:25
Öz 13:21
Ro 9:22
s Me 37:11
Me 37:18
Me 112:1
Me 115:13
İş 3:10
İş 65:13
Mt 25:34
2Pe 2:9
ş Me 25:14
Me 34:9
Me 103:13
Öz 23:17
t Sy 32:23
Ey 18:5
Me 11:5
Me 37:10
İş 57:21
Mt 25:46
2Pe 2:12

u Ey 24:24; Vz 6:12; Lu 12:20; Yk 1:11; 2Pe 2:3; **ü** Me 14:1; Me 36:1; **2. Sütun** **a** Vz 7:15; Mt 27:22; **b** Me 37:7; Me 73:12; Ml 3:15; **c** Me 100:2; Vz 3:12; Mt 5:12; Flp 4:4; **ç** Vz 2:24; 1Ti 6:17; **d** Vz 1:3; **e** Vz 1:13; **f** Öz 14:33; Öz 22:17; Vz 7:25; **g** Vz 2:23; **h** Ba 1:1; Me 40:5; Me 104:24; Me 146:6; İş 40:28; **ı** Ey 11:7; Vz 3:11; Vz 11:5; Ro 11:33; **i** Ey 28:12; **j** Öz 3:7; Öz 26:5; **k** Vz 7:24; Vz 11:5; Da 12:9; **BÖLÜM 9** **l** Vz 1:17; Vz 7:25; Vz 8:16; **m** Tkr 33:3; 1Sa 2:9; Me 37:5; **n** Vz 9:6; **o** Mt 5:45; Elç 14:17; **ö** Ba 25:8; **p** Ey 21:7; Ey 21:23; Vz 8:10; **r** Vz 5:15; **s** Ro 5:12.

min edenin başına gelen de yemin etmekten korkanınkiyle aynı.[a] **3** Güneş altında yapılan her şeyde aynı dert var: Herkesin sonu bir[b] olduğundan insanoğlunun yüreği kötülük dolu;[c] yaşadıkları sürece yüreklerinde çılgınlık[ç] var, sonra da ölülerin arasına karışıyorlar![d]

4 Yaşayanlar arasında bulunan için bir umut vardır, çünkü sağ köpek[e] ölü aslandan[f] iyidir. **5** Yaşayanlar öleceklerinin farkındadır;[g] ölüler ise hiçbir şeyin farkında değildir,[h] artık alacakları bir karşılık yoktur, çünkü onları hatırlatacak her şey unutulur gider.[ı] **6** Sevgileri de, nefretleri de, kıskançlıkları da yok olmuştur,[i] artık güneş altında yapılan hiçbir şeyde payları olmayacaktır.[j]

7 Git, yemeğini sevinçle ye, şarabını neşeyle iç;[k] çünkü yaptığın işlerden Tanrı şimdiden hoşnut.[l] **8** Giysilerin her zaman ak olsun,[m] başından hoş kokulu yağ eksik olmasın.[n] **9** Güneş altında Tanrı'nın sana verdiği bu boş yaşamın, boşluk içinde geçen ömrünün her günü, sevgili karınla[o] hayatın tadını çıkar, çünkü yaşamdaki payın,[ö] güneş altında çalışıp didinerek verdiğin emeğin karşılığı budur. **10** El attığın her işi var gücünle yap,[p] çünkü gideceğin[r] ölüler diyarında[s] iş, tasarı, bilgi[ş] ve hikmet yoktur.[t]

11 Güneş altında olanlara dönüp baktım: Yarışı hep hızlı olan kazanmıyor;[u] savaşı yiğitler,[ü] yiyeceği hikmetliler,[v] serveti anlayışlılar,[y] itibarı da bilgililer kazanmıyor;[z] çünkü hepsi beklenmedik zamanda beklenmedik olaylarla karşılaşıyor.[a] **12** İnsan[b] da başına ne zaman ne geleceğini bilmez.[c] Balıklar amansız bir ağa nasıl yakalanırsa,[ç] kuşlar tuzağa nasıl yakalanırsa,[d] insanoğlu da felaket günü gelip çatınca[e] öyle yakalanır.[f]

13 Güneş altında hikmete dair şunu da gördüm (ki bana göre olağanüstüydü): **14** Küçük bir şehir vardı, içinde az insan yaşıyordu; büyük bir kral gelip onu kuşattı, karşısına büyük rampalar kurdu.[g] **15** Onun içinde yoksul ama hikmetli bir adam bulunuyordu ve hikmetiyle şehri kurtardı.[h] Fakat hiç kimse o yoksul adamı anmadı.[ı] **16** Kendi kendime dedim ki, "Hikmet kudretten iyidir,[i] ne var ki yoksulun hikmeti hor görülüyor, sözüne kulak verilmiyor."[j]

17 Hikmetlilerin sükûnet içinde söylediği sözler, akılsızlar arasındaki hükümdarın haykırışından[k] daha iyi duyulur.[l]

18 Hikmet silahtan iyidir; bir günahkâr tek başına onca güzelliği mahveder.[m]

10 Ölü sinekler aktarın[n] yağını kokutup köpürtür. Biraz akılsızlık da hikmeti ve onuruyla değerli olan kişiye böyle zarar verir.[o]

2 Hikmetlinin yüreği sağındadır,[ö] akılsızın yüreği ise solunda.[p] **3** Hangi yolda giderse gitsin akılsızın[r] yüreğinde sağduyu yoktur ve akılsızlığını mutlaka herkese duyurur.[s]

BÖLÜM 9

a 1Sa 14:26
b Ey 3:19
Ey 14:10
Vz 2:15
c Ba 8:21
ç Vz 7:25
d 1Ko 15:32
e İş 38:19
Mt 15:27
f 2Ta 35:24
Öz 30:30
g Ba 3:19
Ba 47:30
Ro 5:12
h Me 88:10
Me 115:17
Me 146:4
İş 38:18
Yhn 11:11
ı Ey 7:10
Me 109:15
Vz 2:16
İş 26:14
i Me 1:6
Vz 9:1
j Vz 9:10
k Tkr 12:7
1Kr 8:66
Me 104:15
Vz 2:24
l Tkr 16:15
Elç 10:31
Elç 10:35
Elç 14:17
m Vh 3:5
Vh 7:14
Vh 19:8
n Da 10:3
Mt 6:17
Lu 7:46
o Öz 5:18
ö Vz 5:18
p 2Ta 31:21
r Me 115:17
s Ba 37:35
1Kr 2:6
İş 5:14
ş İş 38:18
t Me 146:4
u Yr 46:6
Ams 2:14
ü 1Sa 17:50
Me 33:16
v Vz 9:15
y Vz 2:15
z 2Sa 17:23

2. Sütun

a Ba 42:4
1Sa 6:9
1Kr 22:34
b Ey 14:1
Me 8:4
c Vz 8:8
Yk 4:14
ç Hb 1:15
d Öz 7:23
e Lu 21:35
f Lu 21:34
g 2Sa 20:15
h 2Sa 20:22
Vz 7:12

ı Ba 40:23; Me 31:12; Vz 9:11; **i** Öz 21:22; Öz 24:5; Vz 7:19; Vz 9:18; **j** Öz 10:15; Mr 6:3; Yhn 7:48; 1Ko 1:27; 1Ko 2:8; **k** 1Sa 7:3; **l** Ba 41:39; Öz 22:17; Da 12:3; **m** Yş 22:20; 1Ko 5:6; Ga 5:9; Tit 1:11; İb 12:15; 3Yh 10; **BÖLÜM 10** **n** Çk 30:35; **o** Sy 20:12; 2Sa 12:12; **ö** Öz 14:8; Mt 25:33; Lu 14:28; **p** Öz 17:16; Vz 10:14; Mt 25:41; **r** Öz 10:23; Öz 18:6; 1Pe 4:4; **s** Öz 13:16; Öz 18:7; Öz 29:11; Vz 5:3.

4 Hükümdar sana öfkelenirse yerinden ayrılma,[a] çünkü sakinlik büyük günahları yatıştırır.[b]

5 Güneş altında gördüğüm bir dert var; sanki güç sahibi kişiden[c] kaynaklanan bir hata:[ç] **6** Akılsızlar yüksek makamlara getiriliyor,[d] değerli kişilerse alt konumlarda oturuyor.

7 Uşakları at üzerinde, beyleri ise yerde, uşak gibi yürürken gördüm.[e]

8 Çukur kazan, içine düşer;[f] taş duvarda gedik açanı yılan sokar.[g]

9 Taş ocağında çalışan taşla kendini yaralar. Odun yaran da kendini sakınmalıdır.[h]

10 Demir alet körelmişse, onu bilemeyen gücünü boşa harcar.[ı] Hikmeti yerinde kullanmak da başarı getirir.[i]

11 Yılan sihirli sözler söylenmeden önce sokarsa,[j] dilindeki maharetin sihirbaza yararı olmaz.

12 Hikmetli, dudaklarından dökülen sözlerle takdir kazanır,[k] akılsızın ağzı ise kendini mahveder.[l] **13** Ağzından çıkan ilk söz akılsızlıktır,[m] son söz ise yıkıcı bir deliliktir. **14** Akılsız kişi çok konuşur.[n]

İnsan ileride olacakları bilmez; kim ona kendisinden sonra neler olacağını söyleyebilir?[o]

15 Akılsızların çabası onları yorgun düşürür,[ö] çünkü hiçbiri şehrin yolunu bilmez.[p]

16 Ey diyar, kralın bir çocuksa,[r] yöneticilerin de yemeğe daha sabahtan başlıyorsa, senin halin ne olur? **17** Ey diyar, kralın soylu bir ailedense, yöneticilerin de sarhoş olmak için değil,[a] güç kazanmak için yemeğe vaktinde oturuyorsa, ne mutlu sana!

18 Aşırı tembellik kirişleri çökertir, elini kaldırmaya üşenenin de damı akar.[b]

19 Ekmek işçinin yüzünü güldürür, şarap hayata sevinç katar;[c] gümüş ise her ihtiyacı karşılar.[ç]

20 Yatak odanda bile krala lanet etme,[d] arka odanda uzanırken bile zengine lanet etme,[e] çünkü gökte uçan kuş sesi taşır, bir kanatlı gidip sözünü iletir.[f]

11 Ekmeğini[g] suların üzerine bırak,[h] günler sonra onu bulursun.[ı] **2** Elindekini yedi kişiyle hatta sekiz kişiyle paylaş,[i] çünkü yeryüzüne nasıl bir felaket gelecek, bilmezsin.[j]

3 Bulutlar su yüklüyse, yeryüzüne sağanak yağmur boşaltır;[k] bir ağaç[l] kuzeye doğru yatarsa kuzeye, güneye doğru yatarsa güneye devrilir.

4 Rüzgârı kollayan tohum ekmez, bulutlara bakan ekin biçmez.[m]

5 Kadının karnındaki bebeğin kemiklerinde ruhun nasıl işlediğini bilmediğin gibi,[n] her şeyi yapan Tanrı'nın işini de bilmezsin.[o]

6 Tohumunu sabahleyin ek, akşama kadar da elin boş durmasın,[ö] çünkü bu mu şu mu, hangisi sonuç verecek, yoksa her ikisi de mi iyi olacak, bilemezsin.[p]

BÖLÜM 10

a 1Kr 2:36
Vz 8:3
Tit 3:2
b 1Sa 25:24
Öz 25:15
c 1Sa 26:21
İş 3:12
ç 1Kr 12:10
d 1Kr 12:14
Es 3:1
Öz 28:12
Vz 4:13
e 2Sa 3:39
Öz 19:10
Öz 30:22
İş 3:5
f 2Sa 17:23
Es 7:10
Me 7:15
Me 9:15
Öz 26:27
g Ams 5:19
Ams 9:3
h Tkr 19:5
ı 1Sa 13:20
i Çk 31:3
2Ta 2:14
Vz 9:10
j Me 58:5
Yr 8:17
k 1Kr 10:8
Ey 4:4
Me 37:30
Öz 10:21
Lu 4:22
Ef 4:29
l Me 64:8
Öz 10:14
Öz 14:3
m 1Sa 20:31
1Sa 25:10
2Kr 6:31
Lu 6:11
n Öz 10:19
Öz 15:2
o Öz 27:1
Vz 6:12
Vz 8:7
Yk 4:14
ö Hb 2:13
p Me 107:4
r 2Ta 13:7
2Ta 36:9
İş 3:4

2. Sütun

a Öz 31:4
İş 28:7
Ho 7:5
b Öz 21:25
Öz 24:33
İb 6:12
c Me 104:15
Vz 9:7
ç Vz 7:12
Lu 16:9
d Çk 22:28
İş 8:21
1Pe 2:13
e Vz 7:12
f Lu 12:2

BÖLÜM 11 **g** Ne 8:10; Es 9:19; **h** Tkr 15:11; Öz 22:9; İş 32:20; **ı** Tkr 15:10; Me 41:1; Öz 19:17; Lu 14:14; İb 6:10; **i** Me 37:21; Lu 6:38; Elç 4:32; 2Ko 9:7; 1Ti 6:18; **j** Da 4:27; **k** 1Kr 18:45; İş 55:10; **l** Ey 14:7; **m** Öz 20:4; Öz 24:34; **n** Ey 10:11; Me 139:13; Me 139:15; Yr 1:5; **o** Ey 11:7; Ey 26:14; Me 40:5; Vz 8:17; Ro 11:33; **ö** Vz 9:10; Ho 10:12; Yhn 9:4; 2Ko 9:6; Kl 3:23; **p** Öz 27:1; Yk 4:14.

7 Işık hoştur, gözlerin güneşi
görmesi güzeldir.[a] **8** İnsan çok
yıllar yaşayacaksa her gününü se-
vinçle yaşasın.[b] Karanlık günleri
de unutmasın,[c] onlar da çok ola-
bilir; her gelen gün boştur.[ç]

9 Ey genç adam, gençliğinde
sevinçli ol,[d] delikanlılık günle-
rinde yüreğin sana neşe versin,
gönlünün çektiği, gözünün gör-
düğü yolda yürü.[e] Ancak bil ki,
Tanrı bütün bunlar için seni yar-
gılayacak.[f] **10** Öyleyse, kederi
yüreğinden at, derdi bedeninden
uzak tut,[g] çünkü gençlik de, ha-
yatın baharı da boştur.[h]

12 Yüce Yaratıcını[ı] gençlik
günlerinde hatırla.[i] Kötü
günler gelmeden,[j] "Hayattan
zevk almıyorum" diyeceğin yıl-
lar gelip çatmadan,[k] **2** güneş,
ay ve yıldızların ışığı kararma-
dan,[l] bulutlar sağanak getirme-
den O'nu hatırla. **3** Çünkü o
zaman, eve[m] bekçilik edenler tit-
reyecek, güçlü kuvvetli adamlar
bükülecek,[n] buğday öğüten ka-
dınlar*[o] azaldığından işi bırakacaklar, pencereden bakan[ö] ha-
nımlar#[p] karanlığa gömülecek;
4 değirmenin sesi yavaşlayınca[p] sokağa açılan çift kapı ka-
panacak,[r] insan kuş sesine uya-
nacak ve bütün şarkıcı kızların
sesi zor duyulacak.[s] **5** Yüksek-
ten korkulacak, yolda dehşet du-
yulacak. Badem ağacı çiçeklene-
cek,[ş] çekirge ayağını sürüyecek,
gebreotunun* tomurcuğu patla-

Vz 12:3* İbranice dişil ve çoğul bir söz-
cük, dişlere atfediyor. **3#** İbranice dişil
bir sözcük, gözlere atfediyor. **5*** İştah
açıcı olarak kullanılan bir bitki, kapari.

BÖLÜM 11

a Ey 33:28
Öz 29:13
Vz 7:11
b Vz 5:18
Vz 8:15
c Ba 48:10
Vz 12:2
Yhn 21:18
ç Vz 2:11
Vz 4:8
d Tkr 16:11
Me 5:11
e Ey 31:7
f Vz 3:17
Vz 12:14
Ro 2:6
Ro 14:12
2Ko 5:10
g Ey 13:26
Me 25:7
h Vz 12:8
2Ti 2:22

BÖLÜM 12

ı Ba 1:1
Ba 1:27
i Me 71:17
Me 110:3
Me 148:12
Lu 2:49
2Ti 3:15
j Me 90:10
k 2Sa 19:35
l Ba 27:1
1Sa 4:15
m Ey 4:19
Mt 12:44
2Ko 5:1
2Pe 1:13
n 2Sa 21:15
Me 22:15
Me 90:9
Me 102:23
o Ey 31:10
İş 47:2
Mt 24:41
ö Ba 48:10
İş 59:10
Mt 9:29
p Me 58:6
r Ey 41:14
s 2Sa 19:35
ş Ey 15:10
Öz 16:31

2. Sütun

a Ey 17:13
Ey 30:23
Me 49:14
Vz 9:10
b Ba 50:10
Mr 5:38
c Hk 9:53
ç Ba 3:19
Ey 34:15
Me 146:4
Vz 3:20

yacak; çünkü insan ebedi mes-
kenine[a] doğru ilerleyecek, feryat
edenler sokaklarda dolaşacak.[b]
6 Gümüş kordon kopmadan, al-
tın tas parçalanmadan,[c] kaynak-
taki testi kırılmadan, sarnıcın
çıkrığı parçalanmadan, **7** top-
rak yere,[ç] önceki haline dönme-
den, ruh,[d] onu veren[e] Tanrı'ya[f]
dönmeden, Yaratıcını hatırla.

8 "Boşlar boşu!" diyor vaiz,[g]
"Her şey boş."[h]

9 Vaiz hikmetliydi,[ı] halka sü-
rekli bilgi verip öğretiyordu,[i] her
şeyi etraflıca düşünüp araştır-
dı,[j] böylece birçok özdeyiş der-
ledi.[k] **10** Vaiz hoş sözleri bul-
maya,[l] gerçek ve doğru sözleri[m]
yazmaya çalıştı.

11 Hikmetlilerin sözleri
üvendire gibidir,[n] özdeyiş der-
leyenlerin sözleri iyi çakıl-
mış[o] çiviler gibidir; tek bir ço-
ban tarafından verilmişlerdir.[ö]
12 Bunların dışındakilere gelin-
ce oğlum, şu uyarıya dikkat et:
Kitaplar yazmanın sonu yoktur;
ve onlara fazlasıyla dalmak bede-
ni yorar.[p]

13 Söylenecek her şey söylen-
di, sonuç şu: Tanrı'dan kork,[r]
O'nun emirlerini tut.[s] Çünkü
insanın tüm yükümlülüğü bu-
dur. **14** Çünkü Tanrı her işi,
her gizli şeyi yargılayacak, iyi ya
da kötü olduğuna dair hüküm ve-
recek.[ş]

d Ey 34:14; Me 104:29; Vz 3:21; **e** Ba 2:7; Ey 27:3; İş 42:5;
Zk 12:1; **f** 1Ko 8:4; **g** 1Kr 8:1; **h** Vz 1:2; Vz 1:14; **ı** 1Kr
3:12; 1Kr 10:23; **i** 1Kr 10:3; 1Kr 10:8; **j** Öz 25:2; Lu 1:3;
k 1Kr 4:32; Öz 1:1; **l** Öz 15:23; Öz 16:21; Öz 16:24; Öz
25:11; **m** Lu 1:4; Yhn 17:17; **n** Elç 2:37; 2Ko 10:4; Tit 2:4;
İb 4:12; **o** Me 112:8; 1Ko 15:58; Ef 6:14; **ö** Me 23:1; Me
80:1; 1Pe 5:4; **p** Vz 1:18; Elç 19:19; Kl 2:8; **r** Tkr 10:12;
Ey 28:28; Me 111:10; Öz 1:7; Öz 8:13; Öz 9:10; **s** Tkr 6:2;
Me 119:35; 1Pe 2:17; 1Yh 5:3; **ş** Me 62:12; Vz 11:9; Mt
12:36; Lu 12:2; Elç 17:31; 1Ko 4:5; 2Ko 5:10; 1Ti 5:24.

EZGİLER EZGİSİ

1 Süleyman'ın yazdığı[a] ezgiler ezgisi.[b] **2** "Senin dudakların öpsün beni.[c] Çünkü sevgini ifade edişin şaraptan da hoş.[ç] **3** Sürdüğün yağların[d] kokusu ne güzel. Adın da, başa dökülen hoş kokulu yağ gibi.[e] Bu yüzden kızlar seviyor seni. **4** Al beni yanına,[f] birlikte kaçalım. Kral beni kendi odalarına götürüyor![g] Gel, seninle sevinip neşelenelim. Şaraptan çok senin sevgi ifadelerini analım.[h] Kızlar seni sevmekte ne kadar haklı![ı]

5 Ey Yeruşalim kızları,[i] kara bir kızım ben Kedar çadırları[j] gibi; ama alımlıyım Süleyman'ın çadır kumaşları[k] gibi. **6** Esmerim diye öyle bakmayın, beni güneş yaktı. Anamın oğulları bana kızmış, beni bağlara bekçilik etmeye göndermişti; bu yüzden kendi bağıma[l] bekçilik edemedim.

7 Ey gönlümün sevdiği,[m] nerede çobanlık ediyorsun,[n] öğlenleri sürünü nerede yatırıyorsun, söyle bana. Söyle ki arkadaşlarının sürüleri arasında, yas giysilerine bürünmüş bir kadın gibi dolaşmayayım."

8 "Ey güzeller güzeli,[o] bilmiyorsan, git sürünün izlerini takip et, oğlaklarını çoban çadırları yanında otlat."

9 "Firavunun arabalarına koştuğum kısrağa benzetirim seni,[ö] ey sevdiğim.[p] **10** Saç örgülerinin arasında yanakların ne güzel, gerdanlığının[r] sardığı boynun ne zarif! **11** Sana gümüş süslerle bezeli altın taçlar yapalım."[a]

12 "Kral, sofrasında otururken bile, hintsümbülüm[b] kokusunu[c] yaydı. **13** Benim için sevgilim, geceyi göğsümde[ç] geçirecek bir mürrüsafi[d] kesesi. **14** Benim için sevgilim, En-gedi[e] bağlarında bir salkım kına çiçeği."[f]

15 "Ne güzelsin sevdiğim,[g] ah ne güzelsin! Gözlerin adeta güvercin gözleri."[h]

16 "Güzel olan sensin[ı] sevgilim! Hem de çok hoşsun! Yeşilliklerdir bizim divanımız.[i] **17** Sedir[j] ağaçlarıdır konağımızın kirişleri, ardıç ağaçları da mertekleri."

2 "Ben kıyı ovasında*[k] bir çiğdem,#[l] vadilerde bir zambağım."[m]

2 "Dikenler arasında bir zambak nasılsa, kızlar arasında sevdiğim de öyledir."[n]

3 "Ormandaki ağaçlar arasında elma ağacı nasılsa,[o] delikanlılar arasında sevgilim de öyledir.[o] Onun gölgesinde oturmayı arzuluyorum. Meyvesinin tadı damağımda. **4** Beni ziyafet* evine getirdi,[p] sevgisi[r] üzerimde dalgalanan bir sancaktı.[s] **5** Üzüm pestiliyle[ş] canlandırın beni, elmayla besleyin, çünkü karasev-

BÖLÜM 1

a 1Kr 4:32
b Çk 15:1
Tkr 31:19
Hk 5:1
2Sa 22:1
Me 18:Üst
İş 5:1
Vh 15:3
c Ezg 8:1
ç Ezg 4:10
d Öz 27:9
Vz 9:8
Ezg 5:5
Lu 23:56
e Vz 7:1
f Yhn 6:44
g 1Kr 7:1
h Yhn 15:13
ı Mt 10:37
i Me 45:9
j Me 120:5
He 27:21
k Çk 36:14
l Ezg 8:12
m 1Sa 18:20
İş 5:1
n Ezg 6:3
Yhn 10:11
Vh 7:17
o Me 45:9
Ef 5:27
ö 1Kr 10:28
p Ezg 6:4
r He 16:11

2. Sütun

a 2Sa 1:24
Yr 4:30
b Ezg 4:13
c Yhn 12:3
ç Ezg 4:5
d Çk 30:23
Es 2:12
Me 45:8
Ezg 4:6
Ezg 5:13
Yhn 19:39
e Yş 15:62
f Ezg 4:13
g Me 45:11
Ezg 4:7
h Ba 29:17
Ezg 4:1
Ezg 5:2
ı Me 45:2
Ezg 5:10
Yhn 1:14
İb 11:23
i Ey 7:13
Me 132:3
j Me 92:12
İş 9:10

BÖLÜM 2

k 1Ta 27:29
l İş 35:1
m Ezg 2:16

n Ezg 1:15; Flp 2:15; 1Pe 2:12; **o** Ezg 8:5; **ö** Me 45:2; Ezg 5:9; **p** İş 25:6; **r** Ba 29:18; Ba 29:20; **s** Ezg 6:4; **ş** 1Sa 30:12; 2Sa 6:19.

Ezg 2:1* Ya da "Şaron" **1#** Ya da "safran" **4*** Sözcük anlamıyla, "şarap"

daya tutuldum.[a] **6** Sanki onun sol eli başımın altında; sağ eliyle de beni sarmış.[b] **7** Dişi ceylanlar[c] ve yaban geyikleri[ç] üzerine ant için[d] bana ey Yeruşalim kızları; içimden gelmedikçe bende sevgi uyandırmaya çalışmayın.[e]

8 İşte onun sesi![f] Sevgilim dağlara tırmanarak, tepeleri aşarak geliyor.[g] **9** Sevgilim bir ceylanı,[h] geyik yavrusunu andırıyor. Duvarımızın arkasında duruyor, pencerelerden bakıyor, kafeslerden içeriyi gözlüyor.[ı] **10** Sevgilim bana seslendi, 'Kalk da gel[i] sevdiğim, güzelim'[j] dedi. **11** 'Bak, yağmur* mevsimi[k] bitti, sağanaklar geçip gitti. **12** Kırlarda çiçekler açtı,[l] bağ budama zamanı[m] geldi, memleketimizde kumru[n] sesleri duyulmaya başladı. **13** İncir ağacındaki[o] ilk incirler[ö] olgunlaşıp rengini aldı; asmalar çiçeklendi, hoş kokular yaydı. Kalk gel, ey sevdiğim,[p] güzelim. **14** Sarp kayaların kovuklarında, dağ geçitlerinde gizlenen güvercinim,[r] endamını göster,[s] sesini duyur bana; sesin ne hoş, endamın ne zarif!' "[ş]

15 "Tilkileri[t] yakalayın bizim için, bağları mahveden o küçük tilkileri; çünkü bağlarımız çiçeklendi."[u]

16 "Sevgilim benimdir, ben de onun.[ü] Zambaklar[v] arasında sürüsünü otlatıyor.[y] **17** Gün serinleyip gölgeler kaybolmadan geri dön sevgilim. Ayrılık dağları üzerinde bir ceylan[z] gibi, geyik yavrusu gibi ol."

Ezg 2:11* Ya da "kış"

BÖLÜM 2

a 1Sa 18:20
Ezg 5:8
b Ezg 8:3
c 2Sa 2:18
1Ta 12:8
Ezg 3:5
ç Öz 5:19
d Tkr 6:13
e Ezg 8:4
f Ezg 5:2
Yhn 10:27
Vh 3:20
g Vh 22:20
h Ezg 2:17
Ezg 8:14
ı Hk 5:28
i Me 45:10
Yhn 14:3
j Ezg 4:7
k Zk 10:1
l Ezg 6:11
İş 55:10
m İş 18:5
Yhn 15:2
n Yr 8:7
o Mi 4:4
ö İş 28:4
Na 3:12
p Ezg 1:15
r Ezg 5:2
Yr 48:28
Mt 10:16
s Me 45:11
ş Ezg 1:5
Ezg 6:10
t Hk 15:4
Ağ 5:18
u Ezg 7:12
ü Ezg 6:3
Ezg 7:10
v Ezg 2:1
y Ezg 1:7
z 2Sa 2:18
Ezg 2:9
Ezg 8:14

2. Sütun

BÖLÜM 3

a 1Sa 18:20
Ezg 1:7
b 2Ta 9:30
c Ne 8:16
Ağ 4:18
ç Me 130:6
Ezg 5:7
d Ezg 2:7
e 1Kr 22:16
f Ezg 8:4
g Yr 2:2
h Çk 30:23
Çk 30:34
ı 1Kr 9:22
i Ne 4:22
Vz 5:12
j 1Kr 5:9
k İş 62:5
l 2Sa 12:24
Öz 4:3
m Öz 4:9

3 "Geceleri yatağımda yatarken, gönlümün sevdiği[a] adamı aradım. Onu aradım, ama bulamadım. **2** Kalkıp gideyim, şehirde[b] dolaşayım. Sokaklarda, meydanlarda,[c] gönlümün sevdiği adamı arayayım. Onu aradım, ama bulamadım. **3** Şehirde dolaşan bekçiler[ç] beni buldu. 'Sevdiğimi gördünüz mü?' diye sordum. **4** Yanlarından ayrılır ayrılmaz gönlümün sevdiği adamı buldum. Onu tuttum, annemin evine, beni doğuran kadının odasına götürünceye dek bırakmadım. **5** Dişi ceylanlar ve yaban geyikleri[d] üzerine ant için[e] bana ey Yeruşalim kızları; içimden gelmedikçe bende sevgi uyandırmaya çalışmayın."[f]

6 "Nedir bu duman sütunları gibi çölden çıkan, mürrüsafi ve akgünlük,[g] çeşit çeşit tüccar baharatı[h] serpilmiş olan?"

7 "İşte! Süleyman'ın tahtırevanı bu. Çevresinde de altmış yiğit, İsrail yiğitlerinden[ı] altmış kişi. **8** Hepsi kılıç kuşanmış, eğitimli savaşçı. Gecenin tehlikeleri[i] yüzünden her birinin belinde kılıç var."

9 "Bu, Kral Süleyman'ın kendisine Lübnan ağaçlarından[j] yaptırdığı tahtırevan. **10** Direkleri gümüşten, arkalığı ve kolları altından, minderi erguvani yünden. İçini de sevgiyle döşemiş Yeruşalim kızları."

11 "Dışarı çıkın ey Sion kızları, Kral Süleyman'a bakın. Düğün gününde, yüreğinin sevinçli olduğu o günde[k] annesinin[l] ördüğü çelengi[m] takmış."

4 "Ne güzelsin[a] ey sevdiğim,
ah ne güzelsin! Peçenin[b] arkasında gözlerin adeta güvercin gözleri.[c] Saçların, Gilead dağlarından[ç] sekerek inen keçi sürüsünü andırıyor.[d] **2** Dişlerin yeni kırkılıp yıkanmış, sudan çıkıp gelen koyun sürüsü gibi;[e] hepsinin karnında ikiz var, hiçbiri yavrusunu kaybetmemiş. **3** Dudakların al ibrişim gibi; konuşman da ne hoş![f] Peçenin arkasında şakakların sanki birer nar parçası.[g] **4** Boynun,[h] sıra sıra taşlarla yapılmış Davut Kulesi[ı] gibi; bin kalkan asılı, hepsi de yiğitlerin yuvarlak kalkanları.[i] **5** Göğüslerin[j] zambaklar arasında otlayan[k] ikiz ceylan yavruları gibi."

6 "Gün serinleyip[l] gölgeler kaybolmadan yola koyulup, mürrüsafi dağına, akgünlük tepesine gideceğim."[m]

7 "Her şeyinle güzelsin sevdiğim,[n] hiçbir kusurun yok.[o] **8** Benimle Lübnan'dan gel ey nişanlım,*[ö] Lübnan'dan[p] gel. Amana[#] doruklarından ve Senir'in,[r] Hermon'un[s] tepelerinden in; aslanların inlerinden, leoparların dağlarından geç de gel. **9** Ey kız kardeşim,[ş] nişanlım,[t] senin yüzünden kalbim çarpıyor; bir gözün, gerdanlığının bir boncuğu bile yüreğimi yerinden oynatıyor.[u] **10** Sevgini ifade edişin ne hoş,[ü] ey kız kardeşim, nişanlım! Sevgi ifadelerin şaraptan çok daha güzel, sürdüğün yağların kokusu da her tür esanstan[v] hoş! **11** Ah nişanlım, petek balı damlıyor dudaklarından.[y] Dilinin altında süt ve bal[a] var. Giysilerinin kokusu da Lübnan'ın hoş kokusu[b] gibi. **12** Kapalı bir bahçedir benim kız kardeşim,[c] nişanlım, kapalı bir bahçe, mühürlü bir pınar. **13** Tenin bir nar cenneti, içinde en iyi meyveler,[ç] kına çiçeği ve hintsümbülü[d] var; **14** hintsümbülü[e] ve safran,[f] hoş kokulu kamış[g] ve tarçın,[h] her tür akgünlük ağacı, mürrüsafi, sarısabır[ı] ve en güzel kokular.[i] **15** Tenin, bahçelerde bir pınar, bir taze su kuyusu;[j] Lübnan'dan şırıl şırıl akıp gelen bir dere.[k] **16** Uyan ey kuzey rüzgârı, gir içeri ey güney rüzgârı.[l] Bahçemde[m] es de güzel kokusu yayılsın."

"Sevgilim bahçesine gelsin, en iyi meyveleri yesin."

5 "Ey kız kardeşim,[n] nişanlım,[o] bahçeme[ö] girdim. Mürrüsafi[p] de topladım, hoş kokulu otlarımı da. Peteğimi de yedim balımı[r] da. Sütümü de içtim şarabımı da."

"Yiyin için ey sevgililer! Sevgi ifadeleriyle mest olun!"[s]

2 "Ben uykudayım, fakat yüreğim uyanık.[ş] İşte sevdiğim adamın sesi; kapıyı çalıyor!"[t]

"Aç bana kapıyı[u] ey kız kardeşim, sevdiğim, kusursuz güvercinim![ü] Çünkü başım çiyle ıslandı, saçlarım gecenin damlalarıyla."[v]

3 "'Entarimi çıkardım. Nasıl tekrar giyeyim? Ayaklarımı yıkadım. Şimdi nasıl kirleteyim?' dedim. **4** Sevgilim elini kapı sürgüsünün deliğinden çekti, içim[y] titredi. **5** Sevdiğim adama ka-

BÖLÜM 4

a Me 45:11
b Ba 24:65
c Ezg 1:15
ç Sy 32:1
Tkr 3:12
d Ezg 6:5
e Ezg 6:6
f Me 37:30
Me 45:2
g Ezg 6:7
h Ezg 1:10
ı Ne 3:25
Ezg 7:4
i 2Sa 8:7
2Kr 11:10
He 27:11
j Ezg 7:3
k Ezg 2:16
l Ezg 2:17
m Vz 2:5
n Ezg 4:1
o 2Ko 11:2
Ef 1:4
2Pe 3:14
ö Yhn 3:29
Vh 21:9
p Tkr 3:25
r Tkr 3:9
s Me 133:3
ş Ezg 5:1
t Me 45:14
Vh 19:7
u Öz 5:19
ü Ezg 1:2
Ezg 7:12
v Es 2:12
Ezg 1:3
Ezg 1:12
y Öz 16:24

2. Sütun

a Öz 24:13
Ezg 5:1
b Me 45:8
c Ezg 6:2
ç Ezg 7:13
d Ezg 1:12
e Yhn 12:3
f Ezg 2:1
g Çk 30:23
İş 43:24
h Öz 7:17
Vh 18:13
ı Sy 24:6
Me 45:8
i Çk 30:34
He 27:22
2Ko 2:14
j Ba 26:19
k Yr 18:14
l Vz 1:6
m Ezg 5:1

BÖLÜM 5

n Ezg 4:9
1Ti 5:2
o Ezg 4:8
Yhn 3:29
Vh 21:9
ö Ezg 4:16
Ezg 6:2
p Ezg 4:14

Ezg 4:8* Ya da "gelinim" **8#** Ya da "Anti-Lübnan Dağları"

r Tkr 26:9; Ezg 4:11; İş 7:15; **s** Ezg 1:2; Ezg 1:4; **ş** Ezg 3:1; **t** Vh 3:20; **u** Lu 12:36; **ü** 2Ko 7:1; 2Ko 11:2; Ef 5:27; 2Pe 3:14; Vh 14:4; **v** Lu 2:8; **y** Ba 43:30; 1Kr 3:26.

pıyı açmak için kalktım, ellerime döktüğüm mürrüsafi, parmaklarımdaki mür yağı kapı sürgüsüne* bulaştı. **6** Sevgilime kapıyı açtım, fakat sevgilim dönüp gitmişti, yoktu. O konuşurken kendimden geçmişim. Onu aradım, fakat bulamadım.[a] Seslendim, fakat bana karşılık vermedi. **7** Şehirde dolaşan bekçiler[b] buldu beni, dövdüler, yaraladılar. Sur bekçileri[c] şalımı üzerimden çekip aldılar.

8 Ant için[ç] bana ey Yeruşalim kızları,[d] sevgilimi[e] bulursanız, karasevdaya tutulduğumu[f] ona söyleyin."

9 "Senin sevgilinin başkalarından üstünlüğü ne,[g] ey güzeller güzeli?[h] Sevgilinin başkalarından üstünlüğü ne ki, bize böyle ant içiriyorsun?"[ı]

10 "Benim sevgilim göz kamaştırıcı, pembe tenli, on bin kişi içinde bile göze çarpar.[i] **11** Başı altın külçesi, saf altın. Saçının lüleleri hurma salkımı. Saçları kuzgun karası. **12** Gözleri akarsu kıyısındaki güvercinler gibi, sütte yıkanan, su kenarında oturan güvercinler. **13** Yanakları hoş kokulu bitki tarhı,[i] ıtırlı ot demetleri. Dudakları mür[k] yağı damlatan birer zambak. **14** Elinin parmakları, mücevher* kakmalı altın çubuklar. Karnı safir kaplı fildişi bir tabak. **15** Bacakları saf altından kaideler üzerinde mermer sütunlar. Endamı Lübnan gibi güzel, sedir ağaçları gibi eşsiz.[l] **16** Ağzı tatlı mı tatlı, her şeyiyle öyle hoş ki![a] İşte benim sevgilim, sevdiğim adam böyledir, ey Yeruşalim kızları."

6 "Sevgilin nereye gitti, ey güzeller güzeli?[b] Ne tarafa gitti? Söyle de onu seninle birlikte arayalım."

2 "Sevgilim bahçesine indi,[c] hoş kokulu otlarla dolu tarhlara,[ç] bahçeler arasında sürü otlatmaya,[d] zambak toplamaya. **3** Ben sevgilime aitim, sevgilim de bana.[e] O zambaklar arasında sürü güdüyor."[f]

4 "Ne güzelsin sevdiğim,[g] Güzel Şehir*[h] gibisin, Yeruşalim[ı] gibi alımlı, sancaklar[i] altına toplanmış ordu gibi görkemlisin.[j] **5** Bakışlarını[k] benden çevir, çünkü beni tedirgin ediyor. Saçların, Gilead'dan sekerek inen keçi sürüsünü andırıyor.[l] **6** Dişlerin yeni yıkanıp sudan çıkmış koyun sürüsü gibi; hepsinin karnında ikizleri var, hiçbiri yavrusunu kaybetmemiş.[m] **7** Peçenin arkasında şakakların sanki birer nar parçası.[n] **8** Altmış kraliçe, seksen cariye ve sayısız genç kız[o] bir yana, **9** benim kusursuz[ö] güvercinim[p] bir tane. Annesinin bir tanesi, kendisini doğuranın saf ve temiz kızı. Kızlar onu görünce 'Ne mutlu ona!' dediler; kraliçelerle cariyeler de onu övdüler;[r] **10** 'Bakışı şafak sökerken inen aydınlık gibi;[s] dolunay[ş] gibi güzel, parlayan güneş[t] gibi duru, sancaklar altına toplanmış ordu gibi görkemli[u] bu kadın[ü] kim?' dediler."

BÖLÜM 5
a Ezg 3:1
b Ezg 3:3
c İş 62:6
ç Tkr 6:13
Tkr 10:20
d Ezg 3:10
e Me 45:2
f Ezg 2:5
g Me 45:7
h Ezg 6:1
ı Ezg 5:8
i Lu 2:52
j Ezg 6:2
k Ezg 1:13
l Me 92:12

2. Sütun
a Me 45:2
Ezg 2:3

BÖLÜM 6
b Me 45:11
Ezg 1:8
Ezg 5:9
Vh 19:8
c Ezg 5:1
ç Ezg 5:13
d Ezg 1:7
Ezg 2:16
e Ezg 7:10
2Ko 11:2
f İş 40:11
Yhn 10:14
İb 13:20
g Ezg 1:9
h 1Kr 14:17
ı Me 48:2
Vh 21:10
i Me 20:5
j Ezg 6:10
k Ezg 1:15
Ezg 4:9
Ezg 7:4
l Ezg 4:1
m Ezg 4:2
n Ezg 4:3
o 1Kr 11:1
ö Ezg 5:2
p Ezg 2:14
r Me 45:9
İş 49:23
s 2Sa 23:4
İş 58:8
ş İş 24:23
t Mt 13:43
u Ezg 6:4
ü Ezg 8:5
Vh 21:10

Ezg 5:5* Ya da "kapı sürgüsünün deliğine" **14*** Krizolit.

Ezg 6:4* Ya da "Tirtsa"

11 "Ceviz bahçesine[a] inmiştim; vadideki[b] tomurcukları görmeye, asma filizlenmiş mi, nar ağaçları çiçek açmış mı diye bakmaya.[c] **12** Canım bunları görmek istemişti, bir de baktım ki, yüce gönüllü halkımın savaş arabaları arasına gelmişim."

13 "Dön Şulamlı kız, geri dön! Dön, geri dön de seni seyredelim!"[ç]

"Şulamlı kızı niçin seyretmek istiyorsunuz?"[d]

"Mahanaim* dansını seyreder gibiyiz!"

7 "Ey yüce gönüllü[e] kız, çarıklarının içinde ayakların ne güzel![f] Kalçalarının kıvrımı, usta elinden çıkma mücevher[g] gibi. **2** Göbeğin yuvarlak bir kâse; içinde karışık şarap[h] hiç eksik olmasın. Karnın zambaklarla[ı] çevrili bir buğday yığını. **3** İkiz ceylan yavruları gibi göğüslerin.[i] **4** Boynun[j] sanki fildişinden bir kule. Gözlerin[k] Batrabbim kapısı yanındaki Heşbon[l] havuzları gibi. Şam'a bakan Lübnan Kulesini andırıyor burnun. **5** Başın Karmel[m] gibi, uzun saçların[n] erguvana[o] çalıyor. Kral da o dalgalı saçların esiri.[ö] **6** Ne güzelsin, ne hoşsun ey sevgili, sen bütün zevklerden ötesin.[p] **7** Endamın hurma ağacı gibi,[r] göğüslerin[s] de hurma salkımları. **8** 'Hurma ağacına çıkıp salkımlarını tutayım'[ş] dedim. Ne olur, göğüslerin asma salkımları gibi olsun, soluğun da elma gibi koksun. **9** Ağzın en iyi şarap gibi olsun;[t] sevgilim için süzülen,[a] uyuyanların dudaklarına usulca akan şarap gibi."

10 "Ben sevgilime aitim,[b] o da bana tutkun.[c] **11** Gel sevgilim, kırlara[c] çıkalım. Kına[d] ağaçları altında oturalım. **12** Sabah erken kalkıp bağlara gidelim, asma filizlenmiş mi,[e] tomurcukları patlamış mı,[f] nar ağacı çiçeklenmiş mi görelim.[g] Sana sevgimi orada anlatayım.[h] **13** Adamotlarının[ı] hoş kokusu yayılıyor ve geçeceğimiz yollarda en iyilerinden her tür meyve var;[i] hem taze, hem de kuru meyveler. Onları senin için sakladım sevgilim."

8 "Keşke sen annemin[j] emzirdiği erkek kardeşim[k] gibi olsaydın! Seni dışarıda bulduğumda öperdim.[l] Kimse beni ayıplamazdı. **2** Seni alır, beni eğiten annemin evine[m] götürürdüm. Baharatlı şarap,[n] taze nar suyu içirirdim. **3** Sol eli başımın altında olurdu; sağ eliyle de beni sarardı.[o]

4 Ant için bana ey Yeruşalim kızları, içimden gelmedikçe bende sevgi uyandırmaya çalışmayın."[ö]

5 "Sevgilisine[p] yaslanmış, çölden çıkıp gelen[r] bu kadın kim?"[s]

"Elma ağacı altındaydın, uyandırdım seni. Sana hamileyken orada sancılanmıştı annen. Doğum sancıları içinde[ş] orada doğurmuştu seni.

6 Beni yüreğinin üstüne mühür gibi koy,[t] mühür gibi taşı kolunun üzerinde. Çünkü sevgi, ölüm kadar güçlüdür[u] ve onun

BÖLÜM 6

a Vz 2:5
Ezg 6:2
b Tkr 8:7
c Ezg 7:12
ç Ezg 1:10
d Ezg 1:6
Vh 19:7

BÖLÜM 7

e Me 110:3
f İş 52:7
Ro 10:15
g Me 45:13
h Öz 9:2
Ezg 8:2
ı Ezg 2:2
i Ezg 4:5
j Ezg 1:10
Ezg 4:4
k Ezg 4:1
l Sy 21:25
Yş 21:39
m İş 35:2
n Ezg 6:5
o Es 8:15
Ezg 3:10
ö Ezg 1:4
p Ezg 4:7
r Me 92:12
s Ezg 7:3
Ezg 8:10
ş Mt 5:28
1Ti 5:2
t Me 104:15

2. Sütun

a Öz 23:31
b Ezg 2:16
Ezg 6:3
c Ezg 2:14
ç Ezg 8:1
d Ezg 1:14
Ezg 4:13
e Ezg 6:11
f Ezg 2:13
g Tkr 8:8
Ezg 6:11
h Ezg 1:4
Ezg 4:10
ı Ba 30:14
i Ezg 4:16

BÖLÜM 8

j Ga 4:26
k Ezg 1:6
l Me 2:12
Ezg 1:2
m Ezg 3:4
n Öz 9:2
Ezg 5:1
o Ezg 2:6
ö Ezg 2:7
Ezg 3:5
p Ezg 7:11
r Me 45:10
s Ezg 6:13
Ezg 7:10
ş Ba 3:16
t Hg 2:23

Ezg 6:13* Ya da "İki Ordu"

u Yhn 15:13; Ro 16:4; Ef 5:25; Vh 12:11.

tam bağlılık talebi[a] ölüler diyarı kadar katıdır. O Yah'ın*[b] ateşidir, alev alev yanar. **7** Sevgiyi coşkun sular söndüremez,[c] ırmaklar bastıramaz.[ç] Bir adam sevgiye bedel evindeki bütün değerli şeyleri verse de, hepsi bir hiç sayılır."

8 "Bizim küçük bir kız kardeşimiz[d] var, henüz göğüsleri çıkmamış. Onu isteyecekleri gün kız kardeşimiz için ne yapacağız?"

9 "O bir sur olursa[e] üzerine gümüş mazgal yaparız; fakat bir kapı olursa,[f] sedir ağacından tahtayla kapatırız."

10 "Ben bir surum, göğüslerim de surun kuleleri.[a] Böylece onun gözünde huzur bulmuş bir kadın oldum.

11 Süleyman'ın Baal-hamon' da bir bağı vardı.[b] Onu bağcılara kiraya verdi.[c] Her biri bağın ürünü karşılığında bin gümüş getirirdi.

12 Benim bağım bende kalsın; bin gümüş senin olsun ey Süleyman, iki yüz de ürününe bakanların."

13 "Ey sen bahçelerde[ç] oturan, dostlar kulak kesilmiş sesini dinliyor. Bana da işittir sesini."[d]

14 "Koş sevgilim, hoş kokulu otların büyüdüğü dağlar üzerinde bir ceylan gibi, geyik yavrusu gibi ol."[e]

Ezg 8:6* Kısaltılmış haliyle Tanrı'nın isminin Ezgiler Ezgisinde geçtiği tek yer.

BÖLÜM 8

a Çk 20:5
Yş 24:19
b Me 89:8
Me 118:17
İş 12:2
1Yh 4:8
c 1Ko 13:8
1Ko 13:13
ç Ro 8:39
d Ezg 1:6
e 2Ko 7:1
Ga 5:23
1Pe 3:2
f Öz 7:11
Ho 2:7
1Ko 7:9

2. Sütun

a 1Ko 7:34
Kl 3:5
1Pe 2:12
b Vz 2:4
Ezg 7:12
c Lu 20:9
ç Ezg 1:6
Ezg 6:11
d Ezg 2:14
e Ezg 2:17

İŞAYA

1 Yahuda kralları[a] Uzziya,[b] Yotam,[c] Ahaz[ç] ve Hizkiya[d] zamanında Amots oğlu İşaya'nın[e] Yahuda ve Yeruşalim hakkında gördükleri:[f]

2 Ey gökler dinle,[g] ey yer kulak ver, Yehova konuşuyor: "Oğullar büyütüp yetiştirdim,[h] ama bana başkaldırdılar.[ı] **3** Öküz sahibini, eşek efendisinin yemliğini bilir. Oysa İsrail bilmiyor,[i] Kendi halkım anlayışsızca davranıyor."[j]

4 Günahkâr milletin,[k] suç yüklü halkın, kötülük tohumlarının,[l] yıkıcı oğulların[m] vay haline! Yehova'yı bıraktılar,[n] İsrail'in Kutsalına saygısızlık edip[o] sırt çevirdiler.[ö] **5** Darbe almamış bir yanınız mı kaldı[a] da giderek daha isyankâr oluyorsunuz?[b] Baş tamamen hasta, yürek tamamen zayıf.[c] **6** Tepeden tırnağa sağlam bir yeriniz yok.[ç] Yara bere içindesiniz, yeni kamçı izleriyle dolusunuz. Yaralarınız ne sıkılmış, ne sarılmış ne de yağla yumuşatılmış.[d] **7** Ülkeniz harap halde,[e] şehirleriniz yakılmış.[f] Toprağınızı gözünüzün önünde yabancılar[g] yağmalıyor;[h] adeta altını üstüne getiriyorlar.[ı] **8** Sion[i] kızı bağdaki çardak, salatalık bostanındaki

BÖLÜM 1

a Mt 1:9
b 2Ta 26:22
İş 6:1
c 2Ta 27:1
ç 2Ta 28:1
d 2Kr 19:2
2Ta 29:1
2Ta 32:20
e 2Ta 32:32
f Sy 12:6
Ey 33:15
Ams 3:7
g Me 50:4
h Tkr 1:31
He 16:13
ı Tkr 4:25
İş 30:9
He 20:8
i Ho 4:6
j Tkr 32:28
Me 32:9
Ro 1:28
k Da 9:11
Elç 7:51
l Sy 32:14
Hk 2:19
m Mi 7:2
n Tkr 31:16
İb 3:10

o Tkr 32:19; Yr 7:19; Yr 50:29; 1Ko 10:22; **ö** Me 58:3; Yr 2:5; Yr 15:6; Ro 8:7; **2. Sütun** **a** Yr 2:30; Yr 5:3; **b** Yr 9:3; **c** Ne 9:34; Da 9:8; **ç** Me 38:3; **d** Lu 10:34; **e** Tkr 28:63; Yr 44:2; **f** İş 34:9; Yr 2:15; **g** 2Kr 10:32; **h** Tkr 28:33; **ı** 2Kr 18:11; Ağ 5:2; **i** İş 8:18; Zk 9:9.

bekçi kulübesi, kuşatılmış şehir gibi kalakalmış.[a] **9** Göklerin* hâkimi Yehova bir avuç kişiyi sağ bırakmamış olsaydı,[b] tıpkı Sodom gibi olurduk, Gomorra'ya benzerdik.[c]

10 Ey Sodom'un[c] zorba yöneticileri,[d] Yehova'nın sözünü dinleyin.[e] Ey Gomorra halkı, Tanrımızın kanununa kulak verin. **11** Yehova diyor ki, "Kurbanlarınız çoksa Bana ne yararı var? Yakılan[f] koç sunularına,[g] besili hayvanların yağına[h] doydum. Genç boğaların, erkek kuzuların, tekelerin[ı] kanından[i] hoşlanmıyorum.[j] **12** Huzuruma gelip[k] de avlularımı çiğnemenizi sizden kim istedi?[l] **13** Artık değersiz tahıl sunusu getirmeyin.[m] Buhur Bana iğrenç geliyor.[n] Yeni Ay,[o] Sebt günü[ö] kutlamaları, toplantı çağrıları[p] da öyle . . . Büyük toplantılar yaparken bir yandan da gizli güçlere[r] başvurmanıza dayanamıyorum. **14** Yeni Ay kutlamalarınızdan ve bayramlarınızdan canım nefret ediyor.[s] Bana yük oldular.[ş] Onları taşımaktan yoruldum.[t] **15** Bana ellerinizi açtığınızda[u] gözlerimi sizden kaçırıyorum.[ü] Çok dua etseniz[v] de dinlemiyorum.[y] Elleriniz kana bulanmış.[z] **16** Yıkanın,[a] temizlenin,[b] kötü davranışlarınızı gözümün önünden yok edin,[c] kötülük yapmaktan vazgeçin.[ç] **17** İyilik yapmayı öğrenin,[d] adaleti arayın,[e] zorbayı yola getirin,[f] yetim için adil hüküm verin,[g] dul kadının davasını savunun."[h]

İş 1:9* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

BÖLÜM 1

a 2Kr 18:14
İş 5:2
İş 8:8
Yr 4:17
Lu 19:43
b 2Kr 25:11
Ağ 3:22
Ro 9:27
c Ba 19:24
Tkr 29:23
Ams 4:11
Ro 9:29
ç Ba 13:13
Tkr 32:32
İş 3:9
Ağ 4:6
Yhd 7
d İş 3:6
e Ams 3:1
f Ho 6:6
g Çk 29:38
Sy 29:39
Mi 6:7
h Le 3:16
ı Le 16:5
i Le 4:18
Le 17:11
j 1Sa 15:22
Me 40:6
Me 51:16
Öz 15:8
Mt 9:13
k Çk 23:17
Tkr 16:16
l Vz 5:1
Ml 1:8
m Ml 2:12
Lu 11:42
n Öz 15:9
Öz 21:27
He 8:11
o Sy 28:11
ö Çk 31:13
p Le 23:2
Me 81:3
r Le 19:26
1Sa 15:23
s Ams 5:21
Ams 8:5
ş İş 43:24
t Ml 2:17
u 1Kr 8:22
Ezr 9:5
ü Öz 15:29
v Mt 6:7
y Öz 28:9
İş 59:2
Ağ 3:44
Mi 3:4
z İş 59:3
Yr 7:9
Mi 3:2
a Me 26:6
Yr 4:14
Elç 22:16
Vh 7:14
b 1Ko 5:8
2Ko 7:1
c İş 55:7
He 18:30
1Pe 2:1
ç Me 34:14
1Pe 3:11
d Ams 5:15
Mi 6:8

18 Yehova diyor ki, "Şimdi gelin de aramızdaki meseleyi halledelim.[a] Günahlarınız kıpkırmızı olsa da kar gibi beyaz olur.[b] Kıpkızıl* bir bez gibi olsa da yapağı gibi olur. **19** Eğer istekli olur ve söz dinlerseniz memleketin nimetlerinden yersiniz.[c] **20** Ama istemeyip[ç] başkaldırırsanız kılıç sizi yer. Çünkü bu söz Yehova'nın ağzından çıktı."[d]

21 Sadık kent[e] nasıl da fahişe oldu![f] Adalet doluydu,[g] doğruluğun mekânıydı,[h] şimdiyse katillerin yuvası.[ı] **22** Gümüşünüz cüruf olmuş;[i] buğday biranıza su katılmış.[j] **23** Yöneticileriniz dik başlı, hırsızların ortağı.[k] Hepsi rüşvet almayı seviyor,[l] hediye peşine düşmüşler.[m] Yetim için adil hüküm vermiyor, dul kadının davasına bakmıyorlar.[n]

24 Bu yüzden, İsrail'in güçlü Tanrısı,[o] göklerin hâkimi Rab Yehova şöyle diyor: "Yeter! Düşmanlarımdan[ö] kurtulacağım, onlardan öcümü alacağım.[p] **25** Sana yeniden el uzatacağım, cürufunu küllü suyla eritip seni tüm tortundan arıtacağım.[r] **26** Önceden olduğu gibi sana yine hâkimler, başlangıçtaki gibi yine danışmanlar vereceğim.[s] Ondan sonra sana Doğru-

e Me 82:3; Me 112:5; **f** Öz 31:9; **g** Yr 22:3; **h** Tkr 10:18; **2. Sütun** **a** Yr 2:5; Ho 14:1; Mi 6:2; Yk 4:8; **b** Me 51:7; İş 44:22; Ağ 4:7; Mi 7:19; **c** Tkr 28:2; Yo 2:26; **ç** 1Sa 12:25; Öz 29:1; Da 9:5; Ho 13:16; **d** Le 26:33; Tkr 28:15; Tkr 30:19; 1Sa 15:29; 2Pe 3:9; **e** Me 48:2; Zk 8:3; **f** Yr 2:20; Yr 3:6; He 16:22; **g** 2Sa 8:15; 1Kr 3:28; **h** 2Ta 19:9; 2Ta 19:10; **ı** Mi 3:3; Lu 13:34; Elç 7:52; **i** Ağ 4:1; He 22:18; **j** Ho 4:18; **k** İş 3:14; Mi 3:9; **l** Çk 23:8; Öz 17:23; **m** Öz 21:14; Vz 7:7; **n** Çk 22:22; Yr 5:28; Ml 3:5; Lu 18:3; **o** İş 60:16; **ö** Tkr 32:43; İş 59:18; He 5:13; **p** He 25:14; Ho 8:3; Ro 12:19; **r** Yr 6:29; Yr 9:7; Ml 3:3; **s** Sy 12:3; 1Sa 12:3; İş 32:1; He 34:23.

İş 1:18* Kırmızböceğinden çıkarılan boya.

luk Şehri, Sadık Kent denecek.[a]
27 Sion adalet sayesinde, geri
dönen halkı da doğruluk[b] saye-
sinde kurtulacak.[c] **28** Başkal-
dıranların ve günahkârların
yıkımı aynı anda olacak.[ç] Yehova'
yı terk edenlerin sonu gelecek.[d]
29 Bayıldığınız heybetli ağaç-
lar yüzünden insanlar utanacak,[e]
seçtiğiniz bahçeler yüzünden re-
zil olacaksınız.[f] **30** Yaprakları
kuruyan büyük bir ağaca,[g] suyu
olmayan bahçeye döneceksiniz.
31 Güçlü adam kırpıntı gibi,[h]
emeğinin sonucu da kıvılcım
gibi olacak. Birlikte yanacaklar,
bu ateşi söndüren olmayacak."[ı]

2 Amots oğlu İşaya'nın Yahu-
da ve Yeruşalim hakkında
gördükleri:[i] **2** Son günlerde,[j]
Yehova'nın evinin[k] bulunduğu
dağ, dağların başı üzerinde pekiş-
tirilecek,[l] tepelerden yukarı yük-
seltilecek;[m] bütün milletler oraya
akın edecek.[n] **3** Pek çok halk
gelecek, "Gelin,[o] Yehova'nın da-
ğına, Yakup'un Tanrısının evi-
ne çıkalım. O bize yolunu
öğretecek, biz de O'nun yolun-
da yürüyeceğiz"[ö] diyecekler.
Çünkü kanun Sion'dan, Yeho-
va'nın sözü Yeruşalim'den çı-
kacak.[p] **4** Tanrı milletler ara-
sında hüküm verecek,[r] halklarla
ilgili[s] meseleleri halledecek.[ş] Kı-
lıçlarını çekiçle dövüp saban de-
miri, mızraklarını da bağcı bıça-
ğı yapacaklar.[t] Millet millete kılıç
kaldırmayacak, artık savaşı öğ-
renmeyecekler.[u]

5 Ey Yakup evi, gelin, Yehova'
nın ışığında yürüyelim.[ü]

6 Tanrım, Sen halkını, Yakup
evini terk ettin.[v] Çünkü ülke-

BÖLÜM 1

a İş 62:1
Zk 8:8
b 1Ko 1:30
2Ko 5:21
c Tkr 24:18
Yr 31:11
ç Me 1:6
Me 37:38
Me 104:35
Öz 29:1
He 20:38
2Pe 3:7
d 1Sa 12:25
1Kr 9:6
2Se 1:9
e Yr 2:20
Yr 3:6
He 6:13
Ho 4:13
Ro 6:21
f İş 65:3
İş 66:17
g Yr 17:6
He 17:9
Mt 21:19
h He 32:21
ı Me 73:27
İş 34:10
He 20:47
Ml 4:1

BÖLÜM 2

i İş 1:1
Mi 1:1
Hb 1:1
j Yr 23:20
Yr 30:24
He 38:16
Da 12:9
Elç 2:17
2Ti 3:1
Vh 12:12
k Elç 10:35
1Pe 2:5
l Da 2:35
Zk 8:3
İb 12:22
Vh 21:10
m Mi 4:1
n Me 2:8
Me 72:8
Me 86:9
Hg 2:7
Ml 3:12
Vh 11:15
o Yr 31:6
Zk 8:23
Vh 22:17
ö Me 25:8
İş 54:13
Mi 4:2
Yhn 7:16
Elç 10:33
1Se 4:9
p Me 110:2
İş 51:4
Ro 10:18
Vh 21:24
r 1Sa 2:10
Me 82:8
Me 96:13
Me 110:6
Elç 17:31

leri Doğu'dan aldıklarıyla dolu,[a]
Filistîler gibi büyücülük yapı-
yorlar;[b] ortalık yabancıların ço-
cuklarından geçilmiyor.[c] **7** Ül-
keleri gümüş ve altınla dolu,
hazinelerinin haddi hesabı
yok.[ç] Ülkeleri atlarla dolu, sa-
vaş arabalarının haddi hesabı
yok.[d] **8** Ülkeleri değersiz ilah-
larla dolu.[e] Elleriyle yaptıkları-
nın, parmaklarıyla biçim ver-
diklerinin önünde eğiliyorlar.[f]
9 Âdemoğlu baş eğiyor, insa-
noğlu alçalıyor; Senin onları ba-
ğışlaman mümkün değil.[g]

10 Yehova'nın dehşetinden,
eşsiz haşmetinden ötürü kaya-
lıkların içine girin, toprak al-
tına gizlenin.[h] **11** Başkalarına
tepeden bakanlar aşağılanacak,[ı]
insanoğlunun kibri kırılacak. O
gün sadece Yehova yüceltilecek.[i]
12 Çünkü o gün, göklerin hâ-
kimi Yehova'nın günü[j] olacak.
Kendini beğenmişlerin, kibirli-
lerin, yüksek ya da aşağı gö-
rülen herkesin,[k] **13** Lübnan'ın
bütün yüksek, ulu sedir ağaçla-
rının,[l] Başan'ın[m] bütün heybe-
tli ağaçlarının, **14** bütün yüce
dağların, bütün yüksek tepele-
rin,[n] **15** her yüksek kulenin,
her sağlam surun,[o] **16** Tarşiş'
in tüm gemilerinin,[ö] güzel
teknelerin hepsinin başına o gün
felaket gelecek. **17** Tepeden

s İş 1:18; Ef 2:1; Kl 2:13; **ş** Öz 11:5; Mt 3:3; Lu 3:5; Yhn 1:23; 2Ti 3:16; İb 9:10; **t** Me 46:9; Ho 2:18; Zk 9:10; **u** Me 72:7; İş 60:18; Mi 4:3; Mt 5:44; Mt 26:52; **ü** Me 89:15; İş 60:19; 1Yh 1:7; Vh 21:23; **v** Tkr 31:17; 2Ta 24:20; **2. Sütun** **a** Vh 17:5; **b** Le 19:31; Tkr 18:10; Me 106:35; **c** Ezr 9:2; Ne 13:24; **ç** 1Kr 10:21; **d** Tkr 17:16; 1Kr 4:26; **e** 2Ta 28:2; 2Ta 33:7; Yr 2:28; **f** Tkr 4:28; Me 115:4; Ho 13:2; Vh 9:20; **g** Çk 20:7; Yş 24:19; Yr 18:23; Mr 3:29; **h** Çk 20:18; 1Ta 29:11; Me 119:120; **ı** Yr 50:32; Ml 4:1; Lu 18:14; Yk 4:6; 1Pe 5:5; **i** İş 24:23; Mi 4:7; Tsf 2:11; **j** İş 13:6; Yr 46:10; He 13:5; Ams 5:18; 1Se 5:2; **k** İş 66:16; Yr 25:31; **l** İş 10:33; He 31:3; Zk 11:2; **m** Ams 4:1; **n** Me 110:5; **o** Tsf 1:16; **ö** 1Kr 10:22; He 27:25.

bakan her insan aşağılanacak, insanoğlunun kibri kırılacak.[a] O gün sadece Yehova yüceltilecek.[b]

18 Ve değersiz ilahlar tümüyle ortadan kalkacak.[c] **19** Yehova dünyayı sarsmak üzere kalktığında,[ç] insanlar O'nun dehşetinden, eşsiz haşmetinden ötürü mağaralara, çukurlara girecekler.[d] **20** İnsanoğulları, önünde eğilmek için yaptıkları gümüş ve altın değersiz ilahlarını o gün farelere,* yarasalara atacaklar.[e] **21** Çünkü, Yehova dünyayı sarsmak üzere kalktığında, O'nun dehşetinden, eşsiz haşmetinden[f] ötürü kaya kovuklarına, sarp kayaların yarıklarına girmek isteyecekler. **22** Kendi yararınız için, nefesi burnunda[g] olan insanı bırakın. Onun ne değeri var?[h]

3 İşte bakın, göklerin hâkimi Rab[ı] Yehova, Yeruşalim[i] ve Yahuda'dan her tür dayanağı ve desteği, ekmeği ve suyu çekiyor;[j] **2** yiğitleri, savaşçıları, hâkimleri, peygamberleri,[k] falcıları, ihtiyarları,[l] **3** ellibaşıları,[m] saygın adamları, danışmanları, hünerli büyücüleri, usta sihirbazları oradan atıyor.[n] **4** Çocukları onlara yönetici yapacağım; başlarında keyfi bir yönetim olacak.[o] **5** Herkes başkasına, hatta komşu komşuya zorbalık edecek.[ö] Çocuk yaşlıya,[p] sıradan adam saygın kişiye edepsizce davranacak.[r] **6** Herkes baba evinde kardeşini yakalayıp "Senin üstünde giysin var. Başımıza lider ol.[s] Bu yıkıntı senin denetiminde olsun" diyecek. **7** Ama o gün kardeşi "Ben yaranızı saramam" diye bağıracak. "Evimde ne ekmek ne de giysi var. Beni halkın başına geçiremezsiniz."

8 Yeruşalim sendeledi, Yahuda düştü,[a] çünkü dilleri de işleri de Yehova'ya karşı;[b] görkemli Tanrı'nın gözü önünde başkaldırıyorlar.[c] **9** Yüz ifadeleri onları ele veriyor;[ç] Sodom'unki gibi günahlar işlediklerini söylüyorlar.[d] Bunu gizlemiyorlar. Vay haline onların! Çünkü bu felaketi başlarına kendileri getirdi.[e]

10 Sizler, doğru insana iyilik göreceğini[f] söyleyin; çünkü onlar işlerinin meyvesini yiyecekler.[g] **11** Kötülerinse vay haline! Felaket! Yaptıklarının karşılığını alacaklar.[h] **12** Halkıma gelince, onu kadınlar yönetiyor;[ı] amirler sert davranıyor. Ey halkım, rehberleriniz sizi yoldan çıkarıyor,[i] yolunuzu şaşırtıyor.[j]

13 Yehova davasını görmek üzere yerini alıyor; halklara hükmünü bildirmek için ayağa kalkıyor.[k] **14** Yehova halkının ihtiyarlarıyla ve yöneticileriyle davasını görüyor.[l]

"Bağı kasıp kavuran sizsiniz. Soyduğunuz mazlumların malları evinizde.[m] **15** Halkımı ezerek, mazlumları gaddarca sömürerek ne yapmaya çalışıyorsunuz?"[n] Göklerin hâkimi Ulu Rab Yehova'nın sözü.

BÖLÜM 2

a İş 13:11
Yr 48:29
He 28:5
b İş 2:11
c İş 27:9
He 36:25
He 37:23
Ho 14:8
Zk 13:2
ç Me 7:6
Mi 1:3
İb 12:26
2Pe 3:10
Vh 16:18
d Me 76:7
İş 2:10
Lu 23:30
2Se 1:9
Vh 6:15
e İş 2:8
İş 30:22
İş 31:7
f 1Ta 29:11
Me 96:6
Me 119:120
g Ba 2:7
Ey 27:3
h Ey 7:17
Me 8:4

BÖLÜM 3

ı İş 37:20
İş 44:6
Yr 10:10
i 2Kr 23:27
2Ta 36:19
j Le 26:26
Tkr 28:51
Yr 37:21
He 4:16
k He 13:9
l 2Kr 24:14
Me 74:9
Ağ 5:12
m Çk 18:21
Tkr 1:15
1Sa 8:12
n Tkr 18:10
Me 58:5
İş 8:19
o Hk 21:25
Vz 10:16
ö İş 9:19
Yr 9:5
Mi 3:3
Ml 3:5
p Ey 30:1
r Le 19:32
2Sa 16:5
Öz 16:31
Vz 10:7
Mr 14:65
s İş 1:10
İş 22:3
Yhn 6:15

2. Sütun

a 2Ta 28:5
2Ta 28:18
2Ta 33:11
Yr 26:18
Mi 3:12

b Me 73:8; He 9:9; Ml 3:13; Mt 12:36; Yhd 15; **c** 2Ta 33:6; Hb 1:13; Ml 2:2; 1Ko 10:22; **ç** Me 73:6; Öz 30:13; 1Ti 5:24; **d** Ba 18:20; İş 1:10; Yhd 7; **e** Ağ 3:64; Ho 13:9; **f** Me 18:24; Me 128:1; Vz 8:12; Tsf 2:3; Ro 2:10; **g** Me 128:2; Ga 6:7; İb 6:10; **h** Me 28:4; Me 62:12; 2Ko 5:10; 2Ti 4:14; Yk 2:13; **ı** 2Kr 11:1; Na 3:13; 1Ti 2:12; **i** İş 9:16; **j** Yr 5:31; Hb 1:4; Mt 15:14; Mt 23:15; **k** Me 12:5; Öz 22:23; Ho 4:1; Mi 6:2; **l** Yr 12:10; Lu 12:48; Yk 3:1; **m** İş 1:23; Yr 5:27; Ams 4:1; Mi 2:2; Mi 6:10; **n** İş 58:4; Ams 2:6; Ams 8:4; Mi 3:2.

İş 2:20* Sivrifare.

16 Yine Yehova şunları söylüyor: “Sion kızları kibirlendiklerinden, boyunlarını ileri uzatıp göz süzerek, halhallarını şıngırdatarak kırıta kırıta yürüdüklerinden,[a] **17** Yehova Sion kızlarının başını kabukla kaplayacak.[b] Yehova onların alnını açacak.[c] **18** O gün Yehova halhalların, saça takılan taçların, hilal biçimindeki takıların,[ç] **19** sallantılı küpelerin, bileziklerin, peçelerin,[d] **20** başlıkların, ayak zincirlerinin, göğüs kuşaklarının,[e] koku şişelerinin,* tılsımların,#[f] **21** yüzüklerin, burun halkalarının,[g] **22** ihtişamlı giysilerin, üstlüklerin, pelerinlerin, keselerin, **23** el aynalarının,[h] iç giysilerin, baş sargılarının,[ı] peçelerin[i] güzelliğini yok edecek.

24 O zaman pelesenk yağının[j] mis kokusu yerine küf kokusu, kuşak yerine urgan, yapılı saçlar yerine kellik,[k] süslü giysiler yerine çul,[l] güzellik yerine dağlama izi[m] olacak. **25** Adamların kılıçla düşecek, yiğitlerin savaşla.[n] **26** Sion’un kapıları ah çekip yas tutacak.[o] Sion silinip süpürülecek. Yere çöküp kalacak.”[ö]

4 O gün yedi kadın bir adamı[p] yakalayıp “Kendi ekmeğimizi yer, kendi giysimizi giyeriz, yeter ki senin adını alalım, böylece utanç içinde yaşamaktan kurtulalım”[r] diyecekler.

2 O gün Yehova’nın yeşerttiği filiz[s] bir süs ve onur kaynağı[ş] olacak. Diyarın ürünü de İsrailoğullarından sağ kalanlar[a] için gurur duyulacak,[b] güzel bir meyve olacak. **3** Sion’da kalan, Yeruşalim’de bırakılanların, orada yaşamak üzere kaydedilenlerin[c] hepsinin O’nun gözünde kutsal[ç] olduğu söylenecek.

4 Yehova, adalet ruhuyla ve yakıp yok edici bir ruhla[d] Sion kızlarını pisliklerinden arındırıp,[e] Yeruşalim’de dökülen kanları[f] temizleyecek.[g] **5** O zaman Yehova, Sion Dağının[h] her yerinde ve toplantı mekânında, gündüzleri bulut ve duman, geceleri[ı] alev alev yanan ateşin[i] parıltısını oluşturacak. Böylece tüm ihtişamı koruma altında olacak.[j] **6** Gündüzleri kavurucu sıcağa[k] karşı gölgelik, yağmur fırtınasına ve sağanağa karşı bir sığınak ve korunak olacak.[l]

5 Sevdiğime bir ezgi okuyayım; onun ezgisini, sevdiğimin bağıyla[m] ilgili ezgiyi. Toprağı verimli bir yamaçta sevdiğimin bir bağı vardı. **2** Toprağını belleyip taşlarını ayıkladı. Bağa seçme kırmızı üzümler dikip orta yerine bir de kule yaptı.[n] Şıra teknesi olsun diye toprağı kazdı.[o] Sonra bağın üzüm vermesini bekledi,[ö] ne var ki o yabani üzüm vermeye başladı.[p]

3 “Ve şimdi, sizler Yeruşalim’ de yaşayanlar ve Yahuda halkı, bağımla aramda lütfen siz hüküm verin.[r] **4** Bağıma yapmadığım ne kaldı?[s] Ben üzüm beklerken o niye yabani üzüm verdi?

BÖLÜM 3

a Tkr 8:14
İş 32:9
He 16:49
b Tkr 28:27
c İş 3:24
1Ko 11:6
ç Hk 8:26
d Ba 24:22
Çk 32:2
He 16:11
Ho 2:13
e Yr 2:32
f Çk 35:22
Sy 31:50
g Ba 24:22
h Çk 38:8
ı Le 16:4
i Ba 38:14
İş 47:2
j Es 2:12
k İş 22:12
He 7:18
Mi 1:16
l Yr 4:8
Ağ 2:10
Yo 1:8
Ams 8:10
m Ga 6:17
n 2Ta 29:9
Yr 11:22
Ağ 2:21
Ams 9:10
o Yr 14:2
Ağ 1:4
ö Ey 2:13
İş 47:1
Ağ 2:10

BÖLÜM 4

p İş 3:25
r Ba 30:23
İş 54:4
Lu 1:25
s İş 27:6
İş 60:21
Yo 2:18
ş Zk 9:17

2. Sütun

a İş 10:20
İş 66:19
Yr 44:14
He 7:16
b İş 30:23
Yo 3:18
c Çk 32:32
Vh 3:5
Vh 20:15
ç İş 60:21
Zk 14:5
Mt 23:35
d He 22:20
Mi 3:2
Mt 3:12
e He 32:15
He 36:25
f He 24:7
g He 16:9
h Me 87:2
İş 32:18
İş 33:20
İş 37:35

İş 3:20* Sözcük anlamıyla, “can evlerinin” **20#** Ya da “fısıldayan deniz kabuğu süsler”

ı Çk 40:38; **i** Çk 13:21; Sy 9:15; Zk 2:5; **j** Me 85:9; **k** Me 91:1; Me 121:5; **l** İş 25:4; İş 32:2; **BÖLÜM 5** **m** Me 80:8; İş 5:7; Yr 2:21; Lu 20:9; **n** Mr 12:1; **o** Mt 21:33; **ö** Ho 9:10; 1Ko 9:7; **p** İş 5:7; Yr 2:21; Ho 10:1; **r** Yr 2:5; Mi 6:2; **s** 2Ta 36:15; He 24:13; Elç 7:51.

5 Şimdi bağıma ne yapacağımı
size bildireyim: Çitini sökeceğim;[a] yakılıp yok edilecek.[b] Taş
duvarını yıkacağım; ayaklar al-
tında çiğnenecek.[c] **6** Onu vi-
raneye çevireceğim.[ç] Budanma-
yacak, çapalanmayacak.[d] İçinde
dikenli çalılarla deliceler bi-
tecek.[e] Bulutlara emredeceğim;
oraya yağmur yağdırmayacaklar.[f]
7 Göklerin hâkimi Yehova'nın
bağı[g] İsrail evidir; sevdiği[h] fidan-
lık Yahuda halkıdır. O hep ada-
let bekledi,[ı] ama işte kanunsuz-
luk. Doğruluk bekledi, ama işte
feryatlar."[i]

8 Eve ev,[j] tarlaya tarla katarak[k]
memlekette boş yer bırakmayan-
ların vay haline! Bu topraklar-
da sizden başkası oturamaz oldu.
9 Göklerin hâkimi Yehova'nın
andını duydum: Nice güzel ve
büyük evler ıssız kalacak;[l] öyle
ki görenler dudaklarını ısıracak.
10 Kırk dönümlük[m] bağ ancak
bir bat[n] üzüm verecek; bir homer
tohum ancak bir efa ürün vere-
cek.*[o]

11 Sabahın kör*ünde* kalkıp
içki peşine düşenlerin,[o] geceleri
geç vakte kadar şarabın başından
ayrılmayıp alev alev yananların[p]
vay haline! **12** Şölenlerinde[r]
lir, telli sazlar, tef ve flüt çalar, şa-
rap içerler, ama Yehova'nın yap-
tıklarına bakmaz, elinin eserleri-
ni görmezler.[s]

13 Dolayısıyla, halkım bilgi-
sizliği yüzünden sürgüne gide-
cek,[ş] kıvanç duydukları kişiler
açlıktan ölecek,[t] susuzluktan yı-
ğın yığın kırılacaklar.[u] **14** Bun-

İş 5:10* Yaklaşık değerlerle: 1 bat, 22 litre; 1 homer, 220 litre; 1 efa, 22 litre.

BÖLÜM 5

a Ey 1:10
b Le 26:31
Tkr 28:63
Ne 2:3
Me 79:1
Ağ 2:7
c İş 26:6
Ağ 1:15
ç Le 26:33
Yr 25:11
d Tkr 29:23
Yr 45:4
e İş 7:23
İş 32:13
İb 6:8
f Tkr 11:17
Tkr 28:23
Ams 4:7
g Me 80:8
Yr 12:10
Lu 20:9
h Çk 15:17
Me 147:11
Me 149:4
ı Yr 22:15
Mi 6:8
Zk 7:9
i Ba 19:13
Tkr 15:9
Ey 34:28
Lu 18:7
j Yr 22:17
Mi 2:2
Hb 2:9
k 1Kr 21:16
l 2Ta 36:21
İş 27:10
Ams 5:11
m 1Sa 14:14
n He 45:11
o Tkr 28:17
Yo 1:17
Hg 1:11
ö Lu 21:34
Ro 13:13
Ga 5:21
p Öz 20:1
Öz 23:30
Ho 4:11
r 1Sa 25:36
s Ey 34:27
Me 19:1
Me 28:5
Me 92:6
ş İş 27:11
Yr 8:7
Ho 4:6
Lu 19:44
t Yr 14:18
Ağ 4:9
u Yr 14:3

2. Sütun

a Tkr 28:63
Öz 27:20
Hb 2:5
b He 32:18
c İş 2:11
İş 13:11
Da 4:37
1Pe 5:5
ç Me 9:16
Ro 2:5
Vh 19:2

dan dolayı ölüler diyarı* geniş-
ledi, ağzını alabildiğine açtı.[a] Bu
şehir, ahalisiyle, gürültü patırtı-
sıyla, şamatasıyla ve bütün ihtişa-
mıyla oraya inecek.[b] **15** Hep-
si baş eğecek, âdemoğlu dize
gelecek, tepeden bakanlar aşa-
ğılanacak.[c] **16** Göklerin hâki-
mi Yehova adaletiyle yücelecek,[ç]
Kutsal Olan,[d] gerçek Tanrı doğru-
luğuyla kutsal olduğunu göstere-
cek.[e] **17** O gün kuzular kendi
otlaklarındaymış gibi otlayacak;
bir zamanlar besili hayvanların
yaşadığı ıssız yerlerin ürününü
yabancılar yiyecek.[f]

18 Vay haline, suçu yalan
ipiyle, günahı araba halatıyla çe-
kenlerin,[g] **19** "Elini çabuk tut-
sun, yapacağını bir an önce yap-
sın da görelim. İsrail'in Kutsalı
amacını gerçekleştirsin de anla-
yalım" diyenlerin![h]

20 Vay haline, iyiye kötü, kö-
tüye iyi diyenlerin,[ı] karanlığı ışık,
ışığı karanlık yerine koyanların,
acıyı tatlı, tatlıyı acı yerine geçi-
renlerin![i]

21 Vay haline, kendi gözünde
bilge olanların, kendini akıllı sa-
nanların![j]

22 Vay haline, çok şarap iç-
meyi, içkileri karıştırmayı mari-
fet sayan adamların![k] **23** Vay
haline, rüşvet karşılığında kötü
kişiyi aklayanların,[l] doğru kişiyi
haksız duruma düşürenlerin![m]

d İş 6:3; İş 8:13; İş 57:15; Vh 4:8; **e** Tkr 32:4; 2Ta 19:7; Me 98:2; **f** Tkr 28:33; Ne 9:37; İş 1:7; Ağ 5:2; Ho 8:7; **g** Me 10:3; Me 14:1; Me 36:3; Öz 6:18; **h** Öz 24:9; Yr 5:12; Yr 17:15; He 12:22; Ams 5:18; **ı** Öz 17:15; Ml 2:17; **i** Mt 15:6; 2Pe 2:3; **j** Öz 3:7; Öz 15:12; Yhn 9:41; Ro 1:22; Ro 12:16; **k** Öz 23:20; Öz 31:5; İş 5:11; **l** Tkr 16:19; Öz 17:23; İş 1:23; Mi 3:11; Yk 2:9; **m** 1Kr 21:13; Me 94:21; Öz 17:15; Mt 23:35; Yk 5:6.

İş 5:14* "Şeol"; Ek 4'e bakın.

24 Bu nedenle, onların sonu
ateşin anızı yalayıp yuttuğu,[a]
alevlerin kuru otu yok ettiği gibi
olacak; kökleri çürüyüp kokacak,[b] çiçekleri toz gibi havaya savrulacak. Çünkü göklerin hâkimi
Yehova'nın kanununu reddettiler,[c] İsrail'in Kutsalının sözlerine
saygısızlık ettiler.[ç] **25** Bu yüzden Yehova halkına çok öfkelendi; elini kaldırıp onlara vuracak.[d]
Dağlar sarsılacak;[e] leşleri sokak
ortasına çöp gibi yığılacak.[f]
Bütün yaptıklarından ötürü O'nun öfkesi dinmedi,
eli hâlâ havada duruyor.
26 Tanrı uzaktaki büyük bir millet için sancak dikecek,[g] dünyanın ucundakilere ıslık çalacak;[h] onlar da koşa koşa
gelecek.[ı] **27** Aralarında yorgun
düşen, sendeleyen olmayacak.
Uyuşuk, uyuklayan bulunmayacak. Bellerindeki kuşaklar çözülmeyecek, çarıklarındaki bağlar
kopmayacak; **28** oklarını sivriltmiş, yaylarını germişler.[i] Atlarının toynakları çakmaktaşı,[j] arabalarının tekerlekleri fırtına gibi
olacak.[k] **29** Aslan gibi, yeleli
genç aslanlar gibi kükreyecekler.[l] Homurdanarak avlarını kapıp götürecekler. Onları kurtaran
çıkmayacak.[m] **30** O gün onlara denizin gürlemesi gibi gürleyecekler.[n] Karaya bakan, sıkıntı verici bir karanlık görecek.[o] Yağan
yağmur yüzünden ışık bile kararacak.

6 Kral Uzziya'nın öldüğü[ö] yıl
Yehova'yı gördüm.[p] Yüksekte, yücelerde bir tahtta oturmaktaydı,[r] etekleri mabedi doldu-
ruyordu.[s] **2** Üzerinde seraflar
duruyordu.[a] Her birinin altı kanadı vardı. İkisiyle yüzlerini,[b] ikisiyle ayaklarını örtüyor, ikisiyle
de uçuyorlardı. **3** Birbirlerine seslenerek "Göklerin hâkimi Yehova kutsaldır, kutsaldır, kutsaldır"[c] diyorlardı. "Yeryüzü O'nun
ihtişamıyla dolu." **4** Seslerinden kapı söveleri,[ç] eşikler sarsılmaya başladı, ev yavaş yavaş dumanla doldu.[d]

5 Bunun üzerine "Vay halime!" dedim, "Mahvoldum, çünkü ben dili kirli bir adamım[e] ve
dili kirli bir halkın arasında yaşıyorum.[f] Buna rağmen Kralı, göklerin hâkimi Yehova'yı gözlerimle gördüm."[g]

6 O zaman seraflardan biri
bana doğru uçtu. Elinde sunaktan[h] maşayla aldığı kızıl bir kor[ı]
vardı. **7** Onu ağzıma dokundurup[i] "Bak!" dedi, "Bu dudaklarına değdi, suçun silindi. Günahının kefareti ödendi."[j]

8 Ve ben Yehova'nın sesini
işittim, "Kimi göndereyim, bizim için kim gidecek?"[k] diyordu.
"Ben giderim! Beni gönder"[l] dedim. **9** O da "Git" dedi, "Bu
halka söyle, duydukça duyacak,
bir şey anlamayacaksınız; baktıkça bakacak, bir şey öğrenmeyeceksiniz.[m] **10** Bu halkın yüreğini duyarsızlaştır,[n] kulaklarını
ağırlaştır,[o] göz kapaklarını birbirine yapıştır ki, gözleriyle göremesinler, kulaklarıyla işitemesinler, yürekleriyle anlayamasınlar.
Ve yollarından dönüp şifa bulmasınlar."[ö]

BÖLÜM 5

a Çk 15:7
Yo 2:5
Na 1:10
Ml 4:1
b Ey 18:16
Ho 9:16
Ams 2:9
c 1Sa 15:23
2Kr 17:14
Ne 9:26
Me 50:17
İb 10:28
ç Tkr 31:20
İş 1:4
d Tkr 31:17
2Ta 36:16
Ağ 2:2
e Na 1:5
f 2Kr 9:37
Me 83:10
Yr 8:2
g Yr 52:4
h Tkr 28:49
Yr 5:15
ı Yr 4:13
Ağ 4:19
i Me 120:4
j Öz 21:31
He 3:9
k Hb 1:8
l Yr 50:17
m Me 50:22
İş 42:22
n Yr 6:23
o İş 8:22
Yr 4:23
Yo 2:10
Ams 8:9

BÖLÜM 6

ö 2Ta 26:23
p Çk 33:20
Tkr 4:12
Tkr 4:15
Yhn 1:18
Yhn 4:24
r 1Kr 22:19
s Da 7:9

2. Sütun

a İş 6:6
b Çk 3:6
c Çk 15:11
Hb 1:13
Vh 4:8
ç Öz 26:14
d Vh 15:8
e Ey 14:4
f İş 29:13
Yk 3:2
g Ba 32:30
Çk 33:20
Hk 6:22
Hk 13:22
Yhn 1:18
Yhn 4:24
h Vh 8:5
ı He 10:2
i Yr 1:9
Da 10:16

j Me 51:2; Mi 7:18; Zk 3:4; **k** Ba 1:26; Ba 3:22; Yhn 1:2; **l** 1Sa 3:8; Me 110:3; Mt 4:20; **m** İş 44:18; Yr 5:21; Mt 13:14; Lu 8:10; Elç 28:26; **n** Çk 7:3; 1Sa 6:6; He 3:7; 2Ko 2:16; **o** Yr 6:10; Zk 7:11; Yhn 3:20; Elç 28:27; **ö** 1Sa 2:25; Mt 13:15.

11 Bunun üzerine "Ne zamana kadar ey Yehova?"[a] diye sordum. Bana "Şehirler yıkılıp bomboş, evler insansız kalıncaya, toprak harap olup kıraçlaşıncaya kadar,[b] **12** Yehova insanları çok uzaklara sürünceye, ülkenin ortasında koskoca bir yer ıssız kalıncaya kadar"[c] dedi. **13** "İçindekilerin onda biri kalacak,[ç] o da ateşe atılacak. Tıpkı büyük, kocaman bir ağaç kesilse bile[d] kütüğü geride kaldığı gibi,[e] onun kütüğü de geride kalacak. Bu kütük kutsal bir soy olacak."[f]

7 Uzziya oğlu, Yotam oğlu Ahaz'ın[g] Yahuda kralı olduğu günlerde, Aram* kralı Retsin[h] ile İsrail kralı Remalya oğlu Pekah[ı] Yeruşalim üzerine yürüdüler, fakat orayı ele geçiremediler.[i] **2** Davut evine, "Aram Efraim'den destek alıyor"[j] diye haber verildi.

Bunun üzerine Ahaz ile halkının yüreği rüzgârda sallanan orman ağaçları gibi tir tir titremeye başladı.[k]

3 O zaman, Yehova İşaya'ya "Haydi, oğlun Şear-yaşub'la*[l] birlikte Ahaz'ı karşılamak için çamaşırcı tarlasına çıkan anayolun kenarına,[m] yukarı havuzdan gelen su yolunun[n] sonuna git" dedi. **4** "Ahaz'a, 'Dikkat et, sakin ol'[o] de. 'Korkma, tüten şu iki odun parçasının, Aram kralı Retsin'in ve Remalya'nın oğlunun[a] öfkesi yüzünden yüreğine korku düşmesin.[b] **5** Aram, Efraim ve Remalya'nın oğlu sana karşı kötülük tasarladıkları için yılma. **6** "Yahuda'ya saldıralım, onu paramparça edelim, gedik açarak onu alalım, başına başka bir kral, Tabeel'in oğlunu geçirelim" dedikleri için korkma.'[c]

7 'Ulu Rab Yehova, "Bu iş olmayacak, tasarıları gerçekleşmeyecek"[ç] dedi. **8** "Çünkü Aram'ın başı Şam, Şam'ın başı ise Retsin'dir; sadece altmış beş yıl içinde Efraim paramparça olacak, bir halk olmaktan çıkacak.[d] **9** Efraim'in başı Samiriye,[e] Samiriye'nin başı ise Remalya'nın oğludur.[f] İman etmezseniz fazla dayanamazsınız.'"'"[g]

10 Yehova Ahaz'a şunları da dedi: **11** "Tanrın Yehova'dan sana bir işaret vermesini iste;[h] ölüler diyarı* kadar derin, gökler kadar yüksek olsun." **12** Fakat Ahaz "Ne böyle bir şey isterim ne de Yehova'yı sınarım" dedi.

13 Peygamber, "Ey Davut evi, lütfen dinleyin" dedi. "İnsanları bıktırdığınız yetmezmiş gibi şimdi de Tanrımın mı sabrını taşırmaya kalkıyorsunuz?[ı] **14** Bunun için Yehova Kendisi size bir işaret verecek. İşte! Kız[i] gebe kalacak[j] ve bir oğul doğuracak.[k] Adını İmmanuel* koyacak. **15** Çocuk kötüyü reddedip iyiyi seçebileceği[l] vakit tereyağı ve bal yiyor olacak. **16** O daha kötü-

BÖLÜM 6

a Me 74:10
Me 94:3
b 2Ta 36:21
İş 1:7
İş 3:26
İş 24:1
c 2Kr 25:11
Yr 52:28
ç İş 10:20
Ro 9:27
d Mt 3:10
e Ro 11:7
f Ba 22:18
Ro 11:5
Ga 3:16
Ga 3:29

BÖLÜM 7

g 2Kr 16:1
2Ta 28:1
h 2Kr 16:5
ı 2Kr 15:37
2Ta 28:6
i 2Kr 16:5
j 2Ta 25:7
İş 11:13
He 37:16
k Le 26:36
Öz 28:1
l İş 8:18
m İş 36:2
n 2Kr 18:17
2Kr 20:20
o Ağ 3:26
Mt 10:28

2. Sütun

a 2Kr 15:30
İş 8:6
b Tkr 20:3
c 2Kr 16:5
ç Me 2:4
Me 33:11
Öz 21:30
d 2Kr 17:6
Ho 1:6
e 1Kr 16:24
f 2Kr 15:27
g 2Ta 20:20
Ne 9:35
İb 11:6
h Hk 6:36
İş 37:30
İş 38:7
Mt 12:38
ı 2Ta 36:16
Ml 2:17
Elç 7:51
i Lu 1:34
j Mt 1:23
Lu 1:35
k İş 9:6
Yhn 1:14
1Ti 3:16
l Öz 8:13
Lu 2:40
Ro 12:9

İş 7:1* Aram, temelde Suriye için kullanılır ve çoğu kez böyle tercüme edilir. Lübnan Dağlarından Mezopotamya'ya, kuzeyde Toros Dağlarından güneyde Şam'a ve ötesine kadar uzanan bölgeyi içine alır. **3*** Anlamı, "Sağ Kalanlar (Artakalan) Dönecek"

İş 7:11* "Şeol"; Ek 4'e bakın. **14*** Anlamı "Tanrı Bizimle"

yü reddedip iyiyi seçmeyi öğrenmeden,[a] seni dehşete düşüren iki kralın toprakları tamamen ıssız bırakılacak.[b] **17** Yehova sana,[c] halkına ve babanın evine öyle günler yaşatacak ki, Efraim'in Yahuda'dan ayrıldığı[ç] günden beri böylesi hiç yaşanmadı; Asur kralını[d] üzerinize getirecek.

18 O gün Yehova ıslık çalarak Mısır'ın Nil kanallarının ta uçlarından sinekleri ve Asur[e] topraklarından arıları[f] çağıracak. **19** Onlar da gelip hep birlikte sarp vadilerin, yalçın kaya kovuklarının, dikenli çalıların ve tüm sulak yerlerin üzerine çökecekler.[g]

20 O gün Yehova, Irmağın*[h] ötesinden kiralanan usturayla, Asur kralıyla,[ı] saçı, bacaktaki kılları tıraş edecek; hatta onunla sakal bile kazınacak.[i]

21 O gün öyle olacak ki, sürüden genç bir inekle iki koyun kurtarabilen adam,[j] **22** sağdığı sütün bolluğundan tereyağı yiyecek; memleketin ortasında sağ bırakılanların yiyeceği tereyağı ve bal olacak.[k]

23 O gün öyle olacak ki, bir zamanlar bin gümüş değerinde[l] bin asmanın bulunduğu yerlerde dikenler, deliceler bitecek.[m] **24** Oralarda ok ve yayla dolaşılacak,[n] çünkü ülkenin her yeri dikenlerle, delicelerle kaplı olacak. **25** Bir zamanlar çapalanarak zararlı otlardan temizlenmiş dağlık yerleri dikenler ve deliceler kaplayacak, içlerine korkudan girilemeyecek; oralar sığırların başıboş dolaştığı, koyunların çiğnediği yerler olacak."[a]

8 Yehova bana "Büyük bir tablet al"[b] dedi, "Üzerine insan kalemiyle 'Maher-şalal-haş-baz'* yaz. **2** Ve sadık şahitler,[c] kâhin Uriya[ç] ile Yeberekya oğlu Zekeriya Benim için tanıklık etsinler."[d]

3 Ben sonra peygamber karımla birlikte oldum. Ve o gebe kalıp zamanı gelince bir oğul doğurdu.[e] Yehova bana, "Onun ismini Maher-şalal-haş-baz koy" dedi. **4** "Çünkü çocuk daha 'Baba!' 'Anne!' demeyi öğrenmeden,[f] Şam'ın serveti, Samiriye'nin yağmalanan malları Asur kralının önüne götürülecek."[g]

5 Yehova benimle yeniden konuştu; şunları dedi: **6** "Bu halk usul usul akan Şiloah sularını[h] reddettiği,[ı] Remalya'nın oğluyla ve Retsin'le[i] kıvanç duyduğu için,[j] **7** evet, bunun için, işte Yehova gürül gürül akan Irmağın[k] sularını, Asur kralını[l] bütün haşmetiyle[m] onların üzerine getiriyor.[n] O yatağından taşacak, kıyılarını basacak, **8** Yahuda boyunca ilerleyecek. Her yeri kaplayacak, basıp geçecek.[o] Boynuna kadar gelecek.[ö] Açtığı kanatları[p] ülkeni boydan boya örtecek, ey İmmanuel."[r]

9 Ey halklar yıkıma girişin ve darmadağın olun. Yeryüzünün uçlarında yaşayanlar kulak verin![s] Silahlarınızı kuşanın[ş] ve darmadağın olun![t] Silahlarınızı kuşanın ve darmadağın olun! **10** Gizlice plan yapın,

BÖLÜM 7

a Tkr 1:39
b 2Kr 15:29
2Kr 16:9
İş 8:4
İş 17:1
c 2Ta 28:19
Ne 9:32
ç 1Kr 12:20
d 2Kr 18:14
e 2Kr 18:13
2Kr 19:4
f Tkr 1:44
Me 118:12
g 2Kr 18:17
2Ta 33:11
h Ba 15:18
2Kr 23:29
ı 2Kr 16:7
2Ta 28:20
i İş 9:14
İş 15:2
İş 24:3
j Yr 39:10
k 2Sa 17:29
l Ezg 8:11
m İş 5:6
İş 32:13
Yr 4:26
İb 6:8
n He 39:9

2. Sütun

a İş 34:13

BÖLÜM 8

b İş 30:8
Hb 2:2
c 2Ko 13:1
ç 2Kr 16:10
d Ru 4:7
İş 8:16
e İş 8:18
f İş 7:16
g 2Kr 15:29
2Kr 16:9
2Kr 17:6
İş 17:1
h Me 36:9
Yr 17:13
Yhn 9:7
ı 2Kr 17:16
i İş 7:1
j Öz 17:5
Öz 24:17
k 1Ta 18:3
İş 7:20
l 2Kr 17:5
2Kr 18:9
İş 7:17
m He 31:3
n Tkr 28:49
o 2Ta 28:20
İş 10:28
ö İş 30:28
p He 17:3
r İş 7:14
Mt 1:23
s Mi 4:11
Zk 14:2
ş 1Kr 20:11
t 2Ta 32:21
İş 37:36

İş 7:20* Fırat Irmağı.

İş 8:1* Anlamı, "Çapula Koş! O Yağmaya Geldi"

boşa gidecek![a] Bir söz söyleyin,
yerine gelmeyecek, çünkü Tanrı
bizimle![*b] **11** Yehova'nın kuv-
vetli eli üzerimdeydi ve beni bu
halkın gittiği yoldan döndür-
mek için şunları dedi: **12** "Bu
halk 'Komplo kurun!'[c] dediğinde
siz, 'Komploya katılın!' demeyin.
Onların korktuğundan korkma-
yın, onun yüzünden titremeyin.[ç]
13 Kutsal saymanız,[d] korkma-
nız,[e] karşısında titremeniz[f] gere-
ken kişi göklerin hâkimi Yehova'
dır."

14 O kutsal bir mekân ola-
cak;[g] fakat İsrail'in her iki evi
için, ayaklarını çarptıkları bir taş,
tökezleten bir kaya,[h] Yeruşalim'
de yaşayanlara kapan ve tuzak
olacak.[ı] **15** İçlerinden birçoğu
mutlaka tökezleyecek, düşecek,
parçalanacak, kapana kısılacak,
yakalanacak.[i]

16 Öğrencilerimin arasında
tanıklık belgesini[j] dürüp kanu-
nu mühürle![k] **17** Ve ben Ya-
kup evinden yüz çeviren[l] Yehova'
yı beklemeye devam edeceğim,[m]
O'na umut bağlayacağım.[n]

18 İşte! Ben ve Yehova'nın
bana verdiği çocuklar,[o] Sion Da-
ğını[ö] mekân tutan göklerin hâ-
kimi Yehova'nın İsrail'de verdiği
işaretler[p] ve harikalarız.

19 Onlar size "Fısıldayan,[r] mı-
rıldayan medyumlara,[s] kehanette
bulunanlara başvurun" diyecek-
lerdir; fakat her halk kendi Tan-
rısına başvurmaz mı?[ş] Yaşayan-
lar için ölülere mi başvurulur?[t]
20 Kanuna ve tanıklığa başvuru-
lur![u]

İş 8:10* "Tanrı bizimle", İbranice *İmmanuel*.

BÖLÜM 8

a Me 2:9
Me 33:10
Öz 21:30
b Tkr 20:1
Me 44:3
Ro 8:31
1Yh 4:4
c 2Kr 16:5
İş 7:2
ç Tkr 32:21
Me 96:5
İş 44:8
Yr 16:20
1Ko 8:4
1Pe 3:14
d Le 10:3
Le 22:32
İş 29:23
e Öz 8:13
Vz 12:13
Mt 10:28
Lu 12:5
Vh 15:4
f Me 2:11
Me 76:7
İş 66:2
Ml 2:5
Flp 2:12
g Yhn 14:6
Flp 2:9
Kl 3:17
h Öz 4:19
İş 28:16
Mt 13:57
Lu 20:18
Ro 9:32
Ro 9:33
1Pe 2:8
ı Mt 13:57
i Mt 11:6
Mt 21:44
1Ko 1:23
j Ru 4:7
İş 8:2
Da 12:4
Vh 5:1
k İş 29:11
Da 12:9
l Tkr 31:17
Tkr 32:20
He 39:23
Mi 3:4
m Me 33:20
Me 39:7
İb 6:12
2Pe 3:9
n Me 37:34
Me 40:1
Me 146:5
o İş 7:16
İş 8:3
İb 2:13
ö Me 9:11
İş 12:6
İş 24:23
p İş 7:14
1Ko 4:9
r İş 29:4
s Le 20:6
Tkr 18:11
ş Çk 19:5
2Kr 1:3
Me 135:4
t Me 146:4
Vz 9:5
u İş 8:2

Bu söze göre konuşup dursa-
lar[a] da onlar için tan ışığı olma-
yacak.[b] **21** Hepsi ülkede aç açı-
na dolaşacak.[c] Aç ve öfkeli halde
yukarı bakacak, kralına ve Tanrı-
sına lanet edecek;[ç] **22** yere ba-
kacak, dert, karanlık, belirsizlik,
sıkıntı ve zifiri karanlıktan[d] başka bir şey görmeyecek.[e]

9 Bununla birlikte, ülkenin
baskı altında olduğu zaman-
ki gibi bir karanlık olmayacak.
O zamanlar Zebulun ve Nafta-
li bölgesi aşağılanmıştı,[f] ama son-
ra bu topraklar (Ürdün Irmağı
bölgesinde deniz yolu boyun-
ca uzanan milletlerin Celilesi)[g]
onurlandırıldı.[h] **2** Karanlıkta
yürüyen halk büyük bir ışık[ı] gör-
dü. Koyu karanlığın[i] çöktüğü
topraklarda oturanların üzerinde
ışık parladı.[j] **3** Sen onu kalaba-
lık bir millet[k] yaparak çok se-
vindirdin.[l] Senin önünde hasat[m]
zamanında olduğu gibi sevindi,
ganimeti paylaşırken olduğu gibi
keyifliydi.[n]

4 Çünkü Sen onların omuz-
larına yüklenen boyunduruğu,[o]
sırtlarına inen değneği, angarya-
cıların sopasını[ö] Midyan'ın ye-
nildiği gün[p] olduğu gibi param-
parça ettin. **5** Her adımda yeri
titretenlerin çizmeleri,[r] kana bu-
lanmış giysiler ateşe yem oldu.[s]
6 Çünkü bize bir çocuk doğdu,[ş]
bize bir oğul verildi;[t] hükümdar-

2. Sütun **a** İş 8:19; **b** Öz 4:19; **c** Tkr 28:48; 2Kr 25:3; Yr 52:6; Ağ 4:4; **ç** Çk 22:28; Öz 19:3; **d** Öz 4:19; Tsf 1:15; Mt 8:12; **e** 2Ta 15:5; Yr 23:12; Yo 2:31; **BÖLÜM 9** **f** 2Kr 15:29; **g** Mt 4:15; **h** Ba 49:21; Mt 4:13; **ı** Mt 4:16; Lu 1:79; Lu 2:32; Yhn 1:9; Yhn 8:12; **i** Ams 5:8; **j** Mt 4:16; **k** Zk 2:11; Zk 8:23; **l** Elç 8:8; Flp 4:4; 1Pe 1:8; **m** Me 4:7; Me 126:6; **n** 1Sa 30:16; 2Ta 20:27; **o** Tkr 28:48; İş 10:27; Yr 30:8; He 34:27; Na 1:13; **ö** İş 14:5; **p** Hk 8:12; Hk 8:28; İş 10:26; **r** İş 14:4; **s** İş 9:19; **ş** İş 7:14; Lu 1:35; Lu 2:11; **t** Yhn 1:14; Yhn 3:16; İb 1:2.

lık onun omuzlarında olacak.[a]
Ve o Harika Öğütçü,[b] Kudretli
Tanrı,*[c] Sonsuzluk Babası,[ç] Barış
Hükümdarı[d] diye adlandırılacak.
7 Davut'un tahtına[e] oturacak,
onun krallığının başına geçe-
cek, hükümdarlığına sınır olma-
yacak,[f] barışı hiç son bulmaya-
cak.[g] Krallığını şimdiden sonsuza
dek adalet[h] ve doğrulukla[ı] pekiş-
tirecek.[i] Göklerin hâkimi Yeho-
va'nın gayretiyle bunlar olacak.[j]

8 Yehova Yakup'a bir hüküm
bildirdi ve bu söz İsrail'in
başına geldi.[k] 9 Efraim ve Sa-
miriye'de[l] oturan herkes, bütün
halk bunu anlayacak.[m] Çünkü ki-
bir ve küstahlıklarından ötürü,[n]
10 "Kerpiç evler yıkıldı ama
yontma taşlarla[o] yenilerini yapa-
rız; firavuniniciri[o] ağaçları kesildi
ama yerlerine sedir ağaçları kulla-
nırız" diyorlar. 11 Oysa Yeho-
va Retsin'in hasımlarını onun te-
pesine çıkaracak; düşmanlarını,
12 doğudan Aramileri,[p] arkadan
Filistîleri[r] ayaklandıracak.[s] Onlar
ağızlarını açıp İsrail'i yutacak-
lar.[ş] Bütün yaptıklarından ötürü
O'nun öfkesi dinmedi, eli hâlâ
havada duruyor.[t]

13 Halk kendisini vuran Tan-
rı'ya dönmedi,[u] göklerin hâkimi
Yehova'nın rehberliğini arama-
dı.[ü] 14 Bu yüzden Yehova İs-
rail'den başı[v] ve kuyruğu,[y] filizi
ve sazı bir günde kesip atacak.[z]
15 El üstünde tutulan yaşlı kişi
baştır;[a] yanlış bilgi veren pey-
gamber ise kuyruktur.[b] 16 Bu

BÖLÜM 9

a Ba 49:10
Me 2:6
Lu 22:29
Vh 19:16
b İş 11:2
Zk 6:13
Mt 7:28
Mt 12:42
c Me 45:3
Yhn 1:18
ç 1Ko 15:22
İb 9:12
Vh 1:18
d İş 32:18
Yhn 14:27
e Lu 1:32
Vh 3:7
f Da 2:35
g Me 72:7
Da 2:44
h İş 42:1
Yr 23:5
Mt 12:18
ı Me 45:6
İş 16:5
İş 32:1
Yhn 5:30
İb 1:8
i 2Sa 7:16
Vh 11:15
j 2Kr 19:31
İş 37:32
He 36:22
k İş 7:8
l 2Kr 17:6
İş 7:9
m Ey 21:19
He 33:33
n Öz 16:18
Ml 3:15
o 1Kr 7:9
Ams 5:11
ö 1Kr 10:27
p 2Kr 16:6
r 2Ta 28:18
s 2Kr 16:9
ş Tkr 31:17
Me 79:7
Yr 10:25
t İş 5:25
İş 10:4
u Ho 7:2
Ho 7:10
ü 2Kr 17:14
Ams 4:6
Ams 5:6
v İş 5:13
y Tkr 13:5
2Kr 17:6
z İş 10:17
Ho 10:15
a Yk 3:1
b Tkr 13:1
Yr 5:31
Mt 7:15

2. Sütun

a İş 3:12
b Mt 15:14
c Me 5:4
Me 147:10
ç Tkr 4:25
d İş 5:25
He 20:33

halka yol gösterenler onu yoldan
saptırıyor;[a] onları izleyenler de
ne yapacağını şaşırıyor.[b] 17 Bu
yüzden Yehova onların gençle-
riyle kıvanç duymayacak,[c] yetim-
lerine, dullarına merhamet gös-
termeyecek, çünkü hepsi Tanrı'yı
bırakmış,[ç] kötülük yapıyor. Her
ağızdan saçma sapan sözler çıkı-
yor. Bütün yaptıklarından ötürü,
O'nun öfkesi dinmedi, eli hâlâ
havada duruyor.[d]

18 Kötülük ateş gibi ortalığı
yakıyor;[e] çalıları, deliceleri yiyip
bitirecek.[f] Ormandaki sık çalılık-
ları tutuşturacak;[g] onlardan dal-
ga dalga dumanlar yükselecek.[h]
19 Göklerin hâkimi Yehova'nın
öfkesinden ötürü ülke alevler
içinde; halk bu ateşe yem ola-
cak.[ı] Kimse kardeşine bile acıma-
yacak.[i] 20 Biri sağda bir parça
kesip alacak yine de aç kalacak;
biri solda yiyecek yine de doy-
mayacak.[j] Her biri kendi kolunu
yiyecek.[k] 21 Manasse Efraim'i,
Efraim Manasse'yi yiyecek. Son-
ra birlikte Yahuda'ya saldıracak-
lar.[l] Bütün yaptıklarından ötürü,
O'nun öfkesi dinmedi, eli hâlâ
havada duruyor.[m]

10 Vay haline, haksız kural-
lar[n] koyanların, insanla-
rın başına dert açan sözler ya-
zıp duranların! 2 Yoksulların
davasını geri çevirmek, halkı-
mın mazlumlarının hakkını elin-
den almak,[o] dul kadınları yağ-
malamak, yetimleri soymak[ö] için
bunu yapıyorsunuz. 3 Hesap

İş 9:6* "Güçlü Tanrısal Varlık." İbranice *El Gibbor*; (Başlangıç 17:1'deki Mutlak Güce Sahip Tanrı anlamındaki *El Şadday*'dan farklı).

e Ey 31:12; Na 1:6; **f** Ml 4:1; İb 6:8; **g** He 20:47; **h** Me 37:20; Ho 13:3; **ı** İş 10:17; Yr 9:12; Tsf 1:18; **i** Mi 7:6; **j** Le 26:26; Tkr 28:51; **k** Le 26:29; Tkr 28:55; **l** 2Ta 28:6; **m** İş 5:25; **BÖLÜM 10** **n** Le 19:15; Tkr 1:17; **o** İş 29:21; Ağ 3:36; Ams 2:7; **ö** Tkr 27:19; İş 1:23; Yk 1:27.

gününde,[a] uzaklardan yıkım geldiğinde[b] ne yapacaksınız? Yardım almak için kime koşacaksınız?[c] Gurur duyduğunuz şeyleri nereye bırakacaksınız?[ç] **4** Tutsaklar arasında bir köşeye çökmekten, öldürülüp cesetler altında kalmaktan başka sizi ne bekliyor?[d] Yine de O'nun öfkesi dinmedi, eli hâlâ havada duruyor.[e]

5 "İşte Asur,[f] öfke değneğim;[g] elindeki sopa gazabım içindir. **6** Onu yoldan sapmış[h] bir milletin üzerine salacağım. Beni öfkelendiren halkı bol bol yağmalayıp soymasını, sokakların çamuru[ı] gibi çiğnemesini ona[i] emredeceğim. **7** Böyle bir şeye niyetlenmiş olmasa da, bunu yapma isteği duyacak; yüreğinde böyle bir arzu olmasa da bunu tasarlayacak. Çünkü onun yüreğinde, yok etme[j] ve birçok milletin kökünü kazıma arzusu var.[k] **8** 'Hizmetimdeki yöneticiler aslında birer kral[l] değil mi?' diyecek. **9** 'Kalno[m] Karkamış[n] gibi değil mi? Hamat[o] Arpad[ö] gibi değil mi? Samiriye[p] Şam[r] gibi değil mi? **10** Oyma putları Yeruşalim ve Samiriye'dekinden kat kat fazla olan değersiz ilahın krallıklarını nasıl ele geçirdiysem,[s] **11** Samiriye'ye ve değersiz ilahlarına[ş] ne yaptıysam, Yeruşalim'e ve putlarına[t] da aynısını yapmaz mıyım?'

12 Öyle olacak ki, Yehova, Sion Dağında ve Yeruşalim'de yapacaklarını bitirdiğinde, yüreğinin küstahlığı, mağrur gözlerinin kibri[u] yüzünden Asur kralından hesap soracak. **13** O kral şöyle diyor: 'Bileğimin gücüyle,[a] bilgeliğimle bunu yapacağım, çünkü akıllıyım. Milletlerin sınırlarını ortadan kaldıracağım,[b] yığdıkları malları yağmalayacağım,[c] ülkelerin halkını güçlü biri gibi dize getireceğim.[ç] **14** Kuş yuvasına el sokar gibi milletlerin malına el[d] atacak,[e] bırakılan yumurtaları toplar gibi tüm yeryüzündekileri toplayacağım; kanat çırpan, ağzını açan, cıvıldayan olmayacak.' "

15 Balta kendini oduncudan üstün görebilir mi, hızar hızarcıya karşı büyüklenebilir mi? Sopa kendisini kaldıranı sallayabilir mi, değnek kendisini tutanı yukarı kaldırabilir mi?[f] **16** Göklerin hâkimi Rab Yehova onun* güçlü kuvvetli adamlarını yiyip bitiren bir hastalıkla kırıp geçirecek.[g] Böylece onun tüm ihtişamını kökünden yakıp bitirecek.[h] **17** Ve İsrail'in Işığı[ı] ateş,[i] Kutsalı alev[j] olacak, onun diken ve çalılarını bir gün içinde yakıp yok edecek.[k] **18** Görkemli ormanını, meyve bahçelerini tamamen ortadan kaldıracak[ı] ve o bir hasta gibi tepeden tırnağa eriyip gidecek.[m] **19** Ormanında kalan ağaçlar bir çocuğun sayıp yazabileceği kadar az olacak.[n]

20 O gün öyle olacak ki, İsrail'in sağ kalanları[o] ve Yakup evinin kaçıp kurtulanları kendilerini vurana bir daha asla bel bağlama-

BÖLÜM 10

a Ho 9:7
b Tkr 28:49
İş 5:26
c Ho 5:13
ç Me 49:17
d Tkr 32:30
e İş 5:25
f Ba 10:11
g 2Kr 17:3
İş 8:4
İş 10:24
h Me 73:27
İş 24:5
İş 33:14
Yr 3:8
ı Tkr 28:63
2Kr 17:23
i 2Kr 17:6
j Ağ 2:16
Mi 4:11
k 2Kr 18:34
İş 37:12
l 2Kr 18:24
m Ams 6:2
n 2Ta 35:20
Yr 46:2
o 2Sa 8:9
2Kr 17:24
ö 2Kr 19:13
Yr 49:23
p 2Kr 17:5
2Kr 18:10
r 2Kr 16:9
s 2Kr 18:34
2Kr 19:18
2Ta 32:19
ş İş 36:19
İş 37:12
Yr 16:20
1Ko 8:4
t 2Kr 21:11
u 2Kr 18:19
2Kr 18:35
Me 18:27

2. Sütun

a Tkr 8:17
He 25:3
He 29:3
b 2Kr 15:29
2Kr 17:6
2Kr 18:11
1Ta 5:26
c 2Kr 16:8
2Kr 18:16
ç 2Kr 18:25
d Ey 31:25
Hb 2:5
e Ba 34:29
İş 8:4
f İş 10:5
g 2Ta 32:21
h İş 30:30
İş 30:31
ı Me 27:1
Me 84:11
İş 31:9
İş 60:19
Vh 22:5
i Tkr 4:24
İş 30:27
İb 12:29
j Me 18:8
Ezg 8:6

k 2Kr 14:9; Me 97:3; İş 9:5; Na 1:6; **l** 2Ta 32:21; **m** Yr 21:14; **n** İş 37:36; **o** Ezr 6:16; İş 1:9; He 37:21; Ro 9:27.

İş 10:16* 5. ve 24. ayetlerde değinildiği gibi, "Asur'un." 17. ayetteki "onun" ifadesi için de geçerli.

yacak,[a] sadakatle İsrail'in Kutsalı[b] Yehova'ya bel bağlayacaklar.[c] **21** Sadece bir artakalan,* Yakup'un artakalanı Kudretli Tanrı'ya dönecek.[ç] **22** Ey İsrail, senin halkın denizin kum taneleri gibi çok[d] olsa da senden sadece bir artakalan dönecek.[e] Kararlaştırılan bu yıkım[f] su baskını gibi gelecek, doğruluğun gerektirdiği gibi olacak.[g] **23** Çünkü göklerin hâkimi Ulu Rab Yehova kesin kararını verdiği bu yıkımı[h] bütün ülkede gerçekleştirecek.[ı]

24 Bu nedenle, göklerin hâkimi Ulu[i] Rab Yehova şunları dedi: "Ey Sion'da oturan halkım,[j] Mısır'ın yaptığı gibi sana sopayla vursa da,[k] değneğini kaldırsa da Asur'dan korkma.[l] **25** Çünkü çok yakında gazap[m] sona erecek; onların yok olmasıyla öfkem dinecek.[n] **26** Göklerin hâkimi Yehova, Midyan'ın Oreb[o] kayasındaki yenilgisinde olduğu gibi ona karşı da kamçısını[ö] sallayacak; Mısır'a yaptığı gibi[p] değneğini yine denizin üzerinde havaya kaldıracak.[r]

27 O gün öyle olacak ki, onun yükü omuzlarınızdan,[s] boyunduruğu boynunuzdan kalkacak;[ş] yağdan* ötürü boyunduruk kırılacak."[t]

28 Ayyat'ın[u] üzerine yürüdü, Migron'dan geçti, ağırlıklarını Mikmaş'ta[ü] bıraktı. **29** Irmağın sığ yerinden geçti, Geba'da[v] geceledi, Rama[y] halkı titredi, Saul'un Gibea[a] kentinin halkı kaçtı. **30** Ey Gallim[b] kızı çığlık çığlığa bağır. Ey Layşa kulak ver. Sen de, ey zavallı Anatot[c] halkı! **31** Madmena halkı kaçtı. Gebim'de yaşayanlar sığınacak yer aradı. **32** Gün daha bitmeden Nob'da[ç] durup Sion kızının dağına, Yeruşalim tepesine karşı yumruk salladı.[d]

33 Bakın! Göklerin hâkimi Rab Yehova korkunç bir gürültüyle dalları buduyor,[e] uzun olanları kesip atıyor, yüksek olanları alçaltıyor.[f] **34** Ormanın sık ağaçlıklarını baltayla yere devirdi; Lübnan güçlünün elinde yerle bir olacak.[g]

11 Yesse'nin[h] kütüğü filiz[ı] sürecek, kökünden çıkan fidan[i] meyve verecek.[j] **2** Hikmet[k] ve anlayış,[l] öğüt ve kudret,[m] bilgi[n] ve Yehova korkusu[o] veren ruh, Yehova'nın ruhu onun üzerinde olacak.[ö] **3** Yehova korkusundan zevk alacak.[p]

Yalnızca gözünün gördüğüne göre hüküm vermeyecek, kulağının işittiğine göre terbiye etmeyecek.[r] **4** Düşkünleri doğrulukla yargılayacak.[s] Yeryüzündeki alçakgönüllülerin yararına yanlışları dürüstçe gösterecek. Dünyaya ağzının değneğiyle vuracak.[ş] Kötüleri dudaklarının soluğuyla* öldürecek.[t]

BÖLÜM 10

a 2Ta 28:20
Ho 5:13
Ho 14:3
b Le 19:2
1Sa 2:2
c Ezr 1:3
Ne 1:9
İş 17:7
İş 54:13
ç İş 65:9
Ho 1:10
Ho 6:1
Ro 9:29
d 1Kr 4:20
e Ro 9:27
Ro 11:5
f İş 28:22
g Tkr 32:4
Me 145:17
h İş 1:9
ı Tkr 28:63
Ams 4:13
Ro 9:28
i Elç 4:24
İb 12:23
j İş 4:3
İş 12:6
k Çk 14:3
Çk 14:9
l 2Kr 18:13
İş 10:5
İş 37:37
m 2Kr 19:35
n Mi 7:9
o Hk 7:25
Hk 8:21
Me 83:11
ö 2Ta 32:21
İş 30:32
İş 37:36
Mi 7:10
Na 3:7
p Çk 14:27
Ne 9:11
Me 106:11
r Çk 14:21
Hb 3:15
s İş 9:4
Na 1:13
ş İş 14:25
t 2Kr 19:35
İş 37:35
İş 37:36
u Yş 7:2
ü 1Sa 13:2
1Sa 14:31
v Yş 18:24
Yş 21:17
2Ta 16:6
y Ho 5:8

2. Sütun

a Hk 20:13
Ho 9:9
Ho 10:9
b 1Sa 25:44
c Yş 21:18
1Kr 2:26
Yr 1:1
ç 1Sa 22:19
Ne 11:32
d 2Kr 19:21
Me 132:13
İş 10:24
e 2Ta 32:21; İş 37:36; **f** Ey 40:11; İş 2:11; Da 4:37; Lu 14:11; **g** Na 1:4; **BÖLÜM 11** **h** Ru 4:17; 1Sa 17:58; Mt 1:6; Lu 3:32; Elç 13:22; Ro 15:12; **ı** İş 53:2; Zk 6:12; Vh 5:5; Vh 22:16; **i** Yr 23:5; Yr 33:15; Zk 3:8; Zk 6:12; Elç 13:23; **j** 2Sa 7:16; **k** Lu 2:52; 1Ko 1:30; **l** Yhn 14:17; Yhn 16:13; **m** İş 9:6; **n** 1Ko 12:8; Ef 1:17; **o** Yhd 9; **ö** İş 42:1; Yhn 1:32; Elç 10:38; **p** Öz 2:5; Öz 8:13; İb 5:7; **r** 1Kr 3:28; Yhn 7:24; Yhn 8:16; **s** Me 45:7; Öz 31:9; **ş** Me 2:9; Me 110:2; Vh 19:15; **t** 2Se 2:8; Vh 2:16.

İş 10:21* "Sadece bir artakalan . . . dönecek" ifadesinin İbranicesi 7:3'te değinilen Şear-yaşub ile aynı. **27*** Muhtemelen yakacak olarak kullanılan ya da kralların meshedildiği yağ.

İş 11:4* Ya da "ruhuyla"

5 Kalçasındaki kuşak doğruluk,[a] belindeki kuşak sadakat olacak.[b]

6 Kurt kuzuyla bir araya gelecek,[c] leopar oğlakla yan yana yatacak; buzağı, yeleli genç aslan[ç] ve besili sığır bir arada olacak,[d] başlarında küçük bir çocuk bulunacak. 7 İnekle ayı birlikte otlayacak, yavruları beraber yatacak. Aslan sığır gibi saman yiyecek.[e] 8 Emzikteki bebek kobra[f] deliği üzerinde oynayacak, sütten kesilmiş çocuk elini zehirli yılanın kovuğuna koyacak. 9 Kutsal dağımın[g] hiçbir yerinde zarara, yıkıma yol açmayacaklar;[h] çünkü sular deniz yatağını nasıl kaplıyorsa, Yehova bilgisi de yeryüzünü öyle dolduracak.[ı]

10 O gün[i] halklara bir sancak olarak Yesse'nin kökü[j] ortaya çıkacak.[k] Milletler onun rehberliğini arayacak[l] ve mekânı görkemli olacak.[m]

11 Ve o gün Yehova, Asur,[n] Mısır,[o] Patros,[ö] Kuş,[p] Elam,[r] Şinar,[s] Hamat topraklarından ve denizdeki adalardan[ş] halkının artakalanını Kendine almak için elini ikinci kez, yeniden uzatacak.[t] 12 Milletler için bir sancak dikecek ve İsrail'den sürülmüş,[u] Yahuda'dan dağılmış olanları dünyanın dört bucağından bir araya toplayacak.[ü]

13 O zaman Efraim'in kıskançlığı geçecek;[v] Yahuda'ya düşmanlık edenler yok olacak. Efraim Yahuda'yı kıskanmayacak, Yahuda da Efraim'e düşmanlık etmeyecek.[y] 14 Beraberce Filistîlerin sırtında batıya[z] uçacaklar; birlikte Doğuluları[a] yağmalayacaklar. Edom ve Moab topraklarına el uzatacaklar,[b] Ammonoğullarına boyun eğdirecekler.[c] 15 Ve Yehova Mısır denizinin[ç] dilini* kesecek, kavurucu soluğunu üfleyerek Irmağa[#d] parmağını sallayacak. Vurup onu yedi kola ayıracak; içinden insanları çarıkla yürüterek geçirecek.[e] 16 İsrailoğullarından Asur'da artakalan[f] halkın önünde, Mısır diyarından çıktıkları gün olduğu gibi, yine geniş bir yol[g] uzanacak.

12 O gün,[h] "Sana şükredeceğim ey Yehova" diyeceksin. "Çünkü bana çok kızmış olduğun halde öfken yatıştı,[ı] artık beni teselli ediyorsun.[i] 2 İşte, Tanrı benim kurtarıcım.[j] O'na güvenirim, korku bilmem.[k] Çünkü Yah Yehova benim gücüm,[l] kuvvetim;[m] beni kurtarmaya geldi."[n]

3 Sizler, kurtuluş pınarlarından sevinçle su alacaksınız.[o] 4 Ve o gün "Yehova'ya şükredin!" diyeceksiniz,[ö] "O'na adıyla yakarın.[p] Halklara O'nun işlerini bildirin.[r] İsminin yüceliğini duyurun.[s] 5 Yehova'ya ilahiler söyleyin,[ş] çünkü olağanüstü işler yaptı.[t] Bu bütün dünyada bildiriliyor.

BÖLÜM 11

a Ef 6:14; Vh 1:13
b İb 2:17; İb 3:6; Vh 3:14
c İş 65:25; Ç Me 148:10
d He 34:25
e Ho 2:18
f Tkr 32:33; Me 58:4
g İş 51:3; İş 56:7; İş 57:13; İş 65:25; He 20:40
h İş 2:4; İş 35:9; İş 60:18; Mi 4:4; Ef 4:23
ı Me 22:27; Hb 2:14
i İş 2:2
j Me 132:11; Ro 15:12; Vh 22:16
k Ba 49:10; Mt 25:31; Vh 14:1
l Lu 2:32; Elç 11:18; Elç 28:28; Ro 15:9
m İş 56:7; Hg 2:7; Flp 2:10; Vh 7:15
n İş 27:13; Mi 7:12
o İş 19:23; Yr 44:28
ö Yr 44:15
p Tsf 3:10
r Da 8:2
s Zk 5:11
ş İş 66:19
t Le 26:42; Tkr 4:31; İş 11:16; Yr 23:8; He 11:17
u Ezr 1:3; İş 49:22; İş 62:10
ü Me 147:2; İş 66:20; Ob 20; Zk 2:7; Mt 24:31
v 2Ta 30:10; Yr 31:6
y Yr 3:18; He 37:16; He 37:19; Ho 1:11
z Zk 9:5

2. Sütun

a İş 9:12
b İş 25:10; Ams 9:12; Ob 18

c İş 60:14; Yr 49:2; **ç** Çk 10:19; Çk 14:22; İş 50:2; **d** Ba 15:18; **e** Vh 16:12; **f** Ezr 1:3; İş 27:13; İş 35:8; İş 48:20; İş 49:12; Yr 31:21; **g** İş 19:23; İş 40:3; İş 57:14; İş 62:10; **BÖLÜM 12** **h** İş 10:20; İş 44:28; İş 52:6; **ı** Me 126:1; İş 40:2; **i** Tkr 30:3; Me 30:5; Me 85:1; İş 66:13; Ho 6:1; **j** Me 126:4; İş 45:17; Yun 2:9; Vh 7:10; **k** İş 26:4; **l** Flp 4:13; 1Pe 4:11; **m** Me 91:1; Me 118:14; **n** Ho 1:7; **o** Me 36:8; İş 49:10; Yr 2:13; Zk 13:1; Vh 7:17; Vh 22:17; **ö** Me 30:4; Me 118:1; Me 138:2; **p** 1Ta 16:8; Me 105:1; Ro 10:13; **r** Me 9:11; Me 40:5; Me 105:2; Me 145:4; **s** Çk 15:2; **ş** Me 47:6; Me 149:3; **t** Me 72:18; Me 98:1.

İş 11:15* Süveyş Körfezi. **15#** Fırat Irmağı.

6 Sevinçle bağırın, çığlıklar atın ey Sion halkı, çünkü aranızda bulunan İsrail'in Kutsalı[a] büyüktür."

13 Amots[b] oğlu İşaya'ya bir görüntüde Babil hakkında bildirilen hüküm:[c] **2** "Kayalık, çıplak bir dağın tepesine sancak dikin.[ç] Onlara soylular kapısından[d] girmeleri için seslenin, el sallayın.[e] **3** Seçtiklerime* Ben emir verdim.[f] İçleri coşku dolu yiğitlerimi öfkemin gereğini yapmaya Ben çağırdım.[g] **4** Dinleyin! Dağlarda müthiş bir kalabalık, sayısız insan toplanmış.[h] Dinleyin! Bir araya toplanan krallıkların, milletlerin uğultusu![ı] Göklerin hâkimi Yehova savaş için ordu topluyor.[i] **5** Onlar çok uzak bir diyardan,[j] göklerin öbür ucundan geliyorlar; Yehova, gazabının silahlarıyla tüm yeryüzünü harabeye çevirmek üzere geliyor.[k]

6 Feryat edin,[l] çünkü Yehova'nın günü yakın![m] Mutlak Gücün Sahibinden bir yıkım gibi geliyor.[n] **7** Bu yüzden kimsenin eli ayağı tutmayacak, ölümlü insanın yüreği eriyip gidecek.[o] **8** Herkes telaşa düşecek.[ö] Çırpınacaklar, onları doğum sancıları tutacak. Doğurmakta olan kadın gibi ağrı çekecekler.[p] Şaşkın şaşkın birbirlerine bakacaklar. Yüzleri alev alev yanacak.[r]

9 Bakın! Diyarı şaşılacak duruma getirmek[s] ve günahkârları içinden söküp atmak[ş] üzere Yehova'nın günü, şiddet ve gazap dolu amansız gün geliyor. **10** Göklerin yıldızları, takımyıldızları*[a] artık ışımayacak. Güneş doğarken kararacak, ay ışık saçmayacak. **11** Ettiği kötülüğü dünyanın başına getireceğim,[b] işledikleri suçları da kötülerin başına. Küstahların kibrini kıracağım, zorbaların gururunu sona erdireceğim.[c] **12** Ölümlü insanı saf altından, âdemoğlunu Ofir altınından[ç] daha ender kılacağım.[d] **13** Bu nedenle Ben göklerin hâkimi Yehova, öfkeden ateş saçtığım o gün[e] büyük bir gazapla göğü sarsacağım,[f] yer yerinden oynayacak.[g] **14** Öyle olacak ki herkes, kovalanan bir ceylan, çobansız bir sürü[h] gibi kendi halkına dönecek, herkes kendi ülkesine kaçacak.[ı] **15** Ele geçenler delik deşik edilecek, yakalananlar kılıçtan geçirilecek.[j] **16** Çocukları gözlerinin önünde paramparça edilecek.[j] Evleri yağmalanacak, karılarının ırzına geçilecek.[k]

17 İşte Ben, gümüşe değer vermeyen, altınla gönlü hoş olmayan Medleri[l] kaldırıp onların üzerine getiriyorum. **18** Yaylarıyla gençleri delik deşik edecekler.[m] Rahmin meyvesini esirgemeyecekler,[n] onların evlatlarına acımayacaklar. **19** Tanrı Sodom ve Gomorra'yı nasıl yıktıysa,[o] krallıkların tacı,[ö] Kaldelilerin[p] gurur kaynağı, güzelliği Babil de öyle olacak. **20** Orada hiçbir zaman oturulmayacak,[r]

İş 13:3* Yehova'nın savaşı için kutsanmış, ayrılmış olanlar.

İş 13:10* Ya da "Kesil takımyıldızları." Eyüp 9:9'daki dipnota bakın.

BÖLÜM 12

a İş 10:20

BÖLÜM 13

b İş 1:1
c İş 14:4 Yr 25:12 Yr 50:1 Vh 18:2
ç Yr 50:2 Yr 51:12 Yr 51:27
d İş 45:1
e İş 10:32
f Yr 51:28
g Me 149:7 Yo 3:11
h Yr 51:11 Yr 51:27
ı Yr 50:3 Yr 51:11 Da 5:28
i Yr 50:15 Yr 51:3
j Yr 50:9 Yr 51:28
k Yr 51:11 Yr 51:20
l Yo 3:14
m Tsf 1:14
n İş 13:18 Yr 50:13
o Yr 50:43
ö Da 5:6
p Yr 50:43
r Yo 2:6 Na 2:10
s Yr 50:42
ş Öz 13:21

2. Sütun

a Ey 9:9 Ey 38:31 Ams 5:8
b Me 137:8 İş 24:6 Yr 51:37 Vh 18:2
c Yr 50:29 Da 5:23
ç 1Kr 10:11 1Ta 29:4 Me 45:9
d Yr 50:30 Yr 51:3
e Me 110:5 İş 13:6
f Hg 2:6 Hg 2:21
g Yr 51:29 2Pe 3:10
h İş 47:15
ı Yr 50:16
i İş 14:19 Yr 50:27 Yr 51:3
j Me 137:9
k Me 137:8
l İş 21:2 Yr 50:9 Yr 51:11 Da 5:31
m İş 21:15; Yr 50:14; Yr 50:42; **n** 2Kr 8:12; İş 13:16; **o** Ba 19:24; Tkr 29:23; Yr 49:18; Yr 50:40; Tsf 2:9; **ö** İş 47:5; Yr 51:13; Da 4:30; **p** İş 47:1; **r** Yr 51:37.

nesiller boyu içinde yaşanmayacak.[a] Araplar orada çadır kurmayacak, çobanlar sürülerini orada yatırmayacak. **21** Çorak yerlere dadananlar orada yatacak; eskiden oturulan evler puhularla dolu olacak.[b] İçinde devekuşları yaşayacak, keçi görünümlü cinler* orada hoplayıp zıplayacak.[c] **22** Hisarlarında çakallar uluyacak;[ç] o güzel saraylarında büyük yılanlar dolaşacak. Onun sonu yaklaştı ve o gün ertelenmeyecek."[d]

14 Çünkü Yehova Yakup'a merhamet gösterecek,[e] İsrail'i yine seçecek,[f] onları kendi topraklarında rahata kavuşturacak.[g] Yabancılar Yakup eviyle birleşip ona bağlanacaklar.[h] **2** Halklar onları alıp ülkelerine götürecekler. İsrail evi, onları Yehova'nın topraklarında hizmetkâr ve hizmetçi edinecek,[ı] kendisini tutsak edenleri tutsak edecek, kendisini işe koşanları[i] buyruğu altına alacak.[j]

3 Öyle olacak ki, Yehova seni çektiğin acılardan, sıkıntıdan, ağır kölelik boyunduruğundan kurtarıp rahata kavuşturduğu gün,[k] **4** Babil kralı için şu deyişi söyleyeceksin:

"Angaryacı angaryaya koşamaz oldu, zulmünün nasıl da sonu geldi![l] **5** Yehova kötülerin sopasını, hükümdarların asasını kırdı.[m] **6** O sopa ki, halklara öfkeyle darbe üstüne darbe indiriyor,[n] milletlere amansızca eziyet[o] ederek büyük bir gazapla boyun eğdiriyordu. **7** Bütün dünya rahata kavuştu,[a] huzur içinde. İnsanlar neşeli, sevinçle haykırıyor.[b] **8** Ardıç ağaçları,[c] Lübnan'ın sedir ağaçları bile senin düştüğün duruma seviniyor, 'Sen yere serildiğinden beri kimse bizi kesmeye[ç] gelmiyor' diyorlar.

9 Aşağıda ölüler diyarı[d] seni karşılama telaşında. Ölümün tutsaklarını,[e] dünyanın keçi gibi inatçı önderlerini[f] senin için uyandırıyor. Milletlerin tüm krallarını tahtlarından ayağa kaldırıyor.[g] **10** Hepsi konuşmaya başlayıp sana şöyle diyorlar: 'Seni de bizim gibi aciz mi bıraktılar?[h] Seni de bize mi benzettiler?[ı] **11** Gururun da, telli sazlarının gürültü patırtısı da ölüler diyarına indirildi.[i] Kurtlar senin altına yatak gibi serilecek, solucanlarsa üstüne örtü olacak.'[j]

12 Ey parlak yıldız, seherin oğlu, gökten nasıl da düştün![k] Sen ki milletlerin belini kırardın,[l] nasıl da yere devrildin![m] **13** Oysa içinden, 'Göklere çıkacağım,[n] tahtımı Tanrı'nın yıldızlarından[o] daha yükseğe kuracağım.[ö] Toplantı dağı[p] üzerinde, kuzeyin en uzak yerlerinde[r] oturacağım' derdin. **14** 'Bulutların üzerine çıkacağım;[s] kendimi Yüceler Yücesine benzeteceğim.'[ş]

15 Ne var ki, ölüler diyarına, çukurun en dibine[t] indirileceksin.[u] **16** Halini görenler gözlerini sana dikip 'Dünyayı

İş 13:21* "Keçi görünümlü cinler", İbranice *sair*; cin izlenimi uyandıran hayvanlar ya da gerçek cinler.

BÖLÜM 13

a İş 14:22
Yr 50:3
Yr 50:13
Yr 51:29
Vh 18:21
b İş 34:11
c Le 17:7
2Ta 11:15
İş 34:14
Vh 18:2
ç İş 34:13
Mi 1:8
d Tkr 32:35
Vz 3:1
Yr 51:33
2Pe 2:3

BÖLÜM 14

e Le 26:42
Tkr 4:31
Me 98:3
f Zk 1:17
Ro 11:7
g Tkr 30:3
İş 66:20
Yr 24:6
He 36:24
h Ezr 2:58
Ne 11:21
Es 8:17
İş 56:6
İş 60:3
Zk 8:22
Zk 8:23
ı Ezr 2:65
İş 60:7
İş 61:5
Zk 2:9
i Es 10:3
Da 5:29
Da 6:3
j Es 8:1
Es 9:3
İş 60:14
k Ezr 3:1
Ezr 9:8
İş 12:1
İş 32:18
Yr 30:10
He 28:24
l Yr 50:23
Yr 51:36
m Me 125:3
n 2Ta 36:17
İş 33:1
Yr 25:12
Yr 50:17
Yk 2:13
o Hb 1:6
Zk 1:15

2. Sütun

a İş 49:13
Yr 27:11
b Me 98:4
Me 126:2
Öz 11:10
İş 49:13
Yr 51:48
Vh 18:20
c İş 55:13
İş 60:13
ç Yr 46:23

d Vz 9:10; **e** Öz 2:18; Vz 3:20; İş 26:14; He 32:21; **f** Mt 25:33; Vh 20:12; **g** He 28:17; **h** Me 137:8; **ı** Me 82:7; **i** Vh 18:22; **j** Ey 17:14; Ey 24:20; **k** İş 34:4; **l** 2Ta 36:17; Yr 51:7; He 29:19; Da 5:19; **m** He 28:17; **n** İş 47:7; Da 4:30; **o** Sy 24:17; **ö** Da 2:38; Da 5:23; **p** İş 2:2; İş 24:23; Yo 3:17; **r** Me 48:2; **s** 2Se 2:4; **ş** He 28:2; **t** He 28:8; He 32:23; **u** Lu 10:15; Lu 14:11.

altüst eden, krallıkları sarsan,[a]
17 verimli toprakları çöle çeviren, şehirlerini yıkan,[b] tutsaklarını yurtlarına salmayan adam bu mu?'[c] diye düşünüp duracaklar.
18 Milletlerin diğer bütün kralları, evet her biri tüm görkemiyle kendi meskeninde yatıyor.[ç]
19 Senin ise gömülecek bir yerin bile yok;[d] istenmeyen bir fidan gibi kaldırılıp atılmışsın. Kılıçla deşilip çukurun dibindeki taşlara düşen ölülerle örtülmüşsün.[e] Ayaklar altında çiğnenen bir ceset gibisin.[f]
20 Kendi ülkeni harabeye çevirip kendi halkını öldürdüğünden o krallarla birlikte mezara konulmayacaksın. Kötülerin soyu bir daha asla anılmayacak.[g]

21 Atalarının suçundan ötürü[h] evlatlarını boğazlamak için yer hazırlayın ki, bir daha ayağa kalkmasınlar, dünyayı mülk edinmesinler, yeryüzünü şehirlerle doldurmasınlar."[ı]

22 "Ve Ben onlara karşı harekete geçeceğim."[i] Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü.

"Babil'in adını,[j] artakalanını, tüm soyunu kesip atacağım."[k] Yehova'nın sözü.

23 "Onu oklukirpi yuvasına, sazlığa, bataklığa çevireceğim. Yıkım süpürgesiyle süpüreceğim."[l] Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü.

24 Göklerin hâkimi Yehova yemin edip diyor ki,[m] "Aynen tasarladığım gibi olacak, aynen kararlaştırdığım gibi gerçekleşecek.[n]
25 Asur'u kendi ülkemde kıracağım.[o] Onu kendi dağlarımda çiğneyeceğim;[ö] boyunduruğunu halkımın üzerinden kaldıracağım, yükünü omuzlarından alacağım."[a]

26 Bütün dünya aleyhinde verilen karar budur. Bütün milletlere karşı kalkan el budur.
27 Göklerin hâkimi Yehova karar verdi,[b] kim bozabilir?[c] Tanrı'nın eli kalktı, kim indirebilir?[ç]

28 Kral Ahaz'ın öldüğü[d] yıl gelen bildiri:
29 "Ey Filistîler,[e] sizi dövenin değneği kırıldı[f] diye hiçbiriniz sevinmeyin.[g] Çünkü yılanın[h] kökünden zehirli yılan çıkacak,[ı] onun meyvesi, can yakıcı uçan yılan olacak.[i]
30 Düşkünlerin ilk doğanları doyacak, yoksullar güvenlik içinde yatacak.[j] Ama senin kökünü kıtlıkla kurutacağım, sağ kalanlarınız da öldürülecek.[k]
31 İnle, ey kapı! Feryat et, ey şehir! Hepiniz yılgınlığa kapılacaksınız, ey Filistîler! Çünkü kuzeyden duman geliyor, kimse saflarından ayrılmıyor."[l]

32 O milletin ulaklarına[m] ne cevap verilecek? Yehova Sion'un temelini attı,[n] denecek ve halkının mazlumları oraya sığınacak.

15 Moab hakkında bildirilen hüküm:[o] Moab'ın Ar şehri[ö] bir gecede yağmalanarak susturuldu. Moab'ın Kir şehri[p] de bir gecede yağmalanarak susturuldu.
2 Moab ağlamak için tapınağa, Dibon'a[r] ve yüksek yerlere* çıkıyor; Nebo[s] ve

BÖLÜM 14
a Yr 50:23; Yr 51:25
b 2Kr 25:21; İş 64:10
c 2Kr 24:14; 2Kr 25:11; İş 43:14
ç He 32:18
d 2Kr 9:35; Yr 22:19
e He 32:23
f 2Kr 9:33
g Ey 18:16; Me 21:10; Me 37:28; Me 109:13; Me 137:8
h Çk 20:5; Le 26:39
ı Na 1:9
i İş 43:14; Yr 50:25; Yr 51:56
j Me 9:5; Me 109:13; Öz 10:7
k Yr 51:62
l İş 13:21; Yr 50:39; Yr 51:25; Yr 51:62; Vh 18:2
m İş 55:11; İb 6:13
n Me 33:9; Öz 19:21; İş 46:10
o İş 30:31; İş 31:8; İş 37:37; He 31:3; He 32:22
ö 2Kr 19:35; 2Ta 32:21; İş 37:36

2. Sütun
a İş 10:24; Na 1:13
b Öz 21:30; İş 23:9; İş 25:1
c Ey 40:8; Me 33:11; Öz 19:21; İş 46:11
ç 2Ta 20:6; Ey 9:12; İş 43:13
d 2Kr 16:20; 2Ta 28:27
e Yş 13:3
f 2Ta 28:18
g Ob 12
h 2Ta 26:6
ı 2Kr 18:8
i İş 30:6
j İş 30:23; İş 65:13

k Yr 47:1; He 25:16; Yo 3:4; Ams 1:6; Tsf 2:4; Zk 9:5;
l Yr 1:14; Yr 25:9;
m 2Kr 20:12;
n Me 48:1; Me 87:1; Me 102:16; Me 132:13; İş 28:16;
BÖLÜM 15
o Yr 9:25; He 25:11;
ö Sy 21:28; Tkr 2:9;
p 2Kr 3:25; Yr 48:31;
r Yş 13:17; Yr 48:18;
s Yr 48:1.

İş 15:2* İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yerler.

Medeba[a] için feryat ediyor. Her saç kazınmış,[b] her sakal kesilmiş. **3** Halk sokaklarda çulla dolaşıyor.[c] Damlarda,[ç] meydanlarda feryat ediyor; gözlerinden yaşlar boşanarak[d] aşağı iniyor. **4** Heşbon ve Eleale[e] figan ediyor. Sesleri ta Yahats'tan[f] duyuluyor. Moab'ın silahlı adamları bu yüzden bağrışıp duruyor. Millet tir tir titriyor.

5 Moab için yüreğim kan ağlıyor.[g] Kaçabilenler Tsoar[h] ve Eglat-şelişiya'ya[ı] dek kaçıyorlar. Luhit yokuşundan[i] herkes ağlayarak çıkıyor; başlarına gelen bela yüzünden Horonaim[j] yolunda feryat koparıyorlar. **6** Nimrim suları[k] tamamen kurudu. Yemyeşil çayırlar sararıp soldu, taze ot kalmadı, yeşillikler yok oldu.[l] **7** Bu yüzden, elde kalan, biriktirilen mallar Kavaklı Vadi üzerinden taşınıyor. **8** Feryatlar Moab topraklarının her yanını sardı.[m] İnilitiler Eglaim'e, Beer-elim'e vardı. **9** Çünkü Dimon suları kana bulandı. Ben Dimon'un başına başka belalar da getireceğim. Moab'dan kaçanların ve ülkede kalanların üzerine aslanlar göndereceğim.[n]

16 Sela'dan, çöl üzerinden, Sion kızının dağına,[o] ülkenin hükümdarına bir koç gönderin.[ö]

2 Moab kızları Arnon[p] geçitlerinde yuvasından kovulan kuşlar gibi olacaklar.[r]

3 Bir plan yapın ve kararınızı uygulayın.[ş]

"Ey Moab, öğle vakti gece gibi gölge sal.[ş] Sürgünleri sakla,[t] kaçakları ele verme;[a] **4** sürgünlerim aranızda yabancı olarak yaşasın.[b] Yağmacılara karşı onlara sığınak ol.[c] Zalimin sonu geldi, yağmalama sona erdi. İnsanları ezenler yeryüzünden silindi.[ç]

5 Bir taht vefa ile pekiştirilecek.[d] Davut çadırından o tahtta oturan bir kral sadakatle saltanat sürecek.[e] Hakkın peşinde olup adaletle hükmedecek; doğruyu yapmakta tez davranacak."[f]

6 Moab'ın gururu bize anlatıldı; çok kibirli,[g] kendini beğenmiş, mağrur, öfkeli olduğunu duyduk.[h] Böbürlenmesi boşa çıkacak.[ı] **7** Moablılar Moab için feryat edecek; herkes feryat edecek.[i] Felakete uğrayanlar Kir-hareset[j] üzüm pestilleri için inleyip sızlanacak, **8** çünkü Heşbon[k] taraçaları kurudu. Sibma[l] asmasına gelince, milletlerin efendileri onun parlak kızıl dallarını kırdılar. Oysa o dallar çölü dolanıp Yazer'e[m] kadar uzanmıştı. Filizleri kendi kendine yayılıp göle ulaşmıştı.

9 Bu nedenle, Yazer için ağladığım gibi Sibma asması için de ağlayacağım.[n] Gözyaşlarımla sizi ıslatacağım ey Heşbon[o] ve Eleale.[ö] Çünkü yaz mevsiminiz ve hasadınız çığlıklara boğuldu.[p] **10** Meyve bahçelerinizde sevinç ve neşe kalmadı. Bağlardan sevinç çığlıkları, kahkahalar yükselmiyor.[r] Şıra teknelerinde kimse üzüm çiğnemiyor.[ş] Sevinç çığlıklarına son verdim.[ş]

11 Bu nedenle, Moab yüzünden içim lirin telleri gibi titri-

BÖLÜM 15

a Sy 21:30; Yş 13:16
b Tkr 14:1; İş 3:24; Yr 48:37
c 2Sa 3:31; 2Kr 6:30; İş 24:11; Mt 11:21
ç Yr 19:13
d Yr 48:38
e Sy 32:37; İş 16:9
f Hk 11:20
g Yr 48:31
h Ba 13:10; Ba 19:22
ı Yr 48:34
i Yr 48:5
j Yr 48:3
k Yr 48:34
l İş 16:9; Hb 3:17
m Yr 48:20
n Le 26:22; 2Kr 17:25; Yr 15:3; Ams 5:19

BÖLÜM 16

o İş 10:32; Mi 4:8
ö Ezr 7:17
p Sy 21:13
r Öz 27:8; İş 13:14; Yr 48:19
s Me 82:3; İş 1:17; Yr 21:12; Da 4:27; Zk 7:9
ş Tkr 28:29
t İş 32:2

2. Sütun

a Ob 14
b 1Sa 22:3
c Yr 48:8; Yr 48:42
ç İş 33:1
d Me 45:6; Me 89:14; Öz 20:28
e 2Sa 7:16; İş 9:7; Yr 23:5; Da 7:14
f Me 72:2; İş 32:1
g Yr 48:26; Yr 48:29; Tsf 2:10
h Ams 2:1
ı Yr 48:7
i İş 15:2; Yr 48:20
j 2Kr 3:25
k Yş 13:17
l Sy 32:38; Yş 13:19

m Sy 32:3; Yş 13:25; Yr 48:32; **n** Yr 48:32; **o** İş 15:4; **ö** Yr 48:34; **p** Hk 9:27; **r** İş 24:8; Yr 25:30; Yr 48:33; **ş** Hb 3:17; **ş** Tsf 2:9.

yor.[a] Kir-hareset yüzünden yüreğim sızlıyor.[b]

12 Herkes gördü ki, Moab yüksek yere çıkmak[c] için yoruldu da, dua etmek için tapınağına gittiyse[ç] de, yaptıkları hiçbir işe yaramadı.[d]

13 Yehova Moab için bunu daha önce söylemişti. **14** Şimdi de Yehova şunu diyor: "Ücretli bir işçinin yılları gibi,[e] üç yıl içinde Moab her tür karışıklığı yaşayarak ihtişamını kaybedecek,[f] yüz karası olacak; ondan geriye kalanlar çok değil az olacak."[g]

17 Şam hakkında bildirilen hüküm:[h] "Bakın! Şam bir şehir olmaktan çıktı, enkaz yığınına döndü.[ı] **2** Terk edilen Aroer şehirleri[i] sürülerin mekânı oldu; yayılıp yatıyorlar. Kimse onları korkutmuyor.[j] **3** Efraim'de surlu şehir,[k] Şam'da krallık kalmadı.[l] Aramilerden sağ kalanların ihtişamının sonu İsrailoğullarınınki gibi olacak." Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü.[m]

4 "O gün öyle olacak ki, Yakup'un ihtişamı sönecek;[n] besili bedeni eriyecek.[o] **5** Orakçı başakları eliyle biçip ekinleri topladığında tarla nasıl kalırsa,[ö] orası da Refaim Ovasında[p] başakları toplanmış bir tarla gibi olacak. **6** Tıpkı zeytin ağacı dövüldükten sonra tepesinde iki üç, dallarında dört beş zeytin tanesi kaldığı gibi, orada da geriye kalan çok az olacak." İsrail'in Tanrısı Yehova'nın sözü.[r]

7 Âdemoğlu o gün Yaratıcısına bakacak, İsrail'in Kutsalından[s] gözünü ayırmayacak.

BÖLÜM 16

a İş 15:5
Yr 48:36
b İş 15:1
c Sy 22:41
Sy 23:1
Yr 48:35
ç 1Kr 11:7
2Kr 3:27
Yr 48:7
d 2Kr 19:18
Me 115:4
Yr 10:5
Yr 16:20
1Ko 8:4
e İş 21:16
f İş 23:9
Yr 9:23
Yr 48:46
g İş 25:10
Yr 48:47
Tsf 2:9

BÖLÜM 17

h 1Ta 18:5
Yr 49:23
Ams 1:5
ı 2Kr 16:9
İş 8:4
Zk 9:1
i Sy 32:34
Yş 13:16
2Kr 10:33
Yr 48:19
j Tsf 2:7
k 2Kr 17:6
İş 7:8
Ho 5:14
Ho 9:13
l 2Kr 16:9
m İş 28:2
Ho 9:11
n İş 9:9
İş 10:4
o Tkr 32:15
İş 10:16
ö Tkr 23:25
Yr 9:22
Ho 6:11
Yo 3:13
p Yş 15:8
Yş 18:16
2Sa 5:18
r Tkr 4:27
Tkr 24:20
Hk 8:2
İş 24:13
Ro 9:27
s İş 10:20
İş 29:19
Mi 7:7

2. Sütun

a İş 2:8
Ho 8:6
Mi 5:13

8 Elleriyle yaptığı[a] sunaklara bakmayacak;[b] parmaklarıyla yaptığı kutsal direklere,* buhurdanlara gözünü dikmeyecek.[c] **9** O gün onun surlu şehirleri İsrailoğulları yüzünden korulukta terk edilmiş bir yere, evet, tek başına kalmış bir dala benzeyecek. Issız birer virane olacaklar.[ç] **10** Çünkü seni* kurtaran Tanrı'yı[d] unuttun;[e] sığındığın kayayı[f] aklından çıkardın. Bu yüzden de gözüne hoş görünen bir fidanlık kurup yabancının# filizini dikiyorsun. **11** Fidanlığının etrafına özenle çit çevirdiğin günün ertesi sabahı tohumun filizlense de hastalıklar ve şifa bulmaz sancılar gününde ürünün elinden uçup gidecek.[g]

12 Vay vay, köpüren denizlerin uğultusu gibi uğuldayan halkların kargaşası! Yaygaracı milletler coşkun sular gibi çağlıyor.[h] **13** Muazzam bir su yığını gibi çağlıyorlar.[ı] Tanrı onları mutlaka azarlayacak.[i] Uzaklara kaçacaklarsa da rüzgârın dağdan önüne kattığı saman çöpü, kasırganın önünde fır döndürdüğü devedikeni gibi olacaklar,[j] peşlerine düşülecek, kovalanacaklar. **14** Bakın, akşamleyin ortalığa ansızın dehşet çöküyor. Ama sabah olmadan yok olup gidiyor.[k]

b 2Ta 31:1; 2Ta 34:7; Yr 17:2; Yr 17:3; He 36:25; Ho 8:11; Ho 14:8; Zk 13:2; **c** 2Ta 34:4; **ç** İş 6:11; Ho 10:14; Ams 3:11; Mi 5:11; Mi 7:13; **d** 1Ta 16:35; Me 65:5; Me 79:9; Hb 3:18; Vh 7:10; **e** Tkr 6:12; Me 50:22; İş 1:3; Yr 2:32; Ho 8:14; **f** Tkr 32:4; 2Sa 22:32; Me 18:2; İş 26:4; **g** Tkr 28:30; Yr 12:13; Ho 8:7; Tsf 1:13; **h** Me 29:3; Me 65:7; Vh 16:3; Vh 17:1; **ı** Me 2:1; Me 67:4; İş 13:4; **i** Me 9:5; İş 33:3; **j** Me 35:5; Me 83:13; İş 29:5; Da 2:35; Ho 13:3; **k** 2Kr 19:35; Me 37:36.

İş 17:8* Ya da "Aşeralara" **10*** Yeruşalim'e hitap ediliyor. **10#** Muhtemelen "yabancı bir ilahın"

Bizi yağmalayanların payı, bizi soyanların sonu budur.[a]

18 Vay haline, Habeş ırmaklarının suladığı, kanatlı böceklerin vızıldadığı toprakların![b] **2** O ülke ki, sular üzerinden, denizden papirüs teknelerle elçiler[c] gönderiyor. Onlara "Ey hızlı ulaklar!" diyor, "Topraklarını ırmakların silip süpürdüğü uzun boylu, parlak tenli, esnek vücutlu, etrafa korku salan, her yeri ezip geçen o millete gidin."[ç]

3 Sizler, yeryüzünde oturanlar,[d] dünyada yaşayanlar, öyle bir manzara göreceksiniz ki, sanki dağların tepesine bir sancak dikiliyor;[e] öyle bir ses duyacaksınız ki, sanki boru çalınıyor.[f] **4** Çünkü Yehova bana şöyle dedi: "Güneşin yeri ısıtan ışıkları[g] gibi, hasat sıcağındaki[h] çiy bulutu gibi durgun kalıp yukarıdan meskenimi[ı] seyredeceğim. **5** Bağbozumundan önce, çiçeklerin yerini alan koruklar olgunlaşmaya yüz tutunca, asmanın sürgünleri bağcı bıçağıyla kesilecek, uzantıları budanıp temizlenecek.[i] **6** Hepsi dağların yırtıcı kuşlarına, yerin yaban hayvanlarına terk edilecek.[j] Yırtıcı kuşlar yazı onların üzerinde geçirecek, tüm yaban hayvanları hasat vaktini onların üzerinde geçirecek.[k]

7 O zaman, topraklarını ırmakların silip süpürdüğü uzun boylu, parlak tenli, esnek vücutlu, etrafa korku salan, her yeri ezip geçen o milletten[l] göklerin hâkimi Yehova'ya bir armağan sunulacak.[m] Bu armağan göklerin hâkimi Yehova'nın Kendi adını koyduğu yere, Sion Dağına[n] getirilecek."

BÖLÜM 17

a Öz 22:23
İş 33:1
He 39:10
Tsf 2:9

BÖLÜM 18

b İş 20:3
He 30:4
Tsf 3:10
c İş 30:4
He 30:9
ç 2Ta 12:3
2Ta 14:9
2Ta 16:8
d Me 33:8
Me 96:13
Öz 8:31
İş 26:18
Ağ 4:12
e İş 5:26
İş 13:2
f Yo 2:1
Ams 3:6
Zk 9:14
g 2Sa 23:4
h Öz 25:13
ı Me 132:13
Ho 5:15
i İş 5:7
İş 17:11
Lu 8:14
j İş 14:19
He 29:5
k İş 34:3
Yr 15:3
He 32:4
Vh 19:17
l İş 60:4
Zk 14:16
m 2Ta 32:23
İş 2:2
Ml 1:11
n İş 8:18
İş 24:23
Yo 3:17
Mi 4:13

2. Sütun

BÖLÜM 19

a Yr 25:19
He 29:2
Yo 3:19
b Tkr 33:26
Me 68:33
c Çk 12:12
Yr 43:12
Yr 46:25
He 30:13
ç Me 76:12
d Mt 12:25
e Tkr 7:20
Yş 2:11
f Öz 19:21
Öz 21:30
İş 19:11
1Ko 3:20
g Yr 16:20
1Ko 8:4

19 Mısır hakkında bildirilen hüküm:[a] Bak! Yehova hızla giden bir buluta binmiş,[b] Mısır'a geliyor. Mısır'ın değersiz ilahları O'nun yüzünden tir tir titriyor;[c] Mısır'ın yüreği yerinden oynuyor.[ç]

2 "Mısırlıları Mısırlılara karşı ayaklandıracağım; herkes kendi kardeşiyle, herkes kendi komşusuyla savaşacak. Şehir şehirle, krallık krallıkla çatışacak.[d] **3** Ve Mısır'ın aklı duracak;[e] onun planını altüst edeceğim.[f] Mısırlılar değersiz ilahlara,[g] büyücülere, medyumlara, bilicilere başvuracaklar.[h] **4** Mısır'ı sert bir efendinin eline teslim edeceğim; onu zorba bir kral yönetecek."[ı] Göklerin hâkimi Rab Yehova'nın sözü.

5 Nil'in suları çekilecek; ırmak susuz kalıp tamamen kuruyacak.[i] **6** Nehirler kokacak. Sular çekildiğinden Mısır'ın Nil kanalları kuruyacak.[j] Kamışlar, sazlar[k] solacak. **7** Nil kıyısındaki, ırmak ağzındaki çayırlar, civardaki ekili tarlalar, hepsi kuruyacak.[l] Rüzgârda savrulup gidecekler, geride bir şey kalmayacak. **8** Balıkçılar yas tutacak; Nil Irmağına olta atan herkes dövünecek; suların yüzüne ağ serenler perişan olacak.[m] **9** Taranmış keten[n] işleyenler de, beyaz kumaş* dokuyanlar da utanacak. **10** Mısır'ın dokumacıları[o] mahvolacak; tüm ücretli işçiler kederlenecek.

h İş 8:19; İş 44:25; Elç 16:16; Vh 18:23; **ı** Yr 46:2; Yr 46:26; He 29:19; **i** He 30:12; Zk 10:11; **j** 2Kr 19:24; İş 37:25; **k** Çk 2:3; Ey 40:21; **l** Tkr 11:10; He 29:10; **m** Sy 11:5; **n** Çk 9:31; Öz 7:16; **o** Çk 35:35.

İş 19:9* Ya da "pamuklu kumaş"

11 Tsoan[a] beyleri gerçekten akılsız. Firavunun danışmanları içindeki bilgelere gelince, verdikleri öğütler aptalca.[b] Sizler nasıl oluyor da Firavuna, "Ben bilgelerin, eski zaman krallarının oğluyum" diyorsunuz? **12** Hani nerede senin bilgelerin?[c] Göklerin hâkimi Yehova'nın Mısır'la ilgili kararını öğrensinler de sana anlatsınlar bakalım.[ç] **13** Tsoan beyleri akılsızlık ettiler,[d] Nof*[e] beyleri aldandılar; Mısır kabilelerinin ileri gelenleri[f] ülkeyi yoldan çıkardılar. **14** Yehova Mısır'ın aklını karıştırdı.[g] Ve onlar, Mısır'ın her işinde, kusmuğu içinde debelenen bir sarhoş gibi debelenmesine neden oldular.[h] **15** Mısır'da kimsenin yapabileceği bir iş kalmadı; ne başın ne kuyruğun, ne filizin ne de sazın.[ı]

16 O gün Mısır kadın gibi olacak; göklerin hâkimi Yehova kendisine yumruk salladığı için[i] dehşete kapılıp tir tir titreyecek.[j] **17** Yahuda diyarı yüzünden Mısır dehşetten yalpalayacak.[k] Yahuda adını duyan herkes, göklerin hâkimi Yehova'nın Mısır'la ilgili kararından ötürü dehşete düşecek.[l]

18 O gün Mısır diyarında,[m] Kenan dili konuşan[n] ve göklerin hâkimi Yehova'nın önünde yemin eden[o] beş şehir olacak. Birine Yıkım Şehri denecek.

19 O gün Mısır'ın ortasında Yehova için bir sunak olacak.[ö] Sınırında da Yehova için bir sütun yükselecek. **20** Ve bu, Mısır diyarında göklerin hâkimi Yehova için bir şahit ve işaret olacak.[a] Onlar zalimlerin baskısı yüzünden Yehova'ya feryat edecekler;[b] O da onları kurtarması için büyük bir kurtarıcı gönderecek.[c] **21** Ve o gün Yehova Kendisini Mısırlılara tanıtacak;[ç] Mısırlılar Yehova'yı tanıyacak. O'na kurban ve armağan sunacaklar;[d] Yehova'ya adak adayacaklar ve adaklarını yerine getirecekler.[e] **22** Yehova Mısır'a bir darbe indirecek.[f] Önce vuracak sonra iyileştirecek[g] ve onlar Yehova'ya dönecekler.[h] O da yakarışlarını dinleyecek ve onları iyi edecek.[ı]

23 O gün Mısır'dan Asur'a bir anayol uzanacak.[i] Asur Mısır'a, Mısır Asur'a gidip gelecek. Mısır'la Asur birlikte hizmet edecek. **24** O gün, Mısır ve Asur'un yanındaki üçüncü millet İsrail olacak;[j] ve o, dünyanın ortasında bir nimet olacak.[k] **25** Çünkü göklerin hâkimi Yehova, "Halkım Mısır, elimin eseri Asur,[l] mirasım İsrail[m] nimetler görsün" diyerek onları kutsayacak.[n]

20 Tartan'ın[o] Aşdod'a[ö] geldiği yıl; Tartan, Asur kralı Sargon'un emriyle[p] Aşdod'a saldırıp şehri ele geçirdiğinde,[r] **2** Amots oğlu İşaya'ya[s] Yehova'nın şu sözü geldi: "Git,[ş] belinden çulu çöz,[t] ayağından çarıkları çıkar."[u] O da denileni yaptı, giysisini çıkarıp yalınayak yürüdü.[ü]

3 Yehova sözüne şöyle devam

BÖLÜM 19

a Sy 13:22; Me 78:12; İş 30:4; He 30:14
b İş 44:25; 1Ko 3:19
c Ba 41:8; 1Kr 4:30; Vz 7:23; Elç 7:22
ç Ey 11:7; Ro 11:33
d Ro 1:22
e Yr 46:14; He 30:13; Ho 9:6
f Hk 20:2; 1Sa 14:38
g Ey 12:20; Ey 12:24; İş 19:3; 2Se 2:11
h Me 107:27; Öz 20:1; İş 28:7; Yr 48:26
ı İş 9:15
i İş 10:32; İş 11:15; Zk 2:9
j Me 48:6; Yr 30:6
k Yr 25:26; Yr 43:11; He 29:6
l İş 14:24; İş 20:3; Da 4:35
m Yr 43:7; Yr 44:1; He 30:14
n 2Kr 18:28
o Tkr 10:20; Yr 4:2; Yr 12:16
ö Yr 43:7; Yhn 17:15; Vh 11:8

2. Sütun

a Yr 32:20
b Me 50:15
c Lu 2:11
ç Me 83:18; Me 98:2; Hb 2:14
d Tsf 3:10; Ml 1:11
e Vz 5:4
f İş 19:1; Yr 46:13
g Tkr 32:39; İş 57:18; Yr 33:6; Ho 6:1
h İş 19:18; Yr 44:1
ı 1Kr 8:43; Yr 50:19; Zk 8:22
i İş 11:16; İş 35:8; İş 40:3

İş 19:13* İbranice Kutsal Yazılarda Memfis için genelde kullanılan isim.

j Tkr 32:43; Me 117:1; Zk 2:11; **k** Ba 12:3; He 34:26; Zk 8:13; Ga 3:14; **l** Ho 2:23; Ro 3:29; **m** Tkr 32:9; Ams 3:2; Ml 3:17; 1Pe 2:9; **n** Me 67:6; Me 115:12; İş 61:9; İş 65:8; **BÖLÜM 20** **o** 2Kr 18:17; **ö** Yş 11:22; Yş 13:3; **p** 2Ta 32:9; **r** Ams 1:8; **s** İş 1:1; **ş** Yr 13:1; Yr 19:1; **t** Yun 3:8; Vh 11:3; **u** 2Sa 15:30; **ü** 1Sa 19:24; Mi 1:8; İb 11:37.

etti: "Kulum İşaya Mısır'a[a] ve Habeş'e[b] bir felaket işareti,[c] bir alamet olarak üç yıl çıplak ve yalınayak dolaştığı gibi, **4** Asur kralı da Mısırlı tutsakları,[ç] Habeş sürgünlerini, gencini de yaşlısını da çıplak ve yalınayak götürecek, kaba etlerini açığa çıkaracak; Mısır'ın çıplaklığını ortaya serecek.[d] **5** Habeş'e umutla bakanlar,[e] Mısır'ın güzelliğine kapılanlar, utanıp dehşete düşecekler.[f] **6** Ve bu kıyılarda yaşayanlar o gün, 'Asur kralının elinden kurtulmak için kaçıp sığındığımız kimselerin haline bakın![g] Bu durumda biz nasıl kurtuluruz?' diyecekler."

21 Çöl denizi* hakkında bildirilen hüküm:[h] Güneyden[#] kasırgalar[ı] nasıl gelirse, o da korku veren diyardan, çölden öyle geliyor.[i] **2** Bana gösterilen dehşetli bir görüntüydü:[j] Hain hainlik ediyor; yağmacı yağmalıyor.[k] Harekete geç, ey Elam! Kuşatmaya giriş, ey Media![l] Onun neden olduğu iniltileri artık sona erdiriyorum.[m] **3** Bu yüzden belime şiddetli sancılar saplanıyor.[n] Doğuran kadınlar gibi çırpınıyorum.[o] Öyle altüst oldum ki, kulağım duymuyor; öyle huzursuz oldum ki, gözüm görmüyor. **4** Yüreğim küt küt atıyor; tüylerim diken diken. Sevdiğim alacakaranlık artık beni korkudan titretiyor.[ö]

5 Sofralar kurulsun, oturulacak yerler düzenlensin; yenilip içilsin.[a] Davranın, ey yöneticiler,[b] kalkanı yağla meshedin.[c] **6** Çünkü Yehova bana şöyle dedi:

"Git, bir gözcü dik, gördüklerini bildirsin."[ç]

7 Ve o savaş arabaları görüyor. Kimisini çift çift küheylanlar, kimisini eşekler, kimisini de develer çekiyor. Gözcü dikkat kesilmiş, tetikte. **8** Aslan gibi bağırıyor:[d] "Gündüzleri hep gözcü kulesi üzerinde duruyorum ey Yehova, geceler boyu hep nöbet yerindeyim.[e] **9** İşte çift çift küheylanların çektiği savaş arabalarına binmiş adamlar geliyor!"[f]

Derken, "Düştü! Babil düştü!"[g] diye haykırmaya başlıyor. "Tanrılarının tüm oyma putları yere çalınıp parçalandı!"[h]

10 Ey dövme buğdayım, harman yerimin oğulları,[ı] göklerin hâkimi, İsrail'in Tanrısı Yehova' dan ne işittimse sizlere bildirdim.

11 Duma* hakkında bildirilen hüküm: Biri bana Seir'den[i] sesleniyor: "Gözcü, geceden ne haber? Gözcü, geceden ne haber?"[j] **12** Gözcü "Sabah olmak üzere" diyor, "Sonra yine gece olacak. Bir şey sormak istiyorsanız sorun. Ve yine gelin!"

13 Çöl* hakkında bildirilen hüküm: Geceyi vahadaki ağaçlıklarda geçireceksiniz, ey Dedan kervanları.[k] **14** Susamışları karşılamak için su getirin.

BÖLÜM 20

a İş 19:1
b İş 18:1
c İş 8:18
ç İş 19:4
Yr 46:26
He 30:19
d Yr 13:22
Mi 1:11
e Me 146:3
f 2Kr 18:21
İş 30:3
İş 36:6
Yr 17:5
He 29:6
g İş 30:2
İş 31:1

BÖLÜM 21

h İş 13:1
İş 13:20
Yr 51:42
ı Zk 9:14
i İş 13:4
İş 13:18
j İş 13:9
Vh 18:2
k İş 33:1
Yr 51:48
Yr 51:53
l Yr 51:11
Yr 51:28
Da 5:28
Da 8:20
m Me 137:1
İş 14:7
İş 35:10
Yr 31:12
n Hb 3:16
o Yr 50:43
1Se 5:3
ö Tkr 28:67

2. Sütun

a İş 22:13
Da 5:1
b Yr 50:35
Yr 51:57
c 2Sa 1:21
ç 2Kr 9:17
İş 62:6
Yr 51:12
He 3:17
He 33:3
Hb 2:1
Mt 24:45
d İş 5:29
e Hb 2:1
f Yr 50:3
Yr 50:9
Yr 51:27
g İş 13:19
İş 14:4
İş 45:1
Yr 50:3
Yr 51:8
Da 5:28
Vh 14:8
Vh 18:2
h Yr 50:2
Yr 51:44
Yr 51:52

ı 1Kr 8:46; 2Kr 13:7; İş 1:25; Mt 3:12; İb 12:6; i Ba 32:3; Tkr 2:8; Me 137:7; j Vh 16:15; k He 27:15.

İş 21:1* "Çöl denizi", muhtemelen eski Babil'in güney kesimine değiniyor; bu bölgede her yıl Fırat ve Dicle kıyılarını su basardı. **1#** Ya da "Necef'ten"

İş 21:11* Peygamberlikte Edom için kullanılan isim. **13*** Ya da "bozkır"; bazı çevirilerde "Arap toprakları"

Ey Tema[a] topraklarında oturanlar, kaçakları ekmekle karşılayın.
15 Çünkü onlar kılıçtan kaçtılar;
yalın kılıçtan, üzerlerine gerilen
yaydan ve savaşın şiddetinden.

16 Çünkü Yehova bana "Kedar'ın[b] tüm görkemi, ücretli işçinin çalışma süresi gibi[c] bir yıl içinde son bulacak" dedi.
17 "Okçulardan, Kedaroğullarının yiğitlerinden sağ kalanlar az olacak.[ç] Bunu İsrail'in Tanrısı Yehova söyledi."[d]

22 Görüntü vadisi[e] hakkındaki bildiri: Ne oldu da hepiniz damlara[f] çıktınız?
2 Sen ki kabına sığmayan, gürültülü patırtılı bir şehir, şenlikli bir kenttin.[g] Halkından öldürülenler ne kılıçtan geçirildi, ne de savaşta öldü.[h] 3 Başındaki zorbalar[ı] hep birden kaçıştılar.[i] Bir yay bile çekilmeden tutsak edildiler. Yakalananlarının hepsi esir alındı;[j] oysa çok uzaklara kaçmışlardı.

4 Bu yüzden "Gözünüzü üzerimden çekin" dedim. "Bırakın da acı acı ağlayayım.[k] Halkım kızı soyulmuşken beni avutmaya uğraşmayın.[l] 5 Çünkü bu gün, göklerin hâkimi Ulu Rab Yehova'nın görüntü vadisinde karışıklık,[m] bozgun,[n] şaşkınlık[o] yarattığı gün. Surlar yıkılıyor;[ö] dağlara feryat ediliyor.[p] 6 Elam,[r] ok kılıfını alıp atlı savaş arabasına binmiş; Kir,[s] kalkanının örtüsünü çıkarmış. 7 En verimli ovalarınız savaş arabalarıyla dolmuş, küheylanlar kapının karşısına dizilmiş. 8 Yahuda'yı koruyan perde kaldırılacak. Sizler o gün orman evinin[ş] silah deposu-

BÖLÜM 21

a Ey 6:19
Yr 25:23
b Ba 25:13
Me 120:5
Ezg 1:5
İş 42:11
He 27:21
c Ey 7:1
İş 16:14
ç Yr 49:28
d Sy 23:19
İş 46:10
İş 55:11

BÖLÜM 22

e İş 1:1
İş 13:1
İş 22:5
Yr 6:6
f İş 15:3
Yr 48:38
g İş 32:13
Ams 6:6
h İş 3:1
Yr 14:18
Yr 38:2
Ağ 4:9
ı İş 1:10
i 2Kr 25:4
Yr 39:4
Yr 52:7
j Yr 52:24
k İş 33:7
Yr 4:19
Yr 6:26
Yr 9:1
Mi 1:8
l Yr 8:18
Yr 31:15
m Yr 30:5
Ams 5:18
n İş 5:5
İş 10:6
o Mi 7:4
ö 2Kr 25:10
Ne 1:3
Ağ 2:2
p Ho 10:8
Lu 23:30
Vh 6:16
r Ba 10:22
İş 21:2
s 2Kr 16:9
Ams 1:5
ş 1Kr 7:2

2. Sütun

a Ne 3:19
b 2Kr 25:10
Yr 52:7
c 2Kr 20:20
2Ta 32:30
Ne 3:15
Yhn 9:7
ç Ne 1:3
d 2Kr 18:17
İş 7:3
İş 36:2
e Elç 4:24
f Ne 8:9
İş 15:3
Yo 2:17

na[a] doğru bakacaksınız, 9 Davut Şehrinin gediklerini göreceksiniz, çünkü gerçekten birçok gedik olacak.[b] Ve aşağı havuzun[c] suyunu depolayacaksınız. 10 Yeruşalim'deki evleri sayacaksınız. Surları[ç] aşılmaz kılmak için evleri yıkacaksınız.
11 Eski havuzun suyu için[d] iki surun arasına su deposu yapacaksınız. Ama bunu gerçekleştirene, Yüce Tanrı'ya bakmayacaksınız; bunu çok zaman önceden tasarlayanı görmeyeceksiniz.

12 Göklerin hâkimi Ulu[e] Rab Yehova o gün sizden ağlamanızı,[f] yas tutmanızı, saçlarınızı kazıyıp çula sarınmanızı[g] isteyecek.
13 Ama şu hale bakın! Coşup eğleniyorlar, sığırlar boğazlıyor, koyunlar kesiyorlar. 'Yiyelim içelim, nasıl olsa yarın öleceğiz'[h] diyerek et yiyor, şarap içiyorlar.[ı]

14 Göklerin hâkimi Yehova bana açıkladı, kulağımla duydum:[i] " 'Siz ölene[j] dek bu suçunuzun kefareti ödenmeyecek',[k] göklerin hâkimi Ulu Rab Yehova böyle diyor."

15 Göklerin hâkimi Ulu Rab Yehova "Haydi" dedi, "O kâhyanın, evin sorumlusu[l] Şebna'nın[m] yanına git. 16 'Burada ne işin var? Kimin nesisin ki burada kendin için mezar oydurdun?'[n] de. Gömüleceği yeri yüksekte oyduruyor, sarp kayalığı yonttur up kendine mekân yaptırıyor.
17 'Bak ey yiğit! Yehova seni tuttuğu gibi şiddetle savurup atacak,

g Ey 1:20; Ams 8:10; Mi 1:16; **h** İş 21:5; 1Ko 15:32; Yk 5:5; **ı** İş 5:12; İş 56:12; Ams 6:4; Lu 17:27; **i** İş 5:9; Ams 3:7; **j** Le 26:31; **k** İş 1:11; Yr 15:1; He 24:13; İb 10:26; **l** 2Kr 10:5; **m** 2Kr 18:37; 2Kr 19:2; İş 36:3; İş 37:2; **n** İş 14:18; Mt 27:60.

18 sarıp sarmalayıp geniş bir diyara top gibi fırlatacak. Orada öleceksin; gurur duyduğun arabaların orada efendinin evi için utanç olacak. **19** Seni görevinden atacağım, makamından indireceğim.[a]

20 Ve o gün, Hilkiya oğlu[b] Elyakim[c] kulumu[c] çağıracağım. **21** Senin cüppeni ona giydireceğim, senin kuşağını ona bağlayacağım,[d] senin yetkini ona vereceğim. Ve Yeruşalim halkına, Yahuda evine o baba olacak.[e] **22** Davut evinin anahtarını[f] onun omzuna asacağım. Onun açtığını kimse kapayamayacak, kapadığını da kimse açamayacak.[g] **23** Onu sağlam bir yere bir kazık gibi çakacağım.[h] Ve o babasının evi için görkemli bir taht gibi olacak.[ı] **24** Atadan toruna babasının evinin tüm görkemi (büyüğünden küçüğüne bütün kaplar ve testiler) onun üzerine asılacak.'

25 'O gün', göklerin hâkimi Yehova'nın sözü, 'Sağlam yere çakılan kazık[i] yerinden sökülecek,[j] kesilip düşecek, üzerindeki yük devrilecek, çünkü bunu Yehova söyledi.' "[k]

23 Sur[l] hakkındaki bildiri: Ey Tarşiş gemileri,[m] feryat edin! Çünkü orası yağmalandığı için bir liman olmaktan çıktı, artık sığınılacak bir yer değil.[n] Bu haber onlara Kittim[o] diyarında verildi. **2** Kıyı* halkları susun! Denizi aşanlar, Sayda[ö] tacirleri seni servetleriyle doldurdular. **3** Şihor'un[p] tahılı, Nil' in ürünü sular üzerinden gelir getirirdi sana, başka milletlere de kazanç sağlardı.[a]

4 Utan ey Sayda![b] Sen ey deniz, ey denizin güçlü kalesi, "Doğum sancıları çekmedim" diyorsun, "Ne doğurdum, ne de genç erkekler, kızlar büyüttüm."[c] **5** İnsanlar Mısır hakkındaki haberi aldıklarında olduğu gibi,[ç] Sur'la ilgili haberi alınca da acıdan kıvranacaklar.[d] **6** Tarşiş'e geçin; ey kıyı halkları, feryat edin. **7** Kurulduğu o çok eski devirlerden beri şenlikli olan şehriniz bu mu? Ayakları onu çok uzaklara, yabancı diyarları yurt edinmeye götürürdü.

8 Taçlar giydiren, tacirleri birer soylu, tüccarları yeryüzünün saygın kişileri[e] olan Sur hakkında kim verdi bu kararı?[f]

9 Bütün o güzelliğinden kaynaklanan gururunu ayaklar altına almak,[g] dünyanın tüm saygın kişilerini aşağılamak için[h] göklerin hâkimi Yehova verdi bu kararı.[ı]

10 Ey Tarşiş kızı,[i] Nil Irmağı gibi ülkeni boydan boya geç. Artık gemiler için rıhtım yok.[j] **11** Yehova deniz üzerine elini uzattı; krallıkları telaşa düşürdü.[k] Fenike kalelerinin yıkılması için buyruk verdi.[l] **12** "Ey ezilmiş kız! El değmemiş Sayda[m] kızı" dedi, "Bir daha asla yüzün gülmeyecek.[n] Kalk, Kittim'e[o] geç. Orada bile rahat yüzü görmeyeceksin."

13 İşte, Kalde diyarı![ö] O diyarın halkı onu çöl hayvanlarına

İş 23:2* Ya da "ada"

BÖLÜM 22

a Ey 40:11
Me 75:7
Lu 1:52
b 2Kr 18:26
c 2Kr 18:18
2Kr 18:37
İş 36:3
ç Mt 24:45
1Ko 4:2
d Ba 41:42
1Sa 18:4
Es 8:15
e Ba 45:8
f 1Ta 9:27
Vh 3:7
g Mt 18:18
h Ezr 9:8
ı Ba 45:9
1Sa 2:8
Lu 22:30
Vh 3:21
i İş 22:15
j İş 22:17
k İş 46:11
Yr 4:28

BÖLÜM 23

l Yr 25:22
Yr 47:4
He 26:3
He 27:2
Yo 3:4
Ams 1:9
Zk 9:4
m 2Ta 9:21
Me 48:7
İş 2:16
He 27:25
n He 27:3
o Ba 10:4
Yr 2:10
He 27:6
Da 11:30
ö He 27:8
p Yr 2:18

2. Sütun

a He 27:33
He 28:4
Yo 3:5
b Ba 10:15
He 27:8
c Yr 47:4
ç İş 19:1
İş 19:16
d He 26:15
He 27:35
He 28:19
e He 28:2
f Tkr 29:24
Me 94:2
g Da 4:37
Yk 4:6
h Ey 12:21
Me 107:40
ı İş 14:24
İş 46:10
i İş 23:1
j He 26:14
He 26:17
k Me 46:6
He 27:34

l He 26:5; He 26:15; **m** Ba 10:15; **n** He 26:13; **o** He 27:6; Da 11:30; **ö** Ba 11:31; İş 13:19; İş 47:1; Hb 1:6.

barınak yaptı,[a] Asur[b] değil. Kuşatma kuleleri diktiler,[c] hisarlarını çıplak bıraktılar,[ç] ülkeyi harabeye çevirdiler.[d]

14 Siz Tarşiş gemileri feryat edin, çünkü kaleniz yağmalandı.[e]

15 O zaman öyle olacak ki, Sur bir kralın günleri kadar, yetmiş yıl unutulacak.[f] Yetmiş yılın sonunda Sur, fahişe şarkısında söylendiği gibi olacak: **16** "Ey unutulmuş fahişe,[g] lir al eline, şehri dolaş. Seni hatırlasınlar diye vur tellerine, çalabildiğince iyi çal, şarkılar söyle."

17 Ve yetmiş yılın sonunda öyle olacak ki, Yehova dikkatini Sur'a çevirecek. Sur yeniden eski ücretli işine[h] dönüp yer üzerindeki tüm krallıklarla fahişelik yapacak.[ı] **18** Kazancı ve ücreti[i] Yehova'ya adanacak. Saklanmayacak, biriktirilmeyecek, çünkü onun ücreti doya doya yesinler, zarif giysiler giysinler diye,[j] Yehova'nın önünde bulunanların olacak.[k]

24 İşte, Yehova ülkeyi boşaltıyor, viraneye çeviriyor;[l] altını üstüne getiriyor,[m] üzerinde yaşayanları dört bir yana dağıtıyor.[n] **2** Halkla kâhin arasında, hizmetkârla efendi, hizmetçiyle hanım, alıcıyla satıcı, ödünç alanla ödünç veren, faiz ödeyenle faiz alan arasında fark kalmayacak.[o] **3** Ülke mutlaka boşaltılacak ve yağmalanacak;[ö] çünkü bunu Yehova söyledi.[p] **4** Ülke yas tutuyor,[r] kuruyup gidiyor. Toprak kuruyor, solup gidiyor. Ülkenin büyük adamları sararıp soluyor.[s] **5** İçinde yaşayanlar yüzünden ülke kirlendi,[a] çünkü onlar kanunları görmezden geldiler,[b] kuralları değiştirdiler,[c] devirlerce sürecek ahdi bozdular.[ç] **6** Bu yüzden ülkeyi lanet yiyip bitirdi;[d] içinde yaşayanlar suçlu bulundu. Bu yüzden ülke halkı azaldı; geriye bir avuç insan kaldı.[e]

7 Yeni şarap karalar bağlamış, asma kurumuş;[f] yürekleri sevinçle coşanlar şimdi inliyor.[g] **8** Teflerin coşkusu söndü, sevinç çığlıkları atanların sesleri duyulmaz oldu, lirlerin coşkusu söndü.[h] **9** Artık şarkılar eşliğinde şarap içilmiyor; içkinin tadı içene acı geliyor. **10** Terk edilen kent yıkıntı halinde;[ı] her evin girişi kapanmış. **11** Şarap yokluğundan sokaklarda bağrışıyorlar. Sevinçten eser yok; ülkenin tüm neşesi uçup gitmiş.[i] **12** Şehirden geriye kalan manzara şaşkınlık verici; kapı parçalanıp moloz yığınına çevrilmiş.[j]

13 Zeytin ağacı dövüldüğünde,[k] yahut bağbozumunda olduğu gibi, ülkenin ortasında, halklar arasında da kalanlar olacak.[l] **14** Seslerini yükseltip sevinçle haykıracaklar. Yehova'nın haşmeti karşısında denizden sevinç çığlıkları yükselecek.[m] **15** Işığın[n] doğduğu yerde Yehova'yı yüceltecekler;[o] denizdeki adalarda İsrail'in Tanrısı Yehova'nın adı yüceltilecek.[ö] **16** Ülkenin dört bir köşesinden ezgiler

BÖLÜM 23

a İş 13:21
b 2Kr 17:24
İş 10:12
İş 30:31
Na 3:18
Tsf 2:13
c He 26:8
ç He 26:9
d He 26:12
e İş 23:1
f Yr 25:11
Yr 27:3
Yr 27:6
g Öz 7:10
Yr 30:14
h Mi 1:7
ı Na 3:4
i Tkr 23:18
j İş 60:5
İş 61:6
k Èy 27:17
Vz 2:26

BÖLÜM 24

l Tkr 28:63
İş 1:7
İş 5:5
Yr 4:6
He 6:6
m 2Kr 21:13
n Tkr 28:64
Ne 1:8
Yr 9:16
o İş 3:2
İş 9:14
He 7:12
Ho 4:9
ö Le 26:31
Tkr 29:28
p İş 46:10
r İş 3:26
İş 33:9
Yr 4:28
Ağ 1:4
Ho 4:3
s İş 2:11

2. Sütun

a Le 18:24
Sy 35:33
2Ta 33:9
Yr 3:1
Yr 23:11
Ağ 4:13
b 2Kr 17:7
2Kr 22:13
He 20:13
Da 9:5
c Mi 3:11
ç Çk 19:5
Çk 24:7
Yr 31:32
Yr 34:18
d Le 26:16
Tkr 28:15
Yş 23:15
e Le 26:22
Tkr 4:27
Tkr 28:62
İş 10:22
f Yr 8:13
Yo 1:10

g İş 16:10; İş 32:12; Ams 5:17; **h** Me 81:2; Yr 7:34; Yr 16:9; Ho 2:11; **ı** 2Kr 25:10; **i** İş 8:22; Ağ 5:15; **j** İş 32:14; Yr 9:11; Ağ 1:4; Ağ 2:9; Mi 1:9; **k** Tkr 24:20; İş 17:6; **l** İş 1:9; İş 17:5; Yr 6:9; He 6:8; Mi 7:1; **m** İş 12:1; İş 40:9; Yr 31:12; Yr 33:11; Zk 2:10; **n** Çk 27:13; Me 97:11; İş 30:26; İş 43:5; İş 49:6; Mi 7:9; **o** Zk 13:9; Ml 1:11; **ö** İş 11:11; İş 60:9; Tsf 2:11.

duyuyoruz:[a] "Doğru Olana[b] güzellik tacı!"

Fakat ben, "Bittim,[c] mahvoldum! Vay halime!" dedim, "Hainler hainlik ediyor.[ç] Evet, hainler kalleşçe hainlik ediyor."[d]

17 Ey sen, bu toprakların insanı, dehşet, çukur ve tuzak seni bekliyor.[e] **18** Öyle olacak ki, dehşetin sesinden kaçan çukura düşecek, çukurdan çıkan tuzağa yakalanacak.[f] Çünkü yükseklerdeki suların bentleri açılacak,[g] ülke temellerinden sarsılacak.[h] **19** Yer yarıldıkça yarılıyor, sarsıldıkça sarsılıyor, bocaladıkça bocalıyor.[ı] **20** Ülke bir sarhoş gibi yalpaladıkça yalpalıyor. Bekçi kulübesi gibi bir o yana bir bu yana sallanıyor.[i] Suçunun ağırlığı altında çöküyor[j] ve bir daha ayağa kalkamayacak.[k]

21 O gün öyle olacak ki, Yehova yükseğin yükseğindeki orduya ve yerdeki krallara hükmünü verecek.[l] **22** Ve onlar çukurda toplanan tutsaklar gibi toplanacak,[m] zindana[n] kapatılacaklar. Çok günler sonra yoklanacaklar.[o] **23** Dolunayın yüzü kızardı, parıldayan güneş utandı,[ö] çünkü göklerin hâkimi Yehova Sion Dağında,[p] Yeruşalim'de kral oldu;[r] ve halkının yaşlıları O'nun ihtişamını gördü.[s]

25 Ey Yehova, Sensin benim Tanrım.[ş] Seni yüceltirim,[t] adına övgüler sunarım.[u] Çünkü Sen harikalar[ü] yaptın, çok eski devirlerden beri tasarılarını[v] sadakatle,[y] güven vererek gerçekleştirdin.[z] **2** Bir şehri taş yığınına, kale gibi kenti viraneye çevirdin, yabancıların hisarını şehir olmaktan çıkardın. Orası çağlar boyu inşa edilmeyecek.[a] **3** Bu nedenle, güçlü bir halk Seni yüceltecek; zalim milletlerin kenti Senden korkacak.[b] **4** Zorbaların soluğu yağmur fırtınası gibi duvara çarpınca, Sen düşküne kale, sıkıntı içindeki yoksula hisar,[c] fırtınada başını sokacağı bir sığınak, kızgın güneşte gölgelik[ç] oldun. **5** Bulutların gölgesi kurak memleketin sıcağını bastırdığı gibi,[d] Sen de yabancıların sesini bastırırsın. Zorbaların ezgileri duyulmaz olur.[e]

6 Göklerin hâkimi Yehova bu dağda[f] tüm halklara[g] nefis yemeklerle,[h] dinlenmiş şaraplarla, ilikle dolu[ı] leziz yiyeceklerle, süzme eski[i] şaraplarla[j] bir ziyafet verecek. **7** Ve tüm halkları saran örtüyü, bütün milletler üzerine kapanan perdeyi bu dağda yutup yok edecek.[k] **8** Evet, ölümü yutup sonsuza dek yok edecek.[l] Ulu Rab Yehova bütün yüzlerden gözyaşlarını silecek.[m] Ve tüm dünyadan halkının utancını kaldıracak,[n] çünkü bunları Yehova söyledi.

9 O gün denilecek ki, "İşte, bizim Tanrımız.[o] Umudumuzu O'na bağladık,[ö] bizi O kurtaracak.[p] İşte Yehova.[r] Umudumuzu O'na bağladık. Kurtuluşumuz

BÖLÜM 24

a Me 22:27; Me 98:3; Mr 13:27
b Çk 15:11; Ezr 9:15; Me 145:7; Vh 15:3; Vh 19:2
c İş 10:16; İş 17:4
ç İş 21:2; İş 33:1; Ağ 1:2
d Yr 9:2; Ho 10:13
e Le 26:22; Yr 8:3; He 14:21; Ams 5:19
f Tkr 32:23; 1Kr 20:30
g Ba 7:11; Öz 27:4
h Tkr 32:22; Me 18:7; Me 18:15
ı Yr 4:24; Na 1:5; Hb 3:6
i Me 107:27; İş 19:14; İş 29:9
j 2Kr 21:16; 2Ta 36:16; Yr 14:20; Ho 4:2
k Ams 8:14
l Me 76:12; Hg 2:22
m Ba 41:14
n İş 42:7
o Zk 9:11
ö Vh 21:23
p Me 132:13; İş 8:18; İş 18:7; Yo 3:17; İb 12:22
r Me 97:1; Vh 11:17
s 1Kr 8:11; Me 46:5; İş 12:6; Mi 4:7; Zk 2:10

BÖLÜM 25

ş Tkr 32:3; 1Ta 29:10; Me 25:12; İş 61:10
t Me 7:17; Me 99:5; Me 145:1; İb 13:15
u Me 30:4; Me 150:6; Vh 15:4
ü Me 40:5; Me 98:1; Me 107:8; Me 145:4
v Me 33:11; İş 28:29; İb 6:17; **y** Tkr 32:4; Ne 9:33; Me 89:5; **z** Ba 24:27; Sy 23:19; **2. Sütun** **a** Tkr 13:16; İş 6:11; **b** Me 46:10; Me 66:3; Me 83:16; He 38:23; **c** Me 46:1; Me 121:7; Na 1:7; Tsf 3:12; **ç** Me 91:1; Me 121:5; Me 121:6; Vh 7:16; **d** Ey 7:2; İş 49:10; **e** Me 58:10; İş 24:8; Vh 18:22; **f** Me 72:3; İş 11:9; İş 65:25; Da 2:35; **g** İş 49:10; Da 7:14; Mt 8:11; **h** Me 72:16; Me 85:11; Me 85:12; Me 104:15; Yr 31:12; **ı** Ey 21:24; **i** Yr 48:11; Lu 5:39; **j** Vz 10:19; İş 55:1; **k** İş 60:2; Lu 2:32; Elç 17:30; 2Ko 3:13; 2Ko 4:4; Ef 5:8; **l** Ho 13:14; 1Ko 15:54; 2Ti 1:10; İb 2:15; Vh 20:14; **m** İş 35:10; Vh 7:17; Vh 21:4; **n** Me 69:9; Me 89:51; **o** Tkr 32:3; İş 25:1; Vh 19:1; **ö** Me 27:14; Me 37:34; Me 146:5; **p** Ba 49:18; Öz 20:22; Lu 2:31; **r** Çk 6:2; Me 97:5; Tsf 3:12.

O'ndandır, sevinelim, sevinçten coşalım."[a]

10 Yehova'nın eli bu dağın[b] üzerinde olacak; Moab ise gübre[c] çukurundaki saman yığını gibi, olduğu yerde çiğnenecek.[ç] **11** Kulaç atan yüzücü gibi, Tanrı oraya* el atacak ve onun kibrini el çabukluğuyla kıracak.[d] **12** Ve yüksek surlarıyla güvenli, kale gibi olan şehri yıkıp devirecek, yerle bir edecek.[e]

26 O gün[f] Yahuda diyarında[g] şu ilahi söylenecek:[h] "Güçlü bir şehrimiz[ı] var. Onun suru, savunma duvarı Tanrı'nın sağladığı kurtuluştur.[i] **2** Kapıları açın ki,[j] sadakatini koruyan doğru millet içeri girebilsin.[k] **3** Kararlı tutuma sahip olanı Sen her zaman korursun, barış içinde olur;[l] çünkü o Sana güvenir.[m] **4** Sizler her zaman Yehova'ya güvenin,[n] çünkü Yah Yehova çağlar boyu kayadır.[o]

5 "Yüksek yerde oturanları,[ö] yüceltilen kenti alaşağı etti.[p] Onu alçalttı, devirip yere serdi, yerle bir etti.[r] **6** Orası mazlumların, düşkünlerin ayakları altında çiğnenecek."[s]

7 Doğru kişinin yolu dürüstlüktür.[ş] Sen dürüstsün ve doğru kişinin yolunu düzlersin.[t] **8** Evet, bizler hükümlerinin gösterdiği yolda Sana umut bağladık ey Yehova.[u] Gönlümüz adını ve şanını[ü] anmayı arzu ediyor.[v] **9** Geceleri gönlüm Seni özlüyor;[y] evet, içim, ruhum hep Seni arıyor;[z] çünkü hükümlerin yeryüzünde oldukça,[a] dünyada yaşayanlar doğruluk[a] öğrenirler.[b] **10** Kötü kişi lütuf görse de doğruluk öğrenmez.[c] Doğruluk diyarında haksızlık eder;[ç] Yehova'nın haşmetini görmez.[d]

11 Ey Yehova, elini kaldırdın,[e] ama görmüyorlar.[f] Ne var ki, halkın için göstereceğin gayreti gördüklerinde utanacaklar.[g] Evet, düşmanlarına göndereceğin ateş[h] onları yiyip bitirecek. **12** Ey Yehova, bize Sen barış vereceksin,[ı] çünkü ne yaptıksa Senin sayende yaptık.[i] **13** Ey Tanrımız Yehova, Senden başka efendiler bize sahibimizmiş gibi davrandılar.[j] Biz ancak Senin sayende adını anarız.[k] **14** Sen onları yok etmek için, adları bile anılmasın[l] diye, gözünü üzerlerine çevirdin. Bu yüzden ölü onlar, artık yaşamıyorlar;[m] ölümün tutsağı[n] onlar, artık ayağa kalkmıyorlar.[o]

15 Milleti çoğalttın, ey Yehova, milleti çoğalttın;[ö] Kendini yücelttin.[p] Ülkenin sınırlarını her yönden genişlettin.[r] **16** Ey Yehova, sıkıntıdayken Sana yönneldiler.[s] Onları terbiye ettiğinde,[ş] dudaklarından fısıltı halinde bir dua döküldü. **17** Doğumu yaklaşan gebe kadının çektiği sancıları, doğum sancısı çekerken ettiği feryatları biz de yaşadık. Sen yaşattın bunları ey

İş 25:11* Moab'a.

BÖLÜM 25

a Me 20:5; Me 21:1; Me 62:1; Me 95:1; Mi 7:7; Tsf 3:14
b Me 132:13; İş 12:6
c Me 83:10; Lu 13:8
ç Me 110:6; İş 15:1; Tsf 2:9
d Yr 48:29; Da 4:37; Yk 4:6
e İş 26:5

BÖLÜM 26

f İş 4:2; İş 26:19; Yhn 11:24
g Yr 33:10; Yr 33:11
h Çk 15:1; 2Sa 22:1; Me 146:2; Me 150:5; İş 12:5
ı Me 48:2; Me 48:12; Me 127:1
i İş 60:18; Zk 2:5
j Me 118:19; Me 118:20; İş 60:11; İş 62:10; Mt 7:14; Vh 22:14
k Çk 19:6; Tkr 4:8; Ml 3:17; Elç 2:47; 1Pe 2:9
l Me 119:165; İş 54:13; Yhn 14:27; Ro 15:33; Flp 4:7; 2Pe 1:2
m Me 9:10; Yr 17:7
n 2Ta 20:20; Me 62:8; Öz 3:5
o Tkr 32:4; Tkr 32:31; 1Sa 2:2
ö Ey 40:11; İş 2:11
p İş 15:1; İş 25:10
r İş 25:12; Yr 48:9
s Tsf 3:12; Ml 4:3
ş 1Ta 29:17; Ey 1:1; Me 18:24; Öz 20:7
t Me 5:8
u Me 119:7; Ef 5:17

ü Çk 3:15; Me 135:13; Ho 12:5; **v** Mi 7:7; **y** Me 63:6; Me 119:62; Lu 6:12; **z** Me 63:1; Me 77:6; **a** Me 9:8; Me 58:11; **2. Sütun** **a** Me 96:13; Me 97:2; **b** Me 85:11; İş 61:11; **c** Çk 8:15; Me 106:43; Öz 1:32; **ç** Me 78:57; Yr 2:7; **d** Me 28:5; İş 5:12; Ho 11:7; **e** Me 10:12; Mi 5:9; **f** İş 6:9; **g** Me 86:17; 1Pe 3:16; Vh 3:9; **h** İb 10:27; **ı** Me 29:11; İş 57:19; Yr 33:6; Yhn 14:27; **i** Elç 5:38; Elç 5:39; **j** 2Ta 12:8; **k** Yş 23:7; 2Ti 2:19; **l** Me 9:5; Me 109:13; Öz 10:7; **m** Me 22:15; **n** Öz 2:18; Vz 9:5; Vz 9:10; İş 38:18; **o** Ey 14:14; Vz 9:6; Yr 51:39; Mt 25:46; **ö** Ba 12:2; Tkr 10:22; İş 9:3; İş 51:2; **p** Me 72:18; İş 60:21; **r** 1Kr 4:21; **s** Hk 10:10; Me 77:2; Me 78:34; Ho 5:15; **ş** Hk 3:8; İb 12:5; İb 12:6.

Yehova.[a] **18** Biz de gebe kaldık, sancı çektik,[b] ama rüzgârdan başka bir şey doğuramadık. Ülkeye gerçek kurtuluş sağlayamadık,[c] o topraklarda yaşayacak insanlar doğuramadık.[ç]

19 "Senin ölülerin yaşayacak.[d] Benim cesetlerim dirilecek.[e] Ey toprakta yatanlar,[f] uyanın, sevinçle haykırın! Çünkü senin çiyin[g] ebegümeci[h] üzerindeki çiye benziyor; yeryüzü ölümün tutsaklarını bağrından çıkaracak.[ı]

20 Kalk ey halkım, iç odalarına gir, ardından kapıları kapat.[i] Gazap geçene kadar biraz gizlen.[j] **21** Bak! Yehova Kendisine karşı işlenen suçlardan dolayı ülke halkından hesap sormak üzere yerinden kalkıyor.[k] Ve toprak, üzerine dökülen kanı artık saklamayacak,[l] öldürülenlerin üzerini artık örtmeyecek."[m]

27 Yehova[n] o gün Levyatanı,*[o] kayıp giden, kıvrıla kıvrıla ilerleyen yılanı,[ö] evet o Levyatanı sert ve güçlü, büyük kılıcıyla[p] cezalandıracak; deniz canavarını[r] öldürecek.

2 O gün şu ezgiyi söyleyeceksiniz:[ş] "Köpüklü şarap bağı!

3 Onu koruyan Benim, Ben, Yehova.[t] Onu hep sularım,[u] kimse zarar vermesin diye gece gündüz korurum.[ü] **4** Artık kızgın değilim.[v] Hangi çalı[y] ya da diken savaşta karşıma çıkabilir? Çiğner geçerim onu, ateşe veririm.[z] **5** Buna kalkışacağına Bana sığınsın. Benimle barışsın; evet barışsın Benimle."[a]

İş 27:1* Muhtemelen "timsah" ya da "deniz canavarı"

BÖLÜM 26

a İş 13:8
Yr 4:31
Yr 6:24
b 2Kr 19:3
c Yş 7:9
ç İş 37:3
d Ho 13:14
Yhn 5:29
Elç 24:15
1Ko 15:22
Vh 20:12
e İş 25:8
Mr 12:26
Yhn 11:24
Yhn 11:25
1Ko 15:21
1Se 4:14
f Ba 3:19
Da 12:2
g He 37:2
h 2Kr 4:39
ı Vh 20:13
i Ba 7:16
Çk 12:22
Me 32:7
Me 91:4
Öz 18:10
j Me 27:5
Me 57:1
Me 91:4
k Me 37:20
Ho 5:14
Mi 1:3
Mt 24:21
2Se 1:8
2Pe 3:7
l Ba 4:10
Me 9:12
He 24:7
Lu 11:50
Vh 16:6
Vh 18:24
m Ml 4:1

BÖLÜM 27

n Çk 15:3
o Ey 41:1
ö Ey 26:13
p Tkr 32:41
Yr 47:6
r Ba 1:21
Me 74:13
İş 51:9
He 29:3
He 32:2
s İş 5:1
ş Me 80:8
Yr 2:21
Mt 21:33
t Tkr 33:29
1Sa 2:9
u İş 35:6
İş 41:18
İş 58:11
ü Me 121:4
İş 46:4
v Me 85:3
Me 103:9
İş 12:1
y Lu 6:44
z 2Sa 23:6
İş 10:17
İb 6:8

6 Yakup yakında kök salacak, İsrail[a] filizlenip çiçek açacak, yeryüzünü meyveyle dolduracak.[b]

7 Ona kendisini vuranların darbesiyle mi vurmak gerekir? Onu kendisini öldürenlerin katlettiği gibi mi öldürmek gerekir?[c] **8** Korkunç bir sesle haykırarak davasını göreceksin ve onu uzaklara göndereceksin. Doğu rüzgârının[ç] estiği gün güçlü soluğunla öteye savuracaksın. **9** Böylece Yakup'un suçunun kefareti ödenecek.[d] Günahının silinmesi meyvesini verecek:[e] Sunağın tüm taşlarını, kireçtaşıymış gibi un ufak edecek; ne kutsal direkler*[f] ne de buhurdanlar ayakta kalacak.[g] **10** Çünkü surlu şehir terk edilecek; otlaklar sahipsiz kalacak, çöl gibi kendi haline bırakılacak.[h] Orada sığırlar yayılıp yatacak ve onun dallarını yiyip bitirecek.[ı] **11** Filizleri kuruduğunda kadınlar gelecek, onları kırıp yakacak.[i] Çünkü bu halk anlayışlı bir halk değil.[j] Bu yüzden Yaratıcısı ona merhamet etmeyecek, Kurucusu lütuf göstermeyecek.[k]

12 Ve o gün öyle olacak ki, Yehova gürül gürül akan Irmaktan*[l] Mısır Vadisine[m] kadar her yerde ağaçları döverek meyvelerini düşürecek.[n] Böylece birer birer

a İş 57:19; He 34:25; Ho 2:18; Ro 5:1; 2Ko 5:19; **2. Sütun** **a** He 39:25; **b** Me 92:13; İş 37:31; İş 60:22; Yr 30:19; Ho 14:5; **c** İş 10:20; Yr 50:33; **ç** Yr 4:11; He 13:13; **d** İş 4:4; İş 48:10; He 24:13; **e** Ro 11:26; **f** İş 17:8; Mi 5:13; **g** 2Ta 34:4; **h** İş 6:11; İş 17:9; Yr 26:18; Ağ 2:5; He 36:4; **ı** İş 7:25; İş 17:2; İş 32:14; **i** Me 80:16; İş 6:13; He 15:6; Mt 3:10; Yhn 15:6; **j** Tkr 32:28; İş 1:3; Yr 4:22; Ho 4:6; **k** 2Ta 36:16; He 9:10; 2Se 1:8; **l** Yş 24:2; **m** Sy 34:5; 1Kr 8:65; **n** İş 11:11; İş 24:13.

İş 27:9* Ya da "Aşera" **12*** Fırat Irmağı.

toplanacaksınız,[a] ey İsrailoğulları. **13** Ve o gün öyle olacak ki, büyük bir boru çalınacak[b] ve Asur topraklarında[c] kaybolup gidenler, Mısır topraklarına[c] dağılanlar, gelip Yeruşalim'deki kutsal dağında[d] Yehova'nın önünde eğilecekler.[e]

28 Vay haline, ey Efraim[f] sarhoşlarının asalet tacı, ey şarap tutsaklarının verimli vadisinin başındaki göz kamaştıran güzelliğin solan çiçeği! **2** Bak! Yehova'nın güçlü kuvvetli bir adamı var;[g] o seni sel getiren kuvvetli fırtına[h] gibi, göğü gürleten dolu fırtınası[i] gibi, ortalığı kasıp kavuran kasırga[i] gibi büyük bir şiddetle yere çalacak. **3** Efraim sarhoşlarının asalet tacı ayaklar altına alınacak.[j] **4** Verimli vadi başındaki göz kamaştıran güzelliğin solan çiçeği,[k] yaz gelmeden olgunlaşan incir[l] gibi görülür görülmez koparılıp yutulacak.

5 Göklerin hâkimi Yehova o gün halkının artakalanı[m] için baş tacı,[n] güzellik çelengi,[o] **6** hüküm kürsüsünde oturanlar için adalet ruhu,[ö] savaşı kapıdan püskürtenler için güç kaynağı olacak.[p]

7 Oysa bunlar şarap yüzünden sapıtıyor, içki yüzünden yalpalıyor: Kâhin ve peygamber[r] içkiden sapıtıyor, şarabın etkisiyle kafaları karışıyor, içkinin etkisiyle yalpalıyorlar.[s] Yalan yanlış şeyler görüyor, tutarsızca kararlar alıyorlar. **8** Sofraların üzeri kusmuk dolu.[ş] Pisliğe bulaşmamış yer yok.

9 "Kime bilgi verdiğini sanıyor?[t] Duyduklarını kime anlatmaya çalışıyor?[a] Sütten kesilmiş, memeden ayrılmış çocuklara mı?"[b] diyorlar. **10** "Çünkü biraz oradan biraz buradan, emir üzerine emir, emir üzerine emir; kural* üzerine kural, kural üzerine kural."[c] **11** Bu nedenle, Tanrı bu halkla kekeleyenlerin ağzıyla,[ç] başka bir dilde[d] konuşacak.[e] **12** Onlara "Burası dinlenme yeri. Bitkin düşeni dinlendirin. Burası huzur yeri" dedi, ama kimse dinlemek istemedi.[f] **13** Bu yüzden Yehova'nın sözü onlara, "Biraz oradan biraz buradan, emir üzerine emir, emir üzerine emir; kural üzerine kural, kural üzerine kural"[g] olacak ki, sırt üstü düşsünler, kemikleri kırılsın, kapana kısılıp yakalansınlar.[h]

14 Bundan ötürü, siz böbürlenip duranlar, Yeruşalim'de bu halkı yönetenler,[i] Yehova'nın sözüne kulak verin. **15** Çünkü siz "Ölümle ahit yaptık,[i] ölüler diyarıyla görüşüp anlaştık.[j] Bu yüzden ani taşkın geçerken bize dokunmayacak, çünkü yalanı kendimize sığınak edindik,[k] sahteliğin ardına gizlendik"[l] diyorsunuz. **16** Bu nedenle Ulu Rab Yehova şunları diyor: "İşte, Sion'a[m] bir temel taşı,[n] denenmiş bir taş,[o] sağlam temel[ö] için değerli bir köşe taşı[p] koyuyorum. Ona iman eden hiç kimse telaşa düşmeyecek.[r] **17** Adaleti

BÖLÜM 27

a Tkr 30:3
Ne 1:9
Yr 3:14
Ams 9:14
Lu 15:4
b İş 11:12
İş 49:22
İş 62:10
c 2Kr 17:6
İş 11:16
Ho 9:3
ç Yr 43:7
Ho 8:13
Zk 10:10
d Me 122:4
İş 2:3
İş 25:6
İş 52:1
Yr 3:17
e Me 95:6
Zk 14:16

BÖLÜM 28

f İş 7:2
Ho 7:11
g İş 7:17
İş 7:20
h Na 1:8
ı Ey 38:22
İş 28:17
He 13:11
i İş 29:6
j İş 25:10
Ağ 1:15
k Yk 1:10
l Yr 24:2
Na 3:12
Vh 6:13
m İş 11:16
Ro 11:5
n İş 24:15
İş 24:23
İş 62:3
o İş 35:2
ö Sy 11:17
1Kr 3:28
Me 72:1
İş 11:2
p Me 18:34
Me 68:35
Flp 4:13
r Yr 5:31
Yr 23:13
s 2Kr 16:10
ş Yr 48:26
t İb 5:14

2. Sütun

a İş 6:10
b Ho 4:6
Mt 15:8
Mt 15:9
c 2Kr 21:13
İş 28:17
Ağ 2:8
ç Tkr 28:49
Yr 5:15
d Da 1:4
e 1Ko 14:21
f Me 81:11
Yr 44:16

g 2Kr 21:13; İş 28:17; Ağ 2:8; **h** 2Ta 36:16; İş 8:15; **ı** Hb 1:10; **i** İş 28:18; **j** He 13:16; **k** İş 31:1; İş 31:3; **l** İş 30:10; **m** İb 12:22; Vh 14:1; **n** Me 118:22; Ro 9:33; 1Pe 2:6; **o** İb 2:10; İb 5:9; **ö** İş 51:16; Mt 16:18; 1Ko 3:11; Ef 2:20; **p** Mt 21:42; Mr 12:10; Lu 20:17; Elç 4:11; **r** Ro 9:33; Ro 10:11; 1Pe 2:6.

İş 28:10* Sözcük anlamı, "ölçü ipi"

ölçü ipi;[a] doğruluğu[b] tesviye aleti* yapacağım. Yalana dayanan sığınağı[c] dolu[ç] süpürüp götürecek, gizlenilen yeri sular basacak.[d] **18** Ölümle yaptığınız ahit bozulacak,[e] ölüler diyarıyla görüşüp anlaşmanızın hükmü kalmayacak.[f] Sel gibi bastıran felaket[g] sizi de çiğneyip geçecek.[h] **19** Gece gündüz her gün gelecek, her seferinde sizi de süpürüp götürecek.[ı] Bunun haberi bile duyanları tir tir titretecek."[i]

20 Sedir, üzerine uzananlara kısa, yorgan, sarınanlara küçük gelecek. **21** Çünkü Yehova Peratsim Dağında[j] olduğu gibi kalkacak, Gibeon[k] yakınlarındaki ovada olduğu gibi öfkeyle harekete geçecek. Garip olan işini yapacak, olağandışı olan işini gerçekleştirecek.[l] **22** Artık alaycılığı[m] bırakın yoksa zincirleriniz daha da kalınlaşır; çünkü ben göklerin hâkimi Ulu Rab Yehova'dan[n] tüm ülkeye bir yıkım[o] geldiğini duydum. Bu iş kararlaştırılmış.

23 Kulak verin, sesimi dinleyin, dikkat edin, dediklerimi dinleyin. **24** Saban süren tohum ekmek için bütün gün[ö] saban sürer mi, toprağı çapalayıp tırmıklar mı?[p] **25** Toprağın üzerini düzleyince çörekotu ve kimyon tohumu[r] serpmez mi? Ayırdığı yerlere[s] buğday, darı,[ş] arpa, tarlasının sınırına[t] da kızılbuğday[u] ekmez mi? **26** Biri ona doğru olanı gösterir.[ü] Tanrısı onu eğitir.[v] **27** Çünkü çörekotu harman döveniyle dövülmez,[y] kimyonun üzerinden tekerlek geçirilmez. Çörekotu sopayla,[a] kimyon da çubukla dövülür. **28** Ekmeklik buğday ezilir mi? Kimse onun üzerinden durmadan[b] döven geçirmez.[c] Harmanın üzerinden tekerlek ve atlar geçirse bile onu ezmez.[ç] **29** Bu iş de göklerin hâkimi Yehova'dandır.[d] Harika amaçları olan, büyük işler başaran O'dur.[e]

29 "Ey Ariel,*[f] Ariel, Davut' un ordugâh kurduğu kent,[g] vay haline! Halkın yıla yıl katarak bayramlar[h] kutlayıp dursun. **2** Ama Ben seni sıkıştıracağım.[ı] Ariel matem tutup ağıt yakacak.[i] Benim için sunak ocağı gibi olacak.[j] **3** Tüm çevrene ordugâh kuracağım. Kazıklar çakarak etrafını kuşatacağım, rampalar yapacağım.[k] **4** Alçalacaksın, düştüğün yerden konuşacaksın. Sesin topraktan boğuk boğuk gelecek.[l] Medyumun sesi gibi yerin içinden duyulacak, sözlerin topraktan gelen bir fısıltı olacak.[m] **5** Yabancılar sürüsü ince toz gibi,[n] zorbalar sürüsü[o] uçup giden saman ufağı gibi olacak.[ö] Ve bu bir anda, ansızın meydana gelecek.[p] **6** Göklerin hâkimi Yehova gök gürlemesi, deprem, büyük gürültü, fırtına, kasırga ve yiyip bitiren alevlerle seni kurtaracak."[r]

7 Ariel'le savaşan milletler kalabalığının tümü, ona saldıran

BÖLÜM 28

a 2Kr 21:13
b Me 9:8
Me 35:24
Yr 11:20
c 2Kr 18:21
İş 31:1
İş 31:3
Yr 43:11
ç İş 28:2
d Yr 42:14
Yr 43:7
He 17:15
e Ro 5:14
f İş 28:15
g İş 8:8
Yr 47:2
h 2Kr 18:13
ı İş 24:1
i 2Kr 21:12
Yr 19:3
Hb 3:16
j 2Sa 5:20
1Ta 14:11
k Yş 10:10
1Ta 14:16
l Ağ 2:15
Hb 1:5
m 2Ta 30:10
2Ta 36:16
Yr 20:7
n İş 10:23
o İş 24:1
ö Me 30:5
Me 103:9
Mi 7:18
p Yr 4:3
r Mt 23:23
s Le 19:19
ş He 4:9
t Le 19:9
Le 19:10
Le 23:22
u Çk 9:32
He 4:9
ü Yr 10:24
İb 12:6
İb 12:11
v Me 119:71
y İş 41:15
Âms 1:3

2. Sütun

a İş 10:5
b Me 103:9
Mi 7:18
c İş 21:10
1Ko 9:9
ç Le 26:44
İş 10:20
d İb 12:9
e Me 40:5
Yr 32:19
Ro 11:33

BÖLÜM 29

f İş 29:7
g 2Sa 5:9
h Le 23:2
2Ta 8:13
ı Tkr 28:53
Tkr 28:55

i İş 51:19; Ağ 1:4; **j** İş 9:19; Yr 15:14; Yr 17:4; Tsf 1:7; **k** 2Kr 24:11; 2Kr 25:1; Yr 39:1; He 4:2; He 21:22; **l** Me 44:25; İş 51:23; **m** İş 8:19; **n** İş 13:19; İş 14:22; İş 21:9; **o** İş 13:11; **ö** Ey 21:18; Me 1:4; Me 35:5; İş 17:13; **p** İş 47:9; İş 48:3; **r** 1Sa 2:10; Yr 50:25; Na 1:3.

İş 28:17* Bir yüzeyi düzlemek için kullanılan alet.

İş 29:1* Muhtemel anlamı "Tanrı'nın Sunak Ocağı", Yeruşalim'e değiniliyor.

herkes,[a] karşısına kuşatma kuleleri dikenler ve onu sıkıntıya sokanlar, bir rüya, bir gece görüntüsü görmüş gibi olacaklar.[b] **8** Evet, aç biri rüyasında yemek yer, bir de uyanır ki midesi bomboş;[c] susamış biri rüyasında su içer, bir de uyanır ki boğazı kurumuş; Sion Dağıyla savaşan tüm milletler kalabalığı için de durum öyle olacak.[ç]

9 Sizlerse oyalanıp durun, şaşkına dönün,[d] gözünüzü yumup görmez olun.[e] Sarhoş olmuşsunuz[f] ama şarapla değil, sağa sola yalpalıyorsunuz ama içkiden değil.[g]

10 Çünkü Yehova üzerinize derin bir uyku hali verdi,[h] gözlerinizi kapadı ey peygamberler;[ı] yüzünüzü gözünüzü örttü[i] ey görüntü görenler.[j] **11** Sizler için her görüntü, mühürlü bir kitabın[k] sözleri gibi oluyor. O kitap okuma yazma bilen birine verilip "Bunu yüksek sesle okur musun?" dendiğinde, "Okuyamam. Çünkü mühürlü"[l] cevabı alınıyor; **12** okuma yazma bilmeyen birine verilip "Bunu yüksek sesle okur musun?" dendiğinde, "Okuma bilmiyorum" karşılığı alınıyor.

13 Yehova şunları diyor: "Mademki bu halkın Bana yakınlığı dilinde kalıyor; onlar yalnızca dudaklarıyla Beni yüceltiyor,[m] yüreğini Benden uzaklaştırıyor,[n] Benden korkmayı, insan emirlerini öğrenip onlara uymak sanıyor,[o] **14** o halde Ben de bu halka yine olağanüstü bir iş yapacağım;[ö] bu harika bir iş, evet bir harika olacak. Bilgelerinin bilgeliği silinip atılacak, sağgörülülerde anlayış bulunmaz olacak."[a]

15 Vay haline, tasarılarını Yehova'dan köşe bucak gizlemeye çalışanların,[b] karanlıkta iş görenlerin.[c] Çünkü onlar "Bizi kim görür, bizi kim tanır?"[ç] diyorlar. **16** Ah sizin sapkınlığınız! Çömlekçi balçıkla bir tutulur mu?[d] Çömlek kendisini yapan için "Beni o yapmadı"[e] diyebilir mi? Kendisine biçim veren için "Hiçbir şeyden anlamaz"[f] diyebilir mi?

17 Şimdi değilse de çok geçmeden Lübnan meyve bahçesine[g] dönmeyecek mi? Meyve bahçesi de orman sayılmayacak mı?[h] **18** Ve o gün sağırlar kitabın sözlerini işitecek,[ı] karanlıktaki gözler, zifiri karanlıktaki körler bile görecek.[i] **19** Yumuşak başlı[j] kimseler sevinci Yehova'da bulacak, sevindikçe sevinecek. Yoksul insanlar İsrail'in Kutsalı sayesinde neşeyle coşacak.[k] **20** Çünkü zorbaların sonu gelmiş,[l] övünenler yok olmuş,[m] fenalık etmek için fırsat kollayanlar[n] ortadan kalkmış olacak. **21** Onlar ki insanı kendi sözüyle suçlu çıkarır,[o] şehir kapısında haksıza yanlışını gösterene tuzak kurar,[ö] doğru kişiyi asılsız sebeplerle başlarından savarlardı.[p]

22 İbrahim'i kurtarmış olan[r] Yehova işte bu yüzden Yakup evine, "Yakup artık utanmayacak, bundan böyle yüzü solmayacak"[s] dedi, **23** "Çünkü çocuklarını,

BÖLÜM 29

a Yr 25:14
Zk 14:2
b İş 29:2
c Me 73:20
ç İş 10:12
Yr 51:24
d Hb 1:5
e İş 6:9
f Yr 51:7
g Yr 25:27
h Me 69:23
İş 6:10
Elç 28:27
Ro 11:8
ı 1Sa 9:9
Yr 14:14
Yr 27:15
i İş 9:16
j Mi 3:7
k İş 8:16
Da 12:4
Vh 5:1
l Da 12:9
Mt 11:25
Mt 13:11
m İş 48:1
Yr 3:10
Yr 5:2
Mr 7:6
n Mt 15:8
o Mt 15:9
Mr 7:8
Kl 2:22
ö İş 28:21
Hb 1:5

2. Sütun

a Yr 8:9
Yhn 9:39
Elç 28:26
Ro 1:28
1Ko 1:19
b İş 30:1
c Ey 24:15
He 8:12
Yhn 3:20
1Ko 4:5
ç Me 73:11
Me 94:7
d İş 45:9
İş 64:8
Ro 9:21
e Yr 18:6
f Me 94:9
İş 45:9
Ro 9:20
g İş 35:1
İş 41:19
h İş 32:15
ı İş 35:5
i İş 42:16
Lu 4:18
Elç 26:18
Vh 3:18
j Me 37:11
Tsf 2:3
Mt 5:5
k İş 41:16
l İş 29:5
m İş 28:14
Yr 9:23

n Yr 18:18; Mi 2:1; Lu 6:7; Lu 20:20; **o** Mt 22:15; Lu 11:54; **ö** Ams 5:10; **p** He 13:19; Ml 3:5; **r** Ne 9:7; Mi 7:20; **s** Yo 2:27.

elimin eserlerini etrafında görecek;[a] o zaman hep birlikte Benim adımı yüceltecekler,[b] Yakup'un Kutsalını kutsal sayacak,[c] İsrail'in Tanrısından korkacak, O'na saygı gösterecekler.[ç] **24** Ve yanlış düşünenler anlayış kazanacak, homurdananlar eğitilecek."[d]

30 "Vay haline, dik başlı oğulların",[e] Yehova'nın sözü, "Benim tasarımı değil,[f] kendi tasarılarını gerçekleştirenlerin, Benim ruhumla değil, içki sunusu dökerek antlaşmalar yapıp günahlarına günah katanların.[g] **2** Vay haline, Bana danışmadan[h] Firavunun koruması altına girmek, gölgesine sığınmak[ı] için Mısır'a doğru yola koyulanların![i] **3** Çünkü Firavunun koruması sizler için utanç,[j] Mısır'ın gölgesine sığınmanız rezillik olacak.[k] **4** Beyler Tsoan'a geldi,[l] elçiler Hanes'e ulaştı. **5** Kimseye yararı olmayan bir halk yüzünden hepsi utanacak; o halkın kimseye ne yararı var, ne de yardımı. O yalnızca utanç kaynağı olacak, hem de onları rezil edecek."[m]

6 Güneyin hayvanları hakkında bildirilen hüküm:[n] Hazinelerini eşeklerin sırtına, mallarını develerin hörgücüne yükleyip,[o] kükreyen leoparların, aslanların, engereklerin, can yakıcı uçan yılanların[o] dolaştığı sıkıntı ve zorluklarla dolu topraklardan[p] geçiyorlar. Oysa bu malların kendilerine hiç yararı olmayacak. **7** Mısırlılar bir hiçtir, onlardan hiçbir yardım gelmez.[r] Bu yüzden Mısır'a Rahab[a] adını verdim; çünkü öylece otururlar.

8 "Şimdi gel, oradakilerin gözü önünde bunu bir tablete yaz, kitaba geçir[b] ki ileride bir gün yararı olsun, çağlar boyu tanıklık etsin.[c] **9** Çünkü o asi bir halk,[ç] hepsi yalancı oğullar;[d] Yehova'nın kanununu duymak istemeyen evlatlar;[e] **10** görenlere 'Görmeyin', görüntüler alanlara 'Bizim hakkımızda gerçekleri bildirmeyin'[f] diyenler. 'Bize hoş sözler söyle; aldatıcı şeyler gör.[g] **11** Yoldan çekil, yoldan ayrıl.[h] Bize artık İsrail'in Kutsalının adını anma' deyip duranlar."[ı]

12 İşte bu nedenle İsrail'in Kutsalı diyor ki, "Bu sözü reddetmekle,[i] dolandırıcılığa ve sahtekârlığa güvenip bel bağlamakla[j] **13** yaptığınız bu kötülük, çökmeye yüz tutan çatlak bir duvara, bel vermiş yüksek bir sura benziyor.[k] Böyle bir sur aniden, bir anda çöküverir.[l] **14** Hiç esirgenmeden çömlekçinin testisi gibi kırılıp paramparça edilecek.[m] Öyle kırılacak ki, kırıklar arasında ocaktan kor ya da bataklıktan su almaya yeterli büyüklükte tek bir parça bile bulunmayacak."[n]

15 Bunun için İsrail'in Kutsalı[o] Ulu Rab Yehova diyor ki, "Geri dönüp rahat durursanız kurtulursunuz. Ancak Bana güvenip sakin kalırsanız güçlü olursunuz."[o] Ama bunu istemediniz.[p] **16** "Hayır, at üzerinde kaçarız"[r] dediniz. Bunun için kaçacaksı-

BÖLÜM 29

a İş 43:21
İş 45:11
b Le 10:3
Le 22:32
Mt 6:9
c İş 5:16
ç İş 8:13
Ho 3:5
Vh 15:4
Vh 19:5
d Me 94:10
Öz 4:2

BÖLÜM 30

e İş 1:2
İş 63:10
İş 65:2
Elç 7:51
f İş 29:15
Ho 4:10
1Se 4:8
g Sy 32:14
Ho 13:2
h Sy 27:21
1Kr 22:7
ı İş 36:6
i 2Kr 17:4
İş 31:1
He 29:6
Ho 7:11
j İş 20:5
Yr 37:7
k Yr 17:5
l Sy 13:22
İş 19:11
He 30:14
m İş 31:3
Yr 2:36
Ho 5:13
n 2Ta 12:3
İş 20:3
o 2Ta 9:1
ö Sy 21:6
Tkr 8:15
Yr 2:6
p Çk 1:14
Tkr 4:20
Yr 11:4
r Me 118:8
İş 31:1
Yr 37:7

2. Sütun

a Me 87:4
Me 89:10
b Ey 19:23
İş 8:1
Yr 36:2
c Ro 15:4
ç Tkr 31:27
İş 1:4
Yr 44:3
Elç 7:51
d İş 59:3
Yr 9:3
Ho 4:2
e 2Ta 33:10
2Ta 36:15
Ne 9:29
Öz 28:9
Yr 7:13
Ams 5:10

---

f 2Ta 16:10; 2Ta 18:7; 2Ta 24:19; Yr 11:21; Yr 26:11; Elç 4:17; **g** Yr 23:17; He 13:7; Mi 2:11; 2Ti 4:3; **h** Ams 7:16; **ı** Ams 7:13; **i** İş 5:24; Ams 2:4; **j** Yr 13:25; Mi 3:11; **k** Me 62:3; Lu 6:49; **l** Me 73:19; **m** Yr 19:11; **n** Yr 13:14; **o** İş 30:11; **ö** 1Ta 5:20; 2Ta 16:8; İş 26:3; **p** Yr 44:16; Mt 23:37; Elç 7:51; **r** İş 31:1; İş 31:3.

nız. “Hızlı koşan atlara bineriz”[a] dediniz. Bunun için sizi kovalayanlar da hızlı koşmak neymiş gösterecekler.[b] **17** Bir kişinin tehdidiyle bin kişi titreyecek;[c] beş kişinin tehdidiyle hepiniz kaçacaksınız; dağ başında bir direk, tepe üstünde bir sancak gibi kalana dek kaçacaksınız.[ç]

18 Yine de, Yehova size lütuf göstermek için bekliyor;[d] size merhamet göstermek için harekete geçecek.[e] Çünkü Yehova adalet Tanrısıdır.[f] O’nu bekleyenler[g] mutludur.[h] **19** Sion[ı] halkı Yeruşalim’de otururken[i] sen artık ağlamayacaksın.[j] Feryat ettiğinde Tanrı sana elbette lütuf gösterecek; sesini duyar duymaz cevap verecek.[k] **20** Yehova size sıkıntıyı ekmek gibi, cefayı su gibi verecekse de,[l] Yüce Eğitmenin artık Kendisini gizlemeyecek. Ve sen Yüce Eğitmenini[m] kendi gözünle göreceksin. **21** Sağa sola saptığınızda,[n] arkandan “Yol budur.[o] Bu yoldan gidin” diyen sesi kendi kulağınla işiteceksin.

22 Gümüş kaplama oyma putlarınızı,[ö] altın[p] kaplama dökme heykellerinizi[r] iğrenç bulacaksınız. “Pislikten başka bir şey değil!”[s] diyerek onları bir kadının âdet bezini attığı gibi atacaksın.[ş] **23** O zaman Tanrı, toprağa ektiğin tohumun için yağmur verecek;[t] toprağın ürünü olan ekmek bol ve besleyici olacak.[u] Davarların o gün geniş otlaklarda otlayacak.[ü] **24** Toprağını işleyen sığırların, eşeklerin, kürekle, yabayla savrulmuş,[v] kuzukulağıyla tatlandırılmış yem yiyecek. **25** Ve o büyük katliam günü kuleler yıkılırken[y] her yüce dağın, her yüksek tepenin üstünde, derelerden, hendeklerden sular akacak.[a] **26** Yehova halkının kırığını sardığı,[b] indirdiği darbenin ağır yarasını iyileştirdiği[c] gün, dolunay güneş gibi parlayacak; güneşin parıltısı ise yedi günün ışığı gibi yedi kat daha parlak olacak.[ç]

27 İşte! Yehova’nın adı öfkeden alev alev yanarak[d] kara bulutlarla çok uzaklardan geliyor. Dudakları gazap dolu, dili sanki yalayıp yutan bir ateş.[e] **28** Boyun hizasına varan[f] taşkın suları andıran soluğu, milletleri ileri geri sarsarak değersizlerin elendiği kalburdan geçiriyor.[g] Ve ağızlarına gem[h] takıp onları yoldan saptırıyor.[ı] **29** Bayram[i] için kendinizi kutsadığınız gecelerde olduğu gibi ilahiler söyleyeceksiniz,[i] İsrail’in kayası[k] Yehova’nın dağına[l] flüt çalarak[m] çıkıldığında olduğu gibi yürekten sevineceksiniz.

30 Ve Yehova müthiş bir öfkeyle[n] her şeyi yakıp yok eden alevlerle,[o] sağanakla, yağmur fırtınasıyla[ö] ve doluyla[p] muhteşem sesini[r] duyuracak, bileğinin gücünü gösterecek.[s] **31** Yehova’nın sesinden Asur dehşete düşecek.[ş] Tanrı sopasını onun tepesine indirecek.[t] **32** Yehova Asur’u cezalandırmak için sopasını her indirdiğinde tefler, lirler çalınacak.[u] Tanrı

BÖLÜM 30

a Me 33:17; Ams 2:14
b Tkr 28:49; Yr 4:13; Ağ 4:19; Hb 1:8
c Le 26:36; Tkr 32:30
ç İş 66:19; He 12:16
d Çk 34:6; He 36:9
e Me 102:13; Ro 9:15
f Me 99:4; Yr 10:24; Ro 2:2
g Yr 17:7
h Me 112:1; Öz 16:20
ı Me 87:5; İş 62:1; Yr 31:6; Zk 1:17
i Ne 11:1; İş 44:28
j Ne 12:27; İş 61:3
k Me 50:15; Yr 29:12
l Le 26:26; Me 80:5
m Ey 36:22; Me 32:8; Me 71:17; Me 119:102
n Tkr 5:32; Yş 1:7; Öz 4:27
o Me 25:8
ö 2Kr 23:4; 2Ta 34:4; Zk 13:2
p Tkr 7:25
r Çk 32:4; Hk 17:3
s Ho 14:8
ş Tkr 7:5
t Tkr 11:11; Me 65:9; Me 104:13; Zk 10:1
u Ho 2:22
ü İş 65:10
v Mt 3:12
y İş 2:15; İş 32:14

2. Sütun

a İş 41:18; İş 44:3
b Ağ 2:13
c Tkr 32:39; Yr 33:6; Ho 6:1; Ams 9:11
ç İş 60:20; Hb 3:4; Hb 3:11; Vh 21:23; Vh 22:5

d Tkr 32:22; Me 79:5; İş 10:17; Na 1:6; Tsf 3:8; **e** Me 18:8; Yr 23:29; İb 12:29; **f** İş 8:8; **g** Ams 9:9; **h** 2Kr 19:28; Me 32:9; **ı** İş 19:3; **i** Tkr 16:14; Me 42:4; Me 81:2; **j** Çk 15:1; 2Ta 20:28; Yr 33:11; Mt 26:30; **k** Tkr 32:4; Me 18:31; Me 95:1; İş 26:4; **l** İş 2:3; **m** 1Ta 13:8; Me 150:4; **n** Sy 11:1; İş 5:25; Na 1:2; **o** Me 18:13; Me 50:3; **ö** Hk 5:4; **p** Yş 10:11; **r** Me 29:3; He 10:5; Vh 1:15; **s** Çk 15:16; Me 98:1; İş 53:1; Lu 1:51; **ş** İş 9:4; İş 37:36; **t** İş 10:12; **u** Çk 15:20; Hk 11:34.

kılıcını sallayarak onlarla savaşacak.[a] **33** Asur'un Tofet'i*[b] çoktan hazır edildi; evet, kral için de hazırlandı.[c] Tanrı odun yığını için derin bir çukur açtı; odun da ateş de bol. Yehova'nın kükürt selini andıran soluğu onu tutuşturuyor.[ç]

31 Vay haline, yardım görmek için Mısır'a gidenlerin![d] Onlar yalnızca atlara güveniyor;[e] sayısının çokluğundan ötürü savaş arabalarına,[f] gücünün üstünlüğünden ötürü süheylanlara bel bağlıyorlar, buna karşılık İsrail'in Kutsalına güvenmiyor, Yehova'ya yönelmiyorlar.[g] **2** Oysa bilmeliler ki Tanrı hikmetlidir;[h] felaket getirir.[ı] Sözünü geri almaz.[i] Kötülük edenlerin evine, kötü işler yapanlara yardım edenlere[j] karşı harekete geçer.[k]

3 Ancak Mısırlılar insandır,[l] Tanrı değil. Atları etten kemiktendir,[m] ruhtan değil. Yehova'nın eli kalkınca yardım eden tökezler, yardım gören düşer;[n] hep birlikte yok olurlar.

4 Çünkü Yehova bana dedi ki, "Avının başında homurtular çıkaran aslan, hem de yeleli genç aslan,[o] yardıma çağrılan bütün çobanların bağırış çağırışları karşısında nasıl yılmaz, gürültüleri karşısında nasıl çökmezse, göklerin hâkimi Yehova da Sion Dağının, Kendi dağının başında öyle savaşacak.[ö] **5** Göklerin hâkimi Yehova Yeruşalim'i kanat açmış kuşlar gibi savunacak.[p] Savunup özgür kılacak.[a] Onu esirgeyip kurtaracak."

6 "Dönün,[b] haince başkaldırdığınız Kimseye dönün, ey İsrailoğulları.[c] **7** Çünkü kendi ellerinizle yapıp günaha girdiğiniz[c] işe yaramaz gümüş ilahlarınızın, değersiz altın ilahlarınızın[d] hepsini o gün fırlatıp atacaksınız. **8** Asurlular kılıçla yere serilecek, ama insan kılıcıyla değil; onları yok eden kılıç âdemoğlunun kılıcı olmayacak.[e] Ve o kılıçtan kaçacak; gençleri angaryaya koşulacak. **9** Sığındığı kaya, dehşet içinde kaybolup gidecek. İleri gelenleri sancağı[f] görünce dehşete düşecek." Işığı Sion'da, fırını[g] Yeruşalim'de bulunan Yehova'nın sözü.

32 İşte, bir kral[h] doğruluk[ı] için hüküm sürecek; yöneticiler[i] de adalet için yönetecek. **2** Her biri yele karşı sığınak, yağmur fırtınasına karşı korunak,[j] çorak memlekette akarsu,[k] sıcaktan kavrulan topraklarda büyük kaya gölgesi gibi olacak.[l]

3 Görenler gözlerini yummayacak, duyanlar kulak kesilecek.[m] **4** Tez canlılar aklını kullanıp bilgiyi tartacak,[n] kekemelerin dilleri çözülecek; net ve akıcı konuşacaklar.[o] **5** Artık akılsıza cömert, ahlaksız adama soylu denmeyecek.[ö] **6** Çünkü akılsız akılsızca konuşur;[p] aklı hep kötüye çalışır;[r] Tanrı'ya başkaldırmayı iş edinir,[s] Yehova'ya karşı dik dik

BÖLÜM 30

a İş 10:26
b 2Kr 23:10
Yr 7:32
Yr 19:6
c İş 37:38
He 32:22
ç Ba 19:24
İş 34:9

BÖLÜM 31

d İş 30:2
He 17:15
e Tkr 17:16
Me 33:17
Öz 21:31
f İş 36:9
g İş 9:13
İş 64:7
Da 9:13
Ho 7:7
Ams 5:4
h Ro 16:27
ı Yş 23:15
İş 45:7
i Sy 23:19
İş 55:11
Yr 44:29
j İş 30:3
Yr 44:30
He 29:6
k Me 68:1
Tsf 3:8
l Me 9:20
Me 146:3
m Me 33:17
n İş 9:17
Yr 15:6
o Ho 11:10
Ams 3:8
ö Me 125:1
İş 42:13
Zk 12:8
p Çk 19:4
Tkr 32:11
Me 91:4

2. Sütun

a Me 37:40
b İş 55:7
Ho 14:1
Yo 2:12
Elç 3:19
c 2Ta 33:9
2Ta 36:14
Yr 5:23
Ho 9:9
ç 1Kr 12:28
Ho 8:11
d He 36:25
Ho 14:8
e 2Kr 19:35
2Ta 32:21
İş 37:36
f İş 18:3
g He 22:20
Zk 2:5
Ml 4:1

BÖLÜM 32

h Ba 49:10; Me 2:6; Me 45:6; Lu 1:32; Yhn 1:49; **ı** Me 72:1; İş 9:7; İş 11:5; Yr 23:5; Zk 9:9; İb 1:9; Vh 19:11; **i** Me 45:16; **j** İş 4:6; **k** İş 35:6; Vh 22:1; **l** Me 31:2; Me 63:1; **m** Mt 13:11; **n** İş 29:24; **o** İş 35:6; Lu 21:15; Elç 4:13; **ö** İş 5:20; Ml 3:18; **p** 1Sa 25:25; Mt 12:34; **r** 1Sa 24:13; Me 58:2; Mi 2:1; **s** Me 35:16; İş 10:6.

İş 30:33* Burada Tofet, yok edilmeyi simgeleyen ateşin yandığı bir yer olarak kullanılıyor. 2. Krallar 23:10'a bakın.

konuşur. Acıkanı midesi boş, susayanı susuz gönderir.[a] **7** Ahlaksız adama gelince, onun yolu yordamı kötüdür;[b] yoksul adam doğruyu söylese bile o edepsizliği öğütler,[c] mazlumları yalanlarıyla[ç] mahveder.

8 Oysa cömert kişi cömertliği öğütler, cömert davranışlarını sürdürür.[d]

9 "Ey rahat yaşayan kadınlar, kalkın, sesimi dinleyin![e] Ey kayıtsız kızlar, söyleyeceklerime kulak verin! **10** Kayıtsız olan sizler, bir yıl bitecek, günler geçecek ve siz telaşa düşeceksiniz;[f] çünkü bağbozumu zamanı geçecek ama ortada üzüm olmayacak.[g] **11** Ey rahat yaşayan kadınlar titreyin! Ey kayıtsızlar telaşlanın! Üstünüzdekileri çıkarın, elbisesiz kalın, belinize çul kuşanın.[h] **12** O güzel tarlalarınız,[ı] verimli asmalarınız yüzünden göğsünüze vura vura dövünün.[i] **13** Çünkü halkımın topraklarında, bir zamanlar sevinçten coşan evler üzerinde, evet o mutlu kentte[j] sadece dikenler, çalılar bitiyor.[k] **14** Hisarı terk edildi,[l] şehrin gürültü patırtısı kalmadı, gözcü kulesi ve Ofel[m] çıplak arazi oldu, oralar çağlar boyu zebraların keyifle oynaştığı, sürülerin otladığı yerler olacak. **15** Yukarıdan üzerimize ruh dökülünceye,[n] çöl meyve bahçesine dönünceye, meyve bahçesi de gerçek bir orman sayılıncaya dek bu böyle sürüp gidecek.[o]

16 O zaman çöl adalet yurdu, meyve bahçesi doğruluk mekânı olacak.[ö] **17** Doğruluğun eseri barış,[a] doğruluğun ürünü çağlar boyu sürecek huzur ve güvenlik olacak.[b] **18** Ve Benim halkım barış yurdunda, huzur dolu mekânlarda, güvenli evlerde yaşayacak.[c] **19** Buna karşılık dolu yağarken orman yıkılacak,[ç] şehir alçaltılacak.[d]

20 Su kenarlarına tohum eken,[e] öküzünü, eşeğini tarlaya salan sizlere ne mutlu."[f]

33 Vay haline senin gibi yağmacının, sen ki hiç yağmalanmadın. Vay haline senin gibi hainin, sen ki hiç hainlik görmedin.[g] Ama yağmalayamaz hale geldiğinde sen de yağmalanacaksın.[h] Hainlik edemez hale geldiğinde sana da hainlik edilecek.[ı]

2 Ey Yehova, bize lütfet.[i] Umudumuzu Sana bağladık.[j] Her sabah[k] bize kol kanat ger;[l] sıkıntı zamanında kurtarıcımız ol.[m] **3** Gürlemeni duyan halklar kaçışır.[n] Sen ayağa kalkınca milletler dağılır.[o] **4** Sizi yağmalayanlar[ö] üzerinize hamamböcekleri gibi üşüşecekler, insanın üzerine gelen çekirge sürüsü gibi saldıracaklar.[p] **5** Ve Yehova yüceltilecek,[r] çünkü mekânı yücelerdedir.[s] Sion'u doğruluk ve adaletle dolduracak.[ş] **6** Senin döneminde sadakat, bol bol kurtuluş getirecek;[t] hikmet, bilgi[u] ve Yehova korkusu[ü] onun için servet olacak.

7 Bak! Onların büyük kahramanları sokaklarda feryat ediyor,

BÖLÜM 32

a Yk 2:16; 1Yh 3:17
b Yr 5:26; Mi 7:3
c Me 10:7; 2Pe 2:2
ç 1Kr 21:10; Elç 6:11
d Me 112:9; Öz 11:24; Elç 9:39
e Tkr 28:56; İş 3:16
f İş 3:17; Yr 25:10
g İş 7:23; Yr 8:13; Ağ 2:12; Ho 2:12; Tsf 1:13
h İş 3:24
ı Tkr 8:7; He 20:6
i Yr 4:8
j İş 22:2; Ağ 2:15
k Me 107:34; İş 5:6
l 2Kr 25:9; İş 27:10
m 2Ta 27:3; Ne 3:26
n Me 104:30; Öz 1:23; İş 44:3
o İş 29:17; İş 35:2
ö Me 94:15; İş 42:4; İş 60:21; Tit 2:12; 2Pe 3:13

2. Sütun

a Me 72:3; Me 119:165; İş 55:12; Ro 14:17
b He 37:26; Mi 4:3
c İş 60:18; İş 65:22; Yr 23:6; He 34:25; Ho 2:18
ç He 13:11
d İş 26:5
e Vz 11:1; İş 30:23
f İş 30:24

BÖLÜM 33

g 2Kr 18:13; 2Ta 28:21; İş 10:5
h Na 3:7
ı İş 10:12; Mt 7:2
i Me 123:2
j Me 25:3; Me 27:14; İş 25:9

k Me 143:8; Ağ 3:23; **l** Me 44:3; Me 89:10; İş 52:10; **m** Me 37:39; Me 46:1; Na 1:7; **n** Me 46:6; Me 68:1; İş 17:13; **o** Me 110:6; **ö** 2Kr 7:16; 2Ta 14:13; 2Ta 20:25; **p** Yo 2:9; Yo 2:25; **r** Me 97:9; Da 4:37; **s** Me 113:5; Me 123:1; İş 66:1; **ş** İş 62:1; **t** Me 27:1; Me 28:8; Me 140:7; **u** Vz 7:12; **ü** Ey 28:28; Öz 19:23.

barış elçileri[a] acı acı ağlıyor.
8 Anayollar bomboş kaldı,[b] patikadan geçenlerin ardı kesildi.[c]
Düşman antlaşmayı bozdu,[ç] şehirleri hor gördü,[d] insan hayatını hiçe saydı.[e] **9** Ülke yas tutuyor, mahvoldu.[f] Lübnan utanç içinde sararıp soldu.[g] Şaron[h] çöle döndü, Başan ve Karmel yapraklarını döktü.[ı]

10 "Şimdi kalkıyorum"[i] diyor Yehova, "Kendimi yücelteceğim,[j] şimdi harekete geçiyorum.[k]
11 Sizler samana gebe kalacak,[l] anız doğuracaksınız. Ruhunuz sizi ateş gibi[m] yiyip bitirecek.[n] **12** Halklar yanan kireç gibi, kesilip ateşe verilen dikenler gibi olacak.[o] **13** Ey uzaktakiler, ne yapacağımı dinleyin![ö] Ey yakındakiler, kudretimi görün![p]
14 Günahkârlar Sion'da dehşete düşecek,[r] Tanrı'ya başkaldıranlar tir tir titreyecek.[s] 'Etrafı yakıp kül eden ateşin karşısında hangimiz oturabilir?[ş] Sönmeyen yangının yanında hangimiz kalabilir?'[t] diyecekler.

15 Doğruluktan ayrılmayan,[u] hep doğruyu söyleyen,[ü] dolandırıcılıkla haksız kazanç elde etmeyi reddeden,[v] rüşveti elinin tersiyle iten,[y] kan dökme sözüne kulağını tıkayan, kötülüğü görmemek için gözünü kapayan,[z]
16 yükseklerde oturacak,[a] erişilmez sarp kayalıklar onun yüksekteki korunağı olacak.[b] Ekmeği verilecek,[c] suyu hiç tükenmeyecek."[ç]

17 Gözlerin kralı bütün güzelliğiyle görecek;[d] gözlerin çok uzaktaki bir ülkeye bakacak.[e] **18** O dehşeti aklından geçirerek[a] "Yazman nerede? Haraç veren nerede?"[b] Kuleleri sayan nerede?"[c] diyeceksin. **19** Dilini anlamadığın, yabancı sözcüklerle peltek peltek konuşan o küstah insanları artık görmeyeceksin.[ç] **20** Bayramlarımızın kenti[d] Sion'a[e] bak! Huzurlu bir yurt olan Yeruşalim'i, kimsenin yerinden sökemeyeceği[f] çadırı kendi gözlerinle gör. Onun kazıkları asla yerinden çıkarılmayacak, iplerinden hiçbiri koparılmayacak.[g] **21** Heybetli[h] Yehova bizler için ırmakların,[ı] geniş kanalların olduğu bir yer gibi olacak. Oradan ne kadırgalar, ne de devasa gemiler geçecek.
22 Çünkü hâkimimiz[i] Yehova'dır, kanun koyucumuz[j] Yehova'dır, kralımız[k] Yehova'dır, bizi O kurtaracak.[l]

23 Gemilerinin halatları gevşeyecek, seren direği dik durmayacak, yelken açılmayacak.

O zaman büyük ganimet paylaşılacak, topallar bile yağmadan büyük pay alacak.[m] **24** Ve orada oturan hiç kimse "Hastayım"[n] demeyecek. Orada yaşayanların suçları bağışlanacak.[o]

34 Ey milletler, işitmek için yaklaşın;[ö] ey halklar[p] kulak verin. Dünya ve onu dolduranlar,[r] yer[s] ve üzerindeki canlılar[ş] dinleyin. **2** Yehova bütün milletlere gazaplandı,[t] tüm ordularına karşı öfkesi kabardı.[u] Yok edilmelerine karar verdi, katle-

BÖLÜM 33

a Yş 9:6; Lu 14:32
b Hk 5:6
c Ağ 1:4
ç 2Kr 18:14
d 2Kr 18:13; İş 36:1
e 2Kr 18:20; Me 10:5
f İş 24:1; İş 24:4
g İş 37:24
h İş 35:2
ı Na 1:4
i Me 12:5
j Me 46:10
k Me 7:6
l Me 7:14; İş 17:13; Ml 4:1
m İş 5:24
n Na 1:10
o 2Sa 23:7; İş 9:18
ö Me 46:6; Me 98:2
p Me 99:2
r Tkr 28:66; Tkr 28:67; Me 53:5
s İş 9:17; İş 10:6; İş 32:6
ş Tkr 32:22; Me 21:9; Na 1:6; İb 12:29
t İş 66:24
u Me 106:3; He 18:17; Ml 2:6
ü 1Ta 29:17
v Çk 23:8
y Tkr 16:19; 1Sa 12:3
z Me 119:37
a Me 15:1; Öz 1:33
b Me 18:33
c Me 34:10; Me 37:25; Me 111:5; Lu 12:31
ç İş 65:13
d Me 45:2
e İb 11:13

2. Sütun

a Me 71:24
b 2Kr 15:19
c 2Ta 26:9
ç Tkr 28:49; 2Kr 18:26; İş 28:11; Yr 5:15
d Tkr 12:5; Me 78:68
e Me 132:13
f Me 46:5; Me 125:1
g İş 54:2; Yr 10:20

h Me 8:9; Me 93:4; Lu 9:43; İb 8:1; **ı** Me 46:4; **i** Ba 18:25; Me 50:6; Me 75:7; Me 98:9; **j** Le 26:3; Tkr 28:15; Me 119:16; Yk 4:12; **k** Me 44:4; Me 74:12; Me 97:1; Vh 11:17; Vh 19:6; **l** İş 12:2; Tsf 3:17; **m** 2Kr 7:8; İş 33:4; **n** Tkr 7:15; Vh 21:4; Vh 22:2; **o** Yr 50:20; Mi 7:18; Ro 4:8;
BÖLÜM 34 **ö** Me 49:1; Me 50:1; **p** İş 49:1; **r** Me 24:1; **s** 1Ko 10:26; **ş** Tkr 32:1; Yr 22:29; **t** Yr 25:15; Yo 3:12; Tsf 3:8; Zk 14:3; Ro 1:18; **u** İş 30:27; Na 1:2.

dilmeleri için onları kılıca teslim etti.[a] **3** Katledilenler kaldırılıp atılacak, cesetlerinden leş kokusu yayılacak,[b] kanlarıyla dağlar eriyecek.[c] **4** Göklerin tüm ordusu eriyip gidecek.[ç] Gökler tomar gibi dürülecek[d] ve göklerin ordusu, asmanın kuruyan yaprakları, incir ağacının kurumuş incirleri gibi kuruyup düşecek.[e]

5 "Göklerde kılıcım[f] kana bulanacak. Evet, Edom üzerine, adalet gereği yok etmeye[g] karar verdiğim halkın üzerine inecek.[h] **6** Yehova'nın kılıcı var; üzeri kanla,[ı] genç koçların, tekelerin kanıyla kaplanacak; yağa, koçların böbrek yağına[i] bulanacak. Çünkü Yehova Botsra'da kurban kesecek, Edom diyarında büyük kıyım yapacak.[j] **7** Yaban sığırları[k] onlarla birlikte yere çökecek; danalar boğalarla birlikte dizlerini bükecek.[l] Ülkeleri kana bulanacak, toprakları yağ içinde kalacak."[m]

8 Çünkü Yehova'nın bir öç günü,[n] Sion'un davasından ötürü bir hesap yılı var.[o]

9 Onun* vadileri zift yatağı haline gelecek, toprağı kükürde dönecek. Ülke yanan zift gibi olacak.[ö] **10** Gece gündüz sönmeyecek; dumanı çağlar boyu tütecek;[p] nesiller boyu kavrulacak;[r] içinden sonsuza dek kimse geçmeyecek.[s] **11** Orası pelikanların, oklukirpilerin yurdu olacak; oraya iri baykuşlar,* kuzgunlar yerleşecek.[ş] Üzerine boşluğun ölçü ipini[t] gerecek, harabelerin çekül taşını da oradan sarkıtacak.

İş 34:9* Edom'un başkenti Botsra'ya değiniyor. **11*** Kulaklı orman baykuşu.

BÖLÜM 34

a Vh 14:15
Vh 19:15
b Yr 16:4
Yr 25:33
He 32:5
Yo 2:20
c He 39:4
Vh 14:20
ç İş 13:10
Ob 4
Ob 8
d İş 51:6
e Yr 8:13
f Tkr 32:41
Me 17:13
Yr 46:10
He 21:3
Tsf 2:12
g Tkr 7:10
h Me 137:7
Yr 49:7
Yr 49:22
ı İş 63:3
i Le 3:16
j İş 63:1
Ob 8
k Sy 23:22
Tkr 33:17
Ey 39:9
Me 92:10
l Me 68:30
m Yr 46:21
n Tkr 32:35
Tkr 32:41
Me 94:1
Ro 12:19
o İş 35:4
2Se 1:6
ö Me 11:6
Lu 17:29
p Yr 7:20
He 20:47
Vh 19:3
r İş 13:20
s He 29:11
Ml 1:4
ş İş 13:21
İş 14:23
Tsf 2:14
t 2Sa 8:2
2Kr 21:13
İş 28:13
Ağ 2:8

2. Sütun

a İş 40:23
b İş 32:13
Ho 9:6
Tsf 2:9
c Ml 1:3
ç İş 13:21
d Le 17:7
2Ta 11:15
e Vh 18:2
f Tkr 14:13
g İş 55:11
Ams 3:7
h İş 34:11
ı Me 33:9
i Ba 6:19
j Me 78:55
Elç 17:26

12 Soylularına gelince, tahta geçireceği hiçbir soylusu kalmayacak, bütün yöneticileri yok olacak.[a] **13** Hisarlarında dikenler, kalelerinde ısırganlar, dikenli çalılar bitecek;[b] orası, çakalların yurdu,[c] devekuşlarının mekânı olacak.[ç] **14** Çorak yerlere dadananlar uluyan hayvanlarla karşılaşacak; keçi görünümlü cinler[d] arkadaşlarına seslenecek. Evet, orası gece kuşunun* dinlendiği uğrak yeri olacak.[e] **15** Ok yılanı orada yuva yapacak, yumurtlayıp kuluçkaya yatacak, yumurtadan çıkan yavrularını kendi gölgesine toplayacak. Evet, çaylaklar[f] eşleşip orada toplanacak.

16 Yehova'nın kitabını[g] araştırıp yüksek sesle okuyun. Onlardan hiçbiri eksik olmayacak;[h] eşsiz kalan bulunmayacak. Çünkü bu emir Yehova'nın ağzından çıktı,[ı] ruhu onları bir araya getirdi.[i] **17** Paylarını kurayla belirledi, toprakları ölçü ipiyle ölçerek[j] Kendi eliyle onlara pay etti. Çağlar boyu onu yurt edinecek, nesiller boyu orada yaşayacaklar.

35 Çöl ve çorak yer sevinçten coşacak;[k] bozkır neşelenecek, çiğdem* gibi çiçeklenecek.[l] **2** Çiçek açıp[m] keyifle coşacak, sevinçle haykıracak.[n] Lübnan'ın görkemi,[o] Karmel'in,[ö] Şaron'un[p] ihtişamı ona verilecek. Orada Yehova'nın ihtişamı,[r] Tanrımızın görkemi görülecek.[s]

BÖLÜM 35 **k** İş 29:17; İş 32:15; İş 35:6; İş 51:3; He 36:35; **l** İş 4:2; İş 27:6; İş 55:12; **m** Ho 14:5; **n** Zk 10:7; **o** Me 72:16; İş 60:13; İş 61:3; Ho 14:6; **ö** Yr 50:19; **p** İş 65:10; **r** Çk 33:18; Me 97:6; İş 12:4; **s** 1Ta 16:27; Me 29:4; Me 104:1; Me 145:5.

İş 34:14* İbranice *lilit*, muhtemelen çobanaldatan, keçisağan. **35:1*** Safran.

3 Zayıf elleri güçlendirin; titrek dizleri pekiştirin.[a] **4** Yüreği kaygı dolu olanlara,[b] "Güçlü olun.[c] Korkmayın"[ç] deyin. "İşte! Tanrınız öç almaya,[d] karşılık vermeye geliyor.[e] Gelip sizleri kurtaracak."[f]

5 O zaman körlerin gözleri açılacak,[g] sağırların kulakları duyacak.[h] **6** O zaman topallar geyik gibi sarp yerlere tırmanacak.[ı] Dilsizlerin dilinden sevinç çığlıkları dökülecek.[i] Çünkü çölde sular fışkıracak, bozkırda dereler akacak. **7** Sıcaktan kavrulan topraklarda sazlık göller oluşacak; susuzluktan çatlamış topraklarda pınarlar kaynayacak.[j] Çakallar yurdunda,[k] onların yattığı topraklarda kamışların, papirüslerin[l] bittiği yeşil çayırlar olacak.

8 Orada bir yol, bir anayol olacak,[m] ona Kutsallık Yolu denecek.[n] Temiz olmayanlar oradan geçmeyecek.[o] Bu yol, onu seçenlerin yolu olacak. Akılsızlar o yolda dolaşmayacak. **9** Orada aslan bulunmayacak, hiçbir yırtıcı hayvan o yolun üzerine çıkmayacak.[ö] Bunların hiçbiri orada olmayacak;[p] o yolda bedelle kurtarılanlar yürüyecek.[r] **10** Yehova'nın fidyeyle kurtardığı kimseler geri dönecek.[s] Sevinçle haykırarak Sion'a gelecekler;[ş] sonsuza dek yüzleri gülecek;[t] sevinç ve neşeyle dolacaklar. Keder ve inilti uçup gidecek.[u]

36 Kral Hizkiya'nın on dördüncü yılında Asur[ü] kralı Sanherib,[v] Yahuda'nın tüm surlu şehirlerine saldırıp hepsini ele geçirdi.[y] **2** Asur kralı sonra da Rabşake'yi[a] büyük bir orduyla Lakiş'ten[b] Yeruşalim'e,[c] Kral Hizkiya'ya gönderdi. Rabşake çamaşırcı tarlasına[ç] çıkan anayolun üzerinde, yukarı havuzdan[d] gelen su yolunun[e] kenarında dikilip durdu. **3** Kral evinin kâhyası, Hilkiya oğlu Elyakim,[f] yazman Şebna[g] ve saray tarihçisi,[h] Asaf[ı] oğlu Yoah[i] oraya onun yanına gittiler.

4 Rabşake onlara şöyle dedi: "Lütfen Hizkiya'ya bildirin, büyük kral,[j] Asur kralı[k] diyor ki, 'Bu güveni nereden buluyorsun, neye güveniyorsun?[l] **5** "Benim savaşacak aklım da var, gücüm de"[m] diyorsun, fakat bunlar boş sözler. Kime güvenip de bana başkaldırdın?[n] **6** Bak! Şu kırık kamışın,[o] Mısır'ın[ö] desteğine güveniyorsun; oysa o kamış kendisine dayananın avcuna batar ve onu deler. Mısır kralı Firavun[p] kendisine güvenen herkes için böyledir.[r] **7** Yoksa bana "Biz Tanrımız Yehova'ya güveniyoruz" mu diyeceksiniz? Hizkiya'nın Yahuda ve Yeruşalim'e "Yalnız bu sunağın önünde eğileceksiniz"[s] diyerek yüksek yerlerini[ş] ve sunaklarını ortadan kaldırdığı[t] tanrı o değil mi?' **8** Haydi öyleyse, efendim Asur kralıyla[u] bahse gir.[ü] Ben sana iki bin at vereyim, bakalım onlara binici bulabilecek misin.[v] **9** Savaş arabaları ve atlılar için Mısır'a umut bağlamışken[y] nasıl olur da efen-

BÖLÜM 35

a Ey 4:4; Lu 22:32; İb 12:12
b Öz 12:25
c Da 10:19; Hg 2:4; Ef 6:10
ç Me 56:3; Tsf 3:16; Mt 10:28; İb 10:38
d Tkr 32:35; Ro 12:19
e Yr 51:56; 2Se 1:6; Vh 6:10
f İş 25:9; Ho 1:7; Mt 1:21
g Me 146:8; İş 42:16; Mt 9:30
h İş 29:18; Yr 6:10; Mr 7:35; Lu 7:22
ı Mt 11:5; Mt 21:14; Elç 8:7; Elç 14:10
i Mt 15:30
j İş 44:3; Yhn 4:14
k İş 34:13; Yr 9:11
l İş 18:2
m İş 11:16; İş 49:11; İş 62:10; Yr 31:21
n Ezr 1:3
o İş 52:1
ö Le 26:6
p İş 11:6; İş 65:25; He 34:25; Ho 2:18
r Me 107:2; İş 62:12; Ga 3:13; Tit 2:14; 1Pe 1:18; 1Pe 1:19
s Tkr 30:4; İş 51:11; Mt 20:28; 1Ti 2:6
ş Yr 31:12
t Yr 33:11
u İş 30:19; İş 65:19

BÖLÜM 36

ü İş 8:7; İş 10:5
v 2Ta 32:1
y 2Kr 18:13; İş 10:28; İş 33:8

2. Sütun

a 2Kr 18:17
b 2Kr 19:8

c 2Ta 32:9; **ç** İş 7:3; **d** İş 22:9; **e** 2Kr 20:20; **f** İş 22:20; **g** 2Kr 19:2; **h** 2Kr 18:37; **ı** 2Kr 18:18; **i** 2Kr 18:26; **j** İş 10:8; **k** 2Kr 18:19; **l** 2Kr 19:10; Me 4:2; İş 37:10; **m** 2Kr 18:20; **n** 2Kr 18:7; **o** He 29:6; **ö** 2Kr 17:4; İş 30:2; İş 31:1; **p** He 29:7; **r** 2Kr 18:21; İş 30:7; Yr 37:7; **s** Tkr 12:11; 2Ta 7:12; 2Ta 32:12; **ş** 2Kr 18:4; 2Ta 31:1; **t** 2Kr 18:22; 2Ta 32:12; **u** 2Kr 18:13; **ü** 2Kr 18:23; **v** Me 123:4; İş 10:13; **y** Tkr 17:16; Öz 21:31; İş 31:1.

dimin en küçük hizmetkârlarından bir valiyi geri çevirmeye kalkarsın?[a] **10** Ben şimdi Yehova'nın izni olmadan mı bu ülkeyi yıkmaya geldim sanıyorsun? Yehova bana[b] 'Bu ülkeye saldır, onu yerle bir et' dedi."[c]

11 Bunun üzerine Elyakim,[ç] Şebna[d] ve Yoah,[e] Rabşake'ye,[f] "Lütfen biz kullarınla Aramca[g] konuş, çünkü o dili anlıyoruz; surların üzerindeki halk dinlerken Yahudice[h] konuşma" dediler.[ı] **12** Ama Rabşake şu karşılığı verdi: "Efendim beni bu sözleri efendinize ve size söylemem için mi gönderdi sanıyorsunuz? Sizlerle birlikte kendi dışkısını yiyip idrarını içecek olan, surlar üzerindeki şu adamlara göndermedi mi?"[i]

13 Ve Rabşake orada durup[j] Yahudi dilinde,[k] "Büyük kralın, Asur kralının ne dediğini dinleyin" diye bağırdı.[l] **14** "Kral diyor ki, 'Hizkiya sizi aldatmasın,[m] çünkü o sizi kurtaramaz.[n] **15** "Yehova bizi mutlaka kurtaracak,[o] bu şehir Asur kralının eline geçmeyecek"[ö] diyen Hizkiya'ya kanıp Yehova'ya bel bağlamayın.[p] **16** Hizkiya'yı dinlemeyin, çünkü Asur kralı diyor ki, "Teslim olun,[r] benim tarafıma geçin; ben gelip sizi kendi ülkeniz gibi bir ülkeye,[s] tahıl ve yeni şarap ülkesine, tarlalar, bağlar ülkesine götürünceye kadar, **17** herkes kendi asmasından, kendi incir ağacından yesin,[ş] herkes kendi sarnıcından su içsin.[t] **18** Hizkiya, 'Yehova bizi kurtaracak' diyerek aklınızı çelmesin.[u] Öteki milletlerin tanrıları kendi ülkelerini Asur kralının elinden kurtarabildiler mi?[a] **19** Hamat'ın,[b] Arpad'ın[c] tanrıları nerede? Sefarvaim'in[ç] tanrıları nerede? Onlar Samiriye'yi benim elimden kurtarabildiler mi?[d] **20** Bu tanrılardan hangisi kendi ülkesini benim elimden kurtarabildi ki,[e] Yehova Yeruşalim'i benim elimden kurtarsın?" ' "[f]

21 Onlar sessiz kaldı, hiç cevap vermediler,[g] çünkü kral "Karşılık vermeyin" diye emretmişti.[h] **22** Kral evinin kâhyası,[ı] Hilkiya oğlu Elyakim,[i] yazman Şebna[j] ve saray tarihçisi, Asaf oğlu Yoah[k] giysilerini yırtarak[l] gidip Hizkiya'ya Rabşake'nin[m] sözlerini aktardılar.

37 Kral Hizkiya bunu duyar duymaz giysilerini yırttı, çula sarınıp[n] Yehova'nın evine gitti.[o] **2** Ayrıca kral evinin kâhyası Elyakim'i,[ö] yazman Şebna'yı[p] ve kâhinlerin ileri gelenlerini[r] çula sarınmış olarak Amots oğlu İşaya[s] peygamberes[s] gönderdi. **3** Onlar İşaya'ya şöyle dediler: "Hizkiya diyor ki, 'Bugün sıkıntı,[t] azarlama ve küstahlık günü;[u] doğurmak üzere olan, ancak gücü kalmamış bir kadın gibiyiz.[ü] **4** Asur kralının, yaşayan Tanrı'ya meydan okumak[v] için gönderdiği hizmetkârı Rabşake'nin sözlerini[y] Tanrın Yehova belki duyar da, duyduğu bu sözlerin hesabını Yehova ondan

BÖLÜM 36

a 2Kr 18:24; İş 10:8
b 2Kr 19:6; 2Kr 19:22
c 2Kr 18:25
ç 2Kr 18:18
d İş 22:15
e 2Kr 18:26
f 2Kr 18:17
g Ezr 4:7; Da 2:4
h Ne 13:24
ı 2Kr 18:26
i 2Kr 18:27
j 1Sa 17:8
k 2Ta 32:18
l 2Kr 18:28
m 2Ta 32:11; İş 37:10
n 2Kr 18:29; 2Ta 32:15; Da 3:15; Da 6:20
o Me 71:12; Me 125:1
ö 2Kr 18:30
p 2Kr 19:10; 2Kr 19:22; Me 11:1; Me 22:8
r 2Kr 18:31
s 2Kr 17:6; 2Kr 17:23
ş 1Kr 4:20; Mi 4:4; Zk 3:10
t 2Kr 18:31; 2Kr 18:32
u 2Kr 18:32

2. Sütun

a 2Kr 19:12; 2Ta 32:14; İş 10:11; İş 37:12
b 2Sa 8:9; 2Kr 19:13
c Yr 49:23
ç 2Kr 17:24
d 2Kr 17:6; 2Kr 17:23; 2Kr 18:34; İş 10:11
e 2Kr 18:35; 2Kr 19:17
f 2Ta 32:15; Me 2:2; İş 37:23; Da 3:15
g Me 38:13; Me 38:14; Me 39:1; Öz 9:7; Öz 26:4; Mt 7:6
h 2Kr 18:36
ı 2Kr 18:37
i 2Kr 18:18
j İş 22:15
k İş 36:3
l Ba 37:29; 2Kr 22:11
m 2Kr 18:17

BÖLÜM 37 **n** 2Kr 19:1; Mt 11:21; **o** 2Ta 7:16; **ö** İş 36:3; **p** 2Kr 18:18; **r** 2Kr 19:2; **s** İş 1:1; **ş** 2Ta 26:22; Lu 3:4; **t** Me 50:15; Me 91:15; **u** 2Kr 18:32; 2Ta 32:17; İş 10:12; İş 36:18; **ü** 2Kr 19:3; İş 26:17; **v** 1Sa 17:45; 2Kr 18:35; İş 36:20; **y** 2Kr 18:28.

sorar.[a] Sen sağ kalanlar[b] için dua et.' "[c]

5 İşaya, Kral Hizkiya'nın gönderdiği hizmetkârlara şöyle karşılık verdi:[ç] **6** "Efendinize söyleyin, Yehova diyor ki,[d] 'Asur kralının adamlarından[e] duyduğun Beni aşağılayan sözler yüzünden korkma.[f] **7** Ona sıkıntılı bir ruh vereceğim,[g] duyduğu bir haber üzerine[h] ülkesine dönecek. Kendi ülkesinde onu kılıçla öldürteceğim.' "[ı]

8 Sonra Rabşake,[i] Asur kralının Lakiş'ten[j] çekildiğini duyunca geri döndü, onu Libna'yla[k] savaşırken buldu. **9** Kral o sırada, Habeş kralı Tirhaka'nın[l] kendisiyle savaşmaya geldiğini duydu. Bunu duyunca Hizkiya'ya hemen ulaklar[m] göndererek şunları dedi: **10** "Yahuda kralı Hizkiya'ya deyin ki, güvendiğin Tanrın, 'Yeruşalim Asur kralının eline verilmeyecek'[n] diyerek seni aldatmasın.[o] **11** Asur krallarının bütün ülkelere neler yaptığını, onları nasıl yerle bir ettiğini duydun.[o] Şimdi sen kurtulabileceğini mi sanıyorsun?[p] **12** Atalarımın mahvettiği o milletleri, Gozan'ı,[r] Harran'ı,[s] Retsef'i, Telassar'da yaşayan Edenoğullarını[ş] tanrıları[t] kurtarabildi mi?[u] **13** Hamat[ü] kralı, Arpad[v] kralı nerede? Ya Sefarvaim[y] şehrinin, Hena'nın ve İvva'nın[z] kralları, onlar nerede?"

14 Hizkiya mektubu habercilerin elinden alıp okudu.[a] Sonra Yehova'nın evine çıkıp onu Yehova'nın önüne serdi.[b] **15** Ve Yehova'ya dua etmeye başladı:[c] **16** "Ey İsrail'in Tanrısı,[ç] kerubiler üzerinde oturan, göklerin hâkimi Yehova, yeryüzündeki tüm krallıkların Tanrısı* sadece Sensin.[a] Gökleri ve yeri Sen yarattın.[b] **17** Kulak ver ey Yehova, işit.[c] Gözlerini aç[ç] ey Yehova, bak. Sana, yaşayan Tanrı'ya meydan okumak[d] için adam gönderen Sanherib'in sözlerini işit.[e] **18** Ey Yehova, gerçekten Asur kralları tüm ülkeleri de kendi ülkelerini de yerle bir etti.[f] **19** Onların tanrılarını ateşe attılar,[g] çünkü onlar tanrı değildi,[h] insan elinin şekil verdiği[ı] ağaç ve taşlardı. Bu yüzden yok edildiler.[i] **20** Ve şimdi ey Tanrımız Yehova,[j] bizi onun elinden kurtar ki,[k] yeryüzündeki bütün krallıklar sadece Senin Tanrı olduğunu anlasınlar, ey Yehova."[l]

21 Bunun üzerine Amots oğlu İşaya, Hizkiya'ya şu haberi gönderdi: "İsrail'in Tanrısı Yehova diyor ki, 'Asur kralı Sanherib konusunda Bana yakardığın için,[m] **22** Yehova onun hakkında şöyle diyor:

"El değmemiş Sion kızı seni
hor gördü, seni alaya aldı.[n]
Yeruşalim kızı arkandan gülüp başını salladı.[o]
23 Sen kime meydan okudun,[ö] kime hakaret ettin?[p]
Kime karşı sesini yükselttin?[r]

BÖLÜM 37

a 2Kr 19:4
b 2Kr 17:18
Ro 9:27
c 2Ta 32:20
Me 50:15
Yo 2:17
ç 2Kr 19:5
d 2Kr 19:6
e 2Kr 18:17
f Tkr 20:1
Ro 8:31
g 2Kr 19:7
h Öz 21:1
Ob 1
ı 2Ta 32:21
İş 37:38
i 2Kr 18:17
2Kr 19:8
j 2Kr 18:14
Mi 1:13
k Yş 10:29
2Kr 8:22
l 2Kr 19:9
m 2Kr 18:17
n 2Kr 19:10
o 2Kr 18:5
2Ta 32:15
Me 22:8
İş 36:4
ö 2Kr 17:5
2Ta 32:13
İş 10:11
İş 36:18
p 2Kr 19:11
r 2Kr 19:12
s Ba 11:31
Ba 29:4
ş He 27:23
t 2Sa 5:21
1Ko 8:4
u İş 36:19
ü 2Sa 8:9
İş 36:19
v 2Kr 18:34
y 2Kr 17:24
z 2Kr 19:13
a 2Kr 19:14
b 1Kr 8:30
2Ta 6:20
2Ta 20:9
c Ezr 9:5
Me 123:1
Da 9:3
ç 2Sa 7:26
1Kr 8:23
Me 46:7
İş 8:13

2. Sütun

a Me 86:10
İş 6:3
b Ba 1:1
2Kr 19:15
Me 146:6
Yr 10:12
c 2Ta 6:40
Me 17:6
Me 65:2
Me 71:2
Me 130:2
ç 2Ta 16:9
Ey 36:7
1Pe 3:12

d Me 74:10; Me 79:12; İş 37:4; **e** 2Kr 19:16; **f** 2Kr 15:29; 2Kr 16:9; 1Ta 5:26; **g** İş 10:11; **h** Me 115:4; Yr 10:2; 1Ko 8:4; **ı** İş 40:19; İş 41:7; Ho 8:6; Elç 17:29; **i** 2Kr 19:18; **j** Tkr 32:31; Me 91:2; **k** 1Sa 14:6; 2Kr 19:19; **l** Tkr 32:39; Me 83:18; Me 96:5; **m** 2Kr 19:20; **n** 2Kr 19:21; **o** Ey 16:4; Me 22:7; Me 109:25; **ö** 2Kr 19:4; 2Kr 19:16; **p** 2Kr 18:30; **r** 2Kr 18:35; İş 10:13.

İş 37:16* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

Kime tepeden baktın?[a]
İsrail'in Kutsalına değil mi![b]
24 Hizmetkârlarını gönderip Yehova'ya meydan okudun, dedin ki:[c]
'Sayısız savaş arabamla,[ç]
Dağların tepesine,[d]
Lübnan'ın en uzak köşelerine çıkacağım.[e]
Ulu sedir ağaçlarını, iyi cins ardıç ağaçlarını keseceğim.[f]
En yüksek tepelerine, güzel ormanına gireceğim.[g]
25 Orada kuyular kazıp sular içeceğim.
Mısır'daki[h] bütün Nil[ı] kanallarını ayağımı basıp kurutacağım.'
26 Duymadın mı?[i] Yapacaklarımı çok önceden kararlaştırdım;[i]
Geçmiş devirlerde tasarladım[k] ve şimdi yapıyorum.[l]
Sen de surlu şehirleri ıssız taş yığınlarına çevirerek buna hizmet edeceksin.[m]
27 O şehirlerde oturanların eli ayağı tutmayacak;[n]
Hepsi dehşete düşecek, utanç içinde kalacak.[o]
Bozkırdaki bitkilere dönecekler, körpe yeşil otlara,[ö]
Doğu rüzgârıyla kuruyup giden, damlarda,[p] taraçalarda çıkmış çimenlere.[r]
28 Ben senin sessiz sedasız oturuşunu, gidişini,[s] gelişini,[ş]
Bana nasıl öfkelendiğini iyi bilirim;[t]

BÖLÜM 37

a Öz 6:17
Öz 30:13
b Çk 15:11
Me 71:22
İş 5:24
İş 10:20
Yr 51:5
He 39:7
c 2Kr 19:4
2Kr 19:22
2Ta 32:17
ç Me 20:7
d İş 10:12
İş 14:13
e İş 10:34
He 31:3
f He 31:8
g 2Kr 19:23
h 2Kr 19:24
İş 19:6
ı Çk 7:19
i Çk 9:14
Yş 9:9
j Ba 12:3
k 2Kr 19:25
Me 33:11
İş 46:11
l Me 17:13
İş 55:11
m Le 26:33
2Kr 19:25
İş 17:9
n Me 48:6
Me 127:1
o Tkr 28:66
2Kr 19:26
Me 48:5
ö Me 37:2
Me 92:7
Me 103:15
İş 40:7
Yk 1:10
p Me 129:6
r 2Kr 19:26
s Tkr 28:6
ş Öz 5:21
Öz 15:3
Yr 23:24
İb 4:13
t 2Kr 19:27

2. Sütun

a Me 2:2
Me 10:13
Me 46:6
İş 10:15
İş 37:23
b 2Kr 18:35
İş 36:4
İş 36:20
Na 1:9
c Me 32:9
İş 30:28
He 38:4
Ams 4:2
ç 2Kr 19:28
2Kr 19:33
d Le 25:5
e 2Kr 19:29
f İş 1:9
İş 10:21
Ro 9:27
Ro 11:5
g 2Kr 19:30

29 Çünkü Bana karşı öfken[a] ve kükreyişin kulağıma geldi.[b]
Burnuna çengelimi, ağzına gemimi takacak[c]
Ve seni geldiğin yoldan geri göndereceğim."[ç]

30 "'Senin için işaret şu olacak: Bu yıl hasadın dökülen tanelerinden yetişeni,[d] ikinci yıl da kendiliğinden biteni yiyeceksiniz. Fakat üçüncü yıl tohum ekecek, ekin biçecek, bağlar kurup meyvesini yiyeceksiniz.[e] **31** Ve Yahuda evinden sağ kalanlar, kurtulanlar,[f] aşağı doğru kök salacak, yukarı doğru meyve verecekler.[g] **32** Çünkü Yeruşalim'den bir artakalan çıkacak,[h] kurtulanlar Sion Dağından çıkıp gelecek.[ı] Göklerin hâkimi Yehova'nın gayretiyle bu olacak.[i]

33 İşte bu nedenle Yehova Asur kralı[j] hakkında şunları diyor: "Bu şehre girmeyecek,[k] buraya tek bir ok bile atmayacak; şehrin karşısına kalkanla çıkmayacak, kuşatma rampası kurmayacak."[l]

34 Geldiği yoldan geri dönecek; bu şehre girmeyecek.' Yehova'nın sözü.[m] **35** 'Kendi ismim için[n] ve kulum Davut'un hatırı için[o] bu şehri savunacağım ve kurtaracağım.' "[ö]

36 Ve Yehova'nın meleği[p] gidip Asur ordugâhında yüz seksen beş bin kişiyi vurdu.[r] Sabah erken

h 2Kr 19:4; **ı** 2Kr 19:31; **i** İş 9:7; İş 59:17; He 5:13; Yo 2:18; Zk 1:14; **j** İş 10:24; **k** 2Ta 32:22; İş 10:32; İş 33:20; **l** 2Kr 19:32; **m** 2Kr 19:33; Öz 21:30; **n** Tkr 32:27; 1Sa 12:22; He 36:22; **o** 1Kr 15:4; 2Kr 19:34; Yr 30:9; He 37:24; **ö** 2Kr 20:6; İş 31:5; İş 38:6; **p** 2Sa 24:16; Me 35:5; **r** 2Kr 19:35; 2Ta 32:21.

kalkanlar hepsinin cesetlerini gördüler.[a] **37** Bunun üzerine Asur kralı Sanherib[b] geri çekildi, Nineve'ye[c] dönüp orada kaldı.[ç] **38** Bir gün tanrısı[d] Nisrok'un[e] evinde tapınırken, kendi oğulları Adrammelek ile Şaretser onu kılıçla vurup öldürdüler[f] ve Ararat[g] diyarına kaçtılar. Yerine oğlu Esarhaddon[h] kral oldu.

38 O sıralarda Hizkiya hastalanıp ölümün eşiğine geldi.[ı] Amots oğlu İşaya[i] peygamber gelip ona şöyle dedi: "Yehova diyor ki, 'Ev halkına son isteklerini bildir,[j] çünkü daha fazla yaşamayacak, öleceksin.' "[k] **2** Bunun üzerine Hizkiya yüzünü duvara dönüp[l] Yehova'ya dua etmeye başladı.[m] **3** "Ey Yehova, yalvarırım" dedi, "Senin yolunda nasıl tüm yürekle[n] ve sadakatle[o] yürüdüğümü,[ö] gözünde doğru olanı yaptığımı ne olur an."[p] Ve Hizkiya hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.[r]

4 Bunun üzerine Yehova İşaya'ya şöyle dedi:[s] **5** "Git Hizkiya'ya de ki, atan Davut'un[ş] Tanrısı Yehova şöyle diyor: 'Duanı işittim.[t] Gözyaşlarını gördüm.[u] Ömrünü on beş yıl uzatıyorum;[ü] **6** seni ve bu şehri Asur kralının elinden kurtaracağım. Bu şehri Ben savunacağım.[v] **7** Yehova sözünü yerine getirecek. Yehova'nın bunu yapacağının işareti şu olacak:[y] **8** Güneş[z] alçaldıkça Ahaz'ın merdiveninin basamakları üzerinde ilerleyen gölgeyi on basamak geri alacağım.' "[a] Ve böylece, ilerleyen gölge merdiven üzerinde yavaş yavaş on basamak geri gitti.[b]

BÖLÜM 37

a Me 76:6
b 2Kr 19:7
2Kr 19:28
c Ba 10:11
Yun 1:2
Na 1:1
Tsf 2:13
ç 2Kr 19:36
d 1Ko 8:4
e 2Kr 19:37
f 2Ta 32:21
g Ba 8:4
Yr 51:27
h Ezr 4:2

BÖLÜM 38

ı 2Ta 32:24
i 2Kr 19:20
İş 1:1
j 2Sa 17:23
k 2Kr 20:1
l 1Kr 8:30
2Kr 20:2
Mt 6:6
m Me 50:15
Me 91:15
n 2Ta 31:21
o Me 51:6
Me 145:18
ö Ba 5:22
1Kr 2:4
2Ta 31:20
p Ne 13:22
Me 20:3
1Ko 15:58
İb 6:10
r 2Kr 20:3
s 2Kr 20:4
ş 2Ta 34:2
t 2Kr 19:20
Öz 15:29
1Yh 5:14
u 2Kr 20:5
Me 39:12
Me 56:8
ü 2Kr 20:6
Me 91:16
v 2Kr 19:34
2Ta 32:22
y 2Kr 20:8
z Yş 10:12
a 2Kr 20:9
2Ta 32:24
b 2Kr 20:11

2. Sütun

a 2Kr 20:1
b Tkr 32:39
1Sa 2:6
c Ey 38:17
Me 9:13
Me 107:18
ç Me 90:10
Vz 3:2
Vz 7:17
d Me 6:5
Vz 9:5
e Me 146:4
Vz 8:8
f Ey 14:2
g Ey 17:1

9 Yahuda kralı Hizkiya'nın hastalığının[a] ardından sağlığına kavuştuktan sonra yazdıkları:[b]

10 Kendi kendime dedim ki,
"Ömrümün ortasında ölüler diyarının kapılarından[c] geçeceğim,
Geri kalan yıllarımı[ç] yaşamadan gideceğim."

11 Dedim ki, "Yaşayanlar diyarında Yah'ı görmeyeceğim, Yah'ı bir daha hiç görmeyeceğim,[d]
Hiçlik ülkesinin halkıyla birlikte olacağım, artık insan yüzü görmeyeceğim.

12 Yurdum çoban çadırı gibi sökülüp[e] elimden alındı,
Yaşamımı bir dokumacı gibi dürüverdim;
O, tezgâhta kalan iplerimi çözgüden kesti,[f]
Sabahın köründen geceye dek beni ölümün eline verdi.[g]

13 Sabaha kadar kendimi yatıştırıp durdum.[h]
Tüm kemiklerimi kırıyor, bir aslan gibi;[ı]
Sabahın köründen geceye dek beni ölümün eline verdi.[i]

14 Arapbülbülü, ebabil gibi ötüp duruyorum,[j]
Güvercin gibi inliyorum.[k]
Yukarıya bakmaktan gözlerimin feri söndü.[l]
Ne olur yanımda ol ey Yehova, eziyet çekiyorum.[m]

h Me 130:6; Me 131:2; **ı** Da 6:24; Ho 5:14; **i** Me 39:10; **j** Me 102:7; Yr 8:7; **k** İş 59:11; He 7:16; Na 2:7; **l** Me 39:7; Me 119:82; **m** Me 119:123f.

15 Daha ne söyleyeyim?[a]
Bana ne dediyse hepsini yaptı,[b]
Ben de içimdeki acıyla ömrüm boyunca ağır ağır yürüyeceğim.[c]
16 'Ey Yehova, insanlar Senin sayende yaşıyor; herkes gibi benim ruhum da Senin sayende hayat buluyor.[ç]
Sen beni sağlığıma kavuşturdun, hayatta tuttun.[d]
17 Bak, rahat yüzü göreceğime acı çektim, evet acı;[e]
Ama bana sevgi bağıyla bağlanan Sen, canımı çürüme çukuruna bırakmadın;[f]
Tüm günahlarımı arkana attın.[g]
18 Çünkü ölüler diyarı Seni övemez,[h] ölüm Sana şükredemez.[ı]
Çukura inenler Senin sadakatine umut bağlayamaz.[i]
19 Seni ancak yaşayanlar, evet yaşayanlar övebilir,[j]
Tıpkı bugün benim yaptığım gibi.[k]
Babalar oğullarına Senin sadakatini bildirir.[l]
20 Ey Yehova, gel kurtar beni.[m]
Ömrümüzce Yehova'nın evinde,[n] en güzel ezgileri sazımızla çalalım.' "[o]

21 Ve İşaya, "İncir pestili getirilsin, iyileşmesi için çıbanın[ö] üstüne sürülsün" dedi.[p] 22 O sırada Hizkiya, "Yehova'nın evine çıkacağıma dair işaret ne olacak?"[r] diye sordu.

BÖLÜM 38
a Me 39:12
b 1Pe 5:7
c 2Kr 4:27
Ey 7:11
Ey 21:25
Lu 22:62
ç Ey 33:28
Me 71:20
d 1Sa 2:6
Me 86:13
e Me 30:5
f Me 28:1
Me 30:3
Me 86:13
Me 88:5
Yun 2:6
g İş 43:25
Mi 7:18
Ro 4:8
h Me 30:9
Me 88:10
Me 146:4
ı Me 6:5
Me 115:17
Vz 9:10
i Vz 9:5
İş 38:11
j Me 63:4
Me 146:2
k Yhn 9:4
l Ba 18:19
Tkr 4:9
Yş 4:21
Me 78:3
m Me 27:5
n 2Kr 20:5
Me 84:2
o Me 30:12
Me 150:4
ö Ey 2:7
p 2Kr 20:7
r 2Kr 20:8

2. Sütun

BÖLÜM 39
a 2Kr 20:5
b Ba 10:10
İş 13:19
c 2Kr 20:12
ç 2Ta 32:23
d Ey 31:25
Öz 23:5
e 2Kr 20:13
2Ta 32:27
f 1Kr 10:25
g Ne 3:19
İş 22:8
h Yr 9:23
ı 2Kr 20:13
i İş 38:1
j Tkr 28:49
2Kr 20:14
k 2Kr 20:15
l 2Kr 20:16

39 Hizkiya'nın hastalandığını, sonra da sağlığına kavuştuğunu[a] duyan Babil[b] kralı, Baladan oğlu Merodak-baladan[c] ona bir hediyeyle[ç] birlikte mektuplar gönderdi. 2 Hizkiya buna çok sevindi[d] ve gelenlere hazine dairesini gösterdi;[e] gümüşleri, altınları, pelesenk yağını,[f] diğer değerli yağları, silah deposunu,[g] hazinesinde ne varsa hepsini gösterdi. Kendi evinde[h] ve ülkesinde göstermediği bir şey kalmadı.[ı]

3 Bunun üzerine, İşaya peygamber Kral Hizkiya'ya gidip[i] "Bu adamlar ne diyor, nereden geldiler?" diye sordu. Hizkiya "Uzak bir ülkeden, Babil'den geldiler"[j] cevabını verdi. 4 İşaya "Evinde ne gördüler?"[k] diye sordu. Hizkiya da "Evimde ne varsa gördüler. Hazinelerimde onlara göstermediğim bir şey kalmadı" dedi. 5 Bunun üzerine İşaya, Hizkiya'ya[l] "Göklerin hâkimi Yehova'nın ne dediğini dinle" dedi. 6 "'Öyle bir zaman gelecek ki, senin evinde ne varsa, atalarının bugüne dek biriktirdiği her şey Babil'e götürülecek.[m] Geriye hiçbir şey bırakılmayacak.'[n] Yehova böyle diyor. 7 'Senin soyundan, kendi oğullarından bazıları da alınıp götürülecek;[o] Babil kralının sarayında[ö] memur olacaklar.' "[p]

8 Bunun üzerine Hizkiya, İşaya'ya "Yehova'dan getirdiğin bu söz iyidir"[r] diyerek şöyle devam etti: "Çünkü benim

m 2Kr 24:13; 2Kr 25:13; 2Ta 36:18; Yr 52:17; n 2Kr 20:17; Da 1:2; o 2Kr 24:12; 2Kr 25:6; 2Ta 33:11; He 17:12; ö Da 2:49; Da 5:29; p 2Kr 20:18; r Le 10:3; Me 39:9; 1Pe 5:6.

zamanımda barış ve güvenlik*[a] sürecek."[b]

40 "Teselli edin" diyor Tanrınız, "Halkımı teselli edin."[c] **2** "Yeruşalim'e yüreğine hitap eden sözler söyleyin,[ç] ona zorunlu hizmetinin sona erdiğini,[d] suçlarının cezasının ödendiğini[e] bildirin. Çünkü suçlarının karşılığını Yehova'nın elinden dolu dolu aldı."[f]

3 Dinleyin! Çölde biri bağırıyor:[g] "Yehova'nın yolunu açın![h] Tanrımız için bozkırdaki anayolu düzleyin.[ı] **4** Her vadi yükselsin,[i] her dağ, tepe alçalsın.[j] Tümsekler dümdüz olsun, engebeli yerler düz ovaya çevrilsin.[k] **5** Yehova'nın ihtişamı görünecek.[l] Ve tüm insanlar hep birlikte bunu görecek,[m] çünkü söz Yehova'nın ağzından çıktı.[n]

6 Dinleyin! Biri "Bağır!" diyor.[o] Diğeri "Bağırıp ne diyeyim?" diye soruyor.

"Bütün insanlar yeşil ot gibidir; vefaları da kır çiçeğine benzer.[ö] **7** Yehova soluğunu üfleyince,[p] ot kurur, çiçek solar.[r] İnsanın yeşil ottan farkı yoktur.[s] **8** Ot kurur, çiçek solar,[ş] fakat Tanrı'nın sözü sonsuza dek kalır."[t]

9 Sen, Sion'a müjde getiren kadın,[u] yüksek dağa çık.[ü] Sen, Yeruşalim'e müjde getiren kadın, var gücünle bağır.[v] Sesini yükselt, korkma.[y] Yahuda şehirlerine "İşte Tanrınız" de.[z] **10** İşte, Ulu Rab Yehova yiğit gibi geliyor. Güçlü kolu O'nun adına hüküm sürecek.[a] İşte, vereceği ödülü yanına almış,[a] ödeyeceği ücreti[b] de önüne katmış geliyor. **11** Çoban gibi sürüsünü güdecek.[c] Kuzularını koluyla toplayıp[ç] bağrında taşıyacak.[d] Emziklileri özenle güdecek.[e]

12 Suları avcuyla ölçen,[f] gökleri karışlayan,[g] yerin toprağını ölçeğe sığdıran,[h] dağları kantara vuran, tepeleri teraziyle tartan biri var mı? **13** Yehova'nın ruhuna ölçü koyan var mı? O'na öğüt verip bir şey öğreten var mı?[ı] **14** Akıl almak için danıştığı biri var mı? O'na adalet yolunu öğreten, bilgi veren,[i] gerçek anlayış yolunu gösteren var mı?[j]

15 İşte, milletler O'nun gözünde kovadan damlayan bir damla, terazinin kefesine biriken toz gibidir.[k] Bak! Toz gibi havaya kaldırıyor adaları.[l] **16** Lübnan'ın ağaçları ateşi sürdürmeye yetmiyor; içindeki yaban hayvanları[m] yakılan sunu olmaya yetmiyor.[n] **17** O'nun gözünde bütün milletler var olmamış sanki;[o] bir hiç gibi. Yok sayıyor onları.[ö]

18 O halde Tanrı'yı kime benzeteceksiniz?[p] Hangi şekli O'nunla bir tutacaksınız?[r] **19** Zanaatçı dökme put yapar;[s] kuyumcu onu altınla kaplar,[ş] gümüş zincirler döver.[t] **20** Adak olarak, çürük olmayan bir ağaç seçer.[u] Yerinden kımıldatılama-

İş 39:8* Sözcük anlamıyla, "hakikat"

BÖLÜM 39

a Yr 33:6
b 2Kr 20:19

BÖLÜM 40

c İş 35:3
İş 49:13
İş 51:3
Zk 1:13
2Ko 1:3
ç 2Ta 30:22
Ho 2:14
d Me 79:8
Me 103:13
e Me 32:1
Yr 31:34
Yr 33:8
f Yr 16:18
Da 9:12
g Mt 3:3
Mr 1:3
Lu 3:4
Yhn 1:23
h İş 35:8
İş 57:14
Ml 3:1
ı İş 11:16
i İş 42:16
Lu 3:5
j İş 2:12
k Me 26:12
l Me 50:15
Me 72:19
İş 24:15
m İş 49:6
İş 52:10
n İş 55:11
Tit 1:2
o Yr 2:2
ö Ey 14:2
Me 90:6
p Me 90:5
Me 103:16
Me 104:29
r Yk 1:11
1Pe 1:24
s Me 103:15
ş Me 37:2
t Me 119:89
İş 46:10
Mt 5:18
1Pe 1:25
u İş 52:7
Ro 10:18
ü 1Sa 26:13
Mt 5:14
v Lu 24:47
Ro 10:15
y İş 51:7
Yhn 12:15
Flp 1:28
1Pe 3:14
z İş 12:2
İş 25:9
Ro 8:31
a Me 2:6
Me 110:2
İş 9:6
Yhn 12:38

2. Sütun

a İş 62:11
Vh 22:12

b İş 49:4; **c** Ba 49:24; İş 49:10; İb 13:20; 1Pe 2:25; **ç** He 34:16; **d** Yhn 21:15; **e** Ba 33:13; Yhn 10:14; Yhn 10:16; 1Pe 5:2; **f** Öz 30:4; **g** Me 104:2; İb 1:10; **h** Ey 38:5; Öz 8:26; **ı** Ey 21:22; Ey 36:23; Ro 11:34; **i** 1Ko 2:16; **j** Ey 32:8; Me 147:5; **k** Me 62:9; **l** İş 41:5; **m** Me 50:10; **n** Mi 6:7; **o** Me 39:5; Me 62:9; Da 4:35; **ö** Me 39:11; Me 144:4; İş 41:11; **p** Çk 8:10; 1Sa 2:2; Me 86:8; Me 89:6; Me 113:5; Yr 10:6; Mi 7:18; **r** Çk 20:4; Tkr 4:15; Tkr 4:16; Elç 17:29; **s** İş 44:10; Yr 16:20; Hb 2:18; **ş** Me 115:4; Me 135:15; İş 37:19; İş 41:7; Ho 8:6; **t** Hk 17:4; Yr 10:4; **u** İş 44:14; Yr 10:3.

yacak[a] bir oyma put yaptırmak için usta zanaatçı arar.[b]

21 Bilmiyor musunuz? Duymadınız mı? Başlangıçtan beri sizlere söylenmedi mi? Dünyanın temelleri atıldığından beri görüleni anlamadınız mı?[c]
22 Yer yuvarlağının yukarısında oturan Biri var;[ç] o yer ki, üzerinde yaşayanlar çekirge gibidir. Gökleri tül gibi gerip yayan, altında yaşanması için çadır gibi açan O'dur.[d] **23** Yöneticileri bir hiç eden, dünya hâkimlerini yok sayan O'dur.[e]

24 Onlar adeta hiç dikilmemiş, hiç ekilmemiştir; kütükleri toprakta hiç kök salmamıştır.[f] Bir üfleyişte kurur,[g] fırtınada saman gibi uçup giderler.[h]

25 "Beni kime benzeteceksiniz ki, onun dengi olayım?" diyor Kutsal Olan.[ı] **26** "Başınızı kaldırıp göklere bakın. Bunları kim yarattı?[i] Onları ordu halinde sayılarına göre çıkaran, her birini ismiyle çağıran O'dur.[j] Muazzam gücü,[k] etkin kuvveti sayesinde onlardan hiçbiri eksilmiyor.

27 Ey Yakup, ey İsrail, neden 'Yehova çektiklerimi görmüyor,[l] Tanrım hakkımı gözetmiyor'[m] diyorsun? **28** Bilmiyor musun, duymadın mı?[n] Yehova yeryüzünün uçlarını yaratandır, sonsuza dek Tanrı'dır.[o] O yorulmaz, bitkin düşmez.[ö] Anlayışına akıl sır ermez.[p] **29** Yorulana kuvvet verir,[r] gücü[s] tükeneni kudretli kılar. **30** Gençler bile yorulup bitkin düşer, delikanlılar tökezler, **31** fakat Yehova'ya umut bağlayanlar[ş] güçlerini tazeler.[t] Kartallar gibi kanat açıp yükselirler;[a] koşarlar, bitkin düşmezler; yürürler, yorulmazlar."[b]

41 "Ey adalar,[c] susup Beni dinleyin; halklar[ç] güçlerini tazelesin. Yaklaşıp konuşsunlar.[d] Hüküm[e] için bir araya gelelim.

2 Gündoğusundan geleni kim ayağa kaldırdı?[f] Milletleri eline vermek, krallara önünde boyun eğdirmek için kim onu adaletle ayağına çağırdı?[g] Onları toz gibi dağılmaları için kılıcına, anız gibi savrulmaları için yayına kim teslim etti?[h] **3** Peşlerine kim düştü? Hiç ayak basmadığı bir yoldan sağ salim kim geçti? **4** Bu işe kim girişti,[ı] bunları kim yaptı? En başından bu yana art arda bütün nesilleri çağıran kim?[i]

Ben Yehova, ilk Benim;[j] ilk nesilden sonuncuya aynıyım."[k]

5 Adalar[l] görüp korkmaya başladı. Dünyanın dört bucağı titredi.[m] Geliyorlar, yaklaştılar. **6** Herkes komşusuna yardıma gidiyor; herkes kardeşine "Güçlü ol"[n] diyor. **7** Zanaatçı metal işçisine[o] güç veriyor, demiri çekiçle düzelten, örs üstünde dövene "Lehim iyi oldu" diyor. Sonunda da, devrilmesin diye biri onu yerine çiviliyor.[ö]

8 "Sense ey kulum[p] İsrail, ey seçtiğim[r] Yakup, dostum[s] İbrahim'in soyu,[ş] **9** seni dünyanın dört bucağından toplayıp aldım;[t]

BÖLÜM 40

a İş 41:7
b Me 115:8
İş 2:8
İş 46:7
Hb 2:18
c Me 19:1
Elç 14:17
Ro 1:20
ç Me 2:4
Me 29:10
Me 68:33
İş 66:1
d Ey 9:8
Ey 38:9
İş 42:5
İş 44:24
Yr 10:12
Zk 12:1
e Me 76:12
Lu 1:52
f 1Kr 21:21
2Kr 10:11
Yr 22:30
g İş 11:4
h Me 58:9
Öz 1:27
İş 17:13
ı İş 40:18
i Me 8:3
Me 102:25
j Me 147:4
k Me 89:13
Yr 32:17
l Me 77:7
İş 49:14
İş 60:15
He 37:11
Ro 11:1
m Ey 27:2
Ey 34:5
Lu 18:7
n İş 40:21
o Ba 21:33
Tkr 33:27
Me 90:2
İş 57:15
Yr 10:10
Ro 16:26
1Ti 1:17
ö Me 121:4
İş 27:3
p Me 139:6
Me 147:5
İş 55:9
Ro 11:33
1Ko 2:16
r Me 29:11
Flp 4:13
İb 11:34
s İş 40:26
Ho 12:3
ş Me 25:3
t Me 103:5
Me 138:3

2. Sütun

a Çk 19:4
b 1Kr 18:46
Me 84:7

BÖLÜM 41

c İş 49:1
ç Me 108:3

d İş 41:21; **e** Mi 6:1; **f** İş 44:28; İş 46:11; Vh 16:12; **g** Me 110:6; İş 45:1; **h** İş 40:24; **ı** Me 90:16; Me 111:3; Yhn 5:17; **i** Tkr 32:8; Elç 17:26; **j** İş 43:10; İş 44:6; İş 48:12; Vh 1:8; **k** İş 46:4; Ml 3:6; Yk 1:17; **l** Ba 10:5; **m** Me 65:8; Me 66:3; Me 67:7; **n** 1Sa 4:9; Yo 3:10; **o** İş 44:12; İş 46:6; **ö** İş 40:20; **p** Çk 19:5; Le 25:42; **r** Tkr 7:6; Me 33:12; **s** 2Ta 20:7; Yk 2:23; **ş** Mt 3:9; İb 2:16; **t** Me 107:3.

en uzak köşelerden çağırdım.[a]
Sana 'Benim kulumsun.[b] Seni
seçtim,[c] reddetmedim'[ç] dedim.
10 'Korkma, çünkü Ben seninle
beraberim.[d] Etrafına bakınıp dur-
ma, çünkü Ben senin Tanrınım.[e]
Sana güç vereceğim.[f] Sana yar-
dım edeceğim.[g] Doğruluk geti-
ren[h] sağ elimle seni sımsıkı tuta-
cağım.'[ı]

11 Sana kızıp öfkelenenlerin
hepsi küçük düşüp utanacaklar.[i]
Seninle kavga edenler bir hiç ola-
cak, yok olacaklar.[j] **12** Senin-
le çekişenleri arasan da bulama-
yacaksın.[k] Seninle savaşanlar hiç
var olmamış gibi, yok sayılacak-
lar.[l] **13** Çünkü 'Korkma,[m] sana
yardım edeceğim'[n] diyen Ben,
Tanrın Yehova, sağ elini sımsıkı
tutuyorum.[o]

14 Korkma ey Yakup, toprak
kurdu,[ö] ey İsrail halkı.[p] Sana Ben
yardım edeceğim." İsrail'in Kut-
salı, kurtarıcın*[r] Yehova'nın
sözü. **15** "Bak, seni keskin diş-
li, yepyeni bir döven, harman
döveni[s] yaptım. Dağları çiğne-
yip ezeceksin; tepeleri saman
gibi ufalayacaksın.[ş] **16** Onları
havaya savuracaksın,[t] rüzgâr alıp
götürecek,[u] fırtına darmadağın
edecek.[ü] Sen ise sevinci Yehova'
da bulacaksın,[v] İsrail'in Kutsalıyı-
la övüneceksin."[y]

17 "Mazlumlar, yoksullar su
arıyor[z] ama su yok. Susuzluk-
tan[a] dilleri damakları kurumuş.[b]
Ben Yehova, onlara cevap vere-
ceğim.[c] Ben, İsrail'in Tanrısı onla-
rı bırakmayacağım.[ç] **18** Çıplak
tepelerden ırmaklar çıkaracağım,

İş 41:14* Bedelle kurtarma fikri taşır.

BÖLÜM 41

a Mt 24:31
b İş 43:10
c 1Sa 12:22
ç Me 94:14
Yr 33:26
Ro 11:2
Ro 11:26
d Tkr 20:1
Yş 1:9
Me 46:1
Ro 8:31
e Me 147:12
İş 60:19
İb 8:10
f Tkr 33:27
Me 29:11
Zk 10:12
g Me 37:40
Me 115:9
Me 121:2
h Me 65:5
Me 89:14
ı Me 63:8
i Çk 11:8
Me 86:17
İş 45:24
Vh 3:9
j İş 40:17
İş 60:12
k İş 54:17
l Me 37:10
Me 37:36
m İş 41:10
n Tkr 33:29
o Me 73:23
Me 109:31
İş 42:6
İş 45:1
ö Ey 25:6
Me 22:6
p Tkr 7:7
r Me 19:14
İş 43:14
İş 47:4
s Mi 4:13
Hb 3:12
ş Me 18:42
t Mt 3:12
u Me 1:4
ü İş 17:13
v Es 9:22
İş 25:9
y İş 12:6
Yr 9:24
z Me 63:1
İş 55:1
Ams 8:11
Vh 22:17
a Tkr 28:48
Lu 16:24
b Me 22:15
Ağ 4:4
c Me 34:6
İş 30:19
ç Ba 28:15
Me 94:14
İş 42:16
İb 13:5

2. Sütun

a Me 46:4
İş 30:25
Yo 3:18
b Me 107:35

ovaların ortasından pınarlar açacağım.[a] Çölü sazlık göle çevireceğim, bozkırı su kaynaklarıyla donatacağım.[b] **19** Çölde sedir, akasya, mersin, çam* ağaçları bitireceğim.[c] Bozkıra ardıç, dişbudak, servi ağaçlarını aynı zamanda dikeceğim.[ç] **20** İnsanlar Yehova'nın Kendi eliyle yaptıklarını, İsrail'in Kutsalının yarattıklarını hep birlikte görsün, anlasın, dikkat edip kavrasın diye bunları yapacağım."[d]

21 "Davanızı[e] sunun" diyor Yehova. "Kanıtlarınızı ortaya koyun"[f] diyor Yakup'un kralı.[g] **22** "Onları ortaya koyun ve olacakları bize bildirin. Öncekiler neydi anlatın ki, onlar üzerinde düşünerek sonrasında olacakları anlayalım. Ya da ileride olacakları bize duyurun.[h] **23** Daha ileride olacakları da söyleyin ki, tanrı olduğunuzu anlayalım.[ı] Evet, iyi ya da kötü bir şey yapın ki, hep beraber bakıp görelim.[i] **24** Bakın! Sizler bir hiçsiniz; yaptığınız bir şey de yok.[j] Sizi seçen iğrençtir.[k]

25 Kuzeyden geleni Ben ayağa kaldırdım, geliyor.[l] Gündoğusundan[m] ismimi haykıracak. Vekil yöneticilerin üzerine gelecek, onları çömlekçinin balçığı çiğnediği gibi, çamur çiğner gibi çiğneyecek.[n]

26 Bir şeyi başlangıçtan bildi-

c İş 32:15; İş 55:13; İş 60:21; **ç** İş 51:3; **d** Me 109:27; He 39:28; **e** Ey 23:4; İş 43:9; **f** Ey 38:3; İş 50:8; Mi 6:2; **g** Tkr 33:5; İş 49:26; İş 60:16; **h** İş 42:9; İş 46:10; İş 48:5; **ı** İş 44:6; İş 46:9; Yr 16:20; **i** İş 46:7; Yr 10:5; **j** Me 115:8; İş 44:10; Yr 10:14; Yr 51:18; 1Ko 8:4; **k** Tkr 7:26; Tkr 27:15; **l** İş 44:28; İş 45:1; Yr 51:28; **m** İş 46:11; Vh 16:12; **n** 2Sa 22:43; İş 10:6; Mi 7:10; Zk 10:5.

İş 41:19* Ağacın türü tam olarak bilinmiyor; İbranice adı *ets şemen* (yağ ağacı).

ren oldu mu ki, bilelim; bir şeyi önceden söyleyen oldu mu ki, 'Haklı' diyelim?[a] Ne konuşan oldu, ne duyuran. Tek bir sözünüzü duyan olmadı."[b]

27 İlk olan Benim; Sion'a "İşte onlar!"[c] diyorum. Ve Yeruşalim'e müjdeci göndereceğim.[ç]

28 Ve ben bakıyordum ama kimse yoktu. Aralarında akıl verebilen de yoktu.[d] Belki bir karşılık verirler diye sorup durdum. **29** İşte! Hepsi bir hiç. Yaptıkları bir iş de yok. Onların dökme putları geçip giden bir rüzgâr, bir yalan.[e]

42 İşte Benim seçtiğim![f] Gönlümün* hoşnut olduğu,[g] desteklediğim[h] kulum![ı] Ruhumu üzerine koydum;[i] milletlere adaleti o gösterecek.[j] **2** Bağırmayacak, sesini yükseltmeyecek, sokakta sesi duyulmayacak.[k] **3** Ezilmiş kamışı kırmayacak,[l] alevi titreyen fitili söndürmeyecek. Hakikate bağlılığıyla, adaleti ortaya koyacak.[m] **4** Dünyaya adalet getirinceye dek harareti sönmeyecek,[n] cesareti kırılmayacak. Adalar onun kanununu bekleyecek.[o]

5 Gerçek Tanrı Yehova, gökleri Yaratan,[ö] onları boydan boya geren,[p] yeryüzünü[r] ve ürününü yayan,[s] dünyadaki insanlara[ş] soluk,[t] üzerinde dolaşanlara ruh veren[u] Yüceler Yücesi şunları diyor: **6** "Ben Yehova, doğrulukla[ü] davranarak seni çağırdım; elinden tuttum.[v] Seni koruyacağım. Seni halka güvence,*[y] milletlere ışık olarak vereceğim.[a] **7** Böylece kör gözleri açacak,[b] tutsakları zindandan,[c] karanlıkta oturanları hapisten çıkaracaksın.[ç]

8 Ben Yehova'yım. İsmim budur.[d] Hakkım olan onuru bir başkasına,[e] Bana sunulan övgüleri[f] oyma putlara bırakmayacağım.[g]

9 Öncekiler gerçekleşti,[h] şimdi yenilerini bildiriyorum. Onları daha ortaya çıkmadan sizlere duyuruyorum."[ı]

10 Ey denize açılan[i] ve denizin bereketiyle geçinenler, ey adalar ve halkları,[j] Yehova'ya yeni bir ilahi söyleyin,[k] dünyanın dört bucağından övgüler sunun.[l] **11** Bozkırda[m] ve bozkır şehirlerinde oturanlar, Kedar' daki obalar,[n] seslerini yükseltsin. Kayalıklarda yaşayanlar[o] sevinçle haykırsın. Dağların tepesindeki insanlar bağırsın. **12** Yehova'yı yüceltsinler,[ö] adalarda O'nu övsünler.[p]

13 Yehova bir yiğit gibi çıkacak,[r] savaşçı gibi gayrete gelecek.[s] Haykıracak, evet savaş narası atacak,[ş] düşmanlarından güçlü olduğunu gösterecek.[t]

14 "Uzun zamandır sessiz kaldım,[u] sustum,[ü] Kendimi tuttum.[v] Ama şimdi doğuran bir kadın gibi inleyip soluyor, kesik kesik nefes alıyorum.[y] **15** Dağları, tepeleri harap edeceğim,[z] üzerindeki bitkileri kurutacağım.

İş 42:1* Sözcük anlamıyla "canımın." Ek 3'e bakın. **6*** Sözcük anlamıyla, "ahit"

BÖLÜM 41

a İş 43:9
İş 44:7
İş 45:21
b Me 115:6
Hb 2:18
c İş 43:10
İş 44:7
ç Ezr 1:1
İş 40:9
Na 1:15
Ro 10:15
d İş 63:5
Yr 5:13
Da 2:10
e Me 115:4
İş 44:9
Yr 10:5
Hb 2:18
1Ko 8:4

BÖLÜM 42

f Me 89:19
Lu 9:35
1Pe 2:4
g Mt 3:17
Yhn 6:27
2Pe 1:17
h İş 49:7
Yhn 16:32
ı İş 52:13
Mt 12:18
Yhn 4:34
Yhn 6:38
i İş 61:1
Mt 3:16
Elç 10:38
j Mt 12:18
Ro 15:9
k Zk 9:9
Mt 12:16
Mt 12:19
l İş 40:11
Mt 11:28
İb 2:17
m Me 72:2
İş 11:3
Mt 12:20
Yhn 5:30
Vh 19:11
n İş 9:7
İş 49:8
o Ba 12:3
Ba 49:10
Me 22:27
Mt 12:21
ö Me 102:25
İş 40:26
p Me 104:2
İş 40:22
r Ba 1:1
Me 136:6
s Yr 10:12
ş Ba 2:7
Elç 17:25
t Ba 7:22
u Ey 12:10
Vz 12:7
ü Me 45:6
İş 32:1
v İş 41:13
y İş 49:8
Mt 26:28
İb 8:6

2. Sütun **a** İş 49:6; Lu 2:32; Yhn 8:12; **b** İş 35:5; **c** İş 61:1; **ç** İb 2:15; 1Pe 2:9; **d** Me 83:18; **e** İş 48:11; **f** Çk 15:11; İş 12:4; **g** Çk 32:8; Çk 34:14; **h** Ba 12:2; Ba 15:14; Yş 21:45; 1Kr 8:15; **ı** İş 41:23; İş 43:19; Ams 3:7; 2Pe 1:21; **i** Me 107:23; **j** Me 97:1; İş 51:5; **k** Me 96:1; Me 98:1; Vh 14:3; **l** İş 44:23; Hb 3:3; **m** İş 32:16; İş 35:1; **n** Ba 25:13; Me 120:5; İş 60:7; **o** Yr 48:28; Yr 49:16; **ö** Me 22:27; İş 24:15; Ro 15:9; **p** İş 66:19; **r** Me 78:66; İş 59:17; Yr 25:30; **s** Çk 15:3; Na 1:2; **ş** Ho 11:10; Yo 3:16; **t** Tkr 32:39; 1Sa 2:10; **u** Yr 44:22; **ü** Me 50:3; Me 83:1; **v** 2Pe 3:9; **y** Ba 3:16; **z** Me 18:7; Yr 4:24; Tsf 1:15.

Irmakları adacıklara döndüreceğim, sazlık gölleri kurutacağım.[a] **16** Körleri hiç bilmedikleri bir yolda yürüteceğim,[b] tanımadıkları bir yola ayak bastıracağım.[c] Önlerindeki karanlığı aydınlatacağım,[ç] engebeleri düzlük edeceğim.[d] Bütün bunları onlar için yapacağım, kendilerini terk etmeyeceğim.”[e]

17 Oyma putlara bel bağlayanlar, dökme putlara “Siz bizim tanrımızsınız”[f] diyenler geri çekilecekler, utançtan yerin dibine girecekler.[g]

18 Ey sağırlar işitin, ey körler bakın da görün.[h] **19** Benim kulum kör değilse, kim kör? Gönderdiğim ulağım kadar sağır olan var mı? Karşılığını almış kulum kadar kör olan var mı? Yehova’nın kulu kadar kör olan var mı?[ı] **20** Çok şey gördün ama dikkatle bakmadın,[i] kulağın duyuyordu ama dinlemedin.[j] **21** Yehova Kendi adaleti[k] adına kanunu[l] yüce ve görkemli kılmaktan zevk duydu. **22** Fakat o yağmalanmış, talan edilmiş bir halk.[m] Hepsi deliklere tıkılmış, hapishanelere kapatılmış.[n] Ganimet olmuşlar, kurtaran yok;[o] talan edilir olmuşlar, “Geri verin!” diyen yok.

23 Hanginiz bu söze kulak verecek? Hanginiz ilerisi için dikkat kesilip dinleyecek?[ö] **24** Yakup’u talan edilmeye, İsrail’i yağmacıların eline kim verdi? Kendisine karşı günah işlediğimiz Yehova değil mi? Evet, O’nun yolunda yürümek istemediler, kanununu dinlemediler.[p] **25** O da gazabını, öfkesini üzerlerine yağdırdı; savaşı tüm şiddetiyle tepelerine bindirdi.[a] Etraflarını kuşatan alevlerin kendilerini yiyip bitirdiğini[b] fark etmediler.[c] Tutuştular ama umursamadılar.[ç]

43 Şimdi ey Yakup, seni yaratan;[d] ey İsrail, sana şekil veren[e] Yehova diyor ki, “Korkma, çünkü seni bedelle kurtardım,[f] seni adınla çağırdım.[g] Sen Benimsin.[h] **2** Sulardan geçmen gerektiğinde[ı] seninle olacağım.[i] Irmaklardan geçtiğinde sulara gömülmeyeceksin.[j] Ateşte yürümen gerektiğinde kavrulmayacaksın, alevler seni yakmayacak.[k] **3** Çünkü Ben senin Tanrın, senin kurtarıcın,[l] İsrail’in Kutsalı Yehova’yım. Senin için fidye olarak Mısır’ı,[m] sana karşılık Habeş[n] ve Saba topraklarını verdim. **4** Gözümde değerli[o] ve saygınsın, seni sevdim.[o] Bu nedenle, senin yerine başka insanlar, canına karşılık başka halklar vereceğim.[p]

5 Korkma, çünkü Ben seninle beraberim.[r] Soyunu gündoğusundan getireceğim, seni günbatısından bir araya toplayacağım.[s] **6** Kuzeye,[ş] ‘Ver!’, güneye, ‘Alıkoyma!’ diyeceğim. ‘Oğullarımı uzaklardan, kızlarımı dünyanın dört bucağından getir;[t] **7** evet, adımla anılan,[u] övünç kaynağı olarak yarattığım,[ü] şekil verip yaptığım[v] herkesi getir’ diyeceğim.

8 Gözleri olduğu halde görmeyen, kulakları olduğu halde

BÖLÜM 42

a Me 107:33; İş 37:25; İş 44:27; İş 50:2
b İş 29:18; İş 35:5; Yr 31:8
c İş 30:21
ç İş 60:1; İş 60:20
d İş 40:4; Lu 3:5
e Me 94:14; İb 13:5
f Çk 32:4; İş 44:17
g Me 97:7; İş 1:29; İş 44:11; İş 45:16; Yr 2:26
h İş 6:10; İş 29:18; İş 43:8
ı İş 6:9; İş 56:10; İş 61:1; Yr 4:22; He 12:2; Lu 4:18; 2Ko 4:4
i Tkr 4:9; Tkr 29:4; Me 106:7
j He 33:31
k Me 71:16; Ro 3:25
l Me 19:7; İb 8:10
m Tkr 28:33; İş 1:7; Yr 50:17
n Me 102:20
o Tkr 28:29; Tkr 28:52; İş 51:23
ö Le 26:16; Tkr 4:30; Tkr 32:29
p Hk 2:14; 2Ta 15:6; Me 106:41

2. Sütun

a Tkr 32:22; Na 1:6
b 2Kr 10:32; 2Kr 25:9
c İş 9:13; Yr 5:3; Ho 7:9
ç İş 57:11; Ml 2:2

BÖLÜM 43

d Me 100:3; İş 43:15; Ef 2:10
e İş 44:2; İş 44:21
f İş 35:9; İş 44:23; Yr 50:34

g İş 45:4; **h** Tkr 32:9; Me 135:4; **ı** Çk 14:29; Yş 3:15; Me 66:12; İb 11:29; **i** Me 23:4; **j** 2Kr 2:8; **k** Da 3:25; Zk 13:9; **l** İş 60:16; Tit 2:10; Tit 3:4; **m** 2Kr 24:7; He 29:19; **n** İş 45:14; **o** Çk 19:5; **ö** Tkr 7:8; Yr 31:3; **p** Öz 21:18; **r** İş 41:10; İş 44:2; Yr 30:10; **s** Tkr 30:3; Me 106:47; İş 66:20; He 36:24; Mi 2:12; Zk 8:7; Ro 11:26; **ş** Yr 3:18; **t** Yr 31:8; **u** Yr 33:16; **ü** Çk 19:6; Me 50:23; 1Pe 2:9; **v** Me 95:6; Me 100:3; İş 29:23.

işitmeyen[a] halkı getir. 9 Bütün milletler bir yerde toplansın, halklar bir araya gelsin.[b] Hangisi bunu söyleyebilir?[c] Hangisi hemen önümüzdeki olayları bize bildirebilir?[ç] Haklı çıkabilmek için şahitler getirsinler.[d] Yoksa dinlesinler de 'Doğru!' desinler."[e]

10 "Siz Benim şahitlerimsiniz."[f] Yehova'nın sözü, "Beni tanıyıp[g] Bana inanın,[h] baştan beri hep aynı olduğumu anlayın[ı] diye seçtiğim[i] kulumsunuz. Benden önce bir tanrı olmadı,[j] Benden sonra da olmayacak.[k] 11 Ben, Ben Yehova'yım.[l] Benden başka kurtarıcı yok."[m]

12 "Aranızda başka tanrılar yokken[n] Ben bildirdim, Ben kurtardım, Ben duyurdum.[o] Böylece sizler Benim şahitlerim oldunuz."[ö] Yehova'nın sözü, "Ben Tanrıyım.[p] 13 Ve Ben her zaman aynıyım.[r] Benim elimden kimse kimseyi kurtaramaz.[s] Bir işe el attığımda[ş] kim engelleyebilir?"[t]

14 Kurtarıcınız,[u] İsrail'in Kutsalı[ü] Yehova diyor ki, "Sizler uğruna, onları Babil üzerine göndereceğim. Hapishanelerin kapı sürgülerini yere indirteceğim,[v] gemilerdeki Kaldelileri alaşağı edip inleteceğim.[y] 15 İsrail'i yaratan;[z] kutsalınız,[a] kralınız[b] Yehova Benim."

16 Denizde geçit, azgın sular içinde yol açan,[c] 17 savaş arabalarıyla atları, orduyla yiğitleri hep birlikte getiren[ç] Yehova diyor ki, "Yere serilecek,[d] ayağa kalkmayacaklar.[e] Fitil gibi bastırılıp söndürülecekler."[f]

BÖLÜM 43

a İş 6:9
İş 42:18
b İş 41:1
c İş 44:7
İş 46:10
ç İş 48:5
d İş 41:21
e 1Kr 18:24
f İş 43:12
İş 44:8
Yhn 15:27
Elç 1:8
1Ko 15:15
Vh 1:5
g İş 41:20
Yr 31:34
h Yhn 20:31
Ro 11:20
ı İş 41:4
i Tkr 4:37
Tkr 10:15
Me 78:68
Mt 24:45
Ef 1:4
2Se 2:13
j İş 44:6
İş 45:6
1Ko 8:4
k İş 44:8
l Tkr 6:4
m İş 12:2
Ho 13:4
1Ti 2:3
Yhd 24
n Tkr 32:12
Me 81:9
o İş 46:10
ö İş 43:10
p İş 37:20
İş 46:9
r İş 41:4
Vh 1:8
s Tkr 32:39
Me 50:22
Ho 2:10
ş Tkr 32:4
Me 64:9
İş 41:4
Da 4:35
t Ey 9:12
İş 14:27
u Me 19:14
İş 44:6
İş 63:16
ü İş 54:5
v İş 14:17
İş 45:2
y Yr 50:10
Vh 18:11
z İş 43:1
a Me 89:18
Yr 51:5
b Tkr 33:5
Me 74:12
İş 33:22
Vh 11:17
c Çk 14:16
Ys 3:13
ç Çk 15:4
d Me 76:6
e İş 14:20
Yr 51:39
f İş 1:31
İş 42:3
Vh 19:20

18 "Öncekileri hatırlamayın, eskileri aklınıza getirmeyin. 19 İşte, Ben yeni bir şey yapıyorum.[a] Şimdiden ortaya çıkmaya başladı bile, görmüyor musunuz?[b] Ben bozkırda bir yol,[c] çölde ırmaklar yapıyorum.[ç] 20 Kırın yaban hayvanları, çakallar, devekuşları[d] Beni yüceltecek;[e] çünkü bozkırda sular, çölde ırmaklar akıtacağım;[f] bunu halkımın, seçtiğim kulumun,[g] 21 Kendim için var ettiğim toplumun içmesi ve övgüye değer işlerimi anlatması için yapacağım.[h]

22 Fakat sen Bana yakarmadın ey Yakup,[ı] çünkü Benden usandın ey İsrail.[i] 23 Yakılan sunu olarak Bana koyunlarından getirmedin, kurbanlarınla Beni yüceltmedin.[j] Oysa Ben seni armağanlar vermeye zorlamamış, akgünlükle usandırmamıştım.[k] 24 Benim için hoş kokulu kamış satın almadın;[l] kurbanlarının yağıyla Beni doyurmadın.[m] Aslında günahlarınla Beni sen zorladın, suçlarınla Beni sen usandırdın.[n]

25 Kendi adım uğruna[o] senin suçlarını[ö] silen[p] Benim, evet Benim. Günahlarını anmayacağım.[r] 26 Gel, davamızı görelim.[s] Bana hatırlat, kendini haklı çıkarmak için davanı anlat.[ş] 27 Senin ilk atan günah işledi;[t] senin adına konuşanlar Bana karşı geldi.[u] 28 Ben de kutsal yerin ileri gelenlerinin saygınlığını

2. Sütun **a** İş 42:9; **b** İş 40:5; Lu 3:6; **c** İş 11:16; İş 40:3; **ç** Tkr 8:15; Me 78:16; İş 41:18; **d** İş 34:13; **e** Me 148:10; **f** İş 41:17; Yr 31:9; Vh 22:17; **g** Me 33:12; İş 41:8; İş 44:1; 1Pe 2:9; **h** Me 102:18; İş 42:12; İş 60:21; İb 13:15; **ı** İş 64:7; **i** Yr 2:5; Ho 7:10; Mi 6:3; **j** İş 1:13; Ams 5:25; Ml 1:13; Ml 3:8; **k** İş 66:3; Ams 5:22; **l** Yr 6:20; **m** Le 3:16; **n** Me 95:10; İş 1:14; Ml 2:13; **o** Me 25:7; Me 79:9; He 20:9; **ö** İş 1:18; Yr 50:20; **p** Me 51:9; **r** Me 79:8; Yr 31:34; İb 10:17; **s** Ey 23:4; Yr 2:29; **ş** Ey 40:7; Lu 10:29; **t** Ba 3:17; Me 78:8; Ro 5:12; **u** İş 28:7; Yr 5:31.

ayaklar altına alacağım. Yakup'u yıkıma, İsrail'i hakarete uğratacağım."[a]

44 "Şimdi dinle ey kulum Yakup;[b] sen, seçtiğim İsrail.[c] **2** Sana şekil veren,[ç] ana karnından beri yardım eden[d] Yaratıcın[e] Yehova şöyle diyor: 'Korkma,[f] ey kulum Yakup, ey seçtiğim Yeşurun.*[g] **3** Çünkü Ben susayana içecek su vereceğim,[h] kuru yerden şırıl şırıl dereler akıtacağım;[ı] çocuklarının üzerine ruhumu dökeceğim,[i] torunlarının üzerine bereket yağdıracağım. **4** Çayırdaki yeşil otlar gibi,[i] su arkları kenarındaki kavak ağaçları[k] gibi filizlenecekler. **5** Kimisi "Ben Yehova'ya aitim" diyecek.[l] Kimisi Yakup adını alacak.[m] Kimisi elinin üzerine "Yehova'ya ait" yazacak ve bir başkası kendine İsrail adını takacak.'[n]

6 Yehova, İsrail'in kralı[o] ve kurtarıcısı,*[ö] göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'İlk Benim, son da Benim.[p] Benden başka Tanrı yok.[r] **7** Benim gibisi var mı?[s] Varsa sesini çıkarıp konuşsun, Bana kanıt göstersin.[ş] O halkı var ettiğim çok eski zamandan[t] bu yana bildirdiğim gibi, olacakları, hem yakında hem de çok ileride olacakları bildirsin. **8** Siz dehşete kapılmayın, afallamayın.[u] Ben ta o zamandan beri her birinize tek tek duyurup bildirmedim mi?[ü] Siz Benim şahitlerimsiniz.[v] Benden başka Tanrı var mı?[y] Hayır, başka kaya yok.[z] Ben başkasını tanımıyorum.' "

İş 44:2* Anlamı "Doğru Kişi"; İsrail için onur ifade eden bir unvan. **6*** Bedelle kurtarma fikri taşır.

BÖLÜM 43

a Tkr 28:15
Me 79:4
Me 137:3
Lu 21:24

BÖLÜM 44

b İş 41:8
Yr 30:10
c Ba 17:7
Ba 35:11
Me 105:6
Ro 11:7
ç İş 43:1
İş 43:21
İş 44:21
İş 64:8
d Me 71:6
İş 49:1
Yr 1:5
e İş 43:7
f İş 41:10
g Tkr 32:15
Tkr 33:5
Tkr 33:26
h İş 41:17
ı İş 32:2
i İş 32:15
Elç 2:17
j Me 92:13
İş 61:11
Elç 2:41
k Me 137:2
l Zk 13:9
m Es 8:17
n Ga 6:16
o Tkr 33:5
İş 33:22
ö Çk 6:6
İş 48:17
Yr 50:34
p İş 41:4
İş 48:12
Vh 22:13
r Tkr 4:35
İş 43:10
İş 44:24
Yr 16:20
s İş 40:18
İş 46:9
ş İş 43:9
İş 45:21
t Ba 17:8
Tkr 32:8
İş 41:4
Elç 17:26
u Öz 3:25
İş 41:10
ü Ba 15:13
Tkr 28:15
İş 48:5
v İş 43:10
y Tkr 4:39
1Sa 2:2
z Tkr 32:4
2Sa 22:32

2. Sütun

a 1Sa 12:21
Me 97:7
İş 41:29
b Hk 10:14
1Kr 18:26
1Ko 8:4

9 Oyma putlara biçim verenlerin hepsi birer hiçtir;[a] gönül verdikleri şeyler hiçbir işe yaramaz.[b] Şahitlerine gelince, onlar ne bir şey görür ne bir şey bilirler;[c] bu yüzden utandırılacaklar.[ç] **10** Kim bir ilaha şekil verdi ya da dökme bir put yaptıysa,[d] yaptığı şey hiçbir işe yaramadı.[e] **11** Onunla birlik olanların hepsi utandırılacak.[f] Zanaatçılar etten kemikten insanlardır. Bir araya toplanmış,[g] yerlerine çakılıp kalmışlar, dehşet içindeler. Hepsi de utandırılacak.[h]

12 Keskiyle oyma yapan demirci, korlar üzerinde çalışır, çekiçle demire biçim verir, kol gücüyle didinip durur.[ı] Ve acıkır, gücü tükenir; su içmeyince bitkin düşer.

13 Ağaç oymacısı da ölçü ipini gerer, kırmızı tebeşirle üzerini çizer, rendeyle ağacı rendeler, pergelle işaretler ve eve koymak için[i] güzel bir insan tasviri[j] ortaya çıkarır.

14 Kimisinin işi sedir ağacı kesmektir; orman ağaçları arasından kendine belirli bir tür ağaç seçer,[k] büyük bir ağaç; güçlensin diye ona bakar. Defne ağacı diker, yağan yağmur onu büyütür. **15** İnsana yakacak odun olur. İnsan bu odunun bir kısmını alır, ısınır. Ateş yakar, ekmek pişirir. Bir kısmını işleyip bir tanrı yapar, önünde eğilir.[l] Bir put yontar,[m] önünde yere kapanır. **16** Odu-

c Me 115:5; Me 135:17; **ç** Me 97:7; Yr 51:17; **d** Çk 32:4; 1Kr 12:28; **e** Yr 10:5; Elç 19:26; **f** 1Sa 5:3; 1Sa 5:7; İş 1:29; **g** İş 41:6; **h** Da 3:29; **ı** İş 40:19; İş 41:7; İş 46:6; **i** Ba 31:19; Ba 35:2; Tkr 27:15; Hk 17:4; **j** Çk 20:4; Tkr 4:16; Tkr 4:28; Elç 17:29; Ro 1:23; **k** İş 40:20; Yr 10:3; **l** Çk 20:5; Tkr 5:9; Hk 2:19; 2Ta 25:14; Hb 2:19; Vh 9:20; **m** Le 26:1; Hk 17:3; Hk 18:30; 2Kr 21:7; Na 1:14; Hb 2:18.

nun yarısıyla ateş yakar, yiyeceği eti onun üzerinde kızartıp karnını doyurur. Isınınca "Oh, ısındım, ateş yüzü gördüm" der. **17** Odunun geri kalanıyla kendine bir ilah, bir oyma put yapar. Önünde eğilip yere kapanır; ona yakarıp "Beni kurtar, çünkü sen benim tanrımsın"[a] der.

18 Bir türlü anlamıyorlar,[b] bir türlü fark etmiyorlar,[c] çünkü gözleri göremeyecek,[ç] yürekleri anlayamayacak kadar pisliğe bulanmış.[d] **19** "Odunun bir kısmıyla ateş yaktım, korları üzerinde ekmek pişirdim, et kızartıp yedim. Şimdi gerisiyle iğrenç bir şey[e] mi yapayım? Kuru kütük önünde yere mi kapanayım?" demeyi kimse yüreğinden geçirmiyor;[f] bilgisi de yok, anlayışı da.[g] **20** Kül üzerinde besleniyor.[h] Kendi yüreği onu yoldan çıkarıp ayartıyor.[ı] Canını kurtaramıyor, "Sağ elimdeki sahte bir şey değil mi?"[i] demiyor.

21 "Bunları aklında tut, ey Yakup;[j] sen, ey İsrail, çünkü Benim kulumsun.[k] Sana Ben şekil verdim.[l] Kulumsun, Bana aitsin. Ey İsrail, seni unutmam.[m] **22** Suçlarını bir bulutla, günahlarını bulut kümesiyle örter gibi örteceğim.[n] Bana dön,[o] çünkü seni bedelle geri alacağım.[ö]

23 Ey gökler, sevincinizi haykırın,[p] çünkü Yehova harekete geçti![r] Ey yeryüzünün derinlikleri,[s] zaferi haykırın![s] Ey dağlar, neşelenin,[t] ey ormanlar ve içindeki tüm ağaçlar sevinçle bağırın! Çünkü Yehova Yakup'u bedelle kurtardı, güzelliğini İsrail üzerinde gösterdi."[u]

BÖLÜM 44

a İş 36:19
İş 37:38
İş 45:20
İş 46:7
b Yr 10:8
Ro 1:21
c Yr 10:14
ç Yr 5:21
d Me 81:12
İş 6:10
Mt 13:15
Ro 1:28
e Tkr 7:26
Tkr 27:15
1Kr 11:5
f Tkr 32:46
He 40:4
Ho 7:11
g Öz 1:4
Öz 2:9
h Me 102:9
ı Yr 17:9
Ro 1:28
Yk 1:14
i Yr 16:19
Hb 2:18
j Tkr 4:9
k İş 44:1
l İş 43:1
m İş 49:15
n Me 51:1
Me 103:12
İş 1:18
İş 43:25
Yr 33:8
Elç 3:19
o Yr 3:12
Ho 14:1
Elç 2:38
Yk 4:8
ö İş 1:27
İş 48:20
İş 59:20
1Ko 6:20
p Me 69:34
Me 96:11
r İş 43:13
s Me 98:4
İş 41:9
İş 42:10
ş Me 100:1
İş 49:13
t İş 55:12
u İş 60:21

2. Sütun

a İş 44:6
b Ey 26:7
Me 104:2
İş 40:22
İş 45:12
İş 51:13
c Ba 1:1
İş 42:5
İş 48:13
Vh 10:6
ç Ey 12:17
Ho 9:7
d 2Sa 15:31
İş 29:14
1Ko 1:19

24 Sana daha ana rahminde şekil veren, kurtarıcın[a] Yehova şöyle diyor: "Ben Yehova her şeyi Kendim yapıyorum. Gökleri gerdim,[b] altına yeryüzünü serdim.[c] Bunları yaparken yanımda kim vardı? **25** Boş konuşanların kehanetlerini boşa çıkaran, falcıları çılgına çeviren,[ç] bilgeleri gerisingeri gönderen, bilgilerini saçmalığa döndüren,[d] **26** kuluna söylettiği sözü gerçekleştiren, habercileriyle bildirdiği kararı tam olarak yerine getiren,[e] Yeruşalim hakkında, 'İçinde oturulacak',[f] Yahuda şehirleri hakkında, 'Yeniden kurulacaklar,[g] yıkıntılarını ayağa kaldıracağım'[h] diyen, **27** derin sulara 'Buharlaş' emrini veren, 'Onun bütün ırmaklarını kurutacağım'[ı] diyen, **28** Koreş[i] için 'O Benim çobanım; her arzumu yerine getirecek'[j] diyen Benim. Yeruşalim hakkında, 'Yeniden kurulacak', mabet hakkında 'Temelin atılacak'[k] dedim ve bunları o gerçekleştirecek."

45 Önünde milletlere baş eğdirmek,[l] kralların gücünü kırmak,* kapanmasın diye çift kanatlı kapıları açmak için sağ elinden tuttuğu[m] mesihine,[n] Koreş'e, Yehova şöyle diyor: **2** "Senin önünden Ben gideceğim;[o] tümsek yerleri dümdüz

e Yş 21:45; Yş 23:14; İş 55:11; Zk 1:6; **f** Me 147:2; **g** İş 60:10; **h** İş 61:4; **ı** Me 74:15; İş 42:15; Yr 50:38; Vh 16:12; **i** Ezr 1:1; İş 41:25; İş 45:1; İş 46:11; Da 10:1; **j** 2Ta 36:22; İş 48:14; **k** 2Ta 36:23; Ezr 1:2; Ezr 6:3; İş 45:13; **BÖLÜM 45** **l** İş 13:17; İş 41:25; Yr 51:20; **m** Ezr 1:1; Me 73:23; İş 45:4; **n** 1Kr 19:16; İş 44:28; **o** İş 13:4.

İş 45:1* Sözcük anlamıyla, "kuşağını çözmek"

edeceğim.[a] Tunç* kapıları Ben parçalayacağım; demir sürgüleri kesip devireceğim.[b] **3** Seni adınla çağıranın,[c] Ben, İsrail'in Tanrısı Yehova olduğumu anlaman için karanlıkta saklanan, gizli yerlerde tutulan hazineleri sana vereceğim.[ç] **4** Beni tanımadığın[d] halde, kulum Yakup, seçtiğim İsrail[e] uğruna seni isminle çağırıyor, sana onurlu bir ad veriyorum. **5** Ben Yehova'yım, başkası yok.[f] Benden başka Tanrı yok.[g] Beni hiç tanımadığın halde seni güçle kuşatacağım. **6** Bu sayede gündoğusundan günbatısına dek herkes Benden başkası olmadığını bilecek.[h] Ben Yehova'yım ve başkası yok.[ı] **7** Işığı oluşturan,[i] karanlığı yaratan,[j] barış sağlayan,[k] felaket getiren,[l] bütün bunları yapan Benim,[m] Ben Yehova.

8 Ey gökler, yukarıdan damla damla doğruluk yağdırın;[n] gökteki bulutlardan yağmur gibi doğruluk insin.[o] Yer bağrını açsın, kurtuluş meyvesi versin, o zaman doğruluk da filizlensin.[ö] Bütün bunları yaratan Benim,[p] Ben Yehova."

9 Aynı topraktan yapılmış başka çömlek parçalarıyla tartışır gibi, kendine biçim verenle tartışan çömlek parçasının vay haline![r] Balçık[s] kendisine biçim verene, "Ne yapıyorsun?" diyebilir mi? Yaptığın şey senin hakkında "Onun eli yok!" diyebilir mi? **10** Babaya "Ola ola buna mı baba oldun?", anaya "Onca ağrı çekip bunu mu doğurdun?" diyenin vay haline![ş]

İş 45:2* Sözcük anlamıyla, "bakır"

BÖLÜM 45

a İş 40:4
b Me 107:16
c Ezr 1:2
İş 44:28
ç Yr 50:37
d Ga 4:8
e Çk 19:5
İş 41:8
f Tkr 4:35
1Kr 8:60
İş 44:8
Yo 2:27
g Tkr 4:39
Tkr 32:39
1Ko 8:4
h 1Sa 17:46
Me 102:15
İş 37:20
Ml 1:11
ı Me 83:18
i Ba 1:3
Me 8:3
Yr 31:35
Yk 1:17
j Çk 10:21
Me 104:20
Ams 4:13
k Me 29:11
İş 26:12
2Ko 1:2
l Vz 7:14
İş 10:6
Yr 18:7
Ams 3:6
m 1Sa 2:7
n Me 72:6
He 34:26
o Ho 10:12
2Pe 3:13
ö İş 61:11
1Ko 3:6
p İş 65:17
Vh 21:1
r Me 2:9
1Ko 10:22
s İş 29:16
Yr 18:6
Ro 9:20
ş Ml 1:6

2. Sütun

a İş 43:3
b İş 43:7
İş 43:21
c İş 29:23
İş 60:21
Yr 3:19
Ho 1:10
Ga 3:29
ç İş 46:10
Yr 33:3
d Me 111:3
e Ba 1:1
Ba 14:19
Me 102:25
İş 40:28
Vh 10:6

11 İsrail'in Kutsalı,[a] ona şekil veren[b] Yehova diyor ki, "Oğullarımın[c] geleceği hakkında Beni sorgulayın,[ç] elimle yaptıklarım[d] konusunda Benden cevap isteyin. **12** Yeryüzünü Ben yaptım,[e] üzerinde insanı Ben yarattım.[f] Gökleri Kendi ellerimle gerdim,[g] tüm gökler ordusuna Ben emir verdim."[h]

13 "Doğrulukla davranarak[ı] bu adamı Ben ayağa kaldırdım; onun bütün yollarını Ben düzleyeceğim.[i] Benim şehrimi o inşa edecek;[j] sürgünde yaşayan kullarımı o salacak;[k] bunu ücret ya da rüşvet almadan[l] yapacak." Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

14 Yehova şunu da diyor: "Mısır'ın[m] ücretsiz işçileri, Habeş tacirleri ve uzun boylu[n] Sabalılar[o] senin tarafına geçecek, senin olacaklar.[ö] Prangalı[p] olarak sana gelecek, senin peşinden gideceklerler. Önünde yere kapanıp[r] sana yalvaracak, 'Tanrı seninle birlikte;[s] başkası yok. Başka Tanrı yok'[ş] diyecekler."

15 Gerçekten Sen Kendini göstermeyen[t] bir Tanrısın; İsrail'in Tanrısısın, kurtarıcısın.[u] **16** Hepsi utandırılacak, rezil olacak. Put yapanların hepsi başı öne eğik yürümek zorunda kalacak.[ü] **17** İsrail'e gelince, Yehova'yla birlik içinde olduğundan kurtarılacak.[v] Bu, ebedi bir kurtuluş olacak.[y] Sizler sonsuza dek

f Ba 1:27; Ba 2:7; Ba 5:2; Tkr 4:32; Me 139:14; Yr 27:5; **g** İş 44:24; Yr 32:17; Zk 12:1; **h** Ba 2:1; Ne 9:6; **ı** İş 42:6; **i** İb 1:8; **j** 2Ta 36:23; Ezr 1:2; İş 44:28; **k** Ezr 1:3; İş 14:17; İş 43:14; İş 49:25; **l** İş 13:17; **m** İş 19:23; **n** İş 18:7; **o** Me 72:10; **ö** İş 49:23; İş 61:5; **p** Me 149:8; **r** Es 8:17; İş 14:2; İş 60:14; **s** Zk 8:23; **ş** İş 44:8; **t** Me 44:24; **u** İş 43:11; İş 60:16; Tit 1:3; **ü** Me 97:7; İş 44:9; **v** Ho 1:7; **y** İş 26:4; İş 51:6.

utanç içinde yaşamayacaksınız,[a] başınız asla öne eğilmeyecek.[b]

18 Çünkü göklerin Yaratıcısı,[c] gerçek Tanrı,[ç] yeryüzünü biçimlendirip yapan,[d] pekiştiren,[e] onu boş yere yaratmayan, üzerinde oturulsun diye[f] ona şekil veren Yehova şöyle diyor: "Ben Yehova'yım, başkası yok.[g] **19** Ben yeryüzünün gizli bir yerinde karanlıkta konuşmadım.[h] Yakup soyuna, 'Beni bir hiç uğruna arayın'[ı] demedim. Ben, doğru olanı söyleyen, adil olanı bildiren[i] Yehova'yım.

20 Toplanın da gelin.[j] Ey milletlerden kaçıp kurtulanlar,[k] hep birlikte yaklaşın. Odundan yaptıkları oyma putları taşıyanlar bilgiden yoksundur, kimseyi kurtaramayan ilaha yakaranlar da.[l] **21** Konuşun, kanıtlarınızı sunun.[m] Evet, onlar birbirine danışadursun. Bunu çok önceden duyuran kim?[n] Bunu ta o zamandan bildiren kim?[o] Ben Yehova, Ben değil miyim? Benden başka Tanrı yok.[ö] Adil Tanrı ve kurtarıcı[p] olan Benden başkası yok.[r]

22 Ey dünyanın dört bucağındakiler, Bana yönelin de kurtulun,[ş] çünkü Ben Tanrıyım, Benden başkası yok.[ş] **23** Varlığım üzerine yemin ettim;[t] söz Benim ağzımdan çıktı, doğrudur,[u] boşa çıkmaz.[ü] Herkes önümde diz çökecek,[v] her dil yemin ederek,[y] **24** 'Mutlak güç ve doğruluk Yehova'dadır'[z] diyecek. 'O'na kızanların hepsi dosdoğru O'na gelecek; utandırılacaklar.[a] **25** Bütün İsrail soyu[b] Yehova sayesinde haklı çıkacak[c] ve övünecek.' "[ç]

BÖLÜM 45

a Me 25:3
İş 29:22
Yo 2:26
b İş 54:4
Tsf 3:11
c İş 42:5
Yr 10:12
ç 2Sa 22:31
1Ko 8:5
d Ba 14:19
Me 102:25
Vh 10:6
e Ey 38:4
Me 78:69
Me 104:5
Me 119:90
Öz 3:19
f Ba 1:28
Ba 9:1
Me 37:29
Me 115:16
g 1Kr 8:60
İş 46:9
h Tkr 30:11
Öz 8:1
İş 48:16
ı Sy 23:20
1Ta 28:8
1Ti 4:8
i Me 111:8
Me 119:137
Öz 8:6
j İş 41:5
Vh 22:17
k İş 4:3
İş 66:20
Yr 50:28
l 1Kr 18:26
İş 42:17
Yr 50:2
m İş 41:21
n İş 41:22
o İş 43:9
ö İş 44:8
Mr 12:32
p İş 43:3
r Tkr 4:39
Yo 2:27
s Me 65:5
Mi 7:7
Yhn 3:16
ş Tkr 4:35
1Kr 8:60
İş 45:5
t Ba 22:16
Ams 6:8
İb 6:13
u Sy 23:19
Tit 1:2
ü İş 55:11
v Ro 14:11
y Tkr 6:13
Yr 4:2
Yr 12:16
z Me 29:1
a Vh 11:18
b Ga 3:29
c İş 61:9
ç Me 64:10
2Ko 10:17

46 Bel[a] diz çöktü;[b] Nebo' nun* beli büküldü. Putları[c] hayvanlara, öküzlere yüklenmiş. Taşıdıkları bu eşyalar yorgun hayvanlara ağırlık, yük oldu. **2** Belleri büküldü; hepsi de dize geldi. Bu tanrılar kendi tasvirlerini yük olmaktan kurtaramıyorlar;[ç] kendileri de sürgüne gidecek.[d]

3 "Ey Yakup evi, ey sen İsrail evinin artakalanı,[e] ey ana rahminden beri taşıdığım millet,[f] Beni dinleyin. **4** Siz yaşlandığınızda da Ben aynı olacağım,[g] saçlarınıza ak düştüğünde de sizi taşıyacağım.[h] Sizi taşıyacak, yüklenecek, kurtaracağım;[ı] evet bütün bunları Ben yapacağım.[i]

5 Beni kime benzetecek,[j] kiminle denk tutacak, kiminle karşılaştırarak benzer olduğumuzu söyleyeceksiniz?[k] **6** Altınları bol keseden dağıtan, gümüşü terazide tartanlar vardır. Bir metal işçisi tutarlar; o da onlara bir ilah yapar.[l] Önünde eğilir, hem de yere kapanırlar.[m] **7** Onu yüklenip omuzlarında taşırlar;[n] öylece dursun diye yerine korlar. Yerinden kımıldamaz.[o] Kendisine yakarana yanıt vermez; kimseyi sıkıntıdan kurtaramaz.[ö]

8 Ey sizler, cesaretinizi toplamak için bunu aklınızda tutun. Ey asiler,[p] bunu iyice aklınıza

2. Sütun BÖLÜM 46 **a** Yr 50:2; Yr 51:44; **b** 1Sa 5:3; **c** İş 2:20; İş 45:20; Yr 10:5; **ç** İş 37:12; **d** Yr 43:12; **e** İş 1:9; **f** Çk 19:4; Tkr 1:31; İş 44:2; **g** İş 41:4; İş 43:10; **h** Me 71:18; Me 92:14; **ı** Me 41:1; Me 116:4; **i** İş 43:13; **j** Çk 8:10; Çk 15:11; Me 113:5; İş 40:25; Yr 10:6; **k** Me 89:6; Mi 7:18; Elç 17:29; **l** Çk 32:4; İş 40:19; Yr 10:9; Hb 2:18; **m** İş 2:8; İş 44:17; Da 3:5; **n** Yr 10:5; **o** 1Sa 5:3; Da 3:1; **ö** 1Kr 18:26; İş 37:38; Yr 2:28; Yun 1:5; **p** He 18:28.

İş 46:1* "Bel" ve "Nebo", Babil tanrıları.

koyun.[a] **9** Çok eskiden olanları hatırlayın.[b] Ben kudretli Tanrıyım,[c] başka Tanrı yok;[c] Benim benzerim yok.[d] **10** Sonu başlangıçtan, henüz olmamış olayları çok önceden bildiren,[e] 'Kararım değişmeyecek,[f] her arzumu gerçekleştireceğim' diyen,[g] **11** gündoğusundan yırtıcı kuşu,[h] uzak bir diyardan kararımı yerine getirecek adamı çağıran Benim.[ı] Ben söyledim, Ben yerine getireceğim.[i] Ben tasarladım, Ben yapacağım.[j]

12 Ey dik başlılar,[k] ey doğruluktan uzak olanlar[l] Beni dinleyin. **13** Ben yakında doğruluk getireceğim.[m] O gün uzak değil,[n] kurtuluş getirmekte gecikmeyeceğim.[o] Böylece Sion'a kurtuluş, İsrail'e Kendi güzelliğimi vereceğim."[ö]

47 Ey el değmemiş Babil kızı,[p] çök de toprağa otur.[r] Ey Kaldelilerin kızı[s] tahtın yok artık, yere otur.[ş] Bundan böyle sana nazlı, şımarık denmeyecek.[t] **2** Bir el değirmeni[u] al da un öğüt. Peçeni[ü] aç. Eteğini kaldır[v] da bacakların görülsün.[y] Irmaklardan geç. **3** Çıplaklığın gözler önüne serilsin;[z] edep yerlerin herkesçe görülsün.[a] Senden öç alacağım,[b] kimseyi esirgemeyeceğim.

4 "Bizi bedelle kurtaran biri var.[c] O İsrail'in Kutsalıdır;[c] adı göklerin hâkimi Yehova'dır."[d]

5 Ey Kaldelilerin kızı,[e] sessizce otur,[f] karanlığa çekil,[g] çünkü sana bundan böyle Krallıkların[h] Hanımefendisi[ı] denmeyecek. **6** Kendi halkıma öfkelendim.[i] Mirasımı ayaklar altına aldım,[j] onları senin eline verdim.[a] Sense onlara merhamet etmedin.[b] Yaşlı adama çok ağır boyunduruk yükledin.[c] **7** "Çağlar boyu, sonsuza dek Hanımefendi olacağım" deyip durdun.[c] Olup bitenlere aldırmadın, işin sonunu düşünmedin.[d]

8 Ey sen, güvenlik içinde oturan ve içinden "Bir ben varım. Başkası yok.[e] Dul kalmayacağım, evlat acısı çekmeyeceğim"[f] diyen zevk ve şehvet düşkünü[g] kadın, şimdi iyi dinle: **9** Evlat acısı çekecek ve dul kalacaksın; her ikisi de başına apansız, aynı gün gelecek.[h] Büyülerinin bolluğundan, kendini kaptırdığın güçlü tılsımlardan[ı] ötürü bu acıların tamamını çekeceksin.[i] **10** Hep kendi kötülüğüne güvendin.[j] "Beni gören yok" deyip durdun.[k] Bilgeliğin ve bilgin[ı] seni yoldan çıkardı. İçinden "Bir ben varım, başkası yok" diyordun. **11** Bu yüzden başına felaket gelecek; bunu durdurmak için bildiğin bir büyü de yok. Başına öyle bir bela gelecek ki,[m] önüne geçemeyeceksin. Hiç alışık olmadığın bir yıkımla ansızın[n] karşılaşacaksın.

12 Gençliğinden beri uğraştığın tılsımlarına, büyülerine[o] yine devam et. Belki sana bir yararı olur. Belki onlarla insanları dehşete düşürürsün. **13** Akıl hocalarının çokluğundan yoruldun. Göklere tapanlar, yıldız-

BÖLÜM 46

a Tkr 32:29
Öz 2:1
İş 44:18
Hg 1:5
b Tkr 32:7
İş 42:9
c Me 50:1
Me 118:27
Ro 1:20
ç İş 45:14
d Tkr 33:26
İş 40:18
e İş 41:22
İş 42:9
İş 45:21
f Me 33:11
g Me 135:6
İş 55:11
İb 6:17
h İş 41:2
İş 45:1
ı Ezr 1:2
İş 44:28
İş 48:14
i Sy 23:19
j Ey 23:13
k Me 76:5
İş 48:4
 Elç 7:51
l Me 119:150
Yr 2:5
m Me 97:2
Me 145:17
İş 51:5
n Me 46:1
İş 12:2
o İş 62:11
ö İş 44:23
İş 60:21

BÖLÜM 47

p Me 137:8
Yr 50:42
Zk 2:7
r 1Sa 2:7
İş 26:5
s İş 47:5
ş Me 89:44
Yr 51:33
Da 5:30
t Vh 18:7
u Çk 11:5
Mt 24:41
ü İş 3:19
v Yr 13:22
Na 3:5
y İş 20:4
z He 16:37
a Yr 13:26
b Tkr 32:35
Me 94:1
Ro 12:19
c İş 41:14
ç İş 43:3
d İş 44:6
e İş 47:1
f Me 94:23
g 1Sa 2:9
h İş 13:19
İş 14:4
Vh 17:5
ı Vh 18:7

---

i 2Ta 28:9; 2Ta 36:16; İş 42:25; Zk 1:15; **j** Tkr 28:63; İş 10:6; He 24:21; **2. Sütun** **a** 2Kr 25:21; Yr 52:14; **b** Me 137:8; Mt 7:12; Vh 18:5; **c** Tkr 28:50; **ç** Da 4:30; Vh 18:7; **d** Tkr 32:29; **e** Yr 51:53; **f** Me 10:6; Vh 18:7; **g** Da 5:1; Da 5:23; Vh 18:3; **h** Me 73:19; Vh 18:10; **ı** He 21:21; Da 2:2; Da 5:7; Vh 18:23; **i** Yr 51:29; **j** Me 52:7; **k** Yr 23:24; İb 4:13; **l** İş 5:21; Ro 1:22; **m** Yr 51:39; **n** Vh 18:10; **o** Da 2:2.

lara bakanlar,[a] Yeni Ayda başına gelecek olayları bildirenler haydi kalksınlar da başına gelecekler-den seni kurtarsınlar. **14** İşte, onlar anız gibi oldular.[b] Ateşte yanacaklar.[c] Alevlerin gücünden canlarını[ç] kurtaramayacaklar.[d] Ama bu ne insanı ısıtan bir kor ne de karşısında oturulan bir ateş olacak. **15** Gençliğinden beri emek verdiğin büyücüler[e] işte böyle olacaklar. Her biri aylak aylak dolaşıp kendi toprağına gidecek. Seni kurtaran olmayacak.[f]

48 Dinleyin, ey Yakup evi, kendini İsrail diye adlandıran,[g] Yahuda pınarlarından çıkan sizler;[h] Yehova adıyla yemin eden,[ı] İsrail'in Tanrısından söz eden,[i] ama bunu hakikatle ve doğrulukla yapmayanlar.[j] **2** (Çünkü onlar biz kutsal şehrin[k] halkıyız derler, İsrail'in Tanrısına bel bağlarlardı;[l] O'nun adı göklerin hâkimi Yehova'dır.)[m]

3 "Öncekileri çok eskiden bildirdim, onlar Benim ağzımdan çıktı. Olacakları duyurdum.[n] Ansızın harekete geçtim, hepsini gerçekleştirdim.[o] **4** Senin ne kadar dik başlı olduğunu, boyun kirişinin demirden,[ö] alnının bakırdan[p] olduğunu bildiğimden,[r] **5** sana ta o zamandan beri söyledim, daha olmadan duyurdum ki,[s] 'Bunları benim ilahım yaptı; oyma putumun, dökme putumun emriyle oldular' diyemeyesin.[ş] **6** Olanları duydun.[t] Hepsini gördün.[u] Bunları bildirmeyecek misiniz?[ü] Şimdi sana yenilerini duyuruyorum; bilmediğin, saklı tutulan şeyleri.[v] **7** O zamanlar değil, şimdi meydana getirdiğim, bugüne dek hiç duymadığın, 'Ben bunları zaten biliyordum' diyemeyeceğin şeyleri.[a]

8 Evet, ne duydun, ne bildin, ne de o zamandan beri kulağını açtın.[b] Çünkü gayet iyi biliyorum ki, durmadan hainlik ediyorsun.[c] Senin gibisine 'Ana rahminden asi' denir.[ç] **9** Kendi adım uğruna öfkemi kontrol ediyor,[d] yüceltileyim diye Kendimi tutuyor, seni yok etmiyorum.[e] **10** Görüyorsun, seni arıttım ama gümüş arıtır gibi değil.[f] Seni arıtmak için sıkıntı ocağını[g] seçtim. **11** Kendi adım uğruna, evet Kendi adım uğruna harekete geçeceğim,[h] çünkü adımın lekelenmesine nasıl izin verebilirim?[ı] Hakkım olan onuru başkasına bırakmayacağım.[i]

12 Dinle Beni ey Yakup ve sen çağırdığım İsrail. Ben hep aynıyım.[j] İlk Benim.[k] Son da Benim.[l] **13** Dahası, yerin temelini Kendi elimle attım;[m] gökleri sağ elimle yaydım.[n] Ben çağırınca hep birlikte dikilip dururlar.[o]

14 Hepiniz bir araya toplanın da dinleyin.[ö] Aralarından kim bunları bildirdi? Benim Babil'le ilgili arzumu o adam gerçekleştirecek;[p] Ben Yehova, onu sevdim;[r] Kaldelilerin üzerine yumruğu o indirecek.[s] **15** Ben, evet Ben söyledim. Dahası, onu Ben çağırdım.[ş] Onu Ben getirdim. İşi yolunda gidecek.[t]

BÖLÜM 47

a Da 5:7
Mt 2:1
b Çk 15:7
İş 40:24
c Tkr 4:24
Ml 4:1
ç Ba 2:7
d Mt 16:26
e Da 2:2
Vh 21:8
f Yr 51:6

BÖLÜM 48

g Ba 32:28
Ba 35:10
2Kr 17:34
Ro 9:6
h Ba 49:8
1Ta 5:2
1Ta 28:4
ı Tkr 6:13
Yr 4:2
Tsf 1:5
i Çk 23:13
İş 26:13
j Le 19:12
Yr 4:2
Ml 3:7
k Ne 11:1
Me 48:1
İş 52:1
l Hk 17:13
Yr 21:2
Ro 2:17
m Yr 10:16
n Tkr 28:15
İş 41:22
İş 42:9
o Yş 21:45
Yş 23:14
İş 55:11
ö Çk 32:9
Tkr 10:16
2Kr 17:14
p Yr 44:16
He 3:7
r 2Ta 36:16
Me 78:8
İş 46:12
Zk 7:11
s Lu 1:70
İb 1:1
ş Yr 44:17
t İş 21:10
İş 43:12
Mi 6:9
u Me 107:43
İş 41:20
ü Me 40:9
İş 43:10
v İş 42:9
2Pe 1:21

2. Sütun

a İş 46:10
İş 65:17
b İş 29:10
c Yr 5:11
Yr 9:2
Ml 2:11

ç Tkr 9:7; Me 58:3; Me 95:10; **d** 1Sa 12:22; Me 25:11; Me 79:9; Yr 14:7; **e** Ne 9:31; Me 78:38; **f** Ey 23:10; Öz 17:3; Ml 3:3; İb 12:11; **g** İş 1:25; Yr 9:7; **h** İş 48:9; **ı** He 20:9; Ro 2:24; **i** İş 42:8; **j** İş 43:13; İş 46:4; **k** İş 44:6; Vh 1:8; **l** Vh 22:13; **m** Ey 38:4; Me 102:25; İş 42:5; **n** İş 40:22; **o** Me 147:4; **ö** İş 48:20; **p** İş 44:28; **r** İş 45:1; **s** İş 13:19; Yr 50:13; **ş** İş 41:2; Yr 51:20; **t** İş 45:5.

16 Yanıma gelin. Söyleyeceklerimi dinleyin. Baştan beri hiçbir şeyi gizli yerde söylemedim.[a] Bunlar gerçekleştiğinden beri Ben oradayım."

Ve şimdi Ulu Rab Yehova beni gönderdi, ruhunu da gönderdi.[b]
17 Seni bedelle kurtaran,[c] İsrail'in Kutsalı[ç] Yehova şöyle diyor: "Kendi yararına olanı sana öğreten,[d] gitmen gereken yolda seni yürüten[e] Tanrın Yehova Benim.
18 Keşke emirlerime dikkat etseydin.[f] O zaman barışın ırmak gibi,[g] doğruluğun denizin dalgaları gibi olurdu.[h] **19** Soyun kum gibi, evlatların kum taneleri kadar çok olurdu.[ı] Adları silinmez, gözümün önünden yok olup gitmezlerdi."[i]

20 Babil'den çıkın![j] Kaldelilerden kaçın.[k] Bunu sevinçle haykırın, herkese duyurun,[l] dünyanın dört bucağına yayın.[m] "Yehova kulu Yakup'u bedelle kurtardı" deyin,[n] **21** "Onları çöllerde[o] yürütürken susamadılar.[ö] Kayadan onlar için su çıkardı, kayayı yarıp su fışkırttı."[p]

22 Yehova diyor ki, "Kötüler barış nedir bilmeyecek."[r]

49 Ey adalar, Beni dinleyin;[s] ey uzaklardaki milletler,[ş] kulak kesilin. Ben daha rahimdeyken[t] Yehova beni çağırdı.[u] Ben daha anamın karnındayken adımı andı.[ü] **2** Dilimi* keskin kılıç gibi yaptı;[v] elinin gölgesinde[y] beni gizledi.[z] Sivri bir ok haline getirdi beni; Kendi ok kılıfında sakladı. **3** Ve bana "Sen Benim hizmetkârımsın, ey İsrail,[a] güzelliğimi sende göstereceğim"[b] dedi.

4 Oysa ben demiştim ki, "Boşuna didinip durmuşum.[c] Gücümü boş yere, bir hiç uğrunda harcamışım.[ç] Beni yargılayan Yehova'dır,[d] ücretimi veren Tanrımdır."[e] **5** Ana rahminden bana biçim veren, beni hizmetkârı yapan Yehova,[f] İsrail'in toplanabilmesi[g] için Yakup'u Kendisine geri getirmemi[h] söyledi (ben Yehova'nın gözünde yükseleceğim; Tanrım bana güç kaynağı olacak). **6** Ve şunları dedi: "Senin, Yakup kabilelerini ayağa kaldıracak, korunmuş olan İsrailoğullarını geri getirecek[ı] hizmetkârım olman önemsiz bir mesele değil. Benden gelen kurtuluşun yeryüzünün uçlarına ulaşabilmesi için[i] seni milletlere ışık olarak da vereceğim."[j]

7 İsrail'in Kurtarıcısı[k] ve Kutsalı Yehova, insanların hor gördüğü,[l] milletin tiksinti duyduğu,[m] krallarının hizmetkârı[n] olan kişiye şöyle diyor: "Seni seçen,[o] İsrail'in Kutsalı güvenilir[ö] Yehova'dan ötürü krallar gördükleri karşısında ayağa kalkacak,[p] yöneticiler yere kapanacak."

8 Yehova diyor ki, "Lütuf zamanında sana cevap verdim,[r] kurtuluş gününde sana yardım ettim.[s] Seni halka güvence*[ş] olarak vermek için hep ko-

BÖLÜM 48

a İş 45:19
b İş 61:1
c İş 43:14
İş 44:6
ç İş 54:5
d 1Kr 8:36
Me 25:8
İş 30:20
İş 54:13
Mi 4:2
e Me 32:8
İş 30:21
İş 49:10
f Tkr 5:29
Me 81:13
g Me 119:165
İş 32:18
İş 66:12
h Ams 5:24
ı Ba 22:17
Yr 33:22
Ho 1:10
i Ru 4:10
Öz 10:7
j Yr 50:8
Vh 18:4
k Yr 51:54
l Öz 10:28
İş 49:13
Vh 18:20
m Yr 50:2
n Yr 31:10
o İş 43:19
ö Çk 15:25
Çk 17:6
Tkr 8:15
p Sy 20:11
Ne 9:15
Me 78:15
r İş 57:20
İş 57:21
Ro 3:17

BÖLÜM 49

s İş 41:1
İş 42:4
İş 51:5
İş 60:9
ş İş 43:9
İş 55:4
t Me 71:6
İş 44:2
İş 46:3
u İş 1:1
ü Me 139:16
v 2Ta 36:15
Ro 9:27
Ro 10:20
y Me 17:8
Me 36:7
Me 57:1
z Me 63:8
Me 91:1
İş 51:16

2. Sütun

a İş 43:10
Mt 24:45
b İş 44:23
c 2Ta 36:16
İş 65:12
ç Öz 9:7

İş 49:2* Sözcük anlamıyla, "ağzımı"

d Me 35:23; Me 140:12; **e** İş 40:10; **f** İş 49:1; **g** İş 56:8; Mt 23:37; **h** Mt 15:24; Elç 10:36; **ı** Ro 11:26; Ro 15:8; **i** Me 98:2; İş 2:2; İş 11:10; İş 52:10; **j** İş 42:6; Mt 12:18; Lu 2:32; Elç 13:47; **k** İş 43:14; **l** Me 69:7; İş 53:3; Lu 23:18; **m** Mt 26:67; **n** Mr 10:45; Lu 22:27; **o** İş 42:1; 1Pe 2:4; **ö** Tkr 7:9; 1Ko 1:9; 1Se 5:24; 1Pe 4:19; **p** Me 2:12; İş 52:15; İş 60:3; **r** Me 69:13; 2Ko 6:2; **s** Lu 1:69; Lu 22:43; İb 5:7; **ş** İş 42:6.

İş 49:8* Sözcük anlamıyla, "ahit"

rudum, öyle ki, memleketi eski haline getiresin,[a] miras kalmış ıssız mülkü tekrar sahiplerine veresin,[b] **9** tutsaklara[c] 'Dışarı çıkın!',[ç] karanlıkta olanlara[d] 'Ortaya çıkın!'[e] diyesin. Ve onlar yol boyu otlaklarda beslenecekler, çiğnenen yollarda otlakları olacak.[f] **10** Ne aç[g] ne de susuz kalacaklar.[h] Ne yakıcı sıcak ne de güneş onları çarpacak.[ı] Çünkü onlara acıyan kendilerine yol gösterecek;[i] onları su kaynaklarına götürecek.[j] **11** Ve Ben bütün dağlarımı yol yapacağım, anayollarım yükseklerden geçecek.[k] **12** Bakın! Çok uzaklardan geliyorlar.[l] İşte, kimisi kuzeyden,[m] kimisi batıdan,[n] şunlar da Sinim topraklarından geliyor."

13 Ey gökler, sevinçle haykırın[o] ve sen yeryüzü, sevin![ö] Dağlar neşelensin, sevinç çığlıkları atsın.[p] Çünkü Yehova halkını teselli ediyor,[r] mazlum kullarına acıyor.[s]

14 Oysa Sion "Yehova beni terk etti,[s] Yehova beni unuttu" diyordu.[t] **15** Kadın memedeki yavrusunu hiç unutur mu? Karnında taşıdığı çocuğa acımaz mı?[u] Onlar unutsa bile[ü] Ben seni asla unutmam.[v] **16** Gör işte, seni avuçlarıma kazıdım.[y] Surların her zaman gözümün önünde.[z] **17** Evlatların koşa koşa geliyor. Seni mahvedip yerle bir edenler aranızdan çıkıp gidecek. **18** Başını kaldırıp etrafına bir bak. Hepsi toplanmış sana geliyor.[a] "Varlığım üzerine ant ederim ki" Yehova'nın sözü,[b] "Hepsini süs gibi takınacaksın; bir gelin gibi kuşanacaksın.[c]

BÖLÜM 49

a İş 51:16
b Me 2:8
İş 54:3
c Me 102:20
İş 42:7
ç 2Ko 6:17
Vh 18:4
d Me 112:4
İş 9:2
Lu 1:79
e Me 110:3
f Vh 7:17
g İş 65:13
Vh 7:16
h İş 55:1
ı İş 32:2
i He 34:23
j Me 23:2
Yr 31:9
k Me 107:7
İş 11:16
İş 40:3
l Tkr 30:4
Me 22:27
m İş 43:6
n Mt 8:11
o Me 96:11
İş 44:23
ö Me 98:4
İş 42:10
p İş 55:12
r İş 12:1
İş 40:1
İş 66:13
s İş 61:3
Yr 31:13
2Se 2:16
ş İş 54:7
t Me 13:1
Ağ 5:20
u 1Kr 3:26
Me 103:13
ü Le 26:29
Tkr 28:56
2Kr 6:28
v İş 44:21
Yr 31:20
Ro 11:1
y Ezg 8:6
z İş 26:1
İş 60:18
a İş 43:5
İş 60:4
Mt 24:31
b Ba 22:16
İb 6:13
c Yr 2:32

2. Sütun

a İş 51:3
Yr 30:18
b Yr 30:16
Yr 51:34
c He 6:9
ç Yş 17:15
2Kr 6:1
İş 54:1
d İş 54:2
e Ağ 1:13
f İş 43:5
Yr 31:17
Mt 24:31
g Ağ 1:1
h İş 62:4

19 Gerçi mahvedilmiş, ıssız bırakılmış yerlerin var, ülken harabeye dönmüş;[a] ama şimdi burası sana dar geliyor, seni yutanlar uzaklarda;[b] **20** üstelik, evlatlarından[c] yoksun durumdayken onların 'Burası çok sıkışık,[ç] bana oturacak yer açın'[d] dediğini de kendi kulaklarınla duyacaksın. **21** Ve 'Ben evlatlarından olmuş, kısır, sürgüne götürülmüş, tutsak alınmış bir kadınken[e] kim bunlara benim için baba oldu? Kim bunları büyüttü?[f] Ben tek başıma bırakılmıştım.[g] Bunlar nereden çıktı?' diye içinden geçireceksin."[h]

22 Ulu Rab Yehova diyor ki, "Bak, milletlere elimle işaret edeceğim,[ı] halklara sancağımı kaldıracağım.[i] Oğullarını kucaklarında getirecekler, kızlarını omuzlarında taşıyacaklar.[j] **23** Krallar sana bakıcılık edecek,[k] prensesleri sana sütannelik yapacak. Başları önlerinde yere kapanacak,[l] ayağının tozunu yalayacaklar.[m] Ve sen Benim, Bana umut bağlayanları asla utandırmayan Yehova olduğumu anlayacaksın."[n]

24 Güçlü adamın ele geçirdikleri kendisinden alınabilir mi?[o] Zorbanın tutsaklarının hepsi birden kaçabilir mi?[ö] **25** Yehova şöyle diyor: "Güçlü adamın tutsaklarının hepsi elinden alınacak;[p] zorbanın elindekiler kurtulacak.[r] Seninle uğraşanlarla Ben uğraşacağım;[s] senin

ı İş 11:12; **i** Ezr 1:3; İş 11:10; İş 62:10; **j** İş 60:4; İş 66:20; **k** Sy 11:12; İş 52:15; İş 60:10; İş 60:16; **l** Me 72:9; İş 60:14; **m** Mi 7:17; **n** Me 25:3; İş 25:9; İş 64:4; **o** Mt 12:29; Lu 11:21; **ö** Ezr 9:9; Ne 9:37; **p** Yr 29:14; Yr 46:27; Ho 6:11; Yo 3:1; **r** İş 10:27; İş 52:2; Yr 29:10; Yr 50:34; Zk 9:11; **s** İş 54:17; Ro 8:31.

evlatlarını Ben kurtaracağım.[a] **26** Sana eziyet edenlere kendi etlerini yedireceğim; tatlı şarap içmiş gibi kendi kanlarıyla sarhoş olacaklar. Ve herkes anlayacak ki, Ben Yehova,[b] kurtarıcın,[c] seni bedelle kurtaran[ç] Tanrıyım, Yakup'un güçlü Tanrısıyım."[d]

50 Yehova şöyle diyor: "Annenizi gönderirken[e] verdiğim boşanma belgesi[f] nerede? Sizi alacaklılarımdan hangisine sattım?[g] Bakın, kendi suçlarınız yüzünden[h] satıldınız, anneniz isyanlarınız yüzünden gönderildi.[ı] **2** Ben geldiğimde neden kimse yoktu?[i] Çağırdığımda neden kimse cevap vermedi?[j] Sizi fidyeyle kurtarmaya elim yetmeyecek mi?[k] Bende kurtaracak güç yok mu? Bakın, azarlayınca[l] denizi kurutur,[m] ırmakları çöle döndürürüm.[n] Irmaklarda su kalmadığından balıklar susuzluktan ölüp kokuşur.[o] **3** Gökleri karanlığa sarar,[ö] üzerine çul örterim."[p]

4 Yorgun insana nasıl karşılık verileceğini bileyim diye[r] Ulu Rab Yehova bana eğitilmişlerin dilini verdi.[s] Beni her sabah uyandırır; eğitilmişlerin kulağıyla dinlemem için uyandırır.[ş] **5** Ulu Rab Yehova kulağımı açtı, ben de karşı koymadım.[t] Ters yöne gitmedim.[u] **6** Bana vuranlara sırtımı, sakalımı yolanlara yanağımı[ü] çevirdim; hakaret ettiklerinde, tükürdüklerinde yüzümü gizlemedim.[v]

7 Fakat Ulu Rab Yehova bana yardım eder.[y] Bu nedenle, kendimi alçalmış hissetmem. Yüzümü çakmak taşına benzettim; utandırılmayacağımı bilirim.[a] **8** Beni aklayan yanımda.[b] Kim benimle uğraşabilir? Haydi birlikte ayağa kalkalım.[c] Benden davacı olan kim?[ç] Karşıma gelsin.[d] **9** Ulu Rab Yehova bana yardım eder. Kim beni suçlu çıkarabilir?[e] İşte, onların hepsi bir giysi gibi yıpranıp gidecek;[f] tümünü güve yiyip bitirecek.[g]

10 Aranızda Yehova'dan korkan,[h] kulunun[ı] sözünü dinleyen kim var? Karanlıklarda yürümüş,[i] aydınlık yüzü görmemiş olan o adam Yehova ismine güvensin,[j] Tanrısına bel bağlasın.[k]

11 "Bakın, ateş yakan, kıvılcım çaktıran sizler, kendi ateşinizin aydınlığında, tutuşturduğunuz kıvılcımlar arasında yürüyün. Benden göreceğiniz şudur: Acılar içinde kıvranarak yere serileceksiniz."[l]

51 "Ey doğruluğun peşinde olanlar,[m] ey Yehova'yı bulmak isteyenler,[n] Beni dinleyin. Yontulup alındığınız kayaya,[o] kazılarak çıkarıldığınız taş ocağına bakın. **2** Atanız[ö] İbrahim'e[p] ve doğum sancısı çeken çeke sizi doğuran Sara'ya[r] bakın. Çünkü Ben onu çağırdığımda tek bir adamdı[s] ama verdiğim bereket sayesinde çoğaldı.[ş] **3** Yehova Sion'u teselli edecek;[t] tüm harap yerlerini avutacak,[u] çölünü Aden'e,[ü] bozkırını Yehova'nın bahçesine[v] benzetecek. Oradan

BÖLÜM 49

a İş 33:22
b Me 9:16
Me 58:11
He 39:28
c Me 17:7
1Ti 1:1
ç İş 41:14
İş 48:20
d Me 132:5
İş 1:24
İş 60:16

BÖLÜM 50

e Yr 3:1
Ho 2:2
f Tkr 24:1
g 2Kr 4:1
h 1Kr 21:25
2Kr 17:17
İş 59:2
ı Yr 3:8
i Yr 8:6
Yr 35:15
j Öz 1:24
Yr 7:13
k Sy 11:23
İş 40:28
İş 59:1
l Me 106:9
Na 1:4
m Çk 14:29
Me 114:3
İş 51:10
n Me 107:33
İş 42:15
o Çk 7:18
ö Çk 10:21
Me 18:11
Mt 27:45
p Vh 6:12
r Öz 15:23
Mt 13:54
s Çk 4:11
Yr 1:9
Yhn 7:46
ş Yhn 7:15
t Me 40:6
Me 40:8
u Yun 1:3
Mt 26:39
Flp 2:8
ü Ağ 3:30
Mi 5:1
Lu 22:63
Yhn 18:22
v Mt 26:67
Mr 14:65
y İş 49:8
İb 13:6

2. Sütun

a Yr 1:18
He 3:9
b Ro 8:33
c İş 41:1
ç Vh 12:10
d İş 43:9
e Me 51:4
Ro 3:4
f Me 102:26
g Ey 13:28
Me 39:11

h Me 25:12; Me 112:1; Vz 12:13; Ml 3:16; **ı** İş 42:1; İş 53:11; **i** Ey 29:3; Me 23:4; İş 9:2; İş 59:9; **j** 2Ta 20:20; İş 26:4; **k** 1Sa 30:6; Me 28:7; **l** Me 16:4; Me 32:10; **BÖLÜM 51** **m** Me 94:15; Öz 21:21; Tsf 2:3; Mt 6:33; 1Ti 6:11; **n** Me 105:3; Ro 10:13; **o** Tkr 32:4; Tkr 32:18; 1Sa 2:2; **ö** Lu 16:24; **p** Yş 24:3; Mt 8:11; Ro 4:19; **r** Ba 21:2; **s** Ba 12:1; Ba 15:2; Ne 9:7; He 33:24; **ş** Yş 11:4; 1Kr 4:20; **t** Me 102:13; İş 66:13; Yr 31:12; **u** İş 44:26; İş 61:4; **ü** Ba 2:8; He 28:13; Yo 2:3; **v** Ba 13:10; İş 35:1; İş 41:18; He 31:8.

sevinçli ve neşeli sesler, şükranlar ve ezgiler yükselecek.[a]

4 Ey halkım Beni dikkatle dinle, ey milletim[b] Bana kulak ver. Kanun Benden çıkacak;[c] hükmümü halklara ışık olarak koyacağım.[ç] **5** Doğruluğumun görüleceği zaman yakın.[d] Kurtuluş getireceğim gün gelmek üzere.[e] Kolumun gücüyle halkları yargılayacağım.[f] Adalar Bana umut bağlayacak;[g] gücümü göstermemi bekleyecekler.[h]

6 Başınızı yukarı kaldırıp göklere bakın,[ı] aşağıya yere bakın. Gökler paramparça olup duman gibi dağılacak;[i] yeryüzü bir giysi gibi harap olacak;[j] üzerindeki insanlar sinek gibi ölecek. Fakat Benim getirdiğim kurtuluş ebedi olacak;[k] doğruluk yolum asla bozulmayacak.[l]

7 Ey doğruluğu bilenler, yüreği kanunumda olanlar,[m] Beni dinleyin. Ölümlü insanın aşağılamalarından korkmayın, hakaretlerinden yılmayın.[n] **8** Çünkü güve giysiyi yer gibi onları yiyecek, elbise güvesi yünü yer gibi onları yiyecek.[o] Ama Benim doğruluğum devirler boyu, getireceğim kurtuluş nesiller boyu sürecek."[ö]

9 Kalk ey Yehova'nın kolu,[p] uyan, gücünü kuşan![r] Çok eski günlerde, çok eski nesillerde olduğu gibi uyan.[s] Rahab'ı paramparça eden,[ş] deniz canavarını deşen sen değil misin?[t] **10** Denizi, enginin derin sularını kurutan sen değil misin?[u] Bedelle kurtardıklarının geçmesi için denizin derinliklerini yol yapan sen değil misin?[ü] **11** Yehova'nın fidyeyle kurtardıkları dönecek, sevinç haykırışlarıyla Sion'a gelecek,[a] çağlar boyu yüzleri gülecek.[b] Sevinç ve neşeyle dolacaklar,[c] keder ve inilti uçup gidecek.[ç]

12 "Sizi teselli eden Benim, Ben.[d]

Sen nasıl olur da ölüp gidecek olan insanoğlundan, yeşil ottan farksız[e] âdemoğlundan korkarsın?[f] **13** Nasıl olur da gökleri geren,[g] yerin temelini atan[h] Yaratıcın[ı] Yehova'yı unutursun ve etrafını kuşatanlar[i] sanki seni yok edebilirmiş gibi,[j] onların gazabından gün boyu dehşete kapılırsın? Etrafını kuşatanın gazabı nerede?[k]

14 Zincire vurulanlar, omuzları çökenler çukura,[l] ölüme gitmesinler, ekmeksiz kalmasınlar[m] diye zincirlerinden çabucak çözülecekler.[n]

15 Çünkü dalgaları gürlesin diye denizi karıştıran Tanrın Yehova Benim.[o] Benim ismim göklerin hâkimi Yehova'dır.[ö] **16** Gökleri yerleştirmek,[p] yerin temelini atmak,[r] Sion'a 'Sen Benim halkımsın'[s] demek için sözlerimi ağzına koyacağım,[ş] elimin gölgesiyle seni örteceğim.[t]

17 Yehova'nın elinden, öfke kâsesinden içmiş olan[u] sen Yeruşalim, uyan, uyan da ayağa kalk.[ü] Sendelemene neden olan kâseyi, o kadehi başına

BÖLÜM 51

a Yr 33:11
b Çk 19:6; Tkr 7:6; Me 33:12; Ams 3:2; 1Pe 2:9
c İş 2:3; Mi 4:2
ç Me 119:105; Öz 6:23; Mt 12:18
d Tkr 30:14; İş 46:13
e İş 12:2; İş 56:1
f 1Sa 2:10; Me 67:4; Me 96:13; İş 2:4; Ekl 17:31
g İş 60:9
h İş 42:4
ı Me 8:3; İş 40:26
i Me 102:26; İş 34:4; İb 1:11
j Mt 24:35
k İş 45:17; İb 5:9; İb 9:12
l Me 103:17; Da 9:24
m Me 37:31; Me 119:11; Yr 31:33; 2Ko 3:3
n Yr 1:17; He 2:6
o Ey 13:28; İş 50:9
ö İş 45:17; Lu 1:50
p Me 89:10; İş 53:1; Lu 1:51
r Me 7:6; Me 44:23
s Hk 6:13; Ne 9:10; Me 44:1; Me 106:22
ş Çk 15:4; Ey 26:12; Me 87:4; Me 89:10
t Me 74:13; İş 27:1; He 29:3
u Çk 14:21; Ne 9:11; Me 78:13
ü Me 106:9; İş 43:16

2. Sütun

a İş 35:10; Yr 31:11; Zk 10:10; Mt 24:31
b İş 61:7
c İş 65:18
ç İş 25:8; İş 65:19

d İş 49:13; İş 66:13; **e** Me 90:5; Me 103:15; İş 40:6; 1Pe 1:24; **f** Me 118:6; Öz 29:25; Da 3:16; Mt 10:28; **g** İş 40:22; **h** Me 102:25; İş 44:24; **ı** Öz 22:2; İş 44:2; **i** Tkr 28:65; İş 29:7; **j** Tkr 28:66; Yr 38:17; **k** Tkr 28:55; 2Ta 36:17; Es 7:10; Me 9:6; İş 10:24; **l** Me 30:3; Me 49:15; **m** Yr 37:21; **n** Ezr 1:3; İş 48:20; İş 52:2; **o** Yr 31:35; Yun 1:4; **ö** İş 47:4; Yr 10:16; **p** İş 65:17; 2Pe 3:13; **r** İş 66:8; İş 66:22; Vh 21:1; **s** İş 60:14; Yr 31:33; Yr 32:38; Zk 8:8; İb 8:10; **ş** İş 50:4; **t** Tkr 33:27; Me 91:1; İş 49:2; **u** Tkr 28:28; Me 60:3; **ü** İş 52:1; İş 60:1.

dikmiştin.[a] **18** Doğurduğun evlatlarından[b] sana yol gösteren olmadı; dünyaya getirdiğin evlatlarından hiçbiri senin elinden tutmadı.[c] **19** Şu iki olay başına geldi;[ç] senin halinden kim anlayacak?[d] Yağma ve yıkım; açlık ve kılıç![e] Kim seni teselli edecek?[f] **20** Evlatların baygın düşmüş.[g] Ağa tutulan yaban koyunu gibi her sokak başında yere serilmişler.[h] Yehova'nın gazabını son damlasına kadar içmişler;[ı] Tanrın'dan şiddetli azar işitmişler."[i]

21 O halde, ey şarap içmeden[j] sarhoş olan düşkün kadın,[k] şunu dinle. **22** Kendi halkı için uğraşan[l] Rabbin, Tanrın Yehova şöyle diyor: "Öfke kâsemden, o kadehten bir daha asla içmeyeceksin.[m] Sendelemene neden olan kâseyi elinden alacağım.[n] **23** Onu seni kızdıranların eline vereceğim.[o] Onlar ki sana 'Eğil de üzerinden geçelim' dediklerinde sırtını toprak gibi, üzerinden geçilecek yol gibi yapmıştın."[ö]

52 Uyan, uyan da gücünü kuşan[p] ey Sion! Güzel giysilerini giy[r] ey Yeruşalim, kutsal şehir![s] Çünkü artık senin kapılarından içeri sünnetsiz, kirli adam girmeyecek.[ş] **2** Üzerindeki tozu silk,[t] ayağa kalk, bir yere otur ey Yeruşalim. Boynundaki zincirleri çöz, ey tutsak Sion kızı.[u]

3 Çünkü Yehova şöyle diyor: "Bedelsiz satıldınız;[ü] geri alınmanız da parayla olmayacak."[v]

4 Ulu Rab Yehova diyor ki: "İlk seferinde halkım Mısır'a, orada yabancı olarak oturmak için inmişti,[y] sonra da Asur hiçbir neden yokken onlara sıkıntı verdi."

5 "Bu durumda Bana ne yapmak düşüyor?" Yehova'nın sözü. "Halkım hiç uğruna alınıp götürüldü,[a] üzerinde saltanat sürenler uluyup duruyor[b] ve ismime gün boyu, sürekli saygısızlık ediliyor."[c] Yehova'nın sözü. **6** "İşte bu nedenle, halkım Benim ismimi bilecek;[ç] evet, yine bu nedenle o gün bunları söyleyenin Ben olduğumu anlayacak.[d] İşte, o Benim."

7 Dağları aşıp gelen müjdecinin[e] ayakları[f] ne güzeldir! O müjdeci ki, barış haberi duyuruyor,[g] iyilik müjdesi veriyor,[h] kurtuluşu ilan ediyor,[ı] Sion'a "Tanrın kral oldu!" diyor.[i]

8 Dinle! Senin gözcülerin[j] seslerini yükseltmiş.[k] Bir ağızdan sevinçle haykırıyorlar. Yehova'nın Sion'u yeniden bir araya getirdiğini[l] gözleriyle görecekler.[m]

9 Ey Yeruşalim harabeleri, neşelenin, hep birlikte sevinçle haykırın,[n] çünkü Yehova halkını teselli etti,[o] Yeruşalim'i bedelle geri aldı.[ö] **10** Yehova bütün milletlerin gözü önünde kutsal kolunu sıvadı.[p] Tanrımızın getireceği kurtuluşu dünyanın dört bucağı görmeli.[r]

11 Sizler Yehova'nın takımlarını taşıyanlar,[s] dönün, dönün, oradan çıkın,[ş] kirli olan hiçbir şeye dokunmayın;[t] onun içinden çıkın,[u] kendinizi temiz tutun.

BÖLÜM 51

a Me 75:8
Yr 25:15
Vh 14:10
b İş 43:6
c İb 8:9
ç İş 47:9
d Me 69:20
e He 14:21
f Vz 4:1
Ağ 1:17
g İş 40:30
Ağ 2:11
h He 12:13
He 17:20
ı Me 88:16
İş 9:19
Vh 14:10
i İş 29:9
İş 49:26
j Vh 17:6
k İş 54:1
İş 60:1
l İş 3:13
m İş 54:9
İş 62:8
n İş 51:17
o Ne 6:14
İş 49:25
ö Yş 10:24

BÖLÜM 52

p İş 51:17
Hg 2:4
r Me 30:11
İş 61:3
s Ne 11:1
Me 48:1
Mt 4:5
ş İş 35:8
İş 60:21
Na 1:15
Vh 21:27
t İş 26:5
Yr 51:6
Zk 2:6
Vh 18:4
u İş 51:14
Lu 4:18
ü Me 44:12
İş 50:1
v İş 45:13
1Pe 1:18
y Ba 46:6
Elç 7:15

2. Sütun

a Me 44:12
b Çk 5:14
Me 137:3
Yr 50:17
c Me 74:10
İş 37:6
Ro 2:24
Yk 2:7
ç Me 48:10
He 20:44
d Sy 23:19
e Me 68:11
İş 40:9
Na 1:15
Ro 10:15
f Ef 6:15

g Lu 2:14; Elç 8:4; Elç 10:36; Ga 3:8; Ef 2:17; **h** Mt 24:14; Vh 14:6; **ı** 2Ko 6:2; Vh 7:10; **i** Tkr 33:5; Me 93:1; İş 33:22; Mi 4:7; Vh 11:17; **j** İş 21:6; İş 21:8; **k** İş 24:14; İş 62:6; **l** Zk 12:8; **m** 1Ko 13:12; **n** İş 61:4; **o** İş 66:13; ö İş 44:23; **p** Me 89:10; İş 51:9; **r** Me 22:27; İş 49:6; Lu 3:6; **s** Le 10:3; Sy 3:8; Ezr 1:7; Ezr 8:30; **ş** İş 48:20; Yr 50:8; Zk 2:6; Vh 18:4; **t** Le 5:2; He 44:23; Hg 2:13; Ef 5:11; **u** 2Ko 6:17; Vh 18:4.

12 Telaş içinde çıkmayacaksınız,
kaçarak gitmeyeceksiniz.[a] Çünkü
Yehova önünüzden gidecek;[b] İsrail'in Tanrısı ardınızda muhafız
olacak.[c]

13 Kulum[ç] sağgörülü davranacak.[d] Yüksek konumda olacak;
yükseltilecek, çok yüceltilecek.[e]
14 (Onun görünüşü[f] öyle bozulmuştu, biçimi[g] öyle değişmişti ki, insana, âdemoğluna benzer
yanı kalmamıştı.) O zaman birçokları nasıl kendisine şaşkın şaşkın baktıysa,[h] **15** yine birçok
milleti öyle şaşkınlık içinde bırakacak.[ı] Onun karşısında kralların
ağzı kapanacak.[i] Çünkü kendilerine anlatılmamış olanları gözleriyle görecekler, duymamış olduklarını dikkatle dinleyecekler.[j]

53 Duyduğumuz habere kim
inandı?[k] Yehova kolunun[l] gücünü kime gösterdi?[m]
2 Onun önünde ince bir filiz,[n]
kurak topraktan bir kök gibi çıktı. Ne heybetli ne de ihtişamlıydı.[o] Gösterişi de yoktu ki bakınca gönlümüz çeksin.[ö]

3 Hor görüldü, dışlandı;[p] acıları bilen, hastalıkları yakından
tanıyan bir adamdı.[r] Yüz çevirdiğimiz biri gibi[s] hor görüldü, onu
hiçe saydık.[ş] **4** Aslında hastalıklarımızı o yüklendi;[t] acılarımıza o katlandı.[u] Biz ise onun
başına gelen belanın,[ü] yediği darbenin, çektiği ıstırabın[v] Tanrı'
dan geldiğini[y] sandık. **5** Oysa
bizim suçumuz yüzünden[z] onun
bedeni delindi;[a] bizim kabahatlerimiz yüzünden ona eziyet edildi.[b] Esenliğimiz için gereken ceza
ona verildi.[c] Onun yaraları[ç] sayesinde biz şifa bulduk.[d] **6** Koyunlar gibi başıboş dolaşıyorduk;[a] her birimiz bir yol
tutturmuştu. Yehova hepimizin
suçunu onun sırtına yükledi.[b]
7 Ağır baskı gördü;[c] çektiği eziyete razı oldu,[c] ağzını açmadı.
Kuzu gibi boğazlanmaya götürüldü.[d] Kırkıcılar önünde duran koyun gibi sessiz kaldı, ağzını açmadı.[e]

8 Eziyet gördü ve adil şekilde
yargılanmadan ortadan kaldırıldı.[f] Onun geçmişinin*[g] ayrıntılarıyla kim ilgilendi? Yaşayanlar diyarından[h] koparılıp alındı.[ı]
Halkımın suçu[i] yüzünden o darbe yedi.[j] **9** Hiçbir zorbalık yapmamış,[k] ağzından hiç hileli söz
çıkmamış olduğu halde,[l] mezarı
kötülerin yanında olacak.[m] Öldüğünde zenginlerle birlikte bulunacak.[n]

10 Yehova onu ezmeyi uygun gördü,[o] ıstırap çekmesine
izin verdi.[ö] Sen onun canını suç
sunusu yaparsan,[p] kendi soyunu görecek,[r] ömrü uzun olacak[s]
ve arzun[ş] onun eliyle gerçekleşecek, ey Yehova.[t] **11** Çektiği sıkıntının sonucunu görecek;[u]
gördükleri ona doyum verecek.[ü]
Benim doğru kulum[v] bilgisiyle

BÖLÜM 52

a İş 28:16
b Çk 13:21
Tkr 20:4
1Ta 14:15
c İş 58:8
ç İş 42:1
İş 61:1
Flp 2:7
d Me 53:2
e Me 2:6
Me 110:1
İş 9:6
Mt 28:18
f Yhn 15:20
Yhn 15:25
1Pe 2:21
1Pe 2:23
g İb 2:9
İb 7:26
İb 10:5
h Me 71:7
Mt 15:31
ı Me 2:2
Vh 1:7
i Me 2:10
Me 72:11
j Elç 9:15
Elç 10:22
Ro 10:20
Ro 15:21

BÖLÜM 53

k Yhn 12:38
Ro 10:16
l İş 51:9
m İş 40:5
Mt 11:25
Yhn 14:10
n Ey 14:7
İş 11:1
Zk 6:12
Flp 2:7
o İş 52:14
ö Mr 9:12
Yhn 1:10
Yhn 18:40
Yhn 19:5
1Pe 2:4
p Me 22:7
Mi 5:1
Mt 26:67
Yhn 6:66
r Le 16:21
Mt 26:37
Lu 19:41
Yhn 11:35
s İb 13:13
ş Me 22:13
Zk 11:13
Elç 3:13
t Mt 8:17
Mt 9:2
Mt 9:20
Mt 9:32
Lu 5:31
u Le 16:22
1Pe 2:24
1Yh 2:2
ü Me 22:16
v Mt 26:38
y Me 22:1
İş 53:10

---

z Da 9:24; Ro 4:25; **a** Zk 12:10; Mt 27:49; Yhn 19:34; **b** Mt 20:28; Ro 5:6; Ro 5:19; **c** 2Ko 5:19; Kl 1:20; **ç** Ba 3:15; Da 9:26; **d** 1Pe 2:24; **2. Sütun** **a** Me 119:176; He 34:6; 1Pe 2:25; **b** Le 16:21; 1Pe 3:18; **c** Me 22:12; Me 69:4; Lu 22:44; **ç** Mt 27:39; Mt 27:41; Yhn 19:1; 1Pe 2:23; **d** Yhn 1:29; 1Ko 5:7; **e** Mt 27:14; Elç 8:32; **f** Me 22:16; Mt 26:65; Yhn 19:7; **g** Mt 1:1; Lu 3:23; Elç 8:33; **h** Ey 28:13; Me 116:9; Yz 9:5; İş 38:11; **ı** Da 9:26; Mt 27:50; Yhn 11:50; **i** Elç 3:15; Elç 7:52; **j** Zk 13:7; Lu 2:35; Ro 5:6; İb 9:26; **k** 2Ko 5:21; İb 4:15; 1Pe 2:24; **l** 1Pe 2:22; **m** Mt 27:38; **n** Mt 27:57; Mr 15:46; Yhn 19:41; **o** Ba 3:15; Lu 2:34; **ö** Lu 22:44; **p** Le 16:11; 2Ko 5:21; İb 7:27; **r** Me 22:30; Me 110:3; İş 9:6; 1Ko 15:45; İb 2:13; **s** Me 21:4; İş 9:7; 1Ti 6:16; **ş** Me 72:7; Ef 1:9; Kl 1:20; **t** Yhn 4:34; Ro 8:31; **u** Yhn 12:27; **ü** Yhn 5:23; Elç 2:33; Elç 5:31; Flp 2:9; **v** İş 42:1.

İş 53:8* Sözcük anlamıyla, "neslinin"

birçoklarını doğru duruma getirecek.[a] Onların suçlarını yüklenecek.[b] **12** Bu nedenle, ona birçoklarıyla birlikte pay vereceğim;[c] ganimeti güçlü olanlarla paylaşacak.[ç] Çünkü canından vazgeçti,*[d] suçlularla bir tutuldu,[e] birçoklarının günahını yüklendi,[f] suçlular uğruna araya girdi.[g]

54 "Ey doğum yapmamış kısır kadın,[h] sevinçle haykır! Ey doğum sancısı çekmemiş kadın,[ı] neşelen, kahkahalar at.[i] Çünkü terk edilmiş kadının evlatları, kocası olan kadınınkilerden çok"[j] diyor Yehova. **2** "Çadırının yerini genişlet,[k] otağını kur. Çadır bezini ger. Çekinme. İplerini uzat, kazıklarını pekiştir.[l] **3** Çünkü sağa ve sola yayılacaksın.[m] Soyun milletleri mülk edinecek,[n] ıssız kalmış şehirlere bile yerleşecek.[o] **4** Korkma,[ö] çünkü utandırılmayacaksın.[p] Kendini aşağılanmış hissetme, çünkü düş kırıklığına uğramayacaksın.[r] Gençliğinde yaşadığın utancı unutacaksın;[s] sürüp giden dulluğunun ayıbını bir daha aklına getirmeyeceksin."

5 "Çünkü seni sahiplenen bir kocan var,[s] O Yüce Yaratıcındır,[t] ismi göklerin hâkimi Yehova' dır.[u] Seni geri alan,[ü] İsrail'in Kutsalıdır. O'na tüm dünyanın Tanrısı denecek.[v] **6** Sen tek başına bırakılmış, ruhu kederli,[y] genç yaşta alınıp[z] sonra reddedilmiş[a] bir kadın gibiyken Yehova seni çağırdı." Bunları Tanrın söylüyor.

7 "Seni bir an için terk ettim,[a] ama büyük merhametimle bir araya getireceğim.[b] **8** Taşkın öfkeyle bir an için senden yüz çevirdim,[c] fakat sonsuz vefayla sana merhamet edeceğim."[ç] Seni bedelle kurtaran[d] Yehova bunu söylüyor.

9 "Bu Benim için Nuh'un zamanı gibidir.[e] Nuh'un zamanında suların bir daha yeryüzünü kaplamayacağına yemin ettiğim gibi,[f] bir daha sana öfkelenmeyeceğime, seni azarlamayacağıma da yemin ediyorum.[g] **10** Çünkü dağlar yerinden kaldırılabilir, tepeler sarsılabilir,[h] fakat Benim vefam senin üzerinden kalkmaz,[ı] barış ahdim asla sarsılmaz."[i] Sana merhamet eden[j] Yehova bunu diyor.

11 "Ey fırtınaya tutulmuş,[k] teselli edilmemiş[l] mazlum[m] kadın, işte, senin taşlarını koyu harçla döşüyorum,[n] temelini[o] safirle[o] atıyorum. **12** Mazgallarını yakuttan, kapılarını ışıl ışıl yanan taşlardan,[p] sınırlarını çepçevre zarif taşlardan yapıyorum. **13** Evlatlarının[r] hepsini Yehova eğitecek;[s] onlar tam bir barış içinde yaşayacak.[s] **14** Doğruluk yolunda adımların pekişecek.[t] Baskıdan uzak olacaksın,[u] hiçbir şeyden korkmayacaksın. Felaket senden uzak olacak, sana yaklaşmayacak.[u] **15** Olur da biri sana saldırırsa, bu Benim emrimle ol-

İş 53:12* Sözcük anlamıyla, "canını ölüme döktü"

BÖLÜM 53

a Ro 5:18
b 1Pe 2:24
c Me 2:8
İş 52:15
ç İş 49:25
Da 2:44
Elç 26:18
d Me 22:14
Mt 26:28
İb 2:14
1Pe 1:19
e Mt 11:19
Mr 15:27
Lu 22:37
Lu 23:32
f Mt 20:28
1Ti 2:6
Tit 2:14
İb 9:28
g Ro 8:34
İb 7:25
İb 9:26
1Yh 2:1

BÖLÜM 54

h Ba 3:15
İş 62:4
Ga 4:27
Vh 12:1
ı İş 66:7
i Me 98:4
İş 44:23
İş 49:13
j Me 113:9
Ro 11:26
Ga 3:29
Ga 4:26
Vh 7:4
k İş 49:20
l İş 33:20
m İş 49:12
İş 60:4
n Mt 5:5
o İş 49:8
He 36:35
ö İş 41:10
p İş 61:7
r 1Pe 2:6
s Yr 31:19
He 16:22
He 16:60
ş Yr 3:14
He 16:8
Ho 2:16
t İş 44:2
İş 51:13
u İş 48:2
Yr 10:16
ü İş 44:6
v Zk 14:9
Ro 3:29
y İş 49:14
İş 62:4
z Öz 5:18
Vz 9:9
a Ml 2:14

2. Sütun

a Me 30:5
Yr 29:10
Vh 11:2

b Tkr 30:3; Me 106:47; İş 27:12; Mt 24:31; **c** Me 13:1; İş 47:6; He 39:23; **ç** Me 103:17; İş 55:3; 2Se 2:16; **d** İş 48:17; İş 49:26; **e** Ba 7:23; **f** Ba 8:21; Me 104:9; **g** Yr 31:36; He 39:29; **h** Me 46:2; **ı** İş 51:6; **i** 2Sa 23:5; İş 55:3; Ml 2:5; İb 13:20; **j** İş 14:1; Ef 2:4; **k** İş 51:17; **l** Ağ 1:2; Ağ 1:17; **m** İş 52:2; Vh 11:3; **n** 1Kr 5:17; 1Ta 29:2; Ef 2:20; 1Pe 2:5; **o** İş 58:12; **ö** Vh 21:19; **p** Vh 21:12; **r** Ga 4:26; **s** Me 25:9; Yr 31:34; Yhn 6:45; İb 8:10; **ş** Me 119:165; İş 66:12; Yr 33:6; Ro 5:1; **t** İş 1:26; İş 60:21; 2Pe 3:13; **u** İş 51:13; İş 52:1; **ü** Me 91:4; Yr 23:4; Tsf 3:13.

mayacak.[a] Sana saldıran karşında yenik düşecek."[b]

16 "İşte, korları[c] üfleyerek[c] silah yapan zanaatçıyı Ben yarattım. Yıksın diye harap edici adamı[d] da Ben yarattım. **17** Sana karşı yapılan hiçbir silah işe yaramayacak.[e] Seni mahkûm etmeye kalkan her dili suçlu çıkaracaksın.[f] Yehova'nın kullarına vereceği miras budur.[g] Onların doğruluğu Bendendir." Yehova'nın sözü.[h]

55 Siz susayanlar![ı] Gelin, su alın.[i] Siz parası olmayanlar! Gelin, alın da yiyin.[j] Evet, gelin, şarabı[k] ve sütü[l] parasız, bedelsiz alın.[m] **2** Neden ekmek olmayan şey için para ödeyip duruyor, doyurmayan şey için didiniyorsunuz?[n] Beni dikkatle dinleyin ki iyi olanı yiyip,[o] nefis yiyeceklerden lezzet alabilesiniz.[ö] **3** Sözüme kulak verin,[p] Bana gelin.[r] Dinleyin ki canınız sağ kalsın;[s] Ben de Davut'a vaat ettiğim kalıcı iyilikleri[ş] görmeniz için sizinle devirler boyu sürecek bir ahit yapayım.[t] **4** İşte, Ben onu[u] milletlere[ü] şahit,[v] halklara önder[y] ve komutan[z] olarak verdim.

5 Tanımadığın bir milleti çağıracaksın;[a] seni tanımayan bir millet İsrail'in Kutsalı,[b] Tanrın Yehova uğruna[c] sana koşacak,[ç] çünkü O sana güzellik katacak.[d]

6 Bulunabilirken[e] Yehova'yı arayın, yakınken[f] O'na seslenin. **7** Kötü adam tuttuğu yolu,[g] zararlı adam düşüncelerini bıraksın,[h] Yehova'ya dönsün, çünkü O merhamet eder;[ı] Tanrımıza dönsün, çünkü bol bol bağışlar.[i]

8 "Sizin düşünceleriniz Benim düşüncemle bir değil,[a] sizin yollarınız Benim yolumla bir değil."[b] Yehova'nın sözü. **9** "Gökler yerden nasıl yüksekse,[c] Benim yolum sizin yollarınızdan,[ç] Benim düşüncem sizin düşüncelerinizden öyle yüksektir."[d] **10** Göklerden inen yağmur ve kar toprağı doyurup verimli kılmadan, yeri yeşertmeden,[e] ekene tohumunu, yiyene ekmeğini[f] vermeden geldiği yere nasıl dönmezse, **11** ağzımdan çıkan sözüm de öyledir.[g] Sonuca ulaşmadan Bana dönmez.[h] Arzumu mutlaka gerçekleştirir,[ı] ne söylediysem mutlaka yerine getirir.[i]

12 Oradan sevinçle çıkacaksınız;[j] yerinize esenlik içinde götürüleceksiniz.[k] Dağlar, tepeler şenlenecek, önünüzde sevinçle haykıracak.[l] Kırlarda ağaçlar hep birlikte el çırpacak.[m] **13** Dikenli çalıların yerine ardıç ağaçları bitecek.[n] Isırganların yerine mersin ağaçları çıkacak.[o] Bu, Yehova'ya nam olacak;[ö] sonsuza dek silinmeyecek bir işaret olacak."[p]

56 Yehova diyor ki, "Adaletin[r] gereğini yerine getirin, doğru olanı yapın.[s] Çünkü çok yakında kurtuluş

BÖLÜM 54

a He 38:16
b Tkr 32:10
He 38:22
Zk 2:8
Zk 12:3
c İş 44:12
ç He 22:21
d Öz 16:4
İş 10:5
e Me 2:4
İş 41:12
f Vh 12:10
g Me 61:5
İş 58:14
h İş 45:24
Yr 23:6
Ro 3:26
2Ko 5:21
Ef 4:24
Flp 3:9

BÖLÜM 55

ı Me 42:2
Me 63:1
Ams 8:11
Mt 5:6
Vh 21:6
i İş 41:17
Vh 22:17
j Me 22:26
k Öz 9:5
l Yo 3:18
1Ko 3:2
1Pe 2:2
m Ro 3:24
1Ko 9:18
Vh 22:17
n İş 46:7
2Ti 4:4
İb 13:9
o İş 25:6
Yk 1:17
ö Me 36:8
Me 63:5
Mt 22:4
p Me 78:1
r Yhn 6:37
Yk 4:8
Vh 3:18
s Öz 1:5
Öz 4:20
ş 2Sa 7:16
Me 89:28
Yr 33:25
Elç 13:34
t 2Sa 23:5
İş 61:8
İb 13:20
u Yhn 3:16
Yhn 18:37
ü İş 49:1
İş 51:4
Da 7:14
Mi 4:2
v Vh 1:5
Vh 3:14
y Me 2:6
Yr 30:9
Da 9:25
Mt 23:10
z Ba 49:10
Me 110:2
Da 12:1
Mt 28:18

a Me 18:43; İş 56:8; Elç 15:14; Ro 11:17; Ef 2:11; Vh 7:10; **b** İş 54:5; İş 60:9; **c** Zk 8:23; **ç** İş 60:5; **d** İş 49:3; Elç 15:17; **e** 1Ta 28:9; Me 14:2; Mt 7:8; Lu 13:24; İb 4:7; **f** Tkr 4:7; Me 145:18; Yk 4:8; **g** 2Ta 7:14; He 18:21; Elç 3:19; **h** Öz 6:14; Yr 4:14; Yk 1:15; **ı** Çk 34:6; 2Ta 33:13; Me 103:13; **i** Sy 14:18; Me 103:12; İş 43:25; **2. Sütun** **a** Me 40:5; Vz 7:24; Ro 11:34; **b** Öz 16:25; Öz 21:2; Da 4:37; Ho 14:9; **c** Me 103:11; **ç** Me 77:19; Ro 11:33; **d** Mt 11:25; 1Pe 1:12; **e** Me 65:9; İş 30:23; **f** 2Ko 9:10; **g** Sy 23:19; İş 46:11; İb 6:13; **h** Yş 23:14; İş 45:23; **ı** Me 135:6; Yr 39:16; İb 6:17; Yk 1:18; **i** İş 46:10; **j** İş 35:10; **k** İş 54:13; İş 66:12; Ro 15:13; **l** Me 98:8; İş 42:11; **m** 1Ta 16:33; Me 47:1; İş 44:23; **n** İş 41:19; İş 60:13; **o** İş 61:3; **ö** İş 43:21; Yr 33:9; 1Pe 2:9; **p** İş 54:10; İş 66:19; Yr 50:5; **BÖLÜM 56** **r** Me 112:5; Öz 29:4; İş 32:1; Mi 6:8; **s** 2Sa 8:15; 2Ta 9:8.

getireceğim,[a] doğruluğumu göstereceğim.[b] **2** Böyle davranan adama,[c] bu yola bağlı kalan insanoğluna ne mutlu![ç] O ki, Sebt günü kurallarına uyar,[d] ona saygısızlık etmez ve elini her tür kötülükten sakınır.[e] **3** Yehova'ya bağlanan yabancı,[f] 'Yehova beni halkından ayıracak'[g] demesin. Hadım[h] da 'Bak ben kurumuş bir ağacım' demesin."

4 Çünkü Ben Yehova, Sebt kurallarıma uyan, Beni hoşnut eden şeyleri seçen,[ı] ahdime[i] bağlı kalan hadımlara şöyle diyorum: **5** "Onlara evimde,[j] duvarlarımın arasında oğullardan da kızlardan da daha iyi[k] bir şey vereceğim; bir isimleri,[l] bir anıtları[m] olacak. Öyle bir isim ki, devirler boyu kalacak,[n] yok olup gitmeyecek.[o]

6 Yehova adını sevmek,[ö] kulum olarak hizmet etmek üzere Bana, Yehova'ya bağlanan,[p] Sebt gününe saygısızlık etmeyip ona ve ahdime bağlı kalan[r] yabancıları da **7** kutsal dağıma getireceğim;[s] dua evimin[ş] içinde onları sevindireceğim. Sunağıma[t] getirdikleri yakılan sunuları,[u] kurbanları[ü] kabul edeceğim. Çünkü Benim evime tüm halklar için dua evi denecek."[v]

8 İsrail'den dağılanları bir araya toplayan[y] Ulu Rab Yehova'nın sözü: "Toplanmış olanların yanı sıra başkalarını da toplayacağım."[z]

9 Ey kırlarda dolaşan yaban hayvanları, ey ormanda yaşayan hayvanlar, hepiniz gelin, yiyin.[a] **10** Onun gözcüleri kördür.[b] Hiçbiri dikkat etmez.[c] Hepsi dilsiz köpeklerdir, havlayamazlar.[a] Soluyup dururlar, yatmayı, uyuklamayı severler.[b] **11** Onlar açgözlü,[c] doymak bilmez[ç] köpeklerdir. Anlayıştan yoksun çobanlardır.[d] Hepsi kendine bir yol tutturmuş, her biri haksız kazanç elde etmek için sınırını aşmış.[e] **12** Diyorlar ki, "Haydi gelin, şarap getireyim, içkiyi son damlasına kadar içelim.[f] Yarın da bugün gibi, hatta daha da güzel olacak."[g]

57 Doğru kişi yok olup gidiyor,[h] aldıran yok.[ı] Vefalı kişi ölüp gidiyor;[i] doğru adamın ölüp gitmekle gelecek felaketten kurtulduğunu fark eden yok.[j] **2** Doğru yoldan ayrılmayan[k] herkes böylece huzura kavuşuyor,[l] yattığı yerde[m] dinleniyor.[n]

3 "Ey falcı kadının[o] evlatları, zina yapan adamın ve fahişenin soyu,[ö] buraya gelin.[p] **4** Kiminle eğleniyorsunuz?[r] Kime sırıtıp dil çıkarıyorsunuz?[s] Sizler günah çocukları, yalan tohumu değil misiniz?[ş] **5** Büyük ağaçlar arasında,[t] gür yapraklı her ağacın altında[u] şehvetle azanlar, vadilerde sarp kayalar arasında çocukları boğazlayanlar[ü] siz değil misiniz?

6 Senin payın, sana düşen,[v] vadinin düz taşlarıydı.[y] Onlara içki sunusu döktün,[z] armağanlar sundun. Bunları yaptın diye

BÖLÜM 56

a Me 85:9; İş 51:5; 2Ko 6:2
b İş 46:13; Ro 1:17
c Le 26:3; Öz 4:13
ç Me 106:3; Lu 11:28
d Ne 13:15; İş 58:13; İb 4:9
e Öz 4:27; Öz 8:13; Ro 12:9
f İş 60:10; Zk 8:23; Yh 7:9
g Ba 12:3; Ba 22:18
h Mt 19:12; 1Ko 7:38; 2Ko 5:16
ı Me 119:111; Vz 12:13; Elç 10:35
i İş 55:3; Da 9:27
j Ef 2:22
k 1Sa 1:8
l İş 65:15
m İş 44:5; Yhn 1:12
n Vh 3:12
o Vh 3:5
ö Öz 18:10; Ml 1:11; Mr 12:30; Yk 1:12
p Yr 50:5; Elç 10:45
r İş 56:2
s Me 2:6; İş 2:3; Mi 4:2; Zk 8:3
ş 1Kr 8:29
t İb 13:10
u Ro 12:1
ü İb 13:15; 1Pe 2:5
v 1Kr 8:43; Mt 21:13
y Tkr 30:3; İş 27:12; Ho 1:11; Mt 24:31
z İş 49:22; İş 60:4; Mt 15:24
a Yr 12:9; He 39:17; Vh 19:17
b İş 6:10; İş 29:10; Mt 15:14
c Yr 6:14; He 13:16

2. Sütun

a He 33:6
b Öz 6:10; Mr 13:36
c Öz 23:2; Hb 2:5; **ç** Elç 20:29; 2Pe 2:3; 2Pe 2:10; **d** Mi 3:6; Zk 11:16; **e** Yr 22:27; 2Pe 2:15; **f** Öz 31:4; İş 5:22; İş 28:7; Ho 4:11; Mt 24:49; **g** Me 10:6; **BÖLÜM 57** **h** 1Kr 19:10; Me 12:1; **ı** 2Ta 36:16; İş 42:25; Ml 2:2; **i** Mi 7:2; **j** 1Kr 14:13; 2Kr 22:20; **k** 2Kr 22:19; 2Kr 23:25; **l** Lu 2:29; **m** 2Ta 16:14; İş 14:18; He 32:25; **n** Ey 3:13; **o** 1Sa 28:7; **ö** Ho 1:2; Vh 2:20; **p** İş 45:20; **r** Yr 13:27; Ho 4:14; **s** Me 22:7; **ş** İş 1:4; İş 30:9; **t** İş 1:29; **u** Tkr 12:2; 1Kr 14:23; 2Kr 16:4; **ü** 2Kr 16:3; Yr 7:31; **v** Hb 2:19; **y** Yr 3:9; **z** Yr 7:18; Yr 19:13; Yr 44:17.

teselli mi bulayım?[a] **7** Yatağını yüksek, ulu bir dağın üzerine serdin.[b] Kurban sunmak için de oraya çıktın.[c] **8** Kapılarının ve sövelerinin arkasına hatırlatıcı tasvirlerini koydun.[ç] Beni terk ettin, soyunup oraya çıktın. Kendine geniş bir yatak serdin.[d] Onlarla antlaşma yaptın. Onlarla yatmayı sevdin.[e] Edep yerlerini seyrettin. **9** Melik'in* yanına yağla indin, merhemlerini çoğaltıp durdun.[f] Elçilerini uzaklara gönderdin, bu aşağılık ilişkilerinle ölüler diyarına inecek duruma geldin.[g] **10** Çok farklı yollara saptın; o yollardan gitmek için didinip durdun.[h] 'Zahmetim boşuna!' demedin. Gücünü tazeledin,[ı] bu yüzden yorgun düşmedin.[i]

11 Kimden korktun, kimden yıldın[j] da yalana başvurdun?[k] Senin aklındaki Ben değildim.[l] Hiçbir şeyi umursamadın.[m] Ben sessiz kalıp yaptıklarını görmezden gelmemiş miydim?[n] Bu nedenle Benden korkmadın.[o] **12** Senin o sözde doğruluğunu,[ö] yaptığın işleri[p] ortaya sereceğim. Bunların sana yararı olmayacak.[r] **13** Yardım için yakardığında, topladığın şeyler* seni kurtarmayacak,[s] hepsi rüzgârda uçup gidecek.[ş] Bir üflemeyle ortadan kalkacak. Oysa Bana sığınanlar[t] diyarı miras alacak, kutsal dağımı mülk edinecek.[u] **14** Sizlere 'Toprak yığın, toprak yığın, yol açın.[ü] Halkımın geçeceği yoldan engelleri kaldırın'[v] denecek."

İş 57:9* Yabancı bir milletin kralına ya da sahte bir tanrıya atfeden özel isim ya da unvan. **13*** Muhtemelen "putlar"

BÖLÜM 57

a İş 66:4
He 20:39
b Yr 2:20
He 16:16
He 23:17
c He 20:28
ç He 8:10
He 23:14
d He 16:25
He 23:18
e He 16:33
f Öz 7:17
g Me 55:15
Öz 7:27
h Yr 9:5
Hb 2:13
ı Yr 5:3
i Yr 44:17
j Hk 6:10
k İş 30:9
İş 59:3
Ho 11:12
l Yr 9:3
m İş 42:25
İş 57:1
n Me 50:21
o İş 1:3
Yr 2:32
ö İş 58:2
p İş 66:3
r Öz 15:29
Yr 7:4
Mi 3:4
s Hk 10:14
İş 42:17
ş Ey 21:18
Me 1:4
t Me 37:9
İş 58:9
u İş 56:7
İş 66:20
He 20:40
Yo 3:17
ü İş 35:8
İş 40:3
İş 62:10
v İş 26:7
1Ko 10:32

2. Sütun

a Ba 21:33
Me 90:2
İş 40:28
1Ti 1:17
b Çk 15:11
Me 99:3
Lu 1:49
c Me 83:18
Me 97:9
Me 138:6
İş 6:1
ç 1Kr 8:27
Me 115:3
d Me 34:18
İş 66:2
e Me 147:3
İş 61:1
f Me 103:9
Mi 7:18
g Sy 16:22
Ey 34:14
Vz 12:7
h İş 42:5

15 Sonsuza dek var olan,[a] ismi kutsal olan[b] Yüce ve Heybetli Tanrı[c] şöyle diyor: "Ben yükseklerde, kutsal mekânda otururum,[ç] ama yine de ezilmişlerle, alçakgönüllülerle beraberim.[d] Alçakgönüllülerin ruhunu diriltir, ezilmişlerin yüreğine can veririm.[e] **16** Devirler boyu davacı olmayacağım, öfkemi sonsuza dek sürdürmeyeceğim.[f] Yoksa ne yarattığım insanda ruh kalırdı[g] ne de soluk alan başka bir canlıda.[h]

17 O haksız kazanç peşine düştü,[ı] bu yanlışı yüzünden ona öfkelenip darbe indirdim;[i] öfkeyle yüz çevirdim. Fakat o döneklik ederek[j] yüreğinin dilediği yoldan gitti. **18** Davranış tarzını gördüm; ona şifa verdim,[k] yol gösterdim.[l] Hem onu hem de kendisiyle birlikte yas tutanları[m] teselli ettim."[n]

19 "Dudakların meyvesini[o] yaratan Benim. Uzaktakine de yakındakine de sürekli barış olacak"[ö] diyor Yehova, "Ve Ben ona şifa vereceğim."[p]

20 "Oysa kötüler çalkalanan, bir türlü yatışmayan deniz gibidir. Suları etrafa yosun ve çamur saçar." **21** Tanrım diyor ki, "Kötüler barış nedir bilmeyecek."[r]

58 "Var gücünle bağır, çekinme.[s] Sesini boru sesi gibi yükselt. Halkıma isyanını,[ş] Yakup evine günahlarını anlat. **2** Her gün Benim rehberliğimi

ı Yr 6:13; Yr 8:10; **i** İş 8:17; **j** Yr 3:14; **k** Yr 3:22; Yr 33:6; Ho 14:4; **l** Me 23:2; İş 49:10; **m** Yr 13:17; Ağ 1:4; **n** İş 12:1; İş 61:2; **o** Çk 4:11; Ho 14:2; Lu 21:15; Ro 10:10; İb 13:15; **ö** İş 48:18; Lu 2:14; Elç 10:36; 2Ko 5:20; Ef 2:17; **p** Mİ 4:2; **r** Öz 13:9; İş 3:11; **BÖLÜM 58** **s** Me 40:9; **ş** İş 1:2; İş 31:6; İş 59:13.

arıyorlar, Benim yolumu öğrenmekten zevk aldıklarını söylüyorlardı.[a] Doğruluktan sapmayan, Tanrılarının adalet yolundan ayrılmayan bir milletmiş gibi[b] Benden doğru hükümler diliyor, Tanrıları olarak Bana yaklaşmaktan zevk duyuyorlardı.[c]

3 ‘Oruç tutuyoruz neden görmüyorsun;[ç] nefsimizi kırıyoruz[d] neden hiç dikkate almıyorsun?’[e] diyorlardı.

Aslında sizler oruç tuttuğunuz gün keyfinize bakar, yanınızda çalışanlara nefes aldırmazsınız.[f] **4** Kavga dövüş için, gaddarca[g] yumruklamak için oruç tutuyorsunuz.[h] Sesinizi göklere duyurmak istediğiniz gün böyle mi oruç tutulur? **5** Benim istediğim oruç böyle mi olmalı, insanoğlunun sadece nefsini kırdığı bir gün mü olmalı?[ı] Saz gibi başını eğmek, çul serip kül üzerinde oturmak mı?[i] Buna mı oruç, buna mı Yehova’yı hoşnut eden gün diyorsunuz?[j]

6 Benim istediğim oruç, kötülük prangasını açmak,[k] boyunduruk bağlarını çözmek,[l] ezilenleri özgür bırakmak,[m] her boyunduruğu kırmak değil mi?[n] **7** Ekmeğini aç insanla bölüşmen,[o] evsiz barksız mazlumu evine getirmen değil mi?[ö] Çıplağı giydirmen,[p] kendi etinden kanından olandan kaçınmaman değil mi?[r]

8 Böyle yapsaydın, ışığın tan ağarır gibi doğardı,[s] çabucak şifa bulurdun.[ş] Doğruluğun önün sıra gider,[t] Yehova’nın ihtişamı ardında muhafız olurdu.[u] **9** Sen seslenirdin, Yehova cevap verirdi; sen yardım dilerdin,[ü] O ‘Buradayım!’ derdi.

BÖLÜM 58

a Me 78:34
b Öz 15:8
İş 29:13
He 33:32
Mt 15:8
c İş 1:15
Yr 42:2
Yr 42:20
ç Zk 7:5
Ml 3:14
d Le 16:29
Me 35:13
e Öz 15:29
Mi 3:4
f Ne 5:7
Yr 34:9
g 1Kr 21:9
h Yr 18:12
ı 2Ta 20:3
Ne 9:1
Es 4:3
i 2Sa 21:10
Yo 1:13
j Öz 15:8
k Ne 5:10
l Yr 34:8
He 18:8
m Ne 5:8
Öz 28:27
n Öz 14:21
o Me 41:1
Me 112:9
Öz 22:9
Vz 11:1
He 18:7
Mt 25:35
ö Öz 19:17
Ro 12:13
İb 13:2
p 2Ta 28:15
He 18:7
Mt 25:36
Yk 2:15
1Yh 3:17
r 2Sa 5:1
Ne 5:5
s Me 37:6
Me 112:4
Öz 4:18
ş İş 57:18
t Me 85:13
Elç 10:35
u Çk 14:19
İş 52:12
ü Me 34:15
Me 116:1
Yr 29:12

2. Sütun

a İş 58:6
b Öz 6:13
İş 57:4
c Me 12:2
İş 32:6
İş 59:3
ç Tkr 15:7
Me 41:1
Öz 28:27
d Me 37:6
İş 58:8
e Me 48:14
İş 49:10
f Me 25:9
Me 73:24

Eğer boyunduruktan,[a] insanlara parmağını sallamaktan,[b] kötü konuşmaktan[c] vazgeçersen, **10** kendi canının çektiğini aç insana verirsen,[ç] mazlumun karnını doyurursan, karanlıkta bile ışık saçarsın; zifiri karanlığın öğle vakti gibi olur.[d] **11** Ve Yehova sana sürekli[e] yol gösterir,[f] sıcaktan kavrulan diyarda[g] bile canını doyurur, kemiklerini güçlendirir.[h] Sen de iyi sulanmış bir bahçe,[ı] bir su kaynağı gibi olursun; o sular ki aldatıcı değildir. **12** Ve halkının eski harabeleri ayağa kaldırmasına önayak olursun.[i] Nesiller boyu harap kalan temeller üzerine yapılar dikersin.[j] Sana gedikleri kapatan,[k] orada oturulsun diye yolları onaran denilir.

13 Kutsal günümde canının istediğini yaparak Sebt gününü ayaklar altına almazsan;[l] Sebt gününe büyük sevinç veren, onurlu bir gün, Yehova’nın kutsal günü dersen;[m] istediğin gibi davranmak, keyfine bakmak, boş konuşmak yerine, o günü yüceltirsen, **14** Benimle, Tanrın Yehova’yla sevinç bulursun.[n] Ben de seni dünyanın yüksek yerlerine çıkarırım;[o] atan Yakup’un mirasıyla seni doyururum,[ö] çünkü bu söz Yehova’nın ağzından çıktı.”[p]

59 Bakın, Yehova’nın ne eli kurtaramayacak kadar kısa[r] ne de kulağı işitemeyecek kadar ağır.[s] **2** Aslında, günah-

g Me 33:19; Me 37:19; İş 33:16; Ho 13:5; **h** Öz 3:8; **ı** İş 61:11; Yr 31:12; **i** Ne 2:5; Yr 31:38; Ams 9:14; **j** İş 61:4; **k** Ne 6:1; Ams 9:11; **l** Ne 13:15; İş 56:2; Yr 17:21; **m** Tkr 5:12; **n** Me 36:7; Me 37:4; Hb 3:18; **o** Tkr 32:13; İş 33:16; Hb 3:19; **ö** Me 105:11; Me 135:12; Yr 3:18; **p** İş 40:5; **BÖLÜM 59** **r** Ba 18:14; Sy 11:23; İş 50:2; **s** Me 55:1; Me 71:2; Me 116:1.

larınız yüzünden Tanrı'yla aranız açıldı;[a] suçlarınız yüzünden sesinizi duymamak için sizden yüz çevirdi.[b] **3** Avuçlarınız kanla, parmaklarınız suçla kirlenmiş.[c] Dudaklarınızdan yalan eksik olmuyor.[ç] Dilinizden kötülük mırıltısı düşmüyor.[d] **4** Doğruluğu savunan yok;[e] mahkemede doğruyu söyleyen yok. Boş şeylere bel bağlıyor,[f] boş sözler ediyorlar.[g] Fesada gebe kalıyor, kötülük doğuruyorlar.[h]

5 Zehirli yılan yumurtaları üzerinde kuluçkaya yatıyor; durmadan örümcek ağı örüyorlar.[ı] Onların yumurtalarından yiyen ölür; kırılan yumurtadan engerek çıkar.[i] **6** Ördükleri örümcek ağından giysi olmaz; yaptıkları işlerle örtünemezler.[j] Hepsi zararlı işlerdir; zorbalık avuçlarının içindedir.[k] **7** Kötülüğe koşar adım giderler;[l] masumların kanını dökmekte acelecidirler;[m] akıllarından geçen hep zararlı düşüncelerdir;[n] yollarında yağma ve yıkım vardır.[o] **8** Barış yolunu[ö] bilmezden gelirler; izledikleri yolda adalet yoktur;[p] çarpık yollar tutturmuşlardır.[r] Bu yollardan gidenler barış nedir bilmezler.[s]

9 İşte bu yüzden adalet bizden uzak, doğruluk yanımıza yaklaşmıyor. Işık umuyoruz, ama karanlıktayız! Aydınlık bekliyoruz ama zifiri karanlıkta yürüyoruz.[ş] **10** Körler gibi duvarı yoklaya yoklaya gidiyoruz. Gözü olmayanlar gibi el yordamıyla yol bulmaya çalışıyoruz.[t] Öğle vakti alaca karanlıktaymış gibi tökezliyoruz. Güçlü kuvvetli adamlar arasında ölüler gibiyiz.[a] **11** Hepimiz ayılar gibi homurdanıp duruyor, güvercinler gibi inim inim inliyoruz.[b] Adalet umuyorduk[c] ama yok; kurtuluş bekliyorduk ama bizden uzak.[ç] **12** Çünkü gözünün önünde isyanlarımız çoğaldı;[d] günahlarımız da bize karşı tanıklık ediyor.[e] İsyanlarımızın farkındayız, suçlarımızı çok iyi biliyoruz.[f] **13** Yehova inkâr ediliyor, O'na başkaldırılıyor.[g] Tanrımıza sırt çevriliyor. Zorbalıktan, isyandan söz ediliyor.[h] Yüreklerde tasarlanan yalanlar mırıldanılıyor.[ı] **14** Adalet geri çevrildi;[i] doğruluk uzakta duruyor.[j] Hakikat meydanlarda tökezledi, dürüstlük kapılardan giremiyor.[k] **15** Hakikat yok olmuş;[l] kim kötülükten vazgeçerse soyuluyor.[m]

Yehova bunları gördü; adaletin yokluğu O'nun gözünde kötüydü.[n] **16** Hiçbir adamın olmadığını gördü, kimsenin araya girmemesine şaştı.[o] Kolunun gücü O'nun adına kurtuluş sağladı; doğruluğu O'na destek oldu.[ö] **17** O zaman doğruluğu zırh gibi kuşandı,[p] kurtuluş miğferini başına geçirdi.[r] Öç giysisini giydi;[s] gayreti kaftan gibi sarındı.[ş] **18** Herkese yaptıklarının karşılığını verecek;[t] düşmanlarına gazabını, hasımlarına gereken karşılığı,[u] adalara da hak ettiklerini.[ü] **19** Günbatısındakiler Yehova'nın isminden,[v] gündo-

BÖLÜM 59

a Öz 15:29
İş 50:1
Yr 5:25
b Tkr 31:17
Tkr 32:20
İş 57:17
He 39:23
Mi 3:4
c İş 1:15
Yr 2:34
He 7:23
Elç 7:52
ç Yr 7:9
He 13:8
d Ho 7:2
Mi 6:12
e Yr 5:1
He 22:30
Mi 7:2
f Me 62:10
İş 30:12
g Me 62:4
h Öz 4:16
Mi 2:1
Yk 1:15
ı Ey 8:14
i Mt 3:7
Mt 12:34
Mt 23:33
j İş 57:12
İş 64:6
Vh 3:17
k Yr 6:7
Ams 3:10
Mi 6:12
l Öz 1:16
Ro 3:15
m Yr 22:17
He 9:9
Mt 23:35
n Öz 15:26
o Me 58:2
Ro 3:16
ö Öz 3:17
Lu 1:79
p İş 5:7
Yr 5:1
r İş 59:15
Ams 6:12
Hb 1:4
s İş 48:22
Yr 8:15
ş İş 5:30
İş 8:22
t Tkr 28:29
Öz 4:19
1Yh 2:11

2. Sütun

a Ağ 3:6
b İş 38:14
c İş 59:8
ç Me 85:9
Me 119:155
d İş 1:5
He 5:6
1Se 2:15
e Yr 14:7
Ho 5:5
f Ezr 9:13
Ne 9:33
Da 9:5
g Me 78:36
İş 32:6

h İş 31:6; Yr 17:13; İb 3:12; **ı** Yr 5:23; Mt 12:34; **i** Me 82:2; Hb 1:4; **j** Vz 3:16; İş 5:23; **k** Me 12:2; **l** İş 48:1; Ho 4:1; **m** Me 17:9; Ams 4:1; **n** Mi 3:2; **o** Me 106:23; He 22:30; **ö** Me 98:1; Yr 32:17; **p** Ey 29:14; İş 11:5; **r** Ef 6:17; 1Se 5:8; **s** Tkr 32:35; Me 94:1; İb 10:30; **ş** Ey 29:14; **t** Ey 34:11; Me 18:24; Me 62:12; Yr 17:10; Mt 16:27; Ro 2:6; **u** Me 21:9; İş 1:24; Ağ 4:11; He 5:13; Lu 19:27; **ü** İş 41:1; İş 41:5; **v** Me 22:27; Me 102:15.

ğusundakiler ihtişamından korkacak.[a] Çünkü o, Yehova'nın ruhunun önüne kattığı ürkütücü bir sel gibi gelecek.[b]

20 "Ve bedelle kurtaran,[c] Sion'a,[ç] Yakup'un suçlardan vazgeçen evlatlarına gelecek."[d] Yehova'nın sözü.

21 "Ve Ben onlarla şu ahdi yapıyorum"[e] diyor Yehova.

"Ruhum senin üzerinde;[f] sözlerimi ağzına koydum.[g] Bu sözler senin ağzından, çocuklarının ağzından, onların soyunun ağzından düşmeyecek" diyor Yehova, "Ne şimdi, ne de gelecekte."[h]

60 "Kalk[ı] ey kadın, ışık saç,[i] çünkü ışığın geldi,[j] Yehova'nın ihtişamı senin üzerinde parlıyor.[k] **2** Bak, dünyayı karanlık[l] kaplamış, milletler zifiri karanlıkta; oysa senin üzerinde Yehova parlıyor; ihtişamı senin üzerinde görülüyor.[m] **3** Milletler senin ışığına,[n] krallar[o] senin parıltına geliyor.[ö]

4 Başını kaldır da etrafına bak! Hepsi toplanmış[p] sana geliyor.[r] Oğulların ve kucakta beslenip taşınan kızların, uzaklardan geliyorlar.[s] **5** Bunları görünce yüzün parlayacak,[ş] kalbin çarpacak, için ferahlayacak, çünkü denizin zenginliği sana akacak, milletlerin serveti sana gelecek.[t] **6** Akın akın gelen deve sürüleri, genç Midyan ve Efa[u] develeri memleketini kaplayacak. Hepsi Seba'dan[ü] gelecek. Altın ve akgünlük taşıyacaklar. Yehova'nın yüceliğini duyuracaklar.[v] **7** Kedar'ın[y] bütün sürüleri toplanıp sana gelecek. Nebayot[z] koçları senin hizmetinde olacak.[a] Sunağıma getirilenleri kabul edeceğim;[a] böylece evimin güzelliğine güzellik katacağım.[b]

8 Bulut gibi,[c] yuva deliklerine dönen güvercinler gibi, uçarcasına gelen bunlar kim? **9** Adalar Beni bekleyecek;[ç] Tarşiş gemileri[d] de senin evlatlarını uzaklardan getirmek[e] için yine eskisi gibi Bana umut bağlayacak; onlar gümüşleriyle, altınlarıyla,[f] İsrail'in Kutsalı,[g] Tanrın Yehova'nın ismine[h] gelecekler. Çünkü O seni güzelleştirecek.[ı] **10** Yabancılar senin duvarlarını yapacak,[i] kralları senin hizmetinde olacak.[j] Öfkeyle sana vursam[k] da lütfumdan dolayı merhamet edeceğim.[l]

11 Kapıların her zaman açık duracak,[m] milletlerin servetini[n] sana getirsinler diye gece gündüz kapanmayacak; kralları bu işe öncülük edecek.[o] **12** Sana hizmet etmeyen her millet ve krallık yok edilecek. Evet o milletler mutlaka yıkıma uğrayacak.[ö]

13 Lübnan'ın onur kaynağı ardıç, dişbudak ve servi ağaçları[p] kutsal mekânımın bulunduğu yeri güzelleştirmek[r] için hep birden sana getirilecek. Ve Ben ayağımı koyduğum yeri görkemli kılacağım.[s]

14 Sana sıkıntı verenlerin oğulları gelip önünde eğilecekler;[ş] sana saygısızlık edenlerin hepsi ayaklarına kapanacak[t] ve sana Yehova'nın şehri, İsrail'in Kutsalının Sion'u[u] diyecekler.

BÖLÜM 59

a İş 49:12
Mİ 1:11
b İş 30:28
Zk 4:6
c İş 48:17
ç İş 62:11
d Tkr 30:3
Ro 11:26
e İş 49:8
Yr 31:33
Ro 11:27
İb 8:6
f İş 11:2
Yhn 1:33
g İş 51:16
Yr 31:34
Yhn 7:16
h İş 66:22

BÖLÜM 60

ı İş 51:17
İş 52:1
İş 58:1
i İş 42:6
Mt 5:16
Ef 5:8
Flp 2:15
j İş 9:2
Lu 1:79
Yhn 1:9
k İş 60:19
Mİ 4:2
Lu 2:32
1Pe 4:14
Vh 22:5
l Elç 26:18
Ro 1:21
1Pe 2:9
m 2Ko 3:18
n Ba 49:10
İş 11:10
o Me 2:10
İş 49:23
ö Vh 21:24
p İş 49:18
r İş 49:21
Hg 2:7
Yhn 10:16
Vh 7:13
s İş 49:22
ş Yr 33:9
t İş 54:2
İş 61:6
Hg 2:7
Hg 2:8
u 1Ta 1:33
ü 2Ta 9:1
v Mİ 1:11
Ro 15:9
Vh 19:6
y İş 42:11
z Ba 25:13
a Çk 29:39
Le 5:15
Le 9:2
Sy 6:14

2. Sütun

a İş 56:7
İb 13:10
b Hg 2:9
c Vh 7:9

ç İş 51:5; Ro 15:12; **d** 1Kr 10:22; **e** İş 60:4; İş 66:20; **f** Zk 14:14; **g** İş 48:17; **h** 1Kr 8:41; Me 72:19; **ı** Me 149:4; İş 52:1; İş 55:5; Lu 2:32; **i** Ne 3:26; **j** Ezr 7:27; Ne 2:7; İş 49:23; Vh 21:24; **k** İş 57:17; **l** Tkr 30:3; 1Kr 11:39; Me 30:5; İş 12:1; İş 54:7; **m** Vh 21:25; **n** İş 60:5; **o** İş 60:3; **ö** Me 2:12; İş 41:11; Da 2:44; Lu 19:27; Vh 2:27; **p** İş 35:2; İş 41:19; İş 55:13; **r** Me 96:6; **s** Me 99:5, Me 132:7; **ş** İş 14:2; İş 45:14; Yr 16:19; **t** Vh 3:9; **u** Me 48:2; Me 87:3; İş 62:12; İb 12:22.

15 Sen kimsenin ayak basmadığı, terk edilmiş, nefret edilen
bir yerken,[a] Ben seni çağlar boyu
gurur duyulacak bir yer haline
getireceğim; nesiller boyu sevinç
kaynağı olacaksın.[b] 16 Krallar
seni emzirecek,[c] milletlerin sütünü emeceksin.[ç] Ve o zaman anlayacaksın ki Ben Yehova,[d] senin kurtarıcınım;[e] seni bedelle
kurtaran,[f] Yakup'un güçlü Tanrısı'yım.[g] 17 Bakır yerine altın,[h]
demir yerine gümüş, ağaç yerine
bakır, taş yerine demir getireceğim. Barışı sana gözetmen,[ı] doğruluğu sana amir yapacağım.[i]
18 Ülkende şiddet, sınırların
içinde soygun ve yıkım artık duyulmayacak.[j] Ve sen surlarına Kurtuluş,[k] kapılarına Övgü
adını vereceksin. 19 Gündüzlerin artık güneş ışığıyla aydınlanmayacak, ay ışığı da artık seni aydınlatmayacak; çünkü
Yehova senin sönmeyen ışığın,[l]
Tanrın senin güzelliğin olacak.[m]
20 Artık güneşin batmayacak,
ayın küçülmeyecek; çünkü Yehova senin sönmeyen ışığın
olacak,[n] yas günlerin tamamlanacak.[o] 21 Senin halkına gelince, hepsi doğru insanlar olacak;[ö] ülkeyi çağlar boyu mülk
edinecekler.[p] Diktiğim fidan,[r] el
emeğim,[s] güzelliğime güzellik
katacak.[ş] 22 Küçüğü bin kişi,
ufağı güçlü bir millet olacak.[t] Ben
Yehova, zamanı gelince bunu
hızlandıracağım."[u]

61 Ulu Rab Yehova'nın ruhu
üzerimdedir.[ü] Çünkü Yehova beni, yumuşak başlılara
müjde vermem[v] için meshetti;[y]
kalbi kırık olanların yarasını sarmak,[a] tutsaklara özgür kılınacaklarını,[b] zindandakilere gözlerinin
tamamen açılacağını[c] bildirmek;
2 Yehova'nın lütuf yılını,[ç] Tanrımızın öç gününü[d] haber vermek, bütün yaslıları teselli etmek;[e] 3 Sion yüzünden yas
tutanlara, kül yerine sevinç başlığı,[f] yas yerine sevinç yağı,[g] cesaret kırıklığı yerine şükran giysisi[h] vermek için gönderdi. Onlara,
Yehova'nın güzelliğine güzellik
katmak[ı] için diktiği[i] doğruluk
ağaçları[j] denecek. 4 Uzun zamandır harap duran yerleri yeniden yapacaklar;[k] eski harabeleri ayağa kaldıracaklar;[l] nesiller
boyu ıssız kalan yerleri, harap olmuş şehirleri yeniden kuracaklar.[m]
5 "Başkaları gelip sürülerinizi güdecek.[n] Yabancılar[o] sizin çiftçileriniz, bağcılarınız
olacak.[ö] 6 Sizler Yehova'nın
kâhinleri olarak adlandırılacaksınız;[p] size Tanrımızın hizmetkârları[r] denecek.[s] Milletlerin servetiyle beslenecek,[ş] onların ihtişamıyla övüneceksiniz.[t]
7 Utanç yerine iki kat pay alacaksınız.[u] Halkım aşağılanmayacak, aldığı paydan[ü] ötürü sevinçle haykıracak. Böylece kendi
ülkesinde mülk edineceği payın iki katını alacak,[v] sonsuza
dek sevinç duyacak.[y] 8 Çünkü Ben Yehova adaleti severim;[z]

BÖLÜM 60

a 2Ta 36:17
İş 49:14
Yr 30:17
Yr 33:10
Ağ 1:4
Ga 4:27
b İş 35:10
İş 61:7
Yr 33:11
c İş 49:23
ç İş 61:6
İş 66:11
d He 34:30
e İş 43:3
f İş 41:14
g Me 46:11
Me 132:2
İş 30:29
İş 49:26
h 1Kr 10:21
Vh 21:18
ı İş 32:1
1Pe 5:2
i İş 1:26
j İş 2:4
İş 11:9
İş 54:14
Zk 9:8
k İş 26:1
1Ko 3:17
Vh 19:1
l Me 36:9
İş 60:1
Vh 21:23
Vh 22:5
m Me 62:7
Me 71:8
Zk 2:5
Lu 2:32
n Me 27:1
Me 84:11
Yk 1:17
o İş 25:8
İş 30:19
İş 35:10
Vh 21:4
ö İş 32:16
2Pe 3:13
p Me 37:11
Me 37:29
Mt 5:5
Vh 21:7
r Me 92:13
Mt 15:13
s İş 29:23
İş 43:7
Ef 2:10
ş İş 43:21
İş 44:23
t Da 2:35
Vh 7:9
u İş 5:19
Hb 2:3

BÖLÜM 61

ü İş 42:1
Mt 3:16
Lu 4:18
v Me 22:26
Me 34:2
Mt 11:5
y Me 2:2
Elç 10:38

2. Sütun **a** Me 147:3; 2Ko 7:6; **b** Me 102:20; Yr 34:8; Ro 8:21; Ga 4:25; İb 2:15; **c** Lu 4:18; Lu 7:22; Elç 26:18; **ç** Le 25:10; Lu 4:19; 2Ko 6:2; **d** İş 34:8; Elç 17:31; **e** İş 25:8; Mt 5:4; Lu 6:21; **f** Es 9:22; Me 30:11; **g** Me 45:7; **h** Zk 3:4; **ı** Yhn 15:8; 1Ko 6:20; **i** İş 60:21; **j** Me 92:12; Mt 7:17; **k** İş 49:8; İş 51:3; Vh 11:2; **l** İş 44:26; İş 58:12; **m** He 36:33; **n** İş 14:1; **o** İş 60:10; **ö** Mt 25:34; Vh 7:15; **p** Çk 19:6; 1Pe 2:9; Vh 20:6; **r** Mt 24:45; Elç 13:2; İb 10:11; **s** 2Ko 6:4; **ş** İş 23:18; İş 60:5; İş 60:7; **t** Hg 2:7; **u** Tkr 21:17; Zkr 2:9; **ü** Ey 42:10; **v** Zk 9:12; **y** Me 16:11; İş 35:10; **z** Tkr 32:4; Me 33:5; Me 37:28.

soygunculuktan, haksızlıktan
nefret ederim.[a] Onlara ücretlerini hakkıyla vereceğim.[b] Kendileriyle devirlerce sürecek bir ahit
yapacağım.[c] **9** Çocukları milletler arasında,[ç] torunları halklar arasında tanınacak. Her gören onların Yehova'dan nimetler alan soy[d] olduğunu anlayacak."[e]

10 Ben, Yehova'yla kıvanç duyacağım.[f] Tanrımdan ötürü coşacağım.[g] Çünkü O bana kurtuluş giysisi giydirdi,[h] beni doğruluk kaftanına sardı;[ı] kâhin gibi başlık takmış bir güvey,[i] süslerle bezenmiş bir gelin gibi oldum.[j]
11 Toprak nasıl çimlenir, bahçe ekilen tohumu nasıl filizlendirirse,[k] Ulu Rab Yehova da bütün milletlerin önünde doğruluğu[l] ve övgüleri öyle filizlendirecek.[m]

62 Doğruluğu ışık gibi parlayıncaya,[n] kurtuluşu yanan meşale gibi ışık saçıncaya[o] dek Sion adına sessiz durmayacağım;[ö] Yeruşalim adına sakin kalmayacağım.[p]

2 "Milletler senin[r] doğruluğunu,[s] tüm krallar ihtişamını görecek.[ş] Ve sen Yehova'nın seçtiği yeni bir adla anılacaksın;[t] bu ad O'nun ağzından çıkacak.
3 Yehova'nın elinde güzellik tacı,[u] Tanrı'nın avcunda kraliyet sarığı olacaksın. **4** Artık sana terk edilmiş kadın,[ü] ülkene de virane denmeyecek,[v] ama sana "Hoşlandığım",[y] ülkene de "Sahipli Kadın" denecek. Çünkü Yehova senden hoşlanacak ve ülken bir kadın gibi sahiplenilecek.[z] **5** Tıpkı bir delikanlının bir kızı eş olarak aldığı gibi, oğulların da seni eşleri gibi sahiplenecek.[a] Ve tıpkı güveyin gelinle sevindiği gibi,[b] Tanrın da seninle sevinecek.[c] **6** Ey Yeruşalim, surlarına gözcüler koydum.[ç] Günler, geceler boyu susmasınlar.[d]

Ey Yehova'yı ananlar,[e] suskun durmayın,[f] **7** O Yeruşalim'i pekiştirene, onu dünyada övünç kaynağı yapana dek O'na rahat vermeyin."[g]

8 Yehova sağ elini, güçlü kolunu[h] kaldırarak ant etti:[ı] "Senin tahılını yesinler diye artık düşmanlarına vermeyeceğim.[i] Büyük emekle yaptığın yeni şarabı artık yabancılar içmeyecek.[j]
9 Tahılı toplayanlar yiyip Yehova'ya şükredecek. Üzümü toplayanlar şarabını kutsal avlularımda içecek."[k]

10 Sizler çıkın, kapılardan geçin. Halkın geçeceği yolu açın.[l] Yol yapmak için toprak yığın, toprak yığın. Taşları kaldırın.[m] Halklar için sancak dikin.[n]

11 Yehova dünyanın en uzak yerlerine de şunu duyuracak:[o] "Sion kızına[ö] 'İşte, kurtarıcın geliyor' deyin.[p] 'İşte, vereceği ödülü yanına almış,[r] ödeyeceği ücreti de önüne katmış geliyor.' "[s]

12 Ve onlara Yehova'nın bedelle kurtardığı[s] kutsal halk[t] denecek. Sana da, Aranan, Terk Edilmemiş Şehir denecek.[u]

BÖLÜM 61
a Öz 6:16; Yr 7:9; Zk 8:17; Ml 3:8
b Ru 2:12; Me 117:2; Zk 8:8
c 2Sa 23:5; İş 55:3; Yr 32:40; İb 13:20
ç Ba 22:18; Zk 8:13
d Me 115:15; İş 65:23
e İş 60:4
f 1Sa 2:1; Ro 5:11
g İş 25:9; İş 65:13; Lu 1:46
h Me 132:16; İş 52:1; Vh 21:2
ı Ey 29:14; Me 132:9
i Çk 28:39; İş 61:3
j Me 45:13; İş 49:18; Vh 19:7
k İş 55:10; İş 58:11
l Me 85:11; İş 45:8; İş 62:1
m İş 60:18; İş 62:7; 1Pe 2:9

BÖLÜM 62
n Öz 4:18; İş 1:26
o Me 98:2; İş 51:5
ö Me 102:13; İş 43:13
p Me 137:6; Zk 2:12
r İş 54:1; İş 60:1
s İş 48:14; İş 54:14; Yhn 16:8
ş Me 72:10; İş 49:23; İş 60:11
t İş 65:15; Yr 33:16
u Me 48:2; Me 50:2; Zk 9:16; 1Se 2:19
ü İş 54:6
v İş 32:14; İş 49:14
y Me 149:4; Yr 32:41; Tsf 3:17
z Yr 3:14; Ho 2:19

---

2. Sütun **a** Yr 3:14; **b** Ezg 3:11; **c** İş 65:19; Yr 32:41; **ç** 2Ta 8:14; İş 52:8; 1Ko 12:28; Ef 4:11; **d** Me 134:1; **e** Me 134:2; Elç 10:4; **f** 1Se 5:17; **g** İş 61:11; Yr 33:9; Tsf 3:19; **h** İş 40:10; **ı** Tkr 32:40; He 20:5; **i** Tkr 28:33; **j** Tkr 28:51; Yr 5:17; **k** Tkr 14:23; İş 65:21; **l** İş 40:3; İş 48:20; **m** İş 57:14; **n** Ezr 1:3; İş 11:12; İş 18:3; İş 49:22; **o** Me 98:2; **ö** İş 40:9; **p** Zk 9:9; Mt 21:5; Yhn 12:15; **r** İş 40:10; İş 49:4; **s** 1Ko 15:58; Vh 22:12; **ş** Me 107:2; İş 35:9; **t** Tkr 26:19; 1Pe 1:15; **u** 1Kr 11:39; İş 54:7.

63 Göz kamaştıran alacalı
kaftanıyla Edom'dan[a] gelen kim? Görkemli giysiler içinde muazzam gücüyle Botsra'dan[b] yürüyerek gelen kim?

"Ben; her sözü doğru,[c] kurtarma gücü büyük olan Ben."[ç]

2 Neden kaftanın kırmızı? Neden giysilerin şıra teknesinde üzüm çiğneyenlerinkine[d] dönmüş?

3 "Çünkü üzümleri tek başıma çiğnedim,[e] yanımda o halklardan hiç kimse yoktu. Onları öfkeyle çiğnedim,[f] üzerlerine gazapla bastım.[g] Fışkıran kanları giysime sıçradı,[h] üzerimdeki her şey kirlendi. **4** Öç günü yüreğimdeydi;[ı] kullarımı bedelle kurtaracağım yıl gelmişti. **5** Bakıyordum, fakat yardım eden yoktu; şaştım, çünkü destekleyen yoktu.[i] Bunun üzerine Kendi kolumun gücüyle kurtuluş sağladım;[j] öfkem[k] Bana destek oldu. **6** Ve böylece halkları öfkeyle çiğnedim, gazabımla sarhoş ettim,[ı] fışkıran kanlarını toprağa döktüm."[m]

7 Yehova'nın, merhameti[n] ve vefasından dolayı bizim için yaptıklarından,[o] İsrail evine yaptığı onca iyilikten ötürü[ö] vefalı sevgisini anacağım,[p] Yehova'ya övgüler sunacağım. **8** Çünkü Yehova, "Elbette onlar Benim halkım;[r] Bana hainlik etmeyecek evlatlar"[s] deyip onların Kurtarıcısı olmuştu.[ş] **9** Ne zaman sıkılsalar O da sıkılmış[t] ve özel habercisi onları kurtarmıştı.[u] Eski günlerde onları hep sevgi ve şefkatle kurtarmış,[u] ayağa kaldırıp taşımıştı.[v]

BÖLÜM 63

a Me 137:7
İş 34:5
b Ams 1:12
c İş 45:19
İş 45:24
ç İş 25:9
İş 49:26
d Yo 3:13
Vh 14:20
Vh 19:15
e Ağ 1:15
f Vh 14:19
g 1Sa 2:10
İş 34:2
Mi 7:10
h 2Kr 9:33
ı İş 34:8
İş 35:4
İş 61:2
i İş 59:16
j Me 44:3
Me 98:1
İş 51:9
İş 52:10
k Me 59:13
İş 59:18
l Me 75:8
Yr 25:16
Vh 14:10
m İş 26:5
n Me 51:1
İş 55:7
o Me 78:12
Me 105:5
ö 1Kr 8:66
Me 31:19
p Çk 20:6
Me 63:3
Me 107:8
Me 136:1
r Ba 17:7
s Çk 24:7
ş Çk 14:30
Me 106:21
t Çk 3:7
Hk 10:16
u Çk 14:19
Çk 23:20
ü Tkr 7:8
Me 106:10
v Çk 19:4
Tkr 1:31

2. Sütun

a Tkr 9:7
b Me 78:40
Elç 7:51
Ef 4:30
c Le 26:17
Tkr 28:63
Yr 30:14
ç Yr 21:5
d Me 77:20
e Çk 14:30
İş 51:10
f Sy 11:17
Hg 2:5
Zk 4:6
g Çk 6:6
Çk 15:16
h Çk 9:16
Çk 14:17
Ro 9:17

10 Ama onlar başkaldırmış,[a] O'nun kutsal ruhunu incitmişlerdi.[b] Bunun üzerine düşman olup[c] onlarla savaşmıştı.[ç] **11** Derken eski günleri, Tanrı'nın kulu Musa'nın zamanını anımsamaya başladılar: "Sürüsünün[d] çobanlarıyla birlikte onları denizden[e] geçiren şimdi nerede? Onun üzerine Kendi kutsal ruhunu[f] koyan nerede? **12** Görkemli koluyla[g] Musa'nın sağında giden, Kendine kalıcı bir ad yapmak için[h] önlerinde suları yaran[ı] nerede? **13** Onları kabaran suların içinden tökezletmeden, atların çölde yürüdüğü gibi yürüten[i] şimdi nerede? **14** Vadiye inen hayvanların rahata kavuştuğu gibi, Yehova'nın ruhu da onları rahata kavuştururdu."[j]

Sen Kendine güzel bir ad yapmak için halkına işte böyle önderlik etmiştin.[k]

15 Göklerden bak;[l] kutsal ve güzel yüce meskeninden halimizi gör.[m] Gayretin,[n] kudretin, merhametin,[o] içindeki heyecan[ö] nerede? Bunları bizden esirgedin.[p] **16** Sen bizim Babamızsın[r] ey Yehova; İbrahim bizi tanımadıysa da, İsrail bizi bilmediyse de, Sen Babamızsın. Çok eskiden beri adın 'Kurtarıcımız'dır.[s] **17** Ey Yehova, neden bizi yolundan saptırıyorsun? Neden Senden korkmayacak kadar yüreklerimizi duyarsızlaştırıyorsun?[ş] Kulların uğruna, sahibi olduğun kabileler uğruna

ı Çk 14:21; Me 78:13; **i** Me 106:9; **j** Yş 22:4; **k** 2Sa 7:23; Ne 9:10; **l** Tkr 26:15; Me 80:14; **m** 2Ta 30:27; İş 57:15; **n** 2Kr 19:31; Zk 8:2; **o** Tkr 4:31; Ne 9:17; **ö** Yr 31:20; **p** Tkr 31:17; **r** Çk 4:22; Tkr 32:6; Yr 3:19; **s** İş 41:14; İş 44:6; İş 54:5; **ş** Tkr 2:30; Yş 11:20; İş 6:10; Ro 9:18.

geri dön.[a] **18** Orası kısa bir süre kutsal halkının[b] mülkü oldu. Düşmanlarımız Senin kutsal mekânını ayaklar altında çiğnedi.[c] **19** Uzun zamandır Senin yönetmediğin, adınla anılmayan[c] insanlar gibiyiz.

64 Ah keşke gökleri yarıp yere inseydin,[d] Senin karşında dağlar sarsılsaydı,[e] **2** çalılar tutuştuğunda, ateş suyu kaynattığında olduğu gibi olsaydı da milletler telaşa kapılsaydı![f] Bütün bunları adını düşmanlarına öğretmek için yapsaydın![g] **3** Sen ki, hiç ummadığımız korku uyandıran işler[h] yaparak yere inmiştin. Senin karşında dağlar sarsılmıştı.[ı] **4** Kendisini bekleyenlerin[i] iyiliği için çalışan Senden başka[j] bir Tanrı'nın var olduğunu eski devirlerden beri kimse duymadı,[k] hiçbir kulak işitmedi; hiçbir göz görmedi. **5** Sen ise sevinçle doğru işler yapanların,[l] Seni unutmayıp çizdiğin yolda yürüyenlerin[m] yardımına koşarsın.

Fakat biz sürekli günah işliyorduk,[n] Sen öfkeleniyordun.[o] Bunca zamandır bu durumdayken nasıl kurtulabiliriz?[ö] **6** Kirli biri gibi olduk. Yaptığımız tüm doğru işler de âdet günü kirlenmiş giysiye benzedi.[p] Hepimiz yaprak gibi solup gideceğiz.[r] Suçlarımız bizi rüzgâr gibi savurup atacak.[s] **7** Sana adınla yakaran yok;[ş] doğrulup da Sana tutunmaya çalışan yok, çünkü bizden yüz çevirdin,[t] suçumuzun ağırlığı altında bizi erittin.[u]

8 Ey Yehova, Sen bizim Babamızsın.[ü] Bizler balçığız,[v] Sen ise çömlekçimizsin;[a] hepimiz Senin elinin eseriyiz.[b] **9** Ey Yehova, bize fazla öfkelenme,[c] suçumuzu sonsuza dek aklında tutma.[ç] Ne olur bak, bizler Senin halkınız.[d] **10** Kutsal şehirlerin[e] çöle dönmüş. Sion[f] ıpssız kalmış, Yeruşalim virane olmuş.[g] **11** Atalarımızın Sana övgüler sunduğu[h] kutsal, güzel evimiz[ı] yanmış.[i] Bütün değerli şeylerimiz[j] perişan olmuş. **12** Bütün bunlar karşısında ey Yehova, Sen hep Kendini tutacak mısın?[k] Suskun kalıp bize böylesine eziyet mi çektireceksin?[l]

65 "Beni sormayanlara[m] Kendimi arattım.[n] Beni aramayanlara Kendimi bulduruldum.[o] Bana adımla yakarmayan bir millete[ö] 'Buradayım, buradayım!' dedim.[p]

2 Kötü yolda yürüyen,[r] kendi bildiğinden şaşmayan[s] inatçı[ş] bir halka bütün gün ellerimi uzattım. **3** Öyle bir halk ki, yüzüme baka baka Beni öfkelendiriyor,[t] bahçelerde[u] kurban kesiyor, tuğlalar üzerinde kurban dumanı[ü] sunuyor, **4** mezarlıklarda oturuyor,[v] gecelerini de bekçi kulübelerinde geçiriyor, domuz eti yiyor,[y] kaplarını iğrenç etlerin[z] suyuyla dolduruyor. **5** birbirlerine 'Uzak dur. Bana yaklaşma, kutsallığım sana da geçmesin' diyorlar.[a] Böyleleri Benim burnum-

BÖLÜM 63

a Me 74:2
Me 80:14
Me 135:4
b Çk 19:6
Tkr 7:6
c 2Ta 36:19
İş 64:11
Ağ 1:10
ç Tkr 28:10
2Ta 7:14

BÖLÜM 64

d Çk 19:11
Mi 1:3
e Me 18:7
Me 68:8
f Me 99:1
g Me 46:10
He 36:23
Mt 6:9
h Çk 34:10
Me 66:3
ı Hb 3:6
i Me 130:7
İş 25:9
Mi 7:7
j Yr 16:20
1Ko 8:4
k 1Ko 2:9
l He 33:16
Tsf 2:3
Elç 10:35
m Me 25:4
Me 25:9
Ho 14:9
n İş 1:21
o Me 90:7
İş 63:10
ö İş 1:15
Ml 3:7
p Le 12:2
Le 15:20
r Me 90:6
Yk 1:10
s Me 1:4
İş 57:13
ş Me 14:4
Ho 7:7
t Tkr 31:17
İş 57:17
u He 22:20
ü İş 63:16
v Ey 10:9
İş 29:16
Yr 18:6

2. Sütun

a İş 45:9
Ro 9:20
b Ey 10:8
Me 100:3
c Me 74:1
Me 79:5
ç Yr 3:12
d Tkr 7:6
Me 79:13
e İş 1:7
f Ağ 5:18
Mi 3:12
g Me 79:1
Ağ 1:4
h 2Ta 29:25

ı 2Kr 25:9; **i** 2Ta 36:19; Yr 52:13; **j** Ağ 1:10; **k** Me 74:10; Me 83:1; İş 14:1; **l** Me 10:1; Me 74:11; Zk 1:12; **BÖLÜM 65** **m** Ho 2:23; **n** Me 105:4; İş 55:6; **o** Ro 9:30; Ro 10:20; Ef 2:12; **ö** Ho 1:10; Zk 2:11; 1Pe 2:10; **p** İş 45:22; **r** Me 36:4; Yr 5:31; Yr 35:15; **s** İş 55:7; İş 59:7; Yr 18:12; Mt 15:19; Yk 1:14; **ş** Tkr 31:27; Ne 9:29; İş 1:2; Yr 5:23; Yr 6:28; Zk 7:11; Elç 7:51; **t** Tkr 32:16; 2Kr 17:17; 2Kr 22:17; Yr 32:29; Yr 32:30; **u** Le 17:5; İş 1:29; İş 66:17; **ü** 2Ta 34:25; Yr 44:3; **v** Sy 19:16; Tkr 18:11; **y** Le 11:7; Tkr 14:8; İş 66:17; **z** Le 11:4; Tkr 14:3; **a** Lu 18:9; Lu 18:11.

da duman,[a] bütün gün yanan ateştir.[b]

6 Bakın, önümde yazılı duruyor.[c] Susmayacağım,[ç] yaptıklarının karşılığını vereceğim.[d] Karşılıklarını kucaklarına doldurarak vereceğim;[e] **7** hem kendi suçlarının hem de atalarının suçlarının karşılığını"[f] diyor Yehova. "Dağlar üzerinde kurban dumanı sunduklarından, tepeler[g] üzerinde Beni aşağıladıklarından,[h] ilk iş olarak ücretlerini kucaklarına ölçekle doldurup vereceğim."[ı]

8 Yehova şunu dedi: "Yeni şaraplık[i] salkımı bulanın 'Onu mahvetmeyin,[j] nimettir'[k] dediği gibi, Ben de kullarımın hatırı için öyle yapacağım, herkesi mahvetmeyeceğim.[l] **9** Yakup'tan bir soy,[m] Yahuda'dan dağlarımı miras alacak olanları meydana getireceğim.[n] Seçtiklerim onu mülk edinecek,[o] kullarım orada oturacak.[ö] **10** Bana yönelen halkım[p] için, Şaron[r] koyunlara otlak,[s] Akor Ovası[ş] sığırlara dinlenme yeri olacak.

11 Mademki Beni, Yehova'yı bıraktınız,[t] kutsal dağımı unuttunuz,[u] Talih tanrısına sofra kurdunuz,[ü] Kısmet* tanrısına karıştırılmış şarap doldurdunuz,[v] **12** Ben de sizi kılıcın kısmeti yapacağım;[y] kılıçtan geçirilmek üzere hepiniz diz çökeceksiniz.[z] Çünkü size seslendim[a] ama cevap vermediniz; size söyledim ama dinlemediniz;[b] gözümde kötü olan şeyleri yapmaya devam ettiniz;[c] hoşlanmadığım şeyleri seçtiniz."[ç]

İş 65:11* Ya da "Kader"

BÖLÜM 65

a Me 101:5
Öz 16:5
Lu 18:14
b Tkr 29:20
c Me 56:8
Ml 3:16
ç Me 50:3
İş 43:13
Yr 5:9
d Me 50:21
Yr 16:18
He 11:21
Yo 3:4
e Me 79:12
f Çk 20:5
Le 26:39
Mt 23:35
g 1Kr 22:43
2Kr 12:3
h He 20:28
ı Me 79:12
1Se 2:16
i Hk 9:13
j Yr 30:11
Mt 24:22
k Ba 18:18
Yo 2:14
l Ams 9:8
Ro 9:27
m He 37:21
Ro 11:5
n Ba 35:12
İş 60:21
He 36:8
Ob 17
o İş 61:7
ö Tsf 3:20
p Me 24:6
İş 55:6
r İş 33:9
s Tkr 28:2
İş 35:2
ş Yş 7:24
Ho 2:15
t Tkr 29:25
1Ta 28:9
İş 1:4
u 2Ta 28:24
2Ta 34:25
ü Tkr 32:17
1Ko 10:20
v Çk 20:3
y Le 26:25
Tkr 28:22
He 6:13
z Tkr 28:63
He 9:6
a 2Ta 36:15
Öz 1:24
İş 50:2
İş 66:4
b 2Ta 36:16
Yr 7:13
Zk 7:11
Mt 22:3
c 2Ta 36:12
İş 1:16
Yr 16:17
ç Öz 1:29
İş 66:3

13 Bu yüzden Ulu Rab Yehova diyor ki, "Bakın! Kullarım yiyecek,[a] siz aç kalacaksınız;[b] kullarım içecek,[c] siz susuz kalacaksınız;[ç] kullarım sevinecek,[d] siz utanacaksınız.[e] **14** Kullarım yüreklerinden taşan mutluluğu sevinçle haykıracak,[f] siz ise yüreğinizdeki acıdan feryat edecek, ruh çöküntüsünden inleyeceksiniz.[g] **15** Ve arkanızda, seçtiklerimin yeminle* anacağı bir ad bırakacaksınız. Ulu Rab Yehova sizi teker teker öldürecek,[h] Kendi kullarına ise başka bir ad verecek.[ı] **16** Böylece yeryüzünde kim kendisi için bereket isterse, bunu sadık Tanrı'dan isteyecek;[i] yeryüzünde kim yemin ederse, sadık Tanrı'nın üzerine yemin edecek.[j] Çünkü geçmişteki sıkıntılar unutulacak; onlar gözümün önünden kaybolacak.[k]

17 Çünkü işte, Ben yeni gökler[l] ve yeni bir yer[m] yaratıyorum. Önceki şeyler hatırlanmayacak,[n] akla gelmeyecek.[o] **18** Yarattığımla kıvanç duyun,[ö] sonsuza dek sevinin![p] Çünkü işte Ben sevinç nedeni olarak Yeruşalim'i, kıvanç nedeni olarak onun halkını yaratıyorum.[r] **19** Yeruşalim'le sevinecek, halkımla kıvanç duyacağım.[s] Orada ağlayış sesi, feryat figan artık işitilmeyecek."[ş]

2. Sütun **a** Me 34:10; Me 37:25; Ml 3:18; Lu 16:25; **b** Me 37:19; Ams 8:11; **c** İş 49:10; **ç** Lu 16:24; **d** İş 61:7; İş 66:14; **e** İş 66:5; **f** İş 24:14; Yr 31:12; **g** Mt 8:12; Mt 24:51; Lu 13:28; **h** İş 66:16; Mt 25:41; **ı** İş 62:2; Yr 33:16; Ro 9:26; **i** Ba 22:18; Me 72:17; Yr 4:2; **j** Tkr 6:13; Yr 4:2; Yr 12:16; **k** İş 12:1; Yr 31:12; Tsf 3:15; **l** Ezr 4:3; Ezr 5:2; İş 32:1; İş 51:16; Lu 12:32; Ro 8:20; Vh 14:1; **m** Ba 12:3; Me 37:29; İş 49:8; Mt 25:34; Yhn 10:16; 2Pe 3:13; Vh 7:9; **n** Me 37:10; **o** Vh 21:4; **ö** Me 67:3; **p** Me 96:10; Me 98:1; **r** İş 51:11; **s** İş 62:4; Yr 32:41; **ş** İş 25:8; Yr 31:12.

İş 65:15* Ya da "lanetle"

20 "O yerde artık, yalnızca
birkaç gün yaşamış bebek,[a] ömrünün sonuna varmamış yaşlı
adam bulunmayacak.[b] Ölen yüz
yaşında bile olsa çocuk yaşta ölmüş sayılacak; günah işleyen yüz
yaşında bile olsa lanetlenecek.[c]
21 Evler yapacaklar, içinde oturacaklar;[ç] bağlar kuracaklar,
meyvesini yiyecekler.[d] **22** Yaptıkları evde başkası oturmayacak; kurdukları bağın meyvesini başkası yemeyecek. Halkımın
ömrü ağacın ömrü gibi uzun olacak.[e] Seçtiklerim ellerinin eserlerini doya doya kullanacaklar.[f]
23 Boş yere emek vermeyecekler;[g] doğurdukları çocuklar felakete kurban gitmeyecek,[h] çünkü
kendileri de çocukları da[ı] Yehova'dan nimet gören soy[i] olacak.
24 Ve öyle olacak ki, onlar seslenmeden Ben karşılık vereceğim,[j] onlar daha söylerken işiteceğim.[k]

25 Kurtla[l] kuzu birlikte otlayacak;[m] aslan sığır gibi saman yiyecek.[n] Yılanın yiyeceği
ise toprak olacak.[o] Kutsal dağımda[ö] hiçbir şeyi harap etmeyecekler, hiçbir zarar vermeyecekler."[p]
Bunu Yehova söyledi.

66 "Gökler Benim tahtım,[r]
yeryüzü ise ayaklarıma
basamaktır.*[s] Siz nasıl Bana ev
yapabilirsiniz?[ş] Neresi dinleneceğim yer olabilir?"[t] diyor Yehova.
2 "Tüm bunları Kendi ellerimle yaptım, hepsi böylece var
oldu",[u] Yehova'nın sözü. "Ben ıstırap çekene, eziklik duyana,[ü] sözümden korkup titreyene[a] dönüp bakarım.

3 Sığır kesen, adam öldürenden farksız.[b] Koyun kurban eden, köpeğin boynunu kırandan[c] farksız. Armağan sunan,
domuz[ç] kanı sunandan farksız.
Anma sunusu olarak akgünlük[d]
yakan, büyülü sözlerle[e] bereket
duası edenden farksız. Bunlar
da kendi seçtikleri yoldan gidenler; yaptıkları iğrençliklerden
zevk alıyorlar.[f] **4** Ben de onları
mahvedecek bir yol seçeceğim;[g]
korktukları şeyleri başlarına getireceğim.[h] Çünkü seslendim ama
cevap veren olmadı; konuştum
ama dinleyen çıkmadı.[ı] Gözümde kötü olan şeyleri yapmaya devam ettiler, hoşuma gitmeyen
şeyleri seçtiler."[i]

5 Siz, Tanrı'nın sözünden korkup titreyenler,[j] Yehova'nın sözüne kulak verin: "Sizden nefret
eden,[k] Benim ismim yüzünden
sizi dışlayan[l] kardeşleriniz 'Yehova yüceltilsin!' diyorlar.[m] Ben
Kendimi gösterince sizler sevineceksiniz;[n] utandırılacak olanlar
ise onlardır."[o]

6 Şehirden kargaşa sesi geliyor, mabetten bir ses yükseliyor![ö]
Yehova, düşmanlarına hak ettikleri karşılığı verirken çıkan ses.[p]

7 O kadın doğum sancıları
başlamadan doğurdu.[r] Daha ağrıları tutmadan bir oğlu oldu.[s]
8 Kim böyle bir şey duydu?[ş] Kim

İş 66:1* Ya da "ayak taburemdir"

BÖLÜM 65

a 2Kr 8:12
Ağ 2:21
Ho 13:16
b Yr 6:11
Ağ 5:14
c Vz 8:12
İş 3:11
ç Yr 31:4
Ams 9:14
d İş 62:8
e Me 92:12
Me 92:14
Vh 21:4
f 1Ko 15:58
g Le 26:4
Tkr 28:4
İş 55:1
İş 55:2
h Çk 23:26
İş 33:24
İş 54:13
ı İş 59:21
İş 66:22
Yr 32:39
i İş 61:9
Zk 10:9
j Me 91:15
k İş 58:9
Lu 12:30
Ro 8:26
l Ho 2:18
m İş 11:6
n İş 35:9
o Ba 3:14
Ro 16:20
ö Mi 4:2
Zk 8:3
p İş 2:4
İş 11:9

BÖLÜM 66

r Me 11:4
Me 113:6
Me 148:13
s Mt 5:35
Elç 7:49
ş 2Ta 6:18
Elç 17:24
t 1Ta 28:2
Elç 7:48
u Ba 1:1
İş 40:26
Elç 7:50
ü 2Kr 22:19
Me 34:18
Mt 5:11
Lu 18:14

2. Sütun

a Ezr 9:4
Me 119:161
Elç 16:29
b Öz 15:8
İş 1:11
c Le 11:27
ç Tkr 14:8
İş 65:4
İş 66:17
d Le 2:2
e 1Sa 15:23
İş 1:13

f Hk 5:8; Me 81:12; Yr 14:10; **g** Tkr 28:15; Öz 1:31; 2Se 2:11; **h** Öz 10:24; **ı** Öz 1:24; İş 50:2; Yr 7:13; **i** 2Kr 21:9; İş 65:3; Ro 1:28; İb 4:11; **j** Ezr 10:3; İş 66:2; Yr 36:16; Hb 3:16; **k** Yhn 16:2; Ga 2:4; 2Se 2:3; **l** Yhn 17:11; Yk 2:7; **m** İş 5:19; İş 29:13; **n** İş 60:14; İş 65:14; **o** İş 65:13; Yr 17:13; Yr 17:18; **ö** Ml 3:1; 1Pe 4:17; **p** Tkr 32:35; İş 59:18; **r** İş 54:1; Ga 4:26; **s** Me 33:12; **ş** İş 64:4.

böyle şeyler gördü?[a] Bir ülke[b] bir günde doğar mı?[c] Bir millet[c] bir anda ortaya çıkar mı?[d] Çünkü Sion ağrısı tutmak üzereyken oğullarını doğurdu.

9 "Ben rahmi açar da doğumu başlatmaz mıyım?"[e] diyor Yehova. "Doğumu başlatır da rahmi kapar mıyım?" diyor Tanrın.

10 Siz Yeruşalim'i sevenler,[f] onunla sevinin, onunla coşun.[g] Siz, onun için yas tutanlar,[h] onunla büyük kıvanç duyun. **11** Çünkü o sizi emzirip tesellisiyle doyuracak; çünkü görkemini yudum yudum emerek büyük mutluluğa ereceksiniz.[ı] **12** İşte bu nedenle Yehova diyor ki, "Barışı ırmak gibi,[i] milletlerin görkemini taşkın sular gibi ona akıtacağım.[j] Ve siz onun tarafından emzirileceksiniz;[k] kucakta taşınacak, dizler üzerinde okşanacaksınız.[l] **13** Bir adamın anası tarafından teselli edildiği gibi, Ben de sizleri hep teselli edeceğim[m] ve Yeruşalim'den ötürü teselli bulacaksınız.[n] **14** Bunu mutlaka göreceksiniz ve yüreğiniz sevinçten coşacak.[o] Kemikleriniz[ö] körpe ot gibi capcanlı olacak.[p] Kulları, Yehova'nın elinin üzerlerinde olduğunu mutlaka bilecek;[r] düşmanları ise O'nun tarafından lanetlenecek."[s]

15 "Çünkü Yehova onlara cezalarını vermek üzere ateş gibi gelecek;[ş] O'nun savaş arabaları kasırga gibi olacak.[t] Gazabını şiddetle gösterecek; onları alev alev yanan ateşle azarlayacak.[u] **16** Yehova ateş gibi gelip hükmü yerine getirecek; evet, bütün insanlara karşı kılıç[a] kaldıracak; Yehova'nın öldürdükleri çok olacak.[b] **17** Bahçelerde[c] tapınmak için kendilerini arındırıp kutsayanların, ortada duranın arkasına geçip domuz,[ç] hatta fare*[d] gibi iğrenç hayvanların etini yiyenlerin hep birlikte sonu gelecek", Yehova'nın sözü. **18** "Çünkü Ben onların işlerini[e] de düşüncelerini[f] de biliyorum. Bütün milletleri ve dilleri bir araya toplamak üzere geliyorum.[g] Onlar gelecek ve yüceliğimi görecekler."[h]

19 "Ve aralarına bir işaret koyacağım;[ı] kaçıp kurtulanlardan[i] bazılarını Benim hakkımda hiçbir şey duymamış, yüceliğimi hiç görmemiş milletlere,[j] Tarşiş'e,[k] Pul'a, Lud'a,[l] yay çekenlere ve Tubal'a, Yavan'a,[m] uzaktaki adalara[n] göndereceğim. Onlar Benim yüceliğimi milletler arasında ilan edecekler.[o] **20** Ve Yehova'ya armağan[ö] olarak tüm kardeşlerinizi milletlerin arasından çıkarıp[p] atlarla, arabalarla, tahtırevanlarla, katırlarla, hecin develeriyle[r] kutsal dağıma,[s] Yeruşalim'e getirecekler" diyor Yehova, "Tıpkı İsrailoğullarının Yehova'nın evine temiz kap içinde armağan getirdikleri zamanki gibi."[ş]

21 "Onlardan da bazılarını kâhin ve Levioğlu olması için alacağım" diyor Yehova.

BÖLÜM 66

a 1Ko 2:9
b İş 27:6
İş 65:9
c İş 54:7
Yr 30:20
ç İş 10:20
Yr 23:8
Zk 8:12
Ro 11:26
1Pe 2:9
d Mt 24:31
e Ba 18:14
İş 37:3
f Me 26:8
Me 84:2
Me 122:6
Me 137:6
g Tkr 32:43
İş 44:23
Ro 15:10
h He 9:4
ı Me 36:8
Yr 3:15
Yo 3:18
i Me 72:3
İş 9:7
İş 48:18
j İş 54:3
İş 60:3
Hg 2:7
k İş 60:16
l İş 60:4
m İş 51:3
n İş 44:28
İş 65:18
o Zk 10:7
ö Öz 3:8
Öz 17:22
p İş 26:19
Ho 14:5
r İş 65:13
Ml 3:18
s İş 59:18
İş 65:12
ş Tkr 4:24
Me 11:6
Me 21:9
Me 97:3
t Me 50:3
Yr 25:32
u Sy 16:35
2Se 1:8

2. Sütun

a Yr 15:2
b İş 34:5
Yr 25:33
He 38:21
Yo 3:14
Vh 19:18
c İş 1:29
İş 65:3
ç Le 11:7
Tkr 14:8
İş 65:4
d Le 11:29
e İş 37:28
İş 59:6
Ams 5:12
f Tkr 31:21
İş 55:7
Mi 2:1

g Me 86:9; İş 2:2; Mt 25:32; Vh 7:9; **h** He 39:21; **ı** Ezr 1:3; **i** İş 4:2; Mt 24:31; **j** Ml 1:11; **k** Ba 10:4; Me 72:10; **l** Ba 10:13; **m** Ba 10:2; He 27:13; **n** İş 49:1; **o** İş 60:3; Ro 15:12; Vh 7:9; **ö** İş 60:9; Ro 12:1; 1Pe 2:5; **p** Tkr 30:3; İş 11:16; İş 43:6; İş 54:3; İş 60:4; Mt 24:31; **r** İş 60:6; **s** İş 11:9; Zk 1:17; Vh 14:1; **ş** Sy 7:13.

İş 66:17* Ya da "araptavşanı"

22 "Yapacağım yeni gökler[a] ve yeni yer[b] karşımda nasıl duracaksa",[c] Yehova'nın sözü, "Soyunuz[ç] da adınız da öyle duracak."[d]

23 "Ve öyle olacak ki, Yeni Aydan Yeni Aya, Sebt gününden Sebt gününe herkes gelip önümde eğilecek"[e] diyor Yehova.

24 "Onlar dışarı çıkıp Bana karşı suç işleyen adamların cesetlerine bakacaklar.[a] Çünkü üzerlerindeki kurtlar ölmeyecek, onların ateşi sönmeyecek;[b] bütün insanlar onlardan iğrenecek."[c]

BÖLÜM 66

a Ezr 3:2
Ezr 5:2
İş 65:17
2Pe 3:13
b Ezr 1:3
Ezr 2:64
Vh 21:1
c İş 65:18
ç İş 65:23
d Me 94:14
Yr 31:36
e Me 86:9; Zk 14:16; Ml 1:11; **2. Sütun** **a** Me 58:10; He 39:12; **b** İş 14:11; İş 34:10; Mt 3:12; Mt 25:41; Mr 9:48; 2Se 1:9; **c** Me 139:21.

YEREMYA

1 Benyamin topraklarında,[a] Anatot'taki[b] kâhinlerden Hilkiya'nın oğlu Yeremya'nın sözleri.[c] **2** Yahuda kralı, Amon[ç] oğlu Yoşiya'nın[d] saltanatının on üçüncü yılında[e] Yeremya'ya Yehova'nın sözü geldi. **3** Yahuda kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in[f] zamanından, Yahuda kralı Yoşiya oğlu Tsedekiya'nın* on birinci yılının sonuna,[g] Yeruşalim beşinci ayda sürgüne[h] götürülene kadar Tanrı'dan sözler gelmeye devam etti.

4 Yehova'nın bana ilk sözü şöyleydi: **5** "Seni ana karnında biçimlendirmeden[ı] önce tanıdım;[i] rahimden çıkmadan önce kutsadım.[j] Seni milletlere peygamber yaptım."

6 Ama ben "Ah, Ulu Rab Yehova! Ben çocuğum,[k] nasıl konuşacağımı bilmiyorum"[l] dedim.

7 Bunun üzerine Yehova "Ben çocuğum deme" dedi. "Seni kime gönderirsem gideceksin; sana ne emredersem söyleyeceksin.[m] **8** Onların karşısında korkma.[a] Çünkü 'Seni kurtarmak için Ben seninleyim.'[b] Yehova'nın sözü."

9 Yehova sonra elini uzatıp ağzıma dokundu.[c] Ve Yehova bana "İşte sözlerimi ağzına koydum"[ç] dedi. **10** "Bugün seni milletler, krallıklar üzerine koyuyorum;[d] sana kökünden sökme, yıkma, harap etme ve yerle bir etme,[e] kurma ve dikme[f] görevi veriyorum."

11 Ve bana Yehova'nın sözü geldi. "Ne görüyorsun Yeremya?" diye sordu.

"Bir badem* dalı görüyorum" dedim.

12 Yehova "Doğru görüyorsun" dedi, "Çünkü Ben sözümü yerine getirmek[g] için uyanık* duruyorum."

13 Ve Yehova'nın sözü bana ikinci kez geldi, "Ne görüyorsun?" diye sordu.

BÖLÜM 1

a Yş 18:11
b Yş 21:18
1Kr 2:26
1Ta 6:60
Yr 29:27
c Ezr 1:1
Da 9:2
Mt 2:17
ç 2Kr 21:19
d 2Kr 22:1
e 2Ta 34:1
Yr 25:3
f 2Kr 24:1
2Ta 36:4
Yr 25:1
g 2Kr 24:18
2Ta 36:11
Yr 21:1
Yr 39:2
h 2Kr 25:8
Yr 52:12
ı Me 139:16
i Hk 13:5
İş 45:1
Ro 9:11
j Lu 1:15
k 1Kr 3:7
1Ti 4:12
l Çk 4:10
m Çk 7:2
Sy 22:20
2Ta 18:13
Yr 11:2
He 3:4

2. Sütun

a He 2:6
He 3:8
b Çk 3:12
Tkr 31:6
Yş 1:5
Yr 15:20
Elç 18:10
Elç 26:17
2Ko 1:10
İb 13:6
c İş 6:7
ç Çk 4:15
İş 51:16
He 33:7
d Vh 10:11; **e** Yr 18:7; He 32:18; **f** İş 44:26; Yr 18:9; Yr 24:6; **g** Tkr 32:35.

Yr 1:3* Ya da "Zedekya"; anlamı, "Yehova Doğruluk Tanrısı"

Yr 1:11* İbranicesi *şaked*, "uyanan"; ilkbaharda ilk çiçek açan ağaçlardan biri. **12*** İbranicesi *şoked*, 11. ayetteki *şaked* sözcüğüyle bağlantılı.

"Ateşi körüklenen koca bir kazan görüyorum, ağzı kuzeyden güneye doğru eğik" dedim.

14 Bunun üzerine Yehova bana "Kuzeyden felaket kopup gelecek; ülkede yaşayan herkesi vuracak"[a] dedi. **15** "'İşte, Ben kuzeydeki krallıkların bütün kabilelerini çağırıyorum', Yehova'nın sözü.[b] 'Gelecekler ve her biri tahtını Yeruşalim kapılarının girişine,[c] çepçevre surların karşısına, tüm Yahuda'nın şehirlerine doğru kuracak.[ç] **16** Ve Beni bırakıp[d] başka tanrılara kurban dumanı* sunarak,[e] kendi ellerinin eserleri önünde eğilerek[f] yaptıkları kötülükten ötürü verdiğim hükmü onlara bildireceğim.'[g]

17 Sana gelince, kuşağını beline dolayıp[h] ayağa kalk; emrettiğim her şeyi onlara söylemeye hazırlan. Onlar yüzünden dehşete kapılma,[ı] yoksa seni onların önünde Ben dehşete düşürürüm. **18** Bak, seni bugün bütün memleket,[i] Yahuda kralları, yöneticileri, kâhinleri, ülke halkı[j] karşısında surlu bir şehir, demir bir sütun, tunç bir duvar yaptım.[k] **19** Seninle savaşacaklar, ama yenemeyecekler.[l] Çünkü 'Seni kurtarmak[m] için Ben seninleyim.'[n] Yehova'nın sözü."

2 Yehova'dan bana gelen söz:[o] **2** "Git, Yeruşalim'e duyur, 'Yehova şöyle diyor'[ö] de: 'Gençliğindeki vefanı,[p] nişanlıyken gösterdiğin sevgini,[r] çölde, ekilmemiş topraklarda ardım sıra gelişini[s] çok iyi hatırlıyorum. **3** İsrail Benim için kutsaldı;[ş] hasadımın ilk ürünüydü',[a] diyor Yehova. 'Kim onu yutmaya kalksa suçlu olur,[b] başına felaket gelirdi.' Yehova'nın sözü."[c]

4 Ey Yakup evi,[c] İsrail evinin tüm aşiretleri,[d] Yehova'nın sözüne kulak verin. **5** Yehova diyor ki, "Atalarınız Bende ne haksızlık buldu da[e] Benden uzaklaşıp[f] değersiz putların ardından giderek[g] kendilerini de değersiz kıldı?[h] **6** Onlar, 'Yehova nerede, bizi Mısır diyarından çıkaran,[ı] çölden,[i] kimsenin geçmediği, kimsenin yaşamadığı, çukurlar ve bozkırlarla kaplı, kurak,[j] karanlık bir diyardan geçiren[k] Tanrı nerede?' demediler.

7 Ben sizi, meyvesini, güzel ürünlerini yemeniz için meyve bahçeleriyle dolu bir diyara götürdüm.[l] Ama siz girdiğiniz o diyarı, Benim toprağımı kirlettiniz; mülkümü iğrenç hale getirdiniz.[m] **8** Kâhinler, Yehova nerede, diye sormadı.[n] Kanunu öğretenler Beni tanımadı.[o] Çobanlar Bana başkaldırdı.[ö] Peygamberler bile Baal adına peygamberlik edip[p] işe yaramaz şeylerin ardınca gitti.[r]

9 'Bu nedenle sizden şikâyetçi olacağım',[s] Yehova'nın sözü, 'Oğullarınızın oğullarından da şikâyetçi olacağım.'[ş]

10 'Kittim[t] kıyılarına geçip bakın. Evet, Kedar'a[u] da adam gönderin, iyice araştırın; böyle bir şey hiç olmuş mu bakın.[ü]

Yr 1:16* İbranice ifade buhur yakmaya da atfedebilir.

BÖLÜM 1
a Yr 6:1, Yr 10:22, Yr 47:2, Yr 50:9
b Yr 5:15, Yr 6:22, Yr 25:9
c Yr 39:3
ç Tkr 28:52, Yr 4:16, Yr 9:11, Yr 33:10, Yr 34:22, Yr 44:6
d Yş 24:20, 2Kr 22:17, 2Ta 7:19, Yr 17:13
e He 8:11, Ho 11:2
f İş 2:8, Elç 7:41
g Tkr 28:20, Yr 4:12
h 1Kr 18:46, 2Kr 4:29, 2Kr 9:1, Ey 38:3, Lu 12:37, 1Pe 1:13
ı Yş 1:9, He 2:6
i Yr 20:11, He 3:8, Mi 3:8
j Yr 26:12, Da 9:6
k Yr 15:20
l Me 129:2
m Yr 15:20, Ro 8:31
n Ba 28:15, Çk 3:12, Yş 1:5

BÖLÜM 2
o İb 1:1
ö İş 37:33
p He 16:8, Ho 2:15
r Çk 24:3
s Tkr 2:7, Ne 9:12
ş Çk 19:6, Tkr 7:6

2. Sütun
a Yk 1:18, Vh 14:4
b İş 41:11, Zk 1:15
c Çk 17:13
ç Yr 5:20
d Ho 4:1
e İş 5:4, Mi 6:3
f Yr 12:2
g Tkr 32:21, 1Kr 16:26, 2Kr 17:15, Elç 14:15
h Me 115:8

ı Çk 14:30; Hk 6:13; İş 63:11; Ho 13:4; **i** Tkr 1:1; Tkr 32:10; **j** Tkr 8:15; Ne 9:20; **k** Me 23:4; **l** Sy 13:27; Tkr 6:11; Tkr 8:7; Ne 9:25; **m** Le 18:24; Sy 35:33; Tkr 21:23; Me 78:58; Me 106:38; Yr 16:18; He 36:17; **n** 1Sa 2:12; Ağ 4:13; **o** Lu 11:52; Yhn 8:55; **ö** He 34:8; **p** 1Kr 18:19; Yr 23:13; **r** 1Sa 12:21; Hb 2:18; **s** He 20:35; Mi 6:2; **ş** Çk 20:5; **t** Ba 10:4; Sy 24:24; **u** Ba 25:13; Me 120:5; Yr 49:28; **ü** Yr 18:13.

11 Tanrılarını[a] tanrı olmayan
şeylere[b] değişen bir millet hiç
görülmüş mü? Oysa halkım ya-
rarsız şeyleri Benim yüceliğime
değişti.[c] **12** Ey gökler, hay-
retten donakalın; dehşetten
tir tir titreyin.' Yehova'nın sözü.[ç]
13 'Çünkü halkım iki kötü şey
yaptı: Beni, diri suların kaynağını[d] bıraktı;[e] ve kendine su tutmayan çatlak sarnıçlar kazdı.'

14 'İsrail kul mu[f] ya da evde
doğmuş köle mi? Neden yağma
edilecek duruma geldi? **15** Ye-
leli genç aslanlar ona karşı kük-
redi,[g] ortalığı inletti.[h] Ülkesini şa-
şılacak bir yer haline getirdiler.
Şehirlerini ateşe verdiler; içleri-
de oturan kalmadı.[ı] **16** Nof*[i]
ve Tahpenes[j] oğulları senin te-
peni kazıdılar.[k] **17** Seni yolda
yürüttüğü sırada[l] Tanrın Yeho-
va'yı bırakıp da bütün bunları
başına kendin getirmedin mi?[m]
18 Peki şimdi Şihor*[n] suyun-
dan içmek için Mısır[o] yolunda
ne işin var? Irmak# suyundan iç-
mek için Asur[ö] yolunda ne işin
var? **19** Kötülüğün seni yola
getirsin,[p] sadakatsizliğin seni ter-
biye etsin.[r] Ve Tanrın Yehova'yı
bırakmanın ne denli kötü ve acı
bir şey olduğunu,[s] Benden kork-
mamanın başına neler getirdiği-
ni[ş] görüp anla.' Göklerin* hâki-
mi Ulu[t] Rab Yehova'nın sözü.

20 'Oysa Ben senin boyunduruğunu uzun zaman önce parçalamış,[u] bağlarını koparıp atmıştım. Sen ise, ben Sana kulluk etmeyeceğim dedin; her yüksek tepenin üstünde, gür yapraklı her ağacın altında[a] sereserpe yatıp[b] fahişelik yaptın.[c] **21** Ben seni iyi tohumdan, seçme kırmızı üzüm veren bir asma olarak dikmiştim.[ç] Böyleyken nasıl oldu da Bana karşı değişip yabani bir asmanın yoz çubuklarına döndün?'[d]

22 'Sodayla yıkansan, bol bol küllü su[e] kullansan bile suçun gözümün önünde bir leke gibi duracak.'[f] Ulu Rab Yehova'nın sözü. **23** Nasıl oluyor da, kendimi kirletmedim,[g] Baallerin peşinden gitmedim, diyebiliyorsun?[h] Vadide tuttuğun yola bak.[ı] Ne yaptığını gör. Sen amaçsızca oradan oraya koşan genç bir hecin devesisin. **24** Kızıştığında rüzgârı koklayan,[i] çöle alışık bir zebrasın;[j] çiftleşme zamanında kim onu yolundan çevirebilir? Onu arayanların yorulması gerekmez, o ay geldiğinde bulurlar. **25** Yalınayak kalmaktan sakın, susuzluktan boğazın kurumasın.[k] Ama sen, 'Boşuna uğraşma![l] Ben yabancılara âşık oldum,[m] onların peşinden gidiyorum',[n] dedin.

26 Bir hırsız yakalandığında nasıl utanırsa, krallarıyla, yöneticileriyle, kâhinleriyle, peygamberleriyle birlikte[o] tüm İsrail evi de öyle utanç içinde.[ö] **27** Onlar, ağaca babamsın,[p] taşa beni sen doğurdun, diyorlar. Bana ise yüzlerini değil,[r] sırtlarını dönü-

BÖLÜM 2

a Mi 4:5
b Me 115:4
İş 37:19
Yr 16:20
1Ko 8:4
c Me 106:20
Ho 4:7
Ro 1:23
ç İş 1:2
Yr 6:19
d Me 36:9
Yr 17:13
Yhn 17:3
Vh 22:1
e Hk 10:13
1Sa 12:10
f Çk 4:22
İş 41:8
g İş 5:29
h He 5:14
ı Yr 4:7
Yr 9:11
Tsf 3:6
i İş 19:13
Yr 44:1
Yr 46:19
He 30:13
j Yr 43:7
Yr 46:14
He 30:18
k İş 1:7
l Tkr 32:10
Me 77:20
Me 78:54
Me 136:16
İş 63:13
m 1Ta 28:9
2Ta 7:19
n Yş 13:3
İş 23:3
o İş 30:2
İş 31:1
Ağ 5:6
He 16:26
He 17:15
He 23:3
2Ko 6:14
ö 2Kr 16:7
Ho 5:13
p İş 3:9
Ho 5:5
r Ho 11:7
s Yr 4:18
Ams 8:10
ş Yr 5:22
t Elç 4:24
u Le 26:13
Tkr 4:20
İş 9:4
Na 1:13

2. Sütun

a 1Kr 14:23
He 6:13
Ho 4:13
b İş 57:5
Yr 3:6
Yr 17:2
c Çk 34:15
He 16:15
Ho 6:10

Yr 2:16* İbranice Kutsal Yazılarda Memfis için genelde kullanılan isim. **18*** Nil Irmağı. **18#** Fırat Irmağı. **19*** Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

ç Çk 15:17; Me 44:2; Me 80:8; İş 5:1; **d** İş 1:21; İş 5:4; **e** Ey 9:30; **f** Tkr 32:34; Ey 14:17; Me 90:8; Yr 16:17; Ho 13:12; Ams 8:7; **g** Öz 28:13; Öz 30:12; **h** Öz 30:20; **ı** Yr 7:31; **i** Yr 14:6; **j** Ho 8:9; **k** Ho 2:3; **l** Yr 18:12; **m** İş 2:6; Yr 3:13; **n** Yr 44:17; **o** Ezr 9:7; Da 9:6; **ö** Çk 22:7; **p** İş 44:13; Hb 2:18; **r** 2Ta 29:6; Yr 32:33.

yorlar. Oysa başlarına felaket geldiğinde, kalk bizi kurtar, diyecekler.[a]

28 Peki, kendine yaptığın tanrılar nerede?[b] Başına felaket geldiğinde onlar kalkıp seni kurtarsın.[c] Çünkü şehirlerinin sayısı kadar tanrın var, ey Yahuda.[ç]

29 'Neden Benden şikâyetçi oluyorsunuz?[d] Neden hepiniz Bana başkaldırdınız?'[e] Yehova' nın sözü. **30** Oğullarınıza vurmamın hiçbir yararı olmadı.[f] Hiç terbiye olmadılar.[g] Kılıcınız yırtıcı aslan gibi peygamberlerinizi yiyip yok etti.[h] **31** Ey bu neslin insanları, Yehova'nın sözünü iyi düşünün:[ı]

Ben İsrail için bir çöl ya da kapkaranlık bir diyar gibi mi oldum?[i] Neden Benim bu halkım, 'Biz dilediğimiz yere gideriz. Artık Sana dönmeyeceğiz',[j] dedi? **32** Evlenmemiş bir kız takılarını, gelin göğsüne sardığı kuşağı unutabilir mi? Oysa halkım Beni sayısız kez unuttu.[k]

33 Ey kadın, aşk peşinde koşmak için nasıl da yolunu hazırlıyorsun? Bunun için, kötülük yolunun ustası oldun.[l] **34** Üstelik, senin eteklerin masum[m] fakir canların kanlarıyla[n] lekelenmiş. Bu lekeleri hırsızlık yapılan yerde değil, senin eteklerinde buldum.[o]

35 Oysa sen, 'Ben suçsuzum, bana öfken mutlaka geçmiştir',[ö] diyorsun.

'Ben günah işlemedim',[p] dediğin için, senden davacıyım. **36** Yolunu değiştirmeyi neden bu kadar hafife alıyorsun?[r] Asur yüzünden utandığın[s] gibi Mısır yüzünden de utanacaksın.[a] **37** Oradan da ellerin başının üzerinde[b] çıkacaksın, çünkü Yehova senin bel bağladıklarını reddetti; onların sana yararı olmayacak."

3 Bir söz vardır: "Bir adam karısını gönderirse, kadın da gidip başka bir adamın olursa, eski kocası bir daha ona döner mi?"[c]

Bu ülke büsbütün kirli değil mi?[ç]

"Sen de birçok oynaşınla fahişelik yaptın,[d] şimdi Bana dönebilir misin?"[e] Yehova'nın sözü. **2** "Başını kaldır da gelip geçilen yollara bak.[f] Senin ırzına geçmedikleri bir yer kalmış mı?[g] Çölde yaşayan Arap gibi, sen de yol kenarlarında oturup onları beklerdin.[h] Diyarı fahişeliğinle, kötülüğünle kirletip duruyorsun.[ı] **3** Bu yüzden bereketli yağışların ardı kesildi,[i] ilkbahar yağmurları da yağmaz oldu.[j] Yüzün* fahişelik yapan bir kadınınki gibi oldu. Utanmak nedir bilmiyorsun.[k] **4** Şimdi de Bana 'Babamsın,[l] gençliğimden beri yakın dostumsun.[m] **5** Hep kızgın mı kalacaksın? Günahımdan gözünü ayırmayacak mısın?'[n] diyorsun. Evet bunları diyor, ama kötülük yapmaya devam ediyorsun."[o]

6 Kral Yoşiya'nın[ö] zamanında Yehova bana şunları dedi: " 'Sadakatsiz İsrail'in yaptığını gördün mü?[p] Fahişelik yapmak[r] için

BÖLÜM 2

a Hk 10:15
2Ta 20:9
Me 78:34
Me 106:47
İş 26:16
Ho 5:15
b Tkr 32:37
Hk 10:13
İş 45:20
c Hk 10:14
İş 46:7
ç Yr 11:13
d 1Sa 2:10
e Yr 5:1
Yr 9:2
Da 9:11
Ho 7:13
f 2Ta 28:22
İş 9:13
g İş 1:5
Yr 5:3
Tsf 3:2
h 2Ta 36:16
Ne 9:26
Mt 21:35
Mt 23:34
Elç 7:52
1Se 2:15
ı Mi 6:9
i 2Ta 31:10
Ne 9:25
j Tkr 32:15
k Me 106:21
İş 17:10
Yr 13:25
Yr 18:15
Ho 8:14
l 2Ta 33:9
m 2Kr 21:16
2Kr 24:4
Me 106:38
İş 10:2
İş 59:7
Yr 19:4
Mt 23:35
n Ba 9:5
o Çk 22:2
ö Öz 28:13
p 1Yh 1:8
r Ho 12:2
s 2Ta 28:20

2. Sütun

a İş 30:3
Yr 37:7
b 2Sa 13:19

BÖLÜM 3

c Tkr 24:4
ç İş 24:5
Yr 2:7
d Yr 2:20
He 16:28
e Yr 4:1
Zk 1:3
f Yr 2:23
g He 16:16
He 20:28
h Ba 38:16
Öz 23:28
ı Yr 2:7

i Le 26:19; Tkr 28:23; İş 5:6; Yr 9:12; Yr 14:4; Ams 4:7; Hg 1:11; **j** Yr 5:24; **k** Yr 6:15; Tsf 3:5; **l** Yr 3:19; Yr 31:9; **m** Me 71:5; Öz 2:17; Yr 2:2; Ho 2:15; **n** Me 77:7; Me 103:9; İş 57:16; İş 64:9; **o** Mi 2:1; Mi 7:3; Tsf 3:3; **ö** 2Kr 22:1; **p** Yr 7:24; **r** He 20:28; Ho 4:13.

Yr 3:3* Sözcük anlamıyla, "alnın"

her yüksek dağa çıkıyor,[a] gür yapraklı her ağacın altına gidiyor.[b] **7** O bunları yapıp dururken Ben hep, "Bana dön" dedim ama dönmedi.[c] Yahuda ise gözünü hain kız kardeşinden[ç] ayırmıyordu. **8** Bunu görünce, sadakatsiz İsrail'e zina yaptığı için boşanma belgesi verip[d] onu gönderdim.[e] Hain kız kardeşi Yahuda yine korkmadı, o da gidip fahişelik yapmaya başladı.[f] **9** Havailiği yüzünden fahişelik yaparak diyarı kirletip durdu.[g] Taşlarla, ağaçlarla zina yaptı.[h] **10** Tüm bunlara rağmen, hain kız kardeşi Yahuda Bana bütün yüreğiyle[ı] dönmedi, sadece dönermiş gibi yaptı."[i] Yehova'nın sözü."

11 Yehova bana şunları da dedi: "Sadakatsiz İsrail, kendisinin hain Yahuda'dan daha doğru[j] olduğunu gösterdi. **12** Git, şu sözleri kuzeye[k] duyur ve de ki:

'Ey dönek İsrail, Bana dön.' Yehova'nın sözü.[l] 'Size öfkeyle yüzümü asmayacağım,[m] çünkü Ben vefalıyım.'[n] Yehova'nın sözü. 'Sonsuza dek kızgın kalmayacağım.[o] **13** Yeter ki işlediğin suçu fark et; çünkü Tanrın Yehova'ya karşı geldin.[ö] Oradan oraya koşup gür yapraklı her ağacın[p] altında kendini yabancılara veriyor[r] ve Beni dinlemiyorsun.' Yehova'nın sözü."

14 "Ey dönek oğullar,[s] Bana dönün." Yehova'nın sözü. "Çünkü koca olarak sizi sahiplenen Benim.[ş] Şehirlerden ve kabilelerden sizi birer ikişer alıp Sion'a getireceğim.[t] **15** Ve size gönlüme göre çobanlar vereceğim.[u] Onlar sizi bilgi ve anlayışla besleyecekler.[a] **16** O günlerde öyle olacak ki, diyarda çoğalıp verimli olacaksınız." Yehova'nın sözü.[b] "Artık kimse, Yehova'nın ahit sandığı![c] demeyecek. Onu bir daha ne yüreğinden geçiren, ne hatırlayan,[ç] ne özleyen, ne de yenisini yapan olacak. **17** O zaman Yeruşalim'e Yehova'nın tahtı denecek.[d] Yehova'nın adını yüceltmek için[e] bütün milletler Yeruşalim'e toplanacak.[f] Onlar artık kötü yüreklerinin inadını sürdürmeyecekler."[g]

18 "O günlerde Yahuda eviyle İsrail evi[h] yan yana yürüyerek kuzeydeki topraklardan çıkacak[ı] ve atalarınıza miras olarak vermiş olduğum topraklara gelecek.[i] **19** Ben, 'Seni oğullarımın arasına koymayı, o güzel toprakları, birçok milletin hayran kaldığı o mirası sana vermeyi ne kadar çok istiyorum'[j] deyip şunu eklemiştim: 'Bana Baba[k] diyeceksiniz, peşimden ayrılmayacaksınız.' **20** 'Oysa sig eşine ihanet eden bir kadın gibi[l] Bana ihanet ettiniz,[m] ey İsrail evi.' Yehova'nın sözü."

21 Gelip geçilen yollarda İsrailoğullarının ağlayış, yakarış sesi duyuluyor. Çünkü onlar yoldan saptılar,[n] Tanrıları Yehova'yı unuttular.[o]

22 "Ey dönek oğullar,[ö] Bana dönün de sizi döneklikten kurtarıp iyi edeyim."[p]

"İşte buradayız! Sana geldik,

BÖLÜM 3

a İş 57:7
Yr 2:20
He 6:3
b 1Kr 14:23
Yr 17:2
c 2Kr 17:13
2Ta 30:6
Ho 14:1
ç He 16:46
He 23:2
d Tkr 24:1
İş 50:1
e İş 1:21
He 23:9
Ho 2:2
Ho 9:15
f 2Kr 17:19
He 23:11
g Yr 2:7
h İş 57:6
Yr 2:27
ı Me 78:37
Ho 7:14
i Öz 11:20
j He 16:51
He 23:11
k 2Kr 17:6
Yr 23:8
Yr 31:8
l Yr 4:1
He 33:11
Ho 6:1
Ho 14:1
m Ho 11:8
n 2Sa 22:26
Me 18:25
Me 86:5
Vh 15:4
o Me 79:5
ö Le 26:40
Öz 28:13
Ho 7:13
p Tkr 12:2
r Yr 2:25
He 16:15
s İş 57:17
Yr 4:22
ş İş 54:5
Yr 2:2
Yr 31:32
Ho 2:19
t Yr 23:3
Ro 11:5
u Yr 23:4
He 34:23
Ef 4:11

2. Sütun

a Yhn 21:15
Elç 20:28
b İş 61:4
Ho 1:10
c 1Sa 4:5
ç İş 65:17
d Me 87:3
Yr 14:21
He 43:7
e İş 26:8
İş 56:6
Zk 8:22

f İş 2:2; İş 60:3; Mi 4:2; Zk 2:11; Zk 8:23; Vh 7:9; **g** Me 78:8; **h** Yr 50:4; Ho 1:11; **ı** 2Ta 36:23; Ezr 1:3; He 37:19; **i** Yr 23:8; Ams 9:15; **j** Me 106:24; He 20:6; **k** İş 63:16; İş 64:8; Mt 6:8; 1Pe 1:17; **l** Ho 3:1; **m** İş 48:8; Yr 5:11; Ho 5:7; Ho 6:7; Ml 2:11; **n** Öz 10:9; Mi 3:9; **o** İş 17:10; He 23:35; Ho 8:14; Ho 13:6; **ö** Ho 6:1; Ho 14:1; **p** Yr 33:6; Ho 14:4.

çünkü Sen bizim Tanrımızsın, ey Yehova.[a] **23** Tepeler de, dağlardaki kargaşa[b] da aslında aldatıcı.[c] İsrail'in kurtuluşu sadece Tanrımız Yehova'da.[ç] **24** Atalarımızın emeğini, koyunlarını, sığırlarını, kızlarını, oğullarını gençliğimizden beri o rezil şey[d] yedi. **25** Utanç içinde yatıyoruz,[e] rezilliğe bürünüyoruz,[f] çünkü gençliğimizden bu yana biz de atalarımız da[g] Tanrımız Yehova'ya karşı günah işledik,[h] Tanrımız Yehova'nın sözünü dinlemedik."[ı]

4 "Ey İsrail, eğer yolundan dönersen", Yehova'nın sözü, "Bana da dönebilirsin.[i] Eğer iğrenç şeylerini karşımdan kaldırırsan[j] oradan oraya dolaşmazsın. **2** Ve eğer 'Hakikat,[k] adalet ve doğruluk[l] Tanrısı Yehova'nın hakkı için!' diyerek yemin edersen,[m] o zaman milletler O'ndan nimetler alır, O'nunla övünürler."[n]

3 Çünkü Yehova, Yahuda ve Yeruşalim halkına şöyle diyor: "Ekilebilir araziyi sürün; dikenler arasına tohum ekmeyin.[o] **4** Ey Yahuda halkı ve Yeruşalim'de yaşayanlar, Yehova için sünnet olun, yüreğinizi sünnet edin;[ö] yoksa kötülükleriniz yüzünden, öfkem kimsenin söndüremeyeceği bir ateş olur, yakıp yok eder."[p]

5 Yahuda'da söyleyin, Yeruşalim'de bildirin,[r] bağırın, ülkenin her yerinde boru çalın.[s] Haykırarak deyin ki, "Toplanın, surlu şehirlere girelim.[ş] **6** Sion'a doğru sancak dikin. Sığınacak bir yer bulun. Öyle dikilip durmayın." Çünkü Ben kuzeyden felaket,[a] büyük bir yıkım getiriyorum. **7** Milletleri mahveden,[b] yola çıktı, yattığı fundalıktan çıkan bir aslan gibi kalktı,[c] senin topraklarını şaşılacak hale getirmek için yerinden ayrıldı. Şehirlerin yıkılıp harabe olacak, içlerinde oturan kalmayacak.[ç] **8** Bu yüzden çula sarının;[d] göğsünüze vura vura dövünün, feryat edin,[e] çünkü Yehova'nın yakıcı öfkesi üzerimizden gitmedi.[f]

9 "Ve o gün öyle olacak ki", Yehova'nın sözü, "Kralda da yöneticilerde de yürek kalmayacak.[g] Kâhinler şaşkına dönecek, peygamberler hayretler içinde kalacak."[h]

10 Ve ben, "Ah Ulu Rab Yehova!" dedim. "Barış gelecek diyerek[ı] bu halkı ve Yeruşalim'i kandırdın.[i] Oysa kılıç boğazımıza* dayandı."

11 O zaman bu halka ve Yeruşalim'e şöyle denecek: "Çöl boyunca gelip geçilen yollardan halkım kızına[j] doğru kavurucu bir yel esiyor;[k] bu yel harman savurmak, tahılı temizlemek için değil. **12** Tüm şiddetiyle esen bu yel oralardan Bana geliyor. Şimdi Ben de onlara hükümlerimi bildireceğim.[l] **13** Bak, düşman yağmur bulutu gibi geliyor, savaş arabaları da fırtına gibi.[m] Atları kartallardan daha çevik.[n] Vay halimize, bizi talan edecekler! **14** Ey

BÖLÜM 3

a Yr 31:18
Ho 3:5
Zk 13:9
b İş 65:7
c Yr 10:14
Yun 2:8
ç Me 3:8
Me 37:39
İş 12:2
Yhn 4:22
d Yr 11:13
Ho 9:10
e Ezr 9:6
Yr 2:26
Da 9:7
f He 7:18
g Ezr 9:7
Me 106:7
h Me 51:4
Yr 2:19
He 36:31
ı Hk 2:2
İş 48:8
Yr 22:21
Da 9:10
1Ko 10:8

BÖLÜM 4

i Tkr 30:2
İş 31:6
Yr 3:22
Ho 14:1
Yo 2:12
j 2Ta 15:8
k İş 48:1
l Me 99:4
m Tkr 10:20
İş 65:16
n İş 45:25
Yr 9:24
1Ko 1:31
o Ho 10:12
ö Tkr 10:16
Tkr 30:6
Yr 9:26
Elç 7:51
Ro 2:29
Kl 2:11
p Le 26:28
Ağ 4:11
r Yr 5:20
Yr 11:2
s Yr 6:1
He 33:3
Ho 8:1
Ams 3:6
ş Yr 8:14
Yr 35:11

2. Sütun

a Yr 1:14
Yr 6:1
Yr 21:7
Yr 25:9
b He 26:7
c 2Kr 24:1
2Kr 25:1
Yr 5:6
Yr 50:17

ç İş 1:7; İş 5:9; İş 6:11; Yr 2:15; Yr 9:11; **d** Yr 6:26; Yo 2:12; Ams 8:10; **e** He 21:12; **f** İş 9:17; İş 10:4; **g** 2Kr 25:5; **h** İş 29:9; Elç 13:41; **ı** Yr 5:12; Yr 6:14; Yr 14:13; Yr 23:17; 1Se 5:3; **i** He 14:9; 2Se 2:11; **j** İş 22:4; **k** He 17:10; Ho 13:15; **l** Yr 1:16; **m** İş 5:28; **n** Tkr 28:49; Ağ 4:19; Ho 8:1; Hb 1:8.

Yr 4:10* Sözcük anlamıyla, "canımıza"

Yeruşalim, kurtulabilmek için
yüreğini kötülüklerden arındır.[a]
Daha ne kadar yanlış düşünceler besleyeceksin?[b] **15** Çünkü
Dan'dan[c] bir ses duyuluyor; Efraim dağlarından[ç] kötü bir haber
yayılıyor. **16** Ey sizler, bu haberi verin, evet milletlere duyurun. Yeruşalim'e ilan edin."

"Gözcüler uzak bir diyardan
geliyorlar;[d] Yahuda şehirlerine
karşı naralar atıyorlar. **17** Tarlayı bekleyenler gibi onu her
taraftan kuşatıyorlar,[e] çünkü o
Bana başkaldırdı."[f] Yehova'nın
sözü. **18** "Kendi tuttuğun yolun, yaptığın işlerin karşılığı işte
bu.[g] Bu senin başına gelen bir felaket; ve çok acı. Çünkü ta yüreğine işliyor."

19 Ah içim, içim!* Yüreğim
kan ağlıyor.[h] Kalbim küt küt atıyor.[ı] Savaş naralarını, boru seslerini[i] duyup da nasıl sessiz kalırım. **20** Çöküş üzerine çöküş
haberi veriliyor, tüm ülke talan
ediliyor.[j] Çadırlarım ansızın yağmalandı,[k] çadır bezlerim bir anda
mahvoldu. **21** Daha ne kadar
bu sancağı göreceğim, bu boru
sesini duyacağım?[l] **22** Halkım
budala.[m] Beni umursamıyor.[n]
Akılsız oğullar, onlarda anlayıştan eser yok.[o] Akılları kötülüğe
çalışır, iyilik nedir bilmezler.[ö]

23 Ülkeye baktım, ıssız ve
boş;[p] göklere baktım, artık ışık
yok.[r] **24** Dağlara baktım, sarsılıyorlar; tepeler yerinden oynuyor.[s] **25** Baktım, işte etrafta
insan kalmamış, göğün kuşları
hep kaçmış.[ş] **26** Baktım, meyve bahçeleri çöle dönmüş; tüm
şehirleri yerle bir olmuş.[a] Bütün
bunlar Yehova'nın işi, O'nun yakıcı öfkesi yüzünden oldu.

27 Çünkü Yehova dedi ki,
"Ülkenin tümü ıssız bir çöle dönecek.[b] Ben onu büsbütün
imha etmez miyim?[c] **28** Ülke
bu yüzden yas tutacak;[ç] yukarıda gökler kararacak.[d] Çünkü Ben
söyledim, Ben tasarladım, fikrimi değiştirmeyeceğim, kararımdan caymayacağım.[e] **29** Atlıların, okçuların gürültüsünden
şehrin tüm halkı kaçışıyor.[f] Çalılıklara giriyor, kayalıklara tırmanıyorlar.[g] Her şehir terk edildi,
içinde yaşayan kalmadı."

30 Talan edildiğine göre şimdi ne yapacaksın? Çünkü kırmızılar giymeye, altın takılarla
süslenmeye, sürme çekerek gözlerini iri göstermeye alışmıştın.[h]
Güzelleşmek için yaptıkların boşuna.[ı] Senin için yanıp tutuşanlar şimdi seni reddediyor, canına
kastediyorlar.[i] **31** Hasta kadının iniltisi, ilk doğumunu yapan
kadının feryadı gibi[j] bir ses işittim; nefesi kesilen Sion kızının
sesiydi. Ellerini açmış[k] "Vay halime, bu katiller yüzünden canımdan bezdim!"[l] diye feryat ediyor.

5 Yeruşalim sokaklarını dolanın, meydanlarını araştırın,
bakın bakalım adaletle davranan,[m] sadakat peşinde olan[n] tek
bir adam bulabilecek misiniz.[o]
Eğer bulursanız Ben de bu şehri
bağışlarım. **2** Onlar "Yehova'

BÖLÜM 4

a İş 1:16
He 18:31
b Öz 1:22
c Hk 18:29
Hk 20:1
Yr 8:16
ç Yş 17:15
Yş 20:7
d Tkr 28:49
İş 39:3
e 2Kr 25:2
İş 1:8
f Ne 9:26
İş 1:20
İş 30:9
İş 63:10
He 2:3
He 20:21
g Me 107:17
Öz 1:31
Öz 5:22
İş 50:1
Yr 2:17
h İş 15:5
İş 21:3
ı Me 42:5
İş 16:11
i Tsf 1:16
j Me 42:7
Me 137:8
k Yr 6:26
Yr 10:20
l Yr 6:1
m Tkr 32:6
İş 6:9
Yr 5:21
n Ho 5:4
o Ho 4:14
ö Mi 2:1
p İş 24:19
Yr 9:10
r İş 5:30
İş 13:10
He 32:8
Yo 2:31
Mt 24:29
s İş 5:25
He 38:20
Na 1:5
Hb 3:6
ş Yr 9:10
Ho 4:3
Tsf 1:3

2. Sütun

a Tkr 29:23
b 2Ta 36:21
İş 6:11
Yr 12:11
He 33:28
c Le 26:32
Yr 10:22
Yr 12:11
He 11:13
ç İş 24:4
Ho 4:3
Yo 1:10
d İş 5:30
İş 50:3
Yo 2:2
Yo 2:30

e Sy 23:19; 2Kr 23:26; İş 43:13; İş 46:10; He 24:14; **f** 2Kr 25:4; **g** İş 2:19; Vh 6:15; **h** 2Kr 9:30; He 23:40; Vh 17:4; **ı** He 23:26; **i** Yr 22:20; Ağ 1:2; Vh 17:16; **j** Yr 6:24; 1Se 5:3; **k** İş 1:15; Ağ 1:17; **l** Yr 45:3; He 23:47; **BÖLÜM 5** **m** Ba 18:32; Me 12:1; Me 14:3; He 22:29; Ams 5:7; Mi 7:2; **n** İş 59:4; **o** He 22:30.

Yr 4:19* Sözcük anlamıyla, "bağırsaklarım"

nın hakkı için!" derken bile, sırf sahtekârlık için yemin ederler.[a]

3 Ey Yehova, gözlerin sadakat aramıyor mu?[b] Onlara vurdun[c] ama rahatsız olmadılar.[ç] Onları harap ettin[d] ama yola gelmediler.[e] Yüzlerini kayadan da çok sertleştirdiler.[f] Yollarından dönmeyi reddettiler.[g] **4** Ben kendi kendime "Bunlar cahil insanlar" dedim. "Akılsızlık ediyorlar, çünkü Yehova'nın yolunu, Tanrılarının kanununu göz ardı ettiler.[h] **5** Gidip ileri gelenlerle konuşayım,[ı] Yehova'nın yolunu, Tanrılarının kanununu onlar mutlaka biliyordur"[i] dedim. "Ne var ki, onların hepsi boyunduruğu kırmış, bağları koparmışlardı."[j]

6 İşte bu yüzden ormandan çıkan aslan onlara saldırdı, bozkırdan gelen kurt onları paralıyor,[k] şehirlerinin dışında pusuda bekleyen leopar[l] oradan çıkanı parça parça ediyor. Çünkü onların suçları çok, sadakatsizlikleri sayısız.[m]

7 Bu yaptıklarından dolayı seni nasıl bağışlarım? Oğulların Beni terk etti, gerçek olmayan tanrıların[n] adıyla yemin ediyorlar.[o] Ben onları doyuruyorum,[ö] onlarsa durmadan zina yapıyor,[p] fahişe kadının evine ordu halinde gidiyorlar. **8** Azgın, kızışmış aygırlara benziyorlar. Her biri komşusunun karısına kişniyor.[r]

9 "Bütün bunların hesabını sormaz mıyım?" Yehova'nın sözü.[s] "Böyle bir milletten öç almaz mıyım?"*[ş]

Yr 5:9* Sözcük anlamıyla, "canım öç almaz mı?"

BÖLÜM 5

a İş 48:1
Yr 7:9
b 2Ta 16:9
Me 101:6
c 2Ta 28:22
ç İş 1:5
İş 9:13
Yr 2:30
d Tkr 28:21
e Me 50:17
İş 1:5
İş 42:25
Yr 7:28
Tsf 3:2
f Öz 21:29
Zk 7:11
g He 3:7
h İş 27:11
Yr 7:8
Ho 4:6
ı Ml 2:7
i Mi 3:1
j Me 2:3
k Me 104:20
Tsf 3:3
l Ho 13:7
m Ezr 9:6
İş 59:12
He 23:19
n Tkr 32:21
Yr 2:11
1Ko 8:4
Ga 4:8
o Yş 23:7
Yr 12:16
Ams 8:14
Tsf 1:5
ö He 16:49
Ho 13:6
p He 22:11
r Yr 13:27
s Yr 9:9
ş Le 26:25
Yr 44:22
Na 1:2

2. Sütun

a 2Ta 36:17
Yr 39:8
b Le 26:44
Yr 46:28
Ams 9:8
c Me 78:61
ç İş 48:8
Yr 3:20
Ho 5:7
Ho 6:7
d 2Ta 36:16
İş 28:15
e Me 10:6
Yr 4:10
Yr 23:17
f İş 41:29
Ho 9:7
g Yr 1:9
h Yr 23:29
Ho 6:5
Vh 11:5
ı Tkr 28:49
Yr 1:15
Yr 4:16
Yr 25:9
He 7:24
i Hb 1:6

10 "Teraslarının üzerine çıkıp asmaları yıkın,[a] ama tamamen yok etmeyin.[b] Dallarını koparıp atın, çünkü onlar Yehova'ya ait değil.[c] **11** İsrail evi ve Yahuda evi Bana ihanet etti." Yehova'nın sözü.[ç] **12** "Beni, Yehova'yı inkâr ettiler. 'Öyle biri yok.[d] Asla belaya uğramayız, ne kılıç ne de kıtlık görürüz'[e] diyorlar. **13** Peygamberler boş laf ediyor, Tanrı'nın sözü onlarda değil.[f] Onlar da sözleri gibi hiçe indirilecek."

14 İşte bu nedenle göklerin hâkimi Yehova Tanrı, "Mademki bunu söylüyorsunuz, Ben de sözümü ağzınızda ateş,[g] bu halkı da odun haline getiriyorum" diyor, "Ve ateş onları yiyip bitirecek."[h]

15 "Uzaklardan bir milleti üzerinize getiriyorum,[ı] ey İsrail evi." Yehova'nın sözü. "Uzun zamandan beri var olan,[i] çok eski bir milleti. Dilini bilmediğin, ne konuştuğunu anlamadığın bir ulusu. **16** Hepsi birer yiğit olan bu adamların ok kılıfları açık birer mezar gibi.[j] **17** Onlar senin hasadını, ekmeğini yiyip bitirecekler.[k] Oğullarını, kızlarını sömürecekler. Sürülerini, sığırlarını silip süpürecekler. Asmanı, incirini yalayıp yutacaklar.[l] Güvendiğin surlu şehirlerini kılıçla yıkacaklar."

18 "O günlerde bile", Yehova'nın sözü, "Sizi tamamen yok etmeyeceğim.[m] **19** Öyle olacak ki, 'Tanrımız Yehova bütün bunları bize neden yaptı?'[n] diyeceksiniz. Ve sen onlara

j Tkr 28:50; **k** Le 26:16; Tkr 28:51; **l** Yr 8:13; **m** Yr 4:27; **n** Tkr 29:25; 1Kr 9:9; Yr 2:35; Yr 13:22; Yr 16:10.

şöyle diyeceksin: ‘Beni bırakıp ülkenizde yabancı bir tanrıya kulluk ettiğiniz için. Madem bunu yaptınız, sizin olmayan bir ülkede yabancılara kulluk edeceksiniz.’ ”[a]

20 Yakup evine söyleyin, Yahuda’da ilan edin: **21** “Ey gözü olup da göremeyen,[b] kulağı olup da işitemeyen,[c] yüreği anlayıştan yoksun,[ç] akılsız halk, dinle. **22** ‘Benden de mi korkmuyorsunuz?’[d] Yehova’nın sözü. ‘Benim karşımda da mı titremiyorsunuz?’*[e] Denize kumlarla sınır çeken, öteye geçmemesi için sonsuza dek kalacak bir yasa koyan Benim; dalgalar kabarsa da bu sınırı aşamaz, gürleseler de üstünden geçemez.[f] **23** Ne var ki, bu halkın yüreği inatçı ve isyankâr. Beni bırakmış kendi bildikleri yolda yürüyorlar.[g] **24** “Mevsiminde sağanağı, sonbahar ve ilkbahar yağmurlarını yağdıran,[h] hasat için belirlediği haftaları bizim yararımıza koruyan[ı] Tanrımız Yehova’dan korkalım”,[i] demeyi yüreklerinden geçirmiyorlar. **25** İşlediğiniz suçlar bunları altüst etti, günahlarınız sizi nimetlerden yoksun bıraktı.[j]

26 Çünkü halkımın içinde kötüler bulunuyor.[k] Onlar kuş avlamak için pusuya sinenler gibi dikkatle gözetliyor,[l] ölüm tuzağı kuruyor, insan avlıyorlar. **27** Kuş dolu bir kafes nasılsa onların evleri de hile dolu.[m] Bu sayede büyüdüler, servet edindiler.[n] **28** Semirdiler,[o] ciltleri parlıyor. İyice kötülüğe batmışlar. Kendi işleri yolunda gitsin diye,[a] yoksulun hakkını savunmuyorlar; hiçbir davaya,[b] yetiminkine bile bakmıyorlar.’ ”[c]

29 “Bütün bunların hesabını sormaz mıyım?” Yehova’nın sözü, “Böyle bir milletten öç almaz mıyım?[ç] **30** Ülkede şaşırtıcı, korkunç bir durum var.[d] **31** Peygamberler yalan haberler bildiriyor;[e] kâhinler güçlerini kullanarak hâkimiyet kuruyor.[f] Ve Benim halkım bundan hoşlanıyor.[g] Bakalım bu gidişle sonunuz ne olacak?”[h]

6 Ey Benyaminoğulları, Yeruşalim’in içinden kaçın, sığınağa girin. Tekoa’da[ı] boru çalın.[i] Beyt-hakkerem’de[j] ateşle işaret verin, çünkü kuzeyden bir felaket, büyük bir yıkım[k] gözüküyor. **2** Sion kızı alımlı, şımarık bir kadını andırıyor.[l] **3** Çobanlar sürüleriyle ona geliyor, çevresinde çadır kuruyorlar.[m] Her biri sürüsünü kendi yerinde otlatıyor.[n] **4** “Kalkın, öğle vakti saldıralım!”[o] deyip Sion’a savaş ilan ediyorlar.*[ö]

“Vay halimize, çünkü gün batıyor, akşamın gölgeleri gitgide uzuyor!”

5 “Kalkın, geceleyin çıkalım, onun hisarlarını yıkalım!”[p]

6 Çünkü göklerin hâkimi Yehova “Ağaç kesin!”[r] dedi, “Yeruşalim’e karşı kuşatma rampası[s]

BÖLÜM 5

a Tkr 4:27
Tkr 28:48
2Ta 7:22
b İş 59:10
c İş 6:9
He 12:2
Mt 13:13
Mr 8:18
Elç 28:26
ç Tkr 29:4
Yr 4:22
Ho 7:11
d Tkr 28:58
Me 119:120
Vh 15:4
e Me 99:1
f Ey 26:10
Ey 38:11
Me 33:7
Me 104:9
Öz 8:29
g Me 78:8
Me 81:12
Me 95:10
İş 1:23
İş 65:2
Yr 3:17
Yr 11:8
Yr 18:12
Ho 11:7
Elç 7:51
h Tkr 11:14
Me 147:8
Yo 2:23
Yk 5:7
ı Ba 8:22
i Me 33:18
j Tkr 28:23
Me 107:17
Yr 3:3
k He 22:6
l Me 10:9
Öz 1:17
Hb 1:15
m Ho 12:7
Ams 8:5
Mi 6:11
n Yr 17:11
o Tkr 32:15
Yk 5:5

2. Sütun

a Ey 12:6
Me 73:12
Yr 12:1
b Me 82:2
c İş 1:23
Zk 7:10
ç Yr 9:9
d Yr 2:12
Yr 23:14
Ho 6:10
e Yr 14:14
Ağ 2:14
He 13:6
f Yr 32:32
Mt 27:20
g İş 30:10
Yhn 3:19
2Se 2:12
2Ti 4:3
h Tkr 28:29
İş 10:3

BÖLÜM 6

ı 2Sa 14:2; 2Ta 11:6; Ams 1:1; **i** Yr 4:5; **j** Ne 3:14; **k** Yr 1:14; Yr 4:6; Yr 10:22; **l** İş 3:16; **m** 2Kr 25:1; **n** Yr 4:17; **o** Yr 15:8; **ö** Yo 3:9; **p** 2Ta 36:19; Ams 2:5; **r** Tkr 20:20; **s** He 21:22; Lu 19:43.

Yr 5:22* Sözcük anlamıyla, “acılar içinde kıvranmıyorsunuz”

Yr 6:4* Sözcük anlamıyla, “savaşı kutsuyorlar”

kurun. O hesap vermesi gereken bir şehir.[a] İçinde zorbalıktan başka bir şey yok.[b] **7** Sarnıç, suyunu nasıl koruyorsa, o da kötülüğünü öyle koruyor. Zorbalık ve soygun haberleri her yerde duyuluyor,[c] gözümün önünden hastalık ve bela eksik olmuyor. **8** Canımın senden tiksinmesini,[ç] seni ıssız ve viran bir ülkeye[d] çevirmemi istemiyorsan kendini düzelt,[e] ey Yeruşalim."

9 Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, "İsrail'in artakalanını asmada kalanları toplar gibi toplayacaklar.[f] Üzüm toplayan biri gibi, elini tekrar asmanın kıvrımlı dallarına uzat."

10 "Dinlesinler diye kimleri uyarayım, kimlerle konuşayım? Onların kulakları sünnetsiz, bu yüzden kulak veremiyorlar.[g] Yehova'nın sözünü hor görüyor,[h] ondan hiç hoşlanmıyorlar.[ı] **11** Bu yüzden içim Yehova'nın öfkesiyle dolu. Bunu içimde tutmaktan yoruldum."[i]

"Sokaktaki çocuğun da,[j] gençlerin arkadaş grubunun da üzerine öfkeni yağdır; çünkü hepsi, adam ve karısı da, ihtiyar ve ömrünün sonuna gelmiş olan da kıskıvrak yakalanacak.[k] **12** Evleri de, tarlaları da, karıları da başkalarına verilecek.[l] Çünkü elimi ülke halkına karşı kaldıracağım." Yehova'nın sözü.[m]

13 "Çünkü küçüğünden büyüğüne kadar hepsi haksız kazanç elde ediyor;[n] peygamberinden kâhinine kadar hepsi sahtekârlık yapıyor.[o] **14** Barış yokken 'Barış var! Barış var!' diyerek[ö] halkımın yarasını üstünkörü iyileştirmeye çalışıyorlar.[a] **15** Yaptıkları iğrençliklerden utanç duyuyorlar mı?[b] Hayır, hiçbir utanç duymadıkları gibi, utanmak nedir bilmiyorlar da.[c] Bu yüzden, düşenler arasında onlar da düşecek;[ç] kendilerinden hesap sorduğumda tökezleyecekler." Yehova böyle diyor.

16 Yehova, "Yollarda durup bakının, iyi yol nerede diyerek eski yolları sorun[d] ve o yolda yürüyün[e] ki rahata kavuşasınız"[f] dedikçe, onlar "O yolda yürümeyeceğiz" diyorlar.[g] **17** "Ve Ben başınıza gözcüler koydum,[h] 'Boru sesine[ı] kulak verin!' " dedikçe, onlar "Kulak vermeyeceğiz" diyorlar.[i] **18** "Bu yüzden dinleyin ey milletler! Ey halk, onların başına neler geleceğini sen de öğren. **19** Dinle ey yer! Bu halkın başına bir felaket getiriyorum,[j] kendi düşüncelerinin[k] sonucunu görecekler; çünkü söylediklerime kulak vermediler. Kanunumu da reddediyorlar."[l]

20 "Seba'dan[m] akgünlük, uzak diyardan hoş kokulu kamış getirmenizin Benim için ne anlamı var? Yakılan sunularınız Bana zevk vermiyor,[n] kurbanlarınız Beni hoşnut etmiyor."[o] **21** Bu nedenle Yehova, "Bu halkın yoluna taşlar[ö] koyuyorum" diyor, "Onlara takılıp tökezleyecekler. Babalar da oğullar da, komşu da arkadaşı da, hep birlikte yok olacak."[p]

22 Yehova "Bakın!" diyor, "Kuzey ülkesinden bir halk geliyor, dünyanın en uzak

BÖLÜM 6

a Yr 5:9
b 2Kr 21:16
He 7:23
c Me 55:9
Yr 20:8
He 7:11
Mi 2:2
ç He 23:18
Ho 9:12
d Le 26:34
Yr 2:15
Yr 9:11
e Öz 4:13
Tsf 3:7
f İş 24:13
Yr 49:9
g İş 6:10
Yr 7:26
Elç 7:51
h 2Ta 36:16
Yr 20:8
ı 2Ti 4:3
i Yr 20:9
j Yr 9:21
Yr 18:21
k He 9:6
l Tkr 28:30
Yr 8:10
Ağ 5:11
Tsf 1:13
m İş 5:25
n Yr 8:10
He 22:12
He 33:31
Lu 16:14
o Yr 2:8
Yr 14:18
Yr 23:11
Mi 3:5
Mi 3:11
Tsf 3:4
ö Yr 14:13
Yr 23:17
He 13:10
1Se 5:3

2. Sütun

a Yr 8:11
b Yr 8:12
Tsf 3:5
c Yr 3:3
ç Yr 23:12
d Yr 18:15
Ml 4:4
e İş 2:3
İş 2:5
İş 30:21
f Me 23:3
g Me 78:10
İş 42:24
Yr 44:16
h İş 21:11
Yr 25:4
He 3:17
Hb 2:1
ı İş 58:1
i Zk 7:11
j Tkr 4:26
İş 1:2
Da 9:12
k Öz 1:31
İş 59:7
l Öz 28:9

m 1Kr 10:1; İş 60:6; **n** Yr 7:21; **o** İş 1:11; İş 66:3; Ams 5:21; **ö** İş 8:14; **p** 2Ta 36:17; İş 9:14; Ağ 2:21.

yerlerinden büyük bir millet ayağa kalkıyor.[a] **23** Yayını, kargısını sımsıkı kavramış,[b] acımasız, zalim bir millet. Sesleri denizin gürlemesi gibi.[c] At binmişler;[ç] tek bir savaşçı gibi senin karşında savaş düzeni almışlar, ey Sion kızı."[d]

24 Bu haberi aldık, elimiz ayağımız tutmaz oldu.[e] Bizi keder sardı. Doğuran kadın gibi ağrı çekiyoruz.[f] **25** Kırlara çıkmayın, yolda bile yürümeyin; çünkü düşman kılıcı orada, her yanı dehşet sarmış.[g] **26** Ey halkım kızı, çula sarın,[h] külde yuvarlan.[ı] Biricik evladın için yas tutar gibi acı acı feryat et,[i] çünkü yağmacı aniden üzerimize gelecek.[j]

27 "Seni halkımın arasına, madenin değerini sınayan, iyice araştıran biri gibi koydum. Tuttukları yola dikkat edecek, onları sınayacaksın.[k] **28** Hepsi de ona buna iftira atarak dolaşan,[l] tunç gibi, demir gibi sert, dik başlı adamlar;[m] yıkıcı insanlar.[n] **29** Körükler[o] sıcaktan kavruluyor. Onların ateşinden geriye yalnızca kurşun kalıyor.[ö] Arıtmak için çalışıp didinen, boşuna uğraşıyor; içinden kötüleri ayırmak mümkün olmuyor.[p] **30** Onlara 'gümüş atığı' denecek,[r] çünkü Yehova onları kaldırıp attı."[s]

7 Yehova'dan Yeremya'ya gelen söz: **2** "Yehova'nın evinin kapısında durup şu sözü duyur;[ş] de ki, ey Yahuda halkı, ey siz Yehova'nın önünde eğilmek için bu kapılardan girenler, Yehova'nın sözüne kulak verin. **3** Göklerin hâkimi, İsrail'in Tanrısı Yehova diyor ki, 'Yollarınızı düzeltin, doğru işler yapın da sizi bu yerde tutayım.[a] **4** "Bu Yehova'nın mabedi!" diyorlar, "Yehova'nın mabedi, Yehova'nın mabedi!"; siz böyle aldatıcı sözlere bel bağlamayın.[b] **5** Yollarınızı düzeltir, doğru işler yaparsanız; gerçekten, adamla komşusu arasında adaleti sağlar,[c] **6** aranızda yaşayan yabancıyı, yetimi, dul kadını ezmez,[ç] bu yerde masum kanı dökmez,[d] başka tanrıların ardınca gidip başınıza bela getirmezseniz,[e] **7** Ben de sizi bu yerde, atalarınıza verdiğim bu diyarda çağlar boyu oturturum.' "[f]

8 "Ne var ki, siz aldatıcı sözlere bel bağlıyorsunuz; onların size hiçbir yararı olmayacak.[g] **9** Çalmak,[h] adam öldürmek,[ı] zina yapmak,[i] yalan yere yemin etmek,[j] Baal'e kurban dumanı sunmak,[k] daha önce tanımadığınız ilahların peşinden gitmek;[l] **10** bütün bu iğrençlikleri yaptığınız halde, nasıl oluyor da adımı taşıyan[m] bu eve gelip huzurumda duruyor ve 'Mutlaka kurtulacağız' diyorsunuz? **11** Adımı taşıyan bu evi[n] haydut yatağı olarak mı görüyorsunuz?[o] Evet, Ben de öyle görüyorum."[ö] Yehova'nın sözü.

12 'Şimdi kalkıp bir zamanlar adımı koymuş olduğum[p] Şilo' daki[r] mekânıma gidin de, halkım İsrailoğullarının kötülüğünden ötürü oraya ne yaptığımı görün.[s] **13** Mademki bütün bu işleri yaptınız' Yehova'nın sözü,

BÖLÜM 6

a Yr 1:14
Yr 25:9
b Yr 5:16
Yr 50:42
c Yr 10:22
ç Hb 1:8
d Yr 4:11
La 21:20
e He 21:7
f Yr 4:31
Yr 30:6
Yr 49:24
g Yr 4:10
Yr 20:3
h Yr 4:8
ı Es 4:3
Yr 25:34
He 27:30
Mi 1:10
i Ag 1:2
Ag 1:16
Ams 5:16
La 7:12
j Yr 15:8
Yr 48:8
k He 22:2
Ml 3:2
l 2Sa 19:27
Öy 20:19
Yr 9:4
m İş 30:1
İş 48:4
Yr 5:23
Yr 13:10
n İş 1:4
o He 22:20
ö Yr 9:7
p He 24:13
r İş 1:22
s Yr 14:19
Ag 5:22
Ho 9:17

BÖLÜM 7

ş Yr 26:2

2. Sütun

a Yr 18:11
Yr 26:13
b Mi 3:11
c Yr 21:12
Yr 22:3
ç Tkr 24:17
Me 82:3
Zk 7:10
Ml 3:5
Yk 1:27
d Me 106:38
e Tkr 6:14
Tkr 8:19
Tkr 11:28
Yr 13:10
f Tkr 4:40
Yr 3:18
g İş 30:10
Yr 5:31
Yr 14:14
h İş 3:14
He 22:29
Ho 4:2
Mi 2:2
ı He 33:25

i Yr 9:2; Ml 3:5; **j** Yr 5:2; **k** 1Kr 18:21; 2Kr 23:5; Yr 11:13; **l** Çk 20:3; Tkr 32:17; Hk 5:8; **m** 2Kr 21:4; 2Ta 33:7; Yr 34:15; He 20:39; **n** İş 56:7; **o** Mt 21:13; Mr 11:17; Lu 19:46; **ö** Yr 23:24; İb 4:13; **p** Tkr 12:5; Tkr 12:11; **r** Yş 18:1; Hk 18:31; 1Sa 1:3; **s** 1Sa 4:11; Me 78:60; Yr 26:6; Yr 26:9.

'Size defalarca söylediğim, erken-
den harekete geçip konuştuğum[a]
halde dinlemediniz,[b] seslendi-
ğim halde karşılık vermediniz,[c]
14 Ben de, adımı taşıyan, gü-
vendiğiniz[ç] bu eve,[d] size ve ata-
larınıza verdiğim bu yere, Şilo'ya
yaptığımın aynısını yapacağım.[e]
15 Kardeşiniz olan bütün Efraim
soyunu attığım gibi[f] sizi de hu-
zurumdan atacağım.'[g]

16 Sana gelince, bu halk için
dua etme, onlar için yalvarıp ya-
karma,[h] çünkü seni dinlemeye-
ceğim.[ı] **17** Yahuda şehirlerin-
de, Yeruşalim sokaklarında neler
yaptıklarını görmüyor musun?[i]
18 Oğullar çalı çırpı topluyor,
babalar ateş yakıyor, analar gök-
ler kraliçesine[j] pide yapmak için
hamur yoğuruyor. Başka tanrı-
lar onuruna içki sunusu dökerek[k]
Beni öfkelendiriyorlar.[l] **19** 'Za-
rar verdikleri Ben miyim?' Yeho-
va'nın sözü.[m] 'Yüzlerini kızartа-
cak işler yaparak kendilerine
zarar vermiyorlar mı?'[n] **20** İşte
bu yüzden Ulu Rab Yehova 'Ba-
kın!' diyor, 'Bu ülkenin, insanı-
nın, hayvanının, kırdaki ağacı-
nın[o] ve toprağın ürününün
üzerine öfke ve gazap yağdıraca-
ğım.[ö] Öfkem her tarafı yakacak,
sönmeyecek.'[p]

21 Göklerin hâkimi, İsrail'in
Tanrısı Yehova diyor ki, 'Bu ya-
kılan sunularınızı kurbanlarınıza
ekleyin de et yiyin.[r] **22** Çünkü
atalarınızı Mısır'dan çıkar-
dığım gün yakılan sunular ve
kurbanlar hakkında ne bir söz
söylemiş ne de bir emir vermiş-
tim.[s] **23** Ancak onlara buyruk
olarak "Sözümü dinleyin,[ş] o za-
man Ben sizin Tanrınız olurum,[a]
siz de Benim halkım olursunuz;
size emrettiğim yolda yürüyün,[b]
o zaman işiniz iyi gider" de-
miştim.'[c] **24** Ama dinlemedi-
ler, kulak asmadılar;[ç] kendi ka-
rarlarına göre hareket edip kötü
yüreklerinin[d] inadını sürdürdü-
ler. Böylece, ileri değil geri git-
tiler.[e] **25** Atalarınızın Mısır di-
yarından çıktığı günden bugüne
dek[f] sizlere bütün peygamber
kullarımı gönderdim. Her gün
erkenden harekete geçip onları
yolladım.[g] **26** Ama kimse Beni
dinlemedi, kimse kulak asmadı.[h]
Dik başlılık edip*[ı] durdular. Ata-
larından daha beter işler yaptı-
lar![i]

27 Bütün bu sözleri onlara
söyleyeceksin,[j] ama seni dinle-
meyecekler; onlara sesleneceksin
ama sana karşılık vermeyecek-
ler.[k] **28** Onlara diyeceksin ki,
'Bu millet, Tanrısı Yehova'nın sö-
zünü dinlemeyen,[l] yola gelme-
yen[m] bir halk. Sadakat kalmamış,
ağza alınmaz olmuş.'[n]

29 Hiç kesilmemiş saçını kes
at;[o] çıplak tepeler üzerinde ağıt
yak,[ö] çünkü Yehova öfkelendi-
ği bu nesli reddetti,[p] onu
terk edecek.[r] **30** 'Yahudaoğul-
ları gözümde kötü olanı yap-
tılar', Yehova'nın sözü. 'Adı-
mı taşıyan evi kirletmek üzere

BÖLÜM 7

a Yr 25:4
b 2Ta 36:16
Ne 9:29
Yr 11:8
Yr 25:3
Zk 1:4
c İş 65:12
İş 66:4
Zk 7:13
ç Yr 7:4
d 2Kr 25:9
e 1Sa 4:10
Me 78:60
Yr 26:6
Ağ 2:7
f 2Ta 25:7
Me 78:67
g 2Kr 17:23
h Çk 32:10
Yr 11:14
Yr 14:11
ı İş 1:15
Yr 15:1
Mi 3:4
i He 8:6
j Tkr 4:19
Tkr 17:3
Yr 44:17
Elç 7:42
k İş 57:6
Yr 19:13
He 20:28
l İş 3:8
İş 65:3
Yr 25:7
m Tkr 32:16
He 8:17
1Ko 10:22
n İş 45:16
Yr 20:11
Da 9:7
o He 20:47
ö Ağ 2:3
p 2Kr 22:17
Yr 17:27
r İş 1:11
Yr 6:20
Ho 8:13
Ams 5:21
s 1Sa 15:22
Me 51:16
Ho 6:6
ş Çk 15:26
Le 26:3
Tkr 6:3
Yr 11:4

2. Sütun

a Çk 19:5
Le 26:12
b Hk 2:22
c Tkr 5:29
ç Çk 32:8
Ne 9:16
Me 81:11
Yr 11:8
He 20:8
d Tkr 29:19
Yr 5:23
Yr 23:17
He 3:7
Ho 4:16
Zk 7:12

e Ne 9:26; İş 1:4; Yr 32:33; **f** Tkr 9:7; 1Sa 8:8; Ezr 9:7; **g** 2Kr 17:13; 2Ta 36:15; Ne 9:30; Yr 25:4; **h** 2Ta 33:10; Yr 11:8; Yr 17:23; Yr 25:3; **ı** 2Kr 17:14; Ne 9:17; Öz 29:1; Yr 19:15; Ro 2:5; Ro 10:21; **i** Yr 16:12; **j** Yr 26:2; He 2:7; Elç 20:27; **k** Zk 7:13; **l** İş 1:4; Yr 5:4; Tsf 3:2; **m** Me 50:17; Öz 1:7; Tsf 3:7; **n** Yr 5:1; Ho 4:1; Mi 7:2; **o** Ey 1:20; Yr 16:6; Mi 1:16; **ö** He 19:1; **p** 2Kr 17:20; **r** Tkr 28:15; Tkr 32:20.

Yr 7:26* Sözcük anlamıyla, "boyunlarını sertleştirip"

oraya iğrenç putlarını koydular.[a]
31 Oğullarını ve kızlarını ateşte
yakmak[b] üzere Hinnomoğlu Va-
disindeki[c] Tofet'te[ç] yüksek yer-
ler* yaptılar. Ben böyle bir şey
emretmedim, yüreğimden bile
geçirmedim.'[d]
32 'Bu nedenle göreceksiniz,
öyle günler gelecek ki', Yeho-
va'nın sözü, 'Artık oraya Tofet
ya da Hinnomoğlu Vadisi de-
ğil, Katliam Vadisi[e] denecek. Hiç
yer kalmayıncaya kadar Tofet'
te ölü gömecekler.[f] **33** Bu hal-
kın cesetleri göklerin kuşlarına,
yerin hayvanlarına yiyecek ola-
cak; kimse onları ürkütmeyecek.[g]
34 Ve Ben Yahuda şehirleri-
nden, Yeruşalim sokaklarından
neşe ve sevinç sesini, gelin ve gü-
vey sesini kaldıracağım;[h] ülke ha-
rabeye dönecek.' "[ı]

8 "O zaman" Yehova'nın sözü,
"Yahuda krallarının ve yöne-
ticilerinin kemiklerini, kâhinle-
rin kemiklerini, peygamberlerin
kemiklerini ve de Yeruşalim hal-
kının kemiklerini mezarlarından
çıkaracaklar.[i] **2** Onları, sevip
tapındıkları, artlarınca gittikle-
ri,[j] önünde eğilmek için yönel-
dikleri güneşin, ayın ve tüm gök-
ler ordusunun[k] önüne serecekler.
Bu kemikler toplanmayacak, gö-
mülmeyecek, toprağın üzerinde
gübre olacak."[l]
3 "Bu kötü soyu dağıtaca-
ğım[m] her yerde, onlardan arta-
kalanlar, geriye kalanların hep-
si ölümü yaşama yeğleyecek."[n]
Göklerin hâkimi Yehova'nın
sözü.

Yr 7:31* İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yerler.

BÖLÜM 7

a 2Kr 21:4
2Ta 33:4
Yr 23:11
Yr 32:34
b Tkr 12:31
2Kr 17:17
Me 106:37
Me 106:38
İş 57:5
He 16:20
He 20:31
c Yş 15:8
2Ta 28:3
Yr 19:2
ç 2Kr 23:10
2Ta 33:6
Yr 19:6
d Le 18:21
Le 20:3
Tkr 17:3
Yr 19:5
Yr 32:35
e Yr 19:6
f 2Kr 23:10
Yr 19:11
He 6:5
g Tkr 28:26
Me 79:2
Yr 12:9
Yr 16:4
Yr 34:20
h İş 24:8
Yr 16:9
Yr 25:10
He 26:13
Ho 2:11
ı Le 26:33
İş 1:7
İş 3:26
İş 6:11

BÖLÜM 8

i 2Kr 23:16
2Ta 34:5
He 6:5
j Tkr 4:19
Tkr 17:3
2Kr 17:16
2Kr 21:3
Yr 7:9
Yr 19:13
Tsf 1:5
k 2Kr 23:5
2Ta 33:3
He 8:16
Elç 7:42
l 2Kr 9:37
Me 83:10
Yr 9:22
Yr 16:4
Yr 25:33
m Tkr 30:1
Yr 29:14
Da 9:7
n Ey 3:21
Vh 9:6

2. Sütun

a Öz 24:16
Mi 7:8
b Ho 6:1
c Me 119:118
Yr 9:6

4 "Ve sen onlara şöyle diye-
ceksin: Yehova dedi ki, 'İnsan
yere düşünce kalkmaz mı?[a]
Biri geri dönünce öbürü de
dönmez mi?[b] **5** Neden bu Ye-
ruşalim halkı sadakatsizlik-
ten vazgeçmeyip ihanetini sür-
dürüyor? Hilekârlığa sımsıkı
sarılmış,[c] geri dönmeyi redde-
diyorlar.[ç] **6** Ben kulak verip[d]
dinledim.[e] Doğru konuşmuyor-
lardı. "Ah ben ne yaptım?" diyen,
yaptığı kötülükten tövbe eden
yoktu.[f] Savaşa dört nala koşan bir
at gibi, herkes yine çoğunluğun
gittiği yola koşuyor.[g] **7** Gökler-
deki leylek bile kendisi için belir-
lenmiş zamanı iyi bilir;[h] kumru,[ı]
ebabil, arapbülbülü, her biri göç
vaktine uyar. Benim halkım ise
Yehova'nın hüküm vaktini bil-
mez.'[i]
8 'Siz nasıl oluyor da biz
hikmetliyiz, Yehova'nın kanu-
nu bizde, diyebiliyorsunuz?[j] Yaz-
manların yalancı kalemi[k] yala-
nı iş edinmiş. **9** Hikmetliler
utandı,[l] dehşete düştü; hepsi kı-
kkıvrak yakalanacak. Yehova'nın
sözünü reddettiler; onlarda hik-
met ne arar?[m] **10** Bu yüzden
karılarını başka erkeklere, tarlala-
rını yeni sahiplerine vereceğim.[n]
Çünkü en küçüğünden en büyü-
güne kadar hepsi haksız kazanç
elde ediyor;[o] peygamberinden
kâhinine kadar hepsi sahtekâr-
lık yapıyor.[ö] **11** Barış yokken,
"Barış var, barış var!" diyerek[p]
halkım kızının yarasını üstün-

ç İş 1:20; Yr 5:3; **d** Ne 9:28; **e** Me 14:2; Ml 3:16; **f** Yr 5:1; 2Pe 3:9; **g** 2Kr 17:15; **h** İş 1:3; **ı** Ezg 2:12; **i** Yr 5:4; **j** Ho 8:12; Ro 2:17; **k** İş 8:1; **l** İş 29:14; **m** Tkr 4:6; Me 19:7; 2Ti 3:15; **n** Tkr 28:30; Yr 6:12; Ams 5:11; Tsf 1:13; **o** İş 56:11; Yr 6:13; He 33:31; Mi 3:11; Tit 1:11; **ö** Yr 5:31; Yr 27:9; Ağ 2:14; Ağ 4:13; He 22:28; **p** Yr 23:17; He 13:10.

körü iyileştirmeye çalışıyorlar.[a] **12** Yaptıkları iğrençliklerden utanç duyuyorlar mı?[b] Hayır, hiçbir utanç duymadıkları gibi, utanmak nedir bilmiyorlar da.[c]

Bu yüzden, düşenler arasında onlar da düşecek; hesap verecekleri zaman[ç] tökezleyecekler.' Yehova böyle diyor.[d]

13 'Toplama işi yapılırken onları yok edeceğim', Yehova'nın sözü.[e] 'Asmada üzüm,[f] incir ağacında incir olmayacak, yaprakları kuruyacak. Onlara verdiklerim ellerinden gidecek.' "

14 "Neden böyle oturuyoruz? Toplanıp surlu şehirlere girelim,[g] oralarda ölelim. Çünkü Tanrımız Yehova bizi ölüme mahkûm etti;[h] bize içmemiz için zehirli su verdi,[ı] çünkü Yehova'ya karşı günah işledik. **15** Barış bekledik, ama iyilik gelmedi.[i] İyileşme vakti gelecek diye umduk; ama işte dehşet geldi![j] **16** Atlarının soluması Dan'dan[k] işitiliyor. Aygırlarının kişnemesi bütün ülkeyi titretiyor.[l] Memlekete girdiler, içindeki her şeyi, şehri de halkını da yiyip yutuyorlar."

17 "Aranıza yılanlar, zehirli yılanlar[m] gönderiyorum, çünkü onlara büyü işlemez;[n] sizi sokacaklar." Yehova'nın sözü.

18 Şifa bulmaz bir keder kapladı içimi.[o] Yüreğim hasta. **19** Uzak bir diyardan[ö] halkım kızının feryadı duyuluyor: "Yehova Sion'da değil mi?[p] Kral orada değil mi?"[r]

"Oyma putlarıyla, işe yaramaz yabancı tanrılarıyla Beni neden öfkelendirdiler?"[s]

BÖLÜM 8

a Ey 13:4
Yr 6:14
b Yr 6:15
c Yr 3:3
Flp 3:19
ç İş 10:3
Yr 23:12
d Tkr 32:35
e He 22:20
f İş 24:7
Yo 1:7
g Yr 4:5
h Ağ 3:28
ı Yr 9:15
Yr 23:15
Ağ 3:19
i Yr 4:10
Yr 14:19
Mi 1:12
j Yr 4:15
k Hk 18:29
1Kr 15:20
l Hk 5:22
Yr 47:3
m Tkr 32:24
n Me 58:5
Vz 10:11
o Yr 10:19
ö İş 39:3
p Me 135:21
İş 12:6
r Me 146:10
Me 149:2
İş 33:22
s Tkr 32:21

2. Sütun

a İş 30:15
Yr 4:14
b İş 1:5
Yr 6:14
Yr 30:15
Ağ 3:47
c Yr 4:19
Yr 14:17
ç Yo 2:6
Na 2:10
d Ba 37:25
Ba 43:11
Yr 46:11
e Yr 30:13
f İş 58:8
Yr 30:12
Yr 30:17
Yr 33:6

BÖLÜM 9

g İş 22:4
Yr 13:17
Ağ 2:11
h Yr 6:26
ı Me 55:7
i Yr 5:7
Yr 23:10
Ho 7:4
j Yr 12:1
Ho 5:7
Ho 6:7
Ml 2:11

20 "Hasat zamanı geçti, yaz sona erdi ama biz kurtulamadık!"[a]

21 Halkım kızının yarası[b] yüzünden içim parçalanıyor,[c] çok üzgünüm. Düpedüz şaşkınlık sardı beni.[ç] **22** Gilead'da hiç merhem yok mu?[d] Orada hiç hekim yok mu?[e] Öyleyse halkım kızı neden iyi edilmedi?[f]

9 Ah keşke başım bir pınar, gözlerim gözyaşı çeşmesi olsaydı![g] O zaman, halkımdan* öldürülenler için gece gündüz ağlardım.[h]

2 Keşke çöldeki yolcular gibi benim de konaklayacak bir yerim olsaydı![ı] O zaman halkımı terk edip oraya giderdim; çünkü onların hepsi zina yapıyor;[i] hainler topluluğu olmuşlar.[j] **3** Yalan söylemek için dillerini yay gibi geriyorlar;[k] ama ülkede sadakat uğruna yiğitlik eden yok.

"Kötülükten kötülüğe koşuyor, Bana hiç aldırış etmiyorlar."[l] Yehova'nın sözü.

4 "Herkes eşinden dostundan sakınsın,[m] kardeşlerinizden hiçbirine güvenmeyin.[n] Çünkü her kardeş diğerinin yerini kapmaya çalışıyor,[o] her komşu diğerine iftira atarak dolaşıyor.[ö] **5** Herkes komşusunu aldatıyor,[p] doğru konuşan yok; dillerine yalan söylemeyi öğretmişler.[r] Kötü işler yapmaktan yorgun düşüyorlar.[s]

k Me 64:3; İş 59:3; Ro 3:13; **l** Yr 4:22; Ro 1:28; **m** Yr 12:6; Mi 7:2; **n** Mi 7:5; **o** Ba 27:36; **ö** Le 19:16; 2Sa 19:27; Me 15:3; Öz 20:19; Yr 6:28; He 22:9; **p** Ba 31:7; Ey 11:3; **r** Me 50:19; Mi 6:12; **s** He 24:12.

Yr 9:1* Sözcük anlamıyla, "halkım kızından"

6 Sen bu hilekârlığın ortasında oturuyorsun.[a] Hilekârlıklarıyla Beni tanımayı reddettiler.”[b] Yehova’nın sözü.

7 Bu nedenle, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, “Onları potada eriterek sınayacağım.[c] Halkım kızına başka nasıl davranayım?[ç] **8** Dilleri öldürücü bir ok,[d] hep aldatıyor. Komşularına tatlı sözler söylüyor, ama içlerinden pusu kuruyorlar.”[e]

9 “Bütün bu yaptıklarının hesabını onlardan sormayayım mı?” Yehova’nın sözü. “Böyle bir milletten öcümü almayayım mı?[f] **10** Dağlar için ağlayıp yas tutacağım;[g] bozkırdaki otlaklar için ağıt yakacağım; çünkü yanacaklar.[h] Öyle ki, oralardan hiçbir insan geçmeyecek, oralarda davar sesi duyulmayacak.[ı] Göklerin kuşları, yerin hayvanları oralardan kaçıp gidecek.[i] **11** Ve Ben Yeruşalim’i taş yığını,[j] çakal yatağı[k] haline getireceğim; Yahuda şehirlerini viraneye çevireceğim, içlerinde kimse oturmayacak.[l]

12 Bunu anlayabilecek kadar hikmetli olan kim, evet bunu anlatabilsin diye Yehova’nın konuştuğu adam kim?[m] Ülke ne yüzden mahvoldu? İçinden kimsenin geçmediği bir çöl gibi neden kavruldu?”[n]

13 Yehova şöyle diyor: “Kendilerine verdiğim kanunu bıraktılar, sözümü dinlemediler, ona göre davranmadılar,[o] **14** bunun yerine yüreklerinin inadını sürdürdüler;[ö] atalarının kendilerine öğrettiği gibi,[p] Baallerin ardınca gittiler.[r] **15** Bu yüzden İsrail’in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, ‘Ben bu halka pelinotu yedireceğim,[a] zehirli su içireceğim.[b] **16** Onları ne kendilerinin ne de atalarının tanıdığı milletler arasına dağıtacağım[c] ve hepsini yok edinceye kadar peşlerine kılıç salacağım.’[ç]

17 Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, ‘Akıllı davranın, ağıt yakan kadınları[d] çağırın da gelsinler; bu işte becerikli kadınlara haber gönderin de gelsinler.[e] **18** Acele etsinler, bizim için ağıt yaksınlar. Gözlerimizden yaşlar boşalsın, parıldayan gözlerimizden damla damla yaşlar aksın.[f] **19** Çünkü yakılan ağıtlar Sion’dan duyuluyor:[g] “Nasıl da yağmalandık![h] Ne büyük utanç içindeyiz! Çünkü ülkeyi terk ettik; evlerimizi yerle bir ettiler.”[ı] **20** Ey kadınlar, Yehova’nın sözünü dinleyin, O’nun ağzından çıkan söze kulak verin. Her kadın kızına yas tutmayı,[i] eşine dostuna ağıt yakmayı[j] öğretsin. **21** Çünkü sokaklarda çocukları, meydanlarda gençleri yok etmek için ölüm pencerelerimize tırmandı, kalelerimize girdi.’[k]

22 Onlara de ki, Yehova’nın sözü şöyle: ‘İnsan cesetleri gübre gibi, orakçının ardında kalan yeni biçilmiş ekinler gibi sıra sıra toprağın üzerine serilecek, onları toplayan olmayacak.’ ”[l]

23 Yehova şöyle diyor: “Bilge adam bilgeliğiyle,[m] güçlü adam gücüyle,[n] zengin adam zenginliğiyle övünmesin.”[o]

BÖLÜM 9

a Yr 18:18
b Öz 1:24
Ho 4:6
Ro 1:28
1Ko 15:34
c Me 66:10
İş 1:25
İş 48:10
Ml 3:3
ç 2Ta 36:15
d Me 12:2
Me 120:3
e 2Sa 3:27
2Sa 20:10
Me 28:3
f Yr 5:9
g Yr 7:29
h Yr 12:4
Yr 23:10
ı He 14:15
i Yr 4:25
Ho 4:3
Tsf 1:3
j Me 79:1
İş 25:2
Yr 26:18
k İş 13:22
Yr 10:22
l Yr 4:27
Yr 25:11
Yr 32:43
m İş 42:23
Ho 14:9
n Tkr 29:24
o Me 89:30
ö Yr 3:17
Yr 7:24
p Yr 44:17
r Hk 3:7
1Sa 12:10
Ho 11:2

2. Sütun

a Yr 23:15
Ağ 3:15
b Yr 8:14
Ağ 3:19
c Le 26:33
Tkr 28:64
Ne 1:8
Me 106:27
Zk 7:14
ç Yr 29:17
He 5:2
d 2Ta 35:25
e Vz 12:5
Ams 5:16
f Yr 6:26
Yr 14:17
g Yr 4:31
He 7:16
Mi 1:8
h Tkr 28:29
Yr 4:13
ı Le 18:28
Le 20:22
Ağ 4:15
Mi 2:10
i 1Sa 7:2
İş 29:2
Mi 2:4
j 2Sa 1:17
Yr 7:29

k 2Ta 36:17; Yr 6:11; **l** Me 83:10; İş 5:25; Yr 8:2; Yr 16:4; **m** Me 49:10; Öz 3:5; Vz 9:11; İş 5:21; **n** Tkr 8:17; Me 33:16; Da 4:30; 1Ko 3:21; **o** Tkr 8:14; Me 49:6; Öz 11:4; Öz 18:11; Lu 12:15; 1Ti 6:17.

24 "Ancak, övünen, Benim hakkımda bilgi ve anlayış sahibi[a] olmakla, dünyaya vefa, adalet ve doğrulukla davrananın[b] Ben Yehova[c] olduğumu bilmekle övünsün, çünkü Ben bunlardan hoşlanırım."[ç] Yehova'nın sözü.

25 "İşte", Yehova'nın sözü, "Sünnet edildiği halde sünnetsiz olan[d] herkesten hesap soracağım günler geliyor. **26** Mısır'dan,[e] Yahuda'dan,[f] Edom'dan,[g] Ammonoğullarından,[h] Moab'dan[ı] ve çölde yaşayan, şakaklarındaki saçları kesen[i] herkesten hesap soracağım. Çünkü bütün bu milletler sünnetsiz, İsrail evinin de yüreği sünnetsiz."[j]

10 Yehova'nın senin hakkında söylediği sözleri dinle, ey İsrail evi. **2** Yehova diyor ki, "Milletlerin yolunu öğrenmeyin;[k] gök işaretlerini görünce dehşete kapılmayın, çünkü milletler bunları görünce dehşete kapılır.[l] **3** Halkların âdetleri[m] boştur. Ormandan ağaç[n] kesilir, zanaatçı elindeki keskiyle onu biçimlendirir.[o] **4** Gümüş ve altınla güzelleştirilir,[ö] sallanmasın diye çivi ve çekiçle yerine çakılır.[p] **5** Hepsi salatalık bostanındaki korkuluğa benzer, konuşamazlar.[r] Kendiliklerinden bir adım bile atamazlar, bu yüzden taşınmaları gerekir.[s] Onlardan korkmayın, çünkü bir fenalık yapamazlar. İyilik de edemezler."[ş]

6 Ey Yehova, Senin gibisi yok.[t] Sen yücesin, ismin de kudretli ve yüce.[u] **7** Ey milletlerin Kralı,[ü] Senden kim korkmaz,[v] çünkü Sen buna layıksın. Milletlerin bütün bilgeleri arasında, bütün krallıklarında Senin gibisi yok.[a] **8** Hepsi hem akılsız hem de budala.[b] Bir ağaç parçası insanı ancak boş işlere özendirir.[c] **9** Tarşiş'ten[ç] dövme gümüş levhalar, Ufaz'dan[d] altın getirilir, zanaatçı, metal işçisi onları eliyle işler; giysileri mavi iplikten, erguvani yündendir. Hepsi de usta elinden çıkmıştır.[e]

10 Oysa Yehova gerçek Tanrı'dır;[f] yaşayan Tanrı'dır,[g] sonsuza dek Kraldır.[h] Öfkesinden yeryüzü titrer;[ı] gazabına hiçbir millet dayanamaz.[i] **11** Onlara deyin ki, "Yeri göğü yaratmayan bu ilahlar[j] yerden de göklerin altından da silinecek."[k] **12** Gücüyle yeryüzünü yapan,[l] hikmetiyle verimli toprağı pekiştiren,[m] anlayışıyla gökleri geren[n] O'dur. **13** O gürleyince göklerde sular çağlar,[o] yeryüzünün dört bucağından buhar yükselir.[ö] Yağmur için bentler* yapan da,[p] rüzgârı ambarlarından çıkaran[r] da O'dur.

14 Herkes öylesine akılsızca davranıyor ki bilgisizliği ortaya çıkıyor.[s] Her metal işçisi yaptığı oyma put yüzünden utanç duyacak,[ş] çünkü dökme ilahı bir aldatmaca;[t] onların içinde ruh yok.[u]

BÖLÜM 9

a 2Ko 10:17
b Çk 34:6
Ne 1:5
Ne 9:17
Me 51:1
Me 89:14
c Me 91:14
Yhm 17:3
1Ko 1:31
ç Me 99:4
Ho 6:6
Mi 6:8
Mi 7:18
d Ams 3:2
Elç 7:51
Ro 2:25
e İş 19:1
He 29:2
f İş 1:1
g Yr 27:3
He 32:29
Ob 1
h Yr 49:1
He 25:2
ı İş 15:1
Yr 48:1
i Yr 25:23
Yr 49:32
j Le 26:41
Tkr 30:6
Yr 4:4
Ro 2:29

BÖLÜM 10

k Le 18:3
Le 20:23
Tkr 12:30
l İş 47:13
m Le 18:30
n İş 40:20
o İş 44:14
İş 45:20
Hb 2:18
ö Me 115:4
Me 135:15
İş 40:19
Ho 13:2
p İş 41:7
İş 46:7
r Me 115:5
Me 135:16
İş 46:7
Hb 2:19
1Ko 12:2
s Me 115:7
İş 46:1
İş 46:7
ş İş 41:23
İş 44:9
İş 45:20
1Ko 8:4
t Çk 15:11
2Sa 7:22
Me 86:8
u Ne 4:14
Ne 9:32
Me 48:1
Me 145:3
Yr 32:18
ü Me 22:28
Me 93:1
Vh 11:17

v Ey 37:24; Lu 12:5; Vh 15:4; **2. Sütun** **a** Me 89:6; Da 4:35; **b** Me 115:8; İş 41:29; Yr 51:17; Hb 2:18; Zk 10:2; Ro 1:22; **c** İş 44:19; **ç** 1Kr 10:22; 2Ta 9:21; **d** Da 10:5; **e** Me 115:4; **f** Me 31:5; **g** Yş 3:10; Da 6:26; Yhn 6:57; 2Ko 6:16; 1Se 1:9; **h** Me 10:16; Da 4:3; Hb 1:12; Vh 15:3; **ı** Na 1:5; **i** Me 76:7; Me 90:11; Yo 2:11; **j** Me 96:5; **k** İş 2:18; Yr 51:18; Tsf 2:11; Zk 13:2; **l** Ba 1:1; Ey 38:4; Me 89:11; İş 40:28; Yr 51:15; Elç 14:15; Vh 4:11; **m** Me 24:2; Me 93:1; Öz 3:19; İş 45:18; **n** Ey 9:8; Me 104:2; Me 136:5; İş 40:22; İş 42:5; İş 45:12; Zk 12:1; **o** Ey 37:2; Ey 38:34; Ey 38:36; Me 18:13; Me 68:33; **ö** Ey 36:27; Me 135:7; **p** Ey 38:25; İş 45:8; Yr 51:16; Zk 10:1; **r** Ba 8:1; Çk 14:21; Sy 11:31; Me 107:25; Me 147:18; Yun 1:4; **s** Me 92:6; **ş** Me 97:7; İş 42:17; İş 44:11; **t** Hb 2:18; 1Ko 8:4; **u** Me 135:17; Yr 51:17.

Yr 10:13* Ya da "savaklar"

15 Hepsi boş, gülünç şeyler.[a] Hesap gününde yok olacaklar.[b]

16 Yakup'un payı[c] bunlar gibi değildir. Her şeyi biçimlendiren O'dur.[ç] İsrail O'nun mirasının değneğidir.[d] O'nun ismi göklerin hâkimi Yehova'dır.[e]

17 Ey sen, baskı altında yaşayan kadın, yerden bohçanı topla.[f] **18** Çünkü Yehova diyor ki, "Bu defa yeryüzünde yaşayanları sapanla fırlatıp atıyorum.[g] Onları sıkıntıya sokuyorum; belki bu sayede anlarlar."[h]

19 Aldığım yaradan ötürü vay halime![ı] Yediğim darbe beni hasta etti. İçimden dedim ki, "Bu benim hastalığım, ona dayanmalıyım.[i] **20** Çadırım yerle bir edildi, ipleri koptu.[j] Evlatlarım yanımdan ayrıldı, artık yoklar.[k] Çadırımı gerecek, çadır bezimi kaldıracak kimse yok. **21** Çobanlar akılsızlık etti,[l] Yehova'ya yönelmedi.[m] Bu yüzden sağgörülü davranmadılar ve otlattıkları sürüler dağıldı."[n]

22 Dinle! Bir haber var! Kuzey ülkesinden büyük bir gürültü geliyor;[o] Yahuda şehirlerini viraneye çevirecek, çakal yatağı[ö] haline getirecek bir saldırının gürültüsü.

23 Ey Yehova, bilirim ki, kendi yolunu belirlemek insanoğluna düşmez. Adımlarına yön vermek insana düşmez.[p] **24** Yolumu Sen düzelt ey Yehova, öfkenle değil[r] adaletinle;[s] yoksa beni hiçe indirirsin.[ş] **25** Gazabını Seni umursamayan[t] milletler,[u] adını anmayan[ü] kabileler üzerine yağdır. Çünkü onlar Yakup'u yiyip bitirdiler,[v] evet onu yiyip yok ettiler, ortadan kaldırdılar.[a] Ve evini yurdunu ıssız bıraktılar.[b]

11 Yeremya'ya Yehova'dan gelen söz: **2** "Bu ahitteki sözleri herkes dinlesin!

Yahuda halkına, Yeruşalim'de oturanlara bunları söyle;[c] **3** onlara de ki, İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle diyor: 'Bu ahitteki emirleri dinlemeyen adam lanetli olsun.[ç] **4** Ben bu emirleri atalarınıza, onları Mısır diyarından, demir fırınından[d] çıkardığım gün vermiştim.[e] Şöyle demiştim: Sözümü dinleyin, size emrettiğim her şeyi yapın ki,[f] Benim halkım olasınız, Ben de sizin Tanrınız olayım.[g] **5** Böylece bugün olduğu gibi, atalarınıza süt ve bal akan diyarı[h] vermek üzere ettiğim andı[ı] tutayım.' "

Bunun üzerine ben, "Amin ey Yehova" karşılığını verdim.

6 Ve Yehova bana şunları da söyledi: "Bütün bu dediklerimi Yahuda şehirlerinde, Yeruşalim sokaklarında duyur;[i] de ki, bu ahitteki emirleri dinleyin, onları yerine getirin.[j] **7** Çünkü atalarınıza, onları Mısır diyarından çıkardığım günden bugüne dek defalarca tembihte bulundum;[k] erkenden harekete geçip onları 'Sözümü dinleyin' diye uyardım.[l] **8** Ama dinlemediler, kulak asmadılar,[m] kötü yüreklerinin inadını sürdürdüler;[n] bu yüzden Ben de yapmalarını emrettiğim ama

BÖLÜM 10

a İş 41:29
b Yr 51:18
c Me 16:5
Me 73:26
Me 119:57
Me 142:5
ç İş 45:7
d Tkr 32:9
Me 74:2
Me 135:4
e İş 47:4
Yr 51:19
f He 12:3
Mi 2:10
g Tkr 28:63
1Sa 25:29
Yr 16:13
h Yr 23:20
He 6:10
ı Yr 4:19
Yr 8:21
Ağ 2:11
i Mi 7:9
j Yr 4:20
Ağ 2:4
k Yr 31:15
l Me 94:8
Yr 5:31
Yr 12:10
m Yr 2:8
Yr 8:9
n Yr 23:1
He 34:5
o Yr 1:15
Yr 4:6
Yr 6:22
Hb 1:6
ö Yr 9:11
p Me 17:5
Me 37:23
Öz 16:3
Öz 20:24
Yr 17:9
r Me 38:1
s Me 6:1
Yr 30:11
ş İş 40:23
t Ey 18:21
1Se 4:5
2Se 1:8
Vh 16:1
u Me 9:17
Me 79:6
İş 34:2
ü Tsf 1:6
v Me 79:7
Yr 51:34

2. Sütun

a İş 10:22
b Yr 8:16
Ağ 2:22

BÖLÜM 11

c Yr 1:7
ç Tkr 27:26
Tkr 28:15
Ga 3:10
İb 8:9
d Çk 13:3
Tkr 4:20
1Kr 8:51
e Çk 24:3; He 20:6; **f** Le 26:3; 1Sa 15:22; Yr 7:23; **g** Ba 17:8; Le 26:12; He 11:20; 2Ko 6:16; **h** Çk 3:8; Le 20:24; Tkr 6:3; Yş 5:6; He 20:6; **ı** Ba 15:18; Tkr 7:12; Me 105:9; **i** İş 58:1; **j** Tkr 6:3; Yhn 13:17; Ro 2:13; Yk 1:22; **k** Çk 15:26; **l** Yr 7:13; Yr 25:4; Yr 35:15; **m** Ne 9:16; Yr 6:16; Yr 7:26; He 20:8; Zk 7:11; **n** Me 78:8; Me 81:12; İş 65:2; Yr 3:17; Yr 7:24; Yr 9:14; Zk 7:12; Ro 10:21.

yerine getirmedikleri bu ahitte söylenenlerin hepsini başlarına getirdim."

9 Ve Yehova bana dedi ki, "Yahuda halkının, Yeruşalim' de yaşayanların arasında Bana karşı hainlik tasarlayanlar var.[a] **10** Onlar Benim sözümü dinlemek istemeyen, tapınmak için başka tanrıların ardınca giden[b] atalarının baştan beri işlediği suçlara geri döndüler.[c] İsrail evi ve Yahuda evi, atalarıyla yaptığım ahdi bozdu.[ç] **11** Bu yüzden Yehova diyor ki, 'Başlarına kurtulamayacakları[d] bir felaket getiriyorum.[e] Beni yardıma çağıracaklar ama onları dinlemeyeceğim.[f] **12** Yahuda şehirleri ve Yeruşalim halkı gidip kurban dumanı sundukları tanrılarını yardıma çağıracaklar,[g] ama başlarına felaket geldiğinde bu ilahlar onları kesinlikle kurtaramayacak.[h] **13** Kaç şehrin varsa o kadar da tanrın var, ey Yahuda;[ı] Yeruşalim' de kaç sokağın varsa şu rezil şey[i] için kurulmuş o kadar da sunağın var; üzerlerinde Baal'e kurban dumanı sunuyorsun.'[j]

14 Sana gelince, bu halk için dua etme, onlar için Bana yalvarıp yakarma,[k] çünkü başlarına felaket geldiğinde Bana feryat edecekler ama dinlemeyeceğim.[l]

15 Mademki içlerinden çoğu bu kötülüğü[m] yapıyor,[n] o halde sevgili halkımın Benim evimde ne işi var?[o] Başına gelecek felaketi sundukları kurban etiyle savuşturabilecekler mi?[ö] O zaman sevinçten coşabilecek misin?[p] **16** Yehova sana 'Meyvesi hoş, görünüşü güzel, yemyeşil zeytin ağacı' adını vermişti.[a] Tanrı büyük bir gürültüyle bu ağacı tutuşturacak. Onun dalları kırılacak.[b]

17 Seni diken[c] göklerin hâkimi Yehova, İsrail evinin ve Yahuda evinin yaptığı kötülükten dolayı senin başına felaket geleceğini söyledi;[c] çünkü Baal'e kurban dumanı sunarak[d] Beni öfkelendirdiler."

18 Ey Yehova onların neler yaptığını bana bildirdin, yaptıklarını bana o zaman gösterdin.[e] **19** Bense kesilmeye götürülen bir ev kuzusu gibiydim,[f] bana karşı düzen kurduklarını,[g] "Ağacı meyveleriyle birlikte mahvedelim, adı bir daha anılmasın diye onu yaşayanlar diyarından[h] kesip atalım" dediklerini bilmiyordum. **20** Ne var ki, göklerin hâkimi Yehova adaletle yargılar,[ı] insanın gönlünü,* yüreğini araştırır.[i] Ey Tanrım, ne olur onlardan öç aldığını göreyim, çünkü davamı Sana sundum.[j]

21 İşte bu nedenle, "Ölümünün elimizden olmasını istemiyorsan Yehova adına peygamberlik etme"[k] diyerek canımı almak isteyen Anatot[l] halkı hakkında Yehova diyor ki, **22** "Onlardan hesap soracağım." Göklerin hâkimi Yehova "Delikanlıları kılıçtan geçirilecek,[m] oğulları, kızları açlıktan ölecek"[n] diyor. **23** "Geriye hiç kimse kalmayacak, çünkü hesap

BÖLÜM 11

a Yr 5:31
He 22:25
b Hk 2:17
1Sa 8:8
2Kr 22:17
2Ta 28:23
c Hk 2:11
Me 78:8
He 20:18
Elç 7:51
ç Tkr 31:16
2Kr 17:7
He 16:59
Ho 6:7
İb 8:9
d Öz 29:1
Ams 2:14
e 2Kr 22:16
2Ta 34:24
Yr 6:19
He 7:5
f Me 18:41
Öz 1:28
İş 1:15
Yr 14:12
He 8:18
Mi 3:4
Zk 7:13
g Tkr 32:37
İş 45:20
h Yr 2:28
ı Tkr 32:17
i Ho 9:10
j Yr 7:9
k Yr 7:16
Yr 14:11
1Yh 5:16
l Me 66:18
Ho 5:6
m He 16:25
n Yr 3:8
o Yr 2:3
ö Hg 2:12
p Yk 4:16

2. Sütun

a Me 52:8
Ro 11:17
b Mt 3:10
c Me 44:2
İş 5:2
Yr 2:21
ç Yr 19:15
d 2Kr 23:5
Yr 7:9
Yr 19:5
e He 8:6
f İş 53:7
g Me 37:32
Yr 18:18
h Me 116:9
Me 142:5
ı Ba 18:25
Me 98:9
Elç 17:31
i 1Sa 16:7
1Ta 28:9
Me 7:9
Öz 11:20
Yr 17:10
Yr 20:12
Vh 2:23
j 1Sa 24:15

k İş 30:10; Ams 2:12; Ams 7:16; **l** Yr 1:1; **m** 2Ta 36:17; Ağ 2:21; **n** Yr 18:21.

Yr 11:20* Sözcük anlamıyla, "böbreklerini." En derin duyguları ifade eder. 12:2 için de geçerli.

verecekleri yıl[a] Anatot[b] halkının başına felaket getireceğim."

12 Ey Yehova Sen adilsin;[c] Sana şikâyette bulunduğumda, hükümlerin konusunda Seninle konuştuğumda, Sen hep adil davrandın. Ama neden kötülerin işi iyi gidiyor?[ç] Neden hainlik edenler hep tasasız? **2** Onları Sen diktin; onlar da kök saldı. Serpildiler, meyve de verdiler. Sen hep onların ağzındasın ama gönüllerinden çok uzaksın.[d] **3** Ey Yehova, beni iyi tanıyorsun,[e] beni görüyorsun; yüreğimi araştırdın, Sana bağlı olup olmadığını gördün.[f] Kesimlik koyun gibi[g] seçip ayır onları; kıyım günü için bir kenara ayır. **4** Ne zamana kadar ülke böyle mahvolacak,[h] kırlardaki bitkiler kuruyacak?[ı] İçinde yaşayanların kötülüğü yüzünden hayvanlar, kuşlar yok olup gitti.[i] Çünkü "O başımıza gelecekleri görmüyor" dediler.

5 Yayalarla koştuğunda yoruldunsa, atlarla nasıl yarışabilirsin?[j] Kendini ancak barış diyarında güvende hissediyorsan,[k] Ürdün Irmağı boyunca uzanan mağrur çalılar arasında ne yapacaksın?[l] **6** Çünkü öz kardeşlerin, babanın ev halkı bile sana ihanet etti.[m] Onlar bile arkandan bağırdı. Sırf sana güzel sözler söylüyorlar diye onlara kanma.[n]

7 "Evimi terk ettim,[o] Kendi halkımı bıraktım,[ö] candan sevdiğimi düşmanının eline verdim.[p] **8** Kendi halkım Benim için ormandaki aslan gibi oldu. Ağzını açıp Bana kükredi. Bu yüzden ondan nefret ettim.[r] **9** Halkım[s] Benim gözümde rengârenk bir yırtıcı kuş gibi. Başka yırtıcı kuşlar tepesine üşüşmüş.[a] Ey bütün yaban hayvanları gelin, onu yemek için bir araya toplanın.[b] **10** Çobanlar[c] bağımı harap etti;[ç] payımı ayak altına aldı.[d] Benim payım olan güzel[e] toprağı ıssız bir çöle çevirdi. **11** O viran edildi,[f] mahvedildi, karşımda ıssız duruyor.[g] Bütün ülke viraneye dönmüş, çünkü aldıran yok.[h] **12** Çölden geçen bütün yollarda yağmacılar kol geziyor. Yehova'nın kılıcı ülkeyi bir uçtan bir uca yiyip bitiriyor.[ı] Hiçbir canlıya rahat yüzü yok. **13** Buğday ekmişlerdi, ama diken biçiyorlar.[i] Ölesiye çalışmışlardı, ama yararını görmüyorlar.[j] Yehova'nın yakıcı öfkesi yüzünden, ürünlerinden utanacaklar."

14 "Ben Yehova, halkım İsrail'e miras olarak verdiğim mülke el uzatan[k] bütün kötü komşularım[l] hakkında şunları diyorum: Onları topraklarından söküp atacağım;[m] ortalarından Yahuda evini de sökeceğim.[n] **15** Ve öyle olacak ki, onları yerlerinden söküp attıktan sonra kendilerine yine merhamet göstereceğim,[o] her birini ülkesine, mirası olan topraklara döndüreceğim."[ö]

16 "Ve öyle olacak ki, onlar halkıma eskiden Baal adıyla yemin etmeyi[p] öğrettikleri gibi, bu kez de kendileri halkımın yolunda yürümeyi ve 'Yehova'nın hakkı için' diyerek Benim adımla yemin etmeyi[r] öğrenirlerse, halkımın arasında yer edinecekler.[s]

BÖLÜM 11

a Yr 23:12
Yr 46:21
Mi 7:4
Lu 19:44
b Yş 21:18
1Ta 6:60

BÖLÜM 12

c Ba 18:25
Me 51:4
Me 145:17
Tsf 3:5
ç Ey 12:6
Ey 21:7
Me 37:1
Me 73:3
Yr 5:28
Ml 3:15
d İş 29:13
Mt 15:8
Mr 7:6
e Me 139:2
f 2Kr 20:3
1Ta 29:17
Me 17:3
Me 44:21
Yr 11:20
g Me 44:22
h Yr 23:10
ı Me 107:34
Yr 14:6
i Yr 4:25
Ho 4:3
Tsf 1:3
j Yr 4:13
k Yr 14:13
l Yr 49:19
Yr 50:44
Zk 11:3
m Yr 9:4
n Öz 26:25
Yr 23:17
o Me 78:60
Ho 9:15
Lu 13:35
ö Çk 19:5
İş 47:6
p Ağ 2:1
r Ho 9:15
Ams 6:8
s Me 78:71

2. Sütun

a 2Kr 24:2
He 16:37
b İş 56:9
Yr 7:33
He 39:17
Vh 19:18
c Yr 6:3
ç Me 80:8
İş 5:1
d İş 63:18
e Yr 3:19
f Yr 9:11
g Yr 10:22
Yr 14:2
h İş 42:25
Ml 2:2
ı Le 26:33
Yr 15:2
He 14:17

i Le 26:16; Mi 6:15; Hg 1:6; **j** Me 127:1; **k** Yr 2:3; Zk 1:15; Zk 2:8; **l** Me 79:4; Yr 48:26; He 25:3; Tsf 2:8; **m** Yr 48:2; Yr 49:2; **n** 2Ta 7:20; **o** Tkr 30:3; He 28:25; **ö** Tkr 3:20; Yr 32:37; Ho 1:11; Ams 9:14; Tsf 3:20; **p** Yş 23:7; Tsf 1:5; **r** Ba 14:22; Tkr 6:13; Tkr 10:20; Hk 21:7; İş 65:16; Yr 4:2; **s** 1Pe 2:5.

17 Öte yandan söz dinlemezlerse Ben bu milleti de söküp atacağım. Onu yerinden söküp yok edeceğim.”[a] Yehova’nın sözü.

13 Yehova bana dedi ki, “Git, kendine keten bir kuşak al, onu beline bağla, ama sakın suya sokma.” 2 Ben de Yehova’nın söylediği gibi kuşağı aldım, belime bağladım. 3 Ve Yehova’nın sözü bana ikinci kez geldi: 4 “Beline bağladığın kuşağı al, kalkıp Fırat’a[b] git ve onu orada bir kaya kovuğuna sakla.” 5 Yehova’nın emrettiği gibi kalkıp gittim, kuşağı Fırat kıyısında bir yere sakladım.

6 Aradan çok günler geçtikten sonra Yehova bana “Kalk, Fırat’a git, saklamanı emrettiğim kuşağı oradan al” dedi. 7 Ben de kalkıp Fırat’a gittim, kuşağı gizlediğim yeri kazıp onu çıkardım. Baktım ki kuşak mahvolmuştu, artık hiçbir işe yaramazdı.

8 O zaman bana yine Yehova’nın sözü geldi: 9 “Yehova diyor ki, ‘Yahuda’nın gururunu,[c] Yeruşalim’in o büyük kibrini böyle mahvedeceğim. 10 Sözümü dinlemeyi reddedip[ç] yüreklerinin inadını sürdüren,[d] başka tanrıların peşinden giderek önlerinde yere kapanıp tapınan[e] bu kötü halk, artık hiçbir işe yaramayan bu kuşak gibi olacak. 11 Çünkü kuşağın bele bağlandığı gibi, Ben de tüm İsrail evini ve Yahuda evini Kendime bağlamıştım.’[f] Yehova’nın sözü. ‘Onlar Benim halkım,[g] şanım,[h] Bana övgü ve onur olsun diye bunu yapmıştım. Ne var ki, sözümü dinlemediler.’[ı]

BÖLÜM 12

a İş 60:12

BÖLÜM 13

b Ba 2:14
c Le 26:19
Öz 16:18
Tsf 3:11
Lu 18:14
Yk 4:6
1Pe 5:5
ç 2Ta 36:16
d Yr 6:28
Yr 9:14
Yr 11:8
Yr 16:12
Elç 7:51
e Hk 2:12
1Sa 8:8
2Ta 7:19
f Tkr 26:18
g Çk 19:5
Me 135:4
h Yr 33:9
ı Me 81:11
Yr 6:17

2. Sütun

a 1Sa 10:3
1Sa 25:18
2Sa 16:1
b Yr 29:16
c Me 75:8
İş 29:9
İş 51:17
İş 63:6
Yr 25:27
ç Yr 6:21
He 5:10
Mt 10:21
d İş 13:9
İş 27:11
He 7:4
He 24:14
Ro 2:5
e Öz 18:12
Yk 4:10
f Yr 26:15
g İş 5:30
İş 8:22
Ams 8:9
h Öz 4:19
ı Yş 7:19
Me 96:7
i İş 59:9
j Me 44:19
k İş 60:2
l Yr 22:5
Ml 2:2
m Yr 9:1
Ağ 1:2
Ağ 2:18
n Me 80:1
Me 100:3
o 2Kr 10:13
2Kr 24:12
Yr 22:26
ö Öz 25:7
Lu 14:8
p He 21:26
r Tkr 28:64
2Kr 25:21
Yr 39:9
s Yr 6:22

12 Onlara şu sözü söyleyeceksin: İsrail’in Tanrısı Yehova, ‘Her küpün içine şarap dolmalı’[a] diyor. Onlar da sana ‘Her küpün içine şarap dolması gerektiğini biz sanki bilmiyor muyuz?’ diyecek. 13 O zaman onlara diyeceksin ki, Yehova, ‘İşte Ben bu ülkenin tüm halkının, Davut adına onun tahtında oturan[b] kralların, kâhinlerin, peygamberlerin ve Yeruşalim’de oturanların içlerine, onlar sarhoş oluncaya kadar şarap dolduruyorum’[c] diyor. 14 ‘Onları, hem babaları hem de oğulları, birbirlerine çarpıp parçalayacağım.’[ç] Yehova’nın sözü. ‘Merhamet göstermeden, hiç üzülmeden, acımadan onları yok edeceğim.’ ”[d]

15 “Dinleyin, kulak verin. Kibirlenmeyin,[e] çünkü Yehova konuşuyor.[f] 16 O sizi karanlığa gömmeden,[g] karanlık dağlar üzerinde ayaklarınız dolaşmadan[h] Tanrınız Yehova’yı yüceltin.[ı] Yoksa siz ışık beklerken[i] O karanlık getirecek,[j] karanlığı da koyu karanlığa çevirecek.[k] 17 Eğer dinlemezseniz,[l] sizin gururunuz yüzünden ben gizli gizli ağlayacağım, gözyaşı dökeceğim; gözlerimden yaşlar boşalacak,[m] çünkü Yehova’nın sürüsü[n] sürgüne götürülecek.

18 Krala ve ana kraliçeye[o] söyle, ‘Alçak bir yere oturun,[ö] çünkü başınızdan güzellik tacınız düşecek.’[p] 19 Güneydeki şehirler kapandı, onları açan yok. Yahuda’nın tümü sürgüne götürüldü, hepsi sürgün edildi.[r]

20 Başını kaldırıp kuzeyden gelenlere bak.[s] Sana verilen

sürü, o güzel koyunların nerede?[a] **21** İlk başta senin yanında olanlar,[b] yakın dostluğu senden öğrenenler üzerine gelince[c] ne diyeceksin? Doğum yapan kadın gibi sancılar tutmayacak mı seni?[ç] **22** 'Bunlar neden başıma geldi?'[d] diye yüreğinden geçirirsen,[e] bil ki, suçlarının çokluğu yüzünden eteğin çıkarıldı,[f] topukların hırpalandı.

23 Bir Kuşî,*[g] derisinin rengini, leopar da beneklerini değiştirebilir mi?[h] Kötülük yapmayı öğrenmiş[ı] sizler de ancak o zaman iyilik yapabilirsiniz. **24** İşte bu yüzden, sizi çöl rüzgârıyla oradan oraya savrulan[i] saman ufağı gibi dağıtacağım.[j] **25** Sana düşen hisse, senin için ölçüp ayırdığım pay budur."[k] Yehova'nın sözü. "Çünkü Beni unuttun[l] ve yalana bel bağladın.[m] **26** Ben de senin eteğini yüzüne dek kaldıracağım; ayıbın görülecek.[n] **27** Nasıl kişnediğin,[o] nasıl ahlaksızlık,[ö] edepsizlik, fahişelik yaptığın ortaya çıkacak. Tepelerde, kırlarda yaptığın iğrenç putperestlikleri[p] gördüm. Vay haline, ey Yeruşalim! Sen hiç arınamaz mısın,[r] daha ne kadar böyle kalacaksın?"[s]

14 Kuraklık[ş] konusunda Yehova'dan Yeremya'ya gelen söz: **2** Yahuda yas tutuyor,[t] kapıları çürümüş,[u] toprağa oturmuş.[ü] Yeruşalim'in feryatları göklere yükseliyor.[v] **3** İleri gelenler, adamlarını suya gönderiyor.[y] Onlar sarnıçlara gidiyor, ama su bulamıyorlar.[z] Boş kaplarla geri dönüyorlar. Utanç[a] ve düş kırıklığı içinde başlarını örtüyorlar.[a] **4** Ülkeye yağmur yağmadığından toprak çatlamış,[b] çiftçiler utanç içinde. Başlarını örtmüşler.[c] **5** Kırdaki geyik bile doğurduğu yavrusunu terk ediyor, çünkü taze ot yok. **6** Zebralar[ç] çıplak tepelerde öylece duruyor; çakal gibi rüzgârı koklayıp baygın baygın bakıyor, çünkü yeşillik yok.[d] **7** Ey Yehova, suçlarımız bize karşı tanıklık ediyorsa da, ne olur ismin uğruna[e] harekete geç. Defalarca sadakatsizlik yaptık,[f] Sana karşı günah işledik.[g]

8 Ey Sen, İsrail'in umudu,[h] sıkıntılı zamanında[ı] kurtarıcısı,[i] neden memlekette yaşayan bir yabancı gibi, sadece geceyi geçirmek için uğrayan bir yolcu gibisin?[j] **9** Neden şaşkın bir adama, kimseyi kurtaramayan bir yiğide döndün?[k] Oysa Sen aramızdasın[ı] ey Yehova, ve biz Senin adını taşıyoruz.[m] Bizi bırakma.

10 Yehova bu halk hakkında "Orada burada dolaşmayı severler,[n] ayaklarını alıkoymazlar"[o] diyor. "Yehova bu yüzden onlardan hoşnut değil.[ö] İşledikleri günahları şimdi anacak, suçlarını ele alacak."[p]

11 Ve Yehova bana "Bu halk için Bana yalvarma"[r] diyor. **12** "Oruç tutsalar da yakarışlarına kulak asmıyorum;[s] yakılan sunular ve tahıl sunuları sunsalar da onlardan hoşnut olmuyo-

BÖLÜM 13

a He 34:8
Elç 20:29
b İş 39:2
c İş 10:3
ç İş 13:8
Yr 6:24
Mi 4:9
1Se 5:3
d Yr 5:19
Yr 16:10
e Tsf 1:12
f İş 20:4
He 16:37
Ho 2:3
g 1Ta 1:10
h Öz 27:22
Mt 19:24
ı Yr 9:5
i Me 1:4
Yr 4:11
Ho 13:3
j Le 26:33
Tkr 28:64
Lu 21:24
k Me 11:6
Mt 24:51
l Tkr 32:18
Me 106:21
Yr 2:32
m Tkr 32:38
İş 28:15
Yr 10:14
Hb 2:18
n Ağ 1:8
He 16:37
He 23:29
Ho 2:10
o Yr 5:8
ö Yr 2:20
Yr 3:2
He 16:15
p İş 65:7
He 6:13
r He 24:13
s Ho 8:5

BÖLÜM 14

ş Tkr 28:24
t Yr 4:28
Ağ 1:4
Ho 4:3
Yo 1:10
u İş 3:26
İş 24:4
ü Ağ 2:9
v 1Sa 5:12
y 1Kr 18:5
z 1Kr 17:7
a Me 40:14
Me 109:29
İş 45:16

2. Sütun

a 2Sa 15:30
Es 6:12
b Le 26:20
Tkr 28:23
c 2Sa 19:4
ç Ey 6:5

d Tkr 29:23; İş 42:15; Yr 12:4; Yo 1:18; **e** Yş 7:9; Me 25:11; Me 115:1; **f** Ezr 9:6; Ne 9:33; Yr 5:6; Da 9:5; **g** Da 9:8; **h** Yr 17:13; Yr 50:7; **ı** Me 46:1; **i** Me 106:8; Me 106:21; İş 45:15; Tit 1:3; **j** Hk 19:7; **k** Me 44:23; İş 59:1; **l** Çk 29:45; Le 26:11; Tkr 23:14; Me 46:5; İş 12:6; 2Ko 6:16; **m** Yr 15:16; Da 9:19; **n** Yr 2:23; **o** Me 119:101; Yr 2:25; **ö** Yr 6:20; Ams 5:22; **p** Me 109:14; Ho 8:13; Ho 9:9; **r** Yr 7:16; Yr 11:14; **s** Öz 1:28; İş 1:15; İş 58:3; Yr 11:11; He 8:18; Zk 7:13.

Yr 13:23* Ya da "Habeş"

rum.[a] Sonlarını kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla getireceğim.”[b]

13 Bunun üzerine, “Eyvah, Ulu Rab Yehova!” dedim. “Burada peygamberler onlara ‘Kılıç görmeyeceksiniz, kıtlık olmayacak, bu yerde size gerçek barışı sağlayacağım’ diyorlar.”[c]

14 Ve Yehova bana dedi ki, “Peygamberlerin Benim adımla bildirdikleri yalan.[ç] Onları Ben göndermedim. Ne bir buyruk verdim ne de onlarla konuştum.[d] Size anlattıkları, uydurma görüntüler, kehanetler, boş şeyler,[e] yüreklerindeki düzenbazlıklar.[f] **15** İşte bu yüzden Ben Yehova, Benim göndermediğim ama adımla peygamberlik edip bu ülkede kılıç veya kıtlık olmayacağını söyleyen peygamberler hakkında diyorum ki, ‘Bu peygamberlerin sonu kılıçla ve kıtlıkla gelecek.[g] **16** Onların peygamberlik ettiği bu halk kıtlık ve kılıç yüzünden ölecek, cesetleri Yeruşalim sokaklarına atılacak; onları gömen olmayacak, ne onları, ne karılarını ne de oğullarını ve kızlarını.[h] Hak ettikleri felaketi başlarına getireceğim.’[ı]

17 Ve sen onlara şu sözü söyleyeceksin: ‘Gözlerimden gece gündüz hiç durmadan yaşlar boşalsın,[i] çünkü halkım kızı büyük bir yıkımla darmadağın oldu.[j] Korkunç bir darbe aldı.[k] **18** Kırlara çıksam, kılıçtan geçirilenler görüyorum![l] Şehre girsem, kıtlığın neden olduğu hastalıklar![m] Peygamber de kâhin de, oradan oraya dolanarak bilmedikleri topraklara gidiyorlar.’ ”[n]

BÖLÜM 14

a Öz 15:8
İş 1:11
Yr 7:22
b Yr 9:16
He 5:12
He 14:21
c Yr 4:10
Yr 5:31
Yr 6:14
Yr 23:17
Yr 27:9
He 13:10
Mi 3:11
ç İş 9:15
Yr 23:25
Yr 27:10
Yr 29:8
Yr 29:21
d Yr 23:21
Yr 27:15
e Ağ 2:14
He 12:24
Zk 10:2
f Yr 23:26
g Yr 5:13
Yr 23:15
He 13:9
h Me 79:3
Yr 9:22
ı Öz 1:31
Yr 4:18
i Yr 8:18
Yr 9:1
Ağ 1:16
Ağ 2:18
j Yr 8:21
Ağ 1:15
k Yr 30:12
l He 7:15
m Ağ 5:10
n Tkr 28:36

2. Sütun

a Me 89:38
Ağ 5:22
b Yr 12:8
c 2Ta 36:16
Yr 8:22
Yr 15:18
Ağ 2:13
ç Yr 8:15
d Le 26:40
Le 26:41
Ezr 9:7
Ne 9:2
Me 106:6
e 2Sa 12:13
Me 51:4
Da 9:5
Da 9:8
1Yh 1:9
f He 36:22
Da 9:15
g Yr 17:12
h Çk 32:13
Le 26:42
Me 106:45
Lu 1:72
Lu 1:73
ı Tkr 32:21
i Zk 10:1

19 Sen Yahuda’yı tamamen mi reddettin?[a] Sion’dan da mı canın tiksindi?[b] Neden bize böyle vurdun? Yaralarımız iyileşecek gibi değil.[c] Barış umduk ama gelmedi; iyileşme vakti gelecek sandık ama sadece dehşet bulduk![ç] **20** Ey Yehova, kötülük yaptığımızı, atalarımızın suç işlediğini kabul ediyoruz,[d] Sana karşı günah işledik.[e] **21** İsmin uğruna, bizi gözden çıkarma,[f] görkemli tahtını[g] hor görme. Aramızdaki ahdi unutma, onu bozma.[h] **22** Milletlerin işe yaramaz putları[ı] arasında yağmur yağdırabilen var mı? Ya da gökler kendiliğinden sağanak indirebilir mi?[i] Ey Tanrımız Yehova, bunları yapan Sen değil misin?[j] Sana umut bağladık, çünkü bütün bunları Sen yaptın.[k]

15 Yehova bana dedi ki, “Musa[l] ve Samuel[m] karşımda dursaydı bile Ben* bu halkın yüzüne bakmazdım.[n] Onlar gözümün önünden sürülecek, uzaklaştırılacak.[o] **2** Sana ‘Nereye gideceğiz?’ dediklerinde onlara şunu söyleyeceksin: “Yehova diyor ki, kırgın için olan kırgına, kılıç için olan kılıca, kıtlık için olan kıtlığa,[ö] sürgün için olan sürgüne!” ’[p]

3 ‘Başlarına dört tür bela göndereceğim.’[r] Yehova’nın sözü. ‘Öldürmek için kılıcı, sürükleyip götürmek için köpekleri, yiyip

j Tkr 28:12; Me 135:7; Me 147:8; İş 30:23; Yo 2:23; **k** Me 25:3; Me 130:5; **BÖLÜM 15** **l** Çk 32:11; **m** 1Sa 7:9; Me 99:6; **n** Me 106:23; **o** 2Kr 17:20; Yr 7:15; **ö** Yr 14:12; He 5:2; Zk 11:9; **p** Yr 43:11; He 12:11; **r** Le 26:16; He 14:21.

Yr 15:1* Sözcük anlamıyla, “can.” Ek 3’e bakın.

yok etmek için göklerin kuşlarını[a] ve yerin canavarlarını.
4 Yahuda kralı, Hizkiya oğlu Manasse'nin Yeruşalim'de yaptıklarından ötürü[b] bu belalarla dünyanın bütün krallıklarına dehşet salacağım.[c] **5** Kim sana acıyacak ey Yeruşalim, halini kim anlayacak,[ç] hatırını sormak için kim yolunu değiştirip sana gelecek?'

6 'Sen Beni terk ettin',[d] Yehova'nın sözü. 'Durmadan geri gittin.[e] Seni mahvetmek için elimi kaldıracağım.[f] Merhamet etmekten usandım.[g] **7** Ülke kapılarında onları yabayla savurup atacağım.[h] Hepsini çocuklarından yoksun bırakacağım.[ı] Halkımı yok edeceğim, çünkü tuttuğu yoldan dönmedi.[i] **8** Gözümün önünde dul kadınları denizin kumundan çok olacak. Annelerin, delikanlıların üzerine güpegündüz yağmacıyı getireceğim.[j] Onları ansızın dehşete ve kargaşaya düşüreceğim.[k] **9** Yedi çocuk annesi yıkılıp gitti, can çekişerek öldü;[l] gün ortasında güneşi battı,[m] güneşinin yüzü utançtan kızardı. Ve Ben onlardan geride kalanları düşmanlarının önünde kılıca vereceğim.'[n] Yehova'nın sözü."

10 Vay halime[o] ah anam, çünkü sen beni bütün dünyayla çekişeyim, kavga konusu olayım diye doğurmuşsun.[ö] Ne ödünç verdim, ne de ödünç aldım. Ama hepsi bana lanet okuyor.[p]

11 Yehova dedi ki, "Sana iyiliğin için yardımcı olacağım,[r] felaket sırasında, sıkıntı vaktinde yanında bulunacağım,[s] düşmanla arana gireceğim.[a] **12** Demiri, kuzeyin demirini kim kırabilir? Tuncu kim parçalayabilir? **13** Ülkenin her yanında işlediğin onca günahtan ötürü hazinelerini, servetini bedel olarak değil,[b] ganimet olarak vereceğim.[c] **14** Bu malları düşmanlarının eliyle tanımadığın bir ülkeye yollayacağım.[ç] Çünkü öfkem yangın gibi büyüyor,[d] size ateş püskürüyorum."

15 Ey Yehova, çektiklerimi biliyorsun,[e] beni an,[f] ilgilen benimle, zulmedenlerden öcümü al.[g] Öfkeni geciktirme ki canımdan olmayayım.[h] Senin uğrunda hakaretlere katlandığımı dikkate al.[ı] **16** Sözlerin bana geldi, onları yuttum.[i] Sözün benim için kıvanç oldu,[j] yüreğimi sevindirdi;[k] çünkü Senin adını taşıyorum,[l] ey göklerin hâkimi Yehova Tanrı.[m] **17** Şakalaşıp gülüşenlerin[n] arasında oturmadım, sevinçten coşmadım.[o] Elin üzerimde olduğundan tek başıma oturdum,[ö] çünkü içimi öfkeyle doldurdun.[p] **18** Çektiğim acı neden dinmiyor,[r] aldığım yara neden ümitsiz,[s] şifa bulmuyor? Sen benim için güvenilmez bir pınar,[ş] aldatıcı sular gibi oldun.[t]

19 Bu nedenle Yehova dedi ki, "Eğer Bana dönersen sana yine lütuf gösteririm,[u] yine önümde dururdun.[ü] Değerliyi değersizden ayırırsan Benim ağzım gibi olursun. Onlar sana döner, ama sen onlara dönmezsin."

20 "Ve Ben seni bu halkın karşısında sağlamlaştırılmış,

BÖLÜM 15

a Tkr 28:26
Yr 7:33
b 2Kr 21:11
2Kr 23:26
2Kr 24:3
c Tkr 28:25
Yr 24:9
He 23:46
ç Me 69:20
İş 51:19
Ağ 1:12
d Yr 1:16
Yr 2:13
e İş 1:4
Yr 7:24
f He 25:7
Tsf 1:4
g Yr 23:20
He 24:14
Ho 13:14
h Me 1:4
İş 30:24
ı Tkr 28:18
Yr 9:21
He 24:21
Ho 9:12
i İş 9:13
Yr 5:3
Ams 4:10
Zk 1:4
j Yr 6:4
k Lu 21:35
l 1Sa 2:5
m Ams 8:9
Mi 3:6
n Yr 44:27
He 5:12
o Ey 3:1
Yr 20:14
ö Lu 21:17
p Me 109:28
Öz 26:2
r Ro 8:28
s Yr 39:12

2. Sütun

a 2Ta 20:17
b Me 44:12
İş 52:3
c Yr 20:5
ç Le 26:38
Yr 16:13
Yr 17:4
Ams 5:27
d Tkr 32:22
İş 42:25
İb 12:29
e Ey 10:7
Me 17:3
Yr 12:3
f Ne 5:19
g Yr 11:20
Yr 17:18
Yr 20:11
Yr 37:15
h Me 102:24
ı Me 69:7
Mt 10:22
Ro 15:3
i He 3:1
Yh 10:10
j Ey 23:12
k Me 119:111
l Yr 14:9

m 1Sa 17:45; **n** Öz 26:19; **o** Me 1:1; **ö** Yr 13:17; Ağ 3:28; **p** Yr 20:8; **r** Yr 14:19; **s** Yr 30:15; **ş** Yr 20:7; **t** Ey 6:15; **u** Yk 4:8; **ü** 1Kr 17:1; Zk 3:7.

tunçtan bir sura çevirdim.[a] Onlar seninle savaşacak ama seni yenemeyecek.[b] Çünkü korumak ve kurtarmak için Ben seninleyim."[c] Yehova'nın sözü. **21** "Ve seni kötülerin elinden kurtaracağım,[ç] zorbaların avcundan alacağım."

16 Bana Yehova'nın şu sözü geldi: **2** "Bu yerde kendine kadın almayacaksın, oğulların ve kızların olmayacak.[d] **3** Çünkü bu yerde doğan oğullar ve kızlar, bu ülkede onları doğuran analar, hayata gelmelerini sağlayan babalar hakkında[e] Yehova diyor ki, **4** 'Korkunç hastalıklardan ölecekler.[f] Onlar için yas tutulmayacak.[g] Gömülmeyecekler,[h] toprağın üzerinde gübre olacaklar.[ı] Sonları kılıçla ve kıtlıkla gelecek,[i] cesetleri göklerin kuşlarına, yerin canavarlarına yem olacak.'[j]

5 İşte bu yüzden Yehova dedi ki, 'Cenaze yemeği verilen eve girme, yas tutmaya gitme, onlara derttaş olma.'[k]

'Çünkü Ben bu halktan barışımı geri çekiyorum', Yehova'nın sözü, 'Vefamı da merhametimi de.[l] **6** Bu ülkede herkes ölecek, büyük de küçük de. Gömülmeyecekler;[m] onlar için kimse dövünmeyecek, kimse bedeninde yara açmayacak,[n] saçını kazımayacak.[o] **7** Ölenin arkasından yas tutanı avutmak için onunla ekmek yiyen olmayacak.[ö] Babasının ya da anasının arkasından içmesi için kimseye teselli kadehi verilmeyecek.[p] **8** Sen de hiçbir ziyafet evine girip oturmayacak, onlarla yiyip içmeyeceksin.'[r]

9 Çünkü İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Ben sizin günlerinizde, bu yerde sevinç ve neşe sesini, gelin ve güvey sesini gözünüzün önünde sona erdiriyorum.'[a]

10 Ve öyle olacak ki, sen bu halka bütün bunları söylediğinde, onlar da sana 'Yehova neden başımıza bu büyük felaketin geleceğini söyledi? Tanrımız Yehova'ya karşı ne suç ettik, ne günah işledik?' dediklerinde,[b] **11** onlara şöyle karşılık vereceksin: 'Atalarınız Beni bıraktı',[c] Yehova'nın sözü, 'Başka tanrıların ardından gidip onlara kulluk ettiler, önlerinde eğildiler.[ç] Beni terk ettiler, kanunuma uymadılar.[d] **12** Sizler ise atalarınızdan beter davranıyorsunuz;[e] her biriniz sözümü dinlemeyerek[f] kötü yüreğinin inadını sürdürüyor.[g] **13** Ben de sizi bu diyardan, sizin de atalarınızın da bilmediği bir diyara savurup atacağım.[h] Orada gece gündüz başka ilahlara kulluk etmek zorunda kalacaksınız,[ı] çünkü size hiç lütuf göstermeyeceğim.'

14 'Öyle günler geliyor ki',[i] Yehova'nın sözü, 'Artık "İsrailoğullarını Mısır diyarından çıkarıp getiren Yehova'nın hakkı için"[j] denmeyecek. **15** Bunun yerine "İsrailoğullarını kuzey ülkesinden ve dağıtmış olduğu tüm diğer ülkelerden çıkarıp getiren Yehova'nın hakkı için" denecek. Ve Ben onları atalarına vermiş olduğum topraklara geri döndüreceğim.'[k]

BÖLÜM 15

a Yr 1:18
He 3:9
b Yr 20:11
Ro 8:31
c İş 41:10
Elç 18:10
ç İş 25:4
2Ko 1:10

BÖLÜM 16

d Mt 24:19
e Lu 21:23
Lu 23:29
f Yr 15:2
g Yr 22:18
Yr 25:33
h Me 79:3
Yr 7:33
Yr 36:30
ı Me 83:10
İş 5:25
Yr 8:2
Yr 9:22
i Yr 14:15
Yr 34:17
He 5:12
j Yr 34:20
He 39:17
Vh 19:17
k He 24:16
l Tkr 31:17
2Ta 15:6
İş 27:11
İş 63:10
Zk 8:10
m Yr 16:4
n Le 19:28
Tkr 14:1
Yr 41:5
o İş 22:12
ö He 24:17
Ho 9:4
p Öz 31:6
r Vz 7:2

2. Sütun

a İş 24:7
Yr 7:34
Yr 25:10
He 26:13
Ho 2:11
Vh 18:23
b Tkr 29:24
Yr 5:19
Yr 13:22
Yr 22:8
c Tkr 29:25
Hk 2:12
Ne 9:26
Yr 2:8
Yr 5:7
Yr 22:9
ç Yr 8:2
Yr 13:10
d Da 9:11
Ams 2:4
e Ne 9:16
Yr 7:26
f 1Sa 15:23

g Tkr 29:19; Hk 2:19; Ne 9:29; Yr 6:28; Yr 7:24; Yr 9:14; **h** Tkr 28:36; 2Ta 7:20; Yr 15:14; Yr 17:4; **ı** Tkr 4:28; **i** Yr 23:7; **j** Çk 20:2; Tkr 15:15; Mi 6:4; **k** Tkr 30:3; Yr 3:18; Yr 24:6; Yr 30:3; Yr 32:37; Ams 9:14.

16 ‘Bak, pek çok balıkçı çağırıyorum’, Yehova’nın sözü, ‘Onları yakalayacaklar ve sonra pek çok avcı çağıracağım,[a] her dağda, her tepede, kaya kovuklarında onları avlayacaklar.[b] **17** Çünkü gözümü üzerlerinden ayırmıyorum. Benden gizlenemeyecekler; suçları da gözümden kaçmıyor.[c] **18** İlk olarak, işledikleri suçların,[ç] günahların karşılığını onlara tamı tamına vereceğim; çünkü ülkemi kirlettiler,[d] mülkümü iğrenç şeyleriyle, tiksindirici putlarının leşleriyle doldurdular.’ ”[e]

19 Ey Yehova, Sen benim gücüm, hisarımsın, sıkıntılı günde sığınağımsın.[f] Dünyanın dört bucağından milletler Sana gelecek[g] ve “Atalarımız, düpedüz sahte,[h] hiçbir yararı olmayan[ı] boş şeyler edinmişler” diyecekler. **20** İnsanoğlu hiç kendine tanrı yapabilir mi? Yapsa da onlar gerçek tanrı olur mu?[i]

21 “Bu nedenle onlara öğretiyorum; bu defa elimin gücünü ve kudretimi onlara göstereceğim.[j] Ve adımın Yehova olduğunu hepsi bilecek.”[k]

17 “Yahuda’nın günahı demir kalemle[l] yazılmış, yüreklerinin levhasına,[m] sunaklarının boynuzlarına[n] elmas uçla oyulmuşken, **2** oğulları hâlâ gür yapraklı ağaçların yanı başına, yüksek tepelere, **3** kırlarda dağ yamaçlarına diktikleri kutsal direkleri, sunakları düşünüyorlar.[o] Senin varını yoğunu, tüm hazinelerini talan ettireceğim.[ö] Ülkenin her yerinde işlenen günahlar yüzünden yüksek yerleri-

BÖLÜM 16

a Ag 4:18
b Ams 9:1
c Ey 34:21
Me 90:8
Öz 5:21
Öz 15:3
Yr 32:19
İb 4:13
ç İş 40:2
Yr 17:18
d Sy 35:33
Me 106:38
e Le 26:30
f Me 18:2
Öz 18:10
İş 25:4
Yr 17:17
Na 1:7
g İş 2:2
Zk 2:11
h Yr 10:14
ı İş 44:10
Yr 10:5
i Me 115:4
İş 37:19
Yr 2:11
Elç 19:26
1Ko 8:4
Ga 4:8
j Çk 9:16
Ro 9:17
k Çk 15:3
Me 83:18
Yr 33:2

BÖLÜM 17

l Ey 19:24
m Öz 3:3
2Ko 3:3
n Ams 3:14
o Hk 3:7
1Kr 14:23
2Kr 16:4
2Ta 24:18
2Ta 33:3
Me 78:58
İş 1:29
Yr 2:20
He 6:13
He 20:28
ö 2Kr 24:13
Yr 15:13

2. Sütun

a Le 26:30
He 6:3
b İş 49:8
Ağ 5:2
c Tkr 28:48
Ne 9:28
Yr 16:13
ç Tkr 29:27
İş 5:25
Yr 15:14
Na 1:6
d İş 30:2
İş 31:1
e 2Ta 32:8
İş 31:3
f 2Kr 16:7
He 6:9
g 2Kr 7:2

ni de yağma ettireceğim.[a] **4** Ve sen, Benim miras olarak vermiş olduğum topraklardan kendiliğinden ayrılacaksın.[b] Sana, bilmediğin bir ülkede düşmanlarına kulluk ettireceğim.[c] Öfkem sizi ateş gibi yakacak[ç] ve çağlar boyu sürecek.”

5 Yehova diyor ki, “İnsanoğluna güvenen,[d] âdemoğlunun gücüne bel bağlayan,[e] yüreği Yehova’dan uzaklaşan lanetli olsun.[f] **6** Böyle biri çölde tek başına duran bir ağaç gibi olacak, iyilik geldiğinde görmeyecek.[g] Bozkırda, susuzluktan kavrulan yerlerde, kimsenin yaşamadığı tuz diyarında[h] oturacak. **7** Yehova’ya bel bağlayan, Yehova’ya güvenen adam ise nimetler görsün.[ı] **8** O adam, su kıyısına dikilen, akarsuya doğru kök salan ağaca benzeyecek; kavurucu sıcaktan korkmayacak; yaprakları gür olacak.[i] Kurak[j] yılda kaygılanmayacak, ürün vermekten geri durmayacak.

9 Yürek en büyük haindir, ondan her şey beklenir.[k] Onu kim anlayabilir? **10** Ben Yehova, herkese tuttuğu yola,[l] yaptıklarının sonucuna göre[m] karşılık vermek için insanın yüreğini yoklar,[n] gönlünü* sınarım.[o] **11** Kendi yumurtlamadığı yumurtaları bir araya toplayan keklik nasılsa, haksız yoldan servet toplayan da öyledir.[ö] Ömrünün

h Tkr 29:23; Ey 39:6; Tsf 2:9; **ı** Me 34:8; Me 125:1; Me 146:5; Öz 16:20; İş 26:3; İş 30:18; **i** Me 1:3; Me 92:12; **j** Yr 14:1; **k** Ba 6:5; Ba 8:21; Öz 28:26; İş 44:20; İş 59:13; Yk 1:14; Yk 1:26; **l** Me 62:12; Yr 32:19; Ro 2:6; **m** İş 3:10; Mi 7:13; Ro 6:21; Ga 6:7; Vh 2:23; Vh 22:12; **n** 1Sa 16:7; 1Ta 28:9; Me 139:23; Öz 17:3; Öz 21:2; Ro 8:27; **o** Me 7:9; **ö** Öz 28:20; İş 1:23; Yr 5:27; Yk 5:4.

Yr 17:10* 11:20’deki dipnota bakın.

yarısında onları bırakır gider,[a] hayatının sonunda ne kadar akılsız olduğunu ortaya serer."[b]

12 Tanrı'nın görkemli tahtı başlangıçtan beri yücelerdedir;[c] orası bizim kutsal mekânımızdır.[ç] **13** Ey Yehova, İsrail'in umudu,[d] Seni bırakanların hepsi utandırılacak.[e] Sana* isyan edenler[f] toprağa yazılacak, çünkü diri suların kaynağı olan Seni, Yehova'yı bıraktılar.[g] **14** Ey Yehova bana şifa ver ki, iyi olayım.[h] Beni koru ki, kurtulayım.[ı] Çünkü yüceltiğim Sensin.[i]

15 Görüyorsun, bana "Yehova'nın sözüne ne oldu?[j] Doğru çıksın da görelim" diyenler var. **16** Bense Senin ardından giden bir çoban olmaktan vazgeçmedim; o karanlık günü ben arzulamadım. Dudaklarımdan dökülenleri biliyorsun, hepsi Senin önünde söylendi. **17** Beni dehşete düşürme;[k] felaket gününde sığınağım Sensin.[l] **18** Bana zulmedenleri utandır[m] beni utandırma.[n] Onları dehşete düşür beni düşürme. Başlarına felaket gününü getir[o] de iki kat yıkımla onları çökert.[ö]

19 Yehova dedi ki, "Yahuda krallarının girip çıktığı halk oğulları kapısına ve Yeruşalim'in tüm diğer kapılarına[p] git, orada dur. **20** Ve onlara de ki: Ey sizler, bu kapılardan girenler, Yahuda kralları, Yahuda halkı ve Yeruşalim'de oturanlar, Yehova'nın sözüne kulak verin.[r] **21** Yehova şöyle diyor: 'Sakının,[s] Yeruşalim kapılarından sokacağınız yükleri

Yr 17:13* İbranicede, muhtemelen Yehova'ya atfen, "Bana"

BÖLÜM 17

a Me 55:23
b Lu 12:20
c Yr 14:21
ç 2Ta 2:5
İş 6:1
d Me 22:4
Yr 14:8
Yr 50:7
e Me 97:7
f Me 73:27
İş 1:28
g Me 36:9
Yr 2:13
Vh 22:1
h Tkr 32:39
Me 6:2
ı Me 60:5
Yr 15:20
i Tkr 10:21
Me 109:1
j İş 5:19
2Pe 3:4
k Me 88:15
l Me 59:16
m Me 35:4
Yr 15:15
Yr 20:11
n Me 25:2
o Yr 18:23
ö Yr 16:18
p Ne 8:3
Yr 7:2
r Me 49:1
Öz 1:21
Yr 19:3
Yr 22:2
s Tkr 4:9

2. Sütun

a Sy 15:32
Ne 13:19
b Çk 20:10
Çk 23:12
Le 23:3
c Çk 31:13
He 20:12
ç Yr 7:24
Yr 11:10
He 20:13
d Öz 1:3
Öz 5:12
Tsf 3:7
e Öz 29:1
İş 48:4
f Tkr 11:13
g Yr 17:21
h Çk 34:21
Tkr 5:12
ı Me 132:11
i Yr 22:4
j Yr 32:44
k Yr 33:13
l Tkr 1:7
m Zk 7:7
n Le 1:3
o Ezr 3:3
ö Le 2:1
p Le 2:2
r Me 50:23
Me 107:22
Me 116:17
Yr 33:11
İb 13:15

Sebt günü taşımayın.[a] **22** Sebt günü evinizden yük çıkarmayın; hiçbir iş yapmayın.[b] Sebt gününün kutsallığını bozmayın. Bunu atalarınıza da emretmiştim,[c] **23** ama onlar dinlemedi, kulak asmadı;[ç] işitmemek, yola gelmemek için[d] dik başlılık etti.[e]

24 Ve eğer sözümden çıkmazsanız',[f] Yehova'nın sözü, 'Sebt günü bu şehrin kapılarından yük sokmazsanız[g] ve hiçbir iş yapmayarak Sebt gününün kutsallığını korursanız,[h] **25** O zaman Davut'un tahtında oturan[ı] krallarla yöneticiler arabalara atlara binip bu şehrin kapılarından girer;[i] krallar da yöneticiler de, Yahuda halkı da Yeruşalim'de yaşayanlar da. Ve bu şehirde çağlar boyu oturulur. **26** Yahuda şehirlerinden, Yeruşalim dolaylarından, Benyamin topraklarından,[j] ovalık[k] ve dağlık bölgelerden,[l] güneyden*[m] gelenler Yehova'nın evine yakılan sunu,[n] kurban,[o] tahıl sunusu,[ö] akgünlük[p] ve şükran kurbanı getirir.[r]

27 Ama sözümü dinlemez, Sebt gününün kutsallığını bozar, o gün yük taşır,[s] Yeruşalim kapılarından yükle girerseniz, Ben de onun kapılarını ateşe veririm;[ş] bu ateş Yeruşalim hisarlarını yakıp[t] yok eder ve hiç söndürülemez.' "[u]

18 Yehova'dan Yeremya'ya şu söz geldi: **2** "Kalk, çömlekçinin evine in,[ü] sözlerimi sana orada bildireceğim."

s Ne 13:16; **ş** Yr 21:14; Ağ 4:11; Ams 1:4; **t** 2Kr 25:9; 2Ta 36:19; Yr 39:8; Yr 52:13; **u** 2Kr 22:17; He 20:47; **BÖLÜM 18** **ü** Yr 19:1.

Yr 17:26* Ya da "Necef'ten"

3 Ben de çömlekçinin evine indim; çömlekçi çarkın başında çalışıyordu. 4 Balçıktan yaptığı kap elinde bozulunca, çömlekçi ondan, dilediği biçimde başka bir kap yaptı.[a]

5 Ve sonra bana Yehova'dan şu söz geldi: 6 "'Ey İsrail evi, bu çömlekçinin yaptığını Ben size yapamaz mıyım?' Yehova'nın sözü, 'İşte, balçık çömlekçinin elinde olduğu gibi siz de Benim elimdesiniz, ey İsrail evi.[b] 7 Ben bir milletin, bir krallığın kökünden söküleceğini, yıkılıp yok edileceğini söylediğimde,[c] 8 hakkında konuştuğum o millet kötü yolundan gerçekten dönerse,[ç] Ben de düşünmüş olduğum felaketi başlarına getirmekten vazgeçerim.[d] 9 Fakat bir milletin, bir krallığın temelinin atılıp kurulacağını söylediğimde,[e] 10 o millet sözümü dinlemeyerek gözümde kötü olanı yaparsa,[f] Ben de ona yapmayı düşündüğüm iyilikten vazgeçerim.'

11 Şimdi lütfen Yahuda halkına ve Yeruşalim'de oturanlara de ki, 'Yehova şunları diyor: Başınıza bir felaket getirmeyi tasarlıyorum, hakkınızda bir şey düşünüyorum.[g] Her biriniz kötü yolundan dönsün; davranışlarını, işlerini düzeltsin.' "[h]

12 Onlar ise "Boşuna uğraşma.[ı] Biz bildiğimiz yolda yürüyeceğiz, her birimiz kötü yüreğinin inadını sürdürecek" dediler.[i]

13 Bu yüzden Yehova diyor ki, "Milletler arasında soruşturun. Böylesini kim duymuş? El değmemiş İsrail kızı ne korkunç bir iş yaptı.[a] 14 Lübnan'ın karları, kırlardaki kayalardan hiç kalkar mı? Yabancı topraklardan akıp gelen soğuk sular hiç kurur mu? 15 Halkım Beni öylesine unuttu ki,[b] değersiz ilahlara kurban dumanı sunar oldu.[c] Eski yollarda[ç] yürüyenleri tökezlettiler,[d] yoldan çıkarıp bozuk yollara saptırdılar. 16 Bu yüzden ülkeleri çağlar boyu şaşılacak,[e] ıslık çalınacak bir yer olacak.[f] Oradan her geçen şaşkın şaşkın bakınıp başını sallayacak.[g] 17 Onları düşmanlarının önünde doğu rüzgârının yaptığı gibi dağıtacağım.[h] Yaşayacakları felaket gününde onlara yüzümü değil,[ı] sırtımı döneceğim."

18 Ve onlar "Gelin, Yeremya'ya karşı düzen kuralım,[i] çünkü kâhinde kanun,[j] bilgede öğüt, peygamberde söz hiçbir zaman eksik olmayacak.[k] Gelin, onu dilimizle yıpratalım,[l] hiçbir sözüne kulak vermeyelim" dediler.

19 Beni dinle ey Yehova, bana karşı koyanların dediklerini de duy.[m] 20 İyiliğe kötülükle mi karşılık vermeli?[n] Çünkü onlar benim kuyumu* kazıyor.[o] Onlara duyduğun öfkeyi yatıştırmak için Senin önünde durup haklarında nasıl iyi sözler söylediğimi an.[ö] 21 Bu yüzden, onların evlatlarını açlığa terk et,[p] kendilerini kılıcın önüne at;[r] karıları çocuklarından olsun, dul kalsın.[s] Kocaları hastalıktan kırılsın, gençleri savaşta kılıçla yere

BÖLÜM 18

a İş 45:9
Ro 9:20
b Ro 9:21
c Yr 1:10
Yr 12:14
Yr 25:9
Yr 45:4
Ams 9:8
Yun 3:4
ç 1Kr 8:33
Yr 7:3
He 18:21
He 33:11
Yun 3:5
d Me 106:45
Yr 26:3
Yo 2:13
Yun 3:10
Yun 4:2
e Yr 30:18
Yr 32:41
Ams 9:11
f Me 125:5
g Yr 26:3
Mi 2:3
h 2Kr 17:13
İş 1:16
Yr 7:3
Yr 26:13
He 18:23
Elç 26:20
ı Yr 2:25
Ro 2:5
İb 3:13
i Tkr 29:19
Yr 7:24

2. Sütun

a Yr 2:13
Yr 5:30
b Yr 2:19
Yr 3:21
Yr 13:25
Yr 16:19
Yr 17:13
c Tkr 32:21
İş 41:29
Yr 10:15
ç Yr 6:16
d Mİ 2:8
e Le 26:33
Yr 19:8
Yr 49:13
He 6:14
f Tkr 29:24
1Kr 9:8
Ağ 2:15
Mİ 6:16
g Tkr 28:37
Me 44:14
h Me 48:7
Yr 13:24
ı Tkr 31:17
Yr 2:27
i Me 21:11
Yr 11:19
j Le 10:11
Mİ 2:7
k 1Kr 22:24
l Me 52:2
Öz 18:21
m 2Kr 19:16
Ne 4:4
n Me 109:5

o Me 35:7; Me 57:6; Vz 10:8; ö Me 106:23; He 22:30; p Me 109:10; Yr 11:22; r Yr 12:3; s Tkr 32:25; Ağ 5:3.

Yr 18:20* Sözcük anlamıyla, "canımın kuyusunu"

serilsin.[a] **22** Yağmacıları ansızın üzerlerine getirdiğinde[b] evlerinden feryatlar işitilsin. Çünkü beni ele geçirmek için kuyumu kazdılar, ayağım takılsın diye gizli tuzaklar kurdular.[c]

23 Fakat Sen ey Yehova, onların beni öldürmek için neler tasarladığını çok iyi bilirsin.[ç] İşledikleri suçların üstünü örtme; onların bu günahını gözünün önünden silme. Bırak önünde yıkılsınlar,[d] öfke vaktinde onlara karşı harekete geç.[e]

19 Yehova şunu dedi: "Git, çömlekçiden[f] bir çömlek al, halkın ve kâhinlerin ileri gelenlerinden bazılarını da yanına al. **2** Kırık Çömlekler Kapısının* önündeki Hinnomoğlu Vadisine[g] çık. Sana söyleyeceklerimi orada bildir.[h] **3** Onlara de ki, 'Ey Yahuda kralları ve Yeruşalim'de oturanlar, Yehova'nın dediklerini dinleyin.[ı] İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova[i] şöyle diyor:

"Ben bu yere öyle bir felaket getiriyorum ki, duyan şaşkınlıktan donup kalacak.*[j] **4** Çünkü Beni terk ettiler[k] ve bu yeri tanınmaz hale getirdiler;[l] burada önceleri kendilerinin de atalarının da Yahuda krallarının da tanımadığı ilahlara[m] kurban dumanı sunuyorlar; burayı masumların kanıyla doldurdular.[n] **5** Ve Baal'e yakılan sunu olarak evlatlarını ateşte yakmak[o] için yüksek yerler yaptılar. Böyle bir şeyi Ben emretmedim; ne ağzımdan çıktı[a] ne de yüreğimden geçti." '[b]

6 '"İşte bundan ötürü öyle günler geliyor ki", Yehova'nın sözü, "Buraya artık Tofet[c] ya da Hinnomoğlu Vadisi[ç] değil, Katliam Vadisi denecek. **7** Ve Ben burada Yahuda ile Yeruşalim'in tasarısını boşa çıkaracağım.[d] Onları canlarına kastedenlerin eliyle, düşmanlarının önünde kılıçla yere sereceğim.[e] Ve cesetlerini yesinler diye göğün kuşlarına, yerin hayvanlarına vereceğim.[f] **8** Bu şehri şaşkınlıktan ıslık çalınacak bir yer haline getireceğim.[g] Buradan her geçen uğradığı belalar yüzünden şehre şaşkın şaşkın bakıp ıslık çalacak.[h] **9** Onlara oğullarının ve kızlarının etini yedireceğim; etraflarını saran düşmanlarının, canlarına kastedenlerin yarattığı darlık ve sıkıntı yüzünden her biri komşusunun etini yiyecek." '[ı]

10 Ve sen, yanındaki adamların gözü önünde elindeki çömleği kır. **11** Onlara şunu söyle: Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Ben bu halkı ve bu şehri işte böyle kıracağım, aynen çömlekçinin kabının onarılmaz şekilde kırıldığı gibi.[i] Tofet'te[j] hiç yer kalmayıncaya kadar ölü gömecekler.'[k]

12 'Bu yere ve içinde yaşayanlara aynen böyle yapacağım', Yehova'nın sözü. 'Bu şehri Tofet'e benzeteceğim.[l] **13** Damlarında gökler ordusuna[m] kurban dumanı sundukları ve başka tanrılara içki sunusu döktükleri[n]

BÖLÜM 18

a 2Ta 36:17
Yr 9:21
b Yr 6:26
c Me 38:12
Me 64:5
Me 140:5
ç Me 37:32
Yr 11:19
d Me 35:4
Me 59:5
Me 109:14
e Yr 11:20
Yr 15:15
Ro 2:5

BÖLÜM 19

f Yr 18:2
Ro 9:21
g Yş 15:8
2Kr 23:10
2Ta 28:3
Yr 7:31
h Öz 1:20
Yr 7:2
ı Yr 17:20
i Me 24:10
j 1Sa 3:11
2Kr 21:12
k Tkr 28:20
2Kr 22:17
İş 65:11
Yr 2:13
Yr 15:6
Yr 17:13
Da 9:5
l 2Ta 33:4
m Tkr 13:6
Tkr 32:17
Yr 7:9
n 2Kr 21:16
2Kr 24:4
İş 59:7
Yr 2:34
Ağ 4:13
Mt 23:35
Vh 16:6
o 2Kr 17:17
2Ta 28:3
2Ta 33:6
Me 106:38
İş 57:5

2. Sütun

a Le 18:21
Yr 32:35
b Yr 7:31
c 2Kr 23:10
İş 30:33
Yr 7:32
ç Yş 15:8
d Öz 21:30
e Le 26:17
Tkr 28:25
f Tkr 28:26
Me 79:2
Yr 7:33
Yr 16:4
Yr 34:20
Vh 19:18
g 1Kr 9:8
Yr 18:16
Ağ 2:15

Yr 19:2* Muhtemelen "Çöplük Kapısı"
3* Sözcük anlamıyla, "duyanın kulakları sızlayacak"

h 2Ta 7:21; Yr 25:18; **ı** Le 26:29; Tkr 28:53; İş 9:20; Ağ 2:20; Ağ 4:10; He 5:10; **i** 2Ta 36:16; Me 2:9; İş 30:14; Ağ 4:2; Vh 2:27; **j** İş 30:33; Yr 19:6; **k** Yr 7:32; **l** 2Kr 23:10; **m** Yr 8:2; Yr 32:29; Yr 44:17; Tsf 1:5; **n** Yr 7:18.

Yeruşalim evleriyle Yahuda kralların evlerinin hepsi Tofet gibi kirli olacak.' "[a]

14 Ve peygamberlik etmesi için Yehova'nın Tofet'e göndermiş olduğu Yeremya oradan döndü.[b] Yehova'nın evinin avlusunda durup tüm halka şunları söyledi:[c] **15** "İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Ben bu şehir ve çevresindeki tüm yerleşimler hakkında söylediğim belaların hepsini getiriyorum, çünkü dik başlılık edip sözümü dinlemediler.' "[ç]

20 Yehova'nın evindeki baş görevli,[d] kâhin İmmer[e] oğlu Paşhur, Yeremya'nın peygamberlik ederken bildirdiği sözleri işitti. **2** Bunun üzerine Paşhur, Yeremya peygamberi dövüp[f] Yehova'nın evinin Yukarı Benyamin Kapısında tomruğa vurdu.[g] **3** Ancak ertesi gün tomruktan çıkardı.[h] O zaman Yeremya ona,

"Yehova senin ismini[ı] Paşhur* değil, Magor-missabib# koydu" dedi.[i] **4** "Yehova diyor ki, Ben seni, hem kendin hem de sevenlerin için dehşet uyandıran bir hale getireceğim. Onlar, gözlerinin önünde[j] düşman kılıcıyla yere serilecek.[k] Tüm Yahuda'yı Babil kralının eline vereceğim; onları Babil'e sürgün edecek, kılıçla vurup öldürecek.[l] **5** Bu şehrin tüm ürününü, her değerli malını, topladığı, biriktirdiği nesi varsa hepsini ona vereceğim. Yahuda krallarının bütün hazinelerini düşmanlarının eline teslim edeceğim.[a] Onları yağma edecek, alıp Babil'e götürecekler.[b] **6** Sana gelince ey Paşhur, evindekilerle birlikte tutsak edilip[c] Babil'e götürüleceksin. Orada ölecek, tüm sevenlerinle birlikte gömüleceksin.[ç] Çünkü peygamberlik ederek onlara bildirdiğin sözler yalandı."[d]

7 Ah Yehova, beni kandırdın, ben de kandım. Gücünü kullanıp beni alt ettin.[e] Gün boyu alay konusu oldum, herkes benimle eğleniyor.[f] **8** Çünkü konuştukça feryat ediyorum; zorbalık, soygun diye haykırıyorum.[g] Yehova'nın sözü yüzünden bütün gün kınanıyor, alaya alınıyorum.[h] **9** "Bir daha O'ndan söz etmeyeceğim, O'nun adına konuşmayacağım" dedim,[ı] ama sözü yüreğimde alev alev yanan, kemiklerimin içine kapatılmış bir ateş gibi oldu; onu içimde tutmaktan yoruldum, artık dayanacak gücüm kalmadı.[i] **10** Kötü söylentilerin yayıldığını duydum.[j] Her yerde dehşet kol geziyor. "Onun hakkında çekinmeden konuşun ki, biz de konuşabilelim" diyorlar.[k] Bana dost görünüp "Selam!" diyen her adam tökezlememi bekliyor.[l] "Belki kanar[m] da onu yeneriz, böylece öcümüzü alırız" diyorlar. **11** Oysa Yehova korku uyandıran bir yiğit[n] gibi benimledir.[o] Bu yüzden bana eziyet edenler tökezleyecek, beni alt edemeyecek.[ö] Başarısızlığa uğrayıp büyük utanca düşecekler. İçine düştük-

BÖLÜM 19

a 2Kr 23:12
2Kr 23:14
Me 79:1
He 7:21
b Yr 19:6
c 2Ta 20:5
2Ta 24:20
Yr 26:2
ç Ne 9:17
Ne 9:29
Yr 7:26
Yr 17:23
Zk 7:12
Elç 7:51

BÖLÜM 20

d Elç 5:24
e 1Ta 24:14
f Elç 23:2
g 2Ta 16:10
Yr 29:26
Elç 16:24
h Elç 4:3
ı Ho 1:4
i Me 31:13
Yr 6:25
Yr 46:5
Yr 49:29
Ağ 2:22
j Tkr 28:32
2Kr 25:7
Yr 29:21
Yr 39:6
k Tkr 28:65
Me 73:19
l Yr 25:9
Yr 39:9

2. Sütun

a 2Kr 20:17
2Kr 24:13
2Kr 25:13
Ağ 1:10
He 22:25
b 2Ta 36:10
Yr 15:13
c Yr 15:2
Yr 29:21
He 12:11
ç Yr 5:31
d Yr 14:14
Yr 28:15
Yr 29:21
e He 3:14
Mi 3:8
f Ey 12:4
Me 22:7
Yr 15:10
Ağ 3:14
Elç 17:32
g Yr 6:7
h 2Ta 36:16
Yr 6:10
Yr 15:15
ı 1Kr 19:4
Yun 1:3
i Ey 32:18
Me 39:3
Yr 6:11
Ams 3:8
Elç 4:20
Elç 18:5
j Me 31:13

Yr 20:3* Anlamı, "Etrafta Kalan"
3# Anlamı "Etrafta Dehşet Uyandıran"

k Ne 6:6; Öz 10:18; Lu 20:20; **l** Ey 19:19; Me 38:16; Me 41:9; **m** Lu 11:54; **n** Me 47:2; Me 66:5; **o** İş 41:10; Yr 1:8; Ro 8:31; **ö** Tkr 32:35; Me 27:2; Yr 15:15; Yr 15:20; Yr 17:18.

leri rezillikten asla kurtulamayacaklar ve bu asla unutulmayacak.[a]

12 Fakat sen, ey göklerin hâkimi Yehova, doğru insanı yoklarsın;[b] onun yüreğindekini, gönlündekini* görürsün.[c] Davamı Sana getirdim,[ç] ne olur onlardan öç aldığını göreyim.[d]

13 Yehova'ya ilahi söyleyin! Yehova'yı yüceltin! Çünkü yoksulun canını kötülerin elinden kurtardı.[e]

14 Doğduğum güne lanet olsun! Anamın beni doğurduğu gün kutlu sayılmasın![f] **15** Babama 'Bir oğlun oldu!' müjdesi getirip onu sevindiren[g] adama lanet olsun! **16** O adam Yehova'nın hiç acımadan yıktığı şehirler gibi olsun.[h] Sabahleyin çığlıklar, öğle vakti boru sesleri duysun.[ı]

17 Neden beni ana rahmindeyken öldürmedi? O zaman anam mezarım olur, rahmi hep yüklü kalırdı.[i] **18** Ben zahmet ve dert çekmek,[j] hayatımın sonuna dek utanç içinde yaşamak[k] için mi ana rahminden çıktım?[l]

21 Kral Tsedekiya,[m] Yeremya'ya, Malkiya oğlu Paşhur'u[n] ve Maaseya oğlu kâhin Tsefanya'yı[o] gönderdiğinde, Yeremya'ya Yehova'nın sözü[ö] geldi. **2** Onlar, "Lütfen bizim için Yehova'ya danış,[p] çünkü Babil kralı Nabukadrezar bize savaş açtı.[r] Yehova belki bize o olağanüstü işlerinden birini gösterir de Nabukadrezar çekilip gider"[s] demişti.

3 Yeremya onlara "Tsedekiya'ya deyin ki" dedi, **4** "İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle diyor: 'Surların dışında çevrenizi kuşatan Babil kralı[a] ve Kaldelilerle[b] savaşmakta kullandığınız silahları kendi üzerinize çevireceğim. Onları bu şehrin ortasına toplayacağım.[c] **5** Ve elimi size karşı kaldırıp güçlü kolumla, öfkeyle, gazapla, büyük hiddetle[ç] sizinle Ben savaşacağım.[d] **6** Ve bu şehirde yaşayanları, insanı da hayvanı da vuracağım. Korkunç bir salgın hastalıkta ölecekler.[e]

7 Ve sonra' Yehova'nın sözü, 'Yahuda kralı Tsedekiya'yla hizmetkârlarını ve halkı, bu şehirde salgın hastalıktan, kılıçtan, kıtlıktan artakalanları Babil kralı Nabukadrezar'ın eline, düşmanlarının eline, canlarına kastedenlerin eline vereceğim; o hepsini kılıçtan geçirecek.[f] Onlara acımayacak; ne merhamet edecek, ne de insafa gelecek.'[g]

8 Ve sen bu halka şunu diyeceksin: Yehova diyor ki, 'Hayat yolunu da ölüm yolunu da önünüze koyuyorum.[h] **9** Bu şehirde kalan, ya kılıçla ya kıtlıktan ya da salgın hastalıktan ölecek;[ı] oysa dışarı çıkıp şehri kuşatan Kaldelilere sığınan hayatta kalacak ve canı kendisine ganimet olacak.'[i]

10 'Çünkü Ben bu şehre iyilik değil, bela getirmek için gözlerimi diktim',[j] Yehova'nın sözü. 'Onu Babil kralının eline vereceğim;[k] o da şehri ateşe verecek.'[l]

Yr 20:12* 11:20'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 20

a Me 6:10; Me 35:26; Me 40:14; Yr 23:40
b Me 11:5; Me 17:3; Yr 17:10
c Me 7:9; Yr 11:20
ç Me 62:8; 1Pe 2:23
d Me 54:7; Me 59:10; Yr 17:18
e Me 35:9; Me 109:31
f Ey 3:3; Yr 15:10
g Me 127:3; Lu 1:58
h Ba 19:25; Tkr 29:23; Ams 4:11; 2Pe 2:6
ı Yr 4:19; Yr 18:22; Tsf 1:16
i Ey 3:10; Ey 10:18
j Me 90:10; Ağ 3:1
k Yk 5:10
l Ey 3:20; Ey 14:1

BÖLÜM 21

m 2Kr 24:18; 1Ta 3:15; 2Ta 36:10
n 1Ta 9:12; Yr 38:1
o 2Kr 25:18; Yr 29:25; Yr 37:3; Yr 52:24
ö He 33:30
p Hk 20:27; 2Kr 22:13
r 2Kr 25:1; Yr 32:28; Yr 39:1
s 1Sa 7:10; 2Ta 14:11; Me 44:1; Me 105:5; İş 37:37

2. Sütun

a Yr 32:5; Yr 33:5
b Ezr 5:12
c İş 13:4; He 16:37
ç İş 5:25; Yr 32:17
d İş 63:10; Ağ 2:5
e Tkr 28:22; Yr 32:24; He 7:15

f 2Kr 25:6; 2Ta 36:17; Yr 37:17; Yr 39:5; Yr 52:9; He 17:20;
g Tkr 28:50; 2Ta 36:17; İş 47:6; **h** Tkr 30:19; İş 1:19; **ı** Yr 27:13; Yr 38:2; He 7:15; **i** Yr 38:17; Yr 39:18; Yr 45:5; **j** Le 26:17; Me 34:16; Yr 44:11; He 15:7; Ams 9:4; 1Pe 3:12; **k** Yr 38:3; **l** 2Ta 36:19; Yr 17:27; Yr 34:2; Yr 37:10; Yr 39:8; Yr 52:13.

11 'Yahuda kralının ev halkından olan sizlere gelince, Yehova'nın sözüne kulak verin.[a] **12** Ey Davut evi,[b] Yehova şunu diyor: Her sabah[c] adaletle hüküm verin,[ç] mağduru soyguncunun elinden kurtarın,[d] yoksa kötülükleriniz yüzünden öfkem kimsenin söndüremeyeceği[e] bir ateş olur,[f] etrafı yakıp yok eder.'

13 'Ey ovada oturan, ey düzlükteki kaya, Ben sana karşıyım',[g] Yehova'nın sözü. 'Kim üzerimize saldıracak? Kim meskenimize girecek?' diyenler,[h] **14** 'Ben sizlere de yaptıklarınızın[ı] hesabını soracağım'[i] Yehova'nın sözü. 'Onun ormanını ateşe vereceğim,[j] o ateş etrafında ne varsa hepsini yakıp yok edecek.' "[k]

22 Yehova, "Yahuda kralının evine in ve ona şunu söyle" dedi: **2** "Ey Davut'un tahtında oturan[l] Yahuda kralı, bu kapılardan giren hizmetkârların, halkın ve sen, Yehova'nın sözüne kulak verin.[m] **3** Yehova şunları diyor: 'Adaletin ve doğruluğun gereğini yapın; mağduru soyguncunun elinden kurtarın; aranızdaki yabancılara, yetimlere, dullara kötü davranmayın,[n] onlara zorbalık etmeyin;[o] bu yerde masum kanı dökmeyin.[ö] **4** Eğer bu söylenenlere harfi harfine uyarsanız, Davut'un tahtında oturan[p] krallar arabalarla, atlarla bu evin kapılarından girer; hem krallar girer, hem de hizmetkârları ve halkları.' "[r]

5 "'Fakat söylenenlere uymazsanız, varlığım üzerine ant ederim ki'[s] Yehova'nın sözü, 'Bu ev harabeye döner.'[ş]

BÖLÜM 21

a Yr 17:20
b İş 7:2
Lu 1:69
c Me 101:8
ç 2Sa 8:15
İş 1:17
Yr 7:5
Yr 22:3
Zk 7:9
d Me 72:4
Öz 14:31
He 22:29
Mi 2:2
e İş 1:31
Yr 7:20
f Tkr 32:22
Yr 4:4
Na 1:6
Tsf 1:18
g Yr 51:25
He 13:8
h 2Sa 5:6
Yr 49:4
Ağ 4:12
Ob 3
ı Öz 1:31
İş 3:11
Ga 6:7
i Yr 5:9
Yr 9:9
j İş 10:18
k 2Ta 36:19
Yr 52:13

BÖLÜM 22

l Yr 13:13
Yr 17:25
Lu 1:32
m Yr 7:2
Yr 17:20
n Le 19:15
Tkr 16:18
İş 1:17
Yr 21:12
He 22:7
He 22:29
Mi 2:2
Zk 7:9
o Me 94:6
ö Tkr 19:10
2Kr 24:4
Yr 7:6
p 1Kr 2:12
r Yr 17:25
s Sy 23:19
Tkr 32:40
Ams 6:8
İb 6:17
ş Yr 39:8
Mi 3:12
Ml 3:5

2. Sütun

a Tkr 3:25
b Me 107:34
İş 27:10
c İş 6:11
İş 24:1
Yr 7:34
ç İş 13:3
d He 9:1
e İş 37:24

6 Çünkü Yehova, Yahuda kralının evi hakkında şunları diyor: 'Sen Benim için Gilead gibi, Lübnan dağlarının doruğu[a] gibisin. Ama şunu bil ki, seni çöle döndüreceğim,[b] şehirlerinde tek kişi bile kalmayacak.[c] **7** Ve seni yok edecek kişileri Ben seçeceğim;*[ç] her birini silahlarıyla birlikte[d] Ben ayıracağım. Senin en gözde sedir[e] ağaçlarını kesip ateşe atacaklar.[f] **8** Ve birçok milletten insan bu şehrin yanından geçerken birbirlerine, "Yehova bu büyük şehre acaba neden böyle yapmış", diye soracaklar.[g] **9** Karşılık olarak da, "Tanrıları Yehova'nın ahdine bağlı kalmadıklarından;[h] başka tanrılara kulluk edip onların önünde eğildiklerinden",[ı] diyecekler.'

10 Ölen için ağlamayın,[i] onun için yas tutmayın. Giden için bol bol ağlayın, çünkü o bir daha geri dönmeyecek, anayurdunu bir daha görmeyecek. **11** Babası Yoşiya'nın yerine kral olan[j] ve sonra buradan giden Yahuda kralı Yoşiya oğlu Şallum*[k] hakkında Yehova, 'Bir daha buraya dönmeyecek', dedi. **12** Çünkü sürgüne gittiği yerde ölecek ve bu ülkeyi bir daha görmeyecek.[l]

13 Vay haline, evini haksızlıkla, üst kattaki odalarını adaletsizlikle yapanın;[m] işçisini karşılıksız çalıştıranın, ücretini vermeye-

f Yr 21:14; Zk 11:1; **g** 1Kr 9:8; Ağ 2:15; **h** Tkr 29:25; Yr 31:32; **ı** Tkr 29:26; Tkr 31:20; 2Kr 22:17; 2Ta 34:25; **i** 2Kr 22:20; **j** 2Kr 23:30; 2Ta 36:1; **k** 1Ta 3:15; **l** 2Kr 23:34; 2Ta 36:4; **m** 2Kr 23:35.

Yr 22:7* Sözcük anlamıyla, "kutsayacağım" **11*** 2. Krallar 23:30, 31'de Yehoahaz.

nin;[a] **14** kendime geniş bir ev, üst katına da ferah odalar yapacağım;[b] pencerelerim geniş tutulacak, kaplamalar sedir ağacından olacak,[c] üzerleri kırmızıya boyanacak,[ç] diyenin. **15** Sen, herkesten daha çok sedir ağacı kullandın diye saltanatını sürdüreceğini mi sanıyorsun? Baban yerken içerken adalet ve doğruluğun gereğini yapmadı mı?[d] Bunun için işi iyi gitti.[e] **16** Mağdurun, yoksulun davasına baktı.[f] Bunun için işi iyi gitti. 'Beni tanımak bu değil mi?' Yehova'nın sözü. **17** 'Senin gözlerin de yüreğin de hep elde edeceğin haksız kazançta,[g] dökeceğin masum kanlarda;[h] soygunculuğunu ve gaspçılığını sürdürmenin yolunu arıyorsun.'

18 Bu nedenle, Yahuda kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim[ı] hakkında Yehova şunu diyor: 'Onun için, Ah kardeşim, vah kız kardeşim! diye dövünülmeyecek. Onun için, Ah efendim, vah vah, yazık oldu itibarına! diye dövünülmeyecek.[i] **19** Yeruşalim kapılarından sürüklenerek dışarı atılacak,[j] eşek gömülür gibi gömülecek.'[k]

20 Lübnan'a[l] çık da feryat et, Başan'da[m] sesin duyulsun. Abarim'den[n] haykır; çünkü bütün âşıkların yok edildi.[o] **21** Kaygısız günlerinde sana söylemiştim.[ö] Sen ise, 'Sözünü dinlemeyeceğim'[p] demiştin. Gençliğinden beri de hep böyle davrandın, sözümü dinlemedin.[r] **22** Bir rüzgâr tüm çobanlarını sürü gibi önüne katacak;[s] âşıkların sürgüne götürülecek.[ş] Başına gelen onca felaket yüzünden o zaman utanacak, aşağılandığını hissedeceksin.[a] **23** Ey sen, Lübnan'da oturan,[b] yuvasını sedir ağaçlarına kuran;[c] doğuran kadın gibi sancın tutup ağrı çektiğinde[ç] nasıl da inim inim inleyeceksin!"[d]

24 "'Varlığım üzerine ant ederim ki', Yehova'nın sözü, 'Ey Yahuda kralı Yehoyakim[e] oğlu Konya,*[f] sağ elimde mühür yüzüğü[g] olsaydın bile, seni çıkarıp atardım.[h] **25** Seni canına kastedenlerin eline vereceğim;[ı] korktuğun insanların eline, Babil kralı Nabukadrezar'ın, Kaldelilerin eline.[i] **26** Seni ve seni doğuran anneni,[j] doğup büyümediğiniz başka bir ülkeye fırlatıp atacağım, orada öleceksiniz.[k] **27** Ve dönmeye can attığınız ülkeye dönemeyeceksiniz.[l] **28** Konya denilen bu adam[m] hor görülen kırık bir çömlek parçası[n] ya da kimsenin beğenmediği bir kap değil mi?[o] Soyu sopuyla birlikte bilmediği bir ülkeye neden atıldı?'[ö]

29 Yer, ey yer! Yehova'nın dediğine kulak ver, ey yer![p] **30** Yehova diyor ki, 'Bu adamı çocuksuz kalmış,[r] ömrünce başarısız olmuş biri olarak kayıtlara geçirin; çünkü onun soyundan tek bir kişi bile başarılı olmayacak,[s] Davut'un tahtına oturmayacak,[ş] bir daha Yahuda'da saltanat sürmeyecek.' "

BÖLÜM 22

a Le 19:13
Tkr 24:14
Mi 3:10
Hb 2:9
Hb 2:12
Ml 3:5
Yk 5:4
b İş 5:8
c Hg 1:4
ç He 23:14
d 2Kr 22:2
2Kr 23:25
2Ta 34:2
Öz 21:3
Öz 31:9
e Tkr 4:40
Me 128:2
İş 3:10
Yr 42:6
f Ey 29:12
Me 72:2
İş 1:17
g Yş 7:21
Me 10:3
Me 119:37
h 2Kr 24:4
ı 2Kr 23:34
2Ta 36:4
i 2Sa 1:23
1Kr 13:30
j 2Ta 36:6
k 1Kr 21:23
Yr 36:30
l İş 35:2
m Me 68:15
n Tkr 32:49
o 2Kr 24:7
ö 2Ta 36:15
p Yr 2:31
Yr 6:16
r Tkr 9:7
Hk 2:11
Ne 9:16
Yr 3:25
Yr 7:24
s Yr 23:1
He 34:2
Zk 11:8
ş 2Kr 24:7

2. Sütun

a Yr 2:26
b Yr 22:6
c İş 2:13
He 17:3
ç Yr 6:24
Ho 7:14
d Yr 4:31
e 2Kr 23:34
f 2Kr 24:6
1Ta 3:16
Yr 22:28
Yr 37:1
Mt 1:11
g Hg 2:23
h Yr 22:6
ı 2Kr 24:15
Yr 21:7
Yr 34:20

i 2Kr 24:11; 2Kr 24:16; Ezr 5:12; Öz 10:24; Yr 24:1; Yr 27:20; Yr 29:2; **j** 2Kr 24:12; **k** 2Kr 24:15; 2Ta 36:10; Yr 15:2; **l** Yr 44:14; Yr 52:34; **m** Yr 22:24; Yr 37:1; **n** 1Sa 5:4; **o** Me 31:12; Yr 48:38; Ho 8:8; **ö** 2Kr 24:15; 1Ta 3:17; **p** Tkr 4:26; Tkr 32:1; İş 1:2; İş 34:1; Yr 6:19; Mi 1:2; **r** Mt 1:12; **s** 2Ta 36:10; Yr 36:30; **ş** Lu 1:32.

Yr 22:24* "Yekonya"; 2. Krallar 24:6-15' te Yehoyakin; Yoşiya'nın torunu.

23 "Otlağımın koyunlarını mahveden, dağıtan çobanların vay haline!"[a] Yehova' nın sözü.

2 Bu nedenle, İsrail'in Tanrısı Yehova, halkına çobanlık edenler hakkında şunları diyor: "Koyunlarımı siz dağıttınız ve dağıtmaya devam ediyorsunuz; onlarla ilgilenmiyorsunuz."[b]

"Ama şimdi Ben işlerinizin kötülüğü yüzünden sizinle ilgileneceğim."[c] Yehova'nın sözü.

3 "Ve koyunlarımın artakalanını, onları dağıtmış olduğum ülkelerin hepsinden toplayıp[ç] otlaklarına geri getireceğim;[d] verimli olup çoğalacaklar.[e] **4** Başlarına onları gerçekten güdecek çobanlar koyacağım.[f] Artık korkmayacak, dehşete kapılmayacaklar;[g] içlerinden hiçbiri kaybolmayacak." Yehova'nın sözü.

5 "İşte! Davut'un soyundan doğru bir filiz çıkaracağım günler geliyor."[h] Yehova'nın sözü. "Bir kral sağgörülü davranarak saltanat sürecek,[ı] ülkede adaletin ve doğruluğun gereğini yapacak.[i] **6** Onun döneminde Yahuda kurtulacak,[j] İsrail güvenlik içinde oturacak.[k] Ve o, 'Doğruluğumuz Yehova'dan'[l] adıyla anılacak."

7 "Bu nedenle, öyle günler geliyor ki", Yehova'nın sözü, "Artık 'İsrailoğullarını Mısır diyarından çıkarıp getiren Yehova' nın hakkı için' denmeyecek.[m] **8** Bunun yerine, 'İsrail evinin soyunu, kuzey ülkesinden ve dağıttığı tüm diğer ülkelerden çıkarıp getiren Yehova'nın hakkı için' denecek. Ve kendi topraklarında oturacaklar."[n]

BÖLÜM 23

a Yr 10:21
Yr 50:6
He 34:2
Zk 11:5
Mt 9:36
b He 34:5
c Ho 2:13
Mi 7:4
ç Me 106:47
İş 11:11
İş 35:10
Yr 29:14
Yr 31:8
Zk 10:8
d Tkr 30:3
İş 65:10
Yr 50:19
He 34:13
He 34:14
Mi 2:12
e Tkr 30:5
Ams 9:14
f Yr 3:15
Yhn 21:15
Elç 20:28
1Pe 5:2
g Mi 5:8
h İş 4:2
İş 11:1
İş 53:2
Yr 33:15
Zk 3:8
Mt 2:23
Yhn 1:45
ı Lu 1:32
i Me 72:2
İş 9:7
İş 11:4
İş 32:1
j 1Kr 4:25
Ho 1:7
Zk 10:6
k Tkr 33:28
Me 130:7
İş 62:4
Yr 32:37
Zk 14:11
l İş 54:17
Yr 33:16
m Yr 16:14
n İş 27:12
İş 43:5
He 34:13
He 36:24
Tsf 3:20

2. Sütun

a Me 60:3
b Yr 3:9
Yr 9:2
Yr 13:27
He 16:32
Ho 7:4
c Yr 5:7
He 22:11
Ho 4:2
ç İş 24:4
Yr 12:4
Ho 4:3
Yo 1:10
d Me 107:34
Yr 9:10
Yr 12:4

9 Peygamberlere gelince, onlar yüzünden yüreğim kırık. Bütün kemiklerimi bir titreme aldı. Yehova'dan ve kutsal sözlerinden ötürü sarhoş gibiyim,[a] şaraba yenik düşen yiğide döndüm. **10** Çünkü ülke zina yapanlarla[b] dolu.[c] Üzerindeki lanetten ötürü memleket yas tutuyor,[ç] bozkırdaki otlaklar kurudu.[d] Onların davranış tarzı kötü, güçlerini doğru kullanmıyorlar.

11 "Peygamber de kâhin de kirlenmiş.[e] Benim evimde bile yaptıkları kötülüğü gördüm."[f] Yehova'nın sözü. **12** "Bu yüzden, gittikleri yol karanlıkta kaygan bir zemin gibi olacak;[g] karanlığa doğru sürüklenip düşecekler."[h]

"Çünkü hesap verecekleri yıl, başlarına felaket getireceğim."[ı] Yehova'nın sözü. **13** "Samiriye[i] peygamberlerinde uygunsuz bir durum görüyorum. Baal adına peygamberlik ediyor;[j] halkım İsrail'i yoldan saptırıyorlar.[k] **14** Yeruşalim peygamberlerinde de korkunç şeyler görüyorum:[l] Zina yapıyorlar,[m] sahtekârlık peşindeler;[n] hiçbiri yolundan, yaptığı kötülükten dönmesin[o] diye kötülük edenlere destek oluyorlar. Benim gözümde hepsi Sodom gibi,[ö] içinde yaşayanlar Gomorra gibi oldu."[p]

15 Bu nedenle, göklerin hâkimi Yehova peygamberler hakkında, "Onlara pelinotu yedirece-

e İş 28:7; Yr 5:31; Yr 6:13; Yr 8:10; He 22:25; Tsf 3:4; **f** 2Ta 33:5; 2Ta 36:14; Yr 7:11; He 8:11; He 23:39; **g** Me 35:6; Me 73:18; Öz 4:19; Yr 13:16; **h** Tkr 28:15; **ı** Yr 8:12; Yr 11:23; **i** He 16:46; **j** Yr 2:8; **k** 2Ta 33:9; İş 9:16; **l** Yr 18:13; **m** Yr 29:23; **n** Yr 14:14; Yr 23:26; **o** Tkr 30:10; Ml 3:7; **ö** İş 3:9; **p** Ba 18:20; Tkr 32:32; İş 1:10; Yhd 7.

ğim, zehirli su içireceğim"[a] diyor. "Çünkü hakikate isyan[b] bütün ülkeye Yeruşalim peygamberlerinden yayıldı."

16 Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, "Size peygamberlik eden peygamberlerin söylediklerini dinlemeyin.[c] Sizi boş şeylere sürüklüyorlar;[ç] Yehova'nın ağzından çıkanları değil,[d] kendi yüreklerinden geçenleri, gördükleri hayalleri anlatıyorlar.[e] **17** Bana saygısızlık edenlere tekrar tekrar 'Yehova esenlikte olacağınızı söylüyor',[f] yüreklerinin inadını sürdürenlere[g] de, 'Başınıza hiçbir felaket gelmeyecek'[h] diyorlar. **18** Yehova'nın sözünü duymak ve anlamak[ı] için O'na yakın olanların[i] arasında bulunan oldu mu? İyice işitmek için O'nun sözüne kulak veren oldu mu?[j] **19** İşte, Yehova'nın öfke fırtınası; önüne geleni süpürüp götüren bir kasırga kopuyor.[k] Kötülerin tepesinde fırıl fırıl dönecek.[l] **20** Yüreğinden geçenleri yapıncaya, tasarılarını gerçekleştirinceye[m] dek Yehova'nın öfkesi geçmeyecek.[n] Son günlerde bunu görüp açıkça anlayacaksınız.[o]

21 O peygamberleri Ben göndermedim, kendiliklerinden koştular. Onlara Ben söylemedim, kendiliklerinden peygamberlik ettiler.[ö] **22** Eğer Bana yakın olanların arasında[p] dursalardı, halkıma Benim sözlerimi duyurarlardı, onları kötü yollarından çevirir, kötü işlerinden vazgeçirirlerdi."[r]

23 "Ben yakından Tanrıyım da, uzaktan Tanrı değil miyim?"[s] Yehova'nın sözü.

BÖLÜM 23

a Yr 8:14
Yr 9:15
b Öz 11:9
İş 9:17
İş 24:5
c Yr 27:9
Yr 29:8
ç 2Kr 17:15
Yr 2:5
d Yr 14:14
Yr 28:15
He 13:3
He 22:28
e Ağ 2:14
f Yr 4:10
Yr 6:14
Yr 8:11
He 13:10
g Tkr 29:19
Yr 3:17
h Ams 9:10
Mi 3:11
ı Ams 3:7
i Me 25:14
Me 89:7
Yr 23:22
j 2Ta 33:10
k İş 5:25
Yr 25:32
l Hk 9:57
1Sa 25:39
Ne 4:4
Yr 30:23
Yo 3:7
Ob 15
m Le 26:28
Zk 8:14
n Yr 30:24
o 1Kr 8:47
ö Yr 14:14
Yr 27:15
Yr 29:9
p Ey 29:4
Me 15:1
Me 25:14
Yr 23:18
r Yr 25:5
Yr 29:23
s Me 113:6
Elç 17:27

2. Sütun

a Ba 16:13
Me 90:8
Me 139:7
Öz 15:3
Ams 9:2
İb 4:13
b Me 139:7
İş 66:1
c Yr 29:23
ç Tkr 13:1
Tkr 18:20
Yr 27:9
Zk 10:2
d Yr 14:14
Yr 17:9
e Hk 3:7
2Kr 21:3
f Tkr 13:2
Elç 13:8
g Öz 14:5
Lu 12:42
2Ko 2:17

24 "Benim göremeyeceğim bir yer var mı ki insan oraya gizlenebilsin?"[a] Yehova'nın sözü.

"Gökleri ve yeri dolduran Ben değil miyim?"[b] Yehova'nın sözü. **25** "Peygamberlik diye Benim adımla[c] yalanlar uyduran peygamberlerin 'Bir düş gördüm! Bir düş!' dediklerini duydum.[ç] **26** Peygamberlik diye yalanlar uyduranların, hilekâr yüreklerinin dilediği gibi peygamberlik edenlerin yüreği bunu daha ne kadar sürdürecek?[d] **27** Atalarının Baal yüzünden Benim adımı unuttuğu gibi,[e] onlar da durmadan birbirlerine düşlerini anlatarak halkıma Benim adımı unutturmayı tasarlıyor.[f] **28** Anlatacak düşü olan peygamber düşünü anlatsın; ama Benim sözüm kimdeyse, sözümü doğrulukla söylesin."[g]

"Saman buğdayla boy ölçüşebilir mi?"[h] Yehova'nın sözü.

29 "Benim sözüm ateş gibi değil mi?"[ı] Yehova'nın sözü. "Sarp kayalıkları parçalayan balyoz gibi değil mi?"[i]

30 "Bu yüzden Ben peygamberlere[j] karşıyım", Yehova'nın sözü, "Her biri arkadaşından sözlerimi çalan peygamberlere."[k]

31 "Evet, peygamberlere karşıyım" Yehova'nın sözü; "'O'nun sözü!' diyerek kendi fikrini dile getirenlere."[l]

32 "Uydurma düşler anlatan peygamberlere karşıyım" Yehova'nın sözü; "Yalanlar söyleyip[m] böbürlenerek[n] halkımı yoldan saptıranlara."

h İş 41:16; Lu 3:17; 1Ko 3:13; **ı** İş 30:27; Yr 5:14; Yr 20:9; **i** İb 4:12; **j** Tkr 18:20; Yr 14:15; He 13:2; Mt 24:24; **k** 2Sa 15:6; Me 50:17; **l** He 13:7; **m** Tkr 13:1; Tkr 18:20; Zk 10:2; **n** Tsf 3:4.

"Onları Ben göndermedim, onlara Ben emretmedim; dolayısıyla bu halka hiç yararları olmayacak."[a] Yehova'nın sözü.

33 "Ve bu halktan biri veya bir peygamber ya da kâhin sana 'Yehova'nın yükü* nedir?'[b] diye sorunca onlara de ki, 'Sizsiniz; hem de nasıl bir yük![c] Bu yüzden sizi üzerimden atacağım.' "[ç] Yehova'nın sözü. **34** "'Yehova'nın yükü!' diyen peygambere veya kâhine ya da halktan birine gelince, Ben o adamdan da evindekilerden de hesap soracağım.[d] **35** Her biriniz arkadaşına, her biriniz kardeşine, Yehova ne cevap verdi? Yehova ne dedi? diye sorup duruyor.[e] **36** Artık Yehova'nın yükünden[f] söz etmeyeceksiniz,[g] çünkü her birinize kendi sözü yük oluyor;[h] siz yaşayan Tanrı'nın, göklerin hâkimi Yehova'nın, Tanrımızın sözlerini değiştirdiniz.[ı]

37 Peygambere de ki, 'Yehova sana ne cevap verdi? Yehova sana ne dedi?'[i] **38** Ve hâlâ, "Yehova'nın yükü!" diyorsanız, Yehova da size şunu diyor: Madem size, "Yehova'nın yükü demeyeceksiniz" diye defalarca haber gönderdiğim halde siz bu söz "Yehova'nın yükü" diyorsunuz, **39** o halde, işte Ben buradayım! Sizi büsbütün unutacağım.[j] Sizden de, sizlere ve atalarınıza verdiğim bu şehirden de yüz çevireceğim.[k] **40** Ve size çağlar boyu sürecek bir utanç, çağlar boyu unutulmayacak bir aşağılanma yaşatacağım.' "[l]

Yr 23:33* Ya da "bildirisi"

BÖLÜM 23

a Yr 7:8
Ağ 2:14
Mt 15:14
b Yr 17:15
Hb 1:1
Ml 1:1
c Sy 11:14
ç Tkr 31:17
Yr 12:7
Ho 9:12
d Mi 7:4
e Yr 31:34
İb 8:11
f Çk 19:8
1Ta 9:33
g Ne 13:18
h Hk 17:6
ı Yr 2:21
Yr 2:36
i He 18:25
j Tkr 31:17
Ho 4:6
k Yr 23:33
Ağ 5:20
l Yr 20:11
Yr 24:9
Yr 42:18
Da 9:16

2. Sütun

BÖLÜM 24

a 2Kr 24:6
1Ta 3:16
Yr 22:24
b 2Kr 24:12
Es 2:6
He 19:9
c 2Kr 24:16
ç Yr 29:2
d İş 28:4
Ho 9:10
e Yr 24:8
f Yr 25:11
g Yr 29:10
h 2Ta 16:9
1Pe 3:12
ı Ezr 1:3
Yr 12:15
Yr 23:3
Yr 29:10
He 36:24
i Yr 1:10
Yr 30:18
Yr 32:41
Yr 33:7
j Tkr 30:6
Yr 31:33
He 11:19
k 1Kr 8:48
Yr 29:13
l Yr 30:22
Yr 32:38
He 14:11
Zk 8:8
İb 8:10
m 2Kr 25:7
He 12:13
n Le 26:39
o Yr 43:7
Yr 44:1
Yr 46:13

24 Babil kralı Nabukadrezar, Yahuda kralı Yehoyakim[a] oğlu Yekonya'yı,*[b] Yahuda yöneticilerini, zanaatçıları,[c] istihkâmcıları Yeruşalim'den sürüp Babil'e götürdükten[ç] sonra, Yehova bana bir görüntü gösterdi; baktım, Yehova'nın mabedi önünde iki sepet incir duruyordu. **2** Sepetlerden birinin içindeki incirler yılın ilk incirleri gibi çok iyiydi;[d] diğerinin içindekilerse çok kötü, yenmeyecek kadar bozuktu.

3 Ve Yehova bana "Ne görüyorsun Yeremya?" diye sordu. "İncirler" dedim, "İyileri çok iyi, kötüleriyse çok kötü, yenmeyecek kadar bozuk."[e]

4 O zaman bana Yehova'nın şu sözü geldi: **5** "İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle diyor: 'Buradan Kalde ülkesine gönderdiğim[f] Yahuda sürgünleri Benim için bu iyi incirler gibi iyi olacak.[g] **6** İyilikleri için gözümü onlardan ayırmayacağım,[h] kendilerini bu ülkeye geri getireceğim.[ı] Onları ayağa kaldıracak, yıkmayacağım; onları topraklarına dikecek, yerlerinden sökmeyeceğim.[i] **7** Onlara öyle bir yürek vereceğim ki, Benim Yehova olduğumu anlayacaklar.[j] Bütün yürekleriyle Bana döndükleri için,[k] onlar Benim halkım olacak,[l] Ben de onların Tanrısı olacağım.

8 Yahuda kralı Tsedekiya'yla[m] yöneticilerine, Yeruşalim halkından bu ülkede kalanlara[n] ve Mısır diyarında oturanlara[o] şu yen-

Yr 24:1* Yeremya 22:24, 28 ve 37:1'de kısaltılmış hali "Konya", 2. Krallar 24:8'de "Yehoyakin."

meyecek kadar bozuk incirlere[a] yapılanı yapacağım' diyor Yehova. **9** 'Başlarına öyle bir felaket getireceğim ki, yeryüzünün bütün krallıkları titreyecek.[b] Kendilerini sürmüş olduğum her yerde[c] utanç içinde kalacak, dillere düşecekler; alaya alınacak,[ç] lanetlenecekler.[d] **10** Kendilerine ve atalarına verdiğim topraklarda[e] sonları gelinceye dek üzerlerine kılıç,[f] kıtlık[g] ve salgın hastalık[h] göndereceğim.' "

25 Yahuda kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in[ı] dördüncü yılında (Babil kralı Nabukadrezar'ın ilk yılı), Yeremya'ya tüm Yahuda halkı hakkında Tanrı' nın sözü geldi. **2** Yeremya peygamber tüm Yahuda halkı ve Yeruşalim'de oturanlara şunları dedi:

3 "Yahuda kralı Amon oğlu Yoşiya'nın[i] on üçüncü yılından bugüne dek geçen bu yirmi üç yıl boyunca bana Yehova'nın sözü geldi. Ben de sizlere bu sözleri ilettim; sabah erkenden kalkıp söyledim ama dinlemediniz.[j] **4** Yehova sizlere tüm peygamber kullarını da gönderdi; erkenden harekete geçip onları gönderdi ama siz ne dinlediniz[k] ne de söylenenlere kulak astınız.[l] **5** Onlar size hep şunları dediler: 'Lütfen hepiniz kötü yolunuzdan dönün, kötü davranışlarınızı bırakın ki,[m] Yehova'nın atalarınıza ve size çok zaman önce verdiği topraklarda daha uzun süre oturasınız.[n] **6** Başka tanrıların peşinden gitmeyin, onlara kulluk edip önlerinde eğilmeyin, elinizle yaptığınız putlarla Beni öfkelendirmeyin ki, Ben de başınıza felaket getirmeyeyim.'[a]

7 'Ama Bana kulak asmadınız', Yehova'nın sözü, 'Elinizle yaptığınız putlarla Beni öfkelendirerek başınıza felaket getirdiniz.'[b]

8 İşte bu yüzden göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Mademki sözlerimi dinlemediniz, **9** Ben de haber gönderip kuzeydeki bütün kabileleri getiriyorum.'[c] Yehova'nın sözü, 'Babil kralı kulum Nabukadrezar'ı[ç] çağırıyorum; onları bu ülkenin,[d] içinde yaşayanların, çevresindeki tüm milletlerin üzerine getireceğim.[e] Bu insanları yok edeceğim, bu yeri şaşkınlıktan ıslık çalınacak hale[f] getireceğim, çağlar boyu viran bırakacağım.[g] **10** Sevinç sesini, neşe sesini,[h] güvey sesini, gelin sesini,[ı] el değirmeni sesini[i] ve kandil ışığını[j] ortadan kaldıracağım. **11** Bütün ülke viraneye dönecek, şaşılacak duruma gelecek ve bu milletler Babil kralına yetmiş yıl kulluk edecek.'[k]

12 'Öyle olacak ki, yetmiş yıl dolunca[l] Ben Babil kralından ve o milletten hesap soracağım.'[m] Yehova'nın sözü. 'Kalde[n] ülkesinden suçlarının hesabını soracağım. Orayı virane haline getireceğim; çağlar boyu öyle kalacak.[o] **13** Ve orası hakkında söylediğim bütün sözleri, Yeremya peygamberin bu kitapta bütün milletler aleyhinde yazdığı her şeyi

BÖLÜM 24

a Yr 29:17
b Yr 15:4
Yr 34:17
c Tkr 28:64
Yr 29:18
ç Tkr 28:37
1Kr 9:7
2Ta 7:20
Me 44:13
d Tkr 28:15
Tkr 29:27
Yr 26:6
Yr 29:22
e Tkr 28:63
f Le 26:33
Yr 9:16
g Yr 14:15
Yr 15:2
h Tkr 28:59
He 7:15

BÖLÜM 25

ı 2Kr 24:1
Yr 36:1
Yr 46:2
Da 1:1
i Yr 1:2
j 2Ta 36:15
Me 81:13
Yr 7:13
Yr 11:7
Yr 13:10
Yr 16:12
k Yr 7:13
Yr 29:19
Yr 44:4
l Zk 7:11
Elç 7:51
m 2Kr 17:13
İş 55:7
Yr 18:11
Yr 35:15
He 18:30
He 33:11
Yun 3:8
Zk 1:4
Ml 3:7
2Pe 3:9
n Me 105:11

2. Sütun

a Çk 20:5
Tkr 6:15
Yş 24:20
b Tkr 32:21
2Kr 17:17
Ne 9:26
Yr 7:19
Yr 32:30
Yr 44:5
c Le 26:25
İş 5:26
Yr 1:15
Yr 5:15
ç Yr 27:6
Yr 43:10
He 29:18
d Tkr 28:49
Yr 5:15
He 7:24
Ams 6:14

e He 26:7; He 29:19; Hb 1:6; **f** Yr 19:8; **g** 1Kr 9:7; Yr 18:16; **h** İş 24:7; He 26:13; **ı** Yr 7:34; Yr 16:9; **i** Vh 18:22; **j** Vh 18:23; **k** 2Ta 36:21; Da 9:2; Zk 1:12; Zk 7:5; **l** Tkr 30:3; Ezr 1:1; Yr 29:10; **m** İş 13:1; İş 14:4; İş 47:1; Yr 51:1; Da 5:26; Da 5:30; **n** 2Kr 24:1; **o** İş 13:19; İş 14:23.

o ülkenin başına getireceğim.[a] **14** Birçok ülke ve büyük kral[b] onları köle gibi kullanacak;[c] işlerinin, elleriyle yaptıklarının karşılığını o milletlere vereceğim.' "[ç]

15 İsrail'in Tanrısı Yehova bana şunu dedi: "Elimden bu gazap şarabı kâsesini al ve seni gönderdiğim tüm milletlere bu şarabı içir.[d] **16** Onu içsinler, yalpalasınlar, aralarına gönderdiğim kılıç yüzünden çılgına dönsünler."[e]

17 Bunun üzerine, Yehova'nın elinden kâseyi aldım ve Yehova'nın beni gönderdiği tüm milletlere onu içirdim.[f] **18** Bugün olduğu gibi,[g] harabeye çevirmek, şaşılacak, ıslık çalınacak, lanetli[h] bir duruma getirmek üzere Yeruşalim'e, Yahuda şehirlerine, krallarına ve yöneticilerine; **19** Mısır kralı Firavuna, hizmetkârlarına, yöneticilerine, tüm halkına;[ı] **20** çeşitli halklardan bir topluma, Uts[i] diyarının tüm krallarına, Filistî[j] diyarının tüm krallarına, Aşkelon'a,[k] Gaze'ye,[l] Ekron'a[m] ve Aşdod'dan[n] artakalanlara; **21** Edom'a,[o] Moab'a[ö] ve Ammonoğullarına;[p] **22** tüm Sur[r] krallarına, tüm Sayda[s] krallarına, denizdeki adaların* krallarına; **23** Dedan'a,[ş] Tema'ya,[t] Buz'a, şakaklarındaki saçları kesen herkese;[u] **24** tüm Arap krallarına,[ü] çölde yaşayan karışık halkın tüm krallarına; **25** tüm Zimri krallarına, tüm Elam[v] krallarına, tüm Med krallarına;[y] **26** hem uzaktaki hem yakındaki tüm kuzey krallarına, yer üzerindeki tüm diğer krallıklara birer birer içirdim. Hepsinden sonra da Şeşak*[a] kralı içecek.

27 "Onlara şöyle diyeceksin: İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Aranıza gönderdiğim kılıç yüzünden[b] içip sarhoş olun, kusun, bir daha ayağa kalkmamacasına yere yığılın.'[c] **28** Ve olur da, elinden kâseyi alıp içmeyi reddederlerse, onlara şunu söyle: Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Mutlaka içeceksiniz.'[ç] **29** Çünkü işte, Ben felaket getirmeye Kendi adımla anılan şehirden başlıyorum,[d] siz hiç cezasız kalır mısınız?'[e]

'Cezasız kalmayacaksınız, çünkü Ben yeryüzündeki herkesin üzerine inmesi için kılıcı çağırıyorum.' Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü.

30 Sana gelince, onlara bütün bu sözleri bildireceksin, şöyle diyeceksin: 'Yücelerden Yehova kükreyecek,[f] kutsal mekânından sesini duyuracak.[g] Meskenine kükreyecek. Yeryüzünde yaşayan herkese karşı, şıra teknesinde üzüm çiğneyenler gibi zafer şarkıları söyleyecek.'[h]

31 'Gürültü dünyanın ucuna varacak, çünkü Yehova'nın milletlerle davası var.[ı] Tüm insanlarla davasını görecek.[i] Kötülere gelince, onları kılıca teslim edecek.'[j] Yehova'nın sözü.

32 Göklerin hâkimi Yehova

BÖLÜM 25

a Yr 1:5
Yr 1:10
b Yr 50:9
Yr 51:27
c İş 14:2
Yr 50:41
Yr 51:7
Hb 2:8
ç Me 137:8
Yr 50:29
Yr 51:6
Yr 51:24
Vh 18:6
d Ey 21:20
Me 75:8
İş 51:17
Yr 25:26
Vh 14:10
Vh 16:19
e Yr 51:7
Ağ 4:21
He 23:34
Na 3:11
f Yr 1:10
Yr 27:3
Yr 51:7
g Ezr 9:7
Yr 44:22
h 2Kr 22:19
Yr 24:9
ı Yr 46:2
He 29:2
He 32:31
i Ey 1:1
j İş 14:31
Yr 47:1
He 25:15
Ams 1:8
Tsf 2:5
Zk 9:6
k Yr 47:5
Tsf 2:4
l Yş 13:3
m Zk 9:5
n İş 20:1
o İş 34:5
Yr 49:17
He 35:15
ö Yr 48:1
He 25:8
p Yr 49:1
He 25:2
Ams 1:13
r İş 23:15
He 28:2
s Yr 27:3
Yr 47:4
He 32:30
ş İş 21:13
Yr 49:8
He 25:13
t İş 21:14
u Yr 9:26
Yr 49:32
ü 2Ta 9:14
Yr 49:31
v Yr 49:34
He 32:24
y Yr 51:11

2. Sütun

a Yr 51:41
b He 21:4

c İş 63:6; Ağ 4:21; Hb 2:16; **ç** Me 75:8; **d** 1Kr 9:7; Yr 7:14; Da 9:18; 1Pe 4:17; **e** Öz 11:31; Yr 49:12; Ob 16; **f** İş 42:13; Yo 3:16; Ams 1:2; **g** Me 11:4; He 132:14; **h** İş 16:9; Yr 48:33; **ı** İş 34:8; Ho 4:1; Ho 12:2; Mi 6:2; **i** He 18:30; He 20:35; Yo 3:2; **j** Öz 2:22; İş 66:16; Ams 9:10.

Yr 25:22* Sözcük anlamıyla 'adanın'; ya da 'kıyının'

Yr 25:26* Muhtemelen Babil.

diyor ki, 'İşte, felaket milletten millete yayılıyor,[a] yerin uçlarından büyük bir kasırga kopuyor.[b] **33** O gün yerin bir ucundan diğer ucuna kadar Yehova'nın öldürdüğü insanlar olacak.[c] Onlar için ağlanmayacak; ne toplanılacak ne de gömülecekler.[ç] Toprağın üzerinde gübre gibi olacaklar.'[d]

34 Ey çobanlar, haykırıp feryat edin![e] Ey sürü[f] başları, toprakta debelenip durun,[g] çünkü süreniz doldu, boğazlanacağınız ve dağıtılacağınız günler geldi;[h] güzel bir kap[ı] gibi devrileceksiniz. **35** Çobanlara kaçacak yer, sürü başlarına kurtuluş yolu kalmayacak.[i] **36** Dinleyin! Çobanların feryadı, sürü başlarının haykırışı duyuluyor, çünkü Yehova otlaklarını harap etti. **37** Huzur içinde yaşanan yerlerde Yehova'nın yakıcı öfkesi yüzünden canlı kalmadı.[j] **38** Yeleli genç aslan gibi ininden çıktı;[k] kılıcın gaddarlığı ve Tanrı'nın yakıcı öfkesi yüzünden ülkeleri şaşılacak duruma geldi."[l]

26 Yahuda kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in[m] saltanatının başlangıcında Yehova'dan gelen söz: **2** "Yehova şöyle diyor: Yehova'nın evinin avlusunda dur[n] ve tapınmak için Yehova'nın evine tüm Yahuda şehirlerinden gelenler hakkında sana söylemeni buyurduğum sözleri onlara bildir.[o] Tek söz bile atlama.[ö] **3** Belki dinlerler de her biri kötü yolundan döner.[p] Ben de yaptıkları kötülükler yüzünden başlarına getirmeyi düşündüğüm felaketten vazgeçerim.[a] **4** Onlara de ki, 'Yehova şöyle diyor: Eğer Beni dinlemeyip size verdiğim[b] kanuna uygun davranmazsanız,[c] **5** erkenden harekete geçip sizlere gönderdiğim halde şimdiye kadar dinlemediğiniz peygamber kullarımın sözlerine yine kulak asmazsanız,[ç] **6** Ben de bu evi Şilo'daki[d] gibi yaparım; bu şehri de yeryüzündeki tüm milletler arasında lanetli bir yer haline getiririm.' "[e]

7 Kâhinler, peygamberler ve halkın tümü Yeremya'nın, Yehova'nın evinde söylediği bu sözleri işitti.[f] **8** Yeremya, Yehova'nın halka söylemesini emrettiği her sözü söyleyince kâhinler, peygamberler ve tüm halk onu kıskıvrak yakalayıp "Öleceksin!"[g] dediler. **9** "Neden Yehova'nın adını kullanarak 'Bu ev Şilo'daki[h] gibi olacak, bu şehir de öylesine harap olacak ki, içinde oturan kalmayacak' diyorsun?" Ve bütün halk Yehova'nın evinde Yeremya'nın başına üşüştü.

10 Sonunda, bu sözler Yahuda yöneticilerinin kulağına gitti ve kralın evinden kalkıp Yehova'nın evine[ı] geldiler; Yehova'nın evindeki yeni kapının girişinde oturdular.[i] **11** Kâhinler ve peygamberler, yöneticilere ve halka "Bu adam ölüm cezasını hak etti,[j] çünkü şehrimiz aleyhinde peygamberlik ettiğini kendi kulaklarınızla duydunuz"[k] dediler.

12 Bunun üzerine Yeremya bütün yöneticilere ve halka "Bu ev ve bu şehir hakkında işittiğiniz bütün sözleri size bildirmem için beni Yehova gönderdi"[l] dedi.

BÖLÜM 25

a İş 34:2
Yr 25:17
b İş 30:30
İş 66:15
Yr 23:19
Yr 30:23
Tsf 3:8
c İş 34:3
İş 66:16
Yr 12:12
ç Me 79:3
İş 14:19
d Me 83:10
İş 5:25
Yr 8:2
Yr 9:22
e Yr 4:8
f He 34:17
g Yr 6:26
h İş 33:1
ı Yr 22:28
i Yr 32:4
Yr 52:8
Ams 2:14
j İş 27:10
k Ho 5:14
l Yr 25:12

BÖLÜM 26

m 2Kr 23:34
2Ta 36:4
Yr 1:3
Yr 25:1
Yr 35:1
Yr 36:1
n Yr 19:14
Yhn 18:20
Elç 5:20
o İş 58:1
Yr 1:7
ö Tkr 4:2
Elç 20:27
Vh 22:19
p İş 1:16
İş 55:7
Yr 36:3
He 18:27

2. Sütun

a 1Kr 21:29
Yr 18:8
b Yr 44:10
c Le 26:14
Tkr 28:15
ç 2Kr 17:13
Yr 7:13
Yr 11:7
Yr 25:3
d Me 78:60
Yr 7:12
e Yr 24:9
f Yr 26:2
g Me 37:32
Ams 5:10
h Me 78:60
ı Yr 38:4
i 2Kr 15:35
2Ta 27:3
Yr 36:10
j Yr 18:20
Mt 26:66

k Yr 26:2; Yr 38:4; **l** Yr 1:17.

13 "Artık yollarınızı düzeltin, doğru işler yapın[a] ve Tanrınız Yehova'nın sözünü dinleyin ki, Yehova da başınıza getireceğini söylediği felaketten vazgeçsin.[b] **14** Bana gelince, işte elinizdeyim.[c] Size göre iyi ve doğru neyse bana onu yapın.[ç] **15** Yalnız şunu kesinlikle bilmelisiniz ki, eğer beni öldürürseniz, hem sizler hem de bu şehir ve içindekiler masum kanı dökmekten suçlu tutulur.[d] Çünkü bu sözleri kulaklarınızla duymanız için beni size gerçekten Yehova gönderdi."[e]

16 O zaman, yöneticilerle[f] halk, kâhinlere ve peygamberlere "Bu adama ölüm hükmü verilemez,[g] çünkü bizimle Tanrımız Yehova adına konuştu"[h] dediler.

17 Ayrıca, ülkenin ihtiyarlarından bazıları ayağa kalkıp tüm cemaate şunları dedi:[ı] **18** "Yahuda[i] kralı Hizkiya'nın zamanında Moreşetli[j] Mika[k] peygamberlik edip tüm Yahuda halkına, 'Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, Sion tarla gibi sürülecek,[l] Yeruşalim taş yığınına dönecek[m] ve mabedin bulunduğu dağ ormanlık bir tepe gibi olacak'[n] dediğinde, **19** Yahuda kralı Hizkiya ve Yahuda'da yaşayanlar onu öldürmüş müydü? Hizkiya Yehova'dan korkup Yehova'nın lütfunu dilememiş miydi?[o] Böylece Yehova başlarına getireceğini söylediği felaketten vazgeçmişti.[ö] Bizse başımıza büyük bir felaket getirmeye çalışıyoruz.[p]

20 Yehova adına peygamberlik eden bir adam daha vardı, Kiryat-yearimli[r] Şemaya oğlu Uriya. O da Yeremya'nın dediklerini aynen söylüyor, bu şehir ve bu ülke aleyhinde peygamberlik ediyordu. **21** Ve Kral Yehoyakim[a] ile tüm yiğit askerleri ve yöneticileri onun söylediklerini işittiler; kral onu öldürmek istedi.[b] Uriya bunu duyunca korkup[c] kaçtı, Mısır'a gitti. **22** Fakat Kral Yehoyakim Mısır'a adam gönderdi; onları Akbor[c] oğlu Elnatan'la birlikte Mısır'a yolladı. **23** Uriya'yı Mısır'dan alıp Kral Yehoyakim'e getirdiler. Kral onu kılıçla öldürdü[d] ve cesedini halk mezarlığına attı."

24 Ancak, Şafan[e] oğlu Ahikam[f] Yeremya'ya arka çıktı; bu sayede Yeremya halkın eline düşüp öldürülmedi.[g]

27 Yahuda kralı Yoşiya[h] oğlu Yehoyakim'in krallığının başlangıcında Yehova'dan Yeremya'ya gelen söz: **2** Yehova bana dedi ki, "Kendine koşum kayışları ve boyunduruk kirişleri yap;[ı] onları boynuna geçir.[i] **3** Ve Yeruşalim'e, Yahuda kralı Tsedekiya'ya gelen ulaklar eliyle bunları Edom[j] kralına, Moab[k] kralına, Ammonoğulları[l] kralına, Sur[m] kralına ve Sayda[n] kralına gönder. **4** Efendilerine şunları bildirmelerini emret:

'Efendilerinize söyleyin, İsrail'in Tanrısı,[o] göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: **5** Elimi uzatıp[ö] büyük gücümle[p] yeryüzünü,[r] üzerindeki insanlar[s] ve hayvanlarla[ş] birlikte Ben yarat-

BÖLÜM 26

a Yr 7:3
Yr 35:15
b Me 103:10
Yr 18:8
Yr 36:3
He 18:32
Yun 3:9
c Yş 9:25
Yr 38:5
ç 2Sa 15:26
d Sy 35:33
Tkr 19:10
Öz 6:17
e Yr 1:17
Yr 26:2
f Yr 36:19
g Öz 16:7
Yr 38:9
h Yk 5:10
ı Elç 5:34
i 2Ta 29:1
j Mi 1:14
k Mi 1:1
l Me 79:1
m Yr 9:11
n Mi 3:12
o 2Ta 32:26
ö Çk 32:14
2Sa 24:16
p Sy 35:33
Elç 5:39
r Yş 15:60
Yş 18:14
1Sa 7:2

2. Sütun

a 2Kr 23:34
2Ta 36:5
b 2Ta 16:10
c 1Kr 19:3
Öz 29:25
Mt 10:28
ç 2Kr 22:12
Yr 36:12
d Yr 2:30
Mt 23:31
1Se 2:15
e 2Kr 22:10
f 2Kr 22:12
2Ta 34:20
Yr 39:14
Yr 40:5
g 1Kr 18:4
Elç 23:10

BÖLÜM 27

h 2Kr 23:24
ı Yr 28:10
i He 4:1
He 24:3
j He 25:12
Ams 1:9
Ob 1
k 2Kr 3:4
Yr 48:1
He 25:8
Ams 2:1
l Yr 25:21
Yr 49:1
He 25:2
Ams 1:13

m İş 23:1; Yr 47:4; He 26:3; Ams 1:10; Zk 9:3; **n** İş 23:4; Yr 25:22; He 28:21; Yo 3:4; **o** Çk 5:1; Yr 10:10; **ö** Me 136:12; Yr 32:17; **p** Ba 1:2; **r** Me 102:25; Me 115:15; Me 146:6; İş 44:24; İş 45:12; Yr 51:19; **s** Ba 1:26; Ba 2:7; İş 42:5; Elç 17:26; **ş** Ba 1:24.

tım; onu uygun gördüğüm kişiye veririm.[a] **6** Ve şimdi bütün bu ülkeleri, yaban hayvanlarını bile Babil[b] kralı kulum[c] Nabukadnezar'a* veriyorum; hepsi ona hizmet edecek.[ç] **7** Sıra onun ülkesine gelinceye dek[d] tüm milletler ona,[e] oğluna, torununa kulluk edecek. Sonra da birçok millet ve büyük kral onu köle gibi kullanacak.'[f]

8 'Ve öyle olacak ki, Babil kralı Nabukadnezar'a kulluk etmeyen, Babil kralının boyunduruğuna boyun eğmeyen milleti ve krallığı Ben kılıçla,[g] kıtlıkla[h] ve salgın hastalıkla[ı] cezalandıracağım.' Yehova'nın sözü. 'Ve bu durum, onun eliyle köklerini kurutuncaya dek sürecek.'[i]

9 'Sizlere gelince, "Babil kralına kulluk etmeyeceksiniz" diyen[j] peygamberlerinizi,[k] falcılarınızı, düş görenlerinizi,[l] sihirbazlarınızı, büyücülerinizi[m] dinlemeyin. **10** Çünkü size peygamberlik ederek bildirdiklerinin hepsi yalan; niyetleri sizi topraklarınızdan uzaklaştırmak. Bu gidişle sizi dağıtmak zorunda kalacağım; yok olacaksınız.[n]

11 Babil kralının boyunduruğu altına girip ona kulluk eden millete gelince, Ben onu kendi topraklarında bırakacağım', Yehova'nın sözü. 'Toprağını işleyecek, üzerinde yaşayacak.' "[o]

12 Yahuda kralı Tsedekiya'ya[ö] bütün bunları bildirdim:[p] "Babil kralının boyunduruğu altına girip ona ve halkına kulluk edin ki, yaşayasınız.[a] **13** Yehova'nın Babil kralına kulluk etmeyen her millet için söylediği gibi, sen de neden halkınla birlikte kılıçla,[b] kıtlıkla,[c] salgın hastalıkla[ç] ölesin? **14** Size 'Babil kralına kulluk etmeyeceksiniz' diyen peygamberlerin sözlerine kulak asmayın,[d] çünkü bu peygamberlerin bildirdiği her söz yalan.[e]

15 'Onları Ben göndermedim.' Yehova'nın sözü. 'Sizi dağıtayım[f] ve sonuçta sizler de, size peygamberlik eden peygamberler de,[g] hepiniz yok olun[h] diye Benim adımla yalan sözler bildiriyorlar.' "

16 Kâhinlere ve bu halka dedim ki, "Yehova şöyle diyor: 'Görmeyeceksiniz, Yehova'nın evinin takımları yakında Babil'den geri getirilecek' diyerek size peygamberlik edenlerin sözlerine kulak asmayın.[ı] Çünkü size bildirdikleri yalan.[i] **17** Onları dinlemeyin. Babil kralına kulluk edin ki yaşayasınız.[j] Neden bu şehir viraneye dönsün?[k] **18** Eğer onlar peygamberse ve Yehova'nın sözü onlardaysa, göklerin hâkimi Yehova'ya yalvarsınlar da,[l] Yehova'nın evinde, Yahuda kralının evinde ve Yeruşalim'de kalan takımlar Babil'e götürülmesin.

19 Çünkü göklerin hâkimi Yehova, sütunlar,[m] havuz,[n] arabalar[o] hakkında, bu şehirde kalan takımlar hakkında;[ö] **20** Babil kralı Nabukadnezar'ın, Yahuda kralı Yehoyakim oğlu Yekonya'yı[p] tüm Yahuda ve Yeruşalim

BÖLÜM 27

a Ba 1:29 Me 115:16 Da 4:17
b Yr 28:14 Da 2:37
c Yr 25:9 Yr 43:10 He 29:18
ç Me 50:10 Yr 28:14 Da 2:38
d Me 137:8 Yr 25:12 Yr 50:14 Yr 50:27 Da 5:26
e 2Ta 36:20 Yr 25:11
f Yr 25:14 Yr 51:11
g 2Kr 25:7 Yr 21:9 Yr 42:16 He 26:8
h 2Kr 25:3 Ağ 4:9
ı Yr 32:24
i Yr 24:10
j Yr 28:2 Yr 28:11
k Tkr 18:20 İş 8:19
l Yr 29:8
m İş 47:12
n Yr 28:16
o Yr 38:2 Yr 40:9 Yr 42:10
ö 2Kr 24:17 1Ta 3:15 2Ta 36:10 Yr 37:1
p 2Ta 36:12

2. Sütun

a Öz 1:33 Yr 38:20
b Tkr 28:63 He 18:31 He 33:11
c Tkr 28:53 He 14:21
ç Tkr 28:61 Yr 38:2
d Yr 37:19
e Yr 14:14 Yr 23:21 Yr 28:15 Yr 29:8 He 13:6
f Tkr 28:64
g 1Kr 22:23 Yr 20:6 Yr 29:21 He 13:3
h Le 26:38 Tkr 30:18
ı 2Kr 24:13 2Ta 36:7 Yr 28:3 Da 1:2
i Yr 14:13
j Yr 27:11

Yr 27:6* 27:6-29:3 ayetlerinde "Nabukadnezar"; 21:2'de ve Yeremya kitabındaki diğer yerlerde "Nabukadrezar"

k Le 26:33; Yr 38:17; Yr 38:23; **l** 1Kr 18:24; Yr 7:16; **m** 1Kr 7:15; 2Kr 25:17; 2Ta 4:12; Yr 52:21; **n** 1Kr 7:23; 2Kr 25:13; **o** 1Kr 7:27; 2Kr 25:16; 2Ta 4:14; Yr 52:17; **ö** 2Kr 25:14; 2Ta 36:18; **p** 2Kr 24:15; 2Ta 36:10; Yr 22:28.

soylularıyla[a] birlikte Yeruşalim'den Babil'e sürgüne götürürken yanına almadığı o eşyalar hakkında sözünü bildirdi. **21** Yehova'nın evinde ve Yahuda kralının evinde ve de Yeruşalim'de kalan takımlar hakkında[b] İsrail'in Tanrısı göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: **22** 'Babil'e götürülecekler[c] ve onlarla tekrar ilgileneceğim güne dek orada kalacaklar.'[ç] Yehova'nın sözü. 'O zaman onları geri getirip yeniden buraya yerleştireceğim.' "[d]

28 Aynı yıl, Yahuda kralı Tsedekiya'nın[e] krallığının başlangıcında, dördüncü yılın beşinci ayında Gibeonlu[f] Azzur oğlu Hananya[g] peygamber Yehova'nın evinde, kâhinlerin ve halkın gözü önünde bana şunları söyledi: **2** "İsrail'in Tanrısı göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Babil kralının boyunduruğunu kıracağım.[h] **3** Babil kralı Nabukadnezar'ın Babil'e götürmek için buradan aldığı Yehova'nın evinin tüm takımlarını tam iki yıl sonra buraya geri getireceğim.' "[ı] **4** " 'Yahuda kralı Yehoyakim[i] oğlu Yekonya'yla[j] Yahuda'dan Babil'e götürülen bütün sürgünleri[k] buraya geri getireceğim.' Yehova'nın sözü. 'Çünkü Babil kralının boyunduruğunu kıracağım.' "[l]

5 Bunun üzerine Yeremya peygamber, Yehova'nın evindeki[m] kâhinlerin ve halkın gözü önünde Hananya peygambere cevap verdi. **6** Ve Yeremya peygamber "Amin!"[n] dedi, "Yehova böyle yapsın! Yehova, sürülen halkı, Yehova'nın evinin takımlarıyla birlikte Babil'den buraya geri getirsin, böylece senin peygamberlik edip bildirdiğin sözleri doğru çıkarsın.[a] **7** Yalnız, şimdi sana ve halka söyleyeceklerime lütfen kulak ver.[b] **8** Senden ve benden çok zaman önce yaşamış peygamberler[c] de birçok ülkenin ve büyük krallığın başına savaş, felaket, salgın hastalık geleceğini bildirirlerdi.[ç] **9** Bir peygamber barış geleceğini bildirir[d] ve söyledikleri yerine gelirse, onun gerçekten Yehova'nın gönderdiği peygamber olduğu anlaşılır."[e]

10 Bunun üzerine Hananya peygamber, Yeremya peygamberin boynundan boyunduruğu çıkarıp kırdı.[f] **11** Ve Hananya[g] herkesin önünde şunları söyledi: "Yehova diyor ki,[h] Babil kralı Nabukadnezar'ın tüm milletlerin boynuna taktığı boyunduruğu tam iki yıl sonra tıpkı bunun gibi kıracağım." [ı] Ve Yeremya peygamber oradan çıkıp gitti.[i]

12 Hananya peygamber, Yeremya peygamberin boynundan boyunduruğu çıkarıp kırdıktan sonra Yehova'dan Yeremya'ya gelen söz:[j] **13** "Git Hananya'ya şunu söyle, Yehova diyor ki, 'Tahta boyunduruğu[k] kırdın, şimdi onun yerine demir boyunduruk yapacaksın.[l] **14** İsrail'in Tanrısı göklerin hâkimi Yehova diyor ki, Babil kralı[m] Nabukadnezar'a kulluk etmeleri[n] için bütün bu milletlerin boynuna demir boyunduruk takacağım; ona kulluk edecekler. Yaban hayvanlarını bile onun eline vereceğim.' "[o]

BÖLÜM 27

a 2Kr 24:14
Yr 24:1
Yr 29:1
Da 1:3
b 2Ta 36:10
c 2Kr 25:13
2Ta 36:18
Yr 52:18
Da 5:3
ç 2Ta 36:21
Ezr 1:7
Yr 29:10
d Tkr 30:3
Ezr 5:14
Ezr 7:19

BÖLÜM 28

e 2Kr 24:17
2Ta 36:10
f Yş 11:19
2Sa 21:2
g Yr 28:11
h Yr 27:8
Mi 3:11
ı 2Kr 24:13
Yr 27:16
Da 1:2
i 2Kr 23:36
2Kr 24:6
j 2Kr 24:8
2Kr 25:27
Es 2:6
Yr 22:24
Yr 37:1
k 2Kr 24:14
Yr 24:1
l Yr 30:8
m Yr 7:2
Yr 19:14
Yr 26:2
n 1Kr 1:36
Me 41:13
Yr 11:5
2Ko 1:20

2. Sütun

a Yr 28:3
b 1Kr 22:28
c Tkr 4:26
Tkr 28:15
ç 1Kr 22:8
Yun 3:6
d Yr 6:14
Yr 14:13
He 13:10
e Tkr 18:22
f Me 10:13
Yr 27:2
g Yr 28:1
h 1Kr 13:18
2Ta 18:10
Yr 23:17
Yr 29:9
ı Yr 28:4
i Öz 14:7
Öz 26:4
j Yr 29:30
k Yr 27:2
Yr 28:10
l Tkr 28:48
m Tkr 28:49

n Tkr 28:48; Yr 5:19; Yr 27:7; **o** Yr 27:6; Da 2:38.

15 Ve Yeremya peygamber, Hananya[a] peygambere "Rica ederim dinle Hananya" dedi, "Seni Yehova göndermedi. Ama sen çıkıp bu halkın bir yalana güvenmesine neden oldun.[b] **16** Bu yüzden Yehova diyor ki, 'İşte, seni yeryüzünden siliyorum. Bu yıl öleceksin,[c] çünkü söylediğin sözler düpedüz Yehova'ya isyan.' "[ç]

17 Ve Hananya peygamber o yıl, yedinci ayda öldü.[d]

29 Sürgünlerden hayatta olan ihtiyarlara, kâhinlere, peygamberlere ve Nabukadnezar'ın Yeruşalim'den Babil'e sürmüş olduğu herkese, Yeremya peygamberin Yeruşalim'den gönderdiği mektup.[e] **2** Bu mektup Kral Yekonya'yla[f] ana kraliçe,[g] saray memurları, Yahuda ve Yeruşalim yöneticileri,[h] zanaatçılar, istihkâmcılar[ı] Yeruşalim'den sürüldükten sonra yazıldı. **3** Yahuda kralı Tsedekiya'nın[i] Babil'e, Babil kralı Nabukadnezar'a gönderdiği Şafan[j] oğlu Elasa ve Hilkiya oğlu Gemarya eliyle iletilen bu mektupta şunlar yazılıydı:

4 "İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova Yeruşalim'den Babil'e sürdürdüğü[k] tüm sürgünlere şöyle diyor: **5** 'Evler yapın, içlerinde oturun; bahçeler kurun, meyvesini yiyin.[l] **6** Hepinizin karısı olsun, oğullar ve kızlar babası olun;[m] oğullarınıza kız alın, kızlarınızı kocaya verin ki, oğullar ve kızlar doğursunlar; orada çoğalın, sayınız azalmasın. **7** Ayrıca, sizi sürdüğüm şehrin esenliği için uğraşın, bunun için Bana, Yehova'ya yakarın, çünkü orası esenlikte olursa sizler de esenlikte olursunuz.[a] **8** Bu nedenle, İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: Aranızdaki peygamberlerin, falcıların sizi kandırmasına izin vermeyin;[b] gördükleri düşlere kulak asmayın.[c] **9** Çünkü size Benim adımla peygamberlik edip bildirdikleri sözler yalan. Onları Ben göndermedim.'[ç] Yehova'nın sözü."

10 "Bunun için Yehova şöyle diyor: 'Babil'de yetmiş yıl dolunca sizinle ilgileneceğim,[d] sizi buraya döndürerek hakkınızdaki vaadimi yerine getireceğim.'[e]

11 'Çünkü hakkınızda neler düşündüğümü Ben bilirim',[f] Yehova'nın sözü, 'Size umut vermeyi ve iyi bir gelecek sağlamayı düşünüyorum;[g] felaket değil[h] esenlik getirmeyi amaçlıyorum. **12** O zaman Bana seslenecek, gelip yakaracaksınız ve Ben de sizi dinleyeceğim.'[ı]

13 'Beni gerçekten arayacak ve tüm yürekten[i] aradığınız için de bulacaksınız.[j] **14** Kendimi size bulduracağım',[k] Yehova'nın sözü. 'Ve tutsak olan sizleri bir araya getireceğim; sizi aralarına dağıtmış olduğum bütün milletlerden, her yerden toplayacağım.'[l] Yehova'nın sözü. 'Ve sizi nereden sürdümse oraya geri getireceğim.'[m]

15 Siz ise 'Yehova bizim için Babil'de peygamberler çıkardı' dediniz.

BÖLÜM 28

a Yr 28:1
b Tkr 13:1
Yr 14:14
Yr 23:21
Yr 27:15
Yr 29:31
He 13:3
Zk 13:3
Lu 6:26
c Tkr 18:20
1Sa 2:34
ç Tkr 13:5
Yr 29:32
d 2Kr 7:17

BÖLÜM 29

e 2Kr 24:15
Yr 24:1
f 2Kr 24:8
2Ta 36:9
Yr 22:24
Yr 27:20
Yr 28:4
g 2Kr 24:12
Yr 22:26
h 2Kr 24:14
ı 2Kr 24:16
i 2Kr 24:18
2Ta 36:11
j 2Kr 22:8
Yr 26:24
Yr 39:14
He 8:11
k Tkr 28:41
Yr 24:5
l Yr 29:28
m Ba 1:28
Ba 9:7

2. Sütun

a Ezr 6:10
Ezr 7:23
1Ti 2:2
b Yr 14:14
Yr 23:21
Yr 27:14
Ef 5:6
c Tkr 13:3
ç Yr 23:21
Yr 28:15
d 2Ta 36:21
Ezr 1:1
Yr 27:22
Da 9:2
Zk 1:12
Zk 7:5
e Tkr 30:3
Ezr 2:1
Yr 24:6
f Ey 23:13
Me 33:11
Me 40:5
g Yr 31:17
h Tsf 3:15
ı Me 10:17
İş 30:19
Da 9:3
Yhn 9:31
i Tkr 4:29
Tkr 30:2
1Kr 8:48
Yr 24:7

j Le 26:40; 1Kr 8:47; Mt 7:7; **k** Tkr 4:7; İş 55:6; **l** Tkr 30:4; İş 49:25; Yr 23:3; Yr 30:3; He 39:28; Yo 3:1; **m** Me 126:1; Ho 6:11; Ams 9:14; Tsf 3:20.

16 Yehova, Davut'un tahtında oturan krala[a] ve bu şehirde yaşayan halka, sizinle sürgüne gitmeyen kardeşlerinize sözünü bildiriyor,[b] **17** evet göklerin hâkimi Yehova 'İşte, onların üzerine kılıç,[c] kıtlık[ç] ve salgın hastalık[d] gönderiyorum' diyor. 'Onları içi dışına çıkmış, yenmeyecek kadar bozuk incirlere benzeteceğim.'[e]

18 'Kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla peşlerine düşeceğim; yeryüzündeki tüm krallıklar onlara bakıp titreyecek;[f] onları dağıtacağım milletler arasında bir lanet, bir yüzkarası yapacağım, hallerini görenlere şaşkınlıktan ıslık çaldıracağım.[g] **19** Çünkü söylediklerime kulak asmadılar.' Yehova'nın sözü. 'Erkenden harekete geçip, gönderdiğim peygamber kullarım aracılığıyla onlara söyledim.'[h]

'Fakat dinlemediniz.'[ı] Yehova' nın sözü.

20 Ve şimdi siz, Yeruşalim' den Babil'e gönderdiğim[i] sürgünler,[j] Yehova'nın sözlerine kulak verin. **21** İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova, peygamberlik ediyorum diyerek size Kendi adıyla[k] yalanlar söyleyen Kolaya oğlu Ahab ve Maaseya oğlu Tsedekiya hakkında şunları diyor: 'İşte, onları Babil kralı Nabukadrezar'ın eline teslim ediyorum; gözünüzün önünde onları öldürecek.[l] **22** Onların başına gelenlerden ötürü, Babil'deki tüm Yahuda sürgünlerine karşı bir lanet sözü çıkacak; "Yehova sizi de Babil kralının ateşe attırıp yaktırdığı[m] Tsedekiya ve Ahab gibi etsin!"[n] denecek. **23** Çünkü onlar İsrail'de akılsızca davranmayı sürdürdü,[a] komşularının karısıyla zina yaptılar[b] ve kendilerine emretmediğim sözü Benim adımla söyleyerek yalancılık yaptılar.[c]

"Ve bunları bilen de, bunlara tanık olan da Benim."[ç] Yehova' nın sözü.'

24 Ve sen Nehelamlı Şemaya' ya[d] şöyle diyeceksin: **25** İsrail' in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, sen, Yeruşalim'deki halka ve kâhin Maaseya oğlu Tsefanya[e] ile tüm kâhinlere kendi adına mektuplar[f] gönderip şunları dedin: **26** 'Yehova seni, Yehova'nın evinin baş gözetmeni[g] olman ve çıldırıp[h] peygamber gibi davranan her adamı boyunduruğa, tomruğa vurman[ı] için Yehoyada yerine kâhin yaptığı halde, **27** neden sizlere peygambermiş gibi davranan[i] Anatotlu Yeremya'yı[j] azarlamadın? **28** Çünkü o Babil'de olan bizlere haber gönderip, "Sürgün uzun sürecek! Evler yapın, içlerinde oturun, bahçeler kurun, meyvesini yiyin . . ."[k] dedi.' "

29 Ve kâhin Tsefanya[l] bu mektubu Yeremya peygambere okudu.

30 O zaman Yeremya'ya Yehova'nın şu sözü geldi: **31** "Sürgünlerin hepsine haber gönderip[m] şunları de: 'Yehova, Nehelamlı Şemaya hakkında şöyle diyor: Mademki Şemaya Ben göndermediğim halde sizlere peygamberlik ediyor, sizleri yalanlara inandırmaya çalışıyor,[n] **32** işte bundan dolayı Yehova

---

BÖLÜM 29

a Yr 22:2
Yr 28:1
b 2Kr 24:14
c Le 26:33
Yr 24:10
ç Tkr 28:53
Yr 15:2
d Tkr 28:61
Yr 34:17
e Yr 24:2
Yr 24:8
f Le 26:33
Tkr 28:25
2Ta 29:8
Yr 15:4
Yr 24:10
Yr 34:17
g Tkr 29:24
1Kr 9:8
2Ta 7:21
Me 44:11
Yr 24:9
Yr 25:9
Ağ 2:15
h Yr 7:13
Yr 25:4
Yr 32:33
ı Yr 6:19
Yr 26:5
Elç 28:27
i Yr 24:5
Mi 4:10
j 2Kr 24:14
k Yr 14:14
Yr 29:8
Ağ 2:14
2Pe 2:1
l Yr 52:27
m Da 3:6
n Tkr 29:20
İş 65:15

2. Sütun

a Yr 23:14
b Yr 7:9
Ho 4:2
c Yr 27:15
ç Öz 5:21
Yr 16:17
Yr 23:24
Ml 3:5
İb 4:13
d Yr 29:31
e 2Kr 25:18
Yr 21:1
Yr 29:29
Yr 37:3
Yr 52:24
f 1Kr 21:8
2Ta 32:17
Ne 6:5
g Sy 3:32
Sy 4:16
Yr 20:1
h 2Kr 9:11
Ho 9:7
ı 2Ta 16:10
Yr 20:2
Elç 16:24
i 1Sa 10:6
1Sa 19:20
Yr 43:2
j Yr 1:1
k Yr 29:5

l 2Kr 25:18; Yr 21:1; Yr 52:24; **m** 2Kr 24:14; Yr 29:20; **n** Yr 14:14; Yr 23:21; Yr 28:15; He 13:8; 2Pe 2:1.

şöyle diyor: "Ben de Nehelamlı Şemaya'dan[a] ve soyundan[b] hesap soracağım."

Onun bu halk arasında yaşayan kimsesi olmayacak[c] ve halkıma yapacağım iyiliği o görmeyecek.'[ç] Yehova'nın sözü. 'Çünkü sözleri Bana, Yehova'ya karşı apaçık isyan.' "[d]

30 Yehova'dan Yeremya'ya gelen söz: **2** "İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle diyor: Sana söyleyeceğim her sözü kendin için bir kitaba yaz.[e] **3** Çünkü 'Halkım İsrail'den ve Yahuda'dan tutsak götürülenleri bir araya toplayacağım günler geliyor.'[f] Yehova'nın sözü. 'Ve onları atalarına verdiğim topraklara geri getireceğim; orayı yeniden mülk edinecekler'[g] Yehova böyle diyor."

4 Yehova'nın İsrail'e ve Yahuda'ya söylediği sözler: **5** Yehova diyor ki, "Titreyenlerin sesini işittik. Yalnızca dehşet var,[h] barıştan eser yok. **6** Haydi sorun bakın, bir erkek hiç doğurur mu? Öyleyse neden doğuran kadın gibi[ı] her yiğidin elini belinde görüyorum? Neden hepsinin yüzü solmuş?[i] **7** Ah, o büyük gün,[j] eşi benzeri yok;[k] Yakup için sıkıntı vakti.[l] Yine de o sıkıntıdan kurtulacak."

8 "Ve o gün öyle olacak ki", göklerin hâkimi Yehova'nın sözü, "Boynundaki boyunduruğu kıracağım, kayışlarını koparacağım[m] ve yabancılar artık onu köle gibi kullanamayacak. **9** Bana, Tanrıları Yehova'ya ve başlarına koyacağım[n] kralları Davut'a[o] kulluk edecekler."

10 "Sana gelince ey kulum Yakup, korkma!" Yehova'nın sözü. "Ey İsrail, dehşete kapılma![a] Çünkü işte, seni ta uzaklardan, soyunu da tutsak olduğu ülkeden kurtarıyorum.[b] Yakup mutlaka geri dönecek, rahat ve huzur içinde yaşayacak; onu korkutan olmayacak."[c]

11 "Çünkü seni kurtarmak için" Yehova'nın sözü, "Ben seninleyim;[ç] seni aralarına dağıttığım tüm milletleri tamamen yok edeceğim.[d] Ancak seni tamamen yok etmeyeceğim,[e] gerektiği ölçüde terbiye edecek, asla cezasız bırakmayacağım."[f]

12 Çünkü Yehova şöyle diyor: "Yaran iyileşmez bir yara.[g] Berelerin geçmeyecek bereler.[h] **13** Yaranla ilgili şikâyetini dinleyen yok.[ı] Sana şifa verecek ilaç, seni saracak sargı yok.[i] **14** Âşıklarının hepsi seni unuttu.[j] Aradıkları artık sen değilsin. Çünkü Ben sana suçunun çokluğu yüzünden[k] düşmanın indirdiği darbeyi indirdim;[l] zalimin verdiği cezayı verdim.[m] Günahın sayılamayacak kadar çok.[n] **15** Yaran yüzünden neden feryat ediyorsun?[o] Suçunun çokluğu yüzünden çektiğin acı geçmeyecek. Günahın sayılamayacak kadar çok.[ö] Bu yüzden bunları başına getirdim. **16** Seni yiyip yutan herkesin kendisi de yutulacak;[p] bütün düşmanların sürgüne götürülecek.[r] Seni yağmalayanlar elbette yağmalanacak; seni talan edenlerin hepsini talan ettireceğim."[s]

BÖLÜM 29

a Yr 29:24
b Çk 20:5
Çk 34:7
Yr 20:6
c 1Sa 2:30
ç Öz 12:19
d Yr 28:16

BÖLÜM 30

e Yr 36:2
Yr 51:60
Da 7:1
Hb 2:2
Ro 15:4
f Tkr 30:3
Me 53:6
Yr 27:22
Yr 29:14
He 39:25
Yo 3:1
Ams 9:14
g Yş 14:1
Ezr 2:1
Yr 16:15
Yr 32:44
He 20:42
h Yr 6:23
ı İş 13:8
Yr 4:31
Yr 6:24
Mi 4:9
i İş 29:22
j Yo 2:11
Ams 5:18
Tsf 1:14
k Ağ 1:12
Da 12:1
Mt 24:21
l Ho 12:2
m İş 9:4
İş 10:27
n He 37:24
Lu 1:69
Elç 2:30
Elç 13:23
o İş 55:3
He 34:23
Ho 3:5

2. Sütun

a İş 41:13
İş 43:5
İş 44:2
b İş 49:25
Yr 3:18
c Yr 33:16
Yr 46:27
He 34:25
Ho 2:18
Mi 4:4
ç Yr 46:27
He 11:17
d İş 47:11
Yr 50:29
Yr 51:24
e Le 26:44
Ne 9:31
Me 78:38
Ağ 3:22
He 20:17
Ams 9:8

f Çk 34:7; Me 6:1; Yr 10:24; Yr 46:28; **g** 2Ta 36:16; İş 6:10; Yr 8:21; **h** Yr 15:18; **ı** Me 106:23; **i** Yr 8:22; **j** Ağ 1:2; Ağ 1:19; **k** Me 90:8; **l** Ağ 2:5; **m** Tkr 28:50; **n** Yr 5:6; **o** Yr 15:18; **ö** 2Ta 36:14; Ne 9:26; **p** Çk 23:22; İş 33:1; İş 41:11; Yr 10:25; Yr 25:12; Yr 50:29; **r** Yr 51:56; Mi 5:9; **s** Zk 2:9.

17 "Seni sağlığına kavuşturacağım, yaralarını iyi edeceğim."[a]
Yehova'nın sözü. "Çünkü sana
kovulmuş kadın adını taktılar;[b]
'İşte kimsenin arayıp sormadığı
Sion' diyorlar."[c]

18 Bundan ötürü Yehova şöyle diyor: "Yakup'un çadırlarından tutsak götürülenleri bir araya getireceğim,[c] onun çadırlarına acıyacağım. Şehir kendi höyüğü üzerine yeniden kurulacak;[d] hisar kendi yerine oturtulacak.[e] **19** Ve oralardan şükran sesleri, kahkahalar yükselecek.[f] Sayılarını Ben çoğaltacağım, artık azalmayacaklar;[g] onları kalabalıklaştıracağım, artık küçük görülmeyecekler.[h] **20** Oğulları eskisi gibi olacak; cemaati önümde pekişecek.[ı] Ve Ben onu ezen herkesi yoklayacağım.[i] **21** Önderi kendi içinden biri olacak;[j] hükümdarı kendisinden çıkacak.[k] Onu Kendime yaklaştıracağım ve Bana yaklaşacak."[l]

"Çünkü kim Bana yaklaşmak için yüreğini ortaya koyabilir?"[m] Yehova'nın sözü. **22** "Böylece siz Benim halkım olacaksınız,[n] Ben de sizin Tanrınız olacağım."[o]

23 İşte! Yehova'nın öfke fırtınası; önüne geleni süpürüp götüren bir kasırga kopuyor.[ö] Kötülerin tepesinde fırıl fırıl dönecek.[p] **24** Yüreğinden geçenleri yerine getirinceye, düşüncelerini gerçekleştirinceye dek[r] Yehova'nın yakıcı öfkesi geçmeyecek. Son günlerde bunu fark edeceksiniz.[s]

31 "O zaman", Yehova'nın sözü, "Ben bütün İsrail aşiretlerinin Tanrısı olacağım; onlar da Benim halkım olacak."[ş]

BÖLÜM 30

a Me 102:13
Me 103:3
Yr 33:6
Ho 6:1
b Me 44:13
c Ne 4:3
Ağ 2:15
ç Me 85:1
Yr 24:6
Yr 29:10
d Mi 4:8
e Me 48:3
f Ezr 3:12
Ne 8:17
İş 35:10
İş 51:11
Yr 31:4
g Tkr 30:5
İş 27:6
Yr 33:22
Zk 10:8
h İş 60:22
Mi 4:7
Tsf 3:19
ı Me 102:28
İş 1:26
i İş 49:26
Yr 50:18
j Ba 49:10
k İş 9:6
l Sy 16:5
Me 110:1
Da 7:13
Mt 3:17
İb 9:24
m Tkr 30:6
Yr 24:7
Mr 12:30
Ro 2:29
2Ti 2:22
n He 11:20
Ho 2:23
Vh 21:3
o Yr 31:1
He 36:28
İb 8:10
ö Öz 1:27
Yr 25:32
p Hk 9:57
Öz 16:4
r Ey 23:13
İş 14:24
Yr 4:28
s Ba 49:1
Yr 23:20
He 38:8

BÖLÜM 31

ş Le 26:12
Yr 30:22
Yr 31:33
İb 8:10

2. Sütun

a Sy 10:33
Me 95:11
İş 63:14
İb 4:8
b Tkr 1:31
c Tkr 7:8
Mİ 1:2
ç Ho 11:4

2 Yehova şöyle diyor: "İsrail rahat bulacağı[a] yere giderken, kılıçtan kurtulmuş olan halk çölde lütuf gördü."[b] **3** Yehova uzaktan bana görünüp "Seni sonsuz bir sevgiyle sevdim"[c] dedi. "Bundan dolayı vefayla seni Kendime çektim.[ç] **4** Ey el değmemiş İsrail kızı, seni yeniden inşa edeceğim, yeniden kurulacaksın.[d] Teflerini alarak gidecek, gülüp oynayanlara katılacaksın.[e] **5** Samiriye dağlarına yine bağlar kuracaksın.[f] Bağ kuranlar üzümünü yiyecek.[g] **6** Öyle bir gün gelecek ki, Efraim'in dağlık bölgesindeki gözcüler 'Haydi kalkın, Tanrımız Yehova'ya, Sion'a çıkalım' diye bağıracak."[h]

7 Çünkü Yehova "Yakup'a sevinçle haykırın" dedi, "Milletlerin başında olana sevinçle bağırın.[ı] Bunu ilan edin.[i] Övgüler sunarak, 'Ey Yehova, halkını, İsrail'in artakalanını kurtar'[j] deyin. **8** İşte, Ben onları kuzey ülkesinden getiriyorum,[k] dünyanın dört bir yanından bir araya topluyorum.[l] Kör de topal da, gebe kadın da doğum sancısı çeken de aralarında bulunacak.[m] Büyük bir cemaat halinde buraya dönecekler.[n] **9** Ağlayarak gelecekler;[o] onları merhamet dilerlerken getireceğim; suların aktığı[ö] vadilerde, tökezlemeyecekleri düz yolda yürüteceğim. Çünkü Ben İsrail'in Babasıyım;[p] Efraim ise Benim ilk oğlum."[r]

---

d Yr 1:10; Yr 30:18; Yr 33:7; Ams 9:11; **e** Çk 15:20; Hk 11:34; Me 149:3; Yr 30:19; **f** Ams 9:14; Mi 4:4; **g** Tkr 30:9; İş 65:21; **h** Ezr 1:5; Me 126:1; İş 2:3; Yr 50:5; Mi 4:2; **ı** Tkr 32:43; Me 96:3; İş 44:23; Ro 15:10; **i** İş 12:5; Ams 3:9; Elç 26:23; **j** İş 1:9; Yr 23:3; Yo 2:32; Ro 9:27; Ro 11:5; **k** İş 43:6; Yr 3:12; Yr 23:8; **l** Tkr 30:4; He 20:34; He 34:12; Yk 1:1; **m** İş 35:6; İş 42:16; **n** Ezr 2:64; **o** Yr 50:4; **ö** İş 35:7; İş 49:10; **p** Tkr 32:6; **r** Ba 48:14; Çk 4:22.

10 Ey milletler, Yehova'nın
sözüne kulak verin; uzaktaki ada-
larda anlatın,[a] şunları deyin: "İs-
rail'i dağıtan onu toplayacak;[b]
sürüsünü koruyan çoban gibi
onu koruyacak.[c] **11** Yehova
Yakup'u bedelle kurtaracak;[ç] onu
kendisinden güçlü olanın elin-
den geri alacak.[d] **12** Ve onlar
gelecek, Sion tepesinde sevinçle
haykıracaklar;[e] Yehova'nın iyilik-
leri, verdiği tahıl, yeni şarap,[f] yağ,
koyun, sığır yavruları[g] karşısında
yüzleri parlayacak.[h] İyi sulanmış
bahçe[ı] gibi olacak, bir daha sara-
rıp solmayacaklar."[i]

13 "O zaman genç kız da,
delikanlı da, kocamış adam da
hep birlikte oynayıp coşacak.[j] Ve
Ben onların yasını sevince dön-
düreceğim; onları teselli ede-
cek, kederden kurtarıp neşelen-
direceğim.[k] **14** Kâhinleri bol
yiyecekle doyuracağım;[l] halkım
Benim iyiliğimle doyacak."[m] Ye-
hova'nın sözü.

15 "Yehova diyor ki, 'Rama'
da[n] bir ses duyuluyor, ağıt ve
acı feryatlar.[o] Rahel[ö] oğullarının[p]
arkasından ağlıyor. Oğulları için
teselli edilmek istemiyor,[r] çünkü
onlar artık yok.' "[s]

16 Yehova diyor ki, "'Ağlayıp
sızlamayı, gözyaşı dökmeyi bı-
rak,[ş] çünkü işinin karşılığını gö-
receksin.' Yehova'nın sözü. 'On-
lar düşman diyarından mutlaka
geri gelecek.'[t]

17 'Senin geleceğin için
umut[u] var' Yehova'nın sözü,
'Çünkü oğulların kendi toprakla-
rına mutlaka dönecek.' "[ü]

18 "Efraim'in ağlayıp inledi-
ğini duydum;[v] 'Düzeleyim diye,
eğitilmemiş bir buzağıyı terbi-
ye eder gibi[a] beni yola getirdin.[b]
Beni Kendine döndür ki, geri dö-
neyim,[c] Sen benim Tanrım Ye-
hova'sın.[ç] **19** Çünkü geri dön-
dükten sonra büyük pişmanlık
duydum;[d] aklım başıma geldik-
ten sonra dövündüm,[e] utandım,
kendimi aşağılanmış hissettim,[f]
çünkü gençliğimin utancını taşı-
yordum.' "[g]

20 "Efraim değer verdiğim bir
oğul, üzerine titrediğim bir ço-
cuk değil mi?[h] Onun aleyhin-
de ne kadar konuşursam onu o
kadar düşünüyorum.[ı] Bu neden-
le, içim* kan ağlıyor.[i] Elbette ona
merhamet edeceğim."[j] Yehova'
nın sözü.

21 "Kendin için yol işaretleri
koy; kendine işaret direkleri dik.[k]
Yüreğin yolda, gitmen gereken
yolda olsun.[l] Geri gel, ey el değ-
memiş İsrail kızı. Senin olan bu
şehirlere geri dön.[m] **22** Daha
ne kadar bir o yana bir bu yana
sapacaksın,[n] ey sadakatsiz kız?[o]
Çünkü Yehova dünyada yeni bir
şey yarattı: Bir kadın bir yiğidin
etrafında dönecek."

23 İsrail'in Tanrısı, göklerin
hâkimi Yehova şöyle diyor: "Tut-
saklarını bir araya topladığımda
Yahuda diyarında, oradaki şehir-
lerde yine şu söz söylenecek: 'Ye-
hova seni kutsasın,[ö] ey doğruluk
yurdu,[p] ey kutsal dağ!'[r] **24** Ya-
huda ile şehirlerinin halkı, çift-
çiler ve sürüleriyle çıkıp gelen-
ler orada hep birlikte oturacak.[s]

BÖLÜM 31

a Me 97:1
İş 11:11
İş 42:10
b Tkr 30:4
He 20:34
Mi 2:12
c İş 40:11
He 34:12
1Pe 2:25
ç İş 44:23
İş 48:20
d İş 49:25
e Ezr 3:13
Me 126:1
İş 51:11
He 20:40
f Yo 3:18
Zk 9:15
g İş 65:10
h Me 34:5
İş 60:5
ı İş 58:11
i İş 35:10
Vh 21:4
j Ezr 3:12
Zk 8:4
k İş 51:3
İş 65:19
l Me 36:8
m Tkr 30:9
Me 31:19
İş 63:7
n Yş 18:25
Yr 40:1
Mt 2:18
o Ağ 1:16
Mt 2:16
ö Ba 35:19
p Ba 35:24
r Ba 37:35
s Mt 2:18
ş Vh 7:17
t Ezr 1:5
Yr 23:3
He 11:17
Ho 1:11
u Yr 29:11
ü Yr 46:27
v Yr 31:9

2. Sütun

a Öz 26:3
b Me 94:12
c Yr 17:14
Ağ 5:21
ç İş 43:3
d Tkr 30:2
e He 21:12
f Le 26:41
Ezr 9:6
g Yr 3:25
h Yr 31:9
Ho 14:4
ı Tkr 32:36
i İş 63:15
Ho 11:8
j İş 55:7
Mi 7:18
2Ko 1:3
k İş 62:10
l İş 35:8
m Yr 3:14
n 1Kr 18:21
Yr 2:18

o Yr 2:13; Yr 3:6; **ö** Me 122:8; **p** İş 1:26; **r** Zk 8:3; **s** Yr 33:12; He 36:10.

Yr 31:20* 4:19'daki dipnota bakın.

25 Çünkü Ben yorgun canı ferahlatacağım, bitkin canı doyuracağım.”[a]

26 Bunun üzerine uyanıp baktım; uykum bana çok tatlı gelmişti.

27 “İşte, öyle günler geliyor ki” Yehova’nın sözü, “Ben İsrail evine ve Yahuda evine insan tohumu ve hayvan tohumu ekeceğim.”[b]

28 “Ve öyle olacak ki, onları kökünden sökmek, devirmek, yıkmak, harap etmek, bozmak[c] için nasıl hazır olmuşsam,[ç] kurmak ve dikmek[d] için de öyle hazır olacağım” Yehova’nın sözü. **29** “O günlerde artık ‘Babalar koruk yedi, ama oğulların dişi kamaştı’[e] denmeyecek. **30** Herkes kendi suçu yüzünden ölecek.[f] Koruk yiyenin kendi dişi kamaşacak.”

31 “Öyle günler geliyor ki” Yehova’nın sözü, “Ben İsrail eviyle[g] ve Yahuda eviyle[h] yeni bir ahit[ı] yapacağım. **32** Bu ahit, Mısır’dan çıkarmak için ellerinden tuttuğum gün atalarıyla yaptığım ahit gibi olmayacak.[i] Onların efendisi*[j] olduğum halde o ahdimi bozmuşlardı.”[k] Yehova’nın sözü.

33 “O günlerden sonra İsrail eviyle yapacağım ahit[l] şöyle olacak.”[m] Yehova’nın sözü. “Kanunumu içlerine koyup[n] yüreklerine yazacağım;[o] Ben onların Tanrısı olacağım, onlar da Benim halkım olacak.”[ö]

34 “Ve artık hiçbiri komşusuna, hiçbiri kardeşine ‘Yehova’yı tanıyın!’[a] demeyecek;[b] çünkü en küçüğünden en büyüğüne kadar hepsi Beni tanıyor olacak.”[c] Yehova’nın sözü. “Çünkü suçlarını bağışlayacağım, günahlarını bir daha anmayacağım.”[ç]

35 Gündüzü aydınlatsın diye güneşi veren,[d] geceyi aydınlatsınlar diye ay[e] ve yıldızlar[f] için yasalar koyan,[g] dalgaları gürlesin diye denizi karıştıran[h] Yehova, adı göklerin hâkimi Yehova[ı] olan diyor ki, **36** “ ‘Kurduğum bu düzen gözümün önünden kalkarsa’[i] Yehova’nın sözü, ‘İsrail soyu da hep gözümün önünde olan bir millet olmaktan ancak o zaman çıkar.’ ”[j]

37 Yehova şöyle diyor: “ ‘Yukarıda gökler ölçülebilirse, aşağıda yeryüzünün temelleri araştırılıp bulunabilirse,[k] Ben de o zaman bütün yaptıklarından ötürü İsrail soyunu tümden reddederim.’[l] Yehova’nın sözü.”

38 “İşte, öyle günler geliyor ki”, Yehova’nın sözü, “Yehova için bu şehir Hananel Kulesinden[m] Köşe Kapısına[n] kadar yeniden kurulacak.[o] **39** Ve ölçü ipi[ö] dosdoğru Gareb tepesine doğru uzatılacak, oradan da dönüp Goa’ya ulaşacak. **40** Cesetler[p] ve yağlı küller vadisinin[r] her yeri, Kidron Vadisine[s] kadar bütün taraçalar, gündoğusuna doğru At Kapısı[ş] köşesine dek uzanan kısım Yehova için kutsal olacak.[t] Devirler boyu yerinden sökülmeyecek, yıkılmayacak.”[u]

BÖLÜM 31

a Me 107:9; İş 40:29
b Tkr 30:9; He 36:9; Ho 2:23; Zk 10:9
c Yr 18:7; Yr 45:4
ç Yr 44:27; Da 9:14
d Me 102:16; Me 147:2; Yr 24:6; Yr 32:41
e He 18:2
f Tkr 24:16; İş 3:11; He 18:4; Ga 6:7
g Ga 6:16
h Yr 50:4
ı Mt 26:28; Mr 14:24; Lu 22:20; 1Ko 11:25; İb 8:8; İb 10:16
i Çk 19:5; Tkr 1:31
j Yr 3:14
k He 16:59; İb 8:9
l İb 8:6
m İb 8:10
n He 11:19; He 36:26
o Me 37:31; İb 10:16
ö Yr 30:22; İb 8:10

2. Sütun

a 1Ta 28:9; Yhn 17:3
b İş 54:13; Yhn 6:45; 1Se 4:9; 1Yh 2:27
c İş 11:9; Yr 24:7; Hb 2:14; İb 8:11
ç Yr 33:8; Yr 50:20; Mi 7:18; Mt 26:28; Ro 11:27; İb 8:12; İb 9:15; İb 10:17
d Ba 1:16; Me 136:8; Mt 5:45
e Ey 38:33; Me 89:37; Me 104:19
f Me 136:9
g 1Ko 14:33
h İş 51:15
ı Yr 10:16
i Me 148:6; İş 54:10; Yr 33:20
j Me 72:5
k Ey 38:5; Öz 30:4; İş 40:12; **l** Yr 30:11; **m** Ne 3:1; Ne 12:39; Zk 14:10; **n** 2Ta 26:9; **o** Ne 12:27; İş 44:28; Yr 30:18; **ö** Zk 1:16; **p** Yr 19:11; **r** Yr 7:32; **s** 2Sa 15:23; 2Kr 23:6; Yhn 18:1; **ş** 2Kr 11:16; 2Ta 23:15; Ne 3:28; **t** He 45:1; Yo 3:17; **u** İş 51:22.

Yr 31:32* Ya da “koca olarak sahibi”

32 Yahuda kralı Tsedekiya'nın onuncu yılında,[a] (Nabukadrezar'ın on sekizinci yılıydı)[b] Yeremya'ya Yehova'nın sözü geldi. **2** O sırada Babil kralının ordusu Yeruşalim'i kuşatmıştı.[c] Yeremya peygamber ise, Yahuda kralının evinin Muhafız Avlusunda[ç] tutuklu bulunuyordu. **3** Çünkü Yahuda kralı Tsedekiya şunları söyleyerek onu tutuklatmıştı:[d]

"Neden böyle şeyler söyleyerek peygamberlik ediyorsun?[e] Nasıl oluyor da 'Yehova diyor ki, "İşte, Ben bu şehri Babil kralının eline veriyorum, şehri alacak;[f] **4** ve Yahuda kralı Tsedekiya Kaldelilerin elinden kurtulamayacak, mutlaka Babil kralının eline verilecek; onunla yüz yüze konuşacak, onu kendi gözleriyle görecek;[g] **5** Babil kralı, Tsedekiya'yı Babil'e götürecek ve Tsedekiya Ben onunla ilgilenin ceye dek orada kalacak."[h] Yehova'nın sözü. "Kaldelilerle savaşsanız da onları yenemezsiniz" '[ı] diyorsun?"

6 Ve Yeremya, "Bana Yehova'nın şu sözü geldi" dedi, **7** "Amcan Şallum'un oğlu Hanamel sana gelip 'Anatot'taki[i] tarlamı satın al, çünkü onu geri alma hakkı senin'[j] diyecek."

8 Bir süre sonra, amcamın oğlu Hanamel, aynen Yehova'nın dediği gibi, Muhafız Avlusuna[k] girip yanıma geldi ve bana "Benyamin topraklarında[l] Anatot'ta[m] bulunan tarlamı lütfen satın al, çünkü miras hakkı senin, onu geri alma yetkisine sen sahipsin. Onu satın al" dedi. O zaman bunun Yehova'nın sözünden ötürü olduğunu anladım.[a]

9 Böylece amcamın oğlu Hanamel'den[b] Anatot'taki[c] tarlayı satın aldım. Ve ona yedi şekel* ile on parça gümüş tartıp bedelini ödedim.[ç] **10** Sonra tanıklar[d] önünde satış belgesini imzalayıp[e] mühürledim[f] ve gümüşleri terazide tarttım.[g] **11** Ve satış belgesini, hem emir ve yasalar gereği[h] mühürlenmiş belgeyi, hem de mühürsüz olan açık belgeyi aldım. **12** Amcamın oğlu Hanamel'in satış belgesini,[ı] onu imzalayan tanıkların ve Muhafız Avlusunda[i] oturan Yahudilerin gözü önünde Mahseya oğlu, Neriya oğlu[j] Baruk'a[k] teslim ettim.

13 Onların gözü önünde Baruk'a şu buyruğu verdim: **14** "İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Bu belgeleri, hem bu mühürlü satış belgesini hem de mühürsüz, açık olanı al,[ı] bozulmadan uzun süre kalması için bir çömleğin içine koy.' **15** Çünkü İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Bu ülkede yine evler, tarlalar, bağlar satın alınacak.' "[m]

16 Satış belgesini Neriya oğlu[n] Baruk'a verdikten[o] sonra Yehova'ya dua edip[ö] şunları dedim: **17** "Ah Ulu Rab Yehova![p] Uzattığın elinle,[r] büyük gücünle gökleri ve yeri Sen yarattın.[s] Senin için olanaksız bir şey yok.[ş] **18** Binlerce insana vefa gösterirsin,[t] babaların suçunun karşılığını onların ardından

BÖLÜM 32

a 2Kr 25:1; Yr 39:1
b Yr 25:1
c Yr 52:4
ç Ne 3:25; Yr 33:1; Yr 37:21; Yr 38:28
d Yr 37:18; İb 11:36
e Lu 20:2
f Yr 34:2; Yr 37:8
g 2Kr 25:6; Yr 34:3; Yr 37:17; Yr 38:18; Yr 39:5; Yr 52:9; He 12:13
h Yr 27:22
ı Öz 21:30; Yr 21:4; Yr 33:5; He 17:15
i Yş 21:18; Yr 1:1
j Le 25:24; Ru 4:4
k Ne 3:25; Yr 37:21
l Yş 18:28
m 1Kr 2:26; 1Ta 6:60

2. Sütun

a Yr 32:25
b Yr 32:7
c Yr 1:1
ç Ba 23:16
d Ru 4:9; İş 8:2
e Yr 32:44
f Ne 10:1
g Ba 23:16
h Le 25:15
ı Yr 32:44
i Ne 3:25; Yr 33:1
j Yr 51:59
k Yr 36:4; Yr 36:26
l Yr 32:11; Yr 32:44
m Ams 9:14; Zk 3:10
n Yr 51:59
o Yr 32:12
ö Flp 4:6
p Yr 1:6
r 1Kr 8:42; Yr 27:5
s Ba 1:1; 2Kr 19:15; Me 102:25; İş 40:26; Yr 10:12; Vh 4:11
ş Ba 18:14; Ey 42:2; Lu 1:37; Ro 4:21
t Çk 20:6; Çk 34:7

Yr 32:9* 1 şekel, 11,4 gram. Ek 5'e bakın.

oğullarına* verirsin.[a] Yüce[b] ve kudretli[c] gerçek Tanrısın. İsmin göklerin hâkimi[ç] Yehova' dır.[d] **19** Amacın yücedir,[e] işlerin çoktur.[f] Herkese yollarına, işlerinin sonucuna göre karşılık vermek[g] üzere gözlerini açık tutar,[h] insanoğullarının her yaptığını görürsün. **20** Bugün olduğu gibi Kendine bir ad yapmak için[ı] Mısır diyarında, İsrail'de ve insanlar arasında şimdiye dek alametler gösterdin, mucizeler yaptın.[i] **21** Alametlerle, mucizelerle,[j] uzattığın elinle, kolunun gücüyle büyük bir korku yaratarak[k] halkın İsrail'i Mısır diyarından çıkardın.[l]

22 Zamanı gelince, atalarına yemin ettiğin gibi bu toprakları, süt ve bal akan bu diyarı[m] onlara verdin.[n] **23** Bu topraklara girdiler, onu mülk edindiler;[o] ama Senin sözünü dinlemediler, Senin kanununa uymadılar.[o] Onlara yapmalarını emrettiğin hiçbir şeyi yapmadılar.[p] Bu yüzden Sen de onların başına bütün bu belaları getirdin.[r] **24** İşte, şehri ele geçirmek için kuşatma rampalarıyla[s] geliyorlar;[ş] kılıç,[t] kıtlık[u] ve salgın hastalıktan[ü] ötürü bu şehir kendisine savaş açan Kaldelilerin eline verilecek.[v] Sen ne dedinse aynen yerine geliyor; işte görüyorsun.[y] **25** Ey Ulu Rab Yehova, şehir Kaldelilerin eline verilecek olmasına rağmen[z] Sen bana 'Tanıklar[a] getirip önlerinde kendine tarla satın al'[b] dedin."

26 Bunun üzerine, Yeremya' ya Yehova'nın şu sözü geldi:

Yr 32:18* Sözcük anlamıyla, "oğullarının kucağına"

BÖLÜM 32

a Sy 14:18
Tkr 5:9
1Kr 14:10
İş 65:6
b Ne 1:5
c Tkr 10:17
İş 10:21
ç Me 148:2
d Yr 10:16
e İş 28:29
f Çk 15:11
g Çk 34:7
Me 62:12
Vz 12:14
Yr 17:10
Mt 12:36
Ro 2:6
h 2Ta 16:9
Ey 34:21
Me 33:13
Me 66:7
Öz 5:21
Öz 15:3
İb 4:13
ı Çk 9:16
2Sa 7:23
İş 63:12
Da 9:15
Ro 9:17
i Çk 7:3
Tkr 4:34
Ne 9:10
Me 78:43
j Me 105:27
Me 106:9
k Çk 6:1
Çk 15:16
Tkr 26:8
1Ta 17:21
Me 136:12
l Çk 6:6
Çk 13:14
m Çk 3:8
Yr 11:5
n Ba 13:15
Ba 17:8
Ba 26:3
Tkr 1:8
o Ne 9:23
Me 105:44
ö Ne 9:26
Da 9:10
p Sy 33:52
r Tkr 28:15
Yş 23:16
Ezr 9:7
s Tkr 28:52
Yr 33:4
He 4:2
ş Le 26:31
2Kr 25:1
Yr 52:4
t Le 26:33
Yr 14:12
u Tkr 28:57
Yr 15:2
ü Tkr 28:59
Yr 24:10
v Yr 21:4
y İş 55:11
z Yr 37:10
a Tkr 19:15
Mt 18:16
b Le 27:18

27 "Bütün insanların Tanrısı Yehova Benim.[a] Benim için olanaksız bir şey var mı?[b] **28** İşte bu yüzden Yehova diyor ki, 'Ben bu şehri Kaldelilerin eline, Babil kralı Nabukadrezar'ın eline veriyorum; burayı ele geçirecek.[c] **29** Ve bu şehre saldıran Kaldeliler şehre girecek, onu ateşe verecek.[c] Bu halkın Beni öfkelendirmek için damlarında Baal'e kurban dumanı sundukları ve başka ilahlara içki sunusu döktükleri evlerle birlikte şehri yakıp yerle bir edecekler.'[d]

30 'Çünkü İsrailoğulları ve Yahudaoğulları gençliklerinden beri yalnızca gözümde kötü olanı yapan kimselerdir.[e] İsrailoğulları elleriyle yaptıkları putlarla da Beni öfkelendiriyor.'[f] Yehova' nın sözü. **31** 'Çünkü bu şehir, kurulduğu günden bugüne dek, onu gözümün önünden kaldırayım[g] diye Bende sadece kızgınlık ve öfke yarattı.[h] **32** İsrailoğullarının[ı] ve Yahudaoğullarının,[i] kendilerinin, krallarının,[j] yöneticilerinin,[k] kâhinlerinin,[l] peygamberlerinin,[m] Yahuda adamlarının, Yeruşalim'de oturanların Beni öfkelendirmek için yaptıkları bütün kötülükler buna neden oldu.[n] **33** Bana durmadan yüzlerini değil, sırtlarını döndüler.[o] Eğitildikleri halde, erkenden harekete geçip onları eğittiğim

2. Sütun **a** Sy 16:22; Sy 27:16; Lu 3:6; Ro 3:29; **b** Ba 18:14; Ey 42:2; Lu 1:37; Ro 4:21; **c** 2Kr 25:4; Yr 20:5; Yr 21:4; **ç** 2Kr 25:9; 2Ta 36:19; Yr 37:8; Yr 52:13; Ağ 4:11; **d** 2Kr 17:16; 2Ta 28:2; Yr 7:18; Yr 19:13; Yr 44:25; **e** Tkr 9:7; 2Kr 17:9; Ne 9:16; Me 106:6; Yr 2:7; Yr 3:25; He 16:8; He 20:28; Elç 7:51; **f** Yr 22:21; He 23:3; **g** 2Kr 23:27; 2Kr 24:3; Ağ 1:8; **h** 1Kr 11:7; 2Kr 21:4; Tsf 3:1; **ı** 2Kr 15:18; 2Kr 17:11; 2Kr 17:18; Yr 7:12; Yr 11:17; **i** Yr 5:11; Yr 11:10; He 8:17; **j** 1Kr 11:9; 2Kr 23:26; 1Ta 10:13; Ezr 9:7; Yr 15:4; **k** He 22:6; Da 9:8; **l** Ne 9:34; **m** Mi 3:5; Mi 3:11; **n** İş 1:4; **o** 2Ta 29:6; Yr 2:27; Yr 7:24; Zk 7:11.

halde, hiçbiri verdiğim terbiyeye kulak asmadı.[a] **34** Adımla anılan evi kirletmek için iğrenç şeylerini getirip içine koydular.[b] **35** Üstelik oğullarını ve kızlarını Molek'e[c] kurban olarak ateşte yakmak*[ç] için Hinnomoğlu Vadisinde Baal'e[d] yüksek yerler yaptılar.[e] Ben böyle bir şey emretmedim;[f] Yahuda'yı günaha sokmak amacıyla[g] bu iğrenç şeyi yaptırmayı yüreğimden bile geçirmedim.'[h]

36 Bu nedenle şimdi İsrail'in Tanrısı Yehova, kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla[ı] Babil kralının eline verilecek dediğiniz bu şehir hakkında diyor ki, **37** 'Onları öfkeyle, gazapla ve büyük hiddetle tüm ülkelere dağıtacağım, ama sonra bir araya toplayacağım,[i] buraya geri getirip güvenlik içinde oturtacağım.[j] **38** Onlar Benim halkım olacak,[k] Ben de onların Tanrısı olacağım.[l] **39** Hem onların hem de onlardan sonra oğullarının iyiliği için[m] Benden her zaman korksunlar diye, onlara tek yürek,[n] tek yol vereceğim. **40** Ve onlara hiçbir zaman sırtımı dönmeyeyim, iyilik etmekten vazgeçmeyeyim diye[o] kendileriyle devirler boyu geçerli bir ahit yapacağım.[ö] Benden ayrılmasınlar diye yüreklerine Tanrı korkusu koyacağım.[p] **41** Onlara iyilik etmekten sevinç duyacağım;[r] sadakatimi gösterip bütün yüreğimle, bütün canımla onları bu topraklara dikeceğim.' "[s]

42 "Çünkü Yehova diyor ki, 'Bu halkın başına bütün o büyük belaları getirdiğim gibi, onlara sözünü ettiğim bütün iyilikleri de getireceğim.[a] **43** Ve "İnsanın da hayvanın da yaşamadığı ıssız bir harabeye dönmüş,[b] Kaldelilerin eline verilmiş"[c] dediğiniz bu diyarda tarlalar satın alınacak.' "[ç]

44 "'Benyamin topraklarında,[d] Yeruşalim çevresinde,[e] Yahuda şehirlerinde,[f] dağlık bölgedeki şehirlerde, ovadaki şehirlerde,[g] güneydeki şehirlerde[h] tarlalar satın alınacak, çağrılan tanıklar[ı] önünde satış belgeleri imzalanıp[i] mühürlenecek. Çünkü oralardan tutsak alınanları geri getireceğim.'[j] Yehova'nın sözü."

33 Yeremya hâlâ Muhafız Avlusunda[k] tutulurken Yehova'nın sözü ona ikinci kez geldi: **2** "Yeryüzünü yaratan[l] Yehova, iyice pekişsin diye[m] ona şekil veren[n] Yehova, ismi Yehova olan[o] diyor ki, **3** 'Bana yakar, sana cevap vereyim;[ö] bilmediğin, büyük ve anlaşılması zor şeyleri sana hemen anlatayım.' "[p]

4 "İsrail'in Tanrısı Yehova kılıçla, kuşatma rampalarıyla yıkılacak olan bu şehrin evleri ve Yahuda krallarının evleri hakkında,[r] **5** Kaldelilerle savaşmaya ve orayı kendi cesetleriyle doldurmaya gelenler hakkında şunları diyor: (O insanları ki kötülükleriyle bu şehirden yüz çevirmeme[s] neden oldukları için onları öfkemle, gazabımla

BÖLÜM 32

a 2Ta 36:16 Yr 7:13 Yr 25:3 Yr 26:5 Yr 35:15 Yr 44:5
b 2Kr 21:4 2Ta 33:4 Yr 7:30 Yr 23:11 He 5:11 He 8:5 He 23:38 Ho 9:10
c Le 18:21 Le 20:4
ç 2Ta 33:6 İş 57:5 Yr 7:31
d 1Kr 11:5 2Kr 23:10
e Yş 15:8 2Ta 28:3 Yr 19:5
f Tkr 18:10 1Kr 11:10
g 2Kr 16:3 2Ta 33:9
h 1Kr 11:33
ı Yr 24:10
i Tkr 29:24 Tkr 30:3 Yr 23:3 Yr 29:14 He 37:21
j Yr 23:6 Yr 33:16 He 34:25
k Yr 24:7 Yr 31:33 Mi 4:5
l Ba 17:7 Yr 30:22
m Tkr 5:29 Me 115:13
n 2Ta 30:12 He 11:19
o Me 73:1 Me 125:4 He 39:29
ö İş 55:3 İş 61:8
p He 36:26 Vh 15:4
r Tkr 30:9 İş 62:5 İş 65:19 Tsf 3:17
s İş 58:11 İş 61:3 Yr 24:6 Yr 31:12 Ams 9:15

2. Sütun

a Yr 31:28 Yr 33:11 Zk 8:15
b Yr 9:11 He 23:33
c Yr 21:4
ç He 37:14
d Yş 18:28
e Yr 33:16
f Yr 31:23; **g** Yş 15:33; Yr 17:26; Yr 33:13; **h** Yş 15:21; **ı** Yr 32:25; **i** Yr 32:10; **j** Me 126:1; Yr 33:7; **BÖLÜM 33** **k** Ne 3:25; Yr 32:2; Yr 37:21; Yr 38:28; **l** Ba 1:1; Me 146:6; Vh 4:11; **m** Me 96:10; Me 104:5; Me 119:90; Vz 1:4; **n** Ba 14:19; Me 102:25; İş 45:18; Vh 10:6; **o** Çk 6:3; Çk 15:3; Yr 32:18; Ams 5:8; Ams 9:6; **ö** Tkr 4:7; Me 50:15; Me 91:15; İş 55:6; Yr 29:12; **p** Me 25:14; İş 48:6; Ams 3:7; **r** Tkr 28:52; Yr 32:24; **s** Tkr 31:17; Yr 21:10; Mi 3:4.

Yr 32:35* Sözcük anlamıyla, "ateşten geçirmek"

vuracağım.)[a] **6** 'Bu şehri iyileştireceğim, sağlığına kavuşturacağım;[b] halka şifa vereceğim, bol bol barış sağlayacağım, onları güven içinde yaşatacağım.[c] **7** Yahuda tutsaklarını ve İsrail tutsaklarını geri getireceğim;[ç] onları tıpkı önceki gibi ayağa kaldıracağım.[d] **8** Onları Bana karşı işledikleri tüm günahlardan arındıracağım,[e] Bana karşı suç işleyerek, başkaldırarak işledikleri tüm günahları bağışlayacağım.[f] **9** Yeryüzündeki bütün milletler karşısında bu şehir, adıyla kıvanç ve onur duyduğum bir güzellik tacı olacak.[g] Benim bu halka yaptığım tüm iyilikleri duyacaklar,[h] bu şehre yaptığım iyilik ve sağladığım barış karşısında[ı] dehşete düşecek,[i] telaşa kapılacaklar.' "[j]

10 "Yehova diyor ki, insansız, hayvansız, bomboş kaldı diyeceğiniz bu yerde, insansız, hayvansız, içinde oturan olmayıp ıssız[k] kalacak Yahuda şehirlerinde, Yeruşalim sokaklarında, **11** sevinç sesi, neşe sesi,[l] güvey sesi, gelin sesi ve 'Göklerin hâkimi Yehova'yı yüceltin, çünkü Yehova iyidir,[m] vefalı sevgisi sonsuzdur'[n] diyenlerin sesi duyulacak.[o]

Onlar Yehova'nın evine şükran sunusu getirecekler,[ö] çünkü Ben bu diyardan alınan tutsakları geri getireceğim; her şey önceki gibi olacak.[p] Yehova'nın sözü."

12 "Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'İnsansız, hayvansız,[r] bomboş kalan bu yerde ve ülkenin tüm şehirlerinde yine çobanların sürülerini yatırdığı otlaklar olacak.'[s]

BÖLÜM 33

a Yr 32:5
b Tkr 32:39
İş 30:26
Yr 30:17
c İş 54:13
ç Tkr 30:3
Me 14:7
Yr 30:3
Yr 32:44
d İş 1:26
Yr 24:6
Zk 10:6
e Me 85:2
İş 40:2
Yr 31:34
Zk 13:1
f Me 65:3
İş 43:25
İş 44:22
Mi 7:18
g Tkr 30:9
Me 126:3
İş 62:3
h İş 62:7
ı Ne 6:16
i 2Ta 20:29
j Mi 7:17
k İş 24:11
l Yr 31:12
m Me 25:8
Zk 9:17
Mr 10:18
n 1Ta 16:8
2Ta 5:13
Ezr 3:11
Me 89:2
İş 12:4
Mi 7:18
o Yr 32:43
ö Le 7:12
2Ta 29:31
Me 107:22
p Tkr 30:5
Yr 32:44
r Yr 32:43
Yr 51:62
s İş 65:10
Yr 31:24
Yr 50:19
Mi 2:12

2. Sütun

a Yş 15:33
Yr 32:44
b Yş 15:21
c Yş 18:21
ç Yr 17:26
d Yr 32:44
e Le 27:32
f Yr 31:27
g Ba 22:17
Tkr 30:3
Yr 29:10
h Yr 23:5
ı 1Ta 17:11
İş 4:2
İş 11:1
İş 53:2
Yr 23:5
Zk 3:8
Zk 6:12
Vh 22:16

13 'Dağlık bölgedeki şehirlerde, ovadaki şehirlerde,[a] güneydeki şehirlerde,[b] Benyamin topraklarında,[c] Yeruşalim çevresinde,[ç] Yahuda şehirlerinde[d] yine çobanın eli altından tek tek sayılarak geçen sürüler olacak.'[e] Yehova'nın sözü."

14 "'İsrail evi[f] ve Yahuda evi hakkındaki vaadimi yerine getireceğim[g] günler geliyor',[h] Yehova'nın sözü, **15** 'O günlerde, o zaman, Davut'un soyundan doğru bir filiz çıkaracağım;[ı] ülkede adaletin ve doğruluğun gereğini yapacak.[i] **16** O günlerde Yahuda kurtulacak,[j] Yeruşalim güvenlik içinde yaşayacak.[k] Ve o 'Doğruluğumuz Yehova'dan' adıyla anılacak.' "[l]

17 "Çünkü Yehova şöyle diyor: 'İsrail evinin tahtında Davut'un soyundan bir erkek eksik olmayacak.[m] **18** Ayrıca Levioğullarından, kâhinlerden de, önümde yakılan sunular ve tahıl sunusu dumanı sunanlar, her gün kurban kesenler eksik olmayacak.' "[n]

19 Yeremya'ya yine Yehova'nın sözü geldi: **20** "Yehova diyor ki, 'Gece ve gündüz, vaktinde olmasın diye, geceyle ve gündüzle yaptığım ahdi bozabilseydiniz,[o] **21** kulum Davut'la ve hizmetkârlarım[ö] Levioğullarıyla, kâhinlerle yaptığım ahit de bozulurdu[p] ve Davut'un, tahtına geçip saltanat sürecek bir oğlu olmazdı.[r] **22** Oysa Ben kulum

i İş 9:7; İş 11:4; İb 1:9; **j** İş 45:17; **k** Tkr 33:28; He 28:26; **l** Yr 23:6; **m** 2Sa 7:16; 1Kr 2:4; Me 89:29; İş 9:7; Lu 1:33; **n** 1Pe 2:5; Vh 1:6; **o** Ba 1:16; Me 89:37; İş 54:10; Yr 31:35; **ö** Tkr 21:5; **p** 2Sa 7:16; 2Sa 23:5; Me 89:34; Me 132:11; İş 55:3; Yr 31:37; **r** İş 9:6; Da 7:14; Lu 1:32.

Davut'un soyunu, hizmetimdeki[a] Levioğullarını tüm gökler ordusu kadar, denizin hesapsız kumu kadar çoğaltacağım.' "[b]

23 Yeremya'ya Yehova'nın sözü gelmeye devam etti: **24** "Bu halkın içinden bazılarının ne dediğini görmüyor musun? 'Yehova seçtiği iki kabileyi de reddedecek'[c] diyorlar. Halkımı küçümseyip duruyorlar,[ç] onu artık bir millet olarak görmüyorlar.

25 Yehova diyor ki, 'Eğer gece ve gündüzle ahit yapan,[d] göğün ve yerin yasalarını[e] koyan Ben olmasaydım, **26** o zaman Yakup'un ve kulum Davut'un soyunu reddederdim;[f] Davut'un soyundan çıkardığım kralları İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un soyunun başına geçirmezdim. Oysa Ben onlardan tutsak alınanları bir araya toplayacağım,[g] onlara acıyacağım.' "[h]

34 Babil kralı[ı] Nabukadrezar'la tüm ordusu[i] ve egemenliği altındaki yeryüzünün tüm krallıkları,[j] bütün halklar Yeruşalim'le ve çevresindeki tüm şehirlerle savaşmaktayken[k] Yeremya'ya Yehova'dan şu söz geldi:

2 "İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle diyor: Git ve Yahuda kralı Tsedekiya'ya[l] söyle, ona de ki, Yehova şunu diyor: 'İşte, Ben bu şehri Babil kralının eline veriyorum;[m] burayı ateşe verecek.[n] **3** Ve sen onun elinden kurtulamayacaksın; mutlaka yakalanıp onun eline teslim edileceksin.[o] Babil kralını kendi gözlerinle görecek,[ö] onunla yüz yüze konuşacaksın ve Babil'e gideceksin.' **4** Bununla birlikte, ey Yahuda kralı Tsedekiya,[a] Yehova'nın sözüne kulak ver, Yehova senin hakkında şöyle diyor: 'Kılıçla ölmeyeceksin. **5** Huzur içinde öleceksin;[b] ataların olan senden önceki krallar için ateş yakıldığı gibi[c] senin için de ateş yakılacak.[ç] Ve senin için, "Vah Efendimiz!"[d] diyerek ağıt yakacaklar,[e] çünkü bunu Ben söylüyorum.' Yehova'nın sözü."

6 Yeremya peygamber bütün bu sözleri Yahuda kralı Tsedekiya'ya Yeruşalim'de söyledi.[f] **7** O sırada Babil kralının ordusu Yeruşalim'le ve Yahuda'nın henüz ele geçirilmemiş şehirleri Lakiş[g] ve Azeka'yla[h] savaşıyordu.[ı] Çünkü Yahuda'nın[i] surlu şehirlerinden[j] geriye sadece bunlar kalmıştı.

8 Kral Tsedekiya kölelere özgürlük[k] ilan etmek için Yeruşalim halkıyla bir ahit yaptıktan sonra Yeremya'ya Yehova'dan bir söz geldi. **9** Bu ahde göre herkes, erkek ve kadın İbrani[ı] kölelerini özgür bırakacak, Yahudi kardeşlerinden hiçbirini köle olarak kullanmayacaktı.[m] **10** Bütün yöneticiler[n] bu ahde uydular; bu ahde dahil olan halkın hepsi, erkek ve kadın kölelerini serbest bıraktı; onları artık köle olarak kullanmayarak ahde uydu, onları gönderdi.[o] **11** Ama sonra fikir değiştirdiler,[ö] özgür kıldıkları erkek ve kadın kölelerini geri getirdiler; onları tekrar köle ettiler.[p] **12** Bunun üzerine, Yeremya'ya Yehova'nın sözü geldi; Yehova'dan gelen söz şöyleydi:

BÖLÜM 33

a 1Ta 25:1
2Ta 35:2
b Ba 13:16
Ba 15:5
Ba 22:17
Yr 31:37
İb 11:12
c He 37:19
ç Me 83:4
He 25:3
d Ba 1:16
Yr 33:20
e Ey 38:33
Me 74:16
Me 104:19
Yr 31:35
f Me 94:14
Yr 31:37
g Ezr 2:1
Ezr 2:70
Yr 33:7
h İş 14:1
Yr 31:20
Ho 1:7
Mi 7:19
Zk 10:6

BÖLÜM 34

ı 2Kr 25:1
Yr 32:2
i Yr 39:1
Yr 52:4
j Yr 27:6
k Tkr 28:52
Yr 1:15
l 2Ta 36:11
Yr 37:1
m Yr 21:10
Yr 32:28
n Yr 32:29
Yr 37:8
Yr 38:23
Yr 39:8
o Yr 37:17
Yr 39:5
Yr 52:8
ö 2Kr 25:6
Yr 32:4
He 12:13

2. Sütun

a 2Ta 36:10
b He 17:16
c 2Ta 21:19
ç 2Ta 16:14
d Yr 22:18
e Ağ 4:20
Mi 2:4
f 1Sa 3:18
1Kr 21:19
Elç 20:27
g 2Kr 19:8
Mi 1:13
h Yş 15:35
ı Tkr 28:52
Yr 4:5
i 2Ta 27:4
j 2Kr 18:13
2Ta 11:5
k Çk 21:2
Le 25:10
Tkr 15:12

l Ba 14:13; 2Ko 11:22; **m** Le 25:39; Ne 5:8; **n** Yr 26:10; Yr 36:12; **o** Le 25:39; **ö** Ho 6:4; **p** Le 25:42; Me 36:3.

13 "İsrail'in Tanrısı Yehova diyor ki, 'Atalarınızı Mısır diyarından,[a] köleler evinden çıkardığım[b] gün onlarla bir ahit yapmıştım.[c] **14** Onlara, "Herkes kendisine satılan[ç] ve altı yıl hizmet eden İbrani[d] kardeşini yedi yılın sonunda serbest bırakacak;[e] yanından özgürce ayrılmasına izin verecek" demiştim. Ama atalarınız Beni dinlemedi, sözüme kulak asmadı.[f] **15** Sizlerse bu tutumunuzu değiştirmiş, kardeşleriniz için özgürlük ilan ederek ve adımı taşıyan evde,[g] önümde bir ahit yaparak[h] gözümde doğru olanı yapmıştınız. **16** Ama sonra bundan vazgeçip[ı] adıma saygısızlık ettiniz;[i] kendi isteğinizle özgür kıldığınız erkek ve kadın kölelerinizi geri getirdiniz; onları tekrar köle ettiniz.'[j]

17 Bu yüzden Yehova diyor ki, 'Madem sözümü dinlemediniz; hiçbiriniz kardeşini, hiçbiriniz hemşerisini salıvermedi,[k] öyleyse şimdi Ben kılıcı,[l] salgın hastalığı,[m] kıtlığın[n] üzerinize salıveriyorum.'[o] Yehova' nın sözü. 'Ve yeryüzündeki tüm krallıklar sizlere bakıp titreyecek.[ö] **18** Ahdime uymaktan kaçınan[p] adamları, buzağıyı ikiye kesip[r] parçaları arasından geçerek[s] önümde yaptıkları* ahde uymayanları düşmanlarının eline vereceğim. **19** Evet, buzağının parçaları arasından geçen Yahuda yöneticilerini, Yeruşalim yöneticilerini,[ş] saray memurlarını, kâhinleri ve tüm halkı **20** düşmanlarının eline, canlarına kastedenlerin eline teslim edeceğim.[a] Cesetleri göklerin kuşlarına, yerin hayvanlarına yem olacak.[b] **21** Ve Ben Yahuda kralı Tsedekiya[c] ile yöneticilerini düşmanlarının eline, canlarına kastedenlerin eline, şehrinizden geri çekilen[ç] Babil kralının ordusunun eline vereceğim.'[d]

22 'Ben emrediyorum', Yehova'nın sözü, 'Onları tekrar bu şehrin üzerine getireceğim;[e] bu şehirle savaşacak, onu ele geçirecek, ateşe verecekler.[f] Ve Ben Yahuda şehirlerini içinde kimsenin oturmayacağı bir virane haline getireceğim.' "[g]

35 Yahuda kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim[h] zamanında Yehova'dan Yeremya'ya şu söz geldi: **2** "Rekaboğulları[ı] evine git, onlarla konuş; onları Yehova' nın evine getir, yemek odalarından birine sok ve içmeleri için şarap ver."

3 Bunun üzerine ben, Habatsinya oğlu Yeremya oğlu Yaazanya ile kardeşlerini, bütün oğullarını ve Rekaboğulları evinden herkesi yanıma aldım. **4** Onları Yehova'nın evine götürdüm ve Tanrı* adamı İgdalya oğlu Hanan oğullarının yemek odasına[i] soktum. Bu oda, kapı bekçisi Şallum oğlu[j] Maaseya'nın yemek odasının üstünde bulunan, yöneticilere ait yemek odasının bitişiğindeydi. **5** Rekaboğulla-

BÖLÜM 34
a Tkr 7:8
Tkr 24:18
b Çk 13:3
c Çk 24:7
Tkr 5:2
ç Le 25:39
d Tkr 15:12
e Çk 21:2
Le 25:41
f 1Sa 8:8
2Kr 17:14
Ne 9:29
Yr 7:26
Zk 7:12
g 2Kr 21:4
h Me 119:106
ı Vz 5:5
He 17:16
Mt 5:37
i Le 19:12
He 20:39
j Yr 34:11
k Çk 21:2
Le 25:10
Tkr 15:12
l Yr 15:2
m Le 26:25
Yr 21:7
He 14:19
n Tkr 28:53
2Kr 25:3
Yr 24:10
Yr 32:24
o Le 26:34
Ga 6:7
Yk 2:13
ö Tkr 28:65
Yr 15:4
Yr 29:18
p Tkr 17:2
Yş 7:11
He 17:16
Ho 6:7
r Ba 15:10
s Ba 15:17
ş Yr 25:18
Da 9:6

2. Sütun
a Tkr 7:10
Yr 4:30
b Tkr 28:26
1Kr 14:11
Me 79:2
Yr 7:33
Yr 16:4
Yr 19:7
c 2Kr 24:18
ç Yr 37:5
d 2Kr 25:6
Yr 39:6
Yr 52:10
Ağ 4:20
e 2Ta 36:17
Yr 39:1
f 2Kr 25:9
Yr 32:29
Yr 38:23
Yr 39:8
Yr 52:13

g Le 26:33; Tkr 29:28; Yr 9:11; Yr 44:2; Mi 7:13; **BÖLÜM 35** **h** 2Kr 23:34; 2Ta 36:5; Da 1:1; **ı** 2Kr 10:15; 1Ta 2:55; **i** 2Ta 31:11; **j** 1Ta 9:17; Ezr 2:42; Ne 7:45.

Yr 34:18* Sözcük anlamıyla, "kestikleri"

Yr 35:4* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

rının önüne şarap dolu kâseler ve kadehler koyup onlara "Şarap için" dedim.

6 Ama onlar "Biz şarap içmeyiz, çünkü atamız Rekab[a] oğlu Yonadab bize şu emri verdi: 'Siz de oğullarınız da devirler boyu şarap içmeyeceksiniz.[b] **7** Ev yapmayacak, tohum ekmeyecek, bağ kurmayacaksınız; böyle şeyler edinmeyeceksiniz. Yabancı olarak yaşadığınız bu topraklarda uzun süre kalabilmeniz için ömrünüz boyunca çadırlarda oturacaksınız.'[c] **8** Bizler de, atamız Rekab oğlu Yehonadab'ın her emrine uyduğumuzdan,[ç] ömrümüz boyunca şarap içmeyiz. Ne biz içeriz ne de karılarımız, oğullarımız ve kızlarımız içer.[d] **9** İçinde oturmak üzere evler yapmayız, bağımız, tarlamız, tohumumuz yoktur. **10** Çadırlarda otururuz; atamız Yonadab'ın[e] bize verdiği her emre uyar, her dediğini yaparız.[f] **11** Ancak, Babil kralı Nabukadrezar bu topraklara saldırınca[g] biz, 'Gelin, Kalde ordusu ve Aram ordusu yüzünden Yeruşalim'e girip o şehirde oturalım'[h] dedik.' "

12 Ve Yehova'dan Yeremya'ya gelen söz: **13** "İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, git Yahuda halkına ve Yeruşalim' de oturanlara şunları söyle: 'Sözümü dinleyin diye sürekli uyarılmadınız mı?'[ı] Yehova'nın sözü. **14** 'Rekab[i] oğlu Yehonadab, oğullarına şarap içmemelerini emretmişti, onlar sözünü tuttular. Bugüne dek şarap içmiyorlar, çünkü atalarının emrine uyuyorlar.[j] Ama Ben erkenden

BÖLÜM 35

a 2Kr 10:15
1Ta 2:55
b Vz 5:4
c Çk 20:12
Ef 6:3
ç Ba 18:19
d Öz 6:20
e 2Kr 10:15
1Ta 2:55
f Yr 35:8
g 2Ta 36:6
Da 1:1
h Yr 4:5
ı Tkr 5:29
Yr 6:8
Yr 7:3
Yr 9:12
Yr 32:33
i 2Kr 10:15
1Ta 2:55
j Yr 35:8

2. Sütun

a 2Ta 36:15
Yr 7:13
Yr 25:3
b Ne 9:26
Ne 9:30
İş 30:9
Yr 7:24
c Yr 7:25
Yr 25:4
ç İş 1:16
Yr 4:14
Yr 25:5
He 18:30
Ho 14:1
Zk 1:3
d Yr 7:3
Yr 18:11
e Tkr 31:18
Yr 44:5
f Tkr 30:20
Yş 14:1
Yr 7:7
g 2Ta 36:16
h 1Ta 2:55
ı Yr 35:8
i İş 1:3
Yr 11:8
j Tkr 28:15
Tkr 29:27
Yş 23:15
2Kr 23:27
Yr 15:3
Mi 3:12
k Öz 1:24
İş 65:12
İş 66:4
Yr 7:13
Yr 26:5
Yr 32:33
l 2Kr 10:15
m Çk 20:12
Tkr 5:16
n Me 5:5
Yr 15:19
Lu 21:36
o Ef 6:3
Kl 3:20

harekete geçip söylediğim[a] halde siz sözümü tutmuyorsunuz.[b] **15** Size peygamber kullarımı defalarca gönderdim;[c] erkenden harekete geçerek onları gönderdim; "Dönün, lütfen herkes kötü yolundan dönsün;[ç] davranışlarınızı düzeltin,[d] başka tanrıların ardınca gidip onlara kulluk etmeyin;[e] size ve atalarınıza verdiğim topraklarda oturun"[f] dedim. Ancak Beni dinlemediniz; kulak asmadınız.[g] **16** Rekab[h] oğlu Yehonadab oğulları atalarının kendilerine verdiği emri yerine getirdi,[ı] fakat bu halk Beni dinlemedi.' "[i]

17 "Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'İşte, söylediğim bütün belaları Yahuda'nın ve Yeruşalim' de oturan herkesin başına getiriyorum.[j] Çünkü onlara söyledim ama dinlemediler; onlara seslendim ama cevap vermediler.' "[k]

18 Ve Yeremya Rekaboğulları evinden olanlara şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Mademki atanız Yehonadab'ın[ı] emrini yerine getirdiniz, bütün emirlerine uymaya devam ettiniz, size emrettiği her şeyi yaptınız,[m] **19** işte bu nedenle İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, Rekab oğlu Yonadab'ın soyundan önümde hizmet eden[n] bir adam hiçbir zaman eksik olmayacak.' "[o]

36 Yahuda kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in[ö] dördüncü yılında Yeremya'ya Yehova'dan şu söz geldi: **2** "Bir tomar[p] al

BÖLÜM 36 ö 2Kr 23:36; Yr 25:1; p Tkr 31:24; Yr 45:1; He 2:9.

ve Yoşiya'nın zamanından bugüne dek[a] İsrail, Yahuda[b] ve bütün milletler[c] hakkında sana söylediğim her sözü o tomara yaz.[ç] **3** Belki Yahuda evinden olanlar başlarına getirmeyi düşündüğüm bütün belaları duyunca[d] her biri kötü yolundan döner;[e] Ben de suçlarını, günahlarını bağışlarım."[f]

4 Bunun üzerine Yeremya, Yehova'nın söylemiş olduğu her sözü kendi ağzından tomara yazması için[g] Neriya oğlu Baruk'u[h] çağırdı. **5** Yeremya sonra Baruk'a şu emri verdi: "Buraya kapatılmış olduğumdan Yehova'nın evine girmem mümkün değil.[ı] **6** Oraya sen gireceksin. Benim ağzımdan işitip yazdığın Yehova'nın sözlerini[i] oruç günü[j] Yehova'nın evinde herkesin duyacağı şekilde tomardan okuyacaksın; yaşadıkları şehirlerden oraya gelen tüm Yahuda halkına da yüksek sesle oku.[k] **7** Belki Yehova'dan lütuf dilerler, O da yakarışlarını işitir;[l] belki herkes kötü yolundan döner.[m] Çünkü Yehova'nın Kendisinin de söylediği gibi, bu halka duyduğu öfke ve gazap çok büyük."[n]

8 Neriya oğlu Baruk,[o] Yeremya peygamberin emrettiği her şeyi yaptı; Yehova'nın sözlerini Yehova'nın evinde[ö] yüksek sesle okudu.[p]

9 Ve Yahuda kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in[r] beşinci yılının dokuzuncu ayında,[s] Yeruşalim halkının hepsi ve Yahuda şehirlerinden Yeruşalim'e gelen herkes Yehova'nın önünde oruç ilan etti.[ş] **10** Baruk Yehova'nın evinde, yazıcı[a] Şafan[b] oğlu Gemarya'nın[c] yemek odasında[ç] Yeremya'nın sözlerini herkesin duyacağı şekilde tomardan yüksek sesle okudu; oda yukarı avluda, Yehova'nın evinin yeni kapısının[d] girişindeydi.

11 Şafan[e] oğlu Gemarya oğlu Mikaya tomardan okunan Yehova'nın bütün sözlerini duydu. **12** Bunun üzerine kralın evine inip yazmanın yemek odasına gitti ve baktı, bütün yöneticiler oradaydı: yazman Elişama,[f] Şemaya oğlu Delaya,[g] Akbor[h] oğlu Elnatan,[ı] Şafan[i] oğlu Gemarya,[j] Hananya oğlu Tsedekiya ve tüm diğer yöneticiler. **13** Mikaya[k] onlara, Baruk'un halka tomardan yüksek sesle okuduğu[l] her sözü bildirdi.

14 Bunun üzerine bütün yöneticiler Kuşi oğlu Şelemya oğlu Netanya oğlu Yehudi'yi[m] Baruk'a gönderip[n] "Halkın önünde yüksek sesle okuduğun tomarı al buraya gel" dediler. Neriya oğlu Baruk söylendiği gibi tomarı alıp onların yanına gitti.[o] **15** Beyler ona "Lütfen otur, onu bize de oku" dediler. Baruk[ö] da tomarı onların duyacağı şekilde yüksek sesle okudu.

16 Onlar bütün bu sözleri duyunca dehşet içinde birbirlerine bakıp Baruk'a "Bu sözleri mutlaka krala bildirmeliyiz" dediler.[p] **17** "Lütfen bize söyle, bütün bunları onun ağzından nasıl yazdın?" diye sordular.[r] **18** Baruk "Hepsini o bana söyledi, ben de mürekkeple[s] tomara yazdım" dedi. **19** Sonunda yöneticiler Baruk'a "Git gizlen, sen de Ye-

BÖLÜM 36

a Yr 1:2
Yr 25:3
b Yr 4:16
Yr 32:30
c Yr 1:5
Yr 25:9
ç Yr 30:2
d Yr 26:3
e İş 55:7
Yr 18:8
He 33:11
Yun 3:8
f Me 130:4
Mi 7:18
g Yr 45:1
h Yr 32:12
ı Yr 32:2
i Yr 7:2
Yr 22:2
j Elç 27:9
k Yr 36:13
l 2Ta 33:12
m Yr 25:5
Yun 3:8
Zk 1:4
n 2Ta 34:21
o Yr 32:12
Yr 36:4
Yr 45:2
ö Yr 7:2
p Ne 8:3
r 2Kr 23:36
Yr 35:1
s Ne 1:1
ş 2Ta 20:3
Ne 9:1
Es 4:16

2. Sütun

a Ezr 7:6
Me 45:1
b 2Kr 22:8
Yr 39:14
He 8:11
c Yr 36:25
ç 1Ta 28:12
d Yr 26:10
e 2Ta 34:20
f Yr 36:20
g Yr 36:25
h 2Kr 22:14
Yr 26:22
ı Yr 26:22
Yr 36:25
i 2Kr 22:8
Yr 26:24
Yr 39:14
j Yr 36:10
k Yr 36:11
l Yr 36:21
m Yr 36:21
n Yr 36:26
o Yr 36:2
ö Yr 45:1
p Ams 7:10
r Yr 36:4
s 3Yh 13

remya da gizlenin, kimse nerede olduğunuzu bilmesin" dediler.[a]

20 Sonra avluya,[b] kralın yanına gittiler; tomarı yazman Elişama'nın[c] yemek odasına[ç] bırakmışlardı. Duydukları bütün sözleri krala bildirdiler.

21 Kral tomarı getirmesi için Yehudi'yi[d] gönderdi. Yehudi tomarı yazman[e] Elişama'nın yemek odasından alıp getirdi;[f] kralın ve yanında duran yöneticilerin önünde yüksek sesle okumaya başladı. **22** Dokuzuncu aydı.[g] Kral kışlık evinde[h] oturuyordu; önünde mangal yanıyordu.[ı] **23** Ve Yehudi üç dört sütun okudukça, kral yazıcı bıçağıyla o kısmı kesip mangaldaki ateşe atıyordu; sonunda bütün tomar mangalın ateşinde yandı kül oldu.[i] **24** Bütün bu sözleri duyan kral ve hizmetkârları ne korktular[j] ne de giysilerini yırttılar.[k] **25** Elnatan,[l] Delaya[m] ve Gemarya[n] krala tomarı yakmaması için yalvardılarsa da kral dinlemedi.[o] **26** Üstelik kral, yazman Baruk'u ve Yeremya peygamberi[ö] tutup getirmeleri için kral oğlu Yerahmeel'e, Azriel oğlu Seraya'ya ve Abdeel oğlu Şelemya'ya emir verdi. Fakat Yehova onları gizlemişti.[p]

27 Kral, Baruk'un[r] Yeremya'nın ağzından yazdığı sözlerin bulunduğu tomarı[s] yaktıktan sonra Yeremya'ya tekrar Yehova'nın sözü geldi: **28** "Yine bir tomar, başka bir tomar al, Yahuda kralı Yehoyakim'in yaktığı ilk tomardaki sözlerin hepsini ona yaz.[ş] **29** Ve Yahuda kralı Yehoyakim hakkında şunları söyle:

BÖLÜM 36

a Yr 36:26
b Yr 36:10
c Yr 36:12
ç 1Ta 28:12
d Yr 36:14
e 2Ta 34:18
f Yr 36:12
g Ezr 10:9
h Ams 3:15
ı İş 47:14
i Me 50:17
İş 28:14
j Me 36:1
k 2Kr 19:1
İş 36:22
Mt 26:65
l 2Kr 24:8
Yr 26:22
m Yr 36:12
n Yr 36:10
o Öz 21:29
ö Yr 1:5
Mt 27:9
p 1Kr 17:3
Yr 1:19
2Pe 2:9
r Yr 32:12
Yr 45:1
s Yr 36:2
ş Yr 36:23

2. Sütun

a Yr 21:4
Yr 32:28
Yr 34:21
b İş 30:10
Ams 5:10
c Yr 36:23
ç 2Kr 24:8
2Kr 24:15
2Ta 36:10
Yr 22:30
d Yr 22:19
e İş 3:11
f Yr 21:14
g 2Ta 36:16
h Tkr 28:15
Öz 29:1
Yr 19:15
Yr 35:17
ı Yr 36:2
i Yr 36:23
j Yr 36:4
Ro 16:22

BÖLÜM 37

k 2Kr 24:17
2Ta 36:10
l 2Kr 23:28
m 2Kr 24:18
1Ta 3:15
n 2Kr 24:6
Da 1:1
o 2Kr 24:12
1Ta 3:16
2Ta 36:9
Yr 22:24
ö Ho 12:10
p 2Kr 24:19
r Yr 38:1
s Yr 29:25

Yehova diyor ki, sen Yeremya'ya, 'Babil kralı gelip bu ülkeyi harap edecek, üzerinden insanı da hayvanı da yok edecek[a] diye neden yazdın?' diyerek[b] bu tomarı yaktın.[c] **30** Bu yüzden, Yahuda kralı Yehoyakim, Yehova senin hakkında diyor ki, 'Davut'un tahtına oturacak kimsesi olmayacak[c] ve cesedi kaldırılıp dışarı atılacak;[d] dışarıda gündüzün sıcağında, gecenin ayazında kalacak. **31** Ondan da, çocuklarından da, hizmetkârlarından da, işledikleri suçların[e] hesabını soracağım.[f] Söylediğim halde kulak asmadıkları[g] bütün o belaları onların başına, Yeruşalim'de oturanların başına, Yahuda adamlarının başına getireceğim.' "[h]

32 Böylece Yeremya başka bir tomar alıp Neriya oğlu yazman Baruk'a verdi.[ı] Baruk, Yahuda kralı Yehoyakim'in ateşe atıp yaktığı[i] tomardaki bütün sözleri Yeremya'nın ağzından o tomara yazdı.[j] Ve o sözlere, bunlar gibi daha birçok söz de eklendi.

37 Babil kralı Nabukadrezar'ın Yahuda diyarına kral yaptığı[k] Yoşiya[l] oğlu Kral Tsedekiya,[m] Yehoyakim[n] oğlu Konya'nın[o] yerine saltanat sürmeye başladı. **2** Ama Yehova'nın Yeremya peygamber aracılığıyla[ö] söylediği sözlere ne o, ne hizmetkârları, ne de memleket halkı kulak astı.[p]

3 Ve Kral Tsedekiya, Şelemya oğlu Yehukal[r] ile kâhin Maaseya[s] oğlu Tsefanya'yı[ş] Yeremya peygambere göndererek "Ne olur,

ş 2Kr 25:18; Yr 21:1; Yr 52:24.

Tanrımız Yehova'ya bizim adımıza yakar" dedi.[a] **4** Yeremya hapishaneye atılmadan önce halkın arasında serbestçe dolaşırdı.[b] **5** Bu arada Firavunun ordusu Mısır'dan yola çıkmıştı;[c] Yeruşalim'i kuşatan Kaldeliler onların gelmekte olduğunu duyunca Yeruşalim'den çekildi.[ç] **6** O zaman Yeremya peygambere Yehova'dan şu söz geldi: **7** "İsrail'in Tanrısı Yehova diyor ki, danışmak[d] için sizi Bana gönderene, Yahuda kralına şöyle diyeceksiniz: 'Size yardım amacıyla gelen Firavunun ordusu kendi ülkesine, Mısır'a dönmek zorunda kalacak.[e] **8** Ve Kaldeliler geri dönecek, bu şehirle savaşacak, şehri ele geçirip ateşe verecek.'[f] **9** Yehova diyor ki, "Kaldeliler mutlaka şehrimizden çekilip gidecek" diyerek kendinizi kandırmayın,[g] çünkü gitmeyecekler. **10** Üzerinize saldıran bütün Kalde ordusunu[h] yere serseniz ve geride sadece ağır yaralılar kalsa[ı] bile, o adamlar çadırlarında ayaklanıp bu şehri ateşe verecek.' "

11 Ve Kalde ordusu, Firavunun ordusu yüzünden[i] Yeruşalim'den çekilince,[j] **12** Yeremya, Benyamin topraklarına[k] gitmek ve orada halkın ortasında kendi payını almak için Yeruşalim'den çıkıp yola koyuldu. **13** Benyamin Kapısına[l] geldiğinde, Hananya oğlu Şelemya oğlu İriya adındaki görevli oradaydı. Yeremya peygamberi yakalayıp "Sen Kaldelilerin tarafına geçiyorsun!" dedi. **14** Fakat Yeremya "Yalan![m] Kaldelilerin tarafına geçmiyorum" cevabını verdi. İriya, Yeremya'yı dinlemedi, onu tutup yöneticilerin önüne götürdü. **15** Yöneticiler[a] Yeremya'ya çok öfkelendiler[b] ve onu dövüp[c] yazman Yehonatan'ın[ç] evindeki pranga odasına kapadılar,[d] çünkü orayı hapishaneye çevirmişlerdi.[e] **16** Böylece Yeremya sarnıçlı[f] evdeki zindanlara kapatıldı ve orada günlerce kaldı.

17 Sonunda Kral Tsedekiya adam gönderip onu oradan getirtti. Kral, evinin gizli bir köşesinde Yeremya'yı sorguya çekti.[g] "Yehova'dan gelen bir söz var mı?" diye sordu. Yeremya "Var!" dedi, "Babil kralının eline verileceksin!"[h]

18 Sonra Yeremya Kral Tsedekiya'ya "Sana, hizmetkârlarına ve bu halka karşı ne suç işledim[ı] de beni hapishaneye attınız?" dedi. **19** "Babil kralı size de bu ülkeye de saldırmayacak diyen peygamberleriniz hani nerede?[i] **20** Ve şimdi lütfen dinle efendim kral, ne olur dileğimi[j] kabul et de beni yazman Yehonatan'ın evine[k] geri gönderme, yoksa orada ölürüm."[l] **21** Bunun üzerine Kral Tsedekiya, Yeremya'nın Muhafız Avlusuna[m] kapatılmasını emretti. Şehirde ekmek tamamen tükenene dek[n] ona fırıncılar sokağından her gün bir somun ekmek verildi.[o] Böylece Yeremya Muhafız Avlusunda kalmaya devam etti.[ö]

38 Mattan oğlu Şefatya, Paşhur oğlu Gedalya, Şelemya oğlu Yukal[p] ve Malkiya[r] oğlu Paşhur, Yeremya'nın halka söylediği[s] şu sözleri duydular:

BÖLÜM 37

a Yr 21:2
Yr 42:2
b Yr 32:2
Yr 37:15
c He 17:15
ç Yr 34:21
d Yr 21:2
e İş 30:3
İş 31:3
Yr 17:5
Ağ 4:17
He 17:17
f Yr 32:29
Yr 34:22
Yr 38:23
Yr 39:8
g Ob 3
h Yr 21:4
ı Yr 51:4
i He 17:15
j Yr 34:21
Yr 37:5
k Yş 18:28
Yr 1:1
l Yr 38:7
m Me 27:12
Me 35:11

2. Sütun

a Yr 38:4
b Yr 26:11
c Lu 20:10
2Ko 11:23
İb 11:36
ç Yr 38:26
d 2Ta 16:10
Yr 20:2
Elç 5:18
Elç 12:6
e Yr 37:4
f Yr 38:6
g Yr 38:14
h Yr 21:7
Yr 24:8
Yr 34:21
He 12:13
ı 1Sa 26:18
i Yr 14:13
Yr 23:17
Yr 27:14
Yr 28:2
Ağ 2:14
j Yr 36:7
k Yr 37:15
l Yr 26:15
Yr 38:9
m Ne 3:25
Yr 32:2
Yr 33:1
Yr 38:13
Yr 38:28
n Tkr 28:53
2Kr 25:3
Yr 38:9
o 1Kr 17:6
Me 37:19
ö Yr 38:13

BÖLÜM 38

p Yr 37:3
r Yr 21:1
s Yr 21:8

2 "Yehova şöyle diyor: 'Bu şehirde oturmaya devam eden ya kılıçla[a] ya kıtlıktan[b] ya da salgın hastalıktan[c] ölecek. Oysa şehirden çıkıp Kaldelilere giden sağ kalacak ve canı kendisine ganimet olacak; yaşayacak.'[ç] **3** Yehova diyor ki, 'Bu şehir er geç Babil kralının ordusunun eline verilecek, o kral burayı mutlaka ele geçirecek.' "[d]

4 Yöneticiler krala "Lütfen izin ver de bu adam öldürülsün,[e] çünkü söylediği sözlerle burada kalan savaşçıların ve tüm halkın moralini bozuyor.*[f] Bu adam halkımızın esenliğini değil felaketini istiyor" dediler. **5** Bunun üzerine Kral Tsedekiya "İşte o sizin elinizde" dedi. "Kralın sizi engellemek için yapabileceği bir şey yok."[g]

6 Böylece Yeremya'yı alıp kral oğlu Malkiya'nın Muhafız Avlusundaki[h] sarnıcına[ı] attılar; oraya halatlarla sarkıtarak indirdiler. Sarnıçta su yoktu, sadece çamur vardı; Yeremya çamura battı.[i]

7 Kral evinde görevli Habeş* Ebed-melek[j] Yeremya'nın sarnıca atıldığını işitti. O sırada Kral, Benyamin Kapısında[k] oturuyordu. **8** Ebed-melek kral evinden çıkıp kralla konuşmaya gitti. **9** "Efendim kral, bu adamlar Yeremya peygambere çok kötülük ettiler, onu sarnıca attılar, orada açlıktan ölecek,[l] çünkü şehirde artık ekmek kalmadı"[m] dedi.

10 Bunun üzerine kral, Habeş Ebed-melek'e "Buradan yanına otuz adam al ve Yeremya peygamberi ölmeden sarnıçtan çıkar" emrini verdi.[a] **11** Ebed-melek denildiği gibi yanına adamları alıp kralın evine gitti; hazine dairesinin[b] altındaki odaya girip oradan paçavralar ve eski giysiler aldı, onları halatla sarnıcın içine, Yeremya'ya sarkıttı.[c] **12** Sonra Habeş Ebed-melek Yeremya'ya "Bu paçavraları ve eski giysileri koltuk altlarına koyup halatları kolunun altından geçir" dedi. Yeremya denileni yaptı.[ç] **13** Sonunda Yeremya'yı halatlarla yukarı çekip sarnıçtan çıkardılar. Yeremya Muhafız Avlusunda kalmaya devam etti.[d]

14 Kral Tsedekiya adam gönderip Yeremya peygamberi Yehova'nın evinin[e] üçüncü girişine,[f] kendi yanına getirtti[g] ve Yeremya'ya "Sana bir sorum var. Benden bir şey gizleme" dedi.[h] **15** Bunun üzerine Yeremya Tsedekiya'ya "Sana söylersem beni öldürmeyecek misin? Sana öğüt versem de beni dinlemezsin" dedi.[ı] **16** Kral Tsedekiya o gizli yerde Yeremya'ya yemin edip "Bize bu canı veren[i] Yehova'nın hakkı için seni öldürmeyeceğim ve canına kasteden o adamların eline seni teslim etmeyeceğim" dedi.[j]

17 Yeremya Tsedekiya'ya şu karşılığı verdi: "İsrail'in Tanrısı,[k] göklerin hâkimi[ı] Yehova diyor ki, 'Eğer sen şehirden çıkıp Babil kralının[m] yöneticilerine gidersen mutlaka canını kurtarırsın, bu şehir ateşe verilmez; sen de evindekiler de sağ kalırsınız.[n] **18** Ama şehirden çıkıp Babil kralının yöneticilerine gitmezsen, bu şehir

BÖLÜM 38

a Yr 21:9
b Yr 27:13
c Yr 29:18
He 6:11
He 7:15
ç Yr 21:9
Yr 45:5
d 2Kr 25:1
2Ta 36:17
Yr 21:10
Yr 32:3
Yr 52:4
e Yr 26:11
f Ams 7:10
g Yhn 19:16
h Yr 33:1
Yr 37:21
Yr 38:28
ı Yr 38:13
i Ba 37:24
Me 109:5
Ağ 3:53
j Yr 39:16
Elç 8:27
k Yr 37:13
l Öz 24:11
m Yr 52:6

2. Sütun

a Me 75:10
Me 82:4
Öz 21:1
b 2Kr 20:13
c Öz 3:27
Yr 38:6
ç Mt 10:41
d Yr 37:21
e Yr 20:2
f 2Kr 16:18
g Yr 21:1
h 1Sa 3:17
1Kr 22:16
ı Lu 22:67
i Ba 2:7
Tkr 4:32
İş 57:16
Yr 27:5
j Yr 15:21
Yr 26:24
k 1Ta 17:24
Yr 31:23
l Me 80:7
m 2Kr 25:27
n Yr 21:9
Yr 27:12

Yr 38:4* Sözcük anlamıyla, "elini zayıflatıyor" **7*** Ya da "Kuşî"

Kaldelilerin eline verilir; onu ateşe verirler,[a] sen de ellerinden kurtulamazsın.' "[b]

19 Kral Tsedekiya Yeremya'ya "Kaldeliler tarafına geçen Yahudilerden korkuyorum;[c] Kaldeliler beni Yahudilerin eline verir, onlar da bana gaddarlık eder diye korkuyorum" dedi.[ç] **20** Fakat Yeremya "Vermezler" dedi, "Lütfen, Yehova'nın dediğini, sana ilettiğim sözü dinle. Dinlersen senin için iyi olur,[d] sağ kalırsın. **21** Ama şehirden çıkmayı reddedersen,[e] Yehova bana bu konuda şunu gösterdi: **22** İşte, Yahuda kralının evinde kalan bütün kadınlar[f] Babil kralının yöneticilerine götürülüyor.[g] O kadınlar,

> 'Dost bildiğin adamlar seni kandırıp[h] dediklerini yaptırdılar.[ı]
>
> Senin ayaklarını çamura batırdılar; kendileri ise yüz geri kaçtılar'[i] diyor.

23 Bütün karıların ve oğulların Kaldelilere götürülecek ve sen onların elinden kurtulamayacak,[j] Babil kralının eline düşeceksin. Senin yüzünden bu şehir ateşe verilecek."[k]

24 Ve Tsedekiya Yeremya'ya "Bunları kimse duymasın, yoksa ölürsün" dedi. **25** "Yöneticiler[ı] seninle konuştuğumu duyup da sana gelir, 'Krala ne dedin? Haydi bize anlat, bizden bir şey gizleme; seni öldürmeyiz. Kral sana ne dedi?' derlerse, **26** 'Beni Yehonatan'ın evine geri gönderme yoksa orada ölürüm diye krala yalvardım' dersin."[m]

BÖLÜM 38

a 2Kr 25:9
Yr 34:2
b 2Kr 25:6
Yr 39:5
Yr 52:8
c Öz 29:25
ç 1Sa 31:4
d 2Ta 20:20
Yr 7:23
Yr 26:13
e Öz 1:24
f Yr 43:6
g Yr 39:3
h Me 41:9
Öz 16:29
ı Ağ 1:2
i Yr 46:5
Yr 46:21
j 2Kr 25:7
2Ta 36:20
Yr 39:6
Yr 52:8
k Yr 52:13
l Yr 36:12
Yr 38:4
m Yr 37:15
Yr 37:20

2. Sütun

a Yş 2:5
Me 39:1
b Yr 32:2
Yr 33:1
c Me 23:4
Yr 15:20
Yr 37:21
Yr 39:14
ç 2Kr 25:8
2Ta 36:17

BÖLÜM 39

d He 24:1
e 2Kr 25:2
Yr 52:4
f 2Kr 25:4
Yr 52:7
He 33:21
g Yr 1:15
h Tkr 28:25
ı 2Kr 25:4
i Tkr 1:7
j Yr 32:4
Yr 38:18
k Yş 5:10
Yr 52:8
l Yş 13:5
Hk 3:3
2Kr 17:24
m 2Kr 23:33
2Kr 25:6
2Kr 25:21
Yr 52:26
n Yr 52:9

27 Derken bütün yöneticiler Yeremya'nın yanına gelip onu sorgulamaya başladılar. Yeremya onlara kralın kendisine söylemesini emrettiği sözleri söyledi.[a] Yöneticiler de ona artık bir şey demediler; konuşulan mesele duyulmamıştı. **28** Ve Yeremya Yeruşalim'in alındığı güne dek Muhafız Avlusunda[b] kaldı.[c] Yeruşalim ele geçirildiğinde onun söyledikleri aynen gerçekleşti.[ç]

39 Yahuda kralı Tsedekiya'nın dokuzuncu yılının onuncu ayında[d] Babil kralı Nabukadrezar bütün ordusuyla Yeruşalim önlerine gelip şehri kuşattı.[e]

2 Tsedekiya'nın on birinci yılında, dördüncü ayın dokuzunda şehrin savunması kırıldı.[f] **3** Ve Babil kralının bütün yöneticileri, Nergal-şaretser, Samgar-nebo, Sarsekim, Rabsaris,* Rabmag# Nergal-şaretser ve Babil kralının yöneticilerinin geri kalanları şehre girip Orta Kapıda[g] oturdular.

4 Yahuda kralı Tsedekiya ve tüm savaşçıları onları görür görmez kaçmaya başladı;[h] geceleyin şehirden çıkmak için kral bahçesine bitişik çift surun arasındaki kapıdan geçtiler,[ı] Araba* yolundan gittiler.[i] **5** Kalde ordusu peşlerine düştü[j] ve Tsedekiya'yı Eriha düzlüklerinde[k] yakaladı. Onu tutup hakkında hüküm vermesi için, Hamat[l] topraklarında Ribla'da[m] bulunan Babil kralı Nabukadrezar'a götürdüler.[n]

Yr 39:3* Ya da "saray başmemuru; başhizmetkâr" **3#** Ya da "başbüyücü (falcı; astrolog); ileri gelenlerin başı" **4*** Ya da "Çöl Düzlüğü"

6 Babil kralı, Ribla'da Tsedekiya'nın oğullarını onun gözü önünde[a] katletti.[b] Yahuda'nın bütün soylularını da öldürttü.[c] **7** Tsedekiya'nın gözlerini kör ettirdikten[ç] sonra onu Babil'e götürmek için tunç prangaya vurdurdu.

8 Kaldeliler kralın evini ve halkın oturduğu evleri ateşe verdiler;[d] Yeruşalim surlarını yıktılar.[e] **9** Ve başmuhafız[f] Nebuzaradan,[g] şehirde kalanları, şehri terk edip kendi tarafına geçenleri ve halkın gerisini Babil'e sürgüne götürdü.[h]

10 Başmuhafız Nebuzaradan o gün halktan bazılarına, hiçbir malı olmayan yoksullara bağlar ve zorunlu işler vererek[ı] onları Yahuda diyarında bıraktı.[i]

11 Ayrıca, Babil kralı Nabukadrezar, başmuhafız Nebuzaradan aracılığıyla Yeremya hakkında bir emir verdi: **12** "Ona göz kulak ol, ona hiçbir kötülük yapma.[j] Sana ne söylerse yap."[k]

13 Bu emir üzerine başmuhafız Nebuzaradan,[l] Rabsaris Nebuşazban, Rabmag Nergal-şaretser ve Babil kralının tüm ileri gelen memurları adam gönderdiler; **14** ve Muhafız Avlusundan[m] Yeremya'yı aldırdılar. Onu halkın arasında otursun diye evine götürmesi için Şafan[n] oğlu Ahikam[o] oğlu Gedalya'ya[ö] teslim ettiler.

15 Yeremya Muhafız Avlusunda tutulurken[p] ona Yehova'nın sözü gelmişti: **16** "Git, Habeş Ebed-melek'e[r] de ki, İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'İşte, bu şehrin başına iyilik değil, felaket getireceğime ilişkin sözümü gerçekleştiriyorum;[a] o gün bunlar senin gözünün önünde olacak.'[b]

17 'Ama o gün seni kurtaracağım',[c] Yehova'nın sözü, 'Korktuğun adamların eline teslim edilmeyeceksin.'[ç]

18 'Kaçıp kurtulmanı Ben sağlayacağım, kılıçla öldürülmeyeceksin. Canın sana ganimet olacak,[d] çünkü Bana güvendin.'[e] Yehova'nın sözü."

40 Başmuhafız Nebuzaradan,[f] Yeruşalim ve Yahuda'dan bilekleri zincirli olarak Babil'e sürülmekte olanlar arasında bulunan Yeremya'yı Rama'da[g] salıverdikten sonra, Yeremya'ya Yehova'nın sözü geldi.[h] **2** Başmuhafız, Yeremya'yı karşısına alıp "Tanrın Yehova bu yerin böyle bir felakete uğrayacağını söylemişti"[ı] dedi. **3** "İşte Yehova sözünü gerçekleştirdi, aynen dediğini yaptı, çünkü Yehova'ya karşı günah işlediniz, O'nun sözünü dinlemediniz. Bu yüzden de başınıza bunlar geldi.[i] **4** Şimdi, bileğindeki zincirleri çözüp seni serbest bırakıyorum. İstersen benimle Babil'e gel, sana göz kulak olurum.[j] Ama benimle Babil'e gelmek istemiyorsan, gelme. İşte, bütün ülke önünde. Nereyi uygun buluyorsan, neresi senin için iyiyse oraya git."[k]

5 Yeremya dönüp dönmemekte henüz kararsızken, Nebuzaradan ona, "Babil kralının Yahuda şehirlerinin başına koyduğu Şafan[l] oğlu Ahikam[m] oğlu Gedalya'nın[n] yanına dön,

BÖLÜM 39

a Tkr 28:34
İş 13:16
b 2Kr 25:7
Yr 52:10
c Yr 21:7
Yr 34:19
ç 2Kr 25:7
Yr 52:11
He 12:13
d 2Kr 25:9
2Ta 36:19
İş 5:9
Yr 38:18
e 2Kr 25:10
Ne 1:3
Yr 52:14
f 2Kr 25:20
Yr 40:1
g Yr 52:12
h 2Kr 25:11
ı 2Kr 25:12
i Yr 52:16
j Yr 40:4
k Öz 16:7
Öz 21:1
l 2Kr 25:20
Yr 40:1
Yr 52:12
m Yr 38:28
n 2Kr 22:8
o 2Ta 34:20
Yr 26:24
ö 2Kr 25:22
Yr 40:5
Yr 41:2
p Yr 32:2
Yr 36:5
Yr 37:21
r Yr 38:7

2. Sütun

a 2Ta 36:21
Da 9:12
b Me 91:8
c Me 41:1
Me 50:15
Me 91:14
ç 2Sa 24:14
d Yr 21:9
Yr 45:5
e 1Ta 5:20
Me 37:3
Me 37:40
Me 84:12
Yr 17:7

BÖLÜM 40

f 2Kr 25:20
Yr 39:9
Yr 52:12
g Yş 18:25
Hk 4:5
h Yr 39:14
ı Tkr 29:25
1Kr 9:9
i Yr 50:7
Da 9:11
Ro 2:5
j Yr 39:12
k Ba 20:15
l 2Kr 22:8

m 2Kr 22:12; 2Ta 34:20; Yr 26:24; **n** 2Kr 25:22; Yr 39:14; Yr 41:2.

onunla birlikte halkın arasında yaşa ya da nereyi uygun buluyorsan oraya git" dedi.[a]

Başmuhafız sonra azık ve hediye vererek Yeremya'yı gönderdi.[b] **6** Yeremya Mitspa'ya[c] Ahikam oğlu Gedalya'nın[c] yanına gitti ve onunla birlikte ülkede bırakılan halkın arasında yaşamaya başladı.

7 Bir süre sonra kırdaki ordu komutanlarıyla[d] adamları, Babil kralının Ahikam oğlu Gedalya'yı ülkenin başına getirdiğini, Babil'e sürülmeyen yoksul halkın, erkeklerin, kadınların, küçük çocukların başına koyduğunu duydular.[e] **8** Bunun üzerine adamlarıyla[f] Mitspa'ya Gedalya'nın yanına geldiler. Gelenler, Netanya oğlu İsmail,[g] Kareahoğulları Yohanan[h] ve Yonatan, Tanhumet oğlu Seraya, Netofalı[ı] Efayoğulları ve Maakatlı[i] oğlu Yezanya'ydı.[j] **9** Şafan[k] oğlu Ahikam[l] oğlu Gedalya[m] onlara ve adamlarına yemin edip[n] "Kaldelilere kulluk etmekten korkmayın" dedi, "Memlekette oturun ve Babil kralına kulluk edin; sizin için iyi olur.[o] **10** Ben, yanımıza gelecek Kaldelilerin karşısında sizi temsil etmek için burada, Mitspa'da[ö] kalıyorum. Siz de, şarap,[p] zeytinyağı, yaz meyvesi toplayıp kaplarınıza doldurun, şehirlere yerleşip oturun."

11 Moab'da, Ammonoğulları arasında, Edom'da ve diğer ülkelerde yaşayan Yahudilerin hepsi,[r] Babil kralının Yahuda halkından bir kısmını bıraktığını ve onların başına Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı[a] getirdiğini duydu. **12** Ve Yahudilerin hepsi dağılmış oldukları yerlerden geri dönmeye başladı; Yahuda diyarına, Mitspa'da[b] bulunan Gedalya'nın yanına geliyorlardı. Bol bol şarap ve yaz meyvesi topladılar.

13 Kareah[c] oğlu Yohanan[ç] ve kırdaki ordu komutanlarının hepsi[d] Mitspa'da bulunan Gedalya'nın yanına geldi. **14** Ona "Ammon[e] kralı Baalis'in senin canını almak için Netanya[f] oğlu İsmail'i[g] gönderdiğini bilmiyor musun?" dediler. Ne var ki, Ahikam oğlu Gedalya onlara inanmadı.[h]

15 Ve Kareah oğlu Yohanan[ı] Mitspa'da gizli bir yerde Gedalya'ya "Ben şimdi kimseye belli etmeden gidip Netanya oğlu İsmail'i öldüreyim" dedi.[i] "Neden senin canını alsın da çevrende toplanan Yahudiler dağılsın, Yahuda'da kalanlar yok olsun?"[j] **16** Fakat Ahikam[k] oğlu Gedalya,[l] Kareah oğlu Yohanan'a "Sakın yapma! İsmail hakkında söylediklerin yalan" diye karşılık verdi.[m]

41 Yedinci ayda, kraliyet soyundan[n] gelen ve kralın ileri gelen memurlarından biri olan Elişama[o] oğlu Netanya oğlu İsmail'le[ö] birlikte on adam[p] Mitspa'ya[r] Ahikam oğlu Gedalya'nın yanına geldi. Mitspa'da hep birlikte ekmek yediler.[s] **2** Sonra Netanya oğlu İsmail'le birlikte on adam yerlerinden kalkıp Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı kılıçla öldürdüler.[ş] Böylece İsma-

BÖLÜM 40

a Ezr 7:6
Öz 16:7
Öz 21:1
Yr 15:11
b Elç 27:3
c Hk 20:1
1Kr 15:22
ç Yr 39:14
d 2Kr 25:23
e 2Kr 25:22
Yr 39:10
Yr 52:16
f Yr 41:3
g 2Kr 25:25
Yr 41:1
h Yr 41:11
Yr 41:16
Yr 42:1
ı 2Sa 23:28
1Ta 2:54
1Ta 11:30
i Tkr 3:14
Yş 12:5
j 2Kr 25:23
Yr 42:1
k 2Kr 22:8
l 2Kr 22:12
2Ta 34:20
Yr 26:24
m 2Kr 25:22
Yr 39:14
Yr 41:2
n 1Sa 20:17
2Kr 25:24
o Me 37:3
Yr 27:11
ö Yr 40:6
p Tkr 16:13
Yr 39:10
r Yr 24:9

2. Sütun

a Yr 39:14
b Hk 20:1
1Sa 7:5
1Kr 15:22
c Yr 40:8
ç Yr 41:11
Yr 42:1
Yr 43:2
d Yr 40:7
e Yr 41:10
f 2Kr 25:23
g Yr 40:8
Yr 41:2
h Öz 22:3
ı Yr 41:11
Yr 43:2
i 1Sa 26:8
j 2Sa 21:17
k 2Kr 22:12
2Ta 34:20
Yr 26:24
l 2Kr 25:22
Yr 39:14
m Yr 41:2

BÖLÜM 41

n He 17:13
o 2Kr 25:25
ö 2Kr 25:23
Yr 40:14

p 2Kr 25:25; **r** Yr 40:6; **s** Me 41:9; **ş** 2Kr 25:25.

il, Babil kralının ülkenin başına getirdiği kişiyi öldürmüş oldu.[a] **3** Ayrıca Mitspa'da Gedalya'nın yanındaki bütün Yahudileri ve orada bulunan Kalde askerlerini de İsmail öldürdü.

4 Gedalya'nın öldürülmesinin ikinci günü, henüz bunu bilen kimse yokken,[b] **5** Şekem'den,[c] Şilo'dan[ç] ve Samiriye'den[d] sakallarını tıraş etmiş,[e] giysileri yırtık, bedenlerinde yaralar açmış[f] seksen adam geldi. Ellerinde Yehova'nın evine getirdikleri tahıl sunuları ve akgünlük[g] vardı. **6** Netanya oğlu İsmail Mitspa'dan onları karşılamaya çıktı; ağlaya ağlaya yürüyordu.[h] Karşılaştıklarında onlara "Ahikam oğlu Gedalya'nın yanına gelin" dedi. **7** Ama şehre girdiklerinde, Netanya oğlu İsmail yanındaki adamlarla birlikte onları öldürüp sarnıca attı.[ı]

8 Fakat onların arasından on adam çıkıp İsmail'e "Bizi öldürme, kırda saklı hazinemiz, buğdayımız, arpamız, zeytinyağımız ve balımız var" demişti.[i] Bunun üzerine İsmail vazgeçip onları kardeşleriyle birlikte öldürmemişti. **9** İsmail'in,[j] öldürdüğü adamların cesetlerini attığı sarnıç büyük bir sarnıçtı; o sarnıcı Kral Asa, İsrail kralı Baaşa'nın korkusundan yaptırmıştı.[k] Netanya oğlu İsmail onu cesetlerle doldurdu.

10 İsmail sonra başmuhafız Nebuzaradan'ın Ahikam oğlu Gedalya'nın gözetimine[l] verdiği Mitspa'da artakalan halkı,[m] kral kızlarını,[n] Mitspa'da kalanların hepsini[o] tutsak aldı. Netanya oğlu İsmail onları tutsak alıp Ammonoğulları tarafına geçmek için yola çıktı.[a]

11 Bir süre sonra Kareah oğlu Yohanan[b] ve beraberindeki ordu komutanları,[c] Netanya oğlu İsmail'in yaptığı kötülüklerin hepsini duydular. **12** Bunun üzerine bütün adamlarını toplayıp Netanya oğlu İsmail'le savaşmaya gittiler; onu Gibeon'daki sular yanında buldular.[ç]

13 İsmail'in yanındaki halk, Kareah oğlu Yohanan'la beraberindeki ordu komutanlarını görünce sevindi. **14** Ve İsmail'in Mitspa'dan tutsak alıp götürdüğü insanlar[d] geri dönüp Kareah oğlu Yohanan'ın yanına gittiler. **15** Netanya oğlu İsmail ise sekiz adamıyla Ammonoğullarına gitmek üzere Yohanan'ın önünden kaçtı.[e]

16 Kareah oğlu Yohanan'la[f] yanındaki ordu komutanları, Netanya oğlu İsmail'in Ahikam oğlu Gedalya'yı öldürdükten sonra[g] Mitspa'dan alıp götürdüğü insanları, yiğitleri, savaşçıları, kadınları, küçük çocukları ve saray memurlarını onun elinden kurtarıp yanlarına aldılar, onları Gibeon'dan geri getirdiler. **17** Hep birlikte yola koyuldular ve daha ileriye gidip Mısır'a girebilmek için[h] Beytlehem[ı] yakınlarında, Kimham'daki konaklama yerinde durdular. **18** Kaldeliler[i] yüzünden kaçıyorlardı; Netanya oğlu İsmail Babil kralının ülkenin başına getirdiği[j] Ahikam oğlu Gedalya'yı öldürdüğü için[k] Kaldelilerden korkuyorlardı.[l]

BÖLÜM 41

a Yr 40:7
b Yr 40:15
c Yş 24:32
1Kr 12:1
ç Yş 18:1
Yr 7:12
d 1Kr 16:24
e Le 19:27
f Tkr 14:1
g Le 2:1
h 2Sa 3:16
ı Öz 1:16
İş 59:7
i Ey 2:4
Öz 13:8
Vz 7:12
j 2Kr 25:23
Yr 40:8
k 1Kr 15:22
2Ta 16:6
l Yr 40:7
m Yr 40:12
n Yr 43:6
o Yr 43:5

2. Sütun

a Yr 40:14
b Yr 42:1
Yr 43:2
c Yr 40:13
ç 2Sa 2:13
d Yr 40:6
e 1Kr 20:20
Ey 21:30
f 2Kr 25:23
Yr 42:1
g Yr 41:2
h 2Kr 25:26
İş 30:2
Yr 42:14
Yr 43:7
ı Ba 35:19
Hk 17:7
1Ta 2:51
i Yr 21:4
Yr 37:5
j Yr 40:5
k Yr 41:2
l Yr 42:11

42 Bütün ordu komutanları, Kareah oğlu Yohanan,[a] Hoşaya[b] oğlu Yezanya[c] ve küçüğünden büyüğüne bütün halk, **2** Yeremya peygamberin yanına geldiler, "Lütfen ricamızı dinle ve bizim için, geride kalan bu halk için Tanrın Yehova'ya yakar" dediler,[ç] "Çünkü kendi gözünle de gördüğün gibi onca insandan geriye çok azımız kaldı.[d] **3** Tanrın Yehova gitmemiz gereken yolu, yapmamız gerekeni bize bildirsin."[e]

4 Bunun üzerine Yeremya peygamber "Peki" dedi. "Dediğiniz gibi Tanrınız Yehova'ya yakaracağım[f] ve Yehova'nın size vereceği cevabı aynen bildireceğim,[g] sizden tek bir söz bile saklamayacağım."[h]

5 Onlar da Yeremya'ya "Tanrın Yehova'nın senin aracılığınla bize vereceği her emri aynen yerine getirmezsek[ı] Yehova, gerçek ve güvenilir şahit olarak hakkımızda gerekeni yapsın" dediler.[i] **6** "Seni gönderdiğimiz Tanrımız Yehova'nın sözü bizim için iyi de olsa kötü de olsa dinleyeceğiz; Tanrımız Yehova'nın sözünü dinleyeceğiz ki iyilik görelim."[j]

7 On gün sonra Yeremya'ya Yehova'nın sözü geldi.[k] **8** Bunun üzerine Yeremya, Kareah oğlu Yohanan'la yanındaki bütün ordu komutanlarını ve küçüğünden büyüğüne bütün halkı çağırdı.[l] **9** Onlara "Yakarışlarınızı bildirmem için[m] beni gönderdiğiniz İsrail'in Tanrısı Yehova şöyle diyor" dedi, **10** "'Bu ülkede oturmaya devam edersenizn Ben de başınıza getirdiğim felaketten ötürü size acırım;[a] ve sizi yıkmam, ayağa kaldırırım, sizi yerinizden sökmem, oraya dikerim.[b] **11** Korktuğunuz Babil kralından artık korkmayın.'[c]

'Ondan korkmayın',[ç] Yehova'nın sözü, 'Çünkü sizi korumak ve onun elinden kurtarmak için Ben sizinleyim.[d] **12** Size merhamet edeceğim, o da size merhamet edecek ve sizi kendi topraklarınıza gönderecek.[e]

13 Fakat eğer Tanrınız Yehova'nın sözünü dinlemeyip "Bu ülkede oturmayacağız!" derseniz,[f] **14** "Biz Mısır'a gideceğiz,[g] orada savaş yüzü görmeyeceğiz, boru sesi duymayacağız, ekmeğe muhtaç olmayacağız; orada yaşayacağız" derseniz,[h] **15** Yehova'nın sözüne kulak verin, ey Yahuda'nın artakalanı. İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, "Eğer Mısır'a gözünüzü dikerek oraya girip yerleşecek olursanız,[ı] **16** korktuğunuz kılıç Mısır diyarında da size yetişecek,[i] sizi dehşete düşüren kıtlık peşinizden Mısır'a gelecek[j] ve orada öleceksiniz.[k] **17** Gözünü Mısır'a dikerek oraya yerleşmek isteyen her adam ya kılıçla, ya kıtlıktan ya da salgın hastalıktan ölecek.[l] Hiçbiri başlarına getireceğim belalardan kaçıp kurtulamayacak, kimse sağ kalmayacak." '[m]

18 Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Yeruşalim halkına öfkemi, gazabımı yağdırdığım gibi,[n] Mısır'a girdiğiniz için size de gazabımı

BÖLÜM 42

a Yr 40:8
Yr 40:13
Yr 41:11
b Yr 43:2
c 2Kr 25:23
ç 1Sa 7:8
1Sa 12:19
İş 37:4
Yk 5:16
d Le 26:22
Tkr 28:62
İş 1:9
e Ezr 8:21
Öz 3:6
f 1Sa 12:23
g 1Kr 22:14
h 1Sa 3:18
Elç 20:20
ı Çk 19:8
Tkr 5:27
i Hk 11:10
1Sa 12:5
Mi 1:2
Ml 3:5
j Tkr 5:33
Tkr 6:3
Yr 7:23
k 2Pe 1:21
l Yr 41:16
Yr 42:1
m Yr 42:2
n Me 37:3

2. Sütun

a Tkr 32:36
Yr 18:8
Yr 26:19
Mi 7:18
b Yr 24:6
Yr 31:28
Yr 33:7
c Yr 41:18
ç 2Ta 32:7
d Me 46:7
Me 68:20
İş 43:5
Ro 8:31
e Çk 34:6
Ne 9:31
Me 106:45
Öz 16:7
Da 9:9
f Yr 44:16
g Yr 43:7
h Sy 11:5
ı Tkr 17:16
Yr 44:12
i Tkr 28:45
Öz 13:21
He 11:8
j Yr 44:13
Yr 44:27
k Yr 44:12
l Yr 24:10
Yr 42:22
m Yr 44:14
Yr 44:28

n 2Kr 25:9; 2Ta 34:25; 2Ta 36:16; Yr 7:20; Yr 39:8; Yr 52:4; Ağ 2:4; Na 1:6.

yağdıracağım. Lanet edilecek, şaşılacak duruma düşeceksiniz; bir lanet, bir utanç olacaksınız.[a] Ve burayı bir daha görmeyeceksiniz.'[b]

19 Ey Yahuda'nın artakalanı, Yehova sizin için bunları söyledi. Mısır'a girmeyin.[c] Şunu iyi bilin ki, bugün sizi uyarıyorum[ç] **20** ama siz kendi canınıza karşı günah işliyorsunuz;[d] çünkü 'Tanrımız Yehova'ya bizim için yakar ve Tanrımız Yehova ne derse bize bildir ki, dediğini yapalım' diyerek Tanrınız Yehova'ya beni siz gönderdiniz.[e] **21** Bugün size söylüyorum, ama Tanrınız Yehova'nın sözünü dinlemeyecek, benim aracılığımla ilettiği hiçbir söze kulak asmayacaksınız.[f] **22** Ve şimdi şunu iyi bilin ki, gidip yerleşmeye can attığınız memlekette[g] ya kılıçla ya kıtlıktan ya da salgın hastalıktan öleceksiniz."[h]

43 Yeremya, Tanrıları Yehova'nın bütün söylediklerini halka bildirir bildirmez, (Tanrıları Yehova kendisini bunları bildirmesi için göndermişti)[ı] **2** Hoşaya[i] oğlu Azarya, Kareah oğlu Yohanan[j] ve bütün küstah adamlar[k] Yeremya'ya "Yalan söylüyorsun.[l] Mısır'a gidip yerleşmeyin demen için seni bize Tanrımız Yehova göndermedi.[m] **3** Seni bize karşı Neriya oğlu Baruk[n] kışkırtıyor. Amacı bizi Kaldelilerin eline teslim edip öldürtmek ya da Babil'e sürdürtmek"[o] dediler.

4 Böylece Kareah oğlu Yohanan, tüm ordu komutanları ve halk, kendilerine Yahuda diyarında kalmalarını[a] söyleyen Yehova'yı dinlemediler.[b] **5** Kareah oğlu Yohanan'la ordu komutanları, Yahuda halkından artakalanı, dağılmış oldukları milletler arasından çıkıp Yahuda'ya dönmüş, oraya geçici olarak yerleşmiş halkın tümünü,[c] **6** yiğitleri, karılarını, çocuklarını, kral kızlarını,[ç] başmuhafız Nebuzaradan'ın[d] Şafan[e] oğlu Ahikam[f] oğlu Gedalya'nın[g] yanında bıraktığı tüm canları ve Yeremya peygamberle Neriya oğlu Baruk'u[h] yanlarına aldılar. **7** Ve Yehova'nın sözünü dinlemeyip sonunda Mısır topraklarına[ı] girdiler, Tahpanhes'e[i] kadar gittiler.

8 Tahpanhes'te Yeremya'ya Yehova'nın sözü geldi: **9** "Eline büyük taşlar al ve onları Tahpanhes'te Yahudi erkeklerinin gözü önünde Firavunun evinin girişindeki tuğla döşemenin harcı içine gizle.[j] **10** Ve onlara de ki, 'İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: İşte Ben Babil kralı[k] kulum[l] Nabukadrezar'ı çağırıp buraya getireceğim; gizlediğim bu taşların üzerine onun tahtını kuracağım. Nabukadrezar otağını bunların üzerine kuracak. **11** Ve Mısır'a girip onu vuracak.[m] Kırgın için olanlar kırgına, kılıç için olanlar kılıca, sürgün için olanlar sürgüne gidecek.[n] **12** Ve Ben Mısır ilahlarının evlerini ateşe vereceğim;[o] o kral onları yakacak, içindekileri tutsak alıp götürecek; çoban nasıl kepeneğini üzerine alırsa[ö] o da Mısır topraklarını öyle alacak, sonra selametle oradan çıkıp

BÖLÜM 42

a Yr 18:16
Yr 24:9
Yr 29:18
b Yr 22:10
Yr 22:27
c Tkr 17:16
İş 30:3
İş 31:1
ç 2Ta 24:19
Ne 9:26
Ml 3:5
d Öz 8:36
e Yr 42:2
f Yr 7:24
Zk 7:11
g Ho 9:6
h Yr 43:11
He 6:11

BÖLÜM 43

ı Yr 1:17
Yr 26:8
Yr 42:5
i Yr 42:1
j Yr 40:13
Yr 41:16
k Me 123:4
Öz 11:2
l Öz 21:24
Öz 29:20
m Yr 5:12
n Yr 36:4
Yr 45:1
o Yr 38:4

2. Sütun

a Me 37:3
b Ne 9:16
c Yr 40:10
ç Yr 41:10
d Yr 39:10
Yr 40:7
e 2Kr 22:8
f 2Ta 34:20
Yr 26:24
g 2Kr 25:22
h Yr 36:26
Yr 45:1
ı İş 19:18
i İş 30:4
Yr 2:16
Yr 44:1
He 30:18
j Yr 13:1
Yr 19:1
k Da 2:21
Da 5:18
l Yr 25:9
Yr 27:6
He 29:20
m Yr 25:19
Yr 46:2
Yr 46:13
He 29:19
He 30:4
He 30:18
n Yr 15:2
Yr 44:13
He 5:12
Zk 11:9

o Çk 12:12; İş 19:1; Yr 46:25; ö İş 49:18.

gidecek. **13** Mısır diyarındaki Beyt-şemeş'in* dikili taşlarını kıracak, Mısır ilahlarının evlerini ateşe verecek.' "

44 Mısır'ın[a] Migdol,[b] Tahpanhes,[c] Nof[ç] şehirlerinde ve Patros[d] bölgesinde oturan tüm Yahudiler hakkında Yeremya'ya gelen söz: **2** "İsrail' in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Yeruşalim'e ve tüm Yahuda şehirlerine getirdiğim belaların hepsini gözünüzle gördünüz;[e] işte bugün onlar harap durumda, içlerinde oturan yok.[f] **3** Bütün bunlar sizin yaptığınız kötülük yüzünden oldu; Beni öfkelendirmek için, daha önce sizin de atalarınızın da tanımadığı başka tanrılara gidip kurban dumanı sundunuz,[g] onlara kulluk ettiniz.[h] **4** Size peygamber kullarımı defalarca gönderdim; erkenden harekete geçip onları göndererek,[ı] "Nefret ettiğim bu iğrenç işleri lütfen yapmayın"[i] dedim. **5** Ama dinlemediniz,[j] kulak asmadınız; başka tanrılara kurban dumanı sunmaktan vazgeçmediniz,[k] kötülük yapmayı bırakmadınız. **6** Bu yüzden öfkemi, gazabımı üzerinize yağdırdım, Yahuda şehirlerini, Yeruşalim sokaklarını ateşe verdim;[l] böylece onlar bugün olduğu gibi birer harabe, ıssız birer virane haline geldi.'[m]

7 Ve şimdi İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Sizden geriye kimse kalmasın diye, Yahuda'nın içinde hiçbir erkek, kadın, çocuk, bebek bırakmayarak[a] neden kendi felaketinizi hazırlıyorsunuz?[b] **8** Yerleşmek için girdiğiniz Mısır'da başka tanrılara kurban dumanı sunuyor[c] ve ellerinizle yaptığınız putlarla Beni öfkelendiriyorsunuz. Kendi kökünüzü kurutmak ve bütün milletler arasında bir lanet, bir utanç olmak için mi bunu yapıyorsunuz?[ç] **9** Atalarınızın kötü işlerini,[d] Yahuda krallarının[e] ve karılarının kötü işlerini,[f] kendinizin ve karılarınızın kötü işlerini,[g] Yahuda diyarında ve Yeruşalim sokaklarında yaptıklarınızı unuttunuz mu? **10** Bugüne kadar hiç eziklik duymadınız,[h] hiç korkmadınız.[ı] Size ve atalarınıza verdiğim[i] kanun ve emirlere uymadınız.'[j]

11 Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'İşte, başınıza felaket getirmek ve bütün Yahuda'yı silip atmak için gözlerimi size diktim.[k] **12** Ve yerleşmek için gözlerini Mısır'a diken Yahuda' nın artakalanı[l] elimden kurtulmayacak, Mısır diyarında hepsinin sonu gelecek.[m] Küçüğünden büyüğüne kadar hepsi kılıçla yere serilecek, kıtlıktan yaşamını yitirecek.[n] Kılıçla ve kıtlıktan ölecekler. Lanet edilecek, şaşılacak duruma düşecekler; bir lanet, bir utanç olacaklar.[o] **13** Yeruşalim'den kılıçla, kıtlıkla, salgınla hesap sorduğum gibi, Mısır' da oturanlardan da öyle hesap soracağım.[o] **14** Yerleşmek üzere Mısır'a giren Yahuda'nın geri kalan halkından kaçan, sağ ka-

BÖLÜM 44

a Yr 43:7
b He 29:10
He 30:6
c Yr 2:16
He 30:18
ç İş 19:13
Yr 46:14
He 30:16
Ho 9:6
d Yr 44:15
He 29:14
He 30:14
e 2Kr 25:10
2Ta 36:17
Yr 39:8
Yr 52:14
f Yr 9:11
Ağ 1:1
g Yr 11:17
Yr 19:4
h Tkr 13:6
Tkr 29:26
Tkr 32:17
Yr 22:9
ı 2Ta 36:15
İş 65:2
Yr 7:25
Yr 25:4
Yr 26:5
Yr 29:19
Yr 35:15
i Yr 16:18
j 2Ta 36:16
Me 81:11
k Yr 19:13
l Le 26:28
Yr 42:18
m İş 6:11
Yr 35:17
Yr 39:8
Yr 52:14

2. Sütun

a Çk 34:7
b Sy 16:38
Yr 7:19
c Çk 20:5
Tkr 32:16
Yr 25:6
1Ko 10:20
ç 1Kr 9:7
Yr 24:9
Yr 42:18
d Ezr 9:13
Ne 9:18
Da 9:6
e 2Kr 21:20
2Kr 24:9
f 1Kr 11:3
1Kr 21:25
g Yr 44:15
h Me 51:17
ı Öz 28:14
Yr 36:24
i Tkr 6:2
Hr 20:13
j Ne 9:26
k Le 17:10
Le 20:5
Yr 21:10
Ams 9:4
l Yr 42:15
m He 30:13
n Yr 42:22

Yr 43:13* Sözcük anlamıyla "Güneş Evi"

o Yr 42:18; ö Yr 21:9; Yr 24:10; Yr 43:11.

lan olmayacak;[a] Yahuda'ya dönüp tekrar orada yaşama özlemi çekseler de[b] kaçıp kurtulan birkaçı dışında kimse oraya dönemeyecek.' "

15 Karılarının başka tanrılara kurban dumanı sunduğunu bilen tüm erkeklerle[c] yanlarına toplanmış olan çok sayıda kadın ve Mısır topraklarında[ç] Patros'ta[d] yaşayan halk, Yeremya'ya şu karşılığı verdi: **16** "Bize Yehova'nın adıyla söylediğin sözleri dinlemeyeceğiz.[e] **17** Ağzımızdan ne çıktıysa onu yapacağız,[f] 'gökler kraliçesine'[g] kurban dumanı sunacağız, içki sunusu dökeceğiz.[h] Tıpkı bir zamanlar kendimizin,[ı] atalarımızın,[i] krallarımızın,[j] yöneticilerimizin Yahuda şehirlerinde, Yeruşalim sokaklarında yaptığı gibi. Çünkü o zamanlar ekmeğe doyuyor, bolluk içinde yaşıyor ve felaket yüzü görmüyorduk.[k] **18** Oysa 'gökler kraliçesine' kurban dumanı sunmayı,[l] içki sunusu dökmeyi bıraktığımızdan beri her şeyden yoksunuz, kılıç ve kıtlıktan yok olup gidiyoruz.[m]

19 Bizler 'gökler kraliçesine' kurban dumanı sunarken,[n] içki sunusu dökmeye kalkarken,[o] onu tasvir eden sunu pideleri pişirmek, içki sunusu sunmak için kocalarımıza sormadık mı sanıyorsun?"[ö]

20 Bunun üzerine Yeremya kendisine bu sözü söyleyen herkese, erkeklere, karılarına ve bütün halka şu karşılığı verdi: **21** "Yehova sizlerin,[p] atalarınızın,[r] krallarınızın,[s] yöneticilerinizin[ş] ve memleket halkının Yahuda şehirlerinde, Yeruşalim sokaklarında kurban dumanı sunduğunu[a] unuttu mu; bunlar yüreğinden silindi mi?[b] **22** En sonunda, Yehova kötü işlerinize, yaptığınız iğrençliklere artık dayanamadı[c] ve böylece ülkeniz, işte bugün olduğu gibi, harap, kimsenin oturmadığı, lanetlenmiş, şaşkınlık uyandıran bir yer haline geldi.[ç] **23** Kurban dumanı sunduğunuz,[d] Yehova'ya karşı günah işlediğiniz,[e] Yehova'nın sözünü dinlemediğiniz,[f] O'nun hatırlatmalarına, kanun[g] ve emirlerine uymadığınız için bugün yaşadığınız bu felaket başınıza geldi."[h]

24 Ve Yeremya bütün halka ve bütün kadınlara "Mısır'da yaşayan Yahuda halkı, Yehova'nın sözüne kulak verin"[ı] diyerek sözünü sürdürdü. **25** "İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Ey siz erkekler ve karılarınız;[i] ve ey kadınlar, siz ki, gökler kraliçesine kurban dumanı sunmak,[j] içki sunusu dökmek için[k] adak adadığınızı ve adağınızı mutlaka yerine getireceğinizi ağzınızla söylediniz[l] (ve hepiniz kendi elinizle bunu yerine getirdiniz), adağınızı elbette gerçekleştireceksiniz ey kadınlar, verdiğiniz sözü hepiniz elbette tutacaksınız.'

26 Mısır topraklarında oturan bütün Yahuda halkı,[m] Yehova'nın sözüne kulak verin: Yehova, 'Yüce adım üzerine yemin ediyorum ki'[n] diyor, 'Mısır'da yaşayan Yahudalılardan hiçbiri bundan

BÖLÜM 44

a İş 30:2
b Yr 22:27
c Tkr 13:6
Tkr 13:8
Yr 44:9
ç Yr 43:7
d Yr 44:1
e Öz 21:29
İş 3:9
Yr 6:16
Yr 44:5
f Sy 30:12
Me 17:10
Öz 1:31
g Tkr 4:19
Tkr 17:3
Yr 44:19
h Tkr 32:38
Yr 7:18
ı Yr 32:29
i 2Kr 17:16
Ne 9:34
Me 106:6
j 2Kr 23:26
2Ta 36:12
Da 9:8
k Çk 16:3
l Tkr 4:19
Yr 7:18
m Ey 21:14
Me 73:12
n Tkr 4:19
Yr 44:17
o İş 57:6
Yr 7:18
ö Sy 30:11
Sy 30:14
2Ta 21:6
p 1Kr 14:22
r 1Kr 11:33
Me 79:8
s 1Kr 15:3
2Ta 21:11
2Ta 25:14
2Ta 33:3
Yr 44:17
ş Yr 32:32
He 8:12

2. Sütun

a Yr 11:13
He 16:24
b Ho 7:2
Ams 8:7
c He 7:3
ç 1Kr 9:8
Me 107:34
Yr 25:11
Ağ 2:15
He 11:21
He 33:29
d Yr 44:8
e Ağ 1:8
f 2Ta 36:16
Yr 44:5
g Me 119:150
h 1Kr 9:9
Ne 13:18
Da 9:11
ı Yr 43:7
Yr 46:14
i Yr 44:15

j Tkr 4:19; Tkr 17:3; Yr 7:18; **k** Yr 44:17; **l** İş 30:1; İş 65:2; **m** Yr 43:7; **n** Ba 22:16; İb 6:13.

böyle 'Ulu Rab Yehova'nın hakkı için'[a] diyerek adımı ağzına alamayacak.[b] **27** İşte, onlara iyilik değil, felaket getirmek için hazırım.[c] Mısır diyarındaki Yahudalıların kılıç ve kıtlıktan sonu gelecek, sonunda hepsi ortadan kalkacak.[ç] **28** Ve kılıçtan kurtulan az sayıda insan Mısır'dan Yahuda'ya dönecek.[d] Yerleşmek için Mısır'a gelen Yahuda artakalanının tümü, kendilerinin mi Benim mi, kimin sözünün doğru çıktığını o zaman görecek.'[e]

29 'Burada sizi yokladığımı ve başınıza gelecek felaket konusunda söylediğim sözün kesinlikle yerine geleceğini anlamanız için',[f] Yehova'nın sözü, 'Size şu işaret verilecek:[g] **30** Yehova şöyle diyor: Yahuda kralı Tsedekiya'yı, canına kasteden düşmanı Babil kralı Nabukadrezar'ın eline verdiğim gibi,[h] şimdi de Mısır kralını,[ı] Firavun Hofra'yı düşmanlarının, canına kastedenlerin eline veriyorum.' "[i]

45 Yahuda kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in dördüncü yılında,[j] Neriya oğlu Baruk,[k] Yeremya'nın ağzından bütün bu sözleri tomara yazarken,[l] Yeremya peygamber ona şunları söyledi:

2 "Ey Baruk, İsrail'in Tanrısı Yehova senin hakkında diyor ki, **3** 'Sen, vay halime,[m] çünkü Yehova acıma acı kattı, inlemekten tükendim, rahat yüzü görmedim,[n] diyorsun.'

4 Bu yüzden ona de ki, 'Yehova şöyle diyor: Bu ülkeyi de, kurduklarımı da Ben yıkacağım, diktiğimi Ben sökeceğim.[o] **5** Sana gelince, hep büyük şeyler peşindesin.[a] Böyle şeyler peşinde olma.[b]

Çünkü Ben bütün insanların başına felaket getiriyorum',[c] Yehova'nın sözü, 'Ve gideceğin her yerde canını sana ganimet olarak bağışlayacağım.' "[ç]

46 Yehova'dan Yeremya peygambere milletler hakkında gelen söz:[d] **2** Mısır için:[e] Yahuda kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in dördüncü yılında,[f] Fırat kıyısında, Karkamış'ta[g] bulunan ve Babil kralı Nabukadrezar tarafından yenilgiye uğratılan Firavun Neko'nun, Mısır kralının[h] ordusuyla ilgili bildiri: **3** "Küçük kalkanlarınızı da büyük kalkanlarınızı da sıra sıra dizin, savaş yerine doğru ilerleyin.[ı] **4** Ey atlılar, atların koşumlarını takın, atlarınıza binin, miğferlerinizi takıp yerinizi alın. Mızraklarınızı bileyin, zırhlarınızı kuşanın.[i]

5 'Ne görüyorum? Dehşete kapılmış, geri dönüyorlar; yiğitleri darmadağın olmuş, arkalarına bakmadan kaçıyorlar.[j] Her yanı korku sarmış'[k] Yehova'nın sözü. **6** 'Çevik olanın kaçmasına, yiğit adamın kurtulmasına fırsat vermeyin.[l] Kuzeyde,[m] Fırat Irmağı kıyısında tökezleyip düştüler.'[n]

7 Nil Irmağı gibi kabaran, ırmak suları gibi çalkalanan kim?[o] **8** Mısır; Nil Irmağı[ö] gibi kabarıyor, ırmak suları gibi çalkalanıyor.[p] 'Yükseleceğim. Yeryüzünü

BÖLÜM 44

a İş 48:2
Yr 5:2
b He 20:39
c Yr 1:10
Yr 4:18
Yr 5:19
Yr 11:17
Yr 21:10
Yr 31:28
He 7:6
ç Yr 44:12
d Le 26:44
İş 27:13
Yr 44:14
e Me 33:11
İş 55:11
f İş 40:8
g 1Sa 2:34
1Sa 10:7
2Kr 20:9
h 2Kr 25:7
Yr 34:21
Yr 39:5
Yr 52:9
ı Yr 46:25
He 29:3
He 30:10
i Yr 43:12
Yr 46:24

BÖLÜM 45

j Yr 25:1
Yr 36:1
k Yr 32:12
Yr 43:3
l Yr 36:4
Yr 36:32
m Yr 15:10
n Yr 8:18
o İş 5:5
Yr 31:28

2. Sütun

a Ro 12:16
1Ko 7:31
1Ti 6:6
İb 13:5
b Flp 1:10
c İş 66:16
Yr 25:26
Tsf 3:8
ç Yr 21:9
Yr 39:18
Yr 43:6

BÖLÜM 46

d Yr 1:10
Yr 25:15
e Yr 25:19
He 29:2
He 32:2
f 2Kr 23:36
2Ta 36:5
Yr 25:1
Yr 36:1
g İş 10:9
h 2Kr 23:29
2Ta 35:20
ı Yr 51:11
i 1Sa 17:5
j 2Kr 7:7

k İş 19:16; Yr 6:25; Yr 49:29; He 32:10; **l** Me 33:16; **m** Yr 1:14; Yr 6:1; Yr 25:9; **n** 2Kr 24:7; İş 8:15; **o** İş 8:7; Yr 47:2; **ö** He 29:3; **p** He 32:2.

kaplayacağım. O şehri de içinde yaşayanları da yok edeceğim'[a] diyor. **9** Şahların ey atlar; delicesine koşun ey savaş arabaları! Kuş[b] ve Put[c] halklarının kalkan taşıyan yiğitleri, yay kullanan Ludoğulları,[ç] ilerleyin.

10 O gün göklerin hâkimi Ulu Rab Yehova'nın günü; düşmanlarından öcünü alacağı öç günü.[d] Ve kılıç doyana dek yalayıp yutacak, kanlarını kana kana içecek, çünkü göklerin hâkimi Ulu Rab[e] Yehova kuzey ülkesinde, Fırat Irmağı[f] kıyısında kurban kesecek.[g]

11 Ey el değmemiş Mısır kızı,[h] Gilead'a çık da biraz merhem al.[ı] İlaçlarını çoğaltman boşuna, sana şifa yok.[i] **12** Senin utancını milletler duydu,[j] feryadın yeryüzünü kapladı.[k] Yiğidin ayağı yiğide takıldı,[l] her ikisi de yere yığıldı."

13 Yehova'nın Yeremya peygambere, Babil kralı Nabukadrezar'ın Mısır'a saldırmak[m] üzere gelişiyle ilgili söylediği sözler: **14** "Mısır'da bildirin, Migdol'da[n] duyurun, Nof'ta,[o] Tahpanhes'te[o] bildirip deyin ki, 'Yerini al, hazırlan,[p] çünkü kılıç seni her yandan yiyip yutacak.'[r] **15** Güçlü adamların neden ortadan kayboldu?[s] Karşı koyamadılar, çünkü Yehova onları sürdü.[ş] **16** Çok kişi tökezleyecek, hatta yere yığılacak. Birbirlerine, kalkın da halkımızın yanına, yurdumuza dönelim, çünkü kılıç bize acımıyor', diyecekler. **17** Orada, 'Mısır kralı Firavun kuru gürültü.[t] Bayram vaktini geçirdi',[u] diyecekler.

BÖLÜM 46

a 2Ta 35:20
b Ba 10:6
1Ta 1:8
c He 27:10
He 38:5
Na 3:9
ç Ba 10:13
1Ta 1:11
İş 66:19
He 30:5
d İş 13:6
Yo 1:15
Yo 2:1
Tsf 1:14
e Me 141:8
f 2Kr 24:7
g Tkr 32:42
İş 34:6
He 39:17
Tsf 1:7
h İş 47:1
Yr 14:17
ı Ba 37:25
Yr 8:22
Yr 51:8
i Yr 30:12
He 30:21
j He 32:9
k Yr 49:21
l İş 19:2
m Yr 43:10
He 29:19
He 30:10
n Yr 44:1
He 29:10
He 30:6
o İş 19:13
Yr 2:16
Ho 9:6
ö Yr 43:7
He 30:18
p Yr 6:4
Yo 3:9
r İş 34:6
Yr 2:30
Yr 12:12
Yr 46:10
s Çk 15:10
Hk 5:21
Me 18:4
ş Me 18:14
Me 44:2
Me 68:2
t 1Kr 20:11
Öz 12:24
Vz 3:8
u He 29:3

2. Sütun

a İş 48:2
Yr 44:26
Yr 48:15
Mİ 1:14
b Yş 19:22
Hk 4:6
Me 89:12
c 1Kr 18:42
ç Yr 48:18
d He 12:3
e Yr 44:1
f He 32:15
Tsf 2:5
g Yr 1:14
Yr 47:2

18 'Varlığım üzerine ant ederim ki', adı göklerin hâkimi Yehova olan Kralın[a] sözü, 'Dağlar arasında Tabor,[b] deniz kıyısında Karmel[c] nasıl duruyorsa o da gelip burada öyle duracak. **19** Ey sen orada oturan, Mısır kızı,[ç] sürgüne gitmek için bohçanı hazırla.[d] Çünkü Nof[e] şaşılacak duruma gelecek, ateşe verilecek, öyle ki içinde oturan kalmayacak.[f] **20** Mısır çok güzel bir genç inek. Ama kuzeyden üzerine sivrisinek gelecek.[g] **21** Üstelik kiralık askerleri de besili buzağılar gibi.[h] Ama onlar da yenilgiyi kabul edip[ı] birlikte kaçacak, direnemeyecekler.[i] Çünkü felaket günü üzerlerine çöktü, hesap verme zamanları geldi.'[j]

22 'Düşman ordusu büyük bir güçle ilerleyip odun kesmeye gidenler gibi elinde baltalarla topraklarına girince, Mısır yılan gibi tıslayacak.[k] **23** Ormanını kesecekler',[l] Yehova'nın sözü, 'Çünkü içinden geçilmeyecek kadar sık. Onlar ise çekirgelerden daha kalabalık,[m] sayılamayacak kadar çoklar. **24** Mısır kızı[n] mutlaka utanacak; kuzey halkının[o] eline verilecek.'

25 İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'İşte şimdi, No*[ö] kentinin Amon'undan,[p] Firavundan, Mısır'dan, ilahlarından,[r] krallarından,[s] evet Firavun ve ona güvenen herkesten[s] hesap soracağım.'

h Yr 50:27; **ı** Yr 46:5; **i** Yr 46:15; **j** Me 37:13; **k** İş 29:4; **l** He 20:46; **m** Hk 6:5; Hk 7:12; Na 3:17; **n** Yr 46:11; **o** Yr 1:15; Yr 47:2; He 30:10; **ö** He 30:14; **p** Na 3:8; **r** Çk 12:12; İş 19:1; Yr 43:13; **s** 2Kr 7:6; **ş** İş 20:5; İş 30:2; İş 31:1; Yr 17:5; Yr 42:14.

Yr 46:25* Ya da "Teb"

26 ‘Ve onları canlarına kastedenlerin eline, Babil kralı Nabukadrezar’ın eline,[a] onun adamlarının eline vereceğim. Ama daha sonra, yine eski günlerdeki gibi Mısır’da oturulacak.’[b] Yehova’nın sözü.

27 ‘Sana gelince, korkma ey kulum Yakup, dehşete kapılma ey İsrail.[c] Çünkü seni uzaklardan, soyunu tutsak olduğu ülkeden kurtaracağım.[c] Yakup dönecek, rahata, huzura kavuşacak, artık onu korkutan olmayacak.[d] **28** Evet, korkma ey kulum Yakup’, Yehova’nın sözü, ‘Çünkü seninleyim.[e] Seni aralarına dağıttığım tüm milletleri tamamen yok edeceğim.[f] Ancak seni tamamen yok etmeyeceğim.[g] Seni gerektiği ölçüde terbiye edecek,[h] asla cezasız bırakmayacağım.’ ”[ı]

47 Firavun Gazze’ye[i] saldırmadan önce, Yehova’nın Yeremya peygambere Filistîler[j] hakkında söylediği söz: **2** Yehova diyor ki,

“Bak! Sular kuzeyden[k] yükseliyor,[l] sel olmuş akıyor. Ülkeyi ve içindekileri, şehirleri ve orada oturanları basacak.[m] İnsanlar feryat edecek, ülkede yaşayan herkes inim inim inleyecek.[n] **3** Aygırların[o] toynaklarını yere vuruşu, savaş arabalarının takırtısı,[ö] tekerleklerinin gürültüsü[p] yüzünden, babalar arkada kalan evlatlarına dönüp bakmayacak, çünkü elleri ayakları tutmaz olacak. **4** Bütün Filistîlerin yok edileceği,[r] sağ kalıp Sur[s] ve Sayda’ya[s] yardım edebilecek herkesin ortadan kaldırılacağı[t] gün geliyor. Yehova Filistîleri,[u] Kaftor Adasından[a] gelenlerin artakalanını yok edecek. **5** Gazze[b] kel kalacak,[c] Aşkelon[ç] susturulacak. Ey onların ovalarında artakalanlar, ne zamana kadar bedeninizde yaralar açacaksınız?[d]

6 Ey Yehova’nın kılıcı![e] Ne zamana kadar durmayacaksın? Kınına gir.[f] Artık dur da dinlen.

7 Yehova kılıca emir vermişken o nasıl durabilir? Tanrı onu Aşkelon’a ve deniz kıyısına gönderdi;[g] evet, orada görevlendirdi.”

48 İsrail’in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova Moab[h] hakkında şöyle diyor:[ı] “Nebo’nun[i] vay haline, çünkü yağmalanıyor! Kiryataim[j] utandırıldı, ele geçirildi. Yüksekteki hisar utandırıldı, dehşete kapıldı.[k] **2** Moab artık övülmüyor.[l] Onu mahvetmek için Heşbon’da[m] düzen kurdular. ‘Gelin, bu milleti ortadan kaldıralım’[n] dediler.

Ey Madmen, sen de susturulacaksın; kılıç peşin sıra gelecek. **3** Horonaim’den feryat yükseliyor;[o] yağma ve büyük yıkım. **4** Moab yıkılıyor.[ö] Yavrularının hıçkırıkları duyuluyor. **5** Luhit yokuşundan[p] ağlaya ağlaya çıkıyorlar. Horonaim’den inen yolda yıkım yüzünden acı feryatlar[r] duyuluyor.

6 Kaçın, canınızı kurtarın;[s] çöldeki[ş] ardıç ağacı* gibi olun.

BÖLÜM 46

a Yr 43:11
Yr 44:30
He 32:11
b He 29:14
c İş 41:13
İş 43:1
İş 44:2
Yr 30:10
ç İş 11:11
Yr 23:3
Yr 32:37
He 39:27
Ams 9:14
d Yr 23:6
Yr 33:16
Yr 50:19
Tsf 2:7
Tsf 3:20
e Me 46:7
İş 43:2
Yr 1:19
Yr 15:20
Yr 30:10
Ro 8:31
f Yr 25:9
g Yr 5:10
Yr 30:11
Ams 9:8
h Yr 10:24
1Ko 11:32
ı İb 12:5
Vh 3:19

BÖLÜM 47

i Ba 10:19
1Kr 4:24
Ams 1:6
Zk 9:5
j Yr 25:20
He 25:15
Tsf 2:4
k Yr 1:14
Yr 46:6
l İş 8:7
m 2Kr 24:7
Yr 8:16
Yr 46:7
n Yr 46:12
o Hk 5:22
Öz 21:31
Yr 8:16
ö Na 2:4
p He 26:10
Na 3:2
r İş 14:31
Yr 25:20
Ams 1:8
Tsf 2:5
s İş 23:1
Yr 25:22
He 26:2
Yo 3:4
Ams 1:9
ş İş 23:4
Yr 27:3
He 28:21
t He 30:8
u He 25:16
Ams 1:8

2. Sütun

a Ba 10:14
Tkr 2:23

b Tsf 2:4; **c** İş 15:2; **ç** Yr 25:20; Zk 9:5; **d** Le 21:5; Tkr 14:1; Yr 16:6; Yr 48:37; **e** Tkr 32:41; He 21:3; **f** He 21:30; **g** He 25:16; **BÖLÜM 48** **h** Ba 19:37; **ı** İş 15:1; **i** Sy 32:38; **j** Yş 13:19; He 25:9; **k** İş 15:2; İş 16:12; **l** İş 16:14; **m** Sy 32:37; İş 16:8; **n** Me 83:4; **o** İş 15:5; Yr 48:34; **ö** Sy 21:28; **p** İş 15:5; **r** Sy 21:29; İş 15:3; **s** He 18:23; **ş** Ey 30:3; Yr 17:6.

Yr 48:6* *Septuagint*’te “yaban eşeği”

7 Kendi başarılarına, hazinelerine güvendiğin için sen de ele geçirileceksin.[a] Ve Kemoş[b] rahipleriyle, soylularıyla birlikte sürülecek.[c] **8** Yağmacı her şehre girecek,[ç] elinden hiçbiri kurtulamayacak.[d] Ova mahvolacak, düzlük harap edilecek. Bunları Yehova söyledi.

9 Moab'a yol işareti koyun ki, şehirleri yıkılırken kendisi oradan geçip gitsin,[e] çünkü o şehirler şaşılacak duruma gelecek, içlerinde oturan kalmayacak.[f]

10 Yehova'nın verdiği işi savsaklayana lanet olsun;[g] kılıcını kandan esirgeyene lanet olsun!

11 Moablılar gençliklerinden bu yana hiç sarsılmadılar;[h] tortusu[ı] üzerinde dinlenen şaraba benziyorlar. Kaptan kaba boşaltılmadılar; yerlerinden sürülmediler. Dolayısıyla tatları olduğu gibi kaldı, kokuları değişmedi.

12 'İşte bu yüzden, onları kaplarından boşaltacak adamları üzerlerine göndereceğim günler geliyor.' Yehova'nın sözü. 'O adamlar onları boşaltacak,[i] kaplarını boşaltacak, küplerini paramparça edecek. **13** Ve İsrail evinden olanlar güvendikleri Beytel'den nasıl utandılarsa,[j] Moablılar da Kemoş'tan öyle utanacak.[k] **14** "Biz yiğit adamlarız,[l] güçlü kuvvetli savaşçılarız" demeye nasıl cüret ediyorsunuz?'

15 'Moab yağmalanıyor; şehirlerine çıkıldı;[m] en seçkin gençleri boğazlanmak için aşağı indirildi.'[n] İsmi göklerin hâkimi Yehova olan Kralın sözü.[o]

16 Moablıların başına gelecek yıkım yakın, felaketleri hızla yaklaşıyor.[a] **17** Çevrelerinde yaşayanlar, Moablıların ününü bilenler, siz de onların acısını paylaşın.[b] 'Kudret asası, güzellik değneği nasıl da kırıldı!'[c] deyin.

18 Ey Dibon'da[ç] oturan kız,[d] görkemli konumundan in, susuzluktan kurumuş halde otur, çünkü Moab'ı yağmalayan senin üzerine geliyor. Savunması güçlü yerlerini yıkacak.[e]

19 Ey Aroer'de[f] oturan kız, öylece durup yolu gözle. Kaçan adama, kurtulan kadına, 'Ne oldu?'[g] diye sor. **20** Moab utandırıldı, dehşete kapıldı.[h] İnleyip figan et. Moab'ın yağmalandığını Arnon'da[ı] anlatın. **21** Düzlükteki şehirlere, Holon, Yahats,[i] Mefaat,[j] **22** Dibon,[k] Nebo,[l] Beyt-diblataim, **23** Kiryataim,[m] Beyt-gamul, Beyt-meon,[n] **24** Keriyot[o] ve Botsra'ya,[ö] Moab'ın uzak yakın bütün şehirlerine hüküm geldi.[p]

25 'Moab'ın boynuzu[*] kesildi,[r] kolu kırıldı.'[s] Yehova'nın sözü. **26** 'Onu sarhoş edin,[ş] çünkü Yehova'ya karşı büyüklük tasladı.[t] Moab kendi kusmuğu içinde yuvarlandı,[u] alay konusu oldu.

27 İsrail sana alay konusu olmadı mı?[ü] Hırsızlar arasında mı yakalandı?[v] Çünkü ne zaman onun hakkında konuşsan başını sallıyorsun.

BÖLÜM 48

a Yr 9:23; He 7:19; Ho 10:13
b Sy 21:29; Hk 11:24; 1Kr 11:7; 2Kr 23:13
c İş 46:2; Yr 43:12; Yr 49:3
ç Yr 6:26
d He 25:9
e İş 16:14
f Tsf 2:9
g Sy 31:15; Hk 5:23; 1Sa 15:19; 1Kr 20:42
h Me 123:4; Öz 1:32
ı Tsf 1:12
i He 25:9
j 1Kr 12:29; Ho 10:15; Ams 5:5
k Hk 11:24; 1Kr 11:7; İş 45:16
l Me 33:16; Öz 8:13; Öz 15:25; Vz 9:11; İş 2:12; İş 16:6
m İş 16:14; Yr 48:8
n İş 34:2
o Me 24:8; Yr 46:18; Da 4:37; Ml 1:14

2. Sütun

a Tkr 32:35; İş 16:14; He 12:28; He 25:11
b Ro 1:32
c İş 9:4; İş 14:4
ç Sy 21:30; Yş 13:17; İş 15:2
d İş 47:1; Yr 46:19
e Yr 48:8
f Sy 32:34; Tkr 2:36; 2Sa 24:5; 1Ta 5:8
g 1Sa 4:14
h İş 15:5
ı Sy 21:13; Yş 13:9; Hk 11:18; İş 16:7
i Sy 21:23; Hk 11:20; İş 15:4
j Yş 13:18; Yş 21:37; 1Ta 6:79
k Sy 32:34; Yr 48:18

l Sy 32:3; 1Ta 5:8; **m** Sy 32:37; Yr 48:1; **n** Sy 32:38; Yş 13:17; He 25:9; **o** Ams 2:2; **ö** Tkr 4:43; **p** Tsf 2:9; **r** Me 75:10; **s** Ey 38:15; Me 10:15; Me 37:17; He 30:21; **ş** Me 75:8; Yr 25:15; **t** Yr 48:42; He 35:13; **u** İş 19:14; **ü** Me 44:13; Öz 24:17; Ag 2:15; Tsf 2:8; **v** Yr 2:26.

Yr 48:25* Ya da "gücü"

28 Ey Moab'da oturanlar, şehirlerinizi terk edin, sarp kayalıklarda yaşayın;[a] kovukların ağzına yuva yapan güvercinler gibi olun.' "[b]

29 "Moab'ın kibrini[c] (çünkü kendini çok beğeniyor), büyüklenişini, gururlanışını, tepeden bakışını, yüreğinin mağrur olduğunu işittik."[ç]

30 "'Onun gazabını bilirim', Yehova'nın sözü, 'Böbürlenmesi boşuna,[d] hiçbir işi böbürlendiği gibi yapamıyor.[e] **31** Bu nedenle, Moab için inleyeceğim, evet bütün Moab için feryat edeceğim.[f] Kir-heres[g] halkı için ah çekilecek.

32 Ey Sibma[h] asması, senin için Yazer'e[ı] ağladığımdan daha çok ağlayacağım. Dal budak salan filizlerin göle ulaştı; gölü aşıp Yazer'e[ı] vardı. Yağmacı senin yaz meyvelerinin,[j] toplanan üzümlerinin üzerine atıldı.[k] **33** Meyve bahçelerinde ve bütün Moab diyarında neşe ve sevinçten eser kalmadı.[l] Şıra teknesinden akan şarabı kestim.[m] Kimse sevinç çığlıklarıyla üzüm ezmiyor. Bu çığlıklar sevinç çığlıkları değil.'[n]

34 'Heşbon'dan[o] yükselen sesler, feryatlar, Eleale'den,[ö] hatta Yahats'tan[p] duyuluyor.[r] Tsoar'dan[s] yükselen sesler Horonaim'den,[ş] hatta Eglat-şelişiya'dan[t] işitiliyor, çünkü Nimrim suları[u] bile tamamen kurudu. **35** Ve Ben Moab'da yüksek yere sunu götürenleri, ilahlarına kurban dumanı sunanları yok edeceğim.'[ü] Yehova'nın sözü. **36** 'Bu yüzden yüreğim Moab için ney* gibi inliyor;[a] yüreğim Kir-heres halkı için ney gibi inliyor.[b] Topladığı servet yok oldu.[c] **37** Bütün saçlar kazınmış,[ç] bütün sakallar kesilmiş,[d] bütün ellerin üzerinde kesikler var;[e] bellere çul sarılmış!' "[f]

38 "'Moab'ın bütün damlarından, meydanlarından, her yerden feryatlar yükseliyor,[g] çünkü Ben Moab'ı istenmeyen bir kap gibi kırdım.'[h] Yehova'nın sözü. **39** 'Moab nasıl da dehşete düştü! İnim inim inle Moab halkı! Utanç içinde[ı] nasıl da dönüp gitti! Moab çevresindeki herkeste dehşet uyandırdı; alay konusu oldu.' "

40 "Çünkü Yehova şöyle diyor: 'Avının üzerine çullanan kartal gibi,[i] kanatlarını açıp aniden Moab'ın üstüne çullanacak.[j] **41** Kentler alınacak, onun güçlü kaleleri ele geçirilecek. Ve o gün Moab yiğitlerinin yüreği doğum sancısı çeken kadınınki gibi olacak.' "[k]

42 "'Ve Moab yok edilip bir halk olmaktan çıkacak,[l] çünkü Yehova'ya karşı büyüklük tasladı.[m] **43** Ey Moab halkı, dehşet, çukur ve tuzak senin önünde.'[n] Yehova'nın sözü. **44** 'Dehşetten kaçan çukura düşecek, çukurdan çıkan tuzağa yakalanacak.'[o]

'Çünkü Ben onun için, Moab için, hesap yılını getireceğim.'[ö]

BÖLÜM 48

a Hk 6:2
b Sy 24:21
Me 55:6
Ezg 2:14
Yr 49:16
c Me 94:2
Öz 8:13
İş 16:6
Tsf 2:10
ç Ey 40:12
Öz 18:12
İş 25:11
Yk 4:6
d İş 16:6
İş 44:25
Yr 50:36
e Me 33:10
Öz 21:30
f İş 15:5
g 2Kr 3:25
İş 16:7
h Sy 32:38
Yş 13:19
İş 16:8
ı Sy 21:32
Sy 32:35
Yş 21:39
i Yş 13:25
j Yr 40:10
k İş 16:9
Yr 48:8
l Yr 25:10
Yo 1:12
m İş 5:10
İş 7:23
n İş 16:10
Yr 25:30
o Sy 21:25
Yş 13:17
Yr 48:2
ö Sy 32:37
İş 16:9
p Sy 21:23
Tkr 2:32
Hk 11:20
r İş 15:4
s Tkr 34:3
ş Yr 48:3
t İş 15:5
u İş 15:6
ü Sy 22:40
İş 16:12

2. Sütun

a İş 15:5
İş 16:11
Mt 9:23
b Yr 48:31
c Öz 11:4
Öz 18:11
İş 15:7
Yr 17:11
ç Yr 16:6
Yr 47:5
Mi 1:16
d İş 7:20
İş 15:2
e Le 19:28
1Kr 18:28
Yr 47:5
f Ba 37:34
He 27:31
Da 9:3

g İş 15:3; İş 22:1; **h** Yr 22:28; Ho 8:8; **ı** İş 20:4; **i** Tkr 28:49; Ağ 4:19; Ho 8:1; Hb 1:8; **j** İş 8:8; Yr 49:22; **k** İş 13:8; İş 21:3; Yr 49:22; Mi 4:9; 1Se 5:3; **l** Me 83:4; İş 7:8; Yr 30:11; **m** Ey 9:4; Öz 16:18; Yr 48:29; **n** Me 11:6; İş 24:17; **o** 1Kr 19:17; 1Kr 20:30; Ams 2:14; Ams 5:19; **ö** İş 10:3.

Yr 48:36* İbranice *halil*; eski çağda kullanılan bir tür üflemeli çalgı.

Yehova'nın sözü. **45** 'Kaçanlar Heşbon'un gölgesinde bitkin halde öylece duracak. Çünkü Heşbon'dan[a] ateş, Sihon'un[b] ortasından alev çıkacak ve Moab'ın şakaklarını, kargaşa çıkaran oğulların tepesini yakıp yok edecek.'[c]

46 'Vay haline, ey Moab![ç] Kemoş'un[d] halkı yok oldu, çünkü senin oğulların tutsak alındı, kızların tutsak oldu. **47** Ve Ben son günlerde Moab'dan tutsak alınanları bir araya toplayacağım.'[e] Yehova'nın sözü. 'Moab'ın hükmü burada bitiyor.' "[f]

49 Ammonoğulları[g] hakkında Yehova şöyle diyor: "İsrail'in hiç evladı yok mu? Hiç mirasçısı yok mu? Öyleyse neden Malkam[h] Gad'ı[ı] mülk edindi? Neden onun halkı İsrail şehirlerinde oturuyor?"[i]

2 "'İşte bu yüzden, Ammonoğullarının Rabba[j] şehrine savaş naraları[k] duyuracağım günler geliyor', Yehova'nın sözü, 'Orası ıssız bir höyük olacak,[l] çevre kentleri*[m] ateşe verilecek.'[n]

'Ve İsrail kendisini mülk edinenleri mülk edinecek.'[o] Yehova'nın sözü.

3 'İnle[ö] ey Heşbon,[p] çünkü Ay şehri yağma ediliyor! Feryat edin ey Rabba'nın çevre kentleri. Çula sarınıp[r] dövünün; ağılların taş duvarları arasında oradan oraya koşuşturun. Çünkü Malkam, rahipleriyle, soylularıyla birlikte[s] sürülecek.[s] **4** Ey hazinelerine güvenen,[t] "Benim üzerime kim gelebilir?" diyen[u] dönek kız, ovalarınla, sulak ovanla neden övünüp duruyorsun?' "[a]

5 "'İşte Ben senin üzerine dört yandan dehşet getiriyorum',[b] göklerin hâkimi Ulu Rab[c] Yehova'nın sözü. 'Ve darmadağın olacaksınız, her biriniz bir tarafa dağılacak,[ç] kaçanları toplayan olmayacak.' "

6 "'Ama sonra Ammonoğullarından tutsak alınanları bir araya toplayacağım.'[d] Yehova'nın sözü."

7 Edom hakkında göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: "Teman'da[e] bilgelik[f] tükendi mi? Anlayışlı kişilerde öğüt bitti mi? Onların bilgeliği kokuştu mu?[g] **8** Kaçın![h] Geri çekilin! Saklanmak için derin yerlere inin,[ı] ey Dedan'da[i] yaşayanlar! Çünkü Esav'dan hesap sorduğumda başına felaket getireceğim.[j] **9** Eğer sana üzüm toplayanlar gelseydi, geride birkaç salkım bırakmazlar mıydı? Eğer geceleyin hırsızlar gelseydi, sadece istedikleri kadarını yağmalamazlar mıydı?[k] **10** Oysa Ben Esav'ı çırılçıplak bırakacağım.[l] Gizli yerlerini açacağım,[m] kendini gizleyemeyecek.[n] Evlatları, kardeşleri, komşuları yok edilecek,[o] kendisi de ortadan kalkacak.[ö] **11** Yetim kalan çocuklarını bırak.[p] Onları Ben yaşatırım. Dul kadınların da Bana güvenecek."[r]

12 Çünkü Yehova şöyle diyor: "İşte! O kaptan içmeye alışkın olmayanlar bile ondan içmek zorundayken,[s] sen

Yr 49:2* Ya da "yavru kentleri", sözcük anlamıyla "kızları"

BÖLÜM 48

a Sy 21:28; Ams 2:2
b Sy 21:26; Tkr 2:26; Yş 13:21
c Sy 24:17
ç Sy 21:29
d Hk 11:24; 1Kr 11:7; 2Kr 23:13; Yr 48:7
e Yr 49:6; Yr 49:39
f He 25:11

BÖLÜM 49

g Ba 19:38; Tkr 2:19; 2Ta 20:1; Ne 2:19
h 1Kr 11:5; 1Kr 11:33; 2Kr 23:13; Tsf 1:5
ı Ams 1:13
i Me 9:6
j Tkr 3:11; Yş 13:25; He 25:5; Ams 1:14
k Yr 4:19
l He 21:20
m Sy 21:25; Yş 17:11
n Tsf 2:9
o İş 14:2; Yr 50:19; Mi 7:14
ö İş 13:6
p İş 15:4; İş 16:8
r İş 32:11; Yr 4:8; Yr 6:26
s Yr 48:7; Ams 1:15
ş 1Kr 11:5; 1Kr 11:33; 2Kr 23:13
t Yr 48:7
u Yr 21:13

2. Sütun

a Yr 9:23
b Yr 48:41
c Yr 46:10
ç Yr 46:5
d Yr 46:26
e Ba 36:11; 1Ta 1:35; 1Ta 1:36; He 25:13; Ams 1:12
f Ob 8
g İş 29:14
h Yr 48:6; Yr 49:30
ı Hk 6:2; 1Sa 13:6
i İş 21:13; Yr 25:23
j Ml 1:3
k Ob 5; **l** Ob 6; Ml 1:3; **m** Yr 23:24; **n** Ams 9:3; **o** Ob 9; **ö** İş 17:14; **p** Me 82:3; **r** Me 68:5; Ho 14:3; Yk 1:27; **s** Yr 25:15; Yr 25:17; Yr 25:28; Ağ 4:21; Ob 16.

nasıl cezasız kalırsın? Cezasız bırakılmayacaksın, ondan mutlaka içeceksin."[a]

13 "Çünkü Kendi üzerime ant ederim ki",[b] Yehova'nın sözü, "Botsra[c] şaşılacak duruma gelecek,[ç] bir utanç, bir lanet olacak, harabeye dönecek; tüm şehirleri çağlar boyu viran kalacak."[d]

14 Yehova'dan duyduğum bir haber var, milletlere bir elçi gönderilmiş: "Toplanın, onun üzerine yürüyün, savaş için ayaklanın"[e] diyor.

15 "Çünkü işte, Ben seni milletler arasında küçük, insanlar arasında hor görülen bir millet yaptım.[f] **16** Yarattığın dehşete aldandın, yüreğinin küstahlığına kapıldın,[g] ey sen, kaya kovuklarında oturan, tepelerin üstünü elinde tutan. Kartal gibi yuvanı yükseklere yapmış olsan da[h] Ben seni oradan indireceğim."[ı] Yehova'nın sözü. **17** "Ve Edom şaşılacak duruma gelecek.[i] Oradan geçen herkes, uğradığı belalar yüzünden ona şaşkın şaşkın bakıp ıslık çalacak.[j] **18** Sodom ve Gomorra'yla komşu kentlerinin yıkımından sonra olduğu gibi"[k] diyor Yehova, "Orada da hiçbir adam oturmayacak, insanoğlu oraya gelip yerleşmeyecek."[l]

19 "İşte birisi, Ürdün Irmağı boyunca uzanan mağrur çalılar arasından[m] aslan gibi[n] kalkıyor, güvenli otlaklara doğru çıkıyor. Ve Ben Edom'u bir anda yurdundan kaçıracağım;[o] seçtiğimi onun başına geçireceğim. Var mı Benim gibisi?[ö] Var mı Bana meydan okuyan?[p] Var mı karşımda durabilecek çoban?[a] **20** Bu nedenle, Yehova'nın Edom için verdiği kararı,[b] Teman'da oturanlar için neler düşündüğünü dinleyin:[c] Sürünün küçükleri sürüklenerek götürülecek. Onlar yüzünden yurtlarını harabeye çevirecek.[ç] **21** Onların yıkılışının gürültüsünden yeryüzü sarsılacak.[d] Feryatlar kopacak![e] Gürültüsü Kızıldeniz'den[f] bile duyulacak. **22** İşte birisi, kartal gibi yükselip üzerine çullanacak;[g] Botsra üzerinde kanat açacak.[h] Ve o gün Edom yiğitlerinin yüreği doğum sancısı çeken kadınınki gibi olacak."[ı]

23 Şam[i] için: "Hamat[j] ve Arpad[k] utandı, çünkü kötü bir haber işittiler. Dağıldılar.[l] Deniz kaynamaya başladı, yatıştırılamaz duruma geldi.[m] **24** Şam cesaretini yitirdi. Kaçmak için döndü, her yanını dehşet sardı.[n] Doğuran kadın gibi onu da ıstırap ve sancı tuttu.[o] **25** Övülen şehir, kıvanç duyulan kent nasıl oldu da terk edilmedi?[ö]

26 Bundan dolayı onun gençleri meydanlarında düşecek, bütün savaşçıları o gün susturulacak."[p] Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü. **27** "Ve Ben Şam'ın surlarını ateşe vereceğim; bu ateş Ben-hadad'ın hisarlarını yutacak."[r]

28 Babil kralı Nabukadrezar'ın devirdiği[s] Kedar[s] ve Hatsor[t] krallığı hakkında Yehova şöyle diyor: "Kalkın, Kedar'a gidin, Doğuluları[u] talan edin. **29** Onla-

BÖLÜM 49

a Yr 25:29; Yr 46:28
b Ba 22:16; İş 45:23; Ams 6:8
c Ba 36:33; İş 34:6; İş 63:1; Yr 49:22; Ams 1:12
ç Yr 49:17
d Ob 18; Ml 1:3
e Ob 1
f Ob 2
g Ob 3
h Ey 39:27
ı Öz 15:25; Ams 9:2; Ob 4
i Yr 49:13
j 1Kr 9:8; Yr 51:37; Tsf 2:15
k Ba 19:25; Tkr 29:23; Yr 50:40; Ams 4:11; Tsf 2:9
l İş 34:10; Yr 49:33
m Yr 12:5
n Yr 4:7; Zk 11:3
o Yr 50:44
ö Çk 15:11; Me 89:6; Me 113:5
p Ey 40:2

2. Sütun

a Ey 41:10; Me 76:7; Na 1:6
b Me 33:11; Öz 19:21; İş 46:10; Elç 4:28
c Ob 9
ç Ml 1:4
d He 31:16
e Yr 50:46
f 1Kr 9:26
g Tkr 28:49; Yr 4:13; Ho 8:1
h Yr 48:40; Yr 49:13
ı İş 26:17
i İş 17:1; Ams 1:3
j Sy 13:21; 2Kr 17:24; İş 10:9; Zk 9:2
k 2Kr 18:34
l Yş 2:11
m İş 57:20
n Me 48:5
o Yr 6:24; Yr 48:41
ö Yr 51:41

p Yr 50:30; Yr 51:4; Ağ 2:21; **r** 2Kr 16:9; Ams 1:4; **s** Yr 27:6; **ş** Ba 25:13; 1Ta 1:29; İş 42:11; Yr 2:10; He 27:21; **t** Yr 49:33; **u** Hk 6:3.

rın çadırları,[a] sürüleri[b] alınacak, çadır bezleri,[c] tüm eşyaları, develeri[ç] alınıp götürülecek. Onlara 'Her yanda dehşet var!'[d] diye bağıracaklar."

30 "Ey Hatsor'da[e] oturanlar, kaçın, uzaklara gidin, saklanmak için derinlere inin", Yehova'nın sözü, "Çünkü Babil kralı Nabukadrezar[f] size karşı bir plan kurdu; sizin için bir düşüncesi var."

31 "Kalkın, rahat içinde yaşayan,[g] güvenlik içinde oturan[h] milletin üzerine yürüyün." Yehova'nın sözü.

"Onların kapıları da yok sürgüleri de. Kendi başlarına yaşıyorlar.[ı] **32** Develeri[i] yağma edilecek, sürüleri talan olacak. Şakaklarındaki saçı kesenleri[j] rüzgârın estiği her yöne dağıtacağım.[k] Üzerlerine her yandan felaket getireceğim." Yehova'nın sözü. **33** "Ve Hatsor[l] çağlar boyu çakal yatağı,[m] ıssız bir virane olacak. Orada hiçbir adam yaşamayacak, insanoğlu oraya gelip yerleşmeyecek."[n]

34 Yahuda kralı Tsedekiya'nın[o] krallığının başlangıcında, Elam[ö] hakkında Yehova'dan Yeremya peygambere gelen söz: **35** "Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'İşte, Elam'ın yayını,[p] asıl gücünü kırıyorum. **36** Ve Ben Elam'ın üzerine göklerin dört bir yanından dört rüzgâr getireceğim.[r] Onları bütün bu rüzgârların estiği yönlere dağıtacağım;[s] Elam'dan sürülenlerin[ş] gitmediği bir ulus kalmayacak.' "

37 "Elamlıları düşmanlarının, canlarına kastedenlerin önünde darmadağın edeceğim. Başlarına felaket getireceğim, ateş püskürteceğim."[a] Yehova'nın sözü. "Ve onları tamamen ortadan kaldırıncaya dek peşlerine kılıç salacağım."[b]

38 "Tahtımı Elam'da[c] kuracağım, orada kralı da ileri gelenleri de yok edeceğim." Yehova'nın sözü.

39 "Ve günlerin sonunda[ç] öyle olacak ki, Elam'dan[d] sürülenleri bir araya toplayacağım." Yehova'nın sözü.

50 Babil hakkında,[e] Kalde ülkesi[f] hakkında Yehova'nın Yeremya peygamber aracılığıyla söylediği söz: **2** "Milletler arasında bildirin, duyurun.[g] Sancak dikin,[h] duyurun. Hiçbir şey gizlemeyin. Deyin ki, 'Babil ele geçirildi,[ı] Bel* utandırıldı.[i] Merodak# dehşete düşürüldü. Babil'in taptığı tasvirler utandırıldı;[j] iğrenç putları dehşete düşürüldü.' **3** Kuzeyden bir millet onun üzerine yürüyecek;[k] ülkesini şaşılacak bir yer haline getirecek, öyle ki orada artık kimse oturmayacak.[l] İnsan da hayvan da oradan kaçıp[m] gidecek."[n]

4 "O günlerde, o zaman",[o] Yehova'nın sözü, "İsrailoğulları Yahudaoğullarıyla birlikte gelecek.[ö] Yürüye yürüye gelecekler, yürürken ağlayacak[p] ve Tanrıları Yehova'ya yönelecekler.[r] **5** Yüzlerini Sion'a çevirip oraya giden yolu soracaklar;[s] 'Gelin, çağlar boyu geçerli, unutulmayacak bir ahitle

BÖLÜM 49

a Me 120:5
b İş 60:7
c Hb 3:7
ç Hk 6:5
d Me 31:13
Yr 6:25
Yr 46:5
e Yr 49:28
f Yr 27:6
g Me 123:4
Yr 48:11
h İş 47:8
ı Sy 23:9
Tkr 33:28
Mi 7:14
i Hk 6:5
j Le 19:27
Yr 9:26
Yr 25:23
k He 5:10
l Yr 49:28
m Yr 9:11
Yr 10:22
Ml 1:3
n Yr 50:39
o 2Kr 24:18
ö Ba 10:22
İş 21:2
Yr 25:25
He 32:24
Da 8:2
Elç 2:9
p İş 22:6
Yr 51:56
r Da 8:8
Da 11:4
Vh 7:1
s He 5:10
ş Me 147:2

2. Sütun

a Me 69:24
Me 90:11
b Yr 9:16
c Yr 25:25
ç Da 2:28
d Da 8:2

BÖLÜM 50

e İş 13:1
f Elç 7:4
g Yr 4:16
Yr 46:14
h İş 13:2
ı Yr 50:24
Yr 50:46
Yr 51:8
Vh 14:8
i İş 46:1
Yr 51:44
j İş 37:19
Tsf 2:11
k İş 13:17
Yr 51:11
Yr 51:48
l Yr 51:29
m Tsf 1:3
n Yr 51:29
o Yr 33:15
ö İş 11:12
Yr 3:18
Ho 1:11

p Me 126:5; Yr 31:9; Yo 2:12; r Ho 3:5; Zk 8:21; s İş 35:10.

Yr 50:2* "Bel", bir Babil tanrısı. **2#** Ya da "Marduk", bir Babil tanrısı.

Yehova'ya bağlanalım'[a] diyecekler. **6** Halkım telef olup giden koyun sürüsüne benzedi.[b] Çobanları onları yoldan saptırdı.[c] Dağlarda dolandırıp durdular.[ç] Dağ tepe dolaştılar. Dinlendikleri yeri unuttular.[d] **7** Onları kim bulduysa yedi.[e] Düşmanları 'Suç bizde değil'[f] dedi,[g] 'Çünkü onlar Yehova'ya, doğruluğun mekânı[h] ve atalarının umudu[ı] olan Yehova'ya karşı suç işlediler.' "

8 "Babil'in içinden kaçın, Kalde diyarından çıkın,[i] sürünün başındaki koçlar, tekeler gibi olun.[j] **9** Çünkü işte Ben, büyük milletlerden oluşan bir topluluğu kuzeydeki topraklardan kaldırıp Babil'in üzerine getiriyorum;[k] onun karşısına dizilecekler;[l] Babil oradan ele geçirilecek.[m] Okları insanı çocuklarından eden yiğidinki gibi olacak, attıklarını vuracaklar.[n] **10** Kalde yağma edilecek.[o] Onu yağmalayanların hepsi doyacak."[ö] Yehova'nın sözü.

11 "Mademki sizler Benim mirasımı yağmalarken[p] sevinip coşuyordunuz,[r] taze çimenler üstündeki düve[s] gibi eşinip, aygır gibi kişniyordunuz,[ş] **12** ananız çok utanacak.[t] Sizi doğuran düş kırıklığına uğrayacak.[u] İşte o, milletlerin en önemsizi, susuz bir çöl, çorak bir düzlük.[ü] **13** Yehova'nın öfkesinden ötürü onun içinde kimse oturmayacak,[v] orası tamamen virane olacak.[y] Babil'den her geçen, uğradığı belalar yüzünden ona şaşkın şaşkın bakıp ıslık çalacak.[z]

14 Ey yay çekenler,[a] Babil'in çevresine dizilin.[b] Üzerine ok atın,[a] oklarınızı esirgemeyin, çünkü o Yehova'ya karşı suç işledi.[b] **15** Her yandan ona karşı savaş naraları atın;[c] ellerini kaldırıp teslim oldu.[ç] Sütunları yıkıldı, surları yerle bir oldu.[d] Bu Yehova'nın öcüdür.[e] Siz de ondan öç alın; ne yaptıysa aynısını ona yapın.[f] **16** Ekinciyi ve hasat zamanı orakçıyı Babil'den çıkarıp atın.[g] Çünkü kılıcın gaddarlığı yüzünden her biri kendi halkına dönecek, her biri kendi memleketine kaçacak.[h]

17 İsrail, sürüsünden uzağa sürülmüş bir koyun.[ı] Onu aslanlar sürdü.[i] Önce Asur kralı onu yedi,[j] sonra da Babil kralı Nabukadrezar kemiklerini kemirdi.[k] **18** Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Asur kralından hesap sorduğum[ı] gibi şimdi de Babil kralından ve ülkesinden hesap soracağım. **19** Ve İsrail'i kendi otlağına geri getireceğim;[m] Karmel'de,[n] Başan'da[o] otlayacak, Efraim[ö] ve Gilead[p] dağlarında karnı doyacak.' "

20 "O günlerde, o zaman",[r] Yehova'nın sözü, "İsrail'in suçu aranacak[s] ama bulunmayacak; Yahuda'nın günahı[ş] aranacak ama bulunmayacak, çünkü Ben geride bıraktıklarımı bağışlayacağım."[t]

21 "Merataim ülkesinin, evet onun[u] ve Pekod halkının[ü] üzerine yürü. Hepsini kılıçtan geçir, tümüyle yok et", Yehova'

BÖLÜM 50

a Yr 31:31
Ho 3:5
b İş 53:6
1Pe 2:25
c Yr 10:21
Yr 23:2
He 34:2
Zk 11:5
ç He 34:6
d Me 23:2
He 34:25
e Me 79:7
f Yr 2:3
g Ağ 1:7
h Me 90:1
Me 91:1
Da 9:16
ı Me 22:4
Yr 14:8
Yr 17:13
i İş 48:20
Yr 51:6
Yr 51:45
Zk 2:7
2Ko 6:17
Vh 18:4
j Öz 30:31
k İş 21:2
Yr 51:48
Da 5:28
l Yr 50:14
Yr 51:27
Yr 51:28
m Yr 50:2
n İş 13:18
Yr 51:11
o Yr 25:12
Yr 27:7
ö Vh 17:16
p İş 14:6
İş 47:6
Yr 30:16
r Öz 17:5
Ağ 1:21
Ob 12
s Ho 10:11
ş Yr 5:8
t İş 47:8
u Vh 17:5
ü İş 13:21
İş 25:12
v Zk 1:15
y İş 13:20
Yr 25:12
z Yr 25:9
Yr 51:37
a Yr 46:9
b Yr 51:2
Yr 51:12

2. Sütun

a İş 13:18
Yr 51:11
b Yr 51:35
c Yr 51:14
Yr 51:25
ç He 17:18
d Yr 51:58
e Yr 51:6
Yr 51:11
f Me 137:8
2Se 1:6
Vh 18:6
g Yr 51:23

h İş 13:14; Yr 46:16; Yr 51:9; **ı** Yr 23:1; Yr 50:6; He 34:5; Mt 9:36; **i** Yr 2:15; **j** 2Kr 17:6; İş 8:7; **k** 2Kr 25:1; 2Ta 36:17; Yr 4:7; **l** 2Kr 19:35; İş 14:25; Tsf 2:13; **m** İş 11:16; İş 65:10; Yr 23:3; Yr 33:7; Mi 2:12; **n** İş 35:2; He 34:14; **o** Mi 7:14; **ö** Yr 31:6; **p** Ob 19; **r** Yr 33:15; **s** İş 44:22; **ş** Yr 31:34; **t** İş 1:9; Mi 7:19; **u** Yr 50:1; **ü** He 23:23.

nın sözü, "Sana ne emrettiysem onu yap.[a] **22** Ülkede savaş gürültüsü, büyük bir yıkım var.[b] **23** Bütün dünyanın balyozu[c] nasıl da kırılıp paramparça oldu![ç] Babil bütün milletler arasında nasıl da şaşkınlık veren duruma düştü![d] **24** Ben sana tuzak kurdum ve sen bu tuzağa düştün ey Babil, farkına bile varmadın.[e] Bulunup yakalandın, çünkü karşı çıktığın Yehova'ydı.[f]

25 Yehova ambarını açtı ve gazabını yağdıracak silahlarını çıkardı.[g] Çünkü göklerin hâkimi Ulu[h] Rab Yehova'nın Kalde ülkesinde yapacağı bir iş var.[ı] **26** Çok uzaklardan gelip oraya gir.[i] Tahıl ambarlarını aç.[j] Onu tahıl yığar gibi üst üste yığıp[k] yok et,[l] geriye hiçbir şey kalmasın.[m] **27** Genç boğalarının hepsini öldür.[n] Kıyım[o] için aşağıya insinler. Vay hallerine onların; çünkü günleri, hesap verecekleri vakit geldi![ö]

28 Babil diyarından kaçanların, canını kurtarmaya çalışanların sesi,[p] Tanrımız Yehova'nın öç aldığını,[r] mabedinin öcünü aldığını[s] Sion'da bildiriyor.

29 Babil'e karşı okçuları, yay çeken herkesi[ş] çağırın. Tüm çevresine ordugâh kurun. Kimse kaçamasın.[t] Yaptıklarının karşılığını ona verin.[u] Ne yaptıysa aynısını ona yapın.[ü] Çünkü o İsrail'in Kutsalına, Yehova'ya karşı küstahlık etti.[v] **30** Bundan dolayı, onun gençleri meydanlarında düşecek,[y] bütün savaşçıları da o gün susturulacak."[z] Yehova'nın sözü.

31 "Ben sana karşıyım[a] ey

BÖLÜM 50

a İş 10:6
İş 44:28
b Yr 51:54
c İş 10:15
İş 14:6
ç Yr 51:20
d Yr 50:13
Yr 51:41
Vh 18:16
e Yr 51:8
Yr 51:31
Da 5:30
Vh 18:8
f Ey 9:4
1Ko 10:22
g İş 13:5
Yr 51:11
h Yr 46:10
ı Yr 51:12
i Yr 51:27
j Yr 50:10
k İş 25:10
l İş 14:23
m Vh 18:21
n Me 22:12
İş 34:7
o Yr 25:33
ö Yr 23:12
Yr 48:44
Yr 51:52
p Yr 51:55
r Yr 50:15
s Me 94:1
Yr 51:11
ş Yr 50:14
t İş 13:19
u Me 137:8
Yr 51:56
ü Ağ 3:64
2Se 1:6
Vh 18:6
v İş 14:13
İş 47:4
y İş 13:18
Yr 9:21
Yr 49:26
Yr 51:4
z Yr 51:56
a Yr 51:25

2. Sütun

a Öz 11:2
İş 14:13
Da 4:30
b Yr 46:10
Vh 6:10
c Öz 18:12
Da 5:20
Vh 18:2
ç Yr 51:26
Vh 18:8
d Yr 21:14
e İş 47:6
f İş 14:17
g İş 41:14
Vh 18:8
h İş 47:4
ı Me 35:1
Me 43:1
Ağ 3:59
i İş 14:3
j İş 13:1
Yr 51:24

küstah!"[a] Göklerin hâkimi Ulu Rab[b] Yehova'nın sözü. "Bu yüzden senin günün, senden hesap soracağım vakit mutlaka gelecek. **32** Küstah tökezleyip düşecek,[c] onu ayağa kaldıran olmayacak.[ç] Ve Ben onun şehirlerini ateşe vereceğim, o ateş tüm çevresini yakıp yok edecek."[d]

33 Göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: "İsrailoğulları ve Yahudaoğulları birlikte eziyet çekiyor. Tutsak alanlar onları sımsıkı tutuyor,[e] salıvermeye yanaşmıyor.[f] **34** Ama onların Kurtarıcısı* güçlüdür;[g] adı göklerin hâkimi Yehova'dır.[h] O davalarına mutlaka bakacak;[ı] bunu onların ülkesine huzur,[i] Babil'de yaşayanlara ise kargaşa getirmek için yapacak."[j]

35 "Kaldelilere karşı kılıç!"[k] Yehova'nın sözü. "Babil'de yaşayanlara karşı,[l] onun yöneticilerine[m] ve bilgelerine[n] karşı kılıç! **36** Boş konuşanlara karşı[o] kılıç; onlar aptalca davranacak.[ö] Yiğitlerine karşı[p] kılıç; onlar dehşete kapılacak.[r] **37** Atlarına karşı,[s] savaş arabalarına karşı ve aralarındaki karışık halka karşı[ş] kılıç; onlar kadın gibi olacak.[t] Hazinelerine karşı[u] kılıç; onlar yağma edilecek. **38** Suları yok olacak, kuruyacak.[ü] Çünkü orası oyma putlar[v] ülkesidir; gördükleri korkunç görüntüler yüzünden çılgınlık yapıyorlar. **39** Bundan dolayı, çorak yerlere dadananlar

k İş 66:16; Yr 50:1; **l** Yr 51:12; **m** Yr 51:57; **n** İş 47:13; Da 5:7; **o** İş 44:25; **ö** 2Sa 15:31; **p** Yr 51:23; **r** Yr 51:30; **s** Yr 51:21; **ş** Yr 25:20; He 30:5; **t** İş 13:8; **u** İş 45:3; **ü** İş 44:27; Yr 51:36; Vh 16:12; **v** İş 46:1; Yr 51:52; Da 5:4.

Yr 50:34* Bedelle kurtarma fikri taşır.

orada uluyan hayvanlarla birlikte yaşayacak; devekuşları orada oturacak.[a] Orası bir daha asla insanın oturduğu bir yer olmayacak; nesiller boyu orada kimse yaşamayacak."[b]

40 "Altüst ettiğim Sodom, Gomorra[c] ve komşu kentlerinde[ç] olduğu gibi", Yehova'nın sözü, "Orada da hiçbir adam oturmayacak, insanoğlu oraya gelip yerleşmeyecek.[d]

41 İşte, kuzeyden bir halk geliyor; yerin bir ucundan büyük bir millet[e] ve büyük krallar[f] kalkmış geliyor.[g] **42** Yay ve kargı kullanıyorlar.[h] Zalim ve merhametsizler.[ı] Çıkardıkları gürültü köpüren denizin gürültüsü gibi.[i] Atlara binmişler;[j] seninle savaşmak için tek vücut olup karşına dizilmişler, ey Babil kızı.[k]

43 Babil kralı onların haberini aldı;[l] eli ayağı gevşedi.[m] Büyük bir sıkıntı! Doğuran kadın gibi onu şiddetli sancı tuttu.[n]

44 İşte birisi, Ürdün Irmağı boyunca uzanan mağrur çalılar arasından aslan gibi kalkıyor, güvenli otlaklara doğru çıkıyor.[o] Ve Ben onları bir anda yurtlarından kaçıracağım;[ö] seçtiğimi onun başına geçireceğim.[p] Var mı Benim gibisi?[r] Var mı Bana meydan okuyan?[s] Var mı karşımda durabilecek çoban?[ş] **45** Bu nedenle, Yehova'nın Babil için[t] verdiği kararı,[u] Kalde ülkesine karşı neler düşündüğünü[ü] dinleyin: Sürünün küçükleri sürüklenerek götürülecek.[v] Onlar yüzünden yurtlarını harabeye çevirecek.[y] **46** Babil alındığında gürültüden yeryüzü sarsılacak.[a] Kopan feryatlar milletler arasında duyulacak."[b]

51 Yehova şöyle diyor: "İşte Ben, Babil'i[c] ve Leb-kamay halkını harap edecek bir rüzgâr çıkarıyorum.[ç] **2** Babil'e harman savuranları gönderiyorum; onu havaya savuracak, ülkesini boşaltacaklar.[d] Felaket gününde her yandan üzerine saldıracaklar.[e]

3 Okçu yay çekmesin.[f] Zırhlı asker yerinden kalkmasın.

Gençlerine merhamet göstermeyin.[g] Bütün ordusunu yok edin.[h] **4** Kalde[ı] topraklarında vurulup yere serilecekler, onun sokaklarında delik deşik edilecekler.[i]

5 İsrail ve Yahuda,[j] Tanrıları, göklerin hâkimi Yehova tarafından dul gibi terk edilmedi.[k] Oysa Kaldelilerin diyarı İsrail'in Kutsalının gözünde suçlarla doludur.[l]

6 Babil'in içinden kaçın,[m] herkes canını kurtarsın.[n] Onun suçları yüzünden siz de canınızdan olmayın.[o] Çünkü Yehova'nın öç alma vakti geldi.[ö] Yaptıklarını ona ödetecek.[p] **7** Babil Yehova'nın elinde altın bir kâseydi;[r] bütün dünyayı sarhoş etti.[s] Milletler onun şarabından içti;[ş] bu yüzden çılgınca davranıyorlar.[t] **8** Babil ansızın düştü, parçalandı.[u] Onun için feryat edin.[ü] Sızıları için merhem alın,[v] belki iyileşir."

BÖLÜM 50

a İş 13:21 Yr 51:37 Vh 18:2
b İş 13:20 Yr 25:12 Yr 51:43 Yr 51:64
c Ba 19:24 Tkr 29:23 İş 13:19
ç Ba 19:25 Yhd 7
d İş 1:9 Yr 49:18 Yr 51:26
e İş 13:17 Yr 25:14 Yr 51:27
f İş 45:1 Yr 51:11 Yr 51:28
g İş 13:5
h Yr 50:9
ı Me 137:8 İş 13:18 Vh 17:16
i İş 5:30 Yr 51:42
j Yr 47:3
k Yr 51:27
l Yr 51:31
m Da 5:6
n Yr 49:24
o Zk 11:3
ö Yr 49:19
p İş 41:25
r Me 89:6 İş 40:18
s Ey 40:2
ş Ey 41:10 Yr 49:19
t İş 14:24 İş 46:10 Yr 51:11
u İş 42:9
ü Yr 1:10
v Yr 49:20
y İş 13:20 Yr 51:43

2. Sütun

a İş 14:9
b Vh 18:9

BÖLÜM 51

c Yr 50:9
ç Yr 4:11 Yr 49:36
d İş 41:16 Yr 15:7 Mt 3:12
e Yr 50:14 Yr 50:29
f Yr 50:14
g İş 13:18 Yr 50:30
h Yr 50:21
ı Yr 25:12
i İş 13:15
j Zk 2:12

k Me 94:14; İş 44:21; Yr 46:28; **l** Yr 16:18; He 8:17; **m** Yr 50:8; Vh 18:4; **n** Zk 2:7; **o** Ba 19:26; Sy 16:26; **ö** Me 94:1; Yr 46:10; Yr 50:15; **p** Yr 25:14; **r** Vh 17:4; **s** Vh 17:2; **ş** Vh 18:3; Vh 19:2; **t** Yr 25:16; Yr 50:38; **u** İş 21:9; İş 47:9; 1Se 5:2; Vh 14:8; Vh 18:2; **ü** Yr 48:20; Vh 18:9; **v** Yr 8:22; Yr 46:11.

9 "Babil'i iyileştirmek istedik,
ama iyileşmedi. Terk edin onu,[a]
hepimiz kendi ülkemize dönelim.[b] Çünkü suçları göklere erişti,
göğün bulutlarına dek yükseldi.[c]
10 Yehova bizim için doğruluğu ortaya koyan işler yaptı.[ç] Gelin Tanrımız Yehova'nın yaptığı
işleri Sion'da anlatalım."[d]

11 "Oklarınızı bileyin;[e] yuvarlak kalkanlarınızın arkasına doluşun. Yehova Med krallarının
ruhunu uyandırdı,[f] Babil'i yıkmak amacıyla bunu tasarladı.[g]
Bu Yehova'nın öcü, mabedi için alacağı öç.[h] **12** Babil surlarına
karşı sancak kaldırın.[ı] Nöbetleri sıkılaştırın,[i] gözcüleri yerleştirin. Pusuya yatanlar[j] hazır olsun.
Çünkü Yehova Babil'de yaşayanlar için bunu tasarladı, söylediklerini de gerçekleştirecek."[k]

13 "Ey sen, bol sular üzerinde oturan,[l] büyük hazinelere[m] sahip olan kadın, senin sonun geldi,
haksız kazancın[n] sınıra dayandı.[o] **14** Göklerin hâkimi Yehova Kendi canı üzerine ant etti:[ö]
'Senin içine çekirge sürüsü gibi adam dolduracağım;[p] sana karşı naralar atacaklar.'[r] **15** Gücüyle yeryüzünü yapan,[s] hikmetiyle[ş] verimli toprağı pekiştiren,[t]
anlayışıyla[u] gökleri geren[ü] O'dur.
16 O gürleyince göklerde sular çağlar, yeryüzünün dört bucağından buhar yükselir.[v] Yağmurun boşalması için bentler* yapan[y] da, rüzgârı ambarlarından çıkaran da O'dur. **17** Herkes öylesine akılsızca davranıyor
ki bilgisizliği ortaya çıkıyor.[z] Her metal işçisi yaptığı oyma put yü-

Yr 51:16* Ya da "savaklar"

BÖLÜM 51

a Vh 18:4
b İş 13:14
Yr 50:16
c Vh 18:5
ç Me 37:6
Mi 7:9
d Yr 50:28
e Yr 50:14
f 2Ta 36:22
İş 13:17
İş 45:1
g Yr 50:45
h Yr 50:28
ı İş 13:2
i Na 2:1
j Yş 8:14
k Vh 17:17
l Vh 17:1
Vh 17:15
m İş 45:3
Yr 50:37
Vh 18:12
n Hb 2:9
Vh 18:19
o Yr 50:27
ö Yr 49:13
Ams 6:8
İb 6:13
p Hk 6:5
Na 3:15
r Yr 50:15
s Ba 1:1
Me 146:6
İş 45:18
Yr 10:12
Elç 14:15
ş Me 104:24
Öz 3:19
t Me 93:1
Me 96:10
u Me 136:5
ü Ey 9:8
Me 104:2
İş 40:22
v Me 135:7
y Yr 10:13
z Me 14:2

2. Sütun

a İş 44:11
b 1Ko 8:4
c Me 135:17
Yr 10:14
Hb 2:19
ç Yr 8:19
Yr 14:22
d İş 41:29
e Yr 10:15
f Me 16:5
g Yr 33:2
Ro 9:20
h Tkr 32:9
Yr 10:16
ı İş 47:4
i İş 13:3
j Yr 50:37
k Ey 34:11
Me 137:8
Ga 6:7
l Yr 50:31
m Yr 25:9
Vh 11:18
n Zk 4:7

zünden utanç duyacak,[a] çünkü dökme ilahı bir aldatmaca;[b] onların içinde ruh yok.[c] **18** Hepsi boş,[ç] gülünç şeyler.[d] Hesap gününde yok olacaklar.[e]

19 Yakup'un payı bunlar gibi değildir,[f] çünkü her şeye şekil veren O'dur.[g] Kendi halkının[h] da asasıdır. O'nun ismi göklerin hâkimi Yehova'dır.[ı]

20 Sen Benim savaş silahım, topuzumsun.[i] Seninle milletleri paramparça edeceğim; seninle krallıkları ortadan kaldıracağım.
21 Seninle atları da binicilerini de paramparça edeceğim; seninle savaş arabalarını da sürücülerini de paramparça edeceğim.[j]
22 Seninle erkekleri de kadınları da paramparça edeceğim; seninle yaşlıları da gençleri de paramparça edeceğim; seninle delikanlıları da kızları da paramparça edeceğim. **23** Seninle çobanları da sürülerini de paramparça edeceğim; seninle çiftçileri de çifte koştukları hayvanları da paramparça edeceğim; seninle valileri de vekil yöneticileri de paramparça edeceğim. **24** Babil'e ve bütün Kalde halkına, Sion'da gözünüzün önünde yaptıkları tüm kötülüklerin karşılığını vereceğim."[k] Yehova'nın sözü.

25 "İşte, Ben sana karşıyım,[l]
ey bütün yeryüzünü mahveden[m] yıkıcı dağ",[n] Yehova'nın sözü,
"Elimi uzatıp seni sarp kayalardan aşağı yuvarlayacağım; yanmış bir dağa çevireceğim seni."[o]

26 "Kimse senden köşe taşı ya da temel taşı almayacak,[ö] çünkü

o Vh 8:8; Vh 18:9; **ö** Yr 50:13.

çağlar boyu viran kalacaksın."[a] Yehova'nın sözü.

27 "Ülkede sancak dikin;[b] uluslar arasında boru çalın. Milletleri onunla savaşa hazırlayın.*[c] Ararat,[ç] Minni ve Aşkenaz[d] krallıklarını ona karşı toplayın. Ona karşı asker toplamak için birini görevlendirin. Üzerine yavru çekirge sürüsü kadar at gönderin.[e] **28** Milletleri, Med krallarını,[f] valilerini, bütün vekil yöneticilerini ve egemenliği altındaki tüm ülkeleri onunla savaşa hazırlayın. **29** Dünya sarsılsın, acıyla kıvransın,[g] çünkü Yehova'nın Babil'e karşı düşüncesi, Babil diyarını içinde oturulmayacak, şaşkınlık verecek bir yer haline çevirmektir.[h]

30 Babil yiğitleri savaşmayı bıraktı. Hisarlarında öylece oturuyorlar. Güçleri tamamen tükendi.[ı] Kadın gibi oldular.[i] Evleri barkları ateşe verildi. Kapı sürgüleri kırıldı.[j]

31 Ulak üzerine ulak, haberci üzerine haberci koşup geliyor;[k] Babil kralına, şehrinin her taraftan alındığını,[l] **32** ırmak geçitlerinin ele geçirildiğini,[m] papirüs teknelerin ateşe verildiğini, savaşçıların altüst olduğunu bildiriyorlar."[n]

33 Çünkü İsrail'in Tanrısı, göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: "Babil kızı harman yerine benziyor.[o] Şimdi onu ayak altında çiğneme zamanı. Hasadına az kaldı."[ö]

34 "Babil kralı Nabukadrezar beni yiyip bitirdi,[a] kargaşaya düşürdü, boş bir kaba döndürdü, dev bir yılan gibi yuttu.[b] Güzel şeylerimle karnını doyurdu; sonra beni çalkalayıp kenara attı. **35** Sion halkı diyecek ki, 'Bana ve bedenime yaptığı eziyetin aynısı Babil'in de başına gelsin.'[c] Yeruşalim diyecek ki, 'Dökülen kanımızın hesabı Kaldelilerden sorulsun.' "[ç]

36 Bu yüzden Yehova şöyle diyor: "İşte! Sizin davanıza Ben bakıyorum,[d] öcünüzü mutlaka alacağım.[e] Onun sularını kurutacağım, kuyularında su bırakmayacağım.[f] **37** Ve Babil taş yığını,[g] çakal yatağı,[h] insana şaşkınlık verecek, ıslık çaldırtacak bir yer olacak, içinde kimse oturmayacak.[ı] **38** Hep birden yeleli genç aslanlar gibi kükreyecek, aslan yavruları gibi hırıldayacaklar."

39 "Kızıştıklarında şölenlerini Ben yapacağım; coşsunlar,[i] sonsuz bir uykuya dalıp hiç uyanmasınlar[j] diye onları sarhoş edeceğim." Yehova'nın sözü. **40** "Onları erkek kuzular gibi, tekeler ve koçlar gibi[k] boğazlanmaya götüreceğim."

41 "Şeşak nasıl da alındı;[l] tüm dünyanın övgü kaynağı nasıl da ele geçirildi![m] Babil milletler arasında nasıl da şaşılacak bir yer haline geldi![n] **42** Babil'i deniz bastı; peş peşe gelen dalgalar üstünü örttü.[o] **43** Şehirleri şaşılacak duruma geldi; kurumuş, çölleşmiş topraklara döndü.[ö] Oralarda kimse otur-

BÖLÜM 51

a Yr 50:40 Vh 18:21
b İş 13:2 Yr 51:12
c Yr 22:7
ç Ba 8:4 Yr 50:41
d Ba 10:3 1Ta 1:6
e Yr 50:42
f İş 13:17 Yr 25:25 Da 5:31
g İş 13:13
h İş 13:19 Yr 50:13 Yr 50:39 Yr 50:40
ı İş 13:7 Yr 50:38
i İş 19:16 Yr 50:37
j Me 107:16 İş 45:2 Ams 1:5
k 2Sa 18:19 Es 8:14
l İş 47:11 Yr 50:24 Yr 50:43
m İş 44:27 Yr 50:38 Vh 16:12
n Yr 50:36
o İş 21:10 İş 41:15 Ams 1:3 Mi 4:13 Hb 3:12
ö Mt 13:30 Vh 14:15

2. Sütun

a 2Ta 36:18 Yr 50:17
b Yr 51:44 Ağ 2:16
c Me 137:8 Yr 50:29
ç Me 9:12 Vh 6:10
d Me 140:12 Yr 50:34
e Tkr 32:35 İş 14:5
f İş 44:27 Yr 50:38
g İş 13:19 Yr 25:12 Yr 50:15
h İş 13:22 Yr 50:39 Vh 18:2
ı Yr 50:13
i Yr 25:27 Da 5:4
j Ey 14:12 Yr 51:57
k İş 34:6 Yr 50:27 He 39:18 Zk 10:3
l Yr 25:26

Yr 51:27* Sözcük anlamıyla, "ona karşı milletleri kutsayın." 28. ayet için de geçerli.

m İş 13:19; İş 14:4; Yr 49:25; Da 4:30; **n** Yr 50:46; **o** Me 18:4; İş 8:8; He 27:26; Da 9:26; **ö** İş 33:9; Yr 50:39.

mayacak, içlerinden kimse geçmeyecek.[a] **44** Ve Ben Babil'de Bel'den[b] hesap soracağım; yuttuklarını ağzından çıkartacağım.[c] Artık milletler ona akmayacak.[ç] Ve Babil'in surları da düşecek.[d]

45 Ey halkım, onun içinden çık.[e] Herkes Yehova'nın yakıcı öfkesinden[f] kaçıp canını kurtarsın![g] **46** Yoksa ülkenin duyacağı haberden ürkersin, korkarsın.[h] Bir yıl bir haber gelir; ertesi yıl bir başka haber; ülkeyi şiddet sarar, hükümdar hükümdara saldırır. **47** İşte bu yüzden Babil'in oyma putlarına[ı] hükmedeceğim günler geliyor. Bütün ülke utanacak; katledilenlerin hepsi ülkenin ortasında yere serilecek.[i]

48 Gökler, yer ve içindekiler Babil'in başına gelenlerden ötürü sevinçle haykıracak;[j] çünkü kuzeyden onun üzerine yağmacılar gelecek"[k] Yehova'nın sözü. **49** "Babil sadece İsrailoğullarını katledip yere sermekle[l] kalmadı, Babil'de tüm yeryüzünden insanlar da katledilip yere serildi.[m]

50 Kılıçtan kurtulan sizler, durmayın, kaçın.[n] Uzaklarda Yehova'yı hatırlayın,[o] Yeruşalim'i aklınıza getirin."[ö]

51 "Rezil olduk,[p] çünkü aşağılayıcı sözler işittik.[r] Yüzümüzü utanç kapladı,[s] çünkü yabancılar Yehova'nın evinin kutsal yerlerine girdi."[ş]

52 "İşte bu yüzden", Yehova'nın sözü, "Onun oyma putlarına hüküm vereceğim günler geliyor;[t] ülkesinin her yerinde ağır yaralılar inleyecek."[u]

53 "Babil göklere çıksa da,[ü] gücünü erişilmez kılsa da,[v] Ben onun üzerine yağmacıları göndereceğim."[a] Yehova'nın sözü.

54 "Dinle! Babil'den feryatlar,[b] Kalde ülkesinden büyük gürültü geliyor.[c] **55** Çünkü Yehova Babil'i yağmalıyor, onun şamatasını susturuyor;[ç] gelen dalgalar engin sular gibi[d] gümbürdüyor. Çıkardıkları gürültü yankılanıyor. **56** Çünkü onun üzerine, Babil üzerine yağmacı geliyor;[e] onun yiğitleri tutsak edilecek.[f] Yayları parçalanacak,[g] çünkü Yehova yapılanların karşılığını veren bir Tanrı'dır.[h] Karşılığını mutlaka verecektir.[ı] **57** Ve Ben onun ileri gelenlerini, bilgelerini, valilerini, vekil yöneticilerini, yiğitlerini sarhoş edeceğim.[i] Hiç uyanmayacakları sonsuz bir uykuya dalacaklar."[j] İsmi göklerin hâkimi Yehova[k] olan Kralın sözü.[l]

58 Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, "Babil'in surları çok geniş ise de, yerle bir olacak;[m] kapıları çok yüksek ise de, ateşe verilecek.[n] Ve halklar boşu boşuna uğraşacak,[o] milletler de sırf ateş için.[ö] Kendilerini yorduklarıyla kalacaklar."

59 Yahuda kralı Tsedekiya'nın krallığının dördüncü yılında, Mahseya oğlu,[p] Neriya oğlu[r] Seraya, Tsedekiya'yla birlikte Babil'e giderken Yeremya peygamberin başlevazımcı Seraya'ya verdiği buyruk. **60** Yeremya Babil'in başına gelecek tüm felaketi, Babil hakkındaki bütün bu sözleri bir kitaba yazdı.[s]

BÖLÜM 51

a İş 13:20
b İş 46:1
Yr 50:2
c 2Ta 36:7
Ezr 1:7
Yr 51:34
Da 1:2
ç Da 4:1
d Yr 51:58
e İş 48:20
Yr 50:8
2Ko 6:17
Vh 18:4
f Me 90:11
İş 13:13
g Ba 19:17
Yr 51:6
Zk 2:7
h Lu 21:26
ı İş 46:1
Yr 50:2
Yr 51:52
i İş 13:15
Da 5:30
j Öz 11:10
İş 44:23
İş 48:20
İş 49:13
Vh 18:20
Vh 19:2
k Yr 50:3
Yr 50:41
l Yr 50:17
Yr 51:24
m Me 137:8
n İş 48:20
Yr 44:28
Yr 50:8
Vh 18:4
o Le 26:41
ö Ezr 1:3
Me 137:5
p Yr 3:25
r Me 44:13
Me 79:4
s Me 44:15
ş Me 79:1
Ağ 1:10
t İş 46:1
Yr 50:2
Yr 51:47
u İş 13:15
ü Ba 11:4
İş 14:13
Ams 9:2
v Yr 49:16
Da 4:30

2. Sütun

a Yr 50:10
b İş 13:6
c Yr 50:22
ç Vh 18:22
d He 26:3
Vh 17:15
e İş 21:2
Vh 17:16
f Yr 50:36
g Me 37:15

h Tkr 32:35; Me 94:1; İş 34:8; Yr 50:29; 2Se 1:6; Vh 18:5;
ı Me 137:8; Vh 19:2; **i** Yr 25:27; **j** Ey 14:12; Yr 51:39; **k** Yr 48:15; **l** Yr 46:18; Ml 1:14; **m** Yr 50:15; Yr 51:44; **n** Yr 51:30; **o** Me 127:1; **ö** Hb 2:13; **p** Yr 32:12; **r** Yr 36:4; Yr 45:1; **s** Yr 30:2.

61 Sonra Seraya'ya "Babil'e varır varmaz, orayı görünce bütün bu sözleri yüksek sesle okuyacaksın"[a] dedi. **62** "Ve de ki, 'Ey Yehova, içinde insan da hayvan da yaşamasın, çağlar boyu viran kalsın[b] diye bu yeri yok edeceğini Sen söyledin.' **63** Bu tomarı okumayı bitirince, onu bir taşa bağlayıp Fırat'ın ortasına atacaksın.[c] **64** Ve şöyle diyeceksin: 'Babil de böyle batacak; başına getirdiğim felaketten ötürü bir daha asla ortaya çıkamayacak;[ç] bitip tükenecekler.' "[d]

Yeremya'nın sözleri burada son buluyor.

52 Tsedekiya[e] kral olduğunda yirmi bir yaşındaydı;[f] Yeruşalim'de on bir yıl saltanat sürdü.[g] Annesi Libnalı[h] Yeremya'nın kızı Hamutal'dı.[ı] **2** Yehoyakim'in[i] yapmış olduğu gibi, Tsedekiya da Yehova'nın gözünde kötü olanı yaptı.[j] **3** Yeruşalim ile Yahuda'da bunlar Yehova'nın öfkesinden ötürü oldu. Sonunda Tanrı onları gözünün önünden attı.[k] Ve Tsedekiya Babil kralına isyan etti.[l] **4** Sonunda, Tsedekiya'nın krallığının dokuzuncu yılında,[m] onuncu ayın onuncu günü, Babil kralı Nabukadrezar bütün ordusuyla gelip Yeruşalim'in karşısına[n] ordugâh kurdu; şehrin çevresine kuşatma duvarı yaptı.[o] **5** Kral Tsedekiya'nın on birinci yılına dek şehir kuşatma altında kaldı.[ö]

6 Dördüncü ayın dokuzuncu günü[p] şehirde kıtlık çok şiddetlenmiş, memleket halkı ekmek bulamaz olmuştu.[r] **7** En sonunda, şehrin savunması kırıldı[a] ve tüm savaşçılar kaçmaya başladı.[b] Kaldeliler her taraftan şehri kuşatmışken, onlar geceleyin kral bahçesine bitişik çift surun arasındaki kapıdan geçip[c] şehirden çıktılar, Araba[c] yolundan gittiler. **8** Kalde ordusu Tsedekiya'nın peşine düştü[d] ve Eriha düzlüklerinde ona yetişti.[e] Tsedekiya'nın tüm askerleri onu bırakıp dağıldı.[f] **9** Kralı yakaladılar, hakkında hüküm vermesi için[g] Babil kralına götürdüler.[h] Babil kralı o sırada Hamat[ı] topraklarında, Ribla'da[ı] bulunuyordu; **10** Tsedekiya'nın gözü önünde oğullarını katletti[j] ve tüm Yahuda yöneticilerini de Ribla'da öldürttü.[k] **11** Tsedekiya'nın gözlerini kör ettirdikten[l] sonra onu tunç prangaya vurdurup Babil'e[m] götürdü ve öldüğü güne kadar hapishanede tuttu.

12 Babil kralı Nabukadrezar'ın[n] on dokuzuncu yılında, beşinci ayın onuncu günü, Babil kralının hizmetindeki başmuhafız Nebuzaradan[o] Yeruşalim'e girdi. **13** Yehova'nın evini,[ö] kralın evini, Yeruşalim'in tüm evlerini yaktı;[p] önemli yapıların hepsini ateşe verdi.[r] **14** Başmuhafızın beraberindeki Kalde ordusu, Yeruşalim'in çevresindeki tüm surları yıktı.[s]

15 Başmuhafız Nebuzaradan yoksullardan bazılarını, şehir halkından geride kalanları,[ş] Babil kralına sığınan kaçakları ve usta zanaatçıların geri kalanını sürgüne götürdü.[t] **16** Nebuzaradan

BÖLÜM 51

a Yr 29:1
Vh 1:3
b İş 13:20
İş 14:23
Yr 50:3
Yr 50:39
Yr 51:29
Yr 51:37
Vh 18:23
c Yr 46:10
Vh 18:21
ç Yr 25:27
d Yr 51:58

BÖLÜM 52

e 2Kr 24:17
f 2Kr 24:18
g 2Ta 36:11
h Yş 10:29
ı 2Kr 23:31
i 2Kr 24:1
2Ta 36:5
j 2Kr 24:19
2Ta 36:12
2Ta 36:13
k Le 26:33
Tkr 31:17
l 2Kr 24:20
2Ta 36:13
He 17:15
m Yr 39:1
n 2Kr 25:1
o Tkr 28:52
İş 29:3
He 4:2
He 21:22
Lu 19:43
ö 2Ta 36:11
p 2Kr 25:3
Yr 39:2
r Le 26:26
Tkr 28:53
İş 3:1
He 4:16

2. Sütun

a 2Kr 25:4
Yr 34:2
b Tkr 28:25
c Yr 39:4
ç Tkr 3:17
Yş 3:16
d Yr 32:4
e 2Kr 25:5
Yr 24:8
Yr 34:21
Yr 37:17
Yr 38:18
Yr 39:5
He 12:13
f Ams 2:14
g 2Kr 25:6
Yr 39:5
h Yr 32:4
ı Sy 13:21
1Kr 8:65
i 2Kr 25:21
j 2Kr 25:7
k Yr 39:6
l He 12:13
m 2Kr 25:7
Yr 39:7

n 2Kr 25:8; o 2Kr 25:11; Yr 39:9; ö 1Kr 9:8; 2Kr 25:9; 2Ta 7:21; 2Ta 36:19; Me 74:8; Me 79:1; Yr 26:18; Ağ 2:7; He 24:21; p Yr 38:23; Ams 2:5; r Le 26:31; Yr 34:22; Yr 37:8; s 2Kr 25:10; Yr 39:8; ş 2Kr 25:11; t Yr 39:9.

memleketteki yoksulların bir kısmını zorunlu hizmet için bağcı ve çiftçi olarak orada bıraktı.[a]

17 Kaldeliler Yehova'nın evinin bakır sütunlarını,[b] Yehova'nın evindeki arabalarla[c] bakır havuzu[ç] parçaladılar ve bu bakırın hepsini Babil'e götürdüler.[d] **18** Hizmette kullanılan kovaları, kürekleri,[e] fitil makaslarını,[f] leğenleri,[g] tasları ve tüm bakır takımları aldılar.[h] **19** Başmuhafız[ı] has altın[i] ve has gümüşten[j] tüm takımları, leğenleri,[k] ateş kaplarını, çanakları,[l] kovaları, şamdanları,[m] kâseleri, tasları aldı.[n] **20** Kral Süleyman'ın Yehova'nın evi için yaptırmış[o] olduğu iki sütuna,[ö] havuza[p] ve altındaki on iki bakır boğaya,[r] arabalara gelince, bu malzemelerde kullanılan bakırın ağırlığı ölçüye gelmezdi.[s]

21 Her sütunun yüksekliği on sekiz arşın,[ş] çevresi ölçü ipiyle on iki arşındı,[t] kalınlığı ise dört parmaktı, içi boştu. **22** Sütun başlıkları bakırdandı.[u] Başlığın yüksekliği beş arşındı;[ü] üzeri çepçevre nar ve ağ motifleriyle bezenmişti;[v] tamamen bakırdan yapılmışlardı. Diğer sütun da, nar motifleri[y] de bunun tıpatıp aynısıydı. **23** Yanlarda doksan altı nar motifi vardı; ağın üzerinde çepçevre yüz nar motifi bulunuyordu.[z]

24 Başmuhafız, yüksek kâhin Seraya'yı,[a] ikinci kâhin Tsefanya'yı[b] ve üç kapı bekçisini[c] aldı. **25** Ayrıca şehirden, savaşçıların başına atanan bir saray memurunu, kralın şehirde bulunan yedi özel danışmanını,[ç] memleket halkından asker kaydeden

BÖLÜM 52

a 2Kr 25:12
2Kr 25:22
Yr 39:10
b 1Kr 7:15
2Kr 25:16
2Ta 4:12
Yr 27:19
c 1Kr 7:27
2Ta 4:14
ç 1Kr 7:23
2Ta 4:15
d 2Kr 25:13
e 1Kr 7:45
f 2Ta 4:22
g 1Kr 7:50
2Kr 25:15
h 2Kr 25:14
ı 2Kr 25:11
i 2Ta 24:14
j 2Kr 25:15
k 1Kr 7:50
l 2Ta 4:22
m 1Kr 7:49
n 2Ta 36:18
o 1Kr 7:14
ö 1Kr 7:21
p 1Kr 7:23
2Ta 4:15
r 1Kr 7:25
s 2Kr 25:16
ş 2Kr 25:17
t 1Kr 7:15
u 1Kr 7:16
ü 2Ta 3:15
v 2Ta 4:13
y 1Kr 7:18
2Ta 3:16
z 1Ta 6:14
Ezr 7:1
b Yr 21:1
Yr 29:25
Yr 29:29
c 2Kr 25:18
ç Es 1:14

2. Sütun

a 2Kr 25:19
b 2Kr 25:8
Yr 39:9
Yr 40:1
c 2Kr 25:20
ç 2Sa 8:9
d 2Kr 25:6
Yr 52:10
e 2Kr 25:21
f Le 18:25
Le 26:33
Tkr 28:36
İş 24:3
Yr 25:9
g 2Kr 24:14
h Yr 32:1
ı Yr 6:9
i 2Kr 24:8
2Kr 25:27
Yr 24:1
Yr 37:1
Mt 1:11
j Ba 40:20
k 2Kr 25:28
l Ba 41:14
m 2Kr 25:29

ve ordu komutanının yazmanı olan görevliyi, memleket halkından olup şehrin içinde bulunan altmış adamı da aldı.[a] **26** Başmuhafız Nebuzaradan[b] bu kişileri yanına alıp Ribla'da[c] bulunan Babil kralına götürdü. **27** Babil kralı Hamat[ç] diyarındaki Ribla'da[d] hepsini vurup öldürdü.[e] Böylece Yahuda halkı kendi toprağından sürüldü.[f]

28 Nabukadrezar'ın sürgüne götürdüğü kişiler şunlardır: Yedinci yıl üç bin yirmi üç Yahudi.[g]

29 Nabukadrezar'ın on sekizinci yılında,[h] Yeruşalim'den sekiz yüz otuz iki can.

30 Nabukadrezar'ın yirmi üçüncü yılında, başmuhafız Nebuzaradan yedi yüz kırk beş canı sürgüne götürdü.[ı]

Toplam dört bin altı yüz can.

31 En sonunda, Yahuda kralı Yehoyakin'in[i] sürgünlüğünün otuz yedinci yılında, on ikinci ayın yirmi beşinci günü, Babil kralı Evil-merodak kral olduğu yıl, Yahuda kralı Yehoyakin'e lütfetti* ve onu hapishaneden çıkardı.[j] **32** Ona iyi sözler söyledi ve tahtını Babil'de yanında bulunan[k] diğer krallarınkinden daha yükseğe koydu. **33** Yehoyakin hapishane giysilerini üzerinden çıkardı[l] ve ömrü boyunca[m] her gün kralın sofrasında yemek yedi.[n] **34** Ömrü boyunca, ölümüne kadar,[o] Babil kralı tarafından ona sürekli olarak bir pay, günlük bir tayın verildi.

n 2Sa 9:13; 1Kr 2:7; o 2Kr 25:30.

Yr 52:31* Sözcük anlamıyla, "Yehoyakin'in başını yükseltti"

AĞITLAR

א [*Alef*]

1 Ah o şehir ki insan doluydu,[a]
nasıl da tek başına çöküp kaldı![b]
Milletler arasında öylesine kalabalıktı,[c] nasıl da dul bir kadına döndü![ç]
O ki vilayetlerin kraliçesiydi, nasıl da angaryaya koşuldu![d]

ב [*Bet*]

2 Geceleri durmadan ağlıyor,[e]
gözyaşları yanaklarından akıyor.[f]
Onca âşığı arasında onu teselli edecek kimse yok.[g]
Bütün dostları ona hainlik etti,[h] düşman kesildi.[ı]

ג [*Gimel*]

3 Yahuda eziyet ve ağır kölelik[i]
yüzünden sürgüne gitti.[j]
Milletler arasında yaşamak zorunda kaldı.[k] Rahat edeceği bir yer bulamadı.
Peşine düşenlerin* hepsi, onu sıkıntılar içindeyken yakaladı.[l]

ד [*Dalet*]

4 Sion'un yolları yaslı, çünkü bayrama gelen kimse yok.[m]
Bütün kapıları ıssız kalmış;[n] kâhinleri iç çekiyor.[o]
Genç kızları kederli, kendisi de acı içinde.[ö]

ה [*He*]

5 Hasımları başa geçti.[p] Düşmanları tasasız.[r]
Çünkü, işlediği suçların çokluğundan dolayı Yehova ona keder verdi.[a]
Evlatları hasmının önü sıra esarete gitti.[b]

ו [*Vav*]

6 Ve Sion kızının bütün görkemi, üzerinden uçup gitti.[c]
Yöneticileri otlak bulamayan geyiklere döndü.[ç]
Ve zulmedenlerin* önünde takatsiz yürüyorlar.[d]

ז [*Zayin*]

7 Yeruşalim eziyet çektiği, halkının yurtsuz kaldığı günlerde,
Çok eskiden sahip olduğu tüm güzel şeyleri hatırladı.[e]
Halkı düşman eline düşüp de yardım eden çıkmayınca,[f]
Hasımları halini gördü, çöküşüne güldüler.[g]

ח [*Het*]

8 Yeruşalim arsızca günah işledi.[h] Bu yüzden iğrenç bir hale düştü.[ı]
Ona değer veren herkes onu hor gördü,[i] çünkü çıplak halini gördüler.[j]
O da iç çekip[k] arkasını dönüyor.

BÖLÜM 1

a Me 122:4
b İş 3:26
Ağ 2:10
c 1Kr 4:20
ç İş 54:4
d Tkr 28:48
2Kr 25:12
e Yr 9:1
Ağ 1:16
f Yr 13:17
g Yr 4:30
He 16:37
h Yr 30:14
ı İş 30:3
i Tkr 30:7
Yr 17:4
j Le 26:33
2Kr 24:14
2Kr 25:21
Yr 39:9
Yr 52:27
k Tkr 28:64
Yr 24:9
Ağ 2:9
l Ağ 4:19
m Ağ 2:6
Ho 2:11
Ams 8:10
n İş 3:26
Yr 14:2
o Yr 4:9
ö Yr 9:20
p Tkr 28:44
r Me 80:6
İş 47:6
Zk 1:15

2. Sütun

a 2Ta 36:16
Ne 9:33
Yr 30:14
Ağ 1:18
He 8:17
Da 9:7
Da 9:16
b Yr 39:9
Yr 52:30
c He 24:21
ç İş 5:13
d Yr 46:15
e 1Kr 9:19
1Kr 10:27
Ağ 1:10
f Yr 52:4
g Me 137:3
Öz 24:17
Ağ 2:16
h 1Kr 8:46; İş 1:4; İş 59:2; Yr 6:28; He 14:13; He 22:4;
ı 1Kr 9:7; Ağ 4:6; **i** Yr 24:9; **j** Yr 13:22; Yr 13:26; He 16:37; He 23:29; Ho 2:10; **k** Yr 4:31.

Ağ 1:3* Ya da "zulmedenlerin"

Ağ 1:6* Ya da "peşine düşenlerin"

ט [*Tet*]

9 Onun kirliliği eteklerinde.[a]
İlerisini aklına getirmedi,[b]
Ve düşüşü korkunç oldu.
Teselli edecek kimsesi yok.[c]
Ey Yehova, ıstırabımı gör,[c]
çünkü düşmanım böbürleniyor.[d]

י [*Yod*]

10 Onun bütün güzel şeylerine hasmı el uzattı.[e]
Kutsal mekânına milletlerin nasıl girdiğini gördü;[f]
O milletler ki, Senin cemaatine girmemesini emretmiştin.

כ [*Kaf*]

11 Bütün halkı inliyor; ekmek arıyor.[g]
Canları güç bulsun diye, yiyecek karşılığında güzel şeylerini verdiler.[h]
Halimi gör ey Yehova, bak, sefil düşmüş bir kadın oldum.[ı]

ל [*Lamed*]

12 Ey yoldan geçenler, sizce bu önemsiz bir şey mi? Halime bakın da görün.[i]
Başıma gelen bu amansız derdin benzeri var mı?[j]
Yakıcı öfkesini gösterdiği gün Yehova o dertle bana keder verdi.[k]

מ [*Mem*]

13 Kemiklerime yukarıdan ateş gönderdi[l] ve her birini ele geçirdi.
Ayaklarımın altına ağ serdi.[m] Beni geri döndürdü.
Beni terk edilmiş bir kadına çevirdi. Bütün gün hastayım.[a]

נ [*Nun*]

14 Suçlarımı görmek için hep tetikte.[b] Onlar elinde örgü oldu,
Ve boynuma geçirildi.[c] Takatim kalmadı.
Yehova beni gücümün yetmediği kimselerin eline verdi.[ç]

ס [*Sameh*]

15 İçimdeki bütün yiğitleri Yehova etrafa savurdu.[d]
Gençlerimi kırıp geçirmek için bana karşı bir kalabalık topladı.[e]
Yahuda kızının[f] şıra teknesini Yehova çiğnedi.[g]

ע [*Ayin*]

16 Ben bunlara ağlayan bir kadınım.[h] İki gözüm iki çeşme ağlıyorum.[ı]
Yakınımda bir tesellici, canımı ferahlatacak kimse yok.
Oğullarım terk edildi,[i] düşmanımız böbürlendi.[j]

פ [*Pe*]

17 Sion ellerini açmış.[k] Teselli edecek kimsesi yok.[l]
Yehova, etrafındaki herkese Yakup'a düşman olmasını emretti.[m]
Yeruşalim onların gözünde iğrenç oldu.[n]

צ [*Tsade*]

18 Yehova adildir,[o] ben O'nun ağzından çıkan söze isyan ettim.[ö]

BÖLÜM 1

a Yr 2:34
b Tkr 32:29
Yr 8:7
c Vz 4:1
Ağ 1:2
Ağ 2:13
ç Çk 3:7
d Yr 50:29
e 2Ta 36:18
İş 39:6
Yr 15:13
Yr 20:5
Yr 52:17
Yr 52:19
Da 1:2
f 2Ta 36:17
Me 74:7
Me 79:1
İş 63:18
İş 64:11
Yr 52:13
He 7:22
g Yr 38:9
Yr 52:6
Ağ 2:12
Ağ 4:4
h Ba 18:5
Ezg 2:5
ı İş 54:1
i Ağ 2:15
j Ağ 2:13
Da 9:12
k Yr 51:45
l Me 102:3
m Ey 19:6
Me 66:11
He 12:13
He 17:20
Ho 7:12

2. Sütun

a Tkr 28:65
Yr 4:19
b Yş 24:19
Me 5:10
İş 59:12
c Tkr 28:48
ç Le 26:37
Yr 52:28
He 11:9
d 2Kr 24:14
e 2Ta 36:17
f Yr 14:17
g İş 63:3
Yo 3:13
Vh 14:19
Vh 19:15
h Yr 31:15
ı Yr 9:1
Yr 13:17
Yr 14:17
Ağ 2:18
i Yr 9:21
Yr 31:15
j Me 137:3
Yr 50:29
k İş 1:15
Yr 4:31
l İş 51:18
Yr 30:14
Ağ 1:9
m Tkr 28:49
2Kr 24:2
2Kr 25:1

n Ağ 1:8; He 36:17; **o** Tkr 32:4; Ne 9:33; Da 9:7; **ö** 1Sa 12:14; 1Sa 12:15; Me 107:11; İş 1:2.

Şimdi dinleyin ey halklar,
derdimi görün.
Genç kızlarım, delikanlılarım esarete götürüldü.[a]

כ [*Kof*]

19 Âşıklarımı çağırdım.[b] Ama
beni kandırdılar.
Canları güç bulsun diye yiyecek ararken,[c]
Kâhinlerim ve ihtiyarlarım
şehirde can verdiler.[ç]

ר [*Reş*]

20 Halimi gör ey Yehova, sıkıntıdayım. İçim* huzursuz.[d]
Yüreğim bağrımda altüst,[e]
çünkü çok isyan ettim.[f]
Dışarıda kılıç beni evlatlarımdan ediyor;[g] evin
içinde de ölüm var.[h]

ש [*Şin*]

21 İç çeken bir kadın oldum,[ı] onlar da sesimi duydu. Teselli edenim yok.[i]
Başıma gelen belayı bütün
düşmanlarım duydu.[j] Ve
bunu Sen yaptın diye sevinçten coştular.[k]
Bildirdiğin o günü getir ki,[l]
benim halime düşsünler.[m]

ת [*Tav*]

22 Bütün kötülükleri Senin önüne gelsin,
Ve suçlarımdan ötürü bana
nasıl sert davrandıysan[n]
onlara da öyle davran.[o]
İnlemelerim dinmiyor,[ö] yüreğim hasta.[p]

Ağ 1:20* Sözcük anlamıyla, "bağırsaklarım"

BÖLÜM 1

a Tkr 28:32
b Yr 30:14
c Ağ 1:11
ç Yr 14:15
Yr 23:11
d Ey 30:27
Yr 4:19
Ağ 2:11
e Me 13:2
Me 25:17
f Tkr 9:23
Me 5:10
Me 107:11
İş 1:2
İş 63:10
He 20:8
g Tkr 32:25
Yr 9:21
Yr 15:2
h Yr 14:18
Yr 18:21
He 7:15
ı Ağ 1:16
i Me 69:20
Yr 30:14
j Yr 40:2
k He 25:6
Ob 12
l Me 37:13
İş 13:19
Yr 25:14
Yo 3:19
m Me 137:8
İş 51:23
n Ey 34:11
Yr 16:18
o Me 109:15
Yr 51:35
Ro 2:6
Yk 2:13
ö Ağ 1:11
p İş 1:5
Yr 8:18
Ağ 5:17

2. Sütun

BÖLÜM 2

a Ağ 3:44
b Ağ 2:15
He 16:14
c Mt 11:23
ç 1Ta 28:2
Me 99:5
Me 132:7
İş 60:13
d Tkr 28:30
Ağ 2:17
Ağ 3:43
e Tkr 28:52
Mi 5:11
f İş 25:12
İş 26:5
g Me 89:39
İş 47:6
He 21:27
h İş 39:7
İş 43:28
ı Ey 16:15
Me 75:10
i Me 74:11

א [*Alef*]

2 Yehova öfkelenince, Sion kızını nasıl da kara bulutla örttü![a]
İsrail'in güzelliğini[b] göklerden yere savurdu.[c]
Öfkelendiği gün ayaklarının basamağını*[ç] anmadı.

ב [*Bet*]

2 Yehova Yakup'un yaşadığı yerleri silip süpürdü, hiçbirine acımadı.[d]
Kızgınlığıyla Yahuda kızının kalelerini yıktı.[e]
Hepsini yerle bir etti,[f] krallığın[g] ve yöneticilerinin[h] onurunu çiğnedi.

ג [*Gimel*]

3 Öfkesinin şiddetiyle İsrail'de her kudreti* kesip attı.[ı]
Düşman karşısındayken O sağ elini üzerimizden çekti.[i]
Ve her yanı yiyip bitiren ateş gibi Yakup'un ortasında alev alev yandı.[j]

ד [*Dalet*]

4 Düşman gibi yayını gerdi.[k] Sağ elini[l] yerine yerleştirdi
Bir hasım gibi.[m] Ve göze hoş gelen kim varsa öldürdü.[n]
Sion kızının çadırına[o] gazabını ateş gibi döktü.[ö]

j Tkr 32:22; 2Kr 25:9; Me 89:46; İş 42:25; Yr 4:4; Yr 7:20; Ağ 4:11; İb 12:29; **k** Ey 6:4; İş 63:10; Yr 21:5; Yr 30:14; **l** Çk 15:6; **m** Tkr 28:63; **n** 2Kr 25:21; Ağ 5:12; **o** Yr 10:20; **ö** İş 42:25; Yr 4:4.

Ağ 2:1* Ya da "ayak taburesini" **3*** Sözcük anlamıyla, "boynuz"; 17. ayet için de geçerli.

ה [*He*]

5 Yehova onlara düşman oldu.[a]
İsrail'i silip süpürdü.[b]
Onun bütün hisarlarını yok etti;[c] Kendi kalelerini harabeye çevirdi.[c]
Ve Yahuda kızının yasını, ağıtını çoğalttı.[d]

ו [*Vav*]

6 Bahçedeki çardağı söker gibi[e] Kendi çardağını söküp attı.[f] Bayramını sona erdirdi.
Yehova Sion'da bayramı ve Sebt gününü unutturdu.[g]
Şiddetli gazabıyla, ne kralın ne kâhinin itibarını gözetti.[h]

ז [*Zayin*]

7 Yehova sunağını reddetti.[ı] Kutsal mekânını gözden çıkardı.[i]
Onun hisarının surlarını düşman eline verdi.[j]
Onlar, Yehova'nın evinde bayram günündeki gibi bağırıştılar.[k]

ח [*Het*]

8 Yehova Sion kızının surlarını[l] harabeye çevirmeyi kararlaştırdı.
Ölçü ipini gerdi.[m] Yıkıp attı, elini sakınmadı.[n]
Savunma rampasına ve surlarına yas tutturdu.[o] İkisi de yığıldı kaldı.

ט [*Tet*]

9 Kapıları[ö] toprağa gömüldü. Ve Tanrı kapı sürgülerini parçalayıp yok etti.
Kralı ve yöneticileri milletlere dağıldı.[p] Kanun da yok.[r]
Artık peygamberlerine de Yehova'dan görüntü gelmiyor.[a]

י [*Yod*]

10 Sion kızının ihtiyarları yere oturmuş, suskunlar.[b]
Başlarına toprak saçmışlar.[c] Çula bürünmüşler.[ç]
Yeruşalim'in genç kızlarının başı yerde.[d]

כ [*Kaf*]

11 Yaş dökmekten gözlerimin feri söndü.[e] İçim* huzursuz.[f]
Halkım kızının başına gelen yıkım[g] ciğerimi dağlıyor.[h]
Çünkü çocuklar ve emzikteki bebekler şehir meydanlarında bayılıyor.[ı]

ל [*Lamed*]

12 Annelerine, "Buğday ve şarap nerede?" diyorlar,[i]
Ağır yaralılar gibi şehir meydanlarında bayılıyorlar,
Annelerinin kucağında can çekişerek ölüyorlar.

מ [*Mem*]

13 Sana neyi örnek göstereyim? Neyi sana benzeteyim ey Yeruşalim kızı?[j]
Ey el değmemiş Sion kızı, neyi senle bir tutayım da seni teselli edeyim?[k]
Sende açılan gedik[l] deniz kadar büyük. Kim sana şifa verebilir?[m]

BÖLÜM 2

a Yr 30:14
b 2Ta 36:16
c 2Kr 25:9
Yr 52:13
Ho 8:14
ç Yr 5:17
d He 2:10
e Me 80:12
Me 89:40
İş 1:8
f 2Ta 36:19
Me 78:60
İş 63:18
İş 64:11
g Ağ 1:4
Ho 2:11
Tsf 3:18
h Ey 34:19
Yr 52:24
Ro 2:11
ı Yr 52:18
i Le 26:31
Yr 26:6
Yr 52:13
He 24:21
Mi 3:12
j 2Ta 36:19
Yr 32:29
Ho 8:14
k Me 74:4
l 2Kr 25:10
Yr 39:8
m 2Kr 21:13
İş 28:17
Ams 7:7
n Ey 13:21
Ağ 2:2
o İş 3:26
ö Ne 1:3
Yr 14:2
p Tkr 28:36
2Kr 24:15
2Kr 25:7
İş 39:7
Yr 52:9
Ağ 1:6
Ağ 4:20
He 12:13
Da 1:3
r 2Ta 15:3
He 7:26

2. Sütun

a Me 74:9
Yr 23:16
Ağ 2:14
He 13:3
b İş 3:26
Yr 8:14
Ağ 3:28
Ams 5:13
c Yş 7:6
Ey 2:12
ç Yr 6:26
He 7:18
He 27:31
d Ağ 1:4
e Me 6:7
Ağ 1:16
Ağ 3:48
f Ağ 1:20
g İş 22:4
Yr 14:17
h Ey 30:16

ı Yr 11:22; Ağ 2:19; Ağ 4:4; **i** Tkr 28:51; 2Kr 25:3; İş 3:1; Yr 18:21; **j** Ağ 1:12; **k** İş 51:19; **l** Yr 8:21; Yr 14:17; Da 9:12; **m** Yr 30:12.

Ağ 2:11* 1:20'deki dipnota bakın.

נ [*Nun*]

14 Peygamberlerin senin için değersiz ve boş görüntüler gördüler.[a]
Kötülüğünü ortaya sermediler, yoksa sürgüne gitmezdin.[b]
Senin için hep boş görüntüler gördüler, yanıltıcı hükümler bildirdiler.[c]

ס [*Sameh*]

15 Yoldan gelip geçen herkes haline bakıp alay ederek ellerini birbirine vurdu.[ç]
Yeruşalim kızına bakıp ıslık çaldılar,[d] başlarını salladılar.[e]
"Güzelliğin doruğu, tüm yeryüzünün kıvancı denilen şehir bu mu?"[f] dediler.

פ [*Pe*]

16 Bütün düşmanların sana diş gösteriyor.[g]
Islık çalıp diş gıcırdatıyorlar.[h] "Onu yutacağız"[ı] diyorlar.
"İşte beklediğimiz gün geldi çattı![i] Bunu da gördük!"[j]

ע [*Ayin*]

17 Yehova düşündüğünü yaptı.[k] Uzun zaman önce ne emrettiyse,[l]
Ne söylediyse yerine getirdi.[m] Yerle bir etti, acımadı.[n]
Düşmanını senin haline sevindirdi.[o] Hasımlarının kudretini artırdı.[ö]

צ [*Tsade*]

18 Yehova'ya yürekten feryat ettiler,[p] ey Sion kızının surları.[r]
Gözyaşların gece gündüz sel gibi aksın.[a]
Donup kalma. Gözbebeklerin dur durak bilmesin.

ק [*Kof*]

19 Kalk! Her gece sabah nöbeti başlarken ağlayıp sızla.[b]
Yehova'nın önüne[c] yüreğini su gibi dök.[ç]
Her sokağın başında açlıktan bayılan[d]
Evlatlarının canı için O'na ellerini aç.[e]

ר [*Reş*]

20 Bak ey Yehova, böylesine sert davrandığın halkın halini gör.[f]
Kadınlar kendi rahminin meyvesini, doğurdukları sağlıklı çocukları mı yesin?[g]
Yehova'nın kutsal mekânında kâhin ve peygamber mi öldürülsün?[h]

ש [*Şin*]

21 Çocuklar ve yaşlılar[ı] sokaklarda yere serilmiş.[i]
Genç kızlarım ve delikanlılarım kılıçtan geçirilmiş.[j]
Sen öfkelendiğin gün öldürdün onları.[k] Katlettin,[l] acımadın.[m]

ת [*Tav*]

22 Bayram gününde[n] olduğu gibi, yaşadıkları gurbet diyarından, dört bir yandan halkı topladın.
Ve Yehova'nın gazap gününde kaçıp kurtulan olmadı.[o]

BÖLÜM 2

a Yr 2:8; Yr 5:12; Yr 5:31; Yr 23:16; Yr 27:14; Yr 29:9; He 13:2
b İş 58:1; Yr 23:14
c Yr 23:32; Yr 27:9; Mi 3:5; Tsf 3:4
ç He 25:6; Na 3:19
d 1Kr 9:8; Yr 18:16; Yr 19:8; Yr 25:9; Mi 6:16
e Me 22:7; Me 44:14; Mt 27:39; Mr 15:29
f Me 48:2; Me 50:2; He 16:14
g Ey 16:10; Me 22:13; Me 35:21; Me 109:2
h Ey 16:9; Me 37:12; Elç 7:54
ı İş 49:19; Yr 51:34
i Mi 4:11
j Me 35:21; Ob 13
k Yr 18:11; Mi 2:3
l Le 26:17; Tkr 28:15
m 2Kr 23:27; İş 46:10; İş 55:11
n He 5:11; He 7:9; He 9:10
o Me 38:16; Me 89:42
ö Ağ 1:5
p Me 119:145
r Ağ 2:8

2. Sütun

a Yr 9:1; Yr 13:17; Yr 14:17; Ağ 1:16
b Me 119:148
c Me 88:1; Da 9:3
ç 1Sa 1:15; Me 62:8; Me 142:2
d İş 51:20; Ağ 4:9; He 5:16
e 1Kr 8:54
f Yr 14:21
g Le 26:29; Tkr 28:53; Yr 19:9; Ağ 4:10; He 5:10;
h Me 78:64; Mt 23:35;
ı Tkr 28:50; 2Ta 36:17;
i Me 18:42;
j Yr 9:21; Yr 18:21; Ağ 1:15;
k Yr 21:7;
l He 9:6;
m Çk 34:7; Yr 13:14; Ağ 2:2; Ağ 3:43; He 5:11; He 7:4;
n Tkr 16:16;
o Yr 46:5; Ams 9:1.

Doğurduğum, büyüttüğüm sağlıklı evlatları düşmanım yok etti.[a]

א [*Alef*]

3 O'nun gazap değneği altında eziyet çeken[b] yiğit benim.
2 Güttüğü, ışıkta değil karanlıkta yürüttüğü benim.[c]
3 Evet, bütün gün bana el kaldırıyor.[ç]

ב [*Bet*]

4 Etimi, derimi çürüttü.[d] Kemiklerimi kırdı.[e]
5 Önüme bir duvar dikip çevremi zehirli çalılarla,[f] zorluklarla kuşattı.[g]
6 Uzun zamandır ölü olanlar gibi, beni karanlıklarda[h] oturttu.[ı]

ג [*Gimel*]

7 Çıkamayayım diye, çevreme adeta taştan bir duvar ördü.[i] Beni ağır tunç prangalara[j] vurdu.
8 Feryat edip yardım istediğimde de, duama set çekiyor.[k]
9 Yolumu yontma taşlarla kapadı.[l] Beni dolambaçlı yollara soktu.[m]

ד [*Dalet*]

10 O benim için pusudaki bir ayı,[n] kuytuya gizlenmiş bir aslan gibi.[o]
11 Yollarımı karıştırdı; beni bomboş bıraktı,* ıssız koydu.[ö]
12 Yayını gerdi,[p] beni oku için hedef yaptı.[r]

ה [*He*]

13 Kılıfındaki okları böbreklerime sapladı.[s]

Ağ 3:11* Ya da "parçaladı"

BÖLÜM 2

a Tkr 28:18
Yr 16:4
Ho 9:12

BÖLÜM 3

b Me 71:20
c Tkr 28:29
İş 59:9
Yr 13:16
ç İş 63:10
d Me 38:3
e Me 51:8
İş 38:13
Yr 50:17
f Yr 8:14
Yr 9:15
Yr 23:15
Ağ 3:19
g Ey 3:23
h Me 88:6
ı Me 88:5
Me 143:3
i Ey 19:8
Me 88:8
Ho 2:6
j Yr 39:7
Yr 52:11
k Ey 30:20
Me 22:2
Me 80:4
Me 102:2
Öz 15:29
İş 1:15
Mi 3:4
l Ey 19:8
m Ey 34:11
İş 63:17
n Ho 13:8
Ams 5:19
o Ey 10:16
Ey 38:40
Ho 5:14
ö Yr 6:8
Yr 32:43
p Me 7:12
r Ey 6:4
Ey 7:20
Ey 16:12
Me 38:2
s Ey 6:4
Ey 16:13

2. Sütun

a Ey 30:1
Me 44:13
Yr 20:7
b Ey 30:9
Me 69:12
Me 137:3
c Ru 1:20
Ey 9:18
ç Yr 9:15
Yr 23:15
d Öz 20:17
e Me 102:9
Yr 6:26
f Ba 41:30
g Ey 17:15
Me 31:22
h Ne 9:32
Me 137:1
ı Yr 9:15
Ağ 3:5

14 Çevremdeki herkese alay konusu,[a] gün boyu dillerine doladıkları bir şarkı oldum.[b]
15 Bana bol bol acı şeyler verdi.[c] Pelinotuyla doyurdu.[c]

ו [*Vav*]

16 Dişlerimi çakıl taşlarıyla kırdı.[d] O'nun yüzünden küllerin içinde iki büklüm kaldım.[e]
17 Canım huzur bulmasın diye beni terk ettin. İyi olan ne varsa unuttum.[f]
18 "İhtişamım solup gitti, Yehova'dan umudum kalmadı"[g] deyip duruyorum.

ז [*Zayin*]

19 Çektiğim eziyeti, yersiz yurtsuz kaldığımı an;[h] pelinotunu ve zehirli otları da.[ı]
20 Mutlaka anacak* ve eğilip halime bakacaksın.[i]
21 Bunu aklıma getirecek,[j] bu yüzden sabırla bekleyeceğim.[k]

ח [*Het*]

22 Yehova'nın vefalı sevgisi[l] sayesinde yok olup gitmeyiz,[m] çünkü O'nun merhametleri asla son bulmaz.[n]
23 Onlar ki her sabah yenilenir.[o] Sadakatin engindir.[ö]
24 Gönlüm der ki, "Benim payım Yehova'dır,[p] bu yüzden O'nu sabırla bekleyeceğim."[r]

---

i Me 113:7; **j** Me 77:11; **k** Me 130:7; Mi 7:7; **l** Me 25:6; Me 69:16; **m** Ezr 9:8; Me 77:8; Me 106:45; Ml 3:6; **n** Ne 9:31; Me 78:38; Me 86:15; Yr 30:11; Mi 7:18; Lu 1:50; **o** Me 30:5; İş 33:2; **ö** Tkr 32:4; Me 36:5; Me 89:2; **p** Me 16:5; Me 73:26; Me 119:57; Me 142:5; **r** Me 31:24; Me 130:7.

Ağ 3:20* Ya da "canın anacak"

ט [*Tet*]

25 Yehova Kendisine ümit bağlayana,[a] O'na yönelen
cana iyidir.[b]
26 Yehova'nın sağlayacağı kurtuluşu[c] sessizce[ç] beklemek[d] iyidir.
27 Adamın boyunduruğu gençliğinde taşıması iyidir.[e]

י [*Yod*]

28 Tek başına otursun ve suskun kalsın,[f] çünkü omzuna
bu yükü koyan O'dur.[g]
29 Yüzünü yerden kaldırmasın.[h] Belki bir ümit vardır.[ı]
30 Ona vurana yanağını çevirsin.[i] Hakaretlere sonuna
kadar dayansın.[j]

כ [*Kaf*]

31 Çünkü Yehova sonsuza dek
terk etmez.[k]
32 Çünkü kederlendirse de,[l] vefasının büyüklüğünden
ötürü merhamet gösterir.[m]
33 Çünkü O'nun yüreğinde, insanoğullarını kederlendirme, onlara acı çektirme isteği yoktur.[n]

ל [*Lamed*]

34 Yeryüzündeki bütün tutsakları[o] ayaklar altında ezmeyi,[ö]
35 Yüceler Yücesinin önünde birine haksız hüküm vermeyi,[p]
36 Bir adama davasında haksızlık etmeyi, Yehova hoş görmez.[r]

מ [*Mem*]

37 Yehova emretmedikçe, kim
bir şey söyler de yerine gelir?[s]

BÖLÜM 3

a Me 25:3
Me 39:7
Me 130:5
İş 25:9
İş 30:18
Mi 7:7
b 1Ta 28:9
Me 38:9
İş 26:9
Tsf 2:3
c Me 36:6
Me 116:6
Öz 20:22
ç Me 37:7
d Me 31:24
e Me 119:71
f Me 4:4
Ağ 2:10
g Me 39:9
Yr 15:17
Ağ 3:39
h Ey 42:6
He 16:63
ı 2Sa 12:22
Yo 2:14
Yun 3:9
i Mi 5:1
Mt 5:39
1Pe 2:23
j Me 123:3
İş 50:6
k Me 77:7
Me 94:14
Yr 3:12
Yr 31:37
Yr 32:40
Mi 7:18
l Ey 5:18
Me 30:5
İş 54:7
m 2Kr 13:23
Me 13:5
Me 78:38
Me 103:9
Me 103:11
Me 106:45
Yr 31:20
n İş 55:7
Yr 7:31
Yr 18:8
He 33:11
İb 12:10
Yk 1:13
2Pe 3:9
o Me 69:33
Me 79:11
Me 102:20
ö İş 51:23
p Me 12:5
Me 140:12
Öz 17:15
Öz 22:22
İş 5:23
r İş 59:15
Hb 1:13
s Me 33:9
Öz 16:9
Öz 19:21
İş 46:10

38 Yüceler Yücesinin ağzından
iyilikle birlikte kötülük çıkmaz.[a]
39 Yaşayan biri, bir insan, günah işleyip[b] de nasıl şikâyet eder?[c]

נ [*Nun*]

40 Tuttuğumuz yolu inceleyelim, nasıl bir yoldayız anlayalım[ç] ve yine Yehova'
ya dönelim.[d]
41 Ellerimizle birlikte yüreklerimizi de göklerdeki Tanrı'
ya açalım:[e]
42 "Biz suç işledik, asice davrandık.[f] Ve Sen bağışlamadın.[g]

ס [*Sameh*]

43 Öfkenle set çektin, Sana yaklaşamadık.[h] Ve peşimize
düştün.[ı] Öldürdün, acımadın.[i]
44 Dualar aşamasın diye araya bulutlar yığdın,[j] Sana
yaklaşamadık.[k]
45 Bizi halklar arasında döküntü ve süprüntü yaptın."[l]

פ [*Pe*]

46 Bütün düşmanlarımız bize diş
gösteriyor.[m]
47 Bize kalan, dehşet ve çukur;[n]
terk ediliş ve çöküş oldu.[o]
48 Halkım kızının çöküşü yüzünden gözyaşlarım sel
gibi akıyor.[ö]

---

2. Sütun **a** Yk 3:11; **b** Me 103:10; Mi 7:9; **c** Öz 19:3; **ç** Me 119:59; He 18:28; Hg 1:5; **d** Tkr 4:30; İş 55:7; Ho 6:1; Yo 2:13; Yk 4:8; **e** Tkr 4:29; 2Ta 7:14; 2Ta 34:27; Me 28:2; Me 119:58; **f** Ne 9:26; İş 1:2; Da 9:5; **g** 2Kr 24:4; He 24:13; Da 9:12; **h** Öz 15:8; 1Pe 3:12; **ı** Tkr 28:64; **i** Tkr 4:26; Ağ 2:2; He 9:10; **j** Me 80:4; Öz 15:29; Öz 28:9; İş 1:15; Yr 14:11; Mi 3:4; Zk 7:13; **k** Ağ 2:1; **l** Tkr 28:37; Yr 6:30; **m** Ey 16:10; Me 22:13; Ağ 2:16; **n** Tkr 28:66; İş 24:18; Yr 48:44; **o** İş 51:19; Yr 4:6; Ağ 2:13; **ö** Me 119:136; Yr 9:1.

ע [*Ayin*]

49 Gözyaşlarım hiç durmadan
akıyor, dinmek bilmeyecek.[a]
50 Yehova göklerden halime bakana dek bu böyle sürecek.[b]
51 Şehrimin bütün kızlarından* ötürü,[c] gözümün acısı canıma işledi.[ç]

צ [*Tsade*]

52 Bana sebepsiz yere[d] düşman olanlar, beni kuş gibi avladılar.[e]
53 Hayatımı çukurda bitirdiler,[f] üzerime taşlar attılar.
54 Sular boyumu aştı.[g] "Artık tükendim" dedim.[h]

ק [*Kof*]

55 En derin çukurdan Sana adınla seslendim ey Yehova.[ı]
56 Sen sesimi duyarsın.[i] Kurtuluş çağrıma, yardım feryadıma kulak tıkama.[j]
57 Sana seslendiğim gün bana yaklaştın,[k] "Korkma"[l] dedin.

ר [*Reş*]

58 Gönlümün şikâyetleriyle ilgilendin ey Yehova.[m] Hayatımı bedelle kurtardın.[n]
59 Bana yapılan haksızlığı gördün ey Yehova.[o] Ne olur davama bak.[ö]
60 Benden nasıl öç aldıklarını, hakkımdaki niyetlerini gördün.[p]

ש [*Sin*] ya da [*Şin*]

61 Ey Yehova, bana nasıl hakaret ettiklerini, hakkımdaki niyetlerini duydun.[r]

62 Bana saldıranların dudaklarından dökülen sözleri,[a] bütün gün hakkımda nasıl fısıldaştıklarını duydun.[b]
63 Oturuşlarını kalkışlarını gör.[c] Dillerine doladıkları bir şarkı oldum.[ç]

ת [*Tav*]

64 Yaptıklarını karşılıksız bırakma, bunu onlara ödet ey Yehova.[d]
65 Yüreklerine küstahlık ver,[e] lanetin hep üzerlerinde olsun.[f]
66 Öfkeyle peşlerine düş Yehova, göklerinin[g] altından silip at onları.[h]

א [*Alef*]

4 Işıldayan altın, saf altın nasıl da matlaştı![ı]
Kutsal taşlar*[i] sokak başlarına nasıl saçıldı![j]

ב [*Bet*]

2 Ağırlığınca saf altın eden, Sion'un değerli oğulları,[k]
Nasıl da çömlekçi elinden çıkmış toprak küpler sayıldı![ı]

ג [*Gimel*]

3 Çakallar bile yavrularına meme verir, onları emzirir.
Ama halkım kızı, bozkırın devekuşu[m] gibi acımasız oldu.[n]

BÖLÜM 3

a Yr 14:17
Ağ 1:16
b Me 80:14
Me 102:19
İş 63:15
c Yr 11:22
Ağ 2:21
ç Tkr 28:34
Yr 14:18
d 1Sa 26:18
Me 35:7
Me 69:4
Me 109:3
Me 119:161
Yr 37:18
e 1Sa 26:20
Me 11:1
f Yr 37:20
Yr 38:6
g Me 18:4
Me 69:2
Me 88:17
Me 124:4
h Me 31:22
ı Me 88:6
Me 116:4
Me 130:1
Yun 2:2
i Me 3:4
Me 6:8
Me 116:1
j Me 55:1
k Me 69:18
Me 145:18
İş 58:9
Yk 4:8
l Yr 1:8
m Me 7:8
Me 35:1
Me 69:18
Yr 11:20
Yr 51:36
n Me 71:23
Yr 50:34
o Yr 15:10
ö 1Sa 25:39
Me 9:4
Me 35:23
Me 43:1
Yr 51:36
p Me 10:14
Yr 11:19
r Me 74:18
Me 89:50
Yr 11:19
Yr 18:18

2. Sütun

a Me 59:12
Me 140:3
b Yr 38:4
c Me 1:1
Me 139:2
ç Ey 30:9
Ağ 3:14
d Ey 34:11
Me 28:4
Yr 11:20
2Ti 4:14
e Tkr 2:30; Yr 18:12; Ro 2:5; İb 3:12; **f** Tkr 28:15; Yr 17:5; **g** Me 8:3; Yr 10:12; **h** Tkr 4:26; Tkr 28:20; Me 35:6; Yr 11:23; **BÖLÜM 4** **ı** 1Kr 6:22; **i** 1Kr 5:17; 1Kr 7:9; **j** Yr 52:13; **k** İş 51:18; **l** İş 30:14; Yr 19:11; Yr 22:28; Ağ 5:12; **m** Ey 39:16; **n** Le 26:29; Tkr 28:53; Yr 19:9; Ag 4:10.

Ağ 3:51* Ya da "çevre kentlerinden"

Ağ 4:1* Ya da "kutsal mekânın taşları"

ד [*Dalet*]

4 Susuzluktan emzikteki çocuğun dili damağına yapışıyor.[a]
Çocuklar ekmek istiyor,[b] ama veren yok.[c]

ה [*He*]

5 Eskiden güzel yiyecekler yiyenler sokaklarda şaşırıp kaldı.[ç]
Al kumaşlar üzerinde büyütülmüş olanlar,[d] kül yığınlarına sarıldılar.[e]

ו [*Vav*]

6 Halkım kızının işlediği suçun cezası, Sodom'un günahına verilenden de büyük oldu,[f]
O ki sanki bir anda altüst olmuş, yardım eli uzatan çıkmamıştı.[g]

ז [*Zayin*]

7 Nezirleri[h] kardan temiz,[ı] sütten aktı.
Tenleri mercandan kızıl,[i] safir[j] gibi parlaktı.

ח [*Het*]

8 Görünüşleri kömürden de kara oldu. Sokaklarda tanınmaz oldular.[k]
Derileri kemiklerine yapıştı,[l] bir ağaç kadar kurudu.

ט [*Tet*]

9 Kılıçla telef olanların[m] hali açlıktan ölenlerden[n] iyi,
Çünkü tarlalarda ürün olmadığından kırılıyor, eriyip gidiyorlar.

י [*Yod*]

10 Merhametli kadınlar çocuklarını kendi elleriyle pişirdi.[o]
O çocuklar yıkım zamanında halkım kızına yas yemeği oldu.[a]

כ [*Kaf*]

11 Yehova tüm gazabını gösterdi.[b] Yakıcı öfkesini üzerlerine boşalttı.[c]
Ve Sion'un içinde, temellerini yiyip bitiren bir yangın tutuşturdu.[ç]

ל [*Lamed*]

12 Dünyanın kralları ve yeryüzünde yaşayanlar,
Yeruşalim kapılarından hasmın, düşmanın gireceğine[d] inanmazdı.[e]

מ [*Mem*]

13 Peygamberlerinin günahları, kâhinlerinin kötülüğü yüzünden bu oldu,[f]
Çünkü şehrin ortasında doğru kişilerin kanını dökmüşlerdi.[g]

נ [*Nun*]

14 Sokaklarda körler gibi[h] dolaştılar.[ı] Kanla kirlendiler,[i]
Öyle ki giysilerine kimse dokunamaz oldu.[j]

ס [*Sameh*]

15 Onlara "Yoldan çekilin! Kirlisiniz!"[k] diye bağırdılar. "Yoldan çekilin! Çekilin! Dokunmayın!"[l]
Yersiz yurtsuz kaldılar[m] ve oradan oraya dolaştılar.[n] Milletler, "Onlar artık aramızda yaşamasın" dediler.[o]

BÖLÜM 4

a Me 22:15; Ağ 2:11
b Ağ 1:11; Ağ 2:12
c Yr 52:6
ç Ams 6:4; Ams 6:7
d Yr 6:2
e Ey 2:8
f Ba 19:24; He 16:48
g Ba 19:25; Da 9:12
h Sy 6:2; Hk 13:5
ı Me 51:7
i 1Sa 16:12; Ezg 5:10
j Ey 28:16
k Ey 2:12
l Ey 19:20; Ey 33:21; Me 102:5
m Yr 38:2
n Yr 29:17
o Le 26:29; Tkr 28:55; Ağ 2:20; Ağ 4:3

2. Sütun

a Tkr 28:57; İş 49:15; Ağ 3:48
b Tkr 28:20; 2Ta 36:16; Yr 6:11; Yr 9:11; He 22:31; Da 9:12; Zk 1:6
c Le 26:28; Yr 7:20
ç Tkr 32:22; 2Kr 25:9
d 2Kr 25:10; Yr 52:13
e Tkr 29:24; 1Kr 9:8
f Yr 5:31; Yr 6:13; Yr 14:14; Yr 23:11; Ağ 2:14; Mi 3:11; Tsf 3:4
g Yr 26:8; Mt 23:31; Lu 11:47; Elç 7:52
h İş 59:10; Tsf 1:17
ı Tkr 28:28; İş 56:10; Mt 15:14

i Sy 35:3; İş 1:15; Yr 2:34; He 33:25; Ho 4:2; **j** Sy 19:16; **k** Le 13:45; **l** 2Ko 6:17; **m** Le 26:33; Ağ 1:7; **n** Tkr 28:65; **o** Tkr 28:25; Tkr 28:68.

פ [*Pe*]

16 Yehova onları dağıttı.[a] Yüzlerine bir daha bakmayacak.[b]
İnsanlar kâhinleri bile saymayacak.[c] Yaşlılara da insaf etmeyecekler.[ç]

ע [*Ayin*]

17 Hayattayız ama boş yere yardım beklemekten gözlerimizin feri sönüyor.[d]
Bizi kurtaramayacak bir milletin yolunu gözledikçe gözledik.[e]

צ [*Tsade*]

18 İzimizi sürüyorlar[f] ki meydanlarımızda dolaşan kalmasın.
Sonumuz yaklaştı. Ömrümüz bitti, çünkü sonumuz geldi.[g]

ק [*Kof*]

19 Peşimize düşenler gökteki kartallardan çevik çıktı.[h]
Dağlar üzerinde bizi amansızca kovaladılar.[ı] Çölde bizim için pusuya yattılar.[i]

ר [*Reş*]

20 Burnumuzdaki hayat nefesi,[j] Yehova'nın mesihi,[k] onların büyük çukurunda esir kaldı,[l]
Biz ki onun için, "Milletler arasında onun gölgesinde[m] yaşayacağız"[n] derdik.

ש [*Sin*]

21 Ey Edom kızı,[o] Uts diyarında[ö] otur, sevinçten coş.[p]
Bu kâse sana da gelecek.[r] Sarhoş olacaksın, soyunup çıplak kalacaksın.[s]

BÖLÜM 4

a Le 26:33; Tkr 28:64; Yr 24:9
b Ey 34:29; Me 34:16; İş 59:2; Yr 18:17; İb 8:9
c 2Kr 25:18
ç Ağ 5:12; He 9:6
d 2Kr 24:7; İş 20:5; Ağ 1:19
e İş 30:3; İş 31:3; Yr 37:7; He 29:6
f 2Kr 25:5; Yr 39:4; Ağ 3:52
g He 7:2; He 12:23; Ams 8:2
h Tkr 28:49; İş 5:26; Yr 4:13; Ho 8:1; Hb 1:8
ı 2Kr 25:5; Ams 2:14
i Ağ 3:10
j Ba 2:7
k Me 89:20; Yr 37:1
l 2Kr 25:6; Yr 39:5; Yr 52:8; He 12:13
m Hk 9:15; Da 4:12
n 1Sa 9:16
o Me 137:7; Ob 12
ö Yr 25:20
p Öz 2:14; 1Ko 13:6
r Yr 25:15; Yr 49:12; Ob 16
s Yr 49:10

2. Sütun

a Le 26:43; İş 40:2; Yr 50:20
b Le 26:44; İş 52:1; İş 60:18
c Me 137:7; İş 34:5; He 25:13; He 35:15; Ams 1:11; Ob 13

BÖLÜM 5

ç Le 26:44; Yr 15:15; Ağ 1:20
d Me 44:13; Me 79:4; Ağ 2:15

ת [*Tav*]

22 Ey Sion kızı, suçunun cezası sona erdi.[a] O seni bir daha sürgüne götürmeyecek.[b]
Ey Edom kızı, şimdi senin suçunun hesabını soruyor. Günahlarını ortaya seriyor.[c]

5 Başımıza neler geldiğini an, ey Yehova.[ç] Bak da gör, nasıl hakarete uğradık.[d]

2 Mirasımız olan topraklar, evlerimiz yabancıların eline geçti.[e]

3 Babasız kalmış yetimlere döndük.[f] Analarımız da dul kadınlar gibi.[g]

4 Suyumuzu parayla içer olduk.[h] Odunumuzu da ücretle alıyoruz.

5 Peşimize düşenler ensemizde.[ı] Bitkin düştük. Bize rahat yüzü yok.[i]

6 Ekmek yiyip doymak için Mısır'a,[j] Asur'a[k] el açtık.[l]

7 Günah işleyen atalarımızdı.[m] Ama artık onlar yok. Ve onların suçunu biz yüklendik.[n]

8 Başımızda köleler saltanat sürüyor.[o] Bizi onların elinden çekip alan yok.[ö]

9 Çöldeki kılıç yüzünden, ekmeğimizi kazanmak için canımızı tehlikeye atıyoruz.[p]

10 Açlıktan kıvranırken, derimiz fırın gibi yanıyor.[r]

e Tkr 28:30; Me 79:1; Me 136:21; İş 1:7; Yr 6:12; Tsf 1:13; **f** Çk 22:24; **g** Yr 18:21; **h** Tkr 28:48; İş 3:1; He 4:11; He 4:16; **ı** Tkr 28:48; Yr 27:8; Yr 28:14; **i** Tkr 28:65; **j** İş 30:2; İş 31:1; Yr 2:18; Yr 2:36; Yr 44:12; **k** 2Ta 28:16; Ho 5:13; Ho 7:11; Ho 9:3; Ho 12:1; **l** He 17:18; **m** Yr 16:12; Yr 31:29; He 18:2; **n** Çk 20:5; Yr 14:20; Zk 1:5; **o** Tkr 28:43; Öz 30:22; İş 3:4; **ö** Zk 11:6; **p** Yr 52:6; He 4:10; **r** 2Kr 25:3; Ey 30:30; Ağ 4:8.

11 Sion'daki kadınları, Yahuda
şehirlerindeki genç kızları alçalttılar.[a]
12 Yöneticiler ellerinden asıldı.[b]
Yaşlıların bile onuru gözetilmedi.[c]
13 Gençler değirmen taşı taşıdı,[ç] çocuklar sırtlarındaki
odunla tökezledi.[d]
14 İhtiyarlar şehir kapısında
oturmaz,[e] gençler çalgı
çalmaz oldu.[f]
15 Yüreğimizin sevinci tükendi.
Dansımız yasa döndü.[g]
16 Başımızdaki taç düştü.[h] Şimdi
vay halimize, çünkü günah işledik.[ı]
17 Bu yüzden yüreğimiz hastalandı;[i] bu olanlar yüzünden gözümüz karardı,[j]
18 Üzerinde tilkilerin dolaştığı,[a]
ıssız kalmış Sion Dağı yüzünden.[b]
19 Ama Sen ey Yehova, tahtında devirlerce otururbut,[c]
saltanatın nesillerce sürer.[ç]
20 Neden bizi sonsuza dek unuttun?[d] Neden bizi bu kadar uzun zaman terk ettin?[e]
21 Bizi yine Kendine döndür[f]
ey Yehova, biz dönmeye
hazırız. Eski günlerimizi
geri getir.[g]
22 Fakat Sen bizi tamamen reddettin.[h] Bize karşı çok öfkelisin.[ı]

BÖLÜM 5

a Tkr 28:30
Zk 14:2
b Yr 39:6
c İş 47:6
Yr 6:11
Ağ 4:16
ç Hk 16:21
d Çk 1:11
e Tkr 16:18
Yş 20:4
Ru 4:11
f Yr 25:10
g Ams 8:10
h Ey 19:9
Me 7:5
Me 89:39
ı Öz 14:34
İş 3:9
İş 59:12
i İş 1:5
Yr 8:18
Ağ 1:22
j Tkr 28:65
Ey 17:7
Me 6:7
İş 59:10
Ağ 2:11

2. Sütun

a İş 32:14
Yr 9:11
He 13:4

b Le 26:43; Yr 26:18; **c** Me 9:7; Me 90:2; Me 102:12; **ç** Me 102:27; Me 145:13; Me 146:10; Hb 1:12; **d** Me 13:1; Yr 14:19; **e** Me 79:5; **f** Tkr 4:30; Me 80:3; Me 85:4; Yr 31:18; Yr 32:37; **g** Yr 33:13; **h** Me 44:9; **ı** Tkr 28:15; Me 60:1; Yr 31:37.

HEZEKİEL

1 Otuzuncu yılın dördüncü ayında, ayın beşinci günü, ben Kebar Irmağı[a] kıyısında sürgünlerle[b] birlikteyken, gökler açıldı[c] ve Tanrı'dan gelen görüntüler gördüm.[ç] **2** Kral Yehoyakin'in[d] sürgünlüğünün beşinci yılında, ayın beşinci günü, **3** kâhin Buzi'nin oğlu Hezekiel,[e] Kaldelilerin[f] memleketinde, Kebar Irmağı kıyısındayken, ona Yehova'nın sözü geldi.[g] Yehova orada elini onun üzerine koydu.[h]

4 Baktım, kuzeyden esen bir kasırga,[ı] büyük bir bulut kümesi[i] ve parıldayan bir ateş gördüm;[j] bulutun tüm çevresi ışık saçıyordu ve ateşin ortasında gümüşlü altın* gibi görünen parlak bir şey vardı.[a] **5** Ortasında insana benzeyen dört canlı vardı;[b] görünüşleri şöyleydi: **6** Her birinin dört yüzü[c] ve dört kanadı vardı;[ç] **7** ayakları düzdü ve tabanları buzağının tabanına benziyordu;[d] parlatılmış bakır gibi ışıl ışıldı.[e] **8** Dördünün de yüzleri ve kanatları vardı;[f] dört yanda her kanadın altında insan eli vardı.[g] **9** Kanatları birbirine değiyordu.

BÖLÜM 1

a Me 137:1
He 3:15
He 10:15
He 43:3
b 2Kr 24:14
Es 2:6
c Mt 3:16
Elç 7:55
Elç 10:11
Vh 19:11
ç Ba 15:1
Sy 12:6
Da 8:1
d 2Kr 24:12
2Ta 36:10
Yr 24:1
e He 24:24
f 2Kr 24:16
Yr 22:25
g 2Pe 1:21
h 1Kr 18:46
2Kr 3:15
He 3:14
ı 1Kr 19:11
i Me 97:2
j Çk 19:18
Çk 24:17

2. Sütun **a** He 8:2; **b** He 10:9; Vh 4:6; **c** He 10:14; **ç** İş 6:2; He 10:21; Vh 4:8; **d** Le 11:3; **e** Da 10:6; Vh 1:15; **f** He 10:21; **g** İş 6:6; He 10:8.

He 1:4* Ya da "elektrum"

Bu canlılar giderken her biri dosdoğru ileri gidiyor, sağa sola dönmüyorlardı.[a]

10 Yüzlerinin neye benzediğine gelince, dördünün de insan[b] yüzü, sağında aslan[c] yüzü[ç] vardı; yine dördünün de solunda boğa[d] yüzü[e] ve ayrıca kartal yüzü[f] vardı. **11** Yüzleri böyleydi. Kanatları[g] yukarı doğru açılmıştı. Her birinin iki kanadı birbirine değiyor, iki kanadı da bedenini örtüyordu.[h]

12 Hareket ettiklerinde her biri dosdoğru gidiyordu.[ı] Ruh nereye isterse oraya gidiyorlar,[i] giderken sağa sola dönmüyorlardı.[j] **13** Bu canlıların neye benzediğine gelince, kor alevleri gibi görünüyorlardı.[k] Onların arasında meşalelere benzeyen[l] şeyler ileri geri hareket ediyordu. Ateş parlaktı ve içinden şimşekler çakıyordu.[m] **14** Bu canlılar şimşeğe benziyor, ileri geri hızla hareket ediyorlardı.[n]

15 Onlara bakarken gördüm ki, dört yüzü[o] olan bu canlıların her birinin yanında, yere değen bir tekerlek vardı.[ö] **16** Tekerleklerin görünüşüne[p] ve yapısına gelince, dördü de birbirine benziyor ve krizolit taşı[r] gibi parlıyordu. Görünüşleri ve yapıları birbirine geçmiş iki tekerlek gibiydi.[s] **17** Hareket ettiklerinde dört yöne de gidebiliyorlar,[ş] sağa sola sapmıyorlardı.[t] **18** Tekerlekler öyle yüksekti ki korku uyandırıyordu. Dördü de çepçevre gözlerle doluydu.[u] **19** Dört canlı hareket edince yanlarındaki tekerlekler de hareket ediyor, dört canlı yerden yükselince tekerlekler de yükseliyordu.[a] **20** Ruh nereye isterse, onlar oraya gidiyorlardı. Dört canlının ruhu tekerleklerde olduğundan, onlar yükseldiğinde yanlarındaki tekerlekler de yükseliyordu. **21** Onlar hareket edince tekerlekler de hareket ediyor, onlar durunca tekerlekler de duruyor, onlar yerden yükselince hemen yanlarındaki tekerlekler de yükseliyordu; çünkü dört canlının ruhu tekerleklerdeydi.[b]

22 Buz gibi pırıldayan gök kubbeye benzer[c] etkileyici bir şey dört canlının başları üzerinde yayılmıştı.[ç] **23** Kanatları bu kubbenin altında birbirine değecek şekilde dik duruyordu. Her birinin bu yanında ve diğer yanında iki kanadı bedenlerini örtüyordu. **24** Sonra kanatlarının sesini duydum. Gürül gürül akan suların sesi gibi,[d] Mutlak Gücün Sahibinin sesi gibiydi. Hareket ettiklerinde büyük bir kalabalığın,[e] sanki bir ordunun sesini[f] duydum. Durduklarında kanatlarını indiriyorlardı.

25 Sonra, başları üzerinde duran gök kubbenin yukarısından bir ses duyuldu. (Durduklarında kanatlarını indiriyorlardı.) **26** Başları üzerinde duran gök kubbenin üstünde görünüşü safir taşı gibi,[g] tahta benzer bir şey vardı.[h] Tahta benzer şeyin üzerinde de insan görünümünde biri oturuyordu.[ı] **27** Sonra beli andıran kısmının üst tarafında, içi dışı ateş gibi,[i] gümüşlü altın gibi parıldayan bir şey[j] gördüm; beli andıran kısmının alt tarafında, ateşe benzeyen bir şey gördüm.

BÖLÜM 1

a He 10:11
b Vh 4:7
c 2Sa 17:10
Öz 28:1
ç He 10:14
d Öz 14:4
e Vh 4:7
f Ey 39:29
Öz 30:19
He 10:14
g Me 18:10
h İş 6:2
ı He 10:22
i Me 103:20
He 1:20
İb 1:14
j He 1:17
k Me 104:4
l Da 7:10
m Me 97:3
n Me 18:10
Mt 24:27
o Vh 4:7
ö He 10:9
He 10:13
He 11:22
p He 10:9
r Çk 39:13
Da 10:6
s He 10:10
Da 7:9
ş He 10:11
t He 1:12
u Öz 15:3
He 10:12
Zk 4:10

2. Sütun

a He 10:16
b He 10:17
c Ba 1:6
ç He 10:1
d He 43:2
Vh 1:15
Vh 14:2
e Ey 37:2
Me 29:3
Me 68:33
f 2Kr 7:6
g Çk 24:10
Me 96:6
He 10:1
h 1Kr 22:19
Me 99:1
İş 6:1
Vh 4:2
ı Da 7:9
i Tkr 4:24
Me 104:2
j He 8:2

Her tarafı parlıyordu. **28** Ayrıca sağanak yağmur gününde bulutlar arasından çıkan gökkuşağına benzer[a] bir şey vardı. Çevresini saran parlaklığın görünümü böyleydi. Yehova'nın ihtişamlı görünümüne benziyordu.[b] Bunu görünce yere kapandım;[c] o zaman birinin benimle konuştuğunu duydum.

2 Bana şöyle dedi: "Ey insanoğlu,[ç] ayağa kalk da seninle konuşayım."[d] **2** O konuşur konuşmaz ruh içime girmeye başladı.[e] Sonunda, konuşanı duyabileyim diye beni ayaklarımın üzerine dikti.[f]

3 "Ey insanoğlu!" dedi. "Seni İsrailoğullarına, Bana başkaldıran o asi milletlere[g] gönderiyorum.[h] Ta bugüne kadar hem onlar hem de ataları Bana karşı geldiler.[ı] **4** Onlar yüzsüz[i] ve yüreği nasır bağlamış[j] oğullardır. Seni onlara gönderiyorum; şöyle diyeceksin: 'Bunlar Ulu Rab Yehova'nın sözleri.' **5** İster dinlesinler[k] ister dinlemesinler[l] (çünkü onlar asi bir evdir),[m] aralarında bir peygamber bulunduğunu mutlaka bilecekler.[n]

6 Sen, insanoğlu! Çevrende seni iğneleyen[o] inatçı insanlar olsa da,[ö] akreplerin arasında yaşıyor olsan da;[p] onlardan korkma,[r] sözleri de seni korkutmasın.[s] Onlar asi bir ev olsa da,[ş] sözleri seni korkutmasın ve onların karşısında dehşete düşme.[t] **7** Onlar isyankârdır; fakat dinleseler de dinlemeseler de sözlerimi onlara bildirmelisin.[u]

8 Sen, insanoğlu! Söylediklerimi iyi dinle! O asi ev gibi sen de asi olma.[a] Ağzını aç ve sana vereceğimi ye."[b]

9 O zaman baktım ki, bana doğru bir el uzanmıştı[c] ve avcunun içinde bir kitap tomarı vardı.[ç] **10** Önümde onu yavaş yavaş açtı. Tomarın önü ve arkası yazılıydı;[d] içinde ağıtlar, iniltiler ve feryatlar vardı.[e]

3 Bana, "İnsanoğlu, sana verileni ye!" dedi. "Bu tomarı ye,[f] sonra da gidip İsrail evine sözlerimi bildir."

2 O zaman ağzımı açtım, O da tomarı bana yavaş yavaş yedirdi.[g] **3** "İnsanoğlu, sana verdiğim bu tomarı ye, mideni ve bağırsaklarını onunla doldur" dedi. Ben de yemeye başladım. Ağzımda tadı bal gibiydi.[h]

4 Sonra şöyle dedi: "İnsanoğlu, gidip İsrail halkının[ı] arasına gir ve sözlerimi onlara bildir. **5** Seni, konuştukları anlaşılmayan,[i] dili zor[j] bir halka değil İsrail evine gönderiyorum. **6** Evet, sözlerini anlamayacağın, konuştukları anlaşılmayan, dili zor insanlara gönderilmedin.[k] Eğer seni onlara göndermiş olsaydım dinlerlerdi.[l] **7** Fakat İsrail evi seni dinlemek istemeyecek, çünkü Beni dinlemek istemiyor.[m] Bütün İsrail halkı dik başlı ve yüreği nasır bağlamış kişilerdir.[n] **8** Sana onlarınki kadar sert bir yüz[o] ve onlarınki kadar sert bir alın verdim.[ö] **9** Alnını elmas gibi sertleştirdim, çakmaktaşın-

BÖLÜM 1
a Ba 9:13; Vh 4:3
b Çk 24:16; He 8:4
c He 3:23; He 43:3; Da 8:17; Vh 1:17

BÖLÜM 2
ç He 8:5; He 37:3
d Da 10:11
e He 3:24
f Vh 11:11
g Me 107:11; İş 1:4; İş 30:9; Yr 16:12; Ağ 1:20; Da 9:9
h 2Ta 36:15; He 33:7; Mt 10:16
ı Tkr 9:24; Ne 9:26; Me 78:8; Yr 3:25; He 20:18; Elç 7:51
i Mt 22:6
j Yş 11:20; Me 95:8; He 3:7; İb 3:15
k He 33:15
l He 3:11; He 33:4
m He 12:2
n He 33:33; Yhn 15:22
o İş 9:18; Mi 7:4
ö Tkr 2:30; Elç 7:51
p Lu 10:19
r 2Kr 1:15; Öz 29:25; Yr 1:17; Lu 12:4
s He 3:9
ş İş 51:7
t Yr 1:8
u Yr 1:17; He 3:27

2. Sütun
a Sy 20:24; İş 50:5
b Yr 15:16; Vh 10:9
c Yr 1:9; He 8:3
ç He 3:1; Vh 10:8
d Zk 5:3; Vh 5:1
e İş 3:11; Yr 7:29; He 19:1

BÖLÜM 3 **f** He 2:8; Vh 10:9; **g** Vh 10:10; **h** Me 19:10; Me 119:103; Yr 15:16; Vh 10:9; **ı** Mt 10:6; Mt 15:24; **i** Me 81:5; İş 33:19; **j** Tkr 28:49; İş 28:11; **k** Yr 5:15; **l** Yun 3:5; Mt 11:21; Mt 12:41; Elç 13:46; **m** 1Sa 8:7; Yr 25:7; Lu 10:16; **n** Çk 34:9; Ne 9:16; Yr 3:3; Yr 5:3; Yr 7:26; He 2:4; **o** Yr 1:18; **ö** İş 50:7; Yr 15:20; Mi 3:8.

dan daha sert yaptım.[a] Onlar asi bir ev[b] olsa da onlardan korkma[c] ve onların karşısında dehşete kapılma."[ç]

10 Şunları da dedi: "İnsanoğlu, sana söyleyeceğim bütün sözleri can kulağıyla dinle ve yüreğine koy.[d] **11** Sürgündeki halkın,[e] kendi halkının arasına girip konuşacaksın. İster dinlesinler ister dinlemesinler, 'Bunlar Ulu Rab Yehova'nın sözleridir' diyeceksin."[f]

12 Bir ruh beni alıp götürdü[g] ve arkamdan büyük bir gürleme[h] duydum: "Yehova'nın ihtişamına Kendi yerinden şükürler yükselsin!"[ı] **13** Kanatları birbirine değen canlıların kanat sesi[i] ve hemen yanlarındaki tekerleklerin sesiyle[j] birleşen büyük bir gürleme vardı. **14** Ruh beni alıp götürdü;[k] giderken içim acı ve öfkeyle doluydu. Yehova'nın kuvvetli eli üzerimdeydi.[l] **15** Böylece Kebar Irmağı[m] kıyısında, Tel-abib'de yaşayan sürgün halkın arasına girdim.[n] Onların bulunduğu yerde oturmaya başladım ve orada, onların arasında yedi gün şaşkınlık içinde oturup kaldım.[o]

16 Bu yedi günün sonunda bana Yehova'nın sözü geldi:

17 "Ey insanoğlu, seni İsrail evine gözcü koydum.[o] Ağzımdan çıkanları dinleyeceksin ve Benim adıma onları uyaracaksın.[p] **18** Ben kötüye, 'Kesinlikle öleceksin!'[r] dediğimde, sen onu uyarmazsan ve kötülüğünden dönüp canını kurtarsın diye konuşmazsan,[s] kötü olduğu için kendi suçu yüzünden ölecek,[ş] fakat onun kanının hesabını senden soracağım.[a] **19** Ancak sen uyardığın[b] halde kötülüğünden ve kötü yolundan dönmezse, o kötü kişi suçu yüzünden ölecek,[c] sen ise kendi canını kurtarmış olacaksın.[c] **20** Doğru yolda giden bir kişi yolundan dönüp[d] haksızlık yaptığında, Ben önüne bir günah tuzağı koyunca,[e] sen onu uyarmadığın için ölecek. Evet o, günahı yüzünden ölecek[f] ve yaptığı doğru işler anılmayacak,[g] fakat onun kanının hesabını senden soracağım.[h] **21** Oysa sen doğru kişiyi günah işlemesin diye uyarırsan[ı] ve günah işlemezse, uyarılmış olduğu için yaşamaya devam edecek.[i] Sen de kendi canını kurtarmış olacaksın."[j]

22 Yehova orada elini üzerime koydu; bana, "Kalk, ovaya[k] git, seninle orada konuşacağım" dedi. **23** Böylece kalkıp ovaya gittim. İşte, Yehova'nın ihtişamı oradaydı.[l] Gördüklerim, Kebar Irmağı[m] kıyısında tanık olduğum görkeme benziyordu. Hemen yere kapandım.[n] **24** Sonra ruh içime girdi,[o] beni ayağa kaldırdı.[ö] Ve O benimle konuşmaya başladı:

"Git, evine kapan. **25** Ey insanoğlu, onların arasına giremeyesin diye, üzerine ipler atıp seni bağlayacaklar.[p] **26** Ben de senin dilini damağına yapıştıracağım[r] ve dilsiz gibi olacaksın.[s] Artık onlara yanlışını gösteren[ş] bir adam olmayacaksın, çünkü onlar asi[t] bir evdir. **27** Ancak seninle konuştuğum zaman dilini

BÖLÜM 3

a İş 50:7
Zk 7:12
b He 24:3
c Öz 29:25
İş 41:10
ç Yr 1:18
Yr 17:18
d Me 119:11
Lu 8:15
e 2Kr 24:14
f He 2:5
Elç 20:26
g 1Kr 18:12
2Kr 2:16
He 8:3
Elç 8:39
h Elç 2:2
ı He 11:22
i He 1:24
j He 10:16
k He 8:3
l 1Kr 18:46
2Kr 3:15
m Me 137:1
He 1:3
He 43:3
n Yr 29:5
o Yr 23:9
ö İş 21:8
İş 62:6
Yr 6:17
He 33:7
p İş 58:1
r 2Kr 1:4
s Elç 2:40
1Ti 4:16
ş Öz 14:32
He 33:4
Ro 6:23

2. Sütun

a Ba 9:5
He 33:8
b 2Kr 17:13
c Ro 2:6
ç İş 49:4
Yr 45:5
He 33:9
Elç 18:6
Elç 20:26
d 2Ta 24:18
He 18:24
He 33:12
e Tkr 13:3
1Pe 2:8
f He 18:26
He 33:18
g He 33:12
h Le 19:17
He 33:6
İb 13:17
ı 1Sa 25:33
Elç 20:31
i Öz 17:10
He 33:15
Yk 5:20
j Elç 18:6
k He 8:4
l He 1:28
m He 1:1
n Da 8:17
Vh 4:10
o He 2:2
He 37:10

ö Da 10:19; **p** He 4:8; Yhn 21:18; Elç 20:23; **r** Me 137:6; **s** He 24:27; Lu 1:22; **ş** Ams 5:10; **t** İş 1:2; He 2:6.

çözeceğim ve onlara, 'Bunlar Ulu Rab Yehova'nın sözleridir' diyeceksin.[a] Dinleyen dinlesin,[b] dinlemeyen dinlemesin. Çünkü onlar asi bir evdir."[c]

4 "Ey insanoğlu, eline bir kerpiç al ve önüne koyup üzerine bir şehir çiz; o şehir Yeruşalim olsun.[ç] **2** Sonra onu kuşatma altına al,[d] kuşatma duvarını kur,[e] bir rampa yap,[f] çevresinde ordugâh kur, tüm çevresine koçbaşları yerleştir.[g] **3** Ve demir bir levha alıp onu şehirle arana demir bir duvar gibi yerleştir. Yüzünü şehre doğru çevir ve şehir kuşatılmış olsun; onu sen kuşatacaksın. Bu, İsrail evine bir işaret olacak.[h]

4 Sonra sol tarafına yat ve İsrail evinin suçunu o yanına koy.[ı] O tarafına yatacağın günler süresince onların suçunu yükleneceksin. **5** Onların suçlu olduğu yılların sayısını[i] sana üç yüz doksan gün olarak verdim,[j] bu kadar gün İsrail evinin suçunu yükleneceksin. **6** Ve bu süreyi tamamlayacaksın.

Sonra da sağ tarafına yatıp kırk gün boyunca Yahuda evinin suçunu yükleneceksin.[k] Sana her yıl için bir gün verdim; bir yıl için bir gün.[l] **7** Yüzünü kuşatma altındaki Yeruşalim'e çevirip[m] kollarını sıva, çünkü ona karşı peygamberlik edeceksin.

8 Kuşatma günlerini bitirinceye kadar bir tarafından öbür tarafına dönemeyesin diye seni iplerle bağlayacağım.[n]

9 Buğday,[o] arpa, bakla,[ö] mercimek,[p] darı ve kızılbuğday[r] alıp bir kaba koy; kendine bunlardan ekmek hazırla. Bir tarafına yatacağın üç yüz doksan gün boyunca bunu yiyeceksin.[a] **10** Her gün bu yiyecekten belirli bir miktar yiyeceksin; günde yirmi şekel* olacak.[b] Bunu azar azar yiyeceksin.

11 Her gün içeceğin suyun ölçüsü de belirli olacak; altıda bir hin.* Bunu azar azar içeceksin.

12 Yiyeceğin, arpa pidesi[c] şeklinde olacak; bunu halkın gözü önünde kuru insan dışkısı[ç] üzerinde pişireceksin." **13** Ve Yehova, "İsrailoğullarını milletler arasına dağıttığımda, onlar da ekmeklerini böyle kirli şekilde yiyecekler"[d] dedi.

14 O zaman şöyle dedim: "Ah, Ulu Rab Yehova! Ben kendimi asla kirletmedim;[e] küçüklüğümden bugüne kadar ne kendiliğinden ölmüş ne de parçalanmış bir hayvan yedim,[f] kirli sayılan hiçbir eti ağzıma sürmedim."[g]

15 Bunun üzerine, "O halde, insan dışkısı yerine tezek kullan, ekmeğini onun üzerinde pişir" dedi. **16** Sonra, "Ey insanoğlu" dedi, "Ben Yeruşalim'deki ekmek teknelerini* kıracağım.[h] Artık ekmeği tartarak, kaygı içinde yiyecekler[ı] ve suyu ölçüyle, dehşet içinde içecekler.[i] **17** Çünkü ekmekleri de suları da kalmayacak, şaşkınlık ve çaresizlik içinde birbirlerine bakacak, öylece çürüyüp gidecekler."[j]

5 "Ey insanoğlu, kendine keskin bir kılıç al. Onu berber usturası gibi kullanıp başını ve sakalını tıraş et.[k] Sonra kendine

BÖLÜM 3

a He 24:27
He 33:22
b Mt 11:15
Vh 2:29
c İş 30:9
Yr 5:23
He 12:2

BÖLÜM 4

ç Yr 32:31
d 2Kr 24:11
Yr 39:1
e 2Kr 25:1
Lu 19:43
f 2Sa 20:15
Yr 6:6
Yr 32:24
He 26:8
g He 21:22
h He 12:6
He 24:24
ı 2Kr 17:21
i Sy 14:34
j 1Kr 12:19
k 2Kr 23:27
l Sy 14:34
m 2Ta 36:17
Yr 52:4
n He 3:25
o Çk 29:2
ö 2Sa 17:28
p Ba 25:34
r Çk 9:32

2. Sütun

a He 4:5
b Le 26:26
c 2Kr 4:42
ç Tkr 23:13
d Le 19:19
Ho 9:3
e Elç 10:14
f Çk 22:31
Le 7:24
Le 11:40
g Le 7:18
Tkr 14:3
İş 65:4
İş 66:17
h Le 26:26
Me 105:16
İş 3:1
He 5:16
ı 2Kr 25:3
Yr 37:21
Ağ 1:11
Ağ 4:9
Ağ 5:9
Vh 6:6
i He 12:18
j Le 26:39
He 24:23

BÖLÜM 5

k Le 21:5
He 44:20

He 4:10* Ek 5'e bakın. **11*** Yarım litre. **16*** Sözcük anlamıyla, "halka şeklindeki ekmeklerin geçirildiği sırıklar"

bir terazi al ve kestiğin kılları tartarak bölümlere ayır. **2** Üçte birini, kuşatma günleri tamamlandığında[a] şehrin ortasında yakacaksın. Sonra diğer üçte birine şehrin her yanında kılıçla vuracaksın.[b] Son üçte birlik bölümünü ise rüzgâra savuracaksın; Ben de onların ardından kılıç çekeceğim.[c]

3 Sonunculardan birazını alıp giysinin eteğine saracaksın.[ç] **4** Diğerlerini de alıp ateşe atacak ve yakıp kül edeceksin. O ateşten bir yangın çıkıp bütün İsrail evine yayılacak.[d]

5 Ulu Rab Yehova 'İşte Yeruşalim!' diyor. 'Onu milletler arasına yerleştirdim, her yanında başka ülkeler var. **6** O ise Benim hükümlerime isyan ederek kötülükte diğer milletleri de geçti.[e] Benim yasalarımı, çevresindeki memleketlerden daha çok çiğnedi; hükümlerime karşı geldi, yasalarıma uymadı.'[f]

7 Bu yüzden Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Siz çevrenizdeki bütün milletlerden daha asi[g] oldunuz, yasalarıma uygun davranmadınız, hükümlerimi uygulamadınız;[h] aksine çevrenizdeki diğer milletlerin hükümlerini uyguladınız, öyle değil mi?'[ı] **8** Bu nedenle, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: "Ben sana karşıyım,[i] ey şehir! Evet, başka milletlerin gözleri önünde seninle ilgili hükümlerimi gerçekleştireceğim.[j] **9** İğrenç işlerin yüzünden sana öyle şeyler yapacağım ki, böylesini ne daha önce yaptım ne de daha sonra yapacağım.[k]

BÖLÜM 5

a Yr 9:21
He 4:8
b Yr 15:2
c Le 26:33
He 12:14
Ams 9:1
ç Yr 40:6
Yr 52:16
d Yr 4:4
e Tkr 32:15
2Kr 17:8
He 16:47
f Ne 9:16
Me 78:10
Yr 8:5
Yr 11:10
g 2Kr 21:9
2Ta 33:9
h Yr 44:23
ı 2Kr 21:11
Yr 2:11
He 16:47
i Yr 21:5
He 15:7
j Tkr 29:24
1Kr 9:8
Ağ 2:15
k Ağ 4:6
Da 9:12
Ams 3:2

2. Sütun

a Le 26:29
Tkr 28:53
2Kr 6:29
Yr 19:9
Ağ 2:20
Ağ 4:10
b Le 26:33
Tkr 4:27
Tkr 28:64
Ne 1:8
He 12:14
He 17:21
c Le 19:30
Le 20:3
Tkr 7:25
2Kr 21:7
2Ta 36:14
Yr 16:18
Yr 32:34
He 23:38
ç Me 107:39
d Tkr 29:20
He 7:4
He 8:18
e Ağ 2:21
Zk 11:6
f Yr 14:12
He 6:12
g Yr 15:2
Yr 21:9
h Yr 9:16
ı Le 26:33
Yr 42:16
He 12:14
i Ağ 4:11
j He 16:42
k Tkr 32:36
İş 1:24

10 Bu yüzden babalarınız kendi oğullarını yiyecek,[a] oğullarınız da babalarını. Evet, hükümlerimi yerine getireceğim ve sağ kalanlarınızı rüzgârın estiği her yöne savuracağım." '[b]

11 'Bütün iğrençliklerinizle ve tiksindirici putperestliğinizle kutsal mekânımı kirlettiğinizden[c] dolayı, varlığım üzerine ant ederim ki, soyunuzu azaltan[ç] da Ben olacağım; size acımayacağım[d] ve yüreğim yumuşamayacak.'[e] Ulu Rab Yehova'nın sözü. **12** 'Üçte biriniz salgın hastalıkla ölecek[f] ve kıtlıkla yok olup gidecek.[g] Üçte biriniz kılıçla yere serilecek. Üçte birinizi de rüzgârın estiği her yöne savuracağım[h] ve arkanızdan kılıç çekeceğim.[ı] **13** O zaman öfkem yatışacak;[i] onlara olan kızgınlığım geçecek[j] ve sakinleşeceğim.[k] Öfkemi onlar üzerine boşaltınca anlayacaklar ki Ben Yehova, tam bağlılık istiyorum.[l]

14 Seni bir harabeye çevireceğim ve çevrendeki bütün milletler arasında utanç içinde kalacaksın, gelip geçen herkes sana bakacak.[m] **15** Seninle ilgili hükümlerimi öfke ve hiddetle yerine getirip[n] seni cezalandırdığımda, utanç içinde kalacaksın,[o] hakaret göreceksin[ö] ve çevrendeki bütün milletlerde dehşet uyandıracak, onlar için bir ibret olacaksın.[p] Ben Yehova, bunları söyleyen Ben'im.

16 Kıtlığın öldürücü oklarını üzerinize gönderdiğimde,[r] sizin

l Çk 20:5; Çk 34:14; Tkr 4:24; Tkr 6:15; Yş 24:19; İş 59:17; He 39:25; **m** Le 26:31; Tkr 28:37; 1Kr 9:7; Ne 2:17; **n** He 25:17; **o** Me 79:4; Yr 24:9; Ağ 2:15; **ö** Ağ 3:62; **p** 1Ko 10:11; **r** He 14:21.

için bir yıkım olacak. Onları sizi mahvetmek için göndereceğim,[a] kıtlığı şiddetlendireceğim ve ekmek teknelerinizi* kıracağım.[b] **17** Üzerinize kıtlık ve yırtıcı vahşi hayvanlar göndereceğim,[c] sizi çocuklarınızdan edecekler; aranızda salgın hastalıklar[ç] yayılacak ve oluk oluk kan[d] akacak; başınıza kılıç getireceğim.[e] Ben Yehova, bunları söyleyen Ben'im.' "

6 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "Ey insanoğlu, yüzünü İsrail dağlarına dön ve onlara[f] peygamberlik et.[g] **3** Şöyle diyeceksin: Ey İsrail dağları, Ulu Rab Yehova'nın sözlerini dinleyin.[h] Ulu Rab Yehova, dağlara, tepelere,[ı] dere yataklarına ve vadilere şunları diyor: 'Karşınızda Ben varım! Başınıza kılıç getireceğim ve yüksek yerlerinizi* yıkacağım.[i] **4** Sunaklarınızı mahvedeceğim,[j] buhurdanlarınızı kıracağım ve katledilenleri iğrenç* putlarınız önünde yere sereceğim.[k] **5** İsrailoğullarının cesetlerini iğrenç putları önüne koyacağım ve kemiklerinizi sunaklarınızın etrafına saçacağım.[l] **6** Sunaklarınız mahvolup yıkılsın,[m] iğrenç putlarınız yok olup gitsin,[n] buhurdanlarınız kırılıp parçalansın,[o] elinizin eserleri silinip gitsin ve hepsi harap olsun[ö] diye, yaşadığınız her yerde[p] şehirleriniz yerle bir olacak[r] ve yüksek yerleriniz yıkılacak. **7** Katledilenler aranızda yere serilecekler;[a] o zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.[b]

8 Başka memleketlere dağıldığınız zaman, aranızdan bazılarının milletler arasında kılıçtan kurtulup sağ kalmasına izin vereceğim.[c] **9** Kurtulanlarınız, tutsak olarak götürüldükleri milletler arasında Beni mutlaka hatırlayacak.[ç] Çünkü, Benden yüz çevirip başkasına yönelmiş ahlaksız yüreklerini ve milletlerin iğrenç putları ardınca kendilerini şehvete sürükleyen gözlerini görünce yüreğim burkuldu.[d] Yaptıkları bütün o iğrençlikler ve kötülükler yüzünden utanacaklar, kendilerinden tiksinecekler.[e] **10** O zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım; bu felaketi onların başına getireceğimi söylerken boşuna konuşmuyordum.'[f]

11 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'İsrail evinin bütün iğrençlikleri ve kötülüklerinden ötürü "Eyvah!" diyerek ellerini birbirine vur,[g] tepin; çünkü onlar kılıçla,[h] kıtlıkla[ı] ve salgın hastalıkla kırılacaklar.[i] **12** Uzaktakiler[j] salgın hastalıktan ölecek; yakındakiler kılıçla düşecek; sağ kalanlar, kurtulanlar ise kıtlıktan ölecek; ve öfkemi onlar üzerine boşaltacağım.[k] **13** Bütün katledilenler, iğrenç putlarına hoş* koku sundukları[l] her yerde, bütün sunaklarının etrafında,[m] her yüksek tepede,[n] bütün dağların doruklarında,[o] gür yapraklı her ağacın altında,[ö] dal budak salmış

BÖLÜM 5

a Tkr 32:23
Me 7:13
b Le 26:26
He 4:16
He 14:13
c Le 26:22
Tkr 32:24
2Kr 17:25
He 14:21
He 33:27
ç He 38:22
d He 14:19
e He 21:3

BÖLÜM 6

f He 36:1
g He 20:46
He 21:2
He 33:28
h Mi 6:2
ı Yr 3:23
Yr 17:3
i Le 26:30
j İş 27:9
k Le 26:30
1Kr 13:2
Yr 16:18
He 8:10
l Yr 8:2
m Ho 10:2
n Mi 1:7
o İş 17:8
ö Yr 17:3
He 16:39
p Yr 9:19
Yr 32:29
r İş 32:14
Yr 2:15
Mi 3:12

2. Sütun

a Yr 14:18
b He 7:4
c Yr 30:10
Yr 44:28
He 14:22
ç Tkr 30:1
Me 137:1
He 12:16
Zk 10:9
d Sy 15:39
Me 78:40
İş 7:13
İş 63:10
He 20:7
e İş 64:6
He 20:43
He 36:31
f İş 46:10
İş 55:11
He 14:23
He 33:29
Da 9:12
Zk 1:6
g He 21:14
Yo 1:15
h Yr 15:2
ı Yr 16:4
i Yr 24:10
He 5:12
j Da 9:7
k Ağ 4:22; He 5:13; **l** İş 65:3; **m** Yr 8:2; **n** Tkr 12:2; İş 65:7; Yr 2:20; He 20:28; **o** Yr 3:6; Ho 4:13; **ö** 1Kr 14:23.

He 5:16* 4:16'daki dipnota bakın. **6:3*** İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yerler. **4*** İbranicede "gübre" ile bağlantılı bir sözcük.

He 6:13* Ya da "yatıştırıcı"

her büyük ağacın altında,[a] o iğrenç putları arasında yere serilince,[b] anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.[c] **14** Elimi onlara karşı kaldıracağım[ç] ve memleketi virane edeceğim; yaşadıkları yerleri Dibla'ya uzanan çölden de beter bir ıssızlığa gömeceğim. O zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.' "

7 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "Ey insanoğlu, Ulu Rab Yehova İsrail topraklarına, 'Son geldi' diyor. 'Memleketin dört bir köşesine son geldi.[d] **3** Evet senin sonun geldi.[e] Üzerine öfkemi yağdıracağım, yaptıklarına göre seni yargılayacağım[f] ve bütün iğrenç işlerinin karşılığını vereceğim. **4** Sana acımayacağım[g] ve yüreğim yumuşamayacak; yaptıklarının karşılığını vereceğim, aranızdaki iğrençliklerin sonuçlarına katlanacaksın.[h] O zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.'[ı]

5 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'İşte felaket geliyor, eşi benzeri görülmemiş bir felaket![i] **6** Son geliyor![j] Sonun geliyor; senin için uykudan uyandı. İşte, geliyor![k] **7** Ey memlekette oturanlar, felaket çelengi başınıza geçecek. Vakit geliyor, o gün çok yakın.[l] Dağlardan gelen sevinç çığlıkları değil, kargaşa sesi.

8 Çok yakında üzerine gazap yağdıracağım[m] ve tüm kızgınlığımı boşaltacağım.[n] Yaptıklarına göre seni yargılayacak,[o] bütün iğrenç işlerinin karşılığını vereceğim. **9** Sana acımayacağım[ö] ve yüreğim yumuşamayacak.[p] Yaptıklarının karşılığını vereceğim, aranızdaki iğrençliklerin sonuçlarına mutlaka katlanacaksın.[a] O zaman anlayacaksınız ki, size bu darbeyi indiren Ben Yehova' yım.[b]

10 İşte o gün! İşte geliyor![c] Felaket çelengi yola çıktı.[ç] Değnek çiçek açtı.[d] Küstahlık filizlendi.[e] **11** Zorbalık çoğalıp kötülüğü cezalandıran bir değnek oldu.[f] Kendileri de, zenginlikleri de, aralarındaki kişiler de onları kurtaramayacak; hiç itibarları kalmayacak. **12** Vakit geliyor, gün yaklaşıyor. Alıcı sevinmesin,[g] satıcı üzülmesin; çünkü bütün halka öfkeliyim. **13** Satıcı yaşadığı sürece, sattığı malına kavuşamayacak; çünkü bu görüntü bütün halk içindir. Kimse geri dönmeyecek ve kurduğu düzenlerle kimse canını kurtaramayacak.

14 Borazan çalındı,[h] herkes hazırlandı, fakat savaşa giden yok; çünkü bütün halka öfkeliyim.[ı] **15** Dışarıda kılıç,[i] içeride salgın hastalık ve kıtlık var.[j] Kırda olan kim varsa kılıçla ölecek, şehirde olan kim varsa hastalık ve kıtlıkla yok olacak.[k] **16** Kaçabilenler kaçacak;[l] dağlarda vadi güvercinleri[m] gibi olacaklar; hepsi kendi günahları yüzünden inleyip duracak. **17** Kimsenin eli ayağı tutmuyor[n] ve dizlerinden sular* damlıyor.[o] **18** Çula[o] büründüler ve hepsini bir ürperti aldı;[p] bütün yüzlerde utanç var[r] ve başlarında saç yok.[s]

BÖLÜM 6
a İş 57:5
b He 6:4
c He 12:15
He 38:23
ç İş 5:25

BÖLÜM 7
d Ams 8:2
e He 5:13
f Sy 32:23
Yr 40:3
He 18:30
He 33:20
Ro 2:6
g Yr 13:14
He 5:11
He 8:18
He 9:10
Zk 11:6
h Yr 16:18
He 11:21
He 16:43
ı He 6:13
i 2Kr 21:12
Da 9:12
j Yr 44:27
k He 21:25
He 39:8
l He 12:23
Tsf 1:14
m 2Ta 34:21
He 36:18
n Yr 7:20
o Ey 34:11
He 18:30
Ga 6:7
ö Yr 13:14
p Yr 15:5

2. Sütun
a He 11:21
He 16:43
b İş 66:6
He 33:29
c Tsf 1:14
ç He 7:7
d İş 10:5
e Yr 50:31
f İş 59:6
Yr 6:7
Mi 6:12
g Tsf 1:18
h Yr 4:5
Yr 6:1
ı Yr 7:20
Yr 12:12
i Le 26:25
j Tkr 32:25
Yr 21:9
Yr 27:13
Ağ 1:20
k Yr 14:18
Yr 15:2
He 5:12
l Ezr 9:15
İş 1:9
İş 37:31
He 6:8
m İş 38:14
İş 59:11
Na 2:7

n İş 13:7; Yr 6:24; o He 21:7; ö İş 3:24; İş 15:3; Yr 48:37; Ams 8:10; p Me 55:5; r Yr 3:25; s İş 22:12.

He 7:17* Korku ve baskının yol açtığı idrar.

19 Gümüşlerini sokaklara atacaklar ve altınları onlara iğrenç gelecek. Yehova'nın öfke gününde gümüşleri de altınları da onları kurtaramayacak.[a] Açlıklarını gideremeyecek, karınlarını doyuramayacaklar, çünkü bu servet onları suça sürükledi.[b] **20** Mücevherlerinin güzelliğiyle gurur duydular; iğrenç ve tiksindirici putlarını[c] da bunlardan yaptılar. Bu yüzden, bu mücevherleri gözlerinde iğrenç duruma getireceğim.[ç] **21** Yağmalamaları için yabancıların eline ve ganimet olarak dünyanın kötülerine vereceğim;[d] onları kirletecekler.

22 Onlardan yüz çevireceğim.[e] Değerli mekânımı* kirletecekler; gerçekten de, haydutlar içeri girip onu kirletecek.[f]

23 Zinciri[g] hazırla! Çünkü memlekette adalet diye kan dökülüyor[h] ve şehir zorbalıkla dolu.[ı] **24** Milletler içinden en kötülerini getireceğim[i] ve evlerinizi mülk edinecekler.[j] Güçlü olanların gururunu kırıp yok edeceğim,[k] kutsal mekânları kirletilecek.[l] **25** Istırap çekecekler, huzur arayacak ama bulamayacaklar.[m] **26** Felaket üstüne felaket gelecek[n] ve kötü haberlerin ardı arkası kesilmeyecek. İnsanlar peygamberden görüntü bekleyecek;[o] kâhin kanunu öğretemez, ihtiyarlar da öğüt veremez olacak.[ö] **27** Kral bile yasa gömülecek,[p] beyler umutsuzluktan dehşete kapılacak[r] ve memleket halkının eli ayağı tutmayacak. Onlara, yaptıklarının karşılığını vereceğim[a] ve kendi hükümleriyle onları yargılayacağım;[b] o zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.' "[c]

8 Altıncı yılın altıncı ayında, ayın beşinci günü, Yahuda ihtiyarlarıyla birlikte evimde otururken,[ç] Ulu Rab Yehova elini üzerime koydu.[d] **2** Bakınca, ateşe benzer bir şey gördüm;[e] belini andıran kısmın alt tarafında ateş vardı[f] ve belinin üst tarafında gümüşlü altın gibi parlayan bir şey vardı.[g] **3** Daha sonra sanki bir el[h] uzatıp beni saçlarımdan tuttu ve bir ruh[ı] beni yer ile gök arasına taşıdı; Tanrı'dan gelen görüntülerde[i] Yeruşalim'e götürdü. İç avlunun kuzeye bakan kapısında,[j] kıskançlık uyandıran kıskançlık putunun bulunduğu yerdeydim.[k] **4** İsrail'in Tanrısının ihtişamı oradaydı;[l] tıpkı daha önce ovada gördüğüm gibiydi.

5 Bana, "İnsanoğlu, şimdi kuzeye doğru bak!" dedi. Kuzeye doğru bakınca, sunağın kuzey kapısının girişinde kıskançlık putunu[m] gördüm. **6** O zaman bana şöyle dedi: "İnsanoğlu, İsrail evinin ne iğrenç şeyler yaptığını görüyor musun?[n] Bak, kutsal mekânımdan uzaklaşayım diye burada neler yapıyorlar.[o] Fakat bitmedi, başka iğrenç şeyler de göreceksin."

7 Sonra beni avlunun girişine getirdi. Orada, duvarda bir oyuk gördüm. **8** O zaman bana "İnsanoğlu, şimdi duvarda bir gedik

He 7:22* Ya da "gizli yerimi"

BÖLÜM 7

a Öz 11:4
Tsf 1:18
b He 14:3
He 44:12
c 2Kr 17:12
2Kr 21:7
Yr 7:30
Yr 32:34
He 6:4
ç Tkr 27:15
Yr 7:14
Ağ 1:17
Ho 9:10
d 2Ta 36:19
e Yr 18:17
f Tkr 28:29
2Ta 36:19
Ağ 1:10
g Yr 27:2
Yr 39:7
Yr 40:1
Ağ 3:7
Na 3:10
h 2Kr 21:16
2Kr 24:4
Yr 2:34
Yr 22:17
He 9:9
He 11:6
Ho 4:2
ı İş 59:6
Mi 2:2
i Tkr 28:50
He 21:31
Hb 1:6
j Yr 6:12
Ağ 5:2
k İş 5:14
l He 21:2
m İş 57:21
Yr 8:15
n Le 26:28
Tkr 32:23
Yr 4:20
o Yr 21:2
Yr 37:17
ö 1Kr 21:11
Me 74:9
Yr 18:18
Ağ 2:9
He 20:3
p Yr 52:10
r He 19:1

2. Sütun

a Ey 34:11
Ro 2:6
b İş 3:11
Mt 7:2
Yk 2:13
c He 6:13

BÖLÜM 8

ç He 14:1
He 20:1
d He 1:3
He 3:22
e He 1:27
f Da 7:9
g He 1:4
He 1:27
h He 2:9
Da 5:5

ı He 3:14; İb 1:7; **i** He 40:2; **j** Yr 20:2; He 9:2; **k** Çk 20:5; Tkr 32:16; Yş 24:19; Me 78:58; **l** Çk 40:34; He 1:28; **m** He 7:20; **n** 2Ta 36:14; **o** Me 78:60; Yr 26:6.

aç”[a] dedi. Ben de duvarda gedik açmaya başladım. Baktım, orada bir giriş vardı. **9** Sonra “İçeri gir” dedi, “Burada yaptıkları berbat ve iğrenç şeyleri gör.”[b] **10** İçeri girip baktım. Orada, bütün sürünen canlıların ve iğrenç hayvanların[c] tasvirleri,[ç] İsrail evinin bütün tiksindirici putları[d] duvarın her yanına oyulmuştu. **11** Aralarında Şafan[e] oğlu Yaazanya’nın da bulunduğu İsrail ihtiyarlarından yetmiş kişi,[f] ellerinde buhurdanlarıyla bunların önünde duruyordu. Buhurun yaydığı koku bulut gibi yükseliyordu.[g] **12** Sonra bana “İnsanoğlu, İsrail ihtiyarlarının her biri karanlıkta,[h] resimli taşların bulunduğu iç odalarında neler yapıyor gördün mü?” dedi. “Çünkü onlar ‘Yehova bizi görmüyor,[ı] Yehova bu memleketi bıraktı’ diyorlar.”

13 Ve yine bana “Onların yaptığı başka iğrenç şeyleri de göreceksin”[i] dedi. **14** Böylece beni Yehova’nın evinin kuzey kapısının girişine götürdü. Orada kadınlar oturmuş, tanrı Tammuz için ağlıyordu.

15 “Ey insanoğlu, gördün mü?” dedi. “Bitmedi, bunlardan daha iğrenç şeyler[i] de göreceksin.” **16** Ve beni Yehova’nın evinin iç avlusuna[k] götürdü. Yehova’nın mabedinin girişinde, sundurmayla sunak arasında[l] yirmi beş kadar adam,[m] arkalarını Yehova’nın mabedine,[n] yüzlerini doğuya, güneşe doğru dönmüş yere kapanıyorlardı.[o]

17 “Ey insanoğlu, gördün mü?” dedi. “Yahuda evinin burada böyle iğrençlikler yapması hafife alınacak bir şey mi? Memleketi zorbalıkla doldurdular,[a] Beni durmadan öfkelendirdiler. Bak, burnuma dal* uzatıyorlar! **18** Bu yüzden, Ben de öfkeyle harekete geçeceğim.[b] Onlara acımayacağım ve yüreğim yumuşamayacak.[c] Bana feryat edecekler ama onları duymayacağım.”[ç]

9 Sonra, “Şehri yok edecek olanlar, hepsi ellerinde silahlarıyla yaklaşsın!” diye bağırdığını duydum.

2 Kuzeye bakan yukarı kapı[d] tarafından gelen altı adam gördüm; her birinin elinde bir topuz vardı. Onların arasında ketenler giymiş[e] ve belinde kâtip hokkası bulunan bir adam vardı. İçeri girdiler ve bakır sunağın yanında durdular.[f]

3 İsrail’in Tanrısının ihtişamı[g] ise, kerubilerin[h] üzerinde bulunduğu yerden evin eşiğine[ı] geldi. Ve Tanrı, belinde kâtip hokkası bulunan ketenler giymiş[i] adama seslendi. **4** Yehova ona, “Şehrin içinden geç” dedi, “Yeruşalim’in içinde dolaş ve orada yapılan iğrenç şeyler[j] yüzünden ah edip inleyen[k] insanların alınlarına işaret koy.”

5 Diğerlerine de, “Onun peşinden gidip şehrin içinden geçin ve vurun” dediğini duydum. “Acımayın ve yüreğiniz yumuşamasın.[l] **6** Yaşlı, genç, çocuk, kadın, kız[m] demeden hepsini öldürün. Fakat alnında

BÖLÜM 8

a Yr 23:24
İb 4:13
b Yr 7:10
c Le 11:10
Elç 10:12
Ro 1:23
ç Çk 20:4
Tkr 4:18
d 2Kr 23:24
e 2Kr 22:3
2Kr 25:22
2Ta 34:8
Yr 26:24
f Çk 24:1
Sy 11:16
g 2Ta 26:16
Yr 7:9
He 16:18
h Ey 24:16
Yhn 3:19
ı Me 73:11
Me 94:7
İş 29:15
He 9:9
i Yr 9:3
j 2Ta 36:14
k 2Ta 4:9
l Yo 2:17
m He 11:1
n 1Kr 8:29
Yr 2:27
Yr 32:33
o Tkr 4:19
Tkr 17:3
2Kr 17:16
2Kr 23:5
Ey 31:26
Yr 8:2
Yr 44:17

2. Sütun

a Ba 6:13
2Kr 21:16
Yr 19:4
He 9:9
Tsf 1:9
b He 5:13
c He 5:11
He 7:9
He 9:10
ç Öz 1:28
İş 1:15
Yr 11:11
Yr 14:12
Mi 3:4
Zk 7:13

BÖLÜM 9

d Yr 20:2
He 8:3
e Le 16:4
f 2Ta 4:1
2Ta 7:7
g He 3:23
He 8:4
He 11:22
h Ba 3:24
ı He 10:4
i Vh 19:8
j He 5:11
He 8:6

k Me 119:53; Me 119:136; 2Ko 12:21; 2Pe 2:8; **l** Çk 32:27; He 7:4; **m** 2Ta 36:17.

He 8:17* Muhtemelen putperest tapınmada kullanılan bir simge.

işaret olanların hiçbirine yaklaşmayın.[a] İşe Benim kutsal mekânımdan başlayın.”[b] Onlar da mabedin önünde bulunan ihtiyarlardan başladılar.[c] **7** Ayrıca onlara, “Gidin, mabedi kirletin, avlularını öldürülenlerle doldurun”[ç] dedi. Onlar da gidip şehirdekileri öldürmeye başladılar.

8 Ve beni sağ bıraktılar; onlar öldürmeye devam ederken yere kapanıp[d] “Aman!” diye haykırdım. “Ey Ulu Rab Yehova![e] Yeruşalim’e gazap yağdırırken İsrail’den geri kalan herkesi yok mu edeceksin?”[f]

9 Bana şöyle dedi: “İsrail ve Yahuda evinin[g] suçu çok çok büyük.[h] Memleket kanla,[ı] bu şehir de sahtekârlıkla[i] dolu. Çünkü onlar ‘Yehova bu memleketi bıraktı,[j] Yehova görmüyor’[k] diyorlar. **10** Bu yüzden, onlara acımayacağım[l] ve yüreğim yumuşamayacak.[m] Yaptıklarının karşılığını vereceğim.”[n]

11 Derken, belinde kâtip hokkası bulunan ketenler giymiş adam geri gelip şu haberi verdi: “Bana emrettiğini tam olarak yaptım.”[o]

10 Ben bakarken, kerubilerin başı üzerindeki gök kubbede[ö] tahta benzer[p] bir şey gördüm; sanki safir taşındandı.[r] **2** Sonra O, ketenler giymiş adama,[s] “Kerubilerin alt tarafına, dönen tekerleklerin[ş] arasına gir” dedi. “İki avcunu da kerubilerin arasındaki korlarla doldur[t] ve onları şehrin üzerine saç.”[u] Ve adamın oraya girdiğini gördüm.

3 Adam oraya girdiğinde kerubiler evin sağ tarafında duruyordu ve bulut iç avluyu dolduruyordu.[a] **4** Yehova’nın ihtişamı[b] kerubilerin üzerinden yükselip evin eşiğine doğru hareket etti ve ev yavaş yavaş bulutla kaplandı.[c] Avlu da Yehova’nın ihtişamının parlaklığıyla doldu. **5** Kerubilerin kanat sesleri[ç] dış avludan duyuluyordu. Bu ses Mutlak Güce Sahip Tanrı’nın sesi gibiydi.[d]

6 Ketenler giymiş adama “Kerubilerin ve dönen tekerleklerin arasından ateş al!” diye emredilince, adam oraya girip tekerleğin yanında durdu. **7** Sonra kerubilerden biri elini uzattı ve aralarındaki[e] ateşten[f] alıp ketenler giymiş adamın[g] avuçlarına koydu. O da bunu alıp gitti. **8** Kerubilerin kanatları altında insan eline benzer bir şey görünüyordu.[h]

9 Bakmaya devam ederken kerubilerin yanlarında dört tekerlek olduğunu gördüm. Her bir kerubinin yanında bir tekerlek vardı[ı] ve tekerlekler krizolit taşı gibi parlıyordu. **10** Görünüşlerine gelince, dördü de birbirine benziyordu. Birbirine geçmiş iki tekerlek gibiydiler.[i] **11** Hareket ettiklerinde dört yöne de gidebiliyorlardı. Giderken yön değiştirmiyorlardı, çünkü baş nereye bakarsa o yöne gidiyorlardı. Giderken yön değiştirmiyorlardı.[j] **12** Bedenlerinin her yeri, sırtları, elleri, kanatları, ayrıca tekerlekler de çepçevre gözlerle doluydu.[k] Dördünün de yanında tekerlekler vardı. **13** Tekerleklere, “Dönün tekerlekler!” diyen sesi duydum.

BÖLÜM 9

a Çk 12:23
Yş 2:18
Vh 9:4
b 2Kr 25:18
Yr 25:29
1Pe 4:17
c He 8:11
ç 2Ta 36:17
Ağ 2:21
d Sy 14:5
Sy 16:45
e Yr 4:10
He 11:13
f Ba 18:23
g Yr 11:10
h Tkr 31:29
2Kr 17:7
2Ta 36:14
İş 1:4
ı 2Kr 21:16
Yr 2:34
He 24:9
Mt 23:30
i He 22:29
j He 8:12
k Me 10:11
İş 29:15
l He 7:4
He 8:18
m He 5:11
n Tkr 32:41
2Ta 6:23
He 11:21
İb 10:30
o Ba 6:22
Çk 39:32

BÖLÜM 10

ö He 1:22
p İş 6:1
Vh 4:2
r He 1:26
Vh 4:3
s He 9:2
ş He 1:16
t He 1:13
u 2Kr 25:9
Me 120:4
Me 140:10
Vh 8:5

2. Sütun

a He 9:3
b He 1:28
c Çk 40:35
1Kr 8:10
2Ta 5:13
He 43:5
ç He 1:24
He 11:22
d Me 29:3
Yhn 12:28
Yhn 12:29
e He 1:13
f Ağ 2:4
Ağ 4:11
g He 9:2
h He 1:8
ı He 1:15
i He 1:16
j He 1:17
He 1:20

k He 1:18; Vh 4:6; Vh 4:8.

14 Her birinin dört yüzü vardı.[a] Birincisi kerubi yüzü, ikincisi insan yüzü,[b] üçüncüsü aslan yüzü ve dördüncüsü kartal yüzüydü.[c]

15 Kerubiler yükseldi;[ç] bunlar Kebar Irmağı[d] kıyısındayken gördüğüm canlılardı. **16** Kerubiler hareket edince yanlarındaki tekerlekler de hareket ediyor,[e] kerubiler yerden yükselmek için kanatlarını kaldırınca tekerlekler de yönlerini değiştirmeden onlarla birlikte yükseliyordu.[f] **17** Onlar durunca tekerlekler de duruyor, onlar yükselince tekerlekler de yükseliyordu;[g] çünkü dört canlının ruhu tekerleklerdeydi.[h]

18 Yehova'nın ihtişamı[ı] evin eşiği üzerinden ayrıldı ve kerubilerin üzerinde durdu.[i] **19** Kerubiler kanatlarını kaldırdı ve gözlerimin önünde yerden yükseldiler.[j] Onlar ilerlerken tekerlekler de hemen yanlarındaydı. Yehova'nın evinin doğu kapısının girişinde durdular. İsrail'in Tanrısının ihtişamı yukarıda, onların üzerindeydi.

20 Bu canlılar,[k] Kebar Irmağı kıyısında bulunduğum sırada[l] İsrail'in Tanrısının tahtının altında gördüğüm canlılardı, böylece onların kerubi olduğunu anladım. **21** Her birinin dört yüzü[m] ve dört kanadı vardı. Kanatlarının altında insan ellerine benzer bir şey görünüyordu. **22** Yüzlerinin neye benzediğine gelince, Kebar Irmağı kıyısındayken gördüklerimin aynısıydı.[n] Hareket ettiklerinde her biri dosdoğru ileri gidiyordu.[o]

BÖLÜM 10

a He 1:6
b He 1:10
Vh 4:7
c Vh 8:13
ç He 11:22
d He 1:3
He 43:3
e He 1:19
f He 1:21
g He 1:20
h Ey 27:3
ı 1Kr 8:11
2Ta 7:3
He 1:28
He 9:3
i He 10:4
He 11:23
j He 11:22
k He 1:22
l He 1:1
m He 1:8
n He 1:10
o He 1:12
He 10:11

2. Sütun

BÖLÜM 11

a İb 1:7
b He 3:12
He 8:3
2Ko 12:2
c He 10:19
ç He 8:16
d İş 1:23
He 22:27
Ho 5:10
e İş 30:1
Mi 2:1
f He 12:22
2Pe 3:4
g Yr 1:13
He 24:3
h İş 58:1
He 3:17
He 20:46
He 21:2
ı Sy 11:25
1Sa 10:6
He 2:2
He 3:24
Mi 3:8
2Pe 1:21
i 1Kr 22:14
Yr 1:7
j He 20:32
İb 4:13
k 2Kr 21:16
Yr 2:34
He 7:23
He 22:4
Mt 23:35
l Yr 1:13
He 24:6
m Mi 3:3
n Yr 52:27
o Yr 38:19
Yr 42:14
ö Yr 44:12
1Se 2:16

11 Bir ruh[a] beni kaldırdı[b] ve Yehova'nın evinin doğuya bakan kapısına[c] götürdü. Kapının girişinde yirmi beş adam[ç] vardı; aralarında halkın yöneticileri[d] olan, Azzur oğlu Yaazanya'yı ve Benaya oğlu Pelatya'yı gördüm. **2** Sonra Tanrı bana "Ey insanoğlu" dedi, "Bu adamlar kötülük tasarlıyor ve bu şehrin zararına çalışıyorlar.[e] **3** 'Nasıl olsa evlerimizin yapılması çok yakın.[f] Bu şehir büyük bir kazan,[g] biz de içindeki etleriz' diyorlar.

4 Bu yüzden onlara karşı peygamberlik et. Peygamberlik et, ey insanoğlu!"[h]

5 Sonra Yehova'nın ruhu beni etkisine aldı[ı] ve "Şöyle diyeceksin" dedi, "Yehova şunları diyor:[i] 'Ey İsrail evi, söylediğiniz doğru; aklınızdan geçenleri de biliyorum.[j] **6** Bu şehirde pek çok kişiyi katlettiniz, sokaklar öldürdüğünüz insanlarla dolu.'[k] **7** Bu nedenle Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Doğru, şehir kazan;[l] fakat etler şehrin ortasına saçtığınız katledilmiş insanlar, evet, etler onlar.[m] Siz ise bu şehirden çıkarılacaksınız.[n]

8 Siz kılıçtan korkuyordunuz,[o] Ben de üzerinize kılıç getireceğim.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.[ö] **9** 'Sizi mutlaka bu şehirden çıkaracağım ve yabancıların eline vereceğim.[p] Evet, sizinle ilgili hükümlerimi yerine getireceğim.[r] **10** Kılıçla yere serileceksiniz.[s] İsrail sınırlarında[ş] sizi cezalandıracağım ve

p Tkr 28:36; Me 106:41; Yr 39:6; **r** He 5:8; He 16:41; Yhd 15; **s** 2Kr 25:21; 2Ta 36:17; Yr 52:10; **ş** 1Kr 8:65; 2Kr 14:25; Yr 52:27.

anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.[a] **11** Bu şehir sizin için kazan olmayacak,[b] siz de onun içindeki etler olmayacaksınız. İsrail sınırlarında sizi cezalandıracağım **12** ve anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım. Siz kurallarıma uymadınız, hükümlerimi yerine getirmediniz,[c] aksine çevrenizdeki milletlerin hükümlerini yerine getirdiniz.' "[ç]

13 Ben bu peygamberlik sözlerini bildirir bildirmez Benaya oğlu Pelatya öldü.[d] Bunu görünce, yüzüstü yere kapanıp "Aman!" diye haykırdım,[e] "Ey Ulu Rab Yehova![f] İsrail' den geri kalan herkesi yok mu edeceksin?"[g]

14 O zaman Yehova sözlerini şöyle sürdürdü: **15** "İnsanoğlu, Yeruşalim'de oturanlar, senin kardeşlerine,[h] akrabalık hakkını gözeten adamlara, tüm İsrail evine, evet, kardeşlerinin hepsine, 'Yehova'dan uzak durun. Bu memleket bize ait, bize mülk olarak verildi'[ı] dediler. **16** Bu yüzden şöyle de: Ulu Rab Yehova şunları söylüyor: 'Onları uzaktaki milletler arasına sürmüş ve farklı memleketlere dağıtmış olsam da,[i] gitmiş oldukları yerlerde bir süreliğine onlar için kutsal mekân olacağım.'[i]

17 Bu yüzden şöyle de: Ulu Rab Yehova şunları söylüyor: 'Ayrıca sizi milletler arasından, dağıldığınız memleketlerden toplayacağım ve İsrail topraklarını size vereceğim.[k] **18** Oraya gelecekler ve oradaki iğrenç putperestliği ve bütün tiksindirici şeyleri ortadan kaldıracaklar.[l] **19** Onlara tek yürek vereceğim[a] ve içlerine yeni bir ruh koyacağım.[b] İçlerindeki taştan yüreği[c] çıkarıp onlara etten bir yürek vereceğim.[ç] **20** Böylece Benim yasalarıma uyup hükümlerimi uygulayacaklar, onları yerine getirecekler.[d] Onlar Benim halkım olacak,[e] Ben de onların Tanrısı olacağım.[f]

21 Fakat kendi iğrenç ve tiksindirici işlerinin peşinde olanlara gelince,[g] yaptıklarının karşılığını mutlaka vereceğim.' Ulu Rab Yehova'nın sözü."[h]

22 Sonra kerubiler[ı] kanatlarını kaldırdı, hemen yanlarında tekerlekler vardı.[i] İsrail'in Tanrısının ihtişamı[j] da onların üzerindeydi.[k] **23** Ve Yehova'nın ihtişamı[l] şehrin üzerinden yükseldi, şehrin doğusundaki[m] dağın[n] üzerinde durdu. **24** Bir ruh[o] beni kaldırdı[ö] ve Tanrı'nın ruhunun etkisiyle gördüğüm bir görüntüde Kalde'ye, sürgündeki halkın yanına götürdü.[p] Sonra bu görüntü yükselip gözden kayboldu. **25** Ben de Yehova'nın bana gösterdiği her şeyi sürgündeki halka anlatmaya başladım.[r]

12 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, sen asi bir halkın arasında yaşıyorsun.[s] Görecek gözleri var ama görmüyorlar,[ş] duyacak kulakları var ama duymuyorlar,[t] çünkü onlar asi bir evdir.[u] **3** Sen insanoğlu, sürgüne gidiyormuş gibi heybeni hazırla ve gündüz vakti onların gözü önünde sürgüne git. Gözlerinin önünde ken-

BÖLÜM 11

a Me 9:16; He 6:13
b Yr 1:13
c Çk 19:8; Le 26:40; 1Kr 11:33; Ezr 9:7; Ne 9:34; He 20:16
ç Tkr 12:30; 2Kr 21:2; 2Ta 28:3; Me 106:35; He 8:10
d Öz 6:15; Elç 5:5
e Me 119:120
f He 9:8
g Tkr 9:19
h İş 66:5
ı He 33:24
i Le 26:44; Tkr 30:3; 2Kr 24:15; Me 44:11; Yr 24:5; Yr 30:11; Yr 31:10
j Me 31:20; Me 90:1; Me 91:9; Öz 18:10
k İş 11:11; Yr 30:10; Yr 32:37; He 20:42; He 34:13; He 36:24; He 37:12; Ams 9:14
l He 37:23

2. Sütun

a 2Ta 30:12; Yr 24:7; Yr 32:39
b Me 51:10; Yr 31:33; Yr 32:39; He 36:31; Ef 4:23
c İş 48:4; Zk 7:12; Mr 10:5; Ro 2:5
ç He 36:26
d Me 105:45
e Yr 11:4
f He 14:11
g Yr 17:9
h He 9:10; He 22:31
ı He 9:3; He 10:2
i He 1:19; He 10:19
j 1Kr 8:11; 2Ta 7:3
k He 10:18
l He 8:4; He 9:3; He 10:4; He 43:4
m He 43:2

n Zk 14:4; Mt 24:3; Elç 1:12; **o** He 8:3; İb 1:7; ö 2Ko 12:2; **p** Me 137:1; **r** He 2:7; **BÖLÜM 12** **s** He 2:3; He 3:26; **ş** İş 6:9; İş 44:18; Mt 13:13; **t** Yr 5:21; Ro 11:8; **u** He 2:5.

di memleketinden başka bir yere sürgüne gideceksin. Asi bir ev olsalar da belki bunu anlarlar.[a] **4** Sürgüne gider gibi heybeni alıp gündüz vakti gözleri önünde dışarı çıkaracaksın ve sürgüne götürülenler gibi akşam vakti gözleri önünde yola çıkacaksın.[b]

5 Halkın gözü önünde duvarda bir oyuk açıp heybeni oradan dışarı çıkar.[c] **6** Gözleri önünde heybeni omzunda taşıyıp karanlıkta dışarı çıkaracaksın. Memleketi görmemek için yüzünü örteceksin, çünkü seni İsrail evi[ç] için bir işaret yaptım."[d]

7 Bana emredilen her şeyi aynen yerine getirdim.[e] Sürgüne götürecekmiş gibi heybemi gündüz vakti dışarı çıkardım. Akşam vakti ellerimle duvarda oyuk açtım ve karanlıkta heybemi dışarı çıkardım. Halkın gözü önünde onu omzumda taşıdım.

8 Ve sabahleyin bana Yehova'nın sözü geldi: **9** "İnsanoğlu, İsrail evi, o asi ev[f] sana 'Ne yapıyorsun?' diye sordu değil mi? **10** Onlara de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Halkın beyi[g] hakkında bir hüküm var; Yeruşalim'e karşı ve oradaki tüm İsrail evine karşı bir hüküm.'

11 Şöyle de: 'Ben sizin için bir işaretim.[h] Yaptıklarımın hepsi onların başına gelecek. Sürgüne götürülecek ve esir edilecekler.[ı] **12** Eşyalarını dışarı çıkarmak için duvarda oyuk açacaklar. Halkın beyi karanlıkta eşyalarını omzunda taşıyarak dışarı çıkacak[i] ve memleketin halini görmemek için yüzünü örtecek.' **13** Onun üzerine ağımı atacağım ve ağıma takılıp yakalanacak.[a] Onu Babil'e, Kaldelilerin[b] memleketine götüreceğim, fakat orayı göremeyecek ve orada ölecek.[c] **14** Ona yardım için çevresinde bulunan herkesi, bütün taburlarını dört bir yana* savuracağım[ç] ve arkalarından kılıç çekeceğim.[d] **15** Onları milletler arasına dağıtınca, evet onları başka memleketlere savurunca anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.[e] **16** Onların birkaçını kılıçtan, kıtlıktan ve salgın hastalıktan kurtarıp sağ bırakacağım ki,[f] gitmek zorunda oldukları memleketlerde,[g] yaptıkları bütün iğrençlikleri anlatsınlar.[h] O zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım."

17 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **18** "İnsanoğlu, ekmeğini titreyerek yiyeceksin ve suyunu huzursuzluk içinde, endişeyle içeceksin.[ı] **19** Memleket halkına de ki, Ulu Rab Yehova İsrail topraklarında,[i] Yeruşalim'de oturanlara şöyle diyor: 'Ekmeklerini endişeyle yiyecekler ve sularını dehşet içinde içecekler. Orada yaşayanların zorbalığından[j] ötürü memleket tamamen ıssız bırakılacak.[k] **20** Oturdukları şehirler mahvedilecek[l] ve memleketleri tam bir virane olacak;[m] o zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.' "[n]

21 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **22** "İnsanoğlu, siz İsrail topraklarında[o] yaşayanların dilindeki o deyiş de ne? Diyorlar

BÖLÜM 12

a İş 1:2
b 2Ta 36:20
Yr 52:11
c 2Kr 25:4
Yr 39:4
ç İş 8:18
He 4:3
He 12:3
d He 24:24
e Ba 6:22
Çk 39:32
f Tkr 31:27
Ne 9:26
Me 78:8
He 3:9
He 24:3
g Yr 21:7
He 21:25
h He 24:24
ı Yr 15:2
Yr 20:6
Yr 44:30
Yr 52:15
i 2Kr 25:4
Yr 39:4
Yr 52:7

2. Sütun

a Ey 19:6
Me 66:11
Yr 52:9
Ağ 1:13
He 17:20
He 19:8
He 32:3
Ho 5:1
Ho 7:12
Lu 21:35
b Yr 24:5
c 2Kr 25:7
Yr 34:3
Yr 39:7
Yr 52:11
He 17:16
ç 2Kr 25:5
He 5:10
He 17:21
d Le 26:33
Yr 42:16
e Me 9:16
He 6:14
f İş 1:9
İş 10:22
He 6:8
Ro 9:27
g Le 26:41
h Yr 44:22
He 6:11
He 7:3
He 33:29
ı Le 26:26
Me 80:5
i He 18:2
He 21:3
j Me 107:34
Yr 6:7
k İş 6:11
Zk 7:14

l İş 64:10; Yr 25:9; **m** İş 7:24; Yr 4:23; **n** He 6:13; **o** He 18:2.

He 12:14* Sözcük anlamıyla, "her rüzgâra"; rüzgârın estiği her yöne.

ki ‘Günler gelip geçiyor[a] ama bildirilen görüntüler gerçekleşmiyor.’[b] **23** Bu yüzden onlara de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: ‘Bu deyişi ortadan kaldıracağım ve artık İsrail’de bu deyiş dillerde dolaşmayacak.’[c] Ancak şunu bildir: ‘Her görüntünün gerçekleşme vakti yaklaştı.’[ç] **24** İsrail halkı arasında artık boş görüntüler[d] ve asılsız kehanetler olmayacak.[e] **25** Ben Yehova, Ben konuşacağım. Söylediğim her söz yerine gelecek.[f] Ey asi ev, sizin zamanınız[g] için bir söz söyleyeceğim ve onu mutlaka yerine getireceğim; artık ertelemeyeceğim.’[h] Ulu Rab Yehova’nın sözü.”

26 Ve bana Yehova’nın sözü geldi: **27** “İnsanoğlu, İsrail evi bak ne diyor! Diyorlar ki ‘Onun gördüğü görüntüler uzun zaman sonrası için, peygamberlik sözleri de uzak gelecek hakkında.’[ı] **28** Bu yüzden onlara de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: ‘Artık hiçbir sözüm ertelenmeyecek.[i] Söylediğim her söz yerine gelecek.’[j] Ulu Rab Yehova’nın sözü.”[k]

13 Ve bana Yehova’nın sözü geldi: **2** “İnsanoğlu, İsrail peygamberleri hakkında peygamberlik et,[l] kendi arzularına göre peygamberlik edenler hakkında şöyle diyeceksin:[m] Yehova’nın sözlerini dinleyin.[n] **3** Ulu Rab Yehova, ‘Akılsız[o] peygamberlerin vay haline!’ diyor. ‘Ortada gördükleri hiçbir şey yokken,[ö] kendi arzularına göre bir yol tutturmuşlar![p] **4** Ey İsrail, peygamberlerin harabeler arasındaki tilkiler gibi olmuş.[r] **5** Siz Yehova’nın günündeki savaşta ayakta kalsın diye,[a] surlardaki gediklere çıkmaz,[b] İsrail evi için bir taş duvar örmezsiniz.’[c] **6** ‘Asılsız görüntüler görür, yalan kehanetler bildirirler.[ç] Ben Yehova, onları göndermediğim halde, “Bu Yehova’nın sözü” derler. Sonra da bu sözün yerine gelmesini beklerler.[d] **7** Ben bir şey söylemediğim halde, “Bu Yehova’nın sözü” diyorsunuz. Gördüğünüz asılsız bir görüntü, bildirdiğiniz de yalan kehanet değil mi?’[e]

8 Bu nedenle Ulu Rab Yehova şöyle diyor: ‘Mademki asılsız olanı bildirdiniz ve gördüğünüz bir yalandı, Ben size karşıyım.’[f] Ulu Rab Yehova’nın sözü. **9** ‘Asılsız görüntüler gören ve yalan kehanetler bildiren peygamberlere karşı elimi kaldıracağım.[g] Artık halkım[h] arasında olmayacaklar, İsrail evinin kayıtlarında yer almayacaklar[ı] ve İsrail topraklarına adım atamayacaklar.[i] Böylece anlayacaksınız ki Ben Ulu Rab Yehova’yım.[j] **10** Barış olmadığı halde “Barış var!”[k] diyerek halkımı aldattıkları için, evet bu nedenle bunlar olacak.[l] Çünkü biri bölme duvarı yapıyor, diğerleri de onu boşuna kireçle sıvıyor.’[m]

11 Duvarı sıvayanlara onun yıkılacağını söyle. Sel gibi bir yağmur boşanacak. Ey siz, dolu taneleri, gökten yağacaksınız. Sonra bir fırtına kopacak ve onu yaracak.[n] **12** Evet, duvar yıkılacak. O zaman size ‘Duvarı sıvadığınız harç hani nerede?’[o] diye sormazlar mı?

BÖLÜM 12

a İş 5:19
Ams 6:3
b 2Pe 3:4
c İş 28:22
He 18:3
ç Yo 2:1
Tsf 1:14
d He 13:23
e 1Kr 22:11
Yr 14:14
Ağ 2:14
f İş 14:24
İş 55:11
Ağ 2:17
Da 9:12
Zk 1:6
g Yr 16:9
Hb 1:5
h Vh 10:6
ı İş 5:19
İş 28:15
2Pe 3:4
i Yr 44:28
Ga 4:4
Vh 10:6
j Yş 23:14
İş 46:10
İş 55:11
k He 2:4

BÖLÜM 13

l Mi 3:5
Tsf 3:4
2Pe 2:1
m Yr 14:14
Yr 23:16
n Ams 7:16
o Öz 28:26
ö Yr 23:32
p Me 81:12
r Ezg 2:15
Ga 2:4
Ef 4:14

2. Sütun

a İş 2:12
Yo 1:15
b Me 106:23
c He 22:30
ç He 12:24
d Yr 29:31
e 2Pe 2:1
f He 21:3
He 22:28
g Yr 14:14
Yr 28:16
Yr 29:9
h Me 111:1
ı Çk 32:32
Ne 7:5
Me 69:28
i He 20:38
j He 6:13
He 11:10
k İş 57:21
Yr 6:14
Yr 8:11
l Me 127:1
m 2Ta 18:12
İş 30:10
He 22:28

n İş 25:4; İş 27:8; He 38:22; **o** Yr 37:19.

13 Bu nedenle Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Öfkeyle fırtına koparacağım, kızgınlıkla sel gibi bir yağmur getireceğim; evet, hiddetle yok edici dolu yağdıracağım.[a] **14** Kireçle sıvadığınız duvarı yıkacağım; onu yerle bir edeceğim ve temelleri açığa çıkacak.[b] Bu şehir yıkılacak ve içinde yaşayan sizler yok olacaksınız. O zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.'[c]

15 Bu duvar ve onu sıvayanlar üzerine gazabımı boşaltacağım ve size şöyle diyeceğim: 'Artık ne duvar, ne de onu sıvayanlar var.[ç] **16** Evet, Yeruşalim için peygamberlik eden ve barış yokken onun için barış görüntüsü[d] gören o İsrail peygamberleri artık yok.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.[e]

17 Sana gelince ey insanoğlu, halkının arasında kendi arzularına göre[f] konuşan kadın peygamberlere[g] yüzünü çevir[h] ve onlara karşı peygamberlik et. **18** Diyeceksin ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'İnsanları avlamak için herkese kol bağı diken ve her boyda insana baş örtüsü hazırlayan kadınların vay haline![ı] Halkımdan insanları avlarken kendi canınızı kurtarabileceğinizi mi sanıyorsunuz? **19** Birkaç avuç arpa ya da birkaç lokma ekmek için halkımın önünde adıma leke mi süreceksiniz?[i] Çünkü siz yalana kulak veren halkıma yalan söyleyerek, ölmemesi gereken canları öldürmek[j] ve ölmesi gerekenleri sağ bırakmak istiyorsunuz.'[k]

20 Bu nedenle Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey kadınlar, insanları kuş gibi avlamak için kullandığınız bağlara Ben karşıyım. O bağları kollarınızdan sökeceğim; kuş gibi avladığınız o canları salıvereceğim.[a] **21** Baş örtülerinizi söküp atacağım ve halkımı elinizden kurtaracağım. Artık tuzağa düşmüş bir av gibi sizin avcunuzda olmayacaklar; o zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.[b] **22** Ben doğru insana acı çektirmediğim halde, yalanlarınızla onun yüreğine keder verdiniz.[c] Kötü kişinin yaptıklarını da desteklediniz[c] ve kötü yolundan dönüp canını kurtarmadı.[d] **23** Bu yüzden ey kadınlar, artık asılsız görüntüler görmeyecek[e] ve fal açıp[f] kehanette[g] bulunmayacaksınız.[h] Halkımı sizin elinizden kurtaracağım[ı] ve anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.' "[i]

14 İsrail ihtiyarlarından bazıları gelip karşımda oturdular.[j] **2** O zaman Yehova bana şöyle dedi: **3** "İnsanoğlu, bu adamlar yüreklerinde o iğrenç putlara yer açtı ve onları suça sürükleyen şeyleri gözlerinin önüne koydular.[k] Onların Bana danışmasına hiç izin verir miyim?[l] **4** Bu yüzden onlarla konuşup diyeceksin ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ben Yehova, İsrail halkı arasında yüreğinde o iğrenç putlara[m] yer açan, kendisini suça sürükleyen şeyleri gözünün önüne koyan, sonra da peygamberin yanına gelen herkese Ben putlarının çokluğuna göre cevap vereceğim.[n] **5** Böylece İsrail halkını kendi yüreklerinden yakalayacağım,[o] çünkü onların hepsi o iğrenç putları yüzünden Benden uzaklaştı.'[ö]

BÖLÜM 13

a Hg 2:17
b Mi 1:6
Mt 7:27
c He 14:8
ç İş 30:13
d Yr 6:14
Yr 28:9
e İş 48:22
f Vh 2:20
g Çk 15:20
2Kr 22:14
Lu 2:36
h He 20:46
He 21:2
ı He 22:25
2Pe 2:14
i Öz 28:21
Mi 3:11
j 1Kr 21:15
k Yr 23:14
Lu 6:26

2. Sütun

a Ho 9:8
b Me 9:16
He 6:13
c Yr 27:14
ç Yr 23:14
d Yr 23:17
2Pe 2:18
e Öz 12:19
f Tkr 18:10
Yr 27:9
g Tkr 18:14
İş 44:25
h He 12:24
Mi 3:6
ı He 34:10
2Pe 2:9
i He 14:8

BÖLÜM 14

j He 8:1
He 20:1
He 33:31
k He 7:19
Vh 2:14
l 2Kr 3:13
İş 1:15
Yr 11:11
Zk 7:13
m He 6:4
n 2Kr 1:16
İş 66:4
o Ho 10:2
Zk 7:12
İb 3:12
ö Tkr 32:16
Yr 2:5

6 İsrail halkına de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Geri dönün! İğrenç putlarınızdan vazgeçin![a] Evet, bütün iğrençliklerinizi bırakıp geri dönün![b] **7** Ben Yehova, İsrail evinden ya da İsrail'de yaşayan yabancılardan, Benden uzaklaşıp[c] yüreğinde o iğrenç putlara yer açan, kendisini suça sürükleyen o şeyi gözünün önüne koyan, sonra da Bana danışmak[c] üzere peygambere gelen herkese Ben cevap veriyorum. **8** O adamdan yüz çevireceğim;[d] ibret olsun,[e] dilden dile anlatılsın[f] diye onu halkımın arasından atacağım;[g] o zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.'[h]

9 'Peygamber kandırılıp bir söz söyleyecek olursa, Ben Yehova, o peygamberi kandıran[1] Ben olacağım. Elimi uzatacağım ve onu halkım İsrail'in arasından söküp atacağım.[i] **10** Suçlarının cezasını çekecekler.[j] Peygamberin de, ona danışanın da suçunun cezası aynı olacak.[k] **11** Böylece İsrail evinden olanlar artık Benden uzaklaşıp yoldan sapmayacak[l] ve suç işleyerek kendilerini kirletmeyecekler. Onlar Benim halkım olacak, Ben de onların Tanrısı olacağım.' Ulu Rab Yehova'nın sözü."[m]

12 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **13** "İnsanoğlu, bir memleket Bana sadakatsizlik edip günah işlerse,[n] elimi ona karşı da kaldıracağım. Ekmek teknelerini* kıracağım[o] ve ona kıtlık göndereceğim;[ö] orada artık ne insan ne de hayvan yaşayacak."[a] **14** "'Nuh,[b] Daniel[c] ve Eyüp,[ç] bu üç adam orada yaşasaydı, doğrulukları[d] sayesinde ancak kendi canlarını kurtarırlardı', Ulu Rab Yehova'nın sözü."[e]

15 "'Ya da o memlekete yırtıcı hayvanlar gönderseydim,[f] memleketi çocuklarından etselerdi[g] ve orası yırtıcı hayvanlar yüzünden kimsenin gelip geçmediği bir viraneye dönseydi;[h] **16** o üç adam da orada yaşıyor olsaydı, varlığım üzerine ant ederim ki, ne oğullarını ne de kızlarını, yalnızca kendilerini kurtarırlardı ve memleket virane olurdu.'[1] Ulu Rab Yehova'nın sözü."

17 "'Ya da memleket üzerine kılıç gönderseydim[i] ve "Kılıç memleketi kırıp geçirsin" deseydim ve orada ne bir adam ne de hayvan, kimseyi sağ bırakmasaydım,[j] **18** o üç adam da orada yaşasaydı,[k] varlığım üzerine ant ederim ki, ne oğullarını ne de kızlarını, yalnızca kendilerini kurtarırlardı'[1] Ulu Rab Yehova'nın sözü."

19 "'Ya da memlekete salgın hastalık gönderseydim[m] ve kan dökerek gazap yağdırsaydım,[n] böylece orada ne bir adam ne de hayvan, kimseyi sağ bırakmasaydım; **20** Nuh,[o] Daniel[ö] ve Eyüp[p] orada yaşasaydı,[r] varlığım üzerine ant ederim ki, ne oğullarını ne de kızlarını kurtarabilirlerdi, doğrulukları sayesinde ancak kendi canlarını kurtarırlardı[s] Ulu Rab Yehova'nın sözü."

He 14:13* 4:16'daki dipnota bakın.

BÖLÜM 14

a 1Sa 7:3; 1Kr 8:47; İş 55:7; Yr 8:5; Elç 3:19
b İş 30:22; Yr 13:27
c İş 59:13; Yr 17:5
ç Yr 21:2; He 33:31
d Le 17:10; Yr 44:11; He 15:7
e Sy 26:10
f Tkr 28:37; Yr 24:9
g Le 20:3
h He 6:7
ı 1Kr 22:22; Yr 4:10; 2Se 2:11
i İş 5:25; İş 9:17
j He 3:18; Ro 1:27
k Yr 14:16
l Tkr 13:11; 2Pe 2:15
m Ba 17:7; Yr 24:7; He 11:20; He 37:27; İb 8:10
n Ezr 9:6
o Le 26:26
ö İş 3:1; Yr 15:2

2. Sütun

a Yr 7:20
b Ba 6:8; İş 54:9; İb 11:7
c Da 10:11
ç Ey 1:8; Ey 42:8
d Öz 11:4; Yr 15:1
e 2Pe 2:9
f 2Kr 17:25
g Le 26:22; 2Kr 2:24
h Yr 15:3
ı Ba 19:29; İb 11:7
i Le 26:25; Yr 25:9; He 5:12; He 21:3; He 38:21
j Yr 33:12; He 25:13; Ho 4:3; Tsf 1:3
k He 14:14
l 1Pe 1:17; 2Pe 2:9; Vh 20:13
m Tkr 28:21; 2Sa 24:15; Yr 14:12; Ams 4:10

n He 7:8; He 36:18; **o** Ba 7:1; **ö** He 28:3; **p** Ey 1:8; Ey 42:8; **r** He 14:14; **s** He 18:20; Ho 10:12; Tsf 2:3.

21 "Bu yüzden, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'İnsanın da hayvanın da kökünü kazımak için,[a] hükümlerimi yerine getirecek bu dört belayı[b] (kılıcı, kıtlığı, yırtıcı hayvanı ve salgın hastalığı)[c] Yeruşalim üzerine gönderdiğimde daha neler olacak! **22** Orada kurtulup sağ kalanlar olacak, oradan çıkarılacaklar.[ç] Onlar sizin oğullarınız ve kızlarınız! Oradan çıkıp size gelecekler, onların tutum ve davranışlarını göreceksiniz.[d] Yeruşalim'in başına getireceğim felaketten, onun başına getireceğim bütün şeylerden sonra bununla teselli bulacaksınız.' "

23 "'Onların tutum ve davranışlarını gördüğünüzde mutlaka teselli bulacaksınız. Ve o memleketin başına getirdiğim şeylerin boşuna olmadığını anlayacaksınız.' Ulu Rab Yehova'nın sözü."[e]

15 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, asmayı[f] diğer tüm ağaçlardan farklı kılan nedir? Asma çubuğunun ormandaki ağaçlardan farkı nedir? **3** Ondan, işe yarar bir sırık alınır mı? Ya da insanlar kap kacak asmak için ondan askı yapar mı? **4** Ancak yakacak olarak ateşe atılır.[g] Ateş onun uçlarını yakıp ortasını kavurunca[h] bir işe yarar mı? **5** Yanmamış haliyle bile bir işe yaramıyorsa, yanıp kavrulduktan sonra ne işe yarar ki![ı]

6 Bu nedenle, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Nasıl ormandaki ağaçlar arasından asmayı yakacak olarak ateşe verdiysem, Yeruşalim halkına da aynısını yapacağım.[i] **7** Onlara karşı harekete geçeceğim.[a] Ateşten çıkmış olsalar da, ateş onları kavurup yok edecek.[b] Gözümü onlara dikince anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.' "[c]

8 "'Bana sadakatsizlik ettikleri[ç] için memleketi viraneye çevireceğim.[d]' Ulu Rab Yehova'nın sözü."

16 Yehova sözlerine devam etti: **2** "İnsanoğlu, Yeruşalim'e iğrenç işlerini[e] bildir.[f] **3** De ki, Ulu Rab Yehova Yeruşalim'e şöyle diyor: 'Kökün Kenan diyarına dayanıyor, sen orada doğdun.[g] Baban Amori,[h] annen ise Hititli.[ı] **4** Doğduğun gün[i] göbek bağın kesilmedi, suyla yıkanıp temizlenmedin, tuzla ovulmadın ve kundağa sarılmadın. **5** Bunlardan hiçbirini yapan olmadı, çünkü kimse sana acımadı ve şefkat göstermedi.[j] Aksine senden tiksindikleri için doğduğun gün boş araziye atıldın.

6 Ben yanından geçerken kanlar içinde debelendiğini gördüm. Kanlar içindeyken sana "Yaşayacaksın!"[k] dedim; evet, sen kanlar içindeyken "Yaşayacaksın!" dedim. **7** Benim sayemde, yeşeren kırlar gibi serpildin. Büyüdün,[l] geliştin, en güzel süslerle bezendin.[m] Sen çırılçıplak ve açıktayken göğüslerin iyice gelişti, saçların gürleşti.

8 Yanından geçerken seni gördüm. Sevda çağındaydın.[n] Sana kol kanat gerdim,*[o] çıplaklığını

BÖLÜM 14

a Yr 32:43
b Yr 15:2
c He 5:17
He 33:27
ç Tkr 4:31
2Ta 36:20
İş 6:13
İş 10:20
He 6:8
Mi 5:7
d Yr 3:25
He 6:9
He 20:43
e Ba 18:20
Ne 9:33
Yr 22:9
He 8:6
He 9:9
Da 9:7
Ro 2:5

BÖLÜM 15

f Tkr 32:32
Me 80:8
İş 5:1
Mr 12:1
g Me 80:16
Yhn 15:6
h İş 1:31
Ams 4:11
ı Ml 4:1
i İş 5:24
Yr 4:7
Yr 7:20
He 20:47

2. Sütun

a Le 17:10
Me 34:16
He 14:8
b Ams 5:19
c Çk 14:4
Me 9:16
He 6:7
He 7:4
ç 2Ta 36:14
d İş 6:11
Yr 25:11
He 6:14

BÖLÜM 16

e He 8:10
f İş 58:1
He 20:4
He 22:2
He 23:36
g Yş 10:5
1Ta 1:13
1Ta 1:14
h 1Kr 21:26
2Kr 21:11
He 16:45
ı Ba 10:15
i Ho 2:3
j İş 49:15
k Me 147:20
Ro 9:15
l Ba 22:17
Çk 1:7
Çk 12:37
Tkr 1:10
Elç 7:17

m Tkr 4:8; Ne 9:22; **n** Tkr 7:8; **o** Ru 3:9; 1Sa 12:22; İş 41:9.

He 16:8* Sözcük anlamıyla, "üzerine eteğimi örttüm"

örttüm, yemin ederek seninle bir ahit yaptım,[a] böylece Benim oldun.'[b] Ulu Rab Yehova'nın sözü. **9** 'Ayrıca seni suyla yıkayıp[c] üzerindeki kanı temizledim ve sana yağ sürdüm.[ç] **10** Üzerine nakışlı elbise,[d] ayağına deri*[e] çarık giydirdim. Seni has ketenlere sardım,[f] pahalı kumaşlarla donattım. **11** Takılarla süsledim, kollarına bilezikler,[g] boynuna gerdanlık[h] taktım. **12** Sonra burnuna bir halka,[ı] kulaklarına küpe[i] ve başına güzel bir taç[j] geçirdim. **13** Altın ve gümüşle donandın, giydiklerin has keten, pahalı kumaş ve nakışlı elbiseydi.[k] İnce un, bal ve zeytinyağı[l] ile beslendin, çok ama çok güzelleştin. Giderek krallara layık duruma geldin.' "[m]

14 "'Güzelliğin nedeniyle ünün milletler arasında dilden dile dolaşır oldu. Seni görkemimle donattığım[n] için kusursuz bir güzelliğin vardı.' Ulu Rab Yehova'nın sözü."

15 "'Fakat güzelliğine güvenmeye başladın[o] ve ününü kullanarak fahişe oldun.[ö] Yoldan gelip geçen herkesle fuhuş yaptın[p] ve onların oldun. **16** Giysilerinden bazılarını alıp kendine rengârenk yüksek yerler yaptın[r] ve onların üzerinde fahişelik ettin;[ş] böylesi hiç olmadı ve bir daha böyle şeyler yapılmayacak. **17** Benim sana verdiğim altın ve gümüşten yapılmış güzel takılarını[s] alıp onlarla kendine erkek tasvirleri yaptın[t] ve onlarla fahişelik ettin.[u] **18** Onları nakışlı elbiselerinle donattın; önlerine Benim yağımı ve Benim buhurumu[a] koydun. **19** Sana yemen için verdiğim ince unu, yağı ve balı,[b] evet Benim ekmeğimi hoş koku olsun diye onların önüne koydun[c] ve bu böyle sürüp gitti.' Ulu Rab Yehova'nın sözü."

20 "'Yaptığın bunca fahişelik yetmedi mi ki Bana doğurduğun oğulları ve kızları aldın,[ç] yiyip yutsunlar diye onlara kurban ettin?[d] **21** Benim evlatlarımı katlettin,[e] onları ateşe atarak* kendi putlarına verdin.[f] **22** Bütün bu iğrenç işleri yapıp fahişelik ederken, çırılçıplak ve açıkta olduğun gençlik günlerini, kanlar içinde debelendiğin o halini unuttun.[g] **23** ("Vay haline, vay!"[h] Ulu Rab Yehova'nın sözü.) Yaptığın bunca kötülükten sonra, **24** kendine bir tümsek yaptın ve her meydanda bir yüksek yer kurdun.[ı] **25** Her yolun başında kendine yüksek yerler yaptın,[i] güzelliğini iğrenç hale getirdin.[j] Her gelip geçene[k] kendini sundun ve daha fazla fahişelik yaptın.[l] **26** Komşun olan şehvet düşkünü* adamlarla,[m] Mısırlılarla fuhuş yaptın[n] ve Beni öfkelendirmek için daha da fazla fahişelik ettin. **27** Elimi sana karşı kaldıracağım[o] ve payını azaltacağım.[ö] Seni Filistî kızlarının eline,[p] senden nefret eden[r] ve

He 16:10* Fok derisi.

BÖLÜM 16

a Çk 19:5 Tkr 4:31 Yr 2:2
b Tkr 26:18 Tkr 32:9
c Me 26:6 İş 1:16
ç Me 23:5
d Çk 28:6 İş 62:3
e Çk 25:5 Çk 26:14
f Çk 39:27
g Ba 24:22 İş 3:19
h Ezg 4:9
ı Ba 24:47 İş 3:21
i Çk 35:22
j Çk 28:36
k Me 48:2
l Tkr 7:13 Yr 41:8
m Tkr 32:13 2Sa 5:3 1Kr 4:21
n Tkr 4:6 2Sa 7:23 1Kr 10:1 Me 50:2 Ağ 2:15
o Tkr 32:15 Yr 7:4 Mi 3:11 Tsf 3:11
ö 1Kr 11:5 Me 106:35 İş 1:21 İş 57:8 Yr 2:20 Ho 1:2 Yk 4:4
p Yr 3:13
r 1Kr 14:23 2Ta 21:11
s 2Kr 23:7 He 7:20
ş Çk 32:2 Yr 10:4
t İş 57:8 He 16:26 He 23:20
u Yr 3:9

2. Sütun

a He 8:11 He 23:41
b Tkr 32:13 Ho 2:8
c 2Kr 22:17 Yr 7:9
ç Çk 13:2 Me 106:38
d 2Kr 16:3 2Ta 33:6 İş 57:5 Yr 7:31 Yr 32:35 He 20:26
e Me 106:37 Yr 2:34

f Le 18:21; Le 20:2; 2Kr 17:17; 2Kr 23:10; **g** Yr 2:2; Ho 2:3; Ho 11:1; **h** Yr 13:27; Tsf 3:1; **ı** Le 26:30; Me 78:58; İş 57:5; Yr 2:20; Yr 3:2; **i** Öz 9:14; **j** Yr 6:15; **k** Yr 2:24; He 23:9; **l** He 23:30; **m** İş 57:8; He 23:20; **n** 2Kr 23:34; İş 30:2; İş 30:3; Yr 2:36; Ağ 5:6; He 20:7; **o** İş 5:25; **ö** Tkr 28:48; **p** 2Ta 28:18; **r** Me 106:41.

He 16:21* Sözcük anlamıyla, "ateşten geçirerek" **26*** Cinsel organa değinen bir ifade.

senin edepsizliğinden[a] utanç duyan kadınların eline vereceğim; sana dilediklerini[b] yapacaklar.

28 Doymak bilmediğin için Asurlularla da fuhuş yaptın;[c] onlarla da fuhuş yaptığın halde yine doymadın. **29** Fahişeliğin Kenan topraklarına,[ç] Kaldelilere kadar yayıldı,[d] fakat sen yine doymadın. **30** Sana karşı içim öfke dolu.'[e] Ulu Rab Yehova'nın sözü. 'Çünkü, ancak arsız[f] bir fahişenin yapacağı bunca ahlaksız işi sen yaptın![g] **31** Her yolun başında kendine tümsek yaptın ve bütün meydanlarda yüksek yerler kurdun; ücret almaya tenezzül etmeyerek fahişeden de beter oldun. **32** Zina yapan bir kadın, kocası yerine yabancıları yatağına alır.[h] **33** Fahişelere armağan verilmesi âdettir.[ı] Oysa sen, bütün âşıklarına kendin armağan dağıttın.[i] Her yerden gelip seninle fuhuş yapsınlar diye onlara rüşvet verdin.[j] **34** Senin gibi fahişelik eden hiç olmadı. Fahişelik eden diğer kadınların yaptıklarının aksini yaptın. Hiçbir ücret almayıp sen başkalarına ücret verdin.'

35 'Bu yüzden ey fahişe,[k] Yehova'nın sözlerini dinle![l] **36** Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mademki fuhuş yaparken şehvetin ortalığa döküldü,[m] edep yerlerin[n] âşıklarına[o] ve iğrenç putlarına[ö] doğru açıldı; ve mademki sen onlara oğullarının kanını sundun,[p] **37** Ben de, sana tutkun bütün âşıklarını, sevdiklerinin ve nefret ettiklerinin hepsini toplayacağım. Onları her yerden toplayıp karşına çıkaracağım ve edep yerlerini onlara açacağım ve hepsi edep yerlerini görecek.[a]

38 Zina yapan ve kan döken kadınlara[b] verilen hükmü[c] sana da vereceğim. Öfkemin ve kıskançlığımın öcünü kanla alacağım.[ç] **39** Seni onların eline teslim edeceğim, yaptığın tümseği yerle bir edecekler.[d] Kurduğun yüksek yerleri yıkacaklar.[e] Elbiselerini çıkaracaklar,[f] güzel takılarını alacaklar,[g] seni çırılçıplak açıkta bırakacaklar. **40** Senin karşına bir topluluk çıkaracaklar.[h] Onlar seni taşlayacak[ı] ve kılıçla katledecek.[i] **41** Evlerini ateşe verecekler[j] ve pek çok kadının gözü önünde seninle ilgili hükümleri yerine getirecekler.[k] Fahişeliğini sona erdireceğim[l] ve artık kimseye ücret vermeyeceksin. **42** O zaman sana karşı öfkem yatışacak[m] ve kıskançlığım geçecek.[n] Sakin kalacağım ve artık kızgınlık duymayacağım.'

43 'Gençlik günlerini hatırlamadığın[o] ve bütün bu yaptıklarınla Beni kışkırttığın[ö] için yaptıklarının karşılığını vereceğim.'[p] Ulu Rab Yehova'nın sözü. 'Artık edepsiz davranışlarını ve iğrenç işlerini sürdüremeyeceksin.

44 Senden söz ederken herkesin dilinde, "Kızı da anası gibi!"[r] deyişi[s] olacak. **45** Evet, sen kocasından[ş] ve oğullarından tiksinen o annenin kızısın.[t] Kocalarından ve oğullarından tiksinen o kızların da kardeşisin. Senin annen Hititlerdendi,[u] baban da Amorilerden.' "[ü]

BÖLÜM 16

a Yr 2:11; He 5:6
b İş 56:11
c 2Kr 16:7; 2Ta 28:23; Yr 2:18; He 23:5
ç Hk 2:12; 2Kr 21:9
d He 23:14
e Tkr 29:28
f Öz 7:11
g Yr 3:3
h Yr 2:25; Yr 3:1; Yr 3:20; Ho 3:1
ı Ba 38:16; Tkr 23:18; Ho 2:12; Lu 15:30
i İş 57:9; Ho 8:9
j 2Ta 16:2
k İş 1:21; Yr 3:6; Ho 2:5
l He 13:2
m Ağ 1:9
n He 16:37
o He 23:9; Ho 2:5
ö 1Kr 15:12; 2Kr 17:12; 2Kr 21:11
p Me 106:38; Yr 2:34

2. Sütun

a Yr 13:22; Ağ 1:8; Ho 2:10; Na 3:5
b Ba 9:6; Çk 21:12; Me 79:3
c Ba 38:24; Le 20:10; Tkr 22:22
ç He 23:25; Na 1:2; Tsf 1:17
d He 16:24
e İş 27:9
f İş 3:18; Yr 4:30; He 23:26; Ho 2:3
g İş 3:20
h He 23:46; Hb 1:6
ı Tkr 22:21
i 2Ta 36:17; Yr 25:9
j Le 26:33; 2Kr 25:9; Yr 39:8
k He 5:8
l He 23:27
m He 5:13
n İş 40:2
o Me 78:42; Yr 2:32
ö Me 95:10

p He 9:10; He 11:21; He 22:31; **r** 1Kr 21:26; 2Kr 21:9; Ezr 9:1; Me 106:35; **s** 1Sa 24:13; He 18:2; **ş** İş 1:4; İş 54:5; Ho 2:2; **t** He 16:3; **u** He 16:3; **ü** Tkr 9:5; Tkr 20:17; Yş 10:5; 2Kr 21:11.

46 "'Ablan senin sol tarafında oturan Samiriye[a] ve çevre kentleridir,*[b] kız kardeşin ise sağ tarafında oturan Sodom[c] ve çevre kentleri.[ç] **47** Sen onların yolundan gitmekle ve onların iğrenç işlerini yapmakla kalmadın,[d] çok kısa süre içinde yaptıklarınla onlardan daha büyük zarara yol açtın.[e] **48** Varlığım üzerine ant ederim ki, senin ve çevre kentlerinin yaptıklarını, kız kardeşin Sodom ve çevre kentleri yapmadı.'[f] Ulu Rab Yehova'nın sözü. **49** 'Kız kardeşin Sodom'un suçu şuydu: O da çevre kentleri[g] de gururluydu,[h] ekmeğe doymuştu,[ı] rahatı bozulacak diye bir kaygısı yoktu;[i] mazlumun[j] ve yoksulun elinden tutmadı.[k] **50** Onlar önümde iğrenç işlerini[l] kibirle sürdürdüler.[m] Ben de sonunda onları ortadan kaldırmayı uygun gördüm.[n]

51 Samiriye'ye[o] gelince, o senin günahlarının yarısını bile işlemedi. Sen ise iğrenç işlerini daha da artırıp onları geçtin. Öylesine iğrenç işler yaptın ki, senin yanında kız kardeşlerin masum kaldı.[ö] **52** Kız kardeşlerini savunmaya çalışırken yaşadığın utanca katlan. Onlardan daha çok günah işleyip iğrenç işler yaptığın için onlar senden daha masum kaldı.[p] Yaptıklarınla kız kardeşlerinin masum görünmesine neden olduğun için utan ve bu utanca katlan.

53 Sodom ve çevre kentlerinden esir düşmüş olanları,[r] Samiriye ve çevre kentlerinden esir düşmüş olanları toplayacağım; ayrıca senden onlara esir düşmüş olanları da toplayacağım.[a] **54** Böylece utancına katlanacaksın.[b] Bütün yaptıklarınla onların kendilerini avutmasına neden olduğun için utanç duyacaksın.[c] **55** Kız kardeşin Sodom ve çevre kentleri eski durumlarına dönecek, Samiriye ve çevre kentleri eski durumlarına dönecek; ayrıca sen ve çevre kentlerin de eski durumunuza döneceksiniz.[ç] **56** Gururlu olduğun günlerde, kız kardeşin Sodom'u sözü edilmeye değer görmezdin.[d] **57** Kötülüğün açığa çıkmadan[e] önce böyle davranırdın. Aram[f] kızlarıyla Filist[g] kızlarının ve çevresindekilerin seni ayıplayıp her yönden küçümsedikleri[h] günlerde davrandıkları gibi davranıyordun. **58** Edepsiz davranışlarının[ı] ve iğrenç işlerinin sonuçlarına katlanacaksın!'[i] Yehova'nın sözü.

59 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Sen ne yaptıysan sana da aynısını yapacağım,[j] çünkü andı hiçe sayarak aramızdaki ahdi bozdun.[k] **60** Ben ise, seninle gençliğinde yaptığım ahdi hatırlayacağım;[l] seninle devirler boyu sürecek bir ahit yapacağım.[m] **61** Ablaların ve kız kardeşlerin geldiklerinde onları karşıladığın zaman, yaptıklarını hatırlayıp[n] utanacaksın. Onları sana kız evlat olarak vereceğim,[o] fakat bu, seninle yapılan bir ahit nedeniyle olmayacak.[ö]

He 16:46* Ya da "yavru kentleri", sözcük anlamıyla "kızları"

BÖLÜM 16

a He 23:33
b Yr 3:8
c Ba 18:20
Ba 19:24
Tkr 29:23
Tkr 32:32
İş 1:10
İş 3:9
Yr 23:14
Yhd 7
ç Ba 19:25
d 1Kr 16:31
e 2Kr 21:9
He 5:6
f Mt 10:15
Mt 11:24
g Yhd 7
h Ba 19:9
Öz 16:5
Öz 16:18
Öz 21:4
Yk 4:16
ı Ba 13:10
Tkr 8:10
Tkr 32:15
Öz 30:9
Lu 12:21
i Öz 1:32
j Öz 21:13
k He 18:12
l Ba 13:13
Ba 18:20
Ba 19:5
m Öz 16:18
İş 3:16
Yr 13:15
1Pe 5:5
n Ba 19:24
İş 13:19
Yr 49:18
Ağ 4:6
2Pe 2:6
o 2Kr 21:13
Yr 23:13
He 23:33
ö Yr 3:11
Mt 12:41
p 1Kr 2:32
r Me 14:7
Me 126:1
İş 1:9

2. Sütun

a İş 19:24
b Yr 2:26
He 36:31
c He 14:22
ç He 36:11
Ml 3:4
d İş 65:5
Tsf 3:11
e Ağ 4:22
He 21:24
Ho 2:10
f 2Kr 16:5
2Ta 28:5
İş 7:1
g 2Ta 28:18
h Yr 33:24
ı Ga 5:19
1Pe 4:3
i Ağ 5:7
He 23:49

j Me 62:12; İş 3:11; Ro 2:6; Ga 6:7; **k** Tkr 29:12; Yr 22:9; **l** Le 26:42; Me 106:45; **m** Yr 32:40; Yr 50:5; **n** He 20:43; **o** İş 54:1; Ga 4:26; **ö** Yr 31:31; İb 8:13.

62 Ben seninle ahdimi pekiş-
tireceğim[a] ve anlayacaksın ki Ben
Yehova'yım. 63 Böylece hatır-
layacak ve utanacaksın.[b] Bütün
yaptıklarından ötürü senin için
bir kefaret sağladığımda,[c] utan-
cından bir daha ağzını açmaya[ç]
yüzün kalmayacak.' Ulu Rab Ye-
hova'nın sözü."

17 Ve bana Yehova'nın sözü
geldi: 2 "İnsanoğlu, İs-
rail evi için bir bilmece[d] ortaya
at ve bir deyiş[e] hazırla. 3 On-
lara de ki, Ulu Rab Yehova şöyle
diyor: 'Renk renk tüylerle dolu,
iri ve uzun kanatlı[f] büyük kartal[g]
Lübnan'a[h] geldi; sedir ağacının
tepesini[ı] ele geçirdi.[i] 4 Ağacın
körpe dallarının ucunu kopardı
ve onu Kenan topraklarına ge-
tirip[j] bir tüccar şehrine bıraktı.
5 Ayrıca o toprağın tohumların-
dan alıp[k] ekilmeye hazır verimli
bir toprağa getirdi. Akarsular ke-
narındaki söğüt gibi,[l] bir söğüt
ağacı gibi onu ekti. 6 Tohum
filizlenmeye başladı, zamanla ge-
lişip büyüyen bodur bir asma
oldu.[m] Dalları içe doğru dönük-
tü, kökleri ise altında gitgide ge-
lişiyordu. Sonunda sürgün veren
ve dalları uzayan bir asma oldu.[n]

7 Derken, geniş kanatları ve
iri tüyleri[o] olan başka bir büyük
kartal[o] göründü. O asma, kökle-
rini istekle kartala doğru çevir-
di;[p] kendisini sulasın diye dal-
larını da dikili olduğu bahçe
yatağından kartala doğru uzattı.[r]
8 Oysa zaten dal budak salma-
sı, meyve vermesi ve heybetli bir
asma olması için akarsular kena-
rında iyi bir toprağa ekilmişti.' "[s]

BÖLÜM 16

a Ho 2:19
b Ezr 9:6
He 36:31
c Me 103:12
Mi 7:19
ç Me 39:9
Ro 3:19

BÖLÜM 17

d Hk 14:12
Öz 1:6
e He 20:49
Ho 12:10
Mt 13:13
f Da 7:4
g Tkr 28:49
Yr 4:13
Ağ 4:19
Ho 8:1
h Yr 22:23
ı Yr 22:7
i 2Kr 24:12
2Ta 36:10
Yr 24:1
j 2Kr 24:15
k Yr 37:1
He 17:13
l 2Kr 24:17
m He 17:14
n 2Ta 36:11
o Yr 37:7
ö Yr 37:5
He 17:15
p İş 36:6
r 2Kr 24:20
2Ta 36:13
s Yr 37:1

2. Sütun

a Sy 14:41
2Ta 13:12
Yr 32:5
b Yr 21:7
c 2Kr 25:7
Yr 52:10
ç Ho 13:15
Yun 4:8
d He 19:12
e İş 1:2
He 2:5
He 3:9
He 12:9
f 2Kr 24:12
Yr 22:25
g İş 39:7
Yr 52:32
h 2Kr 24:17
Yr 37:1
ı 2Ta 36:13
Yr 5:2
i 2Kr 24:15
Yr 24:1
j Tkr 28:43
1Sa 2:7
k Yr 27:12
Yr 38:17
l 2Kr 24:20
2Ta 36:13
Yr 52:3
He 17:7

9 "Onlara de ki, Ulu Rab Ye-
hova şöyle diyor: 'Asma hedefine
ulaşabilir mi?[a] Biri gelip kökle-
rini sökmez mi[b] ya da meyve-
sini hastalıkla vurmaz mı? Yeni
çıkmış bütün sürgünleri kuru-
maz mı?[c] Evet kurur. Onu kökün-
den sökmek için güçlü bir kol
ya da çok sayıda adam gerekmez.
10 Başka yere dikilmesi işe ya-
rar mı? Doğu rüzgârıyla kavr-
ulmuş gibi tamamen kuruyup
gitmez mi?[c] Evet, filizlerinin di-
kildiği bahçe yatağında kuruyup
gider.' "[d]

11 Ve bana Yehova'nın sözü
geldi: 12 "O asi eve,[e] 'Bunla-
rın ne anlama geldiğini gerçek-
ten bilmiyor musunuz?' diye sor.
'Bakın' de, 'Babil kralı Yeruşa-
lim'e geldi ve kralını[f] da yöneti-
cilerini de alıp Babil'e götürdü.[g]
13 Ayrıca kraliyet soyundan bi-
rini aldı[h] ve yemin ettirip onunla
antlaşma yaptı.[ı] Memleketin ile-
ri gelenlerini de alıp götürdü ki,[i]
14 o krallık zayıflasın,[j] kendi
ayakları üzerinde duramasın ve
ancak yaptığı antlaşmaya uyarak
ayakta kalabilsin.[k] 15 Fakat o,
sonunda isyan edip[l] Mısır'a ulak-
lar gönderdi; kendisine atlar ve
çok sayıda asker göndermesini is-
tedi.[m] Peki o hedefine ulaşabilir
mi? Bütün bunları yapan biri ka-
çabilir mi? Gerçekten antlaşma-
yı bozan kurtulabilir mi?'[n]

16 'Varlığım üzerine ant ede-
rim ki,[o] ettiği andı hiçe sayan[ö]
ve yaptığı antlaşmayı bozan o
adam, onu tahta oturtan kra-
lın yanında, Babil topraklarında

m Tkr 17:16; İş 30:2; İş 31:1; Yr 37:5; **n** Öz 19:5; Yr 32:4; **o** İb 6:13; **ö** Ml 3:5.

ölecek.’[a] Ulu Rab Yehova’nın sözü. **17** ‘Firavun büyük bir ordu ve çok sayıda asker kullansa, pek çok can almak için[b] kuşatma duvarı kursa ve bir rampa yapsa bile savaşta ona yardım edemeyecek.[c] **18** El sıkışıp[ç] antlaşmaya girmişti, ama sonra bunları yaptı! Ettiği andı hiçe saydı[d] ve yaptığı antlaşmayı bozdu. O kaçıp kurtulamayacak.’[e]

19 Bu yüzden Ulu Rab Yehova şöyle diyor: ‘Varlığım üzerine ant ederim ki, andımı hiçe saydığından[f] ve aramızdaki ahdi bozduğundan, yaptıklarını ona ödeteceğim. **20** Üzerine ağımı atacağım, ona takılıp yakalanacak.[g] Onu Babil’e götüreceğim ve Bana sadakatsiz davrandığı için onunla orada hesaplaşacağım.[h] **21** Bütün bölüklerindeki kaçaklara gelince, hepsi kılıçtan geçirilecek ve sağ kalanlar dört bir yana savrulacak.[ı] O zaman anlayacaksınız ki, bunları söyleyen Ben, Yehova’yım.’[i]

22 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: ‘Ben de sedir ağacının tepesindeki filizlerden alıp başka yere koyacağım.[j] Dallarının ucundan körpe bir filiz koparıp[k] onu yüksek, ulu bir dağa dikeceğim.[l] **23** İsrail’in yükseklerindeki dağın üzerine onu dikeceğim,[m] dal budak salacak, meyve verecek[n] ve heybetli bir sedir ağacı olacak.[o] Dalları altında her çeşit kuş yaşayacak, yapraklarının gölgesinde barınacaklar.[ö] **24** Ve bütün orman ağaçları anlayacak ki, Ben Yehova,[p] yüksek ağacı alçalttım[r] ve bodur ağacı yükseklere çıkardım.[s] Yeşil ağacı kuruttum[ş] ve kurumuş ağacı yeşertip çiçek açtırdım. Ben Yehova, bunu Ben söyledim ve yaptım.’ ”[a]

18 Ve bana Yehova’nın sözü geldi: **2** “İsrail topraklarında söylediğiniz, ‘Babalar koruk yer, oğulların dişi kamaşır’ deyişiyle ne demek istiyorsunuz?’[b]

3 ‘Varlığım üzerine ant ederim ki, artık İsrail’de bu deyişi ağza almayacaksınız.’ Ulu Rab Yehova’nın sözü. **4** ‘Bütün canlar Benimdir.[c] Babanın canı[ç] da, oğlun canı da Benimdir.[d] Günah işleyen[e] can ölecektir.[f]

5 Eğer bir adam adalet ve doğruluktan ayrılmayan dürüst biriyse;[g] **6** dağlarda[h] putlara sunulan kurbanlar yemediyse,[ı] İsrail evinin iğrenç putlarından[i] medet ummadıysa, komşusunun karısını kirletmediyse[j] ve âdet halindeki bir kadına yanaşmadıysa;[k] **7** kimseye kötü davranmadıysa;[l] rehin aldığını geri verdiyse;[m] çalıp çırpmadıysa,[n] kendi ekmeğini aç olana verip[o] çıplak olanı giydirdiyse;[ö] **8** hiçbir şeyini faizle[p] vermedi ve tefecilik yapmadıysa;[r] haksızlıktan elini çektiyse[s] ve iki kişi arasında adaleti yerine getirdiyse;[ş] **9** kanunlarıma uyduysa[t] ve hakikate uygun yaşamak için hükümlerime bağlı kaldıysa,[u] o gerçekten doğru biridir.[ü] Mutlaka yaşayacaktır.’[v] Ulu Rab Yehova’nın sözü.

BÖLÜM 17

a Yr 34:3; Yr 52:11
b Yr 33:5
c İş 31:1; Yr 37:7; Ag 4:17; He 29:6
ç Ağ 5:6
d Mt 5:37; Ro 1:31
e He 17:15
f Tkr 5:11; Yr 5:2
g 2Ta 33:11; He 12:13; He 32:3; Ho 7:12
h He 20:36; Mi 6:2
ı He 5:10; He 12:14
i He 6:13
j Me 80:15; İş 11:1; Yr 23:5; Yr 33:15; Zk 3:8
k İş 53:2
l Me 2:6
m Me 92:13; Da 4:17
n İş 27:6
o Me 92:12
ö Me 72:8; Ho 14:7
p İş 55:12
r 1Sa 2:7; Me 75:7; Lu 1:52
s İş 9:6; He 21:27; Da 4:17; Ams 9:11
ş Lu 23:31

2. Sütun

a He 22:14; He 24:14

BÖLÜM 18

b Yr 15:4; Yr 31:29; Ağ 5:7
c Me 100:3; Elç 17:26
ç Ba 2:7
d Tkr 26:18
e Ro 3:23; Ro 5:12
f Ba 2:17; Ba 17:14; Hk 16:30; Ey 33:22; Me 78:50; İş 53:12; Elç 3:23; Ro 6:23; Vh 16:3
g Me 15:2
h Tkr 12:2; Yr 3:6; Ho 4:13

ı Sy 25:2; He 22:9; i He 36:25; j Le 20:10; k Le 18:19; Le 20:18; l Le 25:14; Öz 14:21; m Tkr 24:12; He 33:15; n Le 6:2; o Tkr 15:11; Öz 28:27; ö İş 58:7; Mt 25:36; Yk 2:15; p Çk 22:25; Tkr 23:19; Me 15:5; Lu 6:35; r Le 25:36; Ne 5:7; s Le 19:35; Tkr 25:16; ş Le 19:15; Le 25:14; Tkr 1:16; Zk 8:16; t Tkr 8:11; u Tkr 4:1; Tkr 5:1; He 20:11; ü Me 24:5; v Le 18:5; Ne 9:29; Ams 5:4; Ro 10:5; Ga 3:12.

10 Fakat bir babanın bu şeylerden herhangi birini yapan, soyguncu[a] ve kan döken[b] bir oğlu varsa, **11** (ancak kendisi bunlardan hiçbirini yapmadıysa); oğlu dağlarda putlara sunulan kurbanlar yediyse,[c] komşusunun karısını kirlettiyse;[ç] **12** mazluma ve yoksula kötü davrandıysa;[d] çalıp çırptıysa,[e] rehin aldığını geri vermediyse;[f] iğrenç putlardan[g] medet umduysa, yaptığı şey tiksindiricidir.[h] **13** Tefecilik[ı] yaparak yüksek faiz almıştır.[i] O kesinlikle yaşamayacaktır. Bütün bu iğrenç işleri yapmıştır.[j] Evet, mutlaka öldürülecektir. Kendi kanından kendisi sorumludur.[k]

14 Diyelim ki, bir babanın oğlu oldu, oğul babasının işlediği günahların hepsini gördü fakat bunların hiçbirini yapmadı.[l] **15** Dağlarda putlara sunulan kurbanlar yemedi ve İsrail evinin iğrenç putlarından[m] medet ummadı; komşusunun karısını kirletmedi;[n] **16** hiçbir insana kötü davranmadı,[o] hiçbir rehine el koymadı[ö] ve çalıp çırpmadı;[p] aç olana kendi ekmeğini verdi[r] ve çıplak olanı giydirdi;[s] **17** mazluma sıkıntı vermedi; tefecilik[ş] yaparak faiz[t] almadı; hükümlerime[u] ve kanunlarıma uydu.[ü] Bu oğul babasının suçu yüzünden ölmeyecektir;[v] mutlaka yaşayacaktır.[y] **18** Babasına gelince, kardeşini dolandırdığı,[z] ondan çalıp çırptığı[a] ve kendi halkı arasında her tür kötülüğü yaptığı için,[b] evet kendi suçu yüzünden ölecektir.[c]

19 Siz ise "Babasının suçlarından ötürü neden oğul sorumlu tutulmasın?" dersiniz.[a] Fakat oğul adil ve doğru davrandı,[b] bütün kanunlarıma uydu ve uymaya devam ediyor.[c] O mutlaka yaşayacaktır.[ç] **20** Ölecek olan, günah işleyen candır.[d] Oğul babasının suçlarından sorumlu olmadığı gibi, baba da oğlunun suçlarından sorumlu değildir.[e] Doğru kişi kendi doğruluğunun karşılığını alacak,[f] kötü kişi de kötülüğünün cezasını çekecektir.[g]

21 Fakat kötü kişi, işlediği bütün günahları bırakıp dönerse,[h] bütün kanunlarıma uyup adil ve doğru davranırsa,[ı] mutlaka yaşayacak, ölmeyecektir.[i] **22** İşlediği suçlar artık anılmayacak.[j] O kendi doğruluğu sayesinde yaşayacak.'[k]

23 'Ben kötü kişinin ölümünden hiç zevk alır mıyım?'[l] Ulu Rab Yehova'nın sözü. 'Kötü yollarından dönüp yaşamasından sevinç duymaz mıyım?'[m]

24 'Öte yandan, doğru yolda giden bir kişi yolundan dönüp haksızlık ederse;[n] kötü kişinin yaptığı o iğrenç işleri yaparak[o] yaşamını sürdürürse, yapmış olduğu doğru işlerden hiçbiri anılmayacak.[ö] Sadakatsizlik ettiği ve günah işlediği için, bunun için ölecektir.[p]

25 Şimdi siz, "Yehova'nın işleri adil değil!" diyeceksiniz.[r] Ey İsrail evi, dinleyin! Benim işlerim mi adil değil?[s] Adil olmayan sizin işleriniz değil mi?[ş]

BÖLÜM 18

a Le 19:13
b Ba 9:6
Çk 21:12
Sy 35:31
c Çk 34:15
ç Le 20:10
d Tkr 15:7
Ey 31:17
Ho 12:7
e Le 6:2
f Tkr 24:12
g Le 26:30
h 2Kr 21:11
ı Le 25:36
He 22:12
i Tkr 23:19
İş 24:2
j Le 18:30
k Le 20:9
Le 20:27
He 3:18
He 33:4
Elç 18:6
l Yr 8:6
m Le 26:30
n Le 20:10
o Çk 22:21
Öz 19:26
ö Tkr 24:12
p Le 6:2
r Tkr 15:11
Ey 31:17
Mt 25:35
s Ey 31:19
İş 58:7
Yk 2:15
ş Le 25:36
t Çk 22:25
Tkr 23:19
u Tkr 4:1
Tkr 5:1
ü Tkr 8:11
v He 3:21
y He 18:9
z Le 19:13
a Le 6:2
b İş 3:11
c He 3:18

2. Sütun

a Çk 20:5
Tkr 5:9
2Kr 23:26
b Lu 1:6
c He 20:18
ç Tkr 16:20
He 18:9
Ro 10:5
d Tkr 24:16
2Kr 14:6
Yr 31:30
He 18:4
e 2Ta 25:4
f 1Kr 8:32
İş 3:10
g 2Ta 6:23
He 33:10
Ro 2:9
Ga 6:7
h 2Ta 33:12
İş 55:7
He 33:12
Elç 3:19
ı Lu 1:6

i He 3:21; **j** 2Ta 33:13; Me 25:7; İş 43:25; He 33:16; **k** 2Ta 6:23; **l** Ağ 3:33; He 33:11; 1Ti 2:4; 2Pe 3:9; **m** Mi 7:18; **n** 1Sa 15:11; 1Kr 11:4; He 33:12; **o** Ro 1:28; **ö** İb 10:38; 2Yh 8; **p** Öz 14:32; Öz 21:16; **r** Ey 34:5; Ey 35:2; Öz 19:3; He 33:17; Ml 2:17; Ro 9:20; **s** Tkr 32:4; Me 145:17; **ş** Me 50:21; İş 55:9; Yr 2:17.

26 Doğru yolda giden bir kişi yolundan dönüp haksızlık ederse[a] bu yüzden ölecek; yaptığı haksızlık nedeniyle ölecektir.[b]

27 Oysa kötü kişi yaptığı kötülüğü bırakıp dönerse, adalet ve doğruluğa uygun davranırsa[c] kendi canını kurtaracak.[ç] **28** Durumunu fark edince,[d] işlediği bütün suçları bırakıp döndüğünde[e] mutlaka yaşayacak, ölmeyecektir.[f]

29 Şimdi İsrail evi, "Yehova'nın işleri adil değil!" diyecek.[g] Ey İsrail evi, Benim işlerim mi adil değil?[h] Adil olmayan sizin işleriniz değil mi?'[ı]

30 'Ey İsrail halkı, her birinizi kendi işlerine göre yargılayacağım.'[i] Ulu Rab Yehova'nın sözü.[j] 'Yolunuzdan dönün! Evet, bütün suçlarınızdan tövbe edip dönün![k] Hiçbir şeyin sizi suça sürüklemesine izin vermeyin.[l] **31** İşlediğiniz bütün suçlardan arının;[m] yeni bir yürek[n] ve yeni bir ruh[o] edinin! Ey İsrail evi, neden ölesiniz?'[ö]

32 'Çünkü Ben kimsenin ölmesinden zevk almam.'[p] Ulu Rab Yehova'nın sözü. 'Bu yüzden ey sizler, yolunuzdan dönün ve yaşayın!' "[r]

19 "Şimdi sen, İsrail beyleri için[s] bir ağıt yak.[ş] **2** Şöyle diyeceksin: 'Senin annen neydi? Aslanlar arasında bir dişi aslan.[t] Yeleli genç aslanlar arasında yatar, yavrularını büyütürdü.

3 Zamanla yavrulardan biri büyüyüp[u] yeleli genç bir aslan oldu; avını parçalamayı öğrendi,[ü] insanları bile parçalayıp yutuyordu. **4** Onun yaptıklarını milletler duyuyordu. Sonunda, açtıkları çukura düşüp yakalandı, çengellerle sürüklenip Mısır'a götürüldü.[a]

5 Anne aslan boşuna beklediğini anlayıp ondan umudu kesince yavrularından bir başkasını aldı.[b] Genç bir aslan olan bu yavrusunu öne çıkardı. **6** O da aslanlar arasında dolaşmaya başladı. Yeleli genç bir aslan olmuştu. Zamanla avını parçalamayı öğrendi,[c] insanları bile parçalayıp yutuyordu.[ç] **7** Onların kalelerinin yerini iyice öğrendi, şehirlerini de mahvetti;[d] öyle ki memleket ıssız kaldı ve orada sadece onun kükremesi duyulur oldu.[e] **8** Çevre memleketlerdeki milletler ona karşı koymaya başladı;[f] üzerine ağ attılar.[g] Onların açtığı çukura düşüp yakalandı.[h] **9** Çengellerle onu kafese kapatıp Babil kralına getirdiler.[ı] İsrail dağlarında[i] bir daha sesi duyulmasın diye, onu ağlarla tutup getirdiler.

10 Annen[j] senin kanında, akarsular kenarına dikilmiş bir asma gibiydi.[k] Bol su sayesinde dal budak saldı ve meyve verdi.[l] **11** Dalları kral asası olacak kadar güçlü oldu.[m] Zamanla başka ağaçların dalları arasından yükseldi, öyle ki yüksekliği ve yeşil dallarının çokluğuyla göze çarpıyordu.[n] **12** Fakat sonunda öfkeyle kökünden sökülüp[o] yere çalındı. Doğu rüzgârı meyvesini kuruttu.[ö] Güçlü dalı koparıldı, kurudu.[p] Onu ateş yakıp yok etti.[r]

BÖLÜM 18

a Tkr 25:16
b Ga 6:7
c İş 1:18
İş 55:7
Elç 26:20
ç 1Ti 4:16
d Tkr 32:29
e 1Sa 7:3
He 33:12
f He 18:9
g Me 92:15
Öz 19:3
h Ba 18:25
Tkr 32:4
Me 145:17
İş 40:14
ı Ey 9:2
i Ey 34:11
Ro 2:6
1Pe 1:17
j Vz 12:14
k Ho 12:6
Yo 2:13
Mt 3:2
l Ro 2:5
m Me 34:14
İş 1:16
n Me 51:10
Yr 32:39
o İş 1:19
He 11:19
Ef 4:24
ö Tkr 30:15
Öz 8:36
Elç 13:46
p Yr 29:11
Ağ 3:33
He 33:11
Lu 15:10
2Pe 3:9
r Tkr 30:16
He 18:9

BÖLÜM 19

s 2Sa 35:25
ş Yr 7:29
He 26:17
t Me 7:2
Na 2:11
Tsf 3:3
u 2Kr 23:31
2Sa 36:1
ü 2Kr 23:32

2. Sütun

a 2Kr 23:33
2Sa 36:4
Yr 22:11
b 2Kr 23:34
c 2Sa 36:5
Yr 22:17
ç 2Kr 24:4
d He 12:19
e Öz 19:12
Öz 28:15
He 22:25
f 2Kr 24:2
g He 12:13
He 17:20
h Ağ 4:20
ı 2Kr 24:12
i He 6:2
j Ho 2:2

k Me 80:8; İş 5:1; He 15:2; He 17:6; **l** Sy 24:6; Tkr 8:7; **m** Sy 24:17; Ezr 4:20; **n** He 31:3; Da 4:11; **o** İş 5:5; Yr 17:10; Yr 31:28; He 15:6; **ö** Ho 13:15; **p** 2Kr 23:34; 2Kr 24:6; 2Kr 25:6; **r** Tkr 32:22; He 15:4.

13 Bu kez çöle,[a] susuz ve kurak
bir araziye dikildi.[b] **14** Dalından ateş çıktı;[c] filizlerini ve meyvesini yakıp yok etti. Artık kral
asası olacak hiçbir güçlü dalı kalmadı.'[ç]

Bu bir ağıttır ve dilden dile dolaşacaktır."[d]

20 Yedinci yılın beşinci ayında, ayın onuncu günü,
İsrail ihtiyarlarından bazıları Yehova'ya danışmak için gelip[e] karşımda oturdular.[f] **2** O zaman
Yehova bana şunları söyledi:
3 "İnsanoğlu, İsrail ihtiyarlarıyla konuşacak ve diyeceksin
ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Bana danışmaya mı geldiniz?[g] Varlığım üzerine ant ederim ki, Bana danışmanıza izin
vermem!'[h] Ulu Rab Yehova'nın
sözü.

4 Onlara suçlarını göster!
Suçlarını göster, ey insanoğlu![ı]
Atalarının iğrenç işlerini anlat.[i]
5 Onlara de ki, Ulu Rab Yehova
şöyle diyor: 'İsrail'i seçtiğim gün,[j]
elimi kaldırarak[k] Yakup'un soyuna ant ettim[l] ve Mısır diyarında
onlara Kendimi tanıttım.[m] Evet,
"Ben Tanrınız Yehova'yım" diyerek ant ettim.[n] **6** O gün onları Mısır diyarından çıkarıp başka bir memlekete götüreceğime
ant ettim.[o] Onlar için seçip kararlaştırdığım o yer süt ve bal
akan bir diyardı,[ö] bütün memleketlerin tacıydı.[p] **7** Onlara şöyle dedim: "Hepiniz medet umduğunuz iğrenç putlarınızı atın![r]
Mısır'ın iğrenç putlarıyla kendinizi kirletmeyin.[s] Ben Tanrınız
Yehova'yım."[ş]

BÖLÜM 19

a Tkr 28:48
Yr 17:6
Yr 52:27
b Yr 9:11
c Hk 9:15
2Kr 24:20
ç Ne 9:37
He 17:18
He 21:26
d Ağ 4:20

BÖLÜM 20

e He 8:1
f He 14:1
g İş 1:12
h 1Sa 28:6
Öz 15:8
Öz 28:9
İş 1:15
He 14:3
Mi 3:7
ı He 14:4
i He 16:2
He 16:51
He 22:2
He 23:36
Lu 11:47
Elç 7:51
j Çk 6:7
Tkr 7:6
İş 41:8
k İş 62:8
l Çk 6:8
Tkr 32:40
He 47:14
m Çk 3:8
Çk 4:31
Tkr 4:34
Me 103:7
n Çk 20:2
o İb 6:13
ö Çk 3:8
Tkr 6:3
Tkr 8:7
Yş 5:6
Yr 11:5
Yr 32:22
p Me 48:2
Da 8:9
Da 11:41
Zk 7:14
r 2Ta 15:8
He 18:31
s Le 17:7
Le 18:3
Tkr 29:17
Yş 24:14
ş Çk 16:12
Le 11:44
Le 20:7

2. Sütun

a Tkr 9:7
1Sa 15:23
Ne 9:26
İş 63:10
b Çk 32:4
c Yş 24:14
He 7:8

8 Onlar ise Bana isyan etti[a] ve
Beni dinlemek istemediler. Hiçbiri, medet umduğu iğrenç putları atmadı ve Mısır'ın iğrenç putlarını terk etmedi.[b] Bu yüzden,
Mısır diyarında onların üzerine
tüm kızgınlığımı boşaltmak için
gazap yağdıracağımı söyledim.[c]
9 Yine de, aralarında bulundukları milletlerin gözünde Kendi
adım lekelenmesin diye gerekeni yaptım.[ç] Çünkü o milletlerin
gözleri önünde onları Mısır diyarından çıkarırken kim olduğumu göstermiştim.[d] **10** Evet,
onları Mısır diyarından çıkardım
ve çöle getirdim.[e]

11 Onlara yasalarımı verdim[f]
ve hükümlerimi[g] bildirdim ki,
bunlara uyan kişi bu sayede yaşasın.[h] **12** Ayrıca, Benimle onlar arasında bir işaret olması için,[ı]
onları kutsal kılanın Ben Yehova
olduğumu anlamaları için Sebt
günlerimi de verdim.[i]

13 Fakat İsrail evi çölde Bana
isyan etti.[j] Yasalarıma uymadılar[k]
ve hükümlerime karşı çıktılar;[l]
oysa onlara uyan kişi yaşayacaktı.[m] Sebt günlerimin kutsallığını da hiçe saydılar;[n] bu yüzden
onları ortadan kaldırmak için
çölde üzerlerine kızgınlığımı boşaltacağımı söyledim.[o] **14** Fakat Kendi adım uğruna, onları Mısır'dan çıkardığımı gören
milletlerin gözünde adım lekelenmesin diye bunu yapmadım.[ö]

ç Çk 32:12; Sy 14:13; Tkr 9:28; Yş 7:9; 1Sa 12:22; **d** Yş 2:10; Yş 9:9; 1Sa 4:8; **e** Çk 13:17; Çk 15:22; **f** Le 3:17; **g** Tkr 4:8; Ne 9:13; Me 147:19; **h** Tkr 8:3; Tkr 30:16; Lu 10:28; Ro 10:5; Ga 3:12; **ı** Çk 13:9; Çk 31:13; Çk 35:2; **i** Çk 20:8; Le 23:3; Le 23:24; Le 23:32; Le 25:4; Le 25:11; Tkr 5:12; Ne 9:14; **j** Çk 32:8; Sy 14:22; Me 78:40; Me 95:8; **k** Le 26:15; **l** Le 26:43; Öz 1:25; He 16:24; **m** He 18:9; Ro 10:5; **n** İş 56:6; **o** Sy 14:12; **ö** Yş 7:9; He 36:22.

15 Ayrıca, kendilerine verdiğim süt ve bal akan diyara,[a] bütün memleketlerin en güzeline[b] onları sokmayacağıma çölde ant ettim.[c] **16** Çünkü yürekleri iğrenç putlarına bağlı olduğundan,[ç] hükümlerime karşı çıktılar, yasalarıma uymadılar ve Sebt günlerimin kutsallığını hiçe saydılar.

17 Fakat hallerini görünce acıdım ve onları mahvetmedim,[d] çölde yok etmedim. **18** Çölde oğullarına,[e] "Atalarınızın kurallarına uymayın" dedim,[f] "Onların hükümlerini yerine getirmeyin[g] ve iğrenç putlarıyla kendinizi kirletmeyin.[h] **19** Ben Tanrınız Yehova'yım.[ı] Benim yasalarıma uyun[i] ve hükümlerimi dinleyip[j] yerine getirin.[k] **20** Benimle sizin aranızda bir işaret[l] olan Sebt günlerimin kutsallığını bozmayın.[m] Bilin ki Ben, Tanrınız Yehova'yım."

21 Bu oğullar da Bana isyan etti.[n] Yasalarıma uymadılar ve hükümlerimi dinleyip yerine getirmediler; oysa onlara uyan kişi yaşayacaktı.[o] Sebt günlerimin kutsallığını da hiçe saydılar;[ö] bu yüzden çölde tüm kızgınlığımı onların üzerine boşaltacağımı söyledim.[p] **22** Fakat Kendi adım uğruna, onları Mısır'dan çıkardığımı gören milletlerin gözünde adım lekelenmesin diye[r] bunu yapmaya elim varmadı.[s] **23** Ayrıca çölde, onları milletler arasına dağıtacağıma ve başka memleketlere savuracağıma[ş] ant ettim.[t] **24** Çünkü hükümlerimi yerine getirmediler,[u] yasalarıma karşı çıktılar[ü] ve Sebt günlerimin kutsallığını hiçe saydılar;[a] hâlâ atalarının o iğrenç putlarından medet umuyorlardı.[b] **25** Ben de onları yararsız kurallara ve kendilerine yaşam kazandırmayan hükümlere teslim ettim.[c] **26** Çocuklarından her ilk doğanı ateşe atarak sunularıyla kendilerini kirletmelerine karışmadım.[ç] Öyle ki, onları perişan edeyim ve Benim Yehova olduğumu anlasınlar.'[d]

27 Bu yüzden, ey insanoğlu, İsrail evine şu sözleri bildir:[e] Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Atalarınız sadakatsiz davranışlarıyla Bana hakaret etmiş oldular.[f] **28** Kendilerine vermeye ant ettiğim[g] memlekete onları getirdiğimde,[h] nerede bir yüksek tepe[ı] ya da dal budak salmış bir ağaç görseler, kurbanlarını orada kesmeye,[i] Beni öfkelendiren sunularını orada sunmaya, hoş kokulu sunularını[j] orada takdim etmeye ve dökme sunularını[k] orada dökmeye başladılar. **29** Bu yüzden onlara şöyle dedim: "O yüksek yere gitmek de ne demek oluyor? O yerin adının bugün hâlâ Yüksek Yer* olduğunu bilmiyor musunuz?" '[l]

30 Bu yüzden, İsrail evine de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Atalarınızın yaptığı gibi siz de kendinizi kirletmiyor musunuz?[m] Onların iğrenç alışkanlıklarına uyup ahlaksızlık yapmıyor

BÖLÜM 20

a Le 20:24; Sy 13:27
b Zk 7:14
c Sy 14:30; Me 95:11; Me 106:26
ç Çk 32:4; Sy 15:39; Sy 25:2; 1Kr 21:26; He 14:4; Elç 7:42
d Ne 9:19; Me 78:38; Yr 30:11; Ağ 3:22
e Sy 14:33
f Me 78:8; He 5:7
g Elç 7:51; 1Pe 1:18
h Yr 2:7
ı Tkr 5:6; Me 81:10
i Le 25:18; Tkr 5:32
j Tkr 4:1
k Tkr 5:1
l Çk 31:13
m Yr 17:22
n Sy 25:1; Tkr 9:23; 1Kr 13:21
o He 20:11
ö He 20:13
p 1Sa 12:15; 1Sa 15:23; Me 5:10; İş 1:20; İş 63:10; He 7:8
r Me 25:11; Me 79:9; Yr 14:7; Da 9:19
s Me 78:38
ş Le 26:33; Tkr 28:64; Me 106:27; Yr 15:4
t Tkr 32:40
u Le 26:43
ü Le 26:15

2. Sütun

a He 20:13
b Yr 2:7; Yr 3:9; He 6:9
c Me 81:12; İş 66:4; Ro 1:24; 2Se 2:11
ç Le 18:21; 2Kr 16:3; 2Kr 17:17; 2Kr 21:6; 2Ta 28:3; 2Ta 33:6; Yr 7:31; Yr 19:5; Yr 32:35; He 16:20
d He 6:7
e He 2:7; f Ro 2:24; g Me 105:9; He 20:6; h Yş 23:5; Ne 9:22; ı Tkr 12:2; 1Kr 14:23; İş 65:7; Yr 2:20; i Me 78:58; İş 57:5; He 6:13; j He 16:19; k Yr 19:13; l He 16:24; m Sy 32:14.

He 20:29* İbranice *Bama*; bir putperest tapınağının ismi.

musunuz?[a] **31** Oğullarınızı kaldırıp ateşe atarak[b] o iğrenç putlarınız için bugün hâlâ kendinizi kirletmiyor musunuz?[c] Hem bunları yapıp hem de Bana danışmanıza izin verir miyim, ey İsrail evi?'[ç]

'Varlığım üzerine ant ederim ki' Ulu Rab Yehova'nın sözü, 'Bana danışmanıza izin vermem![d] **32** "Diğer milletler gibi olalım, başka memleketlerin halkları gibi[e] ağaca ve taşa tapalım" diyorsunuz.[f] Aklınızdan geçen[g] bu şeyler gerçekten de olmuyor mu?'[h]

33 'Varlığım üzerine ant ederim ki' Ulu Rab Yehova'nın sözü, 'Kralınız olarak saltanat sürerken, kolumun gücünü[ı] göstereceğim, elimi kaldıracağım ve üzerinize gazabımı boşaltacağım.[i] **34** Sizi güçlü kolumla, elimi kaldırarak ve gazabımı boşaltarak dağıttığım memleketlerden toplayacağım; sizi milletler arasından çıkaracağım.[j] **35** Milletlerin çölüne getireceğim[k] ve orada sizinle yüz yüze hesaplaşacağım.[l]

36 Atalarınızla Mısır Çölünde nasıl hesaplaştıysam[m] sizinle de öyle hesaplaşacağım.' Ulu Rab Yehova'nın sözü. **37** 'Sizi çobanın değneği altından geçen koyunlar gibi yapacağım[n] ve aramızda bir ahit bağı kuracağım.[o] **38** Bana karşı suç işleyenleri ve isyan edenleri aranızdan temizleyeceğim,[ö] onları gurbette yaşadıkları memleketten çıkaracağım, fakat İsrail topraklarına giremeyecekler;[p] o zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.'[r]

BÖLÜM 20

a Hk 2:19
2Ta 21:13
Yr 7:28
Yr 13:27
Elç 7:51
b Tkr 18:10
Me 106:37
Yr 7:31
c Tkr 29:17
1Kr 21:26
He 20:7
ç 1Sa 28:6
Öz 1:28
İş 1:15
d Zk 7:13
e Ro 12:2
f Tkr 4:28
Tkr 28:36
Yr 44:17
g He 11:5
h Öz 19:21
Ağ 3:37
ı İş 40:10
i Yr 21:5
He 8:18
j İş 27:13
He 34:16
Ams 9:9
k Ho 2:14
Mi 4:10
l Yr 2:9
Yr 25:31
He 17:20
Ho 4:1
m 1Ko 10:9
n Le 27:32
Yr 33:13
He 34:17
o Me 89:34
ö Sy 14:30
He 34:20
Ml 3:3
Mt 3:12
p He 13:9
r Me 9:16
He 6:13

2. Sütun

a Hk 10:14
Me 81:12
Ams 4:4
b Öz 21:27
İş 1:13
Yr 7:10
He 23:39
c İş 2:2
İş 66:20
He 17:23
Mi 4:1
ç İş 56:7
Mi 4:2
Zk 8:22
d Ml 3:4
Ro 12:1
İb 13:15
e İş 11:11
Yr 23:3
2Ko 6:17
f Ba 8:21
Ef 5:2
Flp 4:18
g İş 5:16
He 38:23

39 Ey İsrail evi, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mademki Beni dinlemiyorsunuz, her biriniz gidip kendi iğrenç putlarınıza tapının.[a] Artık sunularınızla ve iğrenç putlarınızla kutsal adımı kirletemeyeceksiniz.'[b]

40 Ulu Rab Yehova'nın sözü. 'Memlekette yaşayan bütün İsrail evi Bana kutsal dağımda, İsrail'in yükseklerindeki dağda[c] ibadet edecek.[ç] Onları orada kabul edeceğim. Tüm kutsal bağışlarınızı ve ilk ürünlerden en iyi sunularınızı orada sizden isteyeceğim.[d] **41** Milletler arasından sizi çıkardığımda ve dağılmış olduğunuz memleketlerden topladığımda,[e] sunularınızın hoş kokusundan zevk duyacağım[f] ve milletlerin gözü önünde kutsallığımı sizin aracılığınızla göstereceğim.'[g]

42 'Atalarınıza vermeye yemin ettiğim memlekete, İsrail topraklarına sizi getirdiğimde[h] anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.'[ı] **43** Bütün yaptıklarınızı,[i] kendinizi kirlettiğiniz bütün işlerinizi orada hatırlayacaksınız[j] ve yaptığınız bütün kötü şeyler nedeniyle kendinizden tiksineceksiniz.[k] **44** Ey İsrail evi, kötü davranışlarınıza ya da bozuk işlerinize bakmadan,[l] Kendi adım uğruna sizin için harekete geçtiğimde[m] anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.'[n] Ulu Rab Yehova'nın sözü."

45 Yehova sözlerine şöyle devam etti: **46** "İnsanoğlu,

h He 11:17; He 37:12; **ı** Yr 24:7; He 36:23; **i** Le 26:40; Ne 1:9; He 16:61; Ho 5:15; **j** He 6:9; **k** Yr 31:18; **l** 1Ti 1:16; **m** Me 79:9; He 36:22; **n** He 24:24.

yüzünü güneye çevir[a] ve güneye doğru seslen.[b] Güney topraklarındaki ormana peygamberlik sözlerini bildir. **47** Güney ormanına şöyle diyeceksin: Yehova'nın sözünü dinle. Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Senin içinde öyle bir ateş yakacağım ki,[c] yaş ağaçlarını da kuru ağaçlarını da, ne varsa yakıp kül edecek.[ç] Yanan bu ateş hiç sönmeyecek,[d] güneyden kuzeye bütün yüzleri kavuracak.[e] **48** Bütün insanlar anlayacak ki bu ateşi yakan Ben Yehova'yım; o sönmeyecek.' "[f]

49 O zaman şöyle dedim: "Ah Ulu Rab Yehova! Benim hakkımda 'Şuna bakın, yine bir deyiş uyduruyor!' diyorlar."[g]

21 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, yüzünü Yeruşalim'e çevir ve kutsal yerlere[h] doğru seslen.[ı] İsrail topraklarına peygamberlik sözlerini bildir.[i] **3** İsrail topraklarına de ki, Yehova şöyle diyor: 'Ben sana karşıyım![j] Kılıcımı kınından çıkaracağım[k] ve senin içindeki doğru kişiyi de kötü kişiyi de kesip atacağım.[l] **4** İçindeki doğru kişiyi de kötü kişiyi de kesip atmak için kılıcım kınından çıkacak ve güneyden kuzeye herkesi vuracak.[m] **5** Böylece herkes anlayacak ki Ben Yehova, kılıcımı kınından çıkardım.[n] Tekrar yerine girmeyecek.' "[o]

6 "Sana gelince ey insanoğlu, bacakların titreyerek inle.[ö] Onların gözü önünde acı acı iç geçir.[p] **7** Eğer 'Neden böyle iç çekiyorsun?' diye soracak olurlarsa,[r] 'Bir haber yüzünden' diyeceksin.[a] Çünkü o kesinlikle gelecek[b] ve kimsenin eli ayağı tutmayacak, herkesin yüreği yerinden oynayacak,[c] cesareti* kırılacak ve dizlerinden sular# damlayacak.[ç] Evet, o kesinlikle gelecek[d] ve bunlar olacak.' Ulu Rab Yehova'nın sözü."

8 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **9** "İnsanoğlu, peygamberlik edip de ki, Yehova şöyle diyor: 'Kılıç! Kılıç!' diye bağır.[e] 'Bilendi[f] ve parlatıldı. **10** Bir kıyım yapmak için bilendi ve ışıl ışıl parlasın diye parlatıldı.'[g]

'Nasıl kıvanç duymayalım?'[h]

'Kılıç, oğlumun[ı] asasını[i] sıradan bir ağaçmış[j] gibi küçümsüyor.

11 Kılıç elde kullanılsın diye parlatılmaya verildi. Evet kılıç, adam öldürenin eline verilmek için, bunun için bilendi ve parlatıldı.[k]

12 Ey insanoğlu, haykır, feryat et![l] Çünkü kılıç halkıma[m] karşı ve bütün İsrail beylerine[n] karşı kalktı. Onlar da halkımla birlikte kılıcın önüne atıldı.[o] Bu yüzden dizini döv.[ö] **13** Kılıç zaten denendi.[p] Eğer asayı da küçümsüyorsa ne olacak?[r] O asa artık var olmayacak.'[s] Ulu Rab Yehova'nın sözü.

14 Ve sen, ey insanoğlu, peygamberlik et ve ellerini birbirine vur.[ş] Üç defa 'Kılıç!' diye tekrarlansın.[t] Bu öldüren kılıçtır. Büyük olanı yere seren, onları her yandan saran kılıç.[u] **15** Yürek-

BÖLÜM 20

a He 6:2
b He 21:2
Ams 7:16
c Tkr 32:22
Yr 21:14
ç He 17:24
Lu 23:31
d İş 66:24
Mt 3:12
e He 21:4
f Tkr 29:24
2Ta 7:20
Ağ 2:17
g He 17:2

BÖLÜM 21

h He 6:3
ı Ams 7:16
i He 12:19
He 20:42
j He 5:8
k Le 26:33
He 14:17
l Ey 9:22
m He 7:2
He 20:47
n Tkr 29:24
1Kr 9:7
Me 9:16
o İş 45:23
Yr 23:20
Na 1:9
ö Me 69:23
He 29:7
p İş 22:4
Yr 4:19
He 9:8
r He 24:19

2. Sütun

a 2Kr 21:12
b Yr 6:22
c Yş 2:11
Yş 5:1
ç He 7:17
d He 7:12
1Pe 4:7
e İş 66:16
Yr 12:12
Ams 9:4
f Me 7:12
g Yr 46:4
h İş 5:14
ı 2Sa 7:14
i Ba 49:10
j He 19:11
k Yr 25:9
Yr 25:33
Yr 51:20
l He 9:8
Mi 1:8
m Yr 25:2
n He 19:1
o Yr 25:16
ö Yr 31:19
p Yr 6:27
r 2Kr 25:7
He 19:14
s Yr 39:6
He 21:26
ş Sy 24:10
He 6:11

t Le 26:21; u 2Kr 25:1; 2Kr 25:2; Lu 19:43.

He 21:7* Sözcük anlamıyla, "ruhu"
7# Korku ve baskının yol açtığı idrar.

ler yerinden oynasın[a] diye, bütün kapılarında[b] yenilgiye uğrayanların sayısı çoğalsın diye, kılıçla kıyım yapacağım. Ah! Öyle bir kılıç ki, ışıl ışıl parlasın diye, kıyım yapsın diye parlatılmış![c] **16** Keskinliğini göster;[ç] sağa ilerle! Yerini al! Sola ilerle! Yüzün nereye dönükse oraya ilerle! **17** Ben de öfkeyle ellerimi vuracağım[d] ve öfkem[e] dinecek.[f] Ben, Yehova, bunları söyleyen Ben'im."

18 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **19** "Ey insanoğlu, Babil kralının kılıcı girsin diye[g] kendine iki yol belirle. Her ikisi de aynı memleketten çıksın. Bir işaret yapılsın[h] ve şehre giden yolun başına bu işaret konsun. **20** Kılıcın girmesi için biri Ammonoğullarının Rabba[ı] şehrine, biri de Yahuda'ya, surlarla çevrili Yeruşalim'e[i] giden iki yol belirleyeceksin. **21** Çünkü Babil kralı yol ayrımında, iki yolun başında fala bakmak için duruyor.[j] Okları sallıyor, terafime* danışıyor[k] ve karaciğere bakıyor. **22** Şehre karşı koçbaşlarını getirmesi,[l] öldür emrini vermesi, savaş naraları atması,[m] şehir kapılarının karşısına koçbaşları yerleştirmesi, bir kuşatma rampası kurması ve kuşatma duvarı yapması için[n] sağ elindeki fal Yeruşalim'e çıktı. **23** Yemin ederek onlarla anlaşmış olanlara[o] göre bu fal doğru değildi.[ö] Fakat o işlenen suçları hatırladı[p] ve onların yakalanmasına karar verdi.[r]

24 Bu nedenle Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mademki açığa çıkan suçlarınızla, kabahatlerinizin hatırlanmasına neden oldunuz, mademki işlediğiniz bütün günahlar görüldü ve hatırlandınız,[a] o halde ele geçirileceksiniz.'[b]

25 Ve sen, İsrail'in[c] ağır yaralı kötü beyi,[ç] suçların son döneminde senin günün geldi.[d] **26** Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Sarığı çıkar, tacı kaldır.[e] Artık eskisi gibi olmayacak.[f] Alçak olanı yükselt,[g] yüksek olanı alçalt.[h] **27** Yıkım! Yıkım! Yıkım! Onu böyle yıkacağım.[ı] Hak sahibi gelinceye kadar taç kimsenin olmayacak.[i] Onu ancak hak sahibine vereceğim.'[j]

28 Sen ise ey insanoğlu, peygamberlik edip de ki, 'Ulu Rab Yehova, Ammonoğulları ve onların aşağılayıcı sözleri hakkında bunları söyledi.' Sonra şöyle de: 'İşte bir kılıç! Bu kılıç kıyım için çekildi. Işıl ışıl parlasın ve kırıp geçirsin diye parlatıldı.[k] **29** Çünkü senin hakkında gördükleri görüntüler asılsız, sana bildirdikleri kehanetler yalandır;[l] sen de, suçların son döneminde günü gelen kötü adamların,[m] evet katledilecek olanların üzerine yığılacaksın. **30** Kılıcı yeniden kınına sok. Yaratıldığın yerde, kökünün bulunduğu memlekette[n] seni yargılayacağım. **31** Gazabımı üzerine yağdıracağım. Kızgınlığımı alev alev üzerine püskürteceğim.[o] Seni akıldan yoksun adamların, işi gücü yakıp yıkmak olanların eline

He 21:21* Aile putları.

BÖLÜM 21

a He 21:7
b Yr 17:27
c He 21:10
ç He 14:17
d He 22:13
e He 5:13
f Tkr 28:63
İş 1:24
He 16:42
g Yr 1:10
h He 4:1
He 5:1
ı Tkr 3:11
Yr 49:2
He 25:5
Ams 1:14
i 2Sa 5:9
2Ta 26:9
2Ta 32:5
2Ta 33:14
Me 48:12
Ağ 4:12
j Sy 22:7
Tkr 18:10
k Hk 18:14
2Kr 23:24
Zk 10:2
l 2Kr 25:1
He 4:2
m Yş 6:20
1Sa 17:20
n Yr 32:24
Yr 52:4
He 4:3
o 2Ta 36:13
He 17:13
ö İş 28:15
p 2Kr 24:20
Ey 34:11
r 2Kr 25:6

2. Sütun

a Yr 2:34
b Yr 15:2
c 2Ta 36:13
Yr 24:8
Yr 52:2
He 17:19
ç 1Kr 11:34
d He 7:6
e 2Kr 25:6
Yr 13:18
Yr 44:30
Yr 52:11
f He 21:13
g 1Sa 2:7
Me 75:7
Me 113:7
Da 4:17
Flp 2:9
h Yr 24:8
He 12:13
Da 4:37
Lu 21:24
ı 2Ta 20:23
He 5:16

i Ba 49:10; Me 89:3; Me 110:1; İş 9:6; İş 11:10; He 37:25; Lu 1:32; Ro 15:12; Vh 5:5; **j** Me 2:8; Da 7:14; Lu 22:29; **k** Yr 49:2; **l** He 12:24; He 22:28; **m** Me 37:13; **n** Tkr 3:11; **o** Yr 22:22; Yr 49:3.

teslim edeceğim.[a] **32** Ateş için yakacak olacaksın.[b] Kanın memleketin ortasına dökülecek. Artık hatırlanmayacaksın.' Bunları Ben, Yehova söylüyorum."[c]

22 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "Ey insanoğlu, bu eli kanlı şehre suçunu göster![ç] Ona suçunu göster[d] ve yaptığı bütün iğrenç işleri ona anlat.[e] **3** Ona de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey sen! Kendi içinde kan döken,[f] iğrenç putlar yaparak kendini kirleten,[g] sonu gelene kadar bunu sürdüren şehir![h] **4** Döktüğün kan yüzünden suçlu oldun[ı] ve yaptığın iğrenç putlarla kendini kirlettin.[i] Böylece ömrünü kısalttın ve artık hüküm vaktin geldi. İşte bu yüzden seni milletlere rezil edeceğim ve bütün memleketlerde alay konusu olacaksın.[j] **5** Ey adı kötüye çıkmış, kargaşa dolu şehir! Hem yakındaki hem de uzaktaki memleketler seninle alay edecek.[k] **6** İşte, senin içindeki İsrail beylerinin[l] her biri elindeki yetkiyi kötüye kullanarak kan döktü.[m] **7** Senin içinde yaşayan babaları ve anaları aşağıladılar,[n] topraklarında yaşayan yabancıların hakkını yediler,[o] yetimlere ve dullara kötü davrandılar.' "[ö]

8 "'Kutsal mekânımı hor gördün ve Sebt günlerimi hiçe saydın.[p] **9** Kan dökmek için pervasızca iftira atanlar senin içinde bulundu;[r] dağlarda putlara sunulan kurbanlar yediler[s] ve halkın arasında edepsiz davranışlarını sürdürdüler.[ş] **10** Senin içinde babasının namusunu lekeleyenler* oldu[a] ve âdet gören kadını alçalttılar.[b] **11** Birisi komşusunun karısıyla iğrenç şeyler yaptı,[c] ötekisi kendi gelinini edepsizce alçalttı.[ç] Başka biri de kendi kardeşini, babasının kızını alçalttı.[d] **12** Senin içinde kan dökmek için rüşvet aldılar.[e] Tefecilik[f] yaparak faiz aldın,[g] komşularını dolandırarak[h] zorbalıkla kazanç edindin[ı] ve Beni unuttun.'[i] Ulu Rab Yehova'nın sözü.

13 'Ve işte, edindiğin haksız kazancı[j] ve senin içinde dökülen kanı[k] görünce ellerimi birbirine vurdum.[l] **14** Sana karşı harekete geçtiğim gün yürekli olabilecek misin,[m] ellerinde derman olacak mı?[n] Ben Yehova, bunu Ben söyledim ve yapacağım.[o] **15** Seni milletler arasına dağıtacağım ve memleketlere savuracağım;[ö] içindeki kiri söküp atacağım.[p] **16** Milletlerin gözü önünde aşağılanacaksın ve anlayacaksın ki Ben Yehova'yım.' "[r]

17 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **18** "İnsanoğlu, İsrail evi Benim için bir cüruf gibi oldu.[s] Hepsi fırının içindeki bakır, kalay, demir ve kurşun gibiler. Evet, onlar gümüşün cürufu gibi oldular.[ş]

19 Bu nedenle Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Hepiniz cüruf gibi olduğunuzdan,[t] işte bu yüz-

BÖLÜM 21

a Yr 4:7
He 25:5
b Yr 49:2
c İş 55:11

BÖLÜM 22

ç 2Kr 21:16
Yr 2:34
Ho 4:2
Mt 23:37
d He 20:4
He 23:36
e İş 58:1
He 16:2
He 16:51
f He 24:6
g 2Kr 21:11
2Kr 23:24
h He 12:25
2Pe 2:3
ı Ba 9:6
2Kr 21:16
Me 106:38
He 23:37
i Le 26:30
j Tkr 28:37
1Kr 9:7
2Ta 7:20
Me 79:4
Me 80:6
Yr 18:16
He 5:14
He 23:32
Da 9:16
k Me 79:4
l İş 1:23
He 19:1
Mi 3:1
Tsf 3:3
m Mi 2:1
n Tkr 27:16
Öz 20:20
o Çk 22:21
Öz 22:22
ö Me 82:3
Me 94:6
İş 1:17
Yr 7:6
Zk 7:10
Ml 3:5
p Le 19:30
He 20:13
He 23:38
r Çk 23:1
Le 19:16
s He 18:6
ş Hk 20:6
Me 26:10
Öz 10:23
Yr 13:27
He 16:27
2Pe 2:7

2. Sütun

a Le 18:7
Le 20:11
Tkr 27:20
1Ko 5:1
b Le 18:19
Le 20:18

c Le 18:20; Le 20:10; Tkr 22:22; Yr 5:8; **ç** Le 18:15; Le 20:12; He 18:11; **d** Le 20:17; Tkr 27:22; 2Sa 13:1; **e** Çk 23:8; Tkr 16:19; Tkr 27:25; Me 26:9; İş 1:23; Ams 5:12; **f** Çk 22:25; Tkr 23:19; **g** Le 25:36; He 18:13; **h** Le 6:2; **ı** Öz 1:19; **i** Tkr 32:18; Me 106:21; **j** Öz 28:8; **k** He 22:2; **l** He 21:17; **m** He 21:7; **n** Ey 40:9; 1Ko 10:22; **o** He 17:24; **ö** Tkr 4:27; Tkr 28:25; He 12:15; **p** İş 1:25; He 23:27; Ml 3:3; **r** Me 9:16; He 6:7; He 6:13; **s** İş 1:22; Yr 6:28; **ş** Öz 17:3; İş 48:10; Yr 6:29; **t** Me 119:119; Öz 25:4.

He 22:10* Sözcük anlamıyla, "çıplaklığını açanlar"

den, sizi Yeruşalim'in ortasına topluyorum.[a] **20** Nasıl ki gümüşü, bakırı, demiri,[b] kurşunu ve kalayı fırının ortasında toplayıp ateşi üfleyerek[c] onları eritirler,[ç] Ben de sizi öfke ve kızgınlıkla toplayacağım; ateş püskürerek sizi eriteceğim. **21** Sizi bir araya toplayacağım, gazabımla ateş püskürteceğim[d] ve şehrin ortasında eriyip gideceksiniz.[e] **22** Fırının ortasında gümüş eritir gibi, Ben de o şehrin ortasında sizi eriteceğim; o zaman anlayacaksınız ki üzerinize gazap yağdıran Ben, Yehova'yım.' "[f]

23 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **24** "İnsanoğlu o şehre de ki, 'Sen hiç temizlenmeyen, gazap gününde üzerine yağmur yağmayan bir şehirsin.[g] **25** Onun peygamberleri gizlice düzen kurar,[h] kükreyen aslan gibi avlarını parçalarlar.[ı] Can alırlar,[i] değerli şeyleri, hazineleri ele geçirirler.[j] Şehrin içinde dulların sayısını çoğalttılar.[k] **26** Kâhinleri, kanunumu çiğnediler,[l] kutsal mekânıma durmadan saygısızlık ediyorlar.[m] Kutsalla bayağı arasında[n] ayrım yapmadılar,[o] kirliyle temiz arasındaki farkı anlatmadılar.[ö] Sebt günlerimi görmezden geldiler[p] ve aralarında Beni aşağıladılar.[r] **27** Yöneticileri, avını parçalayarak kan döken kurtlara benziyor;[s] haksız kazanç elde etmek için cana kıyıyorlar.[ş] **28** Peygamberleri, onlar için asılsız görüntüler görüp[t] uydurma kehanetlerde bulunarak,[u] yapılanların üzerini kireçle sıvadı.[ü] Ben Yehova bir şey söylemediğim halde, 'Bunlar Ulu Rab Yehova'nın sözleri' diyorlar. **29** Memleketin halkı ise, düzenbazlık yapıyor,[a] zorbalıkla soygun düzenliyor,[b] mazlum ve yoksula kötü davranıyor[c] ve orada yaşayan yabancının hakkını yiyor.'[ç]

30 'Aralarında taş duvarı onaracak[d] ve memleketi yıkmayayım diye Benim önümde gedikte durup[e] orayı savunacak bir adam aradım,[f] fakat kimseyi bulamadım. **31** Bu yüzden, onların üzerine gazabımı yağdıracağım.[g] Öfkemin ateşiyle onları yok edeceğim.[h] Yaptıklarının karşılığını vereceğim.'[ı] Ulu Rab Yehova'nın sözü."

23 Ve bana Yehova'nın sözü geldi:[i] **2** "İnsanoğlu, aynı annenin kızı olan iki kadın vardı.[j] **3** Bunlar daha gençliklerinde,[k] Mısır'da fahişelik etmeye başladı.[l] Göğüsleri ilk orada okşandı[m] ve bekâretlerini orada yitirdiler. **4** Büyüğünün adı Ohola,* küçüğünün adı Oholiba'ydı.# Sonra Benim oldular[n] ve oğullar, kızlar doğurdular.[o] Onların kim olduğuna gelince, Ohola Samiriye'dir,[ö] Oholiba ise Yeruşalim.[p]

5 Ohola, Benim olduğu halde fahişelik etmeye başladı.[r] Âşıkları[s] için, yakınlarında bulunan Asurlular[ş] için şehvetle yanıp tutuştu. **6** Onlar, lacivertler

BÖLÜM 22
a Mi 4:12; Mt 13:30
b Ey 28:2
c İş 54:16; Yr 6:29
ç He 21:31
d Tkr 4:24; Me 21:9; İş 30:33; Yr 21:12; He 22:20
e Me 68:2; Me 112:10
f He 20:8; Ho 5:10
g İş 10:5
h Yr 5:31; Yr 6:13; Ho 6:9
ı Mi 3:5
i Mr 12:40; Lu 20:47
j Yk 5:4
k Yr 15:8
l Yr 2:8; Ağ 4:13; Mi 3:11; Tsf 3:4; Ml 2:8
m Le 20:3; Le 22:2
n He 44:23
o Le 10:10
ö Le 11:47; Elç 10:14
p He 20:13
r He 36:20; Ro 2:24
s Mi 3:2; Tsf 3:3
ş Mt 21:13
t He 21:29
u Tkr 13:3; Yr 23:25; Ağ 2:14
ü İş 30:10; He 13:10

2. Sütun
a Le 6:2; İş 1:23; Yr 5:26; Yr 7:9; Yr 21:12; Mi 2:2
b Me 62:10; İş 3:14
c Çk 22:21; Le 19:33; Çk 23:9
ç Yr 5:1
d Me 106:23
e Ba 18:23; Çk 32:11
f İş 26:20
g İş 10:22; Na 1:6
ı He 11:21; Ro 2:6; Ga 6:7

BÖLÜM 23 **i** 2Pe 1:21; **j** Yr 3:7; **k** He 16:22; Ho 2:13; **l** Le 17:7; Tkr 29:17; Yş 24:14; He 20:8; **m** He 23:21; **n** Çk 19:5; Yr 2:3; He 16:8; **o** He 16:20; Ga 4:25; **ö** 1Kr 16:24; **p** 1Kr 8:29; **r** 1Kr 14:16; 1Kr 21:26; 2Kr 17:7; **s** Ho 2:5; **ş** 2Kr 15:19; 2Kr 16:7; 2Kr 17:3; Yr 2:18; Yr 2:36; Ağ 5:6; He 16:28; Ho 5:13; Ho 7:11; Ho 8:9.

He 23:4* Anlamı, "Onun Çadırı"
4# Anlamı, "Benim Çadırım Ondadır"

kuşanmış valiler, vekil yöneticiler, süvariler, hepsi yakışıklı genç adamlardı. **7** Asurluların bu en seçkin adamlarıyla fahişeliğini sürdürdü. Şehvetle yanıp tutuştuğu bu adamlarla, onların iğrenç putlarıyla kendini kirletti.[a] **8** Mısır'da başladığı fahişeliği bırakmadı. Gençken onunla yattılar, bekâretini bozdular ve onunla durmadan ahlaksızlık yaptılar.[b] **9** Bu yüzden onu âşıklarının eline,[c] şehvetle yanıp tutuştuğu Asurluların eline verdim.[ç] **10** Onu çıplak bırakanlar onlardı.[d] Oğullarını ve kızlarını aldılar[e] ve kendisini kılıçla öldürdüler. Kadınlar arasında adı kötüye çıktı ve onunla ilgili hükmü yerine getirdiler.

11 Kız kardeşi Oholiba bunları gördü,[f] fakat ondan da fazla şehvet düşkünü oldu; yaptığı fahişeliklerle, ahlaksızlıkta ablasını geçti.[g] **12** Asurluları şehvetle arzuladı.[h] Etrafındaki şık giyimli valiler, vekil yöneticiler için, hepsi de ata binen bu yakışıklı genç adamlar için yanıp tutuşuyordu.[ı] **13** Şunu anladım ki, o da kendini kirlettiği için her ikisinin de gittiği yol aynıydı.[i] **14** Duvara oyulmuş erkek tasvirlerini,[j] Kaldelilerin parlak kırmızıya[k] boyanmış resimlerini[l] gördükçe fahişeliklerini daha da artırıyordu. **15** Bunlar bellerinde kuşaklar,[m] başlarında gösterişli sarıklarla savaşçı görünümündeydiler; hepsi de vatanları Kalde olan Babillilere benziyordu. **16** Onlara ilk görüşte gönül verdi[n] ve onlar için Kalde'ye haberciler gönderdi.[o] **17** Babilliler ona geliyor, aşk yatağına giriyor ve onunla ahlaksızlık yaparak onu kirletiyorlardı.[a] Onlar tarafından kirletilmeye devam etti ve sonunda kendisi de onlardan tiksinip yüz çevirdi.

18 Açıkça fahişelik edip çıplaklığını ortaya serince,[b] ablasından tiksinip yüz çevirdiğim gibi ondan da tiksinip yüz çevirdim.*[c] **19** Gençliğinde[ç] Mısır diyarında fahişelik ettiği günleri hatırlayarak[d] fahişeliğini daha da artırdı.[e] **20** Etleri* eşeğinkine, uzuvları aygırınkine benzeyenlerin cariyeleri gibi şehvet düşkünü oldu.[f] **21** Göğüslerinin okşandığı ve bekâretini kaybettiği Mısır'daki gençlik günlerini, o günlerdeki edepsizliklerini özledi.[g]

22 Bu yüzden, ey Oholiba, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ben senin tutkulu âşıklarını sana karşı ayaklandıracağım,[h] tiksinip yüz çevirdiklerini her yönden üzerine salacağım;[ı] **23** Babillileri[i] ve tüm Kaldelileri,[j] Pekod,[k] Şoa ve Koa adamlarını, onlarla birlikte tüm Asurluları, yakışıklı gençleri, valilerin ve vekil yöneticilerin hepsini, savaşçıları, çağrılmış olanları ve atlıları, evet hepsini karşına çıkaracağım. **24** Savaş arabalarının ve tekerleklerin gürültüsüyle, büyük bir kalabalıkla, küçük kalkanla, büyük kalkanla ve miğferle üzerine yürüyecekler.[l] Seni çepçevre kuşatacaklar, onlara yetki vereceğim ve seni kendi hükümlerine göre cezalandıracaklar.[m]

BÖLÜM 23

a Me 106:39
Ho 5:3
Ho 6:10
b Çk 32:4
1Kr 12:28
2Kr 10:29
2Kr 17:16
c 2Kr 15:29
ç 2Kr 17:23
1Ta 5:26
d He 16:37
Ho 2:10
e 2Kr 17:6
2Kr 18:11
f Yr 3:7
g Yr 3:8
He 16:47
h 2Kr 16:7
2Ta 28:16
ı He 23:6
i 2Kr 17:19
j He 8:10
k Yr 22:14
l Yr 50:2
m 1Sa 18:4
n Me 119:37
Mt 5:28
1Yh 2:16
o He 16:29

2. Sütun

a He 16:37
b Yr 3:2
He 16:36
c Tkr 32:19
Me 78:59
Me 106:40
Yr 6:8
Yr 12:8
ç He 16:22
d He 20:7
e He 16:25
Ams 4:4
f He 16:26
g Yş 24:14
He 23:3
h İş 10:5
He 16:37
Hb 1:6
Vh 17:16
ı Yr 6:22
Yr 12:9
i 2Kr 20:14
İş 39:3
He 21:19
j 2Kr 24:2
İş 23:13
k Yr 50:21
l Yr 47:3
He 26:10
Na 3:2
m 2Sa 24:14
Yr 39:5

He 23:18* Sözcük anlamıyla, "canım yüz çevirdi" **20*** Ya da "erkeklik organları"

25 Tüm kızgınlığımla sana karşı harekete geçeceğim[a] ve sana öfkeyle saldıracaklar.[b] Burnunu ve kulaklarını kesecekler, senden artakalan ise kılıçla yere serilecek. Oğullarını ve kızlarını[c] kendilerine alacaklar[ç] ve senden geriye kalanlar ateşle yok edilecek.[d] **26** Üzerinden elbiselerini çıkaracaklar[e] ve güzel takılarını alıp gidecekler.[f] **27** Edepsiz davranışlarına ve Mısır diyarında başladığın fahişeliğine[g] son vereceğim.[h] Artık Mısır'ı hatırlamayacaksın ve onlara özlem duymayacaksın.'

28 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'İşte, Ben seni nefret ettiğin, tiksinerek yüz çevirdiğin kişilerin eline teslim ediyorum.[ı] **29** Senden nefret edip düşmanca davranacaklar, emek verip edindiğin her şeyi elinden alarak seni çırılçıplak açıkta bırakacaklar.[i] Ahlaksızlığın, edepsizliğin ve fahişeliğin bütün rezilliğiyle açığa çıkacak.[j] **30** Bütün bunlar, bir fahişe gibi milletlerin peşine düştüğün[k] ve onların iğrenç putlarıyla kendini kirlettiğin için başına gelecek.[l] **31** Sen ablanın yolundan gittin;[m] Ben de sana onun kâsesini vereceğim.'[n]

32 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ablanın derin ve geniş kâsesinden içeceksin.[o] Sana gülecekler, alay konusu olacaksın; çünkü bu kâse dopdolu.[ö] **33** Ablan Samiriye'nin dehşet ve yıkım kâsesiyle sarhoş olacak ve kedere gömüleceksin. **34** Onu sonuna kadar içip bitireceksin,[p] toprak kâseyi kemireceksin ve göğsünü paralayacaksın.[r] "Çünkü bunları Ben söylüyorum." Ulu Rab Yehova'nın sözü.'

35 Bu nedenle Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mademki Beni unuttun,[a] Bana sırt çevirdin,[b] edepsiz davranışlarının ve fahişeliğinin sonuçlarına katlanacaksın.' "

36 Ve Yehova bana şöyle dedi: "İnsanoğlu, Ohola ve Oholiba'ya[c] suçlarını göster[ç] ve iğrenç işlerini bildir![d] **37** Çünkü onlar zina yaptı,[e] evet iğrenç putlarıyla zina yaptılar[f] ve elleri kanlı.[g] Ayrıca, Bana doğurduklarını oğulları putlara yiyecek olsun diye ateşe attılar.[h] **38** Üstelik Bana şunu da yaptılar: O gün kutsal mekânımı[ı] kirlettiler[i] ve Sebt günlerimi hiçe saydılar.[j] **39** Evet, oğullarını iğrenç putlarına kurban ettikleri[k] gün kutsal mekânıma gelerek onu kirlettiler![l] İşte, Benim evimde[m] bunu bile yaptılar! **40** Üstelik, uzaklardaki adamlara ulakla haber saldılar[n] ve o adamlar geldi![o] Sen ey Oholiba, onlar için yıkandın,[ö] gözlerine sürme çektin[p] ve takıp takıştırdın.[r] **41** Önüne bir sofra kurulmuş[s] muhteşem bir sedire oturdun,[ş] sofraya Benim buhurumu[t] ve yağımı koydun.[u] **42** Onun içinde kaygısız bir kalabalığın sesi vardı,[ü] oraya toplanmış yığınla adama çöllerden toplanıp getirilmiş ayyaşlar[v] da katıldı; hepsi o kadınların kollarına bilezikler ve başlarına güzel taçlar taktı.[y]

BÖLÜM 23

a Tkr 29:20; He 38:19; Tsf 1:18
b He 16:38
c He 23:4; Ga 4:25
ç Ho 2:4
d He 15:7; He 20:47; Yh 18:8
e Yr 13:22; He 16:39; Ho 2:3; Yh 17:16
f İş 3:18; Yr 4:30; He 16:11
g He 23:3; He 23:19
h İş 27:9; He 16:41; He 22:15; Zk 13:2
ı Yr 21:7; Yr 34:20
i Tkr 28:51; He 16:39
j He 16:36; He 16:37
k Me 106:35; Yr 2:18; Yr 16:11; Yr 22:9; He 6:9
l He 23:7
m Yr 3:8; He 16:47
n 2Kr 21:13; Me 11:6; Yr 7:15; Yr 25:15; Da 9:12
o İş 51:17
ö Tkr 28:37; 1Kr 9:7; Ağ 2:15; He 22:5
p Me 75:8; İş 51:17
r İş 32:12

2. Sütun

a İş 17:10; Yr 2:32; Yr 3:21; Yr 13:25
b 1Kr 14:9; Ne 9:26
c He 23:4
ç Yr 1:10
d İş 58:1; He 16:2; He 20:4; He 22:2
e Ho 1:2; Yk 4:4
f He 16:36
g He 16:38; He 22:2
h Le 18:21; 2Kr 17:17; He 16:20
ı 2Kr 21:4

i Yr 32:34; He 5:11; He 8:5; **j** Ne 13:17; He 22:8; **k** Yr 7:31; **l** Le 20:3; Yr 7:11; **m** 2Ta 33:4; **n** İş 57:9; **o** 2Kr 20:13; **ö** Ru 3:3; Es 2:12; **p** 2Kr 9:30; Yr 4:30; **r** Öz 7:10; İş 3:18; He 16:13; **s** İş 65:11; **ş** Es 1:6; İş 57:7; Ams 2:8; Ams 6:4; **t** He 8:11; **u** Öz 7:17; Yr 44:17; He 16:18; Ho 2:8; **ü** Çk 32:6; Ho 13:6; **v** İş 28:1; **y** He 16:11.

43 Yaptığı zinayla yıpranmış olan[a] o kadın hakkında, 'Şimdiye kadar yaptığı gibi, fahişelik etmeye devam edecek' dedim.[b] **44** Ve tıpkı bir fahişeye gelir gibi ona gelmeye devam ettiler; edepsiz kadınlara gelir gibi Ohola ve Oholiba'ya geldiler.[c] **45** Doğru adamlar[ç] onu zina yapan kadınlara[d] ve kan döken kadınlara[e] verilen hükümle cezalandıracaklar; çünkü onlar da zina yapıyor ve elleri kanlı.[f]

46 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Onların üzerine bir topluluk salacağım,[g] onları dehşete düşürecek ve yağmalayacak.[h] **47** Bu topluluk onları taşa tutacak[ı] ve kılıçtan geçirecek. Oğullarını ve kızlarını öldürecek,[i] evlerini ateşe verecek.[j] **48** Memleketten edepsiz davranışların[k] kökünü kazıyacağım;[l] bütün kadınlar bundan ders alıp kendilerine çeki düzen verecek ve sizin edepsizliğinize uymayacaklar.[m] **49** Edepsizliğinizi size ödetecekler[n] ve iğrenç putlarınızla işlediğiniz günahların cezasını çekeceksiniz. O zaman anlayacaksınız ki Ben, Ulu Rab Yehova'yım.' "[o]

24 Dokuzuncu yılın onuncu ayında, ayın onuncu günü, bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, bugünün tarihini kaydet. Babil kralı tam bugün Yeruşalim'e saldırıya geçti.[ö] **3** Bu asi ev[p] için bir mesel hazırlayıp onlar hakkında şöyle diyeceksin:

Ulu Rab Yehova şöyle diyor:
'Kazanı ateşe koy! Ateşe koy ve içine su doldur.[a] **4** İçine parçaları at,[b] butu ve döşü, bütün iyi parçaları at; içini en iyi kemiklerle doldur. **5** Koyunların arasından en iyilerini seç,[c] kazanın altına odunları yığ. Et parçalarını da kemiklerini de onun içinde haşla.'[ç]

6 Ulu Rab Yehova şöyle diyor:
'Durmadan kan döken o şehrin vay haline![d] O, içi pas tutmuş koca bir kazan; pası temizlenmez! İçindekileri parça parça çıkarın;[e] bunun için kura çekmeyin.[f] **7** Döktüğü kanlar onun orta yerinde duruyor.[g] Çünkü kanı yere döküp üzerini toprakla örtmedi,[h] onu parlak ve çıplak bir kayanın üzerine döktü. **8** Beni çok öfkelendirdi; Ben de ondan öcümü almak için[ı] kanını parlak ve çıplak bir kayanın üzerine döktüm ki, üstü örtülmesin.'[i]

9 Ulu Rab Yehova şöyle diyor:
'Durmadan kan döken o şehrin vay haline![j] Ben de onun için büyük bir odun yığını hazırlayacağım.[k] **10** Bol bol odun yığ. Ateşi yak, eti iyice haşla. Et suyunu boşalt; kemikler kavrulup kor gibi olsun. **11** Boş kazanı onun közleri üzerine koy da ısınsın. Bakırı iyice kızsın ve içindeki pislik erisin.[l] Pası yok olup gitsin.[m] **12** Çok zahmetli, yorucu bir işti ama pasın büyük kısmı hâlâ çıkmadı.[n] Öyleyse pasıyla birlikte ateşe atılsın!'

13 'Edepsiz davranışlarla kendini kirletmiştin.[o] Seni temizle-

BÖLÜM 23

a Yk 4:4
b Ezr 9:7
Yr 13:23
c He 23:3
He 23:9
ç He 14:14
He 14:20
d Le 20:10
Tkr 22:21
He 16:38
e Ba 9:6
He 23:37
f 2Kr 24:4
Me 106:38
İş 1:15
Ho 4:2
g Yr 25:9
He 16:40
h Yr 15:4
Yr 24:9
Yr 34:17
ı Le 20:2
He 16:40
i 2Ta 36:17
j Tkr 13:16
2Kr 25:9
Yr 39:8
Yr 52:13
k Hk 20:6
He 22:9
l İş 26:9
m Tkr 13:11
2Pe 2:6
n İş 59:18
He 16:43
Ro 2:6
Ga 6:7
o Me 9:16
He 6:13

BÖLÜM 24

ö 2Kr 25:1
Yr 39:1
Yr 52:4
p He 17:12
Lu 8:10

2. Sütun

a Yr 1:13
He 11:3
b He 11:7
c Yr 39:6
He 34:16
ç He 24:10
d 2Kr 21:16
He 22:3
Mi 7:2
Mt 23:35
e He 11:7
He 11:9
f Yo 3:3
Ob 11
Na 3:10
g 1Kr 21:19
Yr 2:34
h Le 17:13
Tkr 12:16
İş 26:21
ı Tkr 32:35
Me 94:1
i 2Kr 24:4
Yr 16:17

j Na 3:1; Hb 2:12; Mt 23:37; **k** İş 30:33; **l** Yr 21:10; Yr 32:29; He 22:15; **m** He 24:6; **n** Yr 5:3; Yr 6:29; **o** Hk 20:6; 2Ta 36:14; He 22:9; 2Pe 2:7.

mek istedim, fakat kirinden arınmadın.[a] Bu yüzden sana karşı içimdeki öfkeyi tümüyle dindirene kadar temiz olmayacaksın.[b] **14** Ben Yehova, bunu Ben söyledim.[c] Mutlaka olacak;[c] söylediğimi yapacağım. Vazgeçmeyeceğim,[d] acımayacağım[e] ve pişmanlık duymayacağım.[f] Evet, bütün davranışlarına ve bütün iğrenç işlerine göre seni cezalandıracaklar.'[g] Ulu Rab Yehova'nın sözü."

15 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **16** "İnsanoğlu, gözün gibi sevdiğini bir vuruşta[h] senden ayıracağım.[ı] Dövünmeyeceksin, ağlamayacaksın; evet gözünden yaş gelmeyecek.[i] **17** Sessizce inle. Çünkü ölüler için yas tutmayacaksın.[j] Sarığını başına bağla,[k] çarıklarını ayağına giy.[l] Elinle ağzını* örtmeyeceksin[m] ve sana getirilen ekmeği yemeyeceksin."[n]

18 Sabah halkla konuştum ve o akşam karım öldü. Ertesi sabah bana emredileni yaptım. **19** İnsanlar, "Bu yaptıklarının bizimle ne ilgisi olduğunu söylemeyecek misin?" diyorlardı.[o] **20** O zaman onlara dedim ki, "Yehova bana şu sözleri bildirdi: **21** İsrail evine de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'İşte, büyük gurur duyduğunuz,[ö] gözünüz gibi sevdiğiniz[p] ve gönülden bağlı olduğunuz mekânımın kutsallığını bozacağım;[r] geride bıraktığınız oğullarınız ve kızlarınız kılıçla yere serilecek.[s] **22** Siz de yaptıklarımı yapacaksınız. Elinizle ağzınızı örtmeyeceksiniz[a] ve size getirilen ekmeği yemeyeceksiniz.[b] **23** Sarığınız başınızda ve çarığınız ayağınızda olacak. Dövünmeyeceksiniz, ağlamayacaksınız.[c] Kendi suçlarınızın içinde çürüyüp gideceksiniz[c] ve kendi aranızda inleyip duracaksınız.[d] **24** Hezekiel sizin için bir işarettir.[e] Bütün yaptıklarını siz de aynen yapacaksınız. Bütün bunlar olduğunda[f] anlayacaksınız ki Ben Ulu Rab Yehova'yım.' "[g]

25 "Sana gelince ey insanoğlu, güzelliğiyle övündükleri, gözleri gibi sevdikleri ve gönülden bağlı oldukları kalelerini, oğullarını ve kızlarını onların elinden alacağım[h] gün, **26** kaçıp kurtulan sana gelecek, böylece haberi kulaklarıyla duyacaklar.[ı] **27** İşte o gün ağzın açılacak ve kurtulanla konuşacaksın;[i] artık sessiz kalmayacaksın[j] ve onlar için gerçekten bir işaret olacaksın.[k] O zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım."[l]

25 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, yüzünü Ammonoğullarına çevirip onlara karşı peygamberlik et.[m] **3** Ammonoğullarına de ki, Ulu Rab Yehova'nın sözlerini dinleyin. Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mademki, kutsal mekânım kirletildi, İsrail toprakları ıssız bırakıldı ve Yahuda evi sürgüne gitti diye "Oh olsun" diyorsun,[n] **4** Ben de seni Doğululara mülk olarak vereceğim;[o] obalarını ve çadırlarını

He 24:17* Ya da "bıyığını"; 22. ayet için de geçerli.

BÖLÜM 24

a Ey 9:4
b He 5:13
He 8:18
c Sy 23:19
ç Me 33:9
d Yr 13:14
e He 5:11
He 9:10
f 1Sa 15:29
g İş 3:11
He 16:43
Mt 16:27
Ro 2:6
h He 24:18
He 24:21
Ho 4:9
ı Tkr 13:6
i Tkr 13:8
j Yr 16:5
k Le 10:6
l 2Sa 15:30
m Mi 3:7
n Yr 16:7
o He 12:9
He 37:18
ö Me 96:6
p Me 27:4
Me 84:1
r Me 74:7
Me 79:1
Yr 7:14
Ağ 1:10
Ağ 2:7
He 9:7
s 2Ta 36:17
Yr 6:11
Yr 9:21
He 23:25

2. Sütun

a Mi 3:7
b Yr 16:7
He 24:17
c Ey 27:15
Me 78:64
ç Le 26:39
He 4:17
He 33:10
d İş 59:11
e İş 8:18
İş 20:3
He 4:3
f İş 46:10
g Me 9:16
Yr 17:15
He 25:5
h Tkr 28:32
Yr 11:22
He 24:16
ı He 33:21
i Me 51:15
j He 3:26
He 33:22
Lu 1:20
k He 12:3
l He 6:13

BÖLÜM 25

m Ba 19:38
Yr 49:1
Ams 1:13
Tsf 2:9

n Öz 17:5; Öz 24:17; He 26:2; He 35:2; He 35:12; **o** Ey 1:3; He 25:10.

senin topraklarında kuracaklar. Senin ürününü yiyecek, sütünü içecekler.[a] **5** Rabba'yı[b] develere otlak, Ammonoğullarının şehirlerini sürülere ağıl yapacağım.[c] O zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.' "[ç]

6 "Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mademki, İsrail topraklarının halini görüp alay ettin, yüreğin sevinç doldu[d] ve el çırpıp[e] ayaklarını yere vurdun, **7** Ben de elimi sana karşı kaldıracağım;[f] seni yağmalamaları için milletlerin eline teslim edeceğim, halklar arasından söküp atacağım ve memleketler arasından sileceğim.[g] Seni tamamen yok ettiğimde[h] anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.'

8 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mademki Moab[ı] ve Seir[i] "Yahuda evi de diğer milletlerden farksız" dedi,[j] **9** Ben de Moab'ın yamaçlarındaki şehirleri, memleketin en güzel sınır şehirleri olan Beyt-yeşimot'u,[k] Baal-meon'u[l] ve Kiryataim'i[m] **10** Doğululara[n] saldırılarına karşı savunmasız bırakacağım. Milletler arasında Ammonoğullarının[o] adı anılmasın diye[ö] Ammonoğullarına yaptığım gibi, onu da mülk edinilecek bir yer yapacağım. **11** Moab'la ilgili hükümlerimi yerine getireceğim;[p] o zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.'[r]

12 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mademki Edom, Yahuda evinden öç almaya kalkıştı ve büyük kötülükler ederek onlardan öç aldı',[s] **13** Ulu Rab Yehova'nın sözü, 'O halde elimi Edom'a karşı da kaldıracağım;[a] içindeki insanı da hayvanı da kesip atacağım,[b] Teman'dan[c] Dedan'a[ç] kadar onu bir harabeye çevireceğim. Kılıçla yere serilecekler. **14** Edom'dan öcümü, halkım İsrail aracılığıyla alacağım.[d] Edom'a Benim kızgınlığımı ve öfkemi gösterecekler ve Benim öcümün ne demek olduğunu anlayacaklar',[e] Ulu Rab Yehova'nın sözü.

15 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mademki Filistîler öç peşine düştüler,[f] yüreklerindeki küçümseme ve kin duygularıyla kendileri öç almaya kalkıştılar ve bitmeyen bir düşmanlıkla[g] yok etmek için saldırdılar,[h] **16** Ulu Rab Yehova şöyle diyor: Ben de elimi Filistîlere karşı kaldıracağım,[ı] Keretileri söküp atacağım[i] ve deniz kıyısında yaşayan diğerlerini de yok edeceğim.[j] **17** Öfkeyle azarlayarak, büyük işler yaparak öcümü alacağım;[k] onlardan öcümü aldığım zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.' "[l]

26 On birinci yılda, ayın ilk günü bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, mademki Sur,[m] Yeruşalim[n] için 'Oh olsun![o] Milletlerin kapısı olan o şehir yıkıldı![ö] Artık akın akın bana gelecekler. O mahvoldu,[p] ben ise zengin olacağım' dedi; **3** bu yüzden Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey Sur, Ben sana karşıyım. Birçok milleti, denizin kıyıya vurduğu dalgalar gibi[r] üzerine getireceğim.[s] **4** Onlar Sur'un duvarlarını yerle

BÖLÜM 25

a Le 26:16
Tkr 28:33
b 2Sa 12:26
He 21:20
c İş 17:2
İş 32:14
Tsf 2:14
ç İş 37:20
He 26:6
d Ne 4:4
Ey 31:29
Öz 24:17
Ob 12
Tsf 2:8
e Ey 27:23
Ağ 2:15
f He 35:3
Tsf 1:4
g Yr 49:2
Ams 1:14
h Me 145:20
ı İş 15:1
Yr 48:1
Ams 2:1
i Tkr 2:4
j İş 10:9
İş 36:18
k Yş 13:20
l Sy 32:38
m Yş 13:19
n He 25:4
o Me 83:7
ö He 21:32
p Me 149:7
Yr 9:26
Yr 48:1
r He 6:13
s 2Ta 28:17
Me 137:7
Ağ 4:22
Ams 1:11
Ob 10

2. Sütun

a Ml 1:4
b Yr 7:20
c Yr 49:7
ç Yr 49:8
d İş 11:14
İş 63:1
Yr 49:2
e Tkr 32:35
Me 58:10
Na 1:2
Vh 6:16
f İş 14:29
Yr 25:20
Yo 3:4
g 1Sa 31:7
2Sa 5:17
h 2Ta 28:18
İş 9:12
Yr 47:1
Ams 1:6
ı Tsf 2:4
i 1Sa 30:14
Tsf 2:5
j Yr 47:4
k He 5:15
Na 1:2
l Me 9:16

BÖLÜM 26 **m** Yş 19:29; **n** Yo 3:6; Ams 1:9; **o** He 25:3; **ö** Ağ 1:1; **p** He 19:7; **r** Yr 51:42; **s** Me 82:8.

bir edecek,[a] kulelerini yıkacaklar.[b] Onun toprağını kazıyacağım, onu kel ve çıplak bir kaya yapacağım. **5** Orası, denizin bağrında[c] ağ kurutulan bir yer olacak.'[ç]

'Bunu Ben söyledim.' Ulu Rab Yehova'nın sözü, 'Sur milletler için bir yağma yeri olacak. **6** Onun iç kısımlardaki kentlerinde* yaşayanlar da kılıçtan geçirilecek; o zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.'[d]

7 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Kuzeyden Babil kralı Nabukadrezar'ı,*[e] krallar kralını,[f] atlarla,[g] savaş arabalarıyla,[h] atlılarla ve bir toplulukla,[ı] büyük bir kalabalıkla Sur'un karşısına çıkaracağım. **8** İç kısımlarındaki kentlerinde yaşayanları kılıçtan geçirecek, sana karşı kuşatma duvarı yapacak, rampa kuracak[i] ve büyük bir kalkan kaldıracak. **9** Koçbaşlarıyla duvarlarına vuracak ve silahlarıyla kulelerini yıkacak. **10** Akın akın gelen atlarının çıkardığı toz bulutu üzerini kaplayacak.[j] Şehir duvarlarında açılan gedikten girer gibi senin kapılarından girdiğinde, atlıların, tekerleklerin ve savaş arabalarının gümbürtüsünden duvarların sarsılacak. **11** Bütün sokaklarını atlarının toynaklarıyla çiğneyecek.[k] Halkını kılıçtan geçirecek ve senin o sağlam sütunlarını devirecek. **12** Servetini talan edecekler,[l] elindeki malları yağmalayacaklar,[m] duvarlarını yıkacaklar ve o güzel evlerinizi yerle bir edecekler. Taşını, toprağını, kerestesini suya atacaklar.'

13 'Şarkılarınızın yaygarasını sona erdireceğim,[a] lirlerinizin sesi artık duyulmayacak.[b] **14** Seni kel ve çıplak bir kaya yapacağım,[c] üzerinde ağ kurutulan bir yer olacaksın.[ç] Asla yeniden inşa edilmeyeceksin, çünkü bunu Ben Yehova söyledim.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.[d]

15 Ulu Rab Yehova Sur'a şöyle diyor: 'Senin halkın öldürülürken, ağır yaralılar inlerken, çöküşünün gürültüsünden adalar sarsılmaz mı?[e] **16** Denizlerin tüm beyleri tahtlarından inecek,[f] kaftanlarını ve nakışlı elbiselerini çıkaracaklar. Hepsini titreme nöbetleri alacak. Yere oturup[g] tir tir titreyecek[h] ve şaşkınlık içinde sana bakacaklar. **17** Senin için bir ağıt yakıp[ı] şöyle diyecekler:

"Ey denizler aşanların yaşadığı, denizde güçlenmiş ünlü şehir,[i] nasıl da yıkıldın![j] Öyle bir şehirdin ki, sen ve halkın yeryüzünde yaşayanlara dehşet saçardınız. **18** Şimdiyse senin yıkıldığın gün adalar titreyecek. Evet, senin yok olup gidişin denizdeki adaları huzursuz edecek." '[k]

19 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Seni, içinde oturulmayan şehirler gibi harabeye çevirdiğimde, engin denizleri üzerine getirdiğimde ve derin sular üzerini örttüğünde,[l] **20** tıpkı çukura inen başkaları gibi seni de eskiden ölmüş olanların bulunduğu çukura indireceğim.[m] Çok önceden harabeye dönmüş yerler gibi, çukura inen diğerleri gibi,[n] seni

BÖLÜM 26

a İş 23:11
Ams 1:10
b Zk 9:4
c He 27:32
ç He 26:14
d Me 9:16
e Yr 25:9
He 29:18
f Ezr 7:12
Da 2:37
g Yr 6:23
Hb 1:8
h Yr 4:13
ı He 23:24
i 2Sa 20:15
He 21:22
j Yr 47:3
He 26:4
k İş 5:28
Hb 1:8
l He 27:33
1Ti 6:17
m Ne 13:16
He 27:33
He 28:5
He 28:18
Zk 9:3

2. Sütun

a İş 14:11
b İş 23:16
İş 24:8
Vh 18:22
c He 26:4
ç He 26:5
d İş 14:27
e Yr 49:21
He 27:28
He 31:16
f 1Sa 2:7
İş 23:8
Yun 3:6
g İş 3:26
h Çk 15:15
He 27:35
He 32:10
ı He 27:32
i İş 23:4
He 28:2
j Ams 1:9
Vh 18:10
k İş 23:5
He 27:32
l İş 8:7
He 27:34
Da 9:26
m İş 38:18
n Me 143:7
He 28:8
Lu 10:15

He 26:6* 16:46'daki dipnota bakın. **7*** Nabukadnezar; Nabukodonosor ya da Nabukudurri-utsur olarak da bilinir.

de yerin en derinlerinde oturtacağım.[a] Öyle ki, artık sende yaşayan kimse olmasın. Sonra da, yaşayanlar diyarını güzelleştireceğim.[b]

21 Başına ani felaketler getireceğim[c] ve yok olacaksın. Seni arayacaklar[ç] fakat sonsuza dek bulamayacaklar.'[d] Ulu Rab Yehova'nın sözü."

27 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "Ey insanoğlu, Sur için bir ağıt yak![e] **3** Sur'a de ki,

Ey sen, deniz kıyısında oturan,[f] ada halklarıyla ticaret yapan kadın,[g] Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey Sur, kendi kendine "Güzelliğim kusursuz"[h] diyorsun. **4** Sınırların denizlerin bağrında.[ı] Seni inşa edenler güzelliğine güzellik kattı.[i] **5** Bütün kerestelerini Senir'in*[j] ardıç ağacından yaptılar. Üzerine bir gemi direği yapmak için Lübnan'dan sedir ağacı[k] getirdiler. **6** Küreklerini Başan'ın büyük ağaçlarından, pruvanı ise Kittim[l] adalarından getirilmiş fildişi kakmalı servi ağaçlarından yaptılar. **7** Yelken bezin Mısır'dan gelen renk renk ketenlerden[m] yapıldı; güvertenin tentesi ise Elişah[n] adalarının lacivert[o] ve erguvani[ö] kumaşlarından.

8 Sayda[p] ve Arvad halkları[r] kürekçilerin oldu ey Sur; gemicilerin,[s] senin içinde yaşayan usta adamlardı.[ş] **9** Senin kalafatçıların,[t] Gebal'in[u] yaşlı ustalarıydı. Denizdeki bütün gemiler ve denizciler, mallarını takas etmek için sana gelirdi. **10** Senin ordunda, Pers,[a] Lud[b] ve Put halklarından[c] savaşçılar vardı. Onlar senin surlarına kalkan ve miğferlerini astılar.[ç] Sana görkem kazandıran onlardı. **11** Arvadoğulları[d] ve senin askerlerin surlarının üzerine çepçevre dizilmişlerdi, kulelerinde ise yiğit adamlar duruyordu. Çepçevre bütün surlarına ellerindeki yuvarlak kalkanları astılar.[e] Senin güzelliğine güzellik kattılar.

12 Tarşiş[f] her türlü değerli malla alışveriş yaptığın bir tüccardı.[g] Onun gümüşü, demiri, kalayı ve kurşunu karşılığında senin malların verildi.[h] **13** Yavan,[ı] Tubal[i] ve Meşek[j] de seninle iş yapan tüccarlardı. Onlardan gelen köleler*[k] ve bakır kaplar senin mallarınla takas edilirdi. **14** Togarma evinden[l] gelen atlar, küheylanlar ve katırlar karşılığında senin malların verilirdi. **15** Dedanoğulları[m] seninle ticaret yapardı; birçok ada senin için ticaret yapıyordu. Bunun karşılığını sana fildişi[n] ve abanoz olarak öderlerdi. **16** Çeşit çeşit mallarından ötürü Edom da seninle ticaret yapardı. Erguvani ve çeşitli renklerde kumaşı; ince dokumayı, turkuvazı,[o] mercan ve yakutu senin mallarınla takas ederdi.

17 Yahuda ve İsrail diyarı da seninle ticaret yapardı. Minnit[ö] buğdayı,[p] özel yiyecekler, bal,[r]

He 27:5* Tekrar 3:8, 9'da "Hermon Dağı"

He 27:13* Sözcük anlamıyla, "insan canları"

BÖLÜM 26

a Tkr 32:22
Me 88:6
He 32:18
b Me 27:13
He 32:23
c He 27:36
ç Me 37:10
Me 37:36
d He 28:19

BÖLÜM 27

e He 26:17
f He 28:2
g İş 23:8
h Öz 27:2
İş 23:9
He 28:12
ı He 26:5
i He 26:12
j Tkr 3:9
1Ta 5:23
Ezg 4:8
k 1Kr 5:6
l Ba 10:4
İş 23:1
Yr 2:10
m Öz 7:16
n 1Ta 1:7
o Çk 25:4
ö Yr 10:9
p Yş 11:8
r Ba 10:18
s 1Kr 9:27
ş 2Ta 2:14
t 1Kr 5:18
He 27:27
u Yş 13:5
Me 83:7

2. Sütun

a He 38:5
b Ba 10:13
c 1Ta 1:8
Yr 46:9
He 30:5
Na 3:9
ç He 38:5
d Ba 10:18
e Ezg 4:4
f Ba 10:4
1Kr 10:22
İş 2:16
Yun 1:3
g 2Ta 9:21
2Ta 20:36
Me 72:10
h Yr 10:9
ı Ba 10:2
İş 66:19
i 1Ta 1:5
j He 32:26
k Yo 3:6
Vh 18:13
l Ba 10:3
1Ta 1:6
He 38:6
m Ba 10:7
1Ta 1:9
Yr 25:23

n 1Kr 10:22; Vh 18:12; **o** He 28:13; **ö** Hk 11:33; **p** Tkr 8:8; **r** Ba 43:11.

zeytinyağı ve pelesenk[a] senin mallarınla takas edildi.[b]

18 Değerli ürünlerinin çeşitliliği, mallarının bolluğundan ötürü, Şam[c] da seninle ticaret yapardı ve karşılığında sana Helbon şarabı[c] ve kızıl kırçıl yün verirdi. **19** Uzal'dan gelen Vedan ve Yavan, dövme demir, tarçın ve hoş kokulu kamışı[d] senin mallarınla takas ederdi. **20** Dedan'la[e] ticaret yapar, oradan eyerlik dokuma alırdın. **21** Araplar[f] ve tüm Kedar[g] beyleri senin için çalışan tüccarlardı. Onlardan erkek kuzu, koç ve teke[h] alırdın. **22** Seba[ı] ve Raama[ı] tüccarları seninle ticaret yapar, senin mallarına karşılık en güzel kokuları, her türlü değerli taşı ve altını verirlerdi.[i] **23** Seba'nın,[k] Aşşur'un[l] ve Kilmad'ın tüccarları, Harran,[m] Kanne ve Eden[n] seninle ticaret yapardı. **24** Senin pazar yerlerinde göz alıcı giysiler, lacivert ve rengârenk kaftanlar, iki renkli iple dokunmuş kilimler, sarılmış ve bükümlü iplerle ticaret yaparlardı.

25 Tarşiş gemileri[o] senin takas ettiğin malları taşıyan kervanlar gibiydi; böylece dolup taştın ve açık denizin bağrında[o] görkemli bir yerin oldu.

26 Kürekçilerin seni enginlere götürdü.[p] Açık denizlerin bağrında doğu rüzgârı seni parçaladı.[r] **27** İçindeki bütün değerli eşyaların, ambarların,[s] takas ettiğin mallar,[ş] içinde bulunan denizciler ve gemiciler,[t] kalafatçıların,[u] mallarınla ticaret yapanlar, bütün savaşçıların,[ü] evet içindeki herkes senin yıkıldığın gün[v] açık denizlerin bağrında yok olup gidecek.

28 Gemicilerinin feryadıyla tüm kıyılar sarsılacak.[a] **29** Kürek çeken herkes, denizciler, denizdeki bütün gemiciler gemilerinden inip karaya çıkacak.[b] **30** Senin için feryatlar yükselecek ve acı acı ağlayacaklar.[c] Başlarına toprak saçacaklar.[ç] Külde yuvarlanacaklar.[d] **31** Senin için saçlarını kazıtacak,[e] çula bürünecek,[f] acı acı ağlayıp[g] feryat edecekler. **32** Senin için yas tutarken ağıt yakarak[h] şöyle diyecekler:

Denizlerin bağrında[ı] sessizliğe gömülen Sur gibisi var mı?[i]
33 Malların[j] açık denizlerde taşınırken[k] birçok milleti doyurdun.[l] Değerli eşyalarının ve takas ettiğin malların bolluğuyla dünya krallarını zengin etmiştin.[m] **34** Şimdiyse açık denizde, derin sularda paramparça oldun.[n] Takas ettiğin mallar da, senin içinde yaşayan insanlar da,[o] hepsi yok oldu. **35** Adalarda yaşayanların tümü[ö] şaşkınlık içinde sana bakacaklar, kralları dehşetle titreyecek[p] ve yüzleri allak bullak olacak.[r] **36** Diğer milletlerin tüccarları senin başına gelenlere şaşırıp ıslık çalacak.[s] Başına gelecek ani felaketlerle sonsuza dek yok olacaksın.' "[ş]

28 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, Sur önderine de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor:

BÖLÜM 27

a Yr 8:22
b 1Kr 5:9
2Ta 2:10
Ezr 3:7
Elç 12:20
c İş 7:8
ç Vz 10:19
d Ezg 4:14
e Ba 25:3
f Yr 25:24
g Ba 25:13
1Ta 1:29
Ezg 1:5
İş 60:7
h 2Ta 17:11
ı 1Kr 10:1
2Ta 9:1
Me 72:10
i Ba 10:7
1Ta 1:9
j 1Kr 10:2
İş 60:6
k Ba 25:3
Ey 6:19
l Ba 10:22
1Ta 1:17
m Ba 11:31
n 2Kr 19:12
İş 37:12
Ams 1:5
o 1Kr 10:22
İş 2:16
İş 23:14
İş 60:9
ö He 27:4
Yun 2:3
p He 27:8
r Me 48:7
s He 27:14
ş He 27:13
t He 27:8
u He 27:9
ü He 27:11
v Öz 11:4
He 26:14

2. Sütun

a He 26:15
Vh 18:17
b He 26:16
c İş 23:1
He 26:17
Vh 18:9
Vh 18:11
ç Ne 9:1
Ey 2:12
Vh 18:19
d Es 4:1
Yr 6:26
e İş 15:2
Yr 16:6
Mi 1:16
f Es 4:3
İş 22:12
Da 9:3
g İş 22:4
h He 26:17
He 27:2
ı He 26:5

i Ağ 2:13; Vh 18:18; **j** He 27:14; He 27:16; Vh 18:19; **k** He 27:26; **l** İş 23:3; **m** Zk 9:3; Vh 18:3; **n** He 26:19; **o** He 27:27; **ö** İş 23:6; He 26:15; **p** He 28:17; He 32:10; Vh 18:9; **r** Vh 18:10; **s** Yr 18:16; Yr 19:8; Vh 18:15; **ş** Me 37:10; He 26:14.

'Yüreğini kibir kapladı[a] ve "Ben tanrıyım"[b] demeye başladın. Tanrı değil[c] bir insan olduğun halde,[ç] "Açık denizin bağrında,[d] tanrının tahtında oturuyorum"[e] diyerek, kendini O'nun yerine koydun. **3** Evet, Daniel'den de bilgesin![f] Senin çözemeyeceğin hiçbir sır yok.[g] **4** Bilgeliğin ve anlayışın sayesinde kendine servet yaptın. Hazinelerini altın ve gümüşle doldurdun.[h] **5** Üstün bilgeliğin[ı] ve ticaretinle[i] servetini çoğalttın[j] ve bu servet yüzünden yüreğini kibir kapladı.'[k]

6 Bu nedenle Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mademki kendini tanrı yerine koydun,[l] **7** Ben de yabancıları,[m] milletlerin zorbalarını[n] üzerine salacağım. Senin o göz alıcı bilgeliğine kılıç çekecekler ve parlak görkemini ayaklar altına alacaklar.[o] **8** Seni ölüm çukuruna indirecekler,[ö] denizlerin bağrında öldürülen biri gibi sulara gömüleceksin.[p] **9** Seni öldürecek olanların karşısında hâlâ "Ben tanrıyım" diyebilecek misin?[r] Seni alçaltanların elinde tanrı olmak bir yana,[s] ancak aciz bir insan değil misin?'

10 'Yabancıların elinde, sünnetsizler gibi öleceksin.[ş] Bunu söyleyen Benim.' Ulu Rab Yehova'nın sözü."

11 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **12** "İnsanoğlu, Sur kralı için bir ağıt yakıp[t] ona de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor:

'Sen üstün bilgeliğin[u] ve kusursuz güzelliğin mührüydün.[ü] **13** Tanrı'nın cennet bahçesinde, Aden'deydin.[v] Her tür değerli taşla, yakut, topaz, jasp, krizolit, oniks,[a] yeşim, safir, turkuvaz[b] ve zümrütle bezenmiştin. Üzerindeki kakmalar ve oymalar altından yapılmıştı. Yaratıldığın gün hazırlanmışlardı. **14** Koruyucu bir kerubiydin, seni o göreve Ben getirdim. Tanrı'nın kutsal dağındaydın.[c] Alev alev yanan taşlar arasında dolaşıyordun. **15** Yaratıldığın günden itibaren,[ç] sende kötülük bulunana kadar bütün işlerin kusursuzdu.[d]

16 Mallarının çokluğundan[e] ötürü için zorbalıkla doldu ve günah işlemeye başladın.[f] Bu yüzden seni kirli bir şey gibi Tanrı'nın kutsal dağından kovacağım! Ey koruyucu Kerubi, seni alev alev yanan taşların arasından alıp yok edeceğim.[g]

17 Güzelliğin yüzünden yüreğini kibir kapladı.[h] Parlak görkemin yüzünden bilgeliğini mahvettin.[ı] Seni yere savuracağım[i] ve alay etsinler diye kralların önüne atacağım.[j]

18 Suçlarının çokluğundan ötürü,[k] ticarette yaptığın hileler yüzünden,[l] kendi kutsal mekânlarını kirlettin. Senin içinden bir ateş çıkaracağım. Bu ateş seni yakıp yok edecek.[m] Bütün seyredenlerin gözü önünde seni, toprak üzerinde bir kül yığınına çevireceğim.[n] **19** Milletler arasında seni tanıyan herkes sana şaşkınlıkla bakacak.[o] Başına ani felaketler gelecek, sonsuza dek yok olacaksın.' "[ö]

20 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **21** "İnsanoğlu, yüzünü

BÖLÜM 28

a Öz 16:18
İş 2:12
He 28:5
b Da 11:36
1Ko 8:5
c İş 31:3
ç Me 144:3
d He 27:4
e İş 14:13
2Se 2:4
f Da 2:48
g Zk 9:2
h Tkr 8:17
Öz 23:4
Zk 9:3
ı Zk 9:2
i He 26:12
He 28:18
j İş 23:3
He 27:12
k Öz 11:28
Öz 18:11
l Lu 14:11
m He 30:11
n Tkr 28:50
o İş 23:9
ö Ey 17:16
p He 27:26
r Me 82:7
s İş 31:3
ş Yr 9:26
t He 26:17
u Öz 21:30
İş 10:13
Yr 9:23
He 28:3
Zk 9:2
ü He 27:3
v He 31:8

2. Sütun

a Ba 2:12
b He 27:16
c İş 14:13
ç 1Kr 5:1
d Yo 3:4
Ams 1:9
e 1Kr 10:11
2Ta 9:21
He 27:12
Yo 3:5
f Yo 3:6
g İş 23:9
Yr 25:17
Yr 25:22
Yr 47:4
Yo 3:8
h Öz 11:2
Öz 16:18
He 27:3
ı İş 14:14
Yr 8:9
i Ey 40:11
Me 73:18
Me 147:6
İş 14:15
j He 26:3
k He 28:2
l He 28:16
m Ams 1:10
n Ml 4:3
o He 27:35
ö He 26:21
He 27:36

Sayda'ya[a] çevir ve ona karşı peygamberlik et. **22** Ona de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey Sayda, Ben sana karşıyım.[b] Senin içinde yüceltileceğim.[c] Ona karşı hükümlerimi yerine getirince anlayacaklar ki Ben Yehova'yım;[ç] kutsallığımı onun aracılığıyla göstereceğim.[d] **23** Üzerine salgın hastalık göndereceğim, sokaklarında kan akıtacağım.[e] Sana dört bir yandan kılıç çekilecek ve katledilenler yerlere serilecek;[f] o zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.[g] **24** İsrail evini küçümseyen çevre milletlerden hiçbiri artık onlar için inciten bir çalı[h] ya da acıtan bir diken olmayacak; o zaman anlayacaklar ki Ben Ulu Rab Yehova'yım.'

25 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'İsrail halkını dağıldıkları milletler arasından topladığım zaman,[ı] kutsallığımı milletlerin gözü önünde onlar aracılığıyla göstereceğim.[i] Onlar kulum Yakup'a verdiğim topraklarda[j] yaşayacak.[k] **26** Güvenlik içinde yaşayacak,[l] evler yapacaklar[m] ve bağlar kuracaklar.[n] Çevrelerinde onları küçümseyen herkese karşı hükümlerimi yerine getirince[o] güvenlik içinde yaşayacaklar[ö] ve o zaman anlayacaklar ki Ben Tanrıları Yehova'yım.' "

29 Onuncu yılın onuncu ayında, ayın on ikinci günü bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, yüzünü Mısır kralı Firavuna[p] çevirerek ona ve tüm Mısır'a karşı peygamberlik et.[r] **3** Ona de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey Firavun, Mısır kralı,[a] Ben sana karşıyım! Nil kanalları arasında boylu boyunca uzanmış[b] koca deniz canavarı,[c] diyorsun ki, "Nil Irmağı benimdir, onu kendim için yaptım."[ç] **4** Fakat Ben senin çenelerine çengeller geçireceğim[d] ve Nil kanallarındaki balıkları senin pullarına takacağım. Pullarına tutunmuş Nil balıklarıyla birlikte seni Nil kanallarından çekip çıkaracağım. **5** Seni ve Nil kanallarının bütün balıklarını çöle götürüp bırakacağım.[e] Açık arazide yere serileceksin.[f] Parçalarını toplayan ya da gömen olmayacak. Seni kurda kuşa yem edeceğim.[g] **6** Mademki İsrail evi için kamış kadar dayanıksız bir destek oldular,[h] Mısır'da yaşayan herkes anlayacak ki Ben Yehova'yım.[ı] **7** Elleriyle sana tutunduklarında parçalandın[i] ve onların omzunu yardın. Destek olarak sana dayandıklarında kırıldın[j] ve onların belini yerinden oynattın.'[k]

8 Bu yüzden, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Senin üzerine kılıç getireceğim,[l] içindeki insanı da hayvanı da kesip atacağım.[m] **9** Mısır diyarı ıssız bir viraneye dönecek;[n] o zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım. Çünkü o, "Nil Irmağı benimdir, onu kendim yaptım" dedi.[o] **10** Bu yüzden Ben sana ve Nil kanallarına[ö] karşıyım. Migdol'dan[p] Assuan'a*[r] ve Habeş sınırına kadar

BÖLÜM 28

a İş 23:4
Yr 25:22
He 32:30
b He 26:3
c Çk 9:16
He 39:13
ç Me 9:16
d He 20:41
He 36:23
He 38:23
e He 38:22
f Yr 25:33
g He 26:6
h Sy 33:55
Yş 23:13
ı Tkr 30:3
Me 106:47
İş 11:12
Yr 30:18
Ho 1:11
i İş 5:16
j Ba 28:13
k Yr 23:8
He 36:28
l Yr 23:6
Ho 2:18
m İş 65:21
Yr 31:4
n Yr 31:5
He 36:36
Ams 9:14
o Yr 30:16
ö İş 32:18
He 38:11

BÖLÜM 29

p Yr 44:30
r İş 19:1
Yr 25:19
Yr 43:11
He 31:2

2. Sütun

a Yr 46:25
He 31:18
b He 32:2
c Me 74:13
İş 27:1
İş 30:7
İş 51:9
ç İş 10:13
He 29:9
d 2Kr 19:28
İş 37:29
He 38:4
e Çk 7:21
f Yr 16:4
Yr 25:33
g 1Sa 17:44
Yr 7:33
Yr 34:20
He 32:4
He 39:4
Vh 19:18
h 2Kr 18:21
İş 30:3
İş 31:3
İş 36:6
He 17:17
ı Çk 9:14
Ro 9:17
i Yr 37:7

j Me 118:8; Me 146:3; Yr 17:5; **k** Me 69:23; He 21:6; **l** Yr 46:14; He 30:4; **m** Çk 12:12; Yr 7:20; **n** Yr 43:12; He 30:7; **o** He 29:3; **ö** Çk 7:19; **p** Çk 14:2; Yr 44:1; Yr 46:14; **r** He 30:6.

He 29:10* Eski Yunancada, "Syene"

Mısır diyarını ıssız, kurak bir viraneye çevireceğim.[a] **11** Oraya ne bir insan ayak basacak;[b] ne de oradan bir hayvan geçecek.[c] Kırk yıl boyunca orada oturan olmayacak.[ç] **12** Mısır diyarını, terk edilmiş ülkeler gibi ıssız bırakacağım;[d] şehirleri de, virane olmuş şehirler gibi kırk yıl ıssız kalacak.[e] Mısırlıları milletler arasına dağıtacağım ve başka memleketlere savuracağım.'[f]

13 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Kırk yılın[g] sonunda Mısırlıları dağılmış oldukları milletler arasından toplayacağım.[h] **14** Mısırlı esirleri kendi memleketlerine, Patros[ı] topraklarına geri getireceğim ve orada güçsüz bir krallık olacaklar. **15** Bu krallık diğer krallıklardan daha güçsüz olacak, artık başka milletler üzerinde hâkimiyet kuramayacak.[i] Onları öyle az bırakacağım ki, başka milletlere boyun eğdiremeyecekler.[j] **16** Onlar artık İsrail evi için bir güvence olmayacak;[k] İsrail'in Mısır'a bel bağlayarak işlediği suç artık anılmayacak.[l] O zaman anlayacaklar ki Ben, Ulu Rab Yehova'yım.' "

17 Yirmi yedinci yılın birinci ayında, ayın birinci günü bana Yehova'nın sözü geldi: **18** "İnsanoğlu, Babil kralı Nabukadrezar,[m] Sur karşısında ordusuyla büyük bir hizmette bulundu.[n] Kafalarında saç kalmadı ve omuzlarının derisi soyuldu.[o] Fakat Sur'a karşı gördüğü hizmet karşılığında, ne kendisi ne de ordusu ondan bir şey elde etti.[ö]

19 Bu yüzden Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'İşte Ben, Mısır diyarını Babil kralı Nabukadrezar'a veriyorum.[a] Mısır'ın servetini alıp götürecek, ondan büyük ganimet elde edecek;[b] ondan aldığı yağma malı ordusunun ücreti olacak.'

20 'Sur'a karşı yaptığı hizmet karşılığında ona Mısır diyarını verdim, çünkü onlar Benim için çalıştı.'[c] Ulu Rab Yehova'nın sözü.

21 İşte o gün, İsrail evi için bir boynuz* çıkaracağım;[ç] ve onların arasında ağzını açmana fırsat vereceğim;[d] o zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım."

30 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, peygamberlik edip de ki,[e] Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'O gün geliyor! "Eyvah!" diye feryat edin.[f] **3** O gün yaklaştı, evet Yehova'nın günü yakın![g] O gün, kara bulutlar günü,[h] milletlere hüküm günü olacak.[ı] **4** Mısır üzerine kılıç gelecek.[i] Mısır' da halk cansız yere serildiğinde, onun serveti elinden alındığında ve temelleri mahvedildiğinde Habeş diyarı acıdan kıvranacak.[j] **5** Habeş,[k] Put,[l] Lud ülkelerinin ve başka halkların insanları;[m] Kub ve ahit yaptığım memleketin evlatları da onunla birlikte kılıçtan geçirilecek.'[n]

6 Yehova şöyle diyor: 'Mısır'ı destekleyenler de yıkılacak ve onun gücü, gururu ayaklar altına alınacak.'[o]

'Migdol'dan[ö] Assuan'a[p] kadar

He 29:21* Kutsal Yazılarda "boynuz" çoğunlukla güç, kudret ve yetki simgesi olarak kullanılır.

BÖLÜM 29

a İş 19:7
He 30:12
b He 31:12
c He 32:13
ç 2Ta 36:21
d He 30:7
e Yr 46:19
f He 30:23
g He 29:11
h İş 19:22
Yr 46:26
ı Ba 10:14
1Ta 1:12
He 30:14
i He 30:13
j He 32:2
Da 11:42
k İş 30:2
İş 36:4
Yr 2:18
Yr 37:5
Ağ 4:17
Ho 7:11
l Me 79:8
İş 64:9
m Yr 25:9
Yr 27:6
n He 26:7
o He 26:17
ö İş 62:11

2. Sütun

a Yr 43:10
Yr 43:12
b He 32:12
c He 30:9
He 30:10
ç 1Sa 2:10
Me 132:17
Yr 23:5
Lu 1:69
d Me 51:15
He 3:27
He 24:27
Lu 21:15

BÖLÜM 30

e 2Pe 1:21
f Yr 25:34
g Yo 2:1
Ob 15
Tsf 1:7
h He 32:7
Yo 2:2
ı Me 110:6
İş 24:21
Zk 14:3
i İş 19:2
j İş 19:16
He 32:12
k Tsf 2:12
l Na 3:9
m Yr 25:24
He 27:10
n Yr 44:27
o İş 20:5
İş 31:3
He 30:18
ö Çk 14:2
Yr 44:1
Yr 46:14
p He 29:10

hepsi kılıçla yere serilecek.' Ulu Rab Yehova'nın sözü. **7** 'Böylece ıssız kalmış ülkeler gibi ıssız bırakılacaklar, şehirleri de viran olmuş şehirler gibi viran olacak.[a] **8** Mısır'ı ateşe verdiğimde ve bütün yardımcılarını kırıp geçirdiğimde anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.[b] **9** O gün, kendine fazla güvenen Habeş'in yüreğini yerinden oynatmak için,[c] önüm sıra gemilerle ulaklar gidecek. Mısır'ın hüküm gününde onlar arasında büyük acı olacak, evet o gün mutlaka gelecek.'[ç]

10 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mısır halkının sonunu Babil kralı Nabukadrezar eliyle getireceğim.[d] **11** O ve halkı, evet milletlerin zorbaları,[e] memleketi viraneye çevirmek üzere geliyor. Mısır'a kılıç çekecekler ve memleketi katlettikleriyle dolduracaklar.[f] **12** Nil kanallarını[g] kuru toprağa çevireceğim ve memleketi kötü adamların eline vereceğim.*[h] Memleketi ve içindeki her şeyi yabancılar eliyle harap edeceğim.[ı] Ben Yehova, bunu Ben söyledim.'[i]

13 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'İğrenç putları da yok edeceğim,[j] Nof'taki[k] değersiz ilahların kökünü kazıyacağım; Mısır'dan artık bey çıkmayacak ve Mısır diyarına korku salacağım.[l] **14** Patros'u[m] yıkacağım, Tsoan'ı[n] ateşe vereceğim ve No'da[o] hükümlerimi yerine getireceğim. **15** Mısır kalesi Sin'e gazap yağdıracağım[ö] ve No[p] halkının kökünü kazıyacağım. **16** Mısır'ı ateşe vereceğim. Sin acılar içinde kıvranacak, No da surlarında gedikler açılarak ele geçirilecek. Nof'a gelince, gündüz vakti düşman saldırısına uğrayacak. **17** On[a] ve Pi-beset gençleri kılıçtan geçirilecek ve o şehirlerin halkı sürgüne götürülecek. **18** Ben Tehafnehes'te[b] Mısır'ın boyunduruğunu kırdığımda,[c] gündüz karanlığa gömülecek. Onun gücüne, gururuna son verilecek.[ç] Şehri kara bulutlar kaplayacak[d] ve çevre kentleri sürgüne götürülecek.[e] **19** Mısır'da hükümlerimi yerine getireceğim;[f] o zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.' "

20 On birinci yılın birinci ayında, ayın yedinci günü, bana Yehova'nın sözü geldi: **21** "İnsanoğlu, Mısır kralı Firavunun kolunu kıracağım![g] Şifa bulmasın, kılıç tutacak gücü olmasın diye kolu sarılmayacak, sargı beziyle bağlanmayacak."[h]

22 "Bundan dolayı Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ben, Mısır kralı Firavuna karşıyım;[ı] onun kollarını kıracağım;[i] sağlam olanı da, kırık olanı da kıracağım[j] ve kılıcı elinden düşüreceğim.[k] **23** Mısırlıları milletler arasına dağıtacağım ve başka memleketlere savuracağım.[l] **24** Babil kralının kollarını güçlendireceğim[m] ve kılıcımı onun eline vereceğim,[n] Firavunun ise kollarını kıracağım. Onun önünde ağır yaralı biri gibi inim inim inleyecek.[o] **25** Babil kralının kollarını güçlendireceğim, Firavunun ise kolları zayıf düşecek. Kılıcımı Babil kralının eline verdiğimde

BÖLÜM 30

a Yr 46:19
He 29:12
He 32:18
b He 30:6
c İş 20:4
ç İş 55:11
He 33:33
d He 29:19
He 32:11
e He 28:7
Hb 1:6
f İş 34:3
He 29:5
g İş 19:6
He 29:3
h İş 19:4
ı He 31:12
i İş 46:10
j İş 19:1
Yr 43:12
Zk 13:2
k Yr 44:1
Yr 46:14
l İş 19:16
Yr 46:5
m Ba 10:14
1Ta 1:12
Yr 44:1
n Sy 13:22
Me 78:12
o Yr 46:25
ö Na 1:6
p Yr 46:25

2. Sütun

a Yr 43:13
b Yr 2:16
c He 30:8
ç Yr 46:20
He 31:18
d İş 19:1
e Yr 46:19
f Me 9:16
g Me 10:15
h Yr 46:11
ı Yr 46:25
He 29:3
i Me 37:17
j 2Kr 24:7
Yr 46:2
k Yr 46:21
l He 29:12
m Yr 27:6
n Tkr 32:41
Me 17:13
He 32:11
o Yr 51:52

He 30:12* Sözcük anlamıyla, "satacağım"

ve o Mısır diyarına doğru bu kılıcı uzattığında anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.[a] **26** Mısırlıları milletler arasına dağıtacağım[b] ve başka memleketlere savuracağım; o zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.' "

31 On birinci yılın üçüncü ayında, ayın birinci günü, bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, Mısır kralı Firavuna ve halkına şöyle de:[c]

'Büyüklüğünle kime benziyorsun? **3** Bir Asurlu'ya, Lübnan' da bir sedir ağacına![ç] O ağaç ki, gür yapraklı güzel dallarıyla[d] etrafına gölge salıyordu. Boyu o kadar yüksekti ki,[e] tepesi bulutlara erişiyordu.[f] **4** Sular onu büyüttü;[g] derin su kaynakları sayesinde boyu uzadı. Kaynaktan çıkan akarsular ağacın dikildiği alana yayılmıştı ve kırdaki bütün ağaçlara kanallarla ulaşıyordu. **5** Bu nedenle onun boyu kırdaki bütün ağaçlardan daha uzun oldu.[h]

Su yataklarında bol su olduğu için ağacın kolları çoğaldı, dalları uzadıkça uzadı.[ı] **6** Göklerin kuşları onun kollarında yuva yaptı,[i] kırlardaki yaban hayvanları dalları altında yavruladı[j] ve bütün büyük milletler onun gölgesinde oturdu. **7** Gür yapraklı uzun dallarıyla güzel ve haşmetliydi;[k] çünkü kökleri bol su alıyordu. **8** Tanrı'nın bahçesindeki[l] diğer sedir ağaçları onunla kıyaslanamazdı. Ardıç ağaçları onun kolları kadar bile değildi. Çınar ağaçları ise dallarıyla boy ölçüşemezdi. Tanrı'nın bahçesindeki hiçbir ağaç onun kadar güzel değildi.[a] **9** Gür yapraklı dallarını çoğaltarak onu güzelleştirdim.[b] Tanrı'nın* bahçesi Aden'deki bütün ağaçlar onu kıskanırdı.'[c]

10 Bu yüzden Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Mademki ağaç* boy attı, tepesi bulutlara erişti[c] ve boyunun yüksekliğiyle kibirlendi,[d] **11** onu milletlerin zorba hükümdarının eline vereceğim.[e] Ona karşı harekete geçecek. Kötülüğü yüzünden onu söküp atacağım.[f] **12** Yabancılar, evet milletlerin zorbaları onu kesip devirecek; dağ başına bırakılacak ve bütün gür yapraklı dalları vadilere savrulacak, dalları kırılıp yeryüzündeki tüm akarsulara dağılacak.[g] Bütün halklar gölgesinden çıkıp onu terk edecek.[h] **13** Gökte uçan kuşlar ağacın yere devrilmiş gövdesine tüneyecek ve yaban hayvanları onun dallarına yerleşecek.[ı] **14** Böylece, bol su alan hiçbir ağacın tepesi göklere ulaşmayacak, boyu bulutlara erişmeyecek; sulak yerde bulunan hiçbir ağaç bulutlarla boy ölçüşemeyecek. Çünkü hepsi ölecek,[i] toprağın altına inecek,[j] insanoğullarıyla birlikte çukura inenlere katılacaklar.'

15 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Onun ölüler diyarına* ineceği gün insanlara yas tutturacağım.[k] Onun yüzünden su kaynaklarını kapatacağım ve akarsuların önünü keseceğim ki artık sular akmasın. Onun yüzünden

BÖLÜM 30

a Çk 7:5
Me 9:16
He 29:12
He 29:19
He 29:20

b He 29:12

BÖLÜM 31

c Yr 46:2
He 29:2

ç Me 80:10
İş 37:24
He 17:3

d İş 10:33

e Da 4:10

f He 17:22

g He 17:5

h Me 37:35

ı Da 4:12

i Me 84:3

j He 17:23
Da 4:21

k Da 4:22
Ams 2:9

l Ba 2:8
Ba 13:10
Me 80:10
He 28:13

2. Sütun

a Me 37:35

b Da 4:21

c Öz 28:22

ç Mt 23:12

d Yr 50:31
He 28:17
Da 4:30

e He 30:11
Hb 1:6

f Tkr 18:12

g He 32:5

h Da 4:14

ı İş 18:6
He 29:5
He 32:4

i Me 82:7

j Me 63:9
He 32:18

k Vh 18:9

He 31:9* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın. **10*** Ya da "sen" **15*** "Şeol"; 16 ve 17. ayetler için de geçerli. Ek 4'e bakın.

Lübnan'ı karartacağım, onun yüzünden kırlardaki ağaçlar sararıp solacak. **16** Ölüm çukuruna inenlerle birlikte onu ölüler diyarına indirdiğimde,[a] onun devrilişinin gürültüsüyle milletleri sarsacağım. Aden bahçesinin bütün ağaçları,[b] Lübnan'ın bol su alan en seçme, en iyi ağaçları, yerin derinliklerinde rahat bulacaklar.[c] **17** Onunla birlikte kendileri de ölüler diyarına gitti;[ç] diğer milletlerin arasında onun filizi* olarak gölgesinde yaşamış ve kılıçtan geçirilmiş olanların yanına gittiler.'[d]

18 'Şimdi sen, görkem[e] ve büyüklük bakımından Aden'deki ağaçlardan[f] hangisine benziyorsun? Ne olursa olsun Aden'deki ağaçlarla birlikte toprağın altına ineceksin.[g] Sünnetsizlerin arasında, kılıçtan geçirilmiş olanlarla birlikte yatacaksın. Firavun ve halkının durumu işte böyledir.' Ulu Rab Yehova'nın sözü."

32 On ikinci yılın on ikinci ayında, ayın birinci günü bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, Mısır kralı Firavun için ağıt yakıp de ki, 'Sen milletler arasında genç bir aslan gibiydin ama sesin kesildi.[h]

Ve denizlerde bir canavar gibiydin,[ı] ırmaklarında ileri atılırdın; ayağınla suları çalkalar, akarsuları bulandırırdın.'

3 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ben de büyük bir topluluk gönderip senin üzerine ağ atacağım[i] ve seni Benim ağımla çekecekler.[j] **4** Seni karaya fırlatacağım ve toprağın üzerinde bırakacağım[a] ki göklerin bütün kuşları senin üzerine tünesin; yeryüzündeki tüm hayvanları da seninle doyuracağım.[b] **5** Senin leşini dağlara sereceğim ve parçalanmış cesedinle vadileri dolduracağım.[c] **6** Dağların başında senden akan kanı toprak içecek ve dere yatakları senin kanınla dolacak.'[ç]

7 'Senin ışığın sönünce gökleri kapatacağım ve yıldızları karartacağım. Güneşi de bulutlarla örteceğim ve ay ışığını vermeyecek.[d] **8** Senin yüzünden gökteki bütün ışıkları karartacağım ve senin memleketini karanlığa gömeceğim.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.

9 'Milletlerin arasına, bilmediğin memleketlere senin halkından tutsaklar gönderince birçok millete sıkıntı vereceğim.[e] **10** Yıkıldığın gün, senin içindeki pek çok halkı şaşkına çevireceğim.[f] Kılıcımı krallarının yüzüne doğru savurunca dehşetten tüyleri ürperecek.[g] Her biri can korkusuyla her an titreyecek.'[h]

11 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Babil kralının kılıcı senin üzerine gelecek.[ı] **12** Halkını kudretlilerin, evet milletlerin tüm zorbalarının kılıcıyla yere sereceğim.[i] Onlar Mısır'ın gururunu ayaklar altına alacak ve bütün halkını yok edecekler.[j] **13** Gürül gürül akan suların kıyısındaki bütün hayvanlarını telef edeceğim.[k] Artık ne bir insan ayağı ne de bir hayvan toynağı o suları bulandıracak.'[l]

BÖLÜM 31
a İş 14:15
b İş 14:8
He 31:9
c He 32:31
ç He 32:21
d Ağ 4:20
He 30:6
He 32:31
e He 32:19
f He 31:9
g 1Sa 2:7

BÖLÜM 32
h Öz 28:15
ı İş 27:1
İş 51:9
He 29:3
i Me 66:11
j Vz 9:12
Ho 7:12
Hb 1:17

2. Sütun
a He 29:5
b Me 63:10
Me 79:2
He 29:5
He 39:17
c He 31:12
ç Vh 14:20
d İş 13:10
Yo 2:31
Ams 8:9
Mt 24:29
Vh 6:12
e He 29:12
He 30:26
f He 27:35
g Tkr 32:41
h Çk 15:14
ı Yr 43:10
Yr 46:26
He 30:24
i He 30:11
Hb 1:6
j He 29:19
k He 29:8
He 30:12
l He 29:11

He 31:17* Ya da "tohumu, soyu"

14 'O zaman onların sularını dupduru yapacağım ve ırmaklarını yağ gibi akıtacağım.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.

15 'Mısır diyarını viraneye çevirdiğimde, memleket tamamen ıssız kaldığında[a] ve orada yaşayanların hepsini vurup öldürdüğümde, onlar da anlayacak ki Ben Yehova'yım.[b]

16 Bu bir ağıttır, insanlar böyle ağıt yakacak. Milletlerin kızları, Mısır için ve tüm halkı için böyle ağıt yakacak.'[c] Ulu Rab Yehova'nın sözü."

17 Sonra, on ikinci yılda, ayın on beşinci günü bana Yehova'nın sözü geldi: **18** "İnsanoğlu, Mısır'ın yere yıkılacağını bildir[ç] ve halkı için ağıt yak. Onu ve güçlü milletlerin kızlarını, ölüm çukuruna[d] inenlerle birlikte gömülmeye mahkûm et.[e]

19 'Sen başkalarına göre daha mı güzelsin?[f] Yerin dibine inecek ve orada sünnetsizlerle birlikte yatacaksın!'[g]

20 'Hepsi kılıçtan geçirilenlerin arasında yere serilecek.[h] Ülke kılıçla düştü. Onu ve halkını sürükleyip götürün.

21 Kudretli adamların önde gelenleri ölüler diyarından ona ve yardımcılarına seslenecek.[ı] Çünkü mutlaka yerin dibine inecek[i] ve kılıçtan geçirilmiş sünnetsizler gibi orada yatacaklar. **22** Asur ve tüm halkı orada.[j] Asurluların mezarları krallarının çevresinde. Hepsi kılıçtan geçirilip öldürülmüş.[k] **23** Mezarları çukurun en dibinde,[l] adamlarının mezarı kendi mezarının çevresinde. Evet, hepsi kılıçtan geçirilip öldürülmüş. Çünkü yaşayanlar diyarına dehşet salmışlardı.

24 Elam[a] orada, bütün halkının mezarları da onun mezarının çevresinde. Hepsi kılıçtan geçirilerek öldürülmüş ve yerin altına sünnetsiz inmişler. Onlar ki yaşayanlar diyarına dehşet salmışlardı, şimdiyse çukura inenlerle birlikte bu utancı taşıyorlar.[b] **25** Öldürülenler arasında, halkının yanında ona yatacak yer hazırladılar.[c] Halkının mezarları onun mezarının çevresinde. Hepsi de sünnetsiz; yaşayanlar diyarına dehşet saldıkları için hepsi kılıçtan geçirilmiş.[ç] Çukura inenlerle birlikte bu utancı taşıyacaklar. Evet, onu öldürülenler arasına koydular.

26 Meşek,[d] Tubal[e] ve halkları orada. Krallarının mezarlarının çevresinde halklarının mezarları var. Hepsi de sünnetsiz. Yaşayanlar diyarına dehşet saldıkları için kılıçla delik deşik edilmişler. **27** Onlar sünnetsizler arasından yere serilen ve ölüler diyarına elinde silahlarıyla inen kudretlilerin yanında yatmayacak mı?[f] O kudretlilerin kılıçları başları altına konacak ve suçları kemikleri üzerine çökecek,[g] çünkü yaşayanlar diyarına dehşet salmışlardı.[h] **28** Sen de sünnetsizler arasında yere yığılacaksın, kılıçtan geçirilmiş olanlarla birlikte yatacaksın.

29 Edom,[ı] onun kralları ve bütün beyleri de orada. Onlar ki, güçlü oldukları halde kılıçtan geçirilmiş olanların arasına konuldular.[i] Evet onlar da sünnetsiz-

BÖLÜM 32
a Me 107:34 He 29:12
b Çk 7:5 Çk 14:4 Me 9:16 He 30:26
c 2Sa 1:17 2Ta 35:25
ç Yr 1:10
d Me 30:9
e Me 63:9 He 31:14
f He 31:2
g He 28:10
h He 29:8
ı İş 14:9
i Me 9:17 Me 55:15
j Sy 24:24
k İş 37:36 Zk 10:11
l İş 14:15

2. Sütun
a Ba 10:22 Yr 49:34
b He 32:29
c Ey 17:13
ç 2Sa 1:19
d Ba 10:2 He 27:13 He 38:2
e 1Ta 1:5 He 39:1
f Ey 3:14 İş 14:18
g Me 92:9 Yhn 8:24
h He 32:23
ı Ba 25:30 Ba 36:1 İş 34:5 He 25:12 Ams 1:11 Ob 1 Ml 1:4
i Yr 25:31

lerin[a] arasında, çukura inenlerle birlikte yatacaklar.

30 Kuzeyin bütün soyluları ve tüm Saydalılar[b] da orada. Güçleriyle korku uyandırmalarına rağmen öldürülenlerle birlikte utanç içinde gömüldüler. Sünnetsiz olarak, kılıçtan geçirilmiş kişilerle birlikte yatacaklar ve çukura inenlerle birlikte bu utancı taşıyacaklar.[c]

31 Firavun onların hepsini görecek ve kendi halkı için teselli bulacak.[ç] Firavun ve tüm ordusu da kılıçtan geçirilecek.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.

32 'Yaşayanlar diyarına dehşet saldığı için[d] Firavun ve tüm halkı da, sünnetsizler arasında, kılıçtan geçirilenlerin yanında yatacaklar.' Ulu Rab Yehova'nın sözü."

33 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, halkının evlatlarına şunları bildir:[e]

'Bir memleket üzerine kılıç[f] gönderirsem ve memleket halkı söz birliği edip bir adamı gözcü[g] seçerse, **3** o da kılıcın memleket üzerine gelmekte olduğunu görür ve boru çalıp halkı uyarırsa,[h] **4** fakat biri borunun sesini duyduğu halde uyarıyı dikkate almaz[ı] ve kılıç gelip onun canını alırsa, kendi kanından kendisi sorumlu olur.[i] **5** Boru sesini duymuş fakat uyarıya kulak asmamıştır. Kendi kanından kendisi sorumludur. Çünkü uyarıyı dinleseydi canını kurtarırdı.[j]

6 Gözcüye gelince, kılıcın geldiğini gördüğü halde boru çalmaz[a] ve halkı uyarmazsa, kılıç gelip canlar alırsa, onlar kendi suçları yüzünden ölür,[b] fakat kanlarının hesabını gözcüden sorarım.'[c]

7 Ey insanoğlu, Ben seni İsrail evine gözcü yaptım,[ç] sözleri Benim ağzımdan işitecek ve uyarılarımı onlara bildireceksin.[d] **8** Ben kötüye, 'Ey kötü adam, kesinlikle öleceksin!'[e] dersem, fakat sen sesini çıkarmaz ve yolundan dönsün diye onu uyarmazsan,[f] kötü kişi kendi suçu yüzünden ölür,[g] fakat onun kanının hesabını senden sorarım. **9** Öte yandan sen kötü kişiyi yolundan dönsün diye uyardığın halde yolundan dönmezse, o kendi suçu yüzünden ölür,[h] fakat sen kendi canını kurtarmış olursun.[ı]

10 Şimdi, ey insanoğlu, İsrail evine de ki; 'Siz şöyle diyorsunuz: Mademki isyanlarımız ve günahlarımız altında eziliyoruz ve bunlar bizi çürütüyor,[i] bu durumda nasıl yaşayabiliriz?'[j] **11** Onlara şöyle de: '"Varlığım üzerine ant ederim ki, Ben kötü kişinin ölmesinden değil,[k] yolundan dönüp[l] yaşamasından zevk alırım.[m] Bu yüzden, dönün! Kötü yollarınızdan dönün![n] Neden ölesiniz, ey İsrail evi?"[o] Ulu Rab Yehova'nın sözü.'

12 Ey insanoğlu, halkının evlatlarına de ki, 'Doğru kişi isyan ettiğinde, doğruluğu artık onu kurtarmaz.[ö] Kötü kişi de kötülüğünden döndüğünde, artık kötülüğünden ötürü yıkılmaz.[p] Doğru kişi günah işlediğinde,

---

BÖLÜM 32

a Yr 9:26
b Ba 10:15
He 28:21
c He 32:24
ç He 31:16
d He 32:27

BÖLÜM 33

e He 3:11
f Le 26:25
Yr 25:31
He 6:3
He 14:17
He 21:9
g 2Sa 18:24
2Kr 9:17
İş 21:8
Yr 51:12
Ho 9:8
h Ne 4:18
İş 58:1
Yr 4:5
Ho 8:1
ı 2Ta 25:16
Öz 29:1
Yr 6:17
Zk 1:4
i Le 20:9
1Kr 2:37
He 3:19
Elç 18:6
Elç 20:26
j 2Kr 6:10
İb 11:7

2. Sütun

a İş 56:10
b He 18:24
c Ba 42:22
He 3:18
ç İş 62:6
He 3:17
d 2Ta 19:10
Yr 1:17
e İş 3:11
He 18:4
f Öz 24:12
He 13:9
g Sy 27:3
Öz 11:21
Vz 8:13
h Öz 15:10
ı He 3:19
Elç 18:6
i Le 26:39
İş 64:6
He 24:23
j He 37:11
k 2Sa 14:14
He 18:23
Lu 15:10
1Ti 2:4
l İş 31:6
m Me 130:7
n Öz 1:23
İş 55:7
Yr 3:22
Yr 25:5
He 14:6
Ho 14:1
Elç 3:19
o He 18:31
2Pe 3:9

ö He 3:20; He 18:24; **p** 1Kr 8:48; 2Ta 7:14; He 18:21.

doğruluğu artık onu yaşatmaz.[a] **13** Doğru kişiye "Kesinlikle yaşayacaksın" dersem ve o kendi doğruluğuna güvenerek haksızlık ederse,[b] yapmış olduğu doğru işlerden hiçbiri anılmaz, fakat haksızlık ettiği için, evet bu yüzden ölür.[c]

14 Kötü kişiye "Kesinlikle öleceksin"[ç] dersem, fakat o günah işlemeyi bırakıp[d] adil ve doğru davranırsa,[e] **15** rehin aldığını geri verir,[f] çaldıklarını[g] öderse, haksızlık etmeyip hayat veren kanunları uygularsa,[h] kesinlikle yaşar,[ı] ölmez. **16** İşlediği günahların hiçbiri anılmaz.[i] Adil ve doğru davrandığı için kesinlikle yaşar.'[j]

17 Senin halkının evlatları 'Yehova'nın işleri adil değil!'[k] diyor, fakat asıl adil olmayan onların işleri.

18 Doğru yolda giden biri yolundan dönüp haksızlık ederse bu yüzden ölecektir.[l] **19** Oysa kötü kişi kötülüğü bırakıp adil ve doğru davranırsa, bu sayede mutlaka yaşayacaktır.[m]

20 Siz 'Yehova'nın işleri adil değil!' diyorsunuz.[n] Ey İsrail halkı, her birinizi kendi işlerine göre yargılayacağım."[o]

21 Sürgünlüğümüzün on ikinci yılının onuncu ayında, ayın beşinci günü, Yeruşalim'den kaçıp kurtulan[ö] biri yanıma gelip "Şehir düştü!"[p] dedi.

22 Kaçıp kurtulan adamın gelişinden önceki akşam, Yehova'nın eli üzerimdeydi.[r] O adam sabah yanıma gelmeden önce Tanrı dilimi çözdü. Artık dilim tutuk değildi, konuşabiliyordum.[a]

23 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **24** "İnsanoğlu, harap olmuş yerlerde oturanlar[b] İsrail toprakları hakkında diyor ki, 'İbrahim tek başına olmasına rağmen bu toprakları mülk edinmişti.[c] Biz ise kalabalığız. Ve bu topraklar bize mülk olarak verilmiştir.'[ç]

25 Bu nedenle onlara de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Siz eti kanıyla yiyor,[d] iğrenç putlarınızdan medet umuyor[e] ve kan dökmeye devam ediyorsunuz.[f] Bu toprakları siz mi mülk edineceksiniz?[g] **26** Kılıcınıza güveniyorsunuz.[h] İğrenç işler yapıyor[ı] ve komşunuzun karısını kirletiyorsunuz.[i] Bu toprakları siz mi mülk edineceksiniz?'[j]

27 Onlara şunları söyleyeceksin: Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Varlığım üzerine ant ederim ki, harap olmuş yerlerde yaşayanlar kılıçla yere serilecek.[k] Açık arazide olanı yaban hayvanlarına yem edeceğim,[l] hisarlarda ve mağaralarda[m] olanlar da salgın hastalıktan ölecek. **28** Bu memleketi ıssız bir viraneye çevireceğim,[n] gücü, gururu bitecek[o] ve İsrail dağları kimsenin gelip geçmediği ıssız bir yer olacak.[ö] **29** Yapmış oldukları bütün iğrenç işler nedeniyle[p] memleketi ıssız bir viraneye çevirdiğimde anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.'[r]

30 Ey insanoğlu, halkının evlatları duvar diplerinde ve ev-

BÖLÜM 33

a He 18:26
b He 3:20
He 18:24
2Pe 2:20
c Yr 18:10
He 18:4
ç İş 3:11
He 3:18
Lu 13:3
d Öz 28:13
İş 55:7
Elç 3:19
e He 18:21
Mi 6:8
f Çk 22:26
He 18:7
g Le 6:2
He 22:29
h Le 18:5
Le 19:15
ı He 18:27
i İş 1:18
j He 20:11
k Ey 34:10
Ey 40:8
Me 92:15
Ro 3:4
l İb 10:38
2Pe 2:20
m He 18:27
n Öz 19:3
İş 55:8
İş 55:9
He 18:25
He 18:29
o Ba 18:25
Me 62:12
Öz 24:12
Ro 2:6
ö He 24:26
p 2Kr 25:4
2Ta 36:17
Yr 39:2
r He 3:22

2. Sütun

a He 3:26
b Yr 39:10
He 36:4
c Ba 12:7
İş 51:2
Elç 7:5
ç Mi 3:11
Mt 3:9
Yhn 8:39
d Ba 9:4
Le 17:12
Tkr 12:16
1Sa 14:32
Elç 15:29
e He 18:6
f He 22:6
g Yr 7:10
Yr 44:22
h Mi 2:1
ı Yr 17:5
Tsf 3:3
i Yr 5:8
İb 13:4
j Tkr 4:26
Yş 23:15
k Yr 15:2
Yr 42:22
He 5:12

l He 39:4; Vh 19:18; **m** Hk 6:2; 1Sa 13:6; **n** 2Ta 36:21; İş 6:11; Yr 9:11; Yr 44:2; He 36:34; Mi 7:13; **o** He 24:21; **ö** He 6:3; **p** 2Kr 17:9; 2Ta 36:14; **r** Me 9:16; Yr 9:11; Yr 25:11; Yr 32:43.

lerin kapılarında senin hakkında konuşuyor.[a] Herkes birbirine 'Haydi gelin de Yehova'nın ne söylediğini dinleyelim' diyor.[b] **31** Onlar her zaman yaptıkları gibi sana gelecek ve halkım olarak önünde oturacak;[c] sözlerini dinleyecekler fakat tutmayacaklar,[ç] çünkü ağızlarında hep şehvet kokan sözler var ve yürekleri haksız kazanç peşinde.[d] **32** İşte, sen onlar için telli sazı iyi çalan, güzel sesiyle aşk şarkıları söyleyen biri gibisin.[e] Onlar senin sözlerini işitecek fakat söylediklerini yapan olmayacak.[f] **33** Senin söylediklerin ise mutlaka gerçekleşecek;[g] o zaman anlayacaklar ki aralarında bir peygamber vardı."[h]

34 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, İsrail çobanlarına karşı peygamberlik et. O çobanlara de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Kendilerini doyuran[ı] İsrail çobanlarının vay haline![i] Çobanların sürüyü beslemesi gerekmez mi?[j] **3** Yağlıyı yersiniz,[k] yünlü giysiyi giyersiniz, besili[l] hayvanı kesersiniz,[m] fakat sürüyü beslemezsiniz. **4** Zayıf düşeni güçlendirmediniz,[n] hastaları iyileştirmediniz, sakatlananların kırığını sarmadınız, dağılanları geri getirmediniz, kaybolanları aramadınız.[o] Onlara acımasızca ve zorbalıkla boyun eğdirdiniz.[ö] **5** Ve çobanları olmadığından sürü zamanla dağıldı,[p] bütün yaban hayvanlarına yem oldular. Öylece dağılıp gittiler.[r] **6** Koyunlarım bütün dağlarda, bütün yüksek tepelerde başıboş dolaştı;[s] onları arayan soran olmadığından, koyunlarım[a] tüm yeryüzüne dağıldı.

7 Bu yüzden ey çobanlar, Yehova'nın sözlerini dinleyin! **8** "Varlığım üzerine ant ederim ki" Ulu Rab Yehova'nın sözü, "Koyunlarım çobanları olmadığından yağmalandı, bütün yaban hayvanlarına yem oldu. Çobanlarım koyunlarımı aramadı; kendilerini beslediler[b] ama koyunlarımı beslemediler." **9** Şimdi ey çobanlar, Yehova'nın sözlerini dinleyin. **10** Ulu Rab Yehova şöyle diyor: "Ben çobanlara karşıyım.[c] Koyunlarımın hesabını onlardan soracağım, koyunlarımı gütmelerine artık izin vermeyeceğim.[ç] Artık çobanlar kendilerini doyuramayacak,[d] koyunlarımı onların ağzından kurtaracağım ve artık onlara yiyecek olmayacaklar." ' ' "[e]

11 "Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Koyunlarımı Ben, Kendim arayacağım ve onlarla ilgileneceğim.[f] **12** Uzaklara dağılmış koyunlarını etrafına toplayan bir çoban,[g] sürüsüyle nasıl ilgilenip onları otlatırsa,[h] Ben de koyunlarımla öyle ilgileneceğim. Bulutlu, koyu karanlık günde[ı] dağılıp gittikleri yerlerden onları kurtaracağım. **13** Onları milletler arasından çıkaracağım,[i] başka memleketlerden toplayacağım ve kendi topraklarına geri getireceğim.[j] İsrail dağlarında, akarsular kenarında ve memleketin bütün yaşanabilir yerlerinde güdeceğim.[k] **14** Onları güzel çayırlarda otlatacağım, yurtları

BÖLÜM 33

a Yr 11:19
Yr 18:18
b Mt 15:8
c He 8:1
He 20:1
ç İş 29:13
Yr 6:16
Yr 44:17
Mt 7:21
Lu 6:49
d Mt 6:24
e Mr 6:20
f Yk 1:22
g Yş 23:14
İş 55:11
h 2Kr 5:8
He 2:5

BÖLÜM 34

ı Yhd 12
i Yr 23:1
Mi 3:1
Mi 3:11
Tsf 3:3
Zk 11:17
Mt 23:13
j İş 40:11
Yhn 21:15
k İş 56:11
l He 34:20
m 2Kr 21:16
Yr 22:17
Mi 3:3
Zk 11:5
n Zk 11:16
Mt 9:36
o Mt 10:6
Lu 15:4
ö Yr 22:13
p 1Kr 22:17
Yr 23:2
Yr 50:6
Mt 9:36
Mr 6:34
r İş 56:9
Yr 23:1
s He 7:16

2. Sütun

a Me 23:1
b Yhd 12
c He 13:8
Zk 10:3
ç Yr 52:24
Yr 52:27
d 1Sa 2:29
e Me 72:12
f Me 80:1
İş 56:8
g İş 40:11
h 1Sa 17:35
ı He 30:3
Yo 2:2
Tsf 1:15
i 1Pe 2:25

j Me 106:47; İş 65:9; Yr 23:3; Yr 30:3; He 11:17; He 28:25; Ams 9:14; **k** Mi 7:14.

İsrail'in yüksek dağları olacak.[a] Güzel bir yerde yatacaklar[b] ve İsrail dağlarındaki yeşil çayırlarda otlayacaklar.'

15 'Koyunlarımı Kendim otlatacağım[c] ve onları Kendim yatıracağım.'[ç] Ulu Rab Yehova'nın sözü. **16** 'Kaybolmuş olanı arayacağım,[d] sürüden ayrılanı geri getireceğim, sakatlananın kırığını saracağım ve hasta olanı güçlendireceğim. Fakat semiz[e] ve güçlü olanları yok edeceğim, evet onları hükme doyuracağım.'[f]

17 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Size gelince ey koyunlarım, koyunla koyun arasında, koçla teke[g] arasında adaleti sağlayacağım. **18** Kendiniz en iyi otlaklarda beslenirken geri kalan otlakları ayaklarınızla çiğnemeniz, tertemiz sulardan içerken arkanızda kalan suları bulandırmanız size önemsiz mi geliyor?[h] **19** Benim koyunlarım sizin ayaklarınızla çiğnediğiniz otlaklarda otlayıp, ayağınızla bulandırdığınız suları içmek zorunda mı?'

20 Bu yüzden Ulu Rab Yehova onlara şöyle diyor: 'Besili koyunla cılız koyun arasında adaleti Ben sağlayacağım. **21** Çünkü zayıf olanları böğrünüzle ve omzunuzla itekliyor, boynuzunuzla dürtüklüyor, sonunda dışarı atıp dağıtıyordunuz.[ı] **22** Fakat Ben koyunlarımı kurtaracağım, artık yağma edilmeyecekler;[i] koyunla koyun arasında adaleti sağlayacağım. **23** Başlarına tek çoban[j] koyacağım, onları kulum Davut[k] güdecek. Çobanları o olacak ve onları kendisi besleyecek.[a] **24** Ben Yehova, onların Tanrısı olacağım[b] ve kulum Davut, aralarında bey olacak.[c] Ben Yehova, bunları söyleyen Benim.

25 Onlarla bir barış ahdi[ç] yapacağım ve yırtıcı hayvanları memleketten atacağım;[d] halkım güvenlik içinde kırlarda oturacak, ormanlarda uyuyacak.[e] **26** Onları ve dağımın çevresini bir nimet kılacağım,[f] yağmuru vaktinde yağdıracağım. Evet orada bereketli yağmurlar yağacak.[g] **27** Tarladaki ağaçlar meyvesini verecek,[h] toprak da ürününü verecek;[ı] onlar kendi topraklarında güvenlikte olacaklar.[i] Boyunduruklarını kırıp,[j] onları köle gibi kullananların elinden kurtardığımda[k] anlayacaklar ki Ben Yehova'yım. **28** Artık milletler tarafından yağmalanmayacak,[l] yaban hayvanlarına yem olmayacaklar. Güvenlik içinde oturacaklar ve onları kimse korkutmayacak.[m]

29 Onlar için nam olsun diye fidan yetiştireceğim;[n] artık memlekette kıtlıktan kırılan olmayacak;[o] artık milletler tarafından aşağılanmayacaklar.[ö] **30** O zaman anlayacaklar ki Ben onların Tanrısı Yehova, onlarla birlikteyim[p] ve İsrail evi Benim halkımdır.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.[r]

31 'Siz Benim koyunlarım,[s] otlağımın koyunlarısınız; siz insansınız, Ben de Tanrınızım.' Ulu Rab Yehova'nın sözü."

BÖLÜM 34

a Me 23:2
İş 25:6
İş 30:23
Yr 31:12
b Yr 33:12
c Me 23:1
Yr 3:15
ç Tsf 3:13
d Mi 4:6
Mt 15:24
Lu 15:4
e Tkr 32:15
İş 10:16
Âms 4:1
f İş 49:26
Yr 9:15
g İş 34:6
Yr 51:40
Zk 10:3
Mt 25:33
h Mi 2:2
ı Zk 11:5
Zk 11:16
Lu 13:14
i Me 72:12
İş 40:11
Yr 23:3
Zk 11:7
j Vz 12:11
Yr 23:4
Yhn 10:11
İb 13:20
1Pe 5:4
Vh 7:17
k İş 11:1
İş 55:3
Yr 30:9

2. Sütun

a He 37:24
Ho 3:5
b Ba 17:7
Çk 29:45
Yr 31:1
Zk 13:9
c Me 2:6
İş 9:6
Yr 23:5
Mi 5:2
Lu 1:32
Elç 5:31
ç İş 55:3
He 37:26
d Le 26:6
İş 11:6
İş 35:9
İş 65:25
Ho 2:18
e Me 4:8
Yr 23:6
Yr 33:16
f İş 56:7
He 20:40
Mi 4:1
g Ba 12:2
Le 26:4
Tkr 28:12
Me 68:9
Öz 10:22
Zk 8:13
Ml 3:10

h Le 26:4; İş 35:2; İş 55:12; **ı** Me 85:12; He 36:30; **i** Le 25:18; **j** Le 26:13; Yr 2:20; He 30:18; **k** Yr 25:14; **l** Yr 30:10; He 36:4; **m** Yr 46:27; **n** Me 72:7; İş 11:1; **o** He 36:29; **ö** He 36:15; **p** Me 46:7; He 37:27; **r** Ro 9:25; **s** Me 78:52; Me 100:3; İş 40:11; 1Pe 5:2.

35 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu, yüzünü Seir[a] dağlık bölgesine çevir[b] ve ona karşı peygamberlik et.[c] **3** Ona de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey Seir[ç] dağları, Ben sana karşıyım! Sana el kaldıracağım[d] ve seni ıssız bir viraneye çevireceğim.[e] **4** Şehirlerini harabeye çevireceğim ve sen tam bir virane olacaksın.[f] O zaman anlayacaksın ki Ben Yehova'yım.[g] **5** Çünkü sen bitip tükenmeyen bir düşmanlık besledin[h] ve İsrailoğullarının başına felaket geldiğinde,[ı] son suç döneminde onları kılıcın önüne attın.'[i]

6 'Varlığım üzerine ant ederim ki', Ulu Rab Yehova'nın sözü, 'Senin kanın akıtılacak; kan peşini bırakmayacak.[j] Mademki sen kanını döktüğün kişilerden nefret ettin, kan da senin peşini bırakmayacak.[k] **7** Seir dağlık bölgesini tamamen ıssız bir viraneye çevireceğim,[l] artık oradan gelip geçen kimse bırakmayacağım.[m] **8** Onun dağlarını öldürülenlerle dolduracağım. Kılıçtan geçirilenler senin tepelerine, vadilerine ve su yataklarına yığılacak.[n] **9** Evet, seni sonsuza dek ıssız kalacak bir viraneye çevireceğim, artık şehirlerinde oturan olmayacak;[o] o zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.'[ö]

10 Mademki sen, Yehova orada olduğu halde,[p] 'Bu iki millet ve bu iki memleket benim olacak, o memleketleri mülk edineceğiz'[r] dedin, **11** 'Varlığım üzerine ant ederim ki', Ulu Rab Yehova'nın sözü, 'Onlara duyduğun nefret yüzünden nasıl öfke ve kıskançlıkla davrandıysan Ben de sana öyle davranacağım;[a] seni yargılayıp cezalandırdığımda Kendimi onlara tanıtacağım.[b] **12** O zaman sen de anlayacaksın ki, Ben Yehova, İsrail dağları hakkındaki bütün hakaretlerini duydum;[c] sen ki, "Buralar ıssız kaldı, hepsini yutabiliriz" diyordun.[ç] **13** Önümde hep büyük sözlerle böbürlendiniz;[d] Bana karşı saygısızca konuşup durdunuz.[e] Bunların hepsini duydum.'[f]

14 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Tüm yeryüzü sevinçten coşarken, Ben seni viraneye çevireceğim. **15** İsrail evinin mirası ıssız bırakıldığında sen nasıl da sevinmiştin! Bil ki sana da aynısını yapacağım.[g] Ey Seir dağları, tüm Edom, her tarafın ıssız bir virane olacak.[h] O zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.' "[ı]

36 "Ey insanoğlu, sen İsrail dağları için peygamberlik et. Onlara de ki, Ey İsrail dağları,[i] Yehova'nın sözünü dinleyin. **2** Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Düşman sizin için[j] "Oh olsun! Bir zamanların yüksek yerleri[k] artık bizim" diyor.'[l]

3 Bu yüzden peygamberlik edip onlara de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Milletlerden artakalanların malı olmanız için,[m] evet bunun için ıssız bırakıldınız,[n] her taraftan saldırıp size diş geçirdiler,[o] dillere düştünüz[ö] ve hakkınızda söylentiler yayıldı.[p] **4** Bu yüzden ey İsrail dağları,[r] Ulu Rab Yehova'nın sözünü

BÖLÜM 35

a Ba 32:3 Tkr 2:5 He 25:8
b He 6:2
c Yr 49:8 Ağ 4:22 He 36:5 Ams 1:11 Ob 1 Ob 10
ç He 25:12
d Yr 6:12
e He 25:13
f Yo 3:19 Ml 1:3
g Me 9:16
h Ba 27:41
ı Ob 10
i Me 137:7 Ams 1:11
j Me 109:16 Ob 15 Ro 2:6 Ga 6:7
k Me 109:17 He 25:14
l He 25:13
m Hk 5:6 He 29:11
n İş 34:2 Yr 25:33
o Yr 49:17 Yr 49:18 He 25:13 Ml 1:4
ö Me 9:16
p Me 48:1 He 48:35 Tsf 3:15
r Me 83:4 He 36:5 Ob 13

2. Sütun

a Le 19:17 Me 37:7 Ams 1:11 Mt 7:2 1Yh 3:15
b Öz 11:21 İş 26:9
c Me 94:9
ç Me 83:12 He 36:2
d 1Sa 2:3 2Ta 32:15 Da 11:36 Vh 13:6
e Ob 3
f 2Kr 19:28 Yr 29:23
g Öz 17:5 Ağ 4:21 Ob 12 Ob 15
h İş 34:5 He 25:13 He 36:5
ı Me 9:16

BÖLÜM 36

i He 6:2

j He 25:3; **k** Tkr 32:13; Me 78:69; İş 58:14; **l** Yr 49:1; He 35:10; **m** He 25:4; **n** Le 26:43; **o** Ams 8:4; **ö** Tkr 28:37; Me 44:13; Yr 18:16; Ağ 2:15; Da 9:16; **p** 1Kr 9:7; **r** İş 44:23; İş 49:13; He 6:2.

dinleyin! Ulu Rab Yehova, dağlara, tepelere, dere yataklarına, vadilere, ıssız bırakılmış harabelere,[a] çevredeki milletlerden artakalanlar için yağmalanacak bir yer ve alay konusu olmuş, terk edilmiş şehirlere[b] sesleniyor. **5** Evet, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: "Milletlerden artakalanlara ve Edom'a, hepsine,[c] ateşli bir öfkeyle haykıracağım.[ç] Onlar Benim topraklarımı büyük sevinçle[d] mülk edindiler, otlaklarını ele geçirip memleketi yağmalamayı küçümsenecek[e] bir şey sandılar." '[f]

6 Sen, İsrail toprakları için peygamberlik et. Dağlara, tepelere, dere yataklarına ve vadilere de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Milletler tarafından aşağılandığınız için[g] kıskançlık ve öfkeyle konuşacağım.'

7 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Elimi kaldırıp ant ederim ki,[h] çevrenizdeki milletler de aşağılanacak.[ı] **8** Ey İsrail dağları, halkım İsrail için yeşerecek ve ürün vereceksiniz,[i] çünkü onların geliş vakti yaklaştı.[j] **9** Ben sizin yanınızdayım, size yöneleceğim.[k] İşlenecek ve ekileceksiniz.[l] **10** Üzerinizde yaşayan insanları çoğaltacağım, bütün İsrail evi, hepsi gelecek.[m] Böylece şehirler dolacak,[n] viran olmuş yerler yeniden inşa edilecek.[o] **11** Evet, üzerinizde yaşayan insanları da hayvanları da çoğaltacağım.[ö] Verimli olup çoğalacaklar. Eskisi gibi sizi insanla dolduracağım.[p] Sizi eskisinden daha büyük bir refaha kavuşturacağım;[r] o zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.[a] **12** Ey İsrail dağları, üzerinizde insanlar dolaşacak; sizi halkım İsrail mülk edinecek.[b] Onların mirası siz olacaksınız.[c] Ve artık onları çocuklarından etmeyeceksiniz.'[ç]

13 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Senin, insanları yutan ve içindeki milletleri evlatlarından eden bir memleket olduğun söyleniyor.[d] **14** Bu yüzden, artık insanları yutmayacak[e] ve içindeki milletleri evlatlarından etmeyeceksin.'[f] Ulu Rab Yehova'nın sözü. **15** 'Milletlerin seni aşağılayan sözleri artık duyulmayacak.[g] İnsanların alaylarına artık katlanmayacaksın[h] ve içindeki milletleri tökezletmeyeceksin.' Ulu Rab Yehova'nın sözü."

16 Yehova sözlerine şöyle devam etti: **17** "İnsanoğlu, İsrail evi yaşadığı toprakları, tutum ve davranışlarıyla kirletiyordu.[ı] Onların tuttuğu yol Benim gözümde âdet gören kadının kirli hali gibiydi.[i] **18** Memlekette kan döktükleri ve orayı iğrenç putlarıyla kirlettikleri[j] için üzerlerine gazap yağdırdım.[k] **19** Onları milletler arasına dağıttım ve başka memleketlere savurdum.[l] Onları kendi tutum ve davranışlarına göre yargıladım.[m] **20** Böylece şimdi yaşadıkları memleketlere gittiler. Ve insanlar onlar için 'Bunlar Yehova'nın halkı, O'nun memleketinden çıktılar'[n] diyerek Benim kutsal ismime saygısızlık ettiler.[o] **21** Ben ise İsrail evinin gittiği

BÖLÜM 36

a Yr 25:9
b Me 79:4
He 34:28
c Zk 1:15
ç Tkr 4:24
İş 66:15
He 38:19
Tsf 3:8
d Me 83:4
He 35:10
e Öz 17:5
Ob 12
f He 25:12
Ams 1:11
g Me 74:10
Me 123:4
He 34:29
h Tkr 32:40
He 20:5
He 20:15
ı Yr 25:9
Yr 49:17
Ams 1:11
i Me 98:8
İş 44:23
İş 51:3
İş 60:5
He 36:30
j İş 2:3
k Tsf 3:9
l Hg 2:19
m Yr 30:19
n Zk 8:4
o İş 51:3
İş 58:12
İş 61:4
Ams 9:14
ö Yr 31:27
Yr 33:12
p Yr 30:18
r İş 54:7
He 37:6
Hg 2:9

2. Sütun

a Ho 2:20
Yo 3:17
b Yr 32:44
Ob 17
c İş 60:21
ç İş 65:23
Yr 15:7
d Yr 15:7
e Öz 30:14
f Yr 32:35
g İş 54:4
İş 60:14
He 34:29
Mi 7:8
Tsf 3:19
h Me 89:50
He 36:20
He 36:21
Tsf 2:8

ı Le 18:25; Me 106:38; İş 24:5; Yr 2:7; Yr 3:1; Yr 16:18;
i Le 12:2; İş 64:6; j He 23:37; k 2Ta 34:21; İş 42:25; l Le 26:38; Tkr 28:64; He 22:15; m He 7:3; He 18:30; He 39:24;
n Sy 14:16; Yş 7:9; o İş 52:5; Ro 2:24.

memleketlerde lekelediği kutsal ismimi koruyacağım."[a]

22 "Şimdi, İsrail evine de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey İsrail evi, bunu sizin hatırınız için değil, gittiğiniz memleketlerde lekelediğiniz kutsal ismim için yapıyorum.[b] **23** Milletler arasında lekelenen, onların arasında sizin lekelediğiniz yüce ismimin kutsallığını göstereceğim.'[c] Ulu Rab Yehova'nın sözü. 'Onların gözü önünde, sizin aracılığınızla kutsallığımı gösterdiğimde,[ç] milletler anlayacak ki Ben Yehova'yım.[d] **24** Sizi milletler arasından alacağım, bütün memleketlerden toplayacağım ve kendi topraklarınıza geri getireceğim.[e] **25** Üzerinize temiz su serpeceğim ve arınacaksınız.[f] Sizi bütün kirlerinizden[g] ve bütün iğrenç putlarınızdan arındıracağım.[h] **26** Size yeni bir yürek vereceğim,[ı] içinize yeni bir ruh koyacağım.[i] İçinizdeki taştan yüreği çıkarıp size etten bir yürek vereceğim.[j] **27** Ruhumu içinize koyacağım.[k] Kurallarıma uymanız için harekete geçeceğim.[l] Hükümlerime uyacak, onları tam olarak yerine getireceksiniz.[m] **28** Atalarınıza verdiğim memlekette yaşayacaksınız.[n] Siz Benim halkım olacaksınız, Ben de Tanrınız olacağım.'[o]

29 'Sizi bütün kirlerinizden arındıracağım.[ö] Tahıla seslenip onu çoğaltacağım. Artık size kıtlık göstermeyeceğim.[p] **30** Ağacının meyvesini, tarlanızın ürününü çoğaltacağım. Böylece artık çevre milletlerin arasında kıtlık yüzünden utanç duymayacaksınız.[a] **31** Ve kötü işlerinizi, yaptığınız kötülükleri hatırlayacaksınız.[b] İşlediğiniz günahlar ve yaptığınız iğrenç işler yüzünden kendinizden tiksineceksiniz.[c] **32** Şunu bilin ki bunu sizin hatırınız için yapmıyorum.'[ç] Ulu Rab Yehova'nın sözü. 'Ey İsrail evi, yaptıklarınızdan utanın, yüzünüz kızarsın!'[d]

33 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Sizi bütün günahlarınızdan arındırdığım gün, şehirleri de insanla dolduracağım[e] ve harap yerler onarılacak.[f] **34** Gelip geçenlerin gözünde ıssız bir virane olan bu topraklar[g] yeniden ekilip biçilecek. **35** İnsanlar diyecek ki, "Şurada ıssız bir memleket vardı ya, orası şimdi Aden bahçesi gibi oldu;[h] yıkılıp virane olmuş, kimsesiz kalmış şehirleri yeniden kuruldu ve artık içinde insanlar yaşıyor."[ı] **36** Çevrenizde kalan milletler anlayacak ki, Ben Yehova, yıkılmış yerleri yeniden yaptım[i] ve ıssız kalmış toprakları yeniden yeşerttim. Ben Yehova, bunu Ben söyledim ve yaptım.'[j]

37 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'İsrail evinin Bana yaklaşmasına fırsat vereceğim[k] ve onları koyun sürüsü gibi çoğaltacağım;[l] onlar için bunu yapacağım. **38** Yeruşalim bayram zamanı nasıl sürülerle dolarsa, nasıl kutsal kişiler oraya akın ederse,[m] ıssız kalmış şehirler de insanlarla öyle dolup taşacak;[n] o zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.' "

BÖLÜM 36

a Çk 20:7; Me 74:18; İş 48:9; İş 52:5; He 20:9
b Me 106:8
c Me 46:10; İş 5:16; He 20:41
ç He 28:22
d Me 102:15
e Tkr 30:3; İş 43:5; Yr 23:3; He 34:13; He 37:21; Ho 1:11
f Sy 19:13; Me 51:7; İb 10:22
g İş 4:4; Yr 33:8; 1Ko 6:11
h He 6:4
ı Tkr 30:6; Yr 32:39; He 11:19
i Me 51:10
j Zk 7:12
k İş 44:3; Yo 2:28
l Yr 31:33
m He 11:20
n He 28:25; He 37:25
o Yr 30:22; He 11:20; He 37:27
ö Mt 1:21; Ro 11:26
p Me 33:19; He 34:29

2. Sütun

a He 34:27; He 36:8; He 36:35
b Le 26:39; Ezr 9:6; Ne 9:26; Yr 31:18
c He 6:9; He 20:43; Zk 12:10
ç Tkr 9:5; Da 9:19
d Ro 6:21
e Zk 8:8
f İş 58:12; Yr 33:10; Ams 9:14
g 2Ta 36:21; Yr 25:9
h Ba 2:8; Ba 13:10
ı İş 51:3
i He 17:24; He 37:28
j Sy 23:19; He 22:14; He 28:26; He 37:14

k Me 102:17; İş 55:6; Yr 29:12; Yr 50:5; Zk 13:9; Mt 7:7; **l** He 36:10; **m** Çk 23:17; 2Ta 7:8; **n** Yr 30:19; Yr 31:27.

37 Yehova'nın eli üzerimdeydi.[a] Yehova'nın ruhu[b] beni alıp kemiklerle dolu[c] bir ovanın ortasına götürdü. **2** Beni kemiklerin arasında dolaştırdı, hepsinin yanından geçtim. Baktım, ovanın üzeri kemiklerle doluydu; hepsi kupkuruydu.[ç] **3** Bana "İnsanoğlu, bu kemikler canlanabilir mi?" diye sordu. Ben de "Ulu Rab Yehova, Sen bilirsin"[d] dedim. **4** O zaman bana şöyle dedi: "Bu kemikler için peygamberlik et. Onlara de ki, Ey kuru kemikler, Yehova'nın sözünü dinleyin:

5 'Ulu Rab Yehova bu kemiklere şöyle diyor: Ben size soluk vereceğim, canlanacaksınız.[e] **6** Sizi kasla* ve etle örteceğim; üzerinizi deriyle kaplayacağım. Size soluk vereceğim ve canlanacaksınız;[f] o zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.' "[g]

7 Bana emredildiği gibi peygamberlik ettim.[h] Ben bunları bildirirken bir ses duyuldu, bir çatırtı oldu. Kemikler birbirine yaklaşmaya başladı, kemik kemiğe yanaşıyordu. **8** Baktım, kemikler kasla ve etle örtülmeye ve üzerleri deriyle kaplanmaya başladı. Fakat hiçbirinde soluk yoktu.

9 Sonra O, sözlerine şöyle devam etti: "Rüzgâra peygamberlik et. Ey insanoğlu, rüzgâra de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Gel ey rüzgâr, şu ölülerin[ı] üzerine dört yandan es de canlansınlar.' "[i]

10 Tıpkı O'nun bana emrettiği gibi peygamberlik ettim. İçlerine nefes doldu, canlanıp ayağa kalktılar.[a] Çok büyük, muazzam bir ordu oldular.

11 Bana şunları söyledi: "İnsanoğlu, bu kemikler tüm İsrail evidir.[b] Onlar 'Kemiklerimiz kurudu, ümidimiz tükendi.[c] Bir başımıza, çaresiz kaldık' diyorlar. **12** Şimdi peygamberlik ederek onlara de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey halkım, işte mezarlarınızı açıyorum;[ç] sizi mezarlarınızdan çıkaracağım ve İsrail topraklarına geri getireceğim.[d] **13** Mezarlarınızı açıp sizi oradan çıkardığım zaman ey halkım, anlayacaksınız ki Ben Yehova'yım.'[e] **14** 'Ruhumu içinize koyacağım ve canlanacaksınız.[f] Sizi kendi topraklarınıza yerleştireceğim. O zaman anlayacaksınız ki Ben Yehova, bunları Ben söyledim ve yaptım.' Yehova'nın sözü."[g]

15 Yehova sözlerine şöyle devam etti: **16** "Ey insanoğlu, eline bir değnek al[h] ve üzerine 'Yahuda ve ortağı İsrailoğulları için'[ı] diye yaz. Sonra başka bir değnek al ve onun üzerine de 'Yusuf ve ortağı olan tüm İsrail evi[i] için, Efraim'in değneği'[j] diye yaz. **17** Sonra onları birbirine bitiştirip tek değnek haline getir, senin elinde tek bir değnek gibi olacaklar.[k] **18** Halkının evlatları sana 'Bunun ne demek olduğunu bize söylemeyecek misin?' dediklerinde,[l] **19** onlara de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Efraim'in elinde olan, Yusuf'un ve ortağı İsrail kabilelerinin değneğini alıp diğer değnekle, Yahuda'nın değneğiyle birleştireceğim.

BÖLÜM 37
a He 1:3
b He 3:14 Vh 21:10
c Vh 11:9
ç He 37:11
d Tkr 32:39 1Sa 2:6 Ro 4:17 2Ko 1:9
e Ba 2:7 Me 104:30 He 37:14
f Vh 11:11
g Yo 2:27
h He 37:10
ı Vh 11:7
i Me 104:30

2. Sütun
a Vh 11:11
b He 36:10
c Me 141:7 İş 49:14
ç İş 66:14 Vh 11:11
d He 11:17 He 20:42 He 36:24 Ams 9:14
e Me 126:2 He 37:6
f İş 32:15 He 36:27 He 37:5
g Sy 23:19 He 36:36
h Sy 17:2 He 37:19
ı 2Ta 15:9 2Ta 30:11
i 1Kr 11:31
j 1Kr 12:20
k İş 11:13 Yr 3:18 Yr 50:4
l He 12:9

He 37:6* Sözcük anlamıyla, "kirişlerle"

Onları tek değnek yapacağım[a] ve Benim elimde tek değnek olacaklar.' **20** Üzerine yazı yazdığın değnekleri onların gözü önünde elinde tut.[b]

21 Onlara de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ben, İsrailoğullarını gittikleri milletler arasından çıkaracağım, onları her taraftan toplayacağım ve kendi topraklarına getireceğim.[c] **22** Onları bu topraklarda, İsrail dağlarında tek millet haline getireceğim.[ç] Hepsinin tek kralı olacak.[d] Onlar artık iki ayrı millet, ikiye bölünmüş bir krallık olmayacaklar.[e] **23** Artık iğrenç putlarıyla, tiksindirici işleriyle ve işledikleri suçlarla kendilerini kirletmeyecekler.[f] Onları o mekânlarda işledikleri günahlardan arındırıp kurtaracağım.[g] Onlar Benim halkım olacak, Ben de onların Tanrısı olacağım.[h]

24 Kulum Davut onların başına kral olacak[ı] ve hepsinin tek çobanı olacak.[i] Benim hükümlerimin yolunda yürüyecek,[j] kanunlarıma uyacaklar;[k] hepsini yerine getirecekler.[l] **25** Kulum Yakup'a verdiğim ve atalarınızın yaşadığı memlekette yaşayacaklar.[m] Kendileri, oğulları ve oğullarının oğulları çağlar boyu orada yaşayacak;[n] ve kulum Davut sonsuza dek onların beyi olacak.[o]

26 Onlarla bir barış ahdi yapacağım;[ö] aramızda devirler boyu sürecek bir ahit olacak.[p] Onları memleketlerine yerleştireceğim ve çoğaltacağım.[r] Kutsal mekânımı çağlar boyu onların arasında tutacağım.[s] **27** Çadırım üzerlerini örtecek.[ş] Evet, Ben onların Tanrısı olacağım, onlar da Benim halkım olacak.[a] **28** Kutsal mekânım çağlar boyu onların arasında durdukça milletler anlayacak ki,[b] İsrail'i kutsal kılan Benim, Ben Yehova'yım.' "[c]

38 Ve bana Yehova'nın sözü geldi: **2** "İnsanoğlu,[ç] yüzünü Magog diyarından[d] Gog'a, Meşek[e] ve Tubal'ın[f] en büyük beyine çevir; ve ona karşı peygamberlik et. **3** Ona de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey Gog, Meşek ve Tubal'ın en büyük beyi, Ben sana karşıyım. **4** Seni yolundan çevireceğim; çenelerine çengeller takarak[g] seni bütün ordunla, at ve atlılarınla,[h] hepsi muhteşem giysiler içinde,[ı] ellerinde büyük ve küçük kalkanları, kılıçları olan büyük bir topluluk[i] birlikte sürükleyeceğim. **5** Ayrıca, kalkanları ve miğferleriyle Pers,[i] Habeş[k] ve Put[l] kuvvetlerini; **6** Gomer[m] ve tüm ordularını, en kuzeyden gelen Togarmaoğullarını[n] ve tüm ordularını, yanındaki büyük kalabalığı da seninle birlikte sürükleyeceğim.[o]

7 Hazır ol! Yanındaki bütün topluluk, evet çevrene toplanmış olanların hepsiyle birlikte hazırlık yap.[ö] Onlara sen önderlik edeceksin.

8 Uzun zaman sonra seni yoklayacağım. Yılların sonunda, milletler arasından toplanıp çoktandır viran durumdaki İsrail dağlarına getirilmiş, kılıçtan kurtarılmış insanların[p] diyarına

BÖLÜM 37

a Yr 50:4
Zk 10:6
b He 12:3
c Tkr 30:3
İş 11:12
Yr 16:15
Yr 23:3
Ams 9:14
ç Yr 3:18
Ho 1:11
d Ba 49:10
Me 2:6
İş 9:6
Yr 23:5
Lu 1:32
e He 37:16
Zk 10:6
f İş 2:18
He 11:18
He 20:43
Ho 14:8
Zk 13:2
g Le 20:7
h Ba 17:7
Yr 31:33
He 36:28
ı Yr 23:5
Yr 30:9
Ho 3:5
Lu 1:32
i Yhn 10:16
1Pe 5:4
j Me 25:9
k Tkr 30:10
l Yr 32:39
He 36:27
m Yr 30:3
He 28:25
n Yo 3:20
İş 60:21
Ams 9:15
o He 34:24
Lu 1:32
Yhn 12:34
ö He 34:25
p İş 55:3
Yr 32:40
r Yr 30:19
Zk 8:5
İb 6:14
s Le 26:11
2Ko 6:16
ş Vh 21:3

2. Sütun

a Le 26:12
He 11:20
He 36:28
He 43:7
Ho 2:23
b He 36:23
c He 20:12

BÖLÜM 38

ç He 39:1
d He 38:15
He 39:6
e He 32:26
f İş 66:19
He 27:13
g 2Kr 19:28
He 29:4
He 39:2

h He 38:15; **ı** He 23:12; **i** Yr 46:9; **j** He 27:10; **k** He 30:5; **l** 1Ta 1:8; **m** Ba 10:2; **n** Ba 10:3; He 27:14; **o** He 39:2; **ö** İş 8:9; Yr 46:3; Yo 3:9; **p** Mt 24:31.

gireceksin.[a] O sırada milletler arasından çıkarılıp bu diyara getirilmiş halkın tümü güvenlik içinde yaşıyor olacak.[b] **9** Ve sen mutlaka çıkıp geleceksin. Bir fırtına gibi üzerlerine yürüyeceksin.[c] Sen, tüm orduların ve yanındaki halklarla, diyarı kara bulutlar gibi kaplayacaksın.'[ç]

10 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'O gün aklına bazı düşünceler gelecek[d] ve haince planlar kuracaksın.[e] **11** Diyeceksin ki, "Savunmasız köyleri olan o diyara saldıracağım.[f] Huzur ve güvenlik içinde yaşayan o insanların üzerine yürüyeceğim. Onların hepsi duvarsız köylerde oturuyor,[g] ne kapıları ne de kapı sürgüleri var." **12** Viraneye çevrilen ve sonra yeniden oturulan yerlere,[h] milletler arasından toplanıp getirilmiş,[ı] şimdi servetini artıran, mal mülk edinen[i] ve dünyanın göbeğinde oturan[j] insanlara saldırmak, onları yağmalayıp büyük ganimet elde etmek[k] için elini kaldıracaksın.

13 Seba,[l] Dedan,[m] Tarşiş tüccarları[n] ve tüm genç aslanları[o] sana şöyle diyecek: "Büyük bir ganimet elde etmek için mi geldin? Altın, gümüş alıp götürmek, servet, mal mülk edinmek, büyük bir yağmaya girişerek yüklü bir ganimet elde etmek için mi yanındakileri topladın?" '

14 Ey insanoğlu, peygamberlik edip Gog'a de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Halkım İsrail' in güvenlik içinde yaşadığı gün bunu mutlaka fark edeceksin.[ö] **15** O zaman yanındaki milletlerle, hepsi atlara binmiş büyük bir toplulukla, kalabalık bir orduyla birlikte,[a] en kuzeyden, kendi yerinden kalkıp geleceksin.[b] **16** Memleketi kaplayan bir bulut gibi halkım İsrail'in üzerine yürüyeceksin.[c] Hepsinin gözü önünde senin aracılığınla kutsallığımı gösterdiğim zaman milletler Beni tanısın diye,[ç] ey Gog, son günlerde seni Kendi diyarım üzerine saldırtacağım.'[d]

17 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Eski zamanlarda, İsrail'de peygamber olan kullarım aracılığıyla hakkında konuştuğum kişi sen değil misin?[e] O zaman onlar, yıllarca peygamberlik ederek seni halkıma saldırtacağımı bildirdiler.'[f]

18 'Gog İsrail topraklarına girdiği zaman, işte o gün, öfkeyle burnumdan soluyacağım.'[g] Ulu Rab Yehova'nın sözü. **19** 'Hiddetle[h] ve ateşli gazabımla konuşacağım.[ı] O gün İsrail topraklarında büyük bir sarsıntı olacak.[i] **20** Benden korkularından, denizlerdeki balıklar, göklerdeki kuşlar, kırlardaki hayvanlar, toprakta sürünen canlılar ve yer üzerindeki bütün insanlar titreyecek.[j] Dağlar devrilecek,[k] kayalıklar çökecek ve bütün duvarlar yerle bir olacak.'

21 'Bütün dağlarımda Gog' un karşısına kılıç çıkaracağım.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.[l] 'Herkes kendi kardeşine kılıç çekecek.[m] **22** Onunla Kendim hesaplaşacağım.[n] Onu salgın hastalık[o] ve kanla[ö] cezalandıracağım. Onun üzerine, ordularını üzerine ve yanındaki halkların üzerine, şiddetli yağmur, dolu,[p]

BÖLÜM 38

a İş 66:8
b Yr 23:6
He 28:26
He 34:25
c İş 28:2
ç Yr 4:13
d Me 83:4
e Öz 6:18
Vh 17:13
f Çk 15:9
Yr 49:31
g İş 26:1
Zk 2:4
h Yr 33:12
ı Zk 10:8
i İş 60:5
İş 61:6
j Zk 2:8
k Öz 1:13
l He 27:22
m He 27:15
n He 27:25
o Yr 50:17
ö He 38:8

2. Sütun

a Tsf 3:8
b He 39:2
c He 38:9
ç Çk 14:4
2Kr 19:19
Me 83:18
Me 148:14
He 36:23
He 39:21
Mt 6:9
d Yo 3:2
e Çk 9:16
İş 14:12
Yr 50:31
He 28:17
f Yo 3:16
Zk 2:8
g Tkr 32:22
Na 1:2
İb 12:29
h Me 78:21
ı İb 12:29
i Hb 3:6
j Ho 4:3
k Yr 4:24
Na 1:5
l He 14:17
m 2Ta 20:23
Hg 2:22
Zk 14:13
n Yr 25:31
o Zk 14:12
ö İş 66:16
p Çk 9:22
Yş 10:11
Me 18:12

ateş[a] ve kükürt yağdıracağım.[b] **23** Birçok milletin gözü önünde Kendimi yücelteceğim, kutsallığımı göstereceğim[c] ve Kendimi tanıtacağım. O zaman anlayacaklar ki Ben Yehova'yım.' "[ç]

39 "Ey insanoğlu, Gog'a karşı peygamberlik edip[d] de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey Gog, Meşek[e] ve Tubal'ın[f] büyük beyi, Ben sana karşıyım. **2** Seni yolundan çevirip sürükleyeceğim;[g] kuzeyin uçlarından alıp[h] İsrail dağlarına getireceğim. **3** Sol elindeki yayı ve sağ elindeki okları bir vuruşta yere düşüreceğim. **4** Bütün ordularınla ve yanındaki halklarla birlikte İsrail dağlarında yere serileceksin.[ı] Seni yırtıcı kuşlara, her tür kanatlı canlıya ve yaban hayvanlarına yem edeceğim.'[i]

5 'Açık arazide yere serileceksin,[j] çünkü bunu Ben söyledim.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.

6 'Magog'a ve adalarda güvenlik içinde yaşayanların[k] üzerine ateş yağdıracağım;[l] insanlar o zaman anlayacak ki Ben Yehova'yım. **7** Böylece halkım İsrail'e kutsal adımı öğreteceğim ve artık kutsal adımın lekelenmesine izin vermeyeceğim.[m] O zaman milletler anlayacak ki Ben, İsrail'de Kutsal Olan[n] Yehova'yım.'[o]

8 'O gün mutlaka gelecek ve bunlar olacak.'[ö] Ulu Rab Yehova'nın sözü. 'Sözünü ettiğim gün budur.[p] **9** İsrail şehirlerinde yaşayanlar çıkıp ateş yakacaklar. Bütün silahları, küçük ve büyük kalkanları, yayları ve okları, kargıları ve mızrakları ateşe atacaklar. Bunlarla yedi yıl ateş yakacaklar.[a] **10** Kırlardan çalı çırpı, ormanlardan odun toplamayacaklar, çünkü silahlarla ateş yakacaklar.'

'Mallarını yağmalamış olanların mallarını yağmalayacaklar[b] ve onlardan ganimet toplamış olanlardan ganimet toplayacaklar.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.

11 'O gün İsrail'de, denizin doğusunda bulunan Gelip Geçenler Vadisinde Gog'a[c] bir mezar yeri vereceğim. Orası, gelip geçenlere engel olacak. Evet, Gog ve yanındaki kalabalığı oraya gömecekler ve oraya Hamon-Gog* Vadisi[ç] denecek. **12** İsrail evi, diyarı temizlemek için yedi ay boyunca onları gömecek.[d] **13** Diyarın bütün halkı onları gömecek. Kendimi yüceltiğim gün, onlar bununla nam yapacaklar.'[e] Ulu Rab Yehova'nın sözü.

14 'Diyarın temizlenmesi için, seçilen bazı adamlar sürekli olarak memleketi dolaşacak, bazıları da yerde kalmış cesetleri gömecek. Yedi ayın sonuna kadar araştırmaya devam edecekler. **15** Araştırmak için gidenler diyarı baştan başa dolaşacak. Ve biri bir insan kemiği gördüğünde hemen yanına bir işaret dikecek. Böylece gömme işini yapanlar onu Hamon-Gog Vadisine gömecek.[f] **16** Ve memleket temizlenecek.[g] O şehrin adı da Hamona* olacak.'

17 Ey insanoğlu, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Her tür kuşa ve

He 39:11* Anlamı, "Gog'un Kalabalığı" **16*** Anlamı, "Kalabalık", 11 ve 15. ayetlere bakın.

BÖLÜM 38
a İş 29:6
İş 30:30
b Ba 19:24
Me 11:6
c Le 22:32
He 36:23
ç Me 9:16
He 25:17

BÖLÜM 39
d He 38:2
e He 32:26
f He 27:13
g He 38:4
h He 38:15
ı He 38:21
i He 32:4
He 33:27
Vh 19:18
j Yr 8:2
Yr 25:33
k Me 72:10
l He 38:22
m Le 18:21
He 20:9
n İş 6:3
o He 38:16
ö Vh 16:17
p İş 46:10
2Pe 3:10

2. Sütun
a Yş 11:6
Me 46:9
b Ey 34:11
İş 14:2
Mt 7:2
Vh 18:6
c He 38:2
ç He 39:15
d Tkr 21:23
e He 28:22
He 38:16
f He 39:11
g He 39:12

bütün yaban hayvanlarına şunları de:[a] "Bir araya toplanıp gelin. Sizin için hazırladığım kurbanın etrafına toplanın, İsrail dağları üzerindeki büyük kurban ziyafetine gelin.[b] Orada et yiyip kan içeceksiniz.[c] **18** Yiğitlerin etini yiyecek,[ç] yeryüzünün beylerinin kanını içeceksiniz. Onların hepsi Başan'ın besili hayvanları[d] gibi, koçlar, genç koyunlar,[e] tekeler ve genç boğalar[f] gibidir. **19** Sizin için hazırlayacağım kurbandan doyana kadar yağ yiyecek,[g] sarhoş olana kadar kan içeceksiniz." '

20 'Atların, atlı araba sürenlerin, yiğitlerin ve her tür savaşçının etini yiyip soframda doyacaksınız.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.[h]

21 'Milletler arasında yüceliğimi göstereceğim. Hükmümü nasıl yerine getirdiğimi,[ı] elimin gücünü hepsi görecek.[i] **22** İsrail evinden olanlar o günden sonra anlayacak ki, Ben onların Tanrısı Yehova'yım.[j] **23** Milletler de anlayacak ki, İsrail evinin sürgüne gitmesinin nedeni kendi suçlarıydı.[k] Bana sadakatsizlik ettikleri için onlardan yüz çevirdim[l] ve onları düşmanlarının eline teslim ettim. O yüzden hepsi kılıçla yere serildi.[m] **24** Onlara kendi pisliklerinin ve suçlarının cezasını verdim[n] ve onlardan yüz çevirdim.'

25 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Artık, Yakup'un esir düşmüş çocuklarını geri getireceğim.[o] Tüm İsrail evine merhamet edeceğim[ö] ve adımın kutsallığını koruyacağım.*[a] **26** Kendilerini korkutan olmadan[b] topraklarında güvenlik içinde yaşadıkları zaman,[c] Bana karşı sadakatsizliklerinin ve bütün yaptıklarının[ç] utancını çekmiş olacaklar.[d] **27** Onları milletler arasından, düşman topraklarından toplayıp geri getirdiğimde,[e] birçok milletin gözü önünde, onlar aracılığıyla Kutsallığımı göstereceğim.'[f]

28 'Onları milletler arasına sürgüne gönderip, sonra da hiçbirini orada bırakmadan topladığım[g] ve kendi topraklarına geri getirdiğim zaman anlayacaklar ki, Ben onların Tanrısı Yehova'yım.[h] **29** Artık onlardan yüz çevirmeyeceğim[ı] ve İsrail evi üzerine ruhumu dökeceğim.'[i] Ulu Rab Yehova'nın sözü."

40 Sürgünlüğümüzün[j] yirmi beşinci yılında, yılın başında, ayın onuncu günü, işte o gün Yehova elini üzerime koydu[k] ve beni alıp başka bir diyara götürdü;[l] şehrin düşmesinin[m] on dördüncü yılıydı. **2** Tanrısal görüntülerde beni İsrail memleketine götürdü ve çok yüksek bir dağın üzerine koydu.[n] Dağın üzerinde, güneye doğru, şehri andıran bir yapı vardı.[o]

3 Beni oraya götürdüğünde, bir adam gördüm. Görünüşü bakırı andırıyordu,[ö] elinde keten bir sicim ve bir ölçü kamışı[p] vardı; kapıda duruyordu. **4** Adam

BÖLÜM 39

a Yr 12:9; Tsf 1:7
b İş 34:6; Yr 46:10; He 32:4; Vh 19:17
c Vh 19:18
ç He 29:5
d Tkr 32:14; Me 22:12; Ams 4:1
e Yr 51:40
f İş 34:7; Yr 50:27
g Vh 19:21
h Me 76:6; He 38:4; Hg 2:22; Vh 19:18
ı Çk 14:4; İş 37:20; He 36:23; He 38:16; Ml 1:11
i Çk 7:4; Çk 8:19; 1Sa 5:7; 1Sa 6:9
j Me 9:16; Yr 24:7
k 2Ta 7:22; Yr 22:9
l Tkr 31:18; Me 30:7; İş 59:2
m Le 26:25; Tkr 32:30; Me 106:41
n Le 26:24; He 36:19
o Yr 30:3; He 34:13
ö Yr 31:1; Ho 1:11; Zk 1:16

2. Sütun

a Çk 34:14; He 36:21
b Yr 23:6
c Le 26:5
ç Me 99:8
d Da 9:16
e Yr 30:10; Yr 46:27; He 28:25; Ams 9:14; Tsf 3:20
f İş 5:16; He 36:23; He 38:16
g Tkr 30:4
h He 34:30
ı İş 45:17; İş 54:8; Yr 29:14
i İş 32:15; Yo 2:28; Zk 12:10

BÖLÜM 40

j 2Kr 24:15

k He 1:3; **l** He 8:3; **m** 2Kr 25:9; 2Ta 36:19; He 33:21; **n** İş 2:2; Mi 4:1; **o** Vh 21:10; **ö** He 1:7; Da 10:6; **p** Me 78:55; He 47:3; Zk 2:1; Vh 11:1; Vh 21:15.

He 39:25* Ya da "kutsal adıma tam bağlılık göstereceğim"; "adım için kıskanç olacağım"

benimle konuşmaya başladı: "İnsanoğlu,[a] görmek için gözünü, duymak için kulağını aç. Sana göstereceğim her şeye çok dikkat et, çünkü sana bunları göstereyim diye buraya getirildin. Ve gördüğün her şeyi İsrail evine anlat."[b]

5 Evi çepçevre kuşatan bir duvar gördüm. Adamın elinde altı arşınlık (bir arşın dört parmaklık arşın ölçüsüne göre) bir ölçü kamışı vardı.* Bununla duvarı ölçtü; kalınlığı bir kamış, yüksekliği bir kamıştı.

6 Sonra doğuya bakan kapıya gitti.[c] Basamakları çıkıp kapı eşiğini[ç] ölçtü, eni bir kamıştı. Diğer eşiği ölçtü, onun da eni bir kamıştı. **7** Muhafız odalarının uzunluğu bir kamış, genişliği bir kamıştı. Odaların[d] arası beş arşındı. İç kısma doğru bakan kapı sundurmasından önceki eşik de bir kamıştı.

8 Sonra, iç kısma doğru bakan kapı sundurmasını ölçtü, bir kamıştı.[e] **9** Kapı sundurmasını ölçtü, sekiz arşındı; kenar sütunlarının kalınlığı da iki arşındı. Kapı sundurması iç kısma bakıyordu.

10 Doğu kapısının her iki yanında da üçer muhafız odası vardı. Üçü de aynı ölçüdeydi; bu yanında ve diğer yanında bulunan kenar sütunları da aynı ölçüdeydi.

11 Sonra kapı girişinin genişliğini ölçtü, on arşındı; kapı girişinin önündeki genişlik ise on üç arşındı.

12 Muhafız odalarının önünde, korkuluk duvarıyla çevrili bir arşınlık bir alan vardı; korkuluk duvarıyla çevrili bir arşınlık alan her iki yanda da bulunuyordu. Muhafız odasının genişliği bu yanda altı arşın, diğer yanda altı arşındı.

13 Sonra giriş kapısını ölçmeye devam etti; bir muhafız odasının çatısından karşısındaki muhafız odasının çatısına, genişlik yirmi beş arşındı;[a] bunların girişleri karşılıklıydı. **14** Sonra kenar sütunlarının ölçümünü yaptı, altmış arşındı. Avluyu çevreleyen kapıların kenar sütunlarını da aynı şekilde ölçtü. **15** Kapı girişinden, içeriye bakan sundurmanın bitimine kadar uzanan koridorun uzunluğu elli arşındı.

16 Muhafız odalarının ve kenar sütunlarının üzerinde, içeriye bakan, duvarın içine doğru daralan pencereler[b] vardı. Sundurmalarda da böyleydi. Her yanda içeriye bakan pencereler vardı ve kenar sütunları üzerinde hurma ağacı motifleri[c] bulunuyordu.

17 Sonra beni dış avluya götürdü. Avluyu çevreleyen taştan bir zemin, üzerinde de yemek odaları[ç] vardı. Zemin üzerinde otuz yemek odası bulunuyordu.[d] **18** Giriş kapılarının yanlarında yer alan taş zeminin genişliği giriş kapılarının yan duvarlarıyla aynıydı; bu alçak zemindi.

19 Sonra dış avluya açılan aşağı kapının önünden iç avlunun

BÖLÜM 40

a He 44:5

b Yr 26:2
He 43:10
Elç 20:27

c He 40:10
He 43:1

ç He 46:2

d 1Ta 9:26

e He 40:5

2. Sütun

a He 40:21

b 1Kr 6:4
He 41:26

c 1Kr 6:35

ç 1Ta 28:12

d He 45:5

He 40:5* Bir arşın (44,5 cm) dört parmaklık (7,4 cm) uzun arşın, yaklaşık 51,8 santimetreye eşittir. Dolayısıyla "altı arşınlık bir ölçü çubuğu" 3,11 metredir.

önüne kadar olan mesafeyi ölçtü, yüz arşındı. Doğu kapısından da kuzey kapısından da bu mesafe aynıydı.

20 Dış avlunun kuzeye bakan bir kapısı vardı. Adam oranın uzunluğunu ve genişliğini de ölçtü. **21** Kapının bir yanında üç, diğer yanında da üç muhafız odası vardı. Kenar sütunlarının ve sundurmasının ölçüleri birinci kapınınkiyle aynıydı. Uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. **22** Pencerelerin, sundurmanın ve hurma ağacı motiflerinin[a] ölçüleri doğuya bakan kapınınkilerle aynıydı. Oraya yedi basamakla çıkılıyordu ve ön tarafında sundurma vardı.

23 Doğu kapısı gibi, kuzey kapısının da tam karşısında bir iç avlu kapısı vardı. Adam iki kapı arasını ölçtü, yüz arşındı.

24 Ve adam beni güneye doğru götürdü. Orada güneye bakan bir kapı[b] gördüm. Adam kapının kenar sütunlarını ve sundurmasını ölçtü, diğer kapılarınkiyle aynıydı. **25** Kapının ve sundurmanın her yanında diğerlerinde olduğu gibi pencereler vardı. Kapının uzunluğu elli arşın ve genişliği yirmi beş arşındı. **26** Oraya yedi basamakla çıkılıyordu[c] ve ön tarafında sundurma vardı. Kapının iki yanındaki kenar sütunlarında hurma ağacı motifleri vardı.

27 İç avlunun da bir güney kapısı vardı. Adam, güneye bakan iki kapı arasındaki mesafeyi ölçtü, yüz arşındı. **28** Beni güney kapısından iç avluya soktu. Sonra kapıyı ölçtü, ölçüleri diğerleriyle aynıydı. **29** Buradaki muhafız odalarının, kenar sütunlarının ve sundurmanın ölçüleri diğerleriyle aynıydı. Kapının ve sundurmasının her yanında pencereler vardı. Kapının uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı.[a] **30** İç avlunun çevresindeki kapılarda, uzunluğu yirmi beş arşın, genişliği beş arşın olan sundurmalar vardı. **31** Sundurmalar dış avluya bakıyordu ve kenar sütunlarında[b] hurma ağacı motifleri vardı; oraya sekiz basamakla çıkılıyordu.[c]

32 Ve beni doğu tarafından iç avluya soktu, sonra kapıyı ölçtü; bu kapının ölçüleri de diğerleriyle aynıydı. **33** Buradaki muhafız odalarının, kenar sütunlarının ve sundurmanın ölçüleri diğerleriyle aynıydı. Kapının ve sundurmasının her yanında pencereler vardı. Kapının uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. **34** Sundurması dış avluya bakıyordu. İki yanındaki kenar sütunlarında hurma ağacı motifleri vardı; oraya sekiz basamakla çıkılıyordu.

35 Sonra beni kuzey kapısına[c] götürdü ve orayı ölçtü. Ölçüleri diğerleriyle aynıydı.[d] **36** Muhafız odaları, kenar sütunları ve sundurması aynıydı. Her yanında pencereleri vardı. Uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. **37** Kenar sütunları dış avluya bakıyordu ve iki yandaki kenar sütunları üzerinde hurma ağacı motifleri vardı.[e] Oraya sekiz basamakla çıkılıyordu.

BÖLÜM 40

a He 41:20
He 41:26

b He 46:9

c He 40:22

2. Sütun

a He 40:21

b He 40:16

c He 40:34
He 40:37

ç He 44:4

d He 40:32

e He 40:31

38 Kapıların kenar sütunlarının yanında, girişi olan bir yemek odası vardı. Yakılan sunular orada yıkanırdı.[a]

39 Kapı sundurmasının içinde, ikisi bu yanda ikisi öbür yanda dört masa vardı. Üzerlerinde yakılan sunu,[b] günah sunusu[c] ve suç sunusu[ç] olacak hayvanlar kesilirdi. **40** Dışarıda, kuzey kapısına çıkılan yerde iki masa vardı. Diğer tarafta, kapı sundurmasına ait olan yerde de iki masa vardı. **41** Dolayısıyla, kurbanların kesilmesi için dördü kapının bu yanında, dördü öbür yanında olmak üzere toplam sekiz masa vardı. **42** Yakılan sunu için kullanılan bu dört masa yontma taştandı. Masaların uzunluğu bir buçuk arşın, genişliği bir buçuk arşın, yüksekliği de bir arşındı. Yakılan sunuların ve kurbanların kesiminde kullanılan aletleri bunların üzerinde tutuyorlardı. **43** Üzerine bir şeyler koymak için, duvarın her yanına sıkıca tutturulmuş raflar vardı, her biri dört parmak kalınlığındaydı.* Masaların üzerine ise sunulacak eti[d] koyuyorlardı.

44 İç avluda, iç kapının dışında, kuzey kapısının yanında ilahicilerin[e] yemek odaları vardı. Odaların kapısı güneye bakıyordu. Doğu kapısının yanında bir oda daha vardı. Onun kapısı kuzeye bakıyordu.

45 Sonra adam bana şöyle dedi: "Kapısı güneye bakan bu yemek odası, evdeki işlerden sorumlu kâhinler[f] içindir. **46** Kapısı kuzeye bakan yemek odası ise sunakta yapılacak işlerden sorumlu kâhinler içindir.[a] Yehova'ya hizmet etmek için O'na yaklaşan bu kişiler,[b] Levi soyundan Tsadokoğullarıdır."[c]

47 Sonra adam iç avluyu ölçtü. Kare biçiminde olan avlunun uzunluğu yüz arşın, genişliği yüz arşındı. Sunak evin önündeydi.

48 Beni evin sundurmasına[ç] götürdü. Sonra sundurmanın kenar sütunlarını ölçtü; bu yanı beş arşın, diğer yanı beş arşındı. Kapı yanlarında kalan kısmın genişliği ise bu yanda üç arşın diğer yanda üç arşındı.

49 Sundurmanın uzunluğu yirmi arşın, genişliği on bir arşındı. Oraya basamaklarla çıkılıyordu. Her iki kapı sövesinin de yanında birer sütun[d] vardı.

41 Sonra adam beni mabedin içine soktu ve kenar sütunlarını ölçtü. Bu taraftaki kenar sütununun kalınlığı altı arşın, diğer taraftakinin kalınlığı altı arşındı. **2** Girişin genişliği on arşındı; girişin yanlarında kalan kısmın genişliği bu yanda beş arşın, diğer yanda beş arşındı. Ve ön bölümün uzunluğunu ölçtü, kırk arşındı ve genişliği yirmi arşındı.

3 Sonra iç bölüme girdi ve girişteki kenar sütunlarını ölçtü, her biri iki arşındı. Girişin genişliği altı arşındı ve girişin yanlarında kalan kısmın genişliği yedi arşındı. **4** Mabedin iç bölümünün uzunluğunu ölçtü, yirmi arşındı; genişliği de yirmi arşındı.[e] Bana, "Burası En Kutsal Yerdir"[f] dedi.

He 40:43* Ya da "bir el genişliğindeydi." Ek 5'e bakın.

BÖLÜM 40

a Le 8:21

b Le 1:3; He 43:18

c Le 4:3

ç Le 5:6; Le 7:1; He 42:13; He 44:29

d Le 1:6; Le 8:20

e 1Ta 6:31; Ef 5:19; Kl 3:16

f Le 8:35; Sy 3:7; Sy 3:32; 1Ta 9:23; 2Ta 13:11; Me 134:1

2. Sütun

a Le 6:12; Sy 18:5

b Sy 16:40; He 44:15

c 1Kr 2:35; He 43:19

ç 1Kr 6:3; 2Ta 3:4

d 1Kr 7:21; Yr 52:17; Vh 3:12

BÖLÜM 41

e 1Kr 6:20; 2Ta 3:8

f Çk 26:33

5 Daha sonra evin duvarını ölçtü, altı arşındı. Evi çevreleyen yan odaların bulunduğu yerin genişliği dört arşındı; mabedin çevresindeki[a] tüm odalar böyleydi. **6** Yan odalar, üst üste üç kattı. Her katta otuz oda vardı. Bunlar eve ait duvara bitişikti, her tarafta odalar diziliydi. Evin duvarına bitişik olmakla birlikte duvarın içine girmemişlerdi.[b] **7** Yukarı katlara döne döne çıkıldıkça evi çevreleyen yan odalar genişliyordu. Evin yanlarından yukarı çıkan döner merdivenler vardı.[c] Yukarı doğru çıkıldıkça odalar genişliyordu, en alt kattan orta kata, oradan da en üst kata[ç] çıkılıyordu.

8 Baktım, ev yüksek bir kaide üzerinde duruyordu. Yan odaların temeli ile zemini* arasındaki mesafe bir kamış, yani altı arşındı.[d] **9** Yan odaların dış duvar kalınlığı beş arşındı. Ayrıca evin yan odalarının etrafında bir açıklık vardı.

10 Ev ile yemek odaları[e] arasındaki mesafe her yanda yirmi arşındı. **11** Yan odalara yandaki açıklıktan giriliyordu. Girişlerin biri kuzeye diğeri de güneye bakıyordu. Açıklığın genişliği her yanda beş arşındı.

12 Batı tarafında, açık alanın önünde bulunan yapı yetmiş arşın genişliğindeydi. Yapının duvar kalınlığı her tarafında beş arşındı; uzunluğu doksan arşındı.

13 Adam evi ölçtü; uzunluğu yüz arşındı. Açık alan, yapı ve duvarlarının toplam uzunluğu da yüz arşındı. **14** Evin doğu cephesinin yanlardaki açık alanla birlikte toplam genişliği yüz arşındı.

15 Her iki yanda koridorları bulunan, açık alana bakan arkadaki yapının uzunluğunu ölçtü, yüz arşındı.

Ayrıca mabedi, iç odayı,[a] avluya bakan sundurmaları; **16** bu üçünün etrafındaki eşikleri, duvarın içine doğru daralan pencereleri[b] ve koridorları ölçtü. Eşiğin önünden başlayarak, zeminden pencerelere kadar duvarlar ağaç kaplıydı,[c] pencere içleri de kaplanmıştı. **17** Girişin üst kısmı, iç oda ve dışı; iç odanın ve dışının bütün duvarları belirli ölçülerdeydi. **18** Ayrıca kerubi[ç] ve hurma ağacı motifleri[d] oyulmuştu. İki kerubi arasında bir hurma ağacı motifi bulunuyordu ve her kerubinin iki yüzü vardı.[e] **19** İnsan yüzü bir taraftaki hurma ağacı motifine, genç aslan yüzü de diğer taraftaki hurma ağacı motifine bakıyordu.[f] Evin her yerinde bu oymalar vardı. **20** Mabedin zemininden girişin üst kısmına kadar bütün duvarlara kerubi ve hurma ağacı motifleri oyulmuştu.

21 Mabedin kapı sövesi kare biçimindeydi[g] ve kutsal yerin önündeki görüntü şöyleydi: **22** Yüksekliği üç arşın ve uzunluğu iki arşın olan ağaçtan bir sunak vardı; köşelerinde destekler bulunuyordu.[h] Yanları ağaçtandı. Adam bana "Yehova'nın önündeki masa budur"[ı] dedi.

23 Mabedin ve kutsal yerin iki kapısı[i] vardı. **24** Kapıların iki kanadı vardı; ikisi de kat-

He 41:8* Ya da "birleşme noktası"

BÖLÜM 41

a 1Kr 6:5

b 1Kr 6:6
1Kr 6:10

c 1Kr 6:8

ç He 42:5

d He 40:5

e 1Ta 28:12

2. Sütun

a 2Ta 3:8
He 41:4

b 1Kr 6:4

c 1Kr 6:15
2Ta 3:5

ç 1Kr 6:29
1Kr 7:36
2Ta 3:7

d He 40:16

e He 10:14

f He 1:10
Vh 4:7

g 1Kr 6:33

h Çk 30:1
1Kr 7:48
2Ta 4:19
Vh 8:3

ı He 44:16
Ml 1:7

i 1Kr 6:32
2Ta 4:22

lanıyordu. Bir kapının iki kanadı olduğu gibi, diğer kapının da iki kanadı vardı. **25** Mabedin kapılarının üzerine, duvarlardaki gibi kerubi ve hurma ağacı motifleri[a] yapılmıştı. Dışarıda sundurmanın önünde ağaçtan bir saçak vardı. **26** Sundurmanın her iki yanında, evin yan odaları ve saçakları üzerinde, her yanda duvarın içine doğru daralan pencereler[b] ve hurma ağacı motifleri vardı.

42 Daha sonra adam beni kuzeye[c] giden yoldan dış avluya çıkardı.[ç] Oradan da açık alanın[d] önünde, yapının kuzeyinde yer alan yemek odalarının[e] bulunduğu kısma götürdü. **2** Bu kısmın genişliği elli arşındı, yüz arşın uzunluğundaki yan duvarın önünde kuzeye bakan bir giriş vardı. **3** İç avludaki yirmi arşınlık bölümle[f] dış avludaki taş zemin arasında,[g] üç kat karşılıklı teraslar vardı.[h] **4** İçeride, yemek odalarının önünde genişliği on arşın olan bir yol[ı] ve bir arşınlık bir geçit vardı. Girişler kuzeye bakıyordu. **5** En üst kattaki yemek odaları daha küçüktü; çünkü teraslar binanın üst katında, diğer katlara göre daha çok yer kaplıyordu. **6** Üç kat vardı[i] ve avludaki gibi sütunlar yoktu. Bu nedenle, en alt kat ve orta kata göre üst katın zemininde daha az yer bırakılmıştı.

7 Dış avlu tarafındaki yemek odalarının yanında, diğer odaların ön tarafında, taştan bir dış duvar vardı ve uzunluğu elli arşındı. **8** Dış avlu tarafındaki yemek odalarının toplam uzunluğu elli arşındı. Mabet tarafındaki uzunluk ise yüz arşındı. **9** Birinci katta, dış avludan yemek odalarının bulunduğu kısma girmek için doğuya bakan bir giriş vardı.

10 Mabede, avludaki açık alana[a] bakan tarafta yemek odaları[b] vardı; bunların genişliği doğu tarafında avluya bakan taş duvar kadardı. **11** Kuzey tarafındaki yemek odalarında olduğu gibi, bunların önünde de bir yol vardı.[c] Odaların uzunlukları, genişlikleri, bütün girişleri, çıkışları ve planları kuzeydekilerle aynıydı. **12** Yemek odalarına girmek için, güney tarafındaki yemek odalarının girişinde olduğu gibi, doğu tarafındaki taş duvara paralel yolun başında da bir giriş vardı.[ç]

13 Adam bana şöyle dedi: "Kuzey ve güney kısımlarındaki yemek odaları,[d] Yehova'nın huzuruna yaklaşan[e] kâhinlerin çok kutsal olan sunuları yedikleri[f] kutsal yemek odalarıdır. Orası kutsal bir yer olduğu için, çok kutsal olan tahıl sunusunu, günah sunusunu ve suç sunusunu orada tutarlar.[g] **14** Kâhinler içeri girdikten sonra, hizmet ederken giydikleri giysileri orada bırakmadan kutsal yerden dış avluya çıkmayacaklar,[h] çünkü bu giysiler kutsaldır. Ancak üzerlerindeki giysileri değiştirdikten sonra[ı] halkın bulunduğu yerlere gidecekler."

15 Adam mabedin iç alanındaki ölçümleri bitirdikten sonra beni doğudaki kapıdan[i] dışarı çıkardı ve orayı da çepçevre ölçtü.

16 Ölçü kamışıyla[j] doğu tarafını ölçtü; toplam beş yüz kamıştı.

BÖLÜM 41

a He 41:18

b He 40:16

BÖLÜM 42

c He 40:20
Vh 11:2

ç He 40:2
He 41:1

d He 41:12
He 41:15

e He 42:13

f He 41:10

g 2Ta 7:3
He 40:18

h He 41:16

ı He 42:11

i 1Kr 6:8
He 41:6

2. Sütun

a He 41:12

b He 42:1

c He 42:4

ç He 42:9

d He 42:1

e Sy 16:5
Tkr 21:5
He 40:46

f Le 6:16
Le 7:6
Le 10:13
Le 24:9
Sy 18:10

g Le 2:3
Sy 18:9
Ne 13:5

h Çk 28:40
Çk 29:8
Le 8:13
He 44:19

ı İş 61:10

i He 40:6

j He 40:5

17 Kuzey tarafını ölçtü, ölçü kamışıyla toplam beş yüz kamıştı.

18 Güney tarafını ölçtü, ölçü kamışıyla beş yüz kamıştı.

19 Sonra da batı tarafına geçip orayı ölçtü, ölçü kamışıyla beş yüz kamıştı.

20 Böylece dört tarafı da ölçtü; mabet alanının çevresinde, beş yüz kamış[a] uzunluğunda ve beş yüz kamış genişliğinde bir duvar vardı,[b] kutsal olan ile olmayanı birbirinden ayırıyordu.[c]

43 Sonra beni doğuya bakan kapıya götürdü.[c] **2** İsrail'in Tanrısının ihtişamı[d] doğu tarafından geliyordu.[e] Sesi gürül gürül akan sularınki gibiydi[f] ve O'nun ihtişamından yeryüzü ışıl ışıl parlıyordu.[g] **3** Bu görüntü, daha önce gördüğüme benziyordu.[h] Tıpkı şehri mahvetmeye* geldiğimde[ı] gördüğüm görüntü gibiydi. Gördüklerim Kebar Irmağı kıyısındayken gördüklerime[i] benziyordu. Hemen yere kapandım.

4 Yehova'nın ihtişamı,[j] doğuya bakan kapıdan evin içine girdi.[k] **5** Bir ruh beni alıp[l] iç avluya götürdü. Baktım ve bütün evin Yehova'nın ihtişamıyla dolduğunu gördüm.[m] **6** Ve evden birinin bana seslendiğini duydum.[n] Sonra adam yanıma geldi.[o] **7** Tanrı bana şöyle dedi:

"İnsanoğlu, burası tahtımı kurduğum[ö] ve ayaklarımı bastığım yer.[p] Bu yerde devirler boyu İsrailoğulları arasında olacağım.[r] Artık İsrail evi ve kralları,[a] ahlaksızlıklarıyla, krallarının leşleriyle,*[b] kutsal adımı kirletemeyecek.[c] **8** Onlar eşiklerini Benim eşiğimin yanına, kapı sövelerini Benim sövemin yanına kurarak aramızda sadece bir duvar bıraktılar.[ç] Yaptıkları iğrenç işlerle kutsal adımı lekelediler.[d] Bu yüzden öfkelenip onları yok ettim.[e] **9** Artık ahlaksızlıklarını bıraksınlar[f] ve krallarının leşlerini gözümün önünden kaldırsınlar.[g] O zaman devirler boyu onların arasında olurum.[h]

10 Ey insanoğlu, İsrail halkına ev hakkında bilgi ver ki,[ı] suçlarından utansınlar[i] ve mabedin planındaki ölçülere dikkat etsinler. **11** Bütün yaptıklarından gerçekten utanırlarsa, onlara evin zemin planını,[j] yerleşim düzenini, giriş ve çıkışlarını, bütün zemin planlarını ve ayrıntılarını anlat; gözleri önünde bunları yaz ve ona dök ki, evle ilgili bütün planlara ve kanunlara dikkat etsinler ve her şeyi gereği gibi yerine getirsinler.[k] **12** Mabetle ilgili kanun şudur: Dağın üzerinde, mabedin çevresindeki bütün alan çok kutsaldır.[l] Evet, mabetle ilgili kanun budur.

13 Bir arşın dört parmak uzunluğundaki arşın ölçüsüne göre,[m] sunağın ölçüleri şöyledir:[n] Taban kısmının yüksekliği bir arşın, genişliği bir arşın, tabanı çevreleyen çıkıntının yüksekliği bir karıştır. Sunağın tabanı böyledir.

BÖLÜM 42

a He 45:2
b He 40:5
c Le 10:10
He 22:26
He 44:23
2Ko 6:17
Vh 21:27

BÖLÜM 43

ç He 10:19
He 40:6
He 42:15
He 44:1
d İş 6:3
He 3:23
He 9:3
e He 11:23
f Me 29:3
He 1:24
Yhn 12:29
g İş 60:1
He 10:4
Hb 2:14
Vh 21:23
h He 1:4
ı Yr 1:10
i He 1:3
He 3:23
j He 10:19
k He 44:2
l He 3:12
He 8:3
He 11:24
m Çk 40:34
1Kr 8:10
2Ta 5:14
İş 6:3
He 44:4
n Vh 16:1
o He 40:3
ö Me 47:8
İş 6:1
Yr 3:17
He 1:26
p 1Ta 28:2
Me 99:5
r Çk 29:45
Me 68:16
Me 132:14
Yo 3:17
2Ko 6:16

2. Sütun

a 1Kr 11:7
2Kr 21:2
2Ta 33:7
b Yr 16:18
c He 39:7
Ho 14:8
Zk 13:2
ç 2Kr 16:14
He 8:3
d Ams 2:7
e Da 9:12
f Ho 2:2
g He 37:23
h He 37:26
2Ko 6:16
ı He 40:4
i He 16:63
Ro 6:21

j He 44:5; İb 8:5; **k** He 11:20; He 36:27; Yhn 13:17; **l** Me 93:5; He 40:2; He 42:20; **m** He 40:5; **n** Çk 27:1; 2Ta 4:1.

He 43:3* Onun yıkımını önceden bildirmeyi ifade eder.

He 43:7* Muhtemelen, "kral yaptıkları putlarla"

14 Tabanın zemininden alt kaidenin üstüne kadar yükseklik iki arşın, genişlik bir arşındır. Küçük kaideden büyük kaidenin üstüne kadar yükseklik dört arşın ve kenar kalınlığı bir arşındır. **15** Sunak ocağının yüksekliği dört arşındır. Sunak ocağından yukarı doğru dört boynuz çıkar.[a] **16** Kare biçimindeki[b] sunak ocağının uzunluğu on iki arşın, genişliği on iki arşındır.[c] **17** Kare biçimindeki kaidenin uzunluğu on dört arşın, genişliği on dört arşındır. Bunu çevreleyen çıkıntı yarım arşındır; kenar genişliği ise çepçevre bir arşındır.

Sunağın basamakları doğuya bakar."

18 Sonra bana dedi ki, "İnsanoğlu, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Sunakla ilgili olarak, üzerinde yakılan sunular sunmak[ç] ve üzerine kan serpmek[d] için onun yapıldığı gün verilen yasalar şunlardır.'

19 'Bana hizmet etmek üzere huzuruma yaklaşan[e] Levioğlu Tsadok[f] soyundan kâhinlere,[g] günah sunusu olarak sürüden genç bir boğa vereceksin.'[h] Ulu Rab Yehova'nın sözü. **20** 'Boğanın kanından alıp, sunağın dört boynuzuna, kaidenin dört köşesine ve onu çevreleyen çıkıntıya süreceksin. Böylece sunağı günahtan arındıracak,[ı] onun için kefarette bulunacaksın.[i] **21** Sonra günah sunusu olan genç boğayı alacaksın. Boğa, kutsal mekânın dışında, evin belirlenmiş yerinde yakılacak.[j] **22** İkinci gün günah sunusu olarak sağlıklı bir teke sunacaksın. Sunak genç boğanın kanıyla günahtan arındırıldığı gibi bununla da arındırılacak.

23 Sunağı günahtan arındırma işini bitirince, sürüden sağlıklı bir genç boğa ve sağlıklı bir koç alacaksın. **24** Bunları Yehova'nın önüne getireceksin. Kâhinler üzerlerine tuz serpecek ve onları Yehova'ya yakılan sunu olarak sunacak.[a] **25** Yedi gün boyunca, her gün günah sunusu olarak bir teke sunacaksın;[b] sürüden alınıp sunulacak genç boğa ve koç kusursuz olacak. **26** Yedi gün boyunca kâhinler sunak için kefarette bulunacak,[c] onu arındıracak ve kullanılmaya hazır duruma getirecekler. **27** Yedi gün bitince, sekizinci günden[c] itibaren kâhinler sunak üzerinde halkın yakılan sunularını ve paylaşma kurbanlarını sunacaklar; o zaman sizden hoşnut olacağım',[d] Ulu Rab Yehova'nın sözü."

44 Adam beni kutsal mekânın doğuya bakan dış kapısına geri götürdü;[e] kapı kapalıydı.[f] **2** Ve Yehova bana şöyle dedi: "Bu kapı hep kapalı kalacak ve açılmayacak. Hiçbir insan bu kapıdan içeri girmeyecek, çünkü İsrail'in Tanrısı[g] Yehova oradan girdi. Bu yüzden o hep kapalı kalacak. **3** Ancak bey[h] içeri girip oturacak ve Yehova'nın huzurunda ekmek yiyecek.[ı] Kapının sundurmasından içeri girecek ve aynı yerden dışarı çıkacak."[i]

4 Sonra beni kuzey kapısından geçirip evin önüne götürdü. O zaman gördüm ki, Yehova'nın evi Yehova'nın ihtişamıyla

BÖLÜM 43
a Çk 27:2
Vh 9:13
b Çk 38:1
c 2Ta 4:1
ç Çk 40:29
d Le 1:5
Le 8:19
He 45:19
e Sy 16:40
f He 40:46
He 44:15
He 48:11
g İş 61:6
Yr 33:18
1Pe 2:5
h Çk 29:10
Le 8:14
İb 7:27
ı Çk 29:36
Le 4:26
i Le 8:15
Le 16:19
İb 9:23
j Çk 29:14
Le 8:17
İb 13:11

2. Sütun
a Le 2:13
b Çk 29:35
c Le 8:34
ç Le 9:1
d Ey 42:8
He 20:40
Ro 12:1
1Pe 2:5

BÖLÜM 44
e He 43:1
f He 46:1
g Çk 24:10
He 43:2
h Me 45:16
İş 32:1
ı Ba 31:54
Tkr 12:7
1Ko 10:18
i He 40:9
He 46:2

dolmuştu.[a] Hemen yere kapandım.[b] **5** Yehova şöyle dedi: "Ey insanoğlu, gözünü kulağını aç, Yehova'nın eviyle ilgili söylediğim kurallara ve kanunlara çok dikkat et.[c] Evin girişine ve kutsal mekânın tüm çıkışlarına dikkat et. **6** Tam bir asi[ç] olan İsrail evine de ki, Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey İsrail evi, yeter artık, yaptığınız bütün iğrenç işlerden usandım.[d] **7** Benim kutsal mekânımı, Benim evimi kirletsinler diye, yürekleri ve bedenleri sünnetsiz yabancıları içeri soktunuz,[e] Bana ait olan yiyeceği;[f] yağı[g] ve kanı[h] onlara sundunuz. Yaptığınız iğrenç işler yüzünden aramızdaki ahit bozuldu.[ı] **8** Kutsal eşyalarımla ilgili Bana olan sorumluluğunuzu ne kendiniz yerine getirdiniz,[i] ne de bu sorumluluğu kutsal mekânımda sizin adınıza yerine getirsinler diye başkalarını görevlendirdiniz.'[j]

9 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Yüreği ve bedeni sünnetsiz hiçbir yabancı, evet İsrailoğulları arasında bulunan hiçbir yabancı Benim kutsal mekânıma giremez.[k]

10 İsrail iğrenç putlarının peşinden gidip Benden uzaklaştığında, onlarla birlikte Benden uzaklaşan[ı] Levioğulları da suçlarının cezasını çekecekler.[m] **11** Sonra da kutsal mekânımda hizmet edecekler; evin kapılarının gözetiminden sorumlu hizmetkârlar olacak ve evde hizmet görecekler.[n] Halk için yakılan sunuyu ve kurbanı onlar kesecek[o] ve halkın önünde durup onlara

BÖLÜM 44

a İş 6:3
He 3:23
He 10:4
b Ba 17:3
He 1:28
c Tkr 32:46
2Ta 11:16
Öz 24:32
He 40:4
ç Tkr 31:27
İş 1:20
İş 30:9
He 2:5
d He 45:9
1Pe 4:3
e Le 22:25
Elç 21:28
f Le 21:6
Ml 1:7
g Le 3:16
h Le 17:11
ı Le 26:15
Tkr 31:16
Yr 11:10
İb 8:9
i Le 22:2
Sy 18:3
Elç 7:53
j 1Ta 23:32
k Me 50:16
Yo 3:17
Zk 14:21
l 2Kr 23:8
2Ta 29:5
Ne 9:34
Yr 23:11
He 8:12
m He 48:11
n 1Ta 26:1
o 2Ta 29:34

2. Sütun

a Sy 16:9
b He 6:13
c İş 9:16
Ml 2:8
ç Tkr 32:40
Me 106:26
d Sy 18:3
2Kr 23:9
e He 32:30
f Sy 18:4
1Ta 23:28
1Ta 23:32
g He 44:10
He 48:11
h 1Kr 2:35
ı He 40:46
He 43:19
i Le 3:16
j Le 17:6
k Tkr 10:8
He 43:19
l Vh 1:6
m He 41:22
Ml 1:7
n Sy 18:7
o Çk 28:39
Çk 39:27
Le 16:4
Vh 19:8
ö Çk 28:40
Çk 39:28
p Çk 28:42

hizmet edecekler.[a] **12** İğrenç putlarının[b] önünde İsrail evine hizmet etmeyi sürdürdükleri ve onları suça sürükledikleri için,[c] işte bu yüzden elimi onlara karşı kaldırdım',[ç] Ulu Rab Yehova' nın sözü. 'Evet, suçlarının cezasını çekecekler. **13** Kâhinlik etmek üzere huzuruma gelmeyecekler. Bana ait hiçbir kutsal eşyaya ve en kutsal şeylere yaklaşmayacaklar;[d] yaptıkları iğrenç işlerin sonuçlarına ve utancına katlanacaklar.[e] **14** Yine de onları evin bütün hizmetlerinden, orada yapılması gereken bütün işlerden sorumlu kılacağım.'[f]

15 'İsrailoğulları Benden uzaklaştığında[g] kutsal mekânımın sorumluluğunu bırakmayan, Levioğlu Tsadok[h] soyundan kâhinlere[ı] gelince, hizmet etmek üzere huzuruma onlar yaklaşacak. Yağı[i] ve kanı[j] sunmak üzere Benim huzurumda onlar duracak.'[k] Ulu Rab Yehova'nın sözü. **16** 'Kutsal mekânıma girecek olanlar onlardır;[l] Bana hizmet etmek için soframa onlar yaklaşacak[m] ve Benim işlerime onlar bakacak.[n]

17 İç avlunun kapılarına geldikleri zaman keten giysiler giyecekler. İç avlunun kapılarında ve içeride hizmet ettikleri zaman üzerlerinde yünlü bir şey olmayacak.[o] **18** Başlarında keten başlık,[ö] altlarında keten don olacak.[p] Kendilerini terletecek hiçbir şey giymeyecekler. **19** Dış avluya, halkın bulunduğu yere çıkmadan önce, hizmet ederken giydikleri giysileri çıkarıp[r] kut-

r Le 6:10; He 42:14.

sal yemek odalarına[a] bırakacaklar. Giysileriyle halkı uygunsuz şekilde kutsamasınlar diye üzerlerine başka giysiler giyecekler.[b] **20** Başlarını tıraş etmeyecekler[c] ve saçlarını uzun bırakmayacaklar. Saçlarını kesip düzeltecekler.[ç] **21** İç avluya gireceği zaman hiçbir kâhin içki içmeyecek.[d] **22** Ayrıca, dul ya da boşanmış bir kadını eş olarak almayacaklar.[e] İsrail soyundan bakire kızlarla[f] ya da bir kâhinin dul kalmış eşiyle evlenebilirler.'

23 'Böylece, kutsal olanla olmayanın farkını anlamaları için halkımı eğitecekler, temiz olanla olmayanın farkını öğretecekler.[g] **24** Bir dava olduğunda, yargılamak için orada bulunacak[h] ve Benim hükümlerime göre yargılayacaklar.[ı] Bayramlarla ilgili tüm kanunlarıma ve kurallarıma uyacaklar;[i] Sebt gününün kutsallığını koruyacaklar.[j] **25** Kirli duruma gelmemek için insan ölüsüne yaklaşmayacaklar. Fakat ölen kişi, babaları, anneleri, oğulları, kızları, erkek kardeşleri ve evlenmemiş kız kardeşleri ise temiz durumlarını bozabilirler.[k] **26** Böyle biri, arındıktan sonra yedi gün sayacak.[l] **27** Ve kutsal yerde hizmet etmek üzere iç avluya gelip kutsal yere girdiği gün, kendi günah sunusunu sunacak,'[m] Ulu Rab Yehova'nın sözü.

28 'Onların mirasına gelince, mirasları Ben'im.[n] Onlara İsrail' de hiçbir mülk vermeyeceksiniz. Onların mülkü Ben'im. **29** Tahıl sunusunu, günah sunusunu ve suç sunusunu yiyecekler.[o] İsrail'de adanmış olan her şey onların olacak.[a] **30** Her tür ilk ürünün en iyisi ve her tür bağışınızın en iyisi kâhinlerin olacak.[b] Eviniz bereketli olsun diye,[c] öğütülen ilk tahılınızı kâhinlere vereceksiniz.[ç] **31** Kâhinler, kuş ya da yaban hayvanı olsun, kendiliğinden ölmüş ya da parçalanmış hiçbir hayvanın ölüsünü yemeyecekler.'[d]

45 'Memleketi miras olarak paylaştırırken[e] Yehova için bağış olarak[f] memleketten kutsal bir pay ayıracaksınız.[g] Burası, yirmi beş bin arşın uzunluğunda, on bin arşın genişliğinde,[h] bütün sınırlarıyla birlikte kutsal bir bölge olacak. **2** Bu bölgenin içinde, beş yüz arşına beş yüz arşın, kare şeklinde kutsal bir alan yer alacak.[ı] Bu alanın dört bir yanında elli arşın genişliğinde bir otlak olacak.[i] **3** Kutsal mekân, en kutsal yer, uzunluğunu yirmi beş bin, genişliğini on bin arşın olarak ölçtüğün yerde bulunacak.[j] **4** Burası kutsal mekânda hizmet etmek üzere Yehova'nın huzuruna yaklaşan[k] kâhinlere memleketten ayrılmış bir kutsal pay olacak.[l] Evlerini orada kuracaklar ve kutsal mekân için kutsal bir yer olacak.

5 Uzunluğu yirmi beş bin ve genişliği on bin arşın olan bir bölge,[m] evde hizmet eden Levioğullarının olacak. Yirmi yemek odası da onların olacak.[n]

6 Tıpkı bağışladığınız kutsal pay gibi, şehir için de, uzunluğu yirmi beş bin, genişliği beş bin

BÖLÜM 44

a He 42:13
b Çk 30:29
Le 6:27
c Le 21:5
Tkr 14:1
ç 1Ko 11:14
d Le 10:9
Lu 1:15
e Le 21:7
f Le 21:14
g Le 10:10
He 22:26
Ml 2:7
h Tkr 17:9
ı 1Ta 23:4
2Ta 19:8
i Le 23:2
j İş 58:13
He 22:26
k Le 21:2
Le 21:3
l Sy 19:12
m Le 4:3
Le 8:14
n Sy 18:20
Tkr 10:9
Tkr 18:1
Yş 13:14
Yş 13:33
He 45:4
o Le 2:3
Le 6:18
Le 7:6
1Ko 9:13
İb 13:10

2. Sütun

a Le 27:21
Sy 18:14
b Çk 23:19
Sy 3:13
Sy 18:12
Sy 18:27
Tkr 18:4
2Ta 31:4
2Ta 31:10
Ne 10:35
c Öz 3:9
Ml 3:10
ç Sy 15:20
Ne 10:37
d Çk 22:31
Le 22:8
Tkr 14:21

BÖLÜM 45

e Yş 14:2
He 47:22
f Öz 3:9
He 48:8
g He 48:20
h He 48:9
ı He 42:20
i Yş 21:2
j He 48:10
k Sy 16:5
He 40:46
He 43:19
l He 48:11
m He 48:10
He 48:13

n 1Ta 9:26; He 40:17.

olan bir alan vereceksiniz.[a] Burası bütün İsrail evine ait olacak.

7 Bağışladığınız kutsal payın ve şehir için ayrılan alanın her iki yanında bey için ayrılmış bir bölge olacak.[b] Burası, kutsal payın ve şehir için ayrılan alanın batı tarafından batıya, doğu tarafından da doğuya doğru uzanacak. Bu bölgenin batı sınırından doğu sınırına kadar uzunluğu, her bir kabileye düşen paya eşit olacak.[c] **8** Bu topraklar İsrail'de beyin mülkü olacak. Artık beylerim halkıma kötü davranmayacak[ç] ve memleketi kabilelerine göre İsrail evine verecekler.'[d]

9 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Ey İsrail beyleri, yeter artık![e]

Zorbalığa ve yağmacılığa bir son verin,[f] adalet ve doğrulukla davranın.[g] Halkımın malına mülküne el koymayı bırakın.'[h] Ulu Rab Yehova'nın sözü. **10** 'Doğru terazi kullanacaksınız, efa ve bat ölçekleriniz doğru olacak.[ı] **11** Efa ve bat ölçeği birbirinin aynı olacak. Bat, homerin onda birine eşit olduğu gibi efa da homerin onda birine eşit olacak.[i] Bu ölçekler homere göre belirlenecek.* **12** Bir şekel[j] yirmi geradır.[k] Yirmi şekel, yirmi beş şekel ve on beş şekelin toplamı bir mina olacak.'*

13 'Bir homer buğdaydan, altıda bir efa, bir homer arpadan altıda bir efa bağış olarak sunacaksınız. **14** Yağın miktarına gelince, yağ için bat ölçeği kullanılacak. Bat, kor'un onda biridir. On bat bir homerdir; evet, on bat bir homer eder. **15** İsrail sürülerinden, her iki yüz koyundan biri bağış olarak sunulacak.[a] Bütün bağışlar halka kefaret etmek için[b] tahıl sunusu,[c] yakılan sunu[ç] ve paylaşma kurbanı[d] olarak kullanılacak.' Ulu Rab Yehova'nın sözü.

16 'Bütün memleket halkı, bu bağışı İsrail beyine[e] vermekle yükümlü olacak.[f] **17** Bayramlarda,[g] Yeni Ay[h] ve Sebt[ı] kutlamalarında, evet İsrail evinin bütün bayramlarında,[i] yakılan sunulardan,[j] tahıl sunusundan[k] ve dökme sunusundan[l] bey sorumlu olacak.[m] İsrail evine kefaret olması için sunulan günah sunusunu, tahıl sunusunu, yakılan sunuyu ve paylaşma kurbanını o sağlayacak.'

18 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'Birinci ayın birinci günü, sürüden sağlıklı[n] bir genç boğa alacaksın ve kutsal mekânı günahtan arındıracaksın.[o] **19** Kâhin günah sunusunun kanından alıp evin kapı sövelerine,[o] sunak kaidesinin dört köşesine[p] ve iç avludaki kapının sövesine sürecek. **20** Yanlışlıkla ya da bilgisizlikten dolayı bir hata yapan[r] olursa, ayın yedinci günü onun için de aynı şeyi yapacaksın. Ev için kefarette bulunacaksınız.[s]

21 Birinci ayın on dördüncü günü sizin için Fısıh olacak.[ş] Yedi gün süren bayram boyunca mayasız ekmek yiyeceksiniz.[t] **22** O gün bey, kendisi ve memleketin tüm halkı için günah sunusu olarak genç bir boğa sağlayacak.[u] **23** Bayramın yedi

BÖLÜM 45

a He 48:15
b He 46:16
c He 48:21
ç Öz 28:16
İş 32:1
İş 60:17
Yr 22:17
Yr 23:5
He 22:27
He 46:18
Mi 3:1
d Yş 11:23
e He 44:6
f Ne 5:10
Me 82:2
İş 1:17
g Yr 22:3
Mi 6:8
Zk 8:16
h Ey 24:2
Mi 2:2
ı Le 19:36
Öz 11:1
Öz 16:11
Öz 20:10
Ams 8:5
Mi 6:11
i Çk 16:36
j Çk 30:13
Le 27:25
k Sy 3:47

2. Sütun

a Öz 3:9
b Le 1:4
Le 6:30
İb 9:22
c Le 2:1
ç Le 1:10
d Le 3:1
e Çk 30:14
f İş 16:1
g 2Ta 35:7
h 2Ta 8:13
2Ta 31:3
ı Iş 66:23
i Le 23:2
j 1Ta 16:2
2Ta 30:24
k 1Kr 8:64
l Ezr 6:9
m He 45:22
n Le 22:20
o Le 16:16
He 43:26
ö He 41:21
He 46:2
p He 43:20
r Le 4:27
Me 19:12
s Le 16:20
ş Le 23:5
Sy 9:2
Sy 28:16
Tkr 16:1
t Çk 12:18
Le 23:6
u Le 4:14

He 45:11* Ölçekler için Ek 5'e bakın. **12*** "Şekel" ve "gera" için Ek 5'e bakın.

günü boyunca[a] her gün Yehova'ya yakılan sunu olarak sağlıklı yedi genç boğa ve yedi koç[b] sağlayacak. Günah sunusu olarak da her gün bir teke[c] sağlayacak. **24** Tahıl sunusu olarak, her genç boğa için bir efa tahıl, her koç için bir efa tahıl sağlayacak. Ayrıca her efa tahıl için bir hin yağ sağlayacak.[ç]

25 Yedinci ayın on beşinci günü yapılan bayramın[d] yedi günü boyunca da aynı şeyleri sağlayacak;[e] günah sunusunu, yakılan sunuyu, tahıl sunusunu ve yağı aynı şekilde sağlayacak.' "

46 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: "İç avlunun doğuya bakan kapısı[f] altı çalışma günü boyunca[g] kapalı duracak.[h] Ancak Sebt gününde ve Yeni Ay gününde açılacak.[ı] **2** Bey bu kapının sundurmasından içeri girecek[i] ve kapı sövesinin yanında duracak.[j] Kâhinler onun için yakılan sunu ve paylaşma kurbanları sunacak ve bey kapının eşiğinde yere eğilecek.[k] Sonra oradan çıkıp gidecek, fakat kapı akşama kadar kapatılmayacak. **3** Memleket halkı Sebt ve Yeni Ay günlerinde bu kapının girişinde Yehova'nın önünde eğilecek.[l]

4 Bey, Sebt gününde Yehova'ya yakılan sunu olarak sağlıklı altı erkek kuzu ve sağlıklı bir koç sunacak.[m] **5** Koç için bir efa tahıl sunusu,[n] erkek kuzular için de verebildiği kadar tahıl sunusu verecek.[o] Ayrıca her efa tahıl için bir hin yağ verecek.[ö] **6** Yeni Ay gününde[p] sürüden sağlıklı bir genç boğa, altı erkek kuzu ve bir koç verecek; bunların hepsi sağlıklı hayvanlar olacak.[a] **7** Genç boğa için bir efa ve koç için bir efa tahıl sunusu sunacak, erkek kuzular için verebildiği kadarını verecek. Ayrıca her efa tahıl için bir hin yağ verecek.[b]

8 Bey[c] geldiğinde, kapının sundurmasından girecek ve aynı yerden geri çıkacak.[ç] **9** Bayram zamanlarında memleket halkı Yehova'nın önünde eğilmeye geldiğinde,[d] kuzey kapısından[e] içeri girenler güney kapısından,[f] güney kapısından girenler de kuzey kapısından çıkacak. Hiç kimse dönüp de girdiği kapıdan çıkmayacak, herkes dosdoğru ilerleyip o yönden dışarı çıkacak. **10** Aralarındaki beye gelince, onlar içeri girerken o da girecek, onlar dışarı çıkarken o da çıkacak.[g] **11** Bayram[h] ve kutlama zamanlarında her genç boğa için bir efa, her koç için bir efa, erkek kuzular için verilebildiği kadar tahıl sunusu verilecek. Ayrıca her efa tahıl için bir hin yağ verilecek.[ı]

12 Bey gönüllü sunu olarak bir yakılan sunu,[i] Yehova'ya gönüllü paylaşma kurbanları sunacağı zaman biri ona doğu kapısını açacak.[j] Sebt gününde yaptığı gibi yakılan sunuyu ve paylaşma kurbanlarını getirecek.[k] Sonra dışarı çıkacak ve o çıktıktan sonra kapı kapatılacak.[l]

13 Her gün Yehova'ya yakılan sunu olarak bir yaşının içinde sağlıklı bir erkek kuzu sağlayacaksın.[m] Her sabah bunu yapacaksın. **14** Bunun yanında her sabah tahıl sunusu olarak

BÖLÜM 45
a Le 23:8
b Ey 42:8
c Sy 28:15
ç He 46:5
d Le 23:34
2Ta 5:3
e Sy 29:12
Tkr 16:13
2Ta 7:8
Zk 14:16

BÖLÜM 46
f He 40:32
g Çk 20:9
h He 44:2
ı Me 81:3
İş 66:23
i He 44:3
j He 41:21
k 2Ta 29:29
l İş 66:23
Lu 1:10
m Sy 28:9
He 45:17
n Sy 28:12
He 45:24
o Tkr 16:17
ö Le 14:21
He 46:11
p Ams 8:5

2. Sütun
a 1Ta 23:31
b Çk 16:36
He 45:24
c He 45:16
He 45:22
ç He 46:2
d Çk 23:14
Tkr 16:16
e He 40:20
f He 40:24
g 2Ta 7:4
h Le 23:2
Sy 29:1
Tkr 16:10
ı He 45:24
He 46:7
i Le 1:3
1Kr 3:4
j He 46:1
k He 45:17
l He 46:2
m Çk 29:38
Sy 28:3

altıda bir efa ölçüsünde tahıl, ince una serpmek için üçte bir hin ölçüsünde yağ sağlayacaksın.[a] Yehova'ya tahıl sunusu sunmak, devirler boyu, aralıksız sürecek bir kuraldır. **15** Erkek kuzuyu, tahıl sunusunu ve yağı, her sabah günlük yakılan sunu olarak getirecekler."

16 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: "Bey kendi oğullarının her birine miras olarak bir armağan verdiğinde bu, oğullarının mülkü olacak. Bu mülk onlara miras yoluyla geçmiştir. **17** Bey kendi mirasından bir hizmetkârına armağan verirse, bu ancak özgürlük yılına kadar onun olacak;[b] sonra beye geri verilecek. Sadece oğullarına verdiği miras kalıcı olarak onların olacak. **18** Bey, halktan hiç kimsenin mirasına el koyup onu mülkünden çıkarmayacak.[c] Bey, oğullarına ancak kendi mülkünden bir miras verecek ki, halkım kendi mülkünden ayrılıp başka yerlere dağılmasın."[ç]

19 Sonra beni kâhinlere ait kuzeye bakan[d] kutsal yemek odalarına çıkan girişten[e] geçirerek içeri götürdü. Orada, arka kısımda, batıya bakan bir yer vardı. **20** Bana şöyle dedi: "Burası kâhinlerin suç sunusunu[f] ve günah sunusunu[g] haşlayacakları ve tahıl sunusunu pişirecekleri[h] yerdir. Böylece hiçbir şeyi dış avluya çıkarmayacak ve halkı uygunsuz şekilde kutsamayacaklar."[ı]

21 Sonra beni dış avluya çıkarıp avlunun dört köşesindeki yapıların yanından geçirdi. Her yapıda bir avlu olduğunu gördüm. **22** Avlunun dört köşesinde kırk arşın uzunluğunda ve otuz arşın genişliğinde küçük avlular vardı. Köşelerdeki bu dört yapının da ölçüleri aynıydı. **23** Küçük avluların etrafında bir sıra taş diziliydi; dördünün de etrafında bu taşlardan vardı ve taşların dibinde kurbanların haşlandığı yerler[a] vardı. **24** Sonra bana "Bunlar haşlama işini yapanların mekânıdır" dedi, "Evde hizmet edenler buralarda halkın sunduğu kurbanları haşlarlar."[b]

47 Adam beni tekrar evin girişine[c] götürdü. Orada evin eşiğinin altından doğuya doğru akan bir su[c] gördüm;[d] evin ön tarafı doğuya bakıyordu. Su, evin sağ tarafından, sunağın güneyinden akıp gidiyordu.

2 Sonra beni kuzey kapısından[e] dışarı çıkardı, oradan dolaştırıp doğuya bakan kapıya[f] getirdi. Suyun[g] sağ taraftan ince ince aktığını gördüm.

3 Adam elindeki ölçü ipiyle[h] doğuya doğru bin arşın ölçtü ve beni sulardan geçirdi. Sular ayak bileklerime kadardı.

4 İlerleyip bin arşın daha ölçtü ve beni sulardan geçirdi. Sular dizlerime kadardı.

Bin arşın daha ölçüp beni yine geçirdi; sular belime kadardı.

5 İleri gidip bin arşın daha ölçtü. Sular artık o kadar yükselmişti ki geçemeyeceğim bir ırmak olmuştu. İçinden yürüyerek geçmek imkânsızdı, ancak yüzülebilirdi.

6 Bunun üzerine adam "Ey insanoğlu, gördün mü?" dedi.

BÖLÜM 46
a Sy 28:5
b Le 25:10
c 1Kr 21:19 He 22:27
ç He 34:5
d He 42:1
e He 42:9
f Çk 29:31 2Ta 35:13
g He 44:29
h Le 2:4 Le 2:5
ı He 44:19

2. Sütun
a 1Sa 2:13
b 2Ta 35:13 He 46:20

BÖLÜM 47
c He 41:2
ç Yr 2:13 Zk 13:1 Zk 14:8
d He 43:4 Vh 22:1
e He 40:20
f He 40:6 He 44:2
g Vh 22:1
h He 40:3 Vh 21:15

Sonra da beni yürütüp tekrar ırmağın kıyısına götürdü.
7 Oraya döndüğümde ırmağın
bu kıyısında ve karşı kıyısında[a]
pek çok ağaç olduğunu gördüm.
8 Adam bana, "Bu sular doğu
bölgesine doğru akıyor ve Araba'dan[b] geçerek aşağıya inecek"
dedi. "Denize[c] ulaşacak. Bu sular
denize dökülünce[ç] denizin suları da iyileşecek. 9 Derinliği iki
katına ulaşan bu coşkun ırmağın
geçtiği her yerde sürü sürü dolaşan bütün canlılar hayat bulacak.[d] Bu suyun ulaştığı yerlerde
denizin suyu iyileşeceği[e] için pek
çok balık olacak. Bu ırmak her
nereye ulaşırsa orada her şey canlanacak.

10 Suyun kıyılarında, Engedi'den[f] En-eglaim'e kadar balıkçılar duracak ve orada ağ kurutacak yerleri olacak. Oradaki
balıkların türlerine gelince, Büyük Denizdekiler*[g] kadar çok türde balık olacak.

11 Irmağın iyileşmeyen,[h] çamurlu ve bataklık yerleri de olacak. Buralar tuzla kaplanacak.[ı]

12 Irmağın bu kıyısı ve karşı kıyısı boyunca her çeşit meyve
ağacı[i] yetişecek. Ağaçların yaprağı hiç solmayacak[j] ve meyvesi tükenmeyecek.[k] Her ay yeni
meyve verecekler, çünkü suları
kutsal mekândan gelecek.[l] Ağaçların meyvesi yiyecek olacak ve
yaprakları şifa verecek."[m]

13 Ulu Rab Yehova şöyle diyor: "İsrail'in on iki kabilesi arasında, kendi aranızda miras olarak paylaşacağınız bölge burası

He 47:10* Ya da "Akdeniz"

BÖLÜM 47

a Vh 22:2
b Tkr 4:49
c Yş 3:16
ç He 47:18
Zk 14:8
d Ba 1:20
e Me 103:3
f Yş 15:62
2Ta 20:2
g Sy 34:6
Yş 23:4
He 48:28
h İb 10:26
Vh 22:11
ı Tkr 29:23
Me 107:34
Yr 17:6
i He 47:7
j Me 1:3
k Yr 17:8
l He 47:1
Vh 22:1
m Vh 22:2

2. Sütun

a Ba 48:5
1Ta 5:1
He 48:5
b Ba 28:13
He 20:42
c Ba 26:3
Sy 14:16
ç Öz 16:33
He 48:29
d He 48:1
e Sy 34:8
f Ba 14:15
g Sy 13:21
h 2Sa 8:8
ı He 47:18
i Sy 34:9
j He 48:1
k He 47:16
l 2Sa 8:5
m Ba 31:23
Sy 32:1
Hk 10:8
n Ba 13:10
o He 48:28
ö Sy 20:13
Tkr 32:51
Me 81:7
p 2Kr 24:7
He 48:28
r Yş 13:5
He 48:28
s He 47:13
ş Ro 10:12
Ga 3:8
Vh 7:9

olacak; Yusuf'a iki pay verilecek.[a]
14 Her biriniz kardeşinizle eşit
şekilde paylaşarak burayı miras
alacaksınız. Bu toprakları atalarınıza vermeye[b] elimi kaldırarak
ant etmiştim;[c] şimdi size miras
olarak kurayla paylaştırılacak.[ç]

15 Toprakların kuzey sınırı
şöyle olacak: Büyük Denizden
başlayıp Hetlon'a,[d] oradan Tsedad'a[e] giden yol boyunca,
16 Şam[f] sınırıyla Hamat sınırı arasında kalan Hamat'a,[g] Berota'ya,[h] Sibraim'e uzanacak ve
Havran[ı] sınırına doğru Hatserhattikon'a ulaşacak. 17 Sınır,
denizden itibaren, Hatsarenon'a,[i] Şam sınırı ile daha kuzeyine ve Hamat[j] sınırına kadar
uzanacak. Kuzey sınırı budur.

18 Doğu sınırı, Havran[k] ile
Şam[l] arasından ve Gilead[m] ile İsrail toprakları arasından Ürdün
Irmağı[n] boyunca uzanacak. Kuzey sınırından doğudaki denize
kadar ölçeceksiniz. Doğu sınırı
budur.

19 Güney sınırı, güneye doğru Tamar'dan[o] Meribat-kadeş sularına[ö] uzanacak ve Büyük Denize ulaşan vadi[p] boyunca devam
edecek. Güneye, Necef'e doğru
uzanan güney sınırı budur.

20 Batı sınırı, Büyük Denizdir. Güney sınırından Hamat girişine kadar doğruca devam edecek.[r] Batı sınırı budur."

21 "Bu toprakları kendi aranızda İsrail'in on iki kabilesine
paylaştıracaksınız. 22 Memleketi kendinize[s] ve yıllarca aranızda yaşayıp oğullar babası olmuş
yabancılara[ş] miras olarak paylaştıracaksınız. Onlar İsrailoğulları

arasında yerli gibi olacak. İsrail'in on iki kabilesi arasında miras olarak onlara da pay verilecek.[a] **23** Hangi kabilenin topraklarında oturuyorsa aranızdaki yabancıya oradan miras vereceksiniz", Ulu Rab Yehova'nın sözü.

48 "Kabilelerin isimleri şöyledir: Dan kabilesinin[b] bir payı olacak; doğu ve batı sınırı belli olan bu kısmın kuzey sınırı, kuzeydeki en uç noktadan başlayıp Hetlon yolu[c] ve Hamat girişi[ç] boyunca, Hatsar-enan[d] ve kuzeyde Hamat yanındaki Şam sınırına kadar uzanacak. **2** Doğudan batıya uzanan Dan sınırının bitişiğinde bir pay Aşer kabilesine[e] verilecek. **3** Doğudan batıya uzanan Aşer sınırının bitişiğinde bir pay Naftali kabilesine[f] verilecek. **4** Doğudan batıya uzanan Naftali sınırının bitişiğinde bir pay Manasse kabilesine[g] verilecek. **5** Doğudan batıya uzanan Manasse sınırının bitişiğinde bir pay Efraim kabilesine[h] verilecek. **6** Doğudan batıya uzanan Efraim sınırının bitişiğinde bir pay Ruben kabilesine[ı] verilecek. **7** Doğudan batıya uzanan Ruben sınırının bitişiğinde bir pay Yahuda kabilesine[i] verilecek. **8** Doğudan batıya uzanan Yahuda sınırının bitişiğinde sizin bağış olarak verdiğiniz yirmi beş bin arşın[j] genişliğindeki kutsal pay yer alacak. Uzunluğu doğudan batıya uzanan bir pay kadar olacak. Ortasında ise kutsal mekân bulunacak.[k]

9 Yehova'ya bağış olarak vereceğiniz payın uzunluğu yirmi beş bin arşın, genişliği on bin arşın olacak. **10** Kâhinler için ayrılmış kutsal pay[a] şu ölçülere göre olacak. Kuzeyi yirmi beş bin arşın, batı genişliği on bin, doğu genişliği on bin ve güney uzunluğu yirmi beş bin arşın olacak. Ortasında ise Yehova'nın kutsal mekânı bulunacak.[b] **11** Orası, Tsadokoğullarından Bana hizmet etmek üzere kutsanmış kâhinler[c] için olacak; İsrailoğulları Benden uzaklaştığında Levioğulları da uzaklaşmış ama onlar Benden uzaklaşmamıştı.[ç] **12** Bağış olarak verilmiş paydan onlar bir pay alacaklar. Levioğullarının sınırına bitişik olan bu pay çok kutsal olacak.[d]

13 Kâhinlere ayrılmış bölgeye bitişik olarak Levioğullarının[e] yirmi beş bin arşın uzunluğunda ve on bin arşın genişliğinde bir payı olacak. Tam olarak uzunluğu yirmi beş bin ve genişliği on bin arşın olacak.[f] **14** Bu toprakların hiçbir kısmını satmayacak ya da takas etmeyecekler. Hiç kimse memleketin bu en iyi yerinin başka ellere geçmesine izin vermeyecek, çünkü burası Yehova için kutsaldır.[g]

15 Geri kalan beş bin arşın genişliğinde ve yirmi beş bin arşın uzunluğundaki kısım ise şehir halkı[h] için yerleşim bölgesi ve otlak olarak ayrılmıştır. Şehir o bölgenin ortasına kurulacak.[ı] **16** Şehrin ölçüleri şöyle olacak: Kuzey sınırı dört bin beş yüz arşın, güney sınırı dört bin beş yüz arşın, doğu sınırı dört bin beş yüz arşın ve batı sınırı dört bin beş yüz arşın. **17** Şehrin kuzeyin-

BÖLÜM 47

a Kl 3:11

BÖLÜM 48

b Ba 30:6

c He 47:15

ç Sy 34:8

d He 47:17

e Ba 30:13
Yş 19:24

f Ba 30:8
Yş 19:32

g Ba 41:51
Ba 48:14
Yş 13:29

h Ba 48:5
Yş 16:5
Yş 17:17

ı Ba 49:3

i Ba 29:35
Yş 15:1
Yş 19:9

j He 45:1

k Vh 21:3

2. Sütun

a Sy 35:2
Yş 21:3
He 45:4

b He 48:8

c He 40:46
He 43:19
He 44:15

ç Yr 23:11
He 22:26
He 44:10

d He 45:4

e Tkr 12:19

f He 45:3

g Le 27:21

h He 45:6

ı He 48:35

de iki yüz elli arşın, güneyinde iki yüz elli arşın, doğusunda iki yüz elli arşın ve batısında iki yüz elli arşınlık alanda otlaklar bulunacak.[a]

18 Geri kalan bölgenin uzunluğu kutsal payınkine eşit olacak;[b] doğusunda on bin, batısında on bin arşın olacak. Uzunluğu kutsal payın uzunluğuyla aynı olacak. Oradan elde edilen ürün şehirde hizmet edenlere yiyecek olacak.[c] **19** Tüm İsrail kabilelerinden şehirde hizmet edenler bu toprakları işleyecek.[ç]

20 Yirmi beş bin arşına yirmi beş bin arşınlık bir bölge tümüyle bağış olacak. Bağış olarak verilecek kutsal pay ve şehir arazisinin bulunduğu bölge kare şeklinde olacak.

21 Bağış olan bölgenin yirmi beş bin arşınlık batı sınırına ve yirmi beş bin arşınlık doğu sınırına bitişik olan[d] ve kutsal pay ile şehir arazisinin her iki yanında kalan bölgeler[e] beyin olacak.[f] Tıpkı kabilelere verilen pay gibi burası da beyin payı olacak. Kutsal pay ve evin kutsal mekânı bu bölgenin ortasında yer alacak.

22 Levioğullarının mülkü olan arazi ve şehir arazisi beye ait bölgenin ortasında olacak. Beye ayrılan bölge Yahuda sınırıyla[g] Benyamin sınırı arasında olacak.

23 Diğer kabilelere gelince; doğudan batıya uzanan bir pay Benyamin kabilesine[h] verilecek. **24** Doğudan batıya uzanan Benyamin sınırının bitişiğinde bir pay Şimeon kabilesine[ı] verilecek. **25** Doğudan batıya uzanan Şimeon sınırının bitişiğinde bir pay İssakar kabilesine[a] verilecek. **26** Doğudan batıya uzanan İssakar sınırının bitişiğinde bir pay Zebulun kabilesine[b] verilecek. **27** Doğudan batıya uzanan Zebulun sınırının bitişiğinde bir pay Gad kabilesine[c] verilecek. **28** Gad kabilesinin güney sınırı, Tamar'dan[ç] Meribat-kadeş sularına,[d] oradan da Mısır Vadisine[e] ve Büyük Denize[f] kadar uzanacak.

29 İsrail kabilelerine kurayla miras olarak paylaştıracağınız topraklar bunlardır;[g] onların payına düşen bu olacak",[h] Ulu Rab Yehova'nın sözü.

30 "Şehrin çıkış yerleri şöyledir: Kuzey sınırı dört bin beş yüz arşın olacak.[ı]

31 Şehir kapılarına İsrail kabilelerine göre isim verilecek. Kuzeyde bir Ruben kapısı, bir Yahuda kapısı ve bir Levi kapısı olmak üzere üç kapı bulunacak.

32 Doğu sınırı dört bin beş yüz arşın olacak ve orada bir Yusuf kapısı, bir Benyamin kapısı ve bir Dan kapısı olmak üzere üç kapı bulunacak.

33 Güney sınırı dört bin beş yüz arşın olacak ve orada bir Şimeon kapısı, bir İssakar kapısı ve bir Zebulun kapısı olmak üzere üç kapı bulunacak.

34 Batı sınırı dört bin beş yüz arşın olacak ve orada bir Gad kapısı, bir Aşer kapısı ve bir Naftali kapısı olmak üzere üç kapı bulunacak.

35 Şehrin tüm çevresi on sekiz bin arşın olacak ve şehre o günden sonra 'Yehova Orada'* ismi verilecek."[i]

He 48:35* İbranicesi "Yehova Şamma"

BÖLÜM 48

a He 45:2

b He 45:1

c 2Kr 25:3

ç He 45:6

d He 48:8

e He 45:7

f Me 45:16
İş 32:1

g He 48:8

h Ba 35:18
Yş 18:21

ı Ba 49:5
Yş 19:1

2. Sütun

a Ba 49:14
Yş 19:17

b Ba 49:13
Yş 19:10

c Ba 30:11
Ba 49:19

ç He 47:19

d Sy 20:13

e Ba 15:18

f He 47:15

g Sy 34:2
Sy 34:13
Yş 14:2

h He 47:13

ı He 48:16

i Yr 3:17
Yo 3:21
Zk 2:10

DANİEL

1 Yahuda kralı Yehoyakim'in[a] krallığının üçüncü yılında, Babil kralı Nabukadnezar Yeruşalim üzerine yürüyüp orayı kuşattı.[b] **2** Yehova, Yahuda kralı Yehoyakim'i ve Tanrı'nın* evindeki takımların[c] bir kısmını onun eline verdi.[ç] O da bunları Şinar diyarına[d] götürüp tanrısının evindeki hazine dairesine koydu.[e]

3 Sonra kral, saray başmemuru[f] Aşpenaz'a, İsrailoğulları arasından, kral soyundan ve soylu ailelerden bazılarını getirtmesini söyledi.[g] **4** Bunlar hiçbir kusuru olmayan,[h] güzel, her konuda anlayışlı ve hikmetli,[ı] öğrenmeye yatkın, bilgiyi kavrayabilen,[i] kralın sarayında hizmet edebilecek yetenekte çocuklar olmalıydı.[j] Onlara Kaldelilerin yazısını ve dilini öğretmesini emretti. **5** Kral onlar için kendi güzel yiyeceklerinden[k] ve içtiği şaraptan her gün bir miktar ayrılmasını ve üç yıl bu şekilde beslenmelerini emretti; böylece üç yılın sonunda kralın önüne çıkabileceklerdi.

6 Yahudaoğullarından Daniel,[l] Hananya, Mişael ve Azarya[m] adlı çocuklar da getirilenler arasındaydı. **7** Saray başmemuru onlara yeni isimler koydu.[n] Daniel'e Belteşazar,[o] Hananya'ya Şadrak, Mişael'e Meşak ve Azarya'ya Abednego[ö] ismini verdi.

8 Daniel, kralın güzel yiyecekleriyle ve içtiği şarapla kendini kirletmemeye kararlıydı;[a] bu nedenle saray başmemuruna sürekli ricada bulunuyordu.[b] **9** Tanrı, Daniel'in saray başmemurundan iyilik* ve merhamet görmesini sağladı.[c] **10** Ve saray başmemuru Daniel'e şöyle dedi: "Sizin ne yiyip ne içeceğinizi kararlaştıran efendim kraldan ben korkarım.[ç] Eğer o sizin yüzünüzü yaşıtlarınızınkinden daha solgun görürse, benim başım belaya girer." **11** Bunun üzerine saray başmemurunun[d] Daniel, Hananya, Mişael ve Azarya'nın başına koyduğu muhafıza Daniel şunları dedi: **12** "Lütfen bu hizmetkârlarını on günlük bir denemeden geçir, bize yememiz için sebze,[e] içmemiz için su verilsin. **13** Sonra bir bizim yüzümüze bir de kralın güzel yiyeceklerinden yiyen çocukların yüzüne bak ve sonucu görüp bu hizmetkârlarına ona göre davran."

14 Sonunda muhafız onların ricasını kabul edip on günlük bir deneme yapmaya karar verdi. **15** On günün sonunda onlar kralın güzel yiyeceklerinden yiyen tüm çocuklardan daha güzel ve daha iyi beslenmiş görünüyorlardı.[f] **16** Bunun üzerine muhafız artık önlerine o güzel yiyecekleri ve şarabı getirmedi; onlara hep sebze verdi.[g] **17** Tanrı bu dört çocuğa bilgi, her yazıyı anlama yeteneği ve hikmet ba-

BÖLÜM 1

a 2Ta 36:4
Yr 22:18
Yr 36:30
b Tkr 28:49
2Kr 24:1
2Ta 36:6
c 2Ta 36:7
Yr 27:19
ç Me 106:41
İş 42:24
d Ba 10:10
Ba 11:2
e Ezr 1:7
f Da 1:11
g 2Kr 20:18
İş 39:7
h 2Sa 14:25
Ezg 4:7
ı Vz 7:19
Da 1:20
Da 2:20
Da 5:11
i Da 1:17
j Öz 22:29
k 1Kr 4:22
Da 1:15
l Da 2:48
Da 5:13
Da 5:29
m Da 2:17
n Ba 41:45
2Kr 23:34
2Kr 24:17
o Da 4:8
Da 5:12
ö Da 2:49
Da 3:12
Da 3:28

2. Sütun

a Le 11:4
Le 11:13
Le 17:12
b Le 11:47
Me 119:2
He 4:13
c 1Kr 8:50
Me 106:46
Öz 16:7
ç Öz 29:25
d Da 1:3
e Ba 1:29
f Öz 10:22
g Da 1:12

Da 1:2* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

Da 1:9* Ya da "vefalı sevgi"

ğışladı.[a] Bu sayede Daniel her tür düşü ve görüntüyü kavrayabiliyordu.[b]

18 Huzura getirilmeleri için kralın belirlediği dönemin sonunda, saray başmemuru onları Nabukadnezar'ın önüne çıkardı.[c] **19** Kral onlarla konuştu. Aralarında Daniel, Hananya, Mişael ve Azarya gibisi yoktu.[ç] Onlar kralın hizmetinde kaldılar.[d] **20** Kral hikmet ve anlayış gerektiren[e] her konuda onlara sorular sordu; gördü ki bu gençler krallığının topraklarındaki tüm büyücü rahiplerden,[f] ruh çağıranlardan[g] on kat üstündü. **21** Daniel, Kral Koreş'in*[h] birinci yılına kadar hizmetine devam etti.

2 Nabukadnezar krallığının ikinci yılında düşler gördü.[ı] Kralın bu yüzden ruhu sıkıldı,[i] uykusu kaçtı. **2** Düşlerini kendisine anlatmaları için büyücü rahipleri,[j] ruh çağıranları, büyücüleri ve Kaldelileri çağırttı.[k] Hepsi gelip kralın huzuruna çıktılar. **3** Kral onlara "Bir düş gördüm" dedi, "Ruhum sıkıldı, ne olduğunu bilmek istiyorum." **4** Bunun üzerine Kaldeliler krala Aramca,[l] "Ey kral, ömrün uzun olsun.[m] Bu hizmetkârlarına düşü anlat da yorumunu yapalım"[n] dediler.

5 Kral Kaldelilere "Kararım kesin" dedi, "Düşü ve yorumunu bana bildirmezseniz paramparça edileceksiniz[o] ve evleriniz umumi helaya çevrilecek.[ö] **6** Ama düşü ve yorumunu bildirirseniz, benden hediyeler, ödüller alacaksınız ve gözümde itibarınız artacak.[a] Bunun için bana düşü ve yorumunu bildirin."

7 Onlar ikinci kez, "Kral bu hizmetkârlarına düşü anlatsın ki, biz de ona yorumunu bildirelim" dediler.

8 Kral, "Aslında, kararımın kesin olduğunu anladığınızdan vakit kazanmaya uğraşıyorsunuz, farkındayım" diye karşılık verdi. **9** "Düşü bana bildirmezseniz hakkınızda verilecek tek bir hüküm var.[b] Sizse zaman kazanma umuduyla önümde yalan yanlış sözler söylemek üzere aranızda anlaşmışsınız.[c] Önce bana düşü söyleyin de yorumunu yapabileceğinizi anlayayım."

10 Kaldeliler kralın önünde şu cevabı verdiler: "Yeryüzünde bu meseleyi krala anlatabilecek kimse yoktur, kaldı ki hiçbir yüce kral ya da vali, büyücü rahiplerden, ruh çağıranlardan ya da Kaldelilerden böyle bir şey istememiştir. **11** Kralın istediği şey çok güçtür. Mekânı insanlar arasında olmayan[ç] tanrılardan[d] başka kimse bunu kralın önünde bildiremez."

12 Kral bunları duyunca çok öfkelendi[e] ve Babil'in tüm bilge adamlarının öldürülmesini emretti.[f] **13** Ve buyruk çıktı, bilge adamlar öldürülecekti. Daniel ile arkadaşlarını da öldürmek için aramaya başladılar.

14 Daniel, Babil'in bilge adamlarını öldürmeye gönderilen kralın başmuhafızı Aryok'la tedbirli ve sağduyulu şekilde konuştu.[g] **15** Kralın memuru

BÖLÜM 1

a Me 119:98
Öz 2:6
Vz 2:26
İş 28:26
b Sy 12:6
Da 1:20
Da 4:9
Da 5:11
c Da 1:5
ç Da 1:6
d Öz 22:29
e Me 119:100
Öz 4:7
Öz 4:8
f Çk 7:11
g Da 2:2
Da 4:7
Da 5:8
h Da 6:28
Da 10:1

BÖLÜM 2

ı Ba 40:5
i Ba 41:8
Da 4:5
j Da 1:20
k İş 19:3
İş 47:13
Da 2:10
Da 2:27
Da 4:7
Da 5:7
l Ezr 4:7
İş 36:11
m 1Sa 10:24
Ne 2:3
Da 3:9
n Ba 41:8
o Da 3:29
ö 2Kr 10:27
Ezr 6:11

2. Sütun

a Da 2:48
Da 5:7
Da 5:16
Da 5:29
b Da 2:5
c Öz 12:19
ç 2Ta 6:18
d Da 2:23
Da 2:28
Da 2:47
e Öz 16:14
Öz 19:12
Öz 20:2
f Da 2:24
g Vz 10:4

Da 1:21* "Kyros" ya da "Kuros" olarak da bilinir.

Aryok'a, "Kral neden bu kadar sert bir buyruk çıkardı?" diye sordu. O zaman Aryok meseleyi Daniel'e anlattı.[a] **16** Bunun üzerine Daniel krala gidip, düşün yorumunu yapabilmek için kendisine vakit vermesini istedi.[b]

17 Daniel sonra evine gidip arkadaşları Hananya, Mişael ve Azarya'ya meseleyi anlattı. **18** Onlardan da, göklerin Tanrısı'na[c] yakarmalarını istedi; Tanrı merhamet[c] edip bu sırrı açarsa,[d] Daniel'le arkadaşları ve Babil'in diğer bilge adamları öldürülmezdi.[e]

19 Sonra geceleyin bir görüntüde bu sır Daniel'e açıklandı.[f] Bunun üzerine Daniel göklerin Tanrısına şükretti.[g] **20** "Tanrı'nın ismine çağlar boyu şükredilsin,[h] çünkü hikmet ve kudret O'nundur"[1] dedi. **21** "Zamanları ve dönemleri değiştiren,[i] kralları tahttan indiren, tahta çıkaran,[j] hikmetlilere hikmeti ve anlayışlılara bilgiyi veren[k] O'dur; **22** derin ve gizli şeyleri ortaya çıkaran,[l] karanlıkta neler olduğunu bilen[m] ve ışığı[n] Kendi mekânında barındıran da O'dur. **23** Ey atalarımın Tanrısı, bana hikmet[o] ve güç verdiğin için Sana şükürler ve övgüler olsun.[ö] Çünkü kralın düşünü açıklayarak Senden dilediğimizi şimdi bildirdin."[p]

24 Böylece Daniel, kralın Babil'in bilge adamlarını öldürmekle[r] görevlendirdiği Aryok'a[s] gidip şunları dedi: "Babil'in bilge adamlarını öldürme. Beni kralın huzuruna çıkar[ş] da düşün yorumunu bildireyim."

BÖLÜM 2

a Da 2:9
b Ba 41:16
c Me 115:3
Me 115:16
ç Me 116:5
d Me 50:15
Öz 3:5
Mt 18:19
e Ba 18:23
Ml 3:18
2Pe 2:9
f Sy 12:6
Ey 33:15
Me 25:14
Da 2:28
1Ko 2:11
g Me 50:15
Me 145:10
h 1Ta 29:20
Me 34:1
Me 72:18
Me 113:2
ı 1Ta 29:11
Ey 12:13
Me 147:5
Yr 32:18
i İş 60:22
Da 7:25
Elç 1:7
j 1Sa 2:7
Me 75:7
Öz 8:15
Yr 27:5
Da 4:17
k Öz 2:6
Vz 2:26
Ef 1:17
Yk 1:5
l Ey 12:22
Yr 33:3
1Ko 2:10
m Me 139:12
İb 4:13
n Me 36:9
Me 112:4
1Yh 1:5
o Vz 7:19
Da 1:17
ö Me 145:3
Da 2:28
p Ams 3:7
r Da 2:12
s Da 2:15
ş Da 1:19
Da 2:16

2. Sütun

a Ne 7:6
Da 1:6
Da 6:13
b Da 1:7
Da 4:8
Da 4:19
Da 5:12
c Da 4:18
Da 5:16
ç İş 47:12
Da 2:10
d Ba 40:8
Da 1:17
e Da 10:14
f Ey 33:15
g Vh 4:1
h Elç 3:12

25 Aryok Daniel'i alıp hemen kralın huzuruna çıkardı ve "Yahuda sürgünleri[a] arasında, krala gördüğü düşün yorumunu bildirebilecek bir yiğit buldum" dedi. **26** Kral, ismi Belteşazar[b] olan Daniel'e "Gördüğüm düşü ve yorumunu bana bildirebilecek misin?"[c] diye sordu. **27** Daniel kralın önünde şu cevabı verdi: "Sorduğu sırrı krala, bilgeler, ruh çağıranlar, büyücü rahipler ve yıldızlara bakanlar açıklayamaz.[ç] **28** Fakat göklerde sırları açıklayan bir Tanrı[d] vardır ve son günlerde ne olacağını Kral Nabukadnezar'a O bildirmiştir.[e] Yatağında yatarken gördüğün düş ve görüntüler şöyledir:

29 Ey kral, yatağında yatarken[f] ileride olacaklara ilişkin düşüncelere daldın. Ve sırları açıklayan, ne olacağını sana bildirdi.[g] **30** Bana gelince, bu sır bana bütün yaşayanlardan daha hikmetli olduğum için açıklanmadı.[h] Ancak krala yorumu bildirilsin ve kral kendi yüreğinden geçenleri bilsin diye açıklandı.[ı]

31 Sen ey kral, düşünde dev bir heykel gördün. Işıl ışıl parlayan bu kocaman heykel senin önünde duruyordu, görünüşü korkunçtu. **32** Heykelin başı saf altın,[i] göğsü ve kolları gümüş,[j] karnı ve kalçası bakır,[k] **33** bacakları demir,[l] ayakları ise kısmen demir kısmen kildi.[m] **34** Sen bakarken, bir taş el değmeden yerinden kesildi[n] ve o taş, heykeli demir ve

ı Da 2:47; **i** Yr 51:7; Da 2:38; Da 4:22; Da 7:4; **j** Da 2:39; Da 5:28; Da 7:5; Da 8:3; **k** Da 7:6; Da 8:5; **l** Da 2:40; Da 7:7; Da 7:19; **m** Da 2:41; **n** Da 2:45; Da 7:14; Da 7:27; Vh 12:5.

kil ayaklarından vurup parçaladı.[a] **35** O zaman demir, kil, bakır, gümüş ve altın birlikte ezilip yazın harmanda savrulan saman ufağı gibi oldular.[b] Rüzgârda savrulup gittiler ve onlardan geriye hiçbir iz kalmadı.[c] Heykele vuran taşa gelince, büyük bir dağ oldu ve bütün dünyayı doldurdu.[ç]

36 İşte düş budur; şimdi kralın önünde yorumunu da bildirelim.[d] **37** Sen ey kral, krallar kralı; göklerin Tanrısı krallığı,[e] kudreti, kuvveti ve itibarı sana verdi. **38** İnsanların yaşadığı her yerde, kır hayvanlarını, gökte uçan kuşları senin eline verdi[f] ve hepsi üzerine seni hükümdar kıldı. Altın baş sensin.[g]

39 Senden sonra, senden aşağı[h] bir krallık çıkacak.[ı] Sonra bir başkası, bakırdan üçüncü bir krallık bütün dünyada saltanat sürecek.[i]

40 Dördüncü krallığa gelince,[j] demir gibi güçlü olacak.[k] Demirin her şeyi ezip toz ettiği gibi, o da bunların hepsini ezip darmadağın edecek.[l]

41 Ayakların ve parmakların kısmen çömlekçi kilinden kısmen demirden[m] olduğunu gördün; o da böyle bölünmüş bir krallık olacak.[n] Ama yaş kil ve demiri karışmış gördüğüne göre, onda biraz demirin sertliği olacak.[o] **42** Parmakların kısmen demir kısmen kil olması ise, krallığın kısmen güçlü kısmen dayanıksız olacağını gösterir. **43** Mademki yaş kil ve demiri karışmış gördün, onlar da insan soyuyla karışacaklar; ama demirle kilin kaynaşmadığı gibi, birbirleriyle kaynaşmayacaklar.

BÖLÜM 2

a Da 2:44 Vh 11:15
b Me 1:4
c Me 37:10 Vh 20:11
ç Me 22:27 İş 11:9
d Da 2:23
e Yr 28:14 Da 5:18
f Yr 27:5
g Da 2:32 Da 4:21
h Da 8:20
ı İş 45:1 Yr 51:28 Da 5:28 Da 11:2
i Da 7:6 Da 8:21 Da 10:20 Da 11:3
j Da 2:33
k Da 7:19 Da 7:23 Yhn 11:48
l Da 7:7
m Da 2:33
n Mt 12:25
o Da 2:34

2. Sütun

a Da 7:12 Vh 17:12
b Ezr 1:2 Me 115:3 Me 115:16
c 2Sa 7:13 İş 9:7 He 37:25 Da 7:14 Mi 4:7 Vh 11:15 Vh 20:6
ç Ba 49:10 Me 2:6 Mt 6:10 Lu 22:29 Yhn 18:36 Vh 11:15 Vh 20:6
d Da 4:17 Da 7:27
e Me 2:9 Me 110:5 İş 60:12 Da 11:45 Vh 19:15
f Da 4:3 Da 4:34 Lu 1:33
g İş 28:16 Da 2:34
h Da 2:35
ı 2Sa 7:22 Me 96:4 Me 145:3 Yr 32:18
i Ba 41:28 Da 2:28
j İş 14:24 İş 44:26
k Ezr 6:10

44 Bu kralların zamanında,[a] göklerin Tanrısı[b] asla yıkılmayacak[c] bir krallık kuracak.[ç] O krallık başka bir halkın eline geçmeyecek.[d] Bütün bu krallıkları ezip sona erdirecek[e] ve kendisi sonsuza dek duracak.[f] **45** Nitekim sen de, dağdan bir taşın el değmeden kesildiğini[g] ve demiri, bakırı, kili, gümüşü, altını parçaladığını[h] gördün. Yüce Tanrı[ı] ileride olacakları işte böylece krala bildirmiştir.[i] Düş doğru, yorumu da güvenilirdir."[j]

46 Bunun üzerine Kral Nabukadnezar yere kapandı ve Daniel'i onurlandırdı. Ona ödül verilmesini ve buhur yakılmasını emretti.[k] **47** Kral, Daniel'e şöyle dedi: "Bu sırrı açıklayabildiğine göre, sizin Tanrınız gerçekten tanrıların Tanrısı,[l] krallarn Rabbidir;[m] sırları açıklayan O'dur."[n] **48** Sonuç olarak kral, Daniel'i önemli bir konuma getirip[o] ona değerli hediyeler verdi. Onu Babil vilayet yöneticisi[ö] yaptı ve Babil'in tüm bilge adamlarının başına getirdi. **49** Sonra Daniel'in ricası üzerine kral, Şadrak, Meşak ve Abednego'yu[p] Babil vilayetinde yüksek görevlere atadı. Fakat Daniel kral sarayında[r] kaldı.

3 Kral Nabukadnezar altın bir heykel[s] yaptı. Boyu altmış arşın, eni altı arşındı.* Onu Babil vilayetinin[ş] Dura Ovasına

l Tkr 32:39; Me 136:2; Da 11:36; 1Ko 8:5; **m** Tkr 10:17; Me 136:3; **n** Ba 41:39; Da 1:17; Da 2:28; Da 4:9; Ams 3:7; **o** Da 5:16; **ö** Da 2:6; Da 5:29; **p** Da 1:7; **r** Es 2:19; Es 3:2; Yr 39:3; Ams 5:15; **BÖLÜM 3** **s** İş 40:19; Elç 17:29; 1Ko 8:4; **ş** Es 1:1; Da 2:48.

Da 3:1* "Altmış arşın", yaklaşık 27 metre; "altı arşın", yaklaşık 2,7 metre.

dikti. **2** Sonra Kral Nabukadnezar satraplara, naiplere,[a] valilere, danışmanlara, hazinedarlara, yargıçlara, güvenlik yetkililerine[b] ve bütün vilayet yöneticilerine, diktiği heykelin açılış törenine[c] gelmeleri için haber saldı.

3 O zaman, Kral Nabukadnezar'ın diktiği heykelin açılış töreni için satraplar,[ç] naipler, valiler, danışmanlar, hazinedarlar, yargıçlar, güvenlik yetkilileri, bütün vilayet yöneticileri toplandılar. Hepsi Nabukadnezar'ın diktiği heykelin önünde durdular. **4** Ve tellal şu duyuruyu yaptı:[d] "Ey halklar, milletler, her dilden insanlar,[e] duyduk duymadık demeyin: **5** Boru, flüt, santur, arp, ut ve tulum seslerini, her tür müzik aletinin çalındığını duyduğunuzda yere kapanacak,[f] Kral Nabukadnezar'ın diktiği heykele tapınacaksınız. **6** Kim yere kapanıp heykele tapınmazsa[g] hemen o anda[h] alev alev yanan fırına atılacak."[ı] **7** Böylece, hangi halktan, milletten, dilden olursa olsun herkes,[i] boru, flüt, santur, arp, ut ve tulum seslerini, her tür müzik aletinin çalındığını duyar duymaz yere kapanıp Kral Nabukadnezar'ın diktiği heykele tapındı.

8 Sonra bazı Kaldeliler Kral Nabukadnezar'a gidip Yahudileri suçladılar.[j] **9** "Ey kral, ömrün uzun olsun"[k] dediler. **10** "Ey kral, çıkardığın buyrukla, boru, flüt, santur, arp, ut ve tulum seslerini, her tür müzik aletinin[1] çalındığını duyan herkesin yere kapanıp altın heykele tapınmasını, **11** yere kapanıp tapınmayanın alev alev yanan fırına atılmasını sen emrettin.[a] **12** Senin Babil vilayetinin yönetimine getirdiğin bazı Yahudiler var:[b] Şadrak, Meşak ve Abednego. Bu adamlar seni saymıyor ey kral. Senin tanrılarına kulluk etmiyor ve diktiğin altın heykele tapmıyorlar."[c]

13 O zaman, Nabukadnezar kızdı, çok öfkelendi[ç] ve Şadrak, Meşak, Abednego'nun[d] getirilmesini emretti. Böylece onlar kralın huzuruna çıkarıldılar. **14** Nabukadnezar, "Siz Şadrak, Meşak, Abednego, benim tanrılarıma[e] kulluk etmediğiniz, diktiğim altın heykele tapınmadığınız[f] doğru mu?" diye sordu. **15** "Şimdi boru, flüt, santur, arp, ut ve tulum seslerini, her tür müzik aletinin çalındığını duyunca[g] yere kapanıp yaptığım altın heykele tapınmaya hazırsanız ne âlâ. Tapınmadığınız takdirde, hemen o anda, alev alev yanan fırına atılacaksınız. Bakalım sizi benim elimden kurtaracak tanrı kimmiş?"[h]

16 Şadrak, Meşak ve Abednego krala şu karşılığı verdiler: "Ey Nabukadnezar, bu soruna bizim cevap vermemiz gerekmez.[ı] **17** Fırına atılırsak, kulluk ettiğimiz Tanrımız bizi kurtarabilir. Alev alev yanan fırından ve senin elinden bizi O kurtarır ey kral.[i] **18** Ama kurtarmasa da ey kral, bil ki, senin tanrılarına kulluk etmeyiz ve diktiğin altın heykele tapınmayız."[j]

19 Bunu duyan Nabukadnezar'ın öfkesi daha da kabardı, Şadrak, Meşak ve Abednego'ya karşı yüz ifadesi değişti. Fırının

BÖLÜM 3

a Da 6:7
b Ezr 7:25
Elç 16:20
c Ezr 6:16
ç Es 8:9
Da 6:1
d Da 5:29
e Es 8:9
Da 4:1
f Da 3:10
Da 3:15
g Çk 20:5
Mt 4:9
h Da 4:19
Da 4:33
ı Yr 29:22
Da 3:11
Da 3:17
Da 3:26
Vh 13:15
i Yr 51:7
Elç 14:16
j Da 3:12
k Ne 2:3
Da 2:4
Da 5:10
l Ey 21:12
Da 3:5
Da 3:15

2. Sütun

a Da 3:6
b Da 2:49
c Da 3:18
Da 3:28
ç Öz 29:22
Da 2:12
d Da 1:7
e İş 46:1
Yr 50:2
f Da 3:28
g Da 3:10
h Çk 5:2
2Ta 32:15
İş 36:20
İş 37:23
ı Lu 12:11
Lu 21:14
Elç 5:29
i 1Sa 17:37
2Sa 22:26
Me 27:1
Öz 18:10
İş 12:2
Da 6:27
Mi 7:7
2Ko 1:10
j Çk 20:5
Le 19:4
Öz 28:1
Elç 5:29
İb 11:34

normalden yedi kat fazla kızdırılmasını emretti. **20** Güçlü kuvvetli askerlerinden[a] bazılarına Şadrak, Meşak ve Abednego'yu bağlayıp fırına atmalarını söyledi.[b]

21 Bunun üzerine onlar atkıları, giysileri, başlıkları ve üzerlerindeki diğer şeyler çıkarılmadan bağlandılar ve alev alev yanan fırına atıldılar. **22** Kralın buyruğu sıkı ve fırın aşırı kızdırılmış olduğundan, Şadrak, Meşak ve Abednego'yu götüren güçlü kuvvetli adamlar ateşin alevleriyle kavrulup öldüler. **23** Geri kalan üç adam, Şadrak, Meşak ve Abednego ise bağlı olarak kızgın fırının içine düştüler.[c]

24 Sonra, Kral Nabukadnezar dehşet içinde ayağa fırladı. Yüksek saray memurlarına "Biz fırının içine, bağlı üç adam atmadık mı?"[ç] diye sordu. "Evet, ey kral" dediler. **25** Kral, "Şuraya bakın!" dedi. "Ben ateşin içinde serbestçe dolaşan dört adam görüyorum, hiçbir zarar görmemişler. Dördüncüsünün görünüşü ise tanrı oğullarından[d] birini andırıyor."

26 Sonra, Nabukadnezar fırının kapısına yaklaştı.[e] "Yüceler Yücesi Tanrı'nın kulları,[f] Şadrak, Meşak, Abednego, dışarı çıkın, buraya gelin" diye seslendi. Bunun üzerine Şadrak, Meşak, Abednego ateşin içinden çıktılar. **27** Oraya toplanan satraplar, naipler, valiler ve kralın yüksek memurları[g] ateşin onların bedenleri üzerinde hiçbir etkisi olmadığını gördüler.[h] Saçlarının bir teli bile yanmamıştı.[ı] Atkılarının şekli değişmemiş, üzerlerine is kokusu dahi sinmemişti.

28 Bunu gören Nabukadnezar, "Şadrak, Meşak ve Abednego'nun Tanrısına şükrolsun"[a] dedi. "O ki, meleğini gönderip[b] Kendisine güvenen kullarını kurtardı.[c] Onlar inandıkları Tanrı'dan başkasına[ç] kulluk etmemek,[d] tapınmamak[e] için kralın buyruğuna karşı gelip canlarını vermeyi göze almışlardı. **29** Buyruğum şudur:[f] Hangi halktan, milletten ya da dilden olursa olsun, Şadrak, Meşak ve Abednego'nun Tanrısına kötü söz söyleyen paramparça edilsin[g] ve evi umumi helaya çevrilsin.[h] Çünkü O'nun gibi kurtaran tanrı yoktur."[ı]

30 Bundan sonra kralın desteğiyle, Babil vilayetinde Şadrak, Meşak ve Abednego'nun işleri yolunda gitti.[i]

4 "Kral Nabukadnezar'dan dünyadaki tüm halklara, milletlere, dillere:[j] Esenliğiniz bol olsun.[k] **2** Yüceler Yücesi Tanrı'nın benimle ilgili yaptığı alametleri ve harikaları size bildirmeyi gerekli buldum.[l] **3** Gerçekleştirdiği alametler ne büyük, harikaları ne görkemli![m] O'nun Krallığı sonsuza dek sürecek bir krallıktır;[n] saltanatı nesiller boyu devam edecektir.[o]

4 Ben Nabukadnezar evimde huzurlu,[ö] sarayımda görkemli bir yaşam sürüyordum.[p] **5** Bir gün bir düş gördüm, korku içinde kaldım.[r] Yatağımda yatarken gördüğüm görüntüler, zihnimde beliren şekiller yüzünden ürktüm.[s] **6** Bu düşün yorumunu

BÖLÜM 3

a 2Sa 22:40
Yr 48:14
b Da 3:15
c Me 34:19
ç Me 66:12
Me 91:1
İş 43:2
d Ey 38:7
Me 34:7
e Da 6:20
f Ba 14:18
Da 2:47
1Ko 8:5
g Da 3:2
h İş 43:2
İb 11:34
ı Mt 10:30
Lu 21:18
Elç 27:34

2. Sütun

a Da 2:47
Da 4:34
b Me 34:7
İb 1:14
c 1Ta 5:20
Me 3:8
Me 22:4
Me 91:14
2Ko 1:9
İb 11:6
ç Çk 20:5
Mt 4:10
d Çk 23:24
Vh 12:11
e Da 3:5
Da 3:15
f Da 6:26
g Da 2:5
h Ezr 6:11
ı Tkr 32:31
Da 4:35
Da 6:27
i Me 1:3
Da 2:49
Da 3:12

BÖLÜM 4

j Es 8:9
Da 3:4
k Da 6:25
l Me 66:16
Da 2:23
m Tkr 4:34
Me 71:19
Da 6:27
Ro 11:33
n Me 10:16
Me 29:10
Me 66:7
Me 90:2
Yr 10:10
o Me 146:10
ö İş 47:8
p Lu 11:21
r Da 5:6
s Da 2:1

bildirmeleri için Babil'in bütün bilgelerinin huzuruma getirilmesi yönünde buyruk verdim.[a]

7 Bunun üzerine büyücü rahipler, ruh çağıranlar, Kaldeliler[b] ve yıldızlara bakanlar[c] huzuruma geldiler. Onlara düşü anlattım, fakat bana yorumunu bildiremediler.[ç] **8** Sonunda, tanrımın ismine[d] göre Belteşazar adı verilen[e] ve kendisinde kutsal tanrıların ruhu[f] bulunan Daniel huzuruma geldi. Düşü ona da anlattım:

9 'Ey büyücü rahiplerin başı[g] Belteşazar, sende kutsal tanrıların ruhu[h] olduğunu ve hiçbir sırrı açıklamanın senin için sorun olmadığını[ı] çok iyi biliyorum; düşümde gördüğüm görüntüleri ve bunların yorumunu bana açıkla.[i]

10 Yatağımda yatarken gördüğüm görüntüler[j] şunlardı: Orada, dünyanın ortasında bir ağaç[k] vardı; çok yüksek bir ağaçtı.[l] **11** Ağaç büyüdü, kuvvetlendi, sonunda boyu göklere erdi. Yerin uçlarından görülüyordu.[m] **12** Yaprakları güzel, meyvesi bol, herkese yetecek kadar çoktu. Yaban hayvanları[n] gölgesinde barınıyor,[o] göklerin kuşları dallarına tünüyorlardı.[ö] Her canlı o ağaçtan besleniyordu.

13 Yatağımda yatarken zihnimde görüntüler belirmeye devam etti. Baktım, gökten inen bir gözcü,[p] kutsal bir varlık[r] gördüm. **14** Güçlü bir sesle bağırarak şunları diyordu: "Ağacı kesip devirin,[s] dallarını budayın, yapraklarını dökün, meyvesini etrafa saçın. Hayvanlar altından, kuşlar dallarından kaçsın.[a] **15** Ancak kütüğünü demir ve bakırla çemberleyerek yerde, kırın otları arasında bırakın. Göklerin çiyi ile ıslansın, yerin otunu hayvanlarla paylaşsın.[b] **16** Ondaki insan yüreği değiştirilsin; ona hayvan yüreği verilsin.[c] Üzerinden yedi vakit[ç] geçsin. **17** Gözcülerin[d] bildirdiği buyruk, kutsal varlıkların duyurduğu karar budur. Yaşayanlar şunu bilmelidir: İnsanların krallıkları üzerinde Yüceler Yücesi saltanat sürer[e] ve onu dilediği kişiye verir,[f] en aşağı görülen insanı da onun başına koyar."[g]

18 Ben Kral Nabukadnezar bu düşü gördüm. Şimdi sen Belteşazar, yorumunu bana söyle. Çünkü krallığımdaki diğer bilgelerin hiçbiri yorumu bildiremiyorlar,[h] ama sen bunu yapabilecek güçtesin. Çünkü sende kutsal tanrıların ruhu var.'[ı]

19 O zaman diğer adı Belteşazar olan Daniel[i] bir an şaşkınlık geçirdi ve ürkütücü düşünceler onu ürpertti.[j]

Kral, 'Düş ve yorumu seni korkutmasın Belteşazar'[k] dedi.

Belteşazar, 'Efendim, bu düş senden nefret edenlerin, yorumu da düşmanlarının başına gelsin'[l] diye karşılık verdi.

20 'Gördüğün ağaç ki büyüdü, kuvvetlendi, sonunda boyu göklere erdi; dünyanın her yerinden görülüyordu,[m] **21** yaprakları güzel, meyvesi bol, herkese yetecek kadar çoktu, yaban hayvanları altında barınıyor, göklerin kuşları dallarına tünüyorlar-

BÖLÜM 4

a Ba 41:8; Da 2:2
b Da 5:7
c İş 47:13; Da 2:27
ç Da 2:11
d İş 46:1; Yr 50:2
e Da 1:7; Da 5:12
f Sy 11:17; İş 63:11; Da 4:18; Da 4:24; Da 5:11
g Da 1:20; Da 2:48
h Ba 41:38; Da 6:3
ı Da 1:17
i Da 2:30
j Da 2:19
k Da 4:26
l İş 10:33; He 31:3
m Ba 11:4; Mt 11:23; Yr 27:6; He 31:6
n Ağ 4:20
o Mt 13:32
ö Me 103:20; Me 103:21; Da 4:23
p Tkr 33:2; Me 89:7; Da 8:13; Mt 18:10; Lu 4:34
r He 21:26; He 21:27; Da 4:31; Da 5:20; Lu 3:9
s 2. Sütun

2. Sütun

a Yr 51:6; He 31:12
b Ey 14:7; Da 4:33
c Da 4:32
ç Da 7:25; Da 12:7; Lu 21:24; Vh 12:14
d Da 4:13
e Me 83:18; Yr 16:21; Da 4:34
f Me 75:7; Me 89:36; Mt 25:31; Lu 1:32; Lu 1:33
g 1Sa 2:8; He 17:24; Zk 9:9; Mt 11:29
h İş 47:13; Da 5:8; Da 5:15
ı Ba 41:16; Da 2:28; Da 4:8

i Da 1:7; **j** Da 7:28; **k** 1Sa 3:17; **l** 2Sa 18:32; **m** He 31:3; Da 4:10.

dı.[a] **22** O ağaç sensin ey kral![b] Sen de büyüyüp kuvvetlendin, ihtişamın arttı, sonunda göklere erdi,[c] saltanatın yerin uçlarına vardı.[ç]

23 Ayrıca ey kral, "Ağacı kesip devirin, onu harap edin ama kütüğünü demir ve bakırla çemberleyerek yerde, kırın otları arasında bırakın, göklerin çiyi ile ıslansın ve yedi vakit geçinceye[d] kadar yaban hayvanlarıyla birlikte payı olsun" diyen bir gözcünün, kutsal bir varlığın[e] göklerden indiğini gördün. **24** Ey kral,[f] bunun yorumu ve Yüceler Yücesinin[g] efendim kral hakkındaki kararı[h] şudur: **25** İnsanlar arasından kovulacaksın, yaban hayvanlarıyla yaşayacaksın;[ı] sığırlara verildiği gibi sana da ot verilecek,[i] göklerin çiyi ile ıslanacaksın ve sen, insanların krallıkları üzerinde Yüceler Yücesinin saltanat sürdüğünü[j] ve saltanatı dilediği kişiye verdiğini[k] anlayıncaya kadar yedi vakit[l] geçecek.

26 Ağacın kütüğünün[m] bırakılması söylendiğine göre, göklerde bir Tanrı'nın saltanat sürdüğünü anladığında[n] krallığın geri verilecek. **27** Bu nedenle ey kral, öğüdümü hoş gör:[o] Doğruluk yaparak günahlarından,[ö] yoksullara merhamet ederek haksızlıklarından arın.[p] Belki o zaman bir süre daha refah içinde yaşarsın.' "[r]

28 Ve bütün bunlar Kral Nabukadnezar'ın başına geldi.[s]

29 On iki ay sonra kral Babil kraliyet sarayının damında dolaşırken **30** şunları diyordu:[ş] "Krallığıma mesken olsun, haşmetime şan[a] olsun diye, gücümle kuvvetimle kurduğum[b] şu Büyük Babil'e bakın!"

31 Kral daha sözünü bitirmeden, gökten bir ses geldi: "Ey Kral Nabukadnezar iyi dinle, 'Krallık elinden gitti,[c] **32** insanlar arasından kovulacaksın, yaban hayvanlarıyla yaşayacaksın.[ç] Sığırlara verildiği gibi sana da ot verilecek ve sen, insanların krallıkları üzerinde Yüceler Yücesinin saltanat sürdüğünü ve saltanatı dilediği kişiye verdiğini anlayıncaya[d] kadar yedi vakit geçecek.' "

33 Bu söylenenler hemen o an[e] Nabukadnezar'ın başına geldi. İnsanlar arasından kovuldu, sığır gibi ot yemeye başladı ve saçı kartal tüyleri gibi, tırnakları kuşların pençesi gibi uzayıncaya kadar tüm bedeni göklerin çiyi ile ıslandı.[f]

34 "O günlerin sonunda[g] ben Nabukadnezar gözlerimi göğe kaldırdım,[h] aklım başıma gelmeye başladı. Yüceler Yücesine şükrettim,[ı] sonsuzluk boyunca yaşayanı övüp yücelttim.[i] Çünkü onun saltanatı sonsuza dek süren bir saltanattır ve krallığı nesiller boyu devam eder.[j] **35** Dünyada yaşayanların hepsi bir hiç sayılır.[k] Gökler ordusundakilere ve dünyada yaşayanlara dilediğini yapar.[l] O'nun elini durdurabilecek[m] ya da O'na 'Ne yapıyorsun?' diyebilecek kimse yoktur.[n]

36 Evet, o anda aklım başıma gelmeye başladı. Krallığımın

BÖLÜM 4

a Da 4:12
b Da 2:37
c İş 14:13
İş 14:14
ç Da 2:38
d Da 4:16
Da 5:21
Lu 21:24
e Sy 22:32
Tkr 33:2
Me 89:7
Da 4:13
Da 8:13
Mt 18:10
Elç 10:3
Elç 12:23
f Ey 34:19
Me 107:40
g Me 83:18
h İş 23:9
İş 55:11
Da 4:17
ı Da 4:32
Da 5:21
i Me 106:20
j Me 83:18
k Ey 34:24
Yr 27:5
Da 2:21
Da 5:21
Da 7:14
l Da 4:16
Lu 21:24
m Da 4:15
n Me 11:4
İş 66:1
o Me 119:46
ö Öz 16:6
Öz 28:13
İş 55:7
He 18:21
Mt 3:8
p Me 41:1
İş 58:7
Mi 6:8
1Yh 3:17
r 1Kr 21:29
Yo 2:14
Yun 3:10
s Sy 23:19
Öz 10:24
İş 55:11
ş Me 73:9

2. Sütun

a Me 49:11
b Öz 16:18
c Da 4:25
Elç 12:23
ç Da 4:14
Da 5:21
d Da 4:17
e Da 3:6
Da 5:5
f Da 4:25
g Da 4:16
h Me 121:1
Me 123:1
Me 123:2
ı Me 7:17
Me 92:1
i Yr 10:10
1Ti 1:17
Vh 4:11

j Me 10:16; Da 4:3; Mi 4:7; **k** Me 39:5; İş 40:15; **l** 1Sa 3:18; Me 33:11; İş 46:10; **m** Ey 34:24; İş 43:13; 1Ko 10:22; **n** Ey 9:12; İş 45:9; Ro 9:20.

itibarı için, haşmetime ve görkemime yeniden kavuştum.[a] Saray erkânı ve soylu adamlarım beni gayretle aradılar. Yeniden krallığımın başına geçirildim. Büyüklüğüme büyüklük katıldı.[b]

37 Şimdi ben Nabukadnezar, göklerin Kralına[c] şükrediyor, O'nu övüp yüceltiyorum. Çünkü O'nun bütün işleri doğrudur,* adaletle davranır.[ç] Kibirlileri alçaltan O'dur."[d]

5 Kral Belşazar,[e] soylu adamlarından bin kişiye büyük bir şölen verdi ve bu bin kişinin önünde şarap içti.[f] **2** Şarabın etkisiyle,[g] babası* Nabukadnezar'ın Yeruşalim'deki mabetten almış olduğu altın ve gümüş kapların[h] getirilmesini emretti. Bu kaplarla soylu adamları, haremindeki karıları ve cariyeleriyle birlikte şarap içmek istiyordu.[ı] **3** Bunun üzerine, Tanrı'nın evi olan Yeruşalim'deki mabetten alınan altın kaplar getirildi. Kral, soylu adamları, haremindeki karıları ve cariyeleri bu kaplarla içki içtiler. **4** Şarap içip altın, gümüş, bakır, demir, ağaç ve taştan tanrıları yücelttiler.[i]

5 O anda bir insan elinin parmakları göründü. Kral sarayında, önünde şamdan bulunan duvarın sıvası üzerine yazı yazmaya başladı.[j] Kral, yazı yazan elin üst kısmını görüyordu. **6** O zaman, kralın benzi soldu, aklından geçenlerden ürktü,[k] bacakları* tutmaz oldu,[l] dizlerinin bağı çözüldü.[m]

7 Kral bağırarak, ruh çağıranların, Kaldelilerin, yıldızlara bakanların getirilmesini emretti.[a] Babil'in bilgelerine şöyle dedi: "Bu yazıyı okuyup bana yorumunu bildirene erguvani giysiler giydirilecek,[b] boynuna altın gerdanlık takılacak. Krallık yönetiminde üçüncü adam olacak."[c]

8 Bunun üzerine, kralın bütün bilgeleri geldiler, ama yazıyı okuyamadılar, yorumunu krala bildiremediler.[ç] **9** Kral Belşazar öylesine korkmuştu ki, benzi daha da soldu. Soylu adamlarının da aklı karıştı.[d]

10 Kralın ve soyluların sözlerini duyan kraliçe şölen salonuna girdi. "Ey kral, ömrün uzun olsun!"[e] dedi. "Aklından geçenler seni ürkütmesin, benzin solmasın. **11** Krallığında yetenekli bir adam var. Kutsal tanrıların ruhu ondadır.[f] Babanın zamanında onun her meseleyi aydınlatabilen, kavrayışlı, tanrıların bilgeliğine sahip biri olduğu görülmüştü. Baban Kral Nabukadnezar onu büyücü rahiplerin, ruh çağıranların, Kaldelilerin, yıldızlara bakanların başına getirdi.[g] Bunu senin baban yaptı, ey kral. **12** Kralın Belteşazar adını verdiği Daniel'de,[h] düşleri yorumlamak,[ı] bilmeceleri açıklamak, düğümleri çözmek[i] için olağanüstü bir ruh, bilgi ve kavrayış var. Şimdi Daniel'i çağırt, yorumu bildirsin."

13 Böylece Daniel kralın huzuruna getirildi. Kral, Daniel'le konuşup "Kral babamın Yahuda'dan getirdiği,[j] Yahuda sürgünlerinden[k] Daniel sen misin?"

BÖLÜM 4

a 2Ta 33:13
Da 4:26
b Öz 22:4
c Da 4:3
Elç 17:24
ç Tkr 32:4
Me 33:5
Vh 15:3
d Çk 18:11
Ey 40:11
Yk 4:6

BÖLÜM 5

e Da 5:9
Da 7:1
Da 8:1
f İş 21:5
Yr 51:39
g Öz 20:1
Öz 31:4
h 2Kr 25:15
2Ta 36:18
Ezr 1:7
Yr 27:16
Yr 52:19
Da 1:2
ı Öz 11:2
i Me 115:4
Me 135:15
Elç 17:29
Vh 9:20
j Da 5:24
k Me 102:15
l Me 69:23
İş 21:3
m He 7:17
Na 2:10

2. Sütun

a Ba 41:8
Da 2:2
Da 4:6
b Ba 41:42
1Sa 17:25
c Da 2:6
Da 2:48
Da 6:2
ç Ba 41:8
Da 2:27
Da 4:7
d İş 13:7
e Da 3:9
f Da 2:47
Da 4:8
Da 4:18
g Da 2:48
Da 4:9
h Da 1:7
Da 4:8
ı Da 1:17
Da 6:3
i 1Kr 4:30
Da 5:16
j 2Kr 24:14
k Da 1:6
Da 2:25
Da 6:13

Da 4:37* Ya da "hakikattir" **5:2*** Ya da "dedesi" **6*** Ya da "belinin eklemleri"

diye sordu. **14** "Senin, tanrıların ruhuna sahip,[a] her meseleyi aydınlatabilen, kavrayışlı, olağanüstü bir bilge[b] olduğunu duydum. **15** Bana şu yazıyı okuyup yorumunu bildirsinler diye bilgeleri ve ruh çağıranları huzuruma getirdiler. Ne var ki, hiçbiri yazının yorumunu bildiremedi.[c] **16** Senin yorumlar yapabildiğini,[ç] düğümler çözebildiğini duydum. Şimdi eğer bu yazıyı okuyup yorumunu bana bildirebilirsen, üzerine erguvani giysiler giydirilecek, boynuna altın gerdanlık takılacak. Krallık yönetiminde üçüncü adam olacaksın."[d]

17 O zaman, Daniel kralın huzurunda şu karşılığı verdi: "Armağanların senin olsun, ödüllerini başkasına ver.[e] Yine de ben krala yazıyı okuyacağım ve yorumunu bildireceğim.[f] **18** Ey kral, Yüceler Yücesi Tanrı,[g] baban Nabukadnezar'a[h] krallık, büyüklük, itibar ve haşmet vermişti.[ı] **19** O'nun verdiği büyüklükten ötürü tüm halklar, milletler, diller kraldan korkup titrerlerdi.[i] Dilediğini öldürür, dilediğini mahveder, dilediğini yükseltir, dilediğini alçaltırdı.[j] **20** Ama kibirlenip sertleşince ve küstahlık edecek kadar ileri gidince,[k] krallık tahtından indirildi, itibarını yitirdi.[l] **21** İnsanlar arasından kovuldu, yüreği hayvanlarınkine benzer bir duruma getirildi. Yaban eşekleri arasında yaşadı.[m] İnsanların krallıkları üzerinde Yüceler Yücesi Tanrı'nın saltanat sürdüğünü, saltanatı dilediği kişiye verdiğini anlayıncaya dek,[a] ona sığırlara verildiği gibi ot verildi, bedeni göklerin çiyi ile ıslandı.[b]

22 Oğlu olan sana gelince ey Belşazar,[c] bütün bunları bildiğin halde[ç] yüreğini alçaltmadın.[d] **23** Tersine, göklerin Rabbine karşı büyüklendin.[e] Üstelik O'nun evinden alınan kapları getirttin[f] ve soylu adamlarınla, haremindeki karıların ve cariyelerinle birlikte o kaplarla şarap içtin. Hiçbir şey görmeyen, işitmeyen, bilmeyen;[g] gümüş, altın, bakır, demir, ağaç ve taştan tanrıları yücelttin.[h] Ama gerçek Tanrı'yı yüceltmedin;[ı] o Tanrı ki, soluğun O'nun elinde,[i] yolların O'nun denetimindedir.[j] **24** Bu yüzden Tanrı bir el göndererek işte bu yazıyı yazdırdı.[k] **25** Gördüğün yazı şudur: MENE, MENE, TEKEL ve PARSİN.*

26 Bu sözlerin yorumu şudur: MENE, Tanrı krallığının günlerini saydı ve onu sona erdirdi.[l]

27 TEKEL, terazide tartıldın ve eksik bulundun.[m]

28 PERES, krallığın bölündü, Medlere ve Perslere verildi."[n]

29 O zaman, Belşazar'ın emri üzerine Daniel'e erguvani giysiler giydirildi, boynuna altın gerdanlık takıldı. O, krallık yönetiminde üçüncü adam ilan edildi.[o]

30 Kaldeli Kral Belşazar o gece öldürüldü.[ö] **31** Altmış iki yaşlarındaki Med Darius[p] krallığın başına geçti.

BÖLÜM 5

a Da 1:17, Da 2:23, Da 4:9
b Öz 2:6, Da 1:20
c İş 47:12, Da 2:10, Da 5:8
ç Ba 40:8, Da 2:28
d Da 2:6, Da 5:7
e Es 8:15
f Me 119:46
g Me 47:2, Me 83:18, Me 92:8, Da 4:17
h Da 5:11
ı Da 2:37, Da 2:38
i Yr 25:9, Da 3:4, Da 4:22
j Öz 16:14, Da 2:12, Da 3:6, Da 3:29
k Öz 16:5, İş 14:13, Da 4:30, Mi 6:8
l İş 47:1
m Da 4:25, Da 4:32

2. Sütun

a Ey 34:24, Me 83:18, He 17:24, Da 4:17, Da 4:35
b Da 4:33
c Da 5:11, Da 5:18
ç Lu 12:47, Yk 4:17
d Mt 23:12
e İş 37:23, Yr 50:29
f Da 5:3
g Tkr 32:21, Me 115:5, Me 135:17, İş 46:7, 1Ko 8:4
h İş 37:19, Elç 17:29
ı Ro 1:21
i Me 104:29, İş 42:5, Elç 17:25
j Öz 20:24, Yr 10:23
k Da 5:5
l İş 13:11, Yr 25:12, Yr 27:7, Yr 50:1, Yr 51:11
m Ey 31:6, Ro 2:6, 1Ko 3:13, Kl 3:25

n Ezr 1:1; İş 21:2; İş 45:1; Yr 50:9; Da 6:28; Da 9:1; **o** İş 14:2; Da 5:7; Da 5:16; **ö** İş 21:9; Yr 51:8; Yr 51:31; Yr 51:39; Yr 51:57; **p** Da 6:1; Da 9:1.

Da 5:25* Sözcük anlamıyla, "Bir mina, bir mina, bir şekel ve yarım şekel"

6 Darius, tüm krallık topraklarında yüz yirmi satrap atamayı uygun gördü.[a] **2** Onların başına da üç görevli koydu. Bunlardan biri Daniel'di.[b] Satraplar[c] kralın kayba uğramaması için bu görevlilere devamlı bilgi veriyorlardı.[ç] **3** Daniel olağanüstü yetenekleri*[d] nedeniyle satraplardan ve başlarındaki görevlilerden üstün olduğunu her geçen gün daha fazla gösterdiğinden,[e] kral onu ülke yönetiminde en üst konuma getirmek niyetindeydi.

4 Bu nedenle, satraplar ve başlarındaki görevliler Daniel'i devlet işleri konusunda şikâyet etmek için bir bahane aramaya başladılar.[f] Ama ne bir bahane ne de bir kusur bulabildiler; çünkü o güvenilir biriydi; ihmalciliği ve yolsuzluğu görülmemişti.[g] **5** Sonunda adamlar "Anlaşılan Daniel'i şikâyet etmek için kendi Tanrısının kanunundan başka bir bahane bulamayacağız" dediler.[h]

6 Dolayısıyla, satraplar ve başlarındaki görevliler topluca kralın huzuruna çıktılar;[ı] "Ey Kral Darius, ömrün uzun olsun" dediler.[i] **7** "Krallığın üst düzey memurları olan bizler, naipler, satraplar, yüksek saray memurları ve valiler, bir kraliyet yasası çıkarılması,[j] bir yasağın yürürlüğe konulması yönünde anlaştık. Ey kral, otuz gün boyunca senden başka bir insandan veya tanrıdan dilekte bulunan kişi aslanlar çukuruna atılsın.[k] **8** Şimdi ey kral, senden ricamız değişmez[l] Med Pers kanunu gereğince[m] bu yasayı çıkar ve imzala[a] ki değiştirilemesin."

9 Bunun üzerine, Kral Darius yazıyı ve yasağı imzaladı.[b]

10 Daniel yazının imzalandığını öğrenir öğrenmez evine gitti. Üst kattaki odasının Yeruşalim'e bakan pencereleri açıktı.[c] Bundan önce de her zaman yaptığı gibi,[ç] yine günde üç kez[d] diz çöküp dua ederek[e] Tanrısına şükürler sundu.[f] **11** Tam o sırada bu adamlar içeri doluştular ve Daniel'in, Tanrısına dua edip yakardığını gördüler.[g]

12 Sonra da kralın huzuruna çıkıp, koyduğu yasak hakkında şunu dediler: "Ey kral, otuz gün boyunca senden başka bir insandan veya tanrıdan dilekte bulunan kişi aslanlar çukuruna atılacak diyen yasağı imzalamadın mı?"[h] Kral, "Öyledir; değişmez Med Pers kanunu gereğince yasa çıkarılmıştır"[ı] dedi. **13** Bunun üzerine hemen krala huzurunda şunu dediler: "Yahuda sürgünlerinden[i] Daniel'in[j] ne sana ne de imzaladığın yasağa saygısı var, ey kral. Günde üç kez Tanrısından dilekte bulunuyor."[k] **14** Duyduğu bu sözler kralın canını çok sıktı.[l] Ama Daniel'i kurtarmayı aklına koyduğundan[m] günbatımına kadar bunun için uğraştı. **15** Sonunda, bütün bu adamlar topluca kralın huzuruna çıkıp şöyle dediler: "Ey kral, Med Pers kanunu gereğince, kralın koyduğu hiçbir yasanın[n] ya da yasağın değiştirilemeyeceğini[o] dikkatine sunarız."

16 Bunun üzerine, kralın emriyle Daniel getirildi ve aslanlar

BÖLÜM 6

a Es 1:1
b Öz 3:16
İş 14:2
Da 2:48
Da 5:29
c Ezr 8:36
Es 8:9
Da 3:2
ç Ezr 4:22
Es 7:4
Lu 19:23
d Da 1:17
Da 5:12
e Öz 3:35
Öz 22:29
f Me 37:12
Öz 29:27
Vz 4:4
g Flp 2:15
1Pe 2:12
h Es 3:8
ı Me 56:6
Öz 6:18
i Ne 2:3
Da 2:4
j Me 59:3
Me 94:20
k Da 3:6
Da 6:16
Da 6:24
l Es 8:8
m Es 1:19

2. Sütun

a Es 3:12
Es 8:10
b Da 6:7
c 1Kr 8:30
1Kr 8:44
2Ta 6:38
Me 5:7
ç 1Se 5:17
d Me 55:17
Me 86:3
Kl 4:2
e 1Kr 8:54
2Ta 6:13
Ezr 9:5
Me 95:6
Lu 22:41
Elç 7:60
f Me 34:1
Ro 12:12
g Me 10:9
Me 37:32
h Da 6:7
Da 6:24
ı Es 8:8
Da 6:8
i Da 2:25
Da 5:13
j Da 1:6
k Es 3:8
l Mr 6:26
m 1Kr 8:50
n Da 6:7
o Es 8:8
Me 94:20
Da 6:8

Da 6:3* Sözcük anlamıyla, "ruhu"

çukuruna atıldı.[a] Kral, Daniel'le konuşup, "Durmadan tapındığın Tanrın seni kurtaracak"[b] dedi. **17** Bir taş getirilip çukurun ağzına konuldu. Kral onu hem kendi mühür yüzüğüyle, hem de soylu adamlarının mühür yüzüğüyle mühürledi. Bunu Daniel'le ilgili hiçbir şey değiştirilmesin diye yaptı.[c]

18 Sonra kral sarayına gitti; o gece hiçbir şey yiyip içmedi,[ç] önünde çalgı çalınmadı, gözüne uyku girmedi.[d] **19** Sonunda, şafak sökerken kalktı, aceleyle aslanlar çukuruna gitti. **20** Çukura yaklaştığında üzgün bir şekilde Daniel'e seslendi. "Ey Daniel, yaşayan Tanrı'nın kulu, durmadan tapındığın[e] Tanrın seni aslanlardan kurtarabildi mi?"[f] diye bağırdı. **21** Daniel hemen, "Ey kral, ömrün uzun olsun" diye karşılık verdi. **22** "Tanrım[g] meleğini gönderip[h] aslanların ağzını kapattı.[ı] Böylece beni parçalamadılar. Çünkü Tanrı'nın önünde suçsuz bulundum.[i] Sana karşı da ey kral, hiçbir yanlış yapmadım."[j]

23 Bunun üzerine kral çok sevindi[k] ve Daniel'in çukurdan çıkarılmasını emretti. Daniel yukarı çekilip çukurdan çıkarıldı. Üzerinde en ufak bir sıyrık bile yoktu, çünkü Tanrısına güvenmişti.[l]

24 Sonra, Daniel'i suçlayan o adamlar,[m] kralın emriyle oğulları ve karılarıyla[n] birlikte getirilip aslanlar çukuruna atıldılar.[o] Daha çukurun dibine varmadan aslanlar onları kapıp kemiklerini kırdılar.[ö]

BÖLÜM 6

a İb 11:33
b Me 37:39
Me 91:14
Me 118:5
İş 41:10
İş 43:2
2Ko 1:10
c Mt 27:66
Elç 12:4
ç 2Sa 12:16
1Kr 21:27
d Es 6:1
Da 2:1
e Tkr 6:5
1Ta 16:11
Öz 23:17
f Ba 18:14
Mt 19:26
Lu 1:37
g 2Sa 22:7
Me 31:14
h Me 34:7
Da 3:28
ı 1Sa 17:37
2Ti 4:17
İb 11:33
i Me 24:4
Me 26:6
j Ro 13:1
1Pe 2:17
k Öz 16:13
l 2Ta 20:20
Me 37:40
Öz 18:10
m Tkr 19:19
Es 7:10
Öz 11:8
n Öz 14:35
o Yş 7:24
ö Me 54:5
İş 38:13

2. Sütun

a Es 3:12
Es 8:9
Da 4:1
b Ezr 4:17
c Da 3:29
ç Me 99:1
Yr 10:10
d Tkr 5:26
Me 90:2
Da 4:34
1Pe 1:23
Vh 4:9
e Da 2:44
f Me 93:1
g Me 29:10
Vh 15:3
h Me 18:48
Me 32:7
Da 3:28
ı Elç 2:19
i Yr 32:20
Da 4:3
İb 2:4
j Da 5:31
Da 6:2
k 2Ta 36:22
Ezr 1:1
İş 44:28

25 Ardından Kral Darius yeryüzünün dört bir yanındaki halklara, milletlere, dillere şunu yazdı:[a] "Esenliğiniz bol olsun![b] **26** Krallığımın hâkimiyeti altındaki topraklarda yaşayan halklara buyruğum şudur:[c] Herkes Daniel'in Tanrısından korkup titresin.[ç] Çünkü O yaşayan Tanrı'dır ve sonsuza dek var olacaktır.[d] Krallığı[e] yıkılmayacak bir krallıktır,[f] hâkimiyeti sonsuza dek sürecektir.[g] **27** İnsanı koruyup kurtaran,[h] göklerde[ı] ve yerde[i] alametler, harikalar yapan ve Daniel'i aslanların pençesinden kurtaran O'dur."

28 Böylece, Darius'un[j] ve Persli Koreş'in[k] krallık dönemlerinde Daniel'in işi iyi gitti.

7 Babil kralı Belşazar'ın[l] birinci yılında Daniel yatağında bir düş gördü, zihninde görüntüler belirdi.[m] Bunun üzerine düşü yazdı,[n] gördüklerinin hepsini anlattı. **2** Söze başlayıp şunları dedi:

"Gece gördüğüm görüntülerde göklerin dört yeli[o] uçsuz bucaksız denizi dövüyordu.[ö] **3** Ve denizden[p] dört büyük canavar[r] çıktı; her biri diğerinden farklıydı.[s]

4 Birincisi aslana[ş] benziyordu. Kartal kanatları vardı.[t] Ben bakarken kanatları koparıldı, yerden kaldırılıp[u] insan gibi iki ayağı üzerinde durduruldu ve ona insan yüreği verildi.[ü]

BÖLÜM 7 **l** Yr 27:7; Da 5:1; Da 5:30; **m** Sy 12:6; Ey 33:15; Yr 23:28; Da 2:19; Da 8:1; **n** İş 30:8; Hb 2:2; 2Ti 3:16; Vh 1:11; **o** Ef 2:2; Ef 6:12; **ö** İş 57:20; Vh 17:15; **p** Vh 13:1; **r** Da 7:17; **s** Da 7:19; **ş** Öz 30:30; Da 2:38; Yo 1:6; **t** Tkr 28:49; Yr 48:40; Ag 4:19; Hb 1:8; **u** Da 4:30; **ü** 2Sa 17:10; Me 9:20.

5 Sonra bir diğerini gördüm. Bu ikincisi ayıya benziyordu.[a] Bir yanı üzerinde doğruldu.[b] Ağzında, dişleri arasında üç kaburga kemiği vardı. Ona 'Kalk, çok et ye' dendi.[c]

6 Sonra baktım, ardından bir başka canavar gördüm; leopara benziyordu.[ç] Sırtında dört kuş kanadı vardı. Bu canavar dört başlıydı;[d] ona saltanat verildi.

7 Bundan sonra, gece görüntülerinde ürkütücü, korkunç, olağanüstü kuvvetli dördüncü bir canavar[e] gördüm. Demirden, büyük dişleri vardı. Her şeyi yalayıp yutuyor, parçalıyor, kalanı ayaklarıyla çiğniyordu. Kendinden önceki canavarlardan farklıydı. On boynuzu vardı.[f] **8** Boynuzlara bakıyordum, o sırada aralarından başka bir boynuzun, bir küçüğünün[g] çıktığını gördüm. Önceki boynuzlardan üçü onun önünden sökülüp çıkarıldı. Baktım, bu boynuzun insan gözü gibi gözleri, büyük sözler söyleyen bir ağzı olduğunu gördüm.[h]

9 Ben bakarken tahtlar kuruldu[ı] ve Devirlerin Efendisi*[i] oturdu. Giysisi kar gibi beyazdı,[j] saçları temiz yapağı[k] gibiydi. Tahtı alev alevdi,[l] tekerlekleri parlayan bir ateşti.[m] **10** Huzurundan bir ateş ırmağı çıkıp akıyordu.[n] Binlerce binler hizmetindeydiler.[o] On binlerce on binler hemen önünde ayakta duruyorlardı.[ö] Duruşma için mahkeme[p] toplandı. Kitaplar açıldı.

11 Boynuzun büyük sözler[r] söylediğini işittiğimden bakmaya devam ettim. Sonunda canavarın öldürüldüğünü gördüm. Bedeni, alev alev yanan ateşe atılıp yok edildi.[a] **12** Diğer canavarlara gelince,[b] saltanatları ellerinden alındı. Ama ömürleri bir süre uzatıldı.[c]

13 Ben bakarken gece görüntüleri devam etti; o sırada insanoğluna[ç] benzer birinin göklerin bulutlarıyla[d] geldiğini gördüm. Devirlerin Efendisinin[e] huzuruna kabul edilip önüne kadar getirildi.[f] **14** Bütün halklar, milletler ve diller kendisine hizmet etsinler[g] diye ona saltanat,[h] itibar[ı] ve krallık verildi.[i] Onun saltanatı sonu gelmeyecek kalıcı bir saltanattır ve krallığı hiç yıkılmayacak bir krallıktır.[j]

15 Ben Daniel, bütün bunlardan ötürü ruhum sıkıldı. Zihnimde beliren görüntülerden ürkmeye başladım.[k] **16** Ayakta durmakta olanlardan birine yaklaşıp işin aslını öğrenmek istedim.[l] O da bana bunların anlamını açıkladı:

17 'Gördüğün dört büyük canavar,[m] yeryüzünde ortaya çıkacak dört kraldır.[n] **18** Fakat Yüceler Yücesinin[o] kutsal kulları[ö] krallığı alacak[p] ve onu çağlar boyunca, devirlerce ellerinde tutacaklar.'

19 Sonra dördüncü canavarla ilgili daha çok şey öğrenmek

BÖLÜM 7

a Öz 17:12
Da 2:39
b Da 5:28
Da 8:3
c İş 13:18
Da 11:2
ç Da 2:39
Da 8:5
Da 10:20
Da 11:3
d Da 8:8
Da 11:4
e Da 2:40
Da 7:19
f Vh 13:1
g Da 7:24
Vh 13:11
h 1Sa 2:3
Me 12:3
Da 8:25
Vh 13:5
ı Vh 20:4
i Me 90:2
Da 7:13
Da 7:22
Hb 1:12
Vh 4:2
j Me 104:2
Vh 19:8
k Vh 1:14
l İş 6:1
m Tkr 9:3
İb 12:29
n Me 50:3
Me 97:3
o İb 1:14
ö Tkr 33:2
1Kr 22:19
Me 68:17
İb 12:22
Yhd 14
Vh 5:11
p Tkr 32:36
1Sa 2:10
Me 7:11
Me 50:6
Vz 3:17
r Da 7:8
Da 7:25
Da 8:23

2. Sütun

a Da 8:25
Vh 19:20
Vh 20:10
b Da 7:3
c Da 2:21
Elç 1:7
ç Mt 25:31
Yhn 3:13
Elç 7:56
Flp 2:7
İb 2:14
Vh 1:13
Vh 14:14

d Mt 24:30; Mt 26:64; Mr 13:26; Mr 14:62; Lu 21:27; Vh 1:7; **e** Da 7:9; Hb 1:12; **f** İb 12:23; Vh 5:5; **g** Ba 49:10; **h** Me 2:6; Me 8:6; Me 89:27; Me 110:2; İş 9:6; Mt 28:18; Lu 10:22; 1Ko 15:25; Ef 1:22; Vh 3:21; **ı** Flp 2:9; **i** Lu 19:12; Lu 22:29; Yhn 3:35; **j** Me 45:6; İş 9:7; Da 2:44; Lu 1:33; Vh 11:15; **k** Da 8:27; **l** Da 12:6; **m** Da 7:3; **n** Da 2:39; **o** Da 7:22; Da 7:25; Da 7:27; **ö** Me 50:5; Me 149:5; 2Ti 2:12; Vh 3:21; Vh 5:10; Vh 13:10; **p** Mt 5:5; Mt 19:28; Lu 22:29.

Da 7:9* Ya da "Devirlerdir Var Olan"

istedim. O diğerlerinden farklıydı, son derece korkunçtu. Dişleri demirden, pençeleri bakırdandı. Her şeyi yalayıp yutuyor, parçalıyor, kalanı ayaklarıyla çiğniyordu.[a] **20** Başında on boynuz[b] vardı, sonra bir boynuz[c] daha çıkmış, önünde üç boynuz düşmüştü.[ç] Bu boynuzun gözleri ve büyük sözler söyleyen bir ağzı vardı.[d] Görünüş olarak diğerlerinden büyüktü.

21 Ben bakarken, bu boynuz kutsal kişilerle savaştı ve üstün geldi.[e] **22** Bu durum, Devirlerin Efendisi,[f] Yüceler Yücesi gelip Kendi kutsal kullarından yana hüküm verene dek sürdü.[g] İşte o zaman kutsal kişilerin krallığı alma zamanı geldi.[h]

23 Bana şunu dedi: 'Dördüncü canavara gelince, yeryüzünde dördüncü bir krallık ortaya çıkacak. Diğer krallıklardan farklı olacak. Tüm dünyayı yalayıp yutacak, çiğneyip parçalayacak.[ı] **24** On boynuza gelince, bu krallıktan on kral ortaya çıkacak.[i] Onların ardından bir başkası daha çıkacak ve ilk çıkanlardan farklı olacak.[j] Üç kralı küçük düşürecek.[k] **25** Yüceler Yücesine bile dil uzatacak[l] ve O'nun kutsal kullarına hiç rahat vermeyecek.[m] Vakitleri[n] ve kanunu[o] değiştirmeye niyetlenecek. Kutsal kişiler bir vakit, iki vakit* ve yarım vakit onun eline verilecekler.[ö] **26** Duruşma başladı[p] ve onu ortadan kaldırıp tamamen yok etmek üzere saltanatı elinden alındı.[r]

27 Krallık, saltanat ve bütün gökler altındaki krallıkların ihtişamı Yüceler Yücesinin kutsal halkına verildi.[a] Onların krallığı çağlar boyu sürecek bir krallıktır.[b] Bütün yönetimler onlara kulluk edecek, onlara itaat edecekler.'[c]

28 Anlatılanlar burada bitiyor. Ben Daniel, düşüncelerim beni öylesine ürküttü ki, benzim soldu. Fakat bu gördüklerimi yüreğimde sakladım."[ç]

8 Ben Daniel, ilk gördüğüm görüntüden sonra, Kral Belşazar'ın[d] saltanatının üçüncü yılında bir görüntü daha gördüm.[e] **2** Bu görüntüyü gördüğümde, Elam[f] vilayetinin Susa[g] kalesindeydim. Sonra baktım, Ulay Irmağı* kenarında duruyordum.[h] **3** Başımı kaldırınca, ırmağın kenarında duran bir koç[ı] gördüm. İki boynuzu vardı. İkisi de uzundu, ancak sonradan çıkan öbüründen daha uzundu.[i] **4** Koçun batıya, kuzeye ve güneye doğru hamle yaptığını gördüm. Önünde hiçbir hayvan duramıyordu. Onun elinden kimse bir şey kurtaramıyordu.[j] Her dilediğini yaptı ve büyüklendi.

5 Bu arada ben izlerken, bütün dünya üzerine günbatısından bir tekenin[k] geldiğini gördüm. Ayakları yerden kesilmişti. Tekenin gözleri arasında dikkat çeken bir boynuz vardı.[l] **6** Onca yolu ırmağın yanında

BÖLÜM 7

a Da 2:40
Da 7:7
b Da 7:24
Vh 13:1
c Da 8:9
ç Da 7:8
d Vh 13:11
e Da 8:24
Da 12:7
Vh 11:7
Vh 13:7
f Da 7:9
Da 7:13
Hb 1:12
g Da 7:18
Da 7:27
h Mt 19:28
Lu 22:29
Vh 1:6
Vh 3:21
Vh 5:10
Vh 20:4
ı Da 2:40
Da 7:7
i Da 7:20
Vh 13:1
Vh 17:12
j Da 2:41
Da 7:8
Da 8:9
k Da 7:20
l Da 7:8
Da 8:25
Vh 13:11
m Mt 24:9
Vh 11:7
Vh 13:7
Vh 16:6
Vh 17:6
Vh 18:24
n Da 4:23
Lu 21:24
o Mt 24:14
ö Da 12:7
Vh 11:2
Vh 11:3
Vh 13:5
p Da 7:10
r Da 7:11

2. Sütun

a İş 54:3
Da 7:22
Mt 19:28
Lu 22:29
Vh 20:4
b Vh 11:15
c İş 60:12
ç Lu 2:19

BÖLÜM 8

d Da 5:1
e Da 7:1
Da 7:15
f Ba 10:22
İş 11:11
İş 21:2
g Ne 1:1
Es 2:8
h Da 8:16

ı İş 13:17; İş 21:2; Yr 51:11; Da 7:5; Da 8:20; i Es 1:3; İş 44:28; Da 11:2; j İş 45:1; Yr 51:12; Da 5:30; k Da 2:39; Da 7:3; Da 8:21; l Da 11:3.

Da 7:25* "İki vakit"; sözcük anlamıyla, "vakitler"

Da 8:2* Muhtemelen yapay bir kanal olan "Karke"; bazılarına göre "Karun Irmağı"

durduğunu gördüğüm iki boynuzlu koça saldırmak için gelmişti. Öfkeden kudurmuşcasına ona doğru koştu.

7 Koça iyice yaklaştığını gördüm. Ona amansızca saldırdı. Ani bir darbe indirerek iki boynuzunu kırdı. Koçta ona direnecek güç kalmamıştı. Böylece onu yere serip çiğnedi. Koçu onun elinden kimse kurtaramadı.[a]

8 Tekeye gelince son derece büyüklendi.[b] Ne var ki, büyük bir güç olur olmaz büyük boynuzu kırıldı, yerine dikkat çeken dört boynuz çıktı ve dünyanın dört bir yanına* doğru uzadı.[c]

9 Onların birinden başka bir boynuz, bir küçüğü çıktı.[ç] Güneye, gündoğusuna ve Diyarın Tacına[d] doğru büyüdükçe büyüdü. **10** Göklerin ordusuna erişinceye kadar da büyüdü.[e] O ordudan ve yıldızlardan[f] bazılarını alaşağı edip çiğnedi.[g] **11** Ordunun komutanına[h] karşı da büyüklendi. Günlük sunuyu[ı] ondan çekip aldı, kutsal mekânının kurulu yerini altüst etti.[i] **12** Bir ordu ve günlük sunu,[j] suç yüzünden[k] onun eline verildi.[l] Hakikati[m] yere çaldı[n] ve yaptıklarında başarılı oldu.[o]

13 Sonra kutsal kişilerden birinin[ö] konuştuğunu duydum. O konuşana bir diğeri şunları sordu: "Günlük sunuyla ve yıkıma neden olan suçla[p] ilgili görüntüdeki kutsal yer ve ordu ne zamana dek[r] çiğnenecek?"[s] **14** Bunun üzerine bana, "İki bin üç yüz akşamla sabah geçene dek" dedi. "O zaman kutsal yer, olması gereken duruma getirilecek."[a]

15 Ben Daniel, gördüğüm bu görüntünün ne anlama geldiğini kavramaya[b] çalışırken birden karşımda birinin durduğunu gördüm; bir yiğidi andırıyordu.[c] **16** Derken, Ulay Irmağı[ç] ortasından bir insan sesi duydum. "Cebrail,*[d] gördüklerinin ne anlama geldiğini ona açıkla"[e] diye sesleniyordu. **17** Böylece benim bulunduğum yerin yakınına geldi. Ama o gelirken öylesine dehşete kapıldım ki, yüzüstü yere yıkıldım. Bana "Anla[f] ey insanoğlu,[g] bu görüntü son vakitle ilgilidir"[h] dedi. **18** O konuşurken, ben yerde yüzükoyun uykuya dalmışım.[ı] Dokunup beni yattığım yerden ayağa kaldırdı.[i] **19** Sözüne şöyle devam etti: "Gazap döneminin son kısmında nelerin olacağını sana anlatıyorum, çünkü bu görüntü belirlenmiş son dönem içindir.[j]

20 Gördüğün iki boynuzlu koç Med ve Pers krallarını simgeler.[k] **21** Kıllı teke ise Yunan kralını simgeler.[l] Gözleri arasındaki büyük boynuz birinci kraldır.[m] **22** Bu boynuzun kırılıp yerine dört boynuzun çıkmasına gelince,[n] sonunda o kralın milletinden dört krallık ortaya çıkacak, ama hiçbiri onun kadar güçlü olamayacak.

23 Onların krallık döneminin sonunda, günahkârlar suçlarını son noktaya vardırdığında, anlaşılmaz sözler konusunda an-

BÖLÜM 8

a Da 7:6
b Öz 21:24
İş 29:20
c Da 8:22
Da 11:4
ç Da 7:8
Da 7:20
d Me 48:2
İş 4:2
İş 28:5
He 20:6
Da 11:16
Da 11:45
e İş 14:13
Da 7:25
f Da 12:3
Vh 1:20
g Vh 11:7
h Da 8:25
ı Çk 29:38
Da 12:11
i Da 11:31
1Ko 3:17
Vh 3:12
Vh 11:2
j Sy 28:23
Ezr 3:5
Ho 14:2
İb 13:15
k Me 106:6
İş 44:22
l Mt 24:9
Vh 11:7
Vh 13:7
m Yhn 4:24
n İş 59:14
o Yr 12:1
ö 1Pe 1:12
p Da 12:11
Mt 24:15
Mr 13:14
r Vh 6:10
s İş 63:18
Da 7:25
Da 12:7
Vh 11:2

2. Sütun

a İş 1:27
İş 45:25
İş 60:17
Vh 11:11
b Da 1:17
c Da 7:16
ç Da 8:2
d Da 9:21
Lu 1:19
Lu 1:26
e Da 9:22
f Da 9:23
g He 2:1
h Da 10:14
Da 12:4
Da 12:9
ı Da 10:9
i Da 10:10
Zk 4:1
j Da 11:27
Mt 24:3
k Da 7:5
Da 8:3
Da 11:2
l Da 7:6
Da 8:5
m Da 11:3; **n** Da 8:8; Da 11:4.

Da 8:8* Sözcük anlamıyla, "göklerin dört yeline"

Da 8:16* Anlamı, "Tanrı'nın Yiğidi"

layışlı, sert yüzlü bir kral ortaya çıkacak.[a] **24** Çok güçlü olacak ama bu güç kendisinden kaynaklanmayacak.[b] Hayret uyandıran yıkımlar yapacak.[c] Giriştiği işlerde kesinlikle etkili ve başarılı olacak. Güçlüleri ve kutsal kişiler topluluğunu perişan edecek.[ç] **25** Yaptığı işlerin başarılı olması için aklınca hileli oyunlara başvuracak.[d] Büyüklenecek.[e] Kaygısız yaşadıkları bir sırada[f] birçoğunu perişan edecek. Hükümdarlar Hükümdarının karşısına çıkacak,[g] fakat el değmeden parçalanacak.[h]

26 Akşam ve sabahla ilgili görüntü gerçektir.[ı] Sen bu görüntüyü gizli tut, çünkü çok ilerideki günlere işaret ediyor.”[i]

27 Ben Daniel, bitkin düştüm ve günlerce hasta yattım.[j] Sonra kalkıp kralın işlerini yaptım.[k] Fakat gördüklerim yüzünden sersem gibiydim; bunları anlayan yoktu.[l]

9 Med[m] soyundan Ahaşveroş’un oğlu Darius,[n] Kalde ülkesinin kralıydı,[o] krallığının birinci yılıydı. **2** Onun saltanatının bu ilk yılında, ben Daniel, kitaplardan Yeruşalim’in harap[ö] kalacağı yılların sayısını Yehova’nın Yeremya peygambere bildirmiş[p] olduğunu fark ettim: yetmiş yıl.[r] **3** Bunun üzerine, oruç tutup çula sarınarak külde oturdum,[s] dualar[ş] ve yalvarışlarla gerçek Tanrı Yehova’ya yönelip O’ndan yardım diledim.[t] **4** Duamda Yehova Tanrıma itirafta bulunup şunları dedim:[u]

“Ah Yehova, Kendisini sevenlere ve emirlerine itaat edenlere[ü] vefasını gösteren,[a] onlarla yaptığı ahde bağlı kalan,[b] yüce ve heybetli,[c] gerçek Tanrı; **5** bizler günah işledik,[ç] yanlış yaptık, kötü davrandık, başkaldırdık.[d] Senin emirlerinden, hükümlerinden saptık.[e] **6** Peygamber kullarının,[f] krallarımıza, yöneticilerimize, atalarımıza, memleketin tüm halkına Senin adına söylediği sözleri dinlemedik.[g] **7** Doğruluk Senindir ey Yehova, utanç[h] ise bugüne kadar olduğu gibi bizlerin; Yahuda halkının, Yeruşalim’de oturanların ve Sana karşı sadakatsizliklerinden ötürü yakın ve uzak ülkelere dağıttığın tüm İsrail’in, evet hepimizin.[ı]

8 Ey Yehova, Sana karşı günah işlediğimizden,[i] krallarımız, yöneticilerimiz, atalarımız, hepimiz utanç içindeyiz. **9** Tanrımız Yehova, Sen merhametlisin,[j] bağışlayıcısın.[k] Bizler ise Sana başkaldırdık.[l] **10** Tanrımız Yehova, Senin sesine kulak vermedik, peygamber kullarının eliyle bizlere verdiğin kanunlara uymadık.[m] **11** İsrail’de herkes Senin kanununu çiğnedi ve sesine kulak vermeyip yoldan saptı.[n] Sen de, kulun Musa’nın kanununda yazılmış ve antla pekiştirilmiş lanetleri üzerimize yağdırdın.[o] Çünkü Sana, gerçek Tanrı’ya karşı suç işledik. **12** Sen de bizler ve bizi yöneten hâkimlerimiz[ö] hakkında söylediklerini gerçekleştirerek[p] başımıza büyük

BÖLÜM 8

a Da 7:8
Da 7:11
Vh 13:11
b Lu 4:6
Vh 13:2
Vh 13:7
c Da 7:25
Vh 11:18
ç Da 8:10
Vh 13:10
Vh 16:6
d Da 7:8
Vh 13:13
e Öz 16:18
Öz 21:4
f Yr 22:21
g Yr 48:26
Da 5:23
Da 8:11
h Da 7:26
Vh 19:20
ı İş 14:24
İş 46:10
İş 55:11
i Da 10:14
Vh 22:10
j Da 7:28
Da 10:16
k Da 2:48
l Da 8:17

BÖLÜM 9

m Da 11:1
n Da 5:31
Da 6:1
Da 6:28
o Da 5:28
Da 5:30
ö Me 79:1
İş 64:10
Yr 7:34
Ağ 1:1
p 2Ta 36:21
Ezr 1:1
Yr 27:7
Zk 1:12
r Yr 25:11
Yr 29:10
Zk 7:5
s Ezr 8:21
Es 4:3
Me 35:13
Me 69:10
He 27:31
ş Öz 15:8
Öz 15:29
Yr 33:3
t 2Ko 1:11
u 1Kr 8:47
ü Tkr 5:10

2. Sütun

a Çk 34:6
Me 40:11
b Tkr 7:9
c Ne 1:5
ç Ezr 9:6
Me 106:6

d Ne 9:26; Ne 9:33; **e** Yr 3:25; **f** 2Kr 17:14; 2Ta 36:16; Yr 7:13; Yr 29:19; Yr 44:5; **g** Ezr 9:7; Ne 9:32; **h** Me 44:15; Yr 2:26; Yr 3:25; **ı** Le 26:33; Tkr 4:27; Tkr 28:41; 2Kr 17:6; İş 11:11; **i** Me 106:6; Yr 14:20; Ağ 3:42; **j** Çk 34:6; Ne 9:17; **k** Sy 14:18; Me 86:5; **l** Ne 9:26; **m** 2Kr 17:13; Ezr 9:10; **n** İş 1:4; Yr 8:10; **o** Tkr 28:15; Tkr 31:17; **ö** Ho 7:7; **p** Ağ 2:17.

felaketler getirdin. Öyle ki, Yeruşalim'de olanlar gibisi gökler altında o güne dek görülmemişti.[a] **13** Musa'nın kanununda yazılmış[b] olan bütün bu felaketler aynen başımıza geldi.[c] Tanrımız Yehova, bizler ise Senin ne denli sözüne sadık olduğunu kavramadık,[c] suçumuzdan dönüp[d] Senden lütuf dilemedik.

14 Sen Yehova, harekete geçmek üzere hazırdın ve sonunda bu felaketi başımıza getirdin.[e] Çünkü Tanrımız Yehova, Senin her işin adildir. Bizler Senin sesine kulak vermedik.[f]

15 Ey Yehova! Güçlü eliyle halkını Mısır diyarından çıkaran[g] ve Kendine bugüne kadar anılan bir ad yapan Tanrımız,[h] biz günah işledik,[ı] kötülük yaptık. **16** Ey Yehova, lütfen Kendi şehrin Yeruşalim'e, kutsal dağına[i] artık kızıp öfkelenme; biliyoruz ki Senin bütün işlerin adildir.[j] Kendi günahlarımız ve atalarımızın suçları yüzünden[k] Yeruşalim ve halkın tüm çevreye rezil oldu.[l] **17** Ey Tanrımız, şimdi bu kulunun duasını ve yakarışlarını dinle. Ey Yehova, Kendi adın uğruna, ıssız kalan[m] kutsal mekânını yüzünün ışığıyla aydınlat.[n] **18** Ey Tanrım kulak ver ve dinle.[o] Gözlerini aç da isminle anılan şehrin durumunu ve nasıl viran kaldığını gör.[o] Doğru işler yaptığımızdan değil,[p] büyük merhametine dayanarak huzurunda yalvarıyoruz.[r] **19** Ey Yehova, bizi işit,[s] ey Yehova bizi bağışla.[s] Ey Yehova, halimize bak ve harekete geç.[t] Kendi adın uğruna gecikme ey Tanrım,[u] çünkü şehrin ve halkın Senin ismini taşıyor."[a]

20 Duamda kendi günahımı[b] ve halkım İsrailoğullarının günahını[c] itiraf ediyor, Tanrım Yehova'dan kutsal dağı[ç] için lütuf diliyordum. **21** Ve ben dua ederken, yorgun ve bitkin bir halde, ilk görüntüde[d] görmüş olduğum adam, akşam sunusu vaktinde yanıma geldi;[e] bu Cebrail'di.[f] **22** Anlayış kazandırmak için benimle konuştu,

"Ey Daniel, işin içyüzünü kavramana yardımcı olmaya geldim"[g] dedi. **23** "Sen yalvarmaya başlayınca duana cevap verildi, ben de bunu bildirmeye geldim. Çünkü sen çok sevilen birisin.[h] Bu nedenle, dikkatle düşün[ı] ve gördüklerinin anlamını kavra.

24 Kanunun çiğnenmesine son vermek,[i] günahı sona erdirmek,[j] suç için kefaret etmek,[k] kalıcı doğruluğu getirmek,[l] görüntüyü ve peygamberliği mühürlemek[m] ve Kutsallar Kutsalını[n] meshetmek üzere senin halkına[o] ve kutsal şehrine[ö] yetmiş hafta tanındı. **25** Şunu bil ve anla; Yeruşalim'in onarımı ve yeniden inşası[p] için buyruğun çıkmasından,[r] Önder[s] Mesih'in[ş] gelişine dek yedi hafta ve altmış iki hafta geçecek.[t] Şehir eski durumuna getirilecek. Meydanıyla, çevresindeki hendeğiyle yeniden inşa edilecek. Ama bunlar olurken sıkıntılı zamanlardan geçilecek.

BÖLÜM 9

a Yr 1:14
Yr 39:8
b Le 26:16
Tkr 28:15
c Ağ 1:1
ç Me 25:10
Me 117:2
d İş 9:13
İş 64:7
Yr 2:30
Yr 5:3
e Yr 44:2
f Ne 9:33
g Çk 6:1
Çk 32:11
h Çk 9:16
Ne 9:10
Me 106:8
ı Da 9:5
i Me 48:2
İş 66:20
Yo 3:17
j Me 9:8
Me 31:1
Me 89:14
İş 26:9
k Le 26:39
Me 106:6
l 1Kr 9:7
Me 79:4
Yr 24:9
m İş 64:10
Ağ 5:18
n Sy 6:25
Me 4:6
Me 67:1
o 1Kr 8:29
Me 17:6
ö Yr 7:10
Yr 25:29
p İş 64:6
Yr 14:7
r Tkr 13:17
Me 25:6
Me 102:13
İş 54:7
s 1Kr 8:30
ş Sy 14:19
t 2Ta 6:21
u Me 79:8

2. Sütun

a İş 63:19
Yr 14:9
b Me 32:5
Vz 7:20
c İş 6:5
ç Me 87:1
İş 56:7
Zk 8:3
d Da 8:1
e 1Kr 18:36
Ezr 9:5
f Da 8:16
Lu 1:19
g Da 8:15
h Da 10:11
Da 10:19
ı Öz 2:3
i İş 61:1
j Yr 31:34
Lu 1:77
Ro 6:18
İb 9:26

k Ro 3:25; 2Ko 5:19; 1Yh 2:2; 1Yh 4:10; **l** İş 53:11; İş 61:11; Ro 1:17; **m** Yhn 3:33; 2Ko 1:20; **n** İb 9:7; İb 9:24; **o** Çk 33:16; **ö** Ne 11:1; Me 87:3; İş 52:1; **p** Ne 6:15; **r** Ne 2:5; **s** 1Ta 5:2; İş 55:4; Da 11:22; Mt 23:10; Yhn 1:49; **ş** 1Sa 2:10; Me 2:2; Lu 17:21; Yhn 1:41; **t** Lu 3:1.

26 Ve altmış iki haftadan sonra Mesih öldürülecek,[a] kendisine ait hiçbir şeyi olmayacak.[b]

Bir önder gelecek; onun orduları, şehri ve kutsal yeri[c] mahvedecek.[ç] O yerin sonu tufanla olacak. Savaş sona kadar sürecek. Yıkımların olması kararlaştırıldı.[d]

27 Birçokları için yapılmış ahdi[e] bir hafta yürürlükte tutması gerekecek.[f] Haftanın ortasında kurban ve sunuyu sona erdirecek.[g]

İğrenç şeylerin kanadı üzerinde yıkım getiren biri olacak.[h] Tümüyle yok edilene dek, viranenin üzerine kararlaştırılan yıkım inecek."[ı]

10 Pers kralı Koreş'in[i] üçüncü yılında, Belteşazar adı verilmiş[j] olan Daniel'e bir mesele açıklandı. Bu açıklanan hakikatti. Büyük bir savaş söz konusuydu.[k] Daniel meseleyi anladı, gördüklerinin anlamını kavrayabiliyordu.[l]

2 Ben Daniel, o günlerde tam üç hafta yas tutmuştum.[m] **3** Üç hafta dolana dek lezzetli ekmek yememiş, ağzıma et ve şarap koymamış ve hiçbir şekilde yağ sürünmemiştim.[n] **4** Birinci ayın yirmi dördüncü günü büyük ırmak Dicle'nin*[o] kıyısındayken **5** başımı kaldırıp bakınca, beline[ö] Ufaz altınından[p] kuşak takmış, keten giysiler[r] içinde bir adam gördüm. **6** Bedeni sanki krizolit taşındandı;[s] yüzü şimşek gibi parlıyordu.[ş] Gözleri meşale gibi alev alevdi.[t] Kolları ve ayaklarıysa parlatılmış bakır gibi pırıl pırıl görünüyordu.[a] Sesi büyük bir kalabalığın sesi gibiydi. **7** Ben Daniel, bu görüntüyü yalnızca ben gördüm, yanımdakiler ise görmediler.[b] Buna rağmen korkudan tir tir titreyerek kaçıp gizlendiler.

8 Bu muhteşem görüntüye bakarken orada tek başıma kalmıştım. Gücüm tükenmişti; benzim solmuş, perişan olmuştum. Kendimi toparlayamıyordum.[c] **9** Sonra onun sesini duydum; sesi duyunca başımı yere koyup yüzükoyun[ç] derin bir uykuya daldım.[d] **10** Birden bana bir el dokundu;[e] beni sarsarak, dizlerimin ve avuçlarımın üzerine yavaş yavaş kaldırdı. **11** Sonra şöyle dedi:

"Ey Daniel, çok sevilen adam,[f] söylediklerimi anla.[g] Doğrul, ayağa kalk, çünkü şu anda sana gönderildim."

Bu söz üzerine ayağa kalktım, tir tir titriyordum.

12 Ve o "Korkma,[h] ey Daniel" diyerek devam etti. "Çünkü bu şeyleri kavramaya[ı] ve Tanrı'nın önünde alçakgönüllü olmaya[i] yürekten karar verdiğin ilk günden beri sözlerin işitiliyor. Ben de senin sözlerin nedeniyle buraya geldim.[j] **13** Ne var ki, Pers[k] ülkesinin hükümdarı[l] bana yirmi bir gün engel oldu.[m] Ama büyük hükümdarlardan[n] Mikael[o] yardımıma koştu. Çünkü Pers krallarının yanında alıkonuyordum.[ö]

Da 10:4* Ya da "Hiddekel"

BÖLÜM 9

a Me 22:15
İş 53:8
İş 53:12
Mt 26:2
Lu 24:26
1Ko 15:3
b Mr 9:12
c Mt 24:15
ç Lu 19:43
Lu 21:20
d Mt 24:7
Lu 21:22
Lu 21:24
e Ba 15:18
Ba 17:7
Lu 1:55
f Mt 3:9
Mt 10:6
Mt 15:24
Yhn 19:15
g Mt 27:51
2Ko 5:17
İb 9:12
İb 10:10
h Mr 13:14
ı Da 7:7
Da 7:23
Lu 21:20

BÖLÜM 10

i Ezr 1:1
İş 45:1
Da 1:21
Da 6:28
j Da 1:7
Da 4:8
k Da 10:13
Da 11:2
l Da 1:17
m Yr 9:1
Da 9:3
n 2Sa 14:2
o Ba 2:14
ö İş 11:5
Vh 1:13
p Yr 10:9
r Da 12:6
Vh 19:8
Vh 19:14
s Çk 28:20
He 1:16
Vh 21:20
ş He 1:14
Mt 17:2
t Vh 1:14
Vh 2:18

2. Sütun

a He 1:7
Vh 1:15
b 2Kr 6:17
Elç 9:7
Elç 22:9
c Da 7:28
Da 8:27
Hb 3:16
Mt 17:6
ç Da 8:18
d Ba 15:12
Ey 33:15
e Yr 1:9
Da 9:21
Vh 1:17

f Öz 15:9; Da 10:19; **g** Da 9:22; **h** İş 35:4; Vh 1:17; **ı** 1Kr 8:49; Elç 10:4; **i** Da 9:3; **j** Öz 15:8; Öz 15:29; Da 9:23; **k** Ezr 4:5; Da 11:2; **l** Ef 6:12; Vh 13:4; **m** 1Se 2:18; **n** Yhn 17:5; Kl 2:10; 1Pe 3:22; **o** Da 10:21; Da 12:1; Yhd 9; Vh 12:7; **ö** Da 6:28.

14 Böylece, son günlerde[a] senin halkının[b] başına gelecekleri anlatmaya geldim. Çünkü bu görüntü[c] gelecek günler içindir.”[ç]

15 O bunları söylerken ben yere bakıyordum.[d] Dilim tutulmuştu. **16** Ansızın, insanoğullarına benzer biri dudaklarıma dokundu.[e] Bunun üzerine ağzımı açıp konuşmaya başladım.[f] Karşımda durana şunları dedim: “Ah efendim,[g] bu görüntüden ötürü şiddetli bir sarsıntı geçirmeye başladım. Kendimi toparlayamıyorum.[h] **17** Hal böyleyken efendim, bu kulun seninle nasıl konuşsun?[ı] Bende ne güç kaldı ne soluk.”[i]

18 Derken, görünüşü insan gibi olan, bana yine dokundu ve güç verdi.[j] **19** Sonra da, “Korkma,[k] ey çok sevilen adam.[l] İçin rahat olsun.[m] Güçlü ol, evet güçlü ol”[n] dedi. Bunu der demez gücümü topladım ve sonra, “Söyle efendim,[o] çünkü bana güç verdin”[ö] dedim. **20** Bunun üzerine sözüne devam etti:

“Sana neden geldiğimi gerçekten anlıyor musun? Şimdi geri dönüp Pers hükümdarıyla mücadele etmeye gideceğim.[p] Ben yola çıktığımda, Yunan hükümdarı da gelecek.[r] **21** Ancak ben sana hakikat kitabında yazılı olanları anlatacağım.[s] Bu konuda bana tek destek hükümdarınız[ş] Mikael’dir.”[t]

11 “Ben de ona destek olmak amacıyla yanında durmuş, onun için bir kale gibi olmuştum; Med Darius’un[u] birinci yılıydı. **2** Şimdi hakikat neyse sana anlatacağım.[ü]

BÖLÜM 10

a Da 2:28
b Ga 3:29
Ga 6:16
c İş 46:10
ç Da 8:17
Da 8:26
Da 12:4
d Da 8:18
e İş 6:7
Yr 1:9
f He 33:22
g Yş 5:14
Da 12:8
h Da 10:8
ı Hk 6:22
i İş 6:5
j Da 10:10
k Hk 6:23
Vh 1:17
l Da 9:23
m Lu 24:36
n İş 35:4
Hg 2:4
Zk 8:9
1Ko 16:13
o 1Sa 3:10
ö Me 138:3
p Da 10:13
r Da 7:6
Da 8:5
Da 11:3
s İş 43:9
Ams 3:7
ş Da 12:1
t Da 10:13
Yhd 9
Vh 12:7

BÖLÜM 11

u Da 5:31
Da 9:1
ü Öz 22:21

2. Sütun

a Ezr 4:5
b Ezr 4:6
c Es 1:1
ç Ba 10:2
Ba 10:4
İş 66:19
Da 8:21
Zk 9:13
d Da 7:6
Da 8:5
Da 8:21
e Da 5:19
f Me 37:35
g He 12:14
He 17:21
h Da 7:6
Da 8:8
Da 8:22
ı Vz 4:8
i Ey 38:15
j Ey 14:7
k İş 37:19
İş 43:10

Dinle, Pers[a] ülkesinden üç kral daha çıkacak; dördüncüsü[b] hepsinden daha büyük servet edinecek.[c] Zenginliği sayesinde güçlenince Yunan krallığına karşı toplu bir seferberlik başlatacak.[ç]

3 Sonra güçlü bir kral çıkacak. Geniş topraklar[d] üzerinde hâkimiyet kurarak dilediğini yapacak.[e] **4** Gücünün doruğundayken*[f] krallığı dağılıp dörde#[g] bölünecek.[h] Ancak onun soyuna geçmeyecek[ı] ve onun hâkimiyeti gibi olmayacak. Çünkü krallığı kökünden sökülecek; onun soyundan gelmeyenlerin eline geçecek.

5 Sonra güney kralı, onun komutanlarından biri, güçlenecek ve öbürü ona karşı üstünlük sağlayarak daha geniş topraklar üzerinde hâkimiyet kuracak.

6 Birkaç yıl sonra ittifaka girecekler. Uygun bir anlaşma yapılabilmesi için güney kralının kızı kuzey kralına gelecek. Ne var ki, kız gücünü koruyamayacak.[i] Ne kral ne de kralın gücü kalacak. Kızla onu oraya getirenler ele verilecek; kızı bir zamanlar destekleyen kişi ile kızın babası da. **7** Kızın kökünden bir sürgün[j] çıkacak, kralın* yerine o geçecek. Kuzey kralının ordusunun üzerine yürüyecek, kalesine saldıracak ve onları yenecek. **8** Sonra onlardan aldığı tanrılar,[k] dökme putlar, gümüşten, altından güzel mallar ve tutsaklarla birlikte Mı-

Da 11:4* Sözcük anlamıyla, “ayağa kalktığında” **4#** Sözcük anlamıyla, “göklerin dört yeline” **7*** Muhtemelen “güney kralının”

sır'a gidecek. Ve kuzey kralından birkaç yıl uzak duracak.

9 Daha sonra güney kralının topraklarına girecek, ardından kendi topraklarına dönecek.

10 Onun* oğullarına gelince, büyük bir ordu toplayarak savaşa hazırlanacaklar. Sel gibi hiç durmadan ilerleyecek. Ama sonra yol boyu savaşarak kalesine geri dönecek.

11 Güney kralı öfkelenecek, kuzey kralının üzerine yürüyüp onunla savaşacak. O da büyük bir orduyla o kralın karşısına çıkacaksa da, ordusu onun eline düşecek.[a] **12** O orduyu saf dışı edince gurura kapılıp[b] on binlerce kayıp verdirecek.* Ne var ki, güçlü konumunu değerlendiremeyecek.

13 Ardından, kuzey kralı ilkinden daha büyük bir ordu toplayarak ona karşılık verecek. Vakitler, yıllar geçtikten sonra çok iyi donatılmış[c] büyük bir orduyla[ç] gelecek. **14** O zamanlar güney kralına karşı ayaklananlar çok olacak.

Senin halkının zorbaları* da bir düşü gerçekleştirme sevdasına kapılacak,[d] ama başarılı olamayacaklar.[e]

15 Sonra kuzey kralı gelip kuşatma rampası kuracak[f] ve savunması güçlü bir şehri ele geçirecek. Güneyin güçleriyse buna karşı koyamayacak; en seçkin adamları bile dayanamayacak. Kimsede dayanacak güç kalmayacak.

Da 11:10* Muhtemelen "kuzey kralının" **12*** Muhtemelen "güney kralı" **14*** Ya da "haydutları"

BÖLÜM 11

a Vz 9:11
b 2Kr 14:10
2Ta 26:16
Öz 16:18
He 28:2
Da 5:20
c 1Sa 25:13
ç 2Kr 6:15
d Elç 5:36
e Elç 5:37
f Yr 6:6
Yr 32:24

2. Sütun

a Me 48:2
He 20:6
Da 8:9
Da 11:41
Da 11:45
b Vz 8:9
c 2Ta 20:3
ç Da 11:6
d Da 11:28
e Öz 19:21
f Yr 2:10
g Me 27:2
Me 37:17
Me 37:36
h Lu 2:2
Elç 5:37
ı Lu 2:1
i Me 12:8
Lu 2:1
Lu 3:1
j Yr 22:21
Da 8:25
k Me 55:21
l 2Ta 32:8
m Me 10:15
n Ba 15:18
Da 9:27
Lu 1:55
Elç 3:25
o 1Ta 5:2
İş 55:4
Da 9:25
Yhn 1:49
ö Ba 3:15
İş 53:10
Mr 15:20
Elç 3:15
p Flp 1:13
r Da 8:25

16 Ona* saldıran istediğini yapacak. Karşısında kimse duramayacak. Diyarın Tacına[a] yerleşecek. İmha gücü elinde olacak.[b] **17** Krallığının tüm gücünü seferber etmeyi aklına koyacak.[c] Kendisiyle anlaşmaya varılacak[ç] ve işlerinde başarılı olacak.[d] Mahvetmek amacıyla kızı ona verecek. Ancak kız tavrını korumayacak, artık onun tarafında olmayacak.[e] **18** Sonra kral gözünü deniz kıyılarına[f] dikecek ve birçoğunu ele geçirecek. Ama bir komutan onun bu hakaretine son verecek. Yaptıklarını ona ödetecek. **19** Bunun üzerine, gözünü kendi ülkesinin kalelerine dikecek. Fakat tökezleyip düşecek ve bir daha ortaya çıkmayacak.[g]

20 Görkemli krallığın topraklarında sayım yaptıran*[h] biri[ı] onun yerine geçecek. Fakat birkaç gün içinde yok olacak; yok oluşu öfke veya savaş sonucunda olmayacak.

21 Yerine hor görülen biri geçecek,[i] ona krallık onuru verilmeyecek. Kaygısız bir dönemde devreye girecek.[j] Dalkavukluk[k] ederek krallığı ele geçirecek. **22** Baskıncı güçlerse,[l] onun adına bastırılıp saf dışı edilecekler.[m] Ahit[n] Önderi[o] de saf dışı edilecek.[ö] **23** Kendisiyle ittifaka girildiğinden hilelerini sürdürecek. Küçük bir topluluk sayesinde sivrilip güçlenecek.[p] **24** Kaygısız bir dönemde[r] vilayetin en zengin yerlerine de girerek,

Da 11:16* Muhtemelen "güney kralına" **20*** Muhtemelen vergi toplamak için yapılan sayım. 2. Krallar 23:35'le karşılaştırın.

atalarının ve onların atalarının yapmadıklarını yapacak. Onlara yağma malı, ganimet ve servet dağıtacak. Savunması güçlü yerlere karşı düzenler kuracak,[a] ama sadece bir süre için.

25 Cesaret bulup güç toplayarak büyük bir orduyu güney kralına karşı seferber edecek. Güney kralı hazırlanarak çok büyük ve kuvvetli bir orduyla savaşa girişecek. Fakat kuzey kralı kendisine karşı kurulan düzenler yüzünden ayakta kalamayacak, dayanamayacak. **26** Onu, güzel yemeklerini yiyenler yıkacak.

Askeri gücü de çökertilecek; çok kişi vurulup öldürülecek.

27 Bu iki krala gelince, yüreklerinde kötü niyetlerle, bir masada[b] durmadan yalan söyleyecekler.[c] Ancak hiçbir girişimleri iyi sonuç vermeyecek,[ç] çünkü son, belirlenen zamanda gelecek.[d]

28 O* sonra çok malla ülkesine dönecek. Yüreği kutsal ahde[e] karşı olacak. Giriştiği işleri başarıp[f] ülkesine geri gidecek.

29 Belirlenmiş dönemde[g] yine dönüp güneyin üzerine yürüyecek.[h] Ancak sonuç önceki gibi olmayacak. **30** Üzerine Kittim[ı] gemileri gelecek, canı sıkılacak.

Geri dönecek, kutsal ahde[i] lanetler yağdıracak[j] ve tuttuğunu koparacak. Sonra tekrar dönüp kutsal ahdi bırakanlarla ilgilenecek. **31** Emrindeki askeri güçler gidip kutsal mekânın, kalenin kutsallığını bozacaklar.[k] Günlük sunuyu ortadan kaldıracaklar.[l]

Da 11:28* Muhtemelen "kuzey kralı"

BÖLÜM 11

a Me 36:4
Öz 6:18
b 1Ko 10:21
1Ti 4:1
c Me 12:2
Me 58:3
Me 64:5
Öz 12:5
Öz 12:20
Öz 26:23
1Ti 4:2
ç Öz 19:21
d Da 12:9
Hb 2:3
2Ti 3:1
e 2Sa 7:12
2Sa 23:5
Me 89:28
Lu 1:33
Lu 22:29
f Da 11:17
g Mt 24:3
Lu 21:24
h Mt 24:7
ı Ba 10:4
Sy 24:24
İş 23:1
Yr 2:10
He 27:6
i Da 11:28
j Yhn 15:20
k Da 8:11
Da 12:7
Vh 11:2
l Çk 29:38
Sy 28:3
Me 119:44
Da 8:12
Da 12:11

2. Sütun

a Lu 21:20
b Da 12:11
Mt 24:15
Vh 13:15
Vh 17:8
c Lu 22:29
ç Me 55:21
d 2Se 2:3
e 1Ta 28:9
Yhn 17:3
Ro 10:13
f Yo 2:32
g Öz 1:3
İş 32:3
Da 12:10
Mt 13:11
Mt 24:45
h Öz 9:9
Zk 8:23
Mt 24:14
ı Mt 10:18
Mt 24:9
Yhn 16:2
Vh 2:10
Vh 12:17
Vh 16:6
i Lu 18:7
Vh 7:15
Vh 12:16

Ve yıkıcı[a] iğrenç şeyi[b] oraya koyacaklar.

32 O, ahdin[c] aleyhinde çalışanları tatlı sözlerle[c] saptıracak.[d] Fakat Tanrısını tanıyan[e] halk üstün gelip[f] işinde başarılı olacak. **33** O halkın içindeki sağgörülülere[g] gelince, birçok kişiye anlayış kazandıracaklar.[h] Ne var ki günlerce, kılıçla, ateşle, tutsaklıkla, yağma edilerek[ı] sendeletilecekler. **34** Fakat sendeleyince biraz yardım görecekler.[i] Birçokları yaltaklanarak[j] onlara katılacak. **35** Sağgörülü olanlardan bazıları sendeletilecek,[k] çünkü arındırılarak temizlenmeleri, ağartılmaları[l] gerekecek ve bu son vakte kadar sürecek;[m] son ise belirlenen zamanda[n] gelecek.

36 Kral istediğini yapacak ve kendini her tanrıdan üstün sayıp yüceltecek.[o] Tanrılar Tanrısına[o] karşı hayret uyandıran sözler söyleyecek. Gazap son bulana kadar[p] da başarılı olacak. Çünkü kararlaştırılanın yapılması gerekir. **37** Hiçbir tanrıyı önemsemeyecek; ne atalarının Tanrısını ne de kadınların arzuladığını. Kendisini hepsinden üstün tutacak.[r] **38** Bununla birlikte, bulunduğu konumdan hisarlar tanrısını, atalarının bilmediği bir tanrıyı altınla, gümüşle, değerli taşlarla ve güzel şeylerle yüceltecek. **39** Yabancı bir tanrıyla, en güçlü kalelere karşı başarılı olacak. Kendisini tanıyanları alabildiğine onurlandıracak, onları birçoğunun başına yönetici ata-

j Me 5:9; Mt 7:15; Elç 20:29; Ga 1:10; 2Pe 2:3; **k** Mt 10:22; Vh 2:10; **l** Da 12:10; **m** Ml 3:2; Mt 24:3; Vh 7:14; **n** Da 11:40; **o** İş 14:14; Da 8:25; 2Se 2:4; **ö** Tkr 10:17; Me 82:1; Me 136:2; **p** Tsf 3:8; **r** İş 14:13.

yacak ve bedel olarak toprakları paylaştıracak.

40 Son vakitte güney kralı[a] onunla çekişme içinde olacak. Kuzey kralı savaş arabaları, atlılar ve çok sayıda gemiyle onun üzerine fırtına gibi gelecek. Ülkelere girecek, girdiği yerleri sel gibi basacak. **41** Diyarın Tacına[b] da girecek[c] ve birçok ülkeyi yenilgiye uğratacak.[ç] Ancak Edom, Moab[d] ve Ammonoğullarının çoğunluğu onun elinden kurtulacak. **42** Ülkelere el uzatıp duracak. Mısır[e] diyarına gelince, o da kurtulamayacak. **43** Mısır'ın altın, gümüş bütün gizli hazinelerini ve tüm güzel şeylerini kontrolü altına alacak. Libyalılar ve Habeşler onun izinden gidecekler.

44 Ne var ki, gündoğusundan[f] ve kuzeyden gelen haberler onu rahatsız edecek.[g] Birçoklarını yok edip ortadan kaldırmak üzere büyük bir öfkeyle yola çıkacak.[h] **45** Büyük denizle Diyarın Tacının[ı] kutsal dağı arasına görkemli çadırlarını kuracak. Ve yolun sonuna varacak,[i] ona yardım eden olmayacak."[j]

12 "Senin halkının oğulları[k] için durmakta olan[l] büyük hükümdar[m] Mikael[n] o sırada harekete geçecek.* Ve o zamana dek hiçbir milletin görmediği bir sıkıntı dönemi olacak.[o] O dönemde senin halkın, kitapta adları yazılı[ö] olan herkes kurtulacak.[p] **2** Yerin toprağında uyuyanların birçoğu uyanacak.[a] Kimisi sonsuz yaşam için,[b] kimisi de utanç ve sonsuz nefret için[c] uyanmış olacak.

3 Sağgörülü olanlar gök kubbenin parıltısı gibi,[ç] birçoklarını doğruluğa döndürenler[d] yıldızlar gibi, çağlar boyunca, sonsuza dek parlayacaklar.

4 Sana gelince ey Daniel, son vakte kadar[e] bu sözleri sakla ve kitabı mühürle.[f] Birçokları araştıracak* ve gerçek bilgi çoğalacak."[g]

5 Ben Daniel, baktım, orada iki kişi daha duruyordu.[h] Biri ırmağın bu kıyısında, diğeri öbür kıyısındaydı.[ı] **6** İçlerinden biri, ırmağın suları üzerinde duran keten giysili adama,[i] "Bu şaşırtıcı olayların son bulmasına ne kadar zaman var?"[j] diye sordu. **7** Sonra ben ırmağın suları üzerinde duran keten giysili adamın sesini duydum; sağ ve sol elini göklere doğru kaldırıp sonsuza dek yaşayan[k] Tanrı'nın adıyla ant içti:[l] "Bir vakit, iki vakit* ve yarım vakit geçecek.[m] Kutsal halkın gücünün kırılması[n] bittiğinde bütün bunlar son bulacak" diyordu.

8 Ben ise, bunları duydum ama anlayamadım.[o] "Efendim, bu olayların sonu nasıl olacak?"[ö] diye sordum.

9 Ve sözüne şöyle devam etti: "Git Daniel, bu sözler son vakte dek saklı ve mühürlü kalacak.[p]

BÖLÜM 11

a Vh 13:11
b Me 48:2
He 20:6
Da 8:9
Da 11:16
Da 11:45
c He 38:11
He 38:18
ç Mt 24:10
d Yr 48:46
e Yr 9:26
f Vh 16:12
g He 38:16
h He 38:9
ı Da 11:16
i İş 34:2
Yr 25:31
He 39:4
2Se 1:9
j Vh 19:20

BÖLÜM 12

k Ro 2:29
Ga 3:29
Ga 6:16
l Me 110:1
Mt 24:30
İb 10:13
Vh 12:7
m Yş 5:14
İş 9:6
He 34:24
Da 10:21
n Da 10:13
Yhd 9
o Mt 24:21
ö Ml 3:16
Lu 10:20
İb 12:23
Vh 3:5
p İş 26:20
Yo 2:31
Mt 24:22
Vh 7:13

2. Sütun

a Yhn 5:28
Vh 20:4
b Mt 25:46
Yhn 5:29
Yhn 6:40
c Öz 10:7
Mt 24:51
Mt 25:46
ç Da 11:33
Mt 13:43
d 1Ti 4:16
Vh 7:9
e Da 8:17
Da 12:9
f Da 8:26
Vh 10:4
g Me 97:11
İş 11:9
İş 58:10
Vh 22:17
h Da 10:6
Da 10:16
ı Da 10:4
i Da 10:5
j Me 74:10
Vh 6:10

k Da 4:34; Vh 4:9; Vh 10:6; **l** Tkr 32:40; Ey 27:2; Yr 4:2; Yr 12:16; Vh 10:5; **m** Da 7:25; Vh 11:2; Vh 12:6; Vh 12:14; Vh 13:5; **n** Da 8:24; Mt 24:9; Vh 11:7; **o** Lu 18:34; Elç 1:7; 1Pe 1:11; **ö** Da 8:17; Da 10:14; **p** Da 8:26; Da 12:4.

Da 12:1* Sözcük anlamıyla, "kalkacak"; krallık yetkisini kullanma fikri taşır.

Da 12:4* İbranicesi, "her yerde dolaşacak" anlamındadır. **7*** Ya da "vakitler"

10 Birçokları kendini temizleyecek,[a] ağartıp[b] arındıracak.[c] Kötüler kötülük edecek;[ç] kötülerden hiçbiri bir şey anlamayacak,[d] fakat sağgörülü olanlar anlayacaklar.[e]

11 Günlük sununun[f] kaldırılıp[g] yıkıcı iğrenç şeyin[h] konulduğu zamandan başlayarak bin iki yüz doksan gün geçecek.

BÖLÜM 12

a Me 51:7
He 36:25
b İş 1:18
Vh 7:14
c Da 11:35
Ml 3:3
ç 2Ti 3:2
2Ti 3:13
d İş 32:6
Ho 14:9
e Me 111:10
Öz 3:4
Da 11:33
Da 12:3
1Yh 5:20

12 Sabırla bekleyip bin üç yüz otuz beş günün sonuna erişene ne mutlu![a]

13 Sana gelince, sonuna[b] dek yoluna devam et; rahata erecek,[c] günlerin sonunda kendi payını almak için kalkacaksın."[ç]

f Da 8:11; Da 11:31; İb 13:15; 1Pe 2:5; **g** Vh 11:7; **h** Da 11:31; Mr 13:14; **2. Sütun** **a** Yk 1:12; Yk 5:11; **b** Ba 25:8; **c** Yhn 11:13; 1Se 4:13; **ç** Me 45:16; Yhn 11:24; Elç 17:31; Elç 24:15; Vh 20:12.

HOŞEA

1 Yahuda'da Uzziya,[a] Yotam,[b] Ahaz[c] ve Hizkiya'nın,[ç] İsrail' de de Yoaş[d] oğlu Yeroboam'ın[e] krallık ettiği dönemlerde[f] Beeri oğlu Hoşea'ya[g] Yehova'dan gelen söz.[h] **2** Yehova, Hoşea aracılığıyla sözünü bildirdi. Yehova sözüne şöyle başladı: "Git[ı] kendine bir kadın al, o kadın zina yapacak ve zina sonucu çocukların olacak. Çünkü ülke Yehova'nın ardından gitmeyi bırakarak zina yaptı."[i]

3 Ve Hoşea gidip Diblayim kızı Gomer'i aldı. Kadın ondan gebe kaldı ve bir oğul doğurdu.[j]

4 Yehova Hoşea'ya "Onun adını Yizreel[k] koy" dedi, "Çünkü çok geçmeden, Yizreel'de* döktüğü kanın hesabını Yehu[l] evinden soracağım ve İsrail hanedanının saltanatına son vereceğim.[m] **5** Ve o gün öyle olacak ki, Yizreel Ovasında İsrail'in yayını kıracağım."[n]

BÖLÜM 1

a 2Kr 15:13
2Ta 26:1
b 2Kr 15:32
c 2Kr 16:1
ç 2Kr 18:1
d 2Kr 13:10
e 2Kr 14:23
f İş 1:1
Mi 1:1
g Ro 9:25
h 2Pe 1:21
ı İş 20:2
Yr 13:1
i Tkr 31:16
Me 73:27
j İş 8:3
Ho 3:1
k Ho 2:22
l 2Kr 10:31
m 2Kr 15:10
n Me 37:15

2. Sütun

a Ho 2:23
b İş 27:11
1Pe 2:10
c 2Kr 17:6
2Kr 17:23
ç 2Kr 19:34
Ho 11:12
d 2Kr 19:35
e Me 33:16
İş 37:36
f Ba 13:16
Ba 26:4
Ro 9:27
İb 11:12
g Ro 9:26
1Pe 2:10
h Yhn 1:12
Ro 8:14
2Ko 6:18

6 Sonra kadın yine gebe kaldı ve bir kız doğurdu. Tanrı Hoşea'ya "Onun adını Lo-ruhama*[a] koy" dedi, "Çünkü İsrail evine artık merhamet etmeyeceğim,[b] onları yerlerinden söküp atacağım.[c] **7** Ama Yahuda evine merhamet edeceğim[ç] ve Ben, Tanrıları Yehova, onları kurtaracağım.[d] Ancak bunu yayla, kılıçla, savaşla, atla, atlılarla yapmayacağım."[e]

8 Ve kadın Lo-ruhama'yı sütten kesti, sonra yine gebe kaldı, bir oğul doğurdu. **9** Tanrı Hoşea'ya "Onun adını Lo-ammi* koy" dedi, "Çünkü siz Benim halkım değilsiniz, Ben de sizin Tanrınız olmayacağım.

10 İsrailoğulları hesaplanamayacak kadar kalabalık ve denizin kumu gibi sayıya gelmez olacak.[f] Daha önce kendilerine 'Halkım değilsiniz'[g] denilen yerde, o zaman 'Yaşayan Tanrı'nın oğulları' denecek.[h] **11** Ve Yahudaoğulları ile İsrailoğulları

Ho 1:4* Samiriye başkent ise de kuzeydeki İsrail kralları Yizreel'de otururdu. 1. Krallar 21:1'e bakın.

Ho 1:6* Anlamı, "Merhamet Görmemiş" **9*** Anlamı, "Halkım Değil"

toplanıp birlik olacak,[a] tek bir baş[b] seçip ülkeden çıkacak; çünkü Yizreel*[c] günü büyük bir gün olacak."

2 "Erkek kardeşlerinize 'Halkım',[ç] kız kardeşlerinize 'Merhamet gören[d] kadın' deyin.
2 Annenizden davacı olun; davacı olun,[e] çünkü o Benim karım değil,[f] Ben de onun kocası değilim.[g] Ahlaksızlıktan vazgeçsin, zinalarını koynundan çıkarıp atsın.[h] **3** Yoksa onu çırılçıplak soyarım,[ı] annesinden doğduğu günkü gibi ederim,[i] çöle benzetirim,[j] kurak topraklara çeviririm,[k] susuzluktan öldürürüm.[l]
4 Oğullarına merhamet etmeyeceğim,[m] çünkü onlar zina çocuğu.[n] **5** Anneleri ahlaksızlık yaptı.[o] Onlara gebe kalan kadın rezillik etti;[ö] 'Âşıklarımın peşinden gideyim;[p] ekmeğimi, suyumu, yünümü, ketenimi, zeytinyağımı, içkimi onlar veriyor'[r] dedi.
6 İşte bu yüzden, onun yoluna dikenlerle çit çekiyorum; yolunu bulamasın[s] diye önüne taş duvar öreceğim.[ş] **7** Âşıklarının peşinden koşacak ama onlara yetişemeyecek;[t] onları arayacak ama bulamayacak. Bunun üzerine, 'Gidip ilk[u] kocama döneyim,[ü] çünkü o zamanlar şimdikinden iyiydim'[v] diyecek. **8** O, kendisine tahılı,[y] tatlı şarabı, zeytinyağını verenin, Baal için kullandığı gümüşü ve altını[z] bol bol sağlayanın Ben olduğumu anlamadı.[a]
9 'Bu yüzden artık ona farklı davranacağım; hasat zamanında tahılımı, bağbozumu mevsiminde tatlı şarabımı geri alacağım;[a] çıplak bedenini örten yünümü, ketenimi çekip alacağım.[b] **10** Ve şimdi onun için yanıp tutuşan âşıklarının gözü önünde edep yerlerini açacağım.[c] Hiç kimse onu elimden alamayacak.[ç] **11** Onun bütün coşkusunu,[d] bayramını,[e] Yeni Ayını,[f] Sebt gününü ve bütün bayram vakitlerini sona erdireceğim.
12 "Bunlar bana armağan, onları âşıklarım verdi" dediği asmasını,[g] incir ağacını harap edeceğim;[h] orayı vahşi bir ormana çevireceğim;[ı] onları yaban hayvanları yiyecek. **13** Baal[i] tasvirleri önünde kurban dumanı sunduğu[j] günlerin hesabını ondan soracağım;[k] o zamanlar halkalarla, takılarla süslenip[l] âşıklarının peşinden koşuyordu,[m] ama Beni unutmuştu.'[n] Yehova'nın sözü.
14 'Bu yüzden onu ikna edip çöle götüreceğim[o] ve yüreğine hitap edeceğim.[ö] **15** Ve o günden sonra ona bağlar vereceğim,[p] Akor* Ovasını[r] da umut kapısı yapacağım. Orada Bana gençlik günlerinde[s] olduğu gibi, Mısır diyarından çıktığı[ş] gün olduğu gibi karşılık verecek. **16** Ve o gün, Bana artık Efendim* değil,

BÖLÜM 1
a Ezr 3:1
İş 11:12
Yr 3:18
Yr 30:3
He 37:17
Mi 2:12
Ro 11:26
b Yr 23:5
He 34:23
c Ho 2:22

BÖLÜM 2
ç Yr 31:33
He 36:28
Zk 13:9
d Ho 2:23
1Pe 2:10
e Yr 2:2
He 20:4
f İş 50:1
Yr 3:8
g Yr 3:1
h Yr 3:9
He 16:25
ı Yr 13:22
He 16:37
i He 16:4
j İş 33:9
He 19:13
k Yr 51:43
l Hk 15:18
m Yr 13:14
He 9:10
Ro 9:18
n İş 57:3
Yhn 8:41
o İş 1:21
Yr 3:1
He 16:15
He 23:5
Ho 3:1
ö Ezr 9:6
Yr 2:26
Da 9:7
Ho 9:10
p İş 57:8
He 23:16
Ho 8:9
r Yr 44:18
s Ey 19:8
ş Ey 3:23
Ağ 3:7
t İş 30:2
Ho 5:13
u He 16:8
He 23:4
ü Yr 31:18
Ho 5:15
Lu 15:18
v Tkr 32:13
Ne 9:25
Lu 15:17
y Yr 44:17
He 16:19
z Çk 32:4
Hk 17:4
İş 46:6
Ho 8:4
Ho 13:2
a Tkr 32:28
İş 1:3

Ho 1:11* Anlamı, "Tanrı Tohum Ekecek"

2. Sütun **a** İş 17:11; He 16:27; **b** He 23:26; Tsf 1:13; **c** Yr 13:26; He 16:37; He 23:29; **ç** Me 50:22; Ho 5:14; **d** İş 24:8; Yr 7:34; Ams 8:10; **e** 1Kr 12:32; Ams 5:21; **f** İş 1:13; **g** Me 80:12; İş 5:5; **h** Yr 5:17; Yr 8:13; **ı** İş 29:17; Yr 26:18; Mi 3:12; **i** Hk 3:7; 1Kr 16:31; 2Kr 10:28; **j** Yr 7:9; Yr 18:15; Ho 11:2; **k** Yr 23:2; Ams 3:2; Zk 10:3; **l** He 23:40; **m** Yr 2:25; **n** İş 17:10; Yr 2:32; He 22:12; **o** He 20:35; **ö** İş 40:2; **p** Tkr 30:5; İş 65:21; Yr 32:15; He 28:26; Ams 9:14; **r** Yş 7:26; İş 65:10; **s** Yr 2:2; He 16:22; **ş** Çk 15:1; Ho 12:13.

Ho 2:15* Anlamı, "Lanet, Sıkıntı"
16* Ya da "Sahibim", İbranice *Baal*.

Kocam diyeceksin.'[a] Yehova'nın sözü.

17 'Baal tasvirlerinin adını dilinden silip atacağım,[b] adları bir daha anılmayacak.[c] **18** Ve halkım için o gün yaban hayvanlarıyla,[c] gökte uçan kuşlarla, topraktaki canlılarla bir ahit yapacağım. Yayı da kılıcı da savaşı da ülkeden kaldıracağım,[d] onları güvenlik içinde yatıracağım.[e] **19** Ve seni devirler boyu Benim olman için Kendime nişanlayacağım.[f] Evet, seni Kendime doğrulukla, adaletle, vefayla ve merhametle nişanlayacağım.[g] **20** Seni Kendime sadakatle nişanlayacağım ve sen Yehova'yı tanıyacaksın.'[h]

21 'O gün Ben cevap vereceğim', Yehova'nın sözü, 'Ben göklere cevap vereceğim, gökler de yere cevap verecek.[ı] **22** Yer tahıla,[i] tatlı şaraba, zeytinyağına cevap verecek; onlar da Yizreel'e*[j] cevap verecek. **23** Ve onu Kendim için tohum gibi toprağa ekeceğim.[k] Merhamet görmemiş olana merhamet göstereceğim;[l] halkım olmayanlara "Halkım"[m] diyeceğim, onlar da Bana "Tanrım"[n] diyecek.' "

3 Yehova bana şunları da söyledi: "İsrailoğulları başka tanrılara yönelip[o] onlara üzüm pestilleri[ö] sunmayı sevdiği halde Yehova onları nasıl seviyorsa,[p] sen de yine git, âşığı, dostu olan,[r] zina yapan o kadını sev."

2 Ben de o kadını kendime on beş gümüş ve bir buçuk homer arpaya satın aldım.[a] **3** Ona, "Uzun süre bana ait olarak oturacaksın.[b] Ahlaksızlık yapmayacaksın,[c] başka bir adamla birlikte olmayacaksın,[ç] ben de seninle birlikte olmayacağım" dedim.

4 Çünkü İsrailoğulları uzun süre kralsız,[d] yöneticisiz, kurbansız,[e] dikili taşsız, efodsuz,[f] terafimsiz[g] yaşayacak. **5** Sonra İsrailoğulları geri dönüp Tanrıları Yehova'yı[h] ve kralları Davut'u[ı] arayacak. Son günlerde[i] titreyerek Yehova'ya[j] ve O'nun iyiliğine yönelecekler.

4 Ey İsrailoğulları, Yehova'nın sözüne kulak verin. Yehova'nın memlekette yaşayanlarla davası var,[k] çünkü ülkede ne doğruluk kaldı,[l] ne vefalı sevgi ne de Tanrı bilgisi.[m] **2** Lanet okuma,[n] hilekârlık,[o] cinayet,[ö] hırsızlık,[p] zina[r] aldı yürüdü. Kan üzerine kan dökülüyor.[s] **3** Bu yüzden ülke yas tutacak,[ş] içindeki herkesle birlikte yaban hayvanları da göğün kuşları da tükenip gidecek; denizdeki balıklar bile ölecek.[t]

4 "Kimse kimseyle tartışmasın,[u] kimse kimseye yanlışını göstermesin. Çünkü halkın kâhinle tartışanlara[ü] benziyor. **5** Güpegündüz tökezleyeceksin,[v] geceymiş gibi, peygamber de seninle birlikte tökezleyecek.[y] Ve senin anneni perişan edeceğim.[z] **6** Halkım bilgisizlik yü-

Ho 2:22* 1:11'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 2

a İş 54:5; Yr 3:14
b Çk 23:13; Yş 23:7; Zk 13:2
c Yr 10:11
ç İş 11:6; He 34:25
d Me 46:9; İş 2:4; He 39:9; Zk 9:10
e Le 26:5; Yr 23:6; He 34:25; Mi 4:4
f Yr 3:14
g Me 85:10; Yr 4:2; Mi 7:18
h İş 54:13; Yr 9:24; Yr 24:7; Yr 31:34; He 38:23; İb 8:11
ı Tkr 28:12; Zk 8:12
i Me 72:16
j Ho 1:11
k Yr 31:27; Zk 10:9
l Ro 11:30
m Ro 9:25; 1Pe 2:10
n Ho 1:10; Zk 13:9

BÖLÜM 3

o Hk 10:13; Ne 9:18
ö Yr 7:18
p Tkr 7:7; Hk 10:16; 2Kr 13:23; Me 106:45
r Yr 3:20; Ho 1:3

2. Sütun

a Ba 34:12
b Tkr 21:13
c Tkr 5:18
ç Ro 7:3
d 2Kr 17:6; 2Kr 18:10
e Da 9:27
f Hk 8:27
g Hk 17:5; 1Sa 19:16; He 21:21
h Yr 3:22; Yr 50:4
ı Yr 30:9; He 34:23; He 37:22; Ams 9:11; Lu 1:32; Vh 22:16
i Tkr 4:30; Mi 4:1

j Me 130:4; Yr 33:9; **BÖLÜM 4** **k** İş 3:13; Yr 25:31; Mi 6:2; **l** İş 59:13; Yr 6:13; Mi 7:2; **m** Yr 4:22; Ro 1:28; **n** Me 10:7; Me 59:12; **o** Me 5:6; İş 59:13; Ho 11:12; **ö** 1Kr 21:19; Yr 7:9; **p** Zk 5:3; **r** Yr 29:23; He 23:37; **s** Ağ 4:13; Ho 6:9; Mt 23:35; Elç 7:52; **ş** İş 24:4; Yr 4:28; Yo 1:10; Ams 8:8; **t** Yr 4:25; Yr 9:10; Yr 12:4; Tsf 1:3; **u** Ams 5:13; **ü** Tkr 17:12; Yr 18:18; **v** Yr 6:4; **y** Yr 14:15; **z** İş 50:1.

zünden yok olup gidecek.[a] Mademki sen bilgiyi reddettin,[b] Ben de adıma yaptığın kâhinliği reddedeceğim.[c] Mademki sen Tanrı'nın kanununu unuttun,[ç] Ben de senin evlatlarını unutacağım.[d] **7** Kâhinler ne kadar çoğalırsa, Bana karşı işledikleri günah da o kadar çoğalıyor.[e] Rezilliği Benim yüceliğime tercih ettiler.[f] **8** Halkımın günahıyla besleniyorlar; onlar suç işlesin diye can atıyorlar.[g]

9 Halkın başına gelen kâhinin de başına gelecek;[h] tuttukları yolun hesabını onlardan soracağım,[ı] yaptıklarını onlara ödeteceğim.[i] **10** Yiyecekler ama doymayacaklar.[j] Kadınları fahişe gibi kullanacaklar ama çoğalmayacaklar.[k] Çünkü Yehova'yı umursamaz oldular.[l] **11** Eski şarap, tatlı şarap ve ahlaksızlık insanın aklını başından alır.[m] **12** Halkım odun[n] parçasına akıl danışıyor;[o] değneği ona yanıt veriyor. Çünkü ahlaksızlığa eğilimleri yüzünden yoldan saptılar;[ö] cinsel ahlaksızlık yapıp Tanrılarının emrinden çıktılar.[p] **13** Dağ başlarında kurban kestiler,[r] tepelerde, ulu ve heybetli ağaçların, ayıfındıklarının altında kurban dumanı sundular,[s] çünkü o ağaçların gölgesi güzel.[ş] İşte bu yüzden kızlarınız ahlaksızlık, gelinleriniz de zina yapıyor.

14 Ama Ben ahlaksızlık yaptıkları için kızlarınızdan, zina yaptıkları için gelinlerinizden hesap sormayacağım. Çünkü erkekleriniz de fahişelerle köşeye çekiliyor,[t] tapınak fahişeleriyle[u] birlikte kurban kesiyor. Bu anlayışsız halk[a] ayaklar altına alınacak. **15** Ey İsrail, sen ahlaksızlık yapıyorsun,[b] bari Yahuda suç işlemesin.[c] Gilgal'e gitmeyin,[ç] Beyt-aven'e[d] çıkmayın, 'Yehova'nın hakkı için' diyerek yemin etmeyin.[e] **16** İsrail inatçı bir inek gibi inat ediyor.[f] Bu durumda Yehova onları ferah yerde genç bir koçu güder gibi güder mi? **17** Efraim putlara yapıştı;[g] ne hali varsa görsün![h] **18** Buğday biraları tükendi;[ı] kadınları fahişe gibi kullandılar.[i] Koruyucuları[j] rezilliği sevdi.[k] **19** Bir rüzgâr onu kanatlarıyla sarıyor.[l] Kurbanları yüzünden utanacaklar."[m]

5 "Ey kâhinler[n] bunu işitin, ey İsrail evi dikkatle dinle, ey kral evi[o] kulağını aç, çünkü bu hüküm sizin için. Sizler Mitspa'da tuzak,[ö] Tabor[p] üzerine serilmiş ağ gibi oldunuz. **2** Yoldan sapanlar kıyım yapmakta çok ileri gittiler.[r] Oysa Ben onların hepsini uyarmıştım.[s] **3** Ben Efraim'i tanırım;[ş] İsrail'de Benden gizli bir şey yok.[t] Ey Efraim, daha şimdi kadınları fahişe gibi kullandın;[u] İsrail kendini kirletti.[ü] **4** Yaptıkları işler Tanrılarına dönmelerine izin vermiyor,[v] çünkü onlarda ahlaksızlık ruhu var.[y] Ve Yehova'yı tanımıyorlar.[z] **5** İsrail'in gururu kendisini ele veriyor.[a] İsrail ve Efraim kendi kötülüğü içinde sendeliyor.[b]

BÖLÜM 4

a İş 5:13; Yr 4:22
b Yr 2:8; Lu 11:52
c Mt 21:43
ç 2Kr 17:16
d Ey 34:11
e Ezr 9:7
f Ro 1:23
g 1Sa 2:29; İş 56:11; Mi 3:11
h İş 24:2
ı Ho 12:2; Ams 3:2; Ro 14:12; İb 4:13
i Me 62:12; Öz 5:22; Yr 17:10; Zk 1:6
j Le 26:26; Mi 6:14; Hg 1:6
k Ho 9:11
l 2Ta 24:18; Me 125:5; He 18:24
m Öz 6:32; Öz 20:1; Öz 23:33; İş 28:7
n İş 44:13
o Yr 2:27; Hb 2:19
ö Yr 3:9
p He 16:17
r 1Kr 14:23; İş 65:7; Yr 3:6; He 20:28
s 2Kr 17:11; He 6:13
ş İş 1:29; İş 57:5; Yr 2:20; He 20:28
t 1Ko 6:16
u Tkr 23:17

2. Sütun

a İş 44:18; Yr 4:22; Da 12:10; Ho 14:9; Ro 3:11; Ef 4:18
b He 23:5
c 2Kr 17:18; Yr 3:10
ç Ho 9:15; Ho 12:11; Ams 4:4
d Ho 5:8; Ho 10:5
e İş 48:1; Yr 5:2; He 20:39
f Me 78:8; Me 81:12; İş 65:2; Zk 7:11
g Ho 11:2; Ho 13:2

h Mt 15:14; **ı** İş 1:22; **i** Ho 4:10; **j** Me 47:9; **k** Mi 3:11; Mi 7:3; **l** Yr 4:11; **m** İş 42:17; Yr 2:26; **BÖLÜM 5** **n** Ho 4:9; Ml 1:6; **o** Ho 7:3; **ö** Mi 7:2; Hb 1:15; **p** Hk 4:6; Yr 46:18; **r** İş 29:15; **s** 2Ta 36:15; **ş** İş 7:9; **t** Ams 3:2; **u** Ho 4:18; **ü** He 23:5; **v** Me 78:8; **y** Ho 4:12; Ams 2:7; Zk 13:2; **z** 1Sa 2:12; Yr 9:6; **a** Öz 30:13; İş 9:9; Ho 7:10; **b** Öz 11:5.

Yahuda da onlarla birlikte sendeliyor.[a] **6** Davarlarıyla, sığırlarıyla Yehova'ya yönelecekler ama
O'nu bulamayacaklar.[b] Çünkü
Tanrı onlardan çoktan uzaklaştı. **7** Yehova'ya ihanet ettiler,[c]
yabancı oğullar babası oldular.[ç]
Paylarına düşen topraklarla birlikte bir ay içinde yenilip yutulacaklar.[d]

8 Gibea'da[e] boru,[f] Rama'da
borazan çalın! Beyt-aven'de[g] savaş narası atın! Arkandayız ey
Benyamin![h] **9** Ey Efraim, azarlanacağın gün şaşılacak durumda olacaksın.[ı] İsrail kabilelerine
olacaklar konusunda gerçeği bildirdim.[i] **10** Yahuda yöneticileri sınırın yerini değiştirenlerden
farksız.[i] Üzerlerine gazabımı su
gibi boşaltacağım. **11** Efraim
eziyet çekiyor, hak ettiği gibi ezildi;[k] çünkü düşmanının peşinden
gitmeye kalktı.[l] **12** Ve Ben Efraim için güve,[m] Yahuda evi için
çürük gibi oldum.

13 Efraim hastalığını, Yahuda yarasını gördü.[n] Efraim Asur'a
gitti;[o] büyük krala ulak gönderdi.[ö] Fakat o kral sizlere şifa veremedi,[p] yaranızı iyileştiremedi.[r]
14 Çünkü Ben Efraim karşısında genç aslan,[s] Yahuda evi karşısında yeleli genç aslan gibi olacağım. Paramparça edeceğim, alıp
götüreceğim, kurtaran çıkmayacak.[ş] **15** Gidip yerime döneceğim; onlar suçlarının cezasını çekip[t] Benden lütuf dileyene* dek[u]
orada kalacağım. Sıkıntıya düşünce[ü] Bana yönelecekler."[v]

Ho 5:15* Sözcük anlamıyla, "yüzümü arayana"

BÖLÜM 5

a 2Kr 17:19
He 23:31
Ams 2:4
b Öz 1:28
İş 1:15
Yr 11:11
He 8:18
Mi 3:4
c İş 48:8
Yr 3:20
ç Ml 2:11
d Zk 11:8
e İş 10:29
f Yr 4:5
Ho 8:1
Yo 2:1
g Ho 4:15
Ho 10:5
h Hk 5:14
ı İş 28:3
i Ho 9:13
Zk 1:6
j Tkr 19:14
Tkr 27:17
Ey 24:2
Öy 22:28
k Tkr 28:33
l 1Kr 20:1
m İş 50:9
İş 51:8
n Yr 30:13
o 2Kr 15:29
2Kr 16:7
Ho 8:9
Ho 12:1
ö Ho 10:6
p 2Ta 28:20
r Yr 30:15
s Me 50:22
Ağ 3:10
ş İş 5:29
Ams 2:14
t Le 26:41
u 2Ta 7:14
Yr 29:12
Ho 11:10
ü Tkr 4:30
1Sa 13:6
v Tkr 30:10
Me 78:34

2. Sütun

BÖLÜM 6

a İş 55:7
Yr 3:22
b Ho 5:14
c Yr 33:6
Ho 14:4
ç Tkr 32:39
Yr 30:17
d 2Kr 20:5
İş 26:19
He 37:14
1Ko 15:4
e Vh 11:11
f İş 54:13
Yr 24:7
g 2Sa 23:4
h Ml 4:2
ı İş 44:3
Yo 2:23

6 "Gelin Yehova'ya dönelim;[a]
bizi paramparça etti[b] ama
iyileştirecek.[c] Bizi yaraladı ama
yaramızı saracak.[ç] **2** İki gün
sonra bizi canlandıracak.[d] Üçüncü gün bizi ayağa kaldıracak ve
O'nun önünde yaşayacağız.[e]
3 Yehova'yı tanıyacağız, O'nu
hep daha iyi tanımaya uğraşacağız.[f] O'nun yerinden çıkışı tan
ağarması[g] gibidir, şaşmaz.[h] Ve O
bize bir sağanak gibi,[ı] toprağı doyuran ilkbahar yağmuru gibi gelecek."[i]

4 "Ben sana ne yapayım ey
Efraim? Ben sana ne yapayım
ey Yahuda?[j] Sizin vefanız sabah
sisine benziyor, çiy gibi çabucak kaybolup gidiyor. **5** Bu nedenle, sizleri peygamberler aracılığıyla yere yıkacağım;[k] ağzımdan
çıkan sözlerle öldüreceğim.[l] Sana
verdiğim hükümler doğan ışık
gibi görülecek.[m] **6** Çünkü Ben
kurbandan değil[n] vefadan hoşlanırım;[o] yakılan sunulardan değil Tanrı bilgisi edinmenizden
zevk alırım.[ö] **7** Oysa onlar âdemoğulları gibi ahdi çiğnediler.[p]
Bütün o yerlerde Bana hainlik
ettiler.[r] **8** Gilead[s] kötülük yapanların kentidir; onların ayak
izleri kanlıdır.[ş] **9** Kâhinler topluluğu çapulcu çeteleridir;[t] adam
soymak için pusuya yatanlar gibiler.[u] Şekem'de[ü] yol kenarında
cinayet işliyorlar; edepsizce kötülük işlemeye devam ediyorlar.[v]
10 İsrail evinde korkunç bir şey
görüyorum.[y] Orada Efraim ah-

i Ey 29:23; Me 72:6; **j** İş 5:3; Ho 11:8; **k** 2Ta 21:12; İş 58:1; Yr 1:10; He 3:9; **l** Yr 23:29; **m** Tsf 3:5; **n** Öz 21:3; İş 1:11; Mi 6:6; Mt 9:13; **o** Mi 6:8; Mi 7:18; Mt 12:7; **ö** 1Sa 15:22; 1Yh 2:3; **p** 2Kr 17:15; İş 24:5; Ho 8:1; İb 8:9; **r** İş 48:8; **s** Ho 12:11; **ş** 1Kr 2:5; Mi 7:2; **t** He 22:25; **u** Öz 1:11; **ü** 1Kr 12:25; **v** He 22:9; **y** Yr 5:30; Yr 23:14.

laksızlık yapıyor;[a] İsrail kendini kirletiyor.[b] **11** Senin için de bir hasat vakti belirlendi ey Yahuda, o zaman halkımdan tutsak edilenleri geri getireceğim.”[c]

7 “Ben ne zaman İsrail’e şifa verecek olsam,[ç] Efraim’in suçu,[d] Samiriye’nin kötü işleri[e] açığa çıkıyor. Çünkü hilekârlık yapıyorlar,[f] evlere hırsız giriyor, dışarıda çapulcu çetesi[g] baskın yapıyor. **2** Yaptıkları kötülüklerin hiçbirini unutmayacağımı[h] akıllarına getirmiyorlar.[ı] Kötü işleri şimdi onları kuşatmış;[i] hepsi gözümün önünde oluyor.[j] **3** Kötülükleriyle kralı, hileleriyle yöneticileri sevindiriyorlar.[k] **4** Hepsi zina yapıyor;[l] hepsi kızgın fırın gibi. Ekmekçinin, yoğurduğu hamur mayalanana dek ateşi karıştırmamak için kızdırdığı fırın gibi. **5** Kralımızın şenlik gününde yöneticiler kendilerini hasta ettiler;[m] şarap yüzünden deliye döndüler.[n] Kral alaycılarla el ele verdi. **6** Yürekleri fırına yaklaşmış gibi kızgın,[o] içleri yanıp tutuşuyor.[ö] Ekmekçileri bütün gece uyuyor, fırın sabahleyin alev alev yanıyor.[p] **7** Hepsi fırın gibi kızgın; kendi hâkimlerini yiyip bitirdiler. Krallarının hepsi düştü;[r] aralarında Bana yakaran yok.[s]

8 Efraim etrafındaki halklarla kaynaştı;[ş] çevrilmemiş pideye benzedi.[t] **9** Gücünü yabancılar yedi,[u] ama o bunun farkında değil.[ü] Üstelik kırlaşan saçları bembeyaz oldu, bunun da farkında değil. **10** İsrail’in gururu kendini ele veriyor.[v] Tanrılarını Yehova’ya dönmediler,[y] bütün bunlardan dolayı O’na yönelmediler.[a] **11** Efraim bön, aklı kıt*[b] bir güvercin gibi.[c] Mısır’ı çağırdı,[ç] Asur’a gitti.[d]

12 Nereye gitseler üzerlerine ağımı atacağım.[e] Onları gökteki kuşlar gibi yere indireceğim;[f] topluluklarını uyardığım gibi onları terbiye edeceğim.[g] **13** Vay onların haline,[h] çünkü Benden kaçtılar.[ı] Perişan olsunlar, çünkü Bana başkaldırdılar. Kendilerini kurtarmaya kalktığımda[i] Benim hakkımda bile yalanlar uydurdular.[j] **14** Yataklarında inleyip durdukları halde Benden yürekten yardım dilemediler.[k] Tahıl yiyip tatlı şarap içerek aylaklık ediyor,[l] Bana karşı geliyorlar.[m] **15** Onları terbiye ettiğim,[n] kollarına güç verdiğim halde,[o] Bana karşı hep kötülük tasarlıyorlar.[ö] **16** Dönüyorlar ama daha üstün olana değil;[p] gevşemiş yay gibi olmuşlar.[r] Dillerinden dökülen lanet yüzünden yöneticileri kılıçtan geçirilecek.[s] Bu yüzden Mısır diyarında alay konusu olacaklar.”[ş]

8 “Boruyu ağzına götür![t] Düşman, Yehova’nın evinin üzerine kartal gibi geliyor;[u] çünkü onlar ahdimi çiğnediler,[ü] kanunuma karşı geldiler.[v] **2** ‘Ey Tanrımız, biz İsrailoğulları Seni tanıyoruz’ diyerek feryat ediyorlar.[y]

BÖLÜM 6

a 2Kr 17:7
Yr 3:6
b He 23:4
He 23:11
c Tkr 30:3
Yr 29:14
Ams 9:14

BÖLÜM 7

ç Tkr 32:39
d İş 28:1
Mi 6:16
e He 16:46
Ams 8:14
Mi 1:5
f Yr 9:3
Mi 7:3
g Ho 6:9
h Yr 14:10
Ams 8:7
ı Tkr 32:29
İş 1:3
İş 44:19
i Me 9:16
Öz 5:22
j Me 90:8
Öz 5:21
k 1Kr 22:6
Yr 5:31
Ro 1:32
l Yr 3:9
Ml 3:5
m Öz 20:1
İş 28:1
n İş 5:11
Hb 2:15
o 2Sa 13:28
ö Öz 4:16
p Mi 2:1
r 2Kr 15:10
2Kr 15:14
s İş 9:13
He 22:30
Da 9:13
ş Me 106:35
He 23:5
t 1Kr 18:21
Vh 3:15
u 2Kr 13:3
2Kr 15:19
ü Öz 23:35
v Yr 3:3
Ho 5:5
y Ne 9:35
İş 9:13
Yr 8:5
Ams 4:6
Zk 1:4

2. Sütun

a Me 14:2
Ro 3:11
b Öz 15:32
İş 1:3
c Ho 11:11
ç 2Kr 17:4
İş 30:2
d 2Kr 15:19
Yr 2:18
He 23:5
e He 12:13
f Vz 9:12

g Tkr 28:15; 2Kr 17:13; İş 28:26; **h** İş 31:1; He 16:23; **ı** Yr 2:5; **i** İş 41:14; Mi 6:4; **j** İş 59:13; **k** Me 78:37; İş 29:13; Yr 3:10; Zk 7:5; **l** Hk 9:27; Ams 2:8; **m** Me 78:57; **n** Me 94:12; Ib 12:6; **o** 2Kr 13:5; **ö** Öz 6:14; Na 1:9; **p** Yr 3:10; **r** Me 78:57; **s** Me 12:4; Me 73:9; İş 3:8; **ş** He 36:20; Ho 9:3; **BÖLÜM 8** **t** Yr 4:5; Ho 5:8; **u** Tkr 28:49; Yr 48:40; Hb 1:8; **ü** Yr 31:32; He 16:59; Ho 6:7; **v** 2Kr 17:15; İş 24:5; **y** İş 48:1; Mi 3:11; Tit 1:16.

Ho 7:11* Sözcük anlamıyla, “yürekten yoksun”

3 İsrail iyi olanı terk etti.[a] Düşman onun peşine düşsün.[b] **4** Ben söylemeden kendilerine krallar atadılar;[c] Bana sormadan yöneticiler atadılar. Kökleri kazınsın diye,[ç] gümüşleriyle, altınlarıyla kendilerine putlar yaptılar.[d] **5** Ey Samiriye, buzağın kaldırılıp atıldı.[e] Onlara karşı öfkem gittikçe büyüyor.[f] Daha ne kadar bu suçtan arınamayacaklar?[g] **6** Çünkü bu da İsrail'in işiydi.[h] Onu bir zanaatçı yaptı;[ı] Samiriye'nin buzağısı Tanrı değildir, çünkü paramparça olacak.[i]

7 Rüzgâr ekiyorlar, kasırga biçecekler.[j] Ekinler baş vermiyor.[k] Filizlerden un elde edilmiyor;[l] edilse bile onu yabancılar yutacak.[m]

8 İsrail yutulacak.[n] O artık milletler arasında[o] kimsenin beğenmediği bir kap gibi olacak.[ö] **9** Çünkü onlar başına buyruk bir zebra gibi[p] Asur'a gittiler.[r] Efraim de ücretli âşıklar tuttu.[s] **10** Milletler arasından kendilerine âşıklar tuttularsa da,[ş] Ben şimdi hepsini bir araya toplayacağım. Kralın ve yöneticilerin yükünden ötürü kısa bir süre çok acı çekecekler.[t]

11 Çünkü Efraim günah işlemek için sunaklarını çoğalttı.[u] Günah işlemek için sunaklar edindi.[ü] **12** Ben kanunumdaki pek çok şeyi onun için yazdım;[v] ama o bunları benimsemedi.[y] **13** Bana armağan olarak hayvan kurban ediyorlar,[z] hoşlanmadığım şeyleri yiyorlar.[a] Ben Yehova, şimdi onların kötülüklerini anacağım ve suçlarının hesabını soracağım.[b] Gerisingeri Mısır'a gidecekler.[a] **14** İsrail Yaratıcısını unutup[b] tapınaklar yaptı.[c] Yahuda ise surlu şehirlerini çoğalttı.[ç] Ben onun şehirlerine ateş göndereceğim, her birinin hisarlarını yakıp yok edecek."[d]

9 "Sevinip durma, ey İsrail![e] Diğer halklar gibi neşelenme![f] Çünkü ahlaksızlığın yüzünden Tanrından uzaklaştın.[g] Her harman yerinde fahişeliğine ücret olarak verilen armağanları sevdin.[h] **2** Harman yeri ve şıra teknesi onları doyurmuyor;[ı] tatlı şarap için umutları boşa çıkıyor.[i] **3** Artık Yehova'nın diyarında kalmayacaklar,[j] Efraim Mısır'a dönecek;[k] Asur'da, kirli sayılan şeyler yiyecek.[l] **4** Artık Yehova'ya sunu olarak şarap dökmeyecekler;[m] verdikleri kurbanlar O'nu memnun etmeyecek;[n] yas ekmeğine benzeyecek,[o] onu yiyenler kendilerini kirletecek. Çünkü ekmekleri ancak kendi karınlarını doyuracak, Yehova'nın evine girmeyecek.[ö] **5** Toplantı gününde, Yehova'nın bayram gününde ne yapacaksınız?[p] **6** Çünkü yıkım yüzünden kaçıp gitmek zorunda kalacaklar.[r] Onları Mısır toplayacak,[s] Memfis[ş] gömecek. O güzel gümüş eşyaları ısırganların malı olacak;[t] çadırlarında dikenli çalılar bitecek.[u]

7 Hesap verecekleri günler geldi;[ü] yaptıklarını ödeyecekler.[v]

BÖLÜM 8

a Me 36:3; Me 50:17
b Le 26:36; Ağ 4:19
c 1Kr 12:20
ç 1Kr 13:34; Yr 44:8
d 1Kr 12:28; Ho 13:2
e İş 45:20; Ho 10:5
f Tkr 32:22; 2Kr 17:18
g Yr 4:14; Yr 13:27
h Me 106:19
ı Me 135:15; İş 44:9; Yr 10:3; Hb 2:18
i 2Kr 23:15; 2Kr 23:19; 2Ta 31:1
j Ey 4:8; Öz 22:8; Ga 6:7
k İş 17:11
l Yr 12:13
m Tkr 28:33; 2Kr 15:29
n 2Kr 18:11; Yr 50:17; Yr 51:34
o Le 26:33
ö İş 30:14; Yr 22:28; Yr 48:38
p Yr 2:24
r 2Kr 15:19; He 23:5; Ho 5:13; Ho 12:1
s He 16:33
ş He 16:37; He 23:9
t 2Kr 14:26; 1Ta 5:26
u İş 10:11; He 6:13
ü Tkr 4:28; Ho 12:11
v Tkr 4:6; Me 119:18; Öz 22:20
y 2Kr 17:15; Ne 9:26; İş 30:9
z Yr 7:21
a 1Sa 15:22; Öz 21:27; İş 1:11; Ams 5:22
b Ho 9:9; Ams 8:7

2. Sütun

a Ho 7:16; Ho 9:3
b Tkr 32:18; İş 51:13
c 1Kr 12:31
ç 2Ta 26:10

d 2Kr 18:13; 2Ta 36:19; Yr 17:27; Yr 34:7; **BÖLÜM 9**
e Ho 10:5; Ams 6:13; **f** He 20:32; **g** He 23:5; Ho 4:12; **h** Ho 2:12; Mi 1:7; **ı** Ho 2:9; **i** İş 24:7; Ams 5:11; **j** Le 20:22; Tkr 28:64; Yş 23:15; 1Kr 9:7; **k** Tkr 28:68; Ho 8:13; **l** 2Kr 17:6; He 4:13; **m** Sy 15:5; Sy 28:14; Yo 1:13; **n** İş 1:11; Yr 6:20; **o** Tkr 26:14; **ö** Sy 28:2; **p** Yo 1:14; **r** Ho 7:13; **s** Ho 7:16; Ho 8:13; **ş** Yr 2:16; **t** Öz 24:31; İş 7:23; **u** İş 5:6; İş 32:13; İş 34:13; **ü** İş 10:3; Yr 10:15; Lu 19:44; **v** Lu 21:22.

İsrail bunu bilsin![a] Peygamber akılsız olacak,[b] vahiy bildiren de deli; çünkü suçun çok,[c] düşmanlık büyük."

8 Efraim'in gözcüsü[ç] bir zamanlar benim Tanrımlaydı.[d] Şimdiyse peygamberin[e] bütün yollarına kuş avcısının tuzağı kurulu;[f] Tanrısının evinde düşmanlık var. **9** Yıkım getirmekte çok ileri gittiler,[g] tıpkı Gibea zamanında olduğu gibi.[h] Tanrı işledikleri günahları anacak,[ı] suçlarını ele alacak.

10 "İsrail Benim için çölde bulunan bir salkım üzüm gibiydi;[i] atalarınız gözümde incir ağacının ilk ürünü gibiydi.[j] Ama onlar Peor Baali'ne gittiler,[k] kendilerini o rezil şeye adadılar[l] ve sevdikleri o şey gibi iğrenç oldular.[m] **11** Efraim'e gelince, onların görkemi kuş gibi uçup gitti,[n] öyle ki, ne doğum var, ne karında taşınan, ne de rahme düşen.[o] **12** Oğullarını büyütseler de Ben onları evlatlarından edeceğim ve geride hiçbir erkek kalmayacak.[ö] Evet, onlardan yüz çevirdiğimde vay onların haline![p] **13** Yemyeşil bir arazide kurulu Efraim Benim gözümde Sur gibi;[r] fakat oğullarını katilin önüne götürecek."[s]

14 Ey Yehova, onlara vereceğini ver.[ş] Düşük yapan rahimler,[t] kurumuş sütsüz memeler ver.

15 "Bütün kötülüklerini Gilgal'de yaptılar,[u] onlardan orada nefret ettim.[ü] İşlerinin kötülüğünden ötürü onları evimden kovacağım.[v] Onları artık sevmeyeceğim.[y] Bütün yöneticileri inatçılık ediyor.[z] **16** Efraim yere serilecek.[a] Kökleri kuruyacak.[b] Artık meyve vermeyecekler.[c] Doğum yapsalar bile rahimlerinin değerli ürününü öldüreceğim."[ç]

17 Tanrım[d] onları reddedecek, çünkü O'nu dinlemediler.[e] Milletler arasında kaçak yaşayacaklar.[f]

10 "İsrail yozlaşan bir asmadır.[g] Meyvesini veriyor.[h] Meyvesi çoğaldıkça sunaklarını da çoğaltıyor.[ı] Ülkesi güzelleştikçe güzel dikili taşlar dikiyor.[i] **2** Yürekleri riyakâr;[j] şimdi suçlu çıkarılacaklar.

Sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını yağmalayacak biri var.[k] **3** Şimdi onlar 'Kralımız yok' diyecek,[l] 'Çünkü Yehova'dan korkmadık. Kralımız olsa bile, bizim için ne yapabilir?'

4 Ahit yaparken[m] boş sözler söylüyor, yalan yere ant içiyorlar.[n] Adaletsizlik tarladaki saban yarıklarında biten zehirli otlar gibi boy veriyor.[o] **5** Samiriye' de yaşayanlar Beyt-aven buzağısı[ö] yüzünden korkacak; halkı onun için yas tutacak; bu putun görkeminden kıvanç duyan rahipleri de dövünecek, çünkü o oradan sürülecek.[p] **6** Ve büyük krala armağan olarak Asur'a götürülecek.[r] Efraim utanç duyacak;[s] İsrail izlediği yoldan utanacak.[ş] **7** Samiriye de kralı da sular üzerinde yüzen kırık, ince bir dal gibi gözden kaybolacak.[t]

BÖLÜM 9

a Me 9:16
b İş 44:25
Yr 6:14
c He 14:10
ç Yr 6:17
Yr 31:6
He 33:7
d 1Kr 17:1
2Kr 2:14
e 1Kr 18:19
Yr 6:14
Yr 14:13
f Ağ 2:14
g İş 31:6
h Hk 19:22
Hk 20:5
Ho 10:9
ı Ho 8:13
i Yr 2:2
Yr 31:2
j Sy 13:23
İş 28:4
Mi 7:1
k Sy 25:3
Tkr 4:3
Me 106:28
l 1Kr 16:31
Yr 11:13
m İş 66:3
He 7:20
Ams 4:5
n Yk 1:11
o Tkr 28:18
ö Tkr 28:32
Tkr 32:25
Yr 15:7
p Tkr 31:17
2Kr 17:18
r He 28:12
s 2Kr 15:16
Yr 9:21
ş Lu 23:29
t Me 58:8
u Ho 4:15
Ho 12:11
Ams 5:5
ü He 23:18
v Le 26:33
2Kr 17:18
Me 78:60
Ams 5:27
y Tkr 29:20
z İş 1:23
He 22:27
Mi 3:11

2. Sütun

a İş 7:8
b Ml 4:1
c İş 5:24
ç He 24:21
d Me 31:14
İş 7:13
Mi 7:7
e 2Kr 17:14
2Ta 36:16
Yr 25:3
Zk 1:4
f Tkr 28:64
Ams 9:9

BÖLÜM 10

g İş 5:1; He 15:6; **h** Zk 7:6; **ı** Yr 2:28; He 6:13; Ho 8:11; Ho 12:11; **i** 1Kr 14:23; Ho 8:4; **j** 1Kr 18:21; Tsf 1:5; **k** Yr 43:13; Mi 5:13; Zk 13:2; **l** Ho 3:4; Ho 13:11; **m** Ho 6:7; **n** 2Kr 17:4; He 17:13; **o** Tkr 29:18; İş 5:7; Ams 5:7; Ams 6:12; **ö** 1Kr 12:28; Ho 4:15; Ams 3:14; **p** 1Sa 4:21; **r** 2Kr 17:3; Ho 5:13; **s** Yr 2:26; Yr 48:13; He 36:32; **ş** İş 30:3; Yr 7:24; Mi 6:16; **t** 2Kr 17:4.

8 İsrail'in günahı[a] olan Beyt-aven'deki yüksek yerler*[b] yok edilecek. Sunakların[c] üzerinde dikenler, devedikenleri bitecek.[ç] Dağlara 'Bizi örtün', tepelere 'Üzerimize düşün!' diyecekler.[d]

9 Gibea günlerinden[e] beri günah işliyorsun[f] ey İsrail. Ve bunu hâlâ sürdürüyorsun. Kötülük oğullarına açılan savaş Gibea'da onların kökünü kurutmadı.[g] **10** Dilediğim zaman onları terbiye edeceğim.[h] Arabaya koşulmuş yük hayvanı gibi çifte suçlarını peşleri sıra çekerlerken halklar onlara karşı toplanacak.[ı]

11 Efraim harman dövmeyi seven eğitilmiş bir düveydi.[i] Onun güzel boynuna Ben boyunduruk geçirmiştim. Şimdi üstüne birini bindirdim.[j] Yahuda çift sürüyor,[k] Yakup onun için tırmık çekiyor.[l] **12** Kendiniz için doğruluk tohumu ekin;[m] vefa ürünü biçin;[n] Yehova'ya yönelmek için henüz vakit varken, O gelinceye,[o] sizlere doğruluğu öğretinceye dek,[ö] ekilebilir araziyi sürün.[p]

13 Kötülük tarlası sürdünüz,[r] adaletsizlik biçtiniz,[s] hile meyvesini yediniz;[ş] çünkü kendi yolunuza,[t] yiğitlerinizin çokluğuna güvendiniz.[u] **14** Halkınız arasında kargaşa çıkıyor;[ü] surlu şehirlerinizin hepsi yağmalanacak,[v] tıpkı Şalman* Beyt-arbel'i yağmaladığında olduğu gibi; o savaş gününde analar oğullarıyla birlikte paramparça edilmişti.[y]

Ho 10:8* İbranice *bama*, tapınma amacıyla kurulan özel yerler. **14*** Yaygın görüşe göre Şalmanezer'in kısaltılmış şekli; muhtemelen V. Şalmanezer.

BÖLÜM 10

a Tkr 9:21
1Kr 12:28
1Kr 12:30
Mi 1:5
b Ho 4:15
Ams 7:9
c 2Kr 23:15
ç İş 32:13
İş 34:13
d İş 2:19
Lu 23:30
Vh 6:16
e Hk 20:5
f Ho 9:9
g Hk 20:19
h İb 12:6
ı 1Kr 14:16
He 16:37
i Yr 50:11
j 2Kr 17:6
k Yr 4:3
l İş 28:24
m Öz 11:19
Yk 3:18
n Öz 11:18
o İş 55:6
Ams 5:4
ö Tkr 32:2
İş 45:8
p Yr 4:3
r Ga 6:7
s Öz 22:8
Ho 8:7
ş Öz 1:31
t Me 52:7
u Me 33:16
Me 146:3
Yr 17:5
ü Me 74:23
v 2Kr 18:9
2Kr 19:13
y İş 13:16
Na 3:10

2. Sütun

a Ams 7:9
b 2Kr 18:10

BÖLÜM 11

c Tkr 7:8
Yr 2:2
He 16:6
ç Çk 4:22
Mt 2:15
d Tkr 29:2
2Ta 36:15
Zk 1:4
e 2Ta 36:16
İş 30:9
f Hk 2:13
Hk 3:7
1Kr 16:31
1Kr 18:19
2Kr 17:16
Ho 2:13
g 1Kr 12:33
İş 65:7
Yr 18:15
Ho 13:2

15 Sınır tanımayan kötülüğünüz yüzünden size de aynısı yapılacak, ey Beytel halkı.[a] Tan ağarırken İsrail kralı yok edilecek."[b]

11 "İsrail daha çocukken onu sevdim[c] ve oğlumu Mısır'dan çağırdım.[ç]

2 İsrail ne kadar çağrıldıysa,[d] o kadar uzaklaştı.[e] Baallere kurban kestiler;[f] oyma putlara kurban dumanı sundular.[g] **3** Bense Efraim'i kollarıma almış,[h] ona yürümesini öğretmiştim.[ı] Ama kendilerine şifa verenin Ben olduğumu hiç dikkate almadılar.[i] **4** Onları sevgi bağlarıyla, insanoğluna yaraşan iplerle çektim;[j] onlar için çenelerindeki boyunduruğu kaldıran biri gibi oldum[k] ve tatlılıkla her birine yiyecek verdim.[l] **5** Bu halk Mısır diyarına dönmeyecek; ama Bana dönmeyi reddettiklerinden[m] Asur onların kralı olacak.[n] **6** Şehirlerinde kılıç fırıl fırıl dönecek;[o] kapı sürgülerini yok edecek, tasarılarından ötürü[ö] onları yiyip bitirecek.[p] **7** Halkım Bana karşı sadakatsizliğe eğilimli.[r] Yüce olana* erişmeye çağrılıyorlarsa da, kimse ayağa kalkmıyor.

8 Senden nasıl vazgeçerim, ey Efraim?[s] Seni nasıl bırakırım, ey İsrail?[ş] Adma'ya yaptığımı[t] sana nasıl yaparım? Tseboyim'e[u] davrandığım gibi sana nasıl

h Tkr 1:31; Tkr 33:27; İş 40:11; İş 46:3; İş 63:9; **ı** Tkr 8:2; **i** Çk 15:26; Me 103:3; İş 30:26; **j** 2Sa 7:14; İş 63:9; Yhn 6:44; **k** Le 26:13; **l** Me 78:24; Me 105:40; **m** 2Kr 17:13; Yr 8:5; Ams 4:6; **n** 2Kr 17:3; **o** Le 26:31; Yr 5:17; **ö** İş 30:1; **p** He 20:47; Ml 4:1; **r** Me 78:57; Yr 3:6; Yr 8:5; **s** Ho 6:4; **ş** Yr 9:7; **t** Ba 10:19; Tkr 29:23; **u** Ba 14:8.

Ho 11:7* Sözcük anlamıyla, "yukarıya"

davranırım? Yüreğimdeki duygular değişti;[a] şefkatim alevlendi.
9 Yakıcı öfkemi göstermeyeceğim.[b] Efraim'i tekrar yıkmayacağım,[c] çünkü Tanrıyım Ben,[ç] insan değil. Kutsal Tanrı olarak aranızdayım;[d] üzerinize öfkeyle gelmeyeceğim. **10** Artık Yehova'nın ardınca yürüyecekler.[e] O aslan gibi kükreyecek.[f] Kükreyince,[g] çocukları batıdan titreyerek gelecek.[h] **11** Mısır'dan[ı] kuş gibi, Asur diyarından güvercin gibi titreyerek gelecekler.[i] Ve Ben onları evlerinde oturtacağım." Yehova'nın sözü.[j]

12 "Efraim yalanla, İsrail evi hileyle çevremi kuşattı.[k] Yahuda ise hâlâ Tanrı'nın ardından gidiyor[l] ve En Kutsal Olana sadık."

12 "Efraim karnını rüzgârla doyuruyor,[m] bütün gün doğu yelini kovalıyor.[n] Yalanı, talanı gittikçe çoğaltıyor.[o] Asur'la antlaşma yapıyor,[ö] Mısır'a zeytinyağı gönderiyor.

2 Yehova'nın Yahuda'yla davası var;[p] tuttuğu yolun hesabını Yakup'tan soracak;[r] yaptıklarını ona ödetecek.[s] **3** Anasının karnındayken kardeşini topuğundan yakaladı;[ş] var gücüyle Tanrı'yla uğraştı.[t] **4** Bir melekle mücadele etti ve sonunda üstün geldi.[u] Lütfa erişmek için ağlayıp yalvardı."[ü]

Tanrı onu Beytel'de buldu[v] ve Tanrı bizimle konuşmaya orada başladı.[y] **5** O göklerin* hâkimi Yehova Tanrı'dır;[z] Yehova ismiyle anılır.[a]

6 "Bundan dolayı, Tanrına dön;[a] vefaya[b] ve adalete[c] bağlı kal, hep Tanrına ümit bağla.[ç]
7 O tacire gelince, hileli terazi elindedir,[d] dolandırıcılığı sever.[e]
8 Efraim, 'Gerçekten zengin oldum,[f] servete kavuştum.[g] Çok emek verdim; yaptıklarımda bir günah, bir suç bulamayacaklar' deyip duruyor.[h]

9 Ama Ben Yehova, Mısır diyarından beri senin Tanrınım.[ı] Bayram günlerinde olduğu gibi seni yine çadırlarda oturtacağım.
10 Peygamberlere söyledim,[i] görüntüleri çoğalttım, peygamberler aracılığıyla örnekler verdim.[j]

11 Gilead'da büyücülük[k] de sahtecilik[l] de yapılıyor. Gilgal'de boğalar kurban ediliyor.[m] Sunakları, sürülmüş tarlalardaki taş yığınlarını andırıyor.[n] **12** Yakup Aram kırlarına kaçtı;[o] İsrail[ö] bir kadın için hizmet etti,[p] bir kadın için koyun güttü.[r] **13** Yehova İsrail'i Mısır'dan bir peygamber aracılığıyla çıkardı,[s] bir peygamber aracılığıyla korudu.[ş] **14** Efraim büyük öfkeye yol açtı;[t] döktüğü kanın günahı onun boynuna;[u] Yüce Efendisi utanmazlığını ona ödetecek."[ü]

13 "Efraim konuşunca herkes titrerdi; İsrail'de ağırlığı olan oydu.[v] Ama Baal'e[y] tapınarak suç işleyince öldü.[z]
2 Şimdi başka bir günah daha işliyorlar, gümüşlerinden

BÖLÜM 11

a Tkr 32:36; Yr 31:20
b Me 78:38
c Yr 30:11
ç Sy 23:19; İş 55:8; Ml 3:6
d İş 12:6
e İş 2:5
f İş 31:4
g Yo 3:16; Ams 1:2
h Zk 8:7
ı İş 11:11; Zk 10:10
i İş 11:12; İş 60:8
j Yr 23:6; He 28:25; He 37:21; Ams 9:14
k Me 78:36; İş 29:13; Mi 6:12
l 2Kr 18:5; 2Ta 29:2; Me 89:18; Ho 4:15

BÖLÜM 12

m Yr 22:22
n Ho 8:7
o 2Kr 17:4
ö 2Kr 15:19
p 2Kr 17:19; Yr 2:35; Ho 4:1; Mi 6:2
r Me 62:12; Yr 17:10
s İş 3:11; İş 59:18
ş Ba 25:26
t Ba 32:28
u Ba 32:25
ü Ba 32:26
v Ba 28:19
y Ba 28:13
z Ba 28:16; Ba 32:30
a Çk 3:15; Me 135:13; İş 42:8

2. Sütun

a İş 31:6; Yr 3:14; Ho 14:1; Yo 2:13; Zk 1:3
b Mi 6:8
c Tkr 16:20
ç Me 27:14; Ağ 3:25
d Le 19:35; Öz 11:1; Ams 8:5
e He 22:29; Mi 2:1

f Öz 28:20; Yr 9:23; Zk 11:5; Vh 3:17; **g** Tkr 8:17; **h** Öz 30:12; Ml 2:17; **ı** Çk 20:2; Ho 13:4; **i** 1Kr 17:1; 2Kr 17:13; Ams 7:15; **j** İş 5:1; Yr 13:1; **k** Ho 6:8; **l** He 13:8; **m** Ams 4:4; **n** 2Kr 17:10; Ho 8:11; **o** Ba 28:5; Tkr 26:5; **ö** Ba 32:28; **p** Ba 29:18; **r** Ba 31:38; **ş** Çk 12:51; Me 77:20; İş 63:11; Mi 6:4; **ş** Yş 24:17; 1Sa 12:8; **t** 2Kr 17:11; He 23:5; **u** He 22:13; **ü** Tkr 28:37; Ro 2:6; **BÖLÜM 13** **v** Yş 17:17; **y** 2Kr 17:16; Ho 11:2; **z** Çk 20:5.

Ho 12:5* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

kendilerine dökme heykeller,[a] kendi anlayışlarına göre putlar yapıyorlar;[b] hepsi zanaatçı işi.[c] Onlara, 'Kurban kesen adamlar buzağıları öpsün' diyorlar.[ç] **3** İşte bu yüzden sabah sisine,[d] çabucak kaybolan çiye benzeyecekler. Harman yerinden savrulan saman[e] gibi, bacadan tüten duman gibi olacaklar.

4 Oysa Ben Yehova, Mısır diyarından beri senin Tanrınım.[f] Benden başka Tanrı tanımadın; Benden başka kurtarıcı yoktu.[g] **5** Ben seninle çölde,[h] ateşli hastalıklar diyarında[ı] ilgilendim. **6** Otlaklarından beslenip doydular.[i] Doydular ve yürekleri kibirlendi.[j] Bu yüzden Beni unuttular.[k] **7** Ben de onların karşısında genç aslan[l] gibi olacağım; leopar gibi yol kenarında onları bekleyeceğim.[m] **8** Yavrularından edilmiş dişi ayı gibi karşılarına çıkacağım;[n] göğüs kafeslerini parçalayacağım. Onları hemen orada aslan gibi yiyeceğim.[o] Yırtıcı bir hayvan onları parça parça edecek.[ö] **9** O seni mahvedecek[p] ey İsrail, çünkü Bana, kendi yardımcına[r] karşı geldin.

10 Hani nerede kralın, seni bütün şehirlerinde kurtaracak o adam?[s] Hani nerede hâkimlerin, 'Bana bir kral ve yöneticiler ver'[ş] diyerek istediğin o adamlar? **11** Sana öfkeyle bir kral verdim,[t] gazapla onu geri alacağım.[u]

12 Efraim'in suçu bohçaya sarılıyor, günahı sandıkta saklanıyor.[ü] **13** Doğum sancısı çeken bir kadın gibi sancı çekecek.[v] Efraim akılsız[y] bir oğuldur, doğum zamanı geldiğinde uygun biçimde durmadığından rahimden çıkmayacak.[a]

14 Onları ölüler diyarının elinden bedelle kurtaracağım,[b] ölümden geri alacağım.[c] Ey ölüm, nerede senin zehirli iğnen?[ç] Ey ölüler diyarı,[d] nerede senin yıkıcılığın? Ben yine de şefkat göstermeyeceğim.*[e]

15 Saz gibi çoğalsa da,[f] üzerine çölden gelen doğu rüzgârı, Yehova'nın yeli esecek.[g] Çölden esip onun kuyusunu kurutacak, pınarının suyunu bitirecek.[h] O gelen, onun bütün güzel mallarını, hazinesini yağma edecek.[ı]

16 Samiriye suçlu tutulacak,[i] çünkü Tanrısına başkaldırdı.[j] Kılıçla yere serilecekler;[k] çocukları paramparça edilecek,[l] gebe kadınlarının karnı yarılacak."[m]

14 "Tanrın Yehova'ya geri dön,[n] ey İsrail; çünkü kötülüklerin içinde sendeledin.[o] **2** Tövbenizi dile getirerek Yehova'ya dönün.[ö] O'na 'Suçumuzu bağışla'[p] deyin, 'İyi olanı kabul et; biz de buna karşılık dudaklarımızın kurbanlarını* sunalım.[r] **3** Bizi Asur kurtarmayacak.[s] Atlara binmeyeceğiz.[ş] Artık elimizle yaptıklarımıza "Ey Tanrımız!" demeyeceğiz, çünkü yetim Senden merhamet görür.'[t]

BÖLÜM 13

a Me 115:4; İş 46:6; Yr 10:4; Ho 2:8
b İş 44:17; Yr 10:9
c Yr 10:3; Hb 2:18
ç 1Kr 12:28; 1Kr 19:18
d Ho 6:4
e Ey 21:18; Me 1:4; Da 2:35
f Çk 20:2; Le 11:45; Me 81:10; Ho 12:9
g İş 43:11; İş 45:21
h Tkr 2:7; Tkr 32:10; Yr 2:2
ı Yr 2:6
i Tkr 8:12; Ne 9:25
j Tkr 32:15
k Tkr 6:12; Tkr 32:18; Öz 30:9; İş 17:10
l Ho 5:14
m Yr 5:6
n 2Sa 17:8; Öz 17:12
o Ağ 3:10
ö İş 56:9; Yr 12:9
p Öz 6:32
r Me 33:20; Me 46:1
s 1Sa 8:20; 2Kr 17:4
ş 1Sa 8:5
t 1Sa 8:7; 1Sa 12:13
u 1Sa 12:25; Yr 52:11
ü Tkr 32:34; Ey 14:17
v Yr 30:6; Mi 4:9
y Öz 22:3

2. Sütun

a 2Kr 19:3
b Me 30:3; Me 49:15; Me 69:18
c İş 25:8
ç İş 26:19; 1Ko 15:55
d Vh 20:13
e 1Sa 15:29; Yr 15:6
f Ba 41:52; Ba 48:19
g Yr 4:11; Ho 4:19
h Ho 9:11
ı 2Kr 17:20
i 2Kr 17:18; Ams 3:9
j 1Sa 15:23; Me 5:10; He 20:21; **k** İş 1:20; İş 7:8; **l** 2Kr 8:12; **m** 2Kr 15:16; Ams 1:13; **BÖLÜM 14** **n** 1Sa 7:3; 2Ta 30:6; İş 55:6; Ho 12:6; Yo 2:13; **o** Yr 2:19; Ağ 4:6; **ö** Ho 12:6; **p** Çk 34:7; 2Sa 24:10; Me 51:2; Mi 7:18; **r** Me 69:31; İb 13:15; **s** Ho 5:13; **ş** Tkr 17:16; Me 33:17; İş 31:1; **t** Tkr 10:18; Me 10:14; Me 68:5; Me 146:9; Öz 23:11; Yk 1:27.

Ho 13:14* Bunun nedeni o sırada içinde bulundukları günahkâr durumdur. 12. ayete bakın. **14:2*** Sözcük anlamıyla, "genç boğalarını"

4 Onları döneklikten kurtaracağım,[a] gönülden* seveceğim,[b] çünkü onlara öfkem geçti.[c] **5** İsrail için çiy gibi olacağım.[c] O zambak gibi açacak, Lübnan'ın ağacı gibi kök salacak. **6** Dallanıp budaklanacak, zeytin ağacı[d] gibi değerli, Lübnan ağacı gibi hoş kokulu olacak. **7** Onun gölgesinde yine oturulacak.[e] Başakları gelişecek, asma gibi filizlenecekler.[f] O Lübnan şarabı gibi anılacak.

Ho 14:4* Ya da "Kendi isteğimle"

BÖLÜM 14

a Me 103:3 İş 57:18 Yr 3:22
b Tkr 7:7 Tsf 3:17
c Me 78:38 İş 12:1
ç Tkr 32:2 Öz 19:12
d Me 52:8
e Me 91:1
f Zk 8:12

2. Sütun

a Ho 14:3 Elç 19:18
b Yr 31:18
c İş 41:19 İş 55:13 İş 60:13

8 Efraim 'Putlarla artık ne işim var?' diyecek.[a]

Ona cevap vereceğim, gözümü ondan ayırmayacağım.[b] Gür yapraklı ardıç ağacı[c] gibiyim. Bende onun için meyve bulunur."

9 Kim bunları anlayacak kadar hikmetli?[ç] Kim bunları bilecek kadar sağgörülü?[d] Çünkü Yehova'nın yolları doğrudur;[e] o yollarda doğru insanlar yürür,[f] suç işleyenler ise tökezler.[g]

ç Me 107:43; Öz 1:5; Yr 9:12; **d** Mt 24:45; **e** Tkr 32:4; Da 4:37; **f** Lu 1:6; **g** Da 12:10.

YOEL

1 Petuel oğlu Yoel'e Yehova' dan gelen söz:[a]

2 "Ey ihtiyarlar, dinleyin! Ve memlekette yaşayanlar, hepiniz kulak verin![b] Ömrünüz boyunca, hatta atalarınızın zamanından bu yana böyle bir şey oldu mu?[c] **3** Kendi oğullarınıza bunu anlatın. Oğullarınız oğullarına, onlar da sonraki nesle bunu anlatsın.[ç] **4** Tırtıldan geriye kalan ürünü çekirge yedi;[d] çekirgeden geriye kalanı kanatsız yavru çekirge yedi, ondan geriye kalanı da hamamböceği yedi.[e]

5 Ayılın ey ayyaşlar,[f] ağlayın! Ey şarap düşkünleri, tatlı şarap[g] diye feryat edin![h] Çünkü onu ağzınızdan çekip aldılar.[ı] **6** Memleketime sayılamayacak kadar kalabalık, güçlü bir millet akın etti;[i] dişleri aslan* dişi,[j]

Yo 1:6* İbranice *aryeh*; Afrika aslanı.

BÖLÜM 1

a 2Pe 1:21
b Me 49:1 Ams 3:1
c Yo 2:2
ç Çk 10:14 Çk 13:14 Tkr 6:7 Tkr 29:22 Me 78:4
d Çk 10:15 Tkr 28:38 Ams 4:9
e Yo 2:25
f İş 28:1 Ams 6:6 Lu 21:34
g Ho 4:11
h Yr 4:8 Yk 5:1
ı Tkr 28:39 İş 32:10
i Yo 2:2
j Vh 9:8

2. Sütun

a İş 5:6
b Yr 5:17 Yr 8:13
c Yr 48:32
ç He 7:18
d 2Ta 13:10
e Yo 2:17
f Le 2:1 Yo 2:14
g Çk 29:40 Ho 9:4
h Tkr 28:30

çeneleri de aslan* çenesi gibi. **7** Asmamı harap etti,[a] incir ağacımı bir kütüğe çevirdi.[b] Kabuklarını tamamen soyup attı.[c] Onun dallarının hepsi ağardı. **8** Nişanlısını* kaybetmiş, çul kuşanmış[ç] bir genç kız gibi feryat edin!

9 Yehova'nın hizmetkârları,[d] kâhinler yas tutuyor;[e] çünkü artık Yehova'nın evine tahıl sunusu[f] ve dökme sunusu[g] gelmiyor. **10** Tarlalar mahvolmuş,[h] toprak yasta;[ı] çünkü tahıl yağmalandı, yeni şarap kuruyup gitti[i] ve yağ tükendi.[j] **11** Buğday ve arpadan ötürü çiftçiler utanç içinde,[k] bağcılar inliyor; çünkü tarlanın hasadı yok oldu.[l] **12** Asma kurudu, incir ağacı soldu. Nar ağacı, hurma ağacı, elma ağacı,

ı Le 26:20; Yr 4:28; Yr 14:2; **i** Tkr 28:39; İş 24:7; Ho 9:2; **j** Tkr 28:40; **k** Yr 14:4; **l** İş 17:11.

Yo 1:6* İbranice *lavi*; Asya aslanı. **8*** Ya da "Efendisini"

kırlardaki bütün ağaçlar kuruyup gitti;[a] sevinç ise utançtan insanoğlunu terk etti.[b]

13 Ey kâhinler, çul kuşanıp dövünün![c] Ey sunakta hizmet edenler,[ç] inleyin! Ey Tanrımın hizmetkârları, gelin de geceyi çul içinde geçirin; çünkü Tanrınızın evine tahıl sunusu[d] ve dökme sunusu gelmiyor.[e] **14** Oruç ilan edin.[f] Büyük bir toplantı düzenleyin.[g] İhtiyarları ve memleketin bütün halkını Tanrınız Yehova'nın evine toplayıp[h] yardım için Yehova'ya yakarın.[ı]

15 Eyvah, o gün geliyor![i] Yehova'nın günü çok yakın.[j] Mutlak Gücün Sahibinden bir yıkım gibi geliyor! **16** Gözümüzün önünde yiyeceklerimiz yok olup gitmedi mi? Tanrımızın evinde sevinç ve neşe kaldı mı?[k] **17** Kuru incirler mahvoldu. Ambarlar boş kaldı. Kilerler yıkıldı, çünkü hiçbir yerde tahıl yok. **18** Hayvanlar nasıl da inliyor! Sığır sürüleri oraya buraya dağılmış, çünkü otlak bulamıyorlar.[l] Koyun sürüleri de cezadan payını aldı.

19 Ey Yehova, Sana yakarıyorum![m] Otlakları ateş yiyip bitirdi ve alevi bütün ağaçları yakıp kül etti.[n] **20** Kır hayvanları da hasretle Seni bekliyor;[o] çünkü akarsular kurudu,[ö] otlakları ateş yiyip bitirdi."

2 "Sion'da boru çalın,[p] kutsal dağımda[r] savaş narası atın.[s] Memlekette yaşayan herkes telaşa düşsün,[ş] çünkü Yehova'nın günü geliyor,[t] hem de çok yakın! **2** Karanlık, zifiri karanlık bir gün;[u] bulutlu, kapkara bir gün! Tan ışığının dağların üzerine vurduğu vakit gibi.[a]

Büyük ve güçlü bir millet geliyor;[b] böylesi daha önce hiç var olmadı[c] ve nesiller boyu bir daha da olmayacak. **3** Önlerinde yiyip bitiren bir ateş,[ç] artlarında kasıp kavuran bir alev var.[d] Önlerindeki topraklar Aden bahçesi gibi,[e] fakat arkalarında ıssız bir çöl kalıyor. Ellerinden kurtulan yok.

4 Görünüşleri ata benziyor, küheylan gibi koşuyorlar.[f] **5** Dağların tepelerinde, savaş arabalarının gürültüsüyle,[g] anızı yiyip bitiren alevlerin uğultusuyla sıçrayarak ilerliyorlar.[h] Savaş düzeni almış güçlü bir millet gibiler.[ı] **6** Onların yüzünden halklar çok acı çekecek.[i] Bütün yüzler endişeyle alev alev yanacak.[j]

7 Yiğitler gibi koşuyorlar.[k] Savaşçılar gibi duvarları aşıyorlar. Her biri kendi yolunda ilerliyor, hiç sapmadan gidiyorlar.[l] **8** Hiçbiri diğerini itmiyor. Yolundan giden bir yiğit gibi, durmadan ilerliyorlar. Bazıları atılan oklar arasında yığılıp kalsa da, diğerleri yolundan dönmüyor.

9 Şehirlere giriyorlar. Duvarları aşıyorlar. Evlere tırmanıyor, hırsız gibi pencerelerden giriyorlar. **10** Önlerinde bütün memleket telaşa düştü ve gökler sarsıldı. Güneş ve ay karardı,[m] yıldızların ışıltısı da kayboldu.[n] **11** Ordusunun[o] başında Yehova gürleyecek.[ö] O'nun askerleri sayılamayacak kadar çok![p] Sözünü

BÖLÜM 1

a Le 26:20
b İş 24:11
c Yr 4:8
He 7:18
ç Çk 30:20
1Ko 9:13
d Le 2:8
e Sy 29:6
f 2Ta 20:3
Yo 2:15
g Le 23:36
Ne 8:18
h 2Ta 20:13
Ne 9:1
ı Tkr 4:30
Me 50:15
Yun 3:8
i Yr 30:7
j İş 13:6
Yo 2:1
Tsf 1:7
Tsf 1:14
Tsf 2:2
2Pe 3:10
Vh 6:17
k Tkr 12:7
l 1Kr 18:5
Yr 12:4
Ho 4:3
m Me 50:15
Me 91:15
Mi 7:7
Hb 3:18
Flp 4:6
n Yr 9:10
o Ey 38:41
Me 104:21
Me 145:15
Me 147:9
ö 1Kr 17:7
1Kr 18:5
Yr 14:1

BÖLÜM 2

p Yr 4:5
He 33:3
r Zk 8:3
s Tsf 1:16
ş Ams 3:6
t Tsf 1:14
Ml 4:1
u Yr 4:28
Yr 13:16
Ams 5:18

2. Sütun

a Ams 4:13
Tsf 1:15
b Yo 1:6
c Çk 10:14
ç Yo 1:19
d Ams 7:4
e Ba 2:8
Ba 13:10
İş 51:3
f Vh 9:7
g Vh 9:9
h İş 5:24
ı Öz 30:27
i Yr 8:21
j Na 2:10
k 2Sa 1:23

l Öz 30:27; **m** Yr 4:28; Yo 2:31; Mt 24:29; Lu 21:25; Elç 2:20; Vh 9:2; **n** İş 13:10; **o** Yo 2:25; **ö** Me 46:6; İş 42:13; Yr 25:30; Yo 3:16; Ams 1:2; **p** Yo 2:2.

yerine getiren Tanrımız kudretlidir. Yehova'nın günü büyüktür[a] ve çok korkunçtur, kim dayanabilir?"[b]

12 "Şimdi bütün yüreğinizle Bana dönün,[c] oruç tutun,[ç] ağlayıp feryat edin."[d] Yehova'nın sözü. **13** "Giysilerinizi[e] değil, yüreklerinizi[f] parçalayın. Tanrınız Yehova'ya dönün, çünkü O lütufkârdır, merhametlidir,[g] çabuk öfkelenmez,[h] vefalı sevgisi büyüktür;[ı] başınıza gelecek felaket O'nu elbette üzer.[i] **14** Kim bilir, belki de Tanrınız Yehova üzüntü duyup fikrinden vazgeçer,[j] felaketin ardında size bir nimet,[k] O'na sunacağınız bir tahıl sunusu ve bir dökme sunusu bırakır.

15 Sion'da boru çalın![l] Oruç ilan edin.[m] Büyük bir toplantı düzenleyin.[n] **16** Halkı bir araya getirin. Cemaati kutsayın.[o] Yaşlıları toplayın. Çocukları ve emzikteki bebekleri bir araya getirin.[ö] Güvey odasından, gelin gerdekten çıkıp gelsin.

17 Kâhinler, Yehova'nın hizmetkârları, sundurmayla sunak arasında[p] ağlasın ve şöyle desin: 'Ey Yehova, halkına acı! Mirasının aşağılanmasına[r] izin verme, başka milletler ona hâkim olmasın. Milletler arasında neden "Onların Tanrısı nerede" densin?'[s] **18** Yehova memleketi için kıskançlık duyacak,[ş] kendi halkına şefkat gösterecek.[t] **19** Yehova halkına şöyle cevap verecek: 'İşte size tahıl, yeni şarap ve yağ veriyorum, bunlara doyacaksınız.[u] Artık başka milletler arasında aşağılanmanıza izin vermeyeceğim.[a] **20** Kuzeyden gelen[b] orduyu sizden uzaklaştıracağım, onu dağıtıp kurak ve ıssız bir ülkeye süreceğim. Ön saftakileri doğu denizine,[c] arka saftakileri batı denizine[ç] doğru dağıtacağım. Ondan pis bir koku yükselecek ve iğrenç kokusu yayılmaya devam edecek;[d] Tanrınız gerçekten büyük işler yapacak.'

21 Ey toprak, sakın korkma! Sevin ve coş, çünkü Yehova gerçekten büyük işler yapacak.[e] **22** Ey kır hayvanları korkmayın,[f] çünkü bozkırdaki otlaklar yeşerecek.[g] Ağaçlar meyveyle dolacak.[h] İncir ağacı ve asma bol bol meyve verecek.[ı] **23** Ey Sion evlatları, sevinin ve Tanrınız Yehova'yla coşun,[i] çünkü size güz yağmurunu tam ölçüsüyle verecek.[j] Üzerinize sağanak yağmur yağdıracak, tıpkı önceden olduğu gibi, hem güz yağmurunu hem de bahar yağmurunu eksik etmeyecek.[k] **24** Harman yerleri tahılla dolacak; tekneler yeni şarap ve yağla dolup taşacak.[l] **25** Üzerinize gönderdiğim çekirge, kanatsız yavru çekirge, hamamböceği ve tırtıldan oluşan büyük ordunun yıllar boyu yediklerini size geri vereceğim.[m] **26** Evet, bol bol yiyip içecek ve doyacaksınız.[n] Sizin için harika işler yapan[o] Tanrınız Yehova'nın adını yüceltmeyeceksiniz.[ö] Benim halkım bir daha asla utandırılmayacak.[p] **27** Böylece bileceksiniz ki, Ben

BÖLÜM 2

a Yr 30:7; Ams 5:18; Tsf 1:15
b Sy 24:23; Na 1:6; Vh 6:17
c Yr 4:1; Ho 12:6; Ho 14:1
ç 1Sa 7:6; 2Ta 20:3
d Ezr 10:1; İş 22:12; Yk 4:9
e Ba 37:34; 2Sa 1:11
f 2Kr 22:19; Me 34:18; Me 51:17; İş 57:15
g Çk 34:6; Mi 7:19
h Sy 14:18; İş 48:9; Mi 7:18; Na 1:3
ı Ne 9:17; Me 86:15; Me 103:8; Yun 4:2
i Me 106:45
j 2Ta 30:8; Yr 18:8; Yun 3:9; Tsf 2:3
k İş 65:8; Mi 7:20; Hg 2:19
l Yo 2:1
m Yr 36:9; Yo 1:14
n 2Ta 7:9
o Çk 19:10
ö Tkr 29:11; Tkr 31:12; 2Ta 20:13
p 2Ta 8:12; Mt 23:35
r Tkr 28:37; Me 44:14
s Tkr 32:27; Me 42:10; Me 79:10; Me 115:2; Mi 7:10
ş Zk 1:14; Zk 8:2
t Tkr 32:36; Me 103:13; İş 60:10; Ağ 3:22; Ho 11:8; Lu 15:20; Yk 5:11
u İş 62:8; Ams 9:13; Ml 3:10

2. Sütun

a He 34:29; He 36:15
b Yr 1:14
c He 47:18

ç Tkr 11:24; Tkr 34:2; **d** İş 34:3; **e** Me 126:3; **f** Me 36:6; **g** Me 65:12; İş 30:23; Zk 8:12; **h** Me 67:6; İş 51:3; He 34:27; **ı** Ams 9:14; **i** Me 28:7; İş 12:6; İş 41:16; İş 61:10; Hb 3:18; Zk 10:7; **j** Le 26:4; **k** Tkr 11:14; Zk 10:1; Yk 5:7; **l** Le 26:10; Öz 3:10; Ams 9:13; Ml 3:10; **m** Yo 1:4; Ams 4:9; **n** Le 26:5; Tkr 6:11; Me 22:26; **o** Me 13:6; Me 72:18; İş 25:1; **ö** Tkr 26:10; **p** Me 37:19; Tsf 3:11; Ro 5:5.

İsrail'in ortasındayım,[a] Tanrınız Yehova Benim, başkası yok.[b] Benim halkım bir daha asla utandırılmayacak.

28 Bundan sonra, ruhumu her tür insan[c] üzerine dökeceğim;[ç] oğullarınız ve kızlarınız[d] peygamberlik edecek. Gençleriniz görüntüler, yaşlılarınız rüyalar görecek. **29** O günlerde erkek ve kadın hizmetkârlarımız üzerine de ruhumu dökeceğim.[e]

30 Göklerde ve yerde alametler gerçekleştireceğim;[f] kan, ateş ve duman sütunları[g] olacak. **31** Yehova'nın büyük ve korkunç günü[h] gelmeden önce, güneş karanlığa gömülecek[ı] ve ay kana bürünecek.[i] **32** O zaman Yehova'ya adıyla yakaran herkes kurtulacak;[j] Yehova'nın söylediği gibi, Sion Dağında ve Yeruşalim' de kurtulanlar olacak.[k] Yehova' nın çağırdığı sağ kalanlar arasında onlar da bulunacak."[l]

3 "İşte! O günlerde,[m] Yahuda ve Yeruşalim'in tutsak edilmiş halkını geri getirdiğimde,[n] **2** milletlerin hepsini bir araya toplayıp[o] Yehoşafat Ovasına[ö] indireceğim. Halkım için, mirasım olan İsrail için onlardan hesap soracağım,[p] çünkü halkımı milletler arasına dağıttılar ve memleketimi paylaştılar.[r] **3** Halkımı aralarında paylaşmak için kura çektiler;[s] fahişelerin ücretini ödemek için erkek çocukları verdiler,[ş] içtikleri şarabın ücretini ödemek için kız çocukları sattılar.

4 Ey Sur ve Sayda![t] Ey bütün Filistiye bölgesi![u] Bana bunu yapmaya nasıl cüret edersiniz? Benim için uygun gördüğünüz karşılık bu mu? Madem siz Bana böyle davranıyorsunuz, Ben de hemen harekete geçip yaptıklarınızı size ödeteceğim.[a] **5** Siz Benim altınımı, gümüşümü aldınız[b] ve Bana ait nadide eşyaları kendi tapınaklarınıza götürdünüz.[c] **6** Yahuda' nın ve Yeruşalim'in evlatlarını kendi topraklarından uzaklaştırmak için Yunanlılara[ç] sattınız.[d] **7** Şimdi, sattığınız yerden geri gelmeleri için onları ayağa kaldıracağım[e] ve onlara yaptıklarınızı kendi başınıza getireceğim.[f] **8** Oğullarınızı ve kızlarınızı Yahuda'nın evlatlarına satacağım,[g] onlar da çocuklarınızı uzakta yaşayan bir millete,[h] Sebalılara[ı] satacaklar; Yehova böyle diyor.

9 Milletler arasında şunu ilan edin![i] 'Savaşa hazırlanın! Yiğitleri ayağa kaldırın![j] Bütün savaşçılar toplansın![k] Hepsi buraya gelsin! **10** Saban demirlerinizden kılıç, bağcı bıçaklarınızdan[l] mızrak yapın. Zayıflar bile "Ben güçlüyüm" desin.[m] **11** Ey çevredeki milletler, gelin de birbirinize yardım edin![n] Hepiniz bir araya toplanın!' "[o]

Ey Yehova, savaşçılarını oraya indir![ö]

12 "Milletler ayağa kalksın ve Yehoşafat Ovasına[p] çıksın. Çünkü Ben orada oturup, çevredeki bütün milletleri yargılayacağım.[r]

13 Orağı savurun,[s] ürün olgunlaştı.[ş] Gelin, aşağı inin, şıra

---

BÖLÜM 2

a Le 26:11; Me 46:5; He 37:26
b Tkr 4:35; 1Kr 8:60; İş 45:5
c Zk 12:10; Yhn 7:39; Elç 10:45
ç İş 32:15; İş 44:3; He 39:29; Elç 2:17
d Elç 21:9
e Elç 2:18
f Elç 2:19
g Vh 9:2
h Tsf 1:14; Ml 4:5; Elç 2:20
ı İş 13:10; Yo 3:15; Mt 24:29; Mr 13:24; Lu 21:25; Vh 6:12
i Me 50:15; Elç 2:21; Ro 10:13
k İş 46:13; Ob 17
l İş 11:11; Yr 31:7; Mi 4:7; Ro 9:27

BÖLÜM 3

m Yr 30:3; He 38:14; Tsf 3:20
n Tkr 30:3; Yr 16:15; He 39:28; Ams 9:14
o Tsf 3:8; Zk 14:2; Vh 16:16
ö Yo 3:12
p İş 66:16; He 38:22
r Yr 12:14; He 35:10; Tsf 2:8
s Ob 11
ş Tkr 23:17
t İş 23:12; Zk 9:2
u Yr 47:4; He 25:15

2. Sütun

a Ams 1:10; Ro 2:6
b 2Ta 21:17
c 1Sa 5:2
ç Ba 10:2; Zk 9:13
d Tkr 28:32; Tkr 28:68; He 27:13

e İş 11:12; İş 43:5; İş 49:12; Yr 23:8; He 34:12; **f** Me 62:12; Yr 17:10; Yr 25:14; Yr 30:23; **g** Ob 20; **h** Yr 6:20; **ı** Ey 1:15; He 27:22; **i** İş 34:1; Yr 31:10; **j** İş 8:9; Yr 46:3; **k** He 38:7; **l** İş 2:4; Mi 4:3; **m** Zk 12:8; **n** He 38:9; Tsf 3:8; **o** Vh 16:14; **ö** Me 103:20; 2Se 1:7; Vh 19:14; **p** Yo 3:2; **r** Me 76:9; Me 96:13; **s** Vh 14:19; **ş** Yr 51:33; Vh 14:18.

teknesi doldu.[a] Tekneler dolup taşıyor, çünkü onların kötülükleri çoğaldıkça çoğaldı.[b] **14** Hüküm ovasında kalabalıklar toplanmış,[c] kalabalıklar! Hüküm ovasında Yehova'nın günü çok yakın.[ç] **15** Güneş ve ay kararacak; yıldızların ışıltısı kaybolacak.[d] **16** Yehova Sion'dan kükreyecek ve sesini Yeruşalim'den duyuracak.[e] Gökler ve yer sarsılacak;[f] fakat Yehova, halkı için sığınak,[g] İsrailoğulları için kale olacak.[h] **17** Ve siz bileceksiniz ki, Ben Tanrınız Yehova'yım[ı] ve kutsal dağım Sion'da otururum.[i] Yeruşalim kutsal bir yer olacak[j] ve artık oradan yabancılar geçemeyecek.[k]

18 O gün dağlardan tatlı şarap damlayacak,[l] tepelerden süt akacak ve Yahuda'nın bütün dere yataklarında sular çağlayacak. Yehova'nın evinden bir pınar çıkacak[a] ve Akasyalar Vadisini* sulayacak.[b] **19** Yahuda'nın evlatlarına zorbalık ettikleri, onların memleketinde masum kanı döktükleri için,[c] Mısır viraneye dönecek[ç] ve Edom ıssız bir çöl olacak.[d] **20** Fakat Yahuda çağlar boyu, Yeruşalim nesiller boyu[e] oturulan bir yer olacak.[f] **21** Daha önce suçsuz saymadığım kanlarını artık suçsuz sayacağım.[g] Ben Yehova, Sion'da oturacağım."[h]

BÖLÜM 3

a İş 63:3
Ağ 1:15
Vh 14:20
b Ba 6:5
İş 13:11
c Vh 19:19
ç İş 34:2
Yo 2:1
Tsf 1:14
d İş 13:10
He 32:7
Yo 2:31
Elç 2:20
e Yr 25:30
Ams 1:2
f İş 13:13
g Me 18:2
Me 50:15
h Öz 18:10
ı Me 9:16
i Ob 16
Zk 8:3
j İş 4:3
k İş 35:8
İş 60:18
Na 1:15
Zk 14:21
Vh 21:27
l Ams 9:13
Zk 9:17

2. Sütun **a** Me 46:4; He 47:1; Vh 22:1; **b** İş 41:19; **c** Ams 1:11; Ob 10; **ç** İş 19:1; **d** Yr 49:17; He 25:13; **e** Me 48:8; İş 60:15; Ams 9:15; **f** İş 33:20; **g** Me 103:10; İş 4:4; He 36:25; Mi 7:19; **h** Me 48:1; İş 24:23; Mi 4:7.

Yo 3:18* Ya da "Şittim Vadisini"

AMOS

1 Tekoalı[a] koyun yetiştiricilerinden Amos'un sözleri. Bu sözler ona Yahuda kralı Uzziya'nın[b] ve İsrail kralı Yoaş[c] oğlu Yeroboam'ın[c] zamanında, depremden[d] iki yıl önce İsrail[e] hakkında aldığı görüntüde bildirilmişti. **2** O şunları söyledi:

"Yehova Sion'dan kükreyecek[f] ve Yeruşalim'den sesini duyuracak;[g] çobanların otlakları yasa bürünecek, Karmel'in doruğu kuruyacak."[h]

3 Yehova diyor ki, "'Şam üç kez, hatta dört kez isyan ettiği için[ı] elimi geri çekmeyeceğim; çünkü Gilead'ı demir dövenlerle harman döver gibi dövdü.[i] **4** Hazael'in[a] evine ateş yağdıracağım,[b] Ben-hadad'ın hisarlarını alevler yutacak.[c] **5** Şam'ın kapı sürgüsünü kıracağım,[ç] halkını Bikat-aven'den, asayı elinde tutanı Beyt-eden'den söküp atacağım; Aram halkı Kir'e sürgün gidecek.'[d] Yehova böyle diyor.

6 Yehova diyor ki, 'Gazze üç kez, hatta dört kez isyan ettiği için[e] elimi geri çekmeyeceğim; çünkü Edom'a teslim etmek üzere[f] tüm tutsakları sürgün ettiler.[g] **7** Gazze surlarına ateş yağdıracağım,[h] hisarlarını alevler

BÖLÜM 1

a 2Sa 14:2
2Ta 11:6
b 2Ta 26:1
İş 1:1
Ho 1:1
c 2Kr 13:13
ç 2Kr 14:23
Ams 7:10
d Zk 14:5
e 2Kr 17:13
f Yo 3:16
g Yr 25:30
h 1Sa 25:2
İş 33:9
Na 1:4
ı İş 7:8
İş 8:4
i 2Kr 8:12
2Kr 10:32
2Kr 10:33
2Kr 13:7

2. Sütun

a 1Kr 19:15
2Kr 8:8
b Yr 49:27
c 1Kr 20:21

ç İş 7:8; İş 17:1; **d** 2Kr 16:9; İş 22:6; Ams 9:7; **e** He 25:15; **f** Ob 11; **g** 2Ta 21:17; 2Ta 28:18; Yo 3:6; **h** Yr 25:20; Yr 47:1; Zk 9:5.

yutacak. **8** Halkını Aşdod'dan,[a]
asayı elinde tutanı Aşkelon'dan
söküp atacağım,[b] Ekron'u[c] elimin
tersiyle bozguna uğratacağım,[ç] Filistîlerin artakalanı yok olacak.'[d]
Ulu Rab Yehova böyle diyor.

9 Yehova diyor ki, 'Sur üç kez,
hatta dört kez isyan ettiği için[e]
elimi geri çekmeyeceğim; çünkü tüm sürgünleri Edom'a teslim
etti ve kardeşlik antlaşmasını aklına getirmedi.[f] **10** Sur'un surlarına ateş yağdıracağım, hisarlarını alevler yutacak.'[g]

11 Yehova diyor ki, 'Edom üç
kez, hatta dört kez isyan ettiği için[h] elimi geri çekmeyeceğim; çünkü içindeki merhameti öldürdü,[ı] öz kardeşinin peşine
kılıçla düştü;[i] öfkesi daima
yırtıcıdır, kızgınlığı hiç dinmez.[j]
12 Ben de Teman'a[k] ateş göndereceğim, Botsra[l] hisarlarını alevler
yutacak.'

13 Yehova diyor ki, 'Ammonoğulları üç kez, hatta dört kez
isyan ettiği için[m] elimi geri çekmeyeceğim.[n] Çünkü topraklarını genişletmek uğruna Gileadlı
gebe kadınların karnını yardılar.[o]
14 Rabba surlarını ateşe vereceğim;[ö] savaş günü yükselen naralarla, fırtınalı günde kopan kasırgayla,[p] hisarlarını alevler yutacak.
15 Kralı sürgüne gidecek, hem
kralı hem de yöneticileri',[r] Yehova böyle diyor."

2 "Yehova diyor ki, 'Moab üç
kez, hatta dört kez isyan ettiği için[s] elimi geri çekmeyeceğim; çünkü o, Edom kralının
kemiklerini kireç olana dek yaktı.[ş] **2** Moab'a ateş göndereceğim, Keriyot[t] hisarlarını alevler
yutacak; Moab savaş çığlıklarıyla, boru sesiyle, gürültü içinde
ölüp gidecek.[a] **3** Onun içinden
hâkimini söküp atacağım, tüm
yöneticilerini kendisiyle birlikte öldüreceğim.'[b] Yehova böyle
diyor.

4 Yehova diyor ki, 'Yahuda üç
kez, hatta dört kez isyan ettiği için[c] elimi geri çekmeyeceğim;
çünkü Yehova'nın kanununu reddetti,[ç] O'nun kurallarına uymadı. Kendi yalanları[d] onları yoldan
saptırıyor; ataları da o yalanların peşinden gitmişti.[e] **5** Yahuda'ya ateş göndereceğim, Yeruşalim hisarlarını alevler yutacak.'[f]

6 Yehova diyor ki, 'İsrail üç
kez, hatta dört kez isyan ettiği için[g] elimi geri çekmeyeceğim.
Çünkü onlar doğru insanı gümüş
karşılığında, yoksulu bir çift çarık
pahasına satarlar.[h] **7** Düşkünlerin[ı] başına toprak saçılsın diye
can atarlar; yumuşak başlıları yoldan çevirirler;[i] kutsal ismimi lekelemek[j] için babayla oğul aynı
kadına giderler.[k] **8** Her sunağın
yanında,[l] rehin aldıkları giysilerin
üzerine uzanırlar;[m] kendi tanrılarının evinde, ceza ödettikleri kişilerin şarabını içerler.'[n]

9 'Ben ise halkım uğruna
Amorileri[o] yok etmiştim. Onlar
sedir ağaçları gibi boylu, dev ağaçlar gibi güçlüydü;[ö] üstten meyvesini, alttan köklerini kuruttum.[p]
10 Sizi Mısır[r] diyarından Ben çıkardım, Amorilerin[s] diyarını
mülk edinesiniz diye, çölde yürü-

BÖLÜM 1

a İş 20:1
b Yr 47:5
c Tsf 2:4
Zk 9:7
ç Me 81:14
d İş 14:29
Yr 47:4
He 25:16
Tsf 2:5
e He 26:2
f Yo 3:6
g He 26:12
h İş 34:5
Yo 3:19
ı Ey 6:14
i He 25:12
j 2Ta 28:17
Ob 10
k Ba 36:11
Ob 9
l Ba 36:33
İş 34:6
Yr 49:13
m He 25:3
Tsf 2:8
n Tkr 23:3
2Ta 20:1
o Hk 11:13
Yr 49:1
He 35:10
ö Yr 49:2
He 25:5
p Me 83:15
r Yr 27:3
Yr 49:3

BÖLÜM 2

s Yr 48:29
He 25:8
Tsf 2:8
ş İş 33:12
t Yr 48:24

2. Sütun

a İş 15:1
b Sy 24:17
İş 16:14
Yr 48:7
c 2Kr 17:19
Yr 2:13
Yr 9:26
ç Le 26:15
2Ta 36:14
Ne 1:7
Da 9:11
d İş 28:15
Yr 16:19
e 2Ta 30:7
Yr 9:14
f 1Sa 12:15
1Ta 28:9
2Ta 36:19
Yr 17:27
Yr 37:8
Yr 52:13
Ho 8:14
g Tkr 28:45
2Kr 17:7
He 23:5
Ho 4:1

h Çk 23:6; He 22:12; Yo 3:3; Ams 5:11; Ams 8:6; **ı** Ams 4:1; **i** İş 10:2; Ams 5:12; **j** He 36:20; He 43:8; Ro 2:24; **k** Le 18:8; Le 18:15; He 22:11; 1Ko 5:1; **l** Ho 8:11; Ho 10:1; **m** Çk 22:26; Tkr 24:12; He 18:12; **n** Hk 9:27; **o** Sy 21:24; Tkr 2:31; Yş 24:8; Me 135:11; **ö** İş 2:13; **p** Tkr 2:32; Tkr 2:33; **r** Çk 12:51; Me 105:43; Mi 6:4; **s** Tkr 1:20.

düğünüz kırk yıl boyunca size yol gösterdim.[a] **11** Oğullarınız arasından peygamberler,[b] gençleriniz arasından Nezirler[c] çıkardım. Bu doğru değil mi, ey İsrail evi?' Yehova'nın sözü.

12 'Siz ise Nezirlere içsin diye şarap veriyorsunuz,[ç] peygamberlere, "Peygamberlik etmeyin!" diye emrediyorsunuz.[d] **13** Ben de yeni biçilmiş ekin yığınlarıyla yüklü bir araba nasıl sallanırsa ayağınızın altından yeri öyle sallayacağım. **14** Hızlı koşanın kaçacağı yer kalmayacak,[e] güçlü olan gücünü toplayamayacak, yiğit canını kurtaramayacak.[f] **15** Okçu ayakta duramayacak, ayağına çabuk olan kaçamayacak, atlı da canını kurtaramayacak.[g] **16** Yiğitler arasında en yürekli olan bile o gün çıplak kaçacak.'[h] Yehova'nın sözü."

3 "Ey İsrailoğulları,[ı] Yehova'nın sizin hakkınızda, Mısır diyarından çıkardığı[i] soy hakkında söylediklerini dinleyin: **2** 'Yerin bütün milletleri[j] arasında yalnız sizi tanıdım.[k] Bu yüzden de tüm suçlarınızın hesabını soracağım.[l]

3 İki adam sözleşip buluşmadan birlikte yola çıkar mı?[m] **4** Avı yoksa aslan ormanda kükrer mi?[n] Yeleli genç aslan bir şey yakalamamışsa ininden ses verir mi? **5** Yerde tuzak kurulmamışsa, kuş kapana düşer mi?[o] Kapan bir şey yakalamamışsa yerden sıçrar mı? **6** Şehirde boru çalınır da halk titremez mi?[ö] Şehre felaket gelir de, bu Yehova'nın işi olmaz mı? **7** Ulu Rab Yehova, peygamber kullarına sırrını açmadıkça hiçbir şey yapmaz.[a] **8** Aslan kükredi![b] Kim korkmaz? Ulu Rab Yehova konuştu! Kim peygamberlik etmez?'[c]

9 'Aşdod hisarlarında ve Mısır diyarının[ç] hisarlarında duyurun, deyin ki, "Samiriye dağları karşısında[d] bir araya toplanın, onun içindeki karışıklığı, dolandırıcılığı görün.[e] **10** Dürüstlük nedir bilmiyorlar,[f] hisarlarını zorbalıkla ve yağmayla dolduruyorlar." '[g] Yehova'nın sözü.

11 Bu yüzden Ulu Rab Yehova diyor ki, 'Memleketi çepçevre düşman sardı,[h] senin gücünü tüketecek; hisarların yağma edilecek.'[ı]

12 Yehova diyor ki, 'Çoban aslanın ağzından koyunun iki paçasını ya da kulağının bir parçasını nasıl çekip alırsa,[i] Samiriye'de göz alıcı sedirlere,[j] Şam dokumasından divanlara[k] kurulan İsrailoğullarının hali de öyle olacak.'

13 'Dinleyin ve Yakup evinde tanıklık edin.'[l] Göklerin* hâkimi Tanrı'nın, Ulu Rab Yehova'nın sözü. **14** 'Çünkü isyanları yüzünden İsrail'den hesap soracağım[m] gün, Beytel'deki sunakların[n] da hesabını göreceğim, sunağın boynuzları kesilip yere düşecek.[o] **15** Kışlık evi[o] yazlık evle[p] birlikte yıkacağım.'

'Fildişi evler[r] yok olacak, birçok ev harap edilecek.'[s] Yehova'nın sözü."

BÖLÜM 2

a Sy 14:34
Tkr 2:7
Ne 9:21
Elç 7:42
b 1Sa 3:20
1Kr 17:1
1Kr 19:19
2Ta 36:15
c Sy 6:2
Hk 13:5
Ağ 4:7
ç Sy 6:3
d İş 30:10
Yr 11:21
Ams 7:12
Elç 4:18
1Se 2:16
e Ams 9:1
f 2Kr 25:5
Me 33:16
g İş 30:16
h Tkr 28:25

BÖLÜM 3

ı İş 46:3
Ho 4:1
i Ams 2:10
j Ba 10:32
Yr 10:25
k Çk 19:5
Tkr 7:6
Me 147:19
l Ey 34:11
Yr 9:25
He 9:6
Da 9:12
Ho 12:2
Ams 4:12
Ro 2:9
m Ba 6:9
Ba 17:1
2Ko 6:14
n Me 104:21
İş 31:4
o Vz 9:12
ö Yr 4:5
Tsf 1:16

2. Sütun

a Ba 6:13
Ba 18:17
1Kr 22:23
2Kr 3:17
2Kr 22:20
Me 25:14
İş 42:9
Da 9:22
Da 11:2
Yhn 15:15
Vh 1:1
b Öz 20:2
Öz 30:30
Yr 4:7
Ams 1:2
c Yr 20:9
Ams 7:15
Elç 4:20
Elç 5:20
ç Yr 46:14
d 2Kr 17:23
e İş 9:9
Ho 7:1
Ams 4:1

f İş 26:10; Yr 4:22; **g** Tsf 1:9; **h** 2Kr 17:6; İş 7:17; **ı** Ho 11:6; Ams 6:8; **i** 1Sa 17:34; **j** İş 8:4; **k** Ams 6:4; **l** 2Ta 24:19; He 3:17; **m** Çk 32:34; Yr 9:25; Ho 4:9; **n** 1Kr 12:33; 2Kr 23:15; 2Ta 31:1; Ho 13:2; **o** 2Ta 34:7; Ho 10:2; Mi 1:6; **ö** Yr 36:22; **p** Hk 3:20; **r** 1Kr 22:39; **s** İş 5:9; Ams 6:11.

Ams 3:13* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

4 "Sizler, Samiriye dağındaki[a] Başan inekleri;[b] düşkünlerin hakkını yiyen,[c] yoksulları ezen, kocalarına, 'Getir de içelim!' diyenler, şu söze kulak verin: **2** Ulu Rab Yehova kutsallığı üzerine yemin etti,[ç] 'Öyle günler geliyor ki, et kancalarına asılacaksınız, sizden geriye kalan da balık çengellerine takılacak.[d] **3** Surların gediklerinden çıkacaksınız,[e] her kadın önündeki gedikten çıkacak. Ve Harmon'a atılacaksınız.' Yehova'nın sözü.

4 'Beytel'e gelin de suç işleyin.[f] Gilgal'de suçunuza suç katın,[g] sabahleyin kurbanlarınızı getirin, üçüncü gün de ondalıklarınızı.[h] **5** Dumanını sunacağınız şükran kurbanını mayalanmış hamurdan yapın,[ı] gönüllü sunularınızı[i] herkese duyurun, ilan edin; çünkü siz bundan hoşlanıyorsunuz, ey İsrailoğulları.'[j] Ulu Rab Yehova'nın sözü.

6 'Ben size oturduğunuz her yerde ekmek kıtlığı verdim,[k] tüm şehirlerinizde dişleriniz temiz kaldı;[l] yine de Bana dönmediniz.'[m] Yehova'nın sözü.

7 'Hasada üç ay kala sizden yağmuru esirgedim;[n] bir şehre yağdırdım, diğerine yağdırmadım. Bir tarla yağmur aldı, diğerine yağmur vermedim, kurudu.[o] **8** Su içmek için iki üç şehrin halkı sendeleyerek başka bir şehre gitti[ö] ama suya kanamadılar; yine de Bana dönmediniz.'[p] Yehova'nın sözü.

9 'Ürününüzü yanıklıkla* ve küfle vurdum.[a] Bağlarınız, bahçeleriniz çoğaldı, fakat incir ağaçlarınızı, zeytin ağaçlarınızı tırtıllar kemirdi;[b] yine de Bana dönmediniz.'[c] Yehova'nın sözü.

10 'Aranıza Mısır'dakine benzer[ç] salgın hastalık gönderdim. Delikanlılarınızı kılıçtan geçirttim,[d] atlarınızı alıp götürdüler.[e] Ordugâhınızdan yükselen pis kokudan burnunuzun direği kırıldı;[f] yine de Bana dönmediniz.'[g] Yehova'nın sözü.

11 'Sizi Sodom ve Gomorra'yı altüst ettiğim gibi[h] altüst ettim. Ateşten çıkarılmış odun parçası gibi oldunuz;[ı] yine de Bana dönmediniz.'[i] Yehova'nın sözü.

12 Bu yüzden sana bunları yapacağım, ey İsrail. Sana yapacaklarımdan ötürü, ey İsrail, Tanrınla karşılaşmaya hazırlan.[j] **13** Çünkü, dağlara şekil veren,[k] rüzgârı yaratan,[l] ne düşündüğünü insanoğluna bildiren,[m] şafağı karanlığa çeviren,[n] dünyanın yüksek yerlerini çiğneyip geçen O'dur,[o] ismi göklerin hâkimi Yehova Tanrı'dır."[ö]

5 "Ey İsrail evi, sizin için yaktığım ağıta[p] kulak verin:

2 El değmemiş İsrail kızı[r] düştü;[s]
Bir daha doğrulamaz.[ş]
Kendi topraklarında terk edildi;
Tutup kaldıracak kimse yok.[t]

3 Çünkü Ulu Rab Yehova şöyle diyor: 'İsrail evi içinde, bin adam

BÖLÜM 4
a Ams 6:1
b Me 22:12
He 39:18
Ho 4:16
c Öz 22:22
Ho 4:2
Mi 2:2
Ml 3:5
Yk 5:4
ç Çk 15:11
Me 89:35
d Hb 1:15
e 2Kr 25:4
He 12:12
f 1Kr 12:29
He 20:39
Ho 4:13
Ams 3:14
g Ho 4:15
Ho 9:15
Ams 5:5
h Sy 28:4
Tkr 14:28
Tkr 26:12
Ho 8:13
ı Le 7:12
i Le 22:18
Tkr 12:6
j Ho 9:1
k Le 26:26
Tkr 28:38
1Kr 18:2
2Kr 4:38
l Tkr 32:24
2Kr 8:1
m 2Ta 28:22
Yr 3:7
Yr 5:3
n Tkr 28:23
1Kr 8:35
2Ta 7:13
İş 5:6
o Yo 1:20
ö 1Kr 18:5
Yr 14:3
p Yr 23:14
Ho 7:10

2. Sütun
a Tkr 28:22
1Kr 8:37
Hg 2:17
b Tkr 28:42
c İş 42:24
Yr 5:3
ç Çk 9:3
Tkr 28:27
Tkr 28:60
Me 78:50
d Le 26:25
2Kr 8:12
e 2Kr 13:7
f Tkr 28:26
g Yr 23:14
h Ba 19:24
Yhd 7
ı Zk 3:2
Yhd 23
i He 24:13
Ho 7:10
j Yr 17:10
He 18:30
He 22:31
İb 4:13

k Me 65:6; Me 95:4; İş 40:12; **l** Me 147:18; Yr 10:13; **m** Me 139:2; Da 2:28; **n** Çk 10:22; Çk 14:20; İş 5:30; Yr 13:16; Ams 8:9; **o** Tkr 32:13; Mi 1:3; **ö** İş 47:4; Yr 10:16; **BÖLÜM 5** **p** Yr 7:29; He 19:1; He 27:2; **r** Yr 14:17; **s** İş 3:8; **ş** İş 24:20; **t** Yr 2:28.

Ams 4:9* Sıcak doğu rüzgârıyla ortaya çıkan ve ekinlerin kuruyup solmasına yol açan bir bitki hastalığı.

çıkaran şehirden geriye yüz kişi kalacak; yüz adam çıkaran şehirden on kişi kalacak.'[a]

4 Bu yüzden Yehova İsrail evine 'Bana yönelin[b] de yaşayın'[c] diyor. **5** 'Beytel'e[ç] yönelmeyin, Gilgal'e gitmeyin,[d] Beer-şeba'ya[e] geçmeyin; çünkü Gilgal kesinlikle sürgüne gidecek,[f] Beytel'e gelince, o da tekin olmayan bir yer sayılacak.[g] **6** Yehova'ya yönelin de yaşayın;[h] yoksa O bir ateş gibi yakar,[ı] yiyip bitirir, Beytel' in yangınını söndüren olmaz,[i] ey Yusuf evi,[j] **7** sizler, adaleti pelinotuna döndürenler,[k] doğruluğu yere çalanlar![l] **8** Kima[m] takımyıldızını ve Kesil[n] takımyıldızını*[o] yapan, koyu karanlığı sabaha çeviren,[ö] gündüzü gece gibi karartan,[p] denizin sularını çağırıp sonra yeryüzüne döken[r] (O'nun adı Yehova'dır),[s] **9** surlu kent de yıkılsın diye, kuvvetlinin başına yıldırım gibi yıkım getiren O'dur.

10 Şehir kapısında yanlışlarını gösterenden nefret ediyorlar,[ş] tamamen doğruyu konuşandan iğreniyorlar.[t] **11** Siz düşkünün elindeki ürünü tarlanın kira bedeli olarak çekip alıyorsunuz, tahılından haraç kesiyorsunuz.[u] Bu yüzden, yaptığınız yontma taştan evlerde[ü] artık oturamayacaksınız; kurduğunuz güzel bağların şarabını artık içemeyeceksiniz.[v] **12** Siz, doğru insana düşmanlık edenler,[y] sus payı alanlar,[z] kapıda[a] yoksulu geri çevirenler![b] İsyanlarınızın ne kadar çok, günahlarınızın[c] ne kadar büyük olduğunu biliyorum.[a] **13** Aklı olan o zaman sesini çıkarmaz, çünkü kötü günler kapıda.[b]

14 Kötüye değil iyiye yönelin[c] ki yaşayasınız;[ç] o zaman, göklerin hâkimi Yehova Tanrı da dediğiniz gibi sizinle olur.[d] **15** Kötüden nefret edin, iyiyi sevin[e] ve şehir kapısında adalete yer verin.[f] Belki göklerin hâkimi Yehova Tanrı Yusuf'un artakalanına[g] lütfeder.'[h]

16 Bu yüzden, Yehova, göklerin hâkimi Yehova Tanrı diyor ki, 'Bütün meydanlarda feryat kopacak,[ı] bütün sokaklarda insanlar "Ah! Ah!" diye inleyecek. Çiftçiyi yas tutmaya,[i] ağıtçıları figan etmeye çağıracaklar.'[j] **17** 'Tüm bağlarda feryat kopacak;[k] çünkü Ben senin içinden geçeceğim.'[l] Yehova böyle diyor.

18 'Yehova'nın gününü görmeye can atanların vay haline![m] Yehova'nın günü sizin için nasıl bir gün olacak?[n] Işıksız, kapkaranlık bir gün olacak;[o] **19** tıpkı bir adamın aslandan kaçarken ayıyla karşılaşması gibi; sonra evine girip elini duvara dayadığında yılanın sokması gibi.[ö] **20** Yehova'nın günü ışıksız bir karanlık, hiçbir parıltının olmadığı zifiri bir karanlık olacak.[p] **21** Bayramlarınızdan nefret ediyorum,[r] onları reddediyorum, onlardan, büyük toplantılarınızda yükselen kokudan hoşlanmam.[s] **22** Bana yakılan sunular sunsanız da,[ş] sunduklarınızdan

BÖLÜM 5

a Tkr 4:27; Tkr 28:62; İş 10:22
b 2Ta 15:2; İş 55:6; Yr 29:12
c Me 69:32; Öz 4:4; İş 55:3
ç 1Kr 12:29; Ams 4:4
d Ho 4:15
e Ams 8:14
f 2Kr 17:6; Ho 9:15
g İş 1:13
h He 33:11
ı İb 12:29
i He 20:47
j Zk 10:6
k Ams 6:12
l He 3:20; He 18:24
m Ey 9:9
n İş 13:10
o Ey 38:31
ö Ey 12:22
p Çk 10:21
r Ey 36:27; Vz 1:7
s Me 83:18; Ams 4:13
ş 1Kr 18:17; Öz 13:19; İş 29:21
t 1Kr 22:8; 1Pe 3:16
u Mi 2:2
ü İş 9:10; Tsf 1:13
v Tkr 28:30; Hg 1:6
y Me 37:12; Ams 2:6
z 1Sa 12:3
a Öz 22:22
b Tkr 15:7; İş 10:2; İş 29:21; He 22:12; Ams 2:7; Yk 2:6
c 2Kr 17:7

2. Sütun

a Tkr 31:21; Yr 29:23
b Mi 2:3
c Öz 11:27; İş 1:16; Mi 6:8; Ro 2:7
ç Le 18:5; Tkr 30:20; Me 69:32; Ro 10:5
d 2Ta 15:2; Mi 3:11; Mi 7:20
e Me 34:14; Me 97:10; Ro 12:9; 3Yh 11

Ams 5:8* "Kima"nın Boğa takımyıldızındaki Pleiad'lar, "Kesil" takımyıldızının ise Orion olduğu düşünülmektedir.

f 2Ta 19:6; Ams 5:24; **g** Yr 31:7; Zk 10:6; **h** Çk 32:30; Me 62:12; Tsf 2:3; **ı** İş 22:12; Yr 9:10; **i** Yo 1:11; **j** Yr 9:17; **k** İş 16:10; Yr 48:33; Ho 9:2; **l** Çk 12:12; Na 1:12; **m** İş 5:19; Yr 17:15; Ml 3:2; **n** Yr 30:7; Yo 1:15; Ams 4:12; **o** Tsf 1:15; **ö** 1Kr 20:30; İş 24:17; İş 24:18; Yr 15:2; **p** He 34:12; Vh 16:10; **r** Öz 15:8; Öz 21:27; İş 1:11; Yr 6:20; **s** Ba 8:21; Le 26:31; **ş** Me 50:8; İş 66:3; Ho 6:6.

zevk almayacağım,[a] paylaşma kurbanı olarak sunduğunuz besili hayvanlara dönüp bakmayacağım.[b] **23** İlahilerinin gürültüsünü benden uzak tut; telli sazlarının ezgilerini duymayayım.[c] **24** Bunun yerine, adalet sular gibi çağlasın,[ç] doğruluk sürekli akan bir ırmak gibi olsun.[d] **25** Ey İsrail evi, çölde kırk yıl boyunca getirdiğiniz kurbanlar ve sunular Bana mıydı?[e] **26** Kralınız[f] Sakkut'u* ve Kayvan'ı,[#] tanrınız olan yıldızın kendinize yaptığınız tasvirlerini taşırsınız.[g] **27** Ben de sizi Şam'dan öteye süreceğim.'[h] Adı göklerin hâkimi Yehova olan Tanrı böyle söylüyor."[ı]

6 "Sion'da rahat içinde yaşayanların,[i] Samiriye dağına güvenenlerin vay haline! Onlar ki, milletler arasında en başta gelenin seçkin adamlarıdır, tüm İsrail evi onlara gelir. **2** Kalne'ye gidin de bakın, oradan kalabalık Hamat[j] şehrine geçin, sonra da Filistîlerin Gat[k] şehrine inin. Onlar sizin krallıklarınızdan daha mı iyi, ya da toprakları sizinkinden daha mı geniş?[l] **3** Felaket gününü aklınızdan çıkarıp,[m] zorbalık makamını yanı başınıza mı getiriyorsunuz?[n] **4** Siz, fildişi[o] sedirlere uzananlar, divanlarına sere serpe yayılanlar, sürüden seçtikleri koçları, besili genç boğaları yiyenler;[ö] **5** telli sazlar eşliğinde türkü düzenler;[p] Davut gibi kendilerine müzik aleti icat edenler;[r] **6** tas tas şarap içenler,[s] en iyi yağları[ş] sürünenler, Yusuf'un felaketini[a] dert edinip hasta olmayanlar!

7 Bu yüzden şimdi onlar sürgüne gidenlerin başında olacak,[b] divanlarına sere serpe yayılanların cümbüşü bitecek.

8 'Ulu Rab Yehova Kendi canı üzerine ant etti',[c] göklerin hâkimi Yehova Tanrı'nın sözü, 'Yakup'un gururundan[ç] tiksiniyorum, onun hisarlarından nefret ediyorum,[d] şehri de içindekileri de düşmana teslim edeceğim.[e] **9** Bir evde on adam kalmışsa, onu da ölecek.[f] **10** Amcaları onları bir bir çıkaracak, bir bir yakacak; böylece kemiklerini evden çıkarmış olacak.[g] Sonra evin içindekine "Yanında başkası var mı?" diye seslenecek. O da, "Kimse yok" diyecek. Bunun üzerine öteki, "Sus! Yehova adını anmanın sırası değil"[h] diye karşılık verecek.' "

11 "'Çünkü Yehova emrediyor;[ı] büyük evi yıkıp enkaza çevirecek, küçük evi de moloza.[i]

12 Sarp kayalarda at koşar mı, ya da öküzle çift sürülür mü? Siz adaleti zehirli bitkiye, doğruluğun meyvesini de pelinotuna döndürdünüz.[j] **13** Siz, var olmayan şeyle[k] sevinenler, "Bu kudreti* kendi bileğimizin gücüyle edinmedik mi?"[l] diyenler, **14** işte, üzerinize bir millet gönderiyorum,[m] ey İsrail evi.' Göklerin hâkimi Yehova Tanrı'nın sözü. 'Hamat girişinden[n] aşağıya, Araba Vadisine dek her yerde sizi ezecek.' "

BÖLÜM 5

a Ba 4:5
Le 7:12
b İş 1:11
c Öz 28:9
Ams 6:5
Ams 8:10
ç Öz 21:3
Mi 6:8
İb 13:16
d Ro 14:17
e Yş 24:14
He 20:8
Elç 7:42
f Le 20:2
g Çk 20:4
Me 115:8
Elç 7:43
h 2Kr 15:29
2Kr 17:6
ı Ams 4:13

BÖLÜM 6

i 1Kr 22:39
Ams 3:15
j Sy 34:8
2Kr 14:28
k 2Ta 26:6
l İş 10:10
Na 3:8
m Me 10:13
Vz 8:11
İş 56:12
He 12:27
2Pe 3:4
n Ams 5:12
o 1Kr 22:39
ö İş 22:13
p İş 5:12
r 2Ta 7:6
2Ta 29:25
s İş 5:11
ş Mt 26:7
Yhn 12:3

2. Sütun

a 2Kr 15:29
2Kr 17:6
b Tkr 28:41
Ams 5:5
c Yr 51:14
Ams 4:2
İb 6:13
ç Öz 16:18
He 33:28
Ho 5:5
d Ağ 2:5
e Mi 1:6
f Me 109:13
g 1Sa 31:12
h 2Kr 6:33
ı İş 10:5
İş 55:11
i 2Kr 25:9
Ams 3:15
j 1Kr 21:13
Me 94:20
İş 59:13
Ho 10:4
Ams 5:7
k İş 44:9

Ams 5:26* Muhtemelen bir yıldız tanrı. **26#** Muhtemelen bir yıldız tanrı. Elçiler 7:43'te Refan olarak geçer.

l Tkr 8:17; Me 75:5; Da 4:30; **m** Tkr 28:49; 2Kr 15:29; 2Kr 17:6; İş 7:20; İş 8:4; İş 10:5; Ho 10:6; **n** Sy 34:8; 1Kr 8:65.

Ams 6:13* Sözcük anlamıyla, "boynuzları"

7 Ulu Rab Yehova bana gösterdi, baktım, Tanrı bir çekirge sürüsü gönderiyordu; son ekimde* ekilenlerin filizlendiği sıralardı;[a] kralın payı olan otların biçiminden sonraydı. **2** Çekirgeler diyarın tüm yeşilliğini yiyip bitirince ben "Ey Ulu Rab Yehova, ne olur bağışla.[b] Yakup nasıl dayanır? Zaten küçük bir halk!"[c] dedim.

3 Ve Yehova vazgeçti.[ç] Yehova "Bu olmayacak" dedi.

4 Ulu Rab Yehova bana gösterdi, baktım; Ulu Rab Yehova ateş yağacak[d] bir kavga için emir veriyordu; ve ateş engini yuttu, sonra da karayı yakıp bitirdi. **5** Ben "Ey Ulu Rab Yehova, ne olur dur.[e] Yakup nasıl dayanır? Zaten küçük bir halk!"[f] dedim.

6 Ve Yehova vazgeçti.[g] "Bu da olmayacak." Ulu Rab Yehova böyle söyledi.

7 Yehova yine bana gösterdi, baktım, Kendisi çekülle[h] yapılmış bir duvarın üzerindeydi, elinde de bir çekül vardı. **8** Ve Yehova bana, "Ne görüyorsun Amos?" diye sordu. "Bir çekül" dedim. Yehova da, "Halkım İsrail'in ortasına bir çekül koyuyorum" dedi.[ı] "Bundan sonra mazeret kabul etmeyeceğim.[i] **9** İshak'ın yüksek yerleri*[j] virane olacak, İsrail'in kutsal mekânları[k] harabeye dönecek,[l] Yeroboam# evinin üzerine kılıçla yürüyeceğim."[m]

10 Beytel kâhini[n] Amatsya, İsrail kralı Yeroboam'a[o] haber gönderip "Amos İsrail'in ortasında sana düzen kurdu" dedi.[a] "Bu ülke onun sözlerini kaldıramaz.[b] **11** Amos, 'Yeroboam kılıçla ölecek; İsrail'e gelince, topraklarından sürülecek' diyor."[c]

12 Ve Amatsya Amos'a, "Ey gören,[ç] git buralardan" dedi; "Yahuda diyarına kaç, ekmeğini orada ye, peygamberliğini de orada yap. **13** Bundan böyle Beytel' de peygamberlik etmeyeceksin,[d] çünkü burası krala ait kutsal mekândır,[e] bir kraliyet evidir."

14 Bunun üzerine Amos Amatsya'ya şu karşılığı verdi: "Ben ne peygamber, ne de peygamber oğluydum;[f] koyun yetiştirir,[g] firavuninciri* ağaçlarının meyvelerini yarardım. **15** Yehova beni sürünün ardından aldı; Yehova bana 'Git, halkım İsrail'e peygamberlik et' dedi.[h] **16** Şimdi Yehova'nın sözüne kulak ver; 'İsrail'e karşı peygamberlik etmeyeceksin,[ı] dilinden İshak evi aleyhinde tek bir söz dökülmeyecek[i] mi diyorsun?' **17** O halde Yehova şöyle diyor: 'Senin karın şehirde fahişe olacak.[j] Oğulların ve kızların kılıçtan geçirilecek. Toprağın da ölçü ipiyle paylaştırılacak. Sen kirli topraklarda öleceksin;[k] İsrail kendi toprağından sürülecek.' "[l]

8 Ulu Rab Yehova bana gösterdi, baktım, bir sepet yaz meyvesi vardı.[m] **2** "Ne görüyorsun[n] Amos?" dedi. "Bir sepet yaz meyvesi"[o] dedim. Yehova da, "Halkım İsrail'in sonu* geldi.[ö] Bundan

BÖLÜM 7

a Yo 1:4
Yo 2:25
b Me 130:4
Yr 14:7
Da 9:19
c İş 37:4
Yr 42:2
ç Tkr 32:36
Me 106:45
Ho 11:8
Yun 3:10
Yk 5:16
d Yr 4:4
e Çk 32:11
f İş 1:9
g Çk 32:14
h Zk 4:10
ı Ağ 2:8
i Yr 15:6
He 7:2
Ams 8:2
j 1Kr 12:32
Ho 10:8
k 1Kr 12:31
l Ams 5:5
Ams 8:14
m 2Kr 15:10
Ho 13:16
n 1Kr 12:32
1Kr 13:33
o 2Kr 14:23

2. Sütun

a Yr 26:8
b Yr 18:18
Lu 23:2
c Ams 5:5
Ams 6:7
ç İş 30:10
d Ams 2:12
Elç 4:17
Elç 5:28
e 1Kr 12:29
1Kr 12:32
1Kr 13:1
f 1Kr 20:35
2Kr 4:38
g Ams 1:1
h Yr 1:7
He 2:3
2Pe 1:21
ı Yr 11:21
Ams 7:13
i Tkr 32:2
Mi 2:6
j Ağ 5:11
k 2Kr 17:6
l Le 26:33
Yr 36:31

BÖLÜM 8

m Yr 24:1
n Yr 1:11
o Yr 24:8
ö Ağ 4:18
He 7:2

Ams 7:1* Ocak-şubat aylarında yapılan ekim. **9*** İbranice *bama*; tapınma amacıyla kurulan özel yerler. **9#** Nebat oğlu I. Yeroboam değil, Yoaş oğlu II. Yeroboam; 1:1'e bakın.

Ams 7:14* Duta benzer yaprakları olan bir tür incir ağacı, *Ficus sycomorus*. **8:2*** "Son"; İbranice *hakkets*, ayetin ilk kısmında "yaz meyvesi" olarak geçen *kayits* ile yapılan bir kelime oyunu.

böyle mazeretlerini kabul etmeyeceğim"[a] dedi. **3** "'O gün mabetten yükselen ilahiler feryada dönecek.'[b] Ulu Rab Yehova'nın sözü. 'Etraf cesetlerle dolacak,[c] her yerde onları dışarı atacaklar. Susun!'

4 Dinleyin, dişlerini yoksulun etine geçirenler,[ç] yumuşak başlı insanların memleketten yok olup gitmesine sebep olanlar,[d] **5** 'Yeni Ay kutlaması ne zaman bitecek?[e] Bitse de buğdayımızı satsak'[f] diyenler; 'Sebt günü geçse de[g] tahılımızı satışa çıkarsak, ölçeği küçültüp[h] fiyatı yükseltsek, hileli teraziyle[ı] sahtekârlık yapsak; **6** düşkünleri gümüş karşılığında, yoksulu bir çift çarık pahasına satın alsak; tahılın döküntüsünü satsak' diyenler:[i]

7 Yehova Yakup'un Haşmeti[j] üzerine ant içip 'Onların bütün bu yaptıklarını asla unutmayacağım' dedi.[k] **8** 'Memleket bu yüzden sarsılmayacak mı,[l] içinde oturan herkes yas tutmayacak mı?[m] Bütün memleket Nil suları gibi yükselecek, Mısır'ın Nil'i gibi kabarıp alçalacak.'[n]

9 'O gün öyle olacak ki', Ulu Rab Yehova'nın sözü, 'Öğle vakti güneşi batıracağım,[o] memleketi güpegündüz karanlığa gömeceğim. **10** Bayramlarınızı yasa,[ö] ilahilerinizi ağıta çevireceğim; herkesin beline çul sardıracağım, herkesin başını kel edeceğim;[p] biricik evlat[r] için yas tutar gibi olacaklar; ve en sonu acı bir gün gibi olacak.'

11 'İşte, öyle günler geliyor ki', Ulu Rab Yehova'nın sözü, 'Memleketi açlığa teslim edeceğim. Ekmek ya da su kıtlığı değil, Yehova'nın sözlerini duyma açlığı olacak.[a] **12** Ve denizden denize, kuzeyden gündoğusuna kadar sendeleye sendeleye gidecekler. Yehova'nın sözünü arayarak her yeri dolanacak, fakat bulamayacaklar.[b] **13** O gün güzel kızlar ve delikanlılar susuzluktan bayılacak;[c] **14** onlar ki, "Senin tanrın üzerine, ey Dan!"[ç] ve "Beer-şeba[d] yolu üzerine!" diyerek Samiriye' nin suçu[e] üzerine yemin ederler. Düşecekler ve bir daha ayağa kalkamayacaklar.' "[f]

9 Yehova'yı gördüm, sunağın yukarısındaydı;[g] bana, "Sütun başlıklarına vur da eşikler sarsılsın" dedi. "Hepsinin başını kır.[h] Ben geride kalanları kılıçtan geçireceğim. Kaçmaya kalkışan başaramayacak, kurtulmaya çalışan canını kurtaramayacak.[ı] **2** Toprağı kazıp ölüler diyarına inseler, onları oradan elimle çıkaracağım;[i] göklere çıksalar, oradan indireceğim.[j] **3** Karmel'in tepesinde gizlenseler, onları araştırıp orada yakalayacağım.[k] Gözümün önünden kaçmak için denizin dibine saklansalar,[l] orada yılana emir vereceğim, onları sokacak. **4** Düşmanları onları önüne katıp sürgüne götürse, orada kılıca emir vereceğim ve onları öldürecek;[m] iyilik değil kötülük etmek için gözüm üzerlerinde olacak.[n] **5** Ulu Rab, göklerin hâkimi Yehova, bir dokunuşuyla ülkeyi eriten O'dur.[o] Orada yaşayanların hepsi yas tutacak,[ö] bütün memleket Nil suları gibi yükselecek, Mısır'ın Nil'i gibi alçalacak.[p]

BÖLÜM 8

a Ams 4:12
Ams 7:8
b Ho 10:5
Yo 1:13
Ams 5:23
c Yr 9:21
Ams 6:10
ç Me 37:14
Me 140:12
Öz 30:14
d Me 14:4
Ams 2:6
e Sy 10:10
f Ne 10:31
g Çk 20:8
Ne 13:15
h Le 19:36
Mi 6:10
ı Öz 11:1
Öz 20:23
Ho 12:7
i Le 25:39
Ams 2:6
j Tkr 33:26
Me 47:4
Me 68:34
k Yr 17:1
Ho 8:13
Na 1:3
l İş 5:25
m Ho 4:3
n Ams 9:5
o Yr 15:9
Mi 3:6
Mt 24:29
ö Ho 2:11
p He 7:18
r Yr 6:26
Lu 7:12

2. Sütun

a 1Sa 3:1
Me 74:9
He 7:26
Mt 4:4
b Öz 1:28
c Ağ 2:19
ç 1Kr 12:29
d Ams 5:5
e Yş 23:7
1Kr 12:30
Ho 8:5
Ho 10:5
f 2Kr 18:11
Ho 13:16

BÖLÜM 9

g İş 6:1
He 1:28
h Me 68:21
Hb 3:13
ı İş 24:18
İş 30:16
Ams 2:14
i Me 139:8
Öz 15:11
j Ey 20:6
Yr 49:16
Yr 51:53
Ob 4

k Ey 34:22; Me 139:7; Yr 23:24; **l** Me 139:9; **m** Le 26:33; Tkr 28:65; He 5:12; **n** Le 17:10; Tkr 28:63; Yr 44:11; 1Pe 3:12; **o** Me 46:6; Mi 1:4; **ö** Ho 4:3; **p** Ams 8:8.

6 'Göklere merdivenini yapan,[a] temelini attığı dünyanın
üzerinde Kendi yapısını kuran,[b]
yerin üzerine dökmek için[c] denizin sularını yukarı çağıran[ç] O'dur.
O'nun adı Yehova'dır.'[d]

7 'Ey İsrailoğulları, Benim için
Kuşîlerden* ne farkınız var?' Yehova'nın sözü. 'İsrail'i Mısır diyarından,[e] Filistîleri[f] Girit'ten, Aramileri Kir'den[g] çıkaran Ben değil
miyim?'

8 'Bakın, Ulu Rab Yehova'nın
gözleri bu günahkâr krallığın üstünde;[h] onu yeryüzünden söküp
atacak.[ı] Yine de Yakup evini büsbütün söküp atmayacağım.'[i] Yehova'nın sözü. **9** 'İşte, emrediyorum, tüm milletler arasında
İsrail evini kalburdan geçirir gibi
eleyeceğim,[j] öyle ki, tek bir çakıl taşı bile aşağı düşmeyecek.
10 Halkımın içindeki bütün günahkârlar, "Bela yanımıza uğramaz, bize kadar erişmez"[k] diyenlerin hepsi kılıçla ölecek.'[l]

11 'O gün Davut'un yıkılan[m] çardağını[a] yeniden dikeceğim,[b]
gediklerini onaracağım. Kalıntılarını yerden kaldırıp onu eskisi gibi kuracağım.[c] **12** Öyle ki,
Edom'dan ve ismimle anılan tüm
milletlerden[ç] geride kalanı mülk
edinsinler.'[d] Bu Yehova'nın sözü;
bunu O yapacak.

13 'İşte, öyle günler geliyor
ki', Yehova'nın sözü, 'Saban süren orakçıya yetişecek,[e] üzüm basan da tohum taşıyana yetişecek;[f]
dağlardan tatlı şarap damlayacak,[g] tüm tepeler eriyip akacak.[h]
14 Halkım İsrail'in sürgünlerini
geri getireceğim,[ı] viran olmuş şehirleri yeniden yapıp içinde oturacaklar,[i] bağlar kurup şarabını
içecekler, bahçeler yapıp meyvesini yiyecekler.'[j]

15 'Onları topraklarına yeniden dikeceğim, kendilerine verdiğim topraktan artık sökülüp
atılmayacaklar.'[k] Tanrın Yehova
böyle diyor."

BÖLÜM 9

a Me 102:19
b İş 45:18
c Me 147:8
Ams 5:8
ç Ey 36:27
Me 135:7
d Çk 3:15
Yr 31:35
Ams 4:13
e Çk 12:51
Ho 12:13
Ams 2:10
f Yr 47:4
g 2Kr 16:9
İş 22:6
Ams 1:5
h Me 11:4
Öz 5:21
Öz 15:3
ı 1Kr 13:34
2Kr 18:11
i Yr 30:11
j Le 26:33
Tkr 28:64
k Me 10:13
2Pe 3:4
l 2Kr 18:12
He 20:38
Na 1:3
m He 21:27
Elç 15:16

2. Sütun

a İş 16:5
b İş 9:6
İş 11:1
Yr 23:5
He 17:24
He 37:24
Zk 12:8
Lu 1:31
c 2Sa 7:11
Me 89:36
ç Elç 15:17

d Sy 24:18; İş 11:14; Ob 19; **e** Le 26:5; He 36:35; **f** Ho 2:22; **g** Yo 3:18; **h** İş 35:1; İş 55:12; **ı** Ezr 3:1; Yr 30:3; He 39:25; **i** İş 61:4; İş 65:21; He 36:33; **j** İş 62:8; Yr 30:10; He 28:26; Mi 4:4; **k** İş 60:21; Yr 24:6; He 34:28; He 37:25; Yo 3:20.

Ams 9:7* Ya da "Habeşlerden"

OBADYA

1 Obadya'nın bildirdiği görüntü.

Ulu Rab Yehova Edom[a] hakkında şunları söylüyor: "Yehova'dan
duyduğumuz bir haber var; milletlere bir elçi gönderildi, 'Kalkın,
Edom'la savaşalım, diyor.' "[b]

2 "İşte, seni milletler arasında küçük bir millet yaptım.[c] Çok
hor görülüyorsun.[ç] **3** Kaya kovuklarında oturan,[a] yükseklerde
yaşayan sen, yüreğinin küstahlığına kapıldın,[b] içinden 'Kim beni
yere indirebilir?' dedin. **4** Kartal gibi yükseklere yerleşsen, yuvanı yıldızlar arasına kursan da,
Ben seni oradan indiririm",[c] Yehova'nın sözü.

5 "Eğer sana hırsızlar, gece

a İş 21:11
He 25:12
Yo 3:19
Ams 1:11
b Yr 49:14
Ob 1b
Ml 1:4
c Yr 49:15
ç Yr 49:8

2. Sütun

a 2Ta 25:12
b Öz 16:18
Yr 49:16
Ml 1:4

c Yr 49:16; Ams 9:2.

vakti yağmacılar gelseydi, ne kadar zarar görürdün?[a] Yalnızca istedikleri kadarını alıp götürmezler miydi? Ya da bağ bozanlar gelseydi, geride birkaç salkım bırakmazlar mıydı?[b] **6** Esav'ın her şeyini nasıl da didik didik ettiler![c] Saklı hazinelerini nasıl da aradılar! **7** Seni sınıra kadar gönderdiler; o adamlar ki seninle antlaşmıştı, hepsi seni aldattı.[ç] Seninle barışık olanlar seni yendi.[d] Birlikte yemek yediklerin ayağının altına ağ seriyor; anlayışı kıt biri gibisin.[e] **8** O gün bunların hepsi olmayacak mı?" Yehova'nın sözü.

"Edom'da bilgeleri, Esav'ın dağlık bölgesinde anlayışlıları yok edeceğim.[f] **9** Yiğitlerin dehşete kapılacak[g] ey Teman;[h] kıyıma uğrayarak[ı] Esav'ın dağlarından bir bir sökülüp atılacaklar.[i] **10** Kardeşin Yakup'a yapılan zorbalık[j] yüzünden utanca boğulacaksın,[k] devirler boyu yok olacaksın.[l] **11** O gün milletler onun ordusunu sürgüne götürürken,[m] yabancılar onun kapısından içeri girip[n] Yeruşalim'i kurayla paylaşırken,[o] sen bir kenarda öylece durmuştun, o gün sen de onlardan biri gibi olmuştun.

12 Oysa kardeşinin o kara gününde, felaket gününde olanlara seyirci kalmamalıydın;[ö] yıkım günlerinde Yahudaoğullarının haline sevinmemeli,[p] onların sıkıntılı gününde büyük laflar edip durmamalıydın. **13** Halkım felakete uğradığı gün[r] kapısından içeri girmemeli, o gün başlarına gelen felaketi görmek için gözünü üzerlerine dikmemeliydin; onların kara gününde servetlerine el uzatmamalıydın.[s] **14** Kaçakları öldürmek için yol ağzında durmamalı,[a] sıkıntılı günde[b] sağ kalanları düşmana teslim etmemeliydin. **15** Çünkü Yehova'nın tüm milletlere karşı harekete geçeceği gün yakın.[c] Sen ona ne yaptıysan, aynısı sana yapılacak.[ç] Ona nasıl davrandıysan, aynısı senin başına gelecek.[d] **16** Siz Benim kutsal dağımda nasıl içki içtiyseniz, bütün milletler de gazap kâsemden öyle içip duracak.[e] Kana kana içecekler ve sonra yok olup gidecekler, sanki hiç var olmamış gibi.

17 Ve kaçıp kurtulanlar Sion Dağında olacak,[f] orası kutsal bir yer olacak.[g] Yakup evi kendi malına mülküne kavuşacak.[h] **18** Yakup evi ateş,[ı] Yusuf evi alev, Esav evi ise anız olacak;[i] onu yakıp yok edecekler. Esav evinden geriye kimse kalmayacak;[j] çünkü bunu Yehova söyledi. **19** Necef'i, Esav'ın dağlık bölgesini,[k] Şefela'yı ve Filistîlerin[l] ülkesini mülk edinecekler. Efraim[m] ve Samiriye topraklarını[n] da mülk edinecekler, Benyamin Gilead'ı[o] alacak. **20** Bu savunma hattından*[ö] olan sürgünlere, İsrailoğullarına gelince, Kenanlıların[p] Tsarefat'a[r] kadar uzanan topraklarını mülk edinecekler. Sefarad'daki, Yeruşalim'den sürülenler ise Necef şehirlerini mülk edinecek.[s]

21 O zaman kurtarıcılar[s] Esav'ın dağlık bölgesine hüküm vermek[t] için Sion Dağına çıkacak[u] ve krallık Yehova'nın olacak."[ü]

a Yr 49:9
b Tkr 24:21
İş 17:6
c Yr 49:10
ç Yr 27:6
Ağ 1:19
He 23:22
d Yr 38:22
e Yr 49:7
f Me 33:10
1Ko 3:19
g Me 76:7
Yr 49:22
h Ba 36:11
He 25:13
Ams 1:12
ı İş 34:6
i İş 34:5
j Ba 27:42
Sy 20:20
Me 83:5
Me 137:7
Yo 3:19
Ams 1:11
k Yr 49:13
l Ml 1:3
Ml 1:4
m 2Kr 24:10
2Kr 25:5
Yr 52:28
n 2Kr 25:4
o Yo 3:3
ö Mi 4:11
p Öz 17:5
Öz 24:17
Ağ 4:21
r Zk 1:15
s Me 137:7
He 25:12

2. Sütun

a Me 83:4
Ams 1:11
b Yr 30:7
c Yr 9:25
Yr 25:32
Yr 49:12
Yo 3:14
Mi 5:15
2Pe 3:10
ç He 35:15
Mt 7:2
d Yr 30:23
2Se 1:6
Yk 2:13
e Yr 25:17
Yr 49:12
f Yo 2:32
g İş 4:3
Zk 8:3
h İş 14:2
He 35:10
Ams 9:12
ı İş 10:17
Zk 12:6
i İş 5:24
j Yr 49:18
He 35:15
Ob 9
k İş 11:14
Ams 9:12
l Ams 1:8
m Yr 31:6
n 2Kr 17:24
o Yş 13:25

ö Me 122:7; **p** Ba 13:7; Zk 14:21; **r** 1Kr 17:9; Lu 4:26; **s** Yr 13:19; Yr 33:13; **ş** Ne 9:27; Me 2:6; İş 19:20; Vh 7:4; **t** Me 149:7; He 35:11; **u** Yr 31:6; Yo 2:32; **ü** Me 22:28; Zk 14:9.

Ob 1:20* Sözcük anlamıyla, "rampadan"

YUNUS

1 Ve Amittay oğlu Yunus'a[a] Yehova'nın sözü geldi: **2** "Kalk, büyük şehir Nineve'ye[b] git; onlara kötülüklerinin huzuruma kadar eriştiğini duyur."[c]

3 Fakat Yunus Yehova'nın önünden uzaklara, Tarşiş'e[ç] kaçmaya karar verdi;[d] Yafa'ya[e] indi ve Tarşiş'e giden bir gemi buldu. Ücretini ödeyip gemiye bindi, Yehova'nın önünden uzağa gitmek üzere gemidekilerle birlikte Tarşiş'e doğru yola çıktı.

4 Bunun üzerine Yehova denizde güçlü bir rüzgâr çıkardı,[f] denizin üstünde büyük bir fırtına koptu;[g] öyle ki, gemi artık parçalanmak üzereydi. **5** Gemiciler korkuya kapıldı; her biri kendi tanrısına yakarıp yardım dilemeye başladı.[h] Bir yandan da gemiyi hafifletmek için yükleri denize atıyorlardı.[ı] Yunus ise güvertenin altına inmiş, kuytu bir yerde yatıp hemen uykuya dalmıştı.[i] **6** Derken gemi kaptanı yanına geldi, "Senin neyin var, nasıl böyle uyuyorsun? Kalk, tanrına yakar![j] Belki Tanrı* yüzümüze bakar da yok olmayız"[k] dedi.

7 Sonra birbirlerine, "Gelin, kura çekelim;[l] bu felaket kimin yüzünden başımıza geldi, anlayalım"[m] dediler. Kura çekmeye başladılar ve sonunda kurada Yunus çıktı.[n] **8** O zaman, "Haydi anlat, başımıza bu felaket kimin yüzünden geldi?"[o] dediler. "Ne iş yapıyorsun, nereden geliyorsun? Memleketin neresi, hangi halktansın?" diye sordular.

9 O da, "Ben İbraniyim"[a] dedi. "Denizi ve karayı yaratan,[b] göklerin[c] Tanrısı Yehova'dan korkan[ç] biriyim."

10 Adamlar çok korktular, "Nasıl böyle bir şey yaptın?" dediler;[d] çünkü Yehova'nın önünden uzaklara kaçtığını öğrenmişlerdi, kendisi onlara anlatmıştı. **11** Sonra, "Denizin yatışması için sana ne yapmamız gerek?"[e] diye sordular. Çünkü deniz gitgide kuduruyordu. **12** O da, "Beni kaldırıp denize atın, deniz yatışır" dedi; "Biliyorum, bu büyük fırtınaya benim yüzümden yakalandınız."[f] **13** Adamlar karaya geri dönmek için fırtınada yol almaya çalıştılar, fakat başaramadılar, çünkü deniz gitgide kuduruyordu.[g]

14 Bunun üzerine Yehova'ya yakarmaya başladılar,[h] "Ey Yehova, ne olur, bu adamın canı yüzünden biz yok olmayalım!" dediler. "Bizi suçsuz birinin kanından sorumlu tutma[ı] ey Yehova; Sen nasıl dilediysen öyle yaptın!"[ı] **15** Sonra Yunus'u kaldırıp denize attılar; azgın deniz durulmaya başladı.[j] **16** O zaman adamlar Yehova'dan çok korktu,[k] Yehova'ya kurban sunup[l] adaklar adadılar.[m]

17 Ve Yehova Yunus'u yutması için büyük bir balık gönderdi;[n]

BÖLÜM 1

a 2Kr 14:25
Lu 11:29
b Ba 10:11
Na 1:1
Tsf 2:13
Mt 12:41
c Ba 18:20
Yk 5:4
Vh 18:5
ç Ba 10:4
2Ta 9:21
İş 23:1
Yr 10:9
d İb 10:38
e Yş 19:46
Elç 9:36
Elç 10:5
f Me 78:26
Ams 4:13
g Me 107:25
Elç 27:14
h Me 96:5
İş 41:29
1Ko 8:4
ı Elç 27:18
Elç 27:38
i Mt 8:24
j Me 107:6
k Yun 3:9
l Öz 16:33
Öz 18:18
Elç 13:19
m Yş 7:14
1Sa 14:42
n Yş 7:18
o Yş 7:19
1Sa 14:43

2. Sütun

a Ba 14:13
Ba 40:15
b Ne 9:6
Me 95:5
Me 146:6
Elç 14:15
c Me 103:19
Me 115:16
Me 136:26
ç Vz 12:13
Vh 15:4
d Yş 7:25
Me 96:4
e 2Sa 21:3
f 2Sa 24:17
1Ta 21:17
Me 25:9
g Me 107:25
h Me 65:2
Me 107:28
İş 26:16
ı Ba 9:6
Tkr 21:8

Yun 1:6* Başlangıç 5:22'deki dipnota bakın.

i Me 115:3; Me 135:6; Da 4:35; **j** Me 65:7; Me 89:9; Me 107:29; Mt 8:26; **k** Da 6:26; Elç 5:11; **l** Me 50:15; **m** Ba 28:20; Me 50:14; **n** Ba 1:21; Me 104:25.

Yunus üç gün üç gece balığın karnında kaldı.[a]

2 O zaman Yunus, balığın karnından Tanrısı Yehova'ya dua etti[b] **2** ve şöyle dedi:

"Sıkıntıdayken Yehova'ya seslendim,[c] bana cevap verdi.[ç]
Ölüler diyarının* bağrından feryat edip yardım istedim.[d]
Sen sesimi duydun.[e]
3 Sen beni derinliklere, açık denizin bağrına fırlattığında,[f]
Akıntılar çevremi kuşattı.
Azgın dalgaların üzerimden geçti.[g]
4 Dedim ki, 'Artık gözünün önünden uzaklara kovuldum![h]
Kutsal mabedini bir daha nasıl seyredeceğim?'[ı]
5 Beni sular kuşattı,[i] boyumu aştılar; enginler çevremi sardı.
Başıma yosunlar dolandı.
6 Dağların köklerine kadar indim.
Ardımdan yeryüzü sürgülendi, sonsuza dek.
Fakat Sen canımı çukurdan çıkardın, ey Tanrım Yehova.[j]
7 Canım tükenirken[k] andığım Yehova idi.[l]
O zaman duam Sana, kutsal mabedinin içine ulaştı.[m]
8 Yalan putlara tapanlar vefalı sevginin kaynağını terk eder.*[n]
9 Ben ise, Sana şükranlarla kurban sunacağım.[a]
Adağımı yerine getireceğim.[b] Kurtuluş Yehova'dan gelir."[c]

10 Sonra Yehova balığa emretti, balık da Yunus'u karaya kustu.[ç]

3 O zaman Yunus'a ikinci kez Yehova'nın sözü geldi:[d] **2** "Kalk, büyük şehir Nineve'ye git, sana bildirdiğim duyuruyu[e] yap."

3 Bunun üzerine Yunus kalktı, Yehova'nın söylediği gibi Nineve'ye gitti.[f] Nineve'yi yürüyerek dolaşmak üç gün sürerdi; orası Tanrı'nın gözünde büyük bir şehirdi.[g] **4** Nihayet Yunus şehre girip bir günlük yol katetti, "Kırk gün kaldı, Nineve yıkılacak!" diyerek duyuru yapıyordu.[h]

5 Bunun üzerine Nineve halkı Tanrı'ya iman etmeye başladı;[ı] oruç ilan ettiler, en büyüğünden en küçüğüne kadar hepsi çula sarındı.[i] **6** Duyuru Nineve kralına ulaştığında,[j] kral tahtından kalktı, kraliyet giysisini çıkardı ve çula sarınıp külde oturdu.[k] **7** Ardından kral, kendisinin ve yanındaki yetkililerin buyruğu olarak Nineve'de şu ilanı yaptırdı:

"Sığır ya da davar olsun hiçbir hayvan, hiçbir insan ağzına bir şey koymayacak. Kimse bir şey yemeyecek. Su bile içmeyecek.[l] **8** İnsanlar da, hayvanları da, hepsi çula sarınsın; var güçleriyle Tanrı'ya yakarsınlar, her biri kötü yolundan dönsün,[m] zor-

BÖLÜM 1

a Mt 12:40
Mt 16:4
Lu 11:30

BÖLÜM 2

b 2Ta 33:13
Me 91:15
İş 26:16
Ho 5:15
c Me 130:1
Ağ 3:55
ç Me 22:24
Me 120:1
d Me 16:10
Mt 12:40
Elç 2:27
e Me 18:6
Me 34:6
f Me 69:1
g Me 42:7
h Me 31:22
ı 1Kr 8:38
2Ta 6:38
Me 5:7
i Me 69:1
j Ey 33:24
Me 16:10
Me 30:3
İş 38:17
Elç 2:31
k Me 119:81
Me 142:3
l Me 77:11
Me 143:5
2Ko 1:9
m 2Ta 30:27
Me 18:6
n 1Sa 12:21
Yr 16:19
Hb 2:18
1Ko 12:2

2. Sütun

a Me 50:14
Ho 14:2
Ro 12:1
İb 13:15
b Vz 5:4
c Me 3:8
İş 12:2
ç Me 33:9
İş 50:2

BÖLÜM 3

d Yun 1:1
e Yun 1:2
f He 9:11
Yun 2:9
g Ba 10:11
Yun 4:11
h Yr 18:7
Tsf 2:13
ı Çk 9:20
Mt 12:41
Lu 11:32
i 2Ta 20:3
Ezr 8:21
Yo 1:13
j Me 2:10

k Da 9:3; Mt 11:21; Mt 12:41; **l** Ezr 8:21; **m** İş 1:16; He 18:21; Yo 2:12; Mt 3:8; Elç 3:19.

Yun 2:2* "Şeol"; Ek 4'e bakın. **8*** Ya da "vefalı sevgilerini bırakırlar"

balıktan el çeksin. **9** Kim bilir, belki Tanrı fikrinden vazgeçer, bize acır[a] ve öfkesinden döner de yok olmayız."[b]

10 Tanrı onların yaptıklarını gördü,[c] kötü yollarından dönmüşlerdi.[ç] Böylece Tanrı başlarına getireceğini söylediği felaketten vazgeçti;[d] onu yapmadı.[e]

4 Bu Yunus'un hiç hoşuna gitmedi[f] ve çok öfkelendi. **2** Ve Yehova'ya dua edip "Ah Yehova" dedi, "Daha kendi memleketimdeyken korktuğum bu değil miydi? Bu yüzden Tarşiş'e kaçmaya kalkmıştım;[g] Senin lütufkâr, merhametli,[h] çabuk öfkelenmeyen, vefalı sevgisi engin,[ı] getireceği felaketten vazgeçebilen[i] bir Tanrı olduğunu biliyordum. **3** Şimdi ne olur canımı[j] al ey Yehova, yaşamaktansa öleyim daha iyi."[k]

4 Bunun üzerine Yehova, "Öfkelenmekte haklı mısın?" diye sordu.[l]

5 Ve Yunus şehrin dışına çıktı, doğuya bakan tarafta oturdu; orada kendine bir çardak yaptı, şehre olacakları görmek için[m] gölgesinde oturup[n] bekleBÖLÜM 3

a Yo 2:13
b Yr 18:8
c 2Ta 16:9
ç Lu 11:32
d He 18:23
Yun 4:2
e Yr 18:8

BÖLÜM 4

f Mt 20:15
Ro 12:16
Yk 4:5
g Yun 1:3
h Çk 34:6
Me 103:8
Me 145:8
Yo 2:13
ı Me 78:38
Me 86:5
Mi 7:18
i Yr 18:8
He 33:11
Ams 7:3
j Ba 35:18
k Sy 11:15
1Kr 19:4
Ey 6:9
l Mt 20:15
m Yun 3:4
n 1Kr 19:4

2. Sütun

a Me 103:10
Me 103:13
Me 121:5
b Tkr 28:39
c İş 40:7
ç He 17:10
He 19:12
Ho 13:15
d Ams 8:13
e Yun 4:3
f Yun 4:4
g Yun 3:3
Mt 18:33
h Me 36:6
Me 145:9

meye başladı. **6** Yehova Tanrı da, boy atıp Yunus'un üzerine gölge salması, onu sıkıntısından kurtarması için bir sukabağı fidanı hazırladı.[a] Yunus sukabağına çok sevindi.

7 Fakat ertesi gün şafakla birlikte Tanrı, sukabağını kemirsin diye bir kurt gönderdi[b] ve sukabağı gitgide kurudu.[c] **8** Güneş doğunca Tanrı bir de yakıcı doğu rüzgârı[ç] gönderdi, güneş Yunus'un başına vurdu, öyle ki, artık bayılmak üzereydi;[d] durmadan ölümü dileyerek, "Yaşamaktansa öleyim daha iyi" diyordu.[e]

9 Tanrı Yunus'a, "Sukabağından ötürü öfkelenmekte haklı mısın?" diye sordu.[f]

O da, "Evet, ölesiye öfkelenmekte haklıyım" diye karşılık verdi. **10** Fakat Yehova şöyle dedi: "Sen emek vermediğin, büyütmediğin, bir gecede çıkan ve sonra yok olan o sukabağına üzüldün. **11** Peki Ben o büyük şehir Nineve için üzülmeyeyim mi?[g] O şehir ki, orada sağını solunu ayırt edemeyen yüz yirmi binden fazla insan ve çok sayıda hayvan var."[h]

MİKA

1 Yahuda kralları[a] Yotam,[b] Ahaz[c] ve Hizkiya'nın[ç] zamanında Moreşetli Mika'ya[d] Yehova'dan gelen söz; bu söz ona Samiriye[e] ve Yeruşalim[f] hakkında aldığı bir görüntüde bildirildi:

2 "Hepiniz dinleyin ey halkBÖLÜM 1

a İş 1:1
b 2Kr 15:7
2Kr 15:32
1Ta 3:12
2Ta 27:1
c 2Kr 16:2
2Ta 28:1
İş 7:1
Ho 1:1

lar; ey yeryüzü ve üzerindekiler, kulak verin.[a] Yehova, Ulu Rab Yehova, kutsal mabedinden[b] size karşı şahitlik etsin.[c] **3** İşte!

ç 2Kr 18:1; 2Ta 29:1; İş 36:1; **d** Yr 26:18; **e** 1Kr 16:24; Ams 4:1; **f** Mi 3:10; **2. Sütun** **a** İş 1:2; **b** Me 11:4; Hb 2:20; **c** Me 50:7; Mİ 3:5.

Yehova yerinden[a] çıkıyor; inecek ve yeryüzünün yüksek yerlerini[b] çiğneyip geçecek. **4** Ve O'nun altında dağlar eriyecek,[c] ovalar yarılacak, ateş karşısındaki mum gibi,[ç] dik yamaçlardan dökülen sular gibi olacaklar.

5 Bütün bunlar Yakup'un isyanı yüzünden, İsrail evinin günahları yüzünden.[d] Yakup'un isyanı kimin suçu? Samiriye'nin değil mi?[e] Yahuda'daki yüksek yerlerin*[f] suçlusu kim? Yeruşalim değil mi? **6** Ve Ben Samiriye'yi kırdaki bir harabeye,[g] bağ kurulacak araziye çevireceğim; taşlarını vadiye dökeceğim, temellerini açığa çıkaracağım.[h] **7** Onun bütün oyma putları paramparça edilecek,[ı] ona ücret olarak verilen bütün armağanlar ateşe atılıp yakılacak.[i] Bütün putlarını harap edeceğim. Çünkü fahişelik ücreti olarak topladıklarının hepsi yine fahişelik ücreti olarak alınıp götürülecek."[j]

8 Bu yüzden inleyip feryat edeceğim;[k] yalınayak ve çıplak yürüyeceğim.[l] Çakallar gibi uluyacağım, dişi devekuşları gibi yas tutacağım. **9** Çünkü onun yaraları şifa bulmaz;[m] felaket Yahuda'ya kadar geldi,[n] halkımın kapısına, Yeruşalim'e kadar dayandı.[o]

10 Bunu Gat'ta anlatmayın ve orada sakın ağlamayın.[ö]

Afra Evi'nde toz toprakta yuvarlanın.[p] **11** Ey Şafir halkı, utanç verici bir çıplaklıkla[r] yola koyul. Tsaanan halkı yerinden çıkamadı. Beyt-etsel'in feryadı yüzünden onun yanında duramayacaksınız. **12** Marot halkı iyilik bekledi,[a] ama Yehova'nın gönderdiği felaket Yeruşalim kapısına dayandı.[b] **13** Ey Lakiş[c] halkı, atlarını arabaya koş. Sion kızının günahını başlatan sendin,[ç] İsrail'in isyanları onda bulundu.[d] **14** Bu yüzden sen Moreşet-gat'a veda armağanları vereceksin.[e] Akzib[f] yurduna bel bağlamak İsrail kralları için aldatıcı bir şeydi. **15** Ey Mareşah[g] halkı, mülkünü elinden alacak olanı üzerine göndereceğim.[h] İsrail'in onuru Adullam'a[ı] kadar gelecek. **16** Sevinç kaynağın olan oğullarından ötürü saçını kazı, kel kal.[i] Başını akbaba* gibi kel yap; çünkü oğulların senden alınıp sürgüne götürüldü."[j]

2 "Yataklarında fenalık kuranların, kötülük tasarlayanların vay haline![k] Daha gün ağarırken, düşündüklerini uygulamaya koyulurlar,[l] çünkü ellerinde güç var.[m] **2** Tarlalara göz diker, ele geçirirler;[n] evlere göz diker, elde ederler; yiğidi ve ev halkını dolandırır,[o] insanın mirası olan mülke el koyarlar.[ö]

3 Bu yüzden Yehova şöyle diyor: 'Bu soyun[p] başına bir felaket getirmeyi düşünüyorum;[r] öyle bir felaket ki, yakanızı kurtaramayacaksınız[s] ve artık çalım satarak yürüyemeyeceksiniz.[ş] Çünkü felaket zamanı geldi çattı.[t]

BÖLÜM 1

a Me 115:3
İş 26:21
He 3:12
b Tkr 32:13
Tkr 33:29
Ams 4:13
c Hk 5:5
Me 97:5
ç 2Pe 3:10
d 2Kr 17:7
Yr 2:17
e Ho 7:1
f 2Kr 16:4
g 2Kr 19:25
h He 13:14
Mt 24:2
ı Le 26:30
Ho 8:6
i Ho 2:5
Ho 9:1
j Tkr 23:18
k Yr 4:19
l İş 20:2
m İş 1:5
Yr 15:18
n 2Kr 18:13
İş 8:8
o 2Ta 32:2
Mi 1:12
ö 2Sa 1:20
p Yr 6:26
He 27:30
r İş 47:3
Yr 13:26
He 16:37

2. Sütun

a İş 59:9
Yr 8:15
b İş 45:7
Ams 3:6
c Yş 15:39
2Kr 18:14
ç 1Kr 14:16
d 2Kr 16:3
Yr 3:8
e 2Kr 15:19
f Yş 15:44
g 2Ta 11:8
h İş 7:17
ı Ba 38:1
Ne 11:30
i Ey 1:20
İş 15:2
İş 22:12
Yr 7:29
j Tkr 28:41
2Kr 17:6
İş 39:7

BÖLÜM 2

k Es 3:8
Me 36:4
Lu 22:2
l Ho 7:6
Mt 27:1
Elç 23:12
m Ba 31:29
1Kr 21:7
Yhn 19:10

n Çk 20:17; 1Kr 21:2; Ne 5:11; İş 5:8; He 22:29; **o** Yr 22:17; He 18:12; He 22:12; **ö** Ne 5:5; **p** Yr 8:3; Ams 3:1; **r** Yr 18:11; Yk 2:13; **s** Ams 2:14; **ş** İş 2:11; Da 5:20; 1Pe 5:5; **t** Ams 5:13.

Mi 1:5* İbranice *bama*; tapınma amacıyla kurulan özel yerler.

Mi 1:16* İbranice sözcük kartala da atfedebilir.

4 O gün dile düşeceksiniz,[a] hakkınızda bir ağıt yakılacak, acıklı bir ağıt.[b] Denilecek ki, 'Büsbütün yağmalandık![c] Halkımın payını alıp başkalarına verdi.[ç] Onu nasıl da elimizden aldı! Tarlalarımızı hainlere paylaştırıyor.'
5 Bu yüzden, Yehova'nın cemaati içinde, kurayla paylaştırılan toprağı ölçü ipiyle ölçen[d] kimsen kalmayacak. **6** Ey halk, peygamber gibi konuşmayın.[e] Onlar konuşur, ama bu konularda konuşmayacaklar. Utançları üzerlerinden kalkmayacak.[f]

7 "Yehova'nın ruhu hoşnutsuz mu oldu, bunlar O'nun işleri mi?"[g] diye konuşmuyorlar mı, ey Yakup evi?[h] Benim sözlerim, doğruluk yolunda yürüyenin[ı] iyiliğine değil mi?[i]

8 Halkım daha dün, amansız bir düşman gibi ayaklandı.[j] Savaştan eve dönenler gibi kaygısızca yanınızdan geçenleri soyar, giysilerinin önündeki süsleri alırsınız. **9** Halkımın kadınlarını rahat evlerinden kovarsınız. Çocuklarını görkemli[k] nimetlerimden sonsuza dek yoksun edersiniz.[l] **10** Kalk git,[m] çünkü burası artık sana yurt[n] değil. Memleket kirlendiğinden[o] yıkım geliyor; hem de ağır bir yıkım.[ö]
11 Hile ve boş şeyler peşinde bir adam, "Sana şarap ve içkiden söz edeyim" diye yalan söylerse,[p] o da bu halk için peygamber gibi konuşan biri olacak.[r]

12 Hepinizi mutlaka toplayacağım[s] ey Yakup; İsrail'den artakalanı mutlaka bir araya getireceğim.[ş] Ağıldaki davar gibi, otlağındaki sürü gibi bir araya toplayacağım.[a] Orası yine insan sesleriyle dolacak.'[b]

13 Önlerinden yolu açan biri gidecek;[c] ve engelleri yıkıp geçecekler. Bir kapıdan geçecek ve çıkıp gidecekler.[ç] Ve kralları önlerinden gidecek, başlarında Yehova olacak."[d]

3 Ve ben dedim ki, "Dinleyin, ey Yakup'un önderleri, İsrail evinin yöneticileri![e] Adaleti bilmek size düşmez mi?[f] **2** Siz, iyiden nefret edip[g] kötüyü sevenler,[h] halkın derisini yüzenler, etini kemiklerinden sıyıranlar;[ı] **3** siz halkımın etini yersiniz;[i] derilerini soyarsınız, kemiklerini parçalarsınız; ve kazana atılacak, tencerede pişecek et gibi doğrarsınız.[j] **4** O zaman yardım için Yehova'ya yakaracaklar, fakat onlara cevap vermeyecek.[k] Yaptıkları kötü işlerden ötürü[l] o zaman onlardan yüz çevirecek.[m]

5 Halkımı yoldan saptıran[n] peygamberler, onlara dişlerini geçirirler[o] ve 'Barış!' diye bağırırlar;[ö] ağızlarına yiyecek bir şey vermeyen adama savaş açarlar.*[p] Onlar hakkında Yehova şöyle diyor: **6** 'Bu yüzden, görüntü görmeyeceksiniz[r] diye üzerinize gece çökecek;[s] kehanette bulunamayacaksınız diye karanlığa gömüleceksiniz. Peygamberlerin üzerine güneş batacak, gün üzerlerine kararacak.[ş] **7** Görüntü

BÖLÜM 2

a Sy 23:18
Ey 27:1
Hb 2:6
b Yr 9:10
Ağ 1:1
He 2:10
c İş 6:11
Yr 25:9
Tsf 1:2
ç 2Kr 17:23
d Sy 26:55
Me 78:55
e He 21:2
Elç 4:17
f Yr 6:15
Yr 8:12
g Tkr 32:4
İş 50:2
h Yr 2:4
ı Me 15:2
Öz 2:7
i Me 19:7
Me 33:4
Yr 15:16
j İş 9:21
k He 16:14
l Yo 3:6
m Yş 23:15
n Tkr 12:9
o Le 18:25
Me 106:38
ö Yr 9:19
Yr 10:18
p 1Kr 22:6
İş 9:15
Yr 6:14
He 13:3
1Yh 4:1
r 2Se 2:11
s İş 11:11
Yr 31:8
Mi 4:6
ş Yr 23:3

2. Sütun

a He 34:11
b He 36:38
Zk 8:22
c İş 45:1
İş 59:16
ç İş 62:10
d İş 42:13
İş 49:10
İş 52:12
Zk 9:14
Zk 10:5

BÖLÜM 3

e Mi 3:9
f Tkr 1:13
1Ko 6:5
g 1Kr 22:8
Ams 5:10
Lu 19:14
h 2Ta 19:2
Öz 28:4
ı He 22:27
Ams 8:4
Tsf 3:3
i Me 53:4
He 34:3
j İş 3:15

k Öz 1:28; İş 1:15; Yhn 9:31; **l** İş 3:11; Ro 2:8; **m** Tkr 31:17; Yr 33:5; Ağ 3:44; **n** İş 9:16; İş 56:10; He 13:10; Mt 15:14; **o** He 13:19; He 34:2; Mt 7:15; Ro 16:18; **ö** Yr 23:17; He 13:10; **p** Me 55:3; Me 120:7; Me 140:2; **r** Me 74:9; He 13:23; **s** İş 8:20; Yr 13:16; **ş** İş 59:10; Ams 8:9.

Mi 3:5* Sözcük anlamıyla, "savaşı kutsarlar"

görenler[a] utanacak,[b] kehanette bulunanlar[c] düş kırıklığına uğrayacak. Onların hepsi utançtan ağızlarını* örtecek,[ç] çünkü Tanrı' dan bir cevap alamayacaklar.' "[d]

8 Ben ise, Yakup'a isyanını, İsrail'e günahını bildirmek için,[e] Yehova'nın ruhunun gücüyle, adaletle ve cesaretle doldum.[f]

9 Lütfen dinleyin Yakup evinin önderleri ve siz İsrail evinin yöneticileri,[g] adaletten iğrenenler, doğru olan ne varsa çarpıtanlar.[h] **10** Sion'u döktükleri kanla, Yeruşalim'i haksızlıkla inşa edenler.[ı] **11** Onun önderleri rüşvet[i] karşılığı hüküm veriyor, kâhinleri ücret karşılığı öğretiyor[j] ve peygamberleri para için kehanette bulunuyor;[k] yine de sırtlarını Yehova'ya dayayıp "Yehova aramızda değil mi?[l] Başımıza felaket gelmez" diyorlar.[m] **12** Bunun için, sizin yüzünüzden Sion tarla gibi sürülecek, Yeruşalim taş yığınına dönecek[n] ve mabedin bulunduğu dağ, ormanlık bir tepe gibi olacak.

4 Son günlerde,[o] Yehova'nın evinin[ö] bulunduğu dağ,[p] dağların başı üzerinde pekiştirilecek, tepelerden yukarı yükseltilecek;[r] ve halklar oraya akın edecek.[s] **2** Pek çok millet gelecek, "Gelin,[ş] Yehova'nın dağına, Yakup'un Tanrısının evine çıkalım.[t] O bize yolunu öğretecek,[u] biz de O'nun yolunda yürüyeceğiz"[ü] diyecekler. Çünkü kanun Sion'dan, Yehova'nın sözü Yeruşalim'den[v] çıkacak. **3** Tanrı halklar arasında hüküm verecek[a] ve uzaktaki güçlü milletlerle[b] ilgili meseleleri halledecek.[c] Kılıçlarını çekiçle dövüp saban demiri, mızraklarını da bağcı bıçağı yapacaklar.[ç] Millet millete kılıç kaldırmayacak, artık savaşı öğrenmeyecekler.[d] **4** Ve herkes kendi asmasının, kendi incir ağacının altında oturacak;[e] onları korkutan olmayacak;[f] çünkü bu söz göklerin* hâkimi Yehova'nın ağzından çıktı.[g]

5 Bütün halklar, her biri kendi tanrısının ismini taşır;[h] biz de devirlerce ve sonsuza dek[ı] Tanrımız Yehova'nın ismini taşırız.*[i]

6 "O gün, topallayan halkı bir araya getireceğim;[j] dağılmış olan ezdiğim halkı bir araya toplayacağım",[k] Yehova'nın sözü. **7** "Topallayandan bir artakalan[l] bırakacağım, uzağa gönderilmiş olanı güçlü bir millet yapacağım;[m] ve Yehova Sion Dağında, bugünden sonsuza dek onların kralı olacak.[n]

8 Ve sen Sürü Kulesi, Sion kızının tepesi,[o] o ilk saltanatına yeniden kavuşacaksın;[ö] Yeruşalim kızının krallığı yine sana dönecek.[p]

9 Neden avaz avaz bağırıyorsun?[r] Kralın mı yok? Yoksa danışmanın mı yok olup gitti de, doğuran bir kadın gibi sancılar tuttu seni?[s] **10** Doğuran bir

BÖLÜM 3

a 1Sa 9:9; İş 29:10
b Zk 13:4
c İş 44:25
ç He 24:17
d 1Sa 28:6
e İş 58:1; Mt 3:7; Elç 7:51
f İş 11:2; Zk 4:6; Elç 4:8; 1Ko 2:4
g Mi 3:1
h Le 26:15; Tkr 27:19; Yr 5:28
ı Yr 22:13; Hb 2:9; Hb 2:12
i 1Sa 8:3; İş 1:23; İş 5:23; He 22:12
j Yr 6:13; Tit 1:11
k İş 56:11; Yhd 11
l İş 48:2; Yr 7:4; Ro 2:17
m Ams 9:10
n Me 79:1; Yr 26:18; Mi 1:6; Mt 24:2

BÖLÜM 4

o İş 2:2; Da 12:9; Elç 2:17
ö 1Pe 2:5
p İş 11:9; Zk 8:3; Vh 21:10
r İş 2:2
s Me 86:9; İş 60:3; Vh 15:4
ş Vh 22:17
t İş 2:3; Yr 31:6; Zk 8:20
u Tkr 6:1; Me 25:9; Yhn 6:45
ü Öz 3:6; İş 2:3; İb 12:13
v Me 128:5

2. Sütun

a 1Sa 2:10; Me 96:13; İş 51:4; İş 51:5
b İş 60:12
c 2Ti 3:16
ç Ho 2:18; Zk 9:10
d Me 72:7; İş 2:4; İş 9:7; İş 60:18; Mt 26:52; Ef 6:12; **e** 1Kr 4:25; Zk 3:10; **f** İş 54:14; He 34:25; He 39:26; **g** İş 55:11; **h** 2Kr 17:29; Yr 2:11; **ı** Çk 3:15; Me 48:14; Me 145:1; **i** Zk 10:12; **j** He 34:16; Tsf 3:19; İb 12:12; **k** Me 147:2; İş 56:8; He 34:12; He 37:21; **l** İş 10:21; Mi 2:12; Mi 7:18; Ro 9:27; Ro 11:5; **m** İş 60:22; **n** Me 50:2; Yr 10:10; **o** 2Sa 5:7; İş 10:32; **ö** Ob 21; **p** Zk 9:9; Yhn 12:15; **r** Yr 8:19; **s** Me 48:6; İş 21:3; Yr 30:6.

Mi 3:7* Ya da "bıyıklarını"

Mi 4:4* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"
5* Sözcük anlamıyla, "ismiyle yürürüz"

kadın gibi acılar içinde kıvran[a] ey Sion kızı, zahmet çek; çünkü o zaman kentten çıkıp bozkırı mesken tutacaksın.[b] Ve Babil'e kadar gideceksin.[c] Orada kurtulacaksın.[ç] Yehova seni orada düşmanlarının elinden geri satın alacak.[d]

11 Ve o zaman pek çok millet karşında birleşecek, 'Sion kirletilsin, başına geleni gözümüzle görelim' diyecekler.[e] **12** Fakat onlar Yehova'nın düşüncelerini bilmiyor, O'nun amacını anlamıyorlar;[f] onları yeni biçilmiş ekin yığınları gibi harman yerine toplayacak.[g]

13 Kalk da harman döv ey Sion kızı;[h] çünkü boynuzunu demir, toynağını bakır yapacağım; pek çok milleti ezip toz edeceksin.[ı] Elde ettikleri haksız kazancı Yehova'ya, mallarını bütün yeryüzünün Rabbine[i] adayacaksın."*[j]

5 "Ey istilaya uğrayan kız, şimdi bedeninde yaralar açıyorsun;[k] kuşatma altına alındık.[l] İsrail hâkiminin yanağına değnekle vuracaklar.[m]

2 Ve sen Beytlehem Efrata,[n] Yahuda boyları[o] arasına girmeyecek kadar küçük olan sen, İsrail'i Benim adıma yönetecek kişi[o] senden çıkacak;[p] onun başlangıcı çok eskilere, devirler öncesine dayanır.[r]

3 Bu yüzden, doğuracak kadının doğum yapma vakti gelene dek,[s] Tanrı onları düşman eline verecek.[ş] Ve sonra, o yöneticinin kardeşlerinin artakalanı, İsrailoğullarına geri dönecek.

4 Ve o duracak, Tanrısı Yehova'nın adının haşmetiyle,[a] Yehova'nın gücüyle çobanlık edecek.[b] Onlar huzur içinde yaşayacaklar,[c] o zaman onun yönetimi dünyanın en uzak köşelerine kadar yayılacak.[c] **5** O barış getirecek.[d] Ve Asurlu memleketimize gelince, hisarlarımıza girince,[e] onun karşısına yedi çoban, insanlar içinden sekiz bey çıkaracağız. **6** Onlar Asur diyarını ve Nimrod diyarının[f] sınırlarını kılıçla vuracaklar.[g] Ve Asurlu memleketimize girdiğinde, topraklarımızı çiğnediğinde, bizi o kurtaracak.[h]

7 Ve Yakup'tan artakalanlar,[ı] pek çok halk arasında Yehova' dan gelen çiy gibi,[i] bitkiler üzerine yağan yağmurlar gibi olacak.[j] Onlar ki, insana ümit bağlamaz, âdemoğlunu beklemez.[k] **8** Ve Yakup'tan artakalanlar milletler içinde, pek çok halk arasında, orman hayvanları arasındaki aslan gibi, koyun sürüleri içinde bir genç aslan gibi olacak. O aslan ki çiğner geçer, paramparça eder,[i] elinden kimse kurtaramaz. **9** Senin elin hasımlarına karşı kalkacak,[m] bütün düşmanlarının kökü kazınacak."[n]

10 "Ve o gün, senin atlarını telef edeceğim, savaş arabalarını mahvedeceğim",[o] Yehova' nın sözü. **11** "Memleketindeki şehirleri yıkacağım, bütün kalelerini[o] yerle bir edeceğim.

BÖLÜM 4

a Ho 13:13
b Ho 2:14
c 2Kr 20:18
2Ta 36:20
ç İş 45:13
Zk 2:7
d Me 106:10
Me 107:2
İş 48:20
Yr 15:21
e Ağ 2:16
Ob 12
Mi 7:10
f İş 55:8
Yr 29:11
Ro 11:33
g İş 21:10
Lu 3:17
h İş 41:15
Yr 51:33
ı Zk 9:13
i Zk 4:14
Zk 6:5
j Yş 6:19
2Sa 8:11
İş 18:7
İş 23:18

BÖLÜM 5

k Yr 41:5
Yr 48:37
l Tkr 28:52
2Kr 25:1
Lu 19:43
m Mt 26:31
Mt 26:67
Mt 27:30
Mr 14:27
Yhn 18:22
Yhn 19:3
n Ba 35:19
Lu 2:4
o 1Sa 23:23
ö Ba 49:10
1Ta 5:2
İş 9:6
Mt 2:6
Lu 1:32
p Lu 2:11
Yhn 7:42
r Öz 8:22
Yhn 1:1
Yhn 8:58
Kl 1:17
Vh 3:14
s İş 66:8
ş 1Kr 14:16

2. Sütun

a Me 93:1
He 37:24
b İş 49:9
He 34:23
Mi 7:14
Yhn 10:11
c İş 32:18
Yr 23:6
ç Me 72:8
Zk 9:10
Lu 1:33
Vh 11:15

d Me 72:7; İş 9:6; Lu 2:14; **e** İş 8:7; **f** Ba 10:9; Ba 10:11; Ba 10:12; **g** İş 14:2; İş 33:1; **h** İş 14:25; Lu 1:71; **ı** He 14:22; Yo 2:32; Mi 4:7; Ro 11:5; **i** Tkr 32:2; Me 110:3; **j** Me 72:6; İş 44:3; 1Ko 3:6; **k** Yr 14:22; **l** İş 41:15; Zk 10:5; **m** Me 21:8; İş 26:11; **n** Lu 19:27; **o** Me 20:7; Me 33:16; Ho 1:7; Ho 14:3; Zk 9:10; **ö** İş 2:15.

Mi 4:13* İbranice ifade "Tanrı'ya adayarak kullanımını yasaklama" düşüncesi taşır.

12 Büyülerini elinden alacağım, artık sihirbazın kalmayacak.[a] **13** Oyma putlarını, dikili taşlarını parçalayacağım; ve artık ellerinle yaptığın putlar önünde eğilmeyeceksin.[b] **14** Kutsal direklerini söküp atacağım,[c] şehirlerini yok edeceğim. **15** Ve itaatsiz milletlerden, öfkeyle, gazapla öç alacağım."[ç]

6 Lütfen Yehova'nın ne dediğini dinleyin.[d] Kalkın, davanızı dağların önünde dile getirin, tepeler sesinizi duysun.[e] **2** Yehova'nın davasını dinleyin ey dağlar, siz de dayanıklı kayalar, yeryüzünün temelleri;[f] çünkü Yehova'nın halkıyla davası var, İsrail'den şikâyetini bildirecek:[g]

3 "Ey halkım,[h] Ben sana ne yaptım? Ne yaptım da seni yordum?[ı] Bana karşı tanıklık et.[i] **4** Seni Mısır diyarından çıkardım,[j] köleler evinden kurtardım;[k] senin önünden Musa'yı, Harun'u ve Miryam'ı[l] gönderdim. **5** Hatırla ey halkım,[m] Moab kralı Balak ne tasarlamıştı,[n] Beor oğlu Balam ona ne karşılık vermişti.[o] Yehova'nın doğru işleri bilinsin[ö] diye, Şittim'den[p] Gilgal'e[r] kadar yol boyunca neler olmuştu lütfen hatırla."

6 Yehova'nın karşısına ne ile çıkayım?[s] Yücelerdeki Tanrı'nın önünde eğilirken ne sunayım?[ş] O'nun önüne yakılan sunularla,[t] bir yaşında buzağılarla mı çıkayım? **7** Binlerce koç sunsam, on binlerce zeytinyağı deresi akıtsam Yehova hoşnut olur mu?[u] İsyanım için ilk oğlumu, günahım için bedenimin ürününü mü vereyim?[ü] **8** Ey insanoğlu, neyin iyi olduğunu O sana söyledi.[a] Adaletli davranman,[b] iyiliği* sevmen[c] ve Tanrının yolunda haddini bilir[ç] şekilde yürümenden başka Yehova senden ne ister?[d]

9 Yehova'nın sesi şehre erişiyor,[e] hikmetli adam Senin isminden korkar.[f] Değneğe ve onu görevlendirene kulak verin.[g] **10** Kötü adamın evinde, kötülükle edinilmiş servet,[h] lanetli eksik ölçek hâlâ var mı? **11** Elimde hileli terazi, torbamda eksik ağırlık varsa, ben nasıl temiz sayılırım?[ı] **12** Şehrin zenginleri tam bir zorba oldu, halk yalan söylüyor,[i] ağızlarından dillerinden hile dökülüyor.[j]

13 "Ben de sana bir darbe vuracağım, hasta olacaksın,[k] günahlarından ötürü ıssız bırakılacaksın.[l] **14** Yiyeceksin ama doymayacaksın, açlıktan miden sırtına yapışacak.[m] Mallarını kaçıracaksın, ama kurtaramayacaksın. Kaçırıp kurtardığını da kılıca vereceğim.[n] **15** Ekin ekeceksin, fakat biçemeyeceksin. Zeytin çiğneyeceksin, fakat yağını sürünemeyeceksin. Üzüm çiğneyeceksin ama yeni şarabını içemeyeceksin.[o] **16** Omri'nin[ö] yasalarına, Ahab evinin bütün işlerine uyuyorsunuz,[p] onların öğütlerini tutuyorsunuz;[r] bu yüz-

BÖLÜM 5

a Tkr 18:10
İş 2:6
İş 8:19
Vh 22:15
b İş 2:8
İş 17:8
He 36:25
Ho 14:3
Zk 13:2
c İş 27:9
ç Me 149:7
2Se 1:8

BÖLÜM 6

d Yr 13:15
İb 1:1
e Me 50:4
İş 5:3
He 36:1
f Tkr 32:22
Me 50:1
Öz 8:29
İş 1:2
Yr 31:37
g İş 43:26
Yr 2:35
Ho 4:1
h Me 81:8
ı Yr 2:5
i İş 43:9
Ro 3:4
j Çk 12:51
Tkr 4:20
Elç 7:36
k Tkr 7:8
2Sa 7:23
l Çk 15:20
Sy 12:1
m Tkr 9:7
Ef 2:11
n Sy 22:5
Yş 24:9
o Sy 23:7
Sy 24:10
Yş 24:10
2Pe 2:15
Vh 2:14
ö Hk 5:11
Me 71:15
Ro 3:25
p Sy 25:1
Sy 33:49
r Yş 4:19
s Me 50:12
Elç 17:25
ş Me 95:6
Ef 3:15
t 1Sa 15:22
Me 50:8
Me 51:16
İş 1:11
İş 40:16
Ho 6:6
u Me 50:10
Me 51:16
He 16:18
ü 2Kr 3:27
Me 49:7
He 16:20

2. Sütun

a Me 119:72

b Öz 21:3; İş 1:17; Yr 22:3; He 45:9; Ho 12:6; **c** Öz 3:3; Öz 19:22; Ho 6:6; Zk 7:9; Ef 4:32; Kl 3:12; **ç** Öz 8:13; Lu 18:13; Yk 4:6; **d** Ba 6:9; Tkr 10:13; Ga 5:22; **e** Tsf 3:2; **f** Ne 1:11; Öz 9:10; Lu 1:17; **g** İş 9:13; **h** Yş 7:1; 2Kr 5:23; Öz 10:2; Ams 3:10; Yk 5:3; 1Tkr 25:13; Öz 11:1; Öz 20:10; Ho 12:7; **i** İş 59:3; Mi 7:2; **j** Yr 9:3; **k** Le 26:16; Tkr 28:21; İş 1:5; Elç 12:23; **l** Yr 18:16; **m** Le 26:26; He 4:16; Ho 4:10; **n** İş 24:17; He 5:12; **o** Tkr 28:38; Yr 12:13; Yo 1:10; Ams 5:11; Hg 1:6; **ö** 1Kr 16:25; **p** 1Kr 16:30; 2Kr 16:3; 2Kr 21:3; **r** İş 30:1; Yr 7:24.

Mi 6:8* Ya da "vefalı sevgiyi"

den sizi şaşılacak, onun halkını da ıslık çalınacak hale düşüreceğim.[a] Siz, halkların hakaretine katlanacaksınız."[b]

7 Vay halime![c] Yaz meyvesi toplandığında, bağbozumundan artakalan üzüm toplandığında bağ nasıl olursa öyleyim.[ç] Yenecek bir salkım üzüm, canımın çektiği turfanda incir kalmamış.[d] **2** Vefalı kişiler yeryüzünden silinip gitmiş, insanlar arasında dürüst kimse kalmamış.[e] Hepsi kan dökmek için pusuda bekliyor.[f] Ağ kurup kendi kardeşlerini avlıyorlar.[g] **3** Elleri kötülükte hüner kazanmakla meşgul,[h] yönetenler bir şeyler istiyor, hüküm verenler rüşvet alıyor;[ı] büyük adam canının istediğini[i] söylüyor; ve hepsi birlik olup düzen kuruyorlar. **4** En iyileri dikenli çalı gibi, en dürüstleri dikenli çitten beter.[j] Gözcülerinin bildirdiği o gün, hesap vereceğin gün mutlaka gelecek.[k] O zaman hepsi şaşkına dönecek.[l]

5 Komşuya inanma. Yakın dosta güvenme.[m] Koynundaki kadına karşı ağzının kapı kanatlarını koru.[n] **6** Oğul babayı hor görüyor; kız annesine,[o] gelin kaynanasına karşı geliyor;[ö] kendi ev halkı insanın düşmanı olmuş.[p]

7 Fakat ben Yehova'dan gözümü ayırmayacağım.[r] Beni kurtaracak Tanrımı sabırla bekleyeceğim.[s] Tanrım da beni duyacak.[ş]

8 Ey düşmanım olan kadın, halime sevinme.[t] Ben düşmüş olsam da kalkarım;[u] karanlıkta otursam da[ü] Yehova bana ışık olur.[v] **9** Yehova davama bakıp adaleti yerine getirene dek[a] O'nun öfkesine dayanacağım; çünkü O'na karşı günah işledim.[b] O beni aydınlığa çıkaracak ve O'nun doğruluğunu göreceğim.[c] **10** Düşmanım da görecek, utanç içinde kalacak.[ç] Çünkü o bana "Tanrın Yehova nerede?"[d] derdi. Onun düştüğü hali gözlerimle göreceğim;[e] o zaman sokakların çamuru gibi ayaklar altında çiğnenecek.[f]

11 Ey şehir, taş duvarlarının inşa edileceği gün, hakkındaki buyruk kaldırılacak.*[g] **12** O gün Asur'dan ve Mısır şehirlerinden, Mısır'la Irmak* arasındaki topraklardan;[h] denizler, dağlar arasındaki memleketlerden onca yolu aşıp sana gelecekler.[ı] **13** Ve memleket, üzerinde oturanlar yüzünden, yaptıkları işlerden ötürü ıssız bir virane olacak.[i]

14 Halkını değneğinle güt;[j] bir ormanda, meyve bahçesinde[k] tek başına oturan, mirasın olan sürüye çobanlık et. Eski günlerde olduğu gibi,[l] onları Başan'da ve Gilead'da otlat.[m]

15 "Mısır diyarından çıkıp geldiğiniz günlerde olduğu gibi size harikalar göstereceğim.[n] **16** Milletler bunları görecek, bütün güçlerine rağmen utanacaklar.[o] Elleriyle ağızlarını kapayacaklar,[ö] kulakları sağır

BÖLÜM 6

a Yr 18:16
Yr 19:8
b Me 44:13
Yr 51:51
Ağ 5:1
Da 9:16

BÖLÜM 7

c Yr 4:31
Yr 45:3
ç İş 17:6
İş 24:13
Yr 6:9
d İş 28:4
Ho 9:10
e Me 12:1
Me 14:1
İş 57:1
Ro 3:10
f Öz 1:11
Öz 1:16
İş 59:7
Ro 3:15
g 1Sa 24:11
Me 57:6
Hb 1:15
h Öz 4:16
Yr 3:5
Yr 4:22
He 22:6
ı İş 1:23
Ho 4:18
Mi 3:11
i 1Kr 21:5
j 2Sa 23:6
He 2:6
k İş 10:3
He 12:23
Ho 9:7
l İş 22:5
Lu 21:25
m Ey 6:15
Me 118:8
Yr 9:4
Lu 21:16
n Hk 16:18
o Öz 30:11
He 22:7
Mt 10:21
Lu 21:16
ö Lu 12:53
2Ti 3:2
p Me 41:9
Yr 12:6
Mt 10:36
Yhn 13:18
r Me 34:5
Me 123:2
İş 8:17
s Ba 49:18
Me 25:5
Me 62:1
Ağ 3:26
Lu 2:25
ş Me 4:3
Me 40:1
Me 65:2
İş 12:2
İş 25:9
1Yh 5:14
t He 25:6
Vh 11:10
u Me 37:24
Öz 24:16

ü Me 107:10; v Me 27:1; Lu 1:78; 2Ko 4:6; **2. Sütun** a 1Sa 24:15; Vh 18:20; b Ağ 1:18; Lu 15:18; c Me 37:6; 1Ko 4:5; 2Se 1:10; ç Me 35:26; d Me 42:3; Me 79:10; Me 115:2; Da 3:15; Yo 2:17; Mt 27:43; e Me 58:10; f 2Sa 22:43; g Ne 2:17; h Ba 15:18; ı İş 11:16; İş 27:13; Ho 11:11; i Le 26:33; Yr 21:14; Yr 25:11; Lu 21:24; Ga 6:7; j Me 23:1; Me 28:9; İş 40:11; Yhn 10:27; k İş 37:24; l Ml 3:4; m Yr 50:19; He 34:23; n Me 78:12; İş 63:11; Yr 23:7; o Me 126:2; İş 26:11; İş 66:18; ö Ey 29:9; İş 52:15.

Mi 7:11* Sözcük anlamıyla, "uzak olacak" **12*** Fırat Irmağı.

olacak. **17** Yılanlar gibi toprak yalayacaklar;[a] topraktaki sürüngenler gibi kovuklarından telaşla çıkacaklar.[b] Yehova Tanrı'ya titreyerek gelecekler, O'ndan korkacaklar."[c]

18 Tanrılar arasında Senin gibi kim var?[ç] Sen ki halkından artakalanın[d] kabahatini affedersin, suçunu bağışlarsın.[e] Çünkü Sen sonsuza dek öfkeli kalmazsın, vefalı sevgiden hoşlanırsın.[f] **19** Bize yine merhamet gösterirsin;[a] suçlarımıza boyun eğdirirsin.[b] Ve bütün günahlarımızı denizin derinliklerine atarsın.[c] **20** Eski günlerden bu yana atalarımıza ettiğin yemini tutarak,[ç] Yakup'a sadakatini, İbrahim'e vefalı sevgini gösterirsin.

BÖLÜM 7

a Me 72:9
İş 49:23

b Me 18:45

c Yş 2:9
Yr 33:9

ç Çk 15:11
Me 35:10
İş 40:18

d Yr 23:3
Yo 2:32
Ro 9:27
Vh 12:17

e Çk 34:7; Ne 9:17; Me 65:3; Me 86:5; İş 1:18; İş 44:22; Yr 50:20; Da 9:9; **f** Me 36:7; Me 62:12; Me 103:9; İş 57:16; Ağ 3:22; **2. Sütun** **a** Tkr 30:3; Me 103:13; Da 9:9; Ho 2:19; Ef 2:4; **b** Me 130:8; **c** Me 103:12; İş 38:17; İş 55:7; Yr 31:34; Yr 50:20; **ç** Ba 22:17; Me 105:9; Lu 1:72; Lu 1:73; Elç 3:25; İb 6:13.

NAHUM

1 Nineve hakkında bildirilen hüküm:[a] Elkoşlu Nahum'un gördüğü görüntünün kitabı.

2 Yehova tam bağlılık isteyen[b] ve öç alan bir Tanrı'dır; Yehova öç alıyor,[c] gazap dolu.[c] Yehova düşmanlarından öç alıyor,[d] onlara çok kızgın.[e]

3 Yehova çabuk öfkelenmez[f] ve gücü büyüktür;[g] fakat Yehova suçluyu cezalandırmaktan geri durmaz.[h]

Kasıp kavuran rüzgâr ve fırtına içinde yol alıyor; bulutlar da ayaklarının kaldırdığı toz.[ı]

4 Denizi azarlayıp[i] kurutuyor, tüm ırmakları kupkuru bırakıyor.[j]

Başan ve Karmel sararıp soldu,[k] Lübnan'ın çiçeği de.

5 O'nun yüzünden dağlar sarsıldı, tepeler eriyip gitti.[l]

O'nun önünde yer yerinden oynar; yeryüzü ve üzerinde yaşayanlar da.[m]

6 Gazabı karşısında kim durabilir?[a] Şiddetli öfkesine kim karşı koyabilir?[b]

Kızgınlığı ateş gibi yağar,[c] O'nun yüzünden kayalar parçalanır.

7 Yehova iyidir,[c] sıkıntı zamanında[d] kaledir.[e]

Kendisine sığınanları bilir.[f]

8 O şehri sel sularıyla tamamen yok edecek.[g] Kendisine düşman olanları karanlık kovalayacak.[h]

9 Yehova'ya karşı ne tasarlayacaksınız?[ı] O kesin bir yıkım getiriyor.

İkinci kez sıkıntı baş göstermeyecek.[i]

10 Dikenler gibi[j] birbirlerine dolaşmış olsalar, buğday birası[k] içmiş gibi sarhoş olsalar da, kuru anız gibi yanıp bitecekler.[l]

BÖLÜM 1

a İş 10:12
Na 3:7
Tsf 2:13

b Çk 20:5
Tkr 4:24
Yş 24:19

c Tkr 32:35
Mi 5:15
Ro 13:4
İb 10:30

ç İş 59:18
Yr 30:24
Ro 3:5

d Tkr 32:41
Me 81:14
Me 97:3

e Mi 5:9
Ro 2:5
2Pe 2:9

f Sy 14:18
Yo 2:13

g Ey 9:4
Me 62:11
Ef 1:19

h Çk 34:7
Yr 46:28
Ams 3:2

ı Çk 19:18
Ey 38:1
Me 50:3
Zk 9:14

i Ey 38:11
Me 104:7
Me 107:29

j Yş 3:16
Me 74:15
İş 19:5

k İş 33:9
Ams 1:2

l 2Sa 22:8
Me 68:8
Me 97:5
İb 12:26

m Me 97:4; İş 24:1; **2. Sütun** **a** Yr 10:10; Vh 6:17; **b** Tkr 32:22; Vh 16:1; **c** Vh 16:8; **ç** Me 25:8; Me 136:1; Mt 19:17; **d** Me 46:1; Me 50:15; Me 91:15; **e** Me 18:2; Me 91:2; Öz 18:10; İş 25:4; **f** Me 1:6; 2Ti 2:19; **g** İş 28:17; He 13:13; Da 9:26; **h** İş 8:22; Yr 13:16; Tsf 1:15; Yhd 6; **ı** Me 2:1; Me 21:11; İş 8:10; **i** İş 10:25; **j** Mi 7:4; **k** Ho 4:18; **l** İş 9:19; İş 33:11; Ml 4:1.

11 Senin içinden Yehova'ya
karşı kötülük düşünen,[a] işe yara-
maz düzenler kuran[b] biri çıkacak.

12 Yehova şöyle diyor: "Çok
güçlü ve kalabalık olsalar da, yere
çalınacaklar[c] ve üzerlerinden ge-
çilecek. Sana sıkıntı çektireceğim
ki bir daha buna gerek kalma-
sın.[ç] **13** Onun senin üzerindeki
boyunduruğunu kırıp atacağım,[d]
bağlarını koparacağım.[e] **14** Ye-
hova o şehir* hakkında şöyle em-
retti: 'Artık ismini taşıyacak bir
soyun olmayacak.[f] Tanrılarının
evinden oyma putların ve dök-
me heykellerin kökünü kazıyaca-
ğım.[g] Senin mezarını hazırlayaca-
ğım,[h] çünkü bir hiçsin.'

15 İşte! Müjde getiren barış
habercisi dağları aşıp geliyor.[ı] Ey
Yahuda, bayramlarını kutla.[i]
Adaklarını yerine getir.[j] Çünkü ar-
tık topraklarını kötü adam çiğne-
meyecek;[k] o tamamen yok
edilecek."[l]

2 Karşına seni* dağıtacak biri
çıktı.[m] Surlarını koru. Yolu
gözle. Belini kuşat. Bütün gücünü
topla.[n]

2 Yehova, İsrail gibi Yakup'u
da eski ihtişamına kavuşturacak;[o]
çünkü yağmacılar onları yağma-
ladı,[ö] filizlerini harap etti.[p]

3 Yiğitlerinin kalkanları kızıla
boyanmış, güçlü adamları kırmı-
zılar giymiş.[r] Savaşa hazırlandığı
gün, arabalarının demirleri ateş
gibi parlıyor. Ardıç[s] ağacından
mızrakları dalgalanıyor. **4** Sa-
vaş arabaları sokaklardan çılgın-
casına geçiyor,[ş] meydanlarda bir
aşağı bir yukarı koşturuyorlar. Gö-
rünüşleri meşaleler gibi. Şimşek
gibi[a] yol alıyorlar.

5 Kralın aklına seçkin adamla-
rı gelecek.[b] Ancak onlar yürürken
tökezleyecekler.[c] Şehrin surları-
na koşacaklar. Siperler sapasağ-
lam olmalı. **6** Irmak kapıları
açılacak, saray dağılıp gidecek.
7 Karar kesin. Çıplak bırakılıp
sürgüne götürülecek,[ç] köle kızla-
rı bağırlarını döve döve,[d] güver-
cinler gibi inleyecek.[e] **8** Nineve
var olduğu günden beri[f] bir su ha-
vuzu gibiydi;[g] fakat şimdi boşa-
lıyor. "Durun! Durun!" diyorlar.
Fakat geri dönen yok.[h]

9 Gümüşü yağmalayın, altı-
nı yağmalayın;[ı] çünkü hazinenin
haddi hesabı yok. Her çeşit güzel
maldan[i] yığın yığın var.

10 Her taraf ıssız ve boş; şehir
viraneye döndü.[j] Yürekler ağızlar-
da,[k] dizlerin bağı çözülmüş,[l] bel-
lere şiddetli sancılar saplanıyor;[m]
yüzler ise endişeden alev alev.[n]
11 Hani aslanların ini, yeleli
genç aslanların mağarası? Aslan-
lar gezinip oraya girerdi,[o] yavrula-
rı orada barınırdı, onları ürküten
olmazdı.[ö] **12** Aslan, yavrularına
yetecek kadarını parçalardı,
dişisi için de avını boğardı. Mağa-
rasını avla, inini parçaladığı hay-
vanlarla doldururdu.[p]

13 Göklerin* hâkimi Yehova'
nın sözü: "İşte Ben sana karşı-
yım.[r] Savaş arabanı yakacağım,
dumanlar içinde kalacak.[s] Kılıç
senin yeleli genç aslanlarını yiyip

BÖLÜM 1

a 2Kr 18:13
2Kr 19:22
İş 10:7
b 2Ta 32:16
c 2Kr 19:35
İş 37:36
ç İş 60:18
Yo 2:19
d İş 14:25
Yr 30:8
Ho 11:4
e Me 107:14
Yr 5:5
f Me 109:13
Öz 10:7
g Çk 34:13
h 2Ta 32:21
ı İş 52:7
Lu 2:10
i Tkr 16:16
Ne 10:33
j Me 116:14
k İş 52:1
l Me 37:10
Me 109:13
Mt 25:46

BÖLÜM 2

m Yr 25:9
Yr 49:32
He 29:12
n Yr 46:3
o Me 47:4
Ams 8:7
ö 2Kr 17:6
p Ba 49:22
Ho 10:1
r İş 63:3
s İş 14:8
Zk 11:2
ş İş 37:24
He 26:10

2. Sütun

a Hb 3:11
b Me 136:18
Yr 50:29
c Yr 46:12
ç İş 20:4
Yr 29:1
d Lu 23:27
e İş 38:14
İş 59:11
f Ba 10:11
g Vh 17:15
h Yr 50:16
Tsf 2:13
ı İş 33:1
He 26:12
i Vh 18:12
j İş 24:1
Tsf 2:13
k Yş 2:11
Me 22:14
İş 13:7
l Da 5:6
m İş 21:3
n Yo 2:6
o Yr 2:15
Yr 50:17
ö İş 31:4
Tsf 3:3

p Me 17:12; **r** İş 10:12; **s** Yş 11:9; Me 46:9.

Na 1:14* Sözcük anlamıyla, "senin"
2:1* Nineve kastediliyor.

Na 2:13* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

yok edecek.[a] Yeryüzünde sana av bırakmayacağım, habercilerinin sesi artık duyulmayacak."[b]

3 Kanlı şehrin vay haline![c] O şehir ki, hile ve soygunla dolu. İçinde avı eksik olmaz. **2** Kırbaç[ç] şaklamaları, tekerlek takırtıları duyuluyor, atlar dört nala koşuyor, savaş arabaları sıçrayarak ilerliyor.[d] **3** Atlar üzerinde savaşçılar, alev alev kılıçlar, şimşek çakan mızraklar.[e] Öldürülenler pek çok, yığın yığın ceset, sayısız ölü. Yürüyenler cesetlere takılıyor. **4** Bütün bunlar, milletleri fahişeliğiyle, aşiretleri büyüleriyle tuzağa düşüren[f] o alımlı büyücü kadının, o fahişenin[g] haddi hesabı olmayan ahlaksızlıkları yüzünden oldu.

5 Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü: "İşte ben sana karşıyım![h] Eteğini yüzüne kadar kaldıracağım, milletlere edep yerlerini,[ı] krallıklara rezilliğini göstereceğim. **6** Üzerine iğrenç şeyler atarak[i] seni rezil edeceğim; herkese ibret olacaksın.[j] **7** Seni gören kaçacak[k] ve 'Nineve yağmalandı! Onun haline kim acır?' diyecek. Sana nereden tesellici bulayım? **8** Sen eskiden Nil kanalları[l] kenarında oturan No-amon'dan[m] daha mı iyisin? Onu sular çevreliyordu, sular onun zenginliğiydi, sular ona sur olmuştu. **9** Onun büyük gücü Habeş ve Mısır'dı.[n] Put ve Libya halkları da yardımcısıydı.[o] **10** Fakat o da tutsak oldu; sürgüne götürüldü.[ö] Her sokağın başında evlatları paramparça edildi,[p] itibarlı olanları için kura çekildi,[r] büyük adamları zincire vuruldu.[s]

BÖLÜM 2

a İş 31:8
b 2Kr 18:17
2Kr 19:35

BÖLÜM 3

c Hb 2:12
ç Öz 26:3
d Hk 5:22
Yr 47:3
e Hb 3:11
f Le 19:26
Tkr 18:10
1Ko 10:20
g İş 23:17
He 23:30
h Na 2:13
ı İş 47:2
Yr 13:22
He 16:37
Vh 17:16
i Ml 2:3
j Tsf 2:15
Yhd 7
k Na 2:8
l İş 19:6
m Yr 46:25
He 30:14
n İş 20:5
o Ba 10:6
2Ta 16:8
Yr 46:9
He 27:10
ö Me 33:16
İş 20:4
p Me 137:9
İş 13:16
r Yo 3:3
Ob 11
s Me 149:8

2. Sütun

a Me 75:8
Yr 25:15
b Yş 10:16
1Sa 13:6
c Yr 4:5
ç İş 28:4
Vh 6:13
d İş 19:16
Yr 51:30
e Me 107:16
İş 45:2
f 2Ta 32:3
2Ta 32:4
g İş 8:9
Yo 3:9
h Tsf 2:13
ı Çk 10:14
Yo 1:4
i Ba 15:5
Yr 33:22
j Me 109:23
k Me 76:5
İş 56:10
Yr 51:39
l Yr 51:30
m 1Kr 22:17
Na 2:8
Vh 6:15
n Yr 46:11
He 30:21

11 Sen de sarhoş olacaksın;[a] gözden kaybolacaksın.[b] Sen de düşman yüzünden sığınacak bir yer arayacaksın.[c] **12** Senin bütün kalelerin, ilk meyveleri olgunlaşmış incir ağaçları gibidir; bir silkelenişte yiyenin ağzına düşecekler.[ç]

13 İçinde yaşayan halkına bir bak! Hepsi kadın gibi.[d] Ülkenin kapıları düşmanlarına açılacak. Ateş kapı sürgülerini yiyip yutacak.[e] **14** Kuşatmaya karşı kendine su çek.[f] Surlarını güçlendir.[g] Çamura gir, kili çiğne, tuğla kalıbını eline al. **15** Orada bile ateş seni yiyip yok edecek. Kılıç seni kesip atacak,[h] kanatsız yavru çekirgeler[ı] gibi yiyip bitirecek. Sen kanatsız yavru çekirgeler gibi, çekirge sürüsü gibi kalabalık ol. **16** Tüccarlarını öyle çoğalttın ki, göklerin yıldızlarından da çok oldular.[i]

Kanatsız yavru çekirgeler kabuk değiştirir, sonra uçup gider. **17** Senin muhafızların çekirge gibi, asker toplayan memurların çekirge sürüsü gibi. Soğuk günde taştan ağıllarda konaklar, gün ışıyınca kaçıp giderler; nerede oldukları bilinmez.[i]

18 Ey Asur kralı, çobanların uykulu,[k] seçkin adamların da konaklarında oturuyor.[l] Halkın dağlara dağıldı; onları bir araya toplayan yok.[m] **19** Başındaki felaketten sana kurtuluş yok. Yediğin darbenin yarası şifa bulmaz.[n] Başına gelenleri duyanlar el çırpacak.[o] Çünkü dinmeyen kötülüğünle ezip geçmediğin kim kaldı?"[ö]

---

o Ey 27:23; Tsf 2:15; **ö** İş 10:6; İş 37:18.

HABAKKUK

1 Habakkuk peygambere bir görüntüde bildirilen hüküm: **2** Ey Yehova daha ne kadar feryat edeceğim de duymayacaksın?[a] Seni daha ne kadar yardıma çağıracağım da zorbalıktan kurtarmayacaksın?[b] **3** Bana neden acı şeyler gösteriyorsun, Kendin de kötü davranışları seyrediyorsun? Neden gözümün önünde yağmacılık ve zorbalık yapılıyor, neden kavgalar çıkıyor, neden çekişmeler sürüp gidiyor?[c]

4 Bu yüzden kanun işlemiyor, asla hak yerini bulmuyor.[c] Kötüler doğruların çevresini sarmış, bu yüzden adalet çarpıtılıyor.[d]

5 "Milletlere bakın, gördükleriniz karşısında şaşırıp kalın.[e] Şaşkına dönün; çünkü sizin günlerinizde öyle bir iş yapılıyor ki, anlatılsa da inanmazsınız.[f] **6** Kaldelileri,[g] kendisine ait olmayan meskenleri ele geçirmek için dünyanın uçsuz bucaksız yerlerine giden o acımasız ve saldırgan milleti buraya getiriyorum.[h] **7** Öyle bir millet ki, korkunçtur, dehşet salar. Kendi kanununu koyar, itibarını kendi yaratır.[ı] **8** Atları leopardan hızlıdır; akşamleyin ortaya çıkan kurtlardan azgındırlar.[i] Küheylanları toprağı eşeler, çok uzaklardan gelirler. Avının üzerine atılan kartal gibi uçarlar.[j] **9** Hepsi sırf zorbalık için geliyor.[k] Topluca ileri yönelince doğu rüzgârı gibidirler,[l] kum gibi tutsak toplarlar. **10** Krallarla alay eder, yöneticileri gülünç bulurlar.[a] Her kaleye gülüp geçer,[b] toprak yığıp orayı ele geçirirler. **11** O zaman rüzgâr gibi ilerleyecek, esip geçecek ve suç işlemiş olacak.[c] Bu gücü tanrısına borçludur."[ç]

12 Ey Yehova, Senin varlığın ezelden değil mi?[d] Ey kutsal Tanrım, Sen ölmezsin.*[e] Ey Yehova, Sen o milleti hüküm için görevlendirdin; ey kaya,[f] terbiye etsin diye[g] o milleti var ettin.

13 Gözlerin kötü şeye bakamayacak kadar saf ve temizdir; kötü davranışları görmeye dayanamazsın.[h] Neden hainlere seyirci kalıyorsun?[ı] Kötü kişi kendisinden doğru birini yok ettiğinde neden sessiz kalıyorsun?[i] **14** Neden âdemoğlunu denizin balıklarına, başında yöneticisi olmayan, toprakta sürünen canlılara çeviriyorsun?[j] **15** Düşman hepsini bir oltayla yakalıyor,[k] dip ağıyla çekip götürüyor, hepsini ağında topluyor.[l] Bu yüzden sevinçli, neşe içinde.[m] **16** Bu yüzden dip ağı için kurban sunuyor, balık ağı için buhur yakıyor; çünkü onlar sayesinde yiyeceği yağlı ve besleyici.[n] **17** Ağını hep böyle doldurup boşaltacak mı? Milletleri hiç acımadan öldürmeye devam edecek mi?[o]

BÖLÜM 1

a Me 13:1
Vh 6:10
b Me 22:1
Me 74:10
Vz 5:8
c Vz 4:1
Ro 9:22
2Pe 2:8
2Pe 3:9
ç Ey 12:6
Me 12:8
Vz 8:11
Mt 23:23
d Ey 33:27
Öz 29:2
İş 1:21
Mt 26:59
Elç 7:52
e Ağ 4:12
f İş 28:21
İş 29:14
Elç 13:41
g Yr 22:7
Yr 46:2
h Tkr 28:49
Yr 5:15
Yr 6:22
He 23:23
ı Yr 39:5
Yr 52:9
Da 5:19
i Yr 5:6
j Yr 4:13
Ağ 4:19
He 17:3
k Tkr 28:51
Yr 25:9
l İş 27:8
He 17:10

2. Sütun

a 2Kr 24:12
2Ta 36:17
b Yr 32:24
Yr 52:7
c İş 47:6
Yr 51:24
Zk 1:15
ç Da 5:4
d Me 90:2
Me 93:2
Vh 1:8
e 1Ti 1:17
Vh 15:3
f Tkr 32:4
1Sa 2:2
Me 18:2
g Yr 10:24
Yr 30:11
İb 12:5
h Me 5:4
İş 59:2
1Pe 1:15
ı Yr 12:1

i Me 35:22; Me 37:14; Me 50:21; **j** Öz 6:7; İş 63:19; **k** Vz 9:12; **l** Me 10:9; Mi 7:2; **m** Yr 50:11; **n** Tkr 8:17; Me 37:1; **o** 2Ta 36:17; Na 3:7.

Hb 1:12* "Sen ölmezsin", İbranice *lo tamut*. Metnin bu asıl halini Soferim *lo namut* (biz ölmeyeceğiz) olarak değiştirmiştir.

2 Nöbet yerimde duracağım,[a] surlar üzerinde yerimi alacağım; benim aracılığımla ne söyleyeceğini[b] ve yanlışımı düzelttiğinde ona ne karşılık vereceğimi[c] bilmek için bekleyeceğim.[ç]

2 Yehova bana şöyle dedi: "Gördüklerini kaleme al ve levhalar üzerine açıkça yaz ki,[d] yüksek sesle okuyan bunu akıcı şekilde yapabilsin.[e] **3** Çünkü bu görüntünün gerçekleşeceği bir zaman var,[f] sona doğru hızla ilerliyor, yalan çıkmayacak; gecikirse bile beklemeye devam et, çünkü mutlaka gerçekleşecek.[g] Geç kalmayacak.

4 Böbürlenen adama bak,[h] içinde dürüstlük yok; oysa doğru kişi sadakati* sayesinde yaşayacaktır.[ı] **5** Şarabın hainliğinden ötürü,[i] o adam daha da övünüp durur.[j] Ama ölüler diyarı* kadar iştahlı olsa, ölüm gibi olsa, doymak nedir bilmese de[k] hedefine erişemeyecek.[l] Tüm milletleri yanına toplar, tüm halkları bir araya, yanına getirir.[m] **6** Onların diline düşecek;[n] hakkında kinayeli, imalı sözler söyleyecekler. Şöyle denecek:

'Kendisine ait olmayan malı çoğaltanın,[o] borçlarını artırıp duranın vay haline! Bu daha ne kadar sürecek?[ö] **7** Senden faiz isteyenler bir anda üzerine yürümeyecek mi? Seni şiddetle sarsanlar uyanmayacak mı? Onlara ganimet olmayacak mısın?[p] **8** Sen birçok milleti yağmaladığın için, o halklardan artakalanlar da seni yağmalayacak.[a] Çünkü insanların kanını döktün, memlekete, kente ve içinde yaşayan herkese zorbalık ettin.[b]

9 Felaketten kurtulmak için yuvasını yükseklere kurmak isteyip[c] evine haksız kazanç sokanın vay haline![ç] **10** Sen, evine utanç getiren bir şey tasarlayıp birçok halkı yok ettin;[d] günah işliyorsun.[e] **11** Ve duvardan bir taş feryat edecek, tavandaki ahşap kirişlerden biri de ona karşılık verecek.[f]

12 Kan dökerek şehir yapanın, haksızlıkla kent kuranın vay haline![g] **13** İnsanlar yalnızca ateş için uğraşıp duruyor, milletler kendilerini boş yere yoruyor;[h] bu göklerin* hâkimi Yehova'dan değil mi? **14** Sular deniz yatağını nasıl kaplıyorsa, Yehova'nın ihtişamı hakkındaki bilgi de yeryüzünü öyle dolduracak.[ı]

15 Arkadaşlarının edep yerlerini görmek için[i] onlara içki verip sarhoş edenin, içkilerine de gazabını ve öfkesini katanın vay haline![j] **16** Sen onura değil utanca boğulacaksın.[k] Kendin de iç,[l] sünnetsiz olduğun görülsün.[m] Yehova'nın sağ elindeki kâseden içme sırası sana da gelecek,[n] itibarın rezilliğe dönecek. **17** Lübnan'a yapılan zorbalık[o] ve hayvanları dehşete düşüren talan senin başına gelecek, çünkü insanların kanını döktün, memlekete, kente ve içinde yaşayan

BÖLÜM 2

a Mi 7:7
b Me 85:8
2Ko 13:3
İb 1:1
c Ey 23:5
ç İş 21:8
İş 62:6
d Çk 17:14
Tkr 27:8
e Tkr 31:11
Ne 8:8
f Da 8:19
Da 10:14
Elç 17:26
g Mi 7:7
Yk 5:7
h Da 5:20
Lu 18:14
ı Yhn 3:36
Ro 1:17
Ga 3:11
İb 10:38
i Öz 20:1
j 2Kr 14:10
Öz 21:24
k Öz 27:20
Vz 5:10
l Öz 11:2
Öz 16:18
m İş 14:17
n İş 14:4
Mi 2:4
o Öz 22:16
Yk 5:4
ö Me 94:3
p Öz 29:1
Yr 51:11

2. Sütun

a İş 13:19
İş 33:1
Yr 27:7
Zk 2:9
b 2Ta 36:17
Me 137:8
Vh 6:10
c Me 49:11
Öz 18:11
Ob 4
ç 1Kr 21:2
Yr 22:13
d İş 14:20
e Sy 16:38
1Kr 2:23
Öz 8:36
He 18:20
f Ba 4:10
Yk 5:4
g Yr 22:13
He 24:9
Na 3:1
Vh 17:6
h Öz 21:30
İş 50:11
Yr 51:58
ı Me 72:19
İş 11:9
Zk 14:9
i Ba 9:22
He 22:10

Hb 2:4* Ya da "imanı" **5*** "Şeol"; Ek 4'e bakın.

j 2Sa 11:13; 2Sa 13:28; Vh 17:2; Vh 18:3; **k** Flp 3:19; **l** Me 75:8; İş 51:22; Yr 51:57; Vh 18:6; **m** He 28:10; He 32:19; **n** Yr 25:28; **o** Zk 11:1.

Hb 2:13* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

herkese[a] zorbalık ettin.[b] **18** İnsanın biçim verdiği oyma put,[c] dökme heykel, sahtekâr öğretmen ne işe yarar ki,[c] biçim veren ona güveniyor[d] ve hiçbir değeri olmayan dilsiz ilahlar yapıyor?[e]

19 Odun parçasına "Uyan!", dilsiz taşa "Kalk da öğret!" diyenin vay haline![f] Onlar altınla, gümüşle kaplanmış,[g] içlerinde soluk yok.[h] **20** Fakat Yehova kutsal mabedindedir.[i] Tüm dünya O'nun önünde sussun.' "[i]

3 Habakkuk peygamberin ağıt şeklindeki duası: **2** Ey Yehova, hakkında anlatılanları duydum.[j] Yaptıklarından korktum ey Yehova.[k]

Uygun gördüğün zamanda* onları yine yap! Uygun gördüğün zamanda onları herkese göster. Öfkelendiğinde merhamet etmeyi unutma.[l]

3 Kutsal Tanrı Teman'dan, Paran Dağından geldi.[m] (*Selah*)*[n]

İtibarı gökleri kapladı,[o] yeryüzü O'na sunulan övgülerle doldu.[ö]

4 Güneş gibi parlıyordu.[p] Elinden iki ışık çıkıyordu, gücü orada gizliydi.[r]

5 Önünden salgın hastalık gidiyor,[s] arkasından yüksek ateş geliyordu.[ş]

6 Yeryüzünü sarsmak için durdu.[t] Baktı ve milletleri yerinden sıçrattı.[u]

Ebedi dağlar parçalandı,[a] devirler boyu duran tepeler dize geldi.[b] O'nun yolları eskiden beri böyledir.

7 Kuşan çadırlarını sıkıntıda gördüm. Midyan[c] ülkesinin çadırları telaşa kapıldı.[ç]

8 Irmaklara mı ey Yehova, ırmaklara mı öfkelendin,[d] denize mi kızdın?[e] Bu yüzden mi atlarına bindin?[f] Savaş arabaların kurtuluş getirdi.[g]

9 Yayını sıyırıp yerinden çıkardın.[h] Kabileler ant etti.[ı] (*Selah*). Yeryüzünü ırmaklarla böldün.[i]

10 Dağlar Seni gördü; acıyla kıvrandılar.[j] Gök gürledi, seller aktı. Derin suların sesi duyuldu,[k] ellerini yukarı uzattılar.

11 Güneş ve ay yücelerdeki yerlerinde[l] durdu.[m] Okların ışık gibi uçuşuyordu.[n] Mızrağın şimşek gibi etrafı aydınlatıyordu.[o]

12 Yeryüzünü gazapla dolaştın. Milletleri kızgınlıkla ezip geçtin.[ö]

13 Halkının kurtuluşu için,[p] mesihini kurtarmak için geldin. Kötünün evinde baş olanı parçaladın.[r] O ev baştan aşağı yıkıldı, temelleri ortaya çıktı.[s] (*Selah*)

14 Beni dağıtmak için kasırga gibi gelen[ş] savaşçıların başını kendi silahlarıyla deldin.[t] Onların neşesi, kuytu yerde bir

Hb 3:2* Sözcük anlamıyla, "o yılların ortasında" **3*** Anlamı tam olarak bilinmeyen İbranice bir müzik terimi. "Ara" ya da "durak" anlamına geldiği düşünülüyor.

BÖLÜM 2

a Yr 50:28; Yr 51:24
b Me 137:8; Öz 28:17; Vh 18:24
c İş 37:38; İş 42:17; Yr 2:28; 1Ko 8:4
ç Yun 2:8; Zk 10:2; Ro 1:21
d Me 115:8; İş 44:19; İş 45:20
e Yr 10:5; 1Ko 12:2
f Me 97:7; İş 37:19; Da 3:29
g İş 40:19; İş 46:6; Elç 17:29; Elç 19:24
h Me 135:17; Yr 10:14; Yr 51:17
ı Me 11:4; Me 115:3; İş 6:1; İb 8:2
i Me 76:8; Tsf 1:7; Zk 2:13

BÖLÜM 3

j Me 145:11; İş 53:1
k Me 64:9
l Çk 32:13; Yr 31:20; Ağ 3:32; Mt 24:22
m Tkr 33:2; Hk 5:4
n Me 68:7
o Çk 19:16; Me 18:13; İb 12:18
ö Me 148:13; İş 6:3
p Çk 13:21; Me 104:2; İş 60:20; Vh 22:5
r Me 68:34; Me 150:1
s Çk 9:15; Sy 14:12; Sy 16:46; Sy 25:9
ş Tkr 28:22; Tkr 32:24
t Me 60:2; İş 13:13; Hg 2:21; İb 12:26
u Çk 14:25; Çk 23:27

2. Sütun **a** Ba 49:26; İş 54:10; **b** Me 46:2; Me 114:4; Na 1:5; **c** Ba 25:2; Me 83:9; **ç** Çk 15:14; Sy 22:4; **d** İş 50:2; Na 1:4; **e** Me 114:3; **f** Tkr 33:26; Me 18:10; İş 19:1; **g** Me 68:17; Me 104:3; **h** Me 7:12; Ağ 2:4; **ı** Lu 1:73; **i** Me 105:41; **j** Çk 19:18; Me 114:4; **k** Me 77:16; Me 93:3; Me 98:7; **l** Me 19:6; **m** Yş 10:12; **n** Me 77:17; Me 77:18; Me 144:6; **o** Tkr 32:41; He 21:10; **ö** Mi 4:12; **p** Me 28:8; Me 68:7; **r** Yş 11:12; Me 68:21; Me 110:6; **s** Me 18:15; He 13:14; **ş** Me 83:2; **t** 2Kr 18:21.

zavallıyı yiyip bitirmek için başına çökenlerinki gibiydi.[a]

15 Denizi, engin suları atlarınla çiğneyip geçtin.[b]

16 O sesi duyunca bedenimi ürperti kapladı, dudaklarım titredi, kemiklerim adeta çürümeye başladı.[c] Bu halde, telaş içindeyim ve sıkıntı gününü, onun gelip çatmasını, o halkı[ç] basmasını sessizce beklemeliyim.[d]

17 İncir ağacı çiçeklenmese,[e] asma meyve vermese de, zeytin ağacına verilen emek boşa gitse, taraçalarda ürün yetişmese de,[a] ağıllar boşalsa, ahırlarda sığır kalmasa da;[b]

18 Ben Yehova'yla sevinçten coşacağım,[c] beni kurtaran Tanrımla sevineceğim.[ç]

19 Ulu Rab Yehova bana güç verir;[d] geyiklerinki gibi kılar ayaklarımı,[e] beni yüksek yerlerde yürütür.[f]

Başmüzisyene,
telli sazlarım için.

BÖLÜM 3

a Me 10:8
Me 64:4
b Vh 17:15
c Me 119:120
Yr 23:9
Da 8:27
ç İş 10:12
İş 13:17
Ob 1
d Me 42:5
İş 26:20
Ağ 3:26
e Yr 8:13
Ho 2:12

2. Sütun

a Ey 24:11
Yo 1:10
b Ams 4:9
Hg 2:16

c 1Sa 2:1; İş 61:10; Ro 5:2; Ro 5:11; **ç** Çk 15:2; Me 18:2; İş 12:2; Lu 2:31; **d** Me 27:1; Ef 3:16; Flp 4:13; Kl 1:11; **e** 2Sa 22:34; Me 18:33; **f** Tkr 32:13; İş 58:14.

TSEFANYA

1 Yahuda kralı Amon[a] oğlu Yoşiya'nın[b] zamanında, Hizkiya oğlu Amarya oğlu Gedalya oğlu Kuşi oğlu Tsefanya'ya Yehova'dan gelen söz:

2 "Toprağın üzerinden her şeyi silip atacağım", Yehova'nın sözü.[c]

3 "İnsanı da hayvanı da silip atacağım.[ç] Gökteki kuşları, denizdeki balıkları[d] ve günah tuzaklarıyla birlikte kötüleri silip atacağım.[e] Ve insanı toprağın üzerinden söküp atacağım",[f] Yehova'nın sözü. **4** "Yahuda'ya karşı ve Yeruşalim'de oturanların tümüne karşı elimi kaldıracağım,[g] Baal'e tapınanlardan geriye kalanları buradan söküp atacağım,[h] kâhinlerle birlikte put* rahiplerinin de adını sileceğim.[a] **5** Damlarda gökler ordusu önünde[b] eğilenleri,[c] hem Yehova'ya ant içerek[c] hem de Malkam adıyla ant içerek[d] tapınanları; **6** Yehova'nın yolundan dönenleri[e] ve Yehova'ya yönelmeyenleri, O'na danışmayanları[f] yok edeceğim."

7 Ulu Rab Yehova'nın önünde susun;[g] çünkü Yehova'nın günü yakın,[h] çünkü Yehova bir kurban hazırladı;[ı] davetlilerini çağırdı.*[i]

8 "Ve Yehova'nın kurban gününde, yöneticilerden, kral oğullarından[j] ve yabancılar gibi giyinen[k] herkesten hesap soracağım.

BÖLÜM 1

a 2Kr 21:18
b 2Kr 22:1
Yr 1:2
c 2Kr 22:16
İş 6:11
Yr 6:8
Mi 7:13
ç Ho 4:3
d Yr 4:25
Yr 12:4
Ho 4:3
e He 7:19
He 14:3
f He 14:13
g Çk 15:12
İş 14:27
Yr 7:30
h Sy 25:3
Hk 2:13
2Ta 28:2
Yr 11:17

2. Sütun

a 2Kr 23:5
Ho 10:5
b 2Kr 23:12
2Ta 33:3
Yr 19:13
Yr 32:29
c 1Kr 18:21
2Kr 17:33
Mt 6:24
ç İş 48:1
Ho 4:15

d Yş 23:7; 1Kr 11:33; Yr 49:1; **e** 1Sa 15:11; İş 1:4; İş 9:17; Yr 2:13; İb 3:12; İb 10:38; **f** Me 14:2; İş 43:22; Ro 3:11; **g** Me 76:8; Hb 2:20; Zk 2:13; **h** İş 13:6; 2Pe 3:10; **ı** İş 34:6; Yr 46:10; He 39:17; Vh 19:17; **i** 1Sa 16:5; **j** 2Kr 25:7; İş 24:21; Yr 39:6; **k** 2Kr 10:22.

Tsf 1:4* Ya da "yabancı tanrı"

Tsf 1:7* Sözcük anlamıyla, "kutsadı"

9 Kürsü* üzerine çıkan herkesten, efendilerinin evini zorbalık ve hile ile dolduranlardan o gün hesap soracağım."[a] **10** Yehova'nın sözü. "Ve o gün Balık Kapısından[b] çığlıklar, ikinci mahalleden[c] feryatlar gelecek, tepelerden[ç] büyük bir çatırtı duyulacak. **11** Feryat edin[d] ey Makteş* sakinleri, çünkü bütün ticaret erbabı sessizliğe gömüldü;[e] gümüş tartanların hepsi yok edildi.

12 Ve o zaman Yeruşalim'in her yanını kandillerle araştıracağım,[f] tortusu dibe çökmüş şarap gibi olanlardan[g] ve içlerinden 'Yehova iyilik de etmez kötülük de'[h] diyenlerden hesap soracağım.' **13** Servetleri yağma edilecek, evleri virane olacak.[ı] Evler yapacaklar, ama içinde oturamayacaklar;[i] bağlar kuracaklar, ama şarabını içemeyecekler.[j]

14 Yehova'nın büyük günü[k] yakın.[l] O gün yakın, çok çabuk geliyor.[m] Yehova'nın gününün sesi ne acı![n] Orada bir yiğit ağlıyor.[o] **15** O gün, öfke günü, sıkıntı ve ıstırap günü,[ö] fırtına ve yıkım günü; karanlık, zifiri karanlık bir gün;[p] bulutlu, kapkara bir gün. **16** Surlu şehirlere, yüksek köşe kulelerine[r] karşı boruların çalındığı, savaş naralarının[s] atıldığı bir gün. **17** Ve insanları sıkıntıya düşüreceğim, körler gibi yürüyecekler;[ş] çünkü işledikleri günah Yehova'ya karşı.[a] Kanları toz gibi,[b] bağırsakları gübre gibi dökülecek.[c] **18** Yehova'nın öfke gününde onları ne gümüşleri ne de altınları kurtaracak;[ç] O'nun gayretinin ateşi, bütün yeryüzünü yiyip bitirecek.[d] O, yeryüzünde yaşayan herkesin başına korkunç bir son getirecek."[e]

2 Ey utanmaz millet,[f] bir araya gel, toplan.[g] **2** Ferman yerine gelmeden,[h] gün saman ufağı gibi uçup gitmeden, Yehova'nın alev alev yanan öfkesi başınıza gelmeden,[ı] Yehova'nın öfke günü gelip çatmadan[i] toplanın. **3** O'nun hükümlerine uyan dünyanın bütün yumuşak başlıları,[j] Yehova'ya yönelin.[k] Doğruluğun,[l] yumuşak başlılığın peşinden gidin.[m] Yehova'nın öfke gününde belki[n] korunursunuz.[o] **4** Çünkü, Gazze terk edilmiş bir şehir olacak;[ö] Aşkelon ıssız bir virane olacak.[p] Aşdod[r] öğle vakti yurdundan kovulacak[s] ve Ekron yerinden sökülecek.[ş]

5 "Vay haline Keretilerin, deniz kıyısında oturan o milletin![t] Yehova'nın sözü size karşı. Ey Kenan, Filistîlerin memleketi, seni de öylesine harap edeceğim ki, içinde yaşayan kalmayacak.[u] **6** Ve deniz kıyısı, çobanlar için kuyuların, koyunlar için taş duvarlı ağılların bulunduğu otlaklara dönecek.[ü] **7** Yahuda

Tsf 1:9* Ya da "eşik"; muhtemelen kralın tahtının bulunduğu yükseltilmiş zemin. **11*** Yeruşalim'in Balık Kapısı ile ikinci mahalleye yakın bir kesimi.

BÖLÜM 1
a 2Kr 5:21; Ne 5:15
b 2Ta 33:14; Ne 3:3; Ne 12:39
c 2Ta 34:22
ç 2Ta 3:1
d Yr 4:8; Yr 25:34; Yo 1:5; Yk 5:1
e Ne 3:31; Vh 18:11
f Vz 12:14; İş 26:21; Ams 9:2; İb 4:13; Vh 2:23
g İş 56:12; Yr 48:11
h Me 10:13; Me 14:1; Me 94:7; 2Pe 3:4
ı İş 6:11; Yr 5:17; Hb 2:7
i Ams 5:11
j Tkr 28:30
k Ml 4:1
l Yo 2:1; Elç 2:20; Vh 6:17
m Hb 2:3
n İş 66:6; İb 12:26
o İş 33:7; Yr 48:41; Yo 1:15; Vh 6:16
ö Yr 30:7; Lu 21:25; Vh 6:17
p Yo 2:2; Ams 5:18
r İş 2:15
s Yr 4:19
ş Tkr 28:28; İş 59:10

2. Sütun
a İş 24:5; Da 9:5
b Me 79:3; Vh 14:20
c Me 83:10; Yr 9:22; Yr 16:4; Yr 25:33
ç Öz 11:4; İş 2:20; He 7:19; Yk 5:1
d Tkr 32:22; Yr 7:20; Tsf 3:8
e Yr 4:27

BÖLÜM 2
f İş 1:4; Yr 6:15; **g** Yo 1:14; Yo 2:16; **h** 2Pe 3:9; **ı** 2Ta 36:16; Yr 23:20; Ağ 4:11; **i** 2Kr 23:26; Na 1:6; Ml 4:1; **j** Me 25:9; Me 76:9; Mt 5:5; **k** Me 105:4; İş 2:3; İş 55:6; Ams 5:6; **l** Mt 6:33; Ro 1:17; Ro 10:3; Ef 4:24; **m** Me 25:9; Öz 22:4; **n** Me 37:11; Yo 2:14; Ams 5:15; Yun 3:9; **o** Ba 7:16; Me 31:20; İş 26:20; **ö** Yr 25:20; Ams 1:6; Zk 9:5; **p** Yr 25:20; Yr 47:5; He 25:16; **r** Ams 1:8; **s** Me 91:6; Yr 15:8; **ş** Zk 9:5; **t** He 25:16; **u** Yş 13:3; İş 14:29; **ü** İş 17:2; He 25:5.

evinden artakalanların yaşayacağı bir yer olacak.[a] Onlar o otlaklarda beslenecek. Akşamları Aşkelon evlerinde rahatça yatacaklar. Çünkü Tanrıları Yehova artık onlarla ilgilenecek[b] ve onların sürgünlerini toplayıp geri getirecek."[c]

8 "Moab'ın aşağılamasını,[ç] Ammonoğullarının hakaretlerini[d] duydum. Halkımı aşağılıyorlar, böbürlenerek topraklarını tehdit ediyorlar. **9** Bu yüzden, varlığım üzerine ant ederim ki",[e] İsrail'in Tanrısı göklerin* hâkimi Yehova'nın sözü, "Moab Sodom gibi olacak,[f] Ammonoğullarının[g] hali Gomorra'ya benzeyecek. Memleketleri deviler boyunca, ısırganların sardığı bir yer, bir tuz çukuru, ıssız bir virane olarak kalacak.[h] Onları halkımdan geride kalanlar yağmalayacak, milletimin artakalanı mülk edinecek.[ı] **10** Kibirlerinin karşılığı bu olacak,[i] çünkü göklerin hâkimi Yehova'nın halkını aşağıladılar, onların karşısında böbürlenip durdular.[j] **11** Yehova onlarda dehşet uyandıracak;[k] yeryüzünün bütün tanrılarını aç bırakacak[l] ve milletlerin bütün adaları,[m] halklar, herkes kendi yerinde O'nun önünde yere kapanacak.[n]

12 Ve siz ey Habeş halkı,[o] siz de Benim kılıcımla öldürüleceksiniz.[ö]

13 Ve elini kuzeye doğru uzatacak, Asur'u yok edecek.[p] Nineve'yi ıssız bir viraneye,[a] çöl gibi kurak bir yere çevirecek. **14** Ve sürüler, memleketin bütün yaban hayvanları onun içinde yatacak.[b] Pelikanla oklukirpi[c] onun sütun başları[ç] arasında geceleyecek. Pencerelerinde bir ses yankılanacak. Eşikte yıkıntılar olacak, ahşap kaplamaları sökülecek.[d] **15** 'Bir ben varım, başkası yok' diye düşünen,[e] güvenlik içinde yaşayan şenlikli şehir bu.[f] Nasıl da şaşılacak hale düştü, yaban hayvanlarının yattığı bir yere döndü! Yanından geçen herkes şaşkınlıktan ıslık çalıp ellerini birbirine vuracak."[g]

3 İsyan eden, kendini kirleten o zalim şehrin vay haline![h] **2** Söz dinlemedi;[ı] terbiye kabul etmedi.[i] Yehova'ya güvenmedi.[j] Tanrısına yaklaşmadı.[k] **3** Onun içinde yöneticileri kükreyen aslanlardı.[l] Hâkimleri akşamleyin ortaya çıkan kurtlardı, sabaha kemikten başka bir şey bırakmazlardı.[m] **4** Peygamberleri küstah ve hain adamlardı.[n] Kâhinleri kutsal olanı kirletti, kanunu çiğnediler.[o] **5** Yehova o şehirde hep doğru olanı yapar,[ö] hiçbir haksızlık yapmazdı.[p] Her sabah hükümlerini verirdi;[r] onlar olmadan yeni bir gün doğmazdı.[s] Fakat kötü adam utanma nedir bilmiyordu.[ş]

6 "Milletleri söküp attım; köşe kulelerini ıssız bıraktım. So-

BÖLÜM 2

a İş 11:11
Yr 31:7
Mi 2:12
Mi 4:7
Hg 1:12
b Mi 4:10
Lu 1:68
c Me 126:1
Yr 23:3
Yr 29:14
Yr 30:10
He 39:25
Ams 9:14
Tsf 3:20
ç Yr 48:27
He 25:8
d Me 83:4
Yr 49:1
He 25:3
e Sy 14:21
İş 49:18
Yr 46:18
Ro 14:11
f Ba 19:24
He 25:11
Ams 2:1
g He 25:2
Ams 1:13
h Tkr 29:23
İş 13:19
Yr 50:40
Yo 3:19
Yhd 7
ı Mi 5:8
i İş 16:6
Yr 48:29
Ob 3
j İş 10:12
İş 37:23
He 38:11
Yk 5:4
1Pe 5:5
k Ne 1:5
l Ho 2:17
Zk 13:2
m İş 42:4
İş 49:1
n Me 22:27
Me 72:9
Ml 1:11
o İş 20:4
İş 43:3
He 30:4
ö Me 17:13
Yr 47:6
p İş 10:12
He 31:3
He 31:11
Na 3:5

2. Sütun

a Na 3:7
Na 3:18
b Vh 18:2
c İş 34:11
ç Ams 9:1
d Yr 22:14
e İş 47:8
f İş 22:2
İş 47:7
Na 3:1
g Na 3:19

BÖLÜM 3 **h** İş 5:7; Yr 6:6; Ml 3:5; **ı** Tkr 28:15; Yr 22:21; Yr 32:23; **i** Me 50:17; İş 1:5; Yr 5:3; **j** Me 78:22; İş 31:1; Yr 17:5; **k** Ey 21:14; İş 29:13; İb 10:22; **l** Öz 28:15; İş 1:23; **m** Hb 1:8; **n** Yr 23:11; Ağ 2:14; Mt 7:15; 2Pe 2:1; **o** 1Sa 2:12; He 22:26; Mi 3:9; **ö** Tkr 32:4; Me 99:4; Ro 3:26; **p** Ey 34:10; **r** Yr 21:12; Zk 7:9; **s** Mi 7:9; Lu 12:2; Ro 2:5; 1Ko 4:5; **ş** Yr 3:3; Yr 8:12; Tsf 2:1.

Tsf 2:9* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

kaklarını harap ettim, kimse gelip geçmez oldu. Şehirleri viraneye döndü, insansız kaldı, oralarda kimse yaşamıyor.[a] **7** Yurdu harap olmasın diye[b] 'Yalnız Benden kork; terbiyeyi kabul et' dedim.[c] Çünkü bütün günahlarının hesabını ondan soracağım.[c] Fakat onlar kötü işlerini sürdürmeye hevesliydi.[d]

8 'Bu yüzden, ganimet için kalkacağım güne[e] dek Beni bekleyin',[f] Yehova'nın sözü. 'Hükmüm milletleri toplamak,[g] krallıkları bir araya getirmek ve üzerlerine gazabımı,[h] bütün yakıcı öfkemi dökmektir. Gayretimin ateşi bütün yeryüzünü yiyip bitirecek.[ı] **9** O zaman Yehova'ya adıyla yakarsınlar,[i] O'na omuz omuza hizmet etsinler[i] diye bütün halklara temiz bir dil[k] vereceğim.'

10 Habeş ırmakları bölgesinden Bana yalvaranlar, dağılmış olan halkım kızı, Bana armağan getirecek.[l] **11** O gün, Bana karşı işlediğin onca suçtan ötürü utanmayacaksın.[m] Çünkü o zaman kibirle sevinenleri senin içinden atacağım.[n] Ve bir daha kutsal dağımda kibirlenmeyeceksin.[o] **12** Ve sende alçakgönüllü, yumuşak başlı bir halk bırakacağım;[ö] onlar Yehova ismine sığınacaklar.[p] **13** İsrail'in artakalanı[r] haksızlık yapmayacak,[s] yalan söylemeyecek,[ş] ağızlarında, dillerinde hile bulunmayacak.[t] Yiyip doyacaklar, yatacaklar[u] ve kimse onları korkutmayacak.[ü]

BÖLÜM 3

a Le 18:28
İş 37:11
Yr 25:33
b Yr 7:7
Yr 25:5
c İş 5:4
İş 63:8
Lu 19:42
2Pe 3:9
ç 2Ta 36:16
d Ba 6:12
Tkr 32:5
Ho 9:9
Mi 2:1
e İş 42:13
f Me 27:14
Me 37:34
Me 62:1
Me 130:7
Öz 20:22
İş 30:18
Yk 5:7
g Yo 3:2
Zk 14:2
Vh 16:14
Vh 19:19
h Me 69:24
Yr 10:10
ı Tkr 32:22
İş 34:2
He 36:5
Tsf 1:18
i 1Kr 8:43
Zk 8:21
j Zk 8:23
Flp 1:27
k İş 19:18
Ef 4:25
l Me 68:31
Me 72:10
İş 18:7
İş 60:4
Elç 8:27
Ro 15:16
m İş 45:17
İş 54:4
n Lu 1:51
Yk 4:6
1Pe 5:5
o 2Sa 22:28
İş 11:9
ö İş 57:15
İş 61:1
Mt 5:3
1Ko 1:27
p Öz 18:10
İb 6:18
r İş 10:22
Mi 4:7
s İş 60:21
Mt 13:41
ş İş 63:8
Ef 4:25
Kl 3:9
Vh 14:5
Vh 21:27
t Öz 12:22
u He 34:28
Ho 2:18
Mi 4:4
Vh 7:17
ü Yr 30:10
He 39:26

14 Sevinçle bağır ey Sion kızı! Neşeyle haykır[a] ey İsrail! Yürekten sevin ve coş ey Yeruşalim kızı![b] **15** Yehova senin hakkındaki hükümleri kaldırdı.[c] Düşmanını gerisingeri gönderdi.[c] İsrail'in kralı Yehova seninle birlikte.[d] Artık felaketten korkmayacaksın.[e] **16** O gün Yeruşalim'e denecek ki, "Korkma ey Sion![f] Elin ayağın gevşemesin.[g] **17** Tanrın Yehova seninle birlikte. Kudretli Tanrın seni kurtaracak.[h] O senin için sevinçten coşacak.[ı] Sana sevgisini gösterdiği için rahat edecek. Senin için sevinçle, mutlulukla haykıracak.

18 Bayram zamanında sende bulunamadıkları için kederli[i] olanları bir araya toplayacağım.[j] Onlar taşıdıkları utançtan ötürü sana gelememişlerdi.[k] **19** Ben o zaman sana zulmedenlerin hepsine karşı harekete geçeceğim.[l] Ve topallayanı kurtaracağım,[m] dağılmış olanı bir araya toplayacağım.[n] Utanç içinde yaşadıkları bütün topraklarda onlara övgü ve nam kazandıracağım. **20** O zaman sizi bir araya toplayacağım ve geri getireceğim. Sürgünlerinizi gözünüzün önünde geri getirdiğimde, yeryüzünün bütün halkları arasında size övgü ve nam kazandıracağım." Yehova böyle diyor.[o]

---

2. Sütun **a** Ezr 3:11; İş 12:6; Zk 2:10; **b** Mi 4:8; **c** İş 40:2; Zk 8:13; **ç** Mi 7:10; Zk 2:9; Ro 8:33; **d** İş 33:22; He 48:35; Vh 7:15; **e** Ams 9:15; Zk 14:11; **f** Yr 46:28; Yhn 12:15; **g** İş 35:3; İb 12:12; **h** Me 24:8; İş 12:6; **ı** Tkr 30:9; Me 147:11; İş 62:3; İş 65:19; Yr 32:41; **i** Me 42:3; Ağ 1:4; Ağ 2:6; **j** Yr 23:3; Ho 1:11; **k** Ağ 5:1; **l** İş 26:11; İş 60:14; Zk 14:3; **m** He 34:16; Mi 4:6; **n** İş 11:11; İş 27:12; He 28:25; Ams 9:14; Mi 4:7; **o** İş 60:15; İş 61:7; Yr 30:10; Yr 33:9; He 39:25.

HAGGAY

1 Kral Darius'un ikinci yılında,[a] altıncı ayda, ayın birinci günü, Yahuda valisi[b] Şealtiel[c] oğlu Zerubbabel'e[ç] ve Yehotsadak[d] oğlu başkâhin Yeşu'ya[e] Haggay[f] peygamber aracılığıyla Yehova'nın sözü geldi:

2 Göklerin* hâkimi[g] Yehova şöyle diyor: "Bu halk diyor ki, Yehova'nın evini inşa etme vakti henüz gelmedi."[h]

3 Yehova Haggay peygamber aracılığıyla sözlerine şöyle devam etti: **4** "Peki bu ev harap haldeyken[ı] sizin için kaplamalı evlerde[i] oturma vakti mi? **5** Şimdi, göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Tuttuğunuz yolları iyi düşünün.[j] **6** Çok tohum ekiyorsunuz, ama eve az getiriyorsunuz.[k] Yiyorsunuz ama doymuyorsunuz.[l] İçiyorsunuz, ama bir türlü sarhoş olmuyorsunuz. Giyiniyorsunuz, ama ısınan yok. Ücretli çalışan da ücretini delik keseye koyuyor.' "[m]

7 "Göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Tuttuğunuz yolları iyi düşünün.'[n]

8 'Dağa çıkın, kereste getirin[o] ve evi yapın ki,[ö] ondan hoşnut olayım[p] ve yüceltileyim',[r] Yehova böyle diyor."

9 "'Çok şey umdunuz, ama az şey buldunuz;[s] eve getirdiğinizi de ben üfleyip dağıttım.[ş] Peki neden?'[t] Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü. 'Çünkü Benim evim harap halde dururken, herkes kendi evini için koşuşup duruyorsunuz.[a] **10** Bu yüzden gökler çiyini sizden esirgiyor, yer ürününü vermiyor.[b] **11** Ve Ben yer üzerine, dağlar üzerine, tahıl üzerine, yeni şarap[c] üzerine, zeytinyağı üzerine ve toprağın ürünü üzerine; insanın ve hayvanın üzerine ve ellerinin bütün emeği üzerine kuraklık getiriyorum.' "[ç]

12 Böylece, Şealtiel oğlu Zerubbabel[d] ile Yehotsadak[e] oğlu başkâhin Yeşu ve sürgünden dönen halkın tümü Tanrıları Yehova'ya ve Yehova'nın gönderdiği Haggay[f] peygamberin sözlerine kulak verdi;[g] ve halk Yehova'dan korkmaya başladı.[h]

13 Yehova'nın habercisi[ı] Haggay, Yehova'nın verdiği görevle halka şunu bildirdi:[i] " 'Ben sizinle beraberim',[j] Yehova'nın sözü."

14 Ve Yehova, Yahuda valisi Şealtiel oğlu Zerubbabel ile Yehotsadak oğlu başkâhin Yeşu'yu[k] ve sürgünden dönen tüm halkı gayrete getirdi.[l] Ve Tanrılarının, göklerin hâkimi Yehova'nın evine girip çalışmaya başladılar.[m] **15** Kral Darius'un[n] ikinci yılı, altıncı ayın yirmi dördüncü günüydü.

2 Yedinci ayın[o] yirmi birinci günü, Haggay[ö] peygamber aracılığıyla Yehova'nın şu sözü geldi: **2** "Yahuda valisi[p]

Hg 1:2* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

BÖLÜM 1

a Ezr 4:24
Zk 1:1
b Ezr 1:8
Ezr 5:14
c 1Ta 3:17
Lu 3:27
ç 1Ta 3:19
Ezr 3:2
Ezr 5:2
Mt 1:12
d 1Ta 6:15
e Zk 3:1
Zk 6:11
f Ezr 5:1
Ezr 6:14
g 1Sa 1:3
2Kr 6:17
h Ezr 4:4
Ezr 4:23
ı Yr 26:18
Yr 52:13
Da 9:17
i 2Sa 7:2
j Hk 19:30
Me 119:59
Ağ 3:40
Ml 2:2
k Tkr 28:38
Ams 4:9
l Le 26:26
He 4:16
m Vz 5:6
Yk 4:2
n Hg 1:5
o 2Ta 2:8
Ezr 3:7
ö Ezr 5:2
Ezr 6:15
Zk 1:16
p 1Kr 9:3
2Ta 7:16
r Çk 29:43
Me 29:9
İş 60:13
s İş 17:11
Ho 8:7
ş İş 40:7
Ml 2:2
t Ey 10:2
1Ko 11:31
Yk 4:1
Vh 3:19

2. Sütun

a Ne 10:39
Hg 1:4
Flp 2:21
b Le 26:19
Tkr 28:23
1Kr 8:35
c İş 24:7
Ho 2:8
ç Tkr 28:20
Yo 1:11
d Ezr 5:2
e 1Ta 6:15
f Ezr 5:1
Ezr 6:14

g Yr 7:23; İb 3:7; **h** Me 112:1; Öz 1:7; Vz 12:13; Elç 9:31; İb 12:28; **ı** 2Ta 36:15; İş 44:26; **i** Yr 1:17; 2Ko 5:20; **j** 2Ta 15:2; Me 46:7; İş 8:10; Ro 8:31; **k** Zk 3:6; Zk 6:13; **l** Ezr 1:1; Ezr 1:5; Zk 4:6; Flp 2:13; **m** Ezr 5:2; Zk 6:15; İb 13:21; **n** Hg 1:1; **BÖLÜM 2** **o** 1Kr 8:2; **ö** Ezr 5:1; Ezr 6:14; **p** Ezr 1:8.

Şealtiel[a] oğlu Zerubbabel'e,[b] Yehotsadak[c] oğlu başkâhin Yeşu'ya[c] ve sürgünden dönen tüm halka şöyle de: **3** 'Aranızda bu evin önceki ihtişamını gören kimler kaldı?[d] Siz şimdi bu gördüğünüz haline ne diyorsunuz? Ona kıyasla gözünüzde bir hiç değil mi?'[e]

4 'Fakat şimdi güçlü ol ey Zerubbabel', Yehova'nın sözü, 'Sen de güçlü ol,[f] Yehotsadak oğlu başkâhin Yeşu.'

'Ve siz memleketin bütün halkı, güçlü olun, çalışın.'[g] Yehova'nın sözü.

'Çünkü ben sizinle beraberim',[h] göklerin hâkimi Yehova'nın sözü. **5** 'Mısır'dan çıktığınızda sizinle yaptığım ahdi,[ı] o zaman ruhumun[i] aranızda durduğunu hatırlayın. Korkmayın.' "[j]

6 "Bu yüzden göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor, 'Az kaldı;[k] gökleri ve yeri, denizi ve karayı bir kez daha sarsacağım.'[l]

7 'Bütün milletleri sarsacağım, milletlerin değerli şeyleri gelecek;[m] ve bu evi ihtişamla dolduracağım',[n] göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

8 'Gümüş de Benim altın da',[o] göklerin hâkimi Yehova'nın sözü.

9 'Sonraki evin ihtişamı öncekinden de büyük olacak',[o] göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

'Ve bu yere barış vereceğim',[p] göklerin hâkimi Yehova'nın sözü."

10 Darius'un ikinci yılında, dokuzuncu ayın yirmi dördüncü günü, Haggay peygambere Yehova'nın şu sözü geldi:[a] **11** Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, "Lütfen kâhinlere kanunu sor[b] ve de ki, **12** 'Bir adam giysisinin eteğinde kutsal et taşırken eteği ekmeğe, yemeğe, şaraba, yağa veya başka bir yiyeceğe değerse, değdiği şey kutsal olur mu?' "[c]

Kâhinler "Hayır!" diye cevap verdi.

13 Ve Haggay şöyle dedi: "Ölü bir cana değdiği için kirli olan biri, bunlardan birine dokunursa o yiyecek kirlenmiş olur mu?"[ç]

Kâhinler "Evet, kirlenmiş olur" diye karşılık verdi.

14 Bunun üzerine Haggay şöyle cevap verdi: " 'İşte bu halk da, bu millet de önümde böyledir',[d] Yehova'nın sözü, 'Ve yaptıkları her iş, sundukları her şey böyledir; kirlidir.'[e]

15 'Fakat şimdi, lütfen bugünden itibaren iyi düşünün:[f] Yehova'nın mabedinde taş taş üzerine konulmadan[g] önceki durum nasıldı, **16** o zamanlar, biri yirmi ölçeklik bir tahıl yığınına gelirdi, fakat o yığın on ölçek çıkardı; biri elli ölçek şarap çıkarmak için şıra teknesine gelirdi, fakat ondan yirmi ölçek çıkardı.[h] **17** Sizi, elinizin bütün emeğini,[ı] yanıklıkla,*[i] küfle[j] ve doluyla[k] vurdum. Fakat hiçbiriniz Bana dönmediniz.'[l] Yehova'nın sözü.

18 'Rica ederim iyi düşü-

BÖLÜM 2

a 1Ta 3:17
b Zk 4:9
c 1Ta 6:15
ç Zk 3:8
Zk 6:11
d 1Kr 6:1
Ezr 3:12
e Zk 4:10
f 1Ta 22:13
Zk 8:9
1Ko 16:13
Ef 6:10
g Yhn 6:28
Elç 18:9
Kl 3:23
h Çk 3:12
İş 43:2
Ro 8:31
ı Çk 29:45
Çk 34:10
i Sy 11:25
İş 63:11
Zk 4:6
Yhn 14:16
j İş 41:10
Zk 8:13
k Me 37:10
İş 10:25
l İş 34:4
Yr 4:24
Yo 3:16
İb 12:26
İb 12:27
m İş 2:2
İş 60:5
İş 60:11
Vh 7:9
n Çk 40:35
1Kr 8:11
İş 66:12
o 1Ta 29:14
Me 24:1
ö İş 60:13
İş 66:12
İb 3:6
p Me 85:8
İş 2:4
İş 60:17
Zk 8:12
Yhn 14:27

2. Sütun

a Hg 1:1
b Le 10:11
Tkr 33:10
He 44:23
Ml 2:7
Tit 1:9
c Çk 29:37
Mt 23:19
ç Le 7:21
Sy 5:2
Sy 9:6
Sy 19:11
Sy 31:19
d Öz 15:8
Öz 28:9
e İş 66:3
f Ho 14:9
Ml 2:2
İb 3:12
g Ezr 3:10
Zk 4:9

h Hg 1:6; Zk 8:10; **ı** Me 78:46; Yr 3:24; **i** Ba 41:27; Ams 4:9; **j** Tkr 28:22; 1Kr 8:37; 2Ta 6:28; **k** İş 28:2; **l** 2Ta 28:22; İş 29:13; Yr 5:3; Ams 4:6.

Hg 2:17* Sıcak doğu rüzgârıyla ortaya çıkan ve ekinlerin kuruyup solmasına yol açan bir bitki hastalığı.

nün;[a] bugünden, Yehova'nın mabedinin temelinin atıldığı bu dokuzuncu ayın yirmi dördünden[b] itibaren iyi düşünün: **19** Toprak altındaki ambarlarda hiç tohum kaldı mı?[c] Asma, incir, nar ve zeytin ağacı şimdiye dek ürün vermedi, değil mi? Fakat Ben bugünden itibaren bereket vereceğim.' "[ç]

20 Ve ayın yirmi dördünde[d] Haggay'a Yehova'nın sözü ikinci kez geldi:[e] **21** "Yahuda valisi Zerubbabel'e de ki[f] 'Gökleri ve yeri sarsacağım.[g] **22** Krallıkların tahtını devireceğim; milletlerin krallıklarının gücünü yok edeceğim;[a] savaş arabalarını ve sürücülerini yere devireceğim; atlar ve binicileri düşecek,[b] her biri kardeşinin kılıcıyla yere serilecek.' "[c]

23 "Göklerin hâkimi Yehova' nın sözü, 'O gün seni alacağım, ey Şealtiel[ç] oğlu kulum Zerubbabel',[d] Yehova'nın sözü; 'Ve seni mühür yüzüğü[e] yapacağım, çünkü seçtiğim sensin',[f] göklerin hâkimi[g] Yehova'nın sözü."

BÖLÜM 2

a Tkr 32:29
Hg 1:5
b Ezr 5:2
Zk 8:9
c Hg 1:6
ç Ba 26:12
Le 26:4
Me 128:2
Öz 3:10
Öz 10:22
Zk 8:12
Mt 6:33
d Hg 2:10
e Ezr 5:1
Ezr 6:14
f Hg 1:1
g Hg 2:6
İb 12:26

2. Sütun

a Me 2:8
İş 60:12
Da 2:44
Tsf 3:8

b Çk 14:28; Me 76:6; He 39:20; **c** Hk 7:22; İş 19:2; **ç** 1Ta 3:17; Mt 1:12; **d** 1Ta 3:19; Ezr 3:8; **e** Yr 22:24; Yhn 6:27; 2Ti 2:19; **f** İş 42:1; Mt 12:18; 1Pe 2:4; **g** Me 103:21.

ZEKERİYA

1 Darius'un ikinci yılında,[a] sekizinci ayda peygamber İddo[b] oğlu Berekya oğlu Zekeriya'ya[c] Yehova'nın sözü geldi: **2** "Yehova atalarınıza kızgın, hem de çok kızgın.[ç]

3 Onlara şöyle diyeceksin: Göklerin* hâkimi Yehova diyor ki, 'Bana dönün,[d] Ben de size dönerim'e Yehova'nın sözü. Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

4 'Atalarınıza benzemeyin;[f] önceki peygamberler onlara "Göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: Lütfen, kötü yollarınızdan, kötü işlerinizden dönün"[g] demişlerdi.[h]

Ama onlar dinlemediler, Bana aldırış etmediler.'[ı] Yehova'nın sözü.

BÖLÜM 1

a Ezr 4:24
Hg 1:1
Hg 2:10
b Ne 12:4
c Ezr 5:1
Zk 1:7
ç Tkr 29:27
2Kr 22:17
Yr 44:6
Zk 8:14
d Yr 25:5
He 33:11
Ml 3:7
e İş 55:7
Yr 12:15
Ho 14:4
Mi 7:19
f 2Ta 29:6
Ezr 9:7
Ne 9:16
Me 106:6
g İş 1:16
Yr 3:12
Ho 14:1
h 2Ta 36:16
ı Yr 11:8
Yr 44:16
Zk 7:11

2. Sütun

a Vz 9:5
Vz 12:7
b İb 11:37
c Yr 26:15
Zk 7:7

5 'Hani nerede o atalarınız?[a] Ya peygamberler,[b] çağlar boyu yaşadılar mı? **6** Peygamber kullarıma[c] bildirdiğim sözler ve kurallardan atalarınız kaçabildi mi?[ç] Bu nedenle, atalarınız yollarından dönüp 'Göklerin hâkimi Yehova, davranışlarımıza, işlerimize göre bize ne yapmayı düşündüyse,[d] onu yaptı' dediler."[e]

7 Darius'un ikinci yılında,[f] on birinci ayın, Şebat ayının yirmi dördüncü günü peygamber İddo[g] oğlu Berekya oğlu Zekeriya'ya[h] Yehova'nın sözü geldi: **8** "Geceleyin baktım, kızıl bir ata[ı] binmiş bir adam[i] gördüm; vadideki mersin ağaçları[j] arasın-

Zk 1:3* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

ç 2Ta 36:17; Da 9:12; **d** Sy 33:56; Tkr 28:45; Yr 23:20; **e** Tkr 28:20; İş 3:8; He 20:43; Ho 9:15; **f** Ezr 4:24; **g** Ne 12:4; **h** Ezr 5:1; **ı** Öz 21:31; Vh 6:4; **i** Me 45:3; **j** İş 41:19; İş 55:13.

da duruyordu; arkasında kızıl, al ve beyaz atlar vardı."[a]

9 Bunun üzerine "Efendim, bu atlılar kim?" diye sordum.[b]

Benimle konuşan melek "Bunların kim olduğunu sana göstereyim" dedi.[c]

10 Mersin ağaçları arasında durmakta olan adam cevap olarak "Bunlar Yehova'nın dünyada dolaşmaları için gönderdikleri" dedi.[ç] **11** Ve gönderilenler, mersin ağaçları arasında duran Yehova'nın meleğine "Dünyada dolaştık" dediler,[d] "Dünyanın her yeri sakin, hiç huzursuzluk yok."[e]

12 Yehova'nın meleği "Ey göklerin hâkimi Yehova" dedi, "Yetmiş yıldır lanetli bıraktığın[f] Yeruşalim'e ve Yahuda şehirlerine ne zamana kadar merhamet göstermeyeceksin?"[g]

13 Bunun üzerine Yehova benimle konuşan meleğe teselli edici tatlı sözlerle karşılık verdi.[h] **14** Ve benimle konuşan melek "Şunu bildir" dedi, "Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Yeruşalim ve Sion için büyük kıskançlık duyuyorum.[ı] **15** Rahat içindeki milletlere çok öfkeliyim;[i] çünkü Ben biraz kızmıştım,[j] ama felakete yol açan onlar oldu.'[k]

16 Bu nedenle Yehova şöyle diyor: 'Yeruşalim'e merhametle döneceğim.[l] Evim orada yine yapılacak',[m] göklerin hâkimi Yehova'nın sözü, 'Ve Yeruşalim üzerine ölçü ipi çekilecek.'[n]

17 Şunları da bildir: Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Şehirlerim yine iyiliğimle dolup taşacak[a] ve Ben Yehova, Sion'a yine acıyacağım,[b] Yeruşalim'i yine seçeceğim.' "[c]

18 Ve başımı kaldırıp baktım, dört boynuz[c] vardı. **19** Benimle konuşan meleğe "Bunlar nedir?" diye sordum. O da "Bunlar Yahuda'yı,[d] İsrail'i[e] ve Yeruşalim'i[f] darmadağın eden boynuzlar" dedi.

20 Derken Yehova bana dört zanaatçı gösterdi. **21** "Bunlar ne yapmaya geliyor?" diye sordum.

Şu cevabı verdi: "Bu boynuzlar[g] Yahuda'yı öylesine darmadağın etti ki, kimse başını kaldıramadı. Bu zanaatçılar da Yahuda'yı dağıtmak için boynuzlarını kaldıran milletleri tir tir titretmeye, boynuzlarını yere çalmaya geliyor."[h]

2 Ve yine başımı kaldırıp baktım, bir adam gördüm, elinde ölçü ipi vardı.[ı] **2** "Nereye gidiyorsun?" dedim.

O da "Yeruşalim'i ölçmeye, genişliği ve uzunluğu ne kadarmış görmeye" diye karşılık verdi.[i]

3 Ve benimle konuşan melek yanımdan ayrıldı, başka bir melek onu karşılamaya çıktı. **4** Ona şöyle dedi: "Koş, orada duran genç adama gidip şunu de: 'Şehir insanlarla, hayvanlarla dolacağından,[j] Yeruşalim'de suru olmayan taşra köylerinde olduğu gibi oturulacak.[k] **5** Ve Ben onun için, çepçevre

BÖLÜM 1

a Zk 6:2
Zk 6:6
b Da 7:16
Zk 4:4
c Da 8:16
Zk 4:5
ç Me 91:11
Me 103:21
İb 1:14
d Me 103:20
e Zk 1:15
f 2Ta 36:21
Yr 25:12
Da 9:2
Zk 7:5
g Me 74:10
Me 102:13
İş 64:9
h İş 40:1
Yr 29:10
Yr 30:10
Tsf 3:15
ı Ho 11:8
Yo 2:18
Na 1:2
Zk 8:2
i Yr 48:11
Zk 1:11
j İş 54:8
İb 12:7
k Me 69:26
Me 137:7
İş 47:6
Yr 51:35
l İş 12:1
Yr 33:14
Zk 8:3
m Ezr 6:14
İş 44:28
Hg 1:14
n Yr 31:39
He 40:3
Zk 2:1

2. Sütun

a Me 69:35
b İş 51:3
c Me 132:13
Zk 3:2
ç Zk 1:21
d 2Kr 24:12
2Kr 25:11
e 2Kr 15:29
2Kr 17:6
2Kr 18:11
Yr 50:17
f 2Ta 36:20
g Da 8:9
h Me 75:4
Me 110:5
Lu 21:24

BÖLÜM 2

ı Zk 1:16
Vh 11:1
i Yr 31:39
He 45:6
Vh 21:15
j İş 33:20
İş 44:26
Yr 31:24
Yr 33:10
Zk 8:4

k Yr 30:18; He 36:10; Zk 12:6.

ateşten bir sur olacağım,[a] orayı ihtişamımla dolduracağım.'[b] Yehova'nın sözü."

6 "Hey, siz! Oradakiler! Kuzey diyarından kaçın!"[c] Yehova'nın sözü.

"Çünkü Ben sizi göklerin dört yeliyle etrafa saçtım."[ç] Yehova'nın sözü.

7 "Hey sen, Babil kızıyla birlikte oturan Sion,[d] kaç![e] **8** Çünkü göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor (yüceltildikten sonra,[f] sizi yağmalayan milletlere[g] beni O gönderdi): 'Size dokunan[h] Benim gözbebeğime[ı] dokunmuş olur. **9** Elimi onlara karşı kaldırıyorum;[i] kölelerine ganimet olacaklar.'[j] Ve siz, beni göklerin hâkimi Yehova'nın gönderdiğini anlayacaksınız.[k]

10 Ey Sion kızı haykır, sevin,[l] çünkü işte geliyorum[m] ve aranızda bulunacağım."[n] Yehova'nın sözü. **11** "O gün birçok millet Bana, Yehova'ya bağlanacak[o] ve gerçekten Benim halkım olacak;[ö] o zaman aranızda bulunacağım." Ve beni sana göklerin hâkimi Yehova'nın gönderdiğini anlayacaksın.[p] **12** Yehova kutsal toprak üzerinde Yahuda'yı Kendi payı olarak mülk edinecek,[r] yine Yeruşalim'i seçecek.[s] **13** Yehova'nın önünde bütün insanlar sussun,[ş] çünkü O kutsal mekânından[t] kalkıp harekete geçti.[u]

3 Ve Yehova, bana meleğinin önünde duran başkâhin Yeşu'yu[ü] ve ona karşı koymak için[v] sağında duran Şeytan'ı[y] gösterdi. **2** Yehova'nın meleği[a] Şeytan'a "Yehova seni azarlasın,[b] ey Şeytan!" dedi, "Evet, Yeruşalim'i seçen[c] Yehova seni azarlasın! Ateşten çıkarılan[ç] odun parçası o adam değil mi?"

3 Yeşu kirli giysiler içindeydi[d] ve meleğin önünde duruyordu. **4** Melek, önünde duranlara "Üzerinden kirli giysileri çıkarın" dedi. Ve ona "Görüyorsun, senin üzerinde suçundan iz bırakmadım,[e] sana ihtişamlı giysini giydireceğim"[f] dedi.

5 Bunun üzerine ben "Başına temiz bir sarık takın"[g] dedim. Başına temiz bir sarık taktılar ve onu giydirdiler. Yehova'nın meleği yanında duruyordu. **6** Yehova'nın meleği Yeşu'ya şu uyarıda bulundu: **7** "Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'Eğer yolumda yürürsen, verdiğim görevi yerine getirirsen,[h] evimin hâkimi[ı] olursun, avlularımı sen korursun; Ben de sana burada duranların arasına girme serbestliği veririm.'

8 'Lütfen dinle ey başkâhin Yeşu, sen ve önünde oturan arkadaşların, o adamlar ki iyilik alametidirler;[i] işte Ben, kulum[j] Filizi[k] ortaya çıkarıyorum. **9** Yeşu'nun önüne koyduğum taşa[l] bak! Tek taşın üzerinde yedi göz var.[m] İşte, onun üzerine bir yazı oyuyorum;[n] ve bu diyarın suçunu bir günde ortadan kaldıracağım.'[o] Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü.

BÖLÜM 2

a 2Kr 6:17
Me 46:11
Me 125:2
İş 26:1
b İş 12:6
İş 60:19
Hg 2:9
c İş 11:12
İş 11:16
Yr 1:14
ç Tkr 28:64
He 5:12
d İş 52:2
Mi 4:10
e İş 48:20
Yr 50:8
f İş 60:13
İş 66:12
Zk 2:5
g 2Kr 24:2
Mi 4:11
h Me 105:14
Me 105:15
2Se 1:6
ı Tkr 32:10
i İş 10:32
j İş 14:2
k Yr 28:9
l İş 35:10
m İş 40:9
n Le 26:12
Me 46:5
İş 12:6
o Me 22:27
İş 2:2
Zk 8:23
Mt 28:19
ö Çk 12:49
Me 82:8
Hg 2:7
p He 33:33
r Çk 19:5
Tkr 32:9
Me 135:4
s Zk 1:17
ş Me 46:10
Hb 2:20
Tsf 1:7
t 2Ta 30:27
Me 68:5
İş 57:15
u Me 78:65
İş 26:21
Tsf 3:8

BÖLÜM 3

ü Ezr 5:2
Hg 1:14
Zk 6:11
v Me 109:6
1Pe 5:8
y Ey 1:6

2. Sütun

a Me 34:7
b Mr 1:25
Lu 9:42
Yhd 9
c 2Ta 6:6
Zk 2:12
ç Yhd 23

d Sy 19:7; Sy 19:21; Hg 2:14; Vh 3:4; **e** 2Sa 12:13; 2Ta 30:18; Me 32:1; Me 51:9; İb 8:12; **f** Çk 28:2; Çk 28:40; İş 61:10; **g** Çk 29:6; Le 8:9; **h** 1Kr 2:3; Me 119:4; He 44:8; **ı** Tkr 17:9; Ml 2:7; **i** İş 8:18; İş 20:3; He 12:11; He 24:24; **j** İş 42:1; İş 52:13; İş 53:11; **k** İş 11:1; İş 53:2; Yr 23:5; Yr 33:15; Zk 6:12; **l** Me 118:22; İş 28:16; Mt 21:42; 1Pe 2:4; **m** 2Ta 16:9; Vh 5:6; **n** Çk 28:11; Yhn 6:27; **o** Yr 50:20.

10 ‘O gün, her biriniz kendi asmasının, incir ağacının altında otururken, birbirinize sesleneceksiniz.’ Göklerin hâkimi Yehova’nın sözü.”[a]

4 Benimle konuşan melek geri dönüp beni uykudan uyandırılan biri gibi uyandırdı.[b] **2** Sonra “Ne görüyorsun?”[c] diye sordu.

“Tamamı altın bir şamdan görüyorum,[ç] tepesinde bir tas var” dedim. “Üzerinde yedi kandil bulunuyor, yedi[d] kandil; kandillerin yedi borusu var. **3** Şamdanın yanında iki zeytin ağacı[e] duruyor, biri tasın sağında diğeri solunda.”

4 Benimle konuşan meleğe “Efendim bunların anlamı ne?” diye sordum.[f] **5** Ve melek şu karşılığı verdi: “Bunların anlamını gerçekten bilmiyor musun?”

“Hayır efendim”[g] dedim.

6 Bunun üzerine bana şunları söyledi: “Yehova Zerubbabel’e diyor ki, ‘Ne askeri güçle[h] ne de kudretle,[ı] ancak Benim ruhumla’,[i] göklerin hâkimi Yehova böyle dedi. **7** Ey büyük dağ, sen kim oluyorsun?[j] Zerubbabel’in[k] önünde bir düzlük olacaksın. Son taşı* o kaldırıp koyacak;[l] ve karşısında ‘Ne güzel! Ne güzel!’[m] diye bağıracaklar.”[n]

8 Ve bana Yehova’nın şu sözü geldi: **9** “Zerubbabel bu evin temelini kendi elleriyle attı[o] ve onu yine kendi elleriyle tamamlayıp bitirecek.[ö] Böylece beni size göklerin hâkimi Yehova’nın gönderdiğini anlayacaksın.[p]

10 Küçük işler gününü kim hor görebilir?[a] Zerubbabel’in elindeki çekülü görüp sevinecekler;[b] yedi göz de sevinecek. Bu yedi göz Yehova’nın gözleridir;[c] bu gözler tüm yeryüzünü tarar.”[ç]

11 Ona “Şamdanın sağında ve solunda duran bu iki zeytin ağacının anlamı ne?”[d] diye sordum. **12** Ve bir soru daha sordum: “İçinden altın sıvı akan iki altın borunun ve yanlarındaki iki zeytin dalının anlamı ne?”

13 Bana “Bunların anlamını gerçekten bilmiyor musun?” dedi.

“Hayır efendim” dedim.[e]

14 Bunun üzerine “Bunlar tüm yeryüzünün Rabbinin yanında duran[f] meshedilmiş iki kişidir”[g] dedi.

5 Başımı tekrar kaldırıp baktım ve uçan bir tomar[h] gördüm. **2** Bana “Ne görüyorsun?”[ı] diye sordu.

“Uçan bir tomar görüyorum” dedim, “Boyu yirmi arşın, eni on arşın.”

3 Bunun üzerine “Bütün dünya üzerinde dolaşan bir lanet bu”[i] dedi; “Çünkü hırsızlık yapıp[j] tomarın bir yüzündeki yazıya göre lanetli olan herkes cezasız kaldı; ant içip[k] tomarın diğer yüzüne göre[l] lanetli olan da cezasız kaldı. **4** ‘Onu Ben yolladım’, Yehova’nın sözü, ‘Hırsızın evine de, Benim adımla yalan yere ant içenin[m] evine de girecek ve evin içinde kalacak;

BÖLÜM 3

a 1Kr 4:25; İş 36:16; Ho 2:18; Mi 4:4

BÖLÜM 4

b Da 8:18
c Yr 1:11; Zk 5:2
ç Çk 25:31; 1Kr 7:49; Vh 1:12
d Çk 25:37; Vh 4:5
e Hk 9:9; Zk 4:11; Vh 11:4
f Da 7:16; Zk 1:9
g Me 139:6
h Çk 14:4; İş 43:17
ı 1Sa 17:45; Ho 1:7; Mi 3:8
i Hk 6:34; Hk 15:14; İş 63:14; Elç 10:38
j İş 40:4; Mt 21:21
k Ezr 3:2; Hg 1:1
l Me 118:22; İş 28:16
m Me 45:2
n Ezr 3:11
o Ezr 3:10; Ezr 5:16
ö Ezr 6:14; Zk 6:12
p Zk 6:15

2. Sütun

a Ezr 3:12; Hg 2:3
b İş 66:14
c Vh 5:6
ç 2Ta 16:9; Öz 15:3; Yr 16:17
d Zk 4:3; Vh 11:4
e Zk 4:5
f Yş 3:11; Yş 3:13; İş 54:5; Mi 4:13
g Çk 29:7; Hg 2:4; 2Ko 1:21; Vh 11:3; Vh 11:4

BÖLÜM 5

h Yr 36:2; He 2:9
ı Zk 4:2
i Tkr 11:28; Tkr 28:15; Me 109:17; İş 24:6; Ml 4:6;
j Çk 20:15; Öz 29:24; Yr 7:9; Ho 4:2;
k Le 19:12; İş 48:1; Yr 5:2;
l He 2:10; Vh 5:1;
m Çk 20:7.

Zk 4:7* Ya da “kilittaşını”

kerestesiyle, taşlarıyla birlikte evi tamamen ortadan kaldıracak.' "[a]

5 Sonra benimle konuşan melek yeniden görünüp "Lütfen başını kaldırıp şu ortaya çıkanın ne olduğuna bak" dedi.

6 Ona "Bu nedir?' diye sordum.

"Bu çıkan, bir efa"* dedi. "Onların bütün dünyadaki görünümü işte böyle." **7** Baktım, yuvarlak kurşun kapak yukarı kaldırıldı; efanın içinde bir kadın oturuyordu. **8** Melek "Bu Kötülük" dedi. Kadını yine efanın içine itip[b] kurşun kapakla efanın ağzını kapattı.

9 Sonra başımı kaldırıp baktım, iki kadının gelmekte olduğunu gördüm; rüzgâr onların kanatlarındaydı. Leyleğinki gibi kanatları vardı. Efayı yavaş yavaş yerle gök arasına kaldırdılar. **10** Bunun üzerine, benimle konuşan meleğe "Efayı nereye götürüyorlar?" diye sordum.

11 "Kadına ev[c] yapmak için Şinar diyarına"[ç] dedi, "Ev yapılınca kadın oraya, kendi yerine yerleştirilecek."

6 Başımı kaldırıp baktım, işte, iki bakır dağ arasından dört savaş arabası çıkmış geliyordu. **2** Birinci arabayı kızıl atlar,[d] ikinci arabayı siyah atlar çekiyordu.[e] **3** Üçüncüsüne beyaz atlar,[f] dördüncüsüne ise alaca,[g] benekli atlar koşulmuştu.

4 Benimle konuşan meleğe "Efendim, bunlar ne?" diye sordum.[h]

Zk 5:6* Yaklaşık 22 litrelik bir tahıl ölçeği.

BÖLÜM 5

a Le 14:45
Öz 3:33
Yk 5:3
b Ba 15:16
Mt 23:32
1Se 2:16
c Yr 29:5
Yr 29:28
ç Ba 10:10
Ba 11:2
İş 11:11
Da 1:2

BÖLÜM 6

d Zk 1:8
e Zk 6:6
f Zk 1:8
g Zk 6:7
h Zk 1:9

2. Sütun

a Me 104:4
b Mi 4:13
Zk 4:14
c 2Ta 18:18
Ey 1:6
Da 7:10
Lu 1:19
ç İb 1:14
d İş 14:31
İş 43:6
Yr 1:14
Yr 25:9
e Da 11:5
f Zk 6:3
g Ey 1:7
Ey 2:2
h Yr 51:48
ı Hk 8:3
Vz 10:4
i Ezr 1:11
Ezr 7:16
Ezr 8:30
Elç 24:17
j Zk 6:14
k Çk 28:36
l Hg 1:1
Hg 2:4
Zk 3:5
m İş 11:1
Zk 3:8
Lu 1:32
n İş 9:6
İş 32:1
Da 7:13
Zk 13:7
Mr 15:39
Yhn 19:5
o Zk 8:9
Mt 16:18
Ef 2:20
İb 3:6
ö Me 21:5
Me 45:3
İş 22:24
İb 5:5
p Me 110:4
İb 3:1
İb 4:14
İb 6:20
İb 8:1
r İş 9:6
Kl 1:20

5 Bana "Bunlar göklerin dört ruhudur"[a] dedi, "Tüm yeryüzünün[b] Rabbi önünde durdular[c] ve şimdi oradan çıkmış geliyorlar.[ç] **6** Siyah atların çektiği araba kuzeydeki topraklara[d] gidiyor; beyaz atların çektiği araba denizin* ötesine doğru, benekli atlarınki ise güneydeki topraklara[e] gidiyor. **7** Alaca atlar[f] da kendilerine ayrılan topraklarda dolaşmak[g] için nereye gideceklerini öğrenmek istiyorlar." O zaman "Gidin, yeryüzünde dolaşın" dedi, onlar da gidip yeryüzünde dolaşmaya başladılar.

8 O bana seslenerek "Bak, kuzey[h] topraklarına gidenler, orada Yehova'nın ruhunu yatıştırdılar"[ı] dedi.

9 Ve bana Yehova'nın şu sözü geldi: **10** "Sürgündeki halkın gönderdiği bağışların[i] bir kısmını Helday, Tobiya ve Yedaya'dan al ve aynı gün, Babil'den gelen o adamlarla birlikte Tsefanya oğlu[j] Yoşiya'nın evine git. **11** Gümüşü, altını alıp görkemli bir taç yap[k] ve onu başkâhin Yehotsadak oğlu Yeşu'nun başına tak.[l] **12** Ve ona şunları söyle:

"Göklerin hâkimi Yehova diyor ki, 'İşte, Filiz[m] adındaki adam![n] O bulunduğu yerde filizlenecek ve Yehova'nın mabedini inşa edecek.[o] **13** Evet, Yehova'nın mabedini o inşa edecek, itibarlı olacak;[ö] tahtına oturup saltanat sürecek; tahtında otururken kâhinlik de yapacak[p] ve her iki görevi arasında tam bir uyum olacak.[r] **14** Görkem-

Zk 6:6* Akdeniz.

li taç Helem, Tobiya, Yedaya[a] ve Tsefanya oğlu Hen'in anılması[b] için Yehova'nın mabedine konacak. **15** Uzaklarda olanlar gelecek, Yehova'nın mabedinin yapımında çalışacak."[c] Böylece beni size göklerin hâkimi Yehova'nın gönderdiğini anlayacaksınız.[ç] Tanrınız Yehova'nın sözüne kulak verirseniz bunlar olacak.' "[d]

7 Kral Darius'un[e] dördüncü yılında, dokuzuncu ayın, Kislev ayının[f] dördüncü günü Zekeriya'ya Yehova'nın sözü geldi. **2** Beytel halkı, Yehova'nın lütfunu dilemek[g] için Şaretser'i, Regem-melek'i ve adamlarını gönderip, **3** göklerin hâkimi Yehova'nın evinin kâhinlerine[h] ve peygamberlere, "Yıllardır yaptığım gibi, yine beşinci[ı] ay ağlayıp oruç tutayım mı?" diye sordu.[i]

4 Ve bana göklerin hâkimi Yehova'nın şu sözü geldi: **5** "Memleketin tüm halkına ve kâhinlere de ki, 'Yetmiş yıldır,[j] beşinci ve yedinci[k] aylarda oruç tutup[l] feryat ederken aslında Bana mı, Benim için mi oruç tutuyordunuz?[m] **6** Yediğinizde, içtiğinizde kendiniz için yiyip içmiyor muydunuz? **7** Yeruşalim'le çevresindeki şehirlerde rahat içinde yaşarken, Necef[n] ve Şefela[o] insanlarla doluyken, Yehova'nın önceki peygamberler[ö] aracılığıyla söylediği sözleri dinlemeniz gerekmez miydi?' "[p]

8 Ve Zekeriya'ya Yehova'nın sözü geldi: **9** "Göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Hüküm verirken gerçek adaleti yerine getirin;[a] birbirinize vefalı[b] ve merhametli[c] olun. **10** Dul kadının,[ç] yetimin,[d] aranızda yaşayan yabancının,[e] mazlumun hakkını yemeyin;[f] birbirinize kötülük tasarlamayın.'[g] **11** Fakat onlar bu söylenenlere kulak asmadılar;[h] hep inatla omuz silktiler;[ı] duymamak için kulaklarını tıkadılar.[i] **12** Göklerin hâkimi Yehova'nın, ruhuyla[j] ve önceki peygamberler[k] aracılığıyla bildirdiği sözleri yerine getirmemek ve kanuna uymamak için[l] yüreklerini[m] taş gibi sertleştirdiler; göklerin hâkimi Yehova buna çok öfkelendi."[n]

13 " 'İşte bu yüzden, Ben seslenirken onlar dinlemediği gibi,[o] onlar seslenirken de Ben dinlemeyeceğim.'[ö] Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor. **14** 'Onları hiç tanımadıkları milletlerin[p] arasına fırtına gibi savurdum;[r] arkalarında bıraktıkları topraklar ıssız kaldı, ne oralardan geçen oldu, ne de oraya geri dönen.[s] O güzel diyar[ş] şaşkınlık veren bir yer haline getirildi.' "

8 Ve göklerin hâkimi Yehova'dan bana şu söz geldi: **2** "Göklerin hâkimi Yehova[t] şöyle diyor: Sion için büyük kıskançlık duyacağım;[u] büyük öfkeyle[ü] onu kıskanacağım."

3 "Yehova şöyle diyor: Sion'a döneceğim,[v] Yeruşalim'de oturacağım;[y] Yeruşalim'e Hakikat Şehri,[z] göklerin hâkimi

BÖLÜM 6

a Zk 6:10
b Çk 28:12
Yş 4:7
c İş 56:6
İş 60:10
ç Zk 4:9
d Yr 7:23

BÖLÜM 7

e Ezr 6:14
Zk 1:1
f Yr 36:22
g Çk 32:11
1Sa 13:12
1Kr 13:6
Yr 26:19
h Tkr 17:9
He 44:15
Ho 4:6
Ml 2:7
ı 2Kr 25:8
Yr 52:12
i İş 22:12
Zk 7:5
j Yr 25:11
Zk 1:12
k Yr 41:1
Yr 41:2
l İş 58:6
m İş 58:4
Mt 6:16
Kl 2:23
n Yr 17:26
o 1Ta 27:28
ö 2Ta 36:15
Yr 7:25
Yr 44:4
p İş 55:3
Yr 36:2

2. Sütun

a Öz 21:3
Yr 7:5
Yr 21:12
b Öz 16:6
Öz 19:22
Ho 10:12
Mi 6:8
c Yk 2:13
ç Tkr 27:19
İş 1:17
d Çk 22:22
Tkr 24:17
Öz 23:10
Yk 1:27
e Çk 23:9
Tkr 24:14
Ml 3:5
f Me 72:4
Öz 22:22
g Me 36:4
Öz 6:18
Zk 8:17
Mr 7:21
h 2Kr 17:14
2Ta 33:10
Öz 1:24
Yr 6:10
ı Ne 9:29
i İş 6:10
Yr 25:7
Zk 1:4

j 2Pe 1:21; **k** Ne 9:30; Elç 7:51; **l** İş 44:18; Mt 13:15; **m** He 3:7; **n** 2Ta 36:16; Yr 21:5; **o** Öz 1:24; İş 50:2; **ö** Öz 21:13; İş 1:15; Ağ 3:44; **p** Tkr 28:33; Yr 5:15; **r** Le 26:33; Tkr 28:64; **s** Le 26:22; 2Ta 36:21; **ş** Tkr 8:7; Tkr 11:12; **BÖLÜM 8** **t** Me 103:21; **u** Yo 2:18; **ü** İş 63:5; Na 1:2; **v** Zk 1:16; Ml 3:7; **y** İş 12:6; Yo 3:17; Zk 8:8; **z** İş 1:26; Yr 33:16.

Yehova'nın dağına[a] kutsal dağ[b] denecek.' "

4 "Göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Yeruşalim meydanlarında yine yaşlı erkekler ve yaşlı kadınlar oturacak;[c] çok yaşlı olduklarından, her birinin değneği[ç] elinde olacak. **5** Şehrin meydanları, oynayan erkek ve kız çocuklarla dolacak.' "[d]

6 "Göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'O günlerde bu halkın artakalanına bunlar gerçekleşmesi olanaksız görünecekse de, Benim için olanaksız bir şey olabilir mi?'[e] Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü."

7 "Göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'İşte, halkımı gündoğusundaki ve günbatısındaki topraklardan kurtarıyorum.[f] **8** Onları geri getireceğim. Yeruşalim'in içinde oturacak,[g] Benim halkım olacaklar;[h] Ben de onların sadık ve doğru Tanrısı olacağım.' "[ı]

9 "Göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Göklerin hâkimi Yehova'nın mabedinin yapılması için,[i] evin temelinin atıldığı gün peygamberlerin söylediği sözleri bu günlerde onların ağzından[j] duyan sizler, güçlü olun.[k] **10** O günlerden önce, insan için de hayvan için de ücret ödenmezdi;[l] düşman yüzünden kimse bir yerden bir yere huzur içinde gidip gelemezdi;[m] çünkü Ben bütün insanları birbirine düşürmüştüm.'[n]

11 'Ama şimdi bu halkın artakalanına o günlerdeki gibi davranmayacağım.'[o] Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü.

BÖLÜM 8

a İş 2:2
İş 60:14
b Me 48:1
İş 11:9
İş 66:20
Yr 31:23
c İş 65:20
Yr 30:10
ç Sy 21:18
İb 11:21
d Yr 30:19
Yr 31:4
Yr 31:27
Zk 2:4
Mt 11:16
e Ey 42:2
Yr 32:27
Mr 10:27
Lu 18:27
f Me 107:3
g Yr 3:17
Yo 3:20
Ams 9:14
h Le 26:12
Yr 30:22
He 11:20
Vh 21:3
ı Yr 4:2
Vh 21:7
i Ezr 6:14
j Ezr 5:1
k 1Ta 22:13
İş 35:4
Hg 2:4
l Hg 1:6
m Hk 5:6
2Ta 15:5
n İş 19:2
Ams 9:4
o Me 103:9
İş 12:1
Hg 2:19

2. Sütun

a Me 67:6
Me 72:3
İş 30:23
Yk 3:18
b Öz 3:10
c Le 26:4
Tkr 28:4
ç Tkr 33:13
Ho 14:5
d Mi 4:6
e İş 35:10
İş 61:7
f 2Kr 17:18
g Tkr 28:37
Yr 42:18
h Ba 22:18
İş 19:24
ı İş 41:10
i İş 35:4
j Yr 31:28
Yr 32:31
Mİ 3:7
k Yr 4:28
Yr 20:16
He 24:14
l Yr 29:11
Yr 32:42
Mi 4:10
m İş 43:1
Tsf 3:16

12 'Çünkü barış tohumu ekilecek;[a] asma meyvesini,[b] toprak ürününü,[c] gökler çiyini[ç] verecek; Ben bu halkın artakalanının[d] bütün bunları miras almasını sağlayacağım.[e] **13** Sizi kurtaracağım ey Yahuda ve İsrail[f] evi. Ve siz milletler arasında nasıl bir lanet olduysanız,[g] şimdi de bir nimet olacaksınız.[h] Korkmayın.[ı] Güçlü olun.'[i]

14 Çünkü göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Atalarınız Beni kızdırdığından başınıza felaket getirmeyi nasıl tasarlamış[i] ve bu kararımdan caymamışsam',[k] göklerin hâkimi Yehova' nın sözü, **15** 'Bu günlerde de Yeruşalim'e ve Yahuda evine iyilik etmeyi tasarlıyorum.[l] Korkmayın.'[m]

16 'Şunları yapın:[n] Birbirinize doğruyu söyleyin.[o] Şehrinizin kapılarında davalara bakarken hakikate uygun ve barış getiren hükümler verin.[ö] **17** Yüreğinizde birbirinize karşı kötülük tasarlamayın;[p] yalan yere ant etmeyi sevmeyin,[r] çünkü Ben bunların hepsinden nefret ederim.'[s] Yehova'nın sözü."

18 Ve bana göklerin hâkimi Yehova'dan bir söz geldi: **19** "Göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Dördüncü,[ş] beşinci,[t] yedinci,[u] onuncu[ü] ayların oruç dönemi, Yahuda evi için sevinçli, coşkulu, güzel birer bayram zamanı olacak.[v] Öyleyse hakikati ve barışı sevin.'[y]

n Tkr 10:12; Mi 6:8; **o** Le 19:11; Öz 12:19; Yr 9:5; Ef 4:15; Ef 4:25; **ö** İş 11:4; Ams 5:15; Zk 7:9; **p** Öz 3:29; Yr 4:14; Zk 7:10; Mt 15:19; **r** Yr 4:2; Zk 5:4; **s** Öz 6:16; Öz 8:13; **ş** Yr 52:6; **t** Yr 52:12; Zk 7:5; **u** 2Kr 25:25; **ü** Yr 52:4; **v** Me 30:11; İş 35:10; Yr 31:12; **y** Me 119:165.

20 Göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Daha birçok millet, birçok şehrin halkı gelecek.[a] **21** Bir şehrin halkı diğer şehirdekilere gidip "Haydi hemen Yehova'dan lütuf dilemeye,[b] göklerin hâkimi Yehova'ya danışmaya gidelim,[c] ben de gideceğim" diyecek.[ç] **22** Ve göklerin hâkimi Yehova'ya danışmak, Yehova'nın lütfunu dilemek için birçok halk ve güçlü millet Yeruşalim'e gelecek.'[d]

23 Göklerin hâkimi Yehova şöyle diyor: 'O günlerde öyle olacak ki, tüm milletlerden ve dillerden[e] on kişi bir Yahudinin[f] eteğine yapışacak,[g] onu tutup "Biz de sizinle gidelim,[h] çünkü Tanrı'nın sizinle olduğunu duyduk" diyecek.' "[ı]

9 Bir bildiri:[i]
"Yehova'nın sözü Hadrak topraklarına karşı, Şam'ı[j] hedef alıyor (çünkü Yehova'nın gözü insanoğlunun,[k] tüm İsrail kabilelerinin üzerinde). **2** Ayrıca, onun* sınırındaki Hamat'ı[l] ve çok bilge olduğundan[m] dolayı Sur'la[n] Sayda'yı[o] da hedef alıyor. **3** Sur kendine bir savunma duvarı yaptı; toprak kadar çok gümüş, sokakların çamuru kadar çok altın depoladı.[ö] **4** Ama Yehova onu yerinden edecek ve ordusunu denize dökecek;[p] ateş onu yiyip bitirecek.[r] **5** Bunu gören Aşkelon korkacak; Gazze de şiddetli ağrılar çekecek; Ekron[s] da öyle, çünkü umudu boşa çıktığından[ş] utanç duyacak. Gazze'de kral ortadan kalkacak; Aşkelon' da oturulmayacak.[a] **6** Aşdod' da gayri meşru[b] bir oğul oturacak[c] ve Ben Filistîlerin gururunu kıracağım.[ç] **7** Kanlı şeylerini ağzından, iğrenç şeylerini dişleri arasından alıp yok edeceğim.[d] Onda da Tanrımız için bir artakalan olacak ve bu artakalan Yahuda'da emir[e] gibi olacak;[f] Ekron Yebusilere benzeyecek.[g] **8** Girip çıkan olmasın diye evimin çevresine adeta ordugâh kuracağım;[h] artık bir angaryacı onları ezip geçmeyecek,[ı] çünkü şimdi hallerini Kendi gözümle görüyorum.[i]

9 Ey Sion kızı, sevinçten coş![j] Ey Yeruşalim kızı, zaferi haykır![k] İşte, kralın[l] sana geliyor.[m] O zafer kazanmış,[n] alçakgönüllü[o] ve doğru bir kral. Bir eşeğe binmiş, yetişkin bir eşeğin sırtında geliyor.[ö] **10** Ben Efraim'den savaş arabalarını, Yeruşalim'den atları kaldıracağım.[p] Savaşçıların yayları[r] kırılıp yok edilecek. Kralın milletlere barışı ilan edecek[s] ve denizden denize, Irmaktan* yerin uçlarına dek saltanat sürecek.[ş]

11 Sana gelince ey kadın, aramızdaki ahdin kanı[t] nedeniyle tutsaklarını[u] susuz çukurdan çıkarıp salacağım.

12 Kalenize dönün,[ü] ey umut tutsakları.[v]

BÖLÜM 8
a Me 22:27; İş 2:2; İş 11:10; Ho 1:10; Mt 8:11
b Zk 7:2
c Me 122:1
ç Yr 50:4
d İş 55:5; İş 60:3; Mi 4:2; Hg 2:7; Ga 3:8
e Vh 7:9; Vh 14:6
f Ro 2:29; Ga 3:29
g Mt 25:40
h Çk 12:38; Sy 10:29; Ru 1:16; Elç 13:47
ı Tkr 4:7; İş 45:14; 1Ko 14:25

BÖLÜM 9
i İş 13:1
j Yr 49:27; Ams 1:3
k 2Ta 16:9; İb 4:13; 1Pe 3:12
l Yr 49:23; Ams 6:14
m He 28:3
n İş 23:1; Yo 3:4; Ams 1:9
o He 28:21
ö He 27:33
p He 26:17; He 27:26
r He 28:18
s Yş 13:3; 1Sa 5:10
ş İş 20:5

2. Sütun
a Tsf 2:4
b Tkr 23:2; İb 12:8
c Vz 2:18; Ams 1:8
ç İş 2:17; Da 4:37
d Me 58:6; Ams 3:12
e Ba 36:40
f İş 60:14
g 2Sa 5:6; 1Kr 9:20; 1Ta 11:4; 1Ta 21:28
h Me 125:2
ı İş 54:14
i Çk 3:7; 2Sa 16:12
j İş 12:6; **k** İş 44:23; Tsf 3:14; **l** Me 2:6; İş 32:1; Yr 23:5; Lu 19:38; Yhn 1:49; **m** Yhn 12:15; **n** Yhn 16:33; **o** Mt 11:29; Mt 21:5; **ö** 1Kr 1:33; Mt 21:7; **p** Öz 21:31; **r** Zk 10:4; **s** İş 9:7; Ef 2:14; **ş** Çk 23:31; Me 2:8; Me 72:8; **t** Yr 31:31; Mt 26:28; İb 12:24; İb 13:20; 1Pe 1:19; **u** İş 49:9; **ü** 2Sa 5:7; Yr 31:6; **v** İş 61:1; Yr 31:17.

Zk 9:2* Muhtemelen Hadrak topraklarına ya da Şam'a değiniliyor.

Zk 9:10* Fırat Irmağı.

Bugün bildiriyorum ki ey kadın, 'Sana iki kat pay vereceğim.[a]
13 Çünkü Yahuda'yı yay gibi
gereceğim. Efraim'i de onun içine ok gibi yerleştireceğim. Ey
Sion senin oğullarını[b] uyandıracağım, ey Yunan toprakları,[c] onları senin oğullarına karşı uyandıracağım. Ve seni yiğidin kılıcı[ç]
gibi yapacağım.' **14** Yehova'
nın onlarla olduğu görülecek[d] ve
O'nun oku şimşek gibi çakacak;[e]
Ulu Rab Yehova boru çalacak[f] ve
güney kasırgasıyla birlikte ilerleyecek.[g] **15** Göklerin hâkimi
Yehova onları savunacak. Sapan
taşlarını ayaklar altına alacaklar,
onları yiyip bitirecekler.[h] Şarap
içmiş gibi[ı] gürültü koparacaklar;
leğen gibi, sunağın köşeleri gibi
dolacaklar.[i]

16 Ve Tanrıları Yehova o
gün Kendi halkını, sürüsünü[j]
kurtaracak;[k] O'nun toprağının üzerinde bir tacın pırıl pırıl parlayan taşları gibi olacaklar.[l]
17 O'nun iyiliği ne büyük,[m] güzelliği ne muhteşem![n] Delikanlılar tahılla, genç kızlar da yeni şarapla gelişecek."[o]

10 "İlkbahar yağmurları vaktinde[o] Yehova'dan yağmur dileyin.[p] Yağmur bulutlarını
oluşturan,[r] insanların üzerine sağanak yağmurlar yağdıran,[s]
herkesin tarlasını yeşerten[s] Yehova'dır. **2** Terafim*[t] gizemli konuşuyor; falcılar düzme görüntüler,[u] anlamsız düşler anlatarak
halkı boş yere avutmaya çalışıyor.[ü] Halk bu yüzden sürü gibi
dağılacak,[a] sefil olacak, çünkü
başlarında çoban yok.[b]

3 Çobanlara çok öfkeliyim,[c]
keçi gibi davranan önderlerden[ç]
hesap soracağım.[d] Çünkü göklerin hâkimi Yehova sürüsüyle, Yahuda eviyle ilgilendi[e] ve onu savaşta Kendi soylu atı gibi yaptı.[f]
4 Baş*[g] ondan çıkacak, destek
olan hükümdar[h] ondan çıkacak;
savaşçıların yayı[ı] ondan çıkacak;
her amir[i] ondan çıkacak; evet
hepsi ondan çıkacak. **5** Ve onlar savaşta sokakların çamurunu
çiğneyen[j] yiğitler[k] gibi olacaklar. Savaşacaklar, çünkü Yehova
onlarla olacak.[l] Atlılar ise utanç
duyacak.[m] **6** Ve Ben Yahuda
evini üstün kılacağım, Yusuf evini kurtaracağım.[n] Onlara oturacakları bir yer vereceğim, kendilerine merhamet edeceğim[o] ve
onları hiç reddetmemiş gibi olacağım,[o] çünkü Ben Tanrıları Yehova'yım ve onlara cevap vereceğim.[p] **7** Efraim halkı yiğit gibi
olacak;[r] şarap içmiş gibi yüreği
neşelenecek.[s] Oğulları bunu görüp sevinecek;[s] yürekleri Yehova'
yla coşacak.[t]

8 'Islık çalıp[u] onları bir araya
toplayacağım; onları bedelle
kurtaracağım.[ü] Geçmişte nasıl
çoğaldılarsa, öyle çoğalacaklar.[v]
9 Onları halkların arasına tohum eker gibi dağıtacağım;[y] çok
uzaklarda Beni anacaklar.[z] Oğul-

BÖLÜM 9

a Ey 42:10
İş 61:7
b Mt 13:38
c Da 8:21
Yo 3:6
ç Me 149:6
İş 41:15
d Çk 14:24
e Me 18:14
f Yş 6:5
İş 18:3
g İş 21:1
İş 66:15
h Mi 5:9
Zk 10:5
Zk 12:6
ı İş 55:1
i Çk 27:2
Le 4:7
j Me 100:3
Mi 5:4
Zk 11:7
Lu 12:32
k He 34:22
He 37:23
l İş 62:3
Tsf 3:20
m Me 25:8
Me 31:19
İş 63:7
n Me 50:2
Me 90:17
o İş 62:8
Yo 3:18
Ams 9:13

BÖLÜM 10

ö Tkr 11:14
Yo 2:23
p Yr 14:22
Yk 5:18
r Yr 51:16
s He 34:26
Yk 5:7
ş Me 104:14
t 1Sa 15:23
u Yr 27:9
Yr 29:21
ü Yr 8:11

2. Sütun

a Yr 50:17
b Sy 27:17
He 34:5
c İş 56:11
Yr 10:21
He 34:10
ç He 34:16
He 34:17
d Mr 12:40
e Lu 1:68
f Öz 21:31
g İş 19:13
Hg 2:23
h Ba 49:10
Ezr 9:8
ı Ba 49:24
İş 49:2
i İş 60:17
j Me 18:42
Mi 7:10
k Yo 2:7

Zk 10:2* Aile tanrıları ya da putları.

l Tkr 20:1; İş 41:13; **m** Me 20:7; Me 33:16; Hg 2:22; **n** Yr 3:18; He 37:16; Ho 1:10; **o** Yr 31:20; **ö** Yr 30:18; **p** Yr 33:3; **r** Yr 31:9; He 37:19; **s** Me 104:15; Zk 9:15; **ş** Me 90:16; Yr 32:39; **t** İş 66:14; Tsf 3:14; **u** Ezr 1:1; **ü** İş 44:22; İş 51:11; 1Ti 2:6; **v** 1Kr 4:20; Yr 33:22; **y** Yr 31:27; Ho 2:23; Mi 5:7; Elç 8:4; **z** 1Kr 8:47; Yr 51:50.

Zk 10:4* Sözcük anlamıyla, "köşe kulesi"

larıyla birlikte yeniden canlanıp geri dönecekler.[a] **10** Onları Mısır diyarından geri getireceğim,[b] Asur'dan toplayacağım;[c] Gilead topraklarına,[ç] Lübnan'a getireceğim; onlara yetecek yer bulunmayacak.[d] **11** Ve O, suları altüst ederek denizden geçecek;[e] dalgalara vurup onu yatıştıracak.[f] Nil'in tüm derin yerleri kuruyacak;[g] Asur'un gururu kırılacak,[h] Mısır'ın asası[ı] elinden gidecek.[i] **12** Ve Ben Yehova onları üstün kılacağım;[j] Benim adıma yaraşır bir yaşam sürecekler.'[k] Yehova'nın sözü."

11 "Ey Lübnan,[l] kapılarını aç da, sedir ağaçlarını ateş yakıp yok etsin.[m] **2** İnle ey ardıç ağacı, çünkü sedir ağacı devrildi, heybetli ağaçlar mahvoldu![n] Feryat edin ey Başan'ın devasa ağaçları, çünkü içine girilemeyen orman yerle bir oldu![o] **3** Dinleyin! Çobanlar feryat ediyor,[ö] çünkü ihtişamları ellerinden alındı.[p] Dinleyin! Yeleli genç aslanlar kükrüyor, çünkü Ürdün Irmağı boyunca uzanan mağrur çalılar harap edildi.[r]

4 Tanrım Yehova şöyle diyor: 'Ölüme giden sürüyü güt.[s] **5** Sürüyü satın alanlar koyunları öldürdükleri[ş] halde suçlu tutulmuyor;[t] satanları[u] da "Yehova'ya şükür, zengin oluyorum" diyor.[ü] Çobanlar kendi sürülerine hiç acımıyor.'[v]

6 'Ben de memlekette yaşayanlara artık acımayacağım.'[y] Yehova'nın sözü. 'Herkesi komşusunun eline,[z] kralının eline[a] düşüreceğim. Memleketi paramparça edecekler ve Ben kimseyi kimsenin elinden kurtarmayacağım.' "[a]

7 Ey sürünün mazlumları,[b] ölüme giden[c] sürüyü sizin için güttüm.[ç] Bunun için kendime iki değnek aldım.[d] Birine Lütuf*[e] diğerine Birlik[f] adını verdim ve sürüyü gütmeye gittim. **8** En sonunda, bir ay içinde[g] üç çobanı kovdum, çünkü onlara artık tahammül edemez hale gelmiştim,[h] onlar da benden tiksiniyorlardı. **9** Ve "Sizi artık gütmeyeceğim" dedim.[ı] "Ölen ölsün. Yok olan yok olsun.[i] Geriye kalanlar birbirini mahvetsin, herkes diğerinin etini yesin."[j] **10** Böylece Lütuf[k] adını verdiğim değneğimi aldım, bütün halkla yapmış olduğum ahdi bozmak[l] için onu kırıp paramparça ettim.[m] **11** Ahit o gün bozuldu; beni gözleyen[n] sürünün mazlumları[o] bunun Yehova'nın sözü olduğunu böylece anladı.

12 Sonra onlara "Eğer uygun görüyorsanız,[ö] bana ücretimi verin, ama uygun görmüyorsanız, kalsın" dedim. Ve ücretimi verdiler, otuz gümüş.[p]

13 Bunun üzerine Yehova bana "O gümüşleri (Bana biçtikleri o yüksek değeri)[r] hazineye at"[s] dedi. Ben de otuz gümüşü alıp Yehova'nın evindeki hazineye attım.[ş]

14 Sonra Yahuda ile İsrail arasındaki[t] kardeşliği[u] bozmak

BÖLÜM 10

a İş 65:23 Elç 2:39
b İş 11:11
c Yr 50:19 Ro 11:25
ç Mi 7:14
d İş 49:20 İş 54:2
e Me 66:12
f İş 11:15
g İş 19:6
h İş 14:25 Mi 5:5
ı İş 19:1
i He 30:13
j İş 41:10 İş 45:24
k Öz 18:10 Mi 4:5

BÖLÜM 11

l Yr 22:23
m Yr 22:7
n İş 10:33 He 31:3
o İş 2:13 İş 32:19
ö He 34:10 Yo 1:13
p Yr 2:30
r Yr 49:19 Yr 50:44
s He 34:8
ş Yr 23:1 He 22:25 He 34:2 Mi 3:2
t Yr 2:3
u 2Kr 4:1 Ne 5:8
ü Ho 12:8
v He 34:4
y He 8:18
z He 38:21 Mi 7:2 Hg 2:22 Zk 11:9 Zk 14:13
a Mt 22:7

2. Sütun

a Me 50:22 İb 10:27
b Tsf 3:12 Zk 11:11
c Zk 11:4 Zk 13:8
ç Me 23:1 Me 80:1 Me 95:7 İş 40:11
d 1Sa 17:40 Me 23:4
e Me 133:1 Zk 11:10
f He 37:19 Zk 11:14
g Ho 5:7
h Tkr 32:19
ı Yr 23:33 Zk 10:2
i Yr 15:2
j Yr 19:9; He 5:10; **k** Me 90:17; Zk 11:7; **l** Yr 14:21; He 16:59; **m** Mt 23:38; **n** İş 8:17; Lu 2:25; **o** İş 14:32; Tsf 3:12; **ö** 1Kr 21:2; **p** Mt 26:15; Mt 27:9; **r** Çk 21:32; Mr 14:11; **s** Mt 27:5; **ş** Mt 27:6; Elç 1:18; **t** 1Kr 12:20; İş 9:21; **u** İş 11:13; He 37:16.

Zk 11:7* Ya da "Hoşluk", "Letafet"

için Birlik[a] adını verdiğim ikinci değneğimi de kırıp paramparça ettim.

15 Ve Yehova bana "Kendine
işe yaramaz bir çobanın[b] takımlarını al" dedi. 16 "Çünkü işte
Ben memleketin başına öyle bir
çoban dikiyorum ki,[c] koyunların yok olup gitmesine aldırmayacak;[ç] yavruları aramayacak, sakatlananları iyileştirmeyecek[d] ve
ayakta kalanları beslemeyecek.
Semiz olanların etini yiyecek,[e]
toynaklarını sökecek.[f] 17 Sürüyü terk eden[g] o değersiz çobanımın vay haline![h] Kılıç onun
koluna ve sağ gözüne inecek.
Kolu kuruyacak,[ı] sağ gözünün
feri sönecek."

12 Bir bildiri:
"Yehova'nın İsrail hakkında söylediği söz." Gökleri geren,[i] yerin temelini atan,[j] insanın içindeki ruha[k] şekil veren
Yehova'nın sözü: 2 "Ben Yeruşalim'i,[l] çevresindeki bütün
halkları sersemleten bir kâse yapıyorum.[m] Yeruşalim de Yahuda da kuşatma altına alınacak.[n]
3 Ve o gün[o] öyle olacak ki, Ben
Yeruşalim'i bütün halklar için
ağır bir taş[ö] yapacağım. Onu
kaldırmaya yeltenenlerin hepsi derin yaralar alacak. Yeryüzünün tüm milletleri ona karşı toplanacak.[p] 4 O gün,[r] Ben
her atı[s] serseme, binicisini de çılgına çevireceğim."[ş] Yehova'nın
sözü. "Gözümü Yahuda evinden ayırmayacağım.[t] Halkların tüm
atlarını kör edeceğim. 5 Ve Yahuda emirleri,[u] içlerinden 'Yeruşalim halkı bize göklerin hâkimi
Yehova Tanrı'dan gelen bir güç
oldu'[a] diyecek. 6 Ben o gün
Yahuda emirlerini ağaçlar arasında ateş dolu bir kap,[b] yeni biçilmiş ekin yığınları arasında alev
saçan bir meşale gibi yapacağım;[c] sağlarındaki, sollarındaki,
çevrelerindeki tüm halkları yakıp yok edecekler[ç] ve Yeruşalim
halkı yine kendi yerinde, Yeruşalim'de oturacak.[d]

7 Davut evinin ve Yeruşalim
halkının güzelliği Yahuda'nınkini geçmesin diye, Yehova önce
Yahuda çadırlarını kurtaracak.
8 O gün Yehova Yeruşalim halkının çevresinde koruyucu olacak[e] ve aralarındaki tökezleyenler bile o gün Davut gibi,[f]
Davut evi de Tanrı gibi,[g] önlerinde giden Yehova'nın meleği gibi olacak.[h] 9 Ve o gün,
Ben Yeruşalim üstüne yürüyen
bütün milletleri kesinlikle yok edeceğim.[ı]

10 Davut evi ve Yeruşalim
halkı üzerine lütuf[i] ve yakarış ruhunu[j] dökeceğim. Bedenini deldikleri[k] adama bakacaklar ve biricik oğlu için dövünen biri gibi
onun için dövünecekler, ilk oğlunun arkasından ağıt yakan biri
gibi onun için acı acı ağıt yakacaklar.[l] 11 O gün Yeruşalim'
de, tıpkı Megiddo Ovasındaki[m]
Hadadrimmon yasında olduğu
gibi büyük bir dövünme olacak.
12 Bütün diyar dövünecek;[n] her
aşiret ayrı ayrı; Davut evi ayrı kadınları ayrı,[o] Natan[ö] evi ayrı ka-

BÖLÜM 11

a Zk 11:7
b He 34:2
Mt 15:14
c 1Pe 5:3
ç Yr 23:2
He 34:6
Mt 9:36
d He 34:21
e Ba 31:38
He 34:3
f He 34:10
g Yhn 10:12
h Yr 23:1
He 13:2
Mt 23:13
ı 1Kr 13:4
He 30:22

BÖLÜM 12

i Ey 26:7
Me 104:2
İş 42:5
İş 44:24
j Me 102:25
Me 136:6
İş 45:18
İş 48:13
k Ey 34:14
Me 146:4
Vz 12:7
Elç 17:25
l İb 12:22
m Me 75:8
Zk 14:13
n Zk 14:14
o Tsf 3:19
ö Da 2:34
Da 2:45
Mt 21:44
p Me 2:2
He 38:9
Mi 4:11
Zk 14:2
Vh 16:14
r İş 24:21
s Öz 21:31
ş Tkr 28:28
Me 76:6
t 1Kr 8:29
2Ta 7:15
İş 37:17
u Zk 9:7

2. Sütun

a Me 46:1
İş 41:10
Yo 3:16
Zk 12:8
b İş 10:17
Ob 18
c İş 41:15
İş 62:1
ç Mi 4:13
Zk 9:15
d Yr 31:38
Zk 2:4
Zk 12:10
e Yr 23:6
Yo 3:16
Zk 2:5
Zk 9:15
f He 34:24

g Me 45:6; İş 9:6; Ho 3:5; h Çk 14:19; Çk 23:20; ı İş 54:17; Hg 2:22; Vh 16:14; i İş 32:15; İş 44:3; Yo 2:28; Elç 3:19; j 2Ta 6:21; Me 28:2; Yr 31:9; k Yhn 19:34; Yhn 19:37; Yhn 20:27; Vh 1:7; l Yr 6:26; Ams 8:10; m 2Kr 23:29; 2Ta 35:22; n Yr 3:21; Lu 23:48; o Mr 15:40; Lu 23:49; ö 2Sa 5:14; Lu 3:31.

dınları ayrı, **13** Levi[a] evi ayrı kadınları ayrı, Şimei[b] aşireti ayrı kadınları ayrı, **14** geri kalan her aşiret ayrı kadınları[c] da ayrı dövünecek."

13 "O gün[ç] Davut evinin ve Yeruşalim halkının günahtan,[d] pislikten[e] arınması için bir kuyu açılacak.[f]

2 Ve o gün, Ben diyardan putların adını silip atacağım,[g] bir daha anılmayacaklar; peygamberleri[h] de pislik ruhunu da diyardan silip atacağım."[ı] Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü. **3** "Ve öyle olacak ki, biri yine peygamberlik etmeye kalkışırsa, ana babası, onu dünyaya getirenler ona 'Öleceksin, çünkü Yehova'nın adıyla yalan söyledin' diyecek. Ve onu dünyaya getiren ana babası, peygamberlik etmeye kalkıştığı için onun bedenini deşecek.[i]

4 Ve o gün öyle olacak ki peygamberler utanacak,[j] her biri anlattığı görüntüden utanacak; halkı aldatmak amacıyla postan yapılmış giysi[k] giymeyecek. **5** Ve 'Ben peygamber değilim' diyecek, 'Toprak işçisiyim, gençliğimde beni satın alan adamın kölesiyim.' **6** Biri ona 'Kollarının arasındaki bu yaralar ne?' diye soracak. Ve o 'Sevgililerimin evinde yediğim dayağın yaraları' demek zorunda kalacak."

7 "Ey kılıç, çobanıma,[l] arkadaşım olan adama[m] karşı harekete geç." Göklerin hâkimi Yehova'nın sözü. "Çobanı vur da[n] sürü dağılsın.[o] Ben de hor görülenlere lütuf göstereyim."[ö]

BÖLÜM 12

a Çk 6:16
b Çk 6:17
1Kr 1:8
1Ta 23:10
c Mr 15:41

BÖLÜM 13

ç Zk 12:3
d İş 1:6
He 36:25
Yhn 1:29
Elç 2:38
Elç 2:41
e 2Ta 29:5
Ağ 1:8
He 36:17
He 36:29
f Me 51:7
g Çk 23:13
Tkr 12:3
İş 2:18
He 36:25
Tsf 1:4
h Tkr 13:5
Yr 8:10
Yr 23:14
He 14:9
ı 2Ko 7:1
i Tkr 13:6
Tkr 13:9
Tkr 18:20
Mt 10:37
j Yr 2:26
Mi 3:7
k Zkr 1:8
Mt 3:4
l He 34:23
Mi 5:4
Mt 26:55
Yhn 10:11
İb 13:20
1Pe 5:4
m Öz 8:30
Yhn 1:1
Yhn 16:28
Yhn 17:5
n İş 53:8
Da 9:26
Mr 14:27
Elç 3:18
Vh 13:8
o Mt 26:31
Mr 14:50
Yhn 16:32
ö İş 1:25
Mt 11:25
1Ko 1:27

2. Sütun

a Mt 13:41
Lu 12:46
b Yo 2:32
Mt 24:22
Ro 9:27
c İş 43:2
ç Me 66:10
İş 48:10
Ml 3:2
d Ml 3:3
1Pe 1:7
e İş 58:9
f Yr 30:22
Ro 9:25

8 "Ve tüm diyarda öyle olacak ki, insanların üçte ikisi kesilip atılacak, ölecek,[a] üçte biri kalacak."[b] Yehova'nın sözü. **9** "Ve Ben kalan üçte birini ateşten geçireceğim;[c] gümüş arıtır[ç] gibi onları arıtacağım, altın sınar[d] gibi onları sınayacağım. Onlar Bana adımla yakaracak, Ben onlara cevap vereceğim;[e] 'Bu Benim halkım'[f] diyeceğim, onlar da 'Yehova benim Tanrım'[g] diyecek."

14 "İşte, Yehova'nın günü geliyor.[h] Yağmalanan malların, senin önünde paylaşılacak. **2** Ben tüm milletleri Yeruşalim'le savaşmak üzere bir araya toplayacağım.[ı] Şehir alınacak,[i] evler yağmalanacak, kadınların ırzına geçilecek.[j] Şehrin yarısı sürgün edilecek[k] ama geri kalanı[l] şehirden kesilip atılmayacak.[m]

3 Ve Yehova Kendi savaş gününde, kavga gününde olduğu gibi çıkacak,[n] bu milletlerle[o] savaşacak. **4** O gün ayakları Yeruşalim önündeki, doğuya bakan Zeytinlik Dağı[ö] üzerine basacak. Ve Zeytinlik Dağı[p] gündoğusundan batıya doğru ortasından yarılacak,[r] büyük bir vadi oluşacak. Dağın yarısı kuzeye, yarısı güneye çekilecek. **5** Ve sizler Benim dağlarım[s] arasındaki vadiye kaçacaksınız, çünkü bu vadi Atsel'e dek uzanacak. Yahuda kralı Uzziya'nın zamanında depremden[ş] kaçtığınız gibi, yine

g Me 144:15; Vh 21:7; **BÖLÜM 14** **h** İş 2:12; Yo 2:31; 2Pe 3:10; **ı** Yo 3:2; Vh 16:14; **i** Lu 21:20; **j** Tkr 28:30; Ağ 5:11; **k** Lu 21:24; **l** İş 65:8; Mt 21:43; Mt 24:22; **m** İş 65:18; İb 12:22; Vh 21:2; **n** Çk 15:3; 2Ta 20:15; **o** İş 66:16; He 38:23; Yo 3:14; Vh 16:14; **ö** He 11:23; Elç 1:12; **p** Lu 19:29; **r** Mi 1:4; **s** Lu 21:21; **ş** Âms 1:1.

kaçmanız gerekecek. Ve Tanrım Yehova bütün kutsallarla birlikte[a] gelecek.[b]

6 O gün öyle olacak ki, hiçbir göz alıcı ışık bulunmayacak,[c] her **7** şey donup kalacak.[ç] Ve Yehova'nın günü diye bilinen bir gün olacak.[d] O gün ne gündüz ne de gece olacak,[e] akşam vakti aydınlık olacak.[f] **8** O gün Yeruşalim'den diri sular[g] çıkacak,[h] yarısı doğu denizine[ı] yarısı batı denizine akacak.[i] Yaz kış böyle olacak.[j] **9** Ve Yehova tüm yeryüzünün kralı olacak.[k] O gün Yehova da,[l] adı da tek olacak.[m]

10 Geba'dan[n] Yeruşalim'in güneyindeki Rimmon'a[o] kadar ülkenin her yeri Araba Vadisi[ö] gibi olacak. Yeruşalim yükselecek ve Benyamin Kapısından[p] Birinci Kapının bulunduğu yere, Köşe Kapısına, Hananel Kulesinden[r] kralın şıra teknelerine dek şehirde oturanlar olacak.[s] **11** İnsanlar Yeruşalim'e yerleşecek, orası için bir daha yıkım hükmü verilmeyecek,[ş] herkes güvenlik içinde yaşayacak.[t]

12 Yehova, Yeruşalim'le savaşacak olan tüm halkların başına şu belayı verecek:[u] Ayakta dururlarken etleri çürüyecek;[ü] gözleri yuvalarında çürüyecek; ağızlarında dilleri çürüyecek.

13 Ve o gün Yehova onların arasında büyük bir kargaşa yaratacak;[v] her biri diğerinin eline yapışacak; birbirlerine el kaldıracaklar. **14** Yahuda da Yeruşalim'de savaşacak; çevredeki tüm milletlerin serveti, büyük miktarda altın, gümüş, giysi toplanacak.[y]

BÖLÜM 14

a Tkr 33:2
Me 149:9
Yo 3:11
b Me 96:13
Me 98:9
Yhd 14
Yhd 15
c İş 13:10
Ams 5:18
ç Çk 15:8
Ey 38:22
d Me 118:24
1Se 5:2
2Se 2:2
e Me 97:11
Öz 4:18
Vh 21:25
f İş 30:26
g Yhn 4:10
Vh 21:6
Vh 22:17
h Yr 17:13
He 47:1
Yo 3:18
Vh 22:1
ı Tkr 3:17
He 47:8
i Yş 1:4
Yo 2:20
j İş 49:10
k Me 97:1
Vh 19:6
l Tkr 6:4
Ml 2:10
Ga 3:20
m İş 42:8
İş 44:6
n 1Kr 15:22
o 1Ta 4:32
ö Tkr 1:7
p Yr 37:13
He 48:32
r Ne 3:1
Yr 31:38
s Yr 30:18
ş İş 60:18
Yr 31:40
t Yr 23:6
Yr 33:16
u 2Kr 19:35
Me 110:5
Yo 3:2
Mi 4:11
Vh 16:14
ü Elç 12:23
v Hk 7:22
He 38:21
Zk 11:6
y 2Ta 14:13
2Ta 20:25
Zk 2:9

2. Sütun

a İş 66:19
Elç 15:17
b 1Sa 1:7
İş 66:23
c Me 24:8
Me 103:21
ç Me 86:9
İş 27:13
Yr 48:15
Ro 15:11

15 At, katır, deve, eşek ve ordugâhlardaki her tür hayvan da aynı belaya uğrayacak.

16 Ve öyle olacak ki, Yeruşalim üzerine yürüyen tüm milletlerden geriye kalan herkes,[a] yıldan yıla[b] göklerin hâkimi[c] Kral Yehova'nın önünde eğilmeye,[ç] Çardaklar Bayramını kutlamaya[d] gelecek. **17** Ve yeryüzündeki milletlerden[e] göklerin hâkimi Kral Yehova'nın önünde eğilmek için Yeruşalim'e gelmeyenin[f] üzerine yağmur yağmayacak.[g] **18** Eğer Mısır halkı kalkıp gelmezse onun üzerine de yağmur yağmayacak. Çardaklar Bayramını kutlamaya gelmeyen milletlerin başına Yehova bu belayı getirecek. **19** Mısır'ın ve Çardaklar Bayramını kutlamaya gelmeyen tüm milletlerin günahının cezası bu olacak.[h]

20 O gün atların çanları üzerinde 'Kutsallık Yehova'nındır'[ı] yazacak.[i] Yehova'nın evindeki kazanlar[j] sunağın[k] önündeki leğenler[l] gibi olacak. **21** Yeruşalim'deki ve Yahuda'daki her kazan göklerin hâkimi Yehova'nın kutsal malı olacak. Kurban kesmeye gelenler bu kazanlardan birini alıp kurban etini onun içinde pişirecekler.[m] O gün göklerin hâkimi Yehova'nın evinde[n] hiçbir Kenanlı* kalmayacak."[o]

d Le 23:34; Ne 8:14; Yhn 7:2; **e** Ba 10:32; Yr 10:25; Ams 3:2; **f** İş 45:23; İş 60:12; **g** Tkr 11:17; 1Kr 8:35; İş 5:6; **h** Kl 2:17; İb 10:1; **ı** Çk 28:36; Çk 39:30; İş 35:8; **i** Ml 1:11; **j** 1Sa 2:14; **k** 2Ta 29:22; **l** Çk 25:29; Çk 37:16; Sy 4:7; **m** Tkr 16:7; 1Sa 2:13; He 46:23; **n** 1Ti 3:15; **o** İş 35:8; He 44:9; Vh 21:27.

Zk 14:21* Ya da "tacir"

MALAKİ

1 Bir bildiri:
Yehova'nın[a] Malaki aracılığıyla İsrail hakkında söylediği söz:

2 Yehova "Sizi sevdim" diyor.[b]

Siz ise "Bizi sevdin de ne yaptın?" diyorsunuz.[c]

"Esav Yakup'un kardeşi değil miydi?"[ç] Yehova'nın sözü. "Fakat Ben Yakup'u sevdim,[d] **3** Esav'dan[e] nefret ettim ve sonunda onun dağlarını ıssız bıraktım,[f] mirasını çölün çakallarına yurt yaptım."[g]

4 "Edom* 'Paramparça olduk ama geri dönüp yıkılan yerlerimizi yeniden yapacağız' dediğinden, göklerin[#] hâkimi Yehova şöyle diyor: 'Onlar yapacak, Ben yıkacağım.[h] Oraya "kötülük diyarı" denecek ve onlar Yehova'nın devirler boyu lanetli bıraktığı[ı] halk olarak anılacak. **5** Bunu gözünüzle görecek ve "İsrail diyarında Yehova yüceltilsin!" diyeceksiniz.' "[i]

6 "'Oğul babasına,[j] hizmetkâr efendisine[k] saygı gösterir. Eğer Ben babaysam,[ı] nerede Bana saygı?[m] Eğer Ben efendiysem, nerede Benden korku?'[n] Göklerin hâkimi Yehova size böyle diyor, ey adımı hor gören kâhinler.[o]

'Siz ise "Ne yaptık da Senin adını hor gördük?" diyorsunuz.'

7 'Sunağımda kirli ekmek sunuyorsunuz.'[a]

'Ve "Ne yaptık da Senin onuruna leke sürdük?" diyorsunuz.'

'"Yehova'nın sofrası[b] değersiz bir sofra"[c] dediniz. **8** Bana kurban olarak kör hayvan sunarken "Bunun nesi kötü!" diyorsunuz. Topal veya hasta hayvan sunarken "Bunun nesi kötü!" diyorsunuz.' "[ç]

"Haydi onu valine götür. Senden hoşnut olur mu? Seni iyi karşılar mı?" Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

9 "Bize lütfetsin[d] diye şimdi Tanrı'ya yakarın.*[e] Bunlar yaptıklarınız yüzünden oldu. O hiç sizi iyi karşılar mı?" Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

10 "İçinizde karşılık beklemeden[f] kapıları kapatacak,[g] sunağımın ateşini yakacak kim var? Sizden hoşnut değilim" diyor göklerin hâkimi Yehova, "Getirdiğiniz sunulardan hiç zevk almıyorum."[h]

11 "Gündoğusundan günbatısına dek milletler arasında adım büyük olacak;[ı] her yerde adıma kurban dumanı,[i] temiz sunu sunulacak,[j] çünkü milletler arasında adım büyük olacak."[k] Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

12 "Oysa siz 'Yehova'nın sofrası kirli, üzerindeki sunular,

BÖLÜM 1

a 2Pe 1:21
b Tkr 7:6
Tkr 10:15
İş 41:8
Ro 11:28
c İş 49:14
ç Ba 25:25
d Ro 9:13
e Ba 25:34
Ba 27:41
İb 12:16
f İş 34:10
Yr 49:20
He 25:13
He 35:3
Yo 3:19
Ob 10
g İş 34:13
h Ey 12:14
Me 127:1
ı Me 137:7
İş 34:5
Ob 18
i Me 35:27
j Çk 20:12
Mt 15:4
Mr 10:19
Ef 6:2
k 1Ti 6:1
Tit 2:9
l Çk 4:22
m İş 1:2
Mt 6:9
n Öz 8:13
1Pe 2:17
o Yr 5:31
Yr 23:11
He 22:26
Ho 4:6

2. Sütun

a Le 21:6
b He 41:22
1Ko 10:21
c 1Sa 2:17
ç Le 22:20
Tkr 15:21
d Yo 2:17
e Çk 32:11
Yr 26:19
Yo 1:13
Yo 1:14
f Yr 6:13
Mi 3:11
g 2Ta 23:4
h İş 1:11
Yr 6:20
Yr 14:12
Ams 5:21
ı Me 113:3
İş 45:6
İş 59:19
Zk 14:16
i Me 66:15
Ro 12:1
İb 13:15
j İş 66:20
Yhn 4:23

Ml 1:4* Başlangıç 25:30 ve 36:1'e göre, Esav'a verilen diğer ad. **4#** Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

k Me 22:27; Tsf 3:9; Mt 28:19; Vh 15:4.

Ml 1:9* Sözcük anlamıyla, "yüzünü yumuşatın"

yiyecekler değersiz'[a] diyerek kutsallığıma saygısızlık ediyorsunuz.[b] **13** Ve 'Ne kadar yorucu!'[c] diyerek ona burun kıvırıyorsunuz." Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor. "Kurban olarak çalıntı hayvanı, topalı, hastayı[ç] getiriyorsunuz. Elinizdeki o kurbandan Ben hiç hoşnut olur muyum?"[d] Yehova böyle diyor.

14 "Yehova'ya adak adayıp da, sürüsünde sağlıklı erkek hayvan varken, kusurlu hayvan kurban eden hilekâra lanet olsun,[e] çünkü Ben büyük Kralım"[f] diyor göklerin hâkimi Yehova, "Ve adım milletler arasında korku uyandıracak."[g]

2 "Şimdi ey kâhinler, bu buyruk sizin için.[h] **2** Eğer dinlemez[ı] ve ismimi yüceltmeyi[i] yüreğinize koymazsanız"[i] diyor göklerin hâkimi Yehova, "Üzerinize lanet yağdırırım;[k] bereket dileklerinizi lanetlerim.[l] Ve zaten lanetliyorum, çünkü bunu yapmayı yüreğinize koymadınız."

3 "İşte, tohumunuzu sizin yüzünüzden mahvediyorum;*[m] suratınıza gübre saçacağım, bayramlarınızdaki kurbanların gübresini; sizi götürüp onun içine atacaklar. **4** Ve size bu buyruğu Levi'yle yaptığım ahit[n] sürsün diye[o] verdiğimi anlayacaksınız."[ö] Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

5 "Onunla hayat ve barış için ahit yaptım;[p] ona bunları verdim, Benden korku da verdim. Ve Benden korktu,[r] evet ismimden ötürü dehşete kapıldı.[s] **6** Hakikat kanunu onun ağzındaydı,[a] dilinde haksız söz bulunmadı; Benim yolumda barış ve doğrulukla yürüdü,[b] birçoklarını yanlış yolundan döndürdü.[c] **7** Kâhinin dudakları bilgiyi korumalı; halk kanunu onun ağzından öğrenmeli,[ç] çünkü o göklerin hâkimi Yehova'nın habercisi.[d]

8 Oysa sizler yoldan saptınız;[e] birçoklarını kanunda tökezlettiniz.[f] Levi ahdini bozdunuz."[g] Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor. **9** "Mademki Benim yolumdan gitmediniz, kanunu uygularken adam kayırdınız,[h] Ben de sizi herkese rezil edeceğim, küçük düşüreceğim."[ı]

10 "Hepimizin babası bir değil mi?[i] Hepimizi yaratan Tanrı bir değil mi?[i] Öyleyse neden atalarımızla yapılan ahdin kutsallığını bozup[k] birbirimize hainlik ediyoruz?[l] **11** Yahuda hainlik etti; İsrail'de ve Yeruşalim'de iğrenç bir şey yapıldı;[m] Yahuda Yehova'nın çok değer verdiği kutsallığına saygısızlık etti,[n] yabancı bir ilahın kızını aldı.[o] **12** Böyle yapan herkesi, uyanık olanı da, cevap vereni de, göklerin hâkimi Yehova'ya sunular getireni de,[ö] Yehova Yakup'un çadırlarından söküp atacak."[p]

13 "Bir şey daha yapıyorsunuz ve Yehova'nın sunağını ağlayış, inleyiş ve gözyaşları içinde bırakıyorsunuz; öyle ki, sunularınıza artık dönüp bakmıyor, getirdiklerinizden hoşnut olmuyor.[r] **14** Ve siz 'Neden?' diyorsunuz.[s]

BÖLÜM 1

a Ml 1:7
b He 22:26
c İş 43:22
Mi 6:3
ç Tkr 15:21
Tkr 17:1
d Le 22:20
İş 1:13
Ml 2:13
e Elç 5:3
f Me 47:2
Yr 10:10
Da 9:4
g Me 76:12
Vh 15:4

BÖLÜM 2

h Ağ 4:13
Ho 5:1
Ml 1:6
ı Le 26:14
İş 30:9
i Yr 13:16
j Me 81:11
İş 42:25
İş 57:11
k Tkr 28:15
l Ho 4:7
Hg 1:11
m Ho 8:7
Yo 1:17
n Çk 40:15
o Sy 3:6
Sy 18:23
He 44:15
ö Yr 28:9
He 33:33
p Me 119:165
r Me 19:9
Me 111:10
s Me 111:9

2. Sütun

a 2Ta 17:9
He 44:24
b Çk 32:26
c Yk 5:20
ç Le 10:11
Tkr 24:8
2Ta 15:3
Ne 8:8
d Hg 1:13
e İş 1:4
İş 30:9
İb 3:12
f Yr 18:15
Lu 11:52
g Ne 13:29
h Le 19:15
Tkr 1:17
Tkr 16:19
Yk 2:9
ı 1Sa 2:30
Mi 3:7
i 1Ko 8:6
Ef 4:6
j Ba 2:7
Me 100:3
Elç 17:25
k Yş 23:16
l Ne 5:8
Mi 7:2

m Yr 7:10; **n** Le 20:26; **o** Tkr 7:3; Hk 3:6; 1Kr 11:1; Ne 13:23; **ö** 1Sa 15:22; Ams 5:22; **p** Sy 15:31; **r** Öz 21:27; İş 1:11; **s** Yr 8:12.

Ml 2:3* Sözcük anlamıyla, "azarlıyorum"

Şu yüzden: Gençliğini paylaştığın kadınla senin aranda Yehova tanık oldu;[a] o kadın senin yoldaşındı, onunla antlaşmıştın[b] ama sen ona hainlik ettin. **15** Aranızda bunu yapmayan biri vardı, çünkü onda biraz da olsa Tanrı'nın kutsal ruhu bulunuyordu. Onun düşündüğü neydi? Tanrı'nın yarattığı soy.[c] Siz de kendi ruhunuzu koruyun[ç] da kimse gençliğini paylaştığı kadına hainlik etmesin.[d] **16** Çünkü Yehova boşanmadan nefret eder."[e] İsrail'in Tanrısı böyle diyor. "Giysisinin üstüne gaddarlık kuşanan adamdan da nefret ederim."[f] Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor. "Ruhunuzu koruyun da hainlik etmeyin.[g]

17 Sözlerinizle Yehova'yı bezdirdiniz;[h] bir de 'Ne yaptık da O'nu bezdirdik?' diye soruyorsunuz. 'Kötülük yapan Yehova'nın gözünde iyidir, O böylelerinden hoşlanır'[ı] ya da 'Adalet Tanrısı hani nerede?'[i] demenizle."

3 "İşte, habercimi gönderiyorum;[j] önümde yolu açacak.[k] Aradığınız Rab[l] ve sevinçle[m] beklediğiniz ahit[n] habercisi[o] mabedine ansızın gelecek.[ö] Evet, işte geliyor!" Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.[p]

2 "Onun geldiği güne kim dayanacak,[r] ortaya çıktığında kim ayakta kalacak?[s] Çünkü o, maden arıtanın ateşi,[ş] çamaşırcının küllü suyu[t] gibi olacak.[u] **3** Madeni eriten, gümüşü arıtan[ü] biri gibi oturup Levioğullarını arındıracak,[v] onları altın, gümüş gibi saflaştıracak[y] ve onlar Yehova'ya doğrulukla sunular veren[a] bir halk olacak. **4** Çok eski günlerde, geçmiş yıllarda olduğu gibi,[b] Yahuda'nın ve Yeruşalim'in sunuları Yehova'yı hoşnut edecek.[c]

5 Sizi yargılamak için yanınıza geleceğim.[ç] Büyücüye,[d] zina yapana,[e] yalan yere yemin edene,[f] işçisine hak ettiği ücreti ödemeyene,[g] dulun,[h] yetimin,[ı] aranızda yaşayan yabancının hakkını yiyene,[i] Benden korkmayıp[j] bunları yapana karşı derhal tanıklık[k] edeceğim." Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

6 "Çünkü Ben Yehova'yım, Ben değişmem.[l] Siz bu nedenle yok olmadınız, ey Yakupoğulları.[m] **7** Atalarınızın zamanından beri hep kurallarımdan saptınız, onlara uymadınız.[n] Bana dönün, Ben de size dönerim."[o] Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

Ve siz "Dönmek için ne yapalım?" diyorsunuz.

8 "Hiç insan Tanrı'dan çalar mı? Ama siz Benden çalıyorsunuz."

Ve siz "Ne yaptık da Senden çaldık?" diyorsunuz.

"Ondalık ve bağışlardan çaldınız. **9** Milletçe Benden çalıyor ve Bana lanet ediyorsunuz.[ö] **10** Evimde yiyecek olması[p] için ondalığın[r] hepsini ambara getirin ve Beni bununla sınayın"[s] diyor göklerin hâkimi Yehova,

BÖLÜM 2

a Öz 5:18
Vz 9:9
b Öz 2:17
Mt 19:5
c Ba 3:15
Elç 3:25
Ga 3:16
ç Öz 25:28
d Tkr 22:13
e Ba 2:24
Mt 5:32
Mt 19:8
Mr 10:9
f Me 11:5
İş 59:6
g Yr 5:11
Ho 5:7
Ml 2:10
h İş 1:15
İş 7:13
İş 43:24
Yr 15:6
ı Öz 30:12
He 18:29
i Tkr 32:4
Me 37:28
İş 58:2

BÖLÜM 3

j Mt 11:10
Lu 1:76
Yhn 1:6
k Mt 3:3
Mr 1:3
Yhn 1:23
Yhn 3:28
Elç 13:24
Elç 19:4
l Me 11:4
İş 6:1
Vh 11:19
m Yhn 12:19
n Çk 2:24
Lu 1:72
Lu 1:73
o İş 63:9
Mt 15:24
Lu 1:69
ö Mt 21:12
p İş 44:26
r Âms 5:18
s Mt 24:13
Lu 21:36
ş Da 11:35
Da 12:10
1Ko 3:13
t Yr 2:22
u İş 1:25
ü Me 66:10
Öz 25:4
Zk 13:9
v Yr 33:18
Vh 1:6
y 1Pe 1:7

2. Sütun

a Me 69:31
İb 13:15
b 2Ta 7:1
1Pe 2:5
c Ml 1:11

ç İb 10:30; **d** Vh 21:8; **e** Yr 29:23; **f** Çk 20:7; **g** Me 62:10; Öz 14:31; Yk 5:4; **h** Tkr 24:17; Lu 20:47; **ı** İş 1:17; Yk 1:27; **i** Çk 23:9; Zk 7:10; **j** Öz 8:13; **k** Mi 1:2; Vh 22:12; **l** İş 43:10; İş 46:4; Yk 1:17; **m** Me 105:8; Ağ 3:22; Ro 11:29; **n** Tkr 9:7; Ne 9:26; Elç 7:51; **o** Tkr 4:30; Yr 3:12; Zk 1:3; Yk 4:8; **ö** Le 24:15; İş 8:21; **p** 2Ta 31:11; Ne 12:44; Ne 13:10; **r** Le 27:30; Tkr 14:28; **s** 2Ko 9:8.

"Göklerin bentlerini size açmaz mıyım,[a] üzerinize yeterinden fazla bereket yağdırmaz mıyım?"[b]

11 "Sizin için haşaratı azarlayacağım,[c] toprağınızın ürününü mahvetmeyecek, bağda asmanız üzümsüz kalmayacak."[ç] Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

12 "Bütün milletler 'Ne mutlu size!'[d] diyecek, çünkü ülkeniz sevinç diyarı olacak."[e] Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

13 "Bana karşı ağır sözler söylediniz"[f] diyor Yehova.

Ve siz "Aramızda Senin hakkında ne konuştuk?" diyorsunuz.[g]

14 "Şöyle söylediniz: 'Tanrı' ya kulluk etmenin ne yararı var?[h] O'na karşı yükümlülüklerimizi yerine getirmemiz, göklerin hâkimi Yehova'nın önünde üzgün üzgün dolaşmamız bize ne kazandırıyor?'[ı] **15** Şimdi, küstah insana ne mutlu diyoruz.[i] Kötülük edenler de refah içinde.[j] Tanrı'yı sınıyorlar ama cezadan kurtuluyorlar.' "[k]

16 O zaman Yehova'dan korkanlar[l] aralarında konuştular; herkes komşusuyla konuştu. Yehova kulak verip dinledi.[m] Yehova'dan korkanlar ve ismini düşünenler[n] için O'nun önünde bir anılma kitabı yazıldı.[o]

17 "Onları Kendi halkım[ö] yapacağım gün Benim olacaklar."[p] Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor. "Bir adam kendisine hizmet eden oğluna nasıl şefkat gösterirse, Ben de onlara öyle şefkat göstereceğim.[a] **18** Ve siz bir kez daha, doğru kişiyle kötü kişi,[b] Tanrı'ya kulluk edenle etmeyen arasındaki ayrımı göreceksiniz."[c]

4 "İşte, fırın gibi yanan gün geliyor;[c] bütün küstahlar ve kötülük yapanlar anız gibi olacak.[d] Gelmekte olan gün hepsini yakıp yok edecek." Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor. "Öyle ki, onlardan geriye ne kök ne de dal bırakacak.[e] **2** Ama Benim ismimden korkan sizler için, doğruluk güneşi kanatlarında şifayla[f] doğacak.[g] Ve siz çıkıp besili buzağılar gibi sıçrayacaksınız."[h]

3 "Ve kötüleri çiğneyeceksiniz. Harekete geçeceğim gün onlar ayağınızın altında toz gibi olacak."[ı] Göklerin hâkimi Yehova böyle diyor.

4 "Kulum Musa'ya Horeb'de bütün İsrail için emrettiğim kanunu, kural ve hükümleri hatırlayın.[i]

5 Yehova'nın büyük ve korkunç günü gelmeden önce,[j] işte size İlya peygamberi gönderiyorum.[k] **6** O, babaların yüreğini oğullarına, oğulların yüreğini babalarına döndürecek. Öyle ki, dünyayı vurup yok etmek üzere gelmeyeyim."[l]

BÖLÜM 3

a Tkr 28:12
2Kr 7:19
b Le 26:10
2Ta 31:10
Öz 3:10
Öz 10:22
c Yo 1:4
Ams 4:9
Ams 7:1
ç Tkr 11:14
Yo 2:24
Zk 8:12
d Me 72:17
İş 61:9
e İş 62:4
f İş 5:19
İş 28:14
g Ey 40:8
Ml 1:6
h Ey 21:15
Me 73:13
İş 58:3
Tsf 1:12
ı Zk 7:5
Yk 4:9
i Me 10:3
Me 49:18
j Yr 12:1
k Vz 8:11
l Ba 22:12
Me 66:16
Elç 9:31
Vh 15:4
m Mt 18:19
n Me 20:7
İş 26:8
o Me 56:8
Me 69:28
Me 139:16
ö İş 62:3
1Pe 2:9
p Yr 31:33
Yhn 17:9

2. Sütun

a Me 103:13
b Me 58:11
Ro 2:6
c Da 12:3
Mt 13:43

BÖLÜM 4

ç Me 21:9
Tsf 2:2
Mt 13:42
2Se 1:8
2Pe 3:7

d Çk 15:7; İş 5:24; Ob 18; Mt 3:12; **e** Ho 9:16; Ams 2:9; **f** Me 147:3; Yr 30:17; Yr 33:6; **g** İş 30:26; Lu 1:78; Ef 5:14; **h** İş 49:9; **ı** Ba 3:15; Mi 7:10; Zk 10:5; Ro 16:20; **i** Tkr 4:5; Me 119:4; Me 147:19; **j** Yo 2:31; Elç 2:20; 2Pe 3:10; **k** İş 40:3; Mt 11:14; Mr 9:11; **l** Tkr 29:20; Zk 14:11; Lu 1:17.

[İbranice-Aramca Kutsal Yazıların çevirisinin sonu;
Yunanca Kutsal Yazılarla devam ediyor.]

MATTA

İNCİLİ

1 İbrahim oğlu,[a] Davut oğlu,[b] İsa Mesih'in hayatını anlatan kitap.[c]

2 İbrahim İshak'ın babasıydı;[ç]
İshak Yakup'un babasıydı;[d]
Yakup Yahuda[e] ve kardeşlerinin babasıydı;
3 Yahuda Tamar'dan doğan Perets[f] ve Zerah'ın babasıydı;
Perets Hetsron'un babasıydı;[g]
Hetsron Ram'ın babasıydı;[h]
4 Ram Amminadab'ın babasıydı;
Amminadab Nahşon'un babasıydı;[ı]
Nahşon Salmon'un babasıydı;[i]
5 Salmon Rahab'dan[j] doğan Boaz'ın babasıydı;
Boaz Rut'tan[k] doğan Obed'in babasıydı;
Obed Yesse'nin babasıydı;[l]
6 Yesse Kral[m] Davut'un babasıydı.[n]
Davut Uriya'nın karısından doğan Süleyman'ın babasıydı;[o]
7 Süleyman Rehoboam'ın babasıydı;[ö]
Rehoboam Abiya'nın babasıydı;
Abiya[p] Asa'nın babasıydı;[r]
8 Asa Yehoşafat'ın babasıydı;[s]
Yehoşafat Yehoram'ın babasıydı;[ş]
Yehoram Uzziya'nın babasıydı;
9 Uzziya Yotam'ın babasıydı;
Yotam[t] Ahaz'ın babasıydı;[u]
Ahaz Hizkiya'nın babasıydı;[ü]
10 Hizkiya Manasse'nin babasıydı;[a]
Manasse[b] Amon'un babasıydı;[c]
Amon[ç] Yoşiya'nın babasıydı;
11 Yoşiya[d] Babil sürgünlüğü döneminde[e] yaşamış Yekonya[f] ve kardeşlerinin babasıydı.
12 Babil'e sürgün gittikten sonra Yekonya Şealtiel'in babası oldu;[g]
Şealtiel Zerubbabel'in babasıydı;[h]
13 Zerubbabel Abiud'un babasıydı;
Abiud Elyakim'in babasıydı;
Elyakim Azor'un babasıydı;
14 Azor Sadok'un babasıydı;
Sadok Ahim'in babasıydı;
Ahim Eliud'un babasıydı;
15 Eliud Eleazar'ın babasıydı;
Eleazar Mathan'ın babasıydı;
Mathan Yakup'un babasıydı;
16 Yakup Meryem'in kocası Yusuf'un babasıydı; Meryem'den[ı] de Mesih denilen İsa[i] doğdu.

17 Dolayısıyla, İbrahim'den Davut'a kadar on dört nesil, Davut'tan Babil sürgünlüğüne kadar on dört nesil ve Babil sürgünlüğünden Mesih'e kadar on dört nesildi.

18 İsa Mesih'in doğumu ise şöyle oldu: Annesi Meryem Yusuf'la evlenmeden önce, henüz nişanlıyken[j] kutsal ruh aracılığıyla[k] hamile kaldı. **19** Kocası Yusuf doğru bir adamdı ve

BÖLÜM 1

a Ba 22:18
b 1Ta 17:11
Mt 9:27
Lu 1:32
c Ba 5:1
ç Ba 21:3
1Ta 1:28
Lu 3:34
d Ba 25:26
1Ta 1:34
e Ba 29:35
f Ba 38:29
1Ta 2:4
g Ru 4:18
Lu 3:33
h 1Ta 2:9
ı Sy 2:3
Ru 4:20
1Ta 2:10
Lu 3:32
i 1Ta 2:11
j Yş 2:1
k Ru 4:13
l 1Ta 2:12
m 2Sa 5:4
n Ru 4:17
1Ta 2:15
o 2Sa 12:24
1Ta 3:5
Lu 3:31
ö 1Kr 11:43
p 1Ta 3:10
r 2Ta 14:1
s 1Kr 15:24
ş 1Ta 3:11
2Ta 21:1
t 2Kr 15:32
u 2Kr 15:38
ü 2Kr 18:1
1Ta 3:13

2. Sütun

a 2Kr 20:21
b 2Kr 21:18
c 2Ta 33:20
ç 2Kr 21:24
1Ta 3:14
d 2Kr 23:34
e 2Kr 24:15
2Ta 36:10
Yr 27:20
Yr 29:2
f 1Ta 3:15
1Ta 3:16
Yr 28:4
g 1Ta 3:17
Lu 3:27
h 1Ta 3:19
Ezr 3:2
Ne 12:1
Lu 3:27
ı Mt 13:55
Mr 6:3
i Mt 27:17
j Lu 1:27
k Lu 1:35

onun herkese rezil olmasını istemiyordu.[a] Bu yüzden de onu gizlice boşamak[b] niyetindeydi. **20** Yusuf bunlar üzerinde epey düşündükten sonra Yehova'nın* meleği ona rüyasında görünüp şöyle dedi: "Ey Davut oğlu Yusuf, karın Meryem'i evine almaktan korkma, çünkü rahmindeki bebek kutsal ruh aracılığıyla olmuştur.[c] **21** Karın bir erkek çocuk doğuracak, onun adını İsa* koyacaksın;[ç] çünkü o, halkını[d] günahlarından[e] kurtaracak."[f] **22** Bütün bunlar aslında Yehova'nın, peygamberi aracılığıyla[g] söylediği şu sözler yerine gelsin[h] diye olmuştur: **23** "İşte, kız[ı] gebe kalıp bir oğul doğuracak ve onun adını İmmanuel[i] koyacaklar." Bu da, "Tanrı Bizimledir"[j] anlamına gelir.

24 Sonra Yusuf uykudan uyandı ve Yehova'nın meleğinin talimatına uyarak karısını evine aldı. **25** Fakat Meryem çocuğu doğuruncaya kadar Yusuf onunla ilişkiye girmedi;[k] çocuk[l] doğunca adını İsa koydu.[m]

2 İsa, Kral Herodes'in[n] döneminde, Yahudiye'nin Beytlehem şehrinde[o] doğdu. O doğduktan sonra Yeruşalim'e doğu memleketlerinden astrologlar[ö] geldi. **2** "Yahudilerin yeni doğan kralı[p] nerede? Biz doğudayken onun yıldızını[r] gördük ve önünde eğilmeye geldik" dediler. **3** Bunu duyan Kral Herodes ve tüm Yeruşalim halkı telaşa kapıldı. **4** Kral, bütün yüksek kâhinleri ve yazıcıları* toplayarak onlara Mesih'in[#] nerede doğacağını sormaya başladı. **5** Ona şöyle dediler: "Yahudiye Beytlehemi'nde;[a] çünkü peygamber aracılığıyla şöyle yazılmıştır: **6** 'Ey sen, Yahuda diyarındaki Beytlehem,[b] Yahuda yöneticilerinin gözünde hiç de önemsiz bir şehir değilsin; çünkü senden bir yönetici[c] çıkacak ve halkım İsrail'e o önderlik*[ç] edecek.' "

7 Bunun üzerine Herodes astrologları gizlice çağırttı ve onlara sorular sorup yıldızın tam olarak ne zaman göründüğünü öğrendi. **8** Onları Beytlehem'e gönderirken şöyle dedi: "Gidin, çocuğun yerini iyice araştırın, bulunca bana da haber verin ki, ben de gidip önünde eğileyim."[d] **9** Adamlar kralın bu sözlerinden sonra yola çıktılar. Doğudayken görmüş oldukları yıldız[e] da önlerinde gidiyordu; yıldız çocuğun bulunduğu yerin üzerine kadar geldi ve orada durdu. **10** Bunu görünce gerçekten çok sevindiler. **11** Eve girince annesi Meryem'in yanında olan küçük çocuğu gördüler ve önünde eğilip yere kapandılar. Aynı zamanda, getirdikleri değerli şeyleri çıkarıp, altın, akgünlük ve mürrüsafi armağan ettiler. **12** Bununla birlikte, Herodes'in yanına dönmemeleri için rüyada Tanrı'dan bir uyarı aldıklarından,[f] memleketlerine başka bir yoldan döndüler.

BÖLÜM 1

a Tkr 22:23
b Tkr 24:1
c Lu 1:35
ç Mt 1:25
Lu 1:31
Lu 2:21
d Elç 5:31
e Yhn 1:29
Elç 4:12
Ef 1:7
1Pe 2:24
f Lu 2:31
İb 7:25
g Yk 5:10
2Pe 1:21
h İş 55:11
ı İş 7:14
i İş 8:8
j İş 8:10
k Lu 1:34
l Lu 2:7
m Lu 1:31
Lu 2:21

BÖLÜM 2

n Lu 1:5
o Mi 5:2
Lu 2:4
ö Da 1:20
p Ba 49:10
Mt 27:37
r İş 47:13
Mt 2:9

2. Sütun

a Yhn 7:42
b Mi 5:2
c İş 44:28
ç 2Sa 5:2
d Me 37:12
Öz 10:11
e Mt 2:2
f Mt 2:22

Mt 1:20* Yunanca Kutsal Yazıların bu çevirisinin ana metninde "Yehova" ismi 237 kez geçer. Bu ayet bunların ilkidir. Ek 1'e bakın. **21*** İbranice *Yehoşua*. Anlamı, "Yehova Kurtuluştur"

Mt 2:4* "Yazıcılar": İsa'nın zamanında Kanunu yorumlayan ve öğreten kişiler. **4#** İbranice *Maşiah*, anlamı "Meshedilmiş" **6*** Sözcük anlamıyla, "çobanlık"

13 Onlar gittikten sonra, Yehova'nın meleği[a] Yusuf'a rüyasında görünüp şöyle dedi: "Kalk, çocuğu ve annesini alıp Mısır'a kaç ve ben sana dönmeni söyleyene kadar orada kal; çünkü Herodes çocuğu yok etmek için onu aramaya başlayacak." 14 Bunun üzerine Yusuf kalktı, çocukla annesini alıp geceleyin Mısır'a kaçtı; 15 Herodes'in ölümüne kadar da orada kaldı. Böylece, peygamberi aracılığıyla Yehova'nın söylediği "Oğlumu Mısır'dan[b] çağırdım" sözü yerine gelecekti.[c]

16 Herodes, astrologların kendisini atlattığını görünce öfkeden deliye döndü. Astrologlardan tam olarak öğrenmiş olduğu tarihe göre,[ç] iki yaşındaki ve daha küçük erkek çocukları öldürtmek üzere tüm Beytlehem ve çevresine adamlar gönderdi. 17 O zaman Yeremya peygamber aracılığıyla söylenen şu sözler yerine geldi: 18 "Rama'da bir ses duyuldu,[d] ağlayış ve feryat sesleri. Rahel[e] çocukları için ağlıyor ve teselli edilmek istemiyordu, çünkü onlar artık yok."

19 Herodes ölünce, Yehova'nın meleği Mısır'da bulunan Yusuf'a bir rüyada göründü[f] 20 ve şöyle dedi: "Kalk, çocuğu ve annesini alıp İsrail'e dön, çünkü çocuğun canına kıymak isteyenler öldü." 21 Bunun üzerine Yusuf kalktı, çocuğu ve annesini alıp İsrail topraklarına geldi. 22 Fakat Yahudiye'de Herodes'ten sonra oğlu Arhelaos'un kral olarak hüküm sürdüğünü duyunca, oraya gitmekten korktu. Ayrıca rüyada Tanrı'dan bir uyarı da alınca[a] oradan uzağa, Celile bölgesine gitti.[b] 23 Oraya gelip Nasıra adlı şehre yerleşti ki,[c] peygamberler aracılığıyla söylenen "Ona Nasıralı denecektir" sözü yerine gelsin.[ç]

BÖLÜM 2

a Mt 1:20
Mt 2:19
b Ho 11:1
c Mt 5:17
ç Mt 2:7
d Yr 31:15
Yr 31:16
e Ba 35:19
f Mt 1:20

2. Sütun

a Mt 2:12
b Mr 1:9
Lu 2:39
c Lu 2:51
Yhn 1:45
ç İş 11:1
İş 53:2
Yr 23:5
Zk 3:8

BÖLÜM 3

d Mr 1:4
Yhn 1:6
e Mt 11:7
f Lu 3:3
g Mt 4:17
h Mr 1:2
Yhn 1:23
ı İş 40:3
i 2Kr 1:8
j Mr 1:6
k Le 11:22
l 1Sa 14:27
Öz 24:13
m Mr 1:5
Mr 1:9
n Mr 12:18
Lu 7:30
o Me 58:4
Mt 12:34
ö Mt 23:33
Lu 3:7
Lu 21:23
Ro 2:5
Vh 6:17
p Elç 26:20
r Yhn 8:33
Yhn 8:39
s Ro 4:12
ş Lu 3:9

3 O günlerde Vaftizci Yahya,[d] Yahudiye Çölüne[e] gelip şu haberi duyurdu: 2 "Tövbe edin,[f] çünkü göklerin krallığı yaklaştı."[g] 3 O aslında İşaya peygamberin şu sözlerle değindiği kişiydi:[h] "Dinleyin! Çölde biri bağırıyor: 'Yehova'nın yolunu hazırlayın![ı] O'nun yollarını düzleyin.'" 4 İşte bu Yahya'ydı; deve tüyünden bir giysi[i] giyer, beline deri kuşak[j] bağlardı. Yiyeceği ise çekirge[k] ve yaban balıydı.[l] 5 Yeruşalim'den, Yahudiye'nin her tarafından ve Ürdün Irmağı etrafındaki tüm bölgelerden insanlar ona geliyordu. 6 Günahlarını açıkça itiraf ederek, Ürdün Irmağında[m] onun tarafından vaftiz ediliyorlardı.

7 Ferisilerden* ve Sadukilerden#[n] birçoğunun vaftiz yerine geldiğini görünce Yahya onlara şöyle dedi: "Siz engerek soyu,[o] gelecek gazaptan kaçabileceğinizi size kim söyledi?[ö] 8 Öyleyse tövbeye yakışır meyveler ortaya koyun[p] 9 ve sakın 'Bizim babamız İbrahim'dir'[r] demeye kalkışmayın. Bilin ki, Tanrı şu taşlardan İbrahim'e çocuklar yaratabilir.[s] 10 İşte, balta[ş]

Mt 3:7* "Ferisiler": O dönemde Yahudiliğin önde gelen mezheplerinden biri. **7#** "Sadukiler": Yahudiliğin önde gelen mezheplerinden biri; dirilmeye ve meleklere inanmazlardı.

da ağaçların dibinde duruyor. Dolayısıyla, iyi meyve vermeyen her ağaç kesilip[a] ateşe atılacak.[b] **11** Ben sizi tövbenizden dolayı suyla[c] vaftiz ediyorum,[ç] fakat benden sonra gelen[d] benden daha güçlüdür ve ben onun çarıklarını çıkarmaya bile layık değilim.[e] O sizi kutsal ruhla[f] ve ateşle vaftiz edecek.[g] **12** Yabası elinde bekliyor. Harman yerini tertemiz edip buğdayını ambara toplayacak,[h] fakat samanı sönmez bir ateşte yakıp yok edecek."[ı]

13 O zaman İsa, Yahya tarafından vaftiz edilmek[i] için Celile'den[j] Ürdün Irmağına, onun yanına geldi. **14** Fakat Yahya onu engellemeye çalışarak, "Senin tarafından vaftiz edilmeye ihtiyacı olan benim, sen bana mı geliyorsun?" dedi. **15** Bunun üzerine İsa şöyle dedi: "Bırak, şimdi böyle olsun. Ancak bunu yapmakla doğruluğun gereğini yerine getirmiş oluruz."[k] Artık Yahya ona engel olmadı. **16** İsa vaftiz edildikten sonra hemen sudan çıktı. İşte, gökler açılmıştı[l] ve Yahya Tanrı'nın ruhunun bir güvercin[m] gibi onun üzerine indiğini gördü.[n] **17** O sırada göklerden gelen bir ses[o] de şunları söylüyordu: "Sevgili oğlum[ö] budur,[p] ondan memnunum."[r]

4 Bundan sonra İsa ruhun yönlendirmesiyle çöle gitti;[s] orada İblis onu ayartmaya çalışacaktı.[ş] **2** Kırk gün kırk gece oruç[t] tuttuktan sonra acıktı. **3** Ayartıcı[u] da gelip, "Eğer sen Tanrı oğluysan,[ü] söyle de şu taşlar ekmek olsun" dedi. **4** Fakat İsa şöyle cevap verdi: "'İnsan yalnız ekmekle yaşamaz, Yehova'nın ağzından çıkan her sözle yaşar' diye yazılmıştır."[a]

5 O zaman İblis onu alıp kutsal şehre[b] götürdü ve mabedin burcuna çıkardı. **6** Sonra şunları söyledi: "Eğer sen Tanrı oğluysan kendini aşağı at;[c] çünkü yazıldığına göre, 'O, meleklerine senin için emir verecek ve ayağın hiç taşa çarpmasın diye, seni elleri üzerinde taşıyacaklar.'"[ç] **7** İsa ona şu cevabı verdi: "'Tanrın Yehova'yı sınamayacaksın' diye de yazılmıştır."[d]

8 İblis bu kez de onu alıp çok yüksek bir dağa götürdü. Ona dünyanın bütün krallıklarını[e] ve onların ihtişamını göstererek **9** şöyle dedi: "Eğer yere kapanıp önümde bir tapınma hareketi yaparsan[f] bütün bunları sana vereceğim."[g] **10** O zaman İsa şöyle karşılık verdi: "Çekil git, Şeytan! Çünkü, 'Tanrın Yehova'ya tapınacak[h] ve yalnız O'na[ı] ibadet edeceksin' diye yazılmıştır."[i] **11** Bunun üzerine İblis onu bıraktı[j] ve melekler gelip ona hizmet etmeye başladı.[k]

12 İsa, Yahya'nın tutuklandığını duyunca[l] Celile'ye gitti.[m] **13** Sonra Nasıra'dan ayrılarak Zebulun ve Naftali[n] bölgesinde, göl kenarında bulunan Kefernahum'a gelip yerleşti.[o] **14** Böylece İşaya peygamber aracılığıyla söylenen şu sözler yerine geldi: **15** "Ey milletlerin Celilesi![ö] Ürdün Irmağının karşı ya-

---

BÖLÜM 3

a Mt 7:19
Lu 13:6
b Yhn 15:6
c Yhn 1:33
Elç 1:5
Elç 11:16
ç Elç 13:24
Elç 19:4
d Mt 11:3
Yhn 1:15
e Mr 1:7
Yhn 1:27
Elç 13:25
f Yhn 1:33
Elç 2:4
1Ko 12:13
g Lu 3:16
h Mt 13:30
ı Yr 15:7
Ml 4:1
Lu 3:17
i Lu 3:21
j Mr 1:9
k Da 9:24
Mt 5:17
İb 10:9
l He 1:1
Mr 1:10
Lu 3:21
Elç 7:56
m Yhn 1:32
n İş 11:2
Lu 3:22
Lu 4:18
Elç 10:38
o Yhn 12:28
ö Ba 22:2
Me 2:7
Lu 9:35
p Mt 17:5
Lu 3:22
r İş 42:1
Mt 12:18
2Pe 1:17

BÖLÜM 4

s Le 16:21
Mr 1:12
Lu 4:1
ş İb 4:15
t Çk 34:28
Tkr 9:9
1Kr 19:8
Mr 1:13
Lu 4:2
u 1Se 3:5
ü Mt 27:40
Lu 4:3

2. Sütun

a Tkr 8:3
Lu 4:4
Yhn 4:34
b Ne 11:1
İş 52:1
Mt 27:53
c Lu 4:9
ç Me 91:11
Me 91:12
Lu 4:10
Lu 4:11

d Tkr 6:16; Lu 4:12; 1Ko 10:9; **e** Mt 16:26; Lu 4:5; 1Yh 2:16; Vh 11:15; **f** Tkr 11:16; **g** Lu 4:6; Lu 4:7; Yhn 12:31; 2Ko 4:4; **h** Tkr 5:9; Vh 22:9; **ı** Tkr 6:13; **i** Tkr 10:20; Yş 24:14; Lu 4:8; **j** Lu 4:13; Yk 4:7; **k** Lu 22:43; İb 1:14; **l** Mt 14:3; Mr 1:14; Mr 6:17; Lu 3:20; **m** Lu 4:14; **n** Yş 19:32; **o** Lu 4:31; Yhn 2:12; **ö** İş 9:1.

kasında, deniz yolu boyunca uzanan Zebulun toprakları, Naftali toprakları! **16** Karanlıkta oturan halk[a] büyük bir ışık gördü[b] ve ölüm gölgesinde oturanların üzerine ışık[c] saçıldı."[ç] **17** O günden itibaren İsa şu sözleri duyurmaya başladı: "Tövbe edin,[d] çünkü göklerin krallığı yaklaştı."[e]

18 İsa Celile Gölü kıyısında dolaşırken denize ağ atan iki kardeş gördü. Petrus[f] da denilen Simun[g] ve kardeşi Andreas balıkçıydılar. **19** Onlara, "Ardımdan gelin, bundan sonra balık değil insan yakalayacaksınız" dedi.[h] **20** Onlar da hemen ağları bırakıp[ı] onun peşinden gittiler. **21** İsa oradan yoluna devam ederken iki kardeş daha gördü.[i] Bunlar, babaları Zebedi'yle[j] birlikte teknede ağlarını onaran Yakup ve kardeşi Yuhanna'ydı. Onları da çağırdı. **22** Hemen tekneyi ve babalarını bırakıp onun ardından gittiler.

23 İsa bütün Celile'yi[k] dolaşıp,[l] onların havralarında[m] Tanrı'nın sözünü öğretiyor, krallığın iyi haberini duyuruyor ve halk arasında her türlü hastalık ve illeti iyileştiriyordu.[n] **24** Onun hakkındaki haber bütün Suriye[o] eyaletine yayıldı. Çeşit çeşit hastalıklar ve dertler çeken, cinlerin tutsağı olan, saralı,[ö] felçli, kötü durumdaki bütün kişileri getirdiler[p] ve İsa onları iyileştirdi. **25** Böylece, Celile'den,[r] Dekapolis'ten, Yeruşalim'den,[s] Yahudiye'den ve Ürdün Irmağının karşı yakasından büyük kalabalıklar onu izlemeye başladı.

BÖLÜM 4

a İş 8:22
İş 9:2
b Lu 1:79
c Yhn 1:9
ç İş 9:2
d Mr 1:15
e Mt 10:7
f Yhn 1:42
g Mr 1:16
h Lu 5:10
ı Mr 10:28
Lu 18:28
i Mr 1:19
Yhn 21:2
j Mt 10:2
Mt 27:56
Mr 3:17
Mr 10:35
k Mr 1:14
Mr 1:39
l Mt 9:35
Mr 6:6
m Lu 4:16
Elç 13:14
n Lu 9:11
Elç 10:38
o Elç 15:41
ö Mt 17:15
Mr 1:32
Elç 5:16
p Mr 6:55
r Mr 3:7
s Lu 6:17

2. Sütun

BÖLÜM 5

a Lu 6:20
1Ko 2:14
b Yk 2:5
c İş 12:1
İş 61:3
Mt 11:28
ç 1Ti 6:11
Tit 3:2
d Me 37:11
e İş 55:1
Lu 6:21
f Yhn 6:35
Vh 7:16
g Mt 6:14
Mt 18:33
Yk 2:13
h Me 24:4
Me 73:1
Öz 22:11
Tit 1:15
ı 1Yh 3:2
i Ro 12:18
İb 12:14
Yk 3:18
j Ga 4:6
k Mr 10:30
1Pe 3:14
l Mt 10:22
Lu 6:22
Yk 1:2
1Pe 4:14
m Yhn 15:20
n Hb 3:18
Lu 6:23
Elç 5:41
Ro 5:3

5 İsa kalabalığı görünce dağa çıktı. Yere oturdu ve sonra öğrencileri yanına geldi. **2** O da söze başlayıp şunları öğretti:

3 "Ne mutlu ruhi ihtiyacının farkında olanlara,[a] çünkü göklerin krallığı onlarındır.[b]

4 Ne mutlu yaslı olanlara, çünkü onlar teselli edilecekler.[c]

5 Ne mutlu yumuşak başlı olanlara,[ç] çünkü onlar yeryüzünü miras alacaklar.[d]

6 Ne mutlu doğruluğa aç ve susamış[e] olanlara, çünkü onlar doyurulacaklar.[f]

7 Ne mutlu merhametli olanlara,[g] çünkü onlar merhamet görecekler.

8 Ne mutlu temiz yürekli olanlara,[h] çünkü onlar Tanrı'yı görecekler.[ı]

9 Ne mutlu barışçı olanlara,*[i] çünkü onlara 'Tanrı oğulları'[j] denecek.

10 Ne mutlu doğruluk yolunda zulüm görenlere,[k] çünkü göklerin krallığı onlarındır.

11 Benim yüzümden insanlar sizi kınadıkları,[l] size zulmettikleri[m] ve aleyhinizde her türlü yalanı söyledikleri zaman ne mutlu sizlere! **12** Sevinin ve sevinçten sıçrayın,[n] çünkü göklerdeki ödülünüz[o] büyüktür. Onlar sizden önce peygamberlere[ö] de böyle zulmettiler.

13 Siz yeryüzünün tuzusunuz,[p] fakat tuz özelliğini kaybederse, ona nasıl yeniden tat verilir? Artık hiçbir işe

o İb 11:6; **ö** 2Ta 36:16; Mt 23:30; Lu 6:23; Elç 7:52; 1Se 2:15; İb 11:37; Yk 5:10; **p** Mr 9:50.

Mt 5:9* Ya da "barış için uğraşanlara"

yaramadığından dışarı atılır[a] ve ayaklar altında çiğnenir.

14 Siz dünyanın ışığısınız.[b] Dağ üzerine kurulmuş şehir gizlenemez. **15** İnsanlar kandil yakınca, onu sepet* altına değil,[c] şamdana koyarlar. Böylece ışık evdeki herkesi aydınlatır. **16** Benzer şekilde sizin ışığınız[c] da insanların önünde parlasın ki, iyi işlerinizi görsünler[d] ve göklerdeki Babanızı yüceltsinler.[e]

17 Kanunu ya da Peygamberlerin sözlerini geçersiz kılmak için geldiğimi düşünmeyin.[f] Ben bunları geçersiz kılmaya değil, yerine getirmeye geldim.[g] **18** Gerçek şu ki, gök ve yer silinip gitse de,[h] Kanunun en küçük bir harfi, hatta bir noktası bile silinmeyecek ve her sözü gerçekleşecektir.[ı] **19** Öyleyse, kim bu emirlerin en küçüklerinden birini bile çiğner[i] ve insanlara bu şekilde öğretirse, göklerin krallığı için o 'küçük' sayılacak.[j] Fakat kim onları tutar ve öğretirse,[k] göklerin krallığı için o 'büyük'[l] sayılacak. **20** Şunu bilin ki, sizin doğruluğunuz yazıcıların ve Ferisilerinkinden[m] üstün olmazsa, göklerin krallığına asla erişemezsiniz.[n]

21 Eskiden atalarımıza 'Adam öldürmeyeceksin;[o] kim adam öldürecek olursa[ö] mahkemede hesabını verecektir'[p] dendiğini duydunuz. **22** Fakat, ben size diyorum ki, kardeşine karşı öfke besleyen[r] herkes mahkemede hesap verecek.[s] Kardeşine, ağza alınmaması gereken bir hakaret sözü* söyleyen herkes Yüksek Mahkemede[#] hesap verecek; 'Aşağılık budala!' diyen ise ateşli Hinnom Vadisi[△a] hükmünü hak edecek.

23 Öyleyse, armağanını sunağa getirdiğinde,[b] kardeşinin sana kırgın olduğu aklına gelirse,[c] **24** armağanını orada, sunağın önünde bırak, git önce kardeşinle barış[c] ve sonra geri dönüp armağanını sun.[d]

25 Senden davacı[e] olan kişiyle meseleni, onunla birlikte daha yoldayken hallet ki, seni hâkime, hâkim de mahkeme görevlisine teslim etmesin ve hapse atılmayasın. **26** Şunu bilmiş ol, borcunu son kuruşuna* kadar ödemeden oradan asla çıkamazsın.[f]

27 'Zina yapmayacaksın' dendiğini duydunuz.[g] **28** Fakat ben size diyorum ki, bir kadına ısrarla bakarak[h] şehvete kapılan her adam yüreğinde[ı] zaten onunla zina yapmıştır.[i] **29** O halde, sağ gözün seni günaha sokuyorsa, onu çıkar at.[j] Çünkü senin için organlarından birini kaybetmek bütün bedeninin Hinnom Vadisine atılmasından iyidir.[k] **30** Yine, sağ elin seni günaha sokuyorsa, onu kes at.[l] Çünkü senin için bir organını kaybetmek bütün bedeninin Hinnom Vadisine gitmesinden iyidir.

BÖLÜM 5

a Lu 14:35
b İş 51:4
Yhn 3:19
Yhn 8:12
Yhn 9:5
Yhn 12:36
2Ko 6:14
Flp 2:16
c Mr 4:21
Lu 11:33
ç Ef 5:8
Flp 2:16
1Pe 2:9
d Yhn 10:32
Yhn 15:8
Ef 5:9
e 1Pe 2:12
f Ro 3:31
g Lu 4:21
h Mt 24:35
Lu 16:17
Lu 21:33
ı İş 40:8
İş 55:11
i Yk 2:10
j Lu 13:28
k Mt 28:20
l Mt 11:11
m Mt 15:9
Mt 23:23
Lu 11:42
n Mt 18:3
Yhn 3:5
o Ba 9:6
Çk 20:13
Tkr 5:17
ö Le 24:17
p Tkr 17:9
r Ef 4:26
Kl 3:8
Yk 1:19
Yk 5:6
s 1Yh 3:15

2. Sütun

a 2Kr 23:10
Yr 7:31
Mt 10:28
Lu 12:5
b Tkr 16:16
Mt 23:19
c Le 19:17
Mr 11:25
Lu 17:3
ç Mt 18:15
1Pe 3:11
d 1Ti 2:8
1Yh 4:20
e Lu 12:58
Lu 18:3
f Mt 18:34
Lu 12:59
g Çk 20:14
Tkr 5:18
Lu 18:20
Ro 13:9
h Tkr 5:21
2Sa 11:2
Ey 31:1
2Pe 2:14
ı Mr 7:21
Mr 7:23
i 1Yh 2:16
j Mt 18:8; Lu 11:34; **k** Mt 18:9; Mr 9:47; **l** Kl 3:5.

Mt 5:15* Ya da "kile"; bir tahıl ölçeği.

Mt 5:22* "Ağza alınmaması gereken bir hakaret sözü", Yunanca *raka*. Kişinin budala olduğunu belirten bir ifade. **22#** 26:59'daki dipnota bakın. **22△** "Gehenna"; Ek 2'ye bakın. **26*** Değeri çok düşük olan bir madeni para, "quadrans." Ek 5'e bakın.

31 Ayrıca, ‘Kim karısını boşarsa[a] ona boşanma belgesi versin’ dendiğini duydunuz.[b] **32** Fakat ben size diyorum ki, karısını cinsel ahlaksızlıktan* başka bir nedenle boşayan[c] her adam onu zinaya itmiş olur.[ç] Boşanmış kadınla evlenen de zina yapmış olur.[d]

33 Yine, eskiden atalarımıza ‘Yalan yere yemin etmeyeceksin[e] ve Yehova’ya adaklarını yerine getireceksin’ dendiğini duydunuz.[f] **34** Fakat ben size şöyle diyorum: Hiç yemin etmeyin;[g] ne gök üzerine, çünkü orası Tanrı’nın tahtıdır,[h] **35** ne yer üzerine, çünkü orası O’nun ayaklarına basamaktır,[ı] ne de Yeruşalim üzerine, çünkü orası Büyük Kralın şehridir.[i] **36** Kendi başın üzerine de yemin etmeyeceksin, çünkü sen bir saç telini bile beyaza ya da siyaha çeviremezsin. **37** *Evet* dediyseniz Evet olsun, *Hayır* dediyseniz Hayır olsun;[j] bundan ötesi kötü olandan kaynaklanır.[k]

38 ‘Göze göz, dişe diş’ dendiğini duydunuz.[l] **39** Fakat ben size şöyle diyorum: Kötülük yapana karşı koyma; sağ yanağına[m] vurana öbür yanağını da çevir. **40** Biri sana dava açıp mintanını almak isterse ona kaftanını da ver.[n] **41** Bir yetkili seni angaryaya koşarak bir mil* gitmeni isterse onunla iki mil git.[o] **42** Senden bir şey isteyene ver ve senden ödünç isteyene sırt çevirme.[ö]

43 ‘Komşunu seveceksin[a] ve düşmanından nefret edeceksin’ dendiğini duydunuz.[b] **44** Fakat ben size şunu diyorum: Siz düşmanlarınızı sevin[c] ve size zulmedenler için dua edin.[ç] **45** Böylece göklerde olan Babanızın oğulları olursunuz,[d] çünkü O, güneşini hem kötülerin hem de iyilerin üzerine doğdurur ve hem doğru olanların hem de olmayanların üzerine yağmur yağdırır.[e] **46** Eğer sizi sevenleri severseniz ne kazancınız olur?[f] Vergi tahsildarları da aynı şeyi yapmıyor mu? **47** Sadece kardeşlerinize selam verirseniz, olağanüstü bir şey mi yapmış olursunuz? Diğer milletlerden insanlar da aynı şeyi yapmıyor mu? **48** Öyleyse, göklerdeki Babanız kusursuz olduğu gibi siz de kusursuz olun.”[g]

6 “İnsanlar görsün diye, doğruluğunuzu[h] onların önünde sergilemekten sakının. Yoksa göklerdeki Babanızdan bir karşılık alamazsınız. **2** Bu yüzden, sen sadaka verdiğin zaman[ı] önünden borazan öttürme.[i] İkiyüzlüler insanların övgüsünü kazanmak için havralarda ve sokaklarda böyle yaparlar. Emin olun, onlar karşılıklarını tam olarak aldılar. **3** Fakat sen sadaka verdiğin zaman sol elin sağ elinin ne yaptığını bilmesin. **4** Verdiğin sadaka gizli kalsın. Gizli yerinden her şeyi gören Babamız da sana karşılığını verecektir.[j]

5 Ayrıca, dua ettiğiniz zaman ikiyüzlüler gibi yapmayın; çünkü onlar insanlara görünebilmek

---

Mt 5:32* Ek 15’e bakın. **41*** Roma mili; 1.479,5 metre.

BÖLÜM 5

a Mt 19:3; Mr 10:2
b Tkr 24:1; Mt 19:8; Mr 10:4
c Sy 14:33; Hk 19:2; He 23:11; Ho 2:5; Mr 7:21; Elç 5:29
ç Mr 10:11; Lu 16:18; Ro 7:3
d Mt 19:9
e Le 19:12; Sy 30:2
f Tkr 23:21; Me 50:14; Vz 5:4
g Yk 5:12
h Elç 7:49
ı İş 66:1; Ağ 2:1
i Me 48:2
j 2Ko 1:17; Yk 5:12
k Yhn 8:44
l Çk 21:24; Le 24:20; Tkr 19:21
m Öz 24:29; İş 50:6; Ağ 3:30; Lu 6:29; Yhn 18:22; Ro 12:17; 1Pe 2:23
n Lu 6:29; 1Ko 6:7
o Mr 15:21
ö Le 25:36; Tkr 23:19

2. Sütun

a Le 19:18; Mr 12:31
b Çk 23:4
c Öz 25:21; Ro 12:20
ç Lu 6:28; Lu 23:34; Elç 7:60; Ro 12:14
d Mt 5:9; Ef 5:1
e Lu 6:35; Elç 14:17
f Lu 6:32
g Le 19:2; Tkr 18:13; Lu 6:36; 1Pe 1:16

BÖLÜM 6

h Mt 5:20; Mt 23:5
ı Elç 9:36; Elç 10:2; 1Ko 13:3
i Lu 18:12
j Öz 19:17; Mt 10:42

için[a] havralarda ve anayolların
başlarında dikilerek[b] dua etme-
yi severler. Emin olun, onlar
karşılıklarını tam olarak aldılar.
6 Fakat sen dua ettiğin zaman
kendi odana çekil[c] ve kapını ka-
pat. Gözlerden gizli olan[ç] Baba-
na dua et, gizli şeyleri de gören
Baban sana karşılığını verecek-
tir. **7** Dua ederken aynı sözle-
ri tekrar tekrar söyleme.[d] Diğer
milletlerin insanları böyle yapı-
yor, çünkü onlar çok söz söy-
leyerek işitileceklerini sanıyor-
lar. **8** Dolayısıyla siz onlar gibi
yapmayın, çünkü Babanız Tanrı,
neye ihtiyacınız[e] olduğunu daha
siz Kendisinden dilemeden bilir.

9 Öyleyse siz şöyle dua edin:[f]

'Göklerdeki Babamız, ismin[g]
kutsal kılınsın.[h] **10** Krallığın[ı]
gelsin. Gökte olduğu gibi yer-
de[i] de Senin isteğin[j] gerçekleşsin.
11 Bugün bize günlük ekmeğimizi ver.[k] **12** Bize karşı günah
işleyenleri* bağışladığımız gibi,
Sen de bizim günahlarımızı# bağışla.[l] **13** Ayartılmamıza izin
verme,[m] bizi kötü olanın elinden
kurtar.'[n]

14 Siz başkalarının suçlarını
bağışlarsanız, gökteki Babanız
da sizi bağışlayacaktır.[o] **15** Fakat başkalarının suçlarını bağışlamazsanız, Babanız da sizin suçlarınızı bağışlamayacaktır.[ö]

16 Oruç tuttuğunuz zaman[p]
ikiyüzlüler gibi surat asmayı bırakın. Çünkü onlar oruç tuttuklarını insanlara belli etmek için
perişan bir ifade takınırlar.[r] Emin

Mt 6:12* Sözcük anlamıyla, "borçlu olanları" **12#** Sözcük anlamıyla, "borçlarımızı"

BÖLÜM 6

a Mt 6:16
Mt 23:5
b Lu 18:11
c 2Kr 4:33
İş 26:20
ç Lu 6:12
d 1Kr 18:26
e Lu 12:30
f Lu 11:2
g Çk 6:3
Me 83:18
İş 42:8
İş 54:5
h He 36:23
He 38:23
ı Da 2:44
Mt 6:33
Vh 11:15
i Me 37:10
Lu 23:43
Elç 24:15
1Ti 2:4
j Mt 26:42
Vh 4:11
k Me 37:25
Öz 30:8
Mt 6:34
1Ti 6:8
l Mt 18:21
Mr 11:25
Lu 11:4
m Mt 26:41
1Ko 10:13
Vh 3:10
n Me 82:4
Me 97:10
Yhn 17:15
1Yh 5:19
o Ef 4:32
Kl 3:13
ö Mt 18:35
Yk 2:13
p Zk 8:19
Elç 13:2
Elç 13:3
Elç 14:23
r İş 58:5
Zk 7:5
Lu 18:12

2. Sütun

a Vz 9:8
b Me 91:1
c Mt 13:22
Lu 12:20
Yk 5:3
ç Mt 19:21
Mr 10:21
Lu 12:33
Lu 18:22
d 1Pe 1:4
e Öz 4:25
Lu 11:34
Ef 1:18
f Mt 5:28
Mt 20:15
Mr 7:22
2Pe 2:14
g Yhn 11:10
h Lu 16:13
Ro 6:16
Yk 4:4
ı Mt 13:22
Lu 16:9

olun, onlar karşılıklarını tam olarak aldılar. **17** Fakat sen oruç tuttuğun zaman başına yağ sürüp yüzünü yıka.[a] **18** Böylece oruç tuttuğunu insanlara değil, gözlerden gizli[b] olan Babana göstermiş olursun; gizli şeyleri de gören Baban sana karşılığını verecektir.

19 Kendinize yeryüzünde hazineler biriktirmeyi bırakın.[c] Burada onları güve ve pas yiyip bitirir ve hırsızlar içeri girip çalarlar. **20** Bunun yerine, kendinize gökte hazineler biriktirin.[ç] Orada onları ne güve ne pas yiyip bitirir,[d] ne de hırsızlar içeri girip çalabilir. **21** Çünkü hazinen neredeyse yüreğin de orada olacaktır.

22 Bedenin ışığı gözdür.[e] Gözün tek bir şeye bakıyorsa, bütün bedenin aydınlık olacaktır. **23** Fakat gözün kötü olana bakıyorsa,[f] bütün bedenin de karanlık olacaktır. İçindeki ışık aslında karanlıksa, o karanlık ne büyüktür![g]

24 Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Çünkü ya birinden nefret edip diğerini sevecek[h] ya da birine bağlanıp diğerini hor görecektir. Siz hem Tanrı'ya hem de paraya kulluk edemezsiniz.[ı]

25 Bu yüzden size şunu diyorum: Ne yiyip ne içeceksiniz diye canınız için, ya da ne giyeceksiniz diye bedeniniz için kaygı[i] çekmeyi bırakın.[j] Can yiyecekten, beden giyecekten daha önemli değil mi?[k] **26** Gökteki kuşlara dikkatle bakın.[l] Onlar

i Lu 12:22; Flp 4:6; **j** Me 55:22; 1Ti 6:8; İb 13:5; 1Pe 5:7; **k** Lu 12:23; **l** Ey 38:41; Me 147:9; Mt 10:29; Lu 12:24.

ne ekip biçerler ne de ambarlarda yiyecek biriktirirler. Yine de, gökteki Babanız onları besler. Siz onlardan daha değerli değil misiniz?[a] **27** Hanginiz kaygılanmakla ömrünü bir parça* olsun uzatabilir?[b] **28** Ayrıca, neden giyecek konusunda kaygı çekiyorsunuz? Kır zambaklarına[c] bakın ve ders alın. Nasıl büyüdüklerini düşünün. Ne çalışıp didinir ne de iplik eğirirler, **29** fakat bilin ki, bütün haşmetiyle Süleyman[ç] bile bunlardan biri gibi giyinmemişti. **30** Tanrı bugün var olup yarın ocağa atılacak kır bitkilerini bile böyle giydiriyorsa, sizi de giydirmez mi, ey az imanlılar![d] **31** Öyleyse 'Ne yiyeceğiz?' 'Ne içeceğiz?' ya da 'Ne giyeceğiz?' diyerek kaygı çekmeyin.[e] **32** Milletler hevesle bunların peşinden koşar. Fakat gökteki Babanız bütün bunlara ihtiyacınız olduğunu bilir.[f]

33 O halde, Tanrı'nın krallığına ve O'nun istediği doğruluğa yaşamınızda daima ilk yeri verin;[g] o zaman tüm bu şeyler de size verilecektir.[h] **34** Asla yarın için kaygı çekmeyin,[ı] çünkü yarın kendi kaygılarıyla gelecektir. Her günün derdi kendine yeter."

7 "Başkasını yargılamayı bırakın ki,[i] siz de yargılanmayasınız. **2** Çünkü insanları hangi ölçüyle yargılarsanız,[j] siz de aynı ölçüyle yargılanacaksınız. Hangi ölçekle ölçerseniz, aynı ölçekle alacaksınız.[k] **3** Öyleyse neden kardeşinin gözündeki çöpe bakıyorsun da kendi gözündeki merteği görmüyorsun?[a] **4** Kendi gözünde mertek varken, kardeşine nasıl 'Dur gözündeki çöpü çıkarayım' dersin?[b] **5** İkiyüzlü! Önce kendi gözünden merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözünden çöpü çıkarmak için daha iyi görürsün.

6 Kutsal olanı köpeklere vermeyin[c] ve incilerinizi domuzların önüne atmayın ki onları ayakları altında çiğnemesinler,[ç] sonra da dönüp sizi parçalamasınlar.

7 Dilemeye devam edin,[d] size verilecektir; aramaya devam edin, bulacaksınız; kapıyı çalmaya devam edin,[e] size açılacaktır. **8** Çünkü dileyen herkes alır,[f] arayan herkes bulur ve kapıyı çalan herkese kapı açılır. **9** Gerçekten de, hanginiz, oğlu[g] kendisinden ekmek istediğinde ona taş verir? **10** Ya da balık istediğinde yılan verir? **11** Sizler kötü olduğunuz halde[h] çocuklarınıza iyi armağanlar vermesini biliyorsanız, göklerdeki Babanız Kendisinden dileyenlere iyi şeyler[ı] vermesini çok daha iyi bilir!

12 O halde, insanların size nasıl davranmasını istiyorsanız,[i] siz de onlara öyle davranın. Aslında Kanunun ve Peygamberlerin dediği de budur.[j]

13 Dar kapıdan girin,[k] çünkü yok oluşa giden yol geniş ve enlidir; bu yoldan gidenler çoktur. **14** Oysa hayata giden kapı dar ve yol sıkışıktır; bu yolu bulanlar azdır.[l]

15 Sahte peygamberlere[m] karşı uyanık olun. Koyun postuna bürünüp[n] yanınıza sokulurlar,

Mt 6:27* Sözcük anlamıyla, "arşın"

BÖLÜM 6
a Tkr 7:6
b Me 39:5
Lu 12:25
c Lu 12:27
ç 1Kr 10:5
d Mt 8:26
Mt 14:31
Mt 16:8
Lu 12:28
e Lu 10:41
Lu 12:29
f Lu 12:30
g Ro 1:17
Ro 14:17
h Me 37:25
ı Çk 16:4
Çk 16:19

BÖLÜM 7
i Lu 6:37
Ro 2:1
Ro 14:13
1Ko 4:5
j Mt 18:34
Yk 2:13
k Mr 4:24
Lu 6:38
Ga 6:7

2. Sütun
a Lu 6:41
b Lu 6:42
c Öz 9:7
Öz 15:12
Mt 10:14
ç İb 10:29
d Mr 11:24
Yk 1:5
1Yh 5:14
e Lu 11:9
f Yr 29:12
Yhn 14:13
1Yh 3:22
g Lu 11:11
h Lu 11:13
ı Yk 1:17
i Lu 6:31
j Ro 13:10
Ga 5:14
1Ti 1:5
k Lu 13:24
l Elç 14:22
1Pe 4:18
m Mt 24:11
2Pe 2:1
1Yh 4:1
n Lu 6:26

fakat içlerinde aç kurtlar saklıdır.[a] **16** Onları meyvelerinden tanıyacaksınız.[b] İnsanlar hiç dikenlerden üzüm ya da çalılardan incir toplar mı?[c] **17** Aynı şekilde her iyi ağaç iyi meyve verir, fakat her çürük ağaç kötü meyve verir.[ç] **18** İyi ağaç kötü meyve veremediği gibi çürük ağaç da iyi meyve veremez. **19** İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır.[d] **20** O halde, gerçekten de onları meyvelerinden tanıyacaksınız.[e]

21 Bana 'Efendim, Efendim' diyen herkes göklerin krallığına erişemeyecek, ancak göklerde olan Babamın isteğini yapan[f] kişi erişecektir.[g] **22** Birçok kişi o gün bana, 'Efendim, Efendim,[h] biz senin adınla peygamberlik etmedik mi, senin adınla cinler çıkarmadık mı ve senin adınla büyük işler yapmadık mı?'[ı] diyecek. **23** Fakat ben o zaman onlara açıkça şöyle diyeceğim: Sizi hiç tanımıyorum![i] Benden uzak durun, kötülüğün hizmetkârları![j]

24 Öyleyse benim bu söylediklerimi duyan ve yapan herkes, evini kaya üstüne inşa eden sağgörülü adama benzer.[k] **25** Evin üzerine yağmurlar yağdı, seller geldi, rüzgârlar esti ve eve vurdu, fakat ev çökmedi, çünkü kaya üzerine kurulmuştu. **26** Ancak, benim bu söylediklerimi duyup da yapmayan[l] herkes evini kum üstüne inşa eden budala adama[m] benzer. **27** Evin üzerine yağmurlar yağdı, seller geldi, rüzgârlar esti, eve vurdu[n] ve ev çöktü; onun çöküşü büyük oldu."[o]

BÖLÜM 7

a He 22:27
Elç 20:29
b Öz 20:11
Ro 16:17
Ga 5:19
c Ba 1:11
Lu 6:44
Yk 3:12
ç Mt 12:33
Lu 6:43
d Mt 3:10
Lu 13:9
Yhn 15:2
Tit 3:14
e Mt 12:33
f Mt 21:29
Ro 2:13
Yk 1:22
1Yh 5:3
g 1Yh 2:17
h Lu 6:46
ı Yr 14:14
Yr 27:15
i Lu 13:25
j Me 6:8
Lu 13:27
1Yh 3:4
k Lu 6:47
Lu 6:48
Yk 1:25
l Lu 6:49
Yk 1:23
m Yr 8:9
n He 13:13
1Ko 3:13
o Lu 6:49

2. Sütun

a Mr 1:22
Lu 4:32
b Yhn 7:46

BÖLÜM 8

c Mr 1:40
Lu 5:12
ç Mr 1:41
d Çk 4:7
İş 53:4
e Mt 9:30
Mt 12:16
Mr 7:36
Lu 5:14
f Le 13:49
Le 14:2
Lu 17:14
g Le 14:4
Le 14:20
Mr 1:44
Lu 5:14
h Lu 7:1
ı Elç 10:7

28 İsa sözlerini bitirdiğinde, kalabalık onun öğretme tarzına hayran kalmıştı.[a] **29** Çünkü onlara Tanrı'nın sözünü kendi yazıcıları gibi değil, yetki sahibi[b] biri gibi öğretiyordu.

8 İsa dağdan aşağı indiğinde, ardında büyük bir kalabalık vardı. **2** O sırada, cüzamlı bir adam[c] gelip onun önünde eğildi. "Efendim, sen beni temizleyebilirsin, yeter ki iste" diyordu. **3** Bunun üzerine İsa elini uzattı ve "İsterim, temiz ol"[ç] diyerek ona dokundu. O anda adam cüzamından arındı.[d] **4** Sonra İsa adama şöyle dedi: "Sakın bunu kimseye anlatma;[e] ancak git kâhine görün[f] ve onlara kanıt olması amacıyla, Musa tarafından belirlenmiş armağanı sun."[g]

5 İsa Kefernahum'a[h] girdiğinde bir yüzbaşı ona gelip yalvarmaya başladı. **6** "Efendim, hizmetkârım evde felçli olarak yatıyor ve çok ıstırap çekiyor" diyordu. **7** İsa da, "Oraya geldiğimde onu iyileştiririm" dedi. **8** Yüzbaşı şöyle karşılık verdi: "Efendim, ben seni çatımın altına almaya layık biri değilim. Senin ağzından çıkacak tek bir sözle hizmetkârım iyileşir. **9** Çünkü ben de bir emir kuluyum, benim de emrim altında askerler var. Birine 'Git!'[ı] derim, gider; başka birine 'Gel!' derim, gelir. Hizmetkârıma 'Şunu yap!' derim, yapar." **10** İsa bunu duyunca hayret etti ve kendisini izleyenlere şöyle dedi: "Emin olun, böyle büyük bir imanı İsrail'de hiç kimsede

görmedim.[a] **11** Size şunu söyleyeyim, doğudan ve batıdan[b] birçokları gelecek, göklerin[c] krallığında[c] İbrahim, İshak ve Yakup'la birlikte sofraya oturacak. **12** Fakat krallığın oğulları[d] dışarıya, karanlığa atılacak. Orada ağlayacaklar ve acı içinde diş gıcırdatacaklar."[e] **13** Sonra yüzbaşıya, "Git, nasıl iman ettiysen öyle olsun"[f] dedi. Hizmetkâr o saatte iyileşmişti.

14 İsa Petrus'un evine geldiğinde, onun kaynanasının[g] ateşler içinde yattığını gördü.[h] **15** İsa eline dokununca,[i] kadının ateşi düştü ve ayağa kalkıp ona hizmet etmeye başladı.[j] **16** Akşam olduğunda insanlar cinlerin tutsağı olan birçok kişiyi İsa'ya getirdiler. O, tek sözüyle ruhları çıkarıyor ve bütün hastaları iyileştiriyordu. **17** Böylece İşaya peygamberin şu sözleri yerine geliyordu: "Bizim hastalıklarımızı o üstüne aldı ve rahatsızlıklarımızı kendisi yüklendi."[j]

18 İsa, çevresindeki kalabalığı görünce karşı yakaya geçmek üzere kıyıdan ayrılmaları için emir verdi.[k] **19** Bir yazıcı gelip, "Öğretmen, sen nereye gidersen ben de arkandan geleceğim" dedi.[l] **20** İsa da ona şöyle dedi: "Tilkilerin inleri, gökteki kuşların tüneyecek yerleri var, fakat İnsanoğlunun başını yaslayacak bir yeri yok."[m] **21** Sonra öğrencilerden biri, "Efendim, izin ver de önce gidip babamı gömeyim" dedi. **22** İsa ise, "Sen ardımdan gelmeye devam et; bırak ölüler kendi ölülerini gömsün" diye karşılık verdi.[n]

BÖLÜM 8

a Mt 15:28
Lu 7:9
b İş 49:12
c Lu 13:29
ç Mt 11:12
d Mt 25:30
e Mt 22:13
Mt 24:51
Lu 13:28
f Mt 9:29
Mt 15:28
Mr 9:23
Lu 7:10
g 1Ko 9:5
h Mr 1:30
Lu 4:38
ı Mr 5:41
Elç 3:7
i Mr 1:31
Lu 4:38
Lu 4:39
j İş 53:4
Yhn 1:29
k Mr 4:35
Lu 8:22
l Lu 9:57
m Lu 9:58
2Ko 8:9
n Lu 9:60
Yhn 1:43
Ro 6:13

2. Sütun

a Mr 4:36
b Me 4:8
Lu 8:23
c Mr 4:38
ç Mt 14:31
Mr 4:40
d Me 65:7
Me 89:9
Me 107:29
Lu 8:25
e Mr 4:41
f Lu 8:26
g Mr 5:2
Lu 8:27
h 1Kr 17:18
Lu 4:34
Lu 4:41
Lu 8:28
ı Yhd 6
i Mr 1:24
Yk 2:19
j Tkr 14:8
İş 65:4
k Mr 5:13
Lu 8:33
l Mr 5:17
Lu 8:37
Elç 16:39

23 İsa bir tekneye bindi,[a] öğrencileri de peşinden gittiler. **24** Derken, gölde büyük bir fırtına koptu. Öyle ki, tekne yükselen dalgaların arasında kayboluyordu. Fakat İsa uyuyordu.[b] **25** Öğrenciler onu uyandırıp,[c] "Efendim bizi kurtar, boğuluyoruz!" dediler. **26** Fakat İsa, "Ey az imanlılar,[c] neden yüreksizlik ediyorsunuz?" diye karşılık verdi. Sonra kalkıp rüzgârı ve suyu azarladı, ortalık sütliman oldu.[d] **27** Hayrete düşüp şöyle dediler: "Bu nasıl biridir ki,[e] rüzgâr ve su bile onun sözünü dinliyor?"

28 İsa karşı yakaya, Gadaralılar'ın[f] memleketine vardığında, mezarlar arasından çıkan, cinlerin tutsağı olmuş iki adamla[g] karşılaştı. Bunlar o kadar vahşiydi ki, hiç kimse o yoldan geçmeye cesaret edemezdi. **29** Adamlar, "Ey Tanrı'nın Oğlu,[h] bizden ne istiyorsun? Vaktinden önce[ı] bize eziyet etmek için mi buraya geldin?"[i] diye haykırıyorlardı. **30** Uzakta bir domuz sürüsü otluyordu. **31** Cinler ona, "Bizi çıkaracaksan, şu domuz sürüsüne gönder"[j] diye yalvarmaya başladılar. **32** O zaman İsa, "Gidin" dedi. Cinler adamlardan çıkıp domuzlara girdi. Sonra, bütün sürü uçuruma doğru koşup göle atladı ve sularda boğuldular.[k] **33** Sürünün çobanları ise kaçıp şehre gittiler ve cinlerin tutsağı olan adamlarla ilgili olayı ve olan biten her şeyi anlattılar. **34** Bunun üzerine bütün şehir halkı İsa'yı karşılamaya çıktı; onu görünce kendi bölgelerinden gitmesi için yalvardılar.[l]

9 O zaman İsa tekneye binerek karşı yakaya, kendi şehrine gitti.[a] **2** Felçli bir adamı yatak üzerinde ona getiriyorlardı.[b] İsa onların imanını görünce felçliye, "Cesur ol evladım; günahların bağışlandı"[c] dedi. **3** Yazıcılardan bazıları içlerinden, "Bu adam Tanrı'ya küfrediyor"[ç] diyordu. **4** Onların ne düşündüğünü bilen[d] İsa şöyle dedi: "Neden yüreklerinizden kötü düşünceler geçiriyorsunuz?[e] **5** Hangisi daha kolay? 'Ayağa kalk ve yürü' demek mi, yoksa 'Günahların bağışlandı' demek mi?[f] **6** Fakat İnsanoğlunun yeryüzünde günahları bağışlama yetkisi olduğunu bilmenizi istedim . . ."[g] Sonra felçli adama dönüp, "Şimdi kalk, yatağını topla ve evine git"[h] dedi. **7** Adam da kalkıp evine gitti. **8** Kalabalık bunu görünce korkuya kapıldı ve insanlara böyle bir yetki[ı] veren Tanrı'yı yüceltti.[i]

9 Sonra İsa oradan geçerken, vergi toplama yerinde oturan Matta adında bir adam gözüne çarptı ve ona, "Benim takipçim ol"[j] dedi. Bunun üzerine adam kalktı ve onun ardından gitti.[k] **10** İsa öğrencileriyle birlikte onun evinde sofrada otururken,[l] vergi tahsildarları ve günahkârlar da yanlarına gelip sofraya oturdu. **11** Bunu gören Ferisiler öğrencilere, "Sizin öğretmeniniz neden vergi tahsildarları ve günahkârlarla yemek yiyor?"[m] diye sormaya başladı. **12** İsa bunu duyunca şöyle dedi: "Sağlıklı kişilerin hekime ihtiyacı yoktur,[n] hasta olanlar hekime muhtaçtır. **13** Öyleyse siz gidip 'Ben kurban değil[a] merhamet isterim' sözlerinin anlamını öğrenin. Çünkü ben doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya geldim."

14 O zaman Yahya'nın öğrencileri İsa'ya gelip, "Neden Ferisiler ve biz oruç tutuyoruz da senin öğrencilerin tutmuyor?" diye sordular.[b] **15** İsa şöyle cevap verdi: "Güvey[c] yanlarında olduğu sürece sağdıçlarının yas tutmasına gerek var mı? Fakat güveyin yanlarından alınıp götürüleceği[c] günler gelecek, işte o zaman oruç tutacaklar.[d] **16** Hiç kimse eski giysiye çekmemiş yeni kumaştan yama yapmaz; çünkü yeni kumaş çekince bütün kuvvetiyle eski giysiden kopar, yırtık daha da kötü olur.[e] **17** Aynı şekilde, yeni şarabı eski tulumlara koymazlar, yoksa tulumlar patlar, şarap dökülür ve tulumlar mahvolur.[f] Fakat yeni şarabı yeni tulumlara koyarlar; böylece her ikisi de korunmuş olur."[g]

18 İsa bunları söylerken, bir yönetici[h] yanına yaklaşıp önünde eğilerek[ı] şöyle dedi: "Kızım şimdiye kadar herhalde ölmüştür,[i] fakat sen gelip elini üzerine koyarsan hayata döner."[j]

19 O zaman İsa kalkıp adamın peşinden gitti; öğrencileri de yanında geliyordu. **20** O sırada, on iki yıldır kanaması olan bir kadın[k] İsa'nın arkasından yaklaşıp giysisinin saçağına dokundu.[l] **21** İçinden, "Giysisine bir dokunsam iyi olacağım"[m] diyordu. **22** İsa arkasına dönüp onu görünce, "Kızım,

BÖLÜM 9

a Mt 4:13
Mr 2:1
Lu 8:37
b Mr 2:3
Lu 5:18
Lu 5:19
c Mr 2:5
Mr 2:9
Lu 5:20
ç Mt 26:65
Mr 2:7
Lu 5:21
d Mt 12:25
Mr 2:8
e Zk 8:17
Yhn 2:25
f Mr 2:9
g Mr 2:10
Lu 5:24
h Mr 2:11
Yhn 5:8
ı Yhn 17:2
i Mr 2:12
Lu 5:26
Elç 4:21
j Mr 2:14
k Lu 5:27
Lu 5:28
l Lu 5:29
m Mr 2:15
Mr 2:16
Lu 5:30
Lu 7:39
Lu 15:2
Lu 19:7
n Lu 4:23
Lu 5:31

2. Sütun

a Öz 21:3
Ho 6:6
Mt 12:7
b Mr 2:18
Lu 5:33
Lu 18:12
c Mt 22:2
Mr 2:19
Lu 5:34
Yhn 3:29
Vh 21:2
ç Mt 26:2
Lu 17:22
d Mr 2:20
Lu 5:35
e Mr 2:21
Lu 5:36
f Mr 2:22
Lu 5:37
Lu 5:38
g Ey 32:19
h Mr 5:22
ı Lu 8:41
i Lu 8:42
j Lu 4:40
Yhn 11:25
k Le 15:25
Mr 5:25
l Mt 14:36
Mr 6:56
m Le 6:27
Lu 8:44

cesur ol, imanın seni iyileştirdi”[a] dedi. Kadın ona dokunduğu anda iyileşmişti.[b]

23 Sonra yöneticinin evine gelip[c] de yas ezgileri çalan kavalcıları ve evi velveleye veren kalabalığı görünce[ç] **24** İsa, “Buradan çıkın, çünkü kız ölmedi, uyuyor”[d] dedi. Bunun üzerine ona alaylı alaylı gülmeye başladılar.[e] **25** Kalabalık dışarıya çıkarılır çıkarılmaz İsa içeri girdi ve küçük kızın elinden tuttu.[f] Kız ayağa kalktı.[g] **26** Tabii, bu olay yayılıp bütün o bölgede konuşulmaya başlandı.

27 İsa geçerken, iki kör adam[h] “Ey Davut oğlu, bize merhamet et”[ı] diye bağırarak peşine takıldılar. **28** İsa eve girince onlar da yanına geldi. Onlara “Bunu yapabileceğime iman ediyor musunuz?”[i] diye sorunca, “Evet Efendim” dediler. **29** O zaman İsa gözlerine dokunup,[j] “İman ettiğiniz gibi olsun” dedi. **30** Adamların gözleri görmeye başladı. İsa, “Sakın bunu kimse öğrenmesin”[k] diyerek onlara sıkıca tembih etti. **31** Fakat onlar dışarı çıkıp İsa’nın yaptıklarını o bölgedeki herkese anlattılar.[l]

32 Oradan ayrılırlarken, İsa’ya bir cinin tutsağı olmuş dilsiz bir adam getirdiler.[m] **33** Cin çıkarıldıktan sonra dilsiz adam konuşmaya başladı.[n] Oradaki kalabalık hayretler içinde,[o] “İsrail’de böyle şey görülmemiştir” diyordu. **34** Fakat Ferisiler, “Cinler hükümdarının yardımıyla cinleri çıkarıyor” demeye başladılar.[ö]

35 İsa bütün şehirleri ve köyleri dolaşmaya koyuldu. Havralarda Tanrı’nın sözünü öğretiyor, krallığın iyi haberini duyuruyor, her türlü hastalık ve illeti iyileştiriyordu.[a] **36** Kalabalıkları görünce İsa onlara acıyordu,[b] çünkü çobanı olmayan koyunlar gibi dağılmış ve hırpalanmışlardı.[c] **37** Öğrencilerine şöyle dedi: “Evet, hasat bereketli, fakat işçiler az.[ç] **38** Öyleyse hasadın Efendisine yalvarın, hasadına işçiler göndersin.”[d]

10 Sonra İsa on iki öğrencisini çağırdı ve onlara kötü ruhlar üzerinde yetki verdi;[e] kötü ruhları çıkaracaklar, her türlü hastalığı ve her türlü illeti iyileştirebileceklerdi.

2 On iki elçinin[f] isimleri şöyledir:[g] Birincisi Petrus denilen Simun*[h] ve kardeşi Andreas;[ı] sonra Zebedi[i] oğlu Yakup ve kardeşi Yuhanna; **3** Filipus ve Bartolomeus;*[j] Tomas[k] ve vergi tahsildarı Matta;#[l] Alfeos oğlu Yakup[m] ve Taddeus;△ **4** Gayretli Simun[n] ve sonradan İsa’yı ele veren[o] Yahuda İskariyot.

5 İsa bu on iki kişiyi, şu emirleri vererek gönderdi:[ö] “Milletlerin yolundan geçmeyin ve Samiriye şehirlerine girmeyin.[p] **6** Siz hep İsrail evinin

BÖLÜM 9

a Mr 10:52; Lu 7:50; Lu 17:19; Lu 18:42; Elç 14:9
b Yhn 4:53
c Mr 5:38; Lu 8:51
ç Lu 8:52
d Mr 5:39; Yhn 11:11
e Mr 5:40
f Mr 9:27
g Lu 8:55
h Mt 20:30
ı Mt 15:22; Mt 20:33; İb 2:17
i Elç 14:9
j Mt 20:34
k İş 42:2; Mt 12:16; Mr 1:44; Lu 5:14
l Mr 1:45; Mr 7:36
m Mt 12:22; Lu 11:14
n Mt 15:31
o Mr 2:12
ö Mt 12:24; Mr 3:22; Lu 11:15

2. Sütun

a Mt 4:23; Lu 9:11
b Mt 14:14; İb 4:15
c Sy 27:17; 1Kr 22:17; He 34:5; Mr 6:34
ç Lu 10:2; Yhn 4:35
d Mt 13:39; Ro 10:15

BÖLÜM 10

e Mr 3:14; Mr 3:15; Mr 6:7; Lu 9:1
f Vh 21:14
g Mr 3:16; Lu 6:13; Elç 1:13
h Yhn 1:42; Elç 15:14
ı Mr 1:16; Yhn 1:40
i Mt 4:21; Mr 3:17
j Mr 3:18; Lu 6:14; Yhn 1:45
k Yhn 11:16; Yhn 20:27
l Mr 2:14; Lu 5:27
m Lu 6:15
n Mr 3:18
o Me 41:9; Mt 26:47; Yhn 13:18; ö Mt 28:19; Mr 6:7; Lu 9:2; p 2Kr 17:24; Lu 9:52; Yhn 4:9.

Mt 10:2* “Petrus denilen Simun”, çoğu kez “Petrus” olarak geçer (14:28); ayrıca, “Simun Petrus” (16:16), “Simeon” (Elçiler 15:14), “Kifas” (Yuhanna 1:42) olarak da anılır. **3*** Yuhanna 1:46 ve 21:2’de Natanael. **3#** Luka 5:27’de Levi. **3△** “Yakup’un oğlu Yahuda” olarak da bilinir. Luka 6:16, Yuhanna 14:22 ve Elçiler 1:13’e bakın.

kaybolmuş koyunlarına gidin.[a] **7** Gittiğiniz her yerde, 'Göklerin krallığı yaklaştı' haberini duyurun.[b] **8** Hastaları iyileştirin,[c] ölüleri diriltin, cüzamlıları arındırın, cinleri çıkarın. Ücretsiz aldınız, ücretsiz verin.[ç] **9** Kesenize altın, gümüş ya da bakır para koymayın.[d] **10** Yanınıza yolculuk için hiçbir şey almayın; ne heybe, ne çarık, ne değnek, ne de iki iç gömleği taşıyın, çünkü işçi yiyeceğini hak eder.[e]

11 Hangi şehir ya da köye girerseniz, orada kimin gidilmeye değer olduğunu araştırın ve oradan ayrılıncaya kadar onun yanında kalın.[f] **12** Bir eve girerken ev halkını selamlayın. **13** Eğer ev buna layıksa, dilemiş olduğunuz barış o evi doldursun;[g] fakat buna layık değilse, dilemiş olduğunuz barış size geri dönsün. **14** Nerede biri sizi içeri kabul etmez ya da sözlerinizi dinlemezse, o evden ya da o şehirden çıkarken ayaklarınızın tozunu silkin.[h] **15** Emin olun, Sodom[ı] ve Gomorra, Hüküm Gününe o şehirden daha kolay dayanacak.[i]

16 İşte, sizi kurtların[j] arasına koyunlar gibi gönderiyorum. Bu yüzden, yılanlar gibi temkinli,[k] güvercinler gibi saf[l] olun. **17** İnsanlara karşı dikkatli olun,[m] çünkü onlar sizi mahkemelere verecek[n] ve havralarında kırbaçlayacaklar.[o] **18** Evet, benim uğruma valilerin ve kralların karşısına[ö] götürüleceksiniz. Böylece onların ve milletlerin önünde şahitlik[p] edebileceksiniz. **19** Bununla birlikte, sizi yetkililere teslim ettiklerinde neyi nasıl söyleyeceğiniz konusunda kaygılanmayın, çünkü söyleyecekleriniz size o anda verilecek.[a] **20** Konuşurken yalnız değilsiniz; sizin aracılığınızla konuşan, Babanızın ruhudur.[b] **21** Ayrıca, kardeş[c] kardeşi, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar ana babalarına başkaldıracak ve onları öldürtecek.[ç] **22** Benim ismimden ötürü bütün insanlar sizden nefret edecek;[d] fakat kim sona kadar dayanırsa kurtulacak.[e] **23** Size bir şehirde zulmederlerse, diğerine kaçın.[f] Emin olun, İnsanoğlu gelinceye[g] kadar İsrail şehirlerini baştan başa dolaşmayı bitiremeyeceksiniz.[h]

24 Öğrenci öğretmeninden, hizmetkâr efendisinden üstün değildir.[ı] **25** Öğrenci öğretmeni gibi, hizmetkâr da efendisi gibi olursa iyidir.[i] İnsanlar ev sahibine Beelzebub* dedilerse,[j] ev halkına neler demezler! **26** Bu yüzden, onlardan korkmayın; çünkü bir gün açığa çıkmayacak saklı bir şey ve bilinmeyecek bir sır yoktur.[k] **27** Size karanlıkta söylediklerimi siz aydınlıkta söyleyin; kulağınıza fısıldananları siz damlardan duyurun.[l] **28** Sizi öldürmeye gücü yeten fakat hayattan* yoksun bırakmaya gücü olmayanlardan korkmayın;[m] asıl sizi Hinnom Vadisinde tamamen yok edebilecek

BÖLÜM 10

a İş 53:6; Yr 50:6; He 34:6; Elç 13:46
b Mt 4:17; Lu 10:9
c Lu 9:2
ç Elç 8:20
d Lu 22:35; 1Ko 9:7
e Sy 18:31; Mr 6:8; Lu 9:3; Lu 10:7; 1Ko 9:14; 1Ti 5:18
f Lu 9:4
g Lu 10:5
h Mr 6:11; Lu 10:6; Lu 10:11; Elç 13:51; Elç 18:6
ı Ba 19:4; 2Pe 2:6; Yhd 7
i Mt 11:22; Mt 12:41; Lu 11:32
j Tsf 3:3; Elç 20:29
k Ba 3:1; Ro 16:19
l Flp 2:15
m Flp 3:2
n Mt 24:9; Mr 13:9
o Mt 23:34; Elç 5:40; 2Ko 11:24
ö Elç 4:8; Elç 24:10; Elç 25:23; Elç 26:25; Elç 27:24
p Tkr 31:26; Mt 24:14; Elç 4:20

2. Sütun

a Yr 1:7; Mr 13:11; Lu 12:11; Lu 21:14
b Lu 12:12; Yhn 14:26
c Mt 10:36; Mt 24:10
ç Mi 7:6
d Mt 24:9; Lu 21:17; Yhn 15:21
e Mt 24:13; Vh 2:10
f 2Sa 15:14; Mt 23:34; Elç 8:1
g Mt 16:28
h Mr 6:6; Mt 24:14; Ro 10:18; Kl 1:23

ı Lu 6:40; Yhn 13:16; Yhn 15:20; **i** 1Pe 2:21; **j** Mt 12:24; Mr 3:22; Lu 11:15; Yhn 8:48; **k** Mr 4:22; Lu 8:17; 1Ko 4:5; **l** Lu 12:3; **m** Öz 29:25; İş 51:12; He 3:9; Vh 2:10.

Mt 10:25* 12:24'teki dipnota bakın. **28*** Sözcük anlamıyla, "can"; Ek 3'e bakın.

olandan[a] korkun.[b] **29** İki serçe bir paraya* satılmaz mı?[c] Yine de, Babanızın haberi olmadan onlardan biri bile yere düşmez.[c] **30** Sizin ise başınızdaki saçların her teli sayılıdır.[d] **31** Öyleyse korkmayın, çünkü siz serçelerden daha değerlisiniz.[e]

32 Benimle beraber olduğunu insanların önünde söyleyen herkese diyorum ki, ben de onunla beraber olduğumu göklerdeki Babamın önünde söyleyeceğim.[f] **33** Fakat kim beni insanların önünde reddederse, ben de onu göklerdeki Babamın önünde reddedeceğim.[g] **34** Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın; barış[h] değil kılıç getirmeye geldim. **35** Babayla oğul, anneyle kız, kaynanayla gelin arasında ayrılık yaratmaya geldim.[ı] **36** Gerçekten de insanın düşmanları kendi ev halkından olacak. **37** Babasını ya da anasını benden çok seven bana layık değildir; oğlunu ya da kızını benden çok seven bana layık değildir.[i] **38** İşkence direğini* alıp ardımdan gelmeyen bana layık değildir.[j] **39** Canını kurtaran onu kaybedecek ve benim uğruma canını kaybeden onu kurtaracaktır.[k]

40 Sizi kabul eden beni de kabul etmiş olur. Beni kabul eden beni göndereni de kabul etmiş olur.[l] **41** Bir peygamberi peygamber olduğu için kabul eden, peygambere yaraşan karşılığı alacak[m] ve doğru bir kişiyi doğru olduğu için kabul eden, doğru kişiye yaraşan karşılığı alacaktır.[a] **42** Bu küçüklerden birine, öğrencim olduğu için bir bardak soğuk su bile veren, emin olun asla karşılıksız kalmayacak."[b]

11 İsa on iki öğrencisine talimatlar vermeyi bitirince, onların şehirlerinde sözü duyurup öğretmek için oradan ayrıldı.[c]

2 Mesih'in yaptıklarını hapiste[c] duyan Yahya ise öğrencilerini göndererek **3** ona şunu sordu: "Gelecek olan sen misin? Yoksa başka birini mi bekleyelim?"[d] **4** İsa şöyle cevap verdi: "Gidin, duyduklarınızı ve gördüklerinizi Yahya'ya anlatın: **5** Körlerin gözleri açılıyor[e] ve topallar[f] yürüyor, cüzamlılar[g] arınıyor ve sağırlar[h] duyuyor, ölüler[ı] diriltiliyor ve yoksullara iyi haber[i] bildiriliyor. **6** Ne mutlu benim hakkımda çelişkiye düşmeyene!"*[j]

7 Yahya'nın öğrencileri yola çıkınca İsa oradaki kalabalığa Yahya hakkında şunları söyledi: "Çöle ne görmeye gittiniz?[k] Rüzgârla sallanan bir kamış mı?[l] **8** Öyleyse ne görmeye gittiniz? Güzel yumuşak giysiler giymiş bir adam mı? Yumuşak giysiler giyenler kral saraylarında bulunur.[m] **9** Gerçekten, oraya neden gittiniz? Bir peygamber görmeye mi? Evet, şunu bilin ki, gördüğünüz kişi bir peygamberden de ötedir.[n] **10** Nitekim

BÖLÜM 10

a Lu 12:5
b İb 10:31
c Lu 12:6
ç Tkr 22:6
Mt 6:26
Lu 12:7
d 1Sa 14:45
2Sa 14:11
Elç 27:34
e Mt 6:26
Lu 12:7
f Lu 12:8
Ro 10:9
Vh 3:5
g Mr 8:38
Lu 9:26
Lu 12:9
2Ti 2:12
h Lu 12:51
ı Mi 7:6
Lu 12:52
Lu 12:53
i Tkr 33:9
Mt 19:29
Lu 14:26
j Mt 16:24
Mr 8:34
Lu 9:23
Lu 14:27
k Mt 16:25
Mr 8:35
Lu 17:33
Yhn 12:25
l Mt 25:40
Lu 10:16
Yhn 12:44
Yhn 13:20
m 1Kr 17:10
2Kr 4:8

2. Sütun

a Yş 2:14
2Kr 4:13
b Mt 25:40
Mr 9:41
İb 6:10

BÖLÜM 11

c Mt 4:23
Mt 19:1
Lu 9:6
ç Mt 14:3
Mr 6:17
Lu 7:18
d Ba 49:10
Da 9:24
Ml 3:1
Mt 3:11
Yhn 1:15
Yhn 7:31
e İş 35:5
İş 61:1
Lu 17:22
f Mt 21:14
g Mt 8:3
h Mr 7:32
Lu 7:22
ı Mr 5:41
i Mt 4:23

Mt 10:29* "Para", Yunanca *assarion*; bir dinarın on altıda biri değerinde bakır para. Ek 5'e bakın. **38*** Ek 17'ye bakın.

j İş 8:14; Mr 6:3; Lu 7:23; Yhn 6:61; 1Ko 1:23; 1Pe 2:8; **k** Mt 3:5; **l** Lu 7:24; Ef 4:14; **m** 1Kr 10:5; Lu 7:25; **n** Mt 14:5; Mt 21:25; Lu 1:76.

Mt 11:6* Sözcük anlamıyla, "Ne mutlu bana takılıp tökezlemeyene!"

şu sözler onun hakkında yazılmıştır: 'İşte, senin önünden habercimi gönderiyorum; o önden gidip senin yolunu hazırlayacak!'[a] **11** Emin olun, kadından doğmuş olanlar arasında[b] Vaftizci Yahya'dan daha büyüğü çıkmadı. Fakat göklerin krallığında[c] küçük olan bile ondan büyüktür. **12** Vaftizci Yahya'nın zamanından şimdiye kadar göklerin krallığı insanların ulaşmaya çabaladığı bir hedeftir ve zorlu bir mücadele verenler onu ele geçiriyor.[ç] **13** Çünkü Peygamberlerin ve Kanunun sözleri Yahya'ya kadardı.[d] **14** İster kabul edin ister etmeyin, gelecek olan İlya odur.[e] **15** Kulağı olan dinlesin.[f]

16 Bu nesli kimlere benzeteyim?[g] Çarşı meydanlarında oturup oyun arkadaşlarına bağıran küçük çocuklara benziyorlar.[h] **17** 'Sizin için kaval çaldık oynamadınız; ağıt yaktık dövünmediniz' diyorlar.[ı] **18** Benzer şekilde, Yahya yemeyen ve içmeyen[i] biri olarak geldi, ona 'cinli' dediler; **19** İnsanoğlu ise yiyen içen[j] biri olarak geldi, bu defa 'Obur ve şaraba düşkün adam, vergi tahsildarlarının ve günahkârların dostu'[k] dediler. Ne derlerse desinler, hikmet kendi işleriyle haklı çıkar."[l]

20 Sonra, etkileyici işlerinin çoğunu gerçekleştirdiği şehirleri kınamaya başladı, çünkü tövbe etmemişlerdi:[m] **21** "Vay haline Horazin! Vay haline Beytsayda![n] Çünkü sizde gerçekleşen büyük işler Sur ve Sayda'da gerçekleşmiş olsaydı, onlar çoktan çul ve kül içinde tövbe ederdi.[a] **22** Şunu bilin ki, Sur ve Sayda Hüküm Gününe[b] sizden daha kolay dayanacak.[c] **23** Ya sen Kefernahum,[c] göklere mi çıkarılacaksın? Hayır! Ölüler diyarına*[d] indirileceksin,[e] çünkü sende gerçekleşen büyük işler Sodom'da gerçekleşmiş olsaydı, o şehir bu güne kadar ayakta kalırdı. **24** Şunu bilin ki, Sodom Hüküm Gününe sizden daha kolay dayanacak."[f]

25 Bundan sonra İsa şöyle dedi: "Ey Baba, göklerin ve yerin Rabbi, herkesin önünde Seni yüceltirim, çünkü bunları bilge ve akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtın.[g] **26** Evet ey Baba, çünkü Sen böyle yapmayı uygun gördün. **27** Her şeyi bana Babam verdi.[h] Babanın dışında kimse Oğlu tam olarak tanımaz.[ı] Oğlun dışında ve Oğlun O'nu tanıtmak istediği kişi dışında kimse de Babayı tam olarak tanımaz.[i] **28** Siz, didinip duran ve yükleri ağır olanlar,[j] hepiniz bana gelin. Ben sizi ferahlatırım. **29** Boyunduruğumu[k] yüklenin ve benden öğrenin;[l] ben yumuşak başlı[m] ve alçakgönüllüyüm. Böylece rahata kavuşursunuz.*[n] **30** Evet, boyunduruğum rahat taşınır ve yüküm hafiftir."[o]

12 O sıralarda, bir Sebt günü İsa ekinler arasından geçiyordu.[ö] Öğrencileri acıkmıştı, başakları koparıp yemeye başladılar.[p] **2** Bunu gören Ferisi-

BÖLÜM 11

a İş 40:3 Ml 3:1 Mt 3:3 Lu 1:17 Yhn 3:28 Yhn 10:41
b Lu 1:15
c Yhn 3:3
ç Lu 13:24
d Lu 16:16
e Ml 4:5 Mt 17:10 Mt 17:12
f Vh 2:7
g Mt 12:41 Lu 7:31
h Zk 8:5 Lu 7:32
ı Lu 23:27
i Mt 9:14 Lu 7:33
j Mt 9:10 Mr 2:15 Yhn 2:2
k Lu 5:30 Lu 7:34 Lu 15:2 Lu 19:7
l Lu 7:35
m Yhn 12:37
n Yhn 12:21

2. Sütun

a Da 9:3 Yun 3:6 Lu 10:13
b Yhn 5:29 Vh 20:13
c Lu 10:14
ç Lu 4:31
d İş 14:15
e Lu 10:15
f Mt 10:15 Mt 12:41 Lu 10:12
g Me 8:2 İş 29:14 Mt 13:15 Lu 10:21 1Ko 1:27
h Yhn 3:35 Yhn 17:2 1Ko 15:27
ı Yhn 1:18
i Mt 28:18 Lu 10:22 Yhn 10:15 1Yh 5:20
j İş 55:2
k 2Ko 6:14 Ga 5:1
l Tkr 18:18
m Sy 12:3 Zk 9:9 2Ko 10:1
n Yr 6:16
o 1Yh 5:3

BÖLÜM 12

ö Mr 2:23
p Çk 12:16 Tkr 23:25 Lu 6:1

Mt 11:23* "Hades"; Ek 4'e bakın.
29* Sözcük anlamıyla, "canlarınız rahatlık bulur"

ler İsa'ya,[a] "Baksana, öğrencilerin Sebt gününde yapılması yasak olanı yapıyor"[b] dediler. **3** İsa onlara şöyle karşılık verdi: "Davut ve yanındaki adamlar acıktığında, Davut'un ne yaptığını okumadınız mı?[c] **4** Nasıl Tanrı'nın evine girdiğini, sunu ekmeklerini[ç] yediklerini bilmiyor musunuz? Oysa onun ya da yanındakilerin bunları yemesi yasaktı,[d] sadece kâhinler yiyebilirdi.[e] **5** Ya da Sebt günlerinde mabetteki kâhinlerin Sebt kurallarına uymadığı halde suçsuz sayıldığını[f] Kanunda[g] okumadınız mı? **6** Şunu bilin ki, burada bulunan kişi mabetten daha büyüktür.[h] **7** Fakat siz, 'Ben kurban değil[ı] merhamet isterim'[i] sözlerinin anlamını öğrenmiş olsaydınız, suçsuz kişileri mahkûm etmezdiniz. **8** Çünkü Sebt gününün Efendisi[j] İnsanoğludur."[k]

9 İsa oradan ayrıldıktan sonra onların havrasına girdi. **10** Orada eli körelmiş bir adam vardı.[l] İsa'yı suçlayacak bir şey bulmak için ona, "Sebt gününde şifa vermek Kanuna uygun mudur?" diye sordular.[m] **11** Onlara şöyle cevap verdi: "Tek bir koyununuz olsa ve Sebt günü çukura düşse,[n] hanginiz onu tutup oradan çıkarmaz?[o] **12** Aslına bakarsanız, insan koyundan çok daha değerli değil mi?[ö] Öyleyse Sebt gününde iyilik yapmak Kanuna uygundur." **13** O zaman adama "Elini uzat" dedi. O da uzattı ve eli diğeri gibi sağlıklı oldu.[p] **14** Fakat Ferisiler dışarı çıkıp İsa'yı nasıl ortadan kaldıracaklarını görüşmeye başladılar.[a] **15** İsa bunu anlayınca oradan uzaklaştı, birçok kişi de onu izledi. İsa hepsini iyileştiriyordu;[b] **16** fakat kim olduğunu açıklamasınlar diye de sıkı sıkı tembih ediyordu.[c] **17** Böylece İşaya peygamber aracılığıyla bildirilen şu sözler yerine geliyordu:

18 "İşte seçtiğim, gönlümün* hoşnut olduğu sevgili[ç] kulum![d]
Ona ruhumu vereceğim[e] ve milletlere adaletin ne olduğunu o gösterecek. **19** Kavga etmeyecek,[f] bağırmayacak, anayollarda onun sesini kimse duymayacak. **20** Adaleti[g] zafere ulaştırıncaya dek, kırılmış kamışı ezmeyecek ve alevi titreyen fitili söndürmeyecek.[h] **21** Evet, milletler onun ismine ümit bağlayacak."[ı]

22 Sonra ona cinlerin tutsağı olmuş, kör ve dilsiz bir adam getirdiler. İsa onu iyileştirdi, adam konuşmaya ve görmeye başladı. **23** Evet, tüm kalabalık şaşırıp kaldı ve "Sakın bu adam Davut oğlu olmasın"[i] demeye başladılar.[j] **24** Bunu duyan Ferisiler, "Bu adam cinleri mutlaka cinler hükümdarı Beelzebub* yardımıyla çıkarıyor" diyordu.[k] **25** İsa onların düşüncelerini bildiğinden[l] şöyle dedi: "Kendi içinde bölünmüş olan her krallık yıkılır[m] ve kendi içinde ayrılık olan hiçbir şehir ya da ev ayakta kalamaz. **26** Aynı şekilde, eğer Şeytan Şeytan'ı çıkarıyorsa kendi içinde bölünmüş

BÖLÜM 12

a Mr 2:24
Lu 6:2
b Çk 20:10
Çk 31:15
Tkr 5:14
c 1Sa 21:6
Mr 2:25
Lu 6:3
ç Çk 25:30
Çk 40:23
d Le 24:5
Le 24:9
Mr 2:26
e Çk 29:33
Lu 6:4
f Yhn 7:22
g Sy 28:9
h Lu 11:31
Lu 11:32
Yhn 2:19
ı Ho 6:6
Mi 6:6
Mt 9:13
i Mt 23:23
j Çk 34:21
Le 23:4
Le 25:10
k Mr 2:28
Lu 6:5
l Mr 3:1
Lu 6:6
m Mr 3:4
Lu 14:3
Yhn 9:16
n Çk 21:33
o Çk 23:4
Tkr 22:4
Lu 14:5
ö Mt 10:31
p Lu 6:10

2. Sütun

a Mt 27:1
Mr 3:6
Lu 6:11
Yhn 5:18
b Mr 3:7
Lu 6:17
c Mt 8:4
Mr 3:12
Mr 7:36
ç Mt 3:17
Mt 17:5
d İş 42:1
Hg 2:23
Elç 3:13
e İş 61:1
Mr 1:10
f İş 42:2
2Ti 2:24
g Hb 1:4
h Mt 11:28
ı İş 11:10
İş 42:4
Elç 4:12
Ro 15:12
i Yhn 7:31
j Lu 11:14
k Mr 3:22
Lu 11:15
l Yhn 2:25
m Mr 3:24
Lu 11:17

Mt 12:18* Sözcük anlamıyla, "canımın"
24* "Beelzebub"; muhtemelen, "Sineklerin Efendisi" anlamına gelen "Baal-zebub"un farklı bir yazılışı. 2. Krallar 1:2 ile karşılaştırın.

demektir. O zaman onun krallığı nasıl ayakta kalabilir? **27** Eğer ben cinleri Beelzebub yardımıyla çıkarıyorsam,[a] oğullarınız kimin yardımıyla çıkarıyor? İşte bu nedenle sizi yargılayanlar kendi oğullarınız olacak. **28** Fakat ben cinleri Tanrı'nın ruhuyla çıkarıyorsam, Tanrı'nın krallığı gelmiş, sizin haberiniz yok demektir.[b] **29** Ya da bir kişi nasıl güçlü bir adamın evine girip malını çalabilir? Ancak önce onu bağlarsa evini yağmalayabilir.[c] **30** Benden yana olmayan bana karşıdır ve benimle birlikte toplamayan etrafa dağıtır.[ç]

31 Bu yüzden size diyorum ki, insanların her türlü günahı ve küfrü bağışlanacak, fakat ruha karşı küfür bağışlanmayacaktır.[d] **32** Örneğin, kim İnsanoğlunun aleyhine bir söz söylerse bağışlanacak,[e] fakat kim kutsal ruha karşı söz söylerse bağışlanmayacak; ne bu ortamda ne de gelecek ortamda.[f]

33 Ağacınız iyiyse meyvesi de iyi olur, fakat ağacınız çürükse meyvesi de kötü olur; ağaç meyvesinden tanınır.[g] **34** Siz engerek soyu,[h] kötü kişiler olduğunuz halde nasıl iyi şeyler konuşabilirsiniz?[ı] Çünkü ağız yürekten taşanı söyler.[i] **35** İyi adam iyilik hazinesinden iyi şeyler çıkarır.[j] Oysa kötü adam kötülük hazinesinden kötü şeyler çıkarır.[k] **36** Bilin ki, insanlar söyledikleri her boş söz için Hüküm Gününde hesap verecekler.[l] **37** Çünkü kendi sözlerinizle aklanacak, kendi sözlerinizle mahkûm edileceksiniz."[m]

BÖLÜM 12

a Mr 3:26
b Lu 11:20
1Yh 3:8
c İş 49:24
Mr 3:27
Lu 11:22
1Yh 4:4
ç Mr 9:40
Lu 9:50
d Mr 3:28
Elç 7:51
İb 6:4
İb 6:6
1Yh 5:16
e Lu 7:34
Yhn 7:12
1Ti 1:13
f Mr 3:29
Lu 12:10
İb 10:26
g Mt 7:17
Lu 6:43
h Mt 3:7
Mt 23:33
Lu 3:7
ı Ey 14:4
i Mt 15:11
j İş 32:8
k Mt 13:52
Lu 6:45
Yk 3:6
l Vz 12:14
Ro 14:12
Yhd 15
m Öz 13:3
Lu 19:22

2. Sütun

a Mt 16:1
Mr 8:11
Yhn 2:18
1Ko 1:22
b İş 57:3
Mt 16:4
Mt 17:17
Mr 8:38
Yk 4:4
c Lu 11:29
ç Yun 1:17
d Mt 27:63
e Mt 16:21
Mt 17:23
Lu 24:46
f Mt 27:60
Ef 4:9
g Lu 11:30
h Ro 2:27
ı Yun 3:5
i 1Kr 10:1
2Ta 9:1
j Mt 11:16
Mt 12:6
Lu 11:31
k Lu 11:24
l 1Pe 5:8
m Lu 11:26
Yhn 5:14
İb 6:4
İb 6:6
2Pe 2:20
n Mr 8:12

38 O zaman İsa'nın sözlerine karşılık olarak, yazıcılardan ve Ferisilerden bazıları, "Öğretmen, senden bir alamet görmek istiyoruz" dediler.[a] **39** İsa da onlara şöyle dedi: "Zinaya dalmış[b] kötü bir nesil durmadan alamet arar, fakat ona Yunus peygamberin alametinden başkası verilmeyecek.[c] **40** Yunus[ç] o büyük balığın karnında üç gün üç gece nasıl kaldıysa, İnsanoğlu da[d] üç gün üç gece[e] toprağın bağrında kalacak.[f] **41** Hüküm gününde Nineve halkı bu neslin insanlarıyla birlikte kalkacak[g] ve onları mahkûm edecek.[h] Çünkü onlar Yunus'un duyurusu üzerine tövbe etmişti.[ı] Fakat işte burada Yunus'tan daha büyük biri var. **42** Hüküm gününde güney kraliçesi[i] bu neslin insanlarıyla birlikte kalkacak ve onları mahkûm edecek. Çünkü o, Süleyman'ın hikmetli sözlerini dinlemek için dünyanın öbür ucundan gelmişti. Fakat işte burada Süleyman'dan daha büyük biri var.[j]

43 Bir kötü ruh insandan çıkınca rahat bir yer bulmak için kurak yerlerde dolaşır durur, fakat bir yer bulamaz.[k] **44** O zaman kendi kendine, 'Çıktığım evime geri döneyim' der. Döndüğünde orayı boş bulur; hem de tertemiz süpürülmüş ve süslenmiştir. **45** Sonra gidip yanına kendinden de kötü yedi ruh daha alarak geri döner.[l] İçeri girerler ve oraya yerleşirler. O insanın son durumu öncekinden beter olur.[m] Bu kötü neslin durumu da böyle olacak."[n]

46 O henüz kalabalığın önünde konuşurken, annesi ve

kardeşleri[a] gelip dışarıda durdu ve onunla konuşmak istedi. **47** Bunun üzerine biri İsa'ya, "Bak, annen ve kardeşlerin dışarıda, seninle konuşmak istiyorlar" dedi. **48** İsa bunu söyleyen adama dönüp, "Benim annem kim, kardeşlerim kim, biliyor musun?"[b] diye sordu. **49** Sonra elini öğrencilerine doğru uzatarak, "İşte benim annem ve kardeşlerim.[c] **50** Çünkü kim göklerdeki Babamın isteğini yerine getirirse, benim kardeşim, kız kardeşim ve annem odur" dedi.

13 O gün İsa evden çıkmış, göl kenarında oturuyordu. **2** Etrafına büyük bir kalabalık toplandığından bir tekneye binip oturdu.[ç] Bütün kalabalık da kıyıda duruyordu. **3** O zaman İsa onlara örnekler vererek birçok şey anlattı. Şöyle dedi: "Bir ekinci tohum ekmeye çıkmıştı.[d] **4** Tohumları ekerken bazıları yol kenarına düştü, kuşlar gelip onları yedi.[e] **5** Bazıları fazla toprak bulunmayan kayalık yerlere düştü; toprak derin olmadığından tohumlar hemen filizlendi.[f] **6** Fakat güneş doğunca kavruldular. Kökleri olmadığı için kuruyup gittiler.[g] **7** Bazıları da dikenler arasına düştü. Dikenler büyüyüp onları boğdu.[h] **8** Bazıları ise iyi toprağa düştü ve ürün vermeye başladı.[ı] Biri yüz kat, diğeri altmış ve öteki otuz kat ürün verdi.[i] **9** Kulağı olan dinlesin."[j]

10 Bunun üzerine öğrencileri ona gelip, "Neden onlarla konuşurken hep örnekler kullanıyorsun?" diye sordular.[a] **11** İsa şöyle cevap verdi: "Göklerin krallığıyla ilgili kutsal sırları anlama ayrıcalığı size verilmiştir,[b] fakat o insanlara verilmemiştir.[c] **12** Kimde varsa ona daha çok verilecek, elinde bol bol olacak.[ç] Fakat kimde yoksa, elindeki de alınacak.[d] **13** Bu yüzden onlarla konuşurken örnekler kullanıyorum, çünkü bakıyorlar fakat görmüyorlar, kulak veriyorlar fakat duymuyorlar, duysalar da anlamıyorlar.[e] **14** Onlar hakkında İşaya peygamberin şu sözleri gerçekleşiyor: 'Çok şey duyacaksınız fakat hiçbir şey anlamayacaksınız; çok şey göreceksiniz fakat hiçbir şey seçemeyeceksiniz.[f] **15** Çünkü bu halkın yüreği duyarsızlaştı, kulakları ağırlaştı, gözlerini de kapattılar. Öyle ki, gözleri görmesin, kulakları duymasın, yürekleri anlamasın, yollarından dönmesinler, ben de onları iyileştirmeyeyim.'[g]

16 Fakat ne mutlu sizin gözlerinize,[h] çünkü görüyorlar. Ne mutlu sizin kulaklarınıza, çünkü duyuyorlar. **17** Emin olun, birçok peygamber[ı] ve doğru kişi sizin gördüklerinizi görmek istedi, fakat göremedi;[i] sizin duyduklarınızı duymak istedi, fakat duyamadı.[j]

18 Şimdi, ekin eken adamla ilgili örneği dinleyin.[k] **19** Bir kişi krallıkla ilgili sözü duyar fakat anlamazsa, kötü olan[l] gelir ve onun yüreğine ekilmiş olanı alıp götürür. Yol kenarına ekilen tohum budur. **20** Kayalık yerlere ekilenin durumunda ise, kişi sözü duyar duymaz

BÖLÜM 12

a Mt 13:55
Mr 3:31
Yhn 2:12
Elç 1:14
1Ko 9:5
Ga 1:19
b Mr 3:33
c Mr 3:35
Yhn 14:23
Yhn 15:14
Yhn 20:17
Ro 8:29
İb 2:11

BÖLÜM 13

ç Mr 4:1
d Mt 13:34
Mr 4:3
Lu 8:4
e Mt 13:19
Mr 4:4
Lu 8:5
f Mr 4:5
Lu 8:6
g Mt 13:20
Mt 13:21
Mr 4:6
h Mt 13:22
Mr 4:7
Mr 4:18
Mr 4:19
Lu 8:7
İb 6:8
ı Yhn 15:16
i Mr 4:8
Lu 8:8
j Mt 11:15

2. Sütun

a Mt 13:34
Mr 4:10
Lu 8:9
b 1Ko 2:10
Ef 1:9
Kl 1:26
c Lu 8:10
ç Mt 25:29
d Mr 4:25
Lu 8:18
e İş 6:10
Yr 5:21
He 12:2
Mr 4:12
Mr 8:18
f İş 6:9
Yhn 12:40
Elç 28:26
Ro 11:8
2Ko 3:14
g Tkr 32:28
İş 44:18
Mr 8:17
İb 5:11
h Lu 10:23
ı 1Pe 1:10
i Yhn 8:56
Ef 3:5
j Lu 10:24
k Mr 4:14
Lu 8:11
l Mr 4:15
Lu 8:12
1Pe 5:8

sevinçle kabul eder.[a] **21** Ancak kökleri yoktur, uzun süre dayanamaz. Söz nedeniyle sıkıntı ya da zulüm baş gösterdiğinde hemen sarsılıp düşer.[b] **22** Dikenler arasına ekilenin durumunda, kişi sözü duyar, fakat bu ortamın kaygısı[c] ve zenginliğin aldatıcı gücü sözü boğduğundan o verimsiz olur.[ç] **23** İyi toprağa ekilenin durumunda ise, kişi sözü duyar, anlamını kavrar ve ürün verir. Biri yüz kat, diğeri altmış, öteki de otuz kat."[d]

24 Onlara başka bir örnek daha verdi: "Göklerin krallığı, tarlasına iyi tohum eken bir adama benzer.[e] **25** Herkes uyurken onun düşmanı geldi, buğdayın arasına delice ekip gitti. **26** Ekin yapraklanıp ürün verince, deliceler de göründü. **27** Bunun üzerine toprak sahibinin adamları gelip ona, 'Efendimiz, sen tarlana[f] iyi tohum ekmemiş miydin? Öyleyse nasıl oluyor da delice çıkıyor?'[g] diye sordular. **28** Toprak sahibi, 'Bunu bir düşman yapmıştır'[h] dedi. Onlar, 'Öyleyse gidip deliceleri toplamamızı ister misin?' diye sordular. **29** O da, 'Hayır, sakın bunu yapmayın' dedi. 'Yoksa deliceleri toplarken buğdayı da sökersiniz. **30** Bırakalım, hasada kadar birlikte büyüsünler. Hasat vakti gelince orakçılara söyleyeceğim; önce deliceleri toplasınlar, onları demet yapıp yaksınlar,[ı] sonra gidip buğdayı toplasınlar ve ambarıma koysunlar.' "[i]

31 Onlara şöyle bir örnek de verdi:[j] "Göklerin krallığı bir adamın tarlasına ekti̇ği̇ hardal tanesi[a] gibidir. **32** Aslında tüm tohumların en küçüğü olsa da, büyüdüğünde bahçe bitkilerinin en büyüğü, hatta bir ağaç olur. Gökteki kuşlar[b] gelip onun dalları arasında barınırlar."[c]

33 Onlara bir örnek daha verdi: "Göklerin krallığı, bir kadının alıp üç büyük ölçek* una kattığı[#] mayaya[ç] benzer. Sonunda bütün hamur mayalanır."

34 İsa bütün bunları kalabalığa örneklerle anlattı. Gerçekten de, onlarla örnek vermeden konuşmazdı.[d] **35** Böylece peygamberin şu sözleri yerine geliyordu: "Ağzımı örnekler vererek açacağım, dünyanın kuruluşundan beri saklı kalmış şeyleri açıkça bildireceğim."[e]

36 İsa, kalabalığı gönderdikten sonra eve girdi. Öğrencileri yanına gelip, "Tarladaki deliceler örneğini bize açıkla" dediler. **37** İsa da şunları anlattı: "İyi tohumu eken İnsanoğludur. **38** Tarla dünyadır.[f] İyi tohum krallığın oğulları, deliceler ise kötü olanın[g] oğullarıdır. **39** Deliceleri eken düşman, İblis'tir.[h] Hasat,[ı] ortamın sonudur[i] ve orakçılar meleklerdir. **40** Dolayısıyla, deliceler toplanıp yakıldığı gibi, bu ortamın sonunda da aynısı olacaktır.[j] **41** İnsanoğlu meleklerini gönderecek, onun krallığında günaha yol açan her şeyi[k] ve kötülük yapan herkesi toplayacaklar. **42** Onları ateşli fırına atacaklar.[l]

BÖLÜM 13

a İş 58:2
He 33:31
Yhn 5:35
b Mt 24:10
Mr 4:17
Lu 8:13
2Ti 1:15
c Lu 12:22
ç Mt 6:21
Mr 4:19
Mr 10:23
Lu 8:14
1Ti 6:9
2Ti 4:10
d Mr 4:20
Lu 8:15
e Mr 4:26
f Mt 13:38
g Ba 1:11
h Mt 13:39
ı Mt 3:12
Lu 3:17
i Vh 14:15
j Mr 4:30

2. Sütun

a Mt 17:20
Lu 13:19
b Me 104:12
Da 4:12
c He 17:23
ç Lu 13:21
1Ko 5:6
Ga 5:9
d Mr 4:34
e Me 78:2
Ro 16:25
1Ko 2:7
f Mt 24:14
Ro 10:18
Kl 1:6
g Yhn 8:44
h 1Yh 3:8
ı Yo 3:13
Vh 14:15
i İb 9:26
j Mt 13:30
k Tsf 1:3
1Ko 6:9
l Da 3:6
Mt 13:30
Mt 13:50
Vh 21:8

Mt 13:33* "Büyük ölçek"; 7,33 litreye eşit bir kuru gıda ölçeği. **33#** Sözcük anlamıyla, "gizlediği"

Orada ağlayacak, acı içinde diş gıcırdatacaklar.[a] **43** O zaman, doğru kişiler Babalarının krallığında güneş gibi[b] parlayacak.[c] Kulağı olan dinlesin.[ç]

44 Göklerin krallığı tarlada saklı bir hazineye benzer. Bir adam onu buldu ve sakladı; sonra büyük bir sevinçle gidip varını yoğunu sattı[d] ve o tarlayı satın aldı.[e]

45 Yine, göklerin krallığı güzel inciler arayan gezgin bir tacire benzer. **46** Adam çok değerli[f] bir inci bulunca hemen gidip varını yoğunu sattı ve o inciyi satın aldı.[g]

47 Yine, göklerin krallığı denize indirilen ve her türlü balığı toplayan bir ağa benzer.[h] **48** Ağ dolunca onu kıyıya çektiler ve başına oturdular. İşe yarayan[ı] balıkları kapların içine topladılar, fakat işe yaramayanları[i] attılar. **49** Bu ortamın sonunda da böyle olacak. Melekler gidip kötüleri[j] doğru kişilerden ayıracak.[k] **50** Kötü olanları ateşli fırına atacaklar; orada ağlayacaklar ve acı içinde diş gıcırdatacaklar.[l]

51 Bütün bunları anladınız mı?" Onlar "Evet" dediler. **52** O zaman onlara şöyle dedi: "Öyleyse, göklerin krallığı hakkındaki hakikati öğrenmiş olan ve bunu halka öğreten herkes,[m] hazinesinden hem yeni hem de eski şeyler çıkaran bir adama, bir mal sahibine benzer."[n]

53 İsa bu örnekleri verdikten sonra oradan ayrıldı. **54** Kendi memleketine gelince,[o] halka kendi havralarında Tanrı'nın sözünü öğretmeye başladı.[a] Onlar da hayretler içinde şöyle diyordu: "Bu adam bu hikmeti ve büyük işler yapma gücünü nereden almış? **55** Bu, marangozun oğlu değil mi?[b] Annesinin adı Meryem, kardeşleri de Yakup, Yusuf, Simun ve Yahuda değil mi? **56** Ya kız kardeşleri, onlar da aramızda değil mi?[c] Öyleyse bu adam bütün bu şeyleri nereden edindi?"[ç] **57** Dolayısıyla, buna takılıp onu kabul etmediler.[d] İsa da onlara şöyle dedi: "Bir peygamberin itibar görmediği tek yer, kendi memleketi ve kendi evidir."[e] **58** İnsanların imansızlığı yüzünden İsa orada pek fazla mucize yapmadı.[f]

14 Bölge yöneticisi Herodes o sıralarda İsa hakkındaki haberleri duymuştu.[g] **2** Hizmetkârlarına "Bu Vaftizci Yahya'dır" dedi. "Dirilmiş; bu büyük işleri onun sayesinde yapıyor."[h] **3** Herodes, kardeşi Filipos'un karısı Herodias yüzünden Yahya'yı tutuklatmış ve hapiste zincire vurdurmuştu.[ı] **4** Çünkü Yahya, "O kadını alman kanuna aykırıdır"[i] demişti. **5** Herodes onu öldürmek istese de halktan korkmuştu, halk onun peygamber olduğuna inanıyordu.[j] **6** Herodes'in doğum günü[k] kutlanırken Herodias'ın kızı orada dans etti. Bu Herodes'in o kadar hoşuna gitti ki, **7** ne dilerse dilesin ona vermeye ant etti.[l] **8** O zaman kız, annesinden akıl alarak şöyle dedi: "Vaftizci Yahya'nın başını bana bir tepside hemen ver."[m] **9** Kral kederlenmiş olsa da, andını ve kendisiyle

BÖLÜM 13

a Me 112:10
Mt 8:12
Lu 13:28
b Hk 5:31
2Sa 23:4
c Da 12:3
ç Mr 4:23
Vh 2:7
d Flp 3:7
e İş 55:1
Vh 3:18
f Flp 3:8
g Öz 2:4
Öz 8:18
h Mt 22:10
ı Le 11:9
i Le 11:12
j Me 1:5
k Mt 25:32
l Mt 8:12
Mt 22:13
m 1Ko 4:1
n Mt 12:35
Lu 6:45
o Mt 2:23
Mr 6:1

2. Sütun

a Lu 4:16
b Mr 6:3
Lu 3:23
Lu 4:22
Yhn 6:42
c Mt 12:46
Yhn 2:12
Elç 1:14
1Ko 9:5
Ga 1:19
ç Yhn 7:15
d Mt 15:12
1Pe 2:8
e Yr 11:21
Lu 4:24
Yhn 4:44
f Mr 6:6

BÖLÜM 14

g Mr 6:14
Lu 9:7
Elç 4:27
h Mt 16:14
Mr 6:14
Mr 6:16
ı Mt 4:12
Mr 6:17
Lu 3:19
i Le 18:16
Le 20:21
Mt 19:9
j Mt 21:26
Mr 6:20
Lu 1:76
Lu 20:6
k Ba 40:20
l 1Sa 14:28
1Sa 25:22
Mr 6:22
m Mr 6:24

birlikte sofrada oturanları düşünerek bunun yapılmasını emretti.[a] **10** Adam gönderip hapiste Yahya'nın boynunu vurdurdu. **11** Başı bir tepside getirilip kıza verildi, o da alıp annesine götürdü.[b] **12** Sonra Yahya'nın öğrencileri geldi, cesedini oradan kaldırıp gömdüler[c] ve İsa'ya gidip haber verdiler. **13** İsa bunu duyduğunda, yalnız kalabileceği ıssız bir yere gitmek için bir tekneyle oradan uzaklaştı.[ç] Fakat bunu öğrenen halk şehirlerden çıkıp yaya olarak onu izledi.

14 İsa karaya çıktığında büyük bir kalabalıkla karşılaştı; onlara acıyıp[d] hastalarını iyileştirdi.[e] **15** Akşam olunca öğrencileri yanına gelip şöyle dedi: "Burası ıssız bir yer, zaten vakit de ilerledi. Kalabalığı gönder de köylere gidip kendilerine yiyecek satın alsınlar."[f] **16** Fakat İsa, "Gitmelerine gerek yok, onlara siz yiyecek bir şeyler verin" dedi.[g] **17** Onlar da, "Yanımızda beş somun ekmek ve iki balıktan başka bir şey yok" dediler.[h] **18** İsa "Onları bana getirin" dedi. **19** Sonra, kalabalığa çimenlere oturmalarını emretti. Beş somun ekmeği ve iki balığı aldı, göğe bakıp bereket diledi.[ı] Ekmekleri böldükten sonra öğrencilerine dağıttı, onlar da kalabalığa dağıttılar.[i] **20** Böylece herkes yedi ve doydu. Sonra artan parçaları topladıklarında, on iki sepet doldu.[j] **21** Orada yemek yiyen beş bin kadar erkek vardı; yanlarında kadınlar ve küçük çocuklar da bulunuyordu.[k] **22** İsa hemen sonra, öğrencilerinin tekneye binip kendisinden önce karşıya geçmeleri için ısrar etti. Bu arada o da kalabalığı gönderdi.[a]

23 Sonunda, kalabalığı oradan gönderdikten sonra dua etmek için tek başına dağa çıktı.[b] Geç saatlere kadar orada yalnız kaldı. **24** Bu arada tekne kıyıdan epeyce uzaklaşmıştı. Rüzgâr karşıdan estiğinden dalgalarla boğuşuyorlardı.[c] **25** Gecenin dördüncü nöbetinde* İsa suyun üzerinde yürüyerek yanlarına geldi.[ç] **26** Onu suyun üzerinde yürürken gören öğrencileri telaşa kapıldı. Korku içinde, "Hayalet bu!" diye bağrıştılar.[d] **27** Fakat İsa hemen onlarla konuştu, "Cesur olun. Benim,[e] korkmayın" dedi. **28** Bunun üzerine Petrus, "Efendim, eğer sensen emret de suların üzerinde sana geleyim" dedi. **29** İsa ona "Gel!" dedi. Böylece Petrus tekneden inip[f] suların üzerinde yürüyerek İsa'ya doğru gitti. **30** Fakat fırtınayı görünce korktu ve batmaya başladı. "Efendim, beni kurtar!" diye bağırdı. **31** İsa hemen elini uzatıp onu tuttu, "Ey az imanlı, neden kuşkuya kapıldın?"[g] dedi. **32** Onlar tekneye bindikten sonra fırtına dindi. **33** O zaman teknedekiler onun önünde eğilip, "Sen gerçekten de Tanrı'nın Oğlusun"[h] dediler. **34** Sonra karşıya geçip Genesaret topraklarına geldiler.[ı]

35 O yörenin halkı İsa'yı tanıyınca tüm çevreye haber gön-

Mt 14:25* Markos 13:35'teki dipnota bakın.

BÖLÜM 14

a Mr 6:26
b Mt 17:12
Mr 6:28
c Mr 6:29
Elç 8:2
ç Mr 6:31
Lu 9:10
d Mt 9:36
Mt 15:32
Mr 1:41
Lu 7:13
İb 2:17
İb 5:2
e Lu 9:11
f Lu 9:12
g Mr 6:37
h Lu 9:13
Yhn 6:9
ı Mt 15:36
Mr 6:41
Lu 9:16
i Mr 6:39
Yhn 6:10
j 2Kr 4:44
Mr 8:8
Lu 9:17
Yhn 6:12
k Mr 6:44
Lu 9:14
Yhn 6:10

2. Sütun

a Mr 6:45
Yhn 6:15
b Mr 6:46
Lu 6:12
Lu 9:18
c Yhn 6:18
ç Mr 6:48
Yhn 6:19
d Lu 24:37
e Mr 6:50
Yhn 6:20
Elç 23:11
f Yhn 21:7
g Mt 6:30
Mt 8:26
Mt 28:17
Yk 1:6
h Mt 16:16
Yhn 6:69
ı Mr 6:53
Yhn 6:21

derdi. İnsanlar bütün hastalarını ona getiriyordu.[a] **36** Giysisinin saçaklarına bir kere olsun dokunmak için yalvarıyorlardı[b] ve dokunanların hepsi tamamen iyileşiyordu.

15 İsa'nın yanına Yeruşalim'den[c] Ferisiler ve yazıcılar gelerek şöyle dediler: **2** "Senin öğrencilerin neden atalarımızın geleneklerini çiğniyor? Örneğin, yemek yemeden önce ellerini yıkamıyorlar."[ç]

3 İsa da onlara şöyle karşılık verdi: "Peki siz neden gelenekleriniz uğruna Tanrı'nın emrini çiğniyorsunuz?[d] **4** Örneğin Tanrı, 'Annene ve babana saygılı ol'[e] ve 'Annesine ya da babasına hakaret eden mutlaka ölmelidir'[f] demiştir. **5** Fakat siz, 'Bir kişi annesine ya da babasına "Sana yararı dokunabilecek neyim varsa Tanrı'ya adanmış armağandır" derse, **6** artık babasına saygı göstermek zorunda değildir' dersiniz.[g] Böyle söyleyerek kendi geleneğiniz uğruna Tanrı'nın sözünü geçersiz kılıyorsunuz.[h] **7** Ey ikiyüzlüler,[ı] İşaya peygamberin[i] sizin için yazdığı şu sözler ne kadar yerindedir: **8** 'Bu halk dudaklarıyla beni sayar, fakat yürekleri benden çok uzaktır.[j] **9** Bana ibadet edip duruyorlar ama boşuna; çünkü öğreti olarak insan emirlerini öğretiyorlar.' "[k] **10** Ondan sonra, kalabalığı yanına çağırdı ve şöyle dedi: "Dinleyin ve şunu iyi anlayın:[l] **11** Bir insanın ağzına giren değil, ağzından çıkan şey onu kirletir."[m]

12 O sırada öğrencileri İsa'ya gelip, "Senin söylediklerini duyunca Ferisilerin gücendiğini biliyor musun?" dediler.[a] **13** İsa da onlara şöyle karşılık verdi: "Gökteki Babamın dikmediği her fidan kökünden sökülecektir.[b] **14** Onları bırakın. Onlar kör kılavuzlardır. Kör köre kılavuzluk ederse her ikisi de çukura düşer."[c] **15** Petrus'un "Bize bu örneği açıklar mısın?" diye sorması üzerine[ç] **16** İsa, "Siz de mi hâlâ anlamıyorsunuz?" diyerek söze başladı.[d] **17** "Ağza giren her şeyin bağırsaklardan geçip lağıma atıldığını bilmiyor musunuz? **18** Ağızdan çıkan şeyler ise yürekten çıkar ve insanı bunlar kirletir.[e] **19** Örneğin kötü düşünceler,[f] cinayetler, zinalar, cinsel ahlaksızlıklar, hırsızlıklar, yalan tanıklıklar ve küfürler yürekten çıkar.[g] **20** İnsanı kirleten şeyler bunlardır; fakat el yıkamadan yemek yemek insanı kirletmez."[h]

21 İsa oradan ayrılıp Sur ve Sayda taraflarına geçti.[ı] **22** O yöre halkından Fenikeli[i] bir kadın öne çıkıp, "Efendimiz, ey Davut oğlu, bana merhamet et.[j] Kızım cinlerin tutsağı, çok kötü durumda" diye feryat etmeye başladı. **23** Fakat İsa kadına tek kelime bile söylemedi. Bunun üzerine öğrencileri gelip, "Bu kadını gönder gitsin, çünkü arkamızdan bağırıp duruyor" diye rica ettiler. **24** İsa, "Ben İsrail evinin kaybolmuş koyunlarından başkasına gönderilmedim"[k] diye cevap verdi. **25** Sonra kadın İsa'nın yanına geldi, önünde eğilip "Efendim, bana yardım et!" demeye

BÖLÜM 14

a Mr 6:56
b Le 6:27
Sy 15:38
Mt 9:21
Mr 3:10
Lu 6:19

BÖLÜM 15

c Mr 7:1
ç Mr 7:2
Lu 11:38
Yhn 2:6
d Mt 15:9
Mr 7:8
Kİ 2:8
Tit 1:14
e Çk 20:12
Tkr 5:16
Ef 6:2
f Çk 21:17
Le 20:9
Tkr 27:16
Mr 7:10
g Mr 7:12
h Mr 7:13
ı Mt 23:13
i Mr 7:6
j İş 29:13
k Me 78:37
He 33:31
Mr 7:7
Kİ 2:22
l Mr 7:14
m Mt 12:34
Mr 7:15
Ef 4:29
1Ti 4:4
Yk 3:6

2. Sütun

a Mr 7:17
b Yhn 15:6
Elç 5:38
c İş 9:16
Ml 2:8
Mt 23:16
Lu 6:39
Yhn 9:40
ç Mt 13:36
Mr 4:10
Lu 8:9
d Mr 7:18
e Me 5:9
Mr 7:20
Ro 3:13
f Ba 8:21
Tkr 15:9
Öz 6:14
Yr 17:9
Ro 1:28
g Mr 7:21
Ga 5:19
h Mr 7:23
ı Mr 7:24
i 1Kr 17:9
Mr 7:26
Lu 4:26
j Mt 20:30
k İş 53:6
Mt 10:6
Elç 3:26
Elç 13:46
Ro 15:8

başladı.[a] **26** İsa ona, "Çocukların ekmeğini alıp yavru köpeklere atmak doğru olmaz" dedi. **27** Kadın, "Haklısın Efendim, ama yavru köpekler de efendilerinin sofrasından düşen kırıntıları yerler" dedi.[b] **28** O zaman İsa şöyle cevap verdi: "Ey kadın, imanın çok büyük. Dilediğin gibi olsun." O anda kadının kızı iyileşti.[c]

29 İsa oradan ayrıldıktan sonra Celile Gölü yakınlarına geldi.[c] Sonra dağa çıktı[d] ve bir yerde oturdu. **30** O zaman yanına büyük bir kalabalık geldi. Topal, çolak, kör, dilsiz insanları ve başka hastaları ona getirmişlerdi. Onları İsa'nın ayakları dibine adeta atıyorlardı, o da onları iyileştiriyordu.[e] **31** Böylece kalabalık, dilsizlerin konuştuğunu, körlerin gördüğünü ve topalların yürüdüğünü görünce hayrete düşüyor ve İsrail'in Tanrısını yüceltiyordu.[f]

32 İsa öğrencilerini yanına çağırdı ve onlara şöyle dedi:[g] "Halka acıyorum,[h] çünkü üç gündür yanımdalar ve yiyecek bir şeyleri yok. Onları aç göndermek istemem, yolda bitkin düşebilirler." **33** Fakat öğrencileri ona, "Bu ıssız yerde bu kadar büyük kalabalığı doyuracak ekmeği nereden bulacağız?" diye sordu.[ı] **34** Bunun üzerine İsa, "Sizin yanınızda kaç ekmek var?" dedi. "Yedi ekmek var; birkaç da küçük balık" dediler. **35** O zaman İsa kalabalığa yere oturmalarını söyledi, **36** yedi ekmeği ve balıkları aldı, şükrettikten sonra böldü ve öğrencilerine dağıttı; onlar da kalabalığa dağıttılar.[a] **37** Herkes yiyip doydu ve artan parçaları topladılar, yedi küfe doldu.[b] **38** Yemek yiyen dört bin erkek vardı; yanlarında kadınlar ve çocuklar da bulunuyordu. **39** Sonunda, İsa kalabalığı gönderdi ve tekneye binip Magadan bölgesine geldi.[c]

16 Bu sırada, Ferisiler[ç] ve Sadukiler İsa'nın yanına gelerek onu sınamak amacıyla gökten bir alamet göstermesini istediler.[d] **2** İsa yanıt olarak şöyle dedi: "[Akşam olduğunda, 'Gökyüzü kızıl olduğuna göre hava iyi olacak' dersiniz; **3** sabah olduğunda ise 'Gökyüzü kızıl, fakat puslu görünüyor, bugün hava soğuk ve yağmurlu olacak' dersiniz. Siz gökyüzünün görünüşünü yorumlayabiliyorsunuz, fakat dönemlerin alametlerini yorumlayamıyorsunuz.][e] **4** Zinaya dalmış kötü bir nesil durmadan alamet arar, fakat ona Yunus'un alametinden[f] başkası verilmeyecek."[g] Sonra onların yanından ayrıldı.[h]

5 Bu arada öğrencileri karşı kıyıya geçmiş ve yanlarına ekmek almayı unutmuşlardı.[ı] **6** İsa onlara, "Gözünüzü dört açın, Ferisilerin ve Sadukilerin mayasından sakının" dedi.[i] **7** Kendi aralarında, "Yanımıza hiç ekmek almadık" diye konuşmaya başladılar. **8** Bunu fark eden İsa şöyle dedi: "Neden kendi aranızda hiç ekmeğimiz yok diye konuşuyorsunuz? Ey az imanlılar![j] **9** Hâlâ anlamıyor musunuz? Beş bin erkeğin beş ekmekle nasıl doyduğunu

BÖLÜM 15

a Mr 7:26
b Mr 7:28
c Mr 7:29
Yhn 4:53
ç Mr 7:31
d Mt 5:1
e İş 35:5
Mt 19:2
Mr 3:10
Mr 7:32
f Mt 9:33
Mr 7:37
g Mr 8:1
h Mt 14:14
Mr 6:34
ı Sy 11:22
2Kr 4:43
Mr 8:4

2. Sütun

a Tkr 8:10
1Sa 9:13
Mt 14:19
Mr 8:6
b Mt 16:10
Mr 8:8
c Mr 8:10

BÖLÜM 16

ç Mt 12:38
d Mr 8:11
Lu 11:16
1Ko 1:22
e İş 7:14
Mi 5:2
Lu 12:54
f Yun 1:17
g Mr 8:12
h Mt 12:39
Lu 11:29
ı Mr 8:13
Mr 8:14
i Mt 24:4
Mr 8:15
Lu 12:1
Ro 16:17
Kl 2:8
j Mt 8:26
Mr 8:17

ve artanlarla kaç sepet doldurduğunuzu hatırlamıyor musunuz?[a] **10** Ya da dört bin erkeğin yedi ekmekle nasıl doyduğunu ve artanlarla kaç küfe doldurduğunuzu unuttunuz mu?[b] **11** Sizinle ekmek hakkında konuşmadığımı nasıl fark etmiyorsunuz? Size Ferisilerin ve Sadukilerin mayasından sakının, diyorum."[c] **12** O zaman İsa'nın, ekmek mayasından değil, Ferisilerin ve Sadukilerin öğretisinden[ç] sakınmalarını söylediğini kavradılar.

13 İsa, Filipos Sezariyesi bölgesine geldiğinde öğrencilerine, "İnsanlar İnsanoğlunun kim olduğunu söylüyor?" diye sordu.[d] **14** Onlar da şöyle cevap verdi: "Bazıları Vaftizci Yahya,[e] bazıları İlya,[f] bazıları da Yeremya ya da peygamberlerden biri diyor." **15** O zaman, "Peki siz ne dersiniz? Ben kimim?" diye sordu.[g] **16** Simun Petrus, "Sen yaşayan Tanrı'nın Oğlu[h] Mesih'sin"[ı] dedi. **17** İsa da ona şöyle cevap verdi: "Ne mutlu sana Yunus oğlu Simun! Çünkü bunu sana açan etten kemikten insanlar* değil, göklerdeki Babamdır.[i] **18** Sana şunu da söylüyorum, sen Petrus' sun,[j] ben ise cemaatimi bu kayanın[k] üzerine kuracağım ve ölüler diyarının[l] kapıları onu esir tutamayacak.[m] **19** Göklerin krallığının anahtarlarını sana vereceğim. Yeryüzünde bağlayacağın her şey göklerde bağlanmış olacaktır; yeryüzünde çözeceğin her şey göklerde çözülmüş olacaktır."[n] **20** Daha sonra İsa öğrencilerine, kendisinin Mesih olduğunu kimseye söylememelerini sıkı sıkıya tembih etti.[a]

21 O günden itibaren İsa Mesih, Yeruşalim'e gitmesi, ihtiyarlar, yüksek kâhinler ve yazıcılar elinden çok acılar çekmesi, öldürülmesi ve üçüncü günde diriltilmesi gerektiğini öğrencilerine anlatmaya başladı.[b] **22** Bunun üzerine Petrus onu bir kenara çekti ve "Tanrı esirgesin Efendim, bunlar senin başına asla gelmeyecek" diyerek onu azarlamaya başladı.[c] **23** Fakat İsa Petrus'a sırtını dönüp, "Çekil karşımdan Şeytan![ç] Sen bana ayak bağısın, çünkü senin aklında Tanrı'nın değil insanların düşünceleri var"[d] dedi.

24 Sonra öğrencilerine şöyle dedi: "Biri benim arkamdan gelmek isterse, kendini reddetsin; işkence direğini yüklensin ve hep beni izlesin.[e] **25** Çünkü kim canını kurtarmak isterse onu kaybedecek, fakat kim canını benim uğrumda kaybederse onu kurtaracak.[f] **26** Bir insan bütün dünyayı kazanıp da canını kaybederse neye yarar?[g] Ya da canına karşılık ne verebilir?[h] **27** İnsanoğlu, Babasının ihtişamıyla, kendi melekleriyle gelecek ve o zaman herkese yaptıklarının karşılığını verecek.[ı] **28** Emin olun, burada olanlardan bazıları İnsanoğlunun kral olarak geldiğini görmeden ölümü asla tatmayacak."[i]

17 İsa altı gün sonra Petrus'u, Yakup'u ve onun kardeşi Yuhanna'yı aldı ve yüksek bir dağa çıkardı; yanlarında

Mt 16:17* Sözcük anlamıyla, "et ve kan"

BÖLÜM 16

a Mt 14:17
Mr 8:19
b Mt 15:34
Mr 8:20
c Le 2:11
Le 6:17
Mr 8:21
Lu 12:1
ç Mt 15:3
d Mr 8:27
Lu 9:18
e Mt 14:2
Lu 9:7
f Yhn 1:25
g Mr 8:29
Lu 9:20
h Me 2:7
Mt 14:33
Elç 9:20
İb 1:2
1Yh 4:15
ı Yhn 1:41
Yhn 4:25
Yhn 11:27
i Mt 11:27
Mt 17:5
j Yhn 1:42
k Ro 9:33
1Ko 3:11
1Ko 10:4
Ef 2:20
1Pe 2:8
l İş 28:18
m Vh 1:18
n Mt 18:18
Yhn 20:23

2. Sütun

a Mr 8:30
Lu 9:21
b Me 16:10
İş 53:12
Mt 17:23
Mt 20:19
Mr 8:31
Lu 9:22
Lu 24:46
1Ko 15:4
c Mr 8:32
ç Mt 4:10
d 1Ko 2:11
e Mt 10:38
Mr 8:34
Lu 9:23
Lu 14:27
f Lu 17:33
Yhn 12:25
Vh 12:11
g Mr 8:36
h Me 49:8
ı Me 62:12
Öz 24:12
Ro 2:6
2Ko 5:10
1Pe 1:17
i Mt 10:23
Mt 17:2
Mr 9:1

başka kimse yoktu.[a] **2** Onların önünde görünümü değişti, yüzü güneş gibi parladı,[b] üzerindeki giysiler de ışıl ışıl oldu.[c] **3** Birden, Musa ve İlya onlara göründü, İsa'yla konuşuyorlardı.[ç] **4** O zaman Petrus İsa'ya, "Efendim, buraya gelmemiz çok iyi oldu. İstersen buraya üç çadır kurayım; biri senin için, biri Musa, diğeri de İlya için" dedi.[d] **5** O henüz konuşurken üzerlerini parlak bir bulut kapladı. Buluttan gelen bir ses, "Bu Benim sevgili oğlumdur; ondan memnunum;[e] onu dinleyin"[f] dedi. **6** Öğrenciler bunu duyunca yere kapandılar. Çok korkmuşlardı.[g] **7** O zaman İsa yanlarına gelip onlara dokundu ve "Kalkın, korkmayın" dedi.[h] **8** Başlarını kaldırıp bakınca İsa'dan başka kimseyi görmediler.[ı] **9** Dağdan aşağı inerlerken İsa onlara, "İnsanoğlu ölüp diriltilene kadar bu gördüğünüzden kimseye söz etmeyin" diye emretti.[i]

10 Fakat öğrenciler İsa'ya, "Peki yazıcılar neden önce İlya'nın gelmesi gerektiğini söylüyor?"[j] diye sorunca, **11** o şöyle cevap verdi: "Evet, İlya'nın geleceği ve her şeyi eski durumuna getireceği doğrudur.[k] **12** Fakat şunu bilin ki, İlya zaten geldi ve onu tanımadılar. Ona dilediklerini her şeyi yaptılar. Aynı şekilde İnsanoğlu da onların elinden acı çekecek."[l] **13** O zaman öğrenciler İsa'nın Vaftizci Yahya hakkında konuştuğunu anladılar.[m]

14 Kalabalığa doğru yaklaştıklarında[n] bir adam İsa'nın yanına geldi, önünde diz çökerek şöyle dedi: **15** "Efendim, oğluma merhamet et; çünkü çok hasta, sarası var; sık sık ateşe ya da suya düşüp kalıyor.[a] **16** Onu senin öğrencilerine getirdim, fakat iyileştiremediler."[b] **17** İsa şu karşılığı verdi: "Ey imansız ve bozuk nesil,[c] daha ne kadar aranızda kalacağım? Daha ne kadar size katlanacağım? Onu bana getirin." **18** Sonra İsa cini azarladı ve cin çocuktan çıktı.[ç] Çocuk o anda iyileşti.[d] **19** Bunun üzerine İsa yalnızken öğrencileri yanına gelip "Onu biz neden çıkaramadık?" diye sordular.[e] **20** O da, "İmanınız az olduğu için" dedi. "Emin olun, sizde bir hardal tanesi kadar iman olsaydı, bu dağa 'Kalk şuraya git' derdiniz, giderdi. Sizin için hiçbir şey olanaksız olmazdı."[f] **21** *—

22 Onlar hep birlikte Celile'de toplandıklarında İsa şöyle dedi: "İnsanoğlu insanların eline verilecek,[g] **23** öldürülecek ve üçüncü günde diriltilecek."[h] Bunu duyunca çok kederlendiler.[ı]

24 Kefernahum'a geldiklerinde, iki drahmilik* vergiyi toplayanlar Petrus'un yanına gelip, "Öğretmeniniz iki drahmilik vergiyi[i] ödemiyor mu?" diye sordular. **25** O da "Evet, ödüyor" dedi. Fakat eve girdiğinde İsa ondan önce söze başlayıp şöyle dedi: "Simun, ne dersin? Dünyadaki krallar gümrüğü ya da baş

BÖLÜM 17

a Mr 9:2
Lu 9:28
2Pe 1:18
b Çk 34:29
c 2Pe 1:17
Vh 1:16
ç Mr 9:4
d Mr 9:5
e Me 2:7
İş 42:1
Mt 3:17
Lu 9:35
f Tkr 18:15
Elç 3:23
İb 2:3
g Mr 9:6
h Vh 1:17
ı Mr 9:8
i Mt 16:20
Mr 9:9
Lu 9:36
j Mt 11:14
k İş 40:3
Ml 3:1
Ml 4:5
Lu 1:17
l Mt 16:21
Mr 9:13
Lu 23:25
m Lu 1:17
n Lu 9:37

2. Sütun

a Mr 9:17
b Lu 9:40
c Tkr 32:5
Tkr 32:20
Flp 2:15
ç Mr 9:25
d Mt 8:13
Mt 9:22
Mt 15:28
Yhn 4:52
e Mr 9:28
f Mt 21:21
Mr 11:23
Lu 17:6
1Ko 13:2
g 2Sa 24:14
Mt 20:18
Mr 9:31
Lu 9:44
h Mt 16:21
Mt 28:6
ı Mr 9:32
Lu 9:45
i Çk 30:13
Çk 38:26

Mt 17:21* Bu ayet bazı Kutsal Kitap çevirilerinde bulunmakla birlikte, birçok Yunanca elyazmasıyla uyumlu olan Westcott ve Hort'un Yunanca metnine alınmamıştır. **24*** "İki drahmi"; ya da "didrahmi." Ek 5'e bakın.

vergisini kimlerden alır? Kendi oğullarından mı, yoksa yabancılardan mı?” **26** Petrus “Yabancılardan” diye karşılık verince İsa şöyle dedi: “Öyleyse, aslında oğullar vergiden muaftır. **27** Yine de, hakkımızda olumsuz düşünmesinler diye,[a] sen gidip suya olta at. Yakaladığın ilk balığın ağzını açtığında bir gümüş para* bulacaksın. Onu al, benim ve kendin için onlara ver.”[b]

18 Bu sırada öğrenciler İsa'nın yanına gelip, “Acaba göklerin krallığında en büyük kimdir?” diye sordular.[c] **2** Bunun üzerine İsa küçük bir çocuğu yanına çağırıp onu ortalarına koydu[ç] **3** ve şöyle dedi: “Emin olun ki, sizler yolunuzdan dönüp küçük çocuklar gibi olmazsanız,[d] göklerin krallığına asla erişemezsiniz.[e] **4** Öyleyse, kim kendini alçaltıp[f] bu küçük çocuk gibi olursa, göklerin krallığında en büyük odur.[g] **5** Kim benim adımdan ötürü böyle bir çocuğu kabul ederse, beni kabul etmiş olur.[h] **6** Fakat kim bana iman eden bu küçüklerden birini iman yolunda tökezletirse, boynunda büyük bir değirmen taşıyla[ı] derin sulara gömülmesi[i] kendisi için daha iyidir.

7 İnsanları günaha sokan şeyler yüzünden vay dünyanın haline! Böyle şeylerin olması kaçınılmazdır,[j] fakat buna aracılık edenin vay haline![k] **8** O halde, elin ya da ayağın seni günaha sokuyorsa, onu kes at.[a] Çolak ya da topal olarak hayata erişmen, iki el ya da iki ayakla sonsuz ateşe[b] atılmandan iyidir. **9** Yine, gözün seni günaha sokuyorsa onu çıkarıp at; tek gözlü olarak hayata erişmen, iki gözünle ateşli Hinnom Vadisine atılmandan iyidir.[c] **10** Siz bu küçüklerden birini hor görmekten sakının; bilin ki onların melekleri[c] göklerde her zaman Babamın yüzünü görürler.[d] **11** *—

12 Ne dersiniz, bir adamın yüz koyunu olsa ve onlardan biri yolunu şaşırsa,[e] adam doksan dokuz koyunu dağda bırakıp yolunu şaşırmış olanı aramaya çıkmaz mı?[f] **13** Eğer onu bulursa, emin olun, yolunu şaşırmamış doksan dokuz koyunu için sevindiğinden daha çok onun için sevinir.[g] **14** Aynı şekilde, göklerdeki Babam da bu küçüklerden hiçbirinin yok olmasını istemez.[h]

15 Ayrıca, kardeşin bir günah işlerse, ona git ve onunla tek başına konuşup yanlışını açıkça göster.[ı] Seni dinlerse kardeşini kazandın demektir.[i] **16** Fakat dinlemezse, yanına bir ya da iki kişi daha al. Böylece her meselede gerçekler iki ya da üç şahidin ağzından çıkan sözle saptanabilsin.[j] **17** Eğer onları dinlemezse, cemaate söyle. Cemaati de dinlemezse, o kişi senin için artık milletlerden bir kimse[k] ya da vergi tahsildarı gibi olsun.[l]

18 Şuna emin olun, yeryüzünde bağlayacağınız her şey gökte bağlanmış olacaktır;

BÖLÜM 17

a Ro 14:13
1Ko 8:13
1Ko 10:32
2Ko 6:3
b Mr 12:17
Ro 13:7

BÖLÜM 18

c Mr 9:34
Lu 9:46
Lu 22:24
ç Mr 9:36
d Mt 19:14
1Ko 14:20
1Pe 2:2
e Lu 18:17
f Mt 20:26
Mt 23:12
Lu 14:11
Lu 22:26
Yk 4:10
g Öz 15:33
Lu 9:48
1Pe 5:5
h Mr 9:37
ı Vh 18:21
i Mr 9:42
Lu 17:2
j Mt 26:24
k Lu 17:1

2. Sütun

a Mt 5:29
Mr 9:43
Kl 3:5
b Mt 25:41
c Mt 5:22
Mt 5:29
Mr 9:47
Ro 8:13
ç Elç 12:15
İb 1:14
d Lu 1:19
e 1Pe 2:25
f Lu 15:4
g Lu 15:6
h Lu 15:7
2Pe 3:9
ı Le 19:17
Öz 25:9
Lu 17:3
i Yk 5:20
j Tkr 19:15
Yhn 8:17
2Ko 13:1
1Ti 5:19
İb 10:28
k Yhn 18:28
Elç 10:28
Elç 11:3
l Ro 16:17
1Ko 5:11

Mt 17:27* “Gümüş para”, “gümüş stater”; dört drahmi değerindeki gümüş para, “tetradrahmi”

Mt 18:11* 17:21'deki dipnota bakın.

yeryüzünde çözeceğiniz her şey gökte çözülmüş olacaktır.[a] **19** Yine emin olun ki, aranızdan iki kişi önemli bir konuda dilekte bulunmak üzere anlaşırsa, gökteki Babam bunu yerine getirecektir.[b] **20** İki ya da üç kişi benim adımla her nerede bir araya gelirse,[c] ben orada onların arasında olurum."[ç]

21 O zaman Petrus yanına gelip, "Efendim, kardeşim bana karşı kaç defa günah işlerse onu affetmeliyim?[d] Yedi defaya kadar mı?" diye sordu.[e] **22** İsa şöyle dedi: "Sana yedi defaya değil, yetmiş yedi defaya kadar diyorum.[f]

23 İşte bu yüzden, göklerin krallığı, köleleriyle hesap[g] görmek isteyen bir krala benzer.[h] **24** Hesap görmeye başladığında, kendisine on bin talant* borcu olan birini getirdiler. **25** Fakat adamın borcunu ödemeye gücü yoktu; bu yüzden efendisi, onun, karısının, çocuklarının ve elindeki her şeyin satılmasını ve borcun ödenmesini emretti.[ı] **26** Bunun üzerine köle onun önünde yere kapanarak, 'Lütfen biraz sabret, tüm borcumu ödeyeceğim' demeye başladı. **27** O zaman efendisi köleye acıdı, borcunu bağışlayıp[i] onu salıverdi.[j] **28** Fakat bu köle dışarı çıktı ve kendisine yüz dinar borcu olan bir başka köleyi buldu.[k] Onu yakalayıp 'Borcunu öde' diyerek boğazına yapıştı. **29** Bunun üzerine köle arkadaşı yere kapanarak, 'Lütfen biraz sabret,[a] borcumu ödeyeceğim' diye yalvarmaya başladı. **30** Fakat adam onu dinlemek istemedi. Gitti, borcunu ödeyene kadar onu hapse attırdı. **31** Diğer köleler olanları görünce çok üzüldüler ve efendilerine gidip bütün olan biteni anlattılar.[b] **32** O zaman efendisi adamı çağırttı ve ona şöyle dedi: 'Kötü köle, sen bana yalvarınca bütün borcunu bağışladım. **33** Öyleyse, benim sana merhamet ettiğim gibi,[c] senin de köle arkadaşına merhamet etmen[ç] gerekmez miydi?' **34** Olanlara çok öfkelenen[d] efendisi, bütün borcunu ödeyene kadar onu zindancıların eline teslim etti. **35** Evet, her biriniz kardeşinizi gönülden affetmezseniz,[e] gökteki Babam da size aynı şekilde[f] davranacaktır."

19 İsa sözlerini bitirdikten sonra Celile'den ayrıldı ve Yahudiye'nin sınır bölgelerine, Ürdün Irmağının karşı yakasına gitti.[g] **2** Büyük bir kalabalık da peşinden geliyordu. İsa orada onların hastalarını iyileştirdi.[h]

3 Ferisiler yanına gelip onu denemek amacıyla, "Bir erkeğin herhangi bir nedenle karısını boşaması kanuna uygun mudur?" diye sordular.[ı] **4** İsa şöyle cevap verdi: "Onları Yaratanın başlangıçta erkek ve kadın olarak yarattığını okumadınız mı?[i] **5** O şöyle demişti: 'Bu nedenle, insan annesini ve babasını bırakacak,[j] karısına bağlanacak ve ikisi tek beden olacaklar.'[k] **6** Böylece onlar artık iki değil tek bendir. O halde Tanrı'nın birleştir-

Mt 18:24* Ya da "talanton." Bir gümüş talanton 6.000 dinara eşit olduğundan, ayette geçen miktar 60.000.000 dinardır. Ek 5'e bakın.

BÖLÜM 18

a Mt 16:19
Yhn 20:23
b Mr 11:24
Yhn 14:13
Yhn 16:24
1Yh 3:22
1Yh 5:14
c 1Ko 5:4
ç Mt 28:20
d Öz 19:11
e Mt 6:12
f Mr 11:25
Lu 17:4
Ef 4:32
Kl 3:13
g Ro 14:12
h Mt 22:2
ı Çk 21:7
Le 25:39
2Kr 4:1
Ne 5:8
i 1Yh 1:9
j Lu 7:42
k Lu 7:41

2. Sütun

a Mt 18:26
b Le 5:1
c İş 55:7
ç Mt 6:12
Mt 7:12
Yk 2:13
d Mt 22:7
e Öz 21:13
Mt 6:14
Mr 11:25
Lu 17:3
Ef 4:32
f Ey 34:11
Me 62:12
Öz 24:12
Ro 2:6

BÖLÜM 19

g Mr 10:1
Yhn 10:40
h Mt 12:15
Mt 14:14
Mt 15:30
Lu 5:15
ı Tkr 24:1
Mt 16:1
Mr 10:2
i Ba 1:27
Ba 5:2
Mr 10:6
j Mr 10:7
Ef 5:31
k Ba 2:24

diğini* insan ayırmasın."[a] **7** O zaman İsa'ya, "Öyleyse Musa neden bir kadından boşanmak için boşanma belgesi verilmesini söyledi?"[b] diye sordular. **8** İsa da onlara şöyle dedi: "Siz katı yürekli olduğunuz için[c] Musa karınızdan boşanmanıza izin verdi. Fakat başlangıçta durum böyle değildi.[ç] **9** Şunu bilin ki, cinsel ahlaksızlık dışındaki bir nedenle karısını boşayıp başka biriyle evlenen herkes zina yapmış olur."[d]

10 Öğrencileri, "Eğer erkek ile karısı arasındaki durum böyleyse, hiç evlenmemek daha iyi"[e] dediler. **11** İsa da onlara şöyle dedi: "Bunu herkes yapamaz, ancak Tanrı'dan bu armağanı almış olanlar yapabilir.[f] **12** Çünkü doğuştan hadım olanlar vardır,[g] insanlar tarafından hadım edilmiş olanlar vardır. Bir de göklerin krallığı için kendilerini hadım edenler vardır. Bunu yapabilen yapsın."[h]

13 O sırada, İsa ellerini üzerlerine koyup dua etsin diye yanına küçük çocuklar getirdiler; fakat öğrenciler onları azarladı.[ı] **14** Bunun üzerine İsa şöyle dedi: "Çocukları rahat bırakın. Bana gelmelerine engel olmayın, çünkü göklerin krallığı böylelerinindir."[i] **15** Ellerini onların üzerine koydu ve sonra oradan ayrıldı.[j]

16 Derken, birisi yanına gelip, "Öğretmen, sonsuz yaşamı elde edebilmek için nasıl bir iyi iş yapmalıyım?" diye sordu.[a] **17** İsa da, "Neden bana neyin iyi olduğunu soruyorsun? İyi olan bir Kişi vardır.[b] Bununla birlikte, hayat kazanmak istiyorsan emirlere uy"[c] dedi. **18** Adam "Hangilerine?"[ç] diye sorunca, İsa şöyle dedi: "Adam öldürmeyeceksin.[d] Zina yapmayacaksın.[e] Çalmayacaksın.[f] Yalan şahitlik etmeyeceksin.[g] **19** Annene ve babana saygılı olacaksın.[h] Komşunu kendin gibi seveceksin."[ı] **20** Genç adam İsa'ya, "Bütün bunlara zaten uyuyorum. Başka ne eksiğim var?" diye sordu. **21** İsa da ona şöyle cevap verdi: "Eksiksiz olmak istiyorsan git bütün mallarını sat, yoksullara ver; o zaman gökte hazinen[i] olur. Sonra gel benim takipçim ol."[j] **22** Genç adam bu sözleri duyunca, oradan kederli bir halde ayrıldı, çünkü malı mülkü çoktu.[k] **23** Bunun üzerine İsa öğrencilerine şöyle dedi: "Şu gerçeği bilin, zengin adamın göklerin krallığına erişmesi zor olacak.[l] **24** Evet, devenin iğne deliğinden geçmesi, zengin adamın Tanrı'nın krallığına erişmesinden kolaydır."[m]

25 Öğrenciler bunu duyunca çok şaşırdılar ve "Öyleyse kim kurtulabilir?" dediler.[n] **26** İsa onların yüzüne bakıp, "İnsanlar için bu imkânsızdır, fakat Tanrı için her şey mümkündür"[o] dedi.

27 O zaman Petrus, "Bak, biz her şeyi bıraktık ve senin ardından geldik; bizim kazancımız ne olacak?" diye sordu.[ö] **28** İsa da şöyle dedi: "Şuna emin olun, İnsanoğlunun ihtişamlı tahtına

Mt 19:6* Sözcük anlamıyla, "aynı boyundurukta birleştirdiğini"

BÖLÜM 19

a Mr 10:9
1Ko 7:11
b Tkr 24:1
Mt 5:31
c Mr 10:5
ç Ba 2:24
d Ml 2:14
Mt 5:32
Mr 10:11
Lu 16:18
Ro 7:3
1Ko 7:10
İb 13:4
e 1Ko 7:8
1Ko 7:38
1Ko 7:40
f 1Ko 7:7
g Tkr 23:1
İş 56:3
h 1Ko 7:32
1Ko 7:38
1Ko 9:5
ı Mr 10:13
Lu 18:15
i Mt 18:3
Mr 10:14
Lu 18:16
j Mr 10:16

2. Sütun

a Mt 19:29
Mr 10:17
Lu 10:25
Lu 18:18
b Mr 10:18
c Le 18:5
Lu 10:28
Lu 18:20
ç Lu 10:26
d Çk 20:13
Tkr 5:17
Ro 13:9
e Çk 20:14
Tkr 5:18
f Çk 20:15
Tkr 5:19
g Çk 20:16
Tkr 5:20
h Çk 20:12
Tkr 5:16
ı Le 19:18
Mt 22:39
Mr 12:31
Lu 10:27
i Mt 6:20
j Lu 12:33
Lu 18:22
Flp 3:7
k Me 62:10
Mr 10:22
Lu 18:23
l Mr 10:23
Lu 18:24
1Ti 6:10
m Mr 10:25
Lu 18:25
n Mr 10:26
o Ba 18:14
Ey 42:2
Yr 32:17
Zk 8:6
Lu 18:27

ö Mr 10:28; Lu 5:11; Lu 18:28; Flp 3:8.

oturduğu yenilenme çağında, ardımdan gelen sizler de on iki taht üzerine oturup İsrail'in on iki kabilesini yargılayacaksınız.[a] **29** Benim isimim uğrunda evler, kardeşler, babalar, anneler, çocuklar ya da tarlalar bırakan herkes bunların kat kat fazlasını elde edecek ve sonsuz yaşamı miras alacak.[b]

30 Fakat birinci olan birçokları sonuncu, sonuncular da birinci olacak."[c]

20 "Göklerin krallığı, bağında çalışacak işçiler tutmak için sabah erkenden yola çıkan bir toprak sahibine benzer.[ç] **2** Adam işçilerle günlüğü bir dinara*[d] anlaşıp onları bağına gönderdi. **3** Sonra günün üçüncü saatine* doğru yeniden çıktı[e] ve çarşıda boş duran başka adamlar gördü.[f] **4** 'Siz de bağa gidin, hakkınız neyse vereceğim' dedi. **5** Onlar da gitti. Sonra, günün altıncı[g] ve dokuzuncu saati[h] sularında da çıkıp aynı şeyi yaptı. **6** Son olarak, günün on birinci saatinde çıktı ve orada duran başkalarını gördü. 'Neden bütün gün burada boş duruyorsunuz?' diye sordu. **7** Onlar da, 'Çünkü kimse bize iş vermedi' dediler. O zaman, 'Siz de bağa gidin'[ı] dedi.

8 Akşam olunca,[i] bağın sahibi kâhyasına 'İşçileri çağır ve sonuncudan birinciye doğru ücretlerini öde'[j] dedi. **9** Günün on birinci saatinde işe başlayanlar gelince, her biri birer dinar aldı. **10** İşe ilk başlayanlara sıra gelince daha fazla ücret alacaklarını sandılar, fakat onlara da kişi başı birer dinar ödendi. **11** Bu ücreti alınca, toprak sahibine[a] söylenmeye başladılar. **12** 'Bu son gelenler bir saat çalıştı, fakat sen gün boyu güneşin alnında çalışan bizlerle onları bir tuttun!' diyorlardı. **13** Adam onlardan birine şöyle karşılık verdi: 'Arkadaş, ben sana haksızlık etmiyorum. Sen benimle bir dinara anlaşmadın mı?[b] **14** Öyleyse hakkını al ve git. Ben en son gelen bu adama da sana verdiğim ücreti vermek istiyorum.[c] **15** Kendi paramla istediğimi yapmaya hakkım yok mu? Yoksa ben iyi olduğum için[ç] mi senin gözünü hırs bürüdü?'*[d] **16** İşte böylece, sonuncular birinci, birinciler de sonuncu olacak."[e]

17 Yeruşalim'e doğru giderlerken, İsa on iki öğrencisini yanına aldı[f] ve yolda onlara şöyle dedi: **18** "İşte, Yeruşalim'e gidiyoruz. İnsanoğlu yüksek kâhinlere ve yazıcılara teslim edilecek, onu ölüme mahkûm edecekler;[g] **19** onunla eğlensinler, onu kırbaçlasınlar ve direğe gersinler diye milletlerden kişilerin eline verecekler.[h] Fakat üçüncü günde diriltilecektir."[ı]

20 O sırada Zebedi'nin oğulları[i] anneleriyle birlikte İsa'nın yanına geldi. Kadın onun önünde eğilerek bir dileği olduğunu söyledi.[j] **21** İsa ona "Ne is-

BÖLÜM 19

a Da 7:14
Mt 20:21
Mt 25:31
Lu 18:29
Lu 22:30
1Ko 6:2
Vh 20:4
b Mr 10:30
Lu 18:29
Lu 18:30
İb 10:34
c Mt 20:16
Mr 10:31
Lu 13:30

BÖLÜM 20

ç İş 5:1
Mt 21:33
d Vh 6:6
e Mr 15:25
Elç 2:15
f Elç 17:17
g Mr 15:33
Yhn 4:6
h Mt 27:45
ı Yhn 15:8
i Hk 19:16
j Le 19:13
Tkr 24:15

2. Sütun

a Mt 13:27
b Mt 20:2
c Yhn 17:2
ç 1Pe 2:3
d Tkr 15:9
Mt 6:23
Mr 7:22
e Mt 19:30
Mr 9:35
Mr 10:31
Lu 13:30
f Mr 10:32
Lu 18:31
g Mt 16:21
Lu 9:22
h Mt 27:31
Yhn 19:1
ı Mt 17:23
Mt 28:6
Mr 10:34
Lu 18:33
Elç 10:40
1Ko 15:4
i Mt 4:21
Mt 27:56
j Mr 10:35

Mt 20:2* Dinar: 3,85 gram ağırlığında bir Roma gümüş parası ve bir günlük işçi ücreti. **3*** Gün doğuşu esas alınarak "üçüncü saat"; sabah dokuz suları.

Mt 20:15* Sözcük anlamıyla, "senin gözün kötü"

tiyorsun?" diye sorunca kadın, "Bana söz ver, krallığında bu iki oğlumdan biri sağında biri de solunda otursun" dedi.[a] **22** İsa şöyle cevap verdi: "Siz ne istediğinizin farkında değilsiniz. Benim içmek üzere olduğum kâseden[b] siz içebilir misiniz?" "Evet içebiliriz" dediler. **23** İsa da şöyle dedi: "Siz gerçekten de benim içtiğim kâseden içeceksiniz,[c] fakat sağıma ya da soluma oturacakları seçme hakkı bana verilmemiştir; Babam bu yerleri kimler için hazırlamışsa onların olacak."[ç]

24 Diğer on öğrenci bu olanı duyunca iki kardeşe çok kızdılar.[d] **25** Fakat İsa onları yanına çağırıp şöyle dedi: "Biliyorsunuz, milletlerin yöneticileri onların başına efendi kesilirler, büyük adamları da üzerlerinde hâkimiyet kurarlar.[e] **26** Fakat sizin aranızda böyle değildir;[f] aranızda kim büyük olmak isterse hizmetçiniz olmalı,[g] **27** aranızda kim en önde olmak isterse hizmetkârınız olmalı.[h] **28** Nitekim İnsanoğlu da başkalarından hizmet kabul etmeye değil, kendisi hizmet etmeye[ı] ve birçokları için canını fidye olarak vermeye geldi."[i]

29 Eriha'dan[j] çıkarlarken, ardından büyük bir kalabalık geliyordu. **30** O sırada yol kenarında iki kör oturuyordu. İsa'nın oradan geçtiğini duyunca, "Efendimiz, ey Davut oğlu, bize merhamet et!" diye bağırdılar.[k] **31** Fakat kalabalık onlara çıkışarak susmalarını söyledi. Onlar ise daha yüksek sesle, "Efendimiz, ey Davut oğlu, bize merhamet et!" diye bağırıyorlardı.[a] **32** Bunun üzerine İsa durup onları yanına çağırdı ve "Sizin için ne yapmamı istiyorsunuz?" diye sordu. **33** "Efendimiz, ne olur gözlerimiz açılsın" dediler.[b] **34** İsa onlara acıyarak gözlerine dokundu.[c] O anda gözleri açıldı ve onlar da İsa'nın peşinden gittiler.[ç]

21 Artık Yeruşalim'e yaklaşmışlardı. Zeytinlik Dağı üzerindeki Beytfaci'ye geldiklerinde İsa iki öğrencisini önden gönderdi.[d] **2** Onlara şöyle dedi: "Şu gördüğünüz köye gidin. Hemen orada bağlı bir eşek ve yanında bir sıpa göreceksiniz. Onları çözüp bana getirin.[e] **3** Eğer biri bir şey söyleyecek olursa, 'Efendimizin bunlara ihtiyacı var' dersiniz. O zaman hemen onları gönderecektir."

4 Böylece, aslında peygamber aracılığıyla söylenen şu söz yerine gelmiş oldu: **5** "Sion kızına şöyle deyin: 'Bak! Yumuşak başlı[f] kralın, bir eşeğe binmiş sana geliyor;[g] evet, bir sıpanın, bir yük hayvanının yavrusu üzerinde geliyor.' "[h]

6 Öğrenciler gidip İsa'nın kendilerine emrettiği gibi yaptılar. **7** Eşeği ve sıpasını getirip kendi giysilerini onların üstüne koydular ve İsa giysilerin üstüne oturdu.[ı] **8** Kalabalıktan çoğu kişi giysilerini[i] yola serdi; başkaları da ağaçlardan dallar kesip yola sermeye başladı.[j] **9** Onun önünde ve arkasında yürüyen kalabalık şöyle bağırıyordu: "Yalvarırız kurtar![k] Ey Davut oğlu![l] Yehova'nın adıyla gelen kutlu

BÖLÜM 20

a Mt 19:28
Mr 10:37
b Mt 26:39
Mr 14:36
Yhn 18:11
c Elç 12:2
Ro 8:17
2Ko 1:7
Vh 1:9
ç Mr 10:40
d Mr 10:41
Lu 22:24
e 1Ko 2:6
2Ko 1:24
f 1Pe 5:3
g Mt 18:4
Mt 23:11
Mr 10:43
Lu 22:26
h Mr 9:35
Mr 10:44
ı Lu 22:27
Yhn 13:14
Flp 2:7
i Le 4:21
İş 53:11
1Ti 2:6
Tit 2:14
İb 9:28
j Mr 10:46
Lu 18:35
k Mt 9:27
Mt 15:22
Mr 10:47
Lu 18:38

2. Sütun

a Lu 18:39
b Lu 18:41
c Mt 9:29
ç Mr 10:52
Lu 18:43

BÖLÜM 21

d Mr 11:1
Lu 19:29
e Mr 11:2
Lu 19:30
f Mt 11:29
g İş 62:11
Yhn 12:15
h Zk 9:9
ı 1Kr 1:38
Lu 19:35
Yhn 12:14
i 2Kr 9:13
Lu 19:36
j 1Kr 1:40
Yhn 12:13
k Me 118:25
l Mt 9:27
Mt 21:15

olsun![a] En yücelerde[b] olana yalvarırız, onu koru!"

10 İsa Yeruşalim'e girdiği zaman,[c] bütün şehir "Bu da kim?" sorusuyla çalkalanıyordu. **11** İnsanlar, "Celile'nin Nasıra şehrinden İsa peygamber"[ç] diyordu.

12 İsa mabede girdi ve oradaki satıcıların ve alıcıların hepsini dışarı attı. Sarrafların tezgâhlarını ve güvercin satanların sıralarını devirdi.[d] **13** Onlara şöyle dedi: "'Benim evime dua evi denecek'[e] diye yazılmıştır, siz ise onu haydut yatağına çeviriyorsunuz."[f] **14** Ayrıca İsa mabette yanına gelen körleri ve topalları da iyileştirdi.

15 Yüksek kâhinler ve yazıcılar İsa'nın yaptığı harika işleri[g] görünce ve mabette "Yalvarırız kurtar![h] Ey Davut oğlu!"[ı] diye bağıran çocukları duyunca öfkelendiler. **16** İsa'ya, "Şunların ne söylediğini duyuyor musun?" diye sordular. İsa da "Evet" dedi. "'Küçük çocukların ve emziktekilerin ağzından övgüler işittirdin'[i] sözlerini hiç okumadınız mı?"[j] **17** Onları bırakıp şehirden çıktı ve Beytanya'ya gidip geceyi orada geçirdi.[k]

18 Sabah erkenden şehre dönerken acıktı.[l] **19** Yol kenarında bir incir ağacı gözüne çarptı. Oraya gidip ağaçta yapraktan başka bir şey bulamayınca,[m] "Artık senden sonsuza dek meyve çıkmasın"[n] dedi ve incir ağacı hemen kurudu. **20** Bunu gören öğrenciler şaşırarak, "İncir ağacı birden nasıl kurudu?" dediler.[o] **21** İsa da onlara şöyle dedi: "Emin olun, eğer kuşku duymadan[a] iman ederseniz, incir ağacına yaptıklarımdan fazlasını da yaparsınız. Bu dağa 'Buradan kalksın, denize atılsın' dersiniz, olur.[b] **22** İmanla dua edin, dilediğiniz her şeyi alırsınız."[c]

23 İsa mabede girdikten sonra Tanrı'nın sözünü öğretirken, yüksek kâhinler ve halkın ihtiyarları yanına gelip,[ç] "Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun? Bu yetkiyi sana kim verdi?"[d] diye sordular. **24** İsa şöyle karşılık verdi: "Ben de size bir şey soracağım. Siz bana cevabını söylerseniz, ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylerim:[e] **25** Yahya vaftiz etme yetkisini nereden aldı? Gökten mi, yoksa insanlardan mı?"[f] Aralarında fikir yürütmeye başladılar: "Eğer 'Gökten' dersek, 'Öyleyse neden ona inanmadınız?' diyecek.[g] **26** Fakat 'İnsanlardan' dersek, halktan korkarız,[h] çünkü hepsi Yahya'yı peygamber olarak benimsemiştir."[ı] **27** Sonuç olarak İsa'ya, "Bilmiyoruz" dediler. O zaman İsa, "Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemiyorum" dedi.[i]

28 "Şuna ne dersiniz? Bir adamın iki çocuğu vardı.[j] Birincisine gitti ve 'Oğlum bugün bağa gidip çalış' dedi. **29** Oğlu da, 'Tamam efendim giderim' dedi,[k] fakat gitmedi. **30** Adam ikincisine de gidip aynı şeyi söyledi. Bu oğul ise 'Gitmem' dedi. Fakat sonradan pişman olup[l] gitti. **31** Bu ikisinden hangisi babasının isteğini yapmış oldu?"[m] "İkincisi" dediler. İsa da onlara

BÖLÜM 21

a Me 118:26; Mt 23:39; Lu 13:35; Yhn 5:43; Yhn 12:13
b Lu 2:14
c Mr 11:11
ç Mt 21:46; Lu 7:16; Lu 24:19
d Mr 11:15; Lu 19:45; Yhn 2:15
e 2Ta 6:33; İş 56:7
f Yr 7:11; Mr 11:17; Lu 19:46; Yhn 2:16
g Mr 11:18
h Me 118:25
ı Mt 21:9
i Me 8:2
j Lu 6:3
k Mr 11:11; Lu 21:37; Yhn 11:1
l Mr 11:12
m Mr 11:13; Lu 13:6
n Mt 3:10
o Mr 11:21

2. Sütun

a Yk 1:6
b Mt 17:20; Lu 17:6; 1Ko 13:2
c Mr 11:24; Lu 11:9; Yhn 14:13; Yk 1:5; 1Yh 3:22
ç Mr 11:27; Lu 20:1
d Çk 2:14; Lu 20:2; Yhn 2:18; Elç 4:7
e Mr 11:29
f Lu 20:4; Yhn 1:33
g Mt 21:32; Mr 11:31; Lu 7:30
h Mt 14:5; Mt 21:46
ı Mr 11:32; Lu 20:6
i Lu 20:8
j Lu 15:11
k Mt 7:21; Lu 6:46
l Öz 24:32
m Lu 18:14

şöyle dedi: "Emin olun ki, sizden önce vergi tahsildarları ve fahişeler Tanrı'nın krallığında bir yer ediniyor. **32** Yahya size doğruluk yolunu göstermek için geldi,[a] fakat ona inanmadınız.[b] Vergi tahsildarları ve fahişeler ona inandı.[c] Siz bunu gördüğünüz halde, sonradan pişman olup ona inanmadınız.

33 Şimdi şu örneği dinleyin: Toprak sahibi bir adam[ç] üzüm bağı kurdu, etrafını çevirdi, içine bir şıra teknesi* kazdı ve bir kule dikti.[d] Sonra bağı bağcılara kiraya verip kendisi başka bir memlekete gitti.[e] **34** Bağbozumu yaklaşınca üründen payını almak üzere hizmetkârlarını bağcılara gönderdi. **35** Fakat bağcılar adamın hizmetkârlarını tutup birisini dövdüler, diğerini öldürdüler, öbürünü de taşladılar.[f] **36** Toprak sahibi bu kez birincisinden daha fazla hizmetkâr gönderdi, fakat bağcılar onlara da aynısını yaptı.[g] **37** Adam son olarak kendi oğlunu gönderdi. 'Herhalde oğlumu sayarlar' diyordu. **38** Bağcılar ise adamın oğlunu görünce kendi aralarında konuşup, 'Bu mirasçıdır;[h] gelin onu öldürelim ve mirasını alalım!' dediler.[ı] **39** Böylece onu tutup bağdan dışarı attılar ve öldürdüler.[i] **40** Bu durumda, bağın sahibi geldiğinde o bağcılara ne yapacak dersiniz?" **41** Onlar şöyle dedi: "Bağcılar kötü olduğu için sonları da kötü olacaktır.[j] Toprak sahibi bağını, vakti geldiğinde üründen payını verecek olan başka bağcılara kiralayacaktır."[a]

42 İsa da onlara şöyle dedi: " 'Yapı ustalarının reddettiği taş,[b] baş köşe taşı oldu.[c] Bu Yehova' dandır ve bizim gözümüzde harikadır' sözlerini Kutsal Yazılarda hiç okumadınız mı? **43** Bu yüzden, şunu bilin, Tanrı'nın krallığı sizden alınacak ve meyvelerini yetiştirecek bir millete verilecek.[ç] **44** Ayrıca, bu taşın üstüne kim düşerse parçalanacak. Taş da kimin üstüne düşerse, onu un ufak edecek."[d]

45 Yüksek kâhinler ve Ferisiler İsa'nın anlattığı örnekleri duyunca, onun kendilerinden söz ettiğini anladılar.[e] **46** Onu ele geçirmek istiyorlar, ancak kalabalıktan korkuyorlardı, çünkü halk onu peygamber olarak görüyordu.[f]

22 İsa onlara örnekler vererek sözlerini sürdürdü:[g] **2** "Göklerin krallığı, oğlu için düğün[h] yapan bir krala benzer. **3** Düğüne davetli olanları çağırmak için hizmetkârlarını gönderdi,[ı] fakat onlar gelmek istemediler.[i] **4** Yeniden başka hizmetkârlar gönderip[j] şöyle dedi: 'Davetli olanlara deyin ki, "Ziyafeti hazırladım,[k] boğaları ve besili hayvanları kestim, her şey hazır. Haydi düğüne gelin." '[l] **5** Fakat onlar aldırış etmedi ve kimi tarlasına, kimi ticaret yapmaya gitti.[m] **6** Diğerleri de kralın hizmetkârlarını tuttular, onları aşağılayıp dövdüler ve öldürdüler.[n]

7 O zaman kral çok öfkelendi, ordularını gönderip o katilleri

Mt 21:33* Ya da "masara"; üzüm, zeytin, susam vb'nin sıkıldığı yer.

BÖLÜM 21

a Mt 21:25
Lu 7:30
b Yhn 7:48
c Mr 2:15
Lu 3:12
Lu 7:29
ç Mt 20:1
d İş 5:2
Yr 2:21
e Mr 12:1
Lu 20:9
f Ne 9:26
Mt 22:6
Lu 20:10
g 2Ta 36:15
Mr 12:5
Elç 7:52
1Se 2:15
İb 11:37
h İb 1:2
ı Lu 20:14
i Mt 27:18
Mr 12:8
Elç 2:23
Elç 3:15
İb 13:12
j Zk 12:2

2. Sütun

a Mr 12:9
Lu 20:16
Elç 18:6
b Me 118:22
1Pe 2:7
c İş 28:16
Mr 12:10
Lu 20:17
Elç 4:11
Ro 9:33
Ef 2:20
ç Mt 8:12
Mt 22:9
İb 8:9
d İş 8:14
Da 2:34
Da 2:44
Lu 20:18
1Pe 2:8
e Lu 20:19
f Mt 21:11
Mr 12:12
Yhn 7:32
Yhn 7:40

BÖLÜM 22

g Lu 14:16
h Ba 29:22
Mt 9:15
Vh 19:9
ı Yhn 13:20
i Lu 14:17
j Mt 21:36
k Hk 14:10
l Vh 19:9
m Lu 14:18
n Mt 21:35
Mt 23:37
1Se 2:15

yok etti ve şehirlerini yaktı.[a] **8** Sonra hizmetkârlarına şöyle dedi: 'Evet düğün yemeği hazır; fakat davet edilenler layık değildi.[b] **9** En iyisi siz şehir dışına çıkan yollara gidin, kimi bulursanız düğüne davet edin.'[c] **10** Hizmetkârlar yollara çıktı ve iyi olsun kötü olsun, buldukları herkesi topladılar;[ç] düğün yerindeki sofralar doldu.[d]

11 Kral, konuklara bakmak için geldiğinde, düğün kıyafeti[e] giymemiş bir adam gözüne çarptı. **12** 'Arkadaş, düğün kıyafeti giymeden buraya nasıl girdin?'[f] diye sorunca adamın dili tutuldu. **13** O zaman kral hizmetkârlarına şöyle dedi: 'Bu adamın elini ayağını bağlayıp dışarıya, karanlığa atın. Orada ağlayacak ve acı içinde diş gıcırdatacak.'[g]

14 Evet, davetliler çok, fakat seçilenler azdır."[h]

15 Bundan sonra Ferisiler oradan ayrıldı ve İsa'yı kendi sözleriyle tuzağa düşürmeyi kararlaştırdılar.[ı] **16** Böylece Herodes yanlılarıyla birlikte[i] kendi öğrencilerini İsa'ya gönderdiler ve şöyle söylemelerini öğütlediler: "Öğretmen, biliriz sen doğru sözlü birisin ve Tanrı'nın yolu konusunda hakikati öğretirsin. Kimseyi kayırmazsın, çünkü insanların dış görünüşüne bakmazsın.[j] **17** Şimdi bize söyle, Sezar'a* baş vergisi ödemek Kanuna uygun mu, değil mi? Sen ne dersin?"[k] **18** Fakat İsa niyetlerinin kötü olduğunu bildiğinden şöyle dedi: "İkiyüzlüler, beni neden deniyorsunuz?[l]

19 Bana baş vergisinin ödendiği parayı gösterin." Ona bir dinar getirdiler. **20** O zaman onlara, "Bu resim ve yazı kime ait?" diye sordu.[a] **21** "Sezar'a" dediler. Bunun üzerine İsa şöyle dedi: "Öyleyse, Sezar'a ait olanı Sezar'a, fakat Tanrı'ya ait olanı Tanrı'ya ödeyin."[b] **22** Bunu duyduklarında şaşakaldılar ve onu bırakıp gittiler.[c]

23 O gün, dirilme diye bir şeyin olmadığını söyleyen Sadukiler de İsa'ya gelip şunu sordular:[ç] **24** "Öğretmen, Musa demiştir ki, 'Bir adam çocuğu olmadan ölürse erkek kardeşi onun karısıyla evlenmeli ve kardeşinin soyunu sürdürmelidir.'[d] **25** Aramızda yedi erkek kardeş vardı. Birincisi evlendi, fakat çocuğu olmadan öldü ve karısını kardeşine bıraktı.[e] **26** İkincinin, üçüncünün, yedinciye dek hepsinin de başına aynı şey geldi.[f] **27** Hepsinden sonra kadın da öldü. **28** O halde, dirilmede kadın bu yedi kardeşten hangisinin karısı olacak? Çünkü hepsi onu eş olarak almıştı."[g]

29 İsa şu cevabı verdi: "Siz çok yanılıyorsunuz, çünkü ne Kutsal Yazıları ne de Tanrı'nın gücünü biliyorsunuz.[h] **30** Dirilme olduğunda erkekler ve kadınlar evlenmezler.[ı] Onlar gökteki melekler gibidirler. **31** Ölülerin dirilmesine gelince, Tanrı'nın size söylediklerini okumadınız mı?[i] **32** 'Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısıyım'[j] diyor. O ölülerin değil, yaşayanların Tanrısıdır."[k] **33** Bunları duyan ka-

Mt 22:17* Ya da "İmparatora"

BÖLÜM 22

a Da 9:26
Lu 19:27
b Elç 13:46
c Mt 21:43
Lu 14:21
ç Mt 13:47
d Mr 2:15
e Vh 19:8
f Ef 4:24
g Me 112:10
Mt 8:12
Mt 13:42
Mt 24:51
Mt 25:30
h Mt 7:14
Lu 13:23
ı Mr 12:13
Lu 20:20
i Mr 3:6
Mr 12:13
j Lu 20:21
Yhn 3:2
k Mt 17:25
Lu 20:22
l Mr 12:15

2. Sütun

a Mr 12:16
b Da 3:18
Ml 3:8
Mr 12:17
Lu 20:25
Lu 23:2
Ro 13:7
c Lu 20:26
ç Mr 12:18
Lu 20:27
Elç 4:2
Elç 23:8
d Ba 38:8
Tkr 25:5
Ru 1:11
Ru 3:13
Mr 12:19
e Lu 20:29
f Mr 12:21
Lu 20:31
g Mr 12:23
Lu 20:33
h Mr 12:24
ı Lu 20:35
i Mr 12:26
j Çk 3:6
Elç 3:13
İb 11:16
k Lu 20:37
Lu 20:38
Ro 4:17

labalık onun öğrettiklerine hayran kaldı.[a]

34 İsa'nın Sadukileri susturduğunu duyan Ferisilerin hepsi bir araya toplandı. **35** Aralarından Kanun uzmanı[b] olan biri İsa'yı denemek için bir soru sordu: **36** "Öğretmen, Kanundaki en büyük emir hangisidir?"[c] **37** İsa da şöyle dedi: " 'Tanrın Yehova'yı bütün yüreğinle, bütün canınla ve bütün zihninle seveceksin.'[ç] **38** Birinci ve en büyük emir budur. **39** Buna benzeyen ikincisi ise, 'Komşunu kendin gibi seveceksin' emridir.[d] **40** Tüm Kanun ve Peygamberlerin yazdıkları bu iki emre dayanır."[e]

41 Ferisiler bir araya toplanmışken İsa onlara şöyle sordu:[f] **42** "Mesih hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce o kimin oğlu?" "Davut'un" dediler.[g] **43** İsa da onlara şöyle dedi: "Öyleyse, nasıl oluyor da Davut ilhamla[h] ona 'Efendim' diye hitap ediyor? **44** 'Yehova Efendime dedi ki, "Ben düşmanlarını senin ayaklarının altına serinceye kadar sağımda otur" '[ı] diye yazmaz mı? **45** Davut ona 'Efendim' diyorsa, Mesih nasıl Davut'un oğlu olabilir?"[i] **46** Buna karşılık kimse tek kelime bile diyemedi ve o günden sonra kimse ona başka soru sormaya cesaret edemedi.[j]

23 Sonra İsa kalabalığa ve kendi öğrencilerine[k] şunları söyledi: **2** "Yazıcılar[l] ve Ferisiler Musa'nın kürsüsünde[m] otururlar. **3** Bu nedenle, size söyledikleri[n] her şeyi yapın ve uygulayın. Fakat onların yaptıklarını[a] yapmayın, çünkü onlar söylerler, ama yapmazlar. **4** Ağır yükler bağlayıp insanların omuzlarına koyarlar,[b] fakat kendileri bunları hafifletmek için parmaklarını bile kıpırdatmak istemezler.[c] **5** Yaptıkları tüm işleri insanlar görsün diye yaparlar.[ç] Bu yüzden, taktıkları muskaları*[d] büyütürler ve giysilerinin saçaklarını[e] genişletirler. **6** Akşam yemeklerinde başköşeleri,[f] havralarda ön sıraları severler.[g] **7** Çarşı meydanlarında selamlanmaktan[h] ve kendilerine Öğretmen denmesinden hoşlanırlar.[ı] **8** Fakat size Öğretmen denmesin, çünkü sizin bir tek öğretmeniniz var[i] ve hepiniz kardeşsiniz. **9** Ayrıca yeryüzünde kimseye baba diye hitap etmeyin, çünkü bir tek Babanız var,[j] o da gökteki Babadır. **10** Size 'önder' diye de hitap etmesinler,[k] çünkü bir tek Önderiniz var, o da Mesih'tir. **11** Sizin aranızda en büyük olan hizmetçiniz olmalı.[l] **12** Kim kendini yüceltirse alçaltılacak,[m] kim kendini alçaltırsa yüceltilecektir.[n]

13 Vay halinize yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Çünkü göklerin krallığının kapısını insanlara kapatıyorsunuz;[o] ne kendiniz içeri giriyorsunuz, ne de girmeye çalışanları bırakıyorsunuz.[ö] **14** *—

15 Vay halinize yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler![p] Çünkü siz birine inancınızı benimsetmek için denizler ve karalar aşarsınız.

BÖLÜM 22

a Mt 7:28; Mr 11:18
b Lu 10:25
c Mr 12:28
ç Tkr 6:5; Tkr 10:12; Yş 22:5; Mr 12:30; Lu 10:27
d Le 19:18; Mr 12:31; Lu 10:27; Kl 3:14; Yk 2:8; 1Pe 1:22
e Ro 13:10; Ga 5:14
f Mr 12:35
g Lu 20:41; Yhn 7:42
h 2Sa 23:2
ı Me 110:1; Elç 2:34; 1Ko 15:25; İb 1:13; İb 10:13
i Mr 12:37
j Mr 12:34; Lu 20:40

BÖLÜM 23

k Lu 20:45
l Mr 12:38
m Çk 18:13
n Ml 2:7

2. Sütun

a Ml 2:8
b Mt 11:28; Elç 15:10
c Lu 11:46
ç Mt 6:1
d Tkr 6:8
e Sy 15:38; Tkr 22:12
f Mr 12:39; Lu 14:7; Lu 14:10
g Lu 11:43
h Lu 20:46
ı Ey 32:22
i Yhn 13:13
j Mt 6:9
k 1Pe 5:3
l Mt 20:26; Mr 9:35; Lu 22:26
m Öz 16:18; Öz 29:23
n Öz 15:33; Mt 18:4; Lu 14:11; Ro 12:3; Ef 4:2; 1Pe 5:5
o Mt 16:19
ö Lu 11:52
p Mt 6:2; Mt 7:5; Lu 12:56

Mt 23:5* "Tefillin"; Yahudi erkeklerin alna ve sol kola bağladıkları ayet kutuları. **14*** 17:21'deki dipnota bakın.

O kişi sizden biri olduğunda ise onu Hinnom Vadisine atılacak hale getirirsiniz; hem de kendinizden iki kat beter ederek.

16 Vay halinize kör kılavuzlar![a] 'Bir kişi mabet üzerine yemin ederse önemli değildir, fakat mabedin altını üzerine yemin ederse yeminini tutmak zorundadır' dersiniz.[b] **17** Ey akılsız ve kör adamlar! Aslında hangisi daha önemlidir? Altın mı, yoksa altını kutsal kılan mabet mi?[c] **18** Ayrıca, 'Bir kişi sunak üzerine yemin ederse önemli değildir, fakat sunu üzerine yemin ederse, yeminini tutmak zorundadır' dersiniz. **19** Kör adamlar! Aslında hangisi daha önemlidir? Sunu mu, yoksa sunuyu kutsal kılan sunak[ç] mı? **20** Dolayısıyla, sunak üzerine yemin eden, sunağın ve üstündeki her şeyin üzerine yemin etmiş olur. **21** Mabet üzerine yemin eden, mabedin ve orada bulunanın üzerine yemin etmiş olur.[d] **22** Gökler üzerine yemin eden ise, Tanrı'nın tahtının[e] ve bu tahtta oturanın üzerine yemin etmiş olur.

23 Vay halinize yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Çünkü siz nanenin, dereotunun ve kimyonun ondalığını verirsiniz,[f] ama Kanunun daha önemli konularını, yani adaleti,[g] merhameti[h] ve sadakati[ı] önemsemezsiniz. Onları yapmanız gerekliydi, fakat diğerlerini göz ardı etmemeliydiniz. **24** Ey kör kılavuzlar,[i] siz sineği süzersiniz,[j] fakat deveyi yutarsınız![k]

25 Vay halinize yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Çünkü siz bardağın ve tabağın dışını temizlersiniz,[a] fakat onların içi yağmacılık[b] ve taşkınlıkla doludur. **26** Ey kör[c] Ferisi, önce bardağın ve tabağın içini temizle ki[ç] dışı da temiz olsun.

27 Vay halinize yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler![d] Çünkü siz beyaz badanalı[e] mezarlara benzersiniz; dıştan güzel görünürler, fakat içleri ölü kemikleri ve her türlü pislikle doludur. **28** Siz de aynı şekilde, insanlara dıştan doğru görünürsünüz,[f] fakat içiniz ikiyüzlülük ve kanunsuzlukla doludur.

29 Vay halinize yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler![g] Çünkü siz peygamberlere mezarlar inşa edersiniz ve doğru kişilerin mezarlarını donatırsınız.[h] **30** 'Atalarımızın zamanında yaşasaydık, onlarla birlikte peygamberlerin kanına girmezdik'[ı] dersiniz. **31** Böylece peygamberleri öldürenlerin oğulları olduğunuza kendiniz tanıklık ediyorsunuz.[i] **32** Öyleyse atalarınızın başlattığı işi tamamlayın.[j]

33 Ey yılanlar, ey engerekler soyu,[k] Hinnom Vadisi cezasından nasıl kaçacaksınız?[l] **34** Bu nedenle size peygamberler, hikmetli adamlar ve öğretmenler[m] gönderiyorum.[n] Onlardan bazılarını direğe gerecek ve öldüreceksiniz,[o] bazılarını havralarınızda kırbaçlayacaksınız[ö] ve her şehirde onlara zulmedeceksiniz. **35** Böylece, doğru[p] biri olan Habil'den,[r] kutsal mekân ile sunak arasında öldürdüğünüz Barahiya

BÖLÜM 23

a Mt 15:14
Ro 2:19
b Mt 5:34
c Çk 30:29
ç Çk 29:37
d 1Kr 8:13
Me 11:4
Me 26:8
Me 132:14
e Mt 5:34
f Le 27:30
Lu 11:42
g Yr 22:15
Yhn 7:24
h Ho 6:6
Mi 6:8
Mt 9:13
Mt 12:7
ı 1Ti 1:5
i Mt 15:14
j Le 11:42
k Le 11:4

2. Sütun

a Mr 7:4
b Mr 12:40
c Yhn 9:40
ç Lu 11:39
d Lu 12:56
e Tkr 27:4
Lu 11:44
Elç 23:3
f Lu 16:15
g Mt 6:2
h Lu 11:47
ı Lu 11:50
i Lu 11:48
Elç 7:52
İb 11:37
j 1Se 2:16
k Ba 3:15
Mt 3:7
Mt 12:34
Lu 3:7
l Mt 10:28
Mr 12:40
Lu 12:5
m Mt 10:41
Mt 13:52
n Lu 11:49
o Elç 7:59
ö Lu 21:12
Yhn 16:2
Elç 5:40
2Ko 11:24
1Se 2:15
p Lu 11:50
Lu 11:51
Vh 18:24
r Ba 4:10
İb 11:4

oğlu Zekeriya'ya[a] kadar, yeryüzündeki tüm doğru kişilerin kanından siz sorumlu olacaksınız.[b] **36** Şuna emin olun, tüm bu şeyler bu neslin başına gelecek.[c]

37 Yeruşalim, Yeruşalim, peygamberleri öldüren,[ç] kendisine gönderilenleri[d] taşlayan[e] Yeruşalim! Tavuk civcivlerini kanatları altına topladığı gibi, ben de kaç defa senin çocuklarını toplamak istedim,[f] fakat siz istemediniz.[g] **38** Bakın, eviniz[h] terk edilip size bırakılıyor.[ı] **39** Şunu bilin ki, 'Yehova'nın adıyla gelen kutlu olsun!'[i] diyene kadar, bir daha beni görmeyeceksiniz."

24 İsa artık mabetten ayrılıyordu ki, öğrencileri mabedin binalarını göstermek için yanına geldiler.[j] **2** Buna karşılık İsa şöyle dedi: "Bütün bunları görüyor musunuz? Emin olun, burada taş üstünde taş bırakılmayacak, hepsi yerle bir olacak."[k]

3 İsa Zeytinlik Dağında otururken öğrencileri özel olarak yanına gelip şöyle dediler: "Bize söyler misin, bu olaylar ne zaman olacak? Senin hazır bulunuşunun*[l] ve bu ortamın sonunun alameti ne olacak?"[m]

4 İsa şöyle cevap verdi: "Dikkatli olun da kimse sizi aldatmasın.[n] **5** Çünkü birçok kişi benim adımla gelip, 'Mesih benim' diyerek birçoklarını saptıracaklar.[o] **6** Savaş gürültüleri ve savaş haberleri duyacaksınız; sakın korkuya kapılmayın. Çünkü bunların olması gerekir, ancak henüz son gelmemiştir.[ö]

Mt 24:3* Ek 16'ya bakın.

BÖLÜM 23

a 2Ta 24:22
b Mt 27:25
c Çk 20:5
ç Lu 13:34
d 2Ta 24:21
Yhn 8:59
1Se 2:15
e İb 11:37
f Me 91:4
g Lu 19:14
h 1Kr 9:7
Yr 12:7
Yr 22:5
Mt 21:43
Lu 19:42
ı Lu 21:20
i Me 118:26
Mt 21:9

BÖLÜM 24

j Mr 13:1
Lu 21:5
k Yr 7:14
Yr 26:18
Mi 3:12
Mt 22:7
Lu 19:44
l Mt 24:27
Mt 24:37
Mt 24:39
m Mt 13:39
Mt 28:20
Mr 13:4
Lu 21:7
n Yr 14:14
Mr 13:5
Lu 21:8
Kl 2:8
2Se 2:3
o Mt 24:24
ö Mr 13:7
Lu 21:9

2. Sütun

a Hg 2:22
Mr 13:8
Vh 6:4
b Lu 21:10
c Elç 11:28
Vh 6:6
ç Mr 13:8
Lu 21:11
d Mt 10:17
Yhn 15:20
Elç 11:19
Vh 2:10
e Yhn 16:2
Elç 7:59
Elç 12:2
Vh 6:11
f Mr 13:9
Lu 21:12
2Ti 3:12
1Pe 2:21
g Mt 10:22
Yhn 15:21
Elç 8:3
h Mt 13:21
ı Mt 10:21
i Mt 7:15
2Pe 2:1
1Yh 4:3

7 Millet milletle[a] ve krallık krallıkla çatışacak,[b] birçok yerde kıtlıklar[c] ve depremler[ç] olacak. **8** Tüm bunlar sancıların başlangıcıdır.

9 O zaman insanlar sizi sıkıntıya sokacaklar[d] ve öldürecekler.[e] Benim ismimden ötürü[f] bütün milletler sizden nefret edecek.[g] **10** Ayrıca o zaman birçok kişi iman yolundan ayrılacak,[h] birbirini ele verecek ve birbirinden nefret edecekler.[ı] **11** Sahte peygamberler[i] ortaya çıkıp birçok kişiyi saptıracak.[j] **12** Kötülüğün çoğalması yüzünden[k] çoğu insanın sevgisi soğuyacak.[l] **13** Fakat kim sona kadar dayanırsa[m] kurtulacak.[n] **14** Krallığın[o] bu iyi haberi,[ö] dünyanın* her yerinde bütün milletlere şahitlik amacıyla duyurulacak[p] ve son[r] o zaman gelecek.

15 O halde, Daniel peygamber aracılığıyla söylendiği gibi, yıkıcı iğrenç şeyin[s] kutsal yerde durduğunu gördüğünüz zaman[ş] (okuyan ayırt etsin) **16** Yahudiye'de olanlar dağlara kaçmaya başlasınlar.[t] **17** Damda olan evinden eşyasını almak için aşağı inmesin. **18** Tarlada olan da abasını almak için evine geri dönmesin. **19** O günlerde hamile olan, bebek emziren kadınların vay haline![u] **20** Kaçışınız kışın ya da Sebt gününde

j Elç 20:29; 1Ti 4:1; **k** Mt 7:23; 2Ti 3:2; **l** 2Se 2:10; **m** İb 10:36; **n** Mt 10:22; Vh 2:10; **o** Da 2:44; Mt 6:10; **ö** İş 52:7; Mt 9:35; Kl 1:23; **p** Mt 28:19; Mr 13:10; Ro 10:18; Vh 14:6; **r** Vh 16:16; Vh 19:19; **s** Tkr 29:17; 1Kr 11:5; Vh 13:15; **ş** Da 9:27; Da 11:31; Da 12:11; Mr 13:14; **t** Ba 19:17; Lu 21:21; **u** Mr 13:17; Lu 21:23.

Mt 24:14* Yeryüzünde insanların yaşadığı yerler.

olmasın diye dua edin. **21** Çünkü o zaman büyük sıkıntı olacaktır;[a] öyle ki dünyanın başlangıcından bu yana böylesi görülmemiştir,[b] bir daha da görülmeyecektir. **22** Aslında o günler kısaltılmasaydı hiç kimse* kurtulamazdı; fakat seçilmiş olanlar uğruna[c] o günler kısaltılacak.[ç]

23 O zaman biri size, 'Bakın Mesih burada!'[d] ya da 'Şurada!' derse, inanmayın.[e] **24** Çünkü sahte Mesihler[f] ve sahte peygamberler[g] çıkacak ve mümkünse seçilmişleri bile saptırmak için büyük alametler[h] ve olağanüstü işler yapacaklar.[ı] **25** Bakın, sizi önceden uyarıyorum.[i] **26** Öyleyse, 'İşte Mesih çölde' derlerse oraya gitmeyin; 'İşte, içerideki odalarda' derlerse inanmayın.[j] **27** Nasıl ki şimşek[k] doğuda çakar ve ışığı batıya kadar her yerde parlarsa, İnsanoğlunun hazır bulunuşu da öyle olacak.[l] **28** Leş nerede ise kartallar[m] oraya toplanacak.[n]

29 O günlerdeki sıkıntıdan hemen sonra güneş kararacak,[o] ay[ö] ışığını vermeyecek, yıldızlar gökten düşecek ve göklerin kudretleri sarsılacak.[p] **30** O zaman, İnsanoğlunun[r] alameti gökte görünecek ve yeryüzünün bütün kabileleri dövünecekler;[s] İnsanoğlunun büyük güç ve ihtişamla, göklerin bulutları üzerinde geldiğini görecekler.[ş] **31** Meleklerini güçlü bir borazan sesiyle gönderecek[t] ve onlar göklerin bir ucundan öbür ucuna kadar, dünyanın dört bucağından O'nun seçtiklerini[a] toplayacaklar.[b]

32 İncir ağacı örneğinden ders çıkarın: Körpe dalları yumuşayıp filizlenince yazın yakın olduğunu anlarsınız.[c] **33** Aynı şekilde, bütün bunları gördüğünüzde anlayın ki o yakındadır, kapıdadır.[ç] **34** Şuna emin olun, bütün bunlar oluncaya dek bu nesil*[d] asla geçip gitmeyecektir. **35** Gök ve yer kaybolup gidecek,[e] fakat benim sözlerim asla kaybolup gitmeyecektir.[f]

36 O gün ve saat konusunda[g] kimse bir şey bilmez; ne gökteki melekler, ne de Oğul, yalnızca Baba bilir.[h] **37** Çünkü Nuh'un zamanı[ı] nasılsa, İnsanoğlunun hazır bulunduğu dönem de öyle olacaktır.[i] **38** Tufandan önceki günlerde, Nuh'un[j] gemiye girdiği güne kadar,[k] insanlar yer, içer ve evlenirlerdi. **39** Tufan gelinceye ve hepsini silip süpürünceye[l] kadar, hiçbir şeyi umursamadılar. İnsanoğlunun hazır bulunduğu zaman da böyle olacak. **40** O zaman, tarlada iki adam olacak, biri alınıp götürülecek, diğeri bırakılacak. **41** El değirmeninde tahıl öğüten[m] iki kadın olacak, biri alınıp götürülecek, diğeri bırakılacak.[n] **42** O halde uyanık kalın, çünkü Efendinizin hangi gün geleceğini bilmiyorsunuz.[o]

43 Şunu unutmayın, ev sahibi hırsızın hangi saatte geleceğini bilirse,[ö] uyanık kalır ve evine gi-

BÖLÜM 24

a Vh 7:14
b Da 12:1
c İş 65:8
1Pe 2:9
ç Mr 13:20
d Mt 24:5
Lu 17:23
e 1Yh 4:1
f 1Yh 2:18
g Tkr 13:1
Mt 7:15
Mr 13:22
2Pe 2:1
h Mt 7:22
2Se 2:9
Vh 13:13
ı Mr 13:22
i Yhn 13:19
j Lu 17:23
k Ey 37:3
l Da 7:13
Lu 17:24
1Ko 15:23
1Se 4:15
m Lu 17:37
n Ey 39:30
o Yo 2:31
ö Vh 6:12
p Mr 13:25
Lu 21:25
Vh 6:13
r Da 7:13
Lu 21:27
s Zk 12:12
Vh 1:7
ş Da 7:14
Mt 26:64
Mr 13:26
t İş 27:13

2. Sütun

a Vh 7:3
b Mr 13:27
c Mr 13:28
Lu 21:30
ç Yk 5:9
d Mt 23:36
e İb 1:11
f Mt 5:18
Lu 21:33
g Elç 1:7
1Se 5:1
h Mr 13:32
ı Ba 6:11
İş 54:9
i Mt 24:27
Lu 17:26
j Ba 7:7
k Lu 17:27
İb 11:7
1Pe 3:20
2Pe 2:5
l Ba 7:23
2Pe 3:6
m İş 47:2
n Lu 17:35
o Mt 25:13
Mr 13:33
Lu 21:36
ö Lu 12:39
1Se 5:2
2Pe 3:10
Vh 3:3

Mt 24:22* Sözcük anlamıyla, "hiçbir beden"

Mt 24:34* Yunanca *genea*. 1. Petrus 2:9'da geçen "soy" anlamındaki *genos*'tan farklıdır.

rilmesine izin vermez. **44** Öyleyse siz de hazır olun,[a] çünkü İnsanoğlu ummadığınız bir saatte gelecek.

45 Evin hizmetkârlarına yiyeceklerini vaktinde vermesi için Efendinin onların başına atadığı sadık ve sağgörülü hizmetkâr[b] gerçekten kimdir?[c] **46** Efendisi gelip onu işinin başında bulursa, ne mutlu[c] o hizmetkâra! **47** Emin olun, Efendisi bütün mallarının sorumluluğunu ona verecektir.[d]

48 Fakat kötü hizmetkâr yüreğinden[e] 'Efendim gecikiyor' diye geçirirse,[f] **49** diğer hizmetkâr arkadaşlarını dövmeye başlarsa ve ayyaşlarla birlikte yiyip içerse, **50** efendisi, o hizmetkârın beklemediği bir günde ve bilmediği bir saatte[g] gelecek, **51** onu en ağır şekilde cezalandıracak[h] ve ikiyüzlülerin yanına atacak. Orada ağlayacak ve acı içinde diş gıcırdatacak."[ı]

25 "O zaman göklerin krallığı, kandillerini alıp[i] güveyi karşılamaya çıkan[j] on kıza benzeyecek. **2** Onların beşi akılsız,[k] beşi akıllıydı.*[ı] **3** Akılsız olanlar kandillerini aldılar ama yanlarına yağ almadılar. **4** Oysa akıllı olanlar kandilleriyle birlikte kaplar içinde yağ da aldılar. **5** Güvey geciktikçe hepsinin uykusu geldi, uyumaya başladılar.[m] **6** Tam gece yarısı, 'İşte, güvey geliyor! Gidip onu karşılayın' diye bir bağrış duyuldu.[n] **7** O zaman kızların hepsi kalkıp kandillerini hazırladılar.[o] **8** Akılsız kızlar akıllı olanlara, 'Bize yağınızdan biraz verin,[a] çünkü kandillerimiz sönmek üzere' dediler. **9** Akıllı[b] kızlar ise, 'Bu yağ hem size hem de bize yetmeyebilir. En iyisi siz satıcılara gidip kendinize yağ alın' diye cevap verdiler. **10** Onlar yağ almak için oradan uzaklaşırken güvey geldi, hazır olan kızlar onunla birlikte içeri girip düğüne katıldı[c] ve arkalarından kapı kapatıldı. **11** Daha sonra diğer kızlar da gelip 'Efendimiz, Efendimiz, bize kapıyı aç!' dediler.[ç] **12** Fakat güvey onlara, 'Sizi gerçekten tanımıyorum' dedi.[d]

13 Öyleyse uyanık kalın,[e] çünkü o günü ve o saati bilmiyorsunuz.[f]

14 Bu, bir adamın[g] başka bir ülkeye gitmek üzere yola çıkacağı zaman[h] olanlara benzer. Adam yola çıkmadan önce hizmetkârlarını toplayıp mallarını onlara emanet etti.[ı] **15** Her birinin yeteneğine göre,[i] birine beş, birine iki, diğerine de bir talant* vererek yola çıktı. **16** Beş talant almış olan hemen yola koyuldu ve ticaret yaparak beş talant daha kazandı.[j] **17** Aynı şekilde, iki talant almış olan da iki talant daha kazandı. **18** Fakat sadece bir talant almış olan gidip toprağı kazdı ve efendisinin verdiği gümüş parayı oraya gizledi.

19 Uzun bir süre sonra[k] hizmetkârların efendisi geri döndü ve onlarla hesap gördü.[ı] **20** Beş talant almış olan öne çıktı ve kazandığı beş talantı

BÖLÜM 24
a Mr 13:35; Lu 12:40
b 1Ko 4:2; İb 3:5
c Lu 12:42; ç Vh 16:15
d Mt 25:21; Lu 12:44
e Vz 8:11; İb 3:12
f 2Pe 3:4
g Mt 25:13
h Lu 12:46
ı Me 112:10; Mt 8:12; Mt 25:30; Lu 13:28

BÖLÜM 25
i Lu 12:35; Flp 2:15
j Yhn 3:29; Vh 19:7
k Mt 7:26
l Mt 7:24
m 1Se 5:6
n Mt 24:31
o Lu 12:35

2. Sütun
a İb 1:9
b Mt 7:24; Vh 19:9
c Lu 13:25; İb 12:17
d Lu 13:27
e 1Se 5:6; 1Pe 5:8
f Mt 24:42; Mt 24:50; Mr 13:33
g Lu 19:12
h Mt 21:33
ı Lu 19:13
i Ro 12:6
j Öz 10:4
k Mt 24:48
l Mt 18:23; Lu 19:15

Mt 25:2* Ya da "sağgörülüydü"

Mt 25:15* Ya da "talanton"; Ek 5'e bakın.

da getirip, 'Efendim, sen bana
beş talant emanet etmiştin; bak
ben beş talant daha kazandım'
dedi.[a] **21** Efendisi de ona şöyle
dedi: 'Aferin, iyi ve sadık hiz-
metkâr![b] Sana az şey emanet edil-
diğinde bile güvenilir[c] olduğunu
gösterdin. Ben de sana çok şe-
yin sorumluluğunu vereceğim.[ç]
Gel, efendinin sevincine[d] katıl.'
22 Ondan sonra iki talant al-
mış olan öne çıkıp, 'Efendim,
sen bana iki talant emanet et-
miştin, bak ben iki talant daha
kazandım' dedi.[e] **23** Efendisi
ona şöyle dedi: 'Aferin, iyi ve sa-
dık hizmetkâr! Sana az şey ema-
net edildiğinde bile güvenilir ol-
duğunu gösterdin. Ben de sana
çok şeyin sorumluluğunu vere-
ceğim.[f] Gel, efendinin sevincine[g]
katıl.'

24 Son olarak, bir talant al-
mış olan öne çıkıp,[h] 'Efen-
dim, senin titiz bir adam oldu-
ğunu, ekmediğin yerden biçtiğini
ve harman savurmadığın yer-
den topladığını bilirim. **25** Bu
yüzden korktum,[ı] gidip talan-
tını toprağa gömdüm. İşte ta-
lantın' dedi. **26** Efendisi ona
şöyle cevap verdi: 'Ey kötü ve
tembel hizmetkâr, ekmediğim
yerden biçtiğimi, harman savur-
madığım yerden topladığımı bi-
lirdin de, **27** neden gümüş pa-
ralarımı bankacılara vermedin?
Böylece geldiğimde paramı fai-
ziyle geri alırdım.[i]

28 Şimdi ondaki talantı alın
ve on talantı olana verin.[j]
29 Çünkü kimde varsa ona daha
çok verilecek, böylece elinde bol
bol olacak; fakat kimde yoksa
elindeki de alınacak.[k] **30** O işe

BÖLÜM 25

a Lu 19:16
b Lu 19:17
c Öz 28:20
Lu 16:10
ç Öz 12:24
Lu 12:44
d İb 12:2
e Lu 19:18
f Lu 19:19
g İb 12:2
h Lu 19:20
ı Öz 26:13
Lu 19:21
Vh 21:8
i Lu 19:23
j Lu 19:24
k Mt 13:12
Mr 4:25
Lu 8:18
Yhn 15:2

2. Sütun

a Me 112:10
Mt 8:12
b Da 7:13
Mt 16:27
Elç 1:11
Vh 1:7
c Zk 14:5
Mt 13:41
Mt 19:28
ç Vh 3:21
d 2Ko 5:10
e He 20:38
f He 34:17
Mt 13:49
g Yhn 10:16
h Mt 25:41
ı Me 115:15
i Mt 13:35
İb 9:26
1Pe 1:20
Vh 13:8
j 1Se 2:12
Vh 5:10
k Ro 8:17
l İş 58:7
He 18:16
m İb 13:2
3Yh 5
n He 18:7
Yk 2:15
o 2Ti 1:16
ö Mt 10:42
p Mt 6:3
r Lu 19:38
Vh 17:14
s 2Ko 5:20
İb 2:11
ş Öz 19:17
Mt 10:40
Mr 9:41
t İb 6:10
u Mt 7:23
Lu 13:27
ü Vh 12:9

yaramaz hizmetkârı dışarıya, ka-
ranlığa atın. Orada ağlayacak ve
acı içinde diş gıcırdatacak.'[a]

31 İnsanoğlu[b] bütün melek-
lerle birlikte[c] ihtişamıyla gelin-
ce, o zaman yüce tahtına otura-
cak.[ç] **32** Bütün milletler onun
önünde toplanacak[d] ve o, bir ço-
banın koyunları keçilerden ayır-
ması gibi insanları birbirinden[e]
ayıracak.[f] **33** Koyunları sağ ya-
nına,[g] keçileri sol yanına[h]
koyacak.

34 O zaman kral sağındakile-
re şöyle diyecek: 'Ey sizler, Baba-
mın nimetlerine erenler,[ı] gelin,
dünyanın kuruluşundan[i] beri si-
zin için hazırlanmış olan krallı-
ğın[j] mirasçısı[k] olun. **35** Çün-
kü acıkmıştım, bana yiyecek
verdiniz;[l] susamıştım, bana içe-
cek verdiniz. Yabancıydım, beni
konuk ettiniz;[m] **36** çıplak kal-
mıştım,[n] beni giydirdiniz. Has-
ta düşmüştüm, bana baktınız.
Hapisteydim,[o] yanıma geldiniz.'
37 O zaman doğru kişiler ona
şöyle karşılık verecek: 'Efendi-
miz, biz ne zaman seni aç görüp
doyurduk, susamış[ö] görüp içecek
verdik?[p] **38** Ne zaman yaban-
cı olduğunu görüp konuk ettik,
çıplak görüp giydirdik? **39** Ne
zaman seni hasta ya da hapiste
görüp yanına geldik?' **40** Kral[r]
da onlara şöyle cevap verecek:
'Emin olun, mademki bu kardeş-
lerimin[s] en küçüklerinden[ş] biri
için bunu yaptınız, benim için de
yapmış oldunuz.'[t]

41 Kral bu kez de solundaki-
lere şöyle diyecek: 'Siz ey lanet-
liler, benden uzak durun,[u] İb-
lis ve melekleri[ü] için hazırlanmış

sonsuz ateşe[a] gidin. **42** Çünkü
acıkmıştım, bana yiyecek ver-
mediniz,[b] susamıştım[c] içecek ver-
mediniz. **43** Yabancıydım, fa-
kat beni konuk etmediniz; çıplak
kalmıştım beni giydirmediniz;[ç]
hasta ve hapisteydim,[d] fakat bana
bakmadınız.' **44** O zaman on-
lar şöyle karşılık verecek: 'Efen-
dimiz, biz seni ne zaman aç, su-
suz, yabancı, çıplak, hasta ya da
hapiste gördük de sana hizmet
etmedik?' **45** Bunun üzerine
kral onlara şöyle diyecek: 'Emin
olun, mademki bu en küçükler-
den[e] biri için bunu yapmadınız,[f]
benim için de yapmamış oldu-
nuz.'[g] **46** Bunlar sonsuz ölüme,[h]
fakat doğru kişiler sonsuz
yaşama[ı] gidecekler."

26 İsa sözlerini bitirince, öğ-
rencilerine şöyle dedi:
2 "Biliyorsunuz, iki gün sonra
Fısıh olacak[i] ve İnsanoğlu direğe
gerilmek üzere ele verilecek."[j]

3 O sırada yüksek kâhinler
ve ihtiyarlar, Kayafa[k] adlı baş-
kâhinin avlusunda toplandılar.
4 Kurnazca bir düzenle[l] İsa'yı
yakalayıp öldürmeyi kararlaştır-
dılar. **5** Fakat "Bayramda ol-
masın ki, halk arasında bir karga-
şa çıkmasın" diyorlardı.[m]

6 İsa Beytanya'da,[n] cüzamlı[o]
Simun'un evindeyken **7** bir
kadın geldi. Elindeki kaymakta-
şından kabın içinde çok pahalı
güzel kokulu bir yağ[ö] vardı. İsa
sofrada otururken kadın yaklaşıp
yağı onun başına dökmeye baş-
ladı. **8** Bunu gören öğrencile-
ri kızarak, "Bu savurganlık niye?[p]
9 Bu yağ yüksek bir fiyata sa-
tılabilir ve para yoksul insanla-
ra[a] verilebilirdi" dediler. **10** İsa
bunu fark ederek[b] onlara şöyle
dedi: "Neden kadının canını sı-
kıyorsunuz? O benim için güzel
bir şey yaptı.[c] **11** Çünkü yok-
sullar her zaman yanınızda,[ç] fa-
kat ben her zaman yanınızda
olmayacağım.[d] **12** Kadın gö-
mülmeye hazırlanmam için bu
güzel kokulu yağı bedenime dök-
tü.[e] **13** Emin olun, iyi haber
dünyanın neresinde duyurulursa, bu kadının yaptığı iş de onu
anmak üzere anlatılacaktır."[f]

14 O zaman onikilerden biri
olan Yahuda İskariyot,[g] yüksek
kâhinlere gidip **15** "Onu ele
verirsem bana ne verirsiniz?" dedi.[h] Onlar da ücretini
otuz gümüş[ı] olarak belirlediler.
16 Böylece o andan itibaren İsa'
yı ele vermek için fırsat kollama-
ya başladı.[i]

17 Mayasız Ekmek Bayramının[j] birinci gününde* öğrencileri İsa'nın yanına gelerek "Fısıh
yemeğini yemen için nerede ha-
zırlık yapmamızı istersin?" dedi-
ler.[k] **18** O da şöyle dedi: "Şeh-
re gidip[l] falan kişiyi bulun ve ona
deyin ki, 'Bizi Öğretmen gönder-
di. Benim vaktim yaklaştı; öğ-
rencilerimle birlikte Fısıh senin
evinde kutlayacağım diyor.' "[m]
19 Öğrencileri İsa'nın emrettiği
gibi yaptılar ve Fısıh için gerekli
şeyleri hazırladılar.[n]

20 Akşam olunca,[o] İsa on iki
öğrencisiyle birlikte sofraya otur-
du.[ö] **21** Yemek yerlerken İsa,

BÖLÜM 25

a Mt 18:8 Vh 20:10
b İş 58:7 He 18:16
c Mt 10:42
ç He 18:7 Yk 2:15
d 2Ti 1:16
e Tkr 23:4 2Ko 5:20 İb 2:11
f Zk 2:8
g Elç 9:5
h Da 12:2 2Pe 2:9
ı Ro 2:7

BÖLÜM 26

i Çk 12:14 Mr 14:1 Lu 22:1 Yhn 13:1
j Mt 16:21 Mt 20:19 Mt 27:26 Mr 15:15 Yhn 19:16
k Mt 26:57 Lu 3:2 Lu 22:2 Yhn 18:13 Yhn 18:24
l Me 2:2 Mr 14:1 Yhn 11:49
m Mr 14:2
n Mt 21:17
o Mt 8:2
ö Mr 14:3 Yhn 12:3
p Mr 14:4 Yhn 12:4

2. Sütun

a Mr 14:5 Yhn 12:5
b Yhn 12:6
c Mr 14:6
ç Tkr 15:11 Mr 14:7
d Mt 9:15 Yhn 12:8 Yhn 17:11
e Mr 14:8 Yhn 12:7
f Mr 14:9
g Mt 10:4 Lu 22:3 Yhn 13:2
h Mr 14:10 Yhn 11:57 1Ti 6:10
ı Çk 21:32 Zk 11:12 Mt 27:3 Mr 14:11 Lu 22:5
i Mr 14:11 Lu 22:6

j Çk 12:18; Çk 23:15; Le 23:6; Mr 14:12; Lu 22:7; **k** Lu 22:9; **l** Mt 21:3; Mr 14:13; Lu 22:10; **m** Mr 14:14; Lu 22:11; **n** Mr 14:16; Lu 22:13; **o** Tkr 16:6; **ö** Mr 14:17; Lu 22:14.

Mt 26:17* Ya da "bir gün öncesinde"

"Şunu bilin ki, içinizden biri beni ele verecek" dedi.[a] **22** Buna çok kederlendiler ve her biri teker teker, "Efendim, benden söz etmiyorsun, değil mi?" diye sormaya başladı.[b] **23** İsa da şöyle cevap verdi: "Elini benimle birlikte sahana batıranlardan biri beni ele verecek.[c] **24** Gerçi, İnsanoğlu kendisi hakkında yazıldığı gibi[ç] gidiyor, ancak onu ele veren adamın[d] vay haline![e] O adam doğmamış olsaydı, kendisi için daha iyi olurdu." **25** İsa'yı ele verecek olan Yahuda bir şeyler söylemiş olmak için, "Öğretmen, benden söz etmiyorsun değil mi?" dedi. İsa da, "Bunu kendin söyledin" dedi.

26 Yemeğe devam ederlerken İsa ekmek aldı,[f] dua etti ve sonra ekmeği bölüp[g] öğrencilerine verdi. "Alın, yiyin. Bu benim bedenimi temsil eder" dedi.[h] **27** Ayrıca bir kâse aldı[ı] ve şükrettikten sonra onlara verdi. Şöyle dedi: "Bundan hepiniz için;[i] **28** çünkü bu,[j] günahların bağışlanması[k] için, birçok insan uğrunda[l] dökülecek olan kanımı, 'ahit[m] kanını'[n] temsil eder. **29** Fakat şuna emin olun, Babamın krallığında sizinle birlikte yenisini içeceğim güne kadar asmanın bu ürününden artık içmeyeceğim."[o] **30** Sonra, ilahiler söylediler[ö] ve Zeytinlik Dağına doğru yola çıktılar.[p]

31 O zaman İsa onlara şöyle dedi: "Bu gece başıma gelecekler yüzünden hepiniz sendeleyeceksiniz. Çünkü, 'Çobanı vuracağım ve sürünün koyunları etrafa dağılacak' diye yazılmıştır.[r] **32** Fakat ben diriltildikten sonra, sizin önünüzden Celile'ye gideceğim."[a] **33** Petrus şöyle karşılık verdi: "Senin başına gelecek şeyler yüzünden hepsi sendelese de ben asla sendelemem!"[b] **34** İsa da şöyle dedi: "Gerçek şu ki, bu gece horoz ötmeden sen beni üç kere inkâr edeceksin."[c] **35** Petrus da, "Seninle ölmem gerekse bile, seni asla inkâr etmem" dedi. Diğer öğrenciler de aynı şeyi söylediler.[ç]

36 Sonra İsa onlarla birlikte Getsemani denilen yere[d] geldi ve öğrencilerine, "Ben şuraya gidip dua edeceğim,[e] siz burada oturun" dedi. **37** Petrus'u ve Zebedi'nin iki oğlunu[f] da yanına almıştı. Giderek içini derin bir keder ve sıkıntı kaplıyordu.[g] **38** O zaman yanındakilere, "Ölesiye bir keder içindeyim.*[h] Burada durun ve benimle birlikte uyanık kalın" dedi.[ı] **39** Biraz öteye gidip yere kapandı ve dua etmeye[i] başladı: "Baba, mümkünse bu kâse[j] benden geçip gitsin. Yine de, benim istediğim gibi değil,[k] Senin istediğin gibi olsun."[l]

40 İsa öğrencilerinin yanına geldiğinde onları uykuda buldu ve Petrus'a seslendi: "Sizler benimle birlikte bir saat bile uyanık kalamadınız mı?[m] **41** Hep uyanık kalıp[n] dua edin[o] ki ayartılmayasınız.[ö] Ruh elbette istekli, fakat beden zayıf."[p] **42** Yine ikinci kez[r] onlardan ayrılıp şöyle dua etti: "Baba, eğer ben içmeden

BÖLÜM 26

a Mr 14:18
Yhn 6:70
Yhn 13:21
b Mr 14:19
Yhn 13:22
c Me 41-9
Mr 14:20
Lu 22:21
Yhn 13:26
ç Mt 5:17
d Mr 14:21
Yhn 17:12
e Tkr 27:25
Lu 22:22
f 1Ko 11:23
g 1Ko 10:16
1Ko 11:24
h Mr 14:22
Lu 22:19
ı 1Ko 11:25
i Lu 22:20
j 1Ko 10:16
k Ef 1:7
İb 9:22
l Mt 20:28
Mr 14:24
m Yr 31:31
İb 7:22
İb 9:20
n Çk 24:8
Zk 9:11
o Lu 22:18
ö Me 113
p Lu 22:39
Yhn 18:1
r Zk 13:7
Mr 14:27
Yhn 16:32

2. Sütun

a Mt 28:7
Mt 28:16
b Öz 11:2
Mr 14:29
c Mr 14:30
Lu 22:34
Yhn 13:38
ç Mr 14:31
Lu 22:33
d Lu 22:39
Yhn 18:1
e Mr 14:32
Lu 22:40
f Mr 5:37
g İş 53:3
Mr 14:33
h Me 42:11
Me 43:5
ı Mr 14:34
i İb 5:7
j Mt 20:22
Yhn 18:11
k Yhn 5:30
Yhn 6:38
l Me 40:8
Mr 14:36
Lu 22:42
İb 10:9
m Mr 14:37
Lu 22:45
n Mr 13:33
1Pe 5:8
Vh 16:15

o Lu 18:1; Ro 12:12; Ef 6:18; 1Pe 4:7; **ö** Mt 6:13; Lu 22:46; **p** Mr 14:38; Ro 7:23; Ga 5:17; **r** Mr 14:39.

Mt 26:38* Ya da "Canım derin bir keder içinde"

bu kâsenin geçip gitmesi mümkün değilse, Senin istediğin olsun."[a] **43** Yine geldi ve onları uykuda buldu, çünkü gözleri kapanıyordu.[b] **44** Böylece onları bırakıp üçüncü kez[c] dua etmeye gitti ve aynı sözleri bir kere daha söyledi. **45** O zaman öğrencilerine gelip şöyle dedi: "Böyle bir zamanda uyuyor ve dinleniyor musunuz? Bakın, İnsanoğlunun günahkârların eline verilme vakti geliyor.[ç] **46** Haydi, kalkın gidelim. Bakın beni ele veren yaklaşıyor."[d] **47** O henüz konuşurken, onikilerden biri olan Yahuda geldi.[e] Yanında, yüksek kâhinlerin ve ihtiyarların gönderdiği, ellerinde kılıçlar[f] ve sopalar bulunan büyük bir kalabalık vardı.[g]

48 İsa'yı ele veren, onlara bir işaret vermek üzere şöyle demişti: "Kimi öpersem İsa odur. Onu tutuklayın."[h] **49** Doğruca İsa'nın yanına giderek, "Selam Öğretmen!" dedi[ı] ve onu sıcak bir şekilde öptü.[i] **50** İsa ona,[j] "Arkadaş, neden buradasın?" dedi. O zaman ötekiler öne çıktılar ve İsa'yı yakalayıp tutukladılar.[k] **51** Bu sırada, İsa'nın yanındakilerden biri elini atıp kılıcını çekti ve başkâhinin hizmetkârına vurup kulağını kesti.[l] **52** Bunun üzerine İsa ona şöyle dedi: "Kılıcını yerine koy,[m] çünkü kılıç tutanların hepsi kılıçla yok olacak.[n] **53** Ne sanıyorsun, şu anda on iki lejyondan* fazla meleği yardımıma göndermesi için Babama yalvaramaz mıyım?[o] **54** Fakat o zaman böyle olması gerektiğini bildiren Kutsal Yazılar nasıl yerine gelirdi?" **55** İsa o anda kalabalığa şunları söyledi: "Bir haydudun karşısına çıkar gibi kılıçlarla ve sopalarla mı beni tutuklamaya geldiniz?[a] Her gün mabette[b] oturup Tanrı'nın sözünü öğretiyordum, beni tutuklamadınız. **56** Fakat bütün bunlar, peygamberlerin yazdıkları yerine gelsin diye olmuştur."[c] O zaman bütün öğrencileri İsa'yı bırakıp kaçtı.[ç]

57 İsa'yı tutuklayanlar onu başkâhin Kayafa'ya götürdüler.[d] Yazıcılar ve ihtiyarlar da orada toplanmıştı.[e] **58** Fakat Petrus onu uzaktan izleyerek başkâhinin avlusuna[f] kadar geldi. İçeri girdikten sonra neler olacağını görmek için evdeki hizmetçilerle birlikte oturdu.[g]

59 Bu sırada yüksek kâhinler ve bütün Sanhedrin* üyeleri, İsa'yı öldürmek için aleyhte konuşacak yalancı şahitler arıyordu.[h] **60** Birçok yalancı şahit çıktığı[ı] halde aradıklarını bulamadılar. Daha sonra iki kişi çıkıp **61** şunu söyledi: "Bu adam 'Ben Tanrı'nın mabedini yıkar ve üç günde yeniden yaparım' dedi."[i] **62** Bunun üzerine başkâhin ayağa kalkıp İsa'ya, "Bir şey söylemeyecek misin? Aleyhindeki bu tanıklık hakkında ne diyorsun?" diye sordu.[j] **63** Fakat İsa sustu.[k] O zaman başkâhin, "Yaşayan Tanrı'nın adıyla sana ant ettiriyorum,[l] söyle, sen Tanrı'nın Oğlu Mesih misin?"[m]

BÖLÜM 26

a Mt 6:10
Yhn 12:27
Elç 21:14
b Mr 14:40
c 2Ko 12:8
ç Mr 14:41
d Mr 14:42
e Lu 22:47
Yhn 18:3
f Lu 22:52
Elç 1:16
g Mr 14:43
h Mr 14:44
ı Mr 14:45
i 2Sa 20:9
Öz 27:6
j Lu 22:48
k Me 41:9
Mr 14:46
l Mr 14:47
Lu 22:50
Yhn 18:10
m Yhn 18:11
n Ba 9:6
Vh 13:10
o 2Kr 6:17
Da 7:10
Mt 4:11

2. Sütun

a Mr 14:48
Lu 22:52
b Lu 19:47
Yhn 18:20
c Me 22
İş 53
Ağ 4:20
Da 9:26
ç Zk 13:7
Mr 14:50
Yhn 16:32
d Mr 14:53
Yhn 18:13
e Lu 22:54
f Lu 22:55
g Yhn 18:16
h Çk 20:16
Mr 14:55
ı Tkr 19:15
Me 27:12
Me 35:11
Mr 14:57
i Mt 27:40
Yhn 2:19
Elç 6:14
j Mr 14:60
k Öz 11:12
İş 53:7
Elç 8:32
l 1Kr 22:16
m Mt 16:16
Lu 22:67
Yhn 10:24

Mt 26:53* Eski Romalılarda askeri birlik.

Mt 26:59* Yeruşalim'deki Yahudi Yüksek Mahkemesi.

dedi. **64** İsa şöyle cevap verdi:[a] "Bunu kendin söyledin.[b] Ayrıca şunu bilin ki, bundan böyle[c] İnsanoğlunun,[ç] Kudretlinin sağında oturduğunu[d] ve göklerin bulutları üzerinde geldiğini göreceksiniz."[e] **65** Bunun üzerine başkâhin kaftanını yırtarak, "Tanrı'ya küfretti!" dedi.[f] "Artık tanıklara ne gerek var?[g] Küfrü kendiniz de duydunuz.[h] **66** Bu duruma ne diyorsunuz?" Onlar "Ölümü hak etti!"[ı] diye cevap verdiler. **67** O zaman yüzüne tükürdüler[i] ve onu yumrukladılar.[j] Bazıları da tokatlayarak,[k] **68** "Hey Mesih,[l] sana vuran kim? Peygambersen söyle bakalım" diyorlardı.[m]

69 O sırada Petrus dışarıda, avluda oturuyordu. Bir hizmetçi kız yanına gelip, "Sen de şu Celileli İsa'yla birlikteydin" dedi.[n] **70** Fakat Petrus herkesin önünde bunu inkâr edip "Neden söz ettiğini anlamıyorum" dedi. **71** Giriş kapısının yanına gittikten sonra başka bir kız Petrus'u tanıdı ve oradakilere, "Bu adam Nasıralı İsa'yla birlikteydi" dedi.[o] **72** Petrus yine inkâr edip, "Ben o adamı tanımam!" diye ant etti.[ö] **73** Bir süre sonra etraftakiler gelip Petrus'a, "Sen kesinlikle onlardansın. Baksana, konuştuğun lehçe seni ele veriyor" dediler.[p] **74** O ise yeminler edip kendine lanet okuyarak, "Ben o adamı tanımıyorum!" demeye başladı. Tam o sırada bir horoz öttü.[r] **75** Petrus, İsa'nın "Horoz ötmeden sen beni üç kere inkâr edeceksin" dediğini[s] o zaman hatırladı. Dışarıya çıkıp acı acı ağladı.[ş]

BÖLÜM 26

a Mr 14:62
b Lu 22:70
c Lu 22:69
ç Yhn 1:51
d Me 110:1
Da 7:14
Lu 22:69
e Da 7:13
Mr 14:62
Vh 1:7
f Mr 14:63
g Lu 22:71
h Mr 14:64
ı Le 24:16
Yhn 19:7
i İş 50:6
Mt 27:30
Mr 14:65
j Lu 22:63
k İş 53:3
Yhn 19:3
l Lu 23:39
m Mr 14:65
Lu 22:64
n Lu 22:57
Yhn 18:17
o Mr 14:67
Yhn 18:25
ö Lu 22:58
p Hk 12:6
Lu 22:59
Yhn 18:26
r Lu 22:60
Yhn 18:27
s Mt 26:34
Mr 14:30
Yhn 13:38
ş Mr 14:72
Lu 22:62

2. Sütun

BÖLÜM 27

a Me 2:2
Mr 15:1
Lu 22:66
Yhn 18:28
b Mt 20:19
Lu 23:1
Yhn 18:28
Elç 3:13
c Mt 26:15
Mr 14:11
ç Tkr 19:10
2Kr 24:4
d Mt 27:24
İb 10:26
e 2Sa 17:23
Me 55:23
Elç 1:18
f Elç 1:19
g Zk 11:12
h Zk 11:13
ı Mr 15:2
Lu 23:3
Yhn 18:33
i Mt 26:64
1Ti 6:13

27 Sabah olduğunda bütün yüksek kâhinler ve halkın ihtiyarları İsa'yı öldürmek için bir görüşme yaptılar.[a] **2** Onu bağladıktan sonra götürüp Vali Pilatus'a teslim ettiler.[b]

3 İsa'yı ele veren Yahuda onun ölüme mahkûm edildiğini görünce, suçluluk duygusuna kapıldı ve otuz[c] gümüşü yüksek kâhinlere ve ihtiyarlara geri götürüp **4** "Doğru bir insanın kanına girerek günah işledim"[ç] dedi. Onlar da "Bundan bize ne? Onu sen düşün!"[d] dediler. **5** O zaman Yahuda gümüşleri mabedin içine atıp oradan uzaklaştı. Gidip kendini astı.[e] **6** Fakat yüksek kâhinler gümüşleri toplayarak, "Bu paraları kutsal hazineye koymak doğru olmaz, çünkü bunlar kan bedeli" dediler. **7** Aralarında konuştuktan sonra, bu gümüşlerle, yabancıları gömmek için bir yer, çömlekçi tarlasını satın aldılar. **8** Bu yüzden o tarlaya bu güne dek "Kan Tarlası"[f] denmiştir. **9** O zaman Yeremya peygamber aracılığıyla önceden söylenen şu sözler yerine geldi: "Otuz gümüşü aldılar,[g] o adam için biçilen bedel buydu; evet, İsrailoğullarından bazıları onun için bu bedeli biçmişti; **10** Yehova'nın bana emretmiş olduğu gibi, çömlekçi tarlasını satın almak için bu parayı verdiler."[h]

11 İsa valinin önüne çıkarıldı; vali "Sen Yahudilerin kralı mısın?" diye sordu.[ı] İsa "Bunu kendin söylüyorsun" diye cevap verdi.[i] **12** Fakat yüksek kâhinler ve ihtiyarlar tarafından

suçlanırken[a] hiç cevap vermedi.[b]
13 O zaman Pilatus, "Senin
aleyhinde ne çok şey söylüyor-
lar, duymuyor musun?"[c] dedi.
14 Yine de o hiç cevap vermedi,
evet tek kelime bile etmedi. Vali
buna çok şaşırmıştı.[ç]

15 Her bayram halkın istediği bir mahkûmu serbest bırakmak valinin âdetiydi.[d] **16** Tam o günlerde, Barabbas adında namlı bir mahkûm ellerindeydi.[e] **17** Halk bir araya toplanmışken Pilatus onlara şöyle dedi: "Hangisini serbest bırakmamı istersiniz, Barabbas'ı mı, yoksa Mesih denilen İsa'yı mı?"[f] **18** Aslında onu çekemedikleri[g] için kendisine teslim ettiklerinin farkındaydı.[h] **19** Ayrıca vali yargı kürsüsünde otururken karısı ona şu haberi göndermişti: "Sakın o doğru[ı] adama bir şey yapma, çünkü onun yüzünden bugün rüyamda[i] çok sıkıntı çektim." **20** Ancak yüksek kâhinler ve ihtiyarlar, Barabbas'ın salıverilmesini[j] ve İsa'nın öldürülmesini istemeleri için halkı kandırdılar. **21** Vali onlara, "Bu ikisinden hangisini sizin için salıvereyim?" deyince, "Barabbas'ı" dediler.[k] **22** Pilatus, "O zaman Mesih denilen İsa'yı ne yapayım?" diye sordu. Hep bir ağızdan, "Direğe gerilsin!" dediler.[l] **23** Vali, "Neden? O ne kötülük etti?" diye sordu. Fakat onlar daha da çok bağırarak "Direğe gerilsin!" dediler.[m]

24 Pilatus bunun bir yararı olmadığını, aksine kargaşayı körüklediğini görünce, su alıp[n] kalabalığın önünde ellerini yıkadı ve şöyle dedi: "Bu adamın kanından ben sorumlu değilim. Ötesini siz düşünün." **25** Bunun üzerine oradakilerin hepsi şöyle cevap verdi: "Onun kanının hesabı bizden ve çocuklarımızdan sorulsun."[a] **26** Vali o zaman Barabbas'ı serbest bıraktı; İsa'yı ise kırbaçlattı[b] ve direğe gerilmesi için askerlere teslim etti.[c]

27 Sonra, valinin askerleri İsa'yı vali konağına götürdüler ve tüm taburu topladılar.[ç] **28** Onun giysilerini çıkardılar ve üstüne kırmızı bir pelerin geçirdiler.[d] **29** Dikenlerden bir taç örüp başına geçirdiler ve sağ eline bir kamış verdiler. Önünde diz çöküp, "Selam sana ey Yahudilerin Kralı!"[e] diyerek alay ettiler.[f] **30** Ona tükürdüler,[g] başına kamışla vurmaya başladılar. **31** Onunla eğlendikten[h] sonra, üzerinden pelerini çıkarıp kendi giysilerini giydirdiler ve onu direğe germek üzere götürdüler.[ı]

32 Giderlerken, Simun adında Kireneli bir adam buldular[i] ve onu angaryaya koşarak İsa'nın işkence direğini taşıttılar. **33** *Golgota*,[j] yani Kafatası denilen yere geldiklerinde, **34** içmesi için İsa'ya ödle karışık şarap[k] verdiler, fakat o tadına bakınca bunu içmeyi reddetti.[l] **35** Onu direğe gerdikten[m] sonra aralarında kura çekerek[n] giysilerini paylaştılar.[o] **36** Sonra da orada oturup başında nöbet tuttular. **37** Ayrıca başının üstündeki suç yaftasına şöyle yazdılar: "Yahudilerin Kralı İsa Budur."[ö]

38 Onunla birlikte direğe gerilen iki de haydut vardı.

BÖLÜM 27

a Mr 15:3
b Öz 11:12
İş 53:7
Mt 26:63
Yhn 19:9
c Mr 15:4
ç Mr 15:5
d Yhn 18:39
e Lu 23:19
Yhn 18:40
f Mr 15:9
g Öz 27:4
Yhn 12:19
Ro 1:29
h Mr 15:10
ı İş 53:11
Zk 9:9
1Yh 2:1
i Mt 2:12
j Lu 23:18
Yhn 18:40
Elç 3:14
k Mr 15:11
l Mr 15:13
Lu 23:21
m Mr 15:14
Lu 23:23
Elç 3:13
n Tkr 21:6

2. Sütun

a Tkr 19:10
Yş 2:19
Elç 5:28
1Se 2:15
b Lu 18:33
Yhn 19:1
c Mr 15:15
Lu 23:25
ç Mr 15:16
d Yhn 19:2
e Mr 15:19
Yhn 19:3
f Hk 16:25
g İş 49:7
İş 50:6
Mt 26:67
h İş 53:7
Mt 20:19
ı Mr 15:20
i Mr 15:21
Lu 23:26
Yhn 19:17
j Lu 23:33
Yhn 19:17
k Me 69:21
l Mr 15:23
m Me 22:16
Yhn 19:18
n Mr 15:24
o Me 22:18
Lu 23:34
Yhn 19:23
ö Mr 15:26
Lu 23:38
Yhn 19:19

Biri sağında diğeri solundaydı.[a] **39** Oradan geçenler ona söverek[b] başlarını sallıyor,[c] **40** şöyle diyorlardı: "Hani sen mabedi yıkarç üç günde yeniden kurardın! Haydi kendini kurtar! Eğer Tanrı Oğluysan işkence direğinden in de görelim!"[d] **41** Aynı şekilde yazıcılarla birlikte yüksek kâhinler ve ihtiyarlar da onunla eğlenip şöyle diyorlardı:[e] **42** "Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor! İsrail'in Kralı;[f] şimdi direkten insin de ona iman edelim.[g] **43** Tanrı'ya güveniyordu. Tanrı onu istiyorsa, şimdi kurtarsın;[h] çünkü 'Ben Tanrı'nın Oğluyum'ı demişti." **44** Aynı şekilde, yanında direğe gerilmiş olan haydutlar bile onu aşağılamaya başladılar.[i]

45 Altıncı saatte* tüm memleket üzerine bir karanlık çöktü[j] ve dokuzuncu saate# kadar sürdü.[k] **46** Dokuzuncu saate doğru İsa yüksek sesle, "*Eli, Eli, lama sabaktani?*" diye bağırdı. Bu, "Tanrım, Tanrım, beni neden bıraktın?"[l] anlamına gelir. **47** Orada duranlardan bazıları bunu duyunca "Bu adam İlya'ya* sesleniyor" demeye başladı.[m] **48** Aralarından biri hemen koşup bir sünger aldı, ekşi[n] şaraba batırdı, bir kamışa takarak içmesi için İsa'ya uzattı.[o] **49** Fakat diğerleri, "Bırakın bakalım İlya onu kurtarmaya gelecek mi?"[ö] diyordu. [Başkası da bir mızrak alıp İsa'nın böğrünü deldi. Kan ve su çıktı.][a] **50** İsa yine yüksek sesle bağırdı ve ruhunu teslim etti.[b]

51 O zaman kutsal mekânın perdesi[c] boydan boya yırtılıp ikiye ayrıldı,[ç] yer sarsıldı ve kayalar yarıldı.[d] **52** Mezarlar açıldı ve ölmüş olan birçok kutsal kişinin bedeni ortaya çıktı. **53** Böylece bunları birçok kişi gördü (onun diriltilişinden sonra, mezarlar arasından geçen kişiler kutsal şehre[e] girmişlerdi). **54** Fakat yüzbaşı ve onunla birlikte İsa'nın başında nöbet tutanlar, depremi ve bütün bu olanları görünce çok korktular. "Bu kesinlikle Tanrı'nın Oğluydu"[f] dediler.

55 Ayrıca birçok kadın da olanları uzaktan izliyordu.[g] Onlar İsa'ya hizmet etmek için Celile'den onunla birlikte gelmişti.[h] **56** Bu kadınlar arasında, Mecdelli Meryem, Yakup'un ve Yoses'in annesi Meryem ve Zebedi'nin oğullarının annesi de vardı.[ı]

57 Artık akşam olurken, İsa'nın öğrencisi olmuş Yusuf adında Arimatealı zengin bir adam geldi.[i] **58** Pilatus'a gidip İsa'nın bedenini istedi.[j] O zaman Pilatus İsa'nın bedeninin ona verilmesini emretti.[k] **59** Yusuf onu alıp has ketenden temiz bir beze sardı,[l] **60** kayaya oymuş olduğu yeni bir mezara koydu.[m] Mezarın girişine büyük bir taş yuvarladıktan sonra oradan ayrıldı.[n] **61** Fakat Mecdelli Meryem ve diğer Meryem orada kalıp mezarın önünde oturdular.[o]

62 Ertesi gün, yani Hazırlık

BÖLÜM 27

a İş 53:12; Mr 15:27; Lu 23:33; Yhn 19:18
b Lu 18:32; İb 12:3
c Me 22:7; Me 109:25; Lu 23:35
ç Mt 26:61; Yhn 2:19
d Mr 15:30; Lu 4:3
e Mr 15:31; Lu 23:35
f Yhn 1:49; Yhn 12:13
g Mr 15:32
h Me 3:2; Me 22:8; Me 42:10
ı Mr 14:62; Yhn 5:18; Yhn 10:36
i Mr 15:32; Lu 23:39
j Ams 8:9
k Mr 15:33; Lu 23:44
l Me 22:1; İş 53:10; Mr 15:34
m Mr 15:35
n Me 69:21
o Lu 23:36; Yhn 19:29
ö Mr 15:36

2. Sütun

a Yhn 19:34
b Mr 15:37; Lu 23:46; Yhn 19:30
c Çk 26:31; İb 9:3; İb 10:20
ç Mr 15:38; Lu 23:45
d 1Sa 14:15
e Mt 4:5
f Mr 15:39; Lu 23:47
g Lu 23:49
h Mr 15:41; Lu 8:3
ı Mt 20:20; Mr 15:40; Yhn 19:25
i Mr 15:43
j Tkr 21:23; Mr 15:43; Lu 23:52
k Mr 15:45; Yhn 19:38
l Mr 15:46; Lu 23:53; Yhn 19:40
m İş 53:9; Elç 13:29
n Mr 15:46; Lu 23:53; Yhn 19:41
o Mr 15:47; Lu 23:55

Mt 27:45* Gün doğuşu esas alınarak "altı"; bugünün saatiyle öğlen 12 sulları. **45#** Gün doğuşu esas alınarak "dokuz"; bugünün saatiyle öğleden sonra 3 sulları. **47*** İbranice *Eliyahu*. Anlamı, "Tanrım Yehova'dır"

Gününden[a] sonraki gün, yüksek kâhinler ve Ferisiler Pilatus’un önünde toplandılar **63** ve şöyle dediler: “Efendimiz, o sahtekârın henüz yaşarken ‘Üç gün[b] sonra diriltileceğim’ dediği aklımıza geldi. **64** Bu nedenle mezarın üçüncü güne kadar güvenlik altında tutulmasını emret ki, öğrencileri gelip onu çalmasın[c] ve insanlara ‘O dirildi!’ diyemesin. Yoksa bu son sahtekârlık ilkinden kötü olur.” **65** Pilatus da onlara, “Yanınıza muhafız alın.[ç] Gidin, orayı bildiğiniz şekilde güvenlik altına alın” dedi. **66** Böylece gidip taşı mühürleyerek[d] ve başına muhafız koyarak mezarı güvenlik altına aldılar.

28 Sebt gününden sonra, haftanın ilk günü tan ağarırken, Mecdelli Meryem ve diğer Meryem mezara bakmaya geldi.[e]

2 Baktılar ki, büyük bir deprem olmuş, Yehova’nın meleği gökten inmiş ve gelip taşı yuvarlamıştı. Şimdi de taşın üstünde oturuyordu.[f] **3** Onun görünüşü şimşek gibiydi[g] ve giysileri kar gibi bembeyazdı.[h] **4** Nöbetçiler korkudan tir tir titriyordu; ölü gibi olmuşlardı.

5 Fakat melek[ı] kadınlara şöyle dedi: “Korkmayın, biliyorum, direğe gerilmiş olan İsa’yı arıyorsunuz.[i] **6** O burada değil, çünkü söylemiş olduğu gibi diriltildi.[j] Gelin bakın, yattığı yer burasıydı. **7** Sonra hemen koşup öğrencilerine onun diriltildiğini[k] söyleyin. Sizin önünüzden Celile’ye gidiyor,[l] onu orada göreceksiniz. Haberiniz olsun.”[m]

8 Böylece kadınlar büyük bir sevinç ve korku içinde hemen mezardan ayrılıp öğrencilere haber vermeye koştular.[a] **9** O sırada İsa karşılarına çıkıp “Selam!” dedi. Yanına gittiler, önünde eğildiler ve ayaklarına sarıldılar. **10** O zaman İsa onlara şöyle dedi: “Korkmayın! Kardeşlerime[b] haber götürün, Celile’ye gitsinler; beni orada görecekler.”

11 Kadınlar yoldayken, muhafızlardan[c] bazıları da şehre gidip bütün olanları yüksek kâhinlere anlattılar. **12** Bu kâhinler ihtiyarlarla birlikte toplanıp görüştükten sonra, askerlere yüklü miktarda gümüş vererek[ç] **13** şöyle dediler: “‘Öğrencileri[d] gece biz uyurken gelip onu çaldılar’ deyin. **14** Bu olay valinin kulağına gidecek olursa biz onu ikna ederiz, başınız derde girmez.” **15** Böylece askerler gümüşleri alıp kendilerine söyleneni yaptılar; bu söylenti ta bugüne kadar Yahudiler arasında yayıldı.

16 On bir öğrenci ise Celile’ye,[e] İsa’nın onlarla buluşacağı dağa geldi. **17** Onu görünce önünde eğildiler, fakat bazıları kuşku[f] duydu. **18** İsa yaklaşıp onlara şöyle dedi: “Gökte ve yerde bütün yetki[g] bana verildi. **19** Bu nedenle, siz gidin bütün milletlerden[h] insanları öğrencim[ı] olarak yetiştirin; onları Babanın,[i] Oğlun[j] ve kutsal ruhun[k] adıyla vaftiz edin.[l] **20** Size emrettiğim her şeye[m] uymalarını[n] onlara öğretin.[o] Ben bu ortamın sonuna[ö] kadar, her zaman sizin yanınızda olacağım.”[p]

BÖLÜM 27

a Mr 15:42
Lu 23:54
Yhn 19:14
b Mt 12:40
Yhn 2:19
c Mt 28:13
ç Mt 28:11
d Da 6:17

BÖLÜM 28

e Mr 16:1
Lu 24:1
Lu 24:10
Yhn 20:1
f Mr 16:4
Lu 24:2
g Hk 13:6
Da 10:6
h Mr 16:5
Lu 24:4
Elç 1:10
Vh 10:1
ı İb 1:14
i Mr 16:6
j Mt 16:21
Mt 17:23
Lu 24:6
1Ko 15:4
k 2Ti 2:8
l Mt 26:32
Mt 28:16
Mr 14:28
m Mr 16:7

2. Sütun

a Mr 16:8
Lu 24:9
b Yhn 20:17
Ro 8:29
İb 2:11
c Mt 27:65
ç Öz 17:23
d Mt 27:64
e Mt 26:32
1Ko 15:6
f Mt 14:31
g Da 7:14
Mt 11:27
Ef 1:21
Flp 2:9
h Elç 1:8
Ro 10:18
Ro 11:13
Vh 14:6
ı Elç 14:21
Elç 21:16
i Me 83:18
İş 64:8
j Flp 2:9
Yh 19:16
k Yhn 14:16
l Elç 2:38
Elç 8:12
m 1Ko 11:23
2Pe 3:2
1Yh 3:23
n Mt 7:24
Yhn 14:23
1Ti 6:14
o Mt 5:19
Elç 20:20
2Ti 2:2

ö Mt 13:39; Mt 13:49; Mt 24:3; **p** Mt 18:20; Elç 18:10.

MARKOS

İNCİLİ

1 İsa Mesih hakkındaki iyi haberin başlangıcı. **2** İşaya peygamberin kitabında şöyle yazılmıştır: "(İşte, senin önün sıra habercimi gönderiyorum, senin yolunu hazırlayacak.)[a] **3** Dinleyin! Çölde biri bağırıyor: 'Yehova'nın* yolunu hazırlayın, O'nun yollarını düzleyin.'"[b] **4** Böylece, yazıldığı gibi, Vaftizci Yahya günahların bağışlanması için gereken tövbe vaftizini duyurarak çölde ortaya çıktı.[c] **5** Bunun üzerine, tüm Yeruşalim ve Yahudiye yöresi halkı onun bulunduğu yere gittiler. Günahlarını açıkça itiraf ederek Ürdün Irmağında onun tarafından vaftiz ediliyorlardı.[ç] **6** Yahya deve tüyünden bir giysi giyiyor, beline deri bir kuşak bağlıyordu;[d] çekirge[e] ve yaban balı[f] yiyordu. **7** Halka şu duyuruyu yapıyordu: "Benden sonra benden daha güçlü biri geliyor; ben eğilip onun çarıklarının bağını çözmeye bile layık değilim.[g] **8** Ben sizi suyla vaftiz ettim, o sizi kutsal ruhla vaftiz edecek."[h]

9 O günlerde İsa, Celile'nin Nasıra şehrinden geldi ve Yahya tarafından Ürdün Irmağında vaftiz edildi.[ı] **10** Sudan çıkar çıkmaz göklerin yarıldığını ve ruhun üzerine bir güvercin gibi indiğini gördü.[i] **11** Göklerden, "Sen Benim sevgili oğlumsun, senden memnunum"[a] diye bir ses geldi.

12 Hemen sonra, ruh onu çöle götürdü.[b] **13** İsa kırk gün çölde kaldı;[c] bu süre boyunca Şeytan onu ayartmaya çalıştı;[ç] orada yaban hayvanlarının arasındaydı, fakat melekler kendisine hizmet ediyordu.[d]

14 Yahya tutuklandıktan sonra İsa Celile'ye gitti;[e] Tanrı'nın iyi haberini duyuruyor[f] **15** ve "Vakit geldi,[g] Tanrı'nın krallığı yaklaştı. Tövbe edin,[h] iyi habere iman edin" diyordu.

16 İsa Celile Gölü kıyısında dolaşıyordu; o sırada Simun'u[ı] ve kardeşi Andreas'ı denize ağ atarken gördü; onlar balıkçıydı.[i] **17** Kendilerine, "Ardımdan gelin, bundan sonra balık değil, insan yakalayacaksınız" dedi.[j] **18** Onlar derhal ağlarını bırakıp onun peşinden gittiler.[k] **19** İsa biraz daha ilerleyip Zebedi'nin oğlu Yakup'u ve kardeşi Yuhanna'yı gördü; teknede ağlarını onarıyorlardı.[ı] **20** Hemen onları çağırdı. Onlar da babaları Zebedi'yi teknede işçilerle birlikte bırakıp İsa'nın ardından gittiler. **21** Birlikte Kefernahum'a girdiler.[m]

Sebt günü olur olmaz İsa havraya girdi ve Tanrı'nın Sözünü öğretmeye başladı. **22** Dinleyenler onun öğretme tarzına şaşıp kaldılar,[n] çünkü yazıcılar gibi değil, yetki sahibi biri gibi öğretiyordu.[o] **23** Tam o sırada hav-

BÖLÜM 1

a Ml 3:1
Mt 11:10
Lu 7:27
b İş 40:3
Lu 3:4
Yhn 1:23
c Mt 3:2
Lu 3:3
Elç 13:24
ç Öz 28:13
Ml 3:5
Elç 19:4
d 2Kr 1:8
e Le 11:22
f Mt 3:4
g Yhn 1:27
Elç 13:25
h İş 44:3
Yo 2:28
Lu 3:16
Elç 2:4
Elç 11:16
1Ko 12:13
ı Mt 3:13
i İş 42:1
Mt 3:16
Lu 3:22
Yhn 1:32

2. Sütun

a Me 2:7
Mt 3:17
2Pe 1:17
b Lu 4:1
c Mt 4:2
ç Mt 4:1
d Mt 4:11
e Mt 4:12
Lu 4:14
f Lu 8:1
g Da 9:26
Ga 4:4
Ef 1:10
h Mt 4:17
ı Mt 10:2
i Mt 4:18
Lu 5:4
j Mt 4:19
k Mt 19:27
Lu 5:11
l Mt 4:21
m Mt 4:13
Lu 4:31
n Mt 7:28
o Mt 7:29

Mr 1:3* Ek 1'e bakın.

rada bulunanlardan biri, kötü ruhun etkisi altındaki bir adam bağırmaya başladı.[a] **24** "Ey Nasıralı İsa, bizden ne istiyorsun?[b] Bizi yok etmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum;[c] Tanrı'nın Kutsalᶜ Kulusun"[d] diyordu. **25** Fakat İsa, "Sus ve ondan çık!" diyerek ruhu azarladı.[e] **26** Adam kötü ruhun etkisi altında çırpınmaya başladı, sonra ruh, avazı çıktığı kadar bağırarak ondan çıktı.[f] **27** Hepsi öylesine şaşkına dönmüştü ki, "Bu da nesi?" diye aralarında tartışmaya başladılar. "Yeni bir öğretme yöntemi! Kötü ruhlara bile yetkiyle emrediyor, onlar da itaat ediyor" diyorlardı.[g] **28** Böylece, onun hakkındaki haberler bir anda Celile yöresinde dört bir yana yayıldı.[h]

29 Havradan çıkar çıkmaz Andreas ve Simun'un evine gittiler;[i] Yakup ve Yuhanna da yanlarındaydı. **30** Simun'un kaynanası[i] ateşlenmiş yatıyordu,[j] durumu hemen İsa'ya anlattılar. **31** İsa da kadının yanına gitti, elinden tutup onu kaldırdı; kadının ateşi düştü[k] ve onlara hizmet etmeye başladı.[l]

32 Akşam olup güneş battıktan sonra, tüm hastaları[m] ve cinlerin tutsağı olanları ona getirmeye başladılar.[n] **33** Tüm şehir halkı kapıya üşüşmüştü. **34** İsa çeşitli hastalıklara tutulmuş pek çok insanı iyi etti,[o] birçok kişiden cinleri çıkardı; cinlerin konuşmasına izin vermiyordu, çünkü onun Mesih olduğunu biliyorlardı.[ö]

35 İsa sabah erkenden, henüz karanlıkken kalktı, dışarı çıkıp ıssız bir yere gitti[a] ve orada dua etmeye koyuldu.[b] **36** Ancak, Simun ve yanındakiler peşine düştüler **37** ve onu buldular. Kendisine, "Herkes seni arıyor" dediler. **38** Fakat İsa, "Gelin, başka yerlere, yakın kasabalara gidelim, oralarda da bu haberi duyurayım,[c] çünkü ben bu amaçla geldim"[ç] dedi. **39** Böylece havralarında haberi duyurarak ve cinleri çıkararak bütün Celile'yi dolaştı.[d]

40 Bir gün de yanına bir cüzamlı gelmişti; diz çökmüş, "Sen beni temizleyebilirsin, yeter ki iste" diye yalvarıyordu.[e] **41** İsa ona acıyarak[f] elini uzatıp dokundu ve "İsterim. Temiz ol"[g] dedi. **42** O anda cüzamı geçti ve adam tertemiz oldu.[h] **43** Sonra sıkı sıkı tembihleyip onu hemen yanından gönderdi; **44** "Sakın kimseye bir şey söyleme; ancak git, kâhine görün[ı] ve arınmanın gereği olarak Musa'nın emrettiği şeyleri sun[i] da onlara kanıt olsun"[j] dedi. **45** Adam ise oradan ayrıldıktan sonra, olup biten her şeyi duyurmaya ve etrafa yaymaya başladı; öyle ki, İsa artık hiçbir şehre açıkça giremiyordu, ancak şehir dışında, ıssız yerlerde kalıyordu. Yine de, insanlar dört bir yandan ona geliyorlardı.[k]

2 İsa bir süre sonra tekrar Kefernahum'a girdi ve evde olduğu haberi etrafta duyuldu.[l] **2** Bunun üzerine birçok kişi oraya toplandı; o kadar ki, kapının önünde bile yer kalmadı. İsa da onlara Tanrı'nın sözünden[m] anlatmaya başladı. **3** O sırada

BÖLÜM 1

a Lu 4:33
b Mt 8:29
c Yk 2:19
ç Vh 3:7
d Lu 4:34
e Lu 4:35
f Mr 9:20
Mr 9:26
g Lu 4:36
h Mt 4:24
Lu 4:37
ı Lu 4:38
i 1Ko 9:5
j Mt 8:14
k Me 103:3
l Mt 8:15
Lu 4:39
m Mt 4:24
Lu 4:40
n Mt 8:16
o İş 53:4
ö Mr 3:12
Lu 4:41

2. Sütun

a Lu 4:42
b Mt 14:23
Mr 14:32
İb 5:7
c İş 61:1
ç Lu 4:43
Yhn 17:4
d Mt 4:23
Lu 4:44
e Mt 8:2
Lu 5:12
f İb 2:17
g Mt 8:3
h Lu 5:13
ı Le 13:49
Le 14:3
i Le 14:10
Tkr 24:8
j Mt 8:4
Lu 5:14
k Mr 2:13
Lu 5:15

BÖLÜM 2

l Mt 9:1
m Me 40:9
İş 61:1
Ef 2:17
İb 2:3

dört kişinin taşıdığı felçli birini İsa'ya getirdiler.[a] **4** Ancak kalabalıktan ötürü adamı onun yanına kadar götüremiyorlardı. Bu yüzden, İsa'nın bulunduğu yerin üstünden damı kaldırdılar, açtıkları delikten felçliyi döşeğiyle birlikte aşağı sarkıttılar.[b] **5** İsa onların imanını[c] görünce felçliye, "Evladım, günahların bağışlandı"[ç] dedi. **6** Orada bazı yazıcılar vardı; oturmuş kendi kendilerine düşünüyor, yüreklerinden,[d] **7** "Bu adam neden böyle konuşuyor? Tanrı'ya küfrediyor. Tanrı'dan başka[e] kim günahları bağışlayabilir?" diye geçiriyorlardı. **8** İsa onların ne düşündüğünü ruhunda hemen fark ederek şöyle dedi: "Niçin yüreğinizden bu düşünceler geçiyor?[f] **9** Bu felçli adama, 'Ayağa kalk, döşeğini topla da yürü' demek mi daha kolay, yoksa 'Günahların bağışlandı' demek mi?[g] **10** Fakat İnsanoğlunun[h] yeryüzünde günahları bağışlama yetkisi olduğunu bilmenizi istedim. . ."[ı] Felçli adama döndü, **11** "Şimdi beni dinle, kalk, döşeğini topla da evine git"[i] dedi. **12** Bunun üzerine adam kalktı, çabucak döşeğini topladı ve gözlerinin önünde yürüyerek çıkıp gitti.[j] Hepsi hayretler içinde kaldı ve "Böyle şey görmedik"[k] diyerek Tanrı'yı yücelttiler.

13 İsa tekrar göl kıyısına çıktı; halk yanına akın ediyordu, onlara Tanrı'nın sözünü öğretmeye başladı. **14** Vergi toplama yerinden geçerken, orada oturan Alfeos oğlu Levi[l] gözüne ilişti. Ona "Benim takipçim ol" dedi. O da kalkıp İsa'nın ardından gitti.[a] **15** Daha sonra, İsa Levi'nin evinde sofraya oturdu, vergi tahsildarları[b] ve günahkârlar da İsa ve öğrencileriyle birlikte sofradaydı; çünkü böyle çok kişi vardı ve onun takipçisi oldular.[c] **16** Ancak Ferisi yazıcılar, onun günahkârlarla ve vergi tahsildarlarıyla yemek yediğini görünce, öğrencilerine İsa için, "Vergi tahsildarlarıyla ve günahkârlarla mı yemek yiyor?" demeye başladılar.[ç] **17** İsa bunu duyunca onlara şöyle dedi: "Sağlıklı olanların hekime ihtiyacı yoktur, hasta olanlar hekime muhtaçtır. Ben doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya geldim."[d]

18 Yahya'nın öğrencileri ve Ferisiler oruç tutarlardı. Bu yüzden İsa'nın yanına gelip, "Neden hem Yahya'nın hem de Ferisilerin öğrencileri oruç tutuyor da seninkiler tutmuyor?" diye sordular.[e] **19** İsa onlara şöyle dedi: "Güvey yanlarındayken, sağdıçları oruç tutabilir mi?[f] Güvey aralarında olduğu sürece tutamazlar.[g] **20** Fakat güveyin yanlarından alınıp götürüleceği günler gelecek, işte o zaman oruç tutacaklar.[h] **21** Hiç kimse eski giysiye çekmemiş yeni kumaştan yama yapmaz; yoksa yeni kumaş çektiği zaman bütün kuvvetiyle eski giysiden kopar, yırtık daha da kötü olur.[ı] **22** Aynı şekilde, kimse yeni şarabı eski tulumlara koymaz; yoksa şarap, tulumları patlatır, hem şarap hem de tulumlar ziyan olur.[i] Yeni şarabı yeni tulumlara koyarlar."[j]

23 İsa bir Sebt günü ekinler

BÖLÜM 2

a Mt 9:2
Lu 5:18
b Lu 5:19
c Elç 14:9
ç İş 53:11
Lu 5:20
Lu 7:48
d Lu 5:21
e Me 130:4
İş 43:25
f Me 7:9
Mt 9:4
Lu 6:8
İb 4:13
Vh 2:23
g Mt 9:5
Lu 5:23
h Da 7:13
ı İş 53:11
Elç 5:31
i Mt 9:6
Lu 5:24
j Mt 9:8
Lu 5:26
k Mt 9:33
Yhn 7:31
Yhn 9:32
l Mt 9:9

2. Sütun

a Lu 5:27
b Lu 15:1
c Mt 9:10
Lu 5:29
ç İş 65:5
Mt 9:11
Lu 5:31
d İş 61:1
Mt 9:12
Lu 5:31
Lu 19:10
1Ti 1:15
e Mt 9:14
Lu 5:33
f Yhn 3:29
g Me 45
Mt 22:2
2Ko 11:2
Vh 19:7
h Mt 9:15
Lu 5:35
Lu 17:22
ı Mt 9:16
Lu 5:36
i Ey 32:19
j Mt 9:17
Lu 5:38

arasından geçiyordu, öğrencileri yürürken başakları koparmaya[a] başladılar.[b] **24** Bunun üzerine Ferisiler ona, "Şuraya bak! Neden Sebt gününde yapılması yasak olan şeyi yapıyorlar?" dediler.[c] **25** İsa da onlara şöyle dedi: "Kendisinin ve yanındaki adamların yiyecekleri tükenip acıktıklarında Davut'un ne yaptığını[ç] hiç okumadınız mı?[d] **26** Yüksek kâhin Abiatar'la[e] ilgili kayıttan onun nasıl Tanrı'nın evine girdiğini, kâhinler dışında birinin yemesi yasak[f] olan sunu ekmeklerinden[g] yediğini ve yanındaki adamlara da verdiğini bilmiyor musunuz?"[h] **27** Sonra şöyle devam etti: "İnsan Sebt günü için değil,[ı] Sebt günü insan için var olmuştur;[i] **28** dolayısıyla İnsanoğlu Sebt gününün de Efendisidir."[j]

3 İsa yine bir havraya girdi, orada eli sakat bir adam vardı.[k] **2** Ferisiler İsa'yı suçlayabilmek amacıyla, adamı Sebt günü iyi edip etmeyeceğini görmek için onu dikkatle izliyorlardı.[l] **3** İsa eli körelmiş adama, "Ayağa kalk, ortaya gel" dedi. **4** Sonra onlara, "Sebt günü iyilik yapmak mı kanuna uygundur, yoksa kötülük yapmak mı? Can kurtarmak mı, yoksa öldürmek mi?"[m] diye sordu. Onlar ise sustular. **5** Yüreklerinin duyarsızlığı nedeniyle derin bir keder içindeydi;[n] etrafındakilere kızgınlıkla baktıktan sonra adama, "Elini uzat" dedi. O da uzattı ve eli iyileşti.[o] **6** Bunun üzerine Ferisiler dışarı çıktılar ve vakit geçirmeden Herodes yanlılarıyla[a] bir araya gelip İsa'yı nasıl ortadan kaldıracaklarını görüşmeye başladılar.[b]

7 Fakat İsa öğrencileriyle birlikte oradan ayrılıp göl kıyısına gitti; Celile'den ve Yahudiye'den büyük bir insan kitlesi de peşinden gitti.[c] **8** Yeruşalim'den, İdumea'dan, Ürdün Irmağının öte yakasından, Sur[ç] ve Sayda çevrelerinden de büyük bir topluluk onun neler yaptığını duyarak geldi. **9** İsa öğrencilerine, kalabalığın arasında sıkışıp kalmamak için küçük bir tekneyi hazır bulundurmalarını söyledi. **10** Çünkü pek çok kişiyi iyi etmişti, bu yüzden de ciddi hastalıkları olanların hepsi ona dokunmak için üzerine üşüşüyorlardı.[d] **11** Kötü ruhlar bile,[e] onu nerede görseler ayaklarına kapanıyor, "Sen Tanrı'nın Oğlusun!" diye bağırıyorlardı.[f] **12** Fakat o çoğu kez, kim olduğunu açıklamamalarını onlara sıkıca tembihliyordu.[g]

13 İsa bir dağa çıktı ve istediği kişileri yanına çağırdı,[h] onlar da gittiler.[ı] **14** On iki kişi seçti; "elçiler" diye de adlandırdığı bu kişiler kendisiyle birlikte hizmeti sürdürecek, haberi duyurmak üzere onun tarafından gönderilecek[i] ve **15** cinleri çıkarma yetkisine sahip olacaklardı.[j]

16 Seçtiği bu onikiler şunlardı: Simun, ki ona Petrus adını da vermişti,[k] **17** Zebedi'nin oğlu Yakup ve onun kardeşi Yuhanna[l] (onlara "gök gürültüsü oğulları" anlamında Boanerces adını vermişti), **18** Andreas, Filipus, Bartolomeus, Matta,

BÖLÜM 2

a Tkr 23:25
b Mt 12:1
Lu 6:1
c Mt 12:2
ç 1Sa 21:6
d Mt 12:3
Lu 6:3
e 1Sa 22:20
f Çk 25:30
Çk 29:32
Le 24:9
g Le 24:6
h Lu 6:4
ı Mt 12:7
Kl 2:16
i Çk 20:10
He 20:12
j Mt 12:8
Lu 6:5

BÖLÜM 3

k Mt 12:9
Lu 6:6
l Mt 12:10
Lu 6:7
Lu 14:1
m Mt 12:11
Lu 14:3
n Yhn 12:40
Ro 11:25
o Mt 12:13
Lu 6:10

2. Sütun

a Mt 22:16
Mr 12:13
b Mt 12:14
Lu 6:11
Yhn 11:53
c Mt 12:15
Lu 6:17
ç Mt 11:21
d Mt 9:21
Mr 5:28
Mr 6:56
e Mt 8:31
Mr 1:23
f Mr 5:7
Lu 4:41
g Mt 12:16
Mr 1:25
h Yhn 15:16
ı Lu 6:12
Lu 9:1
i Lu 6:13
j Mt 10:1
k Yhn 1:42
l Mt 10:2
Lu 6:14
Lu 9:54
Elç 1:13

Tomas, Alfeos oğlu Yakup, Taddeus, Gayretli Simun **19** ve sonradan kendisine ihanet eden[a] Yahuda İskariyot.

Sonra İsa bir eve girdi. **20** Kalabalık yine toplandı, öyle ki yemek bile yiyemiyorlardı.[b] **21** Ailesi[c] bunu duyunca onu tutup götürmek üzere geldi, çünkü "Aklını kaçırmış" diyorlardı.[ç] **22** Yeruşalim'den inen yazıcılar da şöyle diyorlardı: "Onda Beelzebub* var, cinler hükümdarının yardımıyla cinleri çıkarıyor."[d] **23** Bunun üzerine kendilerini yanına çağırıp örneklerle konuşmaya başladı: "Şeytan Şeytan'ı nasıl çıkarabilir? **24** Kendi içinde ayrılık olan bir krallık ayakta kalamaz;[e] **25** kendi içinde ayrılık olan bir ev de ayakta kalamaz.[f] **26** Yine, Şeytan da kendi kendisiyle çatışarak kendi içinde ayrılık yarattıysa ayakta kalamaz, sonu yakın demektir.[g] **27** Kimse güçlü bir adamın evine öylece girip malını yağmalayamaz;[h] ancak önce onu bağlarsa evini yağmalayabilir.[ı] **28** Şuna emin olun ki, insanoğullarının küfür niteliğindeki her günahı ve sözü bağışlanacaktır.[i] **29** Ancak, kutsal ruha küfreden sonsuza dek bağışlanmayacaktır, ebedi günahtan suçludur."[j] **30** Bunları söylemesinin nedeni, "Onda kötü ruh var"[k] demeleriydi.

31 O sırada annesi ve kardeşleri[l] geldiler, dışarıda durup kendisini çağırttılar.[m] **32** Ancak insanlar İsa'nın etrafını sarmış oturuyordu; bu yüzden ona "Bak, annen ve kardeşlerin dışarıda, seni istiyorlar" dediler.[a] **33** Buna karşılık İsa, "Benim annem kim, kardeşlerim kim, biliyor musunuz?"[b] diye sordu. **34** Sonra, çevresine toplanmış oturanlara bakarak, "İşte benim annem ve kardeşlerim![c] dedi. **35** "Tanrı'nın isteğini kim yerine getirirse, benim kardeşim, kız kardeşim ve annem odur."[ç]

4 Tekrar göl kıyısında Tanrı'nın sözünü öğretmeye başladı.[d] Yanına çok büyük bir kalabalık toplandığından bir tekneye binip oturdu; kendisi göldeydi, bütün kalabalık da kıyıda duruyordu.[e] **2** Onlara örneklerle[f] birçok şey öğretmeye başladı[g] ve şöyle dedi: **3** "Dinleyin. Ekinci tohum ekmeye çıktı.[h] **4** Tohumları ekerken bazıları yol kenarına düştü, kuşlar gelip onları yedi.[ı] **5** Başkası kayalık yere düştü, tabii orada fazla toprak yoktu; toprak derin olmadığından tohum hemen filizlendi.[i] **6** Fakat güneş doğunca kavruldu, kökü olmadığından kurudu.[j] **7** Başkası dikenler arasına düştü, dikenler büyüyüp onu boğdular, ürün vermedi.[k] **8** Başkalarıysa iyi toprağa düştüler,[l] büyüyüp çoğaldılar, ürün vermeye başladılar; otuz, altmış, yüz kat verdiler."[m] **9** Sonra şunu ekledi: "İşitecek kulağı olan işitsin."[n]

10 Yalnız kalınca, onikilerle birlikte çevresindeki diğer kişiler, verdiği örneklerle ilgili kendisine sorular sormaya koyuldular.[o] **11** O da anlatmaya başladı:

Mr 3:22* Matta 12:24'teki dipnota bakın.

BÖLÜM 3

a Mt 10:4
Lu 6:16
b Mr 6:31
c Yhn 7:5
ç Yhn 10:20
d Mt 9:34
Mt 10:25
Lu 11:15
Yhn 8:48
e Mt 12:25
f Lu 11:17
g Mt 12:26
Lu 11:18
h İş 49:24
ı Mt 12:29
i Mt 12:31
Lu 12:10
j Mt 12:32
İb 6:4
İb 6:6
İb 10:26
1Yh 5:16
k Yhn 7:20
Yhn 10:20
l Mt 13:55
Yhn 2:12
Elç 1:14
m Mt 12:46
Lu 8:19

2. Sütun

a Mt 12:47
Mr 6:3
Lu 8:20
b Mt 10:37
c Mt 12:49
Ro 8:29
İb 2:11
ç Mt 12:50
Lu 8:21
Yhn 15:14

BÖLÜM 4

d İş 9:1
e Mt 13:1
Lu 8:4
f Mt 13:34
g Mt 13:3
Mr 12:38
h Mr 4:14
Lu 8:5
ı Mt 13:4
i Mt 13:5
Mr 4:16
Mr 4:17
Lu 8:6
j Mt 13:6
Yk 1:11
k Mt 13:7
Mr 4:18
Mr 4:19
Lu 8:7
l İb 6:7
m Mt 13:8
Mr 4:20
Lu 8:8
Yhn 15:5
Kl 1:6
n Öz 1:5
Mt 11:15

o Öz 4:7; Mt 13:10; Lu 8:9.

"Tanrı'nın krallığının kutsal sırrını[a] anlama ayrıcalığı sizlere verilmiştir, dışarıdakiler içinse duydukları her şey birer örnek olarak kalır ki,[b] **12** baksınlar da baktıklarını görmesinler, işitsinler de işittiklerini anlamasınlar, hiçbir zaman yollarından dönmesinler ve bağışlanmaya erişmesinler."[c] **13** Sonra onlara, "Bu örneği anlamıyorsanız, diğerlerini nasıl anlayacaksınız?" dedi.

14 "Ekinci Tanrı'nın sözünü eker.[ç] **15** Bazı insanlarda, tohum yol kenarına düşmüş gibidir; onlar sözü duyar duymaz Şeytan gelir,[d] içlerine ekileni alıp götürür.[e] **16** Aynı şekilde, bazılarında tohum kayalık yere ekilmiş gibidir: Bu kişiler sözü duyar duymaz sevinçle kabul ederler.[f] **17** Ancak kökleri yoktur, uzun süre dayanamazlar; söz nedeniyle sıkıntı ya da zulüm baş gösterdiğinde hemen sarsılıp düşerler.[g] **18** Bazılarındaysa, tohum dikenler arasına ekilmiş gibidir; bu kişiler sözü işitir,[h] **19** fakat bu ortamın kaygıları,[ı] zenginliğin aldatıcı gücü[i] ve diğer şeylere duyulan arzular[j] baskın çıkıp sözü boğarlar, söz verimsiz olur.[k] **20** Son olarak, kimilerinde de tohum iyi toprağa ekilmiş gibidir; bu kişiler sözü dinler, içtenlikle kabul eder, otuz, altmış, yüz kat ürün verirler."[l]

21 Şöyle devam etti: "Kandili neden getirirler, sepetin* ya da yatağın altına konsun diye mi? Şamdana konsun diye değil mi?[m] **22** Evet, açığa çıkarılmayacak hiçbir saklı şey yoktur; özenle gizlenmiş her şey gün gelir ortaya çıkar.[a] **23** İşitecek kulağı olan işitsin."[b]

24 Sonra şöyle dedi: "Duyduklarınıza dikkat edin.[c] Hangi ölçüyle ölçerseniz karşılığını o ölçüyle alacaksınız,[ç] hem de üzerine eklenerek.[d] **25** Kimde varsa ona daha çok verilecek; kimde yoksa elindeki de alınacak."[e]

26 Ayrıca şunları dedi: "Tanrı'nın krallığı tıpkı bir adamın toprağa tohum atmasına benzer.[f] **27** Gece olur adam uyur, gündüz kalkar, bu arada, adam nasıl olduğunu anlamadan tohum filizlenip büyür.[g] **28** Toprak kendiliğinden ürün verir; adım adım, önce yaprağı, sonra başağı, en sonunda da tepesinde dolgun tanesi belirir. **29** Ürün olgunlaşınca adam hemen orağı vurur, çünkü hasat vakti gelmiştir."

30 Sonra şunları söyledi: "Tanrı'nın krallığını neye benzetelim, onu nasıl bir örnekle anlatalım?[h] **31** Bir hardal tanesi gibidir; toprağa ekildiğinde yeryüzündeki tüm tohumların en küçüğüdür;[ı] **32** fakat ekildikten sonra büyür, tüm bahçe bitkilerinden daha fazla boy atar ve iri dalları olur,[i] öyle ki, göğün kuşları[j] onun gölgesinde barınak bulur."[k]

33 Böyle birçok örnekle[l] Tanrı'nın sözünü onlara anlayabildikleri ölçüde anlatırdı. **34** Gerçekten de, onlarla örnek vermeden konuşmazdı, fakat kendi öğrencilerine her şeyi ayrıca açıklardı.[m]

Mr 4:21* Matta 5:15'teki dipnota bakın.

BÖLÜM 4

a Ef 1:9
Kl 1:26
b Mt 13:11
Lu 8:10
Kl 4:5
1Ti 3:7
c Tkr 29:4
İş 6:9
Yr 5:21
Mt 13:14
Yhn 12:40
Elç 28:26
ç Mt 13:19
1Pe 1:25
d 2Ko 2:11
1Pe 5:8
e İb 2:1
f Mt 13:20
Lu 8:13
g Mt 13:21
h Mt 13:22
Lu 8:14
ı Mt 6:25
Mt 24:38
i Öz 23:5
Mr 10:23
Lu 18:24
1Ti 6:9
2Ti 4:10
j 1Yh 2:16
k Mt 13:22
Lu 8:14
l Mt 13:23
Ro 7:4
Kl 1:10
2Pe 1:8
m Mt 5:15
Lu 11:33

2. Sütun

a Mt 10:26
Lu 12:2
Elç 4:20
1Ti 5:25
1Yh 1:2
b Öz 1:5
Mt 11:15
Vh 2:7
c Lu 8:18
Yk 1:25
ç Öz 11:25
d Mt 7:2
Lu 6:38
2Ko 9:6
e Mt 13:12
Mt 25:23
Lu 8:18
Lu 19:26
f Mt 13:24
g Ba 1:11
Ga 6:7
h Mt 13:31
Lu 13:18
ı Mt 13:32
Lu 13:19
i Da 4:12
Da 4:21
j Me 104:12
He 31:6
k Mt 13:34
l Me 78:2
m Mt 13:11
Mt 13:35
Mr 4:11

35 O gün, akşam olunca
“Haydi, karşı yakaya geçe-
lim”[a] dedi. **36** Bunun üzeri-
ne kalabalığı gönderdikten sonra
öğrencileri İsa’yı içinde bulun-
duğu tekneyle götürdüler; ya-
nında başka tekneler de vardı.[b]
37 Derken büyük bir fırtına kop-
tu, dalgalar tekneye vurup duru-
yordu, o kadar ki, tekne sulara gö-
mülmek üzereydi.[c] **38** İsa ise
arka taraftaydı, bir yastık almış
uyuyordu. Onu uyandırıp, “Öğ-
retmen, boğuluyoruz, aldırmıyor
musun?” dediler.[ç] **39** Bunun
üzerine kalkıp rüzgârı azarladı ve
suya, “Dur, sakin ol!”[d] dedi. Rüz-
gâr hafifledi, ortalık sütliman
oldu.[e] **40** Onlara, “Neden yü-
reksizlik ediyorsunuz? Hiç mi
imanınız yok?” dedi. **41** On-
lar ise çok korkmuşlardı, birbir-
lerine, “Bu adam gerçekten kim
ki, rüzgâr da su da onun sözünü
dinliyor?” diyorlardı.[f]

5 Böylece, gölün karşı yaka-
sındaki Gerasalılar’ın mem-
leketine vardılar.[g] **2** Tekneden
iner inmez, kötü ruhun etki-
sindeki bir adam mezarlar ara-
sından çıkıp onun karşısına
dikildi.[h] **3** Bu adam mezarla-
rı mesken edinmişti ve o zama-
na dek kimse kendisini zincirle
bile bağlayamamıştı. **4** Birçok
kez prangalara ve zincirlere vu-
rulmuş fakat zincirleri koparmış,
prangaları paramparça etmişti;
onunla başa çıkacak güç kimse-
de yoktu. **5** Mezarlarda ve dağ-
larda gece gündüz bağırıp duru-
yor, kendini taşlarla yaralıyordu.
6 Fakat İsa’yı uzaktan görünce,
koşup önünde eğildi. **7** Haykı-
rarak,[a] “Yüceler Yücesi Tanrı’nın
Oğlu İsa, benden ne istiyorsun?[b]
Tanrı hakkı için sana ant etti-
ririm,[c] bana eziyet etme”[ç] dedi.
8 Çünkü İsa, “Sen kötü ruh, bu
adamdan çık”[d] diyordu. **9** İsa
ona, “Senin adın ne?” diye sor-
du. O da “Benim adım Ordu,[e]
çünkü biz kalabalığız”[f] dedi.
10 Adam, ruhları o yöreden gön-
dermesin diye İsa’ya defalarca
yalvardı.[g]

11 O sırada dağda büyük
bir domuz[h] sürüsü otluyor-
du.[ı] **12** Ruhlar İsa’ya, “Bizi şu
domuzlara gönder de onların
içine girelim” diye yalvardılar.
13 İsa onlara izin verdi. Kötü
ruhlar adamdan çıkıp domuzla-
ra girdiler; sürü uçuruma doğru
koşup göle atladı, yaklaşık iki bin
taneydiler ve bir bir boğuldular.[i]
14 Çobanlar ise kaçıp hem şe-
hirde hem de kırlık bölgede ola-
yı anlattılar; bunun üzerine halk
neler olduğunu görmeye çıktı.[j]
15 İsa’nın yanına geldiler, cinle-
rin tutsağı olan adamı aklı ba-
şında ve giyinik bir halde otur-
makta gördüler. O adam ki daha
önce içinde bir ordu vardı; bu-
nun üzerine korktular. **16** Ayrı-
ca, olayı görmüş olanlar da cin-
lerin tutsağı olan adamın nasıl
bu duruma geldiğini ve domuz-
lara olanları anlattılar. **17** Bu-
nun üzerine, yörelerinden uzak-
laşması için İsa’ya yalvarmaya
başladılar.[k]

18 İsa tekneye binerken, daha
önce cinlerin tutsağı olan adam
onunla birlikte gitmek için yal-
vardı.[l] **19** Ancak o gelmesine
izin vermedi, “Evine, akrabala-

BÖLÜM 4

a Mt 8:18

b Mt 8:23
Lu 8:22

c Mt 8:24
Lu 8:23

ç Mt 8:25
Lu 8:24

d Me 89:9

e Mt 8:26
Lu 8:24

f Mt 8:27
Lu 8:25
Yhn 6:19

BÖLÜM 5

g Mt 8:28
Lu 8:26

h Lu 8:27

2. Sütun

a Elç 16:17

b 1Kr 17:18
Yk 2:19

c Mt 26:63

ç Mt 8:29

d Elç 16:18

e Mt 12:45

f Lu 8:30

g Lu 8:31

h Le 11:7
Tkr 14:8

ı Mt 8:30
Lu 8:32

i Mt 8:32
Lu 8:33

j Mt 8:33
Lu 8:35

k Mt 8:34
Lu 8:37
Elç 16:39
1Ko 2:14

l Lu 8:38

rının yanına git,[a] Yehova'nın senin için yaptığı her şeyi, sana nasıl merhamet ettiğini[b] onlara anlat"[c] dedi. **20** Adam da gitti, İsa'nın kendisi için yaptığı her şeyi Dekapolis'te[ç] duyurdu; anlattıkları herkesi hayrete düşürüyordu.[d]

21 İsa tekneyle tekrar karşı kıyıya geçtikten sonra büyük bir kalabalık yanına toplandı; kendisi göl kenarındaydı.[e] **22** O sırada havra yöneticilerinden Yairus adlı biri geldi ve onu görünce ayaklarına kapandı.[f] **23** Kendisine tekrar tekrar yalvarıp, "Küçük kızım ölüm döşeğinde. Ne olur gel, ellerini onun üzerine koy[g] da iyileşsin, yaşasın"[h] diyordu. **24** İsa onunla gitti. Büyük bir kalabalık da peşinden geliyor ve onu sıkıştırıyordu.[ı]

25 Orada on iki yıldır[i] kanaması[j] olan bir kadın vardı. **26** Kadın, hekim hekim dolaşıp çok acılar çekmiş,[k] tüm varını harcamış, yine de bir fayda görmemiş, tersine daha da kötü olmuştu. **27** İsa hakkında anlatılanları duyunca, kalabalığın içinde İsa'nın arkasına kadar sokuldu ve giysisine dokundu;[l] **28** çünkü, "Giysisine bir dokunsam iyi olacağım"[m] diyordu. **29** Hemen o anda kanaması durdu, derdinden kurtulduğunu bedeninde hissetti.[n]

30 O anda İsa da kendisinden kuvvet çıktığını fark etti,[o] kalabalığa dönüp, "Giysime kim dokundu?" diye sormaya başladı.[ö] **31** Öğrencileri ona, "Nasıl 'Bana kim dokundu' dersin? Seni sıkıştıran kalabalığı görmüyor musun?" diyorlardı.[a] **32** Ancak İsa, bunu yapanı görmek için çevresine bakınıyordu. **33** Kendisindeki değişikliği fark eden kadın da, korku içinde titreyerek geldi, İsa'nın önünde yere kapandı ve tüm gerçeği ona anlattı.[b] **34** İsa, "Kızım, imanın seni iyileştirdi. Selametle git,[c] derdinden şifa bul"[ç] dedi.

35 İsa daha bunları söylerken, havra yöneticisinin evinden bazı adamlar gelip "Kızın öldü! Artık öğretmene zahmet vermesen?" dediler.[d] **36** Bunu duyan İsa havra yöneticisine, "Korkma, yeter ki iman et" dedi.[e] **37** Petrus ile Yakup ve onun kardeşi Yuhanna[f] dışında kimsenin peşinden gelmesine izin vermedi.

38 Böylece havra yöneticisinin evine geldiler, İsa oradaki velveleyi, ağlayıp feryat edenleri gördü. **39** İçeri girdi ve "Neden ortalığı velveleye verip ağlıyorsunuz? Çocuk ölmedi, uyuyor" dedi.[g] **40** Bunun üzerine ona alaylı alaylı gülmeye başladılar. O ise hepsini dışarı çıkardıktan sonra, çocuğun babasını, annesini ve kendi yanında gelenleri alıp, içeriye, çocuğun olduğu yere girdi.[h] **41** Çocuğun elinden tutup ona, *"Talita, kumi"* dedi; bu söz, "Küçük kız, sana diyorum, kalk"[ı] anlamına gelir. **42** Kız hemen kalkıp yürümeye başladı; on iki yaşındaydı. O anda hepsi sevinçten çılgına döndüler.[i] **43** Fakat bunu kimse öğrenmesin[j] diye onlara tekrar tekrar tembih etti ve kıza yiyecek bir şeyler verilmesini söyledi.

BÖLÜM 5

a Mr 6:4
b Ro 9:15
Ef 2:4
c Çk 18:8
ç Mr 7:31
d Lu 8:39
e Lu 8:40
f Lu 8:41
g Mr 6:5
Lu 4:40
Elç 9:17
h Mt 9:18
ı Mt 9:19
Lu 8:42
i Mt 9:20
Lu 8:43
j Le 15:25
k Me 108:12
l Mt 14:36
Mr 6:56
m Le 6:27
Mt 9:21
n Lu 8:44
o Lu 5:17
Lu 6:19
ö Lu 8:46

2. Sütun

a Lu 8:45
b Lu 8:47
c Hk 18:6
1Sa 1:17
Lu 7:50
Lu 8:48
ç Mt 9:22
d Lu 8:49
e 2Ta 20:20
Lu 8:50
Yhn 11:40
f Mt 17:1
Mt 26:37
g Mt 9:23
Lu 8:52
Yhn 11:11
h Mt 9:24
Lu 8:51
Lu 8:53
ı Mt 9:25
Lu 7:14
Lu 8:54
Elç 9:40
i Lu 8:55
j Mr 1:44
Mr 7:36

6 İsa oradan ayrıldı ve kendi memleketine gitti, öğrencileri de onun peşi sıra gittiler.[a] **2** Sebt günü gelince havrada Tanrı'nın sözünü öğretmeye başladı; dinleyenlerin çoğu hayretler içinde şöyle diyordu: "Bu adam bunları nereden öğrenmiş?[b] Kendisindeki bu hikmetin ve onun elleriyle gerçekleşen bu büyük işlerin sebebi nedir? **3** Bu adam Meryem'in oğlu,[c] Yakup,[ç] Yoses, Yahuda ve Simun'un[d] kardeşi olan marangoz[e] değil mi? Kız kardeşleri de aramızda değiller mi?" Dolayısıyla, buna takılıp onu kabul etmediler.[f] **4** İsa ise onlara şöyle dedi: "Bir peygamberin itibar görmediği tek yer, kendi memleketi,[g] akrabalarının yanı, kendi evidir."[h] **5** Böylece orada mucize yapmak için ortam bulamadı; yalnızca birkaç hastanın üzerine elini koyup onları iyileştirdi. **6** İnsanların imansızlıkları karşısında gerçekten şaşırdı. Tanrı'nın sözünü öğreterek çepçevre tüm köyleri dolaştı.[ı]

7 Sonra onikileri topladı, onları ikişer ikişer[i] göndermeye o zaman başladı; kendilerine kötü ruhlar üzerinde yetki verdi.[j] **8** Ayrıca onlara talimat verip, "Yolculuk için yanınıza hiçbir şey almayın; ne ekmek, ne heybe,[k] ne de kesenize bakır para;[l] bir değnekten başka bir şey taşımayın, **9** üzerinize iki gömlek de almayın, sadece çarıklarınız ayağınızda olsun"[m] dedi. **10** Sonra şunları söyledi: "Nerede bir eve girerseniz[n] oradan ayrılana kadar o evde kalın.[a] **11** Eğer bir yerde sizi kabul etmezler ya da dinlemezlerse, oradan çıkarken onlar aleyhinde şahitlik olması için ayaklarınızın altındaki tozu silkin."[b] **12** Böylece yola koyuldular ve tövbe etmeleri için halka mesajı duyurdular;[c] **13** birçoklarından cinleri çıkarıyor[ç] ve pek çok hastayı yağ sürerek[d] iyileştiriyorlardı.[e]

14 Bunlar Kral Herodes'in kulağına gitti, çünkü İsa'nın adı her yerde duyulmuştu; halk, "Vaftizci Yahya dirilmiş; bu büyük işleri onun sayesinde yapıyor"[f] diyordu. **15** Bazılarıysa, "Bu İlya'dır"[g] diyorlardı. Kimisi de, "Diğerleri gibi bir peygamber"[h] diyordu. **16** Herodes bunları duyunca, "Boynunu vurdurttuğum Yahya, o dirilmiş"[ı] demeye başladı. **17** Daha önce kendisi adam gönderip Yahya'yı tutuklatmış ve hapiste zincire vurdurmuştu; bunu kardeşi Filipos'un karısı Herodias yüzünden yapmıştı. Herodes onunla evlenmişti[i] ve **18** Yahya ona tekrar tekrar, "Kardeşinin karısını alman kanuna aykırıdır"[j] demişti. **19** Herodias Yahya'ya kin beslediğinden[k] onu öldürmek istiyor, fakat yapamıyordu.[l] **20** Çünkü Herodes Yahya'nın doğru ve kutsal biri[m] olduğunu bilerek ondan korkar,[n] onu esirgerdi. Yahya'yı dinledikten[o] sonra aklı karışır, ne yapacağını bilemez, yine de onu dinlemekten zevk alırdı.

21 Bu arada Herodes'in doğum günü[ö] gelip çatmış ve kadının beklediği fırsat çıkmıştı;[p] o gün kral kendi üst düzey me-

BÖLÜM 6

a Mt 13:54
Lu 4:16
b Mt 13:54
Yhn 6:42
Yhn 7:15
c Yhn 6:42
ç Ga 1:19
d Mr 3:31
e İş 53:2
1Ko 1:23
f Mt 13:56
g Yr 11:21
h Mt 13:57
Lu 4:24
Yhn 4:44
ı Mt 9:35
Mt 10:23
Lu 13:22
i Vz 4:9
Lu 10:1
j Mt 10:1
Lu 9:1
k Ro 15:27
Ga 6:6
l Mt 10:9
Lu 9:3
m Mt 10:10
Elç 12:8
n Mt 10:11

2. Sütun

a Lu 9:4
b Mt 10:14
Lu 10:10
Elç 13:51
c Elç 2:38
Elç 3:19
ç Lu 10:17
d Yk 5:14
e Lu 9:6
f Mt 14:1
Lu 9:7
g Mr 8:28
h Mt 16:14
Lu 9:8
ı Lu 9:9
i Mt 14:3
Lu 3:19
j Le 18:16
Le 20:21
Mt 14:4
İb 13:4
k Le 19:18
l Me 37:32
Mt 14:5
m Mt 11:11
n Mt 21:26
o Elç 24:24
ö Ba 40:20
p Mt 14:6

murlarına, komutanlara ve Celile'nin ileri gelenlerine bir akşam yemeği verdi. **22** O gece Herodias'ın kızı da içeri girip dans etti; bu, Herodes'in ve onunla birlikte sofrada oturanların[a] hoşuna gitti. Kral genç kıza, "Dile benden ne dilersen" dedi. **23** Sonra da yemin edip, "Ne dilersen dile,[b] krallığımın yarısı bile olsa veririm"[c] dedi. **24** Kız dışarı çıkıp, "Ne isteyeyim?" diye annesine sordu. Annesi de, "Vaftizci Yahya'nın başını"[ç] dedi. **25** Kız hemen koşup kralın yanına girdi ve dileğini ona bildirdi: "Vaftizci Yahya'nın başını hemen şimdi bir tepside bana vermeni istiyorum." **26** Kral çok kederlendiyse de, kendi andından ve sofrada oturanlardan ötürü onu reddetmek istemedi.[d] **27** Hemen bir muhafız asker gönderip Yahya'nın başını getirmesini emretti. O da gidip hapishanede Yahya'nın başını kesti[e] **28** ve onu bir tepsi içinde getirip kıza verdi, kız da annesine verdi.[f] **29** Öğrencileri bunu duyunca gelip Yahya'nın bedenini aldılar ve bir mezara koydular.[g]

30 Elçiler İsa'yla bir araya geldiler, yaptıkları ve öğrettikleri her şeyi ona anlattılar.[h] **31** İsa onlara, "Gelin, ıssız bir yere[ı] çekilip kendi başınıza kalın, biraz dinlenin"[i] dedi. Çünkü gelen giden çoktu, yemek yiyecek vakit bulamıyorlardı.[j] **32** Bunun üzerine, ıssız bir yer bulmak için tekneyle yola koyuldular.[k] **33** Fakat insanlar onları giderken gördü, birçoğu da bunu öğrendi; tüm şehirlerden hep birlikte yaya olarak yola düştüler, gidecekleri yere koşa koşa onlardan önce vardılar.[a] **34** İsa kıyıya çıktığında büyük bir kalabalıkla karşılaştı ve onlara acıdı,[b] çünkü çobansız koyunlar gibiydiler.[c] Onlara pek çok şey öğretmeye başladı.[ç]

35 Artık vakit epey geç olmuştu, öğrencileri yanına geldiler; "Burası ıssız bir yer, vakit de geç oldu.[d] **36** Onları gönder de, çevredeki çiftliklere ve köylere gidip kendilerine yiyecek bir şeyler satın alsınlar"[e] diyorlardı. **37** İsa cevap olarak "Onlara siz yiyecek bir şeyler verin" dedi. Bunun üzerine, "Halka vermek için gidip iki yüz dinarlık* ekmek mi alacağız?"[f] dediler. **38** İsa, "Bakın bakalım, kaç ekmeğiniz var?" dedi. Soruşturduktan sonra "Beş ekmek var, iki de balık" dediler.[g] **39** Hepsinin gruplar halinde[h] çayırlığa oturmalarını istedi.[ı] **40** Yüzer ellişer oturdular.[i] **41** O zaman beş somun ekmeği ve iki balığı aldı, göğe bakıp bereket diledi,[j] sonra somunları böldü[k] ve halkın önüne koysunlar diye öğrencilerine vermeye başladı; iki balığı da herkese paylaştırdı. **42** Böylece herkes yedi ve doydu.[l] **43** Artanları topladılar; balıklardan başka, artanlarla on iki sepet doldu. **44** Üstelik, ekmekleri yiyenler beş bin erkekti.[m]

45 Hemen sonra, öğrencilerinin tekneye binip karşı kıyıya, Beytsayda tarafına geçmesi için

BÖLÜM 6

a Mr 2:15
b Es 5:6
Es 7:2
c Le 5:4
Mt 14:7
ç Öz 12:10
Mt 14:10
d Mt 14:9
e Mt 14:10
f Mt 14:11
g Mt 14:12
Elç 8:2
h Lu 9:10
ı Mt 14:13
i Mt 11:29
j Mr 3:20
k Yhn 6:1

2. Sütun

a Lu 9:11
Yhn 6:2
b Mi 6:8
Mt 9:36
Mt 14:14
İb 4:15
c 1Kr 22:17
İş 53:6
He 34:5
Mt 9:36
ç İş 61:1
Lu 9:11
d Mt 14:15
Lu 9:12
e Yhn 6:5
f Sy 11:13
2Kr 4:43
Mt 15:33
Yhn 6:7
g Mt 14:17
Lu 9:13
Yhn 6:9
h Mt 15:35
1Ko 14:40
ı Mt 14:19
Yhn 6:10
i Lu 9:14
j 1Sa 9:13
Lu 24:30
1Ti 4:4
k Mt 26:26
Mr 8:6
Elç 27:35
l Mt 14:20
Lu 9:17
Yhn 6:12
m Mt 14:21
Yhn 6:13

Mr 6:37* Dinar: 3,85 gram ağırlığında Roma gümüş parası.

ısrar etti, bu arada kendisi de kalabalığı gönderdi.[a] **46** Onları uğurladıktan sonra dua etmek için dağa çıktı.[b] **47** Karanlık basmıştı ve tekne gölün ortasındaydı, İsa ise karada tek başınaydı.[c] **48** Rüzgâr karşıdan estiği için onların kürek çekmekte çok zorlandıklarını[ç] gördü. Ve sabaha karşı* gölde yürüyerek onlara doğru gitti; yanlarından geçip gidecekmiş gibiydi. **49** Onu suyun üzerinde yürürken gördüklerinde "hayalet" olduğunu düşünüp bağırıştılar.[d] **50** Çünkü hepsi onu görmüş ve telaşlanmıştı. Fakat İsa hemen onlarla konuştu, "Cesur olun, benim; korkmayın"[e] dedi. **51** Onların yanına, tekneye çıktı ve rüzgâr hafifledi. Bunu görünce hayretler içinde kaldılar.[f] **52** Zaten ekmeklerle ilgili olanları da kavrayamamışlardı, yürekleri hâlâ anlayacak durumda değildi.[g]

53 Karşıya geçtiklerinde Genesaret'e geldiler ve tekneyi yakın bir yere bağladılar.[h] **54** Onlar tekneden iner inmez insanlar İsa'yı tanıdı **55** ve koşup tüm bölgeyi dolaştılar. İsa'nın nerede olduğunu duyan herkes, hastalarını döşekler üzerinde oraya taşımaya başladı. **56** İsa hangi köye, şehre ya da çiftliğe gitse,[ı] orada hastaları meydanlara yatırıyorlar ve giysisinin saçaklarına[i] bir kere olsun dokunmak[j] için yalvarıyorlardı. Dokunanların hepsi iyileşiyordu.[k]

Mr 6:48* Gecenin dördüncü nöbeti. 13:35'teki dipnota bakın.

BÖLÜM 6
a Mt 14:22
Yhn 6:14
b Mt 6:6
Mt 14:23
Mr 1:35
Lu 6:12
c Mt 14:24
Yhn 6:16
ç Yhn 6:19
d Lu 24:37
Yhn 6:19
e Mt 14:27
Yhn 6:20
f Mt 14:32
Yhn 6:21
g Mt 16:9
Mr 3:5
Mr 8:17
h Mt 14:34
ı Mt 14:35
i Sy 15:38
j Mt 9:20
Mr 5:27
Lu 8:44
Elç 19:12
k Mt 14:36

2. Sütun

BÖLÜM 7
a Mt 15:1
b Lu 11:38
c Mt 23:25
Lu 11:39
ç Mt 15:6
d Mt 15:2
e Mt 15:7
f He 33:31
Mt 15:8
g İş 29:13
Mt 15:9
Kl 2:8
h Mt 15:3
Ga 1:14
Tit 1:14
ı İş 24:5
i Çk 20:12
Tkr 5:16
Mt 15:4
Ef 6:2
j Çk 21:17
Le 20:9
Öz 20:20

7 O sırada Yeruşalim'den gelmiş Ferisiler ve bazı yazıcılar İsa'nın etrafına toplandılar.[a] **2** Onun öğrencilerinden bazılarının ellerini yıkamadan, yani arınmadan yemek yediklerini gördüler.[b] **3** (Tüm Yahudiler gibi Ferisiler de atalarının geleneklerine sıkıca bağlıdırlar; ellerini dirseklerine dek yıkamadan yemek yemezler. **4** Çarşıdan döndüklerinde de üzerlerine su serperek arınmadan yemek yemezler; bundan başka, bardakların, testilerin ve bakır kapların suya daldırılması gibi,[c] benimsedikleri birçok gelenek[ç] vardır.) **5** Bu Ferisiler ve yazıcılar ona, "Senin öğrencilerin neden atalarımızın geleneğine uymuyor, arınmamış ellerle yemek yiyor?"[d] diye sordular. **6** İsa şu karşılığı verdi: "İşaya peygamberin siz ikiyüzlüler için yazdığı şu sözler ne kadar yerinde:[e] 'Bu halk dudaklarıyla beni sayar, fakat yürekleri benden çok uzaktır.[f] **7** Bana ibadet edip duruyorlar ama boşuna; çünkü öğreti olarak insan emirlerini öğretiyorlar.'[g] **8** Sizler Tanrı'nın emirlerini bırakıp insan geleneklerine bağlanıyorsunuz."[h]

9 Sonra şöyle devam etti: "Kendi geleneklerinizi korumak için Tanrı'nın emirlerini[ı] bir kenara itmeyi iyi biliyorsunuz. **10** Örneğin, Musa şöyle dedi: 'Annene ve babana saygılı ol'[i] ve 'Annesine ya da babasına hakaret eden mutlaka ölmelidir.'[j] **11** Siz ise diyorsunuz ki, 'Bir adam annesine ya da babasına, "Sana yararı dokunabilecek

neyim varsa 'kurban'dır[a] (Tanrı' ya adanmış armağandır)"[b] derse . . .' **12** Artık ona annesi ya da babası için tek bir şey bile yaptırtmazsınız.[c] **13** Bu şekilde, kuşaktan kuşağa aktardığınız geleneğinizle Tanrı'nın sözünü geçersiz kılıyorsunuz.[ç] Buna benzer daha pek çok şey yapıyorsunuz."[d] **14** Sonra, kalabalığı tekrar yanına çağırıp şunları söyledi: "Hepiniz beni dinleyin ve sözlerimi kavrayın.[e] **15** Dışarıdan insanın içine giren hiçbir şey onu kirletmez; insanı kirleten şeyler onun içinden çıkanlardır."[f] **16** *—

17 İsa kalabalıktan ayrılıp bir eve girince öğrencileri verdiği örnekle ilgili sorular sormaya başladılar.[g] **18** O da onlara şöyle dedi: "Sizin de onlar gibi anlayışınız kıt mı?[h] Dışarıdan insanın içine giren hiçbir şeyin onu kirletemeyeceğini bilmiyor musunuz? **19** Çünkü insanın yüreğine değil, bağırsaklarına gider ve oradan lağıma atılır."[ı] Bu sözlerle tüm yiyeceklerin temiz olduğunu gösterdi.[i] **20** Ve şöyle devam etti: "İnsanı kirleten şeyler insandan çıkanlardır.[j] **21** Çünkü insanın içinden, yüreğinden[k] kötü düşünceler çıkar; bunlar cinsel ahlaksızlık,*[l] hırsızlıklar, cinayetler,[m] **22** zinalar, açgözlülük,[n] kötülükler, hile, edepsizlik,*[o] kıskançlık, küfür, kibir, akılsızlıktır. **23** Tüm bu kötü şeyler insanın içinden çıkar ve onu kirletir."[ö]

Mr 7:16* Matta 17:21'deki dipnota bakın. **21*** Ek 15'e bakın. **22*** Galatyalılar 5:19'daki dipnota bakın.

BÖLÜM 7

a Mt 15:5 Mt 23:18
b Le 1:2 Le 2:1
c 1Ti 5:8
ç Mt 15:6
d Mr 7:3
e Öz 8:5 Mt 15:10
f Mt 15:11 Elç 10:14 1Ko 8:8 1Ti 4:4 Tit 1:15
g Mt 15:15 Lu 8:9
h Mt 15:16
ı Mt 15:17
i Lu 11:41 Elç 10:15
j Mt 15:18
k Ba 6:5 Ba 8:21 Me 14:1 Yr 17:9
l Ga 5:19
m Mt 15:19
n Tit 3:3
o Ga 5:19 Ef 4:19
ö Mt 15:20 Ro 1:28

2. Sütun

a Mt 11:21 Mt 15:21
b Mr 2:1
c Mt 15:22
ç Mt 15:22
d Mt 15:24
e Mt 7:6 Mt 10:5 Mt 15:26 Ro 9:4 Ef 2:12
f Mt 15:27
g Lu 16:21
h Mt 15:28
ı Yhn 4:51
i Mt 15:29 Mr 5:20
j Mt 9:32 Lu 11:14 Elç 9:12
k Mr 8:23 Yhn 9:6
l Mr 6:41 Yhn 17:1
m Yhn 11:33 Yhn 11:38
n İş 35:5 Mt 11:5 Mt 15:30
o İş 42:2 Mt 8:4 Mr 5:43

24 Sonra oradan ayrılıp Sur ve Sayda[a] bölgelerine gitti. Bir eve girdi ve orada olduğunu kimsenin bilmesini istemedi. Yine de fark edildi.[b] **25** Küçük kızında kötü ruh bulunan bir kadın onun haberini alır almaz gelip ayaklarına kapandı.[c] **26** Kadın Suriye-Fenike halkından bir Yunanlıydı; kızındaki cini çıkarması için İsa' ya yalvarmaya başladı.[ç] **27** İsa ise ona, "Bırak önce çocuklar doysun, çocukların[d] ekmeğini alıp yavru köpeklere atmak doğru olmaz"[e] diyordu. **28** Kadın da buna karşılık ona, "Haklısın efendim, ama yavru köpekler de sofranın altında küçük çocukların[f] döktüğü kırıntıları yerler"[g] dedi. **29** Bunun üzerine İsa, "Madem böyle söyledin, git, cin kızından çıktı"[h] dedi. **30** O da evine gitti ve küçük çocuğunu yatakta buldu,[ı] cin ondan çıkmıştı.

31 İsa Sur bölgesinden ayrılarak Sayda yoluyla Dekapolis içinden geçip Celile Gölüne geldi.[i] **32** Orada kendisine sağır ve dilsiz birini getirdiler ve elini onun üzerine koyması için yalvardılar.[j] **33** İsa onu kalabalıktan ayırıp bir kenara çekti, parmaklarını adamın kulaklarına koydu ve tükürdükten sonra diline dokundurdu.[k] **34** Göğe bakarak[l] derin bir iç geçirdi[m] ve adama *"Effata"* dedi; bu söz "Açıl" anlamına gelir. **35** Adamın kulakları açıldı,[n] dili çözüldü ve normal şekilde konuşmaya başladı. **36** İsa orada bulunanları bu olayı kimseye söylememeleri için uyardı;[o] ancak o uyardıkça

onlar daha da çok yayıyorlardı.[a]
37 Hepsini görülmemiş bir şaşkınlık almıştı,[b] "Her şeyi ne güzel yapıyor! Sağırı duyar, dilsizi konuşur duruma getiriyor" diyorlardı.[c]

8 O günlerde yine büyük bir kalabalık toplanmıştı ve yiyecek bir şeyleri yoktu; İsa öğrencilerini çağırıp şunları dedi:[ç]
2 "Halka acıyorum,[d] çünkü üç gündür yanımdalar ve yiyecek bir şeyleri yok. **3** Onları evlerine aç aç gönderirsem, yolda bitkin düşerler; üstelik bazıları çok uzaktan geldiler." **4** Öğrencileri, "Böyle ıssız bir yerde bunca insanı doyuracak ekmek nereden bulunur?" diye karşılık verdiler.[e] **5** Yine de İsa, "Sizin yanınızda kaç ekmek var?" diye sordu. "Yedi" dediler.[f] **6** Bunun üzerine kalabalığa yere oturmalarını söyledi. Yedi ekmeği aldı, şükretti,[g] ekmekleri böldü ve dağıtmaları için öğrencilerine verdi; onlar da halka dağıttılar.[h]
7 Ayrıca birkaç küçük balıkları vardı; bunlar için bereket dileyip öğrencilerine balıkları da dağıtmalarını söyledi.[ı] **8** Böylece yiyip doydular; artan parçaları topladılar, yedi küfe doldu.[i]
9 Orada yaklaşık dört bin erkek vardı. Bundan sonra onları[j] gönderdi.

10 Hemen öğrencileriyle tekneye bindi, Dalmanuta yöresine geldiler.[k] **11** Derken Ferisiler çıkıp geldi. İsa'yla tartışmaya başladılar; kendisini denemek için gökten bir alamet istediler.[l]
12 O ise, derin bir iç çekip[m] şöyle dedi: "Bu nesil neden bir alamet arıyor? Emin olun, bu nesle hiçbir alamet verilmeyecek."[a]
13 Böylece onlardan ayrılıp tekrar tekneye bindi ve karşı kıyıya doğru yola çıktı.

14 Bu arada yanlarına ekmek almayı unutmuşlardı, tekne de bir tek somundan başka bir şey yoktu.[b] **15** İsa onları açıkça uyararak, "Gözünüzü dört açın, Ferisilerin ve Herodes'in mayasından sakının" dedi.[c] **16** Öğrencileri ise nasıl ekmeksiz kaldıklarını tartışmaya başladılar.[ç]
17 İsa bunu görünce şöyle dedi: "Neden ekmeksiz kaldınız diye tartışıyorsunuz?[d] Hâlâ akıl erdiremiyor ve anlamıyor musunuz? Yürekleriniz anlayacak durumda değil mi?[e] **18** 'Gözleriniz olduğu halde görmüyor musunuz? Kulaklarınız olduğu halde işitmiyor musunuz?'[f] Hatırlamıyor musunuz, **19** beş somunu[g] beş bin erkek için böldüğümde topladığınız parçalar kaç sepet dolusuydu?" Onlar da "on iki"[h] dediler. **20** "Yedi ekmeği dört bin erkek için böldüğümde kaldırdığınız parçalar kaç küfe dolusuydu?" "Yedi"[ı] dediler. **21** Bunun üzerine onlara, "Hâlâ mı anlamadınız?"[i] dedi.

22 Beytsayda'ya vardılar. Orada İsa'ya kör bir adam getirdiler ve ona dokunması[j] için yalvardılar. **23** İsa kör adamı elinden tutup köyün dışına çıkardı; gözlerine tükürerek[k] ellerini onun üzerine koydu ve "Bir şey görüyor musun?" diye sordu.
24 Adam gözlerini açıp, "İnsanlar görüyorum; çünkü gördüğüm şeyler ağaca benziyor, ama

BÖLÜM 7
a Mr 1:45
b Elç 14:11
c İş 35:5
Mt 15:31

BÖLÜM 8
ç Mt 15:32
d İb 2:17
İb 4:15
İb 5:2
e Sy 11:21
2Kr 7:2
Mt 15:33
Mr 6:52
f Mt 15:34
Mr 6:38
g Tkr 8:10
Lu 22:19
1Ti 4:4
h Mt 15:36
Mr 6:41
ı Mt 14:19
i Mt 15:37
j Mt 15:38
k Mt 15:39
l Mt 12:38
Mt 16:1
Yhn 6:30
m Mr 7:34

2. Sütun
a Mt 16:4
b Mt 16:5
c Mt 16:6
Lu 12:1
1Ko 5:7
Ga 5:9
ç Mt 16:7
d Yhn 4:33
e İş 29:24
Mt 16:8
Mr 6:52
f İş 44:18
Yr 5:21
He 12:2
Mt 13:13
g Mr 6:38
h Mt 14:20
Mr 6:43
Lu 9:17
Yhn 6:13
ı Mt 15:37
i Mt 16:11
Mr 6:52
j Mr 6:56
k Mr 7:33
Yhn 9:6

yürüyorlar" dedi. **25** O zaman İsa ellerini tekrar onun gözlerinin üzerine koydu, adamın görüşü netleşti. Artık iyice görüyor, her şeyi seçebiliyordu. **26** İsa onu evine gönderdi, "Ancak köye girme" dedi.[a]

27 Sonra İsa ve öğrencileri oradan ayrılıp Filipos Sezariyesi köylerine doğru yola çıktılar. İsa yolda öğrencilerine sorular sormaya başladı. "İnsanlar benim kim olduğumu söylüyor?" dedi.[b] **28** Onlar da, "Vaftizci Yahya[c] diyorlar, bazıları İlya,[ç] bazıları da peygamberlerden biri diyorlar" dediler.[d] **29** Bunun üzerine onlara, "Peki siz ne dersiniz? Ben kimim?" diye sordu. Petrus "Sen Mesih'sin"[e] diye cevap verdi. **30** Kim olduğu hakkında kimseye kesinlikle bir şey söylemesinler diye onları uyardı.[f] **31** Onlara, İnsanoğlunun çok acılar çekmesi, ihtiyarlar, yüksek kâhinler ve yazıcılar tarafından reddedilip öldürülmesi[g] ve üç gün sonra diriltilmesi[h] gerektiğini öğretmeye başladı. **32** Bunları açık açık söylüyordu. Fakat Petrus onu bir kenara çekip azarlamaya başladı.[ı] **33** İsa dönüp öğrencilerine baktı ve Petrus'u azarlayarak şöyle dedi: "Çekil karşımdan Şeytan, çünkü senin aklında Tanrı'nın değil insanların düşünceleri var."[i]

34 Öğrencileriyle birlikte halkı yanına çağırdı ve şunları söyledi: "Biri benim arkamdan gelmek isterse, kendini reddetsin; işkence direğini* yüklensin ve hep beni izlesin.[j] **35** Çünkü kim canını kurtarmak isterse onu kaybedecek. Kim canını benim uğrumda ve iyi haber uğrunda kaybederse, onu kurtaracak.[a] **36** Gerçekten, bir insan bütün dünyayı kazanır da canını kaybederse neye yarar?[b] **37** Evet, bir insan canına karşılık ne verebilir?[c] **38** Zinaya dalmış bu günahkâr nesil içinde benden ve sözlerimden kim utanırsa,[c] İnsanoğlu da kutsal meleklerle birlikte Babasının ihtişamıyla gelince[d] ondan utanacak."

9 Sonra şöyle devam etti: "Emin olun ki, burada olanlardan bazıları Tanrı'nın krallığının büyük bir kudretle gelmiş olduğunu görmeden ölümü asla tatmayacak."[e] **2** Nitekim, İsa altı gün sonra Petrus'u, Yakup'u ve Yuhanna'yı aldı ve yüksek bir dağa çıkardı; yanlarında başka kimse yoktu. Onların önünde görünümü değişti,[f] **3** üzerindeki giysiler parlayıp apak oldu; yeryüzünde hiçbir çamaşırcı onları böyle ağartamazdı.[g] **4** Musa ve İlya da onlara göründü, İsa'yla konuşuyorlardı.[h] **5** O zaman Petrus İsa'ya, "Öğretmen, buraya gelmemiz çok iyi oldu. Üç çadır kuralım; biri senin için, biri Musa, diğeri de İlya için" dedi.[ı] **6** Aslında ne diyeceğini bilemiyordu, çok korkmuşlardı. **7** O sırada bir bulut belirip üzerlerini kapladı ve buluttan, "Bu Benim sevgili oğlumdur;[i] onu dinleyin"[j] diye bir ses geldi.[k] **8** Sonra birden etraflarına baktılar, görünürde İsa'dan başka kimse yoktu.[l]

BÖLÜM 8

a Mt 8:4
Mr 5:43
b Mt 16:13
Lu 9:18
c Mt 14:2
Mr 6:14
ç Mr 9:11
d Mt 16:14
Lu 9:19
e Mt 16:16
Lu 9:20
Yhn 1:41
Yhn 6:69
1Yh 4:15
f Mt 16:20
Mr 9:9
Lu 9:21
g Mt 26:2
h Mt 16:21
Mt 17:23
Lu 9:22
ı Mt 16:22
i Mt 16:23
Ro 8:7
1Ko 2:14
j Mt 10:38
Mt 16:24
Lu 9:23
Lu 14:27
Ga 5:24

2. Sütun

a Mt 10:39
Mt 16:25
Lu 9:24
Yhn 12:25
Vh 12:11
b Mt 16:26
Lu 9:25
c Me 49:8
ç Mt 10:33
Mt 16:27
Lu 9:26
Lu 12:9
Ro 1:16
2Ti 1:8
d Mt 25:31
2Se 1:7

BÖLÜM 9

e Mt 16:28
Lu 9:27
1Ko 4:20
f Mt 17:1
Lu 9:28
g Da 7:9
Mt 17:2
Mt 28:3
Lu 9:29
h Mt 17:3
Lu 9:30
ı Mt 17:4
Lu 9:33
i Me 2:7
İş 42:1
Mt 3:17
j Tkr 18:15
Mt 17:5
Lu 9:35
Elç 3:22
2Pe 1:17

Mr 8:34* Ek 17'ye bakın.

k Lu 3:22; Yhn 12:28; **l** Mt 17:8; Lu 9:36.

9 Dağdan inerlerken İsa onlara, İnsanoğlu ölüp diriltilene kadar gördüklerini kimseye anlatmamalarını[a] sıkı sıkıya tembih etti.[b] **10** Bu sözü yüreklerine koydular; ancak dirilmeyle ilgili sözlerin ne anlama geldiğini aralarında tartışıyorlardı. **11** Sonra ona sorular sormaya başladılar; "Yazıcılar neden önce İlya'nın[c] gelmesi gerektiğini söylüyor?" diyorlardı.[ç] **12** İsa şöyle cevap verdi: "Evet, önce İlya gelir ve her şeyi eski durumuna getirir.[d] Peki, İnsanoğlunun pek çok acılar çekmesi[e] ve hiçe sayılması[f] gerektiği neden yazılmıştır? **13** Şunu bilin ki, aslında İlya[g] geldi ve kendisi hakkında yazılmış olduğu gibi ona dilediler her şeyi yaptılar."[h]

14 Diğer öğrencilerin yanına geldiklerinde onlarla tartışan yazıcıları ve etraflarına toplanmış kalabalığı gördüler.[ı] **15** İsa'yı görür görmez halkı bir şaşkınlık aldı; yanına koşup onu selamladılar. **16** İsa, "Onlarla neyi tartışıyorsunuz?" diye sordu. **17** Bunun üzerine kalabalıktan biri cevap verdi: "Öğretmen, oğlumu sana getirdim; çünkü içinde onu dilsiz yapan bir ruh var,[i] **18** ruh onu her ele geçirdiğinde yere çalıyor; oğlumun ağzından köpükler çıkıyor, dişlerini gıcırdatıyor ve dermansız kalıyor. Senin öğrencilerine onu çıkarmalarını söyledim ama yapamadılar."[i] **19** Bunun üzerine İsa şöyle dedi: "Ey imansız nesil,[k] daha ne kadar aranızda kalacağım? Daha ne kadar size katlanacağım? Onu bana getirin."[l] **20** Çocuğu getirdiler. Fakat ruh İsa'yı görür görmez, çocuk hemen ruhun etkisiyle çırpınmaya başladı ve yere düştü; ağzından köpükler çıkararak yuvarlanıyordu.[a] **21** İsa çocuğun babasına, "Ne zamandan beri böyle?" diye sordu. Babası da, "Küçüklüğünden beri" dedi. **22** "Çocuğu öldürmek için kaç kere ateşe ve suya attı.[b] Eğer bir şey yapabilirsen, bize acı da yardım et." **23** İsa ona şöyle dedi: "'Eğer yapabilirsen', öyle mi? İmanı olan için her şey mümkündür."[c] **24** Çocuğun babası, "İmanım var! İmanımın yetmediği yerde sen bana yardımcı ol!"[ç] diye feryat etti.

25 İsa, bir kalabalığın oraya doğru koşuştuğunu görerek kötü ruhu azarladı,[d] "Sağır dilsiz yapan ruh, sana emrediyorum, onun içinden çık ve bir daha girme!" dedi. **26** Ruh bağırarak çıktı; çocuk önce ruhun etkisiyle çırpınmaya başlamış sonra da ölü gibi olmuştu;[e] öyle ki, çoğu "Öldü!" diyordu. **27** Fakat İsa onu elinden tutup kaldırdı, o da kalktı.[f] **28** Eve girdikten sonra öğrencileri yalnızken, "Onu biz neden çıkaramadık?" diye sordular.[g] **29** O da, "Bu tür, duadan başka bir şeyle çıkarılamaz"[h] dedi.

30 Oradan yola çıktılar, Celile'den geçiyorlardı, fakat İsa bunu kimsenin bilmesini istemiyordu. **31** Çünkü öğrencilerine bazı şeyler anlatıp öğretiyordu. "İnsanoğlu insanların eline teslim edilecek, öldürülecek,[ı] fakat üç gün sonra diriltilecek" diyordu.[ı] **32** Onlar ise, söylediklerini anlamıyor, kendisine sormaktan da korkuyorlardı.[j]

BÖLÜM 9

a Mt 17:9
Lu 9:36
b Mt 12:16
Mr 8:30
c Ml 4:5
Mr 8:28
ç Mt 17:10
d Mt 17:11
e Ba 3:15
Me 22:6
İş 50:6
İş 53:3
Da 9:26
f Lu 23:11
Flp 2:7
g Mt 11:14
Lu 1:17
h Mt 17:12
ı Lu 9:37
i Mt 17:14
Lu 9:38
j Mt 17:15
Lu 9:39
k Tkr 32:20
l Mt 17:17
Lu 9:41

2. Sütun

a Mr 1:26
Lu 9:42
b Mt 17:15
c 2Ta 20:20
Mt 17:20
Mr 11:23
Lu 17:6
Yhn 11:40
Elç 14:9
ç Lu 17:5
Ef 2:8
İb 12:2
d Mt 17:18
Mr 1:25
Lu 4:35
Elç 10:38
e Mr 1:26
f Lu 9:42
g Mt 17:19
h Mt 17:20
ı Mt 17:22
Mt 26:2
i Mt 16:21
Mt 17:23
Mr 8:31
Lu 9:44
j Lu 9:45
Yhn 16:19

33 Kefernahum'a geldiler. Evde otururken onlara, "Yolda neyi tartışıyordunuz?"[a] diye sordu. **34** Kimseden çıt çıkmadı, çünkü yolda, aralarından kimin en büyük olduğunu tartışmışlardı.[b] **35** Bunun üzerine oturdu ve onikileri çağırıp onlara şöyle dedi: "Kim birinci olmak isterse, hepinizin sonuncusu, hepinizin hizmetçisi olsun."[c] **36** Küçük bir çocuğu alıp ortalarında durdurdu; onu kucaklayıp şöyle dedi:[ç] **37** "Kim bu küçük çocuklardan birini benim adımdan ötürü kabul ederse, beni kabul etmiş olur; kim beni kabul ederse, yalnızca beni değil, beni göndereni de kabul etmiş olur."[d]

38 Yuhanna ona, "Öğretmen, senin ismini kullanarak cin çıkaran bir adam gördük; bizimle gelmediğinden[e] ona engel olmaya çalıştık"[f] dedi. **39** Fakat İsa şu karşılığı verdi: "Ona engel olmayın, çünkü kimse benim adımla etkileyici bir iş yapıp da hemen ardından beni kötüleyemez.[g] **40** Bize karşı olmayan bizden yanadır.[h] **41** Kim Mesih'e ait[ı] olduğunuz için size bir bardak içecek su[i] verirse, emin olun karşılığını alacaktır. **42** Fakat iman eden bu küçüklerden birini iman yolunda tökezleten kim olursa olsun, boynuna büyük bir değirmen taşı geçirilip denize atılsaydı kendisi için daha iyi olurdu.[j]

43 Eğer elin seni günaha sokuyorsa,* onu kes at; çolak olarak hayata erişmen iki elli olarak

BÖLÜM 9

a Mt 18:1
Lu 9:46
Lu 22:24
b Öz 13:10
c Mt 18:1
Mt 20:28
Mr 10:43
Lu 9:46
Flp 2:8
ç Mt 18:2
Mr 10:16
Lu 9:47
Lu 18:16
d Mt 10:40
Mt 18:3
Lu 9:48
Yhn 13:20
e Lu 9:49
f Sy 11:28
Elç 19:13
g 1Ko 12:3
h Mt 12:30
Lu 9:50
Lu 11:23
ı Mt 25:40
Ro 8:9
2Ko 10:7
i Mt 10:42
Mt 25:35
j Mt 18:6
Lu 17:1

2. Sütun

a Mt 5:30
Kl 3:5
b Mt 18:8
c Mt 10:28
Mt 23:33
Lu 12:5
ç Mt 5:29
Mt 18:9
Ro 8:13
Ga 5:24
d Vh 21:8
e İş 66:24
f Lu 17:29
g Mt 5:13
Lu 14:34
h Öz 15:1
Öz 16:23
Kl 4:6
ı Ro 12:18
Ef 4:29
1Se 5:13
İb 12:14

BÖLÜM 10

i Mt 19:1
Yhn 10:40
j Ml 2:16
Mt 19:3
k Tkr 24:1
Mt 5:31
Mt 19:7
l Tkr 9:6
Elç 13:18
m Ba 1:27
Ba 5:2
Mt 19:4

Hinnom Vadisine,* sönmez ateşe gitmenden iyidir.[a] **44** *— **45** Eğer ayağın seni günaha sokuyorsa, onu kes at; topal olarak hayata erişmen[b] iki ayağınla Hinnom Vadisine[c] atılmandan iyidir. **46** *— **47** Eğer gözün seni günaha sokuyorsa, onu çıkar at;[ç] tek gözlü olarak Tanrı'nın krallığına erişmen iki gözünle Hinnom Vadisine atılmandan iyidir.[d] **48** Orada onların kurdu ölmez ve ateşi sönmez.[e]

49 Evet, hepsinin üzerine tuz[f] gibi ateş dökülmeli. **50** Tuz iyidir; fakat tuz özelliğini yitirmişse, ona neyle tat verirsiniz?[g] Kendi içinizde tuz olsun,[h] aranızda barışı koruyun."[ı]

10 Oradan kalkıp Yahudiye'nin sınır bölgelerine, Ürdün Irmağının karşı yakasına gitti; yine kalabalıklar onun yanına akın etmişti, her zamanki gibi onlara Tanrı'nın sözünü öğretmeye koyuldu.[i] **2** Bu sırada Ferisiler yanına yaklaştılar; onu denemek için, bir erkeğin karısını boşamasının kanuna uygun olup olmadığını soruyorlardı.[j] **3** İsa cevap olarak, "Musa size ne emretti?" dedi. **4** Onlar da, "Musa erkeğin bir boşanma belgesi hazırlayarak kadını boşamasına izin vermiştir"[k] dediler. **5** İsa onlara şöyle dedi: "Siz katı yürekli[l] olduğunuz için böyle bir emir yazdı. **6** Oysa Tanrı en başta, onları 'Erkek ve kadın olarak yarattı.'[m] **7** Bu yüzden de insan, annesini ve

Mr 9:43* Sözcük anlamıyla, "tökezletiyorsa." 45 ve 47. ayetler için de geçerli.

Mr 9:43* Gehenna; Ek 2'ye bakın. **44*** Matta 17:21'deki dipnota bakın. **46*** Matta 17:21'deki dipnota bakın.

babasını bırakacak, **8** ikisi tek
beden olacaklar';[a] böylece onlar
artık iki değil, tek bedendirler.
9 O halde, Tanrı'nın birleştir-
diğini* insan ayırmasın."[b]
10 Yine evde oldukları bir sıra-
da,[c] öğrencileri bu konuda kendi-
sine sorular sormaya başladılar.
11 O da onlara şöyle dedi: "Ka-
rısını boşayıp başka biriyle evle-
nen herkes, zina yaparak karısına
karşı suç işlemiş olur.[ç] **12** Bir
kadın da, kocasından boşandık-
tan sonra başka biriyle evlenirse,
zina yapmış olur."[d]

13 Bu sırada insanlar İsa'ya,
dokunması için küçük çocuk-
lar getirmeye başladılar. Ancak
öğrencileri onları azarladı.[e]
14 İsa bunu görerek kızdı ve on-
lara şöyle dedi: "Bırakın çocuklar
yanıma gelsinler, onlara engel ol-
mayın; Tanrı'nın krallığı böyle-
lerinindir.[f] **15** Şuna emin olun,
Tanrı'nın krallığını küçük bir ço-
cuk gibi kabul etmeyen ona asla
erişemeyecektir."[g] **16** Çocuk-
ları kucakladı ve ellerini onların
üzerine koyarak hayırdua etme-
ye başladı.[h]

17 Yola çıkmak üzereyken bir
adam koşarak yanına geldi,
önünde diz çöküp ona şöyle sor-
du: "İyi Öğretmen, sonsuz yaşa-
mı miras almak için ne yap-
malıyım?"[ı] **18** İsa şu karşılığı
verdi: "Neden bana 'İyi' diyor-
sun?[i] Biri dışında kimse iyi değil-
dir, O da Tanrı'dır.[j] **19** Emirle-
ri bilirsin: 'Adam öldürme![k] Zina
yapma![l] Çalma![m] Yalan şahitlik
etme![n] Dolandırıcılık yapma![o]

Mr 10:9* Sözcük anlamıyla, "aynı boyundurukta birleştirdiğini"

BÖLÜM 10

a Ba 2:24
Ef 5:31
b Mt 19:6
c Mr 9:28
ç Mt 5:32
Mt 19:9
Lu 16:18
d Ro 7:3
1Ko 7:13
e Mt 19:13
Lu 18:15
f Mt 18:4
Mt 19:14
Lu 18:16
1Pe 2:2
g Mt 18:3
Lu 18:17
h Ba 48:14
Mr 9:36
ı Mt 19:16
Lu 18:18
i Me 86:5
j Mt 19:17
Lu 18:19
k Çk 20:13
Tkr 5:17
Mt 5:21
1Yh 3:15
l Çk 20:14
Tkr 5:18
m Çk 20:15
Tkr 5:19
n Çk 20:16
Tkr 5:20
o Le 19:13

2. Sütun

a Çk 20:12
Tkr 5:16
Ef 6:2
b Mt 19:21
c Lu 18:23
ç Ey 31:24
Me 17:14
Me 52:7
Me 62:10
Yr 9:23
1Ti 6:17
d Mt 19:24
Lu 18:25
e Lu 4:32
f Mt 19:24
Lu 18:25
g Mt 19:25
Lu 18:26
1Pe 4:18
h Ba 18:14
Ey 42:2
Yr 32:17
Zk 8:6
Lu 18:27
ı Mt 19:27
Lu 18:28
i Mt 10:37
Mt 19:29
Lu 18:29
j Mt 5:11
Yhn 16:22
Elç 14:22
k Lu 18:30

Annene ve babana saygılı ol!' "[a]
20 Adam ise, "Öğretmen, bun-
ların hepsine gençliğimden beri
uyuyorum" dedi. **21** İsa ada-
ma baktı, onu sevmişti. "Bir ek-
siğin var" dedi, "Git, neyin varsa
sat, yoksullara ver; o zaman gökte
hazinen olur, sonra gel benim ta-
kipçim ol."[b] **22** O ise, bu söz-
ler karşısında üzüldü ve kederli
bir halde gitti, çünkü malı mülkü
çoktu.[c]

23 İsa çevresindekilere bakarak öğrencilerine şunu söyledi: "Paralı kişilerin[c] Tanrı'nın krallığına erişmesi çok zor olacak!"[d] **24** Öğrencileri bu sözler karşısında şaşıp kaldılar.[e] Bunun üzerine İsa onlara tekrar şöyle dedi: "Çocuklar, Tanrı'nın krallığına erişmek ne zor şeydir! **25** Devenin iğne deliğinden geçmesi zengin adamın Tanrı'nın krallığına erişmesinden kolaydır."[f] **26** Daha da şaşırdılar ve ona, "Bu durumda kim kurtulabilir?" diye sordular.[g] **27** İsa onlara bakarak, "İnsanlar için bu imkânsız, fakat Tanrı için değil, çünkü Tanrı için her şey mümkündür" dedi.[h] **28** Bunun üzerine Petrus ona, "Bak, biz her şeyi bıraktık, senin ardından geliyoruz"[ı] dedi. **29** İsa şu karşılığı verdi: "Emin olun ki, benim uğrumda ve iyi haber uğrunda, ev, kardeşler, anne, baba, çocuklar ya da tarlalar bırakan kim varsa,[i] **30** şimdi, bu dönemde zulümlerle[j] birlikte, mutlaka yüz katı[k] evler, kardeşler, anneler, çocuklar, tarlalar, gelecek ortamda da sonsuz yaşam alacaktır. **31** Bununla birlikte, birinci olan bir-

çokları sonuncu, sonuncular da birinci olacak."[a]

32 Yeruşalim'e doğru yol alıyorlardı. İsa önlerinden gidiyordu, öğrencileri şaşkınlık içindeydiler, onları izleyen diğerlerini de bir korku sarmıştı. İsa onikileri bir kez daha kenara çekip başına gelecek şeyleri onlara anlatmaya başladı.[b] **33** "İşte, Yeruşalim'e gidiyoruz; İnsanoğlu yüksek kâhinlere ve yazıcılara teslim edilecek, onu ölüme mahkûm edecekler ve başka milletlerden kişilerin eline verecekler.[c] **34** Onunla eğlenecek, üzerine tükürecek, kırbaçlayıp öldürecekler; fakat üç gün sonra dirilecek."[ç]

35 Zebedi'nin iki oğlu, Yakup ve Yuhanna,[d] ona yaklaşıp, "Öğretmen, senden bir dileğimiz var, bunu yapmanı istiyoruz" dediler.[e] **36** İsa, "Sizin için ne yapmamı istiyorsunuz?" diye sordu. **37** Onlar da kendisine, "Sen ihtişamını kazandığında, birimize sağında, diğerimize solunda oturma onurunu bağışla" dediler.[f] **38** Fakat İsa onlara şöyle dedi: "Siz ne istediğinizin farkında değilsiniz. Benim içmekte olduğum kâseden içebilir misiniz? Benim vaftiz edilmekte olduğum vaftizle siz de vaftiz edilebilir misiniz?"[g] **39** Onlar, "Yapabiliriz" dediler. Bunun üzerine İsa şöyle dedi: "Siz benim içmekte olduğum kâseden içeceksiniz, vaftiz edilmekte olduğum vaftizle de vaftiz edileceksiniz.[h] **40** Ancak, sağıma ya da soluma oturacakları seçme hakkı bana verilmemiştir;[ı] bu yerler kimler için hazırlanmışsa onların olacak."

41 Diğer on öğrenci bunu duyunca Yakup ve Yuhanna'ya kızmaya başladılar.[a] **42** Fakat İsa onları yanına çağırıp şöyle dedi: "Biliyorsunuz, milletlerin yöneticisi olarak görülen kişiler onların başına efendi kesilirler, büyük adamları da üzerlerinde hâkimiyet kurarlar.[b] **43** Fakat sizin aranızda böyle değildir; aranızda kim büyük olmak isterse, hizmetçiniz olmalı,[c] **44** aranızda kim en önde olmak isterse hepinizin hizmetkârı olmalı.[ç] **45** İnsanoğlu bile başkalarından hizmet kabul etmeye değil,[d] kendisi hizmet etmeye ve birçokları için canını fidye olarak vermeye[e] geldi."[f]

46 Eriha'ya geldiler. İsa, öğrencileri ve büyükçe bir kalabalık Eriha'dan çıkarken, kör bir dilenci olan Bartimeos (Timeos oğlu) yol kenarında oturuyordu.[g] **47** Nasıralı İsa'nın geçtiğini duyunca bağırarak, "Davut oğlu[h] İsa, bana merhamet et!" demeye başladı.[ı] **48** Bunun üzerine birçok kişi ona çıkışarak susmasını söyledi; o ise sesini daha da yükselterek, "Davut oğlu, bana merhamet et!" diye bağırıyordu.[i] **49** İsa durdu, "Onu buraya çağırın" dedi. Kör adama, "Cesur ol, kalk, seni çağırıyor" dediler.[j] **50** O da abasını üstünden atarak ayağa fırladı ve İsa'nın yanına gitti. **51** İsa ona, "Senin için ne yapmamı istiyorsun?" dedi.[k] Kör adam, "Öğretmen, ne olur gözlerim görsün" dedi.[l] **52** İsa da ona, "Git, imanın seni iyileştirdi" dedi.[m] Adamın gözleri o anda

BÖLÜM 10

a Mt 19:30
Mt 20:16
Lu 13:30
b Mr 8:31
Mr 9:31
Lu 9:22
Lu 18:31
c Mt 20:18
Lu 18:31
ç Mt 20:19
Lu 18:33
Elç 10:40
1Ko 15:4
d Mt 10:2
e Mt 20:20
f Mt 19:28
Mt 20:21
g Mt 20:22
Lu 12:50
Yhn 18:11
Ro 6:3
h Mt 20:23
Elç 12:2
Vh 1:9
ı Yk 4:3

2. Sütun

a Mt 20:24
b Mt 20:25
Lu 22:25
1Pe 5:3
c Mt 20:26
Mr 9:35
Lu 9:48
ç Mt 20:27
Lu 22:26
d Yhn 13:14
Flp 2:7
e İş 53:10
Da 9:24
2Ko 5:21
Ga 3:13
Tit 2:14
f Le 16:17
Mt 20:28
g Mt 20:29
Lu 18:35
h Yr 23:5
Mt 9:27
Mt 15:22
Ro 1:3
ı Lu 18:38
i Mt 20:31
Lu 18:39
j Mt 20:32
Lu 18:40
k Mr 10:36
l Mt 20:33
Lu 18:41
m Mt 9:22
Lu 8:48

gördü[a] ve İsa'nın peşi sıra yolda yürümeye başladı.[b]

11 Yeruşalim'e ve Zeytinlik Dağı üzerindeki Beytfaci ile Beytanya'ya[c] yaklaşmışlardı; İsa öğrencilerinden ikisini önden gönderdi[ç] **2** ve onlara şöyle dedi: "Şu gördüğünüz köye gidin, oraya girer girmez üzerine şimdiye dek kimsenin binmediği, bağlı bir sıpa bulacaksınız. Onu çözüp getirin.[d] **3** Biri size 'Ne yapıyorsunuz?' diyecek olursa, 'Efendimizin ona ihtiyacı var, hemen geri gönderecek' dersiniz."[e] **4** Onlar da gittiler; sıpayı sokakta, kapının önünde bağlı buldular ve çözdüler.[f] **5** Fakat orada duran bazıları, "Ne yapıyorsunuz, sıpayı neden çözüyorsunuz?" demeye başladılar.[g] **6** Öğrenciler de İsa'nın dediği gibi söylediler; o zaman onları bıraktılar.[h]

7 Sıpayı[ı] İsa'ya getirdiler; üzerine kendi giysilerini koydular, İsa sıpaya bindi.[i] **8** Birçokları giysilerini[j] yola serdi, bazıları da kırlardan yeşil dallar[k] kesip getirdi.[l] **9** Önden gidenler ve arkadan gelenler şöyle bağırıyordu: "Yalvarırız kurtar![m] Yehova'nın adıyla gelen kutlu olsun![n] **10** Babamız Davut'un yaklaşan krallığı kutlu olsun![o] En yücelerde olan, yalvarırız kurtar!" **11** İsa Yeruşalim'e girdi ve mabede gitti; mabette her yeri gözden geçirdi. Sonra, saat zaten geç olduğundan onikilerle birlikte çıkıp Beytanya'ya döndü.[ö]

12 Ertesi gün, Beytanya'dan çıktıklarında acıktı.[p] **13** Ötede yapraklı bir incir ağacı gözüne çarptı, belki üzerinde meyve vardır diye bakmak için ona yöneldi. Ağacın yanına vardığında yapraktan başka bir şey bulamadı; aslında incir mevsimi değildi.[a] **14** Bunun üzerine ağaca, "Artık sonsuza dek kimse senden meyve yemesin" dedi.[b] Bu sözünü öğrencileri de duydu.

15 Yeruşalim'e geldiler. İsa mabede girdi; satıcıları ve alıcıları oradan atmaya, sarrafların tezgâhlarını ve güvercin satanların sıralarını devirmeye başladı.[c] **16** Kimsenin elinde herhangi bir şey taşıyarak mabedin içinden geçmesine izin vermiyordu. **17** Bir yandan da insanlara Tanrı'nın sözünü öğretmeye devam ediyor ve şöyle diyordu: "'Benim evime tüm milletler[ç] için dua evi[d] denecek' diye yazılmamış mıdır? Siz ise onu haydut yatağına çevirdiniz."[e] **18** Yüksek kâhinlerle yazıcılar bunu duydular ve onu ortadan kaldırmanın yolunu aramaya başladılar;[f] ondan korkuyorlardı, çünkü bütün halk onun öğretme tarzına hayrandı.[g]

19 Akşamları şehirden çıkarlardı. **20** Sabah erkenden incir ağacının yanından geçerlerken, ağacın kökünden kurumuş olduğunu gördüler.[h] **21** Petrus olayı hatırlayarak, "Öğretmen bak, lanetlediğin incir ağacı kurumuş" dedi.[ı] **22** Bunun üzerine İsa şunları söyledi: "Tanrı'ya imanınız olsun. **23** Emin olun, kim bu dağ için, 'Buradan kaldırılıp denize atılsın' der ve yüreğinde kuşku duymadan dediğinin olacağına iman eder-

BÖLÜM 10

a İş 35:5
İş 42:7
Mr 8:25
Elç 26:18
b Mt 20:34
Lu 18:43

BÖLÜM 11

c Yhn 11:18
ç Mt 21:1
Lu 19:29
d Mt 21:2
Lu 19:30
e Mt 21:3
Lu 19:31
Yhn 13:13
f Mt 21:6
Lu 19:32
g Lu 19:33
h Lu 19:34
ı 1Kr 1:33
Zk 9:9
i Mt 21:7
Yhn 12:14
j 2Kr 9:13
k Yhn 12:13
l Mt 21:8
Lu 19:36
m Me 118:25
Mt 21:15
n Me 118:26
Mt 21:9
Lu 19:38
Yhn 12:13
o Zk 9:9
Lu 1:32
Elç 2:29
ö Mt 21:10
p Mt 21:18

2. Sütun

a Mt 21:19
b Mr 11:20
c Mt 21:12
Lu 19:45
Yhn 2:14
ç İş 60:7
Zk 2:11
d 1Kr 8:43
İş 56:7
e Yr 7:11
Mt 21:13
Lu 19:46
Yhn 2:16
f Mr 14:1
Lu 19:47
Lu 20:19
g Mt 21:46
Lu 19:48
h Mt 21:19
ı Mr 11:14

se, olacaktır.[a] **24** Bu yüzden size diyorum ki, dua edip dilediğiniz her şeyi mutlaka alacağınıza iman edin, alacaksınız.[b] **25** Kalkıp dua ettiğiniz zaman, birine karşı kırgınlığınız varsa, onu bağışlayın[c] ki göklerdeki Babanız da sizin suçlarınızı bağışlasın.”[ç] **26** *—

27 Yine Yeruşalim’e geldiler. İsa mabette dolaşırken yüksek kâhinler, yazıcılar ve ihtiyarlar yanına yaklaştılar.[d] **28** “Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun? Bunları yapman için kim sana yetki verdi?” diye sormaya başladılar.[e] **29** İsa şöyle karşılık verdi: “Size bir soru soracağım. Siz bana cevap verin, ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söyleyeyim.[f] **30** Yahya’nın vaftiz etme[g] yetkisi gökten miydi, yoksa insanlardan mı? Söyleyin.”[h] **31** Aralarında fikir yürütmeye başladılar, “Eğer ‘Gökten’ dersek, ‘Öyleyse neden ona inanmadınız?’ diyecek.[ı] **32** Peki ‘İnsanlardan’ demeyi göze alabilir miyiz?” Aslında halktan korkuyorlardı, çünkü herkes Yahya’yı gerçek bir peygamber olarak benimsemişti.[i] **33** Bu yüzden, cevap olarak İsa’ya “Bilmiyoruz” dediler. İsa da onlara, “Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemiyorum” dedi.[j]

12 Ayrıca, onlara örnekler de verdi: “Adamın biri bir üzüm bağı kurdu,[k] etrafını çevirdi, üzüm sıkmak için bir çukur kazdı ve bir kule dikti;[l] sonra bağı bağcılara kiraya verip[m] kendisi başka memlekete gitti.[a] **2** Mevsimi gelince, bağın ürününden almak için bağcılara bir hizmetkâr gönderdi.[b] **3** Onlarsa hizmetkârı tutup dövdüler ve eli boş gönderdiler.[c] **4** Başka bir hizmetkâr daha gönderdi, onu da başından yaraladılar ve aşağıladılar.[ç] **5** Birini daha gönderdi, onu öldürdüler; başka birçok hizmetkâr gönderdi, kimini dövdüler, kimini de öldürdüler. **6** Adamın bir de sevgili oğlu vardı.[d] Son olarak onu gönderdi; ‘Herhalde oğlumu sayarlar’ diyordu.[e] **7** Fakat bağcılar aralarında konuşup, ‘Bu mirasçıdır;[f] gelin onu öldürelim, miras bizim olsun’ dediler.[g] **8** Böylece onu tutup öldürdüler[h] ve bağdan dışarı attılar.[ı] **9** Bu durumda bağın sahibi ne yapacak dersiniz? Gelip bu bağcıları yok edecek ve bağı başkalarına[i] verecek.[j] **10** Siz hiç Kutsal Yazılardaki şu sözleri okumadınız mı? ‘Yapı ustalarının reddettiği taş,[k] baş köşe taşı oldu.[l] **11** Bu Yehova’dandır ve bizim gözümüzde harikadır.’ ”[m]

12 Bunun üzerine onu ele geçirmenin yolunu aramaya başladılar; çünkü bu örneği kendilerini düşünerek anlattığını anlamışlardı, ancak halktan korkuyorlardı. Böylece onu bırakıp gittiler.[n]

13 Sonra ona bazı Ferisileri ve Herodes yanlılarını[o] gönderdiler, amaçları İsa’yı kendi sözleriyle tuzağa düşürmekti.[ö] **14** Bunlar gelip şöyle dediler:

BÖLÜM 11

a Mt 17:20 Mt 21:21 Lu 17:6 1Ko 13:2
b Mt 7:7 Mt 18:19 Mt 21:22 Lu 11:9 Yhn 14:13 Yhn 15:7 Yhn 16:24
c Mt 6:14 Ef 4:32 Kl 3:13
ç Me 103:12 Mt 6:12
d Mt 21:23 Lu 20:1
e Lu 20:2
f Mt 21:24 Lu 20:3
g Mr 1:4
h Mt 21:25 Lu 20:4
ı Lu 20:5
i Mt 3:5 Mt 14:5 Mt 21:26 Mr 6:20 Lu 20:6
j Öz 26:4 Mt 7:6 Mt 21:27 Lu 20:8

BÖLÜM 12

k Me 80:8 Yr 2:21
l İş 5:2
m Ezg 8:11

2. Sütun

a Mt 21:33 Lu 20:9
b Mt 21:34 Lu 20:10
c Mt 21:35
ç Mt 21:36 Lu 20:11 İb 11:37
d Me 2:7 Mt 1:23 Ga 4:4 1Yh 4:9
e Mt 21:37 Lu 20:13
f Me 2:8 İb 1:2
g Mt 21:38 Lu 20:14
h Elç 2:23
ı Mt 21:39 Lu 20:15 İb 13:12
i Mt 21:41
j Elç 28:28 Lu 20:16
k Elç 4:11
l Me 118:22 Mt 21:42 Lu 20:17 Ef 2:20 1Pe 2:7

m Me 118:23; **n** Mt 21:45; Mr 11:18; Lu 20:19; **o** Mr 3:6; **ö** Mt 22:15; Lu 20:20.

Mr 11:26* Matta 17:21’deki dipnota bakın.

"Öğretmen, sen doğru sözlü birisin, biliriz, kimseyi kayırmazsın, insanların dış görünüşüne bakmazsın, üstelik Tanrı yolunu hakikate uygun şekilde öğretirsin:[a] Sezar'a baş vergisi ödemek kanuna uygun mu, değil mi? **15** Ödeyelim mi, yoksa ödemeyelim mi?"[b] İsa onların ikiyüzlülüklerini fark ederek şöyle dedi: "Neden beni deniyorsunuz? Bir dinar getirin de bakalım."[c] **16** Getirdiler. Onlara, "Bu resim ve yazı kime ait?" diye sordu. "Sezar'a" dediler.[ç] **17** O zaman İsa şöyle dedi: "Sezar'a ait olanı Sezar'a,[d] Tanrı'ya ait olanı Tanrı'ya ödeyin."[e] Bu söz üzerine şaşıp kaldılar.[f]

18 Bu kez de dirilme diye bir şeyin olmadığını söyleyen Sadukiler gelip İsa'ya bir soru sordular:[g] **19** "Öğretmen, Musa'nın bize yazdığına göre, bir adam çocuğu olmadan ölürse, kardeşi[h] onun geride kalan eşiyle evlenecek ve soyunu sürdürecektir.[ı] **20** Yedi erkek kardeş vardı; ilki bir kadınla evlendi, ancak çocuğu olmadan öldü.[i] **21** Sonra kadını ikincisi aldı ve o da çocuğu olmadan öldü; üçüncüsü de böyle oldu. **22** Yedisi de geride çocuk bırakmadı. Hepsinden sonra kadın da öldü.[j] **23** Dirilmede kadın onlardan hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onu eş olarak almıştı."[k] **24** İsa onlara şu cevabı verdi: "Siz ne Kutsal Yazıları, ne de Tanrı'nın gücünü biliyorsunuz; zaten yanılmanızın sebebi de bu değil mi?[l] **25** Ölen erkekler ve kadınlar, diriltildikten sonra evlenmezler; gökteki melekler gibidirler.[a] **26** Ölülere ve onların dirilmesine gelince, Musa'nın kitabında çalıyla ilgili kayıtta okumadınız mı, Tanrı nasıl ona 'Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısıyım' diyor?[b] **27** O ölülerin değil yaşayanların Tanrısıdır. Siz çok yanılıyorsunuz."[c]

28 Oraya gelip tartışmayı dinlemiş olan yazıcılardan biri, İsa'nın çok güzel cevaplar verdiğini görerek ona şunu sordu: "Tüm emirler içinde en başta gelen hangisidir?"[ç] **29** İsa şöyle cevap verdi: "En başta gelen şudur: 'Dinle ey İsrail, Tanrımız Yehova tek Yehova'dır.[d] **30** Tanrın Yehova'yı bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün zihninle ve bütün kuvvetinle seveceksin.'[e] **31** İkincisi şudur: 'Komşunu kendin gibi seveceksin.'[f] Bunlardan daha büyük emir yoktur." **32** Yazıcı da, "Öğretmen, doğru söylüyorsun, 'O tektir, O'ndan başkası yoktur',[g] **33** insanın O'nu bütün yürekle, bütün anlayışla, bütün kuvvetle sevmesi ve komşusunu kendisi gibi sevmesi bütün yakılan sunulardan ve kurbanlardan çok daha değerlidir" dedi.[h] **34** İsa da onun akıllıca cevap verdiğini görünce, "Tanrı'nın krallığından uzak değilsin" dedi. Bundan sonra kimse ona bir soru daha sorma cesareti bulamadı.[ı]

35 Daha sonra İsa mabette Tanrı'nın sözünü öğretirken şunları söyledi: "Nasıl oluyor da yazıcılar 'Mesih Davut'un oğludur' diyor?[i] **36** Davut kendisi kut-

BÖLÜM 12

a Mt 22:16
Lu 20:21
b Mt 22:17
Lu 20:22
c Mt 22:18
Lu 20:23
ç Mt 22:20
Lu 20:24
d Ro 13:7
Tit 3:1
1Pe 2:13
e Mt 22:21
Lu 20:25
f Mt 22:22
g Mt 22:23
Lu 20:27
Elç 23:8
h Ba 38:8
Tkr 25:5
ı Mt 22:24
Lu 20:28
i Mt 22:25
Lu 20:29
j Mt 22:26
Lu 20:31
k Mt 22:28
Lu 20:33
l Mt 22:29
Lu 20:34

2. Sütun

a Mt 22:30
Lu 20:35
b Çk 3:2
Mt 22:31
Lu 20:37
c Mt 22:32
Lu 20:38
ç Mt 22:35
d Tkr 6:4
e Tkr 6:5
Yş 22:5
Mt 22:37
Lu 10:27
f Le 19:18
Mt 22:39
Ro 13:9
Ga 5:14
Yk 2:8
g Tkr 4:39
Tkr 6:4
İş 45:21
İş 46:9
1Ko 8:4
h Tkr 6:5
1Sa 15:22
Ho 6:6
Mi 6:6
ı Mt 22:46
i Mt 22:42
Lu 20:41
Yhn 7:42

sal ruhla[a] şöyle söylemiştir: 'Yehova Efendime dedi ki, "Ben düşmanlarını senin ayaklarının altına serinceye kadar sağımda otur." '[b] **37** Davut kendisi ona 'Efendim' diyor, peki Mesih nasıl onun oğlu olur?"[c]

Büyük bir kalabalık onu zevkle dinliyordu.[ç] **38** İsa öğretimine şu sözlerle devam etti: "Yazıcılardan sakının.[d] Onlar kaftanlar içinde dolaşmak, çarşı meydanlarında selamlanmak, **39** havralarda ön sıraları ve akşam yemeklerinde başköşeleri almak isterler.[e] **40** Dul kadınların evlerini yiyip yutanlar[f] ve gösteriş için uzun uzun dua edenler onlardır; bu kişiler daha ağır bir hüküm giyecekler."[g]

41 İsa hazine kaplarını[h] görecek şekilde oturdu ve halkın onlara nasıl para attığını izlemeye koyuldu; zengin kişilerden birçoğu bol bol para atıyordu.[ı] **42** Bu sırada yoksul bir dul kadın geldi ve iki pul* attı.[i] **43** Bunun üzerine İsa öğrencilerini yanına çağırdı ve şunları söyledi: "Emin olun, bu yoksul dul kadın hazine kaplarına para atanların hepsinden daha çok attı.[j] **44** Çünkü hepsi ellerindeki fazlalıklardan attılar; o ise yoksul haliyle, tüm ekmek parasını, varını yoğunu attı."[k]

13 İsa mabetten çıkarken, öğrencilerinden biri ona, "Öğretmen, şu taşlara, şu binalara bak!" dedi.[l] **2** Ancak İsa şöyle karşılık verdi: "Bu büyük binaları görüyor musun?[a] Burada taş üstünde taş bırakılmayacak,[b] hepsi yerle bir olacak."[c]

3 İsa Zeytinlik Dağının mabedi gören bir yerinde otururken, Petrus,[c] Yakup, Yuhanna ve Andreas ona özel olarak gelip şunu sordular:[d] **4** "Bize söyler misin, bu olaylar ne zaman olacak? Bütün bunların sona ereceği zamanın alameti ne olacak?"[e] **5** İsa onlara anlatmaya başladı: "Dikkatli olun da kimse sizi aldatmasın.[f] **6** Birçok kişi benim ismimle gelip, 'Ben oyum' diyerek birçoklarını saptıracaklar.[g] **7** Ayrıca, savaş gürültüleri ve savaş haberleri duyduğunuzda korkmayın; bunların olması gerekir, ancak henüz son gelmemiştir.[h]

8 Millet milletle, krallık krallıkla çatışacak,[ı] birçok yerde depremler olacak,[i] kıtlıklar görülecek.[j] Bunlar sancıların başlangıcıdır.[k]

9 Size gelince, kendinize dikkat edin; insanlar sizi mahkemelere verecek,[l] havralarda dövüleceksiniz;[m] benim uğruma kralların ve valilerin karşısına çıkarılacaksınız; bu onların önünde şahitlik etmeniz için olacak.[n] **10** Nitekim, önce iyi haberin[o] tüm milletlerde duyurulması gerekir.[ö] **11** Ancak sizi teslim etmek üzere götürürlerken ne söyleyeceğiniz konusunda önceden kaygı duymayın,[p] size o anda ne verilirse onu söyleyin, çünkü konuşan siz değilsiniz, kutsal ruhtur.[r] **12** Ayrıca kardeş kardeşi, baba evladı ölüme teslim

Mr 12:42* Lepton (çoğul: lepta); Ek 5'e bakın.

BÖLÜM 12
a 2Sa 23:2 2Ti 3:16 2Pe 1:21
b Me 110:1 Mt 22:44 Elç 2:34 Elç 2:35 1Ko 15:25 İb 1:13
c Ro 1:3 Vh 22:16
ç Lu 19:48 Lu 21:38
d Mt 23:1 Lu 20:46
e Mt 23:6 Lu 11:43 Lu 20:46
f 2Ti 3:6
g Mt 23:14
h 2Kr 12:9 Yhn 8:20
ı Lu 21:1
i Lu 21:2
j 1Ta 29:9 Lu 21:3 2Ko 8:12
k 1Ta 29:9 Lu 21:4

BÖLÜM 13
l Mt 24:1 Lu 21:5

2. Sütun
a Yr 7:14 Lu 19:44
b Le 26:31 Mt 24:2 Lu 21:6
c Mt 17:1
d Mt 24:3
e Lu 21:7
f Yr 29:8 Mt 24:4
g Mt 24:5 Lu 21:8
h Mt 24:6
ı Lu 21:10 Vh 6:4
i Mt 24:7
j Lu 21:11 Vh 6:6 Vh 6:8
k Mt 24:8
l Elç 4:15
m Mt 10:17 Lu 21:12 Yhn 16:2 Vh 2:10
n Mt 24:9 Lu 21:12 2Ti 3:12
o Elç 8:12
ö Mt 24:14 Ro 10:18 Vh 14:6
p Mt 10:19 Lu 12:11 Lu 21:14

r Çk 4:12; Lu 21:15; Elç 4:8; Elç 6:10.

edecek,[a] çocuklar ana babalarına başkaldırıp onları öldürtecekler.[b] **13** Benim isimden ötürü herkes sizden nefret edecek.[c] Ve kim sona kadar dayanırsa[ç] kurtulacaktır.[d]

14 Ancak, yıkıcı[e] iğrenç şeyin,[f] bulunmaması gereken yerde dikildiğini gördüğünüzde (okuyan ayırt etsin),[g] o zaman Yahudiye'de olanlar dağlara kaçmaya başlasınlar.[h] **15** Damda olan aşağı inmesin, herhangi bir şey almak için evine girmesin.[ı] **16** Tarlada olan da abasını almak için geri dönmesin.[i] **17** O günlerde hamile olan, bebek emziren kadınların vay haline![j] **18** Bunlar kışın olmasın diye dua edin;[k] **19** çünkü o günler bir sıkıntı dönemi olacak;[l] öyle bir sıkıntı ki, Tanrı'nın yarattığı dünyanın başlangıcından o güne dek eşi görülmemiş olacak ve bir daha da görülmeyecek.[m] **20** Aslında Yehova o günleri kısaltmasaydı hiç kimse* kurtulamazdı.[n] Fakat Kendi seçtiği[o] kişiler[o] uğruna o günleri kısalttı.[p]

21 O zaman da biri size, 'Bakın, Mesih burada!' 'Bakın, şurada!'[r] derse inanmayın.[s] **22** Çünkü sahte Mesihler ve sahte peygamberler çıkacak[ş] ve mümkünse seçilmişleri bile saptırmak üzere[t] alametler ve olağanüstü işler yapacaklar.[u] **23** O halde dikkatli olun;[u] işte size her şeyi önceden söyledim.[v]

24 Fakat o günlerde, o sıkıntıdan sonra, güneş kararacak, ay ışığını vermeyecek, **25** yıldızlar gökten düşecek, göklerde bulunan kudretler sarsılacak.[a] **26** O zaman İnsanoğlunun[b] bulutlar içinde büyük bir güç ve ihtişamla geldiğini görecekler.[c] **27** O da meleklerini gönderecek; kendi seçtiklerini[ç] göğün bir ucundan yerin bir ucuna kadar, dünyanın dört bucağından* toplayacaklar.[d]

28 İncir ağacı örneğinden ders çıkarın: Körpe dalları yumuşayıp filizlenince, yazın yakın olduğunu anlarsınız.[e] **29** Aynı şekilde, bütün bunları gördüğünüzde anlayın ki, o yakındadır, kapıdadır.[f] **30** Şuna emin olun, bütün bunlar oluncaya dek bu nesil* asla geçip gitmeyecek.[g] **31** Gök[h] ve yer kaybolup gidecek, fakat benim sözlerim[ı] asla kaybolup gitmeyecek.[i]

32 O gün ve saat konusunda kimse bir şey bilmez; ne gökteki melekler, ne de Oğul, yalnızca Baba bilir.[j] **33** Gözünüzü açın, uyanık kalın,[k] çünkü belirlenmiş zamanı bilmiyorsunuz.[l] **34** Nasıl başka memlekete giden bir adam evden ayrılırken hizmetkârlarının her birine iş ve yetki verir, kapıcıya da uyanık kalmasını söylerse,[m] bu da ona benzer. **35** Öyleyse uyanık kalın;[n] evin efendisinin ne zaman geleceğini bilmiyorsunuz. Akşam vakti mi, gece yarısı mı, horoz ötüşünde mi, yoksa saba-

BÖLÜM 13

a Mi 7:6
Mt 10:21
Lu 21:16
2Ti 3:3
b Mt 24:10
2Ti 3:1
c Lu 21:17
ç Da 12:12
2Ti 4:7
Ib 3:6
d Vh 2:10
e Da 9:27
f Tkr 29:17
1Kr 11:5
Vh 13:15
g Mt 24:15
h Mt 24:16
ı Mt 24:17
i Mt 24:18
j Mt 24:19
Lu 19:44
Lu 21:23
Lu 23:28
k Mt 24:20
l Da 12:1
Yo 2:2
Vh 7:14
m Mt 24:21
n İş 1:9
Zk 13:8
o Ro 8:33
Ef 1:4
ö Vh 17:14
p Mt 24:22
r Lu 17:23
Lu 21:8
s Mt 24:23
1Yh 4:1
ş Tkr 13:1
Tkr 18:22
Mt 7:15
t Mt 24:24
u Vh 13:13
ü Mt 7:15
Mt 24:42
Ef 6:18
2Pe 3:17
v Yhn 13:19

2. Sütun

a Mt 24:29
b Da 7:13
Elç 1:11
Vh 1:7
c Mt 24:30
Lu 21:27
ç Vh 7:3
d Tkr 30:4
Zk 2:6
Mt 24:31
e Mt 24:32
Lu 21:29
f Mt 24:33
Mr 13:28
g Mt 24:34
Lu 21:32
h Me 102:26
İş 51:6
ı Yş 23:14
İş 40:8
i Mt 5:18
Mt 24:35
Lu 16:17
j Mt 24:36; Elç 1:7; **k** Ro 13:11; 1Se 5:6; **l** Mt 25:13; Lu 21:34; **m** Mt 25:14; **n** Mt 24:42; Lu 12:36; Elç 20:31; Vh 3:3.

Mr 13:20* "Hiç kimse", sözcük anlamıyla, "hiçbir beden"

Mr 13:27* Sözcük anlamıyla, "rüzgârından" **30*** "Nesil", Yunanca *genea*. 1. Petrus 2:9'da geçen "soy" anlamındaki *genos*'tan farklıdır.

ha karşı mı?*[a] **36** Ansızın geldiğinde sizi uyurken bulmasın.[b] **37** Size söylediğim bu şeyi herkese diyorum: Uyanık kalın!"[c]

14 İki gün sonra[ç] Fısıh[d] ve Mayasız Ekmek Bayramıydı.[e] Yüksek kâhinler ve yazıcılar onu kurnazca bir düzenle yakalayıp öldürmenin yolunu arıyorlardı.[f] **2** Fakat, "Bayramda olmasın; halk arasında bir kargaşa çıkabilir" diyorlardı.[g]

3 İsa Beytanya'da cüzamlı Simun'un evinde[h] sofradayken, bir kadın, içinde çok pahalı güzel kokulu bir yağ, saf hintsümbülü olan kaymaktaşından bir kapla geldi. Kabı kırıp açtı ve içindekini onun başına döktü.[ı] **4** Bunun üzerine bazıları kızarak aralarında konuştular; "Bu kokulu yağ neden israf edildi?"[i] diyorlardı. **5** "Üç yüz dinardan* fazlaya satılabilir ve para yoksullara verilebilirdi!" Kadına çok kızmışlardı.[j] **6** İsa ise, "Kadını rahat bırakın" dedi. "Neden canını sıkıyorsunuz? O benim için güzel bir şey yaptı.[k] **7** Yoksullar her zaman yanınızdalar,[l] ne zaman isterseniz onlara iyilik yapabilirsiniz, fakat ben her zaman yanınızda değilim.[m] **8** O elinden geleni yaptı; bedenimi önceden kokulu yağla yağlayıp gömülmeye hazırladı.[a] **9** Emin olun, iyi haber dünyanın neresinde duyurulursa,[b] bu kadının yaptığı iş de onu anmak üzere anlatılacak."[c]

10 Onikilerden biri olan Yahuda İskariyot onu ele vermek amacıyla yüksek kâhinlere gitti.[ç] **11** Kâhinler bunu duyunca sevindiler ve kendisine gümüş para vaat ettiler.[d] O da İsa'yı ele vermek için uygun bir fırsat aramaya başladı.[e]

12 Fısıh kurbanının kesilmesinin âdet olduğu, Mayasız[f] Ekmek Bayramının ilk günü,* öğrencileri[g] İsa'ya "Fısıh yemeğini nerede yemek istersin, gidip hazırlayalım?" dediler.[h] **13** O da öğrencilerinden ikisini gönderip onlara şöyle dedi: "Şehre gidin, testiyle su taşıyan bir adama rastlayacaksınız.[ı] Onu takip edin. **14** Hangi eve girerse, o evin sahibine deyin ki, 'Bizi öğretmen gönderdi, öğrencilerimle birlikte Fısıh yemeğini[i] yiyebileceğim misafir odası nerede diye soruyor.'[j] **15** Size üst katta, döşenip hazırlanmış büyük bir oda gösterecek; orada bizim için hazırlık yapın."[k] **16** Öğrencileri çıkıp şehre girdiler, her şeyi İsa'nın kendilerine dediği gibi buldular ve Fısıh için hazırlık yaptılar.[l]

17 Akşam karanlık bastıktan sonra İsa onikilerle geldi.[m] **18** Onlar sofrada oturmuş yemek yerlerken, "Şunu bilin ki, içinizden biri beni ele verecek;[n] şu anda benimle yemek yiyen biri"[o] dedi. **19** Bunun üzerine kederlenerek birer birer, "Benden söz

Mr 13:35* Yunan ve Roma'da gece için kullanılan zaman dilimlerine göre: "Akşam vakti", gün batımından akşam saat 9 sularına kadar olan ilk nöbet. "Gece yarısı", akşam saat 9'dan gece yarısına kadar süren ikinci nöbet. "Horoz ötüşü", gece yarısından sabaha karşı 3'e kadar süren üçüncü nöbet. "Sabaha karşı", sabaha doğru 3'ten güneş doğana kadar süren dördüncü nöbet. **14:5*** Ek 5'e bakın.

Mr 14:12* Matta 26:17'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 13

a Lu 12:38
Lu 21:36
b Mt 25:5
c Hb 2:3

BÖLÜM 14

ç Mt 26:2
d Çk 12:6
Le 23:5
Lu 22:1
Yhn 13:1
e Le 23:6
f Mt 26:4
Lu 22:2
g Mt 26:5
h Mt 26:6
ı Mt 26:7
Yhn 12:3
i Mt 26:8
Yhn 12:4
j Mt 26:9
Yhn 12:5
k Mt 26:10
Yhn 12:7
l Tkr 15:11
Yhn 12:8
m Mt 26:11
Yhn 12:8

2. Sütun

a Mt 26:12
b Mt 24:14
c Mt 26:13
ç Mt 26:14
Lu 22:4
d Tkr 27:25
Zk 11:12
Mt 26:15
Lu 22:5
1Ti 6:10
e Mt 26:16
Lu 22:6
f Çk 12:15
Çk 12:18
Çk 23:15
Le 23:6
Lu 22:7
g Lu 22:8
h Sy 9:2
Mt 26:17
Lu 22:9
ı Mt 26:18
Lu 22:10
i Çk 12:6
Le 23:5
j Lu 22:11
k Lu 22:12
l Mt 26:19
Lu 22:13
m Mt 26:20
Lu 22:14
n Mt 26:21
Lu 22:21
Yhn 13:21
o Me 41:9

etmiyorsun değil mi?" diye sormaya başladılar.[a] **20** İsa şöyle cevap verdi: "Onikilerden, lokmasını benimle aynı sahana batıranlardan biri.[b] **21** Gerçi İnsanoğlu kendisi hakkında yazıldığı gibi gidiyor; ancak onu ele veren adamın vay haline! O adam doğmamış olsaydı, kendisi için daha iyi olurdu."[c]

22 Yemeğe devam ederlerken, ekmek aldı, dua etti, ekmeği bölüp onlara vererek, "Bunu alın, bu benim bedenimi temsil eder" dedi.[ç] **23** Ardından bir kâse alıp şükrettikten sonra onlara verdi, hepsi ondan içtiler.[d] **24** "Bu, birçok insan uğrunda[e] dökülecek[f] olan kanımı, 'ahit[g] kanını'[h] temsil eder. **25** Emin olun, Tanrı'nın Krallığında yenisini içeceğim güne kadar, asmanın bu ürününden artık içmeyeceğim"[ı] dedi. **26** Sonra ilahiler söylediler[i] ve Zeytinlik Dağına doğru yola çıktılar.[j]

27 İsa onlara şöyle dedi: "Hepiniz sendeleyeceksiniz, çünkü 'Çobanı vuracağım,[k] koyunlar etrafa dağılacak'[l] diye yazılmıştır. **28** Fakat ben diriltildikten sonra sizin önünüzden Celile'ye gideceğim."[m] **29** Petrus ona, "Hepsi sendelese de ben sendelemem" dedi.[n] **30** İsa şöyle karşılık verdi: "Gerçek şu ki, bugün, hem de bu gece, horoz iki kez ötmeden sen beni üç kere inkâr edeceksin."[o] **31** O ise, "Seninle ölmem gerekse bile, seni asla inkâr etmem" diye üsteledi. Hepsi de aynı şeyi söylemeye başladılar.[ö]

32 Derken Getsemani denilen yere geldiler, İsa öğrencilerine "Ben dua ederken siz burada oturun" dedi.[a] **33** Petrus'u, Yakup'u ve Yuhanna'yı yanına aldı;[b] kaygıdan durgunlaşmış, içini derin bir sıkıntı kaplamıştı.[c] **34** Onlara, "Ölesiye bir keder içindeyim,*[ç] siz burada durun ve uyanık kalın" dedi.[d] **35** Biraz öteye gidip yere kapandı ve "Mümkün olsa da bu saati yaşamasam" diyerek dua etmeye başladı.[e] **36** Şöyle diyordu: "*Abba,** Baba,[f] Senin için her şey mümkündür; bu kâseyi benden al. Yine de benim istediğim değil, Senin istediğin olsun."[g] **37** Sonra geldi, onları uykuda buldu ve Petrus'a seslendi: "Simun, uyuyor musun? Bir saat uyanık kalacak gücün yok muydu?[h] **38** Hep uyanık kalıp dua edin[ı] ki ayartılmayasınız. Ruh elbette istekli, ancak beden zayıf."[i] **39** Tekrar gitti ve aynı sözleri söyleyerek dua etti.[j] **40** Yine geldi ve onları uykuda buldu, çünkü gözleri kapanıyordu; ona ne cevap vereceklerini bilemediler.[k] **41** Üçüncü kez yanlarına gelip onlara şöyle dedi: "Böyle bir zamanda uyuyor ve dinlenmiyor musunuz? Yeter! Saat geldi![l] Bakın, İnsanoğlu günahkârların eline verildi.[m] **42** Haydi, kalkın gidelim.[n] Bakın, beni ele veren yaklaşıyor."[o]

43 Tam o sırada, İsa henüz konuşurken, onikilerden biri olan Yahuda geldi. Yanında yüksek kâhinler, yazıcılar ve İsrail ih-

BÖLÜM 14

a Mt 26:22 Lu 22:23 Yhn 13:22
b Mt 26:23
c Ey 3:3 Mt 26:24
ç Mt 26:26 Lu 22:19 1Ko 10:16 1Ko 11:24
d Mt 26:27 Yhn 6:53 1Ko 10:16 1Ko 11:25
e Mt 26:28 Lu 22:20
f İş 53:12
g Yr 31:31 İb 7:22 İb 9:15
h Çk 24:8 Le 17:11 Zk 9:11 İb 9:22
ı 1Ko 11:26
i Me 113
j Mt 26:30 Lu 22:39 Yhn 18:1
k İş 53:5 Da 9:26 Zk 13:7
l Mt 26:31 Mt 26:56 Mr 14:50 Yhn 16:32
m Mt 26:32 Mr 16:7
n Öz 11:2 Mt 26:33 Lu 22:33 Yhn 13:37
o Mt 26:34 Lu 22:34 Yhn 13:38
ö Mt 26:35

2. Sütun

a Mt 26:36 Lu 22:39 Yhn 18:1
b Mt 17:1
c Mt 26:37 Me 42:5 Me 43:5 Yhn 12:27
d Mt 26:38
e Mt 26:39 Lu 22:41
f Ro 8:15 Ga 4:6
g Lu 22:42 Yhn 6:38 İb 5:7
h Mt 26:40 Lu 22:45
ı Mt 6:13 Lu 11:4
i Mt 26:41 Ro 7:23 Ga 5:17
j Mt 26:42
k Mt 26:43
l Yhn 13:1

m Mt 26:45; **n** Yhn 14:31; **o** Mt 26:46; Yhn 18:2.

Mr 14:34* Ya da "Canım derin bir keder içinde" **36*** Aramcada "Baba" ya da "Ey Baba!" anlamında bir sözcük.

tiyarlarının gönderdiği, ellerinde kılıçlar ve sopalar bulunan bir kalabalık vardı.[a] **44** Onu ele veren kendilerine bir işaret vermek üzere onlarla anlaşmış, "Kimi öpersem, İsa odur; onu tutuklayın ve gözetim altında götürün" demişti.[b] **45** Doğruca gelip İsa'ya yaklaştı ve "Öğretmen" diyerek onu sıcak bir şekilde öptü.[c] **46** Bunun üzerine onu yakalayıp tutukladılar.[ç] **47** Bu sırada oradakilerden biri kılıcını çekti, başkâhinin hizmetkârına vurup kulağını kesti.[d] **48** İsa ise şunları söyledi: "Bir haydudun karşısına çıkar gibi, kılıçlarla ve sopalarla mı beni tutuklamaya geldiniz?[e] **49** Her gün mabette Tanrı'nın sözünü öğretirken[f] sizin yanınızdaydım, beni tutuklamadınız. Ancak, Kutsal Yazılarda söylenenler[g] yerine gelsin[h] diye bu oldu."

50 Bu sırada bütün öğrencileri onu bırakıp[ı] kaçtı.[i] **51** Fakat genç bir adam onu biraz geriden takip etti; çıplak bedeni üzerine has ketenden bir giyisi geçirmişti; onu yakalamaya çalıştılar,[j] **52** fakat keten giysisini bırakıp çıplak* kaçtı.

53 O zaman İsa'yı başkâhine götürdüler; tüm yüksek kâhinler, İsrail ihtiyarları ve yazıcılar orada toplanmıştı.[k] **54** Petrus onu uzaktan izleyerek[l] başkâhinin avlusuna kadar gelmişti; orada evdeki hizmetçilerle birlikte oturmuş, harlı bir ateşin önünde ısınıyordu. **55** Bu sırada yüksek kâhinler ve tüm Sanhedrin* İsa'yı öldürmek için aleyhte kanıt arıyor,[a] ancak bir şey bulamıyorlardı.[b] **56** Aslında yalan tanıklıkta bulunan birçok kişi vardı,[c] ancak ifadeleri birbirini tutmuyordu.[ç] **57** Bazıları da kalkıp şu yalanı söyleyerek onun aleyhinde tanıklık ettiler: **58** "'İnsan eliyle yapılmış bu mabedi yıkacağım, üç gün içinde elle yapılmamış başka bir mabet kuracağım' dediğini duyduk."[d] **59** Ancak bu yöndeki tanıklıkları da birbirini tutmadı.

60 En sonunda başkâhin hepsinin ortasında ayağa kalkıp İsa'ya şöyle sordu: "Sen hiç cevap vermeyecek misin? Aleyhindeki bu tanıklık hakkında ne diyorsun?"[e] **61** Fakat o sustu, hiç cevap vermedi.[f] Başkâhin tekrar sordu: "Kutsal Olanın oğlu Mesih sen misin?"[g] **62** O zaman İsa "Benim" dedi; "Siz İnsanoğlunun[h] Kudretlinin sağında oturduğunu[ı] ve göklerin bulutlarıyla geldiğini göreceksiniz."[i] **63** Bunun üzerine başkâhin giysisini yırtarak[j] şöyle dedi: "Artık tanıklara ne gerek var?[k] **64** Küfrü kendiniz duydunuz.[l] Ne diyorsunuz?" Hepsi, "Ölümü hak etti" diye hüküm verdiler. **65** Bazıları ona tükürmeye başladı;[m] yüzünü örtüp yumruklayarak, "Peygamber olduğunu göster" diyorlardı.[n] Mahkemede görevli memurlar da yüzünü tokatlayarak onu alıp götürdüler.

66 O sırada Petrus aşağıda avludaydı; başkâhinin hizmetindeki kızlardan biri geldi;[o] **67** Petrus'u ısınırken görüp, gözlerini

BÖLÜM 14

a Mt 26:47
Lu 22:47
Yhn 18:3
b Mt 26:48
c 2Sa 20:9
ç Mt 26:50
Lu 22:49
d Mt 26:51
Lu 22:50
Yhn 18:10
e Mt 26:55
Lu 22:52
f Lu 19:47
Yhn 18:20
g Me 22:6
İş 53:7
Da 9:26
Lu 22:37
h Mt 26:56
Vh 19:10
ı Me 38:11
Me 88:8
2Ti 4:16
i Zk 13:7
Mt 26:31
Yhn 16:32
j Yhn 18:15
k Mt 26:57
Lu 22:54
Yhn 18:13
l Mt 26:58
Yhn 18:15

2. Sütun

a Me 37:12
Me 37:32
b Da 6:4
Mt 26:59
1Pe 3:16
c Çk 20:16
Tkr 19:16
Me 35:11
Öz 19:5
ç Mt 26:60
d Mt 26:61
Mr 15:29
Yhn 2:19
e Mt 26:62
f İş 53:7
1Pe 2:23
g Mt 26:63
h Da 7:13
Mt 24:30
ı Me 110:1
Ef 1:20
Kl 3:1
i Mt 26:64
Lu 21:27
Vh 1:7
Vh 14:14
j Le 10:6
k Mt 26:65
l Le 24:16
1Kr 21:13
Yhn 19:7
m İş 50:6
İş 53:3
Mt 26:67
n Lu 22:64
o Mt 26:69
Lu 22:55
Yhn 18:18

Mr 14:52* Ya da "yarı çıplak"
55* Matta 26:59'daki dipnota bakın.

ona dikerek, "Sen de Nasıralıyla, şu İsa'yla birlikteydin" dedi.[a] **68** Fakat Petrus, "Onu tanımıyorum, senin ne dediğini de anlamadım" diyerek inkâr etti ve dışarı çıkıp avlunun girişine yöneldi.[b] **69** Hizmetçi kız Petrus'u görüp yine oradakilere "Bu da onlardan" demeye başladı.[c] **70** Petrus tekrar inkâr etti. Biraz sonra orada duranlar Petrus'a, "Sen kesinlikle onlardansın; besbelli, Celilelisin" demeye başladılar.[ç] **71** O ise yeminler edip kendine lanet okuyarak,[d] "Söz ettiğiniz adamı tanımıyorum" diyordu.[e] **72** Tam o sırada horoz ikinci kez öttü;[f] Petrus İsa'nın "Horoz iki kez ötmeden sen beni üç kere inkâr edeceksin"[g] dediğini hatırladı. O zaman kahroldu ve hüngür hüngür ağlamaya başladı.[h]

15 Şafak söker sökmez, yüksek kâhinler, İsrail ihtiyarları ve yazıcılar, yani tüm Sanhedrin toplanıp durumu görüştü.[ı] Sonra İsa'yı bağladılar, götürüp Pilatus'a teslim ettiler.[i] **2** Pilatus ona "Sen Yahudilerin kralı mısın?" diye sordu.[j] İsa cevap olarak, "Bunu kendin söylüyorsun" dedi.[k] **3** Yüksek kâhinler ise ona karşı birçok suçlamada bulundular.[l] **4** O zaman Pilatus tekrar, "Senin diyecek bir sözün yok mu?[m] Bak, seni ne çok şeyle suçluyorlar" demeye başladı.[n] **5** Fakat İsa bir daha cevap vermedi, öyle ki, Pilatus şaşıp kaldı.[o]

6 Pilatus her bayram halkın kendisinden dilediği bir tutukluyu serbest bırakırdı.[ö] **7** O günlerde, kanlı bir isyan çıkarmış olan bir grup tutuklu vardı. Onlardan biri de Barabbas denilen adamdı.[a] **8** Halk Pilatus'a çıkıp her zamanki gibi bir iyilik yapması için dilekte bulundu. **9** Bunun üzerine Pilatus onlara, "Sizin için Yahudilerin kralını serbest bırakmamı ister misiniz?"[b] dedi. **10** Çünkü yüksek kâhinlerin onu çekemedikleri[c] için kendisine teslim ettiklerinin farkındaydı.[ç] **11** Ancak yüksek kâhinler, onun yerine Barabbas'ın serbest bırakılmasını istemeleri için halkı kışkırttılar.[d] **12** Buna karşılık Pilatus yine onlara, "Peki, Yahudilerin kralı[e] dediğiniz kişiyi ne yapayım?"[f] diye sordu. **13** Bir kez daha bağırıp, "Direğe* ger!" dediler.[g] **14** Pilatus ise, "Neden? O ne kötülük etti?" diye sordu. Fakat onlar "Direğe ger!" diye daha da çok bağırdılar.[h] **15** Pilatus da halkı memnun etmek isteyerek[ı] Barabbas'ı serbest bıraktı; İsa'yı ise kırbaçlattıktan sonra direğe gerilmesi için askerlere teslim etti.[i]

16 Askerler onu vali konağına, avluya götürdüler ve tüm taburu topladılar.[j] **17** Ona erguvani bir giysi giydirdiler ve dikenlerden bir taç örüp başına geçirdiler.[k] **18** "Selam[ı] sana ey Yahudilerin Kralı!" diyerek kendisini selamlamaya başladılar. **19** Tekrar tekrar başına kamışla vuruyor, üzerine tükürüyor, önünde diz çökerek eğiliyorlardı.[m] **20** Onunla eğlendikten sonra erguvani giysiyi üzerinden

---

Mr 15:13* Ek 17'ye bakın.

BÖLÜM 14

a Lu 22:56
b Mt 26:70
Lu 22:57
c Mt 26:71
Lu 22:58
Yhn 18:25
ç Mt 26:73
Lu 22:59
Yhn 18:26
d Öz 29:25
Mt 5:37
e Mt 26:74
f Lu 22:61
Yhn 18:27
g Mt 26:34
Mr 14:30
Lu 22:34
Yhn 13:38
h 2Ko 7:10

BÖLÜM 15

ı Me 2:2
Elç 4:26
i Mt 27:1
Lu 22:66
Yhn 18:28
Elç 3:13
j Me 2:2
Yhn 18:33
k Mt 27:11
Lu 23:3
l Mt 27:12
m Mt 26:62
n Mt 27:13
Yhn 19:10
o İş 53:7
Mt 27:14
Yhn 19:9
ö Mt 27:15
Lu 23:17
Yhn 18:39

2. Sütun

a Mt 27:16
b Mt 27:17
Lu 23:16
c Öz 27:4
Mt 21:38
Elç 13:45
ç Mt 27:18
d Mt 27:20
Elç 3:14
e Me 2:6
İş 9:6
Yr 23:5
f Mt 27:22
Lu 23:20
g Lu 23:21
Yhn 19:6
h Mt 27:23
Lu 23:22
Elç 3:13
Elç 13:28
ı Öz 29:25
i Mt 27:26
Yhn 19:1
j Mt 27:27
k Mt 27:28
l Mt 27:29
Yhn 19:3
m Mt 27:30

çıkarıp kendi giysilerini giydirdiler ve direğe germek üzere götürdüler.[a] **21** Yoldan geçen birini angaryaya koşarak, İsa'nın işkence direğini ona taşıttılar; Kireneli Simun adlı bu adam İskender'in ve Rufus'un babasıydı ve kırdan dönüyordu.[b]

22 İsa'yı *Golgota* denilen yere götürdüler, bu sözcük "Kafatası"[c] anlamına gelir. **23** Orada ona mürrüsafi katılmış uyuşturucu şarap[ç] vermeye çalıştılar, fakat almadı.[d] **24** Onu direğe gerdiler; giysilerini de, kim hangisini alacak diye aralarında kura çekerek paylaştılar.[e] **25** Günün üçüncü* saatiydi,[f] onu direğe gerdiler. **26** Üzerindeki suç yaftasına[g] "Yahudilerin Kralı" yazılmıştı.[h] **27** İki haydudu da onunla birlikte, biri sağında, diğeri solunda, direğe germişlerdi.[ı] **28** *— **29** Oradan geçenler ona söverek başlarını sallıyor,[i] "Şuna bakın! Hani sen mabedi yıkıp üç günde kurardın,[j] **30** işkence direğinden in de kendini kurtar" diyorlardı.[k] **31** Aynı şekilde yüksek kâhinler de yazıcılarla birlikte aralarında konuşarak eğleniyorlardı. "Başkalarını kurtardı; kendini kurtaramıyor![l] **32** İsrail'in Kralı Mesih şimdi direkten insin, biz de görüp iman edelim"[m] diyorlardı. Onun yanında direğe gerilmiş olanlar bile kendisini aşağılıyorlardı.[n]

33 Altıncı saatte tüm memleket üzerine bir karanlık çöktü ve dokuzuncu saate kadar sürdü.*[a] **34** Dokuzuncu saatte İsa yüksek sesle, *"Eli, Eli, lama sabaktani?"* diye bağırdı; bu, "Tanrım, Tanrım, beni neden bıraktın?" anlamına gelir.[b] **35** Orada duranlardan bazıları bunu duyunca "Bakın, İlya'ya* sesleniyor" demeye başladılar.[c] **36** Biri koşup süngeri ekşi şaraba batırdı, kamışa takarak içmesi için ona verdi;[ç] "Bırakın bakalım, İlya onu indirmeye gelecek mi?" diyordu.[d] **37** Fakat İsa yüksek sesle bağırıp son nefesini verdi.[e] **38** O zaman kutsal mekânın perdesi[f] boydan boya yırtılıp ikiye ayrıldı.[g] **39** İsa'nın yakınında duran subay onun bu şekilde son nefesini verdiğini görünce, "Bu adam kesinlikle Tanrı'nın Oğluydu" dedi.[h]

40 Olanları uzaktan izleyen kadınlar da vardı;[ı] Mecdelli Meryem, Küçük Yakup'la Yoses'in annesi Meryem ve Salome de aralarındaydı.[i] **41** Bunlar İsa Celile'deyken kendisine hizmet etmiş ve yolda ona eşlik etmişlerdi;[j] Yeruşalim'e onunla birlikte gelmiş başka birçok kadın da vardı.[k]

42 Artık akşam oluyordu ve o gün Hazırlık Günü, yani Sebtin arifesiydi. **43** Bu yüzden, Kurulun saygın bir üyesi ve Tanrı'nın krallığını bekleyen biri olan Arimatealı Yusuf geldi,[ı] cesaretini toplayıp Pilatus'un huzuruna

BÖLÜM 15

a Mt 27:31
Yhn 19:16
b Mt 27:32
Lu 23:26
c Mt 27:33
Lu 23:33
Yhn 19:17
İb 13:12
ç Me 69:21
d Mt 27:34
e Me 22:18
Mt 27:35
Yhn 19:23
f Mt 27:45
Lu 23:44
Yhn 19:14
g Mt 27:29
h Mt 27:37
Lu 23:38
Yhn 19:19
ı Mt 27:38
i Me 22:7
Me 109:25
İş 53:3
j Mt 27:40
Mr 14:58
k Lu 23:35
l Mt 27:41
m Mt 16:4
Mt 27:42
Ro 3:3
n Mt 27:44
1Pe 2:23

2. Sütun

a Mt 27:45
Lu 23:44
b Me 22:1
Mt 27:46
c Mt 27:47
ç Me 69:21
Mt 27:48
Yhn 19:29
d Mt 27:49
e Me 31:5
Mt 27:50
Lu 23:46
Yhn 19:30
f Çk 26:31
İb 6:19
İb 10:20
g Mt 27:51
Lu 23:45
h Mt 27:54
Lu 23:47
ı Me 38:11
i Mt 27:56
j Lu 8:2
k Lu 23:49
l Mt 27:57
Yhn 19:38

Mr 15:25* Gün doğuşu esas alınarak "üç"; bugünün saatiyle sabah dokuz suları. **28*** Matta 17:21'deki dipnota bakın.

Mr 15:33* Gün doğuşu esas alınarak "altı"; bugünün saatiyle öğlen 12 suları. "Dokuz", öğleden sonra üç suları. **35*** İbranice *Eliyahu*. Anlamı, "Tanrım Yehova'dır"

çıkarak İsa'nın bedenini istedi.[a] **44** Pilatus ise onun gerçekten ölüp ölmediğini merak etti, subayı çağırtarak o öldü mü, diye sordu. **45** Subaydan öğrenip emin olduktan sonra cesedi Yusuf'a verdi.[b] **46** O da has keten satın aldı, İsa'yı indirdi, keten beze sarıp kayaya oyulmuş bir mezara[c] koydu.[ç] Mezarın girişine de bir taş yuvarladı.[d] **47** Mecdelli Meryem ve Yoses'in annesi Meryem de onun nereye konulduğuna bakıyorlardı.[e]

16 Sebt günü[f] geçtiğinde Mecdelli Meryem,[g] Yakup'un annesi Meryem ve Salome, götürüp İsa'nın bedenine sürmek için hoş kokulu otlar satın aldılar.[h] **2** Haftanın ilk günü[ı] erkenden, gün doğunca mezara geldiler.[i] **3** "Bizim için mezarın girişinden taşı kim yuvarlayacak?" diye aralarında konuşuyorlardı. **4** Başlarını kaldırıp baktıklarında taşın yuvarlanmış olduğunu gördüler; koskoca bir taştı.[j] **5** Mezarın içine girdiklerinde, sağ tarafta beyaz kaftanlı bir gencin oturmakta olduğunu görüp çok şaşırdılar.[k] **6** Genç onlara "Şaşırmayın" dedi. "Siz direğe gerilmiş olan Nasıralı İsa'yı arıyorsunuz.[l] O diriltildi,[m] burada değil. İşte, onu yatırdıkları yer şurası.[n] **7** Siz gidin, Petrus'a ve diğer öğrencilerine şöyle deyin: 'O daha önce söylediği gibi,[o] sizin önünüzden Celile'ye gidiyor, kendisini orada göreceksiniz.' "[ö] **8** Kadınlar mezardan dışarı çıkıp kaçtılar; çok heyecanlıydılar, titriyorlardı. Kimseye bir şey anlatmadılar, çünkü içlerini korku sarmıştı.*[a]

BÖLÜM 15

a Tkr 21:23

b Mt 27:58

c Elç 13:29

ç İş 53:9
Mt 27:59

d Mt 27:60
Lu 23:53
Yhn 19:40

e Mt 27:61
Lu 23:55

BÖLÜM 16

f Çk 20:8

g Mt 28:1

h Mr 14:8
Lu 23:56

ı Lu 24:1

i Yhn 20:1

j Lu 24:2

k Lu 24:3
Yhn 20:11

l Mt 28:5
Lu 24:4

m Mr 8:31
Lu 18:33
Elç 4:10

n Mt 28:6

o Mr 14:28

ö Mt 26:32
Mt 28:7

2. Sütun

a Mt 28:8
Lu 24:9

UZUN KAPANIŞ

9 İsa haftanın ilk günü erkenden diriltildi. Önce, kendisinden yedi cin çıkarmış olduğu Mecdelli Meryem'e göründü. **10** O da gidip İsa'yla beraber bulunmuş kişilere haber verdi; onlar yas tutup ağlamaktaydılar. **11** Ancak, İsa'nın hayata döndüğünü ve Meryem'in onu gördüğünü duyunca inanmadılar. **12** Bundan sonra, aralarından ikisi kırlık bölgeye doğru yürürlerken onlara farklı biri şeklinde göründü. **13** Bunlar geri dönüp olanları diğerlerine anlattılar. Fakat onlar yine inanmadı. **14** Sonra Onbirlere de sofrada otururlarken göründü; imansızlıkları ve yüreklerinin duyarsızlığı yüzünden onları kınadı, çünkü kendisini dirilmiş olarak görenlere inanmamışlardı. **15** Sonra onlara şöyle dedi: "Tüm dünyaya gidin ve iyi haberi bütün âleme duyurun. **16** İman edip vaftiz edilen kurtulacak, iman etmeyen ise hüküm giyecek. **17** İman edenler şu alametlerle tanınacak: Benim adımla cinler çıkaracaklar, başka diller konuşacaklar, **18** elleriyle yılanlar tutup kaldıracaklar, öldürücü bir şey içseler bile kendilerine hiç zarar gelmeyecek. Hastaların üzerine ellerini koyacaklar ve onlar iyileşecek."

19 Efendimiz İsa, onlarla konuştuktan sonra göğe alındı ve Tanrı'nın sağında oturdu. **20** Onlar da gidip haberi her yerde duyurdular; Efendimiz onlarla birlikte çalıştı ve mesajı alametlerle destekledi.

KISA KAPANIŞ

Kendilerine emredilen her şeyi Petrus'un yanında olanlara kısaca anlattılar. Bundan sonra İsa, sonsuz kurtuluşa dair kutsal ve bozulmaz bildiriyi doğudan batıya kadar her yere onlar aracılığıyla gönderdi.

Mr 16:8* MS 4. yüzyılda yaşamış Hieronymus ve Eusebios adlı bilginler, asıl metnin 'içlerini korku sarmıştı' sözleriyle bittiği görüşündedirler. Bazı elyazmalarında bu ayetten sonra yukarıdaki uzun kapanış, bazılarında da kısa kapanış yer alır. Ancak bu iki kapanış da ilham edilmiş kutsal yazıların bir kısmı olarak görülmez.

LUKA

İNCİLİ

1 Saygıdeğer[a] Teofilos,[b] yazacaklarım şimdiye dek birçok kişinin derlemeye giriştiği ve hepimizin doğruluğundan tamamen emin olduğu olaylardır.[c] **2** Bunları baştan[ç] beri görgü tanığı[d] ve mesajın hizmetkârı olanlar[e] bize iletmiştir. **3** Ben de, başından itibaren tüm olayları titizlikle araştırdığımdan, sana bunları mantıklı bir sırayla[f] yazmaya karar verdim. **4** Böylece sana öğretilenlerin doğruluğundan emin olabilirsin.[g]

5 Yahudiye kralı Herodes'in[h] zamanında, Abiya takımından[ı] Zekeriya adında bir kâhin vardı; karısı Harun kızlarındandı[i] ve adı Elizabet'ti. **6** İkisi de Tanrı'nın gözünde doğru kişilerdi;[j] Yehova'nın* tüm emir[k] ve kanunlarına[l] uyarak[m] temiz bir yaşam sürerlerdi.[n] **7** Fakat çocukları yoktu; Elizabet kısırdı[o] ve ikisi de çok yaşlanmıştı.

8 Zekeriya, kendi takımı görevde olduğundan[o] Tanrı'nın önünde kâhin olarak hizmet ediyordu. **9** Kâhinlik geleneği uyarınca, Yehova'nın kutsal mekânına girip[p] buhur sunma[r] sırası ondaydı. **10** Bütün halk buhur sunma saatinde dışarıda dua ediyordu.[s] **11** Bu sırada Yehova'nın meleği Zekeriya'ya göründü. Buhur sunağının sağında duran meleği görünce,[ş] **12** Zekeriya telaşlanıp korkuya kapıldı.[a] **13** Fakat melek, "Korkma Zekeriya" dedi, "Çünkü yakarışın duyuldu,[b] karın Elizabet sana bir oğul doğuracak ve onun adını Yahya koyacaksın.[c] **14** Sevincin ve mutluluğun büyük olacak; birçokları da onun doğumundan sevinç duyacak.[ç] **15** Çünkü o Yehova'nın önünde büyük olacak.[d] Ancak hiç şarap ve içki içmemeli.[e] Daha annesinin karnındayken kutsal ruhla dolacak.[f] **16** İsrailoğullarından birçoğunu Tanrıları Yehova'ya döndürecek.[g] **17** Babaların yüreklerini çocuklara döndürmek,[h] asileri doğruların hikmetine yöneltmek ve Yehova'ya uygun bir halk[ı] hazırlamak üzere,[i] onun önünde İlya'nın[j] ruhu ve gücüyle yürüyecek."

18 Zekeriya meleğe "Bundan nasıl emin olabilirim? Ben yaşlı bir adamım,[k] karım da çok yaşlı" dedi. **19** O zaman melek ona şöyle dedi: "Ben Tanrı'nın huzurunda duran Cebrail'im;[l] bunları sana müjdelemek ve anlatmak için gönderildim.[m] **20** Bunlar olana dek dilin tutulacak[n] ve konuşamayacaksın, çünkü vakti geldiğinde gerçekleşecek sözlerime inanmadın." **21** Bu arada, insanlar Zekeriya'yı beklemeye devam ediyordu[o] ve onun kutsal mekândan neden hâlâ çıkmadığını merak etmeye başlamışlardı. **22** Fakat Zekeriya dışarıya

Lu 1:6* Ek 1'e bakın.

BÖLÜM 1

a Elç 24:2
b Elç 1:1
c Yhn 20:31
ç Mr 1:1
1Yh 1:1
d Yhn 15:27
1Pe 5:1
2Pe 1:16
e Elç 6:4
İb 2:3
f 1Ko 14:40
g Yhn 20:31
Elç 18:25
Ga 6:6
h Mt 2:1
ı 1Ta 24:10
i Le 21:14
j Ba 7:1
Flp 3:6
k 1Kr 9:4
2Kr 20:3
Me 119:6
l İb 9:10
m Le 18:5
Le 20:8
Me 119:1
n Ey 1:1
o Ba 18:11
ö 1Ta 24:19
2Ta 8:14
2Ta 31:2
p Çk 40:5
r Çk 30:7
s Vh 8:3
ş Elç 10:3

2. Sütun

a Hk 6:22
Da 10:8
Elç 10:4
Vh 1:17
b Da 10:12
c Ba 17:19
Lu 1:60
ç Lu 1:58
d Lu 7:28
e Sy 6:3
Hk 13:4
Mt 11:18
f Yr 1:5
Ro 9:11
Ga 1:15
g Ml 4:6
h Ml 4:6
ı 1Sa 7:3
Ml 3:1
i İş 40:3
j Mt 11:14
Mt 17:10
k Ba 17:17
Ba 18:11
Ro 4:19
l Da 8:16
Da 9:21
İb 1:14

m Lu 1:26; Lu 1:27; **n** He 3:26; He 24:27; **o** Sy 6:23.

çıktığında onlarla konuşamadı. İnsanlar onun kutsal mekânda doğaüstü[a] bir görüntü gördüğünü anladılar. Zekeriya onlarla işaretlerle anlaşıyordu, dili açılmamıştı. **23** Hizmet süresi tamamlanınca[b] evine döndü.

24 Bundan sonra karısı Elizabet gebe kaldı.[c] Elizabet beş ay boyunca eve kapandı. **25** "Yehova yüzüme baktı, şimdi bana bu iyiliği yaparak insanlar önündeki utancımı kaldırdı"[ç] dedi.

26 Elizabet'in hamileliğinin altıncı ayında, Cebrail melek,[d] Tanrı tarafından Celile'nin Nasıra şehrine, **27** Davut evinden Yusuf adındaki adamla nişanlı bir kıza gönderildi; kızın[e] adı Meryem'di.[f] **28** Melek onun yanına gidip, "Selam[g] sana büyük lütuf gören kız, Yehova[h] seninledir"[ı] dedi. **29** Bu sözler üzerine büyük bir endişeye kapılan Meryem, bu selamın ne anlama gelebileceğini düşünmeye başladı. **30** Bu nedenle melek, "Korkma Meryem" dedi, "Çünkü sen Tanrı'nın gözünde lütuf buldun.[i] **31** Gebe kalacak ve bir oğul doğuracaksın;[j] onun adını İsa* koyacaksın.[k] **32** O büyük olacak,[l] ona Yüceler Yücesinin Oğlu denecek[m] ve Yehova Tanrı, ona babası Davut'un[n] tahtını verecek.[o] **33** Yakup evi üzerinde kral olarak sonsuza dek hüküm sürecek ve onun krallığı son bulmayacak."[ö]

34 Fakat Meryem meleğe, "Nasıl olur? Benim hiçbir erkekle ilişkim olmadı[a] ki!" dedi. **35** Melek şu cevabı verdi: "Kutsal ruh[b] senin üzerine gelecek, Yüceler Yücesinin gücü bir gölge gibi üzerinde olacak. Bu nedenle de, doğacak olana kutsal[c] denecek. O, Tanrı'nın Oğlu[ç] olarak adlandırılacak. **36** Bak, akraban Elizabet de yaşlılığında gebe kaldı ve bir oğlan doğuracak. Kısır denilen kadının[d] bu altıncı ayı. **37** Çünkü Tanrı'nın söylediği sözün gerçekleşmemesi olanaksızdır."[e] **38** Meryem de, "Yehova'nın kuluyum![f] Hakkımda dediğin gibi olsun" dedi ve melek onun yanından ayrıldı.

39 O zaman Meryem kalkıp aceleyle Yahuda'nın dağlık bölgesinde bir şehre gitti. **40** Zekeriya'nın evine girip Elizabet'i selamladı. **41** Meryem'in selamını duyunca Elizabet'in karnındaki bebek sıçradı. Kutsal ruhla dolan Elizabet **42** şöyle haykırdı: "Sen kadınlar arasında kutlusun, rahminin meyvesi de kutludur![g] **43** Benim için ne büyük bir onur! Efendimin[h] annesi yanıma geliyor. **44** Bak, selamını duyduğumda, karnımdaki bebek büyük bir sevinçle sıçradı.[ı] **45** İman eden kadına ne mutlu! Çünkü Yehova tarafından kendisine söylenenler[i] tümüyle gerçekleşecektir."[j]

46 Meryem de şunları söyledi: "Canım Yehova'yı yüceltir.[k] **47** Ruhum Tanrımla, kurtarıcımla[l] coşar.[m] **48** Şu fakir kulunun haline baktı.[n] Bundan sonra tüm nesiller bana mutlu diyecekler,[o] **49** çünkü güçlü Tanrım benim için büyük iş-

Lu 1:31* Matta 1:21'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 1

a 2Ko 12:1
b 1Ta 9:25
c Mt 1:18
ç Ba 30:23
1Sa 1:11
d Da 8:16
Lu 1:19
e İş 7:14
f Mt 1:18
Lu 2:5
g Mt 26:49
Mr 15:18
Yhn 19:3
h Yr 1:19
ı Hk 5:24
i Öz 12:2
j Ba 16:11
Hk 13:3
Ga 4:4
k Mt 1:21
Lu 2:21
l Flp 2:10
1Ti 6:15
m Mt 27:54
Yhn 1:49
n İş 11:1
İş 11:10
Mt 1:1
o 2Sa 7:12
Me 132:11
İş 9:7
Yr 23:5
ö Da 2:44
Da 7:14
İb 1:8

2. Sütun

a İş 7:14
Mt 1:25
b Mt 1:18
Mt 1:20
c Yhn 6:69
Yhn 10:36
ç Mt 14:33
Yhn 1:34
Yhn 20:31
Ro 1:4
d Ba 11:30
Me 113:9
e Ba 18:14
Me 115:3
Yr 32:17
Zk 8:6
Mt 19:26
f 1Sa 1:11
g Tkr 28:4
Lu 11:27
h Mt 3:11
ı Yhn 3:29
i Ba 18:14
Ba 21:1
j İb 11:11
k 1Sa 2:1
Me 34:2
l 2Sa 22:3
İş 43:3
Tit 1:3
Yhd 25
m Hb 3:18
n 1Sa 1:11
Me 138:6
o Lu 11:27

ler yaptı; O'nun ismi kutsaldır.[a] **50** Kendisinden korkanlara[b] nesilden nesile merhamet gösterir. **51** Güçlü koluyla büyük işler başardı,[c] yüreğinde kibirli niyetler besleyenleri dağıttı.[ç] **52** Güçlüleri tahtından indirdi,[d] hor görülenleri yükseltti.[e] **53** Açları nimetlerle doyurdu;[f] zenginleri boş çevirdi.[g] **54** Kulu İsrail'in[h] yardımına geldi; çünkü merhamet göstereceğine dair vaadini sonsuza dek hatırlayacağını,[ı] **55** atalarımıza, İbrahim'e ve onun soyuna söylemişti."[i] **56** Meryem Elizabet'in yanında üç ay kadar kaldı ve sonra evine döndü.

57 Elizabet'in doğum yapma vakti geldi ve bir oğlu oldu. **58** Komşuları ve akrabaları Yehova'nın ona büyük merhamet gösterdiğini[j] duydular ve onun sevincine[k] ortak oldular. **59** Sekizinci gün bebeği sünnet etmek için geldiler;[l] ona babası Zekeriya'nın adını koyacaklardı. **60** Fakat annesi, "Hayır! Adı Yahya olacak" dedi. **61** Ona, "Akrabalarınız arasında bu isimde kimse yok" dediler. **62** Sonra çocuğun ismini ne koymak istediğini babasına işaretle sordular. **63** Zekeriya bir levha istedi ve üzerine "Adı Yahya'dır"[m] diye yazdı. Herkes çok şaşırdı. **64** O anda Zekeriya'nın ağzı açıldı,[n] dili çözülüp konuşmaya, Tanrı'ya şükretmeye başladı. **65** O yörede yaşayan herkesi bir korku sardı. Yahudiye dağlık bölgesinin halkı her yerde bu olayları konuşmaya başladı. **66** Bunları duyanlar, "Acaba bu çocuk ne olacak?" diye düşünürlerdi.[a] Çünkü Yehova'nın eli onun üzerindeydi.[b]

67 Çocuğun babası Zekeriya kutsal ruhla doldu[c] ve peygamberlik sözleri bildirmeye başladı:[ç] **68** "İsrail'in Tanrısı Yehova'ya şükürler olsun![d] Çünkü halkına[e] elini uzatıp onlara kurtuluş yolunu açtı.[f] **69** Ve kulu Davut'un evinden bize güçlü bir kurtarıcı*[g] çıkardı. **70** Çünkü eski devirlerden beri kutsal peygamberleri aracılığıyla[h] konuşmuş, **71** bizi düşmanlarımızın ve bizden nefret edenlerin elinden kurtaracağını bildirmişti.[ı] **72** Böylece, atalarımızın hatırına bize merhamet edecek ve kutsal ahdini,[i] **73** atamız İbrahim'e ettiği andını[j] hatırlayacaktı. **74** Bizi düşmanlarımızın elinden kurtardıktan[k] sonra, Kendisine ömrümüz boyunca korkusuzca, **75** vefayla ve doğrulukla ibadet etme[l] imtiyazını bağışlayacaktı.[m] **76** Ve sen ey çocuk, Yüceler Yüce'sinin peygamberi olarak adlandırılacaksın, çünkü Yehova'nın önünden gidip O'nun yollarını hazırlayacaksın.[n] **77** Derin şefkati sayesinde günahların bağışlanmasına ve böylece sağladığı kurtuluşa dair bilgiyi O'nun halkına vereceksin.[o] **78** Bu şefkat sayesinde, yücelerden gelen[ö] bir şafak ışığı[p] üzerimizde parlayacak; **79** karanlıkta ve ölümün gölgesinde oturanları aydınlatacak[r] ve

BÖLÜM 1

a Me 71:19
Me 111:9
İş 57:15
b Çk 20:6
Me 103:17
c Me 89:10
İş 40:10
İş 52:10
ç 2Sa 22:28
Da 4:37
1Pe 5:5
d Ey 12:19
İş 22:19
İş 40:23
e 1Sa 2:6
f 1Sa 2:5
Me 34:10
Me 107:9
g İş 65:13
h İş 44:21
ı Me 98:3
İş 41:8
Yr 31:3
i Ba 17:19
Mi 7:20
Ga 3:16
j Me 113:9
Me 116:5
k Lu 1:14
Ro 12:15
l Ba 17:12
Le 12:3
Flp 3:5
m Lu 1:13
n Lu 1:20

2. Sütun

a Lu 2:19
b Ba 39:2
Me 80:17
c Sy 11:25
2Sa 23:2
ç 2Pe 1:21
d 1Kr 1:48
Me 41:13
Me 72:18
Me 106:48
e Tkr 7:6
Me 135:4
f Me 111:9
Lu 7:16
g 1Sa 2:10
Me 132:17
h Yr 23:5
Da 9:24
ı Me 106:10
i Ba 17:7
Le 26:42
Tkr 4:31
Tkr 7:12
Me 105:8
Me 106:45
j Ba 22:16
Mi 7:20
İb 6:13
k Yr 30:8
Ro 6:22
l Yr 30:9
İb 9:14
m Ga 4:4
n İş 40:3
Ml 3:1
Mt 3:3
o Mr 1:4

ö İş 11:1; **p** Me 97:11; **r** Me 107:10; İş 9:2; İş 49:9; İş 59:9; Mt 4:16; Elç 26:18.

Lu 1:69* "Güçlü bir kurtarıcı", sözcük anlamıyla, "kurtuluş boynuzu"

barış yolunda emin adımlarla yürümemizi sağlayacak."

80 Çocuk büyüyor[a] ve ruhen güçleniyordu. İsrail halkı önüne çıkma vakti gelinceye dek ıssız yerlerde yaşadı.

2 O günlerde Sezar* Augustus tüm yeryüzünde nüfus sayımı yapılması için bir buyruk çıkardı.[b] **2** (Bu ilk nüfus sayımı Kirinius Suriye valisiyken yapıldı.) **3** Herkes kaydolmak için kendi şehrine gitti.[c] **4** Yusuf da, Davut evi ve ailesinden olduğu için[ç] Celile'nin Nasıra şehrinden çıkıp Yahudiye'de Davut'un şehri denilen Beytlehem'e[d] gitti. **5** O sırada Meryem[e] hamileydi;[f] artık evli[g] oldukları için birlikte bu şehirde kaydolacaklardı. **6** Orada bulundukları sırada Meryem'in doğum yapma vakti geldi. **7** Bir oğlan doğurdu; bu ilk çocuğuydu.[h] Onu kundağa sarıp bir yemliğe yatırdı,[ı] çünkü handa kalacak yer bulamamışlardı.

8 Aynı yörede, kırlarda kalan ve geceleri sürülerine nöbetleşe bakan çobanlar vardı. **9** Yehova'nın meleği[i] aniden onların yanında belirdi ve Yehova'nın ihtişamı[j] çevrelerini aydınlattı. Çobanlar çok korktular. **10** Melek onlara, "Korkmayın" dedi, "İşte! Size tüm halkın yaşayacağı büyük bir sevinci müjdeliyorum.[k] **11** Bugün Davut'un şehrinde[l] sizin için bir Kurtarıcı,[m] Efendimiz Mesih[n] doğdu. **12** Size işaret şu olsun: Yemlikte yatan, kundağa sarılmış bir bebek bulacaksınız." **13** O anda meleğin yanında gökler ordusundan bir kalabalık[a] belirdi. Hep birlikte Tanrı'yı yücelterek[b] şöyle diyorlardı: **14** "Göklerdeki Tanrımız yüceltilsin,[c] yeryüzünde razı olduğu insanlara barış[ç] gelsin!"[d]

15 Melekler yanlarından ayrılıp göğe gidince, çobanlar birbirlerine, "Haydi doğru Beytlehem'e gidelim de Yehova'nın[e] bize bildirdiği bu olayı görelim" dediler. **16** Hemen yola çıktılar ve oraya gelip Meryem ile Yusuf'u ve yemlikte yatan bebeği buldular. **17** Bebeği görünce, kendilerine onunla ilgili bildirilenleri anlattılar. **18** Dinleyenlerin hepsi çobanların anlattıklarına şaşırıp kaldı. **19** Meryem ise tüm bu sözleri yüreğinde saklıyor, bunlara anlam vermeye çalışıyordu.[f] **20** Daha sonra çobanlar, gördükleri ve duydukları bütün şeylerden ötürü Tanrı'yı şükürlerle yücelterek geri döndüler; çünkü her şey tam kendilerine önceden söylendiği gibiydi.

21 Sekizinci gün[g] bebeği sünnet[h] etme zamanı geldi, ismini İsa koydular;[ı] bu, onun ana rahmine düşmesinden önce melek tarafından söylenmiş olan isimdi.[i]

22 Ayrıca, Musa kanununa göre arınma günleri[j] de dolduğundan bebeği Yehova'ya sunmak için Yeruşalim'e getirdiler. **23** Çünkü Yehova'nın kanununda "İlk doğan her erkek çocuğa Yehova için kutsal denecek"[k] diye yazılıdır. **24** Orada Yehova'nın kanununa göre kurban da

BÖLÜM 1
a Lu 2:40

BÖLÜM 2
b Da 11:20
c Ro 13:1
ç Mt 1:16
d 1Sa 16:1
Mi 5:2
Mt 2:6
e Lu 1:27
f Mt 1:18
g Mt 1:25
Lu 1:27
h Mt 1:25
ı İş 53:2
i İb 1:14
j Le 9:6
k Ba 12:3
Elç 13:48
l 1Sa 20:6
m İş 9:6
İş 19:20
n Elç 2:36
Flp 2:11

2. Sütun
a Me 103:21
b Ba 28:12
Da 7:10
İb 1:14
Vh 5:11
c Me 148:1
Mr 11:10
ç İş 57:19
Kl 1:20
d Me 30:5
İş 61:2
Lu 19:38
e Me 111:2
f Ba 37:11
Lu 1:66
Lu 2:51
g Ba 17:12
Le 12:3
Ga 4:4
h Ba 17:10
ı Mt 1:21
i Lu 1:31
j Le 12:2
k Çk 13:2
Çk 22:29
Çk 34:19
Sy 3:13
Sy 8:17

Lu 2:1* Ya da "İmparator"

sunacaklardı; bu, "Bir çift kumru veya iki yavru güvercin" idi.[a]

25 O sırada Yeruşalim'de Şimeon adında, doğru ve dindar bir adam vardı. O, İsrail'in teselli bulacağı günleri beklemekteydi[b] ve kutsal ruh onun üzerindeydi. **26** Ayrıca, kutsal ruh aracılığıyla ona Yehova'nın Mesihini[c] görmeden ölmeyeceği vahiy yoluyla bildirilmişti. **27** Şimeon ruhun etkisiyle[ç] mabede geldi; Yusuf ve Meryem de kanunun gereği olan âdetleri[d] yerine getirmek üzere bebek İsa'yı mabede getirmişti. **28** Şimeon bebeği kucağına alıp Tanrı'ya şükretti ve şunları söyledi: **29** "Ey Ulu Rabbim, bildirdiğin gibi, kulunun mezara huzur içinde[e] gitmesine şimdi izin veriyorsun. **30** Çünkü tüm halkların önünde açtığın[f] **31** kurtuluş yolunu[g] gözlerim gördü. **32** O ki, milletlerin[h] gözündeki perdeyi kaldıracak[ı] bir ışık[i] ve halkın İsrail'in onurudur." **33** Bebeğin ana babası onun hakkında söylenenler karşısında şaşırıyorlardı. **34** Şimeon onlar için hayırdua etti ve bebeğin annesi Meryem'e şunu söyledi: "Bak, bu İsrail'de birçoklarının düşmesi[j] ve birçoklarının yine kalkması içindir; aleyhinde konuşulacak[k] bir işaret olarak konmuştur. **35** Böylece birçoklarının yüreğindeki düşünceler ortaya çıkacak[l] (evet, senin yüreğini* de bir kılıç delip geçecek)."[m]

36 Aşer kabilesinden Fanuel'in kızı, Anna adında bir kadın peygamber vardı. (Çok yaşlı olan bu kadın, genç kızken evlenip kocasıyla yedi yıl yaşadıktan sonra **37** dul kalmış[a] ve o güne dek, seksen dört yaşına kadar dul yaşamıştı.) Anna mabetten hiç ayrılmaz, oruç tutup dualar ederek gece gündüz[b] ibadet ederdi. **38** Tam o sırada o da oraya yaklaştı ve Tanrı'ya şükretmeye, Yeruşalim'in kurtuluşunu bekleyen[c] herkesle çocuk hakkında konuşmaya başladı.

39 Böylece Yusuf ve Meryem, Yehova'nın kanununa göre her şeyi yerine getirdikten[ç] sonra, Celile'ye, kendi şehirleri Nasıra'ya[d] döndüler. **40** Çocuk giderek büyüyor, güçleniyor,[e] hikmetle doluyordu. Tanrı'nın lütfu[f] da üzerindeydi.

41 Ana babası her yıl Fısıh Bayramı için Yeruşalim'e gidердi.[g] **42** İsa on iki yaşına geldiğinde bayram geleneğine[h] göre yine gittiler **43** ve bayramı orada geçirdiler. Dönerlerken İsa Yeruşalim'de kaldı ve ana babası bunu fark etmedi. **44** Onu birlikte yolculuk ettikleri kişilerin arasında zannederek bir günlük yol gittiler[ı] ve sonra akrabalarının ve tanıdıklarının arasında aramaya başladılar. **45** Fakat İsa'yı bulamadılar; bunun üzerine Yeruşalim'e dönüp her yerde onu aradılar. **46** Nihayet, üç gün sonra onu mabette buldular;[i] öğretmenlerin arasında oturmuş onları dinliyor ve sorular soruyordu. **47** Onu dinleyenlerin hepsi anlayışı ve cevapları karşısında hayretler içinde kalıyordu.[j] **48** Ana babası onu

Lu 2:35* Sözcük anlamıyla, "can"; Ek 3'e bakın.

BÖLÜM 2

a Le 1:14
Le 5:7
Le 12:8
b Me 119:166
İş 40:1
İş 49:13
c Lu 9:20
ç Elç 8:29
d Le 12:6
e Ba 46:30
İş 57:2
f İş 40:5
İş 42:1
g İş 52:10
Lu 3:6
Elç 4:12
h İş 11:10
İş 42:6
İş 49:6
Elç 13:47
Elç 26:23
ı İş 25:7
i İş 9:2
İş 60:1
Mt 4:16
j İş 8:14
İş 53:10
Ho 14:9
1Ko 1:23
1Pe 2:8
k Elç 28:22
1Pe 2:12
l 1Ko 11:19
m Yhn 19:25

2. Sütun

a 1Ti 5:5
b Elç 26:7
c İş 52:9
Ağ 3:26
Mr 15:43
Lu 2:25
ç Le 12:6
d Mt 2:23
Lu 1:26
e Lu 1:80
Lu 2:52
f İş 11:2
g Çk 23:14
Tkr 16:16
h Çk 34:23
ı 1Kr 19:4
i Mt 26:55
j Me 119:99
Mt 7:28
Mr 1:22
Yhn 7:15

görünce şaşkınlığa düştüler; annesi "Oğlum, neden böyle yaptın? Babanla ben hep seni aradık, çok endişelendik" dedi. **49** İsa ise, "Beni aramanıza ne gerek vardı? Babamın evinde[a] olacağımı bilmiyor muydunuz?" dedi. **50** Fakat onlar ne demek istediğini anlamadılar.[b]

51 İsa, ana babasıyla birlikte yola çıkıp Nasıra'ya geldi ve onların sözünden çıkmadı.[c] Annesi ise İsa hakkındaki tüm bu sözleri yüreğinde saklardı.[ç] **52** Ve İsa büyüyüp gelişiyor, hikmetini artırıyordu.[d] Tanrı'nın ve insanların takdirini kazanıyordu.[e]

3 Sezar Tiberius'un saltanatının on beşinci yılında, Pontius Pilatus Yahudiye valisiyken ve Herodes*[f] Celile'nin, kardeşi Filipos İturea ile Trahonitis'in ve Lisanyas Abilene bölgesinin yöneticileriyken, **2** Kayafa'nın[g] ve yüksek kâhin Hanna'nın zamanında, çölde[h] Zekeriya oğlu Yahya'ya[ı] Tanrı'dan bir bildiri geldi.

3 Bunun üzerine Yahya, Ürdün Irmağı çevresindeki tüm bölgeyi dolaşarak, günahların bağışlanması için gereken tövbe vaftizini duyurmaya başladı.[i] **4** Tıpkı İşaya peygamberin kitabında yazıldığı gibi: "Dinleyin! Çölde biri bağırıyor: 'Yehova'nın yolunu hazırlayın, O'nun yollarını düzleyin.[j] **5** Her dere yatağı doldurulacak, her dağ ve tepe alçaltılacak, dolambaçlı yollar doğrultulacak ve engebeli yerler düzleştirilecek;[k] **6** ve tüm insanlar Tanrı'nın sağladığı kurtuluş yolunu görecek.' "[a]

7 Yahya vaftiz edilmek üzere kendisine gelenlere şunları söylüyordu: "Siz engerek soyu,[b] gelecek gazaptan kaçabileceğinizi size kim söyledi?[c] **8** Artık tövbeye yakışan meyveler ortaya koyun.[ç] İçinizden 'Bizim babamız İbrahim'dir' demeyin. Bilin ki, Tanrı şu taşlardan İbrahim'e çocuklar yaratabilir. **9** Zaten balta da ağaçların dibinde duruyor; iyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılacak."[d]

10 İnsanlar, "O halde ne yapalım?"[e] diye soruyorlardı. **11** Yahya da, "İki tane iç gömleği olan, birini hiç olmayana versin; yiyeceği olan da aynısını yapsın" cevabını veriyordu.[f] **12** Vergi tahsildarları bile vaftiz edilmek için geliyor, "Öğretmen, ne yapmalıyız?" diye soruyorlardı.[g] **13** Yahya onlara "Belirlenmiş vergi oranından fazlasını talep etmeyin"[h] diyordu. **14** Askerler de, "Ya biz ne yapalım?" diye soruyorlardı. Yahya, "Kimseye sıkıntı vermeyin ve kimse için sahte suçlamada bulunmayın,[ı] aldığınız tayınla yetinin"[i] cevabını veriyordu.

15 İnsanlar beklenti içindeydi ve Yahya hakkında herkesin yüreğinden "Acaba Mesih bu mu?"[i] düşüncesi geçiyordu. **16** Bu nedenle Yahya şunları söyledi: "Ben sizi suyla vaftiz ediyorum, fakat benden daha güçlü biri geliyor; ben onun çarıklarının bağını çözmeye bile layık değilim.[k] O sizi kutsal ruhla ve ateşle vaftiz edecek.[l] **17** Yaba-

BÖLÜM 2

a Me 26:8
Me 27:4
Öz 20:11
Yhn 2:16
b Lu 9:45
Lu 18:34
c Çk 20:12
Tkr 5:16
Ef 6:1
Kl 3:20
ç Ba 37:11
Da 7:28
Lu 2:19
d Öz 2:2
Öz 2:5
İş 11:2
e Öz 3:4

BÖLÜM 3

f Mt 14:1
Lu 23:7
g Mt 26:57
Yhn 18:13
Yhn 18:24
Elç 4:6
h Lu 1:80
ı Yhn 1:6
i Mt 3:1
Mr 1:4
Lu 1:77
Elç 13:24
j İş 40:3
Mt 3:3
Mr 1:3
k İş 40:4

2. Sütun

a Me 98:2
İş 40:5
İş 52:10
Lu 2:31
Elç 28:28
b İş 59:5
c Mt 3:7
Mt 23:33
ç Mt 3:8
Elç 26:20
d Mt 3:10
Mt 7:19
Yhn 15:6
e Elç 2:37
Elç 16:30
f Elç 10:2
2Ko 8:14
1Ti 6:18
Yk 2:15
1Yh 3:17
g Mt 21:32
Lu 7:29
h Lu 19:8
1Ko 6:10
ı Çk 23:1
Çk 23:7
Le 19:11
Öz 6:19
i 1Ti 6:8
j Yhn 1:25
k Mr 1:7
Elç 13:25
l Mt 3:11
Mr 1:8
Elç 2:4

Lu 3:1* Büyük Herodes'in oğlu Herodes Antipas.

sı elinde bekliyor; harman yerini tertemiz edip buğdayı ambarına toplayacak,[a] fakat samanı[b] sönmez bir ateşte yakıp yok edecek."[c]

18 Yahya birçok öğüt daha verdi ve halka iyi haberi bildirmeye devam etti. **19** Fakat bölge yöneticisi Herodes, kardeşinin karısı Herodias'tan ve yaptığı tüm kötülüklerden ötürü kendisini şiddetle eleştiren[ç] **20** Yahya'yı hapse attı,[d] böylece kötülüklerine bir yenisini ekledi.

21 Herkes vaftiz edilirken, İsa[e] da vaftiz edildi ve o dua ederken gök[f] açıldı. **22** Kutsal ruh güvercin şeklinde bedenleşip onun üzerine indi ve gökten "Sen Benim sevgili oğlumsun; senden memnunum"[g] diye bir ses geldi.

23 İsa hizmetine başladığında[h] yaklaşık otuz[ı] yaşındaydı. Yusuf'un[i] oğlu[j] olarak biliniyordu;

Yusuf, Heli'nin oğluydu,
24 Heli Mattat'ın,
Mattat Levi'nin,
Levi Melki'nin,
Melki Yannay'ın,
Yannay Yusuf'un oğluydu,
25 Yusuf Mattatya'nın,
Mattatya Amos'un,
Amos Nahum'un,
Nahum Esli'nin,
Esli Naggay'ın oğluydu,
26 Naggay Maat'ın,
Maat Mattatya'nın,
Mattatya Semein'in,
Semein Yoseh'in,
Yoseh Yoda'nın oğluydu,
27 Yoda Yoanan'ın,
Yoanan Risa'nın,
Risa Zerubbabel'in,[k]
Zerubbabel Şealtiel'in,[l]
Şealtiel Neri'nin oğluydu,
28 Neri Melki'nin,
Melki Addi'nin,
Addi Kosam'ın,
Kosam Elmadam'ın,
Elmadam Er'in oğluydu,
29 Er Yeşu'nun,
Yeşu Eliezer'in,
Eliezer Yorim'in,
Yorim Mattat'ın,
Mattat Levi'nin oğluydu,
30 Levi Simeon'un,
Simeon Yahuda'nın,
Yahuda Yusuf'un,
Yusuf Yonam'ın,
Yonam Elyakim'in oğluydu,
31 Elyakim Melea'nın,
Melea Menna'nın,
Menna Mattata'nın,
Mattata Natan'ın,[a]
Natan Davut'un[b] oğluydu,
32 Davut Yesse'nin,[c]
Yesse Obed'in,[ç]
Obed Boaz'ın,[d]
Boaz Salmon'un,[e]
Salmon Nahşon'un[f] oğluydu,
33 Nahşon Amminadab'ın,[g]
Amminadab Arni'nin,*[h]
Arni Hetsron'un,[ı]
Hetsron Perets'in,[i]
Perets Yahuda'nın[j] oğluydu,
34 Yahuda Yakup'un,[k]
Yakup İshak'ın,[l]
İshak İbrahim'in,[m]
İbrahim Terah'ın,[n]
Terah Nahor'un[o] oğluydu,
35 Nahor Serug'un,[ö]
Serug Reu'nun,[p]
Reu Peleg'in,[r]
Peleg Eber'in,[s]
Eber Şela'nın[ş] oğluydu,

BÖLÜM 3

a Mi 4:12
b Me 1:4
c Mt 13:30
ç Mt 14:3
d Mr 6:17
e Mt 3:13
Mr 1:9
f Mt 3:16
Mr 1:10
g Me 2:7
Mt 3:17
Mr 1:11
Yhn 1:32
2Pe 1:17
h Elç 10:38
ı Sy 4:3
i Mt 1:16
Lu 1:35
Lu 4:22
Yhn 6:42
j Mt 13:55
k Ezr 3:2
l 1Ta 3:17
Mt 1:12

2. Sütun

a 2Sa 5:14
b 1Sa 16:13
1Ta 3:5
Mt 1:6
c 1Sa 17:58
İş 11:1
Mt 1:6
ç Ru 4:17
d Ru 4:13
e Ru 4:21
Mt 1:5
f Sy 1:7
1Ta 2:11
Mt 1:4
g Ru 4:20
h 1Ta 2:10
ı Ru 4:19
i Ru 4:18
1Ta 2:5
j Ba 29:35
Ru 4:12
1Ta 2:4
Mt 1:3
k Ba 25:26
1Ta 2:1
l Ba 21:3
m Ba 11:27
1Ta 1:28
Mt 1:2
n Ba 11:26
o Ba 11:24
ö Ba 11:22
p Ba 11:20
1Ta 1:25
r Ba 11:18
s Ba 11:16
ş Ba 11:14

Lu 3:33* Ya da "Ram"; 1. Tarihler 2:9 ve Matta 1:3, 4'e bakın.

36 Şela Kainan'ın,
Kainan Arpakşad'ın,[a]
Arpakşad Sam'ın,[b]
Sam Nuh'un,[c]
Nuh Lamek'in[ç] oğluydu,
37 Lamek Metuşelah'ın,[d]
Metuşelah Hanok'un,[e]
Hanok Yared'in,[f]
Yared Mahalaleel'in,[g]
Mahalaleel Kainan'ın[h] oğluydu,
38 Kainan Enoş'un,[ı]
Enoş Şit'in,[i]
Şit Âdem'in,[j]
Âdem Tanrı'nın oğluydu.

4 İsa Ürdün Irmağından kutsal ruhla dolu olarak döndü ve ruhun yönlendirmesiyle çölde[k] kırk gün dolaştı. **2** Bu süre boyunca İblis onu ayartmaya[ı] çalıştı. İsa o günlerde hiçbir şey yemedi ve kırk günün[m] sonunda acıktı. **3** Bunun üzerine İblis, "Eğer sen Tanrı oğluysan, şu taşa söyle ekmek olsun" dedi. **4** Fakat İsa, "'İnsan yalnız ekmekle yaşamaz' diye yazılmıştır"[n] dedi.

5 Sonra İblis, İsa'yı yüksek bir yere çıkararak bir anda yeryüzünün tüm krallıklarını ona gösterdi **6** ve şunları söyledi: "Tüm bunların yetkisini[o] ve ihtişamını sana vereceğim, çünkü o bana teslim edilmiştir; istediğim kişiye veririm.[ö] **7** Eğer önümde bir tapınma hareketi[p] yaparsan tüm bu yetki senin olacak." **8** İsa şöyle karşılık verdi: "'Tanrın[r] Yehova'ya tapınacak ve yalnız O'na ibadet edeceksin' diye yazılmıştır."[s]

9 Sonra İblis onu Yeruşalim'e götürüp mabedin burcuna çıkardı[ş] ve şunları söyledi: "Eğer sen Tanrı oğluysan, kendini buradan aşağı at.[a] **10** Çünkü yazıldığına göre 'O, meleklerine seni korumaları için emir verecek'[b] **11** ve 'Ayağın hiç taşa çarpmasın diye, seni elleri üzerinde taşıyacaklar.'"[c] **12** İsa ona şu cevabı verdi: "'Tanrın Yehova'yı sınamayacaksın' denmiştir."[ç] **13** Bütün bu ayartma çabalarının sonunda İblis, onun peşini bırakıp başka bir fırsat kollamaya başladı.[d]

14 İsa ruhun gücüyle dolu olarak Celile'ye döndü.[e] Hakkında konuşulan olumlu şeyler tüm o yöreye yayılıyordu.[f] **15** Ayrıca havralarda Tanrı'nın sözünü öğretmeye başladı; herkesten saygı görmekteydi.[g]

16 İsa büyüdüğü Nasıra[h] şehrine geldi; alışageldiği gibi Sebt günü havraya gitti[ı] ve okumak için ayağa kalktı. **17** Kendisine İşaya peygamberin yazılarını içeren tomar verildi. İsa tomarı açtı ve şu sözlerin yazılı olduğu yeri buldu: **18** "Yehova'nın ruhu[i] üzerimdedir. Çünkü O beni, yoksullara müjdeyi vermem için meshetti; tutsaklara özgürlük, körlere gözlerinin açılacağı haberini bildirmek; ezilenleri kurtarmak[j] **19** ve Yehova'nın kabul yılını duyurmak için gönderdi."[k] **20** Sonra tomarı dürüp hizmetçiye geri verdi ve yerine oturdu. Havradaki herkesin bakışları ona takılıp kalmıştı. **21** Onlara, "Duyduğunuz bu ayetler bugün yerine geldi"[l] dedi.

22 Orada bulunanların hepsi onu övmeye başladılar. Ağzın-

BÖLÜM 3

a Ba 11:12
b Ba 11:10
c Ba 5:29
Ba 5:32
ç Ba 5:25
d Ba 5:21
e Ba 5:19
f Ba 5:16
g Ba 5:12
h Ba 5:9
1Ta 1:2
ı Ba 4:26
Ba 5:7
Ba 5:10
1Ta 1:1
i Ba 5:4
j Ba 5:1

BÖLÜM 4

k Le 16:21
Mt 4:1
Mr 1:12
l İb 2:18
m Çk 34:28
1Kr 19:8
n Tkr 8:3
o Vh 13:2
ö Yhn 12:31
Yhn 14:30
Ef 2:2
p Da 3:5
r Çk 20:3
s Tkr 6:13
Tkr 10:20
ş Mt 4:5

2. Sütun

a Mt 4:6
b Me 91:11
c Me 91:12
ç Tkr 6:16
1Ko 10:9
d İb 4:15
e Mt 4:12
Yhn 4:3
f Elç 10:37
g İş 52:13
h Mt 2:23
ı Elç 13:14
Elç 17:2
i İş 61:1
j İş 42:3
Mt 12:20
k İş 58:6
İş 61:2
l Mt 5:17
2Ko 6:2

dan çıkan güzel sözlere[a] hayran kalmışlardı. Birbirlerine "Bu Yusuf'un oğlu değil mi?" diye soruyorlardı.[b] **23** Bunun üzerine İsa onlara şöyle dedi: "Tabii bana, 'Ey hekim,[c] önce kendini iyileştir' sözünü hatırlatacaksınız. 'Kefernahum'da[ç] yaptığını duyduğumuz şeyleri[d] burada, memleketinde de yap'[e] diyeceksiniz." **24** Sonra şöyle devam etti: "Aslında hiçbir peygamber kendi memleketinde kabul görmez. **25** Örneğin, size bir gerçeği söyleyeyim: İlya'nın zamanında, gök üç yıl altı ay kapanıp tüm memlekette büyük bir kıtlık meydana geldiğinde, İsrail'de birçok dul kadın vardı.[f] **26** Fakat İlya bunlardan hiçbirine gönderilmedi; ancak Sayda diyarında Tsarefat*[g] şehrindeki bir dul kadına gönderildi. **27** Yine, Elişa peygamberin zamanında İsrail' de birçok cüzamlı vardı; onlardan hiçbiri temizlenmedi, ama Suriyeli Naaman temizlendi."[h] **28** Havrada bu sözleri duyan herkes öfkeyle doldu.[ı] **29** Ayağa kalkıp İsa'yı apar topar şehrin dışına çıkardılar. Onu şehirlerinin kurulu olduğu dağın yamacına götürdüler ve aşağıya atmak istediler.[i] **30** Fakat İsa aralarından sıyrılıp gitti.[j]

31 Sonra Celile bölgesindeki Kefernahum şehrine gitti.[k] Sebt günü halka Tanrı'nın sözünü öğretiyordu. **32** Dinleyenler onun öğretme tarzına şaşıp kaldılar,[l] çünkü büyük bir yetkiyle konuşuyordu.[m] **33** O sırada havrada kötü ruhun etkisinde[n] cinli bir adam vardı ve şöyle haykırıyordu: **34** "Ey Nasıralı[a] İsa, bizden ne istiyorsun?[b] Bizi yok etmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum,[c] Tanrı'nın Kutsal Kulusun."[ç] **35** Fakat İsa "Sus ve ondan çık!" diyerek ruhu azarladı. Cin, adamı insanların ortasında yere savurduktan sonra zarar vermeden ondan çıktı.[d] **36** Bunun üzerine, herkesi büyük bir şaşkınlık aldı. "Bu nasıl bir konuşma böyle? Kötü ruhlara güç ve yetkiyle emrediyor, onlar da çıkıyor" diye aralarında konuşmaya başladılar.[e] **37** Böylece İsa'yla ilgili haberler o yörede her bir köşeye yayılıyordu.[f]

38 İsa havradan çıktıktan sonra Simun'un evine gitti. Simun'un kaynanası hastaydı ve yüksek ateşle yatıyordu. İsa'dan ona yardım etmesini rica ettiler.[g] **39** Kadının yanına gelen İsa, üzerine doğru eğilerek ateşi azarladı[h] ve kadının ateşi düştü. Kadın hemen ayağa kalktı ve onlara hizmet etmeye başladı.[ı]

40 Güneş batarken, insanlar çeşitli rahatsızlıkları olan hastalarını İsa'ya getirdiler. İsa her birinin üzerine ellerini koyarak onları iyileştirdi.[i] **41** Birçoklarından da cinler çıkıyor,[j] "Sen Tanrı'nın Oğlusun"[k] diye bağırıyorlardı. Fakat İsa onları azarlayarak konuşmalarına izin vermiyordu,[l] çünkü onun Mesih olduğunu[m] biliyorlardı.[n]

42 Sabah olunca, İsa dışarıya çıktı ve ıssız bir yere gitti.[o] Halk her yerde onu aramaya başladı; onu bulduklarında yanlarından

BÖLÜM 4

a Me 45:2
İş 50:4
Ef 4:29
b Mt 13:54
Mr 6:2
Yhn 6:42
c Mt 8:7
ç Mt 4:13
d Mt 9:12
e Mt 13:57
Mr 6:4
Yhn 4:44
f 1Kr 17:9
1Kr 18:1
Yk 5:17
g 1Kr 17:10
h 2Kr 5:14
ı Lu 2:34
i Mt 21:38
j Yhn 8:59
Yhn 10:39
k Mr 1:21
l Mt 7:28
Yhn 7:46
m Tit 2:15
n Mr 1:23

2. Sütun

a Mt 2:23
Lu 18:37
Yhn 19:19
Elç 2:22
b Mt 8:29
Lu 8:28
c Yk 2:19
ç Mr 1:24
Lu 1:35
Lu 4:41
d Mr 1:26
e Mr 1:27
f Mr 1:28
Lu 5:15
g Mt 8:14
Mr 1:30
h Me 103:3
Elç 28:8
ı Mt 8:15
Mr 1:31
i Mt 8:16
Mr 1:32
Elç 28:9
j Mr 1:34
k Mt 8:29
Mr 3:11
l Mr 1:25
Mr 3:12
Elç 16:17
Elç 16:18
m Lu 2:11
Lu 4:34
n Elç 19:15
o Mr 1:35

Lu 4:26* Şehrin Yunanca adı, "Sarepta"

ayrılmasını engellemeye çalıştılar. **43** Fakat İsa onlara, “Tanrı’nın krallığı hakkındaki iyi haberi diğer şehirlere de bildirmeliyim, çünkü ben bunun için gönderildim”[a] dedi. **44** Böylece gidip Yahudiye’deki havralarda iyi haberi duyurdu.[b]

5 İsa bir keresinde Genesaret Gölü* kıyısındaydı.[c] Tanrı’nın sözünden anlattıklarını dinleyen kalabalık onu gitgide sıkıştırıyordu. **2** İsa göl kıyısına çekilmiş iki tekne gördü; balıkçılar teknelerinden inmiş ağlarını yıkıyorlardı.[ç] **3** Teknelerden birine, Simun’unkine binen İsa, kıyıdan biraz açılmasını istedi. Sonra oturdu ve kalabalığa tekneden[d] Tanrı’nın sözünü öğretmeye başladı. **4** Konuşmasını bitirince Simun’a, “Tekneyi açığa çekip avlanmak için ağ atın” dedi.[e] **5** Fakat Simun, “Öğretmen, bütün gece didinip durduk hiçbir şey tutamadık,[f] ama sözünü dinleyip ağları salacağım” dedi. **6** Böyle yaptılar ve öyle çok balık yakaladılar ki, ağları yırtılmaya başladı. **7** Diğer teknedeki arkadaşlarına, gelip kendilerine yardım etmeleri için işaret ettiler.[g] Onlar geldiler ve iki tekneyi de balıkla doldurdular; tekneler neredeyse batıyordu. **8** Bunu gören Simun Petrus,[h] İsa’nın ayaklarına kapandı ve “Efendim, benden uzak dur, ben günahkâr bir adamım” dedi.[ı] **9** Çünkü yakaladıkları balığın çokluğundan dolayı o ve yanındakiler şaşakalmışlardı. **10** Petrus’un ortakları, Zebedi oğulları[a] Yakup ve Yuhanna da şaşkınlık içindeydi. Fakat İsa, Simun’a “Korkma artık. Bundan sonra insan yakalayacaksın”* dedi.[b] **11** Sonra tekneleri kıyıya çektiler ve her şeyi bırakıp İsa’nın ardından gittiler.[c]

12 Bir keresinde de İsa, yöredeki şehirlerden birinde her tarafını cüzam sarmış bir adamla karşılaştı. Adam İsa’yı görünce, “Efendim, sen beni temizleyebilirsin, yeter ki iste” diye yalvararak yere kapandı.[ç] **13** Bunun üzerine İsa elini uzattı ve “İsterim. Temiz ol” diyerek ona dokundu. O anda adamın cüzamı geçti.[d] **14** İsa adama bunu kimseye söylememesini emredip,[e] “Ancak git, kâhine görün.[f] Musa’nın emrettiği gibi, arındığına kanıt olması[g] için bir sunu götür”[h] dedi. **15** Buna rağmen, İsa hakkındaki haberler daha da çok yayılıyordu. Onu dinlemek ve hastalıklarından kurtulmak için, büyük kalabalıklar toplanıyordu.[ı] **16** O ise ıssız yerlere çekilip dua etmeyi sürdürüyordu.[i]

17 İsa bir gün yine insanlara Tanrı’nın sözünü öğretiyordu. Yeruşalim’den, Celile ve Yahudiye’nin tüm köylerinden gelmiş olan Ferisiler ve kanun öğretmenleri de orada oturuyordu. İnsanlara şifa[j] vermesi için Yehova’nın gücü onunlaydı. **18** Bu sırada bazı adamlar yatakta felçli bir adam getirdiler ve onu içeriye sokup İsa’nın önüne koymak istediler.[k] **19** Fakat

BÖLÜM 4

a Lu 8:1
Yhn 9:4
Elç 10:38
Ro 15:8

b Mt 4:23
Mr 1:39

BÖLÜM 5

c Mt 4:18
Mr 1:16

ç Mt 4:21

d Mr 4:1

e Yhn 21:6

f Yhn 21:3

g Yhn 21:8

h Yhn 21:7

ı Mt 8:8

2. Sütun

a Mt 4:21
Mr 1:19

b Mt 4:19
Mr 1:17

c Mt 4:20
Mt 6:33
Mt 19:27
Mr 1:20
Lu 18:28
Flp 3:8

ç Mt 8:2
Mr 1:40

d Mt 8:3
Mr 1:42

e Mr 7:36
Lu 8:56

f Le 13:49
Le 14:2

g Mt 8:4
Mr 1:44

h Le 14:10
Le 14:20

ı Mt 4:25
Mr 3:7
Yhn 6:2

i Mr 1:45

j Me 103:3
Mr 2:1

k Mt 9:2
Mr 2:3

Lu 5:1* Celile Gölünün diğer adı.

Lu 5:10* Sözcük anlamıyla, “canlı olarak insan yakalayacaksın”

kalabalık yüzünden adamı içeriye bir türlü sokamadılar. Bunun üzerine çatıya çıkıp kiremitleri kaldırarak, adamı küçük bir yatak üzerinde, İsa'nın önündeki insanların arasına sarkıttılar.[a] **20** Onların imanını gören İsa adama, "Günahların bağışlandı" dedi.[b] **21** O zaman yazıcılar ve Ferisiler, "Tanrı'ya küfreden bu adam kim oluyor?[c] Tanrı'dan başka kim günahları bağışlayabilir?"[ç] diye düşünmeye başladılar. **22** Onların ne düşündüğünü bilen İsa şunları dedi: "Yüreğinizden neler geçiriyorsunuz?[d] **23** 'Ayağa kalk ve yürü' demek mi daha kolay, yoksa 'Günahların bağışlandı' demek mi?[e] **24** Ancak, İnsanoğlunun yeryüzünde günahları bağışlama yetkisi olduğunu bilmenizi istedim. . ." Sonra felçli adama, "Şimdi beni dinle, kalk, yatağını kaldırıp evine git"[f] dedi. **25** Adam o anda önlerinde ayağa kalktı; yatağını kaldırdı ve Tanrı'yı yücelterek evine gitti.[g] **26** Herkesi büyük bir şaşkınlık[h] aldı ve Tanrı'yı yüceltmeye başladılar. Korku içinde, "Bugün garip şeyler gördük!" diyorlardı.[ı]

27 İsa daha sonra dışarıya çıktı ve vergi toplama yerinde oturan Levi adındaki vergi tahsildarını gördü. Ona "Benim takipçim ol" dedi.[i] **28** Levi de her şeyi bıraktı[j] ve kalkıp onun ardından gitti. **29** Sonra Levi, evinde İsa için büyük bir ziyafet verdi. Yemekte, aralarında vergi tahsildarlarının da bulunduğu büyük bir kalabalık vardı.[k] **30** Bunun üzerine Ferisiler ve onlardan olan yazıcılar, İsa'nın öğrencilerine söylenerek, "Neden vergi tahsildarlarıyla ve günahkârlarla yiyip içiyorsunuz?" dediler.[a] **31** İsa da onlara, "Sağlıklı insanların hekime ihtiyacı yoktur,[b] hasta olanlar hekime muhtaçtır.[c] **32** Ben doğru kişileri değil, günahkârları tövbeye çağırmaya geldim"[ç] dedi.

33 Onlar da İsa'ya, "Yahya'nın öğrencileri sık sık oruç tutar ve dualar ederler; Ferisilerin öğrencileri de öyle. Fakat seninkiler yiyip içiyor" dediler.[d] **34** İsa onlara şöyle dedi: "Güvey yanlarındayken, sağdıçlarına oruç tutturabilir misiniz?[e] **35** Ancak güveyin[f] yanlarından alınıp götürüleceği günler gelecek;[g] onlar işte o günlerde oruç tutacaklar."[h]

36 Ayrıca İsa onlara şu örnekleri verdi: "Kimse yeni giysiden bir yama kesip eski giysiye dikmez; yoksa, yeni yama eski giysiyi yırtar ve ona uymaz.[ı] **37** Ayrıca kimse yeni şarabı eski tulumlara koymaz; yoksa yeni şarap, tulumları patlatır[i] ve dökülür, tulumlar da mahvolur.[j] **38** Yeni şarabı yeni tulumlara koyarlar. **39** Eski şarabı içtikten sonra kimse yeniyi istemez, çünkü 'Eskisi[k] güzel' der."

6 Bir Sebt günü İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri başakları koparıp[l] ellerinde ovalayarak tanelerini yiyorlardı.[m] **2** Bunun üzerine Ferisilerden bazıları, "Sebt gününde yapılması yasak[n] olan şeyi neden yapıyorsunuz?"[o] diye sordular. **3** İsa onlara şöyle dedi:

BÖLÜM 5

a Mr 2:4
b Mr 2:5
c Mt 9:3
Mr 2:7
ç Me 32:5
Me 103:3
Me 130:4
İş 1:18
İş 43:25
Da 9:9
d Mt 9:4
Mr 2:8
e Mt 9:5
Mr 2:9
f Mt 9:6
Mr 2:11
Yhn 5:8
g Mt 9:7
Mr 2:12
Elç 4:21
Ga 1:24
h Mr 5:42
Elç 3:10
ı Mt 9:8
i Mt 9:9
Mr 2:14
j Lu 5:11
k Mt 9:10
Mr 2:15
Lu 15:1

2. Sütun

a Mt 9:11
Mr 2:16
Lu 15:2
b İş 53:4
c Mt 9:12
Mr 2:17
ç Mt 9:13
1Ti 1:15
d Mt 9:14
Mr 2:18
Lu 7:34
e Mt 9:15
Mr 2:19
Yhn 3:29
f Mt 22:2
2Ko 11:2
Vh 19:7
g Lu 17:22
h Yhn 16:20
ı Mt 9:16
Mr 2:21
i Ey 32:19
j Mt 9:17
Mr 2:22
k İş 25:6

BÖLÜM 6

l Tkr 23:25
m Mt 12:1
Mr 2:23
n Çk 20:10
Tkr 5:14
o Mt 12:2
Mr 2:24
Yhn 5:10

"Davut[a] ve yanındaki adamlar acıktığında, Davut'un ne yaptığını hiç okumadınız mı?[b] **4** Nasıl Tanrı'nın evine girerek sunu ekmeklerini alıp[c] yediğini ve yanındaki adamlara da verdiğini bilmiyor musunuz? Oysa bunları başkalarının yemesi yasaktı, sadece kâhinler yiyebilirdi."[ç] **5** İsa sözlerine devam ederek, "Sebt gününün Efendisi İnsanoğludur"[d] dedi.

6 Başka bir Sebt günü[e] İsa havraya girdi ve Tanrı'nın sözünü öğretmeye başladı. Orada sağ eli körelmiş bir adam vardı.[f] **7** Yazıcılar ve Ferisiler suçlayacak bir şey bulmak niyetiyle, Sebt günü şifa verip vermeyeceğini görmek için onu dikkatle izliyorlardı.[g] **8** İsa onların düşüncelerini bilmesine[h] rağmen, eli körelmiş adama, "Ayağa kalk, ortada dur" dedi. Adam kalkıp ortada durdu.[ı] **9** Sonra İsa, "Size sorarım, Sebt günü iyilik[i] yapmak mı yoksa kötülük yapmak mı kanuna uygundur? Can kurtarmak mı yoksa öldürmek mi?" dedi.[j] **10** Etrafındakilere baktıktan sonra adama "Elini uzat" dedi. Adam söyleneni yaptı ve eli iyileşti.[k] **11** Hepsi çılgına döndü ve İsa'ya ne yapabileceklerini aralarında konuşmaya başladılar.[l]

12 O günlerde İsa dua etmek için dağa çıktı[m] ve bütün geceyi Tanrı'ya dua ederek geçirdi.[n] **13** Gün doğunca öğrencilerini yanına çağırıp aralarından on iki kişi seçti. "Elçiler" diye de adlandırdığı bu kişiler şunlardı:[o] **14** Kendisinin ayrıca Petrus adını verdiği Simun[a] ve kardeşi Andreas, Yakup ve Yuhanna,[b] Filipus[c] ve Bartolomeus, **15** Matta ve Tomas,[ç] Alfeos oğlu Yakup, "gayretli" denilen Simun,[d] **16** Yakup'un oğlu Yahuda ve sonradan bir hain[e] olan Yahuda İskariyot.

17 İsa onlarla beraber dağdan indi ve düzlük bir yerde durdu. Yanında öğrencilerinden büyük bir kalabalık, tüm Yahudiye ve Yeruşalim'den, Sur ve Sayda'nın kıyı bölgelerinden gelmiş büyük bir topluluk[f] vardı. Bu kişiler onu dinlemek ve hastalıklarından kurtulmak için gelmişlerdi.[g] **18** Kötü ruhlar yüzünden sıkıntı çekenler bile iyileştiriliyordu. **19** Herkes İsa'ya dokunmaya[h] çalışıyordu, çünkü ondan çıkan güçle[ı] hepsi iyileşiyordu.

20 İsa gözlerini öğrencilerine çevirip şunları dedi:[i]

"Ne mutlu size, ey yoksullar![j] Çünkü Tanrı'nın krallığı sizlerindir.

21 Ne mutlu size, şimdi açlık çekenler![k] Çünkü doyurulacaksınız.[l]

Ne mutlu size, şimdi gözü yaşlı olanlar! Çünkü güleceksiniz.[m]

22 İnsanoğlundan dolayı insanlar sizden nefret ettiğinde,[n] sizi aralarından kovduğunda, kınadığında ve adınızı kötüye çıkardığında[o] ne mutlu sizlere! **23** O gün sevinin, sevinçten zıplayın! Çünkü gökte ödülünüz büyüktür. Onların ataları da peygamberlere aynı şeyleri yaparlardı.[o]

24 Fakat vay halinize, ey zenginler![p] Çünkü alacağınızı almış, teselli bulmuşsunuz.[r]

BÖLÜM 6

a 1Sa 21:4
b Mt 12:3
Mr 2:25
c 1Sa 21:6
ç Le 24:9
Mt 12:4
Mr 2:26
d Mt 12:8
Mr 2:28
e Lu 13:14
Yhn 9:16
f Mt 12:10
Mr 3:1
g Mr 3:2
Lu 14:1
h Lu 5:22
Yhn 2:24
ı Mr 3:3
i Mt 12:11
Yhn 7:23
j Mr 3:4
k Mt 12:13
Mr 3:5
l Me 2:2
Mt 12:14
Mr 3:6
m Mt 6:6
Mr 3:13
n İş 26:9
Mt 14:23
o Mr 3:14
Yhn 6:70

2. Sütun

a Mt 10:2
b Mr 3:17
Elç 1:13
c Yhn 14:8
ç Yhn 11:16
d Mr 3:18
e Mr 3:19
f Mt 4:25
g Mr 3:7
h Mt 14:36
ı Mr 5:30
i Mt 5:2
j İş 57:15
Mt 5:3
Yk 2:5
k İş 55:1
Mt 5:6
l Me 107:9
Yr 31:25
m İş 61:3
Mt 5:11
Vh 21:4
n Mt 5:10
Yhn 17:14
1Pe 3:14
o Yhn 16:2
ö 2Ta 36:16
Mt 5:12
Lu 11:47
Elç 7:52
p Yk 5:1
r Mt 6:2
Lu 16:25

25 Vay halinize, şimdi tok
olanlar! Çünkü açlık çekeceksiniz.[a]

Vay halinize, şimdi gülenler!
Çünkü yas tutup ağlayacaksınız.[b]

26 Herkes hakkınızda iyi
konuştuğu zaman, vay halinize!
Çünkü onların ataları da sahte
peygamberlere böyle yaparlardı.[c]

27 Ancak, beni dinleyen sizlere şunu diyorum: Düşmanlarınızı sevmeyi,[ç] sizden nefret edenlere iyilik etmeyi[d] sürdürün.
28 Size beddua edenler için hayırdua etmekten ve hakaret edenler için dua etmekten vazgeçmeyin.[e] **29** Bir yanağına vurana,[f]
öteki yanağını da çevir; üzerindeki giysiyi alandan[g] iç gömleğini
de esirgeme. **30** Senden kim
bir şey isterse ver;[h] senden alınan
şeyleri geri isteme.

31 İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın.[ı]

32 Eğer sizi sevenleri severseniz, bu size takdir kazandırır mı?
Çünkü günahkârlar da kendilerini sevenleri sever.[i] **33** Size iyilik edenlere iyilik ederseniz, takdir kazanır mısınız? Günahkârlar
da aynısını yapıyor.[j] **34** Ayrıca, ödeyeceğini umduğunuz kişilere ödünç verirseniz,[k] bu
takdir edilecek bir şey midir? Günahkârlar bile ödeyeceğini düşündükleri günahkârlara ödünç verirler.[l] **35** Fakat siz
düşmanlarınızı sevmeye, iyilik
etmeye devam edin ve karşılığında hiçbir şey beklemeden ödünç
verin.[m] Ödülünüz büyük olacak ve Yüceler Yücesinin oğulları olacaksınız,[n] çünkü O,

BÖLÜM 6

a İş 65:13
b Öz 14:13
c Yhn 15:19
Yk 4:4
1Yh 4:5
ç Mt 5:44
d Çk 23:4
Öz 25:21
Ro 12:20
e Elç 7:60
Ro 12:14
f Mt 5:39
g Mt 5:40
1Ko 6:7
h Tkr 15:7
Öz 3:27
Öz 21:26
Mt 5:42
ı Mt 7:12
i Mt 5:46
1Ti 5:8
j Mt 5:47
k Le 25:36
Tkr 15:8
l Mt 5:42
m Çk 22:25
Le 25:37
Tkr 23:20
Me 37:26
n Tkr 14:29
Mt 5:45
1Yh 3:1

2. Sütun

a Elç 14:17
b Mt 5:48
Ef 5:2
Yk 2:13
c Mt 7:1
Ro 2:1
Ro 14:10
ç İş 58:6
Mt 6:14
Mr 11:25
d Öz 19:17
e Mt 7:2
Mr 4:24
f Mt 15:14
Mt 23:16
g Mt 10:24
Yhn 13:16
Yhn 15:20
h Mt 7:3
ı Mt 7:4
i Öz 18:17
Ro 2:21
j Mt 7:5
k Mt 7:16
l Mt 12:33
m Ba 1:11
n Mt 12:35
o Mt 12:34

nankörlere ve kötülere karşı bile
iyidir.[a] **36** Babanız nasıl merhametli ise, siz de daima merhametli olun.[b]

37 Ayrıca, insanları yargılamayı bırakın, siz de asla yargılanmazsınız.[c] Kimseyi mahkûm etmeyin, siz de asla mahkûm
edilmezsiniz. Affedici olun, siz
de affedilirsiniz.[ç] **38** Vermeyi alışkanlık edinin, insanlar da size verecektir.[d] Dolu dolu ölçerek,
ölçeği sallayıp bastırarak taşarcasına doldurup kucağınıza dökecekler. Hangi ölçekle ölçerseniz,
aynı ölçekle alacaksınız."[e]

39 Sonra İsa onlara örnekler verdi: "Kör köre kılavuzluk
edebilir mi? Her ikisi de çukura düşmez mi?[f] **40** Öğrenci öğretmeninden üstün değildir, fakat mükemmel bir şekilde
eğitilen herkes öğretmeni gibi
olur.[g] **41** Öyleyse neden kardeşinin gözündeki çöpe bakıyorsun da, kendi gözündeki merteği
görmüyorsun?[h] **42** Sen kendi
gözündeki merteğe bakmayıp,
kardeşine nasıl 'Dur kardeşim,
gözündeki çöpü çıkarayım' dersin?[ı] İkiyüzlü! Önce kendi gözünden merteği çıkar;[i] o zaman
kardeşinin gözünden çöpü çıkarmak için daha iyi görürsün.[j]

43 İyi ağaç kötü meyve vermez, çürük ağaç da iyi meyve vermez.[k] **44** Her ağaç kendi
meyvesinden tanınır.[l] Örneğin,
insanlar dikenlerden incir toplamaz, çalıdan üzüm almazlar.[m]
45 İyi adam yüreğindeki iyilik
hazinesinden[n] iyi şeyler çıkarır,
fakat kötü adam kötülük hazinesinden kötü şeyler çıkarır. Çünkü ağız yürekten taşanı söyler.[o]

46 Bana 'Efendim! Efendim!' diyorsunuz da neden söylediklerimi yapmıyorsunuz?[a] **47** Bana gelip sözlerimi dinleyenin ve tutanın kime benzediğini size söyleyeyim:[b] **48** Bu kişi ev yaparken toprağı derin kazıp temeli kaya üstüne oturtan adama benzer. Dolayısıyla sel[c] geldiğinde, taşkın sular eve çarpar, fakat ev iyi inşa edildiğinden onu sarsamaz.[ç] **49** Öte yandan sözlerimi dinleyen ve tutmayan kişi,[d] toprak zemine temelsiz ev yapan adama benzer. Sel sularının eve çarpmasıyla ev çöküp gider; yıkım[e] büyük olur."[f]

7 İsa kendisini dinleyen halka diyeceklerini bitirdikten sonra Kefernahum'a girdi.[g] **2** Bir yüzbaşının çok sevdiği hizmetkârı ölüm döşeğinde hasta yatıyordu.[h] **3** İsa'yla ilgili haberleri duyan yüzbaşı, Yahudilerin ihtiyarlarını ona gönderdi ve gelip hizmetkârını kurtarmasını istedi. **4** İsa'ya gelenler ona yalvarıp yakarmaya başladılar. "O bu iyiliği hak eden biridir, **5** çünkü milletimizi sever,[ı] havramızı da o yaptırmıştır" dediler. **6** Bunun üzerine İsa onlarla birlikte gitti. Eve yaklaştığı sırada, yüzbaşının göndermiş olduğu dostları gelip adamın şu sözlerini ilettiler: "Efendim, zahmet edip gelme; çünkü ben seni çatımın altına kabul etmeye layık değilim.[i] **7** Bu nedenle kendimi yanına gelmeye de layık görmedim. Tek bir söz söyle, hizmetkârım iyileşsin. **8** Çünkü ben de emir kuluyum, benim de emrim altında askerler var. Birine 'Git!' derim, gider; başka birine 'Gel!' derim, gelir. Hizmetkârıma 'Şunu yap!' derim, yapar."[a] **9** İsa adamın bu sözleri karşısında hayret etti. Kendisini izleyen kalabalığa dönüp, "Size şunu söyleyeyim, İsrail'de bile böyle büyük bir iman görmedim"[b] dedi. **10** Gönderilen kişiler eve döndüklerinde hizmetkârı iyileşmiş buldular.[c]

11 İsa, bu olayın hemen ardından Nain denilen şehre doğru yola çıktı; öğrencileri ve büyük bir kalabalık da kendisine eşlik ediyordu. **12** İsa şehir kapısına yaklaşırken bir cenazenin[ç] çıkarıldığını gördü. Ölen kişi annesinin biricik[d] evladıydı, üstelik kadın duldu. Kadının yanında şehir halkından büyük bir kalabalık vardı. **13** Efendimiz kadını görünce ona acıdı[e] ve "Ağlama" dedi.[f] **14** Yaklaşıp sedyeye dokundu ve sedyeyi taşıyanlar durdu. İsa "Ey genç, sana diyorum, kalk!" dedi.[g] **15** Ölen genç doğrulup oturdu ve konuşmaya başladı. İsa onu annesine verdi.[h] **16** Herkesi bir korku sardı[ı] ve Tanrı'ya şükretmeye başlayarak "Aramızda büyük bir peygamber[i] çıktı", "Tanrı halkına elini uzattı" dediler.[j] **17** İsa hakkındaki bu haber tüm Yahudiye'ye ve yöresine yayıldı.

18 Yahya'nın öğrencileri tüm bu olayları ona anlattılar.[k] **19** Bunun üzerine Yahya öğrencilerinden ikisini çağırıp, "Gelecek olan sen misin? Yoksa başka birini mi bekleyelim?"[l] diye sormaları için onları Efendimize gönderdi. **20** İsa'ya geldikle-

BÖLÜM 6

a Mt 7:21
Mt 25:11
Lu 13:24
Ro 2:13
Yk 1:22
b Mt 7:24
c Elç 14:22
2Ti 3:12
ç Me 125:1
Mt 7:25
2Ti 2:19
1Pe 1:5
d Yk 1:24
e Ey 8:13
İb 10:29
2Pe 2:20
f Mt 7:27

BÖLÜM 7

g Mt 8:5
h Mt 8:6
Yhn 4:47
ı Elç 10:2
i Mt 8:8

2. Sütun

a Mt 8:9
b Mt 8:10
Ro 3:2
Ro 9:4
c Mt 8:13
ç 1Kr 17:17
Lu 8:42
d Lu 9:38
e İb 4:15
f Lu 8:52
Yhn 11:33
g 1Kr 17:21
Lu 8:54
Yhn 11:43
Elç 9:40
h 1Kr 17:23
2Kr 4:36
ı Lu 1:65
i Tkr 18:15
Lu 24:19
Yhn 4:19
Yhn 6:14
Yhn 7:40
Elç 7:37
j Çk 4:31
Me 106:4
Lu 1:68
k Mt 11:2
Yhn 3:26
l Me 40:7
Me 118:26
He 21:27
Zk 9:9
Ml 3:1
Mt 3:11

rinde şunu dediler: "Vaftizci Yahya, 'Gelecek olan sen misin? Yoksa başka birini mi bekleyelim?' diye sormamız için bizi gönderdi." **21** İsa o sırada birçok kişiyi rahatsızlığından,[a] ağır hastalığından ve kötü ruhlardan kurtarıyordu. Kör olan birçok kişinin gözlerini açıyordu. **22** Bu nedenle, gelen iki kişiye şunları dedi: "Gidin,[b] gördüklerinizi ve işittiklerinizi Yahya'ya anlatın: Körlerin[c] gözleri açılıyor, topallar yürüyor, cüzamlılar arınıyor, sağırlar duyuyor, ölüler diriltiliyor ve yoksullara iyi haber[ç] bildiriliyor.[d] **23** Ne mutlu benim hakkımda çelişkiye düşmeyene!"*[e]

24 Yahya'nın habercileri gittikten sonra, İsa oradaki kalabalığa Yahya hakkında şunları söyledi: "Çöle ne görmeye gittiniz? Rüzgârla sallanan bir kamış mı?[f] **25** Öyleyse ne görmeye gittiniz? Güzel yumuşak giysiler giymiş bir adam mı?[g] Göz alıcı giysiler giyenler ve lüks içinde yaşayanlar kral saraylarında bulunurlar.[h] **26** Peki öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi?[ı] Evet, şunu bilin ki, gördüğünüz kişi bir peygamberden de ötedir.[i] **27** Nitekim şu sözler onun hakkında yazılmıştır: 'İşte, senin önünden habercimi gönderiyorum;[j] o önden gidip senin yolunu hazırlayacak.'[k] **28** Size şunu söyleyeyim ki, kadından doğmuş olanlar arasında Yahya'dan daha büyük biri yoktur;[l] fakat Tanrı'nın krallığında küçük olan bile ondan büyüktür."[m]

BÖLÜM 7

a İş 53:4
b Mt 11:4
c İş 29:18
İş 35:5
İş 42:7
ç İş 61:1
Tsf 3:12
Lu 4:18
Yk 2:5
d Mt 11:5
e İş 8:14
Mt 11:6
Lu 2:34
Yhn 6:66
f Mt 11:7
g Mr 1:6
h Es 1:11
Mt 11:8
ı Lu 1:76
i Mt 11:9
j Ml 3:1
k İş 40:3
Mt 11:10
Lu 1:16
Yhn 1:23
l Lu 1:15
m Mt 11:11

2. Sütun

a Mt 3:6
Lu 3:12
b Mt 3:15
Mt 21:32
c Tkr 32:28
Elç 13:46
Elç 20:27
Ro 10:3
ç Mt 11:16
d Mt 11:17
e Sy 6:3
Hk 13:4
Mt 3:4
Mr 1:6
Lu 1:15
f Mt 11:19
Lu 5:30
g 1Ko 1:24
h Yhn 10:38
ı Mt 26:6
Lu 11:37
i Mt 26:7
Mr 14:3
Yhn 12:3

29 (Yahya'nın vaftiziyle vaftiz edilen[a] tüm halk ve vergi tahsildarları bu sözleri duyunca Tanrı'nın işlerindeki adaleti[b] kabul ettiler. **30** Fakat, Yahya'ya gidip vaftiz edilmemiş Ferisiler ve Kanun uzmanları, Tanrı'nın amacına aldırmıyorlardı.)[c]

31 "O halde, bu neslin insanlarını kimlerle karşılaştırayım? Onlar kimlere benzer?[ç] **32** Onlar çarşı meydanında oturup birbirlerine, 'Sizin için kaval çaldık oynamadınız, ağıt yaktık ağlamadınız'[d] diye bağıran küçük çocuklara benziyorlar. **33** Siz de böylesiniz, Vaftizci Yahya karşınıza ekmek yemeyen, şarap içmeyen biri olarak çıktı, ona 'cinli' diyorsunuz.[e] **34** İnsanoğlu ise karşınıza yiyip içen biri olarak çıktı, ona da 'Obur ve şaraba düşkün adam, vergi tahsildarlarının ve günahkârların dostu!'[f] diyorsunuz. **35** Siz ne derseniz deyin, hikmet[g] kendi işleriyle* haklı çıkar."[h]

36 Bir Ferisi İsa'yı bir süredir yemeğe davet ediyordu. O da Ferisinin evine gitti[ı] ve sofraya oturdu. **37** Şehirde günahkâr olarak tanınan bir kadın İsa'nın Ferisinin evinde yemekte olduğunu öğrendi ve içinde güzel kokulu yağ olan kaymaktaşından[i] bir kapla oraya geldi. **38** İsa'nın arkasında, ayaklarının dibinde durup ağladı ve onun ayaklarını gözyaşlarıyla ıslatmaya başladı; saçlarıyla da silip şefkatle öpüyor ve güzel kokulu yağ sürüyordu. **39** İsa'yı

Lu 7:23* Sözcük anlamıyla, "Ne mutlu bana takılıp tökezlemeyene!"

Lu 7:35* Sözcük anlamıyla, "çocuklarıyla"

davet etmiş olan Ferisi bunu görünce içinden, "Bu adam peygamber[a] olsaydı, kendisine dokunan kimdir, nasıl bir kadındır bilirdi, günahkâr[b] olduğunu anlardı" dedi. **40** O zaman İsa ona, "Simun, sana bir şey söylemek istiyorum" dedi. Simun da "Söyle öğretmen" dedi.

41 "Bir alacaklının iki borçlusu vardı; bunlardan birinin borcu beş yüz dinar,*[c] diğerininki elli dinardı. **42** Borçlarını ödeyecek hiçbir şeyleri olmadığından, alacaklı ikisinin de borçlarını koşulsuz bağışladı.[ç] Bu durumda, onlardan hangisi alacaklıyı daha çok sever?" **43** Simun, "Herhalde kimin daha çok borcu bağışlandıysa o" dedi. İsa da "Doğru söyledin" dedi. **44** Sonra kadına dönüp Simun'a, "Bu kadını görüyor musun?" dedi. "Ben senin evine geldim, ayaklarım için su vermedin.[d] Fakat bu kadın ayaklarımı gözyaşlarıyla ıslatıp saçlarıyla sildi. **45** Sen beni öpmedin,[e] ama bu kadın geldiğimden beri ayaklarımı şefkatle öpüyor. **46** Sen benim başıma yağ sürmedin,[f] ama bu kadın ayaklarıma güzel kokulu yağ sürdü. **47** Dolayısıyla, sana şunu söyleyeyim, onun günahları çok olmasına rağmen bağışlandı,[g] çünkü o çok sevdi; ama az bağışlanan az sever." **48** Sonra İsa kadına "Günahların bağışlandı"[h] dedi. **49** Bunun üzerine onunla birlikte sofrada oturanlar, "Bu adam kim ki günahları bile bağışlıyor?" diye içlerinden geçirmeye başladılar.[a] **50** İsa ise kadına, "İmanın seni kurtardı;[b] selametle git" dedi.[c]

8 Bundan kısa bir süre sonra İsa şehir şehir, köy köy dolaşmaya başladı; Tanrı'nın krallığını müjdeliyor ve duyuruyordu.[ç] Onikiler kendisine eşlik ediyordu; onların yanı sıra, **2** kötü ruhlardan ve hastalıklardan kurtarılmış bazı kadınlar,[d] Mecdelli denilen Meryem (ondan yedi cin çıkmıştı),[e] **3** Herodes'in kâhyası Huza'nın karısı Yoanna,[f] Suzanna ve başka birçok kadın da vardı. Bu kadınlar kendi olanaklarıyla İsa'ya ve elçilere hizmet ediyorlardı.

4 Onunla şehir şehir dolaşan insanlarla birlikte büyük bir kalabalık toplanınca İsa şöyle bir örnek verdi:[g] **5** "Bir ekinci tohum ekmeye çıktı. Tohumları ekerken bazıları yol kenarına düştü ve çiğnendi. Göğün kuşları onları yedi.[h] **6** Bazıları kaya üzerine düştü ve filizlendikten sonra, nem olmadığından kurudular.[ı] **7** Bazıları dikenler arasına düştü. Filizlerle birlikte büyüyen dikenler onları boğdu.[i] **8** Bazı tohumlar da iyi toprağa düştü ve filizlendikten sonra yüz kat ürün verdi."[j] Bunları anlattıktan sonra sesini yükseltip, "İşitecek kulağı olan işitsin!"[k] dedi.

9 Bunun üzerine öğrencileri ona bu örneğin anlamını sordu.[l] **10** İsa şu cevabı verdi: "Tanrı'nın krallığıyla ilgili kutsal sırları anlama ayrıcalığı size verilmiş, diğerlerine ise bunlar örneklerle anlatılmıştır.[m] Öyle

BÖLÜM 7

a Yhn 4:19
b Lu 15:2
c Mt 18:28
ç Me 32:1
Me 103:3
İş 1:18
Mt 18:27
Lu 7:47
d Ba 18:4
1Ti 5:10
e 1Ko 16:20
1Pe 5:14
f Me 23:5
Me 45:7
g Me 51:1
İş 43:25
İş 44:22
Lu 7:42
1Ti 1:14
h Mt 9:2
Mr 2:5

2. Sütun

a İş 53:3
Mt 9:3
Mr 2:7
Lu 5:21
b Mt 9:22
Lu 8:48
Ef 2:8
c 1Sa 1:17
Yhn 14:27

BÖLÜM 8

ç Mt 9:35
Lu 4:43
d Mt 27:55
Mr 15:40
e Mr 16:9
Lu 11:26
f Lu 24:10
g Mt 13:3
Mr 4:1
h Mt 13:4
Mr 4:4
Lu 8:12
ı Mt 13:5
Mr 4:5
Lu 8:13
i Mt 13:7
Mr 4:7
Lu 8:14
j Mt 13:8
Mr 4:8
Lu 8:15
k Mt 11:15
Mt 13:9
Mr 4:9
l Mt 13:10
Mr 4:10
m Me 78:2
Mt 13:35
Mr 4:34

Lu 7:41* Dinar: 3,85 gram ağırlığında Roma gümüş parası. Bir günlük işçi ücreti.

ki, bakmalarına rağmen görmesinler, işitmelerine rağmen anlamasınlar.[a] **11** Anlattığım örneğin[b] anlamı şudur: Tohum Tanrı'nın sözüdür.[c] **12** Yol kenarındakilerin durumunda, kişiler sözü işitir.[ç] Sonra İblis[d] gelir, iman edip kurtulmasınlar diye sözü onların yüreğinden alıp götürür.[e] **13** Kaya üzerindekilerin durumunda, kişiler sözü işitince sevinçle kabul ederler; fakat kökleri yoktur. Bir süre iman ederler, ancak sınandıkları zaman geri çekilirler.[f] **14** Dikenler arasına düşenlerin durumunda, kişiler sözü işitir, fakat bu hayatın kaygıları, zenginliği ve zevkleri[g] içinde sürüklenerek boğulurlar ve hiç olgun ürün vermezler.[h] **15** İyi toprakta olanların durumunda ise, kişiler sözü güzel ve iyi bir yürekle[ı] işitip korur ve tahammülle ürün verirler.[i]

16 Kimse yaktığı kandili bir kapla kapatmaz veya yatağın altına koymaz. İçeri girenler ışığı görsün diye onu şamdana koyar.[j] **17** Hiçbir saklı şey yoktur[k] ki bir gün açığa çıkmasın, özenle gizlenmiş hiçbir şey yoktur ki bir gün öğrenilmesin ve ortaya çıkmasın.[l] **18** Bu nedenle, nasıl dinlediğinize dikkat edin. Kimde varsa, ona daha çok verilecek;[m] kimde yoksa, kendisinde var sandığı bile elinden alınacak."[n]

19 Bu arada annesi ve kardeşleri[o] İsa'ya geldiler, fakat kalabalık yüzünden yanına yaklaşamıyorlardı.[o] **20** "Annen ve kardeşlerin dışarıda, seni görmek istiyorlar" diye haber verdiler.[p] **21** İsa da onlara, "Benim annem ve kardeşlerim, Tanrı'nın sözünü dinleyen ve yerine getirenlerdir"[a] cevabını verdi.

22 Bir gün İsa ve öğrencileri tekneye bindiler. İsa, "Haydi, gölün karşı yakasına gidelim" dedi. Bunun üzerine kıyıdan açıldılar.[b] **23** Gölde giderlerken, İsa uykuya daldı. Bu sırada şiddetli bir fırtına koptu ve tekneye su dolmaya başladı; tehlikedeydiler.[c] **24** Sonunda öğrenciler İsa'nın yanına gidip onu uyandırarak, "Öğretmen, Öğretmen, boğuluyoruz!" dediler.[ç] İsa uyanıp rüzgârı ve kabaran dalgaları azarladı.[d] Rüzgâr dindi ve sular duruldu; etraf sütliman oldu. **25** O zaman İsa onlara, "Hani imanınız?" diye sordu. Fakat öğrenciler dehşete kapılmışlardı; şaşkınlık içinde birbirlerine, "Bu adam gerçekten kim ki, rüzgâra ve suya bile emir veriyor, onlar da itaat ediyor?" diyorlardı.[e]

26 Celile'nin karşı kıyısındaki Gerasalılar'ın memleketine vardılar.[f] **27** İsa kıyıya çıkarken, o şehirden olan cinli bir adamla karşılaştı. Bu adam uzun zamandan beri çıplak dolaşıyor, evde değil mezarlar arasında yaşıyordu.[g] **28** Adam, İsa'yı görünce haykırarak onun önünde yere kapandı ve "Yüceler Yücesi Tanrı'nın Oğlu İsa, benden ne istiyorsun?[h] Yalvarırım bana eziyet etme"[ı] diye bağırdı. **29** (Çünkü İsa kötü ruha ondan çıkmasını emretmişti. Adam uzun süreden beri o kötü ruhun elindeydi;[i] tekrar tekrar zincirlerle bağlanıp prangaya vurulmuş ve gözetim altında tutulmuştu. Fakat o,

BÖLÜM 8

a İş 6:9
Mt 13:11
Mr 4:11
b Mt 13:18
Mr 4:14
c Elç 20:32
1Pe 1:23
ç Yk 1:23
d 2Ko 2:11
e Mt 13:19
Mr 4:15
1Ko 1:21
2Ko 4:3
f Mt 13:20
Mr 4:16
g Mt 19:23
1Ti 6:9
2Ti 3:4
2Ti 4:10
h Mt 13:22
Mr 4:18
ı Elç 16:14
i Mt 13:23
Mr 4:20
İb 10:36
Vh 3:10
j Mt 5:15
Mr 4:21
Lu 11:33
Flp 2:15
k Vz 12:14
l Mt 10:26
Mr 4:22
Lu 12:2
1Ko 4:5
m Mt 25:23
n Mt 13:12
Mt 25:29
Mr 4:25
Lu 19:26
o Mt 13:55
Yhn 7:5
Elç 1:14
ö Mt 12:46
Mr 3:31
p Mt 12:47
Mr 3:32

2. Sütun

a Mt 12:50
Mr 3:35
Yhn 15:14
b Mt 8:23
Mr 4:36
c Mt 8:24
Mr 4:37
ç Mt 8:25
Mr 4:38
d Me 65:7
Mt 8:26
Mr 4:39
e Mt 8:27
Mr 4:41
f Mt 8:28
Mr 5:1
g Mr 5:2
h Mr 1:24
ı Mt 8:29
Mr 5:7
Lu 4:34
i Mr 9:21
Lu 13:16
Yhn 5:6

zincirleri kırıyor ve cin tarafından ıssız yerlere sürükleniyordu.)
30 İsa ona "Adın ne senin?" diye sordu. O da "Ordu" dedi, çünkü onun içine birçok cin girmişti.[a] **31** Cinler dipsiz derinliklere[b] gitmelerini emretmesin diye İsa'ya yalvardılar.[c] **32** O sırada dağda büyük bir domuz[ç] sürüsü otluyordu. Cinler bu domuzlara girmelerine izin vermesi için İsa'ya yalvardılar.[d] İsa da izin verdi. **33** Böylece cinler adamdan çıkıp domuzlara girdiler. Sürü uçuruma doğru koşup göle atladı ve boğuldu.[e] **34** Olanları gören çobanlar, hemen oradan kaçıp olayı şehirde ve köylerde anlattılar.[f]

35 Bunun üzerine insanlar olan biteni görmek için İsa'nın yanına geldiler. İçinden cinler çıkmış olan adamı, aklı başında ve giyinik bir halde, İsa'nın ayaklarının dibinde otururken buldular ve korktular.[g] **36** Olayı görmüş olanlar, cinlerin tutsağı olan adamın nasıl iyileştirildiğini onlara anlattılar.[h] **37** Gerasa yöresinin tüm ahalisi İsa'nın oradan ayrılmasını istedi, çünkü dehşete kapılmışlardı.[ı] O zaman İsa geri dönmek üzere tekneye bindi. **38** Kendisinden cinler çıkmış olan adam onunla gelmek için yalvardı;[i] fakat İsa, **39** "Evine dön ve Tanrı'nın senin için neler yaptığını insanlara anlat" diyerek[j] onu gönderdi. Böylece o da gidip İsa'nın kendisi için neler yaptığını tüm şehirde duyurdu.[k]

40 Geri dönen İsa'yı halk karşıladı, çünkü hepsi onu bekliyordu.[a] **41** O sırada yanına Yairus adlı biri geldi; bu adam havra yöneticisiydi. İsa'nın ayaklarına kapanıp evine gelmesi için yalvarmaya başladı.[b] **42** Çünkü on iki yaşlarındaki biricik kızı ölmek üzereydi.[c]

İsa onun evine doğru giderken kalabalık çevresini sarmıştı.[ç] **43** On iki yıldır kanaması[d] olan, hiç kimsenin tedavi edemediği bir kadın[e] **44** İsa'ya arkasından yaklaşıp giysisinin saçağına[f] dokundu[g] ve kanaması hemen durdu.[h] **45** İsa, "Bana kim dokundu?" diye sordu.[ı] Herkes inkâr edince Petrus, "Öğretmen, kalabalık seni kuşatmış sıkıştırıyor" dedi.[i] **46** Fakat İsa, "Biri bana dokundu, çünkü kendimden kuvvet[j] çıktığını hissettim" dedi.[k] **47** Gizlenemeyeceğini anlayan kadın, titreye titreye gelip İsa'nın önünde yere kapandı; ona neden dokunduğunu ve nasıl hemen iyileştiğini herkesin önünde anlattı.[l] **48** İsa ona, "Kızım, imanın seni iyileştirdi;[m] selametle git"[n] dedi.

49 İsa daha bunları söylerken, havra yöneticisinin adamlarından biri gelip "Kızın öldü; öğretmene artık zahmet verme" dedi.[o] **50** Bunu duyan İsa, Yairus'a dönüp "Korkma, kızın kurtulacak, yeter ki iman et" dedi.[ö] **51** İsa eve vardığında, Petrus, Yuhanna, Yakup ve kızın ana babası dışında kimsenin içeri girmesine izin vermedi.[p] **52** Herkes kız için ağlıyor, keder içinde dövünüyordu. İsa, "Ağlamayı bırakın,[r] çünkü o ölmedi, uyuyor" dedi.[s] **53** Bunun üzerine alaylı

BÖLÜM 8

a Mr 5:9
b Vh 20:3
c Mr 5:10
ç Le 11:7
Tkr 14:8
d Mt 8:31
Mr 5:12
e Mt 8:32
Mr 5:13
f Mt 8:33
Mr 5:14
g Mt 8:34
Mr 5:15
h Mr 5:16
ı Mr 5:17
i Mr 5:18
Lu 18:43
j Mr 5:19
k Mr 5:20

2. Sütun

a Mr 5:21
b Mt 9:18
Mr 5:22
c Mt 9:18
Mr 5:23
ç Mr 5:24
d Le 15:25
e Mt 9:20
Mr 5:25
f Sy 15:38
g Mt 9:21
Mr 5:27
h Le 6:27
ı Mr 5:30
i Mr 5:31
j Lu 5:17
k Mr 5:32
l Mr 5:33
m Lu 7:50
n 1Sa 1:17
Mt 9:22
Mr 5:34
o Mr 5:35
ö Mr 5:36
Yhn 11:25
Ro 4:17
p Mr 5:37
r Lu 7:13
s Mr 5:39
Yhn 11:11
Elç 7:60
Elç 13:36
1Ko 7:39

alaylı gülmeye başladılar, çünkü kızın ölmüş olduğunu biliyorlardı.[a] **54** Fakat İsa onun elinden tutup "Kızım kalk!" diye seslendi.[b] **55** Kız hayata döndü*[c] ve hemen ayağa kalktı.[ç] İsa kıza yiyecek bir şeyler verilmesini emretti.[d] **56** Kızın ana babası sevinçten çılgına dönmüşlerdi; ancak İsa onlara bu olayı kimseye anlatmamalarını tembih etti.[e]

9 İsa onikileri topladı; onlara bütün cinlere hükmetme, hastalıkları iyileştirme gücü ve yetkisi verdi.[f] **2** Sonra onları Tanrı'nın krallığını duyurmak ve şifa vermek üzere gönderdi. **3** Şöyle dedi: "Yolculuk için yanınıza hiçbir şey almayın; ne değnek, ne heybe, ne ekmek, ne gümüş para ne de iki tane iç gömleği taşıyın.[g] **4** Nerede bir eve girerseniz, oradan ayrılıncaya kadar o evde kalın.[h] **5** Nerede sizi kabul etmezlerse, o şehirden çıkarken[ı] onlar aleyhinde şahitlik olması için ayaklarınızın tozunu silkin."[i] **6** Sonra yola çıktılar; tüm o bölgede köy köy dolaşarak iyi haberi bildiriyor ve her yerde hastaları iyileştiriyorlardı.[j]

7 Bu arada, bölge yöneticisi Herodes tüm bu olanları duymuştu. Büyük bir şaşkınlık içindeydi, çünkü bazıları Yahya'nın dirildiğini söylüyordu.[k] **8** Bazıları İlya'nın ortaya çıktığını, kimileri de eski peygamberlerden birinin dirildiğini söylüyordu. **9** Herodes, "Yahya'nın boynunu vurdurttum.[l] Peki, hakkında söylentiler duyduğum bu kişi kim?" diyordu. Bu nedenle onu görmek istiyordu.[a]

10 Elçiler döndüler ve yaptıklarını İsa'ya anlattılar.[b] Sonra İsa onlarla yalnız kalmak[c] için elçileri yanına alıp Beytsayda denilen şehre gitti. **11** Fakat bunu haber alan kalabalıklar onu izlediler. İsa onları kabul etti ve onlarla Tanrı'nın krallığı hakkında konuştu.[ç] Şifaya muhtaç olanları iyileştirdi.[d] **12** Gün sona ererken, onikiler İsa'nın yanına gelip, "İnsanları gönder de yöredeki köylere, çiftliklere gidip kalacak yer ve yiyecek bulsunlar, çünkü burası ıssız bir yer" dediler.[e] **13** Fakat İsa, "Onlara siz yiyecek bir şeyler verin"[f] dedi. Onlar da, "Beş somun ekmekten ve iki balıktan başka bir şeyimiz yok" dediler.[g] "Yoksa gidip bütün bu insanlar için yiyecek mi alacağız?"[h] **14** Orada beş bin kadar erkek vardı.[ı] Öğrencilerine, "Onları yaklaşık ellişer kişilik gruplar halinde oturtun" dedi.[i] **15** Söyleneni yapıp herkesi oturttular. **16** İsa beş somun ekmeği ve iki balığı aldı; göğe bakıp bereket diledi. Sonra ekmekleri böldü ve insanların önüne koymaları için hepsini öğrencilere vermeye başladı.[j] **17** Böylece herkes yedi ve doydu; artan parçaları toplayıp on iki sepet doldurdular.[k]

18 Daha sonra İsa yalnız başına dua ederken öğrenciler yanına geldi. İsa onlara "İnsanlar benim kim olduğumu söylüyor?" diye sordu.[l] **19** Öğrenciler, "Vaftizci Yahya diyorlar;

BÖLÜM 8

a Mt 9:24
Mr 5:40
b Mr 5:41
Lu 7:14
Yhn 11:43
c Ba 2:7
Ba 6:17
Ey 33:4
Vz 3:19
İş 42:5
Vh 11:11
ç Mr 5:42
d Mr 5:43
e Mr 7:36
Lu 5:14

BÖLÜM 9

f Mt 10:1
Mr 3:14
Mr 6:7
g Mt 10:10
Mr 6:8
Lu 10:4
h Mt 10:11
Mr 6:10
Lu 10:5
Lu 10:7
ı Lu 10:10
i Ne 5:13
Mt 10:14
Mr 6:11
Elç 13:51
j Mt 11:1
Mr 6:12
k Mt 14:2
Mr 6:14
Mr 8:28
Lu 9:19
l Mt 14:3
Mr 6:16

2. Sütun

a Lu 23:8
b Mr 6:30
c Mt 14:13
ç Elç 28:31
d Mt 14:14
Mr 6:34
Yhn 6:2
e Me 78:19
Mt 14:15
Mr 6:35
Yhn 6:5
f 2Kr 4:42
g Sy 11:22
Me 78:19
h Mt 14:17
Mr 6:38
Yhn 6:9
ı Mt 14:21
Mr 6:44
Yhn 6:10
i Mt 14:19
Mr 6:39
1Ko 14:40
j Mr 6:41
Yhn 6:11
k 2Kr 4:44
Me 145:15
Mt 14:20
Mr 6:43
Yhn 6:13

Lu 8:55* "Hayata döndü", ya da "ruhu (hayat kuvveti) geri geldi"

l Mt 16:13; Mr 8:27.

bazıları İlya diyor, bazıları da eski peygamberlerden birinin dirildiğini söylüyor" dediler.[a] **20** O zaman onlara, "Peki siz ne dersiniz? Ben kimim?" diye sordu. Petrus, "Tanrı'nın Mesihi"[b] dedi.[c] **21** İsa bunu kimseye söylememelerini sıkı sıkıya tembih etti[ç] **22** ve şunları dedi: "İnsanoğlunun çok acılar çekmesi gerekiyor; ihtiyarlar, yüksek kâhinler ve yazıcılar tarafından reddedilecek; öldürülecek[d] ve üçüncü gün diriltilecek."[e]

23 Sonra sözlerine şöyle devam etti: "Biri benim arkamdan gelmek isterse, kendini reddetsin;[f] her gün işkence direğini* yüklensin ve hep beni izlesin.[g] **24** Kim canını kurtarmak isterse, onu kaybedecek. Kim canını benim uğrumda kaybederse, onu kurtaracak.[h] **25** Gerçekten de, bir insan bütün dünyayı kazanıp da canını kaybederse veya zarara uğrarsa, neye yarar?[ı] **26** Kim benden ve sözlerimden utanırsa, İnsanoğlu da kendisinin, Babasının ve kutsal meleklerin ihtişamıyla geldiği zaman ondan utanacaktır.[i] **27** Fakat emin olun, burada olanlardan bazıları Tanrı' nın krallığını görmeden ölümü asla tatmayacak."[j]

28 İsa bu sözleri söyledikten sekiz gün kadar sonra, Petrus, Yuhanna ve Yakup'u yanına alıp dua etmek üzere dağa çıktı.[k] **29** O dua ederken yüzünün görünüşü[ı] değişti, giysileri bembeyaz bir parlaklığa büründü.[m] **30** Birden, iki kişinin onunla konuştuğunu gördüler; bunlar Musa ve İlya idi.[a] **31** Büyük bir ihtişam içinde belirmişlerdi. İsa'yla, o Yeruşalim'de[b] dünyadan ayrılırken olacakları konuşuyorlardı. **32** Bu sırada Petrus'u ve yanındakileri uyku basmıştı. Uykuları tamamen açılınca, İsa' nın ihtişamını[c] ve yanında duran iki adamı gördüler. **33** Onlar İsa'nın yanından ayrılırken, Petrus ne dediğini bilmeden İsa' ya, "Öğretmen, buraya gelmemiz çok iyi oldu. Üç çadır kuralım; biri senin için, biri Musa, diğeri de İlya için" dedi.[ç] **34** O bunları söylerken bir bulut belirdi ve üzerlerini kapladı. Onlar buluta girerken, öğrenciler korktular.[d] **35** Buluttan, "Bu benim oğlumdur, seçilmiş olan odur.[e] Onu dinleyin"[f] diye bir ses[g] geldi. **36** Bu ses geldiğinde İsa' nın yanında kimse yoktu.[h] Öğrenciler, o günlerde ağızlarını açıp kimseye gördüklerinden söz etmediler.[ı]

37 Ertesi gün dağdan indiklerinde, onu büyük bir kalabalık karşıladı.[i] **38** Kalabalıktan bir adam feryat ederek İsa'ya şunları dedi: "Öğretmen, yalvarırım oğluma bir bak, o benim biricik[j] evladım.[k] **39** Bir ruh[l] onu ele geçiriyor, oğlum aniden bağırmaya başlıyor, ağzı köpürerek çırpınıyor. Ruh onu yara bere içinde bırakıp ondan çok zor ayrılıyor. **40** Öğrencilerine bu ruhu çıkarmaları için yalvardım, fakat çıkaramadılar."[m] **41** İsa şu karşılığı verdi: "Ey imansız ve bozuk nesil![n] Daha ne kadar ara-

BÖLÜM 9

a Mt 16:14; Mr 8:28; Lu 9:7
b Mt 16:16; Lu 4:41; Yhn 1:41; Yhn 6:69
c Mt 16:15; Mr 8:29
ç Mt 16:20; Mr 8:30
d Me 22:15; İş 53:5; İş 53:8; Da 11:22
e Mt 16:21; Mr 8:31; Lu 17:25
f Flp 3:8
g Mt 10:38; Mt 16:24; Mr 8:34; Lu 14:27
h Mt 16:25; Mr 8:35; Yhn 12:25; Elç 20:24; Vh 2:10
ı Me 49:6; Mt 16:26; Mr 8:36; Elç 1:18; Vh 18:7
i Mt 10:33; Mr 8:38; 2Ti 2:12
j Mt 16:28; Mr 9:1
k Mt 17:1; Mr 9:2
l Çk 34:29
m Mt 17:2; Mr 9:3

2. Sütun

a 2Kr 2:11; Mt 17:3; Mr 9:4
b Lu 9:22; Lu 13:33
c Yhn 1:14; 2Pe 1:16
ç Mt 17:4; Mr 9:5
d Mt 17:5; Mr 9:7
e Me 2:7; İş 42:1; 2Pe 1:17
f Tkr 18:15; Mt 3:17; Elç 3:22
g Lu 3:22; Yhn 12:28
h Mt 17:8; Mr 9:8
ı Mt 17:9; Mr 9:9
i Mt 17:14; Mr 9:14
j Lu 7:12

Lu 9:23* Ek 17'ye bakın.

k Mt 17:15; Mr 9:17; **l** Mr 1:26; **m** Mt 17:16; Mr 9:18; **n** Tkr 32:5; Me 78:8.

nızda kalacağım? Daha ne kadar size katlanacağım?" Sonra adama, "Oğlunu buraya getir" dedi.[a] **42** Çocuk daha İsa'ya yaklaşırken cin onu yere çaldı ve şiddetle sarstı. Fakat İsa kötü ruhu azarladı ve çocuğu iyileştirip babasına teslim etti.[b] **43** Herkes Tanrı'nın muazzam gücü[c] karşısında şaşıp kalmıştı.

Oradakilerin hepsi İsa'nın yaptığı şeylere hayretle bakarken, o öğrencilerine, **44** "Şu sözler kulağınızda olsun: İnsanoğlu, insanların eline teslim edilecek"[ç] dedi. **45** Fakat onlar bu sözlerin anlamını kavrayamadılar. Aslında, kavramasınlar diye anlamı onlardan gizlenmişti ve öğrenciler bu sözler hakkında ona soru sormaktan korkuyorlardı.[d]

46 Onlar aralarında kimin en büyük olacağı konusunu tartışmaya başlamışlardı.[e] **47** İsa onların yüreklerinde ne olduğunu bildiğinden, küçük bir çocuğu alıp yanında durdurdu[f] **48** ve şöyle dedi: "Kim bu küçük çocuğu benim adımdan ötürü kabul ederse, beni kabul etmiş olur ve kim beni kabul ederse, beni göndereni kabul etmiş olur.[g] Aranızda kim küçük gibi davranırsa,[h] büyük olan odur."[ı]

49 Yuhanna "Öğretmen" dedi, "Senin ismini kullanarak cin çıkaran bir adam gördük.[i] Bizimle birlikte seni izlemediğinden, ona engel olmaya çalıştık."[j] **50** Fakat İsa, "Ona engel olmayın, çünkü size karşı olmayan sizden yanadır"[k] dedi.

51 Göğe alınacağı[l] zaman yaklaştığından, İsa kararlılıkla Yeruşalim'e yöneldi. **52** Önü sıra haberciler gönderdi. Onlar yola çıkıp, İsa için hazırlıklar yapmak üzere Samiriyelilerin[a] bir köyüne girdiler. **53** Ancak İsa Yeruşalim'e gitmekte olduğundan, köylüler onu kabul etmedi.[b] **54** Öğrencileri Yakup ve Yuhanna[c] bunu görünce, "Efendimiz ister misin emredelim de gökten ateş insin[c] ve onları yok etsin?" dedi. **55** Fakat İsa dönüp onları azarladı. **56** Bunun üzerine başka bir köye gittiler.

57 Yolda giderlerken, biri ona "Sen nereye gidersen ardından geleceğim" dedi.[d] **58** İsa ona, "Tilkilerin inleri, gökteki kuşların tüneyecek yerleri var; fakat İnsanoğlunun başını yaslayacak bir yeri yok" dedi.[e] **59** Sonra bir başkasına, "Benim takipçim ol" dedi. Adam da "İzin ver, önce gidip babamı gömeyim" dedi.[f] **60** Fakat İsa ona "Bırak ölüler[g] kendi ölülerini gömsünler; sen git her yerde Tanrı'nın krallığını bildir" dedi.[h] **61** Yine başka biri, "Efendim, senin ardından geleceğim; fakat izin ver önce ev halkımla vedalaşayım" dedi.[ı] **62** İsa da şu cevabı verdi: "Sabana el vurup[i] da geride kalan şeylere bakan[j] Tanrı'nın krallığına layık değildir."

10 Bundan sonra Efendimiz yetmiş kişi[k] daha tayin etti ve onları kendisinin gideceği her şehre ve her yere, önü sıra ikişer ikişer[l] gönderdi. **2** Onlara şöyle dedi: "Hasat[m] gerçekten bereketli, fakat işçi[n] az. Bunun için hasadın Efendisine yalvarın,[o] hasadına işçiler göndersin.[ö]

BÖLÜM 9

a Mt 17:17; Mr 9:19
b Mr 9:20; Lu 7:15
c Me 147:5
ç Mt 17:22; Mr 9:31; Lu 18:32
d Mr 9:32; Lu 2:50
e Mt 18:1; Mr 9:33; Lu 22:24
f Mt 18:2; Mr 9:36
g Mr 9:37; Yhn 12:44
h Mt 23:11; Ro 12:10
ı Öz 18:12; Mt 18:4; Mt 23:12
i Lu 10:17
j Sy 11:28; Mr 9:38
k Mt 12:30; Lu 11:23; 1Ko 12:3; Flp 1:18
l Mr 10:34; Elç 1:2; 1Ti 3:16

2. Sütun

a Lu 10:33; Lu 17:16
b Yhn 4:9
c Mr 3:17
ç 1Kr 18:38; 2Kr 1:10
d Mt 8:19
e Mt 8:20
f Mt 8:21
g Ef 2:1; 1Ti 5:6
h Mt 8:22
ı 1Kr 19:20; Lu 14:33
i 1Ko 9:10; 1Ko 9:24
j Ba 19:17; Mt 10:37; Flp 3:13

BÖLÜM 10

k Çk 24:1; Sy 11:16
l Mr 6:7
m Mt 9:37
n 1Ko 3:9
o 2Se 3:1
ö Yr 3:15

3 Şimdi yola çıkın. Sizi kurtların arasına kuzular gibi gönderiyorum.[a] **4** Yanınıza kese, heybe ve çarık almayın;[b] yolda selam sabahla vakit kaybetmeyin.[c] **5** Bir eve girdiğinizde, önce 'Bu ev selamette olsun' deyin.[ç] **6** Eğer orada barışsever biri yoksa dilediğiniz selamet size dönecek;[d] varsa, onun üzerinde kalacak.[e] **7** O evde kalın;[f] sunduklarını yiyin ve için,[g] çünkü aldığı ücret işçinin hakkıdır.[h] Bir evi bırakıp ötekine geçmeyin.[ı]

8 Yine, bir şehre girdiğinizde, sizi içeri kabul ederlerse önünüze konulanı yiyin. **9** Oradaki hastaları iyileştirin[i] ve onlara, 'Tanrı'nın krallığı yaklaştı'[j] deyin. **10** Fakat bir şehre girdiğinizde sizi kabul etmezlerse,[k] o şehrin anayollarına çıkıp şöyle deyin: **11** 'Şehrinizden ayaklarımıza yapışan tozu bile karşınızda silkiyoruz.[l] Fakat şunu unutmayın, Tanrı'nın krallığı yaklaştı.' **12** Size şunu söyleyeyim, Sodom bile o güne o şehirden daha kolay dayanacak.[m]

13 Vay haline Horazin![n] Vay haline Beytsayda![o] Çünkü sizde gerçekleşen büyük işler Sur ve Sayda'da gerçekleşmiş olsaydı, onlar çula sarınıp kül içinde oturarak çoktan tövbe ederlerdi.[ö] **14** Dolayısıyla hüküm gününe Sur ve Sayda sizden daha kolay dayanacaktır.[p] **15** Ya sen Kefernahum, göklere mi çıkarılacaksın?[r] Hayır! Ölüler diyarına* indirileceksin.[s]

BÖLÜM 10

a Mt 10:16
b Mt 10:9
Lu 9:3
c 2Kr 4:29
ç 1Sa 25:6
Mt 10:12
Lu 9:4
Yhn 20:19
d 1Sa 25:10
1Pe 4:14
e Yk 3:18
f Mt 10:11
g Tkr 18:8
1Ko 10:27
Ga 6:6
h Mt 10:10
1Ko 9:11
1Ko 9:14
1Ti 5:18
ı Ef 5:15
i Lu 9:2
j Da 2:44
Mt 3:2
Ro 10:8
k Lu 9:5
l Mt 10:14
Elç 13:51
Elç 18:6
m Ağ 4:6
He 16:48
Mt 11:24
n Mt 11:21
o Lu 9:10
ö He 3:6
p Mt 11:22
r Yr 51:53
s Me 9:17
İş 14:15
He 26:20
Mt 11:23

2. Sütun

a Mt 10:40
Mr 9:37
Yhn 5:23
Yhn 13:20
b Çk 16:8
Yhn 12:48
Yhn 15:23
1Se 4:8
c Elç 16:18
ç Yhn 12:31
Yhn 16:11
İb 2:14
Vh 12:8
d Mt 23:33
e He 2:6
f Ba 3:15
Me 91:13
g Çk 32:32
Me 69:28
İş 4:3
Da 12:1
Flp 4:3
İb 12:23
Vh 3:5
Vh 13:8
h Mt 11:25
ı 1Ko 1:19
1Ko 2:6
i Mt 28:18
Yhn 3:35

16 Sizi dinleyen beni dinlemiş olur.[a] Sizi reddeden beni reddetmiş olur. Ayrıca, beni reddeden, beni göndereni de reddetmiş olur."[b]

17 Bir süre sonra yetmişler sevinç içinde döndüler ve "Efendimiz, senin isminle cinler bile bize boyun eğiyor"[c] dediler. **18** Bunun üzerine İsa onlara şunu söyledi: "Şeytan'ı gökten bir şimşek gibi düşmüş[ç] görüyorum. **19** Ben size yılanları[d] ve akrepleri[e] ayaklarınızın altında ezme yetkisi, düşmanın tüm gücünün üzerinde bir yetki verdim.[f] Hiçbir şey size zarar veremeyecek. **20** Yine de, ruhlar size boyun eğiyor diye sevinmeyin, isimleriniz göklerde yazıldığı için sevinin."[g] **21** O anda İsa kutsal ruhun etkisiyle coşkun bir sevinç hissederek şunları dedi:[h] "Ey Baba, göğün ve yerin Rabbi! Sana şükrederim, çünkü bu şeyleri bilge[ı] ve akıllı kişilerden özenle gizleyip küçük çocuklara açtın. Evet ey Baba, çünkü Sen böyle yapmayı uygun gördün. **22** Her şeyi bana Babam verdi;[i] Oğlun kim olduğunu Babadan başkası bilmez.[j] Babanın kim olduğunu Oğuldan ve Oğlun O'nu tanıtmak istediği kişiden başkası bilmez."[k]

23 Sonra öğrencileriyle yalnızken onlara şöyle dedi: "Sizin gördüklerinizi gören gözlere ne mutlu![l] **24** Çünkü size şunu söyleyeyim ki, birçok peygamber ve kral sizin şimdi gördüklerinizi görmek istedi,[m] fakat göreme-

Lu 10:15* "Hades"; Ek 4'e bakın.

j Yhn 10:14; **k** Yhn 1:18; 2Ko 4:6; **l** Mt 13:16; **m** 1Ko 2:9; 1Pe 1:10.

di. Sizin şimdi işittiklerinizi işitmek istedi, fakat işitemedi."

25 Bir Kanun uzmanı,[a] İsa'yı sınamak için kalkıp "Öğretmen, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?" diye sordu.[b] **26** İsa ona, "Kanunda ne yazılıdır?[c] Okuduğundan ne anlıyorsun?" dedi. **27** Adam şu cevabı verdi: "'Tanrın Yehova'yı bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün kuvvetinle ve bütün zihninle seveceksin'[ç] ve 'Komşunu kendin gibi seveceksin.'"[d] **28** İsa, "Doğru cevap verdin, 'Bunu yapmaya devam et, hayat alacaksın'"[e] dedi.

29 Fakat, doğru biri olduğunu göstermek isteyen adam İsa'ya, "Peki benim komşum kim?" diye sordu.[f] **30** Bunun üzerine İsa şöyle dedi: "Adamın biri Yeruşalim'den Eriha'ya iniyordu. Haydutların eline düştü. Adamı soydular ve dövüp yarı ölü bir halde bırakıp gittiler. **31** Bu sırada yoldan tesadüfen bir kâhin geçiyordu; fakat kâhin, adamı görünce yolun karşı tarafından geçip gitti.[g] **32** Aynı şekilde, oradan geçen bir Levioğlu da adamı görünce karşı taraftan geçip gitti.[h] **33** Fakat o yoldan geçen bir Samiriyeli,[ı] oraya varıp adamın halini görünce ona acıdı. **34** Yanına kadar gitti, adamın yaralarına yağ ve şarap döküp onları sardı.[i] Sonra adamı kendi hayvanına bindirip bir hana götürdü ve orada ona baktı. **35** Ertesi gün iki dinar çıkarıp hancıya verdi ve 'Ona iyi bak, bundan daha fazla masraf edersen, geri döndüğümde sana öderim' dedi. **36** Sence bu üç kişiden hangisi haydutların eline düşen adama komşusu[a] gibi davrandı?" **37** Adam "Ona merhamet gösteren"[b] diye cevap verdi. O zaman İsa, "Git, sen de böyle yap"[c] dedi.

38 Yolculukları sırasında, İsa bir köye girdi. Burada Marta[c] adlı bir kadın onu evinde konuk etti. **39** Bu kadının Meryem adında bir kız kardeşi vardı. Meryem, Efendimizin ayaklarının dibine oturmuş[d] onun sözlerini dinliyordu. **40** Öte yandan Marta bir sürü işe koşuşturmaktan dikkatini toplayamıyordu.[e] Bu nedenle gelip İsa'ya, "Efendim, hizmet ederken[f] kız kardeşimin beni yalnız bırakmasına bir şey demiyor musun? Ona söyle de bana yardım etsin" dedi. **41** Bunun üzerine Efendimiz ona şunu söyledi: "Marta, Marta, sen pek çok şey için kaygılanıyor[g] ve sıkılıyorsun.[h] **42** Oysa ihtiyaç duyulan şeyler fazla değildir,[ı] tek bir şey yeterlidir. Meryem de kendi payına iyi olanı seçmiştir[i] ve bu kendisinden alınmayacaktır."

11 İsa bir keresinde bir yerde dua ediyordu. Duasını bitirdiğinde öğrencilerinden biri, "Efendim, Yahya'nın öğrencilerine öğrettiği gibi[j] sen de bize dua etmeyi öğret"[k] dedi.

2 O zaman İsa şunları dedi: "Dua ettiğinizde[l] şöyle deyin: 'Baba, ismin kutsal kılınsın.[m] Krallığın gelsin.[n] **3** Bugün için ihtiyacımız olan ekmeği bize ver.[o] **4** Günahlarımızı bağışla;[ö] biz de, bize karşı günah

BÖLÜM 10

a Mt 22:35
b Mt 19:16
Mr 10:17
Lu 18:18
c Le 18:5
ç Tkr 6:5
Tkr 10:12
Tkr 11:22
Yş 22:5
Mr 12:30
d Le 19:18
Mt 19:19
Ro 13:9
Ga 5:14
Yk 2:8
e Le 18:5
Ne 9:29
He 20:11
Yhn 17:3
Ro 10:5
Ga 3:12
f Lu 16:15
g Ey 6:14
h Öz 27:10
ı Yhn 4:9
i İş 1:6

2. Sütun

a Mt 19:19
b Öz 14:21
Ho 6:6
Mi 6:8
c Lu 6:36
Yhn 13:17
Ef 4:32
ç Yhn 12:2
d Tkr 33:3
Lu 8:35
Elç 22:3
e 1Ko 7:35
f Lu 8:3
g 1Ko 7:32
h Yhn 6:27
ı Mt 4:4
i Mt 6:33
Yhn 6:27

BÖLÜM 11

j Lu 5:33
k Yk 4:3
l Mt 6:9
m Le 22:32
Tkr 32:3
Me 145:21
İş 5:16
İş 8:13
İş 29:23
He 36:23
n Da 2:44
Da 7:14
Mt 6:10
o Me 37:25
İş 51:14
ö Me 79:9
Da 9:19
Mt 9:6

işleyen* herkesi bağışlarız.[a] Ayartılmamıza izin verme.' "[b]

5 Ayrıca şöyle dedi: "Diyelim ki, bir arkadaşınız var ve gece yarısı ona gidip, 'Bana üç ekmek ödünç ver, **6** şimdi bir arkadaşım yoldan geldi, önüne koyacak bir şeyim yok' dediniz. **7** O da içeriden seslenip, 'Beni rahatsız etme.[c] Kapıyı artık kilitledim. Çocuklarım da yanımda yatıyor. Kalkıp sana bir şey veremem' dedi. **8** Size şunu söyleyeyim ki, adam arkadaşlık hatırı için kalkıp bir şey vermese bile, gelenin cüretkâr ısrarcılığı[ç] yüzünden mutlaka kalkıp ona ihtiyacı olan şeyleri verir. **9** Dolayısıyla şunu bilin ki, istemeye devam edin,[d] size verilecektir. Aramaya devam edin,[e] bulacaksınız; kapıyı çalmaya devam edin, açılacaktır. **10** Çünkü isteyen herkes alır,[f] arayan herkes bulur ve kapıyı çalan herkese açılır. **11** Gerçekten de, aranızda hangi baba, oğlu[g] kendisinden balık istediğinde ona balık yerine yılan verir? **12** Ya da yumurta istediğinde akrep verir? **13** Dolayısıyla, sizler kötü olduğunuz halde çocuklarınıza iyi armağanlar vermesini bilirseniz,[h] gökteki Babamız Kendisinden isteyenlere kutsal ruhu daha çok vermez mi?"[ı]

14 Daha sonra İsa, insanları dilsiz[i] bırakan bir cini çıkardı. Cin çıktıktan sonra dilsiz adam konuştu. Orada bulunan kalabalık hayretler içinde kaldı. **15** Bazıları, "O, cinler hükümdarı Beelzebub'un* yardımıyla cinleri çıkarıyor" dedi.[a] **16** Başkaları da onu sınamak amacıyla gökten bir alamet göstermesini istediler.[b] **17** Onların düşüncelerini bilen[c] İsa şöyle dedi: "Kendi içinde bölünmüş her krallık yıkılır ve içinde ayrılıklar olan her ev çöker.[ç] **18** Dolayısıyla, eğer Şeytan da kendi içinde bölünmüşse, onun krallığı nasıl ayakta kalabilir?[d] Çünkü siz, cinleri Beelzebub'un yardımıyla çıkardığımı söylüyorsunuz. **19** Eğer ben cinleri Beelzebub'un yardımıyla çıkarıyorsam, oğullarınız kimin yardımıyla çıkarıyor?[e] Bu yüzden, sizin hakkınızdaki hükmü onlar verecek. **20** Fakat eğer ben cinleri Tanrı'nın parmağıyla[f] çıkarıyorsam, Tanrı'nın krallığı gelmiş, sizin haberiniz yok demektir.[g] **21** Güçlü kuvvetli bir adam[h] silahlarını kuşanıp kendi konağını korursa, malı mülkü emniyette olur. **22** Fakat daha güçlü bir adam[ı] saldırıya geçip onu yenerse,[i] onun güvendiği tüm silahları alıp götürür, yağmaladığı şeyleri de başkalarına dağıtır. **23** Benden yana olmayan bana karşıdır ve benimle birlikte toplamayan etrafa dağıtır.[j]

24 Bir kötü ruh insandan çıkınca, rahat bir yer bulmak amacıyla kurak yerlerde dolaşır, fakat bir yer bulamaz. O zaman 'Çıktığım eve geri döneyim' der.[k] **25** Geldiğinde orayı tertemiz süpürülmüş ve süslenmiş bulur. **26** Sonra gidip yanına kendin-

BÖLÜM 11

a Mt 6:14
Mr 11:25
Ef 4:32
Kl 3:13
b Mt 6:13
Lu 22:46
1Ko 10:13
Yk 1:13
Vh 3:10
c Mt 26:10
Mr 14:6
ç Lu 18:5
d Ro 12:12
e Mt 7:7
f Me 50:15
Yr 33:3
Mr 11:24
Yhn 15:7
Yk 1:6
1Yh 3:22
1Yh 5:14
g Mt 7:9
h 2Ko 12:14
ı İş 44:3
Yk 1:17
i Mt 9:32
Mt 12:22

2. Sütun

a Mt 9:34
Mr 3:22
b Mt 12:38
Mr 8:11
1Ko 1:22
c Yhn 2:25
ç Mt 12:25
Mr 3:24
d Mr 3:26
e Mr 9:38
Lu 9:49
f Çk 8:19
Mt 12:28
g Lu 17:21
h İş 49:24
Mt 12:29
Mr 3:27
ı İş 9:6
İş 53:12
Kl 2:15
1Yh 4:4
i Mt 12:29
Mr 3:27
j Mt 12:30
Mr 9:40
Lu 9:50
Yhn 11:52
k Mt 12:43

Lu 11:4* Sözcük anlamıyla, "borçlu olan"

Lu 11:15* Matta 12:24'teki dipnota bakın.

den daha kötü yedi[a] ruh alarak gelir. İçeri girerler ve orayı mesken tutarlar. O insanın son durumu öncekinden kötü olur."[b]

27 İsa bu sözleri söylerken, kalabalığın arasından bir kadın ona, "Seni taşıyan rahme, seni emzirmiş memelere ne mutlu!"[c] diye seslendi. **28** Fakat İsa şöyle karşılık verdi: "Asıl Tanrı'nın sözünü dinleyip tutanlara ne mutlu!"[ç]

29 Etrafındaki kalabalık giderek artarken İsa şunları dedi: "Bu nesil kötü bir nesil, alamet arıyor.[d] Fakat onlara Yunus'un alametinden başka bir alamet verilmeyecek.[e] **30** Yunus[f] Nineveliler için bir alamet oldu; aynı şekilde İnsanoğlu da bu nesil için alamet olacak. **31** Güney kraliçesi[g] hüküm gününde bu neslin insanlarıyla birlikte kalkacak ve onları mahkûm edecek. Çünkü o, Süleyman'ın hikmetli sözlerini dinlemek için dünyanın öbür ucundan gelmişti; fakat işte burada Süleyman'dan daha büyük biri[h] var. **32** Nineve halkı hüküm gününde bu nesille birlikte kalkacak ve onları mahkûm edecek; çünkü o halk Yunus'un duyurusu üzerine tövbe etmişti.[ı] Fakat işte burada Yunus'tan daha büyük biri[i] var. **33** Kimse yaktığı kandili mahzene koymaz veya üzerine sepet* kapamaz, içeri girenler ışığı görsünler diye şamdana koyar.[j] **34** Bedenin ışığı gözdür. Gözün tek bir şeye bakıyorsa, bütün bedenin aydınlıkta olur.[k] Fakat gözün kötü olana bakıyorsa,* bedenin de karanlıkta olur. **35** Dolayısıyla, dikkat et de içindeki ışık karanlık olmasın.[a] **36** Bedeninin hiçbir kısmı karanlıkta olmayıp tümü aydınlık içindeyse, o zaman seni aydınlatan kandil gibi ışıl ışıl[b] olur."

37 İsa sözlerini bitirdikten sonra, bir Ferisi onu yemeğe davet etti.[c] İsa içeri girdi ve sofraya oturdu. **38** Ferisi, İsa'nın yemekten önce ellerini yıkamadığını*[ç] görünce şaşırdı. **39** Fakat Efendimiz şunları dedi: "Ey Ferisiler, sizler bardağın ve tabağın dışını temizlersiniz, fakat içiniz[d] yağmacılık ve kötülükle dolu.[e] **40** Ey mantıksız insanlar! Dışı yapan,[f] içi de yapmadı mı? **41** Siz içten gelen sadakalar[g] verin, işte o zaman sizin için her şey temiz olur. **42** Fakat vay halinize ey Ferisiler! Çünkü siz nanenin, sedefotunun ve diğer tüm bitkilerin ondalığını[h] verirsiniz, ama adaleti ve Tanrı sevgisini önemsemezsiniz. Bunlar sizin yükümlülüğünüzdü, öte yandan diğer şeyleri de ihmal etmemeliydiniz.[ı] **43** Vay halinize Ferisiler! Çünkü havralarda ön sıraları ve çarşı meydanlarında selamlanmayı seversiniz.[i] **44** Vay halinize! Çünkü insanların bilmeden üzerlerinde yürüdüğü, fark edilmeyen mezarlar gibisiniz."[j]

45 Kanun uzmanlarından[k] biri İsa'ya, "Öğretmen, bu sözlerle bize de hakaret ediyorsun" dedi. **46** O zaman İsa şu

BÖLÜM 11

a Lu 8:2
b Mt 12:45
Yhn 5:14
2Pe 2:20
c Lu 1:28
Lu 1:48
ç Tkr 29:9
Me 1:2
Me 112:1
Me 119:2
İş 56:2
Mt 7:21
Yk 1:25
d Mt 12:38
1Ko 1:22
e Mt 16:4
f Yun 1:17
Mt 12:39
g 1Kr 10:1
2Ta 9:1
h İş 9:6
Flp 2:10
ı Yun 3:5
i Mt 12:41
j Mt 5:15
Mr 4:21
Lu 8:16
k Mt 6:22
Elç 26:18
Ef 1:18

2. Sütun

a Mt 6:23
b Mt 28:3
c Lu 7:36
Lu 14:1
ç Mt 15:2
d Öz 26:24
Yr 4:14
Tit 1:15
e Mt 23:25
f Mt 23:26
g Lu 12:33
Elç 3:3
h Le 27:30
ı Mt 23:23
Yhn 7:24
i Mt 23:6
j Mt 23:27
k Lu 10:25

Lu 11:33* Matta 5:15'teki dipnota bakın.

Lu 11:34* Sözcük anlamıyla, "gözün kötüyse" **38*** Törensel el yıkama kastediliyor. Markos 7:3'e bakın.

cevabı verdi: "Sizin de vay halinize ey Kanun uzmanları! Çünkü siz insanların omuzlarına taşınması zor yükler koyarsınız, ama kendiniz o yüklere parmağınızla bile dokunmazsınız.[a]

47 Vay halinize! Çünkü siz peygamberlerin mezarlarını inşa edersiniz, oysa onları atalarınız öldürmüştür.[b] **48** Sizler atalarınızın yaptığı şeylerin elbette şahitlerisiniz ve onları onaylıyorsunuz,[c] çünkü onlar peygamberleri öldürdü,[c] siz de mezarlarını inşa ediyorsunuz. **49** Bu nedenle Tanrı'nın hikmeti[d] şöyle dedi: 'Onlara peygamberler ve elçiler göndereceğim; bazılarını öldürecekler, bazılarına zulmedecekler. **50** Böylece, dünya kurulduğundan beri tüm peygamberlerin akıtılan kanlarının[e] hesabı, **51** Habil'in[f] kanından, sunak ile Tanrı'nın evi arasında katledilen[g] Zekeriya'nın[h] kanına kadar hepsinin hesabı bu nesilden sorulacak.'[ı] Evet, size söylüyorum, bu nesilden hepsinin hesabı sorulacak.

52 Vay halinize ey Kanun uzmanları! Çünkü bilginin anahtarını alıp götürdünüz;[i] kendiniz içeri girmediniz, girenleri de engellemeye çalıştınız."[j]

53 İsa oradan ayrılırken, yazıcılar ve Ferisiler etrafını sarıp onu başka sorularla sıkıştırmaya başladılar. **54** Bir sözünden açığını yakalamak için[k] pusuda bekliyorlardı.[l]

12 O sırada kalabalık giderek büyümüş, binlerce kişi toplanmıştı; öyle ki insanlar neredeyse birbirini eziyordu. İsa önce kendi öğrencilerine hitap ederek konuşmasına başladı: "Ferisilerin mayası[a] olan ikiyüzlülükten sakının.[b] **2** Özenle gizlenmiş hiçbir şey yoktur ki, bir gün açığa çıkarılmasın; hiçbir sır yoktur ki, bir gün bilinmesin.[c] **3** Bu nedenle, karanlıkta söyledikleriniz aydınlıkta işitilecek ve dört duvar arasında fısıldadıklarınız damlardan duyurulacak.[ç] **4** Ayrıca dostlarım,[d] size şunu söyleyeyim, bedeni öldürebilen fakat bundan ötesini yapamayanlardan korkmayın.[e] **5** Kimden korkmanız gerektiğini ben size söyleyeyim: Öldürdükten sonra Hinnom Vadisine* atma yetkisi olandan[f] korkun.[g] Evet, size derim ki, O'ndan korkun.[h] **6** Beş serçe iki para* etmez mi? Yine de, onlardan hiçbiri Tanrı katında unutulmaz.[ı] **7** Sizin ise, saçınızın telleri[i] bile sayılıdır. Korkmayın, siz serçelerden daha değerlisiniz.[j]

8 Şunu bilin ki, kim benimle beraber olduğunu insanların önünde söylerse,[k] İnsanoğlu da onunla beraber olduğunu Tanrı'nın meleklerinin önünde söyleyecektir.[l] **9** Fakat insanların önünde beni reddedeni,[m] Tanrı'nın meleklerinin önünde reddedeceğim.[n] **10** İnsanoğluna karşı bir söz söyleyen bağışlanacak, fakat kutsal ruha küfreden bağışlanmayacaktır.[o] **11** Siz meclislerin, devlet görevlilerinin ve yetkililerin önüne çıkarıldı-

BÖLÜM 11
a Mt 23:4
b Mt 23:37
c Ro 1:32
ç Elç 7:52
İb 11:37
d Öz 1:20
Mt 11:19
e İş 26:21
Vh 18:24
f Ba 4:8
g 2Ta 24:21
h 2Ta 24:20
ı Çk 20:5
Yr 51:56
i Ml 2:7
j Mt 23:13
1Se 2:16
k Mr 12:13
Lu 20:20
l Me 37:32

2. Sütun

BÖLÜM 12
a 1Ko 5:8
b Mt 16:6
Mr 8:15
c Vz 12:14
Mt 10:26
Mr 4:22
Lu 8:17
1Ko 4:5
ç Mt 10:27
d Yhn 15:14
e Mt 10:28
Elç 20:24
f İş 66:24
Mt 10:28
g Me 119:120
İb 10:31
h İş 8:13
1Pe 2:17
Vh 14:7
ı Tkr 22:6
Mt 10:29
i 1Sa 14:45
2Sa 14:11
Lu 21:18
Elç 27:34
j Mt 10:31
Lu 12:24
k Ro 10:9
l Mt 10:32
Mr 8:38
m Elç 3:13
n Lu 9:26
2Ti 2:12
1Yh 2:23
o Mt 12:31
Mr 3:29
1Yh 5:16

Lu 12:5* "Gehenna"; Ek 2'ye bakın. **6*** "Para", Yunanca *assarion*. Bir günlük işçi ücreti olan dinarın 16'da biri değerinde bakır para. Ek 5'e bakın.

ğınızda, kendinizi nasıl savunacağınız ve neyi nasıl söyleyeceğiniz konusunda kaygılanmayın.[a] **12** Çünkü kutsal ruh[b] söylemeniz gerekenleri size o anda öğretecektir."[c]

13 Sonra kalabalıktan bir adam İsa'ya, "Öğretmen, kardeşime söyle, mirası benimle bölüşsün" dedi. **14** O da, "Aranızda hâkim olmam ya da miraslarınızı paylaştırmam için beni başınıza kim tayin etti?"[ç] diye karşılık verdi. **15** Ardından şunları dedi: "Gözünüzü dört açın, her türlü açgözlülükten sakının.[d] Çünkü bir insanın çok malı mülkü olsa bile, hayatı bunlara bağlı değildir."[e] **16** Onlara şu örneği anlattı: "Zengin bir adamın toprağı bol ürün verdi. **17** Bunun üzerine, 'Ne yapsam? Çünkü ürünümü koyacak yerim yok' diye düşünmeye başladı. **18** O zaman kendi kendine dedi ki, 'Şöyle yapayım:[f] Ambarlarımı yıkıp daha büyüklerini kurayım. Bütün tahılımı ve mallarımı oralarda toplayayım.[g] **19** O zaman canıma derim ki,[h] "Ey can, uzun yıllar yetecek kadar mal biriktirdin; rahatına bak, ye, iç, keyfini sür." '[ı] **20** Fakat Tanrı ona şöyle dedi: 'Ey akılsız, bu gece canın* senden isteniyor.[i] Biriktirdiğin bu şeyler kime kalacak?'[j] **21** İşte, kendisi için servet biriktiren, fakat Tanrı'nın gözünde zengin olmayan adamın durumu böyledir."[k]

22 Ondan sonra öğrencilerine şunları dedi: "Bu nedenle size diyorum ki, 'Ne yiyeceğiz?' diye canınız için veya 'Ne giyeceğiz?' diye bedeniniz için kaygı çekmeyi bırakın.[a] **23** Çünkü can yiyecekten ve beden giyecekten daha değerlidir. **24** Kuzgunlara[b] bakın: Ne ekerler ne biçerler, ne ambarları ne de kilerleri var; ama Tanrı onları besler. Sizler kuşlardan çok daha değerlisiniz![c] **25** Hanginiz kaygılanmakla ömrünü bir parça* olsun uzatabilir?[ç] **26** Bu küçücük şeye bile gücünüz yetmiyorsa, neden diğerleri için kaygı çekiyorsunuz?[d] **27** Zambakların nasıl büyüdüklerine iyi bakın:[e] Onlar ne çalışıp didinir ne de iplik eğirirler, fakat size şunu söyleyeyim, bütün o haşmetiyle Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmemişti.[f] **28** Tanrı bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kır bitkisini bile böyle giydiriyorsa sizi çok daha iyi giydirmez mi, ey az imanlılar?[g] **29** Bu nedenle, yiyecek içecek derdine düşmekten ve bunlar için tasalanmaktan vazgeçin.[h] **30** Dünya milletleri hevesle bu şeylerin peşinde koşar, fakat Babanız bunlara ihtiyacınız olduğunu bilir.[ı] **31** Yaşamınızda daima O'nun krallığı için uğraş verin, o zaman bu şeyler de size verilecektir.[i]

32 Ey küçük sürü,[j] korkma![k] Çünkü Babanız krallığı size vermeyi uygun gördü.[l] **33** Mallarınızı satın[m] ve sadaka verin.[n] Kendinize eskimeyen keseler yapın, göklerde hiç tükenmeyen bir hazine biriktirin;[o] orada hazinenize ne hırsız yaklaşabilir ne de güve zarar verebilir.

BÖLÜM 12

a Mt 10:19
Mr 13:11
Lu 21:14
b 1Yh 2:27
c Çk 4:12
Elç 6:10
1Pe 5:7
ç Yhn 18:36
Elç 7:27
d Çk 20:17
Tkr 5:21
Öz 28:16
Kl 3:5
e 1Ti 6:7
f Yk 4:15
g Yk 4:16
h Öz 27:1
ı Me 49:18
Vz 11:9
Lu 16:19
Yk 4:13
Yk 5:5
i İb 9:27
j Me 39:6
Me 52:7
Yr 17:11
Yk 4:14
k Mt 6:20
1Ti 6:18
Yk 2:5

2. Sütun

a Mt 6:25
Ro 14:17
Flp 4:6
b Ey 38:41
Me 147:9
c Mt 6:26
Lu 12:7
ç Mt 6:27
d Mt 6:34
e Mt 6:28
f 1Kr 10:4
2Ta 9:3
Mt 6:29
g Mt 6:30
h Mt 6:31
ı 2Ta 16:9
İş 65:24
Mt 6:32
Flp 4:19
i Me 34:10
İş 33:16
Mt 6:33
1Ti 4:8
j Yhn 10:16
k İş 41:14
l Da 7:27
Lu 22:29
İb 12:28
Yk 2:5
Vh 1:6
m Mt 19:21
Lu 18:22
Elç 2:45
Elç 4:34
n Lu 11:41
Lu 16:9
o Mt 6:20
1Ti 6:19

Lu 12:20* Ek 3'e bakın.

Lu 12:25* Sözcük anlamıyla, "arşın"

34 Hazineniz nerede ise, yüreğiniz de orada olur.[a]

35 Belinize kuşağınızı sarmış,[b] kandillerinizi[c] yakmış durumda olun. **36** Düğünden dönecek[ç] efendileri kapıyı çaldığında[d] hemen açabilmek için hazır bekleyen[e] adamlar gibi olun. **37** Efendinin gelip de uyanık bulduğu o hizmetkârlara ne mutlu![f] Gerçekten de size derim ki, efendi kuşağını bağlayıp[g] onları sofraya oturtacak ve yanlarına gelip onlara hizmet edecektir.[h] **38** Eğer efendi ikinci,* hatta üçüncü nöbette[#] gelir ve onları öyle uyanık bulursa, ne mutlu o hizmetkârlara![ı] **39** Şunu bilin ki, eğer ev sahibi hırsızın hangi saatte geleceğini bilseydi, uyanık kalır ve evine girilmesine izin vermezdi.[i] **40** Siz de her zaman hazır olun, çünkü İnsanoğlu ummadığınız bir saatte gelecek."[j]

41 Petrus, "Efendim, bu örneği sadece bize mi söylüyorsun, yoksa herkese mi?" diye sordu. **42** O da şu cevabı verdi: "Hizmetçilerine yiyeceklerini vaktinde sağlaması için[k] Efendinin onların başına atayacağı sadık ve sağgörülü[l] kâhya[m] kimdir? **43** Efendisi gelip onu işinin başında bulursa, ne mutlu o hizmetkâra![n] **44** Gerçekten size derim ki, Efendisi tüm mallarının sorumluluğunu ona verecektir.[o] **45** Fakat eğer o hizmetkâr 'Efendim gecikiyor'[ö] diye yüreğinden geçirir, erkek ve kadın hizmetçileri dövmeye, yiyip içip sarhoş olmaya başlarsa,[a] **46** o hizmetkârın efendisi, onun beklemediği bir günde ve bilmediği bir saatte gelecek,[b] onu en ağır şekilde cezalandıracak ve sadakatsiz kişilerin yanına atacaktır.[c] **47** Efendisinin ne istediğini anlayıp da gereken hazırlığı yapmayan veya onun isteğine uygun davranmayan hizmetkâr çok dayak yiyecektir.[ç] **48** Fakat, anlamayan[d] ve dayağı hak eden şeyler yapan az dayak yiyecektir.[e] Elbette, kime çok verilmişse, ondan çok şey istenecektir.[f] İnsanlar kime çok sorumluluk vermişse, ondan daha fazla şey isterler.[g]

49 Ben yeryüzüne bir ateş atmaya geldim,[h] eğer bu ateş şimdiden yakılmışsa daha ne isterim? **50** Benim için şart olan bir vaftiz var; ve bu tamamlanıncaya dek sıkıntım sürecek![ı] **51** Benim yeryüzüne barış getirmeye mi geldiğimi sanıyorsunuz? Hayır! Size şunu söyleyeyim, ayrılık getirmeye geldim.[i] **52** Bundan böyle evlerde ayrılıklar olacak; beş kişinin yaşadığı bir evde üç kişi iki kişiye karşı, iki kişi üç kişiye karşı olacak.[j] **53** Ev halkı bölünecek; baba oğula, oğul babaya karşı; anne kıza, kız anneye karşı; kaynana geline, gelin kaynanaya karşı olacak."[k]

54 Sonra İsa kalabalığa da hitap ederek sözlerine şöyle devam etti: "Batıdan bir bulut yükseldiğini görünce, hemen 'Fırtına ve yağmur geliyor' dersiniz ve böyle de olur.[l] **55** Rüzgârın güneyden estiğini görünce,

Lu 12:38* Akşam 9.00'dan gece yarısına kadar. **38#** Gece yarısından sabaha karşı 3.00'e kadar. Markos 13:35'teki dipnota bakın.

BÖLÜM 12
a Mt 6:21
b Çk 12:11
1Kr 18:46
Öz 31:17
Ef 6:14
1Pe 1:13
c Mt 25:1
Flp 2:15
Flp 2:16
ç Mt 25:5
d Vh 3:20
e Mr 13:35
f Mt 24:46
Mt 25:10
g Yhn 13:4
h Mt 20:28
2Ti 4:8
ı Mr 13:35
i Mt 24:43
1Se 5:2
2Pe 3:10
Vh 16:15
j Mt 24:44
Mt 25:13
Mr 13:13
2Pe 3:12
Vh 3:3
k Mt 24:45
Mt 25:21
Lu 19:17
l Ba 41:33
Tkr 1:13
m Ba 24:2
1Ko 4:2
2Se 2:15
1Pe 4:10
n Mt 24:46
o Mt 24:47
ö Mt 24:48

2. Sütun
a Mt 24:49
b Mt 24:50
c Mt 24:51
Vh 21:8
ç Tkr 25:2
Yhn 9:41
Yk 1:22
Yk 4:17
d Le 5:17
e 1Ti 1:13
f Mt 25:29
g Yhn 15:2
h Mt 10:34
ı Mt 20:22
Mr 10:38
Yhn 12:27
i Mi 7:6
Mt 10:34
Yhn 7:43
Yhn 9:16
j Mt 10:36
k Mt 10:35
l Mt 16:2

'Sıcak olacak' dersiniz ve böyle olur. **56** İkiyüzlüler! Yerin ve göğün görünümünden anlamlar çıkarmasını biliyorsunuz da, bu dönemin anlamını nasıl bilmiyorsunuz?[a] **57** Neyin doğru olduğu konusunda da neden kendiniz yargıya varmıyorsunuz?[b] **58** Diyelim ki, davacınla birlikte yöneticinin karşısına çıkmaya gidiyorsun; aranızdaki anlaşmazlığı yolda halletmeye çalışırsan, seni hâkim önüne çıkarmaz, hâkim de seni hapse atması için muhafıza teslim etmez.[c] **59** Şunu söyleyeyim ki, borcunu son kuruşuna[ç] kadar ödemeden oradan kesinlikle çıkamazsın."

13 O sırada orada bulunanlardan bazıları İsa'ya Celililer hakkındaki bir olayı anlattılar;[d] Pilatus onların kanını dökmüş, sundukları kurbanların kanına katmıştı. **2** Bunun üzerine İsa şunları dedi: "Başlarına gelenler yüzünden bu kişilerin diğer tüm Celililer'den daha günahkâr olduğunu mu düşünüyorsunuz?[e] **3** Kesinlikle hayır! Fakat şunu söyleyeyim, siz tövbe etmezseniz, hepiniz onlar gibi yok olacaksınız.[f] **4** Ya da, Siloam'daki kule üzerlerine yıkıldığında ölen on sekiz kişinin, Yeruşalim'de yaşayan diğer tüm insanlardan daha günahkâr* olduğunu mu düşünüyorsunuz? **5** Kesinlikle hayır! Fakat siz tövbe etmezseniz, hepiniz aynı şekilde yok olacaksınız."[g]

6 İsa şu örnekle sözlerini sürdürdü: "Bir adamın bağında[h] dikili bir incir ağacı vardı. Adam ağaçta meyve aramaya geldi,[a] ama bir tane bile bulamadı.[b] **7** O zaman bağda çalışan işçisine şöyle dedi: 'Üç yıldır[c] gelip bu incir ağacında meyve arıyorum, fakat bir tane bile bulamıyorum. Onu kes![ç] Neden toprağı boşuna işgal etsin?' **8** İşçi şu cevabı verdi: 'Efendim, bırak bu yıl da kalsın;[d] ben etrafını kazıp gübrelerim. **9** Eğer o zaman meyve verirse ne âlâ; yoksa kesersin.' "[e]

10 İsa Sebt günü bir havrada Tanrı'nın sözünü öğretiyordu. **11** Orada, cinin etkisiyle[f] on sekiz yıldan beri rahatsız olan bir kadın vardı. Kadın iki büklüm olmuştu ve doğrulamıyordu. **12** İsa kadını görünce ona seslenip "Rahatsızlığından kurtuldun"[g] dedi. **13** Ellerini üzerine koydu, kadın hemen doğruldu[h] ve Tanrı'ya şükretmeye başladı. **14** Fakat, İsa'nın Sebt gününde şifa vermesine kızan havra yöneticisi halka şöyle dedi: "İş yapmak için altı gün var;[ı] şifa bulmak için o günlerde gelin, Sebt gününde değil."[i] **15** O zaman Efendimiz şu karşılığı verdi: "Ey ikiyüzlüler,[j] siz Sebt günü öküzünüzü ya da eşeğinizi ahırdaki yerinden çözüp sulamaya götürmez misiniz?[k] **16** Öyleyse, Şeytan'ın on sekiz yıldır bağlı tuttuğu bu İbrahim kızının[l] da Sebt günü bu bağdan kurtulması uygun değil mi?" **17** İsa bu sözleri söyleyince, kendisine muhalefet edenler utandılar,[m] havradaki tüm kalabalık ise onun yaptığı muhteşem işleri sevinçle karşıladı.[n]

Lu 13:4* Sözcük anlamıyla, "borçlu"

BÖLÜM 12

a Mt 16:3
Lu 19:42

b Lu 21:30
1Ko 6:5

c Öz 25:8
Mt 5:25

ç Mt 18:34
Mr 12:42

BÖLÜM 13

d Elç 5:37

e Yhn 9:2

f Elç 3:19

g He 18:30

h İş 5:1

2. Sütun

a Hb 3:17
Mr 11:13

b Mt 21:19

c Le 19:23

ç Yhn 15:2

d Çk 32:11
Yo 2:17

e 2Pe 3:9

f Elç 16:16

g İş 61:1
Lu 4:18

h Lu 4:39

ı Çk 20:9
Çk 23:12
Çk 35:2

i Tkr 5:14
Mt 12:10
Mr 3:2
Yhn 5:16

j Mt 23:28
Lu 12:1

k Lu 14:5

l Lu 19:9

m 1Pe 3:16

n Lu 9:43

18 Sonra İsa sözlerine şöyle devam etti: "Tanrı'nın krallığı neye benzer? Onu neye benzeteyim?[a] **19** O, bir adamın alıp bahçesine ektiği hardal tanesine benzer. Hardal tanesi büyür, ağaç olur ve göğün kuşları[b] onun dallarında barınır."[c]

20 İsa tekrar sordu: "Tanrı'nın krallığını neye benzeteyim? **21** O, bir kadının alıp üç büyük ölçek una kattığı* mayaya benzer. Sonunda bütün hamur mayalanır."[ç]

22 İsa şehir şehir, köy köy Tanrı'nın sözünü öğretiyor, Yeruşalim'e doğru yol alıyordu.[d] **23** Bir adam ona, "Efendim, kurtulacak olanlar az mı?"[e] diye sordu. O da şöyle dedi: **24** "Dar kapıdan girmek için[f] var gücünüzle uğraşın,[g] çünkü size şunu söyleyeyim, birçokları içeri girmek isteyecek fakat giremeyecek.[h] **25** Ev sahibi kalkıp kapıyı kapatınca dışarıda kalacaksınız ve kapıyı çalıp, 'Efendim, bize kapıyı aç'[ı] diyeceksiniz. Fakat o size, 'Kim olduğunuzu bilmiyorum' karşılığını verecek.[i] **26** Siz de, 'Senin önünde yiyip içtik, sen de bize şehrimizin anayollarında öğrettin' diyeceksiniz.[j] **27** Fakat o size şu karşılığı verecek: 'Sizi tanımıyorum. Gidin yanımdan, kötülüğün hizmetkârları!'[k] **28** İbrahim'i, İshak'ı, Yakup'u ve tüm peygamberleri Tanrı'nın krallığında[l] görüp de kendinizi dışarı atılmış bulunca ağlayacaksınız ve acı içinde diş gıcırdatacaksınız.[m] **29** Ayrıca, doğudan ve batıdan, kuzeyden ve güneyden insanlar gelecek[a] ve Tanrı'nın krallığında sofraya oturacaklar.[b] **30** Kimi sonuncular birinci, kimi birinciler de sonuncu olacak."[c]

31 Tam bu sırada bazı Ferisiler İsa'ya gelip, "Buradan git, çünkü Herodes* seni öldürmek istiyor" dediler. **32** O da şu karşılığı verdi: "Gidin, o tilkiye söyleyin:[ç] 'Bugün ve yarın cinleri çıkarıyorum, şifa veriyorum; üçüncü gün işimi bitirmiş olacağım.'[d] **33** Bununla birlikte, bugün, yarın ve öbür gün yoluma devam etmeliyim, çünkü bir peygamberin Yeruşalim dışında bir yerde öldürülmesi düşünülemez.[e] **34** Ey Yeruşalim, peygamberleri öldüren[f] ve kendisine gönderilenleri taşlayan[g] Yeruşalim! Tavuğun civcivlerini kanatları altına toplaması gibi, ben de senin çocuklarını kaç kere öyle toplamak istedim;[h] fakat siz istemediniz.[ı] **35** Bakın, eviniz[i] terk edilip size bırakılıyor. Size şunu söyleyeyim, 'Yehova'nın adıyla gelen kutlu olsun!' diyene kadar[j] beni asla göremeyeceksiniz."

14 İsa bir Sebt günü, Ferisi yöneticilerden birinin evine yemeğe gitti.[k] Orada bulunanlar kendisini dikkatle izliyordu.[l] **2** İsa'nın önünde, vücudu su toplamış bir adam vardı. **3** İsa bunu görünce, Kanun uzmanlarına ve Ferisilere, "Sebt gününde şifa vermek kanuna uygun mu, değil mi?" diye sordu.[m] **4** Fakat onlar suskun kaldılar. O zaman İsa adamı tuttu ve iyileş-

BÖLÜM 13

a Mt 13:31
Mr 4:30
b He 17:23
He 31:6
Da 4:12
c Mt 13:32
Mr 4:32
ç Mt 13:33
d Mt 9:35
Mr 6:6
e Mt 7:14
Mt 19:25
f Mt 7:13
Flp 3:12
g İş 55:6
h Yhn 7:34
Ro 9:31
1Ti 6:12
ı Mt 25:11
Lu 6:46
i Me 32:6
İş 55:6
j Mt 7:22
Tit 1:16
k Me 6:8
Mt 7:23
l Mt 8:11
m İş 65:14
Mt 8:12
Mt 13:42

2. Sütun

a Ba 28:14
Me 107:3
İş 49:12
İş 59:19
b Lu 14:15
Lu 22:16
Elç 2:39
Vh 5:9
c Mt 19:30
Mr 10:31
ç Tsf 3:3
d İb 2:10
e Mt 16:21
f Ne 9:26
İş 1:21
g 2Ta 24:21
h İş 40:11
ı Mt 23:37
i Le 26:31
1Kr 9:7
Me 69:25
İş 1:7
Yr 12:7
Yr 22:5
Mi 3:12
j Me 118:26
Mt 21:9
Mt 23:39
Lu 19:38
Yhn 12:13

BÖLÜM 14

k Lu 7:36
Lu 11:37
l Me 37:32
Yr 20:10
m Mt 12:10
Lu 6:9
Lu 13:15
Yhn 7:23

Lu 13:21* Sözcük anlamıyla, "gizlediği"

Lu 13:31* 3:1'deki dipnota bakın.

tirdi, sonra gönderdi. **5** "Hanginizin Sebt gününde oğlu veya öküzü kuyuya düşer de[a] onu hemen çekip çıkarmaz?" diye sordu.[b] **6** Cevap veremediler.[c]

7 Sonra, davetlilerin hep başköşeye geçmeye çalıştıklarını fark edince şöyle bir örnek anlattı:[ç] **8** "Sen bir düğün yemeğine çağrıldığın zaman, başköşeye kurulma.[d] Belki senden daha itibarlı biri de çağrılmıştır. **9** Bu durumda her ikinizi de davet eden sana gelip, 'Yerini bu adama ver' der. O zaman utanarak kalkıp en arkaya geçersin.[e] **10** Fakat sen davet edildiğin zaman, gidip en arkaya otur ki,[f] seni davet eden gelsin, 'Dostum, gel daha öne geç' desin. O zaman tüm misafirlerin önünde onurlandırılmış olursun.[g] **11** Çünkü kim kendini yüceltirse alçaltılacak; kendini alçaltan ise yüceltilecek."[h]

12 Sonra İsa kendisini davet eden adama şöyle dedi: "Sen bir öğle yemeği veya akşam yemeği verdiğin zaman, dostlarını, kardeşlerini, akrabalarını veya zengin komşularını çağırma. Çünkü onlar da bir gün seni çağırabilirler ve karşılığını almış olursun. **13** Sen ziyafet verdiğin zaman, yoksulları, kötürümleri, sakatları ve körleri çağır.[ı] **14** O zaman mutlu olursun, çünkü onların buna karşılık sana verebilecek bir şeyleri yoktur. Bunun karşılığı sana doğruların dirilmesinde[i] verilecektir."

15 Misafirlerden biri bu sözleri duyunca İsa'ya şöyle dedi: "Tanrı'nın krallığında ekmek yiyecek olanlara ne mutlu!"[j]

BÖLÜM 14

a Çk 23:5
Tkr 22:4
b Mt 12:11
Lu 13:15
c Mt 22:46
ç Mt 23:6
Lu 11:43
Lu 20:46
d Öz 25:6
e Öz 25:7
f Mt 23:12
Lu 18:14
g Öz 15:33
Yk 4:10
1Pe 5:5
h Me 18:27
Öz 29:23
Mt 23:12
Yk 4:6
ı Ne 8:10
Ey 31:16
Öz 3:28
i Yhn 5:29
Yhn 11:24
Elç 24:15
j Lu 13:29
Vh 19:9

2. Sütun

a Mt 22:2
b Öz 9:5
c Mt 22:3
ç Mt 6:24
Lu 8:14
1Ti 6:9
2Ti 4:10
d Mt 22:5
e Tkr 24:5
1Ko 7:33
f Mt 22:9
Mt 28:19
Elç 13:46
1Ko 1:26
g Mt 22:10
h 2Ko 5:20
ı Mt 21:43
Mt 22:8
İb 3:19
i Vh 12:11
j Tkr 33:9
Mt 10:37
Lu 18:29
Yhn 12:25

16 İsa da ona şunu anlattı: "Bir adam büyük bir akşam yemeği veriyordu ve pek çok kişi çağırmıştı.[a] **17** Yemek vakti gelince hizmetkârını göndererek, 'Gelin,[b] her şey hazır' diye davetlileri çağırdı. **18** Fakat onların hepsi mazeret göstermeye başladı.[c] Birincisi, 'Bir tarla aldım, gidip tarlayı görmem gerek; rica ederim, özrümü kabul et' dedi.[ç] **19** Bir başkası 'Beş çift sığır aldım, onları denemeye gidiyorum; rica ederim, özrümü kabul et' dedi.[d] **20** Yine bir başkası, 'Yeni evlendim,[e] gelemem' dedi. **21** Hizmetkâr geri gelip söylenenleri efendisine bildirdi. O zaman ev sahibi öfkelendi ve hizmetkârına, 'Hemen şehrin anayollarına ve sokaklarına git, yoksulları, kötürümleri, körleri ve topalları buraya getir' dedi.[f] **22** Bir süre sonra hizmetkâr gelip, 'Efendim, emrin yerine getirildi, ancak daha yer var' dedi. **23** Efendi hizmetkâra şunları dedi: 'Yollara[g] ve çitle çevrili yerlere git; insanları gelmeleri için zorla da evim dolsun.[h] **24** Şunu bilin ki, ilk davet edilenlerden hiç kimse akşam yemeğimden tatmayacak.' "[ı]

25 İsa'nın yolculuğu sırasında büyük bir kalabalık da onunla gidiyordu. İsa onlara dönüp şöyle dedi: **26** "Eğer biri bana gelip de, babasını, annesini, karısını, çocuklarını, kardeşlerini, evet, hatta kendi canını benden az sevmezse*[i] öğrencim olamaz.[j] **27** İşkence direğini yüklenip

Lu 14:26* 'Az sevmek' olarak çevrilen ifade 'nefret etmek' anlamına da gelir.

arkamdan gelmeyen benim öğrencim olamaz.[a] **28** Çünkü, hanginiz bir kule inşa etmek ister de, tamamlamaya gücünün yetip yetmeyeceğini görmek üzere önce oturup masrafı hesap etmez?[b] **29** Aksi takdirde, temeli atar, fakat bitiremeyebilir; bunu görenlerin hepsi onunla alay etmeye başlar. **30** 'Bu adam inşaata başladı ama bitiremedi' derler. **31** Ya da, hangi kral başka bir kralla savaşa giderken, üzerine gelen yirmi bin askerin karşısına on bin askerle çıkabilir miyim diye önce oturup çevresindekilere danışmaz?[c] **32** Eğer gücü yetersizse, öteki kral daha uzaktayken, ona elçiler gönderip barış ister.[ç] **33** Bu nedenle, emin olun ki, kim sahip olduğu her şeyden vazgeçmezse[d] benim öğrencim olamaz.

34 Tuz elbette iyidir. Fakat tuz özelliğini yitirirse, ona tadını neyle verirsiniz?[e] **35** Ne toprağa faydası olur ne de gübreye katılır. İnsanlar bu tuzu dışarıya atarlar. İşitecek kulağı olan işitsin."[f]

15 Tüm vergi tahsildarları[g] ve günahkârlar[h] İsa'yı dinlemeye geliyorlardı. **2** Bu yüzden Ferisiler ve yazıcılar, "Bu adam günahkârları kabul ediyor ve onlarla yemek yiyor" diyerek söylenip duruyorlardı.[ı] **3** O zaman İsa onlara şu örneği anlattı: **4** "Sizden kimin yüz koyunu olur da, birini kaybederse doksan dokuzunu kırda bırakıp kaybolanı bulana dek aramaz?[i] **5** Onu bulunca da omuzlarına alır, çok sevinir.[j] **6** Eve gelince dostlarını ve komşularını çağırıp, 'Gelin de sevincime ortak olun, kaybolan koyunumu buldum' der.[a] **7** Şunu bilin ki, tövbe eden bir günahkârın gökte yarattığı sevinç,[b] tövbeye ihtiyacı olmayan[c] doksan dokuz doğru kişi için duyulandan daha fazla olacaktır.

8 Ya da, hangi kadının on gümüş parası* olur da, birini kaybederse ışık yakıp evi süpürmez ve onu bulana dek dikkatle aramaz? **9** Parayı bulunca arkadaşı ve komşusu olan kadınları çağırıp 'Gelin de sevincime ortak olun, kaybettiğim gümüş parayı buldum' der. **10** Şunu bilin, tövbe eden bir günahkâr için de Tanrı'nın melekleri arasında büyük sevinç yaşanacaktır."[ç]

11 Sonra İsa şunu anlattı: "Bir adamın iki oğlu vardı.[d] **12** Küçük olanı babasına gidip, 'Baba, malının payıma[e] düşen kısmını bana ver' dedi. Bunun üzerine baba servetini[f] ikisi arasında paylaştırdı. **13** Çok geçmeden küçük oğlan her şeyini toplayıp uzak bir memlekete gitti. Orada zevk ve eğlenceye dalarak malını çarçur etti.[g] **14** Her şeyini sarf etmişti ki, tüm memlekette büyük bir kıtlık baş gösterdi ve muhtaç duruma düştü. **15** Hatta memleket ahalisinden birine giderek kendisini işe aldırdı; adam da domuz[h] gütmesi için onu otlaklarına gönderdi. **16** Genç adam, domuzların yediği keçiboynuzlarıyla karnını doyurmak istiyor fakat kimse ona bir şey vermiyordu.[ı]

BÖLÜM 14
a Mt 16:24; Mr 8:34; Lu 9:23; Ga 6:14
b Öz 24:27; Mt 21:33
c Öz 20:18
ç İş 33:7
d Mt 19:27; Lu 9:62; Flp 3:7
e Mt 5:13; Mr 9:50; Kl 4:6
f Mt 13:43; Mr 4:9; Vh 2:29

BÖLÜM 15
g Mt 9:10; Mr 2:15; Lu 5:29; Lu 19:2
h 1Ti 1:15
ı Mt 9:11; Lu 5:30; Elç 11:3
i He 34:11; Mt 18:12; Lu 19:10; 1Pe 2:25
j Mt 18:13

2. Sütun
a Mt 18:14; Ro 12:15; 1Pe 2:25
b He 33:11; Lu 5:32
c Öz 30:12
ç Mt 9:13; Mr 2:17
d Mt 21:28
e Tkr 21:17
f Öz 13:22
g Öz 29:3; Lu 15:30
h Le 11:7
ı Öz 23:21

Lu 15:8* Drahmi. Bir işçinin günlük ücretinin dörtte üçü. Ek 5'e bakın.

17 Aklı başına gelince kendi
kendine şunları dedi: 'Babamın
yanında çalışan onca kişinin bol
bol ekmeği varken, ben burada
açlıktan ölüyorum! 18 Kalkıp
babama gideyim[a] de şöyle diye-
yim: Baba, ben göğe ve sana karşı
günah işledim.[b] 19 Artık senin
oğlun olarak anılmaya layık değil-
im. İzin ver, yanında çalışanlar-
dan biri gibi olayım.' 20 Son-
ra kalkıp babasına gitti. Daha
uzaktayken, babası onu gördü,
haline çok acıdı. Koşup oğlunun
boynuna sarıldı, onu şefkatle
öptü. 21 Genç adam babasına
şunları söyledi: 'Baba, ben göğe
ve sana karşı günah işledim.[c] Ar-
tık senin oğlun olarak anılmaya
layık değilim. İzin ver, yanında
çalışanlardan biri gibi olayım.'[ç]
22 Babası ise hizmetkârlarına
şöyle dedi: 'Çabuk, en güzel kaf-
tanı getirip ona giydirin,[d] parma-
ğına yüzük takın,[e] ayaklarına da
çarık giydirin. 23 Besili[f] genç
boğayı getirip kesin, yiyelim ve
eğlenelim. 24 Çünkü benim
bu oğlum ölmüştü dirildi,[g] kay-
bolmuştu bulundu.' Böylece eğ-
lenmeye başladılar.

25 Bu arada adamın büyük
oğlu[h] tarladaydı. Geri dönerken,
eve yaklaştığı sırada müzik ve
dans sesleri duydu. 26 Bunun
üzerine hizmetkârlardan birini
yanına çağırıp neler olduğunu
sordu. 27 Hizmetkâr, 'Kardeş-
in[ı] geldi; baban[ı] besili genç bo-
ğayı kesti, çünkü ona sağ salim
kavuştu' dedi. 28 Fakat büyük
oğlan öfkelendi, içeri girmek is-
temedi. Bunun üzerine babası dı-
şarıya geldi ve ona yalvarmaya

BÖLÜM 15
a Ef 4:17
1Pe 4:3
b 2Ta 7:14
Me 32:5
Öz 28:13
Lu 18:13
1Yh 1:9
c Me 51:4
ç 2Ko 7:10
d Zk 3:4
e Ba 41:42
Es 8:8
f Mt 22:4
g Yhn 5:25
Ro 6:13
Ef 2:1
Ef 2:5
Vh 3:1
h İb 12:23
ı Yhn 10:16
i İş 25:6

2. Sütun
a Mt 20:11
b Mt 20:12
c Öz 29:3
ç Vh 7:13
d Vh 7:14
e Yhn 17:10
Ro 8:17
f Lu 15:24

BÖLÜM 16
g Ba 15:2
Ba 24:2
h 1Ko 4:2
ı Mt 18:23
Mt 25:19
1Pe 4:5
i Mt 24:50
j Öz 19:6

başladı.[a] 29 Oğlan babasına
şu karşılığı verdi: 'Ben bunca yıl-
dır sana hizmet ediyorum ve bir
kere bile emrinden çıkmadım,
ama sen arkadaşlarımla eğlene-
yim diye bana bir kez olsun bir
oğlak vermedin.[b] 30 Fakat se-
nin malını fahişelerle yiyip bi-
tiren[c] bu oğlun[c] gelir gelmez
onun için besili genç boğayı kes-
tin.'[d] 31 O zaman baba şöyle
dedi: 'Oğlum, sen her zaman be-
nim yanımdaydın ve neyim varsa
zaten senindir.[e] 32 Fakat sevi-
nip eğlenmek gerekliydi, çün-
kü senin bu kardeşin ölmüş-
tü hayata döndü; kaybolmuştu
bulundu.' "[f]

16 Sonra İsa öğrencilerine de
şöyle dedi: "Zengin bir
adamın bir kâhyası vardı.[g] Mal-
larını savurganca kullanıyor diye
onu efendisine şikâyet ettiler.[h]
2 Bunun üzerine adam kâhya-
yı çağırdı ve şunları dedi: 'Se-
nin hakkında bazı şeyler duyuyo-
rum; bunlar ne demek oluyor?
Kâhya olarak hesabını ver,[ı] ar-
tık evin idaresi sende kalamaz.'
3 O zaman kâhya kendi kendi-
ne şöyle dedi: 'Şimdi ne yapa-
cağım? Efendim[i] kâhyalığı ben-
den alıyor. Toprak kazacak
gücüm yok, dilenmekten de uta-
nırım. 4 Tamam, ne yapacağı-
mı buldum! Böylelikle kâhyalık-
tan çıkarıldığım zaman insanlar
beni evlerine kabul edecekler.'[j]
5 Efendisine borcu olan herkesi
yanına çağırdı; birincisine, 'Efen-
dime ne kadar borcun var?' diye
sordu. 6 Borçlu, 'Yüz ölçek*

Lu 16:6* Bat; 22 litreye eşit ölçü birimi. Ek 5'e bakın.

zeytinyağı' dedi. Kâhya, adama 'Senedini geri al; otur ve hemen elli yaz' dedi. **7** Sonra diğer borçluya, 'Sen gel, senin ne kadar borcun var?' dedi. Adam 'Yüz ölçek* buğday' diye cevap verdi. Kâhya 'Senedini geri al ve seksen yaz' dedi. **8** Kâhya doğru biri olmamasına rağmen, akıllıca davrandığı için efendisi onu övdü.[a] Bu ortamın oğulları da, kendi neslinin insanlarına ışığın oğullarından[b] daha akıllıca davranırlar.

9 Bu nedenle siz de haksız servetle[c] kendinize dostlar edinin ki,[ç] o bittiğinde bu dostlar sizi ebedi meskenlere[d] kabul etsinler. **10** Küçük şeylerde güvenilir olan, büyük şeylerde de güvenilirdir. Küçük şeylerde doğru davranmayan, büyük şeylerde de doğru davranmaz.[e] **11** Dolayısıyla, eğer haksız serveti kullanmak konusunda güvenilir olmazsanız, gerçek serveti size kim emanet eder?[f] **12** Başkasına ait bir şey konusunda güvenilir olmazsanız,[g] sizin için olanı size kim verir? **13** Hiçbir hizmetkâr iki efendiye kulluk edemez. Çünkü ya birinden nefret edip diğerini sevecek ya da birine bağlanıp diğerini hor görecektir. Siz hem Tanrı'ya hem de paraya kulluk edemezsiniz."[h]

14 O sırada bu sözleri dinleyen para canlısı Ferisiler onunla alay ettiler.[ı] **15** Bunun üzerine İsa onlara şöyle dedi: "Siz insanların önünde kendisini doğru gösteren adamlarsınız,[i] fakat Tanrı yüreğinizi biliyor.[a] İnsanların gözünde değerli olan, Tanrı'nın gözünde tiksindiricidir.[b]

16 Kanunun ve Peygamberlerin bildirdikleri Yahya'nın zamanına kadardı.[c] O zamandan beri de Tanrı'nın krallığı müjdeleniyor ve her tür insan onun için zorlu bir mücadele veriyor.[ç] **17** Göğün ve yerin ortadan kalkması,[d] Kanundaki bir harfin tek bir noktasının[e] boşa çıkmasından daha kolaydır.[f]

18 Karısını boşayıp başka bir kadınla evlenen her adam zina yapmış olur. Boşanmış bir kadınla evlenen adam da zina yapar.[g]

19 Zengin bir adam vardı;[h] bu adam keten ve erguvani giysiler giyer, lüks içinde her gün zevk ve sefa sürerdi.[ı] **20** Bir de, onun kapısının önüne getirilip bırakılan, bütün vücudu yaralarla kaplı Lazar adında bir dilenci vardı. **21** O, zengin adamın sofrasından düşen kırıntılarla karnını doyurmak isterdi. Köpekler de gelir yaralarını yalardı. **22** Bir gün dilenci öldü[i] ve melekler tarafından İbrahim'in[j] yanı başına*[k] götürüldü.

Zengin adam da öldü[ı] ve gömüldü. **23** Ölüler diyarında* azap çekiyordu;[m] başını kaldırıp uzakta İbrahim'i ve onun yanı başındaki Lazar'ı gördü. **24** 'İbrahim baba,[n] bana merhamet et. Lazar'ı gönder de, parmağının ucunu suya batırıp dilimi serinletsin,[o] çünkü bu alevlerin içinde acı çekiyorum'[ö] diye seslendi. **25** Fakat İbra-

BÖLÜM 16

a Öz 19:8
b Yhn 12:36
Ef 5:8
1Se 5:5
c Mt 19:21
Lu 12:20
1Ti 6:17
ç Vz 11:1
Lu 19:8
d Mt 25:34
Yhn 14:2
e Mt 25:21
Lu 19:17
f Ef 3:8
Vh 3:18
g Lu 12:48
1Ko 4:2
h Mt 6:24
ı İş 53:3
i Mt 6:2
Mt 23:28
Lu 10:29
Lu 18:9

2. Sütun

a 1Sa 16:7
1Ta 28:9
2Ta 6:30
Öz 15:11
Elç 1:24
b 1Pe 5:5
c Mt 11:13
ç Mt 11:12
d Me 102:26
İb 1:11
e Mt 5:18
f Mt 5:17
g Mt 5:32
Mt 19:9
Mr 10:11
h Mt 13:34
ı Mt 23:5
i Ro 7:4
j İş 63:16
Mt 8:11
k Yhn 1:18
l Ro 7:6
m Elç 5:33
n İş 51:2
Mt 3:9
o İş 65:13
ö Elç 7:54

Lu 16:7* Kor; 220 litreye eşit ölçü birimi. Ek 5'e bakın.

Lu 16:22* Sözcük anlamıyla, "bağrına" **23*** "Hades"; Ek 4'e bakın.

him şu cevabı verdi: 'Oğlum, unutma ki sen ömrün boyunca iyi yaşadın; oysa Lazar'ın yaşamı zorluklar içinde geçti. O şimdi burada rahata erdi, sen ise acı çekiyorsun.[a] **26** Üstelik, buradan size geçmek isteyenler geçemesin, oradan da kimse bize geçemesin[b] diye sizinle bizim aramıza[c] bir uçurum[ç] konulmuştur.' **27** O zaman zengin adam şöyle dedi: 'Öyleyse baba, rica ederim onu babamın evine gönder. **28** Çünkü beş kardeşim var, onların da bu azap yerine gelmemesi için, onlara her şeyi iyice açıklasın.' **29** Fakat İbrahim, 'Onlarda Musa'nın[d] ve Peygamberlerin[e] sözleri var; onları dinlesinler'[f] dedi. **30** Bunun üzerine zengin adam, 'Hayır, dinlemezler İbrahim baba; fakat ölülerden biri onlara giderse tövbe ederler' dedi. **31** O zaman İbrahim şöyle karşılık verdi: 'Eğer onlar Musa'yı ve diğer peygamberleri dinlemiyorlarsa,[g] ölülerden biri dirilse bile ikna olmazlar.' "

17 Sonra İsa öğrencilerine şöyle dedi: "İnsanları tökezletecek şeylerin olması kaçınılmazdır.[h] Ancak, bunlara neden olanın vay haline![ı] **2** Bu küçüklerden birini iman yolunda tökezletmektense,[i] boynuna bir değirmen taşı bağlanıp denize atılması[j] o kişi için daha iyidir. **3** Kendinize dikkat edin. Eğer kardeşin bir günah işlerse onu azarla,[k] tövbe ederse bağışla.[l] **4** Sana karşı günde yedi kez günah işlese bile, yedi kez yanına gelip 'Tövbe ediyorum' derse, onu bağışlamalısın."[m]

BÖLÜM 16

a Ro 11:22
b 2Ko 6:14
c 1Ko 1:23
ç Me 36:6
d Tkr 18:18
e 1Pe 1:10
f Lu 24:27
g Yhn 5:46

BÖLÜM 17

h 1Ko 11:19
ı Mt 26:24
Yhd 11
Vh 2:14
i Mt 18:6
Mr 9:42
j Vh 18:21
k Öz 17:10
Mr 8:33
l Le 19:17
Öz 19:11
Mt 18:15
m İş 55:7
Mt 6:12
Mt 18:22
Kl 3:13
1Pe 4:8

2. Sütun

a Mr 9:24
Ef 2:8
İb 12:2
b Mt 17:20
Mt 21:21
Mr 9:23
Mr 11:23
c Ey 22:3
Me 16:2
Ro 3:12
Ro 11:35
1Ko 9:16
ç Lu 9:51
Yhn 4:4
d Le 13:46
Mt 8:2
e Mt 9:27
Mt 20:30
f Le 13:2
Le 13:49
Le 14:2
Tkr 24:8
Mt 8:4
Lu 5:14
g 2Kr 5:14
h Me 50:15
Me 103:1
ı Mt 8:2
i 2Kr 17:24
Yhn 4:9

5 Elçiler Efendimize, "İmanımızı artır"[a] dediler. **6** Efendimiz de onlara şöyle dedi: "Eğer bir hardal tohumu kadar imanınız olsaydı, şu karadut ağacına 'Kökünden sökül, denize dikil!' derdiniz, o da dediğinizi yapardı.[b]

7 Hanginizin saban süren veya sürü güden bir hizmetkârı olur da, tarladan döndüğünde ona, 'Hemen gel, sofraya otur' der? **8** 'Akşam yemeğimi hazırla; önlüğünü tak, ben yiyip içene dek bana hizmet et. Sonra da sen yer içersin' demez mi? **9** Görevlerini yerine getirdiği için hizmetkârına minnet duyar mı? **10** Dolayısıyla siz de, verilen tüm görevleri yerine getirdiğinizde, 'Biz işe yaramaz kullarız.[c] Yapmamız gerekeni yaptık' deyin."

11 İsa Yeruşalim yolculuğu sırasında Samiriye ve Celile'den geçiyordu.[ç] **12** Bir köye girerken, cüzamlı[d] on adamla karşılaştı. Onlar uzakta durarak, **13** "İsa öğretmen, bize merhamet et!"[e] diye bağırdılar. **14** İsa onları görünce, "Gidin, kendinizi kâhinlere gösterin" dedi.[f] Onlar giderken cüzamdan arındılar.[g] **15** İçlerinden biri iyileştiğini görünce, yüksek sesle Tanrı'yı yücelterek[h] geri döndü. **16** Gelip İsa'nın ayaklarına kapanarak[ı] teşekkür etti; üstelik o bir Samiriyeli[i] idi. **17** İsa, "Arınanlar on kişi değil miydi? Öyleyse, dokuzu nerede? **18** Başka milletten olan bu adamın dışında Tanrı'ya şükretmek için dönen olmadı mı?" diye sordu. **19** Sonra

adama, “Kalk yoluna git; imanın seni iyileştirdi” dedi.[a]

20 Ferisiler İsa’ya Tanrı’nın krallığının ne zaman geleceğini sordular.[b] O da şu cevabı verdi: “Tanrı’nın krallığının gelişi göze çarpan şekilde olmayacak. **21** İnsanlar da, ‘Bakın burada!’ ya da ‘Bakın şurada!’[c] demeyecekler. Çünkü işte, Tanrı’nın krallığı aranızda.”[ç]

22 Sonra İsa, öğrencilerine şunları dedi: “Öyle günler gelecek ki, İnsanoğlunun günlerinden birini özleyeceksiniz, ama göremeyeceksiniz.[d] **23** İnsanlar size ‘Bakın şurada!’ ya da ‘Bakın burada!’ diyecekler.[e] Siz gitmeyin, onların peşine takılmayın.[f] **24** Çünkü, şimşek[g] çakınca göğü bir uçtan diğer uca nasıl aydınlatırsa, İnsanoğlu[h] da böyle olacaktır. **25** Fakat önce onun acılar çekmesi ve bu nesil tarafından reddedilmesi gerekir.[ı] **26** Ayrıca, Nuh’ un zamanında neler olduysa,[i] İnsanoğlunun zamanında da öyle olacaktır:[j] **27** İnsanlar Nuh’un gemiye girdiği güne dek, yer, içer ve evlenirlerdi. Sonra tufan geldi ve hepsini yok etti.[k] **28** Yine, Lût’un zamanında da böyle oldu:[l] İnsanlar yiyor, içiyor, satın alıyor, satıyor, ekip dikiyor ve binalar yapıyorlardı. **29** Fakat Lût’un Sodom’dan çıktığı gün, gökten ateş ve kükürt yağdı ve hepsini yok etti.[m] **30** İnsanoğlunun ortaya çıkacağı[n] gün de böyle olacaktır.

31 O gün damda olan kişi evine eşyasını almaya inmesin; tarlada olan da geride kalan şeylere dönmesin. **32** Lût’ un karısını hatırlayın.[a] **33** Kim canını korumaya çalışırsa, onu kaybedecek; onu kaybeden ise koruyacaktır.[b] **34** Size şunu söyleyeyim ki, o gece bir yatakta iki kişi olacak; biri alınıp götürülecek, diğeri bırakılacak.[c] **35** Aynı değirmende tahıl öğüten iki kadın olacak; biri alınıp götürülecek, diğeri bırakılacak.”[ç] **36** *— **37** Bunun üzerine öğrencileri İsa’ya, “Efendimiz, nerede?” diye sordular. O da, “Ölü nerede ise,[d] kartallar da orada toplanacak”[e] dedi.

18 Sonra onlara, sürekli dua etmeleri ve bundan vazgeçmemeleri[f] gerektiğine dair bir örnek verdi. **2** Şunları anlattı: “Bir şehirde, Tanrı’dan korkmayan, insanı saymayan bir hâkim vardı. **3** O şehirde bir de dul kadın vardı; bu kadın durmadan[g] hâkime gider ve ‘Davacı olduğum kişiden hakkımı al’ derdi. **4** Hâkim onun dileğini yerine getirmekte bir süre isteksiz davrandı, fakat sonra kendi kendine şöyle dedi: ‘Tanrı’dan korkan, insanı sayan biri olmasam da, **5** durmadan gelip beni rahatsız eden[h] bu dul kadının hakkını alayım da, artık kapıma dayanıp beni canımdan bezdirmesin.’ ”[ı] **6** Sonra Efendimiz şöyle dedi: “Doğru biri olmamasına rağmen hâkimin ne söylediğine dikkat edin! **7** Öyleyse Tanrı, onlarla ilgili tahammül gösteriyorsa da,[i] gece gündüz Kendisine feryat eden seçilmişleri için adaleti ye-

BÖLÜM 17
a Mt 9:22
Mr 5:34
Lu 7:50
b Mt 24:3
c Mt 24:23
Mr 13:21
ç Mt 12:28
Mt 21:5
d Mt 9:15
Lu 5:35
Yhn 8:56
e Mt 24:23
Mr 13:21
Lu 21:8
f 1Yh 4:1
g Mt 24:27
h Da 7:13
ı Mr 8:31
Mr 9:31
Lu 9:22
i Ba 6:5
j Mt 24:37
k Ba 7:7
Mt 24:38
l Ba 19:15
m Ba 19:24
n Mt 24:30
Mr 13:26
1Ko 1:7
Kl 3:4
2Se 1:7
2Se 2:8
Vh 1:7

2. Sütun
a Ba 19:26
b Mt 10:39
Mt 16:25
Mr 8:35
Lu 9:24
Yhn 12:25
c Mt 24:40
ç Mt 24:41
d Ey 39:30
e Mt 24:28

BÖLÜM 18
f Me 55:16
Ro 12:12
Ef 6:18
Flp 4:6
Kl 4:2
1Se 5:17
g Lu 11:8
h Lu 11:7
ı Hk 16:16
i 2Pe 3:9
Vh 6:10

Lu 17:36* Matta 17:21’deki dipnota bakın.

rine getirmez mi?[a] **8** Size şunu
söyleyeyim ki, onlar için adaleti
tez elden[b] yerine getirecektir. An-
cak, İnsanoğlu geldiğinde dünya-
da gerçekten böyle bir iman bu-
lacak mı?"

9 İsa, kendilerinin doğru ki-
şiler olduğuna inanan[c] ve di-
ğer insanları hiçe sayan[ç] bazıları-
na da şu örneği anlattı: **10** "İki
adam dua etmek için mabede
çıktı; biri Ferisi, diğeri vergi tah-
sildarıydı. **11** Ferisi ayakta dur-
up[d] içinden şöyle dua etti:[e] 'Ey
Tanrım, sana şükrederim ki, ben
başkaları gibi soyguncu, haksız-
lık eden, zina yapan biri değil-
im, şu vergi tahsildarı gibi de de-
ğilim.[f] **12** Haftada iki kez oruç
tutarım, elde ettiğim her şeyin
ondalığını veririm.'[g] **13** Uzak-
ta duran vergi tahsildarı ise göz-
lerini göğe kaldırmak bile istemi-
yor, 'Ey Tanrım, ben günahkâra
merhamet et'[h] diyerek göğsü-
nü dövüyordu.[ı] **14** Şunu bilin,
bu adam diğerinden daha
doğru sayılarak[i] evine indi. Çün-
kü kim kendini yüceltirse al-
çaltılacak, kendini alçaltan ise
yüceltilecektir."[j]

15 İnsanlar İsa'ya, dokunma-
sı için çocuklarını da getiriyorlar-
dı; bunu gören öğrenciler onları
azarlamaya başladılar.[k] **16** Fa-
kat İsa çocukları yanına çağır-
dı ve şöyle dedi: "Bırakın çocuk-
lar bana gelsinler, onlara engel
olmayın. Çünkü Tanrı'nın krallı-
ğı böylelerinindir.[l] **17** Şuna
emin olun, Tanrı'nın krallığını
küçük bir çocuk gibi kabul etme-
yen, ona asla erişemeyecektir."[m]

18 Bir yönetici İsa'ya, "İyi Öğ-
retmen, ne yaparsam sonsuz ya-

BÖLÜM 18

a 1Sa 24:12
İş 40:27
Yr 20:12
b Hb 2:3
İb 10:37
c Öz 30:12
Lu 10:29
ç İş 65:5
d Me 135:2
e İş 1:15
f Vh 3:17
g Mt 23:23
h Me 51:3
ı Yr 31:19
Lu 23:48
i 1Sa 16:7
İş 66:2
Mt 21:31
j İş 2:11
Mt 23:12
Yk 4:6
1Pe 5:5
k Mt 19:13
Mr 10:13
l 1Ko 14:20
1Pe 2:2
m Mt 18:3
Mr 10:15

2. Sütun

a Mt 19:16
Mr 10:17
Lu 10:25
b Mt 19:17
Mr 10:18
c Ro 13:9
ç Çk 20:14
Tkr 5:18
d Çk 20:13
Tkr 5:17
e Çk 20:15
Tkr 5:19
f Çk 20:16
Tkr 5:20
g Çk 20:12
Tkr 5:16
Ef 6:2
h Mt 19:20
Mr 10:20
ı Mt 6:20
Mt 19:21
Mr 10:21
Lu 12:33
1Ti 6:19
i Mt 19:22
Mr 10:22
j Öz 11:28
Mt 19:23
1Ti 6:9
k Mt 19:24
Mr 10:25
l Ba 18:14
Yr 32:17
Zk 8:6
Mr 14:36
m Mt 19:27
n Tkr 33:9
Mr 10:29
o Mt 19:29
Mr 10:30
Vh 2:10

şamı miras alırım?" diye sor-
du.[a] **19** İsa şu karşılığı verdi:
"Neden bana 'İyi' diyorsun? Biri
dışında kimse iyi değildir, O da
Tanrı'dır.[b] **20** Emirleri[c] bilir-
sin: 'Zina yapma![ç] Adam öldür-
me![d] Çalma![e] Yalan şahitlik
etme![f] Annene ve babana say-
gılı ol!' "[g] **21** O zaman yöneti-
ci, "Bu emirlerin hepsine genç-
liğimden beri uyuyorum" dedi.[h]
22 Bunun üzerine İsa şu karşılı-
ğı verdi: "Ancak, bir eksiğin var:
Sahip olduğun her şeyi sat ve
yoksullara dağıt. O zaman gök-
te hazinen olur. Sonra gel benim
takipçim ol."[ı] **23** Adam bunu
işitince derin bir keder duydu,
çünkü çok zengindi.[i]

24 İsa ona bakıp şunları dedi:
"Paralı kişilerin Tanrı'nın kral-
lığına erişmesi çok zor olacak![j]
25 Aslında, devenin dikiş iğnesi
deliğinden geçmesi zengin ada-
mın Tanrı'nın krallığına erişme-
sinden kolaydır."[k] **26** Bunu
duyanlar "Öyleyse kim kurtula-
bilir?" diye sordular. **27** İsa şu
karşılığı verdi: "İnsanlar için im-
kânsız olan şeyler, Tanrı için
mümkündür."[l] **28** Petrus,
"Bak, biz sahip olduğumuz şey-
leri bıraktık ve senin ardından
geldik" dedi.[m] **29** İsa da onla-
ra şöyle söyledi: "Emin olun, Tan-
rı'nın krallığı uğrunda kim, ev
veya eş veya kardeşler veya ana
baba veya çocuklar bırakmışsa,[n]
30 bu dönemde kat kat fazlası-
na ve gelecek ortamda sonsuz ya-
şama sahip olacaktır."[o]

31 Sonra İsa onikileri bir ke-
nara çekip şunları dedi: "İşte, Ye-
ruşalim'e gidiyoruz. İnsanoğlu

hakkında peygamberlerin yazdığı her şey[a] tamamen yerine gelecek.[b] **32** O diğer milletlerden kişilerin eline verilecek, insanlar onunla eğlenecekler,[c] onu aşağılayacaklar,[ç] yüzüne tükürecekler[d] **33** ve onu kırbaçladıktan[e] sonra öldürecekler;[f] fakat üçüncü gün dirilecek."[g] **34** Ancak, elçiler bu sözlerden hiçbir şey anlamadı; bu sözlerin anlamı onlardan gizlenmişti ve onun ne hakkında konuştuğunu bilmiyorlardı.[h]

35 İsa Eriha'ya yaklaştığı sırada, kör bir adam da yol kenarına oturmuş dileniyordu.[ı] **36** Adam geçen kalabalığın sesini işittiğinden, neler olduğunu sormaya başladı. **37** "Nasıralı İsa geçiyor!" dediler.[i] **38** O zaman, "Davut oğlu İsa bana merhamet et!" diye bağırdı.[j] **39** Önden gidenler ona çıkışarak susmasını söylediler, fakat o sesini daha da yükselterek "Davut oğlu, bana merhamet et!" diye bağırıyordu.[k] **40** İsa durdu ve onu yanına getirmelerini istedi.[l] Adam gelince İsa sordu: **41** "Senin için ne yapmamı istiyorsun?"[m] Adam, "Efendim, ne olur gözlerim görsün" dedi.[n] **42** O zaman İsa ona "Gözlerin görsün; imanın seni iyileştirdi" dedi.[o] **43** Adam o anda görmeye başladı[ö] ve Tanrı'yı yüceltrek[p] İsa'nın ardından gitti. Olanları gören bütün halk da Tanrı'ya şükretti.

19 İsa Eriha'ya girdi.[r] Şehrin içinden geçiyordu. **2** Burada vergi baştahsilları olan Zakkay adında zengin bir adam vardı. **3** İsa'yı görmeye çalışıyor[a] fakat kalabalık yüzünden göremiyordu, çünkü boyu kısaydı. **4** Bu nedenle onu görmek için önden koşup bir firavuniniciri* ağacına çıktı, çünkü İsa o yoldan geçecekti. **5** İsa oraya gelince yukarı baktı ve ona, "Zakkay, çabuk aşağı in, çünkü bugün senin evinde kalmam gerekiyor" dedi. **6** Zakkay hemen aşağı indi ve İsa'yı evinde sevinçle konuk etti. **7** İnsanlar bunu görünce, "Gidip günahkâr bir adamın evinde konuk oldu" diye söylenmeye[b] başladılar. **8** Fakat Zakkay ayağa kalkıp Efendimize şöyle dedi: "Efendim, işte malımın yarısını yoksullara veriyorum ve insanlardan tehditle[c] aldığım ne varsa dört katını geri ödüyorum."[ç] **9** Bunun üzerine İsa, "Bugün bu eve kurtuluş geldi, çünkü bu adam da bir İbrahim oğludur.[d] **10** İnsanoğlu kaybolanı aramaya ve kurtarmaya geldi"[e] dedi.

11 Bu sözleri söyledikten sonra İsa onlara bir örnek verdi, çünkü Yeruşalim'e yaklaşmıştı ve onlar Tanrı'nın krallığını hemen göreceklerini sanıyorlardı.[f] **12** Şunları anlattı: "Soylu bir adam krallık yetkisi alıp dönmek üzere uzak bir ülkeye gidecekti.[g] **13** Hizmetkârlarından on kişiyi çağırıp onlara on mina* verdi ve 'Ben gelinceye dek bu parayla ticaret yapın' dedi.[h] **14** Fakat adamın vatandaşları kendisin-

BÖLÜM 18

a Me 16:10
Me 22
Me 34:20
Me 41:9
Me 69:21
İş 53
Mi 5:1
Zk 9:9
Zk 11:12
Zk 13:7
b Mt 16:21
Mr 10:32
c Me 22:7
Mt 27:2
Elç 3:13
ç İş 53:5
d İş 50:6
e İş 53:5
f İş 53:7
g Yun 1:17
Mt 20:19
Mr 10:34
Lu 9:22
h Mr 9:32
Yhn 10:6
ı Mt 20:29
Mr 10:46
i Mr 10:47
j Mt 20:30
Lu 17:13
k Mt 20:31
Mr 10:48
l Mr 10:49
m Mt 20:32
n Mt 20:33
Mr 10:51
o Mt 20:34
Lu 7:50
Lu 17:19
ö Mr 10:52
p Lu 5:26
Elç 4:21
Ga 1:24

BÖLÜM 19

r Mt 20:29

2. Sütun

a Yhn 6:24
Yhn 12:21
b Mt 9:11
Lu 5:30
Lu 15:2
c Çk 20:16
Lu 3:14
ç Çk 22:1
Le 6:5
2Sa 12:6
d Mt 15:24
Lu 13:16
Elç 3:25
e He 34:16
Mt 9:13
Mt 10:6
Lu 15:4
Ro 5:8
1Ti 1:15
f Mt 24:33
Lu 17:20
Elç 1:6
2Se 2:2

g Mt 25:14; Mr 13:34; Yhn 18:36; **h** Mt 25:15.

Lu 19:4* Duta benzer yaprakları olan bir tür incir ağacı, *Ficus sycomorus*.
13* Yunan minası: 340 gram ağırlığında ve 100 drahmi değerinde para.

den nefret ettiler[a] ve ardından elçiler gönderip, 'Bu adamın başımıza kral olmasını istemiyoruz'[b] dediler.

15 Sonunda adam krallık yetkisini elde edip döndüğünde, gümüş para verdiği hizmetkârlarının yanına çağrılmasını emretti; ticaret yaparak ne kadar kazanmış olduklarını öğrenmek istiyordu.[c] **16** Böylece birincisi geldi ve 'Efendim, verdiğin mina on mina daha kazandı' dedi.[ç] **17** Adam ona 'Aferin iyi hizmetkâr!' dedi, 'En küçük şeyde güvenilir olduğunu gösterdin, sana on şehir üzerinde yetki veriyorum.'[d] **18** Sonra ikincisi geldi ve 'Efendim, verdiğin mina beş mina kazandı' dedi.[e] **19** Adam ona, 'Seni de beş şehir üzerinde yetkili yapıyorum' dedi.[f] **20** Fakat başka biri gelip şöyle dedi: 'Efendim, işte verdiğin mina; onu bir beze sarıp sakladım. **21** Senden korktum, çünkü sen sert bir adamsın; vermediğini alırsın, ekmediğini biçersin.'[g] **22** Efendisi şu cevabı verdi: 'Ey kötü hizmetkâr, seni kendi sözlerinle[h] yargılayacağım. Mademki sert bir adam olduğumu, vermediğimi aldığımı ve ekmediğimi biçtiğimi biliyordun,[ı] **23** gümüş paramı neden bankaya koymadın? Böyle yapsaydın, geldiğimde onu faiziyle alırdım.'[i]

24 O zaman efendi yanındakilere, 'Minayı ondan alın ve on minası olana verin'[j] dedi. **25** Fakat onlar, 'Efendim, onun zaten on minası var!' dediler. O şöyle karşılık verdi: **26** 'Şunu bilin ki, kimde varsa ona daha çok verilecek; fakat kimde yoksa elindeki de alınacak.[a] **27** Ayrıca, başlarına kral olmamı istemeyen o düşmanlarımı da buraya getirin ve önümde öldürün.' "[b]

28 İsa bu sözleri söyledikten sonra, Yeruşalim yolculuğuna devam etti; kendisi önden gidiyordu.[c] **29** Zeytinlik Dağı[ç] üzerindeki Beytfaci ve Beytanya'ya yaklaşırken, öğrencilerinden ikisini önden göndererek[d] **30** şunları dedi: "Şu gördüğünüz köye gidin; oraya girince üzerine şimdiye dek kimsenin binmediği, bağlı bir sıpa bulacaksınız. Onu çözüp getirin.[e] **31** Eğer biri 'Onu neden çözüyorsunuz?' diye sorarsa, 'Efendimizin ona ihtiyacı var' dersiniz."[f] **32** Böylece, gönderilenler gittiler ve her şeyi İsa'nın kendilerine anlattığı gibi buldular.[g] **33** Hayvanı çözerlerken, sahipleri, "Sıpayı neden çözüyorsunuz?" diye sordular.[h] **34** Onlar da "Efendimizin ona ihtiyacı var" dediler.[ı] **35** Sıpayı İsa'ya götürdüler ve üzerine kendi giysilerini serip İsa'yı bindirdiler.[i]

36 O geçerken[j] insanlar giysilerini yola seriyorlardı.[k] **37** İsa Zeytinlik Dağından inen yola yaklaştığı sırada, bütün öğrencileri büyük bir sevinç içinde, görmüş oldukları büyük işlerden dolayı Tanrı'yı yüksek sesle yüceltmeye başladılar.[l] **38** Şöyle diyorlardı: "Yehova'nın adıyla Kral olarak gelen[m] kutlu olsun! Gökte barış ve en yücelerde ihtişam!"[n] **39** Fakat kalabalığın içindeki bazı Ferisiler İsa'ya,

BÖLÜM 19

a Yhn 1:11
b Me 2:2
Mt 23:37
c Mt 25:19
ç Mt 25:20
d Mt 25:21
Lu 16:10
Vh 2:26
e Mt 25:22
f Mt 25:23
g Mt 25:24
h 2Sa 1:16
Mt 12:37
ı Mt 25:26
i Tkr 23:20
Mt 25:27
j Mt 25:28

2. Sütun

a Mt 13:12
Mt 25:29
Mr 4:25
Lu 8:18
b Ba 3:15
Me 2:9
İş 60:12
1Ko 15:25
2Se 1:9
Vh 19:15
c Mr 10:32
Lu 9:51
ç Yhn 8:1
Elç 1:12
d Mt 21:1
Mr 11:1
e Mt 21:2
Mr 11:2
f Me 50:10
Mt 21:3
Mr 11:3
g Mt 21:6
Mr 11:4
Lu 22:13
h Mr 11:5
ı Mr 11:6
i 2Kr 9:13
Mt 21:7
Mr 11:7
Yhn 12:14
j Zk 9:9
k Mt 21:8
Mr 11:8
l Mt 21:9
m İş 62:11
n Me 118:26
Mr 11:9
Lu 2:14

"Öğretmen, öğrencilerini sustur" dediler.[a] **40** O da şu cevabı verdi: "Size şunu söyleyeyim, eğer onlar sussaydı taşlar[b] bağırırdı."

41 İsa Yeruşalim'e yaklaşırken, şehre baktı ve onun için ağladı.[c] **42** Şunları dedi: "Keşke sen bugün, barışa götüren yolu görmüş olsaydın . . .[ç] Oysa şimdi bunlar senin gözlerinden gizlenmiştir.[d] **43** Çünkü öyle günler gelecek ki, düşmanların etrafına kazıklarla[e] set çekecek,[f] seni kuşatacak[g] ve her yönden sıkıştıracaklar.[h] **44** Seni ve çocuklarını yere çalacaklar.[ı] İçinde taş üstünde taş bırakmayacaklar,[i] çünkü sen denetlenme vaktinin[j] farkına varmadın."

45 Sonra İsa mabede girdi ve oradaki satıcıları dışarı atmaya başladı.[k] **46** Onlara şöyle dedi: "'Evim dua evi olacak'[l] diye yazılmıştır, siz ise onu haydut yatağına çevirdiniz."[m]

47 Ayrıca her gün mabette Tanrı'nın sözünü öğretiyordu. Fakat yüksek kâhinler, yazıcılar ve halkın ileri gelenleri onu ortadan kaldırmak istiyorlardı.[n] **48** Ancak bir yolunu bulamıyorlardı, çünkü bütün halk onu dinlemek istediğinden[o] yanından ayrılmıyordu.

20 İsa bir gün mabette halka Tanrı'nın sözünü öğretip iyi haberi bildirirken, ihtiyarlarla birlikte yüksek kâhinler ve yazıcılar yanına yaklaştılar.[ö] **2** "Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun? Bu yetkiyi sana kim verdi?" diye herkesin önünde sordular.[p] **3** İsa şu karşılığı verdi: "Ben de size bir soru soracağım. Söyleyin,[a] **4** Yahya'nın vaftiz etme yetkisi gökten miydi, yoksa insanlardan mı?"[b] **5** O zaman aralarında konuşup şu sonuca vardılar: "Eğer 'gökten' dersek, 'Öyleyse neden ona inanmadınız?' diyecek.[c] **6** 'İnsanlardan' dersek, bütün halk bizi taşlar,[ç] çünkü Yahya'nın[d] peygamber olduğuna inanıyorlar."[e] **7** Dolayısıyla, nereden olduğunu bilmediklerini söylediler. **8** İsa da onlara, "Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemiyorum" dedi.[f]

9 Sonra İsa halka bir örnek anlatmaya başladı: "Adamın biri bir üzüm bağı kurdu[g] ve bağcılara kiraya verdi. Kendisi uzunca bir süre için başka bir memlekete gitti.[h] **10** Mevsimi gelince, bağın ürününden kendisine bir miktar vermeleri için[ı] bağcılara[i] bir hizmetkâr[j] gönderdi. Fakat bağcılar onu dövüp eli boş gönderdiler.[k] **11** Bağın sahibi bu kez başka bir hizmetkâr gönderdi. Bağcılar onu da dövüp aşağıladılar ve eli boş gönderdiler.[l] **12** Adam üçüncü hizmetkârı da gönderdi;[m] onu da yaralayıp dışarı attılar. **13** Bunun üzerine bağın sahibi, 'Ne yapsam acaba?' diye düşündü. 'Sevgili oğlumu göndereyim,[n] herhalde onu sayarlar' dedi. **14** Bağcılar oğlu görünce aralarında konuşup, 'Bu mirasçıdır; gelin onu öldürelim, miras da bizim olsun' dediler.[o] **15** Böylece onu bağdan dışarıya atıp[ö] öldürdüler.[p]

BÖLÜM 19

a Mt 21:15
Yhn 12:19
b Hb 2:11
Mt 3:9
c Me 119:136
Yr 9:1
Lu 23:28
Yhn 11:35
ç Tkr 28:52
Tkr 32:29
d İş 6:10
Mt 13:14
Mr 4:12
Elç 28:26
Ro 11:8
e Yr 6:6
f İş 29:3
g Lu 21:20
h Tkr 28:57
Da 9:26
ı Me 137:9
Mi 3:12
Lu 23:28
i Mt 24:2
Mr 13:2
Lu 21:6
j Ho 9:7
Mi 7:4
Lu 1:68
1Pe 2:12
k Mt 21:12
Mr 11:15
l İş 56:7
m Yr 7:11
Mt 21:13
Mr 11:17
Yhn 2:16
n Mr 11:18
Yhn 7:19
Yhn 18:20
o Mr 12:37
Lu 21:38

BÖLÜM 20

ö Mt 21:23
p Mr 11:28
Elç 4:7
Elç 7:27

2. Sütun

a Mt 21:24
Mr 11:29
b Mr 11:30
c Mt 21:25
Mr 11:31
ç Mt 14:5
d Mt 11:9
Lu 7:29
e Mt 21:26
Mr 11:32
f Mt 21:27
Mr 11:33
g Me 80:8
Ezg 8:11
İş 5:1
Yr 2:21
h Mt 21:33
Mr 12:1
ı Mt 21:34
Mr 12:2
i Elç 7:52

j 2Kr 17:13; 2Ta 36:15; **k** 1Se 2:15; İb 11:36; **l** Mt 21:36; Mr 12:4; **m** Ne 9:29; **n** Mt 17:5; Yhn 3:16; **o** Mt 21:38; Mr 12:7; **ö** İb 13:12; **p** Elç 3:15.

Şimdi bağın sahibi onlara ne yapacak?[a] **16** Gelip bu bağcıları yok edecek ve bağı başkalarına verecektir."[b]

Bunu duyunca "Tanrı esirgesin!" dediler. **17** Fakat İsa onlara bakıp şöyle söyledi: "Öyleyse, 'Yapı ustalarının reddettiği taş,[c] baş köşe taşı oldu' diyen yazının anlamı nedir?[ç] **18** Her kim bu taşın üstüne düşerse parçalanacak.[d] Taş da kimin üstüne düşerse,[e] onu un ufak edecek."[f]

19 Yazıcılar ve yüksek kâhinler İsa'nın bu örneği kendilerini düşünerek anlattığını fark ettiklerinden, onu o anda yakalamak istediler; ancak halktan korktular.[g] **20** İsa'yı yakın takibe aldıktan sonra, adamlar tutup onun yanına gönderdiler. Bunlar kendilerini doğru kişiler gibi gösterecek ve İsa'yı kendi sözleriyle tuzağa düşüreceklerdi.[h] Niyetleri onu hükümet yetkililerine ve valiye* teslim etmekti.[ı] **21** İsa'ya şöyle sordular: "Öğretmen, biliriz sen doğru konuşur, doğru öğretirsin; adam kayırmazsın. Tanrı yolunu hakikate uygun şekilde öğretirsin.[i] **22** Sezar'a* vergi ödememiz kanuna uygun mu, değil mi?"[j] **23** Fakat İsa onların kurnazlığını fark edip,[k] **24** "Bana bir dinar* gösterin" dedi. "Bunun üzerindeki resim ve yazı kimin?" diye sordu. "Sezar'ın!" dediler.[l] **25** O zaman şu karşılığı verdi: "Öyleyse, Sezar'a ait olanı Sezar'a,[m] Tanrı'ya ait olanı Tanrı'ya ödeyin."[a] **26** Onlar, İsa'yı halkın önünde söylediği bu sözlerle tuzağa düşüremediler; verdiği cevap karşısında hayrete düşüp sustular.[b]

27 Dirilme diye bir şeyin olmadığını söyleyen Sadukilerden bazıları gelip[c] İsa'ya şöyle sordular: **28** "Öğretmen, Musa[ç] bize 'Evli bir adam geride çocuk bırakmadan ölürse, kardeşi[d] o adamın karısıyla evlenecek ve kardeşinin soyunu sürdürecek'[e] diye yazmıştır. **29** Bizde yedi erkek kardeş vardı; kardeşlerden birincisi bir kadınla evlendi ve çocuğu olmadan öldü.[f] **30** Bunun üzerine ikincisi, **31** üçüncüsü ve yedinciye dek tüm kardeşler o kadınla evlendiler. Fakat hepsi geride çocuk bırakmadan öldüler.[g] **32** Sonunda kadın da öldü.[h] **33** O halde, dirilmede kadın hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onu eş olarak almıştı."[ı]

34 İsa şöyle dedi: "Bu ortamın çocukları evlenirler.[i] **35** Fakat dirilmeye[j] ve o ortamda[k] yaşamaya layık sayılan[l] erkek ve kadınlar evlenmezler. **36** Ne de artık ölürler,[m] çünkü onlar melekler gibidirler ve diriltilmiş kimseler* olarak Tanrı'nın çocuklarıdırlar.[n] **37** Hatta Musa da çalıyla[o] ilgili kayıtta Yehova'ya 'İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'[ö] diyerek, ölülerin dirileceğini göstermişti. **38** O, ölülerin değil yaşayanların Tanrısıdır, çün-

BÖLÜM 20

a Mt 21:40
b Mt 21:41
Mr 12:9
c Me 118:22
1Pe 2:7
ç İş 28:16
Mt 21:42
Mr 12:10
d İş 8:15
e Da 2:35
Da 2:44
f Me 2:9
İş 8:14
Mt 21:44
g Mt 21:45
Mr 12:12
h Lu 11:54
ı Mt 22:15
Mr 12:13
i Le 19:15
Mt 22:16
Mr 12:14
j Mt 22:17
k Öz 26:24
Mt 22:18
Mr 12:15
l Mt 22:20
Mr 12:16
m Ro 13:7
Tit 3:1
1Pe 2:13

2. Sütun

a Mt 22:21
Mr 12:17
Lu 23:2
b Mt 22:22
c Mt 22:23
Mr 12:18
Elç 23:8
ç Tkr 25:5
d Ba 38:8
e Mt 22:24
Mr 12:19
f Mt 22:25
g Mr 12:21
h Mt 22:27
ı Mt 22:28
Mr 12:23
i Ba 1:28
Lu 17:27
j Yhn 5:29
Elç 24:15
k Ef 1:21
İb 1:2
İb 6:5
2Pe 3:13
l Vh 3:4
m Vh 21:4
n Mt 22:30
Mr 12:25
Yhn 5:29
o Çk 3:2
ö Çk 3:6
Çk 6:3

Lu 20:20* Sözcük anlamıyla, "valinin yetkisine" **22*** Ya da "İmparatora" **24*** Dinar: 3,85 gram ağırlığında Roma gümüş parası.

Lu 20:36* "Diriltilmiş kimseler", sözcük anlamıyla "dirilişin çocukları" ya da "oğulları"

kü onların hepsi O'nun gözünde yaşamaktadır."[a] **39** Buna karşılık yazıcılardan bazıları "Öğretmen, iyi söyledin" dediler. **40** Onlar artık tek bir soru bile sormaya cesaret edemediler.

41 Sonra İsa onlara şöyle dedi: "Nasıl oluyor da, Mesih Davut'un oğludur diyorlar?[b] **42** Çünkü Davut kendisi Mezmurlar kitabında şöyle söylüyor: 'Yehova Efendime dedi ki, **43** "Ben düşmanlarını ayaklarının altına basamak yapıncaya dek sağımda otur." '[c] **44** Davut ona 'Efendim' dediğine göre, o nasıl Davut'un oğlu olur?"

45 Bütün halk dinlerken, İsa öğrencilerine şunları dedi:[ç] **46** "Yazıcılardan sakının. Onlar kaftanlar içinde dolaşmaktan hoşlanır; çarşı meydanlarında selamlanmayı, havralarda ön sıraları ve akşam yemeklerinde başköşeleri almayı severler.[d] **47** Dul kadınların evlerini yiyip yutarlar[e] ve gösteriş için uzun dualar ederler. Onlar daha ağır bir hüküm giyecekler."[f]

21 İsa etrafa bakarken, hazine kaplarına bağışlarını* atan zenginleri gördü.[g] **2** Yoksul bir dul kadının da oraya iki pul* attığını gördü.[h] **3** Bunun üzerine şunu dedi: "Emin olun, bu dul kadın yoksul olmasına rağmen, onların hepsinden daha çok attı.[ı] **4** Çünkü onlar ellerindeki fazlalıklardan attılar, fakat bu kadın yoksul haliyle, elinde avcunda nesi varsa attı."[i]

5 Daha sonra bazıları mabedin güzel taşlarla ve oraya adanmış eşyalarla nasıl süslenmiş olduğundan söz edince,[a] **6** İsa şöyle dedi: "Öyle günler gelecek ki, burada şu gördüklerinizden taş üstünde taş bırakılmayacak, hepsi yerle bir olacak."[b] **7** Sonra ona şöyle sordular: "Öğretmen, bu olaylar gerçekten ne zaman olacak? Bunların gerçekleşeceği zamanın alameti ne olacak?"[c] **8** İsa şu karşılığı verdi: "Dikkatli olun da kimse sizi aldatmasın;[ç] çünkü birçokları benim ismimle gelip, 'Ben oyum', 'Vakit yaklaştı'[d] diyecek. Onların peşinden gitmeyin. **9** Ayrıca, siz savaş ve karışıklık haberleri duyduğunuzda korkmayın.[e] Önce bunların gerçekleşmesi gerek, ancak son hemen gelmeyecek."

10 Sonra İsa anlatmaya devam etti: "Millet milletle[f] ve krallık krallıkla çatışacak.[g] **11** Büyük depremler, birçok yerde salgın hastalıklar ve kıtlıklar olacak.[h] Korkunç görüntüler ve gökten büyük alametler görülecek.[ı]

12 Fakat tüm bu olaylardan önce insanlar sizi yakalayacaklar ve size zulmedecekler;[i] sizi havralara, hapishanelere teslim edecekler. Benim ismimden ötürü kralların ve valilerin önüne götürüleceksiniz.[j] **13** Bu size şahitlik etme fırsatı sağlayacak.[k] **14** Şunu aklınızdan çıkarmayın, kendinizi savunmak için söyleyeceklerinizi önceden hazırlamanız gerekmez.[l] **15** Çünkü size öyle bir dil ve hikmet vereceğim ki, bütün muhalifleriniz bir

BÖLÜM 20

a Mt 22:32
b Mt 22:42
Mr 12:35
c Me 110:1
Elç 2:34
Elç 2:35
ç Mt 23:1
Mr 12:38
d Mt 23:6
Mr 12:39
e İş 10:2
2Ti 3:6
2Ti 3:7
f Mr 12:40

BÖLÜM 21

g Mr 12:41
h Mr 12:42
ı Mr 12:43
2Ko 8:12
i Mt 22:37
Mr 12:44

2. Sütun

a Mt 24:1
Mr 13:1
b 1Kr 9:7
1Kr 9:8
Yr 7:14
Mi 3:12
Mt 24:2
Mr 13:2
Lu 19:44
c Mt 24:3
Mr 13:4
ç Ef 5:6
2Se 2:3
2Ti 3:13
1Yh 4:1
Vh 12:9
d Mt 24:5
Mr 13:6
e Öz 3:25
Mt 24:6
Mr 13:7
f Vh 6:4
g Mt 24:7
Mr 13:8
h Elç 11:28
Vh 6:8
ı Vh 6:12
i Mt 10:17
Mr 13:9
Yhn 16:2
j Mt 24:9
Mr 13:9
Elç 25:23
Vh 2:10
k Flp 1:28
l Lu 12:11

Lu 21:1* Ya da "armağanlarını"
2* Lepton (çoğul: lepta); Ek 5'e bakın.

araya gelse size karşı koyamayacak ve itiraz edemeyecek.[a] **16** Ayrıca, ana babalarınız,[b] kardeşleriniz, akrabalarınız ve arkadaşlarınız tarafından ele verileceksiniz ve bazılarınız öldürülecek.[c] **17** Benim isimmden ötürü herkes sizden nefret edecek.[ç] **18** Ancak, saçınızın tek bir teline[d] zarar gelmeyecek. **19** Tahammülünüz sayesinde canlarınızı* kazanacaksınız.[e]

20 Ayrıca, ordugâh kurmuş orduların Yeruşalim'i kuşattığını[f] gördüğünüzde bilin ki, onun yıkımı yakındır.[g] **21** O zaman Yahudiye'de olanlar dağlara kaçmaya başlasın, Yeruşalim'in içinde bulunanlar şehirden uzaklaşsın, dışında olanlar ise şehre girmesin.[h] **22** Çünkü o günler adaletin yerine getirileceği günler olacak ve böylece tüm yazılanlar gerçekleşecek.[ı] **23** O günlerde hamile olan, bebek emziren kadınların vay haline![i] Çünkü memlekette büyük yokluk olacak ve bu halk gazaba uğrayacak. **24** Kılıçtan geçirilecekler ve tüm milletlere esir olarak götürülecekler.[j] Yeruşalim, milletlerin dönemi[k] dolunca ya dek onların ayakları altında çiğnenecektir.

25 Ayrıca, güneşte,[l] ayda ve yıldızlarda alametler olacak; yeryüzünde de, denizin[m] gürlemesinden ve çalkantısından dolayı ne yapacağını bilemeyen milletler ıstırap çekecekler.[n] **26** İnsanlar korkudan ve yeryüzünde gerçekleşecek olayları[o] beklemekten bayginlık geçirecekler;[ö] çünkü göklerin kudretleri sarsılacak.[a] **27** O zaman İnsanoğlunun[b] bulutta, büyük güç ve ihtişamla geldiğini görecekler.[c] **28** Fakat bu şeyler olmaya başlayınca, doğrulun ve başınızı yukarı kaldırın, çünkü kurtuluşunuz yaklaşıyor."

29 Sonra İsa onlara bir örnek verdi: "İncir ağacına ve diğer tüm ağaçlara bakın:[c] **30** Onların tomurcuklanmış olduğunu gördüğünüz zaman yazın yakın olduğunu hemen anlarsınız.[d] **31** Aynı şekilde, bunların olduğunu gördüğünüzde anlayın ki, Tanrı'nın krallığı yakındadır.[e] **32** Şuna emin olun, bütün bunlar oluncaya kadar bu nesil* asla geçip gitmeyecek.[f] **33** Gök ve yer kaybolup gidecek,[g] fakat benim sözlerim asla kaybolup gitmeyecek.[h]

34 Kendinize dikkat edin de, aşırı[ı] yeme içmeyle ve hayatın kaygılarıyla[i] yüreğiniz ağırlaşmasın; ve o gün ansızın[j] gelip sizi bir kapan gibi gafil avlamasın.[k] **35** Çünkü o gün yeryüzünde yaşayan herkesin başına gelecek.[l] **36** Öyleyse, her zaman Tanrı'ya yakararak[m] uyanık kalın ki,[n] olacak tüm bu şeylerden kurtulmayı ve İnsanoğlunun önünde durmayı başarabilesiniz."[o]

37 İsa gündüzleri mabette Tanrı'nın sözünü öğretiyor,[ö] geceleri ise gidip Zeytinlik Dağında

BÖLÜM 21

a Mr 13:11
Elç 6:10
b 2Ti 3:3
c Mi 7:6
Mt 24:10
Mr 13:12
Elç 7:59
ç Mt 10:22
Mr 13:13
d 1Sa 14:45
Mt 10:30
Lu 12:7
e 2Ta 15:7
Ro 5:3
İb 10:36
2Pe 1:6
f Lu 19:43
g Da 9:26
Mt 23:38
Mt 24:15
h Mt 24:16
Mr 13:14
ı Tkr 32:35
Tkr 32:43
Yr 5:29
Ho 9:7
i Mt 24:19
Mr 13:17
Lu 19:44
Lu 23:28
j Tkr 28:64
Me 79:1
İş 63:18
Da 9:27
Zk 12:3
k He 21:26
He 21:27
Da 4:25
l Vh 6:12
m İş 57:20
Vh 17:15
n Mt 24:29
Mr 13:24
o Yo 2:10
Yo 2:30
ö Tsf 1:17

2. Sütun

a İş 34:4
2Pe 3:10
b Da 7:13
c Mt 24:30
Mr 13:26
Vh 1:7
ç Mt 24:32
Mr 13:28
d Mt 24:33
e Mr 13:29
f Mt 24:34
Mr 13:30
g Mt 5:18
h Mt 24:35
Mr 13:31
Vh 3:14
ı İş 5:11
i Mt 6:25
1Ti 6:8
j 1Se 5:3
k Öz 11:4
İş 5:13
Ro 13:13
l 1Se 5:2
2Pe 3:10

m Ro 12:12; Ef 6:18; 1Pe 4:7; **n** Mt 25:13; Mr 13:33; **o** Mt 24:42; Mr 13:35; 1Ko 16:13; 1Pe 5:8; Vh 6:17; Vh 16:15; **ö** Lu 19:47.

Lu 21:19* Ek 3'e bakın.

Lu 21:32* "Nesil", Yunanca *genea*. 1. Petrus 2:9'da geçen "soy" anlamındaki *genos*'tan farklıdır.

kalıyordu.[a] **38** Bütün halk[b] sabah erkenden mabede, onu dinlemeye geliyordu.

22 Fısıh[c] denilen Mayasız Ekmek Bayramı yaklaşıyordu. **2** Yüksek kâhinler ve yazıcılar İsa'yı nasıl ortadan kaldırabileceklerini araştırıyorlardı,[ç] çünkü halktan korkuyorlardı.[d] **3** Fakat Şeytan, İskariyot denilen ve onikiler arasında sayılan Yahuda'nın içine girdi.[e] **4** Yahuda, yüksek kâhinlere ve mabet bekçilerinin komutanlarına gidip İsa'yı nasıl onların eline verebileceğini konuştu.[f] **5** Onlar da sevindiler ve ona gümüş para vermek üzere aralarında anlaştılar.[g] **6** Yahuda da kabul etti; böylece etrafta kalabalığın olmadığı bir sırada İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.[h]

7 Fısıh kurbanının kesileceği Mayasız Ekmek Bayramının ilk günü geldi.[ı] **8** İsa, "Gidin, Fısıh yemeğini hazırlayın da yiyelim"[i] diyerek Petrus ve Yuhanna'yı gönderdi. **9** Onlar, "Yemeği nerede hazırlamamızı istiyorsun?" diye sordular. **10** O da şöyle dedi:[j] "Şehre girdiğinizde testiyle su taşıyan bir adamla karşılaşacaksınız. Gireceği eve dek onu izleyin.[k] **11** Ev sahibine deyin ki, 'Bizi öğretmen gönderdi, öğrencilerimle birlikte Fısıh yemeğini yiyebileceğim misafir odası nerede? diye soruyor.'[l] **12** Adam size üst katta, döşenmiş büyük bir oda gösterecek. Yemeği orada hazırlayın."[m] **13** Bunun üzerine oradan ayrıldılar. Her şeyi İsa'nın kendilerine dediği gibi buldular ve Fısıh yemeğini hazırladılar.[a]

14 Sonunda saat geldi ve İsa elçilerle birlikte sofraya oturdu.[b] **15** Onlara şöyle dedi: "Çekeceğim acılardan önce, bu Fısıh yemeğini sizinle birlikte yemeyi çok arzu ediyordum. **16** Çünkü size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın krallığında aslı gerçekleşene dek,[c] bir daha onu yemeyeceğim." **17** Sonra bir kâse alıp şükretti[ç] ve şöyle dedi: "Bunu alın, aranızda elden ele geçirin. **18** Şunu bilin ki, Tanrı'nın krallığı gelinceye dek, bir daha asmanın ürününden içmeyeceğim."[d]

19 Ayrıca, İsa ekmek aldı,[e] şükrettikten sonra bölüp onlara verdi. Şöyle dedi: "Bu sizin uğrunuzda[f] verilecek olan bedenimi[g] temsil eder. Beni anmak için bunu yapmaya devam edin."[h] **20** Akşam yemeğini yedikten sonra kâseyle[ı] de aynı şeyi yaptı ve şunları dedi: "Bu kâse, sizin uğrunuzda[i] dökülecek kanıma[j] dayanan yeni ahdi[k] temsil eder.

21 Fakat işte, beni ele verecek olan[l] benimle birlikte elini sofraya uzatıyor.[m] **22** Gerçi İnsanoğlu kendisi için belirlenmiş yoldan gidiyor;[n] fakat onu ele veren adamın vay haline!"[o] **23** Sonra, bunu yapacak kim olabilir diye aralarında tartışmaya başladılar.[ö]

24 Ayrıca aralarında kimin en büyük olduğu konusunda ateş-

BÖLÜM 21
a Yhn 8:1
b Mr 12:37
Lu 19:48

BÖLÜM 22
c Çk 12:3
Le 23:5
Yhn 13:1
1Ko 5:7
ç Lu 9:22
d Mt 21:46
Mt 26:4
Mr 14:2
Lu 20:19
e Mt 26:14
Mr 14:10
Yhn 6:70
Yhn 13:2
Yhn 13:27
Elç 1:17
f Yhn 13:18
g Zk 11:12
Mt 26:15
1Ti 6:10
Yhd 11
h Mt 26:16
Mr 14:11
ı Çk 12:14
Çk 12:18
Le 23:6
Tkr 16:2
Mt 26:17
Mr 14:12
i Çk 12:8
j 1Sa 10:3
k Mt 26:18
Mr 14:13
l Mr 14:14
m Mr 14:15

2. Sütun
a Mt 26:19
Mr 14:16
Lu 19:32
b Mt 26:20
Mr 14:17
c Lu 13:29
Lu 14:15
ç 1Ko 10:16
1Ko 11:25
d Vh 19:9
e Çk 12:8
Çk 12:20
Tkr 16:3
1Ko 10:17
1Ko 11:23
f İb 10:10
1Pe 2:24
g Yhn 6:51
1Ko 10:16
h Mt 26:26
Mr 14:22
1Ko 11:24
ı Mr 14:23
1Ko 10:16
i Me 50:5
Mt 26:28
Mr 14:24
İb 2:16
İb 9:14
1Pe 1:19

j Çk 24:8; Zk 9:11; Mt 26:28; 1Ko 11:25; İb 9:18; **k** Yr 31:31; Yr 32:40; 2Ko 3:6; İb 7:22; İb 8:8; **l** Me 41:9; **m** Mt 26:21; Yhn 13:21; **n** İş 53; Da 9:26; Elç 4:28; 1Pe 1:11; **o** Mt 26:24; **ö** Mt 26:22; Mr 14:19; Yhn 13:22.

li bir tartışma çıktı.[a] **25** Fakat İsa onlara şöyle dedi: "Milletlerin kralları onların başına efendi kesilir, onlar üzerinde yetki sahibi olanlara da velinimet denir.[b] **26** Ancak, siz böyle olmayacaksınız.[c] Aranızda en büyük olan en küçük gibi olsun[ç] ve baş olan, hizmetçi gibi olsun.[d] **27** Hangisi daha büyüktür? Sofrada oturan mı, yoksa hizmet eden mi? Sofrada oturan değil mi? Ben ise aranızda hizmet edenim.[e]

28 Bununla birlikte, yaşadığım sınavlarda[f] yanımda kalanlar[g] sizlersiniz. **29** Babam benimle bir krallık[h] için ahit yaptığı gibi,[ı] ben de sizlerle bir ahit yapıyorum ki, **30** krallığımda,[i] soframda yiyip[j] içesiniz ve tahta oturup[k] İsrail'in on iki kabilesine hükmedesiniz.

31 Simun, Simun! İşte, Şeytan[l] buğday gibi kalburdan geçirmek için sizi istedi.[m] **32** Fakat ben imanını yitirmeyesin diye senin için yakardım.[n] Sen de geri döndüğün zaman kardeşlerini güçlendir."[o] **33** O zaman Petrus, "Efendim, seninle hapse de ölüme de gitmeye hazırım" dedi.[ö] **34** Fakat o şu karşılığı verdi: "Petrus, şunu bil ki, bugün horoz ötmeden sen beni tanıdığını üç kere inkâr edeceksin."[p]

35 Sonra İsa onlara şunu dedi: "Ben sizi kesesiz, heybesiz ve çarıksız gönderdiğim zaman,[r] bir şeyin eksikliğini duymadınız, değil mi?" Onlar da "Duymadık" dediler. **36** O zaman İsa şöyle dedi: "Fakat şimdi kesesi olan, kesesini yanına alsın, heybesi olan da heybesini yanına alsın; kılıcı olmayan ise kaftanını satıp kılıç satın alsın. **37** Çünkü şunu bilin ki, 'O suçlularla bir tutuldu' sözü[a] bende yerine gelmelidir. Benimle ilgili yazılanlar işte şimdi gerçekleşiyor."[b] **38** Bunun üzerine onlar, "Efendim, işte burada iki kılıç var!" dediler. İsa "Yeterli" dedi.

39 Dışarı çıkınca, her zamanki gibi Zeytinlik Dağına gitti. Öğrencileri de onu takip etti.[c] **40** Oraya varınca onlara şöyle dedi: "Dua etmeyi sürdürün ki, ayartılmayasınız."[ç] **41** Kendisi de bir taş atımı kadar uzaklaşıp diz çöktü ve dua etmeye başladı: **42** "Baba, dilersen bu kâseyi benden al. Yine de, benim değil[d] Senin isteğin yerine gelsin."[e] **43** O zaman kendisine gökten bir melek göründü ve onu güçlendirdi.[f] **44** Büyük bir ıstırap içinde daha da hararetle duasına devam etti;[g] teri toprağa kan damlaları gibi düşüyordu.[h] **45** Duadan kalkıp öğrencilerin yanına gitti ve onları kederden uyuklamakta buldu.[ı] **46** Onlara, "Neden uyuyorsunuz?" dedi, "Kalkın, dua etmeyi sürdürün ki, ayartılmayasınız."[i]

47 O henüz konuşurken bir kalabalık göründü. Onikilerden biri olan Yahuda kalabalığın önündeydi;[j] İsa'yı öpmek için yaklaştı.[k] **48** İsa da ona, "Yahuda, İnsanoğlunu bir öpücükle mi ele veriyorsun?"[l] dedi. **49** Etrafındakiler olacakları anlayınca İsa'ya, "Efendimiz, kılıçla[m] vuralım mı?" dediler.

BÖLÜM 22

a Mr 9:34; Lu 9:46
b Mt 20:25; Mr 10:42
c 1Pe 5:3
ç Lu 9:48
d Mt 20:26; Mr 10:43; Lu 9:48
e Mt 20:28; Yhn 13:4; Flp 2:7
f Ro 8:17; İb 4:15
g Yhn 6:67
h Da 7:27; Lu 12:32; 2Ti 2:12; İb 12:28; Yk 2:5; Vh 1:6
ı Me 110:4
i Lu 13:29; Yhn 17:24
j Lu 12:37; Vh 19:9
k Mt 19:28; 1Ko 6:2; Vh 2:26; Vh 3:21; Vh 20:6
l 2Ko 2:11; 1Pe 5:8
m Ams 9:9; Mt 26:31; Mr 14:27
n Yhn 17:15; İb 7:25; 1Yh 2:1
o İş 35:3
ö Mt 26:33; Mr 14:29; Yhn 13:37
p Mt 26:34; Mr 14:30; Lu 22:61; Yhn 13:38
r Mt 10:9; Mr 6:8; Lu 9:3

2. Sütun

a İş 53:12
b Lu 18:31
c Mt 26:30; Mr 14:26; Yhn 18:1
ç Mt 26:41; Mr 14:38; Lu 22:46
d Mt 26:39; Mr 14:39
e Mt 6:10; Mr 14:36; Yhn 5:30; Yhn 6:38
f 1Kr 19:5; İş 49:8; Da 10:18; Mt 4:11
g Yhn 12:27; İb 5:7

h İş 53:7; İş 53:10; Lu 12:50; **ı** Mt 26:40; Mr 14:37; **i** Mt 26:41; Mr 14:38; Lu 22:40; **j** Mt 26:47; Mr 14:43; Yhn 18:2; **k** 2Sa 20:9; **l** Mt 26:48; Mr 14:45; **m** Lu 22:36.

50 Hatta onlardan biri başkâhinin hizmetkârına vurup sağ kulağını kesti.[a] **51** Fakat İsa "Bırakın, yeter" dedi ve hizmetkârın kulağına dokunarak onu iyileştirdi.[b] **52** Sonra İsa oraya kendisini yakalamaya gelen yüksek kâhinlere, mabet bekçilerinin komutanlarına ve ihtiyarlara şöyle dedi: "Bir haydudun karşısına çıkar gibi, kılıçlarla ve sopalarla mı geldiniz?[c] **53** Her gün mabette[ç] sizin yanınızdayken beni yakalamadınız.[d] Fakat bu sizin saatinizdir[e] ve karanlığın[f] hüküm sürdüğü saattir."[g]

54 Sonra İsa'yı tutuklayıp götürdüler.[h] Onu başkâhinin evine getirdiler;[ı] ancak, Petrus onları uzaktan takip ediyordu.[i] **55** Avlunun ortasına ateş yakıp oturdular; Petrus da onların arasındaydı.[j] **56** Bir hizmetçi kız yanan ateşin yanında oturan Petrus'u gördü ve ona dikkatle bakıp, "Bu adam da onunla birlikteydi"[k] dedi. **57** Fakat Petrus kadına, "Ben onu tanımıyorum"[l] diyerek bunu inkâr etti.[m] **58** Çok geçmeden onu gören başka biri, "Sen de onlardansın" dedi. Fakat Petrus, "Hayır, değilim" diye karşılık verdi.[n] **59** Bir saat kadar sonra başka bir adam ısrarla, "Bu da kesinlikle onunla birlikteydi; o da Celileli!" dedi.[o] **60** Fakat Petrus, "Arkadaş, neden söz ettiğini bilmiyorum" dedi. İşte o anda, tam bu sözleri söylerken bir horoz öttü.[o] **61** Efendimiz dönüp Petrus'a baktı. Petrus, Efendimizin kendisine, "Bugün horoz ötmeden sen beni üç kere inkâr edeceksin" dediğini hatırladı.[a] **62** Dışarıya çıkıp acı acı ağladı.[b]

63 Bu arada, İsa'yı gözaltında tutan adamlar onunla eğlenmeye[c] ve ona vurmaya[c] başladılar.[d] **64** Yüzüne bir örtü koyup, "Sana vuran kim? Peygambersen söyle bakalım" diyorlardı.[e] **65** Ona başka aşağılayıcı sözler de söylediler.[f]

66 Gün doğunca, yüksek kâhinler ve yazıcılar da dahil halkın ihtiyar meclisi toplandı[g] ve İsa'yı Sanhedrin* salonuna götürdüler.[h] **67** "Eğer Mesihsen[ı] bize söyle" dediler. Fakat İsa onlara şu karşılığı verdi: "Size söylesem de asla inanmazsınız.[i] **68** Size sorsam da asla cevap vermezsiniz.[j] **69** Fakat, bundan sonra İnsanoğlu[k] Tanrı'nın sağındaki[l] kudretli konumda oturuyor olacak."[m] **70** Bunun üzerine hep birden, "Öyleyse sen Tanrı'nın Oğlu musun?" diye sordular. İsa da, "Öyle olduğumu kendiniz söylüyorsunuz" dedi.[n] **71** O zaman, "Başka tanığa ne gerek var?"[o] dediler, "İşte bunu kendi ağzından biz duyduk."[o]

23 Sonra hep birlikte kalkıp İsa'yı Pilatus'a götürdüler.[p] **2** "Bu adam milletimizi saptırıyor,[r] Sezar'a vergi ödemeyi yasaklıyor,[s] kendisinin Mesih olduğunu, kral olduğunu söylüyor"[ş] diyerek onu suçlamaya başladılar.[t] **3** Pilatus, İsa'ya "Sen Yahudilerin kralı mısın?" diye

BÖLÜM 22

a Mt 26:51
Mr 14:47
Yhn 18:10
b Yhn 18:11
c Mt 26:55
Mr 14:48
ç Lu 19:47
d Yhn 7:30
e Yhn 12:27
f Kl 1:13
g Yhn 19:11
h İş 53:7
Elç 8:32
ı Mt 26:57
i Mt 26:58
Mr 14:54
Yhn 18:15
j Yhn 18:18
k Mt 26:69
Mr 14:67
l Mt 26:70
Mr 14:68
m Öz 29:25
n Mt 26:71
Mr 14:69
Yhn 18:25
o Mt 26:73
Mr 14:70
Yhn 18:26
ö Mt 26:74
Mr 14:71
Yhn 18:27

2. Sütun

a Mt 26:75
Mr 14:72
b İş 66:2
He 7:16
1Ko 10:12
2Ko 7:10
c Me 22:7
ç İş 50:6
İş 53:5
d Mt 26:67
Mr 14:65
e Mt 26:68
f Me 44:16
İş 51:7
g Me 2:2
Elç 4:26
h Mt 27:1
Mr 15:1
ı Mt 26:63
Mr 14:61
Yhn 10:24
i Yhn 3:12
Yhn 8:45
j Lu 20:7
k Da 7:13
Vh 1:7
l Me 110:1
m Mt 26:64
Mr 14:62
Elç 2:33
Elç 7:55
Ro 8:34
Kl 3:1
İb 1:3
n Mt 27:11
Mr 15:2
o Tkr 17:6
o Mt 26:65
Mr 14:63

BÖLÜM 23 **p** Mt 27:2; Mr 15:1; Yhn 18:28; **r** Yhn 12:19; Elç 24:5; **s** Öz 25:18; Mr 12:17; **ş** Yhn 1:49; Yhn 18:36; **t** 1Kr 21:10; Me 35:11.

Lu 22:66* Matta 26:59'daki dipnota bakın.

sordu. O da cevap olarak, "Bunu kendin söylüyorsun" dedi.[a] **4** Bunun üzerine Pilatus yüksek kâhinlere ve kalabalığa, "Ben bu adamı suçlu bulmuyorum"[b] dedi. **5** Fakat onlar diretmeye başladılar; "Tüm Yahudiye'de halka bazı şeyler öğreterek onları kışkırtıyor; Celile'den başladı, ta buraya dek geldi" dediler. **6** Pilatus bunu duyunca, onun Celileli olup olmadığını sordu. **7** İsa'nın Herodes'in yetkisindeki bölgeden[c] geldiğini öğrenince, onu o sırada Yeruşalim'de bulunan Herodes'e gönderdi.

8 Herodes İsa'yı görünce çok sevindi, çünkü uzun süredir onu görmek istiyordu.[ç] Hakkındaki haberleri işitmişti[d] ve ondan bir alamet görmeyi umuyordu. **9** Ona uzun uzun sorular sormaya başladı; fakat İsa hiç cevap vermiyordu.[e] **10** Yüksek kâhinler ve yazıcılar ise sürekli ayağa kalkıp ona karşı ağır suçlamalarda bulunuyorlardı.[f] **11** Sonra Herodes muhafız askerleriyle birlikte onu aşağıladı,[g] parlak bir giysi giydirerek onunla eğlendi[h] ve ardından onu Pilatus'a geri gönderdi. **12** O gün Herodes ve Pilatus[ı] dost oldular; bundan önce aralarında düşmanlık vardı.

13 Sonra Pilatus yüksek kâhinleri, yöneticileri ve halkı çağırdı. **14** Onlara şöyle dedi: "Bu adamı halkı isyana teşvik eden biri olarak karşıma getirdiniz. Bakın! Onu sizin önünüzde sorguya çektim, fakat yönelttiğiniz suçlamalar için hiçbir dayanak bulamadım.[i] **15** Onu bize geri gönderdiğine göre Herodes de bulamadı. Demek ki, ölümü hak eden[a] hiçbir suç işlememiş. **16** Ona dayak attırıp[b] serbest bırakacağım." **17** *— **18** Fakat tüm topluluk hep bir ağızdan, "Onu ortadan kaldır,[c] bizim için Barabbas'ı salıver!" diye bağırıyordu.[ç] **19** (Bu adam şehirde çıkan bir ayaklanmadan ve cinayetten dolayı hapse atılmıştı.) **20** Pilatus onlara tekrar seslendi, çünkü İsa'yı serbest bırakmak istiyordu.[d] **21** "Direğe ger! Onu direğe ger!" diye haykırmaya başladılar.[e] **22** Üçüncü kez onlara, "Neden? Bu adam ne kötülük etti?" dedi. "Ölümü hak edecek bir suçunu görmedim; dayak attırdıktan sonra onu serbest bırakacağım."[f] **23** O zaman kalabalık yüksek sesle bağırmaya başladı; ısrarla onun direğe gerilmesini istiyorlardı. Bağırıp çağırarak baskın çıktılar.[g] **24** Böylece Pilatus onların isteğinin yerine getirilmesi için hüküm verdi.[h] **25** Onların istediği kişiyi, ayaklanma çıkarmaktan ve cinayetten hapse atılmış olan adamı serbest bıraktı.[ı] İsa'ya da onların istediğinin yapılmasına karar verdi.[i]

26 Onu götürürlerken, kırdan dönmekte olan Kireneli Simun'u yoldan çevirdiler ve İsa'nın peşinden taşıması için işkence direğini ona yüklediler.[j] **27** Ardından büyük bir kalabalık gidiyordu, kalabalıkta bulunan çok sayıda kadın keder içinde dövünüyor ve ağlıyordu. **28** İsa kadınlara döndü ve şöyle

BÖLÜM 23

a Mt 27:11
1Ti 6:13

b Yhn 18:38
İb 7:26
1Pe 2:22

c Lu 3:1

ç Lu 9:9

d Mt 14:1
Mr 6:14

e Me 39:1
İş 53:7

f Elç 25:7

g İş 53:3
Lu 9:22

h Me 22:7

ı Elç 4:27

i Yhn 18:38

2. Sütun

a Elç 23:29

b Mt 27:26
Yhn 19:1

c İş 49:7

ç Mt 27:20
Mr 15:11
Yhn 18:40

d Mt 27:22
Mr 15:12
Yhn 19:12

e Mr 15:13
Yhn 19:6

f Mt 27:23
Mr 15:14

g Çk 23:2
Yhn 19:15

h Mr 15:15
Yhn 19:16

ı Öz 17:15

i Mt 27:26

j Mr 15:21
Yhn 19:17

Lu 23:17* Matta 17:21'deki dipnota bakın.

dedi: "Ey Yeruşalim kızları, benim için ağlamayı bırakın. Kendiniz ve çocuklarınız için ağlayın.[a] **29** Çünkü, öyle günler geliyor ki, 'Ne mutlu kısır kadınlara, doğurmamış rahimlere ve emzirmemiş memelere!' denecek.[b] **30** O zaman dağlara, 'Üzerimize düşün!', tepelere 'Bizi örtün!' diyecekler.[c] **31** Çünkü ağaç henüz yaşken bunları yaparlarsa, kuruyunca ne olacak?"[ç]

32 İsa'yla birlikte idam edilmek üzere iki suçlu da götürülüyordu.[d] **33** Kafatası[e] denilen yere geldiklerinde, onu orada iki suçluyla birlikte direğe gerdiler; suçlulardan biri sağında diğeri solundaydı.[f] **34** [İsa ise, "Baba, onları bağışla,[g] çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar" diyordu.] Sonra giysilerini paylaşmak için kura çektiler.[h] **35** Bu arada halk olanları seyrediyordu.[ı] Yöneticiler ise, "Mademki Tanrı'nın Mesihi, Seçilmiş Kişi,[i] başkalarını kurtardığı gibi kendini de kurtarsın"[i] diyerek alay ediyorlardı. **36** Askerler de onunla eğleniyordu;[k] yanına gelip ona ekşi şarap teklif ediyorlar,[l] **37** "Eğer Yahudilerin kralıysan kendini kurtar" diyorlardı. **38** Başının üstünde şöyle bir yafta vardı: "Bu Yahudilerin kralıdır."[m]

39 Asılan suçlulardan biri onu aşağılayarak[n] konuşmaya başladı; "Sen Mesih değil misin? Kendini de bizi de kurtar" diyordu. **40** Diğeri ise onu azarlayarak şöyle dedi: "Sende hiç Tanrı korkusu yok mu? Sen de aynı hükmü giymiş durumdasın.[o] **41** Gerçi biz bunu hak ettik, çünkü yaptıklarımızın cezasını çekiyoruz; fakat bu adam hiçbir kötü şey yapmadı."[a] **42** Sonra da, "Ey İsa, kral olduğunda*[b] beni hatırla" dedi. **43** İsa da ona, "Gerçekten de bugün sana diyorum ki, sen benimle[c] birlikte Cennette olacaksın"[ç] dedi.

44 O sırada altıncı* saat sularıydı; buna rağmen tüm yeryüzüne bir karanlık çöktü ve dokuzuncu# saate kadar sürdü.[d] **45** Çünkü güneş ışığı yok olmuştu; sonra kutsal mekânın perdesi[e] ortasından yırtıldı.[f] **46** Ve İsa yüksek sesle, "Baba, ruhumu ellerine teslim ediyorum" dedi.[g] Bunu söyledikten sonra son nefesini verdi.[h] **47** Yüzbaşı olanları gördüğü zaman, "Bu gerçekten doğru bir adamdı"[ı] diyerek Tanrı'yı yüceltmeye başladı. **48** Bu olayı izlemek için oraya toplanan tüm kalabalık olanları görünce, göğüslerini döverek geri dönmeye başladı. **49** İsa'nın tanıdıklarının hepsi uzakta durmaktaydı.[i] Ayrıca, Celile'den beri onu takip eden kadınlar da olanları izliyordu.[j]

50 Orada, Kurul üyesi olan, Yusuf adında iyi ve doğru bir adam vardı.[k] **51** (Bu adam onun için kurulan komployu ve yapılanları onaylamamıştı.)[l] Yahudiyelilerin bir şehri olan Arimatea'dandı ve Tanrı'nın krallığını bekliyordu.[m] **52** Pilatus'a gidip İsa'nın bedenini istedi.[n]

BÖLÜM 23

a Tkr 28:57
Yr 9:19
Mr 13:17
Lu 19:44
b Mt 24:19
Lu 21:23
c İş 2:19
Ho 10:8
Vh 6:16
ç Öz 11:31
Yr 25:29
He 20:47
1Pe 4:17
d İş 53:12
Mt 27:38
e Mt 27:33
f Yhn 19:18
g Elç 7:60
h Me 22:18
İş 53:12
Mt 27:35
Mr 15:24
ı Zk 12:10
i Mt 27:42
Mr 15:31
j Me 22:8
k Me 22:7
l Me 69:21
m Mt 27:37
Mr 15:26
Yhn 19:19
n Mt 26:68
Mt 27:44
Mr 15:32
o Yr 5:3

2. Sütun

a 1Pe 1:19
b Lu 1:32
c Yhn 5:29
Elç 24:15
ç İş 11:6
İş 35:1
İş 65:17
Vh 21:1
d Ams 8:9
Mt 27:45
Mr 15:33
e Çk 26:31
Çk 36:35
f İb 10:20
g Me 31:5
Elç 7:59
h Mt 27:50
ı Mt 27:54
i Me 38:11
Me 88:8
j Mt 27:55
Mr 15:40
Lu 8:2
k Mt 27:57
Mr 15:43
Yhn 19:38
l Ba 37:21
m Mr 15:43
Lu 2:25
n Mt 27:58

Lu 23:42* Sözcük anlamıyla, "krallığına geldiğinde" **44*** Gün doğuşu esas alınarak "altı", bugünün saatiyle öğlen 12 suları. **44#** Gün doğuşu esas alınarak "dokuz"; bugünün saatiyle öğleden sonra 3 suları.

53 Onu direkten indirip[a] has ketenden beze sardı ve kayaya oyulmuş, henüz kimsenin yatırılmadığı bir mezara[b] koydu.[c] **54** O gün Hazırlık Günüydü[ç] ve Sebt[d] gününün alacakaranlığı çökmek üzereydi. **55** İsa'yla birlikte Celile'den gelmiş olan kadınlar da oraya gidip, mezara[e] ve onun bedeninin nasıl konulduğuna baktılar.[f] **56** Sonra güzel kokulu otlar ve yağlar[g] hazırlamak üzere geri döndüler. Tabii, emre göre Sebt günü[h] dinlendiler.

24 Haftanın ilk günü, hazırladıkları güzel kokulu otları alarak erkenden mezara gittiler.[ı] **2** Fakat mezarın önündeki taşı yerinden yuvarlanmış bulduular.[i] **3** İçeri girdiklerinde Efendimiz İsa'nın bedeninin orada olmadığını gördüler.[j] **4** Onlar şaşkınlık içindeyken, yanlarında parıldayan giysiler içinde iki adam belirdi.[k] **5** Kadınlar korkmuşlar ve başlarını yere eğmişlerdi; adamlar onlara şöyle dedi: "Diriyi neden ölüler arasında arıyorsunuz? **6** [O burada değil, diriltildi.][l] Daha Celile'deyken size neler söylediğini hatırlayın:[m] **7** İnsanoğlu günahkârların eline verilecek ve direğe gerilecek, fakat üçüncü gün diriltilecek."[n] **8** O zaman, İsa'nın sözlerini hatırladılar.[o] **9** Mezardan döndüler ve tüm bunları on bir elçiye ve diğerlerine anlattılar.[ö] **10** Bu kadınlar, Mecdelli Meryem, Yoanna[p] ve Yakup'un annesi Meryem'di. Ayrıca, onlarla birlikte olan diğer kadınlar[r] da olanları anlattılar. **11** Ancak, anlatılanlar elçilere saçma göründü ve kadınlara inanmadılar.[a]

12 [Fakat Petrus kalkıp mezara koştu; eğilip içeriye baktığında, sargılardan başka bir şey göremedi. Bunun üzerine, olanlara hayret ederek oradan ayrıldı.]

13 Yine o gün öğrencilerden ikisi Yeruşalim'e on bir kilometre kadar* uzaktaki Emmaus denilen bir köye gidiyordu. **14** Aralarında bütün bu olanlar hakkında konuşuyorlardı.[b]

15 Onlar konuşup tartışırken İsa yanlarına yaklaştı[c] ve onlarla birlikte yürümeye başladı. **16** Fakat öğrenciler onu tanıyamadılar.[ç] **17** İsa, "Yolda giderken aranızda tartıştığınız mesele nedir?" diye sordu. Öğrenciler yüzlerinde üzgün bir ifadeyle oldukları yerde durdular. **18** Adı Kleopas olan şu karşılığı verdi: "Yeruşalim'de tek başına yaşayan bir yabancı mısın da bu günlerde orada olanları bilmiyorsun?" **19** O da "Hangi olanları?" dedi. Onlar şöyle karşılık verdi: "İşleri ve sözleriyle Tanrı'nın ve tüm halkın gözünde güçlü bir peygamber[d] olan Nasıralı İsa'yla[e] ilgili olanları; **20** yüksek kâhinlerimiz ile yöneticilerimizin ölüm cezasına çarptırmak için onu nasıl tutuklattığını ve direğe astığını.[f] **21** Oysa biz onun İsrail'i kurtaracak kişi olduğunu umuyorduk;[g] üstelik bugün bu olaylar olalı üçüncü

BÖLÜM 23

a Tkr 21:23
b Mt 27:59
Mr 15:46
c İş 53:9
ç Çk 12:6
Mt 27:62
Mr 15:42
Yhn 19:42
d Çk 20:10
Tkr 5:14
e Yhn 5:28
f Mt 27:61
Mr 15:47
g Mt 26:7
h Çk 16:29
Çk 20:8
Çk 31:15
Tkr 5:12

BÖLÜM 24

ı Mt 28:1
Mr 16:1
Yhn 20:1
i Mr 16:4
j Mr 16:5
k Hk 13:6
Mt 28:5
Elç 1:10
l Mt 28:6
Mr 16:6
m Mt 28:7
Mr 16:7
n Yun 1:17
Mt 16:21
Mr 8:31
Lu 9:22
Elç 17:3
o Yhn 2:22
ö Mt 28:8
p Lu 8:3
r Lu 8:2

2. Sütun

a Ba 45:26
b Lu 9:22
c Mt 18:20
ç Yhn 20:14
Yhn 21:4
d Tkr 18:18
Lu 7:16
Yhn 3:2
Yhn 6:14
Elç 2:22
e Mt 2:23
Mt 21:11
f Lu 23:1
Elç 3:13
Elç 13:27
g Elç 1:6

Lu 24:13* "On bir kilometre kadar"; altmış stadion, yaklaşık yedi buçuk Roma mili. Ek 5'e bakın.

gündür. **22** Bir de, aramızdan bazı kadınlar[a] gelip bizi şaşkına çevirdiler. Söylediklerine göre, erkenden mezara gittiklerinde **23** İsa'nın bedenini bulamamışlar ve doğaüstü bir görüntüde melekleri görmüşler. Melekler onlara İsa'nın yaşadığını söylemiş. **24** Sonra, bizimle birlikte olanlardan bazıları da mezara gitti;[b] mezarı tıpkı kadınların söylediği gibi buldular ve onu göremediler."

25 Bunun üzerine İsa onlara şöyle dedi: "Ey akılsızlar ve peygamberlerin bütün söylediklerini kabul etmekte yürekleri duyarsız olanlar![c] **26** Mesih'in bu acıları çekip[ç] yüceltilmesi[d] gerekmiyor muydu?" **27** Sonra, Musa'nın[e] ve diğer tüm Peygamberlerin[f] yazılarından başlayarak, onlara bütün Kutsal Yazılarda kendisiyle ilgili yazılanları açıkladı.

28 Sonunda gidecekleri köye yaklaştılar; İsa yola devam edecekmiş gibi yaptı. **29** Fakat öğrenciler, "Bizimle kal, çünkü akşam olmak üzere, gün bitiyor" diyerek onu zorladılar. Bunun üzerine içeri girip onların yanında kaldı. **30** Onlarla birlikte sofrada otururken ekmek aldı, şükretti ve bölüp onlara dağıttı.[g] **31** O zaman gözleri tamamen açıldı ve onu tanıdılar; sonra İsa gözden kayboldu.[h] **32** Öğrenciler birbirlerine, "Yolda bizimle konuşurken ve Kutsal Yazıları açıklarken yüreğimiz ateş almamış mıydı?" dediler. **33** Hemen kalkıp Yeruşalim'e döndüler. On bir elçiyi ve onlarla birlikte olanları toplanmış buldular. **34** "Gerçekten de Efendimiz dirildi, Simun'a göründü!"[a] diyorlardı. **35** O zaman onlar da yolda olanları ve İsa'nın ekmek bölerek kendisini onlara nasıl tanıttığını anlattı.[b]

36 Bunları konuşurlarken, İsa ortalarında belirdi [ve şöyle dedi: "Size selam olsun"]. **37** Dehşete düştüler, çok korktular;[c] bir ruh gördüklerini sanıyorlardı. **38** Bu nedenle İsa onlara şöyle dedi: "Neden telaşlandınız? Neden yüreğinizde kuşkular doğuyor? **39** Ellerime ve ayaklarıma bakın, bu benim. Dokunun[ç] ve görün, çünkü ruhun eti kemiği olmaz;[d] benim ise, gördüğünüz gibi var." **40** [Bunları söylerken onlara ellerini ve ayaklarını gösterdi.] **41** Onlar sevinç ve şaşkınlık içinde, gördüklerine hâlâ inanamazken,[e] İsa "Burada yiyecek bir şeyiniz var mı?" diye sordu.[f] **42** Ona bir parça ızgara balık verdiler.[g] **43** O da alıp gözlerinin önünde yedi.[h]

44 Sonra onlara şöyle dedi: "Bunları sizinle birlikteyken de söylemiştim:[ı] Musa kanununda, Peygamberlerin yazılarında[i] ve Mezmurlarda[j] benimle ilgili tüm yazılanlar gerçekleşmelidir." **45** O zaman Kutsal Yazıların anlamını tam olarak kavramaları için zihinlerini açtı.[k] **46** Ve şunları söyledi: "Mesih'in acı çekeceği ve ölüp üçüncü gün diriltileceği yazılmıştır;[l] **47** Yeruşalim'den başlayarak[m] tüm milletlere,[n] onun ismiyle günahların bağışlanması[o] için tövbe

BÖLÜM 24

a Mt 28:8
Lu 24:10
b Lu 24:12
Yhn 20:3
c Me 22
İş 53
Yhn 20:27
ç Elç 17:3
1Ko 15:3
d Yhn 20:9
Flp 2:9
İb 2:9
1Pe 1:11
e Ba 3:15
Ba 22:18
Ba 49:10
Sy 21:9
Tkr 18:15
f İş 7:14
İş 9:6
Yr 23:5
He 34:23
Da 9:24
Mi 5:2
Ml 3:1
Yhn 1:45
Elç 10:43
Elç 26:22
g Mt 14:19
Mt 15:36
Mr 6:41
h Yhn 20:19

2. Sütun

a 1Ko 15:5
b Lu 9:16
c Mt 14:26
ç 1Yh 1:1
d 1Ko 15:50
e Ba 45:26
f Yhn 21:5
g Yhn 21:13
h Elç 10:41
ı Mt 16:21
Lu 9:22
Yhn 5:39
i Lu 24:27
j Me 2:2
Me 16:10
Me 27:12
Me 69:9
Me 78:2
Me 118:22
Me 132:11
k Yhn 12:16
l İş 53:5
Ho 6:2
Yun 1:17
Mr 9:31
m Elç 4:2
Elç 5:28
n Ba 22:18
1Ko 15:12
Ga 3:14
1Ti 3:16
o Elç 5:31
Elç 13:38

duyurusu yapılacaktır. **48** Sizler bunların şahitleri olacaksınız.[a] **49** İşte, Babamın vaat ettiğini size gönderiyorum. Yine de, yukarıdan gelen güçle donatılıncaya dek şehirde kalın."[b]

50 İsa onları şehirden çıkarıp Beytanya'ya kadar götürdü ve ellerini kaldırıp onlar için hayırdua etmeye başladı.[a] **51** Dua ederken yanlarından ayrıldı ve göğe doğru kaldırıldı.[b] **52** Onun önünde yere eğildiler ve büyük bir sevinçle Yeruşalim'e döndüler.[c] **53** Sürekli mabette duruyor, Tanrı'ya şükrediyorlardı.[ç]

BÖLÜM 24

a Yhn 15:27
Elç 1:8
b Yo 2:28
Yhn 14:16
Elç 1:4
Elç 2:4

2. Sütun

a Tkr 33:1
b Elç 1:9
c Yhn 14:28; Yhn 16:22; Elç 1:10; Elç 1:12; **ç** Elç 2:46.

YUHANNA

İNCİLİ

1 Başlangıçta[a] Söz[b] vardı, Söz Tanrı ile beraberdi[c] ve Söz bir tanrıydı.*[ç] **2** O, başlangıçta[d] Tanrı'yla beraberdi.[e] **3** Her şey onun aracılığıyla var oldu[f] ve tek bir şey bile onsuz var olmadı.

Onun aracılığıyla var olan **4** yaşamdı,[g] yaşam da insanların ışığıydı.[h] **5** Bu ışık karanlıkta parlıyor;[ı] karanlık onu alt edemedi.

6 Tanrı'nın temsilci olarak gönderdiği bir adam ortaya çıktı;[i] adı Yahya idi.[j] **7** Bu adam tanıklık[k] etmeye gelmişti. Işığa tanıklık edecekti ki,[l] her tür insan onun aracılığıyla iman etsin.[m] **8** Kendisi o ışık değildi,[n] fakat ışığa tanıklık[o] edecekti.

9 Her tür insanı aydınlatan[ö] o gerçek ışık,[p] dünyaya gelmek üzereydi.[r] **10** O, dünyadaydı[s] ve dünya onun aracılığıyla var olmuştu;[ş] fakat dünya onu tanımadı. **11** Kendi memleketine geldi, fakat kendi halkı onu kabul etmedi.[a] **12** Ancak, kendisini kabul eden herkese[b] Tanrı'nın çocukları[c] olma hakkını verdi; çünkü onun ismine iman ettiler.[ç] **13** Onların doğumu ne kan bağına ne de bir insanın arzusuna ya da iradesine dayanır; onlar Tanrı'nın çocuklarıdır.[d]

14 Söz, insan olup[e] aramızda yaşadı ve biz onun ihtişamını gördük; öyle ki, bir babanın biricik oğluna[f] bağışladığı bir ihtişam. O, lütufla doluydu ve hep hakikati[g] konuştu. **15** (Yahya onun hakkında tanıklık etmiş ve bunu yüksek sesle duyurmuştu. Şu sözleri söyleyen de oydu: "Ardımdan gelen önüme geçti, çünkü o benden önce vardı.")[h] **16** Nitekim biz hepimiz, onun bol bol[ı] sahip olduklarından yararlandık, evet, lütuf üzerine lütuf[i] gördük. **17** Çünkü Kanun Musa aracılığıyla verildi,[j] lütuf[k]

BÖLÜM 1

a Öz 8:22
Kl 1:15
Vh 3:14
b Yhn 12:50
Vh 19:13
c Öz 8:30
Yhn 17:5
ç İş 9:6
Yhn 1:18
Yhn 10:35
Flp 2:6
d Ba 1:1
Mi 5:2
e Ba 1:26
Ba 3:22
f Yhn 1:10
1Ko 8:6
Kl 1:16
İb 1:2
g Yhn 5:26
Elç 3:15
1Yh 1:2
1Yh 5:11
h Yhn 8:12
ı Yhn 3:19
Yhn 12:35
i Lu 3:2
j Mt 3:1
Lu 1:13
k İş 40:3
Yhn 5:33
l Mt 3:11
m Elç 19:4
n Yhn 1:20
Elç 13:25
o Yhn 5:36
ö Yhn 9:39
Yhn 12:46
p Mt 4:16
Yhn 3:19
1Yh 2:8
r Elç 13:47
s Yhn 1:14
ş Yhn 1:3

Yhn 1:1* Ek 14'e bakın.

2. Sütun **a** Lu 19:14; **b** Ro 9:27; **c** Ro 8:16; 2Ko 6:18; Ef 1:5; 1Yh 3:1; **ç** Ga 3:26; **d** Yhn 3:3; Yk 1:18; 1Pe 1:23; 1Yh 3:9; **e** Flp 2:7; 1Ti 3:16; İb 2:14; 1Yh 4:2; 2Yh 7; **f** Yhn 3:16; 1Yh 4:9; **g** Ef 4:21; **h** Lu 3:16; Yhn 8:58; Kl 1:17; **ı** Kl 1:19; Kl 2:3; Kl 2:9; **i** Ef 1:6; **j** Çk 31:18; Tkr 4:44; Yhn 7:19; **k** Ro 3:24; Ro 6:14.

ve hakikat[a] İsa Mesih aracılığıyla ortaya çıktı. **18** Tanrı'yı hiçbir insan görmemiştir;[b] O'nu bize anlatan,[c] Babamızın yanı başında*[ç] bulunan o biricik varlıktır.#[d]

19 Yahudiler Yahya'ya "Sen kimsin?"[e] diye sormak için Yeruşalim'den kâhinler ve Levioğulları gönderdiğinde onun tanıklığı şöyle oldu: **20** "Ben Mesih değilim" diyerek,[f] gerçeği inkâr etmeden açıkça konuştu. **21** "Peki o zaman İlya[g] mısın?" diye sorduklarında, "Değilim" dedi. "Sen o Peygamber[h] misin?" diye de sordular. "Hayır!" diye cevap verdi. **22** O zaman, "Sen kimsin? Bizi gönderenlere ne cevap verelim? Kendin hakkında ne diyorsun?"[ı] dediler. **23** Yahya şöyle dedi: "Ben, İşaya peygamberin dediği gibi, 'Yehova'nın* yolunu düzleyin' diye çölde yükselen bir sesim."[i] **24** Bu gönderilenler Ferisilerdendi. **25** Ona bazı sorular sordular; "Mademki sen Mesih, İlya veya o Peygamber değilsin, neden vaftiz[j] ediyorsun?" **26** Yahya onlara şu cevabı verdi: "Ben suyla vaftiz ediyorum. Fakat aranızda[k] biri duruyor ki, siz onu tanımıyorsunuz;[l] **27** o ardımdan geliyor. Fakat ben onun çarıklarının bağını çözmeye bile layık değilim."[m] **28** Bütün bunlar Yahya'nın halkı vaftiz ettiği yerde,[n] Ürdün Irmağının öte yakasındaki Beytanya'da oldu.

29 Ertesi gün Yahya, İsa'nın kendisine doğru geldiğini görüp şöyle dedi: "İşte, dünyanın[a] günahını ortadan kaldıran[b] Tanrı Kuzusu![c] **30** 'Ardımdan gelen biri var ki, önüme geçti, çünkü o benden önce vardı',[ç] derken sözünü ettiğim kişi budur. **31** Ben onu tanımazdım, fakat İsrail onu açıkça tanısın diye,[d] suyla vaftiz ederek geldim." **32** Yahya şunu da belirtti: "Ruhun gökten güvercin gibi inip onun üzerinde kaldığını gördüm.[e] **33** Ben onun kim olduğunu bilmiyordum; fakat halkı suyla vaftiz etmem için beni gönderen[f] dedi ki, 'Ruhun kimin üzerine inip kaldığını görürsen kutsal ruhla vaftiz edecek[g] olan odur.' **34** Ben de bunu görüp Tanrı'nın Oğlu budur diye tanıklık ettim."[h]

35 Ertesi gün Yahya iki öğrencisiyle beraberdi, **36** İsa'yı yürürken görüp yine, "İşte, Tanrı Kuzusu!"[ı] dedi. **37** O iki öğrencisi de bunu duyup İsa'nın ardından gitti. **38** İsa geri dönüp peşinden geldiklerini görünce, "Ne istiyorsunuz?" dedi. Onlar da, "Rabbi, sen nerede kalıyorsun?" dediler. ("Rabbi", öğretmen anlamına gelir.) **39** O zaman, "Gelin de görün" dedi. Bunun üzerine gidip onun nerede kaldığını gördüler.[i] Onuncu* saat sularıydı; ve o gün onunla kaldılar. **40** Yahya'nın dediklerini duyup İsa'yı izleyen iki kişiden biri, Simun Petrus'un

BÖLÜM 1

a Yhn 8:32
Yhn 14:6
Yhn 18:37
2Ko 1:20
b Çk 33:20
Yhn 6:46
1Yh 4:12
c Mt 11:27
Lu 10:22
1Yh 3:2
ç Öz 8:30
Yhn 13:23
d Yhn 1:1
e Lu 3:15
f Yhn 3:28
Elç 13:25
g Ml 4:5
Mt 11:14
Mt 17:10
Mr 9:13
h Tkr 18:15
Yhn 6:14
Yhn 7:40
Elç 3:22
ı Lu 3:16
i İş 40:3
Mt 3:3
Lu 1:17
Lu 1:76
Lu 7:27
Yhn 3:28
j Mt 21:25
k Lu 17:21
l İş 53:2
m Mt 3:11
Elç 13:25
n Mt 3:6

2. Sütun

a Yhn 6:51
1Yh 2:2
1Yh 4:14
b İş 53:11
1Ko 15:3
İb 9:14
1Pe 2:24
1Yh 3:5
c Çk 12:3
İş 53:7
1Ko 5:7
1Pe 1:19
Vh 5:6
ç Yhn 1:15
Yhn 8:58
Kl 1:17
d İş 40:3
Ml 3:1
Lu 1:76
Elç 19:4
e Mt 3:16
Mr 1:10
Lu 3:22
f Lu 3:2
g Mt 3:11
Elç 1:5
Elç 2:4
h Mt 3:17
Yhn 5:33
ı Elç 8:32
Vh 5:12
i Mt 8:20
2Ko 8:9

Yhn 1:18* Sözcük anlamıyla, "bağrında." Özel ve ayrıcalıklı bir konuma atfeder. **18#** Ya da "tanrısal varlık" **23*** Ek 1'e bakın.

Yhn 1:39* Gün doğuşu esas alınarak "on"; bugünün saatiyle öğleden sonra dört suları.

kardeşi Andreas'tı.[a] **41** O önce kardeşi Simun'u buldu ve "Biz Mesih'i[b] bulduk" dedi. ("Mesih", meshedilmiş kişi[c] anlamına gelir.) **42** Ve onu İsa'ya götürdü. İsa ona bakıp,[ç] "Sen Yuhanna oğlu[d] Simun'sun;[e] sana Kifas denecek" dedi. ("Kifas"ın Yunanca karşılığı "Petrus"tur.)*[f]

43 Ertesi gün İsa Celile'ye gitmek istedi ve Filipus'u[g] bulup "Takipçim ol" dedi.[h] **44** Filipus da, Andreas ve Petrus gibi Beytsayda[ı] şehrindendi. **45** Filipus, Natanael'i[i] bulup şunları dedi: "Musa'nın Kanunda,[j] Peygamberlerin de yazılarında[k] söz ettiği kişiyi, Yusuf oğlu[l] Nasıralı İsa'yı bulduk." **46** Fakat Natanael, "Nasıra'dan iyi bir şey çıkabilir mi?"[m] dedi. Filipus da ona, "Gel de gör" diye karşılık verdi. **47** İsa kendisine doğru gelen Natanael'i görüp onun hakkında şöyle dedi: "İşte, kendisinde hileden eser olmayan gerçek bir İsrailli."[n] **48** Natanael, "Beni nereden tanıyorsun?" diye sorunca, İsa şöyle cevap verdi: "Filipus seni çağırmadan önce, incir ağacının altındayken gördüm." **49** Natanael şöyle karşılık verdi: "Öğretmen, sen Tanrı'nın Oğlusun,[o] sen İsrail'in Kralısın."[ö] **50** İsa, "Seni incir ağacının altında gördüğümü söyledim diye mi bana inanıyorsun? Bunlardan daha büyük şeyler göreceksin" dedi. **51** "Gerçek şu ki, sizler göğün açıldığını, Tanrı'nın meleklerinin[p] İnsanoğlunun yanına inip çıktıklarını[r] göreceksiniz."

Yhn 1:42* Kifas ya da Petrus, "Kaya" anlamına gelir.

BÖLÜM 1

a Mt 4:18
b Da 9:25
Yhn 11:27
c Yhn 4:25
ç Yhn 2:25
d Mt 16:17
Yhn 21:15
e Mt 10:2
Elç 15:14
f Mt 16:18
Mr 3:16
Lu 6:14
g Mt 10:3
h Mt 9:9
Vh 14:4
ı Mr 8:22
Yhn 12:21
i Mt 10:3
Lu 6:14
j Ba 3:15
Ba 22:18
Ba 49:10
Tkr 18:18
Yhn 5:46
k İş 9:6
Yr 33:15
He 34:23
Mi 5:2
Zk 6:12
Ml 3:1
l Mt 1:16
Mt 13:55
Lu 2:4
m Yhn 7:41
n Yhn 2:25
o Lu 1:32
ö Zk 9:9
Mt 27:11
Yhn 12:13
p Me 104:4
Mt 4:11
Lu 22:43
r Ba 28:12
Da 7:13

2. Sütun

BÖLÜM 2

a Yhn 4:46
Yhn 21:2
b Lu 2:51
c Elç 1:14
ç Yhn 19:26
d Mt 26:2
Yhn 7:6
Yhn 12:23
e Ba 41:55
f Mr 7:3
Yhn 3:25
g Yhn 4:46
h Lu 5:39
ı İş 9:1
Yhn 1:14
i Mt 12:46
Mt 13:55
Mr 3:31
Lu 8:19
Elç 1:14
1Ko 9:5
Ga 1:19
j Mt 4:13

2 Üçüncü gün, Celile'nin Kana[a] kasabasında bir düğün ziyafeti vardı. İsa'nın annesi[b] oradaydı; **2** İsa ve öğrencileri de düğüne davetliydi.

3 Şarap azalınca annesi[c] İsa'ya, "Şarapları kalmadı" dedi. **4** Fakat İsa ona,[ç] "Benden ne istiyorsun?"* diye karşılık verdi. "Benim vaktim henüz gelmedi."[d] **5** Annesi de orada hizmet edenlere, "Size ne derse onu yapın"[e] dedi. **6** Yahudilerin arınma[f] kuralları gereği, orada altı tane taş küp bulunuyordu. Bunların her biri iki ya da üç ölçek* su alırdı. **7** İsa, "Küpleri suyla doldurun" dedi. Adamlar bunları ağzına kadar doldurdu. **8** "Şimdi biraz alıp ziyafet reisine götürün" dedi, onlar da götürdüler. **9** Ziyafet reisi şaraba çevrilmiş suyu[g] tattı, onun nereden geldiğini bilmiyordu, ama onu küpten alan hizmetçiler biliyordu. O zaman, ziyafet reisi güveyi çağırıp **10** ona şöyle dedi: "Başkaları önce iyi şarabı çıkarır,[h] herkes çok içtiği zaman da kötüsünü getirir. Ama sen iyi şarabı şimdiye kadar saklamışsın." **11** Celile'nin Kana kasabasındaki bu olayla İsa alametlerinin ilkini gerçekleştirmiş oldu. Gücünün ihtişamını orada açıkça gösterdi,[ı] öğrencileri de ona iman ettiler.

12 İsa bundan sonra, annesi, kardeşleri[i] ve öğrencileriyle birlikte Kefernahum'a indi,[j] fakat orada çok kalmadı.

Yhn 2:4* Yunanca metinde, bir ölçüde sevgi ve şefkat ifade eden "kadın" hitabı bulunmaktadır. **6*** Muhtemelen bat; 22 litreye denk gelir. Ek 5'e bakın.

13 Yahudilerin Fısıh Bayramı[a] yaklaşıyordu; İsa da Yeruşalim'e çıktı.[b] **14** Mabette sığır, koyun, güvercin[c] satanları ve oturmuş para bozanları gördü. **15** İplerden bir kamçı yapıp, koyunları ve sığırlarıyla birlikte onların hepsini mabetten kovdu. Sarrafların paralarını yere döktü, tezgâhlarını devirdi.[ç] **16** Güvercin satanlara da, "Bunları buradan kaldırın! Artık Babamın evini[d] ticarethaneye çevirmeyin!"[e] dedi. **17** O zaman öğrencileri, "Senin evin için olan gayretim beni yiyip bitirecek"[f] diye yazılmış sözleri hatırladılar.

18 Yahudiler ona şöyle sordular: "Bunları yapmaya yetkin olduğuna dair bize nasıl bir alamet[g] göstereceksin?" **19** İsa onlara şöyle karşılık verdi: "Bu mabedi yıkın,[h] ben onu üç günde yeniden yaparım." **20** O zaman Yahudiler şöyle dedi: "Bu mabet kırk altı yılda inşa edildi; sen onu üç günde nasıl yeniden yaparsın?" **21** Fakat İsa mabet derken aslında kendi bedeninden söz ediyordu.[ı] **22** O dirildiğinde, öğrencileri bunu sık sık söylediğini hatırladılar;[i] böylece, Kutsal Yazılara ve İsa'nın dediklerine iman ettiler.

23 İsa Fısıh Bayramında Yeruşalim'deyken,[j] gerçekleştirdiği alametleri gören[k] birçok insan onun ismine iman etti.[l] **24** Fakat İsa, onlara çok güvenmezdi,[m] çünkü hepsini iyi tanıyordu. **25** Kimsenin ona biri hakkında bir şey söylemesine gerek yoktu; insanın içinde neler olduğunu kendisi gayet iyi bilirdi.[n]

BÖLÜM 2

a Çk 12:14
Sy 28:16
Tkr 16:1
Yhn 11:55
Yhn 12:1
b Yhn 5:1
c Le 1:14
ç Mt 21:12
Mr 11:15
Lu 19:45
d Me 93:5
Lu 2:49
e Yr 7:11
Mt 21:13
Mr 11:17
Lu 19:46
f Me 69:9
g Mt 12:38
Mt 16:1
Yhn 4:48
Yhn 6:30
h Mt 26:61
Mt 27:40
Mr 14:58
ı Mt 12:6
Mt 16:21
Lu 24:7
1Ko 6:19
i Lu 24:8
Yhn 12:16
Yhn 14:26
Yhn 20:9
j Yhn 4:45
k Yhn 7:31
l Yhn 11:48
m Yhn 6:15
n Mt 9:4
Mr 2:8
Yhn 1:48
Yhn 6:64
Vh 2:23

2. Sütun

BÖLÜM 3

a Yhn 7:50
Yhn 19:39
b Yhn 12:42
c Yhn 1:38
ç Yhn 7:16
Yhn 8:28
d Mt 7:29
Yhn 7:46
e Yhn 14:11
Elç 2:22
Elç 10:38
f Yhn 2:11
g Elç 2:28
h Yhn 1:13
2Ko 5:17
Ga 6:15
1Pe 1:3
1Pe 1:23
1Yh 3:9
ı 1Ko 15:50
i Mt 28:19
Elç 8:36
Elç 10:47
Elç 19:5

3 Ferisilerden, Nikodimos[a] adlı biri vardı; Yahudilerin yöneticilerinden olan bu adam, **2** gece vakti İsa'ya gelip[b] şöyle dedi: "Öğretmen,[c] senin Tanrı'dan gelmiş[c] bir öğretmen[d] olduğunu biliyoruz. Çünkü Tanrı kendisiyle beraber olmadıkça,[e] hiç kimse senin yaptığın alametleri gerçekleştiremez."[f] **3** İsa ona şu cevabı verdi:[g] "Gerçek şu ki, bir kişi yeniden doğmadıkça[h] Tanrı'nın krallığını göremez."[ı] **4** Nikodimos, "Bir insan büyüdükten sonra nasıl yeniden doğabilir? Tekrar ana rahmine girip ikinci sefer doğabilir mi?" diye sorunca, **5** İsa şöyle cevap verdi: "Gerçek şu ki, bir kişi sudan[i] ve ruhtan[j] doğmadıkça Tanrı'nın krallığına giremez. **6** İnsandan doğmuş olan insandır, ruhtan doğmuş olan ruhtur.[k] **7** Sana yeniden doğmanız gerektiğini[l] söyledim diye şaşırma. **8** Rüzgâr dilediği yöne eser[m] ve sen onun sesini duyarsın; fakat nereden gelip nereye gittiğini bilmezsin. Ruhtan doğmuş olan herkesin durumu da böyledir."[n]

9 Nikodimos, "Bu nasıl olur?" diye sordu. **10** İsa şöyle karşılık verdi: "Sen İsrail halkının öğretmenlerinden değil misin? Nasıl olur da bunları bilmezsin?[o] **11** Gerçek şu ki, biz bildiğimizi söylüyor ve gördüğümüze tanıklık ediyoruz;[ö] fakat sizler bizim tanıklığımızı kabul etmiyorsunuz.[p] **12** Eğer size yerle ilgili şeyleri anlattığım halde

j Mt 3:11; Yhn 1:33; Elç 1:5; Elç 10:45; Elç 11:16; Elç 19:6; 1Ko 12:13; **k** 1Ko 15:44; **l** 1Pe 1:3; 1Pe 1:23; **m** Vz 11:5; **n** Yhn 14:17; Elç 2:2; Ro 8:16; 1Ko 2:11; **o** Yhn 9:30; **ö** Yhn 8:26; **p** Yhn 3:32; 1Ko 2:14.

inanmazsanız, gökle ilgili şeyleri anlatırsam nasıl inanacaksınız?[a] **13** Evet, insanlar arasında göğe çıkmış kimse yoktur,[b] fakat gökten inmiş[c] olan İnsanoğlu[ç] vardır. **14** Musa çölde yılanı[d] yukarı kaldırdığı gibi, İnsanoğlu da yukarı kaldırılmalı ki,[e] **15** ona iman eden herkes sonsuz yaşama sahip olsun.[f]

16 Tanrı dünyayı öyle sevdi ki,[g] biricik oğlunu[h] verdi; ona iman eden[ı] hiç kimse yok olmasın,[i] hepsi sonsuz yaşama sahip olsun[j] diye bunu yaptı. **17** Tanrı Oğlunu dünyayı mahkûm etsin diye değil,[k] dünya onun aracılığıyla kurtulsun[l] diye gönderdi. **18** Ona iman eden mahkûm olmayacaktır.[m] İman etmeyen ise zaten mahkûm olmuştur, çünkü Tanrı'nın biricik oğlunun adına iman etmemiştir.[n] **19** Hüküm şu esasa dayanır: Dünyaya ışık[o] geldi,[ö] fakat insanlar ışığı değil karanlığı sevdiler,[p] çünkü işleri kötüydü. **20** Kötü işler yapmayı alışkanlık edinen,[r] ışıktan nefret eder ve yanlışları ortaya çıkmasın[s] diye ışığa gelmez. **21** Fakat doğru olanı yapan ışığa gelir ki,[ş] işlerinin Tanrı'nın isteğine uygun olduğu açıkça görülsün."

22 Bundan sonra İsa, öğrencileriyle birlikte Yahudiye bölgesine gitti; orada bir süre onlarla kaldı ve insanları vaftiz etti.[t] **23** Yahya[u] da Salim yakınlarındaki Aynun'da vaftiz ediyordu. Çünkü orada bol su[ü] vardı ve halk oraya gelip vaftiz ediliyordu.[v] **24** Bu sırada Yahya henüz hapse atılmamıştı.[y]

BÖLÜM 3

a Lu 22:67
b Elç 2:34
İb 9:8
c Yhn 6:38
Yhn 8:23
Yhn 8:42
1Ko 15:47
Ef 4:9
ç Yhn 1:51
d Sy 21:9
e Yhn 8:28
Ga 3:13
f Yhn 3:36
Yhn 20:31
g 1Yh 4:10
1Yh 4:19
h Ba 22:2
Ba 22:16
Ro 5:8
Ro 8:32
1Yh 4:9
ı Yhn 1:12
Yhn 12:44
Ef 4:5
Flp 1:29
2Ti 3:15
i Mt 25:46
j Yhn 6:40
Yhn 20:31
Ro 6:23
1Yh 5:13
k Yhn 12:47
2Ko 5:19
l Lu 19:10
1Ko 15:22
1Ti 1:15
1Yh 2:2
1Yh 4:14
m Yhn 5:24
Ro 8:1
n Mt 10:33
İb 10:29
o Yhn 1:9
Yhn 8:12
Yhn 9:5
Yhn 12:46
ö Yhn 1:5
p Ey 24:13
İş 5:20
Yhn 12:48
r 1Ko 6:9
Ga 5:19
1Pe 4:3
s Ef 5:13
ş Yhn 12:36
Yhn 12:46
1Yh 1:7
t Yhn 3:26
Yhn 4:2
u Mt 3:1
ü Mr 1:10
Elç 8:36
v Mt 3:6
y Mt 14:3
Lu 3:20

2. Sütun

a Mr 7:3
b Yhn 1:7
Yhn 1:34
c Yhn 6:65
ç Yhn 19:11
İb 5:4
Yk 1:17

25 Yahya'nın öğrencileri arınma[a] konusunda bir Yahudiyle tartışmaya girdiler. **26** Yahya'ya gelip şöyle dediler: "Öğretmen, bak, Ürdün Irmağının öte yakasında birlikte olduğun ve hakkında tanıklık ettiğin kişi[b] halkı vaftiz ediyor ve herkes ona gidiyor."[c] **27** Yahya şöyle cevap verdi: "İnsan kendisine gökten verilmedikçe[ç] hiçbir şey alamaz. **28** Ben Mesih olmadığımı,[d] sadece onun önünden gönderildiğimi[e] söylemiştim; buna siz de tanıksınız. **29** Gelin kiminse güvey odur.[f] Ancak, orada durup güveye kulak veren sağdıç, onun sesini duyduğunda çok sevinir. Benim sevincim de işte böyle tamamlandı.[g] **30** O büyümeye devam etmeli, fakat ben küçülmeliyim."

31 Yukarıdan gelen, herkesin üzerindedir.[h] Yerden olan yerdendir ve yerle ilgili şeyler konuşur.[ı] Gökten gelen, herkesin üzerindedir.[i] **32** O gördüklerine ve duyduklarına tanıklık ediyor,[j] fakat kimse onun tanıklığını kabul etmiyor.[k] **33** Onun tanıklığını kabul eden, Tanrı'nın doğruyu söylediğine mührünü basmış olur.[l] **34** Çünkü Tanrı'nın gönderdiği kişi Tanrı'nın sözlerini söyler;[m] Tanrı da ruhunu esirgemeden verir.[n] **35** Baba Oğlu sever[o] ve her şeyi onun eline vermiştir.[ö] **36** Oğula iman edenin[p] sonsuz yaşamı olur,[r] Oğula itaat etme-

d Yhn 1:20; Elç 13:25; **e** İş 40:3; Ml 3:1; Mt 11:10; Lu 1:17; **f** Mt 22:2; 2Ko 11:2; Ef 5:25; Vh 21:9; **g** Lu 1:44; **h** Yhn 8:23; **ı** 1Yh 4:5; **i** Mt 3:11; **j** Yhn 8:26; Yhn 15:15; **k** İş 53:2; Yhn 1:11; Yhn 3:11; **l** Ro 3:4; 1Yh 5:10; **m** Yhn 7:16; **n** Yhn 1:16; **o** Yhn 5:20; Yhn 15:9; **ö** Mt 11:27; Mt 28:18; Lu 10:22; Yhn 17:2; **p** Hb 2:4; Ro 1:17; **r** Yhn 3:16; Yhn 6:47; İb 5:9.

yen ise yaşam görmeyecektir;[a] Tanrı'nın gazabından kaçamaz.[b]

4 İsa'nın Yahya'dan daha çok öğrencisi olduğu ve daha çok kişiyi vaftiz ettiği[c] Ferisilerin kulağına gitmiş, İsa da bunu haber almıştı **2** (aslında İsa kimseyi vaftiz etmiyordu, bu işi öğrencileri yapıyordu). **3** O zaman, yeniden Celile'ye gitmek üzere Yahudiye'den ayrıldı. **4** Bunun için Samiriye'den geçmesi gerekiyordu.[ç] **5** Sihar adlı Samiriye şehrine geldi; burası Yakup'un, oğlu Yusuf'a verdiği tarlanın[d] yakınlarındaydı. **6** Yakup'un kuyusu[e] da oradaydı. İsa yol yorgunu olduğundan kuyu başında öylece oturuyordu. Altıncı* saat sularıydı.

7 O sırada Samiriyeli bir kadın oraya su çekmeye geldi. İsa kadına, "Bana biraz su ver de içeyim" dedi. **8** (Öğrencileri yiyecek bir şeyler almak için şehre inmişlerdi.) **9** Samiriyeli kadın, "Ben Samiriyeli bir kadınım, sen ise Yahudisin; benden nasıl su istiyorsun?" dedi. (Yahudilerin Samiriyelilerle hiçbir alışverişleri olmazdı.)[f] **10** İsa ona şu cevabı verdi: "Sen Tanrı'nın armağanının[g] ne olduğunu ve 'Bana biraz su ver de içeyim' diyenin kim[h] olduğunu bilseydin ondan isterdin, o da sana hayat suyu[ı] verirdi." **11** Kadın şöyle dedi: "Efendim, su çekecek bir kovan bile yok, kuyu da çok derin. Bu hayat suyunu nereden bulacaksın? **12** Sen bu kuyu bize bırakan ve kendisiyle oğulları ve sığırları bu kuyudan su içmiş olan atamız Yakup'tan daha mı büyüksün?"[a] **13** İsa "Bu sudan her içen yine susar" diye karşılık verdi. **14** "Oysa benim kendisine vereceğim sudan içen bir daha asla susamaz.[b] Ona vereceğim su, sonsuz yaşam[c] vermek için içinde fışkıran bir su pınarı[ç] olur." **15** Kadın "Efendim" dedi, "Bana bu sudan ver de bir daha hiç susamayayım; hem o zaman sürekli buraya su çekmeye gelmem."

16 İsa kadına, "Git kocanı çağır da gel" dedi. **17** Kadın, "Benim kocam yok" diye cevap verdi. İsa, "'Kocam yok' demekte haklısın" dedi. **18** "Çünkü senin beş kocan oldu ve şimdiki senin kocan değil; dediğin doğru." **19** Kadın ona şöyle dedi: "Efendim, anlıyorum ki sen bir peygambersin.[d] **20** Atalarımız bu dağda[e] tapınmışlardır; fakat siz Tanrı'ya tapınılması gereken yerin Yeruşalim olduğunu söylersiniz."[f] **21** İsa ona şöyle dedi: "Bana inan, öyle bir zaman geliyor ki, Babaya ne bu dağda ne de Yeruşalim'de[g] tapınacaksınız.[h] **22** Siz tanımadığınıza tapınıyorsunuz,[ı] biz tanıdığımıza tapınıyoruz, çünkü kurtuluş Yahudilerdendir.[i] **23** Bununla birlikte, Babaya gerçekten tapınanların ruhla[j] ve hakikatle[k] tapınacakları zaman geliyor ve aslında geldi. Çünkü Baba Kendisine böyle tapınanları arıyor.[l] **24** Tanrı Ruhtur,[m] O'na tapınanlar da ruhla ve hakikatle tapınmalıdır."[n] **25** Kadın ona şöyle dedi: "Mesih[o] denilen kişinin ge-

Yhn 4:6* Gün doğuşu esas alınarak "altı"; bugünün saatiyle öğle üzeri on iki suları.

BÖLÜM 3

a 2Se 1:8
1Yh 5:12
b Ro 2:8
Ef 5:6
İb 10:27

BÖLÜM 4

c Yhn 3:22
ç Lu 9:52
d Ba 33:19
Ba 48:22
Yş 24:32
e Yhn 4:12
f 2Kr 17:24
Ezr 4:3
Lu 9:52
Elç 10:28
g Ef 2:8
h İş 9:6
Yhn 4:26
ı İş 12:3
Yr 2:13
Zk 13:1
Zk 14:8
Yhn 7:37

2. Sütun

a Mt 12:41
Lu 11:31
Yhn 8:53
b Yhn 6:35
Yhn 7:38
c Ro 6:23
1Yh 5:20
ç İş 58:11
d Lu 7:16
Lu 7:39
Yhn 9:17
e Tkr 11:29
f Tkr 12:5
1Kr 9:3
2Ta 7:12
Me 122
g Mr 14:58
İb 9:11
h Ml 1:11
ı 2Kr 17:29
2Kr 17:33
i İş 2:3
Ro 9:4
j Yhn 14:17
Ro 8:4
2Ko 4:18
2Ko 5:7
Flp 3:3
k Yş 24:14
1Sa 12:24
Me 25:5
Me 86:11
Mr 7:7
l 2Ta 16:9
m 2Ko 3:17
1Ti 1:17
İb 11:27
n Ro 12:1
o Tkr 18:18
Da 9:25
Yhn 1:41

leceğini biliyorum.[a] O geldiğinde bize her şeyi açıkça bildirecek." **26** İsa, "Seninle konuşan ben oyum" dedi.[b]

27 Tam o sırada İsa'nın öğrencileri geldi. Onun bir kadınla konuşuyor olmasına şaşırdılar. Tabii hiçbiri, "Ondan ne istiyorsun?" ya da "Neden onunla konuşuyorsun?" demedi. **28** Kadın ise su testisini orada bırakıp şehre giderek insanlara şöyle dedi: **29** "Gelin de yaptığım her şeyi bana söyleyen adamı görün. Sakın bu Mesih olmasın?"[c] **30** Onlar da şehirden çıkıp İsa'ya doğru gelmeye başladılar.

31 Bu arada öğrencileri İsa'ya, "Öğretmen,[ç] bir şeyler ye" diye ısrar ediyordu. **32** Fakat İsa, "Bende sizin bilmediğiniz bir yiyecek var" dedi. **33** O zaman öğrencileri, "Yoksa biri ona yiyecek mi getirdi?" diye aralarında konuşmaya başladılar. **34** İsa onlara şunu dedi: "Benim yiyeceğim,[d] beni gönderenin isteğini yapmak[e] ve O'nun verdiği işi tamamlamaktır.[f] **35** Hasadın başlamasına daha dört ay var demiyor musunuz? Ben de size diyorum ki, başınızı kaldırın ve hasadı bekleyen şu ağarmış tarlalara bakın.[g] **36** Ekini biçen daha şimdiden ücretini alıyor ve sonsuz yaşam için ürün topluyor ki,[h] eken[ı] ve biçen birlikte sevinsinler.[i] **37** Bu bakımdan, 'Biri eker, diğeri biçer' sözü doğrudur. **38** Ben sizi emek harcamadığınız ürünü biçmeye yolluyorum. Başkaları emek verdi[j] ve onların emeğinden siz yararlanıyorsunuz."

BÖLÜM 4

a Yhn 11:27
b Yhn 9:37
c Tkr 18:15
Yhn 7:26
ç Yhn 1:38
d Mt 4:4
e Yhn 5:30
Yhn 6:38
f Yhn 5:36
Yhn 17:4
Yhn 19:30
g Mt 9:37
h Ro 6:22
ı Öz 11:18
i Da 12:3
1Ko 3:8
2Yh 8
j Elç 10:43
1Pe 1:12

2. Sütun

a Yhn 4:29
b He 16:53
Ro 10:17
c Mt 10:11
Elç 10:48
ç Yhn 10:27
d Yhn 17:8
e İş 49:6
Mt 1:21
Yhn 1:29
Elç 13:23
1Ti 1:15
1Yh 4:14
f Yhn 4:40
g Mt 13:57
Mr 6:4
Lu 4:24
h Tkr 16:16
ı Yhn 2:23
i Yhn 21:2
j Yhn 2:1
Yhn 2:11
k Mt 8:5
l Mt 16:1
Yhn 2:18
1Ko 1:22
m Elç 4:29
n Mt 8:13
Mr 7:29
o 1Kr 17:23

39 O şehirden olan Samiriyelilerin birçoğu, "Yaptığım her şeyi bana söyledi"[a] diyen kadının anlattıklarından ötürü ona iman etti.[b] **40** Samiriyeliler onun yanına gelip kendileriyle kalmasını rica ettiler. İsa da orada iki gün kaldı.[c] **41** Sonuç olarak, başka birçok kişi daha söylediklerinden dolayı İsa'ya iman etti.[ç] **42** Onlar kadına, "Biz artık sırf senin anlattıklarından dolayı iman etmiyoruz. Çünkü bu adamın söylediklerini kendi kulaklarımızla duyduk[d] ve onun gerçekten de dünyanın kurtarıcısı[e] olduğunu biliyoruz" dediler.

43 İki gün sonra İsa Celile'ye gitmek üzere oradan ayrıldı.[f] **44** Aslında bir peygamberin kendi memleketinde itibar görmediğini kendisi de söylemişti.[g] **45** İsa Celile'ye geldiğinde Celililer onu kabul ettiler; çünkü Yeruşalim'deki bayrama onlar da gitmiş[h] ve orada yaptığı her şeyi görmüşlerdi.[ı]

46 Sonra İsa tekrar Celile'nin Kana kasabasına,[i] suyu şaraba çevirdiği yere geldi.[j] Orada kralın bir hizmetkârı vardı. Oğlu Kefernahum'da hastaydı.[k] **47** Bu adam, İsa'nın Yahudiye'den ayrılıp Celile'ye girmiş olduğunu işitince, gelsin de oğlunu iyileştirsin diye rica etmek için ona gelmişti; çünkü oğlu ölmek üzereydi. **48** Ancak İsa ona şöyle dedi: "Siz, alametler[l] ve olağanüstü işler[m] görmedikçe asla inanmayacaksınız." **49** Kralın hizmetkârı İsa'ya, "Efendim, ne olur çocuğum ölmeden yetiş" dedi. **50** İsa adama, "Evine git,[n] oğlun yaşıyor"[o] dedi.

Adam İsa'nın dediğine inandı ve gitti. **51** Daha yoldayken hizmetkârları onu karşılayıp çocuğun yaşadığını[a] söylediler. **52** Adam çocuğun saat kaçta iyileşmeye başladığını sordu. "Dün yedinci* saatte ateşi düştü"[b] dediler. **53** O zaman baba anladı ki bu, İsa'nın kendisine "Oğlun yaşıyor" dediği saatti.[c] Böylece, kendisi ve tüm ev halkı iman etti.[ç] **54** İsa'nın Yahudiye'den Celile'ye gelişinde gerçekleştirdiği bu olay, oradaki ikinci alametiydi.[d]

5 Bundan sonra, Yahudilerin bir bayramı[e] olacaktı ve İsa Yeruşalim'e çıktı. **2** Yeruşalim'deki Koyun Kapısı[f] yakınlarında, İbranicede Beytzata adı verilen, beş sıra sütunlu bir havuz vardı. **3** Bu sıra sütunlu yollarda, hasta, kör, topal ve uzuvları körelmiş birçok insan yatıyordu. **4** *— **5** Otuz sekiz yıldır hasta olan bir adam da oradaydı. **6** İsa bu adamı orada yatarken gördü ve uzun zamandır[g] hasta olduğunu anladığından, "İyi olmak ister misin?" diye sordu.[h] **7** Hasta adam ona şöyle dedi: "Efendim, su çalkalandığı zaman beni havuza sokacak kimsem yok. Ben tam gelirken başkası önümden iniveriyor." **8** İsa, "Kalk, döşeğini topla, yürü" dedi.[ı] **9** Bunun üzerine adam hemen iyileşti, döşeğini topladı ve yürümeye başladı.

O gün Sebt günüydü.[i] **10** Bu yüzden, Yahudiler iyileşen adama şöyle demeye başladılar: "Bugün Sebt günü, döşeğini kaldırman kanuna uygun değil."[a] **11** Fakat adam onlara şöyle cevap verdi: "Beni iyileştiren o adam 'Döşeğini topla, yürü' dedi." **12** "Sana 'Döşeğini topla, yürü' diyen adam kim?" diye sordular. **13** Fakat iyileşen adam onun kim olduğunu anlayamamıştı, çünkü orası kalabalıktı ve İsa uzaklaşmıştı.

14 İsa daha sonra adamı mabette görüp "Bak işte iyileştin" dedi. "Artık günah işleme de başına daha kötü bir şey gelmesin." **15** Adam gitti ve Yahudilere kendisini iyileştirenin İsa olduğunu söyledi. **16** Bundan dolayı Yahudiler İsa'ya eziyet etmeye[b] başladılar, çünkü bunları Sebt gününde yapıyordu. **17** Fakat İsa onlara şöyle cevap verdi: "Babam bugüne dek hep çalıştı; ben de çalışıyorum."[c] **18** Bunun üzerine Yahudiler bir yolunu bulup onu öldürmek[ç] için daha çok uğraşmaya başladılar. Çünkü, Sebt kanununu çiğnemekle kalmayıp, Tanrı'nın kendi Babası olduğunu söyleyerek,[d] kendisini Tanrı'ya eşit[e] de görmüştü.

19 Bu nedenle, İsa onlara şöyle cevap verdi: "Gerçek şu ki, Oğul kendiliğinden hiçbir şey yapamaz, yalnızca Babasından gördüklerini yapar.[f] O her ne yaparsa, Oğul da aynen öyle yapar. **20** Çünkü Baba Oğlu sever[g] ve yaptığı her şeyi ona gösterir; ona bunlardan daha büyük işler de gösterecek ve siz şaşıracaksınız.[h] **21** Baba ölüleri diriltip hayat verdiği[ı] gibi, Oğul da istediklerine hayat verir.[i] **22** Çün-

BÖLÜM 4
a Mr 7:30
b Mt 8:15
Elç 28:8
c Mt 8:13
ç Elç 11:14
Elç 18:8
d Yhn 2:11

BÖLÜM 5
e Çk 12:14
Tkr 16:1
Tkr 16:16
Yhn 2:13
Yhn 6:4
f Ne 3:1
Ne 12:39
g Lu 13:11
h Me 72:13
İş 53:3
ı Mt 9:6
Mr 2:11
Lu 5:24
Elç 3:7
i Yhn 9:14

2. Sütun
a Çk 20:10
Ne 13:19
Yr 17:21
Mt 12:2
Lu 6:2
b Mt 12:14
Yhn 15:20
c Ba 2:3
Yhn 9:4
Yhn 14:10
ç Yhn 7:1
Yhn 7:19
d Yhn 10:38
Yhn 14:28
e Flp 2:6
f Yhn 5:30
Yhn 8:28
Yhn 12:49
g Mt 3:17
Yhn 3:35
Yhn 10:17
2Pe 1:17
h Lu 8:25
Yhn 6:11
Yhn 6:19
ı 2Kr 4:34
İb 11:35
i Lu 7:14
Lu 8:54
Yhn 11:25
Vh 1:18

Yhn 4:52* Gün doğuşu esas alınarak "yedi"; bugünün saatiyle öğlen bir suları. **5:4*** Matta 17:21'deki dipnota bakın.

kü Baba hiç kimseye hüküm vermez; bütün hüküm yetkisini Oğula vermiştir ki,[a] **23** herkes Babaya saygı gösterdiği gibi Oğula da saygı göstersin.[b] Oğula saygı göstermeyen, onu gönderen Babaya da saygı göstermez.[c] **24** Şu gerçeği bilin, söylediklerimi işitip beni gönderene inanan, sonsuz yaşam elde eder[ç] ve hüküm giymez; bu kişi ölümden yaşama geçmiştir.[d]

25 Gerçek şu ki, ölülerin[e] Tanrı'nın Oğlunun sesini işiteceği[f] ve sözüne kulak verenlerin yaşam bulacağı[g] zaman geliyor; o zaman şimdidir. **26** Çünkü Babada yaşam verme gücü olduğu[h] gibi, Oğula da yaşam verme gücü bağışlamıştır.[ı] **27** Ayrıca ona hüküm verme yetkisini de bağışlamıştır,[i] çünkü o İnsanoğludur.[j] **28** Buna hayret etmeyin, çünkü mezarlarda* olan herkesin onun sesini işitip çıkacağı[k] zaman geliyor. **29** O zaman, iyi işler yapanlar yaşam[l] için, kötü işler yapanlar da hüküm[m] için dirilmiş olacaklar. **30** Ben kendiliğimden hiçbir şey yapamam. Nasıl duydumsa öyle hüküm veririm; verdiğim hüküm doğrudur,[n] çünkü benim arzum kendi isteğimi değil, beni gönderenin isteğini[o] yapmaktır.

31 Eğer kendi hakkımda tanıklık eden yalnız ben olsaydım,[o] benim tanıklığım doğru olmazdı.[p] **32** Oysa benim hakkımda tanıklık eden başka biri var ve hakkımdaki tanıklığının[r] doğru olduğunu biliyorum.

Yhn 5:28* Sözcük anlamıyla, "anma mezarları"

BÖLÜM 5

a Çk 18:13
Mt 11:27
Elç 10:42
Elç 17:31
2Ko 5:10
2Ti 4:1
b Yhn 3:35
Flp 2:10
c Lu 10:16
ç Yhn 3:16
Yhn 6:40
Yhn 8:51
d 1Yh 3:14
e Mt 8:22
f Yhn 10:27
g Ro 6:13
Ef 2:5
h Me 36:9
Elç 17:28
ı Yhn 11:25
Vh 1:18
i Yhn 5:22
2Ti 4:1
j Da 7:13
k Ey 14:13
İş 25:8
İş 26:19
Vh 20:12
l Da 12:2
Vh 20:12
m 2Pe 2:9
Vh 20:15
n İş 11:4
o Mt 26:39
Yhn 4:34
Yhn 6:38
ö Tkr 19:15
p Yhn 8:14
r Mt 3:17
Mr 9:7
Yhn 12:30
1Yh 5:9

2. Sütun

a Yhn 1:15
Yhn 1:32
b Yhn 11:42
c Mt 3:5
Mt 13:20
Mr 6:20
2Pe 1:19
ç Mt 11:5
Yhn 3:2
Yhn 7:31
Yhn 10:25
d Mt 17:5
Mr 1:11
Yhn 8:18
Yhn 12:30
1Yh 5:9
e Tkr 4:12
Yhn 1:18
Yhn 6:46
1Ti 1:17
1Yh 4:12
f İş 8:20
Lu 11:52
Elç 17:11
2Ti 3:15
1Pe 1:10
g Tkr 18:15
h İş 53:3
Yhn 1:11
ı 1Se 2:6

33 Siz Yahya'ya adamlar yolladığınızda, o hakikate tanıklık etti.[a] **34** Yine de insanların tanıklığına dayandığım için değil, sizin kurtulmanız için bunları söylüyorum.[b] **35** Bu adam, yanan ve ışık saçan bir kandildi ve sizler onun ışığı kısa bir süre size sevinç versin istediniz.[c] **36** Fakat benim hakkımdaki tanıklık Yahya'nınkinden daha büyüktür. Babamın başarmam için bana verdiği işler, evet yaptığım bu işler[ç] beni Babamın yolladığına tanıklık ediyor. **37** Ayrıca beni gönderen Babam da benim hakkımda tanıklık etmiştir.[d] Siz O'nun ne sesini duydunuz, ne de suretini gördünüz.[e] **38** Ve O'nun sözü içinizde durmuyor, çünkü O'nun yolladığı kişiye inanmıyorsunuz.

39 Siz Kutsal Yazıları araştırıyorsunuz,[f] çünkü sonsuz yaşama bunlar sayesinde sahip olacağınızı düşünüyorsunuz; benim hakkımda tanıklık eden de işte bu Yazılardır.[g] **40** Buna rağmen, yaşama sahip olmak için bana gelmek istemiyorsunuz.[h] **41** Ben insanlardan gelecek övgüyü istemem,[ı] **42** fakat çok iyi biliyorum ki, sizin içinizde Tanrı sevgisi yok.[i] **43** Ben Babamın adına geldim,[j] fakat siz beni kabul etmediniz; oysa başka biri kendi adına gelseydi onu kabul ederdiniz. **44** Birbirinizden övgü kabul edip[k] de, tek Tanrı'nın övgüsünü[l] kazanmaya çalışmıyorsanız nasıl iman edebilirsiniz? **45** Sizi Babamın önünde suçlayacağımı

i 1Yh 4:20; **j** Çk 3:15; **k** Yhn 12:43; **l** 1Ko 4:5.

sanmayın, sizi suçlayan biri zaten var; o da ümit bağladığınız Musa'dır.[a] **46** Aslında, siz Musa'ya inansaydınız bana da inanırdınız; çünkü o benim hakkımda yazmıştır.[b] **47** Fakat onun yazdıklarına inanmıyorsanız,[c] benim sözlerime nasıl inanacaksınız?"

6 İsa bundan sonra, Taberiye de denilen Celile Gölünün karşı yakasına geçti.[ç] **2** Onun hastalar üzerinde gerçekleştirdiği alametleri gören büyük bir kalabalık peşinden geliyordu.[d] **3** Bunun üzerine İsa bir dağa çıktı;[e] orada öğrencileriyle oturuyordu. **4** Yahudilerin Fısıh Bayramı[f] yakındı. **5** Bu sırada, İsa başını kaldırıp büyük bir kalabalığın kendisine doğru geldiğini gördü. Filipus'a, "Bu insanları doyurmak için nereden ekmek alacağız?" dedi.[g] **6** Ancak, onu denemek için böyle diyordu; çünkü aslında kendisi ne yapacağını biliyordu. **7** Filipus şöyle cevap verdi: "Her biri bir lokma yese, iki yüz dinarlık* ekmek bile yetmez."[h] **8** Öğrencilerinden biri, Simun Petrus' un kardeşi Andreas, İsa'ya şöyle dedi: **9** "Burada beş arpa ekmeğiyle[ı] iki küçük balığı olan bir çocuk var. Fakat bu kadar insan için bu nedir ki?"[i]

10 İsa, "Halk yemek yiyecek gibi otursun"[i] dedi. Orası çayırlık bir yerdi ve hepsi yere oturdular. Yaklaşık beş bin erkek vardı.[k] **11** İsa ekmekleri aldı, şükretti ve yere oturmuş olan halka dağıttı; aynı şekilde o balıklardan da istedikleri kadar dağıttı.[a] **12** Halk doyduktan[b] sonra İsa öğrencilerine, "Yemekten artanları toplayın, hiçbir şey israf olmasın" dedi. **13** Onlar da artanları topladılar; halkın yediği beş arpa ekmeğinden kalan parçalarla on iki sepet doldurdular.[c]

14 İnsanlar onun yaptığı bu alametleri görünce, "Dünyaya gelecek peygamber[ç] gerçekten de budur" demeye başladılar. **15** İsa, halkın kendisini tutup kral yapmaya niyetli olduğunu anladığından, yine oradan ayrılıp tek başına dağa çekildi.[d]

16 Akşam karanlığı çökerken öğrencileri göl kenarına indi.[e] **17** Bir tekneye binip Kefernahum'a gitmek üzere yola çıktılar. O sırada karanlık bastırmıştı ve İsa daha yanlarına gelmemişti. **18** Güçlü bir rüzgâr çıktığından göl kabarmaya başlamıştı.[f] **19** Üç dört mil* kadar kürek çekmişlerdi ki, İsa'yı suyun üzerinde yürürken gördüler; tekneye doğru yaklaşıyordu. Korkuya kapıldılar.[g] **20** Fakat İsa onlara, "Korkmayın, benim!" dedi.[h] **21** O zaman onu tekneye almak istediler. Ve tekne gitmeye çalıştıkları kıyıya hemen vardı.[ı]

22 Ertesi gün, gölün öte yakasında duran kalabalık, orada hiçbir tekne göremedi, sadece küçük bir kayık vardı. İsa'nın tekneye binip öğrencileriyle gitmediğini, yalnızca öğrencilerin gittiğini anladılar. **23** Bu arada, Efendi-

Yhn 6:7* Ek 5'e bakın.

Yhn 6:19* "Yirmi beş, otuz stadion." Bir stadion (185 m), bir Roma milinin sekizde birine eşittir. Ek 5'e bakın.

BÖLÜM 5

a Tkr 31:26
Yhn 7:19
Ro 2:12
b Ba 3:15
Ba 49:10
Tkr 18:15
Lu 24:44
Yhn 1:45
Elç 26:22
c Lu 16:31

BÖLÜM 6

ç Mt 14:13
Lu 9:10
d Mr 6:33
Lu 9:11
Yhn 2:23
e Mt 15:29
f Yhn 2:13
Yhn 5:1
g Mt 14:14
Mr 6:35
Lu 9:12
h Mr 6:37
ı 2Kr 4:42
i Mt 14:17
Mr 6:38
Lu 9:13
j Ba 18:4
k 2Kr 4:43
Mt 14:19
Mt 14:21
Mr 6:39
Mr 6:44
Lu 9:14

2. Sütun

a 2Kr 4:44
Mr 6:41
Lu 9:16
b Mr 6:42
c Mt 14:20
Mr 6:43
Lu 9:17
ç Tkr 18:15
Tkr 18:18
İş 9:6
Lu 24:19
Elç 3:22
d Mt 14:23
Mr 6:45
Yhn 17:16
Yhn 18:36
Yk 1:27
Yk 4:4
e Mt 14:22
Mr 6:47
f Mt 8:24
Mt 14:24
Mr 6:48
g Mt 14:26
Mr 6:49
h Mt 14:27
Mr 6:50
ı Mt 14:34
Mr 6:51

mizin şükrettiği ve ekmek yedikleri yerin yakınlarına Taberiye'den tekneler geldi. **24** İsa'yı da öğrencilerini de göremeyen kalabalık, İsa'yı aramak[a] için kayıklara binip Kefernahum'a gitti.

25 Onu gölün karşı kıyısında bulunca, "Öğretmen,[b] buraya ne zaman geldin?" diye sordular. **26** İsa şöyle cevap verdi: "Gerçek şu ki, siz beni alametler gördüğünüz için değil, o ekmeklerden yiyip doyduğunuz[c] için arıyorsunuz. **27** Gelip geçici yiyeceği[ç] değil, sonsuz yaşam getiren[d] kalıcı yiyeceği kazanmak için çalışın. Bunu size İnsanoğlu verecektir. Babamız Tanrı da onu onayladığını göstermek üzere mührünü basmıştır."[e]

28 O zaman ona şöyle dediler: "Tanrı'nın istediği işleri yerine getirmek için ne yapalım?" **29** İsa, "Tanrı'nın istediği iş, O'nun gönderdiği kişiye[f] iman etmenizdir"[g] diye cevap verdi. **30** Onlar da şöyle karşılık verdiler: "Peki öyleyse, görüp sana inanmamız için nasıl bir alamet[h] gerçekleştiriyorsun? Sen nasıl bir iş yapıyorsun? **31** Atalarımız çölde man yemişlerdi;[ı] yazıldığı gibi, Tanrı 'Onlara yemeleri için gökten ekmek göndermişti.' "[i] **32** İsa onlara şöyle dedi: "Gerçek şu ki, gökten gelen ekmeği size veren Musa değildi; size gökten gerçek ekmeği gönderen Babamdır.[j] **33** Çünkü Tanrı'nın gönderdiği ekmek, gökten inip dünyaya yaşam veren kişidir." **34** Onlar da İsa'ya, "Efendimiz, bize bu ekmeği her zaman ver"[k] dediler.

BÖLÜM 6

a Mr 1:37
b Yhn 1:38
c Yhn 6:11
ç Hb 3:17
d Yhn 4:14
Yhn 17:3
Ro 6:23
e Me 22:8
Mt 3:17
Elç 2:22
2Pe 1:17
f Yhn 7:29
Yhn 8:42
g Elç 16:31
1Yh 3:23
h Mt 12:38
Mr 8:12
Yhn 2:18
1Ko 1:22
ı Çk 16:15
Sy 11:7
Ne 9:15
Yhn 6:49
1Ko 10:3
i Me 78:24
Me 105:40
j Yhn 3:16
k Yhn 4:15

2. Sütun

a Yhn 4:14
Yhn 7:37
Vh 22:17
b Yhn 6:64
c Mt 11:28
Yhn 17:6
ç Yhn 3:13
Yhn 8:23
Yhn 8:42
d Mt 26:39
Yhn 5:30
e Yhn 5:28
Yhn 17:12
Ro 6:5
f Yhn 10:28
g Da 12:13
Yhn 11:24
Elç 17:31
1Se 4:16
Vh 20:12
h Yhn 6:33
ı Mt 13:55
Mr 6:3
Lu 4:22
i Lu 3:23
j Yhn 6:65
2Se 2:13
k Yhn 11:24
l İş 54:13
Yr 31:34
Mi 4:2
m 1Se 4:9
n Çk 33:20
o Mt 11:27
Lu 10:22
Yhn 1:18
ö Yhn 3:16
p Yhn 6:33
r Yhn 6:31

35 İsa şöyle karşılık verdi: "Hayat ekmeği benim. Bana gelen artık acıkmaz ve bana iman eden artık susamaz.[a] **36** Fakat ben size dedim ki, siz beni gördünüz ama bana inanmadınız.[b] **37** Babamın bana verdiklerinin hepsi bana gelecek ve bana geleni asla geri çevirmeyeceğim.[c] **38** Çünkü ben gökten,[ç] kendi isteğimi değil beni gönderenin isteğini yerine getirmek için geldim.[d] **39** Beni gönderenin isteği, bana verdiklerinin hiçbirini kaybetmemem ve onları son günde diriltmemdir.[e] **40** Babamın isteği, Oğlu görüp iman eden her kişinin sonsuz yaşama[f] sahip olmasıdır; ben onu son günde dirilteceğim."[g]

41 O zaman, "Gökten gelen ekmek[h] benim" dediği için Yahudiler onun aleyhinde söylenmeye başladılar:[ı] **42** "Bu Yusuf'un oğlu İsa değil mi?[i] Anasını ve babasını tanırız. Şimdi nasıl olur da 'Ben gökten geldim' der?" **43** İsa onlara şöyle cevap verdi: "Kendi aranızda söylenmeyi bırakın. **44** Beni gönderen Babam çekmedikçe hiç kimse bana gelemez;[j] ben onu son günde diriltirim.[k] **45** Peygamberlerin yazılarında şöyle geçer: 'Onların hepsini Yehova eğitecek.'[l] Babamı dinleyen ve O'ndan eğitim alan herkes bana gelir.[m] **46** Tanrı'nın gönderdiği Kişi dışında kimse Babamızı görmemiştir;[n] Babamızı gören yalnızca odur.[o] **47** Gerçek şu ki, kim iman ederse sonsuz yaşama sahip olur.[ö]

48 Ben hayat ekmeğiyim.[p] **49** Atalarınız çölde man yediler,[r]

yine de öldüler. **50** Herkes yesin ve ölmesin diye gökten gelen ekmek burada. **51** Gökten gelmiş olan hayat ekmeği benim; biri bu ekmekten yerse sonsuza dek yaşar. Aslında, dünyanın yaşamı uğruna[a] vereceğim ekmek kendi bedenimdir."[b]

52 O zaman Yahudiler aralarında tartışmaya başladılar. "Bu adam kendi bedenini biz yiyelim diye nasıl verebilir?" diyorlardı. **53** Bunun üzerine İsa onlara şöyle dedi: "Şu gerçeği bilin, İnsanoğlunun bedeninden[c] yiyip kanından[ç] içmedikçe yaşama sahip olamazsınız.[d] **54** Benim bedenimden yiyip kanımdan içenin sonsuz yaşamı olur ve ben onu son günde diriltirim.[e] **55** Çünkü benim bedenim gerçek yiyecek ve kanım gerçek içecektir. **56** Benim bedenimden yiyen ve kanımdan içen benimle birlik içinde olur, ben de onunla birlik içinde olurum.[f] **57** Yaşayan[g] Babam beni gönderdiği ve ben Babam sayesinde yaşadığım gibi, benden beslenen de benim sayemde yaşayacak.[h] **58** İşte gökten gelmiş olan ekmek. Atalarınızın zamanındaki gibi değil; onlar o ekmeği yediler, yine de öldüler. Bu ekmekle beslenen ise sonsuza dek yaşayacaktır."[ı] **59** Kefernahum'da toplanmış halka hitap ederken İsa'nın söyledikleri bunlardı.

60 Öğrencilerinden birçoğu bunları işitince, "Bunlar çok ağır sözler, kim kabul edebilir?" diye konuştular.[i] **61** İsa öğrencilerinin bu konuda söylendiğini bildiğinden onlara şöyle dedi: "Bu sözler sizi sarsıyor[a] mu? **62** Öyleyse, İnsanoğlunun daha önce bulunduğu yer olan göklere çıktığını[b] görürseniz ne olacak? **63** Yaşam veren ruhtur;[c] bedenin hiçbir yararı yoktur. Size söylediğim sözler ruhtur[ç] ve yaşamdır.[d] **64** Fakat bazılarınız var ki iman etmiyor." Çünkü İsa kimlerin iman etmediğini ve kimin kendisine ihanet edeceğini başından beri biliyordu.[e] **65** Şöyle devam etti: "Bu nedenle size, 'Babamın izni olmadıkça kimse bana gelemez'[f] dedim."

66 Bundan dolayı, öğrencilerinden birçoğu onu bırakıp eski hayatlarına geri döndüler[g] ve artık onunla dolaşmaz oldular.[h] **67** Bunun üzerine İsa onikilere, "Yoksa siz de mi gitmek istiyorsunuz?" diye sordu. **68** Simun Petrus[ı] şöyle cevap verdi: "Efendimiz biz kime gidelim?[i] Sonsuz yaşamın sözleri sende.[j] **69** Şuna inandık ve öğrendik ki, Tanrı'nın Kutsal Kulu sensin."[k] **70** İsa onlara şöyle dedi: "On ikinizi de ben seçmedim mi?[l] Ancak, içinizden biri iftiracı."[m] **71** Aslında, Simun İskariyot'un oğlu Yahuda'dan söz ediyordu; çünkü onikilerden biri olduğu halde kendisine ihanet edecekti.[n]

7 Bundan sonra İsa Celile'de dolaşmaya devam etti. Yahudiye'de dolaşmak istemiyordu, çünkü Yahudiler onu öldürmek için fırsat kolluyordu.[o] **2** Bu sırada, Yahudilerin Çardaklar Bayramı[ö] yaklaşmıştı. **3** Kardeşleri[p] ona şöyle dedi: "Bir süre buradan ayrılıp Yahudiye'ye git

BÖLÜM 6

a İb 10:10
b Yhn 1:14
1Yh 4:2
c Yhn 6:27
Yhn 6:33
ç Elç 20:28
Ro 3:25
d Vh 20:4
Vh 20:5
e Yhn 6:40
1Ko 15:52
1Se 4:16
f Yhn 14:23
Yhn 15:4
1Yh 3:24
g Yr 10:10
Da 6:26
2Ko 3:3
1Se 1:9
h Yhn 5:26
1Ko 15:22
ı Yhn 6:51
i Mt 11:6
Yhn 6:66

2. Sütun

a Mt 13:21
b Yhn 3:13
Yhn 6:38
Yhn 8:23
Elç 1:9
Ef 4:8
c 1Ko 15:45
2Ko 3:6
Ga 6:8
ç 1Ko 2:13
d Tkr 8:3
Me 119:50
Mt 4:4
Flp 2:16
e Mt 9:4
Yhn 2:24
Yhn 13:11
f Yhn 6:44
g Lu 9:62
h Mt 11:6
Yhn 6:60
ı Mt 16:16
Mr 8:29
i Vh 14:4
j Yhn 6:63
Yhn 17:3
Elç 5:20
k Mr 1:24
Lu 9:20
l Lu 6:13
Yhn 15:16
m Lu 22:3
Yhn 13:18
n Mt 26:14
Yhn 12:4

BÖLÜM 7

o Mr 9:30
Yhn 5:18
ö Le 23:34
p Mt 12:46
Mr 6:3
Lu 8:19
Yhn 2:12
Elç 1:14
Ga 1:19

ki, yaptığın işleri öğrencilerin de görsünler. **4** Çünkü kendini açıkça tanıtmak isteyen biri gizlice iş yapmaz. Mademki bu işleri yapıyorsun, kendini dünyaya açıkça göster." **5** Aslında kardeşleri[a] ona iman etmiyordu.[b] **6** Bunun üzerine İsa onlara şöyle dedi: "Benim zamanım henüz gelmedi,[c] fakat sizin için zaman hep uygundur. **7** Dünyanın sizden nefret etmesi için bir neden yok; fakat onun işlerinin kötü olduğuna tanıklık ettiğimden dolayı benden nefret ediyor.[ç] **8** Siz bu bayrama gidin, ben şimdi gitmeyeceğim. Çünkü benim zamanım[d] henüz dolmadı."[e] **9** Onlara böyle söyledikten sonra Celile'de kaldı.

10 Fakat kardeşleri bayrama gittikten sonra İsa da gitti; ancak açıkça değil gizlice.[f] **11** Bu arada Yahudiler bayramda onu aramaya[g] başladılar. "Bu adam nerede?" diyorlardı. **12** Onun hakkında halk arasında bir sürü fısıltı dolaşıyordu.[h] Bazıları, "O iyi bir insan" diyordu. Başkaları da, "Hayır, hiç de değil, halkı saptırıyor" diyorlardı. **13** Tabii Yahudilerin korkusundan hiç kimse onun hakkında açıkça konuşamıyordu.[ı]

14 Bayramın yarısı geçmişti; İsa mabede çıkıp halka Tanrı'nın sözünü öğretmeye başladı.[i] **15** Bu yüzden Yahudiler şaşırdılar. "Bu adam okulunda okumadığı[j] halde bütün bu yazıları nasıl bilir?"[k] diyorlardı. **16** O zaman İsa onlara şöyle dedi: "Öğrettiklerim benim değil, beni gönderenindir.[l] **17** Eğer biri O'nun isteğini yerine getirme arzusundaysa, bu öğretimin Tanrı'dan mı[a] geldiğini, yoksa benim kendiliğimden mi konuştuğumu anlayacaktır. **18** Kendiliğinden konuşan kendini yüceltmek ister; fakat kendisini göndereni yüceltmek[b] isteyen doğru kişidir ve onda haksızlık yoktur. **19** Size Kanunu veren Musa[c] değil miydi? Fakat hiçbiriniz Kanuna uymuyorsunuz. Neden beni öldürmeye çalışıyorsunuz?"[ç] **20** Kalabalık şöyle cevap verdi: "Seni kim öldürmeye çalışıyor? Sende cin var."[d] **21** İsa şöyle karşılık verdi: "Tek bir iş yaptım[e] ve hepiniz şaşkınlık içinde kaldınız. **22** Musa size sünneti verdi[f] (aslında bu Musa'dan değil atalardan kalmadır),[g] siz de Sebt günü birini sünnet edersiniz. **23** Eğer Musa kanunu çiğnenmesin diye birisi Sebt günü sünnet edilebilirse, ben bir adamı Sebt günü tamamen iyileştirdim[h] diye neden öfkeden köpürüyorsunuz? **24** Görünüşe bakarak hükmetmeyi bırakın, adaletle hüküm verin."[ı]

25 Yeruşalim ahalisinden bazıları şöyle konuşmaya başladılar: "Öldürmeye çalıştıkları[i] adam bu değil mi? **26** Bakın, herkesin içinde açıkça[j] konuşuyor ve ona bir şey demiyorlar. Yoksa yöneticiler onun Mesih olduğunu gerçekten anladı mı?[k] **27** Olamaz, çünkü biz bu adamın nereden olduğunu biliyoruz;[l] Mesih geldiğinde kimse onun nereden olduğunu bilmeyecek."[m] **28** O zaman İsa mabette Tanrı'nın sözünü

BÖLÜM 7

a Mt 13:55
Lu 8:20
b Mr 3:21
c Yhn 2:4
Yhn 7:30
ç Yhn 3:19
Yhn 15:19
d Mt 26:45
e Yhn 8:20
f Mt 10:16
g Yhn 11:56
h Mt 21:46
Lu 7:16
Yhn 6:14
Yhn 9:16
ı Yhn 9:22
Yhn 12:42
Yhn 19:38
i Lu 19:47
j Mt 13:54
Mr 6:2
Lu 2:47
Elç 4:13
k Lu 4:16
l Yhn 3:34
Yhn 8:28
Yhn 12:49
Yhn 14:10
Vh 1:1

2. Sütun

a Yhn 8:47
b Yhn 5:41
Yhn 8:50
c Çk 24:3
Tkr 33:4
Elç 7:38
Ga 3:19
ç Mt 12:14
Mr 3:6
d Yhn 8:48
Yhn 10:20
e Yhn 5:16
f Le 12:3
g Ba 17:10
Ba 21:4
Ro 4:11
Flp 3:5
h Yhn 5:9
ı Tkr 1:16
Öz 24:23
İş 11:3
Mt 23:23
i Yhn 5:18
j Mt 26:55
Yhn 18:20
k Yhn 7:48
l Mt 13:55
m Ba 49:10
Mi 5:2
İb 7:3

öğretirken sesini yükselterek şöyle dedi: "Beni hem tanıyorsunuz hem de nereden olduğumu biliyorsunuz.[a] Ancak ben kendiliğimden gelmedim,[b] beni gönderen gerçektir[c] ve siz O'nu tanımıyorsunuz.[ç] **29** Ben O'nu tanıyorum,[d] çünkü O'nun bir temsilcisiyim ve beni gönderen O'dur."[e] **30** Bunun üzerine, onu yakalamanın bir yolunu aramaya başladılar,[f] fakat kimse ona el süremiyordu, çünkü henüz zamanı[g] gelmemişti. **31** Yine de kalabalıktan birçok kişi ona iman etti.[h] "Mesih geldiğinde bu adamın yaptığından daha mı çok alamet yapacak?" diyorlardı.[ı]

32 Onun hakkındaki bu sözlerin kalabalık arasında kulaktan kulağa yayıldığını işiten Ferisiler, yüksek kâhinlerle bir olup onu yakalamaları için görevliler gönderdiler.[i] **33** O zaman İsa şöyle dedi: "Beni gönderene gitmeden önce, kısa bir süre daha sizinle beraber olacağım.[j] **34** Beni arayacaksınız,[k] fakat bulamayacaksınız; bulunduğum yere de gelemezsiniz."[l] **35** Bunun üzerine Yahudiler aralarında şöyle konuşmaya başladılar: "Bu adam nereye gitmeye niyetleniyor ki biz onu bulamayalım? Acaba niyeti Yunanlıların arasına dağılmış[m] olan Yahudilere mi gitmek? Yoksa bunları Yunanlılara mı öğretecek? **36** 'Beni arayacaksınız fakat bulamayacaksınız, bulunduğum yere de gelemezsiniz' derken acaba ne demek istedi?"

37 Bayramın büyük günü[n] olan son gününde, İsa ayağa kalkıp yüksek sesle şunları dedi: "Susayan[a] bana gelip su içsin. **38** Kutsal Yazıların dediği gibi, bana iman edenin[b] 'İçinden hayat suları akacaktır.'"[c] **39** Ancak, o bunu kendisine iman edenlerin yakında alacağı ruh hakkında söyledi; çünkü İsa henüz yüceltilmediğinden[ç] o zamana dek ruh verilmemişti.[d] **40** Kalabalıktan bazıları bu sözleri işitince, "Bu gerçekten de o Peygamber" demeye başladılar.[e] **41** Başkaları da, "Bu Mesih"[f] diyorlardı. Fakat bazıları "Mesih[g] Celile'den çıkacak değil ya?"[h] diyorlardı. **42** "Kutsal Yazılar, Mesih'in Davut'un soyundan[ı] geldiğini ve Davut'un yaşadığı köy[i] olan Beytlehem'den[j] çıkacağını söylemez mi?" **43** Dolayısıyla, kalabalıkta onun hakkında bir fikir ayrılığı doğdu.[k] **44** Bazıları onu yakalamak istiyor, fakat hiç kimse ona el süremiyordu.

45 O sırada görevliler, yüksek kâhinlerle Ferisilerin yanına döndüler. Ferisiler, "Onu neden getirmediniz?" diye sordular. **46** Görevliler, "Onun gibi konuşan biri görülmemiştir"[l] diye karşılık verdiler. **47** Ferisiler, "Yoksa sizi de mi aldattı?" dediler. **48** "Bakın, yöneticilerden ya da Ferisilerden ona iman eden kimse var mı?[m] **49** Kanunu bilmeyen bu halksa lanetlidir."[n] **50** Ferisilerden biri olan ve daha önce İsa'ya gelen Nikodimos onlara şöyle dedi: **51** "Kanunumuza göre, bir insanı dinlemeden[o] ve ne yaptığı-

BÖLÜM 7

a Mr 6:3
Yhn 8:14
b Yhn 8:42
c Yhn 8:26
ç Yhn 8:55
d Mt 11:27
Yhn 1:18
Yhn 10:15
e İb 3:1
f Mr 11:18
Lu 19:47
g Lu 22:53
Yhn 8:20
h Yhn 2:23
Yhn 8:30
Yhn 10:42
Yhn 11:45
ı Mi 5:4
Yhn 11:47
i Yhn 11:57
j Yhn 13:33
Yhn 16:16
k Yhn 8:21
l Yhn 8:22
m İş 11:12
Elç 17:10
1Pe 1:1
n Le 23:36

2. Sütun

a İş 55:1
Yhn 4:14
Yhn 6:35
Vh 22:17
b Tkr 18:15
c Çk 17:6
Sy 20:8
Öz 18:4
Yhn 4:14
1Ko 10:4
ç Yhn 12:16
Yhn 13:32
1Ti 3:16
d İş 44:3
Yo 2:28
Yhn 16:7
Elç 2:17
e Tkr 18:18
Yhn 1:21
Yhn 6:14
Elç 3:22
f Yhn 6:69
g Yhn 4:42
Yhn 7:52
h Yhn 1:46
ı 2Ta 13:5
Me 89:4
Me 132:11
Yr 23:5
i 1Sa 16:1
j Mi 5:2
Mt 2:5
Lu 2:4
k Yhn 9:16
Yhn 10:19
l Ba 49:21
Mt 7:29
Lu 4:22
Lu 20:39
m Yhn 12:42
Elç 6:7

n Ga 3:10; **o** Tkr 1:16; Tkr 17:8; Öz 18:13.

nı öğrenmeden hüküm vermek doğru olur mu?" **52** Ona şöyle cevap verdiler: "Yoksa sen de mi Celile'densin? Araştır da gör, Celile'den hiç peygamber çıkmamıştır."*[a]

8 **12** İsa yine halka seslendi: "Ben dünyanın ışığıyım.[b] Beni izleyen asla karanlıkta yürümez,[c] hayat ışığına sahip olur." **13** O zaman Ferisiler, "Sen kendin hakkında tanıklık ediyorsun; senin tanıklığın doğru değil" dediler. **14** İsa'nın onlara cevabı şöyleydi: "Ben kendi hakkımda tanıklık etsem bile tanıklığım doğrudur,[ç] çünkü ben nereden geldiğimi ve nereye gittiğimi biliyorum.[d] Fakat siz benim nereden gelip nereye gittiğimi bilmiyorsunuz. **15** Siz dış görünüşe bakarak hüküm veriyorsunuz;[e] fakat ben kimseye hüküm vermem.[f] **16** Ancak hüküm versem de, hükmüm doğrudur. Çünkü ben yalnız değilim. Beni gönderen Babam benimle beraberdir.[g] **17** Ayrıca kendi Kanununuzda da, 'İki kişinin tanıklığının doğru'[h] olduğu yazılıdır. **18** Ben kendi hakkımda tanıklık ediyorum; beni gönderen Babam da benim hakkımda tanıklık ediyor."[a] **19** O zaman, "Senin Baban nerede?" demeye başladılar. İsa şöyle cevap verdi: "Siz ne beni ne de Babamı tanıyorsunuz.[b] Eğer beni tanısaydınız, Babamı da tanırdınız."[c] **20** İsa bu sözleri söylerken hazine kaplarının[ç] bulunduğu avludaydı; mabette Tanrı'nın sözünü öğretiyordu. Fakat kimse onu yakalamaya kalkmadı;[d] çünkü henüz zamanı gelmemişti.[e]

21 Onlara yine şöyle dedi: "Ben gidiyorum; siz beni arayacaksınız,[f] yine de günahlarınızla öleceksiniz.[g] Gittiğim yere siz gelemezsiniz." **22** O zaman Yahudiler şöyle demeye başladı: "Yoksa kendini mi öldürecek? Baksanıza, 'Gittiğim yere siz gelemezsiniz' diyor."[h] **23** İsa şöyle devam etti: "Siz aşağıdaki âlemdensiniz, ben yukarıdaki[ı] âlemdenim. Siz bu dünyadansınız,[i] ben bu dünyadan değilim.[j] **24** Bu yüzden, günahlarınızla öleceksiniz dedim.[k] Evet, benim o kişi olduğuma iman etmezse-

BÖLÜM 7

a İş 9:1
Mt 4:15

BÖLÜM 8

b İş 9:2
İş 49:6
Mt 4:16
Yhn 1:5
Yhn 12:35
c Mi 3:6
Yhn 12:46
1Pe 2:9
1Yh 2:8
ç Yhn 5:31
d Yhn 7:28
Yhn 13:3
Yhn 16:28
e 1Sa 16:7
Yhn 7:24
f Lu 12:14
Yhn 3:17
g Yhn 14:10
Yhn 16:32
h Tkr 17:6
Tkr 19:15
Mt 18:16
2Ko 13:1
İb 10:28

2. Sütun

a Yhn 5:37
2Pe 1:17
1Yh 5:9
b Yhn 16:3
c Mt 11:27
Yhn 14:7
ç Mr 12:41
d Yhn 7:30
e Yhn 7:8
f Yhn 7:34
Yhn 13:33
g Yhn 8:24
h Yhn 7:35
ı Yhn 3:31
Yhn 16:28
Kl 3:1
i Yhn 15:19
Yhn 17:6
1Yh 4:5

j Yhn 18:36; **k** He 18:4.

* Bazı elyazmalarında 53. ayetten 8. bölümün 11. ayetine kadar olan aşağıdaki kısım yer almaktadır:

53 Sonra herkes evine gitti.

8 İsa ise Zeytinlik Dağına gitti. **2** Gün ağarırken tekrar mabette göründü ve bütün halk ona gelmeye başladı. O da oturup onlara Tanrı'nın sözünü öğretmeye koyuldu. **3** Yazıcılar ve Ferisiler, zina yaparken yakalanmış bir kadını ortaya getirip **4** İsa'ya şöyle dediler: "Öğretmen, bu kadın zina yaparken suçüstü yakalandı. **5** Musa kanununda böyle bir kadını taşlamamız buyurulmuştur. Sen ne dersin?" **6** Tabii onlar İsa'yı suçlayacak bir şey bulmak için, onu denemek amacıyla böyle söylüyorlardı. Fakat İsa eğilip, parmağıyla yere bir şeyler yazmaya başladı. **7** Onlar ısrarla sormaya devam edince doğrulup şöyle dedi: "İçinizde kim günahsızsa kadına ilk taşı o atsın." **8** Sonra tekrar eğilip yere yazı yazmaya devam etti. **9** Fakat bunları işitenler, ihtiyarlardan başlayarak birer birer dışarı çıktılar; orada sadece İsa ve ortada duran kadın kaldı. **10** İsa doğrularak kadına, "Onlar nerede? Kimse seni mahkûm etmedi mi?" diye sordu. **11** Kadın, "Hayır efendim" dedi. İsa, "Ben de seni mahkûm etmeyeceğim. Şimdi git, artık günah işleme" dedi.

niz, günahlarınızla[a] öleceksiniz."
25 O zaman ona, "Sen kimsin?"
demeye başladılar. İsa şu karşılığı verdi: "Size söylediklerimin
hepsi boşa mı gitti? **26** Sizinle ilgili söyleyeceğim çok söz var;
ayrıca, hakkında hüküm vereceğim çok şey var. Aslında, beni
gönderen doğruyu söyler ve dünyada söylediklerim, O'ndan duyduklarımdır."[b] **27** Fakat onlar
İsa'nın kendilerine Babadan söz
ettiğini anlamadılar. **28** Sonra
İsa şöyle dedi: "Siz İnsanoğlunu[c] yukarı kaldırınca[ç] benim o
kişi olduğumu,[d] kendiliğimden
hiçbir şey yapmadığımı[e] anlayacaksınız; çünkü bunları Babamın bana öğrettiği gibi
söylüyorum.[f] **29** Beni gönderen benimledir. Beni kendi başıma bırakmadı, çünkü ben hep
O'nu hoşnut eden şeyleri yapıyorum."[g] **30** İsa bunları söyleyince birçok kişi ona iman etti.[h]

31 İsa kendisine iman eden
Yahudilere şunları dedi: "Siz benim sözlerime bağlı kalırsanız,[ı]
gerçekten öğrencilerim olursunuz. **32** Siz hakikati[i] bileceksiniz ve hakikat sizi özgür kılacak."[j]
33 Diğerleri ona şu cevabı verdi: "Biz İbrahim'in soyundanız[k]
ve hiç kimseye kölelik etmedik.[l]
Nasıl 'Özgür olacaksınız' dersin?" **34** İsa onlara şöyle dedi:
"Gerçek şu ki, günah işleyen herkes günahın kölesidir.[m] **35** Üstelik köle sonsuza dek ev halkı
içinde kalmaz; oğul ise sonsuza dek kalır.[n] **36** Bundan dolayı, Oğul sizi özgür kılarsa gerçekten özgür olursunuz.[o] **37** Sizin
İbrahim'in soyundan olduğunuzu biliyorum; fakat beni öldürmeye çalışıyorsunuz,[a] çünkü sözlerim içinize işlemiyor.
38 Ben Babamın yanındayken gördüklerimi[b] söylüyorum,[c] siz
de kendi babanızdan duyduklarınızı yapıyorsunuz." **39** Onlar, "Bizim babamız İbrahim"[ç]
diye cevap verdiler. İsa da şöyle
dedi: "İbrahim'in çocuklarıysanız,[d] İbrahim'in yaptıklarını yapın. **40** Fakat siz şimdi beni,
Tanrı'dan işittiği hakikati size
anlatan[e] kişiyi öldürmeye çalışıyorsunuz. İbrahim böyle bir
şey yapmadı.[f] **41** Siz babanızın yaptıklarını yapıyorsunuz."
Onlar da, "Biz gayri meşru çocuklar değiliz; bizim tek Babamız
var,[g] O da Tanrı" dediler.

42 İsa onlara şöyle dedi: "Eğer
babanız Tanrı olsaydı, beni severdiniz.[h] Çünkü ben Tanrı'nın
yanından geldim ve buradayım.[ı]
Kendiliğimden gelmedim, beni
O gönderdi.[i] **43** Acaba söylediklerimi neden anlamıyorsunuz? Çünkü sözlerime katlanamıyorsunuz.[j] **44** Siz babanız
İblis'tensiniz[k] ve babanızın arzularını yerine getirmek istiyorsunuz.[l] O kendi yolunda yürümeye başladığında[m] katil oldu;
hakikat yolunda kalmadı. Çünkü içinde hakikat yoktur. Yalan söylediği zaman, karakterine uygun davranır; çünkü
hem yalancıdır, hem de yalanın
babasıdır.[n] **45** Oysa ben hakikati söylediğim için siz bana
inanmıyorsunuz.[o] **46** Günah
işlediğimi hanginiz kanıtlayabi-

BÖLÜM 8

a Me 51:5
İş 58:1
b Yhn 7:28
Yhn 18:20
c Da 7:13
Mt 26:64
ç Sy 21:9
Yhn 3:14
Yhn 12:32
Ga 3:13
d Mt 27:54
e Yhn 5:19
Yhn 5:30
f Yhn 3:11
g Öz 8:13
Yhn 4:34
Yhn 14:10
İb 1:9
h Yhn 7:31
Yhn 10:42
Yhn 11:45
ı Yhn 5:38
Yhn 15:7
i Yhn 17:17
Yhn 18:37
j Me 119:45
Lu 4:18
Ro 6:14
Ro 6:22
İb 2:15
Yk 1:25
k Mt 3:9
l Le 25:42
m Öz 5:22
Ro 6:6
Ro 6:16
Ro 7:14
2Pe 2:19
n Ba 21:10
Ba 25:6
Ga 4:30
o Ga 5:1

2. Sütun

a Yhn 7:19
b Yhn 5:19
c Yhn 14:10
ç Ba 26:4
Mt 3:9
Yhn 8:33
d Ro 2:28
Ro 9:8
Ga 3:7
Ga 3:29
e Yhn 8:26
f Ro 4:12
g Tkr 32:6
İş 63:16
İş 64:8
Ml 1:6
Ml 2:10
h Yhn 16:27
1Yh 5:1
ı Yhn 13:3
i Yhn 3:16
Yhn 5:19
Ga 4:4
j Ro 8:7
k Mt 4:1
Mt 13:39
1Pe 5:8
Vh 12:9

l Ba 3:15; Mt 12:34; Elç 13:10; **m** 1Yh 3:8; **n** Ba 3:4; 2Ko 11:3; Vh 12:9; **o** Lu 22:67; Yhn 6:64.

lir?[a] Eğer hakikati söylüyorsam neden bana inanmıyorsunuz? **47** Tanrı'dan olan, Tanrı'nın sözlerini dinler.[b] Oysa siz Tanrı'dan olmadığınız için O'nu dinlemiyorsunuz."[c]

48 O zaman Yahudiler, "Sen Samiriyelisin,[ç] sende cin var[d] diye boşuna mı söylüyoruz?" dediler. **49** İsa şu karşılığı verdi: "Bende cin yok. Ben Babama saygı gösteriyorum,[e] fakat siz beni aşağılıyorsunuz. **50** Ben kendimi yüceltmeye uğraşmıyorum;[f] uğraşan ve hüküm veren Biri vardır.[g] **51** Gerçek şu ki, sözümü tutan asla ölüm görmeyecek."[h] **52** Yahudiler, "Sende cin olduğunu[ı] şimdi çok iyi anladık" dediler. "İbrahim de,[i] peygamberler de öldüler;[j] fakat sen, 'Benim sözümü tutan asla ölümü tatmayacak'[k] diyorsun. **53** Babamız İbrahim'den de büyük[l] değilsin ya? O öldü, peygamberler de öldüler.[m] Sen kim olduğunu sanıyorsun?" **54** İsa şöyle karşılık verdi: "Eğer ben kendimi yüceltseydim, benim yüceliğim bir hiç olurdu. Beni yücelten,[n] Tanrımız dediğiniz Babamdır. **55** Ne var ki, siz O'nu tanımadınız.[o] Fakat ben O'nu tanırım.[ö] Eğer O'nu tanımadığımı söyleseydim, sizin gibi yalancı olurdum. Ben O'nu tanırım ve sözünü tutarım.[p] **56** Babanız İbrahim benim günümü görme beklentisiyle[r] büyük bir sevinç duydu; onu gördü ve sevindi."[s] **57** O zaman Yahudiler, "Daha elli yaşında bile değilsin, İbrahim'i de mi gördün?" dediler. **58** İsa onlara, "Gerçek şu ki" dedi, "İbrahim var olmadan önce ben vardım."[a] **59** O zaman İsa' yı taşlamak[b] için taş toplamaya başladılar; fakat İsa gizlendi ve mabetten çıktı.

9 İsa dolaşırken doğuştan kör bir adam gördü. **2** Öğrencileri, "Öğretmen,[c] bu adamın kör doğması kimin günahı yüzünden?[ç] Kendisinin mi, ana babasının mı?"[d] diye sordular. **3** İsa şöyle cevap verdi: "Ne bu adamın ne de ana babasının günahı yüzünden; fakat Tanrı'nın işleri onda görülsün diye böyle oldu.[e] **4** Henüz gündüzken, beni gönderenin işlerini yapmalıyız;[f] gece[g] yaklaşıyor ve o zaman kimse çalışamaz. **5** Ben dünyada olduğum sürece, dünyanın ışığıyım."[h] **6** Bunları dedikten sonra yere tükürüp bir parça çamur yaptı ve çamuru adamın gözlerine koydu.[ı] **7** Adama, "Git, Siloam havuzunda[i] yıka!"[j] dedi (Siloam 'Gönderilen' anlamına gelir). Adam da gidip yüzünü yıkadı[k] ve gözleri açılmış[l] olarak geri döndü.

8 O zaman komşuları ve onu daha önce dilenci olarak görmeye alışmış olanlar, "Oturmuş dilenirken gördüğümüz adam bu değil mi?" demeye başladılar.[m] **9** Bazıları "Evet o" diyorlardı. Başkaları da, "Hiç de değil, ona benzeyen biri" diyordu. Adam ise, "Ben oyum" diyordu. **10** Bunun üzerine, "Peki o zaman gözlerin nasıl açıldı?" diye sordular.[n] **11** Adam şöyle cevap verdi: "İsa adlı kişi çamur yapıp gözlerime sürdü ve bana

BÖLÜM 8

a 2Ko 5:21
İb 4:15
İb 7:26
1Pe 2:22
1Yh 3:5
b Yhn 18:37
1Yh 4:6
c Yhn 10:26
ç Yhn 4:9
d Mt 12:24
Yhn 7:20
Yhn 10:20
Yhn 15:18
e Ml 1:6
f Yhn 5:41
Yhn 7:18
g Ba 18:25
Me 26:1
İş 33:22
Elç 17:31
Ro 3:6
h Yhn 5:24
Yhn 11:26
1Ko 15:54
Vh 20:6
ı Yhn 10:20
i Ba 25:8
j Zk 1:5
Elç 2:29
İb 11:13
k Mt 16:28
l Yhn 4:12
m Mt 23:29
n Yhn 5:41
Yhn 13:32
Elç 3:13
o Yhn 7:28
ö Yhn 7:29
p Mt 17:5
r Lu 10:24
s Mt 13:17
İb 11:13
1Pe 1:11

2. Sütun

a Öz 8:22
Yhn 17:5
Flp 2:6
Kl 1:17
1Yh 2:13
b Yhn 10:31
Yhn 11:8

BÖLÜM 9

c Yhn 1:38
ç Lu 13:2
d Çk 20:5
He 18:19
e Mt 11:5
Yhn 11:4
f Yhn 4:34
Yhn 11:9
g Ey 10:21
Vz 9:10
h İş 49:6
İş 61:1
Yhn 1:5
Yhn 8:12
ı Mr 8:23
i 2Kr 20:20
2Ta 32:30
j 2Kr 5:10

k 2Kr 5:14; **l** İş 42:7; **m** Elç 3:10; **n** Yhn 9:15.

'Siloam'a gidip[a] yıka' dedi. Ben de gidip yüzümü yıkadım ve görmeye başladım." **12** Buna karşılık, "O adam nerede?" diye sordular. "Bilmiyorum" dedi.

13 Önceden kör olan bu adamı alıp Ferisilere götürdüler. **14** Bu arada, İsa'nın çamur yapıp adamın gözlerini açtığı gün[b] Sebt günüydü.[c] **15** Bu sefer de Ferisiler ona nasıl görmeye başladığını sordu.[ç] Adam, "O, gözlerime çamur koydu, ben de yıkadım ve görmeye başladım" dedi. **16** Bunun üzerine Ferisilerden bazıları şöyle dedi: "O Tanrı'dan gelmiş biri değil, çünkü Sebt kurallarına[d] uymuyor." Başkaları da, "Günahkâr biri nasıl olur da böyle alametler yapabilir?"[e] diyordu. Böylece aralarında bir fikir ayrılığı[f] doğdu. **17** Yine kör adama dönüp, "Senin gözlerini açtığına göre, o adam hakkında sen ne diyorsun?" diye sordular. Adam, "Bence o bir peygamber" dedi.[g]

18 Ancak Yahudiler, adamın ana babasını çağırana kadar, onun kör olup da sonradan görmeye başladığına inanmadılar. **19** Onlara, "Doğuştan kör dediğiniz oğlunuz bu mu?" diye sordular. "Peki şimdi nasıl görüyor?" **20** Ana babası, "Biz onun oğlumuz olduğunu ve doğuştan kör olduğunu biliyoruz. **21** Fakat şimdi nasıl olup da gördüğünü ya da gözlerini kimin açtığını bilmiyoruz. Kendisine sorun. Yetişkin yaşa gelmiştir, kendisi söylesin" dediler. **22** Adamın ana babası Yahudilerin korkusundan[h] böyle konuşuyordu. Çünkü Yahudiler, İsa'yı Mesih olarak kabul edenin havradan atılması[a] konusunda anlaşmışlardı. **23** Bu nedenle ana babası, "Yetişkin yaşa gelmiştir, ona sorun" diyordu.

24 Bunun üzerine, önceden kör olan adamı ikinci sefer çağırıp "Tanrı hakkı için doğruyu söyle;[b] biz bu adamın günahkâr olduğunu biliyoruz" dediler. **25** Adam şöyle karşılık verdi: "Onun günahkâr olup olmadığını bilemem. Bildiğim bir şey var, ben daha önce kördüm, şimdi ise görüyorum." **26** O zaman, "Sana ne yaptı? Gözlerini nasıl açtı?" diye sordular. **27** Adam şu cevabı verdi: "Size anlatmıştım ya, herhalde dinlemediniz. Neden tekrar duymak istiyorsunuz? Yoksa siz de mi onun öğrencisi olmak istiyorsunuz?" **28** Bunun üzerine adama sövüp saymaya başladılar. "Onun öğrencisi sensin. Biz Musa'nın öğrencileriyiz. **29** Tanrı'nın Musa'yla[c] konuştuğunu biliyoruz. Bu adama gelince, nereden yetki aldığını bilmiyoruz"[ç] diyorlardı. **30** Adam onlara şöyle dedi: "Gerçekten hayret,[d] bu adam benim gözlerimi açtığı halde siz onun yetkisinin nereden olduğunu bilmiyorsunuz. **31** Tanrı'nın günahkârları dinlemediğini[e] biliriz. Ama Kendisinden korkan ve isteğini yerine getiren kişiyi dinler.[f] **32** Birinin çıkıp da doğuştan kör birinin gözlerini açtığı duyulmuş şey değildir. **33** Bu adam Tanrı'dan yetki almasaydı,[g] hiçbir şey yapa-

BÖLÜM 9

a Yhn 9:7

b Yhn 9:6

c Lu 13:14
Yhn 5:9

ç Yhn 9:10

d Çk 20:10

e Yhn 3:2

f Lu 12:51
Yhn 7:12
Yhn 7:43
Yhn 10:19

g Tkr 18:22
Yhn 4:19

h Öz 29:25
Yhn 7:13
Yhn 19:38
Yhn 20:19

2. Sütun

a Yhn 12:42
Yhn 16:2

b Yş 7:19

c Me 103:7

ç Yhn 8:14

d Yhn 3:10

e Me 66:18
Öz 28:9
İş 1:15
He 8:18
Mi 3:4
Zk 7:13

f Me 34:15
Öz 15:29
Elç 10:35

g Yhn 3:2
Yhn 5:36

mazdı." **34** "Tamamen günah içinde doğduğun[a] halde bize ders mi vermeye kalkıyorsun?" dedikten sonra adamı dışarı attılar.[b]

35 İsa, adamı dışarı attıklarını duydu ve onu bulunca, "İnsanoğluna[c] iman ediyor musun?" diye sordu. **36** Adam, "Efendim o kimdir, söyle de ona iman edeyim?" diye karşılık verdi. **37** İsa, "Sen onu gördün; üstelik şu anda onunla konuşuyorsun" dedi.[ç] **38** O zaman adam, "İman ediyorum efendim," diyerek önünde eğildi.[d] **39** İsa da, "Ben dünyaya şu hüküm[e] için geldim: Görmeyenler görsün[f] ve görenler kör olsun"[g] dedi. **40** Yanında bulunan Ferisiler bunları duyunca, "Yoksa biz de mi körüz?"[h] diye sordular. **41** İsa da, "Kör olsaydınız günahınız olmazdı. Fakat 'Biz görüyoruz' diyorsunuz.[ı] Bu yüzden günahınız[i] olduğu gibi duruyor" dedi.

10 "Gerçek şu ki, koyun ağılına kapıdan[j] girmeyip başka yerden tırmanan, hırsız ve yağmacıdır.[k] **2** Fakat kapıdan giren,[l] koyunların[m] çobanıdır.[n] **3** Kapıcı[o] ona kapıyı açar, koyunlar[ö] onun sesini dinler; o da koyunlarına adlarıyla seslenerek onları alır götürür. **4** Kendisine ait olanların hepsini dışarı çıkarınca onların önünden yürür, koyunlar da onun peşinden gider.[p] Çünkü onun sesini tanırlar.[r] **5** Bir yabancının peşinden kesinlikle gitmezler, ondan kaçarlar.[ş] Çünkü yabancıların sesini tanımazlar."[s] **6** İsa onlara bu misali verdi, fakat söylediklerinin ne anlama geldiğini anlamadılar.[a]

7 Bu nedenle İsa yine şöyle dedi: "Gerçek şu ki, ben koyunların kapısıyım.[b] **8** Benim yerime gelenlerin tümü hırsız ve yağmacıydı.[c] Fakat koyunlar onları[ç] dinlemedi. **9** Ben kapıyım.[d] Kim benden girerse kurtulacak; içeri girip dışarı çıkacak ve otlak bulacak.[e] **10** Hırsız[f] sadece çalmak, katletmek ve telef etmek için gelir.[g] Oysa ben, onlar yaşam bulsun, yaşama tam anlamıyla kavuşsun diye geldim. **11** Ben iyi çobanım.[h] İyi çoban koyunları uğruna canını verir.[ı] **12** Ücretli[i] adam ise, koyunların çobanı ve sahibi olmadığından, kurdun geldiğini görünce koyunları bırakıp kaçar. Kurt da onları kapar ve dağıtır.[j] **13** Çünkü o adam ücretle tutulmuştur[k] ve koyunlar için kaygılanmaz.[l] **14** Fakat ben iyi çobanım. Tıpkı Babam beni tanıdığı, ben de Babamı tanıdığım gibi,[m] **15** ben koyunlarımı tanırım,[n] onlar da beni tanır.[o] Koyunlar uğruna canımı veririm.[ö]

16 Bu ağıldan[p] olmayan başka koyunlarım[r] da var. Onları da getirmeliyim, benim sesimi dinleyecekler,[s] tek sürü, tek çoban[ş] olacak. **17** Babam beni sever,[t] çünkü ben canımı veririm;[u] şöyle ki, onu geri alayım. **18** Canımı kimse benden alamaz, ben kendiliğimden veririm; onu vermeye ve geri almaya yetkim vardır.[ü] Bu konuda Babamdan emir[v] aldım."

BÖLÜM 9

a Yhn 9:2
b Yhn 9:22
Yhn 16:2
c 1Yh 5:13
ç Yhn 4:26
d 1Sa 25:23
Mt 8:2
Mt 9:18
e Yhn 12:47
f Lu 4:18
Yhn 12:46
g İş 29:14
Mt 11:25
Mt 13:13
Yhn 3:19
Elç 28:26
Ro 1:28
2Pe 1:9
h Mt 15:14
Ro 2:19
Vh 3:17
ı Öz 26:12
2Ko 4:4
i Yhn 15:22

BÖLÜM 10

j Yhn 10:7
k Mt 7:15
l Yhn 10:9
m Mr 14:27
Lu 12:32
n Mt 26:31
Yhn 10:11
o Ml 3:1
Lu 1:17
Yhn 3:28
ö Yhn 10:27
p Mt 4:20
Mt 9:9
Vh 14:4
r Vh 3:20
s Vh 2:2
ş Ga 1:8
Kl 2:8

2. Sütun

a Yhn 16:25
b Yhn 14:6
c Yr 23:1
He 34:2
ç Elç 5:36
d Ef 2:18
e Yhn 21:17
f Ey 24:14
Mt 7:15
g Elç 20:29
2Pe 2:1
h He 34:23
Mt 9:36
ı 1Sa 17:35
İş 53:7
İb 13:20
i Ey 7:2
Zk 11:16
j Elç 20:29
k 1Pe 5:2
l Mr 12:40
m Mt 11:27
n Yhn 10:27
o 1Yh 5:20
ö Mt 20:28
Yhn 15:13
1Yh 3:16

p Lu 12:32; Yhn 10:1; **r** Me 45:14; Mt 25:33; Vh 7:9; **s** Ba 49:10; **ş** He 34:23; He 37:24; 1Pe 5:4; **t** Yhn 17:23; **u** İş 53:12; Flp 2:8; İb 2:9; İb 12:2; **ü** Yhn 2:19; Elç 2:24; **v** Yhn 14:31.

19 Bu sözler nedeniyle Yahudiler arasında yine bir fikir ayrılığı[a] doğdu. **20** Birçokları, "Onda cin var,[b] bu adam deli. Neden onu dinliyorsunuz?" diyordu. **21** Başkaları da, "Bunlar cinli bir adamın sözleri değil. Cin körlerin gözünü açabilir mi?" diyorlardı.

22 O sırada mevsim kıştı ve Yeruşalim'de Adama Bayramı* kutlanıyordu. **23** İsa, mabette Süleyman'ın Sıra Sütunları[c] altında yürüyordu. **24** Yahudiler etrafını çevirip ona şöyle demeye başladılar: "Bizi daha ne kadar merakta bırakacaksın? Mesih'sen[ç] açıkça söyle."[d] **25** İsa da şöyle karşılık verdi: "Size söyledim ama inanmıyorsunuz. Babam adına yaptığım işler benim hakkımda tanıklık ediyor.[e] **26** Fakat siz inanmıyorsunuz; çünkü benim koyunlarımdan değilsiniz.[f] **27** Koyunlarım[g] benim sesimi dinler, ben onları tanırım, onlar da peşimden gelir.[h] **28** Onlara sonsuz yaşam vereceğim[ı] ve asla yok olmayacaklar.[i] Kimse onları elimden kapamayacak.[j] **29** Babamın[k] bana verdikleri, her şeyden değerlidir.[l] Onları Babamın elinden kimse kapamaz.[m] **30** Ben ve Babam biriz."[n]

31 O zaman Yahudiler onu taşlamak için bir kez daha yerden taş aldılar.[o] **32** İsa onlara şu karşılığı verdi: "Ben size Babamın isteğiyle birçok iyi iş gösterdim. Bu işlerden hangisi için beni taşlıyorsunuz?" **33** Yahudiler, "Biz seni iyi bir işten dolayı değil, küfrettiğin[a] için taşlıyoruz. Çünkü insan olduğun halde kendini tanrı yerine koydun"[b] diye cevap verdiler. **34** İsa onlara şöyle söyledi: "Kendi Kanununuzda, 'Siz ilahlarsınız dedim'[c] diye yazılı[c] değil mi? **35** Tanrı, Kendi sözünde mahkûm ettiği o kişilere 'ilahlar'[d] dediğine ve Kutsal Yazılar da geçerliliğini yitirmediğine[e] göre, **36** siz Babanın kutsal kılıp dünyaya gönderdiği bana, Tanrı'nın Oğluyum[f] dediğim için mi 'küfrettin' diyorsunuz? **37** Babamın istediği işleri[g] yapmıyorsam bana inanmayın. **38** Fakat bunları yapıyorsam, bana inanmasanız da yaptığım işlere inanın ki,[h] Babamın benimle benim de Babamla birlik içinde olduğumuzu anlayın[ı] ve unutmayın." **39** O zaman yine onu yakalamaya çalıştılar,[i] fakat ellerinden kurtuldu.[j]

40 İsa yine Ürdün Irmağının öte yakasına, Yahya'nın halkı vaftiz etmeye başladığı yere[k] gitti ve orada kaldı. **41** Yanına birçok insan geldi. "Yahya tek bir mucize yapmadı, fakat bu adam hakkında dediği her şey doğru çıktı",[l] diyorlardı. **42** Orada birçokları ona iman etti.[m]

11 Beytanya'dan Lazar adlı bir adam hastaydı; Meryem ile kız kardeşi Marta[n] o köyde yaşıyordu. **2** Efendimize güzel kokulu yağ[o] sürüp ayaklarını saçlarıyla kurulayan[ö] Mer-

Yhn 10:22* Yahudilerin Suriye-Yunan egemenliğinden kurtulmasının ve Yeruşalim'deki mabedin Yehova'ya yeniden adanmasının anıldığı bayram, İbranice *hanukka*. Ek 6'ya bakın.

BÖLÜM 10

a Lu 12:51
Yhn 7:12
Yhn 9:16
b Mt 11:18
Mr 3:30
Lu 7:33
c Elç 3:11
Elç 5:12
ç Mt 26:63
d Mr 8:30
e Yhn 3:2
Yhn 5:36
Yhn 10:38
Yhn 14:10
Elç 2:22
f Yhn 6:64
Yhn 8:47
1Yh 4:6
g Lu 15:6
Yhn 10:3
h Mt 4:20
Mt 9:9
Vh 14:4
ı Yhn 5:24
Yhn 17:2
i Yhn 6:37
j Yhn 18:9
k Yhn 14:28
l Yhn 17:2
m Yhn 17:24
1Pe 1:5
n Yhn 10:38
Yhn 17:11
Yhn 17:21
o Yhn 8:59

2. Sütun

a Le 24:16
Mt 9:3
Mt 26:65
b Yhn 5:18
Flp 2:6
c Me 82:6
1Ko 8:5
ç Yhn 15:25
d Me 82:1
e Mt 5:17
Lu 16:17
f Lu 1:35
Yhn 5:18
g Yhn 5:36
h Yhn 14:10
ı Yhn 17:21
i Yhn 7:30
j Lu 4:30
k Yhn 1:28
l Yhn 1:29
Yhn 3:30
m Yhn 8:30
Yhn 11:45

BÖLÜM 11

n Lu 10:38
o Mt 26:7
Mr 14:3
Yhn 12:3
ö Lu 7:38

yem buydu; hasta olan Lazar onun kardeşiydi. **3** Bu yüzden Lazar'ın kız kardeşleri, "Efendimiz gel de gör, sevgili dostun[a] hasta" diye İsa'ya haber gönderdiler. **4** Fakat İsa bunu duyunca şöyle dedi: "Bu hastalık ölümle son bulmayacak, Tanrı'nın yüceltilmesiyle sonuçlanacak;[b] böylece Tanrı'nın Oğlu da yüceltilecek."

5 İsa, Marta'yla kız kardeşini ve Lazar'ı severdi. **6** Ancak, Lazar'ın hasta olduğunu duyunca, bulunduğu yerde iki gün daha kaldı. **7** Bundan sonra öğrencilerine, "Haydi yine Yahudiye' ye gidelim" dedi. **8** Öğrencileri de, "Öğretmen,[c] Yahudiyeliler daha yeni seni taşlamaya çalışıyordu,[ç] yeniden oraya mı gideceksin?" dediler. **9** İsa şöyle cevap verdi: "Gün ışığı on iki saat sürmez mi? Biri gün ışığında[d] yürürse bir yere çarpmaz, çünkü bu dünyanın ışığını görür. **10** Fakat geceleyin yürüyen[e] bir yerlere çarpar, çünkü kendisinde ışık yoktur."

11 Bunları söyledikten sonra, "Dostumuz Lazar dinlenmeye çekilmiştir. Fakat ben onu uykudan[f] uyandırmak için gidiyorum" dedi. **12** O zaman öğrencileri, "Efendimiz, dinlenmeye çekildiyse iyileşecektir" dediler. **13** İsa onun ölümü hakkında konuşmuştu. Fakat onlar uykuda dinlenmekten bahsettiğini düşündüler. **14** O zaman İsa açıkça, "Lazar öldü"[g] dedi. **15** "Orada olmadığıma sizin adınıza seviniyorum; böylece iman edebilirsiniz. Şimdi onun yanına gidelim." **16** O zaman, İkiz* denilen Tomas diğer öğrencilere, "Biz de gidelim, onunla beraber ölelim" dedi.[a]

17 İsa oraya vardığında, o dört gündür mezardaydı.[b] **18** Beytanya, Yeruşalim'e yaklaşık üç kilometre* uzaklıktaydı. **19** Yahudilerin birçoğu Marta ve Meryem'i kardeşlerinin ölümünden dolayı teselli etmeye[c] gelmişti. **20** İsa'nın oraya gelmekte olduğunu öğrenen Marta onu karşılamaya çıktı. Meryem[ç] ise evde oturuyordu. **21** Marta İsa'ya, "Efendim, sen burada olsaydın kardeşim ölmezdi" dedi.[d] **22** "Şu anda bile biliyorum ki, Tanrı'dan ne istersen[e] sana verecektir." **23** İsa ona, "Kardeşin kalkacak"[f] dedi. **24** Marta da, "Biliyorum, son günde, dirilme[g] sırasında kalkacak" dedi. **25** İsa, "Dirilme ve yaşam benim.[h] Bana iman eden ölse de hayata gelir.[ı] **26** Yaşayan ve bana iman eden hiç ölmeyecek.[i] Buna inanıyor musun?" dedi. **27** Marta, "Evet Efendim, inanıyorum ki sen dünyaya gelecek olan Tanrı'nın Oğlu Mesih'sin"[j] diye karşılık verdi. **28** İsa'ya bunları söyledikten sonra koşup kız kardeşi Meryem'i çağırdı, kimseye belli etmeden, "Öğretmen[k] burada, seni çağırıyor" dedi. **29** O da bunu duyunca hemen kalkıp İsa'nın yanına gitti.

30 Aslında İsa henüz köye gelmemişti. Hâlâ Marta'nın onu

BÖLÜM 11

a Yhn 11:36
b Yhn 9:3
c Yhn 1:38
ç Yhn 8:59
Yhn 10:31
d Yhn 9:4
e İş 5:20
Yhn 12:35
1Yh 2:11
f Me 13:3
Mt 9:24
Elç 7:60
1Ko 15:6
1Ko 15:51
g Vz 9:5

2. Sütun

a Yhn 11:8
b Mt 8:28
Yhn 5:28
c 1Ta 7:22
Ey 2:11
ç Lu 10:39
d Yhn 11:32
e Yhn 9:31
f 1Se 4:14
g İş 26:19
Da 12:2
Yhn 5:29
Elç 24:15
İb 11:35
Vh 20:12
h Yhn 1:4
Yhn 14:6
Kl 3:4
1Yh 1:2
Vh 1:18
ı Yhn 5:24
i Yhn 8:51
j Ml 3:1
Yhn 4:42
Yhn 6:14
k Mt 23:8
Yhn 13:13

Yhn 11:16* Yunanca, "Didimos"
18* Asıl metinde "yaklaşık on beş stadion." Ek 5'e bakın.

karşıladığı yerdeydi. **31** Evde Meryem'i teselli eden Yahudiler[a] onun hızla kalkıp çıktığını görünce, mezara[b] ağlamaya gittiğini sanarak peşinden gittiler. **32** İsa'nın bulunduğu yere varan Meryem onu görünce ayaklarına kapanarak, "Efendim" dedi, "Burada olsaydın kardeşim ölmezdi!"[c] **33** Meryem'in ve onunla gelen Yahudilerin ağladığını görünce İsa'nın içi burkuldu, çok sıkıldı.[ç] **34** "Onu nereye yatırdınız?" dedi. "Efendimiz gel de gör" dediler. **35** İsa'nın gözünden yaşlar boşaldı.[d] **36** O zaman Yahudiler, "Gördünüz mü onu ne çok seviyormuş!"[e] demeye başladılar. **37** Fakat bazıları, "Körün gözlerini açan[f] bu adam onun ölmesini engelleyemez miydi?" dediler.

38 İsa yine içi burkularak mezara[g] geldi. Aslında bu bir mağaraydı ve önü taşla[h] kapanmıştı. **39** İsa, "Taşı[ı] kaldırın" dedi. Ölenin kız kardeşi Marta, "Efendim bugün dördüncü gün, artık kokmuş olmalı" dedi. **40** İsa, "İman edersen Tanrı'nın yüceliğini göreceksin,[i] dememiş miydim?" diye sordu. **41** O zaman taşı kaldırdılar. İsa gözlerini göğe dikerek,[j] "Baba, beni dinlediğin[k] için Sana şükrederim" dedi. **42** "Gerçi beni her zaman dinlediğini bilirim. Fakat etrafımdaki bu kalabalık için,[l] beni Senin gönderdiğine inansınlar[m] diye böyle söyledim." **43** Bunları dedikten sonra, "Lazar! Dışarı çık!"[n] diye bağırdı. **44** Ölü de, ayaklarında ve ellerindeki sargılarla[o] dışarı çıktı; yüzüne bir bez sarılmıştı. İsa, "Onu çözün, bırakın gitsin" dedi.

45 O zaman, Meryem'in yanına gelmiş olan Yahudilerin birçoğu İsa'nın ne yaptığını gördüler ve ona iman ettiler.[a] **46** Fakat bazıları Ferisilere gidip İsa'nın yaptıklarını anlattılar.[b] **47** Bunun üzerine, yüksek kâhinler ve Ferisiler Sanhedrin'i* topladılar.[c] "Ne yapacağız? Bu adam birçok alamet yapıyor" diyorlardı.[ç] **48** "Onu böyle kendi haline bırakırsak herkes ona iman edecek,[d] Romalılar[e] da gelip yerimizi,*[f] milletimizi ortadan kaldıracak." **49** Fakat içlerinden biri, o yıl başkâhin olan Kayafa[g] şöyle dedi: "Siz hiçbir şeyin farkında değilsiniz. **50** Şunu anlamıyorsunuz; bütün bir milletin yok edilmemesi için,[h] halk uğruna bir adamın ölmesi kendi yararınızadır."[ı] **51** Ancak, bunu kendiliğinden söylememişti. Çünkü o yıl başkâhindi ve söyledikleri İsa'nın o millet için öleceğine, **52** sadece o millet için değil, Tanrı'nın dağılmış çocuklarını[i] toplayıp birleştirmek[j] için de öleceğine dair bir peygamberlikti. **53** Böylece o gün, onu öldürmeyi kararlaştırdılar.[k]

54 Bu yüzden İsa artık Yahudiler arasında[ı] dolaşmadı.[m] Oradan ayrılarak çöle yakın bir yere gidip Efraim[n] denilen şehre girdi. Öğrencileriyle orada kaldı. **55** Yahudilerin Fısıh Bayramı[o] yaklaştığından birçok insan Fısıhtan önce arınma kuralları-

BÖLÜM 11

a Yhn 11:19
b Yhn 11:17
c Yhn 11:21
ç Yhn 13:21
d Lu 19:41
Ro 12:15
İb 4:15
e Yhn 11:3
f Yhn 9:6
g Mt 8:28
Yhn 5:28
h Mt 27:60
Mr 15:46
ı Mr 16:3
Yhn 20:1
i Yhn 9:3
j Mt 14:19
Mr 7:34
k 1Yh 5:14
l Yhn 12:30
m Yhn 6:29
Yhn 17:8
n Lu 7:14
o Mt 27:59
Yhn 20:7

2. Sütun

a Yhn 2:23
Yhn 10:42
Yhn 12:11
b Lu 16:31
c Me 2:2
ç Sy 14:11
Yhn 7:31
Yhn 12:37
Elç 4:16
d Yhn 12:19
e Da 9:26
Elç 28:17
f Mt 24:15
Elç 6:13
g Mt 26:3
Lu 3:2
Elç 4:6
h Lu 2:34
ı Yhn 18:14
i İş 49:6
Yk 1:1
1Yh 2:2
j Yhn 17:21
Ga 3:28
Ef 2:14
Ef 3:6
k Mt 26:4
Mt 26:59
Yhn 5:18
l Yhn 7:1
m Mt 10:23
Elç 12:17
n 2Sa 13:23
2Ta 13:19
o Çk 12:14
Tkr 16:1
Yhn 2:13
Yhn 5:1
Yhn 6:4
Yhn 12:1

Yhn 11:47* Matta 26:59'daki dipnota bakın. **48*** Mabet kastediliyor.

nı yerine getirmek üzere[a] kırsal bölgelerden Yeruşalim'e çıktı. **56** İsa'yı arıyorlardı; mabetteyken birbirlerine, "Ne dersiniz? Acaba bayrama hiç mi gelmeyecek?" diyorlardı. **57** Yüksek kâhinlerle Ferisiler onu yakalamak için, yerini bilen varsa söylesin diye emir vermişlerdi.

12 Bu yüzden İsa, Fısıhtan altı gün önce Beytanya'ya,[b] Lazar'ı[c] dirilttiği köye geldi. **2** Orada İsa için bir akşam yemeği hazırladılar. Marta[ç] hizmet ediyordu.[d] İsa'yla sofrada oturanlardan[e] biri de Lazar'dı. **3** O sırada Meryem, bir libre* güzel kokulu, saf hintsümbülü yağı[f] getirdi. Bu çok pahalı yağı İsa'nın ayaklarına döktü ve sonra saçlarıyla kuruladı.[g] Yağın güzel kokusu bütün evi doldurmuştu. **4** Fakat İsa'nın öğrencilerinden, ona ihanet edecek olan Yahuda İskariyot[h] şöyle dedi: **5** "Neden bu güzel kokulu yağı[ı] üç yüz dinara* satılıp parası yoksullara verilmedi?"[i] **6** Ancak o, yoksulları düşündüğünden değil, hırsız[j] olduğu için böyle konuşuyordu. Çünkü para kutusu kendisindeydi[k] ve içine konulandan çalıyordu. **7** O zaman İsa, "Kadını rahat bırakın da gömüleceğim gün için bu âdeti yerine getirsin.[l] **8** Çünkü yoksullar her zaman sizinledir,[m] fakat ben her zaman yanınızda olmayacağım" dedi.

9 O sırada Yahudilerden büyük bir kalabalık onun orada olduğunu öğrenip geldi; sadece İsa'yı değil dirilttiği[a] Lazar'ı da görmek istiyorlardı. **10** O zaman yüksek kâhinler Lazar'ı da öldürmeyi kararlaştırdılar.[b] **11** Çünkü onun yüzünden birçok Yahudi oraya gelip İsa'ya iman ediyordu.[c]

12 Ertesi gün, bayram için Yeruşalim'e gelmiş olan büyük bir kalabalık İsa'nın oraya doğru geldiğini işitince, **13** hurma dalları[ç] alıp onu karşılamaya çıktılar. "Yalvarırız kurtar![d] Yehova'nın adıyla gelen,[e] İsrail'in kralı[f] kutlu olsun!" diye bağırmaya başladılar.[g] **14** İsa bir sıpa[h] görüp üzerine bindi; çünkü önceden şöyle yazılmıştı: **15** "Korkma Sion kızı. Bak! Kralın bir sıpaya[ı] binmiş geliyor."[i] **16** İsa'nın öğrencileri başta bunları anlamamışlardı;[j] fakat İsa yüceltildikten sonra,[k] bu yazıların onun hakkında olduğunu ve ona bunların yapıldığını hatırladılar.[l]

17 Lazar'ı[m] mezardan dışarı çağırıp dirilttiğinde yanında olan halk olanları herkese anlatmıştı.[n] **18** Dolayısıyla yaptığı bu alameti[o] işiten kalabalık onu karşılamaya çıkmıştı. **19** O zaman Ferisiler[ö] kendi aralarında şöyle konuştular: "Görüyorsunuz ki hiçbir sonuç elde edemedik. Bakın! Dünya onun peşine takıldı."[p]

20 Bayramda tapınmaya gelenler arasında bazı Yunanlılar[r] da vardı. **21** Bunlar Celile'nin Beytsayda şehrinden olan Filipus'a[s] gelip, "Efendim, biz İsa'yı görmek istiyoruz"[ş] diye ricada bulundular. **22** Filipus gelip bunu Andreas'a söyledi,

Yhn 12:3* Ek 5'e bakın. **5*** Ek 5'e bakın.

BÖLÜM 11

a 2Ta 30:17

BÖLÜM 12

b Mr 11:1
c Yhn 11:1
Yhn 11:43
ç Lu 10:40
d Mt 27:55
Mr 15:41
e Mt 26:6
Mr 14:3
f Ezg 1:12
Mt 26:7
g Lu 7:38
Yhn 11:2
h Mt 26:47
Mr 14:10
Lu 22:48
Yhn 13:29
Elç 1:16
ı Mt 26:8
Mr 14:4
Lu 7:46
i Mt 19:21
Mr 14:5
j Çk 20:15
Öz 26:25
k Yhn 13:29
l Mt 26:12
Mr 14:8
Yhn 19:40
m Tkr 15:11
Mt 26:11
Mr 14:7

2. Sütun

a Yhn 11:43
b Öz 1:16
Lu 16:31
c Yhn 7:31
Yhn 11:45
ç Mt 21:8
Mr 11:8
Vh 7:9
d Me 118:25
e Me 118:26
f Yhn 1:49
g Mt 21:9
Mr 11:9
h 1Kr 1:33
Mt 21:7
Mr 11:7
Lu 19:35
ı Zk 9:9
i 1Kr 1:34
j Lu 18:34
k Yhn 7:39
l Lu 24:45
Yhn 14:26
m Yhn 11:1
Yhn 11:43
n Mt 21:15
Lu 19:37
o Yhn 4:54
ö Lu 19:39
p Yhn 3:26
Yhn 11:48
Elç 5:28
r Elç 17:4
s Yhn 1:44
ş Lu 19:3
Lu 23:8

Andreas'la Filipus da gelip İsa'ya söylediler.

23 İsa onlara şöyle dedi: "İnsanoğlunun yüceltileceği zaman gelmiştir.[a] **24** Gerçek şu ki, buğday tanesi toprağa düşüp ölmedikçe, tek tane olarak kalır. Fakat ölürse[b] çok ürün verir. **25** Canını seven onu kaybeder, fakat bu dünyada canından[c] nefret eden onu sonsuz yaşam için korur.[ç] **26** Biri bana hizmet edecekse peşimden gelsin, ben neredeyse hizmetçim de orada olacaktır.[d] Biri bana hizmet ederse, Babam onu onurlandıracaktır.[e] **27** İçim sıkılıyor.[f] Peki ne diyeyim? 'Baba, bu saati yaşamama izin verme' mi?[g] Fakat ben bu saat için geldim. **28** Baba, adını yücelt." Bunun üzerine gökten bir ses geldi:[h] "Adımı yücelttim, yine yücelteceğim!"[ı]

29 O zaman çevrede duran ve bunu işiten kalabalık, "Gök gürledi" demeye başladı. Bazıları da, "Onunla bir melek konuştu" diyordu. **30** İsa şöyle cevap verdi: "Gelen bu ses, benim için değil sizin içindi.[i] **31** Şimdi bu dünya yargılanıyor. Ve bu dünyanın hükümdarı[j] kovulacak.[k] **32** Ben ise yerden yukarı kaldırıldığımda,[l] her tür insanı kendime çekeceğim."[m] **33** Aslında bunları ne şekilde öleceğine işaret etmek için söylüyordu.[n] **34** O zaman kalabalık şöyle cevap verdi: "Bize Kanundan anlatılanlara göre Mesih sonsuza dek duracak.[o] Sen nasıl İnsanoğlu yukarı kaldırılmalı[ö] diyorsun? Bu İnsanoğlu[p] kim?" **35** İsa onlara şöyle dedi: "Işık aranızda kısa bir süre daha kalacak. Işığınız varken ışıkta yürüyün ki, üzerinize karanlık[a] çökmesin. Karanlıkta yürüyen nereye gittiğini bilmez.[b] **36** Işık sizinleyken, ışığın oğulları[c] olmak için ışığa iman edin."

İsa bunları dedikten sonra oradan ayrılıp onlardan saklandı. **37** Fakat, onların önünde birçok alamet gerçekleştirmiş olmasına rağmen kendisine iman etmiyorlardı. **38** Böylece, İşaya peygamberin şu sözleri gerçekleşiyordu: "Ey Yehova, duyduğumuz habere kim inandı?[ç] Yehova kolunun gücünü kime gösterdi?"[d] **39** Onların neden inanamadıkları konusunda yine İşaya şöyle demişti: **40** "Gözlerini kör etti ve yüreklerini nasırlaştırdı[e] ki, gözleriyle görmesinler, yürekleriyle anlamasınlar ve onları iyileştireyim diye yollarından dönmesinler."[f] **41** Onun ihtişamını gördüğünden[g] İşaya Mesih hakkında bunları söylemişti. **42** Aslında yöneticilerden birçoğu bile ona iman etti.[h] Fakat Ferisiler yüzünden, havradan atılmamak için onu kabul ettiklerini açıkça söylemediler.[ı] **43** Çünkü onlar insanların gözünde itibarlı olmayı, Tanrı'nın gözünde itibarlı olmaktan daha çok seviyorlardı.[i]

44 Ancak İsa yüksek sesle şöyle dedi: "Bana iman eden, yalnızca bana değil beni gönderene de iman etmiş olur.[j] **45** Beni gören, beni göndereni de görmüş olur.[k] **46** Ben dünyaya ışık olarak geldim[l] ki, bana iman eden hiç kimse karanlıkta kalmasın.[m]

BÖLÜM 12

a Yhn 13:32
Yhn 17:1
b Mt 16:21
Ro 14:9
1Ko 15:36
c Mt 10:28
Vh 12:11
ç Mt 16:25
Mr 8:35
Lu 9:24
d Yhn 14:3
Yhn 17:24
1Se 4:17
e 1Sa 2:30
Öz 27:18
f Me 6:3
Mt 26:38
Mr 14:34
g Lu 12:50
Lu 22:42
İb 5:7
h Mt 3:17
Mt 17:5
Mr 1:11
Mr 9:7
Lu 3:22
Lu 9:35
2Pe 1:17
ı Yhn 17:1
i Yhn 11:42
j Yhn 14:30
Yhn 16:11
Elç 26:18
2Ko 4:4
Ef 2:2
1Yh 5:19
k Lu 10:18
Vh 12:9
l Yhn 8:28
m Ro 5:18
İb 2:9
n Yhn 18:32
Elç 5:30
o Me 89:36
Me 110:4
İş 9:7
ö Yhn 3:14
Yhn 20:9
p Da 7:13

2. Sütun

a Yr 13:16
b Yhn 11:10
c Ef 5:8
ç Ro 10:16
d İş 53:1
e Çk 4:21
f İş 6:10
Mt 13:14
Mr 4:12
Elç 28:27
g İş 6:1
h Yhn 19:38
ı Öz 29:25
Yhn 7:13
Yhn 9:22
Yhn 16:2
i Yhn 5:44
Ro 2:29
j Mt 10:40
Mr 9:37
1Pe 1:21
k Yhn 14:9

l Yhn 3:19; Yhn 8:12; Yhn 9:5; **m** Yhn 12:35.

47 Biri benim sözlerimi işitip onları tutmazsa onu ben mahkûm etmem. Çünkü ben dünyayı mahkûm etmeye değil[a] kurtarmaya[b] geldim. **48** Beni dikkate almayanı ve sözlerimi kabul etmeyeni mahkûm edecek olan var. Söylediğim söz[c] onu son günde mahkûm edecek. **49** Çünkü ben kendiliğimden konuşmadım. Beni gönderen Babam, ne anlatacağım ve ne konuşacağım konusunda bana emir verdi.[ç] **50** Ayrıca, O'nun emrinin sonsuz yaşam[d] demek olduğunu biliyorum. Bu nedenle, söylediğim sözler Babamın bana anlattığı gibidir. Evet, ben onları söylüyorum."[e]

13 Fısıh bayramından önceydi. İsa dünyadan Babasına gideceği[f] zamanın geldiğini[g] biliyordu; dünyada kendisinin olanları hep sevmişti,[h] sonuna kadar da sevdi. **2** Akşam yemeği sürüyordu ve İblis, daha önceden Simun oğlu Yahuda İskariyot'un yüreğine[ı] İsa'ya ihanet etme[i] düşüncesini sokmuştu. **3** İsa, Babasının her şeyi kendi ellerine verdiğini,[j] kendisinin Tanrı'dan geldiğini ve Tanrı'ya gideceğini biliyordu.[k] **4** Yemekten kalktı, giysisini kenara koydu, bir havlu alıp beline doladı.[l] **5** Sonra bir leğene su koydu, öğrencilerinin ayaklarını yıkayıp,[m] beline doladığı havluyla kurulamaya başladı. **6** Sıra Simun Petrus'a geldiğinde o, "Efendim, sen benim ayaklarımı nasıl yıkarsın?"[n] dedi. **7** İsa ona, "Benim ne yaptığımı şu anda anlamıyorsun, fakat sonradan anlayacaksın"[a] diye cevap verdi. **8** Petrus, "Benim ayaklarımı asla yıkamayacaksın" deyince İsa, "Ayaklarını yıkamazsam[b] yanımda yerin olmaz" dedi. **9** O zaman Simun Petrus, "Efendim, yalnız ayaklarımı değil ellerimle başımı da yıka" dedi. **10** İsa ise ona, "Yıkanmış[c] olan kişi tümüyle temizdir; ayaklarından başka yerinin yıkanması gerekmez. Sizler de temizsiniz, fakat hepiniz değil" dedi. **11** O kendisine ihanet edecek olanı biliyordu.[ç] Bu nedenle "Hepiniz temiz değilsiniz" demişti.

12 Onların ayaklarını yıkayıp giysisini giydikten sonra yeniden sofraya oturunca şunları söyledi: "Size ne yaptığımı biliyor musunuz? **13** Siz bana 'Öğretmen'[d] ve 'Efendi'[e] diye hitap ediyorsunuz; doğru diyorsunuz, çünkü öyleyim.[f] **14** Eğer ben Efendi ve Öğretmen olduğum halde ayaklarınızı yıkadıysam,[g] siz de birbirinizin ayaklarını yıkamalısınız.[h] **15** Benim size yaptığımı siz de yapın diye bu örneği bıraktım.[ı] **16** Gerçek şu ki, hizmetkâr efendisinden büyük değildir. Gönderilen de kendisini gönderenden büyük değildir.[i] **17** Mademki bunları biliyorsunuz, uygularsanız mutlu olursunuz.[j] **18** Hepiniz için konuşmuyorum. Ben seçtiklerimi[k] tanırım. Fakat 'Ekmeğimi yiyen beni tekmelemeye kalktı'*[l] diyen Kutsal Yazı yerine gelsin[m]

BÖLÜM 12

a Yhn 3:17
Yhn 5:45
Yhn 8:15
b Yhn 3:16
c Tkr 18:19
ç Tkr 18:18
Yhn 8:38
Yhn 14:10
d Yhn 6:40
Yhn 17:2
e Yhn 3:34

BÖLÜM 13

f Yhn 16:28
Yhn 17:11
g Mt 26:2
Yhn 12:23
Yhn 17:1
h Yhn 15:9
Yhn 17:9
Ga 2:20
Ef 5:2
1Yh 3:16
ı Mt 15:19
Lu 22:3
Yhn 13:27
Elç 1:25
i Mt 26:16
Mt 26:24
Mr 14:11
j Mt 11:27
Elç 2:36
1Ko 15:27
İb 2:8
k Yhn 16:28
l Flp 2:7
m Ba 18:4
Lu 7:44
n Lu 9:48
1Pe 5:3

2. Sütun

a Yhn 13:12
b Me 51:2
1Ko 6:11
Ef 5:26
Tit 3:5
İb 10:22
c 2Ko 7:1
Ef 4:22
ç Yhn 6:64
d Yhn 1:38
e Lu 2:11
Elç 10:36
f Mt 23:8
1Ko 8:6
Flp 2:11
g Lu 22:27
h Mt 20:26
Lu 9:48
Lu 22:26
Ro 12:10
Ga 5:13
1Pe 5:5
ı Mt 23:3
Flp 2:5
1Pe 2:21
1Yh 2:6
i Mt 10:24
Lu 6:40
Yhn 15:20

j Mt 7:24; Lu 11:28; Yk 1:25; **k** Yhn 15:16; Ef 1:4; 2Se 2:13; 2Ti 2:10; **l** Me 41:9; Mt 26:23; **m** Yhn 17:12.

Yhn 13:18* Sözcük anlamıyla, "bana topuğunu kaldırdı"

diye böyle oluyor. **19** Bunlar gerçekleştiğinde benim o kişi olduğuma inanasınız diye, size şimdiden, gerçekleşmeden önce söylüyorum.[a] **20** Şunu bilin, benim gönderdiğimi kabul eden beni kabul etmiş olur.[b] Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur."[c]

21 Bunları dedikten sonra İsa' nın içi sıkıldı ve şunu açıkladı: "Gerçek şu ki, biriniz beni ele verecek."[ç] **22** Öğrencileri kimden söz ettiğini anlamadıklarından şaşkınlıkla birbirlerine bakmaya başladılar.[d] **23** Sofrada öğrencilerinden biri İsa'nın yanı başında oturmuştu. İsa onu severdi.[e] **24** Simun Petrus ona başıyla işaret edip, "Kimden söz ettiğini sorsana" dedi. **25** O da İsa'nın göğsüne yaslanarak, "Efendimiz, o kim?" diye sordu.[f] **26** O zaman İsa, "Lokmayı sahana banıp kime verirsem o" diye cevap verdi.[g] Lokmayı sahana bandı ve Simun İskariyot'un oğlu Yahuda'ya verdi. **27** Lokmayı aldıktan sonra, Şeytan onun içine girdi.[h] Bu yüzden İsa ona, "Yapacağını çabuk yap" dedi. **28** Ancak, sofrada oturanlardan hiçbiri hangi amaçla böyle dediğini anlamadı. **29** Aslında, para kutusu Yahuda' da olduğundan[ı] bazıları İsa'nın ona "Bayram için ihtiyaçlarımızı satın al" dediğini ya da yoksullara bir şey vermesini[i] istediğini düşündüler. **30** Yahuda lokmayı aldıktan sonra hemen dışarı çıktı. Gece olmuştu.[j]

31 O dışarı çıkınca İsa şöyle dedi: "Şimdi İnsanoğlu yüceltiliyor,[a] böylece Tanrı da yüceltiliyor. **32** Dolayısıyla, Tanrı onu yüceltecek,[b] bir an önce yüceltecektir. **33** Sevgili çocuklar,[c] bir süre daha sizinle beraberim. Beni arayacaksınız. Yahudilere dediğim gibi şimdi size de diyorum, 'Gittiğim yere siz gelemezsiniz.'[ç] **34** Size birbirinizi sevin[d] diye yeni bir emir veriyorum; siz de birbirinizi benim sizi sevdiğim gibi[e] sevin. **35** Aranızda sevgi olursa,[f] herkes benim öğrencilerim olduğunuzu bununla bilecek."

36 Simun Petrus ona, "Efendimiz, nereye gidiyorsun?" diye sordu. İsa şöyle karşılık verdi: "Gittiğim yere siz şimdi gelemezsiniz, fakat sonra geleceksiniz."[g] **37** Petrus, "Efendim, neden şimdi senin peşinden gelemeyeyim? Senin uğruna canımı veririm"[h] dedi. **38** İsa ona şöyle cevap verdi: "Sen benim uğruma canını mı vereceksin? Gerçek şu ki, sen beni üç kere inkâr etmeden horoz ötmeyecek."[ı]

14 "Yüreğiniz sıkılmasın.[i] Tanrı'ya iman edin,[j] bana da iman edin.[k] **2** Babamın evinde kalacak çok yer var.[l] Olmasaydı size söylerdim. Çünkü ben size yer[m] hazırlamaya gidiyorum. **3** Ayrıca, gidip size yer hazırlarsam, tekrar geleceğim[n] ve siz de benimle aynı yerde olun[o] diye sizi yanıma alacağım.[ö] **4** Gittiğim yerin yolunu siz bilirsiniz."

5 O zaman Tomas,[p] "Efendimiz" dedi. "Biz senin nereye git-

BÖLÜM 13

a Mt 24:25; Yhn 14:29; Yhn 16:4
b Mt 22:3; Ga 4:14
c Mt 10:40; Mt 25:40
ç Mt 26:21; Mr 14:18; Lu 22:21; Yhn 6:70; Elç 1:16
d Mt 26:22; Lu 22:23
e Yhn 19:26; Yhn 20:2
f Yhn 21:20
g Mt 26:23
h Me 109:6; Lu 22:3
ı Yhn 12:6
i Mt 19:21
j Mt 26:20

2. Sütun

a Yhn 12:23; Yhn 14:13
b Yhn 7:39; Yhn 17:1
c İb 2:13
ç Yhn 7:34; Yhn 8:21
d Le 19:18; Yhn 15:12; 1Se 4:9; Yk 2:8; 1Pe 1:22; 1Yh 3:14
e Yhn 15:9; Ef 5:2
f Ro 13:8; 1Ko 13:8; Ga 6:2; 1Yh 4:20
g Yhn 14:3; 2Pe 1:14; Vh 14:4
h Mt 26:33; Mr 14:29; Lu 22:33
ı Mt 26:34; Mr 14:30; Lu 22:34; Yhn 18:27

BÖLÜM 14

i Yhn 14:27
j Mr 11:22; 1Pe 1:21
k Ef 1:13
l Lu 16:9
m Lu 12:32; Kl 1:5; 1Pe 1:4
n Elç 1:11
o 1Se 4:17

ö Yhn 17:24; Ro 8:17; 1Ko 15:23; Flp 1:23; 1Se 4:16; 2Ti 4:8; İb 10:19; **p** Yhn 11:16.

tiğini bilmiyoruz.[a] Yolu nasıl bilelim?"

6 İsa ona, "Yol,[b] hakikat[c] ve yaşam[ç] benim" dedi. "Benim aracılığım olmadan Babaya kimse gelemez.[d] **7** Sizler beni tanıdıysanız, Babamı da tanırsınız. Artık O'nu tanıdınız ve gördünüz."[e]

8 Filipus, "Efendimiz, bize Babayı göster, bu bize yeter" dedi.

9 İsa ona şöyle dedi: "Filipus, bunca zamandır sizinleyim, hâlâ beni tanımadın mı? Beni görmüş olan Babamı da görmüş olur.[f] Nasıl 'Bize Babayı göster' dersin?[g] **10** Benim Babamla, Babamın da benimle birlik içinde[h] olduğuna inanmıyor musun? Sizlere söylediklerimi kendiliğimden söylemiyorum. Benimle birlik içinde olan Babam işlerini böyle yapıyor.[ı] **11** İnanın, Babam benimle ben de Babamla birlik içindeyiz. Buna hiç olmazsa yaptığım işlerden dolayı inanın.[i] **12** Şu gerçeği bilin, bana iman eden yaptığım işleri kendisi de yapacak; bunlardan daha büyük[j] işler de yapacak, çünkü ben Babama gidiyorum.[k] **13** Ayrıca, benim adımla ne dilerseniz yapacağım ki, Oğul aracılığıyla Baba yüceltilsin.[l] **14** Benim adımla her ne dilerseniz yapacağım.

15 Beni seviyorsanız, emirlerimi tutarsınız.[m] **16** Ben de Babamdan isteyeceğim ve sonsuza dek sizinle olması için başka bir yardımcı verecek.[n] **17** Bu yardımcı, dünyanın elde edemeyeceği[o] hakikat ruhudur.[ö] Dünya onu ne görür ne de bilir. Onu siz bilirsiniz, çünkü sizinle beraberdir ve içinizdedir.[a] **18** Sizi öksüz bırakmayacağım.[b] Yanınıza döneceğim. **19** Kısa bir süre sonra dünya artık beni görmeyecek.[c] Fakat siz göreceksiniz;[ç] ben yaşadığım için siz de yaşayacaksınız.[d] **20** O gün benim Babamla, sizin benimle ve benim de sizinle birlik içinde olduğumu anlayacaksınız.[e] **21** Beni seven kişi, emirlerimi bilen ve onlara uyandır.[f] Beni seveni Babam da sevecektir, ben de seveceğim; kendimi ona açıkça göstereceğim."

22 Yahuda[g] (İskariyot değil diğeri) ona şöyle dedi: "Efendimiz, ne oldu da kendini dünyaya değil bize açıkça göstermek istiyorsun?"[h]

23 İsa ona şunları dedi: "Beni seven sözümü tutar,[ı] Babam onu sever; biz ona geliriz ve onunla birlikte yaşarız.[i] **24** Beni sevmeyen sözlerimi tutmaz; işittiğiniz sözler bana değil beni gönderen Babama aittir.[j]

25 Yanınızdayken bunları size söyledim. **26** Fakat yardımcı, yani Babamın benim adımla göndereceği kutsal ruh, size her şeyi o öğretecek ve size söylediklerimin hepsini aklınıza getirecek.[k] **27** Size barış bırakıyorum, kendi barışımı veriyorum.[l] Bunu size dünyanın verdiği şekilde vermiyorum. Yüreğiniz sıkılmasın ve korkuyla sinmesin. **28** Size dediğimi duydunuz. Ben gidiyorum ve yine yanınıza döneceğim. Beni seviyorsanız Babama gittiğim için

BÖLÜM 14

a Yhn 13:36
b Yhn 10:9
Ro 5:2
Ef 2:18
İb 10:20
c Yhn 1:17
Ro 15:8
Ef 4:21
Kl 2:17
ç Yhn 1:4
Yhn 6:63
Yhn 17:3
Ro 6:23
Vh 2:10
d Elç 4:12
e Mt 11:27
Yhn 1:18
Yhn 8:19
1Yh 4:12
f Yhn 5:19
Yhn 8:28
Kl 1:15
İb 1:3
g Yhn 12:45
h Yhn 10:38
Yhn 17:21
ı Yhn 7:16
Yhn 8:28
Yhn 12:49
i Yhn 5:36
j Mt 21:21
Elç 1:8
Elç 2:41
Kl 1:23
k Elç 2:33
l Yhn 15:16
Yhn 16:23
m Yhn 13:34
Yhn 15:10
Yk 1:22
1Yh 5:3
n Lu 24:49
Yhn 15:26
Yhn 16:7
Elç 1:5
Elç 2:4
Ro 8:26
o 1Ko 2:14
ö Mt 10:20
Yhn 16:13
1Ko 2:12
1Yh 2:27

2. Sütun

a Ga 4:6
b Mt 28:20
c Mt 23:39
ç Yhn 16:16
Yhn 17:24
d 1Ko 15:22
e Yhn 10:38
Yhn 17:21
f 1Yh 2:5
1Yh 5:1
g Lu 6:16
Elç 1:13
h Yhn 7:4
Elç 10:41
ı Yhn 15:10
i 1Yh 2:24
Vh 3:20
j Yhn 5:19
Yhn 7:16
Yhn 12:49

k Lu 24:49; Yhn 15:26; Yhn 16:13; 1Yh 2:27; **l** Yhn 16:33; Ef 2:14; Flp 4:7; Kl 3:15; 2Se 3:16.

sevinirsiniz. Çünkü Baba benden büyüktür.[a] **29** Size bunu olmadan önce söyledim ki,[b] olduğunda inanasınız. **30** Artık sizinle çok fazla konuşmayacağım, çünkü bu dünyanın hükümdarı[c] geliyor. O benim üzerimde hiçbir şekilde hâkimiyet kuramaz.[ç] **31** Dünya Babamı sevdiğimi bilsin diye, her şeyi Babamın bana emrettiği[d] gibi yapıyorum. Şimdi kalkın, buradan gidelim."

15 "Ben gerçek asmayım,[e] Babam da bağcı.[f] **2** Bende olup meyve vermeyen her dalı O koparıp atar.[g] Meyve veren dalı da, daha çok meyve versin[h] diye budayıp temizler.[ı] **3** Size söylediğim sözlerden ötürü siz zaten temizsiniz.[i] **4** Benimle birlik içinde kalın, ben de sizinle birlik içinde kalacağım.[j] Asmada kalmayan bir dal kendi başına meyve veremeyeceği gibi, siz de bende kalmazsanız meyve veremezsiniz.[k] **5** Ben asmayım, siz dallarsınız. Benimle birlik içinde kalan, benim de kendisiyle birlik içinde kaldığım kişi çok meyve verir.[l] Çünkü bensiz hiçbir şey yapamazsınız. **6** Bende kalmayan kişi, bir dal gibi kesilip atılır ve kurur. Bu dalları toplarlar, ateşe atıp yakarlar.[m] **7** Siz benimle birlik içinde kalırsanız ve sözlerim içinizde dururusa, her ne dilerseniz gerçekleşecektir.[n] **8** Çok meyve vermeniz ve öğrencilerim olduğunuzu göstermeniz, Babamı yüceltir.[o] **9** Baba beni sever,[ö] ben de sizi severim; siz de aynı şekilde benim sevgimde kalın. **10** Ben Babamın emirlerine uyup[p] sevgisinde kaldığım gibi, siz de emirlerime uyarsanız[a] benim sevgimde kalırsınız.

11 Bunları sevincim sizde de olsun ve sevinciniz tam olsun[b] diye söyledim. **12** Emrim şudur: Benim sizi sevdiğim gibi birbirinizi sevin.[c] **13** Dostları uğruna canını veren birinin sevgisinden[ç] daha büyük sevgi kimsede yoktur. **14** Emrettiklerimi yaparsanız, benim dostlarım olursunuz.[d] **15** Ve size artık hizmetkâr demem, çünkü hizmetkâr efendisinin ne yaptığını bilmez. Size dostlarım[e] dedim, çünkü Babamdan duyduğum her şeyi size bildirdim.[f] **16** Siz beni seçmediniz, ben sizi seçtim ve görevlendirdim ki, her zaman çok meyve verin[g] ve meyveniz kalıcı olsun, Babam da benim adımla dilediğiniz her şeyi size versin.[h]

17 Bu emirleri birbirinizi sevmeniz için veriyorum.[ı] **18** Dünya sizden nefret ederse, bilin ki sizden önce benden nefret etti.[i] **19** Siz dünyaya ait olsaydınız, dünya kendisinin olanı severdi.[j] Siz dünyaya ait değilsiniz,[k] fakat ben sizi dünyadan seçip aldım. Bu yüzden dünya sizden nefret ediyor.[l] **20** Size dediğim sözü unutmayın. Bir hizmetkâr efendisinden büyük değildir. Bana zulmettilerse, size de zulmedecekler.[m] Benim sözümü tuttularsa, sizin sözünüzü de tutacaklar. **21** Size bütün bunları benim adımdan dolayı ya-

BÖLÜM 14

a Yhn 20:17
1Ko 11:3
1Ko 15:28
Flp 2:6
b Yhn 13:19
Yhn 16:4
c Yhn 12:31
Yhn 16:11
ç Yhn 16:33
d Yhn 10:18
Yhn 12:49
Yhn 15:10
Flp 2:8
1Yh 5:3

BÖLÜM 15

e İş 4:2
f Me 80:8
Yr 2:21
1Ko 3:9
g Mt 15:13
İb 6:8
h 2Pe 1:8
ı Ef 5:26
Tit 2:14
1Yh 1:7
1Yh 1:9
i Yhn 13:10
Yhn 17:17
Elç 15:9
1Pe 1:22
j Yhn 6:56
1Ko 12:27
Kl 2:19
k Ga 2:20
Ef 2:21
1Yh 2:6
l Öz 11:30
Ho 14:8
Yhn 15:16
Ga 5:22
m He 15:4
Mt 3:10
Ro 11:20
İb 6:4
İb 6:8
1Yh 2:19
n Mt 7:7
Yhn 16:23
o Mt 5:16
Yhn 13:35
Flp 1:11
ö Yhn 3:35
p Yhn 8:29

2. Sütun

a Yhn 13:34
Yhn 14:15
1Yh 2:5
b Yhn 16:24
Yhn 17:13
1Yh 1:4
c Mr 12:31
Yhn 13:34
1Se 4:9
1Pe 4:8
ç Yhn 10:11
Ro 5:7
Ef 5:2
1Yh 3:16
d Mt 12:50
Yhn 14:23

e Lu 12:4; **f** Elç 20:27; **g** Mt 28:19; Ro 1:13; Flp 1:22; **h** Yhn 14:13; **ı** Yhn 13:34; 1Yh 3:23; **i** Mt 10:22; Lu 19:14; Yhn 17:14; 1Yh 3:13; **j** 1Yh 4:5; **k** Yhn 17:14; Yk 4:4; **l** Lu 6:22; 1Pe 4:4; **m** Mt 5:11; Mt 10:22; Mt 24:9; 2Ti 3:12; 1Pe 2:21.

pacaklar, çünkü beni göndereni tanımıyorlar.[a] **22** Eğer gelip onlarla konuşmuş olmasaydım, günahları olmazdı.[b] Fakat şimdi günahları için hiçbir özürleri yok.[c] **23** Benden nefret eden, Babamdan da nefret eder.[ç] **24** Onların arasında kimsenin yapamayacağı işleri yapmamış olsaydım,[d] günahları olmazdı.[e] Oysa bunları gördükleri halde, benden de Babamdan da nefret ettiler.[f] **25** Fakat bu, kendi Kanunlarında yazılı olan 'Benden sebepsiz yere nefret ettiler'[g] sözünün gerçekleşmesi içindir. **26** Size Babamdan göndereceğim yardımcı,[h] yani Babamdan çıkan hakikat ruhu gelince, o benim hakkımda tanıklık edecek,[ı] **27** sonra da siz tanıklık edeceksiniz.[i] Çünkü başından beri benimle beraberdiniz."

16 "Bunları sendeleyip geri çekilmeyesiniz[j] diye söylüyorum. **2** İnsanlar sizi havralardan atacaklar.[k] Aslında, öyle bir zaman geliyor ki, sizi öldüren herkes Tanrı'ya hizmet ettiğini sanacak.[l] **3** Bütün bunları Babamı ve beni tanımadıkları için yapacaklar.[m] **4** Yine de, vakti geldiğinde size anlattıklarımı hatırlayabilesiniz diye bunları söylüyorum.[n]

Ancak, bunları size başta söylemedim, çünkü sizinle beraberdim. **5** Şimdi, beni gönderene gidiyorum.[o] Fakat hiçbiriniz 'Nereye gidiyorsun?' diye sormuyorsunuz. **6** Söylediklerimden ötürü yüreğiniz kederle doldu.[ö] **7** Ne var ki, size gerçeği söylüyorum. Benim gitmem sizin yararınızadır. Çünkü eğer gitmezsem yardımcı[a] size asla gelmez. Ama gidersem onu size gönderirim. **8** O gelince, dünyaya günah hakkında, doğruluk hakkında ve hüküm[b] hakkında ikna edici kanıtlar verecek. **9** İlk önce günah[c] hakkında; çünkü bana iman etmiyorlar.[ç] **10** Sonra doğruluk[d] hakkında; çünkü ben Babama gidiyorum ve beni artık görmeyeceksiniz. **11** Ayrıca hüküm hakkında;[e] çünkü bu dünyanın hükümdarına hüküm verilmiştir.[f]

12 Aslında size daha çok söyleyeceklerim var, fakat şu anda bunları kaldıramazsınız.[g] **13** Ancak o, hakikat ruhu[h] gelince, her hakikati anlamanız için size yol gösterecek. Çünkü o kendiliğinden konuşmayıp duyduklarını söyleyecek ve size ilerideki şeyleri bildirecek.[ı] **14** O beni yüceltecek,[i] çünkü benden aldıklarını size aktaracak.[j] **15** Babamın olan her şey benimdir.[k] Bu nedenle, 'Benden aldıklarını size aktaracak' dedim. **16** Kısa bir süre sonra beni artık görmeyeceksiniz[l] ve yine kısa bir süre sonra göreceksiniz."

17 O zaman öğrencilerinden bazıları aralarında şöyle konuştular: "'Kısa bir süre sonra beni görmeyeceksiniz ve yine kısa bir süre sonra göreceksiniz, çünkü Babama gidiyorum' derken acaba ne demek istiyor?" **18** Ayrıca şöyle diyorlardı: "'Kısa bir süre sonra' demekle ne anlatmak istiyor? Neden bahsettiğini

BÖLÜM 15

a Yhn 16:3
b Yhn 9:41
c Mt 11:21
Ro 1:20
Yk 4:17
ç Yhn 5:23
1Yh 2:23
d Mt 11:23
Yhn 7:31
Yhn 11:47
e Yhn 9:41
f Çk 20:5
Yhn 5:42
g Me 35:19
Me 69:4
Lu 23:22
h Lu 24:49
Yhn 14:26
ı 1Yh 5:6
i Lu 1:2
Lu 24:48
Elç 1:8
Elç 2:22
Elç 5:32
1Pe 5:1

BÖLÜM 16

j Mt 11:6
k Yhn 9:22
l Mt 24:9
Elç 8:1
Elç 12:2
Elç 26:11
m Yhn 8:19
Yhn 15:21
Ro 10:2
1Ko 2:8
n Yhn 13:19
Yhn 14:29
o Yhn 7:33
Yhn 13:3
ö Mt 17:23
Yhn 14:1
Yhn 16:22

2. Sütun

a Yhn 14:16
Yhn 14:26
Yhn 15:26
Elç 2:33
b Yhn 12:48
Elç 24:25
c Yhn 15:22
Ro 3:20
Ro 7:9
ç Yhn 5:38
1Se 2:15
d İş 42:6
Da 9:24
Ro 4:25
Ro 5:18
e İş 42:1
Mt 12:18
Yhn 3:18
f Yhn 12:31
Yhn 14:30
g Mr 4:33
1Ko 3:1
h Yhn 16:7

ı Elç 11:28; Elç 16:6; Elç 21:11; 1Ti 4:1; **i** 1Yh 4:2; **j** Yhn 15:26; 1Yh 2:27; **k** Mt 11:27; Yhn 3:35; Yhn 17:10; **l** Yhn 7:33; Yhn 14:19.

anlamıyoruz.” **19** İsa kendisine soru sormak istediklerini bildiğinden[a] onlara şöyle dedi: “Birbirinize sorup durduğunuz nedir? ‘Kısa bir süre sonra beni görmeyeceksiniz ve yine kısa bir süre sonra göreceksiniz’ dememi mi konuşuyorsunuz? **20** Gerçek şu ki, siz ağlayıp feryat edeceksiniz, dünya sevinecek; evet, kederleneceksiniz,[b] fakat kederiniz sevince dönüşecek.[c] **21** Bir kadın doğum yapacağı zaman kederlenir; çünkü vakti gelmiştir.[ç] Fakat çocuk doğunca, dünyaya bir can getirmenin verdiği sevinçle, çektiği sıkıntıyı hatırlamaz olur. **22** Dolayısıyla, şu anda siz de elbette kederlisiniz; fakat sizi tekrar gördüğümde yürekleriniz sevinçle dolacak[d] ve sevincinizi kimse bozamayacak. **23** O gün[e] bana hiçbir şey sormayacaksınız. Gerçek şu ki, Babadan benim adımla ne dilerseniz[f] verecektir.[g] **24** Şu ana kadar benim adımla hiçbir şey dilemediniz. Dileyin, alacaksınız; böylece sevinciniz tam olsun.[h]

25 Bunları size misaller vererek anlattım.[ı] Fakat artık misallerle konuşmayacağım zaman geliyor. O zaman size Baba hakkında açıkça bilgi vereceğim. **26** O gün benim adımla dilekte bulunacaksınız; sizin için Babadan ben ricada bulunacağım demiyorum. **27** Baba sizi seviyor, çünkü siz beni sevdiniz[i] ve Babanın temsilcisi olarak geldiğime inandınız.[j] **28** Ben Babanın yanından çıkıp dünyaya geldim. Şimdi de dünyadan ayrılıyorum, Babaya gidiyorum.”[k]

BÖLÜM 16

a Yhn 2:25
b Lu 5:35
c Mt 28:8
Lu 24:41
Yhn 20:20
ç Ba 3:16
İş 26:17
d Lu 24:52
1Pe 1:8
e Yhn 14:20
f Flp 4:6
1Pe 5:7
g Yhn 14:13
Yhn 15:16
1Yh 5:14
h Yhn 15:11
1Yh 1:4
ı Mt 13:34
Yhn 10:6
i Yhn 14:21
j Yhn 3:13
Yhn 17:8
k 1Kr 8:49
Me 11:4
Yhn 13:3
İb 9:24

2. Sütun

a Yhn 21:17
b Yhn 2:25
c Yhn 17:8
ç Zk 13:7
Mt 26:31
Mt 26:56
Mr 14:27
d Yhn 8:29
e Yhn 14:27
Ef 2:14
f Elç 14:22
1Se 3:4
1Yh 4:4
1Yh 5:4
Vh 3:21

BÖLÜM 17

g Mt 14:19
Mr 7:34
Yhn 11:41
h Yhn 12:23
Yhn 13:32
ı Yhn 6:37
i İş 53:11
Yhn 4:14
Yhn 6:27
j Da 7:14
Mt 28:18
1Ko 15:25
Flp 2:10
İb 2:8
k Lu 10:25
l 1Ko 8:4
1Se 1:9
1Yh 5:20
m Yhn 5:37
n Ef 4:13
Flp 1:9
1Ti 6:20
2Pe 3:18
o Yhn 4:34
ö Yhn 13:31
Yhn 14:13

29 Öğrencileri şöyle dedi: “İşte şimdi açıkça konuşuyorsun, misaller kullanmıyorsun. **30** Senin her şeyi bildiğini şimdi anlıyoruz;[a] kimsenin sana soru sormasına gerek kalmıyor.[b] Tanrı’nın yanından geldiğine bu nedenle inanıyoruz.”[c] **31** İsa onlara şu karşılığı verdi: “Şimdi mi inanıyorsunuz? **32** İşte, her birinizin kendi evine dağılıp[ç] beni yalnız bırakacağı vakit geliyor ve aslında geldi bile. Yine de ben yalnız değilim, çünkü Baba benimle.[d] **33** Tüm bunları benim aracılığımla barışa kavuşun diye söyledim.[e] Bu dünyada sıkıntı çekeceksiniz, fakat cesur olun! Ben dünyayı yendim.”[f]

17 İsa bunları söyledikten sonra gözlerini göğe kaldırıp[g] şöyle dedi: “Baba, vakit geldi; oğlunu yücelt ki, oğlun da Seni yüceltsin.[h] **2** Çünkü Sen, kendisine verdiklerinin hepsini[ı] sonsuz yaşama[i] kavuşturasun diye, ona bütün insanlık üzerinde yetki verdin.[j] **3** Sonsuz yaşama kavuşmak için,[k] tek gerçek Tanrı[l] olan Seni ve gönderdiğin İsa Mesih’i[m] tanımaları*[n] gerekir. **4** Bana verdiğin işi bitirerek[o] Seni yeryüzünde yücelttim.[ö] **5** Şimdi Baba, dünya var olmadan önce ben yanındayken olduğu gibi,[p] Sen de beni yanında yücelt.

6 Dünyadan bana verdiğin kişilere Senin adını açıkça bil-

p Yhn 1:1; Yhn 8:58; Kl 1:15.

Yhn 17:3* Ya da “bilgi edinerek tanımaları.” Yunanca fiil sürekli bir eyleme işaret eder.

dirdim.[a] Senindiler, onları bana
verdin ve Senin sözünü tuttular. **7** Bana verdiğin her şeyin
Senden geldiğini artık anladılar. **8** Çünkü bana verdiğin sözleri
onlara ilettim.[b] Onlar bu sözleri
kabul ettiler ve Senin temsilcin
olarak geldiğimi kesinlikle anladılar.[c] Beni Senin gönderdiğine de inandılar.[ç] **9** Onlar için
rica ediyorum; dünya için değil,[d] bana verdiklerin için rica
ediyorum; çünkü onlar Senin.
10 Benim olan her şey Senin, Seninkiler de benim.[e] Ben onlar tarafından yüceltildim.

11 Ayrıca, ben artık dünyada
olmayacağım, fakat onlar dünyada[f] ve ben Sana geliyorum. Kutsal Baba, bizim gibi onlar
da bir olsun[g] diye, bana verdiğin Kendi adın uğruna onları gözet.[h] **12** Ben onlarla birlikteyken, bana verdiğin Kendi
adın uğruna onları gözettim.[ı]
Onları korudum ve yıkıma giden
o adam*[i] dışında hiçbiri yok olmadı;[j] o da kutsal yazı yerine gelsin diye oldu.[k] **13** Fakat şimdi
ben Sana geliyorum ve bunları dünyadayken söylüyorum ki,
benim sevincim onlarda da tam
anlamıyla olsun.[l] **14** Senin sözünü onlara ilettim, fakat dünya
onlardan nefret etti.[m] Çünkü ben
dünyaya ait olmadığım gibi, onlar da dünyaya ait değiller.[n]

15 Senden dileğim, onları bu
dünyadan alman değil, kötü
olandan ötürü gözetmendir.[o]
16 Ben dünyaya ait olmadığım
gibi,[ö] onlar da dünyaya ait değildir.[a] **17** Onları hakikat yoluyla
kutsa;[b] Senin sözün[c] hakikattir.[ç]
18 Sen beni dünyaya gönderdiğin gibi, ben de onları dünyaya
gönderdim.[d] **19** Ben onlar uğruna kutsallığımı koruyorum ki,
onlar da hakikat yoluyla kutsal
olsunlar.[e]

20 Ey Baba, Sana yalnız onlar
için değil, onların sözüyle[f] bana
iman edenler için de yalvarıyorum. **21** Böylece hepsi bir olsun,[g] ben Seninle, Sen benimle birlik içinde olduğumuz[h] gibi
onlar da bizimle birlik içinde olsun[ı] ve dünya beni Senin gönderdiğine inansın.[i] **22** Onlar
da bizim gibi bir olsun diye,[j]
bana verdiğin onuru onlara da
verdim. **23** Ben onlarla birlik
içindeyim, Sen de benimle birlik içindesin; bu sayede, onlar
tam bir birliğe kavuşur,[k] dünya
beni Senin gönderdiğini ve onları da beni sevdiğin gibi sevdiğini anlar. **24** Baba, dileğim
bana verdiklerin hakkındadır; dilerim onlar da benim bulunduğum yerde olsunlar[l] ve böylece beni nasıl yücelttiğini
görsünler. Çünkü Sen beni daha
dünya kurulmadan[m] önce[n] severdin. **25** Ey adil[o] Baba, dünya aslında Seni tanımadı;[ö] fakat ben Seni tanıyorum; onlar
beni Senin gönderdiğini anladılar.[p] **26** Ben de Senin adını onlara bildirdim[r] ve bildireceğim ki,
bana duyduğun sevgi onlarda da
olsun, ben de onlarla birlik içinde olayım."[s]

BÖLÜM 17

a Me 22:22
Yhn 10:29
Elç 15:14
İb 2:12
b Yhn 6:68
Yhn 8:28
Yhn 12:49
Yhn 14:10
c Yhn 16:27
İb 3:1
ç Yhn 16:30
d 1Yh 5:19
e Yhn 16:15
f Yhn 13:1
g Yhn 10:30
Yhn 17:21
h 1Pe 1:5
Yhd 24
ı Yhn 6:39
Yhn 10:28
1Yh 5:18
i Mr 14:21
İb 10:27
j Yhn 18:9
k Me 41:9
Me 109:8
Elç 1:20
l Yhn 15:11
m 1Yh 3:13
n Yhn 8:23
Yhn 15:19
Yk 4:4
o Mt 6:13
2Se 3:3
1Yh 5:18
ö Yhn 18:36

2. Sütun

a Kl 1:13
b Elç 15:9
Ef 5:26
1Se 5:23
2Se 2:13
1Pe 1:22
c Flp 2:16
ç Me 12:6
Me 119:151
Me 119:160
Yk 1:18
d Yhn 20:21
e 1Se 4:7
İb 10:10
f Ro 10:17
1Yh 1:3
g Ro 12:5
1Ko 1:10
Ga 3:28
1Yh 1:7
h Yhn 10:38
Yhn 14:10
ı 1Ko 6:17
i Yhn 17:8
j Yhn 14:20
Yhn 17:11
1Yh 1:3
1Yh 3:24
k 1Ko 6:17
l Lu 22:30
Yhn 12:26
1Se 4:17

Yhn 17:12* Sözcük anlamıyla, "yıkım oğlu"

m Ba 4:1; İb 4:3; **n** Yhn 17:5; **o** Yr 50:7; Ro 3:26; **ö** 1Yh 3:1; **p** Mt 11:27; Yhn 8:55; Yhn 15:21; **r** Tkr 32:3; Mt 6:9; Yhn 17:6; **s** Yhn 15:9; Ro 8:39; Ef 3:17.

18 İsa bunları dedikten sonra öğrencileriyle dışarı çıkıp Kidron Vadisinin[a] öte tarafına geçti. Orada bir bahçe vardı. Öğrencileriyle birlikte bu bahçeye girdi.[b] **2** Ona ihanet eden Yahuda da bu yeri bilirdi. Çünkü İsa birçok kez öğrencileriyle orada buluşmuştu.[c] **3** Bu sırada Yahuda, yanında bir bölük asker, yüksek kâhinlerin ve Ferisilerin görevlileriyle çıkageldi; ellerinde meşaleler, kandiller ve silahlar vardı.[ç] **4** Başına neler geleceğini bilen[d] İsa öne çıktı ve "Kimi arıyorsunuz?" diye sordu. **5** "Nasıralı[e] İsa'yı" diye cevap verdiler. İsa, "Benim" dedi. Ona ihanet eden Yahuda[f] da yanlarında duruyordu.

6 İsa "Benim" deyince, geri geri gidip[g] yere düştüler. **7** İsa, "Kimi arıyorsunuz?" diye tekrar sordu. "Nasıralı İsa'yı" dediler. **8** İsa, "'Benim' dedim ya!" diye karşılık verdi. "Mademki aradığınız benim, onları bırakın." **9** Bunları söyledi ki, "Bana verdiklerinin bir tekini bile kaybetmedim" sözleri gerçekleşsin.[h]

10 O sırada Simun Petrus yanında taşıdığı kılıcı çekip başkâhinin hizmetkârına vurdu ve adamın sağ kulağını kesti.[ı] Hizmetkârın adı Malhus'tu. **11** Fakat İsa Petrus'a şöyle dedi: "Kılıcını kınına sok.[i] Babamın bana verdiği kâseyi içmeyeyim mi?"[j]

12 O zaman askerler, komutan ve Yahudilerin görevlileri İsa'yı yakalayıp bağladılar. **13** Onu önce Hanna'ya götürdüler; Hanna o yıl başkâhin olan Kayafa'nın kayınpederiydi.[a] **14** Kayafa da, Yahudilere halkın uğruna bir tek adamın ölmesinin kendilerinin yararına olacağını öğütleyen kişiydi.[b]

15 O sırada Simun Petrus ve başka bir öğrenci, İsa'yı izliyordu.[c] Bu öğrenci başkâhinin tanıdığı olduğundan İsa'yla birlikte başkâhinin avlusuna girdi. **16** Fakat Petrus kapının dışında duruyordu.[ç] O zaman, başkâhinin tanıdığı olan öğrenci dışarı çıktı, kapıya bakan kızla konuşup Petrus'u içeri soktu. **17** Hizmetçi kız Petrus'a, "Sen de bu adamın öğrencilerinden değil misin?" diye sordu. Petrus, "Hayır, değilim" dedi.[d] **18** O sırada hizmetkârlar ve görevliler orada duruyorlardı. Hava soğuk olduğundan kömür ateşi[e] yakmış ısınıyorlardı. Petrus da onlarla beraber ısınıyordu.

19 Yüksek kâhin, İsa'ya öğrencileri ve öğrettikleri hakkında sorular sordu. **20** İsa ona şöyle cevap verdi: "Ben dünyaya her şeyi açıkça söyledim. Her zaman bütün Yahudilerin bir arada olduğu yerlerde, havrada ve mabette öğrettim.[f] Hiçbir şeyi gizlice konuşmadım. **21** Neden beni sorguya çekiyorsun? Konuştuklarımı duyan kimselere sor. İşte onlar ne dediğimi biliyorlar." **22** İsa bunları deyince, yanında duran görevlilerden biri yüzüne tokat[g] atıp, "Yüksek kâhine böyle mi cevap verilir?" dedi. **23** İsa da buna karşılık, "Eğer yanlış konuşuyorsam yanlışımı göster; yok eğer söylediklerim doğruysa bana neden vuruyor-

BÖLÜM 18

a 2Sa 15:23
b Mt 26:36 Mr 14:32
c Lu 22:39
ç Mt 26:47 Mr 14:43 Elç 1:16
d Yhn 13:3
e Mt 2:23 Mr 1:24 Mr 10:47 Mr 14:67
f Lu 22:47
g Yhn 7:46
h Yhn 6:39 Yhn 17:12
ı Mt 26:51 Mr 14:47 Lu 22:50
i Mt 26:52 Lu 22:51 Yhn 18:36
j Mt 20:22 Mt 26:42

2. Sütun

a Mt 26:57 Lu 3:2 Yhn 18:24 Elç 4:6
b Yhn 11:50
c Mt 26:58 Mr 14:54 Lu 22:54
ç Mt 26:69 Mr 14:66
d Mr 14:68 Yhn 18:25
e Yr 36:22
f Mt 26:55 Lu 4:15 Lu 19:47 Yhn 7:14
g İş 50:6 Mt 5:39 Yhn 19:3 Elç 23:2

sun?" dedi. **24** Sonra Hanna onu bağlı olarak başkâhin Kayafa'ya gönderdi.[a]

25 O sırada Simun Petrus orada durmuş ısınıyordu. "Sen de onun öğrencilerinden değil misin?" dediler. O ise inkâr edip "Değilim" dedi.[b] **26** Başkâhinin hizmetkârlarından, Petrus'un kulağını kestiği adamın[c] bir akrabası, "Ben seni bahçede onunla birlikte görmemiş miydim?" dedi. **27** Ancak Petrus yine inkâr etti. Tam o anda, bir horoz öttü.[ç]

28 Sonra İsa'yı Kayafa'nın yanından alıp vali konağına götürdüler.[d] Günün erken saatleriydi. Murdar olmayıp[e] Fısıh yemeğini yiyebilmek için kendileri vali konağına girmediler. **29** Bu yüzden Pilatus dışarıya, karşılarına çıkıp, "Bu adamı neyle suçluyorsunuz?"[f] diye sordu. **30** "Bu adam suçlu olmasaydı onu sana getirmezdik" diye karşılık verdiler. **31** Pilatus, "Onu alıp götürün, kendi kanununuza göre yargılayın" dedi.[g] Yahudiler, "Yasalara göre biz kimseyi öldüremeyiz"[h] dediler. **32** Onların böyle konuşması, İsa'nın, kendi ölüm şekline işaret eden sözlerinin yerine gelmesi içindi.[ı]

33 O zaman Pilatus yeniden vali konağına girip İsa'yı çağırdı. "Sen Yahudilerin kralı mısın?" diye sordu.[i] **34** İsa, "Bunu kendiliğinden mi söylüyorsun, yoksa başkalarından benim hakkımda bir şeyler mi duydun?" dedi.[j] **35** Pilatus, "Ben Yahudi miyim? Kendi milletin ve yüksek kâhinler seni bana getirdi.[k] Söyle, ne yaptın?" dedi. **36** İsa şu cevabı verdi:[a] "Benim krallığım bu dünyaya ait değil.[b] Krallığım bu dünyaya ait olsaydı, hizmetçilerim Yahudilerin eline verilmemem için mücadele ederdi.[c] Fakat benim krallığım buradan değil." **37** Bunun üzerine Pilatus, "Peki o zaman sen kral mısın?" dedi. İsa şöyle karşılık verdi: "Kral olduğumu sen kendin söylüyorsun.[c] Ben bunun için doğdum, hakikate şahitlik etmek[d] için dünyaya geldim. Hakikatin tarafında yer alan[e] herkes benim sesime kulak verir."[f] **38** Pilatus ona, "Hakikat nedir?" dedi.

Bunu dedikten sonra yine Yahudilerin karşısına çıkıp onlara şöyle dedi: "Ben onda bir suç görmüyorum,[g] **39** ayrıca Fısıh zamanı sizin için birini serbest bırakmam âdettir.[h] Sizin için Yahudilerin kralını serbest bırakmamı ister misiniz?" **40** O zaman onlar yine bağırmaya başladı. "Bu adamı değil, Barabbas'ı bırak!" diyorlardı. Barabbas dedikleri adam bir hayduttu.[ı]

19 Bunun üzerine Pilatus İsa'yı alıp kırbaçlattı.[i] **2** Askerler de dikenlerden bir taç örüp başına geçirdiler ve üzerine erguvani bir kaftan giydirdiler.[j] **3** Yanına gelip, "Selam sana ey Yahudilerin kralı!" demeye başladılar. Bir yandan da yüzünü tokatlıyorlardı.[k] **4** Pilatus yeniden dışarı çıkıp kalabalığa, "İşte! Onda bir suç bulmadığımı[l] bilesiniz diye onu dışarı size getiriyorum" dedi. **5** İsa dışarı çıktı, başında dikenli taç, üzerinde erguvani kaftan vardı.

BÖLÜM 18

a Mt 26:57
b Mt 26:69
Mr 14:69
Lu 22:58
c Yhn 18:10
ç Mt 26:74
Mr 14:72
Lu 22:60
Yhn 13:38
d Mt 27:2
Mr 15:1
Lu 23:1
Elç 3:13
e Elç 10:28
f Lu 23:2
g Yhn 19:6
Elç 18:15
h Yhn 19:10
ı Mt 20:19
Yhn 3:14
Yhn 12:32
i Mt 27:11
Yhn 12:13
j Yhn 18:29
k Yhn 1:11

2. Sütun

a 1Ti 6:13
b İş 9:6
Da 2:44
Da 7:14
c Mt 26:53
Yhn 18:11
ç Mt 26:64
Mt 27:11
d Yhn 1:14
Yhn 1:17
Yhn 14:6
e Yhn 8:32
1Yh 3:19
1Yh 4:6
f Yhn 8:46
g Mt 27:24
Lu 23:4
Yhn 15:25
h Mt 27:15
Mr 15:6
ı Sy 35:31
Lu 23:19
Elç 3:14

BÖLÜM 19

i İş 50:6
Mt 20:19
Mt 27:26
Mr 15:15
Lu 18:33
j Mt 27:29
Mr 15:17
Lu 23:11
k İş 53:3
l Lu 23:4
Yhn 18:38
2Ko 5:21

Pilatus onlara, "İşte o adam!" dedi. **6** Ancak, yüksek kâhinlerle görevliler onu görünce, "Direğe ger! Direğe ger!" diye bağırmaya başladılar.[a] Pilatus, "Onu alıp kendiniz direğe gerin, çünkü ben onda hiçbir suç görmüyorum" dedi.[b] **7** Yahudiler şöyle karşılık verdi: "Bizim bir kanunumuz var;[c] bu kanuna göre o ölmeli. Çünkü kendisinin Tanrı'nın oğlu olduğunu söylüyor."[ç]

8 Pilatus bu sözleri duyunca daha da korktu. **9** Yeniden vali konağına girip İsa'ya, "Sen neredensin?" diye sordu. Fakat İsa hiç cevap vermedi.[d] **10** O zaman Pilatus, "Bana bir şey demeyecek misin?[e] Seni serbest bırakmaya da direğe germeye de yetkim olduğunu bilmiyor musun?" dedi. **11** İsa şöyle karşılık verdi: "Sana gökten bağışlanmış olmasaydı, bana bir şey yapmaya yetkin olmazdı.[f] Bu nedenledir ki, beni senin eline veren adamın günahı daha büyük."

12 Pilatus onu serbest bırakmanın bir yolunu arıyordu. Fakat Yahudiler bağırmaya devam ettiler. "Bu adamı serbest bırakırsan, Sezar'ın dostu değilsin. Kral olduğunu söyleyen her adam Sezar aleyhine konuşmuş olur" diyorlardı.[g] **13** Bu sözleri duyan Pilatus, İsa'yı dışarı getirtti. İbranice *Gabbata* denilen, Taş Döşeme adlı yerde yargı kürsüsüne oturdu. **14** O gün Fısha hazırlık günüydü.[h] Altıncı* saat sularıydı. Pilatus Yahudilere, "İşte kralınız!" dedi. **15** Ancak onlar, "Öldür! Öldür! Direğe ger!" diye bağrışıyorlardı. Pilatus, "Kralınızı direğe mi gereyim?" diye sordu. Yüksek kâhinler, "Bizim Sezar'dan başka kralımız yok" diye cevap verdiler.[a] **16** O zaman Pilatus, direğe gerilmesi için İsa'yı onların eline teslim etti.[b]

Ve İsa'yı alıp götürdüler. **17** İşkence direğini* kendisi taşıyarak[c] Kafatası denilen yere çıktı.[ç] Buraya İbranice *Golgota* denirdi.[d] **18** Onu orada direğe gerdiler;[e] iki yanında iki adam vardı, İsa ortalarındaydı.[f] **19** Pilatus bir de yafta yazıp işkence direği üzerine astı. Yaftada, "Nasıralı İsa, Yahudilerin Kralı" yazılıydı.[g] **20** İsa'nın direğe gerildiği yer şehre yakın[h] olduğundan, Yahudilerin birçoğu bu yaftayı okudu. Yafta İbranice, Latince ve Yunanca olarak yazılmıştı. **21** Ancak, Yahudilerin yüksek kâhinleri Pilatus'a şöyle dediler: "'Yahudilerin Kralı' yazma, 'Yahudilerin Kralıyım' dediğini yaz." **22** Pilatus ise, "Ne yazdıysam odur" dedi.

23 Askerler İsa'yı direğe gerince üstündeki giysileri aldılar, her askere bir parça olmak üzere dörde pay ettiler. İçine giydiği mintanı da aldılar. Mintanı dikişsizdi, boydan boya tek parça dokunmuştu.[ı] **24** O zaman aralarında konuştular, "Gelin bunu yırtmayalım, kimin olacağına karar vermek için kura çekelim" dediler. Bu olanlar, kutsal yazıların yerine gelmesi içindi. Çünkü şöyle yazılıdır: "Giysilerimi araların-

BÖLÜM 19

a Çk 23:7
Mt 27:22
Mr 15:13
Lu 23:21
b Yhn 18:31
Elç 3:13
c Le 24:16
ç Mt 26:63
Yhn 5:18
d İş 53:7
Mt 27:12
Mt 27:14
Elç 8:32
e Lu 23:9
f Ba 45:8
Da 4:17
Lu 22:53
Yhn 7:30
Yhn 10:18
Ro 13:2
Vh 13:7
g Lu 23:2
Elç 17:7
h Mt 27:62
Yhn 19:31

2. Sütun

a Ba 49:10
Tkr 17:15
b Çk 23:2
Da 9:27
Mt 27:26
Mt 27:31
Mr 15:15
Lu 23:24
c Ba 22:6
Mt 27:32
ç Le 16:27
İb 13:12
d Mt 27:33
Mr 15:22
e Yhn 3:14
Elç 5:30
2Ko 5:21
Ga 3:13
f İş 53:9
Lu 23:33
g Mt 27:37
Mr 15:26
Lu 23:38
h İb 13:12
ı Mt 27:35
Mr 15:24
Lu 23:34

Yhn 19:14* Gün doğuşu esas alınarak "altı"; bugünün saatiyle öğle üzeri on iki suları.

Yhn 19:17* Ek 17'ye bakın.

da paylaştılar. Elbisem için kura çektiler."[a] Gerçekten de askerler böyle yaptı.

25 İsa'nın işkence direğinin yanında, annesi[b] ve teyzesi duruyordu; Klopas'ın karısı Meryem[c] ve Mecdelli Meryem[ç] de oradaydı. **26** İsa, annesinin ve sevdiği öğrencisinin[d] orada durduğunu görünce annesine, "İşte oğlun!" dedi. **27** Sonra da öğrencisine, "İşte annen!" dedi. O günden sonra, o öğrenci İsa'nın annesini kendi evine aldı.

28 Ve İsa her şeyin başarıyla tamamlandığının bilinciyle, kutsal yazıların yerine gelmesi için, "Susadım" dedi.[e] **29** Orada ekşi şarap dolu bir kap duruyordu. Ekşi şaraba daldırılmış bir süngeri zufaotu sapına takıp İsa'nın ağzına uzattılar.[f] **30** İsa şarabı tadınca, "İşte tamamlandı!"[g] dedi ve başını eğip ruhunu teslim etti.[h]

31 Hazırlık Günü[ı] olduğundan, Yahudiler, cesetler Sebt günü işkence direğinde kalmasın[i] diye bacaklarının kırılıp kaldırılmasını Pilatus'tan rica ettiler (çünkü o gün büyük Sebt günüydü).[j] **32** Askerler geldi, önce ilk adamın, sonra da onunla birlikte direğe gerilmiş diğer adamın bacaklarını kırdılar. **33** Fakat İsa'ya geldiklerinde, onun zaten ölmüş olduğunu görünce bacaklarını kırmadılar. **34** Yine de askerlerden biri, onun böğrüne mızrak sapladı,[k] o anda kan ve su çıktı. **35** Buna tanıklık eden, olanları gören kişidir ve tanıklığı doğrudur. Ayrıca bu kişi, siz de

BÖLÜM 19

a Me 22:18
b Lu 2:34
c Mt 27:61
ç Mt 27:56
Mr 15:40
Lu 23:49
d Yhn 13:23
Yhn 21:7
Yhn 21:20
e Me 22:15
f Me 69:21
Mt 27:48
Mr 15:36
Lu 23:36
g Yhn 17:4
h Me 104:29
İş 53:12
Mt 27:50
Mr 15:37
Lu 23:46
ı Mt 27:62
Yhn 19:14
i Tkr 21:23
j Le 23:7
k İş 53:5
Zk 12:10
Mt 27:49
Yhn 20:25
Vh 1:7

2. Sütun

a Yhn 20:31
Yhn 21:24
1Yh 1:1
b Çk 12:46
Sy 9:12
Me 34:20
c Zk 12:10
Vh 1:7
ç Öz 29:25
Yhn 7:13
Yhn 9:22
d Mt 27:58
Mr 15:43
Lu 23:50
e Tkr 21:23
f 2Ta 16:14
Lu 23:56
Yhn 7:50
g Yhn 20:7
h İş 53:9
Elç 13:29
ı Mt 27:62
Yhn 19:14

BÖLÜM 20

i Le 23:11
1Ko 15:20
j Mt 28:1
Mr 16:1
Lu 24:1
k Yhn 13:23
Yhn 19:26
Yhn 21:24
l Yhn 19:41
m Lu 24:12

inanın diye doğruları söylediğini bilir.[a] **36** Aslında bunlar, "Hiçbir kemiği kırılmayacak" diyen ayet yerine gelsin diye olmuştur.[b] **37** Yine başka bir ayet de, "Bedenini deldikleri kişiye bakacaklar" der.[c]

38 Tüm bunlardan sonra, İsa'nın öğrencilerinden olup Yahudilerin korkusundan[ç] bunu gizli tutan Arimatealı Yusuf, Pilatus'tan İsa'nın bedenini kaldırmak için izin istedi; Pilatus ona izin verdi.[d] O da gelip İsa'nın bedenini kaldırdı.[e] **39** İsa'nın yanına ilk kez geceleyin gelmiş olan Nikodimos da bir bağ mürrüsafi ve sarısabır getirdi; hepsi yüz libre* kadardı.[f] **40** Böylece onlar İsa'nın bedenini alıp, Yahudilerin cenaze âdetine göre hoş kokulu otlarla beraber bezlere sardılar.[g] **41** Bu arada, İsa'nın direğe gerildiği yerde bir bahçe vardı; orada içine henüz kimsenin konulmadığı yeni bir mezar[h] bulunuyordu. **42** O sıralar Yahudiler bayrama hazırlık[ı] telaşındaydı. Mezar yakınlarda olduğundan İsa'yı oraya koydular.

20 Haftanın ilk günü,[i] Mecdelli Meryem erkenden mezara geldi; ortalık henüz ışımamıştı. Taşın mezarın önünden kaldırılmış olduğunu gördü.[j] **2** Bunun üzerine koşup Simun Petrus'a ve İsa'nın sevdiği[k] diğer öğrenciye geldi. Onlara, "Efendimizi mezardan[l] alıp götürmüşler, nereye koyduklarını bilmiyoruz" dedi.

3 O zaman Petrus[m] ve diğer öğrenci dışarı çıkıp mezara

Yhn 19:39* Ek 5'e bakın.

yöneldiler. **4** İkisi birlikte koşmaya başladı; fakat öbür öğrenci daha hızlı koşup Petrus'un önüne geçti ve mezara ilk önce o vardı. **5** Eğilip içeri bakınca yerde duran sargıları gördü,[a] fakat içeri girmedi. **6** Sonra onun peşinden Simun Petrus da geldi ve mezarın içine girdi. O da yerdeki sargıları[b] gördü. **7** İsa'nın başına konulan bez de oradaydı, fakat diğer sargılarla beraber değil ayrı bir yerde dürülü olarak duruyordu. **8** O zaman, mezara ilk önce varmış olan öğrenci de içeri girdi. O da her şeyi gördü ve iman etti. **9** İsa'nın diriltilmesi gerektiğini gösteren ayeti henüz anlamamışlardı.[c] **10** Sonra bu öğrenciler evlerine geri döndüler.

11 Ancak Meryem hâlâ mezarın dışında bekliyor ve ağlıyordu. Ağlarken, eğilip mezardan içeri baktı. **12** Beyazlar içinde iki melek[ç] gördü; biri İsa'nın bedeninin yatırıldığı yerin başında, diğeri de ayakucunda oturuyordu. **13** Melekler kadına "Neden ağlıyorsun?" dediler. O da, "Efendimi alıp götürmüşler. Nereye koyduklarını da bilmiyorum" dedi. **14** Bunları dedikten sonra arkasına döndü ve ayakta duran İsa'yı gördü. Fakat onun İsa olduğunu anlamadı.[d] **15** İsa ona "Neden ağlıyorsun? Kimi arıyorsun?" dedi.[e] Meryem onu bahçıvan sanıp, "Efendim, onu sen götürdüysen, nereye koyduğunu söyle de gidip alayım" dedi. **16** İsa, "Meryem!" diye seslendi.[f] Meryem dönüp bakınca, "*Rabbuni!*"[g] dedi (Bu söz İbranicede "Öğretmenim!" demektir). **17** İsa ona şunları söyledi: "Tamam, bana sarılmayı bırak artık; henüz Babamın yanına çıkmadım. Sen şimdi doğruca kardeşlerime[a] gidip, benim Babamın, sizin Babanızın, benim Tanrımın[b] ve sizin Tanrınızın[c] yanına çıkacağımı[ç] söyle." **18** Mecdelli Meryem öğrencilere gidip "Efendimizi gördüm" diyerek olanları haber verdi, onun kendisine söylediklerini anlattı.[d]

19 O gün haftanın birinci günüydü.[e] Geç vakit, öğrencileri Yahudilerin korkusundan[f] kapıları kilitlemiş otururlarken İsa göründü,[g] aralarında durup "Size selam olsun" dedi.[h] **20** Sonra, onlara ellerini ve böğrünü gösterdi.[ı] Öğrencileri Efendilerini gördüklerine çok sevindiler.[i] **21** İsa onlara yine, "Size selam olsun" dedi. "Babam beni gönderdiği gibi,[j] ben de sizi gönderiyorum."[k] **22** Bunu dedikten sonra onlara doğru üfleyerek, "Kutsal ruhu alın" dedi.[l] **23** "Siz kimin günahlarını bağışlarsanız,[m] onun günahları bağışlanmış olur; kimin günahlarını bağışlamazsanız, onun günahları bağışlanmamış olarak kalır."[n]

24 Onikilerden biri, İkiz denilen Tomas,[o] İsa geldiğinde onlarla birlikte değildi. **25** Diğer öğrenciler ona, "Biz Efendimizi gördük!" dediler. Fakat Tomas, "Ellerinde çivi izlerini görmedikçe, parmağımla çivi izlerine dokunmadıkça ve elimi böğrüne[ö] değdirmedikçe kesinlikle inanmam"[p] dedi.

BÖLÜM 20

a Yhn 19:40
b Yhn 11:44
c Me 16:10
İş 53:10
Mt 16:21
Yhn 2:22
Elç 2:27
1Ko 15:4
ç Mr 16:5
İb 1:14
Vh 19:14
d Lu 24:16
Lu 24:31
Yhn 21:4
e Yhn 1:38
f Yhn 10:3
g Mr 10:51
Yhn 1:38

2. Sütun

a Me 22:22
Mt 12:50
Mt 25:40
Mt 28:10
Ro 8:29
İb 2:11
b 1Ko 11:3
Ef 1:17
Kl 1:3
c Ba 17:7
İb 11:16
ç Yhn 14:28
Yhn 16:28
d Mt 28:10
Lu 24:10
e Lu 24:1
f Yhn 9:22
g 1Ko 15:5
h Mt 10:12
Lu 10:5
Lu 24:36
ı Yhn 19:34
1Yh 1:1
i Yhn 16:22
j İş 61:1
Yhn 5:36
k Mt 28:19
Yhn 17:18
2Ti 2:2
l Lu 1:67
Lu 2:25
Elç 2:2
Elç 2:4
m Mt 16:19
n Elç 13:11
o Yhn 11:16
ö Yhn 19:34
p 2Ko 5:7

26 Bundan sekiz gün sonra İsa'nın öğrencileri yine evdeydi. Bu sefer Tomas da yanlarındaydı. Kapılar kilitli olmasına rağmen İsa yanlarına geldi, ortalarında durdu, "Size selam olsun" dedi.[a] **27** Sonra Tomas'a, "Parmağını koy, ellerime bak; elini[b] böğrüme değdir ve artık imansızlık etme, imanlı ol" dedi. **28** Tomas, "Efendim, Tanrım!"*[c] dedi. **29** İsa da, "Beni gördüğün için mi inandın? Görmediği halde inananlara ne mutlu!"[ç] dedi.

30 Tabii İsa öğrencileri önünde başka birçok alamet de gerçekleştirdi. Fakat onlar bu kitaba yazılmamıştır.[d] **31** Yazılanlar, İsa'nın Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman etmeniz ve bu imanla,[e] onun adıyla hayata kavuşmanız için yazılmıştır.[f]

21 Bundan sonra İsa Taberiye Gölü kenarında öğrencilerine yine göründü; onlara görünmesi şöyle oldu: **2** Simun Petrus ve İkiz[g] denilen Tomas, Celile'nin Kana kasabasından Natanael,[h] Zebedi'nin oğulları[ı] ve İsa'nın iki öğrencisi daha beraberlerdi. **3** Simun Petrus onlara, "Ben balığa çıkıyorum" dedi. "Biz de seninle geliyoruz" dediler. Dışarı çıkıp tekneye bindiler, fakat o gece boyunca hiçbir şey yakalayamadılar.[i]

4 Gün ağarırken İsa kıyıda duruyordu. Tabii öğrencileri onun İsa olduğunu anlamadı.[j] **5** İsa onlara, "Çocuklar, yiyecek bir şeyiniz yok mu?" dedi. "Hayır!" dediler. **6** "Ağı teknenin sağ tarafına atın, bir şeyler bulursunuz"[a] dedi. Ağı attılar, öyle çok balık dolmuştu ki ağı çekemez oldular.[b] **7** O zaman İsa'nın sevdiği öğrenci,[c] Petrus'a,[ç] "Bu Efendimiz!" dedi. Simun Petrus onun Efendileri olduğunu duyunca üzerine gömleğini geçirdi (çünkü üstünde bir şey yoktu), suya atladı. **8** Fakat diğer öğrenciler, balık ağını çekerek kayıkla geldiler, çünkü kıyıdan uzaklıkları yüz metre bile değildi.*

9 Karaya çıktıklarında, üzerinde balık olan bir kömür ateşi[d] gördüler; ayrıca ekmek de vardı. **10** İsa onlara, "Yakaladığınız balıklardan getirin" dedi. **11** O zaman Simun Petrus koşup tekneye bindi ve büyük balıklarla dolu ağı kıyıya çekti. Ağda yüz elli üç balık vardı. Bu kadar çok balık olmasına rağmen ağ parçalanmamıştı. **12** İsa onlara, "Gelin, kahvaltı edin"[e] dedi. Öğrencilerden hiçbiri ona "Sen kimsin?" diye sormaya cesaret edemiyordu, çünkü onun Efendileri olduğunu anlamışlardı. **13** İsa gelip ekmeği aldı, onlara verdi.[f] Aynı şekilde balığı da verdi. **14** Böylece İsa diriltilmesinin ardından onlara üçüncü seferdir[g] görünüyordu.

15 Kahvaltılarını ettikten sonra İsa, Simun Petrus'a, "Yuhanna oğlu Simun, beni bunlardan çok seviyor* musun?"[h] diye sordu. Petrus da ona, "Evet Efendimiz, seni sevdiğimi# bilirsin"[ı]

BÖLÜM 20

a Yhn 20:19

b 1Yh 1:1

c İş 9:6
Yhn 1:1
Yhn 1:18
Yhn 14:28
Yhn 20:17
Yhn 20:31

ç 2Ko 5:7
1Pe 1:8

d Yhn 21:25

e Yhn 3:15
Yhn 5:24
1Pe 1:9
1Yh 5:13

f Lu 1:4

BÖLÜM 21

g Yhn 11:16
Yhn 20:24

h Yhn 1:45

ı Mt 4:21

i Lu 5:5

j Lu 24:16
Yhn 20:14

2. Sütun

a Lu 5:4

b Lu 5:6

c Yhn 13:23
Yhn 19:26
Yhn 20:2

ç Mt 14:29

d 1Kr 19:6

e Elç 10:41

f Lu 24:30

g Yhn 20:19
Yhn 20:26

h Yhn 21:12

ı Mt 26:33
Yhn 17:26

Yhn 20:28* Yehova'nın Sözcüsü ve Temsilcisi anlamında.

Yhn 21:8* Sözcük anlamıyla, "yaklaşık iki yüz arşındı." Ek 5'e bakın. **15*** Yunanca *agape*'den. **15#** Yunanca *philia*'dan. Dostlar arasındaki sevgi.

dedi. O zaman İsa, "Kuzularımı otlat"[a] dedi. **16** İsa Petrus'a ikinci kez, "Yuhanna oğlu Simun, beni sever*[b] misin?" diye sordu. Petrus, "Evet Efendimiz, seni sevdiğimi# bilirsin" dedi. İsa da, "Küçük koyunlarımı güt"[c] dedi. **17** Sonra üçüncü kez, "Yuhanna oğlu Simun, beni sever* misin?" diye sordu. Petrus İsa'nın kendisine üç sefer "Beni sever misin?" diye sormasına üzüldü. "Efendimiz sen her şeyi bilirsin;[ç] seni sevdiğimi# iyi bilirsin" dedi. İsa da ona, "Küçük koyunlarımı[d] otlat" dedi. **18** "Gerçek şu ki, gençken kendin giyinir kuşanır dilediğin yere giderdin. Fakat yaşlanınca ellerini uzatacaksın, seni başka biri giydirip kuşatacak[e] ve istemediğin yere götürecek."[f] **19** Bunu Petrus'a, onun Tanrı'yı nasıl bir ölümle[g] yücelteceğine[h] işaret etmek için söyledi. Sonra, "Ardımdan gelmeye[ı] devam et" dedi.

Yhn 21:16* Yunanca *agape*'den. **16#** Yunanca *philia*'dan. **17*** Yunanca *philia*'dan. **17#** Yunanca *philia*'dan.

BÖLÜM 21

a Lu 22:32
Elç 20:28
1Pe 5:2
b Yhn 14:21
c Me 95:7
Mt 10:6
Elç 1:15
Elç 2:14
İb 13:20
1Pe 2:25
ç Mr 2:8
Yhn 2:24
Yhn 2:25
Yhn 16:30
d Yhn 10:3
Yhn 10:16
e Elç 21:11
f Elç 12:3
g 2Pe 1:14
h Flp 1:20
ı Mt 19:28
Yhn 12:26
Vh 14:4

2. Sütun

a Yhn 13:23
Yhn 20:2
b Mt 16:27
Mt 25:31
1Ko 4:5
Vh 1:10
Vh 22:20
c Vh 1:1
Vh 1:9
ç Yhn 13:23
Yhn 19:26
Yhn 20:2
Yhn 21:7

20 Petrus dönünce İsa'nın sevdiği öğrencinin[a] arkalarından geldiğini gördü. Bu, akşam yemeğinde İsa'nın göğsüne yaslanıp, "Efendimiz, sana ihanet eden kim?" diye soran öğrenciydi. **21** Petrus onu görünce İsa'ya, "Efendimiz o ne olacak?" diye sordu. **22** İsa da, "Ben gelene[b] kadar onun kalmasını istiyorsam sana ne? Sen ardımdan gelmeye devam et" dedi. **23** Bunun üzerine, kardeşler arasında bu öğrencinin ölmeyeceği söylentisi yayıldı. Ancak, İsa Petrus'a onun ölmeyeceğini söylememişti. "Ben gelene kadar onun kalmasını[c] istiyorsam sana ne?" demişti.

24 Tüm bunlara tanıklık eden ve bunları yazan öğrenci işte budur.[ç] Onun tanıklığının doğru olduğunu biliyoruz.[d]

25 Aslında, İsa'nın yaptığı daha birçok şey vardır ki, her ayrıntısı yazılsaydı, yazılan kitaplar sanırım dünyaya sığmazdı.[e]

d Yhn 19:35; 3Yh 12; **e** Yhn 20:30.

ELÇİLERİN İŞLERİ

1 Ey Teofilos,[a] yazdığım ilk kayıtta, İsa'nın yaptığı ve öğrettiği her şeyi en başından kaleme aldım.[b] **2** Bu, seçtiği elçilere kutsal ruh aracılığıyla emirler verip[c] yukarı alındığı[ç] güne dek olanların kaydıdır. **3** İsa, ölümünden sonra bu kişilere de göründü ve yaşadığını birçok sağlam kanıtla onlara gösterdi.[a] Elçileri kırk gün boyunca onu gördüler ve İsa onlara Tanrı'nın krallığını anlattı.[b] **4** Onlarla bir aradayken şu emri verdi: "Yeruşalim'den ayrılmayın,[c] Babamın benden de işitmiş olduğunuz vaadinin gerçekleşmesini bekleyin.[ç] **5** Çünkü Yahya su

BÖLÜM 1

a Lu 1:1

b Lu 3:23

c Mt 28:20
Lu 6:13
Yhn 15:16

ç Ef 4:10
1Ti 3:16
1Pe 3:22

2. Sütun **a** Mt 28:9; Yhn 20:19; 1Ko 15:6; **b** Lu 24:27; **c** Lu 24:49; **ç** Yhn 14:16; Elç 2:33.

ile vaftiz etmişti, fakat siz çok geçmeden kutsal ruh ile vaftiz edileceksiniz."[a]

6 Toplandıkları zaman ona, "Efendimiz, İsrail'e krallığı[b] şimdi mi geri vereceksin?" diye sordular. **7** O şöyle karşılık verdi: "Zamanlar ve dönemler[c] konusunda Babamın Kendinde saklı tuttuğu bilgiyi[ç] sizin bilmeniz gerekmez. **8** Fakat kutsal ruh üzerinize inince güç kazanacaksınız;[d] Yeruşalim'de,[e] bütün Yahudiye'de, Samiriye'de[f] ve yeryüzünün en uzak yerlerine[g] dek şahitlerim[h] olacaksınız."
9 Bunları söyledikten sonra, onlar bakarken yukarı kaldırıldı,[ı] bir bulut onu örttü ve artık onu göremediler.[i] **10** İsa giderken onlar gözlerini göğe dikmiş bakıyorlardı;[j] işte o sırada yanlarında beyaz[k] giysiler içinde iki adam belirdi. **11** Onlara, "Celileliler neden göğe bakıp duruyorsunuz? Yanınızdan göğe alınan bu İsa, göğe gidişini gördüğünüz gibi, aynı şekilde geri gelecektir"[l] dediler.

12 Sonra Zeytinlik Dağından Yeruşalim'e döndüler;[m] bu dağın Yeruşalim'e uzaklığı bir Sebt günü gidilebilecek yol* kadardı.[n] **13** Şehre varınca, kaldıkları üst kattaki odaya çıktılar.[o] Petrus'un yanı sıra, Yuhanna, Yakup, Andreas, Filipus, Tomas, Bartolomeus, Matta, Alfeos oğlu Yakup, Gayretli lakaplı Simun ve Yakup oğlu Yahuda da oradaydı.[ö] **14** Bunlar hep birlikte sürekli dua ediyordu.[p] Yanlarında İsa'nın kardeşleri,[a] annesi Meryem ve başka kadınlar[b] da vardı.

15 O günlerde, yüz yirmi kadar kişi bir araya toplanmışken, Petrus kardeşlerin ortasında ayağa kalkıp şunları dedi: **16** "Efendiler, kardeşler, kutsal ruh,[c] İsa'yı tutuklayanlara yol gösteren[c] Yahuda[d] hakkında önceden Davut'un ağzından konuşmuştu. Ve bu yazılanların yerine gelmesi gerekiyordu.[e] **17** Çünkü o bizden biri sayılmış[f] ve bu hizmette pay sahibi olmuştu.[g] **18** (Bu adam, yaptığı kötülüğe karşılık olarak verilen ücretle[h] bir tarla satın aldı[ı] ve tepesi üstü düşüp[i] karnı yarıldı, bağırsakları dışarı döküldü. **19** Bu olayı Yeruşalim'de oturan herkes duydu; bu nedenle o tarlaya kendi dillerinde *Akeldama*, yani Kan Tarlası dediler.) **20** Çünkü Mezmurlar kitabında şöyle yazılıdır: 'Oturduğu yer ıssız kalsın, içinde yaşayan olmasın'[j] ve 'Onun gözetim işini başkası alsın.'[k] **21** Dolayısıyla, Efendimiz İsa'nın aramızda faaliyet gösterdiği bütün süre boyunca bir araya geldiğimiz adamlardan biri,[l] **22** bizimle beraber onun dirilişine tanıklık etmelidir.[m] Bu kişi onun Yahya tarafından vaftiz edilmesinden,[n] bizden alındığı[o] güne dek aramızda bulunanlardan biri olmalıdır."

23 Bunun üzerine iki kişiyi aday gösterdiler; bunlar, diğer adı da Yustus olan Barsaba lakaplı Yusuf ve Mattias'tı. **24** Sonra şöyle dua ettiler: "Ey Yehova,* Sen herkesin yüreğini bilirsin,[ö]

BÖLÜM 1

a Yo 2:28
Mt 3:11
Mr 1:8
b İş 1:26
Da 7:27
Mi 4:8
Lu 19:11
Lu 24:21
c Da 2:21
Da 7:25
Lu 21:24
ç Tkr 29:29
Mt 24:36
d Elç 4:33
e Elç 5:28
f Elç 8:14
g Kİ 1:23
h İş 43:10
Lu 24:48
Yhn 15:27
ı Yhn 6:62
i Lu 24:51
j 1Pe 3:22
k Mt 28:3
Lu 24:4
l Da 7:13
Mt 26:64
Vh 1:7
m Lu 24:52
n Çk 16:29
Yhn 11:18
o Elç 9:37
ö Mt 10:2
Mr 3:16
p Kİ 4:2
1Se 5:17

2. Sütun

a Mt 13:55
Yhn 7:5
Ga 1:19
b Lu 23:49
c Mr 12:36
ç Yhn 18:3
d Me 41:9
Me 55:12
Lu 22:47
e Yhn 13:18
f Lu 6:16
Yhn 6:71
g Mt 10:4
h Zk 11:12
Mt 26:15
2Pe 2:15
ı Mt 27:5
i Me 55:23
j Me 69:25
k Me 109:8
1Ti 3:1
l Yhn 15:27
m Mt 28:6
Mr 16:6
Elç 1:9
n Mt 3:13
Elç 10:37
o Lu 24:51
ö 1Sa 16:7
1Ta 28:9
Yr 11:20
Elç 15:8

Elç 1:12* 890 metre. Yeşu 3:4'e bakın.

Elç 1:24* Ek 1'e bakın.

bu iki adamdan hangisini seçtiğini bize göster ki, **25** Yahuda'nın kendi yoluna giderek bıraktığı bu hizmeti ve elçiliği[a] yerine getirsin." **26** Onlar arasında kura çektiler.[b] Kurada Mattias çıktı ve on bir[c] elçiyle birlikte sayıldı.

2 Pentekost*[ç] Bayramının kutlandığı gün hepsi aynı yerde toplanmıştı. **2** Ansızın gökten, sert bir rüzgârı andıran bir ses geldi ve oturdukları evin her yanına yayıldı.[d] **3** Alevi andıran diller[e] gördüler; bunlar dağılıp her birinin üzerine kondu. **4** Hepsi kutsal ruhla dolup[f] farklı diller konuşmaya başladı;[g] ruh hangi dili konuşmalarını sağlamışsa onu konuşuyorlardı.

5 O sırada Yeruşalim'de, gök altındaki her milletten gelmiş[h] dindar[ı] Yahudiler bulunuyordu. **6** Ses duyulduğunda bir kalabalık toplandı. Büyük şaşkınlık içindeydiler, çünkü her biri kendi dilinde konuşulduğunu işitiyordu. **7** Gerçekten de, hayretler içinde kaldılar ve merakla sormaya başladılar: "Şuraya bakın, bu konuşanların hepsi Celileli[i] değil mi? **8** Nasıl oluyor da her birimiz doğduğumuzdan beri duyduğumuz dilde, kendi dilimizde konuşmalar işitiyoruz? **9** Biz Partlar, Medler,[j] Elamlılar;[k] Mezopotamya'da, Yahudiye'de,[l] Kapadokya'da,[m] Pontus'ta[n] ve Asya eyaletinde,[o] **10** Frigya'da,[ö] Pamfilya'da,[p] Mısır'da ve Libya'nın Kirene'ye yakın bölgelerinde yaşayanlar ve Romalı ziyaretçiler; gerek Yahudi gerekse Yahudiliği benimsemiş olanlar;[a] **11** Giritliler[b] ve Araplar,[c] hepimiz, onların Tanrı'nın muhteşem işleri hakkında kendi dilimizde konuştuklarını işitiyoruz." **12** Hepsi hayret ve şaşkınlık içinde birbirine "Neler oluyor?" diye soruyordu. **13** Ancak, başkaları onlarla alay edip, "Bunlar tatlı şarabı fazla kaçırmış"[ç] dediler.

14 Fakat Petrus on bir elçiyle[d] birlikte ayağa kalktı ve yüksek sesle onlara şöyle dedi: "Ey Yahudiye halkı ve Yeruşalim ahalisi,[e] sözlerime kulak verin ve neler olduğunu öğrenin. **15** Bu insanlar sandığınız gibi sarhoş değil,[f] çünkü şu anda gündüzün üçüncü* saati. **16** Aslında bütün bu olanlar, Yoel peygamber aracılığıyla söylenenlerin gerçekleşmesidir. **17** 'Tanrı diyor ki, "Son günlerde, her türlü insanın üzerine ruhumdan dökeceğim;[g] oğullarınız ve kızlarınız peygamberlik edecekler; gençleriniz görüntüler, yaşlılarınız rüyalar görecekler.[h] **18** O günlerde hem erkek hem de kadın kullarımın üzerine ruhumdan dökeceğim, onlar da peygamberlik edecekler.[ı] **19** Yukarıda gökte olağanüstü olaylar, aşağıda yerde alametler gerçekleştireceğim; kan, ateş ve duman bulutları olacak.[i] **20** Yehova'nın büyük ve şanlı günü gelmeden önce

BÖLÜM 1
a Yhn 6:70
b Öz 16:33
c Mt 28:16

BÖLÜM 2
ç Le 23:16
Tkr 16:9
d Elç 4:31
e Mr 1:8
f Yhn 14:26
Elç 6:3
1Pe 1:12
g Elç 10:46
1Ko 12:10
h Çk 23:17
ı Elç 22:12
i Mr 14:70
Elç 1:11
j 2Kr 17:6
k Da 8:2
l Mt 24:16
Mr 1:5
m 1Pe 1:1
n Elç 18:2
o Elç 13:1
1Pe 1:1
ö Elç 16:6
Elç 18:23
p Elç 13:13
Elç 15:38

2. Sütun
a Çık 12:48
İş 56:6
b Tit 1:12
c 2Ta 17:11
ç 1Sa 1:14
d Mt 28:16
e Elç 7:2
Elç 22:1
f Elç 26:25
1Se 5:7
g İş 44:3
He 36:27
Zk 12:10
h Yo 2:28
ı Sy 11:29
Yo 2:29
Elç 21:4
1Ko 12:10
i Yo 2:30

Elç 2:1* Pentekost Yunancada "Ellinci" anlamına gelir. Bu bayram 16 Nisandan sonraki ellinci günde kutlanırdı. Ek 6'ya bakın.

Elç 2:15* Gün doğuşu esas alınarak "üç"; bugünün saatiyle sabah dokuz suları.

güneş[a] karanlığa gömülecek, ay kana bürünecek.[b] **21** O zaman Yehova'ya adıyla yakaran herkes kurtulacak.” ’[c]

22 Ey İsrailoğulları, sözlerimi dinleyin: Sizin de bildiğiniz gibi, Tanrı Nasıralı[ç] İsa'yı, aranızda onun aracılığıyla yaptığı büyük işler,[d] şaşılacak şeyler ve alametlerle size açıkça tanıttı.[e] **23** Ve siz, ele verilmesi Tanrı tarafından öngörülmüş ve kararlaştırılmış[f] olan bu kişiyi kanun tanımayan adamların eliyle direğe bağlayıp öldürdünüz.[g] **24** Fakat Tanrı, ölümün acı veren zincirlerini kırarak[h] onu diriltti,[ı] çünkü onun ölümün tutsağı olarak kalması mümkün değildi.[i] **25** Davut şu sözleri onun için söylemişti: ‘Yehova hep gözlerimin önündedir; O sağ yanımda olduğu için asla sarsılmam.[j] **26** Bu yüzden yüreğimde neşe, dilimde sevinç sözleri var. Ve ben ümit içinde yaşayacağım;[k] **27** çünkü Sen canımı ölüler diyarında* bırakmazsın ve vefalı kulunun çürüyüp gitmesine izin vermezsin.[l] **28** Hayat yollarını bana öğrettin, yüzüme baktığında içim neşeyle dolacak.’[m]

29 Efendiler, kardeşler, atamız Davut hakkında size açıkça söyleyebilirim ki, o öldü[n] ve gömüldü; mezarı da bugüne dek buradadır. **30** O bir peygamberdi ve Tanrı'nın, onun soyundan birini tahtına oturtacağına dair kendisine ettiği yemini biliyordu.[o] **31** Bu yüzden Mesih'in diriltileceğini, yani ölüler diyarında bırakılmayacağını ve bedeninin çürümeyeceğini önceden görerek bildirdi.[a] **32** Bu kişi İsa'ydı; Tanrı onu diriltti ve hepimiz bunun şahitleriyiz.[b] **33** Dolayısıyla o, Tanrı'nın sağına yükseltildi[c] ve vaat edilen kutsal ruhu Babamızdan aldı.[ç] Ve gördüğünüz, işittiğiniz gibi bu ruhu üzerimize dökmüştür. **34** Tabii, Davut göklere çıkmadı,[d] fakat şunu söyledi: ‘Yehova, Efendime dedi ki, **35** “Ben düşmanlarını ayaklarının altına basamak yapıncaya kadar[e] sağımda otur.” ’[f] **36** Bu nedenle bütün İsrail evi şunu iyice bilsin ki, direğe* gerdiğiniz[g] İsa'yı, Tanrı hem Efendi[h] hem de Mesih yapmıştır.”

37 Bunu duyunca yüreklerine hançer saplanmış gibi oldu[ı] ve Petrus'la diğer elçilere “Efendiler, kardeşler, ne yapacağız?” diye sordular.[i] **38** Petrus da onlara şöyle dedi: “Tövbe edin[j] ve günahlarınızın bağışlanması[k] için İsa Mesih'in adıyla[l] vaftiz edilin;[m] o zaman kutsal ruh armağanını alacaksınız.[n] **39** Çünkü bu vaat[o] sizler, çocuklarınız, uzakta olanların hepsi,[ö] Tanrımız Yehova'nın yanına çağıracağı ne kadar insan varsa[p] onlar için geçerlidir.” **40** Petrus daha başka şeyler de anlatarak konuyu tam olarak açıkladı ve “Yoldan çıkmış bu nesilden kendinizi kurtarın”[r] tembihinde bulundu. **41** Sonra, onun sözlerini yürekten kabul edenler vaftiz edildi[s] ve o gün yaklaşık üç bin can onlara

BÖLÜM 2

a Mt 24:29
b Yo 2:31
Mr 13:24
c Yo 2:32
Ro 10:13
ç Mt 2:23
d Lu 24:19
Yhn 5:36
e Yhn 14:10
İb 2:4
f Lu 24:44
Yhn 19:11
Elç 4:28
1Pe 1:20
g Lu 23:33
Elç 5:30
Elç 7:52
h Me 9:13
ı Me 16:10
Elç 3:15
Ro 4:24
1Ko 6:14
Kİ 2:12
İb 13:20
i Yhn 10:18
j Me 16:8
k Me 16:9
l Me 16:10
Elç 13:35
m Me 16:11
n 1Kr 2:10
Elç 13:36
o 2Sa 7:12
Me 89:4
Me 132:11

2. Sütun

a Me 16:10
Elç 13:35
Elç 13:37
b Lu 24:48
Elç 1:8
Elç 3:15
c Ro 8:34
Flp 2:9
1Pe 3:22
ç Yhn 14:26
Elç 1:4
d Yhn 3:13
e Ba 3:15
Lu 20:43
1Ko 15:25
İb 10:13
f Me 110:1
g Yhn 19:6
Elç 4:10
h Mt 28:18
Yhn 3:35
Elç 5:31
ı 2Sa 24:10
Me 73:21
i Lu 3:10
Elç 16:30
j Lu 24:47
Elç 17:30
Elç 26:20
k İş 44:22
Mt 26:28
Ef 1:7
l Flp 2:9
Vh 19:16
m Mt 28:19
n Elç 8:20
o Yo 2:28

ö İş 57:19; Ef 2:17; **p** Yo 2:32; **r** Tkr 32:5; Me 78:8; Ga 1:4; Flp 2:15; **s** Elç 8:12; Elç 18:8.

Elç 2:27* “Hades”; Ek 4'e bakın.

Elç 2:36* Ek 17'ye bakın.

katıldı.[a] **42** Ve onlar kendilerini elçilerin öğretimini dinlemeye verdiler; her şeylerini paylaşıyor,[b] birlikte yemek yiyor[c] ve dua ediyorlardı.[ç]

43 Herkesi* bir korku sarmıştı; elçiler aracılığıyla şaşılacak şeyler ve alametler meydana geliyordu.[d] **44** İman edenlerin hepsi bir aradaydı ve her şeyleri ortaktı.[e] **45** Mal mülklerini satıp[f] elde ettikleri geliri herkese ihtiyacına göre dağıtıyorlardı.[g] **46** Her gün birlikte mabette toplanmaya devam ediyor,[h] yemeklerini evlerde birlikte yiyorlardı. Büyük bir sevinç ve içtenlikle yiyeceklerini paylaşıyorlardı.[ı] **47** Tanrı'yı yüceltiyor ve herkesin takdirini kazanıyorlardı.[i] Yehova da günden güne, kurtulan yeni kişileri[j] aralarına katıyordu.[k]

3 Petrus ve Yuhanna dua vakti olan dokuzuncu* saatte[l] mabede çıkarken, **2** ayağı doğuştan[m] sakat olan bir adam da oraya götürülmekteydi. Mabede girenlerden sadaka isteyebilmesi için[n] onu her gün mabedin Güzel Kapı[o] denilen kapısının yanına koyarlardı. **3** Adam, Petrus ve Yuhanna'nın mabede girmek üzere olduğunu görünce dilenmeye başladı.[ö] **4** Petrus ve Yuhanna ise ona gözlerini dikerek,[p] "Bize bak!" dediler. **5** Adam bir şey alma umuduyla onlara dikkatle bakmaya başladı. **6** Fakat Petrus şöyle dedi: "Ne gümüşüm ne de altınım var; ama bende olan şeyi sana veriyorum:[a] Nasıralı[b] İsa Mesih'in adıyla, yürü!"[c] **7** Sonra onu sağ elinden[ç] tutup ayağa kaldırdı. Adamın ayak tabanları ve bilek kemikleri o anda sapasağlam oldu.[d] **8** Fırlayıp[e] ayağa kalktı ve yürümeye başladı. Zıplayarak, Tanrı'ya şükrederek, onlarla birlikte yürüyüp mabede girdi.[f] **9** Orada bulunan herkes[g] adamın yürüdüğünü ve Tanrı'ya şükrettiğini gördü. **10** Onun, mabedin Güzel Kapısında[h] oturup dilenen adam olduğunu anlayınca, olanlar karşısında çok şaşırdılar, hayretler içinde kaldılar.[ı]

11 Adam, Petrus ve Yuhanna'ya yapışmış, peşlerinden ayrılmıyordu. Herkes büyük şaşkınlık içinde, Süleyman'ın Sıra Sütunları[i] denilen yere onların yanına koştu. **12** Petrus bunu görünce onlara şöyle dedi: "Ey İsrailoğulları, buna neden şaşırıyorsunuz? Ya da bu adamı sanki kendi gücümüzle veya dindarlığımız sayesinde yürütmüşüz gibi bize bakıyorsunuz?[j] **13** Atalarımızın Tanrısı, İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı,[k] Kulu[l] İsa'yı yüceltti.[m] Onu siz ele verdiniz[n] ve Pilatus onu salıvermeye karar verdiği halde onun önünde İsa'yı reddettiniz.[o] **14** Evet, siz o kutsal ve doğru insanı[ö] reddettiniz. Bir katilin size bağışlanmasını istediniz,[p] **15** hayatın Öncüsünü[r] ise öldürdünüz. Ancak Tanrı onu diriltti, biz de bunun şahitleriyiz.[s] **16** Sonuç olarak, gördüğünüz ve tanıdığınız bu adam onun ismi sayesinde, onun ismi-

Elç 2:43* Sözcük anlamıyla, "her canı"; Ek 3'e bakın. **3:1*** Gün doğuşu esas alınarak "dokuz"; bugünün saatiyle öğleden sonra üç suları.

BÖLÜM 2

a İş 60:22; Elç 4:4; Elç 5:14
b Flp 1:5
c Elç 2:46
ç Elç 1:14
d Elç 5:12; Elç 19:17
e Elç 4:32
f Mt 19:21
g İş 58:7; Elç 4:34
h Lu 24:53
ı Vz 9:7
i Ro 14:18
j Elç 5:14; Elç 11:21; Elç 11:24
k Me 115:14; 1Ko 3:7

BÖLÜM 3

l Elç 10:30
m Yhn 9:1; Elç 14:8
n Yhn 9:8
o Elç 3:10
ö Lu 11:41
p Elç 14:9

2. Sütun

a 2Ko 6:10
b Mt 2:23; Elç 4:10
c Elç 3:16
ç Mt 9:25; Lu 6:6
d Mt 8:15; Yhn 5:8; Elç 9:34; Elç 14:10
e İş 35:6
f Yhn 5:14
g Elç 4:21
h Yhn 9:8; Elç 3:2
ı Mr 5:42
i Yhn 10:23; Elç 5:12
j 2Ko 3:5
k Çk 3:6; Mt 22:32
l İş 52:13; İş 53:11
m Yhn 7:39; Flp 2:9
n Elç 2:23; Elç 5:30
o Mt 27:21; Lu 23:14
ö 1Yh 2:1
p Mt 27:20; Lu 23:18
r Elç 5:31; İb 2:10
s Lu 24:48; Elç 1:8; Elç 2:32

ne olan imanımızla kuvvet buldu ve onun sayesinde sahip olduğumuz imanla, hepinizin gözü önünde böyle tam bir sağlığa kavuştu. **17** Şimdi kardeşler, biliyorum ki siz de yöneticileriniz[a] gibi bilgisizce davrandınız.[b] **18** Fakat Tanrı, Mesih'inin acı çekeceğine dair tüm peygamberlerin ağzından daha önce bildirdiklerini bu şekilde yerine getirdi.[c]

19 Bu nedenle günahlarınızın silinmesi[ç] için tövbe edin[d] ve dönün ki,[e] Yehova'nın elinden* bir ferahlık[f] dönemi gelsin **20** ve O sizin için atanmış olan Mesih'i, yani İsa'yı göndersin. **21** Kendisi, Tanrı'nın eski devirlerden beri kutsal peygamberleri[g] aracılığıyla sözünü ettiği, her şeyin geri verileceği zamana dek[h] gökte beklemelidir.[ı] **22** Musa şöyle demişti: 'Yehova Tanrı size kardeşleriniz arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak.[i] Onun size söyleyeceği her şeyi dinlemelisiniz.[j] **23** Evet, o Peygamberi dinlemeyen hiçbir can Tanrı'nın toplumunda yaşatılmayacaktır.'[k] **24** Samuel ve ondan sonra sırasıyla sözü ileten tüm peygamberler, bu günleri açıkça bildirmiştir.[l] **25** Siz bu peygamberlerin oğulları,[m] Tanrı'nın atalarınızla yaptığı ahdin çocuklarısınız. O, İbrahim'e 'Yeryüzünün bütün aileleri senin soyun aracılığıyla nimetler elde edecek' demişti.[n] **26** Tanrı, her birinizi kötü işlerinden döndürerek nimetler vermek için, Kulunu atadıktan sonra önce[a] size gönderdi."

4 O ikisi halkla konuşurken, yüksek kâhinler, mabet bekçilerinin komutanı[b] ve Sadukiler[c] çıkageldiler. **2** Petrus ve Yuhanna'nın halka Tanrı'nın sözünü öğretmesine ve İsa'yı örnek göstererek dirilmeyi açıkça bildirmesine çok kızmışlardı.[ç] **3** Onları tutukladılar ve zaten akşam olduğundan ertesi güne dek gözetim altında tuttular.[d] **4** Fakat elçilerin konuşmasını dinleyenlerden birçoğu iman etmiş,[e] iman eden erkeklerin sayısı beş bine yaklaşmıştı.[f]

5 Ertesi gün yöneticiler, ihtiyarlar ve yazıcılar Yeruşalim'de bir toplantı düzenlediler.[g] **6** (Yüksek kâhin Hanna'nın[h] yanı sıra, Kayafa,[ı] Yuhanna, İskender ve yüksek kâhinin akrabalarından kim varsa oradaydı.) **7** Onları ortaya getirip "Hangi yetkiyle veya kimin adıyla bunu yaptınız?" diyerek sorgulamaya başladılar.[i] **8** O zaman, kutsal ruhla dolmuş olan[j] Petrus onlara şöyle dedi:

"Siz halkın yöneticileri ve ihtiyarlar, **9** eğer bugün hasta bir adama[k] yapılan iyilik nedeniyle ve onun kimin adıyla iyileştirildiği konusunda sorguya çekiliyorsak, **10** sizler ve tüm İsrail halkı şunu bilsin ki, bu adamın karşınızda sapasağlam durması, sizin direğe gerdiğiniz,[ı] fakat Tanrı'nın dirilttiği[m] Nasıralı[n] İsa Mesih'in adıyla olmuştur. **11** 'Siz yapı ustalarının hiçe saydığı bu taş, köşenin baş taşı[o] olmuştur.'

BÖLÜM 3
a 1Ko 2:8
b Lu 23:34
Yhn 16:3
1Ti 1:13
c Me 22:16
Me 118:22
İş 50:6
İş 53:8
Da 9:26
Lu 22:15
ç He 33:16
1Yh 1:7
d Elç 2:38
e He 33:11
Ef 4:22
1Pe 4:3
f İş 28:12
g İş 1:26
h Mt 17:11
ı Me 110:1
i Tkr 18:15
Tkr 34:10
j Tkr 18:18
Elç 7:37
k Tkr 18:19
l Lu 24:27
Elç 10:43
m Ro 9:4
n Ba 22:18
Ga 3:8

2. Sütun
a Elç 13:46
Ro 1:16

BÖLÜM 4
b Lu 22:4
c Elç 23:8
ç Elç 4:33
Elç 17:18
d Lu 21:12
e 1Ti 3:16
f Elç 2:41
Elç 6:7
g Mr 13:9
h Lu 3:2
Yhn 18:13
ı Mt 26:57
Lu 3:2
Yhn 11:49
i Mt 21:23
Mr 11:28
Lu 20:2
j Elç 7:55
k Elç 3:7
l Elç 2:36
m Elç 2:24
Elç 5:30
n Mt 2:23
Elç 3:6
o Me 118:22
İş 28:16
Mt 21:42
1Pe 2:7

Elç 3:19* Sözcük anlamıyla, "yüzünden"

12 Ayrıca, ondan başka kimse kurtuluş getiremez;[a] çünkü Tanrı kurtulmamız için gök altında, insanlar arasında başka birinin ismini[b] vermemiştir."

13 Onlar, Petrus ile Yuhanna'nın çekinmeden konuştuklarını ve eğitimsiz, sıradan insanlar[c] olduklarını görünce şaşırdılar. O zaman onların İsa'nın yanında bulunmuş kişiler olduklarını anladılar.[ç] **14** İyileştirilen adam Petrus ve Yuhanna'yla birlikte gözlerinin önünde durduğundan[d] diyecek söz bulamadılar.[e] **15** Onlara Sanhedrin* salonundan çıkmalarını emrettiler ve kendi aralarında görüşmeye başladılar. **16** "Bu adamlara ne yapacağız?"[f] diyorlardı. "Çünkü onlar aracılığıyla olağanüstü bir iş gerçekleşti; bunu tüm Yeruşalim halkı biliyor,[g] biz de inkâr edemeyiz. **17** Yine de, bu olayın halk arasında daha fazla duyulmaması için, artık bu adamın ismiyle kimseye bir söz söylemesinler diye onlara gözdağı verelim."[h]

18 Bunun üzerine onları çağırdılar ve hiçbir yerde İsa'nın ismiyle tek bir söz bile söylememelerini ve öğretmemelerini emrettiler. **19** Fakat Petrus ve Yuhanna onlara şu cevabı verdi: "Siz söyleyin, Tanrı'nın sözü yerine sizin sözünüzü dinlememiz Tanrı gözünde doğru olur mu? **20** Bizler gördüğümüz ve duyduğumuz şeyler hakkında konuşmadan duramayız."[ı] **21** Kurul üyeleri onları cezalandırmak için bir neden bulamadıklarından ve halktan korktuklarından,[a] bir kez daha tehdit ettikten sonra onları salıverdiler; çünkü herkes yapılan işten ötürü Tanrı'yı yüceltiyordu. **22** Mucizevi şekilde iyileştirilen adam kırk yaşının üzerindeydi.

23 Petrus ve Yuhanna salıverildikten sonra kardeşlerin yanına gittiler,[b] yüksek kâhinlerin ve ihtiyarların kendilerine neler söylediğini anlattılar. **24** Orada bulunanlar anlatılanları dinledikten sonra, yüksek sesle hep birlikte Tanrı'ya dua ettiler:[c]

"Ulu[ç] Rabbimiz, yeri, göğü, denizi ve içlerindeki her şeyi yaratan Sensin.[d] **25** Atamız olan hizmetkârın Davut'un ağzından kutsal ruh aracılığıyla söyledin:[e] 'Neden milletler kargaşa içinde ve halklar boş şeyler kuruyor?[f] **26** Yerin kralları yerlerini aldılar; yöneticiler bir araya toplandı, Yehova'ya karşı, mesihine karşı birlik oldular.'[g] **27** Gerçekten de, hem Herodes hem Pontius Pilatus,[h] diğer milletlerden insanlarla ve İsrail halklarıyla bu şehirde birleştiler ve meshettiğin[ı] kutsal[i] kulun İsa'ya karşı geldiler. **28** Böylece, Senin Kendi gücün ve isteğinle önceden kararlaştırdığın şeyleri gerçekleştirdiler.[j] **29** Şimdi Yehova, onların tehditlerine bak;[k] Sen şifa vermek için elini uzatırken ve kutsal kulun[ı] İsa'nın adıyla[m] alametler ve şaşılacak işler[n] gerçekleşirken, **30** biz kullarına da sözünü tam bir cesaretle söyleme gücü[o] bağışla."

BÖLÜM 4

a Yhn 1:12
Yhn 14:6
1Ti 2:5

b Mt 1:21
Elç 10:43
Flp 2:9

c Mt 11:25
1Ko 1:27

ç Yhn 7:15

d Elç 3:11

e Lu 21:15

f Yhn 11:47

g Elç 3:9

h Elç 5:40

ı Elç 5:29
2Pe 1:16

2. Sütun

a Lu 22:2
Elç 5:26

b Elç 12:12

c Me 55:16

ç Vh 6:10

d Çk 20:11
Ne 9:6
Me 146:6
Vh 10:6

e 2Sa 23:2

f Me 2:1

g Me 2:2

h Lu 23:12

ı Me 45:7
Elç 10:38

i Elç 3:13
İb 7:26

j İş 53:10
Lu 24:44
Elç 2:23
1Pe 1:20

k İş 37:17

l Elç 3:26

m Elç 3:16

n Elç 2:43
Elç 5:12

o İş 58:1
Elç 19:8

Elç 4:15* Matta 26:59'daki dipnota bakın.

31 Onlar dua ettikten sonra, toplandıkları yer sarsıldı.[a] Her biri kutsal ruhla dolmuştu,[b] Tanrı'nın sözünü cesaretle söylüyorlardı.[c]

32 Ayrıca, iman edenlerden oluşan topluluk tek yürek ve tek vücut olmuştu.[c] Hiç kimse bu benim malım demiyordu; her şeyleri ortaktı.[d] **33** Elçiler, Efendileri İsa'nın dirilişi hakkında çok etkili şekilde şahitlik etmeye devam ediyorlardı.[e] Tanrı'nın lütfu hepsinin üzerinde bol bol görülüyordu. **34** Aralarında muhtaç durumda olan hiç kimse yoktu;[f] çünkü tarlası veya evi olan herkes bunları satarak bedellerini getiriyor, **35** elçilerin önüne bırakıyordu.[g] Sonra herkese ihtiyacı oranında dağıtılıyordu.[h] **36** Kıbrıslı bir Levioğlu olan ve elçilerin Barnabas[ı] (tercümesi Teselli Oğlu anlamına gelir) dediği Yusuf da **37** sahip olduğu tarlayı sattı ve parasını getirip elçilerin önüne bıraktı.[i]

5 Fakat, Hananya adında bir adam, karısı Safira ile birlikte bir mülk satıp **2** paranın bir kısmını kendisine sakladı; karısının da bundan haberi vardı. Hananya paranın bir kısmını da getirip elçilerin önüne bıraktı.[j] **3** Fakat Petrus ona şunları söyledi: "Hananya, nasıl Şeytan'a[k] uydun da paranın bir kısmını kendine saklayarak kutsal ruha[l] karşı yalan[m] söylemeye cüret ettin? **4** Tarla satılmadan önce sana ait değil miydi? Sattıktan sonra da istediğini yapmakta serbest değil miydin? Neden yüreğinde böyle bir işe niyet ettin? Sen insanlara değil Tanrı'ya[a] yalan söyledin."[b] **5** Hananya bu sözleri duyunca yere yığılıp son nefesini verdi.[c] Bu olayı duyan herkesi büyük bir korku aldı.[ç] **6** Gençler kalkıp onu kefenlediler[d] ve dışarı götürüp gömdüler.

7 Yaklaşık üç saat sonra, Hananya'nın karısı geldi; olanlardan haberi yoktu. **8** Petrus ona "Tarlayı bu fiyata mı sattınız?" diye sordu. O da "Evet, o fiyata" cevabını verdi. **9** Bunun üzerine Petrus ona şöyle dedi: "Yehova'nın ruhunu sınamak[e] için niçin aranızda söz birliği ettiniz? Bak! Kocanı gömenler kapıda, şimdi seni de götürecekler." **10** Safira o anda Petrus'un ayakları dibine yığılıp son nefesini verdi.[f] Gençler içeri girip ölüsüyle karşılaşınca onu dışarı taşıdılar ve kocasının yanına gömdüler. **11** Bunun üzerine bütün cemaati ve bu olayları duyan herkesi büyük bir korku aldı.

12 Ayrıca, elçiler aracılığıyla halk arasında alametler ve şaşılacak işler gerçekleşiyordu.[g] Hep birlikte Süleyman'ın Sıra Sütunlarında[h] toplanıyorlardı. **13** Bazılarının onların arasına katılmaya cesareti yoktu;[ı] yine de halk onlardan övgüyle söz ediyordu.[i] **14** Ve Efendimize iman eden kadın erkek çok sayıda kişi onlara katılıyordu.[j] **15** Petrus geçerken en azından üzerlerine gölgesi düşsün diye, hastaları yatak ve döşeklerle yollara çıkarıyorlardı.[k] **16** Yeruşalim çevresindeki şehirlerden de akın akın insanlar geliyordu; getirilen hastaların ve kötü ruhlar

BÖLÜM 4

a Elç 2:2
b Elç 2:4
c 1Se 2:2
ç Yhn 17:21
Flp 1:27
d Elç 2:44
e Elç 1:22
Elç 4:2
f Tkr 15:4
Elç 2:45
1Yh 3:17
g Elç 5:2
h Elç 6:1
ı Elç 11:22
Elç 12:25
i Öz 3:9
Lu 12:33

BÖLÜM 5

j Elç 4:35
k Lu 22:3
l Sy 30:2
Vz 5:4
Elç 5:9
m Me 101:7
Me 119:118
Ef 4:25
Kl 3:9
Vh 21:8

2. Sütun

a 1Sa 2:25
b Tkr 23:23
c 1Pe 4:17
ç Elç 2:43
Elç 5:11
d Yhn 19:40
e Çk 17:2
Me 95:9
Mt 4:7
Lu 4:12
1Ko 10:9
f Elç 5:5
g Elç 4:30
Elç 6:8
Elç 7:36
Elç 14:3
Elç 15:12
Ro 15:19
2Ko 12:12
h Yhn 10:23
Elç 3:11
ı Yhn 19:38
i Elç 2:47
j Elç 6:7
k Mt 9:21
Mt 14:36
Mr 6:56

tarafından rahatsız edilen kişilerin hepsi şifa buluyordu.

17 Fakat başkâhin ve yanındakiler (o zamanın Saduki mezhebi mensupları) büyük bir kıskançlıkla kalkıp[a] **18** elçileri tuttular ve gözetim altına aldılar.[b] **19** Bununla birlikte, Yehova'nın meleği[c] gece hapishanenin kapılarını açıp[ç] onları dışarı çıkardı ve şunları söyledi: **20** "Doğruca mabede gidin, orada durup o hayata dair her şeyi halka anlatmaya devam edin."[d] **21** Bu söz üzerine elçiler gün ağarırken mabede girip Tanrı'nın sözünü öğretmeye başladılar.

Başkâhin ve yanındakiler gelince, Sanhedrin'i ve İsrailoğullarının ihtiyar meclisinin tümünü toplantıya çağırdılar[e] ve elçileri getirtmek için hapishaneye adam gönderdiler. **22** Görevliler oraya varınca onları hapishanede bulamadılar. Bunun üzerine haber vermek için geri döndüler **23** ve gördüklerini anlattılar: "Oraya vardığımızda hapishane sıkı sıkıya kilitliydi, muhafızlar da kapılarda nöbetteydi; ancak kapıları açtığımızda içeride kimseyi bulamadık." **24** Mabet bekçilerinin komutanı ve yüksek kâhinler bunları işitince şaşkına döndüler ve bu işin sonunun nereye varacağını merak etmeye başladılar.[f] **25** Bir adam gelip onlara, "Bakın, hapse attığınız adamlar mabette halka bir şeyler öğretiyorlar"[g] diye haber verdi. **26** O zaman mabet komutanı kendisine bağlı görevlilerle birlikte gidip elçileri getirdi; fakat halk kendilerini taşlar diye korktuklarından[a] zor kullanmadılar.

27 Elçileri getirip Sanhedrin salonuna soktular. Başkâhin onları sorguya çekti. **28** "Bu adamın ismiyle kimseye bir şey öğretmeyin diye kesin bir emir vermiştik.[b] Fakat şu hale bakın, öğretinizi tüm Yeruşalim'e yaydınız.[c] Bu adamın kanının[ç] sorumluluğunu bizim üzerimize yıkmaya kararlısınız" dedi. **29** Petrus ve diğer elçiler şu cevabı verdiler: "Biz insanlardan önce Tanrı'ya itaat etmeliyiz.[d] **30** Sizin direğe[e] asarak katlettiğiniz İsa'yı atalarımızın Tanrısı dirilti.[f] **31** Tanrı onu yükseltip Öncü[g] ve Kurtarıcı[h] olarak sağına[ı] oturttu ki, İsrail'e tövbe[i] etme ve günahlardan bağışlanma[j] fırsatı sağlasın. **32** Biz bunların tanığıyız;[k] Kendisine itaat edenlere Tanrı'nın verdiği kutsal ruh[l] da tanıktır."

33 Bunları duyunca öfkeden çılgına döndüler ve elçileri öldürmek istediler.[m] **34** Fakat, bütün halkın saygısını kazanmış bir Kanun öğretmeni olan Gamaliel[n] adlı Ferisi, Sanhedrin önünde ayağa kalkıp elçileri kısa bir süre için dışarı çıkarmalarını emretti.[o] **35** Üyelere şunları söyledi: "Ey İsrailoğulları,[ö] bu adamlar hakkındaki niyetinize dikkat edin. **36** Örneğin bundan önce Tevdas, büyük bir adam edasıyla ortaya çıktı[p] ve dört yüz kadar kişi ona katıldı.[r] Fakat o öldürüldü, adamları da dağıldılar ve yok olup gittiler. **37** Ondan sonra, nüfus sayımı[s] zamanında Celileli Yahuda çıkıp

BÖLÜM 5

a Öz 27:4
Mt 27:18
b Lu 21:12
Elç 4:3
c Me 34:7
Elç 12:7
İb 1:14
ç Elç 16:26
d Yhn 6:68
e Elç 4:5
f Elç 4:1
g Elç 4:20

2. Sütun

a Mt 14:5
Lu 20:19
b Elç 4:18
c Yhn 12:19
ç Mt 27:25
Elç 3:15
d 1Sa 15:22
Da 3:18
Yhn 14:15
Elç 4:19
e Elç 2:23
Elç 10:39
Ga 3:13
1Pe 2:24
f Elç 2:24
Elç 13:30
g Elç 3:15
h Mt 1:21
İb 2:10
ı Elç 2:33
Flp 2:9
i Elç 2:38
j İş 53:11
Lu 24:47
Elç 10:43
Elç 13:38
k Lu 24:48
Elç 1:8
Elç 1:22
l Yhn 15:26
m Elç 7:54
n Elç 22:3
o Elç 4:15
ö Elç 2:22
p Elç 8:9
r Elç 21:38
s Lu 2:2

insanları peşine taktı. Fakat o da yok oldu ve adamlarının hepsi dağıldı. **38** Dolayısıyla size derim ki, bu adamlara karışmayın, onları rahat bırakın. (Çünkü eğer bu tertip ya da faaliyet insan kaynaklıysa bozulacaktır.[a] **39** Yok eğer Tanrı'dan kaynaklanıyorsa,[b] siz bunları bastıramazsınız.)[c] Yoksa, Tanrı'ya karşı savaşanlar durumuna düşersiniz."[ç] **40** Onun sözünü dikkate aldılar. Elçileri içeri çağırıp dayak attılar[d] ve İsa'nın adıyla artık konuşmamalarını emrettikten[e] sonra onları bıraktılar.

41 Böylece elçiler, İsa'nın ismi uğrunda aşağılanmaya layık görüldükleri için[f] Sanhedrin'den sevinç[g] içinde çıktılar. **42** Her gün mabette ve evden eve[h] sözü öğretmeye[ı] ve Mesih İsa hakkındaki iyi haberi bildirmeye yılmadan devam ediyorlardı.[i]

6 Öğrencilerin sayısının arttığı o günlerde, Yunanca[j] konuşan Yahudiler arasında, İbranice konuşan Yahudilerle ilgili yakınmalar oldu. Çünkü günlük yiyecek dağıtımında kendi dulları ihmal ediliyordu.[k] **2** Bu nedenle onikiler, tüm öğrencileri yanlarına çağırıp onlara şöyle dediler: "Bizim Tanrı'nın sözünü öğretmeyi bırakıp sofralara yiyecek dağıtmamız uygun değil.[l] **3** Dolayısıyla kardeşler, aranızda iyi nitelikleriyle tanınmış, ruh ve hikmetle dolu[m] yedi kişi bulun;[n] yapılması gereken bu işle onları görevlendirelim. **4** Biz de kendimizi duaya ve Tanrı'nın sözünü öğretme işine verelim."[o] **5** Bu sözleri hepsi uygun buldu; bunun üzerine imanla ve kutsal ruhla dolu bir adam[a] olan İstefanos ile Filipus'u,[b] Prohoros, Nikanor, Timon, Parminas ve Yahudiliği benimsemiş olan Antakyalı Nikolaos'u seçtiler. **6** Onları elçilerin önüne getirdiler ve elçiler dua ettikten sonra ellerini[c] onların üzerine koydular.

7 Böylece Tanrı'nın sözünün etkisi gitgide artıyor[c] ve Yeruşalim'de öğrencilerin sayısı hızla çoğalıyordu;[d] kâhinlerden[e] iman yolunu benimseyenler[f] hayli çoktu.

8 Tanrı'nın lütfu ve gücüyle dolu olan İstefanos halk arasında şaşkınlık veren büyük işler ve alametler[g] yapıyordu. **9** Fakat Azatlılar Havrası denilen havradan, Kirene ve İskenderiye[h] yörelerinden, Kilikya'dan[ı] ve Asya eyaletinden bazı kişiler İstefanos'la tartışmaya başladı. **10** Ancak onun sözlerindeki hikmet[i] ve ruha karşı koyamadılar.[j] **11** O zaman gizlice bazı adamlarla görüşüp, "İstefanos'un Tanrı'ya ve Musa'ya küfrederek konuştuğunu[k] duyduk" demeleri için anlaştılar.[l] **12** Böylece halkı, ihtiyarları ve yazıcıları kışkırttılar; bir baskınla İstefanos'u yakalayıp zorla Sanhedrin'e getirdiler.[m] **13** Buldukları yalancı tanıklar[n] şöyle söyledi: "Bu adam hiç durmadan bu kutsal yer ve Kanun aleyhinde konuşuyor.[o] **14** Mesela, Nasıralı İsa'nın burayı yıkacağını ve Musa'dan bize kalan âdetleri değiştireceğini söyledi."

15 Sanhedrin'de oturan herkes gözlerini dikmiş İstefanos'a

BÖLÜM 5

a Me 127:1
Öz 21:30
Mt 15:13
b İş 26:12
Ro 8:31
c İş 8:10
ç Elç 26:14
d Mt 10:17
Mr 13:9
Lu 20:10
Elç 22:19
e Elç 4:18
f Elç 9:16
g Mt 5:12
Elç 16:25
Ro 5:3
2Ko 12:10
Flp 1:29
İb 10:34
1Pe 4:13
h Elç 20:20
ı Elç 2:46
Elç 4:31
Elç 18:5
i 2Ko 10:14

BÖLÜM 6

j Elç 9:29
k Elç 4:35
1Ti 5:3
Yk 1:27
l Çk 18:18
m Elç 6:10
Elç 16:2
1Ti 3:7
n Tkr 1:13
o Elç 2:42

2. Sütun

a Elç 11:24
b Elç 21:8
c Tkr 34:9
Elç 8:17
Elç 13:3
Elç 14:23
1Ti 4:14
1Ti 5:22
2Ti 1:6
ç Elç 12:24
Elç 19:20
d Elç 2:47
e Yhn 12:42
Elç 15:5
f Ro 16:26
g Elç 2:43
h Elç 18:24
ı Elç 23:34
i Lu 21:15
Elç 6:3
j İş 54:17
Lu 21:15
k 1Kr 21:10
Mt 26:59
l Çk 23:1
Le 19:16
m Lu 22:66

---

n Tkr 5:20; Öz 19:28; o Yr 26:11; Elç 21:28.

bakıyordu;[a] yüzünün bir melek yüzü gibi olduğunu gördüler.[b]

7 Başkâhin "Bunlar doğru mu?" diye sordu. **2** İstefanos şunları söyledi: "Efendiler, kardeşler ve babalar beni dinleyin. Atamız İbrahim Harran'da[c] oturmaya başlamadan önce Mezopotamya'da yaşarken, yüce Tanrı[ç] ona görünüp, **3** 'Memleketinden, akrabalarının yanından çık ve sana göstereceğim memlekete git'[d] dedi. **4** O zaman İbrahim Kaldelilerin memleketinden ayrılıp Harran'da oturmaya başladı. Tanrı İbrahim'e, babası öldükten[e] sonra, oradan çıkıp şimdi yaşadığınız bu memlekete gelmesini söyledi.[f] **5** Orada ona miras olarak bir mülk, bir karış bir yer bile vermedi.[g] Ancak, bir vaatte bulunarak[h] ona ve henüz çocuğu olmadığı halde[ı] kendisinden sonra soyuna[i] bu yeri mülk olarak vereceğini söyledi. **6** Tanrı ona ayrıca, soyunun yabancı bir memlekette[j] gurbet hayatı yaşayacağını[k] ve memleket halkının onları köle edip dört yüz yıl boyunca onlara eziyet edeceğini[l] söyledi. **7** Tanrı, 'Onların kölelik edeceği o millete ben hüküm vereceğim,[m] sonra o memleketten çıkıp bu yerde bana ibadet edecekler' dedi.[n]

8 Tanrı, İbrahim'le bir de sünnet ahdi[o] yaptı; sonra İbrahim İshak'ın babası oldu[ö] ve onu sekizinci günde sünnet etti.[p] İshak Yakup'un, Yakup da on iki büyük atanın babası oldu.[r] **9** O atalar Yusuf'u kıskanarak[s] Mısır'a sattılar.[ş] Fakat Tanrı Yusuf'un yanındaydı.[a] **10** Onu tüm sıkıntılarından kurtardı. Mısır kralı Firavunun önünde onu hikmetli kıldı ve Firavunun gözüne girmesini sağladı. Böylece Firavun, Yusuf'u Mısır'ın ve kendi evinin yöneticisi olarak atadı.[b] **11** Sonra tüm Mısır ve Kenan memleketlerinde kıtlık, büyük bir sıkıntı baş gösterdi; atalarımız hiç yiyecek bulamıyordu.[c] **12** Yakup Mısır'da yiyecek olduğunu duydu[ç] ve atalarımızı oraya ilk o zaman gönderdi.[d] **13** İkinci gidişlerinde Yusuf kendisini kardeşlerine tanıttı,[e] Firavun da Yusuf'un sülalesini tanıdı.[f] **14** Böylece Yusuf haber gönderip babası Yakup'u ve tüm akrabalarını Kenan'dan çağırdı.[g] Onların hepsi yetmiş beş kişiydi.*[h] **15** Yakup Mısır'a gitti[ı] ve orada öldü.[i] Atalarımız da orada öldüler[j] **16** ve Şekem'e[k] götürülüp İbrahim'in orada Hamoroğullarından gümüş parayla satın aldığı[l] mezara konuldular.[m]

17 Tanrı'nın İbrahim'e açıkça bildirdiği vaadin gerçekleşme vakti yaklaşırken, Mısır'da İsrailoğulları çoğalmış, büyük bir halk olmuştu.[n] **18** O sırada Mısır'ın başına, Yusuf'u tanımayan başka bir kral geçti.[o] **19** Bu kral soyumuza karşı kurnazca bir politika izledi[ö] ve atalarımızı, çocuklarını ölüme terk etmeye zorladı.[p] **20** Musa o dönemde doğdu;[r] o tanrısal bir güzelliğe sahipti[s] ve babasının evinde üç ay bakıldı. **21** Sonra ölüme terk edildiğinde Firavunun kızı onu

BÖLÜM 6

a Mt 10:17
b Hk 13:6

BÖLÜM 7

c Ba 11:31
Ba 15:7
Ne 9:7
ç Me 29:3
d Ba 12:1
e Ba 11:32
İb 11:8
f Ba 12:4
g Tkr 2:5
h Ba 17:8
Çk 6:8
ı Ba 12:7
Ba 13:15
i Ba 48:4
Tkr 32:49
Ne 9:24
j Çk 12:40
k Ba 15:13
Me 39:12
1Pe 2:11
l Ba 15:13
m Ba 15:14
n Çk 3:12
o Ba 17:10
ö Ba 21:1
p Ba 21:4
Le 12:3
Lu 2:21
r Ba 29:32
s Ba 37:11
ş Ba 37:28
Ba 45:4
Me 105:17

2. Sütun

a Ba 39:2
b Ba 41:40
Ba 41:41
Ba 41:46
Me 105:21
c Ba 41:54
Ba 42:5
ç Ba 42:2
d Ba 42:6
e Ba 45:1
f Ba 45:16
g Ba 45:9
h Ba 46:27
Tkr 10:22
ı Ba 46:29
Tkr 26:5
i Ba 49:33
j Çk 1:6
k Ba 50:13
l Ba 23:16
m Çk 13:19
Yş 24:32
n Çk 1:7
o Çk 1:8
ö Çk 1:10
p Çk 1:22
r Çk 2:2
s İb 11:23

Elç 7:14* Başlangıç 46:20, 27'deki dipnotlara bakın.

buldu ve kendi oğlu gibi yetiştirdi.[a] **22** Böylece Musa Mısırlılara ait her türlü bilgeliği öğrendi.[b] Gerçekten de sözleri[c] ve yaptıklarıyla etkili biriydi.

23 Musa kırk yaşını bitirdiğinde, yüreğine kardeşleri İsrailoğullarının durumunu öğrenme arzusu düştü.[ç] **24** Onlardan birinin kötü muameleye uğradığını görünce onu savundu ve Mısırlıyı vurup öldürerek[d] onun öcünü aldı. **25** Tanrı'nın, kurtuluşları için kendisini kullanmakta olduğunu kardeşlerinin anlayacağını zannediyordu,[e] ancak onlar anlamamışlardı. **26** Ertesi gün onlardan ikisi kavga ederken karşılarına çıkıp, 'Efendiler, siz kardeşsiniz, neden birbirinize kötü davranıyorsunuz?'[f] diyerek onları barıştırmaya çalıştı.[g] **27** Fakat komşusuna kötü muamele eden, ona karşı çıkarak 'Kim seni başımıza yönetici ve hâkim atadı?[h] **28** Yoksa dün Mısırlıyı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?' dedi.[ı] **29** Bu sözler üzerine Musa kaçtı; Midyan[i] diyarında gurbet hayatı yaşadı ve iki oğlu oldu.[j]

30 Aradan kırk yıl geçti, Sina Dağı yakınlarındaki çölde, yanan bir çalının alevinde ona bir melek göründü.[k] **31** Musa gördükleri karşısında çok şaşırdı.[l] Ne olduğunu anlamak için yaklaşırken, Yehova'nın sesi duyuldu. **32** 'Ben senin atalarının Tanrısı, İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısıyım'[m] dedi. Musa tir tir titrediğinden daha fazla bakmaya cesaret edemedi. **33** Yehova ona şunları söyledi: 'Ayağından çarıklarını çıkar, çünkü bastığın yer kutsal topraktır.[a] **34** Mısır' da halkıma yapılan kötü muameleyi gördüm,[b] iniltilerini işittim[c] ve onları kurtarmak için indim.[ç] Şimdi gel seni Mısır'a göndereyim.'[d] **35** İsrailoğullarının 'Kim seni yönetici ve hâkim atadı?'[e] diyerek reddettiği bu Musa'yı, Tanrı çalıda görünen melek aracılığıyla hem yönetici hem de kurtarıcı olarak Mısır'a gönderdi.[f] **36** Bu adam Mısır' da,[g] Kızıldeniz'de[h] ve kırk yıl[ı] boyunca çölde şaşılacak işler ve alametler yaparak halka önderlik etti.[i]

37 İsrailoğullarına, 'Tanrı size kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak'[j] diyen bu Musa'dır. **38** Çöldeki cemaatin[k] arasında yaşamış, Sina Dağında kendisiyle konuşan melekle[l] ve atalarımızla birlikte bulunmuş olan odur.[m] O, size iletmek üzere, yaşayan kutsal bildirileri[n] alan kişidir. **39** Atalarımız ise ona itaat etmeyi reddedip kendisini bir kenara ittiler[o] ve yüreklerinde Mısır'a dönme arzusu beslediler.[ö] **40** Harun'a, 'Bize önümüzden gidecek ilahlar yap. Çünkü bizi Mısır'dan çıkaran Musa'ya ne olduğunu bilmiyoruz' dediler.[p] **41** İşte o günlerde bir buzağı yaptılar;[r] bu puta kurban sundular ve kendi ellerinin eseri önünde gülüp eğlenmeye daldılar.[s] **42** Bu nedenle Tanrı onlardan yüz çevirdi ve gökler ordusuna tapınan bu halkı kendi hallerine bıraktı.[ş] Bu, peygamberlerin kitabında da

BÖLÜM 7

a Çk 2:5
Çk 2:10
b 1Kr 4:30
c Çk 11:3
Lu 24:19
ç Çk 2:11
d Çk 2:12
e İb 11:26
f Çk 2:13
g Ba 13:8
h Elç 7:35
ı Çk 2:14
i Çk 2:15
j Çk 2:22
Çk 18:3
k Çk 3:2
İş 63:9
l Çk 3:3
m Ba 50:24
Çk 3:6
Mr 12:26
Lu 20:37

2. Sütun

a Çk 3:5
Yş 5:15
b Çk 3:7
Tkr 26:7
c Çk 2:24
ç Çk 3:8
d Çk 3:10
e Çk 2:14
Elç 7:27
f Çk 4:19
g Çk 7:3
Çk 8:5
Çk 9:10
Me 105:27
h Çk 14:21
Çk 15:5
İb 11:29
ı Çk 16:35
Sy 14:33
i Çk 12:41
j Tkr 18:15
Elç 3:22
k Tkr 5:27
l Tkr 5:4
İş 63:9
Elç 7:53
Ga 3:19
İb 2:2
m Çk 19:3
n Çk 21:1
Tkr 9:10
Ro 3:2
1Pe 4:11
o Sy 14:3
ö Çk 16:3
p Çk 32:1
Çk 32:23
r Çk 32:4
Tkr 9:16
s Çk 32:6
Me 106:19
ş Me 81:12
Ro 1:24
2Se 2:11

yazılmıştır:[a] ‘Ey İsrail evi, çölde kırk yıl boyunca Bana mı kurbanlar ve sunular getirdiniz?[b] **43** Hayır, siz Molok’un*[c] çadırını ve ilah Refan’ın[#] yıldızını,[ç] tapınmak için yaptığınız bu tasvirleri taşıdınız. Ben de sizi Babil’den öteye süreceğim.’[d]

44 Atalarımızın çölde Şahitlik Çadırı* vardı. Tanrı Musa’ya, gördüğü örneğe uygun bir çadır yapmasını emretmiş ve Musa da çadırı buna göre yapmıştı.[e] **45** Musa’dan sonra Şahitlik Çadırını teslim alan atalarımız, onu Yeşu’yla birlikte, Tanrı’nın önlerinden kovduğu[f] milletlerin topraklarına[g] getirdiler.[h] Şahitlik Çadırı orada Davut’un zamanına dek kaldı. **46** Tanrı’nın lütfuna erişmiş biri olan Davut,[ı] Yakup’un Tanrısı için bir mesken yapma imtiyazı istedi.[i] **47** Fakat Tanrı’ya bir ev inşa eden Süleyman oldu.[j] **48** Ancak Yüceler Yücesi, insan eliyle yapılmış evlerde oturmaz;[k] peygamberin de yazdığı gibi, **49** ‘Yehova diyor ki, Gök tahtım,[l] yeryüzü ise ayaklarıma basamaktır.[m] Benim için ne gibi bir ev yapacaksınız? Ya da dinleneceğim yer neresidir?[n] **50** Tüm bunları Kendi ellerimle yapmadım mı?’[o]

51 Ey inatçı, yürekleri ve kulakları sünnetsiz[ö] adamlar! Siz daima kutsal ruha karşı koyuyorsunuz; atalarınızın yaptığını siz de yapıyorsunuz.[p] **52** Atalarınızın zulmetmediği bir peygamber var mı?[a] Evet, onlar o doğru Kişinin[b] gelişini önceden duyuranları öldürdüler.[c] Sizler de şimdi onu ele verdiniz ve onun katilleri oldunuz.[ç] **53** Siz Kanunu meleklerin ilettiği gibi aldınız,[d] fakat ona uymadınız.”

54 Kurul üyeleri bu sözleri duyunca, öfkeden çılgına dönüp[e] diş gıcırdatmaya[f] başladılar. **55** Fakat kutsal ruhla dolu olan İstefanos başını göğe kaldırıp Tanrı’nın ihtişamını ve O’nun sağında duran İsa’yı gördü.[g] **56** “İşte! Gökleri açılmış[h] ve İnsanoğlunu[ı] da Tanrı’nın sağında[i] durmakta görüyorum” dedi. **57** Bunun üzerine kurul üyeleri var güçleriyle bağırarak elleriyle kulaklarını kapadılar[j] ve hep birden onun üzerine hücum ettiler. **58** Onu şehirden çıkarıp[k] taşlamaya başladılar.[l] Tanıklar[m] kaftanlarını Saul adlı bir gencin ayakları dibine bıraktılar.[n] **59** Adamlar İstefanos’u taşlamaya devam ederken, o, “Efendim İsa, ruhumu al”[o] diye yakarıyordu. **60** Sonra, diz çöküp yüksek sesle feryat ederek, “Yehova, bu günahı onlara yükleme”[ö] dedi. Bunu söyledikten sonra ölüm uykusuna daldı.

8 Saul onun öldürülmesini onaylamıştı.[p]

O gün Yeruşalim’deki cemaate karşı büyük bir zulüm başladı;[r] elçiler dışında herkes tüm Yahudiye ve Samiriye bölgelerine dağıldı.[s] **2** Dindar adamlar İstefanos’u götürüp gömdüler[ş] ve onun ölümünden dolayı bü-

BÖLÜM 7

a 2Kr 17:16; Yr 7:18
b Ams 5:25
c 1Kr 11:7
ç Tkr 4:19; Ams 5:26
d Yr 25:11; Yr 29:10; Ams 5:27
e Çk 25:40; İb 8:5
f Yş 23:9; Yş 24:18
g Ba 17:8; Ne 9:24
h Tkr 3:28; Tkr 31:3; Yş 3:14
ı Me 89:20
i 2Sa 7:2; 1Ta 22:7; Me 132:5
j 1Kr 6:1; 1Ta 17:12; 2Ta 3:1
k İş 66:1; Elç 17:24
l Me 11:4; Mt 5:34
m Mt 5:35
n İş 66:1
o İb 3:4
ö Le 26:41; Tkr 10:16
p İş 1:4; İş 63:10; Yr 6:10

2. Sütun

a 2Ta 36:16
b Elç 3:14; 1Yh 2:1
c Mt 23:31
ç İş 53:8
d Elç 7:38; Ga 3:19; İb 2:2
e Elç 5:33
f Me 35:16; Me 112:10
g Me 110:1; Mt 26:64
h He 1:1; Mt 3:16; Yhn 1:51
ı Da 7:13
i Ro 8:34; Ef 1:20; Kl 3:1
j Zk 7:11; Lu 16:24
k 1Kr 21:13; İb 13:12
l Le 24:16; Mt 23:37
m Tkr 17:7; Yhn 16:2
n Elç 8:1; Elç 22:20
o Me 31:5
ö Mt 5:44

Elç 7:43* Muhtemelen Molek; Ammon tanrısı. 1. Krallar 11:7’ye bakın. **43#** Bir yıldız tanrı. **44*** Ya da “Hatırlatma Sandığının bulunduğu Kutsal Çadır”

BÖLÜM 8 **p** Elç 7:58; **r** Elç 11:19; **s** Mt 10:23; **ş** Mt 14:12.

yük bir yas tuttular.[a] **3** Bu arada Saul cemaati kasıp kavurmaya başlamıştı. Bir bir evleri basıyor, kadın erkek herkesi sürüyerek evden çıkartıyor ve hapse attırıyordu.[b]

4 Dağılanlar ise gittikleri yerlerde sözü müjdeleyerek dolaşıyorlardı.[c] **5** Filipus da Samiriye şehrine gitti[ç] ve Mesih'i oradakilere duyurmaya başladı. **6** Filipus'u dinleyen ve gerçekleştirdiği alametleri gören bütün halk ona kulak veriyordu. **7** İçinde kötü ruhlar olan birçok kişi vardı[d] ve bu ruhlar yüksek sesle bağırarak onlardan çıkıyorlardı. Ayrıca, birçok felçli[e] ve topal kişi de iyileşti. **8** Tüm bunlar şehirde büyük bir sevinç yarattı.[f]

9 Şehirde bir süreden beri büyücülük yaparak[g] Samiriye halkını hayrete düşüren Simun adlı biri vardı. Bu adam önemli biri olduğu iddiasındaydı.[h] **10** Büyüğünden küçüğüne dek herkes onu dikkatle izler, "Yüce Güç denilen Tanrı Gücü işte bu adamda!" derlerdi. **11** Onu dikkatle izlerlerdi, çünkü uzun zamandır büyüleriyle onları hayretler içinde bırakıyordu. **12** Diğer yandan, Tanrı'nın krallığı[ı] ve İsa Mesih'in ismiyle ilgili iyi haberi bildiren Filipus'a inanan erkek ve kadınlar vaftiz ediliyorlardı.[i] **13** Simun da iman etti. Vaftiz edildikten sonra Filipus'un[j] yanından ayrılmayan Simun, gerçekleşen alametleri ve büyük işleri hayretle izliyordu.

14 Yeruşalim'deki elçiler Samiriye halkının Tanrı'nın sözünü kabul ettiğini duyunca,[k] Petrus ve Yuhanna'yı onlara gönderdiler. **15** Böylece onlar Samiriyelilere gidip kutsal ruhu almaları için dua ettiler.[a] **16** Çünkü hiçbirinin üzerine henüz ruh inmemişti, sadece Efendimiz İsa'nın ismiyle vaftiz edilmişlerdi.[b] **17** Ellerini onların üzerine koydular,[c] böylece onlar da kutsal ruhu almaya başladı.

18 Simun, elçilerin ellerini koymasıyla insanların kutsal ruhu aldığını görünce, onlara para teklif ederek,[ç] **19** "Bana da bu yetkiyi verin, benim de ellerimi üzerine koyduğum kişi kutsal ruhu alsın" dedi. **20** Fakat Petrus şu cevabı verdi: "Gümüşün seninle birlikte yok olsun, çünkü sen Tanrı'nın karşılıksız verdiği armağana[d] parayla sahip olmayı düşündün. **21** Tanrı'nın gözünde yüreğin bozuk olduğundan,[e] senin bu işte ne payın ne de hissen vardır. **22** Şimdi, kötülüğünden ötürü tövbe et ve Yehova'ya yakar;[f] belki yüreğindeki bu fesat bağışlanır. **23** Görüyorum ki sen zehirli bir safrasın[g] ve içini kötülük bürümüş."[h] **24** Bunun üzerine Simun, "Benim için Yehova'ya yalvarın[ı] da söylediğiniz şeylerin hiçbiri başıma gelmesin" dedi.

25 Böylece Petrus ve Yuhanna tam bir şahitlikte bulunup Yehova'nın sözünü duyurduktan sonra, Samiriye'nin köylerinde de iyi haberi bildirerek Yeruşalim'e geri döndüler.[i]

26 Fakat Yehova'nın meleği[j] Filipus'a, "Kalk, güneye, Yeruşalim'den Gazze'ye inen yola git"

BÖLÜM 8

a Ba 50:10
b Elç 9:1
Elç 22:4
Elç 26:10
1Ko 15:9
Ga 1:13
Flp 3:6
c İş 52:7
Elç 11:19
ç Elç 1:8
d Mt 10:1
Mr 6:7
e Elç 9:33
f Yhn 4:42
g Elç 13:6
h Elç 5:36
ı Lu 8:1
i Mt 28:19
Elç 18:8
j Elç 6:5
k Elç 11:1

2. Sütun

a Mt 16:19
b Elç 10:48
Elç 19:2
c Elç 6:6
Elç 19:6
2Ti 1:6
ç Mi 3:11
1Ti 6:5
d Mt 10:8
Elç 10:45
e Me 78:37
Ef 5:5
f İş 55:7
Da 4:27
g Tkr 29:18
h İb 12:15
ı Çk 8:8
Sy 21:7
1Kr 13:6
Yk 5:16
i Mt 9:35
Elç 1:8
j Me 34:7
İb 1:14
Vh 14:6

dedi. (O yol çöldedir.) **27** Filipus da kalkıp gitti ve yolda bir Habeş[a] saray görevlisiyle[b] karşılaştı. Bu adam, Habeş kraliçesi Kandaki'nin* hizmetinde çalışan, onun tüm hazinesinden sorumlu, yetkili bir kişiydi ve Yeruşalim'e ibadet etmeye gitmişti.[c] **28** Şimdi geri dönüyordu; arabasında oturmuş İşaya peygamberin kitabını sesli olarak okuyordu.[c] **29** Ruh Filipus'a,[d] "Şu arabaya yetiş, onlara katıl" dedi. **30** Filipus arabanın yanına koştu; adamın İşaya peygamberin kitabını okuduğunu işitti ve ona "Okuduğunu gerçekten anlıyor musun?" diye sordu. **31** Adam ise, "Biri bana yol göstermedikçe nasıl anlayabilirim?" dedi. Arabaya binip yanına oturması için Filipus'a yalvardı. **32** Kutsal Yazılardan şu kısmı sesli olarak okumaktaydı: "Koyun gibi kesilmeye götürüldü ve kırkıcının önünde ses çıkarmayan kuzu gibi, ağzını açmıyor.[e] **33** Aşağılandığı sırada adil bir yargılama kendisinden esirgendi.[f] Onun geçmişinin ayrıntılarını kim söyleyecek? Çünkü yeryüzünde yaşamına son veriliyor."[g]

34 Saray görevlisi, Filipus'a "Rica ederim açıklar mısın, peygamber bu sözleri kimin için söylüyor? Kendisi için mi, yoksa başka birisi için mi?" diye sordu. **35** Filipus bu yazıdan başlayarak[h] İsa hakkındaki iyi haberi ona bildirdi.[ı] **36** Yolda giderlerken bir su kenarına geldiler ve saray görevlisi, "İşte su, vaftiz edilmeme ne engel var?"[a] diye sordu. **37** *— **38** Bunun üzerine, arabanın durmasını emretti; Filipus ve saray görevlisi, ikisi de suya girdiler ve Filipus onu vaftiz etti. **39** Sudan çıktıklarında, Yehova'nın ruhu Filipus'u hemen başka tarafa yönlendirdi.[b] Saray görevlisi sevinç içinde yoluna devam etti ve bir daha onu görmedi. **40** Filipus ise Aşdod kentine geldi. Bütün bölgeyi dolaşıp Sezariye'ye[c] varıncaya dek tüm şehirlerde iyi haberi bildirdi.[ç]

9 Efendimizin öğrencilerini hâlâ kudurmuşcasına tehdit edip[d] canlarına kasteden[e] Saul başkâhine gitti. **2** Bu Yol'dan[f] olan kadın ve erkekleri bulup tutuklu olarak Yeruşalim'e getirebilmek için, ondan Şam'daki havralara vermek üzere mektuplar istedi.

3 Yolculuğu sırasında Şam'a yaklaşırken, aniden gökten parlayan bir ışık Saul'un etrafını aydınlattı.[g] **4** Yere düştü ve "Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?" diye bir ses duydu.[h] **5** Saul, "Ey Efendim, sen kimsin?" diye sordu. Sesin sahibi, "Ben zulmettiğin İsa'yım.[ı] **6** Şimdi kalk,[i] şehre gir; yapman gerekenler sana bildirilecek" dedi. **7** Saul ile birlikte yolculuk eden adamları[j] dilleri tutulmuş[k] halde kalakaldılar. Bir ses duymuşlar,[l] fakat kimseyi görememişlerdi. **8** Saul yer-

BÖLÜM 8

a Yr 13:23
Tsf 3:10

b İş 56:4

c 2Ta 6:32
Yhn 12:20

ç Elç 17:11

d Elç 10:19

e İş 53:7
1Pe 2:23

f Mt 26:59

g İş 53:8
Da 9:26
Flp 2:8

h Elç 18:28
2Ti 3:16

ı Mt 13:52

2. Sütun

a Elç 10:47

b 1Kr 18:12

c Elç 21:8

ç Lu 9:6

BÖLÜM 9

d Elç 8:3
Ga 1:13
1Ti 1:13

e Elç 22:4
Elç 26:11

f Elç 9:14
Elç 11:26
Elç 22:4
Elç 24:14

g Elç 22:6

h 1Ko 15:8

ı Mt 25:40

i Elç 9:11

j Elç 22:9
Elç 26:13

k Da 10:7

l Elç 22:9

Elç 8:27* Habeş kraliçeleri için kullanılan bir unvan.

Elç 8:37* Matta 17:21'deki dipnota bakın.

den kalktı; gözleri açık olduğu halde hiçbir şey göremiyordu.[a] Kolundan tutup onu Şam'a kadar götürdüler. **9** Gözleri üç gün hiç görmedi;[b] ayrıca ne yedi ne de içti.

10 Şam'da Hananya[c] adlı bir öğrenci vardı ve Efendimiz bir görüntüde ona "Hananya!" diye seslendi. O da "Buyur Efendim" dedi. **11** Efendimiz ona, "Kalk, Doğru Sokağına git. Yahuda'nın evinde Tarsuslu[ç] Saul adındaki adamı bul. O şimdi dua ediyor. **12** Bir görüntüde ona Hananya adında bir adamın yanına gelip gözlerinin tekrar görebilmesi için ellerini üzerine koyduğu gösterildi"[d] dedi. **13** Fakat Hananya şu cevabı verdi: "Ey Efendim, bu adamın Yeruşalim'deki kutsal hizmetkârlarına ne kötülükler ettiğini birçok kişiden duydum. **14** Burada senin adını anan[e] herkesi tutuklamak üzere yüksek kâhinlerden yetki almıştır." **15** Fakat Efendimiz ona şu cevabı verdi: "Sen git, çünkü bu adam, ismimi hem krallara[f] ve İsrailoğullarına hem de milletlere[g] bildirmek üzere benim için seçilmiş bir araçtır.[h] **16** İsmim uğrunda neler çekmesi gerektiğini ona açıkça göstereceğim."[ı]

17 Böylece Hananya gitti ve söylenen eve girdi. Ellerini Saul'un üzerine koyup şunları söyledi: "Saul kardeş, geldiğin yolda sana görünen Efendimiz İsa beni sana gönderdi ki, tekrar göresin ve kutsal ruhla dolasın."[i] **18** O anda Saul'un gözlerinden sanki pul pul bir şeyler döküldü ve tekrar görmeye başladı; ayağa kalktı ve vaftiz edildi. **19** Sonra yemek yedi ve kuvvetlendi.[a]

Birkaç gün Şam'daki öğrencilerin yanında kaldı.[b] **20** İsa'yı, onun Tanrı'nın Oğlu olduğunu havralarda vakit geçirmeden duyurmaya başladı.[c] **21** Onu duyan herkes şaşıp kalıyor ve "Yeruşalim'de bu isimle yakaran herkesi kırıp geçiren[ç] ve onları tutuklayıp yüksek kâhinlere götürmek[d] için buraya gelen adam bu değil mi?" diye soruyorlardı. **22** Saul ise giderek güçleniyor ve İsa'nın Mesih olduğunu mantıklı kanıtlarla göstererek[e] Şam'daki Yahudileri şaşkına çeviriyordu.

23 Ve aradan günler geçti; Yahudiler onu öldürmeyi kararlaştırdılar.[f] **24** Fakat Saul onların kendisine düzen kurduğunu haber aldı. Yahudiler onu öldürmek için gece gündüz şehir kapılarını dikkatle gözlüyorlardı.[g] **25** Bu nedenle öğrencileri gece onu götürüp şehir duvarındaki bir açıklıktan küfe içinde aşağı sarkıttılar.[h]

26 Yeruşalim'e geldiğinde[ı] öğrencilerin arasına katılmaya çalıştı. Ne var ki, hepsi ondan korkuyordu, çünkü İsa'nın öğrencisi olduğuna inanmıyorlardı. **27** Bunun üzerine Barnabas ona yardımcı oldu.[i] Kendisini elçilerin yanına götürüp Saul'un yolda Efendimizi nasıl gördüğünü,[j] Efendimizin ona neler söylediğini[k] ve Şam'da[ı] İsa'nın ismiyle nasıl cesaretle konuştuğunu ayrıntılarıyla anlattı. **28** Böylece Saul onların yanında kaldı. Yeruşalim'de serbestçe dolaşarak Efendimizin ismiyle cesaretle

BÖLÜM 9

a Elç 22:11
b Elç 13:11
c Elç 22:12
ç Elç 11:25
Elç 21:39
Elç 22:3
d Elç 9:17
e 1Ko 1:2
2Ti 2:22
f Elç 25:22
Elç 26:1
Elç 27:24
g Ro 1:5
Ga 2:7
1Ti 2:7
h Elç 13:2
Ro 1:1
1Ti 1:12
ı Elç 20:23
Elç 21:11
2Ko 11:23
Kl 1:24
2Ti 1:12
i Elç 13:52
Elç 22:13

2. Sütun

a Me 104:15
b Elç 26:20
c Ga 1:16
ç Elç 8:3
Ga 1:13
Ga 1:23
d Elç 9:2
e Elç 17:3
Elç 18:28
f Elç 20:3
Elç 23:12
2Ko 11:23
g 2Ko 11:32
h Yş 2:15
1Sa 19:12
2Ko 11:33
ı Ga 1:18
i Elç 4:36
j 1Ko 9:1
k Elç 9:4
Elç 22:7
l Elç 9:20

konuşmaktaydı.[a] **29** Ayrıca, Yunanca konuşan Yahudilerle konuşuyor ve tartışıyordu. Bu kişilerse onu ortadan kaldırmak için girişimlerde bulunuyorlardı.[b] **30** Kardeşler bunu öğrenince, onu Sezariye'ye getirip oradan Tarsus'a[c] gönderdiler.

31 O sırada cemaat[ç] tüm Yahudiye, Celile ve Samiriye'de huzurlu bir döneme girdi ve güçlendi. Yaşamlarını Yehova korkusuyla[d] ve kutsal ruhun[e] tesellisiyle sürdürüyor, sayıca çoğalıyorlardı.

32 Bu arada Petrus bütün yöreleri dolaşırken Lidda[f] şehrinde yaşayan kutsal kişilere de gitti. **33** Burada, sekiz yıldır yataktan kalkamayan Eneas adında felçli bir adam gördü. **34** Petrus, "Eneas, İsa Mesih seni iyileştiriyor.[g] Kalk, yatağını topla" dedi.[h] O da hemen kalktı. **35** Tüm Lidda ve Şaron[ı] Ovası halkı onu gördü ve Efendimize iman etti.[i]

36 Yafa'da[i] Tabita adında (Yunanca Ceylan anlamına gelir) bir öğrenci vardı. Pek çok kişiye iyilik edip[k] sadaka vermiş bir kadındı. **37** Fakat o günlerde hastalandı ve öldü. Onu yıkayıp bir evin üst katındaki odaya yatırdılar. **38** Yafa Lidda'ya[l] yakın olduğundan, öğrenciler Petrus'un orada olduğunu duyup iki adam gönderdiler, bunlar da ona "Lütfen hemen bize gel" diye yalvardılar. **39** Bunun üzerine Petrus kalkıp onlarla birlikte gitti. Eve geldiğinde onu üst kattaki odaya çıkardılar. Bütün dul kadınlar yanına geldiler; Ceylan'ın hayattayken diktiği[m] gömlekleri ve elbiseleri[a] göstererek ağlıyorlardı. **40** Petrus herkesi dışarı çıkardı;[b] diz çöküp dua etti ve ölüye dönüp "Tabita, kalk!" dedi. Kadın gözlerini açtı, Petrus'u görünce doğrulup oturdu.[c] **41** Petrus elinden tutup onu ayağa kaldırdı;[ç] kutsal kişileri ve dul kadınları çağırıp onlara dirilen Tabita'yı gösterdi.[d] **42** Bu olay bütün Yafa'da duyuldu ve birçok kişi Efendimize iman etti.[e] **43** Petrus bir süre Yafa'da Simun adında bir dericinin[f] yanında kaldı.[g]

10 Sezariye'de, İtalyan taburundan[h] Kornelius adında bir yüzbaşı[ı] vardı. **2** Dindar bir adamdı,[i] kendisi ve tüm ev halkı Tanrı'dan korkan[j] kişilerdi. Birçok hayır işi yapar[k] ve daima Tanrı'ya yakarırdı.[l] **3** Bir gün dokuzuncu* saat[m] sularında, bir görüntüde[n] Tanrı'nın meleğinin[o] kendisine doğru geldiğini açıkça gördü; melek "Kornelius!" diye seslendi. **4** Meleğe korku içinde bakakaldı ve "Buyur Efendim" dedi. Melek ona şunları söyledi: "Duaların[ö] ve yaptığın hayırlar Tanrı tarafından anılmak üzere O'nun katına erişti.[p] **5** Şimdi Yafa'ya adamlar gönder ve Petrus denilen Simun'u çağırt. **6** O şu anda, evi deniz kenarında olan derici Simun'un misafiri."[r] **7** Kendisiyle konuşan melek ayrılır ayrılmaz, Kornelius evdeki hizmetkârlarından iki kişiyi ve özel yardımcılarından olan dindar bir askeri çağırdı.[s] **8** On-

BÖLÜM 9

a Elç 4:30
b 2Ko 11:26
c Elç 11:25
Ga 1:21
ç Elç 8:1
d Me 86:11
e Yhn 14:16
f Elç 9:38
g Elç 3:6
Elç 4:10
h Mt 10:8
ı 1Ta 5:16
i Elç 11:21
j 2Ta 2:16
k 1Ti 2:10
l Elç 9:32
m İş 32:8

2. Sütun

a Mt 5:40
b Mr 5:40
Lu 8:51
c Mt 9:25
Lu 7:15
Yhn 11:43
ç Elç 3:7
d 1Kr 17:23
e Yhn 11:45
f Elç 10:6
Elç 10:32
g Mr 6:10

BÖLÜM 10

h Elç 27:1
ı Mt 8:5
i Elç 8:2
Elç 22:12
j Öz 14:2
k Lu 7:5
Elç 8:21
l Mt 7:7
m Elç 3:1
n Elç 9:10
o Lu 1:11
ö Me 65:2
Öz 15:8
p Öz 15:29
Da 10:12
Yhn 9:31
1Pe 3:12
r Elç 9:43
Elç 10:32
s Mt 8:9

Elç 10:3* Gün doğuşu esas alınarak "dokuz"; bugünün saatiyle öğleden sonra üç suları.

lara her şeyi anlatıp kendilerini Yafa'ya gönderdi.[a]

9 Ertesi gün adamlar şehre yaklaşırken, altıncı* saat sularında Petrus dua etmek[b] için dama[c] çıktı. **10** Fakat çok acıkmıştı ve bir şeyler yemek istedi. Yemek hazırlanıyordu. O sırada, kendinden geçmiş bir halde,[ç] **11** göğü açılmış gördü;[d] büyük çarşafa benzer bir şey dört ucundan asılı olarak yere indiriliyordu. **12** İçinde, yerde yaşayan her tür dört ayaklı canlı, sürünen hayvanlar ve göğün kuşları vardı.[e] **13** Bir ses, "Kalk Petrus, kes ve ye!"[f] dedi. **14** Fakat Petrus, "Asla yapamam Efendim, çünkü hiçbir zaman kirli ve murdar bir şey yemedim"[g] dedi. **15** Ses tekrar, ikinci kez onunla konuştu ve "Tanrı'nın temizlediği şeylere kirli demekten vazgeç"[h] dedi. **16** Ses üçüncü kez konuştu ve hemen sonra çarşafa benzer şey göğe çekilip alındı.[ı]

17 Petrus büyük bir şaşkınlık içindeydi. Bu görüntünün ne anlama geldiğini düşünürken, Kornelius'un adamları kapının önüne geldiler;[i] Simun'un evini sora sora bulmuşlardı. **18** Seslenerek, Petrus denilen Simun'un orada kalıp kalmadığını sordular. **19** Petrus görüntüyle ilgili düşüncelere dalmışken, ruh[j] ona şöyle dedi: "Bak, üç adam geldi seni arıyor. **20** Şimdi kalk, aşağıya in ve onlarla birlikte git; tereddüt etme, çünkü onları ben gönderdim."[k] **21** Böylece Petrus aşağıya inip adamlara, "Aradığınız kişi benim. Neden gelmiştiniz?" diye sordu. **22** Adamlar şu cevabı verdiler: "Bizi Yüzbaşı Kornelius gönderdi. Kendisi doğru ve Tanrı'dan korkan[a] biridir; tüm Yahudi milleti ondan övgüyle söz eder.[b] Kutsal bir melek ona Tanrı'dan talimatlar getirdi; seni evine çağırtıp dinlemesini söyledi." **23** Petrus adamları içeri davet etti ve ağırladı.

Ertesi gün kalkıp onlarla birlikte gitti; yanında Yafa'dan bazı kardeşler de vardı. **24** Bir gün sonra Sezariye'ye vardılar. Kornelius onları bekliyordu; akrabalarını ve yakın dostlarını da çağırmıştı. **25** Petrus gelince Kornelius onu karşıladı, saygıyla eğilip ayaklarına kapandı. **26** Fakat Petrus, "Kalk, ben de bir insanım"[c] diyerek onu kaldırdı. **27** Konuşa konuşa içeri girdiler; Petrus orada birçok kişinin toplanmış olduğunu gördü. **28** Onlara şöyle dedi: "Sizin de iyi bildiğiniz gibi, bir Yahudinin başka milletten bir adamla görüşmesi veya yanına gitmesi kanuna aykırıdır.[ç] Fakat Tanrı bana hiç kimseye kirli veya murdar demememem gerektiğini gösterdi.[d] **29** Bu nedenle, çağrılınca itiraz etmeden geldim. Beni çağırma nedeninizi duymak isterim."

30 Bunun üzerine Kornelius şunları söyledi: "Dört gün önce tam bu saatte, dokuzuncu saatte evimde dua ediyordum.[e] Birden önümde parlak giysiler[f] giymiş bir adam belirdi. **31** Bana şöyle dedi: 'Kornelius, duan işitildi ve yaptığın hayır işleri Tanrı katında anıldı.[g] **32** Yafa'ya

Elç 10:9* Gün doğuşu esas alınarak "altı"; bugünün saatiyle öğlen 12 suları.

BÖLÜM 10
a Elç 11:13
b Da 6:10
1Se 5:17
c Tkr 22:8
ç Elç 11:5
Elç 22:17
d He 1:1
Elç 7:56
Vh 19:11
e Elç 11:6
f Elç 11:7
g Le 11:4
Le 11:13
Le 20:25
Tkr 14:3
Tkr 14:19
He 4:14
h Mt 15:11
Elç 10:28
Ro 14:14
1Ti 4:4
Tit 1:15
ı Elç 11:10
i Elç 11:11
j Elç 13:2
Elç 15:28
Elç 16:6
Elç 20:23
k Elç 11:12

2. Sütun
a Elç 10:1
b Elç 22:12
c Lu 4:8
Elç 14:15
Vh 19:10
Vh 22:9
ç Yhn 4:9
Yhn 18:28
d Elç 10:45
Elç 15:8
Ef 3:6
e Elç 11:13
f Mt 28:3
Elç 1:10
g Da 10:12
İb 6:10

adam gönderip Petrus[a] denilen Simun'u çağırt. O, deniz kenarında oturan derici Simun'un evinde misafir.'[b] **33** Böylece hemen sana adamlar gönderdim. Gelmekle çok iyi ettin. Şimdi hepimiz Yehova'nın önündeyiz, O'nun söylemeni emrettiği şeyleri dinlemeye hazırız."[c]

34 Bunun üzerine Petrus söze başladı: "Şunu kesinlikle anlıyorum ki, Tanrı taraf tutmuyor,[ç] **35** her millette Kendisinden korkan ve doğruluktan ayrılmayan kişi O'nun gözünde makbuldür.[d] **36** O, İsrailoğullarına sözünü[e] ileterek, herkesin Efendisi İsa Mesih'le[f] gelen barışın müjdesini[g] bildirdi. **37** Yahya'nın yaptığı vaftiz duyurusundan sonra, Celile'den başlayıp tüm Yahudiye'ye kadar herkesin dilinde olan şu konuyu bilirsiniz:[h] **38** Tanrı, Nasıralı İsa'yı kutsal ruhla ve kudretle meshetti[ı] ve İsa, İblis'in eziyet ettiği[i] herkesi iyileştirip iyilik yaparak tüm memleketi dolaştı; çünkü Tanrı onunla birlikteydi.[j] **39** Hem Yeruşalim'de hem de Yahudilerin memleketinde yaptığı bütün işlerin tanığı bizleriz; fakat onlar İsa'yı direğe asarak öldürdüler.[k] **40** Tanrı bu Kişiyi üçüncü günde diriltti ve insanlara görünmesini sağladı;[l] **41** ancak herkese değil, Tanrı'nın önceden belirlediği tanıklara,[m] dirilişinden sonra onunla birlikte yiyip içen[n] bizlere göründü. **42** Ayrıca, Tanrı'nın kararıyla, kendisinin yaşayanların ve ölülerin hâkimi[o] olduğunu halka duyurmamızı[ö] ve tam olarak açıklamamızı o emretti. **43** Bütün peygamberler onun hakkında tanıklık eder,[a] ona iman eden herkesin günahlarının onun ismiyle bağışlanacağını bildirirler."[b]

44 Petrus bunları söylerken, sözü dinleyen herkesin üzerine kutsal ruh indi.[c] **45** Petrus'un yanında gelen ve sünnetlilerden olan sadık kişiler hayrete düştüler, çünkü kutsal ruh armağanı diğer milletlerden insanların da üzerine dökülmüştü.[ç] **46** Onların başka diller konuşarak Tanrı'yı yücelttiğini duyuyorlardı.[d] Bunun üzerine Petrus şunu söyledi: **47** "Bizim gibi kutsal ruhu almış bu kişilerin suyla vaftiz edilmelerini kim yasaklayabilir?"[e] **48** Sonra, onların İsa Mesih'in ismiyle vaftiz edilmesini[f] emretti. Oradakiler Petrus'tan yanlarında birkaç gün kalmasını rica ettiler.

11 Yahudiye'de olan elçiler ve kardeşler, diğer milletlerden[g] insanların da Tanrı'nın sözünü kabul ettiğini duydular. **2** Petrus Yeruşalim'e gelince sünnet yanlıları[h] onunla tartışmaya başladı. **3** Sünnetsiz adamların evine girdiğini ve onlarla yemek yediğini söylediler. **4** Bunun üzerine Petrus söze başlayıp olanları bir bir anlattı:

5 "Yafa şehrindeydim; dua ediyordum. O sırada kendimden geçtim ve önümde bir görüntü belirdi. Gökten, büyük çarşafa benzer bir şey dört ucundan asılı olarak yere indiriliyordu; ve yanıma kadar geldi. **6** İçine dikkatle baktığımda, yerde yaşayan dört ayaklı canlıları, yaban

BÖLÜM 10

a Elç 10:18
b Elç 9:43
c Elç 10:42
ç Tkr 10:17
2Ta 19:7
Ey 34:19
Ro 2:11
Ga 2:6
d Ro 2:13
1Ko 12:13
Ga 3:28
e Me 107:20
Me 147:18
f Da 7:14
Mt 28:18
Ro 14:9
Ef 1:20
Vh 19:16
g İş 52:7
Na 1:15
h Lu 4:14
ı İş 11:2
İş 42:1
İş 61:1
Mt 3:16
İb 1:9
i Lu 13:16
j Yhn 3:2
k Elç 2:23
Ga 3:13
l Yun 1:17
Yun 2:10
Elç 2:24
1Ko 15:4
m Yhn 14:22
n Lu 24:30
Yhn 21:13
o Yhn 5:22
Elç 17:31
Ro 14:9
2Ko 5:10
2Ti 4:1
1Pe 4:5
ö Mt 28:19
Elç 1:8

2. Sütun

a İş 53:11
Yr 31:34
He 34:23
Da 9:24
Lu 24:27
Vh 19:10
b Ro 10:11
Ga 3:22
c Elç 4:31
Elç 8:15
ç Ga 3:14
d Elç 2:4
Elç 19:6
e Mt 3:11
Elç 8:36
Elç 11:17
f Mt 16:19
Elç 2:38
Elç 19:5

BÖLÜM 11

g Zk 2:11
Lu 2:32
Elç 14:27
h Elç 10:45
Ga 2:12

hayvanlarını, sürünen hayvanları ve göğün kuşlarını gördüm.[a] **7** Ayrıca bir sesin, 'Kalk Petrus, kes ve ye!'[b] dediğini duydum. **8** Fakat, 'Asla yapamam Efendim' dedim, 'Çünkü hiçbir zaman ağzıma kirli veya murdar bir şey koymadım.'[c] **9** Gökten gelen ses ikinci kez konuşup, 'Tanrı'nın temizlediği şeylere kirli demekten vazgeç'[ç] dedi. **10** Ses üçüncü kez konuştu ve her şey tekrar göğe çekildi.[d] **11** İşte tam o sırada, bulunduğumuz evin kapısına üç adam geldi; beni çağırmak için Sezariye'den gönderilmişlerdi.[e] **12** Ruh,[f] tereddüt etmeden onlarla gitmemi söyledi. Bu altı kardeş de benimle birlikte geldi. Böylece o adamın evine gittik.[g]

13 Adam evinde meleği nasıl gördüğünü bize anlattı. Melek ona şunları demişti: 'Yafa'ya adamlar gönder, Petrus denilen Simun'u çağırt.[h] **14** Onun sana bildireceği sözler tüm ev halkınla birlikte sana kurtuluş getirecek.'[ı] **15** Ben konuşmaya başladığımda, kutsal ruh başlangıçta bizim üzerimize nasıl indiyse onların üzerine de indi.[i] **16** O zaman Efendimizin sözlerini hatırladım, 'Yahya su ile vaftiz etti,[j] fakat siz kutsal ruhla vaftiz edileceksiniz'[k] derdi. **17** Eğer Tanrı, Efendimiz İsa Mesih'e iman eden bizler gibi, aynı armağanı onlara da bağışladıysa,[l] ben kim oluyordum ki Tanrı'yı engelleyeyim?"[m]

18 Petrus'un anlattıklarını duyunca durumu kabullendiler[n] ve "Demek ki Tanrı hayat elde etmeleri için diğer milletlerden insanlara da tövbe fırsatını bağışladı"[a] diyerek Tanrı'yı yücelttiler.[b]

19 İstefanos'un öldürülmesiyle başlayan sıkıntı nedeniyle dağılanlar,[c] Fenike,[ç] Kıbrıs[d] ve Antakya'ya kadar gitmişlerdi; fakat sözü Yahudiler dışında kimseye duyurmamışlardı.[e] **20** Antakya'ya gelenler arasında bazı Kıbrıslılar ve Kireneliler vardı; onlar Yunanca konuşan kişilere[f] Efendimiz İsa'yla ilgili iyi haberi bildirmeye[g] başladılar. **21** Yehova'nın eli[h] onların üzerindeydi. Çok sayıda kişi Efendimize iman edip onun yolunu benimsedi.[ı]

22 Bu haberler Yeruşalim'deki cemaatte bulunanların kulağına kadar gitti; bu nedenle Barnabas'ı[i] Antakya'ya gönderdiler. **23** Barnabas oraya varıp Tanrı'nın lütfunu[j] görünce çok sevindi.[k] Herkesi Efendimizin yolunda kararlı bir yürekle yürümeye teşvik ediyordu.[l] **24** O, kutsal ruh ve imanla dolu iyi bir adamdı. Böylece, Efendimizin yolunda yürüyenlere büyük bir kalabalık katıldı.[m] **25** Barnabas sonra Saul'u aramak için Tarsus'a[n] gitti.[o] **26** Onu bulup Antakya'ya getirdi. Barnabas ve Saul bütün bir yıl boyunca oradaki cemaatle bir araya gelip büyük bir topluluğa Tanrı'nın sözünü öğrettiler. İlk kez Antakya'da öğrencilere Tanrısal yönlendirmeyle Hıristiyan* denildi.[ö]

Elç 11:26* Ya da "Mesih'in takipçileri", Yunanca *Khristianous*; İbranice *Meşihiyim*; anlamı Hristos'un (Maşiah'ın) takipçileri.

BÖLÜM 11

a Elç 10:12
b Elç 10:13
c He 4:14
Mt 15:11
Elç 10:14
ç Elç 15:9
d Elç 10:16
e Elç 10:17
f Yhn 16:13
Elç 10:19
g Elç 10:23
Elç 15:7
h Elç 10:30
ı Elç 16:30
i Elç 2:4
j Mt 3:11
Mr 1:8
Lu 3:16
Elç 1:5
k İş 44:3
Yo 2:28
Yhn 1:33
Elç 2:17
l Elç 15:8
Ga 3:2
m Da 4:35
Elç 10:47
n Elç 21:14

2. Sütun

a İş 11:10
Elç 17:30
Elç 20:21
Ro 10:12
Ro 15:9
b Lu 2:20
Elç 13:48
Elç 14:27
c Elç 8:1
ç Elç 21:2
d Elç 21:3
e Mt 10:6
f Elç 6:1
Elç 9:29
g Mr 13:10
Ef 3:8
h Lu 1:66
ı Elç 2:47
Elç 9:35
i Elç 4:36
j İb 12:15
k 3Yh 4
l Elç 13:43
Elç 14:22
m Elç 2:47
Elç 4:4
Elç 5:14
Elç 9:31
n Elç 21:39
o Elç 9:30
ö Elç 9:2

27 O günlerde Yeruşalim'den Antakya'ya bazı peygamberler[a] geldi. **28** Onlardan Agabos[b] adında bir peygamber, tüm yeryüzünde büyük bir kıtlık[c] olacağını ruh aracılığıyla bildirdi; ve bu kıtlık Klaudius döneminde yaşandı. **29** Bu nedenle öğrenciler, herkesin gücü yettiğince[ç] yardımda bulunmasını ve bunların Yahudiye'de yaşayan kardeşlere gönderilmesini[d] kararlaştırdı. **30** Yardımı toplayıp Barnabas ve Saul eliyle ihtiyarlara yolladılar.[e]

12 Bu sıralarda Kral Herodes* cemaattekilerin bazılarına eziyet etmeye[f] başladı. **2** Yuhanna'nın[g] kardeşi Yakup'u kılıçla öldürttü.[h] **3** Bunun Yahudilerin hoşuna gittiğini[ı] görünce, ardından Petrus'u da tutuklatmak üzere harekete geçti. (Mayasız Ekmek Bayramının kutlandığı günlerdi.)[i] **4** Niyeti onu Fısıhtan[j] sonra halkın önüne çıkarmaktı. Bu yüzden, Petrus'u yakalatıp hapse attırdı;[k] her biri dört askerden oluşan dört muhafız takımı onu nöbetleşe bekliyordu. **5** Böylece Petrus hapishanede kaldı, cemaat ise onun için Tanrı'ya gayretle dua[l] ediyordu.

6 Herodes'in onu halkın önüne çıkarmasından önceki gece Petrus iki askerin arasında, çift zincirle bağlı olarak uyuyordu; kapının önünde de hapishaneyi bekleyen muhafızlar vardı. **7** Fakat ansızın Yehova'nın meleği belirdi[m] ve hücrede bir ışık parladı. Melek Petrus'u dürterek uyandırdı,[a] "Çabuk ol, kalk!" dedi. Petrus'un ellerindeki zincirler çözülüp[b] yere düştü. **8** Melek[c] ona, "Üstünü giy, çarıklarını bağla" dedi. Petrus söyleneni yaptıktan sonra melek, "Üzerine kaftanını[ç] al ve beni izle" dedi. **9** Petrus dışarı çıkıp meleği izlemeye başladı, fakat meleğin yardımıyla olanların gerçek olduğunu anlamamıştı. Sadece bir görüntü[d] gördüğünü sanıyordu. **10** Birinci ve ikinci nöbetçiyi geçerek şehre açılan demir kapıya geldiler; kapı kendiliğinden açıldı.[e] Dışarı çıktılar; sokağın sonuna geldiklerinde, melek birden Petrus'un yanından ayrıldı. **11** Petrus kendine gelip, "Şimdi gerçekten anlıyorum ki, Yehova meleğini gönderip[f] beni Herodes'in elinden kurtardı[g] ve Yahudilerin tüm emellerini boşa çıkardı" dedi.

12 Petrus bu olanlar üzerinde düşündükten sonra, Markos[h] denilen Yuhanna'nın annesi Meryem'in evine gitti; birçok kardeş orada bir araya gelmiş dua ediyordu. **13** Petrus dış kapıyı çalınca, kapıya bakmaya Roda adında bir hizmetçi kız geldi. **14** Kız Petrus'un sesini tanıyınca o kadar sevindi ki, kapıyı açmadan içeri koştu ve Petrus'un kapıda olduğunu haber verdi. **15** İçeridekiler kıza, "Sen aklını mı kaçırdın?" dediler. Fakat kızın söylediğinde ısrar etmesi üzerine, "O, Petrus'un meleğidir"[ı] dediler. **16** Bu arada Petrus kapıyı çalmaya devam ediyordu. Kapıyı açıp da karşılarında

Elç 12:1* Herodes I. Agrippa.

BÖLÜM 11

a Elç 13:1
Elç 15:32
1Ko 12:28
Ef 4:11
b Elç 21:10
c Mt 24:7
Lu 4:25
ç 2Ko 8:12
d Le 25:35
Öz 3:27
Elç 24:17
Ro 15:26
1Ko 16:1
Ga 2:10
e Elç 12:25
Ga 2:1

BÖLÜM 12

f Yhn 15:20
Elç 4:3
g Mt 4:21
h Mt 20:23
Lu 11:49
ı Elç 24:27
i Çk 12:15
Çk 23:15
Le 23:6
j Çk 12:11
k Lu 21:12
Elç 5:18
l 2Ko 1:11
Ef 6:18
1Se 5:17
Yk 5:16
m Me 34:7
İb 1:14

2. Sütun

a 1Kr 19:7
b Elç 16:26
c Elç 5:19
ç Mr 10:50
d Elç 11:5
e Elç 16:26
f Me 34:7
Da 3:28
Da 6:22
İb 1:14
g 2Pe 2:9
h Elç 13:5
Elç 15:37
Kl 4:10
ı Ba 48:16
Mt 18:10

Petrus'u görünce şaşırıp kaldılar. **17** O ise eliyle sessiz olmalarını işaret edip[a] Yehova'nın kendisini hapishaneden nasıl çıkardığını ayrıntılarıyla anlattı. "Bunları Yakup'a[b] ve diğer kardeşlere bildirin" dedi. Sonra evden çıkıp başka bir yere gitti.

18 Sabah olduğunda,[c] Petrus'a ne olduğunu anlamaya çalışan askerler arasında büyük bir telaş yaşandı. **19** Herodes[ç] her tarafı didik didik aratıp Petrus'u bulamayınca, muhafızları sorguya çekti ve cezalandırılmalarını emretti.[d] Ve Yahudiye'den Sezariye'ye gidip bir süre orada kaldı.

20 Herodes, Sur ve Saydalılara karşı saldırgan bir tutum içindeydi. Bu nedenle Sur ve Sayda halkları birleşip krala geldiler, kralın özel hizmetkârı Blastos'u da ikna ederek kraldan barış dilediler; çünkü memleketlerinin yiyecek ihtiyacı[e] kralın topraklarından karşılanıyordu. **21** Ve özel bir günde Herodes kraliyet giysilerini giyip yargı kürsüsüne oturdu, halka hitaben bir konuşma yaptı. **22** Oraya toplanan halk, "İnsan sesi değil bu, ilah sesi!"[f] diye bağırmaya başladı. **23** O anda Yehova'nın meleği onu vurdu;[g] çünkü onuru Tanrı'ya vermemişti.[h] Kurtçuklar onu yiyip bitirdi ve böylece öldü.

24 Fakat Yehova'nın sözünün etkisi[ı] gitgide artıyor ve yayılıyordu.[i]

25 Barnabas[j] ve Saul ise, Yeruşalim'de yardımla[k] ilgili görevlerini tamamladıktan sonra, Markos denilen Yuhanna'yı[l] da yanlarına alarak geri döndüler.

BÖLÜM 12
a Elç 13:16
Elç 19:33
b Mt 13:55
Elç 15:13
Elç 21:18
1Ko 15:7
Ga 1:19
Ga 2:9
c Elç 5:21
ç Elç 12:6
d Elç 16:27
e 1Kr 5:9
He 27:17
f He 28:2
Yhd 16
g 2Sa 24:17
2Ta 32:21
h İş 42:8
1Ko 1:29
ı İş 55:11
Elç 6:7
Elç 19:20
i Kl 1:6
j Elç 4:36
k Elç 11:29
l Elç 13:5
Elç 15:37

2. Sütun

BÖLÜM 13
a Elç 11:27
Elç 15:32
1Ko 12:28
Ef 4:11
b Elç 11:20
c Ef 3:7
1Ti 2:7
ç Elç 9:15
İb 5:4
d Elç 14:23
1Ti 4:14
2Ti 1:6
e Elç 12:25
f Mt 24:24
g 2Ti 3:8
h Mt 13:38
Yhn 8:44
1Yh 3:8

13 Antakya'daki cemaatte peygamberler[a] ve öğretmenler vardı; bunlar Barnabas, Niger denilen Simeon, Kireneli[b] Lukius, bölge yöneticisi Herodes' le birlikte eğitim görmüş olan Manaen ve Saul idi. **2** Yehova'ya hizmet edip[c] oruç tutarlarken, kutsal ruh onlara, "İçinizden Barnabas ile Saul'u,[ç] onlara verdiğim görev için ayırın" dedi. **3** O zaman oruç tuttular ve dua edip ellerini Barnabas ile Saul'un üzerine koyarak[d] onları gönderdiler.

4 Böylece kutsal ruh tarafından gönderilen bu adamlar Selefkiye'ye gittiler, oradan da gemiyle Kıbrıs'a geçtiler. **5** Salamis'e vardıklarında, Tanrı'nın sözünü Yahudilerin havralarında bildirmeye başladılar. Çeşitli işlerinde onlara yardım eden Yuhanna[e] da yanlarındaydı.

6 Tüm adayı dolaşarak Baf'a kadar geldiler; orada sahte bir peygamber[f] olan Baryeşu adlı Yahudi büyücüyle karşılaştılar. **7** O, zeki bir adam olan genel vali* Sercius Pavlus'un hizmetindeydi. Vali, Barnabas ve Saul'u çağırtıp samimiyetle Tanrı'nın sözünü dinlemek istedi. **8** Fakat, büyücü Elimas (Elimas, 'büyücü' anlamına gelir), valinin iman etmemesi için onlara karşı çıkmaya[g] çalıştı. **9** Saul, yani Pavlus, kutsal ruhla doldu ve ona gözlerini dikerek, **10** "Ey içi her türlü sahtekârlık ve kötülükle dolu adam!" dedi. "Sen İblis oğlusun,[h] doğru olan her şeyin düşmanısın, Yehova'nın doğru

Elç 13:7* Ya da "prokonsül"

yollarını çarpıtmaktan vazgeçmeyecek misin? **11** İşte, Yehova'nın eli sana karşı kalktı, kör olacaksın ve bir süre gün ışığını görmeyeceksin." O anda Elimas'ın üzerine koyu bir sis ve karanlık çöktü. Kolundan tutup[a] kendisine kılavuzluk edecek birilerini arayarak dolanmaya başladı. **12** Olanları gören genel vali[b] iman etti, çünkü Yehova hakkında öğrendiği şeyler onu çok şaşırtmıştı.

13 Sonra Pavlus ve yanındakiler, Baf'tan denize açılıp Pamfilya[c] bölgesinde bulunan Perge şehrine gittiler. Fakat Yuhanna[ç] burada onlardan ayrılıp Yeruşalim'e döndü.[d] **14** Pavlus ve Barnabas da Perge'den Pisidya Antakyası'na geçtiler ve Sebt günü havraya[e] girip oturdular. **15** Kanundan[f] ve Peygamberlerin kitaplarından yapılan okumadan sonra, havra yöneticileri[g] yanlarına adam gönderip, "Efendiler, kardeşler, eğer hepimizi yüreklendirecek bir sözünüz varsa, söyleyin" dediler. **16** Bunun üzerine Pavlus ayağa kalktı ve topluluğa eliyle işaret edip[h] konuşmaya başladı:

"Ey İsrailliler ve Tanrı korkusuna sahip olanlar,[ı] dinleyin. **17** İsrail halkının Tanrısı atalarımızı seçti ve Mısır'da gurbetteyken onları yükseltti, elini uzatıp onları oradan çıkardı.[i] **18** Yaklaşık kırk yıllık[j] bir dönem boyunca çölde yaptıklarına katlandı. **19** Kenan diyarında yedi milleti yok ettikten sonra, bu toprakları onlara kura ile paylaştırdı.[a] **20** Tüm bu olaylar yaklaşık dört yüz elli yıl içinde gelişti.

Ardından, Samuel peygamberin dönemine dek Tanrı onlara hâkimler verdi.[b] **21** Ondan sonra halk bir kral istedi,[c] Tanrı da onlara Benyamin kabilesinden Kiş oğlu Saul'u[ç] verdi. Saul kırk yıl hüküm sürdü. **22** Tanrı onu tahttan indirdikten[d] sonra, kral olarak Davut'u tahta çıkardı;[e] onu onaylayarak şöyle dedi: 'Yüreğime göre bir adam,[f] Yesse'nin oğlu Davut'u[g] buldum. O istediğim her şeyi yapacak.'[h] **23** Tanrı vaat ettiği gibi, onun soyundan[ı] İsrail'e bir kurtarıcı çıkardı;[i] bu İsa'ydı. **24** Onun gelişinden önce,[j] Yahya[k] tüm İsrail halkına tövbe vaftizini duyurdu. **25** Fakat Yahya hizmetini tamamlamak üzereyken şöyle dedi: 'Benim kim olduğumu sanıyorsunuz? Düşündüğünüz kişi ben değilim. İşte, benden sonra biri geliyor ki, ben onun çarıklarının bağını çözmeye layık değilim.'[l]

26 Efendiler, kardeşler, siz İbrahim oğulları ve Tanrı korkusuna sahip olanlar, bu kurtuluş haberi bize gönderildi.[m] **27** Yeruşalim halkı ve yöneticileri bu Kişiyi kabul etmediler,[n] fakat verdikleri hükümle Peygamberlerin kitaplarındaki sözleri yerine getirdiler;[o] bunlar ki her Sebt günü yüksek sesle okunur. **28** Öldürülmesi için hiçbir neden bulamadıkları[ö] halde, Pilatus'tan onun idam edilmesini talep ettiler.[p] **29** Onun hakkında yazılmış her şeyi böyle-

BÖLÜM 13

a Elç 9:8
b Elç 19:38
c Elç 15:38
ç Elç 12:12
d Elç 15:38
e Elç 16:13
Elç 17:2
Elç 18:4
Elç 19:8
f Elç 15:21
g Mr 5:22
h Elç 12:17
Elç 21:40
Elç 26:1
ı Elç 13:26
i Çk 6:6
Çk 14:8
Tkr 7:6
j Çk 16:35
Sy 14:34
Tkr 2:7

2. Sütun

a Tkr 7:1
Yş 14:2
b Hk 2:16
1Sa 3:20
c 1Sa 8:5
ç 1Sa 10:21
1Sa 11:15
d Ho 13:11
e 1Sa 16:12
2Sa 2:4
Me 89:20
f 1Sa 13:14
g 1Sa 16:1
h İş 44:28
ı 2Sa 7:12
İş 11:1
i Lu 1:32
Lu 1:69
Ro 11:26
j Mt 1:21
k Mt 3:1
Lu 16:16
l Mt 3:11
Lu 3:16
m Mt 10:6
Lu 24:47
n Yhn 16:3
Elç 3:17
o Me 22:16
Me 41:9
İş 53:7
Zk 11:12
ö Mt 26:60
Lu 23:15
Yhn 19:4
p Mt 27:22
Yhn 19:15

ce yerine getirdiler[a] ve kendisini direkten* indirip[b] mezara koydular.[c] **30** Fakat Tanrı onu diriltti.[ç] **31** Sonra o kendisiyle birlikte Celile’den Yeruşalim’e gitmiş olanlara günlerce göründü. Bu kişiler şimdi halkın önünde onun tanıklarıdır.[d]

32 Dolayısıyla, biz size atalarımıza verilen vaatle[e] ilgili iyi haberi bildiriyoruz. **33** Tanrı, onların çocukları olan bizler için bu vaadi tümüyle yerine getirerek İsa’yı diriltti;[f] nitekim ikinci mezmurda da şöyle yazılmıştır: ‘Sen Benim oğlumsun, Ben bugün senin Baban oldum.’[g] **34** İsa öldükten sonra Tanrı onu diriltmiştir ve o bir daha çürüyüp gidebilecek bir duruma gelmeyecektir. Şu sözlerle bunu anlatıyor: ‘Davut’a vaat ettiğim kalıcı iyilikleri sizler göreceksiniz.’[h] **35** Başka bir mezmurda da şöyle demiştir: ‘Vefalı kulunun çürüyüp gitmesine izin vermezsin.’[ı] **36** Öte yandan Davut[i] kendi devrinde Tanrı’nın açıkça bildirdiği amacının yerine gelmesine hizmet etmiş ve ölüm uykusuna dalmıştır. Atalarıyla gömülmüş ve çürüyüp gitmiştir.[j] **37** Oysa Tanrı’nın diriltti̇ği kişi çürümemiştir.[k]

38 Kardeşler, şunu bilin ki, size günahların bu kişi aracılığıyla bağışlanacağını duyuruyoruz.[l] **39** Evet, Musa kanunuyla aklanmanız mümkün olmayan tüm suçlarınız onun aracılığıyla bağışlanır;[m] iman eden herkes onun aracılığıyla aklanır.[n]

Elç 13:29* Ya da “ağaçtan”; Ek 17’ye bakın.

BÖLÜM 13

a Lu 18:31
Yhn 19:36
b Yhn 19:40
c Mt 27:60
ç Mt 28:6
Elç 2:24
d Mt 28:16
Elç 1:3
Elç 3:15
1Ko 15:6
e Ba 12:3
Elç 13:23
Ro 4:13
f Ro 1:4
g Me 2:7
İb 1:5
İb 5:5
h İş 55:3
ı Me 16:10
Elç 2:31
i Elç 2:34
j 1Kr 2:10
Elç 2:29
k Elç 2:27
l Da 9:24
Lu 24:47
Elç 5:31
Elç 10:43
m Ro 8:3
İb 7:19
İb 10:1
n İş 53:11
Ro 3:28
Ro 5:18

2. Sütun

a Hb 1:5
b Elç 18:4
c Elç 17:4
ç Elç 11:23
Tit 2:11
d Elç 14:22
e Elç 12:24
f Öz 27:4
g Elç 14:2
Elç 17:5
h Mt 10:6
Elç 3:26
Ro 1:16
ı Mt 22:8
Lu 7:30
i İş 55:5
Lu 2:32
Elç 18:6
Ro 10:19
j İş 42:6
k İş 49:6
Elç 1:8
l İş 39:5
İş 66:5
Elç 11:18
2Se 1:12

40 Bu nedenle dikkat edin de Peygamberlerin kitaplarında söylenenler sizin başınıza gelmesin: **41** ‘Ey alaycılar, iyi bakın da şaşırın ve yok olup gidin; çünkü sizin günlerinizde ben bir iş yapıyorum; öyle bir iş ki, ayrıntılarıyla anlatılsa da asla inanmayacaksınız.’ ”[a]

42 Onlar dışarı çıkarken, insanlar gelecek Sebt gününde[b] de bu konuların anlatılması için yalvardılar. **43** Havrada toplananlar dağıldıktan sonra, Yahudilerden ve Yahudiliği benimsemiş dindar kişilerden birçoğu Pavlus’un ve Barnabas’ın[c] peşinden gitti. Onlar da bu kişilerle konuşup onları Tanrı’nın lütfundan[ç] ayrılmamaya teşvik ettiler.[d]

44 Ertesi Sebt günü şehir halkının neredeyse tümü Yehova’nın sözünü dinlemek üzere toplanmıştı.[e] **45** Kalabalığı görünce Yahudilerin içini kıskançlık[f] bürüdü; Pavlus’un söylediklerine küfredercesine karşı çıkmaya başladılar.[g] **46** Fakat Pavlus ve Barnabas cesaretle konuşarak şunları söylediler: “Tanrı’nın sözü ilk önce size bildirilmeliydi.[h] Sizler bu sözü reddettiniz[ı] ve sonsuz yaşama layık olmadığınıza kendiniz karar verdiniz; bu nedenle, biz artık diğer milletlere gidiyoruz.[i] **47** Zaten Yehova bize şöyle bir emir vermiştir: ‘Seni milletlere ışık olarak tayin ettim[j] ki, yeryüzünün uçlarına[k] dek kurtuluş götüresin.’ ”

48 Diğer milletlerden olanlar bu sözleri işitince sevinç duydular, Yehova’nın sözünü yücelttiler[l] ve sonsuz yaşama karşı

doğru tutuma sahip olanların hepsi iman etti.[a] **49** Yehova'nın sözü bütün o yörede[b] yayılıyordu. **50** Fakat Yahudiler[c] harekete geçip, dindar ve saygın kadınları, şehrin ileri gelen adamlarını kışkırtarak Pavlus ve Barnabas'a karşı bir zulüm başlattılar;[ç] onları topraklarından dışarı attılar. **51** Pavlus ve Barnabas onların karşısında ayaklarının tozunu silkip[d] Konya'ya gittiler. **52** Öğrenciler sevinçle[e] ve kutsal ruhla doluyordu.

14 Konya'da[f] da Yahudilerin havrasına[g] birlikte girdiler ve öyle etkili konuştular ki, hem Yahudilerden hem de Yunanlılardan[h] büyük bir topluluk iman etti. **2** Fakat iman etmeyen Yahudiler, diğer milletlerden insanları olumsuz yönde etkileyip kardeşlere[ı] karşı kışkırttılar.[i] **3** Bu nedenle Pavlus ve Barnabas, Yehova'dan aldıkları yetkiyle cesurca konuşarak burada uzun bir süre kaldılar; O da onların eliyle alametler ve şaşılacak işler yaparak[j] Kendi lütfu hakkında söylediklerini doğruluyordu. **4** Fakat şehir halkı ikiye bölündü; bazıları Yahudilerden, diğerleri de elçilerden yana oldu. **5** Hem Yahudiler hem de diğer milletlerden insanlar, yöneticileriyle birlik olup, elçileri aşağılamak ve taşlamak için bir saldırı hazırlığına giriştiler.[k] **6** Elçiler bunu haber aldılar ve oradan kaçtılar.[l] Likaonya bölgesindeki Listra ve Derbe şehirlerine ve dolaylarına giderek, **7** iyi haberi buralarda bildirmeye[m] devam ettiler.

BÖLÜM 13

a Ro 8:29
b Elç 15:36
c Elç 14:2
Elç 14:19
ç Mt 23:34
Elç 17:5
2Ti 3:11
d Mt 10:14
Lu 9:5
Elç 18:6
e Mt 5:12
1Se 1:6

BÖLÜM 14

f 2Ti 3:11
g Elç 13:5
h Elç 17:4
ı Ro 15:31
i Elç 13:45
j Elç 5:12
Elç 19:11
İb 2:4
k Elç 14:19
1Se 2:2
2Ti 3:11
l Mt 10:23
m 1Ko 1:17

2. Sütun

a Elç 3:2
b Mt 9:28
c İş 35:6
Elç 3:8
ç Elç 12:22
Elç 28:6
d Da 2:46
e Yk 5:17
f Elç 10:26
g Tkr 32:21
1Sa 12:21
Yr 10:15
h 1Se 1:9
ı Ba 1:1
Çk 20:11
Me 33:6
Me 146:6
Elç 4:24
i Tkr 18:14
Elç 17:30
j Elç 17:27
Ro 1:20
k Me 65:10
Me 147:8
Yr 5:24
Mt 5:45
l Me 145:16

8 Listra'da ayakları sakat, doğuştan[a] topal bir adam vardı, hiç yürümemişti. **9** Adam Pavlus'u dinlemekteydi. Ona dikkatle bakan Pavlus adamın anlatılanlara imanı olduğunu[b] ve iyi edilebileceğini anladı. **10** Ve yüksek sesle, "Ayağa kalk!" dedi. Adam yerinden fırlayıp kalktı, yürümeye başladı.[c] **11** Pavlus'un yaptığını gören kalabalık Likaonya dilinde, "Tanrılar[ç] insan suretinde aramıza inmiş!" diye bağırdı. **12** Barnabas'a Zeus, konuşmalarda daha çok öne çıkan Pavlus'a da Hermes demeye başladılar. **13** Ayrıca şehrin hemen dışında bulunan Zeus tapınağının rahibi şehrin kapılarına boğalar ve çelenkler getirerek kalabalıkla birlikte kurban sunmak[d] istedi.

14 Fakat Barnabas ile Pavlus bunu duyunca giysilerini yırtıp kalabalığın içine daldılar **15** ve "Efendiler" diye haykırdılar. "Neden böyle şeyler yapıyorsunuz? Biz de sizin gibi zayıflıkları[e] olan insanlarız;[f] bu boş[g] şeyleri bırakıp yaşayan Tanrı'ya[h] yönelmeniz için iyi haberi bildiriyoruz. O Tanrı ki göğü,[ı] yeri, denizi ve içlerindeki her şeyi yaratandır. **16** Geçmiş devirlerde tüm milletlerin kendi yollarında yürümelerine izin vermişse[i] de, **17** yaptığı iyilikler her zaman Kendisine tanıklık etmiştir.[j] Gökten yağmurlar yağdırmış,[k] bereketli mevsimler vermiş ve sizi bol bol doyurarak yüreklerinizi sevinçle doldurmuştur."[l] **18** Elçiler bunları söyleyerek kalabalığı kendileri için kurban

sunmaktan güçlükle alıkoyabildiler.

19 Bununla birlikte, Pisidya Antakyası'ndan ve Konya'dan bazı Yahudiler gelip insanları kandırdılar.[a] Kalabalık Pavlus'u taşlayıp ölmüş olduğunu düşünerek[b] şehrin dışına sürükledi. **20** Fakat Pavlus, öğrenciler başına toplandığı sırada ayağa kalkıp şehre girdi. Ertesi gün de Barnabas'la birlikte Derbe'ye[c] gittiler. **21** Bu şehirde iyi haberi bildirmelerinin sonucunda birçok kişi İsa'nın öğrencisi[ç] oldu. Daha sonra Listra'ya döndüler, oradan da Konya'ya ve Pisidya Antakyası'na geçtiler. **22** Bu şehirlerdeki öğrencileri yüreklendirip[d] iman yolunda kalmaya teşvik ettiler ve onlara "Tanrı'nın krallığına birçok sıkıntıdan geçerek girmemiz gerekiyor"[e] dediler. **23** Ayrıca her cemaatte onlar için ihtiyarlar atadılar.[f] Oruç tutup dua ederek,[g] onları iman etmiş oldukları Yehova'ya emanet ettiler.[h]

24 Sonra Pisidya'dan geçip Pamfilya'ya[ı] geldiler; **25** Perge'de sözü duyurduktan sonra Antalya'ya indiler. **26** Buradan da Antakya'ya[i] gitmek üzere denize açıldılar. Şimdi tamamlamış oldukları bu görev için orada Tanrı'nın lütfuna emanet edilmiş[j] ve yola çıkmışlardı.

27 Şehre varıp cemaati topladıklarında, kardeşlere Tanrı'nın kendileri aracılığıyla pek çok şey yaptığını, iman kapısını milletlere de açmış[k] olduğunu anlattılar.[l] **28** Ve öğrencilerin yanında uzunca bir süre kaldılar.

BÖLÜM 14
a Elç 17:13
b 2Ko 6:9
2Ko 11:25
2Ti 3:11
c Elç 16:1
ç Mt 28:19
d Elç 11:23
e Mt 10:38
Yhn 15:19
Ro 8:17
1Se 3:4
f Tit 1:5
g Elç 13:3
h Elç 20:32
ı Elç 13:13
i Elç 13:1
j 1Ko 15:10
k Elç 11:18
1Ko 16:9
l Elç 15:4
Elç 21:19

2. Sütun

BÖLÜM 15
a Ga 2:12
b Ba 17:10
Çk 12:48
Le 12:3
c Ga 5:2
ç Elç 11:30
Elç 16:4
Ga 2:1
d Ro 15:24
1Ko 16:6
e Elç 13:4
Elç 14:27
f Elç 11:18
g Elç 21:17
h Elç 21:19
ı Elç 11:2
i Çk 12:48
j Öz 13:10
Öz 15:22
k Mr 9:16
Elç 15:2
l Elç 10:34
Elç 11:17
m 1Ta 28:9
Yr 11:20
Elç 1:24
n Elç 10:44
Elç 11:15

15 Yahudiye'den bazı adamlar geldiler[a] ve kardeşlere, "Musa'nın geleneğine göre[b] sünnet edilmezseniz[c] kurtulamazsınız" görüşünü öğretmeye başladılar. **2** Bu kişilerle Pavlus ve Barnabas arasında ciddi bir görüş ayrılığı ortaya çıktı ve tartışmaya başladılar. Bunun üzerine Yeruşalim'deki elçiler ve ihtiyarlarla[ç] bu meseleyi görüşmeleri için, Pavlus, Barnabas ve başka bazı kardeşler görevlendirildi.

3 Böylece cemaat tarafından yolcu edilen[d] bu kişiler, Fenike ve Samiriye'den geçerken diğer milletlerden insanların nasıl iman ettiğini ayrıntılarıyla anlatarak[e] tüm kardeşlerde büyük bir sevinç yarattılar.[f] **4** Yeruşalim'e vardıklarında, elçiler, ihtiyarlar ve tüm cemaat tarafından sıcak bir şekilde karşılandılar.[g] Tanrı'nın kendileri aracılığıyla yaptığı birçok şeyi onlara anlattılar.[h] **5** Fakat Ferisi mezhebinden iman edenlerden bazıları ayağa kalkıp, "Onlar sünnet edilmeli[ı] ve Musa kanununa uymaları istenmelidir"[i] dediler.

6 Elçiler ve ihtiyarlar bu meseleyi ele almak için toplandı.[j] **7** Uzun tartışmalardan[k] sonra, Petrus ayağa kalkıp şunları söyledi: "Efendiler, kardeşler, şunu iyi biliyorsunuz ki, Tanrı daha ilk günlerde aranızdan beni seçerek diğer milletlerden insanların da benim ağzımdan iyi haberi işitmelerini ve iman etmelerini sağladı.[l] **8** Yürekleri bilen[m] Tanrı, tıpkı bize yaptığı gibi, bu kişilere de kutsal ruhu vererek onları kabul ettiğini gösterdi.[n]

9 O, bizlerle onlar arasında hiçbir ayrım yapmadı[a] ve onların yüreklerini imanları aracılığıyla arındırdı.[b] **10** Öyleyse neden şimdi atalarımızın da bizim de taşıyamadığımız[c] bir boyunduruğu[ç] öğrencilerin boyunlarına takarak Tanrı'yı sınıyorsunuz? **11** Aslında biz de o insanlar gibi, Efendimiz İsa'nın lütfu sayesinde kurtulacağımıza inanıyoruz."[d]

12 Bunun üzerine tüm topluluk sustu ve Barnabas'la Pavlus'u dinlemeye başladı; onlar da Tanrı'nın diğer milletler arasında kendileri aracılığıyla yaptığı alametleri ve şaşılacak işleri anlattılar.[e] **13** Konuşmalarını bitirdikten sonra, Yakup şunları söyledi: "Efendiler, kardeşler beni dinleyin.[f] **14** Tanrı'nın Kendi ismini taşıyan bir toplum oluşturmak için diğer milletlerden insanlarla nasıl ilgilenmeye başladığını Simeon*[g] etraflıca anlattı.[h] **15** Peygamberlerin sözleri de bununla uyumludur; tıpkı yazıldığı gibi, **16** 'Bundan sonra döneceğim ve Davut'un yıkılan çardağını yeniden yapacağım; kalıntılarını toplayıp onu tekrar kuracağım.[ı] **17** Böylece, bu milletten artakalanlar, diğer tüm milletlerden gelen ve ismimle anılan insanlarla birlikte içtenlikle Yehova'ya yönelecekler. **18** Eski devirlerden beri bilinen[i] bu şeyleri yapan[j] Yehova'nın sözü.' **19** Bu nedenle benim fikrim, diğer milletlerden Tanrı'ya dönenlere zorluk çıkarmamaktır.[a] **20** Bunun yerine onlara, putperestliğe bulaşmış şeylerden,[b] cinsel ahlaksızlıktan,*[c] boğularak öldürülmüş hayvanın etinden[ç] ve kandan[d] sakınmalarını yazalım. **21** Çünkü her şehirde eskiden beri Musa'nın yazdıklarını anlatanlar olmuştur; onun yazdıkları her Sebt günü havralarda sesli olarak okunur."[e]

22 Bunun üzerine, elçiler, ihtiyarlar ve tüm cemaat, bazı kişileri Pavlus ve Barnabas'la birlikte Antakya'ya göndermeyi uygun gördüler; seçilenler Barsaba[f] denilen Yahuda ile Silas'tı. Bunlar kardeşlere önderlik eden kişilerdi. **23** Böylece onların eliyle şu mektubu gönderdiler:

"Kardeşleriniz elçilerden ve ihtiyarlardan, Antakya,[g] Suriye ve Kilikya'daki[h] diğer milletlerden kardeşlere, selamlar! **24** Aramızdan bazılarının, kendilerine hiçbir talimat vermediğimiz halde,[ı] sözleriyle huzurunuzu kaçırarak sizi altüst etmeye çalıştıklarını duyduk.[i] **25** Böylece ortak bir karara vardık[j] ve aramızdan seçtiğimiz bazı kişileri, sevgili kardeşlerimiz Barnabas ve Pavlus[k] ile birlikte size göndermeyi uygun bulduk. **26** Onlar Efendimiz İsa Mesih'in ismi uğrunda canlarını tehlikeye atmış kişilerdir.[l] **27** Aynı şeyleri bir de sözlü olarak iletmeleri için[m] Yahuda'yı ve Silas'ı[n] da yolluyoruz. **28** Çünkü kutsal ruh[o] ve bizler, şu gerekenler dışında bir şeyi size yüklememeyi[ö] uygun gördük: **29** Putlara kurban edilen

BÖLÜM 15
a Ga 3:28
b Ga 2:16
1Pe 1:22
c Ga 3:10
ç Ga 5:1
d İş 53:11
Mt 20:28
Yhn 1:17
Ga 2:16
e Ro 15:19
f Elç 12:17
g Elç 11:13
2Pe 1:1
h İş 55:5
1Pe 2:9
ı Ams 9:11
i İş 45:21
j Ams 9:12

2. Sütun
a Elç 15:10
b Ba 35:2
Çk 20:3
He 20:30
1Ko 8:7
1Ko 10:14
c 1Ko 6:9
Kl 3:5
1Se 4:3
ç Le 17:13
d Ba 9:4
Le 3:17
Le 7:26
Le 17:10
Le 19:26
Tkr 12:23
Tkr 15:23
1Sa 14:32
e Elç 13:15
2Ko 3:15
f Elç 1:23
g Elç 11:26
h Ga 1:21
ı Ga 2:4
Tit 1:10
i Elç 15:1
j Elç 1:14
k 2Pe 3:15
l Elç 13:50
1Ko 15:30
2Ko 11:23
Flp 2:29
m Elç 16:4
n 1Se 1:1
1Pe 5:12
o Yhn 16:13
Elç 5:32
ö Mt 23:4

Elç 15:14* Simun (Petrus) adının İbranice biçimi. Matta 10:2'deki dipnota bakın.

Elç 15:20* Ek 15'e bakın.

şeylerden,[a] kandan,[b] boğularak öldürülmüş hayvanın etinden[c] ve cinsel ahlaksızlıktan[ç] sakının. Bunlardan dikkatle sakınırsanız[d] esenlikte olursunuz. Sağlıcakla kalın!"

30 Gönderilen kişiler Antakya'ya varınca, kardeşleri bir araya toplayıp mektubu verdiler.[e] **31** Mektup okunduğunda, kardeşler teşvik edici sözlerden ötürü sevinç duydular.[f] **32** Kendileri de peygamber[g] olan Yahuda ve Silas birçok konuşma yaparak kardeşleri teşvik ettiler ve yüreklendirdiler.[h] **33** Orada bir süre kaldıktan sonra, kendilerini gönderen kardeşlerin yanına selametle yolcu edildiler.[ı] **34** *— **35** Fakat Pavlus ve Barnabas Antakya'da[i] kalıp daha başka birçok kişiyle birlikte Yehova'nın sözündeki iyi haberi[j] bildirmeye ve öğretmeye devam ettiler.

36 Bir süre sonra Pavlus, Barnabas'a, "Haydi, Yehova'nın sözünü duyurduğumuz her şehre tekrar gidelim ve kardeşleri ziyaret edip durumlarını görelim"[k] dedi. **37** Barnabas, Markos[l] denilen Yuhanna'yı da yanlarına alma kararındaydı. **38** Fakat Pavlus onu yanlarına almanın uygun olmadığını düşünüyordu, çünkü Markos Pamfilya'da yanlarından ayrılmış,[m] kendileriyle birlikte hizmete devam etmemişti. **39** Bunun üzerine aralarında şiddetli bir tartışma çıktı ve birbirlerinden ayrıldılar. Barnabas[n] Markos'u yanına alıp Kıbrıs'a[o] gitmek üzere gemiye bindi.

Elç 15:34* Matta 17:21'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 15

a Ba 35:2
Çk 20:3
Çk 34:15
He 20:30
1Ko 8:1
1Ko 10:14
b Ba 9:4
Le 3:17
Le 7:26
Le 17:10
Tkr 12:16
Tkr 12:23
1Sa 14:32
c Le 17:13
ç Ba 39:9
1Ko 6:9
Ef 5:5
Kl 3:5
1Se 4:3
1Pe 4:3
d Elç 21:25
e Elç 11:26
f Öz 15:30
g Elç 11:27
Elç 13:1
h Elç 13:15
Elç 18:23
ı 1Ko 16:11
i Elç 13:1
j 2Ko 11:7
k 2Ko 11:28
l Kl 4:10
2Ti 4:11
m Elç 13:13
n Elç 4:36
Elç 13:4
o Elç 11:20

2. Sütun

a Elç 15:27
b Elç 14:26
Ef 3:7
c Elç 16:5

BÖLÜM 16

ç Elç 14:6
2Ti 3:11
d Elç 19:22
Ro 16:21
1Ko 4:17
1Se 3:2
1Ti 1:2
e 1Ko 9:20
f Elç 15:28
g Elç 15:41
h Elç 18:23
Ga 4:13
ı 1Pe 1:1
i 2Ko 2:12
2Ti 4:13
j Ey 33:15
Elç 9:10
2Ko 12:1
k 2Ko 1:16
2Ko 2:13

40 Pavlus ise Silas'ı[a] seçti ve kardeşler tarafından Yehova'nın lütfuna emanet edildikten[b] sonra yola çıktı. **41** Suriye ve Kilikya'yı dolaşarak cemaatleri yüreklendirdi.[c]

16 Böylece Pavlus Derbe'ye ve sonra Listra'ya[ç] geldi. Burada annesi imanlı bir Yahudi, babası ise Yunanlı olan Timoteos[d] adında bir öğrenci vardı. **2** Listra ve Konya'daki kardeşler onun hakkında çok olumlu konuşuyorlardı. **3** Pavlus bu gencin kendisiyle birlikte gelmesini istedi ve onu yanına alıp o yörelerde yaşayan Yahudiler yüzünden sünnet ettirdi;[e] çünkü herkes babasının Yunanlı olduğunu biliyordu. **4** Şehir şehir dolaşırlarken, Yeruşalim'deki elçiler ve ihtiyarlar tarafından alınan kararları kardeşlere bildiriyor ve bunlara uymalarını söylüyorlardı.[f] **5** Böylece cemaatlerin imanı güçleniyor[g] ve kardeşlerin sayısı günden güne artıyordu.

6 Asya eyaletinde sözü duyurmalarına kutsal ruh izin vermediğinden, Frigya ve Galatya[h] topraklarından geçip gittiler. **7** Misya'ya geldiler ve buradan Bitinya'ya[ı] geçmeye çalıştılar, fakat İsa ruh aracılığıyla onları engelledi. **8** Böylece, Misya'dan geçip Troas'a[i] geldiler. **9** Geceleyin Pavlus'un önünde bir görüntü[j] belirdi: Ayakta duran Makedonyalı bir adam kendisine, "Makedonya'ya geçip bize yardım et" diye yalvarıyordu. **10** Pavlus bunu gördükten sonra, Makedonya'dakilere[k] iyi haberi bildirmek için Tanrı'nın bizi

çağırttığı sonucuna vararak hemen oraya gitmenin yollarını aradık.

11 Böylece, Troas'tan denize açılıp doğruca Semendirek'e geldik ve ertesi gün Neapolis'e geçtik. **12** Buradan da Makedonya bölgesinin en önemli şehri ve bir Roma kolonisi olan Filipi'ye[a] gittik.[b] Bu şehirde birkaç gün kaldık. **13** Sebt günü, şehrin kapısından çıkıp bir dua yeri bulma düşüncesiyle ırmak kenarına gittik. Oturup burada toplanmış kadınlarla konuşmaya başladık. **14** Tiyatira[c] şehrinden olup erguvani kumaşlar* satan Lidya adında bir kadın da bizi dinliyordu; kendisi Tanrı'ya ibadet eden biriydi. Pavlus'un söylediklerine kulak vermesi için Yehova onun yüreğini açmıştı.[ç] **15** Kadın ev halkıyla birlikte vaftiz edildikten[d] sonra, "Eğer beni Yehova'ya sadık biri olarak gördünüzse, gelin evimde kalın"[e] diye yalvardı. Ve evine gitmemiz için bizi zorladı.[f]

16 Bir keresinde dua yerine giderken, kendisinde bir ruh,[g] bir fal cini[h] olan hizmetçi kız karşımıza çıktı. Kehanetlerde bulunan bu kız efendilerine büyük kazanç sağlıyordu.[ı] **17** Kız, Pavlus'un ve bizim peşimize takılmıştı; "Bu adamlar Yüceler Yücesi Tanrı'nın kullarıdır, size kurtuluş yolunu ilan ediyorlar" diye bağırıp duruyordu.[i] **18** Bu durum günlerce sürdü. Sonunda bıkan[j] Pavlus dönüp ruha, "Ondan çıkmanı İsa'nın ismiyle emrediyorum"[a] dedi. Ruh o anda kızdan çıktı.[b]

19 Kızın efendileri kazanç kapılarının kapandığını[c] görünce, Pavlus'la Silas'ı yakalayıp çarşı meydanına sürükleyerek, yöneticilere getirdiler.[ç] **20** Sonra onları yerel yöneticilerin önüne çıkarıp şunları söylediler: "Yahudi olan bu adamlar şehrimizin düzenini bozuyor.[d] **21** Biz Romalıların benimsemesi ya da uygulaması uygun olmayan âdetler yayıyorlar."[e] **22** Bunun üzerine kalabalık hep birden onların üzerine yürüdü; yerel yöneticiler, giysilerini yırtıp çıkarttıktan sonra değnekle dövülmelerini emrettiler.[f] **23** Epeyce dayak attıktan[g] sonra onları hapishaneye koydular ve sıkı gözetim altında tutulmaları için gardiyana emir verdiler.[h] **24** Gardiyan bu emir üzerine onları zindanın iç kısmına attı[ı] ve ayaklarını tomruğa vurdu.[i]

25 Gece yarısı[j] olmuştu; Pavlus ve Silas dua ediyor ve ilahilerle[k] Tanrı'yı yüceltiyorlardı. Diğer tutuklular da onları dinliyordu. **26** Aniden büyük bir deprem oldu; öyle ki, hapishanenin temelleri sarsıldı. O anda bütün kapılar açıldı ve herkesin zincirleri çözüldü.[l] **27** Uykudan uyanıp hapishane kapılarını açık gören gardiyan, tutukluların kaçtığını[m] düşünerek kılıcını çekip kendini öldürmek istedi.[n] **28** Fakat Pavlus, "Kendine kıyma,[o] hepimiz buradayız!" diye bağırdı. **29** Bunun üzerine gardiyan ışık istedi ve içeri daldı; tir tir tit-

Elç 16:14* Ya da "boya"

BÖLÜM 16

a Flp 1:1
1Se 2:2
b Elç 20:6
c Vh 1:11
ç Lu 24:45
1Ko 3:7
d Elç 16:33
Elç 18:8
e Mt 10:11
Ro 12:13
Ga 6:6
İb 13:2
f Ba 19:2
Hk 19:20
Lu 24:29
g 1Sa 28:7
h Le 19:31
Le 20:6
ı Elç 19:24
i Mr 1:24
Lu 4:41
j Mr 1:25

2. Sütun

a Mr 1:34
Lu 9:1
Lu 10:17
b Mt 17:18
c Elç 19:25
ç Mt 10:18
2Ko 6:5
d 1Kr 18:17
Elç 17:6
e Es 3:8
f 1Se 2:2
g 2Ko 11:23
h Lu 21:12
Elç 5:23
ı Elç 12:6
Elç 12:10
i Me 105:18
Yr 20:2
j Me 42:8
k Ef 5:19
Kl 3:16
Yk 5:13
l Elç 4:31
Elç 5:19
Elç 12:7
m 1Kr 20:39
n Elç 12:19
o 1Se 5:15

reyerek Pavlus'la Silas'ın önünde yere kapandı.[a] **30** Onları dışarıya çıkarıp, "Efendiler, kurtulmak için ne yapmalıyım?"[b] diye sordu. **31** Onlar da, "Efendimiz İsa'ya iman et, sen de ev halkın[c] da kurtulursunuz"[ç] dediler. **32** Böylece Yehova'nın sözünü ona ve evindeki herkese[d] bildirdiler. **33** Adam gecenin o saatinde onları götürüp yaralarını temizledi; sonra o ve tüm ev halkı vakit geçirmeksizin vaftiz edildiler.[e] **34** Pavlus'la Silas'ı evine getirip önlerine sofra kurdu. Tanrı'ya iman ettiğinden kendisi de ev halkı da sevinç içindeydi.

35 Gün doğunca yerel yöneticiler,[f] "Adamları salıver!" emrini iletmeleri için kolluk görevlileri gönderdiler. **36** Bunun üzerine gardiyan onların dediklerini Pavlus'a iletti. "Yöneticiler adam göndererek serbest bırakılmanızı istediler. Çıkın, selametle yolunuza gidin" dedi. **37** Fakat Pavlus şu karşılığı verdi: "Roma vatandaşı[g] olan bizleri halkın önünde yargılamadan dövüp hapse attılar; şimdi dışarıya gizlice mi atıyorlar? Böyle şey olmaz! Kendileri gelip bizi çıkarsın." **38** Kolluk görevlileri bu sözleri yöneticilere bildirdi. Onların Roma vatandaşı olduğunu duyan yöneticiler korktular.[h] **39** Bunun üzerine gelip onlara yalvardılar, onları dışarı çıkardılar ve şehirden ayrılmalarını rica ettiler. **40** Fakat onlar hapishaneden çıkınca Lidya'nın evine gittiler; kardeşleri görüp yüreklendirdikten[ı] sonra oradan ayrıldılar.

BÖLÜM 16

a Elç 10:25
b Elç 2:37
c Elç 11:14
ç Yhn 3:16
Yhn 6:47
d Elç 10:24
e Elç 8:12
Elç 16:15
f Elç 16:20
g Elç 22:25
Elç 23:27
h Elç 22:29
ı Lu 22:32
2Ko 1:4

2. Sütun

BÖLÜM 17

a 1Se 2:1
b Elç 9:20
Elç 13:14
Elç 14:1
Elç 18:4
c Elç 18:19
ç Me 22:7
Me 22:16
Me 34:20
Me 69:21
Me 118:22
İş 50:6
İş 53:3
İş 53:5
d Me 16:10
Lu 24:46
e Elç 18:28
Ga 3:1
f Elç 28:24
g Elç 15:22
Elç 15:40
h Elç 13:45
ı Elç 16:20
i Ro 16:21
j 1Kr 18:17
Elç 16:20
k Lu 23:2
Yhn 19:12
l Ezr 4:12

17 Amfipolis ve Apollonya'dan geçip Selanik'e[a] geldiler; orada Yahudilerin bir havrası vardı. **2** Pavlus âdet edindiği gibi[b] havraya, onların yanına gitti. Üç Sebt günü Kutsal Yazıları kullanarak onları ikna etmeye çalıştı.[c] **3** Yazılardan kanıtlar göstererek Mesih'in acı çekmesi,[ç] ölüp diriltilmesi[d] gerektiğini açıkladı, "İşte size duyurduğum İsa, bu Mesih'tir"[e] dedi. **4** Bunun üzerine onlardan bazıları ve Tanrı'ya ibadet eden Yunanlılardan büyük bir kalabalık iman edip[f] Pavlus ile Silas'a[g] katıldı; aralarında bulunan nüfuzlu kadınların sayısı da az değildi.

5 Ne var ki, Yahudiler bunu kıskandı;[h] çarşı meydanında dolaşan serserilerden bazı kötü adamları yanlarına alıp bir kalabalık oluşturarak şehirde kargaşa çıkardılar.[ı] Yason'un[i] evine saldırdılar, onları bulup kalabalığın önüne çıkarmak istiyorlardı. **6** Onları bulamayınca Yason'u ve bazı kardeşleri şehir yöneticilerinin önüne sürüklediler, bir yandan da şöyle bağırıyorlardı: "Dünyayı altüst eden bu adamlar[j] şimdi de buraya geldiler. **7** Yason da onları evinde ağırladı. Bu adamların hepsi, İsa diye başka bir kral var[k] diyerek Sezar'ın* buyruklarına karşı çıkıyorlar."[l] **8** Bu sözleri şehir yöneticilerini ve kalabalığı telaşa düşürdü. **9** Yöneticiler, Yason'dan ve ötekilerden yüklüce bir kefalet aldıktan sonra onları serbest bıraktılar.

Elç 17:7* Ya da "İmparatorun"

10 Kardeşler Pavlus'la Silas'ı gece[a] olur olmaz Veriya'ya gönderdiler; onlar da oraya varınca Yahudilerin havrasına girdi. **11** Veriya'daki Yahudiler Selanik'tekilerden daha açık fikirliydi; kendilerine anlatılanların doğruluğunu her gün Kutsal Yazılardan[b] dikkatle araştırarak[c] sözü büyük istekle kabul ettiler.[ç] **12** Böylece onlardan birçoğu iman etti, Yunanlılardan da iman eden saygın[d] kadın ve erkeklerin sayısı az değildi. **13** Fakat Selanikli Yahudiler Tanrı'nın sözünün Pavlus tarafından Veriya'da da duyurulduğunu öğrenince, kalabalıkları kışkırtıp[e] huzursuzluk çıkarmak için[f] oraya geldiler. **14** Bunun üzerine kardeşler Pavlus'u hemen deniz kıyısına yolcu ettiler;[g] Silas ve Timoteos ise orada kaldı. **15** Pavlus'a eşlik edenler onu Atina'ya kadar götürdüler; ondan Silas ve Timoteos'un[h] bir an önce yanına gelmesi talimatını aldıktan sonra oradan ayrıldılar.

16 Bu arada Pavlus Atina'da onları beklerken, şehrin putlarla dolu olduğunu görünce canı sıkıldı.[ı] **17** O nedenle, havrada Yahudilerle,[i] Tanrı'ya ibadet eden diğer kişilerle ve her gün çarşı meydanında[j] rastladığı insanlarla konuşup onları ikna etmeye çalışıyordu. **18** Fakat Epikurosçu ve Stoacı bazı filozoflar[k] onunla tartışmaya koyuldular. Kimi, "Bu ukala ne anlatmak istiyor?",[l] kimi de, "Galiba yabancı tanrıların habercisi" diyordu. Çünkü o, İsa ve dirilme[m] hakkındaki iyi haberi bildiriyordu. **19** Bu yüzden Pavlus'u tutup Areopagos'a* götürdüler. "Anlattığın bu yeni öğretinin[a] ne olduğunu öğrenebilir miyiz?" dediler. **20** "Ortaya attığın şeyler kulağımıza yabancı. Bunların anlamını öğrenmek isteriz."[b] **21** Aslında tüm Atinalılar ve kentte konaklayan yabancılar, boş vakitlerinde yeni bir şey anlatmak ya da dinlemekten başka bir şey yapmazlardı. **22** Pavlus, Areopagos'un[c] ortasında durup şunları söyledi:

"Ey Atinalılar, sizin başkalarına göre tanrılara her bakımdan daha bağlı insanlar olduğunuzu görüyorum.[ç] **23** Örneğin, çevrede dolaşırken kutsal gördüğünüz şeylere dikkatle baktım, üzerinde 'Bilinmeyen Tanrı'ya' yazan bir sunak gördüm. İşte tanımadan bağlılık duyduğunuz bu Tanrı'yı ben size duyuruyorum. **24** Dünyayı ve üzerindeki her şeyi yaratan Tanrı, göğün ve yerin Rabbi[d] olduğundan, insan eliyle yapılmış tapınaklarda oturmaz.[e] **25** Sanki bir şeye ihtiyacı varmış gibi O'na insan eliyle hizmet de edilmez;[f] çünkü herkese hayat,[g] nefes[h] ve her şeyi veren Kendisidir. **26** Bütün yeryüzünde oturan bütün diye,[ı] insanlığın tüm milletlerini[i] tek bir adamdan[j] yarattı; onlar için belirli dönemler kararlaştırıp[k] oturacakları yerin sınırlarını çizdi.[l] **27** Böylece Tanrı'yı arayabilir,[m] O'nu el yordamıyla da olsa arayıp gerçekten bulabilirlerdi.[n] Aslında O hiçbirimizden uzak değil-

BÖLÜM 17

a Elç 9:25
b Yhn 5:39
c Lu 16:29
ç Öz 14:15
d Elç 13:50
e Elç 14:19
1Se 2:15
f Elç 14:2
g Mt 10:23
h Elç 16:1
1Se 3:2
ı 2Pe 2:8
i Elç 13:5
Elç 18:19
j Öz 1:20
k 1Ko 1:22
Kl 2:8
l 1Ko 4:13
m Yhn 5:29
Yhn 11:25
1Ko 15:12
Vh 20:6

2. Sütun

a Mr 1:27
b Elç 2:12
c Elç 17:34
ç Elç 17:16
d Me 146:6
İş 42:5
Elç 4:24
Elç 14:15
e 1Kr 8:27
İş 66:1
Elç 7:48
f Me 50:12
g Ba 2:7
h İş 42:5
ı Tkr 32:8
i Ba 1:28
j Ba 5:2
k Me 74:17
l Tkr 2:5
Tkr 2:19
Tkr 32:8
İş 34:17
m Tkr 4:29
İş 55:6
n Me 145:18
Yr 23:23
Ro 1:20

Elç 17:19* Eski Atina'da yüksek mahkemenin de toplandığı tepe.

dir. **28** Çünkü O'nun sayesinde yaşıyoruz, hareket ediyoruz ve varız;[a] bazı şairlerinizin[b] de söylediği gibi, 'Biz de O'nun çocuklarıyız.'

29 Tanrı'nın çocukları olduğumuza göre,[c] o İlahi Varlığın,[ç] insan aklı ve ustalığıyla biçimlendirilmiş altına, gümüşe ya da taşa benzediğini sanmamalıyız.[d] **30** Gerçi Tanrı bir zamanlar böyle bir bilgisizliğe göz yummuştur,[e] ancak şimdi her yerde herkesin tövbe[f] etmesi gerektiğini insanlara bildiriyor. **31** Çünkü Tanrı bir gün saptadı ve o gün, Kendi atadığı adam aracılığıyla dünyayı adaletle yargılamayı[g] amaçladı; o adamı ölüyken diriltmekle[h] tüm insanlara bir güvence verdi."

32 Ölülerin dirilmesiyle ilgili sözleri duyunca kimi alay etmeye başladı,[ı] kimi de 'Seni bu konuda başka zaman da dinleriz' dedi. **33** Bunun üzerine Pavlus onların yanından ayrıldı. **34** Fakat bazıları onunla beraber gittiler ve iman ettiler; bunlar arasında Damaris adlı bir kadın ile Areopagos[i] mahkemesi yargıçlarından Dionisios da vardı.

18 Bundan sonra Pavlus Atina'dan ayrılıp Korintos'a geldi. **2** Akuila[j] ile karısı Priskilla'yı buldu. Akuila, Pontus doğumlu bir Yahudiydi ve İtalya'dan[k] yeni gelmişti; çünkü Klaudius[l] tüm Yahudilerin Roma'dan çıkmasını emretmişti. Pavlus onların yanına gitti. **3** Onlarla aynı meslekten olduğundan, evlerinde kaldı ve birlikte çalıştılar;[m] meslekleri çadırcılıktı.

BÖLÜM 17

a İş 42:5
b Tit 1:12
c Ba 1:27
ç Yş 22:22
Me 50:1
İş 46:9
d Tkr 5:8
İş 37:19
İş 40:18
İş 46:5
Elç 19:26
e Elç 14:16
Ro 3:25
Ro 5:13
Ef 4:18
f Lu 24:47
g Me 96:13
Me 98:9
İş 2:4
Yhn 5:22
Elç 10:42
h Yhn 11:25
Elç 2:24
Elç 13:33
Ro 6:5
ı 1Ko 1:23
i Elç 17:19

BÖLÜM 18

j Elç 18:26
1Ko 16:19
2Ti 4:19
k İb 13:24
l Elç 11:28
m Elç 20:34
1Ko 4:12
1Ko 9:15
1Se 2:9
2Se 3:10

2. Sütun

a Mt 4:23
Elç 13:14
Elç 17:2
b Elç 15:27
Elç 17:14
c Elç 16:1
1Se 3:6
ç Elç 17:3
Elç 28:23
d 1Pe 4:4
e Mt 10:14
Elç 13:51
f 1Kr 2:37
He 18:13
He 33:4
g He 3:18
Elç 20:26
h Elç 13:46
Elç 28:28
Ro 1:16
ı 1Ko 1:14
i Lu 22:43
Elç 23:11
j Yr 1:19
Mt 28:20
k Elç 13:7
Elç 19:38
l Elç 16:19
m Elç 24:5

4 Bununla birlikte, Pavlus her Sebt günü havrada[a] bir konuşma yapar, Yahudileri ve Yunanlıları ikna etmeye çalışırdı.

5 Silas[b] ve Timoteos[c] Makedonya'dan geldikten sonra, Pavlus sözü duyurmak üzere yoğun bir şekilde çalışmaya başladı ve İsa'nın Mesih olduğunu kanıtlamak için Yahudilere şahitlik etti.[ç] **6** Fakat Yahudiler muhalefeti ve aşağılayıcı konuşmaları[d] sürdürünce, Pavlus giysisini silkeleyerek,[e] "Kanınızdan siz sorumlu olun.[f] Ben temizim.[g] Artık diğer milletlerden insanlara gideceğim"[h] dedi. **7** Böylece oradan ayrılıp, Tanrı'ya ibadet eden Titius Yustus adlı bir adamın evine gitti; onun evi havraya bitişikti. **8** Havra yöneticisi Krispos[ı] ile tüm ev halkı Efendimize iman etti. Korintoslulardan sözü duyan birçok kişi de iman edip vaftiz ediliyordu. **9** Ve geceleyin Efendimiz Pavlus'a bir görüntüde şunları söyledi:[i] "Korkma, konuşmaya devam et, susma, **10** çünkü ben seninle beraberim.[j] Kimse sana saldırıp zarar veremeyecek, çünkü bu şehirde bana ait daha birçok kişi var." **11** Böylece Pavlus bir buçuk yıl orada kalıp insanlara Tanrı'nın sözünü öğretti.

12 Gallio, Ahaya'da genel vali[k] olduğu sırada Yahudiler hep birden Pavlus'a karşı harekete geçtiler ve onu yargı kürsüsünün önüne götürdüler.[l] **13** "Bu adam insanları kandırıp kanuna aykırı bir ibadet şekline yöneltiyor"[m] dediler. **14** Pavlus tam konuşmaya başlayacakken,

Gallio onlara şöyle dedi: "Ey Yahudiler, şikâyetiniz gerçekten bir haksızlık veya adi bir suçla ilgili olsaydı, sizi sabırla dinlemek için nedenim olurdu. **15** Fakat sorun sözlerle, isimlerle[a] ve kanununuzla[b] ilgili anlaşmazlıklarsa, bunları kendiniz çözmelisiniz. Bu konularda hakem olmak istemem." **16** Böylece Yahudileri yargı kürsüsü önünden kovdu. **17** Bunun üzerine onlar havra yöneticisi Sostenis'i[c] yakaladılar ve yargı kürsüsünün önünde dövdüler. Gallio ise olanlara hiç aldırmadı.

18 Pavlus bir süre daha orada kaldıktan sonra, kardeşlerle vedalaşıp onlardan ayrıldı ve bir adakta bulunmuş olduğundan Kenhrea'da[ç] saçını kestirip[d] Priskilla ile Akuila'yı da yanına alarak Suriye'ye gitmek üzere gemiye bindi. **19** Efesos'a geldiler. Pavlus onlardan orada ayrıldı, fakat kendisi havraya[e] gidip Yahudileri ikna etmeye çalıştı. **20** Orada daha uzun süre kalmasını rica ettilerse de o kabul etmedi. **21** "Yehova isterse[f] tekrar gelirim" diyerek onlarla vedalaştı.[g] Efesos'tan gemiye binip yola çıktı, **22** Sezariye'ye geldi. Sonra cemaatteki kardeşleri görmeye gitti* ve oradan Antakya'ya geçti.

23 Pavlus burada bir süre kaldıktan sonra yola çıktı, Galatya[h] ve Frigya[ı] bölgelerinde her yeri dolaşarak tüm öğrencileri yüreklendirdi.[i]

24 Bu arada Efesos'a Apollos[j] adında İskenderiyeli bir Yahudi geldi; etkili konuşan ve Kutsal Yazıları[a] iyi bilen biriydi. **25** Yehova'nın yolu hakkında sözlü olarak eğitilmiş olan Apollos, ruhun verdiği coşkuyla,[b] İsa hakkında doğru şeyler anlatıyor ve öğretiyordu. Fakat vaftiz konusunda sadece Yahya'nın vaftizini[c] biliyordu. **26** Havrada cesaretle konuşmaya başladı. Priskilla ve Akuila[ç] onu dinledikten sonra yanlarına alıp Tanrı'nın yolunu kendisine daha doğru bir şekilde açıkladılar. **27** Apollos Ahaya'ya geçmek istiyordu. Kardeşler de oradaki öğrencilere mektup yazıp onu sıcak bir şekilde karşılamalarını rica ettiler. Apollos oraya gidince, Tanrı'nın lütfuyla[d] iman etmiş olanlara çok yardım etti.[e] **28** İsa'nın Mesih olduğunu[f] Kutsal Yazılardan[g] kanıtlarla açıkça göstererek, Yahudilerin söylediklerini herkesin önünde etkili bir şekilde çürütüyordu.

19 Apollos[h] Korintos'tayken, Pavlus iç kesimlerden geçerek Efesos'a[ı] geldi. Orada bazı öğrencilerle karşılaştı. **2** Onlara, "İman ettiğinizde kutsal ruhu aldınız[i] mı?" diye sordu. Onlar da, "Kutsal ruh hakkında bir şey duymadık"[j] dediler. **3** "O halde neye göre vaftiz edildiniz?" diye sordu, "Yahya'nın vaftizine[k] göre" dediler. **4** Pavlus şöyle karşılık verdi: "Yahya'nın yaptığı tövbe vaftiziydi;[l] o, insanlara kendisinden sonra gelen kişiye,[m] yani İsa'ya iman etmelerini söylerdi." **5** Bunu duyunca Efendimiz İsa'nın ismiyle vaftiz edildiler.[n] **6** Pav-

BÖLÜM 18
a 1Ti 6:4
b Elç 23:29
Elç 25:19
c 1Ko 1:1
ç Ro 16:1
d Sy 6:18
Elç 21:23
e Elç 13:14
Elç 17:2
f Ro 1:10
1Ko 4:19
Yk 4:15
g Elç 21:6
h Ga 1:2
ı Elç 16:6
i Elç 14:22
Elç 15:32
j Elç 19:1
1Ko 1:12
1Ko 3:6

2. Sütun
a 1Ko 4:6
b Ro 12:11
c Elç 19:3
ç Ro 16:3
1Ko 16:19
d Ef 2:8
e 1Ko 3:6
f Ba 49:10
Tkr 18:15
Me 16:10
İş 7:14
Mi 5:2
Ml 3:1
Elç 9:22
g Lu 24:27
1Ko 15:3
2Ti 3:16

BÖLÜM 19
h Elç 18:24
1Ko 3:5
ı 1Ko 16:8
i Elç 2:38
j Elç 8:16
k Elç 18:25
l Mt 3:11
Mr 1:4
Elç 1:5
m Yhn 1:15
Yhn 1:30
n Elç 8:16

Elç 18:22* Muhtemelen Yeruşalim'e.

lus ellerini onların üzerine koyduğunda[a] üzerlerine kutsal ruh indi; başka diller konuşmaya ve peygamberlik etmeye başladılar.[b] **7** Orada on iki erkek vardı.

8 Pavlus üç ay boyunca havraya[c] gidip cesaretle konuştu. Tanrı'nın krallığı hakkında ikna edici kanıtlar kullanarak konuşmalar yapıyordu.[ç] **9** Fakat bazıları tutumlarını sertleştirip insanların önünde Yol'u[d] kötülemeyi imansız bir şekilde[e] sürdürünce, Pavlus yanlarından ayrıldı.[f] Öğrencileri de onlardan ayırarak[g] her gün Tirannus'un okulundaki derslikte konuşmalar yapmaya başladı. **10** İki yıl bu şekilde devam etti,[h] böylece gerek Yahudi gerek Yunanlı, Asya eyaletinde[ı] oturan herkes Rabbin sözünü duydu.

11 Tanrı, Pavlus'un eliyle olağanüstü işler yapıyordu.[i] **12** Hatta hastalara Pavlus'un kullandığı peşkirleri ve peştemalları götürürlerdi;[j] hastalar iyileşir ve kötü ruhlar çıkardı.[k] **13** O çevrede dolaşıp cin kovan Yahudilerden[l] bazıları da Efendimiz İsa'nın ismini kullanmaya[m] kalkıştılar. Bunlar içlerine kötü ruhlar girmiş olanlara "Pavlus'un duyurduğu İsa'nın adıyla size emrediyorum"[n] diyerek ruhları çıkarmaya çalışırlardı. **14** Skeva adlı bir Yahudi yüksek kâhinin yedi oğlu da bunu yapıyordu. **15** Fakat bir keresinde kötü ruh onlara, "İsa'yı bilirim,[o] Pavlus'u da tanırım,[o] peki siz kimsiniz?" diye karşılık verdi. **16** Bunun üzerine, içine kötü ruh girmiş olan adam üzerlerine saldırdı,[p] onları tek tek alt edip etkisiz hale getirdi; öyle ki, adamlar o evden çıplak ve yaralı bir halde kaçtılar. **17** Efesos'ta oturan tüm Yahudiler ve Yunanlılar bu olayı duydu ve herkesin içine bir korku[a] düştü; böylece Efendimiz İsa'nın ismi yüceltiliyordu.[b] **18** İman edenlerin birçoğu geliyor, yaptıkları kötü işleri açıkça itiraf edip[c] anlatıyordu. **19** Büyücülük yapanların[ç] birçoğu kitaplarını toplayıp herkesin önünde yaktılar. Kitapların değerini hesapladılar; elli bin gümüş tuttu. **20** Böylece Yehova'nın sözü, etkili bir şekilde yayılıyor ve güç kazanıyordu.[d]

21 Pavlus bu olaylardan sonra, Makedonya[e] ve Ahaya'ya uğrayıp Yeruşalim'e[f] gitmeye karar verdi. "Oraya gittikten sonra Roma'yı[g] da görmeliyim" diyordu. **22** Böylece kendisine hizmet edenlerden ikisini, Timoteos[h] ve Erastos'u[ı] Makedonya'ya gönderdi, fakat kendisi bir süre daha Asya eyaletinde kaldı.

23 O günlerde bu Yol'dan[i] ötürü epey büyük bir kargaşa oldu.[j] **24** Dimitrios adında bir gümüşçü Artemis tapınağının gümüş biblolarını yaparak zanaatçılara önemli bir kazanç kapısı açmıştı.[k] **25** Dimitrios onları ve bu gibi işler yapan[ı] başkalarını toplayıp şunları söyledi: "Efendiler, bu işten zengin olduğumuzu[m] çok iyi biliyorsunuz. **26** Sizin de gördüğünüz ve duyduğunuz gibi, Pavlus denilen bu adam elle yapılan ilahların[n] ilah olmadığını söyleyerek, sadece Efesos'ta[o] değil, neredeyse

BÖLÜM 19

a Elç 8:17
b Elç 2:4
Elç 10:46
1Ko 12:10
c Lu 4:16
Elç 13:5
Elç 17:2
ç Elç 1:3
Elç 28:23
Elç 28:31
d Elç 9:2
Elç 22:4
e 2Se 3:2
f Mt 10:14
Ro 16:17
g Tit 3:10
2Yh 10
h Elç 20:31
ı Elç 20:18
2Ti 1:15
i Elç 14:3
j Mr 6:56
Elç 5:15
k Mt 10:1
l Mt 12:27
m Mr 9:38
Lu 9:49
n Elç 16:18
o Mt 8:29
Mr 1:24
Lu 4:34
ö Elç 16:17
p Mt 8:28

2. Sütun

a Elç 2:43
Elç 5:5
b 2Se 1:12
c Mt 3:6
Yk 5:16
ç Tkr 18:10
Da 2:2
Elç 8:9
d Elç 6:7
Elç 12:24
Kl 1:6
e 1Ko 16:5
f Elç 20:22
Ro 15:25
g Elç 23:11
Ro 1:15
h Elç 16:1
ı 2Ti 4:20
i Elç 9:2
Elç 19:9
Elç 22:4
j 2Ko 1:8
k Elç 16:16
l Me 115:4
m Vh 18:15
n Tkr 4:28
1Ta 16:26
İş 44:10
Yr 10:3
Elç 17:29
1Ko 8:4
o Ef 1:1

Asya eyaletinin tümünde büyük bir kitleyi inandırıp akıllarını çelmiştir. **27** Üstelik, tehlike sadece işimizin saygınlığına gölge düşmesi değil, tüm Asya eyaletinin ve yeryüzünün taptığı büyük tanrıça Artemis'in[a] tapınağının itibardan düşmesi ve ihtişamının sönmesidir." **28** Bu sözleri dinleyen insanlar öfkeyle doldular ve "Efesosluların Artemis'i büyüktür!" diye bağırmaya başladılar.

29 Bunun üzerine şehir karıştı; Pavlus'un seyahat arkadaşları olan Makedonyalı Gayus ve Aristarhos'u[b] yakalayıp beraberinde sürükleyen halk tiyatroya hücum etti. **30** Pavlus da halkın arasına girmek istedi, fakat öğrenciler onu bırakmadılar. **31** Hatta şenlik ve oyunları düzenleyenlerden Pavlus'u seven bazıları ona haber göndererek tiyatroda kendisini tehlikeye atmaması için yalvardılar. **32** Gerçekten de orada her kafadan bir ses çıkıyordu;[c] topluluk karışıklık içindeydi ve çoğu neden toplandıklarını bilmiyordu. **33** Birlikte kalabalığın içinden İskender'i çekip çıkardılar, Yahudiler onu öne ittiler. Halkı susturmak için eliyle işaret eden İskender onlara savunmasını yapmak istedi. **34** Fakat onun Yahudi olduğunu anlayınca, yaklaşık iki saat boyunca "Efesosluların Artemis'i büyüktür!"[ç] diye hep bir ağızdan bağırdılar.

35 Sonunda şehir kâtibi kalabalığı susturdu[d] ve şöyle seslendi: "Ey Efesoslular, büyük Artemis'in tapınağının ve gökten düşen tasvirinin bekçisi Efesos şehridir; tüm dünyada bunu bilmeyen var mı? **36** Mademki bunlar tartışılmaz, size düşen, sakin olup telaşa kapılmamaktır.[a] **37** Getirdiğiniz bu adamlar ne tapınak hırsızıdır ne de tanrıçamıza küfretmişlerdir. **38** Dimitrios[b] ve zanaatçı arkadaşları bir kimseden davacıysa, mahkeme[c] günleri var, genel valiler[ç] var; karşılıklı suçlamada bulunabilirler. **39** Fakat eğer başka bir şeyin peşindeyseniz, bunun resmi bir toplantıyla karara bağlanması gerekir. **40** Bilin ki, gerçek bir tehlikeyle karşı karşıyayız; bugünkü olay yüzünden ayaklanma çıkarmakla suçlanabiliriz. Çünkü bu kalabalığın taşkınlığını haklı gösterecek hiçbir gerekçemiz yok." **41** Bu sözlerden[d] sonra topluluğu[e] dağıttı.

20 Kargaşa bitince, Pavlus öğrencileri yanına çağırttı ve onları yüreklendirdi. Sonra onlara veda edip[f] Makedonya'ya[g] gitmek üzere yola çıktı. **2** O yörelerde dolaşıp kardeşlerle konuşarak onları da yüreklendirdi[h] ve oradan Yunanistan'a geçti. **3** Burada üç ay kaldıktan sonra, Makedonya üzerinden geri dönmeye karar verdi; çünkü Suriye'ye deniz yoluyla gitmek üzereyken Yahudilerin kendisine bir tuzak[ı] kurduğunu öğrenmişti. **4** Veriyalı Pirros'un oğlu Sopatros,[i] Selanikli Aristarhos[i] ve Sekundus, Derbeli Gayus, Timoteos,[k] Asya eyaletinden Tihikos[l] ve Trofimos[m] da kendisine eşlik ediyordu. **5** Bu kişiler önden gidip Troas'ta[n] bizi beklediler.

BÖLÜM 19

a Elç 19:34

b Elç 20:4 Kl 4:10 Flm 24

c Elç 21:34

ç Elç 19:28

d Öz 15:18

2. Sütun

a Öz 14:29

b Elç 19:24

c Elç 17:34

ç Elç 13:7 Elç 18:12

d Vz 9:17

e Elç 19:32

BÖLÜM 20

f 2Ko 2:13

g 1Ko 16:5 1Ti 1:3

h Ro 12:8

ı Elç 23:16 Elç 25:3 2Ko 11:26

i Ro 16:21

j Elç 27:2

k Elç 16:1

l Ef 6:21 Kl 4:7 2Ti 4:12

m Elç 21:29 2Ti 4:20

n Elç 16:11

6 Bizse Mayasız Ekmek Bayramından[a] sonra Filipi'den denize açıldık ve beş günde Troas'a[b] onların yanına vardık. Orada yedi gün kaldık.

7 Haftanın birinci günü[c] yemek yemek için bir araya geldiğimizde, Pavlus ertesi gün ayrılacağından orada bulunanlara bir konuşma yaptı ve konuşmasını gece yarısına dek sürdürdü. 8 Toplanmış olduğumuz üst kattaki odada[ç] çok sayıda kandil vardı. 9 Pavlus konuşmasını sürdürürken, pencerede oturan Eftihos adlı genci derin bir uyku bastı. Uykuya dalınca üçüncü kattan aşağı düştü; yerden kaldırdıklarında ölmüştü. 10 Fakat Pavlus aşağıya inip gencin üzerine kapandı,[d] onu kucaklayıp, "Gürültü yapmayın, hayata döndü"*[e] dedi. 11 Sonra yukarı çıktı; sofraya oturup yemek yedi ve onlarla uzun bir süre daha, gün ağarıncaya dek konuşup oradan ayrıldı. 12 Böylece, hayata dönen o genci alıp gittiler, büyük bir teselli buldular.

13 Biz önden gemiyle Assos'a gittik; Pavlus gemiye burada binecekti, çünkü kendisi karadan gelmeyi istediğinden böyle talimat vermişti. 14 Böylece Assos'ta bize yetişti ve onu gemiye alıp Midilli'ye gittik. 15 Ertesi gün yola devam edip Sakız Adası karşısına geldik, sonraki gün Sisam Adasına uğradık. Daha sonraki gün de Miletos'a vardık. 16 Pavlus Asya eyaletinde zaman kaybetmemek için Efesos'a[f] uğramadan geçmeye karar vermişti, çünkü yetişebilirse, Pentekost Bayramında Yeruşalim'de[a] olmak için acele ediyordu.

17 Yine de, Miletos'tan Efesos'a haber gönderip cemaatin ihtiyarlarını[b] yanına çağırdı. 18 Geldikleri zaman onlara şöyle dedi: "Asya eyaletine[c] adım attığım ilk günden beri,[ç] yanınızda nasıl bir yaşam sürdüğümü iyi biliyorsunuz. 19 Rabbimizin* hizmetinde büyük bir alçakgönüllülükle[d] ve gözyaşlarıyla çalıştım.[e] Yahudilerin kurduğu tuzaklar[f] yüzünden birçok zorlukla karşılaştım. 20 Bu sırada, sizlere yararlı olacak her şeyi söylemekten ve hem herkesin içinde hem de evden eve[g] Tanrı'nın sözünü öğretmekten[h] geri durmadım. 21 Hem Yahudilere hem Yunanlılara, tövbe edip[ı] Tanrı'ya dönmeleri ve Efendimiz İsa'ya iman etmeleri için her şeyi tam olarak anlattım.[i] 22 Şimdi, ruhun zorlamasıyla[j] Yeruşalim'e gidiyorum. Orada başıma neler geleceğini bilmesem de, 23 zincirlerin ve sıkıntıların beni beklediğini kutsal ruh[k] her şehirde bana tekrar tekrar söylüyor.[l] 24 Fakat ben canıma hiç değer vermiyorum;[m] yeter ki, Tanrı'nın lütfuyla[n] ilgili iyi habere tam anlamıyla tanıklık etmek için Efendimiz İsa'dan aldığım[o] görevi[ö] ve bu yoldaki koşumu tamamlayabileyim.[p]

25 Artık biliyorum ki, aranızda krallığı duyurduğum sizler, yüzümü bir daha

BÖLÜM 20

a Çk 12:14
Çk 23:15

b 2Ti 4:13

c 1Ko 16:2

ç Elç 1:13

d 1Kr 17:21
2Kr 4:34

e Mt 9:24
Mr 5:39
Yhn 11:40
Elç 9:40

f Elç 18:21

2. Sütun

a Elç 21:4
Elç 24:17

b Elç 11:30

c Elç 16:6

ç Elç 19:10

d 1Ko 15:9
1Se 2:6
1Pe 5:3

e 2Ko 11:27

f Elç 9:24
Elç 20:3

g Elç 5:42

h Mt 28:20
Elç 20:27
2Ti 4:2

ı Mr 1:15
Lu 24:47
Elç 2:38

i Elç 18:5

j Elç 19:21

k Elç 21:4
Elç 21:11

l Elç 9:16

m Ro 8:35
2Ko 4:16

n 2Ko 6:1

o Ga 1:1

ö 2Ko 4:1
2Ko 5:18

p 2Ti 4:7

Elç 20:10* Sözcük anlamıyla, "canı kendisinde"; Ek 3'e bakın.

Elç 20:19* Ya da "Efendimizin"; Yunanca, *kyrios*.

görmeyeceksiniz. **26** Bu nedenle, hiçbir insanın kanından sorumlu olmadığıma,[a] işte bugün tanıklık etmenizi istiyorum. **27** Çünkü Tanrı'nın tüm amacını size bildirmekten[b] geri durmadım. **28** Kendinize[c] ve tüm sürüye[ç] dikkat edin;[d] sizler, Tanrı'nın Kendi Oğlunun kanıyla[e] satın aldığı cemaate çobanlık etmek[f] üzere, kutsal ruh tarafından o sürünün içinde gözetmenler olarak atandınız.[g] **29** Biliyorum ki, ben gittikten sonra aranıza zalim kurtlar[h] girecek, onlar sürüye şefkat göstermeyecekler. **30** Sizin aranızdan da bazıları çıkacak ve öğrencileri kendi peşlerinden sürüklemek[ı] için çarpıtılmış sözler[i] söyleyecekler.

31 Bu nedenle uyanık kalın, üç yıl[j] boyunca gece gündüz her birinize gözyaşlarıyla tembihte bulunduğumu[k] unutmayın. **32** Şimdi sizi Tanrı'ya ve O'nun lütfu hakkındaki söze emanet ediyorum;[l] bu söz sizi güçlendirebilir[m] ve tüm kutsal kişilerle birlikte mirası almanızı[n] sağlayabilir. **33** Hiç kimsenin gümüşüne, altınına veya giysisine göz dikmedim.[o] **34** Siz de biliyorsunuz ki, benim ve yanımdakilerin ihtiyaçlarını bu eller karşıladı.[ö] **35** Böyle emek çekerek[p] zayıflara yardım etmeniz[r] ve Efendimiz İsa'nın, 'Vermek[s] almaktan daha büyük mutluluktur' sözünü unutmamanız gerektiğini size her şekilde gösterdim."

36 Pavlus bunları dedikten sonra, onlarla birlikte diz çöküp[ş] dua etti. **37** Hepsi çok gözyaşı döktü; Pavlus'un boynuna sarılıp[a] onu şefkatle öptüler.[b] **38** Özellikle, 'Bir daha yüzümü görmeyeceksiniz'[c] sözü onlara çok acı geldi. Sonra gemiye kadar ona eşlik ettiler.[ç]

21 Onlardan çok zor ayrıldık; sonra denize açıldık ve pupa yelken seyredip İstanköy'e geldik. Ertesi gün Rodos'a vardık, buradan da Patara'ya gittik. **2** Fenike'ye geçen bir gemi bulunca, binip denize açıldık. **3** Ufukta Kıbrıs'ı[d] gördüğümüz zaman, onu solda bırakarak Suriye'ye[e] doğru seyrettik. Gemi Sur şehrinde yük[f] boşaltacaktı; biz de orada karaya çıktık. **4** Orada öğrencileri arayıp bulduk ve yedi gün kaldık. Onlar ruhun yönlendirmesiyle[g] Pavlus'a sürekli Yeruşalim'e ayak basmamasını söylüyorlardı. **5** Vakti gelince yola çıktık; kadınlar ve çocuklar da dahil tüm kardeşler şehrin dışına dek bizi geçirdiler. Sonra kıyıda diz çöküp[h] dua ettik. **6** Vedalaşıp[ı] gemiye bindik, onlar da evlerine döndü.

7 Sur'dan sonra Ptolemais'te durduk, burada kardeşlerle görüştük ve bir gün onlarla kaldık. **8** Ertesi gün yola koyulup Sezariye'ye[i] vardık. Yediler'den[j] biri olan incil vaizi Filipus'un evine gittik ve orada kaldık. **9** Bu adamın peygamberlik eden dört bekâr kızı[k] vardı. **10** Burada günlerce kaldık; bu sırada Yahudiye'den Agabos[l] adında bir peygamber geldi. **11** Yanımıza gelip Pavlus'un kuşağını

BÖLÜM 20

a He 33:8
Elç 18:6
2Ko 7:2
b Mt 28:20
Yhn 15:15
c 1Ti 3:2
ç Öz 27:23
d Kl 4:17
1Ti 4:16
e Mt 26:28
Yhn 6:54
1Yh 1:7
f Yhn 21:15
Ef 4:11
1Pe 5:2
g 1Ti 3:1
Tit 1:5
İb 13:17
h İş 56:11
Mt 7:15
2Se 2:3
2Pe 2:1
ı Ga 4:17
1Ti 4:1
1Yh 2:19
i 2Ti 4:3
j Elç 19:10
k 2Ko 2:4
1Se 2:11
l Elç 14:23
m Ro 16:25
n Tkr 33:3
Ef 1:18
Kl 1:12
o 1Sa 12:3
Mt 10:8
1Ko 9:12
2Ko 7:2
Tit 1:7
ö Elç 18:3
1Ko 4:12
1Se 2:9
p Ef 4:28
1Se 4:11
2Se 3:8
r Ro 15:1
s Öz 19:17
Mt 10:8
Lu 6:38
ş Elç 21:5

2. Sütun

a Ba 45:14
b Ro 16:16
c Elç 20:25
ç Elç 15:3

BÖLÜM 21

d Elç 15:39
e Elç 20:3
f Elç 27:10
g Elç 21:11
Elç 21:12
h Ezr 9:5
Elç 9:40
Elç 20:36
ı Elç 18:21
i Elç 18:22
j Elç 6:5

k Yo 2:28; Elç 2:17; 1Ko 11:5; 1 Elç 11:28.

aldı ve onunla kendi ayaklarını
ve ellerini bağlayıp şöyle dedi:
"Kutsal ruh diyor ki, 'Yahudiler
bu kuşağın sahibini Yeruşalim'
de böyle bağlayıp[a] diğer millet-
lerden insanların eline verecek-
ler.' "[b] **12** Bu sözleri duyunca,
hem biz hem oradaki kardeşler
Yeruşalim'e gitmemesi için Pav-
lus'a yalvardık.[c] **13** O zaman
Pavlus bize şunları söyledi: "Ne
yapıyorsunuz?[ç] Ağlayarak neden
yüreğimi eritiyorsunuz?[d] Bilin ki,
ben Efendimiz İsa'nın ismi uğ-
runda Yeruşalim'de sadece zincire
vurulmaya değil, ölmeye[e] de
hazırım." **14** Onu kararından
caydıramayınca, "Yehova'nın is-
tediği[f] olsun" diyerek sustuk.

15 Sonra hazırlanıp Yeruşa-
lim'e doğru yola çıktık.[g] **16** Se-
zariye'deki[h] öğrencilerden bazı-
ları da bizimle birlikte geldi; bizi
evinde kalacağımız adamın yanı-
na götüreceklerdi. Bu kişi ilk
öğrencilerden olan Kıbrıslı Mı-
nason'du. **17** Yeruşalim'e gel-
diğimizde[ı] kardeşler bizi sevinçle
karşıladı.[i] **18** Ertesi gün Pav-
lus'la birlikte Yakup'un[j] yanına
gittik; tüm ihtiyarlar oradaydı.
19 Pavlus onları selamladıktan
sonra, Tanrı'nın onun hizmeti
aracılığıyla[k] diğer milletler ara-
sında yaptığı işleri ayrıntılarıyla
anlattı.[l]

20 Kardeşler bu sözleri du-
yunca Tanrı'ya şükrettiler ve Pav-
lus'a şunları söylediler: "Gördü-
ğün gibi Yahudiler arasında iman
eden binlerce kişi var; onların
hepsi Kanuna uymakta gayretli-
dir.[m] **21** Onlar senin diğer mil-
letler arasındaki tüm Yahudilere

BÖLÜM 21

a Elç 20:23
Elç 21:33
b Elç 9:16
c Mt 16:22
ç Elç 20:24
d Tkr 20:8
e 2Ko 4:10
2Ti 4:6
f 1Sa 3:18
Mt 26:42
g Ro 15:25
h Elç 18:22
ı Elç 24:11
i Elç 15:4
j Elç 12:17
Elç 15:13
Ga 1:19
Ga 2:9
Yk 1:1
k Elç 15:12
Ro 15:18
l Elç 11:4
Elç 14:27
m Elç 15:1
Elç 22:3
Ro 10:2
Ga 1:14

2. Sütun

a Elç 6:14
Ga 5:1
b Ro 2:28
1Ko 7:19
c Sy 6:2
ç Sy 6:18
Elç 18:18
d Sy 6:14
Sy 6:15
Sy 6:17
e 1Ko 9:20
f Ba 35:2
Çk 34:15
Elç 15:29
g Ba 9:4
Le 3:17
Le 17:10
Tkr 12:23
1Sa 14:32
h Le 17:13
ı 1Ko 6:9
Kl 3:5
1Se 4:3
1Pe 4:3
i Elç 24:18
1Ko 9:20
j Sy 6:5
k Sy 6:19
l Sy 6:21
m Sy 6:9
n Elç 19:29
o Elç 24:5

Musa kanununu bırakmalarını[a]
öğrettiğine dair söylentiler duy-
muşlar; çocuklarını sünnet et-
memelerini[b] ve dinsel törelere
uymamalarını söylüyormuşsun.
22 Bu durumda ne yapacağız?
Senin buraya geldiğini mutlaka
duyacaklar. **23** Şimdi sana di-
yeceklerimizi yap: Aramızda ada-
ğı olan dört kişi var. **24** Bu
kişileri yanına al[c] ve onlarla bir-
likte kendin de arınma kural-
larını yerine getir. Başlarını tıraş
ettirmeleri[c] için gereken masra-
fı sen karşıla.[d] Böylece, hakkın-
da söylenenlerin gerçek olmadı-
ğını, senin de düzgün yaşayan,
Kanuna uyan biri olduğunu her-
kes görsün.[e] **25** Diğer millet-
lerden iman edenlere gelince,
aldığımız kararı onlara göndere-
miştik; putlara kurban edilen
şeylerden,[f] kandan,[g] boğularak
öldürülmüş hayvanın etinden[h]
ve cinsel ahlaksızlıktan[ı] sakın-
maları gerektiğini bildirmiştik."

26 Ertesi gün Pavlus adamla-
rı beraberinde götürdü ve onlar-
la birlikte arınma kurallarını ye-
rine getirdi.[i] Sonra mabede girip
arınma günlerinin ne zaman do-
lacağını[j] ve her biri için ne za-
man sunu[k] verileceğini bildirdi.[l]

27 Yedi[m] günlük sürenin bit-
mesine yakın, Asya eyaletinden
gelen Yahudiler Pavlus'u mabet-
te gördüler ve kalabalık içinde
karışıklık çıkarıp[n] onu yakala-
dılar. **28** Şöyle bağırıyorlardı:
"Ey İsrailoğulları, koşun! Her
yerde herkese, halkımızın,[o] Ka-
nunun ve bu yerin aleyhinde
şeyler öğreten işte bu adamdır.
Üstelik Yunanlıları bile mabede

sokup bu kutsal yeri kirletti."[a] **29** Daha önce Pavlus'u şehirde Efesoslu Trofimos'la[b] birlikte görmüşlerdi; Pavlus'un onu mabede soktuğunu düşünüyorlardı. **30** Tüm şehir kargaşaya boğuldu;[c] insanlar koşuşmaya başladı ve Pavlus'u tutup mabedin dışına sürüklediler.[ç] Mabedin kapıları hemen kapatıldı. **31** Kalabalık Pavlus'u öldürmeye çalışıyordu, bu arada tabur komutanına tüm Yeruşalim'in karıştığı[d] haberi geldi. **32** Komutan hemen yanına askerler ve subaylar alıp kalabalığın bulunduğu yere koştu.[e] Komutanı[f] ve askerleri görünce Pavlus'u dövmeyi bıraktılar.

33 Komutan gelip Pavlus'u yakaladı ve çift zincirle bağlanmasını emretti.[g] Onun kim olduğunu ve ne yaptığını soruşturmaya başladı. **34** Fakat bağrışan kalabalıkta her kafadan bir ses çıkıyordu.[h] Komutan kargaşa yüzünden kesin bir şey öğrenemeyince, Pavlus'un kışlaya götürülmesini emretti.[ı] **35** Pavlus merdivenlere geldiğinde durum öyle bir hal aldı ki, askerler onu azgın kalabalık yüzünden tutup götürmek zorunda kaldılar. **36** Çünkü kalabalık "Öldürün!"[i] diye bağırarak peşlerinden geliyordu.

37 Pavlus kışlaya girmek üzereyken komutana, "Bir şey söyleyebilir miyim?" dedi. Komutan da "Sen Yunanca biliyor musun?" diye sordu, **38** "Bir süre önce ayaklanma çıkarıp[j] dört bin suikastçıyı çöle götüren Mısırlı sen değil misin?" **39** Pavlus da, "Ben Kilikya bölgesinden Tarsuslu[a] bir Yahudiyim;[b] hiç de önemsiz olmayan bir şehrin vatandaşıyım. Senden rica ediyorum, halka seslenmeme izin ver" dedi. **40** Komutan izin verince, Pavlus merdivenlerde durdu, halka eliyle işaret etti.[c] Büyük bir sessizlik olunca, halka İbranice[ç] hitap etmeye başladı ve şöyle konuştu:

22 "Efendiler, kardeşler[d] ve babalar! Şimdi savunmamı[e] dinleyin." **2** (Pavlus'un kendilerine İbranice[f] hitap ettiğini duyunca, kalabalık daha büyük bir sessizliğe gömüldü. Pavlus şöyle devam etti:) **3** "Ben Kilikya'nın[g] Tarsus şehrinde doğmuş bir Yahudiyim,[h] fakat bu şehirde Gamaliel'in[ı] dizinin dibinde öğrenim gördüm ve atalarımızın Kanununun sıkı kurallarıyla[i] eğitildim. Bugün siz Tanrı için nasıl gayretliyseniz ben de öyleydim.[j] **4** Bu Yol'u izleyenlere öldüresiye zulmettim;[k] hem erkekleri hem kadınları bağlayıp hapse attırdım.[l] **5** Başkâhin de, tüm ihtiyar meclisi[m] de buna tanıklık edebilir. Ayrıca onlardan Şam'daki kardeşlere götürmek üzere mektuplar[n] almıştım ve bu şehre gidiyordum; niyetim oradakileri cezalandırılmak üzere tutuklu olarak Yeruşalim'e getirmekti.

6 Fakat yolda, Şam'a yaklaşırken, öğle sularında etrafım birden gökten gelen kuvvetli bir ışıkla aydınlandı.[o] **7** Yere düştüm ve 'Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?'[ö] diye bir ses duydum. **8** 'Kimsin Efen-

BÖLÜM 21

a Elç 24:6
b Elç 20:4
2Ti 4:20
c Elç 17:5
ç Elç 26:21
d Elç 21:27
e Elç 23:27
f Elç 23:26
g Elç 20:23
Elç 21:11
Ef 6:20
h Elç 19:32
ı Elç 22:24
i Lu 23:18
Yhn 19:15
Elç 22:22
j Elç 5:36

2. Sütun

a Elç 9:11
Elç 22:3
b Flp 3:5
c Elç 13:16
Elç 19:33
ç Elç 26:14

BÖLÜM 22

d Elç 7:2
e Flp 1:7
1Pe 3:15
f Elç 21:40
g Elç 21:39
Elç 23:34
h Elç 26:5
Ro 11:1
ı Elç 5:34
i Elç 26:5
j Ga 1:14
Flp 3:6
k Elç 8:3
Elç 9:2
1Ti 1:13
l Elç 26:10
m Elç 4:23
n Elç 9:2
o Elç 9:3
Elç 26:13
ö Elç 9:4
Elç 26:14

dim?' diye sordum; 'Ben zulmettiğin Nasıralı İsa'yım'[a] dedi. **9** Yanımdaki adamlar[b] ışığı görmüşler, fakat benimle konuşanın sözlerini işitmemişlerdi.[c] **10** Bunun üzerine, 'Ne yapmalıyım[ç] Efendim?' diye sordum. Efendimiz, 'Kalk, Şam'a git; senin için belirlenen görevler[d] sana orada söylenecek' dedi. **11** O göz kamaştırıcı ışık yüzünden hiçbir şey göremez olmuştum; bu yüzden Şam'a yanımdaki adamların yardımıyla geldim.[e]

12 Oradaki tüm Yahudilerin övgüyle söz ettiği,[f] Kanuna bağlı, Hananya adlı dindar bir adam **13** yanıma geldi ve 'Saul kardeş, gözlerin açılsın!'[g] dedi. İşte o an onu gördüm. **14** Bana şunları söyledi: 'Atalarımızın Tanrısı,[h] Kendisinin isteğini öğrenmen, o doğru Kişiyi[ı] görmen[i] ve sesini duyman[j] için seni seçti.[k] **15** Çünkü sen gördüklerini ve işittiklerini tüm insanlara bildirerek onun bir şahidi olacaksın.[l] **16** Şimdi ne bekliyorsun? Kalk, vaftiz edil[m] ve onun ismiyle[n] yakararak günahlarından arın.'[o]

17 Yeruşalim'e[ö] döndükten sonra, mabette dua ederken kendimden geçtim[p] **18** ve onu gördüm. 'Acele et, hemen Yeruşalim'den çık, çünkü insanlar benim hakkımdaki tanıklığını kabul etmeyecek'[r] diyordu. **19** O zaman, 'Ey Efendim, onlar havra havra dolaşarak, sana iman edenleri hapse attığımı[s] ve dövdüğümü[ş] iyi biliyorlar' dedim. **20** 'Senin şahidin olan İstefanos'un[t] kanı döküldüğünde, orada durup ölümünü onayladım[u] ve onu öldürenlerin kaftanlarına bekçilik ettim.' **21** Bütün bunlara rağmen o bana, 'Git, çünkü seni uzaktaki milletlere göndereceğim'[a] dedi."

22 Pavlus'u dinleyen kalabalık bu sözlerden sonra, "Bu adamı ortadan kaldırın, böyle biri yaşamaya layık değil!" diye bağırmaya başladı.[b] **23** Bağırıp çağırıyor, üstlerindeki giysileri fırlatıyor, havaya toz toprak savuruyorlardı.[c] **24** Bunun üzerine komutan, Pavlus'un kışlaya getirilmesini ve kırbaçlanarak sorgulanmasını emretti; amacı onun aleyhinde neden böyle bağırdıklarını[ç] tam olarak öğrenmekti. **25** Kırbaçlamak üzere kollarını bağladıklarında, Pavlus orada durmakta olan subaya, "Roma vatandaşı[d] olan yargılanmamış birini kırbaçlamanız yasalara uygun mu?" dedi. **26** Subay bunu duyunca komutana gidip, "Ne yapmak niyetindesiniz? Bu adam Roma vatandaşı" diyerek durumu bildirdi. **27** Bunun üzerine komutan Pavlus'un yanına geldi ve "Söyle, sen Roma vatandaşı mısın?"[e] diye sordu, o da "Evet" dedi. **28** Komutan, "Ben bu vatandaşlık haklarını yüklü bir para ödeyerek aldım" dedi. Pavlus da, "Bense o haklarla doğdum"[f] dedi.

29 Bunun üzerine, onu işkenceyle sorgulayacak olan adamlar hemen yanından çekildiler. Komutan, Roma vatandaşı olduğunu öğrenince[g] onu bağladığı için korktu.

30 Pavlus'un Yahudiler tarafından neyle suçlandığını kesin

BÖLÜM 22

a Yhn 18:5
Elç 9:5
Elç 26:15
b Da 10:7
c Elç 9:7
ç Lu 3:10
Elç 16:30
d Elç 26:16
e Elç 9:8
f Elç 10:22
1Ti 3:7
g Elç 9:17
h Elç 3:13
Elç 5:30
ı Elç 3:14
İb 7:26
i 1Ko 9:1
1Ko 15:8
j 1Ko 11:23
Ga 1:12
k Elç 9:15
Ga 1:15
l Elç 4:20
Elç 23:11
Elç 26:16
m Elç 9:18
n Elç 10:43
o İş 1:16
1Ko 6:11
Tit 3:5
İb 10:22
1Yh 1:7
Vh 1:5
ö Elç 9:26
Ga 1:18
p 2Ko 12:1
r Elç 9:29
s Elç 8:3
ş Mt 10:17
t Elç 7:58
u Elç 8:1
1Ti 1:15

2. Sütun

a Elç 9:15
Elç 13:2
Ro 1:5
Ro 11:13
Ga 2:7
1Ti 2:7
b Elç 21:36
Elç 23:14
Elç 25:24
c 2Sa 16:13
ç Elç 21:34
d Elç 16:37
Elç 23:27
e Elç 23:27
f Elç 16:37
g Elç 16:38
Elç 25:16

olarak öğrenmek istediğinden, ertesi gün bağlarını çözdürdü ve yüksek kâhinler ile tüm Sanhedrin'in toplanmasını emretti. Pavlus'u getirip onların önüne çıkardı.[a]

23 Pavlus Sanhedrin üyelerine dikkatle bakarak, "Efendiler, kardeşler, bugüne dek Tanrı'nın önünde tamamen rahat bir vicdanla[b] yaşadım" dedi. **2** Bunun üzerine başkâhin Hananya, Pavlus'un yanında duranlara onun ağzına vurmalarını[c] emretti. **3** O zaman Pavlus ona, "Ey beyaz badanalı[ç] duvar, Tanrı da sana vuracak!" diye karşılık verdi. "Sen hem Kanuna göre beni yargılıyor,[d] hem de Kanunu çiğneyerek[e] bana vurulmasını mı emrediyorsun?" **4** Yanındakiler "Tanrı'nın başkâhinine hakaret mi ediyorsun?" dediler. **5** Bunun üzerine Pavlus, "Kardeşler, onun başkâhin olduğunu bilmiyordum" diye cevap verdi; "Çünkü Kutsal Yazılar 'Halkının yöneticisi hakkında kötü konuşmayacaksın'[f] der."

6 Pavlus meclisin bir kanadını Sadukilerin,[g] diğer kanadını da Ferisilerin oluşturduğunu fark edince, Sanhedrin önünde yüksek sesle, "Efendiler, kardeşler, ben Ferisiyim,[h] bir Ferisi evladıyım. Şu anda dirilme ümidi hakkında[ı] yargılanıyorum"[i] dedi. **7** Bu sözler üzerine Ferisilerle Sadukiler arasında anlaşmazlık çıktı[j] ve bölündüler. **8** Çünkü Sadukiler[k] dirilmenin,[l] meleklerin ve ruhi varlıkların olmadığını söyler, fakat Ferisiler bunların hepsini kabul eder. **9** Birden bağırıp çağırmaya başladılar;[a] Ferisiler kanadındaki yazıcılardan bazıları kalkıp hararetli bir savunmaya giriştiler. "Bizce bu adamın işlediği bir suç yok;[b] bir ruh veya melek onunla konuşmuş olamaz mı?. . ."[c] dediler. **10** Çekişme büyüyünce, komutan Pavlus'u parçalayacaklarından korkarak askerlere[ç] aşağıya inmelerini ve onu aralarından alıp kışlaya götürmelerini emretti.[d]

11 Fakat geceleyin Efendimiz onun yanında durup,[e] "Cesur ol![f] Yeruşalim'de benim hakkımda nasıl tam olarak tanıklık ettinse,[g] Roma'da da edeceksin"[h] dedi.

12 Gün doğunca, Yahudiler aralarında gizlice anlaştılar[ı] ve 'Pavlus'u öldürünceye dek yiyip içersek lanetli olalım!' diyerek yemin ettiler.[i] **13** Bu yeminli anlaşmaya katılanların sayısı kırktan fazlaydı. **14** Bu kişiler yüksek[j] kâhinlere ve ihtiyarlara gidip şöyle dediler: "Biz 'Pavlus'u öldürünceye dek ağzımıza bir lokma koyarsak lanetli olalım!' diye ant içtik. **15** Şimdi siz Sanhedrin üyeleriyle birlikte komutana gidin; sanki Pavlus'la ilgili meseleyi netleştirmek istermiş gibi, onu size getirmesi gerektiğini açıklayın.[k] Biz de Pavlus buraya gelmeden onu öldürmek üzere hazır bekleyeceğiz."[l]

16 Fakat Pavlus'un kız kardeşinin oğlu onların pusu kurduğunu duyup kışlaya gitti;[m] içeri girip durumu Pavlus'a bildirdi. **17** Pavlus subaylardan birini yanına çağırıp, "Bu genci komutana götürün, ona bir söyleyeceği

BÖLÜM 22
a Mt 10:17
Lu 21:12

BÖLÜM 23
b Elç 24:16
2Ko 1:12
2Ti 1:3
İb 13:18
1Pe 3:16
c 1Kr 22:24
Yr 20:2
Yhn 18:22
ç Mt 23:27
d Le 19:15
e Tkr 25:1
Yhn 7:51
f Çk 22:28
Vz 10:20
g Elç 4:1
h Elç 26:5
Flp 3:5
ı Elç 24:21
i Elç 28:20
j Mt 22:23
k Mr 12:18
l Lu 20:27

2. Sütun
a Mt 8:29
b Lu 23:4
Elç 25:25
c Elç 22:7
Elç 22:17
ç Elç 21:32
d Elç 22:24
e Elç 27:23
f Elç 18:9
Elç 27:24
g Elç 20:21
h Elç 28:23
Elç 28:30
Ro 1:15
ı Elç 25:3
i Me 31:13
Elç 23:21
j Vz 5:8
k Elç 23:20
l Elç 25:3
m Elç 9:24

var" dedi. **18** Subay, genci komutana götürdü, "Tutuklu Pavlus beni yanına çağırdı ve bu genci size getirmemi rica etti, size bir şey anlatacakmış" dedi. **19** Komutan genci[a] elinden tutup bir kenara çekti ve onunla özel olarak konuşarak "Bana söyleyeceğin nedir?" diye sordu. **20** Genç şunları söyledi: "Yahudiler, durumunu tam olarak öğrenmek istermiş gibi sizden Pavlus'u yarın Sanhedrin'e getirmeniz için ricada bulunmayı kararlaştırdılar.[b] **21** Onlara kanmayın, çünkü kırktan fazla adam Pavlus için pusuda bekliyor.[c] Bu adamlar onu öldürünceye dek yiyip içmeyeceklerine dair ant içtiler[ç] ve hazır durumda sizden bir söz bekliyorlar." **22** Komutan "Bana bunları anlattığını sakın ağzından kaçırma" diye emrettikten sonra genci bıraktı.

23 Sonra subaylardan ikisini çağırtıp şunları söyledi: "Gecenin üçüncü* saatinde Sezariye'ye gitmek üzere iki yüz asker, yetmiş atlı ve iki yüz mızraklı asker hazırlayın. **24** Ayrıca, Pavlus'u Vali Feliks'e sağ salim götürmek üzere atlar hazırlayın." **25** Sonra şöyle bir mektup yazdı:

26 "Klaudius Lisias'tan saygıdeğer Vali Feliks'e,[d] selamlar! **27** Bu adam Yahudiler tarafından yakalanmıştı; öldürülmek üzereyken, ben askerlerle yetişip onu kurtardım;[e] çünkü Roma vatandaşı[f] olduğunu öğrendim. **28** Neyle suçlandığını öğrenmek amacıyla onu kendi meclisleri Sanhedrin'e getirdim.[a] **29** Onun kendi Kanunlarıyla ilgili meseleler hakkında suçlandığını öğrendim,[b] fakat hakkındaki suçlamaların hiçbiri ölümü veya zinciri gerektirmiyordu.[c] **30** Adama bir tuzak kurulduğunu[ç] haber aldığım için onu hemen size gönderiyorum; davacılara da şikâyetlerini sizin önünüzde dile getirmelerini emrettim."[d]

31 Böylece askerler[e] kendilerine verilen emre göre Pavlus'u alıp geceleyin Antipatris'e getirdiler. **32** Ertesi gün, Pavlus'u atlılarla birlikte gönderip kendileri kışlaya döndüler. **33** Atlılar Sezariye'ye[f] girip mektubu valiye verdiler ve Pavlus'u onun önüne çıkardılar. **34** Vali mektubu okudu ve Pavlus'un hangi eyaletten olduğunu soruşturup Kilikya'dan[g] olduğunu öğrendi.[h] **35** "Davacıların da gelsin, duruşmanı o zaman yaparız" dedi.[ı] Ve onun Herodes'in imparatorluk sarayında gözetim altında tutulmasını emretti.

24 Beş gün sonra başkâhin Hananya,[i] bazı ihtiyarlarla ve Tertullus adında bir hatiple geldi; Pavlus'la ilgili şikâyetlerini valiye[j] bildirdiler.[k] **2** Tertullus çağrılınca, Pavlus'la ilgili suçlamalarına başlayıp şöyle dedi:

"Ey Saygıdeğer[l] Feliks, sayenizde büyük bir huzur içinde yaşıyoruz[m] ve ileri görüşlülüğünüzle milletimizin yararına gelişmeler olmaktadır. **3** Her zaman ve her yerde bunu derin

Elç 23:23* Günbatımı esas alınarak "üç"; bugünün saatiyle akşam dokuz suları.

BÖLÜM 23

a Elç 23:16

b Elç 23:15

c Me 10:9
Öz 1:16
İş 59:7
Elç 9:23
2Ko 11:26

ç Elç 23:12

d Elç 24:2

e Elç 21:33

f Elç 16:37
Elç 22:25

2. Sütun

a Elç 22:30

b Elç 18:15
Elç 24:5
Elç 25:19

c Elç 26:31

ç Elç 23:16
Elç 25:3

d Elç 24:8
Elç 25:5
Elç 25:11

e Elç 23:23

f Elç 8:40

g Elç 6:9
Elç 21:39

h Elç 22:3

ı Elç 24:1
Elç 25:16

BÖLÜM 24

i Elç 23:2

j Elç 23:26

k Elç 25:2
Elç 25:15

l Elç 23:26

m Me 12:2
Me 55:21
Öz 26:28

bir minnettarlıkla kabul ediyoruz. **4** Sizi fazla yormak istemiyorum, lütfedip bizi biraz dinlemenizi rica ediyorum. **5** Bu adam bir beladır[a] ve yeryüzünün her yerinde tüm Yahudiler arasında ayaklanmalar çıkarmaktadır.[b] Nasrani[c] mezhebinin elebaşılarından biridir. **6** Ayrıca mabedi de kirletmeye kalkıştı,[ç] biz de onu yakaladık. **7** * — **8** Onu kendiniz de sorgulayarak tüm bu suçlamalarımız konusunda bilgi alabilirsiniz."

9 Yahudiler de anlatılanların doğru olduğunu öne sürerek bu suçlamalara katıldılar. **10** Vali başıyla işaret ederek kendisine söz verince Pavlus şunları söyledi:

"Sizin uzun zamandan beri bu milletin davalarına baktığınızı biliyorum, bu nedenle savunmamı[d] sizin önünüzde yaptığım için mutluyum. **11** Kendiniz de sorup öğrenebilirsiniz, ibadet etmek[e] için Yeruşalim'e gidişimden bu yana daha on iki gün geçmemiştir. **12** Mabette[f] biriyle tartıştığımı, havralarda veya şehirde halkı ayaklanmaya kışkırttığımı gören olmamıştır.[g] **13** Benimle ilgili şimdiki suçlamalarını da kanıtlayamazlar.[h] **14** Fakat size şunu açıkça söyleyeyim ki, ben atalarımın Tanrısına[ı] onların 'mezhep' dediği yola göre ibadet ediyorum. Kanunda belirtilen ve Peygamberlerin kitaplarında yazılı olan her şeye inanıyorum.[i] **15** Dolayısıyla kendileri gibi benim de Tanrı huzurunda ümidim[a] şudur ki, doğru olanlar[b] da olmayanlar[c] da diriltilecektir.[ç] **16** Bu nedenle, Tanrı'ya ve insanlara karşı hiçbir suç işlemeyip rahat bir vicdana sahip olmak için daima çaba harcıyorum.[d] **17** Ben yıllar sonra, milletime bağışlanan yardımları yerine ulaştırmaya ve sunular vermeye gelmiştim.[e] **18** Beni mabette, başıma bir kalabalık toplarken veya kargaşa çıkarırken bulmadılar; ben orada arınma kurallarını yerine getirmiş,[f] bu işlerle ilgileniyordum. Orada Asya eyaletinden bazı Yahudiler vardı; **19** onların aleyhimde söyleyecek bir sözleri varsa huzurunuza gelmeleri ve suçlamalarını yapmaları gerekir.[g] **20** Yoksa, Sanhedrin önündeyken bende hangi suçu bulduklarını buradaki kişiler söylesinler. **21** Önlerinde dururken, 'Bugün huzurunuzda dirilme ümidi hakkında yargılanıyorum!' diye bağırmıştım;[h] bunun dışında bir şeyle beni suçlayamazlar."

22 Fakat, bu Yol[ı] hakkındaki meseleleri iyi bilen Feliks,[i] "Sorununuzla ilgili kararımı Komutan Lisias[j] geldiğinde vereceğim" diyerek davayı erteledi. **23** Yüzbaşıya Pavlus'un gözetim altında tutulmasını, fakat biraz serbestlik tanınmasını ve ona hizmet etmek isteyen yakınlarının engellenmemesini emretti.[k]

24 Birkaç gün sonra Feliks,[l] Yahudi olan karısı[m] Drusilla ile geldi ve Pavlus'u çağırtıp Mesih İsa'ya iman konusunda bilgi aldı.[n] **25** Ancak Pavlus doğruluk,[o] özdenetim[ö] ve gelecek hü-

Elç 24:7* Matta 17:21'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 24

a Mt 5:11
Elç 16:20
Elç 17:6
b Lu 23:2
Elç 19:40
c Mt 2:23
Elç 28:22
ç Elç 21:28
d 1Pe 3:15
e Elç 21:26
f Elç 25:8
g Elç 21:28
h Elç 25:7
ı Çk 3:15
Elç 3:13
Elç 26:22
2Ti 1:3
i Tkr 18:18
Elç 28:23
Ro 3:21

2. Sütun

a Elç 23:6
b Lu 14:14
İb 11:35
c Lu 23:43
ç İş 26:19
Da 12:2
Mt 22:31
Yhn 5:28
Yhn 11:25
Vh 20:12
d Da 6:5
Elç 23:1
1Ko 4:4
İb 13:18
e Elç 11:29
2Ko 8:4
f Elç 21:26
g Elç 23:30
Elç 25:16
h Elç 23:6
Elç 28:20
ı Elç 9:2
Elç 19:9
i Elç 23:24
j Elç 23:26
k Elç 27:3
l Elç 23:24
m Elç 16:1
n Mt 10:18
1Pe 3:15
o Ro 1:17
Ro 3:22
ö Ga 5:23
2Pe 1:6

küm[a] hakkında konuşurken Feliks korktu ve "Şimdi git, bir fırsatını bulunca seni tekrar çağırtırım" dedi. **26** Bir yandan da Pavlus'un kendisine para vereceğini umuyordu.[b] Bu nedenle onu daha sık çağırtıp sohbet etmeye başladı.[c] **27** İki yıl sonra Feliks'in yerine Porkius Festus geldi. Feliks, Yahudilerin gönlünü kazanmak arzusuyla Pavlus'u serbest bırakmamıştı.[ç]

25 Festus eyalet yönetimine geçtikten[d] üç gün sonra Sezariye'den Yeruşalim'e gitti.[e] **2** Yüksek kâhinler ve Yahudilerin ileri gelenleri ona Pavlus hakkındaki şikâyetlerini aktardılar.[f] **3** Kendilerine bir iyilik edip onu Yeruşalim'e getirtmesi için yalvardılar, çünkü yolda Pavlus'u öldürmek üzere pusu kurmuşlardı.[g] **4** Fakat Festus, Pavlus'un Sezariye'de tutulacağını, kendisinin de yakında oraya gideceğini söyledi. **5** "Bu nedenle yetkilileriniz benimle birlikte gelsinler ve bu adamın yaptığı yanlış bir şey varsa, onunla ilgili suçlamada bulunsunlar"[h] dedi.

6 Festus orada sekiz on gün kadar kaldıktan sonra Sezariye'ye döndü. Ertesi gün yargı kürsüsüne oturdu[ı] ve Pavlus'un getirilmesini emretti. **7** Pavlus gelince, Yeruşalim'den gelen Yahudiler etrafını sardılar ve kanıtlayamayacakları birçok ağır suçlamada bulundular.[i]

8 Pavlus, "Ben ne Yahudilerin Kanununa ne mabede[j] ne de Sezar'a* karşı bir günah işledim"[a] diyerek kendini savundu. **9** Festus da Yahudilerin gönlünü kazanma arzusuyla[b] Pavlus'a, "Yeruşalim'e gidip orada benim önümde yargılanmak ister misin?" diye sordu.[c] **10** Fakat Pavlus şöyle cevap verdi: "Ben şu anda yargılanmam gereken yerde, Sezar'ın yargı kürsüsünün önündeyim.[ç] Sizin de gayet iyi anladığınız gibi, Yahudilere karşı hiçbir suç işlemedim.[d] **11** Öte yandan, eğer gerçekten suçlusam[e] ve ölümü gerektiren bir şey yapmışsam,[f] canım bağışlansın diye yalvarmam; fakat hakkımdaki suçlamaların hiçbiri doğru değilse, onlar memnun olsun diye kimse beni ellerine veremez. Davamı Sezar'a arz ediyorum!"[g] **12** O zaman Festus, danışma kuruluyla görüştükten sonra, "Davanı Sezar'a arz ettin; Sezar'a gideceksin" dedi.

13 Birkaç gün geçtikten sonra Kral Agrippa* ve Berniki,[#] Festus'a bir nezaket ziyaretinde bulunmak amacıyla Sezariye'ye geldi. **14** Orada birkaç gün kaldıkları için Festus, Pavlus'la ilgili meseleleri krala anlattı:

"Feliks tarafından tutuklu olarak alıkonmuş bir adam var. **15** Ben Yeruşalim'deyken Yahudilerin yüksek kâhinleri ve ihtiyarları onun hakkında bilgi getirip[h] mahkûm edilmesini istediler. **16** Fakat ben, sanığın davacılarıyla yüzleşmeden[ı] ve şikâyetle ilgili savunma fırsatı elde etmeden, birilerini memnun etmek için davacıların eline

BÖLÜM 24
a Mt 12:18 Yhn 16:8 2Ko 5:10 Vh 20:12
b Çk 23:8 Tkr 16:19 Me 26:10 Öz 17:23 İş 5:23
c Mr 6:20
ç Öz 29:25 Lu 23:25 Elç 25:9

BÖLÜM 25
d Elç 24:27
e Elç 21:15
f Elç 24:1 Elç 25:15
g Me 37:32 Öz 1:16 Elç 9:23 Elç 14:5 Elç 23:21 2Ko 11:26
h Elç 25:16
ı Yhn 19:13 Elç 12:21 Elç 25:17
i Mt 5:11 Lu 23:2 Elç 24:5
j Elç 24:12

2. Sütun
a Elç 28:17
b Elç 24:27
c Elç 25:20
ç Elç 25:21 Elç 26:32
d Elç 28:17
e 1Pe 4:15
f Elç 23:29 Elç 26:31
g Elç 25:21 Elç 26:32 Elç 28:19
h Elç 25:2
ı Elç 25:5

Elç 25:8* Ya da "İmparatora"

Elç 25:13* Herodes II. Agrippa. **13#** Herodes II. Agrippa'nın kız kardeşi.

verilmesinin Roma'nın usulü olmadığını söyledim. **17** Bu nedenle hep birlikte buraya geldikleri zaman, hiç gecikmeden ertesi gün yargı kürsüsüne oturup adamın getirilmesini emrettim. **18** Davacıların ifadelerinde, onun yaptığını düşündüğüm kötü şeylerle ilgili hiçbir suçlama yer almadı.[a] **19** Aralarındaki çekişme, Pavlus'un yaşadığını söyleyip durduğu İsa adındaki ölmüş bir adamla[b] ve kendi ilahlarına tapınmayla ilgiliydi.[c] **20** Bu tartışmalar aklımı karıştırdığından, 'Yeruşalim'e gidip orada yargılanmak ister misin?' diye sordum.[ç] **21** Fakat Pavlus Yüce İmparatorun kararına dek gözetim altında tutulmak için başvurunca,[d] Sezar'a gönderilene kadar alıkonulmasını emrettim."

22 Agrippa, Festus'a "Bu adamı ben de dinlemek isterim"[e] deyince Festus, "Yarın onu dinleyeceksin" diye karşılık verdi. **23** Böylece ertesi gün Agrippa ve Berniki büyük bir şaşaayla gelip,[f] komutanlarla ve şehrin ileri gelenleriyle birlikte kabul salonuna girdi. Festus'un emri üzerine Pavlus içeri getirildi. **24** Festus şunları söyledi: "Kral Agrippa ve burada hazır bulunan sizler, bu adamı görüyorsunuz! Tüm Yahudi halkı artık onun yaşamasının doğru olmadığını haykırıyor;[g] bu yüzden hem Yeruşalim'de hem burada bana başvurdular. **25** Fakat anladım ki, bu adam ölümü hak edecek bir şey yapmamış.[h] Kendisi davasını Yüce İmparatora arz edince,[ı] onu göndermeye karar verdim. **26** Fakat elimde Efendime bu adam hakkında yazacak hiçbir kesin bilgi yok. Bu nedenle onu sizlerin, özellikle de sen Kral Agrippa'nın huzuruna çıkardım ki, bu soruşturmadan sonra[a] yazacak bir şeyim olsun. **27** Çünkü bir tutukluyu, kendisine yöneltilen suçlamaları belirtmeden göndermek bana makul görünmüyor."

26 Agrippa,[b] Pavlus'a "Kendini savunabilirsin" dedi. Pavlus elini uzatıp[c] savunmasına başladı:[ç]

2 "Ey Kral Agrippa, Yahudilerin suçlamalarına[d] karşılık bugün senin önünde savunmamı yapacağım için kendimi mutlu sayıyorum. **3** Çünkü sen Yahudilerin tüm âdetlerini ve aralarındaki anlaşmazlıkları iyi bilen birisin.[e] Bu nedenle beni sabırla dinlemeni rica ediyorum.

4 Gençliğimden beri halkımın arasında ve Yeruşalim'de nasıl bir yaşam sürdüğüm ortadadır.[f] **5** Eskiden beri beni tanıyan tüm Yahudiler bilir ki, dinimizin en sıkı mezhebine[g] göre bir Ferisi olarak yaşadım;[h] isterlerse buna tanıklık edebilirler. **6** Şimdi ise Tanrı'nın atalarımıza verdiği vaatle[ı] ilgili ümidimden[i] dolayı yargılanıyorum. **7** Oysa on iki kabilemiz de O'na gece gündüz büyük bir gayretle ibadet ederek bu vaade erişmeyi ümit ediyor.[j] Ey Kral, işte bu ümitten dolayı Yahudiler tarafından suçlanıyorum.[k]

8 Tanrı'nın ölüleri diriltmesi neden sizlere inanılmaz geliyor?[l] **9** Aslında ben de Nasıralı

BÖLÜM 25
a Elç 25:7
b Elç 22:8
c Elç 18:15
Elç 23:29
ç Elç 25:9
d Elç 25:11
Elç 26:32
Elç 28:19
e Elç 9:15
f 1Pe 1:24
1Yh 2:16
g Elç 22:22
h Elç 23:29
Elç 26:31
ı Elç 25:21

2. Sütun
a Elç 26:32

BÖLÜM 26
b Elç 25:13
c Elç 13:16
ç Elç 24:10
d Elç 24:5
e Elç 25:26
f Ga 1:13
g Elç 22:3
h Elç 23:6
Flp 3:5
ı Ba 3:15
Tkr 18:15
2Sa 7:12
Da 9:24
Ml 3:1
i Elç 24:15
j Lu 2:37
Ro 11:7
k Elç 24:21
l 1Kr 17:22
2Kr 4:35
İb 11:35

İsa ismine karşı mücadele etmem gerektiğini düşünmüştüm. **10** Yeruşalim'de bunu yaptım da. Yüksek kâhinlerden aldığım yetkiyle[a] kutsal kişilerden birçoğunu hapse attım.[b] Oyumu onların öldürülmeleri yönünde kullandım. **11** Havra havra dolaşıp onları cezalandırarak[c] inançlarını inkâr etmeye zorluyordum. Öfkeden deliye dönmüştüm, öyle ki, başka şehirlerde de onlara zulmediyordum.

12 Bu uğraş içindeyken, yüksek kâhinlerden aldığım yetki ve görevle bir gün Şam'a gidiyordum.[ç] **13** Öğle vakti yoldayken ey Kral, gökten gelen, gün ışığından daha parlak bir ışık benim ve birlikte yolculuk ettiğim kişilerin etrafında belirdi.[d] **14** Hepimiz yere düştüğümüzde, benimle İbranice konuşan bir ses işittim, 'Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun? Üvendireyi teperek kendine zarar veriyorsun' dedi.[e] **15** O zaman, 'Efendim, kimsin?' diye sordum, 'Ben zulmettiğin İsa'yım'[f] cevabını verdi. **16** 'Şimdi kalk, ayaklarının üzerinde dur.[g] Sana görünmemin amacına gelince, seni hizmetkârım olman için seçtim; benimle ilgili gördüklerine ve sana göstereceklerime tanıklık edeceksin.[h] **17** Ben de seni bu halkın ve kendilerine göndereceğim milletlerin[ı] elinden kurtaracağım. **18** Seni onların gözlerini açman,[i] onları karanlıktan[j] ışığa[k] çıkarman ve Şeytan'ın hâkimiyetinden kurtarıp[l] Tanrı'ya döndürmen için gönderiyorum. Böylece, bana olan imanlarından dolayı günahları bağışlanabilir[a] ve kutsal kılınmış kişilerle[b] birlikte mirasa[c] sahip olabilirler.'

19 Bu nedenle Kral Agrippa, gökten gelen görüntüyle aldığım mesaja itaatsizlik etmedim.[ç] **20** Önce Şam'da,[d] Yeruşalim'de[e] ve tüm Yahudiye'de yaşayanlara, sonra diğer milletlerden insanlara gittim[f] ve tövbe edip tövbeye yakışır işler yaparak[g] Tanrı'ya dönmeleri gerektiği mesajını bildirdim. **21** Yahudiler bundan dolayı beni mabette yakalayıp öldürmeye kalkıştı.[h] **22** Bununla birlikte, Tanrı'nın yardımına[ı] sahip olduğumdan, büyüğünden küçüğüne dek bütün insanlara da iyi haberi açıklamaya hâlâ devam ediyorum. Fakat, Peygamberlerin[i] ve Musa'nın kitaplarında[j] olacağı bildirilenler dışında bir şey söylemiyorum. **23** Bunlar, Mesih'in acı çekeceğine[k] ve ölüp diriltilen[l] ilk kişi olarak hem bu halka hem de diğer milletlere[m] ışık[n] yayacağına ilişkin sözlerdir."

24 Pavlus bunları söylediği zaman Festus yüksek sesle, "Sen delirmişsin[o] Pavlus! Okuya okuya deliriyorsun!" dedi. **25** Fakat Pavlus, "Delirmiyorum Saygıdeğer Festus" dedi, "Söylediklerim hakikatin ve sağduyunun sözleridir. **26** Aslında, önünde çekinmeden konuştuğum kral da bu konuları iyi bilir; eminim ki, bunlardan hiçbiri dikkatinden kaçmamıştır, çünkü bunlar kıyıda köşede yapılmış değildir.[ö] **27** Sen Kral Agrippa, Peygamberlerin kitaplarına inanır mısın? İnandığını

BÖLÜM 26

a Elç 9:2
Elç 9:14
b Yhn 16:2
Elç 8:3
1Ko 15:9
Ga 1:13
1Ti 1:13
c Elç 22:19
ç Elç 9:2
Elç 22:5
d Elç 9:3
Elç 22:6
e Elç 9:4
Elç 22:7
f Elç 9:5
Elç 22:8
g He 2:1
h Elç 22:15
Ga 1:12
1Ti 1:12
ı Elç 22:21
Ro 11:13
i İş 35:5
İş 61:1
j İş 42:7
Kl 1:13
k İş 60:2
Yhn 8:12
2Ko 4:6
l Ef 2:2

2. Sütun

a Lu 1:77
1Yh 3:5
b Elç 20:32
c Ef 1:11
ç Elç 9:20
d Elç 9:22
e Elç 9:28
f Elç 9:15
g He 18:31
Mt 3:8
2Ko 7:11
h Elç 21:31
ı 2Ko 1:10
i İş 9:6
Yr 23:5
Yr 33:15
He 34:23
Mi 5:2
Ml 3:1
Lu 24:27
Lu 24:44
Ro 3:21
j Ba 3:15
Ba 49:10
Tkr 6:4
Tkr 18:18
Yhn 5:46
k Me 22:7
Me 22:16
Me 35:19
İş 50:6
İş 53:5
l Me 16:10
m Me 18:49
İş 11:10
İş 52:15
n Lu 2:32
o 1Ko 1:23
ö Yhn 18:20

biliyorum.”[a] **28** Fakat Agrippa Pavlus’a, “Neredeyse hemen beni ikna edip Hıristiyan* yapacaksın” dedi. **29** Bunun üzerine Pavlus şu cevabı verdi: “Tanrı’dan dilerim ki, hemen veya sonra, sadece sen değil bugün beni dinleyen herkes benim gibi olsun; tabii bu zincirler olmaksızın.”

30 Kral ayağa kalktı, sonra vali, Berniki ve onlarla birlikte oturanlar da kalktılar. **31** Çıkarlarken, “Bu adam ölümü veya zinciri hak edecek hiçbir şey yapmıyor”[b] diye aralarında konuşuyorlardı. **32** Ayrıca Agrippa Festus’a, “Davasını Sezar’a arz etmemiş olsaydı,[c] bu adam serbest bırakılabilirdi” dedi.

27 İtalya’ya gitmek üzere denize açılmamıza karar verilince,[ç] Pavlus’u ve başka bazı tutukluları İmparatorluk taburundan Yulius adlı bir yüzbaşıya teslim ettiler. **2** Asya eyaletinin limanlarını dolaşarak gidecek bir Edremit gemisine binip denize açıldık. Makedonya’dan Selanikli Aristarhos[d] da bizimle birlikteydi. **3** Ertesi gün Sayda’ da karaya çıktık. Yulius, Pavlus’a insanca davrandı;[e] dostlarının yanına gidip ihtiyaçlarını karşılamasına izin verdi.[f]

4 Buradan yine denize açıldık; rüzgâr ters yönden estiğinden Kıbrıs’ın korunaklı tarafından seyrettik. **5** Kilikya ve Pamfilya açıklarından yol alarak Likya’nın Mira limanında durduk. **6** Yüzbaşı burada İtalya’ya giden bir İskenderiye gemisi[a] buldu ve bizi bu gemiye bindirdi. **7** Günlerce ağır ağır seyredip zorlukla Knidos’a geldik. Sonra, rüzgâr ilerlememize engel olduğundan, Salmone burnunu dolanarak Girit’in korunaklı tarafında seyrettik **8** ve kıyı boyunca güçlükle yol alıp Lasea şehri yakınında Güzel Limanlar denilen bir yere geldik.

9 Epey vakit geçmiş, Kefaret Günü[b] orucunu bile geride bırakmıştık; artık deniz yolculuğu için tehlikeli bir mevsim olduğundan Pavlus bir öneride bulunup **10** şöyle dedi: “Efendiler, gördüğüm kadarıyla bu yolculuk geminin ve yükünün büyük zarar görmesinden öte, can kaybına da yol açacak.”[c] **11** Fakat yüzbaşı, Pavlus yerine kaptanı ve gemi sahibini dinledi. **12** Liman kışı geçirmeye elverişli olmadığından, çoğunluğun fikri yola çıkıp kışı geçirmek için bir şekilde Girit’in Feniks limanına ulaşmaktı; burası kuzeydoğu ve güneydoğuya açılan bir limandı.

13 Bir de hafif bir güney rüzgârı çıkınca, amaçlarına ulaşma fırsatını yakaladıklarını düşünüp demir aldılar ve Girit kıyısı boyunca yol almaya başladılar. **14** Fakat çok geçmeden Evrakilon* denilen fırtına[ç] koptu. **15** Gemi fırtınaya tutulduğundan ve rüzgâra karşı gidemediğinden, kendimizi sürüklenmeye bıraktık. **16** Gavdos denilen küçük bir adanın korunaklı kıyısı boyunca pupa yelken

BÖLÜM 26
a Elç 26:3
b Elç 23:29
Elç 25:25
c Elç 25:11
Elç 25:21
Elç 28:19
BÖLÜM 27
ç Elç 25:12
d Elç 19:29
Elç 20:4
Kl 4:10
e Öz 19:22
Elç 28:16
f Elç 24:23
2. Sütun
a Elç 28:11
b Le 16:29
Le 23:27
c Elç 27:21
ç Mr 4:37

Elç 26:28* 11:26’daki dipnota bakın.

Elç 27:14* Şiddetli kuzeydoğu rüzgârı, poyraz.

yol alırken, geminin arka kısmındaki sandalı[a] zorlukla tutabiliyorduk. **17** Gemiciler sandalı gemiye aldılar ve sonra halatlarla gemiyi alttan kuşatarak desteklediler. Sirte kumluklarında* karaya oturma korkusuyla, yelken donanımını indirdiler ve böylece gemiyi sürüklenmeye bıraktılar. **18** Fırtınayla savrulup durduğumuzdan, ertesi gün gemiyi hafifletmek için yük atmaya[b] başladılar. **19** Üçüncü gün kendi elleriyle geminin halat takımını attılar.

20 Günlerce ne güneş ne de bir yıldız göründü; fırtına da biraz olsun dinmedi.[c] Sonunda kurtulma ümidimizi tümüyle yitirmeye başladık. **21** Adamlar uzun süredir ağızlarına bir şey koymamıştı; Pavlus hepsinin ortasında kalkıp[ç] şunları söyledi: "Efendiler, sözümü dinleyip Girit'ten denize açılmamalıydınız; o zaman bu zarar ziyan başınıza gelmezdi.[d] **22** Şimdi size tavsiyem, moralinizi bozmayın; çünkü gemi elden gidecekse de can kaybı olmayacak. **23** Kulu olduğum ve Kendisine ibadet ettiğim[e] Tanrımın bir meleği[f] geceleyin yanıma geldi, **24** 'Korkma Pavlus' dedi, 'Sen Sezar'ın önüne çıkmalısın.[g] Tanrı seninle yolculuk edenlerin hepsini sana bağışladı.' **25** Bu nedenle efendiler, moralinizi bozmayın, çünkü her şey tam bana bildirildiği gibi olacak, Tanrı'ya inanıyorum.[h] **26** Ancak, bizim bir adada gemiyi karaya oturtmamız gerek."[a]

27 On dördüncü gece olmuştu; Adriya Denizinde* oradan oraya savruluyorduk; gece yarısı gemicilere sanki karaya yaklaşıyoruz gibi geldi. **28** Derinliği ölçtüler, yirmi kulaç* çıktı; biraz ilerleyip tekrar ölçtüler, derinlik on beş kulaçtı. **29** Kayalıklara bindirmekten korktuklarından geminin arka kısmından dört demir attılar ve bir an önce günün ağarmasını dileyerek beklediler. **30** Fakat gemiden kaçmanın yolunu arayan gemiciler, geminin baş kısmından demir atacakmış gibi yapıp sandalı denize sarkıttılar. **31** Bunun üzerine Pavlus yüzbaşıya ve askerlere, "Bu adamlar gemide kalmazsa sizler kurtulamazsınız"[b] dedi. **32** O zaman askerler iplerini kesip sandalı[c] bıraktılar; sandal denize düştü.

33 Gün ağarmak üzereyken Pavlus herkesin yemek yemesi için ısrar ederek şunları söyledi: "On dört gündür gözünüzü kırpmadınız ve hiçbir şey yemeyip aç durdunuz. **34** Ne olur bir şeyler yiyin, bu sizin iyiliğinizedir. Çünkü hiçbirinizin kılına[ç] zarar gelmeyecek." **35** Sonra ekmek aldı, herkesin önünde Tanrı'ya şükretti[d] ve ekmeği bölüp yemeye başladı. **36** Hepsinin morali düzeldi ve bir şeyler yemeye başladılar. **37** Gemide toplam iki yüz yetmiş altı

BÖLÜM 27

a Elç 27:32

b Yun 1:5

c Yun 1:13

ç Yun 1:9

d Elç 27:10

e Ro 1:9
2Ti 1:3
İb 12:28

f Da 6:16
Elç 5:19
Elç 23:11
İb 1:14

g Elç 23:11
Elç 25:11

h Sy 23:19
Ro 4:21
Tit 1:2

2. Sütun

a Elç 28:1

b Elç 27:22

c Elç 27:16

ç 1Sa 14:45
2Sa 14:11
Mt 10:30
Lu 12:7

d Mt 15:36
Mr 8:6
Yhn 6:11
Ro 14:6
1Ti 4:4

Elç 27:17* Kuzey Afrika'da, Libya kıyılarında, iki büyük sığ körfez.

Elç 27:27* O dönemde, şimdiki Adriya Denizinin yanı sıra Akdeniz'in Sicilya ile Girit arasındaki bölümüne de "Adriya Denizi" deniyordu. **28*** Ek 5'e bakın.

candık. **38** Karınlarını doyurduktan sonra buğdayı denize dökerek gemiyi hafifletmeye[a] başladılar.

39 Gün doğunca, kumsalı olan bir koy gördüler; fakat buranın neresi olduğunu anlayamadılar. Gemiyi kıyıya çıkarmayı[b] denemeye karar verdiler. **40** Demirleri kesip denizde bıraktılar ve aynı zamanda dümen küreklerinin iplerini çözüp baş yelkenini rüzgâra vererek kıyıya doğru ilerlediler. **41** Her yandan dalgaların vurduğu bir sığlığa düşünce, gemiyi karaya oturttular. Gemi baş kısmından saplanıp kaldı, artık yerinden kımıldamıyordu; fakat arka kısım şiddetle parçalanmaya başladı.[c] **42** Bunun üzerine askerler, yüzüp kaçmasınlar diye tutukluları öldürmeye karar verdi. **43** Fakat Pavlus'u sağ salim yerine ulaştırmak isteyen yüzbaşı onlara engel oldu. Önce yüzebilenlerin denize atlayıp karaya yüzmesini, **44** sonra diğerlerinin de tahtalar üzerinde veya gemide bulduklarını başka şeyler üzerinde karaya çıkmasını emretti. Böylece herkes sağ salim karaya çıktı.[ç]

28 Karaya sağ salim çıktığımız zaman o yerin Malta Adası[d] olduğunu öğrendik. **2** Bilmediğimiz bir dil konuşan ada halkı bize olağanüstü bir insanlık gösterdi;[e] ateş yakıp yardım ettiler, çünkü yağmur yağıyordu ve hava soğuktu.[f] **3** Pavlus topladığı çalı çırpıyı ateşe atınca, sıcaktan kaçan bir engerek yılanı eline yapıştı. **4** Ada halkı onun elinde sallanan zehirli hayvanı görünce, "Bu adamın bir katil olduğu belli; denizden sağ salim çıktı ama adaletin elinden canını kurtaramadı" diye aralarında konuşmaya başladılar. **5** Fakat Pavlus elini silkerek zehirli hayvanı ateşe attı ve zarar görmedi.[a] **6** Halk ise Pavlus'un kızararak şişmesini veya aniden ölmesini bekliyordu. Uzun süre bekleyip ona bir şey olmadığını görünce, fikir değiştirip o bir ilah demeye başladılar.[b]

7 Bulunduğumuz yerin yakınlarında, adanın en nüfuzlu kişisinin toprakları vardı; adı Publius olan bu kişi misafirperverlik gösterip bizi üç gün cömertçe ağırladı. **8** O sıralarda Publius'un babası dizanteriye yakalanmıştı ve ateşler içinde yatıyordu. Pavlus onun yanına gidip dua etti, ellerini[c] üzerine koyarak adamı iyileştirdi.[ç] **9** Bu olaydan sonra adadaki diğer hastalar da ona gelmeye başladı, Pavlus bu kişileri de iyileştirdi.[d] **10** Onlar da armağanlar vererek bizi onurlandırdılar; denize açılacağımız zaman ihtiyaçlarımızı bol bol karşıladılar.

11 Üç ay sonra, kışı adada geçirmiş olan ve "Zeus'un Oğulları"* armasını taşıyan bir İskenderiye gemisiyle[e] denize açıldık. **12** Sirakusa limanına girdik ve burada üç gün kaldık. **13** Sonra kıyı boyunca bir yay çizip Regium'a vardık. Bir gün sonra güney rüzgârı çıkınca, ikinci gün Puteoli'ye geldik. **14** Burada kar-

BÖLÜM 27
a Yun 1:5
b Elç 28:1
c Elç 27:22
2Ko 11:25
ç Elç 27:24
BÖLÜM 28
d Elç 27:26
e Öz 19:22
Elç 27:3
f 2Ko 11:27
2. Sütun
a Lu 10:19
b Elç 14:11
c Mr 7:32
Elç 19:11
1Ko 12:9
ç Lu 4:39
d Mt 10:8
e Elç 27:6

Elç 28:11* Kastor ve Polluks adlı ikiz kardeşler.

deşleri bulduk, yanlarında yedi gün kalmamız için bize yalvardılar. Artık Roma'ya yaklaşmıştık. **15** Roma'daki kardeşler haberimizi alınca Appius Çarşısına ve Üç Hanlara kadar gelip bizi karşıladılar. Pavlus onları görünce Tanrı'ya şükretti ve cesaret buldu.[a] **16** Sonunda Roma'ya girdiğimizde, asker gözetiminde tek başına kalmasına izin verildi.[b]

17 Pavlus üç gün sonra Yahudilerin ileri gelenlerini çağırdı. Bir araya geldiklerinde şunları söyledi: "Efendiler, kardeşler, ben halkın aleyhinde veya atalarımızın âdetlerine ters hiçbir şey yapmadığım halde,[c] Yeruşalim' de tutuklanıp Romalıların eline teslim edildim.[ç] **18** Onlar beni sorguladıktan[d] sonra serbest bırakmak istediler,[e] çünkü ölümü gerektirecek[f] bir suçum yoktu. **19** Ancak Yahudiler buna karşı çıkmaya devam edince, davamı Sezar'a arz etmek[g] zorunda kaldım; fakat bunu milletimden şikâyetçiyimişim gibi yapmadım. **20** İşte bu nedenle sizi görmek ve sizlerle konuşmak için ricada bulundum, çünkü İsrail' in ümidinden[h] ötürü bu zincirlerle bağlıyım."[ı] **21** Oradakiler şöyle karşılık verdi: "Yahudiye' den senin hakkında mektup almadık, gelen kardeşlerden hiçbiri de seni kötüleyen bir bilgi ya da haber getirmedi. **22** Fakat bizce doğru olan, senin görüşlerini senden dinlemektir, çünkü her yerde bu mezhebin[i] aleyhinde konuşulduğunu biliyoruz."[j]

23 Böylece kaldığı yere tekrar gelmek için Pavlus'la bir gün karşılaştırdılar ve o gün daha kalabalık geldiler. Pavlus da, Tanrı' nın krallığını etraflıca anlatarak[a] ve İsa hakkında hem Musa kanunundan[b] hem Peygamberlerin kitaplarından[c] ikna edici kanıtlar göstererek sabahtan akşama dek konuştu. **24** Söylediklerine bazıları inanmaya başladı,[ç] bazılarıysa inanmıyordu.[d] **25** Aralarında anlaşmazlığa düştüklerinden çıkıp gitmeye başladılar; ayrılırlarken Pavlus onlara son bir söz söyledi:

"Kutsal ruhun atalarınıza İşaya peygamber aracılığıyla söylediği şu sözler boşuna değil: **26** 'Bu halka git ve söyle: "Çok şey duyacaksınız, fakat hiçbir şey anlamayacaksınız; çok şey göreceksiniz, fakat hiçbir şey seçemeyeceksiniz.[e] **27** Çünkü bu halkın yüreği duyarsızlaştı, kulakları ağırlaştı ve gözlerini kapattılar ki, gözleri görmesin, kulakları duymasın, yürekleri anlamasın, yollarından dönmesinler, ben de onları iyileştirmeyeyim." '[f] **28** Dolayısıyla şunu bilin ki, Tanrı'nın kurtuluş yoluna dair bu haber diğer milletlere de gönderilmiştir;[g] onlar bunu kesinlikle dinleyecektir."[h] **29** *—

30 Pavlus kendi kiraladığı evde tam iki yıl kaldı.[ı] Yanına gelen herkesi kabul ediyordu. **31** Hiçbir engelle karşılaşmadan, büyük bir cesaretle[i] onlara Tanrı'nın krallığını duyuruyor ve Efendimiz İsa Mesih'le ilgili gerçekleri öğretiyordu.

BÖLÜM 28

a 2Ko 1:4
b Elç 24:23
c Elç 24:12
Elç 25:8
ç Elç 21:33
d Elç 24:10
e Elç 26:32
f Elç 23:9
Elç 23:29
Elç 25:25
Elç 26:31
g Elç 25:11
Elç 26:32
h Elç 23:6
Elç 26:6
Tit 2:13
ı Ef 6:20
2Ti 1:16
i Elç 24:14
j Lu 2:34
Yhn 15:19

2. Sütun

a Elç 17:2
Elç 26:22
b Ba 3:15
Ba 22:18
Ba 49:10
Tkr 18:18
Tkr 32:43
Yhn 5:46
c İş 9:6
İş 11:10
İş 52:15
Yr 23:5
Mi 5:2
Zk 13:7
Ml 3:1
Lu 24:44
ç Elç 17:4
d Elç 14:4
2Se 3:2
e İş 6:9
Yr 5:31
He 12:2
Ro 11:8
f İş 6:10
g Lu 3:6
Elç 13:46
Elç 22:21
Ro 11:11
h Me 67:2
Me 98:3
İş 11:10
ı Elç 28:16
i Elç 26:26
Ef 6:19

Elç 28:29* Matta 17:21'deki dipnota bakın.

ROMALILARA

MEKTUP

BÖLÜM 1

1 İsa Mesih'in hizmetkârı,[a] elçi[b] olmak üzere çağrılmış[c] ve Tanrı'nın iyi haberine[ç] hizmet için ayrılmış olan Pavlus'un mektubu. **2** Tanrı'nın Kutsal Yazılarda peygamberleri[d] aracılığıyla önceden vaat ettiği bu iyi haber **3** Kendi Oğlu hakkındadır; o, insan olarak[e] Davut'un soyundandır.[f] **4** Fakat Tanrı, kudretiyle[g] onu ölüyken diriltip[h] Kendi Oğlu[ı] olduğunu kutsal ruhun işleyişiyle[i] göstermiştir. Evet, o Efendimiz İsa Mesih'tir. **5** Onun adı onuruna, tüm milletler[j] arasında kendisine imanla itaat edilsin diye, biz onun aracılığıyla lütuf[k] gördük ve bir elçilik[l] görevi aldık. **6** Siz de o milletler arasından İsa Mesih'e ait olmak üzere çağrılanlarsınız. **7** Roma'da bulunan, kutsal olmaya[m] çağrılmış,[n] Tanrı'nın tüm sevdiklerine,

Babamız Tanrı'nın ve Efendimiz İsa Mesih'in[o] lütfu ve barışı[ö] sizinle olsun.

8 Öncelikle, sizlerle ilgili olarak İsa Mesih aracılığıyla Tanrıma şükrediyorum,[p] çünkü bütün dünyada imanınızdan söz ediliyor.[r] **9** Oğlu hakkındaki iyi haber uğruna canla başla çalışarak Kendisine kutsal hizmet sunduğum Tanrım, dualarımda[s] durmadan sizi andığıma tanıktır.[ş] **10** Mümkünse, Tanrı'nın izniyle[t] artık yanınıza gelebilmek için dua ediyorum. **11** Sizi görmeyi çok istiyorum.[u] Amacım size bazı ruhi hediyeler[a] vererek kararlılığınızı pekiştirmektir. **12** Böylece, sizin ve benim, birbirimizin imanıyla[b] bir teşvik alışverişinde[c] bulunmuş olacağız.

13 Kardeşler,[ç] bilmenizi istediğim bir şey var. Hem sizin hem de diğer milletlerin arasında meyvelerim[d] olsun diye, birçok kez yanınıza gelmeyi amaçladım,[e] ancak şimdiye dek engellendim. **14** Ben hem Yunanlılara hem Barbarlara,* hem akıllılara[f] hem de akılsızlara borçluyum. **15** Dolayısıyla, Roma'da[g] bulunan sizlere de iyi haberi[h] bildirmeye çok istekliyim. **16** Çünkü iyi haberden utanmıyorum;[ı] gerçekten de o, iman eden herkese,[i] başta Yahudiye[j] olmak üzere Yunanlıya[k] da, kurtuluş sağlayan Tanrı'nın gücüdür.[l] **17** Çünkü bu sayede, Tanrı'nın belirlediği doğruluk,[m] kişinin imanı sonucunda[n] görülür ve imanını artırır; tıpkı yazıldığı gibi: "Doğru kişi imanı sayesinde yaşayacaktır."[o]

18 Fakat hakikatin[ö] görülmesini haksız yere engelleyen[p] insanların tüm kötülüğüne[r] ve Tanrı'ya saygısızlığına karşı Tanrı'nın gazabı[s] gökten beliriyor. **19** Çünkü Tanrı hakkın-

a Ga 1:10
b 1Ko 15:9
c Elç 9:15
Ga 1:15
ç Ga 3:8
d Sy 12:6
Lu 1:70
Tit 1:2
e Yhn 1:14
Ga 4:4
f 2Sa 7:12
Lu 1:32
2Ti 2:8
g 2Ko 13:4
h Me 16:10
Elç 3:15
Elç 13:33
ı Me 2:7
İb 1:5
i Lu 11:13
Ef 1:13
1Ti 3:16
j Elç 15:14
Ga 2:7
k Yhn 1:16
Ef 3:8
l 1Ti 2:7
2Ti 1:11
m 1Ko 1:2
n Flp 3:14
1Se 2:12
İb 3:1
o 1Ko 1:3
Ga 1:3
ö Ef 6:23
p Flp 1:3
r Ro 16:19
1Se 1:8
s 1Se 3:10
2Ti 1:3
ş 2Ko 1:23
Flp 1:8
t Elç 18:21
Ro 15:32
Yk 4:15
u Flp 1:8
Flp 4:1
1Se 2:17

2. Sütun

a Ro 15:29
b Ga 6:10
1Ti 4:10
1Pe 1:7
c Flp 2:1
1Se 5:11
İb 10:25
ç Mr 3:35
d Yhn 15:16
Flp 4:17
e Ro 15:23
f 1Ko 3:18
g Elç 19:21
h Mr 13:10

ı Me 119:46; Mr 8:38; 2Ti 1:8; **i** İb 11:6; **j** Elç 3:26; **k** Elç 18:6; **l** 1Ko 1:18; **m** Ro 3:21; **n** Yhn 3:36; Flp 3:9; **o** Hb 2:4; Ga 3:11; İb 10:38; **ö** Ro 1:25; **p** Yhn 8:44; **r** Ey 24:13; **s** Ro 2:5; Ef 5:6.

Ro 1:14* Yunanlı olmayanlar.

da bilinebilecek şeyler gözlerinin önündedir,[a] bunu onlara Tanrı göstermektedir.[b] **20** O'nun görünmez[c] nitelikleri, sonsuz gücü[ç] ve Tanrılığı,[d] dünyanın yaratılışından bu yana[e] açıkça görülüyor, yaratılan şeyler[f] yoluyla algılanabiliyor. Bu nedenle hiçbir mazeretleri yoktur.[g] **21** Bu kişiler Tanrı'yı bildikleri halde O'nu Tanrı olarak yüceltmediler ve O'na şükretmediler.[h] Tersine boş düşüncelere[ı] kapıldılar, anlayıştan yoksun yürekleri karardı.[i] **22** Akıllı geçinirken akılsız oldular.[j] **23** Ölümlü insanların, kuşların, dört ayaklıların ve yerde sürünenlerin[k] suretleri[l] gibi şeyleri, ölümsüz Tanrı'nın yüceliğine tercih ettiler.[m]

24 Dolayısıyla Tanrı, yüreklerindeki arzulara göre kendi bedenlerini[n] rezil etsinler[o] diye onları pisliğe terk etti.[ö] **25** Onlar yalanı[p] Tanrı'nın hakikatine tercih ettiler,[r] Yaratan yerine yaratılana saygı gösterip ibadet ettiler. Yaratan, sonsuza dek yüceltilsin. Amin. **26** Bu yüzden Tanrı onları utanç verici cinsel tutkulara[s] terk etti. Onların kadınları, kendileri için doğal olan ilişkiyi bırakıp doğaya aykırı olanı seçtiler.[ş] **27** Aynı şekilde erkekler de kadınlarla olan doğal ilişkiyi bırakarak[t] birbirleri için şehvetle yanıp tutuştular; erkekler erkeklerle ahlaksızlık yapıp[u] sapıklıklarıyla[ü] tamamen hak ettikleri karşılığı[v] kendi bedenlerinde gördüler.[y]

28 Tanrı'yı tam bir bilgiyle tanımayı[z] uygun görmediklerinden, Tanrı, yakışıksız şeyler yapmaları için[a] onları uygun bulmadığı bir zihniyete terk etti.[a] **29** Her türlü haksızlık,[b] kötülük,[c] açgözlülük[ç] ve fenalıkla[d] doludurlar; haset,[e] adam öldürme,[f] çekişme,[g] hile[h] ve kötü niyet[ı] onlardadır; dedikoducu,[i] **30** çekiştirici,[j] Tanrı'dan nefret eden, küstah,[k] kibirli,[l] böbürlenen,[m] kötülük icat eden,[n] ana babaya itaatsiz,[o] **31** anlayışsız,[ö] sözünde durmayan,[p] insan sevgisinden yoksun[r] ve merhametsiz[s] kişilerdir. **32** Bu şeyleri alışkanlık edinenlerin ölümü hak ettiğine[ş] dair Tanrı'nın adil buyruğunu[t] gayet iyi bildikleri halde, hem bunları yapmaya devam ederler, hem de bunları alışkanlık edinenleri onaylarlar.[u]

2 Başkası hakkında hüküm[ü] veren sen,[v] kim olursan ol mazur görülemezsin. Aynı şeyleri sen de yaptığından,[y] hüküm verdiğin konuda kendini de mahkûm etmiş oluyorsun.[z] **2** Biliyoruz ki, Tanrı'nın gerçeklere dayanan hükmü[a] bu şeyleri alışkanlık edinenlerin aleyhindedir.

3 Bu tür şeyleri kendin de yaptığın halde, yapanlara hüküm veren sen,[b] Tanrı'nın hükmünden kurtulacağını mı sanıyorsun?[c] **4** Ya da Tanrı'nın, iyiliğiyle seni tövbeye yöneltmeye çalıştığını anlamadan,[ç] O'nun büyük iyiliğini,[d]

BÖLÜM 1

a Elç 14:17
b Me 19:1
c 1Ti 1:17
İb 11:27
ç Yr 10:12
2Pe 1:3
d Me 103:19
Yr 10:10
Vh 15:3
e İş 40:21
f İş 40:26
Vh 4:11
g Elç 17:27
Ro 3:2
h Tkr 4:8
Me 50:23
Me 147:19
ı Mt 23:28
Tit 1:14
i Ba 6:5
Mt 9:4
Mt 13:15
Lu 5:22
j Mt 23:17
2Pe 2:19
k Tkr 4:17
He 8:10
l Tkr 4:16
Me 106:20
Elç 14:15
m Yr 2:11
Ho 4:7
Elç 17:29
n 1Ko 6:18
o Le 18:22
Ef 5:12
ö Me 81:12
Elç 7:42
2Ko 12:21
Ga 5:19
p Me 10:4
Me 14:1
Ml 3:14
Yhn 8:44
2Se 2:11
2Ti 4:4
r Mt 4:10
Yhn 8:32
Ro 2:8
s 1Se 4:5
ş Le 18:23
Yhd 7
t Le 18:22
u Ba 19:5
Le 20:13
1Ko 6:9
ü Ro 6:21
Ef 5:4
v Tkr 7:15
Ga 6:7
2Pe 2:13
y 2Pe 2:19
Yhd 10
z İb 10:26
a Ga 5:19
2Ti 3:2

---

2. Sütun **a** Ro 11:7; 2Ko 3:14; **b** 1Pe 4:3; **c** Mr 7:22; **ç** Tkr 5:21; 2Pe 2:14; **d** 1Pe 2:16; **e** Tit 3:3; **f** Yk 4:2; 1Yh 3:15; **g** Ga 5:20; **h** 1Se 2:3; 1Pe 2:1; **ı** Ef 4:31; 1Ti 5:13; **i** Öz 11:13; **j** 1Pe 2:1; **k** Me 10:13; **l** 2Ti 3:2; **m** Öz 21:24; **n** Me 140:2; **o** Tkr 21:18; **ö** Me 32:9; Ro 1:21; **p** 1Ti 1:10; **r** Tkr 28:54; 2Ti 3:3; **s** Yk 2:13; **ş** Tkr 22:21; 2Se 2:12; Vh 21:8; **t** Tkr 4:8; **u** Me 50:18; Ho 7:3; **BÖLÜM 2** **ü** Ro 14:10; Yk 4:11; **v** Ro 2:9; Ro 9:20; **y** Ro 2:21; **z** Mt 7:5; **a** İş 11:3; 2Se 1:6; **b** Ro 2:17; **c** Mt 23:33; Mr 12:40; 1Ti 5:24; **ç** 2Ti 2:25; 2Pe 3:9; **d** Me 86:5; Ro 11:22; Ef 1:7.

sabrını[a] ve tahammülünü[b] hor mu görüyorsun? **5** Katı tutumun[c] ve tövbe etmeyen yüreğinle,[c] Tanrı'nın adil hükmünün[d] ortaya çıkacağı[e] gazap günü[f] için kendi aleyhinde gazap biriktiriyorsun[g]. **6** O herkese işlerine göre karşılık verecektir:[h] **7** İyi işler yapmayı tahammülle sürdürerek, yücelik, onur ve çürümezlik[ı] peşinde olanlara sonsuz yaşam; **8** sürtüşme yaratan,[i] hakikat sözüne itaat etmeyip[j] kötülüğe itaat edenlere ise gazap, öfke,[k] **9** sıkıntı ve keder verecek. Bu, zararlı işler yapan her canın, başta Yahudinin[l] olmak üzere, Yunanlının[m] da başına gelecek. **10** Fakat iyi işler[n] yapan herkesin, başta Yahudinin[o] olmak üzere, Yunanlının[ö] da karşılığı, yücelik, onur ve barış olacak. **11** Çünkü Tanrı taraf tutmaz.[p]

12 Şöyle ki, kanuna sahip olmadan günah işleyenlerin hepsi, yine kanun olmadan yok olup gidecekler;[r] kanuna sahip olarak günah işleyenlerin[s] hepsi de o kanun tarafından mahkûm edilecekler.[ş] **13** Çünkü Tanrı'nın önünde doğru olan kişiler, kanunu işitenler değildir; ancak kanuna uyanlar[t] aklanacaktır.[u] **14** Kanuna sahip olmayan[ü] milletlerin insanları,[v] onun gereklerini doğal olarak yaptıklarında,[y] kanuna sahip olmadıkları halde kendi kendilerine bir kanun koymuş olurlar. **15** Bu kişilerin vicdanları[z] kendileriyle birlikte tanıklık eder; onlar bir iç hesaplaşmayla kendilerini suçlar[a] ya da mazur görürler. Böylece kanunun özünün yüreklerinde yazılı olduğunu gösterirler.[a] **16** Bildirdiğim iyi habere göre, Tanrı'nın Mesih İsa aracılığıyla insanlığın[b] gizli şeylerini[c] yargılayacağı o günde[c] bütün bunlar görülecek.[d]

17 Mademki sen ismen bir Yahudisin,[e] kanuna dayanıyor[f] ve Tanrı'yla gurur duyuyorsun,[g] **18** mademki Kanun konusunda eğitilmiş[h] biri olarak O'nun isteğini biliyor,[ı] üstün değere sahip şeyleri ayırt edebiliyorsun **19** ve kendini körlerin kılavuzu,[i] karanlıkta olanların ışığı,[j] **20** akılsızların eğiticisi,[k] küçük çocukların öğretmeni[l] olarak görüp, bilgi ve hakikate[m] Kanunda belirtilen genel hatlarıyla[n] sahip olduğuna inanıyorsun; **21** öyleyse, başkasına öğreten sen, kendine öğretmez misin?[o] "Çalma!"[ö] emrini duyuran sen, çalar mısın?[p] **22** "Zina yapma!"[r] diyen sen, zina yapar mısın? Putlardan tiksindiğini söyleyen sen, tapınakları soyar mısın?[s] **23** Kanunla gurur duyan sen, Kanunu çiğneyerek[ş] Tanrı için utanç kaynağı olur musun? **24** Çünkü, yazıldığı gibi, "Sizin yüzünüzden milletler arasında Tanrı'nın ismine küfrediliyor."[t]

25 Aslında, sünnet[u] ancak kanuna uyarsan yararlıdır;[ü] fakat kanunu çiğnersen, senin sünnetin[v] sünnetsizliğe döner.[y] **26** O halde, sünnetsiz[z] bir kişi Kanunun adil taleplerine[a] uyarsa, onun sünnetsizliği de sünnet-

BÖLÜM 2

a Ro 3:25
b Çk 34:6; İş 30:18
c Tkr 9:6; He 3:7
ç 1Sa 6:6
d Elç 17:31; Vh 11:18
e 2Se 1:7
f Vh 6:17
g Tkr 32:35; Öz 28:14
h Ey 34:11; Me 62:12; Öz 24:12; He 18:30; Mt 16:27; Yhn 5:29
ı 1Ko 15:53; Vh 20:6
i Flp 2:3
j Mt 4:10; Yhn 8:44; Ga 5:7
k İş 3:11; Ro 1:18; Kl 3:6; İb 10:27
l Ams 3:2
m 2Se 1:6
n Ga 5:22
o Yhn 4:22; Elç 13:46
ö Elç 15:14
p Tkr 10:17; 2Ta 19:7; Elç 10:34
r Ef 2:12; Kl 2:13
s Ro 3:19
ş Ro 7:9
t Tkr 30:14; He 20:11; Yk 1:22
u Elç 13:39; Ga 3:11
ü Me 147:20
v Tkr 26:19
y Elç 10:2
z 1Ko 8:7; 1Pe 3:16
a Ba 4:13

2. Sütun

a Elç 10:4
b 1Pe 4:5
c Lu 8:17; 1Ti 5:25
ç Yhn 5:22; Elç 10:42; Elç 17:31
d 2Ko 5:10; 1Pe 4:6
e Ro 9:6
f Mi 3:11; Mt 23:23; Lu 11:46
g İş 45:25; Yhn 8:41
h Ro 3:2

ı Tkr 4:8; Me 143:10; **i** İş 42:7; Mt 15:14; Mt 23:16; **j** İş 49:6; **k** 2Kr 5:11; **l** İş 42:6; Mt 15:26; **m** Ro 1:25; Kl 2:17; **n** Çk 25:9; Elç 7:44; İb 8:5; İb 10:1; **o** Mt 23:3; **ö** Çk 20:15; Yş 7:11; **p** Mr 12:40; **r** Tkr 5:18; 1Ko 6:9; **s** Ml 3:8; **ş** Me 78:10; **t** İş 52:5; He 36:20; **u** Ba 17:10; **ü** Ga 5:3; **v** 1Ko 7:19; **y** Yr 9:25; Ga 5:6; **z** Ef 2:11; **a** Elç 10:2.

lilik sayılmaz mı?[a] **27** Sen yazılı kanuna sahip ve sünnetli olduğun halde onu çiğnediğinden, bedensel açıdan sünnetsiz olan biri, Kanuna uyarak seni mahkûm eder.[b] **28** Çünkü, dıştan Yahudi olan Yahudi değildir,[c] dıştan, bedene yapılan sünnet de sünnet değildir.[ç] **29** Fakat içten Yahudi[d] olan Yahudidir ve onun sünneti yazılı kanunla[e] değil ruhla, yüreğe[f] yapılan sünnettir. Bu kişiye övgü[g] insanlardan değil Tanrı'dan gelir.[h]

3 O halde, Yahudinin[ı] üstünlüğü ya da sünnetin yararı[i] nedir? **2** Her yönden çoktur. En başta Tanrı'nın kutsal bildirileri onlara emanet edildi.[j] **3** Peki, bazıları iman etmedilerse ne olur?[k] Onların imansızlığı Tanrı'nın güvenilirliğini[l] boşa mı çıkarır?[m] **4** Asla! Her insan yalancı çıksa[n] da Tanrı'nın doğru söylediği anlaşılsın;[o] tıpkı yazıldığı gibi: "Öyle ki, sözlerinde haklı çıkasın ve davanı kazanasın."[ö] **5** Peki, bizim haksızlığımız Tanrı'nın haklılığını[p] daha da belirginleştiriyorsa, ne diyebiliriz? (İnsanın bakış açısıyla[r] söylüyorum) Tanrı gazabını ortaya döktüğünde acaba adaletsiz mi olur?[s] **6** Asla! Öyle olsaydı Tanrı dünyayı nasıl yargılardı?[ş]

7 Yine de, eğer benim yalanım yüzünden Tanrı'nın doğruyu[t] söylediği daha da belirginleşiyor ve O yüceliyorsa, neden ben hâlâ günahkâr olarak hüküm giyiyorum?[u] **8** Neden bazılarının bize yakıştırdığı,[ü] "Kötülük yapalım ki, iyilik olsun"[v] sözünü biz de söylemeyelim? Onlara verilen hüküm[a] adalete uygundur.[b]

9 Öyleyse ne diyelim? Biz daha mı iyi durumdayız?[c] Kesinlikle değil! Çünkü yukarıda, hem Yahudileri hem de Yunanlıları, hepsi günahın elindedir diye suçladık.[ç] **10** Tıpkı yazıldığı gibi: "Doğru insan yok, bir kişi bile yok;[d] **11** anlayışı olan kimse yok, Tanrı'yı arayan kimse yok.[e] **12** Tüm insanlar yoldan sapmış, hepsi birden işe yaramaz olmuşlar, iyilik yapan kimse yok, bir kişi bile kalmamış."[f] **13** "Onların boğazı açık mezardır, dilleriyle aldatmaktalar."[g] "Dudaklarının ardında yılan zehri var."[h] **14** "Ağızları lanetle ve acı sözlerle dolu."[ı] **15** "Kan dökmeye koşar adım giderler."[i] **16** "Yollarında yıkım ve sefalet var,[j] **17** barış yolunu öğrenmediler."[k] **18** "İçlerinde Tanrı korkusu yok."[l]

19 Bildiğimiz gibi, Kanunun[m] tüm söyledikleri onu tutmakla yükümlü olanlar içindir; öyle ki, her ağız kapansın[n] ve tüm dünya Tanrı'nın önünde suçlu çıksın.[o] **20** Dolayısıyla hiç kimse kanunun gereklerini yaparak O'nun önünde aklanmayacak;[ö] aslında kanunla[p] elde edilen şey, yalnızca günah hakkındaki tam bilgidir.[r]

21 Fakat Tanrı'nın belirlediği doğruluk,[ş] Kanunda[ş] ve Peygamberlerin yazılarında[t] gösterildiği[u] şekilde, şimdi kanundan

BÖLÜM 2

a Ro 4:10
b Mt 12:41
c Yhn 8:39
Vh 2:9
ç Yhn 7:24
1Ko 7:19
d Ro 9:6
e Ro 7:6
f Tkr 10:16
Tkr 30:6
Yr 4:4
Elç 7:51
Flp 3:3
g 1Ko 4:5
h Yhn 5:44

BÖLÜM 3

ı Ro 9:4
i Yhn 4:22
j Tkr 4:8
Me 147:19
Elç 7:38
k 2Se 3:2
İb 4:2
l 2Ti 2:13
m Sy 23:19
İş 55:11
n Me 116:11
Yr 8:9
Yr 9:5
o 1Kr 18:39
Yhn 3:33
Yhn 8:26
ö Me 51:4
Lu 7:29
p Ro 1:17
Flp 3:9
r Ga 3:15
s Ba 18:25
ş Me 9:8
Me 96:13
Me 98:9
Elç 17:31
t 1Ti 2:7
u Elç 24:20
ü Mt 28:15
v Ro 6:1

2. Sütun

a Mt 23:38
b İb 2:2
c Ro 11:17
ç Ro 3:23
Ga 3:22
d Me 14:1
Öz 20:9
Vz 7:20
e Me 14:2
Me 53:2
f Me 14:3
Me 53:3
g Me 5:9
Me 52:2
h Me 58:4
Me 140:3
Mt 12:34
Yk 3:8

ı Me 10:7; Yk 3:9; i Öz 1:16; İş 59:7; j İş 59:7; k İş 59:8; l Ba 20:11; Me 36:1; Me 112:1; Öz 16:6; m Ga 3:24; n Me 63:11; o Ro 2:12; Ro 5:13; Ga 3:10; ö Elç 13:39; Ga 3:11; p Ro 7:9; r Ro 7:13; Ga 3:19; ş Tkr 32:4; Ro 1:17; t İş 53:11; Yr 31:34; Da 9:24; u İb 11:4.

bağımsız olarak ortaya çıkarılmıştır. **22** Evet, Tanrı'nın belirlediği ve İsa Mesih'e iman yoluyla[a] elde edilen bu doğruluk, iman eden herkese açıktır,[b] hiçbir ayrım yoktur.[c] **23** Çünkü herkesi günah işledi[ç] ve hiç kimse Tanrı'nın yüceliğini yansıtamadı.[d] **24** Mesih İsa'nın ödediği fidyeyle[e] kurtularak Tanrı'nın lütfuyla[f] aklanıyor olmaları karşılıksız bir armağan[g] gibidir. **25** Tanrı onu bir kurban olarak verdi ki, kanının değerine iman sayesinde[h] bizi Kendisiyle barıştırsın[ı] ve Kendi doğruluğunu göstersin. Tanrı geçmişte de, sabır göstererek[i] işlenen günahları bağışlarken,[i] **26** bunu şimdiki dönemde Kendi doğruluğunu[k] göstermek üzere yapmıştı; böylece İsa'ya iman edeni aklarken[l] de doğruluğu görülecekti.

27 Öyleyse, ortada övünme[m] diye bir şey kalır mı? Hiçbir şekilde kalmaz. Bu hangi kanunla oluyor?[n] İşlerin kanunuyla mı?[o] Hayır, imanın kanunuyla.[ö] **28** Böylece anlıyoruz ki, insan kanunun gerektirdiği işlere bağlı olarak değil, iman yoluyla aklanıyor.[p] **29** Hem Tanrı yalnızca Yahudilerin Tanrısı mı?[r] Diğer milletlerden insanların da Tanrısı değil mi?[s] Evet, diğer milletlerden insanların da Tanrısı.[ş] **30** Gerçekten de O tektir[t] ve sünnetli[u] insanları imanın sonucu olarak, sünnetsizleri[ü] de imanları sayesinde aklayacaktır. **31** O halde, biz imanımızla kanunu geçersiz mi kılıyoruz?[v] Asla! Tam tersi, kanunun geçerliliğini doğrulamış oluyoruz.[y]

BÖLÜM 3

a Yhn 1:17
b İş 59:20
c Ga 3:28
ç Vz 7:20
Ro 3:9
d Ba 1:31
İş 64:6
e Mt 20:28
1Ko 1:30
1Ti 2:6
1Pe 2:24
f Ef 2:8
g Ro 5:17
Ro 6:23
Ef 1:7
h İş 53:11
2Ko 5:19
1Yh 2:2
1Yh 4:10
ı Le 17:11
Elç 13:39
Ef 1:7
i Elç 17:30
Ro 2:4
j Elç 13:38
k Me 89:14
Ro 5:18
l Ro 8:33
1Ko 1:30
1Yh 1:9
m 1Ko 1:29
n Elç 13:39
o Ef 2:9
ö Yr 31:33
Ro 1:17
Ro 8:2
p Elç 13:39
Ga 2:16
Yk 2:24
r Elç 17:27
s Elç 10:4
ş İş 54:5
Ro 10:12
Ga 3:14
t Tkr 6:4
Mr 12:29
1Ko 8:6
Ef 4:6
1Ti 2:5
u 1Ko 7:18
ü Ga 3:8
v Mt 5:17
y Ro 8:4
Ro 13:10

2. Sütun

BÖLÜM 4

a İş 51:2
Yhn 8:39
b Ba 12:4
Tkr 6:25
c Ba 15:6
Ga 3:6
Yk 2:23
ç Ro 9:32
d Ro 11:6
e Mt 20:9
1Ti 5:18
f Yhn 6:29
g Elç 13:39
Ga 2:16
Ga 2:17

4 Bu durumda, soyumuzun atası olan İbrahim[a] için ne diyebiliriz? **2** Örneğin, o yaptığı işler sonucu aklansaydı,[b] övünmek için bir nedeni olurdu; fakat Tanrı'nın önünde değil. **3** Çünkü ayet ne diyor? "İbrahim Yehova'ya* iman etti ve böylece doğru bir kişi sayıldı."[c] **4** Çalışana[ç] ödenen ücret, lütuf[d] değil bir borçtur.[e] **5** Öte yandan, ortaya bir iş koymamış fakat günahkârı aklayana iman[f] etmiş kişi, imanıyla doğru sayılır.[g] **6** Tanrı'nın, işlerine bakmadan doğru saydığı kişinin mutluluğundan Davut da söz ederek şöyle der: **7** "Suçları bağışlanmış[h] ve günahları örtülmüş[ı] olanlara ne mutlu, **8** Yehova tarafından günahı hiç hesaba alınmayan kişiye ne mutlu."[i]

9 O halde bu mutluluk yalnız sünnetliler için midir, yoksa sünnetsizler[j] için de mi söz konusudur? "İbrahim imanıyla doğru bir kişi sayıldı"[k] diyoruz. **10** Peki, hangi koşullarda böyle sayıldı? Sünnetliyken mi yoksa sünnetsizken[l] mi? Sünnetliyken değil, sünnetsizken. **11** Fakat, sünnetsizken imanıyla eriştiği doğruluğun mührü olarak bir işaret aldı;[m] bu sünnetti. Böylece, sünnetsizken iman eden[n] herkese baba[o] olabilecek ve onlar da doğru kişiler sayılabilecekti. **12** O aynı zamanda sünnetli bir soyun da babasıydı; bunlar hem sünnete bağlı kalmış, hem de ba-

h Me 85:2; İş 43:25; **ı** Me 32:1; **i** Me 32:2; 2Ko 5:19; **j** Ro 3:30; **k** Ro 4:3; **l** 1Ko 7:19; **m** Ba 17:1; Ba 17:11; Elç 7:8; **n** Ba 15:6; Ga 3:7; **o** Lu 19:9; Ro 4:16.

Ro 4:3* Ek 1'e bakın.

bamız İbrahim'in[a] sünnetsizken sahip olduğu imanın yolundan ayrılmamışlardı.

13 Çünkü İbrahim ve soyu, bir dünyanın mirasçısı olma vadini[b] kanuna dayanarak değil, imanla[c] erişilen doğruluğa dayanarak aldı. **14** Eğer mirasçılar kanuna bağlı kalan kişilerse, iman yararsız, vaat de geçersiz olur.[ç] **15** Aslında Kanunun getirdiği sonuç Tanrı'nın gazabıdır;[d] kanun yoksa suç da yoktur.[e]

16 O halde vaat,[f] İbrahim'in tüm soyu[g] için, yani sadece Kanuna bağlı kalanlar için değil, İbrahim'in imanına bağlı kalanlar için de kesin olsun diye, imanın sonucunda lütufla[h] elde edilebilecekti. (O hepimizin babasıdır,[ı] **17** tıpkı yazıldığı gibi: "Seni pek çok milletin babası olman için seçtim.")[i] İbrahim'in iman ettiği Kişinin gözünde bu böyleydi. O, ölüyü diri kılan[j] ve henüz var olmayanlara varmış gibi seslenen Tanrı'dır.[k] **18** Durum ümitsiz görünmesine rağmen, İbrahim yine ümide dayanarak iman etti;[l] "Senin soyun da böyle olacak"[m] sözünden dolayı, pek çok milletin[n] babası olabileceğine inandı. **19** İmanı zayıflamadıysa da, yaklaşık yüz yaşında[o] biri olarak hem canlılığını neredeyse yitirmiş[ö] olan kendi bedenini, hem de Sara'nın ölü durumdaki rahmini[p] düşündü. **20** Fakat, Tanrı'nın vaadinden[r] ötürü, imansızlığa[s] ve tereddüde düşmedi; tersine Tanrı'yı yücelterek **21** ve O'nun vaadini yerine getirebileceğine tam anlamıyla inanarak,[ş] imanıyla güç buldu.[a] **22** Bu nedenle de, "Doğru bir kişi sayıldı."[b]

23 Ancak, bu "sayıldı"[c] sözü yalnızca onun için değil,[ç] **24** doğru kimseler sayılacak olan bizler için de kaydedilmiştir; çünkü Efendimiz İsa'yı ölüyken diriltene iman ediyoruz.[d] **25** O, bizim suçlarımız[e] için ölüme teslim edildi ve bizim aklanmamız[f] için diriltildi.

5 O halde, iman sonucu aklandığımıza göre,[g] Efendimiz İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'yla barışta[h] kalalım. **2** Şimdi içinde bulunduğumuz bu lütfa da onun aracılığıyla ve imanla erişebildik.[ı] Üstelik biz Tanrı tarafından yüceltilme ümidine[i] sahibiz; bundan ötürü kıvanç duyalım. **3** Ayrıca, sıkıntılar içindeyken de kıvanç duyalım;[j] çünkü bildiğimiz gibi, sıkıntı tahammülü[k] oluşturur, **4** tahammül Tanrı'nın onayını kazandırır,[l] Tanrı'nın onayı da ümit[m] oluşturur. **5** Ümit hayal kırıklığına uğratmaz;[n] çünkü bize verilen kutsal ruh[o] aracılığıyla Tanrı'nın sevgisi[ö] yüreklerimize dökülmüştür.[p]

6 Gerçek şu ki, biz henüz zayıf insanlarken[r] belirlenmiş vakitte Mesih günahkârlar için öldü.[s] **7** Doğru bir insan uğruna hayatını verecek biri kolay kolay çıkmaz;[ş] belki iyi bir insan[t] uğruna ölümü göze alacak biri[u] çıkabilir. **8** Oysa Tanrı bize olan sevgisini[ü] şöyle gösteriyor: Biz henüz günahkârken Mesih bizim için ölmüştür.[v] **9** Dolayısıyla,

BÖLÜM 4

a Ga 3:29
b Ba 12:3
Ba 17:6
Ba 18:18
Ba 22:17
c İb 11:8
ç Ga 3:18
d Ro 3:20
Ro 5:20
2Ko 3:7
Ga 3:19
e Ro 5:13
f Ro 15:8
Ga 3:22
g Ro 9:8
Ga 3:29
h Ro 3:24
ı Ro 4:11
i Ba 17:5
j Da 12:13
Lu 20:37
Ef 2:1
İb 11:19
k Lu 20:38
1Ko 1:28
1Pe 2:10
l İb 11:17
m Ba 15:5
n Ba 17:6
o Ba 17:17
ö İb 11:12
p Ba 18:11
İb 11:11
r İb 6:13
s İb 3:19
ş Me 115:3
İb 11:19

2. Sütun

a Ga 3:9
İb 11:34
b Ba 15:6
Yk 2:23
c Flm 18
ç Ro 15:4
d Elç 2:24
Elç 13:30
1Pe 1:21
e İş 53:12
Mt 20:28
f İş 53:11
2Ko 5:21

BÖLÜM 5

g Elç 13:39
Ro 3:26
h İş 32:17
Ga 6:16
Ef 2:14
ı Yhn 10:9
2Ko 5:18
Ef 2:12
Ef 3:12
İb 10:19
i Ro 15:13
İb 3:6
j Elç 5:41
Flp 2:17
1Pe 3:14
1Pe 4:13
k Elç 5:42
İb 10:36

l 2Ti 2:15; Yk 1:12; **m** Flp 1:20; **n** Yş 21:45; **o** Ef 1:13; Tit 3:5; **ö** 1Yh 2:5; 2Yh 6; **p** 2Ko 1:22; Ga 4:6; **r** Ef 2:5; **s** Mt 20:28; **ş** Me 49:8; **t** Mt 12:35; **u** Yhn 15:13; **ü** Yhn 3:16; Ef 2:4; 1Yh 4:10; **v** İş 53:12; 1Pe 3:18.

şimdi onun kanıyla aklanmış[a] olduğumuza göre, artık onun aracılığıyla Tanrı'nın gazabından korunmamız[b] daha da kesindir. **10** Eğer bizler düşmanken[c] Oğlunun ölümü sayesinde Tanrı ile barıştıysak,[ç] şimdi O'nunla barıştırılmışken, Oğlunun yaşamı sayesinde kurtulmamız[d] daha da kesindir. **11** Hepsi bu da değil, bizi O'nunla barıştıran Efendimiz İsa Mesih[e] sayesinde Tanrı'yla kıvanç duyuyoruz.

12 Nasıl ki günah bir insan aracılığıyla[f] ve ölüm[g] günah aracılığıyla dünyaya girdi, ölüm de tüm insanlara geçti; çünkü hepsi günah işledi.[h] **13** Kanun gelene kadar dünyada günah vardı, ancak kanun yokken kimse günahla suçlanamazdı.[ı] **14** Yine de ölüm, Âdem'den Musa'ya kadar,[i] Âdem'in suçuna benzer bir günah işlememiş olanlar üzerinde bile kral olarak hüküm sürdü.[j] Aslında Âdem ile gelecek kişi arasında benzerlik vardı.[k]

15 Fakat, Tanrı'nın armağanının sonucu, ilk suçun sonucundan tamamen farklıdır. Çünkü bir tek insanın suçu yüzünden çok kişi öldü; oysa yine bir tek insan, İsa Mesih sayesinde çok kişi Tanrı'nın lütfunu gördü;[i] ve bu lütufla birlikte gelen karşılıksız armağan birçoklarına eşsiz yararlar sağladı.[m] **16** Ayrıca, karşılıksız armağanla[n] ilgili durum, o insanın günahı[o] yüzünden gelişen durumdan tamamen farklıdır. Çünkü bir tek suçun sonucu verilen hüküm[ö] mahkûmiyetti,[p] birçok suçun sonucu verilen armağan ise aklanmaydı.[a] **17** Ölüm bir tek insanın[b] suçu yüzünden, bu insan aracılığıyla kral olarak hüküm sürdüyse,[c] bol bol lütfa[ç] ve karşılıksız armağan[d] olarak verilen doğruluğa erişenlerin, bir tek insan, İsa Mesih[e] aracılığıyla yaşayıp krallar[f] olarak hüküm sürmesi ne kadar daha kesindir!

18 Dolayısıyla, birinin suçu yüzünden her tür insan mahkûm olduğu[g] gibi, birinin temize çıkaran[h] davranış tarzı sayesinde her tür insan[ı] yaşamak üzere aklandı.[i] **19** Bir insanın itaatsizliğiyle birçokları günahkâr duruma düştüğü[j] gibi, bir kişinin itaatiyle[k] de birçokları[l] doğru duruma getirilecekler.[m] **20** Kanun,[n] suçların çoğalması için sonradan geldi.[o] Fakat günahın[ö] çoğaldığı yerde lütuf[p] daha da çoğaldı. **21** Amaç nedir? Günah ölümle[r] birlikte kral olarak hüküm sürdüğü gibi, lütuf[s] da Efendimiz İsa Mesih sayesinde sonsuz yaşam[ş] için doğruluk yoluyla kral olarak hüküm sürsün.

6 O halde ne diyelim? Lütuf çoğalsın diye günaha devam mı edelim?[t] **2** Asla! Bizler günah açısından öldüğümüze göre,[u] artık nasıl günah içinde yaşarız?[ü] **3** Yoksa, Mesih İsa ile birlik içinde olmak üzere vaftiz edilen bizlerin[v] onun ölümüne de ortak olmak üzere vaftiz edildiğini bilmiyor musunuz?[y] **4** Dolayısıyla, onun ölümüne ortak olmak üzere vaftiz edilmekle onunla birlikte gömüldük

BÖLÜM 5

a Elç 13:39
Ga 2:16
İb 9:14
b 1Se 1:10
1Se 5:9
c İş 59:2
Kl 1:21
ç 2Ko 5:18
Kl 1:22
d Elç 15:11
e 2Ko 5:19
1Yh 2:2
f Ba 2:17
Ba 3:6
İş 43:27
g Ba 3:19
1Ko 15:21
h Me 51:5
He 18:4
Ro 3:23
ı Ro 4:15
i İb 2:15
j Ho 4:7
Ho 6:7
k 1Ko 15:45
l İş 53:11
İb 2:9
m Mt 20:28
Tit 3:4
n Ro 6:23
o Ba 2:17
Ba 3:6
ö Ba 3:17
p Ba 3:19
1Ko 11:32

2. Sütun

a Ro 4:25
b Ro 5:12
c Ro 5:14
ç 2Ko 9:8
d Ro 3:24
2Ko 9:15
Yk 1:17
e 1Pe 3:18
Vh 1:5
f Vh 5:10
Vh 20:4
g 1Ko 15:21
h Ro 4:25
ı Ro 1:16
Ga 3:28
1Ti 2:4
i Yhn 10:10
Ro 3:25
j Me 51:5
Ro 5:12
k İb 5:8
l İb 2:10
m İş 53:11
n Ro 3:20
o Ga 3:19
ö Yhn 15:22
p 1Ti 1:14
r 1Ko 15:56
s Yhn 1:17
ş Yhn 3:16
1Yh 4:9

BÖLÜM 6

t Ro 3:8

u Kl 2:20; 1Pe 2:24; **ü** İb 10:26; **v** 1Ko 12:13; Ga 3:27; **y** Mr 10:38; 1Ko 15:29.

ki,[a] tıpkı Babamızın yüceliği sayesinde ölüyken diriltilen Mesih gibi,[b] biz de yeni bir yaşama başlayalım.[c] **5** Onunkine benzer bir ölümü tadarak Mesih'le birleştiysek,[ç] onunkine benzer bir dirilmeyi tadarak onunla birleşmemiz de kesindir.[d] **6** Çünkü günahkâr bedenimiz etkisini sürdürmesin[e] ve artık günaha kölelik etmeyelim diye,[f] eski kişiliğimizin Mesih'le birlikte direğe gerildiğini biliyoruz.[g] **7** Ölen kişi günahından beraat etmiştir.[h]

8 Mesih'le birlikte öldüysek, onunla birlikte yaşayacağımıza da iman ediyoruz.[ı] **9** Çünkü biliyoruz ki, Mesih ölüyken diriltilmiştir[i] ve artık ölmeyecektir;[j] ölüm artık onun üzerinde hâkimiyet kuramaz. **10** O, günahı kaldırmak için ölümü bir kez tattı;[k] hayatı ise Tanrı için yaşıyor.[l] **11** Benzer şekilde, siz de kendinizi günah için ölü,[m] fakat Mesih İsa aracılığıyla Tanrı için diri[n] sayın.

12 O halde, günahın ölümlü bedenlerinizde kral olarak hüküm sürmesine[o] ve sizi beden arzularınızın emrine sokmasına izin vermeyin.[ö] **13** Bedeninizin uzuvlarını kötü işlere araç*[p] olarak günahın emrine sunmayı bırakın.[r] Bunun yerine, kendinizi ölümden yaşama dönmüş kişiler olarak,[s] bedeninizin uzuvlarını da doğru işlere araç[ş] olarak, Tanrı'nın emrine sunun. **14** Siz kanuna değil,[t] lütfa tabi olduğunuza göre,[u] günah sizin üzerinizde efendi olmamalıdır.

15 Bundan çıkan sonuç nedir? Kanuna değil[a] lütfa tabi olduğumuzdan[b] günah mı işleyelim? Asla! **16** Kimin emri altına girerseniz onun kölesi olduğunuzu bilmiyor musunuz? Onun emirlerine uyduğunuzdan onun kölesi olursunuz.[c] Ya ölüme götüren[ç] günahın[d] ya da doğruluğa[e] eriştiren itaatin[f] kölesisiniz. **17** Tanrı'ya şükürler olsun ki, bir zamanlar günahın köleleri olan sizler, sonra O'nun sizi ellerine teslim ettiği öğretime yürekten itaatli oldunuz.[g] **18** Evet, günahtan özgür kılınarak[h] doğruluğun[ı] köleleri oldunuz.[i] **19** Bedeninizin zayıflığından[j] ötürü insana özgü ifadeler kullanıyorum: Bedeninizin uzuvlarını,[k] bir zamanlar kanunsuz işler yapmak için kanunsuzluğa ve pisliğe köle ettiğiniz[l] gibi, şimdi de kutsal işler yapmak için doğruluğa köle edin.[m] **20** Çünkü siz günahın kölelerken,[n] doğruluk efendiniz değildi.

21 Peki, o zamanlar ne elde etmiştiniz?[o] Şimdi utanç duyduğunuz şeyleri;[ö] üstelik bunların sonu ölümdür.[p] **22** Oysa şimdi, günahtan özgür kılınıp Tanrı'nın kölesi olduğunuzdan,[r] hizmetinizin meyvesi[s] olarak kutsallığı ve sonunda da sonsuz yaşamı[ş] elde ediyorsunuz. **23** Çünkü günahın ödediği ücret ölümdür,[t] Tanrı'nın verdiği armağan[u] ise Efendimiz Mesih İsa aracılığıyla[ü] sonsuz yaşamdır.[v]

BÖLÜM 6

a Mr 10:39
2Ko 4:10
Kl 2:12
b 1Ko 6:14
2Ti 2:11
c 2Ko 5:17
Ga 6:15
Ef 3:16
Kl 3:10
1Yh 3:14
ç Flp 3:10
Vh 2:10
d 1Ko 15:42
1Ko 15:49
Ef 2:6
e Kl 2:11
Kl 3:5
f 2Ko 7:1
Ga 5:1
g Ga 5:24
Kl 3:5
h İş 40:2
Lu 23:41
Elç 13:39
ı 2Ti 2:11
i Elç 13:34
1Ko 15:20
j Vh 1:18
k İb 9:28
1Pe 3:18
l 1Pe 4:2
m Kl 3:3
n 1Pe 2:24
o Ba 4:7
Me 119:133
ö Yk 4:1
p 1Ko 6:15
r Ro 7:5
s Ro 12:1
ş 2Ko 10:4
Ef 6:17
t Ro 7:6
Ga 5:18
Kl 2:14
u Yhn 1:17

2. Sütun

a Ro 5:21
b 1Ko 9:21
c 2Pe 2:19
ç He 18:4
Ro 6:23
d Yhn 8:34
e Ro 1:17
f İb 5:9
g 2Ti 1:13
h Yhn 8:32
Ga 5:1
ı 1Pe 2:24
i 1Ko 7:22
j Ro 7:23
k Mt 18:8
l 1Ko 6:15
m Ro 12:1
n Yhn 8:34
o Yr 12:13
ö Ga 5:19
p Ro 8:6

r Ro 8:15; **s** Ga 5:22; **ş** 1Ko 9:25; **t** Ba 2:17; He 18:4; **u** Ro 3:24; **ü** 1Ti 1:16; 1Yh 2:2; Yhd 21; **v** Mt 25:46; 1Pe 1:4.

Ro 6:13* Sözcük anlamıyla, "silah"

7 Kardeşler, (kanunu bilenlere söylüyorum) insan ancak yaşadığı sürece Kanuna tabidir;[a] bunu bilmemeniz mümkün mü? **2** Örneğin, evli bir kadın kocası yaşadığı sürece ona kanunla bağlıdır; fakat kocası ölürse, onunla ilgili kanundan muaf olur.[b] **3** O halde, kadın eğer kocası yaşarken başka bir erkeğin eşi olursa zina yapmış sayılır.[c] Fakat kocası ölürse, onunla ilgili kanuna karşı yükümlü değildir, dolayısıyla başka bir erkeğin eşi olursa bu zina değildir.[ç]

4 Böylece, kardeşlerim, sizler de Mesih'in bedeni aracılığıyla Kanun açısından öldünüz[d] ve başka birine, ölüyken diriltilmiş olan kişiye[e] ait oldunuz.[f] Tanrı'yı yücelten meyveler[g] oluşturalım diye böyle oldu. **5** Biz beden arzularına[h] uyarak yaşarken, Kanun tarafından uyandırılan günahkâr tutkular, ölüme götüren meyveler[ı] oluşturalım diye uzuvlarımızda etkisini gösteriyordu. **6** Fakat şimdi Kanunla ilgili yükümlülüğümüz sona erdi;[i] çünkü bir zamanlar bizi elinde tutan o kanun açısından öldük.[j] Böylece yeni bir anlamda, eskisi gibi yazılı kanunla değil,[k] ruhla[l] Tanrı'nın kulu olabildik.[m]

7 Öyleyse ne diyelim? Kanun günah mıdır?[n] Asla! Ancak, Kanun olmasaydı, gerçekten günahın ne olduğunu bilmezdim.[o] Örneğin, Kanun "Açgözlülük etmeyeceksin"[ö] demeseydi, ben açgözlülüğün ne olduğunu bilmezdim.[p] **8** Fakat günah, emirden güç bularak[r] bende açgözlülüğün her türünü oluşturdu; çünkü kanun yokken günah ölüydü.[a] **9** Gerçekten de, bir zamanlar kanun yokken ben hayattaydım;[b] fakat emir geldiği zaman[c] günah yeniden hayat buldu, bense öldüm.[ç] **10** Hayat için olan emir[d] bana ölüm getirdi.[e] **11** Çünkü günah emirden güç bularak beni ayarttı[f] ve emir yoluyla öldürdü. **12** Dolayısıyla, Kanun kutsaldır,[g] emir kutsal, doğru[h] ve iyidir.[ı]

13 O halde, iyi olan şey bana ölüm mü getiriyor? Asla! Bunu günah yapıyor; bu sayede günahın iyi olan şey yoluyla bende ölüm oluşturduğu görülüyor[i] ve günah emir yoluyla daha da ağır bir günah oluyor.[j] **14** Çünkü bildiğimiz gibi kanunu veren Tanrı'dır,*[k] ben ise etten kemikten bir insanım ve günaha köle olarak satılmışım.[l] **15** Çünkü kendi yaptıklarımı ben de anlayamıyorum. Aslında istediğim şeyleri yapmıyorum, nefret ettiğim şeyleri yapıyorum. **16** Yaptığım şeyi yapmak istemiyorsam,[m] Kanunun iyi olduğunu kabul ediyorum demektir.[n] **17** Dolayısıyla, yaptığım artık benim değil, bende yaşayan günahın eseridir.[o] **18** Çünkü içimde, yani bedenimde iyi bir şey barınmaz,[ö] biliyorum. Bende iyi olanı yapmak için istek var,[p] ancak bunu başaracak güç yok.[r] **19** Çünkü istediğim iyi şeyi yapmıyorum,[s] hep istemediğim kötü şeyi yapıyorum. **20** O halde, istemediğim şeyi yapıyorsam, bu

BÖLÜM 7

a Ro 3:19
b Sy 30:8
1Ko 7:39
c Mt 5:32
Mt 19:9
Mr 10:12
Lu 16:18
ç 1Ko 7:9
1Ti 5:14
d Ro 6:14
Ga 2:19
Kl 2:14
e Elç 5:30
2Ko 5:15
f Me 45:10
2Ko 11:2
g Ga 5:22
Kl 1:10
h Ga 5:19
ı Ro 6:21
Yk 1:15
i Ro 10:4
Ef 2:15
Kl 2:14
j Ga 2:19
k Ga 3:10
Kl 2:14
l 2Ko 3:6
m Ro 12:11
n Ro 7:14
o Ro 3:20
Ga 3:19
ö Çk 20:17
Tkr 5:21
Ef 5:3
p Mi 2:2
Elç 20:33
r Ro 4:15
Ro 5:20

2. Sütun

a 1Ko 15:56
b Ro 11:1
İb 7:10
c İb 7:11
ç 2Ko 3:6
d Le 18:5
He 20:11
Lu 10:28
e 2Ko 3:7
f İb 3:13
g Me 19:8
Ga 3:21
h Öz 2:9
Ro 10:5
ı Tkr 4:8
i 1Ko 15:56
j Ro 5:13
k 1Ko 10:4
l Me 51:5
Yhn 8:34
Ro 6:16
m Me 51:3
Lu 18:13
n 1Ti 1:8
o Ba 8:21
ö Ba 6:5
İş 64:6
p Mt 26:41
r Ey 14:4
s Yk 4:17

Ro 7:14* Sözcük anlamıyla, "kanun ruhidir"

artık benim eserim değil, içimde yaşayan günahın eseridir.[a]

21 Öyleyse, ben kendi durumumda şu kanunun işlediğini görüyorum: Doğruyu yapmak istediğim zaman,[b] kötülük yanı başımda bekliyor.[c] **22** İçimdeki insana bakılırsa,[ç] Tanrı'nın kanunundan gerçekten zevk alıyorum,[d] **23** fakat bedenimin uzuvlarında[e] zihnimin kanunuyla[f] savaşan başka bir kanun[g] görüyorum. Uzuvlarımdaki bu günah kanunu beni kendine tutsak ediyor.[h] **24** Ne zavallı insanım! Ölüme götüren bu bedenden beni kim kurtaracak?[ı] **25** Tanrı'ya şükürler olsun! Efendimiz İsa Mesih aracılığıyla beni kurtaran O'dur![i] O halde, ben zihnimle Tanrı'nın kanununun kölesi,[j] fakat bedenimle günah kanununun kölesiyim.[k]

8 Dolayısıyla, Mesih İsa'yla birlik içinde olanlar için mahkûmiyet söz konusu değildir.[l] **2** Çünkü size Mesih İsa yolunda bir yaşam[m] veren o ruhun[n] kanunu,[o] sizi günah ve ölüm kanunundan[ö] da özgür kılmıştır.[p] **3** Kanun günahkâr bedenden ötürü aciz[r] kaldığından başarısız olmuştur.[s] Bu nedenle Tanrı, günahı ortadan kaldırmak üzere[ş] Kendi Oğlunu[t] günahkâr insanınkine benzer bir bedenle[u] gönderip bedendeki günahı mahkûm etti. **4** Amacı, bedenin istekleriyle değil ruhla uyumlu yaşayan[ü] bizler tarafından Kanunun doğruluk talebinin karşılanmasıydı.[v] **5** Çünkü bedenin isteklerine göre yaşayanların aklı bedene özgü

BÖLÜM 7

a Vz 7:20
b Me 34:14
1Pe 3:11
c Vz 7:29
Yr 17:9
Lu 5:22
ç 2Ko 4:16
Ef 3:16
Ef 4:23
d Me 1:2
e Ro 6:13
f Ga 5:17
g Yk 4:1
h Yhn 8:34
ı Ro 6:6
Ro 8:10
i Ro 6:17
1Ko 15:57
j Me 19:7
Ga 5:18
k Ga 5:17

BÖLÜM 8

l Kl 1:22
1Yh 3:24
m Yhn 5:24
n Ga 5:16
o Yk 1:25
ö Ro 7:9
2Ko 3:6
p Yhn 8:32
İb 10:14
r İb 7:18
s Ro 3:20
İb 7:11
ş 2Ko 5:21
t 1Yh 4:9
u Yhn 1:14
Ga 4:4
İb 4:15
ü Ga 5:16
Ga 5:18
v Ro 3:31

2. Sütun

a Yhn 3:6
Ga 5:19
b 1Ko 2:15
Ga 5:22
c Ro 6:21
İb 9:14
ç Ga 6:8
d Me 5:4
İş 59:2
Kl 1:21
Yk 4:4
e Ro 7:14
f 1Ko 3:3
g 1Ko 3:16
h Ga 5:25
ı Ga 4:6
i Yhn 15:4
1Yh 2:6
1Yh 3:6
j Ga 2:20
1Pe 4:6
k Elç 2:24
1Ko 6:14
l Ef 2:5
m Ga 5:19
n Ro 8:6

şeylerdedir,[a] ruhun isteklerine göre yaşayanların aklı ise ruha özgü şeylerdedir.[b] **6** Zihni bedenle meşgul etmek ölüm[c] demektir, zihni ruhla meşgul etmek[ç] ise yaşam ve barış demektir. **7** Nedenine gelince, zihni bedenle meşgul etmek Tanrı'ya düşmanlık[d] anlamına gelir, çünkü günahkâr beden Tanrı'nın kanununa boyun eğmez,[e] aslında eğemez. **8** Dolayısıyla bedenin isteklerine uyanlar[f] Tanrı'yı memnun edemez.

9 Öte yandan, eğer Tanrı'nın ruhu gerçekten sizdeyse,[g] bedenin değil ruhun yönlendirmesine uyarsınız.[h] Fakat kendisinde Mesih'in ruhu[ı] olmayan kişi ona ait değildir. **10** Mesih sizinle birlik içindeyse,[i] beden günahtan ötürü aslında ölü olsa da, ruh doğruluktan ötürü size hayat[j] verir. **11** Eğer İsa'yı ölüyken diriltenin[k] ruhu sizdeyse, Mesih İsa'yı dirilten o Kişi, sizin ölümlü bedenlerinizi de sizde duran ruhu aracılığıyla diri kılacaktır.[l]

12 Öyleyse kardeşler, biz bir yükümlülük altındaysak da, bedenin isteğine[m] uymak üzere bir yükümlülüğümüz yoktur. **13** Çünkü bedenin isteklerine uyarak yaşarsanız kesinlikle öleceksiniz;[n] fakat bedenin alışkanlıklarını ruhla öldürürseniz,[o] yaşayacaksınız. **14** Tanrı'nın ruhuyla yönlendirilenler, Tanrı'nın oğulları[ö] onlardır. **15** Sizler yeniden köle eden ve insanda korku[p] uyandıran bir ruh değil, evlatlık[r] oğul ruhu[s] edindiniz, o

o 1Ko 9:27; Ga 5:24; Ga 6:8; Ef 4:22; Kl 3:5; **ö** Yhn 1:12; Yhn 3:5; Yhn 3:8; İb 2:11; **p** İb 2:15; **r** Ga 4:5; **s** 1Ko 2:12; 2Ko 1:22; 2Ti 1:7.

ruhla *"Abba,"*[*a] Baba!" diye sesleniriz. **16** Tanrı'nın çocuklarıyız[b] olduğumuza bizim ruhumuzla[c] birlikte ruh[ç] da tanıklık[d] eder. **17** Çocuklar olduğumuza göre aynı zamanda mirasçılarız: Tanrı'nın miras verdiği kişileriz, Mesih'le ise ortak mirasçılarız;[e] onunla birlikte acı çekmeliyiz[f] ki, onunla birlikte yüceltilelim.[g]

18 Sonuç olarak, bize verildiği açıkça görülecek ihtişamla[h] karşılaştırıldığında şimdiki sıkıntılarımızın bir hiç olduğu düşüncesindeyim.[ı] **19** Evet, tüm yaratılanların*[i] büyük bir özlemle beklediği[j] de, Tanrı oğullarının[k] ortaya çıkışıdır. **20** Çünkü tüm yaratılanlar kendi isteği dışında, boş bir çabaya[l] mahkûm edilmişti; onu mahkûm eden bunu bir ümide[m] dayandırarak yapmıştı. **21** Dolayısıyla, yaratılanlar[n] yozlaşmanın kölesi olmaktan kurtarılacak,[o] onlar da Tanrı çocuklarının görkemli özgürlüğüne kavuşacaktır. **22** Tüm yaratılanların şimdiye dek hep birlikte inleyip acı çektiğini biliyoruz. **23** Yalnızca bu değil; mirasımızın ilk ürününe,[ö] yani ruha sahip olan bizler de, evlat edinilmeyi,[p] fidye sayesinde bu bedenlerimizden kurtulmayı özlemle bekleyerek için için inliyoruz.[r] **24** Bu ümitle[s] kurtulduk; fakat görülen ümit, ümit değildir. İnsan gördüğü şeyi ümit eder mi? **25** Oysa görmediğimiz[ş] şeyi ümit ediyorsak,[t] onu tahammülle[u] beklemeye devam ederiz.

26 Aynı şekilde ruh[a] da zayıflığımız konusunda bize yardım eder;[b] çünkü bazen duanın gereğini görmekle birlikte ne için dua etmemiz gerektiğini bilmeyiz.[c] Fakat dile getirilemeyen inliltiler konusunda ruh[ç] bizim için yalvarır. **27** Yürekleri araştıran Tanrı,[d] ruhun[e] ne demek istediğini bilir, çünkü ruh kutsal kişiler[f] için Tanrı'nın isteği doğrultusunda yalvarır.

28 Biliyoruz ki Tanrı tüm işlerinin[g] bir düzen içinde, Kendisini sevenlerin iyiliğine olacak şekilde yürümesini sağlar; onlar O'nun amacı doğrultusunda çağrılmış[h] olanlardır. **29** Oğlunun, birçok kardeşi[ı] arasında ilk[i] olması için Tanrı, baştan beri özel olarak ilgilendiği kişilerin,[j] Oğluyla[k] bir örnek olmalarını[l] da önceden kararlaştırmıştı.[m] **30** Önceden kararlaştırdığı[n] bu kişiler aynı zamanda O'nun çağırdıklarıdır,[o] çağırdıkları aynı zamanda akladıklarıdır[ö] ve akladığı kişiler aynı zamanda onur verdikleridir.[p]

31 Öyleyse, tüm bunlara ne diyelim? Eğer Tanrı bizimleyse, kim bize karşı durabilir?[r] **32** Kendi Oğlunu bile bizden esirgemeyip[s] hepimiz için onu teslim eden,[ş] bize onunla birlikte diğer tüm şeyleri de neden lütfetmesin?[t] **33** Tanrı'nın seçtiklerini kim suçlayabilir?[u] Onları aklayan[ü] Tanrı'dır. **34** Kim onları mahkûm edebilir? Ölmüş,

BÖLÜM 8

a Ga 4:6
b Yhn 1:12
Ga 3:26
1Yh 3:2
c Elç 17:16
Ro 1:9
1Ko 2:11
ç Yhn 14:17
1Ko 2:10
Tit 3:6
d 1Yh 5:7
e Lu 12:32
Elç 26:18
Ga 3:29
Vh 21:7
f Flp 1:29
Kl 1:24
g 1Ko 15:53
2Ti 2:11
Vh 3:21
h 2Ko 4:17
ı 1Pe 4:13
Flp 3:8
i Kl 1:23
İb 11:13
j Öz 13:12
k 1Yh 3:2
l Ba 3:19
Me 51:5
Vz 1:2
m Ba 3:15
Elç 24:15
n 1Ti 2:4
o Yhn 8:32
1Ko 15:22
2Pe 3:13
ö Flp 3:11
Vh 20:6
p Ga 4:5
Ef 1:5
1Pe 1:4
Vh 21:7
r 2Ko 5:2
s Ef 1:13
ş 2Ko 5:7
t 1Pe 1:3
u Ro 5:4

2. Sütun

a Yhn 15:26
1Ko 2:12
b Yhn 14:16
Yhn 16:7
c Lu 11:1
ç 2Sa 23:2
d Yr 11:20
Elç 1:24
e Yhn 6:63
Yhn 14:17
1Ko 2:10
1Ko 2:14
2Ti 3:16
f 1Pe 1:15
g Me 145:17
Yhn 9:3
h Ro 9:11
Ef 1:11
2Ti 1:9
ı Mt 25:40
İb 2:11
1Yh 3:2
i Me 89:27
İb 1:6
j 1Ko 15:23
k Yhn 17:23; Ro 6:5; 1Ko 15:49; Ef 4:24; **l** Yhn 13:15; **m** Ba 3:15; **n** Ef 1:5; **o** Flp 3:14; 1Se 2:12; İb 3:1; **ö** Ro 5:18; 1Ko 6:11; Tit 3:7; **p** 2Ko 3:7; 2Ko 3:18; 2Ko 4:6; **r** Me 118:6; 1Yh 4:4; **s** Yhn 3:16; **ş** Ro 3:25; 2Ko 5:21; 1Yh 4:9; **t** Ef 2:4; **u** İş 50:8; Kl 1:22; **ü** Elç 13:39; İb 10:17.

Ro 8:15* Markos 14:36'daki dipnota bakın. **19*** Özellikle insanlık kastediliyor.

fakat diriltilmiş olan, Tanrı'nın sağında[a] bulunup bizim için yalvaran kişi Mesih İsa'dır.[b]

35 Bizi Mesih'in sevgisinden ne ayırabilir?[c] Sıkıntı mı, keder mi, zulüm mü; aç ya da çıplak kalmak mı; tehlike mi, yoksa kılıç mı?[ç] **36** Tıpkı yazıldığı gibi: "Senin uğruna her gün ölümle yüz yüzeyiz, kesimlik koyunlar gibi görülüyoruz."[d] **37** Fakat, bizi sevenin sayesinde tüm bu durumlardan tam bir zaferle çıkıyoruz.[e] **38** Şuna eminim ki, ne ölüm, ne yaşam,[f] ne melekler,[g] ne yönetimler,[h] ne şimdiki ne gelecekteki şeyler, ne bir güç,[ı] **39** ne yükseklik, ne derinlik, ne de başka bir varlık, Efendimiz Mesih İsa'da görülen Tanrı'nın sevgisinden[i] bizi ayırabilecektir.

9 Mesih yolunda olarak gerçeği söylüyorum;[j] dediklerim yalan değil,[k] çünkü vicdanım kutsal ruhla uyum içinde, benimle birlikte buna tanıklık ediyor, **2** yüreğimde büyük bir keder ve dinmeyen bir sızı var.[l] **3** Çünkü kardeşlerim, hısım akrabam[m] uğrunda ben kendim Mesih'ten koparılmış, lanetli biri olmayı dilerdim.[n] **4** Onlar İsraillilerdir;[o] Tanrı tarafından evlat edinilen[ö] ve onurlandırılan[p] onlardır; ahitler,[r] Kanun,[s] kutsal hizmet[ş] ve vaatler[t] onlarındır. **5** Atalar[u] onlarındır ve Mesih onların soyundandır.[ü] Her şeyin hâkimi olan Tanrı'ya[v] sonsuza dek şükürler olsun. Amin.

6 Bununla birlikte, Tanrı'nın Sözü sanki boşa çıkmış gibi düşünmemeliyiz.[y] Çünkü İsrail soyundan olan herkes aslında İsrail'e ait değildir.[a] **7** Ne de İbrahim'in soyu oldukları için hepsi onun çocuklarıdır;[b] çünkü şöyle söylenmiştir: "İshak'tan gelene 'senin soyun' denecek."[c] **8** Yani, onun soyundan doğan[ç] herkes aslında Tanrı'nın çocuğu[d] değildir, ancak vaat yoluyla olan çocuklar[e] o soy sayılır. **9** Çünkü vaat şu sözlerle verildi: "Seneye bu sıralar geleceğim ve Sara'nın bir oğlu olacak."[f] **10** Yalnız o olayda değil, Rebeka, atamız İshak'tan ikiz[g] çocuğa hamile kaldığı zaman da aynı şey oldu. **11** Onlar henüz doğmamış, iyi ya da kötü hiçbir şey yapmamıştı;[h] ancak, Tanrı'nın amacı doğrultusundaki seçim, insanın işlerine değil, onu davet edene[ı] bağlı kalsın diye, **12** Rebeka'ya şöyle dendi: "Büyüğü küçüğüne kulluk edecek."[i] **13** Kitapta yazıldığı gibi: "Yakup'u sevdim, fakat Esav'dan nefret ettim."[j]

14 O halde, ne diyebiliriz? Tanrı adaletsizlik mi yapıyor?[k] Asla! **15** Çünkü Kendisi Musa'ya şöyle demiştir: "Merhamet etmek istediğime merhamet edeceğim ve acımak istediğime acıyacağım."[l] **16** Öyleyse bu, yalnızca merhametli[m] Tanrı'ya bağlıdır;[n] çok isteyene ya da peşinde koşana bağlı değildir. **17** Ayet Firavuna hitaben şöyle diyor: "İşte bu yüzden, gücümü sende göstereyim ve ismim tüm yeryüzünde duyurulsun diye, hayatta kalmana izin verdim."[o] **18** Öyleyse O dilediğine merhamet eder,[ö] dilediğinin de yüreğinin katılaşmasına izin verir.[p]

BÖLÜM 8

a Me 110:1
b İb 7:25
1Yh 2:1
c Yhn 15:10
ç 2Ko 4:9
d Me 44:22
e Yhn 16:33
f 1Ko 3:22
g 1Pe 3:22
h Ef 1:21
ı Ef 6:12
i 2Se 3:5

BÖLÜM 9

j 1Ti 2:7
k Ga 1:20
l Ro 10:1
m Ro 16:7
Ro 16:21
n Çk 32:32
o 2Ko 11:22
Flp 3:5
ö Çk 4:22
p Tkr 26:19
r Elç 3:25
Elç 7:8
s Çk 24:12
ş Elç 26:7
İb 9:1
t Elç 13:32
Ro 4:13
u Tkr 10:15
ü Mt 1:17
v Me 103:19
y Sy 23:19

2. Sütun

a Mt 23:38
Ro 2:28
Vh 2:9
b Yhn 8:39
Ga 3:29
c Ba 21:12
İb 11:18
ç İş 57:4
Ga 4:23
d Yhn 1:13
e İş 54:1
Ga 4:28
f Ba 18:14
g Ba 25:24
h Me 139:16
ı Ro 8:28
İb 5:4
i Ba 25:23
j Ml 1:3
İb 12:16
k Tkr 32:4
2Ta 19:6
Ey 34:10
l Çk 33:19
m Tkr 4:31
Tit 3:5
n Me 115:3
o Çk 9:16
ö Çk 20:6
p Çk 10:1
Çk 14:4

19 Şimdi diyeceksin ki, "Neden hâlâ kusur buluyor? O'nun
açıkça belirttiği isteğine kim karşı gelebildi?"[a] **20** Sen, ey in-
san,[b] kim oluyorsun da Tanrı'ya
karşılık veriyorsun?[c] Kendisine
biçim verilen şey, biçim vere-
ne, "Beni neden böyle yaptın"
der mi?[ç] **21** Ne demek? Çöm-
lekçinin[d] balçık üzerinde yetkisi
yok mudur; aynı kil topağından
bir kabı onurlu bir işte kulla-
nılmak üzere, diğerini de onur-
lu olmayan bir işte kullanılmak
üzere yapamaz mı?[e] **22** Tan-
rı, öfkesini ve gücünü ortaya
koymak istediği halde, yok edil-
meye hazır olan gazap kapları-
na[f] büyük bir tahammülle kat-
landıysa ne diyebiliriz? **23** Ve
böylece, onurlandırmak üzere[g]
önceden hazırladığı merhamet
kapları[h] olan bizlerde Kendi yü-
celiğindeki zenginliği göstermek
istediyse?[ı] **24** Bizler, yalnız Ya-
hudilerden değil diğer millet-
lerden[i] de O'nun davet ettik-
leri, bunu sorgulayabilir miyiz?
25 Hoşea kitabında da söyle-
diği gibi: "Halkım olmayanla-
ra[j] 'Halkım', sevgili olmayana
'Sevgili' diyeceğim.[k] **26** Daha
önce kendilerine 'Siz halkım de-
ğilsiniz' denilen yerde, bu kez
'Yaşayan Tanrı'nın oğulları'[l] ola-
rak adlandırılacaklar."

27 Üstelik İşaya da İsrail'le
ilgili şöyle sesleniyor: "İsrailo-
ğullarının sayısı denizin kum
taneleri[m] gibi olsa da, kurtulan-
lar azınlıkta olacak.[n] **28** Çün-
kü Yehova yeryüzünde yaşayan-
lardan hesap soracak; işini
hızla yapacak ve bitirecek."[o]
29 Yine, İşaya'nın önceden de-

BÖLÜM 9

a 2Ta 20:6
Ey 23:13
Da 4:35
b Ro 2:1
c Ey 40:2
ç İş 29:16
İş 45:9
d İş 64:8
Yr 18:6
e 2Ti 2:20
f 1Se 5:9
g Flp 4:19
h Elç 9:15
ı Kl 1:27
i Ro 11:13
Ef 3:6
j Ef 2:12
k Ho 2:23
Mt 21:43
1Pe 2:10
l Ho 1:10
Ga 3:26
m Ba 22:17
1Kr 4:20
n İş 10:22
Ro 11:5
o İş 10:23

2. Sütun

a Me 103:21
b İş 1:9
Yr 50:40
c Ro 10:20
ç Ro 1:17
Ro 4:11
Flp 3:9
d Ga 2:21
Ga 5:4
e Ga 2:16
f Lu 20:18
1Ko 1:23
g Me 118:22
Mt 21:42
1Pe 2:6
h İş 8:14
ı İş 28:16
İş 49:23

BÖLÜM 10

i Ro 9:3
j Mt 7:22
Elç 21:20
Ga 1:14
Flp 3:6
k Ef 1:17
l Ro 1:17
m Lu 16:15
Lu 18:9
Flp 3:9
n Mt 15:6
Lu 7:30
o Elç 13:39
Ga 3:24
ö Mt 5:17
Ro 7:6
Ef 2:15
Kl 2:14
p Le 18:5
Ne 9:29
He 20:11
Ga 3:12

diği gibi: "Göklerin*[a] hâkimi Yehova, soyumuzu sürdürecek kişiler bırakmamış olsaydı, tıpkı Sodom gibi olurduk, Gomorra'ya benzerdik."[b]

30 O halde ne diyelim? Diğer milletlerin insanları doğruluğun peşinde olmadıkları halde ona eriştiler;[c] evet, imandan kaynaklanan doğruluğu elde ettiler.[c] **31** İsrail ise, kanuna dayalı bir doğruluğun peşinde olduğu halde ona erişemedi.[d] **32** Neden? Çünkü çabası imana değil işlere dayanıyordu.[e] "Tökezleten taşa" takılıp düştüler.[f] **33** Tıpkı yazıldığı gibi: "İşte, Sion'a tökezleten bir taş[g] ve sendeleten bir kaya[h] koyuyorum; fakat imanını ona dayandıran hayal kırıklığına uğramayacak."[ı]

10 Kardeşler, tüm iyi niyetimle onları ve kurtuluşlarını düşünüyor, bunun için Tanrı'ya yakarıyorum.[i] **2** Çünkü Tanrı için olan gayretlerine[j] ben tanığım; ancak bunu tam bilgiye[k] göre yapmıyorlar. **3** Evet, onlar Tanrı'nın belirlediği doğruluğu[l] bilmeyerek kendi görüşlerine göre bir doğruluğun peşinde olduklarından,[m] Tanrı'nın belirlediği doğruluğa boyun eğmediler.[n] **4** Çünkü iman eden herkes doğruluğa erişsin diye,[o] Mesih Kanunun sonu oldu.[ö]

5 Kanuna tam olarak uyan bir insan, eriştiği doğruluk sayesinde yaşar,[p] Musa böyle yazmıştır. **6** Oysa imandan kaynaklanan doğruluk hakkında şunu diyor: "Yüreğinden şöyle geçir-

Ro 9:29* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

me:[a] 'Kim göğe çıkacak[b] da Mesih'i[c] indirecek?' **7** Ya da 'Kim o dipsiz çukura inecek[ç] de Mesih'i ölüler arasından çıkaracak?' "[d] **8** Peki ayet ne diyor? "O söz sana yakındır, senin ağzında ve yüreğindedir";[e] bizim duyurduğumuz,[f] imanla kabul edilen "söz"[g] işte budur. **9** Çünkü, 'senin ağzında olan o sözü', yani İsa'nın Efendimiz olduğunu[h] açıkça bildirirsen[ı] ve Tanrı'nın onu ölüyken dirilttiğine yüreğinle iman edersen[i] kurtulacaksın.[j] **10** Yürekle[k] iman ederek doğruluğa erişilir, imanı ağızla açıkça bildirerek[l] de kurtuluşa erişilir.

11 Nitekim ayet şöyle diyor: "İmanını ona dayandıran[m] hiç kimse hayal kırıklığına uğramayacak."[n] **12** Yahudi ve Yunanlı arasında ayrım yoktur,[o] hepsinin Rabbi* aynıdır, O Kendisine yakaranların hepsine karşı cömerttir.[ö] **13** Çünkü, "Yehova' ya adıyla yakaran herkes kurtulacaktır."[p] **14** Ancak, iman etmedikleri kişiye nasıl yakaracaklar?[r] Hakkında bir şey işitmedikleri kişiye nasıl iman edecekler? Birileri duyurmadıkça nasıl işitecekler?[s] **15** Eğer gönderen olmazsa nasıl gidip duyuracaklar?[ş] Tıpkı yazıldığı gibi: "İyi şeyler müjdeleyenlerin ayakları ne güzeldir!"[t]

16 Yine de, hepsi iyi habere itaat etmedi.[u] Çünkü İşaya şöyle diyor: "Ey Yehova, bizden duyduğu habere kim iman etti?"[ü] **17** Öyleyse iman işitilen şeyin sonucudur.[a] Sözün işitilmesi ise, Mesih hakkında konuşulması sonucu olur.[b] **18** Peki soruyorum, onlar işitmedi mi? Evet, gerçekten de "Sesleri dünyayı kaplamış,[c] sözleri yerin uçlarına varmıştır."[ç] **19** Yine soruyorum, İsrail anlamadı mı?[d] Başta Musa şöyle dedi: "Bir millet olmayanlarla sizi kıskandıracağım; akılsız bir milletle sizi öfkelendireceğim."[e] **20** İşaya da büyük cesaret gösterip şöyle diyor: "Aramayanlar Beni buldu.[f] Sormayanlara Kendimi gösterdim."[g] **21** İsrail için ise şöyle diyor: "İtaat etmeyen[h] ve diklenen[ı] bir halka bütün gün ellerimi uzattım."

11 Şimdi soruyorum, Tanrı Kendi halkını ret mi etti?[i] Asla! Ben de bir İsrailliyim;[j] İbrahim soyundan, Benyamin kabilesindenim.[k] **2** Tanrı baştan beri özel olarak ilgilendiği Kendi halkını reddetmedi.[l] Evet, Kutsal Yazılarda İlya ile ilgili kaydedilenleri bilmez misiniz; o, Tanrı'ya İsrail yüzünden yakınmıştı:[m] **3** "Ey Yehova, Senin peygamberlerini öldürdüler, sunaklarını temelinden yıktılar; yalnız ben kaldım, benim de canımı almak istiyorlar."[n] **4** Tanrı'dan gelen cevap neydi?[o] "Baal'in önünde diz çökmemiş yedi bin kişiyi Kendime ayırdım."[ö] **5** Bunun gibi, şimdi de lütfa dayanan bir seçimle[p] ortaya çıkmış küçük bir azınlık vardır.[r] **6** Eğer bu seçim

BÖLÜM 10

a Tkr 9:4
b Tkr 30:12
c İb 8:1
ç Tkr 30:13
Vh 20:1
d Mt 27:64
e Tkr 30:14
Yhn 6:45
Elç 16:14
f 2Ti 4:2
g Lu 8:15
2Ko 5:19
h Elç 16:31
ı 1Ko 9:16
i Elç 3:15
Ro 4:24
1Pe 1:21
j Mt 10:32
k 1Ta 28:9
2Se 3:5
l 2Ko 4:13
İb 13:15
m Yr 17:7
n İş 28:16
Ro 9:33
o Elç 15:9
Ga 3:28
Ef 2:14
ö 1Ti 6:17
p Yo 2:32
Tsf 3:9
Elç 2:21
r İb 11:6
s Lu 19:40
ş Mt 28:20
t İş 52:7
Na 1:15
Ef 6:15
u 2Se 1:8
İb 4:2
1Pe 4:17
ü İş 53:1
Yhn 12:38

2. Sütun

a Yhn 4:42
Yhn 17:20
b Ga 3:2
c Mt 24:14
Elç 1:8
ç Me 19:4
d Mt 10:5
Elç 2:14
e Tkr 32:21
f Ro 9:30
g İş 65:1
h Yr 11:8
Zk 7:12
ı İş 65:2

BÖLÜM 11

i 1Sa 12:22
Yr 31:37
Ams 9:8
j Elç 22:3
2Ko 11:22
k Flp 3:5
l Çk 19:5
Me 94:14
m 1Kr 19:10

Ro 10:12* Ya da "Efendisi", Yunanca *Kyrios.*

n 1Kr 19:2; 1Kr 19:14; **o** Elç 7:38; **ö** 1Kr 19:18; **p** Ro 9:11; **r** Yr 3:14; Ro 9:27.

lütufla[a] olduysa, artık işlerden ötürü değildir;[b] yoksa lütuf, lütuf olmaktan çıkardı.[c]

7 Öyleyse durum nedir? İsrail, peşine düştüğü şeyi elde edemedi,[ç] ancak seçilmiş olanlar[d] onu elde etti. Diğerleri duyarlılıklarını yitirmişlerdi.[e] **8** Tıpkı yazıldığı gibi: "Bugüne dek Tanrı onlara derin bir uyku hali,[f] görmeye yaramayan gözler, duymaya yaramayan kulaklar verdi."[g] **9** Ayrıca Davut da şöyle diyor: "Sofraları* onlara bir kapan, bir tuzak, tökezleten bir taş ve bir ceza olsun,[h] **10** gözleri kararsın da göremesinler, bellerini doğrultamasınlar."[ı]

11 O halde soruyorum, tökezleyip de tamamen yere mi serildiler?[i] Tanrı esirgesin! Onların yanlışa düşmesiyle[j] diğer milletlerden olan insanlara kurtuluş geldi[k] ve bu onları kıskandırmak içindi.[l] **12** Şimdi eğer onların yanlışa düşmesi dünya için ve sayılarının azalması tüm milletlerden insanlar için zenginliğin yolunu açtıysa,[m] sayılarının tamamlanması[n] çok daha büyük bir zenginlik getirmez mi?

13 Şimdi diğer milletlerden olan sizlere söylüyorum. Gerçekten de, milletlere gönderilmiş[o] bir elçi[ö] olarak hizmetimi[p] yüceltirim.[r] **14** Keşke bu yolla kendi soydaşlarımı kıskandırabilsem de bazılarını[s] kurtarabilsem.[ş] **15** Onların atılması[t] dünya için Tanrı ile barışma yolunu açtıysa,[u] kabul edilmeleri ölümden hayata geçiş anlamına gelmez mi? **16** Ayrıca, ilk ürün[a] sayılan kısım kutsalsa, bütün hamur da öyledir; kök kutsalsa,[b] dallar da öyledir.

17 Ancak, dallardan bazıları kesildiyse ve sen, yabani zeytin ağacı olduğun halde, dallar arasına aşılanarak[c] zeytin ağacının[ç] güçlü köküne ortak oldunsa,[d] **18** dallar karşısında övünme. Eğer onlar karşısında övünüyorsan[e] unutma ki, kökü taşıyan sen değilsin,[f] kök seni taşıyor.[g] **19** Belki şöyle diyeceksin: "Ben aşılanayım[h] diye dallar kesildi."[ı] **20** Tamam, onlar imansızlıklarından[i] ötürü kesildi, sen ise imanın sayesinde duruyorsun.[j] Yine de böbürlenme,[k] kork.[l] **21** Çünkü Tanrı ağacın kendi dallarını esirgemediyse, seni de esirgemez.[m] **22** Öyleyse, Tanrı'nın iyiliğini[n] ve sertliğini[o] gör. Düşene sertlik,[ö] sana ise iyilik; tabii Tanrı'nın gösterdiği iyiliğe layık kalman[p] koşuluyla, yoksa sen de budanırsın.[r] **23** Onlar da, eğer imansızlıklarını sürdürmezlerse aşılanacaklar;[s] çünkü Tanrı onları yeniden aşılayacak güçtedir. **24** Eğer sen aslında yabani zeytin ağacı dalıyken kesilip doğaya aykırı olarak diğer zeytin ağacına aşılandınsa,[ş] o ağaca kendi dallarının aşılanması çok daha kolay değil midir?[t]

25 Kardeşler, kendi aklını beğenenler olmayın diye, şu kutsal sır[u] konusunda bilgisiz kalmanızı istemiyorum: Milletlerden gelecek olanların sayısı[ü] tamamlanana dek[v] İsrail kısmen du-

BÖLÜM 11

a Ef 1:7
Ef 2:8
b Ga 2:16
Ef 2:9
c Ga 5:4
ç Yhn 1:11
Ro 9:31
d Yhn 1:12
Ro 11:28
e 2Ko 3:14
f İş 29:10
g Tkr 29:4
Yr 5:21
h Me 69:22
ı Me 69:23
i 1Ko 10:8
İb 4:11
j Ga 6:1
k Ro 11:19
l Tkr 32:21
Ro 10:19
m Ro 9:23
Kl 1:27
n Ro 11:25
Vh 7:4
o Elç 9:15
Ga 1:16
Ef 3:8
ö 1Ko 9:1
1Ko 15:9
p Elç 28:31
Kl 1:23
1Ti 1:12
r Flp 1:12
2Ti 4:5
s Ro 9:3
ş 1Ko 9:22
1Ti 4:16
t Mt 21:43
İb 8:13
u Ro 5:11
2Ko 5:19

2. Sütun

a Sy 15:21
Ne 10:37
He 44:30
b Le 11:44
1Pe 1:16
c Ef 2:11
Ef 2:14
ç Yr 11:16
d Hk 9:9
e 1Ko 10:12
f İş 37:31
g İş 60:21
İb 2:11
h Elç 15:14
ı Yhn 15:6
i Mt 21:43
İb 3:19
İb 11:6
j Ga 3:11
Ef 2:8
k Ro 12:16
l Flp 2:12
m Yhn 15:2
n Çk 19:4
Lu 6:35
Ro 2:4
o Yhd 5
ö Mt 23:38
p 1Ko 15:2

Ro 11:9* Kurban sofrası.

r Mt 25:30; Mt 25:46; **s** Elç 2:38; **ş** Ro 11:17; **t** 2Ko 3:16; **u** 1Ko 4:1; Ef 3:5; **ü** Ro 11:12; Vh 7:4; **v** Vh 7:3.

yarlılığını yitirmiştir.[a] **26** Tüm İsrail'in[b] kurtulması böyle olacak. Nasıl ki yazılmıştır: "Kurtarıcı Sion'dan çıkacak[c] ve Yakup'u kötü işlerinden vazgeçirecek.[ç] **27** Günahlarını ortadan kaldırdığım[d] zaman benim onlarla ahdim bu olacak."[e] **28** Gerçekten, onlar iyi haberden dolayı sizin iyiliğiniz için Tanrı'nın düşmanları olmuşlardır;[f] öte yandan Tanrı, Kendi seçiminden dolayı ataları hatırına onları sevmiştir.[g] **29** Çünkü Tanrı, verdiği armağanlardan ve yaptığı davetten daha sonra pişmanlık duymaz.[h] **30** Nasıl sizler bir zamanlar Tanrı'ya itaatsizken[ı] şimdi onların itaatsizliği[i] nedeniyle merhamet gördünüzse,[j] **31** aynı şekilde şimdi onlar da, size gösterilen merhamet nedeniyle[k] merhamet görebilsinler diye itaatsiz oldular. **32** Çünkü Tanrı hepsine merhamet edebilmek[l] üzere onları hep birlikte itaatsizliğin eline teslim etti.[m]

33 Tanrı'nın nimetlerinde,[n] hikmetinde[o] ve bilgisinde[ö] ne büyük bir derinlik var! Ne akıl ermez hükümleri,[p] ne keşfedilemez yolları var! **34** Çünkü "Yehova'nın düşüncesini kim bildi,[r] ya da kim O'nun danışmanı oldu?"[s] **35** "O'na daha önce bir şey vermiş olan var mı ki, alacaklı olsun?"[ş] **36** Çünkü her şey O'ndandır, O'nun sayesindedir ve O'nun içindir.[t] O sonsuza dek yüceltilsin.[u] Amin.

12 Sonuç olarak kardeşler, Tanrı'nın merhametine dayanarak yalvarıyorum; bedenlerinizi[ü] diri,[v] kutsal,[y] Tanrı'nın kabul edeceği[a] bir kurban[b] olarak sunun;[c] böylece, ibadetinizi*[ç] akıl gücünü[d] kullanarak yerine getirmiş olursunuz. **2** Artık bu ortamın kalıbına girmeyin.[e] Bunun yerine, zihninizi yenileyerek[f] tamamen değişin ki, Tanrı'nın isteğinin[g] iyi, makbul ve kusursuz olduğunu kendiniz görün.[h]

3 Bana bağışlanan lütfa dayanarak her birinize şunu söylemek istiyorum, kendiniz hakkında gerekenden fazla düşünmeyin.[ı] Herkes Tanrı'nın kendisine verdiği iman[i] ölçüsünde[j] düşünerek sağduyulu[k] olduğunu göstersin. **4** Çünkü bir bedende birçok uzvumuz[l] vardır ve uzuvlarımızın hepsi aynı işi görmez. **5** Aynı şekilde, biz de çok kişi olduğumuz halde Mesih'te birleşmiş tek bir bedeniz[m] ve uzuvların hepsi birbirine aittir.[n] **6** Örneğin, bize bağışlanan lütfa[o] göre aldığımız yetenekler farklıdır.[ö] Eğer yeteneğimiz peygamberlikse, bize verilen imana göre peygamberlik edelim; **7** hizmetse, bu hizmetle[p] ilgilenelim; öğreten,[r] öğretimiyle[s] ilgilensin; **8** tembih eden, tembih etmekle[ş] ilgilensin; paylaşan, cömertçe[t] paylaşsın; yöneten,*[u] ciddi bir gayretle yönetsin; merhamet eden[ü] de bunu sevinçle yapsın.

9 Sevginiz[v] ikiyüzlülükten

BÖLÜM 11

a Ro 11:7
2Ko 3:14
b Ro 2:29
Ro 9:6
Ga 3:29
Ga 6:16
c Me 14:7
ç İş 59:20
d İş 27:9
e İş 59:21
Yr 31:33
İb 8:8
f İb 4:6
g Tkr 10:15
h Sy 23:19
ı Ef 2:2
Ef 2:12
i Elç 7:51
İb 3:8
j Elç 15:9
k Kl 1:22
l 1Ti 1:16
1Ti 2:4
İb 4:16
m Ro 3:9
n Ro 2:4
Ro 9:23
o Öz 2:6
Öz 3:19
ö Me 139:6
p Me 36:6
r 1Ko 2:16
s İş 40:13
Da 4:35
ş Ey 41:11
t 1Ko 8:6
u Ga 1:5
Vh 4:11

BÖLÜM 12

ü 1Ko 6:20
v Ro 6:13
y 2Ko 7:1
1Pe 1:15

2. Sütun

a Le 22:19
b İb 13:13
c Me 110:3
ç Flp 3:3
İb 9:14
d 2Ti 1:7
e 1Pe 1:14
f Ro 7:25
Ef 4:23
g 1Se 4:3
Vh 4:11
h 1Ti 4:15
ı Öz 16:18
1Ko 4:6
Ga 6:3
Ef 4:2
1Pe 5:5
i Ef 2:8
j Ef 4:7
k Tit 2:6
1Pe 4:7

l 1Ko 12:12; **m** Kl 3:15; **n** 1Ko 12:25; Ef 4:25; **o** 1Pe 4:10; **ö** 1Ko 12:4; Ef 3:7; **p** 1Pe 4:11; **r** Ga 6:6; **s** 1Ti 5:17; **ş** 2Ti 4:2; **t** Tkr 15:11; Öz 11:25; 2Ko 8:2; **u** 1Se 5:12; 1Pe 5:2; **ü** Ef 4:32; **v** 1Ko 13:4.

Ro 12:1* Yunanca *latreian*; sözcük anlamıyla, 'kutsal hizmetinizi' **8*** Ya da "önderlik eden"

uzak[a] olsun. Kötülükten[b] tiksinin, iyi olana sarılın.[c] **10** Kardeş sevginizi[ç] sıcak bir şefkatle gösterin. Birbirinize saygı göstermekte[d] siz önce davranın. **11** İşinizde gevşek davranmayın.[e] Ruhla coşun.[f] Yehova'ya kulluk edin.[g] **12** Ümitle[h] sevinin. Sıkıntıya[ı] dayanın. Duayı hiç bırakmayın.[i] **13** Sizde olanı, ihtiyaçlarına göre kutsal kişilerle paylaşın.[j] Konukseverliği[k] bırakmayın. **14** Size zulmedenler[l] için iyilik dileyin; iyilik dileyin[m] ve lanet etmeyin.[n] **15** Sevinenlerle sevinin,[o] ağlayanlarla ağlayın. **16** Kendinizle ilgili nasıl düşünüyorsanız başkalarıyla ilgili de aynı şekilde düşünün;[ö] gözünüz yükseklerde olmasın,[p] mütevazı şeylerin peşinden gidin.[r] Kendi aklını beğenenler olmayın.[s]

17 Kimsenin kötülüğüne kötülükle karşılık vermeyin.[s] Bunun yerine, ihtiyaca göre, herkesin gözünde iyi olanı yapın. **18** Üzerinize düşeni yaparak, mümkünse herkesle barış içinde[t] kalın. **19** Sevgili kardeşler, siz öç almayın,[u] Tanrı'nın gazabına yer bırakın,[ü] çünkü şöyle yazılmıştır: "Öç almak Bana aittir, kötülüğün karşılığını verecek olan Benim; Yehova'nın sözü."[v] **20** Fakat, "Düşmanın açsa ona yiyecek ver, yesin, susamışsa içecek ver, içsin;[y] çünkü böyle yapmakla yüreğini alevli korlar yığmış gibi yumuşatırsın."[*z] **21** Kötülüğe yenilme, onu her zaman iyilikle yen.[a]

Ro 12:20* Sözcük anlamıyla, "başına alevli korlar yığarsın"

BÖLÜM 12

a 1Ti 1:5; Yk 3:17; 1Pe 1:22
b Me 97:10; Öz 8:13
c Me 34:14; İb 1:9
ç 1Se 4:9
d Flp 2:3
e Öz 13:4
f Elç 18:25
g Ro 6:22
h 1Se 1:3
ı Elç 14:22
i Flp 4:6; 1Se 5:17
j Öz 3:27; 1Yh 3:17
k 1Pe 4:9; 3Yh 8
l Mt 5:44
m Lu 6:28; 1Ko 4:12
n Yk 3:9
o Lu 1:58
ö Mt 22:39; 1Pe 3:8
p Mr 10:42; Lu 22:24
r Lu 14:10; Yhn 13:14; Ef 4:2; Flp 2:3
s Ey 37:24; Öz 3:7; Yk 3:13
ş 1Se 5:15; 1Pe 2:23; 1Pe 3:9
t 2Ti 2:24; İb 12:14; Yk 3:18
u İb 10:30
ü Mt 5:39
v Le 19:18; Tkr 32:35; Me 99:8; Na 1:2; İb 10:30
y Öz 25:21
z Öz 25:22
a Çk 23:4; Mt 5:44; Lu 6:27

2. Sütun

BÖLÜM 13

a 1Pe 2:13
b Tit 3:1
c Lu 4:6; Vh 13:4
ç Yhn 19:11
d Mt 22:21; Elç 5:29; 1Ko 11:3
e Tkr 32:8; Elç 17:26
f Vz 8:4
g 1Pe 2:14
h 1Pe 3:13
ı İb 13:21

13 Herkes* baştaki yetkililere[a] boyun eğsin.[b] Çünkü her yetki[c] Tanrı'dan gelir;[ç] onların bulundukları farklı[#d] konumlara gelmelerine Tanrı izin vermiştir.[e] **2** O halde yönetimin yetkisine karşı koyan, Tanrı'nın düzenlemesine karşı gelmiş olur; ve buna karşı gelenler hüküm gi-yeceklerdir.[f] **3** Çünkü yöneticiler iyi işler yapıldığında değil, kötü[g] işler yapıldığında korkulacak kişilerdir. Öyleyse, yönetimden korkmamak ister misin? İyi olanı yapmaya[h] devam et, ondan övgü alırsın. **4** Çünkü o iyiliğin[ı] için çalışır ve Tanrı'nın hizmetçisidir. Ancak, kötü şeyler yapıyorsan,[i] kork. Çünkü kılıcı boşuna taşımıyor; o Tanrı'nın hizmetçisidir; kötü şeyleri alışkanlık edinenden öç alırken[j] Tanrı'nın gazabını ortaya koyar.

5 Dolayısıyla, sizler için boyun eğmeyi zorunlu kılan bir neden vardır; yalnızca bu gazaba uğramamak için değil, vicdanınızdan ötürü de böyle davranmalısınız.[k] **6** Vergilerinizi de bu yüzden ödüyorsunuz; çünkü yöneticiler toplum yararına Tanrı'nın hizmetçileridir[l] ve bu amaçla sürekli hizmet görürler. **7** Öyleyse herkese hakkını verin; vergi isteyene vergi,[m] harç isteyene harç verin, korku isteyene korku,[n] saygı isteyene saygı[o] gösterin.

8 Birbirinizi sevmekten[ö] baş-

i Me 34:16; **j** İş 10:5; İş 45:1; **k** 1Pe 2:19; 1Pe 3:16; **l** Ro 15:27; **m** Mt 22:21; Mr 12:17; Lu 20:25; **n** Öz 24:21; **o** 1Pe 2:13; 1Pe 2:17; **ö** Kl 3:14; 1Ti 1:5; 1Yh 4:11.

Ro 13:1* Sözcük anlamıyla "her can." Ek 3'e bakın. **1#** Ya da "göreceli"

ka kimseye bir borcunuz olmasın;[a] çünkü kardeşini seven kanunun gereğini yapmıştır.[b] **9** Kanun kitabında, "Zina yapmayacaksın.[c] Adam öldürmeyeceksin.[ç] Çalmayacaksın.[d] Açgözlülük etmeyeceksin"[e] gibi emirlerin tümü şu sözle özetlenir: "Komşunu kendin gibi seveceksin."[f] **10** Sevgi[g] komşuya kötülük etmez;[h] dolayısıyla sevgi, kanunun[ı] gereğinin tam olarak yapılmasıdır.

11 Evet, böyle davranın, çünkü nasıl bir dönemde yaşadığımızı ve uykudan uyanma[i] saatinizin geldiğini biliyorsunuz. Şimdi kurtuluşumuz iman ettiğimiz zamankinden daha yakındır.[j] **12** Gece iyice ilerledi, gün[k] yaklaştı. Öyleyse, karanlığa özgü[l] işlerden sıyrılalım ve ışığın silahlarını[m] kuşanalım. **13** Çılgın eğlenceler, içki âlemleri,[n] yasak cinsel ilişkiler, edepsiz davranışlar,*[o] çekişme[ö] ve kıskançlık içinde olmayıp, gündüz vaktinde olduğu gibi temiz bir yaşam sürelim.[p] **14** Efendimiz İsa Mesih'in kişiliğine[r] bürünün ve beden arzularını[s] doyurmak için planlar kurmayın.

14 İmanı zayıf[ş] olan kişiyi dışlamayın ve aklını kurcalayan[t] konularda yargıya varmaya kalkışmayın. **2** Birinin her şeyi yemeye[u] imanı varken, zayıf kişi sebze yiyor. **3** Bir şeyi yiyen yemeyene tepeden bakmasın,[ü] yemeyen de yiyeni yargılamasın, çünkü Tanrı onu kabul

BÖLÜM 13

a Me 37:21
b Ga 5:14
Yk 2:8
c Çk 20:14
Ml 3:5
Mt 5:28
Mt 19:18
1Ko 6:9
ç Ba 9:6
Tkr 5:17
Öz 6:17
d Çk 20:15
e Çk 20:17
f Le 19:18
Mt 19:19
Mt 22:39
Lu 10:36
g 1Ko 13:4
h Lu 6:31
2Ti 2:24
ı Mt 22:40
i Lu 21:36
1Ko 15:34
1Se 5:6
j İş 56:1
k Ef 4:30
l Ef 5:11
m 2Ko 6:7
Ef 6:11
1Se 5:8
n 1Pe 4:3
o Öz 21:27
Ef 4:19
ö 2Ko 12:20
Tit 3:9
p 1Pe 2:12
r 1Ko 11:1
Ga 3:27
Ef 4:24
s Ga 5:16

BÖLÜM 14

ş Ro 15:1
1Ko 8:11
1Se 5:14
t 1Ko 8:7
u Ba 9:3
ü Kl 2:16

2. Sütun

a Mt 7:1
Yk 4:12
b 1Ko 4:4
c Yr 35:19
ç Ga 4:10
d Kl 2:16
e Me 92:1
f Mt 15:36
1Ti 4:4
g Le 11:8
Yr 36:9
h 1Ko 10:31
ı 1Ko 6:19
i Me 146:2
Ga 2:19
1Pe 4:2
j Es 4:16
Me 116:15
k 1Se 4:14
l Yhn 12:24
m 1Se 5:10
Vh 1:18

etmiştir. **4** Sen kimsin ki, başkasının evindeki hizmetçiyi yargılıyorsun?[a] Efendisinin kararına göre, görevinde kalır ya da kalmaz.[b] Kalacaktır da, çünkü Yehova onu görevinde tutabilir.[c]

5 Kimi bir günün diğerlerinden daha önemli olduğu kanısındadır;[ç] kimi de her günü bir tutar.[d] Şöyle ya da böyle, herkes görüşünden tam anlamıyla emin olsun. **6** Belirli bir günü tutan, Yehova için tutuyor. Bir şeyi yiyen, yine Yehova için yiyor,[e] çünkü Tanrı'ya şükrediyor;[f] yemeyen de Yehova için yemiyor,[g] yine Tanrı'ya şükrediyor.[h] **7** Gerçekten de, hiçbirimiz yalnızca kendisi için[ı] yaşamıyor ve yalnızca kendisi için ölmüyor. **8** Çünkü yaşarsak Yehova için yaşıyoruz,[i] ölürsek de Yehova için ölüyoruz.[j] Dolayısıyla, yaşarsak da ölürsek de Yehova'ya aitiz.[k] **9** Mesih de bu amaçla öldü ve yeniden hayata döndü[ı] ki, hem ölülerin[m] hem de yaşayanların Efendisi[n] olabilsin.

10 Öyleyse, neden kardeşini yargılıyorsun?[o] Ya da neden ona tepeden bakıyorsun? Çünkü hepimiz Tanrı'nın hüküm[ö] kürsüsü önünde duracağız. **11** Nitekim yazılmıştır: "Yehova, 'Varlığım üzerine ant ederim ki'[p] diyor, 'Herkes önümde diz çökecek ve her dil Tanrı olduğumu açıkça söyleyecek.' "[r] **12** Öyleyse, her birimiz Tanrı'ya kendi adımıza hesap vereceğiz.[s]

13 O halde artık birbirimizi

Ro 13:13* Galatyalılar 5:19'daki dipnota bakın.

n Elç 10:36; **o** Lu 6:37; Ro 14:4; **ö** Elç 10:42; Elç 17:31; 2Ko 5:10; **p** İş 49:18; **r** İş 45:23; **s** Vz 12:14; Mt 12:36; 2Ko 5:10; 1Pe 4:5.

yargılamayalım.[a] Bunun yerine, hiçbir kardeşi[b] iman yolunda tökezletmemeye[c] ya da düşürmemeye kararlı olun.[ç] **14** Efendimiz İsa'nın yolunda öğrendiğim ve ikna olduğum gerçek şu ki, hiçbir şey özünde kirli değildir,[d] yalnızca onu kirli sayan kişi için kirlidir.[e] **15** Eğer yiyecek yüzünden kardeşin kederleniyorsa, artık sevgi yolunda yürümüyorsun[f] demektir. Mesih'in uğruna öldüğü kişiyi yiyecek yüzünden yıkma.[g] **16** Öyleyse, yaptığınız iyi şeylerden ötürü insanların sizi kötülemesine fırsat vermeyin. **17** Çünkü Tanrı'nın krallığı[h] yemek içmek[ı] değil, kutsal ruhun verdiği sevinç,[i] barış[j] ve doğruluk[k] demektir. **18** Mesih'e bu şekilde kulluk eden kişi Tanrı'yı memnun eder ve insanlar tarafından takdir edilir.[l]

19 O halde, birbirimiz üzerinde yapıcı etkisi olan[m] ve barışa katkıda bulunan[n] şeylerin peşinde olalım. **20** Artık sırf yiyecek uğruna[o] Tanrı'nın eserini yıkma. Gerçekten her şey temizdir, fakat birini tökezletiyorsa,[ö] yiyen kişi için kötü olur. **21** Kardeşini tökezletmemek için, et yememek, şarap içmemek ya da buna yol açacak başka bir şey yapmamak en iyisidir.[p] **22** İmanın Tanrı'yla senin aranda olsun.[r] Yapmaya karar verdiği şey nedeniyle sonradan kendini mahkûm etmeyen kişi mutludur. **23** Fakat kuşkuları olduğu halde bir şeyi yiyen, zaten mahkûm olmuştur;[s] çünkü bunu imanla yapmamıştır. Gerçekten, imanla yapılmayan her şey günahtır.[ş]

BÖLÜM 14

a Mt 7:1
b 1Yh 2:10
c Mt 17:27
Mt 18:6
1Ko 8:9
1Ko 10:32
ç Flp 1:10
d Mt 15:11
Elç 10:15
1Ti 4:4
e Tit 1:15
f Ef 5:2
g 1Ko 8:11
h Mt 6:33
Lu 17:20
ı 1Ko 8:8
i Mt 25:21
j Yhn 14:27
k 2Pe 3:13
l 2Ko 8:21
m 1Ko 14:12
İb 10:24
n Mt 5:9
Ro 12:18
o Ro 14:3
1Ko 8:11
ö 1Ko 8:9
p Ro 14:13
1Ko 8:13
1Ko 10:24
r 1Ko 10:23
s Tit 1:15
ş Yk 4:17

2. Sütun

BÖLÜM 15

a Ro 14:1
Ga 6:1
Ga 6:2
1Se 5:14
b 1Ko 10:24
c 1Ko 9:22
Flp 2:4
ç Mr 10:45
Yhn 5:30
Ga 1:4
d Me 69:9
e Ro 4:24
1Ko 10:11
f 2Ti 3:16
2Pe 1:19
g Ro 5:4
h Me 119:50
ı 1Ko 9:10
İb 3:6
1Pe 1:10
i Flp 2:5
j 1Ko 1:10
2Ko 13:11
Flp 2:2
1Pe 3:8
k Yhn 6:37
l Flm 17
m Mi 7:20
n Mt 15:24
Yhn 1:11

15 Fakat kuvvetli olan bizlerin, kuvvetli olmayanların zayıflıklarını[a] yüklenmesi ve kendini memnun etmeyi düşünmemesi[b] gerekir. **2** Her birimiz komşusunu, yapıcı etkisi olan şeylerle memnun etsin.[c] **3** Mesih de kendini memnun etmeyi düşünmedi;[ç] tıpkı yazıldığı gibi: "Seni kınayanların hakaretlerine ben hedef oldum."[d] **4** Çünkü önceden yazılmış[e] olan her şey, bizim eğitilmemiz[f] için yazıldı; böylece tahammülümüz[g] ve Kutsal Yazılardan aldığımız teselli[h] sayesinde ümide[ı] sahip olabiliriz. **5** Tahammül ve teselli kaynağı olan Tanrı, Mesih İsa'nın zihniyetinin[i] sizlerde de olmasını sağlasın. **6** Böylece Efendimiz İsa Mesih'in Tanrısını ve Babasını uyum içinde,[j] bir ağızdan yüceltin.

7 O halde Tanrı'yı yüceltmek için, Mesih'in sizi kabul ettiği[k] gibi siz de birbirinizi kabul edin.[l] **8** Şunu söylemek istiyorum, Mesih gerçekten de Tanrı'nın güvenilirliği[m] adına sünnetlilerin[n] hizmetçisi[o] oldu ki, O'nun atalara olan vaatlerinin[ö] gerçekliğini göstersin **9** ve milletler[p] Tanrı'yı merhametinden ötürü yüceltsin.[r] Kitapta yazıldığı gibi: "Bunun için milletler arasında Seni açıkça yücelteceğim, ismine ilahiler söyleyeceğim."[s] **10** Yine şöyle diyor: "Siz, ey milletler, O'nun halkıyla sevinin."[ş] **11** Yine: "Yehova'yı yüceltin tüm milletler. Tüm halklar O'nu yüceltsin."[t] **12** İşaya da şöy-

o Mt 20:28; **ö** Ba 22:18; Me 89:3; **p** Ro 3:29; **r** Ro 9:23; **s** 2Sa 22:50; Me 18:49; **ş** Tkr 32:43; **t** Me 117:1.

le diyor: "Yesse'nin kökü[a] ortaya çıkacak, milletler üzerinde hüküm süren biri gelecek,[b] milletler ona ümit bağlayacak."[c]
13 Ümit kaynağı Tanrı, imanınız sayesinde içinizi tam bir sevinç ve barışla doldursun, böylece kutsal ruhun gücüyle ümidiniz bol bol artsın.[ç]

14 Kardeşlerim, sizinle ilgili şuna ikna olmuş durumdayım: Her bilgiyle[d] dolu olduğunuz gibi, iyilikle de dolusunuz ve birbirinize tembihlerde bulunabilirsiniz.[e] **15** Yine de, bazı konuları size tekrar hatırlatırcasına,[f] daha açık şekilde yazıyorum. Bunu Tanrı'nın bana verdiği lütfa dayanarak yapıyorum.[g] **16** Bu lütuf bana, milletler[h] yararına Mesih İsa'nın hizmetkârı olarak Tanrı'nın iyi haberini[ı] bildirmem için verildi. Bu kutsal işe katılırken amacım, milletlerin ruhla[i] kutsanmış hoş[j] bir armağan olarak Tanrı'ya sunulmalarıdır.[k]

17 Dolayısıyla, Mesih İsa[l] yolunda Tanrı'nın hizmetiyle ilgili[m] kıvanç duymam nedensiz değildir. **18** Milletlerin itaat etmesi[n] için Mesih'in benim aracılığımla yaptıklarının[o] dışında tek bir şeyden bile söz etmeye kalkışmam. O bunu, benim işlerim ve sözlerimle,[ö] **19** kutsal ruhun etkisiyle, alametlerin ve şaşılacak işlerin[p] gücüyle başardı. Böylece, Mesih hakkındaki iyi haberi Yeruşalim'den İllirikum'a dek tüm bölgede[r] dolaşıp duyurdum.[s] **20** Gerçekten de, başkasının temeli üzerine inşa etmeyeyim diye, iyi haberi Mesih'in adının bilinmediği yerlerde duyurmayı hedef edindim.[a] **21** Tıpkı yazıldığı gibi: "Ondan habersiz olanlar görecekler, onu işitmemiş olanlar anlayacaklar."[b]

22 Kaç kere yanınıza gelmemi engelleyen şeyler oldu.[c] **23** Fakat artık bu bölgede ayak basmadığım yer kalmadı ve yıllardır size gelmeyi özlemle bekliyorum.[ç] **24** Bu yüzden de, İspanya[d] yolculuğuna çıkacak olursam mutlaka oradan geçip sizi görmeyi ümit ediyorum. Biraz birlikte olup özlem giderdikten sonra beni yolcu edersiniz.[e] **25** Fakat şimdi kutsal kişilere hizmet etmek üzere Yeruşalim'e doğru yola çıkıyorum.[f] **26** Makedonya ve Ahaya'dakiler,[g] Yeruşalim' deki yoksul kardeşler için memnuniyetle bağışta[h] bulundular. **27** Evet, bunu memnuniyetle yaptılar; zaten onlara çok şey borçluydular. Çünkü ruhi şeylerinden pay aldıklarına[ı] göre, maddi ihtiyaçları konusunda onlara hizmet etmek milletlerin borcudur.[i] **28** Bu işi tamamlayıp, elde edilen meyveyi[j] bir zarar gelmeden onlara götürdükten sonra, size uğrayıp İspanya'ya geçmek üzere yola çıkacağım.[k] **29** Ayrıca size gelirsem, Mesih' ten aldığım nimetlerle dolu olarak geleceğimi de biliyorum.[l]

30 Kardeşlerim, Efendimiz İsa Mesih'e imanınız ve ruhtan kaynaklanan sevgi[m] adına sizden rica ediyorum, Tanrı'ya ettiğim dualara ortak olup benim için gayretle dua edin[n] de, **31** Yahudiye'deki imansızlardan kurtulayım[o] ve Yeruşalim için olan

BÖLÜM 15

a İş 11:1
Vh 5:5
b Ba 49:10
c İş 11:10
Mt 12:21
ç İş 40:31
İb 6:11
d 1Ko 8:7
Flp 1:9
2Pe 1:12
1Yh 2:21
e 2Se 3:15
f 2Pe 1:13
g Ro 12:3
Ga 1:15
Ef 3:7
h Ro 11:13
Ga 2:7
Ga 2:8
ı Mt 4:23
Mr 1:1
Elç 20:24
Ef 6:15
Vh 14:6
i 2Ko 3:3
j Ro 12:1
k Flp 2:17
l Flp 3:3
m İb 2:17
İb 5:1
n Ro 16:26
o Mt 28:20
2Ko 3:5
ö 1Ko 2:4
2Ko 13:3
p Elç 15:12
2Ko 12:12
r Mt 10:23
s Elç 21:19
2Ko 10:13

2. Sütun

a 2Ko 10:15
b İş 52:15
c Ro 1:13
ç Elç 19:21
d Ro 15:28
e Elç 15:3
1Ko 16:6
f Elç 11:29
Elç 19:21
Elç 20:22
Elç 24:17
g 2Ko 9:2
h 1Ko 16:1
2Ko 8:4
2Ko 9:12
ı Ro 11:12
i 1Ko 9:11
1Ko 9:14
Ga 6:6
İb 13:16
j Flp 4:17
k Ro 15:24
l Ro 1:11
m Flp 2:1
n 2Ko 1:11
Ef 6:18
Kl 4:3
1Se 5:25
o 2Se 3:2

hizmetim[a] kutsal kişileri memnun etsin.[b] **32** Böylece Tanrı'nın izniyle, yanınıza sevinçle geldiğimde gönlüm sizinle birlikte ferahlar.[c] **33** Barış veren Tanrı sizlerle olsun.[ç] Amin.

16 Kenhrea'daki[d] cemaatin bir hizmetçisi[e] olan kız kardeşimiz Fibi'yi size tavsiye ediyorum. **2** Onu Efendimizin yolunda kutsal kişilere yaraşır şekilde kabul edin[f] ve yardımınıza ihtiyaç duyduğu[g] her konuda ona yardım edin. Çünkü kendisi de birçoklarının yardımına koşmuş biridir; evet, bana da yardım etmiştir.

3 Mesih İsa yolunda birlikte çalıştığım[h] Priska'ya* ve Akuila'ya[ı] selamlarımı söyleyin. **4** Onlar benim uğruma kendi canlarını ortaya koydular;[i] yalnız ben değil, milletlerin tüm cemaatleri de onlara minnettardır.[j] **5** Onların evinde toplanan cemaate[k] de selamlar. Asya eyaletinde Mesih'e ilk iman edenlerden[l] olan sevgili kardeşim Epenetos'a selamlar. **6** Sizler için çok emek vermiş olan Meryem'e selamlar. **7** Akrabalarım[m] ve hapishane arkadaşlarım[n] olan Andronikos'la Yunyas'a selamlar; onlar benden çok daha uzun zamandır Mesih yolundadır[o] ve elçiler tarafından tanınan kişilerdir.

8 Efendimizin yolunda çok sevdiğim Ampliatos'a selamlar.[ö] **9** Mesih yolunda birlikte çalıştığım Urbanus'a ve sevgili dostum Stahis'e selamlar. **10** Mesih yolunda beğenilen Apellis'e selamlar.[a] Aristobulos'un ev halkından olanlara selamlar. **11** Akrabam[b] Herodion'a selamlar. Mesih yolundaki[c] Narkissos'un ev halkından olanlara selamlar. **12** Mesih yolunda gayretle çalışan kadınlara, Trifena'ya ve Trifosa'ya selamlar. Sevgili kız kardeşimiz Persis'e selamlar; Efendimizin yolunda onun çok emeği var. **13** Efendimizin değerli bir takipçisi olan Rufus'a ve benim de annem olan annesine selamlar. **14** Asinkritus'a, Flegon'a, Hermes'e, Patrobas'a, Hermas'a ve onlarla olan kardeşlere selamlar. **15** Filologos ve Yulya'ya, Nereus ve kız kardeşine, Olimpas'a ve onlarla olan tüm kutsal kişilere selamlar.[ç] **16** Birbirinizi kardeşçe öperek kucaklayın.[d] Mesih'in tüm cemaatleri size selam söylüyorlar.

17 Kardeşler, sizden ricam, benimsediğiniz öğretiye aykırı[e] olarak bölücü etki yapan[f] ve iman yolunda tökezlemenize neden olabilecek kişilere dikkat etmenizdir; onlardan sakının.[g] **18** Çünkü bu tür adamlar, Efendimiz Mesih'in değil, kendi beden arzularının[h] köleleridir, tatlı sözler[ı] ve iltifatlarla[i] saf kişilerin gönlünü çelerler. **19** İtaatiniz herkesin dikkatini çekiyor.[j] Bu durumunuzdan ötürü sevinç duyuyorum. Fakat, iyi şeyler konusunda hikmetli,[k] kötü şeyler[l] konusunda ise saf[m] olmanızı istiyorum. **20** Barış veren Tanrı[n] yakında Şeytan'ı[o] ayaklarınızın altında ezecektir. Efendimiz İsa'nın lütfu sizinle olsun.[ö]

Ro 16:3* Ya da "Priskilla"

BÖLÜM 15

a Ro 15:26
b 2Ko 8:4
c 1Ko 16:18
ç Mr 5:34
Lu 1:79
1Ko 14:33
Flp 4:9
1Se 5:23
İb 13:20

BÖLÜM 16

d Elç 18:18
e Mt 27:55
Lu 8:3
Elç 2:18
f Flp 2:29
3Yh 8
g Ro 12:13
1Yh 3:17
h 1Ko 3:9
Kl 4:11
ı Elç 18:2
Elç 18:26
1Ko 16:19
2Ti 4:19
i 1Yh 3:16
j Ef 5:20
k 1Ko 16:19
Kl 4:15
Flm 2
l 1Ko 16:15
m Ro 9:3
Ro 16:11
n Kl 4:10
o Yhn 17:21
Flp 1:1
ö 2Ti 4:19

2. Sütun

a Kl 4:15
b Ro 9:3
c Ef 6:21
Kl 4:7
ç 1Ko 16:19
d 1Ko 16:20
2Ko 13:12
1Se 5:26
1Pe 5:14
e Mt 7:15
Ro 6:17
f Yhd 19
g 2Se 3:6
2Se 3:14
Tit 3:10
2Yh 10
h Flp 3:19
Yhd 12
ı 2Pe 2:3
Yhd 16
i Kl 2:4
Tit 1:10
j Ro 1:8
k Kl 1:9
l Yr 4:22
1Ko 14:20
m Mt 10:16
n Ro 15:33
o Ba 3:15
İb 2:14
ö 1Ko 16:23
Vh 22:21

21 İş arkadaşım Timoteos size selam söylüyor, akrabalarım[a] Lukius, Yason ve Sosipatros'un da selamları var.

22 Bu mektubu kaleme alan ben Tertius'tan da Efendimizin yolunda olan sizlere selam.

23 Bana ve tüm cemaate evini açan Gayus[b] size selam söylüyor. Şehir[c] hazinedarı Erastos'un ve kardeşi Kuartos'un da selamları var. **24** *—

Ro 16:24* Matta 17:21'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 16
a Ro 9:3
Ro 16:7
b 1Ko 1:14
c Elç 19:35

2. Sütun
a Ef 3:20
Yhd 24
b Ef 1:9
Ef 3:9
Kl 1:26
c Elç 6:7
Tit 1:3
ç 2Ti 1:10
d Ro 11:33
e İb 13:21
f Ga 1:5

25 Bildirdiğim iyi habere ve İsa Mesih hakkında yapılan duyuruya uygun olarak, Tanrı[a] sizi sağlam durumda tutacak güçtedir. Çağlar boyu saklı tutulmuş bu kutsal sırrın[b] üzerindeki perde kalkmış **26** ve bu sır, ebedi Tanrı'nın imandan kaynaklanan itaati teşvik eden emriyle[c] uyumlu olarak, tüm milletler arasında peygamberlik sözleriyle bildirilerek ortaya çıkarılmıştır.[ç] **27** Hikmetin tek sahibi Tanrı,[d] İsa Mesih aracılığıyla[e] sonsuza dek yüceltilsin.[f] Amin.

KORİNTOSLULARA

BİRİNCİ MEKTUP

1 Tanrı'nın isteğiyle[a] İsa Mesih'in elçisi[b] olmak üzere çağrılan Pavlus'tan ve Sostenis[c] kardeşimizden, **2** Tanrı'nın Korintos'taki[ç] cemaatine; her yerde Efendimizin, İsa Mesih'in adıyla yakaranlarla[d] beraber, onların ve bizim Efendimiz olan Mesih İsa'yla[e] birlik içine getirilerek kutsal kılınmış,[f] kutsal kişiler[g] olmak üzere çağrılmış sizlere,

3 Babamız Tanrı'nın ve Efendimiz İsa Mesih'in[h] lütfu[ı] ve barışı[i] sizinle olsun.

4 Mesih İsa yolunda[j] size bağışladığı lütfu[k] düşünerek, sizin için Tanrı'ya daima şükrediyorum. **5** Çünkü Mesih yolunda her yönden zenginleştiniz;[l] bilgi[m] açısından eksiksiz olup, gereği gibi konuşabilecek durumdasınız. **6** Ayrıca, Mesih[a] hakkında anlatılanlar içinizde sağlam bir yer edindi. **7** Öyle ki, Efendimiz İsa Mesih'in ortaya çıkışını[b] dört gözle beklerken hiçbir armağandan[c] yoksun kalmadınız. **8** Ve O sizi sona kadar pekiştirerek[ç] Efendimiz İsa Mesih'in[d] gününe[e] yüz akıyla[f] erişmenizi sağlayacak. **9** Sizi Efendimiz olan Oğlu İsa Mesih'le ortak[g] olmaya çağıran Tanrı'dır; ve O güvenilirdir.[h]

10 Kardeşler, bu tembihim[ı] Efendimiz İsa Mesih'in adıyladır.[i] Konuşmalarınız tam bir fikir birliği yansıtmalı,[j] aranızda ayrılıklar olmamalı;[k] aynı zihniyetle ve aynı doğrultuda düşünerek[l]

BÖLÜM 1
a 2Ko 1:1
Kl 1:1
b Elç 9:15
Ro 1:1
1Ti 2:7
c Elç 18:17
ç Elç 18:1
d Mt 12:21
Elç 4:12
e Ro 3:22
Ef 4:5
f Yhn 17:19
1Ko 6:11
İb 2:11
İb 9:14
g Da 7:27
1Pe 1:15
h 2Pe 1:2
ı Tit 2:11
i Sy 6:26
Flp 4:7
j Ef 1:7
Ef 2:7
k Yhn 1:17
l 2Ko 8:9
Ef 3:19
m Kl 1:9

2. Sütun
a Elç 18:5
2Ti 1:8

b Lu 17:30; 2Se 1:7; 1Pe 1:7; **c** İb 6:4; **ç** Ro 14:4; 1Se 3:13; 2Se 3:3; **d** 1Se 5:23; **e** 1Ko 4:5; 1Ko 5:5; Vh 1:10; **f** Kl 1:22; **g** Yhn 17:21; 1Yh 1:3; **h** Tkr 7:9; İş 49:7; **ı** 2Se 3:6; **i** 2Ko 13:10; **j** 2Ko 13:11; Flp 2:2; **k** Ro 16:17; Ef 4:3; **l** Ro 15:5; 2Ko 13:11.

aranızda gereken birliği sağlayın. **11** Çünkü kardeşlerim, Kloi'nin ev halkından öğrendiğime göre[a] aranızda uyuşmazlıklar varmış. **12** Demek istediğim, her biriniz, "Ben Pavlusçuyum", "Ben Apollosçuyum",[b] "Ben Kifasçıyım", "Ben Mesihçiyim", diyormuşsunuz. **13** Böylece Mesih'i bölmüş oluyorsunuz.[c] Sizin için direğe gerilen Pavlus muydu? Ya da Pavlus'un adıyla mı vaftiz edildiniz?[ç] **14** Çok şükür ki Krispos[d] ve Gayus[e] dışında sizden kimseyi vaftiz etmedim. **15** Dolayısıyla kimse benim adımla vaftiz edildiğinizi söyleyemez. **16** Bir de İstefanas'ın ev halkını[f] vaftiz ettim; diğerlerine gelince, başka birini vaftiz ettiğimi hatırlamıyorum. **17** Mesih beni vaftiz etmeye değil, iyi haberi duyurmaya gönderdi;[g] ancak bu işi bilgece konuşmalarla[h] yapmıyorum, yoksa Mesih'in işkence direğini* yararsız hale getiririm.

18 İşkence direği hakkındaki söz yok olma yolundakilere[i] göre akılsızcadır;[i] kurtulma yolunda[j] olan bizlere göre ise Tanrı'nın gücünü[k] gösterir. **19** Nitekim şöyle yazılmıştır: "Bilgelerin bilgeliğini* silip atacağım,[l] akıllıların aklını[m] hiçe sayacağım."[n] **20** Bu dünyanın[o] bilgeleri nerede? Kanun uzmanları* nerede?[ö] Tartışmacıları nerede?[p] Tanrı dünyanın bilgeliğini akılsızlığa çevirmedi mi?[r] **21** Dünya kendi bilgeliğiyle[s] Tanrı'yı tanıyamadı;[a] böylece Tanrı, iman edenleri dünyaya duyurulan ve akılsızca[b] bulunan sözle kurtarmayı uygun gördü. Bu, Tanrı'nın hikmetiydi.

22 Gerçekten de, Yahudiler alamet isterler,[c] Yunanlılar bilgelik ararlar.[ç] **23** Biz ise direğe gerilmiş Mesih'i[d] duyururuz; o, Yahudilerin önünde bir engel,[e] diğer milletler içinse akılsızca bir şeydir.[f] **24** Oysa hem Yahudilerden hem de Yunanlılardan davet edilenler için Mesih, Tanrı'nın gücü[g] ve Tanrı'nın hikmetidir.[h] **25** Çünkü Tanrı'dan gelen bir şey akılsızca görülse de insanlarınkinden daha akıllıcadır, Tanrı'dan gelen bir şey zayıf görülse de insanlarınkinden daha güçlüdür.[ı]

26 Kardeşler, O'nun size yaptığı daveti de görüyorsunuz; çağrılanlar[i] arasında insani açıdan bilge,[j] güçlü[k] ya da soylu çok fazla kişi yoktur; **27** Tanrı bilgeleri utandırmak için dünyanın akılsız saydıklarını seçti,[l] güçlüleri utandırmak için dünyanın zayıf saydıklarını seçti.[m] **28** Dünyanın sıradan sayılan ve hor görülen şeylerini seçti; olanları yok saymak üzere,[n] olmayanları[o] seçti; **29** şöyle ki, hiçbir insan Tanrı'nın önünde övünemesin.[ö] **30** O'nun sayesinde Mesih İsa'yla birlik içindesiniz. Biz Tanrı'nın hikmetini Mesih'te gördük;[p] doğruluğa,[r] kutsallığa,[s] fidyeyle kurtuluşa[ş] erişmemizi de o sağladı. **31** Bu yüzden de tıpkı yazıldığı gibi olsun: "Övünen Yehova'yla* övünsün."[t]

BÖLÜM 1

a Le 5:1
1Ko 5:1
b Elç 18:24
1Ko 3:4
1Ko 3:21
c Ef 4:5
ç Elç 2:38
d Elç 18:8
e Ro 16:23
f 1Ko 16:15
g Elç 9:15
h 1Ko 2:1
ı 1Yh 2:17
i Elç 17:18
1Ko 2:14
j 1Ko 15:2
k Ro 1:16
l Me 33:10
1Ko 3:19
m Yr 8:9
1Ti 6:20
n İş 29:14
o Ef 2:2
ö İş 33:18
p Elç 17:18
r Ey 12:17
Ro 1:22
s Kl 2:8

2. Sütun

a Mt 11:25
Lu 10:21
b Elç 17:19
1Ko 2:14
1Ko 3:18
c Mt 12:38
Lu 11:29
ç Elç 17:18
d 1Ko 2:2
e İş 8:14
f Elç 17:32
g Mr 13:26
h 1Ko 1:30
Kl 2:3
ı 2Ko 13:4
i Ro 8:30
j Elç 4:13
k Yhn 7:48
Yk 2:5
l Lu 16:8
m Mt 11:25
n 1Ko 2:6
o Ro 4:17
ö Ro 3:27
1Ko 4:7
p Yr 23:5
Vh 5:12
r Ro 10:4
2Ko 5:21
s Yhn 17:19
İb 10:10
ş Ro 3:24
Kl 1:14
t Yr 9:24
2Ko 10:17

1Ko 1:17* Ek 17'ye bakın. **19*** Ya da "hikmetini" **20*** Sözcük anlamıyla, "yazıcı"

1Ko 1:31* Ek 1'e bakın.

2 Böylece kardeşler, ben de yanınıza gelip Tanrı'nın kutsal sırrını[a] size bildirdiğimde, sözlerle[b] ya da bilgelikle sizi etkilemeye çalışmadım. **2** Aranızda İsa Mesih ve onun direğe gerilişi dışında hiçbir şey bilmeyen[c] biri olarak bulunmaya kararlıydım. **3** Size zayıf, korku içinde titreyen biri olarak geldim.[ç] **4** Sizi bilgece sözlerle ikna ederek değil, Tanrı'nın ruhunun ve gücünün kanıtlarını göstererek[d] konuştum ve haberi duyurdum ki, **5** imanınız insanların bilgeliğine değil,[e] Tanrı'nın gücüne[f] dayansın.

6 Evet, biz de olgun kişiler[g] arasında bilgelikten* söz ediyoruz, ancak bu şimdiki ortama ve onun yöneticilerine[h] özgü bilgelik[ı] değildir; onlar yok olup gidecekler.[i] **7** Biz, Tanrı'nın kutsal bir sırdaki[i] hikmetinden söz ediyoruz; bu, bizim onurlandırılmamız için, ortamların oluşmasından önce[k] O'nun kararlaştırdığı saklı hikmettir. **8** Bu hikmeti şimdiki ortamın yöneticilerinden[l] hiçbiri anlamaz;[m] eğer anlasalardı, yüce Efendimizi direğe germezlerdi.[n] **9** Tıpkı yazıldığı gibi: "Gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ve insanın hayal bile edemediği şeyleri Tanrı Kendisini sevenler için hazırladı."[o] **10** Tanrı ruhu aracılığıyla[ö] bunları bize açıklamıştır;[p] çünkü ruh[r] her şeyi, Tanrı'nın derin[s] şeylerini bile araştırır.

11 İnsanlar arasında, bir insana ait şeyleri o insanın kendi ruhundan[ş] başka kim anlayabilir? Aynı şekilde, Tanrı'ya ait şeyleri de Tanrı'nın ruhundan[a] başka kimse anlayamaz. **12** Biz bu dünyanın ruhunu[b] değil Tanrı'dan gelen ruhu[c] aldık, böylece Tanrı tarafından bize bağışlanan şeyleri anlayabiliriz.[ç] **13** Bunları da insan bilgeliğinin değil[d] ruhun öğrettiği[e] sözlerle söylüyoruz; bunu, ruhi konuları açıklamak üzere ruhi sözleri kullanarak[f] yapıyoruz.

14 Bedensel düşünüşlü insan* Tanrı'nın ruhuna ait şeyleri kabul etmez; onları akılsızca bulur ve anlayamaz,[g] çünkü bunlar ruhun yönlendirmesiyle değerlendirilecek şeylerdir. **15** Öte yandan ruhi düşünüşlü[h] insan* her şeyi değerlendirebilir, fakat kendisinin hiçbir insan tarafından değerlendirilmesi söz konusu değildir.[ı] **16** "Yehova'nın düşünüşünü[i] kim anlıyor ki O'na akıl verebilsin?"[j] Biz ise Mesih'in düşünüşüne[k] sahibiz.

3 Kardeşler, sizinle ruhi düşünüşlü kişilerle[l] konuşur gibi konuşamamıştım; bedensel düşünüşlü kişilerle, Mesih yolunda henüz emekleyenlerle[m] konuşur gibiydim. **2** Sizi katı gıdayla değil sütle besledim,[n] çünkü henüz yeterince güçlü değildiniz. Aslında şimdi de değilsiniz.[o] **3** Çünkü hâlâ bedensel düşünüştesiniz.[ö] Aranızdaki kıskançlıklar ve çekişmeler,[p] bedensel

1Ko 2:6* Ya da "hikmetten"

BÖLÜM 2

a Ef 3:5
Kl 2:2
b 1Ko 1:17
2Ko 10:10
2Ko 11:6
c Ga 6:14
Flp 3:8
ç 2Ko 10:1
Ga 4:13
d Ro 15:19
1Ko 4:20
1Se 1:5
2Pe 1:16
e Ef 1:17
f 2Ko 4:7
2Ko 6:7
g 1Ko 14:20
Ef 4:12
İb 5:14
h Mt 20:25
ı 1Ko 3:20
2Ko 1:12
1Ti 6:20
i 1Ko 15:24
j Ba 3:15
Ro 16:25
Ef 3:9
k Kl 1:26
l Yhn 7:48
Elç 13:27
m 1Ko 1:18
2Ko 3:14
n Elç 4:10
Elç 5:30
o İş 64:4
ö Yhn 14:26
1Yh 2:27
p Tkr 29:29
Mt 16:17
Mr 4:11
Ef 3:5
2Ti 1:10
1Pe 1:12
r Ro 8:26
s Ey 11:7
Ro 11:33
Ef 3:18
ş Ro 1:9
Ro 8:16

2. Sütun

a Yhn 14:17
Ro 8:27
b 1Yh 4:3
1Yh 5:19
Vh 16:14
c Yhn 15:26
ç 1Yh 4:6
d Kl 2:8
1Ti 6:20
2Pe 1:16
e Yhn 16:13
f Öz 1:23
Yhn 6:63
g Mt 16:23
h Ro 8:5
ı 1Ko 4:3
i Ro 11:34
j İş 40:13
k Ro 15:5
Flp 2:5

BÖLÜM 3 **l** Mt 5:3; 1Ko 2:15; Kl 1:9; Yhd 19; **m** 1Ko 14:20; **n** İb 5:12; İb 5:14; **o** İb 5:13; **ö** Ro 8:7; Ga 5:17; **p** Ro 13:13; 2Ko 12:20; Ga 5:19.

1Ko 2:14* Ya da "beden arzularıyla yönlendirilen insan" **15*** Ya da "Tanrı'nın ruhunun yönlendirmesine uyan insan"

düşünüşlü kişiler olduğunuzu ve diğer insanların yolundan gittiğinizi göstermiyor mu?[a] **4** Örneğin, aranızdan biri "Ben Pavlusçuyum", diğeri "Ben Apollosçuyum"[b] diyorsa, diğer insanlardan ne farkınız kalır?

5 Peki, Apollos kim?[c] Ya da Pavlus kim? Her biri Rabbin kendisine verdiği işi yaparak iman etmenizde aracı olmuş hizmetkârlardır.[ç] **6** Ben diktim,[d] Apollos suladı,[e] fakat Tanrı büyüttü.[f] **7** O halde ne diken ne de sulayan kişinin bir önemi var,[g] çünkü büyüten Tanrı'dır.[h] **8** Diken de sulayan da birdir,[ı] her biri emeğine göre karşılığını alacaktır.[i] **9** Biz Tanrı'nın iş arkadaşlarıyız.[j] Sizler Tanrı'nın işlenen tarlası,[k] Tanrı'nın binasısınız.[l]

10 Ben, Tanrı'nın bana bağışladığı lütfa[m] dayanarak akıllı bir yapı ustası gibi temel attım,[n] bir başkası da onun üzerine bina inşa ediyor. Fakat herkes inşa işini nasıl yaptığına dikkat etsin.[o] **11** Çünkü kimse atılmış temelden,[ö] İsa Mesih'ten başka bir temel atamaz.[p] **12** Eğer biri bu temelin üzerine altın, gümüş, değerli taşlarla, biri de ahşap, saz ya da saman kullanarak bir yapı kurarsa, **13** her birinin işi belli olacak, çünkü gün onun ne olduğunu gösterecek. Ateş onu açığa vuracak,[r] herkesin yaptığı işin niteliğini ortaya koyacaktır. **14** Eğer bu temelin üzerine inşa ettiği yapı ayakta kalırsa,[s] kişi karşılığını görecek.[ş] **15** Fakat işi yanarsa, kişi zararını çekecek; yine de kendisi kurtulacak,[t] ancak ateş içinden geçercesine.[u]

16 Sizler Tanrı'nın mabedisiniz[a] ve Tanrı'nın ruhu içinizde durmaktadır,[b] bunu bilmiyor musunuz? **17** Biri Tanrı'nın mabedini harap ederse Tanrı da onu harap edecektir,[c] çünkü Tanrı'nın mabedi kutsaldır;[ç] o mabet[d] sizsiniz.[e]

18 Kimse kendini kandırmasın. Aranızdan biri bu ortamın ölçüleriyle kendini akıllı görüyorsa,[f] tam tersi akılsız olsun; çünkü ancak böylece akıllı olabilir.[g] **19** Bu dünyanın aklı Tanrı'nın gözünde akılsızlıktır,[h] tıpkı yazıldığı gibi: "O akıllıları kendi kurnazlıklarıyla kapana kıstırır."[ı] **20** Yine şöyle yazılmıştır: "Yehova bilgelerin düşüncelerinin boş olduğunu bilir."[i] **21** Öyleyse kimse insanlarla övünmesin; çünkü her şey sizindir.[j] **22** Pavlus, Apollos,[k] Kifas, dünya, hayat, ölüm, şu anda var olan şeyler, ileride olacak şeyler,[l] hepsi sizindir. **23** Siz ise Mesih'insiniz;[m] Mesih de Tanrı'nındır.[n]

4 İnsanlar bizi Mesih'in emrinde çalışanlar[o] ve Tanrı'nın kutsal sırlarının[ö] kâhyaları[p] olarak görsün. **2** Bu arada, kâhyada[r] aranan özellik, sadık[s] biri olmasıdır. **3** Bu noktada sizin tarafınızdan ya da bir mahkeme tarafından yargılanmak[ş] benim için son derece önemsiz bir şeydir. Ben de kendimi yargılamam. **4** Gerçi benim vicdanım her yönden rahat.[t] Ancak bu beni aklamaz, çünkü beni yargılayan Yehova'dır.[u] **5** Öyleyse,

BÖLÜM 3

a 1Pe 4:3
b 1Ko 1:12
1Ko 11:18
c Elç 18:24
ç 2Ko 3:6
Kl 1:23
1Ti 1:12
d Elç 18:4
e Elç 18:25
Elç 18:28
Elç 19:1
f İş 55:10
2Ko 9:10
g 2Ko 12:11
Ga 6:3
h Ro 9:16
2Ko 6:1
ı Ga 3:28
i Ro 2:6
1Ko 4:5
Flp 2:13
Vh 22:12
j 1Ko 3:6
k Mt 13:38
l Ef 2:22
1Pe 2:5
m 1Ko 15:10
n Ro 15:20
İb 6:1
o 1Pe 4:11
ö İş 28:16
1Pe 2:6
p Me 118:22
Mt 21:42
Elç 4:11
Ef 2:20
r Da 11:35
Zk 13:9
1Pe 1:7
1Pe 4:12
s Mt 7:25
ş 1Ko 9:17
t He 3:19
u Yhd 23

2. Sütun

a 2Ko 6:16
Ef 2:21
1Pe 2:5
b Ro 8:9
1Ko 6:19
c İş 54:15
2Se 1:6
ç Me 11:4
d 2Ko 6:16
e 1Pe 2:5
f Öz 3:7
Lu 16:8
g Da 12:3
Da 12:10
h 1Ko 1:20
ı Ey 5:13
Lu 20:23
i Me 94:11
j 2Ko 4:15
k 1Ko 1:12
l Ro 8:38
m Yhn 17:9
2Ko 10:7
n 1Ko 11:3

BÖLÜM 4 **o** Lu 1:2; 2Ko 5:20; **ö** Mt 13:11; Ro 16:25; **p** Lu 12:42; 1Ko 9:17; Kl 1:25; Tit 1:7; **r** Ba 24:2; **s** Ba 39:9; Ga 3:9; İb 3:5; **ş** Mt 10:17; 1Pe 4:6; **t** Ey 27:6; Elç 23:1; Elç 24:16; **u** Öz 21:2; Ro 14:10; İb 4:13.

Efendimiz gelene dek,[a] vaktinden önce hiçbir şeyi yargılamayın.[b] O, karanlıktaki gizli şeyleri gün ışığına çıkaracak[c] ve yüreklerdeki niyetleri ortaya koyacak;[ç] o zaman herkese övgü Tanrı'dan gelecek.[d]

6 Kardeşler, iyiliğiniz için kendimi ve Apollos'u[e] örnek olarak kullanıp bunları söyledim ki, 'Yazılanların dışına çıkmayın'[f] ilkesini öğrenesiniz. O zaman kimse birini tutup[g] diğerine karşı böbürlenmez.[h] **7** Çünkü kim seni diğerinden farklı[ı] kılıyor? Gerçekten de, almadan sahip olduğun bir şey var mı?[i] Aldınsa,[j] neden almamış gibi övünüyorsun?[k]

8 Yoksa siz zaten doydunuz mu? Yoksa şimdiden zengin mi oldunuz?[l] Yoksa bizsiz saltanat sürmeye[m] mi başladınız? Keşke gerçekten krallar olarak saltanat sürmeye başlamış olsaydınız da, biz de sizinle birlikte saltanat sürseydik.[n] **9** Sanırım Tanrı biz elçileri ölüme mahkûm edilenler[o] gibi, en son sırada sergiledi;[ö] dünyaya, meleklere[p] ve insanlara[r] seyirlik[s] oyun olduk. **10** Biz Mesih uğruna akılsızlarız,[ş] sizse Mesih yolunda akıllılarsınız;[t] biz zayıfız,[u] siz güçlüsünüz;[ü] sizler itibarlısınız,[v] bizse itibarsızız.[y] **11** Şu ana dek açlık[z] ve susuzluk[a] çektik, üstümüzde başımızda yok,[b] itilip kakılıyoruz,[c] yerimiz yurdumuz yok,[ç] **12** didinip duruyoruz,[d] ellerimizle emek vererek çalışıyoruz.[e] Hakaret gördüğümüzde iyi sözlerle karşılık veriyoruz;[f] zulüm gördüğümüzde katlanıyoruz;[g] **13** iftiraya uğradığımızda nezaketle konuşuyoruz;[a] şimdiye dek tüm dünyanın döküntüsü, her şeyin süprüntüsü sayıldık.[b]

14 Bunları yazarken amacım sizi utandırmak değil, size sevgili çocuklarım[c] olarak tembihte bulunmaktır. **15** Mesih yolunda on bin tane eğiticiniz[ç] bile olsa, bu çok sayıda babanız olduğu anlamına gelmez.[d] Çünkü iyi haber aracılığıyla Mesih İsa yolunda sizin babanız ben oldum.[e] **16** Bu yüzden de sizden rica ediyorum, beni örnek alın.[f] **17** Timoteos'u bu nedenle size gönderiyorum,[g] kendisi Efendimizin yolunda benim sadık ve sevgili çocuğumdur;[h] Mesih İsa'nın hizmetinde izlediğim yöntemleri[ı] size o hatırlatacak. Zaten ben de her yerde, her cemaatte bunları öğretiyorum.

18 Bazıları sanki aslında yanınıza gelmeyecekmişim gibi böbürleniyorlar.[i] **19** Fakat, Yehova isterse,[j] çok yakında geleceğim ve o böbürlenenlerin sözleri değil de güçleri neymiş, göreceğim. **20** Çünkü Tanrı'nın krallığının temelinde güç yatar, söz değil.[k] **21** Hangisini istersiniz, size değnekle mi,[l] yoksa sevgiyle ve yumuşak bir tutumla[m] mı geleyim?

5 Aranızda cinsel ahlaksızlık*[n] olduğu bildirildi, hem de milletlerden insanlar arasında bile olmayan türden bir ahlaksızlık; bir adam babasının karısıyla

BÖLÜM 4

a Ml 3:2 Mt 24:3 Vh 1:10
b Mt 7:1
c Öz 10:9 Mt 10:26 Lu 8:17 1Ti 5:24
ç Lu 2:35 1Se 2:4
d Yhn 5:44 Ro 2:29 2Ko 10:18
e 1Ko 1:12 1Ko 3:22
f 1Ko 1:31 2Yh 9 3Yh 9
g 2Ko 12:20
h Ro 12:3
ı Ro 12:6
i Yhn 3:27 Yk 1:17
j 1Pe 4:10
k Ga 6:14
l Vh 3:17
m Vh 20:4 Vh 20:6
n 2Ti 2:12 Vh 3:21
o Me 44:22 Ro 8:36 2Ko 6:9 Vh 6:9
ö 1Ko 15:32
p Ef 6:12 1Pe 1:12
r 2Ko 2:16
s İb 10:33
ş 1Ko 3:18
t Mt 10:16
u 2Ko 11:29
ü 1Ko 10:12
v Ga 2:6
y Yhn 8:49
z Flp 4:12
a 2Ko 11:27
b Ro 8:35
c Elç 14:19 Elç 23:2 2Ko 11:24
ç Mt 8:20
d 1Se 2:9
e Elç 18:3 Elç 20:34 2Se 3:8
f Me 109:28 Ro 12:14 1Pe 3:9
g Mt 5:44

2. Sütun

a 1Pe 2:23
b Ağ 3:45
c 2Ko 6:13
ç Ga 3:24
d 3Yh 4
e Ga 4:19 1Se 2:11
f 1Ko 11:1 Flp 3:17 1Se 1:6

g Elç 19:22; Flp 2:19; 1Se 3:2; **h** 2Ti 1:2; **ı** Lu 6:40; 2Ti 1:13; **i** 1Ti 3:6; **j** Elç 18:21; Yk 4:15; **k** 1Ko 2:4; 1Se 1:5; **l** 2Ko 10:8; 2Ko 13:10; **m** Ga 6:1; **BÖLÜM 5** **n** Ef 5:3.

1Ko 5:1* Ek 15'e bakın.

birlikteymiş.[a] **2** Sizse hâlâ böbürleniyor[b] musunuz? Oysa yas tutmanız[c] ve bunu yapan kişiyi aranızdan atmanız[ç] gerekmez mi? **3** Bana gelince, bedenen yanınızda değilsem de ruhen sizinleyim ve elbette bunu yapan adama sanki oradaymışım gibi zaten hükmü verdim.[d] **4** Bir araya toplandığınız zaman, Efendimiz İsa'nın gücüyle benim ruhumun da sizinle olduğunu[e] bilerek, Efendimiz İsa adına **5** böyle bir adamı Şeytan'a teslim edin[f] ki, cemaatte bedensel düşünüş yok edilsin ve böylece Efendimizin gününde[g] ruhi düşünüş[h] korunabilsin.

6 Bu övünülecek[ı] bir şey değil. Azıcık mayayla tüm hamur[i] mayalanır,[j] bilmez misiniz? **7** Mayasız olmanız gerektiğine göre, eski mayayı kaldırıp atın ve yeni bir hamur[k] olun. Unutmayın ki bizim Fısıh kuzumuz[l] olan Mesih[m] kurban edilmiştir.[n] **8** Öyleyse biz de bayramımızı[o] eski mayayla,[ö] kötülük ve fenalık[p] mayasıyla değil,[r] mayasız olan içtenlik ve hakikat[s] ekmeğiyle kutlayalım.

9 Mektubumda size, cinsel ahlaksızlık yapanlarla görüşmeyi kesmenizi yazmıştım. **10** Ancak sözünü ettiğim, bu dünyadaki[ş] tüm ahlaksızlar,[t] açgözlüler ve gaspçılar ya da putperestler değildi. Yoksa gerçek anlamda dünyadan çıkmak zorunda kalırdınız.[u] **11** Fakat şimdi size şunu yazıyorum: Kardeş olarak bilindiği halde cinsel ahlaksızlık yapan ya da açgözlü,[ü] putperest, sövücü, içkici[v] ya da gaspçı olan kişiyle görüşmeyi kesin;[a] böyle biriyle yemek bile yemeyin. **12** Dışarıdaki[b] kişileri yargılamak benim işim mi? Siz içinizdekileri yargılamaz mısınız?[c] **13** Dışarıdakileri ise Tanrı yargılayacak.[ç] Siz "Kötü adamı aranızdan çıkarın."[d]

6 Aranızdan biri, diğeriyle bir davası[e] olduğunda neden mahkemeye gitmeye kalkışır? Neden konuyu kutsal kişilere[f] değil de adaletsiz insanların[g] önüne götürür? **2** Yoksa kutsal kişilerin dünyayı[h] yargılayacaklarını[ı] bilmiyor musunuz? Eğer dünyayı yargılayacak olanlar sizlerseniz, böyle sıradan[i] meselelere bakmaktan aciz misiniz? **3** Melekleri yargılayacağımızı[j] bilmiyor musunuz? Öyleyse, şimdiki hayata ait davalara bakamaz mıyız? **4** Eğer şimdiki hayatla ilgili bakılması gereken davalarınız[k] varsa, bunları cemaatin itibar etmediği yargıçlara[l] mı götürüyorsunuz? **5** Sizi utandırmak amacıyla söylüyorum.[m] Gerçekten içinizde kardeşler arasındaki davalara bakabilecek tek bir hikmetli kişi yok mu[n] ki, **6** kardeş kardeşi dava ediyor, hem de imansızlar önünde?[o]

7 Aslında aranızda davalar[ö] olması sizin için tam bir yenilgidir. Böyle davranacağınıza neden haksızlığa katlanmıyorsunuz?[p] Dolandırılsanız bile neden bunu sineye çekmiyorsunuz?[r] **8** Sizse tam tersi, haksızlık ediyor ve dolandırıyorsunuz, hem de bunu kardeşlere yapıyorsunuz.[s]

9 Doğruluktan uzak kişilerin

BÖLÜM 5

a Ba 35:22
Le 18:8
Tkr 22:30
b 1Ko 4:18
c He 9:4
2Ko 7:9
ç 1Ko 5:13
2Yh 10
d 1Ko 6:3
e Yhn 20:23
f Elç 26:18
1Ti 1:20
g 1Ko 1:8
h 1Ko 7:34
ı 1Ko 3:21
Yk 4:16
i Vz 9:18
1Ko 15:33
j Ga 5:9
2Ti 2:17
k Ga 6:15
l Yhn 1:29
m 1Pe 1:19
n Vh 5:12
o Çk 13:7
ö Tkr 16:3
p 1Pe 4:3
r Mt 16:12
s Yhn 1:17
Yhn 17:17
ş 1Yh 2:17
t Ro 1:28
1Ko 6:9
Ef 5:5
u Yhn 17:15
ü Ef 5:5
v Tkr 21:20
1Ko 6:10
Ga 5:21
1Pe 4:3

2. Sütun

a Sy 16:26
Ro 16:17
2Se 3:6
2Yh 10
b Mr 4:11
c 1Ko 6:5
ç Vz 12:14
d Ba 3:24
Tkr 17:7
Tit 3:10
2Yh 10

BÖLÜM 6

e Mt 18:15
f 1Ko 5:3
Tit 1:9
İb 13:17
g Elç 18:17
h 2Pe 3:7
ı Lu 22:30
Vh 20:4
i 1Ko 4:3
j Ro 16:20
k Mt 18:17
l Öz 29:27
m 1Ko 15:34
n Tkr 1:13
1Ti 3:2
o 2Ko 6:15

ö 2Ta 19:8; Lu 12:13; **p** Öz 20:22; Mt 5:39; Ro 12:17; 1Se 5:15; 1Pe 3:9; **r** Me 146:7; **s** 1Se 4:6.

Tanrı'nın krallığında mirası olmayacak, bunu nasıl bilmezsiniz?[a] Aldanmayın. Ne cinsel ahlaksızlık yapanlar,[b] ne putperestler,[c] ne zina yapanlar,[ç] ne sapık amaçla kullanılan erkekler,[d] ne oğlancılar,[e] **10** ne hırsızlar, ne açgözlüler,[f] ne içkiciler,[g] ne küfürbazlar, ne de gaspçılar; hiçbirinin Tanrı'nın krallığında mirası olmayacak.[h] **11** Gerçi bazılarınız böyleydiniz,[ı] fakat yıkanıp temizlendiniz,[i] kutsal duruma getirildiniz,[j] Tanrımızın[k] ruhuyla ve Efendimiz İsa Mesih'in adıyla[l] aklandınız.[m]

12 Her şeyi yapmama izin var; fakat her şey yararlı değildir.[n] Her şeyi yapmama izin var;[o] fakat hiçbir şeyin bana hâkim olmasına izin vermem.[ö] **13** Yiyecekler karnımız için, karnımız yiyecekler içindir;[p] fakat Tanrı onların her ikisini de yok edecektir.[r] Ancak beden ahlaksızlık için değil, Efendimiz içindir,[s] Efendimiz de beden içindir.[ş] **14** Tanrı Kendi gücüyle[t] Efendimizi dirilttiği[u] gibi bizi de diriltecektir.[ü]

15 Bedenlerinizin Mesih'in bedeninin[v] uzuvları[y] olduğunu bilmiyor musunuz? Öyleyse, Mesih'e ait olanı alıp fahişe uzvu mu yapayım?[z] Tanrı esirgesin! **16** Evet, bilmiyor musunuz, fahişeyle birleşen onunla tek beden olur? Çünkü, "İkisi tek beden olacaklar"[a] diyor. **17** Oysa Efendimize bağlanan onunla tek[b] ruh[c] olur. **18** Cinsel ahlaksızlıktan* kaçın.[ç] İnsanın işleyebileceği diğer tüm günahlar bedeninin dışında kalır; cinsel ahlaksızlık yapan ise kendi bedenine karşı günah işler.[a] **19** Bedeninizin Tanrı'dan aldığınız ve sizde duran kutsal ruh[b] için bir mabet[c] olduğunu bilmiyor musunuz? Siz kendinize ait değilsiniz,[ç] **20** bedelle satın alındınız.[d] Öyleyse Tanrı'yı kendi bedeninizle[e] yüceltin.[f]

7 Yazdıklarınıza gelince; bir erkek için kadına dokunmamak[g] iyi bir şeydir. **2** Ancak, cinsel ahlaksızlık[h] yaygın olduğu için, her erkeğin kendi karısı[ı] ve her kadının kendi kocası olsun. **3** Erkek karısına hakkı olanı versin,[i] kadın da kocasına aynı şekilde davransın.[j] **4** Kadının bedeni üzerinde kendisinin değil kocasının yetkisi vardır;[k] yine aynı şekilde erkeğin bedeni üzerinde kendisinin değil karısının yetkisi vardır.[l] **5** Birbirinizi yoksun bırakmayın;[m] bunu yalnızca zamanınızı tümüyle duaya ayırabilmek üzere, her iki tarafın rızasıyla ve bir süreliğine yapın.[n] Sonra yeniden birlikte olun ki, nefsinize hâkim[o] olamadığınız için Şeytan tarafından ayartılmayasınız.[ö] **6** Yine de bunu bir emir değil[p] izin[r] olarak kabul edin. **7** Aslında herkesin benim gibi olmasını isterdim.[s] Bununla birlikte, herkesin Tanrı'dan aldığı bir armağan[ş] var, kimininki böyle kimininki başka türlü.

8 Evli olmayanlara[t] ve dullara derim ki, benim de yaptığım

1Ko 6:18* Ya da "fuhuş"; Ek 15'e bakın.

BÖLÜM 6

a Ef 5:5
Vh 22:15
b Vh 21:8
c Kİ 3:5
ç İb 13:4
d Ro 1:27
e 1Ti 1:10
f 1Ko 5:11
g Tkr 21:20
Öz 23:20
1Pe 4:3
h İb 12:14
1Pe 4:18
ı Kİ 3:7
Tit 3:3
i Yhn 13:10
Elç 22:16
İb 10:22
j Ef 5:26
2Se 2:13
k Ro 8:33
l 1Yh 2:12
m Ro 5:18
n 1Ko 10:23
o Ro 6:14
ö Ro 6:16
p Tit 1:12
r Ro 14:17
s 1Se 4:3
ş Kİ 1:18
1Se 5:23
t Ef 1:19
u Elç 2:24
Ro 6:4
Ef 1:20
ü Ro 6:5
Ro 8:11
2Ko 4:14
v Ro 12:5
Ef 4:15
y 1Ko 12:18
1Ko 12:27
Ef 5:30
z Yk 4:4
a Ba 2:24
Mt 19:5
Ef 5:31
b Yhn 17:21
c Ef 4:3
Ef 4:4
ç Ba 39:12
1Se 4:3

2. Sütun

a Ro 1:24
Ro 1:27
Ro 6:12
b 1Se 4:8
c 1Ko 3:16
2Ko 6:16
ç Ro 14:8
d 1Ko 7:23
İb 9:12
1Pe 1:18
e Ro 12:1
1Ko 12:27
Ef 4:13
f Mt 5:16

BÖLÜM 7
g Ba 20:6; Tkr 22:28; Öz 6:29; **h** Yr 5:7; 1Se 4:3; **ı** Ba 2:24; Öz 5:19; İb 13:4; **i** Çk 21:10; 1Ko 7:5; **j** Ho 3:3; 1Pe 3:7; **k** Ef 5:24; **l** Ef 5:21; **m** Ba 4:1; 1Sa 1:19; Mt 1:25; İb 13:4; **n** Çk 19:15; **o** 1Ko 9:25; **ö** 2Ko 2:11; 1Se 3:5; **p** 1Ko 7:25; 2Ko 8:8; **r** Mt 19:8; **s** 1Ko 9:5; **ş** Mt 19:11; **t** 1Ko 7:27.

gibi, öyle kalırlarsa iyi ederler.[a]
9 Fakat özdenetimleri yoksa[b] evlensinler, çünkü arzuyla yanıp tutuşmaktansa[c] evlenmek iyidir.[ç]

10 Evlilere şu talimatı veriyorum, aslında ben değil Efendimiz veriyor:[d] Kadın kocasından ayrılmasın.[e] **11** Ayrılırsa da, başkasıyla evlenmesin ya da tekrar kocasıyla barışsın. Koca da karısını bırakmasın.

12 Diğerlerine gelince, Efendimiz değil ama ben derim ki,[f] bir kardeşin iman etmeyen karısı varsa ve kendisiyle oturmaya razıysa onu bırakmasın. **13** İman etmeyen biriyle evli olan kadın da, kocası kendisiyle oturmaya razıysa, onu bırakmasın. **14** Çünkü iman etmeyen koca, karısından dolayı kutsal durumdadır, iman etmeyen kadın da kardeşimizden dolayı kutsal durumdadır. Yoksa çocuklarınız da gerçekten temiz olmazdı,[g] oysa şimdi kutsaldırlar.[h]
15 Eğer iman etmeyen eş ayrılmaya kalkışırsa,[ı] ayrılsın. Kardeş ya da kız kardeş böyle durumlarda yükümlülük altında değildir, fakat Tanrı sizi barışta olmaya çağırdı.[i] **16** Çünkü sen kadın olarak, kocanı kurtaramayacağını nereden biliyorsun?[j] Ya da erkek olarak, karını kurtaramayacağını nereden biliyorsun?[k]

17 O halde herkes, Yehova kendisine ne pay verdiyse[l] ve ne durumda çağırdıysa[m] yaşamını öyle sürdürsün. Koyduğum kural[n] tüm cemaatler için geçerlidir. **18** Bir adam sünnetliyken mi çağrıldı?[o] Sünnetsiz olmasın. Sünnetsizken mi çağrıldı?[a] Sünnet olmasın.[b] **19** Sünnet[c] bir şey değildir, sünnetsizlik[ç] de bir şey değildir, asıl önemli olan Tanrı'nın emirlerine uymaktır.[d] **20** Herkes hangi durumda çağrıldıysa[e] o durumda kalsın.[f] **21** Çağrıldığında köle miydin? Bunu dert etme;[g] ancak, özgür olabileceksen de bu fırsatı değerlendir. **22** Çünkü köleyken Efendimizin yoluna çağrılmış kişi özgür kılınmış biri olarak Efendimize aittir;[h] özgürken[ı] çağrılmış kişi de Mesih'in kölesidir.[i] **23** Sizler bedelle satın alındınız;[j] artık insanların kölesi olmayın.[k] **24** Kardeşler, herkes hangi koşullar[l] içindeyken çağrıldıysa Tanrı'yla olan yakınlığını o koşullarda sürdürsün.

25 Bekârlara gelince, bu konuda Efendimizden aldığım bir emir yok, fakat Efendimizin merhametiyle[m] sadık kalmış biri olarak[n] görüşümü söylüyorum.[o] **26** Dolayısıyla, şimdi yaşadığımız sıkıntılar göz önüne alındığında, bence insan bulunduğu durumda kalırsa iyi eder.[ö] **27** Bir karın varsa,[p] bu bağdan kurtulmanın yolunu arama.[r] Bir kadınla bağın yoksa, artık bir eş arama. **28** Ancak evlenirsen de, günah işlemiş olmazsın.[s] Eğer bekâr biri evlenirse günah işlemiş olmaz. Yine de, bu kişiler kendi içlerinde birtakım sıkıntılar yaşayacaktır.[ş] Ben sizi bundan esirgemeye çalışıyorum.

29 Üstelik kardeşler şunu da söyleyeyim ki, vakit daralmıştır.[t] Bundan böyle, eşleri olanlar eşleri yokmuş gibi olsunlar.[u] **30** Ağlayanlar ağlamıyor gibi,

BÖLÜM 7

a 1Ko 9:5
b 1Se 4:4
1Ti 5:11
c 1Se 4:5
ç 1Ti 5:14
d Mt 5:32
e Yr 3:20
Mt 19:6
Mr 10:11
Lu 16:18
f 1Ko 7:25
g Ef 6:1
h Ro 11:16
ı Ml 2:15
i İb 12:14
j 1Pe 3:1
k Yk 5:20
l Me 143:10
İş 46:11
1Ko 12:18
m 1Ko 7:7
n 1Ko 9:14
o Elç 21:20

2. Sütun

a Elç 10:45
Ga 5:2
b Elç 15:1
Elç 15:24
c Ro 2:25
ç Ga 6:15
Kl 3:11
d Vz 12:13
Yr 7:23
Ga 5:6
1Yh 5:3
e Ef 4:1
f 1Ko 7:17
g Ga 3:28
h Yhn 8:36
Flm 16
ı Ef 6:8
i 1Pe 2:16
j 1Ko 6:20
İb 9:12
1Pe 1:18
k Ga 4:9
Ga 5:1
l 1Ko 7:26
m 1Ti 1:16
n 1Ti 1:12
o 1Ko 7:12
ö 1Ko 7:17
p Mt 19:6
r Ml 2:16
Ef 5:33
s İb 13:4
ş Ba 3:16
t Mt 24:33
Ro 13:11
1Pe 4:7
u Lu 14:26

sevinenler sevinmiyor gibi, satın alanlar bir şeyleri yokmuş gibi olsunlar. **31** Bu dünyadan[a] yararlananlar da ölçüyü kaçırmasınlar; çünkü bu dünyanın sahnesi değişiyor.[b] **32** Gerçekten, tasa çekmenizi istemiyorum.[c] Evlenmemiş erkek, Efendimizi nasıl memnun edebileceğini düşünerek Efendimize ait şeyler için kaygı çeker. **33** Evli erkekse eşini nasıl memnun edebileceğini[ç] düşünerek bu dünyaya ait şeyler için kaygı çeker;[d] **34** böylece ikiye bölünür. Yine, evli olmayan kadın ve kız, bedeni ve ruhu kutsal durumda olabilsin diye, Efendimize ait şeyler için[e] kaygı çeker. Oysa evli kadın, kocasını nasıl memnun edebileceğini[f] düşünerek bu dünyaya ait şeyler için kaygı çeker. **35** Bunu elinizi kolunuzu bağlamak için değil, kendi yararınız için söylüyorum. Dikkatiniz dağılmadan[g] devamlı Efendimizin hizmetinde olarak, bekâr birine yaraşanı yapmanızı[h] istiyorum.

36 Eğer kişi, bekâr biri olarak uygun davranmadığını[ı] düşünüyorsa, ilk gençlik çağını geçirmişse ve kendisi için doğru olan evlenmekse, bu isteğini gerçekleştirsin; günah işlemiş olmaz. Böyleleri evlensin.[i] **37** Fakat biri zorlanmadan yüreğinde kararlılığını koruyorsa, kendi iradesine hâkimse ve bekâr kalma kararını yüreğinde taşıyorsa iyi yapıyor.[j] **38** Öyleyse, bekârlığından vazgeçerek evlenen iyi eder,[k] vazgeçmeyip evlenmeyen ise daha iyi eder.[l]

BÖLÜM 7

a 1Yh 2:16
b 2Ti 3:13
c Lu 10:41
ç 1Ko 7:4
d Lu 14:20
1Ti 5:8
e Lu 10:42
1Ti 5:5
f Öz 31:12
g Lu 10:40
h 1Ko 6:12
ı Mt 19:12
i 1Ko 7:28
j Mt 19:11
k İb 13:4
l 1Ko 7:32

2. Sütun

a Ro 7:2
b Ba 24:3
Tkr 7:3
Tkr 7:4
Ne 13:25
2Ko 6:14
c 1Ko 7:26
ç 1Se 4:8

BÖLÜM 8

d Elç 15:20
e Ro 14:14
1Ko 8:10
f 1Ko 8:13
1Ko 13:5
Ef 3:19
g Ga 6:3
h 1Ti 6:4
ı 1Yh 4:8
i Çk 33:12
Na 1:7
j 1Ko 10:18
k Tkr 32:21
2Kr 19:18
İş 44:10
Yr 16:20
l Tkr 6:4
Tkr 32:39
Ef 4:6
m Me 82:6
n Me 8:5
İb 2:7
o Me 82:1
Yhn 10:35
ö Me 136:3
p 1Ti 2:5
r Ml 2:10
Mt 23:9
s Elç 17:28
Ro 11:36
ş Ef 4:5
t Flp 2:11
u Yhn 1:3
Kl 1:16
ü Ro 14:14
1Ko 10:27
v 1Ko 10:28
y Ro 14:23
z Ro 14:17
a İb 13:9

39 Bir kadın, kocası yaşadığı sürece ona bağlıdır.[a] Fakat kocası ölürse, istediği kişiyle evlenmekte serbesttir, yeter ki Efendimizin bir takipçisi olsun.[b] **40** Yine de, bence öyle kalırsa daha mutlu olur.[c] Eminim bende de Tanrı'nın ruhu[ç] vardır.

8 Putlara sunulmuş yiyecekler[d] konusuna gelince, hepimizin bilgisi var,[e] bunu biliyoruz. Bilgi böbürlendirir, sevgiyse yapıcıdır.[f] **2** Biri bir şey bildiğini sanıyorsa,[g] aslında henüz yeterince bilgisi yok demektir.[h] **3** Öte yandan, kişi Tanrı'yı seviyorsa,[ı] Tanrı da onu bilir.[i]

4 Putlara sunulmuş yiyecekleri yeme konusuna[j] gelince, biliriz ki, put bir hiçtir[k] ve tek bir Tanrı[l] vardır. **5** Gerçi yerde[m] olsun gökte[n] olsun, "tanrı" denenler var;[o] evet, çok sayıda "tanrı" ve çok sayıda "efendi"[ö] var. **6** Ancak bizim için bir tek Tanrı[p] var; O Babamızdır,[r] her şey O'ndan olmuştur ve biz O'nun içiniz;[s] ve bir tek Efendi,[ş] İsa Mesih[t] var, her şey onun aracılığıyla olmuştur[u] ve biz de onun aracılığıyla olduk.

7 Ne var ki, bu bilgiye herkes sahip değil.[ü] Putlarla ilgili alışkanlıkları hâlâ zihninden atamayan kişi bir şeyi puta kurban edildiğini düşünerek[v] yediğinde, onun zayıf vicdanı rahatsız oluyor.[y] **8** Oysa yiyecek bizi Tanrı'nın önünde makbul duruma getirmez;[z] yemezsek eksiğimiz olmaz, yersek de bize bir şey kazandırmaz.[a] **9** Size tanınan bu hakla zayıfları iman yolunda bir şekilde tökezletmemeye

dikkat edin.[a] **10** Çünkü biri, bilgili bir kişi olarak seni put tapınağında yemeğe oturmuş görürse, zayıf vicdanı putlara sunulmuş şeylerden yemek üzere güç bulmaz mı?[b] **11** Gerçekten de, zayıf kişiyi, uğruna Mesih'in öldüğü kardeşini, bilginle yıkmış olursun.[c] **12** Böylece kardeşlerinize karşı günah işleyip zayıf olan vicdanlarını yaraladığınızda,[ç] Mesih'e karşı günah işliyorsunuz. **13** O halde, eğer yiyecek yüzünden kardeşim tökezleyecekse,[d] kardeşim tökezlemesin diye bir daha asla et yemem.[e]

9 Ben özgür[f] değil miyim? Ben elçi[g] değil miyim? Efendimiz İsa'yı görmedim mi?[h] Siz Efendimizin yolunda benim eserim değil misiniz? **2** Başkalarının olmasa bile, sizin durumunuzda elçiliğim kesindir, çünkü sizler Efendimiz için yaptığım elçiliğin onay mührü[ı] gibisiniz.

3 Beni yargılayanlara karşı savunmam şudur:[i] **4** Bizim de yiyip[j] içmeye hakkımız yok mu? **5** Diğer elçiler, Efendimizin kardeşleri[k] ve Kifas[l] gibi, iman eden bir eşle[m] dolaşmaya da hakkımız yok mu? **6** Ya da, bir işte çalışmadan geçinme hakkından yoksun[n] olan yalnızca Barnabas'la[o] ben miyim? **7** Kim kendi harcamalarını karşılayarak askerlik hizmeti yapar? Kim bağ kurar da meyvesinden yemez?[ö] Kim sürü güder de sütünden içmez?[p]

8 Bunları insan ölçülerine dayanarak mı söylüyorum?[r] Kanun[s] da böyle söylemiyor mu? **9** Çünkü Musa kanununda şöyle yazılmıştır: "Harman döven öküzün ağzını bağlamayacaksın."[a] Sizce Tanrı öküzler için mi kaygılanıyor? **10** Yoksa bunu bizler için mi söylüyor? Evet, bu sözler bizler için yazılmıştır,[b] çünkü çift sürenin umutla sürmesi, harman dövenin de pay almaç umuduyla dövmesi gerekir.

11 Eğer biz size ruhi tohumlar ektiysek,[c] sizden maddi ihtiyaçlar için bir ürün biçersek,[d] bu büyük bir şey mi? **12** Eğer başkaları sizin üzerinizde bu tür bir hakka sahip[e] oluyorsa, bizim hakkımız daha çok değil mi? Yine de, bu hakkımızı kullanmadık,[f] fakat her şeye katlandık ki, Mesih hakkındaki iyi haberi engelleyebilecek bir şeye yol açmayalım.[g] **13** Kutsal görevleri yerine getirenlerin mabede ait şeylerden yediğini[h] ve sunakta sürekli hizmet görenlerin[ı] kurbana sunakla birlikte ortak olduklarını bilmiyor musunuz? **14** Aynı şekilde, Efendimiz de, iyi haberi duyuranların yaşamlarını iyi haber sayesinde sürdürmeleri[i] kuralını koydu.[j]

15 Bense tüm bu düzenlemelerin birinden bile yararlanmadım.[k] Bunları, bana da böyle yapılsın diye yazmıyorum. Çünkü öyle olacağına ölürüm daha iyi; kimsenin benim övünmemi[l] boşa çıkarmasına fırsat vermem! **16** İyi haberi bildiriyorsam,[m] övünmem için bir neden yok; çünkü bu benim yükümlülüğüm.[n] Evet, eğer iyi haberi bildirmezsem vay halime![o] **17** Eğer bunu gönülden[ö] yaparsam karşı-

BÖLÜM 8

a Ro 14:13
Ro 14:20
b Vh 2:14
c Mt 20:28
Ro 14:15
ç 1Ko 10:29
d Ro 14:15
e Mt 18:6
Ro 14:21
2Ko 11:29

BÖLÜM 9

f Ga 5:1
g 2Ko 12:12
1Ti 2:7
h Elç 9:5
1Ko 15:8
ı 2Ko 3:2
i 1Ko 4:3
j Lu 10:8
k Mt 13:55
Ga 1:19
l Mt 8:14
Yhn 1:42
m Mt 19:11
n Elç 18:3
2Se 3:8
o Elç 13:2
ö Tkr 20:6
Öz 27:18
p Tkr 32:14
1Pe 5:2
r Ro 3:5
s Me 19:7

2. Sütun

a Tkr 25:4
1Ti 5:18
b Ro 15:4
1Ko 10:11
c 2Ti 2:6
ç 1Ko 2:13
Ga 1:11
d Ro 15:27
Ga 6:6
Flp 4:17
e Mt 17:25
Lu 20:25
f Elç 20:34
g 2Ko 6:3
2Ko 11:7
h Le 6:16
Sy 18:31
Tkr 18:1
ı 1Ko 7:35
i Ro 15:27
Ga 6:6
1Se 2:9
İb 13:16
j Mt 10:10
Lu 10:7
k Elç 18:3
Elç 20:34
1Ko 4:12
2Se 3:8
l 2Ko 11:10
m Vh 22:17
n Yr 20:9
Lu 17:10
o He 3:18
ö 1Pe 5:2

lığım olur;[a] gönülsüzce yapsam bile, biliyorum ki, emanet aldığım kâhyalık görevini[b] yerine getirmeliyim. **18** Öyleyse, alacağım karşılık nedir? İyi haberi bildirirken, iyi haberin bana verdiği hakkı sonuna kadar kullanmadan, bu hizmeti karşılıksız[c] olarak sunabilmektir.

19 Bu yüzden de, kimsenin kölesi olmayan özgür biri olduğum halde, daha çok kişiyi kazanayım[ç] diye kendimi herkesin kölesi[d] yaptım. **20** Yahudileri kazanayım diye Yahudilerle Yahudi oldum.[e] Kanunun hükmü altında olmadığım halde,[f] onun hükmü altında olanları kazanayım diye, onlara kanunun hükmü altında biri gibi davrandım.[g] **21** Kendim Tanrı'nın kanununa sahip olup Mesih'in kanununun[h] hükmü altında olduğum halde,[ı] kanuna sahip olmayanları[i] kazanayım diye, onlara kanunu olmayan biri gibi davrandım.[j] **22** Zayıfı kazanayım diye, zayıfla zayıf oldum.[k] Mümkün olan her yolla birilerini kurtarayım diye, her tür insanla[l] her şey oldum. **23** Fakat her şeyi iyi haber uğruna, diğerleriyle birlikte onda payım olsun[m] diye yapıyorum.

24 Şunu bilmiyor musunuz ki, bir yarışta koşucuların[n] hepsi koşar, ancak ödülü[o] yalnızca biri alır? Siz de öyle koşun[ö] ki, ödüle erişebilesiniz.[p] **25** Üstelik, yarışmaya katılan herkes her konuda özdenetim[r] gösterir. Tabii, onlar bunu solmaya mahkûm bir taç[s] alabilmek için yaparlar, bizimkiyse solmayacak bir taçtır.[ş]

BÖLÜM 9

a 1Ko 3:14
b Ga 2:7
Ef 3:2
Kl 1:25
c 2Ko 11:7
ç 1Pe 3:1
d Ga 5:13
e Elç 16:3
Elç 18:18
f Ro 6:14
g Elç 21:24
Elç 21:26
h 1Ko 7:22
ı Yhn 13:34
Ga 6:2
i Ro 2:12
j Ga 2:3
k Ro 14:1
Ro 15:1
2Ko 11:29
l Ga 3:28
m Elç 19:26
1Se 2:8
n Ga 5:7
o Flp 3:14
Kl 2:18
ö Ga 2:2
Flp 2:16
p Mt 10:22
Mt 24:13
2Ti 4:8
r 2Pe 1:6
s 2Ti 2:5
ş Yk 1:12

2. Sütun

a İb 12:1
b 1Ko 14:9
c Ro 8:13
Kl 3:5
ç 2Ko 13:6

BÖLÜM 10

d Çk 13:21
e Çk 14:22
f İb 3:5
g Çk 16:15
h Çk 17:6
Me 78:15
ı Sy 20:11
i Mt 16:18
1Pe 2:4
j Yhn 4:10
Yhn 4:25
k Sy 14:16
He 20:15
Yhd 5
l Sy 14:29
İb 3:17
m Sy 11:34
Me 106:14
n Çk 32:4
o Çk 32:6
ö Sy 25:1
2Pe 2:2
p Sy 25:9
r Tkr 6:16
s Sy 21:5
ş Sy 21:6
t Sy 14:2
u Çk 23:21
Sy 14:37

26 O halde, ben amaçsızca koşmuyorum;[a] havayı dövercesine[b] yumruk sallamıyorum. **27** Bedenimi[c] yumruklayıp onu köle gibi hükmüm altına alıyorum ki, sözü başkalarına bildirdikten sonra kendim bir şekilde saf dışı kalmayayım.[ç]

10 Şimdi kardeşler, şu konuda bilgisiz kalmanızı istemiyorum, atalarımızın hepsi bulutun[d] altındaydı ve hepsi denizden geçti.[e] **2** Hepsi bulutun altında denizden geçerken Musa'yla[f] birlik içinde vaftiz edildiler. **3** Hepsi Tanrı'nın sağladığı* aynı yiyecekten yedi.[g] **4** Hepsi Tanrı'nın sağladığı aynı içecekten içti.[h] Çünkü Tanrı'nın sağladığı peşlerinden gelen kayadan[ı] içiyorlardı, o kaya[i] Mesih'i[j] temsil ediyordu. **5** Fakat, onların çoğu Tanrı'dan onay görmediler[k] ve çölde serilip kaldılar.[l]

6 Onlar gibi zararlı arzulara[m] kapılmayalım diye, bunlar bize birer derstir. **7** Putperest olmayalım; onlardan bazıları böyleydi,[n] yazıldığı gibi: "Halk yiyip içmeye oturdu ve sonra kalkıp eğlenmeye başladılar."[o] **8** Cinsel ahlaksızlıktan uzak duralım; onlardan bazıları ahlaksızlık yaptılar[ö] ve sonuç yalnızca yıkım oldu; bir günde yirmi üç bin kişi öldü.[p] **9** Yehova'yı sınamayalım;[r] onlardan bazıları O'nu sınadılar,[s] sonları yılanlar tarafından öldürülmek oldu.[ş] **10** Söylenmeyelim; onlardan bazıları söylendiler,[t] sonları yok edicinin elinden oldu.[u] **11** Bunlar ders

1Ko 10:3* Sözcük anlamıyla, "ruhi"

alınsın diye onların başına geldi ve ortamların sonunun[a] eşiğinde olan bizlere uyarı olarak yazıldı.[b]

12 O halde, ayaktayım diyen sakınsın, düşmesin.[c] **13** Karşınıza çıkan ayartıcı durumlar herkesin karşılaştığı türden şeylerdir.[ç] Üstelik, Tanrı güvenilirdir;[d] gücünüzün ötesinde denenmenize izin vermeyecek,[e] ayartmayla karşılaştığınızda dayanabilmeniz için çıkış yolunu da sağlayacaktır.[f]

14 Dolayısıyla sevgili kardeşlerim, putperestlikten[g] kaçın.[h] **15** Size bunları, ayırt edici kişiler[ı] olduğunuzu düşünerek söylüyorum, sözlerimi kendiniz tartın. **16** Şükrederek aldığımız şükran kâsesi,[i] Mesih'in kanına ortak olmak anlamına gelmez mi? Bölüp yediğimiz ekmek,[j] Mesih'in bedenine ortak olmak anlamına gelmez mi?[k] **17** Tek bir ekmek olduğundan, biz birçok kişi olmamıza rağmen[l] tek bir bedeniz;[m] hepimiz o ekmekten pay alıyoruz.[n]

18 İsrail soyundan olanlara bakın.[o] Kurbanlardan yiyenler sunakla ortak olmaz mı?[ö] **19** Sözü nereye getirmek istiyorum? Puta kurban edilen herhangi bir şeyin ya da putun bir anlamı var mı?[p] **20** Yok. Ancak dediğim şu, milletler kurban ettikleri şeyleri Tanrı'ya değil cinlere kurban ediyorlar[r] ve ben sizin, cinlerle ortak olmanızı istemiyorum.[s] **21** Yehova'nın kâsesinden[ş] içerken cinlerin kâsesinden de içemezsiniz; "Yehova'nın sofrasına"[t] katılırken cinlerin sofrasına da katılamazsınız. **22** Yoksa "Yehova'yı kıskandırmaya[a] mı kalkışıyoruz?" Biz O'ndan daha mı güçlüyüz?[b]

23 Her şeye izin vardır; fakat her şey yararlı değildir.[c] Her şeye izin vardır;[c] fakat her şey yapıcı[d] değildir. **24** Herkes kendi yararını değil,[e] başkasınınkini[f] gözetsin.

25 Kasaplar çarşısında satılan her şeyi vicdani açıdan soruşturmadan[g] yiyebilirsiniz.[h] **26** Çünkü "Yeryüzü ve onu dolduran her şey[ı] Yehova'nındır."[i] **27** İman etmeyen kişilerden biri sizi davet ederse ve gitmek isterseniz, önünüze konulan bir şeyi[j] vicdani açıdan soruşturmadan yiyebilirsiniz.[k] **28** Ancak, biri size "Bu kurban olarak sunulmuştur" derse, bunu söyleyeni ve vicdanı hesaba katarak ondan yemeyin.[l] **29** "Vicdan" derken senin değil, diğerinin vicdanından söz ediyorum. Çünkü başkasının vicdanı neden benim özgürlüğümü yargılasın?[m] **30** Eğer şükürle yiyorsam, şükrettiğim[n] şey konusunda neden kötüleneyim?

31 Öyleyse, ister yiyip içerken, ister başka bir şey yaparken olsun, her şeyi Tanrı'yı yüceltmek için yapın.[o] **32** Yahudileri, Yunanlıları ya da Tanrı'nın cemaatini iman yolunda tökezletmemeye[ö] dikkat edin. **33** Aynı şekilde ben de kendi yararımı değil, başka birçok insanın yararını gözeterek her şeyde[p] herkesi memnun ediyorum,[r] yeter ki kurtulsunlar.[s]

BÖLÜM 10

a İb 9:26
1Pe 4:7
b Ro 15:4
c Öz 28:14
Lu 22:34
Ro 11:20
Ga 6:1
ç 1Pe 5:9
d 1Se 5:24
2Se 3:3
e Lu 22:32
2Pe 2:9
f 1Sa 30:6
İş 40:29
Elç 27:44
Flp 4:13
g Tkr 4:25
Kl 3:5
1Yh 5:21
h 2Ko 6:17
ı 1Ko 14:20
i Mt 26:27
Lu 22:17
j Mt 26:26
Lu 22:19
k 1Ko 12:18
l Ro 12:5
1Ko 12:25
m Ef 4:4
n Yhn 6:33
Yhn 6:35
o Ro 9:8
ö Le 7:15
p 1Ko 8:4
r Tkr 32:17
Me 106:37
s Yhd 6
ş Me 116:13
t He 41:22
Ml 1:12

2. Sütun

a Çk 34:14
Tkr 32:21
b Ey 9:4
c 1Ko 6:12
ç Ro 6:14
d Ro 14:19
Ro 15:2
e 1Ko 10:33
1Ko 13:5
Flp 2:21
f Flp 2:4
g Ro 14:22
h 1Ti 4:4
ı Me 24:1
i Çk 19:5
Tkr 10:14
j Lu 10:8
k 1Ko 8:7
l 1Ko 8:10
m Ro 14:16
1Ko 8:12
n Ro 14:6
1Ti 4:3
o Mt 5:16
Kl 3:17
1Pe 4:11
ö Ro 14:13
1Ko 8:13
2Ko 6:3
p 1Ko 9:22
r Ro 15:2
Flp 2:4

s 1Se 2:16.

11 Ben Mesih'i örnek aldığım gibi, siz de beni örnek alın.[a]

2 Her şeyde beni hatırladığınız ve geleneklerimize,[b] size aktardığım şekliyle bağlı kaldığınız için sizi övüyorum. **3** Yine de, şunu bilmenizi istiyorum; her erkeğin başı Mesih,[c] kadının başı erkek,[ç] Mesih'in başı da Tanrı'dır.[d] **4** Dua ederken ya da peygamberlik sözü bildirirken başını bir şeyle örten her erkek kendi başını[e] küçük düşürür. **5** Dua ederken ya da peygamberlik sözü bildirirken[f] başını örtmeyen her kadın da kendi başını[g] küçük düşürür; bu, saçı tıraş etmekle[h] aynı şeydir. **6** Böyle durumlarda kadın başını örtmüyorsa, saçını da kestirsin; eğer saçını kısacık kestirmek ya da tıraş ettirmek kadın için küçültücüyse,[ı] o zaman örtsün.[i]

7 Erkek başını örtmemelidir, çünkü kendisi Tanrı'nın yansımasıdır,[j] O'na onur kazandırır;[k] kadın da erkeğe onur kazandırır.[l] **8** Erkek kadından değil, kadın erkekten olmuştur.[m] **9** Yine, erkek kadın için değil kadın erkek için yaratılmıştır.[n] **10** Bu yüzden de kadın, meleklerden ötürü,[o] yetkiye boyun eğişinin bir işaretini başında taşımalıdır.[ö]

11 Öte yandan, Efendimizin düzenlemesinde kadın erkek olmadan, erkek de kadın olmadan var olmaz.[p] **12** Çünkü kadın erkekten olduğu[r] gibi, erkek de kadın aracılığıyladır;[s] fakat her şey Tanrı'dandır.[ş] **13** Siz kendiniz karar verin: Kadının başını örtmeden Tanrı'ya dua etmesi uygun mu? **14** Doğa size öğretmiyor mu? Erkeğin uzun saçlı olması kendisi için utançtır. **15** Kadının uzun saçlı olması ise kendisine onur kazandırır.[a] Çünkü saçı ona örtü[b] olarak verilmiştir. **16** Farklı bir âdeti savunarak[c] tartışmak isteyen varsa,[ç] bilsin ki, bizim için başka bir âdet söz konusu değildir, Tanrı'nın cemaatleri için de öyle.

17 Bu talimatları verirken sizi övemiyorum, çünkü toplantılarınız yarardan çok zarar getiriyor.[d] **18** Öncelikle, cemaatçe bir araya geldiğiniz zaman aranızda bölünmeler olduğunu[e] duyuyor ve buna bir ölçüde inanıyorum. **19** Aslında, Tanrı'nın onayına sahip kişilerin ortaya çıkması için,[f] aranızda gruplaşmaların[g] da olması gerekiyor.

20 Bir yerde toplandığınız zaman, Efendimizin akşam yemeğini[h] bu durumda yemeniz mümkün değil. **21** Çünkü onu yeme vakti geldiğinde, herkes önce kendi yemeğini yiyor, böylece kiminiz açken kiminiz içkili durumda oluyor. **22** Peki, yiyip içmek için evleriniz yok mu?[ı] Yoksa siz Tanrı'nın cemaatini hor mu görüyorsunuz? Yiyecek bir şeyi olmayanları[i] utandırmak mı istiyorsunuz? Bu durumda size ne diyeyim? Överim mi? Bu konuda övemem.

23 Ben Efendimizden aldığımı size aktardım; Efendimiz İsa ele verileceği gece[j] ekmeği eline aldı, **24** şükrettikten sonra onu bölüp[k] şöyle dedi: "Bu sizin uğrunuzda verilen bedenimi[l]

BÖLÜM 11

a Flp 3:17
2Se 3:9
b 1Ko 4:17
2Se 2:15
2Se 3:6
c Ro 14:9
Ef 4:15
Kl 2:10
ç Ba 3:16
Ef 5:23
1Pe 3:1
d 1Ko 15:27
1Ko 15:28
e Ef 4:15
f Yo 2:28
Elç 21:9
g Ef 5:23
h Yr 7:29
1Ko 11:15
ı Tkr 21:12
i Ba 24:65
j Ba 1:27
Yk 3:9
k Ro 3:23
l Ba 2:23
m Ba 2:22
n Ba 2:18
o Vz 5:6
1Ko 4:9
ö Ba 24:65
p Ba 2:24
r Ba 2:21
s Ba 3:16
Ey 14:1
ş 2Ko 5:18

2. Sütun

a Ezg 7:5
b Yr 13:18
c Ro 2:8
ç 1Ti 6:4
d 1Ko 11:22
e 1Ko 1:10
1Ko 3:3
f Tkr 13:3
Lu 2:35
1Yh 2:19
g Elç 20:30
1Ko 1:12
Ga 5:20
1Ti 4:1
2Pe 2:1
h Lu 22:19
ı 1Ko 11:34
i Yk 2:5
j Mt 26:20
Lu 22:14
k Mt 26:26
Mr 14:22
l Ro 7:4
Ro 12:5
1Ko 10:17
1Ko 12:27
Ef 4:13

temsil eder. Beni anmak[a] için bunu yapmaya devam edin.” **25** Kâseyle[b] de aynı şeyi yaptı; akşam yemeğini yedikten sonra şöyle dedi: “Bu kâse benim kanıma dayanan[c] yeni ahdi[ç] temsil eder. Onu her içtiğinizde beni anmak[d] için bunu yapmayı sürdürün.” **26** Çünkü Efendimiz gelene[e] dek, ekmekten her yediğinizde ve kâseden her içtiğinizde[f] onun ölümünü[g] duyurmuş oluyorsunuz.

27 O halde, kim layık olmayan şekilde ekmekten yer ya da Efendimizin kâsesinden içerse, Efendimizin kanına[h] ve bedenine karşı suç işlemiş olur.[ı] **28** Kişi önce uygun durumda olup olmadığından emin olsun,[i] sonra ekmekten yiyip kâseden içsin. **29** Çünkü bedenin taşıdığı anlamı ayırt edemeden ekmekten yiyip kâseden içen kişi için, yediği ve içtiği şey kendi aleyhine bir hüküm olur.[j] **30** Bu yüzden birçoğunuz zayıf ve hasta, bazılarınız da ölüm uykusunda.[k] **31** Ne durumda olduğumuzu ayırt edebilirsek hakkımızda olumsuz hüküm verilmez.[l] **32** Ancak, böyle bir hüküm verildiğinde[m] de, dünyayla[n] birlikte mahkûm edilmeyelim[o] diye Yehova tarafından terbiye edilmiş oluyoruz.[ö] **33** Sonuç olarak kardeşlerim, bu yemek[p] için bir araya geldiğinizde birbirinizi bekleyin. **34** Biri açsa evde yesin.[r] Böylece hüküm için[s] bir araya gelmiş olmayın. Diğer konulara gelince, bunları oraya geldiğimde düzene sokacağım.

BÖLÜM 11

a Lu 22:19
b Mt 26:27
Mr 14:23
1Ko 10:16
c Lu 22:20
İb 9:14
İb 12:24
1Pe 1:2
1Pe 1:19
ç Yr 31:31
İb 8:8
İb 9:15
d Çk 12:14
Me 119:24
Me 119:144
e 1Se 4:17
f İb 9:25
g Ef 1:7
İb 9:15
h İb 10:29
ı Mr 3:29
i 2Ko 13:5
j Ro 2:2
k Ef 5:14
1Se 5:6
l Vh 3:3
m 2Ko 5:10
n 2Pe 3:7
o 2Pe 2:20
ö Öz 3:11
İb 12:5
p Mt 26:26
r 1Ko 11:22
s 1Ko 11:29

2. Sütun

BÖLÜM 12

a 1Ko 14:1
1Ko 14:37
b Ef 2:12
c Me 115:5
Hb 2:18
ç 1Ko 8:4
Ga 4:8
1Se 1:9
1Pe 4:3
d Mr 9:39
1Yh 4:3
e Mt 16:17
1Yh 4:2
f İb 2:4
1Pe 4:10
g Ef 4:4
h Ro 12:7
Ef 4:11
ı Ef 4:5
i Elç 2:43
j 1Pe 4:11
k Ef 4:6
l 1Ko 14:26
Ef 4:7
m Ef 1:17
n 1Ko 14:6
2Ko 8:7
o 1Ko 13:2
2Ko 4:13
ö Elç 3:7
Elç 28:9
p İb 2:4
r Ro 12:6

12 Ruhun verdiği yeteneklere[a] gelince kardeşler, bu konuda da bilgisiz kalmanızı istemiyorum. **2** Biliyorsunuz, diğer milletlerden[b] gelmiş insanlar olarak bir zamanlar şu ya da bu yolla, sesi soluğu olmayan[c] putlara yönlendirilmiştiniz.[ç] **3** Dolayısıyla, size şunu söylemeliyim ki, kimse Tanrı’nın ruhunun etkisiyle konuşurken “İsa’ya lanet olsun!” demez;[d] aynı şekilde kutsal ruhla olmadıkça kimse “İsa Efendimizdir!” de diyemez.[e]

4 Yetenekler çeşitli,[f] fakat ruh aynıdır;[g] **5** hizmetler çeşitli,[h] Efendi aynıdır;[ı] **6** başarılan işler çeşitli,[i] herkeste bunları gerçekleştiren[j] Tanrı aynıdır.[k] **7** Ruh herkeste yararlı bir amaca yönelik işlerle görülür.[l] **8** Örneğin, kimine bu ruh aracılığıyla hikmetle konuşma[m] yeteneği, kimine aynı ruh sayesinde bilgiyle konuşma[n] yeteneği, **9** kimine aynı ruh yoluyla iman,[o] kimine yine aynı ruhla şifa verme[ö] yeteneği, **10** kimine etkileyici işler gerçekleştirme,[p] kimine peygamberlik sözleri bildirme,[r] kimine vahiyleri ayırt etme,[s] kimine farklı diller konuşma,[ş] kimine de dilleri tercüme etme[t] yeteneği verilir. **11** Tüm bu işleri gerçekleştiren tek ve aynı ruhtur;[u] o bunları dilediği gibi,[ü] herkese ayrı ayrı dağıtır.[v]

12 Nasıl beden tek olduğu halde birçok uzuvdan oluşur ve bu uzuvlar çok sayıda oldukları halde tek bir beden[y] oluştururlarsa, Mesih de böyledir.[z] **13** Ger-

s 1Ko 14:29; 1Yh 4:1; **ş** Elç 10:46; 1Ko 14:18; **t** 1Ko 14:26; **u** 1Ko 12:6; **ü** İb 2:4; **v** Ro 12:3; 1Ko 7:7; Ef 4:7; **y** Ro 12:5; **z** Ro 7:4; 1Ko 10:16; Ef 4:13.

çekten, ister Yahudi ister Yunanlı, ister köle ister özgür kişiler olalım, hepimiz tek ruh aracılığıyla tek bir beden oluşturmak üzere vaftiz edildik,[a] hepimize aynı ruhtan içirildi.[b]

14 Gerçekten de, beden tek değil çok sayıda uzvdan oluşur.[c] **15** Ayak, "Ben el olmadığıma göre, bedene ait değilim" diyecek olursa, bu onun bedenden ayrı olduğunu göstermez.[ç] **16** Kulak da, "Ben göz olmadığıma göre, bedene ait değilim" diyecek olursa, bu onun bedenden ayrı olduğunu göstermez.[d] **17** Eğer bedenin tümü göz olsaydı, işitme nasıl mümkün olurdu? Tümü işitmeye yarasaydı, koku alma nasıl mümkün olurdu? **18** Oysa Tanrı uzvların her birini bedene dilediği gibi yerleştirdi.[e]

19 Hepsi aynı uzuv olsaydı,[f] beden diye bir şey olur muydu? **20** Oysa şimdi çok sayıda uzuv olmalarına[g] rağmen, tek bedendirler. **21** Göz, ele "Sana ihtiyacım yok" diyemez; baş da ayaklara "Size ihtiyacım yok" diyemez. **22** Tersine, bedenin daha zayıf görünen[h] uzuvları gereklidir. **23** Daha az itibarlı olduğunu düşündüğümüz kısımlarına daha fazla itibar ederiz,[ı] böylece gösterişsiz uzuvlarımız daha güzel olur. **24** Çünkü bedenimizin güzel görünen kısımlarının bir şeye ihtiyacı yoktur. Tanrı, bedenin daha değersiz sayılan kısmına daha fazla değer vererek tüm bedeni uyumlu bir bütün haline getirdi. **25** Bunu, bedende ayrılık olmasın, tüm uzuvlar birbiriyle aynı şekilde ilgilensin[a] diye yaptı. **26** Eğer bir uzuv acı çekerse, hepsi onunla birlikte acı çeker;[b] bir uzuv onurlandırılırsa,[c] hepsi onunla birlikte sevinir.[ç]

27 Sizler Mesih'in bedenisiniz, ayrı ayrı uzuvlarsınız.[d] **28** Tanrı cemaatte farklı üyelerin her birine bir yer verdi;[e] önce elçiler,[f] sonra peygamberler,[g] sonra da öğretmenler;[h] ayrıca, etkileyici işler yapanlar,[ı] şifa verme yeteneği olanlar,[i] yardım sağlayanlar,[j] önderlik yeteneği olanlar[k] ve değişik diller konuşanlar.[l] **29** Peki onların hepsi elçi mi? Hepsi peygamber mi? Hepsi öğretmen mi? Hepsi etkileyici işler yapar mı? **30** Hepsinin şifa verme yeteneği var mı? Hepsi farklı diller konuşur mu?[m] Hepsi tercüman mı?[n] **31** Daha önemli yetenekleri elde etmeye gayret edin.[o] Yine de, size hepsinden üstün bir yol[ö] göstereyim.

13 Eğer insanların ve meleklerin dillerini konuşursam,[p] fakat sevgim yoksa, ses çıkaran bakır çalgıdan ya da çınlayan zilden[r] farkım kalmaz. **2** Eğer peygamberlik yeteneği almışsam,[s] tüm kutsal sırları[ş] ve bilgileri biliyorsam,[t] dağları yerinden kaldıracak imanım varsa,[u] fakat sevgim yoksa, bir hiçim.[ü] **3** Varımı yoğumu insanları doyurmak için verir,[v] hatta kendimi bile feda edersem;[y] fakat bunu övünmek için yaparsam ve sevgim yoksa,[z] bana hiçbir yararı olmaz.

4 Sevgi[a] tahammül eder[b] ve iyilikle davranır.[c] Sevgi kıs-

BÖLÜM 12

a Ef 4:5
b Yhn 4:14
Yhn 7:37
Vh 22:17
c Ef 4:16
ç Ef 4:25
d Ef 5:30
e Öz 20:12
1Ko 15:38
f Ro 12:4
1Ko 12:14
g 1Ko 12:14
h Vz 9:15
Ro 9:23
1Ko 1:26
ı Ba 3:7
Ba 3:21
2Ti 2:20

2. Sütun

a Ro 12:10
Ef 4:25
b Ga 6:2
İb 13:3
1Pe 5:9
c Ro 8:17
ç Ro 12:15
1Pe 3:8
1Pe 4:13
d Ro 12:5
Ef 1:23
Kl 1:24
e 1Ko 12:18
f Ef 2:20
g Elç 13:1
h Ef 4:11
ı Ga 3:5
i Elç 5:16
j Elç 18:27
k Ro 12:8
1Ko 3:10
İb 13:17
l Elç 2:6
m 1Ko 14:4
n 1Ko 14:5
o 1Ko 14:1
ö 1Ko 13:8

BÖLÜM 13

p 1Ko 14:18
r 2Sa 6:5
s Mt 7:22
1Ko 14:3
Vh 19:10
ş 1Ko 4:1
Ef 1:9
t 1Ko 12:8
u Mt 17:20
Lu 17:6
ü 1Yh 4:20
v Mt 6:2
y Ro 5:7
z 2Ko 9:7
a Ro 5:5
Ro 13:10
1Yh 4:8
b 1Se 5:14
2Pe 3:15
c Ef 4:32

kanç değildir,[a] övünmez,[b] kibirlenmez,[c] **5** çirkin davranışlarda bulunmaz,[ç] kendi çıkarını düşünmez,[d] kolayca kızmaz.[e] Yapılan kötülüğün hesabını tutmaz.[f] **6** Haksızlığa sevinmez,[g] onun sevinci hakikatle birliktedir.[h] **7** Her şeye katlanır,[ı] her şeye inanır,[i] her şeyi ümit eder,[j] her şeye dayanır.[k]

8 Sevgi asla son bulmaz.*[l] Oysa, peygamberlik, farklı diller konuşma ve bilgi gibi Tanrısal armağanlar ortadan kalkacak.[m] **9** Çünkü bilgimiz[n] ve peygamberliğimiz[o] sınırlıdır; **10** tam olan geldiğinde[ö] sınırlı olan ortadan kalkar. **11** Küçük bir çocukken, çocukça konuşur, çocukça düşünür, çocukça akıl yürütürdüm; artık yetişkin bir adam oldum[p] ve çocukça şeyleri bıraktım. **12** Çünkü şimdi metal bir aynayla bulanık bir görüntü elde ediyoruz,[r] fakat o zaman yüz yüze göreceğiz.[s] Şimdiki bilgim sınırlı, fakat o zaman, benim bilgim de Tanrı'nın benim hakkımdaki bilgisi gibi net olacak.[ş] **13** O halde, iman, ümit, sevgi, bu üçü var olmaya devam ediyor; yine de bunların en büyüğü sevgidir.[t]

14 Sevgi yolundan ayrılmayın, bununla birlikte ruhun verdiği yetenekleri[u] elde etmeye, özellikle de peygamberlik sözleri bildirmeye[ü] hevesli olun. **2** Farklı bir dil konuşan kişi, insanlara değil Tanrı'ya söyler; çünkü, ruh aracılığıyla kutsal sırlar[v] söyler, ancak söylediklerini işitenler anlamaz.[y] **3** Oysa peygamberlik sözleri söyleyen kişi, konuşmasıyla insanların ruhen güçlenmesini,[a] cesaret ve teselli bulmasını sağlar. **4** Farklı bir dil konuşan kişi kendini güçlendirir, peygamberlik sözleri söyleyen ise cemaati güçlendirir. **5** Hepinizin farklı diller konuşmasını[b] isterim, ancak tercihim peygamberlik sözleri söylemenizdir.[c] Gerçekten de, farklı diller konuşan,[ç] söylediklerini cemaatin güçlenmesi için tercüme etmediği sürece, peygamberlik sözleri bildiren ondan daha üstün durumdadır. **6** Şimdi kardeşlerim, yanınıza gelip farklı diller konuşsam, bir vahiy,[d] bir bilgi,[e] bir peygamberlik sözü aktarmadıkça ya da bir şey öğretmedikçe bunun size ne yararı olur?

7 Kaval ya da lir gibi cansız şeyler de ses verirler;[f] ancak kaval ya da lir, farklı sesleri net olarak veremezlerse, onlarla ne çalındığı nasıl anlaşılır? **8** Gerçekten, borazan da belirsiz bir sesle çağrı yaparsa kim savaşa hazırlanır?[g] **9** Benzer şekilde, sizin dile getirdikleriniz de anlaşılır şeyler değilse,[h] söylenenler nasıl ayırt edilir? Böylece aslında havaya konuşuyor olursunuz.[ı] **10** Herhalde dünyada farklı dillere özgü pek çok ses vardır ve bunlardan hiçbiri anlamsız değildir. **11** Eğer konuşulan dildeki seslerin anlamını kavramıyorsam, ben konuşana yabancı olurum,[i] konuşan da bana yabancı olur. **12** Öyleyse siz de, ruhun verdiği yetenekler[i] konusunda hevesli olduğunuza göre, cemaatin güçlenmesi-

BÖLÜM 13
a 2Ko 12:20; Ga 5:26
b Öz 27:1
c Kİ 2:18; 1Pe 5:5
ç Ro 13:13; 1Ko 14:40
d 1Ko 10:24; Flp 2:4
e Mt 5:39; Yk 1:19
f Ef 4:32; Kİ 3:13
g Ro 12:9
h 2Ko 13:8
ı 1Pe 4:8
i Elç 17:11
j Ro 8:25; Ro 12:12
k 1Ko 10:13; 1Se 1:3
l 1Yh 4:8
m 1Ko 12:31
n Öz 4:18
o 2Pe 1:19
ö Da 12:4; Yhn 1:51
p Ef 4:12; İb 6:1
r İb 2:8
s Mt 5:8; 1Yh 3:2; Vh 22:4
ş 2Ko 5:10; İb 4:13
t Mt 22:37; Ro 13:10

BÖLÜM 14
u 1Ko 12:1
ü Ro 12:6; 1Se 5:20
v 1Ko 13:2
y 1Ko 14:5

2. Sütun
a 2Ko 10:8
b 1Ko 12:30
c Yo 2:28; Elç 2:17; Elç 21:9
ç 1Ko 12:10
d Ga 1:12; Ga 2:2
e 1Ko 12:8; 2Ko 11:6
f Ey 21:12
g Sy 10:9; Ey 39:25
h 1Ko 14:19
ı 1Ko 9:26
i 2Kr 18:26
j 1Ko 12:1; 1Ko 12:7

1Ko 13:8* Ya da "başarısızlığa uğramaz"

ni[a] sağlayan yetenekler açısından zenginleşmeye çalışın.

13 Dolayısıyla, farklı bir dil konuşan onu tercüme edebilmek[b] için dua etsin. **14** Eğer farklı bir dilde dua ediyorsam, ruhun bana verdiği yetenek sayesindedir,[c] bu durumda zihnimin ürettiği bir şey yoktur. **15** Öyleyse ne yapayım? Ruhun verdiği yetenekle dua ettiğim gibi, zihnimle de dua edeyim. Ruhun verdiği yetenekle şükran ilahileri[ç] söylediğim gibi, zihnimle de söyleyeyim.[d] **16** Eğer ruhun verdiği yetenekle Tanrı'ya şükredersen, orada oturan kişiler arasında bilgisiz biri, senin ne söylediğini anlamadan, şükran duana nasıl "Amin"[e] desin? **17** Gerçi güzel bir şekilde şükrettin, ancak o kişi için yapıcı olmadı.[f] **18** Hepinizden daha fazla dil konuşuyorum[g] ve bunun için Tanrı'ya şükrediyorum. **19** Yine de, bir cemaatte farklı dilde on bin sözcük söylemektense, başkalarını sözlerimle eğitebilmek için zihnimi kullanarak beş sözcük söylemeyi tercih ederim.[h]

20 Kardeşler, anlayış açısından küçük çocuklar olmayın,[ı] kötülük konusunda bebekler,[i] anlayış açısından ise yetişkinler olun.[j] **21** Kanunda şöyle yazılıdır: "Bu halkla yabancıların diliyle ve dudaklarıyla konuşacağım,[k] yine de beni dinlemeyecekler. Yehova' nın sözü."[l] **22** O halde, farklı diller konuşma yeteneği iman edenler için değil, etmeyenler için[m] verilen bir alamettir;[n] peygamberlik sözleriyse, iman etmeyenler için değil iman edenler içindir.[a] **23** Dolayısıyla, tüm cemaat bir yerde toplanır ve hepsi farklı diller konuşursa[b] ve bilgisiz ya da iman etmeyen insanlar oraya gelirse, bunlar çıldırmış, demezler mi? **24** Oysa hepiniz peygamberlik sözleri söylediğiniz sırada, bilgisiz ya da iman etmeyen biri gelirse, sizin söylediklerinizi sayesinde kendi yanlışlarını görür[c] ve bir iç hesaplaşma yaşar. **25** Yüreğindeki gizli şeyler ortaya çıkar[c] ve yere kapanıp "Tanrı gerçekten sizinle"[d] diyerek O'na tapınır.

26 Kardeşler, bundan çıkan sonuç nedir? Bir araya geldiğinizde, kiminizde mezmur, kiminizde öğretecek bir şey, kiminizde vahiy, kiminizde farklı bir dil konuşma, kiminizde de tercüme yeteneği var.[e] Her ne olursa olsun, her şey yapıcı bir amaçla[f] yapılsın. **27** Eğer farklı diller konuşanlar varsa, en fazla iki ya da üç kişi olsun, onlar da sırayla konuşsun ve biri tercüme etsin.[g] **28** Fakat tercüman yoksa, bu kişiler cemaat içinde sessiz kalsın, yalnızca içlerinden[h] Tanrı'ya söylesinler. **29** Sonra, iki ya da üç peygamber[ı] konuşsun, diğerleri de onların söylediklerinin anlamını kavramaya çalışsın.[i] **30** Biri konuşurken, orada oturan başka birine vahiy gelirse,[j] önceki sussun. **31** Herkesin öğrenmesi ve cesaret bulması[k] için hepiniz tek tek peygamberlik sözleri söyleyebilirsiniz.[l] **32** Peygamberler, ruhla verilen peygamberlik yeteneğini kontrolleri altında tutmalıdırlar. **33** Çünkü Tanrı kargaşa değil barış[m] Tanrısıdır.[n]

BÖLÜM 14

a 1Ko 14:4
1Ko 14:26
b 1Ko 12:10
1Ko 14:5
c 1Ko 14:2
ç Kl 3:16
d Me 47:7
e 2Ko 1:20
f 1Ko 14:26
g 1Ko 14:6
h 1Ko 14:4
ı Me 119:99
Ef 4:14
İb 5:13
i Yr 4:22
Ro 16:19
j Flp 3:15
İb 5:14
1Pe 2:2
k Tkr 28:49
İş 28:11
Yr 5:15
l İş 28:12
m Elç 2:13
n Elç 2:4

2. Sütun

a Elç 2:37
b 1Ko 14:11
c Ef 5:13
ç Da 2:47
d İş 45:14
Zk 8:23
e 1Ko 12:10
f Ro 14:19
2Ko 12:19
g 1Ko 14:5
h 1Ko 14:4
ı Elç 13:1
Ef 4:11
i 1Se 5:21
j 1Ko 12:10
k İb 10:25
l Ro 12:6
1Se 5:20
m Ro 15:33
n 1Ko 14:40
Ga 5:25
Kl 2:5

Kutsal kişilerin tüm cemaatlerinde olduğu gibi, **34** kadın cemaatte sessizce dinlesin,[a] onun konuşma yapmasına izin yoktur, Kanunun[b] da dediği gibi, boyun eğsin.[c] **35** Eğer bir şey öğrenmek isterse evde kocasına sorsun, kadının cemaatte konuşması ayıptır.[ç]

36 Yoksa Tanrı'nın Sözü sizden mi çıkıp yayıldı,[d] ya da yalnız size mi erişti?

37 Eğer biri kendisinin bir peygamber ya da ruhun verdiği yeteneğe sahip biri olduğunu düşünüyorsa, size yazdıklarımı kabul ettiğini göstersin; çünkü bunlar Efendimizin* emirleridir.[e] **38** Bunları anlamak istemeyen anlamasın. **39** Sonuç olarak kardeşlerim, peygamberlik sözleri söylemeye hevesli olun,[f] ancak farklı diller konuşmayı da engellemeyin.[g] **40** Fakat her şey uygun ve düzenli biçimde olsun.[h]

15 Kardeşler, size bildirdiğim,[ı] sizin de benimseyip bağlı kaldığınız[i] iyi haberi[j] yeniden hatırlatıyorum. **2** Size bildirdiğim iyi habere sıkıca bağlı kalırsanız, o sözler aracılığıyla da kurtulursunuz;[k] yoksa, gerçekten boşuna iman etmiş olursunuz.[l]

3 Kendi aldığım[m] ve size de aktardığım en önemli şeylerden biri şudur: Kutsal Yazılara göre Mesih bizim günahlarımız için öldü[n] **4** ve gömüldü.[o] Evet o, Kutsal Yazılara göre[ö] üçüncü günde[p] diriltildi.[r] **5** Sonra Kifas'a,[s] ardından onikilere göründü.[a] **6** Ardından bir kerede beş yüzü aşkın kardeşe göründü. Onlardan çoğu bugün de hayattadır,[b] bazılarıysa ölüm uykusuna dalmıştır. **7** Ardından Yakup'a,[c] sonra tüm elçilere göründü.[ç] **8** Hepsinden sonra, erken doğmuş çocuğa benzeyen bana da göründü.[d]

9 Evet, ben elçilerin en küçüğüyüm,[e] elçi olarak adlandırılmaya bile layık değilim, çünkü Tanrı'nın cemaatine zulmettim.[f] **10** Fakat şu anda neysem, Tanrı'nın lütfu sayesindedir.[g] O'nun bana gösterdiği lütuf boşuna olmadı,[h] çünkü hepsinden çok emek verdim;[ı] aslında ben değil, benimle olan Tanrı'nın lütfu bunu yaptı.[i] **11** Dolayısıyla, duyuran ister onlar olsun ister ben, iyi haber böyle duyuruluyor ve siz de böyle iman ediyorsunuz.[j]

12 Eğer Mesih'in ölüyken diriltildiği duyuruluyorsa,[k] nasıl oluyor da aranızdan bazıları "dirilme yoktur" diyor?[l] **13** Gerçekten dirilme yoksa Mesih de dirilmemiştir.[m] **14** Mesih dirilmemişse, elbette yaptığımız duyuru da boş, imanımız da boştur.[n] **15** Üstelik, biz Tanrı hakkında şahitlik ederek[o] O'nun Mesih'i dirilttiğini[ö] söylediğimizden, O'na karşı yalancı şahitlik[p] edenler durumunda oluruz; çünkü ölüler gerçekten dirilmeyecekse, Tanrı aslında Mesih'i de diriltmemiştir.[r] **16** Evet, ölüler diriltilmeyecekse Mesih de diriltilmemiştir. **17** Dahası, Mesih diriltilmediyse sizin imanınız da işe yaramaz; hâlâ günahlar

1Ko 14:37* Ya da "Rab", Yunanca *Kyrios*.

BÖLÜM 14

a 1Ti 2:11
1Ti 2:12
b Ba 3:16
c 1Ko 11:3
Ef 5:22
Kl 3:18
Tit 2:5
1Pe 3:1
ç 1Ko 11:6
d İş 2:3
e 1Yh 4:6
f 1Ko 12:31
1Se 5:20
g 1Ko 14:27
h 1Ko 14:33
Kl 2:5

BÖLÜM 15

ı Elç 18:11
i Ro 5:2
j Ga 1:11
k Ro 1:16
l Ga 3:4
m Ga 1:12
n Me 22:15
İş 53:8
İş 53:12
Da 9:26
1Pe 2:24
o İş 53:9
Mt 27:60
ö Me 16:10
İş 53:10
Yun 2:10
p Lu 24:46
r Mt 28:7
s Lu 24:34

2. Sütun

a Yhn 20:26
b Mt 28:17
c Elç 12:17
ç Elç 1:2
Elç 1:6
d Elç 9:4
1Ko 9:1
e Ef 3:8
f Elç 8:3
Ga 1:13
1Ti 1:13
g Ef 4:7
h 2Ko 6:1
ı 2Ko 11:23
i Flp 2:13
j Elç 18:10
k Elç 4:2
Elç 17:31
l Mt 22:23
Elç 26:8
m Ro 10:7
n 1Se 4:14
o Elç 1:22
ö Elç 2:24
Elç 4:10
Elç 13:30
p Elç 3:15
r Elç 17:31
1Ko 6:14

içindesiniz.[a] **18** Mesih yolunda ölenler[b] de yok olup gitmiştir.[c] **19** Eğer yalnızca bu hayat için ümidimizi Mesih'e bağladıksa[ç] tüm insanlar arasında en acınacak durumdakiler biziz.

20 Ancak Mesih, ölüm uykusundan diriltilenlerin[d] ilkidir.*[e] **21** Çünkü ölüm[f] bir adam aracılığıyla olduğu gibi, ölülerin dirilmesi[g] de bir adam aracılığıyladır. **22** Nasıl hepsinin ölümü Âdem'le bağlantılıysa,[h] yaşam almaları da Mesih'le bağlantılıdır.[ı] **23** Ancak herkes kendi sırası geldiğinde diriltilecek; Mesih ilktir;[i] sonra, Mesih'in hazır bulunuşu sırasında,[j] Mesih'in olanlar diriltilecek. **24** En sonunda, tüm yönetimleri, makamları ve iktidarları sona erdiren Mesih, krallığı Babası olan Tanrı'ya teslim edecek.[k] **25** Çünkü Tanrı tüm düşmanlarını ayaklarının altına serene dek onun kral olarak saltanat sürmesi gerekir.[l] **26** Son düşman olarak, ölüm sona erdirilecek.[m] **27** Tanrı "Her şeyi ayakları altına sererek onun yetkisine verdi."[n] Ancak, 'Her şey onun yetkisine verildi'[o] dediğinde, her şeyi onun yetkisine vereni bunun dışında tuttuğu bellidir.[ö] **28** Her şey onun yetkisine verildiği zaman,[p] Oğul kendisi de her şeyi onun yetkisine verenin[r] yönetimine boyun eğecektir ki, Tanrı herkesin her şeyi olsun.[s]

29 Aksi halde, ölüler olmak üzere vaftiz edilenlerin durumu ne olur?[ş] Ölüler diriltilmeyecekse,[t] neden bu amaçla vaftiz ediliyorlar?[a] **30** Biz de neden her an tehlike içindeyiz?[b] **31** Her gün ölümle yüz yüzeyim.[c] Gerçekten, bunu Efendimiz Mesih İsa yolunda sahip olduğum siz kardeşlerimden ötürü, kıvançla söylüyorum.[ç] **32** Eğer Efesos'ta vahşi hayvanlarla boğuşurken[d] bunu diğer insanlar gibi yaptımsa, bana ne yararı olur? Eğer ölüler diriltilmeyecekse, "Yiyelim, içelim, nasıl olsa yarın öleceğiz."[e] **33** Aldanmayın. Kötü arkadaşlar iyi alışkanlıkları bozar.[f] **34** Aklınızı başınıza toplayın,[g] doğruluk yolunu izleyin ve günahı alışkanlık edinmeyin, çünkü bazıları Tanrı bilgisinden yoksundur.[h] Bunu sizi utandırmak için söylüyorum.[ı]

35 Yine de bazıları şöyle der: "Ölüler nasıl diriltilir? Ne tür bir bedenle hayata gelirler?"[i] **36** Ne kadar akılsızca! Senin ektiğin şey ölmedikçe canlanmaz ki.[j] **37** Ektiğin, gelişecek bitkinin kendisi değil, bir çıplak tanedir.[k] Bu bir buğday ya da herhangi bir tahıl tanesi olabilir. **38** Tanrı'nın ona uygun görüp[l] verdiği bir beden vardır;[m] her bir tohuma ayrı bir beden vermiştir. **39** Tüm canlıların eti de aynı değildir; insanlarınki başka, sığırlarınki başka, kuşlarınki başka, balıklarınki başkadır.[n] **40** Göğe ait[o] varlıklar ve yere ait varlıklar[o] vardır; göğe ait varlıkların ihtişamı[p] ayrı, yere ait varlıkların ihtişamı ayrıdır. **41** Güneşin ihtişamı[r] başka, ayınki[s] başka, yıldızlarınki[s] başkadır; gerçekten parlaklık açısından yıldızlar da birbirinden farklıdır.

BÖLÜM 15

a Ro 4:25
İb 7:25
b Elç 7:59
c 1Ko 15:14
ç Yhn 1:12
d Elç 26:23
1Pe 1:3
e Le 23:10
Kl 1:18
f Ba 3:19
g Yhn 11:25
h Ro 5:12
ı Ro 5:17
Ro 6:23
i Vh 1:5
j Mt 24:3
Mt 25:31
1Se 4:16
k Me 110:2
Da 2:44
l Me 110:1
m Vh 20:14
n Me 8:6
Ef 1:22
o İb 2:8
ö 1Pe 3:22
p Flp 3:21
r Yhn 3:35
Yhn 14:28
s 1Ko 3:23
ş Ro 6:4
t Elç 17:31

2. Sütun

a 1Ko 12:13
Ga 3:27
b Ro 8:36
2Ko 11:26
c 1Ko 4:9
ç 1Se 2:19
d 2Ko 1:8
e İş 22:13
f Öz 13:20
1Ko 5:6
2Pe 2:2
g Ro 13:11
Ef 5:14
h 1Se 4:5
ı 1Ko 6:5
i 1Yh 3:2
j Yhn 12:24
k Ba 1:11
l 1Ko 12:18
m Ba 1:12
n Ba 1:28
o Ba 22:11
Da 7:10
ö Ba 2:7
İb 2:7
p Mt 28:3
Lu 24:4
r Me 72:5
s Ba 1:16
ş Da 12:3

1Ko 15:20* Sözcük anlamıyla, "ilk ürün." 23. ayet için de geçerli.

42 Ölülerin diriltilmesi de
böyledir.[a] Çürüyen yapıda ekilir, çürümeyen yapıda diriltilir.[b]
43 İtibarsız durumda ekilir,[c] ihtişam içinde diriltilir.[ç] Zayıf durumda ekilir,[d] kudretle diriltilir.[e]
44 Maddi varlık olarak ekilir,[f] ruhi varlık olarak diriltilir.[g] Maddi varlıklar olduğu gibi ruhi varlıklar da vardır. **45** Hatta şöyle yazılmıştır: "İlk insan Âdem yaşayan can* oldu."[h] Son Âdem hayat veren[ı] ruh[i] oldu. **46** Ancak ilki ruhi değil, maddi bir varlıktı; ruhi olan sonradan geldi.[j] **47** İlk adam yerden ve topraktandı;[k] ikincisi göktendi.[l]
48 Topraktan olan o adam[m] nasılsa, topraktan olan diğerleri de öyledir; gökten olan o adam[n] nasılsa, gökten olan diğerleri de öyledir.[o] **49** Topraktan olanın tüm özelliklerini nasıl taşıyorsak,[ö] gökten olanın da tüm özelliklerini taşıyacağız.[p]

50 Bununla birlikte kardeşlerim, şunu söyleyeyim, etten kemikten* olan, Tanrı'nın krallığını miras alamaz,[r] çürüyen de çürümezliği miras alamaz.[s]
51 Bakın, size bir kutsal sır söyleyeyim: Hepimiz ölüm uykusuna dalmayacağız, fakat hepimiz değiştirileceğiz.[ş] **52** Bu, son borazan çalındığı sırada bir anda, göz açıp kapayana dek olacak. Borazan[t] çalacak, ölüler çürümez yapıda diriltilecek ve biz değiştirileceğiz. **53** Çürümeye mahkûm olan çürümezliğe,[u] ölüme mahkûm olan[ü] ölümsüzlüğe bürünmelidir. **54** Çürümeye mahkûm olan çürümezliğe büründüğünde ve ölüme mahkûm olan ölümsüzlüğe büründüğünde, yazılmış olan şu söz gerçekleşecek: "Ölüm[a] sonsuza dek yok olup gitti."[b] **55** "Ey ölüm, nerede senin zaferin? Nerede senin zehirli iğnen?"[c] **56** Ölüm getiren iğne[ç] günahtır ve günahın gücü Kanundan gelir.[d] **57** Tanrı'ya şükürler olsun ki, bize Efendimiz İsa Mesih aracılığıyla zafer veriyor![e]

58 O halde sevgili kardeşlerim, Rab* yolunda emeğinizin boşuna olmadığını bilerek,[f] her zaman Rabbin işiyle meşgul,[#g] kararlı ve sarsılmaz olun.[h]

16 Kardeşlerle*[1] ilgili para yardımı[i] konusunda siz de Galatya cemaatlerine[j] verdiğim talimata uyun. **2** Her biriniz haftanın ilk günü kendi maddi gücüne göre kenara bir miktar ayırsın, böylece ben geldiğimde toplama işi olmasın. **3** Oraya geldiğimde, bağışınızı sizin mektuplarla onay verdiğiniz[k] kişiler eliyle Yeruşalim'e göndereceğim. **4** Ancak oraya benim gitmem gerekiyorsa, onlar da yanımda gelir.

5 Fakat Makedonya'dan geçtiğim zaman yanınıza geleceğim; çünkü oradan geçmeliyim.[l] **6** Belki biraz sizinle kalırım, hatta kışı orada geçiririm, sonra gideceğim yere siz beni yolcu edersiniz.[m] **7** Sizi yalnızca geçerken uğrayıp görmek değil,

BÖLÜM 15
a Yhn 12:25
b Ro 2:7
c Yhn 17:14
ç Kl 3:4
d 1Ko 1:27
e Vh 20:4
f 1Ko 6:13
g Yhn 14:3
h Ba 2:7
ı Yhn 5:26
i 1Ti 3:16
j 1Pe 3:18
k Ba 3:19
l Yhn 3:13
Yhn 6:33
m Ba 2:7
n Flp 3:20
o Flp 3:21
ö Ba 5:3
p Ro 8:29
r Yhn 3:3
s 1Pe 1:23
ş 1Se 4:17
t 1Se 4:16
u Ro 2:7
ü Ro 8:11
2Ko 5:4

2. Sütun
a Vh 20:6
Vh 21:4
b İş 25:8
c Ho 13:14
ç Ro 6:23
d Ro 3:20
Ro 7:13
e Yhn 3:16
Elç 4:12
1Yh 5:4
f 2Ta 15:7
1Ko 3:8
Vh 14:13
g Ro 12:11
h Kl 1:23
İb 3:14
2Pe 3:17

BÖLÜM 16
ı 2Ko 8:4
i Elç 24:17
Ro 15:26
j Ga 1:2
k 2Ko 8:19
l Elç 19:21
2Ko 1:16
m Elç 17:15
Ro 15:24
3Yh 6

1Ko 15:45* Ek 3'e bakın. **50*** Sözcük anlamıyla, "et ve kan"

1Ko 15:58* Ya da "Efendi", Yunanca *Kyrios*. **58#** Ya da "yapacak çok işiniz olsun" **16:1*** Sözcük anlamıyla, "kutsal kişiler"

Yehova'nın[a] izniyle[b] bir süre yanınızda kalmak da istiyorum.[c] **8** Ancak Pentekost Bayramına dek Efesos'tayım;[ç] **9** önümde büyük bir faaliyet kapısı açıldı,[d] fakat karşı koyanlar da çok.

10 Yine de, Timoteos[e] gelirse, yanınızdayken kaygıya kapılmaması için elinizden geleni yapın, çünkü o da benim gibi Yehova'nın işinde çalışıyor.[f] **11** Dolayısıyla hiç kimse onu küçümsemesin.[g] Yanıma gelebilmesi için kendisini selametle yolcu edin, çünkü kardeşlerle birlikte onu bekliyorum.

12 Kardeşimiz Apollos'a[h] gelince, kardeşlerle birlikte yanınıza gelmesi için çok yalvardım; ancak şimdi gelmek istemedi, fırsat bulunca gelecek.

13 Uyanık kalın,[ı] iman yolunda kararlı olun,[i] her zaman erkekçe davranın,[j] güçlü olun.[k] **14** Her şeyiniz sevgiyle olsun.[l]

15 Kardeşler, sizden bir ricam var. İstefanas'ın ev halkının Ahaya'da ilk iman edenler[m] olduğunu ve kendilerini kutsal kişilerin hizmetine verdiklerini[a] biliyorsunuz. **16** Siz de böyle kişilere, bu işe katılan ve emek verenlere her zaman boyun eğin.[b] **17** İstefanas,[c] Fortunatos ve Ahaikos'un burada oluşuna seviniyorum, sizin yokluğunuzu hissettirmiyorlar. **18** Onlar hem sizin hem de benim gönlümü ferahlattılar.[ç] Böyle kişileri takdir ettiğinizi gösterin.[d]

19 Asya cemaatleri size selam gönderiyor.[e] Akuila, Priska* ve onların evinde toplanan cemaat[f] de size en içten kardeş sevgilerini gönderiyorlar. **20** Tüm kardeşlerin selamları var. Birbirinizi kardeşçe öperek kucaklayın.[g]

21 Ben Pavlus, selamımı kendi elimle yazıyorum.[h]

22 Efendimizi sevmeyen lanetli olsun.[ı] Gel, ey Efendimiz![i] **23** Efendimiz İsa'nın lütfu sizinle olsun. **24** Mesih İsa yolunda olan sizlere sevgilerimi gönderiyorum.

1Ko 16:19* Ya da "Priskilla"

BÖLÜM 16

a Yk 4:15
1Yh 5:14
b Elç 18:21
c Elç 20:2
ç Elç 19:1
d Elç 19:10
e Elç 16:1
Flp 2:19
f Flp 2:20
1Ti 4:14
g 1Ti 4:12
h Elç 18:24
ı 1Se 5:6
i 1Ko 15:58
Flp 1:27
j Elç 4:30
k Ef 6:10
Kl 1:11
l 1Ko 13:4
1Pe 4:8
m Ro 16:5

2. Sütun

a 2Ko 8:4
İb 6:10
b Flp 2:29
1Se 5:12
1Ti 5:17
c 1Ko 1:16
ç 2Ko 7:13
d Flp 2:29
e Ro 16:5
f Flm 2
g Ro 16:16
h 2Se 3:17
Flm 19
ı Ga 1:8
i Vh 22:20

KORİNTOSLULARA

İKİNCİ MEKTUP

1 Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi[a] olan Pavlus'tan ve kardeşimiz Timoteos'tan,[b] Tanrı'nın Korintos'taki cemaatine ve tüm Ahaya[c] bölgesindeki kardeşlere,*[ç]

2Ko 1:1* Sözcük anlamıyla, "kutsal kişilere"

BÖLÜM 1

a 1Ko 1:1
1Ti 1:1
b Elç 16:1
Flp 2:20
c 1Se 1:8
ç Kl 1:2

2. Sütun

a Ro 1:7
Ef 1:3
Flp 1:2

2 Babamız Tanrı'nın ve Efendimiz İsa Mesih'in lütfu ve barışı sizinle olsun.[a]

3 Efendimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babasına[b] şükürler olsun; O merhamet dolu[c] Babadır, her tesellinin kaynağı olan Tan-

b Yhn 20:17; Ef 4:6; **c** Çk 34:6; Me 86:5; Mi 7:18.

rı'dır.[a] **4** Tüm sıkıntılarımızda bizi teselli ederek,[b] bizim de Kendisinden aldığımız teselliyle,[c] sıkıntı çeken herkesi teselli edebilmemizi[ç] sağlayan O'dur. **5** Mesih uğruna çektiğimiz sıkıntılar nasıl çoğalıyorsa,[d] Mesih aracılığıyla bulduğumuz teselli de öyle çoğalıyor.[e] **6** Biz sıkıntıdaysak sizin teselli bulmanız ve kurtuluşa erişmeniz[f] içindir. Teselli ediliyorsak yine sizin teselli bulmanız içindir; bu teselli bizim çektiğimiz aynı sıkıntılara[g] dayanmanızı sağlar. **7** Dolayısıyla, sıkıntılara bizimle nasıl ortak oldunuzsa teselliye de ortak olacağınızı[h] bilerek, sizinle ilgili ümidimizi aynen koruyoruz.

8 Kardeşler, Asya eyaletinde[ı] başımıza gelen sıkıntıdan habersiz kalmanızı istemeyiz. Gücümüzün ötesinde, ağır bir baskı altındaydık; öyle ki, hayatta kalacağımızı bile sanmıyorduk.[i] **9** Gerçekten, ölüm hükmünü içimizde hissettik. Bu, kendimize değil, ölüleri dirilten[j] Tanrı'ya güvenelim[k] diye oldu. **10** O bizi ölüm gibi büyük bir tehlikeden kurtardı ve kurtaracaktır da;[l] ümidimizi O'na bağlıyoruz, ileride bizi yine kurtaracaktır.[m] **11** Sizler de yakarışlarınızla bize yardımcı olabilirsiniz;[n] böylece pek çok kişinin duasıyla[o] bize gösterilen lütuftan ötürü, yine pek çok kişi tarafından bizimle ilgili şükürler[ö] sunulabilir.

12 Bu dünyada, özellikle size karşı, insan bilgeliğine[p] değil, Tanrı'nın lütfuna dayanarak kutsallık ve Tanrı'dan öğrendiğimiz içtenlikle davrandığımızı rahat bir vicdanla[a] söyleyebiliriz ve bununla övünürüz. **13** Gerçekten, size iyi bildiğiniz ve tam olarak farkında olduğunuz şeylerin dışında bir şey yazmıyoruz. Umarım sonuna kadar da bunların farkında olmaya devam edersiniz.[b] **14** Şimdiden bir ölçüde farkında olduğunuz gibi, siz bizim için Efendimiz İsa'nın günün-de[c] nasıl övünç kaynağı olacaksanız, biz de sizin için övünç kaynağıyız.[ç]

15 Bu güvenle, size ikinci kez sevinç vesilesi yaratmak[d] için oraya gelmeye niyetlenmiştim.[e] **16** Yanınızda mola verdikten sonra Makedonya'ya gitmek,[f] sonra Makedonya'dan tekrar size dönmek[g] ve Yahudiye'ye sizin tarafınızdan yolcu edilmek[h] istiyordum. **17** Bu niyetim geçici bir heves[ı] miydi? Kendi keyfime göre[i] bir şeyler tasarladım da, "Evet, Evet" derken sonra "Hayır, Hayır" mı dedim?[j] **18** Tanrı'nın güvenilirliği nasıl kesinse, bizim de size bir şey söylerken hem 'Evet' hem 'Hayır' demediğimiz öyle kesindir. **19** Çünkü, Silvanus, Timoteos[k] ve benim aracılığımla aranızda duyurulan Tanrı'nın Oğlu,[l] Mesih İsa hem Evet hem Hayır olmadı. Onun Eveti yalnızca Evet oldu.[m] **20** Tanrı'nın ne kadar vaadi[n] varsa, hepsi onun sayesinde Evet oldu.[o] Dolayısıyla, biz de Tanrı'yı yüceltmek üzere onun aracılığıyla Kendisine "Amin"[ö] diyebiliyoruz. **21** Sizin ve bizim Mesih'e ait olduğumuza dair güvence veren ve bizi mesheden[p] Tanrı'dır. **22** O, bize mührünü vurdu[r] ve

BÖLÜM 1

a İş 51:3
Ro 15:5
b Me 23:4
2Ko 7:6
c Ro 15:4
2Se 2:16
ç Ef 6:22
1Se 4:18
d 1Ko 4:11
Kl 1:24
e Flp 2:1
2Se 2:16
f Ef 1:13
g Ro 8:17
1Pe 3:17
1Pe 4:16
h Ro 8:18
2Ti 2:12
ı Elç 19:22
Elç 20:18
i Elç 19:23
1Ko 15:32
1Ko 16:9
2Ko 11:23
j İb 11:19
k Me 33:20
Yr 17:7
2Ko 12:10
l Me 34:19
2Pe 2:9
m Me 34:7
2Ti 4:18
n Ro 15:30
Flp 1:19
Flm 22
o Elç 12:5
ö 2Ko 9:11
p 1Ko 2:4

2. Sütun

a Elç 23:1
b 1Ko 4:14
c Flp 2:16
1Se 2:19
ç 2Ko 5:12
d Elç 20:2
e 1Ko 4:19
f 1Ko 16:5
g Elç 20:3
h Elç 17:15
Ro 15:24
1Ko 16:6
ı 2Ko 10:2
i 2Ko 5:16
j Mt 5:37
Yk 5:12
k Elç 18:5
l Lu 1:35
Elç 9:20
m İb 13:8
n Ba 3:15
Ba 17:7
Ba 49:10
o Ro 15:8
ö 1Ko 14:16
Vh 3:14
p 1Yh 2:20
1Yh 2:27
r Ef 4:30

gelecek olanın teminatını,[a] yani ruhu[b] yüreklerimize koydu.

23 Tanrı şahidim[c] olsun ki, Korintos'a henüz gelmeyişim sizi esirgemek içindir.[ç] **24** İmanınız üzerinde hâkimiyet kurmaya çalışmıyoruz,[d] çünkü imanınızla[e] ayaktasınız.[f] Biz sevinciniz için çalışan iş arkadaşlarıyız.[g]

2 Size bir daha üzücü[h] bir ziyaret yapmamaya kendi adıma kararlıyım. **2** Eğer sizi üzersem,[ı] üzdüğüm sizlerden başka beni sevindirecek kim var? **3** Bunları yazdım ki, geldiğim zaman, sevinmem gereken kişiler[i] yüzünden üzülmeyeyim.[j] Çünkü benim sevincimin hepinizin sevinci olduğuna eminim.[k] **4** Size yüreğimde kederle, çok sıkılarak ve gözyaşları içinde[l] yazdım. Bunu siz üzülün diye değil,[m] size olan çok özel sevgimi bilin diye yaptım.

5 Biri üzüntüye yol açtıysa,[n] sadece beni değil bir ölçüde hepinizi üzdü. Yine de bu konuda fazla ağır konuşmak istemem. **6** Çoğunluğun aldığı bu tavır böyle bir adam için yeterli bir azarlamadır.[o] **7** Şimdi ise, aşırı üzüntü içinde kaybolup gitmemesi için bu kişiyi gönülden bağışlamalı[ö] ve teselli etmelisiniz.[p] **8** Bu yüzden, ona olan sevginizi[r] kanıtlamanızı rica ediyorum. **9** Ayrıca, her konuda itaatli[s] olup olmadığınızı görmek için de böyle yazıyorum. **10** Birinin bir yanlışını gönülden bağışlarsanız, ben de bağışlarım.[ş] Aslında ben, her ne olursa olsun, bir şeyi gönülden bağışladımsa bunu Mesih'in önünde sizin uğrunuza yaptım ki, **11** Şeytan'ın oyununa gelmeyelim.[a] Biz onun düzenlerinden[b] habersiz değiliz.

12 Mesih hakkındaki iyi haberi bildirmek için Troas'a[c] gittiğimde ve Efendimizin yolunda önümde bir kapı açıldığında,[ç] **13** kardeşim Titus'u bulamadığımdan içim rahat değildi.[d] Onlarla vedalaşıp Makedonya'ya[e] gitmek üzere yola çıktım.

14 Bizi Mesih'le birlikte[f] her zaman zafer alayında yürüten[g] ve onun bilgisinin kokusunu bizim aracılığımızla her yere yayan[h] Tanrı'ya şükürler olsun! **15** Hem kurtuluşa gidenler hem de yok edilmeye gidenler[ı] arasında, Tanrı için Mesih'in hoş kokusuyuz.[i] **16** İkinci grup için ölümün öldüren kokusu,[j] birinciler içinse hayatın yaşatan kokusuyuz. Kim böyle bir şey için yeterli durumdadır?[k] **17** Biz; çünkü biz birçokları gibi[l] Tanrı'nın sözünün seyyar satıcılığını yapmıyoruz.[m] Tanrı'nın gönderdiği kişiler olarak, O'nun gözü önünde ve Mesih'le birlik içinde, içtenlikle konuşuyoruz.[n]

3 Şimdi tekrar kendimizi tavsiye etmeye mi başlıyoruz?[o] Yoksa bazıları gibi, sizin için ya da sizden alacağımız tavsiye mektuplarına[ö] mı ihtiyacımız var? **2** Tüm insanlar tarafından bilinen ve okunan,[p] yüreklerimize yazılmış mektubumuz sizsiniz.[r] **3** Biz hizmetkârlar[s] tarafından yazılan, Mesih'in mektubu olduğunuz açıkça görülüyor; sizler, mürekkeple değil yaşayan Tanrı'nın ruhuyla,[ş]

BÖLÜM 1

a 2Ko 5:5
Ef 1:14
b Ro 8:9
Ro 8:23
1Ko 12:13
c Ro 1:9
Fip 1:8
ç 1Ko 4:21
d İb 13:17
1Pe 5:3
e Ro 11:20
f 1Ko 15:1
g 1Ko 3:9
1Yh 1:3

BÖLÜM 2

h Ro 9:2
ı 1Ko 4:21
i 2Ko 7:16
j 2Ko 12:21
k Ga 5:10
l Elç 20:31
m 2Ko 7:8
n 1Ko 5:1
o 1Ti 5:20
ö Lu 15:24
p İb 12:12
r Ro 12:10
Kl 1:4
s 2Ko 10:6
ş Yhn 20:23

2. Sütun

a Lu 22:31
Ef 6:12
2Ti 2:26
b Ef 6:11
1Pe 5:8
c Elç 16:8
Elç 20:6
ç 1Ko 16:9
d Ga 2:3
Tit 1:4
e Elç 16:9
2Ko 7:5
f Vh 14:4
g Me 68:7
h Elç 8:5
ı 1Ko 1:18
i Ef 5:2
j Yhn 15:19
2Ko 4:3
1Pe 2:8
k 1Ko 15:10
l 2Ko 11:13
m 2Ko 4:2
n 2Ko 12:19

BÖLÜM 3

o 2Ko 5:12
2Ko 10:12
ö Elç 18:27
p Yhn 5:36
Yhn 10:38
r 1Ko 9:2
s Ro 15:16
1Ko 3:5
ş Yhn 14:17

taş levhalara[a] değil etten levhalara, yüreklere yazılmış[b] bir mektupsunuz.

4 Biz Mesih sayesinde Tanrı'nın önünde böyle bir güven[c] duyuyoruz. **5** Yeterliğimizin kendimizden kaynaklandığını düşünmüyoruz;[ç] yeterliğimiz Tanrı'dan kaynaklanır.[d] **6** Gerçekten de, bizi yeni ahdin hizmetçileri olmaya yeterli kılan O'dur.[e] Yazılı bir kanunun değil,[f] ruhun hizmetindeyiz;[g] yazılı kanun ölüme mahkûm eder,[h] ruh ise hayat verir.[ı]

7 Ölüm hükmü getiren[i] ve taşlara harf harf kazılmış[j] olan kanun bile bir ihtişam içinde gelmişti.[k] Öyle ki, İsrailoğulları, Musa'nın yüzünde beliren parlaklıktan ötürü ona bakamamışlardı.[l] Bir süre sonra kaybolacak bir parlaklık böylesine ihtişamlıysa, **8** ruh hizmeti,[m] bundan çok daha ihtişamlı olmaz mı?[n] **9** Evet, mahkûmiyete hizmet eden kanun[o] ihtişamlı[ö] olduysa, doğruluk hizmeti[p] ondan çok daha ihtişamlı[r] olur. **10** Aslında bir zamanlar ihtişamlı kılınmış olan, bu ihtişamını yitirmiştir;[s] çünkü onu gölgede bırakan bir ihtişam söz konusudur.[ş] **11** Eğer geçici olan ihtişamla geldiyse,[t] kalıcı olan çok daha ihtişamlı olur.[u]

12 Böyle bir ümidimiz[ü] olduğundan, büyük bir rahatlıkla konuşuyoruz. **13** Ayrıca biz Musa gibi yapmıyoruz; o, İsrailoğulları geçici olanın sonuna[v] dikkatle bakmasınlar diye yüzünü bir peçeyle örtmüştü.[y] **14** Fakat onların zihinsel yetileri körelmişti.[a] Örtülen o peçe eski ahit* okunurken hâlâ duruyor,[b] çünkü ancak Mesih aracılığıyla kaldırılabilir.[c] **15** Aslında, bugüne dek Musa'nın yazdıklarının her okunuşunda,[ç] onların yüreklerinin üzerinde bir peçe duruyor.[d] **16** Ancak kişi Yehova'ya* döndüğünde peçe kaldırılır.[e] **17** Yehova Ruhtur;[f] Yehova'nın[g] ruhu[h] neredeyse özgürlük oradadır.[ı] **18** Bizler,[i] Yehova'nın ihtişamını peçesiz yüzle bir ayna gibi yansıtırken,[j] Ruh olan Yehova'nın tam bir eseri[k] ve benzeri[l] haline gelene dek, ihtişam üzerine ihtişam kazanarak[m] değişimden geçiyoruz.[n]

4 Bize gösterilen merhamet sayesinde[o] bu hizmete[ö] sahip olduğumuzdan pes etmiyoruz. **2** Biz gizlice çevrilen yüz kızartıcı işleri[p] reddettik, kurnazlık yolundan gitmedik ve Tanrı'nın sözüne bir şey katmadık.[r] Bunun yerine, hakikati ortaya koyarak Tanrı'nın önünde her insanın vicdanı için iyi bir örnek olduk.[s] **3** Bildirdiğimiz iyi haberi gizleyen bir peçe varsa, yok olmaya gidenler[ş] açısından vardır. **4** Çünkü, Tanrı'nın yansıması[t] olan Mesih hakkındaki muhteşem iyi haberin[u] ışığı[ü] onlara erişmesin[v] diye, bu ortamın tanrısı[y] iman etmeyenlerin zihinlerini köreltmiştir.[z] **5** Biz kendimizle ilgili bir duyuru yapmıyoruz; Mesih İsa'nın

BÖLÜM 3

a Çk 31:18
Çk 34:1
b Öz 3:3
Öz 7:3
He 11:19
He 36:26
c Ef 3:12
ç Ro 15:18
1Ko 2:7
d Çk 4:15
Flp 2:13
1Yh 2:27
e İb 8:6
1Yh 2:20
f Ro 13:9
g Ro 7:6
h Ga 3:10
ı Yhn 6:63
i Ro 7:10
j Çk 31:18
Çk 32:16
k Çk 34:29
l Çk 34:30
m Elç 2:4
Ga 3:5
n İb 2:4
1Pe 4:14
o Tkr 27:26
ö Çk 34:35
p Ro 3:21
2Ko 5:18
r 2Ko 4:6
s Kl 2:15
ş Kl 2:17
t Çk 19:16
Çk 24:17
u İb 12:22
ü 1Pe 1:3
v Ro 10:4
y Çk 34:33

2. Sütun

a Ro 11:7
b İş 6:10
Yhn 12:40
c Ro 7:6
Ef 2:15
ç Elç 15:21
d Ro 11:8
e Çk 34:34
Ro 11:23
Ro 11:26
f Ba 6:3
Yhn 4:24
g İş 61:1
h Ga 5:18
ı Ro 6:14
Ro 8:15
Ga 5:1
Ga 5:13
i Ro 8:30
j Me 138:5
İş 40:5
İş 60:1
k 2Ko 4:6
l Ef 4:24
Ef 5:1
m Ro 8:30
1Ko 13:12
1Pe 1:4
1Yh 3:2
n Yhn 1:12
Ga 4:5

BÖLÜM 4

o Elç 9:15; ö Ro 11:13; 1Ti 1:12; p Ro 6:21; r 2Ko 2:17; 2Ko 6:3; 2Ko 8:20; Ga 1:9; s 2Ko 6:4; ş 2Ko 2:15; t Kl 1:15; İb 1:3; u 1Ti 1:11; ü Mt 5:14; v İş 60:2; Yhn 8:12; y Yhn 14:30; Ef 2:2; 1Yh 5:19; z 2Ko 11:14.

2Ko 3:14* Ek 18'e bakın. **16*** Ek 1'e bakın.

Efendimiz olduğunu, bizim de İsa uğrunda sizin hizmetkârlarınız[a] olduğumuzu duyuruyoruz.[b] **6** Çünkü "Karanlıkta ışık parlasın"[c] diyen Tanrı'dır. O, yüreklerimize ışığını saçıp[ç] onları Mesih'in yüzü[d] aracılığıyla Kendi muhteşem bilgisiyle[e] aydınlatmıştır.

7 Ancak sahip olduğumuz bu hazine[f] toprak[g] kaplar[h] içindedir, şöyle ki normalin ötesindeki gücün[ı] kendimizden[i] değil Tanrı'dan[j] olduğu görülsün. **8** Her yönden sıkıştırılmışız,[k] ancak kımıldayamaz durumda değiliz; şaşırmışız, ancak çıkmazda değiliz;[l] **9** zulüm görüyoruz, ancak yüzüstü bırakılmış değiliz,[m] yere vurulmuşuz,[n] ancak yok edilmiş değiliz.[o] **10** Ne zaman, nereye gitsek, bedenimiz Mesih'in ölümüne yol açan aynı kötü muameleye dayanıyor ki,[ö] Mesih'in hayatı da bedenimizde ortaya çıksın.[p] **11** Biz yaşayanlar, İsa'nın hayatı ölümlü bedenlerimizde ortaya çıksın diye,[r] İsa uğruna hep ölümle yüz yüzeyiz.[s] **12** Sonuç olarak, ölüm bizde, hayat da sizde etkisini gösteriyor.[ş]

13 Şimdi, "İman ettim, bu nedenle konuştum"[t] diyen kayıttaki aynı iman dolu ruha sahip olduğumuzdan, biz de iman ediyor ve bu nedenle konuşuyoruz. **14** Çünkü İsa'yı diriltenin bizi de onunla birlikte dirilteceğini ve onun önünde sizinle birlikte durduracağını[u] biliyoruz. **15** Çünkü her şey sizin içindir,[ü] çoğalmış olan lütuf, daha çok kişinin sunduğu şükranlar sayesinde daha da artsın ve böylece Tanrı yüceltilsin diyedir.[a]

16 Bundan ötürü pes etmiyoruz, dış görünüşümüzle yıpranıyorsak da, içimizdeki insan[b] günden güne yenileniyor. **17** Evet, yaşanan sıkıntı hafif ve geçicidir,[c] oysa bize kazandırdığı onur kat kat ağır basar ve kalıcıdır.[ç] **18** Biz gözümüzü görünen şeyler üzerinde değil, görünmeyen şeyler[d] üzerinde tutuyoruz. Çünkü görünenler geçicidir,[e] görünmeyenlerse ebedidir.[f]

5 Gerçekten de şunu biliyoruz ki, yerdeki meskenimiz,[g] yani çadır[h] misali bedenimiz yok olup gidecekse de,[ı] göklerde, insan eliyle yapılmamış,[i] Tanrı tarafından verilmiş ebedi bir meskenimiz[j] olacak. **2** Evet, şimdiki mekânımızda yaşarken, gökte bize ait olana bürünmeyi[k] içtenlikle arzulayarak inliyoruz.[l] **3** Çünkü gerçekten ona büründüğümüzde açıkta[m] olmayacağız. **4** Bu çadır misali bedeni taşıyan bizler üzerimizdeki ağırlıkla çöküyor ve inliyoruz. Aslında isteğimiz üzerimizdekini atmak değil, diğerini üzerimize almaktır.[n] Bu sayede, ölümlü olan, yaşamın içinde yutulup gidecektir.[o] **5** Bizi bunun için hazırlamış ve gelecek olanın teminatını,[ö] yani ruhu[p] bize vermiş olan Tanrı'dır.[r]

6 Bu nedenle her zaman cesaret doluyuz; bir taraftan da, meskenimiz bu beden olduğu sürece Efendimizden uzakta kalacağımızı[s] biliyoruz. **7** Çünkü biz

BÖLÜM 4

a 1Ko 1:23
b Mt 20:27
c Ba 1:3
ç 1Pe 2:9
d 2Pe 1:3
e Yhn 17:3
f 2Ko 4:1
g Me 8:4
İş 64:8
1Ko 15:47
h Elç 9:15
1Se 4:4
ı Ef 1:19
i 2Ko 12:9
Flp 4:13
j 1Ko 2:5
k 2Ko 7:5
l Me 7:1
1Ko 10:13
m İb 13:5
n Elç 14:19
o Vh 2:10
ö Ro 8:38
Flp 3:10
1Pe 4:13
p Elç 4:13
r 2Ko 6:9
s Ro 8:36
1Ko 4:9
1Ko 15:31
ş 2Ko 2:16
t Me 116:10
u Ro 8:11
1Ko 6:14
ü 1Ko 3:21

2. Sütun

a 2Ti 2:10
b Ro 7:22
Kl 3:10
c 1Pe 1:6
ç Mt 5:12
Ro 8:18
d Ro 8:34
2Ko 5:7
İb 11:1
e Me 37:10
Yk 1:11
f Da 7:27

BÖLÜM 5

g Vz 12:3
2Ko 4:7
h 2Pe 1:13
ı 2Pe 1:14
i 1Ko 15:48
1Ko 15:50
Flp 3:21
j Lu 16:9
k Ro 6:4
1Ko 15:48
l Ro 8:23
m Vh 3:18
n 1Ko 15:43
Flp 1:21
o 1Ko 15:53
1Pe 1:4
ö 2Ko 1:22
Ef 1:14

p Ro 8:23; 1Ko 12:13; **r** Ef 2:10; **s** Yhn 14:3.

gözle görülene değil imana dayanan bir yaşam sürüyoruz.[a] **8** Evet, cesaret doluyuz ve bu bedende kalmayıp Efendimizin yanında bir mesken edinmek bizi daha mutlu eder.[b] **9** Böylece, ister Efendimizin yanında ister ondan uzakta yaşayalım,[c] onu memnun etmeyi[ç] amaçlıyoruz. **10** Hepimiz Mesih'in hüküm kürsüsü önüne çıkmalıyız[d] ki, her birimiz iyi ya da kötü, bu bedenle yapmayı alışkanlık edindiğimiz şeyler neyse, karşılığını alalım.[e]

11 Bu nedenle, Efendimizden korkmanın[f] gereğini bilerek insanları ikna etmeye[g] devam ediyoruz, bizimse ne durumda olduğumuz Tanrı için açıktır. Sizin vicdanınız için de aynı durumda olduğumuzu umuyorum.[h] **12** Kendimizi size yeniden tavsiye etmeye[ı] çalışmıyoruz; yürekle değil[i] dış görünüşle övünenlere[j] verecek cevabınız olsun diye, bizimle övünmeniz[k] için neden gösteriyoruz. **13** Eğer bunu yapmakla aklı başında olmayan biri gibi davrandıysak,[l] bunu Tanrı için yaptık; eğer sağduyulu davranırsak[m] da sizler içindir. **14** Gerçekten de bizi zorlayan güç Mesih'in sevgisidir; çünkü şu sonuca vardık: Tek bir insan herkes uğruna öldü;[n] çünkü aslında hepsi ölmüş durumdaydı. **15** Evet, o herkes için öldü ki, yaşayanlar artık kendileri için değil,[o] kendileri uğruna ölen ve diriltilen[ö] için[p] yaşasınlar.

16 Sonuç olarak biz artık kimseyi insani özellikleriyle tanımıyoruz.[a] Şimdiye dek Mesih'i böyle tanımış olsak bile,[b] artık kesinlikle öyle tanımıyoruz.[c] **17** Eğer bir kimse Mesih'le birlik içindeyse, o yeni yaratılışa ait biridir;[ç] eski şeyler geçip gitti;[d] bakın, yeni şeyler ortaya çıktı.[e] **18** Fakat her şey Tanrı'dandır, O bizi Mesih aracılığıyla Kendisiyle barıştırdı,[f] bize de barıştırma hizmetini verdi;[g] **19** yani Tanrı Mesih aracılığıyla[h] bir dünyayı[ı] Kendisiyle barıştırdı[i] ve onların suçlarını hesaba katmadı;[j] barıştırma mesajını[k] da bize emanet etti.[l]

20 Dolayısıyla biz,[m] Mesih adına[n] hareket eden krallık elçileriyiz;[o] Tanrı bizim aracılığımızla[ö] ricada bulunuyor gibidir. Mesih adına, "Tanrı'yla barışın" diye yalvarıyoruz.[p] **21** Biz Kendi gözünde doğruluğa[r] erişelim diye, Tanrı günahı bilmeyeni[s] bizim için bir günah sunusu[ş] yaptı.

6 Onunla birlikte çalışanlar[t] olarak, Tanrı'nın lütfunu kabul edip bunun amacını gözden kaçırmamanız[u] için de size yalvarıyoruz. **2** Çünkü Tanrı şöyle diyor: "Kabul vaktinde seni işittim, kurtuluş gününde sana yardım ettim."[ü] İşte, Tanrı'nın kabul vakti[v] özellikle şimdidir. İşte, kurtuluş günü şimdidir.[y]

3 Hizmetimizde bir kusur bulunmasın diye,[z] başkalarını iman yolunda tökezletecek[a] hiçbir şey yapmıyoruz. **4** Tanrı'nın hizmetçileri olarak kendimizi her bakımdan tavsiye ederiz;[b] pek çok şeye tahammül ederek, sı-

BÖLÜM 5

a Ro 8:24
2Ko 4:18
b Flp 1:23
c Flp 1:24
ç Elç 10:35
d Elç 17:31
e Kl 3:24
Vh 22:12
f İb 10:31
1Pe 1:17
g Elç 18:4
h 2Ko 4:2
ı 2Ko 3:1
2Ko 10:12
i Yr 9:24
j Yr 9:23
2Ko 10:10
k 2Ko 1:14
l 2Ko 11:1
2Ko 11:16
m 2Ko 12:6
n İş 53:10
Mt 20:28
1Ti 2:6
o Ro 14:7
ö Elç 3:15
p Ro 6:11

2. Sütun

a Mt 12:50
2Ko 7:1
1Pe 4:6
b Mt 23:39
c Yhn 20:17
ç Ro 6:4
Ga 6:15
d İş 43:18
Ef 4:22
e Ef 4:24
f Ro 5:10
Ef 2:16
Kl 1:20
g Elç 20:24
h Ro 3:24
ı Ro 5:6
Ro 11:15
1Yh 2:2
i Me 37:29
Vh 21:3
j İş 43:25
Ro 4:25
Ro 5:18
k Elç 13:38
l Mt 28:19
m Flp 3:20
n Mt 25:40
o Ef 6:20
ö 2Ko 2:14
p Vh 22:17
r Tkr 21:23
Ro 1:17
s Yhn 8:46
İb 4:15
İb 7:26
ş Le 16:21
İb 9:28

BÖLÜM 6

t Mt 28:20
2Ko 5:20
u Ro 2:4
İb 12:15

ü İş 49:8; **v** Lu 4:19; **y** Yhn 9:4; İb 3:13; **z** 1Ko 9:22; **a** Ro 14:13; **b** 2Ko 4:2.

kıntılarda, ihtiyaç durumlarında, zorluklarda,[a] **5** dayaklarda, hapislerde,[b] karışıklıklarda, zahmetlerde, uykusuz gecelerde, yiyeceksiz kaldığımızda[c] bunu gösterdik. **6** Paklıkla, bilgiyle, tahammülle,[ç] iyilikle,[d] kutsal ruhla, ikiyüzlülükten uzak[e] sevgiyle, **7** doğruyu konuşmakla, Tanrı'nın gücüyle;[f] sağ ve sol elde doğruluk silahlarıyla[g] örnek olduk. **8** Onuru ve utancı, iyi ve kötü ünü yaşıyoruz; aldatıcılar gibiyiz,[h] ancak doğru sözlü kişileriz; **9** bilinmeyenler gibiyiz, yine de tanınanlarız;[ı] ölüme gidenler gibiyiz, ancak, işte yaşıyoruz;[i] cezayla terbiye edilenler[i] gibiyiz, yine de ölüme terk edilmedik,[k] **10** üzülenler gibiyiz, yine de hep sevinçliyiz, yoksullar gibiyiz, ancak birçoklarını zengin edenleriz, hiçbir şeyi olmayanlar gibiyiz, yine de her şeyimiz var.[l]

11 Ey Korintoslular, size içimizi döktük, yüreğimizde[m] yer açtık. **12** Bizim yüreğimizde size bol bol yer var,[n] fakat sizin şefkatinizde bize yer yok.[o] **13** Bize aynı şekilde karşılık verebilmeniz için (çocuklarımmışsınız[o] gibi söylüyorum) siz de yüreğinizde yer açın.

14 İman etmeyenlerle aynı bağın* içine girmeyin.[p] Çünkü doğrulukla kanunsuzluk arasında nasıl bir birlik olabilir?[r] Ya da ışığın karanlıkla[s] paylaştığı ne olabilir? **15** Mesih ile Belial*[ş] arasında nasıl bir uyum olabilir? İman edenle iman etmeyen arasında ortak[a] ne olabilir? **16** Tanrı'nın mabediyle putlar[b] arasında nasıl bir uyuşma olabilir? Çünkü biz yaşayan Tanrı'nın mabediyiz;[c] Tanrı'nın söylediği gibi: "Aralarında oturacağım[ç] ve aralarında yürüyeceğim, Ben onların Tanrısı olacağım, onlar da Benim halkım olacak."[d] **17** "Yehova diyor ki, 'Onların arasından çıkın ve ayrılın; kirli olana dokunmaktan vazgeçin';[e] 'Ben sizi kabul edeceğim.' "[f] **18** "Mutlak Güce Sahip[g] Yehova diyor ki, 'Ben size baba olacağım,[h] siz Benim oğullarım ve kızlarım olacaksınız.' "[ı]

7 Dolayısıyla sevgili kardeşler, bu vaatleri[i] aldığımıza göre, kendimizi bedeni ve ruhu kirleten[i] her şeyden arındırıp[k] Tanrı korkusuyla tam bir kutsallığa erişelim.[l]

2 Yüreklerinizde bize yer açın.[m] Kimseye haksızlık etmedik, kimsenin ahlakını bozmadık, kimseden çıkar sağlamadık.[n] **3** Bunu sizi mahkûm etmek için söylemiyorum. Daha önce dediğim gibi, yüreğimizde öyle bir yeriniz var ki, biz sizinle yaşar sizinle ölürüz.[o] **4** Sizinle her şeyi rahatça konuşabilirim. Benim övünç kaynağım sizlersiniz.[o] Artık içim tam anlamıyla rahatladı,[p] çektiğimiz bunca sıkıntının içinde sevinçten coşuyorum.[r]

5 Gerçekten de, Makedonya'ya[s] geldiğimizde rahat yüzü görmedik,[ş] her yönden sıkıntılar

2Ko 6:14* Sözcük anlamıyla, "dengesiz bir boyunduruğun" **15*** Anlamı "İşe Yaramaz." Kötü olan Şeytan'a atfen kullanılır.

BÖLÜM 6

a 2Ko 11:23
b Vh 2:10
c 2Ko 11:27
ç Ef 4:2
Kl 3:13
1Se 5:14
d Mi 6:8
Ef 4:32
e Ro 12:9
1Ti 1:5
f 1Ko 2:4
g 2Ko 10:4
Ef 6:11
h Mt 10:16
ı Elç 4:13
2Ko 4:10
i 2Ko 4:11
j Me 118:18
İb 12:6
k Elç 14:19
2Ko 4:9
l Flp 4:13
Vh 2:9
m 2Ko 8:16
n 2Ko 12:15
o 1Pe 2:17
1Yh 4:20
ö 1Ko 4:14
p Çk 23:32
Tkr 7:3
1Kr 11:4
1Ko 7:39
r 1Ko 5:11
Yk 4:4
s Ef 5:8
ş Mt 4:10
Vh 12:7

2. Sütun

a 1Ko 10:21
b 1Ko 10:14
c 1Ko 3:16
1Ko 6:19
ç Çk 29:45
Le 26:11
d Le 26:12
He 37:27
Zk 8:8
e İş 52:11
Yr 51:45
Vh 18:4
f He 20:41
2Ko 7:1
g Vh 1:8
h 2Sa 7:14
ı İş 43:6
Ho 1:10
Yhn 1:12

BÖLÜM 7

i 2Ko 6:16
2Pe 1:4
j Zk 13:2
Ro 12:1
1Ti 1:5
k 1Ti 3:9
1Yh 3:3
l 2Ko 1:12
Vh 14:7
m Ro 12:10
2Ko 6:12

n Elç 20:33; 2Ko 12:17; **o** 2Ko 6:12; **ö** 1Ko 1:4; 2Ko 1:14; **p** 2Ko 1:4; **r** Flp 2:17; Flm 7; **s** Elç 20:1; **ş** 2Ko 2:13.

içinde kaldık;[a] dışarıda mücadeleler, içeride korkular vardı. **6** Yine de, düşkünleri teselli eden Tanrı,[b] Titus'un yanımıza gelmesiyle bizi teselli etti. **7** Yalnızca onun gelmesi değil, sizden yana içinin rahatlamış olması da bizim için bir teselli kaynağıydı. Çünkü bana olan içten ilginiz, özleminiz ve yasınız hakkında haber getirdi;[c] böylece bir kez daha sevindim.

8 Dolayısıyla, mektubumla sizi üzdümse de,[ç] pişman değilim. Baştan pişman oldum (çünkü mektubumun kısa bir süre için de olsa sizi üzdüğünü anladım). **9** Fakat şimdi seviniyorum. Üzüldüğünüz için değil, üzüntünüzle tövbeye yöneldiğiniz için.[d] Evet, Tanrı'nın istediği şekilde üzüldüğünüz[e] ve böylece bizden ötürü bir zarar görmeyeceğiniz için seviniyorum. **10** Çünkü Tanrı'nın istediği türden üzüntü, kurtuluş sağlayan tövbeye yol açar ve bu pişmanlık yaratmaz;[f] bu dünyaya özgü üzüntüyse ölüm getirir.[g] **11** Bakın, Tanrı'nın istediği tarzda üzüntü duymanız[h] sizde gerçekten içten bir çaba yarattı; evet, arındınız. Bu sizde öfke, korku, özlem ve gayret yarattı; evet, yanlışı düzelttiniz![ı] Bu meselede saflığınızı ve temizliğinizi her yönden kanıtladınız. **12** Size yazdımsa da, kesinlikle haksızlık yapan[i] ya da haksızlığa uğrayan kişi için değil, sözümüzü dinlemek konusundaki içten çabanızın Tanrı'nın önünde ortaya çıkması için yazdım. **13** İçimizin rahatlamasının nedeni de budur.

BÖLÜM 7

a 2Ko 4:8
b 2Ko 1:3
c Öz 25:25
ç 2Ko 2:4
2Ko 10:10
d Yr 31:19
Elç 26:20
e Elç 8:22
f Me 32:5
Mt 26:75
1Yh 1:9
g Ba 4:13
Mt 27:5
İb 12:17
h Yr 3:25
Yr 50:4
Elç 2:37
ı Mt 3:8
Elç 26:20
i 1Ko 5:5
1Ko 5:13

2. Sütun

a Ba 45:27
1Ko 16:18
b 2Ko 8:24
c 2Ko 2:9
İb 13:17
ç 2Se 3:4

BÖLÜM 8

d Ro 15:26
e Ro 12:8
f Mr 12:44
Elç 11:29
2Ko 9:7
g Ro 15:25
1Ko 16:1
2Ko 9:1
h Ro 6:13
ı 2Ko 12:18
i 1Ko 1:5
j 2Ko 9:8

Rahatlamamızın yanı sıra Titus'un sevincini görmek sevincimizi daha da artırıyor, çünkü sizler onun gönlünü ferahlatmışsınız.[a] **14** Eğer ona sizinle ilgili övündümse, mahcup olmadım; size söylediğimiz her şey nasıl doğruysa, Titus'un önündeki övünmemizin[b] de doğru olduğu görüldü. **15** Sizlerin itaatini,[c] kendisini nasıl derin bir saygıyla kabul ettiğinizi hatırladıkça, size karşı daha büyük bir şefkat duyuyor. **16** Sizin sayenizde her bakımdan cesaret bulduğuma seviniyorum.[ç]

8 Kardeşler şimdi size, Tanrı'nın Makedonya cemaatlerine[d] bağışladığı lütuf hakkında bilgi vermek istiyoruz. **2** Onlar, sıkıntılar içinde ağır bir sınavdan geçerlerken, aşırı yoksullukları ve coşkun sevinçleri büyük bir cömertlik doğurdu.[e] **3** Sizi temin ederim, ellerinden geldiğince,[f] hatta daha da fazla cömertlik gösterdiler. **4** Kendileri bağışlara ve kutsal kişilere yapılan yardımla ilgili hizmete[g] katılma ayrıcalığına sahip olmak için bize yalvarıp yakardılar. **5** Umduğumuzun da ötesine geçtiler, çünkü kendilerini önce Rabbin eline,[h] sonra da O'nun isteğiyle bizim elimize bıraktılar. **6** Bunun üzerine Titus'u[ı] teşvik ettik ve sizin aranızda bağış toplama işini başlattığı gibi tamamlamasını da istedik. **7** Ancak, imanda, sözde, bilgide,[i] tam bir gayrette ve sizinle aramızdaki sevgide olduğu gibi, her yönden[j] nasıl zenginseniz, bağış konusunda da böyle olun.

8 Bunu size emredercesine
söylemiyorum,[a] fakat başkalarının gayretini göz önünde tutarak
sizin sevginizin içtenliğini sınamak amacıyla söylüyorum.
9 Efendimiz İsa Mesih'in gösterdiği lütfu biliyorsunuz; onun
yoksulluğuyla siz zengin olasınız
diye,[b] kendisi zengin olduğu halde sizler uğruna yoksul oldu.[c]

10 Sizin yararınız[ç] için bu konudaki fikrimi[d] söylemek istiyorum, çünkü bir yıl önce bu işi
istemekle kalmamış, harekete de
geçmiştiniz.[e] **11** Öyleyse büyük bir istekle giriştiğiniz bu işi
olanaklarınız ölçüsünde tamamlayın ki, başladığınız iş yarım
kalmasın. **12** Kişi vermeye istekliyse bağışı özellikle makbuldür ve ondan beklenen, sahip olmadığı şeylere göre değil, sahip
olduğu şeylere göre[f] vermesidir.
13 Elbette amacım başkalarının
rahatı için sizi zora sokmak değildir.[g] **14** Başkalarının eksiğinin sizde şu anda bulunan fazlalıkla giderilmesidir ki, onlardaki
fazlalık da sizin eksiğinizi gidersin ve böylece bir denge olsun.[h]
15 Nasıl ki yazılmıştır: "Elinde
çok olanınki çok fazla değildi,
elinde az olanınki de çok az değildi."[ı]

16 Şükürler olsun ki Tanrı, Titus'un[i] yüreğine de sizin için
böyle bir gayret düşürdü. **17** O
teşvikimize gerçekten olumlu
karşılık verdi ve bunu ciddi bir
istekle yaptı, aslında sizlere gelmek üzere kendisi harekete geçti.
18 Onunla birlikte size, iyi haberle ilgili yaptıkları tüm cemaatlerde duyulmuş bir kardeşimizi

BÖLÜM 8

a 1Ko 7:6

b 2Ko 6:10

c Mt 8:20
Lu 9:58
Flp 2:7

ç Mt 10:42

d 1Ko 7:25

e 2Ko 9:2
1Ti 6:18

f Le 27:8
Tkr 16:10
Tkr 16:17
Öz 3:27
Mr 12:43
Lu 21:3

g Mr 12:44

h 2Ko 9:12

ı Çk 16:18

i 2Ko 12:18

2. Sütun

a 2Ko 4:15

b 2Ko 9:2

c 1Ko 16:3

ç 1Ko 16:1

d 2Ko 6:3

e Öz 3:4
1Pe 2:12

f Flp 2:25

g 2Ko 7:14

h 1Pe 1:22
1Pe 2:17

BÖLÜM 9

ı Ro 15:26
1Ko 16:1
2Ko 8:4
2Ko 9:12

i 2Ko 8:10

j 2Ko 8:6

de gönderiyoruz. **19** Kendisi,
Rabbi yüceltmek[a] ve yardıma
hazır[b] olduğumuzu göstermek
için yürüteceğimiz bu bağış toplama işinde bize yol arkadaşı
olmak üzere cemaatler tarafından atanmış[c] biridir. **20** Böylece cömertçe yapılan bu bağışları[c] toplayıp yerine ulaştırma işini
yürütürken herhangi bir kişinin
bizde kusur[d] bulmasına fırsat
vermemiş oluyoruz. **21** "Bu
işle ilgilenirken yalnız Yehova'
nın gözünde değil, insanların gözünde de dürüst davranmak üzere gerekeni yapıyoruz."[e]

22 Üstelik, onlarla birlikte
size bir kardeşimizi daha gönderiyoruz, kendisi pek çok konuda gayreti tekrar tekrar kanıtlanmış biridir, fakat şimdi size
duyduğu büyük güvenden ötürü daha da büyük bir gayret içindedir. **23** Eğer Titus'la ilgili bir
kuşku varsa, unutmayın ki o sizin iyiliğiniz için çalışan iş arkadaşım[f] ve yoldaşımdır; diğer kardeşlerimizse, cemaatlerin elçileri
ve Mesih'e övgü getiren kişilerdir. **24** O halde, sizinle övünmemizin[g] haklılığını ve sevginizin[h] gerçekliğini tüm cemaatler
önünde onlara gösterin.

9 Artık kutsal kardeşlere yapılan hizmet[ı] konusunda size
yazmayı gereksiz buluyorum.
2 Çünkü yardıma hazır olduğunuzu biliyorum ve Ahaya zaten
bir yıldır[i] hazır diyerek Makedonyalılara övünüyorum; sizin
gayretiniz onların çoğunu harekete geçirdi. **3** Yine de övünmemiz boşa çıkmasın, hep söylediğim gibi gerçekten hazır olun[j]

diye bu kardeşleri size gönderiyorum. **4** Yoksa, olur da Makedonyalılar benimle birlikte gelir ve sizi hazırlıklı bulmazlarsa, bu güvenimizden ötürü hem siz hem de biz mahcup duruma düşeriz. **5** Bu yüzden size önceden gelmeleri ve daha önce cömertçe vaat ettiğiniz[a] armağanı hazır etmeleri için kardeşlere ricada bulunmayı gerekli gördüm. Böylece, bağışınız zorla değil cömertçe verilen[b] bir armağan olarak hazır olur.

6 Diyeceğim şu ki, tohumu esirgeyerek[c] eken az ürün biçer, esirgemeden[ç] eken bol bol biçer. **7** Gönülsüzce[d] ya da zorlamayla değil, herkes yüreğinde kararlaştırdığı gibi versin, çünkü Tanrı sevinçle vereni sever.[e]

8 Üstelik, Tanrı size gösterdiği lütfu çoğaltacak güçtedir. O, her ihtiyacınızı her zaman karşılayarak, her iyi iş için gereken şeylere bol bol sahip olmanızı sağlayabilir.[f] **9** (Tıpkı yazıldığı gibi: "Bol bol dağıtır, yoksullara verir, doğruluğu sonsuza dek sürer."[g] **10** Ekene tohumu, yiyene ekmeği bol bol sağlayan,[h] sizlere de ekeceğiniz tohumu sağlayıp çoğaltacak ve doğruluğunuzun ürünlerini artıracaktır.)[ı] **11** Her yönden cömert olmanız için size her zenginlik veriliyor; cömertliğiniz sayesinde bizim aracılığımızla Tanrı'ya şükrediliyor.[i] **12** Çünkü kutsal kardeşler yararına olan bu hizmet, onların ihtiyaçlarını bol bol karşılamakla kalmıyor,[j] Tanrı'ya sunulan şükürlerle de zenginleşiyor. **13** Tıpkı kendinizi tanıttığınız gibi, Mesih hakkındaki iyi habere gönüllü olarak boyun eğdiğiniz,[a] onlara ve herkese cömertçe bağışta bulunduğunuz[b] için, hizmetinizin ortaya koyduğu kanıtı görerek Tanrı'yı yüceltiyorlar. **14** Tanrı'nın size olan eşsiz lütfundan[c] dolayı sizin için yakarıyor ve sizi özlüyorlar.

15 Sözlerle anlatılamaz armağanı[ç] için Tanrı'ya şükürler olsun.

10 Ben Pavlus, yanınızdayken kendi halinde görünen,[d] sizden uzaktayken yiğitlik eden adam,[e] Mesih'in yumuşak başlılığı[f] ve iyi yürekliliği[g] ile size yalvarıyorum. **2** Evet, yalvarıyorum; yanınıza geldiğimde yiğitlik etmeme gerek kalmasın da, insani ilkelere göre davrandığımızı düşünen bazı kişiler için kararlaştırdığım etkili önlemleri[h] almayayım. **3** Çünkü insan olarak yaşıyorsak da,[ı] savaşımızı insani ilkelere göre sürdürmüyoruz.[i] **4** İnsanların silahlarıyla değil,[j] Tanrı sayesinde[k] sağlam kaleleri yıkacak kadar güçlü olan silahlarla savaşıyoruz. **5** Tanrı bilgisinin karşısına dikilen her yüksek şeyi ve her mantığı bozguna uğratıyoruz,[l] her düşünceyi yenip Mesih'e boyun eğdiriyoruz. **6** Siz itaatinizi tam olarak gösterdiğinizde,[m] her itaatsizliği cezalandırmak[n] için biz hazırız.

7 Siz dış görünüşe bakıyorsunuz.[o] Eğer biri kendisinin Mesih'e ait olduğuna güveniyorsa, şu gerçeği dikkate alması iyi olur: Kendisi nasıl Mesih'e ait-

BÖLÜM 9

a 2Ko 9:2
b İş 32:8
c Öz 11:24
Ga 6:7
ç Öz 19:17
Öz 22:9
Vz 11:1
Lu 6:38
d Tkr 15:7
Tkr 15:10
Öz 22:8
e Çk 22:29
1Ta 29:17
Öz 11:25
Elç 20:35
Ro 12:8
İb 13:16
f Öz 28:27
Ml 3:10
Ef 4:28
Flp 4:19
Tit 2:14
g Me 112:9
h Tkr 30:9
İş 55:10
ı Ho 10:12
i 2Ko 1:11
2Ko 4:15
j Ro 15:27
2Ko 8:14
Ga 6:6
Flp 4:18

2. Sütun

a Ro 6:17
2Ko 7:15
b Mt 5:16
İb 13:16
Yk 1:27
1Yh 3:17
c Elç 20:24
ç Yhn 1:17
Ro 3:24
Ro 5:15
Ef 3:7

BÖLÜM 10

d 1Ko 2:3
e 2Ko 10:10
f Mt 11:29
g Mt 11:30
h 1Ko 4:21
2Ko 13:2
2Ko 13:10
ı Ga 2:20
i Ro 8:13
Ef 6:12
j Mt 26:52
Ro 13:12
Ef 6:13
1Se 5:8
1Ti 1:18
2Ti 2:24
k Ro 8:14
2Ko 6:7
l 1Ko 1:19
1Ko 3:19
2Ti 2:25

m 2Ko 2:9; 2Ko 7:15; **n** 1Ti 1:20; İb 12:10; **o** 2Ko 5:12.

se, biz de öyleyiz.[a] **8** Efendimiz size karşı yıkıcı değil yapıcı olmamız[b] için bize yetki verdi; bu yetkiyle biraz fazla övünmüşsem[c] bile utanmam. **9** Mektuplarımla sizi korkutmaya çalışıyormuş izlenimi uyandırmak istemem. **10** "Onun mektupları ağır ve etkili, oysa kendisi yanımızda fazla varlık gösteremeyen biri,[ç] konuştukları da dikkate alınmaya değmez"[d] diyorlar. **11** Böyle düşünen biri şunu aklından çıkarmasın ki, sizden uzaktayken mektupla ilettiğimiz sözlerimizle neysek, yanınızdayken de davranışlarımızla öyle olacağız.[e] **12** Biz kendimizi bazılarıyla aynı kefeye koymaya ya da kendi kendilerini tavsiye edenlerle[f] karşılaştırmaya kalkmıyoruz. Onlar kendilerini kendi ölçüleriyle değerlendirip kendi aralarında karşılaştırmalar yaparak elbette anlayışsızlık ediyorlar.[g]

13 Bize gelince, bize tanınan sınırın dışında övünmeyiz;[h] Tanrı'nın payımız olarak ölçüp ayırdığı ve size kadar uzanan faaliyet sahamızın içinde kalırız.[ı] **14** Sanki size erişememiş gibi, sınırımızı zorlamaya çalışmıyoruz; çünkü Mesih hakkındaki iyi haberin duyurulmasında size kadar ulaşan ilk biz olmuştuk.[i] **15** Bize tanınan sınırların dışında, başka birinin emek verdiği yerde övünmüyoruz.[j] Ümit ediyoruz ki, imanınız arttıkça[k] kendi sahamızda yaptığımız iş de gözünüzde değer kazanacak.[l] O zaman hizmetimizi daha da artırarak, **16** iyi haberi sizin ötenizdeki memleketlere de duyuracağız;[a] şöyle ki, başka birinin zaten işlenmiş durumdaki sahasında övünmeyelim. **17** "Övünen Yehova'yla övünsün."[b] **18** Evet, makbul olan, kendi kendini tavsiye eden değil,[c] Yehova'nın[c] tavsiye ettiği kişidir.[d]

11 Umarım biraz akılsızlık etmeme katlanırsınız.[e] Aslında bana zaten katlanıyorsunuz! **2** Sizi evleneceğiniz[f] kişiyle ben nişanladım. Bu yüzden, sizi tek bir eşe,[g] Mesih'e[h] tertemiz[ı] bir genç kız olarak sunabileyim diye, hakkınızda Tanrı'nın duyduğu türden bir kıskançlık duyuyorum.[ı] **3** Fakat yılan Havva'yı kurnazlığıyla nasıl aldattıysa,[i] sizin de düşünüşünüzün bir şekilde yozlaşmasından[k] ve Mesih'e borcunuz olan içtenlik ve temizlikten uzaklaşmasından korkuyorum.[l] **4** Çünkü biri gelir ve size bizim duyurduğumuzdan farklı bir İsa duyurursa,[m] ya da daha önce aldığınızdan farklı bir ruh[n] ve kabul ettiğinizden farklı bir iyi haber[o] alırsanız, ona gayet hoşgörülü davranıyorsunuz.[ö] **5** Sizin o üstün elçilerinizden[p] aşağı kalır bir yanım olduğunu sanmıyorum.[r] **6** Konuşma yönünden pek yeterli olmasam da,[s] bilgi açısından kesinlikle yetersiz değilim;[ş] bunu size her konuda ve her bakımdan gösterdim.[t]

7 Yoksa siz yükselin diye kendimi alçaltarak,[u] yani Tanrı'nın iyi haberini size seve seve,

BÖLÜM 10

a 1Yh 4:6
b 2Ko 13:10
İb 13:17
c 2Ko 12:6
ç 2Ko 10:1
Ga 4:13
d 2Ko 11:6
e 2Ko 12:20
2Ko 13:2
f 2Ko 3:1
2Ko 5:12
g Öz 25:27
Öz 26:12
Ga 6:3
Ga 6:4
h Ro 12:3
ı Elç 9:15
Ga 2:8
i 1Ko 3:10
1Ko 4:15
j Ro 15:20
k 2Se 1:3
l 1Ko 9:1

2. Sütun

a Elç 19:21
Ro 15:24
b İş 65:16
Yr 9:24
1Ko 1:31
c Lu 18:14
ç 1Sa 13:14
Öz 29:26
d Ro 2:29
1Ko 4:5
2Ti 2:15

BÖLÜM 11

e 2Ko 5:13
f Vh 21:2
Vh 21:9
Vh 22:17
g Mr 2:19
h Le 21:13
Ef 5:23
ı Ef 5:27
Kl 1:28
i Flp 1:8
j Ba 3:4
1Ti 2:14
k Yhn 8:44
1Ti 6:5
İb 13:9
2Pe 3:17
2Yh 8
l 1Ko 6:15
m Ga 1:7
n 1Yh 4:3
o Ga 1:8
ö Flp 2:21
2Yh 10
p 2Ko 12:11
Ga 2:6
r 1Ko 15:10
2Ko 11:23
s Çk 4:10
2Ko 10:10

ş 1Ko 2:13; **t** Ef 3:4; **u** 1Ko 2:3; 2Ko 10:1.

karşılıksız[a] olarak bildirmekle günah mı işledim? **8** Sizlere hizmet edebilmek üzere diğer cemaatlerden maddi yardım alarak onları adeta soydum.[b] **9** Yanınızdayken ihtiyacım olduğunda bile hiçbirinize yük olmadım;[c] Makedonya'dan[ç] gelen kardeşler eksiklerimi fazlasıyla giderdiler. Size yük olmaktan her zaman kaçındım ve kaçınacağım da.[d] **10** Mesih'in hakikati[e] bende oldukça Ahaya topraklarında hep bununla övüneceğim.[f] **11** Acaba neden? Sizi sevmediğim için mi? Sevdiğimi Tanrı biliyor.[g]

12 Böbürlenerek bizimle aynı göreve layık görülmeye çalışanlara bu fırsatı vermemek için bunu yapıyorum ve yine yapacağım.[h] **13** Bu tür adamlar, sahte elçiler, düzenbaz işçiler,[ı] Mesih'in elçileri kimliğine bürünenlerdir.[i] **14** Bunun şaşılacak bir tarafı yok, çünkü Şeytan kendisi de ışık meleği kimliğine bürünür.[j] **15** Dolayısıyla, onun hizmetkârları[k] doğruluk hizmetkârı kimliğine bürünürse, bu büyük bir şey değildir. Ancak onların sonu, yaptıkları işlere göre olacaktır.[l]

16 Yine söylüyorum, kimse benim akılsızlık ettiğimi düşünmesin. Ama gerçekten bu düşüncedeyseniz, beni akılsızlık etsem de kabul edin ki, ben de biraz övüneyim.[m] **17** Sözlerimi Efendimizin örneğine uyarak değil, övünenlerin[n] tipik özelliği olan aşırı özgüvenle, akılsızca söylüyorum. **18** Birçokları insani özelliklerle[o] övündüğünden, ben de övüneceğim.

BÖLÜM 11

a Elç 18:3
1Ko 9:18
b Flp 4:10
c 2Ko 12:13
ç Flp 4:15
d 1Se 2:9
e Ro 9:1
f 1Ko 9:15
g 2Ko 6:11
2Ko 7:3
2Ko 12:15
h 1Ko 9:12
ı Me 101:7
Me 119:118
Elç 5:3
Ef 4:14
i Ro 16:18
2Ko 2:17
2Pe 2:1
j Ga 1:8
2Se 2:9
k Yhn 8:44
l Mt 16:27
Ro 2:6
Ga 5:10
Flp 3:19
2Ti 4:14
m 2Ko 10:8
n 1Ko 3:21
o Flp 3:4

2. Sütun

a Ga 2:4
Ga 4:9
Ga 5:1
b Flp 3:19
c 2Ko 5:13
2Ko 12:11
ç Elç 22:3
d Ro 11:1
Flp 3:5
e 2Ko 11:5
f Ro 11:13
1Ko 15:10
g Elç 16:24
h Elç 9:16
2Ko 6:4
1Pe 2:21
ı Tkr 25:3
i Elç 16:22
j Elç 14:19
k Elç 27:41
l Elç 20:3
m Elç 23:10
n Elç 14:5
o Elç 13:50
ö Elç 20:31
p 1Ko 4:11
r 2Ko 6:5

19 Sizler akıllı kişiler olarak akılsızlara memnuniyetle katlanıyorsunuz. **20** Gerçekten de, sizi kendilerine köle edenlere,[a] sömürenlere, elinizde avcunuzda ne varsa kapıp götürenlere, büyüklük taslayanlara, yüzünüze tokat atanlara katlanıyorsunuz.[b]

21 Sanki biz bunları yapmaktan acizdik; böyle söylerken utanıyorum.

Eğer biri herhangi bir konuda kendine güveniyorsa (akılsızca konuşuyorum)[c] ben de güvenirim. **22** Onlar İbrani mi? Ben de.[ç] İsrailli mi? Ben de. İbrahim soyundan mı geliyorlar? Ben de.[d] **23** Mesih'in hizmetkârları mıdırlar? Aklını yitirmiş biri gibi yanıtlayayım, ben daha öndeyim:[e] Emekse, daha fazla;[f] hapisse, daha fazla;[g] dayaksa, hesapsız; ölümle yüz yüze gelmekse, çok defa.[h] **24** Yahudilerden beş kez kırktan[ı] bir eksik değnek yedim, **25** üç kez değnekle dövüldüm,[i] bir kez taşlandım,[j] üç kez deniz kazası geçirdim,[k] bir gece bir gündüzü açık denizde geçirdim. **26** Sık sık yolculuklar yaptım; ırmaklarda tehlikeler, eşkıyalar yüzünden tehlikeler,[l] kendi milletimin insanları yüzünden tehlikeler,[m] diğer milletlerin insanları yüzünden tehlikeler,[n] şehirde tehlikeler,[o] çölde tehlikeler, denizde tehlikeler, sahte kardeşler arasında tehlikeler atlattım. **27** Emek verip didindim, çok kez uykusuz geceler geçirdim,[ö] aç ve susuz kaldım,[p] birçok kez yemek yemedim,[r] soğukta çıplak kaldım.

28 Dışarıdaki zorlukların yanı

sıra, tüm cemaatlerin kaygısı da günden güne üzerime çöküyor.[a] **29** Kim zayıf[b] olur da ben zayıflık hissetmem? Kim iman yolunda tökezletilir de ben kızmam?

30 Övünmek gerekirse zayıflıklarımla ilgili övünürüm.[c] **31** Efendimiz İsa'nın Tanrısı ve Babası, sonsuza dek övülmeye layık tek Kişi, yalan söylemediğimi biliyor. **32** Şam'da Kral Aretas'ın valisi beni yakalamak için Şamlıların şehrinin giriş çıkışını kontrol altına almıştı.[ç] **33** O zaman duvardaki bir pencereden küfe içinde indirilerek[d] elinden kurtulmuştum.

12 Övünmek zorunda kalıyorum. Gerçi bunun bir yararı yok ama, şimdi de Efendimizden gelen vahiylere ve doğaüstü görüntülere[e] değineceğim. **2** Mesih yolunda bir adam tanıyorum; on dört yıl önce (bedenle mi yoksa bedenden ayrı olarak mı bilmiyorum, orasını Tanrı bilir) üçüncü göğe götürüldü.[f] **3** Evet, böyle bir adam tanıyorum (bedenle mi, yoksa bedenden ayrı olarak[g] mı bilmem, orasını Tanrı bilir) **4** cennete götürüldü[h] ve insanların söylememesi gereken, dile getirilemez sözler duydu. **5** Böyle bir adamla övüneceğim, ancak zayıflıklarım dışında kendimle övünmeyeceğim.[ı] **6** Eğer övünmek istesem de,[i] akılsız olmayacağım, çünkü hakikati söyleyeceğim. Kimse benden duyduğunun ya da bende gördüğünün ötesinde bir şeyi bana mal etmesin diye övünmekten çekiniyorum, **7** çünkü vahiyler çoktur.

BÖLÜM 11
a 2Ko 2:4
Kl 2:1
b 1Ko 9:22
c 2Ko 12:5
ç Elç 9:24
d Elç 9:25

BÖLÜM 12
e Elç 2:17
Elç 22:17
f He 8:3
g He 3:14
h Ef 1:3
ı 2Ko 11:30
i 2Ko 10:8
2Ko 11:16

2. Sütun
a Öz 16:18
b Ga 4:13
c 1Pe 5:7
ç Tkr 3:26
d İş 40:29
İb 11:34
e 2Ko 11:30
f Flp 4:13
g 2Ko 12:1
h 2Ko 11:23
ı 2Ko 11:5
Vh 2:2
i 1Ko 9:2
j Elç 14:3
Elç 15:12
Ro 15:19
k 2Ko 6:4
l 1Ko 9:12
2Ko 11:9
m 2Ko 13:1
n Elç 20:33
o 1Ko 4:14
Ga 4:19
ö Öz 13:22
Öz 19:14
p Öz 11:30
2Ko 1:6
Flp 2:17
Kl 1:24
1Se 2:8
İb 13:17

Dolayısıyla, kendimi büyük görmeyeyim diye,[a] bana bedende bir diken,[b] beni sürekli tokatlayacak bir Şeytan meleği verildi ki, büyüklenmeyeyim. **8** Bundan kurtulmak için Rabbe üç kez yalvardım.[c] **9** Ancak bana şöyle dedi: "Gördüğün lütuf sana yeter;[ç] çünkü gücüm zayıflıkta tam olur."[d] Dolayısıyla, zayıflıklarım konusunda övünmekten[e] büyük mutluluk duyarım ki, Mesih'in gücü bana korunak olsun. **10** Bu yüzden, Mesih uğruna zayıflıklara, hakaretlere, yoksulluklara, zulümlere ve zorluklara memnuniyetle katlanıyorum. Çünkü ne zaman zayıfsam, o zaman güçlüyüm.[f]

11 Akılsızca davrandım. Beni siz zorladınız,[g] çünkü sizin tarafınızdan tavsiye edilmiş olmalıydım. Hiçbir şey değilsem de,[h] sizin o üstün elçilerinizden[ı] aşağı kalır bir yanım yok. **12** Gerçekten de, elçiliğin belirtileri,[i] alametler, şaşılacak şeyler, büyük işlerle[j] ve tam bir tahammülle[k] sizin önünüzde ortaya kondu. **13** Benim size yük olmamam[l] dışında, diğer cemaatlerden aşağı kalır tarafınız var mı? Bu hatamı da lütfen bağışlayın.

14 İşte, üçüncü kez[m] yanınıza gelmeye hazırım ve yine size yük olmayacağım. Sizde olanı değil,[n] sizi istiyorum; çünkü çocuklar[o] ana babaları için değil, ana babalar çocukları için birikim yapmalıdır.[ö] **15** Ben varımı yoğumu, kendimi de sizler için seve seve feda edeceğim.[p] Sizi daha çok seviyorsam, daha az mı sevilmeliyim? **16** Ne

olursa olsun, size yük olmadım.[a] Buna rağmen, benim "kurnaz" biri olduğumu ve sizi "hileyle" tuzağa düşürdüğümü[b] söylüyorsunuz. **17** Size gönderdiğim kişilere gelince, herhangi biri aracılığıyla sizden bir çıkar mı sağladım? **18** Titus'u teşvik ettim ve diğer kardeşi onunla birlikte yolladım. Titus sizden bir çıkar mı sağladı?[c] Aynı tutumla hareket etmiyor muyuz?[ç] Aynı yolu izlemiyor muyuz?

19 Şimdiye dek hep kendimizi savunduğumuzu mu düşünüyorsunuz? Biz Tanrı önünde, Mesih'e ait kişiler olarak konuşuyoruz. Fakat, sevgili kardeşler, her şey sizin ruhen güçlenmeniz içindir.[d] **20** Yine de, geldiğim[e] zaman bir şekilde sizi istediğim durumda bulamazsam ve kendim de sizin istediğiniz durumda olamazsam diye korkuyorum. Bunun yerine, çekişmeler, kıskançlıklar,[f] öfkelenmeler, sürtüşmeler, yermeler, fısıldaşmalar, gururlanmalar ve karışıklıklar görmekten korkuyorum.[g] **21** Belki yanınıza tekrar geldiğimde, daha önce günah işlemiş,[h] ancak yaptıkları pisliklerden, cinsel ahlaksızlıklarından,[*1] edepsiz davranışlarından[#i] ötürü tövbe etmemiş kişiler için yas tutacağım; Tanrım belki de bana aranızdayken bu utancı yaşatacak.

13 Bu üçüncü kezdir[j] yanınıza gelmeye niyetleniyorum. "Her meselede gerçeğin iki ya da üç tanığın ağzından çıkan sözle saptanması gerekir."[a] **2** Daha önce de söylemiştim, şimdi sizden uzaktayken de sanki ikinci kez yanınızdaymışım gibi, daha önce günah işlemiş olanlara ve diğerlerine peşinden söylüyorum: Tekrar gelirsem kimseyi esirgemeyeceğim.[b] **3** Çünkü siz Mesih'in benim aracılığımla konuştuğuna[c] dair kanıt arıyorsunuz; o Mesih ki, size karşı zayıf değildir, gücü sizin aranızda görülür. **4** Gerçekten de o, zayıf bir durumda[ç] direğe* gerildi,[d] fakat Tanrı'nın kudreti sayesinde hayattadır.[e] Evet, biz de onunla birlikte zayıfız; fakat Tanrı'nın sizin yaşamınızda görülen gücü[f] sayesinde, onunla birlikte yaşayacağız.[g]

5 İman yolunda mısınız diye kendinizi sürekli sınayın, kendinizi yoklayın.[h] Yoksa farkında değil misiniz? İsa Mesih sizinle birlik içindedir;[ı] tabii eğer reddedilmemişseniz. **6** Bizim reddedilmediğimizi anlayacağınızı umuyorum.

7 Yanlış bir şey yapmayın diye Tanrı'ya dua ediyoruz.[i] Bunu bizim onaylanmış görünmemiz için değil, biz reddedilmiş görünsek bile, sizin iyi olanı yapmanız için diliyoruz. **8** Çünkü hakikate karşı hiçbir şey yapamayız, yalnızca hakikat için bir şey yapabiliriz.[j] **9** Ne zaman biz zayıf, siz güçlüyseniz[k] biz kesinlikle sevinç duyarız. Zaten bunun için, yolunuzu yeniden düzeltmeniz için dua ediyoruz.[l] **10** Bu yüzden, yanınızda değil-

BÖLÜM 12
a 2Ko 11:9
b 2Ko 7:2
c 2Ko 8:6
2Ko 8:16
ç Flp 1:27
d 1Ko 10:33
e 2Ko 10:2
2Ko 13:2
f 1Ko 3:3
g Flp 2:3
h 1Ko 5:1
2Ko 2:2
ı 1Ko 6:9
1Ko 6:13
i Ro 13:13
Ga 5:19
Ef 4:19
2Pe 2:2
Yhd 4

BÖLÜM 13
j 2Ko 12:14

2. Sütun
a Sy 35:30
Tkr 19:15
Mt 18:16
Yhn 8:17
b 2Ko 1:23
2Ko 10:2
2Ko 12:21
c Ro 15:18
1Ko 5:4
ç Flp 2:7
d 1Ko 2:2
e Ro 6:4
f 1Ko 1:18
1Ko 6:14
g 2Ti 2:12
1Pe 3:18
h 1Ko 11:28
Ga 6:4
ı Ro 8:10
i Ro 1:9
Flp 1:4
Flp 1:9
Kl 1:3
1Se 1:2
j Elç 4:20
1Ko 13:6
k 1Ko 4:10
l 1Se 3:10

2Ko 12:21* Ek 15'e bakın. **21#** Galatyalılar 5:19'daki dipnota bakın.

2Ko 13:4* Ek 17'ye bakın.

ken bunları yazdım ki, yanınıza geldiğimde, Efendimizin verdiği yetkiye dayanarak size sert davranmayayım.[a] Çünkü bana bu yetkiyi, yıkıcı değil yapıcı olmam[b] için verdi.

11 Sonuç olarak kardeşler, hep sevinçli olun, yolunuzu düzeltmeye, birbirinizden teselli bulmaya devam edin,[c] aranızda düşünce birliğini koruyun,[ç] barış içinde[a] yaşayın. Sevgi ve barış Tanrısı[b] sizinle olacaktır. **12** Birbirinizi kardeşçe öperek kucaklayın.[c] **13** Tüm kutsal kardeşler size selamlarını gönderiyor.

14 Hepiniz, Efendimiz İsa Mesih'in lütfuna, Tanrı'nın sevgisine sahip olun, kutsal ruhtan da payınız olsun.[ç]

BÖLÜM 13

a 1Ko 4:21
2Ko 10:6
b Tit 1:13
c 2Ko 1:4
2Ko 1:6
ç Flp 2:2

2. Sütun

a 1Se 5:13
Yk 3:17
1Pe 3:11
2Pe 3:14
b Ro 15:33
1Ko 14:33
1Se 5:23

c Ro 16:16; 1Se 5:26; 1Pe 5:14; ç Flp 2:1.

GALATYALILARA

MEKTUP

1 İnsanlar tarafından ya da bir insan aracılığıyla değil, İsa Mesih[a] ve onu ölüyken dirilten[b] Babamız Tanrı[c] tarafından elçi[ç] olarak atanmış ben Pavlus'tan[d] **2** ve yanımdaki bütün kardeşlerden[e] Galatya'daki cemaatlere,[f]

3 Babamız Tanrı'nın ve Efendimiz İsa Mesih'in lütfu ve barışı[g] sizinle olsun. **4** Babamız Tanrı'nın isteğine[h] uygun olarak, Mesih bizi şimdiki kötü ortamdan kurtarabilmek[ı] için günahlarımıza karşılık kendi canını verdi.[i] **5** Tanrımız sonsuza dek yüceltilsin.[j] Amin.

6 Sizi Mesih'in lütfuyla[k] çağırandan[l] bu kadar çabuk ayrılıp farklı bir iyi habere[m] yönelmenize hayret ediyorum. **7** Aslında ona iyi haber de denemez; sadece bazıları sizi sıkıntıya sokuyor[n] ve Mesih hakkındaki iyi haberi çarpıtmak istiyor.[o] **8** Fakat size bildirdiğimizin dışında bir haberi iyi habermiş gibi bildiren, bizden biri ya da gökten bir melek bile olsa, lanetli olsun.[a] **9** Dediğimiz gibi, her kim kabul etmiş olduğunuzun dışında bir şeyi size iyi haber olarak bildirirse,[b] yine söylüyorum, lanetli olsun.

10 Şimdi, aslında kimin desteğini kazanmaya çalışıyorum? İnsanların mı yoksa Tanrı'nın mı? Ya da niyetim insanları hoşnut etmek mi?[c] Hâlâ insanları hoşnut ediyor olsaydım,[ç] Mesih'in hizmetkârı[d] olamazdım. **11** Kardeşler, bilmenizi isterim ki, benim bildirmiş olduğum iyi haberin kaynağı insan değildir.[e] **12** Onu bana veren ya da öğreten bir insan değildi, bu iyi haberi vahiy yoluyla İsa Mesih'ten aldım.[f]

13 Daha önce Yahudi inancına[g] mensupken yaptıklarımı

BÖLÜM 1

a Elç 9:15
Elç 26:16
Ga 1:12
b Elç 2:24
c Elç 22:14
ç Ro 1:5
Tit 1:1
d Elç 13:9
e Flp 4:21
f 1Ko 16:1
g 1Ko 1:3
Ga 6:16
2Yh 3
h He 33:11
1Ti 2:4
ı Yhn 15:19
Ro 12:2
i Tit 2:14
1Yh 2:2
j Ro 16:27
k 2Ko 1:2
l İb 3:6
m 2Ko 11:4
Ga 5:7
n Ga 5:10
o Elç 15:1
2Ko 11:13
1Ti 6:3

2. Sütun

a 1Ko 16:22
Ga 5:12
b Tkr 12:32
Öz 30:6
c 1Se 2:4
ç Yk 4:4

d Ro 1:1; e 1Se 2:13; f Ro 16:25; Ga 2:2; Ef 3:3; g Elç 23:6; Ga 2:14.

mutlaka duymuşsunuzdur. Tanrı'nın cemaatine aşırı derecede zulmediyor[a] ve onu perişan ediyordum.[b] **14** Ayrıca, yaşıtım olan soydaşlarımın[c] birçoğuna oranla, Yahudilikte daha çabuk ilerliyordum, çünkü atalarımın geleneklerinin[ç] ateşli bir savunucusuydum.[d] **15** Fakat dünyaya gelmemi sağlayan ve beni lütufla[e] çağıran[f] Tanrı uygun görüp, **16** Oğlu hakkındaki iyi haberi milletlere bildireyim[g] diye onu bana tanıttığında,[h] hemen insanlara*[ı] gidip fikir danışmadım. **17** Yeruşalim'e, benden önce elçi olanların[i] yanına da gitmedim; Arabistan'a gittim ve oradan yine Şam'a döndüm.[j]

18 Ancak üç yıl sonra Yeruşalim'e gidip[k] Kifas'ı[l] ziyaret ettim ve on beş gün onun yanında kaldım. **19** Orada, diğer elçilerden hiçbirini görmedim; yalnız Efendimizin kardeşi[m] Yakup'u[n] gördüm. **20** Şimdi size yazdığım şeylere gelince, işte, Tanrı'nın huzurunda söylüyorum ki, sözlerimde yalan yoktur.[o]

21 Ondan sonra Suriye ve Kilikya bölgelerine gittim.[ö] **22** Fakat Mesih'in[p] Yahudiye'deki cemaatlerinde sima olarak tanınmıyordum. **23** Onlar sadece şu sözleri işitiyordu: "Bir zamanlar bize zulmeden[r] adam şimdi daha önce yok etmeye çalıştığı[s] inanç hakkındaki iyi haberi bildiriyor." **24** Böylece benden ötürü Tanrı'yı yüceltmeye[ş] başladılar.

Ga 1:16* Sözcük anlamıyla, "et ve kana"

BÖLÜM 1

a 1Ti 1:13
b Elç 8:3
Elç 9:1
Elç 22:4
Elç 26:11
c Elç 22:3
ç Mr 7:5
d Flp 3:6
e Ro 11:5
1Ko 15:10
Ef 3:7
f 1Ko 1:1
1Se 2:12
g Elç 9:15
Ro 11:13
h 2Ko 4:6
ı Mt 16:17
i Elç 2:42
j Elç 9:19
k Elç 9:26
l Yhn 1:42
1Ko 15:5
m Mt 13:55
1Ko 9:5
n Elç 12:17
o Ro 9:1
ö Elç 9:30
p Yhn 17:21
Ro 16:7
1Ko 1:30
1Se 2:14
r Ga 1:13
s Elç 8:3
ş Elç 21:20

2. Sütun

BÖLÜM 2

a Elç 9:27
b Elç 15:2
c 1Ko 14:6
ç Elç 15:12
d Flp 2:16
1Se 3:5
e Ga 5:7
f 2Ko 2:13
g Elç 16:3
h İş 66:5
ı 2Ko 11:20
Ga 4:9
i Elç 15:24
2Ko 11:26
Yhd 4
j Yhn 8:32
Yhn 8:36
2Ko 3:17
Ga 5:1
1Pe 2:16
k Yhn 18:37
Ga 4:16
l Ga 2:14
m Ga 2:9
n Ga 2:14
o Tkr 10:17
Elç 10:34
Ro 2:11
ö Elç 8:14
p Elç 22:21
Ro 11:13
1Ti 2:7
r 1Se 2:4

2 Bundan on dört yıl sonra, Titus'u da yanıma alarak, Barnabas'la[a] birlikte Yeruşalim'e yine gittim.[b] **2** Bu kez gidişim bir vahiy[c] sonucu olmuştu. Diğer milletlere duyurduğum iyi haberi oradaki ileri gelen kardeşlerin dikkatine sundum;[ç] ancak bu yolda boş yere koşmuş[d] olmayayım ya da boş yere[e] koşmayayım diye bunu özel olarak onların önünde yaptım. **3** Bununla birlikte, yanımda olan Titus[f] bile, Yunanlı olmasına rağmen sünnet edilmeye[g] zorlanmadı. **4** Fakat o sahte kardeşler[h] yok mu! Onlar bizi tamamen köle edebilmek[ı] için sessizce aramıza sokulup,[i] Mesih İsa sayesinde sahip olduğumuz özgürlük[j] hakkında bilgi toplamak üzere içeri sızdılar. **5** Biz ise, iyi haberin gösterdiği hakikat[k] yolundan ayrılmamanız için, onlara asla teslim olmadık; evet, bir an bile boyun eğmedik.[l]

6 İtibar gören o kişilere[m] gelince (daha önce hangi konumda oldukları benim için fark etmez,[n] zaten Tanrı insanın dış görünüşüne bakmaz),[o] ileri gelen o kişiler bana yeni bir şey söylemedi. **7** Tam tersine onlar, tıpkı iyi haberi sünnetlilere bildirme işinin Petrus'a verildiği gibi,[ö] sünnetsizlere bildirme işinin[p] de bana verildiğini[r] gördüler. **8** Çünkü elçi olarak sünnetlilere gitmesi için Petrus'a gerekli yetkiyi veren Kişi, bana da diğer milletlerden olanlara gitme yetkisini vermiştir.[s] **9** Evet, cemaatin direkleri[ş] sayılan Yakup,[t] Kifas ve Yuhan-

s Elç 9:15; Ro 1:5; Kl 1:29; ş Ef 2:20; t Elç 15:13.

na bana gösterilen[a] lütfun[b] farkına varınca, kendilerinin sünnetli olanlara, bizim de diğer milletlere gitmemiz konusunda ben ve Barnabas'la[c] fikir birliğine varıp[c] el sıkıştılar.* **10** Sadece, yoksulları unutmamamızı söylediler.[d] Bu konuda ben de içten bir gayret gösterdim.[e]

11 Bununla birlikte, Kifas[f] Antakya'ya[g] geldiğinde karşısına dikilip yanlışını yüzüne vurdum.[h] **12** Çünkü Kifas, Yakup'un[ı] yanından bazı adamlar gelene kadar, diğer milletlerden olan kişilerle birlikte yemek yiyordu;[i] fakat o adamlar gelince sünnetli olanların[j] korkusuyla[k] geri çekilip onlardan ayrı durdu. **13** Diğer Yahudiler de ona uyup bu yapmacık tavrı takındılar;[l] Barnabas[m] bile onlara katıldı. **14** İyi haberin içerdiği hakikate uygun davranmadıklarını[n] görünce hepsinin önünde[o] Kifas'a şöyle dedim: "Sen bir Yahudi olduğun halde, Yahudi gibi değil diğer milletlerden biri gibi yaşarken, nasıl olur da milletlerden insanları Yahudi âdetlerine uymaya zorlarsın?"[ö]

15 Biz, diğer milletlerden olan günahkâr insanlar[p] değiliz, doğuştan Yahudiyiz.[r] **16** Yine de insanın kanunun gereklerini yaparak değil, sadece Mesih İsa'ya iman[s] sayesinde aklanabildiğini[ş] biliyoruz. Böylece biz de, kanunun gereklerini yaparak değil, Mesih İsa'ya imanla aklanabilelim[t] diye ona iman ettik; çünkü hiç kimse kanunun gereklerini yaparak aklanamaz.[a] **17** Şimdi, Mesih aracılığıyla aklanmaya çalışmamız,[b] bizim de günahkâr olduğumuzu[c] ortaya koyuyorsa, Mesih aslında günaha mı hizmet etmiş oluyor?[ç] Asla! **18** Bir zamanlar yıktıklarımı şimdi yeniden inşa edersem,[d] kendimi suçlu durumuna düşürmüş olurum.[e] **19** Çünkü ben Tanrı'nın gözünde yaşayabileyim diye,[f] kanundan ötürü, kanunun gözünde öldüm.[g] **20** Mesih'le birlikte direğe* gerildim.[h] Artık yaşayan ben değilim,[ı] bende yaşayan[i] Mesih'tir. Gerçekten, şimdi sürdürdüğüm yaşamı,[j] beni seven ve benim uğruma canını veren[k] Tanrı'nın Oğluna imanımla sürdürüyorum. **21** Ben Tanrı'nın lütfunu bir kenara atmam,[l] çünkü doğruluğa kanun yoluyla erişilseydi,[m] Mesih boşuna ölmüş olurdu.[n]

3 Ey akılsız Galatyalılar! Kim sizin aklınızı başınızdan aldı?[o] İsa Mesih'in direğe gerilişini bizden dinlerken,[ö] bunu gözlerinizle görüyor gibi değil miydiniz? **2** Size tek bir şey soracağım: Siz ruhu,[p] kanunun gereklerini yaparak mı,[r] yoksa duyduklarınıza[s] iman ederek mi aldınız? **3** Bu kadar akılsız mısınız? Ruhun rehberliğinde başladığınızı,[ş] bedenin rehberliğinde[t] mi tamamlayacaksınız? **4** Bunca sıkıntıyı boşuna mı çektiniz?[u] Buna inanamam! **5** Peki, ruhu almanıza[ü] aracı olan ve aramızda etkileyici işler[v]

BÖLÜM 2

a 2Pe 3:15
b Ro 1:5
Ef 3:8
c Elç 13:2
Elç 15:25
ç 1Yh 1:3
d Tkr 15:8
1Ko 16:1
e Elç 11:29
f Yhn 1:42
g Elç 11:26
Elç 15:35
h Le 19:17
ı Elç 12:17
i Elç 10:28
Elç 11:3
Elç 15:28
j Elç 21:20
k Öz 29:25
l Yk 3:17
m Elç 15:39
n Elç 10:15
Elç 10:34
Ga 3:28
o 1Ti 5:20
ö Elç 15:10
Elç 15:28
Ga 1:13
p Ef 2:12
r Yhn 8:39
Ro 11:23
s Ro 1:17
Ro 3:22
Yk 2:23
ş Me 143:2
Elç 13:39
Ro 8:33
t Ro 5:17
1Ko 6:11
İb 7:19

2. Sütun

a Ro 3:20
Ga 3:19
b Ro 5:1
c 1Yh 3:9
ç Ro 6:1
d Ga 5:2
Kl 2:14
e Ga 5:4
f Ro 6:11
İb 9:14
g Ro 7:9
h Ro 6:6
Ga 5:24
Ga 6:14
ı 1Pe 4:2
i Yhn 17:23
j 2Ko 5:15
k 1Ti 2:6
l Yhn 1:17
Ro 4:5
m Ga 3:21
İb 7:11
n Tit 3:5

BÖLÜM 3

o Ga 5:7
ö 1Ko 1:23
p Ef 1:13
İb 6:4
r Ro 3:20
s Ro 10:17; ş Ga 4:9; t İb 7:16; u İb 10:36; 2Yh 8; ü Elç 10:44; v 1Ko 12:10.

Ga 2:9* Sözcük anlamıyla, "sağ ellerini verdiler"

Ga 2:20* Ek 17'ye bakın.

yapan kişi, bunu kanunun gereklerini yapmış olmasına mı, yoksa duyduklarına iman etmesine mi borçluydu? **6** Tıpkı İbrahim gibi; çünkü o "Yehova'ya* iman etti ve böylece doğru bir kişi sayıldı."[a]

7 İman yolunda olanların[b] İbrahim'in oğulları[c] olduğunu kuşkusuz bilirsiniz. **8** Kutsal Yazılar, Tanrı'nın bütün milletlerden insanları imanları nedeniyle aklayacağını önceden göstererek İbrahim'e bu iyi haberi şöyle bildirdi: "Senin aracılığınla bütün milletler nimetler alacaklar."[ç] **9** Dolayısıyla, iman yolunda olanlar sadık İbrahim gibi[d] nimetler alırlar.[e]

10 Oysa kanunun gereği olan işlere bel bağlayan herkes bir lanet altındadır; çünkü şöyle yazılmıştır: "Kanun kitabında yazılı her şeye bağlı kalıp onları her zaman yerine getirmeyen lanetlidir."[f] **11** Ayrıca, Tanrı'nın önünde kimsenin kanun yoluyla aklanamayacağı[g] bellidir, çünkü "Doğru kişi imanı sayesinde yaşayacaktır."[h] **12** Kanun imana dayanmaz, fakat "Onun gereklerini yapan, bu sayede yaşayacaktır."[ı] **13** Mesih, bedel ödeyerek[i] bizi Kanunun lanetinden kurtardı[j] ve kendisi bizim yerimize lanetli oldu.[k] Çünkü şöyle yazılmıştır: "Direğe asılmış her adam lanetlidir."[l] **14** Amaç, İbrahim'e vaat edilen nimetlerin İsa Mesih aracılığıyla bütün milletlere ulaşmasıydı ki,[m] vaat edilen ruhu[n] imanımız sayesinde[o] alabilelim.

Ga 3:6* Ek 1'e bakın.

BÖLÜM 3

a Ba 15:6; Ro 4:3; Yk 2:23
b Ro 4:12
c Yhn 8:39; Ro 4:16
ç Ba 12:3; Ba 18:18; Elç 3:25
d Ga 3:28; Ga 3:29; İb 2:16
e İb 13:7
f Tkr 27:26; Yr 11:3; Elç 15:10; Yk 2:10
g Elç 13:39; Ga 2:16
h Hb 2:4; İb 10:38
ı Le 18:5; Tkr 30:16; Ne 9:29; Ro 10:5
i 1Ko 7:23
j İş 35:10; Mt 26:28; Tit 2:14; İb 9:15
k Sy 21:9; Yhn 3:14; Yhn 19:31; Elç 5:30
l Tkr 21:23
m Ro 4:9; Ef 2:15
n Yo 2:28
o Elç 19:4; 1Pe 2:6

2. Sütun

a İb 9:17
b Ba 12:1; Ba 12:7; Ba 13:15; Ba 17:7
c Ba 24:7; İş 6:13; Ga 3:29
ç Ba 25:5; Ro 9:7; Ro 9:8
d Ba 22:18
e Ba 49:10; Mt 1:17
f Çk 12:41
g Ro 4:13
h Ro 4:14
ı Ro 11:6
i Ba 22:17
j Yhn 1:29; Ro 10:4
k Ro 3:20; Ro 4:15; Ro 7:12; Ro 7:14
l Çk 20:19; Tkr 5:5; Yhn 1:17; İb 9:15

15 Kardeşler, günlük hayattan bir örnek vereyim: Yürürlükteki bir ahit, bir insanın da olsa, yürürlükten kaldırılmaz ya da ona eklemeler yapılmaz.[a] **16** Vaatler İbrahim'e[b] ve onun soyundan olana[c] verildi. Birçok kişiden söz ediyormuş gibi "soyundan olanlara" demiyor. Tek kişiden söz ederek,[ç] "senin soyundan olana"[d] diyor; o da Mesih'tir.[e] **17** Üstelik, dört yüz otuz yıl[f] sonra gelen Kanun, Tanrı'nın daha önce yürürlüğe koyduğu ahdi[g] geçersiz kılmaz ve vaadi iptal etmez.[h] **18** Çünkü miras kanuna dayanıyorsa artık vaade dayanmıyordur;[ı] oysa Tanrı İbrahim'e bu mirası bir vaat yoluyla bağışlamıştır.[i]

19 Öyleyse Kanun neden verildi? Kanun, İbrahim'in soyundan vaadi alan kişi gelene kadar[j] suçları ortaya çıkarmak[k] üzere sonradan eklendi ve bir aracının eliyle[l] melekler kullanılarak iletildi.[m] **20** Fakat tek taraf söz konusu olduğunda aracıya gerek yoktur ve Tanrı tektir.[n] **21** Peki Kanun Tanrı'nın vaatleriyle çelişir mi?[o] Asla! Çünkü insana yaşam kazandırabilecek bir kanun verilmiş olsaydı,[ö] o zaman doğruluğa kanun aracılığıyla ulaşılabilirdi.[p] **22** Fakat İsa Mesih'e iman edenler vaade bu iman sonucu ulaşabilsin diye,[r] Kutsal Yazılar[s] her şeyi günahın eline teslim ediyor.[ş]

23 Dolayısıyla, iman gelmeden[t] önce Kanunun koruması altındaydık,[u] günahın eline teslim

m Elç 7:38; Elç 7:53; İb 2:2; **n** Tkr 6:4; **o** 1Ti 1:8; **ö** Ro 8:3; **p** Ro 3:10; Ga 2:21; **r** Ro 4:11; **s** Mt 11:13; **ş** Ro 3:9; **t** Ga 4:4; **u** Kl 2:14.

edilmiştik, ortaya çıkacak olan imanı bekliyorduk.[a] **24** Böylece Kanun, imanla aklanabilelim[b] diye bizi Mesih'e götüren eğiticimiz oldu.[c] **25** Fakat şimdi iman geldiğine[ç] göre bir eğiticinin gözetiminde değiliz.[d]

26 Aslında hepiniz Mesih İsa'ya imanınız sayesinde Tanrı'nın oğullarısınız.[e] **27** Çünkü Mesih'le birlik içinde olmak üzere vaftiz edilen[f] hepiniz Mesih'in kişiliğine büründünüz.[g] **28** Artık Mesih İsa'da hepiniz bir olduğunuzdan,[h] aranızda Yahudi ve Yunanlı,[ı] köle ve özgür,[i] erkek ve kadın[j] ayrımı yoktur. **29** Mesih'e ait olduğunuza göre, İbrahim'in soyundansınız[k] ve vaade göre mirasçılarsınız.[l]

4 Şöyle ki, mirasçı küçük bir çocuk olduğu sürece, her şeyin efendisi olmasına rağmen hizmetkârdan hiç farkı yoktur;[m] **2** babasının önceden belirlediği güne kadar görevlilerin[n] ve kâhyaların gözetimindedir. **3** Benzer şekilde biz de, küçük çocuklarken bu dünyanın dayandığı temellerin esiriydik.[o] **4** Fakat vakit dolunca,[ö] Tanrı Oğlunu gönderdi.[p] Bir kadından doğan[r] bu Oğul, dünyaya geldiğinde kanunun hükmü altındaydı.[s] **5** Böylece, kanunun hükmü altında olanları bedel ödeyerek[ş] kurtarabilecekti[t] ve biz de evlat edinilerek oğullar olabilecektik.[u]

6 Oğullar olduğunuz için Tanrı, Oğlunun sahip olduğu ruhu[ü] yüreklerimize gönderdi ve o "*Abba,** Baba"[v] diye haykırıyor.

7 Öyleyse siz artık hizmetkâr değil oğulsunuz ve oğulsanız aynı zamanda Tanrı'nın kararıyla mirasçısınız.[a]

8 Bununla birlikte, bir zamanlar Tanrı'yı tanımıyor[b] ve sahte tanrılara kulluk ediyordunuz.[c] **9** Fakat şimdi Tanrı'yı tanıdınız, daha doğrusu Tanrı tarafından tanındınız;[ç] öyleyse nasıl olur da bu dünyanın zayıf[d] ve aciz kalan temellerine[e] geri dönerek yine onlara kulluk etmek istersiniz?[f] **10** Belirli günleri,[g] ayları,[h] dönemleri ve yılları titizlikle tutuyorsunuz. **11** Sizin için uğraşıp didinmemin boşa gitmesinden[ı] korkuyorum.

12 Kardeşler, size benim gibi olun[i] diye yalvarıyorum, çünkü ben de bir zamanlar sizin gibiydim.[j] Bana hiçbir kötülük yapmadınız.[k] **13** Biliyorsunuz ki, size iyi haberi ilk bildirişim[l] bedenimdeki bir hastalık dolayısıyla olmuştu. **14** Bendeki bu hastalık sizin için bir sınav olmuştu, fakat siz beni aşağılamadınız ve iğrenerek yüzüme tükürmediniz. Aksine beni Tanrı'nın bir meleği,[m] hatta Mesih İsa gibi kabul ettiniz.[n] **15** O mutluluğunuz şimdi nerede?[o] Şundan kesinlikle eminim ki, mümkün olsaydı kendi gözlerinizi çıkarır bana verirdiniz.[ö] **16** Öyleyse, size doğruyu söylediğim[p] için düşmanınız mı oldum?[r] **17** Onlar peşinizden ayrılmıyor,[s] fakat niyetleri iyi değil. Peşlerinden gitmeniz

BÖLÜM 3

a Ro 10:4
b Elç 13:39
Ro 5:1
Ro 8:33
c Mt 5:17
İb 8:5
ç Kl 2:17
d Elç 21:21
İb 8:6
İb 10:1
e Ho 1:10
Yhn 1:12
Ro 8:14
f Elç 19:5
Ro 6:3
g Ro 13:14
Ef 4:24
h Yhn 17:21
ı Ro 10:12
i 1Ko 12:13
Kl 3:11
j Elç 2:17
1Pe 3:7
k İş 54:1
Ro 8:17
Ro 9:7
l Ga 4:28

BÖLÜM 4

m Lu 2:51
n Ba 24:3
o Kl 2:8
İb 9:10
ö Ba 3:15
Ba 49:10
p Mt 3:17
Yhn 8:42
r Yhn 1:14
1Ti 3:16
İb 2:14
s Mt 5:17
ş 1Ko 7:23
Ga 3:13
t Mt 20:28
u Yhn 1:12
Ro 8:23
2Ko 6:18
ü Yhn 14:26
Ro 5:5
v Mr 14:36
Ro 8:15

2. Sütun

a Ro 8:17
Ga 3:29
Ef 1:14
b Ef 2:12
1Se 4:5
c Ro 1:25
1Ko 12:2
1Se 1:9
ç 1Ko 8:3
d Ro 8:3
İb 7:18
e Kl 2:20
f 2Ko 11:20
g Ro 14:5
h Kl 2:16

Ga 4:6* Markos 14:36'daki dipnota bakın.

ı Ga 2:2; Ga 5:4; 1Se 3:5; **i** Ga 6:14; **j** Ga 1:14; **k** 2Ko 2:5; **l** Elç 16:6; **m** 2Sa 19:27; **n** Mt 10:40; Yhn 13:20; **o** Vh 2:4; **ö** Ga 6:11; **p** Yhn 8:45; Ef 4:15; **r** Öz 27:6; İş 63:10; İb 12:6; **s** Ro 16:18; 2Pe 2:3; 2Pe 2:18.

için, sizi benden koparmak istiyorlar.[a] **18** Aslında sadece ben yanınızdayken değil[b] her zaman, peşinden koşulan kişiler olmanız iyidir; yeter ki iyi niyetle[c] olsun. **19** Sevgili çocuklarım,[ç] sizin için yeniden doğum sancıları çekiyorum; bu, Mesih içinizde şekilleninceye[d] kadar sürecek. **20** Fakat şu an yanınızda olmak[e] ve sizinle farklı bir tarzda konuşmak isterdim; çünkü size neler olduğunu anlamıyorum.[f]

21 Kanunun hükmü altında[g] olmak isteyen sizler, bana söyleyin, Kanunda[h] neler yazdığını duymadınız mı? **22** Örneğin, İbrahim'in biri hizmetçiden[ı] biri de özgür kadından[i] iki oğlu olduğu yazılıdır. **23** Fakat hizmetçiden doğan doğal şekilde,[j] özgür kadından doğan ise bir vaat sonucu[k] dünyaya gelmişti. **24** Bunlar bir temsil olarak görülmeli,[l] çünkü bu kadınlar iki ahit[m] anlamına gelir. Biri Sina Dağındandır[n] ve bu, kölelik için çocuk doğuran Hacer' dir. **25** İşte bu Hacer, Arabistan'da bir dağ olan Sina'dır[o] ve bugünkü Yeruşalim'in karşılığıdır; çünkü o, çocuklarıyla birlikte köle[ö] durumundadır. **26** Fakat yukarıdaki Yeruşalim[p] özgürdür ve bizim annemiz odur.[r]

27 Kutsal Yazılar şöyle der: "Ey çocuk doğurmayan kısır kadın, sevin; ey doğum sancısı bilmeyen kadın, sevinçle haykır ve çığlık at; çünkü terk edilmiş kadının çocukları, kocası olan kadınınkilerden çoktur."[s] **28** Kardeşlerim, bizler de İshak gibi vaadin çocuklarıyız.[ş] **29** Fakat o zaman, doğal şekilde doğmuş olan, ruhun işleyişiyle doğmuş olana nasıl zulmetmeye[a] başladıysa, şimdi de aynısı oluyor.[b] **30** Bununla birlikte, Kutsal Yazılar ne diyor? "Hizmetçiyi ve oğlunu kov, çünkü hizmetçinin oğlu asla özgür kadının oğluyla birlikte mirasçı olamaz."[c] **31** O halde kardeşlerim, biz hizmetçinin değil,[ç] özgür kadının çocuklarıyız.[d]

5 Mesih bizi böyle bir özgürlük için kölelikten kurtardı.[e] Öyleyse kararlı olun[f] ve yeniden bir boyunduruk altına girmeyin.[g]

2 Bakın, ben Pavlus size diyorum ki, sünnet edilirseniz[h] Mesih'in size hiçbir yararı olmaz. **3** Ayrıca, sünnet edilen her adama bütün Kanunu uygulamak zorunda olduğunu yine söylemek istiyorum.[ı] **4** Kanun yoluyla aklanmaya çalışan[i] herkese diyorum, siz Mesih'ten ayrıldınız ve onun lütfundan uzaklaştınız.[j] **5** Biz ise, Tanrı'nın ruhu sayesinde, imanın sonucu olan doğruluğa erişmeyi ümitle bekliyoruz.[k] **6** Çünkü Mesih İsa'yı izleyenler için, sünnetli olup olmamanın hiçbir önemi yoktur;[l] önemli olan, sevgi[m] yoluyla ortaya konan imandır.[n]

7 Bu yolda gayet iyi koşuyordunuz.[o] Hakikat sözüne uymanıza[ö] kim engel oldu? **8** Bilin ki, bu tür ikna çabalarının kaynağı sizi çağıran[p] Tanrı değildir. **9** Azıcık maya bütün hamuru mayalar.[r] **10** Rab ile birlik için-

BÖLÜM 4

a Elç 20:30 Flp 2:21
b Flp 2:12
c 1Ko 15:58 Tit 2:14
ç 1Ko 4:15 1Se 2:11 Flm 10
d İb 6:1
e 2Yh 12
f 2Ko 4:8 Ga 6:2
g Ro 7:6 Ga 5:1
h Ga 3:24
ı Ba 16:15
i Ba 16:1 Ba 21:3
j Ba 16:2 Ro 9:8
k Ba 17:16
l 1Ko 10:11
m İb 8:7
n Çk 19:23
o Çk 19:18 İb 12:18
ö İş 61:1 Yhn 8:35
p İş 54:5 Ga 4:31
r Ba 3:15 İş 54:13 Flp 3:20 Vh 12:1
s İş 54:1
ş Ro 9:8 Ga 3:29

2. Sütun

a Ba 21:9 2Ti 3:12
b Ga 5:11 Ga 6:12
c Ba 21:10
ç Ro 6:14
d Yhn 8:36 Ga 5:13

BÖLÜM 5

e Yhn 8:32 Ro 6:18
f 1Ko 16:13 Flp 4:1
g Elç 15:10
h Elç 15:1 Ga 6:12
ı Ro 2:25 Ga 3:10
i Ro 3:20 Ro 4:4 Ro 9:31
j Ro 11:6 İb 12:15
k Ro 8:23

l 1Ko 7:19; Ga 2:3; Ga 6:15; Kl 3:11; **m** 1Se 1:3; 1Ti 1:5; **n** Ro 3:22; Yk 2:18; **o** 1Ko 9:24; Ga 3:3; **ö** Ro 2:8; Ro 6:17; 2Ko 10:5; **p** Ga 1:6; **r** Tkr 17:7; 1Ko 5:6; 1Ko 15:33; 2Ti 2:17; 2Pe 2:2.

de[a] olan sizlerin farklı bir düşünceye kapılmayacağına eminim;[b] fakat size sıkıntı veren[c] kim olursa olsun cezasını çekecektir.[ç] **11** Bana gelince kardeşlerim, hâlâ sünnet edilmenin gereğini savunsaydım zulüm görür müydüm? Aslında o zaman, işkence direği[d] onların önünde bir engel[e] olmaktan çıkardı.[f] **12** Zihninizi altüst etmeye çalışanlar,[g] bence kendilerini hadım ettirsinler![h]

13 Kardeşler, siz elbette özgür olmak için çağrıldınız;[ı] ancak bu özgürlüğü beden arzuları için fırsat bilmeyin.[i] Fakat sevgiyle birbirinizin kölesi olun.[j] **14** Çünkü bütün Kanun şu tek sözle ifade edilir:[k] "Komşunu kendin gibi seveceksin."[l] **15** Ancak siz, birbirinizi ısırıyor ve yiyorsanız,[m] dikkat edin de birbirinizi yok etmeyin.[n]

16 Ben size diyorum ki, ruhun gösterdiği yolda yürüyün,[o] böylece günahkâr bedenin isteklerini asla yapmazsınız.[ö] **17** Çünkü beden, istekleri açısından ruha, ruh da bedene aykırıdır.[p] İşte bu nedenle, yapmak istediklerinizle yaptıklarınız birbirini tutmuyor.[r] **18** Öte yandan, ruh size rehberlik ediyorsa[s] Kanunun hükmü altında değilsiniz demektir.[ş]

19 Günahkâr bedenin işleri bellidir:[t] Cinsel ahlaksızlık,*[u] pislik, edepsiz davranışlar,#[ü] **20** putperestlik, ruhçuluk,[v] düşmanlık, çekişme, kıskançlık, öfke nöbetleri, ağız kavgaları, bölünmeler, mezhepler, **21** haset, sarhoşluklar,[a] çılgın eğlenceler ve buna benzer şeyler. Daha önce de yaptığım gibi, sizi bunlar hakkında uyarıyorum, bunları alışkanlık edinenlerin[b] Tanrı'nın krallığında mirası olmayacak.[c]

22 Öte yandan, ruhun meyvesi[ç] olan nitelikler şunlardır: Sevgi, sevinç, barış, tahammül, iyilikseverlik, iyilik, *[d] iman, **23** yumuşak başlılık, özdenetim.[e] Bunlara karşı olan bir kanun yoktur.[f] **24** Ayrıca, Mesih İsa'ya ait olanlar günahkâr bedeni, tutku ve arzularıyla birlikte direğe germişlerdir.[g]

25 Ruhun rehberliğinde yaşıyorsak, ruhun gösterdiği yolda, onunla uyum içinde yürümeye devam edelim.[h] **26** Kendini beğenmiş, birbiriyle yarışan[ı] ve birbirini kıskanan kişiler olmayalım.[i]

6 Kardeşler, bir kişi farkında olmadan yanlış bir davranışta bulunsa[j] bile, ruhi[k] yeterliğe sahip olan sizler böyle birini yumuşak bir tutumla[l] düzeltmeye çalışın; bu arada sizin de ayartılabileceğiniz[m] korkusuyla kendinize dikkat edin.[n] **2** Birbirinizin yükünü taşımaya[o] devam ederek Mesih'in kanununa[ö] uyun. **3** Aslında bir hiç

BÖLÜM 5

a Yhn 17:21
Ga 3:28
b 2Ko 2:3
c Ga 1:7
ç 2Ko 11:15
d Flp 3:18
e 1Ko 1:23
f Yhn 15:19
g Elç 15:1
h Tkr 23:1
ı Yhn 8:36
Ro 6:22
i 1Ko 8:9
1Pe 2:16
2Pe 2:19
j 1Ko 9:19
k Ro 13:8
l Le 19:18
Mt 7:12
Mt 22:39
Yk 2:8
m Yk 3:14
n Öz 24:29
Yk 4:2
o Ro 8:5
Ro 8:13
ö Ro 6:12
1Pe 2:11
p Ro 8:4
r Ro 7:15
Ro 7:19
Ro 7:23
s Ro 8:14
ş Ro 6:14
Ro 8:2
t Öz 20:11
1Ko 3:3
u 1Ko 5:9
Ef 5:3
Kl 3:5
Vh 2:20
ü Le 18:17
Mr 7:22
Ef 4:19
2Pe 2:2
Yhd 4
v Le 19:26
Le 19:31
Tkr 18:11

2. Sütun

a Tkr 21:20
İş 5:11
1Pe 4:3
b Ro 8:13
2Ko 12:21
c 1Ko 6:9
ç Flp 1:11
Kl 1:10
d Ef 5:9
e Yk 3:17
f 1Ti 1:9
g Ro 6:6
1Pe 2:11
h Ro 8:4
ı Vz 4:4
1Ko 4:7
Ga 6:4
i Flp 2:3

BÖLÜM 6

j Le 4:2; Mt 18:15; Ro 11:11; **k** 1Ko 2:15; **l** Öz 15:1; 1Ko 4:21; Kl 3:12; 1Ti 6:11; Tit 3:2; **m** 1Ko 7:5; Yk 3:2; **n** 1Ko 10:12; **o** Ro 15:1; 2Ko 11:29; 1Se 5:14; **ö** Yhn 13:34; Yhn 15:12; 1Yh 4:21.

Ga 5:19* Ek 15'e bakın. **19#** Yunanca *aselgeia*; saygısız ve küstahça bir tutumla Tanrı'nın kanunlarının ciddi şekilde ihlaline atfeder.

Ga 5:22* Yunanca *agathosyne*; anlamı "iyi olma niteliği ya da durumu"

olduğu halde[a] kendini bir şey sanan kişi, kendini aldatır. **4** Fakat her biriniz kendi yaptıklarını gözden geçirsin,[b] o zaman kendini başka biriyle karşılaştırarak[c] değil, kendi durumuna bakarak bir kıvanç nedeni bulabilecek. **5** Unutmayın, herkes kendi sorumluluğunu taşıyacak.[ç]

6 Ayrıca hakikat sözünü öğrenen[d] kişi, kendisine bunu anlatanla[e] tüm iyi şeyleri paylaşsın.[f]

7 Aldanmayın;[g] Tanrı'yla alay edilmez.[h] İnsan ne ekerse onu biçer.[ı] **8** Çünkü kendi günahkâr bedenini hoşnut ederek eken, bedeninden yozlaşma biçer,[i] fakat ruhu hoşnut ederek eken,[j] ruhtan sonsuz yaşam biçer.[k] **9** Öyleyse iyi olanı yapmaktan vazgeçmeyelim,[l] çünkü yorulmazsak mevsimi geldiğinde biçeceğiz.[m] **10** Gerçekten de, fırsatımız oldukça[n] herkes için, fakat özellikle iman kardeşlerimiz[o] için iyilik yapalım.

11 Bakın size kendi elimle, ne iri harflerle yazıyorum.[ö]

12 Sizi sünnet edilmeye zorlayanlar,[a] aslında bedensel şeylerle göz boyamak isteyenlerdir; bunu sırf Mesih İsa'nın işkence direği[b] uğruna zulüm çekmemek için yapıyorlar. **13** Çünkü sünnet edilenler Kanuna kendileri bile uymazken,[c] sizden övünç payı çıkarmak için sünnet edilmenizi istiyorlar. **14** Ben ise, Efendimiz İsa Mesih'in işkence direğinden başka bir şeyle asla övünmem;[ç] çünkü onun aracılığıyla, dünya benim gözümde direğe gerildi,[d] ben de dünyanın gözünde. **15** Sünnetli olup olmamak önemli değildir,[e] önemli olan yeni yaratılışa ait biri[f] olmaktır. **16** Bu ilkeye uygun yaşayan herkese, Tanrı'nın İsrail'ine, barış ve merhamet olsun.[g]

17 Bundan böyle kimse bana sıkıntı vermesin; çünkü ben bedenimde İsa'nın hizmetkârı olmanın izlerini[h] taşıyorum.[ı]

18 Tutumunuz size Efendimiz İsa Mesih'in lütfunu kazandırsın[i] kardeşlerim. Amin.

BÖLÜM 6

a Ro 12:3
1Ko 8:2
2Ko 3:5
2Ko 12:11
b 1Ko 11:28
2Ko 13:5
c Ga 5:26
ç Ro 14:4
2Ko 5:10
d Lu 1:4
Elç 18:25
e Sy 18:31
Mt 10:10
1Ko 9:14
f Le 8:31
Lu 10:7
Ro 15:27
1Ko 9:11
İb 13:16
g Yk 1:16
h Ey 13:9
ı Lu 16:25
Ro 2:6
i Ro 8:6
j Yhn 6:63
Ro 8:13
k İş 3:10
l 2Se 3:13
m İb 3:14
İb 12:3
Vh 2:10
n Yhn 9:4
Kl 4:5
o Ef 2:19
ö 1Ko 16:21

2. Sütun

a Ga 2:3
b Ga 5:11
Flp 3:18
c Yk 2:10
ç Lu 14:27
1Ko 2:2
d Ro 6:6
e Ga 5:6; **f** 2Ko 5:17; Ef 2:10; **g** Me 125:5; Me 128:6; Ro 9:6; **h** İş 3:24; **ı** 2Ko 4:10; Flp 3:10; **i** 2Ti 4:22; Flm 25.

EFESOSLULARA

MEKTUP

1 Tanrı'nın isteğiyle[a] Mesih İsa'nın elçisi[b] olarak atanmış Pavlus'tan, Efesos'ta Mesih İsa'yla birlik içinde[c] olan sadık[ç] ve kutsal kişilere,

2 Babamız Tanrı'nın ve Efendimiz İsa Mesih'in lütfu[d] ve barışı[e] sizinle olsun.

3 Efendimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babasına şükürler olsun;[a] çünkü O, Mesih'le birlik içinde olan bizlere göğe ait konumumuzda[b] her ruhi nimeti bağışladı.[c] **4** Kendisine duyduğumuz sevgiyle,[ç] önünde kutsal

BÖLÜM 1

a 2Ko 1:1
b 1Ko 1:1
c Yhn 15:4
Yhn 15:5
ç Vh 2:3
d Yhn 1:17
Ro 3:24
1Ko 1:4
e Yhn 14:27

2. Sütun **a** 2Ko 1:3; **b** Ef 2:6; **c** Ga 3:14; **ç** Yk 2:5.

ve kusursuz[a] olalım diye, Mesih'le birlik içinde olmamız için bizi dünyanın kuruluşundan önce[b] seçen[c] de O'ydu. **5** Çünkü Kendi isteği doğrultusunda ve uygun gördüğü gibi,[ç] bizi İsa Mesih kanalıyla evlat edinmeyi[d] önceden kararlaştırmıştı.[e] **6** Şöyle ki, Kendi sevdiği kişi[f] aracılığıyla bize bağışladığı yüce lütfundan[g] dolayı övülsün.[h] **7** Bu lütfun zenginliğinden[ı] ötürü, Mesih aracılığıyla, onun kanı sayesinde[i] fidye ile kurtuluşa, evet, suçlarımızın bağışlanmasına[j] eriştik.

8 Tanrı, bize tam bir hikmet[k] ve anlayış bağışlayarak lütfunu bol bol gösterdi **9** ve Kendi amacındaki kutsal sırrı[l] bize bildirdi. Kendi uygun gördüğü isteği[m] doğrultusunda, **10** belirlenmiş dönemlerin[n] sonunda yürürlüğe girecek bir idari düzenleme yapmayı,[o] böylece gökteki[ö] ve yerdeki[p] şeyleri, her şeyi Mesih'te[r] yeniden bir araya getirmeyi[s] amaçladı. Evet, her şey onda bir araya getirilecekti. **11** Her şeyin Kendi isteği doğrultusunda yürümesini sağlayanın[ş] amacına göre, bizim de Mesih'le birlikte mirasçılar[t] olmamız önceden kararlaştırıldı. **12** Şöyle ki, Mesih'e ümit bağlayan ilk kişiler[u] olarak bizler, O'nun övgüyle yüceltilmesine hizmet edelim.[ü] **13** Kurtuluşunuza[v] ilişkin iyi haberi, hakikat sözünü duyduktan sonra siz de ona ümit bağladınız.[y] İman ettikten sonra, yine onun aracılığıyla vaat edilmiş kutsal ruhla[z] mühürlendiniz.[a] **14** Bu ruh, O'nun yüceliğinin övülmesi için, Tanrı'ya ait olanların[a] fidyeyle kurtarılması[b] amacıyla bize verilen mirasın[c] teminatıdır.[ç]

15 Bunun için ben de, Efendimiz İsa'ya imanınızı ve bunu tüm kutsal kişilere karşı davranışlarınızla nasıl gösterdiğinizi duyduğumdan[d] bu yana, **16** sizin için durmadan şükrediyor ve dualarımda sizi anıyorum.[e] **17** Diliyorum ki Efendimiz İsa Mesih'in Tanrısı, yüce Babamız size Kendisi hakkındaki tam bilgiyi[f] edinirken vahiylerini anlama gücü ve hikmet[g] ruhu versin; **18** yürek gözleriniz[h] aydınlanmış[ı] olsun ki, sizi davet ettiği ümidi,[i] kutsal kişilerin[j] mirası olarak sakladığı görkemli zenginliği[k] **19** ve biz iman edenlere verdiği gücünün[l] eşsiz büyüklüğünü bilesiniz. Tanrı'nın bu gücünün büyüklüğü işleyişiyle[m] görülür; **20** O bu gücü Mesih için de kullanıp onu ölüyken diriltti[n] ve göklerde[o] sağına[ö] oturtarak, **21** yalnız bu ortamda[p] değil gelecekteki ortamda[r] da her yönetimin, otoritenin, iktidarın, hâkimiyetin ve her ismin[s] çok üstünde olan bir konuma getirdi.[ş] **22** Ayrıca her şeyi ayakları altına sererek onun yetkisine verdi[t] ve cemaatin yararı için kendisini her şeyin başı yaptı.[u] **23** O cemaat ki Mesih'in bedenidir,[ü] Mesih'le doludur ve Mesih her şeyi[v] tamamlayandır.[y]

BÖLÜM 1

a Ef 5:27
Kl 1:22
b 1Pe 1:20
c İş 43:10
Yhn 17:24
Yhd 1
ç Ro 8:28
d Ro 8:15
Ro 8:23
Ro 8:29
Ga 4:5
e 2Se 2:13
1Pe 1:2
f Yhn 3:35
g Ro 3:24
h İş 43:21
ı Yhn 1:16
i Elç 20:28
Ro 3:25
Vh 5:9
j Elç 13:38
Kl 1:14
Kl 2:13
k Kl 1:9
l Ro 16:25
1Ko 4:1
m 2Ti 1:9
n Lu 21:24
Elç 1:7
o İş 32:1
Ef 3:9
İb 3:6
Vh 20:6
ö 1Pe 1:4
p Yhn 10:16
Flp 2:10
r 1Ko 15:28
Kl 1:20
s Me 50:5
ş İş 46:10
Ro 8:28
t Ro 8:17
Ef 3:6
1Pe 3:7
u Yk 1:18
ü Ef 3:21
v 1Ti 2:4
y Kl 1:5
z Ga 3:2
a 2Ko 1:22
Ef 4:30
Vh 7:4

2. Sütun

a 1Pe 2:9
b Ro 8:23
Kl 1:14
1Ti 2:6
c 1Pe 1:4
ç 2Ko 5:5
d Kl 1:4
e Ro 1:9

f Kl 1:9; 1Ti 2:4; **g** Öz 2:6; **h** Lu 10:23; **ı** 2Ko 3:16; **i** 1Pe 1:3; **j** Tkr 33:3; **k** Kl 1:27; **l** 2Ko 13:4; **m** Kl 1:29; **n** Elç 2:24; **o** Ef 2:6; İb 7:26; **ö** Me 110:1; Elç 7:55; **p** 1Ko 2:6; **r** İb 6:5; **s** Elç 4:12; Flp 2:9; **ş** 1Ko 15:24; Kl 2:10; İb 1:4; **t** Me 8:6; **u** Mt 28:18; Ef 5:23; Kl 1:18; **ü** Ro 12:5; Ef 4:16; **v** Kl 3:11; **y** Ro 11:25.

2 Ayrıca, suçlarınız ve günahlarınızla ölmüş durumdayken, sizi Tanrı'nın yaşama döndürdüğünü[a] unutmayın. **2** Bir zamanlar o suç ve günahlar içinde, bu dünyanın ortamına uygun bir yol[b] tutmuştunuz. Havanın etkili gücünü denetiminde bulunduran hükümdara[c] ve itaatsiz kimseler*[ç] üzerinde şimdi de etkili olan ruha[d] göre yürüyordunuz. **3** Evet, hepimiz bir zamanlar o itaatsizler arasındaydık;[e] bedenimizin[f] ve zihnimizin isteklerine uyarak beden arzularına göre davranmıştık ve doğal olarak diğerleri gibi gazabı hak eden[g] çocuklardık. **4** Fakat, merhameti bol olan[h] Tanrı, büyük sevgisinden ötürü[ı] **5** bizi, suçlarımızla ölmüş durumdayken[i] Mesih'le birlikte olmak üzere hayata döndürdü (yani lütufla kurtuldunuz)[j] **6** ve Mesih İsa'yla birlik içinde olan bizleri onunla birlikte diriltip[k] göğe ait konumlara yerleştirdi.[l] **7** Şöyle ki, Mesih İsa'yla birlik içinde olan[m] bizlere büyük bir cömertlikle gösterdiği lütfun eşsiz zenginliği,[n] gelecek[o] ortamlarda kanıtlarıyla ortaya konabilsin.

8 Gerçekten de, bu lütuf sayesinde, imanınızdan ötürü kurtuldunuz;[ö] ancak bunu kendiniz elde etmediniz,[p] onu size armağan eden[r] Tanrı'ya borçlusunuz. **9** Evet, kimseye övünme nedeni olmasın diye,[s] kurtuluşunuz işlere bağlı değildir.[ş] **10** Çünkü biz O'nun eseriyiz,[t] Mesih İsa'yla birlik içinde olduğumuzdan[a] Tanrı'nın bizim için önceden[b] hazırladığı iyi işlerde[c] çalışabilelim diye O'nun tarafından yaratıldık.[ç]

11 O halde şunu unutmayın, bedensel açıdan bakıldığında sizler daha önce, insanlarca "sünnet" edilenlerin[d] "sünnetsiz" dediği, milletlerden kişilerdiniz.[e] **12** O zamanlar Mesihsiz,[f] İsrail toplumuna uzak[g] ve vaatle bağlantılı ahitlere[h] yabancıydınız; dünyada ümitsiz[ı] ve Tanrısızdınız.[i] **13** Fakat bir zamanlar uzakta olan sizler, şimdi Mesih İsa yolunda olduğunuzdan, onun kanı aracılığıyla[j] yakınlaştırıldınız. **14** Çünkü o bize barış getirendir;[k] iki grubu[l] birbirinden ayıran[m] duvarı yıkarak[n] onları birleştirendir.[o] **15** O, her iki toplumdan[ö] kendisinde tek bir yeni insan[p] yaratabilmek ve barışı sağlayabilmek üzere kendi bedeni yoluyla,[r] düşmanlığı,[s] emirlerden ve onlara dayanan hükümlerden oluşan Kanunu[ş] ortadan kaldırdı; **16** yani, kendi ölümüyle düşmanlığı[t] öldürdü ve böylece işkence[u] direği aracılığıyla her iki toplumu tek bir beden halinde[ü] Tanrı'yla tam olarak barıştırabildi.[v] **17** Ayrıca gelip barış müjdesini[y] hem uzakta olan sizlere, hem de yakındakilere bildirdi.[z] **18** Böylece, her iki toplumun bireyleri[a] olan bizler, onun sayesinde Babaya aynı ruhla[b] yaklaşma[c] olanağı bulduk.

Ef 2:2* Sözcük anlamıyla, "itaatsizlik çocukları"

BÖLÜM 2

a Mt 8:22
Kl 2:13
1Ti 5:6
1Pe 4:6
b Ro 12:2
Ef 4:17
c Yhn 12:31
ç Mt 13:38
Kl 3:6
1Yh 2:16
d 1Ko 2:12
Yk 4:5
e 1Ko 6:11
f Mt 26:41
1Pe 4:3
g Yhn 3:36
h Me 145:9
İş 54:10
Ro 10:12
ı Ro 5:8
1Yh 4:9
1Yh 4:19
i Kl 2:13
j Yhn 1:17
k Kl 2:12
l Ef 1:3
1Pe 1:4
m Yhn 17:21
n Ef 1:7
o İb 6:5
ö Ro 4:16
p Yhn 6:44
r Yhn 1:12
s 1Ko 1:29
ş Ro 3:20
Yk 2:22
t 2Ko 5:5

2. Sütun

a Ef 1:4
b Ef 1:5
c Kl 1:10
ç Ga 6:15
d Yş 5:3
e 1Ko 12:2
f Ef 4:18
g Kl 1:21
h Ro 9:4
ı 1Se 4:13
i İş 65:1
j İb 10:19
k Kl 1:20
l Le 20:26
m Ef 2:12
n Kl 2:14
o Elç 10:35
Ro 11:24
Kl 3:11
ö Ro 2:10
p 1Ko 12:12
r Ro 8:3
s Mr 7:28
ş Tkr 4:8
t Elç 10:28
u İb 12:2
ü Ga 3:28
Ef 4:4

v Kl 1:22; **y** İş 52:7; **z** İş 57:19; **a** Ro 10:12; **b** 1Ko 12:13; **c** İb 7:25.

19 O halde, siz artık ne yabancısınız[a] ne de gurbettesiniz;[b] kutsal kişilerle[c] vatandaşsınız[ç] ve Tanrı'nın ev halkındansınız.[d] **20** Elçiler[e] ve peygamberler[f] temeli üzerine kurulan[g] bir yapısınız; temel köşe taşı ise Mesih İsa'nın kendisidir.[h] **21** Tüm yapı uyum içinde onunla bütünleşerek,[ı] Yehova* için kutsal bir mabet[i] olmak üzere yükseliyor. **22** Böylece hepiniz, onunla birlik içinde[j] büyüyor ve Tanrı'nın ruhuyla oturacağı bir mekân haline getiriliyorsunuz.[k]

3 Bu nedenle ben Pavlus, Mesih İsa uğrunda, diğer milletlerden olan sizler için[l] tutukluyum.[m] **2** Tanrı'nın lütfuyla ilgili kâhyalık görevinin,[n] sizin yararınıza bana verildiğini kuşkusuz duymuşsunuzdur. **3** Daha önce kısaca değindiğim gibi kutsal sır bana vahiy yoluyla bildirildi.[o] **4** Dolayısıyla, bu sözleri okurken Mesih'in kutsal sırrı[ö] hakkında sahip olduğum anlayışı[p] fark edebilirsiniz. **5** O sır,[r] önceki nesillerde insanoğullarına bildirilmemiş, ancak şimdi ruh aracılığıyla Kendi kutsal elçilerine ve peygamberlerine[s] açıklanmıştır.[ş] **6** Buna göre, diğer milletlerden insanlar iyi haber yoluyla Mesih İsa'yla birlik içinde, ortak mirasçılar, aynı bedenin üyeleri[t] ve vaatten[u] bizimle beraber pay alanlar olacaklardır. **7** Ben de, Tanrı'nın gücünü kullanmasının bir sonucu olarak, aldığım lütuf armağanından ötürü[a] bu sırrın hizmetçisi[b] oldum.

8 Bu lütuf,[c] kutsal kimselerin hepsinden de küçük[ç] olan bana verildi; şöyle ki, Mesih'in akıl almaz zenginliği[d] hakkındaki iyi haberi diğer milletlere duyurayım[e] **9** ve her şeyi yaratan[f] Tanrı'da çağlar boyu gizli kalmış kutsal sırla[g] ilgili işlerin nasıl düzenlenip yürütüldüğünü[h] insanlara göstereyim. **10** Böylelikle şimdi Tanrı'nın çok yönlü hikmeti,[ı] gökteki konumlarında bulunan yönetimlere ve otoritelere[i] cemaat yoluyla tanıtılabiliyor.[j] **11** Bu, O'nun Efendimiz İsa Mesih'le bağlantılı olarak kararlaştırdığı çağların amacıyla uyumludur.[k] **12** Biz onun sayesinde bu konuşma cesaretine sahibiz ve ona olan imanımızdan ötürü Tanrı'ya güvenle yaklaşabiliyoruz.[l] **13** Uğrunuzda çektiğim sıkıntılar[m] sizi sakın yıldırmasın, çünkü bunlar sizin için onurdur.

14 Bundan dolayı, gökte ve yerde her ailenin[n] ismini borçlu olduğu[o] **15** Babanın[ö] önünde diz çöküyorum.[p] **16** O, yüceliğindeki zenginliğe[r] göre, size ruhu aracılığıyla verdiği güçle,[s] içinizdeki insanın[ş] güçlenmesini **17** ve imanınız sayesinde yüreklerinizin Mesih'in yaşadığı sevgi dolu bir mekân olmasını[t] sağlasın; siz de bu sağlam temel üzerinde pekişmiş[u] ve kökleşmiş[ü] olun ki, **18** tüm kutsal kişilerle birlikte genişliği, uzunluğu, yüksekliği ve derinliği[v] tam

BÖLÜM 2

a Ef 2:12
b İb 11:13
c Kl 1:12
ç Flp 3:20
d İş 56:5
1Ti 3:15
İb 3:6
e Vh 21:14
f 1Ko 12:28
g 1Ko 3:10
h İş 28:16
ı Kl 2:19
i Zk 6:12
1Ko 3:16
1Ko 6:19
j Yhn 17:23
k 1Pe 2:5

BÖLÜM 3

l 1Se 2:16
2Ti 4:17
m Ef 4:1
Ef 6:20
n 1Ko 9:17
Kl 1:25
o Kl 1:26
ö 1Ko 4:1
Ef 6:19
p 2Ko 11:6
r Kl 1:26
s Mt 16:17
Ef 2:20
ş Ro 11:25
Ro 16:25
t Ef 2:16
u Lu 24:49
Elç 1:8
Ga 3:14

2. Sütun

a Ro 15:15
b Ro 12:7
Kl 1:25
c 1Ti 1:14
ç 1Ko 15:9
d Kl 1:27
e Ga 1:16
f İş 40:28
Kl 1:16
İb 1:2
g 1Ko 2:7
Ef 1:9
h Ef 1:10
Kl 1:18
ı Ro 11:33
i 1Pe 3:22
j 1Pe 1:12
1Pe 2:9
k Ef 1:11
l Yhn 14:6
Ro 5:2
İb 4:16
m Elç 14:22
2Ti 2:10
n İş 54:1
o İş 54:5
İş 62:2

Ef 2:21* Ek 1'e bakın.

ö Ef 1:3; p Elç 20:36; r Ro 9:23; Flp 4:19; s Ro 15:19; ş Ro 7:22; 2Ko 4:16; t Yhn 14:23; u Kl 1:23; ü Kl 2:7; v Ro 11:33.

anlamıyla kavrayıp,[a] **19** Mesih'in bilgiden çok daha üstün olan sevgisinin[b] ne olduğunu görecek duruma gelebilesiniz ve Tanrı'nın tüm verdiklerine dolu dolu[c] sahip olabilesiniz.

20 Evet, bizde etkisini gösteren Kendi gücüyle,[ç] isteklerimizin ya da hayallerimizin kat kat fazlasını gerçekleştirebilen[d] Tanrı, **21** Mesih İsa ve cemaat aracılığıyla nesiller boyu, sonsuza dek yüceltilsin.[e] Amin.

4 Efendimizin uğrunda tutuklu[f] bulunan biri olarak size yalvarırım, aldığınız davete[g] yaraşır bir yaşam sürün.[h] **2** Tam bir alçakgönüllülükle,[ı] yumuşak başlılıkla, tahammülle,[i] birbirinize sevgiden dolayı katlanarak,[j] **3** barışın birleştirici bağı içinde, ruhun sağladığı birliği[k] korumaya içtenlikle çaba gösterin. **4** Beden bir[l] ve ruh birdir;[m] aldığınız davetin içerdiği ümit[n] de birdir. **5** Aynı şekilde, Efendi bir,[o] iman bir[ö] ve vaftiz[p] birdir. **6** Hepsinin üzerinde olan, hepsi aracılığıyla iş yapan ve hepsinin içinde olan, hepsinin Babası, Tanrı birdir.[r]

7 Şimdi, lütuf[s] armağanını Mesih'in dağıttığı ölçüde her birimiz aldık.[ş] **8** Bu yüzden şöyle deniyor: "Yukarılara çıktığında tutsakları da alıp götürdü ve hediye olarak insanlar verdi."[t] **9** Demek ki o aşağılara,[u] yeryüzüne inmiştir; yoksa neden "çıktığında"[ü] ifadesini kullansın? **10** Dolayısıyla, her şeyi tamamlayabilmek[v] üzere, hem inen hem de göklerin en üstüne[y] çıkan[z] aynı kişidir.

BÖLÜM 3

a Yhn 17:3
Ef 1:18
b Ro 8:35
c Yhn 1:16
Kl 2:9
ç Kl 1:29
d Mr 11:24
1Ko 2:9
e İb 13:21

BÖLÜM 4

f Ef 6:20
Flm 9
g Ro 8:30
h Flp 1:27
ı Mt 11:29
Elç 20:19
Ro 12:3
Flp 2:3
1Pe 5:5
i 2Ko 6:6
1Se 5:14
j 1Ko 13:4
k Ro 15:6
1Ko 1:10
Flp 1:27
Kl 3:15
l Ro 12:5
Ef 2:16
m 1Ko 12:4
n 1Pe 1:3
o 1Ko 8:6
1Ko 12:5
ö 2Ko 4:13
p Mt 28:19
r 1Ko 8:6
1Ko 12:6
s Ro 12:3
ş Ro 12:6
1Ko 12:11
2Ko 9:15
t Me 68:18
1Ko 12:28
Ef 4:11
u Mt 12:40
ü Yhn 3:13
Elç 2:31
v Kl 1:19
y İb 4:14
İb 9:24
z Elç 1:9
1Ti 3:16

2. Sütun

a Mt 10:2
b 1Ko 12:28
c Elç 21:8
ç Elç 13:1
Yk 3:1
d 1Ko 14:20
e Kl 1:28

11 Böylece de, kimini elçi,[a] kimini peygamber,[b] kimini incil vaizi,[c] kimini de çoban ve öğretmen[ç] olarak verdi. **12** Hepimiz imanda ve Tanrı'nın Oğlu hakkındaki tam bilgide birleşip yetişkin[d] insan durumuna, tam Mesih'in boyuna erişinceye[e] dek, **13** Mesih'in bedeninin gelişmesi[f] ve kutsal olanların vaizlik hizmeti için uygun duruma getirilmesi[g] amacıyla bunu yaptı. **14** Şöyle ki, artık küçük çocuklar olmayalım ve insanların hilelerine,[h] yalanlar düzmekteki ustalıklarına kapılarak, her öğreti rüzgârıyla oraya buraya sürüklenip[ı] dalgalarla savrulmayalım.[i] **15** Bunun yerine, doğru sözlü[j] olalım ve sevgiyle, baş[k] olan Mesih'in önderliğinde her yönden olgunluğa doğru gelişelim.[l] **16** Onun sayesinde tüm beden[m] sevgiyle gelişip büyümek için üzerine düşeni yapar; eklemlerin yardımıyla bedenin bütün kısımları kaynaşmıştır ve her biri belli bir işlev görerek işbirliği içinde hareket eder.[n]

17 Dolayısıyla, size Efendimizin önünde söylüyorum, artık kendi boş düşüncelerine[o] göre yaşayan milletlerin yolundan gitmeyin.[ö] **18** Onlar bilgisizliği[p] seçtiklerinden ve yürekleri nasırlaşmış[r] olduğundan zihnen karanlıkta[s] olup Tanrı'nın sunduğu yaşama yabancılaşmışlardır.[ş] **19** Her türlü ahlak duygusunu yitirip,[t] doyumsuzca[u] her tür pis-

f 1Ko 14:26; **g** 1Ko 12:7; **h** 2Ko 11:13; **ı** Kl 2:18; İb 13:9; 1Pe 2:1; **i** İb 6:19; Yk 1:6; **j** 1Yh 3:18; **k** 1Ko 11:3; Kl 1:18; **l** Yk 1:4; **m** 1Ko 12:27; **n** Kl 2:19; **o** Ro 1:21; **ö** 1Pe 4:3; **p** Elç 17:30; **r** Ro 11:25; **s** Elç 26:18; **ş** Ga 4:8; Ef 2:12; Kl 1:21; **t** Ro 1:28; **u** İş 56:11.

liği[a] yapmak üzere edepsizliğe*[b] dalmışlardır.

20 Oysa Mesih hakkında öğrendikleriniz böyle değildir.[c] **21** Eğer, İsa'yı dinlediniz ve hakikati[ç] tam onun öğrettiği gibi öğrendinizse[d] bilirsiniz ki, **22** önceki yaşam tarzınıza uyan ve kendi aldatıcı arzularıyla[e] giderek kirlenip bozulan[f] eski kişiliği üzerinizden atmalısınız;[g] **23** zihinsel eğiliminizi yenilemelisiniz,[h] **24** gerçek doğruluk[ı] ve vefaya uyan, Tanrı'nın isteğine göre yaratılmış[i] yeni kişiliği[j] giymelisiniz.[k]

25 Artık yalanı bıraktığınıza[l] göre birbirinize doğruyu söyleyin,[m] çünkü hepimiz bir bedenin üyeleri olarak birbirimize aitiz.[n] **26** Öfkelenseniz de günah işlemeyin;[o] öfkeniz gün batmadan dinsin.[ö] **27** İblis'e meydan vermeyin.[p] **28** Hırsızlık yapan artık hırsızlığı bıraksın,[r] elleriyle emek verip dürüstçe çalışsın,[s] böylece ihtiyacı olana verebileceği bir şeyi olsun.[ş] **29** Ağzınızdan hiçbir kötü söz çıkmasın,[t] fakat ihtiyaca göre yapıcı sözler söyleyin, böylece işitenler yarar görsün.[u] **30** Ayrıca, Tanrı'nın kutsal ruhunu kederlendirmeyin;[ü] sizler fidyeyle kurtulacağınız[v] o gün için mühürlendiniz.[y]

31 Her kötülükle[z] birlikte kindarlık,[a] öfke, gazap, bağırıp çağırma ve sövme[b] sizden tümüyle uzak olsun. **32** Birbirinize karşı iyi[c] ve şefkatli[ç] davranın; Tanrı sizi Mesih aracılığıyla gönülden

BÖLÜM 4

a Ro 1:26
b 2Ko 12:21
Ga 5:19
Yhd 4
c 1Se 4:4
İb 7:26
ç Yhn 1:14
d 1Se 4:1
e Ro 7:23
f Ro 8:13
g Ro 6:6
Kl 3:9
h Me 51:10
He 11:19
He 18:31
Ro 12:2
ı Me 45:7
Ro 1:17
i Ef 2:10
j Kl 3:10
k Ga 3:27
l Elç 5:2
Kl 3:8
m Zk 8:16
Kl 3:9
Yh 21:8
n Ro 12:5
o Me 4:4
ö Le 19:17
Kl 3:13
1Pe 4:8
p Yk 4:7
r Tkr 5:19
s 1Se 4:11
2Se 3:10
ş Elç 20:35
t Mt 15:11
Yk 3:10
u Kl 4:6
ü İş 63:10
2Ko 6:1
1Se 5:19
v Ro 8:23
y Ef 1:13
z Tit 3:2
a Yk 3:14
b Kl 3:8
c Mi 6:8
2Ko 6:6
ç Kl 3:12
1Pe 3:8

2. Sütun

a Mt 6:14
Mt 18:35
Mr 11:25
2Ko 2:10

BÖLÜM 5

b Mt 5:48
Lu 6:36
c 1Ko 16:14
ç Yhn 13:34
1Yh 3:23
d Çk 29:18
2Ko 2:15
e Ga 2:20
İb 10:10
f 1Se 4:3
g 2Ko 12:21
h 1Ko 5:11
ı Kl 3:5

bağışladığı gibi, siz de birbirinizi gönülden bağışlayın.[a]

5 Dolayısıyla, sevgili çocukları olarak Tanrı'ya benzemeye[b] çalışın **2** ve tıpkı Mesih gibi sevgi yolunda yürüyün;[c] o sizi sevdi[ç] ve sizin için kendisini Tanrı'ya hoş kokulu[d] bir sunu ve kurban olarak verdi.[e]

3 Kutsal kimselere yaraşır şekilde,[f] aranızda cinsel ahlaksızlığın,*[g] hiçbir pisliğin ve açgözlülüğün[h] sözü bile edilmesin;[ı] **4** utanç verici davranışlar,[i] aptalca konuşmalar ya da açık saçık[j] şakalar gibi yakışıksız şeyler de olmasın, bunun yerine şükürler edilsin.[k] **5** Çünkü şunu biliyorsunuz ve çok iyi farkındasınız ki, cinsel ahlaksızlık yapan,[l] kirli davranışlarda bulunan ya da açgözlü[m] tutumuyla aslında putperestlik eden hiç kimsenin Tanrı'nın ve Mesih'in krallığında mirası yoktur.[n]

6 Kimse sizi boş sözlerle aldatmasın;[o] çünkü itaatsiz kimseler,*[ö] saydığım bu davranışlar nedeniyle Tanrı'nın gazabına uğrayacaklar. **7** Bu yüzden onlarla hiçbir ortak şeyiniz olmasın.[p] **8** Çünkü bir zamanlar siz de karanlıktınız;[r] şimdiyse Efendimizden ötürü ışıksınız.[s] Işığın çocukları olarak yolunuza devam edin. **9** Çünkü ışığın meyvesi her tür iyilik, doğruluk ve hakikattir.[ş] **10** Her durumda

i Ro 1:28; **j** Ro 1:27; Kl 3:8; **k** 1Se 5:18; **l** Elç 15:29; Ga 5:19; **m** 1Ti 3:8; Tit 1:7; **n** 1Ko 6:9; Ga 5:21; **o** Kl 2:4; Kl 2:8; **ö** Ef 2:2; **p** 2Ko 6:14; **r** Elç 26:18; 1Pe 2:9; **s** Mt 5:16; Yhn 12:36; 1Yh 2:9; **ş** Ga 5:22.

Ef 4:19* Galatyalılar 5:19'daki dipnota bakın

Ef 5:3* Ek 15'e bakın. **6*** Sözcük anlamıyla, "itaatsizlik çocukları"

Rabbi neyin hoşnut ettiğini saptayın.[a] **11** Onların karanlığa özgü[b] verimsiz işlerine artık katılmayın;[c] tam tersine, bunların yanlışlığını ortaya koyun,[ç] **12** çünkü onların gizlice yaptığı şeyler ağza alınmayacak kadar ayıptır.[d] **13** Yanlışlığı gösterilen[e] her şey ışıkla ortaya çıkarılmıştır, böylece ortaya çıkarılan[f] her şey ışık olmuştur. **14** Bunun için şöyle deniyor: "Sen, ey uyuyan! Uyan,[g] ölümden diril,[h] Mesih senin üzerine ışık saçacak."[ı]

15 O halde akılsız insanlar gibi değil akıllı insanlar gibi yürüdüğünüz yola çok dikkat edin;[i] **16** zamanı en iyi şekilde değerlendirin,*[j] çünkü kötü günlerdeyiz.[k] **17** Bunu bilerek, mantıksız davranmayı bırakın, Yehova'nın isteğinin[l] her zaman bilincinde olun.[m] **18** Aynı şekilde, şarapla sarhoş olmayın[n] (çünkü insanı dizginsizliğe götürür)[o] fakat ruhla dolu olun.[ö] **19** Bunun için de, birbirinize mezmurlar,[p] Tanrı için övgüler[r] ve ilahiler söyleyin. Yüreğinizde Yehova'ya ezgiler[s] ve ilahiler okuyun.[ş] **20** Efendimiz İsa Mesih'in adıyla Tanrımıza, Babamıza her zaman her şey için şükürler sunun.[t]

21 Her biriniz içindeki Mesih korkusuyla diğerine istekle boyun eğsin.[u] **22** Kadınlar Efendimize boyun eğer gibi kocalarına istekle boyun eğsinler.[ü] **23** Çünkü Mesih nasıl kurtarıcısı olduğu bedenin, cemaatin başıysa,[a] koca da karısının başıdır.[b] **24** Evet, cemaat Mesih'e boyun eğdiği gibi, kadınlar da her konuda kocalarına istekle boyun eğsinler.[c] **25** Kocalar, karılarınızı her zaman sevin;[ç] Mesih de cemaati böyle sevdi ve kendisini onun uğruna teslim etti[d] ki, **26** onu söz aracılığıyla[e] yıkayıp temizleyerek kutsal duruma getirsin[f] **27** ve kendi karşısına herhangi bir leke, kırışıklık ya da kusur olmaksızın, tüm güzelliğiyle,[g] kutsal ve kusursuz[h] durumda çıkmasını sağlasın.

28 Böylece, kocalar karılarını her zaman kendi bedenleri gibi sevmelidirler. Karısını seven kendisini sever. **29** Aslında kimse kendi bedeninden nefret etmez, tersine, onu besler ve ona çok değer verir.[ı] Mesih de cemaate böyle davranır, **30** çünkü biz onun bedeninin uzuvlarıyız.[i] **31** "Bunun için insan annesini ve babasını bırakacak, karısına bağlanacak ve ikisi tek beden olacaklar."[j] **32** Bu kutsal sır[k] büyüktür. Tabii, şu anda Mesih ve cemaatten söz ediyorum.[l] **33** Ancak her biriniz karısını kendisi gibi sevsin;[m] kadın da kocasına derin saygı duysun.[n]

6 Çocuklar, Rabbin isteğine uygun olarak[o] ana babanızın sözünü dinleyin;[ö] çünkü doğru[p] olan budur. **2** "Annene ve babana saygılı ol"[r] emri, bir vaat içeren[s] ilk emirdir. **3** "Böylece işin iyi gider ve yeryüzünde uzun ömürlü olursun."[ş] **4** Ba-

---

Ef 5:16* Ya da "fırsatı satın alın"

BÖLÜM 5

a Ro 12:2; Flp 1:10
b Ro 13:12
c İş 52:11; Ro 16:17; 2Se 3:6; 2Ti 3:5
ç Öz 28:23; 1Ti 5:20; Tit 1:9; Tit 1:13; Vh 3:19
d Ro 1:26
e Yhn 3:20
f 1Ko 4:5
g İş 26:19; Ro 13:11
h Ef 2:5; Kl 2:13
ı Yhn 8:12; 2Ti 1:10
i Mt 10:16; 1Ti 4:8; 2Ti 2:22
j Kl 4:5
k 2Ti 3:1
l Ro 12:2; 1Se 4:3; 1Se 5:18; 1Pe 4:2
m Me 143:10; Öz 2:5; Yhn 7:17
n İş 5:11
o Hb 2:15
ö Elç 2:4
p Yk 5:13
r Elç 16:25
s Me 33:2
ş 1Ko 14:15; Kl 3:16
t Kl 3:17; 1Se 5:18
u Flp 2:3; 1Pe 5:5
ü Kl 3:18; Tit 2:5; 1Pe 3:1

2. Sütun

a 1Ko 11:3
b Ro 7:2
c 1Ko 14:34; 1Pe 3:7
ç Elç 20:28; Ga 1:4
d Yhn 17:17
e İb 13:12
f Me 45:13; Tit 2:14
g 2Ko 11:2; Ef 1:4; Kl 1:22; İb 10:22; Vh 21:27
h 1Ko 7:33

i Ro 12:5; 1Ko 6:15; Ef 1:23; **j** Ba 2:24; Mt 19:5; 1Ko 6:16; **k** Ef 1:9; Ef 3:4; Kl 1:26; **l** Ef 3:6; İb 12:23; **m** Kl 3:19; **n** 1Pe 3:6; **BÖLÜM 6** **o** Yhn 17:21; **ö** Öz 1:8; Öz 6:20; Öz 23:22; Kl 3:20; **p** 1Pe 3:12; **r** Öz 23:22; Mt 15:4; **s** Çk 20:12; Öz 20:20; **ş** Tkr 5:16.

balar, siz de çocuklarınızı çileden çıkarmayın;[a] onlara Yehova'nın yol gösteren düşünüşünü aşılayarak,[b] O'nun terbiyesiyle[c] yetiştirin.[ç]

5 Siz köleler, insan olan efendilerinize Mesih'e itaat eder gibi, korkuyla titreyerek,[d] tüm içtenliğinizle itaat edin.[e] **6** Bunu insanlara yaranmak isteyenler gibi göz boyayarak değil,[f] Mesih'in köleleri olarak, Tanrı'nın isteğini tüm benliğinizle[g] yerine getirerek yapın. **7** İnsanlara değil Yehova'ya hizmet eder gibi,[h] candan çalışan köleler olun. **8** Biliyorsunuz, ister köle, ister özgür olun,[ı] her biriniz ne iyilik yaparsanız karşılığını Yehova'dan alacaksınız.[i] **9** Efendiler, siz de kölelerinizi tehdit etmekten vazgeçerek[j] onlara her zaman böyle davranın, çünkü hem onların hem de sizin Efendinizin[k] gökte olduğunu ve hiçbir şekilde ayrım yapmadığını[l] biliyorsunuz.

10 Son olarak şunu da söyleyeyim, Rable ve O'nun gücünün büyüklüğüyle[m] kuvvet bulun.[n] **11** İblis'in sinsi oyunları karşısında sarsılmadan durabilmek[o] için Tanrı'nın verdiği tüm silah donanımını[ö] kuşanın. **12** Çünkü mücadelemiz*[p] etten kemikten[#] insanlarla değil, gökteki kötü ruhlardan[r] oluşan kuvvetlerle, yönetimlerle,[s] otoritelerle,[ş] bu karanlığın dünya hükümdarlarıyladır.[t] **13** Bu nedenle, kötü günde dirençli olmak ve her şeyi tam olarak yaptıktan sonra sarsılmadan durabilmek[a] için, Tanrı'nın sağladığı tüm silah donanımını[b] kuşanın.

14 O halde, belinize hakikat[c] kuşağını sarmış,[ç] göğsünüze doğruluk zırhını giymiş[d] **15** ve ayaklarınızı[e] barış müjdesini götürmeye hazırlamış[f] olarak dimdik durun. **16** Hepsinin üzerine de, kötünün tüm ateşli oklarını söndürebilecek[g] büyük iman kalkanını[h] elinize alın. **17** Ayrıca, kurtuluş miğferini[ı] ve ruhun[i] kılıcını,[j] yani Tanrı'nın sözünü[k] alın, **18** bir yandan da her tür dua[l] ve yakarışla, her fırsatta ruhla dua etmeyi[m] sürdürün. Bu amaçla da, tam bir sebatla ve tüm kutsal kişiler uğrundaki yalvarışlarla uyanık kalın. **19** Benim için de dua edin ki, iyi haberin kutsal sırrını bildirmek[n] üzere ağzımı açtığımda bana gereği gibi[o] ve cesaretle konuşma gücü[ö] verilsin. **20** Ben bu iyi haber uğrunda zincire vurulmuş bir krallık elçisi[p] olarak hizmet ediyorum, dua edin de onun hakkında gerektiği gibi cesaretle konuşabileyim.[r]

21 Durumumu ve ne yaptığımı bilesiniz diye, Efendimizin yolunda sadık bir hizmetçi ve sevgili bir kardeş olan Tihikos[s] size her şeyi anlatacak.[ş] **22** Onu size göndermekteki amacım, bizimle ilgili şeyleri öğrenmeniz ve onun sayesinde yüreklerinizin teselli bulmasıdır.[t]

23 Babamız Tanrı'dan ve Efendimiz İsa Mesih'ten kardeşlere iman, sevgi ve barış diliyorum. **24** Efendimiz İsa Mesih'e sonsuz bir sevgiyle bağlanan herkes lütuf[u] görsün.

BÖLÜM 6

a Kl 3:21
b Tkr 4:9
Tkr 6:7
Tkr 6:20
Öz 2:2
İş 50:5
c Öz 3:11
Öz 13:24
Öz 19:18
2Ti 3:16
ç Öz 22:6
d Flp 2:12
e 1Ti 6:1
1Pe 2:18
f Kl 3:22
g Lu 10:27
h 1Ko 10:31
ı Ga 3:28
i Me 24:5
Kl 3:24
j Le 25:43
k 1Ko 7:22
l 2Ta 19:7
m 1Ko 16:13
n Ef 3:16
o Lu 4:13
2Ko 10:5
ö Ro 13:12
p 2Ti 4:7
r Da 10:13
Elç 17:22
2Pe 2:4
Vh 16:14
s Ro 8:38
ş Da 2:38
t Da 2:39

2. Sütun

a Kl 2:7
b 2Ko 6:7
c Ef 5:9
ç 1Sa 25:13
İş 11:5
d Öz 4:23
İş 59:17
e İş 52:7
f Elç 10:36
Ro 10:15
g 1Pe 5:9
h 1Yh 5:4
ı İş 59:17
1Se 5:8
i Yhn 6:63
j İş 49:2
k İb 4:12
l Kl 4:2
m Mt 6:6
Yhd 20
n Kl 1:23
Kl 4:3
o Elç 4:30
ö 2Ko 3:12
1Ti 3:13
İb 3:6
p 2Ko 5:20
r Kl 4:4
s 2Ti 4:12
Tit 3:12
ş Kl 4:7
t Kl 4:8
u Kl 4:18

Ef 6:12* Sözcük anlamıyla, "güreşimiz"
12# Sözcük anlamıyla, "et ve kandan"

FİLİPİLİLERE

MEKTUP

1 Mesih İsa'nın hizmetkârları[a]
Pavlus ve Timoteos'tan, Filipi'de[b] Mesih İsa ile birlik içinde
olan tüm kardeşlere,* cemaat gözetmenlerine ve hizmet görevlilerine,[c]

2 Babamız Tanrı'nın ve Efendimiz İsa Mesih'in lütfu ve barışı sizinle olsun.[ç]

3 Sizi her anışımda, Tanrıma daima şükrediyorum;[d] **4** ve sizin için her yakarışımda, sevinçle dua ediyorum.[e] **5** Çünkü iyi haberi ilk günden bu yana desteklemektesiniz.[f] **6** Şundan kesinlikle eminim ki, aranızda iyi bir işe başlayan, İsa Mesih'in gününe[g] dek onu tamamlayacaktır.[h] **7** Böyle düşünmekte hiç de haksız değilim; çünkü hem zincire vurulmuş[ı] olduğum sırada, hem de iyi haberin savunulmasında[i] ve hukuken[j] tanınmasında, benimle birlikte Tanrı'nın lütfunu paylaşan[k] sizler, hepiniz yüreğimdesiniz.[l]

8 Hepinizi Mesih İsa'nınki gibi bir şefkatle[m] nasıl özlediğime Tanrı şahidimdir. **9** Tam bir bilgi[n] ve ayırt etme yeteneğiyle[o] birlikte sevginizin daha da artması[ö] için sürekli dua ediyorum. **10** Böylece, nelerin daha önemli olduğunu saptayabilirsiniz[p] ve Mesih'in gününe kadar kusursuz[r] olup, kimseyi iman yolunda tökezletmeden,[s] **11** Tanrı'nın yüceltilip övülmesi için,[ş] İsa Mesih sayesinde tüm yaşamınızı doğruluk meyveleriyle[a] doldurabilirsiniz.

12 Kardeşler, şimdi şunu bilmenizi isterim ki, başıma gelen olaylar aslında iyi haberin yayılmasıyla sonuçlanmıştır.[b] **13** Mesih uğrunda hapsedildiğimi,[c] İmparatorluk Muhafız Alayı da dahil olmak üzere herkes[ç] öğrendi.[d] **14** Böylece, Efendimizin hizmetindeki kardeşlerin çoğu, zincire vurulmuş olmamdan aldıkları güvenle, Tanrı'nın sözünü korkusuzca bildirmek üzere daha büyük bir cesaret gösteriyorlar.[e]

15 Gerçi, bazıları Mesih'i haset ve rekabet duygularıyla,[f] diğerleri ise iyi niyetle[g] duyurmaktadır. **16** Bunu iyi niyetle yapanlar Mesih'i sevgiden dolayı ilan ediyorlar, çünkü burada iyi haberin savunulması[h] uğruna bulunduğumu biliyorlar. **17** Öbürleriyse bunu temiz bir niyetle değil çekişme ruhuyla[ı] yapıyorlar; böylelikle hapisteyken beni daha da sıkıntıya[i] düşüreceklerini umuyorlar. **18** Fakat bunun ne önemi var? İster art niyetle[j] ister iyi niyetle olsun, Mesih her şekilde ilan ediliyor[k] ve ben bundan sevinç duyuyorum. Evet, sevinmeye de devam edeceğim. **19** Çünkü sizin yakarışlarınız[l] ve İsa Mesih'in ruhunun[m] yardımıyla, bunun kurtuluşumla sonuçlanacağını biliyorum. **20** Özlem

BÖLÜM 1

a 1Ko 7:22
b Elç 16:12
c 1Ti 3:1
1Ti 3:8
ç Ef 1:2
d Ro 1:8
e 1Se 1:2
f Flp 1:27
g 1Ko 1:8
h Flp 2:13
ı Ef 3:1
Flp 1:13
Kl 4:18
2Ti 1:8
Flm 13
i Elç 24:10
Elç 24:14
Flp 1:16
j Elç 25:11
k Flp 4:14
l 2Ko 3:2
m Kl 3:12
n Yhn 17:3
2Pe 3:18
o 1Ko 10:15
İb 5:14
ö 1Se 3:12
p Ro 12:2
Ef 5:10
r Flp 2:15
s Ro 14:13
Ro 14:21
ş Ef 1:14

2. Sütun

a Yhn 15:5
Yk 3:18
b Flp 1:14
c Ef 3:1
ç Flp 4:22
d Elç 28:31
e 2Ti 2:9
f Mt 7:22
2Ko 12:20
g 1Ko 9:17
1Ko 13:2
h Flp 1:7
ı Yk 3:14
i 2Ko 11:28
j Ga 2:4
k Lu 9:50
l 2Ko 1:11
m Yhn 15:26
1Pe 1:11

Flp 1:1* Sözcük anlamıyla, "kutsal kişilere"

dolu beklentime[a] ve ümidime[b] dayanarak, hiçbir şekilde utanmayıp[c] tam bir cesaretle konuşacağım ki,[ç] her zaman olduğu gibi şimdi de, ister hayatımla ister ölümümle olsun,[d] Mesih benim aracılığımla[e] yüceltilsin.

21 Benim için yaşamak Mesih'tir[f] ve ölmek[g] kazançtır. **22** Fakat eğer hayatım devam edecekse, bu benim için verimli bir hizmet[h] anlamına gelir; yine de bir tercih belirtmiyorum. **23** Ben bu iki seçeneğin baskısı altındayım;[ı] fakat aslında ben kurtuluşu ve Mesih'le birlikte olmayı arzu ediyorum,[i] çünkü bu elbette çok daha iyidir.[j] **24** Ancak, benim hayatta kalmam sizin açınızdan daha gereklidir.[k] **25** Bundan emin olarak, sizlerle kalacağımı,[l] ilerlemeniz[m] ve imanınızın verdiği sevinci tatmanız için sizlerle birlikte yaşamaya devam edeceğimi biliyorum. **26** Dolayısıyla, Mesih İsa sayesinde sahip olduğunuz sevinç, yanınıza tekrar gelişimle daha da coşkun olsun.

27 Ancak, yaşayışınız Mesih'le ilgili iyi habere layık[n] olsun. Böylece, yanınıza gelip sizi görsem de, yanınızda olmasam da, iyi habere imanınız uğrunda omuz omuza mücadele ederek, tek ruh ve tek vücut*[o] halinde sarsılmadan durduğunuzu **28** ve muhaliflerinizden[o] hiçbir şekilde yılmadığınızı işiteyim. Bu, onların yıkıma uğrayacağının, fakat sizin kurtulacağınızın işaretidir,[p] bu da Tanrı'dandır.

29 Çünkü size sadece Mesih'e iman etme[a] değil, onun uğrunda acı çekme[b] imtiyazı da verildi. **30** Vermiş olduğum mücadeleyi gördünüz,[c] şimdi de bunu nasıl sürdürdüğümü işitiyorsunuz.[ç] İşte aynı mücadeleyi siz de veriyorsunuz.

2 Öyleyse, Mesih'in takipçisi olarak birbirinizi teşvik ediyor,[d] sevgiyle teselli ediyorsanız; birbirinize duygudaşça davranıp[e] içten bir şefkat[f] ve merhamet gösteriyorsanız, **2** sevincim tam olsun diye, aynı düşünüşü[g] ve aynı sevgiyi paylaşın; tek yürek olup fikir birliği içinde kalın.[h] **3** Hiçbir şeyi birbirinizle çekişerek[ı] veya kendini beğenmiş[i] bir tutumla yapmayın; tersine, başkalarını kendinizden üstün tutarak alçakgönüllü davranın.[j] **4** Sadece kendinizle ilgilenmeyin,[k] başkalarıyla da ilgilenmeye dikkat edin.[l]

5 Mesih İsa'nın zihniyetine bağlı kalın.[m] **6** O, Tanrı' ya benzer yapıda olduğu halde,[n] Tanrı'ya eşit olmayı* aklından bile geçirmedi.[o] **7** Fakat her şeyini bıraktı ve kul yapısını alıp[ö] insan olarak var oldu.[p] **8** Üstelik, insan olarak var olduğunda[r] kendisini alçalttı ve ölene dek, evet, işkence direği*[s] üzerinde ölene dek itaatli oldu.[ş] **9** İşte bu nedenle de Tanrı onu daha yüksek bir konuma getirdi[t] ve ona her isimden büyük bir

BÖLÜM 1

a Ro 8:19
b Ro 5:5
c Me 119:46
Ro 1:16
2Ti 1:8
ç Ef 6:20
d Ro 14:8
1Pe 4:16
e 2Ko 4:10
Kl 1:24
f Ga 2:20
Ga 6:14
g 1Se 4:14
2Ti 4:8
Vh 14:13
h Yhn 15:16
ı 2Ko 5:6
i 2Ti 4:6
j 1Ko 15:42
2Ko 5:8
k Elç 9:15
Elç 20:29
l Flm 22
m Ro 1:11
Ef 4:12
1Ti 4:15
n Ef 4:1
Kl 1:10
o Elç 4:32
Ro 15:6
1Ko 1:10
Ef 4:3
ö 1Ko 16:9
p Lu 21:19
2Se 1:5

2. Sütun

a Ef 2:8
b Elç 5:41
Ro 5:3
c Elç 16:22
1Se 2:2
2Ti 3:12
ç Kl 1:24

BÖLÜM 2

d Ro 1:12
e 2Ko 13:14
f Flp 1:8
Kl 3:12
1Pe 1:22
g Ro 15:5
2Ko 13:11
1Pe 3:8
h 1Ko 1:10
ı 2Ko 12:20
Flp 1:15
Flp 1:17
Yk 3:14
i Ga 5:26
j Mt 23:11
Ef 4:2
Ef 5:21
k Ro 12:10
1Ko 10:33
1Ko 13:5
l 1Ko 10:24
m Mt 11:29
Yhn 13:15
n Kl 1:15
İb 1:3
o Yhn 14:28

ö İş 53:3; p Yhn 1:14; Ro 1:3; r İb 2:9; İb 10:5; s Tkr 21:23; Ga 3:13; ş İş 50:5; Yhn 10:17; İb 5:8; t İş 52:13; Elç 2:33; Ef 1:21.

Flp 1:27* Sözcük anlamıyla "can"; Ek 3'e bakın.

Flp 2:6* Sözcük anlamıyla, "eşitliği ele geçirmeyi" **8*** Ek 17'ye bakın.

isim verdi ki,[a] **10** gökte, yerde
ve yer altında olan herkes İsa'
nın ismini tanıyarak diz çök-
sün[b] **11** ve her dil, İsa Mesih'i
Efendi[c] olarak kabul ettiğini açık-
ça söyleyerek[ç] Babamız Tanrı'yı
yüceltsin.[d]

12 Evet sevgili dostlarım, ben
sizinleyken her zaman söz din-
lediniz,[e] şimdi yanınızda yok-
ken daha büyük bir istekle itaat
edip, her biriniz korkuyla[f] titt-
reyerek kurtuluşa erişmeye ça-
lışın; **13** çünkü, isteklerinizi
ve davranışlarınızı Kendi uygun
gördüğü biçimde yönlendirerek[g]
sizde etkisini gösteren Tanrı'dır.[h]
14 Hiçbir şeyi söylenerek[ı] ve çe-
kişerek[i] yapmayın ki, **15** yol-
dan çıkmış bozuk bir neslin[j]
ortasında kusursuz[k] ve saf, Tan-
rı'nın lekesiz çocukları[l] olasınız
16 ve hayat sözüne[m] sıkıca ya-
pışıp, onların arasında dünya-
nın ışıkları olarak parlayasınız.[n]
Böylece, ben de bu yolda boşu-
na koşmamış ve emek harcama-
mış olduğumu[o] bilerek Mesih'
in gününde kıvanç duyayım.[ö]
17 Yine de, imanla sunduğu-
nuz kurbanın[p] ve hizmetin üze-
rine dökülen bir sunu[r] olsam da[s]
bundan memnunum ve sizlerle
birlikte seviniyorum.[ş] **18** Şim-
di aynı şekilde siz de memnun
olun ve benimle birlikte sevinin.[t]

19 Ayrıca, Efendimiz İsa'
nın izniyle Timoteos'u yakın-
da size göndermeyi ümit
ediyorum; böylece durumunu-
zu öğrenip içimi rahatlatabilirim.[u]
20 Çünkü durumunuzla
candan ilgilenebilecek[ü] nitelikte
başka kimsem yoktur. **21** Öte-
kiler Mesih İsa'nın işleriyle

BÖLÜM 2

a Elç 4:12
b Yhn 5:23
c Elç 2:36
ç Ro 10:9
d Me 22:27
e Ro 16:19
f 2Ko 7:15
İb 12:28
g 2Ta 30:12
1Se 4:8
h Yr 31:33
2Ko 3:5
İb 13:21
ı 1Ko 10:10
1Pe 4:9
i 1Ti 2:8
j Tkr 32:5
Mt 17:17
1Pe 2:12
k 1Ko 1:8
Ef 5:27
l Ro 8:16
Ef 5:1
m Yhn 6:68
İb 4:12
n Mt 5:14
Ef 5:8
1Pe 2:9
o İş 49:4
Ga 2:2
1Se 3:5
ö 2Ko 1:14
1Se 2:19
p İb 13:15
1Pe 2:5
r Çk 29:40
2Ti 4:6
s 2Ko 12:15
ş Flp 1:18
t Flp 3:1
u Öz 25:25
2Ko 7:7
ü 1Ko 4:17
1Ko 16:10

2. Sütun

a 1Ko 10:24
Ga 4:17
2Ti 4:10
b 1Ko 4:17
2Ti 1:2
c Flp 1:25
Flm 22
ç 2Ko 8:23
d Flm 2
e Flp 4:18
f Me 30:3
Me 34:19
g Kl 4:10
h 1Ko 16:18
1Se 5:12
ı 1Ko 16:17
Flm 13
i Elç 20:24

BÖLÜM 3

j 2Ko 13:11
Flp 4:4
1Se 5:16

değil kendi işleriyle ilgileniyor.[a]
22 Fakat Timoteos'un kendini
kanıtlamış olduğunu, babasına
yardım eden bir çocuk gibi,[b] iyi
haberin yayılması için benim-
le birlikte nasıl canla başla hiz-
met ettiğini bilirsiniz. **23** Bu
nedenle durumum belli olur ol-
maz onu yanınıza göndermeyi
ümit ediyorum. **24** Fakat ben
de Efendimizin izniyle yakında
oraya geleceğime inanıyorum.[c]

25 Ayrıca, bana yardım etme-
si için yolladığınız özel hizmetçi
ve temsilciniz, kardeşim, iş arka-
daşım[c] ve mücadele arkadaşım[d]
Epafroditos'u[e] yanınıza gönder-
meyi gerekli gördüm. **26** Çünkü sizleri görmeyi çok arzu edi-
yor ve hasta olduğunu işittiğiniz
için çok üzülüyor. **27** Gerçek-
ten de ölüm derecesinde hasta-
lanmıştı; fakat Tanrı ona mer-
hamet etti,[f] aslında sadece ona
değil bana da merhamet etti,
yoksa kederime keder katılacak-
tı. **28** Dolayısıyla, onu görüp
tekrar sevinesiniz diye kendisi-
ni bir an önce yanınıza gönderi-
yorum; böylece benim de üzün-
tüm azalacak. **29** Bu nedenle,
onu Efendimizin hizmetçilerine
her zaman yaptığınız gibi sevinç-
le karşılayın[g] ve böyle kişilere de-
ğer verin.[h] **30** Çünkü o bana,
yokluğunuzu hiç hissettirmeye-
cek şekilde hizmet etti[ı] ve Efen-
dimizin işi uğruna canını tehli-
keye atıp ölümün eşiğine geldi.[i]

3 Sonuç olarak kardeşlerim,
Rabbin hizmetinde sevin-
meye devam edin.[j] Size aynı şey-
leri yazmak bana zahmet ver-
mez, bu sizin güvenliğiniz
içindir.

2 Kirli adamlardan* sakının,[a]
zararlı kişilerden sakının, sünneti savunanlardan[#] sakının.[b]
3 Çünkü gerçek sünnetliler,[c]
Tanrı'nın ruhuyla[ç] kutsal hizmet
sunan bizleriz. Biz Mesih İsa ile
övünürüz,[d] bedensel özelliklere
güvenmeyiz.[e] **4** Bedensel özelliklere güvenmek için nedenleri
olan biri varsa, o da benim.

Eğer bir kimse bunlara güvenmek için nedenleri olduğunu düşünüyorsa, benim daha fazla var:[f]
5 Sekiz günlükken sünnet edildim,[g] İsrail soyundanım, Benyamin kabilesindenim;[h] İbrani
ana babadan doğmuş bir İbraniyim;[ı] kanun derseniz, bir Ferisiydim;[i] **6** gayret derseniz, cemaate zulmettim;[j] kanun önündeki
doğruluk derseniz bu konuda
bir eksiğim görülmedi. **7** Fakat benim için kâr olan şeyleri Mesih uğrunda zarar saydım.[k]
8 Evet, Efendim Mesih İsa'yla ilgili bilginin[l] üstün değeri karşısında gerçekten her şeyi değersiz
görüyorum. Onun uğrunda her
şeyi kaybetmeye razıyım ve hepsini süprüntü sayıyorum,[m] yeter ki Mesih'i kazanayım **9** ve
onunla birlik içinde bulunayım;
böylece, kanuna uyarak eriştiğim kendi doğruluğuma değil,[n]
Mesih'e imanla[o] erişilen, Tanrı'nın iman temeline dayandırdığı doğruluğa[ö] bel bağlayayım.
10 Mesih'i tanıyayım, dirilişindeki gücü[p] bileyim, acılarını paylaşayım[r] ve onunkine benzer bir
ölüme boyun eğeyim.[s] **11** Ve

BÖLÜM 3

a Vh 22:15
b Ro 2:28
Ga 5:2
c Tkr 10:16
Yr 4:4
Ro 2:29
Kl 2:11
ç Elç 2:17
Ro 8:26
d Ga 6:14
İb 9:14
e 2Ko 11:18
f 2Ko 11:22
g Ba 17:12
Le 12:3
h Ro 11:1
ı 2Ko 11:22
i Elç 23:6
Elç 26:5
j Elç 8:3
Elç 9:1
Ga 1:13
k Mt 13:44
l Ef 4:12
2Pe 3:18
m 1Ko 2:2
n Ro 3:20
Ro 10:3
o Ro 4:5
Ro 9:30
Ga 2:16
ö Ro 1:17
Ro 3:21
p 1Ko 15:22
2Ko 13:4
r Ro 8:17
2Ko 4:10
Kl 1:24
s Ro 6:5

2. Sütun

a Lu 14:14
1Se 4:16
Vh 20:6
b İb 12:23
c Elç 9:15
ç 1Ti 6:12
d Lu 13:24
e Lu 9:62
f 1Ko 9:24
g 2Ti 4:8
h İb 12:1
ı Ro 8:30
İb 3:1
i 1Ko 2:6
1Ko 14:20
İb 5:14
j Flp 2:5
k Ga 6:16
l 1Ko 4:16
2Se 3:9
m Flp 4:9
Tit 2:7
1Pe 5:3
n Ga 5:11
Ga 6:12
o 2Ko 11:15
2Pe 2:1
ö Ro 16:18
p Yhd 13
r Ro 8:5
1Ko 3:3
2Ti 3:4
Yk 3:15

mümkünse ilk* dirilmeye[a] erişebileyim.

12 Şimdiden ödülü almış ya
da kusursuzluğa erişmiş[b] değilim. Fakat Mesih İsa beni emrine
aldığında benim için ne düşündüyse,[c] onu elde edebilmek[ç] için
uğraşıyorum.[d] **13** Kardeşler,
henüz kendimi ödülü elde etmiş
saymıyorum. Fakat bir şey var
ki, geride kalan şeyleri unutarak[e]
ve ilerideki şeylere uzanarak,[f]
14 ödül[g] hedefine doğru koşuyorum.[h] Bu ödül, Tanrı'nın bize
Mesih İsa aracılığıyla yaptığı gökte yaşama çağrısıdır.[ı] **15** Öyleyse aramızda olgun[i] olan herkes bu zihniyete[j] sahip olsun.
Eğer herhangi bir konuda başka türlü düşünme eğilimindeyseniz, Tanrı doğru tutumun ne
olduğunu anlamanızı sağlayacaktır. **16** Ne ölçüde ilerlemiş
olursak olalım, aynı düzenle ilerlemeye[k] devam edelim.

17 Kardeşler, hepiniz beni örnek alın;[l] ayrıca bıraktığımız örneğe göre yaşayanları[m] da dikkatle izleyin. **18** Çünkü Mesih'in
işkence direğinin düşmanı olarak yaşayan birçok kişi var;[n] onlardan size sık sık bahsederdim,
şimdi de ağlayarak söz ediyorum.
19 Onların sonu yıkımdır,[o] tanrıları beden arzularıdır,[ö] utanç
duymaları gereken şeylerle gurur
duyarlar[p] ve akılları bu dünyaya
ait şeylerdedir.[r] **20** Bize gelince, bizim vatanımız[s] göklerdedir[ş]
ve oradan bir kurtarıcının, Efendimiz İsa Mesih'in gelmesini[t]

Flp 3:2* Sözcük anlamıyla, "köpeklerden" **2[#]** Sözcük anlamıyla, "bedeni sakatlayanlardan"

ş Ef 2:19; **ş** Yhn 18:36; Ef 2:6; Kl 3:1; **t** 1Ko 1:7; Tit 2:13.

Flp 3:11* Ya da "daha önceki"

özlemle bekliyoruz.[a] **21** O, zavallı durumdaki bedenlerimizi değiştirip[b] kendi görkemli bedenine benzer kılacak.[c] Bunu sahip olduğu güçle, her şeyi kendisine boyun eğdirecek[ç] gücün işleyişiyle[d] yapacak.

4 Dolayısıyla, sevincimin tacı[e] olan, sevdiğim ve özlediğim siz değerli kardeşlerim, Rab yolunda böyle kararlı bir tavrı koruyun.[f]

2 Evodiya'ya ve Sintihi'ye Rab yolunda düşünce birliği[g] içinde olmalarını tembih ediyorum. **3** Evet, aynı boyunduruğu paylaştığım[h] sevgili arkadaşım, senden de bu kadınlara yardım etmeni istiyorum. Onlar iyi haber uğrunda benimle,[ı] Klemens'le ve isimleri[i] hayat kitabında yazılı[j] olan diğer iş arkadaşlarımla[k] birlikte omuz omuza mücadele ettiler.

4 Rab yolunda her zaman sevinçli olun.[l] Evet, sevinçli olun![m] **5** Makullüğünüz[n] herkesçe bilinsin. Rab yakınınızdır.[o] **6** Hiçbir konuda kaygı çekmeyin,[ö] her dileğinizi Tanrı'ya dua ve yakarışla,[p] şükrederek bildirin.[r] **7** Tanrı'nın, her düşünüşün çok üstünde olan barışı,[s] Mesih İsa aracılığıyla yüreğinizi[ş] ve zihninizi koruyacaktır.

8 Sonuç olarak kardeşler, gerçek olan ne varsa, ciddiye alınması gereken ne varsa, doğru olan ne varsa, saf ve temiz[t] olan ne varsa, sevimli olan ne varsa, hakkında olumlu konuşulan ne varsa, erdemli ve övgüye değer olan ne varsa, onlar üzerinde düşünün.[u] **9** Benden öğrenip kabul ettiğiniz, benden işittiğiniz ve gördüğünüz şeyleri yapın;[a] barış Tanrısı[b] sizinle olacaktır.

10 Beni tekrar düşünmeye başladığınız için Rab yolunda büyük sevinç duyuyorum.[c] Aslında düşünüyordunuz, ama bunu göstermek için fırsatınız olmamıştı. **11** Bunları muhtaç durumda olduğum için söylemiyorum, çünkü ben her koşulda elimdekiyle yetinmeyi öğrendim.[ç] **12** Gerçekten de, yokluk içinde olmayı da bilirim,[d] bollukta olmayı da bilirim. Her bakımdan ve her koşulda, tok olmanın ve aç olmanın, bollukta olmanın ve yokluk çekmenin sırrını öğrendim.[e] **13** Çünkü beni kuvvetlendirenin sayesinde her şeyi yapabilirim.[f]

14 Yine de sıkıntılarıma[g] ortak[h] olmakla iyi ettiniz. **15** Ey Filipililer, aslında siz de bilirsiniz ki, iyi haberi duyurma işi yeni başladığında, Makedonya'dan ayrıldığım zaman, karşılıklı olarak bir şeyler paylaştığım sizden başka bir cemaat yoktu.[ı] **16** Çünkü Selanik'teyken bile ihtiyaçlarımı karşılamak için bana iki kez yardım göndermiştiniz. **17** Ben armağan peşinde değilim,[i] size daha büyük kazanç getirecek olan iyi meyvelerinizle[i] ilgileniyorum. **18** Zaten her şeye dolu dolu sahibim, bolluk içindeyim. İhtiyaçlarım fazlasıyla giderildi, gönderdiğiniz armağanları Epafroditos'tan[k] aldım. Bunlar Tanrı'nın hoşuna giden, hoş kokulu,[l] makbul kurbanlar-

BÖLÜM 3

a 1Se 1:10
İb 9:28
b 1Ko 15:42
c Ro 8:29
1Ko 15:49
ç 1Ko 15:27
İb 2:8
d Ef 1:19

BÖLÜM 4

e 1Se 2:19
f Flp 1:27
g Ro 15:5
1Ko 1:10
2Ko 13:11
Flp 2:2
1Pe 3:8
h Mt 11:29
ı Lu 8:3
i Lu 10:20
j Me 69:28
k Ro 16:3
l Me 64:10
Me 104:34
m Tkr 26:11
Me 97:12
İş 9:3
1Se 5:16
n Tit 3:2
Yk 3:17
o Yk 5:8
ö Mt 6:25
Lu 12:22
1Pe 5:7
p Ro 12:12
Yk 1:5
r Me 145:18
Yhn 16:23
s Yhn 14:27
Ro 5:1
ş Kl 3:15
t 2Ko 11:3
1Ti 4:12
1Ti 5:2
1Pe 3:2
u Ga 5:22
Kl 3:2

2. Sütun

a Flp 3:17
Kl 1:23
b Ro 15:33
1Ko 14:33
İb 13:20
c 2Ko 11:9
ç 1Ti 6:6
İb 13:5
d 1Ko 4:11
2Ko 6:10
e 2Ko 11:27
f İş 12:2
İş 40:29
Yhn 15:5
2Ko 4:7
2Ko 12:9
2Ti 4:17
g Ef 3:13
İb 10:33
h Flp 1:7

ı 2Ko 11:8; i 1Ko 9:11; j Ro 15:28; k Flp 2:25; l Çk 29:18; He 20:41.

dır.[a] **19** Buna karşılık Tanrım,[b] Mesih İsa aracılığıyla, tüm ihtiyaçlarınızı görkemli zenginliğiyle[c] bol bol karşılayacaktır.[ç] **20** Babamız Tanrı sonsuza dek yüceltilsin.[d] Amin.

21 Mesih İsa'yla birlik içinde[e] olan kardeşlerin her birine selamlarımı[f] söyleyin. Yanımda olan kardeşler de size selamlarını gönderiyorlar. **22** Tüm kardeşler ve özellikle imparatorun ev halkından olanlar size selamlarını gönderiyorlar.[a]

23 Tutumunuz size Efendimiz İsa Mesih'in lütfunu kazandırsın.[b]

BÖLÜM 4

a İb 13:15
b Me 23:1
c Ro 9:23
Ef 1:7
ç Tkr 2:7
2Ko 9:8
d Ro 16:27
Ga 1:5
e 1Se 1:1
f Kl 4:18

2. Sütun **a** Flp 1:13; **b** Ga 6:18.

KOLOSELİLERE

MEKTUP

1 Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi olan Pavlus'tan[a] ve kardeşimiz Timoteos'tan,[b] **2** Kolose'de Mesih İsa ile birlik içinde[c] olan sadık ve kutsal kardeşlere,

Babamız Tanrı'nın lütfu ve barışı sizinle olsun.[ç]

3 Sizin için her dua edişimizde,[d] Efendimiz İsa Mesih'in Babası olan Tanrı'ya şükrediyoruz.[e] **4** Çünkü Mesih İsa'ya imanınızı ve tüm kutsal kişilere[f] sevginizi duyuyoruz. **5** Bu tutumunuz, sizin için göklerde[g] ayrılmış olan şeylerle ilgili ümitten kaynaklanıyor.[h] Bu ümidi hakikat, yani iyi haber size anlatıldığında duymuştunuz.[ı] **6** Size ulaşmış olan iyi haber, Tanrı'nın lütfunu[i] duyduğunuz ve hakikat olarak öğrendiğiniz[j] günden bu yana sizin aranızda olduğu gibi, tüm dünyada[k] da meyve vermekte[l] ve yayılmaktadır.[m] **7** Siz onu bizim gibi bir hizmetkâr olan sevgili arkadaşımız Epafras'tan[n] öğrendiniz; o, Mesih'in sadık bir hizmetçisi olarak bizim adımıza çalışıyor. **8** Ruhun yardımıyla gelişen sevginizi[a] bize anlatan da kendisidir.

9 İşte bu nedenle, bunları duyduğumuz günden beri sizin için durmadan dua ediyoruz.[b] Diliyoruz ki, eksiksiz bir hikmete[c] ve ruhun verdiği anlayışa[ç] sahip olarak, Tanrı'nın isteği hakkında tam bilgiyle[d] dolun. **10** Yehova'nın* hizmetçilerine yaraşır[e] bir yaşam sürdürerek,[f] O'nu tam anlamıyla hoşnut etmek amacıyla, her iyi işte çalışıp[g] meyve vermeye devam edin. Tanrı hakkında edindiğiniz tam[h] bilgiyi artırın; **11** O'nun büyük kudreti[i] sayesinde, sonuna kadar dayanıp[i] sevinçle tahammül edebilmek için tam olarak güçlenin **12** ve ışıkta[j] bulunan kutsal kişilerin[k] mirasından pay almak[l] üzere sizi uygun duruma getiren Babaya şükredin.

BÖLÜM 1

a Ef 1:1
b 1Ko 4:17
c Yhn 17:21
ç Ro 1:7
Ga 1:3
d Ef 1:16
e 1Ko 1:4
Flp 1:3
f Ro 15:25
Flm 5
İb 6:10
g 1Pe 1:4
h Ef 1:18
2Ti 4:8
İb 6:19
ı Ro 10:17
Ef 1:13
i 2Pe 1:12
j Ef 3:2
Tit 2:11
k Kl 1:23
1Ti 3:16
l Yhn 15:16
m Mr 4:8
n Kl 4:12
Flm 23

2. Sütun

a 1Pe 1:22
b Ef 1:16
Yk 5:16
c 1Ko 2:7
Kl 2:3
ç 2Ti 2:7
1Yh 5:20
d Flp 1:9
e Mi 4:5
f Ef 4:1
g Ef 2:10
h Ef 1:17
2Pe 1:2
2Pe 1:8
ı Ef 3:16
i Ro 5:3

j İş 60:20; **k** Ef 2:19; **l** Elç 26:18; Ro 8:17; Ef 1:14.

Kl 1:10* Ek 1'e bakın.

13 O bizi karanlığın hâkimiyetinden[a] kurtarıp sevgili Oğlunun[b] krallığına[c] yerleştirdi[ç]
14 ve onun fidyesiyle kurtuluşumuzu, günahlarımızın bağışlanmasını sağladı.[d] 15 Bu oğul, görünmez[e] Tanrı'nın yansıması,[f] tüm yaratılanların ilkidir.*[g]
16 Çünkü göklerde ve yeryüzünde var olan, görünür ve görünmez her şey; tahtlar, hâkimiyetler, yönetimler ve makamlar;[h] hepsi onun aracılığıyla[ı] yaratıldı. Her şey onun aracılığıyla[i] ve onun için yaratıldı. 17 O diğer tüm şeylerden öncedir[j] ve hepsi onun aracılığıyla var edilmiştir,[k]
18 kendisi bedenin, yani cemaatin başıdır.[l] Her şeyin ilki[m] olması için, başlangıç odur, ölümden ilk diriltilen de odur.[n] 19 Çünkü Tanrı onun her şeyi benliğinde eksiksiz şekilde barındırmasını[o] ve 20 işkence direğinde*[ö] dökülen kanıyla[p] barış sağlayarak,[r] yerde olsun gökte olsun her şeyi[s] onun aracılığıyla Kendisiyle yeniden barıştırmayı[ş] uygun gördü.

21 Gerçekten siz de bir zamanlar aklınız kötü işlerde olduğundan,[t] O'na yabancılaşmış[u] ve düşman olmuştunuz. 22 Ve o ölen kişinin bedeni sayesinde[ü] Tanrı sizi Kendisiyle yeniden barıştırdı;[v] amacı kutsal, kusursuz[y] ve hiçbir suçlamaya meydan vermeyecek durumda[z] Kendi huzuruna çıkmanızı sağlamaktı. 23 Elbette bunun için sizin de sağlam temel üzerinde pekişmiş[a] ve kararlı olarak,[b] işittiğiniz[c] iyi haberin içerdiği ümitten ayrılmadan imanınızı korumanız[a] gerekir; bu iyi haber, gök altında tüm insanlar arasında[b] duyurulmuştur.[c] Ben Pavlus, bu iyi haberin hizmetçisi oldum.[ç]

24 Şimdi sizin için çektiğim acılardan[d] sevinç duyuyorum ve Mesih yolunda, onun bedeni olan cemaat[e] uğrundaki sıkıntılardan[f] payıma düşeni tamamlayana dek bunları çekmeye devam ediyorum. 25 Tanrı'nın sizin yararınıza bana verdiği kâhyalık göreviyle[g] cemaatin hizmetçisi oldum.[h] Görevim Tanrı'nın sözünü tam anlamıyla duyurmak, 26 geçmiş nesillerden ve geçmiş ortamlardan bu yana saklı tutulmuş[ı] kutsal sırrı[i] bildirmektir. Bu sır ancak şimdi, O'nun kutsal kulları için aydınlığa çıkarılmıştır;[j]
27 Tanrı kutsal sırrın[k] milletler arasında görülen görkemli zenginliğini kullarının anlamasını[l] uygun buldu. Bu sır, sizinle birlik içinde olan Mesih'tir;[m] onunla aynı onuru paylaşma ümididir.[n] 28 Bizim ilan ettiğimiz[o] kişi de odur; her insanı tam bir hikmetle[ö] yönlendirip uyarıyoruz ki, onu Tanrı'ya Mesih'in eksiksiz[p] bir takipçisi olarak sunalım. 29 Bu amaçla gerçekten çok emek veriyorum; O'nun üzerimde işleyen[r] gücüyle uyumlu olarak[s] çaba harcıyorum.[ş]

2 Dolayısıyla, sizler uğruna, Laodikya'dakiler[t] ve beni şahsen hiç görmemiş olan başkaları uğruna büyük bir uğraş[u] ver-

Kl 1:15* "İlk"; sözcük anlamıyla, "ilk doğan" **20*** Ek 17'ye bakın.

BÖLÜM 1
a Lu 22:53; Ef 2:2
b Öz 8:30
c Yhn 18:36; İb 1:8
ç Ro 11:24
d Ef 1:7
e Yhn 4:24; 1Ti 1:17
f Yhn 10:30; Yhn 14:9; 2Ko 4:4
g Vh 3:14
h Ef 1:21
ı Yhn 1:3
i Yhn 1:10; İb 1:2
j Yhn 17:5
k İb 1:3
l Ef 1:22
m 1Ko 15:23
n Vh 1:5
o Yhn 1:16; Kl 2:3
ö İş 53:10; İb 12:2
p Le 17:11
r Ef 2:14
s Ef 1:10
ş 2Ko 5:19
t 2Ko 10:5
u Ef 2:12
ü İb 9:16
v Ro 5:10; Ef 2:16
y Ef 5:27; 2Pe 3:14
z 1Ko 1:8
a 1Ko 3:11; Ef 3:17
b 1Ko 15:58; İb 3:14
c Ro 10:17

2. Sütun
a Vh 2:10
b Ro 8:19
c Mt 24:14; 1Ti 3:16
ç 2Ko 11:23; Ef 3:8; 2Ti 1:11
d Ef 3:1; Flp 3:10
e 1Ko 10:17; Ef 1:23
f Elç 9:16
g Lu 16:2; 1Ko 9:17; Ef 3:2
h Ef 3:7
ı Lu 8:10; 1Ko 2:7
i Ef 3:5; Ef 5:32
j Ro 16:26
k Ef 3:9
l Ro 9:23; 2Ko 4:6; Ef 3:8
m Ef 3:6; Ef 3:17
n Ro 8:18; 1Ti 1:1

o Elç 20:20; **ö** 1Ko 1:30; Kl 3:16; **p** Ef 4:12; **r** Ef 3:7; **s** Flp 4:13; **ş** Lu 13:24; **BÖLÜM 2** **t** Kl 4:16; **u** Flp 1:30.

mekte olduğumu bilmenizi isterim. **2** Amacım yüreklerinizin teselli bulması[a] ve sevgiyle kaynaşmanız,[b] böylece de net ve kesin bir anlayışın[c] tüm zenginliğine, Tanrı'nın kutsal sırrı hakkındaki tam bilgiye erişmenizdir; o sır Mesih'tir.[ç] **3** Hikmetin ve bilginin tüm hazineleri onda gizlidir.[d] **4** Hiç kimse sizi inandırıcı konuşmalarıyla aldatmasın[e] diye bunu söylüyorum. **5** Bedenen yanınızda değilsem de, yüreğim elbette sizinle;[f] düzeninizi[g] ve Mesih'e olan imanınızın sağlamlığını[h] görüyor ve seviniyorum.

6 O halde, Efendimiz Mesih İsa'yı kabul ettiğinize göre, onun yolunda yürümeye devam edin.[ı] **7** Size öğretildiği gibi onda köklenmiş olarak,[i] onu temel alarak gelişmeye devam edin[j] ve imanla dolup taşan şükürler sunarak[k] iman yolunda istikrarlı olun.[l]

8 Dikkat edin; insan geleneklerine dayanan felsefeyle,[m] yanıltıcı boş sözlerle[n] sizi tuzağa düşürmek[o] isteyenler olabilir; bunlar bu dünyanın benimsediği temellere[ö] dayanır, Mesih'ten değildir. **9** Çünkü o, tanrısallık[p] niteliğini[r] eksiksiz olarak[s] benliğinde barındırmaktadır. **10** Tüm yönetimlerin ve yetkilerin üstünde baş olan[ş] Mesih sayesinde sizin de hiçbir eksiğiniz yoktur. **11** Onunla ilişkiniz[t] sayesinde siz de sünnetlisiniz;[u] bu sünnet insan eliyle değil, bedenin günahkâr özelliklerinden sıyrılarak[ü] olur ve Mesih'in hizmetkârlarına özgü bir sünnettir. **12** Çünkü onun vaftiziyle siz de onunla gömüldünüz;[v] ve onunla ilişkiniz sayesinde, kendisini ölüyken dirilten[a] Tanrı'nın etkin gücüne[b] olan imanınızla,[c] siz de onunla birlikte diriltildiniz.[ç]

13 Ayrıca, Tanrı sizleri, bedensel açıdan sünnetsiz, suçlarınızla ölmüş durumdayken, Mesih'le birlikte olmak üzere yeniden yaşama döndürdü;[d] lütuf göstererek tüm suçlarımızı bağışladı.[e] **14** Bize karşı olan[f] ve hükümleriyle aleyhimize işleyen[g] yazılı belgeyi[h] sildi.[ı] Bunu işkence direğine çivileyerek[i] yürürlükten kaldırdı.[j] **15** Yönetimlerin ve makamların[k] her şeyini ellerinden aldı; işkence direği sayesinde, onları kendi zafer alayında[l] yürüterek yenilenler[m] olarak teşhir etti.

16 Şu halde kimse sizi yeme içme[n] konusunda ya da bir bayram,[o] Yeni Ay kutlaması[ö] veya Sebt günüyle[p] ilgili olarak yargılamasın.[r] **17** Çünkü bunlar gelecek şeylerin gölgesidir,[s] gerçek[ş] ise Mesih'tedir.[t] **18** Sahte alçakgönüllülükten ve melek tapınmasından hoşlanan, kendi görmüş oldukları "üzerinde durarak"* bedensel düşünüşüyle boş yere kibirlenen biri sizi ödülünüzden[u] yoksun bırakmasın.[ü] **19** Böyleleri başa[v] bağlı kalmazlar; oysa o baş sayesinde tüm beden, eklemlerin ve bağların da yardımıyla gereken besini elde eder, her kısmı birbiriyle

BÖLÜM 2

a 2Ko 1:6
b Kl 3:14
c Ef 3:18
ç 1Ko 2:1
1Ko 2:7
Ef 3:6
d 1Ko 1:30
1Ko 2:16
e Ro 16:18
Ef 5:6
f Elç 17:16
1Ko 5:3
g 1Ko 14:40
h 1Ko 15:58
İb 3:14
1Pe 5:10
ı Yhn 17:21
i Ef 3:17
j Ef 2:20
k Ef 5:20
1Se 5:18
l Mt 7:24
Yhd 20
m 1Ko 2:13
2Pe 1:16
n Ef 5:6
o İb 13:9
ö Ga 4:3
p Elç 17:29
r Yhn 1:16
Ro 1:20
s Ef 1:23
Kl 1:19
ş Ef 1:21
Kl 1:16
1Pe 3:22
t Mt 5:19
u Tkr 10:16
Ro 2:29
Flp 3:3
ü Ro 6:6
v Ro 6:4
1Ko 15:29

2. Sütun

a Elç 2:24
b Ef 1:19
c Ef 2:8
ç Ef 2:6
Kl 3:1
d Ef 2:1
Ef 2:5
Ef 2:13
e Elç 2:38
f Ro 7:10
Ga 3:10
g Tkr 4:8
Ef 2:15
h Çk 34:27
Tkr 31:24
2Kr 23:2
Ef 2:14
İb 7:18
ı Elç 3:19
i Yhn 20:25
j Ga 3:13
İb 9:15
1Pe 2:24
k Ef 6:12
l Me 68:24
2Ko 2:14
m 1Yh 5:4
Yh 3:21
n Ro 14:17

ve onunla ilişkiniz sayesinde, kendisini ölüyken dirilten[a] Tanrı'nın etkin gücüne[b] olan imanınızla,[c] siz de onunla birlikte diriltildiniz.[ç]

13 Ayrıca, Tanrı sizleri, bedensel açıdan sünnetsiz, suçlarınızla ölmüş durumdayken, Mesih'le birlikte olmak üzere yeniden yaşama döndürdü;[d] lütuf göstererek tüm suçlarımızı bağışladı.[e] **14** Bize karşı olan[f] ve hükümleriyle aleyhimize işleyen[g] yazılı belgeyi[h] sildi.[ı] Bunu işkence direğine çivileyerek[i] yürürlükten kaldırdı.[j] **15** Yönetimlerin ve makamların[k] her şeyini ellerinden aldı; işkence direği sayesinde, onları kendi zafer alayında[l] yürüterek yenilenler[m] olarak teşhir etti.

16 Şu halde kimse sizi yeme içme[n] konusunda ya da bir bayram,[o] Yeni Ay kutlaması[ö] veya Sebt günüyle[p] ilgili olarak yargılamasın.[r] **17** Çünkü bunlar gelecek şeylerin gölgesidir,[s] gerçek[ş] ise Mesih'tedir.[t] **18** Sahte alçakgönüllülükten ve melek tapınmasından hoşlanan, kendi görmüş oldukları "üzerinde durarak"* bedensel düşünüşüyle boş yere kibirlenen biri sizi ödülünüzden[u] yoksun bırakmasın.[ü] **19** Böyleleri başa[v] bağlı kalmazlar; oysa o baş sayesinde tüm beden, eklemlerin ve bağların da yardımıyla gereken besini elde eder, her kısmı birbiriyle

o Ro 14:6; **ö** Me 81:3; **p** Ga 4:10; **r** Ro 14:3; **s** Çk 25:40; İb 8:5; İb 10:1; **ş** Yhn 14:6; İb 9:23; **t** İb 9:11; **u** Flp 3:14; **ü** Ro 16:18; Ef 5:6; 2Pe 2:14; 1Yh 2:26; **v** Ef 1:22.

Kl 2:18* Putperest törenler başlatılırken kullanılan "adım atmak" ya da "girmek" anlamında bir ifadeden alıntı.

kaynaşıp bütünleşir[a] ve Tanrı sayesinde büyümesini sürdürür.[b]

20 Bu dünyanın[c] dayandığı temeller[c] açısından siz de Mesih'le birlikte öldünüz;[d] o halde neden sanki bu dünyaya ait olanlar gibi, **21** "Şunu alma!, Bunu tatma!,[e] Ona dokunma!"[f] türünden kurallara bağlanıyorsunuz?[g] **22** Bu kurallar, kullanılıp tüketilen şeylerle ilgili insan öğretilerine ve emirlerine dayanırlar.[h] **23** Gerçekten de, kişinin kendince uyguladığı, sahte alçakgönüllülük ve bedene eziyet içeren tapınmada[ı] bu şeylerin bir hikmeti varmış gibi görünür. Ancak nefis mücadelesinde hiçbir değer taşımazlar.[i]

3 Ancak siz, Mesih'le birlikte diriltildinizse,[j] yukarıda olan şeylere erişme çabanızı sürdürün;[k] Mesih orada Tanrı'nın sağında oturmaktadır.[l] **2** Zihninizi yerdeki şeyler üzerinde değil,[m] yukarıdaki şeyler üzerinde toplayın.[n] **3** Çünkü siz artık öldünüz[o] ve yaşamınız[ö] Tanrı ile birlik içinde olan Mesih'te saklıdır.[p] **4** Yaşamımız olan Mesih[r] açıkça göründüğünde, onunla birlikte siz de onurlandırılmış[s] olarak görüneceksiniz.[ş]

5 O halde, uzuvlarınızda*[t] görülen eğilimleri; cinsel ahlaksızlığı,[#] pisliği, cinsel tutkuyu,[u] zararlı arzuları ve putperestlikle bir olan açgözlülüğü[ü] öldürün.[v] **6** Çünkü Tanrı'nın gazabı bunlar yüzünden gelecektir.[y] **7** Sizler de bir zamanlar o yolda yürürken, bu davranışlar içindeydiniz.[a] **8** Şimdi bunların hepsinden, gazaptan, öfkeden, kötülükten, aşağılayıcı[b] ve açık saçık[c] konuşma tarzından tamamen sıyrılın.[ç] **9** Birbirinize yalan söylemeyin.[d] Alışkanlıklarıyla birlikte eski kişiliği üzerinizden çıkarıp atın,[e] **10** tam bilgi yoluyla sürekli yenilenen ve Yaratıcısını yansıtan[f] yeni[g] kişiliği giyin. **11** Onda Yunanlı ya da Yahudi, sünnetli ya da sünnetsiz, yabancı, İskit, köle veya özgür[h] ayrımı yoktur; Mesih her şeydir ve hepsindedir.[ı]

12 Dolayısıyla, Tanrı'nın seçtiği[i] ve sevdiği kutsal kişiler olarak, içten şefkat,[j] iyilik, alçakgönüllülük,[k] yumuşak başlılık[l] ve tahammül[m] niteliklerini giyin. **13** İçinizden birinin diğerinden yakınmak için bir nedeni olsa bile,[n] birbirinize katlanmaya ve birbirinizi gönülden bağışlamaya devam edin.[o] Yehova sizi gönülden bağışladığı gibi,[ö] siz de bağışlayın. **14** Ancak tüm bunların üstüne sevgiyi giyin;[p] çünkü sevgi, birliğin kusursuz bağıdır.[r]

15 Ayrıca, Mesih'in barışı[s] yüreklerinizde denetleyici olsun;[ş] gerçekten de siz bu barışa tek vücut halinde çağrıldınız.[t] Öyleyse minnettar kişiler olduğunuzu gösterin. **16** Mesih'in sözü, tüm hikmeti ve zenginliğiyle[u] içinizde yaşasın. Birbirinize mezmurlarla,[ü] Tanrı'ya övgülerle, güzel ilahilerle[v] öğretmeye[y]

BÖLÜM 2

a Ef 2:21
b Ef 4:16
c Yhn 17:16
1Yh 2:15
ç Ga 4:3
d Ga 2:20
e Le 7:23
f Le 5:2
g Ef 2:15
Kl 2:14
h İş 29:13
Mt 15:9
ı 1Ti 4:3
i Ro 13:14

BÖLÜM 3

j Ef 2:6
k Mt 6:33
l Me 110:1
1Pe 3:22
m Yhn 3:31
1Yh 2:15
n Flp 3:20
Flp 4:8
1Pe 1:13
o Ro 6:2
ö Ga 2:20
p Yhn 17:21
r Yhn 11:25
s 1Ko 15:43
ş 2Ti 4:8
t Mr 9:43
u 1Ko 6:18
Ef 5:3
2Ti 2:22
ü Çk 20:17
v Ga 5:24
y Ro 1:18
Ef 5:6

2. Sütun

a 1Ko 6:11
Ef 2:3
Tit 3:3
b Ef 4:31
c Ef 5:4
ç 1Pe 2:1
d Me 5:6
Me 34:13
Ef 4:25
Vh 21:8
e Ef 4:22
f Ba 1:27
1Pe 1:16
g Ro 12:2
Ef 4:24
h Ga 3:28
ı Ef 1:23
i 1Pe 2:9
j Flp 2:1
k Ro 12:16
l Tit 3:2
1Pe 3:4
m 2Ko 6:6
Ef 4:2
1Se 5:14
n Mt 18:15
o Öz 19:11
Ef 4:32
1Pe 4:8

Kl 3:5* Sözcük anlamıyla, "topraktan olan bedeninizin uzuvlarında" **5#** Ek 15'e bakın.

ö Yr 31:34; Mt 6:14; Mr 11:25; **p** Ro 13:10; 1Yh 3:23; **r** 1Ko 13:8; Ef 4:3; **s** Yhn 14:27; **ş** Flp 4:7; **t** Ef 2:15; **u** 1Ko 2:7; Kl 2:3; **ü** Tkr 31:19; 1Ko 14:26; **v** Ef 5:19; **y** Kl 1:28; Tit 2:1.

ve tembihlerde bulunmaya devam edin, Yehova'ya yüreğinizden ilahiler söyleyin.[a] **17** Söylediğiniz ya da yaptığınız her şeyi,[b] Efendimiz İsa'nın adıyla,[c] onun aracılığıyla Babamız Tanrı'ya şükrederek[c] yapın.

18 Siz kadınlar, Efendimizin yolunda yürüyenlere yakışır şekilde kocalarınıza istekle boyun eğin.[d] **19** Siz kocalar, karılarınızı her zaman sevin[e] ve onlara hiddetlenmeyin.[f] **20** Siz çocuklar, her konuda ana babanızın sözünü dinleyin,[g] çünkü bu Rabbi memnun eder. **21** Siz babalar, çocuklarınızı çileden çıkarmayın[h] ki cesaretleri kırılmasın. **22** Siz köleler, yerdeki efendilerinize her konuda itaat edin,[ı] bunu insanlara yaranmak isteyenler gibi göz boyayan bir hizmetle değil,[i] tüm içtenliğinizle, Yehova korkusuyla yapın.[j] **23** Yaptığınız iş ne olursa olsun, insanlara değil Yehova'ya yapar gibi[k] candan çalışın.[l] **24** Çünkü karşılığınız olan mirası[m] Yehova'dan[n] alacağınızı biliyorsunuz. Efendimiz Mesih'e kulluk edin.[o] **25** Haksızlık eden yaptığının karşılığını mutlaka alacaktır,[ö] çünkü hiç kimse kayırılmayacaktır.[p]

4 Siz efendiler, gökte sizin de bir Efendiniz olduğunu bilerek[r] kölelerinize her zaman doğru ve adil davranın.[s]

2 Dua konusunda uyanık kalarak sebat edin[s] ve şükürler sunun.[t] **3** Aynı zamanda bizim için de dua edin[u] ki, Tanrı, sözünü duyurmak, Mesih hakkındaki kutsal sırrı[ü] bildirmek üzere bize bir kapı açsın.[a] Evet, uğruna hapiste olduğum[b] bu kutsal sırrı **4** ortaya koyabilmek için gerektiği gibi konuşayım diye dua edin.[c]

5 Dışarıda olanlara karşı davranışlarınızda hikmet yolunda yürüyün,[c] zamanı en iyi şekilde değerlendirin.*[d] **6** Sözleriniz her zaman tuzla lezzet verilmiş gibi,[e] hoş ve çekici olsun;[f] böylece herkese nasıl cevap vermeniz gerektiğini bilerek konuşun.[g]

7 Benimle ilgili her şeyi sevgili kardeşim, Efendimizin sadık hizmetçisi ve kölesi olan arkadaşım Tihikos[h] size anlatacak. **8** Onu yanınıza bu amaçla, bizim durumumuzu bildirsin ve yüreklerinize teselli versin diye gönderiyorum.[ı] **9** Onunla birlikte, sizden biri olan sadık ve sevgili kardeşim Onisimos'u[i] da gönderiyorum. Onlar burada olup biten her şeyi size anlatacaklar.

10 Hapishane arkadaşım Aristarhos'un[j] size selamı var; Barnabas'ın kuzeni Markos'un[k] (yanınıza gelirse kendisini kabul etmek[l] üzere emir aldınız) **11** ve Yustus denilen Yeşu'nun da selamları var, bu ikisi sünnetlilerdendir. Tanrı'nın krallığı uğrunda birlikte çalıştığım arkadaşlarım yalnızca bunlardır; onlar bana güç veren yardımcılar oldular. **12** Mesih İsa'nın hizmetkârı ve sizden biri olan Epafras[m] selamlarını gönderiyor. Kendisi Tanrı'nın her isteği

BÖLÜM 3

a 1Ta 16:23
Me 30:4
Me 147:7
b 1Ko 10:31
c Ef 5:20
ç 1Se 5:18
d Ef 5:22
1Pe 3:1
e Ef 5:25
1Pe 3:7
f Ef 4:31
g Öz 6:20
Lu 2:51
Ef 6:1
h Ef 6:4
ı Ef 6:5
Tit 2:9
1Pe 2:18
i Ef 6:6
j Öz 8:13
Öz 22:4
k Me 9:1
Mt 22:37
Ro 12:11
l Lu 10:27
m Ef 1:14
İb 9:15
1Pe 1:4
n Ef 6:8
o 1Ko 7:22
Ga 1:10
ö Ro 2:6
1Ko 3:8
Ga 6:7
p Tkr 10:17
Ro 2:11
1Pe 1:17

BÖLÜM 4

r Ef 6:9
s Le 25:43
Tkr 15:13
ş Lu 18:1
Ro 12:12
Ef 6:18
t Kl 3:15
1Se 5:18
u Ro 15:30
ü Ef 6:19

2. Sütun

a 1Ko 16:9
b Flp 1:7
c Ef 6:20
ç Mt 10:16
1Se 4:12
Yk 3:13
d Ef 5:16
e Mt 5:13
Mr 9:50
f Kl 3:16
g 1Pe 3:15
h Ef 6:21
ı Ef 6:22
i Flm 10
j Elç 19:29
Elç 20:4
Elç 27:2
Flm 24

k Elç 12:12; Elç 15:37; **l** Ro 15:7; **m** Kl 1:7.

Kl 4:5* Ya da "fırsatı satın alın"

doğrultusunda, güçlü inancınızı ve olgunluğunuzu sonuna dek koruyabilmeniz[a] için, her zaman büyük gayretle dua ediyor. **13** Gerçekten, hem sizin uğrunuza, hem de Laodikya'da[b] ve Hierapolis'te olanların tümü uğruna ne çok çaba harcadığına ben tanığım.

14 Sevgili hekim Luka[c] ve Dimas[ç] da size selamlarını yolluyorlar. **15** Laodikya'daki kardeşlere, Nimfas'a ve evinde toplanan cemaate selamlarımı söyleyin.[d] **16** Bu mektubun sizin aranızda okunduktan sonra Laodikyalıların cemaatinde de okunmasını sağlayın;[a] Laodikya'dan gelen mektubu da siz okuyun. **17** Ayrıca Arhippos'a[b] şunu söyleyin: "Efendimizin yolunda üstlendiğin hizmeti yerine getirmeye dikkat et."

18 Ben Pavlus, selamımı kendi elimle yazıyorum.[c] Zincire vurulmuş bir mahkûm[ç] olduğumu unutmayın. Tanrı'nın lütfu sizinle olsun.

BÖLÜM 4

a 1Ko 15:58
Kl 1:23
b Vh 3:14
c Lu 1:3
Elç 1:1
ç Flm 24
d Ro 16:5
1Ko 16:19

2. Sütun

a 1Se 5:27
b Flm 2
c 1Ko 16:21
2Se 3:17
ç Flp 1:7
Flm 9
İb 13:3

SELANİKLİLERE

BİRİNCİ MEKTUP

1 Pavlus, Silvanus*[a] ve Timoteos'tan,[b] Babamız Tanrı ve Efendimiz İsa Mesih'le birlik içinde[c] olan Selanik cemaatine,

Tanrı'nın lütfu ve barışı sizinle olsun.[ç]

2 Dualarımızda sizleri andığımızda, Tanrı'ya daima şükrediyoruz;[d] **3** çünkü imanınızdan kaynaklanan işinizi,[e] sevgiden dolayı verdiğiniz emeği ve Efendimiz İsa Mesih'e bağladığınız ümitten[f] doğan dayanma gücünüzü, Tanrımız ve Babamızın önünde hep hatırlıyoruz. **4** Tanrı tarafından sevilen kardeşlerim, sizleri O'nun seçtiğini biliyoruz,[g] **5** çünkü duyurduğumuz iyi haber, size sadece sözle değil, kudretle,[h] kutsal ruhla ve güçlü bir inançla[ı] da ulaştı; nitekim aranızdayken uğrunuzda nasıl bir yaşam sürdüğümüzü bilirsiniz.[a] **6** Siz çektiğiniz büyük sıkıntılara[b] rağmen sözü kutsal ruhun verdiği sevinçle[c] kabul ederek bizi ve Efendimizi[ç] örnek aldınız.[d] **7** Bu şekilde, Makedonya ve Ahaya'daki tüm iman edenlere örnek oldunuz.

8 Böylece hem Yehova'nın* sözü[e] sizin aracılığınızla Makedonya ve Ahaya'da yayıldı, hem de Tanrı'ya olan imanınız[f] her yerde duyuldu;[g] öyle ki bizim bir şey söylememize gerek kalmadı. **9** Çünkü size ilk gelişimizi ve putları bırakıp[h] Tanrı'ya nasıl döndüğünüzü kendileri anlatıyorlar. Sizler bunu, yaşayan[ı] gerçek[i] Tanrı'ya kulluk etmek **10** ve dirilttiği[j] Oğlunun, yani

BÖLÜM 1

a Elç 15:27
2Se 1:1
1Pe 5:12
b Elç 16:1
c Yhn 17:21
ç 1Ti 1:2
d Ef 1:16
2Se 1:11
e İb 6:10
f 1Pe 1:3
g Kl 3:12
2Se 2:13
h 1Ko 2:4
ı Kl 4:12

2. Sütun

a 1Ko 9:19
b 1Se 2:14
c Elç 13:52
ç 1Pe 2:21
d 1Ko 11:1
Flp 3:17
2Se 3:9
e İş 39:5
İş 66:5
1Pe 1:23
f 2Se 1:4
g Ro 1:8
Ro 10:18
h 1Ko 10:14
1Ko 12:2
Ga 4:8
1Yh 5:21

1Se 1:1* Ya da "Silas"

ı Elç 14:15; 1Ti 4:10; **i** Yhn 17:3; 1Ko 8:4; **j** Elç 2:24.

1Se 1:8* Ek 1'e bakın.

gelecek gazaptan[a] bizi kurtaracak olan İsa'nın göklerden[b] gelişini beklemek[c] için yaptınız.

2 Kardeşler, sizi ziyaretimizin[c] boşuna olmadığını[d] elbette biliyorsunuz. **2** Yine bildiğiniz gibi, daha önce Filipi'de[e] eziyet çekip[f] aşağılayıcı bir muamele görmüştük,[g] fakat Tanrı'nın iyi haberini size büyük bir mücadeleyle iletmek için[h] O'nun yardımıyla cesaret topladık. **3** Çünkü tembihimiz ne hilelidir, ne de ardında yalan ve kötü niyet vardır.[ı] **4** Tersine bize iyi haberin emanet edilmesini[i] uygun bulan Tanrı olduğundan, insanları hoşnut etmek için değil,[j] yüreğimizi sınayan[k] Tanrı'yı hoşnut etmek için konuşuyoruz.

5 Gerçekten de, bildiğiniz gibi, size asla pohpohlayıcı sözlerle[l] veya açgözlülüğü[m] gizleyen sahte bir tavırla[n] gelmedik, Tanrı şahittir! **6** Mesih'in elçileri olarak size yük olabilecekken,[o] ne sizden ne başkalarından, hiçbir insandan övgü beklemedik.[ö] **7** Tersine, çocuklarını emziren ve üzerlerine titreyen bir anne[p] gibi size şefkatle davrandık. **8** Dolayısıyla gönülden sevdiğimiz sizlere[r] sadece Tanrı'nın iyi haberini değil, canımızı da seve seve vermeye hazırdık,[s] çünkü sevgili kardeşlerimiz olmuştunuz.[ş]

9 Kardeşler, nasıl emek verip zahmet çektiğimizi kuşkusuz hatırlarsınız. Size Tanrı'nın iyi haberini duyururken, hiçbirinize yük olmamak[t] için bir yandan da gece gündüz çalışıyorduk.[u] **10** İman eden sizlere karşı bir kusur etmeyip nasıl vefalı ve doğru[a] davrandığımıza kendiniz şahitsiniz, Tanrı da şahittir. **11** Dolayısıyla, sizlere bir babanın[b] çocuklarına davrandığı gibi davrandığımızı iyi bilirsiniz. Her birinizi teşvik ve teselli ederek tembihte[c] bulunduk ki, **12** sizi krallığına[ç] ve yüceliğine çağıran[d] Tanrı'ya layık bir yaşam süresiniz.[e]

13 Ayrıca şunun için de Tanrı'ya hep şükrediyoruz:[f] Bizden işittiğiniz sözü, insanların değil[g] Tanrı'nın sözü[h] olarak kabul ettiniz; gerçekten de öyledir. Üstelik bu sözün iman eden sizlerde etkili olduğu görülüyor.[ı] **14** Kardeşler, siz de Yahudiye'de bulunan ve Mesih İsa ile birlik içinde olan Tanrı'nın cemaatleri gibi oldunuz. Çünkü onların Yahudilerden zulüm gördükleri gibi,[i] siz de kendi hemşerilerinizden zulüm görmeye başladınız. **15** O Yahudiler peygamberleri[j] ve Efendimiz İsa'yı[k] bile öldürdüler ve bize zulmettiler.[l] Evet, onlar Tanrı'yı hoşnut etmiyor, tüm insanların zararına davranıyorlar. **16** Çünkü diğer milletlerden insanların kurtulabilmesi[m] için onlarla konuşmamızı engellemeye çalışıyorlar;[n] böylece günahlarına günah katıyorlar.[o] Fakat Tanrı'nın gazabı sonunda üzerlerine geliyor.[ö]

17 Bize gelince kardeşler, kısa bir süre sizden ayrı düştük; fakat şahsen göremesek de hep kalbimizdeydiniz, yanınıza gelip yüzünüzü görmeyi çok arzu ediyorduk[p] ve bunun için olağanüstü bir çaba harcadık. **18** Evet yanınıza gelmek istiyorduk, hatta

BÖLÜM 1

a 1Se 5:2
2Pe 3:12
Vh 6:17
b Elç 1:11
c Tit 2:13

BÖLÜM 2

ç Elç 17:1
2Se 3:8
d Elç 17:4
e Elç 16:12
f Elç 16:22
g Elç 16:37
h Elç 17:2
ı 1Se 4:7
i 1Ti 1:11
Tit 1:3
j Ga 1:10
k Öz 17:3
Yr 11:20
1Ko 4:5
l Öz 28:23
Öz 29:5
m Elç 20:33
Kl 3:5
2Pe 2:3
n Mr 12:40
o 2Ko 11:9
2Se 3:8
2Se 3:10
ö Yhn 5:41
Yhn 5:44
p 1Kr 3:26
r 2Ko 12:15
s Yhn 15:13
ş Yhn 13:35
t 2Ko 11:9
2Se 3:8
u Elç 18:3
Elç 20:34
1Ko 4:12

2. Sütun

a İb 13:18
b 1Ko 4:15
c Elç 20:31
ç Lu 22:29
d 1Se 5:24
2Se 1:11
1Pe 5:10
e Ga 5:16
Ef 4:1
Kl 1:10
1Pe 1:15
f 1Se 1:2
g Ga 1:11
h Elç 11:1
İb 4:12
ı Flp 2:13
i Yhn 15:19
Elç 17:5
j Mt 5:12
Elç 7:52
k Elç 2:23
l Mt 23:34
Elç 21:13
m Ro 10:9
n Lu 11:52
Elç 13:50
o Ba 15:16
Mt 23:32
ö Ro 1:18
p Ro 1:11

ben Pavlus, bunun için iki kez girişimde bulundum; fakat Şeytan yolumuzu kesti. **19** Çünkü Efendimiz İsa'nın hazır bulunuşu sırasında,[a] onun önünde ümidimiz veya sevincimiz ya da övünç tacımız[b] nedir? Siz değil misiniz? **20** Gerçekten de siz övüncümüz ve sevincimizsiniz.

3 Bu nedenle, artık daha fazla dayanamayınca Atina'da yalnız kalmaya razı olarak,[c] **2** Mesih'le ilgili iyi haberi[ç] duyurma işinde Tanrı'nın hizmetçisi olan kardeşimiz Timoteos'u[d] yanınıza gönderdik ki, sizi imanınız konusunda kararlı kılıp yüreklendirelim. **3** Böylece de hiç kimse çekilen sıkıntılar yüzünden sarsılmasın.[e] Siz de biliyorsunuz ki, bunlarla karşılaşmalıydık.[f] **4** Aslında, sıkıntıların kaçınılmaz olduğunu[g] yanınızda bulunduğumuz sırada söylüyorduk[h] ve bildiğiniz gibi böyle de oldu.[ı] **5** Bu nedenle, artık dayanamayıp, sadakatinizden[i] emin olmak için Timoteos'u yanınıza gönderdim. Ayartıcının[j] sizi bir şekilde ayartmış ve emeğimizin boşa gitmiş[k] olmasından kaygılanıyordum.

6 Fakat yanınızdan yeni dönen Timoteos,[l] sadakatiniz ve sevginizle[m] ilgili müjdeyi bize verdi. Bizi hep iyi anılarla hatırladığınızı, tıpkı bizim gibi sizin de görüşeceğimiz zamanı özlemle beklediğinizi[n] söyledi. **7** Bu nedenle kardeşlerim, tüm bu yoksunluğumuz ve sıkıntımız içinde, gösterdiğiniz sadakatle[o] bize teselli kaynağı oldunuz.[ö] **8** Çünkü Efendimizin yolunda kararlılığınızı koruduğunuzu[a] görmek canımıza can katar. **9** Tanrımızın önünde bize yaşattığınız büyük sevinçten[b] ötürü, O'na sizin için ne kadar şükretsek azdır. **10** Ayrıca yüzünüzü görmek ve iman konusundaki eksiklerinizi tamamlamak[c] için gece gündüz hararetle yakarıyoruz.[ç]

11 Dileriz, Babamız Tanrı ve Efendimiz İsa[d] yanınıza gelmek üzere yolumuzu açsın. **12** Ayrıca Efendimiz, tıpkı bizim size duyduğumuz sevgi gibi, sizin de birbirinize ve tüm insanlara duyduğunuz sevgiyi artırmanızı sağlasın,[e] sevginiz coşkun olsun.[f] **13** Böylece, Efendimiz İsa'nın tüm kutsal kardeşleriyle*[g] hazır bulunuşu[h] sırasında, Babamız Tanrı Kendisinin önünde yüreklerinizin kararlı ve lekesiz[ı] bir kutsallıkta olmasını sağlasın.

4 Sonuç olarak kardeşlerim, Tanrı'yı hoşnut etmek için nasıl yaşamanız[i] gerektiğini bizden öğrendiniz; nitekim öyle de yaşamaktasınız. Fakat bu konuda daha da gelişmenizi[j] Efendimiz İsa'nın adına istiyor ve rica ediyoruz. **2** Efendimiz İsa adına verdiğimiz talimatları[k] biliyorsunuz.

3 Tanrı'nın isteği, sizin kutsal duruma gelmeniz[ı] ve cinsel ahlaksızlıktan*[m] sakınmanız, **4** her birinizin kutsal[n] ve onurlu bir durumda kendi bedenine hâkim olmayı bilmesi,[o] **5** Tanrı'yı tanımayan[ö] milletler[p] gibi, doymak bilmez bir şehvetin esi-

BÖLÜM 2
a 1Se 3:13; 1Se 5:23
b Flp 4:1; 2Se 1:4

BÖLÜM 3
c Elç 17:15
ç Mt 24:14; 2Se 1:8; Vh 14:6
d Elç 16:1; Ro 16:21; 1Ko 16:10
e Elç 14:22; Ef 3:13
f 1Ko 4:9; 1Pe 2:21
g Elç 20:23
h 2Se 2:5
ı 1Se 2:14
i 1Se 3:2
j Mt 4:3; 1Ko 7:5; 2Ko 11:3
k 1Ko 15:58; Ga 4:11; Flp 2:16
l Elç 18:5
m Ro 13:8; Yk 2:8; 1Pe 1:22
n Flp 1:8
o 2Se 1:4
ö 2Ko 7:6

2. Sütun
a Ro 11:20; 1Ko 15:1; Flp 4:1
b Flp 2:2
c 2Se 1:3; Yhd 20
ç 2Ti 1:3
d 2Se 2:16
e 2Se 1:3
f 1Se 4:9; 2Pe 1:7
g 1Se 2:19; 1Se 5:23; 2Se 2:1
h Yk 5:8; 1Yh 2:28
ı 1Ko 1:8; Flp 1:10

BÖLÜM 4
i Kl 1:10; 1Pe 2:12
j Flp 1:27
k 1Ti 6:13
l Yhn 17:19; Ef 5:26; 2Se 2:13; 1Pe 1:16
m 1Ko 6:15; Ef 5:3
n Ro 6:19; 2Ti 2:21
o Kl 3:5; 2Ti 2:22

ö Me 79:6; 1Pe 4:3; p 1Ko 5:10; Ef 4:17.

1Se 3:13* Sözcük anlamıyla, "kendisine ait kutsal kişilerle" **4:3*** Ek 15'e bakın.

ri olmaması,[a] **6** dolayısıyla da hiç kimsenin kardeşine bu bakımdan zarar verecek ve onun haklarına tecavüz edecek duruma gelmemesidir.[b] Çünkü, size daha önce söylediğimiz ve etraflıca açıkladığımız gibi,[c] Yehova tüm bunları yapanları cezalandıracaktır.[ç] **7** Tanrı bizi pisliğe göz yumarak değil, kutsal olmamızı amaçlayarak çağırdı.[d] **8** Öyleyse, bunları umursamayan[e] kimse, insanı değil, kutsal ruhunu size veren[f] Tanrı’yı[g] umursamamış olur.

9 Fakat kardeş sevgisi[h] konusunda size bir şey yazmamıza gerek yoktur, çünkü siz birbirinizi sevmeyi[ı] Tanrı’dan öğrendiniz.[i] **10** Ve gerçekten de bütün Makedonya’da kardeşlerin hepsine bu sevgiyi gösteriyorsunuz. Ancak kardeşler, bu konuda daha da gelişmenizi öğütlüyoruz. **11** Ayrıca söylemiş olduğumuz gibi, hedefiniz sessiz sakin bir yaşam sürmek,[j] başkasının işine karışmadan[k] kendi geçiminizi sağlamak[l] olsun. **12** Böylelikle, hiçbir şeye muhtaç olmadan,[m] dışarıdaki insanların önünde[n] temiz bir yaşam sürebilirsiniz.[o]

13 Ayrıca kardeşler, ümidi olmayan diğer insanlar[ö] gibi üzülmemeniz için, ölüm uykusunda[p] olanlar hakkında bilgisiz kalmanızı istemiyoruz. **14** Çünkü İsa’nın öldüğüne ve diriltildiğine[r] iman ediyorsak, İsa’nın yolunda ölüm uykusuna dalanları, Tanrı’nın onunla birlikte geri getireceğine[s] de iman etmeliyiz. **15** Yehova’nın sözüne dayanarak[ş] size diyoruz ki, biz yaşayanlar, Efendimizin hazır bulunuşunda hayatta olanlar,[a] asla ölüm uykusundakilerin önüne geçmeyeceğiz. **16** Çünkü Efendimiz, başmelek[b] sesiyle komut vererek, Tanrı’nın borazanıyla[c] gökten inecek[ç] ve önce Mesih yolunda ölmüş olanlar diriltilecek.[d] **17** Sonra biz yaşayanlar, hayatta olanlar, onlarla birlikte[e] Efendimizi havada karşılamak[f] üzere bulutlarla[g] alınıp götürüleceğiz;[h] ve böylece daima Efendimizle birlikte olacağız.[ı] **18** O halde birbirinizi hep bu sözlerle teselli edin.

5 Kardeşler, zamanlar ve dönemler[i] konusuna gelince, size bunlar hakkında bir şey yazmamız gerekmez. **2** Siz de iyi bilirsiniz ki, Yehova’nın günü[j] geceleyin hırsız nasıl gelirse öyle gelecek.[k] **3** “Barış[l] ve güvenlik!” dedikleri zaman, tıpkı gebe kadına gelen sancı[m] gibi, onların[n] üzerine ani bir yıkım[o] gelecek; bundan asla kaçamayacaklar.[ö] **4** Ancak kardeşler, siz karanlıkta değilsiniz;[p] bu yüzden, hırsızların gün ışığına yakalanması gibi[r] o gün sizi gafil avlayamaz. **5** Siz hepiniz ışığın[s] ve gündüzün oğullarısınız.[ş] Biz geceye ya da karanlığa ait değiliz.[t]

6 O halde, başkaları gibi[u] uyumayalım,[u] uyanık kalalım[v] ve aklı başında davranalım.[y] **7** Çünkü uyuyanlar[z] gece uyumaya alışıktır[a] ve sarhoşlar genellikle geceleyin sarhoş olur. **8** Fakat biz gündüze ait olduğu-

BÖLÜM 4

a 1Ko 6:18
Ef 5:5
b Tkr 5:21
1Ko 6:8
1Ko 7:2
c Elç 20:20
Elç 28:23
ç Me 94:1
2Se 1:8
d Le 11:44
1Ko 1:2
İb 12:14
1Pe 1:15
e Lu 10:16
f He 37:14
1Yh 3:24
g 1Ko 6:19
h Yhn 13:34
Yhn 13:35
Ro 12:10
ı 1Pe 1:22
1Yh 4:21
i İş 54:13
Yhn 6:45
j 2Se 3:12
k Ro 12:11
1Pe 4:15
l 1Ko 4:12
Ef 4:28
2Se 3:10
1Ti 5:8
m Yk 1:4
n Ro 12:17
2Ko 8:21
o Ro 13:13
ö 1Ko 15:32
Ef 2:12
p Yhn 11:11
Elç 7:60
1Ko 15:6
r Ro 14:9
1Ko 15:4
s 1Ko 15:23
Flp 3:21
2Se 2:1
Vh 20:4
ş 1Se 2:13
1Yh 4:2

2. Sütun

a Mt 24:30
1Ko 15:51
b Yhd 9
c Mt 24:31
ç Elç 1:11
d 1Ko 15:52
e 2Ti 4:8
f Yhn 12:26
Yhn 17:24
2Se 2:1
g Mt 26:64
h Elç 1:9
2Ko 5:8
Flp 1:23
ı Yhn 14:3
Vh 20:6

BÖLÜM 5

i Da 2:21
Da 7:25
Elç 1:7
Ro 13:11

---

j Tsf 1:14; **k** Mt 24:36; 2Pe 3:10; Vh 3:3; **l** Yr 8:11; **m** Me 48:6; Ho 13:13; **n** Yr 8:9; **o** Me 37:10; 2Se 1:9; **ö** İb 2:3; İb 12:25; **p** Ro 13:12; Kl 1:13; 1Pe 2:9; **r** Ey 24:14; **s** Yhn 12:36; **ş** Elç 26:18; Ro 13:12; Ef 5:8; **t** Yhn 8:12; **u** Ro 13:11; 1Ko 11:30; **ü** Ef 5:14; **v** Mt 24:42; **y** 1Pe 5:8; **z** Ef 5:14; **a** Ro 13:13.

muza göre, aklı başında davranalım. İman[a] ve sevgi, zırhımız;[b] kurtuluş ümidi[c] de miğferimiz[c] olsun. **9** Çünkü Tanrı bizi gazaba[d] uğramamız için değil, Efendimiz İsa Mesih aracılığıyla[e] kurtuluşa erişmemiz[f] için seçti. **10** İster uyanık ister uykuda olalım, kendisiyle birlikte yaşayabilelim[g] diye Mesih bizim uğrumuza öldü.[h] **11** Bu nedenle, şimdi yaptığınız gibi,[ı] birbirinizi teselli etmeye ve güçlendirmeye[i] devam edin.

12 Ayrıca kardeşler, aranızda emek veren ve Efendimizin işinde size önderlik edip[j] tembihte bulunan kişilere saygı göstermenizi sizden rica ediyoruz. **13** Yaptıkları işten dolayı onlara büyük bir saygı ve sevgi gösterin.[k] Birbirinizle barış içinde olun.[l] **14** Öte yandan kardeşler, düzensizlik yaratanları uyarmanızı,[m] morali bozuk olanları yüreklendirmenizi,[n] zayıflara destek olmanızı ve herkese tahammül etmenizi[o] rica ediyoruz. **15** Sakın kimse kötülüğe kötülükle karşılık vermesin;[ö] tersine her zaman birbirinizin ve başkalarının iyiliğine çalışın.[p]

BÖLÜM 5

a Ef 6:16
b Ef 6:14
c Ro 8:24
ç Ef 6:17
d Ro 9:22
e 2Ti 2:10
f 2Se 2:13
g 2Ko 5:15
1Se 4:17
h Ro 5:8
1Ko 15:3
ı Ro 15:14
1Se 4:10
i İş 35:3
Ro 1:12
Ro 15:2
j Ro 12:8
k İş 32:2
Flp 2:29
1Ti 5:17
İb 13:7
l Mr 9:50
2Ko 13:11
İb 12:14
1Pe 3:11
m Le 19:17
2Ti 4:2
n İş 61:2
İb 12:12
o 1Ko 13:4
Ga 5:22
Ef 4:2
Kl 3:13
ö Öz 20:22
Mt 5:39
Ro 12:19
p Ro 12:17

2. Sütun

a 2Ko 6:10
Flp 4:4
b Lu 18:1
Ro 12:12
c Ef 5:20
Kl 3:17
ç Ef 4:30

16 Daima sevinçli olun.[a] **17** Durmadan dua edin.[b] **18** Her şey için şükredin.[c] Tanrı'nın, Mesih İsa aracılığıyla sizlerden istediği budur. **19** Ruhun ateşini söndürmeyin.[ç] **20** Peygamberlik sözlerini hafife almayın.[d] **21** Her şeyin önce doğruluğunu araştırın[e] ve iyi olana yapışın.[f] **22** Her türlü kötülükten sakının.[g]

23 Barış Tanrısı[h] sizi tam olarak kutsal kılsın.[ı] Böylelikle, Efendimiz İsa Mesih'in hazır bulunuşunda, ruhunuz, canınız ve bedeniniz, herhangi bir ayıptan uzak, her yönden kusursuz olsun.[i] **24** Sizi çağıran güvenilirdir ve bunu sağlayacaktır.

25 Kardeşler, bizim için dua etmeyi sürdürün.[j]

26 Tüm kardeşleri sevgiyle öperek kucaklayın.[k]

27 Bu mektubu tüm kardeşlere okuma sorumluluğunu Rab adına size veriyorum.[l]

28 Efendimiz İsa Mesih'in lütfu[m] sizinle olsun.

d 1Ko 14:1; **e** 1Yh 4:1; **f** İb 10:23; **g** Ey 2:3; **h** Ro 15:33; **ı** İb 2:11; 1Pe 1:2; **i** 1Ko 1:8; **j** Ro 15:30; **k** Ro 16:16; 1Ko 16:20; 2Ko 13:12; **l** Kl 4:16; 2Pe 3:15; **m** Ro 16:20.

SELANİKLİLERE

İKİNCİ MEKTUP

1 Pavlus, Silvanus* ve Timoteos'tan,[a] Babamız Tanrı ve Efendimiz İsa Mesih'le birlik içinde olan Selanik cemaatine,

2Se 1:1* Ya da "Silas"

BÖLÜM 1

a 2Ko 1:19

2. Sütun

a Ro 1:7

b 1Se 1:2

2 Babamız Tanrı'nın ve Efendimiz İsa Mesih'in lütfu ve barışı sizinle olsun.[a]

3 Kardeşlerim, sizin için Tanrı'ya her zaman şükretmeyi[b] borç biliriz. Bu da yerindedir, çünkü

imanınız gittikçe güçleniyor[a] ve birbirinize olan sevginiz[b] büyüyor. **4** Bu nedenle, çekmekte olduğunuz tüm zulüm ve sıkıntılar[c] karşısında gösterdiğiniz tahammül ve imandan dolayı, Tanrı'nın cemaatleri arasında sizinle övünüyoruz.[ç] **5** Bütün bunlar, Tanrı'nın adaletle yargıladığının[d] kanıtıdır ve böylece, uğrunda acı çektiğiniz[e] Tanrı'nın krallığına layık sayılacaksınız.[f]

6 Dolayısıyla, Tanrı'nın gözünde adil olan, size sıkıntı çektirenlere sıkıntı çektirerek karşılık vermek,[g] **7** sıkıntı çeken sizleri ise, bizimle birlikte rahata kavuşturmaktır. Bunu da, Efendimiz İsa güçlü melekleriyle[h] gökten gelip ortaya çıktığında[ı] yapacaktır. **8** O, alev alev yanan bir ateş içinde gelecek, Tanrı'yı tanımayanlardan[i] ve kendisi hakkındaki iyi habere[j] itaat etmeyenlerden[k] öç alacaktır.[l] **9** Bu kişiler sonsuz yok oluş[m] hükmünü[n] giyerek Rabbin gözü önünden atılacaklar ve gücünün ihtişamını[o] artık görmeyecekler. **10** Tüm bunlar Efendimizin gelip kutsal kardeşleriyle* yüceltileceği[ö] ve kendisine iman edenlerin tümünde hayranlık uyandıracağı o günde olacak; çünkü şahitliğimize imanla karşılık verdiniz.

11 Bunun için de, Tanrımız yaptığı çağrıya[p] sizi layık saysın ve büyük gücüyle, arzu ettiği tüm iyilikleri yerine getirip imanla yaptığınız işi tamamlamanızı sağlasın diye sizin için her zaman dua ediyoruz. **12** Öyle ki, Tanrımızın ve Efendimiz İsa Mesih'in lütfuyla,[a] Efendimiz İsa'nın ismi sizin aracılığınızla yüceltilsin[b] ve siz de onunla birlik içinde olarak yüceltilin.[c]

2 Bununla birlikte kardeşler, Efendimiz İsa Mesih'in hazır bulunuşu[ç] ve bizi yanına toplaması[d] konusunda sizden şunu rica ediyoruz: **2** Yehova'nın* gününün[e] geldiğini iddia eden bir vahiy,[f] bir sözlü mesaj[g] ya da bizden geldiği sanılan bir mektupla[h] zihniniz hemen karışmasın ve heyecana kapılmayın.

3 Kimse sizi hiçbir şekilde aldatmasın, çünkü önce hakikate isyan[ı] başlamadıkça ve yıkıma giden,*[i] o kanun tanımaz adam[j] ortaya çıkmadıkça[k] o gün gelmeyecektir. **4** O, "ilah" denilen veya kutsal sayılan her şeye karşı gelecek[l] ve kendisini onların üzerine çıkaracaktır, böylece herkese kendisini bir ilah gibi göstererek Tanrı'nın mabedinde oturacaktır.[m] **5** Yanınızdayken de bunları size söylediğimi[n] hatırlamıyor musunuz?

6 Kendi zamanı gelince ortaya çıkacak[o] bu adamı şu anda neyin[ö] engellediğini[p] biliyorsunuz. **7** Şimdi bile etkisini gösteren bu kanunsuzluk,[r] onu engelleyen ortadan kalkana[s] dek sır olarak kalacak. **8** İşte o zaman bu kanunsuz adam ortaya çıkacak. Efendimiz İsa hazır

BÖLÜM 1

a Lu 17:5
1Se 3:12
b 1Se 4:9
1Pe 1:22
c 1Se 1:6
1Se 2:14
1Pe 2:21
ç 2Ko 7:14
1Se 2:19
d Vh 16:7
e Ro 8:17
2Ti 2:12
f Elç 14:22
g Ro 12:19
Vh 6:10
h Mt 25:31
Mr 8:38
Yhd 15
ı Lu 17:30
1Pe 1:7
i Yhn 3:19
Ro 1:18
j 1Pe 4:17
k Ro 2:8
İb 10:29
l İb 10:30
m Yhd 13
n 2Pe 2:17
2Pe 3:7
o İş 2:21
ö Ro 8:17
p Ro 8:30
2Ti 1:9

2. Sütun

a 1Ko 1:4
b Yhn 17:10
1Pe 1:7
c Yhn 17:21

BÖLÜM 2

ç Mt 24:3
d Mt 24:31
1Se 4:17
e İş 13:6
Tsf 1:14
2Pe 3:10
f 1Yh 4:1
g Ef 5:6
h 2Se 3:17
ı Mt 13:25
1Ti 4:1
2Ti 2:18
2Ti 4:3
2Pe 2:1
1Yh 2:18
i 2Pe 2:3
j Mt 7:15
Mt 13:41
Mt 24:24
Elç 20:29
2Yh 7
k Mt 13:30
l Lu 11:23
m He 28:2
n 1Se 3:4
o Mt 10:26
Lu 8:17
1Ko 4:5
ö 1Ko 5:3
3Yh 10
p Mt 18:18

2Se 1:10* Sözcük anlamıyla, "kendisine ait kutsal kişilerle"

r Elç 20:29; 1Ko 11:19; 1Yh 2:18; **s** 2Ti 4:6; 2Pe 1:14.

2Se 2:2* Ek 1'e bakın. **3*** 'Yıkıma giden adam'; sözcük anlamıyla, "yıkım oğlu"

bulunduğunu[a] göstererek[b] onu etkisiz hale getirecek, ağzından[c] çıkan solukla onu yok edecek. **9** Fakat bu kanunsuz adam, Şeytan'ın kontrolünde[ç] gerçekleştirdiği işlerden aldığı destekle varlığını sürdürürken, etkileyici işler, sahte alametler, şaşılacak şeyler gerçekleştirerek,[d] **10** her türlü kötülüğe ve hileye başvurarak,[e] yok olmaya giden[f] kişileri etkileyecek. Aslında o kişiler, kendilerini kurtarabilecek[g] olan hakikat sevgisine içlerinde yer vermemelerinin[h] karşılığını görürler. **11** Bu nedenle Tanrı, yalana inanmalarına[ı] yol açan aldatıcı bir gücün onları etkilemesine izin veriyor ki, **12** hepsi yargılanabilsin. Çünkü onlar hakikate inanmadılar,[i] tersine kötülükten zevk aldılar.[j]

13 Fakat Yehova tarafından sevilen siz kardeşlerimiz için O'na her zaman şükretmeyi borç biliriz. Çünkü O sizi, hakikate[k] imanınızdan dolayı, kurtulmanız için ruhla[l] kutsal kılarak[m] başlangıçtan seçti.[n] **14** Efendimiz İsa Mesih'in yüceliğine[o] erişmeniz için, bildirdiğimiz iyi haber aracılığıyla sizi bu kurtuluşa çağırdı.[ö] **15** O halde kardeşler, kararlılığınızı koruyun[p] ve bizden gelen sözlü bir mesaj ya da mektup aracılığıyla öğrenmiş olduğunuz geleneklere bağlılığınızı sürdürün.[r] **16** Dolayısıyla, bizi sevip[s] lütfundan dolayı sonsuz bir teselli ve şahane bir ümit[ş] veren Babamız Tanrı ve Efendimiz İsa Mesih **17** yüreklerinizi teselli etsin ve sizi her iyi işte ve sözde kararlı kılsın.[t]

BÖLÜM 2

a Ml 3:2
Mr 8:38
2Se 1:7
b 1Ti 6:15
2Ti 4:1
2Ti 4:8
c İş 11:4
Vh 19:15
ç Yhn 8:44
2Ko 11:3
Ef 2:2
d Mt 24:24
e Mt 24:11
2Ko 11:13
f Yr 17:13
Vh 22:15
g 1Ti 2:4
h Mt 24:12
Yhd 19
ı Mt 24:5
1Ti 4:1
2Ti 4:4
i Ro 1:25
j Öz 1:32
Ro 1:18
Yhd 4
k Yhn 8:32
Kl 1:5
1Ti 4:3
2Yh 2
l 1Pe 1:2
m Yhn 17:17
1Ko 6:11
1Se 4:7
n Yhn 6:44
Ro 8:30
Ef 1:4
o 1Pe 5:10
ö 1Se 2:12
p Ro 12:9
1Ko 15:58
1Ko 16:13
r 1Ko 11:2
s 1Yh 4:10
ş 1Pe 1:3
t 1Se 3:13

2. Sütun

BÖLÜM 3

a Ro 15:30
1Se 5:25
İb 13:18
b İş 38:4
Elç 8:25
Elç 15:35
1Se 1:8
1Pe 1:25
c Elç 19:20
ç İş 25:4
2Ko 1:8
Vh 2:10
d Elç 28:24
Ro 10:16
e Yhn 17:15
1Ko 10:13
2Pe 2:9
f 1Se 4:11
g Ga 5:10
h 1Yh 5:3
ı Lu 21:19
Ro 5:3

3 Son olarak kardeşler, bizim için dua etmeyi sürdürün ki,[a] Yehova'nın sözü[b] aranızda olduğu gibi yüceltilmeye ve hızla yayılmaya[c] devam etsin; **2** ayrıca, zararlı ve kötü adamlardan kurtulabilelim;[ç] çünkü herkes imana sahip değil.[d] **3** Fakat Efendimiz güvenilirdir, o sizi kararlı kılacak ve kötü olandan koruyacaktır.[e] **4** Ayrıca, emrettiğimiz şeyleri[f] yaptığınız ve yapmaya devam edeceğiniz konusunda Efendimizin takipçileri olarak size güveniyoruz.[g] **5** Efendimiz Mesih yüreklerinize Tanrı sevgisi[h] ve kendisi uğrunda tahammül etme[ı] arzusu versin.

6 Kardeşler, bizden aldığınız geleneklere[i] göre yaşamayıp düzensizlik yaratan[j] her kardeşten sakınmanızı[k] Efendimiz İsa Mesih'in adıyla size emrediyoruz.[l] **7** Bizi nasıl örnek almanız[m] gerektiğini kendiniz de biliyorsunuz, çünkü yanınızda olduğumuz sırada ne düzensizlik yarattık[n] **8** ne de kimseden karşılıksız bir şey alıp yedik.[o] Tersine, hiçbirinize yük olmamak için[ö] gece gündüz emek verip alın teri dökerek[p] çalıştık. **9** Bunu, yetkimiz olmadığından değil,[r] size örnek olabilmek için yaptık.[s] **10** Aslında, yanınızdayken size "Çalışmak istemeyen, yemek de yemesin"[ş] diye talimat vermiştik.[t] **11** Çünkü aranızda bazı kişilerin

i Ro 16:17; 1Ko 11:2; 2Se 2:15; j Öz 24:30; 1Se 5:14; k Mt 18:17; 1Ko 5:11; 2Se 3:14; Tit 3:10; l 1Se 4:2; 1Ti 6:17; 1Ti 6:18; Tit 1:5; m 1Ko 4:16; 1Se 1:6; n 1Se 2:10; o Elç 20:34; ö 1Ko 9:15; 2Ko 11:9; 1Se 2:9; p Elç 18:3; 1Ko 4:12; r Mt 10:10; 1Ko 9:6; s 1Ko 11:1; Flp 3:17; ş Öz 13:4; Öz 20:4; Ro 12:11; 1Ti 5:8; t 1Se 4:11.

çalışmayıp kendilerini ilgilendirmeyen işlere karışarak[a] düzensizlik yarattıklarını[b] duyuyoruz. **12** Böyle kişilere, sessiz sakin bir yaşam sürüp çalışmalarını ve kendi kazandıklarını yemelerini[c] Efendimiz İsa Mesih'in adıyla emrediyor ve tavsiye ediyoruz.

13 Size gelince kardeşler, doğru olanı yapmaktan vazgeçmeyin.[ç] **14** Ancak bir kimse bu mektup aracılığıyla söylediğimiz söze itaat etmezse,[d] onu sakıncalı biri olarak görün.[e] Davranışından utanması[f] için onunla arkadaşlık etmeyin.[a] **15** Bununla birlikte, onu düşman olarak da görmeyin, bir kardeş olarak uyarmaya[b] devam edin.

16 Barış kaynağı olan Efendimiz size her bakımdan, daima barış versin.[c] Efendimiz sizlerle olsun.

17 Ben Pavlus, selamımı kendi elimle yazıyorum.[ç] Ben böyle yazarım ve bu her mektupta bir kanıttır.

18 Efendimiz İsa Mesih'in lütfu[d] sizlerle olsun.

BÖLÜM 3

a 1Ti 5:13
1Pe 4:15
b 1Se 5:14
c Ef 4:28
ç Ga 6:9
d 2Se 3:6
2Ti 2:18
e Le 19:17
Ro 16:17
f Tit 2:8

2. Sütun

a Ro 16:17
1Ko 5:11
Tit 3:10
2Yh 10
b 1Se 5:14
Tit 3:10
c Yhn 14:27
ç 1Ko 16:21
Kl 4:18
d Yhn 1:16

TİMOTEOS'A

BİRİNCİ MEKTUP

1 Kurtarıcımız[a] Tanrı'nın[b] ve ümidimiz[c] Mesih İsa'nın emriyle Mesih İsa'nın elçisi[ç] olan Pavlus'tan, **2** iman yolunda öz evladım[d] gibi olan Timoteos'a,[e]

Babamız Tanrı ve Efendimiz Mesih İsa'nın lütfu, merhameti ve barışı seninle olsun.[f]

3 Ben Makedonya'ya[g] gitmek üzereyken Efesos'ta kalmanı istediğim gibi, şimdi de bazılarına farklı bir öğreti[h] yaymamalarını söylemeni istiyorum.[ı] **4** Ayrıca masallara[i] ve soyağaçlarına kafa yormasınlar. Bunlar bir yarar getirmediği[j] gibi, Tanrı'nın iman için sağladığı şeylerin paylaşılmasına hizmet etmeyip, yalnızca insanı uğraştıran sorulara yol açarlar. **5** Aslında bu talimatla hedeflenen, temiz yürekten,[k] rahat vicdandan[l] ve ikiyüzlü olmayan[m] imandan kaynaklanan sevgidir.[a] **6** Bazı kişiler bu şeylerden ayrılarak[b] boş sözlere[c] yöneldi. **7** Onlar kanun[c] öğretmeni[d] olmak istiyorlar, fakat konuştukları ya da iddialı oldukları konuları aslında kavramamışlar.

8 Gereği gibi uygulanırsa[e] Kanunun iyi olduğunu biliriz.[f] **9** Çünkü şunun bilincindeyiz ki, Kanun doğru kişiler için konmaz; kanuna uymayan,[g] zapt edilmez,[h] Tanrı'dan korkmaz ve günahkâr, vefasız,[ı] kutsal şeylere saygısız kişiler; baba katilleri, ana katilleri, adam öldürenler, **10** cinsel ahlaksızlık yapanlar,[i] oğlancılar, adam kaçıranlar, yalancılar, yalan yere yemin edenler[j] için ve sağlıklı öğretime[k]

BÖLÜM 1

a Tit 1:3
Yhd 24
b Ga 1:1
c Kl 1:27
ç Ro 1:1
d 1Ko 4:17
e Elç 16:1
Flp 2:19
f İb 4:16
2Yh 3
g Elç 20:1
Flp 2:24
h Ga 1:6
2Yh 9
ı 1Ti 4:11
i 1Ti 4:7
2Ti 4:4
Tit 1:14
j 1Ti 6:20
2Ti 2:14
k Mt 5:8
2Ti 2:22
l Elç 23:1
Elç 24:16
1Ti 3:9
1Pe 3:16
m Ro 12:9
2Ko 6:6
Yk 3:17

2. Sütun

a Ro 13:8
Ga 5:6
b 2Ti 2:18

c 1Ti 6:20; **ç** Ro 3:19; **d** Yk 3:1; **e** Ro 7:14; İb 10:1; **f** Ro 7:12; **g** Ga 3:19; **h** Ro 2:21; **ı** 2Ti 3:2; **i** Ro 2:22; **j** Elç 5:3; Ro 1:31; **k** 2Ti 1:13; Tit 1:9.

karşı[a] olan her şey için konur.
11 Bu öğretim, mutlu[b] Tanrı'nın
bana emanet ettiği[c] muhteşem
iyi habere uygundur.

12 Bana güç veren Efendimiz
Mesih İsa'ya minnettarım, çünkü beni sadık[ç] biri olarak görüp hizmetine atadı.[d] **13** Bir
zamanlar küfreden ve zulmeden[e]
küstah[f] bir adam olduğum halde, merhamet[g] gördüm. Çünkü
bilgisizdim[h] ve imansızca hareket ediyordum. **14** Fakat imana ve Mesih İsa yolundaki
sevgiye erişmenin[ı] yanı sıra, Rabbimizin lütfunu da bol bol gördüm.[i] **15** Şu söz güvenilirdir
ve kabul edilmelidir:[j] "Mesih İsa
bu dünyaya günahkârları kurtarmak için geldi."[k] O günahkârların en başında da ben vardım.[l]
16 Buna rağmen merhamet gördüm.[m] Böylece, Mesih İsa kendisine sonsuz yaşam[n] ümidiyle
iman edecek olanlara çarpıcı bir
örnek verebildi;[o] çünkü o benim
durumumda bütün tahammülünü sergiledi.

17 Öyleyse, yücelik ve ihtişam sonsuza dek,[ö] çağların Kralı[p]
olan, görünmez[r] ve ölümsüz[s] tek
Tanrı'nın[ş] olsun. Amin.

18 Timoteos, evladım, bu talimatı[t] doğrudan sana işaret eden
peygamberlik sözleri[u] doğrultusunda veriyorum. Bunlar sayesinde değerli mücadelemizi sürdürebilirsin,[ü] **19** imanını ve
rahat bir vicdanı[v] koruyabilirsin.
Bazıları böyle bir vicdanı kenara
itti[y] ve imanları enkaza* döndü.[z]
20 Himeneos[a] ve İskender[b] o kişilerdendir. Onları Şeytan'ın eline bıraktım[a] ki, bundan ders alıp
Tanrı'ya küfretmemeyi[b] öğrensinler.

2 Her şeyden önce şunu tembih etmek isterim ki, her
tür insan[c] için yakarışlar, dualar,[ç] ricalar ve şükranlar sunulsun. **2** Bunu krallar[d] için, yüksek mevkilerde olanlar[e] için de
yapın ki, Tanrı'ya tam bir bağlılıkla ve ağırbaşlılıkla, sakin ve
huzurlu bir yaşam sürebilelim.[f]
3 Kurtarıcımız Tanrı'nın[g] gözünde bu iyi ve makbul[h] bir davranıştır. **4** O'nun isteği her tür
insanın[ı] hakikatle ilgili tam bilgi[i] edinmesi[j] ve kurtulmasıdır.[k]
5 Tek bir Tanrı[l] ve Tanrı'yla[m]
insanlar[n] arasında tek bir aracı[o]
vardır; bu bir insan, yani Mesih
İsa'dır.[ö] **6** O tüm insanlar için
eşdeğer bir fidye olarak kendi canını verdi.[p] Zamanı geldiğinde
bu konuda mutlaka şahitlik edilecektir. **7** Ben de bu amaçla,[r]
bir haberci ve elçi[s] olarak, evet
iman[ş] ve hakikat konusunda milletlerin öğretmeni[t] olarak atandım; sözlerim yalan değil, gerçektir.[u]

8 Böylece, erkeklerin her yerde öfke[ü] ve tartışmalardan[v] uzak
durarak, vefayla ellerini göğe
açıp duaya devam etmelerini isterim.[y] **9** Benzer şekilde, kadınların da özel saç örgüleri, altın ya da inciler veya çok pahalı
elbiselerle değil,[z] düzgün kıyafetler içinde ölçülü[a] ve sağduyulu

BÖLÜM 1

a Ro 2:23
b Me 104:31
c Ga 2:7
Kl 1:25
1Se 2:4
ç 1Ko 4:2
d Elç 9:15
2Ko 3:6
e Elç 8:3
Ga 1:13
Flp 3:6
f Elç 9:1
g 1Ko 7:25
h Elç 3:17
ı 2Ti 1:13
i Ro 5:20
j 1Ti 4:9
k Lu 5:32
2Ko 5:19
1Yh 2:2
l Elç 9:1
1Ko 15:9
m 2Ko 4:1
n Yhd 21
o Yhn 6:40
Yhn 20:31
ö Me 90:2
p Me 10:16
Me 29:10
Da 6:26
Yh 15:3
r Yhn 1:18
Kl 1:15
s Ro 1:23
ş Tkr 6:4
İş 43:10
1Ko 8:4
t 1Ti 6:13
u Elç 16:2
ü 2Ti 2:3
v 1Ti 1:5
y İb 3:12
2Pe 2:1
z 1Ti 6:9
2Pe 2:1
a 2Ti 2:17
b 2Ti 4:14

2. Sütun

a 1Ko 5:5
1Ko 5:13
b Öz 11:9
Elç 13:45

BÖLÜM 2

c Ga 3:28
ç Ro 12:12
d Elç 26:27
e Mt 5:44
1Pe 2:14
f Yr 29:7
g Yhd 24
h Ro 12:2
ı Ro 5:18
Ro 9:24
1Ti 4:10
i 2Ti 2:25
j Ef 1:17
Flp 1:9
k İş 45:22
Elç 17:30
1Ko 12:13

1Ti 1:19* Sözcük anlamıyla, "gemi enkazına"

l Tkr 6:4; Ro 3:30; 1Ko 8:4; **m** Ga 3:20; **n** 1Ko 11:25; Ga 3:29; Ef 5:27; İb 2:16; **o** İb 8:6; İb 9:15; İb 12:24; **ö** Elç 4:12; Ro 5:15; Kl 2:13; 2Ti 1:10; **p** Mt 20:28; Mr 10:45; Kl 1:14; **r** Elç 9:15; **s** Ro 1:5; Ga 2:8; **ş** Ro 3:22; Ga 5:6; **t** Ga 1:16; **u** Ro 9:1; **ü** Ga 5:20; Yk 1:20; **v** Flp 2:14; **y** Me 141:2; **z** 1Pe 3:3; **a** Yk 3:17.

bir tutumla, **10** Tanrı'ya bağlı[a] olduğunu söyleyen kadınlara yaraşır şekilde, iyi işlerle kendilerini süslemelerini isterim.[b]

11 Kadınlar tam bir uysallıkla ve sessizce öğrensinler.[c] **12** Bir kadının öğretmesine ya da erkeğin üzerinde hâkimiyet kurmasına[ç] izin veremem. Kadın sessizce dinlesin.[d] **13** Çünkü önce Âdem, sonra Havva yaratıldı.[e] **14** Ayrıca Âdem aldanmadı,[f] fakat kadın tam anlamıyla aldanarak[g] Tanrı'nın emrini çiğnedi.[h] **15** Ancak, kadın sağduyulu olursa[ı] ve imanını, sevgisini, kutsallığını korursa, çocuk doğurmak onun için bir korunma olacaktır.[i]

3 Şu söz güvenilirdir:[j]
Bir adam cemaatte gözetmenlik[k] hizmetine erişmeye istekliyse, iyi bir iş arzuluyor demektir. **2** Öyleyse bir gözetmen, ayıpsız,[l] tek kadınla evli, alışkanlıklarında ölçülü,[m] sağduyulu,[n] düzenli,[o] konuksever,[ö] öğretme yeterliğine sahip[p] olmalı; **3** sarhoş olup olay çıkaran,[r] vurup kıran[s] değil, makul[ş] biri olmalı, kavgacı[t] ve para düşkünü[u] olmamalı; **4** kendi ev halkını iyi yönetmeli,[ü] çocukları kendisine tam bir ciddiyetle itaat etmeli.[v] **5** (Bir adam kendi ev halkını yönetmeyi bilmiyorsa, Tanrı'nın cemaatiyle nasıl ilgilenebilir ki?) **6** Yeni iman etmiş biri olmamalı,[y] çünkü böbürlenip[z] İblis'e verilen aynı hükmü giyme tehlikesi vardır.[a] **7** Ayrıca, kınanacak bir duruma ve İblis'in tuzağına düşmemesi[b] için, cemaat dışındaki insanların da hakkında olumlu konuştuğu[c] biri olması gerekir.

8 Aynı şekilde, hizmet görevlileri[a] ağırbaşlı olmalı; kaypak konuşan, şaraba düşkün, haksız kazanç hırsıyla dolu kişiler değil,[b] **9** rahat bir vicdanla[c] imanımızın kutsal sırrını[ç] koruyan kişiler olmalıdır.

10 Önce, bu kişilerin göreve uygun olup olmadıkları denensin[d] ki, suçlanacak bir durumda olmadan hizmet etsinler.[e]

11 Aynı şekilde, kadınlar da iftiracı[f] olmamalı; ağırbaşlı, alışkanlıklarında ölçülü[g] ve her konuda sadık olmalı.[h]

12 Hizmet görevlileri tek kadınla evli,[ı] çocuklarını ve kendi ev halkını iyi yöneten[i] kişiler olsun. **13** Çünkü iyi hizmet eden kişiler, iyi bir ad kazanırlar[j] ve Mesih İsa'ya olan iman yolunda büyük bir rahatlıkla konuşabilirler.[k]

14 Yakında yanına gelmeyi ümit ediyorum,[l] **15** fakat gecikirsem, yaşayan Tanrı'nın ev halkının,[m] yani cemaatinin içinde nasıl davranman gerektiğini bilesin diye bunları sana yazıyorum; bu cemaat hakikatin direği ve desteğidir.[n] **16** Gerçekten de Tanrı'ya bağlılığın kutsal sırrının[o] yüceliği inkâr edilemez.
'O bir insan olarak açıkça görüldü,[ö] ruh olarak aklandı,[p] meleklere göründü,[r] milletler arasında duyuruldu,[s] dünyada ona iman edildi[ş] ve ihtişamla yukarı alındı.'[t]

BÖLÜM 2

a Öz 31:30; 1Pe 3:4
b Elç 21:9; **c** Ef 5:24
ç Ba 3:16
d 1Ko 14:34
e Ba 2:18; 1Ko 11:8
f Ba 3:6
g Ba 3:13
h 2Ko 11:3
ı 1Ti 2:9
i 1Ti 5:14

BÖLÜM 3

j 2Ti 2:11
k Çk 18:21; Tkr 1:13; Yr 3:15; Elç 20:28; Tit 1:5
l Lu 1:6; Ro 16:19; Flp 2:15; 1Ti 6:14
m Öz 23:20
n Ro 12:3; 2Ko 5:13; 1Pe 4:7
o Ro 4:12; Ga 5:25; Flp 3:16
ö Elç 28:7; Tit 1:8; 1Pe 4:9
p 1Ti 5:17; 2Ti 2:24; Tit 1:9; Yk 3:1
r Ro 13:13
s Tit 1:7
ş Flp 4:5; Yk 3:17
t Ro 12:18; Yk 3:18
u İb 13:5; 1Pe 5:2
ü Yş 24:15; Tit 1:6
v Ef 6:4
y Elç 8:13; 1Ti 5:22
z He 28:17; Elç 8:19
a Lu 8:31; Elç 8:22; Vh 20:3
b 2Ti 2:26
c Elç 16:2; Elç 22:12; 2Ko 8:21; 1Se 4:12

2. Sütun

a Flp 1:1
b Elç 6:3; Tit 1:7; 1Pe 5:2

c Elç 24:16; 1Ti 1:5; 1Ti 1:19; 2Ti 1:3; 1Pe 3:16; **ç** Ef 3:3; Ef 3:6; **d** 2Ko 8:22; **e** Da 6:5; 1Pe 2:12; **f** Öz 11:13; 1Ti 5:13; **g** Öz 23:20; **h** Tit 2:3; **ı** 1Ti 3:2; Tit 1:6; **i** 1Ti 3:4; **j** Me 15:1; **k** Ef 6:19; İb 3:6; **l** Flm 22; **m** Ef 2:19; İb 3:6; **n** 2Ti 2:2; **o** Ba 3:15; **ö** Yhn 1:14; Yhn 18:37; Flp 2:7; **p** 1Pe 3:18; **r** 1Pe 3:19; **s** Kl 1:23; **ş** Kl 1:6; **t** Me 2:6; Mt 24:30.

4 Bununla birlikte, vahiyler
kesin olarak gösteriyor ki,
sonraki dönemlerde[a] bazıları
imandan sapacak.[b] Yanıltıcı va-
hiylere[c] ve cinlerin öğrettikle-
rine[ç] kulak verecekler, **2** vic-
danları[d] dağlanmış yalancı
adamların[e] ikiyüzlülüğünden et-
kilenerek sapacaklar. **3** Evlen-
meyi yasaklayacaklar,[f] hakikati
tam olarak bilen ve iman edenle-
rin şükrederek yiyip içmesi[g] için
Tanrı tarafından yaratılmış[h] yiye-
ceklerden sakınmayı emredecek-
ler.[ı] **4** Oysa Tanrı'nın yarattığı
her şey iyidir[i] ve reddedilmeye-
yip[j] şükürle kabul edilmelidir;[k]
5 çünkü onun için yapılan dua-
yla ve Tanrı'nın sözüyle kutsal
kılınmıştır.

6 Kardeşlere bunları öğütle-
yerek, Mesih İsa'nın iyi bir hiz-
metçisi olduğunu, değerli öğreti-
ye[l] bağlı kalıp[m] buna ve
imanımıza dair sözlerle besleni-
diğini göstereceksin. **7** Öyleyse,
kutsal şeyleri hiçe sayan ko-
cakarı masallarını[n] reddet. Fakat
Tanrı'ya bağlılık geliştirme he-
defiyle kendini eğit.[o] **8** Çünkü
beden eğitiminin yararı azdır,
fakat Tanrı'ya bağlılık,[ö] hem
şimdiki hem de gelecekteki ya-
şama[p] dair vaatler içerdiğinden
her yönden[r] yararlıdır. **9** Bun-
lar tümüyle kabul edilmesi gere-
ken güvenilir sözlerdir.[s] **10** Bu
yolda çalışıp çabalıyor ve emek
veriyoruz,[ş] çünkü yaşayan Tanrı'
ya ümit bağladık.[t] O, her tür in-
sanın,[u] özellikle de sadık olanla-
rın[ü] kurtarıcısıdır.[v]

11 Kardeşlere bunları emret-
meye[y] ve öğretmeye[z] devam
et. **12** Genç olduğun için kim-
se seni küçümsemesin.[a] Konuş-
man, davranışların, sevgin, ima-
nın ve iffetinle[b] sadık kişilere[c]
örnek ol.[ç] **13** Ben gelene ka-
dar, topluluk önünde okuma,[d]
tembih etme ve öğretme işine
kendini ver.[e] **14** Peygamberlik
sözüne[f] göre ihtiyarlar kurulu se-
nin üzerine ellerini koyduğunda*[g]
almış olduğun armağanın[h]
değerini unutma. **15** Bu konu-
ların üzerinde derin düşün;[ı] ken-
dini bunlara ver ki herkes iler-
leyişini[i] açıkça görsün. **16** Her
zaman kendine[j] ve öğretişine[k]
dikkat et. Bu şekilde devam et,
çünkü bunu yaparak hem kendi-
ni hem de seni dinleyenleri kur-
taracaksın.[l]

5 Yaşlı adamı ağır şekilde eleş-
tirme;[m] ona babanmış gibi,
genç adamlara kardeşinmiş gibi;
2 yaşlı kadınlara[n] annenmiş
gibi, genç kadınlara da kız kardeşinmiş[o] gibi temiz duygularla ri-
cada bulun.

3 Kimsesiz kalmış dul kadın-
larla saygıyla ilgilen.[ö] **4** Fakat
dul bir kadının çocukları ya da
torunları varsa, onlar Tanrı'ya
bağlılıklarını önce kendi ev halkı-
na[p] davranışlarıyla göstermeyi
ve ana babalarına,[r] büyükanne
ve büyükbabalarına karşı evlatlık
görevini yerine getirmeyi öğren-
sinler; çünkü Tanrı'nın gözün-
de makbul olan budur.[s] **5** Ger-
çekten dul ve yoksul kalmış bir
kadın,[ş] ümidini Tanrı'ya bağla-
mıştır[t] ve gece gündüz dua edip

BÖLÜM 4

a 2Ti 4:3
b 2Se 2:3
c 2Se 2:2
2Pe 2:1
ç 2Ko 11:14
Vh 16:14
d Elç 24:16
1Ti 1:5
İb 10:22
e Elç 20:30
2Ti 2:16
2Pe 2:3
f 1Ko 7:36
1Ko 9:5
İb 13:4
g Ro 14:17
1Ko 10:25
h Ba 9:3
ı Ro 14:3
i Ba 1:31
j Elç 10:15
k Elç 27:35
l Tit 2:1
m 2Ti 2:15
2Ti 3:14
n 1Ti 6:20
Tit 1:14
o 2Pe 1:7
ö Ro 12:1
1Ko 10:31
Ef 6:7
p Yhn 17:3
r Mt 6:33
Ro 8:28
s 1Ti 1:15
ş Lu 13:24
t 1Pe 1:3
u Ga 3:28
1Ti 2:4
ü Me 31:23
v Yhd 24
y 1Ko 14:37
1Ko 16:1
1Se 4:11
z 1Ti 6:3

2. Sütun

a 1Ko 16:11
Tit 2:15
b Ga 5:22
Yk 3:17
c Kl 3:12
ç Flp 3:17
d Kl 4:16
1Se 5:27
e Elç 13:15
f 1Ti 1:18
g Elç 6:6
Elç 13:3
h Elç 19:6
1Ko 14:1
ı Öz 15:28
i Flp 1:25
j Elç 20:28
k 2Ti 4:2
Tit 2:1
l Ro 11:14
1Ko 9:22
1Pe 3:15

BÖLÜM 5

m Le 19:32; Tit 2:2; n Tit 2:3; o Mr 3:35; ö 1Ti 5:16; p 1Ti 5:8; r Mt 15:4; Ef 6:2; s Öz 23:22; ş Yk 1:27; t Yr 49:11; 1Ko 7:34.

1Ti 4:14* 5:22'deki dipnota bakın.

yakarmaya devam eder.[a] **6** Fakat zevk peşinde koşan[b] bir kadın yaşıyor olsa da ölüdür.[c] **7** Öyleyse, kimse ayıplanacak duruma düşmesin diye[ç] bu emirleri vermeye devam et.[d] **8** Bir kişi bakmakla yükümlü olduğu kimselerin,[e] özellikle de kendi ev halkının[f] ihtiyaçlarını karşılamazsa, imanı[g] inkâr etmiş[h] olur ve imansız birinden daha kötü durumdadır.

9 Listeye yazılacak dul kadınlar, en az altmış yaşına gelmiş, tek kocası olmuş,[ı] **10** iyi işler yaptığı bilinen kişiler olsun.[i] Çocuklar büyütmüşse,[j] tanımadığı kişileri ağırlamışsa,[k] kutsal kişilerin ayaklarını yıkamışsa,[l] sıkıntıda olanların yardımına koşmuşsa[m] ve her iyi işe gayretle sarılmışsa[n] yazılsın.

11 Öte yandan, daha genç dulları listeye alma, çünkü cinsel dürtüleri Mesih ile aralarına girdiğinde[o] evlenmek isterler **12** ve suçlu duruma düşerler, çünkü imanla verdikleri ilk sözü göz ardı etmişlerdir.[o] **13** Aynı zamanda aylaklığa alışıp ev ev gezerler. Evet onlar sadece aylak değil, dedikoducudur; üzerlerine vazife olmayan şeyler hakkında konuşarak başkalarının işine karışırlar.[p] **14** Bu nedenle, daha genç olan dul kadınların evlenmesini,[r] çocuk doğurmasını,[s] kendi evini çekip çevirmesini ve böylece karşı koyanların kötülemelerine fırsat verilmemesini isterim.[ş] **15** Aslında bazıları zaten yoldan sapıp Şeytan'ın peşinden gittiler. **16** İmanlı bir kadının ailesinde dul kadınlar varsa onlara baksın ki,[a] bunun yükü cemaate kalmasın. O zaman cemaat de gerçekten kimsesiz olan dul kadınlara bakabilir.[b]

17 Cemaati iyi yöneten[c] ihtiyarlar, özellikle de konuşma ve öğretme konusunda çok çalışanlar[ç] iki kat saygıya layık sayılsın.[d] **18** Çünkü ayet şöyle der: "Harman döven öküzün ağzını bağlamayacaksın."[e] Ayrıca: "Aldığı ücret işçinin hakkıdır."[f] **19** Bir ihtiyara yöneltilen suçlamayı iki ya da üç kişinin tanıklığı olmadıkça kabul etme.[g] **20** Günah işlemeyi alışkanlık edinenlere[h] tanıkların önünde yanlışını göster ki,[ı] diğerlerinin de korkusu olsun.[i] **21** Bu talimatları önyargısız şekilde uygulaman ve hiçbir zaman taraflı davranmaman için,[j] Tanrı'nın, Mesih İsa'nın ve seçilmiş meleklerin önünde seni uyarıyorum.[k]

22 Hiçbir adam üzerine aceleyle[ı] elini koyma,*[m] başkalarının günahlarına da ortak olma;[n] kendini saf ve temiz tut.[o]

23 Midenin sağlığı ve sık sık baş gösteren rahatsızlıkların için, artık su içme, biraz da şarap[ö] iç.

24 Bazı adamların günahları ortadadır[p] ve haklarındaki hüküm hemen verilir, bazı adamların günahları ise sonradan ortaya çıkar.[r] **25** Aynı şekilde iyi işler de ortadadır;[s] ortada olmayanlar da gizli tutulamaz.[ş]

BÖLÜM 5

a Lu 2:37
Lu 18:1
b Kİ 3:5
c Ef 2:1
Kİ 2:13
ç 1Ti 6:14
d 1Ti 4:11
e Mt 15:5
f İş 58:7
g Yhd 3
h Tit 1:16
ı 1Ti 3:2
i Elç 9:39
1Ti 2:10
j 1Ti 2:15
k İb 13:2
1Pe 4:9
l 1Sa 25:41
Yhn 13:5
Yhn 13:14
m 1Ti 5:16
Yk 1:27
n Öz 31:27
o 1Ko 7:9
ö Vh 2:4
p 2Se 3:11
1Ti 3:11
1Pe 4:15
r 1Ko 7:9
s 1Ti 2:15
ş Tit 2:8

2. Sütun

a 1Ti 5:10
b Tkr 15:11
1Ti 5:5
Yk 1:27
c Ro 12:8
İb 13:17
1Pe 5:2
ç 1Se 5:12
İb 13:7
d Elç 28:10
e Tkr 25:4
1Ko 9:9
f Le 19:13
Mt 10:10
Ga 6:6
g Tkr 19:15
Mt 18:16
2Ko 13:1
İb 10:28
h 1Ko 15:34
1Yh 3:9
ı Öz 28:23
Ef 5:11
Tit 1:9
Tit 1:13
Vh 3:19
i Tkr 13:11
Ga 2:14
j Le 19:15
Yk 3:17
k 2Ti 4:1
l Elç 6:6
Elç 14:23
1Ti 3:6
m 1Ti 4:14

n 2Yh 11; Vh 18:4; **o** 1Ti 4:12; 1Yh 3:3; **ö** Lu 10:34; 1Ti 3:8; **p** Öz 28:13; Ga 5:19; **r** Yş 7:11; İb 4:13; **s** Mt 5:16; 1Ti 3:7; **ş** Mt 10:26; Lu 12:2; 1Ko 4:5.

1Ti 5:22* Atamak, görevlendirmek anlamında.

6 Kölelik boyunduruğu altında olan herkes efendisini tam bir saygıya değer görsün ki,[a] Tanrı'nın adını ve öğretimini kötüleyen konuşmalara fırsat verilmesin.[b] **2** Ayrıca, efendisi imanlı olanlar[c] da, kardeş[ç] diye onu hafife almasınlar.[d] Aksine, onların iyi hizmetinden yararlanan kişi sevgili iman kardeşleri olduğundan, seve seve hizmet etsinler.

Bunları öğretmeye[e] ve öğütlemeye devam et. **3** Bir adam başka bir öğreti yayıyorsa,[f] Efendimiz İsa Mesih'in sağlıklı[g] sözlerini ve Tanrı'ya bağlılığa[h] dayanan öğretimi kabul etmiyorsa; **4** gururlanmış,[ı] hiçbir şey anlamayan,[i] tartışmalar ve kelime kavgaları[j] konusunda saplantılı[k] biridir. Bu şeyler hasete,[l] çekişmelere, aşağılayıcı[m] konuşmalara, zararlı kuşkulara yol açar; **5** Tanrı'ya bağlılığı kazanç yolu sayarak[n] düşünüşleri yozlaşmış[o] ve kendilerinde hakikatten eser kalmamış[ö] adamlar arasında şiddetli tartışmalar yaratır. **6** Elindekiyle yetinmeyi bilen[p] için Tanrı'ya bağlılık[r] elbette büyük bir kazanç yoludur.[s] **7** Çünkü dünyaya bir şey getirmedik ve ondan bir şey de götüremeyiz.[ş] **8** O halde, yiyeceğimiz, giyeceğimiz ve başımızı sokacak bir yerimiz varsa, bunlarla yetineceğiz.[t]

9 Fakat zengin olmayı hedef edinenler, ayartıcı durumlara ve tuzağa düşerler;[u] insanları yıkıma ve yok oluşa sürükleyen[ü] anlamsız ve zararlı arzulara[v] kapılırlar. **10** Çünkü her türlü zararlı şeyin[a] bir kökü[b] de para sevgisidir.[c] Bazıları bu sevdaya kapılarak iman yolundan saptılar ve büyük acılarla kendilerini yaraladılar.[ç]

11 Fakat sen, Tanrı adamı, bu şeylerden kaç.[d] Doğruluğun, Tanrı'ya bağlılığın, imanın, sevginin, tahammülün ve yumuşak başlılığın peşinde ol.[e] **12** İman yolundaki değerli mücadeleyi sürdür[f] ve sonsuz yaşama sımsıkı sarıl; çünkü sen bu yaşam için davet edildin ve buna dair imanını birçok tanığın önünde gayet iyi bildirdin.[g]

13 Pontius Pilatus[h] önünde bir şahit[ı] olarak açıkça bildiride bulunmuş[i] olan Mesih İsa'nın ve her şeye can veren Tanrı'nın huzurunda sana emrediyorum[j] ki, **14** Efendimiz İsa Mesih'in ortaya çıkışına[k] kadar, kimsenin kusur ya da ayıp bulamayacağı şekilde talimata bağlı kal. **15** Mutlu ve tek hükümdar[l] kendini tam zamanında[m] gösterecektir. O, hüküm süren tüm kralların Kralı[n] ve efendilerin Efendisi,[o] **16** ölümsüzlüğe tek sahip olan,[ö] yaklaşılamaz ışıkta oturan,[p] insanlardan hiçbirinin görmediği ve göremeyeceği kişidir.[r] Yücelik[s] ve kudret sonsuza dek onun olsun. Amin.

17 Bu ortamda zengin olanlara,[ş] kibirli olmamalarını,[t] güvencesiz servete değil,[u] zevk almamız için bize her şeyi bol bol sağlayan[ü] Tanrı'ya ümit bağlamalarını, **18** iyilik yapmalarını,[v] iyi işler açısından zengin olmaları-

BÖLÜM 6

a Ro 13:7
Ef 6:5
Kl 3:22
b Ro 2:24
Tit 2:5
1Pe 2:13
c Ef 6:9
ç Flm 16
d Kl 4:1
e 1Ti 4:11
f Öz 11:9
Yr 17:13
Ga 1:7
g 2Ti 1:13
h Tit 1:1
ı Öz 28:25
Ga 6:3
1Ti 3:6
i 1Ko 8:2
j 2Ti 2:14
Tit 1:10
Tit 3:9
k Ro 1:28
Tit 3:11
l Ga 5:21
m 2Pe 2:11
n 1Ko 13:2
1Pe 5:2
o 2Ko 11:3
2Ti 3:8
Yhd 10
ö Flp 3:18
2Ti 4:4
Tit 1:14
p Flp 4:11
r Ro 12:1
1Ti 3:16
s 2Ko 4:18
Flp 1:21
ş Ey 1:21
Me 49:17
t Öz 30:8
İb 13:5
u Mt 13:22
Yk 5:1
ü Öz 28:20
Öz 28:22
v Öz 20:21
Kl 3:5
Tit 1:7

2. Sütun

a Tkr 16:19
He 22:12
b Yk 1:15
c Mt 6:24
Lu 12:34
İb 12:1
ç 1Ti 1:19
d 2Ti 2:22
e Öz 15:1
Mt 5:5
Ga 5:22
Kl 3:12
1Pe 3:15
f 1Ko 9:26
Yhd 3
g İb 10:23
h Mt 27:11
ı İş 55:4
i Yhn 18:36
Yhn 19:11
j 1Se 4:2

---

k 2Se 2:8; 2Ti 4:1; 2Ti 4:8; **l** Da 7:14; **m** Elç 1:7; **n** Da 2:44; Vh 17:14; **o** Vh 19:16; **ö** İb 7:16; İb 7:25; **p** Elç 9:3; Elç 22:6; Vh 1:16; **r** Mt 25:37; Yhn 14:19; 1Pe 3:18; **s** Yhn 17:24; **ş** Mr 10:23; **t** Öz 28:11; **u** Mt 13:22; **ü** Vz 5:19; Mt 6:33; Yk 1:17; **v** Ef 4:28; Yk 1:27.

nı,[a] eli açık, paylaşmaya hazır[b] olmalarını söyle; **19** kendilerine güvenli bir hazine biriktirerek[c] gelecek için iyi bir temel[ç] hazırlasınlar, böylece, gerçek yaşama sımsıkı[d] bağlansınlar.

20 Ey Timoteos, sana emanet edilmiş olanı iyi koru,[e] kutsal değerleri hiçe sayan boş konuşmalara ve sözde "bilgi"lerin çelişkilerine karşı dikkatli ol.[a] **21** Çünkü bazıları bu tür bilgilerle gösteriş yaparak iman yolundan saptılar.[b]

Tanrı'nın lütfu üzerinizde olsun kardeşlerim.

BÖLÜM 6
a Mt 28:19
Tit 3:8
b Ro 12:13
2Ko 8:14
c Mt 6:20
ç Lu 6:48
2Ti 2:19
d Lu 16:9

e 2Ti 3:14; 2Ti 4:5; Tit 1:9; **2. Sütun** **a** 1Ko 2:13; 1Ko 3:19; Kl 2:8; **b** 1Ti 1:19.

TİMOTEOS'A

İKİNCİ MEKTUP

1 Mesih İsa yolundaki[a] yaşam vaadiyle[b] uyumlu olarak, Tanrı'nın isteğiyle[c] Mesih İsa'nın elçisi olan Pavlus'tan, **2** sevgili evladım[ç] Timoteos'a,

Babamız Tanrı ve Efendimiz Mesih İsa'nın lütfu, merhameti ve barışı seninle olsun.[d]

3 Rahat bir vicdanla,[e] atalarım[f] gibi kutsal hizmet[g] sunduğum Tanrı'ya şükürler olsun; gece gündüz, yakarışlarımda seni anmaktan[h] hiç vazgeçmedim. **4** Gözyaşlarını hatırlayarak, seni görüp sevinçle dolacağım zamanı özlemle bekliyorum.[ı] **5** Çünkü ikiyüzlülükten uzak[i] imanını hatırlıyorum.[j] Büyükannen Lois ile annen Evniki'nin de imanı böyleydi ve aynı imanın sende de olduğuna eminim.

6 İşte bu nedenle, senin üzerine ellerimi koyduğumda*[k] Tanrı'dan aldığın armağanı[l] alevlendirmeni[a] sana hatırlatıyorum. **7** Çünkü Tanrı bize korkaklık[b] ruhu değil, güç,[c] sevgi ve sağduyu[ç] ruhu verdi. **8** Öyleyse, Efendimiz hakkında şahitlik etmekten ya da onun uğruna hapiste olan[d] benden utanma.[e] Tanrı'nın verdiği güçle,[f] iyi haber uğrunda başına gelecek sıkıntılara göğüs ger.[g] **9** O bizi kurtardı[h] ve işlerimizden ötürü değil,[ı] Kendi amacı ve lütfundan ötürü kutsal bir davetle çağırdı.[i] Bu lütuf Mesih İsa'yla bağlantılı olarak bize çağlar öncesinden verilmiş,[j] **10** fakat kurtarıcımız Mesih İsa'nın ortaya çıkmasıyla[k] şimdi açıkça belli olmuştur; o, ölümü ortadan kaldırıp[l] yaşam[m] ve çürümezlik[n] konusunu iyi haber aracılığıyla[o] aydınlatmıştır.[ö] **11** Ben de bu iyi haberin habercisi, elçisi ve öğretmeni olarak atandım.[p]

BÖLÜM 1
a Yhn 6:40
b Yhn 3:16
Ro 2:7
1Pe 1:4
c Yhn 6:44
2Ko 1:1
ç 1Ko 4:17
d 1Ti 1:2
2Yh 3
e Elç 23:1
f Ro 11:1
g Ro 1:9
Ro 12:1
h 1Se 1:2
ı 2Ti 4:9
i 1Ti 1:5
1Ti 4:6
j Elç 16:2
k Elç 13:3
1Ti 4:14
l Elç 19:6
1Ko 14:1

2. Sütun
a Ro 12:11
1Se 5:19
b Ro 8:15
1Se 2:2
Vh 21:8
c Lu 24:49
Elç 1:8
1Ko 1:18
ç Ef 4:23
d Ef 3:1
2Ti 2:9
e Ro 1:16
f 2Ko 6:7
Flp 4:13
Kl 1:11
1Pe 1:5

g Kl 1:24; 2Ti 2:3; **h** Elç 2:47; Ef 2:5; **ı** Ef 2:8; Tit 3:5; **i** Ro 8:28; Ef 1:4; İb 3:1; **j** 1Pe 1:20; **k** Yhn 1:14; İb 2:9; **l** 1Ko 15:54; İb 2:14; **m** Yhn 1:4; Yhn 5:24; 1Yh 1:2; **n** 1Pe 1:4; **o** Ro 1:16; **ö** Yhn 1:9; **p** Elç 9:15; Ef 3:7; 1Ti 2:7.

2Ti 1:6* 1. Timoteos 5:22'deki dipnota bakın.

12 Bu sıkıntıları da aynı uğurda çekiyorum,[a] fakat utanmıyorum.[b] Çünkü iman ettiğim kişiyi tanıyorum ve emanetimi o güne[c] kadar koruyabileceğine[c] güveniyorum. **13** Sen ise Mesih İsa yolunda iman ve sevgi gösterirken, benden duyduğun sağlıklı[d] sözlerdeki örneği izlemeye devam et.[e] **14** İçimizde duran kutsal ruhun yardımıyla[f] bu değerli emaneti[g] koru.

15 Şunu biliyorsun ki, Asya[h] bölgesindeki herkes benden yüz çevirdi.[i] Figelos ve Hermogenes de onlardandır. **16** Fakat Rab, Onisiforos'un ev halkına[i] merhamet etsin, çünkü o çok defa içimi ferahlattı[j] ve benim zincire vurulmuş[k] olmamdan utanmadı. **17** Aksine, Roma'ya geldiği zaman beni ısrarla arayıp buldu.[l] **18** O günde[m] Rab Yehova* ona merhamet[n] etsin. Onun Efesos' ta yerine getirdiği tüm hizmetleri sen de çok iyi bilirsin.

2 Öyleyse evladım,[o] Mesih İsa yolunda gördüğün lütufla[ö] güçlenmeye[p] devam et. **2** Benden duyduğun ve birçoklarının da tanıklık ettiği şeyleri[r] sadık adamlara emanet et ki, onlar da başkalarına öğretmeye[s] yeterli duruma gelsinler. **3** Mesih İsa'nın iyi bir askeri olarak,[ş] başına gelecek sıkıntılara göğüs ger.[t] **4** Askerlik[u] yapan biri kendini askere alanın onayını kazanmak istiyorsa, günlük yaşamda hiçbir ticari faaliyete karışmaz.[ü] **5** Yarışlara katılan[v] biri de, kurallara uygun yarışmadıkça taç giyemez. **6** Çalışkan çiftçi üründen ilk payı alan olacaktır.[a] **7** Söylediklerimi iyi düşün; gerçekten de Rabbimiz sana her konuda ayırt etme[b] gücü verecektir.

8 İsa Mesih'in diriltildiğini[c] ve onun Davut'un soyundan[c] olduğunu unutma; duyurduğum iyi haber bununla ilgilidir.[d] **9** Bu iyi haber uğrunda sıkıntı çekiyorum, hatta suç işlemiş biri gibi zincire vuruldum.[e] Fakat Tanrı'nın sözü zincire vurulmuş değildir.[f] **10** Ben, seçilmiş olanların da Mesih İsa yolunda sonsuz yücelik[g] ve kurtuluş elde edebilmeleri için, onlar uğrunda her şeye dayanmaya devam ediyorum.[h] **11** Şu söz güvenilirdir:[ı] Onunla birlikte öldüysek, onunla birlikte de yaşayacağız.[i] **12** Dayanırsak, onunla birlikte krallar olarak hüküm süreceğiz.[j] Fakat onu inkâr edersek,[k] o da bizi inkâr edecektir. **13** Biz sadık kalmasak da o sadık kalır;[l] çünkü kendini inkâr edemez.

14 Onlara bu şeyleri hatırlatmaya[m] devam et. Bir şahit[n] olarak, kelime kavgası yapmamaları[o] konusunda Tanrı'nın önünde onları uyar.[ö] Bu kavgalar, dinleyenlerin zihnini altüst eder ve hiçbir yarar sağlamaz. **15** Tanrı'nın huzuruna, O'nun onayını kazanmış,[p] hakikat sözünü doğru şekilde kullanan,[r] yüzü ak[s] bir işçi[ş] olarak çıkmak için elinden geleni yap. **16** Fakat kutsal şeyleri hiçe sayan boş konuşmalardan sakın;[t] çünkü böyle konuşanlar Tanrı'ya saygısızlıkta daha da ileri gidecekler[u] **17** ve

BÖLÜM 1

a Elç 9:16
Ef 3:1
1Pe 4:19
b 2Ko 4:2
c 2Ti 4:8
ç 1Ti 6:20
d 1Ti 6:3
Tit 1:9
e Flp 4:9
2Ti 2:2
2Ti 3:14
f Ro 8:11
g Ga 2:7
1Ti 4:14
h Elç 19:10
ı 2Ti 4:10
i 2Ti 4:19
j Flm 7
k Elç 28:20
Ef 6:20
l Elç 28:30
m Tsf 2:3
n Çk 34:6
Ro 9:15
Ef 2:4

BÖLÜM 2

o 1Ti 1:2
ö Yhn 1:17
p Ef 6:10
r 2Ti 1:13
2Ti 3:14
s Mt 28:20
ş 1Ti 1:18
t 2Ti 1:8
u Flm 2
ü 1Ko 9:7
v 1Ko 9:25

2. Sütun

a 1Ko 9:7
1Ko 9:10
b Kl 1:9
1Yh 5:20
c Elç 2:24
1Ko 15:4
ç Elç 2:30
Elç 13:23
Ro 1:3
d Elç 28:31
Ro 2:16
e Elç 9:16
Flp 1:7
1Pe 2:20
f Kl 4:3
g Kl 1:27
2Se 2:14
1Pe 5:10
h Mt 22:14
2Ko 1:6
Ef 3:13
Kl 1:24
ı 1Ti 1:15
i Ro 6:5
Ro 6:8
1Se 4:17
j Vh 3:21
Vh 20:4
k Mt 10:33
Lu 12:9

l 1Se 5:24; 2Se 3:3; Vh 3:14; **m** 2Pe 1:12; **n** 2Ko 12:3; **o** 1Ti 1:4; **ö** 2Ti 4:1; **p** Ro 14:18; 1Se 2:4; **r** 2Ti 4:2; **s** Tit 2:8; **ş** 1Ti 4:6; **t** 1Ti 4:7; 1Ti 6:20; **u** 2Ti 3:13.

2Ti 1:18* Ek 1'e bakın.

onların sözleri kangren gibi yayılacak.[a] Himeneos ve Filitos bu kişilerdendir.[b] **18** Bu adamlar dirilmenin zaten olup bittiğini söyleyerek[c] hakikat yolundan saptılar[ç] ve bazılarının imanının yıkılmasına neden oldular.[d] **19** Fakat, Tanrı'nın koyduğu sağlam temel duruyor[e] ve şu mührü taşıyor: "Yehova, Kendisine ait olanları tanır";[f] ayrıca, "Yehova'nın adını anan[g] herkes kötülüğü bıraksın."[h]

20 Büyük bir evde sadece altın ve gümüş kaplar değil, ağaç ve toprak kaplar da vardır; bazısı onurlu bir amaçla, bazısı da onurlu olmayan bir amaçla kullanılır.[ı] **21** Bir kişi onurlu olmayan amaçla kullanılan kaplardan uzak dururusa, kendisi onurlu bir amaçla kullanılan, kutsanmış, sahibine yararlı ve her iyi iş için hazırlanmış[i] bir kap olur. **22** Öyleyse, gençlik arzularından kaç,[j] Rabbe temiz bir yürekle[k] yakaranlarla birlikte, doğruluğun,[l] imanın, sevginin ve barışın[m] peşinden koş.[n]

23 Bundan başka, aptalca ve cahilce tartışmaların kavgaya[o] yol açacağını bilerek, bunları reddet.[o] **24** Rabbin kulu kavga etmemeli;[p] tersine herkese karşı nazik,[r] öğretmeye yeterli olmalı,[s] kötülük karşısında kendini tutmalı,[ş] **25** karşı çıkanlara yumuşak başlılıkla öğretmeli;[t] çünkü Tanrı onlara tövbe yolunu açabilir[u] ve böylece hakikat hakkında tam bilgi edinebilirler.[ü] **26** İblis'in isteklerini yapmak üzere onun tuzağına[v] canlı canlı düşmüş[y] olduklarını görerek akılları başlarına gelebilir ve onun elinden kurtulabilirler.

3 Fakat şunu bil ki, son günlerde[a] çetin ve bunalımlı bir dönem gelecek.[b] **2** Çünkü insanlar, kendini seven, parayı seven, böbürlenen, kibirli, küfürbaz, ana baba sözü dinlemeyen,[c] nankör, vefasız,[ç] **3** insan sevgisinden yoksun,[d] uzlaşmaz,[e] iftiracı,[f] özdenetimden yoksun, azgın,[g] iyilik düşmanı,[h] **4** hain,[ı] dik başlı, gururlu,[i] Tanrı yerine zevki seven,[j] **5** Tanrı'ya bağlı gibi görünüp,[k] yaşamlarıyla böyle bir bağlılığın gücünü inkâr eden kişiler olacaklar;[l] böylelerinden sakın.[m] **6** Çünkü evlerin içine sinsice sokulan[n] adamlar bunlar arasından çıkar. Onlar, günahkâr eğilimlerle dolu, çeşitli arzuların etkisiyle hareket eden,[o] **7** devamlı bilgi alan fakat hiçbir zaman hakikatle ilgili tam bilgiye sahip olamayan[ö] zayıf iradeli kadınları peşlerinden sürükleyip kendilerine esir ederler.

8 Tıpkı Yannis ile Yambris[p] Musa'ya karşı koyduğu gibi, bunlar da durmadan hakikate karşı koyarlar.[r] Düşünceleri tamamen yozlaşmış,[s] iman yolunda reddedilmiş kişilerdir.[ş] **9** Fakat daha ileri gidemeyecekler, çünkü o iki adamın durumunda olduğu gibi, onların çılgınlığını herkes açıkça görecektir.[t] **10** Sen ise benim öğretişimi, yaşam tarzımı,[u] amacımı, imanımı, sabrımı, sevgimi, tahammülümü, **11** çektiğim zulümleri, acılarımı, Antak-

BÖLÜM 2

a 1Ko 5:6
b 1Ti 1:20
c 1Ko 15:12
ç 1Ti 1:6
d 1Ti 6:21
e İş 28:16
İb 11:10
f Sy 16:5
1Ko 8:3
g İş 26:13
Tsf 3:9
Tsf 3:12
Ro 10:13
h Tsf 3:13
ı Ro 9:21
i 2Ti 3:17
Tit 3:1
j 1Ko 6:18
Ef 5:15
k 1Ti 1:5
l 1Ti 6:11
m 1Pe 3:11
n Ga 5:22
o Elç 23:9
ö 1Ti 1:4
1Ti 4:7
Tit 3:9
p Tit 1:7
r 1Se 2:7
s 1Ti 3:2
ş Mt 5:39
t Öz 15:1
Lu 17:3
Ga 6:1
Tit 3:2
1Pe 3:15
u Elç 11:18
ü 1Ti 2:4
v 2Ko 2:11
1Ti 3:7
y Me 124:7
Yhn 13:27
Elç 5:3
1Ti 1:20

2. Sütun

BÖLÜM 3

a Yr 23:20
Da 10:14
Mt 24:3
Yhd 18
b 1Ti 4:1
2Pe 3:3
c Tkr 21:18
Öz 30:17
Ef 6:2
ç Ro 1:30
1Ti 1:9
d Ro 1:31
e Ro 1:31
f He 22:9
Tit 2:3
g Mt 8:28
h Mi 3:2
ı Elç 7:52
i 1Ti 6:4
j Flp 3:19
Yhd 19

k Mt 7:15; Mt 7:22; 2Ti 4:4; **l** Tit 1:16; **m** 2Ko 6:14; 2Se 3:6; **n** Tit 1:11; 2Pe 2:3; Yhd 4; **o** 1Ti 5:11; **ö** 1Ti 4:3; **p** Çk 7:11; **r** Elç 13:8; **s** Ro 1:28; 1Ti 6:5; **ş** 2Se 3:2; **t** Çk 7:12; Çk 9:11; **u** 1Ko 4:17; 2Ti 1:13.

ya'da,[a] Konya'da[b] ve Listra'da[c] başıma gelenleri, katlandığım zulümleri yakından izledin. Yine de, Efendimiz* beni tüm bunlardan kurtardı.[ç] **12** Aslında, Mesih İsa yolunda Tanrı'ya bağlı bir yaşam sürmek isteyenlerin hepsi zulüm görecektir.[d] **13** Fakat kötü kişiler ve sahtekârlar, aldatmaya ve aldanmaya[e] devam ederek gittikçe daha da kötü olacaklar.

14 Öyleyse sen, öğrendiğin ve doğruluğuna ikna olduğun şeylere bağlı kal,[f] çünkü bunları kimlerden öğrendiğini biliyorsun.[g] **15** Ayrıca seni hikmetli kılarak Mesih İsa'ya iman yoluyla[h] kurtuluşa eriştirebilecek olan kutsal yazıları[ı] da bebekliğinden beri biliyorsun.[i] **16** Kutsal Yazıların tümü Tanrı ilhamıdır[j] ve öğretmek,[k] yanlışı göstermek,[l] düzeltmek[m] ve doğruluk yolunda terbiye etmek[n] bakımından yararlıdır. **17** Bu sayede Tanrı adamı, her iyi iş[o] için tam anlamıyla yeterli ve hazırlıklı olabilir.[ö]

4 Dirileri ve ölüleri[p] yargılamak[r] üzere atanan Mesih İsa'nın ve Tanrı'nın önünde, Mesih'in ortaya çıkışı[s] ve krallığı[s] hakkı için seni uyarıyorum; **2** Tanrı'nın sözünü duyur,[t] elverişli dönemde olsun,[u] sıkıntılı dönemde olsun,[ü] acil bir iş olduğunun bilinciyle bunu yap. Bütün tahammülünü[v] ve öğretme sanatını ortaya koyarak yanlışları düzelt,[y] ciddi şekilde uyar ve teşvik et. **3** Çünkü öyle bir dönem gelecek ki, insanlar bu sağlıklı öğretime katlanamayacak[a] ve kulaklarına hoş gelen şeyleri duymak[b] için kendi arzularına göre öğretmenler toplayacaklar. **4** Hakikat sözüne kulaklarını tıkayıp masallara[c] sapacaklar. **5** Fakat sen her konuda uyanık ol,[ç] sıkıntılara göğüs ger,[d] incil vaizliği işini yap[e] ve hizmetini eksiksiz şekilde yerine getir.[f]

6 Çünkü ben zaten bir dökme sunusu[g] oluyorum ve kurtulmamın[h] vakti gelmiştir. **7** Bu değerli mücadeleyi sürdürdüm,[ı] koşuyu tamamladım[i] ve iman yolundan ayrılmadım.[j] **8** Bundan böyle beni bekleyen şey, adil hâkim[k] olan Efendimizin bana o günde[l] ödül[m] olarak vereceği doğruluk tacıdır.[n] Onu sadece bana değil, kendisinin ortaya çıkışını özlemle bekleyenlerin hepsine verecektir.

9 Kısa süre içinde yanıma gelmek için elinden geleni yap.[o] **10** Çünkü Dimas[ö] dünya[p] işlerini* sevdiği için beni bırakıp Selanik'e gitti; Kriskis Galatya'ya,[r] Titus da Dalmaçya'ya gitti. **11** Sadece Luka benimle kaldı. Gelirken Markos'u da yanında getir, çünkü hizmetiyle bana çok yararı dokunuyor.[s] **12** Tihikos'u[ş] Efesos'a yolcu ettim. **13** Gelirken, Troas'ta[t] Karpos'un yanında bıraktığım kaftanı, tomarları, özellikle de parşömenleri getir.

2Ti 3:11* Ya da 'Rab', Yunanca *Kyrios*.

BÖLÜM 3
a Elç 13:50
b Elç 14:5
c Elç 14:19
ç 2Ko 1:10
d Mt 16:24
Yhn 15:20
Elç 14:22
e 2Se 2:11
1Ti 4:1
f 2Ti 1:13
g 2Ti 2:2
h Yhn 20:31
ı Öz 2:1
Yhn 5:39
i Öz 22:6
Elç 16:1
j Yhn 14:26
2Pe 1:21
k Ro 15:4
l Öz 3:12
Yhn 16:8
Tit 1:9
m 1Ko 10:11
n İb 12:5
o 1Ti 6:11
ö 2Ti 2:21

BÖLÜM 4
p Yhn 5:28
Elç 10:42
r Yhn 5:22
Elç 17:31
2Ko 5:10
s 1Ti 6:15
1Pe 5:4
ş Vh 11:15
Vh 12:10
t Mt 28:20
Lu 9:2
Elç 20:20
u Elç 9:31
Elç 28:31
ü Elç 8:4
v 2Ti 2:25
y 1Ti 5:20
Tit 1:9
Tit 1:13
Tit 2:15

2. Sütun
a 1Ti 1:3
1Ti 1:10
1Ti 4:1
b Elç 17:21
c Tit 1:14
2Pe 1:16
ç 1Se 5:6
d 2Ti 1:8
2Ti 2:3
e Ro 10:15
f Ro 15:19
Kl 1:25
g Çk 29:40
h Flp 1:23
ı 1Ko 9:26
1Ti 6:12
i Flp 3:14

j Lu 11:28; Yhn 17:6; **k** Yhn 5:22; **l** 1Pe 5:4; **m** Vh 2:10; **n** 1Ko 9:25; Yk 1:12; **o** 2Ti 1:4; **ö** Kl 4:14; Flm 24; **p** Ro 12:2; **r** Ga 1:2; **s** Flm 11; **ş** Ef 6:21; Kl 4:7; **t** Elç 16:8.

2Ti 4:10* Ya da "bu ortamı"

14 Bakırcı İskender[a] bana çok kötülük etti. Yehova ona yaptıklarının karşılığını verecektir.[b] **15** Sen de ona karşı dikkatli ol, çünkü sözlerimize şiddetle karşı koydu.

16 İlk savunmamda hiç kimse benden yana çıkmadı ve hepsi teker teker benden ayrılmaya başladı;[c] bu onlara suç sayılmasın.[ç] **17** Duyuru işi benim aracılığımla eksiksiz şekilde yerine getirilebilsin ve tüm milletler bu haberi duysun[d] diye Efendimiz yanımda durup[e] bana güç verdi.[f] Böylece aslanların ağzından kurtuldum.[g] **18** Efendimiz beni bütün kötülüklerden kurtaracak[h] ve gökteki krallığı[ı] için koruyacak. O sonsuza dek yüceltilsin. Amin.

19 Priska'ya,*[a] Akuila'ya ve Onisiforos'un ev halkına[b] selamlarımı söyle.

20 Erastos[c] Korintos'ta[ç] kaldı, Trofimos'u[d] da Miletos'ta[e] hasta bıraktım. **21** Kıştan önce buraya gelmek için elinden geleni yap.

Eubulos, Pudens, Linos, Klaudiya ve bütün kardeşler sana selamlarını gönderiyor.

22 Tutumun sana Efendimizin lütfunu kazandırsın.[f] Onun lütfu üzerinizde olsun kardeşlerim.

BÖLÜM 4

a 1Ti 1:20
b Me 28:4
Me 62:12
Öz 24:12
c 2Ti 1:15
ç Ro 4:8
1Ko 13:5
d Elç 9:15
e Elç 23:11
Elç 27:23
f Flp 4:13
g Me 22:21
1Pe 5:8
h 2Pe 2:9
ı Da 2:44
Vh 20:4

2. Sütun

a Ro 16:3
b 2Ti 1:16
c Elç 19:22
ç 1Ko 1:2
d Elç 21:29
e Elç 20:15
f Ga 6:18
Flm 25

2Ti 4:19* Ya da "Priskilla"

TİTUS'A

MEKTUP

1 Tanrı'nın seçtiklerinin[a] sahip olduğu imana ve tam hakikat[b] bilgisine[c] göre Tanrı'nın kulu[ç] ve İsa Mesih'in elçisi[d] olan Pavlus'un mektubu. Hakikat Tanrı'ya bağlılığa[e] dayanır; **2** bu bağlılık da yalan söyleyemeyen[f] Tanrı'nın çağlar öncesinden vaat ettiği sonsuz yaşam[g] ümidine dayanır.[h] **3** O, uygun gördüğü vakit geldiğinde, bir duyuru işiyle Kendi sözünü açıkça ortaya çıkardı; kurtarıcımız Tanrı'nın emriyle[ı] bu duyuru işi bana da verildi.[i] **4** Ortak imanımızdan dolayı öz evladım[j] gibi olan sevgili Titus,

Babamız Tanrı'nın[a] ve kurtarıcımız Mesih İsa'nın[b] lütfu ve barışı seninle olsun.

5 Seni Girit'te[c] bıraktım ki, yarım kalan işleri düzene koyup her şehirde cemaat ihtiyarlarının atanmasını[ç] sana söylediğim şekilde yapabilesin.[d] **6** Bunlar, suçlanacak yönü olmayan,[e] tek kadınla evli[f] adamlar olsun; arsız ve başına buyruk olmakla suçlanmayan, imanlı çocukları olsun.[g] **7** Çünkü cemaat gözetmeni, Tanrı'nın kullandığı bir kâhya[h] olarak suçlanacak

BÖLÜM 1

a 2Ti 2:10
b Yhn 8:32
3Yh 4
c 2Ti 2:25
ç Ro 12:11
Yk 1:1
d Kl 1:1
e 1Ti 6:3
2Pe 1:3
f Sy 23:19
İb 6:18
g Ro 5:21
Ro 6:23
h İş 53:11
Ro 16:25
2Ti 1:9
ı Elç 9:15
i 1Se 2:4
j 1Ti 1:2

2. Sütun

a Ro 1:7
b 2Pe 1:11
c Elç 27:7
ç Elç 14:23

d 1Ti 6:13; **e** 1Ko 1:8; **f** 1Ti 3:2; **g** 1Ti 3:4; **h** 1Ko 4:2; 1Ko 9:17.

durumda olmamalı;[a] kendini beğenmiş,[b] çabuk öfkelenen,[c] sarhoş olup olay çıkaran,[ç] vurup kıran,[d] haksız kazanca düşkün[e] biri olmamalı. **8** Aksine, konuksever,[f] iyiliksever, sağduyulu,[g] doğruluktan ayrılmayan, vefalı,[h] özdenetim sahibi[ı] biri olmalı. **9** Öğretme[i] sanatında Tanrı'nın güvenilir sözüne sıkıca bağlı kalmalı ki, sağlıklı öğretimle[j] teşvik edebilsin ve karşı çıkanlara yanlışını gösterebilsin.[k]

10 Çünkü başına buyruk, boşboğaz[l] ve insanların aklını çelen birçok adam var; özellikle sünnet taraftarları[m] bunlardandır. **11** Onların ağzını kapatmak gerekir, çünkü o adamlar haksız kazanç[n] için, öğretmemeleri gereken şeyleri öğreterek aileleri tümden çökertiyorlar.[o] **12** Onlardan biri, kendi peygamberleri şöyle dedi: "Giritliler hep yalan söyler; tehlikeli canavarlardır,[ö] işsiz güçsüz oburlardır."

13 Bu söz doğrudur. İşte bu nedenle iman yolunda sağlam[p] olmaları için onları ciddiyetle uyarmaya devam et.[r] **14** Yahudi masallarına[s] ve hakikate yüz çeviren adamların emirlerine[ş] kulak vermesinler.[t] **15** Temiz olanlar için her şey temizdir.[u] Fakat kirli[ü] ve imansız[v] kişiler için hiçbir şey temiz değildir, çünkü onların hem zihinleri hem de vicdanları[y] kirlenmiştir. **16** Herkese Tanrı'yı tanıdıklarını söyler,[z] fakat yaptıklarıyla O'nu inkâr ederler.[a] Onlar iğrenç, itaatsiz ve hiçbir iyi işe uygun olmayan kişilerdir.[b]

BÖLÜM 1

a 1Ti 3:10
b 2Pe 2:10
c Ro 12:19
Yk 1:19
ç 1Ti 3:3
d Öz 23:35
e 1Ti 3:8
f 1Pe 4:9
g Ro 12:3
1Ti 3:2
Tit 2:2
h Ef 4:24
1Ti 2:8
ı Me 119:101
2Ti 2:24
Yk 3:13
i 1Ti 4:16
1Ti 6:3
Yk 3:1
j 1Ti 1:10
2Ti 1:13
k Öz 6:23
Ef 5:11
1Ti 5:20
2Ti 4:2
Tit 1:13
Vh 3:19
l Ro 16:18
1Ti 1:6
m Elç 15:1
n 1Ti 6:5
1Pe 5:2
o 2Ti 3:6
ö Tit 3:2
p Tit 2:2
r 2Ko 13:10
Ef 5:11
Tit 1:9
s 1Ti 4:7
2Ti 4:4
2Pe 1:16
ş Mt 15:9
t Ga 4:9
2Pe 2:22
u Ro 14:14
ü Mt 15:11
Lu 11:39
v 2Se 3:2
y 1Ko 8:7
1Ti 1:5
z Flp 1:17
2Ti 3:5
a Mt 7:16
2Ti 3:2
b 2Ti 3:8

2. Sütun

BÖLÜM 2

a 1Ti 4:16
2Ti 1:13
b 1Ti 5:1
c 1Ti 3:8
ç Tit 1:13
d Mt 24:13
e 1Ti 5:2
f 1Ti 3:11
g 1Pe 3:1
h Ef 6:4

2 Fakat sen, her zaman sağlıklı öğretilere[a] yaraşır şeyler söyle. **2** Yaşlı adamlar,[b] alışkanlıklarında ölçülü, ağırbaşlı,[c] sağduyulu; sağlam bir imana,[ç] sevgiye ve tahammüle[d] sahip kişiler olsunlar. **3** Aynı şekilde, yaşlı kadınlar[e] da iftiracı[f] ve şaraba esir değil, dindarlığa yakışır davranan, iyi olanı öğreten kişiler olsunlar. **4** Genç kadınlara, akıllarını başlarına toplayarak, kocalarını seven,[g] çocuklarını seven,[h] **5** sağduyulu, iffetli,[ı] iyi ev kadını, kocalarına isteyle boyun eğen,[i] iyi kişiler olmayı öğretsinler; böylece Tanrı'nın sözünü aşağılayan konuşmalara fırsat verilmesin.[j]

6 Aynı şekilde genç erkeklere sağduyulu[k] olmalarını tembih et. **7** Her alanda iyi işler[l] konusunda örnek biri olduğunu göster. Dürüstlükle[m] ve ciddiyetle öğret,[n] **8** kimsenin çürütemeyeceği doğru sözler söyle.[o] Böylece karşı koyan adamlar bizi kötüleyecek bir şey bulamayarak utansınlar.[ö] **9** Köleler[p] efendilerine her alanda boyun eğsinler,[r] onları hoşnut etsinler, diklenmesinler,[s] **10** hırsızlık etmesinler;[ş] aksine tam bir sadakat göstersinler[t] ve böylece kurtarıcımız[u] Tanrı'nın öğretimini her bakımdan süslesinler.

11 Çünkü Tanrı'nın her tür insana[ü] kurtuluş sağlayan[v] lütfu[y] açıkça görüldü.[z] **12** Bu lütuf, Tanrı'nın isteğine aykırı her şeyi[a]

ı Yk 3:17; 1Pe 3:2; **i** Ba 3:16; 1Ko 14:34; **j** 1Ti 6:1; 2Ti 2:15; **k** Ro 12:3; 1Pe 5:5; **l** 1Ti 6:18; **m** Ef 6:24; **n** 2Ti 2:15; **o** Kl 3:8; 1Ti 6:3; **ö** 1Pe 2:15; **p** Ef 6:5; **r** 1Pe 2:18; **s** 1Ti 6:1; **ş** Ef 4:28; **t** Mt 5:16; İb 13:18; **u** 1Ti 2:3; **ü** Ga 3:28; 1Ti 2:4; **v** Ro 5:18; **y** Yhn 1:17; **z** 1Ti 3:16; **a** 1Se 4:7.

ve dünyevi arzuları[a] reddetmemiz ve şimdiki ortamda[b] sağduyu, doğruluk ve Tanrı'ya bağlılık[c] göstererek yaşamamız için bizi eğitiyor. **13** Bu arada, mutluluk veren ümidimizin[ç] gerçekleşmesini, yüce Tanrı'nın ve kurtarıcımız Mesih İsa'nın görkemli[d] şekilde ortaya çıkmasını bekliyoruz. **14** Mesih bizi kanuna aykırı her şeyden kurtarıp[e] temizleyerek[f] iyi işlerde[g] gayretli ve sadece kendine ait bir toplum[h] oluşturmak için canını verdi.[ı]

15 Tam bir yetkiyle bu şeyleri söylemeye, tembih etmeye ve yanlışları gösterip düzeltmeye devam et.[i] Kimse seni küçümsemesin.[j]

3 Onlara, yönetimde olan yetkililere ve hükümetlere boyun eğmelerini[k] ve itaatli olmalarını hatırlatmaya devam et.[l] Her iyi iş için hazır olsunlar,[m] **2** kimseyi kötülemesinler, kavgacı[n] değil makul[o] olsunlar, herkese karşı yumuşak başlı davransınlar.[ö] **3** Çünkü biz de bir zamanlar akılsız, itaatsiz, saptırılan, çeşitli arzulara ve zevklere köle olan, kötülüğü ve kıskançlığı sürdüren, iğrenç ve birbirinden nefret eden kişilerdik.[p]

4 Fakat kurtarıcımız Tanrı'nın[r] iyiliği[s] ve insanlara sevgisi açıkça görüldü;[ş] **5** doğru işlerimizin[t] karşılığı olarak değil,[u] Kendi merhameti[ü] nedeniyle, bizi yıkayıp[v] hayata getirerek[y] ve kutsal ruhla yenileyerek[z] kurtardı. **6** Bu ruhu kurtarıcımız İsa Mesih aracılığıyla bize bol bol verdi ki,[a] **7** O'nun lütfu sayesinde[b] aklandıktan[c] sonra sonsuz yaşam[a] ümidiyle uyumlu olarak mirasçılar[b] olabilelim.

8 Bu sözler güvenilirdir[c] ve Tanrı'ya iman etmiş olanlar zihinlerini iyi işlere[ç] verebilsin diye, bunlar hakkında her zaman kesin ifadelerle konuşmanı isterim. Bu sözler değerlidir ve insanlara yararlıdır.

9 Fakat aptalca tartışmalardan,[d] soyağacı araştırmalarından,[e] Kanun[f] konusundaki çekişme[g] ve kavgalardan uzak dur, çünkü bunlar yararsız ve boştur. **10** Mezhepçilik[h] yapan adamı bir kere uyar, sonra ikinci kere uyar,[ı] bundan sonra da onunla görüşme.[i] **11** Çünkü böyle bir adam yoldan sapmıştır ve günah işlemektedir, kendi kendini mahkûm etmektedir.[j]

12 Artemas'ı ya da Tihikos'u[k] sana gönderdiğimde, sen de Nikopolis'e yanıma gelmek için elinden geleni yap, çünkü kışı orada geçirmeye karar verdim.[l] **13** Kanun uzmanı Zenas'a ve Apollos'a yolculuk için tüm gerekenleri sağlayın, hiçbir eksikleri olmasın.[m] **14** Fakat kendi insanlarımız da, temel ihtiyaçlarını[n] karşılayacak iyi işler yapmayı öğrensinler ve hizmetlerinde verimsiz olmasınlar.[o]

15 Yanımdakilerin hepsi sana selamlarını gönderiyor.[ö] İman yolunda bizi seven herkese selamlarımı ilet.

Tanrı'nın lütfu sizlerle birlikte olsun kardeşlerim.[p]

BÖLÜM 2

a 1Yh 2:16
b Ro 12:2
c 1Ti 6:6
ç 1Pe 1:13
1Pe 1:21
d Hb 3:3
e Ga 1:4
Ef 1:7
Kl 1:14
f İb 9:14
g Ef 2:10
h Tkr 7:6
1Pe 2:9
ı Mt 20:28
1Ti 2:6
1Pe 1:19
i 2Ti 4:2
j 1Ti 4:12

BÖLÜM 3

k Ro 13:1
İb 13:17
l Da 6:5
Mr 12:17
1Pe 2:13
m Kl 1:10
n 2Ti 2:24
o Flp 4:5
Yk 3:17
ö Öz 15:1
Ga 6:1
Ef 4:2
1Ti 6:11
2Ti 2:25
1Pe 3:15
p Ef 2:1
r Ro 2:4
1Ti 2:3
s Lu 6:35
Ro 11:22
Ef 4:32
ş Tit 2:11
t Ro 3:10
Ga 3:21
u Tkr 9:5
Da 9:18
Ro 6:23
ü Me 130:4
Ro 5:15
Ro 5:21
Ro 11:22
v 1Yh 1:7
1Yh 2:2
Vh 1:5
Vh 7:14
y Ro 5:18
z Yhn 3:5
Ro 8:14
Ro 8:23
2Ko 5:17
İb 6:4
a Elç 2:33
b Ro 3:24
Ga 2:16
c Ro 5:1
Ro 5:9

2. Sütun

a Ro 6:23
b Ro 8:17
c 1Ti 1:15
ç 1Ti 6:18

d 1Ti 6:4; 1Ti 6:20; 2Ti 2:23; **e** 1Ti 1:4; **f** 1Ti 1:7; **g** Ro 13:13; Flp 2:3; **h** 1Ko 11:19; Vh 2:6; **ı** 2Ko 13:2; 2Ti 4:2; **i** Ro 16:17; 2Se 3:6; 2Se 3:14; 2Yh 10; **j** İb 6:6; **k** Elç 20:4; Ef 6:21; 2Ti 4:12; **l** 1Ko 16:6; **m** 1Ko 9:14; Ga 6:6; İb 13:16; **n** Ro 15:27; 1Ko 9:11; **o** Kl 1:10; 2Pe 1:8; **ö** Flp 4:21; **p** 1Se 5:28.

FİLİMON'A

MEKTUP

1 Mesih İsa uğrunda tutuklu[a] bulunan Pavlus'tan ve kardeşimiz Timoteos'tan,[b] sevgili dostumuz ve iş arkadaşımız[c] Filimon'a **2** ve evinde toplanan cemaate,[ç] kız kardeşimiz Apfia'ya ve Mesih'in askeri[d] olan arkadaşımız Arhippos'a,[e]

3 Babamız Tanrı'nın ve Efendimiz İsa Mesih'in lütfu ve barışı sizinle olsun.[f]

4 Dualarımda ne zaman senden söz etsem, Tanrıma hep şükrediyorum;[g] **5** çünkü Efendimiz İsa'ya ve tüm kutsal kişilere[h] olan sevgini ve imanını sürekli işitiyorum. **6** Bu yüzden de, her iyi şeye Mesih sayesinde sahip olduğumuzu kabul ederek, bizimle aynı imanı[ı] paylaştığını işlerle göstermeni dualarımda diliyorum. **7** Kardeşim, senin sevgin bana büyük sevinç ve teselli kaynağı oldu,[i] çünkü kutsal kişilerin gönlü senin sayende ferahladı.[j]

8 İşte bu nedenle, doğru olanı yapman konusunda Mesih adına sana büyük bir rahatlıkla emredebilirsem[k] de, **9** ben Pavlus, yaşlı bir adam ve şimdi de Mesih İsa uğruna tutuklu[l] biri olarak, sevgine dayanarak[m] bir rica da bulunmayı tercih ediyorum. **10** Sana, zincire vurulmuş olduğum sırada manevi babası[n] olduğum evladım[o] Onisimos[ö] ile ilgili tembih ediyorum. **11** Kendisi daha önceleri senin için işe yaramaz biriydi; şimdiyse, hem senin hem de benim için yararlı biridir.[a] **12** Şimdi onu, evet, canımdan bir parçayı sana geri gönderiyorum.[b]

13 İyi haber uğruna zincire vurulmuş[c] olduğum şu sırada, bana senin yerine hizmet etsin diye onu yanımda tutmak isterdim.[ç] **14** Ancak, yaptığın iyilik mecburiyetle değil özgür iradenle olsun diye, senin rızanı almadan bir şey yapmak istemiyorum.[d] **15** Belki de, senden bir süreliğine ayrılmış olması, onu sonsuza dek geri alabilmeni sağladı; **16** hem de artık bir köle[e] olarak değil, köleden çok daha üstün,[f] sevgili bir kardeş[g] olarak. Onun benim için böyle özel bir yeri olduğuna göre, senin için de, hem kendi hizmetinde hem de Efendimizin hizmetinde çok daha değerli bir yeri olacak. **17** O halde, beni iş arkadaşın[h] olarak görüyorsan, onu benmişim gibi dostça karşıla.[ı] **18** Ayrıca, sana bir haksızlık etmişse ya da bir borcu varsa, bunu benim hesabıma say. **19** Ben Pavlus, kendi elimle yazıyorum:[i] Sana öderim. Gerçi, bunu hatırlatmama gerek yok ama, sen de bana hayatını borçlusun. **20** Evet kardeşim, Efendimizin yolunda senden bir fayda göreyim: Mesih yolunda biri olarak gönlümü ferahlat.[j]

21 Bunları sözümü dinleyeceğine güvenerek yazıyorum ve biliyorum ki söylediklerimden faz-

a Ef 4:1
b Elç 16:1
İb 13:23
c Flp 2:25
ç Ro 16:5
1Ko 16:19
d 2Ti 2:3
e Kl 4:17
f Ro 1:7
g Ef 1:16
1Se 1:2
h Ef 1:15
Kl 1:4
ı Ga 5:6
i 2Ko 7:13
j 2Ti 1:16
İb 6:10
k 1Ti 6:13
l 2Ti 1:8
m 2Ko 8:8
Ga 5:13
n 1Ko 4:15
o Ga 4:19
ö Kl 4:9

2. Sütun

a 2Ti 4:11
b Flm 20
c Ef 6:20
Flp 1:7
ç Flp 2:30
d 2Ko 9:7
1Pe 5:2
e 1Ko 7:22
f Kl 3:22
g 1Ti 6:2
h 2Ko 8:23
ı Ro 15:7
i Ga 6:11
j Flm 12

lasını da yaparsın.[a] **22** Bir şey daha var, bana kalacak bir yer[b] hazırla; çünkü dualarınız[c] sayesinde sizin için özgürlüğe kavuşacağımı ümit ediyorum.[ç]

23 Mesih İsa yolunda tutsaklık arkadaşım Epafras[d] sana selamlarını gönderiyor. **24** Ayrıca iş arkadaşlarım Markos, Aristarhos,[a] Dimas[b] ve Luka da selam söylüyorlar.

25 Tutumunuz size Efendimiz İsa Mesih'in lütfunu kazandırsın.[c]

a Flp 2:2
b Elç 28:23
c Elç 12:5
ç Flp 2:24
d Kl 1:7
Kl 4:12

2. Sütun

a Elç 19:29
Elç 27:2
Kl 4:10

b Kl 4:14; 2Ti 4:10; **c** Ga 6:18.

İBRANİLERE

MEKTUP

1 Tanrı uzun zaman önce atalarımızla birçok kez çeşitli yollarla konuşmuştu;[a] bunu o zaman peygamberler aracılığıyla yapmıştı,[b] **2** bugünlerin sonunda[c] ise bizimle, her şeye mirasçı olarak belirlediği[ç] ve farklı ortamları* yaratmakta kullandığı[d] Oğul[e] aracılığıyla konuştu. **3** Bu Oğul, Tanrı'nın ihtişamını[f] yansıtır ve O'nun öz varlığının tıpatıp benzeridir.[g] Kendisi kudretli sözüyle her şeyin sürmesini sağlar;[h] bize günahlarımızdan arınma[ı] olanağı verdikten sonra, yücelerde[i] Ulu Tanrı'nın sağında[j] oturmuştur. **4** Meleklerinkinden daha üstün bir ismi[k] miras aldığından, onlardan çok daha üstün olmuştur.[l]

5 Örneğin Tanrı meleklerden hangisine, "Sen Benim oğlumsun; Ben bugün senin baban oldum"[m] demiştir? Ya da "Ben onun babası olacağım, o da Benim oğlum olacak"[n] demiştir? **6** Oysa, Kendi ilk oğlunu[o] yeryüzüne tekrar gönderdiği zaman şöyle der: "Tanrı'nın tüm melekleri[a] onun önünde eğilsin."[b]

7 Meleklerle ilgili şöyle diyor: "O, meleklerini rüzgâr,* hizmetkârlarını# ateş alevi yapar."[c] **8** Oğluyla ilgiliyse şöyle diyor: "Tanrı sonsuzluk boyunca senin tahtının temelidir,[ç] krallık asan[d] da doğruluk asasıdır.[e] **9** Doğruluğu sevdin, kötülükten nefret ettin. Bu yüzden Tanrı, senin Tanrın, seni arkadaşlarından* daha çok sevinç yağıyla[f] meshetti."[g] **10** Ayrıca şöyle deniyor: "Ey Efendimiz, başlangıçta yerin temellerini sen attın, gökler de elinin eseri.[h] **11** Onlar yok olup gider, sen ise hep var olacaksın; hepsi tıpkı bir giysi gibi[ı] eskirler. **12** Sen de onları bir kaftan gibi, bir giysi gibi düreceksin,[i] onları değiştireceksin;

BÖLÜM 1

a Sy 12:8
İş 1:2
b Çk 24:3
Yr 7:25
He 33:33
Lu 1:70
Elç 3:21
c Ga 4:4
1Pe 1:11
1Pe 1:20
ç Me 2:8
Yhn 16:15
Ro 8:17
d Yhn 1:3
1Ko 8:6
Kl 1:16
e Mt 17:5
Yhn 3:17
Yhn 13:34
f Yhn 1:14
Yhn 17:5
g Yhn 1:1
Kl 1:15
h Kl 1:17
ı Da 9:24
İb 9:26
1Pe 1:19
i Me 33:13
Ef 1:20
İb 8:1
Yhd 25
j Me 110:1
Elç 2:33
Elç 7:55
Ro 8:34
Kl 3:1
k Elç 4:12
Flp 2:9
l Ef 1:21
1Pe 3:22
m Me 2:7
n 2Sa 7:14
Mr 1:11
Lu 9:35
2Pe 1:17

o Yhn 1:14; Yhn 3:18; Ro 8:29; Kl 1:15; **2. Sütun** **a** Me 91:11; Lu 22:43; Yhn 20:12; **b** Tkr 32:43; Me 97:7; **c** Me 104:4; **ç** Mt 28:18; Elç 2:30; Vh 3:21; **d** Ba 49:10; Sy 24:17; Me 2:9; **e** Me 45:6; **f** Me 45:7; **g** İş 61:1; Lu 3:22; Lu 4:18; Elç 4:27; Elç 10:38; **h** Me 102:25; **ı** İş 51:6; **i** İş 34:4; Vh 6:14.

İb 1:2* Ya da "evrendeki şeyleri"

İb 1:7* Ya da "ruhlar" **7#** Ya da "Başkalarına hizmetle görevlendirdiklerini" **9*** Davut soyundan diğer krallar.

sen ise hep aynısın, senin yılların hiç tükenmez.”[a]

13 Ayrıca hangi meleğe, “Ben düşmanlarını ayaklarının altına basamak yapıncaya dek sağımda otur”[b] demiştir? **14** Onların hepsi, kurtuluşu miras alacak[c] olanlara hizmet etmek[ç] için gönderilen, hizmetle görevli ruhlar[d] değil mi?

2 Bu nedenle, işittiğimiz[e] şeylere her zamankinden de çok dikkat etmemiz gerekir; böylece asla imandan sapıp uzaklara sürüklenmeyiz.[f] **2** Çünkü Kanuna aykırı her davranış ve itaatsizlik hak ettiği cezayı bulduysa[g] ve meleklerin ilettiği[h] sözün değişmezliği görüldüyse, **3** böyle büyük bir kurtuluşa[ı] karşı kayıtsız kalırsak[i] biz cezadan nasıl kaçabiliriz?[j] O kurtuluş ki, Efendimiz aracılığıyla bildirilmeye başlanmış[k] ve onu duyanlar tarafından bize doğrulanmıştır.[l] **4** Tanrı da, Kendi amacı doğrultusunda[m] kutsal ruhu dağıtarak,[n] alametler, şaşılacak şeyler ve çeşitli etkileyici işler[o] yoluyla bu tanıklığa katılmıştır.

5 Çünkü sözünü ettiğimiz gelecekteki yeryüzü[o] meleklerin yetkisine verilmedi. **6** Buna tanıklık eden biri, bir yerde şunları söylüyor: “İnsan kim ki, Sen onu hatırlayasın,[p] ya da insanoğlu ne ki, onunla ilgilenesin?[r] **7** Onu meleklerden biraz aşağı kıldın; başına ihtişam ve onur[s] tacı koydun, elinin eserleri üzerine onu atadın.[ş] **8** Her şeyi ayakları altına sererek onun yetkisine verdin.”[t] Demek ki Tanrı her şeyi onun yetkisine vererek[u] hiçbir şeyi bunun dışında bırakmadı.[a] Gerçi, her şeyin onun yetkisi altında olduğunu henüz görmüyoruz;[b] **9** fakat meleklerden biraz aşağı kılınmış[c] İsa’yı, Tanrı’nın lütfuyla her insan için ölümü tatsın[ç] diye ölüm acısını çektiğinden,[d] başında ihtişam ve onur tacıyla[e] görüyoruz.

10 Çünkü her şey Kendisi için[f] ve Kendisi tarafından var edilmiş olan Tanrı’nın gözünde, birçok oğlu yüceliğe eriştirirken,[g] onların kurtuluşlarının Öncüsüne[h] de çektiği acılar yoluyla yeterlik kazandırmak*[ı] uygundu. **11** Kutsal kılan da kutsal kılınanlar da,[i] hepsi aynı Babadandır;[j] bu yüzden onlara “kardeşlerim”[k] demekten utanmıyor. **12** Nitekim şöyle diyor: “Senin adını kardeşlerime bildireceğim; cemaatin ortasında ilahilerle Seni yücelteceğim.”[l] **13** Başka bir yerde de şöyle diyor: “O’na güveneceğim.”[m] Ayrıca, “İşte! Ben ve Yehova’nın* bana verdiği çocuklar.”[n]

14 Dolayısıyla, “çocuklar” etten kemikten insanlar olduklarından, o da aynı özellikleri taşıdı ki,[o] kendi ölümüyle,[o] ölüm silahlarının sahibi[p] İblis’i[r] yensin[s] **15** ve tüm yaşamları boyunca ölüm[s] korkusuyla köleliğe boyun eğmiş olan herkesi[t] özgür-

BÖLÜM 1

a Me 102:26
b Me 110:1
Mt 22:44
Mr 12:36
Lu 20:43
c Mt 19:29
Mt 25:34
Yk 2:5
ç Me 34:7
Me 91:11
Mt 18:10
Lu 2:9
Lu 2:13
Elç 5:19
Elç 12:7
d Me 104:4
Elç 23:8

BÖLÜM 2

e Lu 8:15
2Ti 2:2
f Me 73:2
İb 3:12
2Pe 3:17
Vh 2:4
g Tkr 4:3
1Ko 10:11
Yhd 5
h Elç 7:53
Ga 3:19
ı Lu 1:69
i Mt 11:23
Mt 22:5
j İb 10:29
k Mr 1:14
Yhn 18:20
l Lu 1:2
m Ef 1:9
Vh 4:11
n 1Ko 12:4
1Ko 12:11
o Elç 2:22
1Ko 2:4
ö İş 11:9
Elç 17:31
2Pe 3:13
p Ey 7:17
r Me 8:4
Me 144:3
s Me 8:5
ş Ba 1:26
Ba 9:2
t Me 8:6
u Mt 28:18
1Ko 15:27
Ef 1:22
Flp 3:21

2. Sütun

a Yhn 13:3
Elç 2:35
1Pe 3:22
b Me 110:1
c Flp 2:7
ç İş 53:5
Ro 5:17
1Ti 2:6
d İş 53:8
1Pe 1:19
1Yh 4:10
Vh 5:9
e Da 7:14

f Ro 11:36; **g** Ro 8:19; 2Ko 6:18; 1Yh 3:2; **h** Elç 5:31; 1Ko 8:6; İb 12:2; **ı** Lu 24:26; İb 5:8; **i** Yhn 17:19; İb 10:14; **j** Yhn 1:13; Yhn 20:17; **k** Mt 12:50; Ro 8:29; **l** Me 22:22; Me 40:9; Lu 4:21; Lu 19:42; **m** İş 8:17; **n** İş 8:18; Yhn 1:12; 1Yh 3:1; **o** Mt 11:19; Yhn 1:14; Yhn 11:11; **ö** İş 53:12; Ro 6:5; Ro 14:9; **p** Ey 1:19; Ey 2:6; Vh 6:9; **r** Yhn 8:44; Yhn 12:31; Vh 12:9; **s** Ba 3:15; Lu 10:18; 1Yh 3:8; **ş** Me 89:48; İş 25:8; 1Ko 15:26; **t** İş 25:7; Ro 8:22.

İb 2:10* Sözcük anlamıyla, “kusursuzluğa eriştirmek” **13*** Ek 1’e bakın.

lüğe kavuşturabilsin.[a] **16** Gerçekten de kendisi meleklere yardım etmiyor, İbrahim’in soyuna yardım ediyor.[b] **17** Dolayısıyla, günahkâr insanları Tanrı’yla barıştıracak[c] bir kurban sunmak üzere,[ç] O’nun hizmetinde merhametli ve sadık bir başkâhin[d] olabilmek için her yönden “kardeşlerine” benzemesi gerekiyordu.[e] **18** Kendisi sınanırken sıkıntı çektiğinden,[f] sınanan kişilerin yardımına koşabilir.[g]

3 O halde, siz kutsal kardeşler, gökte yaşama çağrısına ortak olanlar,[h] açıkça kabul ettiğimiz başkâhini[ı] ve elçiyi,[i] İsa’yı düşünün. **2** O, kendisini bu konuma getirene sadıktı.[j] Musa[k] da Tanrı’nın tüm evinde[l] sadık biri olmuştu. **3** Ancak o, Musa’dan daha büyük onura[m] layık sayıldı; nitekim, evi yapanın[n] onuru da evinkinden[o] büyüktür. **4** Elbette, her ev biri tarafından yapılır, fakat her şeyi yapan Tanrı’dır.[ö] **5** Musa, O’nun tüm evinde hizmetçi[p] sıfatıyla sadıktı; onun hizmeti ileride açıklanacak şeylere[r] dair bir tanıklıktı. **6** Mesih ise O’nun evi üzerinde bir Oğul[s] olarak sadıktı. O’nun evi biziz;[ş] yeter ki konuşma cesaretimizi ve ümidimizle övünmeyi sonuna dek elden bırakmayalım.[t]

7 Bu nedenle, kutsal ruhun[u] söylediği gibi, “Bugün O’nun sesini duyarsanız,[ü] **8** çölde[v] O’nu sınadıkları[y] gün, içini acı ve öfkeyle doldurdukları o olayda[z] olduğu gibi yüreklerinizi nasırlaştırmayın. **9** O zaman atalarınız beni sınadılar, oysa kırk yıl boyunca[a] yaptığım işleri görmüşlerdi.[b] **10** Bu yüzden o nesilden usandım ve ‘Yürekleri her zaman sapıyor,[c] yolumu bir türlü anlamıyorlar’[ç] dedim. **11** Sonunda öfkelendim ve ‘Dinlenme günüme[d] onlar girmeyecek’[e] diye yemin ettim.”

12 Kardeşler, sakının da içinizden hiç kimse yaşayan Tanrı’dan uzaklaşarak imansız, kötü bir yürek geliştirmesin.[f] **13** Fakat “Bugün”[g] denilen zaman sürdükçe, her gün birbirinize tembihte bulunmayı sürdürün[h] ki, içinizden biri günahın aldatma gücüyle[ı] duyarsızlaşmasın. **14** Başlangıçta sahip olduğumuz güveni sonuna dek korursak,[i] ancak o zaman Mesih’le birlikte payımız olur;[j] **15** çünkü, “Bugün O’nun sesini duyarsanız,[k] içini acı ve öfkeyle doldurdukları o olayda olduğu gibi yüreklerinizi nasırlaştırmayın”[ı] çağrısı sürüyor.

16 O’nun sesini duydukları halde, içini acı ve öfkeyle dolduranlar kimlerdi?[m] Musa’nın önderliğinde Mısır’dan çıkanların tümü değil mi?[n] **17** Peki, Tanrı kırk yıl kimlerden usanç duydu?[o] Günah işleyenlerden, leşleri çöle serilenlerden değil mi?[ö] **18** İtaatsiz davranışlarda bulunanlardan başka kim için, “Dinlenme günüme onlar girmeyecek”[p] diye yemin etti?[r] **19** Görüyoruz ki, imansızlıkları yüzünden o güne giremediler.[s]

BÖLÜM 2

a Ro 8:21
b Ga 3:29
İb 9:15
Vh 14:4
c Ro 3:25
1Yh 2:2
1Yh 4:10
ç Ro 5:10
2Ko 5:18
d İb 5:1
İb 7:26
e Flp 2:7
f Mt 26:28
İb 4:15
g İb 7:25
Vh 2:10
Vh 3:10

BÖLÜM 3

h Ro 8:30
1Ko 1:9
Flp 3:14
1Se 2:12
2Ti 1:9
2Pe 1:10
ı İb 8:1
İb 9:15
i Yhn 3:17
Yhn 7:29
j Yhn 8:29
Vh 3:14
k Tkr 34:10
l Sy 12:7
m Mt 17:2
2Ko 3:9
n Zk 6:12
Mt 16:18
o 1Ko 3:9
1Pe 2:5
ö Ba 2:3
Ef 3:9
p Tkr 3:24
r Tkr 18:18
s Mt 17:5
ş 2Ko 6:16
Ef 2:19
t Ro 5:2
1Ti 3:13
İb 6:11
u 2Sa 23:2
Elç 1:16
ü Me 95:7
v Me 95:8
y Çk 17:7
z Çk 15:23

2. Sütun

a Çk 16:35
Sy 32:13
Tkr 8:2
b Me 95:9
Me 105:40
c Sy 14:11
Me 78:8
ç Tkr 8:3
Me 95:10
d Me 95:11
e Sy 14:23
f İb 2:1
İb 12:15
g Me 95:7
h 1Se 5:11

ı Mr 4:19; 2Se 2:10; **i** Ro 11:22; 2Ko 3:4; 1Yh 3:14; Vh 2:10; **j** Ef 3:6; İb 6:4; İb 12:8; **k** Me 95:7; Yhn 6:45; **l** Me 95:8; **m** Çk 17:2; **n** Sy 14:2; Sy 14:4; **o** Sy 14:11; Tkr 32:21; **ö** Sy 14:22; Sy 14:29; 1Ko 10:5; 1Ko 10:10; Yhd 5; **p** Sy 14:30; Tkr 1:35; **r** Tkr 1:34; Me 106:26; **s** İb 4:6.

4 Tanrı'nın dinlenme gününe[a] girme vaadi hâlâ söz konusu olduğuna göre, hiçbirimizin bu konuda asla yetersiz bulunmamasına[b] dikkat edelim. **2** Çünkü bu iyi haber bize bildirildi;[c] nasıl ki onlara da bildirilmişti;[c] ancak onlar, bu sözü dinleyenlerle[d] aynı imana sahip olmadıkları[e] için söz kendilerine bir yarar sağlamamıştı.[f] **3** "Sonunda öfkelendim ve 'Dinlenme gününe onlar girmeyecek'[g] diye yemin ettim"[h] dediğine göre, biz iman edenler o dinlenme gününe gireriz. Aslında Tanrı dünyanın kuruluşundan[ı] bu yana işlerini bitirmiş durumdadır.[i] **4** Nitekim başka bir yerde yedinci gün hakkında şöyle denmiştir: "Tanrı çalışmayı bırakıp yedinci günü dinlenme günü yaptı."[j] **5** Ve yine, "Dinlenme gününe onlar girmeyecek"[k] diyor.

6 O halde, hâlâ bazılarının o güne girmesi gerekiyor. Bu iyi haberi[l] ilk duyanlar itaatsizlikleri nedeniyle ona giremediler.[m] **7** Bu yüzden, uzun zaman sonra tekrar "Bugün" diyerek belirli bir günü işaret ediyor. Çünkü Davut'un yukarıdaki mezmurunda, "Bugün O'nun sesini duyarsanız,[n] yüreklerinizi nasırlaştırmayın"[o] deniyor. **8** Eğer Yeşu[ö] onları bir dinlenme[p] yerine götürmüş olsaydı, Tanrı artık başka bir günden söz etmezdi.[r] **9** O halde Tanrı'nın toplumu için hâlâ bir Sebt günü dinlenmesi söz konusudur.[s] **10** Çünkü Tanrı işleriyle uğraşmayı bıraktığı gibi, Tanrı'nın dinlenme gününe[a] giren kişi de kendi işleriyle uğraşmayı bırakmıştır.[b]

11 Öyleyse, bizler bu dinlenme gününe girmek için elimizden geleni yapalım ve kimse benzer bir itaatsizlik yolu tutup günaha düşmesin[c] diye dikkat edelim. **12** Çünkü Tanrı'nın sözü[ç] canlıdır[d] ve güçlüdür;[e] iki ağzı keskin her kılıçtan daha keskindir,[f] öyle ki canla[g] ruhu, eklemlerle iliği ayıracak kadar derine iner, yürekteki niyetleri ve düşünceleri ortaya serecek güçtedir.[h] **13** O'nun gözünden uzak hiçbir varlık yoktur,[ı] hesap vereceğimiz[i] Kişinin gözleri önünde her şey tüm çıplaklığıyla, açıkça ortadadır.

14 Dolayısıyla, gökleri aşmış büyük bir başkâhinimiz,[j] Tanrı'nın Oğlu İsa[k] var olduğuna göre, ona olan imanımızı açıkça bildirmekten[l] vazgeçmeyelim. **15** Çünkü başkâhinimiz, zayıflıklarımızı anlayamayan biri değil,[m] her yönden bizim gibi sınanmış, günah işlememiş biridir.[n] **16** O halde lütuf tahtına konuşma cesaretiyle[o] yaklaşalım[ö] ki, merhamet görelim ve gerektiğinde yardım alma lütfuna erişebilelim.[p]

5 İnsanlar arasından seçilen her başkâhin, günahlar için kurbanlar ve armağanlar sunsun diye,[r] insanlar yararına Tanrı'ya hizmet etmek üzere atanır.[s] **2** Kendisi de çeşitli zayıflıklar içinde olduğundan, hataya düşen bilgisiz kişilere yumuşak davranabilir.[ş] **3** Aynı nedenle,

BÖLÜM 4

a Ba 2:3
Çk 20:11
İb 3:11
b Ga 5:4
İb 3:12
İb 12:15
c Mt 4:23
Elç 15:7
Kl 1:23
ç Çk 19:5
Tkr 32:1
Elç 10:36
d İş 10:22
e Tkr 32:20
f Tkr 32:15
g Sy 14:23
Tkr 1:35
h Tkr 1:34
Me 95:11
İb 3:11
ı Yhn 17:24
Ef 1:4
i Çk 31:17
j Ba 2:2
k Me 95:11
l Tkr 32:1
m Sy 14:30
Tkr 31:27
n Me 95:7
o Me 95:8
ö Çk 24:13
Tkr 1:38
Tkr 31:7
p Yş 22:4
r Yr 6:16
s İş 66:23
Zk 14:16
Mr 2:28

2. Sütun

a Ba 2:2
b Vh 14:13
c Me 95:11
Ro 11:30
İb 3:17
ç Mt 15:6
Elç 11:1
1Se 2:13
1Se 4:15
d Yr 23:29
Zk 4:6
Yhn 2:17
1Pe 1:23
e 2Ko 10:4
f İş 49:2
Ef 6:17
g Mt 16:26
Elç 17:16
Ro 1:9
h Öz 21:2
Öz 24:12
Yhn 12:48
1Ko 4:5
ı Me 7:9
Me 90:8
Öz 15:11
i Ey 31:14
Elç 17:31
Ro 2:16
Ro 14:12
j İb 7:26
k Mt 26:63
Mr 1:11
İb 1:2

l İb 3:1; İb 10:23; **m** İş 53:4; İş 61:1; İb 2:17; **n** 2Ko 5:21; İb 7:26; 1Pe 2:22; **o** Ef 3:12; **ö** Ef 2:18; İb 10:19; **p** İb 13:6; **BÖLÜM 5** **r** Le 5:6; İb 8:3; **s** Çk 40:13; **ş** İb 2:18; İb 4:15.

halk adına olduğu kadar kendi adına da, günahlar için sunular sunmak zorundadır.[a]

4 Ayrıca, bir adam bu onuru kendi kendine almaz;[b] tıpkı Harun gibi,[c] ancak Tanrı tarafından atandığında alır.[ç] **5** Mesih de başkâhin[d] olma onurunu kendi kendine almadı;[e] fakat ona hitaben, "Sen Benim oğlumsun, Ben bugün senin baban oldum,"[f] diyen Kişi tarafından onurlandırıldı.[g] **6** Nasıl ki, başka bir yerde de şöyle diyor: "Sen Melkisedek usulüne göre, sonsuza dek kâhinsin."[h]

7 Mesih, insan olarak yaşadığı günlerde, kendisini ölümden kurtarabilecek olana, güçlü[ı] feryatlarla ve gözyaşlarıyla, yakarışlar ve dilekler sunmuş[i] ve Tanrı korkusu[j] nedeniyle duaları işitilmişti. **8** O, Oğul olduğu halde, çektiklerinden itaati öğrendi.[k] **9** Yeterlik kazandıktan*[l] sonra, kendisine itaat eden tüm insanların sonsuz kurtuluşlarının[m] sorumluluğunu aldı.[n] **10** Çünkü Tanrı tarafından özel olarak, Melkisedek usulüne göre başkâhin olarak adlandırıldı.[o]

11 Onun hakkında söyleyecek çok şeyimiz var, ancak sizler işitmekte tembelleştiğiniz için bunları açıklamak kolay değildir.[ö] **12** Gerçekten de, geçen zamana bakıldığında artık öğretmenler[p] olmalıydınız; oysa, Tanrı'nın kutsal bildirilerindeki[r] temel ilkelerin[s] size yeni baştan öğretilmesi gerekiyor; katı gıdaya değil de süte muhtaç hale gelmişsiniz.[a] **13** Sütle beslenen herkes doğruluk sözünden habersizdir, çünkü bebektir.[b] **14** Katı gıda ise olgun insanlar için, algılama yeteneğini[c] doğruyu yanlışı ayırmak[ç] üzere kullanarak geliştirenler içindir.

6 Bu nedenle, Mesih[d] hakkındaki temel[e] öğretileri artık geride bırakarak, hızla olgunluğa doğru ilerleyelim;[f] ölü işlerle ilgili tövbe[g] ve Tanrı'ya imanla,[h] **2** vaftizler,[ı] eller koyma,*[i] ölülerin dirilmesi[j] ve ebedi hüküm[k] hakkında öğretilenlerle yeniden temel atmayalım.[l] **3** Gerçekten, Tanrı izin verirse[m] olgunluğa doğru ilerleyeceğiz.

4 Çünkü bir kere aydınlanmış,[n] gökle ilgili karşılıksız armağanı[o] tatmış, kutsal ruhtan pay almış,[ö] **5** Tanrı'nın değerli sözünü ve gelecekteki ortama ait güçleri[p] tatmış,[r] **6** buna rağmen imandan ayrılmış olanları[s] yeniden tövbeye döndürmek olanaksızdır.[ş] Çünkü onlar Tanrı'nın Oğlunu yeniden direğe* germiş ve herkesin önünde aşağılamış oluyorlar.[t] **7** Şöyle düşünün; bol bol yağan yağmuru içen toprak, ürününü bekleyen kişilere yararlı bitkiler verdiğinde,[u] Tanrı'dan da bereketini alır. **8** Fakat yabani otlar ve dikenler verirse, terk edilir, lanetlenmenin eşiğindedir;[ü] onun sonu yakılmaktır.[v]

BÖLÜM 5

a Le 9:7
Le 16:6
Mİ 2:7
b 2Ta 26:18
c Çk 28:1
ç Yhn 3:27
d İb 4:14
e Yhn 8:54
f Me 2:7
Elç 13:33
g Yhn 12:28
h Me 110:4
İb 7:17
ı Mt 26:39
Yhn 12:27
i Lu 22:44
j Lu 12:5
k Mt 26:39
Yhn 10:17
Flp 2:8
l Le 8:33
İb 7:28
m Yhn 3:16
n İş 45:17
İş 49:6
İş 53:11
Lu 1:69
o Me 110:4
ö 2Pe 3:16
p Ef 4:11
r Elç 7:38
Ro 3:2
1Pe 4:11
s İb 6:1

2. Sütun

a 1Ko 3:2
b 1Ko 13:11
Ef 4:14
c Mr 7:18
Ef 1:18
ç İş 7:15
Ro 16:19
Flp 1:10
1Se 5:21

BÖLÜM 6

d Kİ 1:27
1Ti 3:16
e 1Ko 3:1
İb 5:12
f 1Ko 13:11
1Ko 14:20
Ef 4:13
Flp 3:16
İb 5:14
g Ef 4:22
h 1Se 1:8
ı Elç 19:4
Ro 6:3
i Elç 6:6
1Ti 5:22
j Mt 22:31
Yhn 5:29
Yhn 11:25
k Elç 17:31
2Pe 3:7
Yh 20:12
l 1Ko 3:10
m Yk 4:15
n Ef 1:18
İb 10:26

o Elç 10:45; Ef 3:7; Yk 1:17; ö Elç 15:8; Ga 3:5; İb 2:4; p 2Ko 5:5; Ef 1:14; r 1Pe 2:3; s Me 119:118; 2Ko 11:13; İb 10:39; 1Yh 2:19; ş Mt 12:32; t İb 10:29; u Ba 1:11; ü Ba 3:18; v Mt 13:30.

İb 5:9* 2:10'daki dipnota bakın.

İb 6:2* 1. Timoteos 5:22'deki dipnota bakın. **6*** Ek 17'ye bakın.

9 Bunları söylüyorsak da sevgili kardeşler, sizin daha iyi durumda olduğunuza eminiz; sizde kurtuluşa götüren şeyler var. **10** Çünkü Tanrı adaletsiz değil ki, geçmişte ve şimdi kutsal kişilere hizmet ederek[a] Kendi ismine gösterdiğiniz sevgiyi ve yaptığınız işleri unutsun.[b] **11** Ümidimizin[c] gerçekleşeceğine dair tam güveni[c] sonuna kadar korumak[d] üzere her birinizin aynı çabayı göstermesini istiyoruz. **12** Böylece gevşek davranmayıp,[e] imanları ve sabırlarıyla vaatler alanları[f] örnek almış olursunuz.[g]

13 Çünkü Tanrı İbrahim'e vaatte bulunduğu[h] zaman, daha büyük birinin üzerine yemin edemeyeceğinden Kendi varlığı üzerine yemin ederek[ı] **14** şöyle dedi: "Sana mutlaka nimetler vereceğim, seni mutlaka çoğaltacağım."[i] **15** İbrahim bu vaadi sabır gösterdikten sonra aldı.[j] **16** İnsanlar kendilerinden büyük biri üzerine yemin ederler,[k] yemin her tartışmanın sonunu getirir ve onlar için yasal bir güvencedir.[l] **17** Aynı şekilde Tanrı da, Kendi kararının değişmezliğini[m] vaadin mirasçılarına[n] daha açık şekilde göstermek amacıyla bir antla sözünü pekiştirdi. **18** Böylelikle, Tanrı'nın yalan söylemesi imkânsız[o] olan bu iki değişmez şey sayesinde, O'nun sığınağına kaçmış olan bizler önümüze konulan ümide[ö] büyük bir cesaretle sarılabiliriz. **19** Hayatımızı bağladığımız bu ümit,[p] bir gemi demiri gibi güvenli ve sağlamdır; ve perdenin ötesine erişir.[r] **20** Oraya bizim uğrumuza öncü olarak giren[a] İsa, Melkisedek usulüne göre sonsuza dek başkâhin olmuştur.[b]

7 Bu Melkisedek, Salem kralı, Yüceler Yücesi Tanrı'nın kâhinidir;[c] kralları bozguna uğratıp dönen İbrahim'i karşılamış ve ona hayırdua etmiş,[ç] **2** İbrahim de ona tüm şeylerden ondalık vermiştir.[d] O, (adının tercümesine göre) önce "Doğruluk Kralı", ondan sonra Salem[e] Kralı, yani "Barış Kralı"dır. **3** Kayıtlarda babası, anası, soyağacı olmayıp, yaşamının başlangıcı[f] ya da sonu belirsizdir, fakat Tanrı'nın Oğluna[g] benzer kılınmış olduğundan sonsuza dek kâhin olarak kalmaktadır.[h]

4 Öyleyse, büyük ata İbrahim'in ganimetin en iyilerinden kendisine ondalık verdiği[ı] bu adamın ne kadar büyük olduğunu görün. **5** Evet, Levioğullarından[i] olan ve kâhinlik görevini alan kişilere, Kanuna göre halktan[j] ondalık toplama[k] emri verilmişti; bu halk, İbrahim'in soyu,[l] kendi kardeşleriydi. **6** Oysa onlarla aynı soydan olmayan[m] bu adam, vaatlerin verildiği kişi[n] olan İbrahim'den ondalık almış[o] ve ona hayırdua etmişti. **7** Burada, hayırdua edenin daha büyük[ö] olduğu tartışılmaz. **8** Ayrıca, bu ondalık alanın yaşayan[p] biri olduğu doğrulanırken, diğer durumda ondalık alanlar ölümlü insanlardır.[r] **9** Hatta diyebilirim ki, ondalıklar alan Levi de İbrahim yoluyla ona ondalık ödemiştir, **10** çünkü İbrahim Melkisedek'le karşılaştığında[s] Levi henüz atasının bedenindeydi.[ş]

BÖLÜM 6

a Ro 15:25
2Ko 8:4
2Ti 1:18
b 1Se 1:3
İb 10:32
c 1Pe 1:3
ç Kİ 2:2
d İb 3:14
e Ro 12:11
Vh 2:4
f İb 10:36
Yk 5:10
g 1Ko 11:1
h Ro 4:20
ı Ba 22:16
Me 105:9
İş 45:23
Lu 1:73
i Ba 22:17
j İb 11:17
k Çk 22:11
Yr 12:16
l Ba 31:53
Ba 47:31
m Ml 3:6
n Ga 3:29
o Sy 23:19
1Sa 15:29
Tit 1:2
ö Ro 5:4
Kİ 1:5
p 1Pe 1:3
r Le 16:2
Le 16:12
Yhn 14:3
İb 9:7
İb 10:20

2. Sütun

a İb 4:14
b Me 110:4
İb 5:6

BÖLÜM 7

c Ba 14:18
ç Ba 14:19
d Ba 14:20
e Ba 14:18
Me 76:2
f Öz 8:23
g Mt 16:16
h Me 110:4
ı Ba 14:20
i Çk 40:15
Sy 18:21
j Le 7:34
k Sy 18:26
Tkr 14:28
l Yhn 8:33
m Ezr 2:62
n Ba 12:7
Ba 17:6
Ba 22:17
Ro 4:13
Ga 3:16
o Ba 14:20
ö İb 11:20
p İb 7:3
r Sy 18:21
s Ba 14:18
ş Çk 1:5
Ro 7:9

11 Tanrı'nın halkına verilen Kanunun[a] önemli bir özelliği olan Levi kâhinliği[b] yoluyla kusursuzluğa erişmek gerçekten mümkün olsaydı,[c] Harun usulüne göre değil, Melkisedek usulüne göre[ç] olduğu söylenen başka bir kâhinin ortaya çıkmasına ne gerek kalırdı?[d] **12** Artık kâhinlik değiştiğine[e] göre, kanunun da değişmesi[f] gerekir. **13** Çünkü hakkında bütün bunlar söylenen kişi İsrail'in başka bir kabilesindendir[g] ve o kabileden hiç kimse sunakta görev almamıştır.[h] **14** Efendimizin Yahuda'dan[ı] geldiği açıktır ve Musa bu kabileyle ilgili, kâhinlik konusunda hiçbir şey söylememiştir.

15 Bizim için daha da açık bir gerçek, Melkisedek benzeri[i] başka bir kâhinin[j] ortaya çıkmasıdır. **16** O, insan için[k] olan emirlere dayanarak değil, kendisine yok edilemez bir hayat[l] veren güce dayanarak kâhin olmuştur. **17** Çünkü ona şöyle tanıklık edilmiştir: "Sen Melkisedek usulüne göre, sonsuza dek kâhinsin."[m]

18 Elbette bu durumda, zayıflığı[n] ve etkisizliği[o] nedeniyle önceki emrin yürürlükten kaldırılması söz konusudur. **19** Çünkü Kanun hiçbir şeyi kusursuz duruma getirmedi,[o] fakat ondan daha iyi bir şey olarak verilen ümit[p] bunu başardı; biz de bu ümit sayesinde Tanrı'ya yaklaşıyoruz.[r] **20** Aynı şekilde, bu da yeminsiz olmadı. **21** (Gerçekten de bir yemin olmaksızın kâhin olmuş çok kişi vardır, fakat kendisi hakkında şunları söyleyenin yeminiyle kâhin olmuş tek kişi vardır: "Yehova yemin etti,[a] kararından caymaz, 'Sen sonsuza dek kâhinsin.' ")[b] **22** Böylece İsa daha iyi bir ahdin güvencesi durumuna gelmiştir.[c] **23** Üstelik, o zaman birçok kişinin birbiri ardına[ç] kâhin olması gerekmişti, çünkü ölüm[d] onların kâhinliklerini sürdürmelerini engelliyordu. **24** Oysa o sonsuza dek[e] yaşadığından hiçbir ardıla gerek duymadan kâhinliğini sürdürebilir. **25** Dolayısıyla kendisi aracılığıyla Tanrı'ya yaklaşanlara tam bir kurtuluş sağlayabilir, çünkü onlar adına yalvarmak[f] üzere her zaman hayattadır.

26 Bize, vefalı,[g] masum,[h] lekesiz,[ı] günahkârlardan ayrı[i] ve göklerin de üzerine çıkmış[j] böyle bir başkâhin gerekliydi.[k] **27** Onun öbür başkâhinler gibi, her gün[l] önce kendi günahları[m] sonra da halkın günahları için[n] kurbanlar sunması gerekmez (o kendini sunduğunda[o] bunu ilk ve son[ö] kez yapmıştı); **28** çünkü Kanunun başkâhin olarak atadığı[p] kişiler zayıflıkları[r] olan adamlardır, oysa Kanundan sonra gelen yemin[s] sözüyle atanan kişi, sonsuza dek yeterli kılınmış*[ş] Oğuldur.

8 Şimdi, buraya kadar ele alınanların ana noktası şudur: Bizim böyle bir başkâhinimiz[t] vardır ve kendisi göklerde Ulu Tanrı'nın tahtının sağında oturmuştur.[u] **2** İnsanın değil[ü]

BÖLÜM 7

a Ga 3:19
b İb 10:1
c Ro 3:20
Ga 2:21
İb 7:19
İb 9:9
ç Me 110:4
d Yr 31:31
İb 8:7
e İb 8:1
f Ro 3:27
1Ko 9:21
Ga 6:2
Kl 2:14
g Vh 5:5
h Sy 18:7
2Ta 26:18
ı Ba 49:10
İş 11:1
Mt 1:3
Lu 3:33
i Me 110:4
j İb 3:1
İb 7:26
k Ro 7:14
l Ro 6:9
1Ti 6:16
Vh 1:18
m Me 110:4
İb 5:6
İb 6:20
n Ro 8:3
Ga 4:9
o İb 9:9
İb 13:9
ö Elç 13:39
Ga 2:16
İb 10:1
p 1Ti 1:1
İb 6:18
1Pe 1:3
r Yhn 14:6
Ro 5:2
İb 4:16

2. Sütun

a İb 6:18
b Me 110:4
c Yr 31:31
Mt 26:28
1Ko 11:25
İb 8:6
İb 9:15
İb 12:24
ç 1Ta 6:4
d Sy 20:28
Yş 24:33
e Lu 1:33
İb 7:16
İb 13:8
f Ro 8:34
1Ti 2:5
İb 9:24
1Yh 2:1
g İş 16:5
İb 3:2
h Zk 9:9
ı İş 53:9
1Pe 2:22
i Yhn 8:46
j Ef 1:20
İb 4:14
1Pe 3:22
k İb 4:15

l Sy 28:3; **m** Le 9:8; **n** Le 9:15; **o** İb 9:28; İb 10:14; **ö** Ro 6:10; **p** Çk 29:9; **r** Le 16:11; **s** Me 2:7; Me 110:4; **ş** İb 2:10; İb 5:9; **BÖLÜM 8** **t** Zk 6:13; İb 3:1; İb 7:26; **u** Me 110:1; İb 1:3; **ü** İb 9:11.

İb 7:28* 2:10'daki dipnota bakın.

Yehova'nın[a] kurduğu hakiki çadırdaki kutsal yerde[b] insanlar yararına hizmet etmektedir.
3 Her başkâhin Tanrı'ya armağanlar ve kurbanlar sunmak için atanır;[c] bu yüzden onun da sunacak bir şeyi[ç] olması gerekiyordu. **4** Eğer o şimdi yeryüzünde olsaydı, kâhin olmazdı.[d] Çünkü burada Kanuna göre Tanrı'ya armağanlar sunan kişiler var, **5** ancak onların yerine getirdiği kutsal hizmet göğe ait şeylerin temsili bir örneği,[e] önü sıra giden gölgesi[f] gibidir. Musa'nın çadırı[g] kurmak üzereyken Tanrı'dan aldığı emirden[h] de bu görülür: "Her şeyi dağda sana gösterilen örneğe göre yapmaya dikkat et."[ı]
6 Şimdi de İsa, insanlar yararına hizmet etmek üzere daha mükemmel bir görev aldı; öyle ki, daha iyi vaatlerle yasal güvenceye bağlanmış[i] daha iyi bir ahdin[j] de aracısı[k] oldu.

7 Eğer ilk ahit kusursuz olsaydı, ikincisine gerek görülmeyecekti,[l] **8** çünkü O, şu sözlerle halkında kusur buluyor: "'Öyle günler geliyor ki', Yehova'nın sözü, 'İsrail eviyle ve Yahuda eviyle yeni bir ahit yapacağım.[m] **9** Bu ahit, Mısır'dan çıkarmak[n] için ellerinden tuttuğum gün atalarıyla yaptığım ahit[o] gibi olmayacak; çünkü ahdime bağlı kalmadılar,[ö] ben de onlardan yüz çevirdim', Yehova'nın sözü."[p]

10 "'O günlerden sonra İsrail eviyle yapacağım ahit şöyle olacak', Yehova'nın sözü. 'Kanunlarımı onların zihnine yerleştireceğim ve yüreklerine[r] yazacağım. Ben onların Tanrısı olacağım,[s] onlar Benim halkım olacak.[ş]

11 Artık hiç kimse kendi vatandaşına ve kardeşine "Yehova'yı tanıyın!"[a] demeyecek, çünkü en küçüğünden en büyüğüne kadar hepsi beni tanıyor olacak.[b]
12 Suçları karşısında merhametli olacağım, günahlarını[c] artık aklıma getirmeyeceğim.' "[ç]

13 Tanrı "yeni bir ahit" diyerek öncekinin hükmünün kalmadığını[d] gösteriyor. Hükmü kalmayan ve eskiyen yok olmaya[e] yüz tutmuştur.

9 Gerçekten de, önceki ahdin kapsamında kutsal hizmetle ilgili hükümler[f] ve yeryüzünde bulunan bir kutsal çadır[g] vardı.
2 Bu çadırda, şamdan,[h] masa[ı] ve sergilenen ekmeklerin[i] bulunduğu bir ilk bölme[j] kurulmuştu; buraya "Kutsal Yer"[k] denirdi. **3** Çadırın "En Kutsal Yer"[l] denilen bölmesiyse ikinci perdenin[m] arkasındaydı. **4** Orada altın buhurdan[n] ve her yanı altınla kaplı[o] Ahit Sandığı[ö] bulunuyordu; sandıkta, içinde man olan altın testi,[p] Harun'un tomurcuklanmış asası[r] ve ahit levhaları[s] vardı; **5** üzerinde de sandığın kefaret kapağına*[ş] gölgeleri düşen görkemli kerubiler[t] vardı. Fakat şimdi bu konularda ayrıntıya girmenin sırası değil.

6 Bu şeyler böylece kurulduktan sonra, kâhinler her seferinde ilk bölmeye[u] girip kutsal hizmetlerini yerine getirmeye başladılar.[ü] **7** İkinci bölmeye ise yılda

BÖLÜM 8

a Çk 25:9
Me 84:1
İb 3:4
b İb 9:8
İb 9:24
c İb 5:1
ç Yhn 6:51
Ef 5:2
d İb 7:14
e İb 9:9
İb 9:24
f Kl 2:17
İb 10:1
g İb 9:9
h Çk 25:9
ı Çk 25:40
Çk 26:30
Sy 8:4
Elç 7:44
i Me 110:4
Ro 8:17
j 1Ko 11:25
İb 7:22
İb 9:15
k 1Ti 2:5
İb 12:24
l İb 7:11
İb 7:18
m Yr 31:31
n Çk 12:51
o Tkr 4:23
ö Tkr 32:15
p Yr 31:32
r He 11:19
Ro 2:29
s 2Ko 6:16
ş Yr 31:33
Zk 8:8
İb 10:16

2. Sütun

a Ho 2:20
b İş 54:13
Yhn 6:45
c Me 103:12
Ro 11:27
ç Yr 31:34
İb 10:17
d Ro 10:4
İb 7:12
e Mt 23:38
Ef 2:14
Kl 2:14

BÖLÜM 9

f Le 4:6
İb 9:9
g Çk 25:8
h Çk 40:24
Sy 4:9
ı Çk 40:22
i Çk 40:23
j Çk 26:33
k Çk 26:33
l Çk 26:34
m Çk 36:35
n Le 16:12
Yh 8:3
o Çk 25:11
ö Çk 40:21
p Çk 16:33
r Sy 17:10

s Çk 32:15; 2Ta 5:10; ş Çk 25:18; 1Ta 28:11; t Çk 25:22; Sy 7:89; u Le 24:3; ü Le 24:4.

İb 9:5* "Kefaret kapağı", Tanrı'nın lütfunu kazanma ya da O'nunla barışma düşüncesi içerir.

bir sefer[a] yalnızca başkâhin girerdi; o da, kendisi için[b] ve halkın bilmeyerek işlediği günahlar için[c] sunacağı kan olmaksızın giremezdi.[ç] **8** Böylece, ilk çadır dururken o kutsal yere giriş yolunun[d] henüz açıkça gösterilmediğini kutsal ruh ortaya koyuyor.[e] **9** Bu çadır şimdi içinde bulunduğumuz dönem için[f] bir örnektir[g] ve buna göre şimdiye dek Tanrı'ya armağanlar ve kurbanlar sunulmaktadır.[h] Ancak bunlar ibadet edeni* vicdanen[ı] kusursuz duruma getiremezler,[i] **10** yalnızca yiyecekler,[j] içecekler[k] ve suya daldırarak yapılan yıkamalarla[l] ilgilidirler. Bunlar her şeyi düzene sokmak üzere belirlenmiş dönem gelinceye dek[m] yürürlükte olan, maddi şeylerle[n] ilgili yasal taleplerdi.

11 Öte yandan, Mesih şimdiden eriştiğimiz iyi şeylerin başkâhini[o] olarak geldiğinde, insan eliyle yapılmamış, bu âlemden olmayan daha büyük ve kusursuz çadırdan geçerek,[ö] **12** kutsal yerden içeriye keçilerin ve genç boğaların kanıyla değil[p] kendi kanıyla,[r] ilk ve son kez girdi ve bizim için sonsuz kurtuluşu elde etti.[ş] **13** Eğer kirli[ş] durumdaki kişiler üzerine serpilen düve* külü[t] ve keçilerle[u] boğalarının[ü] kanı, bedeni arındırarak[v] bir ölçüde kutsallık getiriyorsa, **14** sonsuz olan ruh aracılığıyla kendini Tanrı'ya kusursuz olarak sunan[y] Mesih'in kanı,[z] yaşayan Tanrı'ya ibadet edebilmemiz[a] için vicdanımızı ölü işlerden[a] çok daha iyi arındırmaz mı?[b]

15 Mesih işte bu yüzden yeni bir ahdin aracısı[c] oldu; o, çağrılan kişiler önceki ahit zamanında işlenen suçlardan[c] fidyeyle[d] kurtulsun ve kalıcı bir miras vadini[e] alsın diye öldü. **16** Tanrı ile bir ahit*[f] söz konusu olduğunda, ahde taraf olanın[#] ölümü gerekir. **17** Ahit, ona taraf olan insan yaşadığı sürece geçerlilik kazanmayacağından, ancak kurbanın ölümüyle yürürlüğe girer. **18** Aynı şekilde önceki ahit[g] de kansız yürürlüğe girmedi.[h] **19** Musa, Kanundaki tüm emirleri halka söylediği[ı] zaman, suyla birlikte genç boğaların ve keçilerin kanını alıp, kırmızı yün ve zufaotuyla[i] kitabın ve tüm halkın üzerine serpti. **20** "Bu, Tanrı'nın sizi yükümlü kıldığı ahdin kanıdır"[i] dedi. **21** Aynı şekilde çadırın[k] ve halk yararına olan hizmette kullanılan tüm kapların üzerine de kandan serpti.[l] **22** Evet, Kanuna göre hemen her şey kanla temizlenir[m] ve kan yere dökülmeden[n] bağışlanma olmaz.[o]

23 O halde, gökteki şeylerin temsili olan örnekler[ö] bunlarla temizlenmeliydi,[p] gökteki şeylerin kendileri içinse bunlardan daha iyi kurbanlar gerekliydi. **24** Çünkü Mesih, gerçeğinin kopyası olan,[r] insan eliyle

BÖLÜM 9

a Le 16:2 İb 9:25
b Le 16:6
c Le 16:15
ç Çk 30:10 Le 16:14
d Yhn 14:6
e İb 10:20
f Kl 2:17 İb 10:1
g İb 8:5
h Le 23:38
ı 1Pe 3:21
i Ga 3:21 İb 7:11 İb 7:19 İb 8:6
j Le 11:2
k Le 10:9 Le 11:34
l Le 11:40
m İş 2:4 Yhn 1:17 İb 1:2
n Sy 19:13
o İb 4:14
ö İb 9:24
p Mt 20:28 1Ti 2:6 İb 12:24 İb 13:20
r İb 8:3
s İş 45:17 Da 9:24 Ro 11:27 İb 10:17
ş Sy 19:17
t Sy 19:9
u Le 16:15
ü Le 16:6
v Sy 19:19
y Ef 5:2
z Le 17:11 1Pe 1:19
a Ro 12:1 Flp 3:3 İb 12:28

2. Sütun

a 1Ko 6:11 İb 6:1
b İb 10:2 1Yh 1:7
c 1Ti 2:5 İb 12:24
ç Ga 3:13
d Mt 20:28 Lu 22:20
e Ro 8:17
f Ba 21:27 Ga 3:15
g Çk 24:7
h Çk 24:6
ı Çk 24:3
i Sy 19:6
j Çk 24:8
k Le 16:16
l Çk 29:12 Le 8:15 Le 16:18

m Le 17:11; **n** Le 9:9; **o** Ef 1:7; **ö** İb 8:5; İb 9:9; **p** Le 16:19; Le 16:20; **r** Kl 2:17.

İb 9:9* "Kutsal hizmet sunanı", Yunanca *latreuonta*. **13*** Doğurmamış genç inek.

İb 9:16* Yunanca *diatheke*; "vasiyet" anlamına da gelen bu sözcük, İbranice "ahit" anlamındaki *berit* sözcüğünün karşılığı olarak kullanılmıştır. **16#** Ahdin yürürlüğe girmesini sağlayan "aracı"

yapılmış bir kutsal yere değil,[a] şimdi bizim için bizzat Tanrı'nın huzuruna çıkmak[b] üzere, göğe girdi.[c] **25** Üstelik bunu, her yıl[ç] içerideki kutsal yere[d] kendisinin olmayan kanla giren başkâhinin yaptığı gibi, kendini tekrar tekrar sunmak üzere yapmadı. **26** Böyle olsaydı, dünyanın kuruluşundan[e] bu yana tekrar tekrar acı çekmesi gerekecekti. Oysa o, kendi kurban edilişi yoluyla günahları silmek[f] için ortamların sonunda[g] yalnızca bir kez[h] ortaya çıktı.[ı] **27** İnsan için[i] bir kere ölmek ve sonra yargılanmak[j] kaçınılmaz olduğu gibi, **28** Mesih de birçoklarının günahını yüklenmek[k] için Tanrı'ya yalnızca bir kere sunuldu.[l] İkinci kez[m] görünmesinin[n] günahla hiçbir ilgisi olmayacak,[o] bu sefer kurtuluşu ondan bekleyenlere[ö] görünecek.

10 Kanunda, gelecek iyi şeylerin aslı değil gölgesi[p] bulunduğundan, insanlar her yıl devamlı sundukları aynı kurbanlarla, Tanrı'ya ibadet edenleri* asla kusursuzluğa eriştiremezler.[r] **2** Bu yapılabilseydi kurban sunmaya son verilmez miydi? Çünkü ibadet edenler bir kere arındıktan sonra günahkâr olduklarını düşünmezlerdi.[s] **3** Fakat tam tersi, bu kurbanlarla her yıl günahlar hatırlatılmış oluyordu;[ş] **4** çünkü boğaların ve keçilerin kanının günahları ortadan kaldırması olanaksızdır.[t]

5 Bu yüzden o, dünyaya geldiğinde şöyle dedi: "Kurban ve sunu istemedin,[a] fakat bana bir beden hazırladın.[b] **6** Yakılan sunulardan ve günah sunularından hoşnut olmadın.[c] **7** O zaman dedim ki, '(Kitabın bir yerinde benim hakkımda yazılmıştır)[ç] Senin isteğini yapmak için ey Tanrım,[d] işte geldim.' " **8** "Kurbanlardan, sunulardan, yakılan sunulardan ve günah sunularından hoşnut olmadın"[e] dedikten sonra (bunlar Kanuna göre sunulan kurbanlardır),[f] **9** şöyle diyor: "Senin isteğini yapmak için, işte geldim."[g] Böylece, ikincisini geçerli kılmak için birincisini kaldırıyor.[h] **10** Bizler, Tanrı'nın burada sözü edilen "isteği"[ı] doğrultusunda, İsa Mesih'in yalnızca bir kere[i] sunulan[j] bedeni yoluyla kutsal duruma getirildik.[k]

11 Yine, her kâhin halk yararına olan hizmetini yerine getirmek ve tekrar tekrar aynı kurbanları sunmak için her gün[l] görevinin başına gider,[m] çünkü bunlar hiçbir zaman günahları tam olarak ortadan kaldıramaz.[n] **12** Oysa o, günahlar için kalıcı değerde tek bir kurban sunmuş[o] ve Tanrı'nın sağına oturmuştur.[ö] **13** O zamandan beri düşmanlarının kendi ayakları altına basamak yapılmasını beklemektedir.[p] **14** Çünkü sunduğu tek kurbanla,[r] kutsal duruma getirdiği kişileri kalıcı bir kusursuzluğa[s] eriştiriyor. **15** Ayrıca, kutsal ruh[ş] da önce şunları söyleyerek bize tanıklık ediyor: **16** "'O günlerden sonra onlarla yapacağım ahit

BÖLÜM 9

a İb 8:2
b Le 16:15
Yhn 16:28
Ro 8:34
c İb 6:20
İb 9:12
İb 10:19
ç Le 16:34
d Le 16:2
e Ef 1:4
f İş 53:12
Da 9:24
1Ko 5:7
g Mt 24:3
1Ko 10:11
İb 1:2
h İb 7:27
1Pe 3:18
ı Ga 4:4
1Pe 1:20
i Çk 29:9
Le 16:11
İb 7:27
İb 7:28
İb 9:7
j Yhn 17:1
k İş 53:12
1Pe 2:24
l Ro 6:10
m Mt 24:3
Tit 2:13
n 2Se 1:7
o Mt 24:30
ö Mt 25:34
2Ti 4:8

BÖLÜM 10

p Kl 2:17
İb 8:5
r İb 7:19
İb 9:9
s Ga 3:21
ş Le 16:30
Le 16:34
t İş 1:11
Mi 6:7

2. Sütun

a Me 50:8
Ams 5:22
b Me 40:6
c Me 40:6
ç Me 40:7
d Me 40:8
e Me 40:6
f Le 17:5
g Me 40:8
Yhn 6:38
h Kl 2:14
İb 8:13
ı Me 40:8
Ga 1:4
i Ro 6:10
İb 9:28
j Ef 5:2
k Yhn 17:19
1Ko 6:11
İb 13:12
l Çk 29:38
Sy 28:3
m 1Sa 2:28; 1Ta 24:19; 2Ta 29:11; **n** İb 7:18; İb 7:27; İb 10:1; **o** İb 9:28; **ö** Ro 8:34; Kl 3:1; **p** Me 110:1; Elç 2:35; 1Ko 15:25; **r** İb 9:28; **s** İb 7:11; İb 7:19; **ş** Yr 1:4.

İb 10:1* 9:9'daki dipnota bakın.

şöyle olacak', Yehova'nın sözü. 'Kanunlarımı onların yüreğine yerleştireceğim ve zihinlerine yazacağım.' "[a] **17** Sonra da şöyle diyor: "Günahlarını ve suçlarını artık aklıma getirmeyeceğim."[b] **18** Gerçekten de, böylesi bir bağışlanmanın[c] olduğu yerde artık günahlar için sunuya gerek kalmaz.[ç]

19 Kardeşler, İsa'nın kanı sayesinde içerideki kutsal yere[d] giden yola girme[e] cesareti kazandık, **20** çünkü o bize perdeden,[f] yani kendi bedeninden[g] geçen bu yeni ve diri yolu açmıştır. **21** Üstelik Tanrı'nın evinden[h] sorumlu bir büyük kâhinimiz var. **22** O halde, bedenlerimiz temiz suyla yıkanmış[ı] ve yüreklerimiz rahatsız bir vicdandan arındırılmış*[i] durumda, kesin bir imanla ve doğru bir yürekle O'na yaklaşalım. **23** Tereddüde kapılmadan,[j] ümidimizi açıkça bildirme[k] işine sımsıkı sarılalım; çünkü vaat eden sözüne sadıktır.[l] **24** Ayrıca, sevgi ve iyi işler[m] için gayretlendirmek[n] üzere birbirimize dikkat edelim. **25** Dolayısıyla, bazılarının alışkanlık edindiği gibi, toplantılarımızı[o] ihmal etmeyelim, tersine birbirimizi teşvik edelim[ö] ve günün yaklaştığını[p] gördükçe bunu daha da çok yapalım.

26 Unutmayın ki, hakikat hakkında tam bilgi edindikten sonra[r] kasten günahlar işlersek,[s] artık günahlar için kurban kalmaz,[ş] **27** bunun yerine hükümle[t] ilgili korkulu bir beklediş ve karşı koyanları yiyip bitirecek bir kıskançlık ateşi kalır.[a] **28** Musa kanununu saymayan biri, iki ya da üç kişinin tanıklığı üzerine öldürülür,[b] ona acınmaz. **29** O halde Tanrı'nın Oğlunu ayaklar altına alan,[c] kendisini kutsal kılan ahdin kanını[ç] sıradanmış gibi gören ve lütuf ruhunu küçümseyerek inciten,[d] sizce çok daha ağır bir cezaya layık görülmez mi?[e] **30** Çünkü şu sözün sahibini tanıyoruz: "Öç almak Bana aittir; kötülüğün karşılığını verecek olan Benim."[f] Ayrıca şöyle diyor: "Yehova halkını yargılayacak."[g] **31** Evet, Yaşayan Tanrı'nın ellerine düşmek korkunç bir şeydir.[h]

32 Bununla birlikte, o ilk günleri aklınızdan çıkarmayın; aydınlanmanızın[ı] ardından acılarla dolu büyük bir mücadele[i] dayanmıştınız. **33** Kimi zaman, seyirlik bir oyundaymış[j] gibi hakaret ve sıkıntılarla karşılaşmış, kimi zaman da benzer durumları yaşayanların sıkıntılarını paylaşmıştınız.[k] **34** Hapiste olanlara duygudaşlık gösterdiğiniz gibi, mallarınız yağmalandığında[l] da, daha iyi ve kalıcı bir mülkünüzün olduğunu[m] bilerek bunu sevinçle karşılamıştınız.

35 O halde, konuşma cesaretini elden bırakmayın;[n] bunun ödülü büyük olacaktır.[o] **36** Tanrı'nın isteğini yapıp[ö] vaatlerine[p] erişebilmek için tahammüle[r] ihtiyacınız vardır. **37** Çünkü artık "çok az bir zaman" var,[s] "Gelen gelecek,

İb 10:22* Sözcük anlamıyla, "[İsa'nın kanı] serpilmiş"

BÖLÜM 10

a Yr 31:33; İb 8:10
b Yr 31:34; İb 8:12
c Yhn 8:36
ç Yhn 20:23
d İb 9:8; İb 9:24
e Yhn 14:6; Ro 5:2
f Mt 27:51
g Yhn 6:51; İb 6:20
h Zk 6:13; İb 3:6
ı He 36:25; Ef 5:26; İb 13:18; 1Yh 1:7
j 1Ko 15:58; Kl 1:23
k İb 3:6; İb 6:19
l 1Se 5:24; Kl 3:23; 1Ti 6:18
m Çk 25:2; Tkr 31:12; Mt 18:20; Elç 2:42; Elç 20:8
ö İş 35:3; Ro 1:12
p Ro 13:11; 2Pe 3:12
r İb 6:4; 2Pe 2:21
s Yk 4:17; 1Yh 5:16
ş Mt 12:32
t Lu 19:27

2. Sütun

a İş 26:11; Mr 3:29
b Tkr 17:6
c Mt 7:6; Flp 3:18; İb 6:6
ç Mt 26:28; Lu 22:20
d Ef 4:30
e 1Pe 4:18
f Tkr 32:35
g Tkr 32:36; İb 12:29; 2Pe 2:4
ı Elç 26:18; 2Ko 4:6; İb 6:4
i Flp 1:29; 2Ti 3:12
j 1Ko 4:9
k Flp 1:7
l Mt 5:12
m Lu 16:9

n Yhn 18:20; 1Ko 15:58; **o** Mt 10:32; **ö** Ga 6:9; **p** Ga 3:29; Kl 3:24; **r** Lu 21:19; Yk 5:11; **s** İş 26:20.

gecikmeyecek."[a] **38** "Doğru kişi imanı sayesinde yaşayacak"[b] ve "Eğer geri çekilirse canım ondan hoşnut olmayacak."[c] **39** Bizler geri çekilip yok olacaklardan[ç] değil, iman edip canları korunacak olanlardanız.[d]

11 İman,[e] ümit edilen şeylerle ilgili güvenceli bir bekleyiş,[f] görülmeyen[g] gerçeklere dair kanıtların açıkça görülmesidir. **2** Eski devir insanları Tanrı'nın onayının kanıtını böyle görmüşlerdi.[h]

3 İman sayesinde anlıyoruz ki, ortamlar*[ı] Tanrı'nın sözüyle[i] düzenlendiler, böylece görünen şeyler görünmeyenlerden oldu.[j]

4 İman sayesinde Habil, Tanrı'ya Kain'inkinden daha değerli bir kurban sundu.[k] İmanı sayesinde, doğru bir insan olduğu kendisine gösterildi; çünkü sunduğu armağanlarla ilgili Tanrı tanıklık etti.[l] Habil ölmüş olduğu halde, bu sayede hâlâ konuşur.[m]

5 İman sayesinde Hanok,[n] ölümü görmemesi için alınıp götürüldü;[o] hiçbir yerde bulunamadı, çünkü bulunduğu yerden onu Tanrı almıştı; ayrıca alınıp götürülmesinden önce Tanrı'yı hoşnut eden[ö] biri olduğu kendisine gösterildi. **6** Aslında iman olmaksızın[p] Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır.[r] Tanrı'ya yaklaşan kişi O'nun varlığına[s] ve Kendisini ciddiyetle arayanları[ş] ödüllendirdiğine[t] iman etmelidir.

7 İman sayesinde Nuh,[u] henüz görülmeyen şeylerle ilgili Tanrısal uyarıyı aldıktan[ü] sonra Tanrı korkusuyla davrandı ve ev halkının kurtulması için bir gemi yaptı;[a] bu imanıyla dünyayı mahkûm etti[b] ve imanla gelen doğruluğun[c] mirasçılarından oldu.

8 İman sayesinde İbrahim,[ç] bir çağrı aldığında itaat edip miras olarak alması kararlaştırılan yere gitmek üzere yola çıktı; nereye gideceğini bilmediği halde memleketinden ayrıldı.[d] **9** İman sayesinde, vaat edilen topraklarda yabancı bir ülkedeymiş gibi gurbet hayatı yaşadı;[e] kendisi gibi aynı vaadin mirasçıları[f] olan İshak[g] ve Yakup'la[h] birlikte çadırlarda oturdu.[ı] **10** Çünkü kurucusu ve yapıcısı Tanrı olan,[i] temelleri sağlam şehri bekliyordu.[j]

11 İman sayesinde Sara[k] da, yaşı geçtiği[l] halde, aldığı güçle çocuk sahibi oldu; çünkü vaat edenin güvenilir[m] olduğuna inanmıştı. **12** Böylece, neredeyse ölü sayılan[n] bir adamın,[o] göğün yıldızları gibi çok, deniz kıyısındaki kum gibi sayısız çocukları oldu.[ö]

13 Bunların hepsi imanlı öldüler.[p] Ne var ki, vaatlerin gerçekleşmesine yetişemediler,[r] ancak onları uzaktan görüp[s] sevinçle benimsediler ve o topraklarda yabancı ve gurbette olduklarını[ş] açıkça belirttiler. **14** Böyle söyleyenler, kendilerine bir yurt aradıklarını ortaya koyuyorlar.[t] **15** Zaten, bıraktıkları yeri[u] akıllarından çıkarmasalardı oraya dönme fırsatı bulurlardı.[ü]

İb 11:3* 1:2'deki dipnota bakın.

BÖLÜM 10

a Hb 2:3
2Pe 3:9
b Hb 2:4
Yhn 3:16
Ro 1:17
c Hb 2:4
1Yh 2:19
ç 2Pe 2:20
d 1Se 5:9
1Pe 1:9

BÖLÜM 11

e Lu 17:5
Lu 18:8
Ga 3:11
f İb 10:22
İb 11:13
g Ro 8:24
2Ko 4:18
2Ko 5:7
h İb 11:39
ı Kl 1:26
i Me 33:6
2Pe 3:5
j Ro 1:20
k Ba 4:5
l Ba 4:4
m Ba 4:10
Mt 23:35
n Ba 5:22
Yhd 14
o Ba 5:24
ö Ba 5:22
p 2Se 3:2
r Ga 2:16
s Yhn 7:28
Ro 10:14
İb 9:24
ş Tsf 2:3
Mt 6:33
t 1Sa 2:7
Me 58:11
Mt 5:12
u Ba 6:8
ü Ba 6:13

2. Sütun

a Ba 6:14
b Ba 6:22
c Ro 1:17
Ro 3:22
Ga 5:5
Flp 3:9
2Pe 2:5
ç Ba 12:1
Ro 4:11
Ro 4:13
d Ba 12:4
Elç 7:2
e Ba 23:4
f Ba 17:6
Ba 26:3
Ba 28:13
g Ba 21:3
h Ba 25:26
ı Ba 12:8
i İb 3:4

j Yhn 8:56; İb 13:14; Vh 21:2; **k** Ba 17:15; **l** Ba 17:17; **m** Ba 21:2; **n** Ro 4:19; **o** Ba 21:5; **ö** Ba 22:17; 1Kr 4:20; **p** Ba 23:4; **r** Ba 47:9; **s** Yhn 8:56; **ş** 1Ta 29:15; Me 39:12; Ef 2:19; 1Pe 2:11; **t** İb 13:14; **u** Ba 11:31; **ü** Ba 24:6.

16 Oysa şimdi daha iyisine, göğe ait bir yere erişmek istiyorlar.[a] Bu yüzden Tanrı onlardan, onların Tanrısı olarak adlandırılmaktan[b] utanmıyor, çünkü onlara bir şehir[c] hazırlamıştır.

17 İman sayesinde İbrahim, sınandığında[ç] İshak'ı sunma noktasına kadar geldi; vaatleri sevinerek kabul etmiş olan bu adam biricik oğlunu Tanrı'ya sunma girişiminde bulundu.[d] **18** Oysa kendisine, "İshak'tan gelene 'senin soyun' denecek",[e] diye söylenmişti. **19** Fakat oğlu ölse bile Tanrı'nın onu diriltebileceğini[f] düşündü ve başka bir olayın temsili olarak gerçekten oğlunu ölümden geri aldı.[g]

20 İman sayesinde İshak da, Yakup'a[h] ve Esav'a[ı] ilerisi için hayırdua etti.

21 İman sayesinde Yakup, ölmek üzereyken[i] Yusuf'un her iki oğluna da hayırdua etti[j] ve değneğine yaslanarak Tanrı'nın huzurunda eğildi.[k]

22 İman sayesinde Yusuf, ölüm döşeğindeyken İsrailoğullarının Mısır'dan çıkışından[l] söz etti ve kendi kemiklerini de götürmeleri için talimat verdi.[m]

23 İman sayesinde, Musa doğduktan sonra ana babası tarafından üç ay gizlendi;[n] çünkü onun güzel[o] bir çocuk olduğunu gördüler ve kralın fermanından[o] korkmadılar. **24** İman sayesinde Musa, büyüdüğünde,[p] Firavunun kızının oğlu[r] olarak tanınmayı reddetti. **25** Bir süre günahın sefasını sürmektense Tanrı'nın halkıyla birlikte kötü muamele görmeyi seçti.

BÖLÜM 11

a Mt 4:17
Mt 25:34
Flp 3:20
b Çk 3:15
Mt 22:32
Elç 7:32
c İb 12:22
Vh 21:2
ç Ba 22:1
d Ba 22:9
Yhn 3:16
e Ba 21:12
Ro 9:7
f Ro 4:17
g 1Ko 10:11
1Ko 15:20
h Ba 27:27
ı Ba 27:39
i Ba 47:29
j Ba 48:20
k Ba 47:31
l Ba 50:24
m Ba 50:25
Çk 13:19
n Çk 2:2
o Elç 7:20
ö Çk 1:16
Çk 1:22
p Çk 2:11
r Çk 2:10
Elç 7:21

2. Sütun

a Me 69:9
Ro 15:3
b İb 10:34
c Çk 12:51
ç Çk 10:28
d Yhn 1:18
Yhn 4:24
1Ti 1:17
e Çk 12:21
f Çk 12:23
g Çk 12:22
h Çk 14:22
ı Çk 14:28
i Yş 6:20
j Yş 2:1
k Yş 6:17
l Hk 6:11
m Hk 4:6
n Hk 13:24
o Hk 11:1
ö 1Sa 16:13
p 1Sa 3:20
r Elç 3:24
s Hk 7:22
ş Ba 15:6
İb 11:4
t 2Sa 7:12
u Hk 14:6
1Sa 17:34
ü Da 3:23
v 2Kr 6:15
y Hk 16:28
1Kr 18:46
z Hk 11:32
2Sa 23:8
a Hk 4:16
b 1Kr 17:22
2Kr 4:34

26 Mesih sıfatıyla kınanmayı[a] Mısır hazinelerinden daha büyük bir zenginlik saydı; çünkü verilecek ödülden gözünü ayırmıyordu.[b] **27** İman sayesinde Mısır'dan ayrıldı;[c] ancak kralın öfkesinden[ç] korkmuyordu, çünkü görünmeyen[d] Kişiyi görüyormuş gibi kararlılığını korudu. **28** İman sayesinde Fısh ı kutladı[e] ve ilk doğan çocukları yok eden meleğin onlarınkine dokunmaması için[f] kurban kanını serpti.[g]

29 İman sayesinde Kızıldeniz'den kuru topraktan geçer gibi geçtiler.[h] Bunu yapmaya kalkışan Mısırlıları ise deniz yuttu.[ı]

30 İman sayesinde, yedi gün çevresinde dolaştıkları Eriha surları yıkıldı.[i] **31** İman sayesinde fahişe Rahab,[j] itaatsizlik edenlerle birlikte yok olmadı, çünkü diyarı keşfe gelenleri dostça kabul etmişti.[k]

32 Daha ne diyeyim? Eğer Gideon,[l] Barak,[m] Şimşon,[n] Yeftah,[o] Davut,[ö] Samuel[p] ve diğer peygamberlerden[r] anlatmaya devam etsem zaman yetmeyecek. **33** İman sayesinde, savaşlarda kralları yendiler,[s] doğruluğun gereğini yaptılar,[ş] vaatler aldılar,[t] aslanların ağzını kapadılar,[u] **34** ateşi etkisiz hale getirdiler,[ü] kılıcın ağzından kurtuldular,[v] zayıfken güçlendiler,[y] savaşta yiğitlikler yaptılar,[z] yabancıların ordularını bozguna uğrattılar.[a] **35** Kadınlar dirilme yoluyla ölülerine kavuştular,[b] bazılarıysa daha iyi bir dirilmeye erişebilmek üzere, bir bedel karşılığı kurtulmayı kabul etmeyerek işkence gördüler. **36** Evet,

bazıları da alaya alınarak, kırbaçlanarak, hatta zincirlenip[a] hapsedilerek[b] sınandılar. **37** Taşlandılar,[c] denendiler,[ç] testereyle biçildiler, kılıçla katledildiler,[d] yokluk[e] ve sıkıntı içinde,[f] kötü muamele görerek,[g] koyun postlarıyla,[h] keçi derileriyle dolaştılar. **38** Bu dünya onlara layık değildi. Yeryüzünün çöllerinde, dağlarında, mağaralarında[ı] ve inlerinde dolaşıp durdular.

39 Bu insanlar imanlarıyla Tanrı'nın onayının kanıtını gördülerse de, hiçbiri vaadin gerçekleşmesini göremedi.[i] **40** Çünkü onlar[j] biz olmadan[k] kusursuzluğa erişmesinler[l] diye, Tanrı bizim için[m] daha iyi bir şey[n] öngörmüştür.

12 Böyle büyük bir şahitler bulutu[o] çevremizi kuşattığına göre, biz de her türlü ağırlığı ve bizi kolayca saran günahı[ö] üzerimizden atalım[p] ve önümüze konulan koşuyu[r] tahammülle[s] koşalım.[ş] **2** İmanımızın öncüsü[t] ve tamamlayıcısı[u] İsa'dan gözümüzü hiç ayırmayalım. O, önüne konulan sevinç uğruna utancı hiçe sayarak işkence direğinde acılara dayandı[ü] ve Tanrı'nın tahtının sağına oturdu.[v] **3** Evet siz de, kendi zararlarına konuşan günahkârların düşmanca sözlerine[y] tahammül eden kişiyi dikkatle düşünün ki yorulup bezginliğe kapılmayasınız.[z]

4 Bu günaha karşı mücadelenizde henüz kanınız akana kadar direnmiş[a] değilsiniz. **5** Ayrıca oğullar[b] olarak size verilen şu tembihi de tamamen unuttunuz: "Oğlum, Yehova'nın terbiyesini hafife alma; O, yanlışını düzelttiğinde kendini bırakma;[a] **6** çünkü Yehova sevdiğini terbiye eder ve aslında, oğlu olarak kabul ettiğini cezalandırır."*[b]

7 Tahammülünüz size bu terbiyeyi sağlayacaktır.[c] Tanrı size oğulları[ç] gibi davranıyor. Hangi oğul babası tarafından terbiye edilmez?[d] **8** Eğer herkesin pay aldığı terbiyeden yoksun kalırsanız, oğullar değil, aslında gayri meşru çocuklar olursunuz.[e] **9** Üstelik, bedeni hayatımızı borçlu olduğumuz babalarımız da bizi terbiye ederdi[f] ve onlara saygı duyardık. O halde yaşamak için, ruhi hayatımızı borçlu olduğumuz Babamıza daha büyük istekle boyun eğmemiz gerekmez mi?[g] **10** Babalarımız bizi kısa bir süre, kendi uygun gördükleri şekilde terbiye etti,[h] O ise bunu bizim yararımız için, Kendisinin kutsallığından pay alabilelim[ı] diye yapıyor. **11** Gerçi, terbiye o anda insana sevindirici değil üzücü gelir;[i] fakat daha sonra, bu yolla eğitilen kişiler için doğruluğu[i] oluşturur ki, bu barış getiren bir meyvedir.[k]

12 Öyleyse, sarkık elleri[l] ve dermansız dizleri doğrultun,[m] **13** ayaklarınız için her zaman düz yollar seçin[n] ki, aksayan ayaklar burkulmasın, tersine iyileşebilsin.[o] **14** Herkesle barışık olmak[ö] ve kutsallığa erişmek[p] için çaba harcayın, çün-

BÖLÜM 11

a Yr 20:2
b Yr 37:15
c 1Kr 21:13
2Ta 24:21
ç 1Kr 22:24
d 1Kr 18:4
e 1Kr 19:5
f 1Kr 19:2
g Yr 38:6
h 2Kr 1:8
ı 1Kr 18:4
1Kr 19:9
i Ba 22:18
Ba 49:10
İb 11:13
j İb 11:32
k Yk 1:18
Yh 14:4
l İb 7:11
İb 7:19
m Ro 8:18
Ro 9:27
Ro 11:5
İb 10:19
n İb 2:3
İb 3:1
İb 7:22
Vh 20:6

BÖLÜM 12

o İb 11:39
ö Kl 2:8
1Ti 6:9
İb 3:12
p 1Ko 9:26
Flp 3:13
1Pe 2:1
r 1Ko 9:24
s 1Ti 6:12
ş Flp 3:14
t Yhn 14:6
Elç 5:31
İb 2:10
u 1Ko 1:8
Flp 1:6
ü Flp 2:8
v Me 110:1
İb 10:12
y Mt 27:39
z Ga 6:9
2Se 3:13
a Elç 12:2
İb 10:32
b Mt 5:45

2. Sütun

a Öz 3:11
b Öz 3:12
c İb 12:1
ç 2Sa 7:14
Mt 5:9
İb 2:10
d Öz 13:24
e Tkr 23:2
f Öz 23:13
g Sy 16:22
İş 42:5
Ml 1:6
Yk 4:10
h Öz 22:6
ı Le 11:44
1Pe 1:15

i 2Ko 4:17; **j** Flp 1:11; Yk 3:18; **k** 1Pe 1:6; **l** Ey 4:3; İş40:29; Lu 22:32; **m** İş 35:3; İb 10:25; **n** Me 119:105; Öz 4:26; **o** Ga 6:1; Yk 5:15; Yhd 23; **ö** Me 34:14; Ro 12:18; Ro 14:19; 2Ti 2:22; **p** Ro 6:19; 1Se 4:4; İb 10:10.

İb 12:6* Ya da "döver"

kü kimse kutsal olmadan Rabbi göremez.[a] **15** Kimse Tanrı'nın lütfundan yoksun kalmasın[b] diye dikkatli olun; içinizde zehirli bir kök[c] filizlenip sıkıntı yaratmasın ve birçok kişi onun yüzünden kirlenmesin.[ç] **16** Aranızda cinsel ahlaksızlık yapan ya da kutsal şeylere karşı takdirsiz Esav[d] gibi biri olmasın; o bir öğünlük yemeğe karşılık ilk oğul olma hakkından vazgeçmişti.[e] **17** Bildiğiniz gibi, hayırduayı sonradan almak istediğinde[f] reddedildi;[g] babasının fikrini değiştirmek için gözyaşları dökerek uğraştıysa[h] da, buna olanak bulamadı.[ı]

18 Sizler, dokunulup hissedilebilen,[i] alev alev yanan dağa,[j] koyu buluta, zifiri karanlığa ve kasırgaya,[k] **19** borazan sesine[l] ve sözleri ileten sese[m] yaklaşmadınız; halk o sesi işitince kendilerine bir söz daha söylenmesin diye yalvarmıştı.[n] **20** Çünkü verilen emir onları yeterince korkutmuştu: "Dağa ayak basan, hayvan da olsa taşlanacak."[o] **21** Ayrıca, manzara o kadar korkunçtu ki, Musa, "Korku içindeyim, titriyorum"[ö] demişti. **22** Siz ise, bir Sion Dağına,[p] yaşayan Tanrı'ya ait bir şehre,[r] gökteki Yeruşalim'e,[s] on binlerce meleğe,[ş] **23** onların genel toplantısına,[t] göklerde kayıtlı[u] ilk oğulların[ü] cemaatine, hepsinin hâkimi[v] Tanrı'ya, kusursuzluğa eriştirilmiş[y] olan doğru kişilerin ruhi hayatlarına,[z] **24** yeni bir ahdin[a] aracısı[b] İsa'ya, Habil'inkinden[c] daha iyi konuşan serpmelik kana[ç] yaklaştınız.

BÖLÜM 12

a Mt 5:8
Ro 8:8
b 2Ko 6:1
Ga 5:4
İb 3:12
c Tkr 29:18
Yhn 13:2
Elç 8:23
ç Yk 1:14
d Ba 25:32
e Ba 25:34
f Ba 27:31
g Ba 27:32
h Ba 27:34
ı 2Ko 7:10
İb 6:6
i Çk 19:12
j Çk 19:18
k Çk 19:16
l Çk 19:19
m Tkr 4:12
n Çk 20:19
o Çk 19:13
ö Tkr 9:19
p Vh 14:1
r İb 11:10
İb 13:14
s Mt 26:29
Vh 21:2
ş Mt 24:31
t Da 7:10
u Me 87:6
Vh 7:4
Vh 21:27
ü 1Ko 15:23
Vh 20:6
v Ba 18:25
Me 94:2
İş 33:22
y İb 10:14
z Yhn 3:5
İb 12:9
1Pe 1:3
a Mt 26:28
Lu 22:29
b 1Ti 2:5
İb 9:15
c Mt 23:35
ç 1Pe 1:2

2. Sütun

a İb 2:3
b Çk 20:19
c İb 1:2
ç Çk 19:18
d Hg 2:6
e 2Pe 3:10
f Me 37:11
2Pe 3:13
Vh 21:10
g Mt 16:18
h Flp 2:12
1Ti 2:2
ı Tkr 4:24
İş 33:14

BÖLÜM 13

i 1Se 4:9
1Pe 1:22
j Ro 12:13
1Ti 3:2

25 Sizinle konuşanı sakın dinlemezlik etmeyin.[a] Çünkü yeryüzünde Tanrı'nın uyarılarını aktaran kişiyi[b] dinlemeyenler cezadan kurtulamadıysa, biz göklerden konuşandan[c] yüz çevirirsek ne durumda oluruz? **26** O zaman sesiyle yeryüzünü sarsmıştı,[ç] şimdiyse şöyle vaat ediyor: "Bir kez daha, bu sefer yalnız yeryüzünü değil, gökleri de yerinden oynatacağım."[d] **27** "Bir kez daha" ifadesi, Tanrı yapısı olmayan şeylerin sarsılıp ortadan kaldırılışına değinir;[e] öyleyse, sarsılmayan şeyler kalacaktır.[f] **28** Sarsılmaz bir krallığa[g] erişeceğimize göre, Tanrı'nın lütfu bizimle olmaya devam etsin; bu sayede Tanrı'ya korku ve derin saygıyla, kabul edeceği bir kutsal hizmet sunabiliriz.[h] **29** Çünkü Tanrımız aynı zamanda yiyip bitiren bir ateştir.[ı]

13 Kardeş sevginiz hep sürsün.[i] **2** Konukseverliği[j] unutmayın, çünkü bazıları bu sayede bilmeden melekler ağırladılar.[k] **3** Hapiste olanları,[l] onlarla birlikte zincirlenmiş gibi[m] hatırlayın; kötü muamele görenleri[n] unutmayın, çünkü siz de henüz yeryüzünde yaşıyorsunuz. **4** Evlilik herkesin gözünde saygın olsun, evlilik ilişkinizi lekelemeyin,[o] çünkü cinsel ahlaksızlık ve zina yapanları Tanrı yargılayacak.[ö] **5** Elinizdekilerle yetinerek[p] para sevgisinden[r] uzak bir yaşam sürün. Çünkü Tanrı şöyle diyor: "Seni asla yüzüstü

k Ba 18:3; Ba 19:1; Mt 25:35; **l** Mt 25:36; Kl 4:18; **m** Ro 12:15; 1Pe 3:8; **n** 1Ko 12:26; **o** Ba 49:4; Öz 5:16; Öz 5:20; Mt 5:28; **ö** Öz 6:32; 1Ko 5:9; 1Ko 6:9; 1Ko 6:18; Ga 5:21; **p** Öz 30:8; Flp 4:11; 1Ti 6:8; **r** 1Ti 6:10.

bırakmam, seni asla terk etmem.”[a] **6** Böylece biz de tam bir cesaretle[b] şöyle diyebiliyoruz: “Bana yardım eden Yehova’dır, ben korkmam. İnsan bana ne yapabilir?”[c]

7 Size önderlik edenleri unutmayın,[ç] Tanrı’nın Sözünü size söyleyenler onlardır, izledikleri yolun sonuçlarına bakarak imanlarını[d] örnek alın.[e]

8 İsa Mesih, dün, bugün ve sonsuza dek hep aynıdır.[f]

9 Yabancı ve değişik öğretilerin peşinden sürüklenmeyin.[g] Çünkü yüreğin Tanrı’nın lütfuyla[h] güçlenmesi iyidir, yiyeceklerle değil.[ı] Yiyecekler, onlarla meşgul olanlara bir yarar sağlamamıştır.

10 Bizim öyle bir sunağımız var ki, çadırda kutsal hizmette bulunanların bu sunaktan bir şey yeme yetkisi[i] yoktur. **11** Çünkü başkâhin tarafından kanları günahlar için kutsal yere götürülen hayvanların bedenleri, konaklama yerinin dışında yakılır.[j] **12** Bu yüzden, İsa da halkı kendi kanıyla[k] kutsal duruma getirebilmek[l] için şehir kapısının dışında[m] acı çekti. **13** Öyleyse, biz de onun katlandığı aşağılanmaya katlanarak,[n] konaklama yerinin dışına çıkıp ona gidelim. **14** Çünkü bizim burada kalıcı bir şehrimiz yoktur;[o] büyük bir özlemle, gelecek olanı bekliyoruz.[ö] **15** O halde, İsa aracılığıyla Tanrı’ya her zaman şükran kurbanı,[p] yani O’nun ismini açıkça bildiren[r] dudakların meyvesini[s] sunalım. **16** Ayrıca, iyilik yapmayı[ş] ve elinizdekileri paylaşmayı da unutmayın, çünkü böyle kurbanlar Tanrı’yı hoşnut eder.[a]

17 Size önderlik edenlere[b] itaat edin ve boyun eğin;[c] çünkü onlar hesap verecek kişiler olarak canınızı gözetiyorlar;[ç] böyle davranın ki, görevlerini iç çekerek değil sevinçle yapsınlar; yoksa bundan siz zarar görürsünüz.[d]

18 Bizim için dua etmeyi sürdürün.[e] Her konuda dürüst davranmak istediğimiz için, rahat* bir vicdanımızın olduğuna inanıyoruz.[f] **19** Size daha çabuk kavuşabilmek[g] için bunu sizden özellikle rica ediyorum.

20 Şimdi, koyunların[h] büyük çobanı[ı] olan Efendimiz İsa’yı ebedi ahdin kanıyla[i] ölümden geri getiren[j] barış Tanrısı,[k] **21** Kendi isteğini yapmanız için sizi her iyi şeyle donatsın, Kendi gözünde iyi olanı İsa Mesih aracılığıyla bizde gerçekleştirsin;[l] yücelik sonsuza dek O’nun olsun.[m] Amin.

22 Kardeşler, bu mektupla size kısaca bir şeyler yazdım.[n] Şimdi sizden bu teşvik sözlerimi sabırla karşılamanızı rica ediyorum. **23** Kardeşimiz Timoteos’un[o] serbest bırakıldığını bilin; yakında gelirse, onunla birlikte sizi görmeye geleceğim.

24 Size önderlik edenlere[ö] ve tüm diğer kutsal kişilere selamlarımı söyleyin. İtalya’dakiler[p] size selam gönderiyor.

25 Tanrı’nın lütfu[r] sizlerle olsun.

BÖLÜM 13

a Tkr 31:6; Tkr 31:8; İb 10:39; Yk 1:6
b Me 56:11; Me 118:6; Da 3:17; Lu 12:4
ç 1Ti 5:17; İb 13:17
d İb 12:3
e 1Ko 11:1; 2Se 3:7
f Vh 1:17
g Ef 4:14; Kl 2:8; 2Se 2:2
h Yhn 1:17
ı Ro 14:17; 1Ko 8:8; Kl 2:16
i 1Ko 9:13; 1Ko 10:18
j Çk 29:14; Le 16:27
k İb 9:14; İb 9:22
l Yhn 17:19; İb 10:29
m Mt 21:39; Yhn 19:17
n Elç 7:58; Ro 15:3; 2Ko 12:10; 1Pe 4:14
o Le 23:42; 1Pe 2:11
ö Lu 16:9; İb 11:10; İb 12:22; Vh 3:12; Vh 21:2
p Le 7:12; 2Ta 29:31; Me 50:14; 1Pe 2:5
r Mt 24:14; Ro 10:9; Me 69:30; Ho 14:2; 1Ko 9:16
ş Ro 12:13; Tit 1:8

2. Sütun

a Flp 4:18
b 1Se 5:12; İb 13:24
c 1Ko 16:16; Ef 5:21; 1Pe 5:5
ç Elç 20:28
d İş 35:10
e Kl 1:9
f 2Ko 1:12; 1Se 2:10; Tit 2:10
g Flm 22
h Me 79:13; Yhn 10:7
ı 1Pe 2:25; 1Pe 5:4

i İş 55:3; He 37:26; Zk 9:11; **j** Elç 2:24; **k** Ro 15:33; **l** Flp 2:13; 2Se 2:17; **m** Ro 16:27; **n** 1Pe 5:12; **o** 1Se 3:2; **ö** İş 1:26; İb 13:17; 1Pe 5:3; **p** Elç 27:1; **r** 2Ti 4:22.

İb 13:18* Ya da “dürüst”

YAKUP'UN
MEKTUBU

BÖLÜM 1

1 Tanrı'nın ve Efendimiz İsa Mesih'in kulu[a] Yakup'tan,[b] dağılmış[c] olan on iki kabileye,[ç]

Selamlar!

2 Kardeşlerim, yaşadığınız çeşitli sınavları tam bir sevinçle karşılayın.[d] **3** Bilin ki, bu şekilde sınanmış imanınız tahammül oluşturur.[e] **4** Bırakın tahammül kendi işini tamamlasın; böylece hiçbir eksiği olmayan,[f] tam ve her yönden sağlam kişiler olun.[g]

5 Eğer içinizde hikmeti eksik biri varsa,[h] herkese cömertçe ve azarlamadan[ı] veren Tanrı'dan dilemeye devam etsin,[i] kendisine verilecektir.[j] **6** Fakat hiçbir şüpheye kapılmadan[k] imanla dilesin,[l] çünkü şüpheye kapılan kişi, denizde rüzgârın[m] sürükleyip savurduğu bir dalga gibidir. **7** Gerçekten de, bu kişi Yehova'dan* herhangi bir şey alacağını sanmasın,[n] **8** çünkü, her işinde istikrarsız,[o] kararsız[ö] biridir.

9 Fakat yoksul olan kardeş yükseldiği için kıvanç duysun,[p] **10** zengin[r] olan da alçaldığı için; çünkü kır çiçeği gibi solup gidecek.[s] **11** Güneş doğunca yakıcı sıcağıyla bitkileri kurutur; çiçekleri düşer, güzellikleri de solup gider. Zengin insan da hayattaki bütün uğraşlarıyla birlikte böyle geçip gidecek.[ş]

12 Sınava dayanan insana ne mutlu![t] Çünkü Yehova tarafından uygun bulununca, O'nun Kendisini sevenlere[a] vaat ettiği hayat tacını[b] alacak. **13** Bir sınavla[c] karşılaşınca kimse "Tanrı beni sınıyor" demesin. Çünkü Tanrı kimseyi kötü şeylerle sınamaz, Kendisi de böyle şeylerle sınanamaz. **14** Herkes kendi arzusu tarafından sürüklenip aldatılarak sınanır.[ç] **15** Arzu gebe kaldığında günah doğurur;[d] günah da sonunda ölüme yol açar.[e]

16 Aldanmayın[f] sevgili kardeşlerim. **17** Her iyi hediye[g] ve her kusursuz armağan yukarıdan,[h] göklerdeki ışıkların[ı] Babasından gelir; ve O sürekli değişen gölgeler gibi değişken değildir.[i] **18** Kendisi, yarattığı varlıklar arasında bir ilk*[j] olmamızı amaçladığından,[k] bizi hakikat sözü[l] aracılığıyla meydana getirdi.

19 Bunları iyi bilin sevgili kardeşlerim. Herkes dinlemeye hevesli olsun, fakat konuşmakta[m] ve gazaplanmakta[n] acele etmesin. **20** Çünkü insanın gazabı Tanrı'nın istediği doğrulukla[o] sonuçlanmaz. **21** Bu nedenle, içinizdeki her tür pisliği ve istenmeyen bir fazlalık olan kötülüğü[ö] söküp atın ve canlarınızı kurtarabilecek[p] olan sözün[r] içinize

1. Sütun

a Ro 12:11
Kl 3:24
1Se 1:9
b Mt 13:55
Elç 12:17
Ga 1:19
c Elç 2:5
Elç 8:1
1Pe 1:1
ç Yr 31:31
Elç 26:7
d Mt 5:12
Elç 5:41
1Pe 4:14
e Ro 5:3
1Pe 1:7
f 1Ko 14:20
Ef 4:13
g Mt 5:48
h Öz 2:3
ı Mt 7:11
i 1Kr 3:9
Mr 11:24
1Yh 3:22
j Öz 2:6
Yhn 15:7
1Yh 5:14
k Mt 21:22
İb 11:6
l Mt 7:7
m Ef 4:14
n İş 58:3
Yk 4:3
o 2Pe 3:16
ö Yk 4:8
p İş 64:5
Yk 2:5
r 1Ti 6:17
s İş 37:27
İş 40:6
1Pe 1:24
ş İş 40:7
Mt 19:24
t Mt 5:10
Yk 1:2

2. Sütun

a Yk 2:5
b 2Ti 4:8
1Pe 5:4
Vh 2:10
c İb 2:18
İb 4:15
ç Ba 3:6
Tkr 32:5
İş 44:20
1Yh 2:16
d Me 7:14
e He 18:4
Ro 5:21
Ro 7:11
f Ga 6:7
g Me 115:16
Ro 6:23
1Ko 14:1
h Mt 7:11; Yhn 3:27; ı Me 136:7; İş 45:7; İş 60:20; Ef 5:8; 1Yh 1:5; i Ml 3:6; j Çk 34:22; Le 23:17; Vh 14:4; k Yhn 1:13; Ro 8:28; 2Se 2:13; l İb 4:12; 1Pe 1:23; m Öz 10:19; Öz 17:27; n Vz 7:9; Mt 5:22; o Yk 3:18; ö Kl 3:8; 1Pe 2:1; p İb 2:3; 1Pe 1:9; r Mt 13:23.

Yk 1:7* Ek 1'e bakın.

Yk 1:18* Ya da "ilk ürün"

ekilmesini yumuşak başlılıkla kabul edin.

22 Ancak, yanlış bir düşünüşle kendinizi kandırmayın,[a] sözün dinleyicileri olmakla kalmayın, uygulayıcıları da olun.[b] **23** Eğer biri sözün dinleyicisi olur da uygulayıcısı olmazsa,[c] aynada yüzünün doğal haline bakan bir kişiye benzer. **24** Bu kişi kendine şöyle bir bakar, sonra gider ve nasıl biri olduğunu hemen unutur. **25** Fakat kusursuz özgürlük kanununa[ç] dikkatle bakan ve buna devam eden kişi, unutkan dinleyici değil gayretli uygulayıcı[d] olduğundan, yaptığı işten dolayı mutlu[e] olacaktır.

26 Doğru şekilde ibadet ettiğini düşünen[f] biri diline gem vurmayıp[g] yüreğini aldatmaya[h] devam ediyorsa, onun ibadeti boştur.[ı] **27** Tanrımız ve Babamız açısından pak[i] ve temiz ibadet,[j] sıkıntı içindeki[k] dul[l] ve yetimlerle[m] ilgilenmek ve bu dünyanın[n] içinde lekesiz[o] kalabilmektir.

2 Kardeşlerim, övüncümüz olan Efendimiz İsa Mesih'e[ö] imanınızı gösterirken bir yandan da adam mı kayırıyorsunuz?[p] **2** Toplandığınız yere, altın yüzükler takmış, gösterişli giysiler giymiş bir adam gelirse;[r] bir de kirli giysisiyle yoksul bir adam gelirse,[s] **3** gösterişli giysileri olanı hoş karşılayıp[ş] "Sen şu iyi yere buyur" derseniz; yoksul olana da, "Sen ayakta dur" ya da "Şu benim ayak tabueremin yanına çömel" derseniz, **4** aranızda sınıf ayrımı yapmış[t] ve kötü hükümler[a] veren hâkimler[b] durumuna düşmüş olmaz mısınız?

5 Dinleyin sevgili kardeşlerim. Tanrı, dünyaya göre yoksul olanları[c] iman yoluyla zenginleşsinler[ç] ve Kendisini sevenlere vaat ettiği krallığın[d] mirasçıları olsunlar diye seçmedi mi? **6** Oysa sizler yoksulu aşağıladınız. Sizi ezip[e] mahkemelere sürükleyenler[f] zenginler değil mi? **7** Taşıdığınız[g] o onurlu isme küfredenler[h] onlar değil mi? **8** "Komşunu kendin gibi seveceksin"[ı] diyen ayetin ifade ettiği soylu kanuna*[i] uyuyorsanız çok iyi. **9** Fakat adam kayırmaya[j] devam ediyorsanız, günah işliyorsunuz ve suçlu olduğunuzu kanun[k] ortaya seriyor.

10 Bütün Kanuna uyup da bir yerde yanlışa düşen, Kanunun tümüne karşı suçlu olmuştur.[l] **11** Çünkü "Zina yapmayacaksın"[m] diyen Tanrı, "Adam öldürmeyeceksin"[n] de demiştir. O halde, zina yapmayıp adam öldürüyorsanız kanunu çiğnemiş oluyorsunuz. **12** Sizler, özgür bir toplumun kanunuyla yargılanacak kişiler gibi konuşmaya ve davranmaya devam edin.[o] **13** Merhamet etmeyene verilecek hüküm de merhametsiz olacaktır.[ö] Ancak, merhamet hüküm karşısında zafer sevinci yaşar.

14 Kardeşlerim, birisi imanı olduğunu söylüyorsa[p] fakat iyi işler yapmıyorsa,[r] ne yararı var?

BÖLÜM 1

a 2Ti 3:13; Tit 3:3
b Le 18:5; Tkr 7:11; 1Sa 15:22; Mt 7:21; Ro 10:5; 1Yh 3:7
c Lu 6:46; Yk 2:14
ç Me 19:7; Ro 8:2
d Tkr 30:14; Mt 7:24; Yhn 13:17
e Lu 11:28
f Lu 18:12
g Me 39:1; Öz 12:18; Öz 15:2; 1Pe 3:10
h Vh 3:17
ı Lu 18:14; Vh 3:16
i İş 1:16
j 1Ti 1:5
k İş 58:7
l Ey 29:13; İş 1:17; 1Ti 5:3
m Tkr 14:29; Tkr 27:19; Ey 29:12; Me 68:5
n Yk 4:4
o 1Ko 5:7; Vh 18:4

BÖLÜM 2

ö 1Ko 2:8
p Öz 24:23; Mt 22:16; 1Ti 5:21; Yk 3:17
r İb 10:25
s 1Ko 1:26
ş Le 19:15
t Ga 3:28

2. Sütun

a Tkr 1:17
b Lu 6:37
c Ga 2:10
ç Vh 2:9
d Lu 22:29
e Elç 13:50
f Elç 18:12
g Yhn 17:6
h İş 52:5; Lu 12:10
ı Le 19:18
i Mt 22:39; Ro 13:10
j Yk 2:1
k Le 19:15; Ga 3:19
l Le 4:2; Tkr 27:26; Ga 3:10
m Çk 20:14
n Tkr 5:17
o Yk 1:25

ö Öz 21:13; İş 3:11; Mt 5:7; Mt 6:15; Lu 6:36; **p** İb 11:1; **r** 1Se 1:3; Tit 3:8; Yk 1:25.

Yk 2:8* Sözcük anlamıyla, "kral kanununa"

Bu iman onu kurtarabilir mi?[a]
15 Eğer bir kardeş ya da kız kardeş giyecekten ve günlük yiyecekten yoksunsa,[b] **16** sizden biri onlara, "Haydi güle güle gidin, ısının, karnınızı doyurun" derse, fakat yaşamak için ihtiyacı olan şeyleri vermezse ne yararı var?[c] **17** Dolayısıyla, işlerden yoksun bir iman[ç] da aslında ölüdür.

18 Fakat biri şöyle diyebilir: "Senin imanın var, benim de işlerim var. Sen bana imanını işler olmaksızın göster, ben de sana imanımı işlerimle göstereyim."[d] **19** Sen Tanrı'nın tek olduğuna inanıyorsun, değil mi?[e] Çok iyi. Fakat buna cinler de inanıyor ve korkudan titriyorlar.[f] **20** Ey boş adam, işlerden yoksun böyle bir imanın yararsız olduğunu öğrenmek ister misin? **21** Babamız İbrahim,[g] oğlu İshak'ı sunak üzerinde sunduktan sonra, işleri sayesinde aklanmadı mı?[h] **22** Görüyorsun ki, onun imanına işleri eşlik etti ve işleri imanının tamamlayıcısı oldu.[ı] **23** Dolayısıyla, "İbrahim Yehova'ya iman etti ve doğru bir kişi sayıldı"[i] diyen ayet yerine geldi. Böylece ona "Yehova'nın dostu"[i] dendi.

24 Görüyorsunuz ki, bir insanın aklanması[k] için yalnızca iman yetmez,[l] işler[m] de gereklidir. **25** Aynı şekilde fahişe Rahab[n] da, gelen ulakları konukseverlikle kabul edip başka bir yoldan gönderdikten sonra, işleri sayesinde aklanmamış mıydı?[o] **26** Gerçekten de, ruhtan yoksun beden nasıl ölüyse,[ö] işlerden yoksun iman da öyle ölüdür.[p]

BÖLÜM 2

a 1Ko 13:2
b Ey 31:19
İş 58:7
Mt 25:36
Lu 3:11
c Tkr 15:7
1Yh 3:17
ç Mt 7:21
Ro 12:13
1Ti 5:4
İb 10:24
Yk 1:27
d Ga 5:6
Yk 3:13
e Tkr 6:4
f Mt 8:29
Lu 4:34
İb 10:27
İb 10:31
g Ro 9:8
h Ba 22:9
Ba 22:12
ı İb 11:17
i Ba 15:6
Ro 4:3
Ga 3:6
j 2Ta 20:7
İş 41:8
k Ro 4:5
l Ro 4:13
m Yhn 8:39
n Yş 2:1
o Yş 6:17
İb 11:31
ö Me 146:4
Vz 12:7
p Ro 10:10
Yk 2:17

2. Sütun

BÖLÜM 3

a İş 3:14
Lu 12:48
b 1Ko 12:29
Ef 4:11
c 1Kr 8:46
Öz 20:9
ç Mt 12:37
1Yh 1:8
d Yhn 8:46
e Me 32:9
f Öz 26:3
g Elç 27:40
h Me 12:4
ı Öz 16:27
Mt 12:36
i Me 39:1
Mt 15:11
Mt 15:18
Mr 7:23
j Ba 9:2
k Me 140:3
Öz 12:18
Öz 13:3
Öz 18:7
Ro 3:13
l Ml 2:10
m Me 34:1
Me 103:1
n Ba 1:26
Ba 5:1
o 2Sa 16:7

3 Bizim daha ağır bir hüküm giyeceğimizi bilerek,[a] çoğunuz öğretmen[b] olmayın kardeşlerim. **2** Çünkü hepimiz birçok kez hata yaparız.*[c] Konuşurken hataya düşmeyen kimse,[ç] bütün bedenine gem vurabilen kusursuz[d] biridir. **3** Bize itaat etmeleri için[e] atların ağzına gem[f] vurduğumuzda, bütün bedenlerini de kontrol altında tutmuş oluruz. **4** Güçlü rüzgârlarla yol alan kocaman gemilere bakın. Onlar bile, küçücük bir dümenle,[g] dümencinin gönlünün dilediği yere yönlendirilirler.

5 Benzer şekilde, dil de küçük bir organdır, fakat büyük laflar ederek böbürlenir.[h] Küçücük bir ateşin ne büyük bir orman yangını çıkarabileceğini düşünün! **6** Evet, dil bir ateştir.[ı] Dil bütün organlarımız arasında, başlı başına bir kötülük dünyasıdır. Çünkü dil bütün bedeni lekeler[i] ve insanın tüm hayatını* ateşe verir; kendisi de ateşini Hinnom Vadisinden# alır. **7** İnsanlar, yaban hayvanlarının, kuşların, sürünen hayvanların ve denizdeki canlıların her türünü ehlileştirebilir ve ehlileştirmiştir de.[j] **8** Fakat hiçbir insan dili ehlileştiremez. Öldürücü bir zehirle dolu olan dil, zapt edilemez bir zararlıdır.[k] **9** Onunla Babamız[ı] Yehova'ya[m] şükürler sunarız; ve yine onunla, Tanrı'ya benzer nitelikte yaratılmış[n] insanlara lanet oluruz.[o] **10** Dolayısıyla şükür ve lanet aynı ağızdan çıkar.

Yk 3:2* Sözcük anlamıyla, "tökezleriz" **6*** Ya da "hayatın çarkını" **6#** "Gehenna"; Ek 2'ye bakın.

Kardeşlerim, bu böyle sürüp
giderse doğru olmaz.[a] **11** Bir
su pınarının[b] aynı gözünden,
hem tatlı hem de acı su çıkar mı?
12 Kardeşlerim, incir ağacı zey-
tin ya da asma incir verebilir mi?[c]
Aynı şekilde tuzlu su da tatlı su
veremez.

13 Aranızda kim hikmetli ve
anlayışlı? İyi davranış tarzıyla,
hikmetten kaynaklanan yu-
muşak başlı işleriyle[ç] bunu
ortaya koysun. **14** Ancak, yü-
reklerinizde şiddetli bir kıskanç-
lık[d] ve kavgacılık[e] varsa, boşuna
övünmeyin[f] ve hakikatin karşı-
sında yalancı[g] duruma düşme-
yin. **15** Bu, yukarıdan gelen
hikmet değildir;[h] dünyevi,[ı] bede-
ni, şeytani[i] hikmettir. **16** Nere-
de kıskançlık[j] ve kavgacılık var-
sa, karışıklık ve her kötü şey de
oradadır.[k]

17 Fakat yukarıdan gelen hik-
met,[l] her şeyden önce saf
ve temizdir;[m] ayrıca barışçı-
dır,*[n] makuldür,[o] itaate hazır-
dır, merhametle ve iyi meyveler-
le doludur,[ö] ayrımcılık yapmaz,[p]
ikiyüzlü değildir.[r] **18** Üstelik,
doğruluk[s] meyvesinin[ş] tohumu
barışçı[t] kimseler tarafından, hu-
zur ortamında ekilir.[u]

4 Aranızdaki savaşlar, kavga-
lar nereden kaynaklanı-
yor?[ü] Bedeninizde sürekli çatı-
şan güçlü arzulardan değil mi?[v]
2 Siz arzu ediyorsunuz, ancak
elde edemiyorsunuz. Katletme-
ye,[y] kıskançlıkla arzulamaya[z] de-
vam ediyorsunuz, fakat yine elde
edemiyorsunuz. Kavga etmeye,[a]
savaşmaya devam ediyorsunuz.

Yk 3:17* Ya da "barış için uğraşır"

BÖLÜM 3

a Ef 4:29
b Vh 21:6
c Mt 7:16
ç Mt 7:24
Ga 6:4
Yk 2:18
d Ro 13:13
1Ko 3:3
e Ef 4:31
f 1Ko 13:4
g 1Yh 2:21
h 1Ko 2:7
ı Ro 1:28
1Ko 2:14
Flp 3:19
i 1Ti 4:1
j Öz 14:30
k Ga 5:20
l 1Ko 2:6
m Ro 12:9
1Ti 5:2
n 2Ko 13:11
1Se 5:13
1Pe 3:11
2Pe 3:14
o 1Ti 3:3
Tit 3:2
ö Ga 5:22
p Yk 2:9
r 1Pe 1:22
s Öz 11:18
İş 32:17
ş Flp 1:11
t Mt 5:9
1Pe 3:11
u İb 12:11

BÖLÜM 4

ü Yk 3:14
v Ro 7:23
Ga 5:17
1Pe 2:11
y 1Yh 3:15
z Kl 3:5
a Mt 5:22
Yk 3:16

2. Sütun

a Mi 3:4
1Yh 3:22
b İş 1:15
Zk 7:13
c He 16:15
ç 2Ta 19:2
Yhn 15:19
Yhn 17:14
1Yh 5:19
d Lu 6:26
Ga 1:10
e Yhn 18:36
Ro 8:7
1Yh 2:15
f Ba 8:21
g Yhn 1:16
h Me 138:6
İş 2:11
ı Öz 3:34
1Pe 5:5

Elde edemiyorsunuz, çünkü Tan-
rı'dan istemiyorsunuz. **3** İsti-
yorsunuz, fakat elde edemiyor-
sunuz; çünkü beden arzularını
doyurmak için,[a] yanlış bir amaç-
la istiyorsunuz.[b]

4 Siz zina yapanlar,[c] şunu bil-
miyor musunuz? Dünyayla dost-
luk, Tanrı'yla düşmanlık anlamı-
na gelir.[ç] Öyleyse kim bu
dünyanın dostu olmak isterse,[d]
kendini Tanrı'ya düşman eder.[e]
5 "İçimizde yer etmiş olan haset
ruhu[f] durmadan farklı özlemler
duyuyor" diyen ayet, sizce bunu
boşuna mı söylüyor? **6** Ancak,
Tanrı'nın bize gösterdiği lütuf
daha büyüktür.[g] Çünkü şöyle ya-
zılıdır: "Tanrı kibirlilere karşıdır,[h]
fakat alçakgönüllülere lütuf gös-
terir."[ı]

7 Öyleyse Tanrı'ya boyun
eğin,[i] fakat İblis'e karşı koyun,[j]
sizden kaçacaktır.[k] **8** Tanrı'ya
yaklaşın, size yaklaşacaktır.[l] Siz
günahkârlar, ellerinizi temizle-
yin;[m] siz kararsızlar[n] yüreklerini-
zi arındırın.[o] **9** Kederlenin, yas
tutun ve ağlayın.[ö] Gülüşünüz
yasa, sevinciniz hüzne dönüş-
sün.[p] **10** Yehova'nın önünde
kendinizi alçaltın,[r] O sizi yüksel-
tecektir.[s]

11 Birbiriniz aleyhinde ko-
nuşmayı bırakın kardeşlerim.[s]
Kardeşinin aleyhinde konuşan
ya da onu yargılayan,[t] kanun
aleyhinde konuşmuş ve kanunu
yargılamış olur. Eğer siz kanunu
yargılıyorsanız, kanunun uygu-
layıcısı değil hâkimi olursunuz.[u]

i Ro 10:3; İb 12:9; 1Pe 2:17; **j** Ef 4:27; Ef 6:11; **k** Mt 4:10; Mt 4:11; Lu 4:13; **l** İş 44:22; İş 55:6; **m** İş 1:16; **n** Yk 1:8; **o** 1Yh 3:3; **ö** Yo 2:12; **p** Lu 6:25; Yh 3:17; **r** 2Ta 7:14; 2Ta 33:13; Me 34:15; Zk 4:10; 1Pe 3:12; **s** Öz 29:23; Mt 23:12; **ş** Le 19:16; Öz 17:9; **t** Lu 6:37; **u** Mt 7:1.

12 Kanun koyucu ve hâkim tektir.[a] O, kurtarma ve yok etme gücüne sahiptir.[b] Ya sen, kim oluyorsun da komşunu yargılıyorsun?[c]

13 "Bugün ya da yarın şu şehre gideceğiz, orada bir yıl geçireceğiz, iş yapıp para kazanacağız"[ç] diyen sizler, **14** yarın başınıza ne geleceğini bilemezsiniz.[d] Sizler, kısa bir süre belirip kaybolan buğu gibisiniz.[e] **15** Böyle diyeceğinize, "Yehova isterse[f] yaşarız, şunu ya da bunu yaparız"[g] demelisiniz. **16** Oysa siz kendinizi bir şey sanarak gururlanıyorsunuz.[h] Böyle her gurur kötüdür. **17** Öyleyse, kim doğru olanı yapmayı bilir de yapmazsa,[ı] günah işlemiş[i] olur.

5 Ey zenginler,[j] şimdi gelin de, düşeceğiniz sefaletten[k] ötürü ağlayın, feryat edin. **2** Servetiniz çürümüş ve giysilerinizi güve yemiş.[l] **3** Altınınızı ve gümüşünüzü pas yiyip bitirmiş. Onların pası aleyhinize tanıklık edecek ve etinizi kemirecek. Son günlerde[m] biriktirdiklerinizin[n] ateşten farkı yok.[o] **4** Bakın, tarlalarınızı biçen işçilerin hakkı olan,[ö] fakat sizin alıkoyduğunuz ücret, onlar adına haykırıyor[p] ve yardım istiyor. Bu orakçıların feryadı,[r] göklerin* hâkimi Yehova'nın kulağına dek geldi.[s] **5** Sizler dünyada lüks içinde yaşadınız, zevk ve sefa sürdünüz.[ş] Kesim gününe kadar kendinizi besiye çektiniz ve yürekleriniz yağ bağladı.[t] **6** Sizler doğruluktan ayrılmayan insanı mahkûm ettiniz, katlettiniz. O size karşı değil mi sanıyorsunuz?[a]

7 Öyleyse, Efendimizin hazır bulunacağı[b] zamana dek sabredin kardeşlerim. Bakın, ilk yağmurlar ve son yağmurlar yağana dek,[c] çiftçi toprağın değerli ürününü nasıl sabırla bekler. **8** Siz de sabredin.[ç] Yüreklerinizi kararlı kılın, çünkü Efendimizin hazır bulunuşu yakındır.[d]

9 Kardeşlerim, birbirinize karşı oflayıp puflamayın ki, hüküm giymeyesiniz.[e] Bakın, Hâkim kapılarda duruyor.[f] **10** Kardeşlerim, Yehova adına konuşan[g] peygamberleri,[h] sıkıntı çekmek[ı] ve sabretmek[i] konusunda örnek alın.[j] **11** Bakın, sıkıntıya tahammül edenlerin mutlu olduğunu söylüyoruz.[k] Eyüp'ün tahammülünü[l] işittiniz ve Yehova'nın belirlediği sonucu gördünüz.[m] Yehova çok şefkatli ve merhametlidir.[n]

12 Her şeyden önce kardeşlerim, artık yemin etmeyi bırakın. Evet, ne göklerin, ne yerin, ne de başka bir şeyin adıyla ant için.[o] *Evet* dediyseniz, Evet olsun, *Hayır* dediyseniz, Hayır olsun. Böylece, Tanrı sizi mahkûm etmesin.[ö]

13 İçinizde sıkıntı çeken biri mi var? Dua etmeyi sürdürsün.[p] Birinin keyfi yerinde mi? İlahiler söylesin.[r] **14** İçinizden biri hasta mı?[s] Cemaatin ihtiyarlarını[ş] çağırsın, ona Yehova'nın adıyla yağ sürüp[t] kendisi için dua etsinler. **15** İmanla edilen dua, rahatsızlığı olan kişiyi iyileştirecek[u] ve Yehova

BÖLÜM 4

a İş 33:22
b Mt 10:28
Yhd 15
c Ro 14:4
ç Öz 27:1
Lu 12:18
d Ey 14:1
Me 39:6
Vz 6:12
e Me 102:3
1Pe 1:24
f Me 40:8
Me 143:10
Yhn 4:34
Elç 18:21
g Me 34:2
İb 6:3
h Me 52:7
İş 47:10
ı Lu 12:47
i Yhn 9:41
Yhn 15:22

BÖLÜM 5

j Öz 11:28
k Lu 6:24
Lu 18:25
l Ey 13:28
Mt 6:19
Lu 12:33
m He 7:19
n Ro 2:5
o İş 30:27
ö Le 19:13
Yr 22:13
Ml 3:5
p Tkr 24:15
r Me 9:12
Lu 18:7
s İş 5:9
ş İş 22:13
Ams 6:4
Lu 16:25
1Ti 5:6
t Yr 12:3

2. Sütun

a Öz 3:34
b Mt 24:3
c Tkr 11:14
Yr 5:24
Yo 2:23
Zk 10:1
ç İb 6:12
d 1Se 3:13
e 1Ko 4:5
f Vh 3:20
g 2Ta 36:16
h İb 11:39
ı Mt 5:12
i İb 6:12
j 1Ko 10:11
k Me 84:12
Yk 1:4
l Ey 1:21
m Ey 42:10
n Me 103:8
Lu 6:36
o Le 19:12
Mt 5:34

Yk 5:4* Sözcük anlamıyla, "gökteki orduların" ya da "gökteki kuvvetlerin"

ö Mt 5:37; 2Ko 1:17; 1Ti 1:10; **p** Me 50:15; **r** Kl 3:16; **s** Mr 6:13; **ş** Elç 20:28; Elç 20:35; 1Pe 5:2; **t** Me 141:5; İş 61:3; Lu 10:34; **u** Flp 1:19.

onu ayağa kaldıracaktır.[a] Aynı zamanda, günahlar işlemişse bağışlanacaktır.[b]

16 Bu nedenle, birbirinize günahlarınızı açıkça itiraf edin[c] ve birbiriniz için dua edin ki iyileşesiniz.[ç] Doğru bir insanın yakarışı etkili sonuçlar verir.[d] **17** İlya da bizim gibi, duygulara sahip bir insandı.[e] Yine de, yağmur yağmasın diye dua ettiğinde,[f] toprağa üç yıl altı ay yağmur düşmedi.

BÖLÜM 5

a Ho 6:1
Ho 13:14
b İş 33:24
Mt 9:2
c 2Sa 12:13
Me 32:5
Öz 28:13
1Yh 1:9
ç Tkr 9:18
Yhn 9:31
d 1Sa 12:18
1Kr 13:6
e Elç 14:15
f 1Kr 17:1

18 Tekrar dua edince, göklerden yağmur yağdı ve toprak ürün verdi.[a]

19 Kardeşlerim, aranızdan biri hakikat yolundan saparsa ve başka biri onu geri döndürürse,[b] **20** bilin ki, günahkârı yanlış yolundan döndüren[c] onun canını ölümden kurtarmış[ç] ve birçok günahı örtmüş olacaktır.[d]

2. Sütun **a** 1Kr 18:42; 1Kr 18:45; **b** Mt 18:15; **c** Ga 6:1; **ç** Me 56:13; Me 116:8; **d** 1Ti 4:16.

PETRUS'UN

BİRİNCİ MEKTUBU

1 İsa Mesih'in elçisi Petrus'tan,[a] Pontus, Galatya, Kapadokya,[b] Asya ve Bitinya eyaletlerine dağılmış,[c] gurbet hayatı yaşayan[ç] seçilmiş kimselere;[d] **2** Babamız Tanrı'nın[e] öngörüsüyle, itaatli olmanız ve İsa Mesih'in kanının[f] serpilmesi[g] için ruhla kutsal kılınarak[h] seçilen sizler,

Sahip olduğunuz lütuf ve barış daha da artsın.[ı]

3 Efendimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babasına şükürler olsun![i] Büyük merhametinden dolayı, İsa Mesih'in ölüyken diriltilmesiyle,[j] bizim yeniden doğmamızı[k] ve yaşayan bir ümide[l] kavuşmamızı sağladı. **4** Böylece bozulmaz, lekesiz ve hiç solmayacak bir miras verdi.[m] Bu miras göklerde sizin için saklanmıştır.[n] **5** Sizler, son dönemde ortaya çıkmaya[o] hazır olan[ö] bir kurtuluşa[p] erişmek üzere, imanınız[r] sayesinde ve Tanrı'nın gücüyle korunmaktasınız. **6** Bu nedenle, şu anda çeşitli sınavlar yüzünden kısa bir süre kederlenmeniz gerekmiş olsa bile, büyük bir sevinç içindesiniz.[a] **7** Çünkü, sınanmış olan imanınız,[b] İsa Mesih ortaya çıktığında[c] size övgü, onur ve saygı kazandıracak; ve böyle bir iman, ateşten geçirilerek arıtıldığı halde yok olup giden altından[ç] çok daha değerlidir. **8** Sizler, kendisini hiç görmemiş olmanıza rağmen seviyorsunuz.[d] Onu şu anda görmüyor olsanız da, ona iman ediyorsunuz ve sözlerle anlatılmaz, yüce bir sevinç duyuyorsunuz. **9** Çünkü imanınızın sonucuna, canlarınızın kurtuluşuna erişiyorsunuz.[e]

10 Sizin için amaçlanan lütfu[f] önceden bildirmiş[g] olan pey-

BÖLÜM 1

a Mt 10:2
b Elç 2:9
c Yk 1:1
ç Yhn 15:19
İb 11:13
d Ro 1:7
e Ro 8:29
f Le 17:11
1Pe 1:19
g Le 6:27
İb 12:24
h 2Se 2:13
ı 2Pe 1:2
i 2Ko 1:3
j 1Ko 15:20
k 1Ko 15:44
1Pe 1:23
l Vh 20:6
m 1Ko 15:53
2Ti 1:10
1Pe 5:4
n Yhn 14:2
Ef 1:14
Kl 1:5
2Ti 4:8
o 1Pe 1:7
ö Mt 24:30
p İb 9:28
r 1Ko 2:5

2. Sütun

a 2Ko 4:17
2Ti 3:12
b Tkr 8:16
Yk 1:3
c 2Se 1:7
ç Öz 17:3

d Yhn 20:29; **e** Ro 6:22; **f** Me 84:11; **g** Da 2:44; Hg 2:7; Zk 6:12.

gamberler, bu kurtuluş hakkında gayretli bir inceleme ve titiz bir araştırma[a] yapmışlardı. **11** Onlardaki ruh,[b] Mesih'in çekeceği acıları[c] ve ardından gelecek muhteşem şeyleri[ç] önceden bildirdiğinde,[d] bu ruhun Mesih' le ilgili olarak[e] hangi döneme ve hangi ortama işaret ettiğini araştırmaya[f] devam ettiler. **12** Aslında, kendilerine değil[g] size hizmet ettikleri onlara açıklanmıştı; çünkü gökten gönderilen kutsal ruhla[h] size iyi haberi bildirenlerin şu anda anlattığı şeyleri[ı] onlar sağlamıştı. Bunlar meleklerin de yakından bakmayı arzu ettiği şeylerdir.[i]

13 Öyleyse, zihninizi toplayıp faaliyete hazırlanın,[j] her zaman aklı başında davranın;[k] İsa Mesih ortaya çıktığında[l] kavuşacağınız lütfa ümit bağlayın.[m] **14** Söz dinleyen çocuklar olarak, daha önce bilgisizken beslediğiniz arzuların etkisiyle şekillenmeyi bırakın.[n] **15** Sizi çağıran kutsal olduğu gibi, siz de tüm davranışlarınızla kutsal olun.[o] **16** Çünkü şöyle yazılmıştır: "Sizler kutsal olacaksınız, çünkü Ben kutsalım."[ö]

17 Ayrıca, mademki herkesi kendi yaptıklarına göre taraf tutmadan[p] yargılayan Babaya yakarıyorsunuz, gurbetteki günlerinizi[r] Tanrı korkusuyla[s] geçirin. **18** Çünkü siz de bilirsiniz ki, atalarınızdan kalma boş yaşam tarzından kurtuluşunuz,[ş] altın, gümüş gibi geçici şeyler sayesinde değil,[t] **19** kusursuz ve lekesiz bir kuzu[u] gibi olan Mesih'in[ü] değerli kanı sayesinde[v] gerçekleşti. **20** Gerçi o, Tanrı'nın öngörüsüyle dünyanın kuruluşundan önce[a] seçilmişti, fakat sizin uğrunuza devirlerin sonunda ortaya çıktı.[b] **21** Sizler ki, onu ölüyken dirilten[c] ve yücelten[ç] Tanrı'ya, yine onun aracılığıyla inandınız;[d] öyleyse, Tanrı'ya iman edip ümit bağlayın.[e]

22 Sizler, hakikat sözüne itaat ederek arındınız,*[f] bunun sonucunda ikiyüzlülükten uzak kardeş sevgisine,[g] birbirinize karşı yürekten gelen güçlü bir sevgiye[h] sahip oldunuz. **23** Sizler, yaşayan ve ölümsüz[ı] olan Tanrı'nın sözü[i] sayesinde ve çürüyüp gitmeyen[j] kalıcı[k] tohum[l] aracılığıyla yeniden doğdunuz.[m] **24** Çünkü, "Bütün insanlar kır otu gibidir ve bütün güzellikleri otun çiçeği gibidir;[n] ot kurur, çiçek solar,[o] **25** fakat Yehova'nın* sözü sonsuza dek kalır."[ö] Evet, size iyi haber olarak bildirilen,[p] işte bu "söz"dür.[r]

2 Öyleyse, her kötülüğü,[s] hilekârlığı, ikiyüzlülüğü, kıskançlığı ve çekiştiriciliği üzerinizden sıyırıp atın;[ş] **2** yeni doğmuş bebekler gibi,[t] kutsal sözdeki saf süte[u] özlem geliştirin ki, onunla büyüyüp gelişerek kurtuluşa erişesiniz.[ü] **3** Çünkü siz Efendimizin iyiliğini tattınız.[v]

4 Siz ona, insanların[y] reddettiği,[z] fakat Tanrı'nın seçtiği[a] ve

BÖLÜM 1
a Mt 13:17
b 2Sa 23:2
c İş 53:5
İb 11:26
ç İş 65:17
İş 66:11
d Vh 19:10
e Da 9:25
f Da 12:4
g İb 11:39
h Yhn 15:26
Elç 2:4
ı Da 9:24
Elç 2:14
i Ef 3:10
j Lu 12:35
k Ef 5:17
1Pe 4:7
l 1Ko 1:7
m Elç 15:11
n Ro 12:2
o Tkr 28:9
İş 62:12
Ro 12:1
İb 12:14
ö Le 11:44
Le 19:2
Le 20:26
Tkr 23:14
p Tkr 10:17
r İb 11:13
s 2Ko 7:1
ş 1Ko 6:20
t İş 52:3
u Çk 12:5
Le 22:20
Yhn 1:29
ü 1Ko 5:7
v İş 53:12
İb 9:14

2. Sütun
a Yhn 17:5
Ef 1:4
b Kl 1:26
Tit 1:3
c Elç 2:24
ç İb 2:9
d Yhn 14:6
e Ro 15:13
f Elç 15:9
g Ro 12:9
1Yh 3:1
1Yh 3:17
h 1Ti 1:5
ı Da 6:26
i Yhn 6:63
İb 4:12
Yk 1:18
j 1Ko 15:50
k 1Ko 15:42
l Yhn 3:6
m Yhn 3:3
2Ko 5:17
1Pe 1:3
1Yh 3:9
n Me 90:5
Me 103:15
İş 40:6

o İş 40:7; İş 51:12; **ö** İş 40:8; **p** Tit 1:3; **r** 2Pe 1:19; **BÖLÜM 2** **s** İş 1:16; Ga 5:16; Yk 1:21; **ş** Ga 5:21; Ef 4:22; **t** Mr 10:15; **u** İb 5:12; **ü** 2Ti 3:15; **v** Me 34:8; **y** Yhn 19:15; **z** Me 118:22; İş 53:3; Mt 21:42; Elç 4:11; **a** İş 42:1.

1Pe 1:22* Sözcük anlamıyla, "canlarınızı arıttınız"; Ek 3'e bakın. **25*** Ek 1'e bakın.

değer verdiği o canlı taşa[a] yaklaşıyorsunuz. **5** Böylece kendiniz de canlı taşlar olarak, İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'yı memnun eden[b] ruhi kurbanlar[c] sunan kutsal bir kâhinler topluluğu olmak üzere, ruhi bir yapı[ç] oluşturuyorsunuz. **6** Çünkü Kutsal Yazılarda şöyle deniyor: "İşte, Ben Sion'a seçme, değerli bir temel taşı, bir köşe taşı koyuyorum. Ona iman eden asla hayal kırıklığına uğramayacak."[d]

7 Bu nedenle, o sizin için değerlidir, çünkü iman ediyorsunuz; fakat iman etmeyenler için, "Yapı ustalarının reddettiği bu taş,[e] köşenin baş taşı"[f] **8** ve onları "tökezleten bir taş, sendeleten bir kaya"[g] olmuştur. Bunlar tökezliyorlar, çünkü Söze itaat etmiyorlar. Böyleleri için belirlenmiş olan son budur.[h] **9** Fakat siz, "Seçilmiş soy, kraliyet kâhinliği, kutsal millet,[ı] Tanrı'nın özel halkısınız."[i] Çünkü sizi karanlıktan Kendi muhteşem ışığına çağıranın[j] "üstün niteliklerini her yerde bildirmek"[k] üzere seçildiniz. **10** Çünkü daha önce bir toplum değildiniz, şimdi Tanrı'nın toplumusunuz;[l] merhamet görmüş değildiniz, şimdi merhamet görüyorsunuz.[m]

11 Sevgili kardeşlerim, gurbette misafir ve yabancı[n] olarak yaşayan sizlerin, beden arzularından[o] kaçınmanızı rica ediyorum. Çünkü canınıza karşı savaşanlar bu arzulardır.[ö] **12** Dünyadaki milletler arasında iyi yaşayışınızı sürdürün ki,[p] sizi kötülük yapmakla suçladıkları konularda iyi davranışlarınızı görerek,[a] denetleme gününde[b] Tanrı'yı yüceltsinler.

13 Efendimizin hakkı için, insan yapısı her idari düzene[c] boyun eğin.[ç] Gerek başınızdaki bir krala,[d] **14** gerek onun tarafından, kötülük yapanları cezalandırmak ve iyilik yapanları övmek üzere[e] gönderilmiş valilere, böyle davranın. **15** Çünkü Tanrı'nın isteği, bilgisizce konuşan mantıksız insanların ağzını iyi davranışlarınızla kapatmanızdır.[f] **16** Özgür insanlar gibi olun;[g] ancak sahip olduğunuz özgürlüğü kötülüğe kılıf olarak değil,[h] Tanrı'nın kulları[ı] olarak değerlendirin. **17** Her tür insanı sayın,[i] bütün kardeşler topluluğunu sevin,[j] Tanrı'dan korkun,[k] krala saygı duyun.[l]

18 Ev hizmeti görenler, efendilerine saygıda kusur etmeden[m] boyun eğsinler;[n] sadece iyi ve makul olanlara değil, memnun edilmesi zor olanlara da böyle davransınlar. **19** Çünkü bir kimse, Tanrı önünde rahat bir vicdana sahip olmak istediği için üzücü durumlara katlanıyor ve haksız yere acı çekiyorsa, bu makbuldür.[o] **20** Günah işlediğiniz için dayak yerseniz, buna katlanmanın ne değeri olur?[ö] Fakat iyi olanı yaparken sıkıntı çeker[p] ve buna katlanırsanız, bu Tanrı'yı memnun eder.[r]

21 Aslında siz böyle bir yaşayış için çağrıldınız. Çünkü Mesih de sizin uğrunuzda acı çekti[s] ve onun adımlarını izleyebilesiniz diye size bir örnek bırak-

BÖLÜM 2

a 1Ko 10:4
b Ro 12:1
c İş 56:7
İb 13:15
ç Ef 2:21
d İş 28:16
e Me 69:8
İş 53:3
Lu 20:17
Elç 4:11
f Me 118:22
Mt 21:42
g İş 8:14
1Ko 10:4
h Ro 9:22
ı Çk 19:6
İş 66:8
Vh 5:10
Vh 20:6
i Çk 19:5
Tkr 7:6
Tkr 10:15
Ams 3:2
Ml 3:17
j İş 51:4
İş 60:2
Ef 5:8
Kl 1:13
k İş 43:21
İş 61:6
l Ho 1:10
Elç 15:14
Ro 9:25
m İş 65:1
Ho 2:23
n Le 25:23
Me 39:12
o Ro 8:5
Ga 5:24
Yk 4:1
ö Ga 5:17
p Ro 12:17
2Ko 8:21
1Ti 3:7

2. Sütun

a Mt 5:16
Yk 3:13
b Mt 25:32
Lu 19:44
Elç 17:31
c Ef 6:5
ç Ro 13:1
Tit 3:1
d 1Pe 2:17
e Ro 13:3
f Tit 2:8
g Ga 5:1
h Ga 5:13
ı 1Ko 7:22
i Le 19:32
Ro 12:10
Ro 13:7
Ga 3:28
j 1Yh 2:10
1Yh 4:21
k Ne 5:15
Me 111:10
Öz 8:13
2Ko 7:1
l Öz 24:21
m 1Ti 6:1

n Ef 6:5; Kl 3:22; Tit 2:9; **o** Ro 13:5; **ö** 1Pe 4:15; **p** Elç 5:41; 1Pe 3:14; 1Pe 4:14; **r** Mt 5:10; **s** 1Pe 3:18.

tı.[a] **22** O hiçbir günah işlemedi,[b] ağzından hiçbir hileli söz çıkmadı.[c] **23** Hakaret gördüğünde[ç] hakaretle karşılık vermedi.[d] Acı çektiğinde[e] kimseyi tehdit etmeye kalkışmadı; tersine kendisini, adil şekilde yargılayanın ellerine bıraktı.[f] **24** O, günahlarımızı direk* üzerinde,[g] kendi bedeninde taşıdı.[h] Bunu, biz günahlarımızdan kurtulup[ı] doğru bir yaşama başlayabilelim diye yaptı. Böylece, "Sizler onun bereleriyle şifa buldunuz."[i] **25** Çünkü yoldan sapmış koyunlar gibiydiniz;[j] fakat şimdi, canlarınızın çobanına[k] ve gözetmenine geri döndünüz.

3 Aynı şekilde[l] siz kadınlar da kocalarınıza istekle boyun eğin ki,[m] Söze itaatsiz olanlar,[n] sizin davranışlarınızla,[o] söz söylenmeden kazanılabilsin.[ö] **2** Çünkü onlar derin saygınızı ve iffetli yaşayışınızı göreceklerdir.[p] **3** Sizin süsünüz, saç örgüleri,[r] altın takılar[s] ya da elbiselerle, dış görünüşte değil, **4** yüreğinizdeki gizli insanda[ş] olsun; çünkü onun bozulmayan giysisi,[t] Tanrı'nın gözünde çok değerli olan sakin ve yumuşak başlı ruhtur.[u] **5** Geçmişte, Tanrı'ya ümit bağlamış kutsal kadınlar da kocalarına istekle boyun eğerek kendilerini süslerlerdi. **6** Sara, İbrahim'e "efendi" diye hitap eder,[ü] onun sözünü dinlerdi. Sizler de iyi olanı yaparak ve hiçbir şeyin sizi dehşete düşürmesine izin vermeyerek[v] onun çocukları olursunuz.

7 Ey kocalar, aynı şekilde[a] siz de onlarla beraberliğinizde bilgiye göre davranın.[b] Tanrı'nın lütfettiği aynı yaşam armağanının mirasçıları olduğunuzdan,[c] daha narin bir kap gibi olan kadına değer verin ki,[ç] dualarınız bir engelle karşılaşmasın.[d]

8 Dolayısıyla hepiniz, kardeş sevgisiyle, derin bir şefkatle,[e] alçakgönüllülükle[f] davranarak, birbirinize duygudaş olarak, aynı düşünüşte olun.[g] **9** Kötülüğe kötülükle,[h] hakarete hakaretle değil,[ı] iyi sözlerle karşılık verin.[i] Çünkü siz bir nimeti miras almak üzere bu yola davet edildiniz.

10 "Hayatı seven ve güzel günler görmek isteyen,[j] dilini[k] kötülükten ve dudaklarını hileli sözlerden sakınsın.[l] **11** Kötü olandan yüz çevirsin[m] ve iyi olanı yapsın; barışı arayıp onun peşinden koşsun.[n] **12** Çünkü Yehova'nın gözleri[o] doğruların üzerindedir ve kulakları onların yakarışına açıktır.[ö] Fakat Yehova kötü şeyler yapanlardan yüz çevirir."[p]

13 Gerçekten de, iyi olanı yapmakta gayretli olursanız, size kim zarar verebilir?[r] **14** Doğruluk uğruna acı çekmek zorunda kalsanız bile mutlu olacaksınız.[s] Onların korktuğundan siz korkmayın[ş] ve telaşa kapılmayın.[t] **15** Yüreklerinizde Mesih'e kutsal Efendiniz olarak yer verin.[u] Beslediğiniz ümidin nedenini soran herkesin önünde savunma yapmaya daima hazır

BÖLÜM 2

a Mt 16:24 Yhn 13:15
b Yhn 8:46 İb 4:15
c İş 53:9
ç Mt 27:39
d İş 53:7 Ro 12:21
e İb 5:8
f Yr 11:20 Yhn 8:50 Ro 4:24
g Flp 2:8
h Le 16:21 2Ko 5:21
ı İş 53:12
i İş 53:5
j İş 53:6
k Me 23:1 İş 40:11

BÖLÜM 3

l 1Pe 2:21
m Ro 7:2 1Ko 11:3 1Ko 14:34 Ef 5:22
n Ro 10:16
o 1Ko 7:16
ö Öz 11:30
p 1Pe 2:12
r 1Ti 2:9
s Öz 11:22
ş Ro 7:22 Ef 3:16
t 2Ko 4:16 Ef 4:24 Kl 3:10
u Öz 25:28 Kl 3:12
ü Ba 18:12 Ef 5:33
v Öz 3:25 Flp 1:28

2. Sütun

a 1Pe 2:21
b 1Ko 7:3
c Ga 3:28
ç Ef 5:25
d Ağ 3:44
e Ro 12:10 Kl 3:12
f Ro 15:5
g 1Ko 1:10 Flp 2:2
h Ro 12:17 1Se 5:15
ı 1Pe 2:23
i Ro 12:14 1Ko 4:12
j Me 34:12
k Yk 3:8
l Me 34:13 1Ti 3:11
m Öz 8:13
n Me 34:14 1Se 5:13 Yk 3:17 3Yh 11

o 1Yh 3:22; **ö** Me 34:15; **p** Me 34:16; **r** Da 6:5; Ro 13:3; **s** Mt 5:12; Elç 5:41; 1Pe 2:19; **ş** İş 8:12; **t** Mt 10:28; **u** 1Ko 1:2.

1Pe 2:24* Ek 17'ye bakın.

olun.[a] Fakat bunu yumuşak başlı bir tutumla[b] ve derin saygıyla yapın.

16 Rahat bir vicdanınız olsun ki,[c] Mesih yolundaki temiz yaşayışınızı küçümseyerek aleyhinizde konuşanlar,[ç] sözlerinden utansınlar.[d] **17** Eğer Tanrı'nın isteğiyse, iyi olanı yaptığınızdan dolayı acı çekmeniz,[e] kötü olanı yaptığınızdan dolayı acı çekmenizden iyidir.[f] **18** Nitekim, doğru bir kişi olan Mesih de, doğru olmayanlar uğrunda,[g] günahlardan dolayı, yalnızca bir kez öldü.[h] O sizi Tanrı'ya yöneltebilsin[ı] diye insan olarak öldürüldü,[i] fakat ruh olarak hayata getirildi.[j] **19** Böylece gidip zindandaki ruhlara[k] da duyuruda bulundu. **20** O ruhlar ki, bir zamanlar, Nuh'un döneminde gemi inşa edildiği sırada,[l] Tanrı sabırla beklerken[m] itaatsiz olmuşlardı.[n] Ve o sularda, ancak gemideki birkaç kişi kurtulmuştu;[o] onlar yalnızca sekiz candı.

21 Bunun karşılığı olarak şimdi de vaftiz vardır; (bu, bedenin kirden arındırılması değil, Tanrı önünde rahat bir vicdan dileğidir)[ö] ve İsa Mesih'in dirilişi[p] sayesinde sizi kurtarıyor.[r] **22** Kendisi göğe gitmiştir ve şimdi Tanrı'nın sağındadır;[s] melekler,[ş] makamlar ve iktidarlar ona boyun eğdirilmiştir.[t]

4 Mesih insan olarak acı çektiğine göre,[u] siz de aynı zihniyetle kendinizi mücadeleye hazırlayın.[ü] Çünkü acılar çekmiş insan günahları bırakmıştır;[v] **2** böylelikle, kalan ömrünü,[y] insanların arzularını değil Tanrı'nın isteğini yerine getirmek için sürdürebilir.[a] **3** Çünkü siz milletlerin yolundan gitmek üzere[b] geçmişte yeterince zaman harcadınız;[c] o zamanlar, edepsiz davranışların,*[ç] ihtirasların, ölçüsüzce içilen şarabın,[d] çılgın eğlencelerin, içki âlemlerinin, iğrenç putperestliklerin peşindeydiniz.[e] **4** Sizin artık bu yolda onlarla aynı sefahat batağına[f] koşmamanıza şaşırıp hakkınızda aşağılayıcı şekilde konuşuyorlar.[g] **5** Fakat bu insanlar, yaşayanları ve ölüleri yargılamaya[h] hazır olan kişiye[ı] hesap verecekler. **6** Aslında, insanların bakış açısından dış görünüşe göre[i] mahkûm edilseler de, Tanrı'nın bakış açısından ruhi[j] anlamda yaşasınlar diye ölülere de iyi haber bildirildi.[k]

7 Fakat her şeyin sonu yakındır.[l] Bu nedenle, sağduyulu olun,[m] dua etmek konusunda uyanık olun.[n] **8** Her şeyden önce, birbirinize sevginiz güçlü olsun,[o] çünkü sevgi birçok günahı örter.[ö] **9** Yakınıp söylenmeden birbirinize konukseverlik gösterin.[p] **10** Herkes, aldığı armağan ölçüsünde, Tanrı'nın çeşitli yollarla görülen lütfunun iyi kâhyaları olarak elindekini birbirine hizmet etmekte kullansın.[r] **11** Konuşan, Tanrı'nın kutsal bildirilerini[s] aktarır gibi

BÖLÜM 3

a Kl 4:6
b Öz 15:1
1Ti 6:11
2Ti 2:25
Tit 3:2
c Elç 23:1
Elç 24:16
1Ti 1:5
1Ti 1:19
1Ti 3:9
ç Ro 12:21
1Pe 2:12
d Tit 2:8
e 2Ko 1:7
Kl 1:24
1Pe 4:12
f Elç 5:9
1Pe 4:15
g Ro 5:6
h İş 53:6
İb 9:28
ı 2Ko 5:18
i 1Ko 15:50
Kl 1:22
j 1Ti 3:16
k Lu 8:31
2Pe 2:4
Yhd 6
l Ba 6:14
m Ba 6:3
n Ba 6:2
o Ba 7:23
ö İb 9:9
İb 9:14
İb 10:2
İb 10:22
p Ro 6:4
r Kl 2:12
s Me 110:1
Elç 7:55
İb 10:12
ş İb 1:6
t Mt 28:18
1Ko 15:25
Ef 1:21
Flp 2:9

BÖLÜM 4

u Flp 2:8
ü Ro 6:7
2Ko 5:14
Kl 3:5
v Ro 6:11
1Yh 3:6
y Ga 2:20

2. Sütun

a 2Ko 5:15
Ef 5:17
b Ro 1:28
Ro 6:21
Ef 4:17
Tit 3:3
c Elç 17:30
ç Ef 4:19
2Pe 2:18
Yhd 4

d 1Ko 5:11; Ga 5:21; **e** Ro 13:13; **f** Ro 1:27; **g** Elç 13:45; Elç 18:6; 1Pe 3:16; **h** Elç 17:31; Vh 20:12; **ı** Elç 10:42; 2Ti 4:1; **i** 1Sa 16:7; **j** Yhn 6:63; **k** Mt 8:22; Ef 2:1; **l** Mt 24:33; **m** Ro 12:3; 1Ti 3:2; Tit 2:6; **n** Kl 4:2; **o** 1Ko 13:8; Kl 3:14; **ö** Öz 10:12; Öz 17:9; 1Ko 13:7; **p** Tkr 15:9; 2Ko 9:7; İb 13:2; **r** Ro 12:6; **s** Elç 7:38; Ro 3:2.

1Pe 4:3* Galatyalılar 5:19'daki dipnota bakın.

konuşsun; hizmet eden,[a] Tanrı'nın verdiği güce[b] dayanarak hizmet etsin; böylece Tanrı, İsa Mesih aracılığıyla her bakımdan yüceltilsin.[c] Yücelik[ç] ve kudret sonsuza dek O'nun olsun. Amin.

12 Sevgili kardeşlerim, sizin için bir sınav olan ateşli sıkıntılar karşısında, başınıza gelen garip bir şeymiş gibi şaşkınlığa düşmeyin.[d] **13** Tersine, Mesih'in acılarına ortak olduğunuz[e] ölçüde sevinmeye devam edin ki,[f] o bütün ihtişamıyla ortaya çıktığında[g] da sevinip mutluluktan coşasınız. **14** Eğer Mesih'in adı uğruna kınanırsanız[h] ne mutlu size![ı] Çünkü onur veren ruh, Tanrı'nın ruhu, sizde duruyor demektir.[i]

15 Ancak içinizden hiç kimse, katil, hırsız, suçlu ya da başkalarının işine karışan[j] biri olduğundan dolayı sıkıntı çekmesin.[k] **16** Fakat biri, Mesih'in takipçisi* olduğundan sıkıntı çekerse[l] hiç utanmasın,[m] bu adı taşıyarak Tanrı'yı yüceltmeye devam etsin. **17** Çünkü, Tanrı'nın evinden başlayacak yargılama için belirlenen zaman gelmiştir.[n] Önce bizden[o] başlanacaksa, Tanrı'nın iyi haberine itaatsiz olanların sonu ne olur?[ö] **18** "Eğer doğru insan bile güçlükle kurtuluyorsa,[p] Tanrı'dan korkmayan günahkâr nerede kalır?"[r] **19** O halde, Tanrı'nın amacına uygun davrandıkları için acı çekenler de, iyi olanı yapmaya devam ederken, canlarını güvenilir Yaratıcımıza emanet etsinler.[s]

1Pe 4:16* Ya da "Hıristiyan"; Elçiler 11:26'daki dipnota bakın.

BÖLÜM 4

a Ro 12:7
b İş 12:2
Ef 3:20
c 1Ko 10:31
ç Ro 16:27
d 1Pe 5:9
e Ro 8:17
2Ko 4:10
2Ti 3:12
f Elç 5:41
Yk 1:2
g 1Pe 1:7
h Me 89:51
ı Yk 1:12
Yk 5:11
i İş 11:2
j 1Ti 5:13
k 1Pe 2:20
l Kl 1:24
m Flp 1:20
2Ti 1:12
İb 12:2
n He 9:6
Ml 3:1
o 1Ko 11:32
İb 3:6
ö 2Se 1:8
p Mt 7:14
r Öz 11:31
Mt 7:13
s 2Ti 1:12

2. Sütun

BÖLÜM 5

a Lu 22:28
Elç 1:22
b Ro 8:18
c 2Yh 1
ç Mi 7:14
Elç 20:28
d İş 40:11
Yhn 21:16
e Yhn 10:11
f 1Ti 3:2
Tit 1:11
g Me 33:12
h 2Ko 1:24
ı Flp 3:17
i İb 13:20
j 1Ko 9:25
1Pe 1:4
k 2Ti 4:8
l Ef 5:21
Yk 3:17
m İş 57:15
Tit 2:6
n Öz 3:34
Yk 4:6
o Mt 23:12
Lu 14:11
ö Mt 6:25
p Me 55:22
r 1Se 5:6
s Lu 22:31
Yhn 8:44
ş Elç 14:22
2Ti 3:12
t Ef 6:11
Yk 4:7
u Yhn 17:21
ü 1Se 2:12

5 Dolayısıyla, Mesih'in çektiği acıların bir tanığı[a] ve açıkça görülecek ihtişamının ortağı olarak,[b] kendim de bir ihtiyar[c] olduğumdan, aranızdaki ihtiyarlardan şunu rica ediyorum: **2** Size emanet edilen Tanrı'nın sürüsünü[ç] güdün;[d] zorla değil, istekle;[e] yakışıksız kazanç sevdasıyla değil,[f] hevesle; **3** Tanrı'nın emaneti olanlara[g] efendilik taslayarak değil,[h] sürüye örnek olarak çobanlık edin.[ı] **4** Böylece başçoban[i] ortaya çıktığında solmaz[j] ihtişam tacını alacaksınız.[k]

5 Aynı şekilde siz gençler, ihtiyarlara istekle boyun eğin.[l] Fakat hepiniz birbirinizle ilişkilerinizde alçakgönüllülüğü kuşanın.[m] Çünkü Tanrı kibirlilere karşıdır, fakat alçakgönüllülere lütuf gösterir.[n]

6 Öyleyse, kendinizi alçaltarak Tanrı'nın güçlü ellerine bırakın ki, zamanı geldiğinde sizi yüceltsin.[o] **7** Bu arada tüm kaygılarınızı[ö] da O'na bırakın, çünkü O sizinle ilgileniyor.[p] **8** Aklı başında ve uyanık olun.[r] Düşmanınız İblis, kükreyen bir aslan gibi, yutacak birini bulmak için dolanıyor.[s] **9** Dünyadaki tüm kardeşler topluluğunun da aynı acıları çektiğini bilerek,[ş] sağlam bir imanla ona karşı tavır alın.[t] **10** Sizi Mesih yolunda[u] Kendi sonsuz yüceliğine çağıran[ü] her lütfun Tanrısı, siz kısa bir süre acı çektikten sonra[v] eğitiminizi tamamlayacak, sizi kararlı kılacak[y] ve güçlendirecektir.[z] **11** Kudret sonsuza dek O'nun olsun.[a] Amin.

v 2Ko 4:17; **y** 2Se 2:17; **z** Ef 6:10; **a** Yhd 25.

12 Sadık bir kardeş olarak gördüğüm Silvanus*[a] aracılığıyla size birkaç söz yazdım;[b] amacım sizi cesaretlendirmek ve Tanrı'nın gerçek lütfuna sahip olduğunuz konusunda içten bir şahitlike bulunmaktı. Bu lütfa sıkıca sarılın.[a] **13** Sizin gibi seçilmiş olan Babil'deki[b] hanım selam yolluyor; oğlum Markos'un[c] da selamı var. **14** Birbirinizi sevgiyle öperek kucaklayın.[ç]

Mesih yolunda olan sizler, hepiniz barış içinde olun.[d]

1Pe 5:12* Ya da "Silas"

BÖLÜM 5

a Elç 15:27
b İb 13:22

2. Sütun

a Ro 5:2
b Elç 7:43
c Elç 12:12
ç Ro 16:16
d Ef 6:23

PETRUS'UN

İKİNCİ MEKTUBU

1 İsa Mesih'in hizmetkârı[a] ve elçisi[b] Simun Petrus'tan, Tanrımızın ve kurtarıcımız İsa Mesih'in[c] doğruluğu[ç] sayesinde bizimkine eşit bir ayrıcalıkla[d] imana erişmiş olanlara,

2 Tanrımızla ve Efendimiz İsa Mesih'le ilgili edindiğiniz tam bilgi[e] sayesinde, sahip olduğunuz lütuf ve barış daha da artsın.[f] **3** Çünkü, yüceliğini[g] ve erdemini göstererek bizi davet eden[h] hakkında edindiğimiz tam bilgi sayesinde, Tanrı'ya bağlılık[ı] ve yaşamla[i] ilgili her şey bize Tanrısal güç tarafından bağışlanmıştır. **4** O, yüceliği ve erdemiyle karşılıksız olarak çok büyük ve değerli vaatlerde[j] bulundu. Öyle ki, bunlar sayesinde bu dünyada[k] ihtirasın yol açtığı yozlaşmadan uzak kalıp, tanrısallık[l] niteliğinden[m] pay alabilirsiniz.

5 Evet, siz de buna karşılık, bütün gayretinizi ortaya koyarak,[n] imanınıza erdemi,[o] erdeminize bilgiyi,[ö] **6** bilginize özdenetimi, özdenetiminize[p] tahammülü, tahammülünüze Tanrı'ya bağlılığı,[a] **7** Tanrı'ya bağlılığınıza kardeş sevgisini, kardeş sevginize sevgiyi[b] katın. **8** Çünkü bu nitelikler sizde olur ve bol bol artarsa, Efendimiz İsa Mesih hakkındaki tam bilgiyi uygulamakta faaliyetsiz ya da verimsiz[c] olmazsınız.

9 Çünkü bu niteliklere sahip olmayan biri kördür, gözlerini ışığa kapatmıştır[c] ve geçmişteki günahlarından temizlendiğini[d] unutmuştur.[e] **10** Bunun için kardeşlerim, sizinle ilgili davetiyi[f] ve seçimi[g] kesinleştirmek üzere daha büyük bir gayretle, elinizden geleni yapın; çünkü bunları yapmaya devam ederseniz asla başarısızlığa uğramazsınız.[h] **11** Ayrıca, Efendimiz ve kurtarıcımız İsa Mesih'in[ı] sonsuz[i] krallığına girme[j] onuru size bağışlanır.

12 Dolayısıyla, bu şeyleri bilmenize ve sahip olduğunuz hakikat[k] inancında kararlı olmanıza rağmen, bunları size her

BÖLÜM 1

a Tit 1:1
b 1Pe 1:1
c Tit 2:13
ç Ro 1:17
d Elç 15:7
Ga 3:28
e Kl 1:9
f Yhd 2
g 2Ko 4:6
2Se 2:14
h 2Ti 1:9
1Pe 2:9
ı 1Ti 3:16
i Yhn 17:3
j Lu 22:30
Yhn 14:2
Ga 3:29
k 2Pe 2:20
l Elç 17:29
m 1Ko 15:53
İb 12:10
1Pe 1:4
1Yh 3:2
Vh 20:6
n Flp 2:12
2Ti 2:15
İb 4:11
Yhd 3
o Flp 4:8
ö Yhn 17:3
İb 5:14
p 1Ko 9:25
2Ti 2:24

2. Sütun

a 2Pe 2:9
b 1Se 4:9
c Tit 3:14
Vh 2:4
ç 1Yh 2:9
Vh 3:17
d İb 9:14
1Yh 1:7
e Yk 1:25
f İb 3:1
g 1Se 1:4
h 2Ti 4:7
ı 2Ti 4:18

i Da 2:44; 1Ko 15:53; **j** Mt 7:14; Lu 16:9; Yhn 3:5; **k** 1Yh 2:21.

zaman hatırlatmaya[a] hazır olacağım.[b] **13** Bir insan olarak yaşadığım*[c] sürece, hatırlatmalarla sizi canlandırmayı[ç] doğru buluyorum. **14** Çünkü, Efendimiz İsa Mesih'in bana gösterdiği gibi[d] yakında insan olarak varlığımın son bulacağını*[e] biliyorum. **15** Dolayısıyla, ben aranızdan ayrıldıktan[f] sonra da bunları hatırlayabilmeniz için her zaman elimden geleni yapacağım.

16 Biz size Efendimiz İsa Mesih'in gücünü ve hazır bulunuşunu[g] kurnazca uydurulmuş masallara[h] dayanarak bildirmedik, çünkü onun ihtişamına kendi gözlerimizle tanık olmuştuk.[ı] **17** Kendisine o muhteşem ışıktan, "Bu Benim sevgili oğlumdur, ondan memnunum"[i] sözleri geldiğinde, Babamız Tanrı tarafından onurlandırılıp yüceltildi.[j] **18** Evet, onunla birlikte kutsal dağdayken,[k] gökten gelen bu sözleri biz de duyduk.[l]

19 Sonuç olarak, daha kesin[m] bir peygamberlik sözüne[n] sahip olduk. Sizler de, gün ağarıp sabah yıldızı[o] doğuncaya dek, karanlık yerde, yüreklerinizde ışık saçan bir kandil[ö] gibi olan bu söze dikkat etmekle iyi yapıyorsunuz. **20** Her şeyden önce şunu biliyorsunuz ki, Kutsal Yazılardaki hiçbir peygamberlik sözü kişisel yorum değildir.[p] **21** Çünkü peygamberlik sözü hiçbir zaman insan iradesiyle ortaya çıkmamıştır;[r] insanlar kutsal ruhun yönlendirmesiyle,[a] Tanrı' dan aldıklarını aktarmışlardır.[b]

2 Ancak, İsrail halkının arasında da sahte peygamberler bulunduğu gibi, sizin aranızda da sahte öğretmenler olacaktır.[c] Bunlar, içeri gizlice yıkıcı mezhepler sokacaklar ve kendilerini satın almış[ç] Efendilerini bile inkâr ederek başlarına ani bir yıkım getireceklerdir. **2** Ayrıca, birçokları onların edepsiz davranışlarını*[d] izleyecek[e] ve bunlar yüzünden hakikat yolu kötülenecektir.[f] **3** Aynı zamanda sizi hileli sözlerle,[g] açgözlülükle sömürecekler. Fakat onlar için çok eskiden[h] verilmiş olan hükmün günü gecikmiyor ve yıkıma uğrayacakları gün uyuklamıyor.[ı]

4 Çünkü şu kesindir ki, Tanrı günah işlemiş melekleri[i] cezadan esirgemeyip Tartaros'a*[j] atarak, hüküm gününü beklemek üzere zifiri karanlık çukurlarda bırakmıştır.[k] **5** Tanrı'dan korkmayan bir insanlık dünyasının başına tufan getirdiğinde,[l] o eski dünyayı[m] cezadan esirgemeyip, doğruluk habercisi[n] Nuh'u diğer yedi kişiyle[o] birlikte korumuştur. **6** Ayrıca, Sodom ve Gomorra şehirlerini küle çevirerek onları mahkûm etmiş[ö] ve böylece Tanrı'dan korkmayan kimselere, başlarına gelecek şeyler konusunda bir örnek bırakmıştır.[p] **7** Tanrı, kanun tanımayan insanların edepsiz davranışları[r] yüzünden büyük

BÖLÜM 1

a Ro 15:15
b Yhd 5
c 2Ko 5:1
ç 2Pe 3:1
d Yhn 21:18
e 2Ti 4:6
f Lu 9:31
g Mt 24:30
h 1Ti 1:4
ı Mt 17:2
Mr 9:2
Lu 9:29
i Me 2:7
Mt 17:5
Mr 9:7
Lu 9:35
j Da 7:14
k Mt 17:1
Lu 9:28
l Mt 17:6
m Mt 17:3
n Tkr 18:15
Da 7:14
Ml 4:5
o Sy 24:17
Vh 2:28
Vh 22:16
ö Me 119:105
Yhn 1:9
Yhn 5:35
p Elç 3:21
r 2Ti 3:16

2. Sütun

a 2Sa 23:2
Elç 1:16
Elç 28:25
1Pe 1:11
b He 2:2
Lu 1:70

BÖLÜM 2

c Mt 24:24
1Ti 4:1
ç 1Ko 6:20
d 2Ko 12:21
Yhd 4
e 1Ko 15:33
Ga 5:7
f İş 52:5
g Tit 1:11
h Yhd 4
ı 2Pe 3:9
i Ba 6:4
j Lu 8:31
Ef 6:12
1Pe 3:19
k Yhd 6
l 2Pe 3:6
m Ba 7:23
n Ba 6:9
İb 11:7
o Ba 8:18
ö Ba 19:24
p Yhd 7
r Ba 19:7

2Pe 1:13* Sözcük anlamıyla, "Bu çadırda kaldığım" **14*** Sözcük anlamıyla, "çadırımın sökületeceğini"

2Pe 2:2* Galatyalılar 5:19'daki dipnota bakın. **4*** Nuh'un zamanında Tanrı'ya itaatsiz olan meleklerin atıldığı, hapishaneye benzer alçaltılmış durum.

keder duyan, doğru insan Lût'u[a] da kurtarmıştır. **8** Çünkü, doğruluktan ayrılmayan bu adam, her gün onların arasındayken gördükleri ve duyduklarından, onların kanunsuz işlerinden ötürü, kendine eziyet ederdi. **9** Yehova,* Kendisine bağlı insanları geçirdikleri sınavlardan nasıl kurtaracağını,[b] doğruluktan uzak insanları ise yok etmek için hüküm gününe dek nasıl alıkoyacağını[c] bilir; **10** özellikle de, başkalarını kirletme arzusuyla beden peşinde koşanları[ç] ve otoriteyi hor görenleri.[d]

Bu küstahlar ve kendini beğenmişler, Tanrı'nın onurlandırdığı kişiler hakkında korkmadan aşağılayıcı şekilde konuşurlar.[e] **11** Oysa, güç ve kudret bakımından daha üstün olan melekler bile, Yehova'ya saygılarından ötürü[f] onları aşağılayıcı sözlerle[g] suçlamazlar. **12** Fakat bunlar, yakalanıp yok edilmek üzere doğmuş olan akıldan yoksun hayvanlar gibi, bilgisiz oldukları konulardaki aşağılayıcı konuşmalarıyla,[h] yıkıma giden yollarında yok olacaklar; **13** kötülüklerinin karşılığı,[ı] kendilerine verdikleri zarar olacak.[i]

Gündüzleri sefa sürmek onlar için zevktir.[j] Sizinle birlikte katıldıkları ziyafetlerde, aldatıcı öğretilerini yaymaktan büyük keyif alan birer leke ve yüzkarasıdırlar.[k] **14** Onların zina arzusuyla dolu ve günaha doymayan[l] bakışları[m] vardır; kararsız kimseleri* ayartırlar. Yürekleri ihtiras yolunda ustalaşmıştır;[a] lanetli çocuklardır.[b] **15** Onlar doğru yolu bırakarak saptırılmışlardır. Kötülüğüne karşılık ödül alma sevdasına kapılan[c] Beor oğlu Balam'ın[ç] yolundan gitmişlerdir. **16** Balam doğruluğa aykırı davranışından[d] dolayı azarlanmıştı. Konuşamayan bir yük hayvanı insan sesiyle konuşmuş[e] ve peygamberin çılgınca davranışını engellemişti.[f]

17 Onlar, susuz pınarlar[g] ve kasırgayla sürüklenen sislerdir; onları zifiri karanlık beklemektedir.[h] **18** Çünkü hiçbir yararı olmayan büyük sözler söyler; ve beden arzularını,[ı] edepsiz alışkanlıkları kullanarak, yanlış yoldaki insanların elinden yeni yeni kurtulanları[i] da ayartırlar.[j] **19** Onlara özgürlük[k] vaat ederler, oysa kendileri yozluğun kölesidir.[l] Çünkü karşısındakine yenilen kimse onun kölesi olur.[m] **20** Eğer, Efendimiz ve kurtarıcımız İsa Mesih hakkındaki tam bilgiyle bu dünyanın kirletici şeylerinden kurtulduktan sonra,[n] yine bu işlere bulaşıp yenilirlerse,[o] elbette ki son durumları ilk durumlarından beter olur.[ö] **21** Çünkü, doğruluk yolunu tam olarak öğrendikten sonra, kendilerine iletilen kutsal emirden yüz çevirmektense,[p] bu yolu bilmemeleri onlar için daha iyi olurdu.[r] **22** Onların başına gelen, şu özdeyişin doğruluğunu gösterir: "Köpek[s] kendi kusmuğuna, yıkanmış do-

BÖLÜM 2

a Ba 19:16
b Me 34:19
1Ko 10:13
2Ti 4:18
Vh 3:10
c Ro 2:5
2Pe 3:7
ç İş 56:11
Ro 1:26
Yhd 7
d Çk 22:28
e Yhd 8
f Zk 3:2
g Yhd 9
h Öz 19:29
Yhd 10
ı Flp 3:19
i Ro 1:28
j Ro 13:13
k Yhd 12
l Ro 1:27
m Öz 6:25
Mt 5:28
Mr 7:21

2. Sütun

a Ro 1:24
b 1Yh 3:10
c Sy 22:7
Sy 22:21
Tkr 23:5
Ne 13:2
ç Sy 22:5
Yhd 11
Vh 2:14
d Sy 22:34
e Sy 22:28
f Sy 22:31
Sy 31:8
g Yhd 12
h Yhd 13
ı Ro 1:26
Yhd 16
i Elç 2:40
j 2Pe 2:14
k 1Pe 2:16
l Yhn 8:34
m Ro 6:16
n 2Pe 1:4
o İb 6:4
ö Mt 12:45
Lu 11:26
İb 10:26
p Mt 12:32
Yhn 9:41
İb 6:6
r Lu 12:47
s Mt 7:6

2Pe 2:9* Ek 1'e bakın.

2Pe 2:14* Sözcük anlamıyla, "canları"; Ek 3'e bakın.

muz da çamurda yuvarlanmaya döndü."[a]

3 Sevgili kardeşlerim, şimdi bu size yazdığım ikinci mektup. İlk mektubumda[b] yaptığım gibi bunda da, net düşünebilmeniz için hatırlatmalarla[c] zihninizi harekete geçirmek istiyorum; **2** öyle ki, hem kutsal peygamberlerin[ç] önceden söylediklerini, hem de aranızdaki elçiler aracılığıyla Efendimiz ve kurtarıcımızın ilettiği emri hatırlayasınız.[d] **3** Çünkü öncelikle şunu bilirsiniz ki, son günlerde[e] alaylı sözler söyleyen ve kendi arzularına göre davranan[f] alaycılar[g] çıkacak, **4** şöyle diyecekler:[h] "Onun vaat edilen hazır bulunuşu nerede kaldı?[ı] Bakın, atalarımızın ölüm uykusuna daldığı günlerden beri, yaratılışın başlangıcından bu yana her şey olduğu gibi sürüp gidiyor."[i]

5 Onlar şu gerçeği bile bile göz ardı ediyorlar: Eskiden beri gökler[j] ve Tanrı'nın emriyle* suların ortasında[k] olan ve sulardan yükselerek[l] pekişmiş şekilde duran bir yer vardı. **6** Ve o zamanın dünyası sular altında kaldığında bunlarla yıkıma uğramıştı.[m] **7** Aynı emirle, şu anki gökler[n] ve yer[o] de ateş[ö] için saklanıyor; Tanrı'dan korkmayan insanların[p] yok edileceği hüküm gününe[r] dek alıkonuyor.

8 Ancak sevgili kardeşlerim, şu gerçeği gözden kaçırmayın: Yehova'nın gözünde bir gün bin yıl, bin yıl da bir gün gibidir.[a] **9** Bazılarının gecikme sandığı gibi, Yehova vaadini yerine getirmekte gecikmez;[b] aslında O hiç kimsenin yok olmasını istemediğinden ve herkesin tövbe etmesini istediğinden, sizin için sabrediyor.[c] **10** Ancak, Yehova'nın günü[ç] hırsız[d] gibi gelecek. O gün gökler büyük bir uğultuyla[e] silinip gidecek,[f] fakat göğün ve yerin yapıtaşları şiddetle ısınarak dağılacaklar;[g] yer[h] ve orada yapılanlar ortaya serilecek.[ı]

11 Bütün bu şeyler böyle dağılıp gideceğinden, kutsal davranışlar ve Tanrı'ya bağlılık yansıtan işler açısından ne gibi kişiler olmanız gerektiğini bilin. **12** Ve Yehova'nın gününü*[i] aklınızdan hiç çıkarmadan bekleyin;[i] çünkü o gün gökler yanarak dağılacak[k] ve yapıtaşları şiddetli sıcakla eriyip gidecek! **13** Fakat biz O'nun vaadine dayanarak, yeni gökler[l] ve yeni bir yer[m] bekliyoruz; onlar doğruluğun barınağı olacaktır.[n]

14 O halde sevgili kardeşlerim, mademki bu şeyleri bekliyorsunuz, sonuçta O'nun sizi lekesiz,[o] kusursuz ve barış içinde bulması için elinizden geleni yapın.[ö] **15** Ayrıca, Rabbimizin sabrını bir kurtuluş fırsatı olarak görün; nitekim sevgili kardeşimiz Pavlus da kendine verilen hikmetle[p] size aynı şeyi yazmış[r]

BÖLÜM 2
a Öz 26:11

BÖLÜM 3
b 1Pe 1:1
c Ro 15:15
2Pe 1:13
ç Elç 3:22
Elç 3:24
d Yhd 17
e 1Ti 4:1
f Yhd 18
g Öz 24:9
h İş 5:19
Yr 17:15
He 12:22
ı Mt 24:48
Lu 12:45
i He 12:27
j Ba 1:1
k Ba 1:6
Ey 38:9
l Ba 1:9
m Ba 7:11
Ba 7:23
İş 54:9
Mt 24:39
n Hg 2:21
Vh 12:9
o Ba 18:25
Me 96:13
Vh 12:16
ö 2Se 1:8
p Tkr 7:10
İş 26:21
r İş 66:16

2. Sütun
a Me 90:4
b İş 30:18
Hb 2:3
c İş 30:19
Ro 2:4
ç Yo 2:31
Tsf 1:14
d 1Se 5:2
e Vh 6:14
f Vh 21:1
g Ef 2:2
Kl 2:8
h İş 13:13
Mt 24:35
ı Me 37:10
İş 13:9
Tsf 1:18
i Tsf 1:14
j Ml 4:2
k İş 34:4
Ml 4:1
l İş 65:17
Vh 21:1
m İş 66:22
n İş 11:5
Mt 6:33
İb 12:11
Yk 3:18

o Tkr 18:13; 2Ko 11:2; **ö** 1Ko 15:58; 2Ko 13:11; Flp 1:10; 1Se 3:13; **p** 1Ko 3:10; **r** Ro 2:4.

2Pe 3:5* Sözcük anlamıyla, "sözüyle"; 7. ayet için de geçerli.

2Pe 3:12* Sözcük anlamıyla, "Yehova'nın gününün gelişi [*parousia*]." Etkisi hissedilecek bütün bir döneme atfeder. Ek 16'ya bakın.

16 ve bütün mektuplarında olduğu gibi bu konulardan söz etmiştir. Ancak o mektuplarda zor anlaşılan bazı şeyler vardır ki, bilgisiz ve kararsız kimseler, Kutsal Yazıların diğer kısımları[a] gibi bunları da çarpıtarak kendi yıkımlarını hazırlarlar.

17 Dolayısıyla sevgili kardeşlerim, bunu önceden bilerek,[a] kanun tanımayan insanların hilelerine kapılıp kararlılığınızı bozmamak üzere tetikte olun.[b] **18** Efendimiz, kurtarıcımız İsa Mesih'in[c] lütfu ve bilgisi açısından gelişmeye de devam edin. Şimdi ve sonsuza dek yücelik onun olsun![ç]

BÖLÜM 3

a Lu 24:44
2Ti 3:16

2. Sütun

a Mt 24:30
Mr 13:32
b Mt 24:24
Ef 4:14
c Ef 4:15
Flp 3:8
ç 2Ti 4:18

YUHANNA'NIN

BİRİNCİ MEKTUBU

1 O başlangıçtan beri[a] vardı, onu duyduk,[b] gözlerimizle gördük,[c] dikkatle izleyip[ç] ona ellerimizle dokunduk.[d] O, yaşam sözüdür.[e] **2** Evet, bu yaşam açıkça görüldü;[f] Babanın yanında bulunmuş olan ve bize açıkça gösterilen bu sonsuz yaşamı[g] gördük, ona tanıklık ediyoruz[h] ve onu size bildiriyoruz. **3** Siz de bizimle aynı şeyleri paylaşın* diye,[ı] gördüğümüzü ve duyduğumuzu size de bildiriyoruz.[i] Üstelik bunlar, Baba ile ve Oğlu İsa Mesih ile paylaştığımız[j] şeylerdir.[k] **4** Dolayısıyla, bunları sevincimiz tam olsun diye yazıyoruz.[l]

5 Bizim ondan duyup size bildirdiğimiz[m] mesaj şudur: Tanrı ışıktır[n] ve O'nda karanlıktan eser yoktur.[o] **6** Eğer biz, "O'nunla paylaştığımız şeyler var" deyip de karanlıkta yürüyorsak,[ö] yalan söylüyoruz ve hakikat yolunda yürümüyoruz demektir.[p] **7** Fakat, O ışıkta olduğu[a] gibi biz de ışıkta yürüyorsak birlikte paylaştığımız şeyler vardır[b] ve Oğlu İsa'nın kanı[c] bizi her günahtan[ç] arındırır.[d]

8 "Günahımız yok"[e] dersek, kendimizi kandırırız[f] ve içimizde hakikat olmaz. **9** Ancak günahlarımızı itiraf edersek,[g] Tanrı güvenilir ve doğru olduğundan, günahlarımızı bağışlayıp bizi her kötülükten arındıracaktır.[h] **10** Eğer "günah işlemedik" dersek, O'na yalancı demiş oluruz ve onun sözü içimizde olmaz.[ı]

2 Sevgili çocuklarım, size bunları günah işlemeyesiniz diye yazıyorum.[i] Yine de biri günah işlerse Babanın yanında bir yardımcımızın,[j] doğruluktan ayrılmayan İsa Mesih'in olduğunu unutmayın.[k] **2** Kendisi sadece bizim[l] günahlarımıza[m] değil, tüm dünyanın günahlarına[n]

BÖLÜM 1

a 1Yh 2:7
1Yh 2:24
1Yh 3:11
b Yhn 15:27
c Elç 4:20
ç Yhn 1:14
d Lu 24:39
e Yhn 1:4
Yhn 6:68
f Yhn 1:14
Ga 4:4
g Yhn 17:3
h Yhn 21:24
Elç 2:32
ı Yhn 17:20
i Mt 13:17
j 1Ko 1:9
k Yhn 17:21
l Yhn 15:11
Yhn 16:24
m Yhn 3:11
n İş 2:5
Yk 1:17
o Ef 5:8
ö 2Ko 6:14
p Tit 1:16
1Yh 2:4

2. Sütun

a Yhn 1:9
b 2Ko 8:4
c Ro 3:25
Ef 1:7
İb 9:14
ç Le 16:30
Vh 1:5
d İb 10:22
e Öz 20:9
f 1Kr 8:46
Vz 7:20
g Le 5:5
Me 32:5
Öz 28:13
Yk 5:16
h 2Ko 7:1
Tit 2:14

1Yh 1:3* Ortaklık ya da yakın bir ilişki düşüncesi taşır.

ı Ro 3:4; 1Yh 5:10; **BÖLÜM 2** **i** Ga 6:1; 1Yh 3:6; **j** Ro 8:34; İb 7:25; **k** 1Ti 2:5; **l** Yk 1:18; Vh 14:4; **m** Le 16:6; İş 53:5; Kl 1:14; 1Ti 1:15; **l** 1Pe 2:24; **n** Le 16:15; Mt 20:28; Yhn 1:29; Yhn 10:16; Vh 7:14.

kefaret eden*[a] bir kurbandır.[b] **3** Ancak Tanrı'nın emirlerini tutmaya devam edersek onu tanıdığımızı söyleyebiliriz.[c] **4** "Onu tanıyorum"[ç] deyip de emirlerini tutmayan[d] yalancıdır ve içinde hakikat yoktur.[e] **5** Fakat onun sözünü tutanın[f] Tanrı sevgisi gerçekten mükemmelliğe erişmiştir.[g] Onunla birlik içinde olduğumuzu bu sayede anlarız.[h] **6** Onunla birlik içinde olduğunu[ı] söyleyen, onunla aynı yolda yürümek zorundadır.[i]

7 Sevgili kardeşlerim, size yeni bir emir değil, baştan beri bildiğiniz[j] eski bir emri[k] yazıyorum. Bu eski emir, duymuş olduğunuz sözdür. **8** Yine de size yazdığım, hem onun yaşamında hem de sizin yaşamınızda geçerli olan yeni bir emirdir; çünkü karanlık[l] geçip gidiyor, fakat gerçek ışık[m] şimdiden parlıyor.

9 Bu ışıkta olduğunu söyleyip de kardeşinden nefret eden[n] hâlâ karanlıktadır.[o] **10** Kardeşini seven ışıkta kalır[ö] ve onu tökezletecek bir şey yoktur.[p] **11** Fakat kardeşinden nefret eden karanlıktadır ve karanlıkta yürümektedir.[r] Karanlık gözlerini kör ettiğinden nereye gittiğini de bilmez.[s]

12 Sevgili çocuklarım, size yazıyorum, çünkü günahlarınız onun ismi uğrunda bağışlandı.[ş] **13** Babalar size yazıyorum, çünkü başlangıçtan beri var olanı[t] tanıdınız. Gençler[u] size yazıyorum, çünkü siz kötüyü yendiniz.[ü] Küçük çocuklar[v] size yazıyorum, çünkü siz Babamızı tanıdınız.[a] **14** Babalar[b] size yazıyorum, çünkü siz başlangıçtan beri var olanı tanıdınız.[c] Gençler size yazıyorum, çünkü siz güçlüsünüz,[ç] Tanrı'nın sözü içinizdedir[d] ve kötü olanı yendiniz.[e]

15 Dünyayı da, dünyadaki şeyleri de sevmeyin.[f] Dünyayı sevende Babanın sevgisi yoktur.[g] **16** Çünkü dünyadaki her şey,[h] bedenin arzusu,[ı] gözlerin arzusu[i] ve gösteriş merakı,*[j] Babadan değil dünyadan kaynaklanır.[k] **17** Üstelik bu dünya arzularıyla birlikte geçip gidiyor,[l] fakat Tanrı'nın isteğini yerine getiren[m] sonsuza dek kalacaktır.[n]

18 Küçük çocuklar, bu son saattir[o] ve duymuş olduğunuz gibi Mesih düşmanı* geliyor.[ö] Aslında şu anda bile birçok Mesih düşmanı türedi.[p] Bundan da anlıyoruz ki, bu son saattir. **19** Onlar bizim aramızdan çıktılar, fakat bizden değillerdi.[r] Bizden olsalardı, bizimle kalırlardı.[s] Fakat herkesin bizden olmadığı belli olsun diye gittiler.[ş] **20** Oysa sizler Kutsal Olan tarafından meshedildiniz;[t] hepiniz hakikati biliyorsunuz.[u] **21** Sizlere, hakikati bilmediğiniz için değil[u] bildiğiniz için[v] ve hiçbir yalan hakikatten kaynaklanmadığı için yazıyorum.[y]

22 İsa'nın Mesih olduğunu inkâr eden yalancı değilse kim

BÖLÜM 2

a Ro 3:25
1Ti 2:6
İb 2:17
1Yh 4:10
b 1Ko 5:7
2Ko 5:21
c Yhn 14:21
Yhn 15:10
ç Ho 8:2
d Ho 8:1
e Tit 1:16
f Yhn 14:23
g 1Yh 4:18
h Yhn 14:20
Yhn 17:21
ı Yhn 15:4
i Yhn 13:15
1Pe 2:21
j 1Yh 1:1
2Yh 5
k Le 19:18
Tkr 6:5
Yhn 13:34
l Ro 13:12
1Se 5:5
m Yhn 1:9
Yhn 8:12
Kİ 2:17
n Ef 4:31
Kİ 3:8
Tit 3:3
1Yh 3:15
o İş 59:9
1Ko 13:2
ö Ef 5:8
p Yhn 11:9
2Pe 1:10
r Yhn 11:10
2Pe 1:9
1Yh 4:20
s Yhn 12:35
ş Lu 24:47
Elç 4:12
Elç 10:43
t Yhn 1:1
u Tit 2:6
ü Yk 4:7
1Yh 5:19
Vh 12:11
v Ga 4:19

2. Sütun

a Yhn 17:25
b 1Ti 5:17
c 1Yh 1:1
ç Ef 6:10
d İb 8:10
2Yh 2
3Yh 3
e Ro 8:37
f Ro 12:2
1Ko 7:31
Ef 5:15
g Mt 6:24
Yk 4:4
h Tit 2:12
ı Mt 5:28
Ro 13:14
1Pe 1:14
i Ba 3:6
Öz 27:20
Mt 4:8
j Vz 5:11
Yk 4:16

k 1Ko 7:33; Ef 2:2; **l** 1Ko 7:31; 1Pe 1:24; **m** Mt 7:21; 1Pe 4:2; **n** Me 37:29; Yhn 6:40; **o** Mt 24:33; **ö** Mt 24:24; 2Se 2:3; 2Pe 2:1; **p** Mt 13:27; 2Se 2:7; 2Yh 7; Yhd 4; **r** Elç 20:30; **s** Yhn 6:37; **ş** 1Ko 11:19; **t** 2Ko 1:21; 1Yh 2:27; **u** İb 10:26; **ü** Yhn 8:32; **v** 2Pe 1:12; **y** Yhn 8:44.

1Yh 2:2* Tanrı'nın lütfunu kazandırma ya da O'nunla barıştırma düşüncesi içerir

1Yh 2:16* Hayatta sahip olunan maddi şeylerle övünmek. **18*** Ya da "Mesih karşıtı"

yalancıdır?[a] Babayı ve Oğlu inkâr eden[b] Mesih düşmanıdır.[c] **23** Oğlu inkâr eden Babayla da birlik içinde değildir.[ç] Öte yandan Oğula olan imanını açıkça bildiren,[d] Babayla da birlik içindedir.[e] **24** Size gelince, başlangıçtan duyduğunuz içinizde yaşasın.[f] Başlangıçtan duyduğunuz içinizde yaşarsa, siz de Oğulla[g] ve Babayla birlik içinde[h] yaşarsınız. **25** Ayrıca, O'nun bize vaat ettiği şey sonsuz yaşamdır.[ı]

26 Bu yazdıklarım, sizi saptırmaya çalışanlar[i] hakkındadır. **27** Size gelince, Tanrı sizi ruhuyla meshetti[j] ve bu ruh üzerinizdedir. Fakat siz her şeyi ruhla meshedilerek öğrendiğinizden[k] ve o yalan değil doğru söylediğinden,[l] kimseden bir şey öğrenmeye ihtiyacınız yoktur.[m] Dolayısıyla ruhla meshedilerek öğrenmiş olduğunuz gibi, onu verenle birlik içinde kalmaya devam edin.[n] **28** Öyleyse sevgili çocuklar,[o] onunla birlik içinde kalalım[ö] ki, o açıkça göründüğünde[p] konuşma cesaretine sahip olalım[r] ve hazır bulunduğunda[s] utanç içinde ondan ayrılmak zorunda kalmayalım. **29** Onun doğru olduğunu[ş] bilirseniz, doğruluktan ayrılmayan herkesin Tanrı'nın çocuğu olduğunu[t] da anlarsınız.

3 Babamızdan ne büyük bir sevgi[u] gördüğümüzü düşünün. O bize Tanrı'nın çocukları denilmesini sağladı[ü] ve gerçekten de böyleyiz! Dünyanın[v] bizi tanımamasının nedeni, O'nu tanımamış olmasıdır.[y] **2** Sevgili kardeşlerim, biz şimdi Tanrı'nın çocuklarıyız,[z] ama ileride ne olacağımız[a] henüz açıklanmadı. Fakat O açıkça görüldüğü zaman,[b] bizim de O'nun gibi olacağımızı biliyoruz.[c] Çünkü O'nu olduğu gibi göreceğiz.[ç] **3** Ayrıca, bu konuda O'na ümit bağlayan herkes, kendini arındırıp[d] O'nun gibi pak olur.[e]

4 Günahı alışkanlık edinen,[f] kanunu çiğnemeyi[g] de alışkanlık edinmiştir, dolayısıyla günah,[h] kanunun çiğnenmesidir. **5** Onun günahlarımızı kaldırmak[ı] üzere ortaya çıktığını bilirsiniz; ve onda hiçbir günah yoktur.[i] **6** Onunla birlik içinde kalan,[j] günahı alışkanlık edinmez;[k] günahı alışkanlık edinen, onu ne görmüş ne de tanımıştır.[l] **7** Çocuklarım, kimse sizi yanıltmasın, gerçekten doğru[m] olan, onun gibi doğruluktan ayrılmayan kimsedir. **8** Günah işlemeye devam eden ise İblis'tendir. Çünkü İblis baştan beri günah işlemektedir.[n] Tanrı'nın Oğlu da İblis'in işlerini hükümsüz kılmak amacıyla[o] ortaya çıkmıştır.[ö]

9 Tanrı'nın çocuğu olmuş hiç kimse günaha devam etmez.[p] Çünkü onun içinde Tanrı'dan aldığı bir tohum vardır ve Tanrı'nın çocuğu olduğundan[r] günahı alışkanlık edinemez. **10** Doğru[s] olanı yapmayan ve kardeşini sevmeyen Tanrı'dan değildir.[ş] Zaten Tanrı'nın çocuklarıyla İblis'in çocuklarını belli eden de budur. **11** Baştan beri duyduğunuz sözü[t] hatırlayın: Birbirimizi sevelim,[u] **12** kötüden olup kardeşini katleden[ü] Kain

BÖLÜM 2

a 1Yh 4:3; 2Yh 7
b Lu 12:9
c 1Yh 2:18
ç Yhn 5:23; 2Yh 9
d Ro 10:10
e Yhn 14:7; 1Yh 4:15
f Yhn 14:23; 2Yh 6
g Yhn 15:4
h 1Yh 3:24
ı Yhn 17:3; 1Yh 1:2
i Mr 13:22; 3Yh 10; Vh 2:20
j 2Ko 1:21; 1Yh 2:20
k Yhn 14:26; Yhn 16:13
l Yhn 17:17; Ro 3:4
m Yr 31:34; İb 8:11
n Yhn 17:21
o 1Yh 3:2
ö Yhn 6:56
p Kl 3:4; 1Ti 6:14
r 1Yh 4:17
s Mt 24:3; 1Se 3:13
ş 1Yh 3:7
t 1Pe 1:23; 1Yh 4:7

BÖLÜM 3

u Yhn 3:16
ü Yhn 1:12; Ro 8:15
v Yhn 15:19
y Yhn 16:3; Yhn 17:25
z Ro 8:16; Ef 1:5

2. Sütun

a 1Ko 15:49; Flp 3:21
b Yhn 14:3; İb 12:23
c 2Pe 1:4
ç Mt 5:8; Yhn 4:24
d 2Ko 7:1
e 1Pe 1:16
f Ro 3:20; 1Ti 5:20
g Mt 7:23; Ro 4:15
h 1Yh 5:17
ı Le 16:22; İş 53:11; Yhn 1:29
i Yhn 8:46; 2Ko 5:21
j Yhn 15:4
k Ro 6:12; 1Pe 4:1

l Me 15:1; 3Yh 11; **m** Tkr 32:4; Me 119:137; Me 145:17; **n** Ba 3:14; Yhn 8:44; **o** Yhn 16:33; Kl 2:15; İb 2:14; **ö** İb 2:14; **p** 1Yh 5:18; **r** 1Pe 1:23; **s** 1Yh 2:29; **ş** 1Yh 4:8; **t** 1Yh 1:1; 1Yh 2:7; 2Yh 5; **u** Yhn 13:34; **ü** Ba 4:8.

gibi olmayalım. Kardeşini ne için katletmişti? Kendi işleri kötü,[a] kardeşinin işleri doğru olduğu için.[b]

13 Dünyanın sizden nefret etmesine şaşmayın kardeşlerim.[c] **14** Bizler ölümden yaşama geçtiğimizi biliyoruz,[ç] çünkü kardeşlerimizi seviyoruz.[d] Oysa kardeşini sevmeyen ölü durumda kalır.[e] **15** Kardeşinden nefret eden[f] katildir[g] ve bilirsiniz ki, hiçbir katilin[h] sonsuz yaşamı olmaz.[ı] **16** Biz sevgiyi,[i] kendi canını uğrumuza verenin[j] sayesinde öğrendik, biz de kardeşlerimiz uğruna canımızı vermek zorundayız.[k] **17** Fakat dünya malına sahip olan biri,[l] kardeşinin yokluk içinde olduğunu görüp[m] de ondan şefkatini esirgerse,[n] Tanrı'yı sevdiği nasıl söylenebilir?[o] **18** Çocuklarım, birbirimizi sevelim.[ö] Sadece sözle ve dille değil,[p] işle[r] ve hakikatle de sevelim.[s]

19 Biz hakikat yolundan olduğumuzu[ş] böyle bileceğiz ve yüreğimiz bizi bir konuda mahkûm ederse[t] O'nun önünde yüreğimizi ikna edeceğiz. **20** Çünkü, Tanrı yüreğimizden büyüktür ve her şeyi bilir.[u] **21** Sevgili kardeşlerim, yüreğimiz bizi mahkûm etmezse, Tanrı'nın önünde konuşma cesaretine sahip oluruz.[ü] **22** O'nun emirlerine uyup gözünde hoş olan şeyleri yaptığımız için,[v] her dilediğimizi O'ndan alırız.[y] **23** O'nun emri, Oğlu İsa Mesih'in adına iman etmemiz[z] ve birbirimizi onun emrettiği gibi sevmemizdir.[a] **24** Ayrıca, O'nun emirlerine uyan O'nunla beraberdir, O da bu kişiyle beraberdir.[a] O'nun bizimle beraber olduğunu,[b] bize ruhu vermiş olmasından anlarız.[c]

4 Sevgili kardeşlerim, duyduğunuz her vahye* inanmayın.[ç] Fakat Tanrı'dan olup olmadıklarını[d] anlamak üzere vahiyleri sınayın. Çünkü bu dünyada birçok sahte peygamber türemiştir.[e]

2 Bir vahyin Tanrı'dan olup olmadığını[f] şöyle anlarsınız: İsa Mesih'in insan olarak gelmiş olduğunu kabul eden vahiy Tanrı'dandır.[g] **3** Fakat, İsa'yı kabul etmeyen vahiy Tanrı'dan değildir.[h] Üstelik, geleceğini duyduğunuz bu vahiy, Mesih düşmanının vahyidir[ı] ve şu anda zaten dünyada bulunmaktadır.[i]

4 Oysa siz Tanrı'dansınız çocuklarım. Ve bu gibi kimseleri yendiniz.[j] Çünkü sizinle beraber olan,[k] bu dünyayla beraber olandan[l] daha büyüktür.[m] **5** Onlar dünyadandır.[n] Bu dünyanın diliyle konuşmalarının, dünyanın da onları dinlemesinin nedeni budur.[o] **6** Biz Tanrı'danız.[ö] Tanrı bilgisini edinen bizi dinler.[p] Tanrı'dan olmayan ise bizi dinlemez.[r] Hakiki vahiy ile sahte vahyi biz böyle ayırt ederiz.[s]

7 Sevgili kardeşlerim, birbirimizi sevmeye devam edelim.[ş] Çünkü sevgi[t] Tanrı'dandır; seven kimse Tanrı'nın çocuğudur[u] ve Tanrı bilgisini edinir.[ü]

BÖLÜM 3

a Ba 4:5; Yhd 11
b Ba 4:4; İb 11:4
c Mt 5:11; Yhn 15:18; 2Ti 3:12
ç Yhn 5:24; Ro 8:2
d 1Yh 2:10
e Yhn 3:36
f Le 19:17
g Mt 5:21; Ef 4:31
h Ba 9:6
ı Sy 35:31; Vh 21:8; Vh 22:15
i Yhn 13:1
j Yhn 3:16; Yhn 15:13; Ro 8:32
k Yhn 13:15; Ro 16:4; 1Se 2:8
l Lu 3:11
m Tkr 26:12; Ro 12:13
n Le 25:35; Tkr 15:7; Yk 2:16
o İş 58:7; 1Yh 4:20
ö 1Ko 13:4
p Ro 12:9
r Yk 1:22; Yk 2:17
s Mt 7:22; 1Pe 1:22
ş Yhn 18:37
t 2Sa 24:10; Mt 26:75; Lu 18:13
u Lu 12:30; İb 4:13
ü İb 4:16; 1Yh 5:14
v Yhn 9:31; İb 13:21
y Me 10:17; Me 34:15; Mt 7:8; 1Pe 3:12
z Yhn 6:29
a Yhn 13:34

2. Sütun

a Yhn 15:4; 1Yh 2:24
b Yhn 14:23
c Ro 8:2; Ro 8:9

BÖLÜM 4

ç Tkr 18:21; 2Se 2:2; 1Ti 4:1
d Vh 22:6
e Mt 24:24; Vh 16:14
f 2Ti 3:16; Vh 22:6

g Yhn 1:14; 1Ko 12:3; Vh 19:10; **h** 2Pe 2:1; 1Yh 2:22; **ı** 2Se 2:7; 1Yh 2:18; **i** Elç 20:30; **j** 1Yh 5:4; **k** Yhn 17:21; **l** Ef 2:2; Ef 6:12; **m** 2Ta 20:6; **n** 1Yh 5:19; **o** Yhn 15:19; **ö** 1Yh 3:10; **p** Yhn 10:27; **r** Yhn 8:47; Yhn 14:17; **s** 1Yh 4:1; **ş** 1Pe 1:22; **t** 1Ko 13:13; **u** 1Yh 3:6; 1Yh 3:9; 1Yh 4:16; **ü** Yhn 17:3.

1Yh 4:1* Ya da "ruh", "ilham edilmiş ifade"

8 Sevmeyen kimse Tanrı'yı tanımamıştır, çünkü Tanrı sevgidir.[a] **9** Tanrı biricik Oğlu[b] aracılığıyla yaşam kazanalım diye[c] onu dünyaya gönderdi ve Tanrı'nın bize olan sevgisini bu yolla gördük.[ç] **10** Dolayısıyla asıl sevgi, bizim Tanrı'ya gösterdiğimiz değil, Oğlunu günahlarımıza[d] kefaret eden*[e] bir kurban[f] olarak göndermekle O'nun bize gösterdiği sevgidir.

11 Sevgili kardeşlerim, Tanrı bizi böyle sevdiyse, biz de birbirimizi sevmeye borçluyuz.[g] **12** Tanrı'yı asla gören olmamıştır.[h] Biz birbirimizi sevmeye devam edersek, Tanrı bizimle olur ve sevgisi içimizde mükemmelliğe erişir.[ı] **13** O'nunla birlik içinde olduğumuzu[i] ve O'nun bizimle birlik içinde olduğunu,[j] bize ruhunu bağışlamış olmasından anlarız.[k] **14** Ayrıca Babanın, Oğlunu bu dünyanın kurtarıcısı[l] olarak gönderdiğini kendimiz gördük[m] ve buna tanıklık ediyoruz.[n] **15** Kim İsa Mesih'in Tanrı'nın Oğlu olduğunu açıkça kabul ederse,[o] Tanrı onunla o da Tanrı'yla birlik içinde olur.[ö] **16** Tanrı'nın bize olan sevgisini[p] öğrendik ve buna inandık.

Tanrı sevgidir[r] ve sevgi yolundan ayrılmayan kişi[s] Tanrı'yla, Tanrı da onunla birlik içinde kalır.[ş] **17** Sevgi aramızda böylesine mükemmelliğe eriştiğinden, hüküm gününde[t] konuşma cesaretine sahip olabiliriz.[u] Çünkü biz de bu dünyada tıpkı Mesih'in yaşadığı gibi yaşıyoruz.[ü]

18 Sevgide korku yoktur,[a] mükemmelliğe erişmiş sevgi korkuyu barındırmaz.[b] Çünkü korku kısıtlayıcıdır. Korkunun baskısı altında olanın sevgisi mükemmelliğe erişememiştir.[c] **19** Bize gelince, biz seviyoruz, çünkü önce Tanrı bizi sevdi.[ç]

20 "Tanrı'yı seviyorum" deyip de kardeşinden nefret eden yalancıdır.[d] Çünkü, gördüğü kardeşini sevmeyen[e] görmediği[f] Tanrı'yı seviyor olamaz. **21** Ondan aldığımız emir şudur:[g] Tanrı'yı seven, kardeşini de sevsin.[h]

5 İsa'nın Mesih olduğuna inanan, Tanrı'nın çocuğudur.[ı] Ve Babamız Tanrı'yı seven, çocuklarını[i] da sever. **2** Tanrı'yı sevdiğimizde ve emirlerine uyduğumuzda,[j] Tanrı'nın çocuklarını[k] da sevdiğimizi[l] biliriz. **3** Çünkü Tanrı sevgisi[m] O'nun emirlerine uymayı[n] gerektirir ve O'nun emirleri ağır değildir.[o] **4** Tanrı'nın çocuğu[ö] olan herkes dünyayı yener.[p] Bize dünyaya karşı zafer kazandıran,[r] imanımızdır.[s]

5 Dünyaya[ş] karşı zafer kazanan[t] kimdir? İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğuna iman eden[u] değil mi?[ü] **6** Su ve kan aracılığıyla gelen İsa Mesih'tir. O, sadece suyla[v] değil, suyla ve kanla[y] gelmiştir. Ayrıca, buna ruh[z] da tanıklık eder ve bu ruhun tanıklığı doğrudur. **7** Dolayısıyla, üç tanık vardır: **8** ruh,[a] su[b] ve kan;[c]

BÖLÜM 4

a Çk 34:6
Mi 7:18
1Yh 4:19
b Yhn 1:14
c Yhn 3:16
Ro 5:21
Ro 8:32
1Yh 5:11
ç Ro 5:8
d İb 2:17
İb 9:26
e Ro 3:25
1Yh 2:2
f 1Ko 5:7
2Ko 5:21
g Mt 18:33
Yhn 15:12
Ro 13:8
1Yh 3:16
h Çk 33:20
Yhn 1:18
Yhn 4:24
Yhn 5:37
Yhn 6:46
ı 1Yh 2:5
i Yhn 6:56
Yhn 15:4
j Yhn 14:21
k 1Yh 3:24
l Mt 1:21
Yhn 3:17
Yhn 4:42
Yhn 12:47
Elç 5:31
m 1Yh 1:1
n 1Yh 1:2
o Ro 10:9
1Yh 2:23
ö 1Yh 2:24
p Yhn 3:16
r 1Yh 4:8
s Mt 22:37
ş Yhn 17:21
t Elç 17:31
2Pe 3:7
u İb 4:16
1Yh 2:28
ü Yhn 17:16

2. Sütun

a Ro 8:15
b 2Ti 1:7
c 1Yh 2:5
ç 1Yh 4:10
d 1Yh 2:4
e 1Yh 3:17
f 1Yh 3:2
1Yh 4:12
g Mt 22:37
h Mt 22:39
Yhn 13:34
Yhn 15:12

BÖLÜM 5

ı 1Pe 1:3
i Yhn 1:12
Yhn 3:3
1Pe 1:23
1Yh 3:9
j Vh 14:12
k Yhn 1:12
Ro 8:14

l 1Pe 1:22; **m** Yhn 14:23; 2Yh 6; **n** Tkr 5:29; Tkr 12:28; **o** Tkr 30:11; Mi 6:8; **ö** 1Yh 5:18; **p** Yhn 16:33; Vh 12:11; **r** Vh 15:2; **s** 2Ti 4:7; **ş** 1Yh 4:4; **t** 1Ko 15:57; **u** Ef 6:16; 1Yh 3:23; **ü** Yhn 20:31; **v** Mt 3:13; **y** Elç 20:28; Ef 1:7; İb 9:22; 1Pe 1:19; **z** Mt 3:16; Yhn 1:33; **a** Lu 3:22; Lu 4:18; Yhn 1:32; Elç 10:38; **b** Lu 3:21; **c** İb 9:14.

1Yh 4:10* 2:2'deki dipnota bakın.

bu üçünün tanıklığı uyum içindedir.[a]

9 İnsanların tanıklığını[b] kabul ediyorsak, Tanrı'nın tanıklığı daha üstün değil mi? Çünkü bu Tanrı'nın tanıklığıdır, O Kendi Oğlu hakkında tanıklık etmiştir.[c] **10** Tanrı'nın Oğluna iman etmiş olan, kendisine şahsen yapılan tanıklığı[ç] benimsemiştir. Tanrı'ya iman etmeyen O'na yalancı demiş olur,[d] çünkü Tanrı'nın Kendi Oğlu hakkındaki tanıklığına[e] iman etmemiştir.[f] **11** Yapılan tanıklık şudur: Tanrı bize sonsuz yaşam[g] verdi ve bu yaşam Oğlundadır.[h] **12** Oğluyla birlik içinde olan, bu yaşama sahiptir; fakat Tanrı'nın Oğluyla birlik içinde olmayan, bu yaşama sahip değildir.[ı]

13 Bunları, Tanrı'nın Oğlunun adına iman eden[i] sizlere, sonsuz yaşama sahip olduğunuzu bilesiniz diye yazıyorum.[j] **14** Tanrı'nın, amacına uygun her dileğimizi dinleyeceğini bildiğimizden,[k] O'nun önünde konuşma cesaretine sahibiz.[l] **15** Ayrıca O'nun her dileğimizi dinlediğini bilirsek,[m] O'ndan dilediğimiz şeylere sahip olacağımızı da biliriz; çünkü O'ndan dilerdik.[a]

16 Eğer biri kardeşini ölüme yol açmayan bir günah[b] işlerken görürse, Tanrı'dan dilesin, O da ölüme yol açmayan günahı işleyen kişiye yaşam verecektir.[c] Ölüme yol açan günah[ç] da vardır; böyle bir günah hakkında ricada bulunsun demiyorum.[d] **17** Evet, doğrulukla bağdaşmayan her davranış günahtır,[e] ancak ölüme yol açmayan günah da vardır.

18 Tanrı'nın çocuğu[f] olan hiç kimsenin günahı alışkanlık edinmediğini biliriz. Tanrı'nın Oğlu[g] onu gözetir ve kötü olan onu ele geçiremez.[h] **19** Biz Tanrı'dan olduğumuzu biliyoruz,[ı] fakat bütün dünya kötü olanın[i] elinde bulunuyor. **20** Biz biliyoruz ki, Tanrı'nın Oğlu gelmiştir[j] ve gerçek Tanrı'yı tanıyalım diye bize akıl gücü[k] vermiştir.[l] Biz Oğlu İsa Mesih aracılığıyla, O'nunla birlik içindeyiz.[m] İşte O, gerçek[n] Tanrı ve sonsuz yaşamdır.[o] **21** Öyleyse çocuklarım, kendinizi putlardan koruyun.[ö]

BÖLÜM 5

a Mt 18:16; 2Ko 13:1; 1Ti 3:16
b Mr 15:39; Yhn 1:29; Yhn 1:32
c Mr 1:11; Lu 9:35; Yhn 12:28
ç Ro 8:16
d Yhn 3:33
e Yhn 5:37
f 1Ko 15:15
g Yhn 17:3
h Yhn 5:26
ı Yhn 3:36
i Yhn 20:31; 1Yh 3:23
j 1Yh 1:2
k Öz 15:29; Yhn 9:31
l İb 4:16; 1Yh 3:21
m Yhn 14:13

2. Sütun

a Lu 11:13
b İş 6:7; Yr 31:34; Yk 5:15; 1Yh 1:9
c Yk 5:20
ç Mt 12:31; Mr 3:29; Lu 12:10; İb 6:6; İb 10:26
d 2Yh 11
e 1Yh 3:4
f 1Yh 5:1
g Kl 1:15; Vh 3:14
h Yhn 17:15
ı Yhn 8:47
i Mt 13:19; Lu 4:5; Lu 4:6; Yhn 12:31; İb 2:14
j 1Ti 3:16
k Kl 1:9; 2Ti 2:7
l 1Ko 2:12; **m** Yhn 17:21; **n** 1Se 1:9; **o** Yhn 17:3; **ö** 1Ko 10:14.

YUHANNA'NIN

İKİNCİ MEKTUBU

1 Bu ihtiyardan,[a] gerçekten sevdiğim[b] ve yalnızca benim değil, hakikati bilenlerin tümünün sevdiği,[c] seçilmiş hanımefendiye[ç] ve çocuklarına. **2** Sevgimizin nedeni, içimizde yaşayan[d] ve sonsuza dek bizimle kalacak olan hakikattir.[a] **3** Hakikat ve sevginin[b] yanı sıra, Babamız Tanrı'dan ve Oğlu İsa Mesih'ten gelen

a 1Pe 5:1; 3Yh 1
b 1Pe 1:22; 1Pe 2:17
c Yhn 8:32; 1Yh 3:18

ç 1Pe 5:13; **d** Yhn 8:31; **2. Sütun** **a** Yhn 17:17; **b** Ef 4:15.

lütuf,[a] merhamet ve barış da bizimle olacak.[b]

4 Babamızdan aldığımız emre uygun olarak,[c] senin çocuklarından[ç] bazılarının hakikat yolunda yürüdüklerini[d] öğrenmek beni çok sevindirdi. **5** Şimdi hanımefendi, sana yeni bir emir değil,[e] baştan beri[f] bildiğimiz emri yazarak rica ediyorum: Birbirimizi sevelim.[g] **6** Sevgi,[h] O'nun emirlerine uygun yaşamayı gerektirir.[ı] O'nun emri baştan beri duyduğunuz gibi şudur: Sevgi yolunda yürümeye devam edin.[i] **7** Çünkü bu dünyada, İsa Mesih'in insan olarak geldiğini kabul etmeyen[j] birçok hilekâr türemiştir.[k] Bunlar hilekârdır[l] ve Mesih düşmanıdır.[m]

8 Kendinize dikkat edin de, emeğimizin ürününü ziyan etmeyin ve tam bir ödül alın.[n]

a İb 4:16
b 1Ti 1:2; 2Ti 1:2
c Ef 6:1
ç 1Yh 2:13
d 2Ko 4:2; 3Yh 3
e 1Yh 2:7
f 1Yh 1:1
g Yhn 13:34; Yhn 15:12; 1Pe 4:8
h 1Ko 13:4
ı Yhn 14:15; 1Yh 2:5; 1Yh 5:3
i Yhn 14:21
j 1Yh 4:2
k Mt 24:24; Elç 20:29; 2Pe 2:1; 1Yh 2:18; Vh 2:2
l Mt 7:15; Mt 7:23; Mt 24:24; 2Se 2:7
m Lu 11:23; 1Yh 2:22; 1Yh 4:3; Yhd 4
n Yhn 4:36; İb 10:35

9 Sınırı aşarak[a] Mesih'in öğretisine bağlı kalmayan[b] kişi Tanrı'yla birlik içinde değildir.[c] Bu öğretiye bağlı kalan ise, hem Baba'yla hem de Oğulla birlik içindedir.[ç] **10** Biri size bu öğretiyle gelmezse, onu asla evinize kabul etmeyin[d] ve ona selam bile vermeyin.[e] **11** Çünkü böyle birine selam veren, kötü işlerine de ortak olur.[f]

12 Size yazacağım daha çok şey vardı, fakat bunları kâğıt ve mürekkeple iletmek istemedim.[g] Yanınıza gelip sizinle yüz yüze konuşmayı umuyorum,[h] şöyle ki sevinciniz[ı] tam olsun.[i]

13 Seçilmiş kız kardeşinin çocukları sana selam yolluyorlar.[j]

2. Sütun **a** 1Yh 2:22; **b** Yhn 15:6; 1Yh 2:27; **c** Yhn 14:6; 3Yh 9; **ç** İb 3:14; 1Yh 2:23; **d** Tkr 17:5; Ro 16:17; 1Ko 5:11; 2Se 3:6; 2Se 3:14; **e** 1Kr 13:16; Elç 19:9; **f** 1Ti 5:22; Vh 18:4; **g** 3Yh 13; **h** 3Yh 14; **ı** Yhn 17:13; **i** 1Yh 1:4; **j** 1Pe 5:13.

YUHANNA'NIN
ÜÇÜNCÜ MEKTUBU

1 Bu ihtiyardan,[a] gerçekten sevdiğim[b] dostum Gayus'a.

2 Sevgili[c] dostum, gönül ferahlığı[ç] içinde olman, her bakımdan iyi[d] ve sağlıklı[e] kalman için dua ediyorum. **3** Buraya gelen kardeşler senin her zamanki gibi hakikat yolunda yürüyerek[f] hakikate bağlı kaldığını anlattıklarında çok sevindim. **4** Şükretmek için en büyük nedenim, çocuklarımın hakikat yolunda yürüdüklerini duymaktır.[g]

5 Sevgili dostum, tanımadığın[h] halde o kardeşler için yaptığın her iş[a] sadakatini gösteriyor. **6** Onlar cemaat önünde senin sevgine tanıklık ettiler. Onları Tanrı'yı hoşnut eder biçimde yola çıkarmanı rica ederim.[b] **7** Çünkü, dünyanın insanlarından hiçbir şey almaksızın[c] Tanrı'nın adı uğrunda yola çıktılar. **8** Öyleyse, hepimiz bu gibi kişilere konukseverlik göstermek zorundayız.[ç] Böylece, hakikat yolunda birlikte çalışan iş arkadaşları olabiliriz.[d]

a 1Pe 5:1; 2Yh 1
b 1Pe 1:22; 1Pe 2:17
c 1Ti 6:2; Flm 1
ç 1Ko 14:20
d 1Ko 16:2
e Elç 15:29
f 2Yh 4
g 1Ko 4:15; 2Ti 1:2; Tit 1:4; Flm 10
h İb 13:2

2. Sütun
a Mt 25:38
b Elç 20:38; Tit 3:13
c 1Ko 9:12; 1Ko 9:15

ç Mt 10:41; Mt 25:35; Elç 17:7; Flm 22; 1Pe 4:9; **d** Ro 12:13.

9 Cemaate bazı şeyler yazdım, fakat aralarında lider[a] olma sevdasındaki Diotrefis, bizden gelen hiçbir şeyi saygıyla[b] kabul etmiyor.[c] **10** İşte bu nedenle, yaptıklarını, bizi hiç durmadan kötülemesini[ç] oraya gelince kendisine hatırlatacağım.[d] O bunlarla yetinmeyip saygısız bir tutumla kardeşleri de kabul etmiyor,[e] onları kabul etmek isteyenleri[f] engellemeye[g] ve cemaatten çıkarmaya çalışıyor.[h]

11 Sevgili dostum, kötüyü değil iyiyi örnek al.[ı] İyi olanı yapan Tanrı'dandır.[i] Kötü olanı yapan ise Tanrı'yı görmemiştir.[j] **12** Dimitrios hakkında herkes olumlu konuşuyor[a] ve hakikat yolunda yürümesi de bunu doğruluyor. Aslında bunu biz de doğrularız[b] ve bizim söylediklerimizin doğru olduğunu bilirsin.[c]

13 Sana yazacağım çok şey vardı, ancak bunları mürekkep ve kalemle iletmek istemiyorum.[ç] **14** Fakat seni çok yakında görmeyi umuyorum; o zaman yüz yüze konuşuruz.[d]

Sağlıcakla kal.[e]

Buradaki dostlar sana selam yolluyor.[f] Benim selamlarımı da oradaki dostların hepsine tek tek ilet.[g]

a Mt 20:27 Elç 20:30 Flp 2:3
b Ro 12:10 İb 13:7 İb 13:17
c Kl 4:16
ç Me 101:5 Öz 6:19
d 1Ko 4:19 2Ko 13:2
e Ef 6:21 Flp 2:19 Kl 4:7
f 2Ko 7:15
g 2Ti 4:15
h Mt 24:49
ı Ro 12:9 Ro 13:3 1Pe 3:11
i 1Yh 3:6 1Yh 3:9
j 1Yh 3:10

2. Sütun

a 1Ti 3:7
b Yhn 19:35
c Yhn 21:24
ç 2Yh 12
d Ga 4:20
e 1Pe 5:14; f Flp 4:22; g Tit 3:15.

YAHUDA'NIN
MEKTUBU

1 İsa Mesih'in hizmetkârı, Yakup'un[a] kardeşi Yahuda'dan, Babamız Tanrı[b] tarafından sevilen ve İsa Mesih için saklanmış[c] olan davetlilere,[ç]

2 Sahip olduğunuz merhamet,[d] barış[e] ve sevgi[f] daha da artsın.[g]

3 Sevgili kardeşler,[h] size ortak kurtuluşumuz hakkında yazmayı çok istediysem de,[ı] kutsal kişilere[i] temelli teslim edilmiş inanç uğrunda zorlu bir mücadeleye[j] teşvik etmeyi gerekli gördüm. **4** Çünkü Kutsal Yazılarda çok önceden[k] mahkûm edilmiş[l] olan bazı kişiler aramıza sızdılar;[m] bunlar Tanrımızın lütfunu edepsiz davranışlarına*[a] mazeret olarak kullanan ve tek Sahibimiz,[b] Efendimiz[c] İsa Mesih'e hainlik eden,[ç] Tanrı korkusu bilmeyen adamlardır.[d]

5 Bütün bunları bilmenize rağmen, size yine hatırlatmak istiyorum:[e] Yehova* Mısır diyarından bir halkı kurtarmışsa[f] da, imansızlık edenleri daha sonra yok etmişti.[g] **6** Ayrıca,

a Mt 13:55 Mr 6:3 Ga 2:9 Yk 1:1
b Mt 11:27 1Yh 3:24
c Yhn 6:39 Yhn 17:15 2Ti 1:12 2Ti 4:18 1Pe 1:5
ç İb 3:1
d Me 103:13 Ro 9:16 Tit 3:5
e Me 29:11 Flp 4:7 Kl 1:20
f Ro 5:8
g 1Pe 1:2
h Ro 1:7
ı Çk 19:6 Yhn 4:22 Tit 1:4 İb 2:3 1Pe 2:9 2Pe 1:1
i Ef 3:5
j 2Ko 11:4; Ga 1:6; Ef 6:11; 1Ti 1:18; 1Ti 6:12; k 1Pe 2:8; l 2Pe 3:7; m Mt 13:25; Mt 13:38; Ga 2:4; 1Yh 2:19; **2. Sütun** a Öz 21:27; 2Ko 12:21; Ga 5:19; 2Pe 2:14; b 1Ko 6:20; 1Ko 7:23; 2Pe 2:1; c Ef 4:5; ç Elç 20:30; 2Se 2:3; 2Pe 2:1; d 2Ti 2:16; Tit 1:16; e Ro 15:4; 2Pe 3:1; f Çk 12:41; Tkr 17:16; g Sy 14:35; 1Ko 10:5; İb 3:19.

Yhd 1:4* Galatyalılar 5:19'daki dipnota bakın. **5*** Ek 1'e bakın.

asıl konumlarını korumayıp ait oldukları mekânı terk eden[a] melekleri, büyük günde infaz edilecek hükme kadar sonsuz bağlarla[b] koyu karanlığa kapatmıştı.[c] **7** Yine, Sodom ve Gomorra ile etraflarındaki şehirler[ç] de onlar gibi cinsel ahlaksızlığa dalıp sapık arzularını tatmin etme peşine düşmüşler[d] ve sonsuz ateş cezasını çekerek[e] bizim için uyarıcı birer örnek[f] olmuşlardı.

8 Aynı şekilde, hayallere dalan[g] bu kişiler de bedeni kirletiyor, otoriteyi hiçe sayıyor[h] ve Tanrı'nın onurlandırdığı kişiler hakkında aşağılayıcı şekilde konuşuyorlar.[ı] **9** Oysa başmelek[i] Mikael,[j] Musa'nın cesediyle[k] ilgili meselede İblis'le tartışırken[l] ona aşağılayıcı sözlerle hüküm vermeye kalkışmamış,[m] sadece "Yehova seni azarlasın"[n] demişti. **10** Fakat bu kişiler kavrayamadıkları her şeye dil uzatıyorlar;[o] tek bildikleriyse akıldan yoksun hayvanlar gibi,[o] içgüdüleriyle anladıkları şeylerdir ve bunlarla kendilerini yozlaştırmaya devam ediyorlar.[p]

11 Vay onların haline! Çünkü Kain'in yolundan gittiler,[r] kazanç için Balam'ın yanlış yoluna[s] daldılar ve Korah'ınki[ş] gibi asice konuşmalarla[t] mahvoldular. **12** Bunlar, dost ziyafetlerinizde sizinle birlikte yiyip içtikleri[u] sırada su altındaki gizli kayalar gibidirler; korkusuzca kendilerini besleyen çobanlar;[ü] rüzgârla[v] oraya buraya sürüklenen yağmursuz bulutlar;[y] meyvesiz, kökünden sökülmüş[z] ve iki kere ölmüş sonbahar ağaçlarıdırlar. **13** Azgın dalgalarla köpüren deniz gibi ayıplarını etrafa saçarlar;[a] onlar sonsuza dek koyu karanlığa mahkûm,[b] serseri yıldızlardır.

14 Âdem'den itibaren yedinci kuşak olan Hanok'un[c] bildirdiği şu peygamberlik sözü bu kişiler için de geçerlidir: **15** "Herkese karşı hükmünü infaz etmek[ç] ve Tanrı'yı hiçe sayarak yaptıkları bütün kötü işlerden dolayı tüm kötüleri ve Kendisine karşı söyledikleri tüm ağır sözlerden[d] dolayı Tanrı korkusu olmayan tüm günahkârları mahkûm etmek için, işte, Yehova on binlerce kutsal meleğiyle[e] geldi."

16 Bu adamlar durmadan söylenir,[f] durumlarından yakınır ve arzularına[g] göre hareket ederler. Büyük sözlerle övünür[h] ve çıkarları için başkalarını pohpohlarlar.[ı]

17 Fakat siz sevgili kardeşler, Efendimiz İsa Mesih'in elçileri tarafından daha önce söylenenleri hatırlayın.[i] **18** Size şunu derlerdi: "Son günlerde, kötü şeylere duydukları arzulara göre hareket eden alaycılar çıkacaktır."[j] **19** Aranızda ayrılıklar yaratanlar bunlardır;[k] onlar manevi değerlerden* yoksundurlar[l] ve sadece içgüdüleriyle hareket ederler.[m] **20** Fakat siz sevgili kardeşler, kendinizi çok kutsal olan imanınızın[n] temeli üzerinde güçlendirerek[o] ve kutsal ruh ile dua

a Ba 6:4
1Pe 3:20
2Pe 2:4
Vh 12:7
b Lu 8:31
c 1Ko 6:3
2Pe 2:4
Vh 20:1
ç Ba 14:2
Tkr 29:23
d Ba 19:5
Le 18:22
Ro 1:26
e Ba 19:24
Mt 10:15
2Pe 2:6
f 1Ko 10:11
g Tkr 13:3
2Pe 2:1
h Tkr 17:12
2Pe 2:10
ı Çk 22:28
Yhn 17:22
1Ti 6:4
1Pe 4:14
3Yh 10
i 1Se 4:16
j Çk 23:20
Çk 32:34
Çk 33:2
Da 10:21
Da 12:1
k Tkr 34:6
l Da 10:13
m 2Pe 2:11
n Zk 3:2
o 1Ko 2:14
Yhd 19
ö 2Pe 2:12
p Ro 1:24
Ga 6:8
Ef 4:22
r Ba 4:5
Ba 4:8
1Yh 3:12
s Sy 22:32
Tkr 23:5
2Pe 2:15
Vh 2:14
ş Sy 16:3
Sy 16:32
t 2Se 2:3
1Ti 1:20
2Ti 2:16
u 2Ti 3:6
2Pe 2:13
ü He 34:8
v Ef 4:14
y 2Pe 2:17
z Mt 15:13

2. Sütun

a İş 57:20
b İb 6:4
Vh 21:8
c Ba 5:22
ç Me 149:7
He 25:17
2Se 1:6
d Ml 3:13
Mt 12:36
e Tkr 33:2
Da 7:10
Zk 14:5
İb 12:22

f Sy 14:27; 1Ko 10:10; Flp 2:14; **g** Yk 4:3; 2Pe 2:18; **h** Me 75:5; Me 140:11; Tit 1:10; **ı** Le 19:15; Öz 28:21; Yk 2:9; **i** 2Pe 3:2; **j** Elç 20:30; 1Ti 4:1; 2Ti 3:1; 2Pe 2:1; 2Pe 3:3; **k** Lu 11:23; Ro 16:17; 1Ko 1:10; Yk 3:16; 3Yh 10; Vh 2:15; **l** 1Ko 2:14; İb 12:16; **m** Ho 4:14; **n** Ga 5:22; Kl 2:7; 1Se 5:11; **o** Elç 20:32; 1Ko 3:10.

Yhd 1:19* "Manevi değerlerden"; sözcük anlamıyla, "ruhtan"

ederek,[a] **21** sonsuz yaşama[b] götüren Efendimiz İsa Mesih'in merhametini[c] beklerken, Tanrı'nın sevgisinden[ç] ayrılmayın. **22** Ayrıca, kuşkuları[d] olan bazılarına merhametle davranın;[e] **23** onları ateşten çekip çıkararak[f] kurtarın.[g] Diğerlerine de merhamet etmeyi sürdürün; ancak bunu, bedenin lekelediği iç giyisiden nefret ederek, korkuyla yapın.[h]

a Lu 11:13
Ro 8:26
Ef 6:18
b Tit 3:7
1Yh 1:2
1Yh 2:25
c 2Ti 1:18
Tit 3:5
ç Yhn 15:10
Ro 8:39
1Yh 5:3
d Yk 1:6
e Mt 5:7
Mt 9:13
Yk 2:13
f Ams 4:11
Zk 3:2
Mt 18:8
g Ro 11:14
Ga 6:1
Yk 5:19

24 Kurtarıcımız[a] tek Tanrı, sizi iman yolunda tökezlemekten koruyabilir[b] ve yüce huzuruna büyük sevinçle lekesiz[c] bir şekilde getirebilir. **25** Bu, efendimiz İsa Mesih aracılığıyladır.[ç] İhtişam,[d] haşmet, kudret[e] ve yetki[f] ezelden[g] ebede kadar[h] O'nun olsun. Amin.[ı]

h Öz 8:13; Ga 5:19; Yh 3:4; **2. Sütun** **a** Lu 1:47; **b** Me 145:20; **c** Ro 8:33; Ef 1:4; Ef 5:27; Flp 1:10; Kl 1:22; **ç** Mt 20:28; Yhn 3:16; Ro 5:8; 1Yh 4:9; **d** Me 29:1; **e** Vh 11:17; **f** Da 4:35; **g** Me 90:2; **h** Hb 1:12; **ı** Ro 16:27.

YUHANNA'YA

VAHİY

1 İsa Mesih'ten gelen vahiy.[a] Tanrı bu vahyi ona,[b] yakında gerçekleşmesi kesin olan şeyleri kullarına[c] göstersin diye verdi.[c] O da meleğini[d] göndererek, hizmetkârı Yuhanna'ya[e] bunu simgelerle[f] iletti. **2** Yuhanna da, Tanrı'dan gelen[g] ve İsa Mesih'in aktardığı söze,[h] gördüğü her şeye tanıklık etti. **3** Bu peygamberlik sözlerini sesli olarak okuyana,[ı] dinleyene[i] ve orada yazılı olan şeyleri uygulayana[j] ne mutlu![k] Çünkü belirlenmiş zaman yakındır.[l]

4 Yuhanna'dan Asya eyaletindeki yedi cemaate,[m]

"Şimdi, geçmişte ve gelecekte, hep var olanın";[n] O'nun tahtı önündeki yedi ruhun;[o] **5** "ölümden ilk diriltilen"[ö] ve "yeryüzündeki kralların Hükümdarı"[p] olan "Sadık Şahit"[r] İsa Mesih'in lütfu ve barışı sizinle olsun.

BÖLÜM 1
a 1Ko 14:6
Ga 1:12
b Da 2:28
Yhn 12:49
c Ams 3:7
Vh 7:3
Vh 22:6
ç Vh 1:19
d Vh 22:16
e Mt 10:2
Mr 1:19
Yhn 21:20
f Elç 2:22
g Vh 1:9
h Vh 22:20
ı Me 1:2
1Ti 4:13
i Vh 22:18
j Lu 11:28
Yk 1:22
k Yhn 13:17
l Da 8:19
Vh 22:10
m Vh 1:11
n Çk 3:14
Vh 1:8
Vh 4:8
Vh 11:17
o Vh 4:5
ö Kl 1:18
p Me 89:27
1Ti 6:15
Vh 19:16
r Me 89:37
Vh 3:14

2. Sütun
a Yhn 15:9
b İb 9:14
1Pe 1:19
1Yh 1:7

Bizi sevenin[a] ve kendi kanıyla günahlarımızdan kurtaranın[b] **6** (o ki, Tanrısı ve Babası için bizden bir krallık[c] oluşturmuş ve bizi kâhinler[ç] yapmıştır), evet, ihtişam ve kudret sonsuza kadar onun olsun.[d] Amin.

7 İşte! Bulutlarla geliyor.[e] Her göz onu görecek,[f] bedenini delenler de görecek.[g] Yeryüzünün bütün kabileleri ondan ötürü dövünecekler.[h] Evet, Amin.

8 Yehova* Tanrı şöyle diyor: "Şimdi, geçmişte ve gelecekte, hep var olan,[ı] Mutlak Güce Sahip olan,[i] Alfa ve Omega#[j] Benim."

9 İsa'nın yolunda sizinle birlikte sıkıntıya,[k] krallığa[l] ve

c Çk 19:6; Lu 22:29; **ç** 1Pe 2:5; Vh 5:10; Vh 20:6; **d** 1Ti 6:16; **e** Da 7:13; Mt 26:64; Mr 13:26; Elç 1:11; 1Se 4:17; Vh 14:14; **f** Ef 1:18; **g** Mt 27:49; **h** Mt 24:30; **ı** Vh 1:4; **i** Ba 17:1; Çk 6:3; **j** İş 48:12; Vh 21:6; Vh 22:13; **k** Mt 24:9; İb 10:33; Vh 2:10; **l** Lu 12:32.

Vh 1:8* Ek 1'e bakın. **8#** "Alfa ve Omega"; Yunan alfabesinin birinci ve sonuncu harfleri.

tahammüle[a] ortak olan ben,[b] kardeşiniz Yuhanna, insanlara Tanrı'yı anlattığımdan ve İsa'ya şahitlik ettiğimden dolayı[c] Patmos denilen adadaydım. **10** Ruhun etkisiyle[ç] Efendimizin gününde[d] bulunuyordum[e] ve arkamda borazan sesine benzer güçlü bir ses[f] duydum. **11** Şöyle diyordu: "Gördüklerini bir tomara yaz[g] ve Efesos,[h] İzmir,[ı] Bergama,[i] Tiyatira,[j] Sardes,[k] Filadelfya[l] ve Laodikya'daki[m] yedi cemaate[n] gönder."

12 Bana seslenenin kim olduğunu görmek için dönüp baktığımda yedi altın şamdan gördüm.[o] **13** Şamdanların ortasında insanoğluna benzer biri vardı;[ö] ayaklarına kadar inen bir giysisi ve göğsünde altın kuşağı vardı. **14** Başı ve saçları ise ak yapağı gibi, kar gibi bembeyazdı.[p] Gözleri alev alev yanan bir ateşti.[r] **15** Ayakları ocakta kor gibi parlayan saf bakıra[s] benziyordu ve sesi[ş] coşkun suların sesi gibiydi. **16** Sağ elinde yedi yıldız vardı,[t] ağzından iki taraflı keskin uzun bir kılıç çıkıyordu[u] ve yüzü ışıl ışıl parlayan güneş gibiydi.[ü] **17** Onu görünce, ayaklarının önüne ölü gibi yığıldım.

Sağ elini üzerime koyarak şöyle dedi: "Korkma.[v] Birinci[y] ve Sonuncu[z] benim. **18** Diri olan benim.[a] Ölmüştüm[b] ama işte, sonsuza kadar diriyim.[c] Ölümün[ç] ve ölüler diyarının*[d] anahtarları bendedir. **19** Sen gördüklerini, şimdi olanları ve bundan sonra olacakları yaz.[e] **20** Sağ elimde gördüğün yedi yıldızın[a] ve yedi altın şamdanın[b] kutsal sırrına gelince; yedi yıldız, yedi cemaatin melekleridir ve yedi şamdan yedi cemaattir."[c]

2 "Efesos'taki[ç] cemaatin meleğine yaz.[d] Sağ elinde yedi yıldızı[e] tutan ve yedi altın şamdanın[f] ortasında yürüyen şunları söylüyor: **2** 'Senin işlerini,[g] emeğini, tahammülünü, kötü adamlara dayanamadığını ve elçi[h] olmadıkları halde elçiyim diyenleri sınayıp[ı] onların yalancılığını ortaya çıkardığını biliyorum. **3** Tahammül[i] de ediyorsun; benim ismim uğruna[j] sıkıntılara dayandın ve yılmadın.[k] **4** Fakat seninle ilgili bir şikâyetim var: İlk baştaki sevgini bıraktın.[l]

5 O halde, bu duruma düşmeden önceki halini hatırlayıp tövbe et[m] ve önceki işlerini yap. Yoksa, yanına gelirim[n] ve tövbe etmezsen şamdanını[o] yerinden kaldırırım. **6** Yine de seninle ilgili olumlu bir şey var; Nikolaoşcular[ö] tarikatının yaptıklarından sen de benim gibi nefret ediyorsun.[p] **7** Ruhun cemaatlere ne dediğini, kulağı olan dinlesin:[r] Galip gelene,[s] Tanrı'nın cennetindeki hayat ağacından[ş] yeme ayrıcalığını bağışlayacağım.'

8 İzmir'deki cemaatin meleğine[t] yaz. İlk ve Son,[u] ölmüş ve yeniden hayata dönmüş olan[ü] şunları söylüyor: **9** 'Çektiğin sıkıntıyı ve yoksulluğu biliyorum, aslında zenginsin.[v] Yahudi

Vh 1:18* "Hades"; Ek 4'e bakın.

BÖLÜM 1

a Mt 10:22; 2Ti 2:12
b Ro 8:17
c Elç 1:8
ç 1Ta 28:12; Mt 22:43
d 1Ko 1:8; 1Ko 5:5
e He 40:2; 2Ko 12:2
f Vh 1:15
g Hb 2:2
h Ef 1:1; Vh 2:1
ı Vh 2:8
i Vh 2:12
j Elç 16:14; Vh 2:18
k Vh 3:1
l Vh 3:7
m Kl 4:16; Vh 3:14
n Vh 1:4
o 2Ta 4:7; Vh 1:20
ö Da 7:13; Vh 14:14
p Öz 20:29; Da 7:9
r Vh 19:12
s Vh 2:18
ş Vh 1:10
t Vh 1:20
u İş 49:2
ü Mt 17:2
v Mt 17:7
y Elç 26:23; Kl 1:18; Vh 1:5
z Yhn 5:21; Yhn 6:40; Vh 2:8
a Lu 24:5; 1Ko 15:45
b Ro 5:6; 1Pe 3:18
c Ro 6:9; 1Ti 6:16; İb 7:24
ç Ey 38:17; Me 9:13
d İş 38:10; Mt 16:18; Yhn 6:54; Yhn 11:25
e Vh 4:1; Vh 22:6

2. Sütun

a Vh 1:16
b Vh 1:12
c Mt 5:16; Flp 2:15

BÖLÜM 2

ç Elç 19:1; Ef 1:1
d Vh 1:20
e Vh 1:16
f Vh 1:13
g Yhn 2:25; Vh 2:19; Vh 3:1
h Elç 20:30; 2Ko 11:13; **ı** 1Yh 4:1; **i** Lu 21:19; İb 12:1; **j** 1Pe 4:14; **k** Ga 6:9; **l** Mt 24:12; **m** Elç 26:20; Vh 3:19; **n** Vh 2:16; **o** Vh 1:20; **ö** 1Ko 11:19; Vh 2:15; **p** Me 139:21; **r** Mt 11:15; Vh 2:17; Vh 2:29; **s** 1Yh 5:4; **ş** Ro 2:7; Vh 2:10; **t** Vh 2:1; **u** Vh 1:17; **ü** Ro 14:9; **v** 2Ko 6:10; 1Ti 6:18; Yk 2:5.

olduklarını söyleyen, fakat Şeytan'ın havrası olanlardan[a] işittiğin hakaretleri[b] de biliyorum.
10 Yakında başına gelecek olan sıkıntılardan korkma.[c] Tam olarak sınanabilmeniz[ç] ve on gün sıkıntı çekmeniz[d] için İblis[e] sizden bazılarını hapse atacak. Sonunda ölüm bile olsa sadık kal,[f] ben de sana hayat tacını vereceğim.[g]
11 Ruhun[h] cemaatlere ne dediğini, kulağı olan dinlesin:[ı] Galip gelen,[i] ikinci ölümden[j] hiçbir zarar görmeyecek.'

12 Bergama'daki cemaatin meleğine yaz. İki ağzı keskin kılıcı olan[k] şunları söylüyor:
13 'Senin nerede oturduğunu biliyorum; Şeytan'ın tahtının bulunduğu yerde. Yine de ismime bağlı kalıyorsun.[l] Şeytan'ın oturduğu yerde, yanı başınızda öldürülen[m] sadık şahidim[n] Antipas'ın zamanında bile bana olan imanını inkâr etmedin.[o]

14 Fakat seninle ilgili bazı şikâyetlerim var. Aranızda Balam'ın öğretisine[o] bağlı olanlar var. O Balak'a[p] gitmiş, İsrailoğullarını putlara kurban edilen şeylerden yemeye ve cinsel ahlaksızlığa*[r] yönelterek günaha nasıl düşürebileceğini ona öğretmişti.
15 Aynı şekilde, aranızda Nikolaosçular[s] tarikatının öğretisine bağlı olanlar da var. **16** Bu yüzden tövbe et.[ş] Yoksa hemen yanına gelirim ve ağzımdan çıkan kılıçla[t] onlarla savaşırım.[u]

17 Ruhun cemaatlere ne dediğini, kulağı olan dinlesin:[ü] Galip gelene[v] saklı mandan vereceğim,[y] ona beyaz çakıl taşı vereceğim. Bu çakıl taşının üzerinde, onu alandan başka kimsenin bilmediği[a] yeni bir isim[b] yazılıdır.'

18 Tiyatira'daki[c] cemaatin meleğine yaz. Gözleri alev alev yanan[c] ve ayakları saf bakır gibi olan,[d] Tanrı'nın Oğlu[e] şunları söylüyor: **19** 'Senin işlerini, sevgini,[f] imanını, hizmetini, tahammülünü ve son işlerinin[g] öncekilerden kat kat fazla olduğunu[h] biliyorum.

20 Yine de, seninle ilgili bir şikâyetim var: Peygamber olduğunu söyleyen o İzebel[ı] adlı kadına göz yumuyorsun, o da hizmetkârlarıma[i] cinsel ahlaksızlık yapmayı[j] ve putlara kurban edilen şeyler yemeyi[k] öğretip[l] onları saptırıyor. **21** Tövbe etmesi için kendisine zaman tanıdım,[m] fakat tövbe edip ahlaksızlığını bırakmaya istekli değil.[n] **22** Yakında o kadını yatağa düşüreceğim; onun gibi davranmayı bırakıp tövbe etmezlerse, onunla zina yapanları da büyük sıkıntıya düşüreceğim.
23 Onun çocuklarını kırgınla öldüreceğim ve böylece tüm cemaatler bilecek ki, insanın gönlünü* ve yüreğini araştıran benim. Her birinize kendi işlerine göre karşılık vereceğim.[o]

24 Fakat Tiyatira'da bu öğretiyi benimsememiş olan diğerlerinize, "Şeytan'ın derin şeyleri"[ö] denilenleri öğrenmemiş olan kişilere diyorum ki: Sizin üzerinize başka yük koymuyorum.[p]
25 Yeter ki, ben gelinceye

BÖLÜM 2

a 2Ko 11:14 Vh 3:9
b Elç 13:45
c Mt 10:28
ç 2Ko 8:2 İb 2:18
d Ro 8:35 İb 10:33
e 1Pe 5:8
f 2Ti 4:7
g Ro 2:7 Yk 1:12 Vh 20:4
h 1Yh 4:2
ı Vh 13:9
i 1Yh 5:5
j Vh 20:6 Vh 20:14 Vh 21:8
k Vh 1:16 Vh 19:15
l Mr 13:9 Vh 2:3
m Mt 24:9
n Elç 1:8
o Lu 12:8 Yhn 14:1 1Yh 2:23
ö Sy 22:6 Sy 31:16 2Pe 2:15 Yhd 11
p Sy 22:4
r Sy 25:2 Elç 15:29 1Ko 5:9 1Ko 10:8 Ef 5:5
s 2Pe 2:1 Vh 2:6
ş Elç 3:19
t Vh 1:16
u İş 11:4
ü Vh 2:7
v 1Yh 5:5 Vh 3:12
y Çk 16:15 Çk 16:31 Me 78:24 Yhn 6:51 İb 9:4

2. Sütun

a Vh 19:12
b Öz 22:1 Vh 3:12
c Elç 16:14
ç Vh 1:14 Vh 19:12
d Vh 1:15
e Yhn 20:31
f İb 6:10
g Yk 2:20
h Flp 3:16
ı 1Kr 16:31 2Kr 9:22
i Ef 6:6
j Elç 15:29 1Ko 5:11 Ga 5:19 Ef 5:5
k Vh 2:14
l 1Ti 2:12
m Ro 2:4
n Ro 2:5; Vh 21:8; **o** Mt 16:27; Vh 22:12; **ö** Me 64:6; Yhn 8:44; Elç 13:10; 1Ko 4:5; **p** Elç 15:28.

Vh 2:14* Ek 15'e bakın.

Vh 2:23* Sözcük anlamıyla, "böbreklerini." En derin duyguları ifade eder.

kadar elinizde olanı sıkı tutun.[a]
26 Galip gelene ve benim söylediklerimi sona kadar yapana,[b] milletler üzerinde yetki vereceğim,[c] **27** insanları demir değnekle güdecek[ç] ve onlar çömlek gibi paramparça olacak;[d] ben de bu yetkiyi Babamdan aldım.
28 Ayrıca, ona sabah yıldızını[e] vereceğim. **29** Ruhun[f] cemaatlere ne dediğini, kulağı olan dinlesin.' "[g]

3 "Sardes'teki cemaatin meleğine yaz.[h] Tanrı'nın yedi ruhuna[ı] ve yedi yıldıza[i] sahip olan şunları söylüyor: 'Senin işlerini, yaşıyor diye adın olduğunu biliyorum; fakat aslında ölüsün.[j]
2 Uyanık ol,[k] geride kalanları güçlendir,[l] onlar da ölmek üzereler. Görüyorum ki, Tanrımın önünde işlerini tam olarak yerine getirmemişsin.[m] **3** Bu nedenle, aldığın[n] ve duyduğun şeyleri unutma. Onlara sıkıca yapış[o] ve tövbe et.[ö] Hırsız gibi geleceğim[p] ve uyanmazsan[r] sana hangi saatte geleceğimi hiç bilemeyeceksin.[s]

4 Bununla birlikte, Sardes'te giysilerini kirletmemiş[ş] olan birkaç kişi[t] var. Onlar beyaz giysiler içinde[u] benimle birlikte yürüyecekler, çünkü buna layıklar.[ü]
5 Evet, galip gelene[v] beyaz giysiler giydirilecek.[y] Onun adını hayat kitabından hiç silmeyeceğim,[z] tersine Babamın[a] ve meleklerinin önünde anacağım.[b]
6 Ruhun[c] cemaatlere ne dediğini, kulağı olan dinlesin.'

7 Filadelfya'daki cemaatin meleğine yaz.[ç] Kutsal olan,[d] gerçek olan,[e] Davut'un anahtarını[a] elinde tutan, açtığı kapatılamayan ve kapadığı açılamayan, şunları söylüyor: **8** 'Senin işlerini biliyorum[b] (işte, senin önünde kimsenin kapatamayacağı bir kapı açıyorum),[c] az da olsa gücün var, benim sözümü tuttun ve adımı inkâr etmedin.[ç] **9** Şeytan'ın havrasından olanları, Yahudi olmadıkları halde Yahudiyiz deyip[d] yalan söyleyenleri[e] o hale getireceğim ki, gelip ayaklarına kapanacaklar[f] ve seni sevdiğimi anlayacaklar. **10** Tahammülümü[g] anlatan sözlere dikkat ettiğin için, yeryüzünde oturanları sınamak üzere[h] bütün yeryüzünün yaşayacağı sınav vaktinde ben de seni esirgeyeceğim.[ı] **11** Çabuk geleceğim.[i] Sende olanı sıkı tut[j] ki, tacını kimse elinden almasın.[k]

12 Galip geleni Tanrımın[l] mabedinde[m] bir sütun[n] yapacağım. Artık oradan dışarı çıkmayacak. Onun üzerine, Tanrımın adını, Tanrımın şehrinin, gökten Tanrımdan gelen yeni Yeruşalim'in[o] adını ve benim yeni adımı[ö] yazacağım.
13 Ruhun[p] cemaatlere ne dediğini, kulağı olan dinlesin.'

14 Laodikya'daki[r] cemaatin meleğine yaz. Sadık[s] ve gerçek[ş] şahit,[t] Tanrı'nın yarattıklarının ilki[u] olan 'Amin'[ü] şunları söylüyor: **15** 'Senin işlerini biliyorum, ne soğuksun ne de sıcak. Keşke soğuk ya da sıcak olsaydın.
16 Fakat soğuk[v] ya da sıcak[y] değil, ılık olduğun için seni tükü-

BÖLÜM 2

a Vh 3:11
b Mt 28:20
c Me 2:8
Mt 19:28
Lu 22:29
Vh 3:21
Vh 20:4
ç Vh 12:5
Vh 19:15
d Me 2:9
Da 2:44
Mi 4:13
e Sy 24:17
Vh 22:16
f 1Yh 4:2
g Vh 2:7

BÖLÜM 3

h Vh 2:1
ı Vh 1:4
Vh 4:5
i Vh 1:16
j Yk 2:26
k Lu 21:34
Ef 5:15
1Se 5:6
l Lu 22:32
Elç 18:23
m 2Ko 6:1
n Mt 10:8
o Lu 21:36
Flp 2:16
ö Mt 3:8
2Ko 7:11
p Vh 16:15
r Ef 5:14
s Mt 24:42
Lu 12:39
ş Yk 1:27
t Öz 10:7
Öz 22:1
Vz 7:1
u Vh 3:18
Vh 6:11
ü Ef 4:1
v 1Yh 5:4
y Vh 4:4
Vh 19:8
z Flp 4:3
Vh 21:27
a Mt 10:32
Mr 8:38
b Lu 12:8
c 1Yh 4:2
ç Vh 2:1
d Yhn 6:69
Elç 3:14
İb 7:26
e Vh 3:14
Vh 19:11

2. Sütun

a İş 22:22
Lu 1:32
b Vh 2:2
c 1Ko 16:9
2Ko 2:12
ç Mt 25:21
d Ro 2:28
Vh 2:9
e Yhn 8:44
f İş 60:14

g Lu 8:15; Lu 21:19; 2Ti 2:12; İb 10:36; İb 12:3; **h** Mt 24:21; **ı** 2Se 3:3; 2Pe 2:9; **i** Vh 2:16; **j** Vh 2:10; **k** Yk 1:12; **l** Mt 27:46; Yhn 20:17; **m** 1Ko 3:16; Ef 2:21; 1Pe 2:5; **n** 2Ta 3:17; **o** İb 12:22; Vh 21:2; **ö** Vh 14:1; Vh 19:12; Vh 22:4; **p** 1Yh 4:2; **r** Kl 4:16; **s** İb 3:6; Vh 1:5; **ş** Yhn 1:14; Vh 19:11; **t** Yhn 18:37; 1Ti 6:13; **u** Öz 8:22; Kl 1:15; **ü** 2Ko 1:20; **v** Öz 25:13; Öz 25:25; **y** Me 69:9; 2Ko 9:2.

rüp atacağım. **17** "Zenginim,[a] servet topladım ve hiçbir şeye ihtiyacım yok" diyorsun; fakat aslında zavallı, acınacak durumda, yoksul, kör[b] ve çıplak olduğunu fark etmiyorsun. **18** Bu yüzden sana şunu tavsiye ediyorum: Benden ateşle arıtılmış altın[c] satın al da zengin ol, giymek için beyaz giysiler satın al da utanç verici çıplaklığın görünmesin,[ç] gözüne sürmek için göz merhemi[d] satın al da gözlerin görsün.

19 Ben tüm sevdiklerimi, yanlışlarını gösterip terbiye ederim.[e] Bu yüzden gayretli ol ve tövbe et.[f] **20** İşte, eşikte durmuş kapıyı[g] çalıyorum. Biri sesimi duyup kapıyı açarsa,[h] evine gireceğim, karşılıklı oturup akşam yemeği yiyeceğiz. **21** Galip gelene[ı] tahtımda benimle birlikte oturma onuru bağışlayacağım;[i] çünkü ben de galip geldim ve Babamla birlikte O'nun tahtında[j] oturdum.[k] **22** Ruhun cemaatlere[l] ne dediğini, kulağı olan dinlesin.' "[m]

4 Bundan sonra baktım; o anda, gökte açık bir kapı gördüm. Daha önce duyduğum, borazan sesine benzeyen o ilk ses,[n] benimle konuşuyor ve şöyle diyordu: "Buraya çık,[o] ileride olması gerekenleri sana göstereceğim."[ö] **2** Hemen sonra, ruhun etkisine girdim ve gökte[p] duran bir taht[r] ve bu tahtta oturan birini gördüm.[s] **3** Oturanın görünüşü[ş] jasp* taşı gibi[t] ve değerli bir kırmızı taş gibiydi. Tahtın etrafında zümrüt[a] görünümünde bir gökkuşağı[b] vardı.

4 Tahtın etrafında yirmi dört taht vardı ve bu tahtlar[c] üzerinde oturan, beyaz giysiler giymiş[ç] yirmi dört[d] ihtiyar[e] gördüm; başlarında altın taçlar[f] bulunuyordu. **5** Tahttan şimşekler,[g] sesler ve gök gürültüleri[h] çıkıyordu. Tahtın önünde alev alev yanan yedi meşale[ı] vardı. Bunlar Tanrı'nın yedi ruhudur.[i] **6** Tahtın önünde billur gibi, sanki camdan bir deniz[j] gördüm.

Ortada, tahtın çevresinde, önleri ve arkaları gözlerle kaplı dört canlı[k] vardı. **7** Birinci canlı aslana,[l] ikinci canlı genç bir boğaya benziyordu;[m] üçüncü canlının[n] insana benzeyen bir yüzü vardı ve dördüncü canlı[o] uçan bir kartala[ö] benziyordu. **8** Bu dört canlıdan[p] her birinin altı kanadı vardı,[r] kanatlarının içi ve dışı gözlerle kaplıydı.[s] Gece gündüz, durup dinlenmeden şöyle diyorlardı: "Geçmişte, şimdi ve gelecekte, hep var olan,[ş] Mutlak Güce Sahip[t] Tanrı Yehova, kutsaldır, kutsaldır, kutsaldır."[u]

9 Bu canlıların, tahtta oturan[ü] ve sonsuza dek var olanı[v] yücelttiği, O'na hürmet ve şükran[y] sunduğu her seferinde, **10** yirmi dört ihtiyar[z] tahtta oturanın önünde yere kapanıp, sonsuza dek var olana tapınıyor[a] ve taçlarını tahtın önüne atıp şöyle diyorlardı: **11** "Yehova Tanrımız, ihtişam,[b] yücelik[c]

BÖLÜM 3

a Ho 12:8; 1Ko 4:8
b 2Pe 1:9
c Ey 23:10; 1Pe 1:7
ç Vh 16:15
d Me 19:8
e Öz 3:12
f Vh 2:5; Vh 3:3
g Yk 5:9
h Lu 12:36
ı 1Yh 5:4; Vh 2:26; Vh 12:11
i Mt 19:28; Lu 22:30
j İş 66:1
k İb 10:12
l Vh 1:11
m Vh 2:7

BÖLÜM 4

n Çk 19:16; Vh 1:10
o Ba 28:12; Vh 11:12
ö Da 2:28; Vh 1:1
p Me 11:4; Elç 7:55
r 1Kr 22:19; İş 6:1
s He 1:26; Da 7:9
ş 1Yh 1:5
t Vh 21:11

2. Sütun

a Çk 28:17
b Ba 9:13
c Vh 3:21; Vh 20:4
ç Vh 6:11; Vh 19:8
d 1Ta 24:1; 1Ta 24:18; Lu 1:5
e Vh 1:6; Vh 4:10
f 1Pe 5:4
g Ey 38:35; He 1:13
h Çk 19:16; Çk 20:18
ı Çk 25:31; Çk 40:24
i Vh 1:4; Vh 5:6
j Çk 30:18; 1Kr 7:23
k He 1:5; Vh 4:9
l 2Sa 17:10; Öz 28:1; İş 31:4
m 1Kr 7:25; Vh 6:3
n Vh 6:5
o Vh 6:7
ö Ey 39:29; He 1:10

Vh 4:3* Genelde beyaz, kırmızı, sarı, kahverengi ve siyah katmanlardan oluşan, saydam olmayan bir kuvars çeşidi.

p Vh 5:8; **r** İş 6:2; **s** Öz 15:3; He 1:18; He 10:12; İb 4:13; **ş** Çk 3:14; Vh 1:4; **t** Çk 6:3; Vh 11:17; Vh 15:3; **u** İş 6:3; Lu 1:49; **ü** Me 47:8; Vh 21:5; **v** Me 90:2; Da 4:34; Da 12:7; **y** Me 92:1; **z** Vh 5:8; **a** 1Ta 16:29; Me 95:6; Vh 19:10; **b** Mt 5:16; Vh 14:7; **c** 1Ti 1:17.

ve güç[a] Sana yaraşır; çünkü her
şeyi Sen yarattın,[b] her şey Senin
isteğinle[c] var oldu ve yaratıldı."[ç]

5 Tahtta[d] oturanın sağ elinde,
önü ve arkası yazılı,[e] yedi
mühürle sıkıca mühürlenmiş[f] bir
tomar gördüm. **2** Ayrıca güçlü
bir melek gördüm; yüksek sesle,
"Tomarı açmaya ve mühürlerini
çözmeye layık kim var?" diyor-
du. **3** Fakat gökte, yeryüzünde
ya da yerin altında, tomarı açabi-
lecek ya da içine bakabilecek bir
tek kişi bile çıkmadı. **4** Çok ağ-
ladım; çünkü tomarı açmaya ya
da içine bakmaya layık kimse bu-
lunamamıştı.[g] **5** Fakat ihtiyar-
lardan biri bana "Artık ağlama"
dedi. "İşte, Yahuda[h] kabilesinden
olan Aslan, Davut'un[ı] kökü[i] ga-
lip geldi,[j] Tomarı ve yedi mührü-
nü o açacak."

6 Tahtın yanı başında,[k] dört
canlının ve ihtiyarların ortasın-
da,[l] boğazlanmış[m] gibi duran bir
kuzu[n] gördüm. Yedi boynuzu
ve yedi gözü vardı. Bu gözler
Tanrı'nın yedi ruhudur[o] ve bü-
tün yeryüzüne gönderilmişler-
dir. **7** Kuzu hemen gidip tahtta oturanın[ö] sağ elinden tomarı aldı. **8** Tomarı aldığında, dört canlı ve yirmi dört ihtiyar,[p] Kuzunun önünde yere kapandı. Her birinin elinde bir lir[r] ve buhurla dolu altın tas vardı. Bu buhur[s] kutsal kişilerin dualarıdır.[ş] **9** Yeni bir ilahi[t] söylüyorlardı: "Tomarı almaya ve mühürlerini açmaya sen layıksın, çünkü boğazlandın ve her kabileden, dilden, halktan ve milletten insanı, kendi kanınla[u] Tanrı için[ü] satın aldın.[v] **10** Onlardan Tanrımız için[y] bir krallık[z] oluşturdun ve onları kâhinler[a] yaptın; yeryüzü üzerinde krallar olarak hüküm sürecekler."[b]

11 Sonra, tahtın, canlıların ve ihtiyarların etrafındaki birçok meleğin sesini duydum. Sayıları binlerce binler,[c] on binlerce on binlerdi.[ç] **12** Yüksek sesle şöyle diyorlardı: "Boğazlanmış[d] olan Kuzu! Kudret, servet, hikmet, kuvvet, yücelik, ihtişam ve övgü sana yaraşır."[e]

13 Gökte, yerde, yerin altında[f] ve denizlerde bulunan her canlının ve her varlığın şöyle dediğini duydum: "Övgü, yücelik,[g] ihtişam[h] ve kudret, sonsuza dek tahtta oturan[ı] Tanrı'nın ve Kuzunun[i] olsun." **14** Dört canlı "Amin!" dediler ve ihtiyarlar[j] yere kapanıp Tanrı'ya tapındılar.[k]

6 Sonra baktım, Kuzu[l] yedi mühürden[m] birini açtığında dört canlıdan[n] birinin gök gürültüsü gibi bir sesle "Gel!"[o] dediğini duydum. **2** Baktım ki, beyaz bir at[ö] ve binicisinin[p] elinde bir yay.[r] Ona bir taç verildi[s] ve zaferden zafere koşarak,[ş] son zaferine doğru ilerledi.[t]

3 Kuzu ikinci mührü açtığında, ikinci canlının[u] "Gel!" dediğini duydum. **4** Derken, bir diğeri, bir kızıl at çıktı. Binicisine, yeryüzündekiler birbirini boğazlasın diye dünyadan barışı kaldırma yetkisi ve büyük bir kılıç verildi.[ü]

5 Kuzu[v] üçüncü mührü aç-

BÖLÜM 4

a Vh 5:13
Vh 7:12
Vh 11:17
Vh 12:10
b Ef 3:9
Vh 10:6
c Mt 6:10
Mt 26:39
1Pe 4:2
1Yh 2:17
ç Ba 2:3

BÖLÜM 5

d Vh 4:2
e He 2:10
f İş 29:11
Da 12:9
g Mt 24:36
Elç 1:7
h Ba 49:9
İb 7:14
ı 2Sa 7:12
Vh 22:16
i İş 11:1
Ro 15:12
j Yhn 16:33
k Ef 1:20
l Ef 1:22
m Yhn 19:30
Vh 5:12
n İş 53:7
Yhn 1:29
1Pe 1:19
o Vh 1:4
ö Me 47:8
İş 6:1
p Vh 5:14
Vh 19:4
r 2Ta 29:25
Vh 15:2
s Me 141:2
Vh 8:4
ş Kİ 4:2
t Me 33:3
Me 144:9
İş 42:10
Vh 14:3
u Mt 26:28
İb 9:12
1Pe 1:19
ü Vh 14:4
v 1Ko 6:20
y Çk 19:6
1Pe 2:9
Vh 20:6
z Lu 12:32
Lu 22:29
İb 12:28

2. Sütun

a Vh 1:6
b Mt 19:28
Vh 20:4
Vh 22:5
c Da 7:10
ç Tkr 33:2
İb 12:22
Yhd 15
d İş 53:7
Vh 5:6
e Mt 28:18
f Flp 2:10

g Yhn 5:23; 1Ti 6:16; **h** 1Pe 4:11; **ı** 1Kr 22:19; Vh 4:2; **i** Yhn 1:29; Vh 7:17; **j** Vh 7:11; **k** Mt 4:10; **BÖLÜM 6** **l** Vh 5:6; **m** Vh 5:5; **n** Vh 4:7; **o** Vh 22:20; **ö** Ey 39:25; Öz 21:31; Vh 19:11; **p** Me 45:4; **r** 2Kr 9:24; **s** Ba 49:10; Me 21:3; He 21:27; Da 7:14; Vh 14:14; **ş** Me 110:2; Vh 12:7; **t** Vh 16:14; Vh 17:14; **u** Vh 4:7; **ü** Da 11:40; Mt 24:7; Lu 21:10; **v** Vh 6:1.

tığında, üçüncü canlının[a] "Gel!" dediğini duydum. Baktım ki, bir siyah at ve binicisinin elinde bir terazi.[b] **6** O anda sanki dört canlının[c] arasından[ç] gelen bir ses duydum; şöyle diyordu: "Bir ölçek* buğday bir dinara[#d] ve üç ölçek arpa bir dinara. Zeytinyağı ve şarabı ziyan etmeyin."[e]

7 Kuzu dördüncü mührü açtığında, dördüncü canlının sesini[f] duydum. "Gel!" diyordu. **8** Baktım, soluk renkli bir at, binicisinin adı da Ölüm. Hemen arkasından ölüler diyarı[g] geliyordu. Kılıçla,[h] kıtlıkla,[ı] kırgınla ve yerin vahşi hayvanlarıyla[i] öldürmeleri için onlara dünyanın dörtte biri üzerinde yetki verildi.

9 Kuzu beşinci mührü açtığında, sunağın dibinde[j] Tanrı'nın sözünden ötürü ve yaptıkları şahitlik[k] işinden ötürü boğazlanmış[l] olanların kanlarını*[m] gördüm. **10** Feryat ederek şöyle diyorlardı: "Kutsal ve gerçek[n] olan Ulu[o] Rabbimiz, yeryüzünde oturanları yargılayıp[ö] kanımızın öcünü[p] almadan daha ne kadar bekleyeceksin?" **11** Onların her birine beyaz[r] kaftan verildi ve kendileri gibi öldürülecek[s] olan hizmetkâr arkadaşlarının, kardeşlerinin sayısı tamamlanana kadar, bir süre daha beklemeleri söylendi.

12 Kuzu altıncı mührü açtığında baktım, büyük bir deprem oldu. Güneş, siyah keçi kılından bir çul[ş] gibi karardı ve ay sanki kana bulandı.[t] **13** Şiddetli rüzgârla sallanan incir ağacından dökülen ham incirler gibi, gökteki yıldızlar yeryüzüne düştü. **14** Gök, dürülen bir tomar gibi çekilip gitti;[a] bütün dağlar ve adalar yerlerinden kaldırıldı.[b] **15** Dünyanın kralları, yüksek mevkide olanlar, komutanlar, zenginler, güçlüler, bütün köleler ve özgürler, mağaralara ve dağlardaki kayalıklara[c] gizlendi. **16** Dağlara ve kayalıklara şöyle diyorlardı: "Üzerimize düşün[ç] de bizi tahtta oturanın[d] gözlerinden ve Kuzunun gazabından gizleyin.[e] **17** Onların büyük gazap[f] günü[g] geldi. Buna kim dayanabilir?"[h]

7 Bundan sonra, dünyanın dört bir köşesinde duran dört melek[ı] gördüm; yer üzerine, deniz üzerine ve hiçbir ağaç[i] üzerine rüzgâr esmesin diye, yerin dört rüzgârını[j] sıkıca tutuyorlardı. **2** Güneşin doğduğu[k] yerden yükselen başka bir melek gördüm; yaşayan Tanrı'nın mührünü taşıyordu.[l] Bu melek yere ve denize zarar verme yetkisini alan dört meleğe yüksek sesle bağırıyordu: **3** "Biz Tanrımızın kullarını alınlarından[m] mühürlemeyi bitirene[n] kadar, yere, denize ve ağaçlara zarar vermeyin."

4 İsrailoğullarının[o] her kabilesinden[ö] mühürlenmiş olanların sayısını duydum, yüz kırk dört bindi.[p]

5 Yahuda[ş] kabilesinden on iki bin kişi mühürlenmişti;

Ruben[s] kabilesinden on iki bin;

Gad[ş] kabilesinden on iki bin;

BÖLÜM 6

a Vh 4:7
b He 4:16
c Vh 5:6
ç Vh 7:11
d Mt 20:2
e Mr 13:8
f Vh 4:7
g Vh 20:13
h Yr 15:3
Ams 4:10
ı Yr 15:2
He 5:17
Lu 21:11
i Le 26:22
He 14:21
He 33:27
j Le 4:7
Vh 8:3
k Mt 24:14
Yhn 18:37
Vh 20:4
l Mt 24:9
1Yh 3:12
m Le 17:11
Vh 17:6
n 1Yh 5:20
o Elç 4:24
ö Lu 18:7
İb 12:23
Vh 19:2
p Ba 4:10
Tkr 32:43
r Vh 3:5
Vh 4:4
s Mt 24:9
Elç 9:1
2Ko 1:8
ş İş 50:3
t Yo 2:31
Mt 24:29
Elç 2:20

2. Sütun

a İş 34:4
b Vh 16:20
c İş 2:10
İş 2:19
He 33:27
ç Ho 10:8
Lu 23:30
d Vh 4:2
e Vh 5:6
f Tsf 1:18
Ro 2:5
g Tsf 1:14
h Yo 2:11

BÖLÜM 7

ı Mt 25:31
i Me 37:35
j Yr 25:32
k Vh 16:12
l Yhn 6:27
m Mt 24:31
Vh 9:4
n 2Ko 1:22
Ef 1:13
Ef 4:30
o Ro 2:29
Ro 9:6
Ga 6:16

Vh 6:6* Yaklaşık 700 gramlık bir ölçü birimi. **6#** Matta 20:2'deki dipnota bakın. **9*** Sözcük anlamıyla, "canlarını"; Ek 3'e bakın.

ö Yk 1:1; Vh 21:12; **p** Vh 14:1; Vh 14:3; **r** Ba 49:10; 1Ta 5:2; **s** Ba 49:3; **ş** Ba 49:19.

6 Aşer[a] kabilesinden on iki bin;

Naftali[b] kabilesinden on iki bin;

Manasse[c] kabilesinden on iki bin;

7 Şimeon[ç] kabilesinden on iki bin;

Levi[d] kabilesinden on iki bin;

İssakar[e] kabilesinden on iki bin;

8 Zebulun[f] kabilesinden on iki bin;

Yusuf[g] kabilesinden on iki bin;

Benyamin[h] kabilesinden on iki bin kişi mühürlenmişti.[ı]

9 Bundan sonra baktım, her milletten,[i] her kabileden, her halktan[j] ve her dilden,[k] kimsenin sayamayacağı bir büyük kalabalık.[l] Ellerinde hurma dallarıyla,[m] beyaz kaftanlar[n] içinde, tahtın[o] ve Kuzunun önünde duruyorlardı. **10** Şöyle haykırıyorlardı: "Kurtuluşu tahtta oturan[ö] Tanrımıza[p] ve Kuzuya[r] borçluyuz."

11 Bütün melekler[s] tahtın, ihtiyarların[ş] ve dört canlının[t] etrafında duruyordu. Tahtın önünde yüzüstü kapanıp Tanrı'ya tapınıyorlardı.[u] **12** "Amin! Övgü, ihtişam, hikmet, şükran, yücelik, kudret ve kuvvet[ü] sonsuza dek Tanrımızın olsun. Amin"[v] diyorlardı.

13 Bunun üzerine, ihtiyarlardan[y] biri bana şöyle dedi: "Beyaz kaftanlar[z] giymiş olan bu kişiler kim ve nereden geldiler?" **14** Hemen, "Efendim, bunu sen bilirsin" diye karşılık verdim. Bana şöyle dedi: "Bu kişiler büyük sıkıntıdan[a] çıkıp gelenlerdir. Kaftanlarını Kuzunun kanında[b] yıkayarak ağarttılar.[a] **15** Bu nedenle Tanrı'nın tahtının önündeler[b] ve mabedinde O'na gece gündüz kutsal hizmet[c] sunuyorlar. Tahtta oturan,[ç] çadırını[d] onların üzerine gerecek. **16** Artık acıkmayacaklar ve susamayacaklar, güneş ya da kavurucu sıcak onları yakmayacak.[e] **17** Çünkü tahtın yanı başında olan Kuzu[f] onları güdecek[g] ve hayat suyunun[h] pınarlarına götürecek. Ve Tanrı gözlerinden bütün gözyaşlarını silecek."[ı]

8 Kuzu[i] yedinci mührü[j] açtığında, gökte yarım saat kadar sessizlik oldu. **2** Tanrı'nın önünde duran yedi meleği[k] gördüm, onlara yedi borazan verildi.

3 Elinde altın buhurdan olan başka bir melek gelip sunağın[l] yanında durdu. Ona bol bol buhur verildi;[m] kutsal kişilerin dualarına eşlik etmesi için buhuru tahtın önündeki altın sunak üzerinde sunacaktı. **4** Meleğin elindeki buhurun dumanı, kutsal kişilerin dualarıyla[n] birlikte Tanrı'nın huzuruna yükseldi. **5** Fakat melek hemen sonra buhurdanı aldı, sunaktan aldığı bir parça ateşle[o] doldurdu ve yeryüzüne savurdu.[ö] Gök gürültüsü[p] ve sesler duyuldu, şimşekler[r] çaktı, deprem[s] oldu. **6** Ellerinde yedi[ş] borazan olan yedi melek, borazanları[t] çalmaya hazırlandı.

7 Birincisi borazanını çaldı. Kanla karışık dolu ve ateş[u] oluştu, yeryüzüne savruldu. Yeryü-

BÖLÜM 7

a Ba 49:20
b Ba 49:21
c Ba 41:51
He 48:4
ç Ba 49:5
d Sy 3:6
e Ba 49:14
f Ba 49:13
g 1Ta 5:2
h Ba 49:27
ı Vh 7:3
i Ba 22:18
İş 2:2
İş 60:3
Vh 15:4
j Me 117:1
k İş 66:18
l Mt 25:34
Yhn 10:16
Vh 22:17
m Le 23:40
Yhn 12:13
n Vh 7:14
o Me 11:4
ö Vh 4:2
p Me 3:8
Lu 1:69
Tit 2:10
Yhd 25
r Elç 4:12
Vh 5:6
s Mt 25:31
İb 12:22
ş Vh 11:16
t Vh 14:3
u Me 95:6
ü Vh 4:11
v İb 13:21
1Pe 4:11
1Pe 5:11
y Vh 4:4
z Vh 7:9
a Mt 24:21
Mr 13:19
b İb 9:14
İb 9:22
1Yh 1:7
Vh 1:5

2. Sütun

a İş 1:18
Yhn 1:29
b Me 11:4
c Mt 4:10
Lu 2:37
ç Vh 4:2
d Me 15:1
Vh 21:3
e Me 121:6
İş 49:10
f Vh 5:6
g Mt 25:32
Yhn 10:11
h Vh 22:1
ı İş 25:8
Vh 21:4

BÖLÜM 8

i Vh 6:1
j Vh 5:1
k Vh 15:1

l Çk 30:1; Vh 9:13; **m** Vh 5:8; **n** Me 141:2; Lu 1:10; 1Pe 4:7; **o** İş 6:6; **ö** Lu 12:49; **p** Çk 19:16; Vh 4:5; Vh 10:4; Vh 16:18; **r** Me 97:4; **s** Vh 6:12; **ş** Vh 8:7; Vh 8:8; Vh 8:10; Vh 8:12; Vh 9:1; Vh 9:13; Vh 11:15; **t** Le 25:9; Sy 10:2; **u** Çk 9:23; Yo 2:30.

zünün üçte biri yandı,[a] ağaçların üçte biri yandı ve bütün yeşil bitkiler[b] yandı.

8 İkinci melek borazanını çaldı. Sanki, alev alev yanan büyük bir dağ[c] denize atıldı.[ç] Denizin üçte biri kan oldu.[d] **9** Denizde yaşayan canlıların üçte biri öldü[e] ve gemilerin üçte biri parçalandı.

10 Üçüncü melek borazanını çaldı. Gökten meşale gibi yanan büyük bir yıldız düştü.[f] Irmakların üçte birinin ve su pınarlarının üzerine düştü.[g] **11** Bu yıldızın adı Pelin'dir. Suların üçte biri pelinotuna döndü ve birçok insan sulardan öldü, çünkü sular acılaşmıştı.[h]

12 Dördüncü melek borazanını çaldı. Güneşin üçte biri, ayın üçte biri ve yıldızların üçte biri vuruldu ki, onların üçte biri kararsın,[ı] günün de gecenin de üçte biri[i] aydınlanmasın.

13 Sonra baktım, göğün ortasında[j] uçan bir kartalın[k] yüksek sesle şunları söylediğini duydum: "Diğer üç meleğin çalacağı borazanların[l] seslerinden ötürü, vay haline yeryüzünde yaşayanların; vay haline onların, vay haline!"[m]

9 Beşinci melek borazanını çaldı.[n] Gökten yeryüzüne düşmüş bir yıldız[o] gördüm; dipsiz derinliklere açılan kuyunun[ö] anahtarı[p] o yıldıza verilmişti. **2** Kuyuyu açtı ve oradan sanki büyük bir fırının[r] dumanı[s] yükseldi. Çıkan dumanla güneş de hava da karardı.[ş] **3** Dumandan çıkan çekirgeler[t] yeryüzüne dağıldı. Yeryüzündeki akreplerin[u] sahip olduğu yetki onlara da verildi. **4** Çekirgelere yeryüzündeki hiçbir bitkiye, yeşilliğe ya da ağaca zarar vermemeleri, sadece alınlarında Tanrı'nın mührü bulunmayan kişilere zarar vermeleri söylendi.[a]

5 Çekirgelere, öldürmek için değil, o kişilere beş ay eziyet etmek[b] için yetki verilmişti. Bu, insanın akrep[c] sokunca duyduğu acıya benzer bir eziyetti. **6** Dolayısıyla, o günlerde insanlar ölümü arayacak,[ç] fakat asla bulamayacaklar. Ölmek isteyecekler, fakat ölüm onlardan hep kaçacak.

7 Bu çekirgelerin görünüşü, savaşa hazırlanmış atlara[d] benziyordu. Başları üzerinde sanki altın taçlar vardı ve yüzleri insan yüzü gibiydi.[e] **8** Saçları kadın saçı,[f] dişleri aslan dişi gibiydi.[g] **9** Demir zırhlar gibi göğüs zırhları[h] vardı. Kanatlarının sesi savaşa giden[ı] atlı arabaların[i] çıkardığı sese benziyordu. **10** Onların da akrepler gibi kuyrukları ve iğneleri vardı.[j] Kuyruklarında insanlara beş ay acı verme yetkisi vardı. **11** Başlarındaki kral, dipsiz derinliklerin[k] meleğiydi. Onun adı İbranice Abaddon,* Yunanca Apolyon'dur.[#l]

12 Bir "vay" geçti. İşte, bu şeylerden sonra iki "vay"[m] daha geliyor.

13 Altıncı melek[n] borazanını çaldı.[o] Tanrı'nın huzurundaki altın sunağın[ö] boynuzlarından gelen bir ses[p] duydum. **14** Elinde borazan olan altıncı meleğe

BÖLÜM 8

a Tkr 4:24
Me 97:3
İb 12:29
b İş 40:6
c Yr 51:25
ç Me 65:7
İş 17:13
İş 57:20
d Çk 7:20
e Vh 16:3
f İş 14:12
Lu 10:18
2Ko 11:14
g Vh 16:4
h Öz 25:26
Ams 5:7
Ams 6:12
ı Çk 10:22
i İş 60:2
Ef 6:12
Kl 1:13
j Tkr 4:11
Vh 14:6
Vh 19:17
k Ey 39:29
l Vh 8:2
m Vh 9:12
Vh 11:14

BÖLÜM 9

n Vh 8:2
o Sy 24:17
Vh 22:16
ö Lu 8:31
Vh 9:11
p Vh 20:1
r Ba 19:28
s Çk 19:18
Yo 2:30
ş Yo 2:2
Yo 2:10
t Çk 10:4
Çk 10:12
u Tkr 8:15
Lu 11:12

2. Sütun

a Vh 7:3
b Vh 16:9
Vh 18:7
c Vh 9:10
ç Ey 3:21
Vh 6:16
d Yo 2:4
e Yo 2:6
f 1Ko 11:15
Ef 5:24
g Yo 1:6
h Ef 6:14
1Se 5:8
2Ti 2:3
ı 2Ko 10:4
i Yo 2:5
j Vh 9:5
k Vh 9:1
Vh 20:1
l Lu 4:34
Vh 19:15
m Vh 8:13
n Vh 8:6
o Vh 11:15
ö Vh 8:3
p Vh 1:12

Vh 9:11* Anlamı, "Yıkım" **11#** Anlamı, "Yok Edici"

şöyle diyordu: "Büyük Fırat[a] Irmağında bağlı[b] olan dört meleği[c] çöz." **15** O yıl, o ay, o gün ve o saat için hazırlanmış olan dört melek insanların üçte birini öldürmek üzere çözüldü.

16 Atlı orduların sayısını duydum, yirmi bin kere on bindi. **17** Bu görüntüde, atları ve binicilerini şöyle gördüm: Ateş kırmızısı, koyu mavi ve kükürt sarısı göğüs zırhları vardı; atların başı aslan başı[ç] gibiydi; ağızlarından ateş, duman ve kükürt[d] çıkıyordu. **18** Onların ağzından çıkan ateş, duman ve kükürtle, bu üç belayla insanların üçte biri öldü. **19** Atların yetkisi ağızlarında ve kuyruklarındadır, çünkü kuyruklarının başları var ve yılana[e] benziyorlar. Bunlarla zarar veriyorlar.

20 Fakat insanların bu belalarla öldürülmeyen geri kalanı, kendi ellerinin ürünü olan şeyleri bırakıp tövbe etmediler.[f] Cinlere[g] ve altından, gümüşten,[h] bakırdan, taştan ve ağaçtan yapılmış, göremeyen, duyamayan, yürüyemeyen putlara tapınmayı bırakmadılar.[ı] **21** İşledikleri cinayetlerden,[i] büyücülüklerinden,[j] cinsel ahlaksızlıklarından ve hırsızlıklarından vazgeçip tövbe etmediler.

10 Gökten inen başka bir güçlü melek[k] gördüm; buluta bürünmüştü,[l] başının üzerinde gökkuşağı vardı. Yüzü güneş[m] gibi ve ayakları[n] ateşten sütunlar gibiydi. **2** Elinde, açılmış küçük bir tomar vardı. Sağ ayağını deniz, sol ayağını da kara üzerine koydu.[o] **3** Aslan[ö] kükremesi gibi yüksek bir sesle haykırdı. O haykırınca yedi gök gürültüsünün[a] de sesi duyuldu.

4 Yedi gök gürültüsü konuştuğunda, sözlerini yazmak üzereydim; o sırada, gökten şöyle bir ses duydum:[b] "Yedi gök gürültüsünün söylediklerini mühürle,[c] onları yazma." **5** Deniz ve kara üzerinde dururken gördüğüm melek sağ elini göklere kaldırdı;[ç] **6** göğü ve içindekileri, yeri[d] ve üzerindekileri, denizi ve içindekileri yaratanın,[e] sonsuza dek[f] var olanın[g] hakkı için şöyle yemin etti: "Artık süre uzatılmayacak.[h] **7** Çünkü yedinci meleğin ses vereceği gün,[ı] o borazanını çalmak üzereyken,[i] Tanrı'nın Kendi peygamber kullarına[j] bildirdiği iyi haberin kutsal sırrı[k] gerçekten son bulacak."

8 Gökten duyduğum o ses[l] yine benimle konuşarak şöyle diyordu: "Git, deniz ve kara üzerinde duran meleğin[m] elindeki açılmış tomarı al." **9** Meleğe gidip o küçük tomarı bana vermesini söyledim. "Bunu al ve ye;[n] ağzında bal gibi tatlı olacak, fakat karnında acılaşacak" dedi. **10** Meleğin elinden o küçük tomarı alıp yedim.[o] Ağzımda bal gibi tatlı oldu,[ö] fakat yiyip bitirdikten sonra karnımda acılaştı. **11** Bana şöyle dendi: "Halklar, milletler, diller ve krallar hakkında yine peygamberlik sözleri bildirmelisin."[p]

11 Bana değneğe benzeyen bir kamış[r] verilirken şunlar söylendi: "Kalk, kutsal mekânıyla, sunağıyla ve orada ibadet

BÖLÜM 9
a Ba 2:14
Vh 16:12
Vh 17:15
b Me 102:20
Me 137:1
Me 142:7
İş 42:7
İş 49:9
c Ga 4:14
ç 1Ta 12:8
Öz 28:1
d Me 11:6
e Yr 8:17
f Tkr 31:29
Yr 5:3
g Tkr 32:17
Me 106:37
1Ko 10:20
h Me 115:4
Me 135:15
ı İş 44:9
Yr 10:5
Da 5:23
i Çk 20:13
j Ga 5:20

BÖLÜM 10
k Da 10:21
Yhd 9
Vh 12:7
l Da 7:13
Vh 1:7
m Ml 4:2
Mt 17:2
n Vh 1:15
o İb 2:8
ö Öz 20:2
Vh 5:5

2. Sütun
a Çk 19:16
Vh 4:5
Vh 11:19
b Vh 10:8
c Da 12:4
ç Da 12:7
d Ba 14:19
e Çk 20:11
Ne 9:6
Me 146:6
Elç 4:24
f Me 90:2
1Ti 1:17
Vh 4:9
g Yr 10:10
h İş 46:13
He 12:25
Hb 2:3
ı Vh 8:6
i Vh 11:15
j Ams 3:7
k Mr 4:11
l Vh 10:4
m Vh 10:2
n He 2:8
o Yr 15:16
ö Me 119:103
He 3:3
p Yr 1:10

BÖLÜM 11
r He 40:3.

edenleriyle Tanrı'nın mabedini[a] ölç. **2** Fakat mabedin kutsal mekânının dışındaki avluyu[b] bırak, onu ölçme, çünkü milletlere verildi.[c] Kutsal şehri[c] kırk iki ay[d] ayakları altında çiğneyecekler. **3** İki[e] şahidimi göndereceğim, bin iki yüz altmış gün çul giymiş[f] olarak peygamberlik edecekler."[g] **4** Onlar iki zeytin ağacı[h] ve iki şamdanla[ı] simgeleniyor ve yeryüzünün Rabbi huzurunda duruyorlar.[i]

5 Onlara zarar vermek isteyen olursa, ağızlarından ateş çıkıp bu düşmanlarını yok eder.[j] Kim onlara zarar vermeye kalkışırsa bu şekilde öldürülecek. **6** Bu kişiler, peygamberlikleri süresince hiç yağmur yağmayacak[k] şekilde gökleri kapatma[l] yetkisine sahiptir; ayrıca suları kana döndürme[m] ve yeryüzünü her tür belayla, istedikleri kadar çok vurma yetkileri de vardır.

7 Şahitlik işini bitirdiklerinde, dipsiz derinliklerden çıkan[n] canavar onlarla savaşacak ve onları yenip öldürecek.[o] **8** Onların cesetleri mecazi anlamda Sodom[ö] ve Mısır denilen büyük şehrin ana yolunda, Efendilerinin de direğe gerildiği yerde olacak.[p] **9** O halklardan, kabilelerden, dillerden ve milletlerden[r] insanlar üç buçuk gün[s] onların cesetlerini seyredecekler ve mezara konulmasına izin vermeyecekler. **10** Yeryüzünde yaşayanlar onların durumuna sevinecek,[ş] keyiflenecekler ve birbirlerine armağanlar gönderecekler,[t] çünkü bu iki peygamber yeryüzünde yaşayanlara eziyet çektirmişti.

BÖLÜM 11

a 1Ko 3:16; 2Ko 6:16; Ef 2:21; 1Pe 2:5; 1Pe 4:17
b He 40:17
c Lu 21:24
ç İb 12:22; Vh 21:2
d Vh 13:5
e Yhn 8:17; Me 69:11
f Me 69:11
g Elç 2:17; Vh 19:10
h Zk 4:3; Zk 4:11
ı Zk 4:12; Mt 5:14
i Zk 4:14
j Yr 5:14
k 1Kr 17:1; Yk 5:17
l Lu 4:25
m Ba 9:4; Çk 7:19; Elç 15:20
n Vh 13:1
o Vh 2:10; Vh 2:13; Vh 12:17
ö İş 1:10
p Lu 13:33; İb 13:12
r Vh 13:7; Vh 17:15
s Vh 11:11
ş Me 35:15; Öz 24:17
t Lu 23:12

2. Sütun

a Vh 11:9
b He 37:5
c Me 29:4
ç Me 50:5; Me 147:2; Vh 4:1
d İş 6:13
e İş 26:16
f Vh 9:12
g Vh 8:6
h 1Ta 29:11; Me 22:28; Me 97:1; Da 4:17; Da 4:34; Vh 12:10
ı Me 2:6; He 21:27; Da 7:13; Lu 1:33; Lu 22:29; 2Pe 1:11
i Me 145:13; Da 2:44
j Vh 4:10; Vh 14:3
k Me 95:6
l Vh 7:11
m Çk 3:14; Vh 1:4; Vh 16:5

11 Üç buçuk gün[a] sonra, Tanrı'dan gelen yaşam kuvveti onların içine girdi[b] ve ayağa dikildiler. Onları seyredenler dehşete kapıldı. **12** İki peygamber gökten gelen güçlü bir sesin[c] kendilerine "Buraya çıkın!"[ç] dediğini duydu. Bulut içinde göğe çıktılar ve düşmanları onları gördü. **13** O saatte büyük bir deprem oldu, şehrin onda biri[d] yıkıldı. Depremde yedi bin kişi öldü, geride kalanlar da korkup göklerdeki Tanrı'yı yücelttiler.[e]

14 İkinci "vay"[f] geçti. İşte, üçüncü "vay" çabuk geliyor.

15 Yedinci melek borazanını çaldı.[g] Gökte güçlü sesler duyuldu. "Dünya krallığı Rabbimizin[h] ve O'nun Mesihinin[ı] oldu. O, kral olarak sonsuza dek hüküm sürecek"[i] diyorlardı.

16 Tanrı'nın huzurunda tahtlarında oturan yirmi dört ihtiyar[j] yüzüstü kapanıp[k] Tanrı'ya tapındı.[l] **17** Şöyle dediler: "Şimdi ve geçmişte, hep var olan,[m] Mutlak Güce Sahip Yehova Tanrı,[n] Sana şükrederiz,[o] çünkü büyük gücünü[o] kuşanıp kral olarak hüküm sürmeye başladın.[p] **18** Fakat milletler gazaba geldi, Senin de gazabını gösterme vaktin geldi. Ölülerin yargılanması, peygamber kullarına,[r] kutsal kişilere ve Senin isminden korkan büyük küçük[s] herkese ödüllerinin[s] verilmesi ve yeryüzünü mahvedenlerin[t] mahvedilmesi[u] için belirlenmiş olan zaman geldi."

n Çk 6:3; Ams 4:13; Vh 16:7; **o** İş 12:1; ö Çk 9:16; Ey 37:23; İş 40:26; Ro 9:17; Vh 4:11; **p** Me 99:1; Zk 14:9; Vh 19:6; **r** Ho 12:10; Ams 3:7; Mt 2:23; Elç 3:18; Ro 1:2; İb 1:1; Yk 5:10; 1Pe 1:10; **s** Me 115:13; Elç 26:22; **ş** 1Se 4:16; İb 11:6; Vh 14:13; **t** Ba 6:11; Me 53:1; Yr 6:28; Yr 51:25; Tsf 3:7; **u** İş 6:11; Yr 4:7; Yr 26:18; Mi 3:12.

19 Tanrı'nın gökteki mabedinin kutsal mekânı[a] açıldı ve O'nun ahit sandığı[b] orada görüldü.[c] Ardından şimşekler çaktı, sesler, gök gürültüleri duyuldu, deprem ve büyük bir dolu fırtınası oldu.

12 Gökte muhteşem bir simge[ç] göründü; güneşe bürünmüş bir kadın,[d] ayaklarının altında ay ve başında on iki yıldızlı bir taç vardı. **2** Kadın hamileydi ve doğum sancılarıyla,[e] ıstırap içinde feryat ediyordu.

3 Sonra, gökte başka bir simge göründü; yedi başlı, on boynuzlu ve başları üzerinde yedi tacı olan, büyük bir kızıl ejder![f] **4** Kuyruğuyla[g] gökteki yıldızların[h] üçte birini sürüklüyordu; onları yeryüzüne savurdu.[ı] Ejder doğurmak[i] üzere olan kadının[j] önünde bekliyordu; amacı kadının doğuracağı çocuğu yutmaktı.[k]

5 Kadın bir oğul doğurdu;[l] bütün milletleri demir değnekle güdecek[m] bir erkek çocuk. Çocuk hemen alınıp Tanrı'nın tahtının önüne götürüldü.[n] **6** Kadın ise çöle kaçtı.[o] Onu bin iki yüz altmış gün[ö] beslesinler[p] diye Tanrı kadına orada bir yer hazırlamıştı.

7 O zaman gökte bir savaş koptu. Mikael[r] ve melekleri ejdere karşı savaştı. Ejder de kendi melekleriyle birlikte onlara karşı savaştı, **8** fakat yenildi. Artık gökte onlara yer yoktu. **9** Böylece, bütün dünyayı saptıran[s] eski yılan,[ş] İblis[t] ve Şeytan[u] denilen büyük ejder[ü] aşağı atıldı. Evet, yeryüzüne atıldı[v] ve melekleri de onunla birlikte atıldılar.

BÖLÜM 11

a Vh 14:17
b 1Kr 8:1
Me 132:8
c Hb 2:20
İb 8:2
İb 9:11

BÖLÜM 12

ç Vh 1:1
d İş 54:1
İş 54:5
Ga 4:26
e Ba 3:16
f Vh 12:9
Vh 20:2
g İş 9:15
h Ba 6:2
Ey 38:7
2Ko 11:15
ı 2Pe 2:4
Yhd 6
i İş 66:9
j Ba 3:15
k Yr 51:34
l Vh 11:15
m Me 2:9
Me 110:2
Vh 19:15
n Me 2:6
Me 110:1
o Me 55:7
ö Vh 11:3
Vh 12:14
p 1Kr 19:6
Öz 30:8
r Da 10:13
Da 12:1
Yhd 9
s 2Ko 4:4
2Ko 11:14
Ef 2:2
1Yh 5:19
ş Ba 3:1
2Ko 11:3
Vh 12:14
t Mt 4:1
Yhn 8:44
İb 2:14
Yk 4:7
1Pe 5:8
u 1Ta 21:1
Ey 1:6
Zk 3:2
Mt 4:10
Yhn 13:27
Ro 16:20
2Se 2:9
ü Vh 12:3
Vh 20:2
v Lu 10:18
Vh 12:13

2. Sütun

a Me 118:14
Lu 1:69
Ro 13:11
2Ko 6:2
İb 9:28
1Pe 1:5
b Vh 11:17
c Vh 11:15

10 Ardından gökte güçlü bir ses duydum:

"Tanrımızın kurtarma gücü,[a] kudreti,[b] krallığı[c] ve Mesihinin yetkisi[ç] işte şimdi görüldü; çünkü kardeşlerimizi suçlayan, onlara Tanrımızın önünde gece gündüz iftira eden[d] aşağı atıldı! **11** Onlar Kuzunun kanıyla[e] ve yaptıkları şahitlikle[f] onu yendiler;[g] ölümle yüz yüzeyken bile kendi canlarına değer vermediler.[h] **12** Bu nedenle, siz gökler ve orada oturanlar sevinin![ı] Fakat yer ve deniz,[i] vay halinize![j] Çünkü zamanının az olduğunu bilen[k] İblis, büyük öfkeyle üzerinize indi."

13 Ejder yere atıldığını görünce,[l] erkek çocuğu doğurmuş olan kadına[m] zulmetti. **14** Bunun üzerine, çöldeki yerine[n] uçabilsin diye kadına büyük kartalın[o] iki kanadı verildi. Orada yılandan[ö] uzakta, bir vakit, iki vakit* ve yarım vakit[p] beslenecekti.[r]

15 Yılan kadını suda boğmak için,[s] ağzını açıp onun arkasından bir ırmak gibi su fışkırttı.[ş] **16** Fakat yer kadına yardıma geldi,[t] ağzını açıp ejderin ağzından fışkıran ırmağı yuttu. **17** Ejder kadına daha da öfkelendi;[u] onun soyundan artakalan ve Tanrı'nın emirlerine uyup İsa'ya şahitlik etme işini sürdürenlerle savaşmaya gitti.[ü]

ç Mt 24:30; Mt 25:32; 2Ko 5:10; Ef 1:10; 1Se 4:16; **d** Ey 1:9; Zk 3:1; **e** 1Pe 1:19; **f** Elç 1:8; 2Ti 1:8; Vh 1:9; Vh 19:10; **g** 1Yh 2:14; **h** Mt 16:25; Lu 14:26; Elç 20:24; **ı** Elç 7:53; İb 12:22; Vh 13:6; **i** İş 57:20; İş 60:2; Vh 17:15; **j** Vh 8:13; **k** Da 8:19; Mi 4:1; Mt 24:34; Ro 16:20; 2Ti 3:1; 2Pe 3:3; **l** Lu 10:18; **m** Ba 3:15; Vh 12:1; **n** Me 55:7; **o** Çk 19:4; İş 40:31; **ö** Ba 3:1; 2Ko 11:3; **p** Vh 11:3; Vh 12:6; **r** Mt 4:4; Lu 12:42; **s** Da 11:40; **ş** Me 18:4; İş 17:12; **t** Tit 3:1; Vh 13:11; **u** Ba 3:15; **ü** Mt 24:9; Elç 1:8; Vh 1:9; Vh 6:9.

Vh 12:14* "İki vakit"; sözcük anlamıyla, "vakitler"

13 Ve ejder denizin kumu[a] üstünde durdu.

O sırada bir canavarın[b] denizden[c] çıktığını gördüm; on boynuzu,[ç] yedi başı[d] ve boynuzları üzerinde on tacı vardı, başları üzerinde küfürlü[e] isimler yazılıydı. **2** Gördüğüm canavar leopara benziyordu.[f] Fakat ayakları ayı[g] ayakları gibi, ağzı aslan[h] ağzı gibiydi. Bu canavara gücünü ve tahtını veren ejderdi;[ı] ona büyük yetki[i] de vermişti.

3 Baktım, başlarından biri sanki ölümcül bir yara[j] almıştı. Fakat ölümcül yarası iyileşti ve bütün dünya hayranlıkla canavarın ardından gitti. **4** Onlar ejdere tapındılar, çünkü canavara yetkiyi o vermişti. Ayrıca, "Canavar gibisi var mı? Onunla kim savaşabilir?" diyerek canavara da tapındılar. **5** Ona, büyük sözler[k] ve küfürler söyleyen[l] bir ağız ve faaliyetini kırk iki ay[m] yürütme yetkisi verildi. **6** Tanrı'ya karşı küfürle ağzını açarak,[n] O'nun adına, mekânına ve göklerde oturanlara[o] küfretti. **7** Canavarın kutsal kişilerle savaşmasına ve onları yenmesine[ö] izin verildi;[p] ona her kabile, her halk, her dil ve her millet üzerinde de yetki verildi. **8** Yeryüzünde yaşayanların hepsi ona tapınacaktı. Onlardan hiçbirinin ismi, boğazlanmış Kuzunun[r] hayat kitabına[s] yazılmamıştır; dünya kurulduğundan[ş] beri bu böyledir.

9 Kulağı olan dinlesin.[t]
10 Biri tutsak düşecekse, tutsak düşecek.[u] Biri kılıçla öldürecekse, o da kılıçla öldürülecek.[ü] İşte bu, kutsal kişilerin[a] tahammülünü[b] ve imanını[c] gerektirir.

11 Sonra başka bir canavar[ç] gördüm, yerden[d] çıkıyordu. Kuzu gibi iki boynuzu vardı, fakat ejder gibi konuşuyordu.[e] **12** Birinci canavarın[f] gözü önünde onun bütün yetkisini kullanıyordu. Yeryüzünü ve orada yaşayanları, ölümcül yarası iyileşen[g] birinci canavara tapınmaya zorluyordu. **13** İnsanların gözü önünde, gökten yeryüzüne ateş indirecek kadar büyük alametler[h] yapıyordu.

14 Canavarın gözü önünde yapmasına izin verilen alametlerle, yeryüzünde yaşayanları saptırıyordu. Bir yandan da onlara, kılıç darbesi[ı] alan fakat yeniden canlanan canavarın bir suretini[i] yapmalarını söylüyordu. **15** Ona ayrıca canavarın suretine hayat nefesi üflemesi için de izin verildi. Böylece, canavarın sureti[j] hem konuşabilecek, hem de kendisine herhangi bir şekilde tapınmayan kim varsa öldürtebilecekti.

16 Küçük, büyük, zengin, yoksul, özgür, köle herkesi, sağ eline ya da alnına bir işaret almaya[k] zorluyordu.[l] **17** Böylece, bu işareti alarak canavarın adını[m] ya da adını oluşturan sayıyı[n] taşıyanlar dışında hiç kimse bir şey alıp satamayacaktı. **18** İşte bu, hikmet gerektirir: Aklı olan, canavarın sayısını hesaplasın. Çünkü insana[o] ait bir sayıdır. Onun sayısı altı yüz altmış altıdır.[ö]

BÖLÜM 13

a Yr 5:22
b Vh 11:7
Vh 13:18
Vh 19:20
c İş 57:20
Da 7:2
Hb 1:14
Vh 17:15
Vh 21:1
ç Da 7:7
d Vh 13:3
e Me 74:10
f Da 7:6
g Da 7:5
h Da 7:4
ı Vh 12:9
i Lu 4:6
j Vh 13:14
k Da 7:8
l Lu 12:10
m Vh 11:2
Vh 11:3
n Çk 5:2
İş 14:13
Da 7:25
o Vh 12:12
ö Lu 22:31
Vh 12:17
p Yhn 19:11
r İş 53:7
Mt 27:50
Vh 5:6
Vh 5:12
s Da 12:1
Vh 3:5
Vh 21:27
ş Ef 1:4
1Pe 1:20
t Mt 11:15
u Zk 14:2
ü Ba 9:6
Mt 26:52

2. Sütun

a Da 7:18
1Ko 6:2
Vh 20:6
b Mt 24:13
İb 10:36
İb 12:3
c Vh 2:10
ç Da 7:8
Vh 16:13
Vh 19:20
d Vh 12:16
e Da 7:8
Vh 16:13
Vh 20:2
f Vh 13:1
g Vh 13:3
h Tkr 13:1
Mt 24:24
Vh 13:3
ı Çk 20:4
Vh 19:20
Vh 20:4
j Tkr 29:17
1Kr 11:5
Da 3:6
Mt 24:15
k Vh 14:9
Vh 16:2
Vh 19:20

l Yr 39:10; Yr 52:16; **m** Vh 14:11; **n** Vh 15:2; **o** Vz 7:20; Ro 3:23; **ö** 1Ta 20:6; Da 3:1.

14 Sonra baktım; işte, Kuzu[a] Sion Dağı[b] üzerinde duruyordu. Alınlarında onun adı ve Babasının adı[c] yazılı olan yüz kırk dört bin[ç] kişi de onunla birlikteydi. **2** Gökten, coşkun sularınki gibi bir ses[d] duydum; sanki büyük bir gök gürültüsü. Duyduğum ses, çaldıkları lire[e] kendi sesleriyle eşlik eden ilahicilerin sesi gibiydi. **3** Onlar tahtın önünde, dört canlının[f] ve ihtiyarların[g] önünde sanki yeni bir ilahi[h] söylüyorlardı.[ı] Yeryüzünden satın alınmış[i] yüz kırk dört bin kişiden[j] başka hiç kimse bu ilahiyi tam olarak öğrenemezdi. **4** Bu kişiler kendilerini kadınlarla kirletmemiş olanlardır;[k] onlar bakir kalmışlardır.[l] Kuzu her nereye giderse onun ardından giderler.[m] Onlar, insanlar arasından turfanda[n] olarak Tanrı ve Kuzu için satın alındılar.[o] **5** Onların ağzından yalan duyulmamıştır.[ö] Kusursuzdurlar.[p]

6 Göğün ortasında[r] uçan başka bir melek gördüm. Kendisinde ebedi iyi haber[s] vardı; bu haberi yeryüzünde yaşayanlara, her millete, her kabileye, her dile ve her halka müjdeliyordu.[ş] **7** Yüksek sesle şöyle diyordu: "Tanrı'dan korkun[t] ve O'nu yüceltin![u] Çünkü O'nun hüküm vakti geldi.[ü] Göğü, yeri, denizi ve su pınarlarını yaratana[v] tapının."[y]

8 Ardından ikinci bir melek geldi ve şöyle dedi: "Düştü! Yaptığı fuhşun*[z] şarabını, öfke şarabını[a] bütün milletlere içiren Büyük Babil[b] düştü!"[c]

Vh 14:8* Ek 15'e bakın.

BÖLÜM 14

a Yhn 1:29
Vh 5:6
Vh 22:3
b Me 2:6
İb 12:22
1Pe 2:6
c Vh 3:12
ç Vh 7:4
d Vh 1:15
e 2Ta 5:12
Vh 5:8
f Vh 4:6
g Vh 4:4
Vh 19:4
h Me 33:3
Me 98:1
Me 149:1
Vh 5:9
ı 1Ta 6:31
i 1Ko 6:20
j Vh 7:4
Vh 14:1
k Yk 1:27
l 2Ko 11:2
Yk 4:4
m 1Pe 2:21
n Çk 23:16
Le 23:15
Yk 1:18
o 1Ko 7:23
Vh 5:9
ö Öz 14:5
Vh 21:27
p Ef 5:27
Yhd 24
r Tkr 4:11
Vh 8:13
Vh 19:17
s Mt 24:14
Mr 13:10
ş Elç 1:8
Kl 1:23
t Öz 8:13
Mt 10:28
u Me 19:1
Ro 11:36
Yhd 25
Vh 4:9
ü 1Pe 4:17
2Pe 2:9
v Çk 20:11
Me 124:8
Me 146:6
y Elç 14:15
z Vh 17:2
Vh 18:3
a Yr 51:7
b Vh 17:18
Vh 18:2
c İş 21:9
Yr 51:8
Vh 18:21

2. Sütun

a Vh 13:1
b Vh 13:15
c Vh 13:16
ç Me 75:8
Vh 11:18
Vh 16:19
d Vh 21:8
e Vh 20:10

9 Onların ardından üçüncü bir melek geldi ve yüksek sesle şunları dedi: "Bir kimse canavara[a] ve suretine[b] tapınırsa ve alnına ya da eline bir işaret alırsa,[c] **10** Tanrı'nın gazap kâsesine[ç] dökülen, su katılmamış öfke şarabından da içecek, kutsal meleklerin ve Kuzunun gözü önünde ateş ve kükürtle[d] eziyet görecektir.[e] **11** Onların gördüğü eziyetin dumanı sonsuza dek[f] tüter. Canavara ve suretine tapınanlar ve onun adının işaretini[g] alanlar gece gündüz rahat yüzü görmezler. **12** İşte bu, Tanrı'nın emirlerine[h] ve İsa'ya imanlarına[ı] bağlı kalan kutsal kişilerin tahammül etmesini gerektirir."[i]

13 Gökten bir sesin şöyle dediğini duydum: "Yaz: Bundan böyle[j] Efendimizin yolunda[k] ölenlere ne mutlu![l] Ruh diyor ki, zahmet çekmeyi bırakıp dinlensinler, evet, çünkü yaptıkları şeyler onlarla birlikte gidiyor."

14 O sırada baktım, beyaz bir bulut. Bulutun üzerinde insanoğluna benzer biri oturuyordu;[m] başında altın bir taç,[n] elinde de keskin bir orak vardı.

15 Mabedin kutsal mekânından başka bir melek çıkarak bulutun üzerinde oturana bağırdı: "Orağını uzat ve biç,[o] çünkü biçme vakti geldi. Yerin ürünü[ö] iyice olgunlaştı."[p] **16** Bulutun üzerinde oturan orağını yer üzerinde salladı ve yerin ürünü biçildi.

17 Gökteki[r] mabedin kutsal mekânından başka bir melek

f Mt 25:46; 2Se 1:9; Vh 19:3; **g** Vh 13:16; Vh 16:2; Vh 20:4; **h** İb 10:38; **ı** Vz 12:13; Vh 1:3; **i** Vh 13:10; **j** 1Se 4:16; **k** Ro 6:3; 1Ko 15:51; **l** Kl 3:3; **m** Da 7:13; Mt 25:31; Elç 1:11; Vh 1:7; **n** Me 21:3; Vh 6:2; **o** Mr 4:29; **ö** Mt 13:39; **p** Yo 3:13; **r** Vh 11:19.

daha çıktı, onun da keskin bir orağı vardı.

18 Başka bir melek de sunaktan çıktı; onun ateş[a] üzerinde yetkisi vardı. Keskin orağı olana yüksek sesle bağırdı: "Orağını uzat, yerin asmasının salkımlarını[b] topla, çünkü üzümleri olgunlaştı." **19** Melek[c] orağını yer üzerinde sallayıp yerin asmasını[ç] topladı ve Tanrı'nın öfkesiyle çiğnenmesi için büyük şıra teknesine* attı.[d] **20** Üzümler şehrin dışında[e] çiğnendi; tekneden çıkan kan, bin altı yüz ok atımı* uzaklığa kadar yayılıp,[f] atların[g] dizginlerine dek yükseldi.

15 Gökte muhteşem ve olağanüstü başka bir simge[h] gördüm; ayrıca, yedi bela[ı] getiren yedi melek[i] vardı. Bu belalar sonuncuydu, çünkü Tanrı'nın öfkesi[j] bunlarla sona eriyordu.[k]

2 Sanki ateşle karışmış camdan bir deniz[l] gördüm. Canavara, onun suretine[m] ve adını oluşturan sayıya[n] karşı tam bir zafer kazanmış[o] olanlar, ellerinde Tanrı'nın verdiği lirlerle,[ö] camdan denizin kenarında duruyorlardı.[p] **3** Onlar Tanrı'nın kulu Musa'nın ilahisini[r] ve Kuzunun ilahisini[s] söylüyorlardı:

"Mutlak Güce Sahip Yehova Tanrı,[ş] Senin işlerin ne olağanüstü, ne muhteşem![t] Ey çağların Kralı,[u] Senin yolların adil ve doğru.[ü] **4** Kim Senden korkmaz[v] ve adını yüceltmez,[y] ey Yehova?[z] Çünkü vefalı olan yalnız Sensin![a] Bütün milletler Senin önüne gelip tapınacak,[a] çünkü buyruklarının adil olduğu açıkça görüldü."[b]

5 Bu şeylerden sonra baktım, gökteki[c] Şahitlik Çadırının[ç] kutsal mekânı[d] açıldı. **6** Yedi bela[e] getiren yedi melek,[f] temiz ve parlak keten giysilerle[g] ve göğüslerinde altın kuşaklarla kutsal mekândan çıktılar. **7** Dört canlıdan[h] biri yedi meleğe, sonsuza dek var olan[ı] Tanrı'nın öfkesiyle dolu yedi altın tası[i] verdi. **8** Kutsal mekân, Tanrı'nın ihtişamından ve gücünden ötürü dumanla doldu[j] ve yedi meleğin getirdiği yedi bela[k] sona erinceye kadar oraya kimse giremedi.

16 Kutsal mekândan gelen güçlü bir sesin[l] yedi meleğe şöyle dediğini duydum: "Gidin, Tanrı'nın öfkesiyle[m] dolu yedi tası yeryüzüne boşaltın."

2 Birincisi[n] gitti, tasını yeryüzüne[o] boşalttı. Canavarın işaretini[ö] taşıyan ve onun suretine tapınan[p] insanlarda, acı veren habis bir yara[r] çıktı.

3 İkincisi[s] tasını denize[ş] boşalttı. Deniz ölü kanı[t] gibi oldu; denizdeki her şey,[u] yaşayan her can öldü.

4 Üçüncüsü[ü] tasını ırmaklara[v] ve su pınarlarına boşalttı; onlar kan oldu.[y] **5** Suların üzerinde yetkisi olan meleğin şunları dediğini duydum: "Şimdi ve geçmişte hep var olan[z] vefalı[a] Tanrımız, Sen adilsin, çünkü bu hükümleri verdin.[b] **6** Onlar kutsal kişilerin ve peygam-

Vh 14:19* Matta 21:33'teki dipnota bakın. **20*** Yaklaşık 296 kilometre.

BÖLÜM 14

a Vh 20:9
b Tkr 32:32
c Mt 13:39
Vh 9:11
ç Yr 12:10
d Vh 19:15
e İb 13:12
Vh 22:15
f Yr 25:33
g Öz 21:31

BÖLÜM 15

h Vh 1:1
ı Le 26:21
i Vh 16:1
j Me 7:11
k Vh 16:17
l 1Kr 7:23
1Kr 7:39
m Vh 13:15
n Vh 13:18
o Vh 2:7
ö Vh 5:8
p Vh 4:6
r Çk 15:1
Tkr 31:30
İb 3:5
s Yhn 1:29
Elç 3:22
İb 2:12
ş Çk 6:3
Vh 19:6
t Çk 15:11
Me 92:5
Me 111:2
Me 139:14
u Yr 10:10
1Ti 1:17
ü Tkr 32:4
Me 145:17
v Yr 10:7
y Me 86:12
Yhn 12:28
z Me 22:23
Me 33:8
a Yr 3:12

2. Sütun

a Me 86:9
Ml 1:11
b İş 2:4
c Vh 11:19
ç Elç 7:44
d İb 8:2
İb 9:11
e Vh 15:1
f Vh 8:2
g Da 10:5
h Vh 19:4
ı Me 90:2
1Ti 1:17
i Me 75:8
Yr 25:15
Vh 14:10
j Çk 40:34
1Kr 8:11
İş 6:4
He 4:4
k Le 26:21
Vh 15:1

BÖLÜM 16 **1** **l** İş 66:6; Vh 16:17; **m** Me 69:24; Tsf 3:8; **n** Vh 8:7; **o** Vh 20:11; **ö** Vh 13:16; Vh 13:18; **p** Vh 13:15; Vh 19:20; **r** Çk 9:10; Tkr 28:35; **s** Vh 8:8; **ş** Vh 17:15; **t** Çk 7:20; **u** İş 57:20; **ü** Vh 8:10; **v** Me 78:44; **y** Çk 7:20; **z** Çk 3:14; Vh 1:4; **a** Me 145:17; Yr 3:12; Vh 15:4; **b** Tkr 32:4; Me 119:137.

berlerin kanını döktüler,[a] Sen de onlara içmeleri için kan[b] verdin. Bunu hak etmişlerdi."[c] **7** Sonra sunaktan bir ses duydum. "Evet, Mutlak Güce Sahip Yehova Tanrı,[ç] Senin hükümlerin doğru ve adildir"[d] diyordu.

8 Dördüncüsü[e] tasını güneşe boşalttı ve güneşe, insanları ateşle kavurma[f] izni verildi. **9** İnsanlar sıcaktan kavruldular, fakat bu belalar üzerinde yetkisi olan[g] Tanrı'nın adına[h] küfrettiler; ve tövbe edip O'nu yüceltmediler.[ı]

10 Beşincisi tasını canavarın[i] tahtına boşalttı. Onun krallığı karanlığa gömüldü,[j] insanlar acıdan dillerini ısırmaya başladılar. **11** Acılarından ve yaralarından ötürü göklerin Tanrısına küfrettiler[k] ve yaptıklarından vazgeçip tövbe etmediler.

12 Altıncısı[l] tasını büyük Fırat Irmağına[m] boşalttı. Güneşin doğduğu yerden gelen krallara[n] yol açılsın diye ırmağın suyu kurudu.[o]

13 Sonra, ejderin[ö] ağzından, canavarın[p] ağzından ve sahte peygamberin[r] ağzından üç murdar vahyin[s] çıktığını gördüm. Kurbağaya[ş] benziyorlardı. **14** Bunlar aslında cinlerin vahiyleridir;[t] alametler yapıyorlar[u] ve yeryüzünün[ü] bütün krallarına[v] giderek, onları Mutlak Güce Sahip Tanrı'nın büyük gününde[y] yapılacak savaş için topluyorlar.[z]

15 "Hırsız gibi geleceğim.[a] Uyanık kalıp[b] giysisini koruyana ne mutlu! Çıplak dolaşmayacak ve insanlar onu utanç verici durumda görmeyecek."[c]

16 Onlar dünyanın krallarını İbranice Armagedon* denilen yere topladılar.[a]

17 Yedincisi tasını havaya[b] boşalttı. Bunun üzerine kutsal mekândaki tahttan, "İşte oldu!" diye bir ses yükseldi.[c] **18** Şimşekler çaktı, sesler ve gök gürlemeleri duyuldu ve büyük bir deprem[ç] oldu; öyle bir deprem ki,[d] dünya üzerinde insanlar var olduğundan beri böylesine büyüğü ve şiddetlisi görülmemişti.[e] **19** Öyle ki, büyük şehir[f] üç parçaya bölündü ve milletlerin şehirleri düştü. Tanrı, öfke ve gazabının bulunduğu şarap kâsesini[g] vermek üzere Büyük Babil'i[h] andı. **20** Ayrıca, bütün adalar gözden kayboldu ve dağlar ortadan yok oldu.[ı] **21** İnsanların üzerine gökten, her biri yaklaşık bir talant* ağırlığında büyük dolu[i] taneleri yağdı. İnsanlar dolu belası[j] yüzünden Tanrı'ya küfretti,[k] çünkü bu bela çok büyüktü.

17 Yedi tası[l] taşıyan yedi melekten biri gelip bana şöyle dedi: "Gel, bol sular[m] üzerinde oturan büyük fahişeye*[n] verilen hükmü sana göstereyim. **2** Dünyanın kralları onunla fuhuş yaptı[o] ve yeryüzünde yaşayanlar onun fuhuş şarabıyla[ö] sarhoş edildiler."

3 Sonra beni alıp ruhun etkisiyle[p] bir çöle götürdü. Yedi başı,[r]

BÖLÜM 16

a Ba 9:5; Me 79:3; Mt 23:35
b İş 49:26
c Vh 18:20
ç Çk 6:3
d Me 19:9; Me 119:137; Vh 19:2
e Vh 8:12
f İş 49:10
g Ro 13:1
h Me 83:18
ı Vh 9:21; Vh 14:7
i Vh 13:1
j Çk 10:21; İş 8:22; Ef 4:18
k Vh 16:21
l Vh 9:13
m Me 137:1
n İş 44:28; Yr 51:57
o İş 44:27; Yr 50:38
ö Vh 12:3
p Vh 13:1
r Vh 13:11
s 1Yh 4:1
ş Le 11:12
t 1Ti 4:1
u Vh 13:13
ü Vh 18:3; Vh 18:9
v Me 2:2
y İş 13:6; Yr 25:33; He 30:3; Yo 1:15; Yo 2:1; Yo 2:11; Tsf 1:15; 2Pe 3:12
z He 38:16; Vh 19:19
a 1Se 5:2; 2Pe 3:10
b Lu 21:36
c Vh 3:18

2. Sütun

a 2Ta 35:22; Zk 12:11; Vh 19:19
b Ef 2:2; Ef 6:12
c İş 66:6; Vh 16:1
ç He 38:19
d İb 12:26
e Da 12:1
f Vh 17:18
g Yr 25:15; Vh 15:7
h Vh 18:2
ı Vh 6:14
i Ey 38:22; Ey 38:23; İş 28:2
j Çk 9:24; Vh 11:19
k Vh 16:9

BÖLÜM 17

l Vh 16:1; **m** İş 57:20; Yr 51:13; Vh 17:15; Vh 19:2; **n** 1Ko 6:15; Yk 4:4; **o** İş 47:5; Yk 4:4; Vh 18:9; **ö** Yr 51:7; Vh 14:8; Vh 18:3; **p** He 37:1; Vh 1:10; **r** Vh 17:9.

Vh 16:16* Yunanca *Har Magedon*; sözcük anlamıyla, "Megiddo Tepesi." **21*** Ya da "talanton"; yaklaşık 20,4 kilogram. **17:1*** Ek 15'e bakın.

on boynuzu olan, küfürlü isimlerle[a] kaplı kızıl bir canavarın[b] üzerine oturmuş bir kadın gördüm. **4** Kadın, erguvani[c] ve kırmızı giysiler[ç] içindeydi. Altın, değerli taşlar ve incilerle[d] süslenmişti; elinde, yaptığı fuhşun iğrençlikleri[e] ve pislikleriyle[f] dolu altın bir kâse[g] vardı. **5** Alnının üzerinde sır[h] dolu bir isim yazılıydı: "Büyük Babil, fahişelerin[ı] ve dünyadaki iğrençliklerin anası."[i] **6** Kadının, kutsal kişilerin kanıyla[j] ve İsa'ya şahitlik edenlerin kanıyla[k] sarhoş olduğunu gördüm.

Onu görünce büyük bir şaşkınlığa düştüm.[l] **7** Bu yüzden melek bana şöyle dedi: "Neden şaşırıyorsun? Şimdi sana kadının sırrını[m] ve onu taşıyan yedi başlı on boynuzlu canavarın[n] sırrını söyleyeyim: **8** Gördüğün o canavar[o] önceden vardı, fakat şimdi yok; ancak dipsiz derinliklerden[ö] çıkmak üzere ve yok edilecek. Yeryüzünde oturanlar, canavarın bir zamanlar varken şimdi olmadığını ve yine ortaya çıktığını görerek hayretler içinde kalacaklar. O kişilerin adları hayat kitabına yazılmamıştır;[p] dünya kurulduğundan beri bu böyledir.[r]

9 İşte bu, akıl ve hikmet gerektirir:[s] Yedi baş[ş] kadının üzerinde oturduğu yedi dağdır.[t] **10** Yedi kral vardır: Beşi düştü,[u] biri duruyor,[ü] diğeri henüz gelmedi,[v] fakat geldiği zaman kısa bir süre kalmalıdır.[y] **11** Önceden var olan ve şimdi olmayan[z] canavar ise sekizinci kraldır; yedi kraldan çıkar ve yok olmaya gider.

BÖLÜM 17

a Mr 3:29
b Vh 13:15
c Da 5:29
Lu 16:19
ç Mt 27:28
d Vh 18:12
Vh 18:19
e Tkr 29:17
İş 66:3
f Ro 1:24
g Yr 51:7
h 2Se 2:7
ı Vh 19:2
i He 22:2
Vh 18:5
j Vh 18:24
Vh 19:2
k Vh 6:9
l He 28:19
m Vh 17:5
n Vh 17:3
o Vh 13:15
ö Vh 20:1
p Çk 32:32
Me 69:28
Flp 4:3
r Vh 13:8
s Mt 24:15
Yk 3:17
ş Vh 17:7
t Yr 51:25
u Yr 46:2
Yr 51:11
Da 8:20
Da 8:21
Tsf 2:13
ü Yhn 19:15
v Da 8:23
y Vh 13:11
Vh 19:20
z Vh 17:8

2. Sütun

a Da 7:24
b Me 2:2
c Yhn 1:29
Vh 5:6
ç Mt 28:18
Elç 2:36
1Ti 6:15
d Vh 19:15
e Ro 16:20
f İş 57:20
Yr 51:13
g Da 7:24
Vh 17:12
h Vh 17:8
ı Vh 17:7
i Ba 38:24
Le 21:9
Vh 18:8
j Yş 11:20
Öz 21:1
Yr 51:12
k Vh 17:12
l İş 55:11
m Vh 17:5
n İş 47:5

BÖLÜM 18

o Vh 12:10

12 Gördüğün on boynuz henüz krallık almamış on kraldır.[a] Fakat onlar canavarla birlikte bir saatliğine de olsa krallık yetkisi alırlar. **13** Bunların düşünceleri aynıdır. Bu nedenle kendi güçlerini ve yetkilerini canavara verirler.[b] **14** Bunlar Kuzuyla[c] savaşacak, fakat, efendiler Efendisi ve krallar Kralı[ç] olduğu için Kuzu galip gelecek.[d] Ayrıca onun yanındaki çağrılmış, seçilmiş ve sadık kişiler de galip gelecek."[e]

15 Melek bana şöyle dedi: "Fahişenin üzerinde oturduğunu gördüğün sular; halklar, topluluklar, milletler ve dillerdir.[f] **16** Gördüğün on boynuz[g] ve canavar,[h] fahişeden[ı] nefret edecek, onu çıplak bırakıp perişan edecekler. Etlerini yiyecekler, onu yakıp kül edecekler.[i] **17** Çünkü Tanrı'nın yüreklerinde uyandırdığı arzuyla,[j] kendi düşüncelerini gerçekleştirmek üzere, Tanrı'nın sözü yerine gelene dek krallıklarını canavara verecekler;[k] böylece Tanrı'nın düşüncesini gerçekleştirecekler.[l] **18** Gördüğün kadın[m] dünyanın kralları üzerinde krallığı olan[n] büyük şehirdir."

18 Bundan sonra, başka bir meleğin göklerden indiğini gördüm; büyük yetkiye sahipti[o] ve görkemiyle yeryüzü aydınlandı.[ö] **2** Melek güçlü bir sesle bağırdı:[p] "Düştü! Büyük Babil düştü[r] ve cinlerin mekânı, her murdar nefesin[s] sığınağı ve nefret edilen her murdar kuşun sığınağı oldu![ş] **3** Bütün

ö Mt 17:2; Vh 1:16; p Yr 50:2; r İş 21:9; Yr 51:8; Vh 14:8; s Me 39:5; ş İş 13:21; Yr 50:39; Yr 51:37.

milletler onun yaptığı fuhşun şarabının, öfke şarabının kurbanı oldu.[a] Dünyanın kralları onunla fuhuş yaptı[b] ve dünyanın gezgin tacirleri[c] onun arsızca sürdürdüğü lüks yaşamdan[ç] dolayı zengin oldu."

4 Gökten gelen başka bir ses duydum: "Ey halkım, onun günahlarına ortak olmak[d] ve başına gelecek belalardan pay almak istemiyorsanız, ondan çıkın.[e] **5** Çünkü günahları birikti, göğe kadar erişti[f] ve Tanrı onun yaptığı adaletsizlikleri andı.[g] **6** Başkalarına ne yaptıysa aynısı, hatta iki katı ona yapılsın.[h] Evet, yaptığı her şeyin karşılığını iki misli görsün.[ı] İçine karışık içki koyduğu kâseye,[i] onun için[j] iki katı konulsun.[k] **7** Kendini ne kadar yücelttiyse ve arsızca lüks bir yaşam sürdüyse, o kadar eziyet çeksin ve yas tutsun.[l] Çünkü içinden hep şöyle diyor: 'Kraliçe olarak tahttayım,[m] dul değilim[n] ve asla yas tutmayacağım.'[o] **8** İşte bu yüzden, onun belaları[ö] olan ölüm, yas ve kıtlık, bir günde başına gelecek; yakılıp kül edilecek,[p] çünkü ona hüküm veren Yehova Tanrı güçlüdür.[r]

9 Onunla fuhuş yapan ve arsızca lüks bir yaşam süren dünya kralları,[s] o yanarken çıkan dumana bakıp,[ş] onun için ağlayacak ve keder içinde dövünecekler.[t] **10** Onun çektiği eziyetten korkarak, uzakta durup şöyle diyecekler:[u] 'Vah, Vah! Büyük şehir,[ü] güçlü şehir Babil, hükmün bir saatte gerçekleşti!'[v]

11 Ayrıca dünyanın gezgin tacirleri[y] de onun için ağlayıp yas tutuyor,[z] çünkü artık mallarını

BÖLÜM 18

a Yr 51:7
b İş 47:5
Vh 17:2
c İş 23:8
ç Öz 19:10
İş 47:1
d Yr 51:6
2Ko 6:17
e İş 48:20
İş 52:11
Yr 50:8
Yr 51:45
Zk 2:7
f Yr 51:9
1Ti 5:24
g Yr 51:49
Yr 51:56
Vh 16:19
h 2Se 1:6
ı Me 137:8
Yr 50:15
Yr 51:24
i Me 75:8
Yr 51:7
Vh 16:19
j Vh 14:10
k Yr 17:18
Yr 50:21
l Yr 50:29
m Vh 17:15
n İş 47:8
o Me 10:6
ö Yr 50:13
p Le 21:9
Yr 51:58
İb 12:29
r Yr 50:34
s İş 23:17
ş Vh 18:18
t Yr 50:46
He 27:35
u He 26:17
ü Da 4:30
v Yr 51:8
y He 27:36
z He 27:30

2. Sütun

a He 27:22
b He 27:12
c He 27:13
ç 1Ti 6:10
d Vz 5:10
e He 27:36
f He 27:30
g Vh 17:4
h He 27:31
ı Öz 11:4
i İş 23:14
j He 27:27
k He 27:32
l 1Sa 4:12
m He 27:30
n İş 47:11
Yr 51:55
o He 27:9
ö He 27:33
p Yr 51:48
Vh 12:12

alacak kimse yok. **12** Altın, gümüş, değerli taşlar, inciler, has keten, erguvani kumaş, ipek, kırmızı kumaş, kokulu ağaçtan yapılmış her şey, her türlü fildişi eşya, çok değerli ağaçlardan, bakırdan, demirden ve mermerden[a] yapılmış her türlü eşya;[b] **13** ayrıca tarçın, kakule, buhur, güzel kokulu yağ, akgünlük, şarap, zeytinyağı, ince un, buğday, sığırlar, koyunlar, atlar, arabalar, köleler, insan canları satın alacak kimse yok.[c] **14** Evet, canının çektiği[ç] lezzetli meyveler elinden alındı. Bütün nefis ve muhteşem şeyler elinden alınıp yok edildi. İnsanlar bunları bir daha asla bulamayacak.[d]

15 Bu şeyleri alıp satan ve onun sayesinde zenginleşen gezgin tacirler,[e] çektiği eziyetin korkusuyla uzakta durup ağlayarak ve yas tutarak[f] **16** şöyle diyecekler: 'Vah vah! Has keten, erguvani ve kırmızı elbise giymiş; altın takılar, değerli taşlar ve incilerle bezenmiş[g] büyük şehir,[h] **17** o muazzam zenginlik bir saatte mahvoldu!'[ı]

Her gemi kaptanı, her yerden gelen yolcular,[i] gemiciler ve geçimini denizden sağlayan herkes uzakta durdu.[j] **18** O yanarken çıkan dumana bakıp bağırdılar: 'Bu büyük şehir gibisi var mı?'[k] **19** Başlarına toprak saçtılar,[l] feryat ettiler ve ağlayıp yas tutarak[m] şöyle dediler: 'Vah vah! Büyük şehir! Bir saatte mahvoldu![n] Denizde gemisi olan herkes[o] zenginliğini onun servetine borçluydu.'[ö]

20 Ey gökler, onun başına gelenlerden ötürü sevinin![p] Kut-

sal kişiler,[a] elçiler,[b] peygamberler, sizler de sevinin! Çünkü Tanrı onu sizin için cezalandırdı!"[c]

21 Güçlü bir melek, değirmen taşına[ç] benzeyen büyük bir taşı kaldırıp denize atarak[d] şöyle dedi: "Büyük şehir Babil, böyle fırlatılıp atılacak ve bir daha asla ortaya çıkmayacak.[e] **22** Artık sende lir eşliğinde şarkı söyleyen ilahicilerin, müzisyenlerin, kavalcıların ve borazancıların sesi duyulmayacak.[f] Artık sende hiçbir zanaatçı bulunmayacak ve değirmen taşının sesi duyulmayacak. **23** Artık sende hiçbir kandil ışığı parlamayacak. Sende artık güvey sesi ve gelin sesi duyulmayacak.[g] Çünkü senin gezgin tacirlerin[h] dünyanın nüfuzlu adamlarıydı[ı] ve senin büyücülüğünle[i] bütün milletler sapmıştı. **24** Evet, peygamberlerin,[j] kutsal kişilerin[k] ve dünyada katledilmiş[l] olan herkesin kanı[m] o şehirde bulundu."

19 Bundan sonra, gökte büyük bir kalabalığın sesi gibi güçlü bir ses duydum.[n] Şöyle diyordu: "Yah'ı yüceltin!*[o] Kurtarma gücü,[ö] ihtişam ve kudret Tanrımızındır.[p] **2** Çünkü O'nun hükümleri doğru ve adildir.[r] Yaptığı fuhuşla dünyayı yozlaştıran büyük fahişeye hükmünü infaz etti ve kullarının kanının öcünü ondan aldı."[s] **3** Hemen ardından, ikinci kere şöyle dedi: "Yah'ı yüceltin![ş] O şehirden çıkan duman sonsuza dek tütecek."[t]

4 Yirmi dört ihtiyar[u] ve dört canlı[ü] yere kapanıp, tahtta oturan[a] Tanrı'ya tapınarak şöyle dediler: "Amin! Yah'ı yüceltin!"[b]

5 Ayrıca, tahttan bir ses yükseldi: "Ey Tanrı'nın bütün kulları,[c] O'ndan korkan küçük büyük herkes,[ç] her zaman O'nu yüceltin!"

6 Büyük bir kalabalığın sesi gibi, coşkun suların sesi gibi ve büyük bir gök gürültüsü gibi bir ses duydum: "Yah'ı yüceltin;[d] Mutlak Güce Sahip Tanrımız[e] Yehova kral olarak hüküm sürmeye başladı.[f] **7** Sevinelim ve sevinçle coşalım, O'nu yüceltelim,[g] çünkü Kuzunun düğün[h] vakti geldi[ı] ve gelin hazırlandı.[i] **8** Evet, ona parlak, temiz, has keten giyme izni verildi, çünkü has keten kutsal kişilerin doğru işlerini simgeler."[j]

9 Melek bana "Yaz!" dedi. "Kuzunun düğününde akşam yemeğine davet edilenlere[k] ne mutlu!"[l] Ayrıca, "Bunlar Tanrı'nın gerçek sözleridir"[m] diye ekledi. **10** Bunun üzerine ona tapınmak için ayaklarına kapandım.[n] Fakat "Sakın! Yapma!"[o] dedi. "Ben sadece İsa'ya şahitlik işini[ö] yapan kardeşlerinin ve senin hizmet arkadaşınım. Tanrı'ya tapın,[p] çünkü peygamberlik işinin özü İsa'ya şahitlik etmektir."[r]

11 O sırada baktım; gökler açılmıştı ve orada beyaz bir at[s] vardı. Binicisinin adı Sadık[ş] ve Gerçek'ti.[t] Onun hükümleri ve savaşı adildir.[u] **12** Gözleri alev alev yanıyor[ü] ve başında taçlar bulunuyordu.[v] Üzerine

Vh 19:1* İbranice *Halleluya*.

BÖLÜM 18

a Vh 14:12
b 1Ko 4:9
c Tkr 32:43
Ro 12:19
Vh 6:10
Vh 19:2
ç Mt 18:6
d Yr 51:63
e Yr 51:64
He 26:21
f İş 24:8
He 26:13
g Yr 25:10
h İş 23:8
ı Mr 6:21
i İş 47:9
Ga 5:20
Vh 9:21
j Mt 23:37
k Vh 16:6
l Ba 9:6
Yr 51:49
m Vh 6:10

BÖLÜM 19

n Da 7:10
o Me 150:6
ö Vh 12:10
p Vh 7:12
r Tkr 32:4
Me 19:9
1Pe 1:17
Vh 15:3
s Tkr 32:43
2Kr 9:7
Me 79:10
Vh 18:20
Vh 18:24
ş Me 117:1
t İş 34:10
u Vh 4:4
ü Vh 4:6

2. Sütun

a 1Kr 22:19
İş 6:1
b Me 106:48
c Me 134:1
Me 135:1
ç Me 115:13
d Me 113:1
e Çk 6:3
f Me 97:1
İş 52:7
Da 7:9
Vh 11:15
g Vh 7:12
h Mt 25:10
Vh 19:9
ı 1Se 4:16
i 2Ko 11:2
j İş 61:10
Ef 5:27
Vh 14:4
k Mt 22:3
Lu 14:17
l Lu 14:15
m Yhn 3:34
Yhn 8:47
n Vh 22:8
o Elç 10:26
Vh 22:9

ö Mt 28:19; Elç 1:8; **p** Mt 4:10; Yhn 4:23; **r** Lu 24:27; Elç 2:17; Elç 10:43; 1Pe 1:11; **s** Ey 39:25; Öz 21:31; Yr 8:6; Vh 6:2; **ş** İb 3:6; Vh 1:5; **t** Yhn 1:14; Vh 3:14; **u** İş 11:4; İb 1:8; İb 1:9; **ü** Vh 1:14; Vh 2:18; **v** Vh 19:16.

kendisinden başka kimsenin bilmediği bir isim[a] yazılmıştı. **13** Üstüne kan[b] sıçramış bir elbise giymiş, kendisine "Tanrı'nın Sözü"[c] adı verilmişti. **14** Ayrıca gökteki ordular da beyaz atlar üzerinde onu izliyordu. Onlar da beyaz, temiz ve has ketenler giymişti. **15** Ağzından uzun ve keskin bir kılıç çıkıyordu.[ç] Kendisi bununla milletleri vuracak ve demir değnekle[d] onları güdecek. Ayrıca, Mutlak Güce Sahip Tanrı'nın gazap ve öfkesiyle,[e] şıra teknesini[f] de o çiğniyordu. **16** Giysisinde, uyluğunun üzerine gelen yerde, 'Krallar Kralı ve efendiler Efendisi'[g] adı yazılıydı.

17 Ayrıca, güneşte duran bir melek gördüm; yüksek sesle bağırıp, göğün ortasında uçan tüm kuşlara[h] şöyle dedi: "Buraya gelin, Tanrı'nın büyük akşam yemeği için toplanın. **18** Kralların etini,[ı] komutanların etini, güçlü adamların etini,[i] atların[j] ve binicilerinin etini, özgür olsun köle olsun, büyük olsun küçük olsun hepsinin etini yiyin."

19 Canavarın,[k] dünya kralları yla[l] ordularının, ata binmiş olanla[m] ve ordusuyla savaşmak üzere bir araya toplandıklarını[n] gördüm. **20** Canavar[o] yakalandı ve onunla birlikte, onun önünde alametler[ö] yaparak, canavarın işaretini alanları[p] ve onun suretine tapınanları[r] saptıran sahte peygamber[s] de yakalandı. Her ikisi de kükürtle yanan ateşli göle canlı canlı atıldılar.[ş] **21** Fakat geri kalanlar atın binicisinin[t] ağzından çıkan kılıçla[u] öldürüldü. Onların etiyle[ü] bütün kuşlar[v] doydu.[y]

BÖLÜM 19

a Vh 2:17
b İb 12:24
1Pe 1:2
c Yhn 1:1
1Yh 1:1
ç 2Se 2:8
Vh 1:16
d Me 2:9
Vh 2:27
Vh 12:5
e Vh 14:19
f Yr 25:30
Yo 3:13
Vh 14:20
g Mt 28:18
Flp 2:10
1Ti 6:15
Vh 17:14
h 1Sa 17:46
He 39:4
He 39:17
ı He 39:17
i He 39:18
j He 39:20
k Vh 13:1
l Vh 16:14
Vh 17:12
m Me 2:2
n He 38:16
Vh 16:16
o Vh 13:18
ö Vh 13:13
p Vh 13:16
r Vh 13:15
s Vh 13:11
Vh 16:13
ş Mt 10:28
2Pe 2:6
Yhd 7
Vh 20:14
t Vh 6:2
u Vh 2:16
ü He 39:17
v He 39:4
Vh 19:17
y He 39:20

2. Sütun

BÖLÜM 20

a Vh 9:1
b Ba 3:1
c Yhn 8:44
ç Zk 3:1
Vh 12:9
d Vh 12:3
e Vh 9:11
f Vh 20:7
g Lu 22:30
h Mt 19:28
Lu 22:30
1Ko 6:2
ı Vh 13:12
i Vh 13:15
j Vh 13:16
k 2Ti 2:12
Vh 1:6
l Yhn 5:28
Elç 24:15
Ef 2:1
m Mt 25:46
Vh 20:13

20 Elinde dipsiz derinliklerin anahtarı[a] ve büyük bir zincirle gökten inen bir melek gördüm. **2** O eski yılanı,[b] İblis[c] ve Şeytan[ç] denilen ejderi[d] yakaladı ve bin yıllığına bağladı. **3** Bin yıl sona erinceye kadar milletleri saptıramasın diye onu dipsiz derinliklere[e] attı ve üzerini kapatıp mühürledi. Bundan sonra, onun kısa bir süre için çözülmesi gerekiyor.[f]

4 Tahtlar[g] gördüm, üzerlerinde oturanlar vardı. Hükmetme yetkisi almışlardı.[h] İsa'ya şahitlik ettikleri ve insanlara Tanrı'yı anlattıkları için boynu vurulmuş* olan canları gördüm; evet, onlar canavara[ı] ve suretine[i] tapınmamış, alınları ve elleri üzerine işaret almamışlardı.[j] Diriltildiler ve Mesih'le birlikte bin yıl kral olarak hüküm sürdüler.[k] **5** (Ölülerin geri kalanı[l] bin yıl sona erinceye kadar hayata gelmedi.)[m] Bu birinci[n] dirilmedir. **6** Birinci dirilmede yeri olan herkes mutlu[o] ve kutsaldır.[ö] Onların üzerinde ikinci ölümün[p] hâkimiyeti yoktur.[r] Tanrı'nın ve Mesih'in kâhinleri[s] olacaklar ve Mesih'le birlikte bin yıl kral olarak hüküm sürecekler.[s]

7 Bin yıl biter bitmez Şeytan zindanından çıkartılıp salıverilecek. **8** Gidip yeryüzünün dört bir köşesindeki milletleri, Gog'u ve Magog'u saptıracak, onları savaş için toplayacak. Sayıları deni-

n 1Ko 15:23; 1Ko 15:52; Flp 3:11; 1Se 4:16; **o** Vh 14:13; Vh 22:7; **ö** Vh 13:10; **p** Mt 10:28; Vh 2:11; Vh 20:14; **r** 1Ko 15:54; **s** 1Pe 2:9; Vh 1:6; **ş** Vh 5:10.

Vh 20:4* Sözcük anlamıyla, "baltayla katledilmiş"

zin kumu gibi olacak.[a] **9** Onlar yeryüzünün her yerine yayıldılar; kutsal kişilerin konakladığı yeri[b] ve sevgili şehri[c] kuşattılar. Fakat gökten ateş yağdı ve onları yakıp yok etti.[ç] **10** Onları saptıran İblis[d] ise, içinde canavarın[e] ve sahte peygamberin de bulunduğu[f] ateş ve kükürt gölüne atıldı. Çektikleri eziyet sonsuza dek, gece gündüz sürecek.

11 Büyük beyaz bir taht ve üzerinde oturanı gördüm.[g] Yer ve gök O'nun önünden kaçtı,[h] onlara yer yoktu. **12** Tahtın önünde duran ölüleri gördüm, küçükler de büyükler de oradaydılar;[ı] kitaplar açıldı. Fakat başka bir kitap daha açıldı; bu hayat kitabıydı.[i] Ölüler bu kitaplarda yazılanlara göre, kendi yaptıklarına bakılarak yargılandılar.[j] **13** Deniz kendisinde bulunan ölüleri geri verdi. Ölüm ve ölüler diyarı da kendilerinde bulunan ölüleri[k] geri verdiler ve hepsi yaptıklarına göre tek tek yargılandı.[l] **14** Ölüm[m] ve ölüler diyarı ateş gölüne atıldı. Bu ateş gölü,[n] ikinci ölümdür.[o] **15** Ayrıca, adı hayat kitabında yazılı bulunmayan[ö] kim varsa ateş gölüne atıldı.[p]

21 Yeni bir gök[r] ve yeni bir yer[s] gördüm; önceki gök[ş] ve önceki yer[t] geçip gitmişti, artık deniz[u] de yoktu. **2** Ayrıca kutsal şehir[ü] Yeni Yeruşalim'i gökten,[v] Tanrı'nın yanından inerken gördüm. Damat[y] için süslenmiş bir gelin[z] gibi hazırlanmıştı. **3** O sırada tahttan güçlü bir ses duydum: "İşte, Tanrı'nın çadırı[a] insanlarladır. Kendisi onlarla birlikte oturacak,[b] O'nun toplumu olacaklar.[a] Tanrı da onlarla olacak.[b] **4** Gözlerinden bütün gözyaşlarını silecek.[c] Artık ölüm olmayacak,[ç] artık matem, feryat ve acı da olmayacak.[d] Önceki şeyler geçti."[e]

5 Tahtta oturan[f] şöyle dedi: "İşte! Her şeyi yeni yapıyorum."[g] Ayrıca, "Yaz, çünkü bu sözler güvenilir ve doğrudur" diye ekledi. **6** Sonra şunları söyledi: "İşte oldu! Alfa ve Omega,* başlangıç ve son Benim.[h] Her susayana hayat pınarından ücretsiz olarak su vereceğim.[ı] **7** Galip gelen bunları miras alacak. Ben onun Tanrısı olacağım,[i] o da Benim oğlum olacak.[j] **8** Fakat korkaklara, imansızlara,[k] iğrenç pisliklere bulaşanlara,[l] katillere,[m] cinsel ahlaksızlık yapanlara,[n] ruhçulukla uğraşanlara, putperestlere[o] ve bütün yalancılara[ö] gelince, onların yeri ateş[p] ve kükürtle yanan göldür.[r] İkinci ölüm[s] budur."

9 Son yedi belayla[ş] dolu yedi tası taşıyan yedi melekten biri geldi ve bana şöyle dedi: "Buraya gel, sana Kuzunun eşini, gelini[t] göstereceğim." **10** Böylece beni alıp ruhun etkisiyle büyük ve yüksek bir dağa götürdü.[u] Gökten, Tanrı'nın yanından inen[ü] kutsal şehir[v] Yeruşalim'i gösterdi. **11** Şehir Tanrı'nın ihtişamına sahipti.[y] Çok değerli bir taş gibiydi; kristal parlaklığındaki jasp taşı gibi ışıldıyordu.[z] **12** Büyük

BÖLÜM 20

a He 38:15
b He 48:35
Vh 21:3
c İb 12:22
Vh 21:2
ç 2Kr 1:10
He 38:22
d Vh 12:9
e Vh 13:1
f Vh 19:20
g İb 12:23
Vh 4:2
h 2Pe 3:7
ı Elç 24:15
Vh 11:18
i Çk 32:33
Me 69:28
Da 12:1
j Yhn 5:29
k Elç 10:42
l Yhn 5:29
m İş 25:8
Ro 5:12
1Ko 15:26
n Mt 5:22
Mt 18:9
Yk 3:6
o Vh 2:11
Vh 20:6
Vh 21:8
ö Vh 17:8
p Öz 10:7
Vh 21:8

BÖLÜM 21

r İş 65:17
2Pe 3:13
s İş 66:22
ş 2Pe 3:10
t Vh 20:11
u İş 57:20
Vh 17:15
ü İş 52:1
v İb 12:22
Vh 3:12
y Mt 9:15
Yhn 3:29
z Vh 19:7
a He 37:27
b Me 15:1

2. Sütun

a İş 66:23
b He 43:7
He 48:35
c İş 65:19
Vh 7:17
ç İş 25:8
1Ko 15:26
d İş 35:10
İş 65:19
e 2Pe 3:7
f 2Ta 18:18
İş 6:1
Vh 4:2
g İş 42:9
Ağ 5:21
He 36:26
2Pe 3:13
h Vh 1:8
Vh 22:13

ı Me 36:9; İş 55:1; Vh 7:17; Vh 22:1; i 1Ko 15:28; Vh 3:12; j 2Sa 7:14; k Ro 11:20; İb 3:19; 1Yh 5:10; l Ro 1:24; 1Ko 6:9; m 1Yh 3:15; n Ef 5:5; o Ga 5:20; ö Yhn 8:44; Elç 5:3; 1Ti 1:10; p Mt 5:22; Mt 18:9; Yk 3:6; r İş 30:33; Mt 10:28; Vh 19:20; s Öz 10:7; İb 10:26; Vh 2:11; Vh 20:6; ş Le 26:21; Vh 15:1; t Me 45:9; Vh 19:7; u İş 2:2; He 40:2; Mi 4:1; ü İb 12:22; Vh 3:12; Vh 21:2; v İş 52:1; y İş 60:1; z Çk 24:10.

Vh 21:6* 1:8'deki dipnotla karşılaştırın.

ve yüksek duvarları,[a] on iki kapısı vardı. Kapılarda on iki melek duruyordu ve İsrailoğullarının on iki kabilesinin isimleri kapılara yazılmıştı.[b] **13** Doğuda üç kapı, kuzeyde üç kapı, güneyde üç kapı ve batıda üç kapı vardı.[c] **14** Şehrin duvarlarının on iki temel[ç] taşı vardı ve onların üzerinde Kuzunun on iki elçisinin[d] isimleri yazılıydı.

15 Benimle konuşan melek, şehri, kapılarını ve duvarlarını ölçmek[e] için elinde altın bir kamış[f] tutuyordu. **16** Şehir kare şeklindeydi, uzunluğu ve genişliği eşitti. Melek şehri[g] kamışla ölçtü, on iki bin ok atımı* geldi. Uzunluğu, genişliği ve yüksekliği eşitti. **17** Şehrin duvarlarını da ölçtü. İnsan ölçüsüne ve de melek ölçüsüne göre, yüz kırk dört arşındı.* **18** Duvarları jasp taşından[h] yapılmıştı ve şehir berrak bir cam gibi saf altındandı. **19** Şehir duvarlarının temelleri[ı] her türlü değerli taşla bezenmişti:[i] Birinci temel taşı jasp,[j] ikincisi safir,[k] üçüncüsü kalsedon, dördüncüsü zümrüt,[l] **20** beşincisi sardoniks, altıncısı sarduan, yedincisi krizolit,[m] sekizincisi beril, dokuzuncusu topaz,[n] onuncusu krizopraz, on birincisi hiyasent, on ikincisi ametist.*[o] **21** Ayrıca on iki kapı, on iki incidendi. Kapıların her biri bir inciden[a] yapılmıştı. Şehrin ana yolu ise berrak bir cam gibi saf altındandı.

22 Şehrin içinde bir mabet görmedim,[b] çünkü onun mabedi[c] Mutlak Güce Sahip[ç] Yehova Tanrı[d] ve Kuzuydu.[e] **23** Şehirde güneşin ya da ayın ışığına gerek yoktu, çünkü onu aydınlatan Tanrı'nın ihtişamıydı[f] ve onun meşalesi Kuzuydu.[g] **24** Milletler bu şehrin ışığında[h] yürüyecek ve yerin kralları kendi ihtişamlarını ona getirecekler.[ı] **25** Şehrin kapıları gün boyu kapanmayacak,[i] zaten orada gece de olmayacak.[j] **26** Milletlerin ihtişamını ve itibarını oraya taşıyacaklar.[k] **27** Fakat kutsal olmayan hiçbir şey, iğrenç işler yapan[l] ve yalan söyleyen[m] hiç kimse bu şehre giremeyecek;[n] sadece Kuzunun hayat kitabında adı yazılı olanlar girebilecek.[o]

22 Melek bana billur gibi berrak bir hayat suyu ırmağı[ö] gösterdi. Irmak Tanrı'nın ve Kuzunun[p] tahtından çıkıyor, **2** şehrin ana yolunun ortasından aşağı akıyordu. Irmağın bu tarafında ve karşı tarafında her ay meyve veren[r] hayat ağaçları[s] vardı. Yılda on iki kez ürün verirlerdi. Ağaçların yaprakları da milletlere şifa olması içindi.[ş]

3 Artık lanet olmayacak.[t] Tanrı'nın[u] ve Kuzunun tahtı[ü] şehirde olacak ve kulları Tanrı'ya kutsal hizmet sunacak.[v] **4** O'nun yüzünü görecekler[y] ve alınlarında O'nun adı olacak.[z] **5** Artık

BÖLÜM 21

a İş 60:18
b Çk 28:21
Çk 39:14
c Vh 22:14
ç İb 11:10
d Mt 10:2
Lu 6:13
Elç 1:13
Ef 2:20
e He 40:5
f He 40:3
Vh 11:1
g Vh 3:12
h Vh 4:3
Vh 21:11
ı İş 54:11
i İş 54:12
j Çk 28:18
He 28:13
k Çk 39:11
Ey 28:6
l Çk 28:17
Vh 4:3
m Çk 28:20
Ezg 5:14
He 1:16
Da 10:6
n Çk 28:17
Çk 39:10
Ey 28:19
He 28:13
o Çk 28:19
Çk 39:12

2. Sütun

a Es 1:6
Ey 28:18
Mt 13:46
b Elç 7:49
c Yhn 4:23
ç Çk 6:3
Vh 15:3
d Me 11:4
e Ef 2:20
f İş 60:19
Vh 22:5
g Yhn 1:9
Elç 26:13
İb 1:3
h İş 60:3
ı Me 138:4
i İş 60:11
j İş 60:20
k İş 60:5
l 1Ko 6:9
Ga 5:21
m Me 5:6
Kl 3:9
Vh 21:8
n İş 52:1
o Da 12:1
Flp 4:3
Vh 13:8

BÖLÜM 22

ö He 47:1
p Yhn 1:29
r He 47:12
s Vh 2:7

Vh 21:16* Yaklaşık 2.220 kilometre. **17*** Yaklaşık 64 metre. **20*** "Sardoniks": Süt beyazı ve kızıl tabakaları olan ve dekoratif amaçla kullanılan bir akik. "Sarduan": Mücevher olarak kullanılan, kızıl kahverengi, yarı saydam bir kalsedon. "Krizolit": Sarı ya da yeşil renkte, saydam ve yarı saydam olabilen yarıdeğerli taş. "Krizopraz": Elma yeşili renginde yarısaydam bir kalsedon. "Hiyasent": Koyu mavi renkte, yarıdeğerli taş. "Ametist": Mücevhercilikte kullanılan mor renkli kuvars.

ş He 47:12; t Zk 14:11; u Me 9:7; ü Vh 3:21; v Ro 1:9; y Me 17:15; Mt 5:8; z Vh 14:1.

gece olmayacak.[a] Onların kandil ışığına ve güneş ışığına da ihtiyacı olmayacak, çünkü üzerlerine Yehova Tanrı ışık saçacak.[b] Sonsuza dek kral olarak hüküm sürecekler.[c]

6 Bana şöyle dedi: "Bu sözler güvenilir ve doğrudur.[ç] Evet, peygamberlere[d] vahiyler veren[e] Yehova Tanrı, yakında gerçekleşmesi kesin olan şeyleri kullarına göstermek üzere meleğini gönderdi.[f] **7** Çabuk geleceğim.[g] Bu kitaptaki peygamberlik sözlerini tutana ne mutlu!"[h]

8 Evet, ben Yuhanna bu şeyleri duydum ve gördüm. Bunları duyup gördüğüm zaman, bana bunları gösteren meleğe tapınmak için ayaklarına kapandım.[ı] **9** Fakat bana şöyle dedi: "Sakın! Yapma! Ben sadece, senin, peygamber[i] kardeşlerinin ve bu kitabın sözlerini tutanların hizmet arkadaşıyım. Tanrı'ya tapın."[j]

10 Ayrıca şunları dedi: "Bu kitaptaki peygamberlik sözlerini mühürleme, çünkü belirlenmiş zaman yakındır.[k] **11** Kötülük eden kötülük etmeyi sürdürsün;[l] iğrenç işler yapan iğrenç işler yapmayı sürdürsün;[m] fakat doğru olan[n] kişi doğruluk yolundan ayrılmasın ve kutsal olan kutsallığını korusun.[o]

12 'Çabuk geleceğim.[ö] Herkese işlerine göre vereceğim[p] karşılık[r] hazırdır. **13** Alfa ve Omega,[s] birinci ve sonuncu,[ş] başlangıç ve son Benim. **14** Kaftanlarını yıkayanlara ne mutlu![t] Çünkü böylece, hayat ağacının meyvelerinden yemeye[a] ve şehrin kapılarından[b] girmeye hak kazanmışlardır. **15** Kirli kişiler,*[c] ruhçulukla uğraşanlar,[ç] cinsel ahlaksızlık yapanlar,[d] katiller, putperestler, yalanı seven ve sürdürenler[e] dışarıda kalacaktır.'

16 'Ben İsa, cemaatlerin yararı için bu şeyleri size bildirsin diye meleğimi gönderdim. Ben, Davut'un kökü[f] ve soyu,[g] parlak sabah yıldızıyım.' "[h]

17 Ruh[ı] ve gelin,[i] "Gel!" demeyi sürdürüyorlar. Bunu duyan herkes "Gel!" desin.[j] Susayan gelsin.[k] Dileyen ücretsiz olarak hayat suyu alsın.[l]

18 "Bu kitaptaki peygamberlik sözlerini duyan herkese şunu bildiriyorum: Birisi bu sözlere bir şey ekleyecek[m] olursa, Tanrı da bu kitapta yazılı olan belaları[n] onun başına getirecektir. **19** Birisi bu peygamberlik kitabının sözlerinden bir şey çıkaracak olursa, Tanrı da bu kitapta yazılı olan hayat ağaçlarından[o] ve kutsal şehirden[ö] onun payını çıkaracaktır.

20 Bunlara tanıklık eden, 'Evet çabuk geleceğim'[p] diyor."

"Amin! Gel, Efendimiz İsa."

21 Efendimiz İsa Mesih'in lütfu kutsal kişilerle olsun.[r]

BÖLÜM 22

a Vh 21:25
b İş 60:19
1Yh 1:5
c Da 7:18
Vh 3:21
Vh 14:1
ç Tit 1:2
Vh 21:5
d 1Sa 3:21
Yr 37:6
e 2Sa 23:2
2Ti 3:16
f Vh 1:1
g Vh 16:15
Vh 22:20
h Yhn 13:17
Vh 1:3
ı Elç 10:25
i Yo 2:28
j Me 29:2
Mt 4:10
Vh 19:10
k Vh 1:3
l Da 12:10
m 2Ti 3:13
Yhd 10
n Ro 5:1
o Flp 3:16
1Pe 1:15
ö İş 40:10
p Me 62:12
Öz 24:12
Yr 17:10
Ro 2:6
r İb 11:6
s İş 44:6
Vh 1:8
Vh 21:6
ş İş 48:12
t 1Yh 1:7
Vh 1:3

2. Sütun

a Vh 2:7
b Vh 21:12
c Tkr 23:18
Mt 7:6
Flp 3:2
ç Ga 5:20
d Ef 5:5
e Kl 3:9
Vh 21:8
f İş 11:10
Vh 5:5
g İş 11:1
İş 53:2
Yr 23:5
Yr 33:15
Ro 1:3
h Sy 24:17
Vh 2:28
ı Vh 22:6
i Vh 21:9
j Mt 11:28
k Yhn 4:14

l İş 55:1; Yhn 7:37; Vh 7:17; Vh 21:6; **m** Tkr 4:2; Tkr 12:32; Öz 30:6; Yhn 20:30; 2Ko 11:4; Ga 1:8; 1Yh 4:3; **n** 2Yh 9; Vh 15:1; **o** Vh 2:7; Vh 22:2; **ö** Vh 21:2; **p** Vh 3:11; Vh 22:7; **r** Ro 16:20; 2Se 3:18.

Vh 22:15* Sözcük anlamıyla, "köpekler"

KUTSAL YAZILARDA YER ALAN KİTAPLARIN LİSTESİ

İsa'dan Önce Yazılmış İbranice Kutsal Yazılardaki Kitaplar

Kitap Adı	Yazar(lar)ı	Yazıldığı Yer	Tamamlanışı (MÖ)	Kapsadığı Dönem (MÖ)
Başlangıç	Musa	Çöl	1513	"Başlangıç"tan 1657'ye
Çıkış	Musa	Çöl	1512	1657-1512
Levioğulları	Musa	Çöl	1512	1 ay (1512)
Sayılar	Musa	Çöl ve Moab Düzlükleri	1473	1512-1473
Kanunun Tekrarı	Musa	Moab Düzlükleri	1473	2 ay (1473)
Yeşu	Yeşu	Kenan	y. 1450	1473–y. 1450
Hâkimler	Samuel	İsrail	y. 1100	y. 1450–y. 1120
Rut	Samuel	İsrail	y. 1090	Hâkimler yönetiminin 11 yılı
1. Samuel	Samuel; Gad; Natan	İsrail	y. 1078	y. 1180-1078
2. Samuel	Gad; Natan	İsrail	y. 1040	1077–y. 1040
1. Krallar	Yeremya	Yahuda ve Mısır	1 rulo 580	y. 1040-580
2. Krallar	Yeremya			
1. Tarihler	Ezra	Yeruşalim (?)	1 rulo	1. Tarihler 9:44'ten sonrası: 1077-537
2. Tarihler	Ezra	Yeruşalim (?)	y. 460	
Ezra	Ezra	Yeruşalim	y. 460	537–y. 467
Nehemya	Nehemya	Yeruşalim	443 s.	456–443 s.
Ester	Mordekay	Susa, Elam	y. 475	493–y. 475
Eyüp	Musa	Çöl	y. 1473	1657 ile 1473 arasında 140 yılı aşkın bir süre
Mezmurlar	Davut ve başkaları		y. 460	
Özdeyişler	Süleyman; Agur; Lemuel	Yeruşalim	y. 717	
Vaiz	Süleyman	Yeruşalim	1000 ö.	
Ezgiler Ezgisi	Süleyman	Yeruşalim	y. 1020	
İşaya	İşaya	Yeruşalim	732 s.	y. 778–732 s.
Yeremya	Yeremya	Yahuda; Mısır	580	647-580
Ağıtlar	Yeremya	Yeruşalim dolayları	607	
Hezekiel	Hezekiel	Babil	y. 591	613–y. 591
Daniel	Daniel	Babil	y. 536	618–y. 536
Hoşea	Hoşea	Samiriye Bölgesi	745 s.	804 ö.–745 s.
Yoel	Yoel	Yahuda	y. 820 (?)	
Amos	Amos	Yahuda	y. 804	
Obadya	Obadya		y. 607	
Yunus	Yunus		y. 844	
Mika	Mika	Yahuda	717 ö.	y. 777-717
Nahum	Nahum	Yahuda	632 ö.	
Habakkuk	Habakkuk	Yahuda	y. 628 (?)	
Tsefanya	Tsefanya	Yahuda	648 ö.	
Haggay	Haggay	Yeniden kurulan Yeruşalim	520	112 gün (520)
Zekeriya	Zekeriya	Yeniden kurulan Yeruşalim	518	520-518
Malaki	Malaki	Yeniden kurulan Yeruşalim	443 s.	

İsa'dan Sonra Yazılmış Yunanca Kutsal Yazılardaki Kitaplar

Kitap Adı	Yazarı	Yazıldığı Yer	Tamamlanışı (MS)	Kapsadığı Dönem
Matta	Matta	Filistin	y. 41	MÖ 2–MS 33
Markos	Markos	Roma	y. 60-65	MS 29-33
Luka	Luka	Sezariye	y. 56-58	MÖ 3–MS 33
Yuhanna	Elçi Yuhanna	Efesos ya da dolayları	y. 98	Girişten sonrası, MS 29-33
Elçilerin İşleri	Luka	Roma	y. 61	MS 33–y. 61
Romalılar	Pavlus	Korintos	y. 56	
1. Korintoslular	Pavlus	Efesos	y. 55	
2. Korintoslular	Pavlus	Makedonya	y. 55	
Galatyalılar	Pavlus	Korintos ya da Antakya	y. 50-52	
Efesoslular	Pavlus	Roma	y. 60-61	
Filipililer	Pavlus	Roma	y. 60-61	
Koloseliler	Pavlus	Roma	y. 60-61	
1. Selanikliler	Pavlus	Korintos	y. 50	
2. Selanikliler	Pavlus	Korintos	y. 51	
1. Timoteos	Pavlus	Makedonya	y. 61-64	
2. Timoteos	Pavlus	Roma	y. 65	
Titus	Pavlus	Makedonya (?)	y. 61-64	
Filimon	Pavlus	Roma	y. 60-61	
İbraniler	Pavlus	Roma	y. 61	
Yakup	Yakup (İsa'nın kardeşi)	Yeruşalim	62 ö.	
1. Petrus	Petrus	Babil	y. 62-64	
2. Petrus	Petrus	Babil (?)	y. 64	
1. Yuhanna	Elçi Yuhanna	Efesos ya da dolayları	y. 98	
2. Yuhanna	Elçi Yuhanna	Efesos ya da dolayları	y. 98	
3. Yuhanna	Elçi Yuhanna	Efesos ya da dolayları	y. 98	
Yahuda	Yahuda (İsa'nın kardeşi)	Filistin (?)	y. 65	
Vahiy	Elçi Yuhanna	Patmos	y. 96	

[Bazı kitapların yazarı ve yazıldığı yer kesin değildir. Birçoğunda yaklaşık tarih belirtilmiştir, kullanılan kısaltmalar, "ö." öncesi, "s." sonrası ve "y." yaklaşık anlamına gelir.]

SIRALI BAŞLIKLAR, PARANTEZLER VE ŞAHIS ZAMİRLERİ

Bu çeviride genellikle sayfaların üstünde sıralı başlıklar yer almaktadır. Bu başlıklar Kutsal Kitaptaki kayıtların kolay bulunabilmesini sağlamak üzere hazırlanmıştır.

Eski elyazmalarının tümünde bulunmayan kısımlar köşeli parantez [ ] içine alınmıştır. Yuvarlak parantez ( ) içindeki kısımlar metne dahildir.

Şahıs zamirleri Tanrı'ya atfettiğinde büyük harf ve kesme işaretiyle yazılmıştır.

PARA VE DİĞER ÖLÇÜ BİRİMLERİ

Metinde geçen para ve diğer ölçü birimlerinin günümüzdeki karşılıklarını görmek için Ek 5'e bakın.

KUTSAL YAZILAR SÖZCÜK DİZİNİ

Kitap isimlerinin kısaltmaları için sayfa 6'ya bakın.

A

ABA, Mt 24:18 Tarlada olan **a.** almak için
Mr 10:50.

ABADDON, Vh 9:11 kral, adı İbranice **A.**

ABBA, Ro 8:15 **A.**, Baba! diye sesleniriz
Ga 4:6 ruh **A.**, Baba diye haykırıyor

ABEDNEGO, Da 1:7; 2:49; 3:12, 30.

ABİHU, Çk 6:23; Le 10:1; Sy 3:4.

ABİMELEK, Ba 20:2; Hk 9:16; 2Sa 11:21.

ABİŞAY, 1Sa 26:6; 2Sa 21:17; 23:18.

ABİYA, 1Sa 8:2; 1Kr 14:1; Lu 1:5.

ABNER, 1Sa 14:50; 20:25; 2Sa 3:20.

ABŞALOM, 2Sa 14:25; 15:6; 17:25; 18:14.

ACELE, Öz 19:2 **a.** adım atan günah işler
1Ti 5:22 **a.** elini koyma
Yk 1:19 konuşmakta **a.** etmesin

ACELECİ, Öz 21:5 **a.** yoksulluğa düşer
Vz 5:2 söylemekte **a.** olmasın

ACELE ETMEK, Öz 28:20 zengin olmak için **a.**
Hk 9:48; Öz 29:20.

ACI, Ey 9:28 Acılarıma **a.** katılır
Ey 10:1 İçimin **a.** konuşacağım!
Me 64:3 Onlar **a.** sözlerini ok gibi
Öz 15:1 **a.** söz öfkeyi alevlendirir
Yk 3:11 hem tatlı hem **a.** su
Çk 12:8; Ey 13:26; Me 69:29; Öz 5:9; 14:10; İş 5:20; 24:9; 38:15; Yr 45:3.

ACI(LAR), Ba 3:17 (dipnot)
İş 53:4 **a.** o katlandı
Kl 1:24 çektiğim **a.** sevinç
1Ti 6:10 **a.** kendilerini yaraladılar
İb 10:32 **a.** dolu büyük mücadelede
1Pe 5:9 aynı **a.** çektirildiğini bilerek
Vh 21:4 ölüm ve **a.** olmayacak
2Sa 2:26; Me 32:10; 55:4; Flp 3:10; İb 2:10; 1Pe 1:11; 4:13; Vh 16:10.

ACI ACI, İş 33:7 barış elçileri **a.** ağlıyor
He 27:30 Senin için **a.** ağlayacaklar
Mt 26:75 Dışarıya çıkıp **a.** ağladı

ACI ÇEKMEK, 2Sa 1:9 beni öldür; çok **a.**
İş 47:9 Evlat **a.** dul kalacaksın
Lu 24:26 Mesih'in **a.** yüceltilmesi
Ro 8:17 onunla birlikte **a.**
1Ko 12:26 bir uzuv **a.**, hepsi **a.**
Flp 1:29 onun uğrunda **a.** imtiyazı verildi
İb 2:9 ölüm **a.**, başında ihtişam
1Pe 2:21 Mesih **a.** size örnek bıraktı
1Pe 3:17 iyi olanı yaptığınızdan **a.**
1Pe 4:1 insan olarak **a.** göre
Ey 14:22; Mt 16:21; Elç 26:23; 1Pe 3:14; 5:10.

ACIKMAK, Yhn 6:35 Bana gelen artık **a.**
Vh 7:16 Artık **a.** ve susamayacaklar
Ne 9:15; Me 50:12; 107:9.

ACIMAK, Tkr 7:16 yok edeceksin. Onlara **a.**
İş 49:13 Yehova mazluma **a.**
Yr 13:14 **a.** onları yok edeceğim
He 9:5 **A.** yüreğiniz yumuşamasın
Zk 1:17 Ben Sion'a yine **a.**
Mt 15:32 Halka **a.** üç gündür
Mt 20:34 İsa onlara **a.** gözlerine
Ro 9:15 **a.** istediğime **a.**
Hk 2:18; Me 106:45; Yr 15:5; Na 3:7; Zk 11:5, 6; Mr 6:34.

ACIMASIZ, Hb 1:6 Kaldeliler **a.** ve saldırgan

ACINACAK, 1Ko 15:19 en **a.** biziz

ACI VERMEK, Vh 9:10 beş ay **a.** yetkisi vardı
Ey 2:7; Elç 2:24; Vh 16:2.

ACİL, 1Sa 21:8 Kralın işi çok **a.**
2Ti 4:2 **a.** bir iş bilinciyle

ACİZ, Ro 8:3 **a.** kaldığından başarısız olmuştur
Ga 4:9 dünyanın **a.** kalan temellerine

AÇ, Me 146:7 **A.** ekmek veren O'dur
Öz 13:25 kötülerin karnı **a.** kalır
İş 65:13 Kullarım yiyecek siz **a.**
Tsf 2:11 Yehova **a.** bırakacak
Mt 5:6 Ne mutlu doğruluğa **a.** olanlara
Ro 8:35 ne ayırabilir? **a.** kalmak mı?
Tkr 28:48; İş 29:8; He 18:7; 2Ko 11:27.

AÇGÖZLÜ, İş 56:11 **a.**, doymaz köpeklerdir
1Ko 5:11 **a.** kişiyle görüşmeyi kesin

AÇGÖZLÜLÜK, Sy 11:4 yabancılar **a.** ettiler
Mr 7:22 zinalar, **a.**, kötülükler
Lu 12:15 her türlü **a.** sakının
Ro 7:7 ben **a.** bilmezdim
Ro 13:9 **A.** etmeyeceksin
Ef 5:3 **a.** sözü bile edilmesin
1Se 2:5 **a.** gizleyen sahte tavırla
Ro 1:29; Kl 3:5; 2Pe 2:3.

AÇIĞA ÇIKMAK, Öz 26:26 kötülüğü **a.**
Lu 8:17 bir gün **a.**
He 13:14.

AÇIĞA VURMAK, Öz 11:13 özel konuşmaları **a.**
Öz 20:19; 25:23; 1Ko 3:13.

AÇIK AÇIK, Mr 8:32 **a.** söylüyordu

AÇIK ARAYAN, Me 49:5 **A.** hainler etrafımı

AÇIKÇA, 2Ta 24:19 peygamberler **a.** uyardı
Hb 2:2 levhalara **a.** yaz
Mt 3:6 Günahlarını **a.** itiraf
Elç 2:29 size **a.** söyleyebilirim
İb 11:1 kanıtların **a.** görülmesidir
Tkr 8:19; 1Sa 2:27; Yr 23:20; Yhn 7:13; 18:20; 1Yh 4:15.

AÇIKÇA BELİRTMEK, Ro 9:19 O'nun **a.** isteği

AÇIKÇA BİLDİRMEK, Yhn 17:6 Senin adını **a.**
Elç 13:36 Tanrı'nın **a.** amacının
Ro 10:10 imanı ağızla **a.**
Mt 13:35; Elç 7:17; İb 4:14; 10:23; 13:15.

AÇIKÇA GÖRÜLMEK, Tit 2:11 Tanrı'nın lütfu **a.**

1Yh 1:2 bu yaşam **a.**
Yhn 3:21; Ro 1:20; 8:18; 1Ti 3:16; 1Yh 3:2; Vh 15:4.

AÇIKÇA GÖSTERMEK, Öz 27:5 Yanlışın **a.** iyidir
Çk 18:11; Mt 18:15; Yhn 2:11; 14:21; Elç 18:28.

AÇIKÇA SÖYLEMEK, Yhn 18:20 her şeyi **a.**
Elç 24:14 size şunu **a.** ki
Ro 14:11 Herkes Tanrı olduğumu **a.**

AÇIK FİKİRLİ, Elç 17:11 daha **a.**

AÇIKLA(N)MAK, Ne 8:8 kanunu **a.**
Ef 3:5 peygamberlerine **a.**
1Yh 3:2 ileride ne olacağımız henüz **a.**
Da 2:30; 1Ko 2:10.

AÇIKLAYAN, Da 2:28 sırları **a.** Tanrı
Da 2:47.

AÇIK SAÇIK, Ef 5:4; Kl 3:8.

AÇIKTA, 2Ko 5:3 **a.** olmayacağız

AÇILIŞ, 2Ta 7:9 sunağın **a.** için kutlama
Ne 12:27; Da 3:2.

AÇILMAK, Ba 3:5 gözleriniz **a.** Tanrı gibi
Ey 7:5; İş 61:1; Lu 4:18.

AÇLIK. Ayr. bak. KITLIK.
Me 102:7 **A.** bir deri bir kemik
İş 5:13 kıvanç duydukları kişiler **a.**
Lu 6:21 Ne mutlu **a.** çekenler
Tkr 32:24; Yr 11:22; He 7:19; Ams 8:11.

AÇMAK, İş 40:3 Yehova'nın yolunu **a.**!
Mt 11:25 gizleyip çocuklara **a.**
İb 10:20 yeni ve diri yolu **a.**
Tkr 11:6.

AD. Ayr. bak. İSİM.
Çk 20:7 **a.** boş yere ağza almayacaksın
Me 109:15 O da **a.** söküp atsın
Öz 10:7 kötülerin **a.** silinir
Öz 22:1 İyi **a.** servetten üstün
Vz 7:1 İyi **a.** hoş kokulu yağdan
İş 12:4 O'na **a.** yakarın
İş 62:2 yeni bir **a.** anılacaksın
Yhn 14:14 Benim **a.** ne dilerseniz
Yhn 17:26 adını onlara **a.** bildirdim
Ro 10:13 Yehova'ya **a.** yakaran herkes
Ba 4:26; Mt 24:5; Mr 9:39.

ADAK, Sy 30:5 kızının **a.** engel olursa
Hk 11:30 Yeftah Yehova'ya **a.** adayarak
Me 50:14 Tanrı'ya **a.** yerine getir
Me 61:8 Her gün **a.** yerine getiririm
Vz 5:4 **A.** yerine getir
Yun 2:9 **A.** yerine getireceğim
Sy 30:2; Tkr 23:21; Me 76:11; 132:2; Yun 1:16.

ADALAR, Me 97:1 **A.** neşelensin
İş 40:15; 41:1; 42:12; Vh 6:14; 16:20.

ADALET, Ey 40:8 **A.** gölge mi düşüreceksin?
Me 37:28 Yehova **a.** sever
Öz 21:7 **a.** yerine getirmeye
Öz 29:4 Kral ülkesini **a.** ayakta tutar
İş 28:17 **A.** ölçü ipi yapacağım
İş 32:1 yöneticiler **a.** için yönetecek
İş 61:8 Ben Yehova **a.** severim
Yr 11:20 Yehova **a.** yargılar
Mi 6:8 **A.** davranman, iyiliği
Ml 2:17 **A.** Tanrısı nerede?
Mt 12:20 **A.** zafere ulaştırıncaya dek
Lu 18:7 **a.** yerine getirmez mi
Elç 17:31 dünyayı **a.** yargılamayı amaçladı
Elç 28:4 **a.** elinden canını kurtaramadı
Ey 29:14; Me 89:14; İş 1:17; 28:6; Yr 22:3; 23:5; Mi 3:1, 9; 7:9; Hb 1:4.

ADALETSİZ, İb 6:10 Tanrı **a.** değil ki unutsun
Öz 29:27; Ro 3:5.

ADALETSİZLİK, Le 19:15 **a.** yapmayacaksın
Ro 9:14 Tanrı **a.** mi yapıyor?
Vh 18:5.

ADAMA BAYRAMI, Yhn 10:22.

ADAMAK, Ho 9:10 kendilerini rezil şeye **a.**
Tkr 23:23; Mi 4:13.

ADAM. Ayr. bak. ÂDEMOĞLU, İNSAN, İNSANOĞLU, İNSANOĞULLARI, KOCA(LAR), YİĞİT.
Ba 2:7 Tanrı **a.** yarattı
Çk 18:21 yetenekli **a.** seç
1Ko 15:47 İlk **a.** yerden, topraktandı
Ba 6:4, 9; Sy 16:32; Yr 20:10; Tsf 3:4; Elç 17:5; 2Ti 2:2.

ADAM ÖLDÜREN, Tkr 19:4 **a.** oraya kaçıp
Sy 35:6; Yş 20:3, 5.

ADAM ÖLDÜRMEK, Mt 5:21 '**A.**' dendiğini
Çk 20:13; Yk 2:11.

ADANMA, Çk 39:30; Le 8:9.

ADANMIŞ, Sy 18:14 İsrail'de **a.** her şey sizin
Mr 7:11 Tanrı'ya **a.** armağandır
Lu 21:5 **a.** eşyalarla süslenmiş

ÂDEM, 1Ko 15:22 ölümü **Â.**'le bağlantılı
1Ko 15:45 İlk insan **Â.** yaşayan can
Ba 3:21; 5:5; Lu 3:38; Ro 5:14; 1Ti 2:14.

ÂDEMOĞLU, Ey 34:15 **Â.** toprağa döner
Yr 17:5 **â.** gücüne bel bağlayan

ADEN, Ba 2:15 bakması için onu **A.** yerleştirdi
İş 51:3 Yehova çölünü **A.**'e benzetecek
He 28:13 **A.**'deydin
He 36:35 memleket **A.** bahçesi gibi oldu
Ba 2:8; 3:23, 24; Yo 2:3.

ÂDET GÖREN, He 36:17 **â.** kadının kirli hali gibi

ÂDET HALİ, Le 12:2 **â.** günlerinde gibi kirli
Le 15:19 **â.** dolayı yedi gün kirli
Le 15:26 **â.** kirliliğinde yattığı yatak
Le 18:19 **Â.** yaklaşmayacaksın
He 18:6 **â.** kadına yanaşmadıysa

ÂDETLER, Yr 10:3 Halkların **â.** boştur
Elç 16:21 uygun olmayan **â.**
Le 18:30; Lu 2:27; Elç 6:14; 26:3; 1Ko 11:16.

ADI KÖTÜYE ÇIKMAK, Ne 6:13; He 23:10.

ADIM ATMAK, Me 119:59 Hatırlatmalarına göre **a.**
Öz 30:29 **A.** görkemli üç şey
Le 10:7; Öz 4:14; 19:2.

ADIMLAR, Me 37:31 **A.** sarsılmaz
Me 39:1 **a.** dikkat edeceğim
Me 119:105 Sözün **a.** için kandil
Yr 10:23 **A.** yön vermek insana düşmez
Lu 1:79 emin **a.** yürümemizi

1Pe 2:21 **a.** izleyebilesiniz diye örnek
Me 37:23; 44:18.
ADINA, 2Ko 5:20 Mesih **a.** krallık elçileriyiz
İş 62:1.
ADİL, Ba 18:25 hâkimi **a.** davranmaz mı?
2Se 1:6 Tanrı'nın gözünde **a.** olan
1Pe 2:23 **a.** şekilde yargılayanın ellerine
Vh 19:11 Onun hükümleri ve savaşı **a.**
İş 1:17; 2Ti 4:8.
ADLANDIRILMAK, Ro 9:26 oğullar olarak **a.**
ADULLAM, Yş 12:15; 1Sa 22:1; 1Ta 11:15.
AF. Ayr. bak. BAĞIŞLA(N)MAK.
Es 2:18 **a.** ilan etti
Tkr 15:1, 2.
AFALLAMAK, İş 44:8 dehşete kapılmayın, **a.**
AFFEDİCİ, Lu 6:37 **A.** olun, siz de affedilirsiniz
AFFETMEK. Ayr. bak. BAĞIŞLA(N)MAK.
Mi 7:18 artakalanın kabahatini **a.**
Me 25:18; 32:5; 85:2; Mt 18:35.
AGABOS, Elç 11:28; 21:10.
AĞ, Mi 7:2 **A.** kurup avlıyorlar
Mt 13:47 göklerin krallığı **a.** benzer
Lu 5:4 avlanmak için **a.** atın
Yhn 21:11 büyük balıklarla dolu **a.** kıyıya
Me 10:9; Öz 29:5; Vz 7:26; 9:12; İş 51:20; He 26:5; 47:10; Yhn 21:6, 8.
AĞAÇ(LAR), Ba 2:9 göze hoş gelen tüm **a.**
Ba 2:17 iyiyi kötüyü bilme **a.**
Yş 8:29 Ay kralını **a.** üzerine asıp
Hk 9:8 **a.** kral seçmek istemişler
Ey 14:7 **a.** için bile umut var
Me 1:3 akarsu kenarına dikilmiş **a.**
Me 37:35 yeşeren **a.** gibi yayılıyordu
Vz 11:3 **a.** kuzeye yatarsa
İş 61:3 diktiği doğruluk **a.**
İş 65:22 ömrü **a.** gibi uzun
He 17:24 yüksek **a.** alçalttım
He 47:7 ırmağın kıyısında **a.**
Da 4:14 **A.** kesip devirin
Da 4:22 O **a.** sensin ey kral!
Mt 3:10 meyve vermeyen **a.** kesilip
Mt 7:18 İyi **a.** kötü meyve veremez
Mt 24:32 İncir **a.** örneği
Vh 11:4 iki zeytin **a.** ve iki şamdanla
Öz 3:18; İş 55:12; Lu 6:43; Vh 7:3; 22:2.
AĞARMIŞ SAÇLAR, Öz 16:31 **a.** güzellik tacıdır
AĞART(IL)MAK, Da 11:35 **a.** gerekecek
Vh 7:14 kanında yıkayarak **a.**
AĞIL(LAR), Mi 2:12 **A.** davar gibi toplayacağım
Tsf 2:6 taş duvarlı **a.** bulunduğu
Yhn 10:16 Bu **a.** olmayan başka
AĞIR, 1Yh 5:3 O'nun emirleri **a.** değildir
Çk 1:14; Sy 11:14; Hk 1:28; Ne 5:15; Me 66:11; İş 30:26; Mt 23:4.
AĞIR BASKI, İş 53:7 **A.** gördü
2Ko 1:8 **a.** bir baskı altındaydık
AĞIR BASMAK, 2Sa 19:43; 2Ko 4:17.
AĞIRBAŞLI, 1Ti 3:8 hizmet görevlileri **a.** olmalı
1Ti 3:11; Tit 2:2.
AĞIRLAMAK, 1Ti 5:10 tanımadığı kişileri **a.**
AĞIRLAŞ(TIR)MAK, İş 6:10 kulaklarını **a.**
Lu 21:34 hayatın kaygılarıyla yüreğiniz **a.**
2Ta 10:14.
AĞIRLIK, Öz 20:23 İki tür **a.** iyi değil
2Ko 5:4 **a.** çöküyor ve inliyoruz
İb 12:1 her türlü **a.** atalım
Tkr 25:15.
AĞIR SÖZLER, Yhn 6:60 Bunlar çok **a.** kim?
Yhd 15 **a.** dolayı günahkârları
AĞIT(LAR), Yr 31:15 Rama'da **a.**
2Ta 35:25; He 32:16; Mi 2:4.
AĞIT YAKMAK, 2Sa 1:17 Davut Yonatan için **a.**
2Ta 35:25; Yr 7:29; 9:10; He 27:32; 32:18; Mi 2:4.
AĞIZ, Me 149:6 **A.** Tanrı'yı yücelten ilahiler
İş 6:7 Onu **a.** dokundurup
İş 51:16 sözlerimi **a.** koyacağım
İş 62:2 yeni ad O'nun **a.** çıkacak
Yr 1:9 elini uzatıp **a.** dokundu
He 33:31 **a.** şehvet kokan sözler var
Lu 6:45 **a.** yürekten taşanı söyler
Ro 3:19 her **a.** kapansın
Ro 10:10 imanı **a.** açıkça bildirerek
1Pe 2:22 **a.** hiçbir hileli söz çıkmadı
Vh 14:5 Onların **a.** yalan duyulmamış
Sy 16:32; Tkr 8:3; Ey 2:10; Me 37:30; 62:4; Öz 2:6; Vz 5:2; Ezg 5:16; İş 58:14; 59:21.
AĞIZ KAVGALARI, Ga 5:20 öfke nöbetleri, **a.**
AĞLAMAK, İş 30:19 sen artık **a.**
İş 33:7 barış elçileri acı acı **a.**
Yr 25:33 Onlar için **a.**
He 24:16 Dövünmeyeceksin, **a.**
Yo 1:5 ey ayyaşlar, **a.**!
Ro 12:15 Sevinenlerle sevinin, **a.** a.
Yk 5:1 sefaletten ötürü **a.**, feryat edin
Vh 18:9 dünya krallarının onun için **a.**
Yr 31:16; 50:4; Mi 1:10; Mt 8:12; 13:50; Lu 23:28; Vh 18:15.
AĞLAYIP FERYAT ETMEK, 2Sa 3:32; He 27:31; Yhn 16:20.
AĞLAYIP SIZLA(N)MAK, Sy 11:13 karşımda **a.**
Yr 31:16 **A.**, gözyaşı dökmeyi bırak
AĞLAYIP YAS TUTMAK, Tkr 34:8; Yr 9:10.
AĞLAYIŞ, İş 65:19 **a.** sesi işitilmeyecek
Yr 3:21.
AĞRI, İş 66:8 **a.** tutmak üzereyken doğurdu
Yr 6:24 Doğuran kadın gibi **a.** çekiyoruz
Öz 23:25; Yr 22:23.
AĞRILI, Tkr 28:35.
AĞZINDAN KAÇIRMAK, Elç 23:22 sakın **a.**
AĞZINI BAĞLAMAK, Tkr 25:4; 1Ko 9:9; 1Ti 5:18.
AĞZINI KAPATMAK, 1Pe 2:15 insanların **a.**
AHAB, 1Kr 16:30; 18:17; 2Kr 10:18.
AHAŞVEROŞ, Es 1:1; 3:1; 8:1; 9:30; 10:3.
AHAZ, 2Kr 16:1, 19; 2Ta 27:9; İş 1:1.
AH ETMEK, Öz 29:2 yönetici olunca halk **a.**
He 9:4 **a.** alınlarına işaret
AHİT(LER), Me 50:5 kurbanla **a.** girdiklerimi
Da 11:30 kutsal **a.** lanetler yağdıracak

Ml 3:1 beklediğiniz **a.** habercisi ansızın
Mt 26:28 **a.** kanını temsil eder.
1Ko 11:25 Bu kâse yeni **a.** temsil eder
2Ko 3:6 yeni **a.** hizmetçileri olmaya yeterli
2Ko 3:14 peçe eski **a.** okunurken duruyor
Ga 4:24 bu kadınlar iki **a.** anlamına gelir
İb 8:6 daha iyi bir **a.** aracısı oldu
İb 9:17 **A.** kurbanın ölümüyle yürürlüğe
İb 12:24 yeni bir **a.** aracısı İsa
Çk 19:5; Me 25:10; İş 24:5; Ro 9:4; Ga 3:15; İb 7:22; 9:16.

AHİTOFEL, 2Sa 15:31; 17:23.

AHİT SANDIĞI, 1Ta 17:1 Yehova'nın **a.** çadırda
Vh 11:19 O'nun **a.** orada görüldü
Yş 3:11; İb 9:4.

AHİTUB, 1Sa 14:3; 2Sa 8:17; 1Ta 9:11.

AHİT YAPMAK, Ba 9:9 sizinle **a.**
Me 89:3 Seçtiğim kulumla bir **a.**
İş 28:15 Ölümle **a.**
Yr 31:31 İsrail ve Yahuda eviyle yeni bir **a.**
Ho 2:18 topraktaki canlılarla **a.**
Lu 22:29 ben de sizlerle bir **a.**
Ba 6:18; 15:18; Elç 7:8.

AHİYA, 1Kr 12:15; 14:2; 1Ta 26:20.

AHLAK(LI), Ey 4:6 Umudun da **a.** yaşamında
Öz 14:32 **a.** kendisine sığınak

AHLAKSIZ, İş 32:5 **a.** adama soylu denmeyecek
İş 32:7 **A.** adamın yolu yordamı kötüdür

AHLAKSIZCA, Me 73:27 Seni **a.** terk edenlerin

AHLAKSIZLIK, 2Kr 9:22 İzebel'in **a.**
Me 106:39 Davranışlarıyla **a.** battılar
1Ko 6:13 beden **a.** için değil
He 43:7, 9; Ho 2:2; 4:12; 5:4; 6:10; 9:1.

AHLAKSIZLIK YAPMAK, Sy 25:1 Moablılarla **a.**
Hk 2:17 gidip **a.**
Çk 34:15; Le 17:7; 20:5; Sy 15:39; Ro 1:27.

AHMAK, Öz 12:15 tuttuğu yol **a.** gözünde

AİLE(LER), Ba 12:3 yeryüzünün bütün **a.**
Me 107:41 **a.** büyütür
Ef 3:14 her **a.** ismini borçlu
Ba 28:14; Elç 3:25.

AİLE REİSİ, Çk 12:4 **a.** komşusuyla paylaşacak

AİT, Ro 14:8 ölürsek de Yehova'ya **a.**
Ef 1:14 Tanrı'ya **a.** olanların fidyeyle
Ef 4:25 bedenin üyeleri olarak birbirimize **a.**
Tkr 4:20.

AKAN, Yş 7:1, 18, 24; 22:20.

AKELDAMA, Elç 1:19 **A.**, Kan Tarlası dediler

AKGÜNLÜK, Çk 30:34; Yr 41:5.

AKICI, İş 32:4 kekemeler **a.** konuşacaklar
Hb 2:2 okuyan **a.** şekilde

AKIL, Öz 8:14 verdiğim **a.** işe yarar
Ho 4:11 şarap **a.** alır
Mt 16:23 **a.** insan düşünceleri var
Ro 8:5 **a.** bedene özgü şeylerdedir
Ro 12:16 Kendi **a.** beğenenler olmayın
1Ko 3:19 Bu dünyanın **a.** akılsızlıktır
Flp 3:19 **a.** bu dünyaya ait şeylerde
1Yh 5:20 Tanrı'nın Oğlu bize **a.** gücü
Ro 11:25; 1Ko 1:19; Vh 13:18; 17:9.

AKIL ALMAZ, Ef 3:8 Mesih'in **a.** zenginliği
Ey 5:9; 9:10.

AKILDAN ÇIKARMAMAK, Ne 4:14 Yehova'yı **a.**
İb 10:32 o ilk günleri **a.**

AKILDAN YOKSUN, 2Pe 2:12 **a.** hayvanlar gibi

AKIL ERMEZ, Ro 11:33 Ne **a.** hükümleri var!
Me 145:3; Öz 25:3.

AKIL GÜCÜ, Ro 12:1 ibadetinizi **a.** kullanarak
1Yh 5:20 bize **a.** vermiştir

AKIL HOCALARI, Ey 12:17.

AKILLI, Öz 15:5 yanlışını kabul eden **a.**
Öz 15:20 **A.** oğul babasına sevinç
Mt 11:25 bilge ve **a.** gizleyip
Mt 25:2 Onların beşi akılsız, beşi **a.**
1Ko 1:19 **a.** aklını hiçe sayacağım
Öz 12:23; 13:16; 14:8; İş 5:21; Ro 1:22; 1Ko 4:10; Ef 5:15.

AKILLICA, Me 119:104 Buyrukların sayesinde **a.**
Öz 26:16 **a.** cevap veren
Lu 16:8 **a.** davrandığı için efendisi
1Ko 1:25 akılsızca görülse de daha **a.**
Yş 9:4; Öz 1:4; 8:5.

AKILSIZ, Me 14:1 **A.**: Yehova yok
Me 74:18 **a.** bir halkın
Öz 1:7 terbiyeyi küçümseyenler **a.**
Öz 13:20 **a.** ilişkide olan zarar
Öz 14:16 **a.** öfkeden kudurur
Mt 25:2 Onların beşi **a.**
Lu 12:20 Ey **a.**, bu gece
1Ko 1:27 dünyanın **a.** saydıklarını seçti
1Ko 3:18 tam tersi **a.** olsun
1Ko 4:10 Biz Mesih uğruna **a.**
Me 49:10; 73:22; 92:6; 94:8; Öz 12:1; 30:2; Yr 17:11; Lu 24:25; Tit 3:3.

AKILSIZCA, Yr 10:14 **a.** davranıyor
1Ko 1:18 yok olacaklara **a.**
1Ko 1:23 milletler içinse **a.** bir şey
1Ko 1:25 Tanrı'dan gelen şey **a.** görülse de
1Ko 2:14; 15:36.

AKILSIZLIK, Me 69:5 Tanrım, **a.** bilirsin
Öz 26:4 **a.** uyarak cevap verme
1Ko 1:20 dünyanın bilgeliğini **a.**
1Ko 3:19 dünyanın aklı Tanrı'nın gözünde **a.**
2Ko 11:1 Umarım biraz **a.** etmeme
Öz 19:3; Vz 1:17; 2:3, 13; 7:25; 2Ko 11:16.

AKIN AKIN, He 26:2 **a.** bana gelecekler

AKIN ETMEK, İş 2:2; Mi 4:1.

AKINTILAR, Yun 2:3 **A.** çevremi kuşattı

AKITMAK, Le 17:13 hayvanın kanını **a.** örtecek
2Ta 32:30; İş 44:3; 66:12.

AKLA GELMEMEK, İş 65:17 Önceki şeyler **a.**

AKLA(N)MAK, Ro 2:13 kanuna uyanlar **a.**
Ro 3:24 Tanrı'nın lütfuyla **a.**
Ro 3:26 iman edeni **a.** doğruluğu görülecekti
Ro 5:1 iman sonucu **a.**
Ro 5:18 her tür insan yaşamak üzere **a.**
Ro 8:33 Onları **a.** Tanrı'dır

1Ti 3:16 ruh olarak **a.**, meleklere göründü
Yk 2:24 insanın **a.** için iman yetmez
Ro 3:20; 5:9; 8:30; Ga 2:16; Yk 2:21, 25.
AKLI BAŞA TOPLAMAK, 1Ko 15:34; Tit 2:4.
AKLI BAŞINA GELMEK, 1Kr 8:47 halkının **a.**
Lu 15:17.
AKLI BAŞINDA, 1Se 5:6 uyanık ve **a.** davranalım
1Se 5:8 **a.** davranalım
1Pe 1:13 her zaman **a.** davranın
1Pe 5:8 **A.** ve uyanık olun
AKLI ÇELMEK, 2Kr 18:32 dinlemeyin, **a.**
Ti 1:10 **a.** birçok adam var
İş 36:18.
AKLI DURMAK, İş 19:3 Mısır'ın **a.**
AKLI KIT, Öz 9:13 Aptal kadının **a.**
Ho 7:11 **a.** güvercin gibi
AKLI KULLANMAK, Öz 14:17 **a.** nefret edilir
AKLI KURCALAYAN, Ro 14:1 **a.** konularda
AKLINA ESMEK, Ba 49:6 **a.** gibi davranıp
AKLINA KOYMAK, Da 6:14.
AKLINDAN GEÇ(İR)MEMEK, Flp 2:6 eşit olmayı **a.**
1Sa 26:11.
AKLINI YİTİRMEK, 2Ko 11:23 **A.** biri gibi
AKMAK, Öz 27:15 **a.** dam insanı evden kaçırır
Yr 51:44.
AKRABA(LAR), Ru 3:2 Boaz bizim **a.** olur
Lu 14:12; Elç 10:24.
AKRABALIK GÖREVİ, Ru 4:3 Boaz **a.**
AKREP(LER), Tkr 8:15; Lu 11:12; Vh 9:10.
AKSAYAN AYAKLAR, İb 12:13.
AKSIRMAK, 2Kr 4:35 Çocuk yedi kez **a.**
Ey 41:18 **A.** ışık çakar
AKŞAM YEMEĞİ, Mr 6:21 Herodes bir **a.** verdi
Lu 14:12 **a.** verince dostlarını çağırma
1Ko 11:20 **a.** yemeniz mümkün değil
Vh 19:9 Kuzunun düğününde **a.** davet
Vh 19:17 Tanrı'nın büyük **a.** için toplanın
Lu 14:16; 22:20; 1Ko 11:25.
AKUİLA, Elç 18:2, 26; Ro 16:3; 2Ti 4:19.
ALACA, Zk 6:3 **a.** atlar
ALACAKLAR, Ne 10:31 **a.** bağışlayacağız
ALACAKLI, Ro 11:35 var mı ki, **a.** olsun?
Tkr 15:2; 2Kr 4:1; Lu 7:41.
ALAMET(LER), Tkr 6:22 Mısır'da **a.**
Da 4:3 Gerçekleştirdiği **a.** ne büyük
Zk 3:8 adamlar iyilik **a.**
Mt 12:39 kötü nesil **a.** arar
Mt 16:3 dönemlerin **a.** yorumlayamıyorsunuz
Mt 24:3 Senin hazır bulunuşunun **a.**
Lu 11:29 Bu nesil kötü bir nesil, **a.** arıyor
Lu 21:25 güneşte, ayda ve yıldızlarda **a.**
Lu 23:8 Herodes **a.** görmeyi umuyordu
Yhn 7:31 daha mı çok **a.** yapacak?
Elç 2:19 aşağıda yerde **a.** kan, ateş
Vh 16:14 cinlerin vahiyleri **a.** yapıyorlar
Tkr 13:1, 2; Yo 2:30; Yhn 11:47; 20:30; Elç 8:13;
1Ko 1:22; 2Se 2:9.
ALANLAR, İb 6:12 sabırlarıyla vaatler **a.**
ALAYA AL(IN)MAK, Ba 21:9 oğlunun İshak'ı **a.**
İb 11:36 **a.**, kırbaçlanarak sınandılar
Ba 21:9; Yr 20:8.
ALAYCI(LAR), Me 1:1 **a.** arasında oturmamıştır
Me 35:16 Tanrı'yı terk etmiş **a.**
Öz 3:34 **A.** alay eder
Öz 14:6 **A.** kişi hikmeti bulamaz
Öz 19:25 **A.** döv, deneyimsiz akıllansın
Öz 20:1 Şarap **a.**
2Pe 3:3 son günlerde **a.** çıkacak
Öz 1:22; 9:7; 13:1; 15:12; 19:29.
ALAYCILIK, İş 28:22 **a.** bırakın
ALAY ETMEK, 1Kr 18:27 İlya onlarla **a.** başladı
2Ta 30:10 gülerek onlarla **a.**
2Ta 36:16 Tanrı'nın habercileriyle hep **a.**
Öz 1:26 dehşet başınıza geldiğinde **a.**
Öz 3:34 Alaycılarla **a.**
Öz 19:28 Alçak tanık adaletle **a.**
Lu 14:29 hepsi onunla **a.**
Elç 17:32 dirilmesiyle ilgili sözleri duyunca **a.**
Ga 6:7 Tanrı'yla **a.**
2Kr 2:23; He 22:5; Hb 1:10; Mt 27:29.
ALAY KONUSU, Ey 12:4 insanlara **a.** oldum
Ey 30:9 Hepsine **a.** oldum
Yr 20:7 Gün boyu **a.** oldum
Me 44:13; 79:4; He 23:32; Ho 7:16.
ALAYLI SÖZLER, 2Pe 3:3 **a.** söyleyen alaycılar
ALÇAK, He 21:26 **A.** olanı yükselt
Me 18:4; Öz 19:28.
ALÇAKGÖNÜLLÜ(LER), Zk 9:9 **a.**, doğru bir kral
Mt 11:29 ben yumuşak başlı ve **a.**
Flp 2:3 kendinizden üstün tutarak **a.**
Yk 4:6 Tanrı **a.** lütuf gösterir
Me 138:6; İş 11:4.
ALÇAKGÖNÜLLÜLÜK, Tkr 8:2 **a.** öğretmek
Öz 15:33 **a.** de saygınlık kazandırır
Öz 22:4 **A.** sonucu servet, onur ve yaşamdır
Kl 2:18, 23 Sahte **a.** ve melek tapınması
1Kr 21:29; 2Kr 22:19; 2Ta 7:14; 12:6; Öz 29:23;
Elç 20:19; Ef 4:2; Kl 3:12.
ALÇAL(T)MAK, 1Sa 2:7 Yehova **a.** da yükseltir
Me 147:6 kötüleri **a.** yere serer
Da 4:37 Kibirlileri **a.** O'dur
Mt 23:12 kendini **a.** yüceltilecek
Lu 3:5 her dağ ve tepe **a.**
Flp 2:8 kendisini **a.** ve işkence direği
Yk 1:10 zengin olan da **a.** için
Yk 4:10 Yehova'nın önünde kendinizi **a.**
1Pe 5:6 kendinizi **a.** Tanrı'nın güçlü ellerine
Ba 8:1; İş 50:7; Mt 18:4; Lu 14:11.
ALDANMAK, Tkr 11:16 dikkat edin yüreğiniz **a.**
Ey 31:27 Yüreğim gizlice **a.**
1Ko 15:33 **A.**. Kötü arkadaşlar
Ga 6:7 **A.**; Tanrı'yla alay edilmez
1Ko 6:9; 2Ti 3:13.
ALDATICI, Yr 7:4, 8 **a.** sözlere bel bağlamayın
Mi 1:14 Akzib **a.** bir şeydi
Mt 13:22 zenginliğin **a.** gücü
Ef 4:22 kendi **a.** arzularıyla kirlenip bozulan
2Se 2:11 **a.** bir gücün onları etkilemesine

2Pe 2:13 **a.** öğretilerini yaymaktan keyif
2Ko 6:8.

ALDAT(IL)MAK, Çk 8:29 Firavun bizi yine **a.**
Le 19:11 kimseyi **a.**
Ey 27:4 dilim kimseyi **a.**
Zk 13:4 halkı **a.** amacıyla
Mt 24:4 kimse sizi **a.**
Lu 21:8 Dikkatli olun da kimse sizi **a.**
2Ko 11:3 yılan Havva'yı kurnazlığıyla **a.**
Kl 2:4 Hiç kimse sizi **a.** diye
Yk 1:14 herkes arzusu tarafından **a.**
Ro 3:13; Ef 5:6; 2Se 2:3.

ALDATMA, İb 3:13 günahın **a.** gücüyle

ALDIRIŞ ETMEMEK, Mt 22:5 onlar **a.** ve gitti
Yr 9:3; Zk 1:4.

ALDIRMAMAK, Lu 7:30 Tanrı'nın amacına **a.**

ÂLEM (eğlence), Ro 13:13 içki **â.**
1Pe 4:3.

ÂLEM, Yhn 8:23 ben yukarıdaki **â.**
İb 9:11 bu **â.** olmayan çadırdan

ALET, Vz 10:10 Demir **a.** körelmişse
2Ta 26:15.

ALEV(LER), Yo 2:3 artlarında kasıp kavuran **a.**
İb 1:7 hizmetkârlarını ateş **a.**
Ba 3:24; Me 83:14; İş 5:24; 10:17; 43:2.

ALEV ALEV, 2Se 1:8 **a.** yanan ateş içinde
İş 4:5; Ağ 2:3; Yo 2:6; Na 2:10.

ALEVLENDİRMEK, Öz 15:1 acı söz öfkeyi **a.**
2Ti 1:6 armağanı **a.**
Öz 26:21; Ho 11:8.

ALEYHİNDE KONUŞMAK, Sy 12:1; Me 38:12; 50:20.

ALFA, Vh 1:8 **A.** ve Omega Benim
Vh 21:6; 22:13.

ALFEOS, Mt 10:3; Mr 3:18; Elç 1:13.

ALGILAMAK, Ro 1:20 yaratılan yoluyla **a.**

ALGILAMA YETENEĞİ, İb 5:14 katı gıda **a.**

ALIMLI, Na 3:4 **a.** büyücü kadının

ALIN(LAR), 1Sa 17:49 Filistî'yi **a.** vurdu
He 9:4 insanların **a.** işaret koy
Vh 14:1 **A.** onun adı, Babasının adı
Vh 14:9 **a.** ya da eline bir işaret alırsa
He 3:9; Vh 7:3; 9:4; 17:5; 20:4; 22:4.

ALIŞKANLIK EDİNMEK, 2Ko 5:10 **a.** şeyler neyse
İb 10:25 bazılarının **a.** gibi toplantılarımızı
1Yh 3:6 Onunla kalan, günahı **a.**
Ro 1:32; 2:2; 1Ti 5:20.

ALIŞKANLIKLAR, Ro 8:13 bedenin **a.** ruhla
1Ko 8:7 **a.** zihninden atamayan kişi
1Ko 15:33 Kötü arkadaşlar iyi **a.** bozar
1Ti 3:2 gözetmen **a.** ölçülü olmalı
1Ti 3:11 kadınlar **a.** ölçülü olmalı
Ti 2:2 Yaşlı adamlar **a.** ölçülü olsun

ALIŞMAK, 1Ti 5:13 aylaklığa **a.** ev ev gezerler

ALIŞVERİŞ, Ro 1:12 teşvik **a.** bulunmuş

ALLAK BULLAK, He 27:35 yüzleri **a.** olacak

ALMAK, Öz 8:10 Gümüş yerine terbiye **a.**
İş 55:1 Siz susayanlar! Gelin, su **a.**
Mt 10:8 Ücretsiz **a.**, ücretsiz verin
Vh 13:17 hiç kimse bir şey **a.** satamayacaktı
Lu 14:18; Ef 6:17; Yk 1:12; Vh 18:11.

ALT ETMEK, Yr 20:11 eziyet edenler beni **a.**
Elç 19:16 onları tek tek **a.**

ALTIN, Öz 16:16 Hikmet **a.** daha iyidir
İş 46:6 **A.** bol keseden dağıtan
He 7:19 **a.** onlara iğrenç gelecek
Tsf 1:18 ne de **a.** kurtaracak
Hg 2:8 Gümüş de Benim **a.** da
Ml 3:3 onları **a.** gibi saflaştıracak
Yk 5:3 **A.** ve gümüşünüzü pas yiyip
Çk 12:35; Me 19:10; Öz 8:10; Vh 21:18, 21.

ALTINDA KALMAK, Ba 7:20 dağlar sular **a.**

ALTINI ÜSTÜNE GETİRMEK, İş 24:1

ALTI YÜZ ALTMIŞ ALTI, Vh 13:18.

ALTÜST ETMEK, İş 19:3 Mısır'ın planını **a.**
Ba 19:25; Ey 5:13; İş 14:6; Elç 15:24; 2Ti 2:14.

ALTÜST OLMAK, Ba 45:3.

AMAÇ. Ayr. bak. KARAR, PLAN, TASARI.
Me 33:11 **a.** devirler boyu bozulmaz
Öz 16:4 her şey Kendi **a.** içindir
Elç 13:36 Tanrı'nın **a.** yerine gelmesine
Elç 20:27 Tanrı'nın **a.** bildirmekten geri
Ro 8:28 O'nun **a.** doğrultusunda çağrılmış
Ef 1:9 Kendi **a.** kutsal sırrı bildirdi
Ef 3:11 çağların **a.** uyumludur
Me 33:10; Öz 19:21; Ro 9:11; Ef 1:11; 2Ti 1:9.

AMAÇLAMAK, Elç 17:31 adaletle yargılamayı **a.**
2Ko 5:9 onu memnun etmeyi **a.**
Yk 1:18 Kendisi bir ilk olmamızı **a.**

AMAÇSIZCA, 1Ko 9:26 ben **a.** koşmuyorum

AMALEK, Tkr 25:17; 1Sa 15:20.

AMALEKOĞULLARI, Çk 17:16.

AMANSIZ, İş 13:9 Yehova'nın **a.** günü geliyor
2Ta 21:19; Vz 9:12.

AMASA, 2Sa 17:25; 20:10; 1Kr 2:5.

AMATSYA, 2Kr 12:21; 14:11, 18; 2Ta 25:27.

AMBAR(LAR), Ba 41:56 tahıl **a.** açıp
Ey 38:22 karın **a.** girdin mi?
Öz 15:6 Doğruların evinde **a.** doludur
Tkr 28:12; 2Ta 8:4; 17:12; Mt 3:12; 6:26.

AMCA, Le 20:20; 25:49; 1Sa 10:15.

AMİN, 1Ko 14:16 şükran duana nasıl **A.** desin?
Vh 3:14 Tanrı'nın yarattıklarının ilki, **A.**
Tkr 27:15-26; 1Ta 16:36; 2Ko 1:20.

AMİR, İş 60:17 doğruluğu **a.** yapacağım

AMMONOĞULLARI, Tsf 2:9 **A.** hali Gomorra'ya
Ba 19:38; Hk 10:6; 2Ta 20:1; Da 11:41.

AMORİLER, Ba 10:16; 15:16; Yş 3:10.

AMRAM, Çk 6:18; Sy 26:58; 1Ta 6:3.

AN, İş 54:7 Seni bir **a.** için terk ettim
1Ko 15:52 bir **a.**, göz açıp kapayana dek

ANA, Ba 3:20 Havva tüm yaşayanların **a.**
Ba 2:24; Hk 5:7; İş 49:1.

ANA BABA, Mt 10:21 Çocuklar **a.** başkaldıracak
Lu 18:29 Tanrı'nın krallığı uğrunda **a.**
Lu 21:16 **a.** tarafından ele verileceksiniz

2Ko 12:14 **a.** çocukları için birikim yapmalı
Ef 6:1 Çocuklar **a.** sözünü dinleyin
2Ti 3:2 insanlar, **a.** sözü dinlemeyen
Mr 13:12; Ro 1:30; Kl 3:20.

ANAHTAR, Mt 16:19 krallığın **a.** sana vereceğim
Lu 11:52 bilginin **a.** alıp götürdünüz
Vh 1:18 Ölümün ve ölüler diyarının **a.** bende
Vh 20:1 Elinde dipsiz derinliklerin **a.**
Hk 3:25; İş 22:22; Vh 3:7; 9:1.

ANAK, Sy 13:22 **A.** soyundan olan
Yş 11:22.

ANAYOL, İş 35:8 **a.** olacak, Kutsallık Yolu
İş 19:23; 40:3; Mt 12:19.

ANDREAS, Mt 4:18; Yhn 12:22; Elç 1:13.

ANGARYACI, Zk 9:8 artık **a.** onları ezmeyecek
Çk 3:7; Ey 3:18.

ANILMA, Ml 3:16 O'nun önünde bir **a.** kitabı

ANILMAK, Es 9:28 Purim **a.** devam etmeliydi
Me 135:13 Ey Yehova, nesilden nesle **a.**
Öz 10:7 Doğru insanın adı hayırduayla **a.**
İş 26:14 adları bile **a.** diye
Elç 10:4 Duaların **a.** üzere O'nun katına
Elç 10:31 hayır işleri Tanrı katında **a.**
Çk 3:15; Vz 1:11; İş 62:2; Ho 12:5.

ANIT, 1Sa 15:12; 2Sa 18:18.

ANIZ, İş 47:14 **a.** gibi oldular
Ml 4:1 kötülük yapanlar **a.** gibi olacak

ANİ, 1Se 5:3 **a.** bir yıkım gelecek
2Pe 2:1 başlarına **a.** yıkım getirecekler

ANLAMAK, 1Sa 17:46 Tanrısı olduğunu **a.**
Me 69:20 Derdimi **a.** birini bekledim
Öz 28:5 Yehova'nın rehberliğini arayanlar **a.**
İş 6:9 duydukça duyacak, bir şey **a.**
He 6:7 **a.** ki Ben Yehova'yım
Da 12:8 bunları duydum ama **a.**
Da 12:10 sağgörülü olanlar **a.**
Mt 13:14 duyacaksınız **a.**
Mr 6:52; 8:17 yürekleri **a.** durumda değildi
Yhn 20:9 ayeti henüz **a.**
Elç 4:13 İsa'nın yanında olduklarını **a.**
Elç 7:31 **a.** için yaklaşırken, Yehova'nın sesi
Elç 10:34 **a.** ki, Tanrı taraf tutmuyor
İb 4:15 başkâhinimiz, zayıflıklarımızı **a.** biri
Ey 6:24; Me 20:6; 82:5; İş 43:10; 44:18; 51:19;
Ho 2:8; Mr 8:21; Lu 8:10.

ANLAM, Ro 7:6 yeni bir **a.**, Tanrı'nın kulu

ANLAMSIZ, 1Ti 6:9 **a.** ve zararlı arzular

ANLAM VERMEK, Lu 2:19 Meryem **a.** çalışıyordu

ANLAŞILIR, 1Ko 14:9 **a.** şeyler değilse

ANLAŞILMASI ZOR, Yr 33:3 **a.** şeyleri anlatayım

ANLAŞILMAZ, Me 114:1 **a.** bir dil konuşan

ANLAŞILMAZ SÖZLER, Da 8:23 **a.** konusunda

ANLAŞMA, Da 11:17 Kendisiyle **a.** varılacak
Elç 23:13.

ANLAŞMAK, Mt 18:19; 20:13.

ANLAŞMAZLIK, Tkr 21:5; 25:1; Elç 23:7.

ANLATILAMAZ, 2Ko 9:15 Sözlerle **a.** armağanı

ANLATMAK, Le 5:1 bildiğini **a.** günah işlerse
Me 78:4 hepsini gelecek nesillere **a.**
Elç 15:14 Simeon etraflıca **a.**
Ga 6:6 öğrenen, **a.** paylaşsın
1Se 1:9 Tanrı'ya nasıl döndüğünüzü **a.**
Ba 40:8; 41:12; Çk 24:3; Hk 13:8; 2Kr 8:4;
1Ta 16:24; Me 22:30; 48:13; 119:26; Yr 51:10;
Da 10:14.

ANLAYACAK Kİ BEN YEHOVA'YIM, Çk 7:5; 14:4; İş 49:23; He 6:7; 7:4; 11:12; 12:20; 13:23; 14:8; 15:7; 16:62; 20:44; 22:16; 25:5; 26:6; 28:22; 34:27; 35:9; 37:6; 38:23; 39:7, 28.

ANLAYIŞ, Ne 9:20 iyi ruhunla **a.** kazandırdın
Me 147:5 **A.** sözlerle anlatılmaz
Öz 3:5 kendi **a.** dayanma
İş 29:14 sağgörülülerde **a.** bulunmaz olacak
İş 40:28 **A.** akıl sır ermez
Ro 1:21 **a.** yoksun yürekleri karardı
Ro 3:11 **a.** olan kimse yok
1Ko 14:20 **a.** açısından çocuklar olmayın
Ef 1:8 bize **a.** bağışlayarak
Ef 3:4 sahip olduğum **a.**
1Ta 22:12; 28:19; Me 119:99; Öz 3:19; 11:12; 24:3;
Yr 3:15; 9:24.

ANLAYIŞ KAZANMAK, Ey 32:8 ölümlü insana **a.**
Öz 9:10 En Kutsal Olan hakkındaki bilgi **a.**
Da 11:33 birçok kişiye **a.**
Öz 4:7; Da 9:22.

ANLAYIŞLI, Me 41:1 Ne mutlu düşküne **a.**
Me 119:34 **a.** kıl ki
Yk 3:13.

ANLIK, Me 30:5 öfkesi bir **a.**

ANMAK, Ba 9:15 her canlıyla aramdaki ahdi **a.**
Çk 12:14 Bu günü **a.**
Ey 14:13 süre belirlesen, beni **a.**!
Me 6:5 ölüler Seni **a.**
Me 25:7 Ne olur **a.** gençlik günahlarımı
Me 83:4 İsrail adı artık **a.** diyorlar
İş 26:8 adını ve şanını **a.** arzu ediyor
Yr 31:34 günahlarını bir daha **a.**
Lu 22:19 Beni **a.** için bunu yapmaya
1Ta 16:9; Me 30:4; 137:6; İş 43:25; 1Ko 11:25.

ANNA, Lu 2:36 **A.** adında kadın peygamber

ANNE, Çk 20:12 **A.** ve babana saygılı ol
Me 51:5 **A.** bana gebe kaldığından beri
Öz 6:20 **a.** öğrettiği kanundan sapma
Öz 23:22 **a.** hor görme
Lu 8:21 Benim **a.** ve kardeşlerim
Ga 4:26 (dipnot)
Lu 12:53; 14:26.

ANSIZIN, Öz 3:25 **A.** çöken dehşetten
Ml 3:1 ahit habercisi mabedine **a.** gelecek

ANT, Me 24:4 yalan yere **a.** etmeyen
İb 6:17 Tanrı bir **a.** sözünü pekiştirdi
Ba 26:28; Sy 30:2; Me 119:106.

ANTİPAS, Vh 2:13 sadık şahidim **A.**

ANTLAŞMA, Ams 1:9.

ANTLAŞMA YAPMAK, Ne 9:38 bir yazılı **a.**
Yş 9:6.

APOLYON, Vh 9:11 Yunanca **A.**

APTAL, Öz 9:13.

APTALCA, 2Ti 2:23 **a.** ve cahilce tartışmaların
Ef 5:4; Tit 3:9.
ARABA, Tkr 1:7 **A.**'daki komşularına
Tkr 4:49; Yr 52:7; He 47:8; Zk 14:10.
ARABA(LAR), 2Kr 10:15 Yehu onu **a.** çıkardı
Ho 10:10 **A.** koşulmuş gibi çifte suçlarını
Na 2:3 **a.** demirleri ateş gibi parlıyor
Ba 46:5; Sy 7:3; İş 5:18.
ARABİSTAN, Ga 1:17; 4:25.
ARACI, Ga 3:5 ruhu almanıza **a.** olan
1Ti 2:5 Tanrı'yla insanlar arasında **a.**
İb 12:24 yeni bir ahdin **a.** İsa
Ga 3:19, 20; İb 8:6; 9:15.
ARACILIK ETMEK, Sy 21:7 Yehova ile **a.**
ARAÇ, Elç 9:15 bu adam benim için seçilmiş **a.**
Ro 6:13 uzuvlarını doğru işlere **a.**
ARAM, Ba 10:22; Sy 23:7; 2Kr 13:3; 1Ta 1:17;
2Ta 16:7.
ARAMAK, Tkr 4:29 bütün yüreğinle **a.**
Me 37:10 yerlerini **a.**, bulamayacaksın
İş 55:6 Bulunabilirken Yehova'yı **a.**
He 34:11 koyunlarımı Ben **a.**
Ams 8:12 sözü **a.** dolanacak, bulamayacaklar
Ml 3:1 **A.** Rab gelecek
Mt 7:7 **a.** devam edin, bulacaksınız
İb 11:6 Kendisini ciddiyetle **a.** ödüllendirir
İb 11:14 kendilerine bir yurt **a.**
Ey 28:3; Me 9:12; 64:6; Öz 1:28; İş 26:9; Yr 29:13;
He 7:25; 34:8; 1Ko 1:22; Vh 9:6.
ARAMCA, Ezr 4:7; İş 36:11; Da 2:4.
ARAMİ(LER), Ba 31:20; 1Kr 20:20; İş 17:3.
ARAMLI, Tkr 26:5.
ARAP, 2Ta 9:14; Ne 2:19; Yr 3:2; 25:24; He 27:21;
Elç 2:11.
ARARAT, Ba 8:4; 2Kr 19:37; Yr 51:27.
ARAŞTIRMA, 1Pe 1:10 titiz bir **a.** yapmışlardı
Ezr 4:15; 5:17; 6:1.
ARAŞTIRMAK, 1Sa 23:22 **a.** nerede dolaştığını
1Ta 28:9 Yehova yürekleri **a.**
1Ta 29:17 Sen yürekleri **a.**
Öz 2:4 define **a.** gibi
Öz 25:2 yüceliği iyice **a.**
Vz 1:13 hikmeti **a.** bulmaya kendimi verdim
Vz 7:25 hikmeti **a.** bulmaya
He 39:14 Yedi ay **a.** devam
Da 12:4 **a.**, gerçek bilgi çoğalacak
Ams 9:3 onları **a.** yakalayacağım
Mt 10:11 değer olduğunu **a.**
Yhn 5:39 Siz Kutsal Yazıları **a.** çünkü
Elç 17:11 Kutsal Yazılardan dikkatle **a.**
Ro 8:27 Yürekleri **a.** Tanrı
1Ko 2:10 Tanrı'nın derin şeylerini bile **a.**
1Se 5:21 **a.** ve iyi olana yapışın
1Pe 1:11 hangi ortama işaret ettiğini **a.**
Vh 2:23 insanın içini, yüreğini **a.** benim
Yr 11:20; Tsf 1:12.
ARAYA GİRMEK, Me 106:23 Musa **a.**
İş 53:12 suçlular uğruna **a.**
İş 59:16 kimsenin **a.** şaştı
ARDIL, İb 7:24 hiçbir **a.** gerek duymadan
ARDINDAN GİTMEK, Mt 10:38 direğini alıp **a.**
Mt 19:28 **a.** sizler de on iki taht üzerine
Yr 2:5; Vh 13:3; 14:4.
AREOPAGOS, Elç 17:19, 22, 34.
ARI(LAR), Tkr 1:44; Hk 14:8; Me 118:12.
ARINDIRMAK, Yş 3:5 Kendinizi **a.**
İş 4:4 Yehova, Sion kızlarını **a.**
He 36:33 Sizi günahlarınızdan **a.** gün
Da 11:35 çünkü **a.** temizlenmeleri gerekecek
Da 12:10 Birçokları kendini ağartıp **a.**
Ml 3:3 gümüşü arıtan biri gibi **a.**
2Ko 7:1 bedeni ve ruhu **a.**
Yk 4:8 siz kararsızlar yüreklerinizi **a.**
1Pe 1:22 hakikat sözüne itaat ederek **a.**
1Yh 1:7 İsa'nın kanı bizi **a.**
1Yh 1:9 bizi her kötülükten **a.**
Çk 29:36; Sy 19:12; Yr 4:14; He 45:18; İb 9:14;
10:22; 1Yh 3:3.
ARINMA, Yhn 2:6; 3:25; İb 1:3.
ARINMAK, 2Ta 30:19 Kutsal şeyler için **a.**
Ho 8:5 Daha ne kadar bu suçtan **a.**?
Öz 30:12; İb 10:2.
ARITILMIŞ, Me 12:6 yer fırınında **a.**
ARITMAK, Zk 13:9 gümüş **a.** gibi onları **a.**
Me 17:3; 51:2; 66:10; İş 48:10.
ARİMATEA, Lu 23:51.
ARİMATEALI, Mt 27:57; Yhn 19:38.
ARKA, Ba 19:17 **A.** bakma, havzada durma!
Elç 27:29 geminin **a.** kısmından dört demir
İş 38:17; Yo 2:3; Mr 4:38; Elç 27:41.
ARKADAŞ, Hk 11:37 kız **a.** birlikte ağlayayım
Me 45:7 seni **a.** daha çok sevinç yağıyla
Vz 4:10 diğeri **a.** ayağa kaldırabilir
1Ko 15:33 Kötü **a.** iyi alışkanlıkları
Kl 4:11 Krallığı uğrunda birlikte çalıştığım **a.**
2Kr 10:11; Me 119:63; 122:8; Öz 28:24; Zk 13:7;
Mt 20:13; 26:50; Lu 5:7; İb 1:9.
ARKADAŞLIK, Öz 22:24 Öfkeli insanla **a.** etme
2Se 3:14 onunla **a.** etmeyin
Öz 20:19.
ARKASINDAN GİTMEK, Mt 16:24.
ARMAGEDON, Vh 16:16 İbranice **A.** denilen yer
ARMAĞAN, Ba 30:20 Tanrı güzel bir **a.** bağışladı
2Sa 11:8 kral arkasından **a.** gönderdi
Me 68:29 Krallar Sana **a.** getirecek
Mt 19:11 bu **a.** almış olanlar
Elç 8:20 Tanrı'nın karşılıksız verdiği **a.**
Ro 5:16 verilen **a.** ise aklanmaydı
Ro 6:23 Tanrı'nın **a.** sonsuz yaşam
1Ko 7:7 herkesin Tanrı'dan aldığı bir **a.**
1Ti 4:14 almış olduğun **a.** değeri
İb 6:4 gökle ilgili karşılıksız **a.** tatmış
İb 11:4 **a.** ilgili Tanrı tanıklık etti
Vh 11:10 birbirlerine **a.** gönderecekler
Öz 6:35; Mt 5:24; 7:11; 2Ko 9:15.
ARMAĞAN ETMEK, Ef 2:8.
ARNON, Sy 21:13; Hk 11:26; İş 16:2.
ARSIZ, Tit 1:6.

ARŞIN, Mt 6:27 (dipnot)
Ba 6:15; Çk 27:1; He 41:8; Vh 21:17.
ARTAKALAN, 2Kr 19:31 Yeruşalim'den bir **a.**
İş 28:5 halkının **a.** için baş tacı
Yr 23:3 koyunlarımın **a.** toplayıp geri
Mi 4:7 topallayandan bir **a.** bırakacağım
Mi 5:7 **a.** çiy gibi
Tsf 3:13 İsrail'in **a.** haksızlık yapmayacak
Vh 12:17 onun soyundan **a.**
İş 10:21, 22; 11:11, 16; Yr 8:3; Mi 2:12; Zk 8:11, 12; Elç 15:17.
ARTAKSERKSES, Ezr 4:7, 23; Ne 2:1; 13:6.
ARTAN, Mt 14:20 **a.** parçaları topladılar
ARTEMİS, Elç 19:27, 34, 35.
ARTIRMAK, Öz 16:23 dilinin ikna gücünü **a.**
Kl 1:10 tam bilgiyi **a.**
Le 25:16; 2Ko 9:10.
ARTMAK, Lu 11:29 kalabalık giderek **a.**
Elç 6:7 Tanrı'nın sözünün etkisi **a.**
Ro 15:13; Flp 1:9.
ART NİYET, Flp 1:18 İster **a.** ister iyi niyetle
ARZU ETMEK, 2Se 1:11 **a.** tüm iyilikleri
Flp 1:23.
ARZU(LAR), Me 73:7 Yüreklerindeki **a.**
Me 145:16 **a.** göre doyurursun
İş 55:11 sözüm **a.** gerçekleştirir
Yhn 8:44 babanızın **a.** yerine
Ro 7:5 Biz beden **a.** uyarak yaşarken
1Ko 7:9 **a.** yanıp tutuşmaktansa evlenmek
2Se 3:5 tahammül etme **a.** versin
1Ti 6:9 anlamsız ve zararlı **a.** kapılırlar
Tit 2:12 dünyevi **a.** reddetmemiz
Yk 1:14 kendi **a.** tarafından sürüklenip
2Pe 3:3 kendi **a.** göre davranan alaycılar
1Yh 2:16 bedenin **a.** gözlerin **a.**
1Yh 2:17 bu dünya **a.** geçip gidiyor
Ga 5:24; 2Ti 2:22; Yk 4:1; 2Pe 2:18.
ARZULAMAK, Me 45:11 Kral senin güzelliğini **a.**
ASA (isim), 1Kr 15:9, 23; 2Ta 14:2; Yr 41:9.
ASA. Ayr. bak. ÖNDERLİK DEĞNEĞİ.
Sy 24:17 İsrail'den **a.** yükselecek
Me 2:9 demir **a.** kıracaksın
Me 110:2 kudret **a.** Sion'dan
Me 125:3 Kötülük **a.** kalmaz
İş 14:5 hükümdarların **a.** kırdı
Zk 10:11 Mısır'ın **a.** gidecek
İb 1:8 krallık **a.** doğruluk **a.**
İb 9:4 Harun'un tomurcuklanmış **a.**
Es 5:2; Me 45:6; Yr 48:17; He 19:14.
ASAF, 1Ta 6:39; 16:5; 25:1; 2Ta 35:15.
ASALET, İş 28:1 Vay haline **a.** tacı
ASIL, Da 7:16 birine yaklaşıp işin **a.** öğrenmek
İb 10:1 Kanunda, **a.** değil gölgesi
ASILAN, Tkr 21:23 **a.** kişi Tanrı'nın lanetini
Lu 23:39.
ASILI, 2Sa 18:10 Abşalom ağaçta **a.** kalmıştı
ASILMAK, Es 8:7; 9:14; Ag 5:12.
ASILSIZ, He 13:6 **A.** görüntüler görür
ASİ, Ezr 4:12 O **a.** ve kötü şehri
Me 40:4 Ne mutlu **a.** yüz vermeyene
Sy 20:10; Öz 24:21; İş 48:8; He 44:6.
ASİLİK. Ayr. bak. İSYAN.
Tkr 31:27; Öz 17:11.
ASKER, 2Ti 2:3 İsa'nın iyi bir **a.** olarak
Ey 29:25; Lu 3:14; Yhn 19:23; Elç 10:7.
ASKERİ BİRLİK, 2Sa 8:6 **a.** yerleştirdi
1Sa 10:5; 1Ta 18:13.
ASKERİ GÜÇ, Zk 4:6 Ne **a.** ne de kudretle
ASKERLİK, 1Ko 9:7; 2Ti 2:4.
ASLA, Mt 16:22 başına **a.** gelmeyecek
Yş 1:5; Ro 3:4, 6; 1Pe 2:6
ASLAN, Öz 28:1 doğrular **a.** gibi yüreklidir
İş 11:7 **A.** sığır gibi saman yiyecek
İş 35:9 Orada **a.** bulunmayacak
İb 11:33 **a.** ağzını kapadılar
1Pe 5:8 İblis, kükreyen bir **a.** gibi
Vh 5:5 Yahuda kabilesinden olan **A.**
Hk 14:9; 1Sa 17:36; Me 91:13; Da 6:27; Yo 1:6; Mi 5:8; Tsf 3:3.
ASMA, Yr 2:21 seçme **a.** olarak dikmiştim
Yo 2:22 **a.** bol bol meyve verecek
Mi 4:4 herkes kendi **a.** altında oturacak
Yhn 15:1 Ben gerçek **a.**, Babam da
Vh 14:18 yerin **a.** salkımlarını topla
Hk 9:13; He 17:8; Zk 8:12; Mt 26:29.
ASMAK, Yş 8:29 Ay kralını ağaç üzerine **a.**
Yş 10:26 her birini bir ağaca **a.**
2Sa 17:23 Ahitofel kendini **a.**
Es 7:10 Haman'ı hazırlattığı direğe **a.**
Elç 5:30 direğe **a.** katlettiğiniz İsa
Elç 10:39 İsa'yı direğe **a.** öldürdüler
Ba 40:22; Me 137:2; Mt 27:5.
ASTROLOGLAR, Mt 2:1 doğudan **a.**
Mt 2:7, 16.
ASUR, Ba 10:11 **A.**'a geçti ve Nineve'yi
İş 14:25 **A.**'u kendi ülkemde kıracağım
İş 19:23 **A.** Mısır'a gidip gelecek
2Kr 17:6; 19:35; İş 10:5, 24; Yr 50:17; Mi 5:6; Zk 10:10.
ASURLU, Mi 5:5 **A.** hisarlarımıza girince
İş 31:8; He 31:3.
ASYA, Elç 19:10; 1Ko 16:19; Vh 1:4.
AŞAĞI, Ef 4:9 o **a.**, yeryüzüne inmiştir
AŞAĞILAMA, İş 51:7 insanın **a.** korkmayın
Ey 31:34.
AŞAĞILAMAK, 2Ta 36:16 peygamberlerini **a.**
Lu 23:11 askerleriyle onu **a.**
Ga 4:14 beni **a.** ve yüzüme tükürmediniz
İş 23:9; Tsf 2:10; Mt 22:6; Lu 18:32; Elç 14:5; İb 6:6.
AŞAĞILANMAK, İş 54:4 Kendini **a.** hissetme
Elç 5:41 İsa'nın ismi uğrunda **a.** layık
AŞAĞILAYICI, 1Se 2:2 **a.** bir muamele
AŞAĞILAYICI KONUŞMALAR, Tit 2:5 **a.** fırsat
1Pe 4:4 koşmamanıza şaşırıp hakkınızda **a.**
2Pe 2:10 onurlandırdığı kişiler hakkında **a.**
Elç 18:6; 1Ti 6:4.
AŞAĞILAYICI SÖZLER, 2Pe 2:11 melekler bile **a.**
AŞAĞILIK, Mt 5:22.

AŞÇI, 1Sa 8:13; 9:23, 24.
AŞDOD, Yş 11:22; 1Sa 5:1, 6; Tsf 2:4.
AŞER, Ba 30:13; Tkr 33:24; Hk 1:31.
ÂŞIK(LAR), Ho 8:9 Efraim de ücretli **â**. tuttu
Ho 2:7.
ÂŞIK OLMAK, Ba 24:67 İshak ona **â**.
AŞILA(N)MAK, Tkr 6:7 onları çocuklarına **a**.
Ro 11:17, 19, 23, 24 **a**. zeytin ağacının
AŞIRI, 2Ko 8:2 **a**. yoksullukları cömertlik
2Ko 11:17 tipik özelliği **a**. özgüven
AŞİRET, 1Ta 23:11; 24:4, 31; 26:13.
AŞMAK, Ey 42:3 beni **a**. şeyler hakkında
Yo 2:9 Duvarları **a**.. Evlere tırmanıyor
Mt 23:15 denizler ve karalar **a**.
AŞTAROT, Tkr 1:4; 1Ta 6:71.
AŞTORET, 1Kr 11:5, 33; 2Kr 23:13.
AT(LAR), Me 33:17 **a**. güvenmek aldanmaktır
Me 147:10 O'na zevk veren **a**. kuvveti değil
Vh 19:11 orada beyaz bir **a**. vardı
Tkr 17:16; Es 6:8; İş 31:1; Yr 51:21; Zk 1:8.
ATALAR, Me 45:16 **A**. yerini oğulların
Elç 22:3 **a**. Kanunun sıkı kurallarıyla
1Pe 1:18 **a**. kalma boş yaşam tarzı
Ba 15:15; Tkr 19:14; 2Kr 18:3; Ezr 4:15; Me 79:8;
Mi 7:20; Mt 15:2; Ga 1:14; 2Ti 1:3.
ATALYA, 2Kr 8:26; 11:1; 2Ta 24:7.
ATAMAK, 1Sa 25:30 onu İsrail'e önder olarak **a**.
Elç 14:23 cemaatte ihtiyarlar **a**.
Elç 17:31 **a**. adam aracılığıyla
1Ti 1:12 beni hizmetine **a**.
Hk 9:28; Ezr 7:25; Da 2:49.
ATANMA(K), 1Ti 2:7 haberci ve elçi olarak **a**.
Tit 1:5 cemaat ihtiyarlarının **a**.
2Ti 1:11; İb 5:1; 8:3.
ATEŞ, Öz 29:8 Küstahça konuşanlar **a**. salar
Ezg 8:6 Yah'ın **a**. alev alev yanar
İş 66:16 Yehova **a**. gibi gelip hükmü
He 20:47 bu **a**. hiç sönmeyecek
He 39:9 silahları, kalkanları **a**. atacaklar
Da 3:22 adamlar **a**. alevleriyle kavrulup
Da 11:33 kılıçla, **a**. sendeletilecekler
Tsf 3:8 Gayretimin **a**. bütün yeryüzünü
Zk 3:2 **A**. çıkarılan odun
Ml 3:2 maden arıtanın **a**. gibi
İb 12:29 Tanrımız yiyip bitiren bir **a**.
2Pe 3:7 yer de **a**. için saklanıyor
Tkr 32:22; 1Kr 18:38; Mt 3:11, 12; 8:15; Yhn 4:52;
Elç 28:8; 1Ko 3:13.
ATEŞE ATMAK, İş 37:19 Onların tanrılarını **a**.
ATEŞ GÖLÜ, Vh 20:14, 15.
ATEŞLİ, Ga 1:14 geleneklerin **a**. bir savunucusu
1Pe 4:12.
ATEŞ PÜSKÜRMEK, Me 80:4 halkının duasına **a**.
ATILMAK, Yhn 9:22 havradan **a**.
Yhn 12:42 yöneticiler havradan **a**. için
2Se 1:9 gözü önünden **a**.
Tkr 28:63; Mt 3:10; 5:25; 7:19.
ATLATMAK, Ba 31:26 Beni **a**.; kızlarımı götürdün
Mt 2:16 astrologların kendisini **a**.
ATMAK, 2Kr 13:17 Elişa: Ok **a**.!
Me 2:3 Onların bağlarını koparıp **a**.
Yr 50:14 Babil'e ok **a**.
Mt 24:51 ikiyüzlülerin yanına **a**.
Yhn 16:2 İnsanlar sizi havralardan **a**.
Tkr 6:15; 1Sa 20:20; Me 64:7.
ATSİNEKLERİ, Çk 8:24 Memleket **a**. yüzünden
Me 78:45.
AV, Ba 27:5 Esav **a**. eti için kıra gitti
Öz 12:12 fena adamın ağındaki **a**.
Öz 12:27 **a**. peşine düşmez
Ba 27:3, 30, 33; İş 31:4; He 22:27; Na 2:13.
AVCI, Ba 10:9 kudretli **a**. Nimrod gibi
Yr 16:16 pek çok **a**. çağıracağım
AVLAMAK, Le 17:13; He 13:20.
AVLANMAK, Ba 25:27; 27:5 Esav **a**. bilen
Ba 27:3 kıra git ve benim için **a**.
Lu 5:4 **a**. için ağ atın
AVLU, Mr 14:68 Petrus **a**. girişine yöneldi
Çk 27:9; 2Ta 4:9; He 8:16.
AY (şehir), Yş 7:2, 3; 8:1, 26, 28, 29; Yr 49:3.
AY, Me 104:19 Belirli vakitler için **a**.
Yo 2:10 Güneş ve **a**. karardı
Hb 3:11 Güneş ve **a**. yerlerinde durdu
Lu 21:25 güneşte, **a**. ve yıldızlarda
Elç 2:20 **a**. kana bürünecek
Vh 12:1 ayaklarının altında **a**.
Yş 10:12; Yo 2:31; Vh 21:23.
AY(LAR), Çk 12:2 sizin için **a**. başlangıcı
Ga 4:10 günler, **a**. tutuyorsunuz
Vh 22:2 her **a**. meyve veren
2Kr 15:13; 1Ta 27:1; Es 3:7; Da 4:29.
AYAĞA KALDIRMAK, İş 41:25 Kuzeyden geleni **a**.
İş 41:2; 45:13.
AYAĞA KALKMAK, Me 36:12; Yr 25:27.
AYAĞI TAKILMAK, Öz 3:23 **a**. yürürsün
AYAK(LAR), Öz 4:12 **a**. engele takılmaz
İş 52:7 müjdecinin **a**. ne güzeldir
1Ko 15:25 tüm düşmanlarını **a**. altına
Ef 6:15 **a**. barış müjdesini götürmeye
Ro 10:15; İb 2:8.
AYAK ALTINDA, Ro 16:20 Tanrı Şeytan'ı **a**.
Ml 4:3.
AYAK BASMAK, Ro 15:23 **a**. yer kalmadı
Yş 1:3.
AYAK DİREMEK, Ey 9:4 Kim Tanrı'ya **a**. de
AYAKLANMA(K). Ayr. bak. BAŞKALDIRMA(K),
İSYAN ETMEK.
Lu 23:19 **a**. dolayı hapse atılmıştı
Elç 21:38 **a**. çıkaran Mısırlı sen
Elç 24:5 Yahudiler arasında **a**. çıkarmakta
2Ta 13:6.
AYAKLAR ALTINA ALMAK, İb 10:29 Oğlunu **a**.
İş 47:6.
AYAKLAR ALTINDA ÇİĞNE(N)MEK, Mi 7:10; Lu
21:24; Vh 11:2.
AYAKLARINA KAPANMAK, Me 66:3; Vh 3:9.
AYAKTA, 1Ko 10:12 **a**. diyen sakınsın düşmesin
AYAKTA KALMAK, 1Ko 3:14 inşa ettiği yapı **a**.

AYART(IL)MAK, Mt 6:13 **A.** izin verme
Mt 26:41 dua edin ki **a.**
Ro 7:11 emirden güç bularak **a.**
1Ko 7:5 birlikte olun, Şeytan tarafından **a.**
Ga 6:1 **a.** korkusuyla kendinize dikkat
2Pe 2:14 kararsız kimseleri **a.**
Tkr 13:6; Öz 1:10; 16:29.
AYARTICI, Mt 4:3 **A.** gelip, "Tanrı oğluysan"
1Se 3:5 **A.** sizi bir şekilde ayartmış
AYARTICI DURUMLAR, 1Ko 10:13 çıkan **a.**
1Ti 6:9 **a.** ve tuzağa düşerler
AYARTMA ÇABALARI, Lu 4:13 **a.** sonunda İblis
AYAZ, Yr 36:30 gecenin **a.** kalacak
AYDINLANMA(K), İb 10:32 **a.** ardından mücadele
Vh 18:1 meleğin görkemiyle yeryüzü **a.**
AYDINLANMIŞ, Ef 1:18 yürek gözleriniz **a.**
İb 6:4 bir kere **a.**
AYDINLATMAK, Ey 33:30 ışığıyla **a.**
Me 13:3 Gözlerimi **a.**
Lu 17:24 şimşek göğü nasıl **a.**
2Ko 4:6 yüreklerimize ışığını saçıp onları **a.**
Me 77:18; 97:4; Vz 8:1; Da 5:11, 14; Vh 21:23.
AYDINLIĞA ÇIKARMAK, Kl 1:26 kulları için **a.**
AYDINLIK, Çk 10:23 yaşadığı yer **a.**
İş 59:9 **A.** bekliyoruz, zifiri karanlıkta
Ey 11:17.
AYET, Lu 4:21 Duyduğunuz **a.** bugün yerine geldi
Yhn 20:9; Yk 4:5.
AYI, 1Sa 17:37; İş 11:7.
AYILMAK, Me 78:65 Şarabın ardından **a.**
Öz 23:35; Yo 1:5.
AYIP, 1Ko 14:35 kadının cemaatte konuşması **a.**
1Ti 6:14 kusur ya da **a.** bulamayacağı
Ef 5:12.
AYIPLAMA, Yş 5:9 Mısır'ın sizi **a.** nedeni
AYIPLANMAK, 1Ti 5:7 **a.** duruma düşmesin
AYIPSIZ, 1Ti 3:2 gözetmen **a.** olmalı
AYIRMAK, Ba 1:4 ışıkla karanlığı **a.**
Çk 8:23 halkımla senin halkını **a.**
Sy 8:14 İsrailoğulları arasından **a.**
1Kr 8:53 tüm milletlerden **a.**
Öz 18:1 Kendini toplumdan **a.**
Mt 19:6 Tanrı'nın birleştirdiğini insan **a.**
Mt 25:32 insanları birbirinden **a.**
Elç 19:9 öğrencileri onlardan **a.**
Ro 8:35 Bizi Mesih'in sevgisinden ne **a.**?
Ro 8:39 ne de başka bir varlık bizi **a.**
Ef 2:14 birbirinden **a.** duvarı yıkarak
İb 5:14 doğruyu yanlışı **a.** üzere
Çk 13:2; Tkr 20:14; 2Sa 14:6; Mr 10:9.
AYIRT EDİCİ, Öz 2:11 **a.** olman seni korur
1Ko 10:15 **a.** kişiler olduğunuz
Öz 2:2; 10:23; 17:27.
AYIRT ETME, Öz 3:13 **a.** öğrenen ne mutlu!
2Ti 2:7 her konuda **a.** gücü verecektir
Öz 5:1; 8:9; 15:21; 28:11; 1Ko 12:10; Flp 1:9.
AYIRT ETMEK, Le 11:47 temiz olanla olmayanı **a.**
1Ko 11:29 taşıdığı anlamı **a.** ekmekten
1Kr 3:9; Ey 6:30; Öz 20:24; Mt 24:15; 1Yh 4:6.
AYİŞ TAKIMYILDIZI, Ey 9:9 **A.** yapan
AYKIRI, Ro 16:17 öğretiye **a.** olarak bölücü
Elç 18:13; Ro 11:24.
AYLAKLIK, Ho 7:14 şarap içerek **a.** ediyor
1Ti 5:13 **a.** alışıp ev ev gezerler
AYNA, 1Ko 13:12; Yk 1:23.
AYNI, İb 1:12 sen ise hep **a.**
AYNI DOĞRULTUDA, 1Ko 1:10 aynı zihniyetle **a.**
AYNI ŞEKİLDE, Elç 1:11 **a.** geri gelecektir
1Pe 3:1 **A.** siz kadınlar
AYRI AYRI, 1Ko 12:27 Mesih'in **a.** uzuvlarsınız
AYRICALIK, 2Pe 1:1 eşit bir **a.** imana erişmiş
AYRI DÜŞMEK, 1Se 2:17.
AYRILIK, Mt 10:35 **a.** yaratmaya geldim
Mr 3:24 içinde **a.** olan bir krallık
Lu 12:51 **a.** getirmeye geldim
1Ko 1:10 aranızda **a.** olmamalı
AYRILMAK, Ezr 10:11 yabancı kadınlardan **a.**
Öz 22:6 yaşlanınca da ondan **a.**
Lu 9:31 o **a.** olacakları konuşuyorlardı
2Ko 6:17 Onların arasından çıkın ve **a.**
1Ti 1:6 bu şeylerden **a.** boş sözlere
2Pe 1:15 aranızdan **a.** sonra
1Ko 7:15.
AYRILMAMAK, Me 26:11 doğruluk yolundan **a.**
1Ko 7:10 Kadın kocasından **a.**
Kl 1:23 ümitten **a.**
Ba 5:24; Yhd 21.
AYRILMIŞ, Yş 16:9 Efraimoğullarına **a.** şehirler
Kl 1:5 göklerde **a.** şeylerle ilgili ümit
AYRIM, He 22:26 Kutsalla bayağı arasında **a.**
Ro 10:12 Yahudi ve Yunanlı arasında **a.**
Yk 2:4 sınıf **a.** yapmış olmaz mısınız?
Ml 3:18; Elç 15:9; Ro 3:22; Ef 6:9.
AYRIMCILIK, Yk 3:17.
AYRINTILAR, He 43:11 evin **a.** anlat
AYRI TUTULMAK, Sy 12:14, 15.
AY TAKVİMİ, 1Kr 6:37; 8:2; Ezr 6:15.
AYYALON, Yş 10:12; Hk 12:12; 1Ta 6:69.
AYYAŞLAR, Mt 24:49 **a.** birlikte yiyip içerse
Me 69:12.
AZ, Öz 15:16 **A.** malı olup Yehova korkusuyla
1Ti 4:8 beden eğitiminin yararı **a.**
Vh 12:12 zamanının **a.** olduğunu bilen İblis
Me 37:16.
AZAL(T)MAK, Çk 5:8 miktarı **a.**
Ro 11:12 sayılarının **a.** zenginliğin yolunu
He 5:11.
AZAP, Lu 16:23 Ölüler diyarında **a.** çekiyordu
AZAR, Öz 13:1 **a.** kulak asmayan alaycıdır
Vz 7:5.
AZARLAMA(K), Ey 19:3 On defadır beni **a.**
Me 105:14 Onlar uğruna kralları **a.**
Zk 3:2 Yehova seni **a.** ey Şeytan!
2Ko 2:6 yeterli bir **a.**
Ey 13:10; Me 104:7; Öz 30:6; İş 17:13; 54:9; 66:15;
Lu 18:15.
AZATLIK YILI, Le 25:10; 27:24; Sy 36:4.

AZAZEL, Le 16:8, 10, 26.
AZGIN, Yr 5:8 **A.**, kızışmış aygırlara benziyorlar
2Ti 3:3.
AZICIK, 1Ko 5:6 **A.** mayayla tüm hamur
AZIK, Yr 40:5.
AZINLIK, Ro 9:27 kurtulanlar **a.** olacak
Ro 11:5 seçimle ortaya çıkmış küçük bir **a.**
AZ SEVMEK, Lu 14:26 kendi canını benden **a.**

B

BAAL, 1Kr 18:21 **B.** ise onun peşinden gidin
2Kr 10:28 Yehu **B.**'i İsrail'den silip attı
Ro 11:4 **B.**'in önünde diz çökmemiş
Hk 2:13; 1Kr 16:31; 2Kr 10:18; Yr 7:9.
BAAL-PERATSİM, 2Sa 5:20; 1Ta 14:11.
BAAL-ZEBUB, 2Kr 1:2, 3, 6, 16.
BABA, Tkr 32:18 Sana **b.** olmuş kayayı
Me 89:26 Sen benim **B.**
Öz 17:6 oğulların güzelliği **b.**
İş 64:8 Yehova Sen bizim **B.**
Mt 6:9 Göklerdeki **B.** ismin kutsal
Mt 23:9 yeryüzünde kimseye **b.**
Lu 2:49 **B.** evinde olacağımı
Yhn 8:44 Siz **b.** İblis'tensiniz
Yhn 14:28 **B.** benden büyüktür
1Ko 4:15 Mesih yolunda sizin **b.** oldum
Yk 1:17 ışıkların **B.** gelir
Ba 2:24; Öz 6:20; 23:22; Mt 10:37; 26:29; Yhn 10:30; 14:6, 24; Ef 4:6; Vh 14:1.
BABALAR, Ef 6:4 **B.** çileden çıkarmayın
İş 38:19; He 18:2; Ml 4:6.
BABA OLMAK, Me 2:7 Ben bugün senin **B.**
BABİL, Yr 51:6 **B.**'in içinden kaçın
Vh 17:5 Büyük **B.**, fahişelerin anası
Ba 10:10; 11:9; İş 21:9; Yr 25:12; Da 3:1; Vh 18:2.
BACAKLAR, Da 2:33 **b.** demir
Yhn 19:33 **b.** kırmadılar
BADANALI, Mt 23:27; Elç 23:3.
BAĞ (üzüm), İş 5:7 Yehova'nın **b.** İsrail evidir
İş 65:21 **b.** kuracaklar, meyvesini yiyecekler
Tsf 1:13 **b.** kuracak ama şarabını içemeyecek
Mt 20:1 **b.** çalışacak işçiler tutan toprak sahibi
Lu 20:9 Adamın biri üzüm **b.** kurdu
Yr 12:10; He 28:26; Ams 9:14; Mt 21:28.
BAĞ(LAR), Me 2:3 Onların **b.** koparıp atalım
He 20:37 bir ahit **b.** kuracağım
Ef 4:3 barışın birleştirici **b.**
Kl 2:19 eklemlerin ve **b.**
Kl 3:14 sevgi, birliğin kusursuz **b.**
Me 116:16; İş 58:6; Na 1:13.
BAĞCI, Yhn 15:1 Babam da **b.**
2Kr 25:12; İş 61:5; Mt 21:33.
BAĞCI BIÇAĞI, İş 2:4 mızraklarını **b.** yapacaklar
Yo 3:10 **b.** mızrak yapın
Mi 4:3 mızraklarını **b.** yapacaklar
BAĞIR, Me 39:2 Acımı **b.** gömdüm
Lu 16:22 (dipnot)
Yhn 1:18 (dipnot)
Ru 4:16; Yun 2:3.
BAĞIRIŞ, Me 89:15 sevinç **b.** katılan halk
BAĞIRMAK, Yş 6:20 halk **b.**, surlar yerle bir
İş 12:6 Sevinçle **b.** Sion halkı
Lu 19:40 taşlar **b.**
İş 58:1.
BAĞIRSAKLAR, Çk 29:13 **b.** kaplayan tüm yağı
Yr 4:19 (dipnot)
Tsf 1:17 **b.** gübre gibi dökülecek
BAĞIŞ, Çk 25:2 **b.** toplamalarını söyle
2Ta 31:10 Yehova'nın evine **b.** getirmeye
He 45:1 Yehova için **b.** olarak
Ezr 2:68; Yhn 8:20; Ro 15:26; 2Ko 9:13.
BAĞIŞLA(N)MAK, Çk 32:32 Onların günahını **b.**
1Kr 8:50 işledikleri tüm suçları **b.**
Yr 31:34 suçlarını **b.**, günahlarını
Mt 6:12 günahlarımızı **b.**
Mt 12:31 her türlü günahı ve küfrü **b.**
Mt 26:28 günahların **b.** için dökülecek
Mr 1:4 Vaftizci Yahya günahların **b.** için
Yhn 20:23 kimin günahlarını **b.**
Elç 2:38 günahlarınızın **b.** için vaftiz
Kl 1:14 fidyesiyle günahlarımızın **b.**
İb 9:22 kan yere dökülmeden **b.**
Yk 5:15 günahlar işlemişse **b.**
1Yh 1:9 günahlarımızı **b.** bizi arındıracak
Çk 4:10; 23:21; 34:9; Sy 14:19; 1Sa 15:25; 1Kr 8:36; Me 25:11; İş 55:7; Mt 9:6; Mr 2:7; 11:25; Lu 1:77; 24:47; Elç 10:43; 2Ko 2:10; İb 10:18.
BAĞIŞLAMAK, Me 21:6 Sonsuz nimetler **b.**
BAĞIŞLAYICI, Ne 9:17 **b.** bir Tanrısın
Me 99:8.
BAĞLAMAK, Tkr 6:8 işaret gibi elinin üzerine **b.**
Yş 2:21 kadın kırmızı ipi penceresine **b.**
Me 149:8 Krallarını zincirle **b.**
Mt 16:19 Yeryüzünde **b.** her şey
Mt 23:4 Ağır yükler **b.** insanların omuzlarına
Vh 20:2 bin yıllığına **b.**
Ba 22:9; Sy 30:2; Yş 2:18; Öz 3:3; 7:3; Yr 51:63.
BAĞLANMAK, 1Ko 6:17 Efendimize **b.**
İş 14:1; Kl 2:21.
BAĞLI(LIK), Ba 17:9 Ve sen ahdime **b.** kalacaksın
Tkr 7:9 ahdine **b.** kalan güvenilir Tanrı'dır
Elç 17:22 tanrılara her bakımdan **b.** insanlar
Elç 17:23 tanımadan **b.** duyduğunuz bu Tanrı
Ro 7:2 kadın kocasına kanunla **b.**
Ro 9:11 seçim, davet edene **b.** kalsın
1Ko 7:39 kocası yaşadığı sürece **b.**
2Pe 2:9 Kendisine **b.** insanları kurtaracak
Lu 13:16.
BAĞLI KALMAK, Yş 23:8 Tanrınız Yehova'ya **b.**
Yhn 8:31 benim sözlerime **b.**
Yş 22:5; 1Ti 4:6; 2Yh 9.
BAĞRIŞMAK, Elç 21:34.
BAHANE, Da 6:4 Daniel'i şikâyet etmek için **b.**
BAHAR, Yo 2:23 **b.** yağmurunu eksik etmeyecek
BAHARAT, Ezg 3:6 çeşit çeşit **b.**
Çk 30:34; 1Ta 9:30.
BAHÇE, Ba 2:8 Tanrı Aden'de bir **b.** yaptı
Yr 31:12 İyi sulanmış **b.** gibi

Ams 9:14 **b.** yapıp meyvesini yiyecekler
Ba 2:15; 3:24; İş 51:3; 58:11; He 36:35.

BAHSETMEK, Flp 3:18 onlardan sık sık **b.**

BAKA ÇALILARI, 2Sa 5:23; 1Ta 14:14.

BAKIR. Ayr. bak. TUNÇ.
Ba 4:22 Tubal-kain, her tür **b.** aleti yapardı
Çk 31:4 gümüş ve **b.** işçiliğinde
Sy 16:39 adamların sunduğu **b.** buhurdanlar
Sy 21:9 Musa **b.** bir yılan yaptı
Da 2:32 karnı ve kalçası **b.**
Çk 35:10; 38:30; Le 6:28; Tkr 8:9; 28:29; 1Kr 7:14; 1Ta 22:14; 2Ta 1:5; Me 18:34; He 1:7; Mr 7:4; Vh 1:15.

BAKIR ÇALGI, 1Ko 13:1 ses çıkaran **b.**

BAKIR PARA, Mt 10:9 Kesenize **b.** koymayın

BAKIŞ AÇISI, 1Pe 4:6.

BAKMAK, İş 51:1 alındığınız kayaya **b.**
Mt 6:26 Gökteki kuşlara dikkatle **b.**
Mt 14:19 göğe **b.** bereket diledi
Lu 9:62 geride kalanlara **b.**
2Ko 3:7 İsrailoğulları, Musa'nın yüzüne **b.**
1Pe 1:12 meleklerin de **b.** arzu ettiği
Ba 30:31; İş 17:7; Zk 12:10; Elç 3:12; 11:6; Yk 1:23; Vh 18:9.

BAL, Çk 3:8 süt ve **b.** akan diyara
Me 19:10 süzme petek **b.** tatlıdır
Me 119:103 damağıma **b.** da tatlı geldi
He 3:3 Ağzımda tadı **b.** gibiydi
Hk 14:9; Öz 25:27; İş 7:15; Vh 10:10.

BALAK, Sy 22:2; Mi 6:5; Vh 2:14.

BALAM, Sy 22:28 eşek, **B.**'a şöyle dedi
Yhd 11 **B.**'ın yanlış yoluna
Sy 22:5; 24:1; Tkr 23:4; Mi 6:5; Vh 2:14.

BALÇIK, İş 29:16 Çömlekçi **b.** bir tutulur mu?
İş 64:8 biz **b.**, Sen çömlekçimizsin
İş 45:9; Ro 9:21.

BALIK, He 47:9 pek çok **b.** olacak
Yun 1:17 Yunus'u yutması için büyük **b.**
Mt 4:19 **b.** değil, insan yakalayacaksınız
Mt 12:40 Yunus o büyük **b.** karnında
Mt 14:19 Beş somun ekmeği ve iki **b.**
Me 105:29; Vz 9:12; He 29:4, 5; Yun 2:10.

BALIKÇI, Yr 16:16 pek çok **b.** çağırıyorum
He 47:10 **b.** duracak

BALMUMU, Me 97:5 Dağlar **b.** gibi eridi

BALTA, Tkr 19:5 **b.** demiri fırlayıp komşusuna
2Kr 6:5 **b.** demiri suya düştü
1Kr 6:7; Lu 3:9.

BALYOZ, Yr 23:29 Benim sözüm **b.** gibi
Yr 50:23.

BANKACILAR, Mt 25:27 paramı **b.** vermedin

BARABBAS, Yhn 18:40 **B.** bir haydıttu

BARAK, Hk 4:6, 8, 14; 5:1, 12; İb 11:32.

BARBARLAR, Ro 1:14 hem Yunanlılara hem **B.**

BARDAK, Mt 10:42 küçüklerden birine bir **b.**

BARIN(DIR)MAK, Kl 1:19 benliğinde eksiksiz **b.**
Kl 2:9 tanrısallık niteliğini **b.**
Ro 7:18.

BARIŞ, Me 29:11 halkını **b.** ile nimetlendirir
Me 37:11 **b.** bolluğunda mutluluk bulacak
Me 72:7 ay var oldukça **b.** çoğalacak
Öz 12:20 **b.** öğütleyenler sevinçlidir
Vz 3:8 savaşın vakti, **b.** vakti
İş 9:6 harika öğütçü, **b.** hükümdarı
İş 26:12 Yehova, bize Sen **b.** vereceksin
İş 32:18 **b.** yurdunda yaşayacak
İş 33:7 **b.** elçileri acı acı ağlıyor
İş 60:17 **B.** sana gözetmen yapacağım
Yr 6:14 '**B.** yokken **B.** var!' diyerek
Mi 3:5 '**B.**!' diye bağırır savaş açarlar
Mt 10:34 Yeryüzüne **b.** değil kılıç
Lu 2:14 razı olduğu insanlara **b.** gelsin
Yhn 14:27 Size **b.** bırakıyorum, kendi **b.**
Ro 12:18 mümkünse herkesle **b.** içinde kalın
Ro 14:19 **b.** katkıda bulunan şeylerin peşinde
Ro 16:20 **B.** veren Tanrı yakında Şeytan'ı
2Ko 13:11 kardeşler, **b.** içinde yaşayın
Ef 6:15 ayaklarınızı **b.** müjdesini götürmeye
Flp 4:7 Tanrı'nın **b.** yüreğinizi ve zihninizi
Kl 1:20 dökülen kanıyla **b.** sağlayarak
1Se 5:3 **B.** ve güvenlik dedikleri zaman
İb 12:11 bu **b.** getiren bir meyvedir
1Pe 3:11 **b.** arayıp onun peşinden koşsun
Vh 6:4 dünyadan **b.** kaldırma yetkisi verildi
Sy 25:12; Yş 9:15; Me 35:27; 119:165; 122:8; İş 26:3; 52:7; 54:13; Yr 33:6; He 34:25; 37:26; Mi 5:5; Yhn 16:33.

BARIŞÇI, Mt 5:9 Ne mutlu **b.** olanlara
Yk 3:17 yukarıdan gelen hikmet **b.**
Yk 3:18.

BARIŞ(TIR)MAK, 1Ta 28:11 (dipnot)
Mt 5:24 git önce kardeşinle **b.**
Ro 3:25 bizi Kendisiyle **b.**
Ro 5:10 Oğlunun sayesinde Tanrı ile **b.**
Ro 5:11 bizi O'nunla **b.** Efendimiz
Ef 2:16 her iki toplumu **b.**
Kl 1:20 her şeyi Kendisiyle yeniden **b.**
İb 2:17 günahkâr insanları Tanrı'yla **b.**
İb 9:5 (dipnot)
1Yh 2:2 (dipnot)
Ro 11:15; 2Ko 5:18, 19.

BARNABAS, Elç 15:2; 1Ko 9:6; Ga 2:1.

BARSABA, Elç 1:23; 15:22.

BARTOLOMEUS, Mt 10:3; Elç 1:13.

BARUK, Ne 3:20; Yr 32:12; 43:6; 45:2.

BASAMAK, Me 110:1 ayaklarının altına **b.**
İş 66:1 yeryüzü ayaklarıma **b.**
Me 99:5; 132:7; Ağ 2:1; Elç 2:35; 7:49; İb 10:13.

BASİRETLİ. Bak. SAĞGÖRÜLÜ.

BASİT, 2Kr 3:18.

BASKI, Hk 14:17 kadın öyle **b.** yaptı ki
Me 55:3 kötünün **b.** yüzünden
Me 72:14 Canlarını **b.** kurtarır
Me 107:39 **b.**, felaket ve keder yüzünden
Vz 7:7 **B.** hikmetli kişiyi delirtir
Ey 32:18; İş 54:14; 2Ko 1:8; Flp 1:23.

BASKI YAPMAK, Yş 15:18; Hk 1:14.

BAŞMAK, He 43:7 ayaklarımı **b.** yer
İş 37:25.
BAŞTIRMAK, İş 28:18 Sel gibi **b.** felaket
BAŞ, Ba 3:15 O senin **b.** ezecek
İş 11:6 **b.** küçük bir çocuk bulunacak
Yr 25:34-36 sürü **b.**
Mt 8:20 İnsanoğlunun **b.** yaslayacak
Lu 21:28 doğrulun ve **b.** yukarı kaldırın
Ro 12:20 (dipnot)
1Ko 11:10 boyun eğişinin işaretini **b.** taşımalı
Kl 1:18 bedenin, yani cemaatin **b.**
Ezr 3:8; İş 9:15; Da 2:38; 1Ko 11:3; Ef 1:22;
Vh 12:1; 13:3.
BAŞAK, Ba 41:5 dolgun yedi **b.**
Ru 2:2.
BAŞAK TOPLAMAK, Ru 2:8 **B.** için başka tarlaya
Le 19:9; 23:22.
BAŞAN, Me 22:12 **B.**'ın güçlü boğaları
Zk 11:2 Feryat edin ey **B.**'ın ağaçları
Me 68:15; İş 2:13; Ams 4:1; Na 1:4.
BAŞARI, Öz 15:22 çok kişiye danışılması **b.**
BAŞARILI, Yş 1:8 işinde **b.** olursun
1Sa 26:25 Davut **b.** olacaksın
2Ta 20:20 iman edin, **b.** olursunuz
Me 1:3 her işinde **b.**
Me 118:25 Yehova, ne olur **b.** kıl
Da 11:39 en güçlü kalelere karşı **b.**
Ba 39:2; 1Ta 22:13; Da 11:17, 32.
BAŞARISIZLIK, 2Pe 1:10 asla **b.** uğramazsınız
BAŞARMAK, Ro 7:18 iyi olanı **b.** güç yok
Da 11:28.
BAŞ BAŞA KONUŞMAK, Öz 15:22 **B.** tasarılar
BAŞÇOBAN, 1Pe 5:4 **b.** ortaya çıktığında
BAŞ EĞDİRMEK, İş 45:1 milletlere **b.** için
BAŞ GÖSTERMEK, Na 1:9 İkinci kez sıkıntı **b.**
BAŞIBOŞ, İş 53:6 **b.** dolaşıyorduk
He 34:6 Koyunlarım **b.** dolaştı
BAŞINA BUYRUK, Ho 8:9; Tit 1:6, 10.
BAŞINA GELMEK, Lu 21:35 o gün herkesin **b.**
1Pe 4:12 **b.** garip bir şeymiş gibi
2Pe 2:22 Onların **b.** şu özdeyişin
Ba 42:4; Le 10:19; Tkr 31:29; Vz 8:6; Ob 15.
BAŞINA GETİRMEK, Tkr 6:22; Yr 2:17, 19; Da 2:48.
BAŞINDA, Öz 8:22 yaratma işinin **b.** beni var etti
BAŞINDAN AŞMAK, Me 40:12 Suçlarım **b.**
BAŞKA, İş 45:5 Benden **b.** Tanrı yok
Tkr 4:7; Me 18:31.
BAŞKÂHİN, Sy 35:25 **b.** ölümüne dek
Zk 3:1 önünde duran **b.** Yeşu'yu
İb 3:1 **b.** ve elçiyi, İsa'yı düşünün
İb 6:20 İsa, sonsuza dek **b.** olmuştur
İb 5:5; 9:25.
BAŞKA KOYUNLAR, Yhn 10:16.
BAŞKALDIRMA(K). Ayr. bak. AYAKLANMA(K), KARŞI GELMEK.
Sy 14:9 Yeter ki Yehova'ya **b.**
1Sa 29:4 gelmesin ki savaş sırasında **b.**
1Kr 5:4 Ne bir **b.** var ne de kötü bir olay
Ey 13:16 O'na **b.** huzuruna çıkamaz
İş 1:20 Ama istemeyip **b.** kılıç sizi yer
İş 31:6 Dönün, haince **b.** Kimseye dönün
İş 32:6 Tanrı'ya **b.** iş edinir
Yş 1:18; Ne 2:19; Me 78:56; İş 3:8; 33:14; 63:10;
Yr 2:29; 33:8; He 2:3; Da 9:5; Mt 10:21.
BAŞKASININ İŞİNE KARIŞMAMAK, 1Se 4:11.
BAŞKÖŞE, Mt 23:6; Lu 14:7, 8.
BAŞLAMAK, Ey 17:10 hepiniz gelin, baştan **b.**
Mr 6:7 göndermeye o zaman **b.**
Flp 1:6 iyi bir işe **b.**
Flp 4:10 Beni tekrar düşünmeye **b.** için
BAŞLANGIÇ, Ba 1:1 **B.** Tanrı gökleri ve yeri
Kl 1:18 **b.** odur, ölümden ilk
1Yh 1:1 O **b.** beri vardı
İş 46:10; Mt 24:8.
BAŞLATMAK, 2Ko 8:6 bağış toplama işini **b.**
Çk 29:22; Le 7:37; 8:28.
BAŞLEVAZIMCI, Yr 51:59 **b.** Seraya
BAŞLIK (PARASI), Ba 34:12; 1Sa 18:25.
BAŞMELEK, 1Se 4:16 **b.** sesiyle komut vererek
Yhd 9 **b.** Mikael İblis'le tartışırken
BAŞMUHAFIZ, Ba 37:36 **b.** Potifar'a sattı
1Sa 22:14 kralın damadı, **b.**
2Kr 25:8 **b.** Nebuzaradan Yeruşalim'e geldi
BAŞTA, Öz 4:7 Hikmet en **b.** gelir
Mr 10:6.
BAŞ TACI, İş 28:5 Yehova artakalan için **b.**
BAŞTAHSİLDAR, Lu 19:2 vergi **b.** olan Zakkay
BAŞTAKİ, Ro 13:1 **b.** yetkililere boyun eğsin
1Pe 2:13 Gerek **b.** bir krala
BAŞTAN, 1Yh 2:7 **b.** beri bildiğiniz emri
BAŞTAN BAŞA, Mt 10:23 şehirleri **b.** dolaşmayı
BAŞTAN ÇIKARMAK, Öz 7:21 dil döküp genci **b.**
BAŞVURMAK, İş 19:3 medyumlara, bilicilere **b.**
BAT-ŞEBA, 2Sa 11:3; 12:24; 1Kr 1:11.
BATTANİYE, Hk 4:18 Yael onun üzerine **b.** örttü.
BAYILMAK, Ams 8:13 kızlar ve delikanlılar **b.**
BAYRAM, Çk 23:14 Yılda üç defa **b.**
Çk 23:15 Mayasız Ekmek **B.**
Çk 23:16 Hasat **B.** Ürün Toplama **B.**
Le 23:4 Yehova'nın onuruna **b.**
Lu 22:1 Mayasız Ekmek **B.**
Çk 10:9; 12:14; 34:22; Le 23:6; Sy 28:17; Yhn 2:23;
5:1; 6:4; 7:8, 10, 37; 1Ko 5:8.
BAYRAM ALAYI, Me 42:4; 118:27.
BAYRAM ETMEK, Öz 11:10 iyiliğinden kent **b.**
BAYRAM ZAMANI, Tsf 3:18; Zk 8:19.
BEBEK, İş 65:20 birkaç gün yaşamış **b.**
1Ko 14:20 kötülük konusunda **b.**
Vz 11:5; Yr 44:7; 1Pe 2:2.
BEBEKLİK, 2Ti 3:15 **b.** beri biliyorsun
BECEREN, Me 37:7 işini **b.** adam yüzünden
BECERİKLİ, Çk 35:33 her türlü işinde **b.** olsun
BEDEL. Ayr. bak. FİDYE.
Çk 13:15 oğullarım arasından ilk doğanın **b.**
Yş 6:26 **b.** ilk çocuğu olsun
2Sa 12:6; Me 49:8; Da 11:39; Mt 27:9.

BEDELLE AL(IN)MAK, İş 52:9 Yeruşalim'i **b.**
İş 52:3; 1Ko 6:20; 7:23.
BEDELLE KURTAR(IL)MAK, 2Sa 7:23 İsrail'i **b.**
Me 34:22 kullarının canını **b.**
İş 35:9 o yolda **b.** yürüyecek
İş 51:10 **B.** geçmesi için denizin
İş 63:4 kullarımı **b.** yıl gelmişti
Ho 13:14 ölüler diyarından **b.**
İş 43:1; 44:23; 48:20; 62:12; İb 11:35.
BEDELLE KURTARAN, İş 59:20 **b.** Sion'a gelecek
İş 48:17; 49:26; 60:16.
BEDEL ÖDEYEREK KURTARMAK, Ga 3:13; 4:5.
BEDELSİZ, İş 55:1 gelin, **b.** alın
BEDEN, Öz 5:11 etin **b.** mahvolsun
Ro 8:5 **b.** isteklerine göre
Ro 8:7 zihni **b.** meşgul etmek
Ro 12:1 **b.** diri, kutsal
1Ko 6:15 Mesih'in **b.** uzuvları
1Ko 6:20 Tanrı'yı kendi **b.** yüceltin
1Ko 12:18 uzuvların her birini **b.** yerleştirdi
Ga 5:16 günahkâr **b.** isteklerini
Kl 1:18 **b.**, yani cemaatin başıdır
İb 10:5 bana bir **b.** hazırladın
1Sa 21:5; Öz 14:30; Mt 26:12; 27:52; Lu 11:34;
Yhn 2:21; Ro 8:11; Ga 5:19; Yk 4:1.
BEDEN ARZULARI, Ro 16:18 **b.** köleleri
Flp 3:19 tanrıları **b.**
1Pe 2:11 **b.** kaçınmanızı rica ediyorum
BEDENE EZİYET, Kl 2:23 **b.** içeren tapınma
BEDEN EĞİTİMİ, 1Ti 4:8 **b.** yararı azdır
BEDENİ, Yk 3:15 **b.**, şeytani hikmet
BEDENLEŞMEK, Lu 3:22.
BEDENSEL, 1Ko 2:14 **B.** düşünüşlü insan
Ro 2:27; 1Ko 3:3; Kl 2:18.
BEELZEBUB, Mt 10:25; 12:24; Mr 3:22.
BEER-ŞEBA, Ba 21:31; 2Sa 24:15; Ams 5:5.
BEĞENİLEN, Ro 16:10.
BEKÂR(LAR). Ayr. bak. EVLİ OLMAYAN.
1Ko 7:25 **B.** gelince, aldığım bir emir yok
1Ko 7:36 **b.** olarak uygun davranmadığını
BEKÇİ, Ba 4:9 Kardeşimin **b.** miyim ben?
Me 141:3 Ağzıma bir **b.** koy
BEKLEMEK, Me 33:20 Canımız Yehova'yı **b.**
Öz 8:34 eşiklerimde **b.** adam mutludur
İş 8:17 Yehova'yı **b.** devam edeceğim
İş 42:4 Adalar onun kanununu **b.**
Da 12:12 Sabırla **b.** ne mutlu!
Hb 2:1 ne söyleyeceğini bilmek için **b.**
Elç 3:21 geri verilene dek gökte **b.**
Ro 8:19 insanlığın özlemle **b.**
1Ko 1:7 Mesih'in ortaya çıkışını dört gözle **b.**
İb 13:14 özlemle, gelecek olanı **b.**
Ey 13:15; Me 119:123; Lu 21:26; Ro 8:25; Ga 5:5;
Flp 3:20; 1Se 1:10.
BEKLENMEDİK OLAYLAR, Vz 9:11.
BEKLENTİ, Öz 13:12 Ertelenen **b.** yüreği hasta
Öz 10:28; Lu 3:15.
BEKLEYİŞ, İb 11:1 İman güvenceli bir **b.**
İb 10:27.
BEL (tanrı), Yr 50:2; 51:44.
BEL, Ba 35:11 (dipnot)
Yr 1:17 kuşağını **b.** dolayıp ayağa kalk
Ef 6:14 **b.** hakikat kuşağını sarmış
Çk 12:11; İş 11:5; 46:1; Yr 13:11; Lu 12:35.
BELA, Çk 9:14 üzerine öyle **b.** yağdırırım
Çk 11:1 Mısır'ın başına bir **b.** daha
Le 26:21 yedi kat **b.** cezalandıracağım
Tkr 32:23 Başlarına daha çok **b.**
Me 34:19 Doğru kişinin başındaki **b.** çoktur
Me 106:29 aralarına **b.** gönderdi
Öz 19:13 Akılsız evlat **b.**
Yr 50:13 **b.** yüzünden ıslık çalacak
Zk 14:12 halkların başına **b.**
Elç 24:5 Bu adam bir **b.**
Vh 15:1 Bu **b.** sonuncuydu
Vh 18:4 başına gelecek **b.** pay
Vh 22:18 yazılı olan **b.** onun başına
Çk 12:13; Me 55:11; Öz 17:4; İş 15:5; Yr 19:8;
Vh 9:20; 11:6; 21:9.
BEL BAĞLAMAK, Yr 7:4 aldatıcı sözlere **b.**
BELGE, Kl 2:14 aleyhimize işleyen **b.** sildi
Ezr 5:5; Yr 32:11.
BELİAL, 2Ko 6:15 Mesih ile **B.** arasında
BELİ BÜKÜLMEK, Me 145:14 **b.** olanı ayağa
İş 46:2.
BELİRGİNLEŞMEK, Ro 3:7.
BELİRLE(N)MEK, Ey 14:13 Bir süre **b.** de
Yr 5:24 hasat için **b.** haftaları
Yr 10:23 yolunu **b.** insanoğluna düşmez
İb 1:2 her şeye mirasçı olarak **b.**
Yş 20:9; Ey 14:5.
BELİRLENEN ZAMAN, Da 11:27 son, **b.** gelecek
Da 11:35; 1Pe 4:17.
BELİRLENMİŞ, Da 8:19 görüntü **b.** son dönem
Ro 5:6 **b.** vakitte Mesih öldü
Sy 9:2, 3.
BELİRLİ, Me 104:19 **B.** vakitler için ay yaratıldı
Elç 17:26 **b.** dönemler
BELİRMEK, Tkr 31:15 Yehova çadırda **b.**
Lu 9:31; Elç 16:9.
BELİRSİZ, 1Ko 14:8 **b.** bir sesle çağrı
BELİRSİZLİK, İş 8:22 **b.**, sıkıntı ve
BELLİ, Ef 4:16 her biri **b.** bir işlev görerek
Ga 5:19.
BELLİ EDİLMEYEN, Öz 27:5 **b.** sevgiden iyidir
BELLİ ETMEK, Öz 26:24 nefret dolu kişi diliyle **b.**
BELLİ OLMAK, 1Ko 3:13 herkesin işi **b.**
BELŞAZAR, Da 5:1, 9, 22, 29, 30.
BELTEŞAZAR, Da 1:7; 2:26; 4:19; 5:12.
BENCE, 1Ko 7:40 **b.** daha mutlu olur
BENCİL ARZULAR, Me 106:14 **b.** ortaya döktüler
Me 10:3.
BENEKLİ, Ba 31:10 tekeler çizgili, **b.**
Zk 6:3 **b.** atlar koşulmuştu
BEN-HADAD, 1Kr 15:18; 20:1; 2Kr 8:7.
BENİMSEMEK, Ro 16:17 **b.** öğretiye aykırı

BEN O OLURUM, Çk 3:14 Beni size **B.** gönderdi
BENTLER, Ba 7:11; 2Kr 7:2; Me 135:7; Ml 3:10.
BENYAMİN, Ba 35:18; Me 68:27; Vh 7:8.
BENZE(T)MEK, Ba 1:26 bize **b.** insan yapalım
Ef 5:1 Tanrı'ya **b.** çalışın
İş 14:14; 40:18; 46:5.
BENZER, Me 89:6 kim Yehova'ya **b.**?
Ro 6:5 Onunkine **b.** bir ölüm
Flp 3:21 kendi görkemli bedenine **b.**
İb 1:3 O'nun öz varlığının tıpatıp **b.**
Da 10:16; Ro 8:3; İb 4:11.
BENZERLİK, Ro 5:14 Âdem ile **b.** vardı
BENZİ SOLMAK, Da 5:9, 10; 7:28.
BERAAT, Ro 6:7 ölen kişi günahından **b.**
BERBER USTURASI, He 5:1 Onu **b.** gibi kullanıp
BERE(LER), 1Pe 2:24 Sizler onun **b.** iyileştiniz
Öz 23:29.
BEREKET. Ayr. bak. NİMET.
Ey 42:12 Eyüp'e **b.** verdi
Öz 10:22 Yehova'nın **b.** zengin eder
Ml 3:10 üzerinize **b.** yağdırmaz mıyım?
Ba 12:2; Tkr 7:14.
BEREKETLİ YAĞMURLAR, Tkr 32:2.
BERRAK, Vh 21:18 şehir **b.** cam gibi
BESİLİ HAYVAN(LAR), 2Sa 6:13; He 39:18; Ams 5:22.
BESİYE ÇEKMEK, Yk 5:5 Kesim gününe **b.**
BESLE(N)MEK, Tkr 8:16 seni çölde **b.** Tanrındır
He 34:8 Çobanlarım kendilerini **b.**
1Ko 3:2 Sizi sütle **b.**
1Ti 4:6 imanımıza dair sözlerle **b.**
Vh 12:6 bin iki yüz altmış gün **b.**
Vh 12:14 Orada bir vakit **b.**
Yr 3:15; He 34:23; Da 1:5; Yhd 12.
BETSALEL, Çk 31:2; 35:30; 36:1; 38:22.
BEY, He 34:24 Davut **b.** olacak
He 44:3 **b.** içeri girip oturacak
Ba 17:20; 1Kr 8:1; He 7:27; Mi 5:5.
BEYAZ, İş 1:18; Mt 5:36; Vh 2:17; 7:9; 20:11.
BEYTANYA, Mt 21:17; 26:6; Yhn 1:28; 11:1.
BEYTEL, Ba 28:19; 31:13; Hk 4:5.
BEYTFACİ, Mt 21:1 **B.**'ye geldiklerinde
BEYTLEHEM, Mt 2:1 İsa **B.** şehrinde doğdu
Ba 35:19; Ru 2:4; Mi 5:2; Mt 2:5; Lu 2:4.
BEYT-PEOR, Tkr 3:29; 34:6; Yş 13:20.
BEYTSAYDA, Mt 11:21; Lu 9:10; Yhn 1:44.
BEZ, 2Sa 7:2; Yhn 11:44; 20:7.
BEZENMEK, Me 45:9; He 28:13; Vh 21:19.
BEZMEK, Ba 27:46; Ey 10:1.
BILDIRCIN, Sy 11:31 rüzgâr denizden **b.** getirdi
BIRAKMAK, Me 27:10 Anam babam beni **b.** da
Me 37:28 Vefalı kullarını **b.**
İş 1:4 Yehova'yı **b.**, sırt çevirdiler
He 9:9 Yehova bu memleketi **b.**
Da 11:30 kutsal ahdi **b.** ilgilenecek
Mt 19:29 çocuklar ya da tarlalar **b.**
Mt 27:46 beni neden **b.**?
Elç 21:21 Kanunu **b.** öğrettiğine dair
Ro 9:29 soyumuzu sürdürecek kişiler **b.**
Ro 12:12 Duayı hiç **b.**
Flp 2:7 her şeyini **b.** kul yapısını aldı
2Ti 2:19 kötülüğü **b.**
İb 12:5 yanlışını düzelttiğinde kendini **b.**
1Pe 4:1 acılar çekmiş insan günahları **b.**
2Pe 2:15 doğru yolu **b.** saptırılmışlardır
Me 69:24; Öz 16:3; 28:13; İş 9:17; Yr 17:13;
Elç 19:30.
BIYIK, He 24:17 (dipnot)
Mi 3:7 (dipnot)
2Sa 19:24.
BİÇEN, Yhn 4:36 **b.** şimdiden ücretini alıyor
BİÇİLMEK, İb 11:37 denendiler, testereyle **b.**
BİÇİMİ DEĞİŞMEK, İş 52:14 öyle **b.** ki
BİÇİMLENDİRMEK, Ey 10:8 ellerin beni **b.**
Ey 36:3 Doğruluğun beni **b.** ait
Yr 10:16.
BİÇİM VER(İL)EN, Ro 9:20 Kendisine **b.** şey, **b.**
İş 45:9.
BİÇMEK, Ba 8:22 ekip **b.** son bulmayacak
Vz 11:4 bulutlara bakan ekin **b.**
Ho 8:7 Rüzgâr ekiyorlar, kasırga **b.**
Mi 6:15 Ekin ekeceksin, fakat **b.**
2Ko 9:6 esirgeyerek eken az ürün **b.**
Ga 6:7 insan ne ekerse onu **b.**
Ga 6:9 yorulmazsak mevsimi geldiğinde **b.**
Vh 14:15 Orağını uzat ve **b.**
Mt 6:26; Lu 12:24; Yhn 4:38; 1Ko 9:11.
BİLDAD, Ey 2:11; 8:1; 18:1; 25:1; 42:9.
BİLDİR(İL)MEK, Tkr 32:3 Yehova'nın ismini **b.**
Me 19:1 Gökler haşmetini **b.**
Me 40:9 doğruluk müjdesini **b.**
Me 119:13 hükümleri, benim dilim **b.**
İş 61:1 tutsaklara özgür kılınacaklarını **b.**
Yr 14:14 adımla **b.** yalan
Yr 26:12 **b.** için beni Yehova gönderdi
Yr 28:9 peygamber barış geleceğini **b.**
Yr 50:2 Milletler arasında **b.**, duyurun
Lu 4:18 özgürlük haberini **b.**
Ro 10:10 imanı ağızla açıkça **b.**
1Ko 9:16 iyi haberi **b.** vay halime!
İb 13:15 ismini açıkça **b.** dudakların meyvesi
1Pe 1:11 muhteşem şeyleri önceden **b.**
1Pe 2:9 niteliklerini her yerde **b.** üzere
1Yh 1:2 ona tanıklık ediyoruz ve onu size **b.**
Çk 33:19; Sy 1:17; Me 88:11; Yr 19:2; 1Ko 9:27;
İb 2:12.
BİLDİRİ(LER), 1Ti 6:13 açıkça **b.** bulunmuş
Elç 7:38; Ro 3:2.
BİLEMEK, Öz 27:17 Demir demiri **b.**
BİLGE. Ayr. bak. AKILLI, HİKMETLİ.
Mt 11:25 **b.** kişilerden gizleyip
BİLGELİK. Ayr. bak. HİKMET.
İş 29:14 Bilgelerinin **b.**
He 28:17 görkemin yüzünden **b.** mahvettin
1Ko 2:5 imanımız insanların **b.** değil
BİLGİ. Ayr. bak. TAM BİLGİ.
Öz 1:7 **B.** Yehova korkusuyla başlar
Öz 15:7 Hikmetlilerin dudakları **b.** dağıtır
Vz 9:10 ölüler diyarında **b.** yoktur

İş 11:9 Yehova **b.** yeryüzünü dolduracak
Da 1:4 **b.** kavrayabilen, sarayda hizmet
Da 12:4 araştıracak ve gerçek **b.** çoğalacak
Ho 4:6 Mademki sen **b.** reddettin
Lu 11:52 **b.** anahtarını alıp götürdünüz
1Ko 13:12 o zaman benim **b.** net olacak
2Ko 2:14 onun **b.** kokusunu her yere yayan
1Ti 6:20 sözde **b.** çelişkilerine karşı
2Ti 3:7 devamlı **b.** fakat
Me 19:2; Öz 1:29; 8:10; 9:9; 10:14; 14:18; İş 9:15; 44:25; 53:11; Yr 3:15; Ml 2:7; Ro 11:33; 1Ko 8:1; 2Pe 3:18.

BİLGİSİZ, 1Ko 14:24 **b.** ya da iman etmeyen
1Se 4:13 **b.** kalmanızı istemiyoruz
1Ti 1:13 **b.** ve imansızca hareket ediyordum
İb 5:2 **b.** kişilere yumuşak davranabilir
1Pe 2:15 **b.** konuşan insanların ağzını kapat
2Pe 2:12 **b.** oldukları konulardaki aşağılayıcı
2Pe 3:16 **b.** kimseler bunları da çarpıtarak
Elç 3:17; 1Pe 1:14.

BİLGİSİZLİK, Elç 17:30 Tanrı **b.** göz yummuştu
He 45:20; Ef 4:18.

BİLGİ TOPLAMAK, Yş 2:3 memleket hakkında **b.**

BİLİCİLER, Le 19:31 **b.** danışmayacaksınız
Le 20:6; 2Kr 21:6; 23:24; İş 19:3.

BİLİNÇ, Ef 5:17 Yehova'nın isteğinin **b.**
2Ti 4:2 acil bir iş olduğunun **b.**
1Ti 1:9.

BİLİNMEYEN, Mt 10:26 ve **b.** bir sır yoktur
Elç 17:23 **B.** Tanrı'ya yazan
2Ko 6:9.

BİLMECE, Hk 14:12; Me 78:2.

BİLMEDEN, İb 13:2 **b.** melekler ağırladılar

BİLMEK, Ba 3:5 iyiyi kötüyü **b.** Tanrı gibi
Me 83:18 Ve insanlar **b.** ki, adı Yehova
He 2:5 peygamber bulunduğunu mutlaka **b.**
Yhn 8:32 hakikati **b.** ve hakikat sizi özgür
Ro 8:28 **B.** ki Tanrı tüm işlerinin düzen
Ga 1:11 Kardeşler, **b.** isterim ki
Ba 2:9; Tkr 4:39; Elç 18:25; 1Yh 3:2.

BİLMEYEREK, İb 9:7 halkın **b.** işlediği

BİLMEZDEN GELMEK, İş 59:8.

BİN (sayı), 1Kr 19:18 diz çökmemiş yedi **b.** kişi
Ey 33:23 **b.** kişide bir de olsa bir ulak
Me 84:10 avlularında geçen bir günü, **b.** güne
Me 91:7 Yanı başında **b.** kişi yere serilir
İş 60:22 Küçüğü **b.** kişi
Vh 14:1 yüz kırk dört **b.** kişi

BİNA, Lu 17:28 ekip dikiyor ve **b.** yapıyorlardı
1Ko 3:9 Sizler Tanrı'nın **b.**

BİNDİRMEK, 2Ta 28:15 eşeklere **b.**

BİNLERCE, Tkr 7:9 sevgisi **b.** nesle dek sürer
Me 50:10 **B.** dağda yaşayan tüm hayvanlar

BİN YIL, Me 90:4 Senin gözünde **b.**
2Pe 3:8 Yehova'nın gözünde bir gün **b.**
Vh 20:2 ejderi yakaladı ve **b.** bağladı
Vh 20:4 Mesih'le birlikte **b.** hüküm sürdüler

BİRA, Ho 4:18 Buğday **b.** tükendi
İş 1:22.

BİR AĞIZDAN, İş 52:8 **B.** sevinçle haykırıyorlar
Çk 19:8; Ro 15:6.

BİR ANDA, Lu 4:5 **b.** tüm krallıkları gösterdi
1Ko 15:52 **b.**, göz açıp kapayana dek

BİR ARAYA GETİRMEK, İş 54:7.

BİR ARAYA TOPLA(N)MAK, Mi 2:12 sürü gibi **b.**
2Kr 10:18; Me 102:22.

BİRAZ, İş 28:10 **b.** oradan **b.** buradan
Da 11:34 sendeleyince **b.** yardım
İb 2:9 meleklerden **b.** aşağı kılınmış İsa
Me 8:5; İş 26:20; 1Ti 5:23.

BİRBİRİ ARDINA, İb 7:23.

BİRBİRİNE, Ro 12:5 uzuvların hepsi **b.** aittir

BİRBİRİNE DÜŞ(ÜR)MEK, Ba 45:24 yolda **b.**
Öz 6:19 kardeşleri **b.** adam

BİRBİRİNİ TUTMAK, Mr 14:56 ifadeleri **b.**

BİRBİRİYLE KAYNAŞMAK, Da 2:43 demirle kil, **b.**
Kl 2:19 her kısmı **b.** bütünleşir

BİRÇOK, Yk 5:20 **b.** günahı örtmüş olacak
1Pe 4:8 sevgi **b.** günahı örter

BİR GÜNLÜK YOL MESAFESİ, Sy 11:31.

BİRİCİK, Yhn 1:14 babanın **b.** oğluna
Yhn 1:18 o **b.** varlık
Yhn 3:16 Tanrı **b.** oğlunu verdi
İb 11:17 İbrahim, **b.** oğlunu Tanrı'ya sundu
1Yh 4:9 Tanrı **b.** Oğlunu dünyaya gönderdi
Yhn 3:18.

BİRİNCİ, Mt 19:30 **b.** olan birçokları sonuncu
Mt 22:38 **B.** emir
Vh 20:6 **B.** dirilme
Mr 9:35; İb 10:9.

BİRLEŞ(TİR)MEK, Ro 6:5 onunla **b.** de kesindir
1Ko 6:16 fahişeyle **b.** onunla tek beden olur
Ef 4:12 Oğlu hakkındaki tam bilgide **b.**
Ba 14:3; 2Kr 12:20.

BİRLEŞTİRİCİ, Ef 4:3 barışın **b.** bağı içinde

BİRLİKLER, 2Ta 25:10.

BİRLİK, Ba 14:13 Bunlar Abram'la **b.** olmuşlardı
Zk 11:7 Birine Lütuf diğerine **B.** adını verdim
1Ko 1:10 aranızda gereken **b.** sağlayın
1Ko 1:30 Mesih İsa'yla **b.** içindesiniz
2Ko 5:17 Mesih'le **b.** içindeyse
Kl 3:14 sevgi **b.** kusursuz bağıdır
2Kr 14:19; Ho 1:11; 1Yh 2:27.

BİRLİKTE, Elç 2:46 yemeklerini **b.** yiyorlardı

BİRLİKTE OLMAK, Ba 4:1; 38:26; Çk 22:16.

BİRLİKTE YAŞAMAK, Flp 1:25 sizlerle **b.** devam

BİR ÖRNEK, Ro 8:29 Oğluyla **b.** olmalarını

BİR SÜRE, Ezr 9:8; Yhn 14:19; 2Ko 3:7; İb 11:25.

BİR TUT(UL)MAK, Lu 22:37 O suçlularla **b.**
Mt 20:12.

BİR ZAMANLAR, Me 37:25 **B.** gençtim, yaşlandım
Elç 17:30 Tanrı **b.** bilgisizliğe

BİTİP TÜKENMEYEN, He 35:5.

BİTİRMEK, Lu 13:32 üçüncü gün işimi **b.**
Yhn 17:4 Bana verdiğin işi **b.**
Ro 9:28 işini hızla yapacak ve **b.**

BİTKİ(LER), Ba 1:11 tohum veren **b.**

Mi 5:7 **b.** üzerine yağan yağmurlar
İb 6:7 toprak yararlı **b.** verdiğinde
Vh 9:4 yeryüzündeki hiçbir **b.** zarar verme
Ey 14:9.

BİTKİN, İş 40:31 koşarlar, **b.** düşmezler
Yr 31:25 **b.** canı doyuracağım
Da 8:27 Daniel **b.** düştü

BİTMEK, Me 146:4 bütün düşünceleri o gün **b.**
Me 85:5.

BİZ, Çk 21:6; Tkr 15:17.

BOANERCES, Mr 3:17 **B.** adını vermişti

BOAZ, Ru 2:1; 4:9, 13; 1Kr 7:21; Mt 1:5.

BOCALAMAK, İş 24:19.

BOĞA(LAR), İb 9:12 genç **b.** kanıyla değil
Le 16:6; Me 106:20; İb 10:4.

BOĞAZLANMAK, İş 53:7 Kuzu gibi **b.** götürüldü
Yr 25:34 **b.** günler geldi

BOĞAZLANMIŞ, Vh 5:12 **B.** olan Kuzu!
Vh 6:9 **b.** olanların kanlarını gördüm

BOĞMAK, Vh 12:15 Yılan kadını suda **b.** için
Mt 13:22; Mr 4:7, 19; Lu 8:7, 14.

BOĞULMAK, İş 16:9 hasadınız çığlıklara **b.**
Hb 2:16 utanca **b.**
Elç 21:30 Tüm şehir kargaşaya **b.**
Me 6:10; Lu 8:33.

BOL BOL, Ey 36:31 hepsine **b.** yiyecek verir
2Ko 9:8 gereken şeylere **b.** sahip olmanızı
2Ko 9:10 ekmeği **b.** sağlayan
1Ti 1:14 Rabbimizin lûtfunu **b.** gördüm

BOLLUK, Tkr 28:11 toprağının ürününe **b.**
Me 52:7 Servetinin **b.** güvenen böyledir
Me 37:11.

BORAZAN, Mt 6:2 sadaka verdiğinde **b.** öttürme
Mt 24:31 Meleklerini güçlü bir **b.** sesiyle
1Ko 14:8 **b.** belirsiz sesle çağrı yaparsa
1Ko 15:52 son **b.** sırasında bir anda
1Se 4:16 Tanrı'nın **b.** gökten inecek
İb 12:19; Vh 8:2.

BORÇ, Me 37:26 O her gün **b.** verir
Öz 22:7 **b.** alan da verenin kulu olur
Öz 22:26 **b.** kefil olanların
Mt 6:12 (dipnot)
Ro 4:4 Çalışana ödenen, lûtuf değil **b.**
Ro 13:8 sevmekten başka **b.** olmasın
Tkr 15:6; 1Sa 22:2; 2Kr 4:7; Mt 18:27.

BORÇ BİLMEK, 2Se 1:3 Tanrı'ya şükretmeyi **b.**

BORÇLU, Lu 13:4 (dipnot)
Ef 3:14 her ailenin ismini **b.** olduğu
Lu 7:41; Ro 1:14; 15:27.

BORU, Le 25:9 Kefaret Gününde **b.** çalacaksınız
He 33:6 gördüğü halde **b.** çalmazsa

BOŞ, 1Sa 20:18 yerin **b.** olacağından
Me 2:1 halklar **b.** yere fısıldaşıyor
Me 60:11 insandan kurtuluş beklemek **b.**
Vz 1:14 **b.**, rüzgârı kovalamaktan farksız
Vz 3:19 üstünlüğü yok, her şey **b.**
Vz 7:15 Şu **b.** ömrümde gördüm
Vz 9:9 sana verdiği bu **b.** yaşamın
Na 2:10 Her taraf ıssız ve **b.**
Mt 12:36 her **b.** söz için hesap verecekler
Ro 1:21 **b.** düşüncelere kapıldılar
Ro 8:20 yaratılanlar **b.** çabaya mahkûm
Ef 4:17 kendi **b.** düşüncelerine
1Ti 1:6 **b.** sözlere yöneldi
Vz 1:2; 4:4; 11:10; Yr 10:15; 1Ko 3:20; 1Ti 6:20;
2Ti 2:16; Tit 3:9.

BOŞA ÇIK(AR)MAK, Öz 15:22 tasarılar **b.**
İş 44:25 kehanetlerini **b.**
Yr 19:7 Yeruşalim'in tasarısını **b.**
2Sa 15:31.

BOŞAL(T)MAK, Öz 30:33 öfke **b.** kavga çıkar
İş 24:3 Ülke **b.** ve yağmalanacak
Vh 16:1 yedi tası yeryüzüne **b.**

BOŞANMA, Ml 2:16 Yehova **b.** nefret eder

BOŞANMA BELGESİ, İş 50:1 Annenize **b.**
Yr 3:8 **b.** verip onu gönderdim
Mt 5:31 **b.** versin
Tkr 24:1; Mt 19:7.

BOŞA(N)MAK, Le 22:13 kâhinin kızı **b.**
Mt 1:19 onu gizlice **b.**
Mt 5:31 Kim karısını **b.**
Mt 19:7 Musa neden kadından **b.** için
Mt 19:9 cinsel ahlaksızlık dışında **b.**
Mr 10:11; Lu 16:18.

BOŞANMAK (yağmur), Me 77:17.

BOŞANMIŞ, Le 21:7 **b.** kadını almayacaklar
Sy 30:9 **b.** bir kadın

BOŞ DURAN, Mt 20:3 **b.** başka adamlar gördü

BOŞ PUTLAR, Me 31:6 İşe yaramaz, **b.**

BOŞ SÖZLER, Ef 5:6; 1Ti 1:6.

BOŞ ŞEYLER, İş 59:4.

BOŞUNA, Mt 15:9 ibadet ediyorlar ama **b.**
1Ko 15:58 Rab yolunda emeğiniz **b.** değil
Flp 2:16 **b.** koşmamış ve emek harcamamış
İş 57:10; Yr 2:25; 18:12.

BOŞ YERE, Çk 20:7 adını **b.** ağza
Me 24:4 O'nun adını **b.** ağza almayan
İş 45:18 onu **b.** yaratmayan
İş 49:4 Gücümü **b.** harcamışım
İş 65:23 **B.** emek vermeyecekler
Zk 10:2 halkı **b.** avutmaya çalışıyor
Ga 2:2 **b.** koşmuş olmayayım

BOY, Lu 19:3 **b.** kısaydı
Ef 4:12 tam Mesih'in **b.** erişinceye dek
1Sa 10:23.

BOY(LAR), Ba 25:16; Sy 25:15; Me 117:1.

BOY ATMAK, Mr 4:32.

BOYNUNU VUR(DUR)MAK, Mt 14:10; Mr 6:16;
Lu 9:9.

BOYNU VURULMUŞ, Vh 20:4 **b.** olan canları

BOYNUZ, 1Sa 2:1 (dipnot)
Me 18:2 (dipnot)
Me 89:17 (dipnot)
Da 7:8 başka bir **b.**, bir küçüğünün
Vh 17:12 on **b.** on kraldır

BOYUN, Öz 3:3 Bağla onları **b.**. Yaz onları
Öz 3:22 canına hayat verir, **b.** süs olur
Lu 15:20; 17:2; Elç 20:37.

BOYUNDURUK, İş 58:6 **b.** bağlarını çözmek
Yr 27:2 Kendine **b.** kirişleri yap
Yr 28:13 şimdi demir **b.** yapacaksın
He 30:18 Mısır'ın **b.** kırdığımda
He 34:27 **B.** kırıp, onları kurtardığımda
Na 1:13 üzerindeki **b.** kırıp atacağım
Mt 11:30 **b.** rahat taşınır
Mt 19:6 (dipnot)
2Ko 6:14 (dipnot)
Flp 4:3 aynı **b.** paylaştığım arkadaşım
Le 26:13; Tkr 28:48; Yr 28:14; Mt 11:29; Ga 5:1.

BOYUN EĞ(DİR)MEK, Çk 10:3 **b.** reddedeceksin?
Ro 10:3 doğruluğa **b.**
Ro 13:1 herkes baştaki yetkililere **b.**
2Ko 9:13 iyi habere **b.**
2Ko 10:5 Mesih'e **b.**
Ef 5:22 Kadınlar kocalarına istekle **b.**
Ef 5:24 cemaat Mesih'e **b.** gibi
Flp 3:21 her şeyi kendisine **b.**
Kl 3:18 kadınlar, kocalarınıza **b.**
İb 13:17 Size önderlik edenlere **b.**
1Pe 2:13 insan yapısı her idari düzene **b.**
1Pe 3:1 kadınlar, kocalarınıza **b.**
1Pe 3:22 iktidarlar ona **b.**
1Pe 5:5 gençler, ihtiyarlara **b.**
Me 49:14; Lu 10:20; 1Ko 14:34; Tit 3:1; İb 12:9.

BOYUN EĞEN, Tit 2:5 kocalarına **b.**
İb 2:15 köleliğe **b.** herkesi

BOZ, Hk 5:10 Siz, **b.** eşeklere binenler

BOZGUN, İş 22:5 **b.** yarattığı gün
Tkr 7:23.

BOZKIR, İş 35:1 **b.** neşelenecek
İş 51:3 **b.** Yehova'nın bahçesine benzetecek
İş 35:6; 41:19.

BOZMAK, Le 21:12 mekânının kutsallığını **b.**
İş 24:5 devirlerce sürecek ahdi **b.**
Da 11:31 kalenin kutsallığını **b.**
1Ko 15:33 alışkanlıkları **b.**
Hk 2:1; Me 55:20.

BOZUK, Tkr 32:5 Yoldan çıkmış, **b.** bir nesil!
Tkr 32:20 **b.** bir nesil
Öz 8:13 **b.** sözler söyleyen ağız
Öz 11:20 Yehova **b.** yürekliden iğrenir
He 20:44 **b.** işlerinize bakmadan harekete
Mt 17:17 Ey imansız ve **b.** nesil
Flp 2:15 yoldan çıkmış **b.** neslin ortasında

BOZULMAK, İş 28:18 Ölümle yaptığınız ahit **b.**

BOZULMAYAN, 1Pe 3:4 **b.** giysisi sakin ruh

BOZULMAZ, 1Pe 1:4 **b.** bir miras verdi

BOZULMUŞ, Ba 6:11 Dünya Tanrı'nın gözünde **b.**

BÖBREK(LER), Me 7:9 (dipnot)
Yr 11:20 (dipnot)
Vh 2:23 (dipnot)
Çk 29:13.

BÖBÜRLENEN, Me 55:12 **b.** bir hasım değildi
2Ti 3:2 **b.**, kibirli, küfürbaz
Me 35:26; Ro 1:30.

BÖBÜRLENMEK, Me 94:4 Hainler **b.** dururlar
1Ko 8:1 Bilgi **b.**, sevgiyse
1Ti 3:6 **b.** İblis'e verilen aynı hükmü
Yk 3:5 büyük laflar ederek **b.**
Me 38:16; Ağ 1:9; Ro 11:20; 1Ko 4:6; 5:2.

BÖCEKLER, Tkr 28:42 **b.** istila edecek

BÖL(ÜN)MEK, Yş 18:5; Da 2:41; 5:28; 11:4; 1Ko 1:13; 10:16.

BÖLGE, Ro 15:23 bu **b.** ayak basmadığım yer
Tkr 3:4; Yş 19:29; Lu 3:1; Ro 15:19.

BÖLME, Ba 1:6 sularla sular arasında **b.** olsun
İb 9:6 kâhinler ilk **b.** girip
Çk 39:34.

BÖLÜCÜ, Ro 16:17 **b.** etki yapanlara dikkat

BÖLÜĞE AYIRMAK, Ba 32:7; Hk 7:16.

BÖLÜK(LER), 1Ta 27:1; 2Ta 5:11; 8:14; Ezr 6:18.

BÖLÜK BÖLÜK, Me 78:49 **B.** melekler
Öz 30:27 çekirgeler **b.** ilerler
Sy 2:32.

BÖLÜNMELER, 1Ko 11:18; Ga 5:20.

BUCAK, Mt 24:31 dünyanın dört **b.** seçtiklerini
İş 52:10.

BUDA(N)MAK, Le 25:3 bağını altı yıl **b.**
Ro 11:22 yoksa sen de **b.**

BUDALA, Mt 5:22 'Aşağılık **b.**!' diyen
Me 49:10; Yr 10:8.

BU DÜNYANIN HÜKÜMDARI, Yhn 12:31; 14:30; 16:11.

BUGÜN, Me 95:7; Mt 6:11; Lu 4:21; 23:43.

BUĞDAY, Me 147:14 en iyi **b.** doyurur
Mt 3:12; 13:25; Lu 22:31; Yhn 12:24.

BUĞU, Ey 36:27 Yağmur ve **b.** olup
Yk 4:14 belirip kaybolan **b.** gibisiniz

BUHAR, Me 135:7 yerin ucundan **b.** çıkarır
Yr 10:13 dört bucağından **b.** yükselir

BUHARLAŞMAK, İş 44:27.

BUHUR, Çk 25:6 güzel kokulu **b.** için pelesenk
Çk 30:7 güzel kokulu **b.** yakacak
Vh 8:4 Meleğin elindeki **b.** dumanı
Le 16:13; Tkr 33:10; Me 141:2.

BUHURDAN(LAR), İb 9:4 altın **b.** ve ahit sandığı
İş 17:8; He 6:4.

BULAN, Öz 8:35 beni **b.** hayat bulur
Mt 7:14 bu yolu **b.** azdır

BULANIK, 1Ko 13:12 metal aynayla **b.** görüntü

BULAŞMAK, 2Pe 2:20 yine bu işlere **b.**

BULMAK, Me 21:8 Düşmanlarını elinle **b.**
Öz 18:22 İyi eş **b.** adam
Mt 7:7 aramaya devam edin **b.**
Mt 7:8 arayan herkes **b.**
Lu 12:37 Efendinin gelip de uyanık **b.**
Öz 1:28; 2:5; Yr 5:1; 29:13; Elç 17:27; Vh 9:6.

BULUNMAK, Tkr 18:10 kehanette **b.** kimse
Lu 7:25 kral saraylarında **b.**
Ro 13:1 **b.** farklı konumlara gelmelerine

BULUT, Ba 9:13 gökkuşağımı **b.** koyuyorum
Öz 25:14 Yağmur bırakmayan **b.** nasılsa
Vz 11:4 **b.** bakan ekin biçmez
İş 14:14 **B.** üzerine çıkacağım
Lu 21:27 **b.** geldiğini

Elç 1:9 bir **b.** onu örttü
1Se 4:17 Efendimizi karşılamak üzere **b.**
İb 12:1 büyük bir şahitler **b.**
Vh 1:7 **B.** geliyor. Her göz onu görecek
Çk 13:21; 1Kr 8:10; Mt 24:30; 1Ko 10:2.

BULUTLU, Yo 2:2 **b.**, kapkara bir gün!
Me 77:17; He 34:12.

BUNALIMLI DÖNEM, 2Ti 3:1 çetin ve **b.**

BURÇ(LAR), Me 48:3 Tanrı onun **b.**, yükseklerde
Me 122:7 **B.** içinde kaygıdan uzak
Mt 4:5; Lu 4:9.

BURÇLAR KUŞAĞI, 2Kr 23:5 **b.** takımyıldızlarına

BURKULMAK, İb 12:13.

BURUN, Ba 2:7 **b.** hayat nefesini üfledi
Öz 11:22 Domuzun **b.** altın halka
He 8:17 **b.** dal uzatıyorlar!
Ey 27:3; İş 65:5.

BUYRUK(LAR), Me 19:8 Yehova'nın **b.** doğrudur
Mi 7:11 hakkındaki **b.** kaldırılacak
Ro 1:32 adil **b.** bildikleri
Me 119:93, 110; Öz 6:20; Da 3:29; Lu 2:1.

BUZ, He 1:22 **B.** gibi pırıldayan

BUZAĞI, Ml 4:2 besili **b.** gibi sıçrayacaksınız
Çk 32:4; 1Kr 12:28; 2Kr 17:16; 2Ta 13:8; Me 106:19; İş 11:6.

BÜRÜNMEK, Me 104:2 Işığa **b.**
Mt 7:15 Koyun postuna **b.**
2Ko 11:14 melek kimliğine **b.**

BÜSBÜTÜN, Yr 23:39 Sizi **b.** unutacağım

BÜTÜNLÜK. Bak. AHLAK(LI), DOĞRU, DOĞRULUK, DÜRÜST.

BÜYÜ(LER), Mi 5:12 **B.** elinden alacağım
Sy 23:23; 2Kr 9:22; İş 47:9; Na 3:4.

BÜYÜCÜ(LER), İş 19:3 **b.**, başvuracaklar
Yr 27:9 **b.** dinlemeyin
Ml 3:5 **B.** karşı tanıklık edeceğim
Çk 7:11; Da 2:2; Elç 13:6.

BÜYÜCÜ KADIN, Çk 22:18 **B.** yaşatmayacaksın

BÜYÜCÜLÜK, 2Ta 33:6 **b.** yaptı, öfkelendirdi
İş 2:6 Filistîler gibi **b.** yapıyorlar
1Sa 15:23, 23; İş 2:6.

BÜYÜCÜ RAHİPLER, Ba 41:8; Çk 7:11; 9:11; Da 1:20; 2:2; 4:7.

BÜYÜK, Yhn 14:28 Baba benden **b.**
İb 7:7 hayırdua eden daha **b.**
Me 145:3; 1Se 5:13.

BÜYÜKANNE, 2Ti 1:5 **B.** Lois

BÜYÜK ETMEK, Me 138:2 şöhretinden **b.**

BÜYÜK İŞLER, 1Kr 15:23; 1Ta 17:19, 21; 29:30; İş 28:29.

BÜYÜK KALABALIK, Vh 7:9; Vh 19:6.

BÜYÜKLENMEK, Öz 8:13 **B.** nefret ederim
Öz 15:25 **b.** evini yıkar
Da 8:25 **B.**. Birçoğunu perişan edecek
İş 10:15; Da 8:4, 8.

BÜYÜKLÜK, 1Ta 29:11 **B.** Senindir!
Me 34:3 Yehova'nın **b.** benimle birlikte övün
Ef 1:19 gücünün eşsiz **b.** bilesiniz
Ef 6:10 O'nun gücünün **b.**
Es 1:4; Me 71:21; 145:6; Da 4:36.

BÜYÜKLÜK TASLAMAK, Yr 48:26.

BÜYÜK SIKINTI, Mt 24:21 o zaman **b.** olacaktır
Vh 7:14 **b.** çıkıp gelenlerdir

BÜYÜK SÖZLER, Da 7:8, 11, 20 **b.** söyleyen ağız
2Pe 2:18 **b.** söylerler
He 35:13.

BÜYÜK TOPLULUKLAR, Me 26:12 **B.** birlikte

BÜYÜMEK, Lu 2:52 İsa **b.** gelişiyor
Yhn 3:30 O **b.** devam etmeli
Kl 2:19 beden **b.** sürdürür
Lu 12:27; Ef 2:22; 1Pe 2:2.

BÜYÜTMEK, 1Ko 3:7 çünkü **b.** Tanrı'dır

C

CAHİL, Yr 5:4 Bunlar **c.** insanlar
Öz 1:22.

CAN, Ba 2:7 adam yaşayan bir **c.** oldu
Ba 9:4 eti, **c.** olan kanıyla yeme
Çk 1:5 Yakup'un soyundan **c.**
Le 17:14 her varlığın **c.** onun kanıdır
Sy 31:28 her beş yüz **c.** birini
Tkr 6:5 Yehova'yı bütün **c.** seveceksin
Tkr 19:21 **c. c.**, göze göz
Yş 11:11 tüm **c.** kılıçtan geçirip
Yş 20:9 **c.** kasıt olmadan öldüren
1Sa 2:35 (dipnot)
1Sa 25:29 Bir adam **c.** kastederse
Me 22:29 kendi **c.** kurtaramayanlar
Me 49:15 **c.** ölüler diyarından kurtarır
Me 89:48 Ölüler diyarından **c.** kurtaran
Öz 14:25 Hakikati söyleyen **c.** kurtarır
İş 53:12 **c.** vazgeçti
Yr 2:34 fakir **c.** kanlarıyla lekelenmiş
Yr 15:9 **c.** çekişerek öldü
He 18:4, 20 Günah işleyen **c.** ölecektir
Ams 9:1 kurtulmaya çalışan **c.**
Yun 2:6 Sen **c.** çukurdan çıkardın
Mt 16:26 dünyayı kazanıp **c.** kaybederse
Mt 22:37 bütün **c.** seveceksin
Elç 2:27 **c.** ölüler diyarında bırakmazsın
Elç 3:23 dinlemeyen hiçbir **c.** yaşatılmayacak
Vh 20:4 boynu vurulmuş **c.** gördüm
Yhn 12:25; 1Ko 15:45.

CAN ATMAK, Me 119:81 günü görmeye **c.**
Öz 15:14 ahmaklık etmeye **c.**
Öz 21:10 Kötü adam kötülük yapmaya **c.**
Me 84:2; Öz 24:1; Ams 5:18.

CANAVAR, Vh 19:20 **c.** işaretini alanlar
Da 7:3; Vh 13:17; 17:3.

CANDAN, Ef 6:7 **c.** çalışan köleler olun
Flp 2:20 durumunuzla **c.** ilgilenebilecek
Kl 3:23 Yehova'ya yapar gibi **c.** çalışın

CANLANDIRMAK, Me 68:9 halkını **c.**
Me 85:6 Bizi tekrar **c.**?

CANLI, İb 4:12 Tanrı'nın sözü **c.** ve güçlüdür
1Pe 2:5 kendiniz de **c.** taşlar olarak
Vh 19:20.

CANLI(LAR), Ba 1:20 Sular **c.** sürüleriyle dolup
Ba 1:21 dev deniz **c.** yarattı
Yr 25:37 **c.** kalmadı
Ba 1:24; 9:11; Le 11:10; Me 145:16; He 1:5; Vh 4:6; 5:6; 8:9.

CARİYE, Hk 19:25 Levioğlu, **c.** dışarı çıkardı
1Kr 11:3 üç yüz **c.** vardı
Ba 22:24; Çk 21:8; 2Sa 3:7; Es 2:14.

CASUS(LUK), Ba 42:14, 31.

CAYDIRMAK, Ey 33:17 insanı yaptığından **c.**
Elç 21:14 Onu kararından **c.**

CAYMAK, Me 110:4 Yehova yemin etti; **c.**
Yr 4:28; Zk 8:14; İb 7:21.

CEBRAİL, Da 8:16; 9:21; Lu 1:19, 26.

CEHENNEM. Bak. HİNNOM(OĞLU) VADİSİ, ÖLÜLER DİYARI, TARTAROS.

CELİLE, Mt 4:23; Yhn 2:11; 7:41, 52.

CELİLELİ, Mr 14:70; Lu 13:1; Yhn 4:45.

CEMAAT, Elç 16:5 **c.** güçleniyor
Elç 20:28 kanıyla satın aldığı **c.**
1Ko 14:34 kadın **c.** sessizce dinlesin
Ef 5:24 **c.** Mesih'e boyun eğdi
Kl 1:18 bedenin, yani **c.** başıdır
İb 12:23 göklerde kayıtlı ilk oğulların **c.**
Çk 12:6; Tkr 9:10; Me 149:1; Öz 26:26; 1Ko 14:19; Ga 1:13; Ef 1:22.

CENAZE, Yr 16:5 **C.** yemeği verilen ev

CENİN, Me 139:16 Gözlerin beni **c.** gördü

CENNET, Lu 23:43 sen benimle birlikte **C.**
2Ko 12:4 **c.** götürüldü, dile getirilemez sözler
Ezg 4:13; Vh 2:7.

CESARET, 2Ta 35:2 hizmetleri için **c.** verdi
1Ko 14:3 **c.** ve teselli bulmasını
1Ko 14:31 Herkesin **c.** bulması için
2Ko 5:6 her zaman **c.** doluyuz
Flp 1:14 daha büyük **c.** gösteriyorlar
1Se 2:2 O'nun yardımıyla **c.** topladık
2Ta 15:8; Mt 8:28; Elç 28:15; İb 10:19.

CESARETİ KIRILMAK, Çk 6:9 **c.** olduğundan
Yş 5:1 İsrailoğulları yüzünden **c.**
Öz 24:10 Sıkıntılı günde **c.**?
Kl 3:21 babalar, çocuklarınızın **c.**

CESARETİNİ KIRMAK, Sy 32:7

CESARETLE, Mi 3:8 adaletle ve **c.** doldum
Elç 9:27 nasıl **c.** konuştuğunu
Ef 6:20 gerektiği gibi **c.** konuşabileyim.
İb 6:18 ümide büyük bir **c.** sarılabiliriz
Elç 4:30, 31; 14:3; Flp 1:20; İb 13:6.

CESET, Sy 14:29 **C.** bu çölde
Tkr 21:1 yerde bir **c.** bulunmuşsa
1Sa 31:10; Me 110:6; İş 14:19; Ams 8:3; Mt 14:12.

CESUR, Tkr 31:6 **C.** ve güçlü olun
2Ta 26:17 ardından seksen **c.** kâhin girdi
Sy 13:20; Yş 1:6, 7; 1Sa 16:18; 1Kr 11:28; 2Kr 5:1; 1Ta 19:13; 28:20.

CEVAP, Me 38:14 verecek **c.** yok
Öz 15:28 Doğruların yüreği vereceği **c.** tartar
Ro 11:4.

CEVAP VERMEK, Öz 1:28 **c.**, beni arayacaklar
Ey 14:15; İş 58:9; Yr 33:3; Kl 4:6.

CEZA, Le 26:18 günahlarınızın **c.** yedi kat
Tkr 22:19 **c.** olarak yüz şekel gümüş
Tkr 32:41 nefret edenlere **c.** vereceğim
1Sa 3:14 suçunun **c.** çekecek
Me 94:2 Kibirlilerin **c.** ver
Vz 8:11 Kötü işin **c.** verilmiyor
İş 40:2 suçlarının **c.**
Zk 14:19 milletlerin günahının **c.**
Mt 23:33 Hinnom Vadisi **c.**
Ro 11:9 tökezleten bir taş ve **c.** olsun
İb 2:2 her itaatsizlik hak ettiği **c.** bulduysa
İb 10:29 daha ağır **c.** layık görülmez mi?
Yhd 7 sonsuz ateş **c.** çekerek
2Kr 23:33; Öz 16:5; 17:26; 22:3; 27:12; Yr 30:14.

CEZALANDIRMAK, Ezr 9:13 hak ettiği ölçüde **c.**
Öz 19:18 ümit varken oğlunu **c.**
Öz 21:11 Alaycının **c.** gören
Elç 4:21 Onları **c.** için
Elç 22:5 **c.** üzere Yeruşalim'e getirmek
Elç 26:11 Havra havra dolaşıp onları **c.**
2Ko 10:6 her itaatsizliği **c.** için hazırız
1Se 4:6 Yehova tüm bunları yapanları **c.**
İb 12:6 oğlu olarak kabul ettiğini **c.**
Çk 32:34; Sy 16:29; 1Sa 6:6.

CEZASIZ, Çk 20:7 **c.** bırakmaz
Çk 34:7 suçluyu asla **c.** bırakmaz
Yr 25:29 siz hiç **c.** kalır mısınız?
Öz 19:5; Yr 30:11; 49:12.

CILIZ, He 34:20.

CİDDİ(YET), Tkr 15:21 **c.** kusuru varsa
1Ti 3:4 çocukları **c.** itaat etmeli
Tit 1:13 onları **c.** uyarmaya devam et
Le 5:4; Flp 4:8; 2Ti 4:2.

CİMRİLİK, Tkr 15:9 **c.** gözünü karartmasın
Öz 23:6 Gözünü **c.** bürümüş kişinin

CİNAYET, Ho 4:2 **c.** aldı yürüdü
Mt 15:19; Mr 7:21; Vh 9:21.

CİNLER, Tkr 32:17 **c.** kurban sundular
1Ko 10:21 **c.** sofrasına katılamazsınız
1Ti 4:1 **c.** öğrettiklerine kulak verecekler
Yk 2:19 **c.** de inanıyor ve titriyorlar
Vh 16:14 Bunlar **c.** vahiyleridir
Me 106:37; Mt 12:24; 1Ko 10:20; Vh 18:2.

CİNLERİN TUTSAĞI. Ayr. bak. CİNLİ.
Mt 15:22; Mr 1:32; Lu 8:36.

CİNLİ, Mt 11:18 Yahya'ya **c.** dediler
Lu 4:33 havrada **c.** adam vardı
Lu 7:33; 8:27; Yhn 10:21.

CİNS, Ba 1:11 **c.** göre
Ba 1:25; 6:20.

CİNSEL AHLAKSIZLIK, 1Ko 5:1 Aranızda **c.**
1Ko 5:9 **c.** yapanlarla görüşmeyin
1Ko 6:18 **C.** kaçın
1Ko 10:8 **C.** uzak duralım
Ga 5:19 Günahkâr bedenin işleri: **C.**
Ef 5:3 **c.** sözü bile edilmesin
Ef 5:5 **c.** yapanın mirası yoktur

Kl 3:5 **c.**, pisliği öldürün
1Se 4:3 Tanrı'nın isteği, **c.** sakınmanız
1Ti 1:10; İb 12:16; 13:4.

CİNSEL İLİŞKİ, Çk 22:19 Hayvanla **c.** giren
Tkr 27:20 Babasının karısıyla **c.**
Tkr 27:21 hayvanla **c.** giren lanetli olsun
Le 20:15; Ro 13:13.

CİNSEL ORGAN, Le 15:2, 3.

CİNSEL TUTKU, Kl 3:5 pisliği, **c.**, arzuları
Ro 1:26.

COŞKU, Ey 38:7 Tanrı oğulları **c.** haykırırken?
Elç 18:25 Apollos, ruhun verdiği **c.**
Ho 2:11.

COŞKUN, Lu 10:21 **c.** bir sevinç hissederek
2Ko 8:2; 1Se 3:12.

COŞMAK, Me 45:1 **c.** yüreğim
Me 68:4 ismi Yah'tır, önünde **c.**
Me 94:3 Kötüler daha ne kadar **c.**?
Öz 28:12 Doğrular sevinçle **c.**
İş 35:2 **c.**, sevinçle haykıracak
Ro 12:11 Ruhla **c.**
1Sa 2:1; İş 35:1; 61:10.

CÖMERT, Öz 11:25 **C.** can bolluğa
2Ko 9:11 Her yönden **c.** olmanız için
Öz 11:24; İş 32:8.

CÖMERTÇE, Ro 12:8 paylaşan **c.** paylaşsın
2Ko 8:20 **c.** yapılan bu bağışları
Yk 1:5 **c.** ve azarlamadan veren Tanrı
Öz 11:24.

CÖMERTLİK, 2Ko 8:2 büyük bir **c.** doğurdu
2Ko 8:3; 9:11; Ef 2:7.

CÜMBÜŞ, Ams 6:7 divanlarına yayılanların **c.**

CÜRET ETMEK, Tkr 18:20 konuşmaya **c.**
Es 7:5; Elç 5:3.

CÜZAM, Sy 12:10 Miryam **c.** vuruldu
Le 13:2; Tkr 24:8; 2Kr 5:3, 27; Lu 5:12.

CÜZAMLI, Mt 11:5; 26:6; Lu 4:27.

Ç

ÇABA, Ey 21:34 Teselli **ç.** boş
Vz 10:15 Akılsızların **ç.** yorgun düşürür
Ga 5:8 bu tür ikna **ç.** kaynağı
Ef 4:3 birliği korumaya **ç.** gösterin
Kl 3:1 yukarıdaki şeylere erişme **ç.**
1Se 2:17 olağanüstü bir **ç.** harcadık
İb 6:11 aynı **ç.** göstermesini istiyoruz

ÇABUK, Sy 14:18 Yehova, **ç.** öfkelenmez
Tsf 1:14 Yehova'nın büyük günü **ç.**
Vh 3:11 **Ç.** geleceğim
Ba 18:6; 19:22.

ÇADIR, Hk 5:24 Yael, **ç.** yaşayan kadınların
Me 15:1 Yehova, **ç.** kim konuk?
Me 43:3 görkemli **ç.** beni götürsünler
İş 54:2 **Ç.** yerini genişlet
Yr 35:7 ömrünüzce **ç.** oturacaksınız
He 37:27 **Ç.** üzerlerini örtecek
Da 11:45 arasına görkemli **ç.** kuracak
İb 9:11 kusursuz **ç.** geçerek
2Pe 1:13 (dipnot)
Vh 21:3 İşte, Tanrı'nın **ç.** insanlarla
Me 78:60; 132:7; Öz 14:11; İş 40:22; 2Ko 5:1; İb 8:2.

ÇAĞIRMAK, Ey 9:19 ne olur beni yanına **ç.**
Yr 16:16 çok balıkçı **ç.**
Ro 8:30 kararlaştırdığı kişiler **ç.**
1Ko 1:9 Mesih'le ortak olmaya **ç.**
2Ti 1:9 kutsal bir davetle **ç.**
1Pe 2:9 karanlıktan Kendi ışığına **ç.**
1Se 4:7.

ÇAĞLAR, 1Ti 1:17 **ç.** Kralı, tek Tanrı
Vh 15:3 **ç.** Kralı yolların adil, doğru
Öz 8:23; Ef 3:11.

ÇAĞLAR BOYU, İş 26:4 Yehova **ç.** kayadır
Da 12:3 yıldızlar gibi **ç.**, sonsuza dek
Yr 50:5.

ÇAĞRI, Flp 3:14 gökte yaşama **ç.**
2Se 1:11 Tanrımız **ç.** layık saysın
İb 3:1 gökte yaşama **ç.** ortak
2Ta 13:12.

ÇAĞRILMAK, 1Ko 1:26 **ç.** arasında bilge kişi
Ga 5:13 özgür olmak için **ç.**
Vh 17:14 **ç.**, seçilmiş ve sadık
1Pe 2:21.

ÇAKIL TAŞI, Vh 2:17 **ç.** üzerinde yeni bir isim

ÇAKMAK, Hk 5:26 kazığı Sisera'nın başına **ç.**

ÇALGI, Ba 4:21 Yubal, üflemeli **ç.**
1Ta 15:16 Davut, bütün **ç.** ilahiciler
Ağ 5:14; Da 6:18; 1Ko 13:1.

ÇALI, Ba 3:18 diken ve **ç.** verecek
Çk 3:2 bir **ç.** ortasından ona göründü
Vz 7:6 akılsızın gülüşü **ç.** çatırtısına
He 28:24 inciten bir **ç.** olmayacak
Mr 12:26; Elç 7:30, 35.

ÇAL(IN)MAK (çalgı), Yş 6:5 boruların **ç.** zaman
1Sa 16:17 iyi bir **ç.** bir adam
1Ko 15:52 Borazan **ç.** diriltilecekler
Me 92:3.

ÇALIŞKAN, Öz 10:4; 13:4; 21:5.

ÇALIŞMAK, Ne 4:22 gündüzleri **ç.**
Me 21:11 Sana kötülük etmeye **ç.**
Me 127:1 ustaların **ç.** didinmesi boşuna
Vz 2:22 yüreğini tüketerek **ç.**
Yhn 5:17 Babam hep **ç.** ben de
Yhn 6:27 kalıcı yiyeceği kazanmaya **ç.**
Ro 4:4 **Ç.** ödenen ücret borçtur
Ga 1:10 kimin desteğini kazanmaya **ç.**
Flp 2:12 kurtuluşa erişmeye **ç.**
2Se 3:10 **Ç.** istemeyen, yemek de yemesin
1Ti 4:10 Bu yolda **ç.** çabalıyor
1Ti 5:17 çok **ç.** iki kat saygıya layık
Ne 4:6; Yhn 8:40.

ÇALKALANMAK, Öz 30:33 süt **ç.** yağ çıkar
Mt 21:10.

ÇALMAK, Ba 31:32 Rahel'in onları **ç.**
Çk 20:15 **Ç.**
Çk 22:1 koyun **ç.** onu satarsa
Le 19:11 **Ç.**, kimseyi aldatmayacaksınız
Öz 9:17 **Ç.** su tatlıdır
Öz 30:9 yokluğa düşüp **ç.**
Yr 7:9 **Ç.**, adam öldürmek

Yr 23:30 arkadaşından sözlerimi **ç.**
Ml 3:8 insan Tanrı'dan **ç.** mı?
Mt 6:20 ne hırsızlar **ç.**
Çk 22:12; Le 6:2; 2Sa 21:12; He 18:7.

ÇAMAŞIRCI, Ml 3:2 **ç.** küllü suyu gibi olacak
Mr 9:3 hiçbir **ç.** böyle ağartamaz

ÇAMUR, Me 69:2 **Ç.** dibine battım
Yr 38:6 Yeremya **ç.** battı
Yr 38:22 ayaklarını **ç.** batırdılar
Mi 7:10 sokakların **ç.** gibi çiğnenecek
2Pe 2:22 **ç.** yuvarlanmaya döndü
İş 57:20; Zk 9:3; 10:5; Yhn 9:6.

ÇARÇUR, Lu 15:13 küçük oğlan malını **ç.** etti

ÇARDAKLAR, Tkr 16:13 **Ç.** Bayramını
Le 23:42; Tkr 16:16; Ezr 3:4; Ne 8:14.

ÇARIK, Tkr 25:9 **ç.** çekip çıkaracak
Yhn 1:27 **ç.** bağını çözmeye
Çk 3:5; Yş 5:15; Ru 4:7; Me 60:8; Mr 6:9.

ÇARK, Yk 3:6 (dipnot)

ÇARPIK, Öz 11:3; 15:4.

ÇARPITMAK, Ey 33:27 doğru olanı **ç.**
Öz 19:1 diliyle sözü **ç.**
Mi 3:9 doğru olan ne varsa **ç.**
Elç 13:10 doğru yollarını **ç.**
Elç 20:30 bazıları **ç.** sözler söyleyecekler
Ga 1:7 iyi haberi **ç.** istiyor
2Pe 3:16 Kutsal Yazıları **ç.** yıkımını
Ey 34:12.

ÇARPMAK, Me 38:10 Yüreğim hızla **ç.**
İş 25:4.

ÇARŞI, Mr 7:4 **Ç.** döndüklerinde arınmadan
Elç 28:15 Appius **Ç.** gelip karşıladılar
1Ko 10:25 kasaplar **ç.** satılan

ÇARŞI MEYDANI, Mt 23:7 **Ç.** selamlanmaktan
Elç 17:17 **ç.** rastladığı insanlarla
Mt 11:16; Elç 16:19.

ÇAŞITLAR. Bak. KEŞFE GELENLER.

ÇATI, Ba 19:8 onlar **ç.** gölgesine sığındı
Lu 5:19 **ç.** çıkıp adamı sarkıttılar
Lu 7:6.

ÇATLAK, İş 30:13 **ç.** bir duvara benziyor
Me 60:2; Yr 2:13.

ÇAYIRLAR, Me 23:2 Beni yeşil **ç.** yatırır
He 34:14 Onları güzel **ç.** otlatacağım

ÇEKİCİ(LİK), Öz 31:30; Kl 4:6.

ÇEKİÇ, 1Kr 6:7; İş 41:7.

ÇEKİLMEK, Ba 8:8 suların toprağın üzerinden **ç.**
Zk 14:4 Dağın yarısı kuzeye **ç.**
Lu 5:16 O ise ıssız yerlere **ç.**

ÇEKİNMEK, 1Sa 15:32 Agag yanına **ç.** geldi
Ezr 9:6 Tanrım yüzümü kaldırmaya **ç.**
Elç 4:13 Onların **ç.** konuştuklarını

ÇEKİP ALMAK, 1Kr 11:11, 12.

ÇEKİRGE, Çk 10:4 topraklarına **ç.** göndereceğim
Öz 30:27 **ç.** kralı yoktur
Sy 13:33; Tkr 28:38; İş 40:22; Yo 1:4; 2:25; Mt 3:4; Vh 9:3.

ÇEKİŞME, 1Ko 3:3 Aranızdaki kıskançlıklar, **ç.**
Flp 1:17 **ç.** ruhuyla yapıyorlar
Öz 16:28; 18:19; Elç 25:19.

ÇEKİŞMEK, Tkr 33:8 Meriba sularında onunla **ç.**
Ey 40:2 Mutlak Gücün Sahibiyle **ç.**?
Me 80:6 Komşularımız bizim için **ç.**
Flp 2:3 birbirinizle **ç.** yapmayın
Flp 2:14 Hiçbir şeyi **ç.** yapmayın

ÇEKİŞTİRİCİ, Ro 1:30 **ç.**, Tanrı'dan nefret eden

ÇEKMEK, Yhn 6:44 Babam **ç.** kimse bana
Yhd 23 onları ateşten **ç.** çıkararak
Ey 34:31; Öz 20:5.

ÇEKÜL, Ams 7:7, 8; Zk 4:10.

ÇELENK, 1Kr 7:30 **ç.** motifleriyle beraber
Öz 1:9 onlar başında zarafet **ç.**
İş 28:5 güzellik **ç.**
Ezg 3:11; He 7:7.

ÇELİŞKİ, Mt 11:6 Ne mutlu **ç.** düşmeyene
1Ti 6:20 sözde bilgilerin **ç.**
Lu 7:23.

ÇELMEK, 1Kr 11:2 onlar yüreklerinizi **ç.**
Ro 16:18 saf kişilerin gönlünü **ç.**
Tit 1:10.

ÇEMBER, Ey 26:10.

ÇEMBERLEMEK, Da 4:15 kütüğünü bakırla **ç.**

ÇENE, Ey 29:17 Suç işleyenin **ç.** kırar
Ey 41:13 İki **ç.** arasına kim?
Öz 17:28 **ç.** tutanın anlayışı vardır
Me 58:6; He 29:4.

ÇENE KEMİĞİ, Hk 15:15 eşeğin **ç.**

ÇENGEL, Çk 26:6 Altından elli **ç.**
He 38:4 çenelerine **ç.** takarak
2Kr 19:28; Ams 4:2.

ÇEPÇEVRE, Sy 34:12 **Ç.** sınırlarıyla
Ey 26:10 Sulara **ç.** çember çeker
Mr 6:6 **ç.** tüm köyleri dolaştı
He 1:18; Ams 3:11.

ÇEŞİTLİ, 1Ko 12:4 Yetenekler **ç.**, ruh aynıdır

ÇETİN, 2Sa 2:17 o gün **ç.** çatışma
Öz 13:15 hainlerin yolu **ç.**
2Ti 3:1 son günlerde **ç.** bir dönem

ÇIBAN, Tkr 28:27 seni Mısır **ç.**
Çk 9:11; Ey 2:7; İş 38:21.

ÇIKAR, 1Ko 13:5 kendi **ç.** düşünmez
2Ko 7:2 kimseden **ç.** sağlamadık
Yhd 16 **ç.** için başkalarını pohpohlar
2Ko 12:17, 18.

ÇIKARMAK, Tkr 4:2 emirlerden bir şey **ç.**
Me 135:7 yerin ucundan buhar **ç.**
Vz 3:14 ne bir şey **ç.**
Mt 7:22 senin adınla cinler **ç.**
Mt 10:1 kötü ruhları **ç.**
1Ko 5:13 Kötü adamı aranızdan **ç.**
Ga 4:15 mümkün olsaydı gözlerinizi **ç.**

ÇIKIŞ, Tkr 16:3 Mısır'dan **ç.**
İb 11:22 Mısır'dan **ç.** söz etti

ÇIKIŞMAK, Ba 21:25 İbrahim, Abimelek'e **ç.**
Mr 10:48; Lu 18:39.

ÇIKMAK, Ba 28:12 Tanrı'nın melekleri inip **ç.**
Yhn 3:13 hiçbir insan göğe **ç.**

Yhn 6:62 İnsanoğlunun göklere **ç.** görürseniz
Yhn 20:17 henüz Babamın yanına **ç.**
Elç 2:34 Davud göklere **ç.**
2Ko 6:17 Onların arasından **ç.** ve ayrılın
Vh 13:11 canavar yerden **ç.**
Vh 18:4 Ey halkım, ondan **ç.**
Me 24:3; 68:18; 139:8; Öz 30:4; İş 52:11; Yr 51:45; Ro 10:6; Ef 4:8, 9, 10.

ÇILDIRMAK, Yr 29:26 **ç.** her adamı
1Ko 14:23 bunlar **ç.** demezler mi?

ÇILGINA DÖNMEK, Yr 25:16 kılıç yüzünden **ç.**
Mr 5:42; Lu 6:11.

ÇILGINCA, Yr 51:7 Milletler **ç.** davranıyorlar
2Pe 2:16 peygamberin **ç.** davranışını
Na 2:4.

ÇILGIN EĞLENCE, 1Pe 4:3 **ç.** peşindeydiniz
Ro 13:13; Ga 5:21.

ÇILGINLIK, 2Ti 3:9 onların **ç.** herkes görecek
Vz 7:25; 9:3; Yr 50:38.

ÇINGIRAK, 2Sa 6:5 İsrail **ç.** bu olayı kutluyordu
Çk 28:35.

ÇIPLAK, Ba 3:7 **ç.** olduklarını fark ettiler
Ey 1:21 Anamın karnından **ç.** çıktım
2Ko 11:27 soğukta **ç.** kaldım.
Vh 3:17 yoksul, kör ve **ç.** olduğunu
Vh 16:15 **Ç.** dolaşmayacak
Vh 17:16 canavar onu **ç.** bırakacak
Ba 2:25; Ho 2:3; Mt 25:36.

ÇIPLAKLIK, Mi 1:11 utanç verici bir **ç.**
İb 4:13 her şey tüm **ç.** ortadadır
Ey 26:6.

ÇIRPINMAK, Mr 9:26 çocuk **ç.** başlamıştı
İş 13:8; 21:3.

ÇİÇEK, İş 35:1 bozkır, çiğdem gibi **ç.**
1Pe 1:24 güzellikleri otun **ç.** gibi
İş 5:24; 27:6.

ÇİFTÇİ, Ba 9:20 Sonra Nuh **ç.**
Yk 5:7 **ç.** ürününü sabırla bekler
Ba 4:2; İş 61:5; Yr 14:4; 51:23; 2Ti 2:6.

ÇİFTLEŞMEK, Le 19:19 iki ayrı türü **ç.**
Ey 21:10 Boğası **ç.**
Yr 2:24 bir zebrasın; **ç.** zamanında

ÇİFTLİK, Mr 6:36, 56; Lu 9:12.

ÇİFT SÜRMEK, Hk 14:18 genç ineğimle **ç.**
Öz 20:4 Tembel kış diye **ç.**
1Ko 9:10 **ç.** umutla sürmesi

ÇİĞDEM, Ezg 2:1 kıyı ovasında bir **ç.**
İş 35:1 bozkır **ç.** gibi çiçeklenecek

ÇİĞNEMEK, 1Sa 15:24 Yehova'nın emrini **ç.**
Ezr 6:12 buyruğu **ç.** Tanrı'nın evine zarar
Me 89:34 Ahdimi **ç.**
Me 119:126 Senin kanununu **ç.**
Vz 5:8 adaletin **ç.** görürsen
İş 28:18 felaket sizi **ç.** geçecek
İş 63:3 üzümleri tek başıma **ç.**
Yr 25:30 üzüm **ç.** gibi zafer şarkıları
He 34:19 ayaklarınızla **ç.** otlaklar
Da 8:13 kutsal yer ne zamana dek **ç.**?
Ml 4:3 kötüleri **ç.**

Mt 5:19 küçüklerinden birini **ç.**
Mt 15:3 Tanrı'nın emrini **ç.**
Yş 7:11; 23:16; Hk 2:20; 2Ta 24:20; Me 60:12; Öz 31:5; İş 25:10; 26:6; He 34:18; Da 7:23; Ho 6:7; 8:1; Vh 14:20.

ÇİLEDEN ÇIKMAK, Ef 6:4 çocuklarınızı **ç.**
Kl 3:21 babalar çocuklarınızı **ç.**

ÇİRKİN, Ba 41:4 **ç.**, cılız inekler
1Ko 13:5 **ç.** davranışlarda bulunmaz

ÇİY, Ey 38:28 **Ç.** damlalarını kim?
Mi 5:7 Yehova'dan gelen **ç.** gibi
Çk 16:14; Tkr 32:2; Hk 6:37; Öz 19:12; Da 5:21.

ÇİZMEK, Me 74:17 sınırlarını **ç.** Sensin
İş 44:13 oymacı tebeşirle üzerini **ç.**
He 4:1 kerpiç al, bir şehir **ç.**
Me 85:13; Elç 17:26.

ÇOBAN, Me 23:1 Yehova **ç.**
İş 56:11 Anlayıştan yoksun **ç.**
Yr 2:8 **Ç.** Bana başkaldırdı
Yr 3:15 gönlüme göre **ç.**
Yr 10:21 **Ç.** akılsızlık etti
Yr 23:1 koyunları mahveden **ç.**
Yr 23:4 onları güdecek **ç.** koyacağım
Yr 25:34 **ç.**, feryat edin
He 34:2 **ç.** aleyhinde peygamberlik
He 37:24 Davut tek **ç.** olacak
Mi 5:5 yedi **ç.** çıkaracağız.
Zk 11:17 değersiz **ç.** vay haline
Mt 26:31 **Ç.** vuracağım
Lu 2:8 kırlarda kalan **ç.** vardı
Yhn 10:11 Ben iyi **ç.**
Yhn 10:16 tek sürü, tek **ç.** olacak
Ef 4:11 kimini de **ç.** ve öğretmen
İb 13:20 koyunların büyük **ç.** İsa
Ba 49:24; Zk 11:3; Mt 8:33; 9:36; 25:32; Mr 5:14; Lu 8:34; 1Pe 5:4.

ÇOBANLIK, Ba 46:32 **ç.** yaptığınızı
Çk 3:1 Musa, Yetro'nun sürüsüne **ç.**
Me 28:9 Tanrım, halkına **ç.** et
Elç 20:28 cemaate **ç.** etmek üzere
Sy 14:33; Yr 23:2; 1Pe 5:3.

ÇOCUK, Tkr 6:7 **ç.** da aşılayacaksın
Me 8:2 **Ç.** ağzından gücünü gösterdin
Me 37:25 **Ç.** ekmek dilendiğini
Öz 22:6 **Ç.** gitmesi gereken yola
İş 9:6 bize bir **ç.** doğdu
İş 11:6 başlarında küçük bir **ç.**
İş 13:16 **Ç.** paramparça edilecek
İş 65:20 yüz yaşında, **ç.** yaşta ölmüş
Mt 1:21 Karın bir erkek **ç.** doğuracak
Mt 11:25 bunları küçük **ç.** açtın.
Mt 18:3 küçük **ç.** gibi olmazsanız
Mt 19:14 **Ç.** rahat bırakın
Lu 9:47 küçük **ç.** alıp yanında durdurdu
1Ko 7:14 **ç.** da gerçekten temiz olmazdı
1Ko 13:11 Küçük bir **ç.** çocukça konuşurdum
Ef 6:1 **Ç.** ana babanızın sözünü dinleyin
Ef 6:4 Babalar, **ç.** çileden çıkarmayın
1Yh 5:21 **ç.** kendinizi putlardan koruyun
Vh 12:5 **Ç.** tahtın önüne götürüldü
Çk 2:3, 10; Ru 4:16; 1Sa 17:56; 1Kr 3:26; İş 59:21;

65:23; Mt 17:18; 21:15, 16; Yhn 4:51; Elç 7:19; 17:28; Ro 8:16; 2Ko 12:14; Ef 5:8; 1Se 2:7.

ÇOCUK SAHİBİ OLMAK, Ba 1:28 **Ç.**, çoğalın
İb 11:11 Sara yaşı geçtiği halde, **ç.**
Ba 9:1, 7; Le 26:9.

ÇOĞALMAK, Ba 1:28 **ç.**, yeryüzünü doldurun
Çk 1:20 İsrailoğulları gitgide **ç.**
Me 62:10 Malınız mülkünüz **ç.** da
Mt 24:12 Kötülüğün **ç.** yüzünden
Mr 4:8 **ç.** ürün vermeye başladılar
Elç 6:7 öğrencilerin sayısı hızla **ç.**
Ro 6:1 Lütuf **ç.** diye
2Ko 1:5 Mesih uğruna çektiğimiz sıkıntılar **ç.**
2Ko 4:15 **ç.** olan lütuf
Ba 9:1, 7; 35:11; Tkr 8:1; Yr 23:3; Da 12:4.

ÇOĞALTMAK, Ba 26:4 Soyunu **ç.**
Hb 2:6 Kendisine ait olmayan malı **ç.**
Ba 17:2; 26:24; 2Ta 28:13; Öz 19:4; Yr 33:22.

ÇOĞUNLUK, Çk 23:2 **ç.** izlemeyeceksin
Yr 8:6 herkes **ç.** gittiği yola
2Ko 2:6 **Ç.** aldığı bu tavır

ÇOK, Ey 11:6 hikmet için **ç.** söz var
Öz 15:22 **ç.** kişiye danışılması başarı
Mt 22:14 davetliler **ç.**, seçilenler az
Lu 12:15 **ç.** malı mülkü olsa bile
Yhn 21:6 öyle **ç.** balık dolmuştu ki
Lu 5:6; İb 11:12.

ÇOLAK, Mt 15:30 Topal, **ç.**, kör,
Mt 18:8; Mr 9:43.

ÇORAK, Tkr 32:10 Onu **ç.** diyarda buldu
Me 68:6 Dik başlıların mekânı **ç.** yerlerdir
Me 105:41 **Ç.** topraklarda sular
İş 35:1 **ç.** yer sevinçten coşacak
İş 32:2; Yr 50:12.

ÇÖKERTMEK, Vz 10:18 tembellik kirişleri **ç.**
Tit 1:11 aileleri tümden **ç.**
Yr 17:18; Da 11:26.

ÇÖKMEK, Öz 11:14 rehberliği olmayan **ç.**
Lu 11:17 ayrılıklar olan her ev **ç.**
Yhn 12:35 üzerinize karanlık **ç.**
İş 30:13; 31:4; 65:14.

ÇÖKÜŞ, Yr 4:20; Ağ 1:7; Mt 7:27.

ÇÖL, Tkr 8:16 seni **ç.** besleyen
İş 35:6 **ç.** sular fışkıracak
Mt 3:3 Dinleyin! **Ç.** biri bağırıyor
Vh 12:6 Kadın ise **ç.** kaçtı
İş 43:19; İb 11:38.

ÇÖMLEK, Ey 2:8 **ç.** parçası aldı
Me 22:15 **ç.** parçası gibi kurudum
Vh 2:27 **ç.** gibi paramparça olacak
Me 31:12; İş 45:9.

ÇÖMLEKÇİ, Me 2:9 **ç.** kabı gibi
İş 29:16 **Ç.** balçıkla bir tutulur mu?
İş 64:8 Bizler balçığız, Sen **ç.**
Yr 18:6 balçık **ç.** elinde olduğu
Mt 27:7 **ç.** tarlasını satın aldılar
Ro 9:21 **Ç.** yetkisi yok mudur
İş 30:14; 41:25; Yr 18:4; Ağ 4:2.

ÇÖP, Ey 21:18 **ç.** benzedi mi?
İş 5:25 leşleri **ç.** gibi yığılacak
Mt 7:3, 4, 5; Lu 6:41, 42.

ÇÖZ(ÜL)MEK, Mt 18:18 **ç.** her şey gökte **ç.**
Mr 7:35 Adamın dili **ç.**

ÇUKUR, Ey 33:24 **ç.** inmekten kurtar
Me 9:15 kendi kazdıkları **ç.** düştü
İş 14:15 **ç.** en dibine indirileceksin
İş 24:18 **ç.** çıkan tuzağa yakalanacak
Da 6:7 aslanlar **ç.** atılsın
Mt 15:14 her ikisi de **ç.** düşer
Me 40:2; İş 38:18; He 26:20.

ÇUL, Es 4:1; Me 69:11; Vh 11:3.

ÇÜRÜK, İş 40:20 Adak, **ç.** olmayan ağaç
Mt 7:18 **ç.** ağaç iyi meyve veremez
Mt 12:33 ağacınız **ç.** meyvesi de kötü olur

ÇÜRÜME(K), İş 38:17 **ç.** çukuruna bırakmadın
Zk 14:12 etleri **ç.**
1Ko 15:42 **Ç.** yapıda ekilir, çürümeyen
1Ko 15:53 **Ç.** mahkûm olan
Yk 5:2 Servetiniz **ç.**
Yr 14:2; Elç 2:27, 31; 13:36; 1Ko 15:50, 54; Tit 2:8; 1Pe 1:23.

ÇÜRÜMEZ(LİK), Ro 2:7 **ç.** peşinde olanlara
1Ko 15:50 çürüyen de **ç.** miras alamaz
1Ko 15:52 **ç.** yapıda diriltilecek
2Ti 1:10 yaşam ve **ç.** konusu

D

DADI, 2Sa 4:4.

DAGON, 1Sa 5:3 **D.** heykelini
Hk 16:23; 1Sa 5:2, 4, 5, 7.

DAĞ(LAR), Çk 3:12 bu **d.** Bana ibadet
Hk 5:5 **D.** Yehova'nın huzurunda akıp gitti
Me 2:6 kralımı kutsal **d.** Sion'a koyan
Me 46:2 **D.** sarsılıp denizin bağrına gömülse
İş 2:2 **d.** başı üzerinde pekiştirilecek
İş 2:3 Yehova'nın **d.** çıkalım
İş 11:9 Kutsal **d.** zarara yol açmayacaklar
İş 52:7 **D.** aşıp gelen müjdecinin ayakları
Yr 16:16 her **d.** onları avlayacaklar
Da 2:45 **d.** bir taşın kesildiğini
Da 11:45 Diyarın Tacının kutsal **d.**
Mi 1:4 O'nun altında **d.** eriyecek
Mt 4:8 çok yüksek bir **d.** götürdü
Mt 17:20 bu **d.** 'suraya git' derdiniz
Mr 13:14 **d.** kaçmaya başlasınlar
Lu 3:5 her **d.** ve tepe alçaltılacak
Vh 6:16 **D.** 'Üzerimize düşün' diyorlardı
İş 40:12; 41:15; 65:25; Yr 51:25; He 35:8; Ams 9:13; Hb 3:6.

DAĞARCIK, 1Sa 17:40.

DAĞILANLAR, İş 56:8 **d.** bir araya toplayan
Elç 8:4 **D.** ise gittikleri yerlerde
İş 27:13.

DAĞILMAK, Me 68:1 Tanrı'nın düşmanları **d.**
İş 51:6 Gökler duman gibi **d.**
Yr 49:23 kötü haber işittiler. **D.**
Zk 13:7 Çobanı vur sürü **d.**
2Pe 3:10 yapıtaşları şiddetle ısınarak **d.**
He 34:5.

DAĞILMAMAK, Ba 11:4.
DAĞILMIŞ, İş 11:12 **d.** olanları toplayacak
Yk 1:1 **d.** olan on iki kabileye
1Pe 1:1 eyaletlerine **d.** gurbet hayatı
Ne 1:9; He 34:12.
DAĞINIK, Le 10:6 Saçlarınızı **d.** bırakmayın
DAĞITIM, Elç 6:1.
DAĞITMAK, Ba 11:9 yeryüzüne oradan **d.**
Öz 11:24 cömertçe **d.**
Öz 15:7 Hikmetliler bilgi **d.**
Yr 23:2 Koyunlarımı siz **d.**
Mt 12:30 toplamayan etrafa **d.**
Elç 2:45 herkese ihtiyacına göre **d.**
Me 144:6; Yr 30:11; He 34:21; Hb 3:14; Yhn 10:12; Elç 4:35; 1Ko 12:11.
DAĞLAMAK, 1Ti 4:2 vicdanları **d.** yalancılar
İş 3:24.
DAHA FAZLA, 1Ko 12:24 **d.** değer vererek
1Ko 12:23.
DAHA İYİ, Mt 19:10 hiç evlenmemek **d.**
DAHA İYİ DİRİLME, İb 11:35.
DAHA ÖNCE, 1Pe 1:14 **d.** bilgisizken beslediğiniz
DAHA ÖNEMLİ, Mt 23:23 Kanunun **d.** konuları
DAİMA, Ams 1:11 öfkesi **d.** yırtıcıdır
DALGALAR, İş 51:15 **d.** gürlesin diye
Me 65:7; 89:9; Yun 2:3; Yhd 13.
DALKAVUKLUK, Da 11:21 **D.** ederek krallığı
DAL(LAR), Le 23:40 ağaçların **d.** getireceksiniz
Da 4:14 Ağacı devirin, **d.** budayın
Yo 1:7 Onun **d.** hepsi ağardı
Mt 21:8 ağaçlardan **d.** kesip
Yhn 15:2 meyve vermeyen her **d.**
Ro 11:21 ağacın kendi **d.** esirgemediyse
Mt 24:32; Lu 13:19; Yhn 15:4, 6; Ro 11:16.
DALMAK, Me 76:5 Yatıp uykuya **d.**
Vz 12:12 kitaplara fazlasıyla **d.** yorar
DAM, Mt 10:27 fısıldananı **d.** duyurun
Öz 27:15; Mt 24:17; Mr 2:4; Lu 12:3; 17:31; Elç 10:9.
DAMAK, Me 137:6 dilim **d.** yapışsın
Ey 34:3; Öz 24:13; Ağ 4:4.
DAMAT, Vh 21:2 **D.** için süslenmiş bir gelin gibi
Ba 19:12; 1Sa 18:23.
DAMLA, İş 45:8 yukarıdan **d.** **d.** doğruluk
DAMLAMAK, He 7:17 dizlerinden sular **d.**
DAN, Hk 5:17 **D.** neden gemilerdeydi?
Ba 30:6; 46:23; 49:16; Tkr 33:22.
DANIŞMAK, Le 19:31 bilicilere **d.**
Ga 1:16 insanlara gidip fikir **d.**
2Sa 21:1; 2Ta 20:4; İş 45:21; Zk 8:22.
DANIŞMAN(LAR), Öz 24:6 kurtuluş **d.** çokluğuyla
Ro 11:34 kim O'nun **d.** oldu?
İş 1:26; Mi 4:9.
DANİEL, Da 12:9 Git **D.**, bu sözler mühürlü
He 14:20; Da 6:2; 12:4; Mt 24:15.
DANS, Me 30:11; Ağ 5:15; Lu 15:25.
DANS ETMEK, Hk 11:34 kızı tef çalıp **d.**
Çk 15:20; 32:19; 1Sa 18:6; Me 149:3.
DAR, Mt 7:14 hayata giden kapı **d.**
DARALMAK, 1Ko 7:29 vakit **d.**
DARBE, 2Ta 21:14 senin oğullarına **d.** indirecek
DARİK, 1Ta 29:7 altın, on bin **d.**
Ezr 8:27 bin **d.** değerinde yirmi altın kâse
DARİUS, Ezr 6:12; Da 6:28; Hg 1:1.
DARLIK, Tkr 28:53, 57; Yr 19:9.
DARMADAĞIN, İş 8:9 yıkıma girişin ve **d.** olun
Yr 46:5 yiğitleri **d.** olmuş
Zk 1:19.
DATAN, Sy 26:9; Tkr 11:6; Me 106:17.
DAVA, Tkr 19:17 **d.** her iki tarafı
1Kr 3:11 **d.** hüküm verebilmek için
Ey 23:4 **D.** önüne götürür
Me 74:22 ey Tanrım Kendi **d.** gör
Me 140:12 Mazlumun **d.** görürsün
Öz 25:8 **D.** açmak için hemen atılma
İş 34:8 Sion'un **d.** ötürü
Yr 25:31 Yehova'nın milletlerle **d.** var
Mi 6:2 Yehova'nın halkıyla **d.** var
1Ko 6:1 diğeriyle **d.** olduğunda
1Ko 6:6 kardeş kardeşi **d.** ediyor
1Ko 6:7 aranızda **d.** olması
Tkr 17:8; 2Sa 15:4; Ey 5:8; Me 43:1; Öz 18:17; Ho 4:1; 12:2; Mt 5:40.
DAVACI(LAR), İş 50:8 Benden **d.** olan kim?
Mt 5:25 Senden **d.** olan kişiyle
Elç 25:16 sanığın **d.** yüzleşmeden
Ey 9:15; İş 50:8; Elç 23:30, 35; 25:18.
DAVARLAR, İş 30:23 **D.** geniş otlaklarda
DAVAYA BAKMAK, Yr 51:36 Ben sizin **d.**
1Sa 24:15; Yr 50:34.
DAVAYI GÖRMEK, Me 43:1; 74:22; 119:154.
DAVAYI SEZAR'A ARZ ETMEK, Elç 25:11; 28:19.
DAVET, Ro 11:29 Tanrı yaptığı **d.** pişmanlık
Ef 4:1 aldığınız **d.** yaraşır bir yaşam
Ef 4:4 aldığınız **d.** içerdiği ümit
2Ti 1:9 lütfundan ötürü kutsal bir **d.** çağırdı
2Pe 1:10 sizinle ilgili **d.** ve seçimi
1Ko 1:26.
DAVET EDİLENLER, Vh 19:9.
DAVET ETMEK, Çk 34:15 biri seni **d.**, sen de
1Ko 10:27 İman etmeyen biri sizi **d.**
DAVETLİ(LER), Mt 22:14 **d.** çok seçilen az
Tsf 1:7; Yhn 2:2.
DAVRANIŞ(LAR), Ef 5:4 utanç verici **d.** olmasın
1Ti 4:12 **d.**, sevgin, iffetinle örnek ol
Yk 3:13 iyi **d.** tarzıyla, bunu ortaya koysun
1Ko 13:5; 1Pe 1:15; 3:1.
DAVRANMAK, Hk 2:19 atalarından da beter **d.**
1Ko 7:36 uygun **d.** düşünüyorsa
Ef 2:3 beden arzularına göre **d.**
Flp 2:3; 1Ti 5:21.
DAVUT, 1Sa 18:3 Yonatan **D.**'u sevdi
Mt 21:9 Yalvarırız kurtar! Ey **D.** Oğlu!
Lu 20:41 Nasıl Mesih **D.**'un oğludur?
Elç 2:34 **D.** göklere çıkmadı
1Sa 16:13; Me 89:3; İş 9:7; Elç 2:29.
DAYAK, Lu 12:47 hizmetkâr çok **d.** yiyecektir

Elç 5:40 Elçileri çağırıp **d.** attılar
Lu 12:48; 2Ko 6:5.

DAYANDIRMAK, Ro 8:20 bir ümide **d.**
Flp 3:9 iman temeline **d.** doğruluk

DAYANIKLI, Sy 31:23 ateşe **d.** her şeyi ateşten

DAYANIKSIZ, Da 2:42 krallığın kısmen **d.**

DAYANMA GÜCÜ, 1Se 1:3.

DAYANMAK, Ml 3:2 Onun geldiği güne kim **d.**?
Mt 24:13 sona kadar **d.**
Ro 12:12 Sıkıntıya **d.**
1Ko 10:13 **d.** için çıkış yolunu sağlayacak
1Pe 4:11 Tanrı'nın verdiği güce **d.**

DEBELENMEK, Yr 25:34 toprakta **d.**

DEBORA, Hk 4:9, 14; 5:1, 7, 12, 15.

DEDİKODUCU, 1Ti 5:13 **d.**, üzerlerine vazife
Ro 1:29.

DEFA, Mt 18:22 yedi **d.** değil, yetmiş yedi **d.**
Ey 19:3.

DEFİNE, Öz 2:4 **d.** araştırır gibi araştırırsan
Ey 3:21.

DEĞER(LER), Öz 8:18 miras bırakılan **d.**
Flp 3:8 üstün **d.** karşısında değersiz
1Pe 2:20 ne **d.** olur

DEĞERLENDİR(İL)MEK, Me 90:12 Günlerimizi **d.**
1Ko 2:14 ruhla **d.** şeyler
1Ko 2:15 ruhi düşünüşlü insan her şeyi **d.**
1Ko 7:21 özgür olabileceksen fırsatı **d.**
Kl 4:5 zamanı en iyi şekilde **d.**
Ef 5:16.

DEĞERLİ, Me 116:15 Yehova'nın gözünde **d.**
Me 139:17 Düşüncelerin benim için **d.**
Öz 3:15 mercanlardan daha **d.**
Öz 31:10 Faziletli kadın mercanlardan **d.**
İş 43:4 Gözümde **d.** ve saygınsın
Mt 13:46 çok **d.** bir inci bulunca
Lu 16:15 İnsanların gözünde **d.** olan
2Ti 1:14 bu **d.** emaneti koru
1Pe 1:7 iman, altından çok daha **d.**
1Pe 1:19 Mesih'in **d.** kanı sayesinde
1Pe 3:4 Tanrı'nın gözünde çok **d.**
1Sa 26:21; 1Kr 5:17; 7:9, 11; Flm 16; 1Pe 2:6;
2Pe 1:4; Vh 17:4.

DEĞERLİ MAL, Öz 28:22.

DEĞERLİ ŞEYLER, Hg 2:7 milletlerin **d.** gelecek
Öz 3:9.

DEĞERSİZ, Öz 12:11 **d.** şeyler peşinde
İş 1:13 **d.** tahıl sunusu getirmeyin

DEĞERSİZ İLAHLAR, Le 19:4; 26:1; Me 96:5.

DEĞERSİZ PUTLAR, 2Kr 17:15; Yr 2:5.

DEĞER VERMEK, Ey 23:12 sözlere çok **d.**
1Pe 2:4 Tanrı'nın **d.** o taş
Vh 12:11 kendi canlarına **d.**
Ef 5:29; Flp 2:29.

DEĞİRMEN TAŞI, Lu 17:2 boynuna bir **d.**
Hk 9:53; Ey 41:24; Vh 18:21.

DEĞİŞİLMEZ, Ey 28:17.

DEĞİŞİM, 2Ko 3:18 ihtişam kazanarak **d.**

DEĞİŞKEN, Yk 1:17 gölgeler gibi **d.** değildir

DEĞİŞMEK, Ml 3:6 Ben Yehova'yım, Ben **d.**
Mt 17:2 görünümü **d.**
Ro 12:2 zihninizi yenileyerek tamamen **d.**
1Ko 7:31 çünkü bu dünyanın sahnesi **d.**
İb 7:12.

DEĞİŞMEZ(LİK), İb 6:17 kararının **d.**
İb 6:18 iki **d.** şey sayesinde
Da 6:12.

DEĞİŞTİRMEK, Yr 13:23 derisinin rengini **d.**?
Yr 23:36 Tanrımızın sözlerini **d.**
Da 7:25 Vakitleri, kanunu **d.** niyetlenecek
Flp 3:21 zavallı durumdaki bedenlerimizi **d.**
Ba 35:2; Da 6:8; Elç 6:14.

DEĞMEK, İş 6:7 Bu dudaklarına **d.**, suçun silindi
2Kr 13:21.

DEĞNEK, Ba 49:10 önderlik **d.** ayaklarının
Me 23:4 **D.** içimi rahatlatır
Öz 13:24 **D.** esirgeyen oğlundan nefret
Öz 22:15 terbiye **d.** akılsızlığı uzaklaştırır
Öz 23:13 Çocuğu **d.** döversen ölmez
İş 11:4 Dünyaya ağzının **d.** vuracak
Mi 7:14 Halkını **d.** güt
1Ko 4:21 size **d.** mi geleyim?
Vh 12:5 bütün milletleri demir **d.** güdecek
Çk 12:11; Öz 29:15; İş 9:4; Mi 5:1; Zk 11:10;
2Ko 11:24; Vh 2:27.

DEHŞET, Ba 35:5 şehirleri Tanrı'nın **d.** sarmıştı
Çk 15:16 korku ve **d.** çökecek
Yş 1:9 Korkma, **d.** kapılma!
Yş 2:9 herkes **d.** içinde
Me 55:4 ölümün **d.** çöktü
Me 91:5 Ne gecenin **d.** korkarsın
İş 2:21 Yehova'nın **d.**
Yr 8:15 umduk; ama işte **d.** geldi!
Çk 23:28; Ey 3:25; 41:25; Öz 3:25; İş 24:17; Yr 10:2;
30:5; 49:5; He 4:16; 12:19.

DEHŞETE DÜŞMEK, Me 90:7.

DEHŞETE KAPILMAK, He 3:9 karşısında **d.**
Ml 2:5 ismimden ötürü **d.**

DEHŞET UYANDIRMAK, Tsf 2:11 Yehova **d.**

DEKAPOLİS, Mt 4:25; Mr 5:20; 7:31.

DEL(İN)MEK, İş 53:5 bedeni **d.**
Yhn 19:37 Bedenini **d.** kişiye
Zk 12:10.

DELENLER, Vh 1:7 bedenini **d.** de görecek

DELİCELER, Mt 13:25 düşmanı **d.** ekip gitti

DELİCESİNE, Yr 46:9.

DELİLA, Hk 16:4, 6, 10, 12, 13, 18.

DELİ(LİK), 1Sa 21:13 **d.** gibi davranmaya başladı
Vz 2:2 Gülmeye **D.**
Ho 9:7 **d.** çünkü suçun çok
Yhn 10:20 onda cin var, bu adam **d.**
1Sa 21:15; Vz 1:17; 2:12; 10:13.

DELİR(T)MEK, Elç 26:24 Okuya okuya **d.**
Vz 7:7.

DEMET, Me 129:7 **D.** toplayanın kucağını
Mt 13:30 deliceleri **d.** yapıp yaksınlar

DEMİR, Me 2:9 Onları **d.** asayla kıracaksın

İş 60:17 **d.** yerine gümüş
Da 2:33 bacakları **d.**, ayakları
1Kr 6:7; Yr 1:18; 28:14; Vh 2:27; 12:5.

DENE(N)MEK, Ey 34:36 Eyüp son noktaya dek **d.**
İb 11:37 Taşlandılar, **d.**

DENENMİŞ, İş 28:16 bir temel taşı, **d.** bir taş

DENETİM ALTINA ALMAK, Ba 1:28 yeryüzünü **d.**
Vz 8:8 ölüm gününü **d.**

DENETLE(N)MEK, 2Ta 8:10 çalışanları **d.**
Lu 19:44 **d.** vaktinin farkına
1Pe 2:12 **d.** gününde

DENETLEYİCİ, Kl 3:15 yüreklerinizde **d.** olsun

DENEYİMSİZ, Me 19:7 **d.** insanı hikmetli kılar
Öz 22:3 **d.** cezasını çeker
Me 119:130; Öz 8:5; 14:15; 21:11.

DENGE, Ey 37:16 Bulutlar nasıl **d.**?
2Ko 8:14.

DENİZ(LER). Ayr. bak. GÖL.
Ba 1:10 suları **d.** diye adlandırdı
Çk 14:21 **d.** kuru toprağa döndü
Me 72:8 **D.** d. kadar tebaaları
İş 11:9 sular **d.** nasıl kaplıyorsa
İş 57:20 kötüler çalkalanan **d.**
İş 60:5 **d.** zenginliği sana akacak
Da 11:45 **d.** dağ arasına çadır
Lu 21:25 **d.** gürlemesinden
1Ko 10:2 bulutun altında **d.** geçerken vaftiz
Yhd 13 Azgın dalgalarla köpüren **d.**
Vh 20:13 **D.** kendisinde bulunan ölüleri
Vh 21:1 artık **d.** de yoktu
İş 17:12; He 27:27; Yun 1:15; Vh 7:3.

DENİZCİLER, He 27:9, 27, 29.

DENİZ KAZASI, 2Ko 11:25.

DENK, İş 46:5 Beni kiminle **d.** tutacak
Öz 3:15; 8:11.

DEPREM(LER), Mt 24:7 birçok yerde **d.** olacak
Zk 14:5; Mt 27:54; Lu 21:11; Vh 6:12.

DERDİNE DÜŞMEK, Lu 12:29 **d.** vazgeçin

DERHAL, Ml 3:5 yapana karşı **d.** tanıklık

DERİ, Ba 3:21 **d.**, uzun giysiler
2Kr 1:8 belinde **d.** kuşak vardı
Ey 2:4 İnsan **d.** için **d.**
Ey 19:26 **d.** soyulduktan sonra
Yr 13:23 Kuşî, **d.** rengini değiştirebilir mi?
He 37:6 üzerinizi **d.** kaplayacağım

DERİN, Ey 38:30 Yüzü katılaşır **d.** suların
1Ko 2:10 Tanrı'nın **d.** şeylerini
Me 89:7; 92:5; Öz 24:32; Da 2:22; Mt 13:5.

DERİN DÜŞÜNMEK, Ba 24:63 **d.** kırda dolaşmaya
Me 77:12 Senin bütün işlerini **d.**
Me 143:5 Senin yaptıklarını **d.**
Me 63:6; 1Ti 4:15.

DERİNLER, Me 63:9.

DERİNLİK(LER), Ey 12:22 Karanlığın **d.** ışığa
Ro 8:39; Ef 3:18.

DERİN SAYGI, İb 12:28 korku ve **d.** ile hizmet

DERİN SULAR, Ba 1:2 **d.** üzerini karanlık
Ba 7:11; 8:2; Ey 28:14.

DERLEMEK, Lu 1:1 birçok kişinin **d.** girişti
DERS, 1Ko 10:11 Bunlar **d.** alınsın diye yazıldı
Me 2:10; Mt 6:28.

DERSLİK, Elç 19:9 Tirannus'un okulundaki **d.**

DERT(LER), Ey 6:2 tüm **d.** tartılsaydı
Me 6:7 **D.** gözümün feri söndü
Me 103:3 suçlarını affeden, **d.** şifa verendir
Ey 10:1.

DERT AÇMAK, Me 107:17 Akılsızlar başlarına **d.**

DESTEKLEMEK, Ezr 6:22 yapım işinde onları **d.**
Me 140:8 sinsi düzenlerini **d.**

DESTEK(LER), 1Kr 7:30 **D.** kazanın altından
He 41:22 köşelerinde **d.** bulunuyordu

DESTEK OLMAK, Me 55:22 yükünü bırak, sana **d.**
Tkr 33:27; 1Se 5:14.

DEVAM ETMEK, 1Ti 4:16 Bu şekilde **d.**
Da 12:13; Hb 2:3; Tit 2:15.

DEVASA GEMİ, İş 33:21.

DEVE(LER), Ba 24:10, 11; Mt 19:24; 23:24.

DEVE TÜYÜ, Mr 1:6 Yahya **d.** giysi giyiyordu

DEVİR(LER) (zaman), Me 49:1 bu **d.** yaşayanlar
Me 145:13 krallığın **d.** krallığıdır

DEVİR, Ey 1:5; Me 19:6.

DEVİRLER BOYU, Ba 9:16 ahdi **d.** anacağım
Ba 48:4 soyuna **d.** mülk
Çk 3:15 **D.** ismim Yehova
Hb 3:6 **d.** duran tepeler
Tsf 2:9 **d.** ıssız bir virane
İş 55:3.

DEVİRLERCE, Çk 31:16 **d.** sürecek bir ahittir
Me 103:9 **D.** kızgınlık beslemez
1Sa 24:19; 2Sa 23:5; İş 61:8.

DEVİRLERİN EFENDİSİ, Da 7:9 **D.** oturdu

DEVİRLERİN SONU, 1Pe 1:20.

DEVİRMEK, Ey 12:19.

DEVLER. Bak. NEFİLİM.

DEVRETMEK, Ru 4:7.

DEVRİLMEK, Me 62:3 **d.** taş duvarlar
İş 14:12.

DEVİŞ(LER), Öz 1:6 hikmetlilerin **d.** anlasın
He 17:2 İsrail evi için bir **d.** hazırla
İş 14:4; He 18:2.

DIRDIR, Hk 16:16 Kadın **d.** ederek sıkıştırdığı

DIŞARIDAKİ, 2Ko 11:28 **D.** zorlukların yanı sıra
1Se 4:12 **d.** insanların önünde temiz

DIŞ GÖRÜNÜŞ, 2Ko 4:16 **d.** ile yıpranıyorsak
2Ko 10:7 Siz **d.** bakıyorsunuz
Ga 2:6 Tanrı insanın **d.** bakmaz
Mt 22:16.

DIŞINDA, Ga 1:9 kabul etmiş olduğunuzun **d.**
1Ti 3:7 cemaat **d.** insanların da
İb 13:11 konaklama yerinin **d.**

DIŞKI, Tkr 23:13; İş 36:12; He 4:12.

DIŞLA(N)MAK, İş 53:3 Hor görüldü, **d.**
İş 66:5 ismim yüzünden sizi **d.**
Ro 14:1 imanı zayıf olanı **d.**
Öz 11:17; 15:6.

DİBEK, Öz 27:22 **d.** tokmakla dövsen

DİDİK DİDİK ETMEK, Ob 6 Esav'ın her şeyini **d.**
DİDİNMEK, Mt 11:28 **d.** duran hepiniz
Ga 4:11 **d.** boşa gitmesinden korkuyorum
Öz 23:4; Vz 3:9; 2Ko 11:27.
DİK BAŞLI, İş 1:23 Yöneticileriniz **d.**
İş 30:1 "Vay haline, **d.** oğulların
He 3:7 İsrail halkı **d.**
2Ti 3:4 hain, **d.**, gururlu
Çk 32:9; 34:9; Tkr 9:6; Me 66:7.
DİK BAŞLILIK, Ne 9:16 atalarımız **d.** ettiler
Öz 29:1 **d.** eden ansızın yıkılacak
DİKEN(LER), Mt 7:16 hiç **d.** üzüm toplar mı?
Mt 13:22 **D.** arasına ekilenin
2Ko 12:7 bana bedende bir **d.** verildi
DİKENLİ, İş 55:13 **D.** çalıların yerine ardıç
DİKİLİ TAŞ(LAR), Tkr 7:5; 2Kr 3:2.
DİKKAT, Ga 2:2 ileri gelen kardeşlerin **d.** sundum
DİKKAT ÇEKEN, Da 8:5 **d.** boynuz
Da 8:8 yerine **d.** dört boynuz
DİKKATE ALMAK, Ey 37:24 Akıllı geçinenleri **d.**
Öz 3:6 Tuttuğun her yolda O'nu **d.**
2Ko 10:10 **d.** değmez
Ho 11:3; Yhn 12:48.
DİKKAT ETMEK, Tkr 8:11 **D.**, Yehova'yı unutma
Ey 37:14 şaşılacak işlerine **d.**
Me 39:1 adımlarıma **d.**
Ro 16:17 tökezletebileceklere **d.**
Ga 6:1 kendinize **d.**
Flp 2:4 başkalarıyla da ilgilenmeye **d.**
1Ti 4:16 kendine ve öğretişine **d.**
İb 2:1 işittiğimiz şeylere çok **d.**
2Pe 1:19 söze **d.**
Lu 21:34; Elç 5:35; 20:28.
DİKKATİ DAĞILMAK, 1Ko 7:35.
DİKKATİNİ TOPLAMAK, Lu 10:40 Marta **d.**
DİKKAT KESİLMEK, İş 21:7.
DİKKATLE, 1Sa 15:22 **d.** dinlemek yağdan iyidir
Mt 6:26 Gökteki kuşlara **d.** bakın
1Yh 1:1 **d.** izleyip dokunduk
DİKKATLİ OLMAK, Mt 10:17 İnsanlara karşı **d.**
İb 12:15 lûtfundan yoksun kalmasın diye **d.**
DİKLENMEK, Ro 10:21 **d.** bir halk
Ey 15:25; Me 83:2.
DİKMEK (bitki), Me 1:3 akarsular kenarına **d.**
Yr 1:10 kurma ve **d.** görevi veriyorum
Yr 2:21 seni seçme asma olarak **d.**
1Ko 3:6 Ben **d.** Apollos suladı
İş 40:24; Yr 17:8; 31:28; Lu 17:6.
DİKMEK, Ba 28:18 Yakup taşı alıp yere **d.**
Mt 21:33 bir kule **d.**
Ba 28:22.
DİL(İN)E DÜŞMEK, Hb 2:6 Onların **d.**
Tkr 28:37; Me 44:14; Mi 2:4.
DİL(LER), Ba 11:1 tüm yeryüzünün **d.** bir
Ba 11:7 Şimdi inelim **d.** karıştıralım
2Sa 23:2 O'nun sözü **d.**
Me 34:13 **D.** kötülükten sakınsın
Me 39:1 **D.** günahtan sakınmak için
Öz 6:17 Yüksekten bakan gözler, yalancı **d.**
Öz 10:21 Doğru insan **d.** çok kişiyi güder
Öz 16:1 **d.** vereceği cevap Yehova'dandır
Öz 18:21 Ölüm ve hayat **d.** elindedir
İş 6:5 Mahvoldum, **d.** kirli bir adamım
İş 29:13 Bana yakınlığı **d.** kalıyor
İş 32:4 kekemelerin **d.** çözülecek
İş 35:6 Dilsizlerin **d.** sevinç çığlıkları
İş 50:4 bana eğitilmişlerin **d.** verdi
İş 54:17 Seni mahkûm etmeye kalkan her **d.**
Da 7:14 halklar ve **d.** kendisine hizmet
Tsf 3:9 halklara temiz bir **d.**
Zk 8:23 tüm milletlerden ve **d.** on kişi
Zk 14:12 ağızlarında **d.** çürüyecek
Elç 2:3 Alevi andıran **d.** gördüler
Elç 2:6 her biri kendi **d.** konuşulduğunu
1Ko 13:1 meleklerin **d.** konuşursam
1Ko 13:8 farklı **d.** konuşma ortadan kalkacak
1Ko 14:5 Hepinizin farklı **d.** konuşmasını
1Ko 14:22 farklı **d.** konuşma bir alamettir
Yk 1:26 biri **d.** gem vurmayıp
Yk 3:6 **d.** bir ateştir
Me 81:5; İş 36:11; Yr 5:15; He 3:5, 6; 1Ko 12:10; 14:6, 13, 19; Yk 3:8; Vh 7:9.
DİL DÖK(TÜR)MEK, Ey 15:5 **d.** kendi suçundur
Öz 7:13.
DİLEDİĞİ GİBİ, 1Ko 12:18 **d.** yerleştirdi
Yr 23:26.
DİLE GETİRİLEMEZ, 2Ko 12:4 **d.** sözler duydu
DİLE GETİRMEK, 1Ko 14:9 **d.** anlaşılır değilse
DİLEK(LER), Me 20:5 Yehova bütün **d.**
Öz 13:19 **D.** yerine gelmesi zevk verir
Öz 21:1 kralın yüreğini **d.** tarafa yönlendirir
Flp 4:6 her **d.** Tanrı'ya dua
İb 5:7 Mesih **d.** sunmuş ve işitilmişti
1Yh 5:14 amacına uygun her **d.**
1Sa 1:27; Es 5:6; 9:12.
DİLEKTE BULUNMAK, Da 6:7, 13.
DİLEMEK, Yun 1:14 nasıl **d.** öyle yaptın!
Mt 7:7 **D.** devam edin, verilecektir
Ro 9:18 O **d.** merhamet eder
Yk 1:6 şüpheye kapılmadan imanla **d.**
Vh 22:17 **D.** hayat suyu alsın
Ho 10:10; Mt 6:8; Yhn 14:13.
DİLENCİ, Lu 16:20 Lazar adında bir **d.**
Mr 10:46; Yhn 9:8.
DİLENMEK, Me 37:25 ekmek **d.** görmedim
DİLİ AÇILMAMIŞ, Lu 1:22.
DİLİNE DOLAMAK, Öz 17:9 işi **d.** yakın dostları
DİLİNİ TUTMAK, Öz 10:19 **d.** sağgörülü davranır
Öz 17:27; 21:23.
DİLSİZ(LER), İş 35:6 **D.** sevinç çığlıkları
İş 56:10 gözcüleri **d.** köpeklerdir
He 3:26; Mt 9:32; 12:22; 15:30.
DİN, Elç 26:5 **d.** en sıkı mezhebine göre Ferisi
DİNA, Ba 30:21; 34:1, 3, 5, 13, 26; 46:15.
DİNAR, Mt 20:2 günlüğü bir **d.**
Mt 20:9 her biri birer **d.** aldı
Mr 12:15 Bir **d.** getirin de bakalım
Mt 20:10, 13; 22:19; Lu 20:24.

DİNDAR, Elç 10:2 **D.** bir adamdı
Elç 10:7 yardımcılarından **d.** bir askeri
Lu 2:25; Elç 2:5; 8:2; 22:12.
DİNDARLIK, Elç 3:12.
DİNDİRMEK, 2Ta 29:10; Me 65:7; 107:29.
DİNLEMEK, Öz 1:5 Hikmetli kişi **d.**
İş 55:3 **D.** ki canınız sağ kalsın
Yr 30:13 şikâyetini **d.** yok
He 3:27 Dinleyen **d.** dinlemeyen dinlemesin
Mt 17:5 ondan memnunum; onu **d.**
Mr 12:37 kalabalık onu zevkle **d.**
Lu 10:16 Sizi **d.** beni **d.** olur
Yhn 8:47 Tanrı'nın sözlerini **d.**
Ba 3:17; Tkr 4:30; Ey 34:34; Me 69:33; 85:8; Öz 8:34; İş 43:9; Ml 3:16; Mt 11:15; Elç 4:19; 1Yh 5:14.
DİNLEMEMEK, Hk 2:20 İsrail sözümü **d.**
Öz 18:13 **D.** cevap vermek akılsızlık
Yhn 9:31 isteğini yerine getiren kişiyi **d.**
Elç 3:23 o Peygamberi **d.** hiçbir can
Tkr 8:20; 1Kr 20:36; Yr 11:8.
DİNLENME GÜNÜ. Ayr. bak. RAHATLIK.
İb 4:3 iman edenler o **d.**
Çk 31:15; İb 3:11.
DİNLENMEK, İş 66:1.
DİNLEYİCİLER, Yk 1:22 sözün **d.**
DİPSİZ ÇUKUR, Ro 10:7.
DİPSİZ DERİNLİKLER, Vh 20:3 onu **d.** attı
Lu 8:31; Vh 9:1, 11; 11:7; 17:8.
DİREĞE GER(İL)MEK, Mt 20:19 **d.** diye verecekler
Mr 15:25 Günün üçüncü saatiydi, onu **d.**
Lu 23:21 "**D.**! Onu **d.**" diye haykırmaya
Lu 24:7 günahkârların eline verilecek ve **d.**
Yhn 19:6 Onu alıp kendiniz **d.**
İb 6:6 Tanrı'nın Oğlunu yeniden **d.** oluyorlar
Vh 11:8 Efendilerinin de **d.** yerde olacak
Mt 23:34; 26:2; Mr 15:14; Yhn 19:10; Ro 6:6; 1Ko 1:13; Ga 2:20; 6:14.
DİREK(LER), Ga 2:9 cemaatin **d.** sayılan
1Ti 3:15.
DİREK. Ayr. bak. İŞKENCE DİREĞİ.
Tkr 21:22 cesedini **d.** asarsan
Mr 15:32 Mesih şimdi **d.** insin
Elç 5:30 **d.** asarak katlettiğiniz İsa'yı
Ga 3:13 **D.** asılmış her adam lanetlidir
1Pe 2:24 O, günahlarımızı **d.** üzerinde
DİREKTE KALMAK, Tkr 21:23 tüm gece **d.**
DİRENÇLİ, Ef 6:13 kötü günde **d.** olmak için
DİRENMEK, Me 13:2 Canım acılara ne kadar **d.**? Ey 9:12; İb 12:4.
DİRGEN, 1Sa 13:21 üç dişli **d.**
DİRİ, Yr 2:13 Beni, **d.** suların kaynağını
Ro 4:17 ölüyü **d.** kılan
Ro 6:11 kendinizi Tanrı için **d.** sayın
Vh 1:18 **D.** olan benim
Zk 14:8.
DİRİL(TİL)MEK, 2Kr 8:1 Elişa oğlunu **d.**
İş 26:19 cesetlerim **d.**
Mt 28:7 öğrencilerine onun **d.** söyleyin
Lu 20:37 Musa ölülerin **d.** göstermişti
Yhn 5:29 yaşam için **d.** olacaklar
Elç 2:24 zincirlerini kırarak **d.**
Elç 24:15 doğru olanlar da olmayanlar da **d.**
1Ko 15:44 ruhi varlık olarak **d.**
Kl 3:1 Mesih'le birlikte **d.**
1Se 4:16 önce Mesih yolunda ölmüş olanlar **d.**
Ey 14:14; Yhn 6:39, 40, 44, 54; 1Ko 15:12, 17, 42; Ef 1:20; 2:6; 5:14; Kl 2:12.
DİRİLİŞ, Elç 4:33; Flp 3:10.
DİRİLME, Mt 22:30 **D.** olduğunda evlenmezler
Yhn 11:25 **D.** ve yaşam benim
Ro 6:5 onunkine benzer bir **d.** tadarak
Flp 3:11 ilk **d.** erişebileyim
2Ti 2:18 **d.** zaten olup bittiğini
İb 11:35 **d.** yoluyla ölülerine kavuştular
Vh 20:6 Birinci **d.** yeri olan herkes
1Ko 15:13, 21; İb 6:2.
DİRİLTEN, 2Ko 4:14 İsa'yı **d.** bizi de onunla
DİŞ(İNİ) GEÇİRMEK, Me 27:2; He 36:3; Ams 8:4.
DİŞ(LER), Me 141:9 kapanın **d.** kurtar beni
He 18:2 babalar yer, oğulların **d.** kamaşır
Yo 1:6 **d.** aslan **d.**, çeneleri de
Ey 19:20; Öz 10:26; Da 7:7, 19.
DİŞ BİLEMEK, Elç 7:54 **d.** başladılar
DİŞ GICIRDATMAK, Me 37:12 Kötü adam ona **d.**
Lu 13:28 ağlayacak ve **d.**
Ey 16:9; Mt 8:12; 13:42; 22:13; 24:51; 25:30.
DİŞ GÖSTERMEK, Me 109:2 hilekârlar bana **d.**
Me 22:13; Ağ 3:46.
DİVAN, 1Sa 28:23 yerden kalkıp **d.** oturdu
Ezg 1:16.
DİYAR, Çk 3:8 güzel ve ferah bir **d.**
Me 88:12 unutulanlar **d.** bilinir mi
Da 11:41 **D.** Tacına da girecek
Ml 1:4 Oraya "kötülük **d.**" denecek
DİYECEK SÖZ, Elç 4:14 **d.** bulamadılar
DİZ(LER), İb 12:12 dermansız **d.** doğrultun
He 7:17.
DİZANTERİ, Elç 28:8 Publius'un babası **d.**
DİZ ÇÖKMEK, Ro 11:4 Baal'e **d.** yedi bin kişi
Ef 3:15 Babanın önünde **d.**
Flp 2:10 herkes İsa'nın ismini tanıyarak **d.**
İş 45:23; Ro 14:11.
DİZGİNSİZ(LİK), 2Ta 28:19 Yahuda'da **d.**
Öz 29:18; Ef 5:18.
DOEG, 1Sa 21:7; 22:22.
DOĞA, Ro 11:24; 1Ko 11:14.
DOĞAL, Ro 1:27 **d.** ilişkiyi bırakarak
Ga 4:23 hizmetçiden doğan **d.** şekil
Ef 2:3 **d.** olarak gazabı hak eden
Ro 2:14.
DOĞAÜSTÜ, Lu 1:22; 24:23; 2Ko 12:1.
DOĞAYA AYKIRI, Ro 1:26; 11:24.
DOĞMAK, Ey 14:1 İnsan ki, kadından **d.**
Vz 1:5 Güneş **d.**
İş 9:6 bize bir çocuk **d.**
İş 66:8 Bir ülke bir günde **d.**?
Mt 1:16 Meryem'den de İsa **d.**

Lu 2:11 Kurtarıcı, Efendimiz Mesih **d.**
Yhn 3:3 bir kişi yeniden **d.**
1Pe 1:3 yeniden **d.** ve yaşayan bir ümide
2Pe 1:19 sabah yıldızı **d.** dek
Ba 35:11; Me 87:5; He 16:3; Mt 2:1; Yhn 18:37; 1Ko 15:8.

DOĞRU(LAR), Me 34:19 **D.** kişinin belaları çoktur
Me 37:25 **d.** kişinin terk edildiğini görmedim
Me 49:14 sabah olunca **d.** boyun eğecekler
Öz 2:21 yeryüzünde **d.** insanlar yaşayacak
Öz 12:6 **d.** ağzı tehlikeden kurtarır
Öz 15:8 **d.** duası O'nu hoşnut eder
Öz 15:28 **D.** cevabı iyice tartar
Öz 29:2 **D.** çoğalınca halk sevinir
İş 26:2 **d.** millet içeri girebilsin
İş 26:7 **d.** kişinin yolunu düzlersin
Ams 5:12 **d.** insana düşmanlık edenler
Ml 3:18 **d.** kişiyle kötü arasındaki ayrımı
Mt 13:43 **d.** kişiler güneş gibi
Elç 24:15 **d.** olanlar da olmayanlar da
Ro 3:10 **D.** insan yok, bir kişi bile yok
İb 10:38 **D.** kişi imanı sayesinde yaşayacak
1Pe 3:12 Yehova'nın gözleri **d.** üzerinde
Ba 7:1; 15:6; Me 1:5; İş 29:21; 53:11; Mt 5:45; Ro 2:13; İb 12:23.

DOĞRU (yön), 1Kr 8:48 bu eve **d.** dua ederlerse

DOĞRU, Hk 17:6 kendi gözünde **d.** olanı
Ey 6:25 **d.** sözler
Ey 33:23 insana kendisi için **d.** olanı
Me 19:8 Yehova'nın buyrukları **d.**
Me 19:9 Yehova'nın hükümleri **d.**
Öz 14:12 Yol var ki, insana **d.** görünür
Öz 15:21 ayırt etmeyi bilen **d.** yolda
Öz 16:25 Yol var ki, insana **d.** görünür
Öz 31:9 **d.** hüküm ver
Vz 7:29 Tanrı insanı **d.** yarattı, ancak
İş 43:9 dinlesinler de '**D.**!' desinler
Yr 26:14 gözünüzde **d.** neyse bana yapın
Da 2:45 Düş **d.,** yorumu da güvenilirdir
Zk 8:16 Birbirinize **d.** söyleyin
Yhn 3:33 Tanrı'nın **d.** söylediğine mührünü
Ro 3:4 Tanrı'nın **d.** söylediği anlaşılsın
2Ti 2:15 hakikat sözünü **d.** kullan
Yk 3:10 bu böyle sürüp giderse **d.** olmaz
Yk 4:17 kim **d.** olanı yapmayı bilir de

DOĞRU DURUM, İş 53:11.

DOĞRU İŞLER, He 3:20 **d.** anılmayacak

DOĞRULA(N)MAK, Ro 3:31 geçerliliğini **d.**
İb 2:3 O kurtuluş ki bize **d.**

DOĞRULT(UL)MAK, Vz 1:15 Eğrilmiş olan **d.**
Lu 3:5 dolambaçlı yollar **d.**

DOĞRULUK, 2Sa 23:3 insanları **d.** yönettiğinde
Ey 31:6 Tanrı **d.** görür
Me 26:11 Ben **d.** yolundan ayrılmayacağım
Me 40:10 Senin **d.** yüreğimde saklamadım
Me 45:7 **D.** sevdin
İş 26:9 yaşayanlar **d.** öğrenirler
İş 32:1 kral **d.** için hüküm sürecek
İş 45:8 yağmur gibi **d.** insin
İş 60:17 **d.** sana amir yapacağım
İş 61:3 **d.** ağaçları denecek
İş 61:10 beni **d.** kaftanına sardı
Mi 2:7 **d.** yolunda yürüyenin iyiliğine
Tsf 2:3 **D.** peşinden gidin
Mt 5:10 **d.** yolunda zulüm
Yhn 16:8 **d.** hakkında ikna edici
Elç 10:35 **d.** ayrılmayan kişi makbuldür
Ro 1:17 **d.** iman sonucunda görülür
Ro 3:26 Kendi **d.** göstermek
Ro 10:3 Tanrı'nın belirlediği **d.** bilmeyerek
1Ko 15:34 **d.** yolunu izleyin ve günahı
2Ti 3:16 Kutsal Yazıların tümü **d.** yolunda
1Pe 3:14 **D.** uğruna acı çekmek
2Pe 3:13 onlar **d.** barınağı olacaktır
Ey 27:5; Me 25:21; 41:12; 143:10; Öz 2:7; 11:3; İş 9:7; 11:4; 26:10; Da 12:3; Mt 5:6; 1Se 5:21.

DOĞRU OLMAYAN(LAR), Elç 24:15 **d.** dirilecek
1Pe 3:18 doğru bir kişi **d.** uğrunda

DOĞRU SÖZLÜ, 2Ko 6:8 ancak **d.** kişileriz
Mr 12:14; Ef 4:15.

DOĞRU TERAZİ, Le 19:36; Ey 31:6.

DOĞRUYU SÖYLEMEK, Öz 12:17.

DOĞU, Me 75:6 Ne **d.** ne batıdan
Mt 2:1 **d.** memleketlerinden astrologlar
Ba 3:24; İş 2:6; He 8:16; Mt 8:11; 24:27; Lu 13:29.

DOĞULU(LAR), He 25:4 seni **D.** vereceğim
Ba 29:1; Hk 6:3, 33; 7:12; 8:10; 1Kr 4:30; Ey 1:3; Yr 49:28; He 25:10.

DOĞUM, Vz 3:2 **D.** vakti, ölümün vakti var
Vz 7:1 ölüm günü **d.** gününden iyidir
Vh 12:2 **d.** sancılarıyla feryat
Çk 28:10; İş 66:9; Yhn 16:21.

DOĞUM GÜNÜ, Ba 40:20; Mt 14:6; Mr 6:21.

DOĞUM SANCILARI, Çk 15:14 ahalisini **d.**
Me 51:5 **d.** dünyaya geldim
İş 66:7 **d.** başlamadan doğurdu
Ga 4:19 **d.** çekiyorum
Vh 12:2 Kadın hamileydi ve **d.** feryat ediyordu
İş 13:8; 23:4; 51:2; 54:1; Ga 4:27.

DOĞURMAK, 1Ti 2:15 çocuk **d.** bir korunma
Yk 1:15 Arzu günah **d.**
Me 48:6; İş 37:3.

DOKUMA, Çk 26:36; Hk 16:13; 1Ta 4:21; 2Ta 2:14.

DOKUNMAK, Ba 3:3 ona asla **d.,** yoksa ölürsünüz
Le 5:2 Bir kimse kirli bir şeye **d.**
1Ta 16:22 Meshettiklerime **d.**
Ey 2:5 etine ve kemiğine **d.** da bak
Me 104:32 O, dağlara **d.,** tüterler
Me 105:15 Meshettiklerime **d.**
İş 52:11 oradan çıkın, kirli olan hiçbir şeye **d.**
Yr 1:9 Yehova ağzıma **d.**
Hg 2:13 kirli olan biri, bunlardan birine **d.**
Zk 2:8 Size **d.** Benim gözbebeğime **d.** olur
Lu 11:46 parmağınızla bile **d.**
2Ko 6:17 kirli olana **d.** vazgeçin
Kl 2:21 Bunu tatma! Ona **d.**!
1Yh 1:1 ona ellerimizle **d.**
Çk 30:29; Le 11:36; Öz 6:29; Mt 8:3; 14:36; 20:34; Mr 5:30.

DOL(DUR)MAK, Ba 1:28 çoğalın, yeryüzünü **d.**

Ba 9:1 çoğalın ve yeryüzünü **d.**
Me 24:1 yeryüzü ve onu **d.** her şey
Da 2:35 taş bütün dünyayı **d.**
Hb 2:14 bilgi yeryüzünü **d.**
Hg 2:7 bu evi ihtişamla **d.**
Ba 6:11; 1Kr 8:11; Ey 39:2; İş 27:6; Yr 51:14; Elç 4:31; Ga 4:4; Kl 1:9.

DOLAMBAÇLI, Öz 10:9 **d.** yollara sapan
Lu 3:5 **d.** yollar doğrultulacak

DOLANDIR(IL)MAK, 1Ko 6:7 **D.** bile neden sineye
Mi 2:2.

DOLANDIRICILIK, Mr 10:19 **D.** yapma!
Me 62:10.

DOLANMAK, Yş 6:3 şehrin etrafını **d.**
2Sa 5:18 Filistîler Refaim Ovasında **d.**
Vz 1:6 Rüzgâr **d.** kuzeye esiyor
Ey 1:7; 1Pe 5:8.

DOLAŞMAK, İş 35:8 Akılsızlar o yolda **d.**
Hb 3:12 Yeryüzünü **d.**
Ba 3:8; 1Ko 9:5.

DOLU (yağış), İş 28:17 sığınağı **d.** süpürüp
Çk 9:22; Ey 38:22; Me 148:8; Vh 8:7.

DOLU, Ef 5:18 ruhla **d.** olun
2Ti 3:6 günahkâr eğilimlerle **d.**
Ef 1:23.

DOMUZ(LAR), Le 11:7 **D.** sizin için temiz değil
Mt 7:6 incilerinizi **d.** önüne
Lu 15:15 **d.** gütmesi için gönderdi
2Pe 2:22 yıkanmış **d.** çamura döndü
Mt 8:30; Mr 5:11; Lu 8:33.

DONATMAK, Ey 40:10 yücelikle **d.** kendini
İb 13:21 sizi her iyi şeyle **d.**

DONUP KALMAK, Zk 14:6 her şey **d.**
Ağ 2:18.

DORUK, Me 50:2 güzelliğin **d.** Tanrı parladı
Me 68:16; Ağ 2:15; Da 11:4.

DOSDOĞRU, Öz 4:25 Gözlerin **d.** ileri baksın
Öz 24:26 **D.** cevap vereni
He 1:9.

DOST(LAR), Öz 14:20 zenginin **d.** çok olur
Öz 17:17 Gerçek **d.** her zaman sever
Öz 18:24 **d.** vardır ki, kardeşten yakın
Mi 7:5 Yakın **d.** güvenme
Lu 16:9 bu **d.** sizi ebedi
Yhn 15:13 **D.** uğruna canını veren
Yk 2:23 İbrahim'e Yehova'nın **d.** dendi
Yk 4:4 kim dünyanın **d.** olmak isterse
Me 28:3; Mt 11:19; Yhn 15:14; 19:12.

DOSTLUK, Ey 29:4 Çadırımda Tanrı'nın **d.**
Yk 4:4 Dünyayla **d.** Tanrı'yla

DOTAN, Ba 37:17; 2Kr 6:13.

DOY(UR)MAK, Me 22:26 Yumuşak başlılar **d.**
Me 37:19 kıtlık günlerinde **d.**
Me 91:16 uzun ömre **d.**
Me 145:16 her canlıyı arzusuna göre **d.**
Öz 27:20 insanın gözü **d.** bilmez
Yr 31:14 halkım iyiliğimle **d.**
Yo 2:26 bol bol yiyip **d.**
Mt 25:37 seni aç görüp **d.**
Ey 14:1; 38:39; Me 81:10; 107:9; Öz 1:31; İş 43:24; 58:10; Ağ 3:15; He 7:19; 32:4; 34:16; Yo 2:19; Elç 14:17.

DOYASIYA, Öz 13:25 **d.** yer

DOYMAMAK, Öz 30:15 Hiç **d.** üç şey
Mi 6:14 Yiyeceksin ama **d.**
2Pe 2:14 günaha **d.** bakışları

DÖKME HEYKEL, Çk 32:4; Hb 2:18.

DÖKMEK, Ba 9:6 İnsan kanı **d.**
Tsf 3:8 üzerlerine gazabımı **d.**
Elç 2:17 Son günlerde ruhumdan **d.**
Me 62:8; Yo 2:28; Elç 2:33.

DÖKME SUNUSU, 2Ti 4:6 zaten **d.** oluyorum
Ba 35:14; Sy 28:7; He 45:17.

DÖKÜLEN, Flp 2:17 üzerine **d.** sunu olsam

DÖKÜLMEK, Tsf 1:17 bağırsakları gübre gibi **d.**
Me 45:2; Mi 1:4.

DÖNDÜRMEK, Da 12:3 birçoklarını doğruluğa **d.**
Yk 5:20 yanlış yolundan **d.**

DÖNEK, Me 95:10 yüreği **d.** bir halk
Öz 14:14 Yüreği **d.** kişi
Yr 3:12, 14.

DÖNEKLİK, İş 57:17.

DÖNEM(LER), Ba 1:14 ışıklar **d.** göstersinler
Da 2:21 Zamanları ve **d.** değiştiren
Mt 16:3 **d.** alametlerini
Lu 21:24 milletlerin **d.** doluncaya dek
Elç 1:7 Zamanlar ve **d.** konusunda
Elç 3:19 Yehova'nın elinden ferahlık **d.**
Ga 4:10 Belirli **d.** ve yılları tutuyorsunuz
Ef 1:10 belirlenmiş **d.** sonunda
1Se 5:1 zamanlara ve **d.** gelince
1Ti 4:1 sonraki **d.** bazıları imandan sapacak
2Ti 4:2 sözü duyur, elverişli **d.** olsun
1Pe 1:11 Mesih'le ilgili hangi **d.**

DÖNEN, Öz 26:11 kusmuğuna **d.** köpek gibi
Mi 2:8.

DÖNMEK, Ba 3:19 toprağa **d.**
1Kr 8:48 Sana **d.** dua ederlerse
Me 15:4 zararına da olsa yemininden **d.**
Vz 3:20 topraktan geldi, toprağa **d.**
Vz 12:7 ruh Tanrı'ya **d.**
İş 55:11 Sonuca ulaşmadan Bana **d.**
İş 66:2 sözümden korkup titreyene **d.** bakarım
Yr 5:3 Yollarından **d.** reddettiler
He 10:6 **d.** tekerleklerin arasından
Ml 3:7 Bana **d.**, Ben de size **d.**
Sy 10:36; Vz 1:6; İş 10:21; Lu 19:12; Elç 15:16.

DÖŞ, Çk 29:27; Le 7:31.

DÖŞEK. Ayr. bak. SEDİR.
Me 139:8 **D.** ölüler diyarına sersem
Mr 2:4; 6:55; Yhn 5:8; Elç 5:15.

DÖŞEME, Es 1:6; Yhn 19:13.

DÖV(ÜL)MEK, Çk 30:36 **d.** ince toz haline
Mr 13:9 havralarda **d.**
Elç 21:32 Pavlus'u **d.** bıraktılar
1Ko 9:26 havayı **d.** yumruk sallamıyorum
Çk 5:14; 39:3; Tkr 25:2, 3; Mt 21:35; 2Ko 11:25.

DÖVEN, İş 28:28 üzerinden durmadan **d.** geçirmez
İş 41:15 yepyeni bir döven, harman **d.** yaptım
DÖVME, Le 19:28 bedeninize **d.** yapmayacaksınız
DÖVÜLMÜŞ, Le 2:14 **d.** taze tahıl sunacaksın
DÖVÜNME(K), Vz 3:4 **d.** vakti, oynamanın
Zk 12:10 biricik oğlu için **d.** biri gibi
Zk 12:11.
DRAHMİ, Lu 15:8 (dipnot)
DUA(LAR), 1Kr 8:28 kulunun **d.** kulak ver
1Kr 8:49 onların **d.** ve lütuf dileklerini işit
Öz 15:8 doğruların **d.** O'nu hoşnut eder
Öz 15:29 doğruların **d.** işitir
Mt 21:13 Benim evime **d.** evi
Mr 12:40 gösteriş için uzun uzun **d.** edenler
Elç 10:4 **D.** Tanrı katına erişti
Ro 12:12 **D.** hiç bırakmayın
Flp 4:6 **d.** ve yakarışla, şükrederek
Kl 4:2 **D.** konusunda sebat edin
Me 102:17; Öz 28:9; İş 56:7; Ef 6:18; 1Ti 2:1;
1Pe 3:7; Vh 8:4.
DUA ETMEK, Ba 25:21 İshak Yehova'ya **d.**
1Kr 8:48 bu eve doğru **d.**
2Ta 6:32 yabancı gelip bu eve doğru **d.**
2Ta 7:14 halk alçakgönüllülük gösterip **d.**
Yr 7:16 bu halk için **d.,** dinlemeyeceğim
Mt 5:44 size zulmedenler için **d.**
Mt 6:9 Öyleyse siz şöyle **d.**
Mt 24:20 Kaçışınız kışın olmasın diye **d.**
Mt 26:41 **d.** ki, ayartılmayasınız
Mr 11:24 **d.** dilediğiniz şeyi alacaksınız
1Se 5:17 Durmadan **d.**
Yk 5:16 birbiriniz için **d.**
1Pe 4:7 **d.** konusunda uyanık olun.
İş 1:15; Mt 6:5; Elç 10:9; Ro 1:10; 8:26; 1Ko 14:15.
DUDAK(LAR), Öz 15:7 Hikmetlilerin **d.** bilgi
Ho 14:2 biz de **d.** kurbanlarını sunalım
Ml 2:7 Kâhinin **d.** bilgiyi korumalı
Mt 15:8 Bu halk **d.** beni sayar
İb 13:15 O'nun ismini açıkça bildiren **d.**
1Pe 3:10 dilini kötülükten ve **d.**
Le 13:45; Me 31:18; İş 30:27.
DUDAK BÜKMEK, Öz 30:17.
DUL KALMAK, İş 47:8, 9.
DUL(LAR), Zk 7:10 **D.** hakkını yemeyin
Lu 20:47 **D.** kadınların evlerini
Lu 21:2 Yoksul bir **d.** kadının iki pul
1Ti 5:3 **d.** kadınlarla saygıyla ilgilen
Yk 1:27 ibadet, **d.** ve yetimlerle
Vh 18:7 **d.** değilim
Mr 12:43; Lu 18:3; 1Ko 7:8.
DULLUK, İş 54:4 **d.** ayıbını
Ba 38:14.
DUMAN, 2Kr 22:17 tanrılara kurban **d.** sundular
Me 37:20 **D.** gibi dağılacaklar
Me 68:2 **D.** nasıl dağılırsa öyle dağıtsın
İş 34:10 **d.** çağlar boyu tütecek
İş 51:6 Gökler **d.** gibi dağılacak
Yr 7:9 Baal'e kurban **d.**
Yr 44:25 gökler kraliçesine kurban **d.**
Vh 14:11 eziyetin **d.** sonsuza dek
2Kr 23:5; Vh 18:9.
DURGUNLAŞMAK, Mr 14:33.
DURMADAN, Da 6:16, 20 **D.** tapındığın Tanrın
DURMAK, İş 66:22 yeni yer karşımda nasıl **d.**
Da 2:44 krallık sonsuza dek **d.**
Sy 11:16; Yş 10:12; Öz 22:29; Yr 47:7; Vh 4:2.
DURUM, 1Sa 10:7; Vz 2:21; Yr 23:13; Da 7:22;
1Ko 7:20.
DURUŞMA, Da 7:26.
DUVAR(LAR), Me 48:13 Savunma **d.** dikkatle
Da 5:5 **d.** üzerine yazı yazmaya
Yo 2:7 Savaşçılar gibi **d.** aşıyorlar
DUVARSIZ, He 38:11 hepsi **d.** köylerde oturuyor
DUYAN, Öz 20:12.
DUYARLILIK, Ro 11:7 Diğerleri **d.** yitirmişlerdi
Ro 11:25 İsrail'in bir kısmı **d.** yitirmiştir
DUYARSIZ, Çk 7:14 Firavunun yüreği **d.**
Mr 3:5 Yüreklerinin **d.** nedeniyle
Lu 24:25.
DUYARSIZLAŞ(TIR)MAK, 1Sa 6:6 yüreğinizi **d.**
İş 6:10 halkın yüreğini **d.**
Mt 13:15 yüreği **d.**
İb 3:13 günahın aldatıcı gücüyle **d.**
DUYGU, Ho 11:8; Ef 4:19; 1Ti 5:2; Yk 5:17.
DUYMAK. Ayr. bak. İŞİTMEK.
Me 19:3 tek kelime etmezler; sesleri **d.**
İş 35:5 sağırların kulakları **d.**
İş 66:8 Kim böyle bir şey **d.**?
Mt 7:24 benim söylediklerimi **d.** ve yapan
Mt 13:13 kulak veriyorlar fakat **d.**
Vh 22:17 **d.** herkes "Gel!" desin
Yş 2:11; 2Kr 21:12; İş 40:28; 64:4; Mt 13:23; Elç 9:7;
1Ko 2:9; Vh 3:20.
DUYUR(UL)MAK, Çk 9:16 ismim yeryüzünde **d.**
Hk 5:11 Yehova'nın doğru işlerini oralarda **d.**
Me 68:11 Müjdeyi **d.** kadınlar büyük ordudur
İş 42:9 şimdi yenilerini **b.**
Mt 4:17 İsa **d.** başladı
Mt 10:7 Göklerin krallığı yaklaştı haberini **d.**
Mt 10:27 damlardan **d.**
Mt 24:14 bu iyi haber milletlere **d.**
Mr 5:20 her şeyi Dekapolis'te **d.**
Lu 4:19 Yehova'nın kabul yılını **d.**
Lu 8:1 Tanrı'nın krallığını müjdeliyor ve **d.**
Lu 8:39 neler yaptığını tüm şehirde **d.**
Elç 10:42 halka **d.** o emretti
Ro 10:14 Birileri **d.** nasıl işitecekler?
Ro 10:15 gönderen olmazsa nasıl **d.**?
1Ko 1:21 dünyaya **d.** ve akılsızca bulunan
1Ko 1:23 direğe gerilmiş Mesih'i **d.**
1Ko 2:4 gücünün kanıtlarını göstererek **d.**
1Ko 9:14 iyi haberi **d.** yaşamlarını
1Ko 11:26 onun ölümünü **d.** oluyorsunuz
2Ti 4:2 Tanrı'nın sözünü **d.**
Es 3:14; 8:13; Me 79:13; 96:3; 102:21; İş 52:7;
Mt 3:1; 4:23; 9:35; Elç 15:36; Ro 15:19; Ga 2:2.
DUYURU, Yun 3:2 Nineve'ye **d.** yap

1Ko 15:14 yaptığımız **d.** da boş
Lu 11:32; Tit 1:3; 1Pe 3:19.

DÜĞÜN, Mt 22:2 **d.** yapan bir kral
Mt 22:10 **d.** yerindeki sofralar doldu
Yhn 2:1 Kana kasabasında bir **d.**
Vh 19:9 Kuzunun **d.** akşam yemeği
Me 78:63.

DÜMEN, Yk 3:4 küçücük bir **d.** yönlendirilirler

DÜN, İb 13:8 İsa **d.**, bugün hep aynı
Ey 8:9; 30:1.

DÜNYA. Ayr. bak. ORTAM, YER, YERYÜZÜ.
Me 17:14 bu **d.** sunduklarıyla yetinenler
Me 100:1 bütün **d.**, seslenin Yehova'ya
İş 26:9 **d.** yaşayanlar doğruluk öğrenir
İş 60:2 **d.** karanlık kaplamış
Mt 24:14 iyi haber, **d.** her yerinde
Mt 24:21 **d.** başlangıcından bu yana
Yhn 3:16 Tanrı **d.** öyle sevdi ki
Yhn 14:19 **d.** artık beni görmeyecek
Yhn 15:19 **d.** ait olsaydınız, **d.** kendisinin
Yhn 17:16 onlar da **d.** ait değildir
Yhn 18:36 Benim krallığım bu **d.** ait değil
Elç 17:6 **D.** altüst eden adamlar
Ro 1:20 nitelikleri **d.** yaratılışından bu yana
Ro 4:13 İbrahim bir **d.** mirasçısı olma vaadi
1Ko 4:9 **d.** seyirlik oyun olduk
Yk 4:4 **D.** ile dostluk, Tanrı'yla düşmanlık
2Pe 3:6 o zamanın **d.** sular altında kaldı
1Yh 2:2 tüm **d.** günahlarına kefaret eden
1Yh 5:19 **d.** kötü olanın elinde bulunuyor
İş 13:11; Mt 25:34; Yhn 8:23; 17:5, 6; Elç 17:31; Ro 10:18; Ef 1:4; 2:2; Yk 1:27; 1Yh 2:15, 16; Vh 12:9; 17:8.

DÜNYA HÜKÜMDAR(LAR)I, Ef 6:12 karanlığın **d.** Yhn 14:30.

DÜNYA İŞLERİ, 2Ti 4:10 Dimas **d.** sevdi

DÜNYA MALI, 1Yh 3:17 **d.** sahip olan

DÜNYAYA GELMEK, Ga 1:15 **d.** sağlayan Tanrı

DÜNYEVİ, Tit 2:12 **d.** arzuları reddetmemiz
Yk 3:15.

DÜR(ÜL)MEK, İş 8:16 tanıklık belgesini **d.**
İş 34:4 Gökler tomar gibi **d.**
İb 1:12 onları bir kaftan gibi **d.**
Vh 6:14 Gök, **d.** bir tomar gibi

DÜRTÜLER, 1Ti 5:11 cinsel **d.** Mesih ile aralarına

DÜRÜST, Ba 20:5 bu konuda **d.** davrandım
Tkr 32:4 kayadır, **D.** olan O'dur
Ey 1:8 temiz ve **d.**, Tanrı'dan korkar
Ey 2:3 temiz ve **d.** bir adam
Me 11:7 **D.** insanlar O'nun lütfunu görür
Me 97:11 yürekten **d.** olanlara sevinç saçıldı
Mi 7:2 insanlar arasında **d.** kalmamış
2Ko 8:21 insanların gözünde de **d.**
İb 13:18 **d.** davranmak istediğimiz için, rahat
1Ta 29:17.

DÜRÜSTLÜK, 1Ta 29:17 **d.** hoşlanırsın
Me 25:21 Doğruluk ve **d.** korusun beni
Öz 20:7 Doğru kişi **d.** yolunda yürür
Ti 2:7 **D.** ve ciddiyetle öğret
1Kr 9:4; Ey 33:3; Me 7:8; Öz 14:2; İş 59:14; Ams 3:10.

DÜŞ(LER), Yr 23:32 Uydurma **d.** anlatan
Yr 23:27; Da 2:28.

DÜŞ KIRIKLIĞI, İş 54:4 **d.** uğramayacaksın
Mi 3:7 kehanette bulunanlar **d.** uğrayacak

DÜŞKÜN(LER), Me 41:1 **d.** anlayışlı davranana
İş 25:4 Sen **d.** kale oldun
Le 19:10; Tkr 15:11; Öz 29:14.

DÜŞKÜN OLMAK, Ba 3:16 Kocana aşırı **d.**
Me 119:150; 140:11; Öz 16:29; Vz 5:10.

DÜŞMAN(LAR), 1Kr 8:33 **d.** yenildiğinde Sana
Me 23:5 **D.** önünde bana sofra kurarsın
Me 110:2 Git, **d.** arasında hâkimiyet kur
İş 64:2 adını **d.** öğretmek için
Yr 46:10 Yehova'nın **d.** öcünü alacak
Mi 7:6 kendi ev halkı insanın **d.** olmuş
Mt 10:36 insanın **d.** kendi ev halkı
Mt 13:39 Deliceleri eken **d.** İblis'tir
Ro 12:20 **D.** açsa yiyecek ver
1Ko 15:25 tüm **d.** ayaklarının altına
1Ko 15:26 Son **d.** ölüm sona erdirilecek
Yk 4:4 dünyayla dostluk Tanrı'ya **d.**
1Pe 5:8 **D.** İblis, kükreyen aslan gibi
Tkr 32:43; 1Kr 11:25; Es 7:6; Me 74:10; 107:2; Mi 4:10; Na 1:2; Mt 22:44; Ro 11:28.

DÜŞMANLIK, Ba 3:15 Seninle kadın arasına **d.**
Me 8:2 **d.** edenlerden ötürü
Ro 8:7 Tanrı'ya **d.**
Yk 4:4 Dünyayla dostluk, Tanrı'yla **d.**
Ba 50:15; Ey 16:9; Me 55:3; 71:13.

DÜŞMEK, 2Ta 20:22 birbirine **d.**
Öz 24:16 doğru insan yedi kere **d.**
Ro 11:11 yanlışa **d.** kurtuluş geldi
1Ko 10:12 ayaktayım diyen sakınsın, **d.**
İb 10:31 Yaşayan Tanrı'nın ellerine **d.**
Yş 1:8; Me 37:24; Lu 23:30; 1Ti 6:9.

DÜŞÜK, Ey 3:16 fark edilmeyen bir **d.**
2Kr 2:19, 21.

DÜŞÜK (değer), Le 27:18 belirlenmiş bedelden **d.**

DÜŞÜK YAPMAK, Çk 23:26 **d.** olmayacak
Ho 9:14 onlara **d.** rahimler ver
Ba 31:38; Ey 21:10.

DÜŞÜNCE(LER), Ey 42:2 bir **d.** yoktur
Me 19:14 yüreğimden geçen **d.**
Me 94:11 Yehova insanın **d.** bilir
Me 104:34 Hakkındaki **d.** Rab hoşnut olsun
Me 139:2 **D.** uzaktan anlarsın
Me 146:4 bütün **d.** o gün biter
Öz 12:5 Doğruların **d.** haktan yanadır
İş 55:8 Sizin **d.** Benim **d.** bir değil
Ams 4:13 **d.** bildiren
Lu 11:17 Onların **d.** bilen İsa
Ro 11:34 Yehova'nın **d.** kim bildi
2Ko 10:5 her **d.** yenip
Flp 4:2 Rab yolunda **d.** birliği
İb 4:12 Tanrı'nın sözü **d.** ortaya serecek
Vh 17:17 Tanrı'nın **d.** gerçekleştirecekler
Ba 6:5; Me 40:5; Mt 15:19; Lu 2:35; Ro 1:21; 1Ko 3:20.

DÜŞÜNCESİZCE, Öz 12:18 kılıç saplar gibi **d.**
DÜŞÜNDÜRÜCÜ, Öz 1:6 **d.** sözleri anlasın
DÜŞÜNEN(LER), Ml 3:16 **d.** için anılma kitabı
2Ko 10:2 davrandığımızı **d.**
Na 1:11.
DÜŞÜNMEK. Ayr. bak. DERİN DÜŞÜNMEK.
2Kr 16:15 ona ne yapacağımı **d.**
Me 10:4 "Tanrı yok" diye **d.**
Me 48:9 vefalı sevgini **d.**
Me 119:97 Bütün gün onu **d.**
Öz 5:2 her zaman sağlıklı **d.**
Yr 29:11 hakkınızda neler **d.**
Mt 5:17 geldiğimi **d.**
Yhn 11:13 dinlenmekten bahsettiğini **d.**
Yhn 13:29 bir şey vermesini istediğini **d.**
Ro 4:19 canlılığını yitirmiş bedenini **d.**
Ro 12:3 gerekenden fazla **d.**
Ro 12:16 Kendinizle ilgili nasıl **d.**
Flp 3:15 başka türlü **d.** eğilimindeyseniz
Flp 4:8 onlar üzerinde **d.**
Flp 4:10 Beni tekrar **d.** başladığınız
İb 3:1 elçiyi, İsa'yı **d.**
Yr 18:11; Mi 2:3; Yhn 5:39; 1Ko 14:37; Flp 3:4.
DÜŞÜNÜŞ, 1Ko 2:16 Yehova'nın **d.** kim anlıyor
Kl 2:18 bedensel **d.** boş yere kibirlenen
Flp 4:7.
DÜŞÜRMEK, Ro 14:13 hiçbir kardeşi **d.**
Me 58:8.
DÜVE, İb 9:13 serpilen **d.** külü
Ba 15:9; Yr 50:11.
DÜZ, İş 40:4 engebeli yerler **d.** ovaya
İb 12:13 **d.** yollar seçin
Me 26:12.
DÜZEL(T)MEK, Öz 9:7 Alaycıyı **d.** kalkışan
İb 12:5 O, yanlışını **d.** kendini bırakma
Ey 5:17; 2Ti 3:16.
DÜZEN (KURMAK), 1Sa 22:8 bana karşı **d.**
2Sa 22:27 **d.** ne olduğunu
Es 8:3 Yahudilere karşı kurduğu **d.**
Me 17:3 **D.** göreceksin
Me 37:12 Kötü adam doğru olana **d.**
Mr 14:1 onu kurnazca bir **d.** yakalayıp
2Ko 2:11 onun **d.** habersiz değiliz
1Kr 15:27; 2Kr 9:14; 10:9; 15:10; 21:23; Ne 4:8;
Yr 31:36; He 22:25; Da 11:24; Ams 7:10; Mt 26:4.
DÜZEN, Öz 16:1 Yüreğindeki düşüncelere **d.**
1Ko 11:34 geldiğimde **d.** sokacağım
Flp 3:16 aynı **d.** ilerlemeye devam edelim
Kl 2:5 **d.** ve Mesih'e olan imanınızın
İb 9:10 her şeyi **d.** sokmak üzere
DÜZENBAZ(LIK), Me 18:26 **d.** adama kurnazlığın
Öz 16:28 **D.** adam çekişmeyi körükler
2Ko 11:13 **d.** işçiler
Me 101:7; Yr 14:14; He 22:29.
DÜZENLEME, Ro 13:2 Tanrı'nın **d.** karşı gelmiş
DÜZENLEMEK, Elç 19:31 oyunları **d.**
DÜZENLİ, 1Ko 14:40 her şey uygun ve **d.** olsun
1Ti 3:2 gözetmen, sağduyulu, **d.**
DÜZENSİZLİK, 1Se 5:14; 2Se 3:6, 7, 11.
DÜZGÜN, 1Ti 2:9 kadınlar, **d.** kıyafetler içinde
Elç 21:24.
DÜZLEMEK, İş 45:13 yollarını Ben **d.**
Yhn 1:23 Yehova'nın yolunu **d.**
İş 26:7.
DÜZME(K), Zk 10:2; Ef 4:14.

E

EBAL, Ba 36:23; Tkr 11:29; 27:4; Yş 8:30.
EBEDİ. Ayr. bak. DEVİRLER BOYU, SONSUZ.
Hb 3:6 **E.** dağlar parçalandı
2Ko 4:18 görünmeyenler **e.**
Ba 49:26; Mr 3:29; Lu 16:9.
EBED-MELEK, Yr 38:7, 8, 10, 11, 12; 39:16.
EBER, Ba 10:24; 11:16; Lu 3:35.
EBEROĞULLARI, Ba 10:21.
EDEPSİZ DAVRANIŞLAR, 1Pe 4:3 **e.**, ihtiraslar
2Pe 2:7 insanların **e.** yüzünden
Ga 5:19.
EDEPSİZLİK, Öz 10:23.
EDEP YER(LER)İ, Tkr 25:11 adamın **e.** tutarsa
İş 57:8 **E.** seyrettin
Çk 20:26; He 16:36.
EDİNMEK, Ro 8:15 evlatlık oğul ruhu **e.**
İb 10:26.
EDOM, Ba 25:30; 36:8; Yr 49:7; Ob 1.
EDREİ, Sy 21:33; Yş 12:4; 13:31; 19:37.
EFA, Le 19:36 (dipnot)
Tkr 25:15 **E.** tam ve doğru ölçek
Çk 16:36; He 45:11.
EFENDİ, Me 110:1 Yehova **E.** dedi ki
Mt 6:24 kimse iki **e.** hizmet edemez
Mt 7:22 **E.**, **E.**, biz senin adımla
Mt 25:21 **e.** sevincine katıl
Yhn 20:18 **E.** gördüm diyerek
Yhn 20:28 Tomas, "**E.**, Tanrım!" dedi
Ro 6:14 günah üzerinizde **e.** olmamalı
Ro 14:4 **E.** kararına göre, kalır ya da kalmaz
1Ko 7:39 yeter ki **E.** bir takipçisi olsun
1Ko 8:5 çok sayıda tanrı ve **e.** var
Ef 4:5 **E.** bir, iman bir, vaftiz bir
Kl 4:1 gökte sizin de bir **E.** olduğunu
1Ti 6:15 kralların Kralı ve **e. E.**
Yk 2:1 **E.** İsa Mesih'e imanınızı
1Pe 3:6 Sara, İbrahim'e **e.** diye
Me 123:2; Yr 31:32; Ml 1:6; Mt 9:38; Lu 12:45;
Ef 6:9; 1Ti 6:1.
EFENDİ KESİLMEK, Mt 20:25 yöneticileri **e.**
EFENDİLER, 2Pe 2:1 kendilerini satın almış **E.**
İş 26:13; Kl 3:22; Tit 2:9.
EFESOS, 1Ko 15:32; Vh 2:1.
EFOD, Çk 28:6; 1Sa 23:9; 30:7; Ho 3:4.
EFRAİM, Ba 41:52; Yş 14:4; Me 78:67.
EFRATA, Ru 4:11; Me 132:6; Mi 5:2.
EGEMENLİK, Tkr 15:6 çok milleti **e.** altına
1Kr 9:19.
EGEMEN OLMAK, Me 103:19 her şeye **e.**
Vz 8:9 insanın insana **e.** insanın zararına

EGLON, Yş 10:3; Hk 3:12, 14, 15, 17.

EĞİLİM, Ba 6:5 yüreği hep kötü düşüncelere **e.**
Ef 4:23 zihinsel **e.** yenilemelisiniz
Flp 3:15 başka türlü düşünme **e.**
Ba 8:21.

EĞİLMEK, Çk 34:14 Başka tanrının önünde **e.**
Tkr 30:17 başka tanrılar önünde **e.**
2Ta 7:3 **e.** yere kapandılar
Me 138:2 Kutsal mabedine doğru **e.**
İş 2:8 Elleriyle yaptıklarının önünde **e.**
İş 44:15 işleyip bir tanrı yapar, önünde **e.**
İş 46:6 bir ilah yapar. Önünde **e.**
Lu 24:52 onun önünde yere **e.**
İb 1:6 tüm melekleri onun önünde **e.**
İb 11:21 Yakub değneğine yaslanarak **e.**
Çk 20:5; Me 66:4; İş 27:13; Zk 14:16; Yhn 9:38; Elç 10:25.

EĞİTEN, Ne 8:9 halkı **e.** Levioğulları
2Ta 35:3; Öz 5:13.

EĞİTİCİ, Ro 2:20 akılsızların **e.**
1Ko 4:15 on bin tane **e.** olsa
Ga 3:24 Kanun Mesih'e götüren **e.** oldu

EĞİTİLMEK, Ro 15:4 bizim **e.** için yazıldı
İb 12:11 terbiye üzücü gelir; sonra bu yolla **e.**

EĞİTİLMİŞ, İş 50:4; Ro 2:18.

EĞİTİM, Elç 13:1 Herodes'le birlikte **e.** görmüş
1Pe 5:10 Tanrı **e.** tamamlayacak
Öz 4:2; Yhn 6:45.

EĞİTİMLİ, Ba 14:14 Abram **e.** adamlarını topladı
Ezg 3:8.

EĞİTİMSİZ, Elç 4:13 **e.**, sıradan insanlar

EĞİTMEK, 2Ta 17:9 kanun kitabıyla halkı **e.**
Me 25:8 Yehova günahkârı doğru yolda **e.**
Öz 22:6 Çocuğu gitmesi gereken yola göre **e.**
İş 54:13 Evlatlarını Yehova **e.**
1Ko 14:19 başkalarını sözlerimle **e.** için
1Ti 4:7 Tanrı'ya bağlılık hedefiyle kendini **e.**
Me 25:12; 27:11; 32:8; Yhn 6:45; Tit 2:12.

EĞİTMEN, İş 30:20 Yüce **E.** Kendisini

EĞLENCE, Lu 15:13 zevk ve **e.** dalarak malını
Ro 13:13 Çılgın **e.**, içki âlemleri
Me 44:13; 1Pe 4:3.

EĞLENDİRMEK, Hk 16:25 Şimşon'u çağırın **e.**

EĞLENMEK, Hk 16:10 Yalanlar söyleyip **e.**
Me 2:4 Yehova onlarla **e.**
Çk 32:6; Me 59:8; Lu 18:32; 22:63.

EHLİLEŞTİRMEK, Yk 3:7 canlıları **e.** ve **e.**
Yk 3:8 hiçbir insan dili **e.**

EHUD, Hk 3:15, 21; 4:1.

EJDER, Vh 12:17 **E.** kadına öfkelendi
Vh 12:3, 7, 9; 13:2; 16:13; 20:2.

EK(MEK), Me 126:5 Gözyaşı dökerek tohum **e.**
Öz 11:18 doğruluk **e.** kazancı
Ho 8:7 Rüzgâr **e.**, kasırga biçecekler
Mi 6:15 Ekin **e.**, biçemeyeceksin
Mt 13:37 İyi tohumu **e.** İnsanoğludur
Lu 8:5 Bir ekinci tohum **e.** çıktı
Yhn 4:36 **e.** ve biçen birlikte sevinsin
2Ko 9:6 tohumu esirgeyerek **e.** az ürün
Ga 6:7 insan ne **e.** onu biçer
Vz 11:4, 6; Ho 10:12; Hg 1:6; Mt 6:26; Lu 19:22.

EKİLEBİLİR, Yr 4:3; Ho 10:12.

EKİLMEK, Mt 13:20 Kayalık yerlere **e.**
1Ko 15:44 Maddi varlık olarak **e.**
Yk 1:21 sözün içinize **e.** kabul edin
He 36:9; Yk 3:18.

EKİNCİ, Lu 8:5 Bir **e.** tohum ekmeye çıktı

EKLEME(K), Ba 30:24 (dipnot)
2Ta 20:34 İsrail Krallarının Kitabına **e.**
Ga 3:15 bir ahide **e.** yapılmaz
Vh 22:18 Birisi bu sözlere bir şey **e.** olursa

EKLEMLER, Ef 4:16; Kl 2:19; İb 4:12.

EKMEK(LER), Ams 8:11 **E.** ya da su kıtlığı değil
Mt 4:4 İnsan yalnız **e.** yaşamaz
Mt 16:12 **e.** mayasından değil
Mt 26:26 İsa **e.** aldı, dua etti
Lu 9:13 Beş somun **e.** ve iki balıktan
Yhn 6:35 Hayat **e.** benim
1Ko 10:17 Tek bir **e.** olduğundan
1Ko 11:26 **e.** her yediğinizde
Ba 3:19; Me 37:25; 41:9; İş 55:2; Mt 6:11.

EKSİK, Vz 1:15 **e.** olan sayılamaz
Da 5:27 tartıldın ve **e.** bulundun
Mi 6:10 lanetli **e.** ölçek hâlâ var mı?
2Ko 8:14 **e.** sizdeki fazlalıkla
Kl 2:10 hiçbir **e.** yoktur
Yk 1:5 hikmeti **e.** biri varsa

EKSİKSİZ, Çk 7:20 Yehova'nın emrini **e.** yerine
Kl 1:28 Mesih'in **e.** bir takipçisi
2Ti 4:17 Duyuru işi **e.** şekilde yerine getir

EKŞİ HAMUR, Çk 12:19 Yedi gün **e.**
Çk 12:15; Le 2:11; Tkr 16:4.

EL(LER), 2Kr 10:15 Öyleyse ver **e.**
Me 8:6 **E.** eserlerini yetkisine verdin
İş 35:3 Zayıf **e.** güçlendirin
İş 59:1 ne **e.** kurtaramayacak kadar kısa
Da 2:34 taş **e.** değmeden yerinden kesildi
Lu 9:62 Sabana **e.** vurup
1Ti 4:14 senin üzerine **e.** koyduğunda
İb 10:31 Yaşayan Tanrı'nın **e.** düşmek
1Pe 5:6 kendinizi Tanrı'nın güçlü **e.** bırakın
Çk 17:12; Me 8:3; 21:8; 24:4; 45:4; 49:15; İş 65:22; Da 5:5; Ho 13:14; Tsf 3:16; 2Ko 5:1; İb 9:11.

EL AÇMAK, Ağ 5:6 Asur'a **e.**

EL ATMAK, Vz 9:10 **E.** her işi var gücünle yap

ELBİŞE, 1Ti 2:9 çok pahalı **e.** değil
1Pe 3:3.

ELÇİ, İş 30:4 **e.** ulaştı
İş 33:7 barış **e.** acı acı ağlıyor
Mt 10:2 On iki **e.** isimleri
1Ko 4:9 biz **e.** mahkûm edilenler gibi sergiledi
2Ko 11:13 sahte **e.** düzenbaz işçiler
Ga 1:1 Tanrı tarafından **e.** atanmış Pavlus
İb 3:1 başkâhini ve **e.**, İsa'yı
Öz 13:17; 25:13; İş 57:9; Ob 1; Mr 3:14; 1Ko 12:28; 15:9; Ga 2:8; Vh 21:14.

ELÇİLİK, 2Ko 12:12 **e.** belirtileri, alametler
Elç 1:25; 1Ko 9:2.

ELDE ETMEK, Yk 4:3 İstiyorsunuz, fakat **e.**
Hk 5:19.
EL DEĞMEMİŞ, İş 47:1 Ey **e.** Babil kızı
Hk 21:12.
ELDEN BIRAKMAMAK, İb 3:6 övünmeyi **e.**
ELEALE, Sy 32:3, 37; Yr 48:34.
ELE ALMAK, İb 8:1 kadar **e.** ana noktası
ELEAZAR, Çk 6:23; Sy 20:26; Tkr 10:6.
ELE GEÇİRMEK, Ba 22:17 düşmanının kapısını **e.**
Flp 2:6 (dipnot)
Sy 13:30.
ELEMEK, Ams 9:9 İsrail evini **e.**
Vz 3:18.
ELEŞTİRMEK, Ey 40:2 Tanrı'yı **e.** cevap versin
Lu 3:19 Herodes'i şiddetle **e.**
1Ti 5:1 Yaşlı adamı ağır şekilde **e.**
ELE VERMEK. Ayr. bak. İHANET ETMEK.
Ho 5:5 İsrail'in gururu kendisini **e.**
Mt 26:21 içinizden biri beni **e.**
Mt 27:3 İsa'yı **e.** Yahuda
Lu 22:22 onu **e.** adamın vay haline!
İş 16:3.
ELİ, 1Sa 1:3; 2:11; 3:15; Mt 27:46.
ELİ AÇIK, Tkr 15:8 **e.** davranacak
1Ti 6:18 **e.,** paylaşmaya hazır olmalarını
ELİFAZ, Ey 2:11; 42:7, 9.
ELİHU, Ey 32:2; 34:1; 35:1; 36:1.
ELİ KANLI, Me 5:6 Yehova **e.** adamdan tiksinir
Me 55:23 **e.** adamlar ömürlerinin yarısına
Me 59:2 **e.** adamlardan koru
ELİMAS, Elç 13:8 büyücü **E.**
ELİNDEN ALMAK, Kl 2:15 her şeyini **e.**
ELİNDEN GELENİ YAPMAK, 2Ti 2:15 yüzü ak **e.**
İb 4:11 dinlenme gününe girmek için **e.**
2Pe 1:10 daveti kesinleştirmek üzere **e.**
2Pe 3:14 sizi lekesiz bulması için **e.**
ELİNE BIRAKMAK, Öz 26:6 İşleri akılsızın **e.**
ELİNE VERMEK, Hk 4:9 Sisera'yı bir kadının **e.**
ELİNİ ÇEKMEK, Me 88:5.
ELİNİ KOLUNU BAĞLAMAK, 1Ko 7:35 **e.** için
ELİ SIKI, Tkr 15:7 kardeşine karşı **e.** olma
ELİŞA, 2Kr 4:32 **E.** eve vardı çocuk ölmüştü
2Kr 6:17 **E.**'nın çevresinde savaş arabaları
1Kr 19:16, 19; 2Kr 2:2, 9, 15; 5:8; 6:18.
ELİ YETMEMEK, Sy 11:23 Yehova'nın **e.** mi?
İş 50:2.
EL KALDIRMAK, Tkr 17:7 şahitler **e.**
1Sa 22:17 Yehova'nın kâhinlerine **e.** istemedi
1Sa 24:6; He 35:3.
Zk 14:13 birbirlerine **e.**
EL KOYMAK, He 45:9 Halkımın malına **e.** bırakın
Ezr 10:8.
ELLİBAŞI, 2Kr 1:9, 11, 13, 14; İş 3:3.
ELMA, Öz 25:11 gümüş oymalar içindeki altın **e.**
Yo 1:12.
ELMAS, He 3:9 Alnını **e.** gibi sertleştirdim
Yr 17:1.
EL SIKIŞMAK, Öz 6:1 yabancıyla **e.** anlaştınsa
EL SÜRMEK, Es 7:8 kraliçeye **e.**?
ELTİ, Ru 1:15 dul **e.** dönüyor
EL UZATMAK, Me 125:3 Doğrular suça **e.** diye
Yr 12:14.
EL ÜSTÜNDE, İş 9:15 **E.** tutulan yaşlı kişi
ELYORDAMI, Tkr 28:29 nasıl **e.** dolaşırsa
Ey 12:25 karanlıkta **e.** yürütür
İş 59:10 Körler gibi **e.** yol bulmaya
Elç 17:27 Tanrı'yı **e.** arayıp bulabilirlerdi
EMANET, Lu 16:11 gerçek serveti kim **e.** eder?
2Ko 5:19 barıştırma mesajını bize **e.** etti
1Se 2:4 bize iyi haberin **e.** edilmesi
2Ti 1:14 bu değerli **e.** koru
2Ti 2:2 sadık adamlara **e.** et
1Pe 4:19 canlarını Yaratıcımıza **e.** etsinler
1Pe 5:3 Tanrı'nın **e.** olanlar
Ro 3:2; 1Ko 9:17.
EMEK, Öz 14:23 Her **e.** bir yarar getirir
Vz 2:24 **e.** keyfini çıkarmaktan
1Ko 15:58 **e.** boşuna olmadığını bilerek
2Ko 11:23 **E.** daha fazla
Flp 2:16 boşuna **e.** harcamamış olduğumu
Me 128:2; 1Ko 3:8; 1Se 3:5.
EMEKLEYEN, 1Ko 3:1 Mesih yolunda henüz **e.**
EMEK VERMEK, İş 65:23 Boş yere **e.**
1Ko 16:16 bu işe katılan ve **e.** boyun eğin
1Se 5:12 aranızda **e.** saygı göstermenizi
Yun 4:10; Yhn 4:38; 1Ko 15:10; 2Se 3:8; 1Ti 4:10.
EMİN, Lu 1:1 doğruluğundan tamamen **e.**
Ro 8:38 **e.** ki, ne ölüm, ne yaşam
1Ko 11:28 uygun durumda olduğundan **e.**
İb 6:9 daha iyi durumda olduğunuza **e.**
EMİR(LER), Çk 34:28 On **E.** levhalara
Tkr 4:2 Size verdiğim **e.**
Tkr 6:6 bildirdiğim bu **e.** yüreğinde
Öz 6:23 **e.** bir kandildir
İş 28:10 **e.** üzerine **e.,** kural üzerine kural
Mt 15:3 neden Tanrı'nın **e.** çiğniyorsunuz?
Mt 15:9 öğreti olarak insan **e.** öğretiyorlar
Mt 22:40 Tüm Kanun bu iki **e.** dayanır
Mr 12:28 Tüm **e.** içinde en başta gelen
Yhn 12:50 O'nun **e.** sonsuz yaşam demek
Yhn 14:21 **e.** bilen ve onlara uyan
Kl 2:22 insan öğretilerine ve **e.** dayanırlar
1Yh 2:7 yeni bir **e.** değil
1Yh 5:3 O'nun **e.** ağır değildir
Me 105:8; 119:98; İş 29:13; Yr 35:18; Mr 12:31;
Yhn 10:18; 15:17; 1Yh 3:23; Vh 12:17.
EMİR VERMEK, Mt 4:6 meleklerine senin için **e.**
Me 78:5; İş 45:12; Elç 1:4.
EMMAUS, Lu 24:13 **E.** denilen köye
EMMEK, İş 66:11 görkemini yudum yudum **e.**
Tkr 32:13; İş 60:16.
EMRETMEK, Ba 3:17 'Yemeyeceksin' diye **e.**
Yş 1:9 Şimdi sana yine **e.**
He 9:11 Bana **e.** tam olarak yaptım
Çk 7:2; Sy 9:8; Tkr 5:33; Yr 1:7.
EMRİNDE ÇALIŞANLAR, 1Ko 4:1 Mesih'in **e.**

EMRİNE ALMAK, Flp 3:12 Mesih İsa beni **e.**
EMZİKTEKİLER, Mt 21:16.
EMZİRMEK, Çk 2:7; Lu 21:23; 1Se 2:7.
EN BAŞINDA, 1Ti 1:15 günahkârların **e.** ben
ENDER, 1Sa 3:1 Yehova'nın sözü **e.** geliyordu
İş 13:12 âdemoğlunu Ofir altınından **e.**
ENDİŞE, Yo 2:6; Na 2:10.
ENDİŞELENMEK, Lu 2:48 Babanla ben çok **e.**
EN-DOR, Yş 17:11; 1Sa 28:7.
ENGEBE(LER), İş 42:16 **e.** düzlük edeceğim
ENGEBELİ, İş 40:4 **e.** yerler düz ovaya
Lu 3:5 **e.** yerler düzleştirilecek
ENGEL, Ba 11:6 hiçbir **e.** tanımayacaklar
1Pe 3:7 dualarınız bir **e.** karşılaşmasın
Le 19:14; İş 57:14.
ENGELLEMEK, Ezr 4:5 tasarısını **e.** için
Elç 11:17 Tanrı'yı **e.**?
1Se 2:16 onlarla konuşmamızı **e.** çalışıyorlar
Ey 15:4.
ENGELLEYEN, 2Se 2:7 **e.** ortadan kalkana dek
ENGEL OLMAK, Sy 22:32 Ben sana **e.** geldim
Mr 9:38 ona **e.** çalıştık
Ga 5:7 Hakikat sözüne uymanıza kim **e.**?
ENGEREK, Mt 23:33 ey **e.** soyu
İş 30:6; 59:5; Mt 3:7; 12:34.
ENGİN, Çk 34:6.
ENGİNLER, Me 42:7.
ENGİN SULAR, Me 36:6 hükmün **e.** benzer
Me 69:2 **E.** gömüldüm, sürüklendim
ENKAZ, Ams 6:11 büyük evi **e.** çevirecek
1Ti 1:19.
EN KUTSALYER, Çk 26:33.
EN KÜÇÜK, Yr 31:34 **e.** en büyüğüne
Mt 25:40 kardeşlerimin **e.** biri için
İb 8:11 **e.** en büyüğüne kadar
Mt 5:19; 1Ko 15:9.
ENLİ, Mt 7:13 yok oluşa giden yol **e.**
ERDEM, 2Pe 1:3 yüceliğini ve **e.** göstererek
2Pe 1:5 imanınıza **e.**, **e.** bilgiyi,
ERDEMLİ, Flp 4:8 **e.** ne varsa, düşünün
ERGUVANİ, Öz 31:22; Da 5:16.
ERGUVANİ KUMAŞ, Elç 16:14.
ERİHA, İb 11:30 **E.** surları yıkıldı
Yş 2:1; 8:2; 1Kr 16:34.
ERİMEK, Me 58:8 **E.** giden salyangoz gibi
Me 68:2 Mum ateşte nasıl **e.**
Me 97:5 Dağlar balmumu gibi **e.**
Me 147:18 Emir verir, onları **e.**
2Pe 3:12 yapıtaşları şiddetli sıcakla **e.**
Me 46:6; 107:26; İş 13:7; 17:4; 34:4; He 22:21; 24:11;
Na 1:5.
ERİŞMEK, Ro 9:31 kanuna dayalı doğruluğa **e.**
1Ko 9:24 öyle koşun ki, ödüle **e.**
Ef 4:12 tam Mesih'in boyuna **e.** dek
Me 139:6; Elç 26:7; Flp 3:11; 1Se 5:9; 2Se 2:14.
ERİTMEK, İş 1:25 cürufunu küllü suyla **e.**
Ams 9:5 ülkeyi **e.** O'dur
He 22:22.
ERKEK. Ayr. bak. KOCA(LAR).
Ba 1:27 **e.** ve kadın olarak yarattı
He 16:17 **e.** tasvirleri yaptın
Mt 19:10 **e.** ile karısı arasındaki durum
Mr 10:6 Tanrı **E.** ve dişi olarak yarattı
Ro 1:27 **e. e.** ahlaksızlık yapıp
1Ko 7:3 **E.** karısına hakkı olanı versin
1Ti 2:8 **e.** öfke ve tartışmalardan uzak
1Ta 23:3.
ERKEKÇE, 1Ko 16:13 **e.** davranın, güçlü olun
1Sa 4:9; 1Kr 2:2.
ERKEK ÇOCUK, Vh 12:13 **e.** doğurmuş kadın
Mt 2:16.
ERKEN DOĞMUŞ, 1Ko 15:8.
ER KİŞİ, Ey 33:17; 34:7; Öz 20:24.
ERTELE(N)MEK, Öz 13:12 **E.** beklentiler
He 12:25, 28 yerine getireceğim; artık **e.**
ESARET, Ey 14:14 **E.** günlerim boyunca
ESAV, Ba 25:34 **E.** ilk oğulluk hakkını
Yr 49:10 **E.**'ı çırılçıplak bırakacağım
Ob 18 **E.** evi anız olacak
Ba 25:27; 36:8; Ob 21; İb 12:16.
EŞENLİK. Ayr. bak. BARIŞ.
İş 53:5 **E.** için gereken ceza
Elç 15:29 **e.** olursunuz
Ba 41:16; Sy 6:26; Öz 3:2; İş 55:12; Yr 29:11.
EŞER(LER), Me 8:6 Elinin **e.** yetkisine
Öz 8:22 ilk **e.** bendim
EŞER KALMAMAK, Çk 10:15 yeşillikten **e.**
Yr 48:33; 1Ti 6:5.
EŞİR. Ayr. bak. KÖLE.
Hk 5:12 Kalk da **e.** götür
Mt 16:18 kapıları onu **e.** tutamayacak
Lu 21:24 milletlere **e.** götürülecekler
Ga 4:3 dünyanın dayandığı temellerin **e.**
EŞİR ETMEK, 2Ti 3:7.
EŞİRGEMEK, Yş 10:6 Kullarından yardım elini **e.**
Ey 33:18 Çukura inmesin diye canını **e.**
Me 31:20 onları ağız kavgalarından **e.**
2Ko 9:6 **e.** eken bol bol biçer
Me 34:20; Ro 11:21; 2Ko 1:23.
ESKİ, 1Ta 4:22 kayıtlar **e.** dayanır
Vz 1:11 **E.** nesiller anılmıyor
2Pe 2:5 **e.** dünyayı cezalandırdı
Öz 22:28; İş 44:7.
ESKİ DEVİR İNSANLARI, İb 11:2.
ESKİ DURUMA GETİRMEK, Mt 17:11 her şeyi **e.**
ESKİSİ, He 36:11 **e.** daha büyük bir refaha
ESMER, Ezg 1:6 **E.**, beni güneş yaktı
ESNEK VÜCUTLU, İş 18:2 **e.** o millete gidin
ESTER, Es 2:7; 7:6; 8:2.
EŞ(LER), Ba 6:2 Tanrı oğulları **e.** aldılar
2Ko 11:2 sizi tek bir **e.**, Mesih'e
Vh 21:9 sana Kuzunun **e.**, gelini
1Kr 11:4; Öz 18:22; 1Ko 9:5.
EŞDEĞER FİDYE, 1Ti 2:6.
EŞEK, Sy 22:28 **e.** Balam'a dedi
Sy 31:28 **e.**, her beş yüz candan birini

Zk 9:9 kralın **e.** binmiş geliyor
Sy 22:23; Hk 15:15; Mt 21:5.
EŞİ BENZERİ GÖRÜLMEMİŞ, He 7:5 **e.** felaket!
EŞİT, Yhn 5:18 kendisini Tanrı'ya **e.** görmüştü
Flp 2:6 Tanrı'ya **e.** olmayı aklından
EŞLİK ETMEK, 2Sa 19:31 krala **e.** için geldi
EŞSİZ, İş 2:19 **e.** haşmetinden ötürü
Ef 1:19 gücünün **e.** büyüklüğünü
EŞYA, Çk 3:22; 1Sa 10:22; 25:13; 30:24; 1Kr 7:51; Ezr 1:4.
ET(LER), Zk 14:12 dururlarken **e.** çürüyecek
1Ko 15:39 Tüm canlıların **e.** aynı değil
Ba 2:23; 15:11; İş 49:26.
ETEK, İş 6:1 **e.** mabedi dolduruyordu
Yr 2:34 **e.** masum kanlarıyla lekelenmiş
Zk 8:23 bir Yahudinin **e.** yapışacak
ETKİ, Öz 5:4 **e.** pelinotu gibi acıdır
Ro 6:6 günahkâr bedenimiz **e.**
ETKİLEMEK, 1Ko 2:1 sözlerle sizi **e.**
ETKİLEYİCİ İŞLER, Mr 9:39; 1Ko 12:10, 29; Ga 3:5.
ETKİLİ, Elç 18:24 Apollos, **e.** konuşan biriydi
Elç 18:28 **e.** bir şekilde çürütüyordu
Yk 5:16.
ETKİLİ GÜÇ, Ef 2:2 Havanın **e.** denetiminde
ETKİN GÜÇ, Kl 2:12.
ETKİN KUVVET, Ba 1:2 Tanrı'nın **e.** sularda
İş 40:26.
ETKİSİNE ALMAK, 2Ta 24:20 Tanrı'nın ruhu **e.**
ETKİSİZ, İb 11:34 ateşi **e.** hale getirdiler
ETKİSİZLİK, İb 7:18 zayıflığı ve **e.** nedeniyle
ETRAFLICA, Tkr 32:29.
ETTEN KEMİKTEN, 1Ko 15:50 **e.** olan, Krallığı
Ef 6:12 mücadelemiz **e.** insanlarla değil
Ro 7:14.
EV, Me 27:4 Ömrüm boyunca Yehova'nın **e.**
Me 127:1 **E.** Yehova inşa etmezse
İş 2:2 Yehova'nın **e.** bulunduğu dağ
İş 6:11 **e.** insansız kalıncaya kadar
İş 65:21 **E.** yapacaklar, içinde oturacaklar
Hg 2:7 bu **e.** ihtişamla dolduracağım
Mt 21:13 Benim **e.** dua **e.** denecek
Mt 23:38 **e.** terk edilip size bırakılıyor
Mr 3:25 ayrılık olan **e.** ayakta kalamaz
Elç 7:48 insan eliyle yapılmış **e.** oturmaz
Ro 16:5 Onların **e.** toplanan cemaate
2Sa 7:13; Me 84:10; Mr 10:30; İb 3:3, 6.
EV AÇMAK, Ro 16:23 tüm cemaate **e.** Gayus
EV BARK, Çk 1:21; İş 58:7.
EVCİL HAYVAN, Ba 1:24; 2:20.
EVDEN EVE, Elç 20:20 herkesin içinde hem de **e.**
EVET, Mt 5:37 **E.** dediyseniz **E.** olsun
2Ko 1:20 onun sayesinde **E.** oldu
EV HALKI, Mt 10:36 düşmanları kendi **e.**
Ba 7:1; 47:12; Öz 27:27; 31:15; Ef 2:19.
EVLAT EDİN(İL)MEK, Ro 8:23; 9:4; Ga 4:5; Ef 1:5.
EVLATLAR, İş 54:13 **E.** Yehova eğitecek
İş 49:21.
EVLATLIK, Ro 8:15 **e.** oğul ruhu edindiniz
EVLATLIK GÖREVİ, 1Ti 5:4 **e.** yerine getirmeyi
EVLATSIZ, Ey 18:19.
EVLENMEK, Mt 22:30 Dirilme olduğunda **e.**
Mt 24:38 yer, içer ve **e.**
Lu 14:20 Yeni **e.,** gelemem
Lu 20:35 erkek ve kadınlar **e.**
1Ko 7:11 **e.** ya da kocasıyla barışsın
1Ko 7:32 **E.** erkek, Efendimiz
1Ko 7:39 istediği kişiyle **e.** serbesttir
2Ko 11:2 Sizi **e.** kişiyle ben nişanladım
1Ti 4:3 **E.** yasaklayacaklar
Lu 17:27; 1Ko 7:9, 28, 36, 38; 1Ti 5:14.
EVLİ, Ro 7:2 **e.** bir kadın kanunla bağlıdır
1Ko 7:33 **E.** erkek dünyaya ait şeyler
1Ti 3:2.
EVLİLİK, İb 13:4 **E.** herkesin gözünde saygın
EVLİLİKTEN DOĞAN HAKLAR, Çk 21:10
EVLİLİK YOLUYLA AKRABA, Tkr 7:3.
EVLİ OLMAYAN, 1Ko 7:8 **E.** ve dullara
1Ko 7:34 **e.** kadın ve kız
EVNİKİ, 2Ti 1:5 annen **E.** imanı böyleydi
EV SAHİBİ, Mt 10:25 **e.** Beelzebub dedilerse
Mt 24:43.
EYÜP, Ey 2:3 **E.**'e dikkat ettin mi?
He 14:14 Daniel ve **E.** orada yaşasaydı
Yk 5:11 **E.**'ün tahammülünü işittiniz
Ey 1:1, 9, 22; 3:1; 38:1; 40:1; 42:10, 12.
EZELDEN EBEDE, Me 90:2 **e.** kadar Tanrısın
Yhd 25 kudret ve yetki **e.** kadar O'nun
EZENLER, Vz 4:1.
EZGİLER, Ey 35:10 Geceleri dillerden **e.**
Hk 5:3; Me 57:7; 92:3; 108:1; Ezg 1:1; İş 51:3.
EZİLENLER, İş 58:6 **e.** özgür bırakmak
Me 9:9; Lu 4:18.
EZİLMİŞ, İş 57:15 **e.** ile beraberim
İş 42:3.
EZİP GEÇMEK, Çk 15:6 Sağ elin düşmanı **e.**
Hb 3:12 Milletleri kızgınlıkla **e.**
EZİYET, Ba 15:13 Dört yüz yıl **e.** çekecekler
Çk 3:9 Mısırlıların çektirdiği **e.** görüyorum
İş 53:5 kabahatlerimiz yüzünden **e.**
İş 53:8 **E.** gördü ve adil şekilde
Kl 2:23 bedene **e.** içeren tapınma
Vh 14:11 Onların gördüğü **e.** dumanı
Çk 3:17; İş 53:7; Yr 50:33; Vh 9:5; 11:10; 18:7, 10; 20:10.
EZİYET ETMEK, 1Sa 31:4 sünnetsizler bana **e.**
Me 89:22 Kötülük çocukları ona **e.**
İş 14:6 milletlere amansızca **e.**
Yr 20:11 bana **e.** tökezleyecek
Mt 8:29 bize **e.** için mi geldin?
Me 94:5; İş 49:26; Mr 5:7; Lu 8:28; Elç 10:38.
EZMEK, Ba 3:15 senin başını **e.**
Çk 23:9 yabancıyı **e.**
Hk 4:3 İsrailoğullarını acımasızca **e.**
2Sa 22:43 sokakların çamuru gibi **e.**
Me 94:5 Senin halkını **e.**

İş 53:10 Yehova onu **e.** uygun gördü
Yr 7:6 dul kadını **e.**
Da 2:44 krallıkları **e.** sona erdirecek
Mi 4:13 pek çok milleti **e.** toz edeceksin
Ro 16:20 ayaklarınızın altında **e.**
Tkr 9:21; 2Sa 7:10; Ey 40:12; Me 44:5; 72:4.

EZRA, Ezr 7:6; 10:1; Ne 8:1, 6.

F

FAALİYETSİZ, 2Pe 1:8 **f.** ya da verimsiz

FAHİŞE(LER), Ba 38:15 Yahuda onu **f.** sandı
Tkr 23:18 bir **f.** kazancını getirmeyeceksin
Yş 6:25 **f.** Rahab'ı
1Kr 22:38 Samiriye havuzunda **f.** yıkanırdı
Öz 6:26 **f.** kadın yüzünden bir somun ekmeğe
İş 1:21 Sadık kent nasıl da **f.** oldu
Ho 4:14 tapınak **f.** ile kurban kesiyor
Yo 3:3 **f.** ücretini ödemek için çocukları
Ams 7:17 karın şehirde **f.** olacak
Mt 21:31 sizden önce **f.** Tanrı'nın krallığında
1Ko 6:15 **f.** uzvu mu yapayım?
Yk 2:25 **f.** Rahab aklanmamış mıydı?
Vh 17:5 Büyük Babil **f.** anası
Vh 17:16 **f.** nefret edecek onu çıplak bırakıp
Öz 7:10; Lu 15:30; İb 11:31; Vh 17:1, 15; 19:2.

FAHİŞELİK, İş 23:17 krallıklarla **f.** yapacak
Yr 3:1 birçok oynaşınla **f.** yaptın
He 23:3 Mısır'da **f.** etmeye başladı
Yr 3:9; He 16:29; 23:8; Mi 1:7; Na 3:4.

FAİZ, Mt 25:27 paramı **f.** geri alırdım
Çk 22:25; Öz 28:8.

FAKİR(LER), Yr 2:34 **f.** canların kanlarıyla
Me 9:18; Öz 20:13.

FAL BAKMAK, Ba 44:5.

FALCI(LAR), Tkr 18:10 Aranızda **f.** olmayacak
Yş 13:22 **f.** Balam
1Sa 6:2; İş 3:2; 44:25; Yr 27:9; Zk 10:2.

FALCILIK, 1Sa 15:23 isyankârlık **f.** günahıyla bir
2Kr 21:6; 2Ta 33:6.

FANİ, Me 39:4 ne denli **f.** olduğumu bileyim

FARK ETMEK, Ba 3:7 çıplak olduklarını **f.**
Çk 3:2; Tkr 32:31; Me 19:12; İş 44:18; Da 9:2; Mr 5:30; Vh 3:17.

FARKINDA (OLMAK), 1Ta 28:9 düşüncelerin **f.**
Öz 31:18 Kazançlı işler yaptığının **f.**
Vz 9:5 ölüler hiçbir şeyin **f.** değildir
Mt 5:3 ne mutlu ruhi ihtiyacının **f.**
Le 5:4; Vz 5:1; 2Ko 1:13.

FARKLI, 1Ko 12:28 **f.** üyelerin her birine bir yer
1Ko 14:7 **f.** sesleri net olarak veremezlerse
Ga 4:20 sizinle **f.** bir tarzda konuşmak
Le 19:19; Sy 14:24; Es 3:8; Vz 7:29; Da 7:3, 7, 19, 23, 24.

FAZİLETLİ, Öz 31:10 **F.** kadını kim bulabilir
Öz 12:4; 31:29.

FAZLALIK, Yk 1:21 bir **f.** olan kötülüğü atın
Lu 21:4; 2Ko 8:14.

FECİ, Tkr 9:12 halkın **f.** bir şey yaptı
Tkr 32:24.

FEDA ETMEK, 2Ko 12:15 kendimi sizler için **f.**
1Ko 13:3.

FELAKET, Tkr 32:35 **f.** günü yakın
Yş 7:25 İsrail'in başına **f.** getirecek
Me 27:5 **F.** gününde beni saklar
İş 45:7 barış sağlayan, **f.** getiren
İş 65:23 doğurdukları çocuklar **f.**
Yr 1:14 Kuzeyden **f.** kopup gelecek
Yr 25:29 **f.** getirmeye başlıyorum
Yr 38:4 esenliğini değil **f.** istiyor
He 7:26 **F.** üstüne **f.** gelecek
He 35:5 başına **f.** geldiğinde
Ams 6:3 **F.** gününü aklınızdan çıkarıp
Na 3:19 Başındaki **f.** kurtuluş yok
2Sa 22:19; Ey 20:22; 31:23; Me 71:24; 73:19; 107:26; Öz 17:5; Yr 2:27; 18:17; 25:6; He 26:21; Ams 6:6; Ob 12.

FELAKET ALAMETİ, Sy 24:1.

FELÇLİ, Mt 4:24; 9:2; Lu 5:24.

FELİKS, Elç 23:24; 24:2, 25, 27.

FELSEFE, Kl 2:8 **f.** ile, yanıltıcı boş sözlerle

FENALIK, 1Ko 5:8 kötülük ve **f.** mayası
Me 14:4; Mi 2:1.

FERAH(LIK), 2Sa 22:20 Beni **f.** yere çıkarır
Yr 22:14 kendime **f.** odalar yapacağım
Elç 3:19 bir **f.** dönemi gelsin

FERAHLA(T)MAK, Me 23:3 Canımı **f.**
Mt 11:28 Ben sizi **f.**
1Ko 16:18 Onlar benim gönlümü **f.**
Flm 7 kardeşlerin gönlü senin sayende **f.**

FERİSİ(LER), Mt 5:20 doğruluğunuz **F.**'den
Mt 23:26 kör **F.**, bardağın içini temizle
Lu 18:11 **F.** ayakta durup içinden dua etti
Yhn 12:42 **F.** yüzünden, açıkça söylemediler
Elç 5:34 Gamaliel adlı **F.** elçileri dışarı
Mt 12:14; 23:15, 23, 27, 29; Lu 5:21.

FERMAN, Ezr 6:8 **f.** çıkardım
Tsf 2:2 **F.** yerine gelmeden
Es 1:20.

FERYAT, Öz 21:13 Kim düşkünün **f.**
Yr 25:36 Dinleyin! Çobanların **f.**
Mt 2:18 Rama'da bir ses, ağlayış ve **f.**
İş 5:7.

FERYAT ETMEK, İş 13:6 **F.**, Yehova'nın günü
Zk 11:3 Dinleyin! Çobanlar **f.**
Yhn 16:20 siz ağlayıp **f.** edeceksiniz
Yk 5:1 düşeceğiniz sefaletten ötürü **f.** edin
İş 23:1, 6; 65:14; Yr 25:34; He 21:12; Yo 2:12; Lu 18:7.

FESAT, Öz 6:14 **F.** onun yüreğindedir
Öz 10:31 **f.** dil koparılacaktır
Öz 12:8 yüreği **f.** olan ise hor görülür
Me 5:9; 59:5.

FESATÇI, Me 26:5 **F.** topluluğundan nefret ettim
Öz 17:4 **f.** ağzının içine bakar

FESTUS, Elç 24:27; 26:24.

FIRAT IRMAĞI, Vh 16:12 tasını **F.** boşalttı
Ba 2:14; 15:18; Vh 9:14.

FIRIN, Me 12:6 yer **f.** arıtılmış

Öz 17:3 Gümüş için pota, altın için **f.**
Da 3:17 **f.** bizi O kurtarır
Tkr 4:20; Da 3:19; Ml 4:1; Mt 13:42.
FIRLATMAK, Me 11:2; İş 22:18; He 32:4.
FIRSAT, Ba 31:28 öpmeme **f.** vermedin
1Ko 7:21 bu **f.** değerlendir
2Ko 11:12 bu **f.** vermemek için
Ga 5:13 beden arzuları için **f.** bilmeyin
Ga 6:10 **f.** oldukça herkes için iyilik
Flp 4:10 bunu göstermek için **f.** olmamıştı
İb 11:15 oraya dönme **f.** bulurlardı
Sy 11:33; Ey 7:19; İş 29:20.
FIRSAT VERMEK, 1Ti 5:14 kötülemelerine **f.**
FIRTINA, Öz 1:27; 3:25; İş 25:4; Yr 30:23; Mt 14:30; Vh 11:19.
FISIH, Çk 12:11 Bu Yehova'nın **F.**
Le 23:5 Yehova'nın onuruna **F.**
Yhn 2:13 Yahudilerin **F.** bayramı
Yhn 6:4 Yahudilerin **F.** bayramı yakındı
Yhn 13:1 **F.** bayramından önceydi
1Ko 5:7 bizim **F.** kuzumuz olan Mesih
Çk 12:27, 48; Mr 14:1; Lu 2:41; İb 11:28.
FISILDAŞMAK, Me 2:1 neden halklar **f.**?
Me 83:3 halkına karşı gizli hileler **f.**
Me 38:12.
FISILDAŞMALAR, 2Ko 12:20 yermeler, **f.**
FISILTI, Me 90:9 yıllar **f.** gibi geçti
Ey 4:12; İş 29:4; Yhn 7:12.
FİDAN, Mt 15:13 Babamın dikmediği her **f.**
İş 11:1; 14:19.
FİDANLIK, İş 5:7 **f.** Yahuda halkıdır
FİDYE, Ey 33:24 Ben bir **f.** buldum!
Ey 36:18 (dipnot)
Me 49:7 Onun için Tanrı'ya **f.** veremez
Öz 21:18 Kötü kişi doğru insanın **f.** olur
İş 35:10 **f.** kurtardığı kimseler dönecek
Mt 20:28 canını **f.** olarak vermeye geldi
1Ti 2:6 O tüm insanlar için eşdeğer bir **f.**
Çk 21:30; 30:12; Le 27:29; Sy 3:49; İş 43:3.
FİDYEYLE KURTULMAK, 1Ko 1:30 kutsallığa, **f.**
Ef 1:7 kanı sayesinde **f.** eriştik
Kl 1:14 **f.**, günahlarımızın bağışlanmasını
İb 9:15 ahit zamanında işlenen suçlardan **f.**
Ro 3:24; 8:23; Ef 4:30.
FİGAN (ETMEK), Ey 2:12; İş 65:19; Ams 5:16.
FİKİR, Öz 12:2; Elç 15:19.
FİKİR AYRILIĞI, Yhn 9:16.
FİKİR BİRLİĞİ, 1Ko 1:10 tam bir **f.** yansıtmalı
Flp 2:2.
FİLADELFYA, Vh 1:11; 3:7.
FİLİPOS, Mt 14:3; Mr 6:17.
FİLİPOS SEZARİYESİ, Mt 16:13.
FİLİPUS (1) Mt 10:3; Yhn 1:43; 6:5; 12:21.
FİLİPUS (2) Elç 6:5; 8:5, 26; 21:8.
FİLİSTÎ(LER), Hk 3:3 **F.** beş müttefik beyi
Hk 16:30 **F.** ile ben de can vereyim
1Sa 4:10 **F.** savaştı; İsrailoğulları yenilgiye
1Sa 17:36 sünnetsiz **F.** sonu
1Sa 31:8 **F.** Saul ve üç oğlunun ölüsünü
İş 2:6 **F.** gibi büyücülük yapıyorlar
He 25:15 **F.** öç peşine düştüler
Hk 14:4; 1Sa 17:37, 43; Tsf 2:5; Zk 9:6.
FİLİTOS, 2Ti 2:17 Himeneos ve **F.**
FİLİZ, İş 11:1 Yesse'nin kütüğü **f.** sürecek
İş 53:2 ince bir **f.**, kurak topraktan
Yr 23:5 Davut'un soyundan doğru **f.**
Zk 3:8 kulum **F.** ortaya çıkarıyorum
İş 4:2; Yr 33:15; Zk 6:12.
FİLİZLENMEK, Me 72:7 saltanatında doğrular **f.**
İş 61:11.
FİLO, 1Kr 9:26; 10:11.
FİLOZOFLAR, Elç 17:18 Stoacı bazı **f.**
FİNEHAS, Sy 25:7 **F.** bir mızrak aldı
Sy 31:6; Yş 22:30; Hk 20:28; Me 106:30.
FİRAVUN, Ba 41:55 halk **F.**'dan yiyecek
Çk 5:2 **F.** Yehova kim ki dedi
Çk 9:13 **F.**'un önüne çık
Ro 9:17 **F.**'a: gücümü sende göstereyim diye
Çk 6:29; 14:18; İş 19:11; Elç 7:10.
FİRAVUNİNCİRİ, Ams 7:14 **f.** meyvesini yarardım
FUHUŞ. Ayr. bak. FAHİŞELİK.
Vh 17:2 Dünyanın kralları onunla **f.**
He 16:15.

G

GAD, Ba 30:11; 49:19; Yş 18:7.
GADDAR, Öz 11:17.
GADDARCA, Tkr 24:7 **g.** davranmış ve satmışsa
Çk 1:13.
GADDARLIK, Yr 38:19; Ml 2:16.
GAFİL AVLAMAK, Lu 21:34 bir kapan gibi **g.**
1Se 5:4 o gün sizi **g.**
GALİP, Vh 2:7 **G.** gelene hayat ağacından
Vh 3:21 **G.** gelene tahtımda
Vh 17:14 Kuzu **g.** gelecek
Vh 21:7 **G.** gelen bunları miras alacak
Vh 2:11, 17, 26; 3:5, 12; 5:5.
GAMALİEL, Elç 5:34; 22:3.
GANİMET, İş 53:12 **g.** paylaşacak
Yr 39:18 Canın sana **g.** olacak
Tsf 3:8 **g.** için kalkacağım
Yş 8:2; Hk 5:30.
GARİP, Lu 5:26 **g.** şeyler gördük
1Pe 4:12 **g.** bir şeymiş gibi
GARİPLER. Bak. GURBET, YABANCI.
GASPÇI, 1Ko 6:10 **g.** mirası olmayacak
1Ko 5:11.
GAT, Yş 11:22; 1Ta 18:1.
GATLI, 1Sa 17:4; 2Sa 6:10; 1Ta 20:5.
GAYRET, Ne 2:18 **g.** çalışmaya başladılar
Ne 3:20 Baruk **g.** çalışarak
Me 69:9 evin için olan **g.** beni
İş 9:7 Yehova'nın **g.** bunlar olacak
Tsf 3:8 **G.** ateşi yeryüzünü yiyip
Ro 10:2 Tanrı için **g.** ben tanığım
Ro 15:30 **g.** dua edin
2Ko 8:8 başkalarının **g.** görerek

İş 37:32; Yhn 2:17; 1Ko 12:31; 2Ko 8:22; Ga 2:10; Flp 3:6; Kl 4:12; 2Pe 1:5.

GAYRETE GELMEK, Tkr 29:20.

GAYRETLENDİRMEK, İb 10:24 iyi işler için **g.**

GAYRETLİ, Ti 2:14 iyi işlerde **g.** bir toplum
Lu 6:15; Elç 1:13; 1Pe 3:13; Vh 3:19.

GAYRİ MEŞRU, Tkr 23:2; İb 12:8.

GAZAP, Me 76:10 İnsanın **g.** Seni yüceltir
Öz 11:4 **G.** günü servet işe yaramaz
Öz 15:1 Yumuşak cevap **g.** yatıştırır
İş 26:20 **G.** geçene kadar gizlen
Yr 10:10 **g.** hiçbir millet dayanamaz
Tsf 3:8 Hükmüm **g.** dökmektir
Yhn 3:36 Tanrı'nın **g.** kaçamaz
Yk 1:20 insanın **g.** Tanrı'nın istediği
Vh 11:18 Senin de **g.** gösterme vaktin geldi
Tkr 29:28; Ey 19:29; İş 10:5, 25; Da 8:19; Na 1:6; Ro 9:22; 12:19; 13:4; 1Se 5:9; Vh 19:15.

GAZAPLANMAK, İş 34:2 bütün milletlere **g.**
Çk 22:24; Sy 11:33.

GAZAP YAĞDIRMAK, Me 69:24; 79:6.

GAZZE, Hk 1:18; 16:1; Yr 47:5; Elç 8:26.

GEBE KALMAK. Ayr. bak. HAMİLE (KALMAK).
Le 12:2 Bir kadın **g.** bir erkek çocuk
Me 51:5 Annem bana **g.** beri günah içindeyim
İş 7:14 **g.** ve bir oğul doğuracak
Lu 1:31 **G.** ve bir oğul
Yk 1:15 Arzu **g.** günah doğurur
Ru 4:13; Lu 1:24.

GECE, Ba 1:5 karanlığı **g.** diye adlandırdı
2Kr 19:35 o **g.** melek Asur ordugâhında
Me 19:2 **G. g.** bilgi aktarır
İş 21:11 Gözcü, **g.** ne haber?
Yhn 9:4 **g.** yaklaşıyor kimse çalışamaz
Ro 13:12 **G.** iyice ilerledi gündüz yaklaştı
1Se 5:2 Yehova'nın günü **g.** hırsız nasıl
Vh 22:5 Artık **g.** olmayacak
1Se 5:5.

GECE GÜNDÜZ, Yş 1:8; Lu 18:7; Vh 7:15; 12:10.

GECİKMEK, Hk 5:28 savaş arabası neden **g.**?
Lu 12:45 hizmetkâr Efendim **g.**
Hb 2:3.

GECİKMEMEK, Ba 34:19 yerine getirmekte **g.**
Tkr 7:10 doğrudan karşılık verir, **g.**
Vz 5:4 adak adadığında yerine getirmekte **g.**
İş 46:13 kurtuluş getirmekte **g.**
İb 10:37 Gelen gelecek, **g.**
2Pe 3:9 Yehova **g.**, sabrediyor
Tkr 23:21; Da 9:19.

GEÇERLİLİK, Yhn 10:35 Kutsal Yazılar **g.**
İb 9:17.

GEÇERSİZ KILMAK, Mt 5:17 **g.** değil
Ga 3:17 Tanrı'nın yürürlüğe koyduğu ahdi **g.**
Sy 30:8, 12.

GEÇİCİ, 2Ko 4:17 yaşanan sıkıntı **g.**
2Ko 4:18 görünenler **g.**
1Pe 1:18.

GEÇİM, 1Ko 9:6 **g.** için çalışması gereken
Öz 27:27; 1Se 4:11.

GEÇİP GİTMEK, Mr 13:30 bu nesil asla **g.**
Yk 1:11 uğraşlarıyla **g.**
Tkr 22:4; Ey 14:2; Me 90:4; 144:4; Vz 8:13.

GEÇİRMEK, İş 30:8 bir tablete yaz, kitaba **g.**

GEÇİŞ ÜCRETİ, Ezr 4:13 ne vergi, ne de **g.** öder

GEÇMEK, Yr 8:20 Hasat zamanı **g.**
Elç 16:9 Makedonya'ya **g.** yardım et
Yr 30:15.

GEÇMİŞ, Ml 3:4 **g.** yıllarda olduğu gibi

GEÇMİŞTE, Ne 12:46 **G.**, Davut ile Asaf'ın

GEDALYA, 2Kr 25:22; Yr 39:14; 40:5, 6.

GEDİK, İş 22:9; He 13:5; 22:30; 30:16.

GEDİK AÇMAK, Ba 38:29 Kendine **g.**, Perets
Hk 21:15 Yehova İsrail kabileleri arasında **g.**

GEHAZİ, 2Kr 5:20; 8:4.

GEHENNA. Ayr. bak. HİNNOM(OĞLU) VADİSİ.
Mt 5:22 (dipnot)

GELECEK, Me 37:37 onun **g.** barış dolu olacak
Me 37:38 kötüler için **g.** olmayacak
Öz 24:20 kötülerin **g.** olmayacak
Ro 8:38 ne şimdiki ne **g.** şeyler
Ba 49:1; Me 73:17; Öz 23:18; Yr 29:11; İb 10:1; 13:14.

GELENEK, Hk 11:39 İsrail'de bir **g.** oldu
Mt 15:3 **g.** uğruna
Mr 7:13 **g.** Tanrı'nın sözünü geçersiz
Ga 1:14 atalarımın **g.** ateşli bir savunucu
Kl 2:8 insan **g.** dayanan felsefeyle
Mr 7:3; Elç 15:1; 1Ko 11:2; 2Se 2:15; 3:6.

GELİN(LER), Vh 21:2 Damat için süslenmiş bir **g.**
Ba 11:31; Le 18:15; İş 61:10; 62:5; Mt 10:35; Yhn 3:29; Vh 18:23.

GELİP GEÇEN, Hk 5:6 Yael'in zamanında **g.**
He 35:7.

GELİR, İş 23:3 Nil'in ürünü **g.** getirirdi
Elç 2:45 **g.** herkese ihtiyacına göre dağıtıyor

GELİŞ(TİR)MEK, Kl 2:7 köklenmiş olarak **g.**
İb 5:14 algılama yeteneğini **g.**
Ef 4:15.

GELİŞ. Ayr. bak. HAZIR BULUNUŞ.
Mr 13:26 İnsanoğlunun bulutlar içinde **g.**
Mt 16:28.

GELİŞME, Elç 24:2 milletimizin yararına **g.**

GELMEK, Me 40:7 İşte **g.**, kitabın bir yerinde
İş 55:1 susayanlar! **G.**, su alın
Ml 3:2 Onun **g.** güne kim dayanacak
Mt 6:10 Krallığın **g.** Senin isteğin
Lu 19:23 **g.** faiziyle alırdım
1Ko 11:26 Efendimiz **g.** dek ölümünü
Vh 22:17 duyan herkes "**G.!**" desin
İş 2:3; Mt 25:34.

GEM, İş 30:28 milletleri ağızlarına **g.** takıp

GEMİ(LER), Ba 6:14 Kendine bir **g.** yap
Me 48:7 Tarşiş **g.** parçaladın
Me 107:23 **G.** denize açılanlar
İş 23:1 Tarşiş **g.**, feryat edin
Da 11:40 **g.** üzerine gelecek
1Ti 1:19 (dipnot)

Ba 7:1; Hk 5:17; İş 43:14; He 30:9; Da 11:30; Yk 3:4; 1Pe 3:20; Vh 18:19.

GEMİCİ, 1Kr 9:27; Yun 1:5; Elç 27:27; Vh 18:17.

GEMİ DEMİRİ, İb 6:19 bu ümit, bir **g.** gibi

GEMİ ENKAZI, 1Ti 1:19 (dipnot)

GEM VURMAK, Me 39:1 ağzıma **g.**
Yk 1:26 diline **g.**
Yk 3:3 atların ağzına **g.**

GENÇ, 1Sa 17:33 çok **g.**, oysa o savaşçı
Me 37:25 Bir zamanlar **g.**
Me 110:3 **G.** Sana çiy damlaları gibi
He 9:6 **g.** demeden hepsini öldürün
1Ti 4:12 **G.** olduğun için küçümsemesin
Öz 20:29; Mt 19:22; Elç 2:17; 1Ti 5:1, 2, 11, 14; 1Yh 2:14.

GENÇLİK, Ba 8:21 yüreğinin eğilimi **g.** kötüdür
Ey 33:25 Teni **g.** çağındakinden körpe
Me 103:5 **G.** kartalınki gibi tazeleyen
Öz 5:18 **g.** paylaştığın karınla mutlu ol
Vz 12:1 Yaratıcını **g.** günlerinde hatırla
İş 54:4 **G.** yaşadığın utancı unut
2Ti 2:22 **g.** arzularından kaç
2Sa 19:7; Me 71:17; Vz 11:10; Ml 2:14; Mr 10:20; Elç 26:4.

GENEL HATLAR, Ro 2:20 Kanunda belirtilen **g.**

GENEL VALİ, Elç 13:7; 18:12; 19:38.

GENESARET, Mt 14:34; Lu 5:1.

GENİŞ, İş 11:16 yine **g.** bir yol uzanacak
Mt 7:13 yok oluşa giden yol **g.**

GENİŞLE(T)MEK, Tkr 19:8 Tanrın topraklarını **g.**
İş 5:14 ölüler diyarı **g.**
İş 54:2 Çadırının yerini **g.**
Mt 23:5 giysilerinin saçaklarını **g.**

GENİŞLİK, Ey 38:18 Dünyanın **g.** akıl erdir
Ef 3:18; Vh 21:16.

GERÇEK, Yr 10:10 Oysa Yehova **g.** Tanrı'dır
Yhn 7:28 beni gönderen **g.**
Kl 2:17 **g.** ise Mesih'tedir
1Ti 6:19 **g.** yaşama sımsıkı bağlansınlar
İb 9:24 **g.** kopyası olan kutsal yere değil
Vh 3:14 Sadık ve **g.** şahit
Yhn 1:9; 15:1; 17:3; 1Yh 5:20; Vh 19:11.

GERÇEKLER, Me 2:10 gelin de **g.** anlayın
İb 11:1 görülmeyen **g.** dair kanıtların

GERÇEKLEŞMEK, Lu 21:7 **g.** zamanın alameti
Lu 21:22, 26.

GERÇEKLEŞTİRMEK, 1Kr 8:15 sözünü **g.** Yehova
Me 20:5 Yehova bütün dileklerini **g.**
Çk 11:9; 2Ta 6:4, 15; Ey 42:2; Me 20:4.

GERÇEKTEN, Yhn 4:23 **g.** tapınanların ruhla

GERDANLIK, Öz 1:9 boynunda değerli bir **g.**

GERDEK, Me 19:5; Yo 2:16.

GEREĞİNDEN FAZLA, Ro 12:3.

GEREKLİ, Flp 1:24 benim hayatta kalmam **g.**

GEREKMEK, İb 2:1 çok dikkat etmemiz **g.**
Da 3:16; Elç 23:29; İb 7:12, 27.

GEREKSİZ, 2Ko 9:1 yazmayı **g.** buluyorum

GERİ, Yr 7:24 ileri değil **g.** gittiler

GERİ ALMAK, Ey 42:6 Bu yüzden sözlerimi **g.**

GERİ ÇEKİLMEK, Me 78:9 nişancı **g.**
İb 10:38 **g.** canım ondan

GERİ ÇEVRİLMEK, İş 59:14 Adalet **g.**

GERİDE, Flp 3:13 **g.** kalan şeyleri unutarak

GERİ DÖNMEK, Mr 13:16 abasını almak için **g.**
Ga 4:9 aciz kalan temellerine **g.**

GERİ DURMAK, Me 40:9 Söylemekten **g.**

GERİ VER(İL)MEK, Elç 1:6 krallığı şimdi mi **g.**?
Elç 3:21 her şeyin **g.** zamana dek

GERİZİM, Tkr 11:29; Yş 8:33; Hk 9:7.

GETİR(İL)MEK, 1Kr 10:28 atları Mısır'dan **g.**
İş 49:8 memleketi eski haline **g.**

GETİRTMEK, 1Sa 17:31 Saul onu **g.**
2Ta 1:17 Mısır'dan tüccarlar eliyle **g.**

GETSEMANİ, Mt 26:36; Mr 14:32.

GEVEZE, Öz 20:19 **g.** adamla arkadaşlık etme

GEVİŞ GETİREN, Le 11:3; Tkr 14:6.

GEVŞEK, Ro 12:11 İşinizde **g.** davranmayın
Öz 18:9; İb 6:12.

GEVŞEMEK, 2Ta 15:7 eliniz ayağınız **g.**
Tsf 3:16 Sion! Elin ayağın **g.**

GEYİK, Öz 5:19 Sevimli bir **g.**, zarif
Ba 49:21; Tkr 12:15; Me 18:33; İş 35:6; Ağ 1:6; Hb 3:19.

GEZGİN TACİR, Mt 13:45.

GEZMEK, 1Ti 5:13 ev ev **g.**

GIDA, İb 5:14 Katı **g.** ise olgun insanlar için

GİBEA, Hk 20:5, 13, 37; İş 10:29.

GİBEON, Yş 10:6 **G.** adamları haber gönderdiler
Yş 10:12 Ey güneş, **G.** üzerinde dur
1Kr 3:5 **G.**'da Yehova Süleyman'a rüyada
Ne 3:7 adamlar **G.**'dan geliyorlardı
Yş 9:3; 10:1, 10; 11:19; 2Ta 1:3.

GİBEONLU, 2Sa 21:1 **G.** öldürdü
2Sa 21:3, 9; 1Ta 12:4; Ne 3:7.

GİDEON, Hk 8:23 **G.**: sizi yönetecek olan Yehova
İb 11:32 **G.** ve diğer peygamberler
Hk 6:24, 27, 34, 39; 7:2, 4, 7; 8:4.

GİDERMEK, 2Ko 8:14 sizdeki fazlalıkla **g.**

GİLBOA, 1Sa 28:4; 2Sa 1:21; 1Ta 10:8.

GİLEAD, Yş 21:38 **G.**'da ayrılmış sığınma şehri
Mi 7:14 Başan'da ve **G.**'da otlat
Sy 26:29; 32:40; Yr 8:22; Zk 10:10.

GİLGAL, Yş 4:20 on iki taşı **G.**'de dikti
Yş 9:6 **G.**'deki ordugâh
Hk 3:19 **G.**'deki taşocaklarından
Yş 5:9; 10:6; 1Sa 10:8; 11:14, 15.

GİRİLEMEYEN, Zk 11:2 **g.** orman

GİRİŞ, Le 8:3; 16:7; Yş 19:51.

GİRMEK, İş 26:2 doğru millet içeri **g.**
Yo 2:9 Şehirlere **g.** Duvarları aşıyorlar
Elç 14:22 krallığa sıkıntıdan geçerek **g.**
Öz 23:10; Ro 5:12; İb 4:6, 10; 9:12, 24; 2Pe 1:11.

GİTMEK, İş 30:21 Yol budur. Bu yoldan **g.**
İş 38:10 kalan yıllarımı yaşamadan **g.**
Yr 2:31 halkım, "dilediğimiz yere **g.**" dedi?
Elç 1:25 Yahuda kendi yoluna **g.**

GİY(İN)MEK, Tsf 1:8 yabancılar gibi **g.**
Lu 16:19 erguvan rengi giysiler **g.**
Kl 3:12 tahammül niteliklerini **g.**
Mt 6:29; Vh 3:18; 4:4; 11:3; 19:8.

GİYDİRMEK, Mr 15:17 erguvani bir giysi **g.**

GİYECEK, Mt 6:25 beden **g.** daha önemli
Yk 2:15 bir kardeş **g.** yoksunsa
Mt 6:28.

GİYSİ, Tkr 29:5 ne üzerinizdeki **g.** eskidi
2Kr 10:22 herkes için **g.** getir
Me 22:18 **G.** aralarında paylaşıyor
İş 51:6 yeryüzü **g.** gibi harap olacak
İş 61:3 şükran **g.** vermek için
İş 61:10 bana kurtuluş **g.** giydirdi
Mt 9:16 eski **g.** yeni kumaştan
Mt 23:5 **g.** saçaklarını genişletirler
Mt 27:35 kura çekerek **g.** paylaştılar
Elç 20:33 kimsenin **g.** göz dikmedim
1Pe 3:4 bozulmayan **g.** yumuşak başlı ruhtur
Yhd 23 bedenin lekelediği iç **g.**
Vh 16:15 Uyanık kalıp **g.** koruyana
Öz 27:26; İş 3:22; Da 7:9; Zk 13:4; Mt 17:2; 21:8; Yk 5:2; Vh 3:18; 17:4.

GİZLEMEK, Ey 14:13 ölüler diyarında **g.**
Ey 27:11 Tanrı'nın düşüncelerini **g.**
Me 40:10 vefanı sadakatini cemaat içinde **g.**
Me 44:21 yürekte **g.** bilir
Me 91:1 Yücesinin sığınağında **g.**
Mt 11:25 bunları bilge ve akıllı kişilerden **g.**
Yş 6:25; Me 9:15; İş 30:20; Vh 6:16.

GİZLENİLEN YER, İş 28:17.

GİZLENMEK, Yş 7:22 giysi çadırda **g.**, para da
Öz 22:3 Akıllı kişi felaketi görüp **g.**
Yr 16:17 Benden **g.**
Mt 5:14 Dağ üzerine kurulmuş şehir **g.**
Lu 8:17 özenle **g.** hiçbir şey
Lu 9:45 anlamı onlardan **g.**
1Sa 19:2; İş 26:20; 28:15; Yr 23:24.

GİZLİ, Hk 3:19 **g.** haberim var Kral
Da 2:22 **g.** şeyleri ortaya çıkaran
Mt 6:6 Gözlerden **g.** olan Babana dua et
1Ko 14:25 Yüreğindeki **g.** şeyler ortaya çıkar
Ef 3:9 çağlar boyu **g.** kalmış kutsal sır
Tkr 29:29; Mt 6:4; Ro 2:16; 1Ti 5:25.

GİZLİCE, Hk 9:31 **g.** ulaklar gönderip
Öz 21:14 **G.** verilen hediye öfkeyi yatıştırır
Yhn 18:20 **g.** konuşmadım
2Ko 4:2 **g.** çevrilen işleri reddettik
Tkr 13:6; Ey 13:10; Öz 9:17; Ef 5:12.

GİZLİ GÜÇLER, İş 1:13.

GİZLİ HİLELER, Me 83:3.

GİZLİ YERLER, İş 45:19; Yr 49:10.

GOG, He 38:16 milletler Beni tanısın diye, ey **G.**
He 39:11 **G.**'a bir mezar yeri vereceğim
He 38:2, 3, 14, 18; Vh 20:8.

GOLGOTA, Mt 27:33; Yhn 19:17.

GOLYAT, 1Sa 17:23 **G.** adındaki Gatlı savaşçı
1Sa 17:4; 21:9; 22:10.

GOMORRA, Mt 10:15 **G.** daha kolay dayanacak
Ba 18:20; 19:24; İş 1:9; Ro 9:29; Yhd 7.

GONCA, Çk 25:31; 37:17; Sy 8:4.

GOŞEN, Ba 45:10; 47:4; Çk 8:22; 9:26.

GÖBEK, Me 73:4 **g.** yağ bağlamış

GÖÇMEN, Le 11:22 yiyebilecekleriniz: **g.** çekirge
Le 25:40 o ücretli bir işçi, bir **g.** gibi

GÖĞÜS, Lu 18:13 diyerek **g.** dövüyordu
Ef 6:14 **g.** doğruluk zırhını giymiş
Lu 23:48.

GÖĞÜS GERMEK, 2Ti 4:5 sıkıntılara **g.**
2Ti 2:3.

GÖĞÜSLÜK, Çk 28:15 bir hüküm **g.** yapacaksın
Çk 25:7; 28:29; Le 8:8.

GÖK, Yhn 3:13 insanlar arasında **g.** çıkmış kimse
1Ko 15:49 **g.** olanın özelliklerini taşıyacağız
Ef 2:6 bizi **g.** ait konumlara yerleştirdi
Flp 3:14 ödül, **g.** yaşama çağrısıdır
İb 3:1 **g.** yaşama çağrısına ortak olanlar
İb 8:5 **g.** ait şeylerin temsili bir örneği
İb 12:22 Sion Dağına, **g.** Yeruşalim'e
Vh 12:7 **g.** bir savaş koptu. Mikael
Mt 24:35; Lu 17:24; Yhn 3:12; 2Ti 4:18; İb 9:23.

GÖK GÜRLEMESİ, Çk 9:23 Yehova **g.** ve dolu
1Sa 7:10.

GÖK GÜRÜLTÜSÜ, Mr 3:17 **g.** oğulları
Vh 6:1 **g.** gibi sesle, "Gel!"
Vh 10:3 yedi **g.** sesi
Me 81:7.

GÖK KUBBE, Me 19:1 **G.** elinin eserlerini
Da 12:3 **g.** parıltısı gibi
Me 150:1; He 1:22; 10:1.

GÖKKUŞAĞI, Ba 9:13 ahdin işareti olarak **g.**
Vh 4:3; 10:1.

GÖKLER, Hk 5:20 **G.** yıldızlar savaşa katıldı
Me 19:1 **G.** Tanrı'nın haşmetini bildirir
Me 50:6 **G.** O'nun adaletini anlatır
İş 65:17 yeni **g.** yeni bir yer
İş 66:1 **G.** Benim tahtım, yeryüzü ise
Da 2:28 **g.** sırları açıklayan bir Tanrı
Elç 2:34 Davud **g.** çıkmadı
2Pe 3:5 Eskiden beri **g.** ve suların ortasında
2Pe 3:10 **g.** büyük bir uğultuyla
2Pe 3:13 yeni **g.** ve yeni bir yer bekliyoruz
Vh 19:11 O sırada baktım; **g.** açılmıştı
Tkr 10:14; Me 2:4; Öz 30:19; Hg 2:6; Ml 3:10; Mt 11:11; Ef 1:20.

GÖKLERDEKİ IŞIKLAR, Yk 1:17 **g.** Babasından

GÖKLERE ÇIKARILMAK, Mt 11:23.

GÖKLERİN HÂKİMİ YEHOVA, Yr 28:2 **g.** diyor ki
Ro 9:29 **G.**, soyumuzu sürdürecek kişiler
1Sa 17:45; İş 8:13; 9:7; 47:4; Yk 5:4.

GÖKLERİN KRALLIĞI. Ayr. bak. TANRI'NIN KRALLIĞI.
Mt 10:7 **G.** yaklaştı haberini duyurun
Mt 23:13 **g.** kapısını kapatıyorsunuz
Mt 3:2.

GÖL, Vh 19:20 kükürtle yanan ateşli **g.**
Vh 21:8 ateş ve kükürtle yanan **g.**
Yş 3:16; 12:3; 2Kr 14:25; İş 35:7; Yr 48:32; Mt 4:18; Lu 8:22; Yhn 21:1.

GÖLGE, 1Ta 29:15 ömrümüz **g.** gibi
Ey 38:2 amacıma **g.** düşüren
Me 17:8 Kanatlarının **g.** sakla
Me 23:4 Ölüm **g.** vadisi
Me 39:6 İnsan **g.** gibi dolaşır
Kl 2:17 gelecek şeylerin **g.**
İb 8:5 göğe ait şeylerin **g.** gibidir
İb 10:1 Kanunda, iyi şeylerin **g.**
Yk 1:17 değişen **g.** gibi değişken değil
Me 57:1; 91:1; 144:4; İş 30:2.

GÖLGEDE BIRAKMAK, 2Ko 3:10 **g.** ihtişam

GÖLGE DÜŞÜRMEK, Ey 40:8 Adaletime **g.**?

GÖLGESİ DÜŞMEK, İb 9:5 kefaret kapağına **g.**

GÖM(ÜL)MEK, 2Kr 9:10 İzebel'i **g.** olmayacak
He 39:11 Gog ve yanındaki kalabalığı oraya **g.**
Lu 9:60 kendi ölülerini **g.**
Elç 2:29 Davud öldü ve **g.**
Ro 6:4 vaftiz edilmekle onunla birlikte **g.**
Ba 23:4; Tkr 21:23; Ru 1:17; Ey 10:15; Me 79:3; Yr 14:16; 16:4, 6; 19:11; He 39:13, 14, 15; 1Ko 15:4.

GÖNDERMEK, Me 43:3 Işığını ve hakikatini **g.**
Me 110:2 kudret asanı Sion'dan **g.**
İş 6:8 Ben giderim! Beni **g.**
İş 61:3 yas tutanlara **g.**
Yr 25:15 seni **g.** milletlere
Ml 3:1 habercimi **g.**
Ml 4:5 İlya peygamberi **g.**
Mt 10:16 kurtların arasına **g.**
Mt 11:10 önünden habercimi **g.**
Yhn 20:21 Babam beni **g.** gibi sizi **g.**
Ro 10:15 Eğer **g.** olmazsa nasıl?
Ga 4:4 vakit dolunca Tanrı Oğlunu **g.**
Ba 24:7; Çk 3:14; Yun 1:17; Mt 10:5; 13:41; 21:34; Lu 10:1; Yhn 14:26; Elç 3:20; 8:14; 1Ko 1:17; 1Yh 4:9.

GÖNÜL, Me 26:2 **G.** ve yüreğimi arıt
Yr 20:12 yüreğindekini, **g.** görürsün
Yk 3:4 dümencinin **g.** dilediği yere
1Sa 2:35; Me 7:9; İş 26:9; Yr 11:20.

GÖNÜLDEN, Çk 35:5 **G.** istekli olan bağış
Ho 14:4 **g.** seveceğim
1Ko 9:17 **g.** yaparsam karşılığım

GÖNÜLLÜ, Hk 5:9 Yüreğim **g.** ile
1Ta 29:17 **g.** olarak sundum
2Ta 17:16 Amasya Yehova'nın hizmetinde **g.**
Ezr 1:6 **g.** olarak sunduklarıyla destek oldu
Ezr 7:16 **g.** olarak verdiği armağanlar
Ne 11:2 Yeruşalim'de oturmaya **g.** olan
Me 110:3 halkın kendini **g.** olarak sunacak

GÖREN, 1Sa 9:9 peygambere "**G.**" denirdi
2Sa 24:11 Davut'un **g.** Gad
2Ta 16:7 **g.** Hanani Asa'ya
2Ta 33:19 **g.** sözlerinde kayıtlıdır
Mi 3:7 Görüntü **g.** utanacak
2Kr 17:13; 1Ta 25:5; 2Ta 9:29; 35:15.

GÖREV, 1Ta 9:22 güvenilirlik gerektiren özel **g.**
1Ta 23:28 Onların **g.** yardım etmekti
2Ta 8:14 Levioğullarını **g.** yerlerine atadı
Lu 17:9 **G.** yerine getirdiği için
Elç 20:24 aldığım **g.** tamamlayabileyim
Ro 14:4 Yehova onu **g.** tutabilir
2Ko 11:12 aynı **g.** layık görülmeye
İb 7:13 o kabileden kimse sunakta **g.**
1Sa 2:36; 1Ta 6:32; 26:12; Ey 37:12; Yr 1:10; Hg 1:13; Elç 26:12.

GÖREVLENDİR(İL)MEK, 2Ta 7:6 Kâhinler **g.**
Yhn 15:16 sizi **g.** ki, çok meyve verin
Ne 13:30; Mi 6:9; Elç 6:3.

GÖREVLİ, 2Ta 31:13; Yr 38:7.

GÖRKEM(Lİ), Ey 37:22 **g.** korku uyandırıyor
Me 8:1 Yehova, ne **g.** adın var
İş 42:21 kanunu yüce ve **g.**
İş 60:13 ayağımı koyduğum yeri **g.** kılacağım
İş 11:10; Yr 14:21.

GÖRMEK, Çk 2:25 çektiklerini **g.**
Çk 33:20 insan Beni **g.** yaşayamaz
Me 27:4 Yehova'nın iyiliğini **g.**
Me 94:9 Göze biçim veren **g.**?
İş 30:10 aldatıcı şeyler **g.**
İş 66:8 Kim böyle şeyler **g.**?
Yr 5:21 gözü olup da **g.**
Mt 5:8 temiz yürekliler Tanrı'yı **g.**
Mt 13:14 çok şey **g.** fakat hiçbir şey
Mt 17:9 bu **g.** kimseye söz etmeyin
Mt 27:53 bunları birçok kişi **g.**
Yhn 1:18 Tanrı'yı hiçbir insan **g.**
Yhn 8:56 İbrahim benim günümü **g.** beklentisi
Yhn 14:9 Beni **g.** olan Babamı **g.** olur
Yhn 20:29 Beni **g.** için mi inandın?
Ro 8:24 İnsan **g.** şeyi ümit eder mi?
1Ko 4:1 kutsal sırlarının kâhyaları olarak **g.**
2Ko 2:9 itaatli olup olmadığınızı **g.** için
Ga 3:1 Mesih'in direğe gerilişini **g.** gibi
İb 11:13 vaatleri uzaktan **g.** benimsediler
1Pe 2:12 iyi davranışlarınızı **g.**
1Yh 4:20 **g.** kardeşini sevmeyen
Vh 3:18 göz merhemi al da gözlerin **g.**
Ba 7:1; İş 6:5; Lu 7:22; Elç 9:12; 1Ti 6:16.

GÖRMEZDEN GELMEK, İş 24:5 kanunları **g.**
Çk 3:16; Le 20:4; Ey 7:21.

GÖRÜLMEK, Da 4:11, 20 ağaç her yerden **g.**
Ro 1:20 yaratılışından açıkça **g.**
2Ko 5:7 biz gözle **g.** değil, imana
İb 11:1 İman, **g.** gerçeklere
İş 60:2; Ro 1:18; 1Ko 12:7; Vh 11:19.

GÖRÜNMEK, Ba 12:7 Yehova Abram'a **g.**
Çk 3:16 Yehova bana [Musa'ya] **g.**
Çk 16:10 Yehova'nın ihtişamı bulutta **g.**
1Sa 3:21 Yehova Şilo'da tekrar **g.**
2Sa 4:6 kimseye **g.** kaçtılar.
1Kr 11:9 kendisine iki kez **g.** Yehova'yı
2Ta 3:1 Davut'a Yehova orada **g.**
Me 102:16 Yehova bütün ihtişamıyla **g.**
İş 40:5 Yehova'nın ihtişamı **g.**
Yhn 21:1 öğrencilerine yine **g.**
Elç 26:16 Sana **g.** amacı
Kl 3:4 Mesih açıkça **g.**
2Ti 3:5 Tanrı'ya bağlı gibi **g.** kişiler
Hk 6:12; Mt 23:28; 24:30; Elç 9:17; 2Ko 13:7.

GÖRÜNMEYEN, 2Ko 4:18 gözümüzü **g.** şeyler
İb 11:27 **g.** Kişiyi görüyormuş gibi
GÖRÜNMEZ, Ro 1:20 O'nun **g.** nitelikleri
Kl 1:15 oğul, **g.** Tanrı'nın yansıması
1Ti 1:17 **g.** ve ölümsüz tek Tanrı
GÖRÜNTÜ, He 13:16 barış **g.** gören
Yo 2:28 Gençleriniz **g.** görecek
Hb 2:3 **g.** gerçekleşeceği bir zaman var
Zk 13:4 her biri anlattığı **g.** utanacak
1Ko 13:12 bulanık bir **g.**
He 1:1; Da 10:14; Mi 3:6; Elç 16:9.
GÖRÜNTÜ GÖREN, İş 29:10 yüzünüzü örttü ey **g.**
He 13:9 Asılsız **g.** peygamberlere karşı
Mi 3:7 **G.** utanacak
GÖRÜNÜM, Çk 28:2 Harun'a ihtişamlı bir **g.**
2Ta 11:15 keçi **g.** cinlere kâhinler
Zk 5:6 Onların bütün dünyadaki **g.** böyle
He 1:26.
GÖRÜNÜR, Kl 1:16 **g.** ve görünmez her şey
GÖRÜNÜŞ, Yhn 7:24 **G.** bakarak hükmetmeyin
2Ko 5:12 dış **g.** övünenler
1Sa 16:7; Yo 2:4; Na 2:4; Mt 28:3.
GÖRÜŞ, Ro 14:5; 1Ko 7:25.
GÖRÜŞ AYRILIĞI, Elç 15:2.
GÖRÜŞME, Mt 27:1 İsa'yı öldürmek için bir **g.**
1Ko 5:11 gaspçı olan kişiyle **g.** kesin
GÖSTERİŞ, Lu 20:47 **g.** için uzun dualar
1Yh 2:16 gözlerin arzusu ve **g.** merakı
GÖSTERİŞLİ, Öz 19:10 **G.** bir yaşam akılsıza
GÖSTERMEK, Çk 9:16 gücümü sana **g.** için
1Sa 16:3 **g.** kişiyi meshedeceksin
2Ta 16:9 uğrunda gücünü **g.**
Ey 32:3 Tanrı'yı kötü **g.** için
Öz 13:7 serveti varken kendini yoksul **g.**
Lu 16:15 kendisini doğru **g.**
Yhn 12:38 Yehova gücünü kime **g.**?
Ro 1:19 Tanrı hakkında bilinebilecek şeyler **g.**
Ro 5:8 Tanrı bize sevgisini şöyle **g.**
2Se 2:8 İsa hazır bulunduğunu **g.**
Ba 12:1; Me 22:13; İş 66:15; Ağ 3:46; Vh 22:6.
GÖTÜR(ÜL)MEK, Mt 13:19 yüreğine ekileni **a.**
İb 11:5 Hanok **a.**
Lu 22:54; Vh 7:17.
GÖZ, Le 10:19 Yehova'nın **g.** iyi
Ey 42:5 Seni kendi **g.** görüyorum
Me 11:4 **g.** insanoğullarını inceler
Öz 15:3 Yehova'nın **g.** her yerdedir
Öz 16:2 yol insanın **g.** temiz görünür
Yr 16:17 **g.** üzerlerinden ayırmıyorum
Zk 14:12 **g.** yuvalarında çürüyecek
1Ko 2:9 **G.** görmediği, kulakların
1Ko 15:52 **g.** açıp kapayana dek
Ef 1:18 yürek **g.** aydınlanmış
1Pe 3:12 Yehova'nın **g.** doğruların
1Yh 2:16 **g.** arzusu ve gösteriş merakı
Vh 1:7 Her **g.** onu görecek
Vh 21:4 **G.** bütün gözyaşlarını silecek
Mt 13:16; 20:34; Mr 8:18; 2Ko 4:18.
GÖZ AÇIP KAPAYANA DEK, 1Ko 15:52.
GÖZ ARDI ETMEK, 2Pe 3:5 şu gerçeği bile bile **g.**
Yr 5:4; 1Ti 5:12.
GÖZBEBEĞİ, Zk 2:8 Benim **g.** dokunmuş
Tkr 32:10; Me 17:8; Öz 7:2; Ağ 2:18.
GÖZ BOYAMAK, Ef 6:6; Kl 3:22.
GÖZCÜ, İş 21:6 Git, bir **g.** dik
İş 21:11 **G.** geceden ne haber?
İş 52:8 **g.** seslerini yükseltmiş
İş 56:10 Onun **g.** kördür
İş 62:6 Yeruşalim, surlarına **g.** koydum
He 3:17 seni İsrail evine **g.** koydum
He 33:6 **G.** boru çalmazsa
Yr 6:17; 51:12; Mi 7:4.
GÖZCÜ KULESİ, Ba 31:49 **G.** adını verdi
2Ta 20:24 Yahuda halkı çöldeki **g.** vardı
İş 21:8 Gündüz **g.** üzerinde duruyorum
İş 32:14 **g.** ve Ofel çıplak arazi oldu
GÖZCÜLÜK, Ba 31:49 Yehova aramızda **g.** etsin
2Sa 13:34.
GÖZDEN ÇIKARMAK, Yr 14:21.
GÖZDEN DÜŞMEK, Me 78:59 İsrail O'nun **g.**
GÖZDEN GEÇİRMEK, Ga 6:4 yaptıklarını **g.**
GÖZ DİKMEK, Çk 20:17 Komşunun karısına **g.**
Mi 2:2 Tarlalara **g.**
GÖZE ALMAK, Ro 5:7 ölümü **g.** biri çıkabilir
GÖZE ÇARPAN, Lu 17:20 gelişi **g.** olmayacak
GÖZE GÖZ, Çk 21:24; Tkr 19:21; Mt 5:38.
GÖZETİM, 2Sa 20:3 **g.** altında tutulan eve koydu
Sy 3:32; 1Ta 23:4; Ezr 3:9; He 44:11; Elç 4:3; 5:18.
GÖZETİM İŞİ, Elç 1:20 **g.** başkası alsın
Me 109:8.
GÖZETMEK, Öz 2:8 vefalı kullarının yolunu **g.**
1Ko 10:33 yararını **g.**
GÖZETMEN, Elç 20:28 **g.** olarak
1Ti 3:2 bir **g.** ayıpsız olmalı
1Pe 2:25 canlarınızın çobanına ve **g.**
İş 60:17; Yr 29:26; Tit 1:7.
GÖZETMENLİK, 1Ti 3:1 **g.** hizmetine erişmeye
GÖZ KIRPMAK, Öz 16:30 Düzen kurmak için **g.**
GÖZLERİNİ DİKMEK, Elç 1:10.
GÖZ SÜZMEK, İş 3:16 Sion kızları **g.** yürüdü
GÖZÜNDEN DÜŞMEK, Tkr 32:19 Yehova'nın **g.**
GÖZÜNE GİRMEK, Öz 29:26 **g.** isteyen
Ba 39:21; Öz 19:6; Elç 7:10.
GÖZÜNÜ AYIRMAMAK, Mi 7:7 ben Yehova'dan **g.**
İb 12:2 İmanımızın öncüsü İsa'dan **g.**
GÖZÜNÜ DİKMEK, Ob 13 felaketi görmek için **g.**
GÖZÜNÜ KIRPMAMAK, Me 132:4.
GÖZÜ YAŞLI, Lu 6:21.
GÖZÜ YÜKSEKLERDE, Ro 12:16 **g.** olmasın
Me 131:1.
GÖZYAŞI, Me 30:5 Akşamleyin **g.** bastırsa da
Me 126:5 **G.** dökerek tohum eken, sevinç
Vh 21:4 bütün **g.** silecek
İş 25:8; Lu 7:38; İb 5:7; Vh 7:17.
GÖZ YUMMAK, Sy 25:13 rekabete **g.**
2Kr 10:16 Yehova'yla rekabet edilmesine **g.**

1Se 4:7 pisliğe **g.** değil
1Sa 12:3.

GRUPLAŞMALAR, 1Ko 11:19 aranızda **g.** olması

GURBET. Ayr. bak. YABANCI.
Ba 47:9 **G.** yıllarım yüz otuz
İb 11:9 **g.** hayatı yaşadı
Ba 15:13; Tkr 10:18; Me 146:9.

GURBETTE, Çk 12:40 **g.** geçirdikleri süre
Ef 2:19 ne yabancısınız ne de **g.**
İb 11:13 o topraklarda yabancı ve **g.**
Çk 2:22; 1Pe 2:11.

GURUR, Öz 16:18 **G.** ardından yıkım gelir
Yk 4:16 Böyle her **g.** kötüdür
Öz 8:13; Yr 13:9.

GÜBRE, 1Kr 14:10; Me 83:10; Yr 25:33; Tsf 1:17.

GÜBRELEMEK, Lu 13:8.

GÜCENDİRİLMİŞ, Öz 18:19 **G.** kardeş zor

GÜCENMEK, Mt 15:12.

GÜCÜNE GÖRE, Le 27:8; Sy 6:21.

GÜCÜN ÖTESİNDE, 1Ko 10:13 **g.** denenmenize

GÜÇ (zor), Da 2:11 Kralın istediği şey **g.**

GÜÇ, Çk 9:16 **g.** sana göstermek için
Me 59:17 **G.** Sensin
Me 60:12 tüm **g.** Tanrı'dan alırız
Me 62:11 **G.** Tanrı'nındır
Öz 31:3 **G.** kuvvetini kadınlara verme
İş 12:2 Yehova benim **g.**
İş 40:29 **g.** tükeneni kudretli kılar
Ho 12:3 var **g.** Tanrı'yla uğraştı
Zk 4:6 Ne askeri **g.**, ancak ruhumla
Ro 7:18 iyi olanı yapmak için **g.** yok
Ro 8:38 ne gelecekteki şeyler, ne bir **g.**
Ro 9:22 **g.** ortaya koymak istediği
1Ko 4:20 Krallığının temelinde **g.** yatar
2Ko 4:7 normalin ötesindeki **g.** Tanrı'dan
2Ko 12:9 Mesih'in **g.** bana korunak olsun
Kl 1:29 üzerimde işleyen **g.**
2Ti 1:7 korkaklık ruhu değil, **g.**
2Ti 3:5 Tanrı'ya bağlılığın **g.** inkâr
Vh 11:17 büyük **g.** kuşanıp kral olarak
Ba 48:2; Çk 15:2, 6; Tkr 6:5; Hk 16:17; 1Sa 2:4, 9; 2Sa 22:40; 2Kr 19:3; 23:25; 2Ta 32:8; Ey 37:23; 40:16; Me 8:2; 18:32; 28:8; 118:15; İş 40:31; 52:1; 63:1; Yr 51:30; Hg 2:22; Lu 1:35; Ro 1:16, 20; İb 6:5; 1Pe 1:5.

GÜÇ BULMAK, Ro 4:21 imanıyla **g.**
Ro 7:8 günah, emirden **g.** bularak

GÜÇ KATMAK, 1Sa 2:10 Mesihinin gücüne **g.**

GÜÇ KAZANMAK, Elç 1:8 ruh inince **g.**
Elç 19:20 Yehova'nın sözü yayılıyor ve **g.**

GÜÇLENDİRMEK, İş 35:3 Zayıf elleri **g.**
İş 58:11 kemiklerini **g.**
He 34:4 Zayıf düşeni **g.**
1Ko 14:4 peygamberlik sözleri cemaati **g.**
1Pe 5:10 sizi pekiştirecek ve **g.**
Elç 20:32; Yhd 20.

GÜÇLENMEK, 1Ko 14:12 cemaatin **g.** sağlayan
1Ko 14:3; 2Ko 12:19; 2Ti 2:1; İb 11:34.

GÜÇLÜ, Çk 13:9 Yehova **g.** eliyle çıkardı
Yş 1:7 cesur ve **g.** ol
Öz 18:10 Yehova ismi **g.** kuledir
Na 2:3 **g.** adamları kırmızılar giymiş
1Ko 1:26 **g.** ya da soylu çok fazla yok
1Ko 1:27 **g.** utandırmak için
1Ko 16:13 erkekçe davranın, **g.** olun
2Ko 10:4 sağlam kaleleri yıkacak kadar **g.**
2Ko 12:10 ne zaman zayıfsam, o zaman **g.**
2Se 1:7 İsa **g.** melekleriyle gökten
İb 4:12 Tanrı'nın sözü canlıdır ve **g.**
Yk 4:1 Bedeninizde çatışan **g.** arzulardan
1Pe 1:22 birbirinize **g.** bir sevgiye sahip
1Pe 4:8 birbirinize sevginiz **g.** olsun
Yş 6:2; İş 1:24; Yr 9:23; Da 10:19.

GÜÇLÜKLE, 1Pe 4:18 doğru insan **g.**

GÜÇLÜ KUVVETLİ, İş 59:10 **G.** adamlar arasında
Yr 48:14.

GÜÇSÜZ, He 29:14.

GÜÇ VERMEK, İş 41:10 Korkma. Ben sana **g.**
1Ti 1:12 Bana **g.** Efendimiz

GÜLMEK, Ba 18:13 Sara neden **g.**?
Me 2:4 göklerde oturan **g.**
Me 37:13 Yehova ona **g.**
Öz 1:26 felakete uğradığınızda **g.**
Lu 6:25 Vay halinize, şimdi **g.**!
Ba 18:15; 21:6; 26:8; Me 59:8; Öz 14:13; Vz 2:2; 3:4; 7:3; 10:19.

GÜLÜMSEMEK, Ey 29:24 **g.** gözlerine inanamaz

GÜLÜNÇ, Hb 1:10 yöneticileri **g.** bulurlar

GÜLÜP EĞLENMEK, Ey 21:12; Elç 7:41.

GÜLÜŞ, Me 126:2 ağzımız **g.** olmuştu
Yk 4:9 **G.** yasa, sevinciniz hüzne
Ey 8:21; Vz 7:6.

GÜLÜŞMEK, Yr 15:17.

GÜMÜŞ, Öz 2:4 **g.** arar gibi
Öz 25:11 **g.** oymalar içindeki
He 7:19 **G.** sokaklara atacaklar
Tsf 1:18 ne **g.** ne altınları kurtaracak
Ml 3:3 **g.** arıtan biri gibi oturup
Mt 26:15 ücretini otuz **g.** belirlediler
Yk 5:3 Altınınızı ve **g.** pas yiyip bitirmiş
Çk 12:35; Da 2:32; Hg 2:8; Zk 11:13; Elç 3:6.

GÜN, Ba 1:5 ışığı **g.** diye adlandırdı
Sy 14:34 kırk **g.** göre, her **g.** karşılık bir yıl
İş 2:2 Son **g.**
Ml 3:2 Onun geldiği **g.**
Mt 24:22 o **g.** kısaltılmasaydı
Mr 13:32 O **g.** ve saati kimse bilmez
Elç 17:31 Tanrı bir **g.** saptadı
Ro 14:5 Kimi bir **g.** daha önemli olduğu
2Ko 6:2 kurtuluş **g.** şimdidir
2Ti 3:1 son **g.** çetin bir dönem
2Pe 3:8 bin yıl bir **g.** gibidir
Me 90:12; Yr 25:33; Ams 8:11; Zk 8:23; Ro 13:12.

GÜNAH, Ba 4:7 **g.** kapıda pusuya yatmış
Sy 32:23 **g.** yakanıza yapışacaktır
1Kr 8:46 **g.** işlemeyen yoktur
Ey 31:33 **g.** örtüp, suçumu gizledimse
Me 19:12 Bilmediğim **g.** suçlu tutma

Me 32:1 **g.** örtülene ne mutlu!
Me 51:5 gebe kaldığından beri **g.** içindeyim
Me 79:9 **g.** ört
İş 1:18 **G.** kıpkırmızı olsa
İş 6:7 **G.** kefareti ödendi
Yr 31:34 **g.** anmayacağım
Da 9:24 **g.** sona erdirmek üzere, yetmiş hafta
Mt 12:31 her türlü **g.** ve küfrü bağışlanacak
Mt 26:28 **g.** bağışlanması için kanımı
Mr 3:29 ruha küfreden ebedi **g.** suçludur
Yhn 1:29 dünyanın **g.** ortadan kaldıran
Elç 3:19 **g.** silinmesi için tövbe edin
Ro 4:8 Yehova tarafından **g.** hesaba
Ro 5:12 **g.** bir insan aracılığıyla
Ro 5:21 **G.** ölümle birlikte kral
Ro 6:23 **g.** ödediği ücret ölümdür
Ro 7:7 **g.** ne olduğunu bilmezdim
Ro 7:13 **g.** daha da ağır bir **g.** oluyor
Ro 8:2 sizi **g.** ve ölüm kanunundan
Ro 14:23 imanla yapılmayan her şey **g.**
2Ko 5:21 **g.** bilmeyeni **g.** sunusu yaptı
Ef 4:26 Öfkelenseniz de **g.** işlemeyin
İb 10:12 **g.** için kalıcı tek kurban
İb 10:17 **G.** aklıma getirmeyeceğim
İb 10:26 kasten **g.** işlersek
İb 12:1 bizi kolayca saran **g.** atalım
Yk 1:15 Arzu gebe kaldığında **g.** doğurur
Yk 4:17 yapmayı bilir de yapmazsa **g.**
Yk 5:15 **g.** işlemişse bağışlanacaktır
Vh 18:4 onun **g.** ortak olmak
He 33:14; Elç 10:43; 1Ti 5:24; İb 11:25; 1Yh 1:8, 9; 2:1; 5:16.

GÜNAHA SOKMAK, Mt 5:29 sağ gözün seni **g.**
Mt 18:7 **g.** şeyler yüzünden vay

GÜNAHA YOL AÇAN, Mt 13:41 **g.** her şeyi

GÜNAH İŞLEMEK, 1Kr 8:47 **G.,** yanlış yaptık
İş 65:20 **g.** lanetlenecek
Ro 3:23 hepsi **g.**
Ro 5:12 ölüm insanlara geçti çünkü hepsi **g.**
1Ko 6:18 ahlaksızlık yapan kendi bedenine **g.**
1Yh 3:8 İblis baştan beri **g.**
İb 10:26.

GÜNAHKÂR, Mt 11:19 **g.** dostu
Lu 15:2 Bu adam **g.** kabul ediyor
Lu 15:7 tövbe eden bir **g.** yarattığı sevinç
Lu 18:13 Tanrım, ben **g.** merhamet et
Yhn 9:31 Tanrı'nın **g.** dinlemediğini
Ro 5:6 Mesih **g.** için öldü
Ro 5:8 biz henüz **g.** Mesih ölmüştür
Ro 5:19 birçokları **g.** olduğu gibi
Ro 6:6 **g.** bedenimiz faaliyet göstermesin
1Ti 1:9 Kanun **g.** içindir
1Ti 1:15 İsa **g.** kurtarmak için geldi
İb 7:26 **g.** ayrı bir başkâhin gerekliydi
İb 10:2 **g.** olduklarını düşünmezlerdi
Yk 5:20 **g.** yanlış yolundan döndüren
1Pe 4:18 Tanrı'dan korkmayan **g.** nerede kalır?
Da 8:23.

GÜN DOĞUMU, Ne 8:3 **g.** öğle vaktine kadar

GÜNDOĞUSU, Me 103:12 **G.** günbatısından
Da 11:44 **g.** ve kuzeyden gelen haberler
Sy 34:15; Me 113:3; İş 41:2.

GÜNEŞ, Yş 10:12 Ey **g.,** Gibeon üzerinde dur
İş 49:10 Ne yakıcı sıcak ne de **g.** onları
İş 60:19 artık **g.** ışığıyla aydınlanmayacak
Ml 4:2 doğruluk **g.** şifayla doğacak
Mt 13:43 doğru kişiler **g.** gibi parlayacak
Elç 2:20 **g.** karanlığa gömülecek
Me 89:36; Vz 1:9; Lu 21:25; Vh 7:16.

GÜNEŞİN ALNINDA, Mt 20:12.

GÜNEŞİN DOĞDUĞU YER, Vh 16:12 **G.** gelen

GÜNEY KRALI, Da 11:11, 25, 40.

GÜN IŞIĞI, Öz 4:18 Doğruların yolu ise **g.** benzer

GÜN IŞIRKEN, 2Sa 2:32; Ey 24:14.

GÜNLERİ ESKİ OLAN. Bak. DEVİRLERİN EFENDİSİ.

GÜNLÜK SUNU, Ne 10:33; Da 8:11; 11:31; 12:11.

GÜN ORTASI, Tkr 28:29 **g.** öyle dolaşacaksın
Me 91:6.

GÜNÜNE GÖRE, Le 23:37 **G.** sunulması gereken

GÜPEGÜNDÜZ, Ey 5:14 **G.** karanlığa toslarlar
2Sa 12:11; Yr 15:8; Ams 8:9.

GÜREŞ, Ef 6:12 (dipnot)

GÜREŞMEK, Ba 32:24 Bir adam onunla **g.**

GÜRLEMEK, Ey 36:33 **G.** O'nun habercisidir
Ey 40:9 Sesin O'nunki gibi **g.** mi?
Me 29:3 Yüce Tanrı **g.**
Me 98:7 Denizler ve bütün içindekiler **g.**
Lu 21:25 denizin **g.**
1Sa 2:10; Ey 37:5; Me 77:18.

GÜRÜLTÜ, Yr 25:31 **G.** dünyanın ucuna varacak
Yo 2:5 savaş arabalarının **g.**
Mt 24:6 Savaş **g.** ve haberleri
Yr 51:54; Mr 13:7; Elç 20:10.

GÜRÜLTÜ PATIRTI, İş 14:11 telli sazlarının **g.**
İş 32:14 şehrin **g.** kalmadı

GÜTMEK, Me 23:3 beni doğruluk yollarında **g.**
İş 40:11 sürüsünü **g.**
1Pe 5:2 Tanrı'nın sürüsünü **g.**
Vh 7:17 Kuzu onları **g.**
Vh 12:5 milletleri demir değnekle **g.**

GÜVEN, Hk 18:7 Laiş'te **g.** içinde sakin yaşam
Me 4:8 sayende **g.** oturuyum
Yr 12:5 barış diyarında **g.** hissediyorsan
Ef 3:12 Tanrı'ya **g.** yaklaşabiliyoruz
İb 3:14 **g.** sonuna dek korursak
İb 6:11 Ümidimizin gerçekleşeceğine tam **g.**
Öz 14:26; İş 36:4; 2Ko 1:15; 9:4.

GÜVENCE, Elç 17:31 tüm insanlara **g.** verdi
2Ko 1:21; İb 6:16.

GÜVENCELİ, İb 11:1 İman, **g.** bir bekleyiş

GÜVENCESİZ, 1Ti 6:17 **g.** servete değil

GÜVENİLİR, Me 19:7 Yehova'nın hatırlatması **g.**
Me 40:10 **g.** olduğunu bildirdim
Öz 14:5 **G.** şahit yalan söylemez
Da 2:45 Düş doğru, yorumu da **g.**
Lu 16:10 Küçük şeylerde **g.** olan
1Pe 4:19 canlarını **g.** Yaratıcımıza emanet
Tkr 7:9.

GÜVENİLİRLİK, 2Ko 1:18 Tanrı'nın **g.** nasıl kesin
Ro 3:3.
GÜVENİLMEZ, Yr 15:18 **g.** bir pınar gibi
Me 5:9.
GÜVENLİ, Yr 49:19; 50:44; Mi 6:2; İb 6:19.
GÜVENLİK, Öz 1:33 dinleyen **g.** içinde yaşayacak
Öz 3:23 yolda **g.**
Flp 3:1 Size yazmak sizin **g.** içindir
1Se 5:3 Barış ve **g.** dedikleri zaman
Le 25:18; Tkr 33:28; İş 14:30.
GÜVENLİK YETKİLİLERİ, Da 3:2, 3 **g.** haber saldı
GÜVENMEK, Me 56:11 Tanrı'ya **g.**, korkmam
Me 84:12 Sana **g.** insana ne mutlu!
Me 146:3 Soylulara, insanoğluna **g.**
Öz 3:5 Bütün yüreğinle Yehova'ya **g.**
Öz 3:26 **G.** Yehova olur
Öz 11:28 Servetine **g.** yıkılır
Öz 29:25 Yehova'ya **g.** korunur
İş 26:3 çünkü o Sana **g.**
İş 31:1 Onlar yalnızca atlara **g.**
Yr 17:5 İnsanoğluna **g.** lanetli olsun
Mi 7:5 Yakın dosta **g.**
2Ko 1:9 Bu, Tanrı'ya **g.** diye oldu
Flp 3:3 bedensel özelliklere **g.**
2Se 3:4 Efendimizin takipçileri olarak size **g.**
Me 9:10; 32:10; 49:6; Öz 28:26; İş 12:2; Yr 46:25.
GÜVERCİN, Mt 3:16 **g.** gibi indiğini
Mt 10:16 **g.** gibi masum olun
Ba 8:11; İş 59:11; Mt 21:12.
GÜVEY, İş 62:5 **g.** gelinle sevindiği gibi
Mt 25:1 **g.** karşılamaya çıkan on kız
Yr 33:11; Mt 9:15; 25:5, 6, 10; Yhn 3:29.
GÜZEL, Me 16:6 Hisseme **g.** yerler düştü
Me 45:2 tüm insanlardan daha **g.**
Me 133:1 Kardeşlerin birlikte oturması ne **g.**
Vz 3:11 vaktinde ve **g.** yaptı
İş 52:7 müjdecinin ayakları ne **g.**!
Mt 23:27 dıştan **g.** görünürler
Ro 10:15 müjdeleyenlerin ayakları ne **g.**
1Ko 12:23 gösterişsiz uzuvlarımız daha **g.** olur
Kl 3:16 **g.** ilahilerle
İb 11:23 **g.** bir çocuk olduğunu gördüler
Ba 24:16; 26:7; Es 2:2, 7; Ey 42:15; Me 147:1;
Öz 22:18; Ezg 7:1.
GÜZEL KOKULU BUHUR, Çk 25:6; 30:7.
GÜZELLEŞTİRMEK, Ezr 7:27 Yehova'nın evini **g.**
İş 60:13 kutsal mekânımı **g.**
GÜZELLİK, Me 50:2 Sion'dan, **g.** doruğu
Öz 6:25 Onun **g.** gönlün çekmesin
Öz 17:6 oğulların **g.** babalarıdır
İş 33:17 kralı bütün **g.** görecek
İş 55:5 O sana **g.** katacak
İş 61:3 **g.** katmak için diktiği ağaçlar
He 28:12 kusursuz **g.** mührüydün
Ef 5:27 kendi karşısına tüm **g.** çıkması
Me 48:2; İş 23:9; 28:5; He 28:17.
GÜZEL ŞEYLER, Da 11:38 değerli taşlarla ve **g.**
Da 11:43 Mısır'ın tüm **g.**
GÜZ YAĞMURU, Yo 2:23 **g.** eksik etmeyecek

H

HABER, Çk 23:1 Yalan **h.** taşımayacaksın
Hk 3:20 Tanrı'dan bir **h.** getirdim
Yr 5:31 Peygamberler yalan **h.**
Da 11:44 kuzeyden gelen **h.** onu rahatsız
Mt 24:6 savaş **h.** duyacaksınız
Sy 14:36; He 7:26; 2Ko 11:4.
HABERCİ, 2Sa 15:13 Davut'un yanına bir **h.** gelip
Yr 51:31 **h.** üzerine **h.** koşup geliyor
Ml 3:1 İşte, **h.** gönderiyorum
Mt 11:10 önünden **h.** gönderiyorum
1Ti 2:7 **h.** ve elçi olarak atandım
2Ti 1:11 iyi haberin **h.**, elçisi olarak atandım
2Pe 2:5 doğruluk **h.** Nuh'u
2Sa 18:26; 2Kr 9:18.
HABER GETİREN, 1Sa 4:17.
HABERSİZ, Ro 15:21 ondan **h.** olanlar görecek
2Ko 2:11 onun düzenlerinden **h.** değiliz
İb 5:13 doğruluk sözünden **h.**
HABER VERMEK, İş 61:2.
HABEŞ, 2Kr 19:9; Es 1:1; İş 20:5; Da 11:43; Elç 8:27.
HABİL, Ba 4:4 Yehova **H.**'e hoşnutlukla baktı
Mt 23:35 **H.**'den Zekeriya'ya doğru kişilerin
İb 11:4 **H.** daha değerli kurban sundu
Ba 4:2, 8, 25; Lu 11:51; İb 12:24.
HACER, Ba 16:1; Ga 4:24.
HADASSA, Es 2:7 amca kızı **H.** o bakmıştı
HADDİNİ AŞMAK, Me 17:3 Dilimin **h.** bilirsin
HADDİNİ BİLDİRMEK, Hk 8:16.
HADDİNİ BİLENLER, Öz 11:2 hikmet ise **h.**
HADDİNİ BİLİR, Mi 6:8 Tanrının yolunda **h.** yürü
HADDİNİ BİLMEZLİK, Öz 13:10 **H.** kavga çıkar
Öz 11:2.
HADES. Bak. ÖLÜLER DİYARI.
HADIM, Mt 19:12 doğuştan **h.**
İş 56:3, 4.
HADIM ETMEK, Ga 5:12 kendilerini **h.**!
HAFİF, 2Ko 4:17 sıkıntılar **h.** ve geçicidir
1Kr 19:12.
HAFİFLE(T)MEK, Mr 4:39 Rüzgâr **h.**
Ba 5:29; 1Kr 12:4; Elç 27:18.
HAFTA(LAR), Çk 34:22 **H.** Bayramını
Da 9:27 ahdi bir **h.** yürürlükte tutması
Ba 29:27, 28; Tkr 16:9, 10, 16; Da 9:24, 25, 26.
HAİN(LER), Öz 2:22 **h.** sökülüp atılacak
Öz 13:2 **h.** aklı zorbalıktadır
Öz 21:18 **h.** dürüstlerin fidyesi
İş 21:2 **H.** hainlik ediyor
İş 33:1 Vay haline **h.**
He 38:10 **h.** planlar kuracaksın
Hb 1:13 Neden **h.** seyirci kalıyorsun?
Tsf 3:4 Peygamberleri **h.** adamlardı
Ey 34:36; Me 64:2; 92:7; 94:4; 101:8; 125:5; Öz 11:3;
Lu 6:16.
HAİNLİK, Öz 6:18 **h.** tasarlayan yürek
HAİNLİK ETMEK, Sy 22:29 Balam: bana **h.**
Me 119:158 **H.** gördüm ve tiksindim

Yr 12:1 **h.** hep tasasız?
Hb 2:5 Şarabın **h.** ötürü
Ml 2:16 Ruhunuzu koruyun, **h.**
Ey 34:22; Me 59:2; 141:4; Öz 10:29; İş 24:16; Yr 11:9; Ml 2:14.

HAKARET, Me 74:10 hasmın **h.** ne kadar sürecek?
Me 74:18 Unutma ey Yehova, düşmanın **h.**
He 35:12 **h.** duydum
İb 10:33 **h.** ve sıkıntılarla
Me 69:7; 79:12; 89:51; 119:42; Ro 15:3; 1Ko 4:12; 1Pe 2:23; Vh 2:9.

HAK ETMEK, Mt 5:22 Hinnom hükmünü **h.**
Mt 10:10 işçi yiyeceğini **h.**
Mt 26:66 Ölümü **h.**
Lu 23:41 biz bunu **h.**
Elç 26:31 ölümü **h.** bir şey yapmıyor
İb 2:2 her itaatsizlik **h.** cezayı bulduysa
Lu 23:15; Ro 1:32.

HAKİKAT, Me 43:3 Işığını ve **h.** gönder
Me 119:160 Sözünün özü **h.**
Öz 14:25 **H.** söyleyen şahit canlar kurtarır
Öz 23:23 **H.** satın al, onu satma
Yhn 4:24 ruhla ve **h.** tapınmalıdır
Yhn 8:32 **h.** bileceksiniz, **h.** sizi özgür kılacak
Yhn 14:6 Yol, **h.** ve yaşam benim
Yhn 17:17 Senin sözün **h.**
Yhn 18:37 **h.** şahitlik etmek için
1Ko 5:8 içtenlik ve **h.** ekmeğiyle
2Ko 13:8 **h.** karşı hiçbir şey yapamayız
Ef 6:14 belinize **h.** kuşağını sarmış
2Se 2:10 **h.** sevgisine içlerinde yer
1Ti 2:7 **h.** konusunda milletlerin öğretmeni
1Ti 3:15 **h.** direği ve desteğidir
2Ti 2:15 **h.** sözünü doğru şekilde kullanan
İb 10:26 **h.** hakkında tam bilgi edindikten
2Pe 1:12 **h.** inancında kararlı olmanıza
Zk 8:3; Yhn 8:44; Ro 1:25; Ga 6:6; 2Ti 3:7.

HAKİKATE İSYAN, 2Se 2:3 önce **h.** başlamadıkça
Yr 23:15

HAKİKATİN DİREĞİ, 1Ti 3:15 bu cemaat **h.**

HAKİKAT SÖZÜ, Me 119:43; Ro 2:8; Ga 5:7; Ef 1:13; 2Ti 2:15.

HÂKİM(LER), Hk 2:16 Yehova **h.** çıkardı
1Sa 2:25 aralarında Tanrı **h.** olur
Elç 10:42 yaşayanların ve ölülerin **h.**
Elç 13:20 Tanrı onlara **h.** verdi
Ro 9:5 Her şeyin **h.** Tanrı
Tkr 16:18; Me 2:10; İş 1:26; Tsf 3:3; Lu 12:58; Yk 2:4.

HÂKİMİYET, Me 145:13 **H.** sürer
Kl 1:13 bizi karanlığın **h.** kurtardı
Da 6:26; Ef 1:21; Kl 1:16.

HÂKİMİYET KURMAK, Me 110:2 arasında **h.**
Ro 6:9 ölüm artık **h.** kuramaz
1Ti 2:12 kadının **h.** kurmasına izin
Mt 20:25.

HÂKİM OLMAK, Ba 1:26 tüm canlılara **h.**
Ba 1:28 tüm canlılara **h.**
Ba 3:16 Kocana sana **h.**
Me 119:133 kötülük bana **h.**
Öz 16:32 kendine **h.** adam
1Se 4:4 bedenine **h.** bilmesi

HAK(KINI) KULLANMAK, 1Ko 9:18 bana verdiği **h.**

HAK(KINI) YİYEN, Me 119:121 **h.** eline bırakma
Me 119:134 **H.** insanlardan kurtar
Öz 22:16 yoksulun **h.**
Ams 4:1 düşkünlerin **h.**
Öz 14:31.

HAKKINI SAVUNMAK, Ey 13:8.

HAK(LAR), Çk 21:9 kız evladın **h.**
Çk 21:10 evlilikten doğan **h.** kısıtlanmayacak
Tkr 18:3 kâhine **h.** olarak vereceği
Öz 21:3 **h.** ve adaletin yerine getirilmesi
Ro 13:7 herkese **h.** verin
1Ko 7:3 Erkek karısına **h.** olanı versin
1Ko 9:5 bir eşle dolaşmaya **h.**
1Se 4:6 onun **h.** tecavüz edecek duruma
1Ti 5:18 ücret işçinin **h.**
Tkr 21:17; 1Ta 24:19.

HAKLI ÇIK(ARIL)MAK, İş 43:9 **H.** şahitler getirsin
Ey 9:2; 40:8; Me 51:4.

HAKLILIK, Ey 27:6 **H.** vazgeçmeyeceğim

HAK SAHİBİ, He 21:27 **H.** gelinceye kadar taç

HAKSIZ(LIK), Le 25:14 **h.** yapmayacaksınız
Me 92:15 Yehova'da **h.** yoktur
Öz 16:8 **h.** elde edilen çok kazanç
İş 10:1 Vay haline **h.** kurallar koyanların
Tsf 3:5 Yehova o şehirde hiçbir **h.** yapmazdı
1Ko 6:7 **h.** katlanmıyorsunuz
2Ko 7:2 Kimseye **h.** etmedik
1Pe 2:19 **h.** yere acı çekiyorsa
Me 7:3; Yr 2:5; Ağ 3:59; Mt 20:13.

HAKSIZ KAZANÇ, Çk 18:21 **h.** nefret eden
Öz 15:27 **H.** sağlayan, ailesine lanet getirir
Ti 1:11 o adamlar **h.** için
1Ti 3:8; Tit 1:7.

HAKSIZLIK ETMEK, Tkr 32:4 Sadakat Tanrısı **h.**

HAKSIZLIK YAPMAK, He 3:20.

HAK VERMEK, Ey 27:5 Size **h.** mümkün mü!

HAK YEMEK, Tkr 24:14 işçinin **h.**
Le 19:13; Me 119:122; Zk 7:10.

HALAT(LAR), İş 5:18 günahı araba **h.** çekenlerin
İş 33:23; Yr 38:13; Elç 27:17.

HALAY, Me 87:7.

HALK(LAR), Çk 19:5 **h.** arasında özel **h.**
Tkr 14:2 özel **h.** olman için seçti
Tkr 33:29 Senin gibi **h.** var mı?
1Sa 12:22 Yehova **h.** terk etmeyecek
Öz 29:2 Doğrular çoğalınca **h.** sevinir
Öz 29:18 vahiy gelmezse **h.** dizginsiz kalır
İş 2:3 Pek çok **h.** gelecek, Gelin
İş 12:6 çığlıklar atın ey Sion **h.**
İş 62:10 **H.** geçeceği yolu açın
Yr 5:31 benim **h.** bundan hoşlanıyor
Yr 31:33 onlar benim **h.** olacak
He 32:20 Onu ve **h.** sürükleyip götürün
Ho 2:23 **h.** olmayanlara **h.** diyeceğim
Ho 4:9 **H.** başına gelen kâhinin de
Elç 4:25 **h.** boş şeyler kuruyor

Ro 9:25 **H.** olmayanlara **h.** diyeceğim
İb 8:10 onlar Benim **h.** olacak
İb 9:19 kanı alıp, tüm **h.** üzerine serpti
İb 11:25 Tanrı'nın **h.** ile kötü muamele
1Pe 2:9 siz, Tanrı'nın özel **h.**
Vh 7:9 her milletten, kabileden, **h.** ve dilden
Vh 17:15 sular; **h.** topluluklar, milletler
Vh 18:4 Ey **h.** onun günahlarına ortak olmak
Çk 24:7; Yş 24:11; Hk 9:2; 20:5; 2Sa 7:23; Es 8:17; İş 6:5; 32:18; 56:7; He 13:9; Tsf 3:9; Zk 8:22; 12:8; Elç 24:12; Ro 15:11; 2Ko 6:16; İb 10:30.

HALKA ÖĞRETEN, Mt 13:52.

HALK YARARINA HİZMET, İb 10:11 kâhin **h.**

HALLELUYA. Bak. YAH'I YÜCELTMEK.

HALLETMEK, İş 2:4 halklarla ilgili meseleleri **h.**
Mt 5:25 yoldayken **h.**
İş 1:18.

HAM, Ba 5:32; 10:6; 1Ta 4:40; Me 78:51.

HAMAMBÖCEĞİ, 1Kr 8:37; Yo 1:4.

HAMAN, Es 7:10 **H.**'ı hazırlattığı direğe astılar
Es 3:5; 5:11; 6:11; 7:6, 9; 8:2, 7; 9:10.

HAMAT, Sy 13:21; İş 10:9; Yr 49:23.

HAMİLE (KALMAK). Ayr. bak. GEBE KALMAK.
Mr 13:17 O günlerde **h.** olan kadınların
Lu 2:5 O sırada Meryem **h.**
Ro 9:10 Rebeka **h.** zaman
Ba 4:1.

HAMON-GOG VADİSİ, He 39:11, 15.

HAMUR, 1Ko 5:7 yeni bir **h.** olun
Ga 5:9 Azıcık maya bütün **h.** mayalar
Çk 12:19, 39; Tkr 16:4; Ho 7:4; Mt 13:33.

HANANYA, Elç 5:1, 5; 9:10; 22:12; 23:2.

HANÇER, Elç 2:37 yüreklerine **h.** saplanmış
1Kr 18:28.

HANIM(LAR), Ba 16:8; Es 1:18; Me 123:2; Vz 12:2; İş 24:2.

HANNA (1), 1Sa 1:2, 19; 2:1, 21.

HANNA (2), Lu 3:2; Yhn 18:13, 24; Elç 4:6.

HANOK, Ba 5:22 **H.** Tanrı'nın yolunda yürüdü
Ba 5:24; Lu 3:37; İb 11:5; Yhd 14.

HAPİS(HANE). Ayr. bak. ZİNDAN.
2Ti 1:8 **h.** olan benden utanma
Vh 2:10 İblis sizden bazılarını **h.** atacak
Ba 39:21; Hk 16:21; 1Kr 22:27; Yr 52:11; Mt 5:25; 11:2; 25:36; Lu 22:33; Elç 5:19, 21; 16:26; Kl 4:3.

HAPSEDİLMEK, Flp 1:13 Mesih uğrunda **h.**
İb 11:36.

HARABE(LER), İş 34:11 **h.** çekül taşını da oradan
İş 61:4 eski **h.** ayağa kaldıracaklar
Yr 44:6.

HARAÇ, Ezr 7:24 vergi, **h.**, geçiş ücreti alınmasın
Ezr 4:13; Ams 5:11.

HARAP EDİCİ ADAM, İş 54:16 **h.** Ben yarattım.

HARAP ETMEK, Yr 1:10 **h.** ve yerle bir etme
İş 65:25 hiçbir şeyi **h.**
Yr 1:10 **h.** ve yerle bir etme
Yr 25:36.

HARAP KALMAK, Da 9:2.

HARAP OLMAK, Ezr 9:9 **h.** yerleri onarmamız
Yr 26:9.

HARARETLE, 1Se 3:10 **h.** yakarıyoruz
Lu 22:44.

HARARETLİ, Öz 26:23 **H.** dudaklarla kötü yürek
Elç 23:9.

HARCAMAK, 1Pe 4:3 yeterince zaman **h.**
Vz 2:22; 4:6; Mr 5:26.

HARCAMALAR, 1Ko 9:7.

HARÇ, 1Ta 29:2 **h.** üzerine döşenecek taşlar
Ro 13:7 **h.** isteyene **h.** verin
Ba 11:3; Çk 1:14; Le 14:42.

HARDAL TANESİ, Mt 17:20; Lu 13:19.

HAREKETE GEÇMEK, Da 12:1 Mikael **h.**
Çk 35:21; 1Kr 8:32; 2Ta 19:11.

HAREKET ETMEK, Ba 1:2 su üzerinde **h.**
Çk 35:21; 36:2 Yüreğindeki arzuyla **h.**

HARİKA, Me 139:14 ne **h.** yaratılmışım!
İş 9:6 **H.** Öğütçü, Kudretli Tanrı
Mt 21:42.

HARİKA İŞLER, 1Ta 16:9 **h.** aklından çıkarmayın
Me 98:1 ilahi söyleyin, **h.** yaptı
Me 145:5 **h.** üzerinde düşüneceğim
Me 105:5.

HARİKALAR, Çk 15:11 Sen **h.** yaparsın
Me 26:7 yaptığın tüm **h.** bildireyim
Me 88:10 **H.** ölülere mi göstereceksin?
Me 89:5 Senin **h.** över
Me 107:8 insanoğulları için yaptığı **h.**
Me 136:4 Tek başına **h.** yapana
İş 8:18 Yehova'nın verdiği işaretler ve **h.**
Da 4:3 **h.** ne görkemli!
Me 77:11.

HARMAN DÖVMEK, Mi 4:13 Kalk da **h.** ey Sion
1Ko 9:9.

HARMAN YERİ, Ru 3:2; 2Sa 24:21.

HARRAN, Ba 11:26-32; 27:43; Elç 7:2.

HARUN, Çk 28:1 **H.** kâhin olarak hizmet edecek
Çk 32:1 **H.** bize bir ilah yap dediler
İb 5:4 **H.** gibi Tanrı tarafından
Çk 4:14; 24:1; Me 99:6; 135:19; Mi 6:4.

HASAT, Mt 9:37 **h.** bereketli, fakat işçiler az
Mt 13:39 **H.** ortamın sonudur
Yhn 4:35 **h.** bekleyen ağarmış tarlalar
Çk 34:22; Öz 10:5; Yr 8:20; 51:33.

HASET, Flp 1:15 Mesih'i **h.** ve rekabet
1Ti 6:4 Bu şeyler **h.** yol açar
Yk 4:5 İçimizde yer etmiş **h.** ruhu
Ro 1:29.

HASRETLE, 2Sa 23:15; Yo 1:20.

HASTA, Öz 13:12 beklentiler, yüreği **h.** eder
İş 33:24 kimse **"H."** demeyecek
Yhn 5:5 Otuz sekiz yıldır **h.** adam
1Ko 11:30 birçoğunuz zayıf ve **h.**
Yk 5:14 İçinizden biri **h.** mı?
Sy 5:2; Ml 1:8; Mt 25:39; Yhn 11:2.

HASTALANMAK, Me 41:3 **H.** yatağa düştüğünde
2Kr 20:1.

HASTALIK(LAR), Tkr 28:61 yazılı olmayan **h.**
Öz 18:14 İnsanın ruhu **h.** katlanabilir
Mt 8:17 Bizim **h.** o üstüne aldı
Ga 4:13 bedenimdeki bir **h.** dolayısıyla
Çk 23:25; 2Ta 21:15.
HASTAYEMEĞİ, 2Sa 13:5 Tamar **h.** hazırlasın
HAŞARAT, Ml 3:11 **h.** azarlayacağım
HAŞMET, Hk 5:31 tüm **h.** yükselen güneş
1Ta 29:11 **h.** Senindir, ey Yehova
Me 19:1 Gökler Tanrı'nın **h.** bildirir
Me 93:1 Yehova **h.** büründü
İş 24:14 Yehova'nın **h.** karşısında denizden
Da 5:18 Nabukadnezar'a **h.** vermişti
Mi 5:4 Yehova'nın adının **h.**
Mt 6:29 bütün **h.** Süleyman bile
Yhd 25 ihtişam, **h.,** kudret
Öz 14:28; Da 4:36.
HAŞMETLİ, 1Sa 15:29 İsrail'in **H.** Tanrısı
Me 29:4; 145:5.
HATA, Sy 15:25 suçları bağışlanacak; çünkü **h.**
Ezr 9:6 **h.** boyumuzu aştı
Ey 19:4 **h.** yaptım; Günahı benim boynuma
Le 4:13; Me 103:9; Öz 10:19.
HATA BULMAK, Ey 4:18 meleklerinde **h.**
HATA YAPMAK, Yk 3:2.
HATIRI(NA), Ro 11:28 ataları **h.** onları sevmişti
2Sa 9:1; 2Kr 19:34; Lu 11:8.
HATIRLA(T)MAK, 1Kr 17:18 Günahımı bana **h.**
Me 8:4 insan kim ki, onu **h.**
Vz 9:5 onları **h.** her şey unutulur gider
Vz 12:1 Yüce Yaratıcını gençlik günlerinde **h.**
İş 43:26 Bana **h.,** davanı anlat
He 23:19 fahişelik ettiği günleri **h.**
Lu 17:32 Lût'un karısını **h.**
2Ti 1:5 ikiyüzlülükten uzak imanını **h.**
İb 2:6 İnsan kim ki, sen onu **h.**
2Pe 1:12 **h.** hazır olacağım
Ne 2:20; Lu 23:42; 2Pe 3:2; 3Yh 10.
HATIRLATICI. Ayr. bak. KANUN.
Çk 31:18 ona **h.** olarak iki levhayı verdi
Çk 13:9; 2Ta 23:11.
HATIRLATMALAR, Tkr 6:17 **h.** mutlaka uyacak
2Kr 17:15 uyarmak için yaptığı **h.** reddettiler
Me 19:7 Yehova'nın **h.** güvenilirdir
Me 119:46 **h.** krallar önünde söyleyeceğim
Me 119:129 **H.** ne harika!
2Pe 1:13 **h.** sizi canlandırmayı
2Pe 3:1 **h.** zihninizi harekete geçirmek
1Kr 2:3; 1Ta 29:19; Me 93:5; 119:14, 24, 31, 99, 119; Yr 44:23.
HATIRLATMA SANDIĞI, Çk 25:22 **H.** kerubiler
Sy 1:50 **H.** sorumluluğunu Levioğullarına
HATIR SORMAK, Ba 43:27; 1Ta 18:10; Yr 15:5.
HATMI ÇİÇEĞİ, Ey 6:6 **H.** salya gibi suyu
HAVA, Ef 2:2 **H.** etkili gücünü denetiminde
1Se 4:17 Efendimizi **h.** karşılamak
Ey 41:16; 1Ko 9:26; 14:9; Vh 9:2.
HAVADAN, Öz 13:11 **H.** kazanılan servet
HAVAİLİK, Yr 3:9 **H.** yüzünden fahişelik
HAVALARA UÇMAK, Ey 3:22 Mezarı bulunca **h.**
HAVLAMAK, Me 59:6 köpek gibi **h.** dolaşırlar
HAVRA, Yhn 18:20 **h.** ve mabette öğrettim
Vh 2:9 Şeytan'ın **h.** olanlar
Vh 3:9 Şeytan'ın **h.** olanlar, Yahudiyiz
Mt 23:6; Elç 17:17; 18:26.
HAVUZ, Çk 7:19; 1Kr 7:25; Yhn 5:2.
HAVVA, Ba 3:20; 2Ko 11:3; 1Ti 2:13.
HAYAL, Öz 18:11 **h.** koruyucu bir sur gibi
Ef 3:20 **h.** kat kat fazlasını
Ey 20:8; 1Ko 2:9; Yhd 8.
HAYALET, Mt 14:26; Mr 6:49.
HAYAL KIRIKLIĞI, Ro 5:5 Ümit **h.** uğratmaz
Ro 9:33 imanını ona dayandıran **h.**
Ro 10:11 hiç kimse **h.** uğramayacak
1Pe 2:6 iman eden **h.** uğramayacak
HAYAT, Ba 2:7 burnuna **h.** nefesini üfledi
Çk 9:16 duyurulsun diye seni **h.** bıraktım
Tkr 28:66 **h.** güvende olmayacak
Me 36:9 Çünkü **h.** kaynağı Sensin
Öz 10:16 yaptıkları **h.** götürür
Mt 1:1 İsa Mesih'in **h.** anlatan kitap
Mt 10:28 **h.** yoksun bırakmaya gücü
Yhn 11:25 iman eden ölse de **h.** gelir
Tkr 30:15; Ml 2:5; 1Pe 3:10.
HAYATA GETİRİLMEK, 1Pe 3:18.
HAYAT AĞACI, Ba 3:22 **h.** meyvesinden almasın
Öz 3:18 sarılanlar için **h.**
Vh 2:7 **h.** yeme ayrıcalığı
Vh 22:14 **h.** meyvelerinden
Vh 22:19 Tanrı **h.** onun payını çıkaracak
Ba 2:9; Öz 11:30.
HAYAT ARKADAŞI, Öz 2:17.
HAYATIN BAHARI, Vz 11:10 **h.** boştur
HAYATI ZEHİR ETMEK, Çk 1:14.
HAYAT KİTABI, Vh 20:15 adı **h.** yazılı bulunmayan
Vh 21:27 Kuzunun **h.**
Vh 17:8.
HAYAT SUYU, Yhn 4:10 o da sana **h.** verirdi
Vh 22:17 Dileyen ücretsiz **h.**
Vh 7:17.
HAYATTA, Ro 7:9 kanun yokken ben **h.**
1Se 4:17 biz **h.** olanlar, alınıp götürüleceğiz
2Ko 13:4; İb 7:25.
HAYAT TACI, Vh 2:10 sana **h.** vereceğim
Vh 2:10 sana **h.** vereceğim
Yk 1:12.
HAYAT VEREN, 1Ko 15:45 Son Âdem **h.** ruh
HAYDUT, Mr 15:27 İki **h.** da onunla asmışlardı
Öz 6:11; He 7:22; Lu 10:30.
HAYDUT YATAĞI, Yr 7:11 **h.** olarak mı?
Mt 21:13 **h.** çevriyorsunuz
HAYIR (iyilik), Ey 6:13 Kendime ne **h.** var?
2Kr 9:22.
HAYIR, Mt 5:37 **H.** dediyseniz **H.** olsun
HAYIRDUA ETMEK, İb 7:7 **h.** daha büyük olduğu
Ba 12:3; Sy 6:27; Me 62:4; 129:8; Lu 6:28.
HAYKIRIŞ, İş 51:11 sevinç **h.** Sion'a gelecek

HAYKIRMAK, Ey 38:7 Tanrı oğulları **h.**
İş 49:13 Ey gökler, sevinçle **h.**
Zk 9:9 Yeruşalim kızı, zaferi **h.**
Lu 23:21 **h.** başladılar
Le 9:24; Yş 6:5; Ezr 3:13; Me 47:1; İş 44:23; Yr 31:7; Ga 4:27.
HAYLAZ, Öz 19:15.
HAYRAN KALMAK, Mt 7:28 öğretme tarzına **h.**
Lu 4:22 güzel sözlere **h.**
HAYRANLIK, Me 27:4 **h.** bakmak için
2Se 1:10 **h.** uyandıracağı o günde
Vh 13:3 **h.** canavarın ardından gitti
HAYRET, Yr 2:12 Ey gökler, **h.** donakalın
Yr 4:9 peygamberler **h.** içinde kalacak
Da 11:36 **h.** uyandıran sözler söyleyecek
Lu 2:47 anlayışı karşısında **h.** içinde
Elç 2:7 **h.** içinde sormaya başladılar
Mt 15:31; Elç 3:10.
HAYVAN(LAR), Ba 7:2 **h.** yedişer tane
Çk 9:3 Yehova'nın eli **h.** kırıp
Çk 22:19 **H.** cinsel ilişkiye giren
Le 18:23 **H.** ilişkiye girmeyeceksin
Tkr 3:19 çok sayıda **h.** var
Me 50:10 tüm **h.** Benimdir
Vz 3:19 insanın **h.** üstünlüğü yok
2Pe 2:12 akıldan yoksun **h.** gibi
Ba 8:17; Ey 18:3; 35:11; Me 49:12; 73:22; Vz 3:21; Yhd 10.
HAZIR, Öz 6:8 yiyeceğini yazdan **h.** eder
1Ti 6:18 eli açık, paylaşmaya **h.**
2Ta 20:33; Me 119:172; 2Ko 9:2.
HAZIR BULUNMAK, Mt 24:37 İnsanoğlunun **h.**
1Yh 2:28 **h.** utanç içinde
Yk 5:7.
HAZIR BULUNUŞ, Mt 24:3 Senin **h.** alameti
1Ko 15:23 **h.** sırasında, Mesih'in olanlar
2Pe 1:16 İsa Mesih'in gücünü ve **h.**
2Pe 3:4 vaat edilen **h.** nerede kaldı?
Mt 24:27; 1Se 4:15; Yk 5:8.
HAZIRLA(N)MAK, Yr 46:14 Yerini al, **h.**
Yo 3:9 Savaşa **h.**!
Ams 4:12 Tanrınla karşılaşmaya **h.**
Mt 25:34 sizin için **h.**
Lu 1:17 Yehova'ya uygun bir halk **h.**
Yhn 14:2 size yer **h.** gidiyorum
Ro 9:23 onurlandırmak üzere önceden **h.**
1Ko 2:9 Tanrı Kendisini sevenler için **h.**
1Ko 14:8 kim savaşa **h.**?
2Ko 5:5 Bizi bunun için **h.** olan Tanrı'dır
Ef 6:15 barış müjdesini götürmeye **h.**
2Ti 2:21 her iyi iş için **h.** bir kap
İb 10:5 bana bir beden **h.**
İb 11:16 onlara bir şehir **h.**
Ezr 7:10; Öz 21:31; 30:25; Mt 11:10; 20:23; 25:41.
HAZIRLATMAK, Es 7:10.
HAZIRLIK, Yhn 19:42 bayrama **h.** telaşı
He 38:7.
HAZIRLIK GÜNÜ, Mt 27:62; Yhn 19:14, 31.
HAZIRLIKLI, 2Ti 3:17 her iyi iş için **h.** olabilir
HAZİNE(LER), Mt 6:20 gökte **h.** biriktirin
Mt 6:21 **h.** neredeyse yüreğin de orada
Mt 12:35 iyilik **h.** iyi şeyler çıkarır
Mt 13:44 krallığı tarlada saklı bir **h.** benzer
2Ko 4:7 **h.** toprak kaplar içindedir
Kl 2:3 Hikmetin ve bilginin tüm **h.**
Öz 10:2; Yr 17:3; Na 2:9; Mt 19:21; Mr 12:41; Lu 21:1; İb 11:26.
HEBER, Ba 46:17; Sy 26:45; Hk 4:11.
HEBRON, 1Kr 2:11 Davut **H.**'da yedi yıl saltanat
Ba 23:2; Yş 10:36; Hk 1:20; 2Sa 2:1.
HEDEF, Flp 3:14 ödül **h.** doğru koşuyorum
1Ti 4:7 Tanrı'ya bağlılık geliştirme **h.**
Hb 2:5; Mt 11:12.
HEDEF EDİNMEK, 1Ti 6:9 zengin olmayı **h.**
HEDEFLEMEK, 1Ti 1:5 bu talimatla **h.**
HEDİYE. Ayr. bak. ARMAĞAN.
Öz 18:16 İnsanın **h.** kendisine yer açar
Yk 1:17 Her iyi **h.** yukarıdan gelir
Ba 24:53; Me 72:10; Vz 7:7; İş 18:7.
HEKİM, Ba 50:2 **h.** İsrail'i mumyaladı
Ey 13:4 hepiniz işe yaramaz **h.**
Lu 4:23 Ey **h.**, önce kendini iyileştir
Lu 5:31 Sağlıklı insanların **h.** ihtiyacı yoktur
Kl 4:14 Sevgili **h.** Luka ve Dimas
2Ta 16:12; Yr 8:22.
HELAK. Bak. YOK ETMEK.
HEMŞERİ, Öz 14:20 Yoksuldan **h.** nefret eder
Yr 34:17 hiçbiriniz **h.** salıvermedi
HER GÜN, Lu 19:47 **h.** mabette öğretiyordu
Elç 17:11 **h.** Kutsal Yazılardan araştırarak
Me 61:8; 68:19; İş 58:2; Yr 7:25; 1Ko 15:31; İb 7:27.
HER İKİ TARAF, 1Ko 7:5 **h.** rızasıyla
HERKESİN İÇİNDE, Elç 20:20.
HERMON, Me 133:3 **H.** çiyi gibi
Tkr 3:8; Yş 12:1; 13:5; Me 89:12; Ezg 4:8.
HERODES, Mt 2:1 Kral **H.**'in döneminde doğdu
Lu 23:12; Elç 4:27; 12:1.
HER ŞEY, Vz 7:27 **h.** birbiri ardına ele aldım
Vz 1:2; Vh 21:5.
HESAP, İş 34:8 öç günü, **h.** yılı var
Mt 5:21, 22 mahkemede **h.** verecek
Lu 11:50 tüm peygamberlerin kanlarının **h.**
Ro 4:8 günahı **h.** alınmayan kişi
1Ko 13:5 kötülüğün **h.** tutmaz
2Ko 5:19 onların suçlarını **h.** katmadı
Flm 18 bunu benim **h.** say
Lu 14:28.
HESAP GÜNÜ, Yr 51:18.
HESAPLAMAK, Me 147:4 O yıldızların sayısını **h.**
Vh 13:18 canavarın sayısını **h.**
Elç 19:19.
HESAP SORMAK, Ba 9:5 canının **h.**
Ba 42:22 kanının **h.**
He 33:6 kanlarının **h.** gözcüden
He 34:10 Koyunlarımın **h.**
Yo 3:2 onlardan **h.**
Ro 9:28 Yehova yaşayanlardan **h.**
Tkr 18:19; Ho 4:14; Zk 10:3.
HESAP VERMEK, Ro 14:12 her birimiz **h.**

İb 4:13 **h.** Kişinin önünde
Yr 8:12; 1Pe 4:5.
HEVESLE, 1Pe 5:2 sürüsünü zorla değil, **h.**
HEVESLİ, Yk 1:19 Herkes dinlemeye **h.** olsun
Tsf 3:7; 1Ko 14:1.
HEYBE, He 12:3, 7; Lu 22:35, 36.
HEYBETLİ, Tkr 10:17 Yehova **h.** Tanrı'dır
1Sa 4:8 Bu **h.** Tanrı'nın elinden
Me 76:4 dağlardan daha **h.**
Me 136:18 **H.** kralları öldürene
İş 33:21 **H.** Yehova
İş 57:15 Yüce ve **H.** Tanrı
Hk 13:6; Ne 1:5.
HEYECANA KAPILMAK, 2Se 2:2.
HEYECANLI, Mr 16:8 Kadınlar çok **h.**
HEYKEL, Tkr 27:15 dökme **h.** yapan
Da 2:31 kral, düşünde dev bir **h.** gördü
Da 3:18 altın **h.** tapınmayız
HEZEKİEL, He 1:3; 24:24.
HIRILDAMAK, Yr 51:38 aslan yavruları gibi **h.**
HİRİSTİYAN, Elç 11:26 İlk kez Antakya'da **H.**
Elç 26:28 beni ikna edip **H.** yapacaksın
HIRS, Öz 28:22 Gözünü **h.** bürümüş adam
1Ti 3:8 haksız kazanç **h.**
Mt 20:15.
HIRSIZ, Çk 22:2 **h.** bir eve girerken yakalanırsa
Me 50:18 **h.** görsen onunla ahbap oluyorsun
Öz 6:30 **H.** aç karnını doyurmak için çalarsa
Öz 29:24 **H.** ortak olan, canından nefret ediyor
İş 1:23 Yöneticileriniz, **h.** ortağı
Yo 2:9 **h.** gibi pencerelerden
Mt 6:20 ne de **h.** çalabilir
1Ko 6:10 ne **h.,** ne açgözlüler, ne
1Se 5:2 Yehova'nın günü geceleyin **h.**
1Se 5:4 **h.** gün ışığına yakalanması
1Pe 4:15 içinizden hiç kimse, katil, **h.**
Vh 16:15 **H.** gibi geleceğim
Elç 19:37.
HIRSIZLIK, Ey 24:14 Geceleri işleri **h.**
Ho 4:2 **h.,** zina aldı yürüdü
Ef 4:28 **H.** yapan artık **h.** bıraksın
HIRSLA SALDIRMAK, 1Sa 15:19 ganimete **h.**
HISIM, Ba 34:9; Yş 23:12; Ro 9:3.
HIZLA, Me 147:15 Sözü **h.** yayılır
Ro 9:28 işini **h.** yapacak ve bitirecek
HIZLANDIRMAK, İş 60:22 zamanı gelince **h.**
HIZLI, Vz 9:11 Yarışı hep **h.** olan kazanmıyor
HİÇ, 1Ko 8:4 put bir **h.** ve tek bir Tanrı var
İş 41:24, 29; 44:9.
HİÇE SAYMAK, 1Ti 4:7; 6:20 kutsal değerleri **h.**
2Ti 2:16 kutsal değerleri **h.** boş konuşmalar
He 17:19.
HİÇLİK, Ey 26:7 **H.** üzerine dünyayı asar
HİÇLİK ÜLKESİ, İş 38:11 **H.** halkıyla birlikte
HİDDET, He 38:19.
HİDDETLENMEK, Kl 3:19 karılarınıza **h.**
Me 2:12; 89:38.
HİKMET, Me 111:10 **H.** Yehova korkusuyla
Öz 1:20 gerçek **h.** sokakta haykırıyor
Öz 2:7 O, **h.** dürüst kişiler için saklar
Öz 3:21 Kazandığın **h.** koru
Öz 4:7 **H.** en başta gelir; **h.** kazan
Öz 8:11 **h.** mercanlardan daha değerlidir
Öz 9:10 **H.** Yehova korkusuyla başlar
Öz 30:24 dört şey var, içlerinde **h.** doğar
Vz 7:11 **H.** iyidir ve yararlıdır
Yr 8:9 onlarda **h.** ne arar?
Da 1:17 Tanrı bu dört çocuğa **h.** bağışladı
Da 2:21 hikmetlilere **h.** veren O'dur
Mt 11:19 **h.** kendi işleriyle haklı çıkar
Lu 1:17 yüreklerini doğruların **h.** yöneltmek
Yk 1:5 içinizde **h.** eksik biri varsa
Yk 3:17 yukarıdan gelen **h.** barışçıdır
Tkr 4:6; Ey 12:16; Öz 3:13; 24:3; 29:15; Ro 11:33.
HİKMETLİ. Ayr. bak. BİLGE, SAĞGÖRÜLÜ.
Me 19:7 deneyimsizi **h.** kılar
Me 49:10 **h.** ölüp gidiyor
Me 119:98 beni düşmanlarımdan **h.** kılar
Öz 3:7 Kendini **h.** görme
Öz 9:9 **H.** kişiyi eğit, daha da **h.** olur
Öz 18:1 her **h.** söze karşı çıkar
Öz 27:11 Oğlum, **h.** ol ve yüreğimi sevindir
Mi 6:9 **h.** adam Senin isminden korkar
1Ko 6:5 içinizde tek bir **h.** kişi yok mu
2Ti 3:15 seni **h.** kılan kutsal yazıları
Yk 3:13 Aranızda kim **h.** ve anlayışlı?
Ey 35:11; Öz 1:5; 26:16.
HİLE, Tsf 3:13 dillerinde **h.** bulunmayacak
Yhn 1:47 **h.** eser olmayan
2Ko 12:16 sizi **h.** ile tuzağa düşürdüğümü
Ey 15:35; Me 10:7; 32:2; Öz 12:17; 2Se 2:10;
2Pe 3:17.
HİLEKÂR(LIK). Ayr. bak. DÜZENBAZ(LIK).
Me 5:6 **h.** adamdan tiksinirsin
Me 12:3 Yehova **h.** dili koparacak
Öz 3:32 Çünkü **h.** kişi öğrençtir
1Pe 2:1 her **h.** sıyırıp atın
Yr 8:5; 9:6; 2Yh 7.
HİLELİ, Me 34:13 **h.** sözlerden sakın
Öz 4:24 **H.** sözlerden uzak dur
Öz 11:1; 20:23 **h.** terazıden iğrenir
Öz 28:16 **h.** işleri çoktur
1Pe 2:22 ağzından hiçbir **h.** söz
2Pe 2:3 **h.** sözlerle sömürecekler
İş 53:9.
HİLKAT. Bak. YARATILAN.
HİMENEOS, 1Ti 1:20 **H.** Şeytan'ın eline bıraktım
2Ti 2:17 **H.** ve Filitos bu kişilerden
HİNNOM(OĞLU) VADİSİ, 2Ta 33:6 oğullarını **H.**
Mt 10:28 **H.** yok edebilecek olandan
Mt 23:15 **H.** atılacak hale getirirsiniz
Mt 23:33 **H.** cezasından nasıl kaçacaksınız?
Mr 9:43 iki elli olarak **H.** gitmenden iyidir
Lu 12:5 **H.** atma yetkisi olandan korkun
Yk 3:6 dil, ateşini **H.** alır.
Yş 15:8; 2Kr 23:10; 2Ta 28:3; Ne 11:30; Yr 7:31;
19:2; 32:35; Mt 5:22, 29, 30; 18:9; Mr 9:45, 47.
HİNT ÜLKESİ, Es 1:1; 8:9.

HİRAM, 1Kr 5:1, 10; 7:13, 40; 9:11; 10:11.
HİSAR, Me 18:2 güçlü kurtarıcım, **h.**
Me 31:4 Sen benim **h.**
Me 59:17 Tanrı bana **h.**
Me 91:2 Yehova **h.**
Me 9:9; 62:6; 89:40; 144:2; İş 13:22; Ams 3:9; Mi 5:5.
HİSSE, Me 16:5 payıma düşen, kâsemdeki **h.**
Yr 13:25; Elç 8:21.
HİSSİZLEŞMEK, Me 143:4.
HİTİT, Hk 1:26.
HİTİTLİ(LER), Ba 23:10; 2Sa 11:3.
HİZKİYA, 2Kr 19:1, 14; İş 36:7; 38:2.
HİZMET, Ezr 8:20 **h.** verdiği Netinim
Da 7:10 Binlerce binler **h.**
Ro 11:13 **h.** yüceltirim
1Ko 7:35 devamlı Efendimizin **h.**
1Ko 12:5 **h.** çeşitli, Efendi aynıdır
2Ko 4:1 merhamet sayesinde bu **h.** sahip
2Ko 5:18 bize de barıştırma **h.** verdi
2Ko 6:3 **H.** bir kusur bulunmasın
1Ti 1:12 beni **h.** atadı
1Ti 3:1 gözetmenlik **h.** erişmeye
2Ti 4:5 **h.** eksiksiz şekilde yerine getir
2Ta 31:2; 35:10; He 29:18; Elç 13:25; 21:19; Ro 12:7; 2Ko 8:4; 9:1; Kl 4:17.
HİZMETÇİ. Ayr. bak. HİZMETKÂR, KUL.
Ba 16:1 Saray'ın bir **h.** vardı
Me 116:16 Kulunum; **h.** oğluyum
Mr 10:43 büyük olmak isterse, **h.** olmalı
Yhn 18:36 **h.** mücadele ederdi
Ro 13:4 O iyiliğin için Tanrı'nın **h.**
Ro 13:6 yöneticiler Tanrı'nın **h.**
Ro 14:4 başkasının evindeki **h.** hakkında?
Ro 15:8 Mesih sünnetlilerin **h.** oldu
Ro 16:1 cemaatin bir **h.** olan Fibi
2Ko 3:6 yeni ahdin **h.** olmaya yeterli
Ga 4:30 **H.** ve oğlunu kov
Ga 4:31 biz **h.** değil, özgür kadının
1Ti 4:6 Mesih İsa'nın iyi bir **h.**
Ba 12:16; Ru 2:13; Me 86:16; 123:2; Öz 30:23; 2Ko 6:4; Kl 1:23.
HİZMETE AÇMAK, 1Kr 8:63 Yehova'nın evini **h.**
Sy 7:10; Ezr 6:16.
HİZMET ETMEK. Ayr. bak. KULLUK ETMEK.
1Sa 2:18 Samuel Yehova'ya **h.**
İş 56:6 **h.** üzere yabancıları
Tsf 3:9 omuz omuza **h.**
Mt 20:28 İnsanoğlu **h.** geldi
Yhn 16:2 sizi öldüren Tanrı'ya **h.** sanacak
Elç 17:25 O'na insan eliyle **h.**
2Ko 3:9 doğruluk **h.** daha ihtişamlı
1Ti 3:10 suçlanacak durumda olmadan **h.**
1Ti 3:13 iyi **h.** kişiler, iyi ad kazanır
İb 1:14 kurtuluşu miras alacaklara **h.**
İb 6:10 kutsal kişilere **h.**
1Pe 1:12 kendilerine değil size **h.**
İş 60:12; Yr 27:6; Mt 4:11; 25:44; Mr 1:13; Ga 2:17; 1Pe 4:10.
HİZMET GÖREVLİLERİ, Flp 1:1; 1Ti 3:8.
HİZMET GÖRMEK, 2Kr 17:32 tapınaklarda **h.**
Ro 13:6 yöneticiler sürekli **h.**
HİZMETKÂR. Ayr. bak. KÖLE.
İş 49:3 **h.**, ey İsrail
Mt 24:45 sadık ve sağgörülü **h.** kimdir?
Mt 24:48 kötü **h.** içinden gecikiyor derse
Mt 25:30 O işe yaramaz **h.** dışarıya atın
Lu 12:37 Efendinin uyanık bulduğu **h.**
Lu 16:13 Hiçbir **h.** iki efendiye
Yhn 13:16 **h.** efendisinden büyük değildir
Ro 15:16 milletler yararına Mesih İsa'nın **h.**
2Ko 11:15 doğruluk **h.** kimliğine bürünür
Ga 1:10 Mesih'in **h.** olamazdım
Me 103:21; Öz 11:29; İş 61:6; Mt 20:27; 2Ko 3:3; Ga 4:7.
HOBAB, Sy 10:29.
HOBABOĞULLARI, Hk 4:11.
HOKKA, He 9:2, 3, 11 belinde kâtip **h.** bulunan
HOREB, Tkr 5:2 **H.**'de bizimle ahit yaptı
Çk 3:1; 17:6; Tkr 9:8; 29:1; Me 106:19.
HOR GÖR(ÜL)MEK, Me 51:17 ezilmiş yüreği **h.**
Me 89:38 mesihini reddettin, **h.**
Me 106:24 Bu güzel diyarı **h.**
Öz 12:8 yüreği fesat olan **h.**
İş 53:3 **H.**, dışlandı
Ağ 1:8 değer veren herkes onu **h.**
Zk 13:7 Ben de **h.** lütuf göstereyim
Öz 6:30; 23:22; Vz 9:16; Ob 2.
HOROZ, Mt 26:34, 74, 75; Mr 14:30.
HOŞ, 2Sa 23:1 **h.** ilahilerinden biri
Es 1:11 Vaşti çok **h.** bir kadın olduğundan
Me 133:1 Kardeşlerin birlikte oturması Ne **h.**
Vz 12:10 **h.** sözleri bulmaya çalıştı
2Sa 1:26; Öz 15:26; 1Yh 3:22.
HOŞGÖRÜ GÖSTERMEK, Ne 9:30.
HOŞ KOKU, 2Ko 2:15 Tanrı için Mesih'in **h.**
HOŞLANMAK, Me 22:8 Yehova ondan **h.**
Me 149:4 Yehova halkından **h.**
Yr 5:31 Benim halkım bundan **h.**
Yr 9:24 Ben bunlardan **h.**
1Sa 15:22; 1Ta 29:17; Me 147:11; Öz 14:35.
HOŞLANMAMAK, 1Sa 18:8 Saul bu sözlerden **h.**
İş 1:11 tekelerin kanından **h.**
Ba 28:8.
HOŞNUT, Mi 6:7 Yehova **h.** olur mu?
İb 10:6 sunularından **h.** olmadın
İb 10:38 çekilirse canım ondan **h.** olmayacak
Sy 14:8; Me 69:31; Ml 1:8.
HOŞNUT ETMEK, Me 19:14 sözler Seni **h.**
İş 56:4 Beni **h.** şeyleri seçen hadımlara
Ml 3:4 sunuları Yehova'yı **h.**
Yhn 8:29 hep O'nu **h.** şeyleri
Ga 1:10 niyetim insanları **h.** mi?
Ef 5:10 Rabbi neyin **h.** saptayın
1Se 2:4 insanları **h.** için değil
1Se 4:1 Tanrı'yı **h.** için nasıl yaşamanız
İb 11:6 iman olmaksızın Tanrı'yı **h.** olanaksız
1Se 2:15; İb 13:16.
HOŞNUTLUK, Ba 4:4 Habil'e **h.** baktı

HOŞNUTSUZ OLMAK, Mi 2:7 Yehova'nın ruhu **h.**
HUKUKEN TANINMA, Flp 1:7 iyi haberin **h.**
HULDA, 2Kr 22:14 **H.** peygambere gittiler
HURMA, Yhn 12:13 **h.** dalları alıp
Vh 7:9 Ellerinde **h.** dallarıyla Kuzunun
HURMA AĞACI, Sy 33:9 Elim'de yetmiş **h.**
Hk 1:16; 4:5; Me 92:12; Yo 1:12.
HUZURA ÇIKMAK, Ey 1:6; İb 9:24.
HUZUR. Ayr. bak. RAHATLIK.
Me 23:2 **H.** veren sulak yerlerde dolaştırır
İş 32:17 çağlar boyu **h.** ve güvenlik
1Ta 22:9; Öz 17:1; İş 28:12; Yr 50:34.
HUZUR EKMEKLERİ, Çk 25:30; 1Sa 21:6; 2Ta 4:19.
HUZURLU, Öz 14:30 **H.** yürek bedene hayat
1Ti 2:2 sakin ve **h.** bir yaşam
Öz 19:23.
HUZURSUZ(LUK), Me 55:2 İçimi bir **h.** kaplıyor
Me 94:19 **H.** düşünceler sardığında
Zk 1:11 dünyada **h.** yok
Öz 15:16.
HUZURSUZ OLMAK, İş 21:3.
HÜCUM, 1Sa 7:11 İsrailoğulları Mitspa'dan **h.**
1Ta 19:10.
HÜKMETMEK, Ba 1:18 güne ve geceye **h.**
1Kr 3:9; Me 9:8; Öz 19:10; Lu 9:1; Yhn 7:24;
Vh 20:4.
HÜKMÜ KALMAYAN, İb 8:13 **H.** ve eskiyen
HÜKÜM, Yo 3:14 **H.** ovasında
Yhn 5:29 kötü işler yapanlar **h.**
2Ko 1:9 ölüm **h.** içimizde hissettik
İb 10:27 **h.** ilgili korkulu bir bekleyiş
Yk 2:13 **h.** de merhametsiz olacaktır
Le 18:5; Elç 24:25; Yhd 6.
HÜKÜMDAR, Öz 14:28 nüfusun azlığı **h.** yıkımıdır
İş 9:6 Sonsuzluk Babası, Barış **H.**
İş 14:5 Yehova **h.** asasını kırdı
Da 10:13 Pers ülkesinin **h.**
Da 12:1 **h.** Mikael harekete geçecek
Mt 9:34 Cinler **h.** yardımıyla
Ef 2:2 denetiminde bulunduran **h.**
1Ti 6:15 Mutlu ve tek **H.**
Da 8:25.
HÜKÜMDARLIK, 2Ta 36:20 Pers **h.** egemenliğine
İş 9:6 **h.** omuzlarında olacak
HÜKÜM GİYMEK, Me 9:19 Milletler önünde **h.**
2Se 1:9 sonsuz yok oluş **h.**
HÜKÜM GÜNÜ, He 30:3 milletlere **h.** olacak
Mt 10:15 Sodom ve Gomorra **H.**
Mt 12:41 **H.** Nineve halkı kalkacak
2Pe 2:3 çok eskiden verilmiş **h.**
2Pe 3:7 **h.** dek alıkonuyor
1Yh 4:17 **h.** konuşma cesareti
HÜKÜM KÜRSÜSÜ, Ro 14:10 Tanrı'nın **h.** önünde
2Ko 5:10.
HÜKÜMLER, Tkr 4:8 kuralları ve **h.** olan millet
1Ta 16:14 **h.** tüm yeryüzünde geçerlidir
Me 19:9 Yehova'nın **h.** doğrudur
Me 25:9 Yumuşak başlıları **h.** yolunda yürütür
Me 119:91 Koyduğun **h.** ötürü hâlâ yerlerinde
Me 119:108 **h.** öğret bana
Me 149:9 yazılı **h.** onlara uygulasınlar
Öz 16:10 ağzında Tanrı'nın **h.** olmalı
Tsf 2:3 O'nun **h.** uyan yumuşak başlılar
Ro 11:33 Ne akıl ermez **h.** var
1Ko 11:29 kendi aleyhine bir **h.** olur
Ef 2:15 emirlerden ve **h.** oluşan Kanunu
Kl 2:14 **h.** aleyhimize işleyen yazılı belgeyi
İb 9:1 önceki ahdin kapsamında **h.**
Vh 19:2 O'nun **h.** doğru ve adildir
Çk 7:4; 12:12; 1Kr 3:28; Me 36:6; İş 26:9; He 11:20;
Yk 2:4; Vh 16:7.
HÜKÜM SÜRMEK. Ayr. bak. SALTANAT SÜRMEK.
Ba 37:8 üzerimizde **h.**
Ro 5:14 ölüm kral olarak **h.**
Ro 6:12 günahın bedenlerinizde **h.**
2Ti 2:12 Dayanırsak, krallar olarak **h.**
Vh 11:15 O, kral olarak sonsuza dek **h.**
Vh 11:17 olarak **h.** başladın
Vh 20:4 Dirildiler ve bin yıl kral olarak **h.**
Hk 9:22; Ezr 4:20; Öz 8:16; Vh 19:6.
HÜKÜM VERMEK, Öz 8:15 yöneticiler adil **h.**
Öz 29:14 doğru **h.** kralın
İş 2:4 milletler arasında **h.**
Lu 23:24 Pilatus **h.**
Yhn 5:22 Baba hiç kimseye **h.**
Yhn 16:11 bu dünyanın hükümdarına **h.**
Çk 18:26; Me 82:1; Mi 3:11; Yhn 8:50.
HÜRMET, Sy 22:37; Ey 22:4.
HÜZÜN, Yk 4:9 sevinciniz **h.** dönüşsün

I

ILIK, Vh 3:16 **ı.** olduğun için
IRMAK, İş 66:12 Barışı **ı.** gibi
He 47:7 **ı.** bu kıyısında pek çok ağaç
Vh 22:1 bir hayat suyu **ı.** gösterdi
Ba 2:10; Me 46:4; 107:33; He 29:3.
IRZA GEÇMEK. Ayr. bak. TECAVÜZ ETMEK.
Zk 14:2 evler yağmalanacak, kadınların **ı.**
ISINMAK, 2Pe 3:10 şiddetle **ı.** dağılacak
ISIRGAN, İş 34:13.
ISIRMAK, Ga 5:15 birbirinizi **ı.** ve yiyorsanız
İş 5:9.
ISLATMAK, Me 65:10 saban yarıklarını **ı.**
İş 16:9 Gözyaşlarımla sizi **ı.**
ISLIK, İş 5:26 Tanrı **ı.** çalacak
Yr 50:13 şaşkın bakıp **ı.** çalacak
2Ta 29:8; Yr 18:16; 19:8; 25:9; 29:18; 51:37; Ağ 2:15;
Mi 6:16.
ISRAR ETMEK, 2Kr 4:8 yemek yemesi için **ı.**
Mt 14:22.
ISRARLA, 1Sa 20:28 Davut **ı.** izin istedi
2Ti 1:17 beni **ı.** arayıp buldu
ISSIZ, Yr 6:8; Mt 14:13; Mr 1:45; Lu 1:80; Elç 1:20.
ISTIRAP, İş 66:2 **ı.** çekene, eziklik duyana
Lu 21:25 milletler **ı.** çekecekler
Çk 3:7; 4:31; İş 53:4.
IŞIK, Sy 6:25 yüzünün **ı.** göstersin

2Sa 22:29 Yehova, Sen benim **ı.**
Me 74:16 **I.** kaynağını, güneşi Sen yaptın
Me 97:11 Doğru kişi için **ı.** parladı
Me 119:105 Sözün yolum için **ı.**
Öz 6:23 kanun bir **ı.**
İş 42:6 milletlere **ı.** olarak vereceğim
Mt 5:16 **ı.** insanların önünde parlasın
Mt 6:22 Bedenin **ı.** gözdür
Yhn 3:19 insanlar **ı.** değil karanlığı sevdiler
Yhn 8:12 Ben dünyanın **ı.**
2Ko 4:4 muhteşem iyi haberin **ı.**
1Ti 6:16 yaklaşılamaz **ı.** oturan
1Pe 2:9 karanlıktan Kendi muhteşem **ı.**
Ba 1:3, 16; Me 18:28; 119:135; İş 51:4; Zk 14:6; 1Yh 1:5, 7; Vh 22:5.

IŞIKLAR, Flp 2:16 dünyanın **ı.** olarak
Yk 1:17 göklerdeki **ı.** Babasından gelir
Ba 1:14; 2Kr 3:22; He 32:8.

IŞIK MELEĞİ, 2Ko 11:14 Şeytan kendisi de **ı.**

IŞIK SAÇMAK, İş 60:1 **ı.**, çünkü ışığın geldi
Ef 5:14 Mesih senin üzerine **ı.**
Ba 1:15; İş 13:10; 58:10.

IŞILDATMAK, Me 104:15 Yüzünü **ı.** yağ

IŞIL IŞIL, He 21:15 bir kılıç ki, **ı.** parlasın

IŞILTI, Öz 15:30 Gözlerin **ı.** yüreğin

IŞIMAK, Ba 32:31.

İ

İBADET. Ayr. bak. KUTSAL HİZMET.
Çk 10:26 Yehova'ya **i.** için bu hayvanlardan
Çk 12:25 topraklara vardığınızda **i.**
Ro 12:1 **i.** akıl gücünü kullanarak
Yk 1:26 onun **i.** boştur
Yk 1:27 pak ve temiz **i.**
Vh 11:1 orada **i.** edenleriyle mabedi ölç
Elç 18:13.

İBADET ETMEK, Ba 22:5 oğlumla **i.** döneceğiz
2Kr 17:26 Samiriye nasıl **i.** bilmiyor
2Kr 17:34 eskisi gibi **i.**
Mt 4:10 yalnız O'na **i.**
Lu 4:8 yalnız Yehova'ya **i.**
Elç 8:27 Yeruşalim'e **i.** gitmişti
Elç 17:4 Tanrı'ya **i.** Yunanlılardan
Elç 17:17 Tanrı'ya **i.** kişileri ikna
Elç 27:23 Kendisine **i.** Tanrım
Ro 1:25 yaratılana saygı gösterip **i.**

İBLİS, Yhn 8:44 Siz babanız **İ.**'tensiniz
Ef 4:27 **İ.**'e meydan vermeyin
Ef 6:11 **İ.**'in oyunları karşısında
İb 2:14 ölüm silahlarının sahibi **İ.**'i
Yk 4:7 **İ.**'e karşı koyun
1Pe 5:8 Düşmanınız **İ.**, kükreyen bir aslan
1Yh 3:8 **İ.**'in işlerini hükümsüz kılmak
Vh 12:12 **İ.**, büyük öfkeyle size indi
Vh 20:2 **İ.** Şeytanı bağladı
Mt 4:1, 8; 25:41; Yhn 13:2; Yhd 9.

İBRAHİM, Ba 17:9 Tanrı **İ.**'e: ahdime bağlı kal
Ba 18:18 **İ.**'den büyük bir millet doğacak
2Ta 20:7 Seni seven **İ.**'in soyu
Mt 8:11 krallığında **İ.**'le sofraya
Ga 3:29 **İ.**'in soyundansınız
İb 11:8 İman sayesinde **İ.** itaat edip yola çıktı
Yk 2:21 **İ.** işleri sayesinde aklanmadı mı?
Mt 22:32; Yhn 8:39; Ro 4:3; İb 6:13.

İBRANİ(LER), Çk 3:18 **İ.** Tanrısı bizimle konuştu
Ba 14:13; Yun 1:9; 2Ko 11:22; Flp 3:5.

İBRANİCE, Vh 16:16 **İ.** Armagedon denen yere

İBRET OLMAK, Na 3:6 herkese **i.**

İCAT, 2Ta 26:15 ustaların **i.** savaş aletleri

İCAT ETMEK, Ams 6:5 müzik aleti **i.**
Ro 1:30 kötülük **i.**

İÇ(İR)MEK, Hk 7:5 Suyu diliyle **i.**
Vz 2:24 İnsan için yiyip **i.** güzel
Yr 25:28 Yehova diyor Mutlaka **i.**
Ob 16 Kana kana **i.** yok olup gidecekler
Mt 26:29 sizinle yenisini **i.** güne kadar
Me 69:21; 1Ko 10:4; Vh 14:8.

İÇ, Me 5:9 **İ.** fesat bürümüş
Öz 30:24 **i.** hikmetle doğarlar
Lu 11:39 **i.** yağmacılık ve kötülükle dolu
İş 14:13; Yr 31:33.

İÇ ÇEKMEK, Me 12:5 yoksullar **i.**
Me 79:11 Tutsakların **i.** katına ersin
Me 102:20; İb 13:17.

İÇECEK, 1Ko 10:4.

İÇERİ GİRMEK, İş 26:2 sadakatini koruyan **i.**
Mt 6:19 hırsızlar **i.** çalarlar
Mt 12:45 kötü yedi ruh **i.** yerleşir

İÇ GİYSİ, Yhd 23 lekelenen **i.** nefret ederek

İÇGÜDÜ, Yhd 19 sadece **i.** ile hareket ederler
Yhd 10.

İÇ HESAPLAŞMA, 1Ko 14:24.

İÇİ GİTMEK, Öz 23:6.

İÇİMDE YAŞAYAN, Ro 7:20 **i.** günahın

İÇİNDE, Me 40:8 Kanunun yüreğimin **i.**
Yhn 2:25 insanın **i.** neler olduğunu bilirdi
1Ko 3:16 Tanrı'nın ruhu **i.** durmakta
Yhn 4:14.

İÇİNDE DURMAK, 2Ti 1:14.

İÇİNDEKİLER, Me 96:11 deniz ve bütün **i.**
Me 33:6; Yr 26:15.

İÇİNE İŞLEMEK, Yhn 8:37.

İÇİNİ OKUMAK, Öz 24:12 senin **i.** bilmez mi
Öz 28:11.

İÇKİ, Öz 31:6 **İ.** ölümü yaklaşana verin
İş 30:1 **i.** sunusu dökerek
Le 10:9; Sy 6:3; Hk 13:4; İş 28:7.

İÇKİ ÂLEMLERİ, Ro 13:13 Çılgın eğlenceler, **i.**

İÇKİCİ(LER), Öz 23:21 **i.** yoksulluğa düşer
1Ko 5:11 **i.** kişiyle görüşmeyin
1Ko 6:10 **i.** mirası olmayacak

İÇ ODA, 1Kr 6:5; Me 28:2.

İÇTEKİ, Ro 7:22 **İ.** insana bakılırsa
2Ko 4:16 **i.** insan günden güne yenileniyor
Ef 3:16 **i.** insanın güçlenmesi

İÇTEN GELEN, Me 51:6 **i.** sadakati seversin

İÇTENLİK, Ey 33:3 Dilim **i.** söylüyor
Elç 2:46 sevinç ve **i.** yiyeceklerini

1Ko 5:8 mayasız olan **i.** ekmeğiyle
2Ko 1:12 Tanrıdan öğrendiğimiz **i.**
2Ko 2:17 Biz **i.** konuşuyoruz
Ef 6:5 tüm **i.** itaat edin
Kl 3:22 tüm **i.**, Yehova korkusuyla yapın

İÇTEN PAZARLIKLI, Öz 23:7.

İÇYAĞI, Le 1:8, 12 **i.** odunların üzerine

İDARECİ, 2Ta 8:10 **i.** başında olan
1Kr 4:7.

İDARİ DÜZENLEME, Ef 1:10 sonunda bir **i.** yapmayı

İDDİA, Elç 8:9; 2Pe 2:2.

İDDİALI, 1Ti 1:7 **i.** oldukları konuları

İFADE ETMEK, Ga 5:14 Kanun şu tek sözle **i.**
Ezg 4:10.

İFADELER, Ti 3:8 kesin **i.** konuşmanı isterim

İFFET, 1Ti 4:12 **i.** örnek ol

İFFETLİ, Tit 2:5; 1Pe 3:2.

İFTİRA ATMAK, Le 19:16 **İ.** dolaşmayacaksın
Me 101:5 Komşusuna arkasından **i.**
Öz 11:13 **İ.** ortalıkta dolaşan
Öz 20:19 **İ.** özel konuları açığa
2Sa 19:27; Me 15:3.

İFTİRACI, Öz 16:28 **i.** dostları ayırır
Öz 26:20 **i.** yoksa kavga yatışır
1Ti 3:11 kadınlar da **i.** olmamalı
Ti 2:3 yaşlı kadınlar da **i.** değil

İFTİRAYA UĞRAMAK, 1Ko 4:13 **i.** nezaketle

İĞ, Öz 31:19 **i.** avcunda tutar

İĞNE, Ho 13:14 ölüm, nerede zehirli **i.**?
1Ko 15:55 ölüm, nerede senin zehirli **i.**?

İĞNE DELİĞİ, Mt 19:24; Mr 10:25.

İĞRENÇ, Tkr 27:15 Yehova için **i.** olan şey
Öz 3:32 hilekâr kişi Yehova'nın gözünde **i.**
Öz 16:5 mağrur, Yehova için **i.**
Öz 28:9 duası bile **i.**
1Pe 4:3 **i.** putperestliklerin
Le 11:10, 11, 13, 43; 20:25; Tkr 7:26; 2Ta 28:3; 33:2; İş 30:22; 41:24; Yr 7:30; Ağ 1:17; He 7:19, 20; Tit 1:16.

İĞRENÇ İŞLER, Tkr 18:9; He 23:36; Vh 22:11.

İĞRENÇLİKLER, Vh 17:4 yaptığı fuhşun **i.**
Yr 7:10; Vh 17:5.

İĞRENÇ PUTLAR, Le 26:30; 1Kr 15:12.

İĞRENÇ SAYILAN, Tkr 14:3 **İ.** şeyi yemeyeceksin

İĞRENÇ ŞEY(LER), He 9:4 **i.** yüzünden inleyen
Da 11:31 yıkıcı **i.**
Na 3:6 Üzerine **i.** atarak
Mt 24:15 yıkıcı **i.** kutsal yerde
Ba 43:32; Le 20:13; 2Kr 23:24; Da 9:27; Zk 9:7; Ml 2:11.

İĞRENMEK, Me 22:24 Ondan **i.**
Öz 12:22 Yehova yalancı dilden **i.**
İş 66:24 ateşi sönmeyecek; bütün insanlar **i.**
Ga 4:14 **i.** yüzüme tükürmediniz
Le 20:23; Me 106:40.

İHANET ETMEK, Yhn 18:2 Ona **i.** Yahuda
Me 44:17; Yr 5:11; Yhn 6:64; 13:2.

İHMAL, Ezr 4:22 bu konuda hiçbir **i.**

İHMAL ETMEK, İb 10:25 toplantılarımızı **i.**
Ne 10:39; Lu 11:42.

İHMALKÂR, Yş 18:3 ne kadar **i.** davranacaksınız?

İHTİRAS. Ayr. bak. AÇGÖZLÜLÜK, ARZU(LAR).
2Pe 1:4 **i.** yol açtığı yozlaşmadan uzak
2Pe 2:14.

İHTİŞAM, Me 145:12 Krallığının yüce **i.**
Ağ 3:18 **İ.** solup gitti
Da 4:22 kuvvetlendin, **i.** arttı
Mt 25:31 meleklerle **i.** gelince
Elç 19:27 Artemis'in **i.** sönmesi
2Pe 1:16 **i.** gözlerimizle tanık olmuştuk
Vh 21:23 Tanrı'nın **i.**
1Ta 16:24; Me 102:16; Hb 2:14; Zk 11:3; Yhn 1:14; 1Pe 5:4.

İHTİŞAMLI, İş 53:2 Ne heybetli ne de **i.**
2Ko 3:8 ruh hizmeti **i.** olmaz mı?
Zk 3:4.

İHTİYAÇ, Tkr 15:8 **i.** ölçüsünde borç vereceksin
Öz 3:27 **i.** olandan iyiliğini esirgeme
Mt 6:32 Babanız bunlara **i.**
Ro 12:17 **i.** göre, herkesin gözünde iyi olanı
1Ko 12:21 Göz, ele "Sana **i.** yok"
2Ko 9:8 her **i.** karşılar
1Ti 5:8 kendi ev halkının **i.** karşılamazsa
Yk 2:16 **i.** olan şeyleri vermezse?
Ro 16:2; Ef 4:28.

İHTİYAR(LAR), Çk 24:1 **i.** yetmiş kişi
Me 107:32 **i.** meclisinde
Elç 4:5 yöneticiler, **i.** toplantı düzenlediler
1Ti 5:17 Cemaati iyi yöneten **i.**
1Pe 5:1 aranızdaki **i.** şunu rica ediyorum
Ru 4:2; Öz 31:23; Mt 16:21; 21:23; Vh 4:4; 7:11; 14:3; 19:4.

İKİ (KAT) PAY, 2Kr 2:9 "sendeki ruhtan **i.** olsun"
İş 61:7; Zk 9:12.

İKİ AĞZI KESKİN, Me 149:6 ellerinde **i.** kılıç olsun
İb 4:12 **i.** her kılıçtan keskindir

İKİ BÜKLÜM, Ağ 3:16 küllerin içinde **i.**
Me 44:25; Lu 13:11.

İKİ KATI, Çk 22:7 hırsızı **i.** ödeyecek
Vh 18:6 **i.** ona yapılsın

İKİNCİ ÖLÜM, Vh 2:11 **i.** zarar görmeyecek
Vh 20:6 Onlar üzerinde **i.** hâkimiyeti yoktur
Vh 20:14 Bu ateş gölü, **i.**
Vh 21:8 yanan göldür. **İ.** budur

İKİYÜZLÜ(LER), Mt 7:5 **İ.**! Önce merteği
Mt 15:7 **i.**, İşaya peygamberin yazdığı
Mt 23:13 yazıcılar ve Ferisiler, **i.**!
Mt 24:51 onu **i.** yanına atacak
Yk 3:17 hikmet **i.** değildir
1Ti 1:5.

İKİYÜZLÜLÜK, Mt 23:28 içiniz **i.** dolu
Lu 12:1 Ferisilerin mayası olan **i.** sakının
Ro 12:9 Sevginiz **i.** uzak olsun
2Ko 6:6 **i.** uzak sevgiyle
1Ti 4:2 yalancı adamların **i.** etkilenerek
1Pe 1:22 **i.** uzak kardeş sevgisine
2Ti 1:5.

İKİZ, Ba 25:24; 38:27; Yhn 11:16; 20:24.
İKNA (ETMEK), Öz 16:23 dilinin i. gücünü artırır
Öz 25:15 Komutan sabırla i.
Lu 16:31 dirilse bile i. olmazlar
Ro 14:14 İsa'nın yolunda i. olduğum gerçek
1Ko 2:4 bilgece sözlerle i. değil
2Ko 5:11 insanları i. devam ediyoruz
Ga 5:8 bu tür i. çabalarının kaynağı
1Yh 3:19 yüreğimizi i.
İKTİDAR(LAR), 1Pe 3:22 i. ona boyun eğdi
1Ko 15:24; Ef 1:21.
İLAH(LAR), Hk 2:17 başka i. peşinden
Me 8:5 onu i. aşağı kıldın
Me 82:6 Siz i. dedim
Hb 2:18 dilsiz i.
Elç 25:19 kendi i. tapınmayla
İLAHİ(LER), Tkr 31:19 bu i. yazın
Hk 5:12 uyan da i. söyle
2Sa 22:50 i. söyleyeceğim
Ne 12:46 şükran i. önderlik
Me 9:11 Yehova'ya i. söyleyin
Me 47:7 Sağgörülü olun, i. söyleyin
Me 96:1 Yehova'ya yeni bir i.
Me 98:1 yeni bir i. söyleyin
Me 119:54 kuralların bana i. oldu
Me 149:6 Tanrı'yı yücelten i.
İş 42:10 Yehova'ya yeni bir i.
Mt 26:30 Sonra, i. söylediler
Elç 16:25 Pavlus ve Silas i. Tanrı'yı
1Ko 14:15 şükran i. söylediğim gibi
Ef 5:19 aranızda i. konuşun
Kl 3:16 Yehova'ya yüreğinizden i. söyleyin
Vh 15:3 Musa'nın i. söylüyorlardı
Çk 15:1; 1Ta 6:31; Me 18:49; 28:7; 57:9; 66:2; 77:6; 135:3; 144:9; Yk 5:13; Vh 14:3.
İLAHİ, Elç 17:29 o i. Varlığın altın, gümüş
İLAHİCİLER, 2Ta 20:21 i. atadı
1Ta 15:16; Ne 10:28; Me 68:25; 87:7.
İLAN ETMEK, Le 25:10 memleket için özgürlük i.
2Kr 10:20 Baal için toplantı i.
Da 5:29 krallık yönetiminde üçüncü adam i.
Yo 3:9 Milletler arasında şunu i.
Flp 1:18 Mesih her şekilde i.
Yr 5:20; 31:7; 34:8; Ams 4:5; Yun 3:5; Flp 1:16; Kl 1:28.
İLERİ (GİTMEK), Yr 7:24 i. değil geri gittiler
2Ti 3:9.
İLERİ GELENLER, Hk 20:2; Ne 10:29; Ey 34:19; Me 113:8; Lu 19:47; Elç 13:50; 25:2, 23.
İLERLEMEK, Flp 3:16 aynı düzenle i. devam
Ga 1:14; Flp 1:25.
İLERLEYİŞ, 1Ti 4:15.
İLET(İL)MEK, Ey 37:20 Sözlerim O'na i.
Elç 7:53 meleklerin i. Kanunu
Ga 3:19 melekler kullanılarak i.
İLGİLENMEK, Ro 8:29 özel olarak i.
Ro 11:2 baştan beri özel olarak i. halkını
1Ko 12:25 uzuvlar birbiriyle aynı şekilde i.
Flp 2:4 başkalarıyla da i. dikkat edin
Flp 2:21 İsa'nın işleriyle değil kendi işleriyle i.
Yk 1:27 dul ve yetimlerle i.
İLHAM, 1Ta 28:12 i. yoluyla Yehova'nın evinin
Mt 22:43 Davud i. ona Efendim diyor
2Ti 3:16 Kutsal Yazıların tümü Tanrı i.
İLİĞİ KURUTMAK, Öz 12:4 kocasının i.
Öz 14:30 kıskançlık i.
İLİK, İb 4:12 eklemlerle i. ayıracak kadar
İLİŞKİ, 2Ta 26:21 Yehova'nın eviyle i. kesilmişti
Kl 2:12 onunla i. sayesinde diriltildiniz
İLİŞKİYE GİRMEK, Le 18:23 Hayvanla i.
Le 18:20; 20:15.
İLK, Çk 4:22 İsrail i. oğlum
İş 44:6 i. Benim, son da Benim
Mt 6:33 krallığa yaşamınızda i. yeri
Elç 15:7 Tanrı daha i. günlerde
Elç 26:23 ölüp diriltilen i. kişi
Ro 8:29 Oğlunun i. olması için
1Ko 15:20 diriltilenlerin i.
1Ko 16:15 Ahaya'da i. iman edenler
Flp 3:11 i. dirilmeye erişebileyim
Kl 1:15 tüm yaratılanların i.
Kl 1:18 Her şeyin i. olması için
İb 1:6 Kendi i. oğlunu yeryüzüne
İb 12:23 göklerde kayıtlı i. oğulların
Yk 1:18 i. olmamızı amaçladığından
İş 48:12; Vh 3:14.
İLK DOĞAN, Çk 12:29; Tkr 21:17.
İLKE, 1Ko 4:6 i. öğrenesiniz
Ga 6:16 Bu i. uygun yaşayanlara
İLK GENÇLİK, 1Ko 7:36 i. çağını geçirmişse
İLK OĞULLUK HAKKI, Ba 25:34 Esav i.
Ba 27:36 Önce i. aldı
1Ta 5:2 i. Yusuf'undu
Ba 43:33.
İLK ÜRÜN, Le 23:10 hasadınızın i.
Çk 23:16; Ne 10:35; Ro 8:23; 11:16.
İLYA, 1Kr 18:21 İ. halkın önünde durup
2Kr 2:9 İ. Elişa'ya sordu
2Kr 2:11 İ. kasırgayla göklere yükseldi
1Kr 18:36, 40; Ml 4:5; Mt 17:11, 12.
İMALI SÖZLER, Hb 2:6 kinayeli, i. söyleyecekler
İMAN, Lu 18:8 dünyada i. bulacak mı?
Ro 12:6 bize verilen i. göre
2Ko 5:7 i. dayanan yaşam
Ga 3:8 i. nedeniyle aklayacağını
Ga 3:11 i. sayesinde yaşayacaktır
Ga 6:10 i. kardeşlerimiz için iyilik yapalım
Ef 4:5 Efendi bir, i. bir, vaftiz birdir
Ef 6:16 i. kalkanı
2Se 3:2 herkes i. sahip değil
1Ti 6:12 İ. yolundaki mücadele
2Ti 4:7 i. yolundan ayrılmadım
İb 11:1 İ. ümit edilen şeylerle ilgili
İb 11:6 i. olmaksızın Tanrı'yı hoşnut etmek
İb 12:2 İ. öncüsü ve tamamlayıcısı
Yk 2:26 işlerden yoksun i. ölü
1Pe 1:7 sınanmış olan i.
1Yh 5:4 zafer kazandıran i.
1Ti 4:1.

İMAN EDEN, İş 28:16 Ona **i.** hiç kimse
Yhn 3:16 ona **i.** hiç kimse
Yhn 11:26 bana **i.** hiç ölmeyecek
Elç 5:14 Efendimize **i.** kadın erkek
Elç 10:43 **i.** herkes bağışlanacak
Ro 10:4 **i.** herkes doğruluğa erişsin
Ga 3:22 **i.** vaade ulaşabilsin diye
1Ti 3:6 Yeni **i.** biri olmamalı
İb 4:3 biz **i.** dinlenme gününe gireriz
Yhn 7:48; Elç 4:32.

İMAN ETMEK, Ba 15:6 Abram Yehova'ya **i.**
Me 78:22 Tanrı'ya **i.**
Yhn 9:35 İnsanoğluna **i.** musun?
Yhn 11:48 herkes ona **i.**
Yhn 12:42 yöneticilerden birçoğu **i.**
Yhn 12:44 Bana **i.** beni gönderene de **i.**
Elç 15:3 diğer milletlerden nasıl **i.**
Ro 10:9 dirilttiğine yüreğinle **i.**
Ro 10:14 **i.** kişiye nasıl yakaracaklar
2Ko 4:13 **İ.**, bu nedenle konuştum
Flp 1:29 sadece Mesih'e **i.** değil, acı çekme
İb 11:6 ödüllendirdiğine **i.**
1Pe 2:7 o sizin için değerlidir, çünkü **i.**
Yun 3:5; Yhn 2:11; 4:39; 9:36, 38; Elç 15:7; 16:31; Ro 4:3; 1Ti 3:16.

İMAN ETMEYEN, 1Ko 7:12 **i.** karısı varsa
1Ko 7:14 **i.** koca, karısından dolayı kutsal
1Ko 14:22 diller konuşma, **i.** için alamettir
2Ko 4:4 **i.** zihinlerini köreltmiştir
2Ko 6:14 **İ.** aynı bağın içine girmeyin
2Ko 6:15 İman edenle **i.** arasında

İMANLA, Ro 4:13 **i.** erişilen doğruluğa
Ro 14:23 **i.** yapılmayan her şey günahtır
1Pe 5:9 sağlam bir **i.** tavır alın

İMANLI, 1Ti 6:2 efendisi **i.** olanlar

İMANSIZCA, 1Ti 1:13.

İMANSIZLAR, 1Ko 6:6 hem de **i.** önünde?

İMANSIZLIK, Mr 6:6 İnsanların **i.** karşısında
Ro 4:20 **i.** ve tereddüde düşmedi
Ro 11:20 onlar **i.** ötürü kesildi
Ro 11:23 **i.** sürdürmezlerse aşılanacaklar
İb 3:19 **i.** yüzünden o güne giremediler
Mt 13:58; Ro 3:3.

İMKÂNSIZ, Ba 18:14 Yehova için **i.** şey var mı?
Mt 19:26 İnsanlar için bu **i.**
İb 6:18 Tanrı'nın yalan söylemesi **i.**
Mr 10:27.

İMMANUEL, İş 7:14; 8:8; Mt 1:23.

İMPARATORLUK, 2Ta 32:9 **i.** ordusuyla birlikte

İMPARATORLUK MUHAFIZ ALAYI, Flp 1:13.

İMPARATORLUK TABURU, Elç 27:1.

İMRENMEK, Öz 3:31 Şiddeti seven insana **i.**
Öz 23:17 Yüreğin günahkârlara **i.**
Öz 24:1 Kötülere **i.**
Me 37:1.

İMTİYAZ. Ayr. bak. AYRICALIK.
Flp 1:29 uğrunda acı çekme **i.**

İMZA, Ey 31:35 **i.** bakıp cevap verse

İNANÇ, 1Se 1:5 ruhla ve güçlü bir **i.**

İNANILMAZ, Elç 26:8 neden sizlere **i.** geliyor

İNANMAK. Ayr. bak. İMAN, İMAN ETMEK.
1Kr 10:7 görene kadar **i.**
Hb 1:5 öyle bir iş ki, anlatılsa da **i.**
Yhn 5:24 beni gönderene **i.**
Yk 2:19 cinler de **i.** ve titriyorlar
1Yh 5:1 İsa'nın Mesih olduğuna **i.**
Çk 4:5; Mt 21:32; 2Se 2:12; 1Yh 4:1.

İNAT, Yş 11:20 **i.** sürdürmesine izin verdi
Yr 3:17 yüreklerinin **i.** sürdürmeyecekler
Yr 7:24; 9:14; 11:8; 13:10; 18:12.

İNATÇI, Çk 7:3 Firavunun **i.** yüreğini
Çk 14:17 Mısırlıların **i.** yüreği
Me 78:8 **i.** ve isyankâr bir nesil
İş 65:2 **i.** halka ellerimi uzattım
Tkr 21:18; Öz 7:11.

İNATÇILIK, Hk 2:19.

İNCELEMEK, Tkr 13:14 konuyu araştıracak, **i.**
Me 11:5 Yehova insanı **i.**
Me 26:2 Ey Yehova, beni **i.**
Me 139:1 Yehova, beni **i.**
Me 139:23 Beni **i.** Tanrım
Me 11:4; Ağ 3:40.

İNCİ, Mt 7:6 **i.** domuzların önüne atmayın
Mt 13:45, 46; Vh 17:4; 18:12; 21:21.

İNCİL VAİZİ, Elç 21:8 **i.** Filipus'un
Ef 4:11 kimini **i.**, kimini de çoban

İNCİL VAİZLİĞİ, 2Ti 4:5 **i.** işini yap

İNCİR AĞACI, Mi 4:4 kendi asmasının, **i.** altında
Mt 24:32 **İ.** örneğinden ders
1Kr 4:25; Mt 21:19, 20, 21; Lu 13:6, 7.

İNCİTMEK, Me 78:40 Issız topraklarda O'nu **i.**
İş 63:10 kutsal ruhunu **i.**
He 28:24.

İNDİRMEK, İş 14:27 Tanrı'nın eli kalktı, kim **i.**?

İNFAZ, Yhd 15 Herkese karşı hükmünü **i.**
Çk 12:12.

İNİLTİ, Çk 2:24 Tanrı onların **i.** duydu
İş 35:10 Keder ve **i.** uçup gidecek
Ro 8:26 dile getirilemeyen **i.**

İNKÂR, Yş 24:27 Tanrınızı **i.** etmemeniz
Öz 30:9 seni **i.** etmeyeyim
Yr 5:12 Yehova'yı **i.** ettiler
1Ti 3:16 sırrının yüceliği **i.** edilemez
1Ti 5:8 imanını **i.** etmiş olur
Ba 18:15; Ey 31:28; Mt 26:70; Mr 14:30; Yhn 13:38; 18:25; 2Ti 2:12; Tit 1:16.

İNKÂR ETMEK, Le 6:3 kayıp bir şey bulur da **i.**
Elç 26:11 inançlarını **i.** zorluyordum

İNLEMEK, He 9:4 ah edip **i.** insanların alınlarına
Ro 8:22 yaratılanların şimdiye dek **i.**
Çk 2:23; İş 24:7; 38:14; 59:11; Yr 51:52; Ağ 1:22; He 21:6; 24:17; 26:15; 2Ko 5:2.

İNLEYİŞ, Ml 2:13.

İNMEK, Me 133:3 Sion dağları üzerine **i.**
Ef 4:9 o aşağılara, yeryüzüne **i.**
Vh 21:2 Yeni Yeruşalim'i **i.** gördüm
Öz 30:4; Ro 10:7; 1Se 4:16.

İNSAN, Sy 31:28 **İ.** her beş yüz candan birini

1Sa 15:29 **i.** değil ki, pişmanlık duysun
Me 118:6 **İ.** bana ne yapabilir?
Öz 27:21 övgü de **i.** için öyledir
Öz 29:25 **İ.** korkusu tuzak olur
Yr 10:23 Adımlarına yön vermek **i.** düşmez
He 34:31 otlağımın koyunlarısınız; siz **i.**
Yo 2:28 ruhumu her tür **i.** üzerine
Mt 4:4 **İ.** yalnız ekmekle yaşamaz
Mt 4:19 balık değil, **i.** yakalayacaksınız
Mt 15:9 **i.** emirlerini öğretiyorlar
Yhn 1:14 Söz, **i.** olup aramızda yaşadı
Ro 5:12 günah bir **i.** aracılığıyla
Ro 7:22 İçimdeki **i.** bakılırsa
1Ko 9:8 **i.** ölçülerine dayanarak mı?
2Ko 1:12 **i.** bilgeliğine değil
2Ko 4:16 içimizdeki **i.** yenileniyor
Ga 1:11 iyi haberin kaynağı **i.** değil
Ef 3:16 içinizdeki **i.** güçlenmesini
İb 9:24 **i.** eliyle yapılmış bir kutsal yere
1Pe 3:4 yüreğinizdeki gizli **i.**
Çk 33:20; Ey 34:11; Me 39:5; 56:4; 108:12; 144:4; Öz 3:4; İş 2:22; Yr 5:26; Elç 2:17; 1Ko 1:29; Flp 2:8.

İNSANA ÖZGÜ İFADELER, Ro 6:19.

İNSAN HAYATI, Yk 3:6 dil **i.** ateşe verir
İş 33:8.

İNSANİ, 2Ko 5:16 **i.** özellikleriyle tanımıyoruz
2Ko 10:3 savaşımızı **i.** ilkelere göre

İNSANLAR, İş 40:6 Bütün **i.** yeşil ot gibi
Lu 16:15 **İ.** gözünde değerli olan tiksindiricidir
Elç 5:29 **i.** önce Tanrı'ya itaat etmeliyiz
Ga 1:10 niyetim **i.** hoşnut etmek mi?
Yş 11:14; He 36:10; 1Ko 1:25; Kl 1:23; 2Ti 3:2; İb 2:17.

İNSANLARA YARANMAK İSTEYENLER, Ef 6:6; Kl 3:22.

İNSANLAR YARARINA HİZMET, İb 8:6 **i.** görev
İb 8:2.

İNSANLIK. Ayr. bak. İYİLİK, İYİ YÜREKLİLİK.
Elç 28:2.

İNSANOĞLU, He 2:1 **i.** ayağa kalk
Da 7:13 **i.** benzer birinin geldiğini
Mt 10:23 **İ.** gelinceye kadar
Mt 12:40 **İ.** üç gün üç gece kalacak
Mt 24:30 **İ.** alameti gökte görünecek
Lu 17:26 **İ.** zamanında öyle olacaktır
Vh 14:14 **i.** benzer biri oturuyor
Me 49:20; 146:3; Vz 3:10; İş 51:12; Mt 8:20; 17:22; Lu 18:8; Yhn 3:13.

İNSANOĞLU. Ayr. bak. ÂDEMOĞLU.
Yr 17:5 **İ.** güvenen, âdemoğlunun gücüne

İNSANOĞULLARI, Me 115:16; Öz 15:11.

İNSAN SEVGİSİ, Ro 1:31; 2Ti 3:3.

İNSANSIZ, İş 6:11 evler **i.** kalıncaya

İNŞA ETMEK, Me 102:16 Yehova, Sion'u **i.**
Me 127:1 Evi Yehova **i.**
Mi 3:10 Yeruşalim'i haksızlıkla **i.**
Mt 7:24 evini kaya üstüne **i.**
Yhn 2:20 mabet kırk altı yılda **i.**
1Ko 3:10 onun üzerine bina **i.**
1Kr 6:2, 38; 1Ta 28:6; 1Ko 3:14.

İP, Me 2:3 **İ.** üzerimizden sıyıralım
Me 18:4 Ölüm **i.** etrafımı sardı
Vz 4:12 üç kat **i.** kolay kopmaz
İş 54:2 **İ.** uzat, kazıklarını pekiştir
Yhn 2:15 **İ.** bir kamçı yapıp
Yş 2:15; Me 129:4.

İPTAL, Ga 3:17 vaadi **i.** etmez

İRADE. Ayr. bak. İSTEK.
2Pe 1:21 peygamberlik sözü insan **i.**
1Ko 7:37.

İRİNLİ, Çk 9:9 hayvanlarda **i.** çıbanlar çıkacak
Tkr 28:22 **i.** hastalıklarla, yüksek ateşle
Me 38:5 yaralarım **i.**

İRTİDAT. Bak. İSYAN.

İSA, Mt 1:21 onun adını **İ.** koyacaksın
Mt 27:37 Yahudilerin Kralı **İ.** Budur
Yhn 1:45 Nasıralı **İ.**'yı bulduk
Elç 4:13 onların **İ.**'nın yanında bulunmuş
Elç 9:5 Ben zulmettiğin **İ.**'yım
Flp 2:10 **İ.**'nın ismini tanıyarak diz çöksün
Vh 20:4 **İ.**'ya şahitlik ettikleri
Mt 3:16; 27:17; Lu 2:43; Yhn 17:3; Elç 2:36; Ro 6:23; İb 2:9; 3:1; Vh 1:5.

İSHAK, Ba 17:19 adını **İ.** koyacaksın
Ro 9:7 **İ.**'tan gelene 'senin soyun'
Ba 22:9; Mt 8:11; İb 11:17, 20.

İSİM (AD) VERMEK, Ba 2:19; İş 60:18; 65:15.

İSİM. Ayr. bak. AD.
Çk 6:3 Yehova **i.** tanıtmadım
Çk 9:16 **i.** tüm yeryüzünde
Öz 18:10 Yehova **i.** güçlü kuledir
He 36:22 kutsal **i.** için yapıyorum
Mt 6:9 Babamız, **i.** kutsal kılınsın
Mt 12:21 milletler onun **i.** ümit bağlayacak
Mt 24:9 Benim **i.** ötürü bütün milletler
Lu 21:12 **i.** ötürü kralların ve valilerin
Elç 4:12 Tanrı başka birinin **i.** vermemiştir
Elç 15:14 Kendi **i.** taşıyan bir topluluk
Ef 3:14 her ailenin **i.** borçlu olduğu
Flp 2:9 her **i.** büyük bir **i.** verdi
Vh 2:3 benim **i.** uğrunda dayandın
Çk 3:15; 1Yh 2:12.

İSKARİYOT, Mt 10:4; 26:14; Yhn 6:71.

İSKENDER, Elç 19:33; 1Ti 1:20; 2Ti 4:14.

İSMAİL, Ba 16:11; 25:9; 28:9; Yr 41:6.

İSMİYLE, Elç 4:17; 5:28.

İSPANYA, Ro 15:24 **İ.** yolculuğuna çıkacak

İSRAİL, Ba 35:10 fakat artık **İ.** olacak
Çk 4:22 **İ.** Benim oğlumdur, ilk oğlum
1Ta 17:21 hangi millet halkın **İ.**'e benzer?
Ro 9:6 **İ.** soyundan olan herkes
Ef 2:12 **İ.** toplumuna uzak
Ba 32:28; Me 135:4; İş 8:14; 10:20; He 36:22; Elç 13:23; İb 8:10.

İSRAİLLİ, Yhn 1:47 gerçek bir **İ.**
Ro 11:1 Ben de bir **İ.**

İSRAİLOĞULLARI, Ho 1:10 **İ.** denizin kumu gibi

İSSAKAR, Ba 30:18; Hk 5:15; Vh 7:7.

İSTEFANOS, Elç 6:5; 7:59; 8:2; 22:20.

İSTEK, Me 40:8 **i.** yapmaktan zevk alırım
Me 143:10 **i.** yerine getirmeyi öğret
Mt 6:10 yerde de Senin **i.** gerçekleşsin
Lu 22:42 benim değil senin **i.** yerine gelsin
Yhn 5:30 kendi **i.** değil, beni gönderenin **i.**
Ro 8:20 yaratılanlar kendi **i.** dışında boş bir
Ro 9:19 belirttiği **i.** kim karşı gelebildi?
Ro 12:2 Tanrı'nın **i.** makbul ve kusursuz
Ef 5:17 Yehova'nın **i.** bilincinde olun
Kl 1:9 Tanrı'nın **i.** hakkında tam bilgiyle
İb 10:10 Tanrı'nın **i.** doğrultusunda, kutsal
1Yh 2:17 Tanrı'nın **i.** yerine getiren kalacak
Vh 4:11 Senin **i.** ile var oldu
Ezr 7:18; Mt 7:21; Yhn 6:39.

İSTEKLE, Elç 17:11 sözü büyük **i.** kabul ettiler
1Pe 5:2 Tanrı'nın sürüsünü **i.** güdün
2Ko 8:11, 17.

İSTEKLER, Ef 3:20 **i.** kat kat fazlasını

İSTEKLİ, 2Ta 29:31 yüreği **i.** olan herkes
Me 51:12 içimde **i.** bir ruh uyandır
Ro 1:15 iyi haberi bildirmeye çok **i.**
2Ko 8:12 vermeye **i.** bağışı

İSTEMEK, Ba 4:7 onun **i.** sensin
Tkr 10:13 yasalara uymandan başka ne **i.**?
Me 40:6 günah sunusu **i.**
Me 105:22 **i.** gibi hükmetsin
Mi 6:8 Yehova senden ne **i.**?
Lu 12:48 ondan fazla **i.**
Ro 7:21 Doğruyu yapmak **i.** zaman
1Ko 4:19 Yehova **i.** geleceğim
2Ko 8:10 bu işi **i.** kalmamıştınız
Yk 4:3 **İ.** fakat elde edemiyorsunuz
Yk 4:15 Yehova **i.** yaşarız
Tkr 23:21; Me 2:8; He 20:40; Da 11:36; 1Ko 1:22.

İSTİKRARLI, Kl 2:7 iman yolunda **i.** olun

İSTİKRARSIZ, Yk 1:8 her işinde **i.**, kararsız

İSTİLA ETMEK, 2Ta 24:23 Aram, Yahuda'yı **i.**
Tkr 28:42.

İSTİLAYA UĞRAMAK, Mi 5:1 Ey **i.** kız

İSYAN. Ayr. bak. ASİLİK.
Öz 1:32 Cahilleri kendi **i.** öldürecek
Yr 28:16 sözler düpedüz Yehova'ya **i.**
Mr 15:7 **i.** çıkarmış bir grup tutuklu
Ezr 4:19; Ey 23:2; İş 59:13; Yr 29:32.

İSYANCI, Me 37:38 **i.** hepsi birden yok olacak
1Kr 11:14, 23.

İSYAN ETMEK. Ayr. bak. AYAKLANMA(K), BAŞKALDIRMA(K).
Me 107:11 Tanrı'nın sözlerine **i.**
Yr 17:13 Sana **i.** toprağa yazılacak
Ey 24:13; Me 78:17, 40; 106:7; He 20:8, 13; Tsf 3:1.

İSYANKÂR, İş 1:5 giderek daha **i.** oluyorsunuz?
Sy 17:10; Tkr 13:5; Me 78:8; He 2:7.

İSYANKÂRLIK, 1Sa 15:23 **i.** falcılık günahıyla bir

İŞ, Sy 4:19 **i.** onlar tayin etsin
Öz 21:8 temiz insanın **i.** dürüsttür
Öz 22:29 **İ.** usta birini gördün mü?
Vz 1:13 dertli bir **i.**
Vz 3:1 her **i.** bir vakti var
Vz 5:3 **İ.** çokluğuyla düş görülür
Vz 9:10 ölüler diyarında **i.**, tasarı yoktur
İş 28:21 olağandışı olan **i.** gerçekleştirecek
İş 29:14 halka olağanüstü bir **i.** yapacağım
Yr 48:10 Yehova'nın verdiği **i.** savsaklayan
Yhn 17:4 Bana verdiğin **i.** bitirerek
Ro 12:11 **İ.** gevşek davranmayın
1Se 5:13 Yaptıkları **i.** dolayı saygı gösterin
Yk 4:13 **i.** yapıp para kazanacağız
Ba 46:33; 47:3; Vz 3:10; 4:8; Elç 6:3; 1Ko 3:13; Ga 2:7; 2Ti 3:17.

İŞARET, Çk 8:23 Yarın bu **i.** görülecek
Tkr 6:8 **i.** gibi elinin üzerine
İş 8:18 çocuklar, **i.** ve harikalarız
1Ko 11:10 kadın, başında bir yetki **i.**
Flp 1:28 sizin kurtulacağınızın **i.**
Ba 30:27; He 12:11; 24:24.

İŞARET ALMAK, Vh 13:17 bu **i.** canavarın adını
Vh 14:9, 11 suretine tapınanlar, onun adının **i.**

İŞARET ALMAMAK, Vh 20:4 elleri ve alınları **i.**

İŞARET DİREĞİ, Sy 21:8; Yr 31:21.

İŞARET ETMEK, 1Pe 1:11 hangi döneme **i.**
Elç 12:17; 19:33; 21:40.

İŞARET KOYMAK, He 9:4 alınlarına **i.**

İŞARET OLMAK, İş 19:20 şahit ve **i.**
Ba 1:14.

İŞARET VERMEK, İş 7:14 sizlere bir **i.**

İŞ ARKADAŞLARI, 1Ko 3:9 Tanrı'nın **i.**
3Yh 8 hakikat yolunda birlikte çalışan **i.**

İŞAYA, İş 1:1; Mt 15:7; Ro 15:12.

IŞBİRLİĞİ, 2Ta 20:37 Ahazya ile **i.** girdin
Ef 4:16, 16.

İŞÇİ, Mt 9:37 hasat bereketli, fakat **i.** az
Mt 20:1 bağında çalışacak **i.** tutmak
Lu 10:7 ücret **i.** hakkıdır
2Ti 2:15 yüzü ak bir **i.**
Yk 5:4 **i.** hakkı olan ücret haykırıyor

İŞE GİRİŞMEK, Öz 31:17 kollarını sıvayıp **i.**

İŞE YARAMAK, İş 54:17 hiçbir silah **i.**
İş 44:10.

İŞE YARAMAZ, Lu 17:10 Biz **i.** kullarız
Ro 3:12 hepsi birden **i.** olmuşlar
Öz 6:12; 16:27; Mt 25:30.

İŞE YARAMAZ PUTLAR, Tkr 32:21; 1Kr 16:13.

İŞ GÖRMEK, Ro 12:4 hepsi aynı **i.**

İŞİNE KARIŞMAK, 1Pe 4:15 başkalarının **i.** biri

İŞİNİN BAŞINDA, Mt 24:46 Efendisi onu **i.**

İŞİTENLER, Ro 2:13.

İŞİTMEK. Ayr. bak. DUYMAK.
Yş 9:9 Mısır'da yaptığı her şeyi **i.**
Me 34:2 yumuşak başlılar da **i.**
Öz 15:29 doğruların duasını **i.**
İş 65:24 onlar daha söylerken **i.**
Yhn 5:28 onun sesini **i.** çıkacağı zaman
Ro 10:14 Birileri duyurmadıkça nasıl **i.**?
İş 34:1; Lu 8:10; Yhn 5:24.

İŞİTMEYEN, İş 43:8 **i.** halkı getir

İŞİTTİRMEK, Mt 21:16 ağzından övgüler **i.**

İŞKEMBE, Tkr 18:3 **i.** kâhine verilecek

İŞKENCE, İb 11:35 bazılarıysa **i.** gördüler
İŞKENCE DİREĞİ, Mt 27:40 **i.** in de görelim!
Lu 9:23 her gün **i.** yüklensin
Lu 23:26 taşıması için **i.** ona yüklediler
Ef 2:16 **i.** aracılığıyla iki toplumu
Flp 2:8 evet, **i.** üzerinde ölene dek
Flp 3:18 Mesih'in **i.** düşmanı birçok kişi
Kl 2:14 **i.** çivileyerek yürürlükten kaldırdı
İb 12:2 utancı hiçe sayarak **i.** acılara
Mt 10:38; Yhn 19:31; 1Ko 1:17; Ga 6:14.
İŞLEME, Çk 26:1 üzerlerine kerubiler **i.**
Hk 5:30 **İ.** giysiler
İŞLEMEK, Ba 2:5 toprağı **i.** insan yoktu
Ba 3:23 alınmış olduğu toprağı **i.** için çıkardı
1Ko 3:9 Tanrı'nın **i.** tarlası
İŞLER, Sy 23:23 Tanrı onlar için ne **i.** yaptı!
Tkr 3:24 görkemli **i.** yapabilecek hangi tanrı
Tkr 32:4 kayadır, **i.** kusursuzdur
Hk 5:11 Yehova'nın doğru **i.** duyurdular
Me 71:17 Senin harika **i.** anlattım
Me 104:24 **İ.** ne çok, ey Yehova!
Me 150:2 Kudretli **i.** dolayı O'nu yüceltin
Yhn 9:4 gönderenin **i.** yapmalıyız
Yhn 14:12 bunlardan daha büyük **i.** yapacak
Elç 26:20 tövbeye yakışır **i.** yaparak
Ro 8:28 Tanrı tüm **i.** bir düzen içinde
1Ko 12:6 başarılan **i.** çeşitli
Ga 5:19 Günahkâr bedenin **i.** bellidir
Tit 2:14 iyi **i.** gayretli bir toplum
İb 10:24 sevgi ve iyi **i.** için gayretlendirmek
Yk 2:26 **i.** yoksun iman ölüdür
Me 103:6; 106:2; 145:4, 12; İş 59:6; He 28:15; Elç 19:25; 1Ko 12:11; 2Se 2:9.
İŞLEV, Ef 4:16 her biri belli bir **i.** görerek
İŞSİZ GÜÇSÜZ, Tit 1:12 **i.** güçsüz oburlardır
Hk 11:3.
İTAAT, Ro 5:19 bir insanın **i.** birçokları doğru
Ro 6:16 doğruluğa eriştiren **i.** kölesisiniz
İb 5:8 çektiklerinden **i.** öğrendi
Ro 16:26; 2Ko 7:15; 10:6.
İTAAT ETMEK, Ba 49:10 Şilo gelinceye dek **i.**
Çk 19:5 sözüme tam olarak **i.**
1Sa 15:22 **i.** kurbandan iyidir
Elç 5:29 önce Tanrı'ya **i.**
Ro 10:21 **İ.** ve diklenen bir halka
Ef 6:5 efendilerinize Mesih'e **i.** gibi
İb 5:9 kendisine **i.** tüm insanların
İb 11:8 İbrahim, bir çağrı aldığında **i.**
İb 13:17 Size önderlik edenlere **i.**
Çk 24:7; 2Sa 22:45; Me 18:44; Da 7:27; Elç 5:32; 7:39; Ro 2:8; 1Ti 3:4; 1Pe 1:22.
İTAAT ETMEYENLER, 2Se 1:8 **i.** öç alacaktır
İTAATLİ, Flp 2:8 ölene dek **i.** oldu
Ti 3:1 **i.** olmalarını hatırlatmaya
Ro 6:17; 2Ko 2:9; 1Pe 1:2.
İTAATSİZ, Ef 2:2 **i.** kimseler üzerinde etkili
İb 3:18 **i.** davranışlarda bulunanlar
Ef 5:6; 1Pe 3:1; 4:17.
İTAATSİZLİK, Ro 5:19 Bir insanın **i.**
Ro 11:32 onları **i.** eline teslim etti
İb 2:2 her **i.** hak ettiği cezayı bulduysa
2Ko 10:6.
İTALYA, İb 13:24 **İ.**'dakiler selam gönderiyor
İTİBAR, 1Ta 16:27 **İ.** ve görkem
He 7:11 hiç **i.** kalmayacak
Ey 40:10; Vz 9:11; Yr 22:18; Da 2:6, 37.
İTİBARINA YAKIŞMAMAK, Es 3:6.
İTİBARINI YİTİRMEK, Ey 14:21.
İTİBARLI, 2Kr 5:1 Naaman **i.** biriydi
Me 111:3 O'nun yaptıkları **i.** ve görkemlidir
1Ko 4:10 sizler **i.**, bizse itibarsızız
Öz 28:23; Zk 6:13.
İTİBARSIZ, 1Ko 15:43 **İ.** durumda ekilir
İTİRAF ETMEK, Le 5:5 Kişi günahını **i.**
Ezr 10:11 Şimdi suçunuzu **i.**
Ne 1:6 işlediğimiz bütün günahları **i.**
Me 32:5 Suçlarımı Yehova'ya **i.** dedim
Öz 28:13 Suçlarını **i.** bırakan merhamet görür
Yk 5:16 birbirinize günahlarınızı **i.**
Le 16:21; Yş 7:19; 2Ta 30:22; Ne 9:2; Da 9:4; 1Yh 1:9.
İTTİFAK, Da 11:23 Kendisiyle **i.** girildiğinden
Da 11:6.
İYİ, Ba 3:5 **i.** kötüyü bilerek Tanrı gibi
Me 25:8 Yehova doğrudur, **i.**
Öz 10:32 Doğruların dili **i.** olanı bilir
Ams 5:15 Kötüden nefret edin, **i.** sevin
Mr 10:18 Biri dışında kimse **i.** değildir
Lu 6:45 **İ.** adam yüreğinden **i.** şeyler çıkarır
Lu 18:19 Neden bana 'İ.' diyorsun?
Ro 7:19 istediğim **i.** şeyi yapmıyorum
Ro 10:15 **İ.** şeyler müjdeleyenler
1Se 5:21 **i.** olana yapışın
İb 13:21 **i.** olanı gerçekleştirsin
Ba 1:31; 1Ta 16:34; Mt 25:21; Lu 6:26; Yhn 5:29; Ro 13:3; Ga 5:7; İb 10:24; Yk 3:13.
İYİ BİLMEK, Me 103:14 yapımızı **i.**
Me 139:3 attığım adımı **i.**
Yhn 21:17 seni sevdiğimi **i.**
İYİ DAVRANIŞLAR, 1Pe 2:15.
İYİ ETMEK, Tkr 32:39 yaralayan Benim, **i.**
Yr 3:22; 8:22; 30:17; Mr 3:2.
İYİ HABER, Öz 25:25 uzak ülkeden gelen **i.**
Mt 9:35 krallığın **i.** duyuruyordu
Mt 24:14 Krallığın bu **i.**
Mr 13:10 önce **i.** tüm milletlerde
Ro 1:16 **i.** utanmıyorum
1Ko 9:16 **İ.** bildiriyorsam
1Se 2:4 bize **i.** emanet edilmesi
2Ti 1:10 **i.** aracılığıyla aydınlatmıştır
Öz 15:30; Elç 20:24; Ro 10:16; 2Ko 4:3, 4; Ga 1:8; Flp 1:12, 16.
İYİ KONUŞMAK, Çk 4:10 ben **i.** biri değilim
İYİLEŞMEK, 2Kr 1:2 Baal-zebub'a **i.** **i.** sorun
Ey 34:6 yaram ağır, **i.**
He 47:9 denizin suyu **i.** için pek çok balık
Mt 8:13 Hizmetkâr o saatte **i.**
İb 12:13 aksayan ayaklar burkulmasın, **i.**
Vh 13:3 Fakat ölümcül yarası **i.**
Vh 13:12.

İYİLEŞTİRMEK. Ayr. bak. İYİ ETMEK, ŞİFA.
İş 30:26 darbenin ağır yarasını **i**. gün
Yr 6:14 halkımın yarasını üstünkörü **i**.
Yr 51:9 Babil'i **i**. istedik
He 34:4 hastaları **i**., kırığını sarmadınız
Mt 9:35 her türlü hastalık ve illeti **i**.
Mt 13:15 dönmesinler, ben de onları **i**.
Lu 4:23 Ey hekim, önce kendini **i**.
Yk 5:15 dua, rahatsızlığı olan kişiyi **i**.
2Ta 7:14; Me 107:20; 147:3; İş 19:22; Yr 33:6; Mt 8:7; 12:15; 19:2; 21:14; Lu 9:11; 10:9.

İYİLİĞİN(E), Tkr 10:13 senin **i**. için verdiği
Ro 8:28 **i**. olacak şekilde yürümesini

İYİLİK, Me 13:6 **i**. benden esirgemedi
Me 16:11 sağ elinden **i**. eksilmez
Me 27:13 Yehova'nın **i**.
Me 65:11 Yılı **i**. taçlandırırsın
Öz 27:6 nefret edenden **i**. görmek için
Mi 6:8 **i**. sevmenden başka ne ister?
Elç 13:34 vaat ettiğim kalıcı **i**.
Ro 11:22 Tanrı'nın **i**. ve sertliğini gör
Ro 12:14 **i**. dileyin ve lanet etmeyin
Ro 12:21 Kötülüğe yenilme, onu **i**. yen
1Ko 13:4 Sevgi **i**. davranır
Ga 5:22 ruhun meyvesi olan nitelikler: **i**.
Ga 6:10 herkes için **i**. yapalım
2Ti 3:3 azgın, **i**. düşmanı
Me 23:6; 116:7; 119:17; 142:7; İş 63:7; Zk 9:17; Elç 10:38; 2Ko 6:6; Kl 3:12; 2Se 1:11; Tit 3:4.

İYİLİKSEVER, Öz 22:9 **İ**. insan takdir kazanır
Öz 11:17.

İYİLİKSEVERLİK, Ga 5:22 ruhun meyvesi olan **i**.

İYİ NİYET, Ro 10:1 tüm **i**. onları ve kurtuluşlarını
Flp 1:15 Mesih'i **i**. duyurmaktadır

İYİ OLANI YAPMAK, 1Pe 3:17 **i**. acı çekmeniz
1Pe 4:19.

İYİ YÜREKLİLİK, 2Ko 10:1 Mesih'in **i**. ile size

İZ, Me 107:40 yolu **i**. olmayan yerlerde dolaşıp
Da 2:35 onlardan geriye **i**. kalmadı

İZEBEL, 1Kr 16:31; 21:15, 23; 2Kr 9:30; Vh 2:20.

İZİN, Ne 13:6 kraldan **i**. istedim
1Ko 6:12 Her şeyi yapmama **i**. var
1Ko 10:23.

İZİN ALMAK, Vz 8:8 Savaş sırasında kimse **i**.

İZİN VERMEK, Es 7:4 böyle bir felakete **i**.
Mt 19:8 Musa boşanmanıza **i**.
İb 6:3 Tanrı **i**. olgunluğa ilerleyeceğiz
Lu 4:41.

İZLEMEK, Yhn 8:12 Beni **i**. asla karanlıkta
1Pe 2:21 onun adımlarını **i**. diye
1Yh 1:1 dikkatle **i**. ona dokunduk
Vh 19:14 beyaz atlar üzerinde onu **i**.
2Pe 2:2.

İZLENEN YOL, Öz 5:6 **İ**. dolambaçlıdır
İş 59:8 **i**. adalet yoktur
İb 13:7.

İZLER, Yhn 20:25 çivi **i**. dokunmadıkça
Ga 6:17 İsa'nın hizmetkârı olmanın **i**.

J

JASP, Vh 4:3 görünüşü **j**. taşı gibi
Vh 21:11, 18.

K

KABAHAT, İş 53:5 **k**. yüzünden ona eziyet edildi
Çk 5:16.

KABİLE, Ba 49:28 İsrail'in on iki **k**.
Sy 17:2 her **k**. için bir asa al
Me 122:4 Yah'ın **k**. yukarı çıksın
İş 49:6 Yakup **k**. ayağa kaldıracak
Mt 19:28 İsrail'in on iki **k**.
Mt 24:30 yeryüzünün bütün **k**. dövünecek
Yk 1:1 dağılmış olan on iki **k**.
Vh 1:7 Yeryüzünün bütün **k**. dövünecek
Vh 7:9 her milletten, her **k**., her halktan
Çk 28:21; Yş 22:14; Me 74:2; Yr 1:15; 10:25; 25:9; İb 7:13; Vh 21:12.

KABUL ETMEK, Yr 14:20 kötülük yaptığımızı **k**.
Mr 9:37 çocuklardan birini adımdan ötürü **k**.
Lu 15:2 Bu adam günahkârları **k**.
Yhn 1:11 kendi halkı onu **k**.
Ro 14:3 yargılamasın, çünkü Tanrı onu **k**.
Ro 15:7 Mesih sizi **k**. gibi siz de birbirinizi **k**.
2Ko 6:1 lütfunu **k**. gözden kaçırmamanız
Flp 4:9 öğrenip **k**. şeyleri yapın
Le 26:41; Tkr 33:9; Ey 42:8; Ho 14:2; Mr 10:15; Ro 12:1; 16:2; 1Se 2:13; Yk 1:21.

KABULLENMEK, Ba 30:20 Artık kocam beni **k**.
Elç 11:18 duyunca durumu **k**.

KABUL VAKTİ, 2Ko 6:2 **k**. özellikle şimdidir

KABULYILI, Lu 4:19 Yehova'nın **k**. duyurmak

KAÇAK, 2Kr 25:11 Babil tarafına geçen **k**.
Ba 4:12; He 17:21.

KAÇAKLIK, Ba 4:16 (dipnot)

KAÇINILMAZ, 1Se 3:4 sıkıntıların **k**. olduğunu
İb 9:27 ölmek ve yargılanmak **k**.

KAÇINMAK, 1Pe 2:11 beden arzularından **k**.

KAÇIR(IL)MAK, Ba 40:15 diyarından **k**.
Tkr 24:7 kardeşini **k**. bir adam yakalanırsa
1Ti 1:10 adam **k**., yalancılar
Tkr 32:30.

KAÇIŞ, Mt 24:20 **K**. kışın olmasın

KAÇMAK, Yr 25:35 Çobanlara **k**. yer
Yr 51:6 Babil'in içinden **k**.
Mt 23:33 cezasından nasıl **k**.?
Mt 24:16 dağlara **k**. başlasınlar
Yhn 3:36 Tanrı'nın gazabından **k**.
1Se 5:3 bundan asla **k**.
Yk 4:7 İblis'e karşı koyun, sizden **k**.
Sy 35:15; Öz 28:1; İş 52:12; 1Ko 10:14; İb 2:3.

KADER, İş 65:11 (dipnot)

KADEŞ, Ba 14:7; Tkr 1:46; Me 29:8.

KADEŞ-BARNEA, Sy 32:8; 34:4; Tkr 1:2; 9:23; Yş 10:41; 15:3.

KADIN. Ayr. bak. ANNE, KARI(LAR).
Ba 1:27 erkek ve **k**. olarak yarattı
Ba 2:22 bir **k**. yarattı
Ba 3:15 Seninle **k**. arasına düşmanlık

Le 18:23 **K.** hayvanla ilişkiye girmek için
Hk 5:24 Yael, **k.** en kutlusu olsun
1Sa 28:7 medyumluk yapan bir **k.**
2Sa 1:26 Sevgin **k.** sevgisinden öteydi
İş 54:6 reddedilmiş **k.** gibiyken Yehova seni
Yr 16:2 kendine **k.** almayacaksın
Yr 51:30 Babil yiğitleri **k.** gibi oldular
Ml 2:14 **k.** aranda Yehova tanık oldu
Yhn 2:4 (dipnot)
Ro 1:26 **k.** doğaya aykırı olanı
1Ko 7:39 **k.**, kocası yaşadığı sürece bağlıdır
1Ko 11:3 **k.** başı erkek
1Ko 11:10 **k.** yetkiye boyun eğişinin işareti
1Ko 11:12 **k.** erkekten olduğu gibi
1Ko 14:34 **k.** cemaatte sessizce dinlesin
Ef 5:22 **K.** kocalarına istekle boyun eğsin
1Ti 2:11 **K.** sessizce öğrensinler
1Ti 2:12 **k.** öğretmesine izin vermem
Tit 2:4 **k.**, kocalarını seven
1Pe 3:7 daha narin bir kap gibi olan **k.**
Vh 12:1 güneşe bürünmüş bir **k.**
Vh 12:17 Ejder **k.** daha da öfkelendi
Vh 14:4 kendilerini **k.** kirletmemiş olanlar
Vh 17:3 canavarın üzerine oturmuş bir **k.**
Tkr 31:12; 2Ta 20:13; Da 11:37; Mt 11:11; 24:41; 1Ti 3:2.

KADIN PEYGAMBER, Lu 2:36, 37 Anna **k.**

KADIRGA, İş 33:21 ne **k.**, ne de devasa gemiler

KAFA, Sy 24:17 savaş velvelesi çıkaranların **k.**

KAFATASI, Mt 27:33; Mr 15:22; Lu 23:33.

KAFA YORMAK, 1Ti 1:4.

KAFES, He 19:9 onu **k.** kapatıp
Yr 5:27.

KAFTAN, İş 59:17 gayreti **k.** gibi sarındı
İş 61:10 beni doğruluk **k.** sardı
Lu 15:22 en güzel **k.** giydirin
Lu 20:46 **k.** içinde dolaşmaktan
Vh 7:14 **K.** Kuzunun kanında yıkayarak
1Sa 15:27; Ezr 9:3; Ey 1:20; Me 109:29; Mr 16:5; Yhn 19:2; İb 1:12; Vh 6:11; 7:9, 13.

KÂHİN, Ba 14:18 Melkisedek Tanrı'nın **k.**
Çk 40:13 Harun Bana **k.** olarak
Me 110:4 devirler boyu **k.**!
İş 28:7 **K.** ve peygamber sapıtıyor
Mi 3:11 **k.** ücret karşılığı öğretiyor
İb 7:3 sonsuza dek **k.**
1Pe 2:5 kutsal bir **k.** topluluğu
Vh 20:6 Tanrı'nın ve Mesih'in **k.**
1Sa 2:35; Yhn 19:15.

KÂHİNLİK, Çk 40:15 **k.** nesiller boyu
İb 7:24 ardıla gerek duymadan **k.**
1Pe 2:9 kraliyet **k.**, kutsal millet
Sy 25:13; Yş 18:7; Ne 13:29; İb 7:11.

KAHRAMANLAR, İş 33:7 **k.** sokaklarda feryat

KÂHYA, Lu 12:42 sadık ve sağgörülü **k.**
1Ko 4:1 Tanrı'nın kutsal sırlarının **k.**
Tit 1:7 **k.** suçlanacak durumda olmamalı
Lu 16:2.

KÂHYALIK, 1Ko 9:17 emanet aldığım **k.** görevi
Ef 3:2; Kl 1:25.

KAİN, Ba 4:1; İb 11:4; 1Yh 3:12.

KALABALIK, Tkr 26:5 **k.** bir millet haline geldi
2Ta 20:15 Bu büyük **k.** yüzünden korkmayın
Me 110:6 **K.** bir diyarın reisini paramparça
He 38:15 **k.** bir orduyla geleceksin
Mt 21:9 **k.**: Yalvarırız kurtar Davut oğlu!
Mr 12:37 Büyük bir **k.** dinliyordu
Vh 7:9 her milletten bir büyük **k.**
He 39:11; Mt 13:34; Mr 3:9; Lu 2:13; Yhn 6:5; Elç 17:5; 19:40.

KALACAK YER, Hk 17:8 başka **k.** yer bulmak için
Yhn 14:2 Babamın evinde **k.** çok

KALAN. Ayr. bak. ARTAKALAN.
Yş 23:7 Aranızda **k.** bu milletlerle kaynaşmayın
Yr 38:4 **k.** savaşçıların moralini bozuyor
Yr 15:9; 39:9; Tsf 2:9; Zk 14:2.

KALDELİLER, Yr 37:13 **K.** tarafına geçiyorsun
Yr 21:9; 40:9; Hb 1:6; Elç 7:4.

KALDE ÜLKESİ, Yr 25:12; 50:1; Da 9:1.

KALDIRMAK, He 21:26 Sarığı çıkar, tacı **k.**
1Ko 5:7 eski mayayı **k.**

KALE, Me 18:2 Yehova, sarp kayam, **k.**
Me 37:39 sıkıntı zamanında onlara **k.** olur
Da 11:31 **k.** kutsallığını bozacaklar
Na 1:7 sıkıntı zamanında **k.**
Zk 9:12 **K.** dönün, umut tutsakları
2Ko 10:4 sağlam **k.** yıkacak
Me 28:8; İş 25:4, 12; 34:13; He 19:7.

KALEB, Sy 13:30; 14:24; 26:65; Hk 1:20.

KALEM, Me 45:1 Dilim usta yazıcının **k.**
3Yh 13 mürekkep ve **k.** iletmek
Ey 19:24; İş 8:1; Yr 8:8; 17:1.

KALEME ALMAK, Elç 1:1 en başından **k.**

KALICI, 1Kr 8:49 **k.** meskeninden
Yhn 6:27 **k.** yiyeceği
İb 10:34 **k.** bir mülkünüzün olduğunu bilerek
1Pe 1:23 çürüyüp gitmeyen **k.** tohum
Da 9:24; İb 10:12, 14.

KALICI KILMAK, Me 7:9 Doğru insanı yurdunda **k.**

KALINTILAR, Ams 9:11 **K.** kaldırıp onu kuracağım
Elç 15:16 **k.** toplayıp tekrar

KALKAN(LAR), Ba 15:1 Abram, senin **k.** Benim
Hk 5:8 Ne **k.** vardı, ne de mızrağı
2Sa 1:21 yiğitlerin **k.** kirlendi
2Sa 22:3 Tanrım **k.**
Me 18:35 kurtuluş **k.** verirsin
Me 47:9 yeryüzünün **k.** Tanrı'ya aittir
Me 84:11 Yehova Tanrı güneştir, **k.**
Me 91:4 Sadakati **k.** ve siper olur
Ef 6:16 büyük iman **k.** elinize alın
Me 18:30; 144:2; Öz 30:5; İş 21:5.

KALKIŞMAK, Ro 15:18 söz etmeye **k.**

KALKMAK, Sy 14:44 Onlar dağa çıkmaya **k.**
İş 14:27 Tanrı'nın eli **k.**, kim indirebilir?
İş 28:21 Yehova Peratsim Dağında olduğu gibi **k.**
İş 54:10 Benim vefam senin üzerinden **k.**
Da 12:13 kendi payını almak için **k.**
Tsf 3:8 ganimet için **k.**

1Ko 10:22 kıskandırmaya mı **k.**
Me 3:7; 9:19.

KALMAK, Ey 11:20 kaçacak yerleri **k.**
Öz 2:21 yeryüzünde temiz insanlar **k.**
1Yh 2:17 sonsuza dek **k.**
Yr 7:28; Yhn 15:4; 1Ko 7:20.

KAMA, Hk 3:16 Ehud bir **k.** yapmıştı

KAMÇI, Yhn 2:15 İplerden bir **k.** yapıp
1Kr 12:11.

KAMIŞ, He 40:3, 5; 42:16; Mt 11:7; 27:29.

KAN, Ba 9:4 eti, **k.** yemeyeceksiniz
Le 7:26 hiçbir canlının **k.** yemeyeceksiniz
Le 17:11 bir varlığın canı **k.**
Le 17:13 hayvanın **k.** akıtıp toprakla örtecek
Le 17:14 Hiçbir canlı varlığın **k.** yemeyeceksiniz
Sy 35:12 **k.** gündenden kurtulacağınız sığınak
Sy 35:33 **k.** dökmek memleketi kirletir
1Ta 11:19 bu adamların **k.** mı içeyim?
Yr 2:34 eteklerin fakir canların **k.** lekelenmiş
Mi 3:10 Sion'u döktükleri **k.** inşa edenler
Mt 26:28 ahit **k.** temsil eder
Yhn 6:54 Benim **k.** içenin sonsuz yaşamı
Elç 15:20 **k.** sakınmalarını yazalım
Elç 15:29 **k.** sakının
1Ko 15:50 (dipnot)
İb 9:22 **k.** dökülmeden bağışlanma olmaz
1Yh 1:7 İsa'nın **k.** günahtan arındırır
Vh 18:24 herkesin **k.** o şehirde bulundu
Ba 4:10; Öz 6:17; He 3:18; Mt 23:35; 27:25; Elç 20:28; İb 9:20; Vh 7:14; 14:20.

KANA (kasaba), Yhn 2:1; 4:46.

KANA BULANMAK, İş 34:5 Göklerde kılıcım **k.**

KAN AĞLAMAK, İş 15:5 Moab için yüreğim **k.**
Yr 31:20 içim **k.**

KAN AKINTISI, Le 15:25.

KANAL, 2Kr 19:24; Ey 38:25; İş 37:25; He 29:3; 31:4.

KANA SUSAMIŞ, Öz 29:10 **K.** temiz insanlardan

KANATLAR, Ru 2:12 **k.** altına sığındığın
Me 18:10 bir ruhun **k.** üzerinde, ok gibi
Ml 4:2 doğruluk güneşi **k.** şifayla doğacak
Vh 12:14 büyük kartalın iki **k.**

KANATLILAR, Ba 1:20; 9:10; Le 11:13.

KANDIRMAK, Çk 22:16 adam kızı **k.**
Öz 7:21 Tatlı diliyle **k.**
Yr 20:7 Yehova, beni **k.**
Elç 18:13 Bu adam insanları **k.**
1Ko 3:18 Kimse kendini **k.**
1Yh 1:8 Günahımız yok, dersek kendimizi **k.**
Yr 29:8; 37:9.

KANDİL, Me 119:105 Sözün adımlarım için **k.**
Öz 13:9 kötülerin **k.** ise söner
Mt 5:15 İnsanlar **k.** yakınca
Mt 25:1 **k.** alıp güveyi karşılamaya çıkan
Lu 12:35 **k.** yakmış durumda olun
Vh 22:5 **k.** ışığına ihtiyacı olmayacak
Öz 21:4; Yhn 5:35.

KAN DÖKMEK, Çk 22:2 öldüren **k.** suçlu
Sy 35:33 **k.** memleketi kirletir
1Ta 22:8 Sen çok **k.**
1Sa 25:33; He 7:23; Hb 2:12; Ro 3:15.

KANGREN, 2Ti 2:17 sözleri **k.** gibi yayılacak

KAN GÜDEN, Sy 35:12 **k.** kaçacağınız bir sığınak
Sy 35:21; Tkr 19:6; Yş 20:9.

KANINA GİRMEK, Mt 23:30.

KANISINDA, Ro 14:5 daha önemli olduğu **k.**

KANIT, Ey 13:6 **k.** dinleyin
İş 41:21 **K.** ortaya koyun
2Se 1:5 adaletle yargıladığının **k.**
Elç 1:3; 1Ko 2:4; Ef 2:7; İb 11:1.

KANITLAMAK, Elç 25:7 **k.** ağır suçlamada
Flp 2:22.

KANTAR, Öz 16:11 Doğru **k.** ve terazi
İş 40:12 dağları **k.** vuran,

KANUN, Çk 12:14 **k.** olarak kutlayacaksınız
Çk 24:12 **k.** sana vereceğim
Es 3:8 **K.** tüm halklarınkinden farklı
Es 9:1 kralın **k.** yerine getirilme vakti
Me 19:7 Yehova'nın **k.** kusursuzdur
Me 40:8 **K.** yüreğimin içindedir
Me 94:20 **K.** yoluyla kötülük eden
Öz 6:20 annenin öğrettiği **k.** sapma
İş 2:3 **k.** Sion'dan çıkacak
İş 24:5 **k.** görmezden geldiler
He 37:24 **k.** uyacaklar
Da 6:15 Med Pers **k.** gereğince
Hb 1:4 **k.** işlemiyor
Lu 1:6 **k.** uyarak temiz yaşam
Lu 16:16 **K.** ve peygamberlerin bildirdikleri
Lu 24:44 Musa **k.** Peygamberlerin
Yhn 10:34 Kendi **K.** Siz ilahlarsınız
Ro 2:14 **k.** sahip olmadıkları halde
Ro 4:15 **k.** yoksa suç da yoktur
Ro 7:2 kocası ölürse **k.** muaf olur
Ro 7:12 **K.** kutsaldır, emir kutsaldır
Ro 7:22 Tanrı'nın **k.** zevk alıyorum
Ro 7:23 zihnimin **k.** savaşan başka bir **k.**
Ro 8:2 günah ve ölüm **k.** özgür kılmıştır
Ro 13:9 **K.** kitabında, Zina yapmayacaksın
Ga 3:24 **K.** Mesih'e götüren eğiticimiz
Ga 6:2 Mesih'in **k.** uyun
İb 10:1 **K.** gelecek iyi şeylerin aslı değil
Yk 2:8 soylu **k.** uyuyorsanız
Le 18:5; Sy 10:8; 2Ta 23:11; Ne 9:13; İş 8:16; Yr 31:33; Da 6:5; Mt 5:17; Ro 6:14; 9:4; 10:4; 13:8; Ga 3:19.

KANUNA UYMAYAN, 1Ti 1:9.

KANUN KOYUCU, İş 33:22 **k.** Yehova'dır
Yk 4:12 **K.** ve hâkim tektir

KANUNSUZ, 2Se 2:8 **k.** adam ortaya çıkacak
Ro 6:19; 2Pe 2:8.

KANUNSUZLUK, 2Ko 6:14 doğrulukla **k.** arasında
2Se 2:7 etkisini gösteren bu **k.**
Mt 23:28.

KANUN TANIMAYAN, 2Pe 2:7; 3:17 **k.** insanların
Elç 2:23.

KANUN TANIMAZ ADAM, 2Se 2:3.

KANUNU ÇİĞNEMEK, 1Yh 3:4 günah **k.**
Ro 2:25; Yk 2:11.
KANUNUNU ÇİĞNEYEN(LER), Me 51:13.
KANUN YOLUYLA KÖTÜLÜK, Me 94:20.
KAP(LAR), Me 2:9 Çömlekçi **k.** gibi
Yr 25:34 güzel bir **k.** gibi devrileceksiniz
Mt 25:4 **k.** içinde yağ da aldılar
Ro 9:21 bir **k.** onurlu işte kullanılmak
Ro 9:22 yok edilmeye hazır gazap **k.**
2Ko 4:7 bu hazine toprak **k.** içinde
KAPAK, Çk 25:17 saf altından bir **k.**
KAPAN(LAR), Ro 11:9 Sofraları onlara bir **k.** olsun
Hk 2:3.
KAPAN, Yş 23:13.
KAPANA KISTIRMAK, 1Ko 3:19 kurnazlıklarıyla **k.**
KAPANMAK, Vh 21:25 kapıları gün boyu **k.**
KAPATILMAK, Yr 37:21.
KAPATMAK, Ba 7:16 Nuh'un ardından kapıyı **k.**
Hk 3:23 Ehud odanın kapılarını **k.**
Öz 17:9 Suçu **k.** sevgi kazanmak ister
İş 26:20 odalarına gir, kapıları **k.**
Mt 23:13 kapısını insanlara **k.**
Mt 25:10 düğüne katıldı ve kapı **k.**
Lu 13:25 kapıyı **k.** dışarıda kalacaksınız
Vh 3:8 önünde kimsenin **k.** bir kapı
1Sa 1:6; İş 22:22; Ml 1:10; Vh 11:6; 20:3.
KAPI, Ba 22:17 düşmanlarının **k.**
Ey 38:17 Ölümün **k.** sana gösterildi mi?
Öz 17:19 Giriş **k.** yüksek yapan
İş 26:20 iç odalarına gir, **k.** kapat
İş 28:6 savaşı **k.** püskürtenler
İş 38:10 ölüler diyarının **k.** geçeceğim
İş 60:11 **K.** her zaman açık duracak
İş 62:10 **k.** geçin
He 33:30 evlerin **k.**
Mt 7:14 hayata giden **k.** dar
Mt 16:18 ölüler diyarının **k.**
Elç 14:27 iman **k.** milletlere de açmış
Vh 3:20 eşikte durmuş **k.** çalıyorum
Hk 3:23; 16:3; Me 127:5; Öz 1:21; İş 26:2; 45:1; 60:18; Mt 25:10; Lu 16:20; 1Ko 16:9; İb 13:12.
KAPIDA, Mt 24:33 gördüğünüzde anlayın o **k.**
Elç 12:14 Petrus'un **k.** olduğunu
KAPILMAK, Ob 3 yüreğinin küstahlığına **k.**
KAPI SÖVELERİ, Tkr 6:9 **k.** üzerine yazacaksın
KAPIYI ÇALMAK, Elç 12:13 dış **k.**, Roda geldi
Mt 7:7; Vh 3:20.
KAPMAK, Yhn 10:12 Kurt da onları **k.**
Yhn 10:28 Kimse onları elimden **k.**
Me 57:3.
KAPTAN, Vh 18:17.
KAR, Ey 38:22 **k.** ambarlarına
Me 51:7 **k.** ak olayım
Me 147:16 Yapağı gibi **k.**
İş 1:18 Günahlarınız **k.** gibi beyaz
Da 7:9 Giysisi **k.** gibi beyazdı
Çk 4:6; Me 148:8; Öz 25:13; 26:1; Vh 1:14.
KÂR, Le 25:36.
KARACİĞER, Çk 29:13; Öz 7:23; He 21:21.
KARACİĞER ÜZERİNDEKİ YAĞ, Çk 29:13; Le 3:4.
KARANLIK, Ba 1:2 suların üzerini **k.** örtüyordu
İş 9:1 gibi bir **k.** olmayacak
İş 42:7 **k.** oturanları hapisten çıkaracaksın
İş 45:7 Işığı oluşturan, **k.** yaratan
İş 60:2 dünyayı **k.** kaplamış
Mt 25:30 O hizmetkârı **k.** atın
Yhn 3:19 insanlar **k.** sevdiler
1Se 5:4 siz **k.** değilsiniz
1Pe 2:9 sizi **k.** ışığına çağıranın
1Yh 1:5 O'nda **k.** eser yoktur
Çk 10:21, 22; Tkr 28:29; Ey 10:22; Öz 4:19; İş 8:22; 58:10; Yo 2:2; Ams 4:13; Tsf 1:15; Mt 6:23; Lu 11:36; Yhn 6:17; 2Ko 6:14; Ef 4:18; 2Pe 1:19.
KARAR, İş 46:10 **K.** değişmeyecek, her arzumu
İş 46:11 **k.** yerine getirecek adamı
Elç 10:42 Tanrı'nın **k.** ile
Elç 27:42 tutukluları öldürmeye **k.** verdiler
1Ko 7:37 bekâr kalma **k.** yüreğinde taşıyorsa
1Kr 20:40; İş 14:26; 23:9; Elç 16:4; Tit 3:12; İb 6:17.
KARARLAŞTIR(IL)MAK, Ey 23:12 benim için **k.**
İş 14:24 aynen **k.** gibi gerçekleşecek
İş 28:22 yıkım **k.**
Da 9:26 Yıkımların olması **k.**
Da 11:36 **k.** yapılması gerekir
Elç 17:26 dönemler **k.**
2Ko 9:7 yüreğinde **k.** gibi
İş 10:22.
KARARLI, Ru 1:18 kalmaya **k.** olduğunu
Me 78:37 yürekten **k.** değillerdi
Ro 14:13 düşürmemeye **k.** olun
1Ko 15:58 **k.** ve sarsılmaz olun
1Ko 16:13 iman yolunda **k.** olun
Ga 5:1 **k.** olun, yeniden boyunduruk altına
Flp 4:1 böyle **k.** bir tavrı koruyun
1Se 3:13 yüreklerinizin **k.**
2Pe 1:12 hakikat inancında **k.** olmanıza
1Ko 2:2.
KARARLILIK, Kl 1:23 imanınızı **k.** korumanız
2Se 2:15 **k.** koruyun, bağlılığınızı sürdürün
2Pe 3:17 **k.** bozmamak üzere tetikte
KARARMAK, Yo 2:10 Güneş ve ay **k.**
Ro 1:21 yürekleri **k.**
Ro 11:10 gözleri **k.** da göremesinler
KARARSIZ, Hk 5:16 yüreği **k.**
Yk 1:8; 4:8.
KARAR VERMEK, Yş 24:15 kime tapınacağınıza **k.**
2Ta 25:16 Tanrı seni yok etmeye **k.**
KARDEŞ(LER), Ba 4:9 **K.** Habil nerede?
Ne 4:14 **K.** için savaşın
Me 49:7 bedel ödeyip **k.** kurtaramaz
Me 133:1 **K.** birlikte uyum içinde oturması
Öz 18:24 dost vardır ki, **k.** de yakındır
Öz 27:10 Yakın komşu uzak **k.** iyidir
Yr 31:34 hiçbiri **k.**, Yehova'yı tanıyın demeyecek
Hg 2:22 her biri **k.** kılıcıyla yere serilecek
Mt 23:8 hepiniz **k.**
Mr 13:12 **k. k.** ölüme teslim edecek
1Pe 5:9 Dünyadaki tüm **k.**
Vh 12:10 **k.** suçlayan aşağı atıldı

Ba 43:3; He 38:21; Mt 5:22; 12:49, 50; 18:15; 25:40; Elç 15:36; İb 2:11.

KARDEŞLİK, Zk 11:14 **k.** bozmak için

KARDEŞ SEVGİSİ, Ro 12:10; İb 13:1.

KARGAŞA, Me 2:1 Neden milletler **k.** içinde
Me 2:5 Kızgınlığı **k.** düşürecek
Zk 14:13 Yehova büyük bir **k.** yaratacak
Elç 4:25 neden milletler **k.** içinde
Elç 21:34 **k.** yüzünden öğrenemeyince
1Ko 14:33 Tanrı **k.** değil barış Tanrısıdır
1Sa 4:14; 14:20; 2Ta 15:5; Me 65:7.

KARGAŞA SESİ, He 7:7.

KARGI, Yş 8:18, 26; 1Sa 17:6.

KARI(LAR), Ba 2:24 adam **k.** bağlanacak
Me 128:3 **k.** meyveli asma gibi olur
Öz 5:18 gençliğini paylaştığın **k.** mutlu ol
1Ko 7:2 her erkeğin kendi **k.** olsun
Tkr 29:11; 1Kr 11:3; Ef 5:23, 28.

KARIN, Ey 1:21 Anamın **k.** çıplak çıktım
Öz 13:25 kötülerin **k.** aç kalır
Yr 1:5 Seni ana **k.** biçimlendirmeden
Ba 3:14; 2Sa 20:10; Ezg 5:14; Yr 51:34; Da 2:32; Mt 12:40; 1Ko 6:13.

KARIŞIK İÇKİ, Vh 18:6 **k.** içki koyduğu kâseye

KARIŞIKLIK(LAR), İş 22:5 **k.**, bozgun, yarattığı gün Ams 3:9; İş 16:14; Lu 21:9; 2Ko 6:5; 12:20; Yk 3:16.

KARIŞIM, Çk 30:32 bu **k.** aynısından

KARIŞMAK, Ezr 9:2 çevredeki halklarla **k.**
Öz 24:21 Asilerin arasına **k.**
2Se 3:11 ilgilendirmeyen işlere **k.**
1Ti 5:13 başkalarının işine **k.**
2Ti 2:4 hiçbir ticari faaliyete **k.**
Elç 19:29; 2Se 2:2.

KARIŞTIRMAK, Ba 11:7 dillerini **k.**
Ağ 3:11 Yollarımı **k.**

KARMEL, 1Kr 18:19; İş 35:2; Ams 1:2.

KARPUZLAR, Sy 11:5 nerede o **k.**, pırasalar

KARŞI, İş 19:2 Mısırlıları Mısırlılara **k.**,
Mt 12:30 Benden yana olmayan bana **k.**
Mt 16:23 Çekil **k.** Şeytan
Yk 4:6 Tanrı kibirlilere **k.**
Yk 5:6 O size **k.** değil mi?
Mİ 3:5; Kİ 2:14; 1Ti 1:10.

KARŞI ÇIKANLAR, Tit 1:9 **k.** yanlışını göster

KARŞI ÇIKMAK, Elç 17:7 buyruğuna **k.**
Me 38:20.

KARŞI DURMAK, Ro 8:31 kim bize **k.**?

KARŞI GELMEK, Tkr 19:16 kanuna **k.** suçlarsa
İş 43:27 senin adına konuşanlar Bana **k.**
Tkr 9:23; 1Sa 12:14; Me 105:28; 2Se 2:4.

KARŞI KOYANLAR, 1Ti 5:14 **k.** kötülemelerine
Tit 2:8 **k.** adamlar utansınlar
İb 10:27 **k.** yiyip bitirecek bir kıskançlık

KARŞI KOYMAK, Vz 4:12 iki kişi birlikte **k.**
Lu 21:15 muhalifiniz size **k.**
Elç 7:51 siz daima kutsal ruha **k.**
2Ti 3:8 Yambris Musa'ya **k.** gibi
Yk 4:7 İblis'e **k.** sizden kaçacaktır
2Sa 19:22; Zk 3:1; Mt 5:39; 2Ti 4:15.

KARŞILAMAK, Vz 10:19 gümüş ise her ihtiyacı **k.**
Me 59:10; Flp 2:29.

KARŞILAŞTIRMAK, İş 46:5 Beni kiminle **k.**
Ro 8:18 onurla **k.** sıkıntılar
2Ko 10:12 kendilerini tavsiye edenlerle **k.**
Ga 6:4 başka biriyle **k.** değil

KARŞILIĞINI VERMEK, Yr 51:24.

KARŞILIK, Me 116:12 **k.** Yehova'ya ne vereyim?
Vz 9:5 ölülerin alacağı **k.** yok
Lu 14:12 çağırma. Çünkü **k.** almış olursun
Ro 1:27 hak ettikleri **k.** bedenlerinde
Ga 4:25 Hacar bugünkü Yeruşalim'in **k.**
Kİ 3:24 asıl **k.** olan mirası Yehova'dan
Ey 15:31; İş 3:11; Yo 3:4; Mt 6:1, 2; 10:41; 1Ko 3:8.

KARŞILIKSIZ, 1Ko 9:18 bu hizmeti **k.** sunabilmek
Ro 3:24.

KARŞILIKSIZ ARMAĞAN, Ro 5:17 **k.** doğruluğa

KARŞILIK VERMEK, Me 35:12 kötülükle **k.**
Öz 17:13 İyiliğe kötülükle **k.** evinden
Öz 24:12 insana yaptıklarının **k.** mi?
İş 35:4 İşte! Tanrınız **k.** geliyor
İş 59:18 Herkese yaptıklarının **k.**
İş 65:24 onlar seslenmeden, Ben **k.**
İş 66:6 Yehova düşmanlarına **k.** çıkan ses
Yr 51:56 Yehova yapılanların **k.**
Mt 16:27 [İsa] yaptıklarının **k.**
Ro 12:17 Kimsenin kötülüğüne kötülükle **k.**
Ro 12:19 kötülüğün **k.** olan benim
2Ko 6:13 **k.** verebilmeniz için yüreğinizde yer
2Se 1:6 adil olan, sıkıntı çektirerek **k.**
2Ti 4:14 Yehova ona yaptıklarının **k.**
İb 10:30 kötülüğün **k.** olan Benim

KARŞISINA ÇIKMAK, Çk 10:29 bir daha **k.**
Sy 20:20; Mİ 6:6.

KARŞISINA DİKİLMEK, Ga 2:11 geldiğinde **k.**
Me 17:13.

KARTAL(LAR), İş 40:31 **K.** gibi yükselirler
He 10:14; Ob 4; Mt 24:28; Vh 12:14.

KAS(LAR), He 37:6 **k.** ve etle örteceğim
He 37:8 kemikler **k.** örtülmeye

KÂSE, Me 116:13 Büyük kurtuluş **k.**
İş 51:17, 22 Yehova'nın öfke **k.** içmiş
Yr 25:15 Elimden gazap şarabı **k.** al
Lu 22:20 Bu **k.** yeni ahdi temsil eder
Lu 22:42 dilersen bu **k.** benden al
1Ko 10:21 Yehova'nın **k.** içerken cinlerin **k.**
Ba 44:12; Yr 51:7; Mt 20:22; 1Ko 10:16.

KASINTI, Öz 21:24 övünüp duran **k.**

KASIP KAVURMAK, Elç 8:3 Saul cemaati **k.**

KASIRGA, 2Kr 2:1 İlya'yı **k.** ile göklere
Me 83:15 **K.** önüne kat
Yr 23:19 Yehova'nın öfke fırtınası; bir **k.**
Yr 25:32 yerin uçlarından büyük bir **k.**
Ho 8:7 Rüzgâr ekiyorlar, **k.** biçecekler
Ams 1:14 fırtınalı günde kopan **k.**, hisarlarını
Ey 38:1; Öz 1:27; 10:25; İş 66:15.

KASIT, Sy 35:11 **k.** olmadan bir cana vurup
Sy 15:29; Yş 20:3.

KASITLI, Ba 48:14 İlk Manasse olduğu halde **k.**

KASTEN, İb 10:26 **k.** günahlar işlersek
KATI, İb 5:12 **k.** gıdaya değil süte muhtaç
KATI GIDA, İb 5:14 **K.** olgun insanlar için
KATILAŞ(TIR)MAK, Çk 15:8 denizin bağrında **k.**
Tkr 15:7 yüreğini **k.**
Ey 10:10 Beni peynir gibi **k.** mı?
Ey 38:30 Yüzü **k.** derin suların
Ro 9:18 yüreğinin **k.** izin verir
KATILMAK, Da 11:34 yaltaklanarak onlara **k.**
Mt 25:21 efendinin sevincine **k.**
Elç 17:4 iman edip Pavlus ile Silas'a **k.**
1Ko 10:21 cinlerin sofrasına da **k.**
1Ko 16:16 bu işe **k.** ve emek verenler
Ba 49:6.
KATI YÜREKLİ, Mt 19:8; Mr 10:5.
KATİL(LER), Sy 35:31 **k.** karşılık fidye
Yhn 8:44 İblis **k.** oldu
1Yh 3:15 Kardeşinden nefret eden **k.**
Vh 21:8 korkaklar, imansızlar, **k.**
Tkr 4:42; İş 1:21; Elç 3:14; 7:52; 1Pe 4:15.
KÂTİP, Elç 19:35 şehir **k.** kalabalığı susturdu
KÂTİP HOKKASI, He 9:2.
KAT KAT, 2Ko 4:17 kazandırdığı onur **k.** ağır
Ef 3:20 **k.** fazlasını gerçekleştirebilen
KATLANMAK, Me 69:7 uğruna hakarete **k.**
İş 53:4 hastalıklarımıza o **k.**
Ro 9:22 Tanrı gazap kaplarına **k.**
1Ko 4:12 zulüm gördüğümüzde **k.**
Ef 4:2 birbirinize sevgiden dolayı **k.**
1Pe 2:20 **k.** Tanrı'yı memnun eder
İb 13:13.
KATLEDİLEN(LER), He 6:13.
KATLEDİLMEK, İş 34:2 **k.** için teslim etti
Vh 18:24 dünyada **k.** herkesin
KATLETMEK, Yk 5:6 doğru insanı **k.**
Ey 24:14; Yr 51:49.
KATMAK, Tkr 4:2 verdiğim emirlere bir şey **k.**
Ey 34:37 günahına isyanı da **k.**
Öz 10:22 O, bereketine keder **k.**
2Ko 4:2 Tanrı'nın sözüne bir şey **k.**
Tkr 12:32; Öz 30:6.
KAVAK, Me 137:2 **k.** ağaçlarına lirlerimizi
KAVAL, 1Ko 14:7 **K.** ya da lir gibi
Mt 11:17; Lu 7:32.
KAVGA, Me 31:20 ağız **k.** esirgersin.
Me 109:3 yok yere benimle **k.**
Öz 17:14 **k.** patlak vermeden uzaklaş
Öz 28:25 Küstah adam **k.** çıkarır
İş 41:11 Seninle **k.** edenler bir hiç olacak
İş 58:4 **K.** dövüş için oruç tutuyorsunuz
Mt 12:19 O **k.** etmeyecek
1Ti 6:4 kelime **k.** konusunda saplantılı biri
2Ti 2:24 Rabbin kulu **k.** etmemeli
Yk 4:1 Aranızdaki savaşlar, **k.**
Yk 4:2 **K.** etmeye, savaşmaya devam
Ba 13:7; Tkr 1:12; Öz 15:18; 22:10; 26:17, 21;
2Ti 2:14, 23; Tit 3:9.
KAVGACI(LIK), Öz 21:9 **k.** kadınla aynı evi
Öz 21:19 **k.** kadınla yaşamaktansa çölde
Öz 26:21 kavgayı alevlendirmekte de **k.** adam
Öz 27:15 yağmurda; **k.** kadın da öyledir
Yk 3:16 Nerede kıskançlık ve **k.**
1Ti 3:3; Tit 3:2.
KAVGA ÇIKARMAK, Öz 18:6.
KAVRAMAK, Öz 1:2 sözleri **k.**
Öz 19:25 düzelt, bilgiyi **k.**
Ef 3:18 derinliği tam anlamıyla **k.**
Mr 7:14.
KAVRUL(MA)MAK, İş 43:2 Ateşte **k.**
KAVRULMAK, İş 34:10.
KAVURUCU, Yr 4:11 **k.** bir yel esiyor
KAVUŞMAK, Ey 33:25 dinçliğine yeniden **k.**
KAYA, Çk 17:6 Horeb'de **k.** üzerinde olacağım
Tkr 32:4 **k.**, işleri kusursuzdur
2Sa 22:3 Tanrım **k.**, sığınırım
İş 8:14 tökezleten bir **k.**
Mt 16:18 cemaatimi bu **k.** üzerine
Lu 8:6 Bazıları **k.** üzerine düştü
Ro 9:33 sendeleten bir **k.**
1Ko 10:4 ruhi **k.** içiyorlardı
1Pe 2:8 tökezleten bir taş, sendeleten bir **k.**
Yhd 12 su altındaki gizli **k.** gibidirler
Sy 20:11; Tkr 32:18; 1Sa 2:2; Me 18:2; 62:2;
Yr 49:16.
KAYAFA, Yhn 11:49; 18:13, 28; Elç 4:6.
KAYALIK YER(LER), Mt 13:5, 20; Mr 4:5, 16.
KAYBETMEK, Lu 9:24 canını uğrumda **k.**
Mt 10:39; Yhn 18:9.
KAYBOLMAK, Me 119:176 **K.** koyun gibi
Lu 15:24 dirildi; **k.** bulundu
Lu 19:10 İnsanoğlu **k.** aramaya
He 34:4; Mt 15:24.
KAYDA GEÇİRMEK, Çk 38:21 kullanılan malzeme **k.**
Yş 18:4 belirleyip **k.**
KAYDEDİLMEK, Sy 3:22.
KAYDETMEK, Yş 24:26.
KAYGAN, Me 35:6; Yr 23:12.
KAYGI(LAR), Me 38:18 Günahım yüzünden **k.**
Me 139:23 **k.** anla
Me 142:2 içindeki **k.** dökü yorum
Öz 12:25 İçindeki **k.** yüreğini karartır
Mr 4:19 bu ortamın **k.** sözü boğar
Mt 13:22; Lu 8:14; 21:34; 1Pe 5:7.
KAYGI ÇEKMEK, Mt 6:25 canınız için **k.** bırakın
1Ko 7:32 Efendimize ait şeyler için **k.**
Mt 6:34; Flp 4:6.
KAYGIDAN UZAK, Me 122:7.
KAYGILANMAK, 1Sa 9:5 babam bizim için **k.**
Mt 10:19 söyleyeceğiniz **k.**
Lu 10:41 Marta, sen pek çok şey için **k.**
Yr 17:8.
KAYGILI, 1Sa 1:18 **k.** ifade silinmişti
KAYGISIZ, Yr 22:21.
KAYINBABA, Çk 3:1; 4:18; 18:1; Hk 19:4.
KAYINBİRADERLİK GÖREVİ, Tkr 25:5 **k.** yerine
Ba 38:8; Tkr 25:7.

KAYIR(IL)MAK, Çk 23:3 Düşkünü davasında **k.**
Öz 28:21 Adam **k.** iyi değildir
Yk 2:1 imanınızı adam **k.**
Yk 2:9 adam **k.** devam ediyorsanız
Öz 18:5; Kl 3:25.
KAYIŞ(LAR), Yr 30:8.
KAYIT, Ezr 4:15 atalarının **k.** araştırma yapılsın
Ezr 6:2 şu **k.** vard:
Ba 2:4; 5:1; 6:9.
KAYITLI, İb 12:23 göklerde **k.** ilk oğulların
KAYITSIZ, İş 32:9 Ey **k.** kızlar kulak verin
İb 2:3 büyük bir kurtuluşa karşı **k.**
KAYITSIZLIK, Öz 1:32 akılsızları kendi **k.**
KAYMAK, Me 38:16 Ayağım **k.** böbürlenecekler
KAYNAK, Ba 7:11 derin suların tüm **k.** yarıldı
Me 36:9 hayatın **k.** Sensin
İş 49:10 onları su **k.** götürecek
Yr 2:13 diri suların **k.** bıraktı
KAYNAKLANMAK, 1Yh 2:16 dünyadan **k.**
KAYNANA, Tkr 27:23; Ru 1:14; 2:11; Mt 8:14; 10:35; Mr 1:30.
KAYNAŞMAK, Ba 1:21 sularda **k.** canlıları
Kl 2:2 sevgiyle **k.**
Kl 2:19.
KAYPAK KONUŞAN, 1Ti 3:8 **k.** değil
KAZ(IL)MAK, Öz 26:27 **k.** çukura düşer
2Ko 3:7 taşlara harf harf **k.**
Ba 50:5; Yr 18:20.
KAZANÇ, Tkr 23:18 fahişenin **k.** getirmeyeceksin
Öz 11:18 doğruluk ekenin **k.** gerçektir
İş 23:18 **K.** Yehova'ya adanacak
Yr 6:13 hepsi haksız **k.** elde ediyor
Flp 4:17 size **k.** getirecek olan
1Ti 6:6 Tanrı'ya bağlılık büyük **k.**
Vz 2:11; İş 56:11.
KAZANÇLI, Öz 31:18 **K.** işler yapar
KAZANDIRMAK, Lu 6:32, 34 takdir **k.** mı?
1Ko 8:8 yersek bir şey **k.**
KAZANILMAK, 1Pe 3:1 söz söylenmeden **k.**
KAZANMAK, Öz 11:30 hikmetli kişi canlar **k.**
Mt 16:26 insan dünyayı **k.** canını
Lu 9:25 insan bütün dünyayı **k.** canını
Lu 21:19 Tahammül sayesinde canlarınızı **k.**
1Ko 9:20 Yahudileri **k.** diye Yahudi oldum
Yk 4:13 iş yapıp para **k.** diyen
Mt 19:17; 1Ko 9:19, 21, 22; 1Ti 3:13.
KAZIK, Hk 5:26 **k.** Sisera'nın başına
KEÇİ (Azazel için), Le 16:26 Azazel için olan **k.**
Le 16:10.
KEÇİ, Le 9:3 günah sunusu olarak bir **k.**
Le 9:15 günah sunusu **k.**
Zk 10:3 **k.** gibi davranan önderlerden
Mt 25:32 koyunları **k.** ayırması gibi
İb 9:12 **k.** ve genç boğaların kanıyla değil
Çk 12:5; Le 16:7, 22, 27; İb 10:4.
KEÇİ GÖRÜNÜMLÜ CİNLER, İş 13:21; Le 17:7.
KEDER, Öz 10:22 bereketine **k.** katmaz
Vz 1:18 Hikmet çoğaldıkça **k.** çoğalır
Vz 7:3 **K.** gülmekten iyidir
İş 35:10 **K.** ve inilti uçup gidecek
He 13:22 doğru insana **k.** verdiniz
Yhn 16:20 **k.** sevince dönüşecek
2Ko 2:4 yüreğimde **k.** yazdım
2Pe 2:7 büyük **k.** duyan Lût'u
Ba 42:38; Me 31:10; İş 51:11; Ro 2:9.
KEDERLEN(DİR)MEK, Ro 14:15 kardeşin **k.**
Ef 4:30 Tanrı'nın kutsal ruhunu **k.**
Yk 4:9 **K.**, yas tutun
KEDERLİ, Ne 8:10 kutsal bir gün. **K.** olmayın
1Sa 20:34; 2Sa 1:26; Ey 5:11; Öz 25:20; İş 54:6; Yhn 16:22.
KEDEŞ, Yş 20:7; Hk 4:9; 1Ta 6:72.
KEFARET, Tkr 32:43 toprakları için **k.** verecek
He 16:63 senin için **k.** sağladığımda
Da 9:24 suç için **k.** etmek
1Yh 2:2 dünyanın günahlarına **k.** kurbandır
Ey 36:18; Öz 16:6; İş 6:7; 22:14; 27:9; 1Yh 4:10.
KEFARET GÜNÜ, Le 23:27; Elç 27:9.
KEFARET KAPAĞI. 1Ta 28:11 sandığın **k.**
İb 9:5 **k.** gölgeleri düşen
KEFARETTE BULUNMAK, Çk 30:10 yılda bir kez **k.**
Çk 32:30 belki günahınız için **k.**
Le 17:11 kanı canlarınız için **k.**
Le 16:16, 30, 33, 34; 2Sa 21:3.
KEFERNAHUM, Mt 11:23 Ya sen **K.**
Mt 4:13; Lu 4:23; Yhn 2:12; 6:59.
KEFİL, Öz 6:1 eğer komşuna **k.**oldunsa
Ba 43:9; Öz 11:15; 17:18; 27:13.
KEHANET, Sy 22:7 **k.** ücretini
He 13:6 Asılsız görüntüler, yalan **k.** bildirirler
He 13:9 yalan **k.** bildiren peygamberlere karşı
İş 44:25.
KEHANETTE BULUNMAK, Tkr 18:10 **k.** olmayacak
Tkr 18:14 milletler **k.** dinlerlerdi
Mi 3:11 peygamberleri para için **k.**
He 13:23; Mi 3:7; Elç 16:16.
KEL(LİK), Le 13:40; Mi 1:16.
KEMİK, Me 34:20 Bütün **k.** esirger
Öz 14:30 kıskançlık, iliği **k.** kurutur
Öz 25:15 yumuşak dil **k.** kırabilir
Yr 20:9 **k.** içine kapatılmış bir ateş oldu
He 37:1 **k.** dolu bir ova
Mt 23:27 içleri ölü **k.** doludur
Yhn 19:36 Hiçbir **k.** kırılmayacak
Ba 2:23; Ey 10:11; Me 22:14; Hb 3:16.
KEMOŞ, Hk 11:24; 1Kr 11:7; Yr 48:7.
KENAN, Ba 17:8; Sy 35:10; Hk 4:23.
KENANLILAR, Çk 3:8; 13:5; Yş 3:10.
KENAR SÜTUNLARI, 1Kr 6:31; He 40:16.
KENDİ, Çk 32:13 **K.** üzerine yemin edip
Öz 3:5 Yehova'ya güven **k.** anlayışına dayanma
Yhn 1:11 **k.** halkı onu kabul etmedi
Yhn 15:19 dünya **k.** olanı severdi
Ro 14:7 **k.** için yaşamıyor
Ro 15:1 **k.** memnun etmeyi düşünmemesi
1Ko 4:3 Ben de **k.** yargılamam
1Ko 6:19 **k.** ait değilsiniz
2Ko 1:9 **k.** değil, ölüleri dirilten Tanrı'ya

2Ko 10:12 **k.** **k.** tavsiye edenlerle
Mt 6:6; 20:15; Yhn 8:44; 1Ko 10:24; 2Ko 4:5; 7:1; 1Yh 1:8.

KENDİ HALİNDE, 2Ko 10:1.

KENDİ HALİNE BIRAKMAK, Yhn 11:48.

KENDİLİĞİNDEN, Yhn 16:13 **k.** konuşmayıp
Yhn 5:19, 30; 7:17, 28; 8:28, 42; 14:10; 18:34.

KENDİMİZDEN, 2Ko 3:5 yeterliğimizin **k.**

KENDİNCE, Kl 2:23 **k.** uyguladığı tapınmada

KENDİNDEN GEÇMEK, Öz 5:19; Elç 10:10; 11:5; 22:17.

KENDİNE (FAZLA) GÜVENMEK, Öz 14:16 akılsız **k.**
He 30:9 **k.** Habeş yüreğini yerinden oynatmak
Me 85:8.

KENDİNİ BEĞENMİŞ, İş 2:12 Yehova'nın günü **k.**
Ga 5:26 **K.** olmayalım
Flp 2:3 **k.** bir tutumla yapmayın
Tit 1:7; 2Pe 2:10.

KENDİNİ BIRAKMAK, İb 12:5 düzelttiğinde **k.**

KENDİNİ MAHKÛM ETMEK, Ti 3:11 o kendi **k.**

KENDİNİ SEVEN, 2Ti 3:2 **k.**, parayı seven

KENDİNİ TUTMAK, İş 42:14 sustum, **k.**
İş 48:9.

KENDİNİ VERMEK, Elç 6:4 duaya **k.**
1Ti 4:13 okuma işine **k.**
1Ti 4:15 bunlara **k.** ki
Elç 2:42.

KENİLER, Ba 15:19; Hk 1:16; 5:24.

KENT, Me 48:2 Yüce Kralın **k.**

KERETİLER, 1Sa 30:14; 2Sa 20:7.

KERPİÇ, Çk 1:14; 5:7; İş 9:10; He 4:1.

KERUBİ, Me 18:10 **K.** üzerinde uçarak geldi
He 28:14 Koruyucu bir **k.**
İb 9:5 görkemli **k.** vardı
Çk 25:22; 1Sa 4:4; Me 99:1; He 10:2.

KERVAN, 2Ta 9:1 Seba kraliçesi, beraberinde **k.**
Ba 37:25; İş 21:13.

KES(TİR)MEK, Öz 9:2 Hayvanlar **k.**
Hk 16:19; 2Sa 14:26.

KESE, Ey 14:17 İsyanım bir **k.** mühürlü
Ey 28:18 hikmet bir **k.** inciden değerlidir
Lu 10:4; 12:33; 22:35, 36.

KESİL TAKIMYILDIZI, Ey 38:31.

KESİMLİK, Me 44:22 **K.** koyunlar gibi görülüyoruz

KESİN, Kl 2:2 net ve **k.** bir anlayış
Da 2:5, 8; İb 10:22; 2Pe 1:19.

KESİNLEŞTİRMEK, 2Pe 1:10 seçimi **k.** üzere

KESMEK, Tkr 25:12 kadının elini **k.**
Elç 10:13 Kalk Petrus, **k.** ve ye!
1Ko 5:9 ahlaksızlık yapanlarla görüşmeyi **k.**
He 34:3.

KESTİRMEK (Uyumak), Öz 6:10 biraz daha **k.**

KEŞFEDİLEMEZ, Ro 11:33.

KEŞFE GELENLER, İb 11:31 Rahab **k.** kabul etmişti

KEŞİF, Sy 13:2 **k.** için adamlar gönder
Yş 2:1.

KETEN, He 9:2 **k.** giymiş bir adam vardı
Vh 19:8 temiz, has **k.** giyme izni
Le 16:4; Tkr 22:11; Da 12:6, 7; Vh 19:14.

KETURA, Ba 25:1; 1Ta 1:32.

KEYFİ, İş 3:4 başlarında **k.** bir yönetim

KEYFİNİ ÇIKARMAK, Vz 2:24 emeğinin **k.**

KEYFİNİ SÜRMEK, Lu 12:19.

KEYFİ YERİNDE, Yk 5:13 **k.** mi? İlahi söyle

KEYİFLENMEK, Hk 16:25 İyice **k.**

KEYİFSİZ, Ba 40:6.

KILAVUZ, Mt 15:14 Onlar kör **k.**
Mt 23:16 Vay halinize kör **k.**!
Ro 2:19.

KIL DÖKÜLMESİ, Le 13:30, 34.

KILIÇ, Ba 3:24 alevler saçarak dönen **k.**
Hk 7:22 **k.** birbirine düşürdü
1Sa 17:47 Yehova **k.** kurtarmaz
İş 2:4 Millet millete **k.** kaldırmayacak
He 33:6 Gözcüye gelince, **k.** geldiğini gördüğü
Yo 3:10 Saban demirlerinizden **k.** yapın
Mi 4:3 **K.** çekiçle dövüp saban demiri
Mt 26:52 **k.** tutan **k.** yok olacak
Ef 6:17 ruhun **k.**, Tanrı'nın sözü
İb 4:12 iki ağzı keskin her **k.** keskindir
Vh 19:15 uzun ve keskin bir **k.** çıkıyordu
Da 11:33; Mt 10:34; Lu 22:38.

KILIÇTAN GEÇİRMEK, Es 9:5; Yr 50:21; Ams 9:1; Lu 21:24.

KILIF, 1Pe 2:16 özgürlüğü kötülüğe **k.** olarak

KILIK DEĞİŞTİRMEK, 1Kr 22:30 **k.** savaşa
Öz 28:12 insanlar **k.** gizlenir
2Ta 35:22.

KILIKLI, Öz 7:10 fahişe **k.**

KIMILDATMAK, İş 40:20.

KIMILDAYAMAZ, 2Ko 4:8 **k.** durumda değiliz

KIN, Yr 47:6.

KINA(N)MAK, Me 55:12 Beni **k.** bir düşman değildi
Mt 5:11 insanlar sizi **k.** zaman ne mutlu
İb 11:26 Mesih sıfatıyla **k.** Mısır
1Pe 4:14 Mesih'in adı uğruna **k.** ne mutlu
Me 22:6; 44:16; Lu 6:22; Ro 15:3.

KIPKIRMIZI, İş 1:18 Günahlarımız **k.** olsa da

KIR(IL)MAK, Me 68:21 düşmanlarının kafalarını **k.**
İş 45:1 kralların gücünü **k.**
Yhn 19:36 Hiçbir kemiği **k.**
Da 12:7.

KIRAĞI, Çk 16:14 [man] topraktaki **k.** gibi
Ey 38:29 göğün **k.** kim doğuruyor?
Me 147:16 **k.** kül gibi saçar

KIRBAÇ, Öz 26:3; Na 3:2.

KIRBAÇLAMAK, Mt 10:17 havralarında **k.**
Mt 23:34 bazılarını havralarınızda **k.**

KIRIK, Le 21:19; 24:20.

KIRILMAK, Me 34:20 kemiklerinin hiçbiri **k.**
Me 51:17; İş 28:13; Ağ 4:9; Yhn 19:36.

KIRINTILAR, Mt 15:27 yavru köpekler **k.** yerler

KIRIP GEÇİRMEK, Elç 9:21 herkesi **k.**
Yş 10:10; Me 91:3.

KIRK, Ba 7:4 **k.** gün **k.** gece yağmur

Tkr 29:5 Çölde rehberlik ettiğim **k.** yıl
Mr 1:13 İsa **k.** gün çölde kaldı
Çk 16:35; He 4:6; Mt 4:2; Elç 1:3.

KIRLAR, He 34:25 güvenlik içinde **k.**
İş 55:12; Mt 6:30.

KIRMIZI, Yş 2:18 **k.** ipi pencerene
İş 63:2 Neden kaftanın **k.**?
Ba 25:30; Le 14:49; Yr 4:30; Na 2:3; Mt 27:28.

KISA, Me 89:47 Ömrüm ne kadar **k.**
İş 59:1 Yehova'nın ne eli **k.**
Öz 10:27.

KISALT(IL)MAK, Mt 24:22 o günler **k.** hiç kimse
Mr 13:20.

KISIM, Lu 15:12 malının payıma düşen **k.**
1Ko 12:23.

KISIR, Ey 3:7 **k.** kalsın o gece
İş 54:1 Ey **k.** kadın, haykır
Lu 23:29 Ne mutlu **k.** kadınlara
Ba 11:30; Çk 23:26; 1Sa 2:5; İş 49:21; Ga 4:27.

KISITLAYICI, 1Yh 4:18 Çünkü korku **k.**

KISKAN(DIR)MAK, Tkr 32:16 Yabancı tanrılarla **k.**
Me 78:58 O'nu **k.**
Ro 10:19 millet olmayanlarla sizi **k.**
1Ko 10:22 Yehova'yı **k.** mı kalkışıyoruz

KISKANÇ(LIK), Öz 6:34 kocanın **k.** öfke doğurur
Öz 14:30 **k.** iliği kemiği kurutur
He 39:25 (dipnot)
Zk 1:14 Yehova, Yeruşalim için **k.** duyuyor
1Ko 13:4 Sevgi **k.** değildir
2Ko 11:2 Tanrı'nın duyduğu türden **k.**
Yk 4:2 **k.** arzulamaya devam ediyorsunuz
1Pe 2:1 her **k.** üzerinizden atın
Vz 9:6; He 8:3; 1Ko 3:3; Tit 3:3.

KISKANÇLIK PUTU, He 8:3, 5.

KISKANMAK, Sy 11:29 Sen benim adıma mı **k.**
Me 106:16 Musa'yı **k.**
Ga 5:26 **k.** kişiler olmayalım
Ba 26:14; Sy 5:14; Me 73:3.

KISMEN, Ro 11:25.

KISMET TANRISI, İş 65:11 **K.** karıştırılmış şarap

KIŞ, Ba 8:22 yaz **k.** asla son bulmayacak
Me 74:17 yazı, **k.** Sen var ettin
Zk 14:8 Yaz **k.** böyle olacak
Mt 24:20 Kaçışınız **k.** olmasın

KIŞKIRT(IL)MAK, 1Kr 21:25 İzebel tarafından **k.**
Yr 43:3 Neriya oğlu Baruk **k.**
1Ta 21:1; Ey 2:3.

KITLIK. Ayr. bak. AÇLIK.
Ba 41:55 Mısır'da **k.** başlayınca
Ba 41:57 **k.** pençesindeydi
Ne 5:3 **K.** sırasında tahıl
Yr 14:15 sonu **k.** gelecek
Ams 8:11 Ekmek ya da su **k.** değil
Mt 24:7 birçok yerde **k.**
Ba 12:10; Ru 1:1; Yr 5:12; 42:17; Mr 13:8; Lu 21:11; Vh 6:8; 18:8.

KIVANÇ, İş 65:18 Yarattığımla **k.** duyun
Ro 5:3 sıkıntı içinde **k.** duyalım
Ro 15:17 **k.** duymam nedensiz değildir
Ga 6:4 bir **k.** nedeni bulabilecek
Flp 2:16 Mesih'in gününde **k.** duyayım
1Ta 16:35; Me 106:47.

KIVRAK, Ba 49:24 elleri güçlü ve **k.**

KIYI, 1Ta 12:15 taşıp **k.** bastığı
Mt 13:2; Mr 5:21; 6:45; 8:13; Elç 21:5; 27:39.

KIYIDA KÖŞEDE, Elç 26:26 bunlar **k.** yapılmadı

KIYIM, He 21:10.

KIYI OVASI, Ezg 2:1 **k.** bir çiğdem

KIZ, Ba 5:4 başka oğulları ve **k.** oldu
İş 7:14 **K.** gebe kalacak
İş 52:2 tutsak Sion **k.**
Yo 2:28 oğullarınız ve **k.** peygamberlik edecek
Mt 25:1 göklerin krallığı on **k.**
Lu 23:28 Yeruşalim **k.** ağlamayı bırakın
2Ko 11:2 tertemiz bir genç **k.** olarak sunayım
Da 11:6, 17; Mt 21:5; Lu 8:54; 22:56; Elç 2:17; 12:13; 2Ko 6:18.

KIZARMAK, Elç 28:6 Pavlus'un **k.** şişmesini

KIZDIRILMAK (ısıtmak), Da 3:19.

KIZDIRMAK, Ey 19:2; İş 51:23.

KIZGIN, Yr 3:5, 12; Na 1:2.

KIZGINLIK, Me 37:8 **K.** bırak
Mr 3:5 **k.** göz gezdirdi
Me 79:5; 103:9; He 23:25.

KIZIL, Öz 23:31 Şarabın **k.** rengine, kadehte
Vh 17:3 küfürlü isimlerle kaplı **k.**
Ba 25:25; Sy 19:2; Zk 1:8; Vh 6:4; 12:3.

KIZILDENİZ, İb 11:29 **K.**'den geçtiler
Çk 10:19; 15:4; Ne 9:9; Elç 7:36.

KIZ KARDEŞ, 1Ti 5:2 genç kadınlara da **k.**

KIZLIK, Hk 11:37 **k.** ağlayayım

KIZMAK. Ayr. bak. ÖFKELENMEK.
Ba 41:10 Firavun hizmetkârlarına **k.**
Çk 16:20 Musa onlara **k.**
Öz 24:19 Kötülük yapanlar yüzünden **k.**
Mr 10:14 İsa bunu görerek **k.**
1Ko 13:5 kendi çıkarını düşünmez, kolayca **k.**
Vz 5:6; İş 45:24; Mr 14:4; 2Ko 11:29.

KİBİR, 1Ta 17:10 düşmanlarının **k.** kıracağım
Me 56:2 **K.** üzerime saldıran
İş 2:11 insanoğlunun **k.** kırılacak
İş 10:12 gözlerinin **k.**
Tsf 3:11 **k.** sevinenleri içinden atacağım
Me 59:12; Öz 14:3; 29:23; Yr 48:29; Mr 7:22.

KİBİRLENMEK, Me 10:2 Kötü adam **k.**, mazlumu
1Ko 13:4.

KİBİRLİ, Öz 16:18 **k.** tutumun ardından düşüş
Lu 1:51 yüreğinde **k.** besleyenleri
Yk 4:6 Tanrı **k.** karşıdır
2Sa 22:28; Me 31:23; 94:2; 101:5; 2Ti 3:2.

KİDRON VADİSİ, 2Sa 15:23; 2Ta 15:16; Yhn 18:1.

KİFAS, 1Ko 9:5; 15:5; Ga 2:11, 14.

KİL, Da 2:34.

KİLE, Mt 5:15 (dipnot)

KİLİTLEMEK, Lu 11:7; Yhn 20:19.

KİLİTLİ, Yhn 20:26; Elç 5:23.

KİL TOPAĞI, Ro 9:21 aynı **k.** bir kabı onurlu

KİMSESİZ, 1Ti 5:3 **K.** kalmış dul kadınlarla ilgilen
Ey 29:12; Me 68:6; 1Ti 5:16.
KİNAYELİ, Hb 2:6 **k.** imalı sözler söyleyecekler
KİN BESLEMEK, Le 19:18 halkının evladına **k.**
KİNDARLIK, Ef 4:31.
KİNNERET, Sy 34:11; Yş 11:2.
KİR, 1Pe 3:21 bedenin **k.** arındırılması değil
KİRALAMAK, Ba 30:16; Mt 21:41.
KİRALIK, Yr 46:21.
KİRLENMEK, İş 24:5 yaşayanlar yüzünden ülke **k.**
Yr 23:11 Peygamber de kâhin de **k.**
Me 24:4.
KİRLETMEK, Sy 35:33 kan dökmek memleketi **k.**
Me 79:1 Kutsal mabedini **k.**
Me 106:38 döktükleri kanla diyarı **k.**
Yr 3:9 fahişelik yaparak diyarı **k.**
Yr 32:34 Adımla anılan evi **k.**
Mt 15:18 Ağızdan çıkan **k.**
Sy 35:34; He 7:21; 20:7; Mi 4:11.
KİRLİ, Ey 14:4 **k.** birinden temiz
Me 141:4 **k.** işlere bulaşmayayım
İş 6:5 dili **k.** bir adamım
İş 52:1 **k.** adam girmeyecek
İş 64:6 **K.** biri gibi olduk
He 28:16 seni **k.** bir şey gibi kovacağım
Zk 3:4 Üzerinden **k.** giysileri çıkarın
Ml 1:7 Sunağımda **k.** ekmek
Ml 1:12 Yehova'nın sofrası **k.**
Ro 14:14 hiçbir şey özünde **k.** değildir
2Ko 6:17 **k.** olana dokunmaktan vazgeçin
Flp 3:2 **k.** adamlardan sakının
Tit 1:15 **k.** ve imansız kişiler
2Ta 29:5; Yr 3:1; Hg 2:13; Yk 2:2.
KİRLİLİK, Ag 1:9 Onun **k.** eteklerinde
Le 5:3; 15:31.
KİŞ, 1Sa 9:1; Es 2:5; Elç 13:21.
KİŞİ, Zk 8:23 on **k.** eteğine yapışacak
2Pe 3:11 ne gibi **k.** olmanız gerek
KİŞİLİK, Ro 6:6 eski **k.** Mesih'le birlikte direğe
Ef 4:22 eski **k.** üzerinizden atmalısınız
Ef 4:24 Tanrı'nın isteğine göre yeni **k.**
Kl 3:9 eski **k.** üzerinizden çıkarıp atın
KİŞİSEL, 2Pe 1:20 **k.** yorum değildir
KİŞNEMEK, Yr 13:27 Nasıl **k.**, nasıl ahlaksızlık
Yr 8:16; 50:11.
KİŞON IRMAĞI, Hk 5:21 **K.** onları silip süpürdü
KİŞON VADİSİ, Hk 4:7; 1Kr 18:40; Me 83:9.
KİTAP, Vz 12:12 **K.** yazmanın sonu
İş 29:11 mühürlü bir **k.** sözleri gibi
İş 34:16 Yehova'nın **k.** araştırıp
Da 7:10 **K.** açıldı
Da 9:2 **k.** yılların sayısını fark ettim
Da 12:4 son vakte kadar **k.** mühürle
İb 9:19 **k.** üzerine serpti
Vh 20:12 Tahtın önünde **k.** açıldı
Çk 17:14; Mr 12:26; Elç 19:19; Ga 3:10; İb 10:7.
KOBRA, İş 11:8 Emzikteki bebek **k.** deliği üzerinde
KOCA(LAR), Es 1:17 **k.** gözlerinde küçük düşecek
İş 54:5 **k.** var, O Yüce Yaratıcındır
Yr 31:32 (dipnot)
Ro 7:2 **k.** yaşadığı sürece
1Ko 7:2 her kadının kendi **k.** olsun
1Ko 7:14 iman etmeyen **k.**, karısından dolayı
Ef 5:25 **K.**, karılarınızı sevin, Mesih de
Kl 3:19 **k.**, karılarınızı sevin, hiddetlenmeyin
1Pe 3:1 kadınlar **k.** istekle boyun eğin
Ru 1:11; 2Sa 11:26; Öz 6:34; Yr 29:6; 44:19; He 16:45; 1Ko 7:34; 14:35; Kl 3:18.
KOCAKARI MASALLARI, 1Ti 4:7.
KOCAMIŞ, 2Ta 36:17 ne de **k.** olana acıdı
Yr 31:13.
KOÇ, Ba 22:13 çalılara takılmış bir **k.** gördü
1Sa 15:22 dikkatle dinlemek **k.** yağından iyidir
He 34:17 **k.** teke arasında adalet
Mi 6:7 Binlerce **k.** sunsam hoşnut olur mu?
Le 5:15; 8:22; 9:18; İş 1:11; Da 8:20.
KOÇBAŞLARI, He 26:9.
KOKMAK, Çk 7:18; 16:20; İş 5:24.
KOKU, Ba 8:21 Yehova hoş **k.** kokladı
He 8:11 Buhurun yaydığı **k.**
2Ko 2:15 Tanrı için Mesih'in hoş **k.**
KOKULU, Me 38:5 yaralarım pis **k.**
Vz 7:1 İyi ad hoş **k.** yağdan iyidir
Ef 5:2 Tanrı'ya hoş **k.** bir sunu
Mt 26:7; Lu 7:46; Yhn 11:2.
KOKUŞMAK, Yr 49:7 Onların bilgeliği **k.** mu?
KOKUTMAK, Vz 10:1.
KOL, İş 40:10 Güçlü **k.** hüküm sürecek
İş 52:10 Yehova kutsal **k.** sıvadı
İş 53:1 Yehova **k.** gücünü kime gösterdi?
Yhn 12:38 Yehova **k.** gücünü kime gösterdi?
Me 10:15; 44:3.
KOL KANAT GERMEK, Ru 3:9 hizmetçin Rut'um, **k.**
1Sa 25:29 Tanrın Yehova sana **k.**
Me 5:11 Çünkü Sen onlara **k.**
He 16:8.
KOLLARINI AÇMAK, Öz 4:8.
KOLLUK GÖREVLİLERİ, Elç 16:35 **k.** gönderdiler
KOLONİ, Elç 16:12 Roma **k.** olan Filipi
KOLSUZ ÜSTLÜK, Çk 28:4; 2Sa 13:18.
KOMPLO, İş 8:12 '**K.** katılın!' demeyin
Lu 23:51 kurulan **k.** onaylamamıştı
KOMŞU, Öz 27:10 Yakın **k.** uzak kardeşten iyidir
Yr 31:34 artık hiçbiri **k.**
Lu 10:27 **K.** kendin gibi seveceksin
Çk 11:2; 20:16; Le 6:2; 24:19; İş 41:6; Lu 10:36; Ro 13:10.
KOMUT, 1Se 4:16 başmelek sesiyle **k.** vererek
KOMUTAN, İş 55:4 halklara önder ve **k.**
Ba 21:22; Sy 31:14; Tkr 20:9; Yş 5:14; 10:24; Hk 11:6; Ne 2:9; Öz 6:7; 25:15; Da 8:11; Elç 21:32.
KONAKLAMAK, Elç 17:21 kentte **k.** yabancılar
Vh 20:9.
KONAKLAMA YERİ, İb 13:11 **k.** dışında yakılır
Sy 1:52.
KONU, Mt 23:23 Kanunun daha önemli **k.**
KONUK, Me 15:1 çadırına kim **k.** olacak?
Ba 18:8; Me 61:4; Mt 22:11.

KONUK ETMEK, Mt 25:35 Yabancıydım, beni **k.**
Lu 19:6 İsa'yı evinde sevinçle **k.**
KONUKSEVERLİK, Ro 12:13 **K.** bırakmayın
Yk 2:25 Rahab gelen ulakları **k.** kabul edip
1Pe 4:9 birbirinize **k.** gösterin
3Yh 8 **k.** göstermek zorundayız
KONUMLAR, Ro 13:1 bulundukları **k.** Tanrı
Yhd 6.
KONUŞMA, Elç 15:32 birçok **k.** yaparak
Kl 2:4 kimse sizi inandırıcı **k.** aldatmasın
KONUŞMA CESARETİ, İb 3:6 **k.** elden bırakma
KONUŞMAK, Çk 4:10 iyi **k.** biri değilim
1Ko 14:9 aslında havaya **k.** olursunuz
2Ko 3:12 büyük bir rahatlıkla **k.**
Ey 6:3; Me 64:2; 106:33.
KOPARILMAK, İş 53:8.
KOPMAK, Vz 4:12 üç kat ip kolay **k.**
Yr 25:32.
KOPYA, Tkr 17:18 kanunu kendisine **k.**
Yş 8:32 kanunun bir **k.** taşlar üzerine yazdı
İb 9:24 gerçeğinin **k.** olan
KOR, İş 47:14 ne insanı ısıtan bir **k.**
Ro 12:20 yüreğini alevli **k.** yığmış gibi
Me 18:12; İş 6:6; He 10:2.
KORAH, Sy 16:1; 26:9, 10, 11; Yhd 11.
KOREŞ, İş 44:28 **K.** için, Benim çobanım
İş 45:1 sağ elinden tuttuğu mesihine, **K.**'e
2Ta 36:22; Ezr 1:2, 7; 5:13; 6:3, 14.
KORKAKLAR, Vh 21:8 **k.** yeri ateş ve kükürtle
KORKAKLIK, 2Ti 1:7 Tanrı bize **k.** ruhu değil
KORKMAK, Ba 3:10 çıplak olduğumdan **k.**
Ba 9:2 Yerin her hayvanı **k.** çekinmeye
Tkr 9:19 Yehova'nın öfkesinden **k.**
Tkr 20:8 **K.** biri var mı?
1Sa 15:24 halktan **k.**
1Ta 16:25 tanrılardan çok O'ndan **k.**
Me 25:14 Kendisinden **k.** yakınıdır
Me 33:8 dünya Yehova'dan **k.**
Me 34:7 meleği O'ndan **k.** çevresine
Me 86:11 Yüreğimi tam kıl ki adından **k.**
Me 118:6 ben **k.** İnsan bana
Öz 14:16 Hikmetli kişi **k.** ve kötülükten
Öz 31:30 Yehova'dan **k.** kadın övülür
İş 8:12 Onların korktuğundan **k.**
İş 51:12 ölüp gidecek insanoğlundan **k.**?
Yr 1:8 karşısında **k.** Ben seninleyim
Lu 12:4 ötesini yapamayanlardan **k.**
Elç 10:35 her millette Kendisinden **k.**
1Pe 3:14 Onların korktuğundan siz **k.**
Me 112:7; Öz 3:25; İş 7:4; 51:7; İb 13:6; Vh 2:10.
KORKU, Hk 7:3 Aranızda **k.** titreyen geri dönsün
1Sa 11:7 Yehova **k.** sardı
2Ta 19:7 Yehova **k.** olsun
Me 111:10 Hikmet Yehova **k.** başlar
Öz 8:13 Yehova **k.** kötüden nefret
Ro 13:7 **k.** isteyene **k.**
Flp 2:12 **k.** ile titreyerek kurtuluşa
1Yh 4:18 Sevgide **k.** yoktur
Tkr 28:65, 66; Ey 4:6; İş 12:2.
KORKULU, İb 10:27 hükümle ilgili **k.** bekleyiş
KORKULUK, Yr 10:5 salatalık bostanındaki **k.**
KORKUNÇ, Ey 30:12 **k.** engeller yığıyorlar
Me 45:4 elin yol gösterir **k.** işlerde
Da 2:31 heykelin görünüşü **k.**
Yo 2:11 Yehova'nın günü büyük ve çok **k.**
İb 10:31 ellerine düşmek **k.**
1Ta 17:21; Yo 2:31.
KORKUP ÇEKİLMEK, Tkr 33:29 düşmanların **k.**
KORKU SALMAK, İş 18:2 etrafa **k.** millet
Ey 23:16.
KORKUTMAK, Mi 4:4 onları **k.** olmayacak
Tsf 3:13 kimse onları **k.**
KORKU UYANDIRMAK, Me 111:9 adı kutsaldır, **k.**
KORNELİUS, Elç 10:1, 3, 22, 24, 25, 30, 31.
KORO, Ne 12:31, 38, 40 **k.** alayı görevlendirdim
KORUK, He 18:2 Babalar **k.** yer
KORUMA, Ga 3:23 Kanunun **k.** altındaydık
KORUMAK, Ba 45:5 Tanrı hayatınızı **k.** için
1Sa 30:23 Yehova bizi **k.**
Me 25:21 dürüstlük **k.** beni
Me 31:23 Yehova sadık kullarını **k.**
Me 40:11 sadakatin **k.** beni
Me 79:11 Ölüme mahkûm edilenleri **k.**
Me 121:5 Yehova seni **k.**
Me 145:20 Yehova Kendisini sevenleri **k.**
Me 146:9 Yehova gurbete düşmüş olanı **k.**
Öz 4:23 yüreğini **k.**, hayatın kaynakları
Öz 13:3 Ağzını tutan canını **k.**
Öz 16:17 Yoluna dikkat eden canını **k.**
He 39:25 adımın kutsallığını **k.**
Lu 17:33 canını **k.** çalışırsa
Flp 4:7 yüreğinizi ve zihninizi **k.**
1Ti 6:20 sana emanet edilmiş olanı iyi **k.**
1Yh 5:21 kendinizi putlardan **k.**
Vh 16:15 Uyanık kalıp giysisini **k.**
Me 20:1; 59:1; 69:29; 97:10; 121:3; Öz 14:3; İş 27:3; 49:8; 2Ti 1:12; Yhd 24.
KORUNAK, Vz 7:12 hikmet **k.** para da **k.**
KORUNMA(K), Ne 13:14 Tanrı'nın evinin **k.** için
Öz 18:10 doğru insan içine koşar ve **k.**
Tsf 2:3 öfke gününde belki **k.**
1Ko 5:5 ruhi düşünüş **k.**
Öz 10:29.
KORUYUCU, Öz 18:11 hayalinde **k.** sur gibi
He 28:14 **K.** bir kerubiydin
Zk 12:8.
KOŞAR ADIM, Öz 1:16 kötülüğe **k.** adım gider
Ro 3:15 Kan dökmeye **k.** giderler
İş 59:7.
KOŞMAK, Yr 8:6 çoğunluğun gittiği yola **k.**
1Ko 9:24 hepsi **k.**, ödülü biri alır
İb 12:1 koşuyu tahammülle **k.**
1Pe 4:4 onlarla aynı sefahat batağına **k.**
İş 40:31; 55:5; Na 2:5; Flp 2:16.
KOŞU, 2Sa 18:27 **k.** Ahimaats'ınkine benziyor
2Ti 4:7 **k.** tamamladım
İb 12:1 **k.** tahammülle koşalım
Elç 20:24.

KOŞULLAR, 1Ko 7:24 hangi **k.** içindeyken
KOŞUŞMAK, Me 39:6.
KOŞUŞTURMA, Lu 10:40 Marta **k.**
KOVALAMAK, Hk 4:22 Sisera'yı **k.** Barak
Hk 8:4 Yorgun oldukları halde düşmanı **k.**
Na 1:8.
KOVMAK, Hk 11:24 önümüzden **k.**
Me 44:5.
KOVUK, İş 11:8 elini zehirli yılanın **k.** koyacak
Ob 3 Kaya **k.** oturan
KOVULMAK, Yhn 12:31 dünya hükümdarı **k.**
KOYMAK, Çk 16:33 Yehova'nın huzuruna **k.**
KOYU KARANLIK, He 34:12 Bulutlu, **k.** günde
Yhd 13 **k.** mahkûm, serseri yıldızlardır
İş 9:2.
KOYUN(LAR), Me 44:22 Kesimlik **k.** gibi
Me 79:13 otlağının **k.**
Yr 23:2 **K.** siz dağıttınız
He 34:12 **k.** ilgileneceğim
Tsf 2:6 **k.** için ağılların
Mt 9:36 çobanı olmayan **k.** gibi
Mt 10:6 İsrail evinin kaybolmuş **k.**
Mt 10:16 kurtların arasına **k.** gibi
Mt 18:12 adamın yüz **k.** olsa
Mt 25:32 çobanın **k.** keçilerden ayırması
Yhn 10:16 başka **k.** da var
Yhn 21:16 İsa "küçük **k.** güt" dedi
Elç 8:32 **K.** gibi kesilmeye götürüldü
Mt 26:31; Ro 8:36; 1Pe 2:25.
KÖK, Ey 14:8 **K.** yerde yaşlansa
Öz 12:3 doğruların **k.** sarsılmaz
İş 11:10 Yesse'nin **k.** ortaya çıkacak
Ro 11:16 **k.** kutsalsa, dallar da öyledir
1Ti 6:10 her tür zararlı şeyin **k.** para sevgisi
İb 12:15 içinizde zehirli bir **k.** filizlenip
Öz 12:12; Mt 13:21; Ro 11:18.
KÖKLENMEK, Kl 2:7 **k.** olarak, gelişmeye devam
KÖKTEN SÖKÜLMEK, Mt 15:13; Lu 17:6; Yhd 12.
KÖKÜ KAZINMAK, Me 37:9 kötülerin **k.**
Me 104:35 Yeryüzünden günahkârın **k.**
Mi 5:9.
KÖKÜNÜ KURUTMAK, Tkr 28:21.
KÖLE. Ayr. bak. HİZMETKÂR.
Çk 6:5 Mısırlıların **k.** olarak çalıştırdığı
Yhn 8:34 günah işleyen herkes günahın **k.**
Ro 6:16 kimin emri altına girerseniz onun **k.**
Ro 8:15 **k.** eden bir ruh değil, evlatlık
Ro 8:21 yozlaşmanın **k.** olmaktan kurtulup
1Ko 7:23 artık insanların **k.** olmayın
Ga 2:4 bizi **k.** edebilmek için
Ga 3:28 aranızda **k.** ve özgür ayrımı yoktur
Ga 5:13 sevgiyle birbirinizin **k.** olun
2Pe 2:19 karşısındakine yenilen onun **k.** olur
Çk 2:23; Yhn 8:35; Ro 6:17-20.
KÖLELİK, Öz 12:24 tembelin eli onu **k.** iter
Ro 6:6 artık günaha **k.** etmeyelim
Ga 5:1 Mesih özgürlük için **k.** kurtardı
İb 2:15 **k.** boyun eğmiş olan
Ezr 9:9; Elç 7:7; Ga 4:24.
KÖPEK, İş 56:10 gözcüleri dilsiz **k.**
Flp 3:2 (dipnot)
2Pe 2:22 **K.** kendi kusmuğuna
Vh 22:15 (dipnot)
Hk 7:5; 2Kr 9:36; Mt 15:26.
KÖR, İş 35:5 **k.** gözleri açılacak
İş 56:10 Onun gözcüleri **k.**, dilsiz köpeklerdir
Mt 15:14 Onlar **k.** kılavuzlardır
Tkr 28:29; Me 146:8; İş 42:7; Mt 23:24.
KÖREL(T)MEK, Vz 10:10 Demir alet **k.**,
2Ko 3:14 zihinsel yetileri **k.**
2Ko 4:4 iman etmeyenlerin zihinlerini **k.**
Mr 3:3.
KÖR ETMEK, Tkr 16:19 rüşvet gözünü **k.**
Ba 19:11; 2Kr 6:18; Yhn 12:40; 1Yh 2:11.
KÖR KARANLIK, Vz 2:14.
KÖŞE, Me 118:22 **K.** baş taşı oldu
1Pe 2:7 ustaların reddettiği taş, **k.** baş taşı
KÖŞE TAŞI, İş 28:16 Sion'a temel taşı, değerli bir **k.**
Mt 21:42 reddettiği taş, baş **k.**
Elç 4:11 hiçe saydığı taş, **k.** olmuştur
Ef 2:20 temel **k.** ise Mesih İsa
Ey 38:6; Mr 12:10; 1Pe 2:6.
KÖTEK, Öz 19:29.
KÖTÜ, Ba 3:5 iyiyi **k.** bilerek Tanrı gibi
Ba 42:4 Başına **k.** bir şey
Öz 29:2 **k.** adam yönetici olunca
Vz 7:14 **k.** günde şunu bil
Yr 2:13 halkım iki **k.** şey yaptı:
He 3:18 'k. öleceksin!' dediğimde uyarmazsan
He 33:11 **k.** kişinin ölmesinden değil
Da 11:27 yüreklerinde **k.** niyetlerle
Hb 1:13 Gözlerin **k.** şeye bakamayacak
Mt 6:13 bizi **k.** olanın elinden kurtar
Mt 24:48 **k.** hizmetkâr yüreğinden
Yhn 5:29 **k.** işler yapanlar hüküm için
Ro 7:19 istemediğim **k.** şeyi yapıyorum
Ro 11:26 Yakub'u **k.** işlerinden vazgeçirecek
Ro 16:19 **k.** şeyler konusunda saf
1Ko 15:33 **K.** arkadaşlar yararlı alışkanlıkları
Ef 4:29 Ağzınızdan **k.** söz çıkmasın
Ef 5:16 **k.** günlerdeyiz
Ef 6:16 **k.** ateşli oklarını söndürebilecek
Yk 1:13 Tanrı **k.** şeylerle sınanamaz
1Yh 5:19 dünya **k.** olanın elinde
Ba 2:9; Le 27:10; Mt 12:35; 22:18; Yhn 3:20;
Ro 9:11; 2Ko 5:10; Yk 3:16.
KÖTÜ DAVRANMAK, He 18:7 kimseye **k.**
He 18:12 yoksula **k.**, yaptığı şey tiksindiricidir
He 22:7 yetimlere ve dullara **k.**
He 22:29 mazlum ve yoksula **k.**
Öz 19:26; Yr 22:3; He 45:8.
KÖTÜLEMEK, 1Ti 6:1 **k.** konuşmalara fırsat
Ti 2:8 bizi **k.** bir şey bulamayarak
3Yh 10 bizi hiç durmadan **k.**
KÖTÜLER, Ey 11:20 **K.** gözünün feri söner
Me 9:17 **K.** ölüler diyarına dönecek
Me 37:9 **k.** kökü kazınacak
Me 37:10 Artık **k.** olmayacak, yerlerini
Öz 15:8 Yehova **k.** kurbanından iğrenir

İş 57:21 **K.** barış nedir bilmeyecek
Da 12:10 **K.** kötülük edecek
Me 22:16; 119:115; 145:20; Yr 12:1; 20:13.

KÖTÜLÜK, Ba 15:16 Amorilerin **k.** sınıra
Me 45:7 **k.** nefret ettin
Me 84:10 **K.** çadırlarında gezinmektense
Öz 6:18 **k.** koşan ayaklar
Vz 7:15 **k.** vazgeçmeden yaşayan kötü
Yr 23:14 **k.** edenlere destek oluyorlar
Mt 13:41 **k.** yapan herkesi
Mt 24:12 **K.** çoğalması yüzünden
Elç 8:22 **k.** ötürü tövbe et
Elç 13:10 her türlü **k.** dolu adam
Ro 12:17 **k. k.** karşılık vermeyin
Ro 13:10 Sevgi komşuya **k.** etmez
1Ko 14:20 **k.** konusunda bebekler olun
Ef 4:31 Her **k.** birlikte kindarlık
1Se 5:22 Her türlü **k.** sakının
İb 1:9 **k.** nefret ettin
1Pe 2:12 **k.** yapmakla suçladıkları
1Pe 3:9 **k. k.** değil
Ba 50:15; 1Sa 23:9; 25:26; Me 5:4; 125:3; Öz 12:20; 14:22; İş 59:4; He 3:19; 11:2; Mt 7:23; 12:35; Ro 12:9.

KÖTÜLÜK ETMEK, Me 94:20 Kanun yoluyla **k.**
Vh 22:11 **K., k.** sürdürsün
Ba 43:6; Me 37:1; Öz 2:14.

KÖTÜ MUAMELE, Elç 7:24 **k.** uğradığını görünce
2Ko 4:10 aynı **k.** dayanıyor
İb 11:25 **k.** görmeyi seçti
İb 11:37 **k.** görerek
İb 13:3 **k.** görenleri unutmayın
Çk 22:21.

KÖTÜ RUHLAR, Ef 6:12 mücadelemiz **k.**

KÖY, Mt 9:35; 10:11; Mr 6:6.

KRAL, 1Sa 8:19 Olsun, biz **k.** istiyoruz
1Sa 15:11 Saul'u **k.** yaptığıma üzüldüm
İş 32:1 **k.** doğruluk için hüküm sürecek
Yr 10:10 yaşayan Tanrı'dır, sonsuza dek **K.**
Zk 14:9 Yehova yeryüzünün **k.** olacak
Mt 21:5 Bak! **K.** sana geliyor
Mt 27:37 Yahudilerin **K.** İsa Budur
Yhn 1:49 Öğretmen, sen İsrail'in **K.**
Yhn 18:37 **K.** olduğumu sen söylüyorsun
Yhn 19:15 Bizim Sezar'dan başka **k.** yok
1Ko 4:8 **k.** olarak saltanat sürmeye
1Ti 1:17 çağların **K.** olan, ölümsüz
Vh 19:16 krallar **K.** ve efendiler Efendisi
Hk 9:8; 1Sa 8:11; İş 41:21; Da 4:37; Lu 7:25; Elç 17:7; 1Ti 6:15.

KRALİÇE, Me 45:9 **k.** sağ yanında duruyor
Mt 12:42 Hüküm gününde güney **k.**
Vh 18:7 **K.** olarak tahttayım, dul değilim
1Kr 10:1; 11:19; 15:13; Ne 2:6; Es 2:17; Yr 7:18; 13:18; 29:2; Da 5:10.

KRALİYET ŞEHİRLERİ, Yş 13:31.

KRALİYET TOPRAKLARI, Yş 13:12, 21, 27, 30.

KRALLAR, Me 2:2 **k.** yerlerini alıyor
Me 110:5 **k.** paramparça edecek
Lu 21:12 **k.** ve valilerin önüne
İb 11:33 İman sayesinde **k.** yendiler
Vh 16:14 dünyanın bütün **k.** giderek
Hk 5:19; 2Ta 9:22; Me 89:27.

KRALLIĞI ALMAK, 2Sa 3:10 Saul evinden **k.**

KRALLIK, Çk 19:6 kâhinler **k.** ve kutsal millet
2Kr 19:19 **k.** Senin Tanrı olduğunu
1Ta 29:11 **K.** Senindir ey Yehova
Da 2:44 asla yıkılmayacak bir **k.** kuracak
Da 7:27 Onların **k.** çağlar boyu sürecek **k.**
Tsf 3:8 **k.** getirmek üzerlerine gazabımı
Mt 6:10 **K.** gelsin. Gökte olduğu gibi
Mt 6:33 Tanrı'nın **k.** ilk yeri verin
Mt 24:14 **K.** bu iyi haberi, dünyanın her
Mt 25:34 gelin, **k.** mirasçısı olun
Lu 12:32 **k.** size vermeyi uygun gördü
Lu 22:29 **k.** için bir ahit yapıyorum
Yhn 18:36 Benim **k.** bu dünyaya ait değil
1Ko 15:24 sonunda **k.** Tanrı'ya teslim edecek
Kl 1:13 O bizi oğlunun **k.** yerleştirdi
Vh 1:6 bizden bir **k.** oluşturmuş
Vh 11:15 Dünya **k.** Rabbimizin oldu
1Sa 15:28; Ezr 1:2; İş 9:7; 23:17; Yr 25:26; Mt 4:8; 2Ti 4:1; Yk 2:5; Vh 5:10.

KRALLIK ELÇİSİ, 2Ko 5:20 Mesih adına **k.**
Ef 6:20 zincire vurulmuş bir **k.** olarak hizmet

KRALLIK YETKİSİ, Vh 17:12.

KRAL OLMAK, Öz 30:22 kölenin **k.,** akılsızın
1Sa 24:20; 1Kr 1:5; Mi 4:7.

KUBBE, Ba 1:6; Ey 22:14.

KUCAK, 2Kr 4:16 **k.** bir oğlun olacak

KUCAKLA(Ş)MAK, Ba 48:10; Vz 3:5.

KUDRET, 1Ta 29:12 Güç ve **k.** Senin elinde
Me 106:8 **K.** bilinsin
Me 110:2 Yehova **k.** asanı gönderecek
İş 11:2 öğüt ve **k.**
Zk 4:6 Ne askeri güçle ne **k.**
1Ko 15:43 Zayıf durumda ekilir, **k.** diriltilir
Vh 1:6 **k.** sonsuza kadar onun olsun
Vh 12:10.

KUDRETLER, Mt 24:29 göklerin **k.** sarsılacak

KUDRETLİ, Ba 6:4 **k.** ve şöhretli adamlarıydı
Ba 10:9 **k.** bir avcı olarak tanındı
Yş 22:22 **K.** Tanrı Yehova
Me 135:10 **k.** kralları öldürdü
İş 9:6 **K.** Tanrı, Sonsuzluk Babası
İş 40:29 gücü tükeneni **k.** kılar
Me 50:1; 82:1; 83:1; 118:27; İş 46:9.

KUĞU, Le 11:18; Tkr 14:16.

KULAK, 2Kr 21:12 (dipnot)
Öz 20:12 Duyan **k.** yapan Yehova
İş 35:5 sağırların **k.** duyacak
Mt 10:27 **k.** fısıldananları duyurun
Yhn 18:10 Petrus adamın sağ **k.** kesti
1Ko 12:16 **K.** da, Ben göz değilim
2Ti 4:4 **k.** tıkayıp masallara
Yk 5:4 feryadı Yehova'nın **k.** geldi
Mt 13:16; Vh 2:7.

KULAK ASMAK, Öz 29:19 çünkü anlasa da **k.**

KULAKTAN, Ey 28:22; 42:5; Me 18:44.

KULAK VERMEK, Ml 3:16 Yehova **k.** dinledi
Mt 13:13 **k.**, duymuyorlar
Yhn 18:37 benim sesime **k.**
Me 34:11; 81:11; Öz 5:13; 29:12; İş 34:1; Hg 1:12; 1Ti 4:1.
KUL. Ayr. bak. HİZMETKÂR.
İş 43:10 şahitlerimsiniz, seçtiğim **k.**
İş 53:11 doğru **k.** suçlarını yüklenecek
İş 65:13 **K.** yiyecek
İş 65:15 **k.** başka ad verecek
Yr 25:9 **k.** Nabukadrezar
Ams 3:7 Yehova, peygamber **k.** sırrını
Zk 3:8 **k.** Filizi çıkarıyorum
Mt 12:18 seçtiğim, sevgili **k.**
Lu 17:10 Biz işe yaramaz **k.** deyin
Elç 2:18 hem erkek hem de kadın **k.**
Elç 4:30 **k.** sözünü söyleme gücü bağışla
Ro 7:6 ruhla Tanrı'nın **k.** olabildik
Vh 19:2 **k.** kanının öcünü aldı
Yr 7:25; Da 3:26; Lu 1:38; 2Ti 2:24; 1Pe 2:16.
KULE, Ba 11:4 bir **k.** inşa edip nam yapalım
Öz 18:10 Yehova ismi güçlü **k.**
2Kr 9:17; Me 61:3; Mi 4:8; Lu 13:4.
KULLANIMDAN KALDIRMAK, 2Ta 29:19.
KULLANMAK, Yr 25:14 onları köle gibi **k.**
Yr 27:7; 30:8.
KULLUK ETMEK, Tkr 7:16 tanrılarına **k.**
Yş 24:15 Yehova'ya **k.**
1Ta 28:9 tüm yürekle **k.**
Me 100:2 sevinçle **k.**
Da 3:17 **k.** Tanrımız kurtarabilir
Mt 6:24 Hiç kimse iki efendiye **k.**
Çk 20:5; Me 72:11; Ga 4:9.
KUM, Ba 22:17 soyunu **k.** taneleri kadar
İş 10:22 halkın denizin **k.** taneleri gibi
Mt 7:26 evini **k.** üstüne inşa eden
Ro 9:27 denizin **k.** gibi olsa da
Me 139:18; Yr 5:22; 33:22; Vh 20:8.
KUMAŞ, Le 19:19; Es 1:6; Ağ 4:5; He 16:10.
KUNDAK, Ey 38:9 Koyu karanlığı **k.** yaptığım
KUR(UL)MAK, Me 78:69 dursun diye **k.** yeryüzü
Me 104:5 Yeri sağlam temeller üzerine **k.**
İş 21:5 Sofralar **k.**
Yr 1:10 yerle bir etme, **k.** ve dikme
Mt 16:18 cemaatimi bu kayanın üzerine **k.**
Vh 13:8 dünya **k.** beri bu böyledir
Yhn 17:24.
KURA, Es 3:7 Pur denilen bu **k.**
Yhn 19:24 yırtmayalım, **k.** çekelim
Elç 13:19 toprakları **k.** ile paylaştırdı
Öz 18:18; Elç 1:26.
KURAL, 2Ta 8:14 Davut'un koyduğu **k.** uygun
İş 28:10 **k.** üzerine **k.**
1Ko 7:17 Koyduğum **k.** tüm cemaatler için
1Ko 9:14 yaşamlarını iyi haberle sürdürmeleri **k.**
KURALLAR, Tkr 4:1 öğrettiğim **k.** dinleyin
Tkr 4:40 bildirdiğim **k.** uyacaksın ki
Me 119:12 ey Yehova, bana **k.** öğret
İş 10:1 Vay haline, haksız **k.** koyanların
İş 24:5 **k.** değiştirdiler, ahdi bozdular
Çk 18:20; Le 10:11; Ne 9:13; Me 50:16; 119:5, 8, 48, 71, 80; Ml 3:7; Kl 2:21.
KURBAĞA, Çk 8:2 bela olarak **k.**
Vh 16:13 **K.** benziyorlardı
KURBAN, 1Sa 15:22 itaat etmek **k.** iyidir
Me 40:6 **k.** hoşnut olmadın
Me 50:5 **K.** ahde girdiklerim
Me 51:17 **k.** kırılmış ruhtur
Öz 21:3 adalet **k.** makbuldür
Da 9:27 **k.** sona erdirecek
Ho 6:6 **k.** değil vefadan hoşlanırım
Tsf 1:7 Yehova bir **k.** hazırladı
Ml 1:8 **k.** olarak kör hayvan
Mt 9:13 **k.** değil, merhamet
Mr 7:11 neyim varsa **k.**
Ro 12:1 bedenlerinizi diri kutsal bir **k.**
İb 10:1 Kanunda, her yıl aynı **k.**
İb 10:12 kalıcı değerde tek bir **k.**
İb 10:26 günahlar için **k.** kalmaz
İb 13:15 Tanrı'ya şükran **k.**
1Pe 2:5 Tanrı'yı memnun eden ruhi **k.**
He 39:17; Ef 5:2.
KURBAN DUMANI, Yr 44:5; Ml 1:11.
KURBAN ETMEK, 1Ko 10:20 cinlere **k.**
KURBAN KESMEK, Yr 46:10 Fırat kıyısında **k.**
KURMAK, İş 65:22 **k.** bağın meyvesini başkası
Mt 21:33 adam üzüm bağı **k.**
Öz 24:3; Yr 18:9; Ams 9:14.
KURMAK. Ayr. bak. ÜZERİNDE DÜŞÜNMEK.
Öz 6:14 Her zaman kötülük **k.**
Elç 4:25 Neden halklar boş şeyler **k.**?
Me 36:4.
KURNAZ, 1Sa 23:22 onun çok **k.** olduğu söyleniyor
2Ko 12:16 **k.** biri olduğumu söylüyorsunuz
Ey 5:12; 15:5.
KURNAZCA, 2Kr 10:19 Yehu **k.** davranıyordu
Mt 26:4 **K.** bir düzenle İsa'yı
Elç 7:19 soyumuza karşı **k.** bir politika
KURNAZCA UYDURULMUŞ, 2Pe 1:16 **k.** masallara
KURNAZLIK, Ey 5:13 Akıllıları kendi **k.** ile
Me 18:26 **k.** ne olduğunu gösterirsin
1Ko 3:19 kendi **k.** ile kapana kıstırır
Lu 20:23; 2Ko 4:2; 11:3.
KURT. Ayr. bak. KURTÇUK.
Ey 7:5 Bedenim **k.** kaplı
İş 41:14 Korkma ey Yakup, toprak **k.**
Mr 9:48 onların **k.** ölmez
İş 14:11.
KURT, İş 11:6 **K.** kuzuyla bir araya gelecek
He 22:27 Yöneticileri **k.** benziyor
Mt 10:16 **k.** arasına koyunlar gibi
Yhn 10:12 **k.** geldiğini görünce kaçar
Elç 20:29 aranıza zalim **k.** girecek
KURTARICI, Hk 3:15 Yehova Ehud'u **k.** çıkardı
2Sa 22:3 Sığınacak yerim, **k.**
Me 40:17 Yehova Yardımcım ve **k.**
Me 68:20 Tanrı **k.**
İş 43:11 Benden başka **k.** yok
İş 44:24 şekil veren, **k.** Yehova şöyle diyor
İş 49:26 Ben Yehova, **k.**

İş 63:16 eskiden beri adın **'K.'**
Yr 50:34 Ama onların **K.** güçlüdür
Ob 21 **k.** Sion Dağına çıkacak
Lu 1:69 Davut'un evinden güçlü **k.**
Lu 2:11 sizin için bir **K.** doğdu
Elç 5:31 Öncü ve **K.** olarak
Ro 11:26 **k.** Sion'dan çıkacak
1Ti 4:10 sadık olanların **k.**
1Yh 4:14 bu dünyanın **k.** olarak
Ey 19:25; Me 7:2; 19:14; 144:2; Öz 23:11; İş 19:20; 41:14; 44:6; Yr 14:8; Elç 7:35; 13:23; 2Ti 1:10.

KURTARILMAK, Ro 8:21 kölesi olmaktan **k.**
İş 45:17.

KURTARMA GÜCÜ, Vh 12:10 Tanrımızın **k.** görüldü

KURTARMAK, 1Sa 17:47 Yehova kılıçla, mızrakla **k.**
1Sa 30:8 yetişecek ve herkesi **k.**
Ne 9:27 düşmanlarının elinden **k.**
Me 20:6 Yehova mesihini **k.**
Me 34:4 Beni korkularımdan **k.**
Me 34:18 Ruhu ezik olanları **k.**
Me 34:19 Yehova onu **k.**
Me 69:35 Çünkü Tanrı Sion'u **k.**
Me 85:9 Kendisinden korkanları **k.**
Öz 10:2 doğruluk ölümden **k.**
Öz 14:25 Hakikati söyleyen şahit canlar **k.**
İş 47:4 Bizi bedelle **k.** biri var
İş 59:1 ne eli **k.** kadar kısa
İş 63:1 **k.** gücü büyük
Yr 1:19 Seni **k.** için Ben seninleyim
He 34:22 koyunlarımı **k.**
Da 3:17 Tanrımız bizi **k.**. Alev alev
Da 3:29 O'nun gibi **k.** tanrı yoktur
Hb 3:18 **k.** Tanrımla sevineceğim
Mt 10:39 Canını **k.** kaybeder
Mt 16:25 kim canını **k.** isterse
Lu 19:10 İnsanoğlu kaybolanı **k.** geldi
Lu 24:21 onun İsrail'i **k.** kişi olduğunu
Elç 23:27 askerlerle yetişip onu **k.**
Ro 7:24 bu bedenden beni kim **k.**?
2Ko 1:10 ileride bizi yine **k.**
1Se 1:10 gazaptan bizi **k.** olan İsa'nın
1Ti 1:15 Mesih İsa günahkârları **k.** için
Yk 2:14 Bu iman onu **k.** mi?
Yk 4:12 O, **k.** ve yok etme gücüne
Yk 5:20 canını ölümden **k.**
1Pe 3:21 Mesih'in dirilişi sizi **k.**
2Pe 2:9 sınavlardan nasıl **k.** bilir
Vh 1:5 kanıyla günahlarımızdan **k.**
Çk 3:8; Tkr 9:26; Yş 10:6; 2Kr 19:34; Ey 10:7; Me 12:5; 18:17; 31:5; 33:19; 44:26; 49:15; 69:18; 71:23; 72:14; 78:42; 106:8, 10; 107:2; 111:9; 130:7; Vz 8:8; İş 5:29; 37:20; 43:12; 50:2; Yr 2:27; 15:21; Da 8:4; Elç 12:11; 28:4; 1Ti 4:16; Tit 3:5; Yhd 23.

KURTÇUK, Ey 25:6 ölümlü insan bir **k.**
Elç 12:23 **K.** onu yiyip bitirdi, öldü

KURTLANMAK, Çk 16:24.

KURTULMA, 1Ko 1:18 **k.** yolunda olan bizler
1Ko 7:27 karın varsa **k.** yolunu arama
1Ti 2:4 O'nun isteği her tür insanın **k.**
2Ti 4:6 sunu oluyorum **k.** vakti gelmiştir

KURTULMAK, İş 1:24 Yeter! Düşmanlarımdan **k.**
İş 1:27 Sion adalet sayesinde **k.**
İş 45:20 milletlerden kaçıp **k.**
Yr 8:20 yaz sona erdi ama biz **k.**
Yo 2:32 Yeruşalim'de **k.** olacak
Mt 10:22 kim dayanırsa **k.**
Mt 19:25 Öyleyse kim **k.**?
Mt 24:22 kısaltılmasaydı kimse **k.**
Lu 21:36 **k.** başarabilesiniz
Yhn 3:17 Oğlunu dünya **k.** diye gönderdi
Elç 4:12 ondan başka kimse **k.**
Ro 8:21 yozlaşmanın kölesi olmaktan **k.**
Ro 10:9 yüreğinle iman edersen **k.**
Ro 10:13 Yehova'ya adıyla yakaran **k.**
1Ko 10:33 memnun ediyorum, yeter ki **k.**
Ef 2:8 bu lütuf sayesinde **k.**
1Pe 4:18 Eğer doğru insan güçlükle **k.**
2Pe 2:20 dünyanın kirletici şeylerinden **k.**
Yş 8:22; Me 18:3; Öz 11:21; 19:5; İş 10:20; 45:22; Yr 30:7; 42:17; 44:14; He 24:27; Lu 8:12; Ro 2:3; İb 11:34.

KURTULUŞ, 1Sa 14:6 Yehova'nın sağlayacağı **k.**
2Kr 13:17 Yehova'nın **k.** oku
2Ta 20:17 Yehova'nın sağlayacağı **k.** görün
Es 4:14 Yahudiler için yardım ve **k.**
Ey 14:14 bekleyeceğim; **k.** gelene dek
Me 3:8 **k.** Senden gelir
Me 13:5 Yüreğim **k.** sevinsin
Me 33:17 **K.** için ata güvenmek
Me 44:4 büyük **k.** ersin Yakup
Me 116:13 Büyük **k.** kâsesi
Me 119:155 **K.** kötülerden uzaktır
Me 149:4 Yumuşak başlıları **k.** taçlandırır
Öz 11:14 **k.** danışmanların çokluğu
Öz 21:31 **k.** sağlayan Yehova'dır
İş 12:3 **k.** pınarlarından su
İş 26:1 savunma duvarı Tanrı'nın sağladığı **k.**
İş 49:8 **k.** gününde yardım ettim
İş 52:7 müjdeci **k.** ilan ediyor
İş 60:18 surlarına **K.** adını vereceksin
İş 61:10 **k.** giysisi giydirdi
Yr 25:35 sürü başlarına **k.** yolu
Lu 1:77 sağladığı **k.** dair bilgiyi
Lu 2:31 **k.** yolunu gözlerim gördü
Lu 3:6 Tanrı'nın sağladığı **k.** yolunu görecek
Lu 21:28 başınızı kaldırın, **k.** yaklaşıyor
Yhn 4:22 **k.** Yahudilerdendir
Elç 4:12 ondan başka kimse **k.** getiremez
Ro 10:10 imanı bildirerek de **k.** erişilir
Ro 13:11 Şimdi **k.** daha yakındır
2Ko 2:15 Hem **k.** gidenler hem de
2Ko 6:2 **k.** gününde sana yardım ettim
2Ko 7:10 **k.** sağlayan tövbeye yol açar
Ef 6:17 **k.** miğferini ve ruhun kılıcını alın
Flp 1:23 **k.** ve Mesih'le birlikte olmayı arzu
Flp 2:12 **k.** erişmeye çalışın
2Ti 3:15 İsa'ya iman yoluyla **k.**
İb 2:3 büyük bir **k.** kayıtsız kalırsak
İb 2:10 **k.** Öncüsü çektiği acılar
İb 5:9 sonsuz **k.** sorumluluğunu
İb 7:25 Tanrı'ya yaklaşanlara tam **k.**

İb 9:12 bizim için sonsuz **k.** elde etti
Yhd 3 ortak **k.** hakkında yazmayı
Vh 7:10 **K.** tahtta oturan Tanrımıza
2Sa 22:2; Me 18:2; İş 26:18; 45:17; Ro 1:16; İb 9:28.

KURTULUŞ BOYNUZU, Lu 1:69 (dipnot)

KURU, Ba 8:13 toprağın **k.** olduğunu

KURUCU, İb 11:10 **k.** ve yapıcısı Tanrı

KURULAMAK, Yhn 12:3 saçlarıyla **k.**

KURULMAK, Me 93:2 Tahtın devirler öncesinden **k.**

KURULUŞ, Mt 13:35 dünyanın **k.** beri
1Pe 1:20 dünyanın **k.** önce seçilmişti
Mt 25:34; Ef 1:4; İb 4:3.

KURUMAK, Me 32:4 Yaz sıcağındaymış gibi **k.**
Me 69:3 Boğazım **k.**
Mt 13:6; 21:19; 1Pe 1:24.

KURUTMAK, Yk 1:11 Güneş bitkileri **k.**

KUSMAK, Yr 25:27 içip sarhoş olun, **k.**
Le 20:22.

KUSMUK, İş 28:8 Sofraların **k.** dolu
2Pe 2:22 Köpek kendi **k.** döndü
Öz 26:11; İş 19:14; Yr 48:26.

KUSUR, 1Se 2:10 sizlere karşı **k.** etmeyip
Le 22:21; Me 50:20; Da 1:4.

KUSUR BULMAK, Ey 40:2 Mutlak Güce **k.**
Da 6:4 ne bahane ne de **k.**
2Ko 6:3 Hizmetimizde bir **k.**
Ro 9:19; İb 8:8.

KUSURSUZ, Tkr 32:4 kayadır, işleri **k.**
Me 19:7 Yehova'nın kanunu **k.**
He 28:12 Sen **k.** güzelliğin mührüydün
He 28:15 bütün işlerin **k.**
Mt 5:48 Babanız **k.** siz de
Ro 12:2 Tanrı'nın isteğinin iyi, makbul, **k.**
Ef 5:27 **k.** durumda çıkmasını sağlasın
Flp 2:15 **k.** ve saf çocuklar
1Se 5:23 ayıptan uzak, her yönden **k.** olsun
İb 7:19 Kanun **k.** duruma getirmedi
İb 8:7 ilk ahit **k.** olsaydı
2Sa 22:31; Me 18:32; 119:96; Ef 1:4; Kl 1:22; İb 9:11; Yk 1:17; 1Pe 1:19; Vh 14:5.

KUSURSUZLUK, İb 10:14 kalıcı **k.** eriştiriyor
İb 11:40 onlar biz olmadan **k.** erişmesinler
Flp 3:12; İb 7:11.

KUŞ(LAR), İş 46:11 yırtıcı **k.** çağıran Benim
Mt 8:20 **k.** tüneyecek yerleri var
Vh 18:2 her murdar **k.** sığınağı oldu
Le 14:4; 17:13; Tkr 14:11; Me 79:2; İş 31:5; Elç 10:12.

KUŞ, Ba 10:6, 7, 8; İş 11:11; Yr 46:9.

KUŞAK, Yr 2:32 gelin, göğsüne sardığı **k.**
Çk 28:4; 29:5; 39:29; Le 8:7; 2Kr 1:8; İş 5:27; 11:5; 22:21; Yr 13:1; Mt 3:4; Elç 21:11.

KUŞANMAK, Me 76:10 Gazaplarından kalanı Sen **k.**

KUŞAT(IL)MAK, İş 1:8 **k.** şehir gibi kalakalmış
İş 51:13 etrafını **k.** sanki seni yok edebilirmiş
Lu 19:43 düşmanların seni **k.**

KUŞKU, Ba 34:25 **k.** uyandırmadan şehre girdiler
1Sa 18:9 Saul **k.** baktı
Ro 14:23 **k.** olduğu halde yiyen
1Ti 6:4 zararlı **k.** yol açar
Mt 21:21; Mr 11:23; Yhd 22.

KUTLAMAK, 1Ta 18:10 Davut'u **k.** gönderdi
İb 11:28 İman sayesinde Fısnı **k.**
Çk 12:14; 1Sa 18:7; Zk 14:16.

KUTLU, Hk 5:24 Yael, kadınların en **k.** olsun
Me 118:26 Yehova'nın adıyla gelen **k.** olsun
Ba 27:29; Yr 20:14; Mt 21:9; Lu 1:42.

KUTSAL, Le 10:10 **k.** olanla olmayanı
İş 5:16 Tanrı **k.** olduğunu gösterecek
Da 4:17 **k.** varlıkların duyurduğu karar budur
Da 7:27 Yüceler Yücesinin **k.** halkına verildi
Lu 11:2 Baba, ismin **k.** kılınsın
Yhn 17:19 hakikat yoluyla **k.** olsunlar
Ro 7:12 Kanun **k.,** emir **k.**
1Ko 3:17 Tanrı'nın mabedi **k.**
1Ko 6:11 temizlendiniz, **k.** duruma getirildiniz
1Ko 7:14 karısından dolayı **k.** durumdadır
Ef 1:4 **k.** ve kusursuz olalım diye
1Se 4:3 sizin **k.** duruma gelmeniz
1Se 4:4 her birinizin **k.** ve onurlu
1Se 4:7 **k.** olmamızı amaçlayarak çağırdı
İb 2:11 **K.** kılan da **k.** kılınanlar da
İb 10:10 bedeni yoluyla **k.** duruma
İb 12:14 kimse **k.** olmadan Rabbi göremez
İb 13:12 kanıyla **k.** duruma getirebilmek
1Pe 1:2 ruhla **k.** kılınarak seçilen
Vh 4:8 Tanrı Yehova, **k.,** **k.,** **k.**
Çk 3:5; Le 22:32; Sy 3:13; Me 2:6; İş 52:10; 54:5; Mt 24:15; 1Ko 1:2; Ef 5:26; 2Se 2:4.

KUTSAL BİLDİRİLER, Ro 3:2 **k.** emanet edildi
İb 5:12 Tanrı'nın **k.** temel ilkelerin
1Pe 4:11 Tanrı'nın **k.** aktarır gibi konuşsun
Elç 7:38.

KUTSAL ÇADIR, Çk 25:9 **K.** ve eşyalarını
Çk 40:17.

KUTSAL DİREK, Çk 34:13; Hk 3:7; 6:25; 1Kr 14:23; 15:13; 2Kr 13:6; 17:10; 21:3; İş 17:8.

KUTSAL GİYSİLER, 1Ta 16:29; Me 29:2.

KUTSAL HİZMET. Ayr. bak. İBADET.
İb 12:28 derin saygıyla **k.** sunabiliriz
Ro 9:4 ahitler, Kanun, **k.** onlarındır
İb 9:9 (dipnot)
İb 12:28 derin saygıyla **k.** sunabiliriz
Vh 7:15 gece gündüz **k.** sunuyorlar

KUTSAL İŞLER, Ro 6:19 **k.** yapmak için

KUTSAL KIL(IN)MAK, 1Kr 9:3 bu evi **k.**
He 37:28 İsrail'i **k.** Benim
2Se 2:13 ruhla **k.** seçti
1Ti 4:5.

KUTSAL KİMSELER, Ef 3:8 **k.** hepsinden küçük

KUTSAL KİŞİLER, Da 8:13 **k.** birinin konuştuğunu
Elç 26:10 **k.** hapse attım
Ro 12:13 ihtiyaçlarına göre **k.** paylaşın
1Ko 6:2 **k.** dünyayı yargılayacaklarını
Vh 11:18 **k.** ödüllerinin verilmesi
Vh 17:6 **k.** kanıyla sarhoş
Da 7:21; Mt 27:52; Vh 13:7; 18:24.

KUTSAL KULLAR, Da 7:18 Yüceler Yücesinin **k.**

Da 7:25 O'nun **k.** hiç rahat vermeyecek
Da 7:22.

KUTSALLIK, Çk 15:11 Kim Senin gibi **k.** üstün?
İş 35:8 ona **K.** Yolu denecek
İş 65:5 yaklaşma, **k.** sana da geçmesin
He 20:41 **k.** sizin aracılığınızla göstereceğim
He 36:23 yüce ismimin **k.**
He 38:16 ey Gog, aracılığınla **k.** gösterdiğim
1Ko 1:30 **k.,** fidyeyle kurtuluşa
2Ko 7:1 Tanrı korkusuyla tam bir **k.** erişelim
1Se 3:13 lekesiz bir **k.** olmasını sağlasın
1Ti 2:15 kadın **k.** korursa
Tkr 32:51; Me 89:35; 93:5; İb 12:10.

KUTSALLIK YEHOVA'NINDIR, Çk 28:36; 39:30; Zk 14:20.

KUTSAL MEKÂN, Çk 25:8 Bana **k.** yapacak
Le 19:30 **K.** saygılı olacaksınız
Le 26:31 **k.** viran edeceğim
1Ta 28:10 **k.** olacak bir ev inşa et
Me 150:1 **K.** Tanrı'yı yüceltin
He 28:18 **k.** kirlettin
He 37:26 **K.** onların arasında tutacağım
Da 11:31 **k.** kutsallığını bozacaklar
Mt 27:51 **k.** perdesi boydan boya yırtılıp
Vh 15:8; 16:17.

KUTSAL MEKÂN ŞEKELİ, Çk 30:13; Sy 18:16.

KUTSAL OLANLAR, Ef 4:13 **k.** vaizlik hizmeti

KUTSAL RUH, Me 51:11 **K.** ne olur benden alma
Mt 1:18 **k.** aracılığıyla hamile
Mt 12:32 kim **k.** karşı söz söylerse
Lu 3:22 **K.** güvercin şeklinde bedenleşip
Yhn 14:26 yardımcı, Babamın göndereceği **k.**
Elç 2:4 **k.** dolup farklı diller konuşmaya
Elç 7:51 **k.** karşı koyuyorsunuz
Elç 11:16 **k.** vaftiz edileceksiniz
1Ko 6:19 Bedenleriniz **k.** için bir mabet
Ef 4:30 **k.** kederlendirmeyin
İb 6:4 armağanı tatmış, **k.** pay almış
2Pe 1:21 **k.** yönlendirmesiyle
İş 63:10; Mt 3:11; Mr 13:11; Elç 20:28.

KUTSAL SIR, Ro 16:25 saklı tutulmuş **k.**
1Ko 15:51 size bir **k.** söyleyeyim
Ef 1:9 Kendi amacındaki **k.** bildirdi
Kl 1:26 saklı tutulmuş **k.** bildirmek
1Ti 3:16 Tanrı'ya bağlılığın **k.**
Vh 10:7 iyi haberin **k.** son bulacak
Mr 4:11; Ro 11:25; Ef 3:3, 4; Kl 4:3; Vh 1:20.

KUTSAL SIRLAR, 1Ko 4:1 Tanrı'nın **k.** kâhyaları
1Ko 13:2 **k.** ve bilgileri biliyorsam
1Ko 14:2 ruh aracılığıyla **k.** söyler
Mt 13:11.

KUTSAL YAZI(LAR), Mt 21:42 **K.** okumadınız
Mt 22:29 ne **K.** ne de Tanrı'nın gücünü
Lu 24:27 **K.** yazılanları açıkladı
Lu 24:32 **K.** açıklarken yüreğimiz
Lu 24:45 **K.** kavramaları için
Yhn 5:39 **K.** araştırıyorsunuz, çünkü
Yhn 10:35 **K.** geçerliliğini yitirmedi
Yhn 13:18 **K.** yerine gelsin diye
Elç 17:2 **K.** kullanarak ikna etmeye
Elç 17:11 her gün **K.** araştırarak
Elç 18:24 Apollos **K.** iyi bilen biriydi
Ro 15:4 **K.**'dan aldığımız teselli
2Ti 3:15 **k.** bebekliğinden beri
2Ti 3:16 **K.** tümü Tanrı ilhamıdır
2Pe 1:20 **K.** kişisel yorum değil
2Pe 3:16 **K.** çarpıtarak
Elç 8:32; 1Ko 15:3, 4.

KUTSAL YER, Çk 26:33 Perde, **K.** ile En **K.** ayıracak

KUTSAMAK, Ba 1:28 Tanrı onları **k.**
Sy 6:24 Yehova seni **k.**
Yş 20:7 (dipnot)
2Ta 7:16 bu evi seçiyor ve **k.**
Yr 1:5 rahimden çıkmadan **k.**
Yr 51:27 (dipnot)
Yhn 17:17 Onları hakikat yoluyla **k.**
Ba 32:26; Çk 29:44.

KUTSANMIŞ, 2Ti 2:21 **k.** bir kap olur

KUVVET, İş 40:29 Yorulana **k.** verir
Mr 12:30 bütün **k.** seveceksin

KUVVET BULMAK, Me 84:7.

KUVVETLENDİREN, Flp 4:13 beni **k.** sayesinde

KUVVETLİ, Me 89:8 Ey Yah, kim Senin gibi **k.**?
Ro 15:1 **k.** olmayanların

KUYRUK, İş 9:15 yanlış bilgi veren peygamber **k.**
Tkr 28:13, 44; Vh 9:10; 12:4.

KUYU, Me 7:15 kazdığı **k.** kendisi düşecek
Ba 26:18.

KUZEN, Kl 4:10 Barnabas'ın **k.** Markos

KUZEY, Me 48:2 **K.** ufuklarındaki Sion
İş 14:13 **k.** en uzak yerlerinde oturacağım
İş 41:25 **K.** geleni ayağa kaldırdım
Yr 1:14 **K.** felaket gelecek
Da 11:44 **k.** gelen haberler
Yr 50:9; Ams 8:12; Zk 2:6; Lu 13:29.

KUZEY KRALI, Da 11:6, 7, 8, 15, 40.

KUZU, İş 40:11 **K.** koluyla toplayıp
İş 53:7 **K.** gibi boğazlanmaya
Lu 10:3 kurtların arasına **k.** gibi
Yhn 1:29 günahını kaldıran Tanrı **k.**!
Yhn 21:15 O zaman İsa, **K.** otlat dedi
İş 1:11; Yr 11:19; 51:40; Vh 5:6; 7:10.

KÜÇÜCÜK, Lu 12:26; Yk 3:5.

KÜÇÜK, İş 60:22 **K.** bin kişi olacak
Mt 11:11 göklerin krallığında **k.**
Lu 9:48 kim **k.** gibi davranırsa büyük
Lu 16:10 **K.** şeylerde güvenilir olan

KÜÇÜK DÜŞÜRMEK, Ml 2:9 sizi rezil edeceğim, **k.**

KÜÇÜK GÖRÜLMEK, Yr 30:19.

KÜÇÜK SÜRÜ, Lu 12:32 Ey **k.** korkma!

KÜÇÜLMEK, İş 60:20 ayın **k.**

KÜÇÜLTÜCÜ, 1Ko 11:6 kadın için **k.**

KÜÇÜMSEMEK, Öz 1:7 Hikmeti ve terbiyeyi **k.**
Öz 15:5 babasının verdiği terbiyeyi **k.**
Tit 2:15 Kimse seni **k.**
İb 10:29 lütuf ruhunu **k.** inciten
Öz 11:12; 23:9.

KÜFE, 2Ko 11:33 pencereden **k.** içinde
Mt 15:37.

KÜF KOKUSU, İş 3:24.
KÜFRETMEK, Mr 3:29 kutsal ruha **k.**
Elç 13:45 **k.** karşı çıkmaya başladılar
Vh 16:21 dolu belası yüzünden Tanrı'ya **k.**
Yhn 10:33; Elç 6:11; 1Ti 1:13, 20; Yk 2:7; Vh 13:6.
KÜFÜR, Mt 12:31 ruha karşı **k.**
Mt 26:65; Mr 14:64.
KÜFÜRBAZ, 1Ko 6:10 ne **k.** mirası
2Ti 3:2.
KÜFÜRLÜ, Vh 17:3.
KÜKREMEK, Me 83:2 İşte düşmanların **k.**
Yr 25:30 Yücelerden Yehova **k.**
1Pe 5:8 İblis, **k.** bir aslan gibi
Me 22:13; Yr 51:38; He 22:25; Yo 3:16; Ams 1:2; Tsf 3:3.
KÜKÜRT, Vh 21:8 ateş ve **k.** yanan göl
Ba 19:24; Me 11:6; He 38:22; Vh 19:20.
KÜL, Ey 42:6 **K.** ve toprak içinde tövbe
KÜLLÜ SU, Ey 9:30 ellerimi **k.** temizlesem
Yr 2:22; Ml 3:2.
KÜL OLMAK, Çk 3:2 çalının **k.** bitmediğini
KÜP, Me 39:6; Ağ 4:2.
KÜRSÜ, Ne 8:4 Ezra tahta bir **k.** duruyordu
2Ta 6:13; Tsf 1:9.
KÜSTAH, Me 19:13 Kulunu **k.** davranışlardan
Me 119:78 aldatan **k.** utansın
İş 13:11 **K.** kibrini kıracağım
Yr 50:31 Ben sana karşıyım ey **k.**!
Tsf 3:4 Peygamberleri **k.** adamlardı
Me 73:8; 86:14; 101:5; 119:21; Öz 28:25; İş 33:19; Ml 3:15; 4:1; Ro 1:30; 1Ti 1:13.
KÜSTAHÇA, 1Sa 2:3 Ağzınızdan **k.** sözler çıkmasın
Öz 29:8 **K.** konuşanlar
Tkr 17:12.
KÜSTAHLIK, Me 10:4 Kötü adam **k.** ötürü
Öz 21:29 Kötü adamın suratından **k.** akar
2Kr 19:3; Öz 21:24; İş 9:9; 37:3; Yr 49:16; Ağ 3:65; He 7:10.
KÜTÜK, İş 11:1 Yesse'nin **k.** filiz sürecek

L

LABAN, Ba 24:29; 29:5; 31:24, 48; 32:4.
LAFLAR, Ob 12 sıkıntılı gününde büyük **l.** edip
LAKİŞ, Yş 10:3; 2Kr 14:19; Yr 34:7.
LAMEK, Ba 4:18; 5:25; 1Ta 1:3; Lu 3:36.
LANET, Tkr 21:23 asılan kişi Tanrı'nın **l.** almıştır
Da 11:30 kutsal ahde **l.** yağdıracak
Ro 12:14 iyilik dileyin **l.** etmeyin
Ga 3:13 bizi Kanunun **l.** kurtardı
Tkr 11:26; 1Kr 18:18; Ey 3:8; Öz 11:26; 15:27; 26:2; İş 24:6; 1Ko 12:3; Vh 22:3.
LANET ETMEK, Çk 21:17 Ana babasına **l.**
Ey 2:5 yüzüne karşı Sana **l.**
Sy 23:8; Ey 2:9.
LANETLEMEK, Sy 23:7 gel ve İsrail'i **l.**
Öz 24:24 halklar **l.**
Ba 12:3; Ml 2:2.
LANETLİ, Ba 3:17 toprak senin yüzünden **l.**
Ba 34:30 sizin yüzünüzden **l.** oldum
Yhn 7:49 Kanunu bilmeyen bu halk **l.**
Ga 3:13 Direğe asılmış her adam **l.**
1Ko 16:22; Ga 1:8.
LANET YEMİNİ, 1Kr 8:31 komşusu ona **l.** ettirirse
LAODİKYA, Kl 2:1; 4:16; Vh 1:11; 3:14.
LAVTA, 1Sa 18:6.
LAYIK, Ba 32:10 Hiç **l.** olmadığım halde
Lu 20:35 o ortamda yaşamaya **l.** sayılan
Elç 5:41 aşağılanmaya **l.** görüldükleri için
Elç 13:46 sonsuz yaşama **l.** olmadığınıza
1Ko 11:27 **l.** olmayan şekilde kâseden içerse
Flp 1:27 yaşayışınız İyi habere **l.** olsun
1Se 2:12 Tanrı'ya **l.** bir yaşam
2Se 1:5 krallığa **l.** sayılacaksınız
İb 11:38 Bu dünya onlara **l.** değildi
LAZAR, Lu 16:20; Yhn 11:1, 2; 12:1.
LEA, Ba 29:23; Ru 4:11.
LEHÇE, Mt 26:73 **l.** seni ele veriyor
LEKE, Öz 14:31; Ef 5:27; 2Pe 2:13.
LEKELE(N)MEK, İb 13:4 evlilik ilişkinizi **l.**
Yhd 23 bedenin **l.** iç giysiden
He 39:7.
LEKESİZ, Ba 6:9 Nuh **l.** biriydi
Flp 2:15 bozuk bir neslin ortasında **l.**
1Se 3:13 yüreklerinizin **l.** olmasını
İb 7:26 **l.** bir başkâhin
Yk 1:27 dünyanın içinde **l.** kalabilmek
1Pe 1:4 **l.** ve hiç solmayacak miras
Yhd 24 sizi huzuruna **l.** şekilde getirebilir
Ba 17:1; Tkr 18:13; 1Pe 1:19; 2Pe 3:14.
LEKE SÜRÜLMEK, Le 21:7 namusuna **l.** bir kadın
LEOPAR, Yr 13:23 **l.** beneklerini değiştirebilir mi?
Ezg 4:8; İş 11:6; Da 7:6; Vh 13:2.
LEŞ(LER), He 43:9 krallarının **l.** kaldırsınlar
Mt 24:28 **L.** nerede ise kartallar
Le 26:30; Hk 14:8.
LEVHA(LAR), Çk 34:28 On Emri **l.** yazdı
2Ko 3:3 taş **l.** değil, etten **l.**
Çk 32:16; 34:1; İb 9:4.
LEVİ, Ba 29:34 çocuğa **L.** adı verildi
Tkr 10:9 **L.**'nin payı, mirası olmadı
Ba 35:23; Me 135:20; Vh 7:7.
LEVİOĞULLARI, Çk 32:26 tüm **L.** yanına toplandı
Sy 3:12 **L.** Benim olacak
Sy 8:19 **L.** hizmete yardım edecek
Sy 35:6 **L.** vereceğiniz şehirler
Ml 3:3 oturup **L.** arındıracak
Sy 3:41; 18:21; 1Ta 15:2, 16; 2Ta 23:7.
LEVYATAN, Ey 41:1 (dipnot)
İş 27:1 **L.**, kayıp giden yılanı
Me 74:14; 104:26.
LEZZET, Kl 4:6.
LEZZETLİ YİYECEKLER, Öz 23:3 **l.** için gitse de
Ba 49:20; Me 141:4.
LİBYA, Elç 2:10 **L.**'nın Kirene'ye yakın
LİBYALILAR, Da 11:43 **L.** onun izinden gidecek
LİDER, İş 3:6; 3Yh 9.

LİMAN, Me 107:30 onları diledikleri **l.** götürür
LİR, Ba 4:21 Yubal, **l.** ustalarının atası
Me 33:2 **L.** çalarak şükredin
Me 49:4 Bilmecemi **l.** eşliğinde açıklayacağım
İş 23:16 unutulmuş fahişe, **l.** al eline
Vh 15:2 ellerinde Tanrı'nın verdiği **l.**
1Sa 16:23; Me 137:2; İş 5:12; Vh 14:2.
LİSTE, 1Ti 5:9 **L.** yazılacak dul kadınlar
LOİS, 2Ti 1:5 Büyükannen **L.** ile annen
LOKMA, Yhn 13:26, 27, 30.
LUKA, Kl 4:14; 2Ti 4:11.
LÜT, Lu 17:28 **L.**'un zamanında
2Pe 2:7 doğru insan **L.**'u
Ba 11:27; 19:29.
LÜBNAN, Tkr 3:25; İş 35:2; He 17:3.
LÜBNAN ORMANI EVİ, 1Kr 7:2; 2Ta 9:20.
LÜKS, Lu 7:25; Yk 5:5; Vh 18:7.
LÜTFETMEK, Me 37:21 doğru kişi **l.**
Me 112:5 **L.** ve ödünç veren iyidir
LÜTUF, Me 30:5 **l.** ömür boyu sürer
Me 30:8 Senden **l.** diliyorum
Öz 8:35 Yehova'dan **l.** görür
İş 61:2 Yehova'nın **l.** yılı
Zk 12:10 **l.** ruhunu dökeceğim
Ro 5:21 **l.** kral olarak hüküm sürsün
Ro 11:6 **l.** olduysa, artık işlerden ötürü değil
2Ko 12:9 gördüğün **l.** sana yeter
Ef 2:8 **l.** sayesinde kurtuldunuz
İb 2:9 Tanrı'nın **l.** ile ölümü tatsın
İb 4:16 **l.** tahtına konuşma cesaretiyle
Yk 4:6 alçakgönüllülere **l.** gösterir
Me 89:17; Öz 16:15; 19:12; Yhn 1:17; Elç 6:8; Ro 5:15; 2Ko 6:1; İb 10:29; 12:28.
LÜTUFKÂR, 2Ta 30:9 Tanrınız Yehova **l.**
Me 86:15 Yehova **l.,** çabuk öfkelenmezsin
Yo 2:13 Yehova'ya dönün, O **l.**
Çk 34:6; Me 103:8; 111:4; 116:5.

M

MABET, Me 11:4 Yehova kutsal **m.,** tahtı
Me 29:9 **m.** herkes O'na "Yücesin!" der
Me 84:1 Senin yüce **m.** ne güzeldir!
Yr 7:4 "Bu Yehova'nın **m.**!" diyorlar
Hb 2:20 Yehova kutsal **m.**. Dünya sussun
Zk 6:12 Yehova'nın **m.** inşa edecek
Ml 3:1 ahit habercisi **m.** ansızın gelecek
Yhn 2:15 kamçı yapıp hepsini **m.** kovdu
Yhn 2:19 **m.** yıkın, ben üç günde
1Ko 3:16 Sizler Tanrı'nın **m.**
2Ko 6:16 Tanrı'nın **m.** ile putlar arasında
Ef 2:21 Yehova için kutsal bir **m.** olmak
2Se 2:4 Tanrı'nın **m.** oturacak
Vh 3:12 Tanrımın **m.** bir sütun yapacağım
Vh 7:15 **m.** O'na gece gündüz
Vh 11:19 **m.** kutsal mekânı açıldı
Me 27:4; 78:69.
MABET BEKÇİLERİNİN KOMUTANI, Lu 22:4; Elç 4:1; 5:24, 26.
MADDİ, 1Ko 15:44 **M.** varlık olarak ekilir
MAGOG, He 38:2 yüzünü **M.** diyarından Gog'a
He 39:6 **M.**'a ateş yağdıracağım
Vh 20:8 Gog'u ve **M.**'u toplayacak
MAĞARA, 1Sa 24:10 **m.** seni elime
1Kr 19:13 İlya **m.** ağzında durdu
MAĞDUR, Me 146:7 **M.** hakkını al
Me 103:6; Yr 21:12.
MAĞRUR, Öz 16:5 Yüreği **m.** olan iğrençtir
Öz 18:12 **M.** yürek yıkım getirir
Zk 11:3 **m.** çalılar harap edildi
MAHER-ŞALAL-HAŞ-BAZ, İş 8:1, 3.
MAHKEME, Da 7:10 **m.** toplandı
Mt 5:22 öfke besleyen herkes **m.**
1Ko 4:3 **m.** tarafından yargılanmak
1Ko 6:1 neden **m.** gitmeye kalkışır
Yk 2:6 Sizi ezip **m.** sürükleyenler
Mt 10:17; Mr 13:9; Elç 17:34.
MAHKÛM, Lu 6:37 siz de **m.** edilmezsiniz
Yhn 3:18 zaten **m.** olmuştur
Yhn 12:48 söz onu son günde **m.** edecek
Ro 2:1 kendini de **m.** etmiş
Ro 5:18 birinin suçu yüzünden her insan **m.**
Ro 8:3 bedendeki günahı **m.** etti
Ro 8:20 insanlık boş çabaya **m.**
2Ko 3:6 yazılı kanun ölüme **m.** eder
Yk 5:6 **m.** ettiniz, katlettiniz
Me 79:11; 109:31; İş 54:17; Mt 12:7, 37, 41, 42; 20:18; 27:15; Yhn 3:17; Ro 8:34; 1Ko 11:32; İb 11:7; 1Yh 3:19.
MAHKÛMİYET, Ro 8:1; 2Ko 3:9.
MAHSUL, Tkr 28:33 **m.** tanımadığın bir halk
MAHVOLMAK, Yhd 11; Vh 18:19.
MAHZEN, Hk 9:49; 1Sa 13:6.
MAHZUN, Vz 7:3 yüzün **m.** olması
MAKAMLAR, 1Ko 15:24 tüm **m.** sona erdiren
1Pe 3:22 **m.** ona boyun eğdirilmiştir
Kl 2:15.
MAKBUL, Öz 21:3 adalet kurbandan **m.**
2Ko 10:18; 1Ti 2:3.
MAKEDONYA, Elç 16:9 **M.**'ya geçip yardım et
Elç 20:1; 1Ko 16:5; 2Ko 8:1; 1Se 1:7; 4:10.
MAKUL, 1Ti 3:3 vurup kıran değil, **m.** olmalı
Ti 3:2 **m.** olsunlar, yumuşak başlı
Yk 3:17 **m.,** itaate hazırdır
MAKULLÜK, Flp 4:5 **M.** herkesçe bilinsin
MAL, Tkr 9:26 Kendi **m.** yok etme
Ne 10:31 Sebt gününde satmak için **m.**
Öz 15:16 çok **m.** olup huzursuz yaşamak
Vz 5:11 **M.** çoğaldıkça, yiyenler
İş 30:6 **m.** develerin hörgücüne yükleyip
Mt 12:29 evine girip **m.** çalabilir
Mt 25:14 **m.** onlara emanet etti
Lu 15:13 eğlenceye dalarak **m.** çarçur etti
Ba 12:5; 34:29; Sy 16:32; 31:9; 2Ta 31:3; He 26:12; 28:16; Mt 19:21.
MAL ETMEK, 2Ko 12:6 bana **m.** diye
MALHUS, Yhn 18:10.
MAL MÜLK, Ba 45:20 **M.** için üzülmeyin
Me 49:6; 62:10; Vz 5:19; 6:2.

MAMRE, Ba 13:18; 23:17; 35:27; 50:13.
MAN, Çk 16:31 ekmeği **m.** diye adlandırdı
Çk 16:35 kırk yıl **m.** yediler
Yhn 6:49 Atalarınız çölde **m.** yediler
İb 9:4 içinde **m.**, Harun'un asası
Vh 2:17 saklı **m.** vereceğim
Yş 5:12; Ne 9:20; Me 78:24.
MANASSE, Ba 41:51; 48:13; 2Kr 21:16, 17, 18.
MANEVİ BABA, Flm 10 **m.**, Onisimos
MANEVİ DEĞERLER, Yhd 19 **m.** yoksun
MANGAL, Yr 36:22 önünde **m.** yanıyordu
MANOAH, Hk 13:2, 8, 21.
MANTAR HASTALIĞI, Le 21:20.
MANTIK, 2Ko 10:5 her **m.** bozguna uğratıyoruz
MANTIKLI, Lu 1:3 bunları **m.** bir sırayla
Elç 9:22 İsa Mesih olduğunu **m.** kanıtlarla
MANTIKSIZ, Lu 11:40; 1Pe 2:15.
MARANGOZ, Mr 6:3 Meryem'in oğlu **m.**
MARTA, Lu 10:41; Yhn 11:39; 12:2.
MASA, Da 11:27 bir **m.** durmadan yalan
MASAJ, Es 2:3, 9, 12.
MASAL, 1Ti 4:7 **m.** kafa yormasınlar
2Ti 4:4 **m.** sapacaklar
Tit 1:14 Yahudi **m.** kulak verme
2Pe 1:16 kurnazca uydurulmuş **m.**
1Ti 1:4; 2Pe 1:16.
MASARA. Ayr. bak. ŞİRA TEKNESİ.
Mt 21:33 (dipnot)
MASRAF, Lu 14:28 önce oturup **m.** hesap
Elç 21:24.
MASUM, Ba 20:5 bu konuda **m.** dürüst davrandım
Ey 12:4 Doğru ve **m.** adam alay konusu
Me 94:21 **M.** kanını dökmek
Çk 23:7; Tkr 19:10; Öz 6:17; İb 7:26.
MATEM, Me 35:12 canım **m.** boğuluyor
Vh 21:4 **m.**, feryat ve acı olmayacak
MATTA, Mt 9:9; 10:3; Lu 6:15; Elç 1:13.
MAYA, Mt 16:6 Ferisilerin **m.** sakının
Lu 13:21 bir kadının una kattığı **m.** benzer
1Ko 5:7 eski **m.** kaldırıp atın
Ga 5:9 Azıcık **m.** bütün hamuru
Mt 13:33; 16:12; Mr 8:15; Lu 12:1.
MAYALA(N)MAK, Ams 4:5 şükran kurbanını **m.**
Mt 13:33 bütün hamur **m.**
Ga 5:9 Azıcık maya bütün hamuru **m.**
Ho 7:4.
MAYALI, Çk 12:15; 34:25; Le 2:11; Tkr 16:3.
MAYASIL, Tkr 28:27 **m.** vuracak
MAYASIZ, Çk 13:6 Yedi gün **m.** ekmek yiyeceksin
Mt 26:17 **M.** Ekmek Bayramının
1Ko 5:7 **M.** olmanız gerek
1Ko 5:8 **m.** olan içtenlik ekmeğiyle
Çk 12:17; Le 2:4; Hk 6:21; 1Sa 28:24.
MAZERET, Ro 1:20 hiçbir **m.** yoktur
Yhd 4 edepsiz davranışlarına **m.**
Lu 14:18.
MAZGAL, Ezg 8:9 üzerine gümüş **m.** yaparız
İş 54:12.
MAZLUM, Ey 36:15 sıkıntıdaki **m.** kurtarır
Me 82:3 **M.** adaletle davranın
Öz 31:9 **m.** davasına bak
Ey 34:28; 36:15; İş 49:13; 58:10.
MAZUR, Ro 2:1 kim olursan **m.** görülemezsin
Ro 2:15.
MECAZİ, Vh 11:8 **m.** anlamda Sodom
MECBURİYETLE. Ayr. bak. ZORLA.
Flm 14.
MECLİS, Me 82:1; 111:1.
MED, Es 1:3; Da 8:20.
MEDİA, Ezr 6:2.
MEDYUM, Le 19:31 **M.** başvurmayacaksınız
Tkr 18:11 **m.** bulunmayacak
İş 8:19 **m.** başvurun diyeceklerdir
1Sa 28:3; 2Kr 21:6; 23:24; 1Ta 10:13; İş 19:3; 29:4.
MEDYUMLUK, Le 20:27 **M.** yapan
1Sa 28:7 **m.** yapan bir kadın
MEGİDDO, Hk 5:19 **M.** sularının
Yş 12:21; 2Kr 9:27; 23:29; 2Ta 35:22.
MEKÂN, Me 132:14 **M.** sonsuza dek burası
İş 11:10 **m.** görkemli olacak
2Ko 5:2 şimdiki **m.** inliyoruz
Tkr 26:15; Yhd 6; Vh 18:2.
MEKRUH. Bak. İĞRENÇ.
MEKTUP, 2Kr 19:14 **m.** habercilerinden alıp okudu
2Ko 3:1 tavsiye **m.** ihtiyacımız
Ezr 4:7; 7:11; Yr 29:29; Elç 23:25.
MELEK, Me 34:7 Yehova'nın **m.**, çevresine ordugâh
1Ko 4:9 **m.** ve insanlara seyirlik
1Ko 6:3 **M.** yargılayacağımızı bilmiyor
2Ko 11:14 Şeytan ışık **m.** kimliğine bürünür
2Ko 12:7 Şeytan **m.** verildi
1Pe 1:12 **m.** yakından bakmayı arzu eder
Vh 22:6 kullarına göstermek üzere **m.**
Ba 19:15; Çk 3:2; 23:20; Mt 22:30; 28:2; Elç 5:19;
Ga 1:8; İb 13:2; 2Pe 2:4, 11.
MELKİSEDEK, İb 5:6 **M.** usulüne göre
Ba 14:18; Me 110:4; İb 6:20; 7:1, 15.
MEME, Öz 5:19 onun **m.** mest ol
MEMLEKET, Ba 12:1 Abram'a "**M.** çık" dedi
He 29:14 kendi **m.** geri getireceğim
Yun 1:8 **M.** neresi, hangi halktansın?
Mt 13:57 itibar görmediği yer **m.**
He 36:35.
MEMNUN, Mt 3:17 oğlum budur, ondan **m.**
Ro 8:8 bedene uyan Tanrı'yı **m.** edemez
Ro 15:1 kendini **m.** etmeyi düşünmemesi
Ro 15:3 Mesih kendini **m.** etmeyi düşünmedi
1Ko 7:33 eşini nasıl **m.** edebileceğini
Kl 3:20 bu Rabbi **m.** eder
1Ko 10:33.
MEMNUN ETMEK, 1Pe 2:5 Tanrı'yı **m.** ruhi kurban
MEMNUNİYETLE, 2Ko 12:10 zorluklara **m.**
MEMUR, Ba 41:34 Firavun **m.** görevlendirsin
Es 2:3.
MENİ, Le 15:16 adamdan **m.** akarsa
Le 22:4 **m.** akan adam
Le 15:32.

MERAK, Elç 5:24 nereye varacağını **m.** etmeye
Yhn 10:24.
MERCANLAR, Öz 8:11 hikmet **m.** daha değerlidir
MERDİVEN, Ba 28:12 göklere erişen bir **m.**
MERHAMET, Ba 42:21 bizden **m.** dilediğinde
1Ta 21:13 O'nun **m.** büyüktür
Ey 9:15 Davacımdan **m.** dilerim
Öz 28:13 Suçlarını itiraf edip bırakan **m.** görür
İş 60:10 sana **m.** edeceğim
Ams 1:11 içindeki **m.** öldürdü
Mt 9:13 kurban değil, **m.** isterim
Lu 18:13 ben günahkâra **m.** et
Ro 9:15 **M.** etmek istediğime **m.**
Ro 12:1 Tanrı'nın **m.** dayanarak
2Ko 1:3 **m.** dolu Babadır
Flp 2:1 içten bir şefkat ve **m.** gösteriyorsanız
1Ti 1:13 **m.** gördüm
Yk 2:13 **m.** hüküm karşısında sevinç yaşar
Yk 3:17 **m.** ve iyi meyvelerle doludur
1Pe 2:10 şimdi **m.** görüyorsunuz
Ba 43:14; Çk 33:19; 2Sa 24:14; Ne 9:19, 27;
Me 40:11; İş 54:7; Hb 3:2; Zk 1:16.
MERHAMETLİ, Tkr 4:31 Yehova **m.** bir Tanrıdır
Ne 9:17 Sen lütufkâr, **m.** bir Tanrısın
Mt 5:7 Ne mutlu **m.** olanlara
Lu 6:36 Babanız nasıl **m.** ise
İb 2:17 **m.** ve sadık bir başkâhin
Yk 5:11 Yehova çok şefkatli ve **m.**
2Ta 30:9; Me 78:38; 86:15; İb 8:12.
MERİBA, Çk 17:7; Sy 20:13; Tkr 32:51.
MERTEK, Lu 6:42 kendi gözünden **m.** çıkar
MERYEM (1), Mt 1:16 **M.**'den İsa doğdu
Mt 13:55; Mr 6:3; Lu 1:27; 2:19, 34.
MERYEM (2), Mt 27:56 Mecdelli **M.**
Mr 16:1; Lu 8:2; 24:10; Yhn 20:1.
MERYEM (3), Mt 27:56 Yoses'in annesi **M.**
Mr 15:47; 16:1; Lu 24:10; Yhn 19:25.
MERYEM (4), Lu 10:42 **M.** iyi olanı seçmiştir
Lu 10:39; Yhn 11:1; 12:3.
MERYEM (5), Elç 12:12 Yuhanna'nın annesi **M.**
MERYEM (6), Ro 16:6 çok emek vermiş olan **M.**
MESAFE, Ba 32:16 sürülerin arasında **m.** bırakın
MESAJ, 1Yh 1:5.
MESEL. Ayr. bak. ÖRNEK.
He 24:3.
MESELE, Tkr 19:15 **m.** kesinlik kazanacak
1Ko 6:2 sıradan **m.** bakmaktan aciz
Öz 11:13; İş 1:18; Mi 4:3; Elç 15:6.
MESHETMEK, Çk 28:41 **m.** yetkilendireceksin
1Sa 16:13 Samuel onu **m.**
1Ta 16:22 **M.** dokunmayın
Me 45:7 seni sevinç yağıyla **m.**
Me 105:15 **M.** dokunmayın
İş 61:1 Yehova beni, müjde vermem için **m.**
2Ko 1:21 bizi **m.** Tanrı'dır
İb 1:9 Tanrı, seni sevinç yağıyla **m.**
1Yh 2:20 Kutsal Olan tarafından **m.**
Çk 40:13, 15; 1Sa 16:12; 1Kr 1:34; 19:16.
MESH YAĞI, Çk 29:7; 30:25; Le 8:12; Sy 4:16.
MESİH, 1Sa 2:10 **M.** gücüne
2Sa 19:21 Yehova'nın **m.** lanet okudu
Me 2:2 kralları **m.** karşı
Me 20:6 Yehova **m.** mutlaka kurtarır
İş 45:1 sağ elinden tuttuğu **m.**, Koreş'e
Da 9:26 altmış iki haftadan sonra **M.**
Hb 3:13 **m.** kurtarmak için
Mt 16:16 Tanrı'nın Oğlu **M.**'sin
Yhn 1:41 Biz **M.**'i bulduk
Yhn 4:25 **M.** geleceğini biliyorum
Ro 8:17 **M.**'le ortak mirasçılarız
1Ko 12:12 Nasıl tek bedense **M.** de böyle
1Ko 15:23 **M.** ilktir
Flp 2:11 **M.**'i Efendi olarak kabul
Kl 1:24 **M.** yolunda sıkıntılardan payıma düşen
1Pe 4:13 **M.**'in acılarına ortak olduğunuz
Vh 20:4 **M.**'le birlikte bin yıl
Yhn 17:3; 1Ko 1:13; 3:23; 7:22; 2Ko 12:10; Ga 3:29;
Ef 5:23; Kl 1:27; 1Pe 2:21.
MESİH DÜŞMANI, 1Yh 2:18 birçok **M.** türedi
1Yh 2:22; 4:3; 2Yh 7.
MESİH'İN BOYU, Ef 4:12 tam **M.** erişinceye dek
MESİH'İN TAKİPÇİSİ, 1Pe 4:16 **M.** olduğundan
MESKEN, 1Kr 8:49 kalıcı **m.** dileklerini işit
Mr 5:3 mezarları **m.** edinmişti
Me 91:9; 2Ko 5:1.
MESLEK, Elç 18:3.
MEST OLMAK, Öz 5:19 onun memeleriyle **m.**
MEŞALE, Hk 7:16 testilerin içinde **m.** verdi
İş 62:1 kurtuluşu yanan **m.** gibi ışık saçıncaya
Da 10:6 Gözleri **m.** gibi alev alevdi
Na 2:4 Savaş arabaları. Görünüşleri **m.** gibi
Ba 15:17; Hk 15:4; He 1:13; Vh 4:5.
MEŞGUL, Vz 5:20 Tanrı onu sevinçle **m.** eder
1Ko 15:58 Rabbin işiyle **m.** olun
METUŞELAH, Ba 5:21, 25, 27; Lu 3:37.
MEVKİ, 1Ti 2:2 yüksek **m.** olanlar
MEVSİM, Me 1:3 Meyvesini **m.** verecek
Ga 6:9 yorulmazsak **m.** geldiğinde
Yr 5:24.
MEVZİLENMEK, Hk 7:12 Ovada **m.**
MEYDAN, Ba 19:2 şehir **m.** geceleyeceğiz
Tkr 13:16; Hk 19:15; İş 59:14; Ağ 4:18.
MEYDAN OKUMAK, Öz 27:11 **m.** cevap vereyim
Yr 49:19; 50:44 Var mı Bana **m.**?
MEYVE, Öz 13:2 Dilinin **m.** insana iyilik
İş 27:6 yeryüzünü **m.** ile dolduracak
İş 65:21 bağlar kuracaklar, **m.** yiyecekler
He 34:27 ağaçlar **m.** verecek
He 47:12 **m.** yiyecek olacak
Mt 7:19 İyi **m.** vermeyen ağaç
Mt 7:20 onları **m.** tanıyacaksınız
Mt 21:43 **m.** yetiştirecek bir millete
Yhn 15:2 **m.** vermeyen her dalı
Ro 7:4 Tanrı'yı yücelten **m.** oluşturalım
Ga 5:22 ruhun **m.** Sevgi, sevinç
Flp 1:11 yaşamınızı doğruluk **m.** doldurabilirsin
Kl 1:10 **m.** vermeye devam edin

İb 13:15 dudakların **m.** sunalım
Ba 3:3; Lu 3:8; Yhn 15:8, 16.

MEYVELİ, Me 128:3 karın **m.** asma gibi olur

MEYVE VERMEK, Me 92:14 Saçları ağardığında **m.**
Yo 2:22 asma bol **m.**
Yhn 15:2 daha çok **m.** diye
Kl 1:10 her iyi işte **m.** devam edin
He 17:23; Kl 1:6.

MEZAR, Ey 17:1 **m.** beni bekliyor
Me 5:9 Boğazları açık bir **m.**
Me 88:11 Vefalı sevgin **m.** duyurulur mu?
İş 22:16 kendin için **m.** oydurdun?
İş 53:9 **m.** kötülerin yanında olacak
Mt 23:27 beyaz badanalı **m.**
Mt 23:29 peygamberlere **m.** inşa edersiniz
Mt 27:61 Meryem **m.** önünde oturdu
Yhn 5:28 **m.** olan herkesin onun sesini işitip
2Ta 34:28; Ey 21:32; İş 14:20; Yr 20:17; He 32:22; 37:12; Mt 27:52, 60; Mr 6:29; Yhn 11:17.

MEZARLIK, Yr 26:23 cesedini halk **m.** attı
2Ta 35:24; İş 65:4.

MEZAR TAŞI, 2Kr 23:17 Orada gördüğüm **m.** nedir?

MEZBAH. Bak. SUNAK.

MEZHEP. Ayr. bak. BÖLÜNMELER.
Elç 24:5 Nasrani **m.** elebaşılarından
Elç 24:14 onların **m.** dediği yolla ibadet
Elç 26:5 dinimizin en sıkı **m.** göre
2Pe 2:1 gizlice yıkıcı **m.** sokacaklar
Elç 5:17; 15:5; 28:22; Ga 5:20.

MEZHEPÇİLİK, Ti 3:10 **M.** yapan adamı uyar

MEZMURLAR, Lu 20:42; Ef 5:19.

MEZOPOTAMYA, Ba 24:10; Tkr 23:4; Elç 2:9.

MIRILDANMAK, Me 71:24 Dilim doğruluğunu **m.**
İş 59:13.

MIRILTI, İş 59:3.

MISIR, Me 68:31 **M.**'dan tunç gelecek
İş 19:14 **M.** aklını karıştırdı
İş 19:23 **M.**'dan Asur'a anayol
İş 31:1 Vay haline **M.**'a gidenlerin
Da 11:43 **M.**'ın tüm güzel şeylerini
Vh 11:8 Sodom ve **M.** denilen yerde
Ba 37:36; 41:41; Çk 11:5; Mt 2:15.

MISIRLI, Çk 14:18 **M.** anlayacak ki, Ben
İş 31:3 **M.** insandır, Tanrı değil
Ba 16:1; Çk 2:11; 7:5; İş 19:2.

MIZRAK, Ne 4:17 diğer elleriyle **m.** tutuyor
2Ta 23:10; 32:5; Me 46:9; İş 2:4; Mi 4:3.

MİDE, 1Ti 5:23 **M.** sağlığı için şarap iç

MİDYAN, Hk 6:1 onları **M.**'ın eline verdi
Çk 2:15; Hk 9:17; Hb 3:7; Elç 7:29.

MİDYANLILAR, Ba 37:36; Sy 25:17; 31:2.

MİĞFER, Ef 6:17 kurtuluş **m.** alın
1Sa 17:5; İş 59:17; Yr 46:4; 1Se 5:8.

MİKA, Hk 17:1; 2Ta 34:20; Mi 1:1.

MİKAEL, Da 12:1 **M.** harekete geçecek
Vh 12:7 **M.** ve melekleri savaştı
Da 10:13, 21; Yhd 9.

MİKAYA, 1Kr 22:8.

MİKAYAH, 2Kr 22:12; 2Ta 13:2.

MİLLET, Çk 19:6 kâhinler ve kutsal bir **m.**
2Sa 7:23 Yeryüzünde İsrail gibi bir **m.**
Me 9:17 Tanrı'yı unutan bütün **m.**
Me 33:12 Ne mutlu Tanrısı Yehova olan **m.**!
İş 2:2 bütün **m.** oraya akın edecek
İş 2:4 **M.** millete kılıç kaldırmayacak
İş 26:2 sadakatini koruyan doğru **m.**
İş 55:4 Ben onu **m.** şahit olarak verdim
İş 66:8 Bir **m.** bir anda ortaya çıkar mı?
Yr 25:32 felaket **m.** millete yayılıyor
Tsf 2:1 **m.** bir araya gel, toplan
Tsf 3:8 Hükmüm **m.** toplamak
Hg 2:7 **m.** değerli şeyleri gelecek
Zk 14:17 **m.** Yeruşalim'e gelmeyenin
Mt 12:21 **m.** onun ismine ümit
Mt 21:43 Tanrı'nın krallığı bir **m.** verilecek
Mt 24:7 **M. m.** ile çatışacak
Mt 24:14 iyi haber bütün **m.** şahitlik
Mt 25:32 **m.** onun önünde toplanacak
Lu 21:24 **m.** dönemi doluncaya kadar
Lu 21:25 **m.** ıstırap çekecekler
Lu 23:2 bu adam **m.** saptırıyor
Elç 15:14 diğer **m.** insanlarla ilgilenmeye
Ef 4:17 **m.** yolundan gitmeyin
1Pe 2:12 **m.** arasında iyi yaşayışınızı
Vh 11:18 **m.** gazaba geldi
Ba 22:18; Me 7:7; İş 49:1; Elç 10:35; Ro 3:29; Vh 7:9.

MİLLETÇE, Ml 3:9.

MİLYON, 1Ta 21:5; 22:14; 2Ta 14:9.

MİMARİ, 1Ta 28:11, 19 Davut'un **m.** planlarını

MİNA, Lu 19:16 verdiğin **m.** on **m.** kazandı
1Kr 10:17; Ezr 2:69; Lu 19:13, 24, 25.

MİNNET, Lu 17:9 hizmetkârına **m.** duyar mı?

MİNNETTAR, 1Ti 1:12 Mesih İsa'ya **m.**

MİNTAN, Mt 5:40 biri **m.** almak isterse

MİRAS, Me 2:8 Milletleri **m.** olarak vereyim
Ef 1:14 bize verilen **m.** teminatıdır
Kl 1:12 ışıkta bulunan kutsal kişilerin **m.**
1Pe 1:4 lekesiz ve hiç solmayacak **m.**
Sy 18:20; 1Kr 8:36; 21:3; He 47:22; Ef 5:5; İb 9:15.

MİRAS ALMAK, Mt 19:29 sonsuz yaşamı **m.**
1Ko 15:50 etten kemikten olan, Krallığı **m.**
Mt 5:5; 1Pe 3:9; Vh 21:7.

MİRASÇI, Mt 21:38 Bu **m.**; onu öldürelim
Mt 25:34 krallığın **m.** olun
Ro 8:17 aynı zamanda **m.**: Mesih'le ortak **m.**
Ga 3:29 İbrahim'in soyundansınız ve **m.**
Ef 1:11 Mesih'le birlikte **m.** olmamız
İb 1:2 her şeye **m.** olarak belirlediği Oğlu
Ba 21:10; Ro 4:13; Ga 4:7; İb 6:17; 11:9.

MİRYAM, Çk 15:20; Sy 12:1; 20:1; 26:59.

MİSAFİR, Ba 47:4.

MİSALLER, Yhn 16:25 artık **m.** ile

MİTSPA, Yş 11:3; Hk 10:17; Ho 5:1.

MİTSPE, Yş 11:8; Hk 11:29.

MOAB, Tkr 29:1 **M.** topraklarında emrettiği ahdin
Ru 1:1, 22; 2Kr 1:1; 2Ta 20:22; Da 11:41.

MOLEK, 2Kr 23:10 **M.** için ateşte yakmasın
Le 18:21; 20:2; 1Kr 11:7; Yr 32:35.

MOLOZ, Ams 6:11 küçük evi **m.** çevirecek

MORALİ BOZUK, 1Se 5:14.

MORALİNİ BOZMAK, Yr 38:4 savaşçıların **m.**
Ezr 4:4.

MORDEKAY, Es 3:2 **M.** eğilmez, yere kapanmazdı
Es 7:10 Haman'ı, **M.** için hazırlatmış
Ezr 2:2; Ne 7:7; Es 2:5; 6:10; 9:3; 10:3.

MORİYA, Ba 22:2; 2Ta 3:1.

MUAF, Ro 7:2 kocası ölürse, kanundan **m.**

MUCİZE. Ayr. bak. BÜYÜK İŞLER, ETKİLEYİCİ İŞLER.
Çk 4:21 Sana **m.** yapma gücü verdim
Çk 11:9 başka **m.** de gerçekleştireceğim
Tkr 29:3; Ne 9:10; Yr 32:20.

MUHABBET, Me 55:14 Tatlı bir **m.** vardı

MUHAFIZ, Es 2:3, 8, 15 kadınlar **m.** Hegay
Mt 27:66.

MUHALİF, Lu 21:15 **m.** bir araya gelse
Flp 1:28 **m.** yılmadığınızı işiteyim

MUHTAÇ, Le 25:35 kardeşin **m.** durumda
Ey 21:23 bir şeye **m.** değildir
İb 5:12.

MUHTEŞEM, Çk 34:10 **m.** şeyler yapacağım
Me 139:14 ne **m.** yaratılmışım
İş 30:30 Yehova **m.** sesini duyuracak
Elç 2:11 Tanrı'nın **m.** işleri
1Pe 2:9 karanlıktan Kendi **m.** ışığına

MUKADDES RUH. Bak. KUTSAL RUH.

MUM, Me 68:2 **M.** nasıl erirse kötüler

MUMYALAMAK, Ba 50:2 hekimler İsrail'i **m.**

MURDAR. Ayr. bak. KİRLİ.
Vh 16:13 üç **m.** vahyin çıktığını
Elç 10:14; Vh 18:2.

MURDARLIK, Ezr 9:11.

MUSA, Çk 2:10 adını **M.** koydu
Sy 12:3 **M.** çok daha yumuşak başlı
Mt 17:3 **M.** ve İlya göründü
1Ko 10:2 **M.**'yla vaftiz edildiler
İb 11:24 İman sayesinde **M.** büyüdüğünde
Vh 15:3 **M.**'nın ilahisini söylüyorlardı
Çk 3:13; 4:20; 7:1; Elç 3:22; 7:22; İb 3:2.

MUSKA, Mt 23:5.

MUTLAK GÜCE SAHİP, Ba 17:1 Ben **M.** Tanrı'yım
Vh 16:14 **M.** Tanrı'nın
Çk 6:3; Vh 1:8; 11:17.

MUTLAK GÜCÜN SAHİBİ, Ey 8:3; İş 13:6.

MUTLU, Me 144:15 Tanrısı Yehova olana ne **m.**!
Mt 5:3 Ne **m.** ruhi ihtiyacının
Mt 24:46 ne **m.** o hizmetkâra!
Yhn 13:17 bunları uygularsanız **m.** olursunuz
1Ti 1:11 **m.** Tanrı'nın emanet ettiği iyi haber
1Ti 6:15 **M.** ve tek hükümdar
1Pe 3:14 acı çekseniz bile **m.** olacaksınız
1Pe 4:14 ne **m.** size! Çünkü onur veren ruh
Tkr 33:29; 1Kr 10:8; Öz 3:13; 16:20; 29:18;
Da 12:12; Ml 3:15; Lu 12:37; Yk 1:12.

MUTLULUĞA DOYMAK, Me 17:15 Uyanınca **m.**

MUTLULUK, Me 37:11; Elç 20:35; Ro 4:6; Ga 4:15.

MUTLULUK BULMAK, Me 37:11.

MÜBAREK. Bak. KUTLU.

MÜCADELE, Yhn 18:36 hizmetçilerim **m.** ederdi
Flp 1:30 aynı **m.** siz de veriyorsunuz
1Se 2:2 iyi haberi size büyük **m.** ile iletmek
1Ti 1:18 değerli **m.** sürdürebilirsin
1Ti 6:12 İman yolundaki değerli **m.**
2Ti 4:7 Bu değerli **m.** sürdürdüm
1Pe 4:1 aynı zihniyetle **m.** hazırlayın
Yhd 3 inanç uğrunda zorlu bir **m.** teşvik
İb 12:4.

MÜDAHALE ETMEK, Me 106:30 Finehas kalkıp **m.**

MÜHÜR, Yhn 3:33 doğruyu söylediğine **m.**
Yhn 6:27 onayını göstermek için **m.** bastı
2Ko 1:22 O, bize **m.** vurdu
2Ti 2:19 sağlam temel şu **m.** taşıyor
Ey 38:14; Ezg 8:6; Ro 4:11; Vh 5:1; 7:2.

MÜHÜRLE(N)MEK, İş 8:16 kanunu **m.**
Da 9:24 görüntüyü ve peygamberliği **m.**
Da 12:4 Daniel, kitabı **m.**
Ef 4:30 o gün için **m.**
Vh 7:4 **m.** olanlar yüz kırk dört bin
Vh 22:10 peygamberlik sözlerini **m.**
Ef 1:13; Vh 5:1; 7:3.

MÜHÜRLÜ, İş 29:11 Okuyamam. Çünkü **m.**
Da 12:9 bu sözler **m.** kalacak

MÜJDE. Ayr. bak. HABER.
Me 40:9 doğruluk **m.** bildirdim
İş 61:1 yumuşak başlılara **m.** vermem için
İş 40:9 Sion'a **m.** getiren kadın
Na 1:15.

MÜJDECİ, İş 52:7 **m.** ayakları ne güzeldir
İş 41:27.

MÜJDELEMEK, Lu 2:10 büyük bir sevinci **m.**
Elç 8:4 sözü **m.** dolaşıyorlardı
Lu 1:19; Ro 10:15.

MÜKEMMEL, İb 8:6.

MÜKEMMELLİK, 1Yh 4:18 **m.** erişmiş sevgi

MÜLK, Ba 17:8 devirler boyu **m.** olarak
Me 2:8 yeryüzü **m.** olsun
İş 49:8 ıssız **m.** tekrar sahiplerine veresin
Elç 7:5 Orada ona bir **m.** vermedi
2Ta 20:11.

MÜLK EDİNMEK, Me 37:11 yumuşak başlılar **m.**
İş 57:13 kutsal dağımı **m.**
Tkr 1:21; Me 44:3; 69:35; He 36:12.

MÜLTEZİM. Bak. VERGİ TAHSİLDARI.

MÜMKÜN, Mt 19:26 Tanrı için her şey **m.**
Elç 2:24; 1Ko 11:20.

MÜMKÜNSE, Mt 24:24 **m.** seçilmişleri bile
Mt 26:39 **m.** bu kâse benden geçsin
Ro 12:18.

MÜREKKEP, 2Ko 3:3 **m.** değil, Tanrı'nın
Yr 36:18; 2Yh 12; 3Yh 13.

MÜRRÜSAFİ, Mt 2:11; Yhn 19:39.

MÜTEVAZI, Ro 12:16 **m.** şeylerin peşinden gidin

MÜTTEFİK, Yş 13:3; Hk 3:3; 16:5.
MÜZİK, Lu 15:25 **m.** ve dans sesleri duydu
MÜZİSYENLER, Ezr 7:24 **m.** vergi alınmasın

N

NAAMAN, 2Kr 5:1; Lu 4:27.
NABUKADNEZAR, 2Ta 36:7 **N.** takımlardan
Yr 27:6 bütün bu ülkeleri, **N.** veriyorum
Da 3:1 Kral **N.** altın bir heykel yaptı
Ezr 5:12; Da 2:1; 3:16, 24, 28; 4:18, 31.
NABUKADREZAR, Yr 25:9 Babil kralı **N.**'ı
Yr 43:10; 50:17; He 26:7; 30:10.
NADAS, Çk 23:11 yedinci yıl **n.** bırakacaksın
NAFTALİ, Ba 30:8; Çk 1:4; Mt 4:13.
NAİP, Da 3:2; 6:7.
NAM SALMAK, 2Sa 7:23; 1Ta 17:21.
NAMUS, Le 18:6; Tkr 22:30; 1Ta 5:1; He 22:10.
NAOMİ, Ru 1:2, 19; 2:1, 2, 20; 4:9, 14, 17.
NARA, Yo 2:1 kutsal dağımda **n.** atın
Yr 49:2; Ams 1:14; Tsf 1:16.
NASIRA, Yhn 1:46 **N.**'dan iyi bir şey
Mt 2:23; 4:13; 21:11.
NASIRALI, Yhn 19:19; Elç 2:22.
NASIRLAŞ(TIR)MAK, Ef 4:18 yürekleri **n.**
İb 3:8, 15 yüreklerinizi **n.**
İb 4:7 sesini duyarsanız, yüreklerinizi **n.**
Öz 28:14.
NASRANİ, Elç 24:5 **N.** mezhebinin
NATAN, 2Sa 12:7 **N.** "O adam sensin!" dedi
2Sa 7:3; 12:5, 13; 1Ta 17:1, 2.
NATANAEL, Yhn 1:45-49; 21:2.
NAZIR. Bak. GÖZETMEN.
NAZİK, 2Ti 2:24 herkese karşı **n.** olmalı
NEBO, Sy 32:3; İş 15:2; 46:1; Yr 48:1.
NECEF, Tkr 1:7 Şefela'da, **N.**'te
NEDEN, 2Ko 5:12 bizimle övünmeniz için **n.**
1Pe 3:15 beslediğiniz ümidin **n.** soran
Vz 7:25; Elç 18:14.
NEDİME, Me 45:14 **n.** alayıyla huzuruna
NEFES, Ba 2:7 burnuna hayat **n.** üfledi
Ba 25:8 İbrahim son **n.** verdi
Me 150:6 **N.** alan her canlı Yah'ı yüceltsin
Lu 23:46 İsa son **n.** verdi
Ba 7:22; Elç 17:25; Vh 18:2.
NEFESSİZ KALMAK, Ey 7:15 **N.** daha iyi
NEFİLİM, Ba 6:4; Sy 13:33.
NEFİS, İş 25:6 **n.** yemeklerle ziyafet
NEFİS MÜCADELESİ, Kl 2:23 **n.** hiçbir değer
NEFRET, 1Kr 11:25; Me 25:19; Öz 3:11; 10:12;
Da 12:2.
NEFRET BESLEMEK, Tkr 19:6 **n.** birini öldüren
Le 19:17; Me 44:7.
NEFRET ETMEK. Çk 18:21 haksız kazançtan **n.**
Me 11:5 şiddeti sevenden canı **n.**
Me 97:10 Yehova'yı sevenler, kötülükten **n.**
Me 139:22 Onlardan tümüyle **n.**
Öz 1:29 bilgiden **n.**
Öz 6:16 Yehova'nın **n.** altı şey
Öz 8:13 Yehova korkusu kötüden **n.**
Öz 15:10 düzeltilmekten **n.** ise ölüme gider
Öz 27:6 **n.** iyilik görmek içinse yalvarmak
Öz 28:16 haksız kazançtan **n.** ömrü uzar
Vz 3:8 sevmenin vakti, **n.** vakti var
Mt 5:43 komşunu seveceksin düşmanından **n.**
Mt 6:24 birinden **n.** diğerini sevecek
Mt 24:9 bütün milletler sizden **n.**
Lu 6:22 insanlar sizden **n.** ne mutlu size!
Lu 6:27 sizden **n.** iyilik etmeyi sürdürün
Lu 14:26 (dipnot)
Yhn 3:20 Kötü işler yapan, ışıktan **n.**
Yhn 7:7 dünya benden **n.**
Yhn 12:25 bu dünyada canından **n.**
Yhn 15:19 bu yüzden dünya sizden **n.**
Yhn 17:14 dünya onlardan **n.**
Ro 7:15 **n.** şeyleri yapıyorum
Ro 9:13 Yakup'u sevdim, Esav'dan **n.**
İb 1:9 Doğruluğu sevdin, kötülükten **n.**
1Yh 3:15 Kardeşinden **n.** katildir
1Yh 4:20 kardeşinden **n.** yalancıdır
Me 21:8; 69:4; 139:21; Öz 5:12; 13:24; He 23:29;
Mt 10:22; Yhn 15:18, 25; Tit 3:3; Yhd 23; Vh 17:16.
NEFSİNE HÂKİM OLMAK, 1Ko 7:5 **n.** için Şeytan
NEFSİNİ BAĞLAMAK, Sy 30:2.
NESİL, Tkr 32:5 bozuk bir **n.**
Vz 1:4 Bir **n.** gidiyor, bir **n.** geliyor
Ağ 5:19 saltanatın **n.** sürer
Mt 24:34 bu **n.** geçip gitmeyecek
Lu 11:51 hepsinin hesabı bu **n.** sorulacak
Ef 3:5 O sır, önceki **n.** bildirilmemiş
Flp 2:15 yoldan çıkmış bozuk bir **n.**
Kl 1:26 geçmiş **n.** saklı tutulmuş
Ba 9:12; Çk 3:15; Me 48:13; 78:4; 79:13; 100:5;
119:90; Mt 12:39; 23:36; Lu 21:32.
NEŞE, 1Ta 16:31; Hb 3:14.
NEŞELENDİRMEK, Vz 2:3 bedenimi şarapla **n.**
NET, 1Ko 13:12 Tanrı'nın bilgisi gibi **n.** olacak
1Ko 14:7 farklı sesleri **n.** veremezlerse
NETİNİM, Ezr 7:24 **N.**'den vergi alınmasın
Ezr 8:20 Levioğullarının hizmetine verdiği **N.**
1Ta 9:2; Ezr 2:43; Ne 10:28; 11:21.
NEY, Yr 48:36.
NEZAKET, 1Ko 4:13.
NEZİR, Sy 6:2, 18, 19, 20, 21; Hk 13:5; 16:17.
NİKODİMOS, Yhn 3:1, 4, 9; 7:50; 19:39.
NİKOLAOSÇULAR, Vh 2:6, 15.
NİL, İş 19:7; Yr 46:8; Zk 10:11.
NİMET, Tkr 30:19 önüne **n.** ve lanetleri koyuyorum
Ba 12:2; Öz 28:20; 1Pe 3:9, 9.
NİMETLENDİRMEK, Me 29:11 halkını barışla **n.**
NİMROD, Ba 10:9 kudretli avcı **N.**
NİNEVE, Yun 1:2 büyük şehir **N.**'ye git
Yun 3:5 **N.** halkı iman etmeye
Mt 12:41 Hüküm gününde **N.** halkı
Ba 10:11; Yun 3:2, 3; 4:11; Tsf 2:13.
NİNEVELİ, Lu 11:30 Yunus **N.** için alamet
NİSAN, Ne 2:1; Es 3:7.

NİŞANLA(N)MAK, Tkr 28:30 Bir kızla **n.**
Ho 2:19, 20 seni Kendime **n.**
NİŞANLI, Çk 22:16; Tkr 22:23, 25, 27, 28.
NİTELİK, Ro 1:20 görünmez **n.** açıkça
Flp 2:20 candan ilgilenebilecek **n.**
Kl 2:9 tanrısallık **n.** benliğinde
1Pe 2:9 **n.** her yerde bildirmek
NİYET, Çk 32:12 kötü **n.** onları Mısır'dan
Lu 1:51 kibirli **n.** besleyenleri dağıttı
1Ko 4:5 **n.** ortaya koyacak
2Ko 1:17 Bu **n.** geçici bir heves miydi?
Ga 4:18 yeter ki iyi **n.** olsun
Flp 1:17 temiz bir **n.** değil
İb 4:12 **n.** ortaya serecek güçtedir
Ne 6:2.
NİYETLENMEK, Da 7:25 Vakitleri değiştirmeye **n.**
NORMAL, Mr 7:35 **n.** şekilde konuşmaya
2Ko 4:7 **n.** ötesindeki güç
NÖBET, Ey 21:32 kabri başında **n.** tutulur
NÖBETÇİ, Me 141:3 dudaklarıma bir **n.**
NUH, Ba 6:9 **N.**'un hayatını anlatan kayıt
Ba 7:23 **N.** hayatta kaldı
Ba 9:1 Tanrı **N.**'u kutsadı
Lu 17:26 **N.**'un zamanında neler olduysa
İb 11:7 İman sayesinde **N.**
Ba 5:29; 9:17; Mt 24:37.
NUN, Çk 33:11; Tkr 32:44; 1Ta 7:27.
NÜFUS, Öz 14:28 **n.** azlığı yıkımdır
NÜFUS SAYIMI, Lu 2:1 **n.** için buyruk çıkardı
NÜFUZLU, Elç 17:4 **n.** kadınların sayısı

O

OBED, Ru 4:17, 21, 22; Lu 3:32.
OBED-EDOM, 2Sa 6:10, 11, 12; 1Ta 13:13.
OBUR, Tit 1:12 Giritliler işsiz **o.**
Öz 23:20; Mt 11:19.
OCAK, 1Kr 15:4 **o.** sönmemesini sağladı
İş 48:10 arıtmak için sıkıntı **o.**
Mt 6:30 **o.** atılacak kır bitkileri
Vh 1:15 **o.** parlayan saf bakır
OFİR, İş 13:12 **O.** altınından
1Kr 9:28; 10:11; Ey 28:16; Me 45:9.
OFLAMAK, Yk 5:9 birbirinize **o.** puflamayın
OĞLAK, Ba 27:14 Yakup, **o.** getirdi
Le 16:5 erkek **o.**, yakılan sunu
Sy 29:11 Günah sunusu olarak **o.**
İş 11:6 leopar **o.** yan yana yatacak
Le 23:19; Hk 6:19; Lu 15:29.
OĞLANCILAR, 1Ko 6:9; 1Ti 1:10.
OĞUL, Ba 6:2 Tanrı **o.** kızlarla
Ey 1:6 Tanrı **o.** Yehova'nın huzuruna
Me 2:7 "Sen Benim **o.**" dedi
Me 2:12 **O.** öpün Tanrı hiddetlenmesin
Me 45:16 Atalarının yerini **o.** alacak
Öz 4:3 annemin narin **o.**
İş 9:6 bize bir **o.** verildi
İş 14:12 seherin **o.**, nasıl düştün!
İş 60:14 sıkıntı verenlerin **o.** eğilecekler
İş 66:7 sancıları tutmadan **o.** oldu
Yo 2:28 **o.** peygamberlik edecek
Mt 3:17 Sevgili **o.** budur
Lu 16:8 bu ortamın **o.** akıllıca davranır
Yhn 3:16 Tanrı biricik **o.** verdi
Yhn 17:1 **o.** yücelt, **o.** da Seni yüceltsin
Ro 8:14 Tanrı'nın **o.** onlardır
2Ko 6:18 benim **o.** kızlarım olacaksınız
1Se 5:5 Siz ışığın ve gündüzün **o.**
İb 12:7 Tanrı size **o.** gibi davranıyor
Da 3:25; İb 11:24.
OK, Tkr 32:42 **O.** sarhoş edeceğim
2Kr 13:17 Yehova'nın kurtuluş **o.**
Me 127:4 Yiğidin elindeki **o.** gibi
İş 49:2 Sivri bir **o.** haline getirdi
Hb 3:11 **O.** ışık gibi uçuşuyor
Ef 6:16 ateşli **o.** söndürebilecek
1Sa 20:20; Ey 20:25; Me 18:14; Yr 50:14; 51:11.
OK ATIMI, Ba 21:16 bir **o.** uzaklaşıp
Vh 14:20 kan, bin altı yüz **o.** uzaklığa
Vh 21:16.
OKŞAMAK, Me 94:19 tesellilerin gönlümü **o.**
İş 66:12 dizler üzerinde **o.**
OKUL, Yhn 7:15 **o.** okumadı
Elç 19:9 Tirannus'un **o.** derslikte
OKUMAK (müzik), Me 144:9 yeni bir ilahi **o.**
İş 5:1 Sevdiğime bir ezgi **o.**
Me 68:4.
OKUMAK, Ne 8:8 **o.**, anlamını vermeye
İş 29:11 "Bunu yüksek sesle **o.**?"
İş 34:16 araştırıp yüksek sesle **o.**
Hb 2:2 **o.** bunu akıcı şekilde
Mt 24:15 **o.** ayırt etsin
Yhn 7:15 Bu adam okulunda **o.** halde
2Ko 3:2 insanlar tarafından **o.**
1Ti 4:13 topluluk önünde **o.** kendini ver
Vh 1:3 sesli olarak **o.** ne mutlu!
Çk 24:7; Tkr 17:19; Lu 4:16; Elç 13:15, 27; 26:24.
OLAĞANÜSTÜ, Me 31:21 **o.** vefasını gördüm
Me 78:12 **o.** işler yaptı
İş 29:14 halka yine **o.** bir iş yapacağım
Elç 19:11 Pavlus'un eliyle **o.**
Ey 10:16; Da 6:3; Elç 4:16.
OLANAKSIZ, Lu 1:37 gerçekleşmemesi **o.**
İb 10:4 boğaların günahları kaldırması **o.**
Mt 17:20; İb 11:6.
OLAY, Çk 3:3 Ne muazzam bir **o.**
Ey 38:36 gök **o.** anlayış kimin?
Tkr 17:8.
OLAY ÇIKARAN, Ti 1:7 sarhoş olup **o.** olmamalı
1Ti 3:3.
OLGUN, 1Ko 2:6 **o.** kişiler arasında
Flp 3:15 aramızda **o.** olan herkes
İb 5:14 Katı gıda **o.** insanlar için
Lu 8:14.
OLGUNLUK, Ef 4:15 **o.** doğru gelişelim
Kl 4:12 **o.** sonuna dek koruyun
İb 6:1 hızla **o.** doğru ilerleyelim
OLUMLU, 1Sa 20:12 **o.** düşünüyorsa
Lu 4:14 Hakkında konuşulan **o.** şeyler
Flp 4:8 hakkında **o.** konuşulan

1Ti 3:7 insanların **o.** konuştuğu biri
Vh 2:6 seninle ilgili **o.** bir şey var
Elç 16:2.
OMEGA, Vh 1:8; 21:6; 22:13.
OMER, Çk 16:16, 18, 36.
OMRİ, 1Kr 16:16, 21-23, 27-29; Mi 6:16.
OMUZ, Ne 9:29 inatla **o.** silktiler
İş 9:6 hükûmdarlık onun **o.**
Zk 7:11 inatla **o.** silktiler
Yş 4:5; İş 10:27; 22:22; He 29:18.
ON, Çk 34:28 **O.** Emri levhalara
Zk 8:23 **o.** kişi Yahudinin eteğine yapışacak
Vh 2:10 **o.** gün sıkıntı çekmeniz
Ba 18:32; 2Kr 20:11; Mt 25:1; Vh 13:1.
ONARIM, 2Ta 24:5 evinin **o.** için para
Ne 6:15 surların **o.** tamamlandı
Da 9:25 Yeruşalim'in **o.** için buyruğun
2Kr 12:7.
ONARMAK, 1Kr 18:30 İlya sunağı **o.**
2Ta 24:4 Yehova'nın evini **o.** arzuladı
He 36:33 harap yerler **o.**
2Ta 29:3; Ezr 4:12; Mr 1:19.
ONAY, Ro 5:4 Tanrı'nın **o.**
2Ti 2:15 O'nun **o.** kazanmış
Tkr 33:16; Ru 4:7; Öz 12:2.
ONAYLA(N)MAK, Lu 11:48 onları **o.**
Lu 23:51 komployu ve yapılanları **o.**
Elç 8:1 Saul onun öldürülmesini **o.**
2Ko 13:7.
ON BİNLERCE, Tkr 33:2 **o.** kutsal meleği
İb 12:22; Yhd 15; Vh 5:11.
ONDA BİR, Le 27:30 **o.** Yehova'ya aittir
Tkr 14:22; Ne 13:12.
ONDALIK, Ba 14:20 Abram **o.** verdi
Sy 18:26 **o.** onda birini bağış olarak
Tkr 26:12 **o.** tümünü ayırdıktan sonra
Ne 10:38 Levioğulları **o.** aldıkları zaman
Ml 3:10 **o.** hepsini ambara getirin
Mt 23:23 kimyonun **o.** verirsiniz, ama
Lu 18:12 her şeyin **o.** veririm
İb 7:5 **o.** toplama emri verilmişti
İb 7:9 **o.** alan Levi de **o.** ödemiştir
2Ta 31:12.
ON İKİ, Ba 49:28 İsrail'in **o.** kabilesi
Mt 10:2 **O.** elçinin isimleri
Yk 1:1 dağılmış olan **o.** kabileye
Vh 21:14, 21.
ONUR, Ey 20:3 **O.** kırıcı öğütler
Me 4:2 daha ne kadar **o.** kıracaksınız
Me 149:9 Bu **o.** vefalı kullarının
İş 42:8 **o.** başkasına bırakmayacağım
İb 5:4 bu **o.** kendi kendine almaz
İb 5:5 başkâhin olma **o.** kendi kendine
İb 2:9; Vh 4:11.
ONURLANDIRMAK, Da 2:46 Daniel'i **o.**
Es 6:9.
ONURLU, Ro 9:21 kabı **o.** işte kullanılmak üzere
2Ti 2:20 bazısı da **o.** bir amaçla kullanılır
ORAKÇI, Ru 2:3 Rut **o.** arkasından
Yr 9:22 **o.** ardında kalan ekinler gibi
Ams 9:13 Saban süren **o.** yetişecek
Mt 13:39 **o.** meleklerdir
Yk 5:4 **o.** feryadı
Ru 2:14; İş 17:5.
ORDU, İş 34:2 **o.** karşı öfkesi
Yr 33:22 tüm gökler **o.** kadar çoğaltacağım
Lu 21:20 **o.** Yeruşalim'i kuşattığını
Ro 9:29 (dipnot)
Yk 5:4 (dipnot)
Vh 19:14 gökteki **o.** onu izliyordu
Tkr 24:5; 2Kr 17:16; Me 110:3; He 37:10; 38:4, 15;
Da 4:35; 8:10; Yo 2:11, 25; Mt 22:7; İb 11:34;
Vh 9:16.
ORGAN, Mt 5:29 **o.** birini kaybetmek
Le 3:3; Yk 3:6.
ORMAN, Tkr 19:5 komşusuyla **o.** gider
1Sa 22:5 Davut Heret **O.** gitti
2Sa 18:8 daha fazlasını **o.** yuttu
He 34:25 güvenlik içinde **o.** uyuyacak
Yk 3:5 ne büyük bir **o.** yangını
1Sa 14:25; Ne 2:8; İş 44:14; He 15:2; Zk 11:2.
ORTADAN KALDIRMAK, He 20:13 onları **o.** için
Ef 2:15 O, düşmanlığı **o.**
2Ti 1:10 Mesih İsa, ölümü **o.**
İb 12:27 Tanrı yapısı olmayan şeylerin **o.**
Yş 5:9; 24:20; 2Sa 21:5.
ORTAK, 1Sa 22:8 Aranızda derdime **o.** olan yok
Elç 4:32 her şeyleri **o.**
1Ko 1:9 İsa Mesih'le **o.** olmaya çağıran
1Ko 10:16 kâse, Mesih'in kanına **o.** olmak
2Ko 1:7 teselliye de **o.** olacağınızı
2Ko 6:15 iman etmeyen arasında **o.**
İb 3:1 gökte yaşama çağrısına **o.** olan
1Pe 4:13 Mesih'in acılarına **o.** olduğunuz
1Pe 5:1 Mesih'in ihtişamının **o.** olarak
Vh 18:4 onun günahlarına **o.** olmak
Elç 2:44; 1Ko 10:18; 1Ti 5:22; Tit 1:4; Yhd 3.
ORTAK MİRASÇI, Ro 8:17 Mesih'le **o.**
Ef 3:6 milletlerden insanlar **o.** olacaklardır
ORTAM, Mt 13:39 Hasat, **o.** sonudur
Mt 24:3 **o.** sonunun alameti ne olacak?
2Ko 4:4 bu **o.** tanrısı zihinlerini köreltmiş
Ga 1:4 bizi şimdiki kötü **o.** kurtarmak
İb 1:2 farklı **o.** yaratmakta kullandığı
Mt 28:20; Mr 10:30; Lu 18:30; 1Ti 6:17.
ORTAYA ÇIKIŞ, 1Ko 1:7 Mesih'in **o.**
1Ti 6:14 Efendimiz İsa Mesih'in **o.**
2Ti 4:1 Mesih'in **o.** hakkı için
2Ti 4:8; Tit 2:13.
ORTAYA ÇIKMAK, İş 42:9 **o.** duyuruyorum
İş 49:9 karanlıkta olanlara **O.**
Lu 17:30 **o.** gün
2Ko 5:17 yeni şeyler **o.**
2Se 2:8 bu kanunsuz adam **o.**
1Ti 5:24 günahları sonradan **o.**
İb 7:15 Melkisedek benzeri kâhinin **o.**
İb 9:26 yalnızca bir kez **o.**
1Pe 4:13 bütün görkemiyle **o.**
Ro 3:21; 2Se 1:7; 2Ti 1:10; 1Pe 1:7, 13; 5:4; 1Yh 3:8.

ORTAYA KOYMAK, Ro 16:4 canlarını **o.**
1Ko 3:13 ateş işin niteliğini **o.**
İb 11:14 yurt aradıklarını **o.**
Ro 9:22; 1Ko 4:5.
ORUÇ, İş 58:5 Buna mı **o.** diyorsunuz?
Yo 1:14 **O.** ilan edin
2Ta 20:3; Yun 3:5.
ORUÇ TUTMAK, Mt 6:16 **O.** zaman ikiyüzlüler
Mr 2:18 Neden seninkiler **o.**?
Lu 5:33 Yahya'nın öğrencileri **o.**
Lu 5:34 sağdıçlarına **o.**
Es 4:16; Yr 14:12; Zk 7:3.
OT, Me 37:2 onlar **o.** gibi kurur
Me 69:21 yiyecek yerine zehirli **o.**
Me 92:7 Kötüler **o.** gibi türese
İş 40:8 **O.** kurur, çiçek solar
Da 5:21 sığırlara verildiği gibi **o.** verildi
2Kr 19:26; Me 103:15; 51:12; Lu 23:56; 24:1.
OTLAK, Me 79:13 **o.** koyunlarıyız
Yr 25:36 Yehova **o.** harap etti
He 34:31 Siz **o.** koyunlarısınız
Yhn 10:9 dışarı çıkacak **o.** bulacak
Me 65:13; 100:3; İş 30:23; 49:9; Yr 9:10; 23:1;
Ağ 1:6; He 34:18; Yo 1:19; 2:22; Ams 1:2; Tsf 2:6.
OTLATMAK, He 34:15 Koyunlarımı Kendim **o.**
Yhn 21:17 Koyunlarımı **o.** dedi
Yr 6:3; He 34:14.
OTNİEL, Yş 15:17; Hk 3:9.
OTORİTE, Ef 1:21 her **o.** üstünde
Ef 6:12 mücadelemiz **o.**
2Pe 2:10 **o.** hor görenleri
Yhd 8.
OTURMAK, Tkr 20:5 ev yapıp içinde **o.**
Me 1:1 alaycıların arasında **o.**
Me 2:4 göklerde **o.** gülecek
Me 27:4 Yehova'nın evinde **o.**
Me 110:1 Sağımda **o.**
Me 133:1 Kardeşlerin uyum içinde **o.**
Öz 15:31 hikmetlilerin ortasında **o.**
İş 33:24 orada **o.** "Hastayım" demeyecek
İş 40:22 Yer yuvarlağının yukarısında **o.** Biri
İş 42:7 karanlıkta **o.** hapisten çıkaracaksın
İş 44:26 Yeruşalim hakkında İçinde **o.**
İş 45:18 üzerinde **o.** diye ona şekil
İş 52:4 Mısır'a oturmak için inmişti
İş 65:21 Evler yapacaklar, içinde **o.**
Yr 51:29 içinde **o.** şaşkınlık verecek
Mi 4:4 kendi asmasının altında **o.**
Mt 19:28 on iki taht üzerine **o.**
Ef 2:22 Tanrı'nın ruhuyla **o.** bir mekân
Vh 3:21 tahtımda benimle birlikte **o.**
Vh 7:10 Kurtuluşu tahtta **o.** Tanrımıza
Ba 26:3; Me 61:7; 68:16; Öz 21:9, 19; İş 13:20; 28:6;
He 12:20; Elç 17:26; Vh 5:13; 17:15.
OTUZ, Hk 10:4 **O.** oğlu vardı
2Sa 23:18 Abişay **o.** başıydı
Mt 26:15 ücretini **o.** gümüş olarak
Tkr 34:8; Da 6:7; Lu 3:23.
OVA, He 37:1 kemiklerle dolu **o.**
Yo 3:2 Yehoşafat **O.** indireceğim
Yo 3:14 Hüküm **o.** kalabalıklar toplanmış
Yş 10:12; Hk 5:15; 2Ta 20:26; Ey 39:21.
OYMAK, Hk 16:21 gözlerini **o.**
Ey 30:17 Geceleri kemiklerim **o.**
OYNA(Ş)MAK, Hk 16:25 **o.** Şimşon'u getirttiler
Ey 40:20; 41:5; Me 104:26.
OYUN, Öz 10:23 Edepsizlik akılsıza **o.**
1Ko 4:9 dünyaya seyirlik **o.** olduk

Ö

ÖÇ, Ba 4:15 yedi kez **ö.** alınacaktır
Tkr 32:35 **Ö.** almak Bana aittir
İş 1:24 Düşmanlarımdan **ö.** alacağım
Ro 12:19 Sevgili kardeşler, **ö.** almayın
Ro 13:4 **ö.** alırken Tanrı'nın gazabını
2Se 1:8 itaat etmeyenlerden **ö.** alacak
Vh 19:2 kullarının kanının **ö.** aldı
Tkr 32:41, 43; Hk 16:28; 2Sa 4:8; Es 8:13; Me 44:16;
78:35; 79:10; Yr 15:15; 20:10; 50:28; He 25:17;
Mi 5:15; Na 1:2; Vh 6:10.
ÖÇ GÜNÜ, İş 34:8 Yehova'nın **ö.** var
İş 61:2 **ö.** haber vermek
Öz 6:34; İş 63:4; Yr 46:10.
ÖD, Ey 16:13 **ö.** yere döküyor
Ey 20:25; Mt 27:34.
ÖDEMEK, Le 26:34 Sebtlerini **ö.**
Öz 20:22 "Bu kötülüğü **ö.**!" deme
Ho 9:7 yaptıklarını **ö.**
Mt 22:21 Sezar'a **ö.**
Ro 13:6 Vergilerinizi de bu yüzden **ö.**
ÖDÜL, Ba 15:1 **Ö.** büyük olacak
Me 127:3 Rahmin ürünü bir **ö.**
Mt 5:12 göklerdeki **ö.** büyüktür
1Ko 9:24 öyle koşun ki, **ö.** erişebilesiniz
Flp 3:14 **ö.** hedefine doğru
Kl 2:18 sizi **ö.** yoksun bırakmasın
İb 11:26 **ö.** gözünü ayırmıyordu
İb 10:35.
ÖDÜLLENDİRMEK, Ru 2:12 Yehova yaptıklarını **ö.**
2Sa 22:21 doğruluğuma bakar, beni **ö.**
1Kr 8:32 kişiyi doğruluğuna göre **ö.**
İb 11:6 arayanları **ö.** iman
ÖDÜNÇ, Tkr 28:12 **ö.** almayacaksın
Me 37:21 Kötü kişi **ö.** alır, ödemez
İş 24:2 **ö.** alanla **ö.** veren arasında
Lu 6:35 hiçbir şey beklemeden **ö.** verin
Çk 22:25; Tkr 28:44; 2Kr 6:5; Ne 5:4; Me 112:5;
Öz 19:17; Mt 5:42.
ÖFKE, Me 106:32 Meriba sularında **ö.**
Öz 14:16 akılsız **ö.** kudurur
İş 30:27 Yehova'nın adı **ö.** alev alev
Yr 6:11 içim Yehova'nın **ö.** dolu
He 5:15 hükümlerimi **ö.** yerine getirip
Tsf 2:2 Yehova'nın alev alev yanan **ö.**
Ef 4:26 **ö.** gün batmadan dinsin
İb 3:16 içini acı ve **ö.** ile dolduranlar
Es 2:1; Ey 16:9; Me 2:5; Öz 6:34; 27:4; Yr 10:10;
50:13; He 25:17; Ho 11:9; Mi 7:9; Tsf 3:8; Kl 3:8;
Vh 14:10; 15:1.

ÖFKE GÜNÜ, Me 110:5 **Ö.** geldiğinde kralları
He 7:19 Yehova'nın **ö.** gümüşleri
Tsf 2:2 Yehova'nın **ö.** gelmeden
Tsf 1:15, 18.
ÖFKELENDİRMEK, Ezr 5:12 Atalarımız **ö.**
Ro 10:19 kıskandıracağım sizi **ö.**
Tkr 4:25; 31:29; 1Kr 16:33.
ÖFKELENMEK, 1Kr 11:9 Yehova çok **ö.**
2Ta 29:8 Yehova çok **ö.**
Me 4:4 **Ö.** de günah işlemeyin
Me 103:8 Yehova çabuk **ö.**
Öz 14:29 Çabuk **ö.** anlayışı
Öz 15:18 **ö.** kavgayı yatıştırır
Vh 12:17 Ejder kadına **ö.**
Sy 16:22; Tkr 31:17; Hk 2:14; 3:8; 6:39; 10:7;
Me 37:1, 7, 8; 78:59; Öz 19:19; 26:17; İş 41:11; 57:17;
Mt 21:15.
ÖFKELİ, 2Ta 26:19 Uzziya, **ö.** cüzam
Öz 22:24 **Ö.** insanla arkadaşlık etme
Ag 5:22 Bize karşı çok **ö.**
Mi 7:18 Sen sonsuza dek **ö.** kalmazsın
Tkr 3:26; Me 18:48; 55:3.
ÖĞLE, 2Sa 4:5 İş-boşet **ö.**
Me 37:6.
ÖĞLE VAKTİ, İş 16:3 **ö.** gece gibi gölge sal
İş 59:10 **Ö.** alaca karanlıktaymış
Yr 6:4 Kalkın, **ö.** saldıralım!
Ams 8:9 **Ö.** güneşi batıracağım
Tsf 2:4 Aşdod **ö.** yurdundan kovulacak
Ey 11:17; İş 58:10.
ÖĞRENCİ, İş 8:16 **Ö.** arasında
Mt 28:19 insanları **ö.** olarak yetiştirin
Lu 6:40 **Ö.** öğretmeninden üstün değil
Yhn 8:31 sözlerime bağlı kalırsanız **ö.**
Mt 10:24, 42; 26:26, 56.
ÖĞRENMEK, Tkr 31:12 Halkı topla ki **ö.**
Öz 1:5 Hikmetli kişi daha çok şey **ö.**
İş 2:4 artık savaşı **ö.**
İş 29:13 insan emirlerini **ö.**
Mi 4:3 artık savaşı **ö.**
1Ko 14:35 bir şey **ö.** isterse evde
Ga 6:6 hakikat sözünü **ö.** kişi
Flp 4:9 Benden **ö.** kabul ettiğiniz
İb 5:8 çektiklerinden itaati **ö.**
Tkr 4:10; Me 119:73; Öz 5:1; 30:3; Elç 7:22;
1Ko 14:31; Flp 4:11, 12; 1Se 4:1; 1Ti 2:11; 2Ti 3:14.
ÖĞRETİM, 2Ta 15:3 kâhinlerin **ö.** yoksun
Ro 6:17 **ö.** itaatli oldunuz
Ro 12:7 öğreten, **ö.** ile ilgilensin
1Ti 6:1; 2Ti 4:3; Tit 1:9.
ÖĞRETİ, Mt 15:9 **ö.** olarak insan emirleri
Mt 16:12 Ferisilerin ve Sadukilerin **ö.**
Ef 4:14 her **ö.** rüzgârıyla oraya buraya
Kl 2:22 insan **ö.** ve emirlerine
1Ti 1:3 farklı bir **ö.** yaymamalarını
1Ti 6:3 başka bir **ö.** yayıyorsa
2Ti 4:3 sağlıklı **ö.** katlanamayacak
İb 6:1 temel **ö.** geride
İb 13:9 Yabancı **ö.** peşinden sürüklenmeyin
1Ti 4:6.
ÖĞRETİŞ, 1Ti 4:16 kendine ve **ö.** dikkat et
2Ti 3:10 benim **ö.**, yaşam tarzımı
ÖĞRETMEK, Tkr 32:2 **Ö.** yağmur gibi
Ezr 7:10 Ezra adaleti **ö.** üzere yüreğini
Ezr 7:25 onlara siz **ö.**
Ey 33:33 sus da sana hikmet **ö.**
Ey 35:11 hayvanlardan çok bize **ö.**
Me 25:4 ey Yehova, yollarını bana **ö.**
Me 25:9 onlara Kendi yolunu **ö.**
Me 34:11 size Yehova korkusunu **ö.**
Me 94:12 kanununu **ö.** adama ne mutlu!
Me 119:27 Buyruklarının gösterdiği yolu **ö.**
Me 143:10 isteğini yerine getirmeyi **ö.**
Me 144:1 parmaklarıma savaşı O **ö.**
Öz 9:9 Doğru kişiye **ö.**
İş 2:3 Yehova bize yolunu **ö.**
İş 48:17 yararına olanı sana **ö.** Yehova
Mt 5:19 kim emirleri bu şekilde **ö.**
Mt 7:29 yetki sahibi biri gibi **ö.**
Mt 13:52 bunu halka **ö.** herkes
Mt 15:9 öğreti olarak insan emirlerini **ö.**
Mt 28:20 her şeye uymalarını onlara **ö.**
Mr 6:6 sözü **ö.** çepçevre tüm köyleri
Yhn 7:16 **Ö.** benim değil, beni gönderenindir
Yhn 8:28 Babamın bana **ö.** gibi söylüyorum
Yhn 14:26 kutsal ruh, size her şeyi **ö.**
Elç 4:2 Tanrı'nın sözünü **ö.** kızmışlardı
Elç 5:42 mabette ve evden eve sözü **ö.**
Elç 18:25 doğru şeyler anlatıyor ve **ö.**
Elç 20:20 evden eve Tanrı'nın sözünü **ö.**
1Ko 4:17 ben de her cemaatte bunları **ö.**
1Ti 4:1 Yanıltıcı vahiylere ve cinlerin **ö.**
2Ti 2:2 başkalarına **ö.** yeterli duruma
2Ti 2:24 nazik, **ö.** yeterli olmalı
2Ti 3:16 ilhamıdır, **ö.** bakımından yararlıdır
Ti 1:11 öğretmemeleri gereken şeyleri **ö.**
Çk 4:12; Tkr 4:5; 1Sa 12:23; Me 71:17; Mi 3:11;
Mt 11:1; Lu 12:12; Elç 5:25; 11:26; Ro 2:21;
1Ti 2:12; 2Ti 2:25.
ÖĞRETMEN, Me 119:99 **Ö.** daha derin anlayış
Mt 23:8 size **Ö.** denmesin
Mt 23:34 size **ö.** gönderiyorum
Yhn 3:10 Sen İsrail halkının **ö.** değil misin?
Yhn 13:13 bana **Ö.** ve Efendi diyorsunuz
1Ti 2:7 milletlerin **ö.** olarak atandım
2Ti 4:3 arzularına göre **ö.** toplayacaklar
İb 5:12 artık **ö.** olmalıydınız
Ezr 8:16; Hb 2:18; Mt 10:24; Yhn 3:2; Ef 4:11;
Yk 3:1; 2Pe 2:1.
ÖĞRETME SANATI, 2Ti 4:2; Tit 1:9.
ÖĞRETME TARZI, Mt 7:28; Lu 4:32.
ÖĞRETMEYE YETERLİ, 1Ti 3:2 gözetmen, **ö.**
2Ti 2:2 başkalarına **ö.** duruma gelsinler
2Ti 2:24 herkese karşı nazik, **ö.** olmalı
ÖĞÜT, Ey 20:3 Onur kırıcı **ö.**
Öz 22:20 neden sana **ö.** ve bilgiler yazdım?
Me 1:1; 73:24; Öz 1:25; 8:14; İş 40:13.
ÖĞÜTÇÜ, İş 9:6 Harika **Ö.**, Barış Hükümdarı
ÖĞÜTLEMEK, Öz 12:20 barışı **ö.** sevinçlidir
1Ti 6:2 Bunları **ö.** devam et
İş 32:7; 1Ti 4:6.

ÖĞÜTMEK, Vz 12:3 buğday **ö.** kadınlar
Mt 24:41 tahıl **ö.** iki kadın olacak
Sy 11:8; Lu 17:35.
ÖKÜZ, Çk 21:28 **ö.** mutlaka taşlanacak
İş 1:3 **Ö.**, sahibini bilir
1Ko 9:9 Harman döven **ö.**
ÖLÇEK, Mt 7:2 Hangi **ö.** ölçerseniz, aynı **ö.**
Lu 6:38 **ö.** sallayıp bastırarak
İş 65:7.
ÖLÇMEK, İş 40:12 Suları avcuyla **ö.**
He 40:13 giriş kapısını **ö.**
Vh 11:2 avluyu bırak, onu **ö.**
Zk 2:2.
ÖLÇÜ, 1Ko 9:8 insan **ö.** dayanarak mı
Yr 30:11; Ro 12:3; 1Pe 4:10.
ÖLÇÜ İPİ, 2Sa 8:2 iki **ö.** uzunluğunda
2Kr 21:13 Samiriye için kullandığım **ö.**
İş 28:17 Adaleti **ö.** yapacağım
Yr 31:39.
ÖLÇÜLÜ, 1Ti 2:9 kadınların **ö.** bir tutumla
1Ti 3:2 gözetmen alışkanlıklarında **ö.**
1Ti 3:11 kadınlar alışkanlıklarında **ö.**
Tit 2:2 Yaşlı adamlar alışkanlıklarında **ö.**
ÖLDÜRESİYE, Me 62:3 **ö.** saldıracaksınız
Elç 22:4 Yol'u izleyenlere **ö.** zulmettim
ÖLDÜRMEK, Sy 25:5 tapınmış olanları **ö.**
1Sa 2:6 Yehova **ö.** de yaşatır da
Me 44:22 her gün Senin uğruna **ö.**
Yr 25:33 Yehova'nın **ö.** insanlar
He 9:6 çocuk, kadın, kız hepsini **ö.**
Da 9:26 altmış iki hafta sonra Mesih **ö.**
Mt 10:28 Sizi **ö.** gücü yeten fakat
Mt 16:21 **ö.** ve üçüncü günde diriltilmesi
Mt 24:9 sıkıntıya sokacaklar ve **ö.**
Lu 12:5 **Ö.** sonra Hinnom Vadisine
Yhn 16:2 sizi **ö.** hizmet ettiğini sanacak
Ro 11:3 Senin peygamberlerini **ö.**
Kl 3:5 uzuvlarınızdaki eğilimleri **ö.**
Ba 37:20; Ne 4:11; Ey 13:15; Me 139:19; İş 66:16;
Yr 50:27; He 9:7; Zk 11:5; Lu 21:16; Elç 3:15; 7:52;
8:1; Vh 2:13.
ÖLDÜRÜCÜ, Yk 3:8 **Ö.** zehirle dolu dil
He 5:16.
ÖLENLER, 1Ko 15:18; Vh 14:13.
ÖLMEK, Ba 2:17 yediğin gün **ö.**
Ba 3:4 Kesinlikle **ö.**
Me 104:29 Ruhlarını alırsın, **ö.** gider
Vz 3:19 Biri nasıl **ö.**, öbürü de öyle **ö.**
He 18:4 Günah işleyen can **ö.**
Yhn 11:26 bana iman eden hiç **ö.**
Ro 5:8 Mesih bizim için **ö.**
Ro 6:9 Mesih artık **ö.**
İb 11:13 hepsi imanlı **ö.**
Vz 9:5; Yr 8:14; 16:4; He 33:11; Mt 22:25; Lu 16:22;
20:36; Elç 2:29; Ro 7:9; 14:9; 2Ko 5:15; İb 9:27;
Vh 9:18.
ÖLMÜŞ, Ef 2:1 suçlarınız ve günahlarınızla **ö.**
1Se 4:16 önce Mesih yolunda **ö.** olanlar
Mt 27:52.
ÖLÜ, Me 115:17 **Ö.** Yah'ı yüceltemez
Vz 9:5 **ö.** hiçbir şeyin farkında değildir
İş 26:14 **ö.** onlar, artık yaşamıyorlar
Mt 8:22 bırak **ö.** kendi **ö.** gömsün
Yhn 5:25 **ö.** Tanrı'nın Oğlunun sesini
Ro 4:19 Sara'nın **ö.** durumdaki rahmi
Ro 6:11 kendinizi günah için **ö.** sayın
Mt 22:32; Vh 20:13.
ÖLÜ DENİZ. Bak. TUZ GÖLÜ.
ÖLÜLER DİYARI, Ba 42:38 kederle **ö.** indirirsiniz
1Sa 2:6 **Ö.** indiren de çıkaran da O'dur
Ey 7:9 **Ö.** inen çıkmaz
Ey 26:6 **Ö.** tüm çıplaklığıyla
Me 6:5 **Ö.** Seni kim yüceltir?
Me 9:17 milletler **Ö.** dönecek
Me 16:10 canımı **ö.** bırakmazsın
Me 55:15 Diri diri **ö.** insinler
Me 139:8 Döşeğimi **ö.** sersem
Öz 15:24 Aşağıya, **ö.** inmesin diye
Öz 27:20 **Ö.** doymak bilmez
Vz 9:10 **ö.** iş, bilgi yoktur
Ezg 8:6 tam bağlılık talebi **ö.** kadar katı
İş 14:15 **ö.** indirileceksin
İş 28:15 **ö.** görüşüp anlaştık
İş 38:10 **ö.** kapılarından geçeceğim
İş 38:18 **ö.** Seni övemez
İş 57:9 **ö.** inecek duruma geldin
He 32:27 **ö.** elinde silahlarıyla inen
Ho 13:14 **ö.** elinden bedelle kurtaracağım
Mt 16:18 **ö.** kapıları onu esir
Lu 10:15 Kefernahum **Ö.** indirileceksin
Elç 2:31 Mesih'in **ö.** bırakılmayacağını
Vh 1:18 Ölümün ve **ö.** anahtarları bende
Vh 20:14 Ölüm ve **ö.** ateş gölüne atıldı
Tkr 32:22; 2Sa 22:6; 1Kr 2:6; Ey 17:13; Me 49:15;
İş 14:9, 11; He 32:21; Mt 11:23; Lu 16:23; Vh 6:8;
20:13.
ÖLÜM, Tkr 30:19 önüne hayatı ve **ö.** koyuyorum
Ey 38:17 **Ö.** kapıları gösterildi mi?
Me 73:4 **ö.** sancıları çekmezler
Me 116:15 Vefalı kullarının **ö.**
Öz 16:25 Yol var ki sonu **ö.**
Vz 3:2 Doğumun vakti, **ö.** vakti var
Vz 7:1 **ö.** günü doğum gününden iyidir
İş 25:8 **ö.** sonsuza dek yok edecek
Mt 25:46 sonsuz **ö.** gidecekler
Ro 5:12 **ö.** de tüm insanlara geçti
Ro 5:17 **Ö.** insan aracılığıyla hüküm sürdü
Ro 6:10 **ö.** bir kez tattı
Ro 6:23 günahın ödediği ücret **ö.**
1Ko 15:21 **ö.** bir adam aracılığıyla
1Ko 15:26 Son düşman **ö.**
1Ko 15:53 **ö.** mahkûm olan ölümsüzlüğe
2Ko 4:10 **ö.** yol açan kötü muamele
İb 2:9 her insan için **ö.** tatsın diye
İb 2:14 **ö.** silahlarının sahibi İblis
Vh 2:10 Sonunda **ö.** bile olsa sadık kal
Vh 20:14 **Ö.** ve ölüler diyarı ateş gölüne
Vh 21:4 Artık **ö.** olmayacak
Sy 35:25; Me 89:48; Öz 9:18; İş 26:14; He 32:18;
Yhn 8:51.

ÖLÜMCÜL, Çk 10:17 **ö.** belayı kaldırsın
Çk 21:22 **ö.** bir durum olmaz fakat kadın
2Ta 32:24 Hizkiya **ö.** bir hastalığa
Vh 13:3.
ÖLÜM GÖLGESİ, Ey 3:5; Me 23:4; Mt 4:16.
ÖLÜMLÜ, Ey 15:14 **Ö.** insan nedir ki
Ey 33:12 Tanrı nerede, **ö.** insan nerede
Me 9:19 **Ö.** insan üstün gelmesin
Ro 6:12 **ö.** bedenlerinizde
Ey 36:25; Me 8:4; 55:13; 144:3; İş 13:7; Ro 1:23; 8:11; 2Ko 4:11.
ÖLÜMSÜZ(LÜK), Ro 1:23 **ö.** Tanrı'nın yüceliği
1Ko 15:53 ölüme mahkûm olan **ö.**
1Ti 1:17 çağların Kralı, **ö.** tek Tanrı
1Ti 6:16 **ö.** tek sahip olan
1Pe 1:23 **ö.** olan Tanrı'nın sözü
ÖMÜR, Me 30:5 lûtfu **ö.** boyu sürer
Me 31:15 **Ö.** Senin ellerinde
Lu 16:25 sen **ö.** boyunca iyi yaşadın
Ey 11:17; Me 39:5; Öz 3:16; Mt 6:27; Lu 12:25.
ÖNCEDEN, Lu 21:14 söyleyeceklerinizi **ö.**
Ro 1:2 **ö.** vaat ettiği
Ro 15:4 **ö.** yazılmış her şey
Ef 2:10 Tanrı'nın **ö.** hazırladığı
Mr 13:23; Elç 1:16; Ro 9:23.
ÖNCEDEN KARARLAŞTIRMAK, Elç 4:28; Ro 8:29, 30; Ef 1:5, 11.
ÖNCEKİ, İş 42:9 **Ö.** gerçekleşti
İş 65:17 **Ö.** şeyler akla gelmeyecek
Ef 4:22 **ö.** yaşam tarzınıza uyan
Hg 2:9.
ÖNCÜ, Elç 3:15 hayatın **Ö.**
Elç 5:31 Tanrı onu **Ö.** olarak sağına
İb 2:10 kurtuluşlarının **Ö.** çektiği acılar
İb 12:2 İmanımızın **ö.** İsa
ÖNDER, 1Sa 9:16 İsrail'in **ö.** olarak meshet
1Sa 25:30 İsrail'e **ö.** olarak atayacak
2Sa 7:8 Seni İsrail'in **ö.** yaptım
İş 55:4 Ben onu halklara **ö.** komutan
Mi 3:11 **ö.** rüşvet karşılığı hüküm veriyorlar
Mt 23:10 Size **ö.** diye hitap
Tkr 32:42; Hk 5:13; 1Ta 13:1; 2Ta 32:21.
ÖNDERLİK, Ru 1:1 Hâkimlerin **ö.**
1Ko 12:28 **ö.** yeteneği olanlar
1Se 5:12 **ö.** edip tembihte bulunan
İb 13:7, 17 Size **ö.** edenleri unutmayın
ÖNDERLİK DEĞNEĞİ, Ba 49:10 **ö.** ayaklarının
Sy 21:18 evet kendi **ö.**
Me 60:7; 108:8 Yahuda **ö.**
ÖNEMLİ, 2Kr 3:19 her **ö.** şehre
Mt 6:25 beden giyecekten daha **ö.**
Mt 23:23 Kanunun daha **ö.** konularını
Flp 1:10 nelerin daha **ö.** olduğunu
2Sa 23:20; Es 1:20; Mt 23:17; Ga 5:6; 6:15.
ÖNEMSİZ, Me 119:141 **Ö.** hor görülüyorum
Mt 2:6 hiç de **ö.** bir şehir değilsin
1Ko 4:3 benim için **ö.** bir şeydir
İş 49:6.
ÖNGÖR(ÜL)MEK, Elç 2:23 Ele verilmesi **ö.**
İb 11:40 bizim için daha iyi bir şey **ö.**
Es 4:11.
ÖNGÖRÜ, 1Pe 1:2 Tanrı'nın **ö.**
1Pe 1:20 Tanrı'nın **ö.**
ÖNLEM, Yş 22:26 **Ö.** olarak sunak
2Ko 10:2 bazı kişiler için etkili **ö.**
ÖN SIRALAR, Mt 23:6; Lu 11:43; 20:46.
ÖNÜNE GEÇMEK, Çk 17:5 Musa'ya "Halkın **ö.**"
İş 47:11 bela gelecek ki, **ö.**
1Se 4:15 ölüm uykusundakilerin **ö.**
Yş 3:6; Yhn 20:4.
ÖNÜNE KATMAK, Ba 31:18 Tüm sürüsünü **ö.**
İş 17:13 rüzgârın **ö.** saman çöpü
1Sa 30:20; Me 35:5; 83:15; İş 62:11.
ÖNÜ SIRA, Çk 23:20 **ö.** bir melek gönderiyorum
Sy 14:14 ateş sütununda onların **ö.** gittiğini
1Kr 1:5; 18:46; Es 6:9; Mr 1:2; İb 8:5.
ÖPMEK, 1Kr 19:18 Baal'i **ö.** yedi bin
Me 2:12 Oğlu **ö.** Tanrı hiddetlenmesin
Ro 16:16 Birbirinizi kardeşçe **ö.**
Lu 7:38; 15:20; Elç 20:37.
ÖPÜCÜK, Lu 22:48 bir **ö.** mi ele veriyorsun?
ÖREKE, Öz 31:19 Elini **ö.** koyar
ÖRMEK, Mt 27:29; Mr 15:17; Yhn 19:2.
ÖRNEK, Mt 13:10 Neden hep **ö.**
Mt 13:34 **ö.** vermeden konuşmazdı
Mt 13:35 Ağzımı **ö.** vererek açacağım
Mt 24:32 İncir ağacı **ö.** ders çıkarın
Lu 8:10 diğerlerine bunlar **ö.** anlatılmıştır
Ga 3:15 günlük hayattan bir **ö.** vereyim
1Ti 1:16 çarpıcı bir **ö.** verebildi
2Ti 1:13 sağlıklı sözlerdeki **ö.**
Ti 2:7 **ö.** biri olduğunu göster
İb 9:9 çadır bir **ö.**
1Pe 2:21 Mesih size bir **ö.** bıraktı
Çk 25:9, 40; Mt 15:15; Mr 4:10, 11; 12:1, 12; 13:28; İb 8:5.
ÖRNEK ALMAK, 1Ko 11:1 siz de beni **ö.**
2Se 3:7 Bizi **ö.** gerektiğini biliyorsunuz
İb 6:12 vaatler alanları **ö.** olursunuz
İb 13:7 sonuçlarına bakarak imanlarını **ö.**
Yk 5:10 peygamberleri **ö.**
1Ko 4:16; Flp 3:17; 1Se 1:6.
ÖRNEK BIRAKMAK, 1Pe 2:21 Mesih size bir **ö.**
2Pe 2:6 gelecek şeyler konusunda bir **ö.**
Yhn 13:15; Flp 3:17.
ÖRNEK OLMAK, 1Se 1:7 iman edenlere **ö.**
1Ti 4:12 sadık kişilere **ö.**
1Pe 5:3 sürüye **ö.** çobanlık edin
2Se 3:9; Yhd 7.
ÖRTÜ, 2Sa 17:19 kuyunun ağzına **ö.**
İş 25:7 tüm halkları saran **ö.**
1Ko 11:15 saçı ona **ö.** olarak verilmiştir
ÖTMEK, Mt 26:34; Mr 14:30.
ÖVGÜ, Me 66:17 Dilimden **ö.**
Vz 8:15 sevinçten **ö.** söz ettim
İş 42:8 **ö.** putlara bırakmayacağım
İş 60:18 kapılarına **Ö.** adını vereceksin
Da 2:23 Sana şükürler ve **ö.** olsun

Mt 21:16 emziktekilerin ağzından **ö.**
1Ko 4:5 herkese **ö.** Tanrı'dan gelecek
Flp 4:8 **ö.** değer ne varsa
Me 65:1; 71:8; 109:30; 117:1; Hb 3:3; Tsf 3:19; Ro 2:29.

ÖVMEK, Hk 11:40 kızlar onu **ö.**
Öz 27:2 Seni başkası **ö.**
İş 38:18 ölüler diyarı Seni **ö.**
1Ko 11:2 bağlı kaldığınız için sizi **ö.**
Ey 36:24; Me 63:3; 79:13; 145:4.

ÖVÜNÇ KAYNAĞI, İş 43:7 **ö.** olarak yarattığım
İş 62:7.

ÖVÜNMEK, İş 29:20 **ö.** yok olmuş
İş 61:6 Milletlerin ihtişamıyla **ö.**
Yr 9:24 övünen, Yehova olduğumu bilmekle **ö.**
1Ko 1:29 Tanrı'nın önünde **ö.**
1Ko 1:31 **Ö.** Yehova'yla **ö.**
1Ko 13:4 Sevgi **ö.**, kibirlenmez
2Se 1:4 cemaatleri arasında sizinle **ö.**
Me 34:2; 97:7; Öz 21:24; 27:1; Hb 2:5; Ro 3:27; 2Ko 9:3; Ef 2:9.

ÖZ, 1Ti 1:2 iman yolunda **ö.** evladım
Ti 1:4 **ö.** evladım gibi olan
İb 1:3 O'nun **ö.** varlığının

ÖZDENETİM, Elç 24:25 doğruluk, **ö.** hakkında
1Ko 9:25 her konuda **ö.** gösterir
Ti 1:8 vefalı, **ö.** sahibi olmalı
1Ko 7:9; Ga 5:23; 2Ti 3:3; 2Pe 1:6.

ÖZDEYİŞ, 1Kr 4:32 Üç bin **ö.** söyledi
Me 49:4 **Ö.** kulak vereceğim
Me 78:2; Vz 12:11; 2Pe 2:22.

ÖZEL, Çk 19:5 Benim **ö.** halkım
Öz 20:19 **ö.** konuları açığa vurur
1Pe 2:9 Tanrı'nın **ö.** halkısınız
1Ta 9:22; Flp 2:25; Flm 16.

ÖZEL KONUŞMA, Öz 11:13; 25:9.

ÖZELLİK, 1Ko 4:2 kâhyada aranan **ö.**
1Ko 15:49 gökten olanın **ö.**
İb 7:11 Kanunun önemli bir **ö.**
2Ko 5:16; Flp 3:4.

ÖZGÜR, Çk 21:2 yedinci yıl **ö.**
İş 61:1 tutsaklara **ö.**
Yhn 8:32 hakikat sizi **ö.** kılacak
Ro 6:18 günahtan **ö.** kılınarak
1Ko 7:22 **ö.** kılınmış biri Efendimize ait
1Ko 9:19 **ö.** biri olduğum halde
Ga 3:28 köle ve **ö.** ayrımı yok
Ga 4:26 yukarıdaki Yeruşalim **ö.**
İş 58:6; Ro 8:2; Ef 6:8; Kl 3:11.

ÖZGÜRLÜK, Le 19:20 **ö.** verilmemişse
Le 25:10 halk için **ö.** ilan edeceksin
He 46:17 **ö.** yılına kadar onun olacak
Lu 4:18 tutsaklara **ö.** haberi
Ro 8:21 Tanrı çocuklarının görkemli **ö.**
1Ko 10:29 neden benim **ö.** yargılasın?
2Ko 3:17 ruhu neredeyse **ö.** oradadır
Ga 2:4 **ö.** hakkında bilgi toplamak
Ga 5:1 Mesih bizi böyle bir **ö.** için
Ga 5:13 **ö.** fırsat bilmeyin
İb 2:15 köleliğe boyun eğmiş herkesi **ö.**
Yk 1:25 kusursuz **ö.** kanununa
1Pe 2:16 **ö.** kötülüğe kılıf
2Pe 2:19 **ö.** vaat ederler

ÖZLEM, Me 37:7 Yehova'yı **ö.** bekle
Yk 4:5 haset ruhu farklı **ö.** duyuyor
Flp 3:20; 2Ti 1:4; 4:8; 1Pe 2:2.

ÖZLEMEK, Ey 14:15 Elinin eserini **ö.**
Me 84:2 Yehova'nın avlularını **ö.**
Flp 1:8 Hepinizi nasıl **ö.**
Ba 31:30.

ÖZÜR, Tkr 17:1 **ö.** olan sığır
Yhn 15:22 şimdi hiçbir **ö.** yok
Lu 14:18, 19.

P

PAHALI, He 16:10 Seni **p.** kumaşlarla
Mt 26:7 kabın içinde **p.** kokulu yağ
1Ti 2:9 çok **p.** elbiselerle değil
Mr 14:3; Yhn 12:3.

PAK, Me 19:8 Yehova'nın emri **p.**
2Ko 6:6 **P.**, bilgiyle, tahammülle
Yk 1:27 **p.** ve temiz ibadet
1Yh 3:3 O'nun gibi **p.** olur

PAPİRÜS, Yr 51:32 **p.** ateşe verildiğini
Çk 2:3; Ey 8:11; İş 18:2.

PARA, Vz 7:12 **p.** da korunaktır
İş 55:1 gelin, sütü **p.** bedelsiz alın
Mt 6:24 hem Tanrı'ya hem de **p.** kulluk
Mt 10:29 İki serçe bir **p.** satılmaz mı?
Mr 6:8 ne heybe, ne de bakır **p.**
Lu 16:14 **p.** canlısı Ferisiler
1Ti 6:10 bir kökü de **p.** sevgisidir
İb 13:5 **p.** sevgisinden uzak
Ba 44:2; Mt 25:18; Mr 14:11; Elç 5:3; 1Ko 16:1; 1Ti 3:3.

PARAMPARÇA, Yr 51:20 milletleri **p.** edeceğim
Me 89:23; İş 30:14; Da 2:5; 3:29; Mi 1:7; Zk 11:6.

PARÇA, Ey 41:30 keskin çömlek **p.**
Ezg 4:3; 6:7 şakakların nar **p.**
Mt 14:20; 15:37.

PARÇALAMAK, Me 2:9 çömlekçi kabı gibi **p.**
Me 48:7 Tarşiş gemilerini **p.**
İş 8:15 birçoğu tökezleyecek, **p.**
Yo 2:13 Giysileri değil, yürekleri **p.**
Mt 21:44 kim düşerse **p.**
Tkr 7:5; 2Ta 34:7; Me 74:14; Mi 3:3.

PARILDAMAK, Tkr 32:41 **P.** kılıcımı bileyip
İş 24:23 **p.** güneş utandı
He 1:4 **p.** bir ateş gördüm
Lu 24:4 **p.** giysiler içinde iki adam
Ey 20:25; Yr 9:18.

PARILTI, Me 89:44 **p.** söndürdün
İş 60:3 Milletler senin **p.** geliyor
Da 12:3 gök kubbenin **p.** gibi

PARLAK, Ey 41:32 **P.** bir iz bırakır
İş 14:12 **p.** yıldız nasıl düştün!
He 28:17 **P.** görkemin yüzünden
Mt 17:5 üzerlerini **p.** bir bulut kapladı
Elç 26:13 gün ışığından daha **p.**

Vh 22:16 **p.** sabah yıldızıyım
İş 30:26; Elç 10:30; Vh 15:6.

PARLAMAK, 1Sa 14:29 bal tadınca gözlerim **p.**
Ezr 9:8 canlanalım, gözlerimiz **p.**
Ey 37:21 Gökte pırıl pırıl **p.** ışığı
Öz 4:18 tan ışığı gibi gitgide **p.**
İş 60:1 ihtişamı **p.**
Yr 5:28 Semirdiler, ciltleri **p.**
Da 12:3 Sağgörülü olanlar **p.**
Mt 5:16 ışığınız insanların önünde **p.**
Mt 13:43 doğru kişiler güneş gibi **p.**
Mt 17:2 yüzü güneş gibi **p.**
İş 62:1; Da 2:31; Elç 9:3.

PARMAK, Çk 8:19 Tanrı'nın **p.** var!
Çk 31:18 Tanrı'nın **p.** yazılmış levhalar
Yr 52:21 kalınlığı dört **p.**
Da 5:5 insan elinin **p.** göründü
Lu 11:20 cinleri Tanrı'nın **p.**
İş 58:9; Mt 23:4; Yhn 20:25.

PARŞÖMEN, 2Ti 4:13 Gelirken **p.** getir

PAS, Mt 6:19 **p.** yiyip bitirir
He 24:6, 11, 12; Mt 6:20; Yk 5:3.

PATLAMAK, Yş 9:4 **p.** onarılmış tulumlar
Öz 1:27 felaket kasırga gibi **p.**
Ey 32:19; Mt 9:17; Lu 5:37.

PAVLUS, Elç 26:24 Sen delirmişsin **P.**!
Ga 1:1 elçi olarak atanmış **P.**'tan
Flm 1 İsa uğrunda tutuklu **P.**'tan
Flm 9 ben **P.** yaşlı bir adam
Elç 13:9; Tit 1:1; 2Pe 3:15.

PAY, Tkr 32:9 Yehova'nın **p.** halkı
Me 119:57 **p.** Sensin Yehova
İş 53:12 birçoklarıyla **p.** vereceğim
He 48:21 Kutsal **p.**, evin kutsal mekânı
Da 12:13 kendi **p.** almak için kalkacak
1Ko 7:17 Yehova ne **p.** verdiyse
1Ko 9:23 iyi haber uğruna, **p.** olsun
1Ko 10:17 hepimiz ekmekten **p.**
2Ko 10:13 Tanrı'nın **p.** olarak ayırdığı
Kl 1:12 kutsal kişilerin mirasından **p.**
2Pe 1:4 tanrısallık niteliğinden **p.** alabilirsiniz
2Kr 25:30; Me 11:6; 142:5; Vz 9:6; İş 34:17; Yr 10:16; 12:10; Zk 2:12; Ef 3:6; İb 3:14; 6:4; 12:8.

PAYE VERMEK, Ey 32:21 insana **p.** konuşayım

PAYLAŞMAK, Öz 14:10 sevincini başkası **p.**
İş 53:12 ganimeti güçlü olanlarla **p.**
Ro 12:8 **p.**, cömertçe **p.**
2Ko 6:14 ışığın karanlıkla **p.** ne olabilir?
Ga 6:6 anlatanla tüm iyi şeyleri **p.**
Flp 3:10 Mesih'i tanıyayım, acılarını **p.**
1Ti 1:4 Tanrı'nın sağladığı şeylerin **p.**
İb 10:33 yaşayanların sıkıntılarını **p.**
Ey 42:11; Flp 1:7; 1Yh 1:3, 6, 7.

PAYLAŞMA KURBANI, Le 3:1 **p.** olarak bir sığır
1Sa 10:8 **p.** sunmak üzere yanına ineceğim
Ams 5:22 **p.** sunduğunuz hayvanlara
Çk 20:24; He 45:15.

PAZAR, He 27:24.

PEÇE, Çk 34:35 Musa **p.** örterdi
2Ko 3:15 yüreklerinin üzerinde **p.** duruyor
2Ko 4:3 iyi haberi gizleyen bir **p.**
2Ko 3:13, 14, 16.

PEÇESİZ, 2Ko 3:18 **p.** yüzle yansıtırken

PEKAH, 2Kr 15:25; 2Ta 28:6; İş 7:1.

PEKİŞMİŞ, 2Pe 3:5 suların ortasında **p.**

PEKİŞTİRMEK, 2Sa 7:13 onun tahtını **p.**
Me 37:23 Yehova insanın adımlarını **p.**
Me 93:1 Yeryüzü de **p.** ki sarsılmasın
Öz 24:3 ev anlayışla **p.**
İş 2:2 Yehova'nın evi **p.**
İş 35:3 titrek dizleri **p.**
Ey 4:4; Me 119:90; Öz 3:19; İş 9:7; 45:18.

PELEG, Ba 10:25; 11:16-19.

PELİNOTU, Öz 5:4 etkisi **p.** gibi acı
Yr 23:15 Onlara **p.** yedireceğim
Ams 5:7 sizler, adaleti **p.** döndürenler
Tkr 29:18; Ağ 3:15; Ams 6:12; Vh 8:11.

PENCERE, Elç 20:9 **p.** oturan Eftihos
Ba 8:6; Hk 5:28; Öz 7:6; 2Ko 11:33.

PENTEKOST, Elç 2:1 **P.** kutlandığı gün
Elç 20:16; 1Ko 16:8.

PEOR, Sy 23:28; 25:18; 31:16; Yş 22:17.

PEOR BAALİ, Me 106:28 **P.**'ne bağlandılar
Sy 25:3; Tkr 4:3; Ho 9:10.

PERDE, Mt 27:51 **p.** ikiye ayrıldı
Ro 16:25 kutsal sırrın üzerindeki **p.** kalkmış
İb 10:20 **p.**, yani bedeninden geçen
Çk 26:31; İb 6:19; 9:3.

PERGEL, İş 44:13 **p.** işaretler

PERİŞAN, İş 19:8 ağ serenler **p.**
Ga 1:13 cemaati **p.** ediyordum
Ho 7:13; Vh 17:16.

PERS, Ezr 1:8; 6:14; Es 1:14; Da 8:20.

PERVASIZCA, 1Sa 12:25 **p.** kötü işler yaparsanız
He 22:9 **p.** iftira atanlar

PEŞİNDE, Öz 15:9 doğruluk **p.** olanı
Öz 28:22 Gözünü hırs bürümüş, mal **p.**
Ro 9:30 doğruluğun **p.**
Ro 14:19 barışa katkıda bulunan şeylerin **p.**
1Sa 8:3; Öz 11:27; İş 16:5; Ro 2:7.

PEŞİNDEN, 1Kr 18:21 O'nun **p.** gidin
Mt 4:20 onun **p.** gittiler
Mt 6:32 Milletler bunların **p.** koşar
Ga 4:18 **p.** koşulan kişiler olmanız
2Ti 2:22 sevginin ve barışın **p.** koş
1Pe 3:11 barışın **p.** koşsun
Yhn 10:5, 27; 1Ko 10:4; Ga 4:17.

PEŞİNE DÜŞMEK, Me 71:11; Yr 29:18.

PEŞKİR, Elç 19:12.

PETRUS, Mt 16:16 **P.** "Mesih'sin" dedi
Yhn 21:15 **P.** beni seviyor musun?
Elç 10:26 **P.** "Kalk, ben de insanım" dedi
Mt 26:75; Yhn 18:10; Elç 8:20; 10:13.

PEYGAMBER, Ba 20:7 O bir **p.**
Tkr 18:18 senin gibi bir **p.** çıkaracağım
1Sa 9:9 Eskiden **p.** Gören denirdi
1Kr 18:22 Yehova'nın **p.** olarak ben kaldım
2Kr 10:19 Baal'in tüm **p.** çağırın
2Kr 22:14 Şallum'un karısı Hulda **p.**

İş 9:15 yanlış bilgi veren **p.** kuyruktur
Yr 7:25 size bütün **p.** kullarımı gönderdim
He 33:33 anlayacaklar ki aralarında **p.** vardı
Ams 3:7 **p.** kullarına sırrını açmadıkça
Zk 13:5 Ben **p.** değilim diyecek
Mt 5:12 **p.** zulmettiler
Mt 7:15 Sahte **p.** karşı uyanık olun
Mt 13:57 **p.** itibar görmediği yer
Mr 13:22 sahte **p.** çıkacak
Elç 3:21 **p.** aracılığıyla sözünü ettiği
Elç 3:22 benim gibi bir **p.** çıkaracak
Yk 5:10 **P.** örnek alın
Vh 11:18 **p.** kullarına, kutsal kişilere
Vh 16:13 sahte **p.** ağzından üç murdar
Çk 7:1; 15:20; Sy 11:29; 1Ta 16:22; İş 8:3; 29:10; Yr 6:13; 14:14; 23:28; Mi 3:11; Ml 4:5; Mt 11:9; Yhn 7:40; Vh 2:20; 18:24; 19:20.

PEYGAMBER GİYSİSİ, 2Kr 2:13 İlya'nın **p.**
1Kr 19:19; 2Kr 2:8.

PEYGAMBERLİK, Yr 23:16 Size **p.** eden
He 39:1 Gog'a karşı **p.** edip de
Da 9:24 görüntüyü ve **p.** mührülemek
Yo 2:28 oğullarınız ve kızlarınız **p.**
Elç 2:17 oğullarınız ve kızlarınız **p.**
1Ko 13:2 Eğer **p.** yeteneği almışsam
1Ko 13:9 **p.** sınırlıdır
Vh 19:10 **p.** işinin özü İsa'ya şahitliktir
Yr 27:10; Zk 13:3; Ro 12:6; Vh 11:3.

PEYGAMBERLİK SÖZÜ, 1Ko 14:1 **p.** bildirmeye
1Ko 14:3 **p.** söyleyen kişi, insanların ruhen
1Ko 14:39 **p.** söylemeye hevesli olun
1Se 5:20 **P.** hafife almayın
2Pe 1:20 hiçbir **p.** kişisel yorum değildir
2Pe 1:21 **p.** hiçbir zaman insan iradesiyle
2Ta 9:29; Ezr 5:1; Lu 1:67; 1Ko 11:4; 12:10; 1Ti 1:18; 4:14; Vh 1:3; 10:11.

PINAR, Öz 10:11 Doğru insan hayat **p.**
Öz 14:27 Yehova korkusu hayat **p.**
İş 12:3 kurtuluş **p.** sevinçle su
İş 35:7 topraklarda **p.** kaynayacak
Yhn 4:14 içinde fışkıran bir su **p.**
2Pe 2:17 susuz **p.** ve kasırgayla sürüklenen
Vh 7:17 hayat suyunun **p.** götürecek
Ba 16:7; 49:22; Öz 13:14; İş 41:18; Yk 3:11; Vh 16:4.

PIRASA, Sy 11:5 Mısır'da bedava yediğimiz **p.**

PIRILDAMAK, He 1:22 Buz gibi **p.**

PİLATUS, Mt 27:2 vali **P.**'a teslim ettiler
Mt 27:22 **P.** "İsa'yı ne yapayım" dedi
Mr 15:15 **P.** Barabbas'ı serbest bıraktı
Lu 23:12 Herodes ve **P.** dost oldular
Yhn 19:6 **P.** "onda suç görmüyorum" dedi
Lu 13:1; Yhn 18:37; 19:12, 22; 1Ti 6:13.

PİRE, 1Sa 24:14 kimi kovalıyorsun? Bir **p.**?
1Sa 26:20 İsrail kralı bir **p.** peşinde

PİSLİK, Öz 30:12 **p.** arınmamıştır
İş 28:8 **P.** bulaşmamış yer yok
Mt 23:27 her türlü **p.** dolu
Ro 1:24 Tanrı onları **p.** terk etti
1Se 4:7 **p.** göz yumarak değil
Yk 1:21 her tür **p.** söküp atın
He 39:24; Ro 6:19; Ef 5:3.

PİŞMANLIK, 1Sa 15:29 O insan değil ki, **p.**
Ro 11:29 davetten sonra **p.** duymaz
Sy 23:19.

PLAN, İş 8:10 **p.** yapın, boşa
Ro 13:14 arzular için **p.** kurmayın
Me 5:10; Öz 15:26.

PLAN (mimari), Çk 26:30; 1Kr 6:38.

POHPOHLAMAK, Öz 28:23 onu **p.** daha itibarlı
1Se 2:5 **p.** sözlerle gelmedik
Öz 29:5; Yhd 16.

POYRAZ, Elç 27:14 (dipnot)

PRANGA, Hk 16:21 iki tunç **p.** vurdular
2Kr 25:7 Tsedekiya'yı tunç **p.** vurup
Me 105:18 Ayaklarını **p.** yaraladılar
Me 149:8 Krallarını **p.** vurup
Öz 7:22 **p.** vuruları adam gibi
İş 58:6 kötülük **p.** açmak
Mr 5:4 Birçok kez **p.** vurulmuş
2Sa 3:34; İş 45:14; Yr 39:7; 52:11; Lu 8:29.

PRATİK HİKMET, Ey 11:6 (dipnot)
Öz 2:7 (dipnot)

PRENSESLER, İş 49:23.

PRİSKİLLA, Ro 16:3 (dipnot)
1Ko 16:19 (dipnot)
2Ti 4:19 (dipnot)
Elç 18:2, 18, 26.

PUSLU, Mt 16:3 Gökyüzü kızıl, fakat **p.** görünüyor

PUSU, Ba 4:7 günah **p.** yatmış
Tkr 19:11 **p.** yatıp ona saldırır
Yr 51:12 **P.** yatanlar hazır olsun
Yş 8:2; Hk 16:9; 1Sa 15:5; Me 10:9; Lu 11:54.

PUT, Çk 20:4 oyma **p.** yapma
Me 78:58 **p.** O'nu kıskandırdılar
Me 106:36 **p.** onlara bir tuzak oldu
İş 42:8 övgüleri **p.** bırakmayacağım
Yun 2:8 Yalan **p.** taparlar
1Ko 8:4 **p.** bir hiçtir
2Ko 6:16 Tanrı'nın mabediyle **p.** arasında
1Yh 5:21 kendinizi **p.** koruyun
Me 115:4; İş 48:5; Mi 1:7; 5:13; Hb 2:18; Elç 7:41.

PUTPEREST, 1Ko 5:11 **p.** kişiyle görüşme
1Ko 5:10; 6:9; 10:7.

PUTPERESTLİK, Elç 15:20 **p.** bulaşmış
1Ko 10:14 kardeşlerim, **p.** kaçın
Kl 3:5 **p.** ile bir olan açgözlülüğü
Ef 5:5.

PÜSKÜRTMEK, Me 105:32 Topraklarına ateş **p.**
Me 118:10 Yehova'nın adıyla **p.** onları
İş 28:6 savaşı kapıdan **p.** için güç
He 21:31 Kızgınlığımı alev alev **p.**
Ba 49:19.

R

RAB, Tkr 10:17 Yehova **r. R.**
Ml 3:1 Aradığınız **R.** mabedine ansızın
2Ti 2:24 **R.** kulu kavga etmemeli
Me 136:3; Mt 11:25; Elç 17:24.

RABBA, Tkr 3:11 Ammonoğullarının **R.** şehrinde
2Sa 11:1; Yr 49:2; He 25:5.
RABBİ. Ayr. bak. ÖĞRETMEN.
Yhn 1:38.
RABŞAKE, 2Kr 18:17; İş 36:2, 12; 37:4.
RAHAB, İb 11:31 İman sayesinde **R.** yok olmadı
Yk 2:25 **R.** aklanmamış mıydı?
Yş 2:3; 6:17, 23, 25.
RAHAT, Ams 6:1 Sion'da **r.** içinde yaşayanlar
Yr 31:2; 49:31; Zk 1:15.
RAHATA ERMEK, Ey 3:17 Gücü tükenenler **r.**
Me 88:5; Da 12:13.
RAHATA KAVUŞMAK, İş 14:7 Bütün dünya **r.**
Mt 11:29 Böylece **r.**
2Se 1:7 sizleri ise, bizimle birlikte **r.**
RAHAT BIRAKMAK, Elç 5:38.
RAHAT ETMEK, Çk 23:12 o gün öküzün, eşeğin **r.**
RAHATINA BAKMAK, Lu 12:19 Ey can, **r.**, ye, iç
RAHATLAMAK, Ey 32:20.
RAHATLATMAK, Çk 33:14 seninle geleceğim seni **r.**
Flp 2:19 durumunuz içimi **r.**
Ba 50:21; 1Sa 16:23.
RAHATLIK. Ayr. bak. HUZUR.
Ey 34:29 Tanrı **r.** verirse
1Kr 8:56; Me 95:11.
RAHATLIKLA, 1Ti 3:13.
RAHATSIZ ETMEMEK, Ru 2:22 birlikte çalış, seni **r.**
Ru 2:15; 1Sa 25:7, 15.
RAHATSIZLIK, 1Ti 5:23 **r.** için şarap iç
Yk 5:15 dua, **r.** olan kişiyi iyileştirecek
RAHATSIZ OLMAK, 2Kr 8:11 **r.** kadar baktı
RAHAT YÜZÜ GÖRMEMEK, Tkr 28:65; Vh 14:11.
RAHEL, Ba 29:28 **R.**'i ona eş olarak verdi
Mt 2:18 **R.** çocukları için ağlıyor
Ba 29:18; 30:22; Ru 4:11; Yr 31:15.
RAHİM, Me 110:3 (dipnot)
Me 127:3 **R.** ürünü bir ödüldür
Yhn 3:4.
RAHİP, Ba 41:8; Çk 7:11; 1Sa 5:5; Da 1:20; Ho 10:5.
RAHME DÜŞMEK, Ho 9:11.
RAKA, Mt 5:22 (dipnot)
RAMA, Yr 31:15 **R.**'da bir ses duyuluyor
Yş 18:25; Hk 4:5; 1Sa 16:13; Mt 2:18.
RAMOT-GİLEAD, 1Kr 4:13; 22:3; 2Kr 8:28.
RAST GİTMEK, Hk 18:5.
RASTLANTI, 2Sa 1:6 **r.** sonucu Gilboa Dağındaydım
1Sa 6:9.
RAZI, 1Ko 7:12, 13 karısı oturmaya **r.**
Ru 2:4.
REBEKA, Ba 24:51; 27:15; 49:31.
REÇİNE, Sy 11:7 görünüşü **r.** benziyordu
Ba 2:12.
REDDEDİLMEK, 1Ti 4:4 **r.** şükürle kabul edilmeli
Mr 8:31; 2Ko 13:5, 6, 7; 2Ti 3:8.
REDDETMEK, 1Sa 8:7 **r.** sen değilsin, Beni **r.**
1Sa 15:23 sözünü **r.** için O da senin
Ey 5:17 terbiyeyi **r.**
Me 141:5 yağ gibidir. Başım bunu **r.**
Öz 10:17 düzeltilmeyi **r.** yoldan saptırır
Yr 8:9 Yehova'nın sözünü **r.**
Mt 21:42 Yapı ustalarının **r.** taş
Mr 8:34 kendini **r.** ve beni izlesin
Lu 10:16 Sizi **r.** beni **r.** olur
Lu 12:9 beni **r.** meleklerin önünde **r.**
Ti 2:12 dünyevi arzuları **r.**
1Pe 2:4 insanların **r.** o canlı taşa
1Sa 10:19; Ey 8:18; Yr 7:29; Mt 10:33; Mr 6:26;
Lu 9:23; Elç 3:14; 7:35; İb 12:17.
REFAH, Ne 9:25 büyük bir **r.** içinde yaşadılar
Tkr 30:9; Me 68:6; Öz 28:25.
REHBERLİK, Öz 12:5.
REHBERLİK ETMEK, Ga 5:18 ruh size **r.**
Me 48:14.
REHİNE, 2Kr 14:14 **r.** birlikte Samiriye'ye döndü
REHOBOAM, 1Kr 12:1; 14:21, 29.
REİS, Çk 12:4 aile **r.** yakın komşusuyla paylaşacak
Me 110:6.
REKAB, 2Kr 10:15; 1Ta 2:55; Yr 35:6.
REKABET, Sy 25:13 Tanrısıyla **r.** göz yummadı
Vz 4:4 insanlar arasında **r.** boş
Flp 1:15 Mesih'i **r.** duygularıyla
2Kr 10:16.
REKABOĞULLARI, Yr 35:2, 3, 5, 18.
RESİM, Mt 22:20 Bu **r.** ve yazı kime ait?
REUEL, Sy 10:29 Midyanlı **R.**'in oğlu Hobab
REZİL, Me 35:26 Hepsi birden utansın, **r.**
Me 99:8 **r.** işlerini cezasız bırakmadın
Öz 13:5 kötüler kendilerini **r.**
REZİLLİK, Öz 3:35 akılsızlar **r.** gurur duyar
Öz 18:3.
RIHTIM, İş 23:10 Artık **r.** yok
RIZA, 1Ko 7:5 her iki tarafın **r.**
RİCA, Yhn 17:9 Onlar için **r.**
2Ko 5:20 Tanrı aracılığımızla **r.** bulunuyor
1Ti 5:2 temiz duygularla **r.** bulun
Elç 21:39; 1Ko 16:15; 2Ko 2:8; 9:5; 1Se 4:1; 5:14;
İb 13:19.
RİCALAR, 1Ti 2:1 dualar, **r.**
ROMA, Elç 25:16.
ROMALILAR, Yhn 11:48; Elç 28:17.
ROMA VATANDAŞI, Elç 16:37 **R.** olan bizleri
Elç 23:27.
RUBEN, Ba 29:32; 49:3; Hk 5:15; Vh 7:5.
RUH, 2Kr 2:9 sendeki **r.** iki payım olsun
Ey 12:10 Her insanın **r.** O'nun elinde
Ey 27:3 O'nun **r.** burnumda
Me 51:17 istediği kurban kırılmış **r.**
Me 104:29 **R.** alırsın, ölür gider
Me 146:4 **r.** çıkar, toprağa döner
Vz 3:19 bir son var, hepsinde aynı **r.** var
Vz 3:21 İnsanın **r.** yukarıya çıktığını
Vz 12:7 **r.** Tanrı'ya dönmeden
İş 42:1 **R.** üzerine koydum
Zk 4:6 ne de kudretle, Benim **r.**
Mt 26:41 **R.** elbette istekli, beden zayıf
Lu 24:39 **r.** eti kemiği olmaz

Yhn 4:24 Tanrı **R.**, O'na tapınanlar da **r.**
Elç 2:17 her türlü insana **r.** dökeceğim
Ro 8:6 zihni **r.** meşgul etmek
Ro 8:11 İsa'yı diriltenin **r.** sizdeyse
Ro 8:16 bizim **r.** birlikte, **r.** tanıklık eder
1Ko 2:10 Tanrı **r.** her şeyi araştırır
1Ko 2:14 bunlar **r.** yönlendirmesiyle
2Ko 3:6 kanun ölüm, **r.** ise hayat verir
Ef 4:30 kutsal **r.** kederlendirmeyin
Ef 6:17 **r.** kılıcını, Tanrı'nın sözünü alın
Kl 1:8 **R.** yardımıyla gelişen sevginiz
2Ti 1:7 Tanrı bize korkaklık **r.** değil
Yk 4:5 haset **r.** özlemler duyuyor
Vh 22:17 **R.** ve gelin, Gel!
Ey 32:8; Yo 2:28; Yhn 16:13; 1Ko 15:45; Ga 5:22; 1Pe 3:18.

RUH ÇAĞIRANLAR, Da 1:20; 2:2; 4:7; 5:7.

RUHÇULUK, Ga 5:20 putperestlik, **r.**
Vh 22:15 Köpekler, **r.** ile uğraşanlar

RUHİ, 1Ko 2:13 **r.** konular için **r.** sözler
1Ko 15:44 **r.** varlık olarak diriltilir
İb 12:23 doğru kişilerin **r.** hayatlarına
1Pe 2:5 **r.** bir yapı oluşturuyorsunuz
Ro 1:11; Ga 6:1.

RUHİ İHTİYAÇ, Mt 5:3 **r.** farkında

RUHİ YETERLİK, Ga 6:1 **r.** sahip olan sizler

RUHLAR, 1Pe 3:19 zindandaki **r.** duyuruda

RUT, Ru 1:4; 2:8; 3:9; 4:13; Mt 1:5.

RÜŞVET, Tkr 10:17 **r.** almayan
Me 26:10 Sağ elleri **r.** doludur
Mi 3:11 önderleri **r.** karşılığı hüküm veriyorlar
Çk 23:8; Öz 17:23; İş 1:23; 5:23; 33:15.

RÜYA, Yo 2:28 yaşlılarınız **r.** görecek
Mt 1:20 melek Yusuf'a **r.**
Ba 41:25; Mt 2:12; Elç 2:17.

RÜZGÂR, Vz 1:14 **r.** kovalamaktan farksız
Vz 11:4 **R.** kollayan tohum ekmez
İş 26:18 **r.** başka bir şey doğuramadık
Mt 7:25 Evin üzerine **r.** esti
Elç 2:2 sert bir **r.** andıran ses
Ef 4:14 her öğreti **r.** sürüklenen
Vh 7:1 yerin dört **r.** sıkıca tutuyorlardı
Me 104:3; He 37:9; Yhn 3:8.

S

SAAT, Mt 24:36 gün ve **s.** kimse bilmez
Lu 22:53 sizin **s.** ve karanlığın hüküm
1Yh 2:18 çocuklar, bu son **s.**
Vh 17:12 bir **s.** de olsa krallık yetkisi alacaklar
Mt 24:44, 50; Vh 18:10.

SABAH, Me 30:5 **s.** sevinçler doğar
Me 49:14 **S.** olunca doğrulara boyun eğecekler
Hk 6:28; 2Kr 19:35; Mr 1:35; Elç 28:23.

SABAH YILDIZI, 2Pe 1:19 **s.** doğuncaya dek
Vh 2:28 ona **s.** vereceğim
Vh 22:16 Davud'un kökü, parlak **s.**

SABAH YILDIZLARI, Ey 38:7 **S.** sevinç çığlıkları

SABAN, Ey 39:10 **s.** yarıklarında dolaştırabilir
İş 2:4 Kılıçlarını dövüp **s.** demiri
Yo 3:10 **S.** demirlerinizden kılıç yapın
Lu 9:62 **S.** el vurup da

SABAN SÜRMEK, 1Kr 19:19 Elişa'yı buldu; o **s.**
Ams 9:13 **S.** orakçıya yetişecek
Lu 17:7.

SABIR, Ro 2:4 **s.**, tahammülünü hor mu
İb 6:12 **s.** ile vaatler alanlar
2Pe 3:15 Rabbimizin **s.** kurtuluş fırsatı
Öz 25:15; İb 6:15; 1Pe 3:20.

SABIRLI, Vz 7:8.

SABIRSIZ, Öz 14:29 **s.** akılsızlığını gösterir

SABRETMEK, Yk 5:7 **s.** kardeşlerim
2Pe 3:9 Yehova gecikmez, sizin için **s.**
Mt 18:26, 29; Yk 5:10.

SABRI TÜKENMEK, Ey 21:4.

SAÇ, Hk 16:22 Şimşon'un kesilen **s.**
Da 3:27 **S.** bir teli bile yanmamıştı
Lu 21:18 **s.** teline zarar gelmeyecek
1Ko 11:14 Erkeğin uzun **s.** olması utançtır
İş 3:24; Da 7:9; Vh 9:8.

SAÇAK (Yapı), He 41:25 sundurmanın önünde **s.**

SAÇAK, Sy 15:38 giysilerinin eteklerine **s.**
Mt 9:20; 23:5; Mr 6:56.

SAÇILMAK, Me 22:14 Su gibi yere **s.**

SAÇMA, Lu 24:11 elçilere **s.** göründü

SAÇMAK, Me 147:16 Kırağıyı kül gibi **s.**
He 10:2 korları şehrin üzerine **s.**

SAÇMALIK, İş 44:25.

SAÇMA SAPAN, İş 9:17 ağızdan **s.** sözler

SAÇ ÖRGÜLERİ, 1Ti 2:9 kadınlar **s.** ile değil
1Pe 3:3.

SADAKAT, Tkr 32:4 **S.** Tanrısıdır
Tkr 32:20 **s.** nedir bilmeyen çocuklar
Yş 24:14 O'na **s.** kulluk edin
2Kr 12:15 adamlar **s.** çalışıyordu
Me 51:6 içten gelen **s.** seversin
Me 91:4 **S.** sana kalkan ve siper olur
Me 117:2 Yehova'nın **s.** devirler boyu sürer
Öz 27:6 Dostun açtığı yaralar **s.** ötürüdür
İş 26:2 **s.** koruyan millet
Hb 2:4 **s.** sayesinde yaşayacaktır
1Se 3:7 gösterdiğiniz **s.** ile teselli
Ti 2:10 aksine tam bir **s.** göstersinler
2Ta 19:9; 31:12; Me 36:5; 85:10, 11; 119:90; İş 25:1.

SADAKATSİZ, Me 78:8 Tanrı'ya **s.** bir halk
Lu 12:46 **s.** kişilerin yanına
He 17:20.

SADAKATSİZLİK, 1Ta 10:13 Saul **s.** yüzünden
Yş 7:1; 22:22; He 18:24.

SADECE, İş 2:11 **s.** Yehova yüceltilecek

SADIK, Me 31:23 Yehova **s.** kullarını korur
Öz 13:17 **s.** elçi şifadır
Mt 24:45 **s.** ve sağgörülü hizmetkâr
2Ti 2:2 **s.** adamlara emanet et
2Ti 2:13 Biz **s.** kalmasak da o **s.** kalır
Vh 2:10 ölüm bile olsa **s.** kal
Vh 3:14 **S.** ve gerçek şahit
Vh 17:14 seçilmiş ve **s.** kişiler galip

Tkr 33:8; Ne 9:8; 13:13; Me 78:72; 1Ko 4:2; Vh 19:11.

SADIK KULLAR, Me 31:23.

SADUKİLER, Mt 3:7; 22:23; Elç 23:6-8.

SAF, 2Sa 22:31 Yehova'nın sözü **s.**
Me 12:6 Yehova'nın sözleri **s.**
Mt 10:16 güvercinler gibi **s.** olun
Ro 16:19 kötü şeyler konusunda **s.** olmanız
Flp 2:15 kusursuz ve **s.** çocuklar
1Pe 2:2 sözdeki **s.** süte özlem
Öz 30:5; Ro 16:18.

SAF DIŞI, Da 11:12 orduyu **s.** edince gurura kapılıp
1Ko 9:27 kendim **s.** kalmayayım

SAFİRA, Elç 5:1 Hananya, karısı **S.**

SAFLAŞTIRILMIŞ, Me 12:6 yedi kez **s.** gümüş gibi

SAFRA, Elç 8:23.

SAF VE TEMİZ, Flp 4:8 **s.** olan ne varsa
Yk 3:17 yukarıdan hikmet **s.**

SAĞ, Me 110:1 **S.** otur
Mt 20:23 **s.** ya da soluma oturacakları
Mt 25:33 Koyunları **s.** yanına
Elç 7:55 O'nun **s.** duran İsa'yı gördü
İb 10:12 Tanrı'nın **s.** oturmuştur
İb 1:3.

SAĞ BIRAKMAK, İş 1:9 bir avuç kişiyi **s.** olsaydı
He 9:8.

SAĞDIÇ, Mt 9:15; Lu 5:34; Yhn 3:29.

SAĞDUYU, Ey 11:12 **s.** kazanır
Öz 11:22 **s.** sırt çeviren kadın
Öz 15:32 kulak verenin yüreği **s.** kazanır
Elç 26:25 hakikat ve **s.** sözleri

SAĞDUYULU, Da 2:14 Daniel, **s.** şekilde konuştu
Ro 12:3 **s.** olduğunu göstersin
1Ti 2:9 ölçülü ve **s.** tutumla
1Pe 4:7 **s.** olun, uyanık olun
Tit 1:8.

SAĞ EL, Me 21:8 **s.** yakalarsın
Me 45:4 **S.** sana yol gösterir
Çk 15:6; Hk 5:26; İş 62:8.

SAĞGÖRÜ, Öz 1:3 **s.** aşılayan terbiyeyi alması
Öz 13:15 **S.** takdir kazandırır
Öz 16:22 **S.** insan için bir hayat pınarıdır
Öz 19:11 İnsanın **s.** öfkesini dizginler
2Ta 30:22; Me 101:2; Öz 8:12; 12:8.

SAĞGÖRÜLÜ, 1Sa 18:14 yaptığı her işte **s.**
Me 47:7 **S.** olun
Öz 14:15 **s.** adımını tartarak atar
Öz 14:35 Kral **s.** hizmetkârından hoşlanır
İş 29:14 **s.** anlayış bulunmaz olacak
Da 11:33 halkın içindeki **s.**
Mt 7:24 kaya üstüne inşa eden **s.**
Mt 24:45 sadık ve **s.** hizmetkâr
Lu 12:42 **s.** kâhya
Ba 41:39; Me 111:10; Öz 3:4; Da 12:3, 10.

SAĞGÖRÜLÜ DAVRANMAK, Öz 10:19 dilini tutan **s.**
1Sa 18:5, 30; 1Kr 2:3; 2Kr 18:7; Yr 23:5.

SAĞIR, İş 35:5 **s.** kulakları duyacak
İş 42:19 ulağım kadar **s.** olan
İş 42:18; Mi 7:16; Mt 11:5; Mr 7:37.

SAĞ KALANLAR, 2Kr 19:30 Yahuda evinden **s.**
Yo 2:32 Yehova'nın çağırdığı **s.** arasında
He 17:21.

SAĞ KALMAK, Tkr 19:4 öldüren kişi oraya kaçıp **s.**
He 6:8.

SAĞLAM, Elç 1:3 birçok **s.** kanıtla gösterdi
İb 6:19 gemi demiri gibi güvenli ve **s.**
1Pe 5:9 **s.** bir imanla tavır alın
Me 33:4.

SAĞLAMAK, Ba 22:8 gereken koyunu Tanrı **s.**
2Ko 9:10 ekeceğiniz tohumu **s.** çoğaltacak
İb 1:3 kudretli sözüyle her şeyin sürmesini **s.**
Tkr 28:9; Me 78:20.

SAĞLAMLIK, Kl 2:5 imanınızın **s.** görüyorum

SAĞLAM REHBERLİK, Öz 1:5 Anlayışlı adam **s.**
Öz 11:14 **S.** sahip olmayan toplum çöker
Öz 20:18; 24:6.

SAĞLAM TEMEL, 2Ti 2:19 Tanrı'nın koyduğu **s.**
İş 28:16; Ef 3:17.

SAĞLICAKLA KAL, Elç 15:29; 3Yh 14.

SAĞLIK, Öz 4:22 sözler, bulanlar için **s.** demektir
Yr 33:6 Bu şehri **s.** kavuşturacağım
Yr 30:17.

SAĞLIKLI, Çk 12:5 Kuzu **s.** olacak
Me 90:10 En **s.** halimizle bile seksen yıl
Çk 29:1.

SAĞLIKLI ÖĞRETİLER, Tit 2:1 **s.** yaraşır şeyler

SAĞLIKLI ÖĞRETİM, 2Ti 4:3 **s.** katlanamayacak
Tit 1:9 **s.** ile teşvik edebilsin

SAĞLIKLI SÖZLER, 1Ti 6:3 **s.** kabul etmiyorsa
2Ti 1:13 **s.** örneği izle

SAĞ SALİM, Elç 28:1, 4.

SAHA, 2Ko 10:15 kendi **s.** yaptığımız iş
2Ko 10:13.

SAHAN, 1Sa 2:14 **s.** çatalı daldırırdı
2Kr 21:13.

SAHİP, Mt 21:40 bağın **s.** geldiğinde
2Se 3:2 herkes imana **s.** değil
Yhd 4 tek **S.,** Efendimiz İsa Mesih

SAHİPLENMEK, İş 54:5 seni **s.** kocan Yaratıcındır

SAHNE, 1Ko 7:31 bu dünyanın **s.** değişiyor

SAHTE, Mt 24:24 **s.** Mesihler ve **s.** peygamberler
Lu 3:14 kimse için **s.** suçlamada bulunmayın
2Ko 11:13 Bu tür adamlar **s.** elçiler
2Ko 11:26 **s.** kardeşler arasında tehlikeler
Ga 4:8 **s.** tanrılara kulluk ediyordunuz
2Se 2:9 etkileyici işler, **s.** alametler
Ga 2:4; 1Yh 4:6.

SAHTE ALÇAKGÖNÜLLÜLÜK, Kl 2:18.

SAHTEKÂR, Mt 27:63; 2Ti 3:13.

SAHTEKÂRLIK, Mt 27:64 son **s.** ilkinden kötü
Elç 13:10 **s.** ve kötülükle dolu adam
Yr 6:13.

SAHTELİK, İş 28:15.

SAHTE MESİHLER, Mt 24:24; Mr 13:22.

SAHTE PEYGAMBER(LER), Mt 7:15 **S.** karşı uyanık
Mt 24:11 **S.** birçok kişiyi saptıracak
1Yh 4:1 **s.** türedi

Vh 16:13 **s.** ağzından üç murdar vahiy
2Pe 2:1.

SAHTE TAVIR, 1Se 2:5 açgözlülüğü gizleyen **s.**

SAKAL, 1Sa 21:13 salyalarını **s.** akıtıyordu
Yr 41:5; He 5:1.

SAKAT, 2Sa 4:4 ayakları **s.** bir oğlu vardı
Elç 14:8 Listra'da ayakları **s.**

SAKATLANMAK, He 34:16 **s.** kırığını saracağım
Çk 22:10; Zk 11:16.

SAKINCALI, 2Se 3:14 onu **s.** biri olarak görün

SAKINMAK, Me 34:13 Dilini kötülükten **s.**
1Se 4:3 cinsel ahlaksızlıktan **s.**
1Ti 4:3 yiyeceklerden **s.** emredecekler
2Ti 2:16 boş konuşmalardan **s.**
1Pe 3:10 dudaklarını hileli sözlerden **s.**

SAKİN, 1Kr 19:12 **s.,** hafif bir ses duyuldu
İş 30:15 Bana güvenip **s.** kalırsanız
1Pe 3:4 **s.** ve yumuşak başlı ruh
Me 35:20.

SAKİNLİK, Öz 15:4 Dilin **s.** hayat ağacıdır
Öz 29:11 hikmetli kişi **s.** sonuna kadar korur
Vz 10:4 **s.** büyük günahları yatıştırır

SAKLA(N)MAK, Me 27:5 Felaket gününde beni **s.**
1Pe 1:4 göklerde sizin için **s.**

SAKLI, Mt 10:26 açığa çıkmayacak **s.** şey yoktur
Elç 1:7 Babamın **s.** tuttuğu bilgi
1Ko 2:7 O'nun kararlaştırdığı **s.** hikmettir
Kl 1:26 **s.** tutulmuş kutsal sır
Kl 3:3 yaşamınız Mesih'te **s.**
Vh 2:17 Galip gelene **s.** mandan vereceğim

SALATALIK, Sy 11:5 bedava yediğimiz balıklar, **s.**
Yr 10:5.

SALDIRGAN, Ey 36:32 **S.** inmesini emreder
Hb 1:6 acımasız ve **s.** millet

SALDIRMAK, Ba 4:8 Habil'e **s.** öldürdü
Elç 17:5 Yason'un evine **s.**
Tkr 28:7; Me 92:11.

SALEM, İb 7:2 **S.** Kralı, yani Barış Kralı
Ba 14:18; Me 76:2.

SALGIN HASTALIK, He 38:22 **s.** ile ceza
Lu 21:11 **s.** ve kıtlıklar
Tkr 28:21; Me 78:50; Yr 14:12; Ams 4:10.

SALIVERMEK, Yr 34:17 hiçbiriniz hemşerisini **s.**
Mt 27:21 hangisini sizin için **s.**
Elç 3:13.

SALLAMAK, He 21:21 Babil kralı okları **s.**

SALLAMA SUNUSU, Çk 29:27; Le 8:29.

SALLANMAK, 2Sa 22:8 Yeryüzü **s.** başladı
Me 107:27 Sarhoş gibi **s.,** sendeler dururlar

SALOME, Mr 15:40; 16:1.

SALTANAT, Da 4:34 onun **s.** sonsuza dek süren **s.**
Ey 34:30; Yr 26:1; Da 4:3; 7:6; Ho 1:4; Mi 4:8.

SALTANAT ASASI. Ayr. bak. ÖNDERLİK DEĞNEĞİ.
Ba 49:10 **s.** Yahuda'dan gitmeyecek

SALTANAT SÜRMEK. Ayr. bak. HÜKÜM SÜRMEK.
Çk 15:18 Yehova sonsuza dek **s.**
1Sa 8:9 **s.** kralın yetkilerini anlat
Me 59:13 Tanrı, Yakup üzerinde **s.**
He 20:33 **s.** üzerinize gazabımı boşaltacağım
Da 4:17 Yüceler Yücesi **s.**
1Ko 4:8 sizinle **s.**
1Ko 15:25 onun kral olarak **s.** gerekir
1Sa 8:11; Yr 23:5.

SALYA, 1Sa 21:13 [Davut] **s.** sakalına akıtıyordu

SAM, Ba 5:32; 9:26; 11:10; Lu 3:36.

SAMAN, 1Ko 3:12 **s.** kullanarak yapı kurarsa
İş 41:15; Mt 3:12.

SAMAN UFAĞI, Da 2:35 harmanda savrulan **s.** gibi
Tsf 2:2 gün **s.** gibi uçup gitmeden
Me 35:5.

SAMİRİYE, 1Kr 16:24 **S.** dağını satın aldı
Ho 8:6 **S.**'nin buzağısı paramparça
Ams 8:14 **S.**'nin suçu üzerine
2Kr 6:20; İş 10:11; Yr 23:13; Ho 13:16; Mt 10:5;
Elç 8:25.

SAMİRİYELİ, Lu 10:33 yoldan bir **S.**
Lu 17:16.

SAMİRİYELİLER, Yhn 4:9 Yahudilerin **S.** hiçbir
2Kr 17:29.

SAMUEL, 1Sa 1:20 çocuğun adı **S.**
1Sa 8:7 **S.**'e: Beni reddettiler
1Sa 15:28 **S.:** Yehova krallığını senden aldı
Yr 15:1 **S.** karşımda dursaydı bile
1Sa 2:18; 3:1; 15:22; Me 99:6; İb 11:32.

SANCAK, Me 20:5 **s.** Tanrımızın ismiyle
Ezg 2:4 sevgisi üzerimde bir **s.**
İş 11:10 **s.** olarak Yesse'nin kökü
İş 49:22 halklara **s.** kaldıracağım
İş 62:10 Halklar için **s.** dikin
Yr 4:6 Sion'a doğru **s.** dikin
Yr 50:2 **S.** dikin, duyurun
İş 5:26; 13:2; 18:3; 31:9; Yr 4:21; 51:12, 27.

SANCI(LAR), Yr 22:23 doğuran kadın gibi **s.** tutup
1Se 5:3 gebe kadına gelen **s.** gibi
Vh 12:2 doğum **s.** feryat ediyordu
Ba 3:16; 34:25; Me 48:6; Mt 24:8.

SANDIK, Yş 3:13 Yehova'nın **s.** taşıyan kâhinler
Çk 25:10; Vh 11:19.

SANHEDRİN, Mt 26:59; Lu 22:66; Elç 5:21.

SANHERİB, 2Kr 18:13 Asur kralı **S.**
2Kr 19:16, 20; 2Ta 32:1, 10, 22; İş 37:21.

SANMAK, Es 4:13 kurtulacağını **s.**
Mt 10:34 barış getirmeye geldiğimi **s.**
Lu 12:51 barış getirmeye mi geldiğimi **s.**?
1Ko 8:2 Biri bir şey bildiğini **s.**
Ga 6:3 kendini bir şey **s.**
Yk 1:7 bir şey alacağını **s.**
Yk 4:16.

SAPANLA, Hk 20:16 **s.** bir kılı vurabilirdi
1Sa 17:49 taş çıkardı ve **s.** fırlattı
1Sa 25:29 **s.** atar gibi fırlatıp atacak

SAPAN TAŞLARI, 2Ta 26:14; Ey 41:28; Zk 9:15.

SAPIK, 1Ko 6:9 **s.** amaçla kullanılan erkekler
Yhd 7 **s.** arzularını tatmin etme

SAPIKÇA, Öz 2:12; 23:33 yüreğinden **s.** sözler

SAPIKLIK, Le 18:23 Bu **s.**
SAPITMAK, İş 28:7 şarap yüzünden **s.**
SAPKINLIK, İş 29:16 Ah sizin **s.**
SAPLAMAK, Yhn 19:34 böğrüne mızrak **s.**
Sy 25:8; Hk 3:21.
SAPLANTI, 1Ti 6:4.
SAPMAK, Me 14:3 Hepsi birden yoldan **s.**
Me 119:118 Kurallarından **s.**
Öz 10:9 dolambaçlı yollara **s.**
1Ti 6:21 iman yolundan **s.**
2Ti 2:18 hakikat yolundan **s.**
İb 3:10 Yürekleri her zaman **s.**
1Pe 2:25 yoldan **s.** koyunlar gibiydiniz
Vh 18:23 büyücülüğünle bütün milletler **s.**
Ey 31:7.
SAPMAMAK, 2Ta 8:15 emirlerden **s.**
Me 119:110 buyruklarından **s.**
Öz 6:20 kanundan **s.**
Ey 23:11; Me 44:18; Öz 1:8; 4:27.
SAPTAMAK, Elç 17:31 Tanrı bir gün **s.**
Flp 1:10 nelerin daha önemli olduğunu **s.**
Mt 18:16.
SAPTIRMAK, Tkr 16:19 Adaleti **s.**
Öz 17:23 adaleti **s.** için rüşvet alır
Öz 28:10 Dürüstleri kötü yola **s.**
Yr 50:6 Çobanları onları yoldan **s.**
Da 11:32 tatlı sözlerle **s.**
Mt 24:24 seçilmişleri bile **s.** için
Lu 23:2 bu adam milletimizi **s.**
Vh 12:9 bütün dünyayı **s.** eski yılan
Vh 20:3 milletleri **s.** diye
Çk 23:2, 6; 1Sa 8:3; Mi 3:5; Vh 19:20.
SARA(LI), Mt 4:24; 17:15.
SARA, Ba 17:15 adı **S.** olacak
Ba 17:19 **S.**'dan oğlun olacak
Ba 21:2 **S.** hamile kaldı, oğul doğurdu.
İb 11:11 İman sayesinde **S.**
1Pe 3:6 **S.** İbrahim'e efendi
Ba 25:10; İş 51:2; Ro 9:9.
SARARIP SOLMAK, Yr 31:12 bir daha **s.**
Me 6:2; İş 24:4.
SARAY (bina), Öz 30:28; Na 2:6; Lu 7:25.
SARAY. Ayr. bak. SARA.
Ba 12:5.
SARAY BAŞMEMURU, Da 1:3.
SARAY ERKÂNI, Da 4:36.
SARAY GÖREVLİSİ, Elç 8:27.
SARAY MEMURU, 2Kr 9:32; İş 39:7.
SARAY TARİHÇİSİ, 2Sa 8:16; 2Kr 18:18.
SARGI, Lu 24:12 **s.** başka bir şey göremedi
1Kr 20:38; Yhn 20:5, 7.
SARHOŞ, İş 28:1 Efraim **s.** asalet tacı
Ey 12:25; Me 107:27; İş 19:14; Yr 51:7; Elç 2:15.
SARHOŞLUKLAR, Ga 5:21 haset, **s.**
SARHOŞ OLMAK, Ba 9:21 Bir gün şarap içip **s.**
Hg 1:6 İçiyorsunuz, ama bir türlü **s.**
Ef 5:18 şarapla **s.**, fakat ruhla dolu olun
1Se 5:7 sarhoşlar geceleyin **s.**
Vh 17:6 İsa'ya şahitlik edenlerin kanıyla **s.**
SARILMAK, Ho 13:12 suçu bohçaya **s.**
Yhn 20:17 bana **s.** bırak
Ba 29:13; 1Ti 5:10.
SARMAK, Ezg 2:6 sağ eliyle beni **s.**
Ho 4:19 rüzgâr onu kanatlarıyla **s.**
İb 12:1 bizi kolayca **s.** günahı
Yr 30:13; Yhn 19:40.
SARMISAK, Sy 11:5 bedava yediğimiz **s.**
SARNIÇ, Le 11:36 **s.** temiz sayılacak
Öz 5:15 Kendi **s.** suyundan iç
2Kr 18:32; Vz 12:6; İş 36:17; Yr 2:13.
SARP, 1Sa 22:4 Davut'un **s.** bir yerde saklandığı
1Sa 23:14 **s.** yerlerde yaşamaya başladı
İş 7:19 **s.** vadilerin üzerine
SARRAFLAR, Yhn 2:15 **s.** mabetten kovdu
SARSAMAZ, Lu 6:48 iyi inşa edildiğinden onu **s.**
SARSILMADAN, Ef 6:11 İblis karşısında **s.** durmak
Ef 6:13 **s.** durabilmek için
Flp 1:27 tek ruh halinde **s.** durduğunuz
SARSILMAK, Me 18:7 Yeryüzü **s.** başladı
Me 46:2 Dağlar **s.** denizin bağrına
Me 55:22 Doğru insanın **s.** asla izin vermez
İş 6:4 Seslerinden eşikler **s.** başladı
Yo 3:16 Gökler ve yer **s.**
Mt 24:29 göklerin kudretleri **s.**
1Se 3:3 hiç kimse sıkıntılar yüzünden **s.**
Ey 34:20; Me 93:1.
SARSILMAZ, Me 46:5 şehir asla **s.**, Tanrı oradadır
Me 96:10 Yeryüzü sapasağlam, sonsuza dek **s.**
Me 125:1 **S.**, devirler boyu
İş 54:10 barış ahdim asla **s.**
İb 12:28 **S.** bir krallığa
Me 15:5.
SARSINTI, Da 10:16 **s.** geçirmeye başladım
SARSMAK, İş 2:19 Yehova dünyayı **s.** kalktığında
İş 13:13 gazapla göğü **s.**
İş 14:16 krallıkları **s.**
Hg 2:7 Bütün milletleri **s.**
İb 12:26 sesiyle yeryüzünü **s.**
SATICILAR, Ne 13:20; Mt 25:9.
SATIN ALAN, Öz 20:14 **S.**, "Bu mal kötü"
1Ko 7:30 **s.** bir şeyleri yok
SATIN ALINMAK, Ba 49:32 **S.** tarla ve içindeki
1Ko 7:23 bir bedelle **s.**
Le 27:24; Yr 32:44; 1Ko 6:20.
SATIN ALMAK, Ba 47:19 bizi ve toprağımızı **s.**
Öz 23:23 Hakikati **s.**, onu satma
Mt 13:44 sattı ve tarlayı **s.**
Mt 13:46 o inciyi **s.**
Elç 20:28 Oğlunun kanıyla **s.** cemaate
Kl 4:5 (dipnot)
2Pe 2:1 kendilerini **s.** Efendilerini inkâr
Vh 5:9 kendi kanımla Tanrı için **s.**
Ru 4:4, 8; 2Sa 12:3; Vh 3:18.
SATIŞ BELGESİ, Yr 32:12, 16.
SATMAK, Ba 25:31 ilk oğulluk hakkını **s.**
Öz 23:23 Hakikati satın al, onu **s.**
Yo 3:8 Oğullarınızı ve kızlarınızı **s.**

Mt 19:21 bütün mallarını **s.**
Le 25:14, 25; Lu 12:33.

SATRAP, Ezr 8:36; Es 8:9; Da 3:2, 3, 27.

SAUL (Tarsuslu), Elç 7:58 **S.** adlı bir genç
Elç 8:1 **S.** öldürülmesini onayladı
Elç 9:4 **S.** neden bana zulmediyorsun?
Elç 13:9 **S.**, yani Pavlus kutsal ruhla doldu
Elç 9:1; 11:25; 12:25; 13:1; 22:7; 26:14.

SAUL, 1Sa 9:17 Samuel **S.**'u görünce
1Sa 10:11 **S.** da mı peygamber oldu?
1Sa 13:1 **S.** kral olduğunda
1Sa 15:26 Samuel **S.**'a: Seninle dönmem
1Sa 16:14 Yehova'nın ruhu **S.**'dan ayrıldı
1Sa 18:12 **S.** Davut'tan korkmaya
1Sa 31:4 **S.** silahtarına dedi
2Sa 1:17 Davut **S.**'a ağıt yaktı
1Ta 10:13 **S.** sadakatsizliği yüzünden öldü
1Sa 24:7; 26:2; 28:7; Elç 13:21.

SAVAŞ, 2Ta 20:15 **s.** sizin değil Tanrı'nındır
Me 24:8 **s.** yiğit olan Yehova
Me 144:1 parmaklarıma **s.** O öğretti
İş 2:4 artık **s.** öğrenmeyecekler
Yo 3:9 şunu ilan edin! **S.** hazırlanın!
Mi 4:3 artık **s.** öğrenmeyecekler
Mt 24:6 **S.** gürültüleri
1Ko 14:8 kim **s.** hazırlanır?
2Ko 10:3 **s.** insani ilkelere göre sürdürmüyoruz
Yk 4:1 Aranızdaki **s.** nereden kaynaklanıyor?
Vh 12:7 gökte bir **s.** koptu
Vh 16:14 Tanrı'nın büyük günündeki **s.**
1Sa 17:47; Vz 9:11; İş 13:4; 28:6; Yr 50:22; Ho 1:7; 2:18; Lu 21:9; Vh 19:11.

SAVAŞANLAR, Elç 5:39 Tanrı'ya karşı **s.** durumuna
1Pe 2:11 canınıza karşı **s.** bu arzulardır

SAVAŞ ARABASI, Hk 5:28 Onun **s.** neden gecikti?
2Kr 2:12 İsrail'in **s.** ve atlıları!
Me 46:9 **s.** ateşte yakar
İş 31:1 **s.** bel bağlıyorlar
2Kr 2:11; İş 43:17; Yr 46:9; Zk 9:10.

SAVAŞÇI, Çk 15:3 Yehova yiğit **s.**
1Sa 17:4, 23 Golyat isimli Gatlı **s.**

SAVAŞ DÜZENİ, Çk 13:18 İsrailoğulları **s.** içinde
Hk 20:20; 1Sa 4:2.

SAVAŞMAK, Yş 10:14 İsrailoğulları için **s.** Yehova
Zk 14:3 Yehova çıkacak, bu milletlerle **s.**
2Ko 10:4 kaleleri yıkacak silahlarla **s.**
Vh 12:17 şahitliği sürdürenlerle **s.** gitti
Tkr 20:1; Hk 5:20; 2Ta 20:17, 29; Zk 14:2; Vh 19:19.

SAVSAKLAMAK, Yr 48:10 Yehova'nın verdiği işi **s.**

SAVUNMA, Elç 25:16 **s.** fırsatı elde etmeden
2Ti 4:16 İlk **s.** kimse benden yana çıkmadı
1Pe 3:15 herkesin önünde **s.** yapmaya hazır
Elç 19:33.

SAVUNMAK, 2Kr 20:6 bu şehri **s.**
İş 1:17 dul kadının davasını **s.**
Lu 12:11 **s.** konusunda kaygılanmayın
Flp 1:7 iyi haberin **s.** ve tanınmasında
Flp 1:16 iyi haberin **s.** uğruna
2Kr 19:34; Ey 13:15; İş 31:5; Zk 9:15; 2Ko 12:19.

SAVURMAK, Ru 3:2 arpa **s.** olacak
Yk 1:6 denizde rüzgârın sürükleyip **s.**
Yr 4:11; He 5:10.

SAYDA, He 28:22 **S.** sana karşıyım
Ba 10:19; İş 23:4; Yr 47:4; Yo 3:4; Zk 9:2; Mt 11:21; Mr 3:8; Elç 12:20; 27:3.

SAYGI, İş 29:23 İsrail'in Tanrısına **s.** göstereceklер
Ro 1:25 Yaratan yerine yaratılana **s.** gösterip
Ro 12:10 **s.** göstermekte önce davranın
Ro 13:7 **s.** isteyene **s.** gösterin
Ef 5:33 kadın kocasına derin **s.** duysun
1Se 5:13 onlara büyük **s.** gösterin
1Ti 5:17 ihtiyarlar, iki kat **s.** layık sayılsın
İb 12:9 onlara **s.** duyardık
1Pe 3:2 derin **s.** ve iffetli yaşayışınızı
1Pe 3:15 yumuşak başlı tutumla, derin **s.**
2Pe 2:11 melekler bile, Yehova'ya **s.** ötürü

SAYGIDEĞER, Elç 24:2 **S.** Feliks
Ezr 4:10; Lu 1:1.

SAYGILI, Çk 20:12 Annene ve babana **s.** ol
Le 19:30 Kutsal mekânıma **s.** olacaksınız
Lu 18:20 Annene ve babana **s.** ol!
Ef 6:2 "Annene ve babana **s.** ol" emri

SAYGIN, İş 23:9 tüm **s.** kişilerini aşağılamak için
Mr 15:43; Elç 13:50; 17:12.

SAYGINLIK, Öz 18:12 alçakgönüllülük **s.** kazandırır

SAYGISIZ, 1Ti 1:9; 3Yh 10.

SAYGISIZCA, 1Sa 6:19; Ne 9:26; He 35:13.

SAYGISIZLIK, Le 19:12 Tanrınızın ismine **s.**
2Sa 6:7 Yaptığı bu **s.** ötürü

SAYGISIZLIK ETMEK, Me 74:18 Senin ismine **s.**
Öz 1:30 yanlışlarını gösterdiğimde **s.**
İş 52:5 ismime sürekli **s.**
He 36:20 kutsal ismime **s.**
2Sa 12:14; Me 74:10; Yr 34:16.

SAYI, Vh 5:11 **S.** binlerce binler
Vh 7:4 **s.** duydum, yüz kırk dört bin
Vh 13:18 Aklı olan canavarın **s.** hesaplasın
Ro 9:27; Vh 13:17; 20:8.

SAYILIP KAYDEDİLMEK, Sy 26:7.

SAYILMAK, Ro 4:5 imanıyla doğru **s.**
Ro 4:24 doğru kimseler **s.**
Ro 9:8 çocuklar o soy **s.**
Yk 2:23 İbrahim doğru bir kişi **s.**

SAYIM, Çk 30:12 İsrailoğullarının **s.**
2Ta 2:17 Davut'un yaptığı **s.**
Da 11:20 **s.** yaptıran biri yerine geçecek

SAYIP KAYDETMEK, 2Sa 24:2 İsrail kabilelerini **s.**
Sy 1:44.

SAYISIZ, Yr 2:32 halkım Beni **s.** kez unuttu
İb 11:12 kum gibi **s.**
Ezg 6:8; Na 3:3.

SAYMAK, Mr 12:6 Herhalde oğlumu **s.**
Ro 6:11 kendinizi günah için ölü **s.**
Flp 3:7 Mesih uğrunda zarar **s.**
İb 10:28 Musa kanununu **s.**
İb 11:26 kınanmayı büyük zenginlik **s.**
Vh 7:9 kimsenin **s.** bir büyük kalabalık
Ey 38:37; Me 40:5; Lu 18:2.

SAZ, Ey 8:11 Su olmayan yerde **s.** yetişir mi?
İş 58:5 **S.** gibi başını eğmek
SAZ (çalgı), 1Sa 10:5 telli **s.**, tef, flût
Me 71:22 Seni telli **s.** yüceleteceğim
SEBA, 1Kr 10:1 **S.** kraliçesi Süleyman'ın ününü
2Ta 9:9; He 27:22.
SEBAT, Ef 6:18 tam bir **S.** ile uyanık kalın
Kl 4:2 Dua konusunda **s.** edin
SEBEPSİZ, Me 69:4 Benden **s.** nefret edenler
SEBT, Le 26:34 memleketiniz **S.** ödeyecek
İş 56:4 **S.** kurallarıma uyan
Le 25:2, 4.
SEBT GÜNÜ, Çk 20:8 **S.** kutsallığını unutmadan
Çk 31:13 **S.** uyacaksınız
İş 56:2 ne mutlu! O ki, **S.**
He 20:12 işaret olması için, **S.** de verdim
Mt 12:8 **S.** Efendisi İnsanoğludur
Mt 24:20 Kaçışınız **S.** olmasın diye
Mr 2:27 **S.** insan için var olmuştur
Kl 2:16 kimse sizi **S.** ilgili yargılamasın
İb 4:9 hâlâ bir **S.** dinlenmesi
He 22:8; Ho 2:11; Lu 14:5; Elç 1:12.
SEBT YILI, Le 25:8 Yedi **S.** sayacaksın
SEBZE, Da 1:12 bize yememiz için **s.** verilsin
Ro 14:2 zayıf kişi **s.** yiyor
SEBZE BAHÇESİ, Tkr 11:10; 1Kr 21:2.
SEBZE YEMEĞİ, Öz 15:17.
SEÇENEK, 1Ta 21:10 Önüne üç **s.** koyuyorum
2Sa 24:12.
SEÇİLENLER, Mt 22:14 davetliler çok fakat **s.**
Elç 15:22 **s.** Yahuda ile Silas'tı
SEÇİLMİŞ, Mt 24:22 **s.** olanlar uğruna
1Pe 2:9 **S.** soy, kraliyet kâhinleri
Vh 17:14 çağrılmış, **s.** ve sadık kişiler
1Ta 12:31; 2Ta 31:19; 2Ti 2:10.
SEÇİLMİŞLER, Mt 24:24 **s.** bile saptırmak
Lu 18:7 **s.** için adaleti yerine getirmez mi?
SEÇİM, Ey 34:4 **S.** doğru yargıdan yana olsun
Ro 11:5 lütfa dayanan bir **s.**
2Pe 1:10 daveti ve **s.** kesinleştirmek
Ro 9:11; 11:28.
SEÇKİN, Da 11:15 Güneyin en **s.** adamları
1Sa 26:2; Ams 6:1.
SEÇME, Çk 30:23 En **s.** baharatları alacaksın
Yr 2:21 **s.** bir asma olarak dikmiştim
SEÇME HAKKI, Mt 20:23 **s.** bana verilmemiştir
Mr 10:40.
SEÇMEK, Tkr 7:6 Tanrı halklar arasından seni **s.**
Tkr 30:19 hayatı **s.**
Hk 9:8 ağaçlar, bir kral **s.** istemişler
İş 42:1 İşte Benim **s.**!
Mr 13:20 **s.** kişiler uğruna
Elç 26:16 seni hizmetkârım olman için **s.**
1Ko 1:27 dünyanın akılsız saydıklarını **s.**
1Se 5:9 bizi kurtuluşa erişmemiz için **s.**
2Se 2:13 Yehova sizi, başlangıçtan **s.**
1Pe 2:4 insanların reddettiği, Tanrı'nın **s.**
Çk 12:21; Tkr 12:11; Ne 1:9; İş 7:15; Zk 1:17;
Yhn 15:16; Kl 3:12; 1Se 1:4.
SEÇTİĞİM KULUM, 1Kr 11:34 **s.** Davut'un hatırına
Me 89:3; İş 43:10.
SEÇTİKLERİM, İş 13:3 **S.** emir verdim
İş 65:22 **S.** ellerinin eserlerini kullanacak
SEÇTİKLERİNİ, Mt 24:31 O'nun **s.** toplayacaklar
Mr 13:27 **s.** toplayacaklar
Ro 8:33.
SEDİR. Ayr. bak. DÖŞEK.
İş 28:20 **S.**, üzerine uzananlara kısa
2Sa 4:7.
SEDİR AĞACI, 1Kr 4:33; İş 41:19; Yr 22:14; He 31:8.
SEFA, Lu 16:19 her gün zevk ve **s.** sürerdi
İb 11:25 günahın **s.** sürmektense
Yk 5:5 dünyada zevk ve **s.** sürdünüz
2Pe 2:13 Gündüzleri **s.** sürmek
SEFAHAT, 1Pe 4:4 aynı **s.** batağına
SEFALET, Ro 3:16 Yollarında yıkım ve **s.** var
Yk 5:1 düşeceğiniz **s.** ötürü feryat edin
SEFER, Sy 31:14; Tkr 20:1; 2Sa 11:1.
SEFERBER, Da 11:17 Krallığının tüm gücünü **s.** et
SEFİL, 2Kr 14:26 Memlekette **s.** olanlar bile
SEHER, İş 14:12 parlak yıldız, **s.** oğlu
Me 139:9.
SEİR, Ba 36:8 Esav, **S.** yerleşti
2Ta 20:23 **S.** gelenlere saldırıp
Sy 24:18; Yş 24:4; He 25:8; 35:15.
SEİR DAĞI, Tkr 2:5 **S.** Esav'a verdim
He 35:3 Ey **S.**, Ben sana karşıyım
He 35:15.
SEİR DAĞLIK BÖLGESİ, Ba 36:8; 2Ta 20:10, 22, 23;
He 35:7.
SEKİZ, Ba 17:12 **s.** günlük her erkek çocuk
1Pe 3:20 onlar yalnızca **s.** candı
1Sa 17:12; Vz 11:2.
SEKİZİNCİ, Lu 2:21 **S.** gün bebeği sünnet etme
SELAM, 1Ko 16:21 **s.** kendi elimle yazıyorum
2Yh 10 ona **s.** bile vermeyin
Mt 27:29; Lu 1:28; Yhn 19:3.
SEL SULARI, Na 1:8 **s.** ile yok edecek
SEMİRMEK, Yr 5:28 **S.**, ciltleri parlıyor
SENDELEMEK, Mt 26:31 hepiniz **s.**
Mt 26:33 hepsi **s.** ben **s.**
Ro 9:33 **s.** bir kaya
Me 13:4; 121:3; Öz 24:11; 25:26; Ams 8:12;
Mr 14:29; Yhn 16:1.
SENDELETİLMEK, Da 11:33 yağma edilerek **s.**
Da 11:35 Sağgörülü olanlardan bazıları **s.**
SEPET, Mt 14:20 on iki **s.** doldu
Yr 24:2; Ams 8:1.
SERAF, İş 6:6 **s.** biri uçtu
İş 6:2.
SERBEST BIRAK(IL)MAK, 2Ta 30:9; Yr 34:10;
Mt 27:15; İb 13:23.
SERBESTLİK, Elç 24:23 kendisine biraz **s.** tanıması
Zk 3:7.
SERGİLEMEK, 1Ko 4:9 elçileri en son sırada **s.**
1Ti 1:16.

SERİNLE(T)MEK, Lu 16:24 suya batırıp dilimi **s.**
Ezg 2:17.
SERİNLİK, Ba 3:8 günün **s.**
SERPMEK, 1Pe 1:2 İsa Mesih'in kanının **s.**
Mr 7:4; İb 9:13, 19, 21.
SERPMELİK, İb 12:24.
SERSEM, Da 8:27; Zk 12:4.
SERSEMLETİCİ, Me 60:3 Bize **s.** bir şarap içirdin
SERSEMLİK, Tkr 28:28.
SERSERİ, Yhd 13 mahkûm, **s.** yıldızlar
Hk 9:4.
SERSERİ TAKIMI, 2Ta 13:7.
SERT, He 3:8 **s.** bir yüz, **s.** bir alın
Da 2:15 neden bu kadar **s.** bir buyruk?
SERT İFADE, Vz 8:1 Hikmet insanın **s.** değiştirir
SERTLEŞ(TİR)MEK, He 3:9 Alnını elmas gibi **s.**
Da 5:20 kibirlenip **s.**
Elç 19:9.
SERTLİK, Ro 11:22 Düşene **s.**, sana ise iyilik
SERT YÜZLÜ, Tkr 28:50.
SERVET, Ey 15:29 Zengin olup **s.** yığamayacak
Me 52:7 **S.** bolluğuna güvenen
Öz 11:4 Gazap günü **s.** işe yaramaz
Öz 11:28 **S.** güvenen yıkılır
Öz 13:22 günahkârların **s.** doğru insan için
Vz 5:10 **s.** düşkün olan kazanca doymaz
İş 33:6 Yehova korkusu onun için **s.** olacak
İş 60:11 milletlerin **s.** sana getirsinler diye
İş 61:6 Milletlerin **s.** besleneceksiniz
Lu 16:9 haksız **s.** ile dostlar edinin
Yk 5:2 **S.** çürümüş
Tkr 8:18; Yr 15:13; He 26:12; Lu 15:12; 16:11.
SES, Tkr 4:33 Tanrı'nın **s.** duyan halk
Vz 12:4 değirmenin **s.** yavaşlayınca
İş 58:1 **S.** boru **s.** gibi yükselt
İş 65:19 ağlayış **s.** işitilmeyecek
İş 66:6 hak ettikleri karşılığı verirken çıkan **s.**
Yo 3:16 Yehova **s.** Yeruşalim'den duyuracak
Na 2:13 habercilerinin **s.** duyulmayacak
Tsf 1:14 Yehova'nın gününün **s.** ne acı
Yhn 5:28 mezardakiler **s.** işitecek
Yhn 10:27 Koyunlarım benim **s.** dinler
Elç 12:22 İnsan **s.** değil bu, ilah **s.**
1Ko 14:10 dillere özgü pek çok **s.** var
1Ko 12:2; 2Pe 2:16.
SES ÇIKARMAMAK, Me 39:2.
SESİ KESİLMEK, Me 31:17.
SESLENMEK, İş 55:6 yakınken O'na **s.**
İş 65:24 onlar **s.** karşılık vereceğim
SESLER, İş 52:8 gözcülerin **s.** yükseltmiş
Mi 2:12 insan **s.** dolacak
Ro 10:18.
SESSİZCE, Ru 3:7 Rut **s.** geldi
İş 47:5 Kaldelilerin kızı, **s.** otur
1Ti 2:11 Kadınlar **s.** öğrensinler
1Ko 14:34.
SESSİZ KALMAK, Ey 31:34 yıldığım için **s.**
Me 30:12; İş 53:7; He 24:27.

SESSİZLİK, Me 115:17 **s.** diyarına inenler
Vh 8:1 gökte yarım saat **s.**
SESSİZ SAKİN, Hk 18:27 **s.** yaşayan halkın
1Se 4:11 hedefiniz **s.** bir yaşam
2Se 3:12.
SET ÇEKMEK, Lu 19:43.
SEVDİĞİ, Lu 7:2 yüzbaşının **s.** hizmetkârı
SEVDİĞİNİ, He 24:16 gözün gibi **s.** bir vuruşta
SEVDİKLERİMİ, Vh 3:19 Ben tüm **s.** terbiye ederim
SEVENLERİN, Me 119:165 Kanununu **s.** barışı bol
Me 145:20 Yehova Kendisini **s.** hepsini korur
Yr 20:4 seni, hem kendin hem de **s.** için
SEVGİ, 2Sa 1:26 kadınların **s.** öteydi
Ezg 8:6 **s.** ölüm kadar güçlüdür
Mt 24:12 çoğu insanın **s.** soğuyacak
Yhn 15:13 daha büyük **s.** kimsede yoktur
Ro 8:39 Tanrı'nın **s.** bizi ayırabilecek
Ro 13:10 **s.**, kanunun gereğinin yapılmasıdır
1Ko 13:2 **s.** yoksa, bir hiçim
1Ko 13:4 **S.** tahammül eder
1Ko 13:13 bunların en büyüğü **s.**
1Ko 16:14 Her şeyiniz **s.** ile olsun
Kl 3:14 **s.** birliğin kusursuz bağıdır
2Ti 3:3 insan **s.** yoksun, uzlaşmaz
1Pe 4:8 **s.** birçok günahı örter
1Yh 4:8 Tanrı **s.**
1Yh 4:18 **S.** korku yoktur
1Yh 5:3 Tanrı **s.** O'nun emirlerine uymayı
Vh 2:4 İlk baştaki **s.** bıraktın
1Ko 13:1, 3, 8; Kl 2:2; 1Ti 1:5; 1Yh 4:10.
SEVGİ İFADELERİ, Ezg 1:4; 4:10; 5:1.
SEVGİLİ, Vh 20:9 konakladığı yeri ve **s.** şehri
Mt 3:17; Yhn 11:3; 1Ko 10:14; 2Ko 7:1; 1Pe 4:12.
SEVGİNİ İFADE EDİŞİN, Ezg 1:2.
SEVİMLİ, Öz 5:19 **S.** bir geyik
Flp 4:8 **s.** olan ne varsa
Öz 11:16.
SEVİNÇ, 1Kr 8:66 evlerine **s.** döndüler
1Ta 29:9 Davut büyük **s.** içindeydi
Ne 8:10 Yehova'nın verdiği **s.** bir kaledir
Es 8:17 Yahudiler arasında **s.** ve coşku yaşanıyor
Me 45:7 **s.** yağıyla meshetti
Me 97:11 yürekten dürüst olanlara **s.** saçıldı
Me 100:2 Yehova'ya **s.** kulluk edin
Me 149:2 Sion evlatlarının **s.** Kralları olsun
İş 35:1 Çöl **s.** coşacak
İş 65:18 **s.** nedeni
Ml 3:12 ülkeniz **s.** diyarı olacak
Elç 5:41 Sanhedrin'den **s.** içinde
Elç 14:17 yüreklerinizi **s.** doldurmuştur
İb 12:2 önüne konulan **s.** uğruna
Me 35:9; 45:15; 113:9; 118:24; 119:111; Yo 1:16;
Zk 9:9; Lu 2:10; 13:17; Yhn 16:22; 2Ko 7:4;
İb 10:34.
SEVİNÇ BULMAK, İş 58:14.
SEVİNÇ ÇIĞLIĞI, Ey 38:7 Sabah yıldızları **s.**
Ezr 3:12; Me 20:5; İş 49:13.
SEVİNÇ DUYMAK, Yhn 8:56 İbrahim büyük bir **s.**
Kl 1:24 sizin için çektiğim acılardan **s.**
Yr 32:41; Flp 4:10; 1Pe 1:8.

SEVİNÇLE, İş 12:6 **S.** bağırın
2Ko 9:7 Tanrı **s.** vereni sever
Me 95:1; İş 65:14.
SEVİNÇLE HAYKIRMAK, İş 54:1 kısır kadın, **s.**!
Me 92:4; Yr 31:7.
SEVİNÇLİ, Flp 4:4 Rab yolunda her zaman **s.**
Es 8:16; Öz 8:30; 2Ko 6:10.
SEVİNÇ NİDASI, Me 126:5 **S.** ürün biçecek
Me 105:43.
SEVİNÇ SESİ, Yr 7:34 **s.** kaldıracağım
SEVİNDİRİCİ, İb 12:11 terbiye insana **s.** değil
SEVİNDİRMEK, Me 104:15 Yüreğini **s.** şarap
Öz 27:11 Oğlum, hikmetli ol yüreğimi **s.**
2Ko 2:2 beni **s.** kim var?
SEVİNMEK, Tkr 32:43 milletler, O'nun halkıyla **s.**
Me 25:2 Düşmanlarım halime **s.**
Me 97:1 Yehova kral oldu! Yeryüzü **s.**
Öz 29:2 Doğrular çoğalınca halk **s.**
İş 65:18 sonsuza dek **s.**
Mt 5:12 **S.** ve sevinçten sıçrayın
Ro 12:15 Sevinenlerle **s.**, ağlayanlarla
Ga 4:27 kısır kadın **s.**
Vh 12:12 gökler ve orada oturanlar **s.**
Vh 18:20 başına gelenlerden ötürü **s.**
Me 13:5; Vz 8:15; İş 25:9; 65:13; Yo 2:23;
Yhn 16:20; Ro 15:10; Vh 11:10.
SEVMEK, Le 19:18 komşunu kendin gibi **s.**
Tkr 7:8 Yehova sizi **s.**
Tkr 23:5 Tanrın Yehova seni **s.**
1Ta 29:3 Tanrımın evini **s.**
2Ta 20:7 Seni **s.** İbrahim'in
Me 33:5 Yehova adaleti **s.**
Me 78:68 **S.** Sion Dağını seçti
Öz 12:1 Terbiyeyi **s.** bilgiyi **s.**
Mt 10:37 Babasını ya da anasını benden çok **s.**
Mt 22:37 bütün zihninle **s.**
Yhn 3:16 Tanrı dünyayı öyle **s.** ki
Yhn 5:20 Baba, Oğlu **s.**
Yhn 12:25 Canını **s.** onu kaybeder
Yhn 13:34 birbirinizi benim sizi **s.** gibi **s.**
Yhn 15:19 dünya kendisinin olanı **s.**
Yhn 21:17 beni **s.** misin?
Ro 8:37 bizi **s.** sayesinde
Ro 9:13 Yakub'u **s.** Esav'dan nefret ettim
Ro 11:28 ataları hatırına onları **s.**
2Ko 9:7 Tanrı sevinçle vereni **s.**
Kl 3:19 karılarınızı her zaman **s.**
2Ti 3:4 Tanrı yerine zevki **s.**
Tit 2:4 kocalarını **s.**, çocuklarını **s.**
İb 1:9 Doğruluğu **s.** kötülükten nefret ettin
1Yh 2:15 dünyadaki şeyleri de **s.**
Vz 3:8; Mi 3:2; 6:8; Yhn 11:5; 12:43; 13:23;
1Ko 16:22; Tit 3:15.
SEYİRLİK OYUN, 1Ko 4:9 insanlara **s.** olduk
İb 10:33.
SEYYAR SATICILIK, 2Ko 2:17 Tanrı'nın sözünün **s.**
SEZAR, Mr 12:17 **S.**'a ait olanı **S.**'a
Lu 23:2 **S.**'a vergi ödemeyi yasaklıyor
Yhn 19:15 **S.**'dan başka kralımız yok
Mt 22:17; Lu 2:1; 20:25; Yhn 19:12.
SEZARİYE, Elç 10:1; 23:23.
SEZMEK, 1Sa 3:8.
SICAK, Lu 12:55 **S.** olacak dersiniz ve olur
Vh 3:15 ne soğuksun ne de **s.**
İş 49:10; Vh 7:16.
SICAKLIK, Me 19:6 **S.** hiçbir şey kaçamaz.
SIÇRATMAK, Hb 3:6 milletleri yerinden **s.**
SIĞINACAK YER, Öz 14:26.
SIĞINAK, Ey 24:8 **S.** bulamayıp kayalara sarılırlar
Me 27:5 Felaket gününde beni **s.** saklar
İş 28:17 Yalana dayanan **s.** dolu süpürüp
Me 91:1; 119:114; Yr 16:19.
SIĞINMAK, Me 18:2 Tanrım kayamdır, O'na **s.**
Tsf 3:12 onlar Yehova ismine **s.**
Me 57:1.
SIĞINMA ŞEHRİ, Sy 35:6 ayrılmış altı **s.**
Sy 35:25; Yş 20:2; 21:13, 21.
SIĞIR, İş 11:7 Aslan **s.** gibi saman yiyecek
Me 107:38; Öz 7:22; 1Ko 15:39.
SIK, Vz 6:1 insanlar arasında **s.** rastlanıyor
SIK(IL)MAK, Le 22:24 Erbezleri **s.** hayvanı
Mr 12:1 üzüm **s.** için bir çukur kazdı
SIKICA BAĞLANMAK, Tkr 30:20 Yehova'yı sev, **s.**
Tkr 4:4; 10:20.
SIKILMIŞ, İş 63:9 Ne zaman sıkılsalar O da **s.**
SIKINTI, Me 46:1 **S.** zamanında yardıma hazırdır
Me 107:41 yoksulu **s.** esirger
Öz 11:8 Doğru kişi **s.** kurtulur
İş 53:11 Çektiği **s.** sonucunu görecek
Da 12:1 **s.** dönemi olacak
Tsf 1:15 **s.** ve ıstırap günü
Mt 24:21 o zaman büyük **s.** olacak
Ro 5:3 **s.** tahammülü oluşturur
Ro 12:12 Ümitle sevinin. **S.** dayanın
2Ko 4:17 **s.** hafif ve geçicidir
İb 10:33 kınama ve **s.** karşılaşmış
Vh 7:14 büyük **s.** çıkıp gelenlerdir
Ey 6:2; İş 8:22; Ağ 1:20; Mr 4:17; Ro 2:9; 8:35.
SIKINTI ÇEKMEK, Yhn 16:33 dünyada **s.**
Yk 5:10 **s.** konusunda örnek
Yk 5:13 İçinizde **s.** biri mi var?
1Pe 4:15 hırsız olduğundan **s.**
Vh 2:10 on gün **s.** için
2Ti 2:9; İb 2:18.
SIKINTI ÇEKTİRMEK, 2Se 1:6 size **s. s.** karşılık
Na 1:12.
SIKINTIDAN GEÇMEK, Elç 14:22 birçok **s.**
SIKINTI GETİRMEK, 1Sa 14:29.
SIKINTI İÇİNDE, Me 118:5 **S.** Yah'a
2Ko 8:2 **s.** ağır bir sınav
İb 11:37 yokluk ve **s.**, kötü muamele
Yk 1:27 **s.** dul ve yetimlerle
Tkr 4:30; Me 119:92.
SIKINTILAR, Elç 7:10 tüm **s.** kurtardı
Ro 8:18 şimdiki **s.** bir hiç
1Ko 7:26 şimdi yaşadığımız **s.**
1Ko 7:28 kendi içlerinde **s.** yaşayacaktır
2Ko 1:4 Tüm **s.** bizi teselli ederek
2Ko 1:7 **s.** ortak oldunuzsa

1Se 1:6 büyük **s.** rağmen sözü sevinçle
2Ti 2:3 başına gelecek **s.** göğüs ger
Elç 20:23; Kl 1:24; 1Se 3:3; 2Ti 1:8; 4:5.
SIKINTILARDA, 2Ko 6:4.
SIKINTILI, Öz 24:10 **S.** günde cesaret
Öz 17:17.
SIKINTI VERMEK, Çk 22:22 yetime **s.**
1Sa 16:14 Yehova kötü bir ruhun **s.**
He 32:9 birçok millete **s.**
Ey 30:13; İş 52:4; 60:14.
SIKINTIYA DÜŞMEK, 2Sa 22:7; Ho 5:15.
SIKINTIYA SOKMAK, Mt 24:9 sizi **s.**
SIKIŞIK, Mt 7:14 kapı dar ve yol **s.**
SIKIŞTIR(IL)MAK, Sy 25:17 Midyanlıları **s.**
2Ko 4:8 Her yönden **s.**
SIK SIK, Lu 5:33.
SIMSIKI BAĞLANMAK, 1Ti 6:19 gerçek yaşama **s.**
Tkr 13:4; Me 119:31.
SIMSIKI MÜHÜRLENMİŞ, Ey 41:15 pulları **s.** gibidir
SIMSIKI ÖRÜLÜ, Ey 40:17 Uyluk lifleri **s.**
SIMSIKI SARILMAK, Öz 4:13 Terbiyeye **s.**
1Ti 6:12 sonsuz yaşama **s.**
İb 10:23 bildirme işine **s.**
Yr 8:5.
SIMSIKI TUT(UN)MAK, Öz 3:18 ona **s.** mutlu sayılır
İş 41:13 Ben Yehova, sağ elini **s.**
SINAMAK, Tkr 13:3 Tanrınız Yehova sizi **s.**
2Ta 9:1 Seba kraliçesi, Süleyman'ı **s.** için
Me 7:9 Tanrı yürekleri ve gönülleri **s.**
Me 26:2 Ey Yehova, beni incele, **s.**
İş 7:12 "ne de Yehova'yı **s.**" dedi
Yr 17:10 gönlünü **s.**
Zk 13:9 altın sınar gibi onları **s.**
Ml 3:10 "Beni bununla **s.**" diyor
Ml 3:15 Tanrı'yı **s.** ama cezadan kurtuluyorlar
Mt 4:7 "Yehova'yı **s.**" yazılmıştır
1Ko 10:9 bazıları O'nu **s.**, yılanlar tarafından
2Ko 13:5 kendinizi sürekli **s.**
1Se 2:4 yüreğimizi **s.** Tanrı'yı hoşnut etmek
Yk 1:13 kimse "Tanrı beni **s.**" demesin
1Yh 4:1 vahiyleri **s.**
Hk 2:22; Yr 9:7; Elç 5:9.
SINANMAK, Lu 8:13 **s.** zaman geri çekilirler
İb 4:15 her yönden bizim gibi **s.**
İb 11:36 zincirlenip hapsedilerek **s.**
Yk 1:14 arzusu tarafından aldatılarak **s.**
Vh 2:10 Tam olarak **s.** için İblis
İb 2:18.
SINANMIŞ İMAN, Yk 1:3 **s.** tahammül oluşturur
1Pe 1:7.
SINAV(LAR), Ey 23:10 soktuğu **s.** altın gibi
Yk 1:2 çeşitli **s.** tam bir sevinçle karşılayın
Yk 1:12 **S.** dayanana ne mutlu!
Yk 1:13 Bir **s.** karşılaşınca kimse
1Pe 4:12 sizin için bir **s.** olan ateşli sıkıntılar
2Pe 2:9 **s.** nasıl kurtaracağını bilir
Vh 3:10 **s.** vaktinde seni esirgeyeceğim
Lu 22:28; Ga 4:14.
SINIF AYRIMI, Yk 2:4 **s.** yapmış olmaz mısınız?
SINIR, Çk 16:35 diyarın **s.** varıncaya
Tkr 19:14 **s.** yerini değiştirmeyeceksin
İş 9:7 hükümdarlığına **s.** olmayacak
İş 19:19 **S.** bir sütun yükselecek
İş 26:15 **s.** genişlettin
2Ko 10:13 tanınan **s.** dışında övünmeyiz
Tkr 11:24; Me 74:17; İş 60:18.
SINIRI AŞMAK, 2Yh 9 **S.** Mesih'in öğretisine
SINIRLI, 1Ko 13:9 peygamberliğimiz **s.**
1Ko 13:10 tam olan geldiğinde **s.** olan
SIPA, Mt 21:5; Lu 19:30.
SIPT. Bak. KABİLE.
SIR. Ayr. bak. KUTSAL SIRLAR.
Ams 3:7 peygamber kullarına **s.** açmadıkça
2Se 2:7 kanunsuzluk **s.** olarak kalacak
Vh 17:5 **s.** dolu bir isim yazılıydı
Vh 17:7 Şimdi sana kadının **s.**
Da 2:30.
SIRA, 1Kr 4:7 erzak sağlama **s.** gelirdi
Ba 43:33; Çk 39:10.
SIRADAN, Elç 4:13 eğitimsiz, **s.** insanlar
1Ko 1:28 **s.** sayılan şeyleri seçti
SIRASI, 1Ko 15:23 herkes kendi **s.** geldiğinde
SIRASIYLA, Elç 3:24.
SIRA SÜTUNLAR, Yhn 10:23; Elç 3:11; 5:12.
SIRILSIKLAM, Me 6:6.
SIRLARI AÇIKLAYAN, Da 2:28 göklerde **s.** bir Tanrı
Da 2:47 tanrıların Tanrısı, **s.** O'dur
SIRT ÇEVİRMEK, Me 89:39 ahde **s.**
Me 50:17; He 23:35.
SIVA(T)MAK, He 13:10 boşuna kireçle **s.**
He 13:11 Duvarı **s.** onun yıkılacağını
He 13:14 Kireçle **s.** duvarı
He 22:28 kehanetlerle yapılanların üzerini **s.**
Le 14:42.
SIVA, Da 5:5 duvarın **s.** üzerine yazmaya
Le 14:48.
SIYIRMAK, Me 2:3 iplerini üzerimizden **s.**!
Mi 3:2 etini kemiklerinden **s.**
Hk 14:9.
SIZI, Ey 33:19; Yr 51:8; Ro 9:2.
SIZLAMAK, Me 6:2.
SIZLANMAK, Sy 11:10 Musa halkın ağlayıp **s.** işitti
SIZMAK, Ey 28:11 **s.** yere bentler kuruyor
Yhd 4 bazı kişiler aramıza **s.**
SİHİRBAZ, İş 3:3 usta **s.** oradan atıyor
Mi 5:12 **s.** kalmayacak
Yr 27:9.
SİLAH(LAR), Vz 9:18 Hikmet **s.** iyidir
İş 54:17 Sana karşı hiçbir **s.** işe yaramayacak
Yr 21:4 **s.** kendi üzerinize çevireceğim
Yr 50:25 Yehova **s.** çıkardı
Ro 6:13 (dipnot)
Ro 13:12 ışığın **s.** kuşanalım
2Ko 6:7 doğruluk **s.** ile örnek olduk
2Ko 10:4 İnsanların **s.** ile değil
Ef 6:11 tüm **s.** donanımını kuşanın
Ef 6:13 Tanrı'nın sağladığı tüm **s.** donanımını
İb 2:14 ölüm **s.** sahibi

SİLAHTAR, 1Sa 14:6; 31:4.
SİLAS, Elç 15:22; 16:19; 17:4; 18:5.
SİLİNİP ATILMAK, İş 29:14 Bilgelerinin bilgeliği **s.**
SİLİNİP GİTMEK, Çk 9:15 yeryüzünden **s.**
Me 10:16 Milletler yeryüzünden **s.**
2Pe 3:10 ökler büyük bir uğultuyla **s.**
SİLİNMEK, Me 69:28 Yaşayanlar kitabından **s.**
Öz 10:7 kötülerin adı **s.**
Yr 10:11.
SİLİP ATMAK, Ba 6:7 her şeyi **s.**
1Kr 9:7 bu evi de gözümün önünden **s.**
Ağ 3:66 göklerinin altından **s.** onları
Tkr 6:15; 2Sa 4:11.
SİLİP SÜPÜRMEK, Hk 5:21 Kişon Irmağı onları **s.**
Mt 24:39 Tufan hepsini **s.** kadar
1Kr 14:10; Me 50:3; Öz 21:7; İş 18:7.
SİLKELENMEK, Na 3:12 incir ağaçları bir **s.**
Ne 5:13.
SİLKMEK, Ne 5:13 yakamı **s.** dedim
İş 52:2 Üzerindeki tozu **s.**
Mt 10:14 ayaklarınızın tozunu **s.**
Elç 13:51 ayaklarının tozunu **s.**
Lu 10:11.
SİLMEK, Çk 32:33 kitabımdan onu **s.**
Tkr 9:14 adlarını gökler altından **s.**
Me 51:1 merhametinden ötürü suçlarımı **s.**
İş 25:8 yüzlerden gözyaşlarını **s.**
Yr 18:23 onların günahını gözünün önünden **s.**
Vh 3:5 adını hayat kitabından hiç **s.**
Vh 21:4 bütün gözyaşlarını **s.**
Me 34:16; 83:4; Elç 3:19; Kl 2:14.
SİLOAM, Yhn 9:7 **S.** havuzunda yıka
Lu 13:4; Yhn 9:11.
SİMGE, Vh 12:1 Gökte muhteşem bir **s.**
Vh 15:1 Gökte olağanüstü başka bir **s.**
SİMGELEMEK, Da 8:20 Med ve Pers krallarını **s.**
Vh 19:8 kutsal kişilerin doğru işlerini **s.**
SİMUN, Mt 4:18; 10:2; Mr 3:16.
SİN (1), Çk 16:1 **S.** Çölü
Çk 17:1; Sy 33:11.
SİN (2), He 30:15 Mısır kalesi **S.**
SİNA, Çk 19:20 Yehova **S.** Dağına indi
Çk 31:18 **S.** Dağında Musa'ya söyledi
Çk 16:1; 24:16; Ne 9:13; Me 68:8; Elç 7:30, 38; Ga 4:25.
SİNA ÇÖLÜ, Sy 1:19 **S.** halkın sayımını yaptı
Sy 33:15.
SİNA DAĞI, Çk 19:20 Yehova **S.** indi
Çk 24:16 Yehova'nın ihtişamı **S.** üzerindeydi
Çk 31:18; Le 7:38; Ne 9:13; Elç 7:30.
SİNEK, Vz 10:1 Ölü **s.** aktarın yağını
İş 7:18 Ölü **s.** aktarın yağını
İş 51:6 insanlar **s.** gibi ölecek
Mt 23:24 **s.** süzersiniz
SİNİRLENMEK, Öz 12:16 Ahmak **s.** belli eder
Ey 16:3; Me 112:10.
SİNMEK, 2Sa 22:45; Ey 38:40; Me 18:44.
SİNSİCE, 2Ti 3:6 evlerin içine **s.** sokulan
SİNSİ DÜZEN, Me 140:8 Onların **s.** destekleme
SİNSİ OYUNLAR, Ef 6:11 İblis'in **s.**
SİNSİ SİNSİ, Öz 16:30 **S.** gülüp kötülüğünü
SİON, Me 2:6 kralımı kutsal dağım **S.**'a
Me 110:2 kudret asanı **S.**'dan gönderecek
Me 132:13 Yehova **S.**'u seçti
İş 2:3 kanun **S.**'dan çıkacak
İş 28:16 **S.**'a bir temel taşı
İş 62:1 **S.** adına sessiz durmayacağım
Ams 6:1 **S.**'da yaşayanların vay haline
Tsf 3:14 Sevinçle bağır **S.** kızı!
Mt 21:5 **S.** Bak! Kralın geliyor
Ro 11:26 Kurtarıcı **S.**'dan çıkacak
İş 66:8; Ro 9:33; 1Pe 2:6.
SİON DAĞI, Me 48:2 **S.**, Kralın kenti
Me 125:1 **S.** gibidir, sarsılmaz
İş 29:8 **S.** savaşan tüm milletler
İş 31:4 Yehova **S.** savaşacak
Yo 2:32 **S.** kurtulanlar olacak
Ob 21 kurtarıcılar **S.** çıkacak
İb 12:22 **S.**, Tanrı'ya ait şehre
Vh 14:1 Kuzu **S.** üzerinde duruyordu
2Kr 19:31; Me 78:68; İş 8:18; Mi 4:7.
SİON KALESİ, 2Sa 5:7 Davut **S.** ele geçirdi
SİPER, Na 2:5 **S.** sapasağlam olmalı
Me 91:4.
SİRKE, Öz 10:26 Dişler için **s.** neyse
Sy 6:3.
SİSERA, Hk 5:20 yıldızlar **S.**'yla savaştı
Hk 4:7, 9, 13-18, 22; 1Sa 12:9.
SİVRİSİNEK, Yr 46:20 Mısır üzerine **s.** gelecek
SODA, Öz 25:20; Yr 2:22.
SODOM, Ba 19:24 **S.** üzerine göklerden kükürt
Mt 10:15 **S.** ve Gomorra, daha kolay
Vh 11:8 mecazi anlamda **S.** ve Mısır
Ba 18:26; İş 1:10; 13:19; 2Pe 2:6; Yhd 7.
SOFRA, İş 28:8 **S.** üzeri kusmuk dolu
Ml 1:7 Yehova'nın **s.** değersiz bir **s.**
Lu 22:30 krallığımda, **s.** yiyip içesiniz
1Ko 10:21 Yehova'nın **s.** katılırken cinlerin
1Sa 20:24; Lu 22:27.
SOFRA KURMAK, Me 23:5 önünde bana **s.**
İş 21:5 **S.**, oturulacak yerler düzenlensin
SOFRAYA OTURMAK, Mt 8:11 Yakub'la **s.**
Mt 26:20.
SOĞAN, Sy 11:5 bedava yediğimiz **s.**, sarmısaklar!
SOĞUK, Me 147:17 O'nun **s.** kim dayanabilir?
Vh 3:15 ne **s.** ne de sıcak
Ba 8:22; Ey 37:9; Mt 10:42; Vh 3:16.
SOĞUMAK, Mt 24:12 çoğu insanın sevgisi **s.**
SOKAK, Öz 1:20 hikmet **s.** haykırıyor
İş 42:2 **s.** sesi duyulmayacak
He 7:19 Gümüşlerini **s.** atacaklar
Yr 5:1; He 11:6; 28:23; Na 2:4.
SOKULMAK, Ga 2:4 sessizce aramıza **s.**
SOLAK, Hk 3:15 Ehud **s.**
Hk 20:16.
SOLGUN GÖRMEK, Da 1:10

SOLMAK, İş 19:6 Kamışlar, sazlar **s.**
İş 29:22 bundan böyle yüzü **s.**
He 31:15 kırlardaki ağaçlar sararıp **s.**
SOLMAYACAK, 1Ko 9:25 bizimkiyse **s.** bir taç
1Pe 1:4 hiç **s.** bir miras
SOLMAZ, 1Pe 5:4 **s.** ihtişam tacını alacaksınız
SOLUCAN, Ey 25:6 Yalnızca bir **s.** olan insanoğlu!
İş 14:11 **s.** üstüne örtü
Me 22:6.
SOLUK, Ey 11:20 Tek umutları son **s.** vermek
Ey 14:10 İnsanoğlu son **s.** verir
Me 78:33 günlerini **s.** gibi bitirdi
Me 94:11 insanın düşünceleri **s.** farksızdır
Vh 6:8 Baktım **s.** renkli bir at
Ey 34:15; Me 39:5; 144:4; İş 42:5.
SOLUMAK, İş 56:10 gözcüleri kördür. **S.** dururlar
Yr 8:16.
SON, Vz 2:14 Hepsini bekleyen **s.**
İş 9:7 barışı hiç **s.** bulmayacak
İş 44:6 İlk Benim, **s.** da
Da 11:27 **s.** belirlenen zamanda gelecek
Tsf 1:18 yeryüzündeki herkese bir **s.** getirecek
Mt 10:22 kim **s.** kadar dayanırsa
Mt 24:3 ortamın **s.** alameti
Mt 24:14 **s.** o zaman gelecek
Mt 28:20 ortamın **s.** kadar yanınızda
1Ko 10:11 ortamların **s.** eşiğinde
1Ko 15:26 **S.** düşman olarak ölüm
1Ko 15:45 **S.** Âdem hayat veren ruh
İb 9:26 ortamların **s.** yalnızca bir kez
1Pe 4:7 her şeyin **s.** yakındır
2Pe 2:20 **s.** durumları ilk durumlarından
Vz 3:19; 9:2; İş 46:10; Yr 5:31; 17:11; He 7:2; 38:8;
Da 8:19; 1Yh 2:18; Vh 2:26.
SON BULMAK, 1Ko 13:8 Sevgi asla **s.**
SON GÜN, Yhn 6:54 ben onu **s.** diriltirim
Ne 8:18; Yhn 11:24; 12:48.
SON GÜNLER, İş 2:2 **S.** Yehova'nın evinin
He 38:16 ey Gog, **s.** seni
Da 10:14 **s.** halkının başına gelecekleri
2Ti 3:1 **s.** çetin ve bunalımlı bir dönem
Yk 5:3 **S.** biriktirdiklerinizin
2Pe 3:3 **s.** alaycılar çıkacak
Yr 23:20; Da 2:28.
SON NOKTA, Ey 34:36 Eyüp **s.** dek denensin
Da 8:23.
SONRAKİ, Hg 2:9 **S.** evin ihtişamı öncekinden
1Ti 4:1 **s.** dönemlerde bazıları imandan
2Ta 28:7; Me 22:30; Yo 1:3.
SONSUZ, Me 136:1-26 vefalı sevgisi **s.**
Yr 51:57 uyanmayacakları **s.** bir uykuya
Yhn 17:3 **S.** yaşama kavuşmak için
Ro 1:20 **s.** gücü ve Tanrılığı
Ro 5:21 İsa sayesinde **s.** yaşam
Ro 6:23 Tanrı'nın armağanı **s.** yaşamdır
Ef 6:24 Mesih'e **s.** sevgiyle bağlanan
1Pe 1:25 Yehova'nın sözü **s.** dek kalır
1Pe 5:10 Sizi **s.** yüceliğine çağıran Tanrı
Yhd 6 **s.** bağlarla koyu karanlığa
Yr 51:39; Da 12:2; Mt 25:46; 1Yh 5:11.
SONSUZA DEK, Me 104:5 Yer **s.** sarsılmayacak
İş 57:15 **S.** var olan Yüce Tanrı
Ba 3:22; Me 111:8; 148:6; İş 57:16; He 35:9; Da 12:3;
Yun 2:6.
SONSUZLUK, İş 9:6 Kudretli Tanrı, **S.** Babası
Da 4:34.
SONSUZ YAŞAM, Da 12:2 **s.** için uyanmış olacak
Yhn 3:16 yok olmasın **s.** sahip olsun
Yhn 17:3 **S.** kavuşmak için
Ro 6:23 Tanrı'nın verdiği armağan **s.**
Yhn 5:24.
SONU, Öz 14:12 Yol var ki **s.** ölümdür
Öz 22:16 **s.** yoksulluk olur
Vz 12:12 Kitaplar yazmanın **s.** yoktur
Me 49:12.
SONUCA ULAŞMAK, İş 55:11 **S.** Bana dönmez
SONUÇ, Yk 5:16 Doğru insanın yakarışı etkili **s.**
SONUNCU, Mt 19:30 birinci olan birçokları **s.**
Vh 22:13 birinci ve **s.** Benim
Mt 20:8, 16; Mr 9:35; Vh 1:17.
SON VAKİT, Da 8:17; 11:40; 12:4.
SOPALAR, Mt 26:47, 55; Lu 22:52.
SOPA VURMAK, Tkr 25:3 Ona kırk **s.**
SORGULAMAK, İş 45:11 Beni **s.**
Öz 18:17; Elç 22:29.
SORGUYA ÇEK(İL)MEK, Lu 23:14; Elç 4:9.
SORMAK, Mt 2:4 nerede doğacağını **s.**
Hk 14:12.
SORU(LAR), 1Ti 1:4 uğraştıran **s.** yol açar
1Kr 10:1; Mt 22:46.
SORUMLU, 1Ta 9:33 Yemek odalarından **s.**
Mt 27:24 kanından **s.** değilim
Elç 18:6 Kanımızdan **s.** olun
Elç 20:26 hiçbir insanın kanından **s.**
SORUMLULUK, Ga 6:5 herkes kendi **s.** taşıyacak
1Se 5:27 mektubu kardeşlere okuma **s.**
İb 5:9 sonsuz kurtuluşlarının **s.** aldı
Sy 1:50.
SORUŞTURMAK, Ey 34:24 Güçlüleri hiç **s.**
Elç 23:34 hangi eyaletten olduğunu **s.**
Elç 21:33.
SOY, Ba 3:15 senin **s.** onun **s.** arasına düşmanlık
Ba 22:17 **s.** yıldızlar kadar çoğaltacağım
Ro 9:29 **s.** sürdürecek kişiler
Ga 3:16 senin **s.** olana diyor; Mesih'tir
Ga 3:29 İbrahim'in **s.** ve vaade göre
1Pe 2:9 Seçilmiş **s.**, kraliyet kâhinleri
Vh 12:17 onun **s.** artakalanlarla savaşmaya
Ba 9:9; 12:7; Me 25:13; İş 14:20; Da 11:4; Ml 2:15;
Ro 9:7; Ga 3:19.
SOY(UL)MAK, Ezr 4:14 kralın **s.** görmek istemeyiz
İş 22:4; 59:15.
SOY AĞACI, 1Ti 1:4 **s.** kafa yormasınlar
İb 7:3 babası, anası, **s.** olmayıp
SOYGUN, Me 62:10; İş 60:18; Yr 6:7; 20:8.
SOYGUNCU, Me 72:4 **s.** ezsin
Yr 22:3 mağduru **s.** kurtarın
SOYGUNCULUK, İş 61:8 **s.** nefret ederim
Me 69:4; Yr 22:17.

SOY KAYDI, Ezr 8:1.
SOY KÜTÜĞÜ, 1Ta 4:33; 2Ta 31:16.
SOYLU, 1Ta 17:17 **s.** bir adam
Da 5:1 **s.** adamlarından bin kişiye şölen verdi
Lu 19:12 **S.** bir adam krallık yetkisi
1Ko 1:26 **s.** çok fazla kişi yoktur
Yk 2:8 **s.** kanuna uymayı
SOYLU BEYLER, Yş 13:21; Es 6:9.
SOYLU KADINLAR, 1Kr 11:3.
SOYLULAR, Ey 12:21 **S.** utanca boğar
Me 146:3 **S.** güvenmeyin
Me 16:3; 83:11; 107:40; 118:9; Yr 27:20; 39:6.
SOYMAK, 2Ko 11:8 onları adeta **s.**
Le 19:13; Hk 9:25; Öz 22:23; İş 3:14; Ro 2:22.
SOYULAN, Tkr 28:29.
SOYUNU ÇOĞALTMAK, Ba 17:6.
SÖĞÜT, He 17:5 Akarsu kenarındaki **s.**
SÖMÜRMEK, 2Pe 2:3 açgözlülükle **s.**
SÖNDÜRMEK, İş 1:31 ateşi **s.** olmayacak
İş 42:3 alevi titreyen fitili **s.**
Yr 21:12 kimsenin **s.** bir ateş
Mt 12:20 titreyen fitili **s.**
Ef 6:16 ateşli okları **s.** iman kalkanı
1Se 5:19 Ruhun ateşini **s.**
2Sa 21:17; Öz 20:20; 24:20; Ams 5:6.
SÖNMEK, Ey 18:5 kötünün ışığı **s.**
Me 88:9 gözümün feri **s.**
Me 118:12 çalı ateşi gibi **s.**
Öz 13:9 kötülerin kandili **s.**
İş 34:10 Gece gündüz **s.**
İş 66:24 onların ateşi **s.**
Mr 9:48 kurdu ölmez ve ateşi **s.**
2Kr 22:17; He 20:48.
SÖVE, Çk 12:22 kanı kapının üst **s.** süreceksiniz
SÖVME, Ef 4:31.
SÖVMEK, Çk 22:28 Tanrı'ya **s.**
SÖVÜCÜ, 1Ko 5:11 **s.** kişiyle görüşmeyi kesin
SÖYLEMEK, Çk 4:12 ne **s.** gerektiğini öğreteceğim
Me 19:2 Gün güne söz **s.**
Öz 4:10 Dinle oğlum, **s.**
İş 30:10 hoş sözler **s.**
Yhn 8:43 **s.** neden anlamıyorsunuz?
Ga 2:6 o kişiler bana yeni bir şey **s.**
Yr 20:13.
SÖYLENMEK, Flp 2:14 Hiçbir şeyi **s.** yapmayın
1Pe 4:9 Yakınıp **s.** konukseverlik gösterin
Yhd 16 Bu adamlar durmadan **s.**
Çk 16:7; Sy 14:27; 17:5; 1Ko 10:10.
SÖZ, Me 119:105 **S.** adımlarım için kandil
Öz 10:19 Çok **s.** hata eksik olmaz
Öz 25:11 Yerinde söylenen **s.**
İş 55:11 ağzımdan çıkan **s.** Bana dönmez
Yr 8:9 Yehova'nın **s.** reddettiler
Mt 4:4 ağzından çıkan her **s.** yaşar
Yhn 1:1 Başlangıçta **S.** vardı, **S.**
Yhn 1:14 **S.**, insan olup aramızda yaşadı
Yhn 17:17 Senin **s.** hakikattir
Ro 10:8 imanla kabul edilen **s.** budur
Flp 2:16 hayat **s.** sıkıca yapışıp
1Ti 5:12 imanla verdikleri ilk **s.**
2Ti 2:15 hakikat **s.** doğru şekilde kullan
2Ti 4:2 Tanrı'nın **s.** duyur
Yk 1:22 **s.** uygulayıcıları da olun
2Pe 1:19 daha kesin bir peygamberlik **s.**
1Yh 3:11.
SÖZ BİRLİĞİ ETMEK, Elç 5:9.
SÖZCÜ(LER), 2Ta 32:31 Babil yöneticilerinin **s.**
Ey 16:20 **S.** olacak arkadaşlarım aleyhimde
SÖZDE, İş 57:12 Senin o **s.** doğruluğunu
1Ti 6:20 **s.** bilgilerin çelişkileri
SÖZ DİNLEMEK, İş 1:19; Flp 2:12; 1Pe 1:14.
SÖZ ETMEK, Yr 20:9 Bir daha O'ndan **s.**
Ba 40:14; 1Sa 9:17; Öz 20:6.
SÖZLER, Me 49:13 kibirli **s.** kanıp
Me 119:103 **S.** baldan tatlı
Ams 8:11 Yehova'nın **s.** duyma açlığı
Mt 12:37 kendi **s.** ile mahkûm edileceksiniz
Mt 24:35 benim **s.** asla kaybolup gitmeyecek
Lu 19:22 seni kendi **s.** yargılayacağım
Yhn 6:63 söylediğim **s.** ruh ve yaşam
Yhn 12:47 benim **s.** işitip tutmazsa
Ro 16:18 tatlı **s.** ve iltifatlarla gönül çeler
Kl 4:6 **S.** tuzla lezzet verilmiş olsun
1Ti 4:9 tümüyle güvenilir **s.**
2Ti 1:13 sağlıklı **s.** izlemeye devam et
Tit 2:8 çürütülemez doğru **s.** söyle
Ey 6:25; Me 19:14; Öz 4:20.
SÖZLEŞMEK, 1Sa 21:2 buluşmak üzere **s.**
Ams 3:3 İki adam **s.** buluşmadan yola çıkar mı?
SÖZLÜ, 2Ta 36:22; Elç 15:27; 18:25; 2Se 2:2.
SÖZÜNDE DURMAYAN, Ro 1:31 anlayışsız, **s.**
SÖZÜNDEN ÇIKMAMAK, Lu 2:51.
SÖZÜNÜ DİNLEMEK, Ef 6:1 ana babanızın **s.**
Flm 21 **s.** güvenerek
Mt 8:27; 1Pe 3:6.
SÖZÜNÜ TUTMAK, Sy 30:2 söz verirse, **s.**
Ne 5:13.
SÖZ VERMEK, Çk 32:13 **S.** tüm bu toprakları
Tkr 7:8 yemin ederek verdiği **s.** sadık kaldı
Sy 30:2; Hk 11:36.
SU, Çk 14:21 **s.** yarıldı
Yş 9:21 odun getirsinler ve **s.**
Yş 9:27 **s.** çekenler olarak tayin etti
2Sa 14:14 toplanamayan **s.** gibi olacağız
2Kr 5:14 Ürdün'de yedi kez **s.**
Öz 11:25 başkasına bol **s.** verenin kendisine de
Öz 25:25 Yorgun cana soğuk **s.** neyse
İş 11:9 **s.** nasıl kaplıyorsa, Yehova bilgisi de
İş 12:3 sevinçle **s.** alacaksınız
İş 30:20 cefayı **s.** gibi verecekse de
İş 55:1 susayanlar! Gelin, **s.** alın
Yr 2:13 Beni, diri **s.** kaynağını bıraktı
Ams 8:11 Ekmek ya da **s.** kıtlığı değil
Mt 10:42 küçüklerden birine soğuk **s.**
Yhn 4:14 vereceğim **s.** içen asla susamaz
Yhn 7:38 içinden hayat **s.** akacaktır
2Pe 3:6 dünya **s.** altında kaldığında
Vh 7:17 hayat **s.** pınarlarına götürecek

Vh 22:17 Dileyen ücretsiz hayat **s.** alsın
Sy 20:10; Yhn 5:7; Vh 17:1, 15; 22:1.

SUÇ, Yş 2:17 **s.** bizden uzak olsun
2Ta 28:10 Yehova'ya karşı sizin hiç mi **s.** yok?
Ey 31:11 edepsizlik **s.** olurdu
Me 19:13 birçok **s.** uzak kalırım
Me 51:5 **s.** içinde dünyaya geldim
Me 125:3 Doğrular **s.** el uzatmasın diye
Me 130:3 Sen **s.** dikkate alsaydın
Öz 17:9 **S.** kapatan sevgi kazanmak ister
İş 44:22 **S.** bulutla örteceğim
İş 53:5 bizim **s.** yüzünden bedeni delindi
Yr 33:8 işledikleri **s.** bağışlayacağım
Yr 51:5 diyarı **s.** doludur
He 18:28 **s.** bırakıp döndüğünde yaşayacak
Mi 7:18 artakalanın **s.** bağışlarsın
Mt 6:14 başkalarının **s.**
Yhn 18:38 onda bir **s.** görmüyorum
Ro 4:15 kanun yoksa **s.** da yoktur
Ro 4:25 bizim **s.** için ölüme teslim edildi
Ro 5:15 bir insanın **s.** yüzünden çok kişi
Ga 3:19 Kanun **s.** ortaya çıkarmak üzere
Kl 2:13 lütuf göstererek tüm **s.** bağışladı
Çk 20:5; Le 16:21; Tkr 5:9; Yş 22:17; Ezr 9:13; Me 68:21; Öz 29:16; İş 59:20; Mr 11:25; Ro 4:7; 2Ko 5:19; Ef 2:1; İb 9:15; 10:17.

SUÇ İŞLEMEK, Ba 26:10 neredeyse bize **s.**
1Ta 21:3 Neden İsrail'e **s.**?
Öz 30:20 Zina eden kadın "**S.**" der
Ho 13:1 Baal'e tapınarak **s.** öldü
1Ko 11:27 kanına karşı **s.** olur
Es 1:16; Ag 3:42; Tsf 3:11; Elç 24:16; 25:10.

SUÇLAMA, Me 18:43 Beni **s.** kurtaracaksın
Me 42:10 **S.** yüzünden kemiklerim eziliyor
Lu 23:10 ona karşı ağır **s.**
Elç 24:13 şimdiki **s.** da kanıtlayamazlar
1Ti 5:19 ihtiyara yöneltilen **s.** kabul etme
Ezr 4:6; Me 109:4; Elç 23:29; Kl 1:22.

SUÇLAMAK, Ro 8:33 seçtiklerini kim **s.**
1Ti 3:10 **s.** durumda olmadan hizmet
Tit 1:7 gözetmen **s.** durumda olmamalı
Vh 12:10 kardeşlerimizi **s.** aşağı atıldı!
Me 109:20, 29; Yhn 18:29; Elç 23:29; Ro 5:13.

SUÇLU, İş 53:12 **s.** bir tutuldu
İş 54:17 her dili **s.**
Lu 22:37 O **s.** bir tutuldu
Lu 23:4 bu adamı **s.** bulmuyorum
Ro 3:19 dünya Tanrı'nın önünde **s.** çıksın
Me 94:21; İş 24:6; He 22:4; Zk 11:5.

SUÇLULUK DUYGUSU, Mt 27:3 Yahuda **s.** kapıldı

SUÇ SUNUSU, Le 5:6; Sy 6:12; 1Sa 6:3.

SUÇSUZ, Yş 2:19 biz **s.** oluruz
1Sa 26:9 kim el kaldırır da **s.** sayılır?
Öz 1:11 Zevk için **s.** pusu kuralım
Mt 12:7 **s.** kişileri mahkûm etmezdiniz
Ba 20:4; Çk 23:7; 2Sa 14:9; Yr 2:35.

SUÇ YAFTASI, Mt 27:37 başının üstündeki **s.**
Mr 15:26.

SULAK, Me 23:2 **s.** yerlerde dolaştırır
İş 7:19; Yr 49:4; He 31:14.

SULAMAK, 1Ko 3:7 ne de **s.** kişinin önemi var
Vz 2:6; He 17:7; Yo 3:18.

SUNAK, Ba 8:20 Nuh, Yehova için bir **s.** yaptı
Le 17:11 kanı **s.** için ayırdım
He 6:4 **S.** mahvedeceğim
Elç 17:23 Bilinmeyen Tanrı'ya bir **s.**
İb 13:10 öyle bir **s.** var
Vh 6:9 **s.** dibinde kanlarını gördüm
Çk 34:13; 2Kr 16:10; İş 56:7; Mt 23:18; İb 7:13.

SUNDURMA, 1Kr 6:3; 7:21; He 40:7.

SUNMAK, İş 41:21 Davanızı **s.**
Ro 6:13 Tanrı'nın emrine **s.**
Ro 12:1 bedenlerinizi kurban olarak **s.**
2Ko 11:2 tertemiz genç kız olarak **s.**
İb 9:14 kendini Tanrı'ya kusursuz **s.** Mesih
İb 10:12 kalıcı değerde tek bir kurban **s.**
İb 10:14 **s.** tek kurbanla
İb 11:17 İshak'ı **s.** noktasına kadar
Ba 22:13; Ezr 1:6; Me 56:12; İb 9:28.

SUNU, Ba 4:4 Habil'e ve **s.** hoşnutlukla
1Ta 29:9 Yehova'ya gönüllü **s.** sunmuşlardı
İş 53:10 onun canını suç **s.** yaparsan
Ml 3:3 doğrulukla **s.** veren bir halk
2Ti 4:6 bir dökme **s.** oluyorum
Sy 15:14; He 20:39; Ml 1:11; 3:4; Ef 5:2.

SUNU EKMEKLERİ, Mt 12:4; Lu 6:4.

SUR, İş 23:1 **S.** hakkındaki bildiri
İş 23:17 Yehova dikkatini **S.**'a çevirecek
2Sa 5:11; 1Kr 7:13; Me 45:12; He 27:2.

SUR(LAR), Tkr 2:36 **s.** aşamadığımız
İş 26:1 **s.** Tanrı'nın sağladığı kurtuluş
İb 11:30 Eriha **s.** yıkıldı
İş 17:3.

SURAT ASMAK, Ba 4:5.

SURET, Me 17:15 uyanınca **s.** görüp
Yhn 5:37 ne de **s.** gördünüz
Vh 14:9 canavara ve **s.** tapınırsa
Vh 20:4 canavara ve **s.** tapınmamış

SUSA, Es 1:2; 9:6; Da 8:2.

SUSAMAK, Mt 5:6 doğruluğa **s.** olanlar
Vh 7:16 Artık acıkmayacaklar ve **s.**

SUSAYAN, İş 55:1 Siz **s.**! Gelin
Yhn 7:37 **S.** bana gelip su içsin
Vh 21:6 Her **s.** hayat pınarından
Vh 22:17 **S.** gelsin

SUSKUN, Me 32:3 **s.** kalınca
Me 37:7 Yehova'nın önünde **s.** dur

SUSMAK, Öz 17:28 Akılsız bile **s.** hikmetli sayılır
Vz 3:7 **s.** vakti, konuşmanın vakti var
Hb 2:20 dünya önünde **s.**
Zk 2:13 Yehova'nın önünde insanlar **s.**

SUS PAYI. Ayr. bak. GÖZ YUMMAK.
Ams 5:12.

SUSTUR(UL)MAK, 1Sa 2:9 Kötüler karanlıkta **s.**
Yr 49:26 savaşçıları o gün **s.**
Mt 22:34 Sadukileri **s.**

SUSUZ, İş 49:10 Ne aç ne de **s.** kalacaklar
İş 65:13 siz **s.** kalacaksınız

Mt 25:44 seni ne zaman aç, **s.** gördük
İş 19:5.
SU YOLU, Öz 21:1 **S.** gibi yönlendirir
2Kr 18:17; 20:20; İş 7:3; 36:2.
SÜLEYMAN, 1Kr 11:9 Yehova **S.**'a öfkelendi
1Ta 29:23 **S.** Yehova'nın tahtına
2Ta 3:1 **S.** Yehova'nın evini inşa
Mt 6:29 bütün haşmetiyle **S.** bile
Mt 12:42 burada **S.**'dan büyük biri var
1Kr 4:29; 1Ta 22:9; Ne 13:26; Elç 7:47.
SÜLÜK, Öz 30:15 **S.** iki kızı vardır
SÜNGER, Mt 27:48; Mr 15:36; Yhn 19:29.
SÜNNET, Ro 2:29 yüreğe yapılan **s.**
Flp 3:2 **s.** savunanlardan sakının
Ro 4:11; 1Ko 7:19.
SÜNNETLİ, Ro 3:30 **s.** insanları imanın sonucu
Ga 5:6 **s.** olup olmamanın önemi yok
Flp 3:3; Kl 2:11.
SÜNNETSİZ, İş 52:1 içeri **s.** girmeyecek
Elç 7:51 yürekleri **s.** adamlar
Le 26:41; He 32:24; Hb 2:16; Ro 2:25, 26; 1Ko 7:18, 19; Kl 3:11.
SÜPRÜNTÜ, 1Ko 4:13 her şeyin **s.** sayıldık.
Flp 3:8 hepsini **s.** sayıyorum
SÜPÜRMEK, İş 14:23 Yıkım süpürgesiyle **s.**
Yr 23:19 önüne geleni **s.** götüren kasırga
Mt 12:44 tertemiz **s.** ve süslenmiştir
Lu 15:8 evi **s.** ve dikkatle aramaz?
Ey 14:19; İş 28:19.
SÜRGÜ, Me 147:13 senin kapı **s.** O pekiştirdi
Me 107:16; Yun 2:6; Na 3:13.
SÜRGÜN, Hk 11:35 **s.** ettiğim kızım!
Ezr 7:26 ölüm, **s.** cezasına çarptırılsın
İş 5:13 bilgisizliği yüzünden **s.** gidecek
Yr 13:19 Yahuda'nın tümü **s.** götürüldü
Yr 43:11 **s.** için olanlar **s.** gidecek
Da 11:7 kökünden **s.** çıkacak
Mt 1:11 Yoşiya Babil **s.**
Ezr 6:16; Ne 1:3; Me 147:2; İş 16:3, 4; 20:4; He 25:3; Ams 1:5; 9:4; Na 3:10.
SÜRME ÇEKMEK, Yr 4:30 **s.** gözlerini iri gösterme
SÜRMEK, Ba 4:11 bu topraktan **s.**
2Kr 18:11 Asur kralı İsrail'i **s.**
Tkr 33:17; İş 11:12.
SÜRTÜŞME, Tkr 2:5 Onlarla **s.** girmeyin
Ro 2:8 **s.** yaratanlara, gazap, öfke
Hk 11:25; 2Ko 12:20.
SÜRÜ, Me 65:13 **S.** otlakları doldurmuş
Lu 12:32 küçük **s.**, korkma!
1Pe 5:3 **s.** örnek olarak çobanlık edin
Ba 1:20; Çk 8:24; Hk 5:16; Me 78:52; İş 13:20; 60:7; 61:5; Yr 25:34; Mi 2:12; Mt 8:30; 26:31; Mr 5:11; Lu 8:32; 1Pe 5:2.
SÜRÜKLE(N)MEK, 1Ti 6:9 yok oluşa **s.**
İb 2:1 imandan sapıp uzaklara **s.**
Yk 2:6 mahkemelere **s.** zenginler
SÜRÜLÜ, Öz 13:23 **s.** tarlası bol ürün verir
SÜRÜNEN, Me 148:10 **s.** canlılar
Elç 10:12 **s.** hayvanlar
SÜS, Mi 2:8 giysilerinin önündeki **s.**
1Pe 3:3 Sizin **s.** dış görünüşte değil
Öz 3:22; İş 4:2.
SÜSLE(N)MEK, Lu 21:5 mabet taşlarla **s.**
1Ti 2:9, 10 ölçülü bir tutumla **s.**
Ti 2:10 Tanrı'nın öğretimini **s.**
1Pe 3:5 kutsal kadınlar kendilerini **s.**
Vh 21:2 Kocası için **s.** bir gelin
Me 118:27.
SÜT, Çk 3:8 **s.** ve bal akan bir diyar
1Ko 3:2 katı gıdayla değil **s.** besledim
İb 5:12 **s.** muhtaç hale gelmişsiniz
1Pe 2:2 saf **s.** özlem geliştirin
Le 20:24; Hk 4:19; İş 7:22; 55:1; 60:16.
SÜTANNE, Çk 2:7 bir **s.** çağırayım mı?
Ba 35:8; 2Kr 11:2; İş 49:23.
SÜTLİMAN, Mt 8:26; Mr 4:39; Lu 8:24.
SÜTTEN KESMEK, Me 131:2 **s.** çocuk gibi
1Sa 1:23, 24; İş 11:8; 28:9.
SÜTUN, Çk 13:22 bulut **s.**, gece ateş **s.**
Hk 16:25 onu **s.** arasında durdurdular
1Kr 7:15 Bakırdan iki **s.** döktü
2Kr 23:3 Kral **s.** yanında durdu
Vh 3:12 Tanrımın mabedinde bir **s.**
Çk 33:9; Me 99:7.
SÜTUN BAŞLIKLARI, 1Kr 7:18 **s.** saracak şekilde
Yr 52:22.
SÜTUNLU, 1Kr 7:6 **S.** Sundurmayı elli arşın
2Kr 23:11 **s.** girişteki
1Ta 26:18.
SÜZME, İş 25:6 **s.** eski şaraplarla
Me 19:10.
SÜZÜLMEK, Me 133:2 Sakaldan aşağı **s.**
Ey 36:27; 39:26; Öz 23:31; Ezg 7:9.

Ş

ŞADRAK, Da 1:7; 2:49; 3:12-14, 28-30.
ŞAFAK, Ey 38:12 **Ş.** yerini öğrettin mi?
Ezg 6:10 Bakışı **ş.** sökerken inen aydınlık
Da 6:19 **ş.** sökerken aslanlar çukuruna
Lu 1:78 **ş.** ışığı üzerimizde parlayacak
ŞAHİT, Ba 31:48 Bu taş yığını bizim **ş.**
Tkr 19:15 İki ya da üç **ş.** ağzından çıkan
Yş 24:22 seçtiğinize siz kendiniz **ş.**
Öz 14:25 Hakikati söyleyen **ş.** canlar kurtarır
İş 19:20 Yehova için **ş.** ve işaret olacak
İş 43:10 Siz Benim **ş.**
İş 44:8 Siz Benim **ş.** Benden başka Tanrı
Elç 1:8 yeryüzünün en uzak yerlerine dek **ş.**
Elç 22:15 onun bir **ş.** olacaksın
1Ti 6:13 **ş.** olarak bildiride bulunmuş olan İsa
İb 12:1 büyük bir **ş.** bulutu
Vh 1:5 Sadık **Ş.** İsa Mesih
Vh 11:3 İki **ş.** peygamberlik edecek
ŞAHİTLİK, Çk 20:16 yalan **ş.** yapmayacaksın
Mt 24:14 iyi haber **ş.** amacıyla duyurulacak
Mr 6:11 **ş.** olması için ayaklarımızın altındaki
ŞAHİTLİK ÇADIRI, Elç 7:44 Atalarımızın çölde **Ş.**

ŞAHİTLİK EDENLER, 1Ko 15:15 yalancı **ş.**
Vh 17:6 İsa'ya **ş.** kanı
ŞAHİTLİK ETMEK, Mi 1:2 Yehova size karşı **ş.**
Mt 10:18 onların önünde **ş.**
Yhn 18:37 hakikate **ş.** için dünyaya geldim
1Ti 2:6 Zamanı geldiğinde **ş.**
2Ti 1:8 **ş.** utanma
Vh 12:17 İsa'ya **ş.** işini
Vh 20:4 **ş.** için boynu vurulmuş
Elç 18:5.
ŞAHİTLİK İŞİ, Vh 6:9 yaptıkları **ş.** ötürü
Vh 19:10.
ŞAKA, Ba 19:14 Lût damatlarına **ş.** gibi geldi
Öz 26:19 aldatıp sonra "**Ş.**" diyen
ŞAKAK, Hk 5:26 Kazık Sisera'nın **ş.** delip geçti
Hk 4:21.
ŞAKALAŞMAK, Yr 15:17 **Ş.** gülüşenlerin
ŞALMANESER, 2Kr 18:9 Asur kralı **Ş.**
ŞAM, 2Sa 8:6; İş 7:8; Elç 9:2.
ŞAMDAN(LAR), Çk 25:31 altından **ş.** yapacaksın
İb 9:2 çadırda, **ş.** bulunduğu ilk bölme
Vh 1:12 yedi altın **ş.**
1Ta 28:15; Vh 1:13, 20; 2:1.
ŞAN, Yş 9:9 O'nun **ş.** işittik
Da 4:30.
ŞANLI, Elç 2:20 Yehova'nın **ş.** günü gelmeden
ŞARAP, Hk 9:13 yeni **ş.** mı bırakayım?
Me 104:15 Yüreğini sevindiren **ş.**
Öz 23:31 **Ş.** kızıl rengine bakma
İş 25:6 dinlenmiş **ş.** ziyafet
İş 29:9 Sarhoş olmuşsunuz ama **ş.** değil
İş 55:1 gelin, **ş.** ve sütü parasız alın
Yr 25:15 Elimden gazap **ş.** kâsesini al
Yo 3:18 O gün dağlardan tatlı **ş.** damlayacak
Yhn 2:9 **ş.** çevrilmiş suyu tattı
1Ti 3:8 hizmet görevlileri **ş.** düşkün değil
1Ti 5:23 Miden için biraz da **ş.** iç
Vh 18:3 onun yaptığı fuhşun **ş.**
Hk 13:4; Yr 35:6; Ef 5:18.
ŞARKI, Ey 30:9 dillerine doladıkları **ş.** gibiyim
İş 23:15 fahişe **ş.** söylendiği gibi
He 33:32 aşk **ş.** söyleyen biri gibisin
He 26:13.
ŞARON, 1Ta 5:16 **Ş.**'un sınırları
1Ta 27:29; İş 33:9; 35:2; 65:10.
ŞAŞILACAK, Yr 18:16 **ş.** bir yer
Yr 49:17; Mi 6:16.
ŞAŞILACAK ŞEY, Me 71:7 Birçokları için **ş.** oldum
ŞAŞILACAK ŞEYLER, Elç 2:22 **ş.** ile tanıttı
İb 2:4 **ş.** yoluyla tanıklığa katılmıştır
ŞAŞIP KALMAK, Le 26:32 düşmanlarınız bile **ş.**
Mr 1:22 onun öğretme tarzına **ş.**
Mr 10:24 onun öğretme tarzına **ş.**
Elç 9:21 Onu duyan herkes **ş.**
Lu 9:43.
ŞAŞIRMAK, 2Ko 4:8 **ş.** ancak çıkmazda değiliz
1Pe 4:4 sefahat batağına koşmamanıza **ş.**
Mr 16:5; Lu 2:18; Elç 7:31.
ŞAŞIRTICI, Yr 5:30 **ş.** bir durum
ŞAŞKINA DÖNMEK, Ey 26:11 O azarlayınca **ş.**
Me 48:5 gördüler, **ş.**
Mi 7:4.
ŞAŞKINLAŞMAK, Me 38:6.
ŞAŞKINLIK, Elç 2:6 Ses duyulduğunda **ş.** içinde
1Pe 4:12 sıkıntılar karşısında **ş.** düşmeyin
Vh 17:6 büyük bir **ş.** düştüm
Tkr 28:20; Me 40:15; İş 22:5; He 3:15; 26:16; 27:35;
Mr 9:15; Lu 9:7; Elç 2:12; 10:17.
ŞAŞKIN ŞAŞKIN BAKMAK, Yr 50:13 Babil'e **ş.**
İş 52:14.
ŞAŞMAK, İş 59:16 kimsenin araya girmemesine **ş.**
ŞEALTİEL, 1Ta 3:17; Ezr 3:2; Mt 1:12.
ŞEAR-YAŞUB, İş 7:3 oğlun **Ş.**
ŞEBA, Yş 19:2; 2Sa 20:1.
ŞEBNA, 2Kr 18:18 yazman **Ş.** geldi
İş 22:15; 36:3, 22; 37:2.
ŞEFELA, Tkr 1:7 **Ş.**'da yaşayanların topraklarına
Yş 10:40.
ŞEFKAT, Yo 2:18 Yehova halkına **ş.** gösterecek
Ro 12:10 Kardeş sevginizi **ş.** gösterin
Kl 3:12 içten **ş.** niteliğini giyin
Ho 13:14; 2Ko 7:15.
ŞEFKATLİ, Yk 5:11.
ŞEHİR, Sy 35:6 Adam öldürenin kaçması için **ş.**
İş 6:11 **Ş.** yıkılıp bomboş kalıncaya kadar
İş 54:3 ıssız kalmış **ş.** bile yerleşecek
Mt 5:14 Dağ üstüne kurulmuş **ş.**
İb 11:10 temelleri sağlam **ş.**
İb 11:16 Tanrı onlara bir **ş.** hazırlamıştır
Vh 16:19 büyük **ş.** üç parçaya bölündü
Vh 21:2 kutsal **ş.** Yeni Yeruşalim
Ba 11:4; He 9:4; Lu 4:43; 19:17.
ŞEHVET, Mt 5:28 kadına bakarak **ş.** kapılan
1Se 4:5 doymak bilmez **ş.** esiri olma
He 23:11.
ŞEHVETLİ, Öz 6:25 **ş.** bakışları
ŞEKEL, 2Kr 15:20; He 45:12.
ŞEKEM, Ba 12:6; Hk 9:1.
ŞEKİL, Tkr 4:15 Horeb'de bir **ş.** görmediniz
ŞEKİLLEN(DİR)MEK, Ba 1:2 yeryüzü **ş.**
Me 33:15 Hepsinin yüreğini **ş.**
1Pe 1:14 arzuların etkisiyle **ş.**
ŞEKİL VERMEK, İş 45:18.
ŞENLİKLİ, İş 22:2 **ş.** bir kenttin
İş 23:7; Tsf 2:15.
ŞEOL. Ayr. bak. ÖLÜLER DİYARI.
İş 5:14 (dipnot)
Yun 2:2 (dipnot)
ŞEYTAN, 1Ta 21:1 **Ş.** Davut'u kışkırttı
Ey 1:6 **Ş.** da huzura çıktı
Ey 2:2 **Ş.** Yehova'ya karşılık verdi
Zk 3:1 karşı koymak için duran **Ş.**
Mt 12:26 **Ş. Ş.**'ı çıkarıyorsa
Mt 16:23 Çekil karşımdan **Ş.**!
Mr 1:13 kırk gün **Ş.** ayartmaya çalıştı
Lu 10:18 **Ş.**'ı bir şimşek gibi düşmüş
Lu 22:3 **Ş.** Yahuda'nın içine girdi
Ro 16:20 Tanrı yakında **Ş.**'ı ezecek

1Ko 5:5 böyle birini **Ş.**'a teslim edin
2Ko 2:11 **Ş.**'ın oyununa gelmeyelim
2Ko 11:14 **Ş.** ışık meleği kimliğine bürünür
2Ko 12:7 diken, bir **Ş.** meleği verildi
1Se 2:18 **Ş.** yolumuzu kesti
Vh 2:9 **Ş.**'ın havrası olanlardan
Vh 12:9 eski yılan, İblis ve **Ş.**
Vh 20:2 **Ş.**'ı bin yıllığına bağladı
Vh 20:7 **Ş.** zindanından çıkartılıp
Mt 4:10; Mr 4:15; Elç 26:18; 2Se 2:9.

ŞEYTANİ, Yk 3:15 dünyevi, bedeni, **ş.** hikmet

ŞIMARIK, İş 47:1 sana nazlı, **ş.** denmeyecek
Yr 6:2 Sion kızı **ş.** bir kadını andırıyor

ŞIMARTILMAK, Öz 29:21 Çocukluğundan **ş.** kul

ŞIRA TEKNESİ, Hk 6:11 **ş.** buğday dövüyordu
Yo 3:13 Gelin, aşağı inin, **ş.** doldu
Vh 19:15 **ş.** de o çiğniyordu
Mt 21:33; Vh 14:19.

ŞİBBOLET, Hk 12:6 '**Ş.**' de

ŞİDDET, İş 60:18 Ülkende **ş.** duyulmayacak
Me 11:5.

ŞİDDETLE, 2Ti 4:15 sözlerimize **ş.** karşı koydu

ŞİDDETLİ YAĞMUR, Ba 7:12.

ŞİFA. Ayr. bak. İYİLEŞTİRMEK.
Çk 15:26 sana **ş.** veren Benim
Öz 12:18 hikmetlilerin dili **ş.**
Öz 13:17 sadık elçi **ş.**
Öz 17:22 Sevinçli yürek bedene **ş.**
İş 53:5 yaraları sayesinde **ş.** bulduk
İş 58:8 çabucak **ş.** bulurdun
Yr 33:6 **ş.** vereceğim, barış sağlayacağım
Ml 4:2 doğruluk güneşi kanatlarında **ş.**
Lu 13:14 Sebt gününde **ş.** vermesine
Elç 5:16 hepsi **ş.** buluyordu
1Pe 2:24 Sizler onun bereleriyle **ş.** buldunuz
Vh 22:2 yaprakları da milletlere **ş.** olması
Me 6:2; Vz 3:3; İş 6:10; Yr 17:14; 30:13; 46:11; Ho 11:3; Lu 6:7.

ŞİFA BULMAZ, İş 17:11 **ş.** sancılar
Mi 1:9 onun yaraları **ş.**
Na 3:19 Yediğin darbenin yarası **ş.**

ŞİKÂYET, Ağ 3:58; Mi 6:2.

ŞİKÂYETÇİ, Ey 31:13 benden **ş.** olan

ŞİLO, Ba 49:10 **Ş.** gelinceye dek
1Sa 4:3 ahit sandığını **Ş.**'dan getirelim
Yr 26:6 evi **Ş.**'daki gibi yaparım
Yş 18:1; Hk 18:31; Me 78:60; Yr 26:9.

ŞİLOAH, İş 8:6 **Ş.** sularını reddetti

ŞİMDİKİ, Ro 8:18 **ş.** sıkıntılarımız bir hiç
Ga 1:4 **ş.** kötü ortamdan

ŞİMEİ, 2Sa 16:5; 19:16; 1Kr 2:8, 38, 42.

ŞİMEON, Ba 49:5 **Ş.** ve Levi kardeştir
Ba 29:33; 42:24; Çk 6:15.

ŞİMŞEK(LER), Me 97:4 **Ş.** yeri aydınlattı
Mt 24:27 **ş.** doğuda çakar
Vh 11:19 **ş.** çaktı, gök gürültüleri
Çk 20:18; Ey 37:3; Vh 4:5; 8:5.

ŞİMŞEK GİBİ, Lu 10:18 Şeytan'ı gökten bir **ş.**
Na 2:4.

ŞİMŞON, Hk 15:16 **Ş.**: Eşek çene kemiğiyle
Hk 16:29 **Ş.** sütunu kavradı
İb 11:32 **Ş.**, Yeftah, Davud
Hk 13:24; 14:1, 5.

ŞİNAR, Ba 10:10 **Ş.** diyarında Babil
Ba 11:2 **Ş.** diyarında bir ova
İş 11:11; Da 1:2; Zk 5:11.

ŞİŞMAN, Hk 3:17.

ŞİT, Ba 4:25; 5:6, 7, 8; 1Ta 1:1; Lu 3:38.

ŞÖLEN, Es 2:18 Ester'in onuruna **ş.**

ŞUNEM, Yş 19:18; 1Sa 28:4; 2Kr 4:8.

ŞÜKRAN, 1Ta 16:4 **ş.** O'nu yüceltenleri
Me 26:7 **Ş.** yüksek sesle duyurayım
Me 116:17 Sana **ş.** kurbanı sunacağım
İb 13:15 **ş.** kurbanı sunalım
Yr 17:26; 2Ko 4:15; Vh 7:12.

ŞÜKRETMEK, 2Sa 22:50 milletler arasında **ş.**
Me 92:1 Ey Yehova, Sana **ş.**
Me 95:2 huzuruna **ş.** çıkalım
Me 107:8 **Ş.** Yehova'ya
Me 119:164 Günde yedi kez Sana **ş.**
Me 145:21 kutsal ismine bütün canlılar **ş.**
Mt 26:27 bir kâse aldı ve **ş.**
Yhn 11:41 Baba, beni dinlediğin için **ş.**
Elç 28:15 Tanrı'ya **ş.** ve cesaret buldu
Ro 14:6 Yehova için yiyor, çünkü Tanrı'ya **ş.**
1Ko 1:4 sizin için Tanrı'ya daima **ş.**
1Ko 10:16 **Ş.** aldığımız şükran kâsesi
1Ko 14:17 güzel bir şekilde **ş.**, ancak
Vh 11:17 Yehova Tanrı, Sana **ş.**
1Ta 29:13; 2Ta 5:13; Ey 1:21; Me 72:19; Elç 3:8; Flp 4:6.

ŞÜKÜR, 1Ta 16:8 Yehova'ya **ş.** sunun
Me 97:12 O'nun kutsal ismine **ş.** sunun
1Ko 10:30 Eğer **ş.** yiyorsam
2Ko 9:12 Tanrı'ya sunulan **ş.**
2Ko 9:15 armağanı için Tanrı'ya **ş.** olsun
Ef 5:20 Mesih'in adıyla **ş.** sunun
1Ti 4:4 her şey iyidir, **ş.** kabul edilmelidir
2Ti 1:3 hizmet sunduğum Tanrı'ya **ş.**
1Pe 1:3.

ŞÜPHE. Ayr. bak. KUŞKU.
Yk 1:6 **ş.** kapılmadan imanla dilesin

T

TABAN, He 1:7.

TABOR DAĞI, Hk 4:14 Barak, on bin adamıyla **T.**

TABURE, 2Ta 9:18; Yk 2:3.

TABUT, Ba 50:26 Yusuf mumyalanıp **t.** konuldu

TAÇİR, Vh 18:3 dünyanın **t.** zengin oldu
İş 23:2; Mt 13:45; Vh 18:11.

TAÇ, He 21:26 **t.** kaldır
Da 11:45 Diyarın **T.** kutsal dağı
1Se 2:19 sevincimiz ya da övünç **t.**
2Ti 4:8 beni bekleyen doğruluk **t.**
Vh 19:12 başında **t.** bulunuyordu
2Sa 1:10; Es 8:15; Me 89:39; Öz 27:24; İş 13:19; He 20:6; Da 8:9; 11:16; Mt 27:29; 1Pe 5:4; Vh 12:3.

TAÇLANDIRMAK, Me 149:4 Yumuşak başlıları **t.**

TADDEUS, Mt 10:3; Mr 3:18.

TAHAMMÜL, Lu 21:19 **t.** sayesinde canlarınızı
Ro 2:7 İyi işler yapmayı **t.** sürdürerek
Ro 5:3, 4 sıkıntı **t.** oluşturur, **t.** Tanrı'nın onayını
Ro 9:22 büyük bir **t.** katlandıysa
Ro 15:4 **t.** sayesinde ümide sahip olabiliriz
2Ti 4:2 Bütün **t.** ve öğretme sanatını
İb 12:1 koşuyu **t.** koşalım
İb 12:7 **T.** bu terbiyeyi sağlayacak
Yk 5:11 Eyüp'ün **t.** işittiniz
Lu 8:15; Ro 2:4; Ga 5:22; Ef 4:2; Kl 3:12; 2Pe 1:6; Vh 13:10.

TAHAMMÜL ETMEK, 1Ko 13:4 Sevgi **t.,** davranır
1Se 5:14 herkese **t.** rica ediyoruz
Zk 11:8.

TAHIL, Yo 2:19 İşte size **t.,** yeni şarap
Ba 42:1; 44:2; Ne 10:31; Yo 1:10.

TAHT, 1Ta 29:23 Yehova'nın **t.** oturdu
Me 45:6 **T.** temeli Tanrı'dır
Me 97:2 **T.** temeli doğruluk ve adalettir
İş 9:7 Davut'un **t.** oturacak, krallığının
İş 14:13 **t.** Tanrı'nın yıldızlarından yükseğe
İş 66:1 Gökler Benim **t.,** yeryüzü
Da 7:9 Ben bakarken **t.** kuruldu
Lu 22:30 **t.** oturup hükmedesiniz
İb 4:16 lütuf **t.** yaklaşalım
İb 12:2 Tanrı'nın **t.** sağına oturdu
Vh 3:21 **t.** benimle birlikte oturma
Vh 7:9 büyük kalabalık **t.** önünde
Vh 20:4 **T.** gördüm, üzerlerinde oturanlar
Yr 3:17; Mt 25:31; Kl 1:16.

TAKAS, Ey 41:6 Ortaklar onu **t.** yapar mı
He 27:9; 48:14.

TAKATİ KALMAMAK, Me 79:8 artık hiç **t.**
Me 116:6 **T.** beni de kurtardı

TAKDİME. Bak. SUNU.

TAKDİR, Lu 2:52 insanların **t.** kazanıyordu
1Ko 16:18 Böyle kişileri **t.** ettiğinizi gösterin
Öz 3:4; 11:27; Ro 14:18.

TAKILMAK, Mt 13:57 buna **t.** kabul etmediler

TAKIM (grup), Lu 1:5.

TAKIMLAR, İş 52:11 Yehova'nın **t.** taşıyanlar
1Ta 22:19; 2Ta 36:7.

TAKIMYILDIZI, Ey 9:9; Ams 5:8.

TAKMAK, Öz 6:21.

TALAN, Hb 2:17 hayvanları dehşete düşüren **t.**

TALANT, Çk 38:25, 27; 1Kr 10:10, 14; Mt 18:24; 25:15; Vh 16:21.

TALEP, Ro 8:4 Kanunun doğruluk **t.**
Ezg 8:6.

TALİH TANRISI, İş 65:11.

TALİMAT, Ezr 6:18 Musa'nın kitabındaki **t.** uygun
1Se 4:2 verdiğimiz **t.** biliyorsunuz
1Ti 1:5 bu **t.** hedeflenen sevgidir
1Ti 1:18 bu **t.** doğrudan sana veriyorum
Tkr 17:10.

TAM, Ba 41:40 tüm halkım sana **t.** itaat
Yhn 10:10 yaşama **t.** anlamıyla kavuşsun
Yhn 17:23 onlar **t.** bir birliğe kavuşur
2Ko 7:1 Tanrı korkusuyla **t.** bir kutsallığa
1Ko 13:10; 2Ko 12:9; Yk 1:4.

TAMAMEN, Na 1:15.

TAMAMLA(N)MAK, Ba 2:1 gökler ve yer **t.**
Lu 12:50 bu **t.** dek sıkıntım sürecek!
Yhn 4:34 O'nun verdiği işi **t.**
Elç 20:24 bu yoldaki koşumu **t.**
Ro 11:12 sayılarının **t.** zenginlik getirmez mi?
Ga 3:3 bedenin rehberliğinde mi **t.**?
Flp 1:6 Mesih'in gününe dek onu **t.**
2Ti 4:7 koşuyu **t.** ve iman yolundan
Mt 23:32.

TAMAMLAYICI, İb 12:2 İmanımızın **t.** İsa

TAMAR, Ba 38:6, 11; Ru 4:12; Mt 1:3.

TAM BAĞLILIK, Çk 20:5 **t.** isteyen bir Tanrı'yım
Çk 34:14 Yehova, **t.** isteyen bir Tanrı'dır
Tkr 4:24 Yehova **t.** isteyen bir Tanrıdır
He 39:25 (dipnot)
Na 1:2 Yehova **t.** isteyen bir Tanrı'dır
Sy 25:11; Yş 24:19; Ezg 8:6; He 5:13.

TAM BİLGİ, Ro 10:2 bunu **t.** göre yapmıyorlar
Ef 4:12 imanda ve **t.** birleşip
Flp 1:9 **t.** ve ayırt etme yeteneğiyle sevginizin
Kl 1:9 Tanrı'nın isteği hakkında **t.** dolun
1Ti 2:4 hakikatle ilgili **t.** edinmesi
2Ti 3:7 fakat **t.** sahip olamayan
İb 10:26 **t.** edindikten sonra kasten günah
Ro 1:28; 3:20; Kl 3:10; 2Ti 2:25; 2Pe 2:20.

TAMMUZ, He 8:14 tanrı **T.** için ağlıyordu

TAM OLARAK ÖĞRENMEK, Vh 14:3.

TAM ZAMANINDA, 1Ti 6:15.

TAN, Ho 6:3.

TANE, 1Ko 15:37 kendisi değil, çıplak **t.**
Mr 4:28.

TANIDIK(LAR), Me 31:11; 55:13; 88:8, 18.

TANIK, Ey 16:19 yukarıda bir **t.** var
Elç 10:39 yaptığı bütün işlerin **t.** bizleriz
Elç 13:31 Bu kişiler halkın önünde **t.**
1Yh 5:7 üç **t.** vardır

TANIKLIK, Sy 35:30 tek şahidin **t.** öldürülmeyecek
İş 8:20 Kanuna ve **t.** başvurulur
Yhn 8:17 iki kişinin **t.** doğru
İş 8:16; İb 3:5.

TANIKLIK ETMEK, 2Sa 1:16 aleyhinde **t.**
İş 59:12 günahlarımız da bize karşı **t.**
Mi 6:3 seni yordum? Bana karşı **t.**
Elç 20:26 kanından sorumlu olmadığıma **t.**
Ro 8:16 bizim ruhumuzla birlikte ruh da **t.**
Yhn 5:37; 8:18.

TANIK OLMAK, Le 5:1 **t.** olayla ilgili bildiğini

TANIMAK, İş 53:3 hastalıkları yakından **t.** adamdı
Yr 31:34 hepsi Beni **t.** olacak
Da 11:32 Tanrısını **t.** halk üstün gelip
Mt 7:20 onları meyvelerinden **t.**
Yhn 10:15 koyunlarımı **t.,** onlar beni **t.**
Yhn 17:3 Seni ve İsa Mesih'i **t.** gerekir
2Ko 5:16 kimseyi insani özellikleriyle **t.**
Tkr 32:17; 1Sa 2:12; İş 43:10; 63:16; Elç 19:15; 26:5.

TANINANLAR, 2Ko 6:9 bilinmeyenler, yine de **t.**

TANIN(MA)MAK, Ga 1:22 sima olarak **t.**
1Kr 20:38; İş 61:9.

TANINMAZ, Yr 19:4 bu yeri **t.** hale getirdiler

TAN IŞIĞI, Öz 4:18 **t.** gibi gitgide parlayıp
İş 8:20.

TANITMAK, 1Sa 2:27.

TANRI, Ba 1:1 Başlangıçta **T.**
Çk 20:3 Benden başka **t.** olmayacak
2Ta 20:15 savaş sizin değil **T.**'nındır
Me 47:7 **T.** tüm yeryüzünün kralıdır
Me 75:7 hâkim **T.**'dır
Me 90:2 ezelden ebede **T.**
İş 9:6 Kudretli **T.**, Sonsuzluk Babası
Lu 20:25 **T.**'ya ait olanı **T.**
Ro 2:11 **T.** taraf tutmaz
Ro 13:6 toplum yararına **T.**'nın hizmetçileri
1Ko 8:5 **t.** denenler var
1Ko 14:33 **T.** kargaşa değil, barış **T.**
2Ko 1:3 İsa Mesih'in **T.** ve Babası
2Ko 4:4 bu ortamın **t.**
2Ko 7:10 **T.**'nın istediği türden üzüntü
İb 12:29 **T.** yiyip bitiren bir ateştir
1Yh 4:8 **T.** sevgidir
Çk 20:5; 2Kr 19:15; Ey 35:2; Yr 10:10; Kl 3:12; Tit 1:7.

TANRI ADAMI, 1Sa 9:7; 1Ti 6:11; 2Ti 3:17.

TANRIÇA, 1Kr 11:5, 33; Elç 19:27, 37.

TANRI'DAN, 1Yh 4:1 vahiyler **T.** mı?
1Yh 4:6 **T.** olmayan bizi dinlemez
Elç 10:22.

TANRI'DAN KORKMAZ, 1Ti 1:9 **T.** kişiler
1Pe 4:18; 2Pe 2:6; 3:7.

TANRI KORKUSU, İb 5:7; 12:28; Yhd 15.

TANRILAR. Ayr. bak. İLAH(LAR).
Çk 12:12 Mısır'ın tüm **t.**
Tkr 7:16 **t.** kulluk etmeyeceksin
Da 3:18 senin **t.** kulluk etmeyiz
Elç 17:18 yabancı **t.** habercisi
Çk 23:24.

TANRILIK, Ro 1:20 sonsuz gücü ve **T.**

TANRI'NIN KRALLIĞI, Mt 21:43 **T.** sizden alınacak
Mr 4:11 **T.** kutsal sırrını anlama
Lu 9:62 geriye bakan **T.** layık değil
Lu 17:20 **T.** gelişi göze çarpan şekilde
Elç 14:22 **T.** birçok sıkıntıdan geçerek
Lu 6:20; Ro 14:17; 1Ko 4:20.

TANRI'NIN RUHU, Ey 33:4 Beni **T.** yarattı
Mt 3:16 **T.** bir güvercin gibi üzerine indi
Ro 8:9 **T.** gerçekten sizdeyse
1Ko 2:11 **T.** başka kimse anlayamaz
1Ko 3:16 **T.** içinizde durmakta
Ef 2:22 **T.** oturacağı bir mekân

TANRI'NIN SÖZÜ, Mr 7:13 **T.** geçersiz kılıyorsunuz
Ef 6:17 ruhun kılıcını, yani **T.** alın
İb 4:12 **T.** canlıdır ve güçlüdür
2Pe 3:5 (dipnot)
Vh 19:13 kendisine **T.** adı verilmişti
Lu 8:11; Elç 6:7; 1Se 2:13; 2Ti 2:9; İb 11:3.

TANRISAL, Elç 7:20 Musa **t.** güzelliğe sahipti
2Pe 1:3.

TANRISALLIK, Kl 2:9 **t.** niteliğini barındırmaktadır
2Pe 1:4 **t.** niteliğinden pay alabilirsiniz

TANRI SEVGİSİ, 1Yh 5:3 **T.** O'nun emirlerine
Lu 11:42.

TANRI'YA BAĞLI(LIK), 1Ti 4:8 **T.** yararlıdır
1Ti 6:6 yetinmeyi bilen için **T.** büyük kazanç
2Ti 3:5 **T.** gibi görünüp
2Ti 3:12 **T.** yaşamak isteyenler zulüm
1Ti 2:2; 3:16; 4:7; 6:5; Tit 1:1; 2Pe 1:3; 3:11.

TANRI'YA SAYGISIZLIK, Ro 1:18 **T.** karşı gazabı
2Ti 2:16 **T.** daha da ileri gidecekler

TAPIN(IL)MAK, Tkr 17:3 gidip başka tanrılara **t.**
Me 106:36 Onların putlarına **t.**
Da 3:6 Kim yere kapanıp heykele **t.**
Mt 4:10 Tanrın Yehova'ya **t.**
Yhn 4:20 Tanrı'ya **t.** gereken yer
Yhn 4:24 ruhla ve hakikatle **t.**
Yhn 12:20 Bayramda **t.** gelenler
Vh 7:11 melekler Tanrı'ya **t.**
Vh 9:20 Cinlere **t.** bırakmadılar
Vh 11:16 yirmi dört ihtiyar Tanrı'ya **t.**
Vh 13:4 Onlar ejdere **t.**, çünkü
Vh 14:9 bir kimse canavara ve suretine **t.**
Vh 19:4 Yirmi dört ihtiyar Tanrı'ya **t.**
Vh 20:4 canavara ve suretine **t.**
Vh 13:15; 16:2.

TAPINAKLAR, Elç 17:24 Tanrı **t.** oturmaz

TAPINAN, 2Kr 10:22 Baal'e **t.** herkes
Yhn 4:23 Babaya **t.** ruhla tapınacakları zaman

TAPINMA, Elç 25:19 kendi ilahlarına **t.** ile ilgili
Kl 2:18 melek **t.** hoşlanan
Kl 2:23.

TAPMAK, Tkr 11:16 başka tanrılara **t.**
Elç 19:27 yeryüzünün **t.** Artemis
Da 3:12.

TARAFINA GEÇMEMEK, Yr 37:14 Kaldelilerin **t.**

TARAFLI, 1Ti 5:21 **t.** davranmaman için

TARAF TUT(MA)MAK, Le 19:15 Düşkünün **t.**
Tkr 1:17 Yargıda **t.**
Tkr 10:17 **T.** Tanrı'dır
Ey 32:21 Kimsenin **t.** konuşayım
Elç 10:34 Tanrı **t.**
Ro 2:11 Tanrı **t.**
1Pe 1:17 **t.** yargılayan Baba
Me 82:2.

TARAMAK, 2Ta 16:9 gözleriyle tüm yeryüzünü **t.**
Zk 4:10.

TARIM, Ne 10:37 **t.** yapılan tüm şehirlerimizde

TARLA, Mt 13:38 **T.** dünyadır
Yhn 4:35 hasadı bekleyen ağarmış **t.**
1Ko 3:9 Tanrı'nın işlenen **t.**
Mt 13:44; 19:29; 24:18, 40.

TARŞİŞ, İş 23:1 Ey **T.** gemileri!
2Ta 9:21; Me 48:7; He 27:12, 25; Yun 1:3.

TARTAROS, 2Pe 2:4 melekleri **T.**'a atarak

TARTILMAK, Ey 6:2 tüm dertlerim **t.**
Da 5:27 terazide **t.** ve eksik bulundun

TARTIŞMA, Hk 8:1 **T.** çıkarmak için
İb 6:16.
TARTIŞMACILAR, 1Ko 1:20 Bu dünyanın **t.** nerede?
TARTIŞMAK, Ey 13:3 Tanrı'yla **t.** çok sevinirdim
Öz 3:30 yok yere **t.**
Mr 1:27 **t.** başladılar
Mr 8:16 Öğrencileri **t.** başladı
Mr 9:10 ne anlama geldiğini aralarında **t.**
Lu 22:23 aralarında **t.** başladılar
Elç 17:18 filozoflar onunla **t.** koyuldu
1Ko 11:16 **t.** isteyen varsa
Yhd 9 Musa'nın cesediyle ilgili **t.**
Çk 17:7; Ho 4:4; Mr 8:17.
TARTIŞMALAR, 1Ti 6:4 **t.** ve kelime kavgaları
1Ti 6:5 şiddetli **t.** yaratır
2Ti 2:23 cahilce **t.** kavgaya yol açar
Tit 3:9 aptalca **t.,** soyağacı araştırmaları
1Ti 2:8.
TARTMAK, 1Sa 2:3 davranışları doğru **t.**
Ey 31:6 Tanrı beni doğru terazide **t.**
Öz 15:28 Doğrular vereceği cevabı **t.**
Öz 21:2 yürekleri **t.** Yehova'dır
Öz 24:12 yürekleri **t.** anlamaz mı?
İş 40:12 tepeleri teraziyle **t.** biri var mı?
He 4:16.
TARZ, Ga 4:20 farklı **t.** konuşmak isterdim
TAS, Vh 16:1; 17:1.
TASA, 1Ko 7:32 **t.** çekmenizi istemiyorum
TASALANMAK, Lu 12:29.
TASARI, Öz 15:22 **t.** boşa çıkar
İş 25:1 eski devirlerden beri **t.** sadakatle
Öz 19:21; Yr 23:20.
TAŞARLAMAK, 1Sa 23:9 Saul'un kötülük **t.**
Öz 3:29 güven duyana kötülük **t.**
Öz 6:18 hainlik **t.** yürek
Öz 14:22 Kötülük **t.** yollarını şaşırır
İş 14:24 Aynen **t.** gibi olacak
Öz 24:8; İş 37:26; Yr 23:27; Mi 2:1.
TASASIZ, Yr 12:1 Neden hainlik edenler hep **t.**?
TASVİRLER, Elç 7:43 tapınmak için **t.** taşıdınız
TAŞ, Me 91:12 Ayağını **t.** çarpmayasın diye
İş 60:17 **t.** yerine demir
İş 62:10 Yol yapmak için **t.** kaldırın
Da 2:34 **t.** el değmeden kesildi
Zk 4:7 Son **t.** o kaldırıp koyacak
Zk 7:12 yürekleri **t.** gibi
Zk 12:3 Yeruşalim ağır bir **t.**
Mt 21:42 ustaların reddettiği **t.**
Lu 19:40 onlar sussaydı, **t.** bağırırdı
Ro 9:32 Tökezleten **t.** takılıp düştüler
1Pe 2:6 Sion'a seçme, değerli bir **t.**
TAŞIMAK, Me 68:19 Yükümüzü her gün **t.** Yehova
Ro 11:18 kök seni **t.**
Ga 6:5 herkes kendi sorumluluğunu **t.**
Ro 13:4; 1Ko 15:49.
TAŞ KESİLMEK, Çk 15:16.
TAŞKINLIK, Mt 23:25 yağmacılık ve **t.** ile dolu
Elç 19:40 kalabalığın **t.** haklı gösterecek
TAŞMAK, Mt 12:34 ağız yürekten **t.** söyler
TAŞRA KÖYLERİ, Zk 2:4 Yeruşalim'de **t.** gibi
TATLI, Da 11:32 **t.** sözlerle saptıracak
Yk 3:11 su pınarı hem **t.** hem acı
Me 45:2.
TATLI KONUŞMAK, Öz 26:25 Onun **t.** kanma
TATMAK, İb 6:4 gökle ilgili armağanı **t.**
1Pe 2:3 siz Efendimizin iyiliğini **t.**
Me 34:8; Mt 16:28; Kl 2:21; İb 2:9.
TAVIR, 1Se 2:5 sahte bir **t.** gelmedik
1Pe 5:9 imanla ona karşı **t.** alın
TAVSİYE ETMEK, Ro 16:1; 2Ko 3:1.
TAYİN, Lu 10:1 yetmiş kişi daha **t.** etti
TAZELEMEK, Me 103:5 gençliğini kartalınki gibi **t.**
İş 40:31 Yehova'ya umut bağlayanlar güçlerini **t.**
TAZMİNAT, Çk 21:22 **t.** ödeyecektir.
Sy 5:7 suçunun **t.** olarak gereken
TEBAA, Me 72:8 Denizden denize onun **t.**
Öz 14:28 **T.** çokluğu kralın haşmetidir
TEBEŞİR, İş 44:13 kırmızı **t.** üzerini çizer
TECAVÜZ, 1Se 4:6 kardeşinin haklarına **t.**
TECAVÜZ ETMEK. Ayr. bak. IRZA GEÇMEK.
Hk 20:5 cariyeme **t.** ve sonra o öldü
TECRÜBE, Hk 3:2.
TEDİP. Bak. TERBİYE, YANLIŞI(NI) GÖSTERMEK.
TEF, 2Sa 6:5 **t.** bu olayı kutluyordu
TEFECİLİK, Ne 5:7; Öz 28:8; He 18:8.
TEHDİT, Elç 4:29 Yehova, onların **t.** bak
Elç 9:1 kudurmuşcasına **t.** edip
Ef 6:9 kölelerinizi **t.** etmekten vazgeçerek
1Pe 2:23 kimseyi **t.** etmeye kalkışmadı
TEHLİKE, 1Ko 15:30 neden her an **t.** içindeyiz?
2Ko 11:26 eşkıyalar yüzünden **t.**
Lu 8:23; Elç 19:27, 40; Ro 8:35.
TEHLİKELİ, Le 26:6; Elç 27:9; Tit 1:12.
TEK, 1Ko 8:4 **t.** bir Tanrı vardır
TEK BAŞINA, Ağ 1:1; 3:28.
TEK BEDEN, Ba 2:24 **t.** olacaklar
Mr 10:8; 1Ko 6:16; Ef 5:31.
TEKE, He 34:17 koçla **t.** arasında adaleti
He 43:22; 45:23 Günah sunusu, bir **t.** sağlayacak
TEKERLEK, He 1:16 birbirine geçmiş iki **t.**
Çk 14:25; He 1:20; 10:6; Na 3:2.
TEKİN OLMAYAN, Ams 5:5.
TEKLİF ETMEK, Elç 8:18 onlara para **t.**
TEKMELEMEK, Me 41:9; Yhn 13:18.
TEKNE, Mt 4:22.
TEKNELER, Yo 2:24; 3:13; Zk 14:10.
TEKRARLAMAK, Me 50:16 kurallarımı **t.**
TEK YÜREK, Flp 2:2 aynı sevgiyi paylaşın, **t.** olun
TELAŞ, 2Sa 4:4; İş 28:16; Yo 2:1, 10; Elç 17:8.
TELAŞA KAPILMAK, Çk 15:14 Halklar işitecek, **t.**
Tkr 20:3 Korkmayın, **t.** kaçmayın,
1Pe 3:14 siz korkmayın ve **t.**
Tkr 2:25; Me 104:7; 116:11.
TELLAL, Da 3:4 **t.** şu duyuruyu yaptı

TELLİ ÇALGI. Ayr. bak. TELLİ SAZ.
2Ta 9:11 lirler ve **t.** yaptı
TELLİ SAZ, 1Kr 10:12 ilahiciler için lirler, **t.** yaptı
Ne 12:27; Me 150:3.
TEMBEL, Çk 5:8 onlar **t.**
Çk 5:17 Ancak Firavun "Siz **t.**, **t.**!"
Öz 6:6 Ey **t.** git karıncaya bak
Öz 10:4 **T.** eli yoksul eder
Öz 15:19 **T.** yolu dikenli çite benzer
Öz 20:4 **T.** kış geldi diye çift sürmez
Öz 26:15 **T.** elini sahana daldırır
Mt 25:26 Ey kötü ve **t.** hizmetkâr
Öz 10:26; 12:24; 13:4; 19:24; 21:25; 26:13.
TEMBELLEŞMEK, İb 5:11 işitmekte **t.** için
TEMBELLİK, Öz 12:27 **T.** yüzünden
Öz 19:15 **T.** derin uykulara daldırır
Öz 31:27 **t.** ekmeği yemez
Vz 10:18 Aşırı **t.** kirişleri çökertir
TEMBİH, 1Se 5:12 size **t.** bulunan kişilere saygı
Ti 2:15 **t.** etmeye ve düzeltmeye
İb 3:13 **t.** bulunmayı sürdürün
Ey 36:10; Elç 20:31; Ro 12:8; 15:14; 1Ko 4:14;
Flp 4:2; Kl 3:16.
TEMEL, Ef 2:20 Elçiler ve peygamberler **t.**
Ef 3:17 sağlam ve derine inen bir **t.**
Tit 3:14 **t.** ihtiyaçlarını karşılayacak
İb 5:12 kutsal bildirilerindeki **t.** ilkeler
İb 6:1 Mesih hakkındaki **t.** öğretileri
İb 11:10 **t.** sağlam şehri bekliyordu
2Sa 22:8; Ey 38:4; Me 89:14; Öz 10:25; Mi 1:6;
Hb 3:13; Lu 6:48; Ro 15:20; Ga 4:3, 9; Kl 2:8.
TEMEL ATMAK, Ey 38:4 Ben dünyanın **t.**
1Ko 3:11 Mesih'ten başka **t.**
Me 102:25; İş 51:16.
TEMELLİ, Le 25:23 toprağı **t.** satmayacaksınız
TEMİNAT, 2Ko 1:22 gelecek olanın **t.**, yani ruhu
2Ko 5:5 gelecek olanın **t.** vermiş
Ef 1:14 bize verilen mirasın **t.**
TEMİZ, Ey 14:4 Kim kirli birinden **t.** bir insan
Me 15:2 **T.** yaşam süren, doğru konuşan
Me 24:4 yüreği **t.** insan
Öz 16:2 Tuttuğu yol insana **t.** görünür
İş 35:8 **T.** olmayanlar oradan geçmeyecek
Mi 6:11 ben nasıl **t.** sayılırım?
Tsf 3:9 bütün halklara **t.** dil vereceğim
Mt 5:8 Ne mutlu **t.** yürekli olanlara
Yhn 15:3 siz zaten **t.**
1Ko 7:14 çocuklarınız **t.** olmazdı
1Se 4:12 insanların önünde **t.** bir yaşam
Tit 1:15 **T.** olanlar için her şey **t.**
Ba 7:2; Le 10:10; 11:8; Ey 17:9; Me 19:9; 119:1;
Öz 28:10; He 22:26; Ro 14:20; 1Ti 1:5; 2Ti 2:22;
Yk 1:27.
TEMİZE ÇIKARMAK. Ayr. bak. AKLA(N)MAK.
Ro 5:18 birinin **t.** davranış tarzı sayesinde
TEMİZLEMEK, 2Kr 21:13 Yeruşalim'i öyle **t.**
Me 51:2 Suçumdan tamamen **t.**
He 20:38 isyan edenleri aranızdan **t.**
He 39:12 İsrail evi, diyarı **t.** için
Da 12:10 Birçokları kendini **t.**
Elç 10:15 Tanrı'nın **t.** şeyler
Ef 5:26 söz aracılığıyla yıkayıp **t.**
Ti 2:14 Mesih bizi kurtarıp **t.**
2Ta 29:18; Mt 23:25; Elç 11:9.
TEMİZLENMEK, Da 11:35 **t.**, ağartılmaları
İb 9:22 Kanuna göre her şey kanla **t.**
Lu 4:27.
TEMİZLİK, 2Ko 11:3 Mesih'e borçlu **t.**
TEMİZ YÜREKLİ, Mt 5:8 Ne mutlu **t.** olanlara
TEMKİNLİ, Ba 3:1 hayvanların en **t.** yılandı
Mt 10:16 yılanlar gibi **t.** olun
TEMSİL, Ga 4:24 bunlar **t.** olarak görülmeli
İb 11:19 bir olayın **t.** olarak
TEMSİLCİ, Yhn 7:29 Ben O'nun bir **t.**
Flp 2:25 özel hizmetçi ve **t.** Epafroditos
TEMSİL ETMEK, Çk 18:19 halkı sen **t.**
Ezr 10:14 yöneticiler bütün halkı **t.**
TEMSİLİ ÖRNEK, İb 8:5.
TENCERE, Sy 11:8; Hk 6:19.
TENEZZÜL ETMEMEK, He 16:31 ücret almaya **t.**
TEPEDEN BAKAN, İş 2:11 Başkalarına **t.**
TEPELER, İş 55:12 Dağlar, **t.** şenlenecek
Hb 3:6 devirler boyu duran **t.** dize geldi
Öz 8:25; He 6:3; Ho 10:8; Lu 23:30.
TEPETAKLAK ETMEK, Öz 13:6; 21:12.
TEPSİ, Mt 14:8; Mr 6:25.
TER, Ba 3:19 Alın **t.** dökerek
TERAFİM, 1Sa 15:23 (dipnot)
Zk 10:2 **T.** gizemli konuşuyor
Ba 31:19; 2Kr 23:24; He 21:21; Ho 3:4.
TERAH, Ba 11:24; Lu 3:34.
TERAZİ, Ey 31:6 doğru **t.** tartar
Me 62:9 **t.** konsalar, bir soluk
İş 40:15 **t.** kefesine biriken toz
Da 5:27 **t.** tartıldın ve eksik
Öz 11:1; Vh 6:5.
TERBİYE, Öz 6:23 **t.** hayata giden yoldur
Öz 10:17 **T.** benimseyen başkalarına hayat
Öz 13:18 **T.** aldırmayana yokluk ve utanç
Öz 22:15 **t.** akılsızlığı uzaklaştırır
Öz 23:13 Çocuktan **t.** esirgeme
Öz 29:15 Değnek ve **t.** hikmet kazandırır
1Ko 11:32 Yehova tarafından **t.** edilmiş oluyoruz
İb 12:5 Yehova'nın **t.** hafife alma
İb 12:11 **t.** o anda üzücü gelir
Me 50:17; Öz 1:2; 4:13; 15:10, 31, 32; Ef 6:4.
TERBİYE EDEN, Me 94:10 Milletleri **t.**
TERBİYE ETMEK, Tkr 8:5 Yehova da seni **t.**
Me 118:18 Yah beni ağır şekilde **t.**
Öz 15:33 Yehova korkusu **t.**
Öz 29:17 Oğlunu **t.**, sana huzur verir
İş 26:16 Onları **t.** bir dua döküldü.
Ho 7:15 **t.** halde kötülük tasarlıyorlar
2Ti 3:16 Kutsal Yazılar **t.** bakımından yararlıdır
İb 12:6 Yehova sevdiğini **t.**
Vh 3:19 Ben tüm sevdiklerimi **t.**
2Sa 7:14; Me 50:21.
TERCÜMAN, 1Ko 12:30 Hepsi **t.** mı?
1Ko 14:28 **t.** yoksa, sessiz kalsınlar

TERCÜME, 1Ko 12:10 kimine **t.** etme yeteneği
1Ko 14:13 **t.** edebilmek için dua etsin
1Ko 14:26 kiminizde **t.** yeteneği var
1Ko 14:27 diller konuşan varsa, biri **t.** etsin
Ezr 4:7.

TEREDDÜT, İb 10:23 **T.** kapılmadan
Hk 18:9.

TERK EDİLMEK, Me 37:25 doğru kişinin **t.**
İş 32:14; Ams 5:2.

TERK EDİLMİŞ, İş 62:4 sana **t.** kadın denmeyecek
Tsf 2:4 Gazze **t.** bir şehir olacak
Ga 4:27 **t.** kadının çocukları

TERK ETMEK, Tkr 4:31 Yehova Seni **t.**
Tkr 31:8 Seni **t.**, yüzüstü bırakmayacak
Hk 6:13 Yehova bizi **t.**
1Sa 12:22 Yehova halkını **t.**
2Kr 21:14 Mirasımdan artakalanları **t.**
Ey 17:8 Masum kişiler Tanrı'yı **t.** kızıyor
Ey 27:8 Tanrı'yı **t.** ne umudu kalır
Ey 34:30 Kendisini **t.** saltanatına son verir
Me 94:14 Yehova halkını **t.**
İş 1:28 Yehova'yı **t.** sonu gelecek
İş 54:7 Seni bir an için **t.**
Yr 7:29 Yehova bu nesli **t.**
Yr 15:6 Sen Beni **t.**
He 31:12 Bütün halklar onu **t.**
Me 27:9; 35:16; 118:18; İş 2:6.

TERS ÇEVİRMEK, 2Kr 21:13 sahanı temizleyip **t.**

TERSİNE DÖNMEK, Es 9:1.

TERTEMİZ, 2Ko 11:2 sizi Mesih'e **t.** sunabilmek

TERTİP, Elç 5:38 bu **t.** ya da faaliyet

TESADÜFEN, Lu 10:31 yoldan **t.** bir kâhin

TESELLİ, Lu 2:25 İsrail'in **t.** bulacağı günleri
Ro 15:4 Kutsal Yazılardan aldığımız **t.**
1Ko 14:3 insanların **t.** bulmasını sağlar
Ey 16:2; İş 66:11; Yr 16:7; 2Ko 1:3; Kl 2:2.

TESELLİCİ. Ayr. bak. YARDIMCI.
Me 69:20; Na 3:7.

TESELLİ EDİLMEK, Yr 31:15 **t.** istemiyor
Mt 5:4.

TESELLİ ETMEK, İş 49:13 Yehova halkın **t.**
İş 61:2 bütün yaslıları **t.**
Yhn 11:19 Marta ve Meryem'i **t.** gelmişti
2Ko 1:4 herkesi **t.** sağlayan
1Se 2:11 Her birinizi **t.** tembihte bulunduk
Ba 37:35; 2Sa 3:35; Ey 2:11; İş 40:1; Flp 2:1.

TESLİM, Ro 4:25 bizim suçlarımız için ölüme **t.**
Ga 3:22 her şeyi günahın eline **t.** ediyor
Lu 4:6; Yhd 3.

TESTERE, İb 11:37 Taşlandılar, **t.** biçildiler

TESTİ, Hk 7:16 **t.**, **t.** içinde meşaleler verdi
İb 9:4 içinde man olan altın **t.**
Hk 7:19, 20; 1Sa 26:11, 16; 1Kr 19:6; Mr 14:13; Lu 22:10.

TESVİYE ALETİ, İş 28:17 doğruluğu **t.** yapacağım
2Kr 21:13.

TEŞHİR, Kl 2:15 yenilenler olarak **t.** etti

TEŞVİK, Elç 14:22 öğrencileri **t.** ettiler
Ro 1:12 bir **t.** alışverişinde
2Ko 8:17 [Titus] **t.** olumlu karşılık verdi
Flp 2:1 birbirinizi **t.** ediyorsanız
1Se 2:11 Her birinizi **t.** ve teselli
2Ti 4:2 tahammülünü ortaya koyarak **t.** et
İb 10:25 birbirimizi **t.** edelim
Yhd 3 zorlu bir mücadeleye **t.**
Elç 11:23; Tit 1:9; İb 13:22.

TEZ CANLI, İş 32:4 **T.** aklını kullanıp

TIPATIP, İb 1:3 O'nun öz varlığının **t.** benzeri

TIRAŞ, 1Ko 11:5 saçı **t.** etmekle aynı şey
Tkr 21:12; Hk 16:17.

TIRMANMAK, Öz 21:22 kudretli adamın şehrine **t.**

TIRTIL, Yo 1:4; Ams 4:9.

TİCARET, Me 107:23 Engin sularda **t.** yapanlar
He 27:27 mallarınla **t.** yapanlar yok olup gidecek.
He 28:18 **t.** yaptığın hileler
He 27:15, 17; 28:5; Mt 22:5.

TİCARETHANE, Yhn 2:16 Babamın evini **t.**

TİCARET YAPAN KADIN, He 27:3 ada halklarıyla **t.**

TİCARİ FAALİYET, 2Ti 2:4 hiçbir **t.** karışmaz

TİKSİNDİRİCİ, Lu 16:15 Tanrı'nın gözünde **t.**
Tkr 29:17.

TİKSİNMEK, Ey 19:19 yakınlarım benden **t.**
Me 5:6 hilekâr adamdan **t.**
Me 119:163 Sahtekârlıktan **t.**
Ro 12:9 Kötüden **t.**
Sy 21:5; Tkr 7:26; Ro 2:22.

TİMOTEOS, Elç 16:1; 1Ko 4:17; 1Ti 1:2.

TİMSAH, Ey 41:1.

TİTİZLİKLE, Ga 4:10 günleri **t.** tutuyorsunuz

TİTREK, İş 35:3 **t.** dizleri pekiştirin

TİTREMEK, Hk 7:3 korkudan **t.** varsa dönsün
2Sa 22:46 Yabancılar **t.** çıkacaklar
Me 2:11 Yehova'nın önünde **t.**
Me 99:1 kral oldu! Halklar **t.**
İş 33:14 Tanrı'ya başkaldıranlar **t.**
İş 66:5 Tanrı'nın sözünden korkup **t.**
He 27:35; 32:10 kralları dehşetle **t.**
He 38:20 bütün insanlar **t.**
Da 6:26 Daniel'in Tanrısından korkup **t.**
Flp 2:12 **t.** kurtuluşa erişmeye
Yk 2:19 cinler de inanıyor ve korkudan **t.**
Ey 4:14; Yr 30:5; Ho 3:5; Mi 7:17.

TİTRETMEK, Me 29:8 sesi çölü **t.**

TİTUS, 2Ko 2:13; 12:18; Ga 2:1; Tit 1:4.

TİYATİRA, Elç 16:14; Vh 1:11; 2:18, 24.

TİYATRO, Elç 19:29.

TOFET, 2Kr 23:10; İş 30:33; Yr 7:31.

TOHUM, Mt 13:38 İyi **t.** krallığın oğulları
Lu 8:11 **T.** Tanrı'nın sözüdür.
1Ko 15:38; 1Pe 1:23; 1Yh 3:9.

TOHUMLU, Ba 1:11 **t.** meyveleri olan

TOKAT, Yhn 18:22 biri yüzüne **t.** atıp

TOKATLAMAK, Yhn 19:3.

TOKMAK, Öz 27:22 dibekte **t.** dövsen

TOMAR, İş 34:4 Gökler **t.** gibi dürülecek
Zk 5:1 uçan bir **t.**
Lu 4:17 İşaya peygamberin **t.**

2Ti 4:13 kaftanı, **t.** getir
Vh 5:5 **T.** ve yedi mührünü o açacak
Ezr 6:2; Yr 36:2, 27, 32; He 2:9; 3:1.

TOMAS, Mt 10:3; Yhn 20:24; Elç 1:13.

TOMRUK, Yr 29:26 adamı **t.** vurman için

TOMURCUKLANMIŞ, İb 9:4 Harun'un **t.** asası

TOPAL, İş 35:6 **t.** geyik gibi tırmanacak
Ml 1:8, 13; Mt 15:30.

TOPAL ETMEK, Yş 11:6; 2Sa 8:4.

TOPALLAMAK, Mi 4:7 **T.** bir artakalan bırakacağım

TOPLAMAK, Le 8:3 halkı Çadırın girişine **t.**
Tkr 31:12 Halkı **t.** ki dinlesinler öğrensinler
Me 50:5 Vefalı kullarımı yanıma **t.**
İş 40:11 Kuzularını koluyla **t.**
İş 56:8 başkalarını da **t.**
Yr 23:3 koyunlarımın artakalanını **t.**
Ams 2:14 güçlü olan gücünü **t.**
Na 2:1 Bütün gücünü **t.**
Tsf 3:8 Hükmüm milletleri **t.**
Mt 12:30 benimle birlikte **t.** etrafa
Mt 13:41 melekler, kötülük yapan herkesi **t.**
Mt 23:37 senin çocuklarını **t.** istedim
Mt 24:31 onun seçtiklerini **t.**
Yhn 4:36 sonsuz yaşam için ürün **t.**
Vh 16:16 Armagedon denilen yere **t.**
Me 106:47; İş 11:12; Yr 29:14; Da 11:10; Mi 2:12; 4:6; Mt 3:12; 22:10; Yhn 11:52; Elç 28:3; 1Ko 16:2; Vh 16:14.

TOPLANMAK, Es 9:18 Susa'daki Yahudiler **t.**
İş 60:4 Hepsi **t.** sana geliyor
Yr 25:33 ne **t.** ne de gömülecekler
Tsf 2:1 Ey utanmaz millet **t.**
Mt 25:32 milletler önünde **t.**
Elç 4:26 yöneticiler **t.** Yehova'ya karşı
İş 43:9; Yr 49:14; Elç 2:46; 1Ko 5:4.

TOPLANTI, Le 23:4 kutsal **t.** şunlardır
İş 1:13 Büyük **t.** yaparken, gizli güçler
İş 4:5 **t.** mekânında, gündüzleri bulut
Ams 5:21 büyük **t.** kokudan hoşlanmam
İb 10:25 **t.** ihmal etmeyelim
Çk 12:16; Le 23:35; Sy 28:26; 29:7; Elç 19:39; İb 12:23.

TOPLULUK, Çk 12:38 Başka halklardan büyük **t.**
Me 1:5 doğru insanların **t.** bulunmayacak
1Pe 2:17 bütün kardeşler **t.** sevin
1Pe 5:9 tüm kardeşler **t.** da aynı acıları çektiğini
Sy 27:16.

TOPLULUK ÖNÜNDE OKUMA, 1Ti 4:13.

TOPLUM, Elç 15:14 ismini taşıyan **t.** oluşturmak
Ef 2:12 İsrail **t.** uzak
Ti 2:14 kendine ait bir **t.** oluşturmak
Elç 3:23.

TOPRAK, Ba 2:7 yerin **t.** adamı yarattı
Ba 3:17 **t.** senin yüzünden lanetli oldu
Ba 3:19 **T.**, yine **t.** döneceksin
Çk 3:5 bastığın yer kutsal **t.**
Yş 3:17 İsrailoğulları kuru **t.** üzerinde bekliediler
2Ta 26:10 Uzziya **t.** severdi
Ey 10:9 beni **t.** yaptın
Me 72:9 Kurak **t.** halkı önünde eğilecek
Vz 12:7 **t.** önceki haline dönmeden
He 23:34 **t.** kâseyi kemireceksin
Da 12:2 Yerin **t.** uyuyanların
Lu 8:15 İyi **t.** olanların durumunda
2Ko 4:7 hazinemiz **t.** kaplar içindedir
Ba 1:9; Çk 8:16; Me 103:14; Vz 3:20; İş 24:4; He 31:14.

TOPRAK İŞÇİSİ, Zk 13:5 peygamber değilim, **t.**

TOPRAK KURDU, Ey 17:14; 24:20.

TOPRAKLAR, Ba 13:15 tüm **t.** sana vereceğim
Me 49:11 **T.** kendi adlarıyla
Me 147:14 **T.** barışı sağlayan O'dur
Yr 31:17 oğulların kendi **t.** mutlaka dönecek
Mi 5:6 Asurlu **t.** çiğnediğinde, o kurtaracak
Me 78:54; He 39:27; Yo 2:3; 3:6; Ams 1:13; Tsf 2:8.

TOPRAK SAHİBİ, Mt 13:27; 20:1; 21:33.

TOPRAKTAN, 1Ko 15:47 İlk adam yerden ve **t.**

TOPUK, Ba 3:15 sen onun **t.** yaralayacaksın
Ba 49:17; Ho 12:3.

TOPUZ, Yr 51:20 Sen savaş silahım, **t.**
He 9:2 her birinin elinde **t.** vardı

TORTU, Me 40:2 Çamur **t.** çıkardı
Tsf 1:12 **t.** dibe çökmüş şarap gibi

TORUNLAR, 1Ti 5:4 **t.** evlatlık görevini

TORUNSUZ, Ey 18:19.

TOYNAKLAR, Hk 5:22.

TOYNAKLI, Le 11:3 Çift **t.** ve geviş getiren

TOZ, Mt 10:14 ayaklarınızın **t.** silkin
İş 40:15; Na 1:3; Ml 4:3.

TÖKEZLE(T)MEK, Me 119:165 hiçbir şey **t.**
İş 8:14 **t.** bir kaya
Yr 20:11 eziyet edenler **t.**
Mt 18:6 birini **t.**
Ro 9:33 Sion'a **t.** bir taş koyuyorum
Ro 16:17 **t.** neden olanlardan sakının
Flp 1:10 kusursuz olup, kimseyi **t.**
Öz 4:12; İş 8:15; 59:10; Ro 14:20; 1Ko 8:13.

TÖVBE, Mt 3:8 **t.** yakışır meyveler
Lu 3:3 Yahya, **t.** vaftizini duyurmaya başladı
Lu 15:7 **t.** ihtiyacı olmayan doksan dokuz
Elç 26:20 **t.** yakışır işler yaparak
Ro 2:4 iyiliğiyle seni **t.** yöneltmeye
2Ko 7:10 Tanrı'nın istediği üzüntü, **t.** yol açar
2Ti 2:25 Tanrı onlara **t.** yolunu açabilir
İb 6:6 yeniden **t.** döndürmek olanaksızdır
Mt 3:11; Mr 1:4; Lu 24:47; Elç 11:18; 19:4.

TÖVBE EDEN, Lu 15:7 **t.** günahkârın yarattığı

TÖVBE ETMEK, Mt 3:2 **T.**, göklerin krallığı
Mt 12:41 Yunus'un duyurusu üzerine **t.**
Elç 3:19 **t.** ve dönün ki
Vh 16:9 **t.** O'nu yüceltmediler
Mt 11:21; Lu 13:3; 16:30; 17:4; 2Ko 12:21; 2Pe 3:9; Vh 2:5, 21; 3:19.

TÖVBE VAFTİZİ, Lu 3:3; Elç 19:4.

TSADOK, 2Sa 15:24; 1Ta 29:22.

TSADOKOĞULLARI, He 48:11.

TSEDEKİYA, 2Kr 24:17; Yr 39:2; 52:11.

TSİPPORA, Çk 2:21 kızı **T.**'yı Musa'ya verdi

TSOFAR, Ey 2:11; 11:1.

TUFAN, Ba 6:17 yeryüzüne **t.** getireceğim
Ba 7:17 **T.** kırk gün devam etti
Ba 9:11 Bir daha canlılar **t.** yok olmayacak
Da 9:26 sonu **t.** ile olacak
Mt 24:38 **T.** önceki günlerde
2Pe 2:5 dünyanın başına **t.** getirdiğinde
Ba 7:7; 10:1, 32; Me 29:10.

TUĞLA, Ba 11:3.

TULUM (müzik aleti), Da 3:5, 10, 15 **t.** seslerini

TULUMLAR, Mt 9:17; Mr 2:22; Lu 5:37.

TUNÇ. Ayr. bak. BAKIR.
Hk 16:21 iki **t.** prangaya vurdular
Yr 1:18 **t.** bir duvar yaptım

TURFANDA, Vh 14:4.

TURKUVAZ, Çk 28:18; He 27:16; 28:13.

TUTKU, Ga 5:24 bedeni, **t.** ve arzularıyla

TUTKUN, Ezg 7:10.

TUTSAK, İş 52:2 ey **t.** Sion kızı

TUTSAK DÜŞMEK, Me 69:33.

TUTSAK ETMEK, Ro 7:23 günah kanununa **t.**

TUTSAKLAR, Me 146:7 Yehova **t.** özgür kılar
İş 42:7 **t.** zindandan çıkaracaksın
İş 49:9 **t.** Dışarı çıkın! diyesin
Da 11:8 **t.** birlikte Mısır'a gidecek
Ey 3:18; Me 68:18; 79:11; 102:20; İş 14:17; Zk 9:12; Lu 4:18; Ef 4:8.

TUTSAKLIK, Da 11:33 **t.**, sendeletilecekler

TUTUKLA(N)MAK, Mt 4:12; 26:48; Lu 22:54.

TUTUKLAYANLAR, Elç 1:16.

TUTUKLU, Ef 3:1 sizler için **t.**
Elç 16:25.

TUT(UL)MAK, Ne 13:2 lanet okusun diye Balam'ı **t.**
Öz 27:16 Onu **t.** çalışmak, rüzgârı tutmak
Mt 20:1 bağında çalışacak işçiler **t.**
Yhn 14:15 Beni seviyorsanız, emirlerimi **t.**
Elç 19:19 kitapları yaktılar, elli bin gümüş **t.**
Ro 14:6 bir günü **t.** Yehova için **t.**
Ga 4:10 Belirli günleri titizlikle **t.**
Ne 6:12; Elç 3:7; Vh 22:7.

TUTUM, Tkr 31:21; Es 3:4; Öz 16:18; İş 26:3.

TUTUŞMAK, Ro 1:27 erkekler şehvetle yanıp **t.**
1Ko 7:9 arzuyla yanıp **t.** evlenmek iyidir

TUZ, Ba 19:26 karısı **t.** bir direk oldu
Sy 18:19 **t.** ahdidir
Mt 5:13 Siz yeryüzünün **t.**
Kl 4:6 Sözleriniz **t.** lezzet verilmiş
Le 2:13; 2Kr 2:21; Ey 6:6; Mr 9:50.

TUZAK, Tkr 7:16 tanrıları sana **t.** olurlar
Yş 23:13 milletler sizin için **t.** olacak
Hk 2:3 tanrıları da size **t.** olacak
Me 11:6 Kötüler O'nun **t.** kaçamayacak
Me 106:36 putları **t.** oldu
Öz 12:13 kötüye **t.** olur
Öz 14:27 ölüm **t.** uzaklaştırır
Öz 18:7 Akılsızın dili canına **t.**
Öz 29:25 İnsan korkusu **t.**
Kl 2:8 sizi **t.** düşürmek isteyenler
1Ti 6:9 zengin olmak isteyenler **t.** düşer
2Sa 22:6; Me 9:16; 91:3; İş 8:14; Ro 11:9; 2Ti 2:26.

TUZAK KURMAK, Me 38:12 Canıma kastedenler **t.**
Me 64:5 **T.** söz ederler
İş 29:21 Onlar ki **t.**
Yr 18:22.

TUZDAN DİREK, Ba 19:26 karısı **t.** oldu

TUZ GÖLÜ, Yş 3:16 Araba Gölüne, **T.** inen sular

TÜCCARLAR, Ey 41:6 **T.** arasında bölüştürür mü?
İş 23:8 Sur'un **t.** saygın kişiler
Na 3:16 **T.** çoğalttın, yıldızlardan çok
He 27:13, 21, 22, 23.

TÜKENMEK, Ey 3:17 gücü **t.** rahata erer
Me 71:9 Dermanım **t.** beni terk etme
1Kr 17:16.

TÜKENMEYEN, Lu 12:33 göklerde **t.** hazine

TÜKETİLEN ŞEYLER, Kl 2:22.

TÜKÜRMEK, Ga 4:14 siz iğrenerek yüzüme **t.**
Vh 3:16 seni **t.** atacağım
Mt 26:67; 27:30.

TÜL, İş 40:22 Gökleri **t.** gibi gerip yayan

TÜM, 1Ta 28:9 O'na **t.** yürekle kulluk et
2Ta 16:9 Kendisine **t.** yürekle bağlı olanlar

TÜM BENLİKLE, Ef 6:6 Tanrı'nın isteğini **t.**

TÜNEL, 2Sa 5:8 Yebusileri yenilgiye uğratırsa, su **t.**

TÜREMEK, Me 92:7 Kötüler ot gibi **t.**

TÜRLER. Ayr. bak. CİNS.
He 47:10 Oradaki balıkların **t.** gelince
Yk 3:7 yaban hayvanlarının bütün **t.**
Le 11:14; Tkr 14:13.

U

UÇ(LAR), Ey 38:13 Dünyanın **u.**
Me 2:8 yeryüzü bir **u.** öbür uca
Me 72:8 Irmaktan yerin **u.** kadar
Yr 25:33.

UÇMAK, Tkr 14:20 **U.** kanatlılardan
Ey 35:11 gökte **u.** kanatlılardan hikmetli kılar
Me 55:6 **U.** gider uzaklarda yaşardım
Zk 5:1 **u.** bir tomar gördüm
Vh 12:14 göldeki yerine **u.** diye
2Sa 22:11; Ey 28:21; İş 35:10; Vh 14:6.

UÇURUM, Lu 16:26 aramıza **u.** konmuş
Mt 8:32; Mr 5:13; Lu 8:33.

UĞRAŞ, Lu 12:31 krallığı için **u.** verin
Kl 2:1 büyük bir **u.** vermekte
Yk 1:11 Zengin, bütün **u.** geçip gidecek
Elç 26:12.

UĞRAŞMAK, Lu 13:24 var gücünüzle **u.**
Flp 3:12 onu elde edebilmek için **u.**
1Ti 1:4 insanı **u.** sorulara yol açarlar
Vz 2:23; İş 49:25; 50:8; Yhn 8:50.

UĞRUNA, Me 23:3 Kendi adı **u.**
Me 122:8 kardeşlerim ve arkadaşlarım **u.**
Mt 10:39 benim **u.** canını kaybeden
Mt 24:22 seçilmiş olanlar **u.**
2Ko 8:9 sizler **u.** yoksul oldu
1Yh 3:16 kardeşlerimiz **u.** canımızı vermek
Me 106:8.

UĞULTU, Ey 30:22 **U.** içinde darmadağın
İş 13:4 krallıkların, milletlerin **u.**!
2Pe 3:10 O gün gökler büyük bir **u.**
Me 40:2; 65:7.

ULAK, Yş 6:17 Rahab **u.** sakladı
2Sa 15:13 Davut'un yanına bir **u.** gelip
Es 3:13 mektuplar **u.** aracılığıyla gönderildi
He 17:15 isyan edip Mısır'a **u.** gönderdi
Yk 2:25 Rahab gelen **u.**
Öz 13:17; 17:11; İş 14:32.

ULUMAK, İş 13:22 çakallar **u.**
İş 52:5 saltanat sürenler **u.** duruyor
Yr 50:39 **u.** hayvanlarla yaşayacak
Mi 1:8 Çakallar gibi **u.**
İş 34:14.

ULU RAB, Me 73:28 **U.** Yehova'ya sığındım
Yr 50:25 **U.** Yehova'nın işi
Lu 2:29 **U.**, kulunun huzur içinde
Elç 4:24 **U.** her şeyi yaratan Sensin
Vh 6:10 Kutsal ve gerçek olan **U.**
Me 109:21; 140:7; İş 22:14; 28:22; He 17:22.

ULUS. Bak. MİLLET.

ULU TANRI, İb 1:3 **U.**'nın sağında
İb 8:1 göklerde **U.**'nın tahtının

UMMAK, Mt 24:44 İnsanoğlu **u.** saatte
Flp 1:17 beni sıkıntıya düşüreceklerini **u.**
Elç 24:26.

UMURSAMAK, Me 54:3 hiçbiri Tanrı'yı **u.**
İş 42:25 Tutuştular ama **u.**
1Se 4:8 Tanrı'yı **u.** olur
Öz 29:7; İş 57:11; Yr 10:25; Ho 4:10.

UMUT, İş 40:31 Yehova'ya **u.** bağlayanlar güçlerini
Ey 14:7; Vz 9:4; 1Ko 9:10.

UMUTSUZLUK, Ey 9:23 Masumların **u.** eğlenir
He 7:27 beyler **u.** dehşete kapılacak
Ey 7:6; Vz 2:20.

UN UFAK, 2Sa 22:43 toz gibi **u.** eder
2Ta 15:16 onu **u.** edip Kidron Vadisinde
2Kr 23:15; 2Ta 34:4; Ey 4:20; İş 27:9; Mt 21:44; Lu 20:18.

UNUTMAK, Ba 19:29 İbrahim'i **u.**
Çk 20:8 Sebt gününün kutsallığını **u.**
Tkr 4:23 sizinle yaptığı ahdi **u.**
Ey 19:14 tanıdıklarım **u.**
Me 9:17 Tanrı'yı **u.** milletler
İş 49:15 **u.** bile Ben seni asla **u.**
Yr 23:27 Atalarının Benim adımı **u.**
Yr 23:39 Sizi büsbütün **u.**
Ho 4:6 Mademki Tanrı'nın kanununu **u.**
Ho 8:14 İsrail Yaratıcısını **u.**
Flp 3:13 geride kalan şeyleri **u.**
1Ti 4:14 armağanın değerini **u.**
İb 6:10 Tanrı adaletsiz değil ki **u.**
İb 13:7 Size önderlik edenleri **u.**
2Pe 1:9 günahlarından temizlendiğini **u.**
Tkr 6:12; Me 10:11; 45:10; 78:7; Yr 30:14; İb 13:16.

UNUTULMAK, Me 9:6 Adınız büsbütün **u.**
Me 88:12 **u.** diyarında bilinir mi?
İş 65:16 geçmişteki sıkıntılar **u.**
Me 9:18; Yr 50:5.

UR, Ba 11:28; 15:7; Tkr 28:27; 1Sa 5:6; 6:4.

URİM VE TUMMİM, Çk 28:30; Ezr 2:63.

URİYA (Hititli), 2Sa 11:6 **U.**'yı bana gönder
2Sa 12:9; 1Kr 15:5; Mt 1:6.

URİYA, Yr 26:21 **U.** bunu duyunca korkup kaçtı

USANMAK, Yr 15:6 Merhametten **u.**
İb 3:10 o nesilden **u.**
1Sa 27:1.

USTA, Çk 28:14 **u.** işi kordon
2Sa 5:11 Davut'a duvar **u.** gönderdi
2Sa 17:8 baban **u.** bir savaşçıdır
2Ta 2:13 anlayışlı ve **u.** bir adam Huram-abi
2Ta 26:15 **u.** icadı
Me 118:22 Yapı **u.** reddettiği taş
Me 127:1 **U.** çalışıp didinmesi boşunadır
Öz 8:30 **u.** olarak O'nun yanında çalıştım
1Ko 3:10 akıllı yapı **u.** gibi temel attım
2Kr 12:11; Me 45:1; Öz 22:29; İş 40:20; Yr 10:9; He 27:8; Mt 21:42.

USTALIK, Çk 30:25; Vz 2:21; 4:4; Elç 17:29; Ef 4:14.

USTURA, Hk 13:5; 16:17; 1Sa 1:11.

USUL, Le 5:10 yakılan sunuyu **u.** göre
Sy 9:3 Fısh ı **u.** uygun şekilde
1Ta 15:13 O'nun rehberliğini **u.** göre aramadık
Me 110:4 Melkisedek **u.** göre kâhinsin

UŞAK, 1Sa 9:3 **U.** birini yanına alıp
Vz 10:7 **U.** at üzerinde, beyler yerde
1Sa 9:27; 20:22; 1Kr 10:5; Ey 1:15.

UTANÇ, Me 83:17 **U.** başları kurtulmasın
Öz 14:34 günah halklar için **u.**
Öz 18:13 Dinlemeden cevap vermek **u.**
İş 25:8 dünyadan halkının **u.** kaldıracak
İş 30:3 Firavunun koruması **u.** olacak
İş 54:4 yaşadığın **u.** unutacaksın
Ef 5:4 **u.** verici davranışlar olmasın
Flp 3:19 **u.** duymaları gereken şeylerle
İb 12:2 sevinç uğruna **u.** hiçe sayarak
Vh 16:15 insanlar onu **u.** verici durumda
1Sa 17:26; Me 34:5; 107:40; İş 4:1; He 7:18; 16:54; Ro 1:26; 1Ko 11:14; 2Ko 6:8.

UTANMAK, 2Kr 2:17 ısrar ettiler **u.**
Tsf 2:1 Ey **u.** millet, toplan
Tsf 3:5 kötü, **u.** nedir bilmiyordu
Zk 13:4 peygamberler görüntüden **u.**
Mr 8:38 benden, sözlerimden **u.**
Ro 1:16 iyi haberden **u.**
İb 11:16 Tanrı onlardan **u.**
1Pe 4:16 sıkıntı çekerse hiç **u.**
Me 25:3; 35:4; İş 41:11; 45:16; 65:13; Yr 22:22; He 36:32; Lu 9:26; 1Ko 1:27; 4:14; 2Ko 11:21; 2Se 3:14; 2Ti 1:8.

UYANDIRMAK, 1Kr 18:27 belki uyuyor, **u.** gerek
Ey 3:8 Timsahı **u.** hazırlananlar
Ey 41:10 Onu **u.** yürek kimsede yoktur
Me 57:8 Seheri ben **u.**
İş 50:4 Beni her sabah **u.**
Mt 8:25 onu **u.** boğuluyoruz dediler
Yhn 11:11 onu uykudan **u.** için
Elç 12:7 Melek Petrus'u dürterek **u.**
Ro 7:5 Kanun tarafından **u.**

Vh 17:17 Tanrı'nın yüreklerinde **u.** arzuyla
Zk 4:1.

UYANIK, Mt 26:41 Hep **u.** kalıp dua
Lu 12:37 Efendinin gelip de **u.** bulduğu
1Se 5:6 **u.** kalalım, uyumayalım
2Ti 4:5 her konuda **u.** ol, sıkıntılara
1Pe 4:7 dua konusunda **u.** olun
1Pe 5:8 **u.** olun. Düşmanınız İblis
Vh 16:15 **U.** kalana ne mutlu!
Mt 7:15; Lu 21:36; 1Ko 16:13; Ef 6:18; Kl 4:2.

UYANMAK, Me 17:15 **U.** mutluluğa doyacağım
İş 26:19 **u.**, sevinçle haykırın!
İş 52:1 **u.** da gücünü kuşan ey Sion!
Da 12:2 toprakta uyuyanların birçoğu **u.**
Ro 13:11 uykudan **u.** saati
Hb 2:19.

UYARI, He 33:4 **u.** dikkate almazsa
He 33:5 duymuş fakat **u.** kulak asmamıştır
He 33:7 gözcü yaptım, **u.** onlara bildireceksin
1Ko 10:11 bunlar bize **u.** olarak
İb 12:25 Tanrı'nın **u.** aktaran kişi

UYARMAK, He 3:17 Benim adıma onları **u.**
Mt 24:25 sizi önceden **u.**
Ga 5:21 sizi bunlar hakkında **u.**
2Se 3:15 kardeş olarak **u.** devam edin
2Ti 2:14 Tanrı'nın önünde onları **u.**
Ti 1:13 onları ciddiyetle **u.**
Ti 3:10 bir kere **u.**, ikinci kere
2Ta 19:10; He 33:8, 9; Ho 5:2; Kl 1:28; 1Se 5:14; 2Ti 4:2.

UYGULAMAK, Tkr 4:5 **u.** için kurallar
Ezr 7:10 **u.** üzere yüreğini hazırlamıştı
Mt 23:3 söyledikleri şeyi **u.**
Yhn 13:17 biliyorsunuz, **u.** mutlu olursunuz
Vh 1:3 yazılı olanları **u.** ne mutlu!
Tkr 27:26; Me 103:18; He 33:15.

UYGULAYICI, Yk 1:22 sözün **u.** da olun
Yk 4:11 kanunun **u.** değil hâkimi olursun
Yk 1:23, 25.

UYGUN, Da 11:6 **U.** bir anlaşma
Mr 12:14 baş vergisi ödemek **u.** mu?
Lu 14:3 şifa vermek kanuna **u.** mu?
Lu 20:22 vergi ödememiz kanuna **u.** mu?
Ro 1:28 **u.** zihniyete terk etti
1Ko 14:40 her şey **u.** biçimde olsun
Kl 1:12 sizi **u.** duruma getiren Baba
1Ti 3:10 **u.** olup olmadıkları denensin
Elç 22:25; 1Ko 11:13; Kl 1:27; İb 2:10.

UYGUN GÖRMEK, İş 53:10 Yehova onu ezmeyi **u.**
Lu 12:32 krallığı size vermeyi **u.**
Flp 2:13 davranışlarınızı Kendi **u.** biçimde
1Ko 15:38; Ef 1:5.

UYGUNSUZ, Yr 23:13 **u.** bir durum görüyorum
Tkr 23:14; 24:1.

UYKU, İş 29:10 Yehova derin **u.** verdi
Yr 51:57 sonsuz **u.** dalacaklar
He 34:25 güvenlik içinde ormanlarda **u.**
Yhn 11:11 Lazar'ı **u.** uyandırmak için
Ro 11:8 onlara derin bir **u.** verdi
Ro 13:11 **u.** uyanma saatiniz geldi
1Ko 15:20 ölüm **u.** diriltilenlerin ilki
1Ko 15:51 Hepimiz ölüm **u.** dalmayacağız
1Se 4:13 ölüm **u.** olanlar
Me 13:3; Elç 7:60; 13:36; 1Ko 15:6; 1Se 4:14; 2Pe 3:4.

UYMAK, Öz 1:10 seni ayartmaya çalışırsa, **u.**
Öz 6:20 babanın buyruğuna **u.**
Yr 34:18 Ahdime **u.** kaçınan
Yr 35:14 atalarının emrine **u.**
Mt 28:20 emrettiğim şeye **u.** öğretin
Yhn 14:21 Beni seven emirlerime **u.**
Ro 2:13 kanuna **u.** aklanacak
Ro 8:9 ruhun yönlendirmesine **u.**
Çk 20:6; Tkr 13:8; Öz 28:7; Yr 35:8; Ga 6:2.

UYUKLAMAK, Me 121:3 Seni koruyan **u.**
İş 56:10 gözcüleri **u.** sever
2Pe 2:3 yıkım günü **u.**

UYUM, Zk 6:13 iki görevi arasında **u.**
2Ko 6:15 Mesih ile Belial arasında **u.**

UYUMAK, 1Kr 18:27 belki de **u.**
Ey 3:13 **U.**, dinlenmiş olurdum
Me 121:4 Ne **u.** ne uyuklar
Da 12:2 **u.** birçoğu uyanacak
Mt 13:25 Herkes **u.** düşmanı geldi
Mt 25:5 Güvey geciktikçe, **u.** başladılar
1Se 5:6 O halde, başkaları gibi **u.**

UYUM İÇİNDE, Me 133:1 Kardeşlerin **u.** oturması
Ro 9:1 vicdanım kutsal ruhla **u.**
Ga 5:25 onunla **u.** yürümeye
Ef 2:21 Tüm yapı **u.** bütünleşerek
1Yh 5:8 ruh, su, kan, üçünün tanıklığı **u.**
Ro 15:6.

UYUMLU, Ro 8:4 ruhla **u.** yaşayan bizler
1Ko 12:24 bedeni **u.** bir bütün haline
Ef 3:11 çağların amacıyla **u.**
Kl 1:29 O'nun gücüyle **u.** olarak çaba
Elç 15:15; Tit 3:7.

UYUŞMA, 2Ko 6:16 mabetle putlar **u.**

UYUŞMAZLIK, 1Ko 1:11 aranızda **u.** varmış

UYUŞMUŞ, Me 38:8 **U.** gibiyim, ezildikçe ezildim

UZAK, Öz 1:33 felaket korkusundan **u.**
Öz 30:8 yalanı benden **u.** tut
İş 14:13 kuzeyin en **u.** yerlerinde
2Pe 1:4 yozlaşmadan **u.** kalıp
2Kr 15:5; 2Ta 26:21; 2Ko 5:9; 10:1, 11; Ef 2:12; İb 13:5.

UZAK DURMAK, Çk 23:7 Yalandan **u.**
Sy 6:3 şaraptan ve diğer içkilerden **u.**
Ey 21:14 Tanrı'ya 'Bizden **u.**!' derler
Me 35:22 Ey Yehova, benden **u.**
Öz 4:24 Hileli sözlerden **u.**
Mt 7:23 Benden **u.** kötülüğün hizmetkârları
1Ko 10:8 Cinsel ahlaksızlıktan **u.**
2Ti 2:21 kaplardan **u.**
Ti 3:9 çekişme ve kavgalardan **u.**
Yş 6:18; 1Ti 2:8.

UZAKLAŞMAK, Me 69:8 Kardeşlerimden **u.**
Me 73:27 Senden **u.** yok edersin
Öz 17:14 kavga patlak vermeden **u.**
Yr 17:5 yüreği Yehova'dan **u.** lanetli olsun

Ho 5:6 Tanrı onlardan çoktan **u.**
2Ko 11:3 içtenlik ve temizlikten **u.** korkuyorum
İb 3:12 Tanrı'dan **u.** yürek
Sy 16:27; He 48:11; Mt 14:13; Ga 5:4.

UZAKLAŞTIRMAK, Çk 8:8 kurbağaları **u.**
Me 103:12 Suçlarımızı bizden o kadar **u.**
Öz 13:14 insanı ölüm tuzaklarından **u.**
Öz 22:15 terbiye değneği akılsızlığı **u.**
İş 29:13 yüreğini Benden **u.**

UZATMAK, İş 54:2 İplerini **u.**
Lu 12:25 ömrünü bir parça **u.**?
Vz 8:13; Mt 6:27.

UZUN, Ef 6:3 **u.** ömürlü olursun
İş 53:10; Da 8:3.

UZUV, Ro 6:13 **u.** Tanrı'nın emrine sunun
Ro 7:23 **u.** günah kanunu
1Ko 6:15 Bedenleriniz Mesih'in bedeninin **u.**
1Ko 12:18 Tanrı **u.** bedene yerleştirdi
1Ko 12:27 Mesih'in bedeni, ayrı ayrı **u.**
He 23:20; Kl 3:5.

UZZA, 2Sa 6:6 **U.** Tanrı'nın sandığını tuttu

UZZİYA, 2Ta 26:21 Kral **U.** cüzamlı kaldı
2Ta 26:1; İş 6:1; Mt 1:8.

Ü

ÜCRET, Ba 30:28 **Ü.** söyle, ödeyeyim
Ba 31:7 **ü.** on defa değiştirdi
İş 49:4 **ü.** veren Tanrımdır
Mi 3:11 kâhinleri **ü.** karşılığı öğretiyor
Zk 11:12 **ü.** verdiler, otuz gümüş
Ml 3:5 hak ettiği **ü.** ödemeyene
Lu 10:7 aldığı **ü.** işçinin hakkıdır
Ro 6:23 günahın ödediği **ü.** ölümdür
Yk 5:4 alıkoyduğunuz **ü.** haykırıyor
Le 19:13; Tkr 23:4; Öz 11:18; Yr 22:13.

ÜCRETSİZ, Mt 10:8 **Ü.** aldınız, **ü.** verin
Vh 22:17 Dileyen **ü.** hayat suyu alsın
Vh 21:6.

ÜÇÜNCÜ GÜN, Lu 9:22 **ü.** diriltilecek
Elç 10:40 Tanrı bu Kişiyi **ü.** diriltti
Çk 19:11; Lu 13:32; 24:21; 1Ko 15:4.

ÜFLEMEK, Ba 2:7 hayat nefesini **ü.**
Me 62:3 **ü.** devrilecek taş duvarlar
Yhn 20:22 **ü.** Kutsal ruhu alın dedi
İş 11:15; 57:13; He 22:20; Vh 13:15.

ÜLKE, İş 66:8 **ü.** bir günde doğar mı?
Le 26:34; Me 107:3; Da 10:13.

ÜMİT, Me 25:3 Sana **ü.** bağlayanlar
Ag 3:29 Belki bir **ü.** vardır
Mt 12:21 milletler ismine **ü.** bağlayacak
Elç 26:7 bu **ü.** dolayı suçlanıyorum
Ro 5:5 **Ü.** hayal kırıklığına uğratmaz
Ro 8:20 mahkûm eden **ü.** dayandırarak
Ro 8:24 görülen **ü.**, **ü.** değildir
Ro 15:4 teselli sayesinde **ü.** sahip
1Se 4:13 **ü.** olmayan insanlar gibi
1Ti 5:5 dul kadın, **ü.** Tanrı'ya
İb 6:19 bu **ü.** gemi demiri gibi
İb 10:23 **ü.** açıkça bildirme işini
İb 11:1 İman, **ü.** edilen şeylerle ilgili bekleyiş
1Pe 3:15 Beslediğiniz **ü.** nedenini soran
Me 146:5; Öz 20:22; Mi 5:7; Ef 4:4; Kl 1:27.

ÜMİTSİZ, Yr 15:18 aldığım yara **ü.**
Ef 2:12 dünyada **ü.** ve Tanrısızdınız
Ro 4:18.

ÜN, 2Ko 6:8 iyi ve kötü **ü.**
Sy 14:15; 1Ta 14:17; Es 9:4.

ÜRDÜN, Sy 35:14; Yş 3:13; Mr 1:9.

ÜRDÜN HAVZASI, Ba 13:10; Tkr 34:3; Ne 12:28.

ÜRKÜTÜCÜ, İş 59:19 **ü.** sel gibi
Da 4:19 **ü.** düşünceler onu ürpertti
Da 7:7 **ü.** dördüncü canavar

ÜRPERMEK, Ey 4:15 Tüylerim **ü.**
Me 119:120 Senin dehşetinden bedenim **ü.**
He 32:10 dehşetten tüyleri **ü.**
Da 4:19.

ÜRÜN, Me 127:3 rahmin **ü.** ödül
Öz 3:9 **ü.** turfandasıyla Yehova'yı yücelt
He 34:27 toprak da **ü.** verecek
Yo 3:13 Orağı savurun, **ü.** olgunlaştı
Mt 13:23 sözü duyar, kavrar, **ü.** verir
Mt 26:29 asmanın **ü.** artık içmeyeceğim
İb 6:7 **ü.** bekleyenlere yararlı bitkiler
Vh 14:15 Yerin **ü.** iyice olgunlaştı
Çk 23:16; Me 85:12; Zk 8:12; Yhn 4:36, 38.

ÜST KATTAKİ ODA, Elç 1:13; 9:37; 20:8.

ÜSTLENMEK, Öz 22:23 davasını Yehova **ü.**
Kl 4:17 **ü.** hizmeti yerine getir
Sy 3:28; Ezr 3:9.

ÜSTÜN, Ba 4:7 Sen ona **ü.** gelecek misin?
Çk 17:11 İsrailoğulları **ü.** geliyordu
1Sa 2:9 insan kendi gücüyle **ü.** gelemez
1Sa 17:9 eğer ben **ü.** gelirsem
2Ta 9:6 duyduklarımdan kat kat **ü.**
Me 9:19 Ölümlü insan **ü.** gelmesin
Me 129:2 düşmanlık ettiler, **ü.** gelemediler
Me 137:6 en büyük sevincimden **ü.** tutmazsam
Vz 2:13 hikmet akılsızlıktan **ü.**
Da 6:3 Daniel **ü.** olduğunu gösterdiğinden
1Ko 12:31 hepsinden **ü.** bir yol
2Ko 11:5 Sizin o **ü.** elçilerinizden
Flp 2:3 başkalarını kendinizden **ü.** tutun
Flp 3:8 bilginin **ü.** değeri
1Ta 11:25; Öz 22:1; Ro 2:18; İb 1:4.

ÜSTÜNLÜK, Ba 41:40 tek **ü.** bu taht
Vz 3:19 insanın hayvana **ü.** yok
Vz 6:8 Hikmetlinin akılsızdan ne **ü.** var
Vz 7:12 bilginin **ü.** ise şudur
Ro 3:1 Yahudinin **ü.** nedir?
Es 6:13; Ey 36:9; Öz 16:19.

ÜVENDİRE, Hk 3:31 Şamgar **ü.** vurup
1Sa 13:21 **ü.** onarmanın bedeli
Vz 12:11 Hikmetlilerin sözleri **ü.** gibidir
Elç 26:14 **Ü.** teperek kendine zarar

ÜYELER, Elç 4:21 Kurul **ü.**
Elç 23:1 Pavlus Sanhedrin **ü.** bakarak
1Ko 12:28 cemaatte farklı **ü.** her birine
Ef 3:6 aynı bedenin **ü.**
Ef 4:25 hepimiz bir bedenin **ü.**
Mt 26:59.

ÜZERİNDE DÜŞÜNMEK, Yş 1:8 **ü.** oku
Me 1:2 kanununu **ü.** okur
Öz 5:6 Hayat yolu nedir, **ü.**
ÜZERİNE, Hk 18:25 adamlar **ü.** yürür
1Sa 31:5 kendisini kılıcının **ü.** bırakıp öldü
Me 91:13 kobranın **ü.** basıp geçeceksin
1Se 2:7 **ü.** titreyen bir anne gibi
Lu 19:35.
ÜZGÜN, 1Kr 20:43 yüzü asık ve **ü.** gitti
1Kr 21:27 Ahab **ü.** **ü.** dolaştı
Me 38:6 Günlerce **ü.** **ü.** dolaştım
ÜZÜCÜ, 2Ko 2:1 Size **ü.** bir ziyaret
İb 12:11 terbiye insana **ü.** gelir
1Pe 2:19 **ü.** durumlara katlanıyorsa
ÜZÜLMEK, Ba 6:6 insanı yaratmış olduğu için **ü.**
Hk 21:6 İsrail kardeşinin başına gelenlere **ü.**
2Ko 7:9 **Ü.** için değil, tövbeye
1Se 4:13 ümidi olmayan diğerleri gibi **ü.**
Flp 2:26.
ÜZÜM, İş 5:2 bağın **ü.** vermesini bekledi
İş 63:3 **ü.** tek başıma çiğnedim
Yr 8:13; Mt 7:16; Vh 14:18.
ÜZÜNTÜ, Ey 16:2 Teselli değil, **ü.** kaynağı
2Ko 2:7 aşırı **ü.** içinde kaybolmaması
2Ko 7:10 Tanrı'nın istediği türden **ü.**
Flp 2:28 benim de **ü.** azalacak
Ne 2:1.

V

VAAT, Ro 4:13 mirasçısı olma **v.**
Ro 9:4 kutsal hizmet ve **v.** onlarındır
2Ko 7:1 **v.** aldığımıza göre kutsallığa
Ga 3:29 **v.** göre mirasçılarsınız
İb 6:12 imanları ve sabırlarıyla **v.** alanlar
İb 8:6 daha iyi **v.** yasal güvenceye
İb 11:39 **v.** gerçekleşmesini göremediler
2Pe 3:13 O'nun **v.** dayanarak
1Kr 8:56; Elç 2:39; 7:5; Ro 4:14, 21; Ga 3:16; İb 11:13.
VAAT ETMEK, Tkr 26:18 **v.** gibi O'na ait
Ti 1:2 Tanrı'nın **v.** sonsuz yaşam
İb 10:23 çünkü **v.** sözüne sadık
Yk 1:12 Kendisini sevenlere **v.** hayat tacı
Yk 2:5 **v.** krallığın mirasçıları olsunlar diye
Elç 2:33; Ro 1:2.
VADİ, Sy 13:24 Eşkol **V.**
Ne 11:30 Hinnom **V.** kadar olan bölge
Me 23:4 Ölüm gölgesi **v.**
Me 104:10 Sen **v.** sular çıkarırsın
İş 40:4 Her **v.** yükselsin
Yr 31:9 suların aktığı **v.**
Mt 5:22 ateşli Hinnom **V.** hükmü
Yhn 18:1 Kidron **V.** öte tarafına geçti
Me 83:9; Mt 18:9; Lu 12:5.
VAFTİZ, Mt 3:11 o kutsal ruhla **v.**
Lu 12:50 Benim için şart olan bir **v.**
Ro 6:3 birlik içinde olmak üzere **v.**
Ro 6:4 ölümüne ortak olmak üzere **v.**
1Ko 12:13 tek bir beden oluşturmak üzere **v.**
Ef 4:5 Efendi bir, iman bir ve **v.** bir
Mt 3:7, 13; 28:19; Mr 1:8; 10:38; Lu 3:16; Yhn 1:26, 33; Elç 2:41; 10:47; 1Ko 1:17; 10:2; 15:29; Kl 2:12; 1Pe 3:21.
VAFTİZCİ, Mt 3:1; 11:11; 14:2; Lu 7:33.
VAHİY, 2Sa 7:27 kuluna **v.** verdin
Öz 29:18 Gökten **v.** gelmezse
Ho 9:7 **v.** bildiren de deli
1Ti 4:1 **v.** gösteriyor ki
1Yh 4:1 duyduğunuz her **v.** inanmayın
Vh 16:13 üç murdar **v.** çıktığını gördüm
1Ko 12:10; Ef 1:17; Vh 1:1.
VAHŞİ, Ba 37:20 **v.** hayvan yemiş
Çk 22:31 **v.** hayvanın parçaladığı eti yeme
He 5:17 Üzerinize **v.** hayvanlar göndereceğim
Ho 2:12 orayı **v.** ormana çevireceğim
Çk 22:13; 23:29; Le 22:8; Mt 8:28; 1Ko 15:32; Vh 6:8.
VAİZ, Vz 1:1 Davut oğlu **v.** sözleri
Vz 1:12; 7:27; 12:9, 10.
VAİZLİK HİZMETİ, Ef 4:13 **v.** için uygun durum
VAKİT, Vz 3:1 her işin **v.** var
Vz 3:11 O her şeyi **v.** ve güzel yaptı
Da 4:16 Üzerinden yedi **v.** geçsin
Da 7:25 Kutsallar bir **v.**, iki **v.** ve yarım **v.**
Da 12:4 Daniel, son **v.** kadar bu sözleri sakla
Mt 24:45 yiyeceklerini **v.** vermesi
Yhn 17:1 Baba, **v.** geldi; oğlunu yücelt
1Ko 7:29 **v.** daralmıştır
2Ti 4:6 kurtulmamın **v.** gelmiştir
Vh 3:10 yeryüzünün yaşayacağı sınav **v.**
Vh 12:14 bir **v.**, iki **v.** ve yarım **v.**
Tkr 11:14; Mt 26:45; 1Ko 4:5; Ga 4:4; Vh 14:7, 15.
VALİ, Yr 51:23; Ml 1:8; Mt 10:18; 27:27; Yhn 18:28; 1Pe 2:14.
VARLIK, Mr 5:26 tüm **v.** harcamış
Elç 17:29 o İlahi **V.**
1Ko 15:44 Maddi **v.** olarak ekilir
İb 1:3 öz **v.** tıpatıp benzeridir
Yk 1:18 yarattığı **v.** arasında bir ilk
1Ko 15:40; İb 4:13.
VAR OLMAK, Vz 1:10 Her şey bizden önce **v.**
Elç 17:28 O'nun sayesinde **v.**
Flp 2:8 insan olarak **v.**
Vh 4:11 her şey Senin isteğinle **v.**
Vh 15:7 sonsuza dek **v.** Tanrı'nın
İş 41:12; Mr 2:27; Yhn 1:3.
VASİYET, İb 9:16 (dipnot)
VATAN, He 23:15 **v.** Kalde olan Babilliler
Flp 3:20 bizim **v.** göklerdedir
VATANDAŞ, Elç 22:28 Ben bu **v.** haklarını
Ef 2:19 kutsal kişilerle **v.**
Lu 19:14; Elç 21:39.
VAY, İş 6:5 **V.** halime!
İş 31:1 **V.** haline, Mısır'a gidenlerin!
Ams 6:1 dağına güvenenlerin **v.** haline!
1Ko 9:16 iyi haberi bildirmezsem **v.**
Vh 12:12 yer ve deniz, **v.** halinize!
VAZGEÇMEK, Çk 32:14 Yehova felaketten **v.**
Ru 1:13 Onlar için evlenmekten **v.**
İş 53:12 canından **v.**, suçlularla bir

Yr 26:13 Yehova söylediği felaketten **v.**
Ro 11:26 kötü işlerinden **v.**
Ga 6:9 iyi olanı yapmaktan **v.**
Yr 18:10; Yun 3:10; Lu 14:33.

VEDALAŞMAK, Lu 9:61; Elç 18:18; 2Ko 2:13.

VEFA, İş 54:10 Benim **v.** senin üzerinden kalkmaz
Ho 6:6 kurbandan değil **v.** hoşlanırım
Lu 1:75 **v.** ve doğrulukla ibadet etme
Ef 4:24 gerçek doğruluk ve **v.** uyan
Me 40:10; 141:5; Öz 3:3; İş 16:5; Ho 12:6.

VEFALI, 2Sa 22:26 **V.** kişiye vefa gösterir
Me 16:10 **V.** kulunu çukura terk etmezsin
Yr 3:12 Ben **v.**. Yehova'nın sözü
Mi 7:2 **V.** kişiler yeryüzünden silinip
Elç 2:27; 13:35; 1Se 2:10; İb 7:26; Vh 15:4.

VEFALI KULLAR, Me 37:28 Yehova **v.** bırakmaz
Me 50:5 **V.** yanıma toplayın
Me 97:10 O **v.** canını korur
Me 116:15 **V.** ölümü gözünde değerlidir
Öz 2:8 **v.** yolunu gözetir
1Sa 2:9; Me 145:10; 149:1, 9.

VEFALI SEVGİ, Çk 34:6 Yehova **v.** olan Tanrı
Me 107:8 Şükretsinler Yehova'ya **v.** ötürü
Çk 20:6; Me 13:5; 92:2; Ağ 3:22.

VEFASIZ, Ezr 10:2 Tanrımıza **v.** ettik
Me 43:1 **V.** milletle davamı gör
2Ti 3:2 insanlar, nankör, **v.**
Ezr 10:10; 1Ti 1:9.

VEKİL YÖNETİCİ, Ne 12:40; 13:11.

VELİNİMET, Lu 22:25 yetki sahibi olanlar **v.**

VELVELE, Sy 24:17 savaş **v.** çıkaran
Mt 9:23 evi **v.** veren kalabalık
Mr 5:38, 39.

VEREM, Le 26:16; Tkr 28:22.

VERGİ, Sy 31:28 Yehova için **v.** alacaksın
Mt 17:24 **v.** ödemiyor mu?
Mt 17:25 krallar baş **v.** kimlerden alır?
Lu 23:2 Sezar'a **v.** ödemeyi yasaklıyor
Ro 13:7 **v.** isteyene **v.**

VERGİ TAHSİLDARI, Mt 11:19 **v.** dostu
Mt 21:32 **V.** ve fahişeler ona inandı
Mr 2:15 **v.** İsa'yla birlikte sofradaydı
Mr 2:16 **V.** ve günahkârlarla mı yemek yiyor?
Lu 3:12 **V.** bile vaftiz edilmek için geliyor
Lu 18:10 biri Ferisi, diğeri **v.**
Lu 18:11 şu **v.** gibi değilim
Mt 5:46; 18:17; 21:31; Lu 7:29; 15:1.

VERİMLİ, 2Kr 3:19 **v.** tarlayı taşla
Ey 29:4 O **v.** gençlik çağıma geri
Yr 3:16 diyarda çoğalıp **v.** olacaksınız
Flp 1:22 **v.** bir hizmet anlamına gelir
Ne 9:25; Me 107:34; İş 22:7; Yr 23:3.

VERİMSİZ, Ti 3:14 hizmetlerinde **v.** olmasınlar
2Pe 1:8 faaliyetsiz ya da **v.** olmazsınız
Mt 13:22; Ef 5:11.

VERMEK, Ne 10:32 emirlere göre **v.**
Ey 1:21 **V.** de Yehova, alan da
Öz 22:9 İyiliksever, yiyeceğinden **v.**
Mt 10:8 Ücretsiz aldınız, ücretsiz **v.**
Lu 12:48 kime çok **v.**
Elç 20:35 **V.** almaktan büyük mutluluktur
Ro 12:3 Tanrı'nın **v.** imanın
2Ti 4:17 Efendimiz bana güç **v.**
Tit 3:8 zihinlerini iyi işlere **v.**
Tkr 4:19; Ne 9:22; Me 21:2; 112:9; Vz 2:26; 5:19;
İş 43:6; He 46:7; Mt 11:27; Lu 6:30.

VİCDAN, Elç 23:1 rahat **v.** yaşadım
Ro 9:1 **v.** benimle tanıklık ediyor
1Ko 4:4 **v.** her yönden rahat
1Ko 10:29 başkasının **v.** neden yargılasın?
1Ti 1:19 imanını ve rahat bir **v.** koru
1Ti 4:2 **v.** dağlanmış yalancı adamlar
İb 9:14 **v.** ölü işlerden arındırmaz mı?
Ro 13:5; 1Ko 8:12; 2Ko 1:12; Tit 1:15; 1Pe 3:16, 21.

VİLAYET, Ezr 2:1 o **v.** evlatları olmuş
1Kr 20:14; Ne 1:3; Es 1:1; Vz 2:8.

VİLAYET YÖNETİCİSİ, Da 2:48 Onu Babil **v.** yaptı
Da 3:2, 3 bütün **v.** toplandılar
1Kr 20:14; Ne 11:3.

VİRANE, İş 24:1 ülkeyi **v.** çeviriyor
İş 62:4 ülkene **v.** denmeyecek
Yo 3:19; Tsf 1:13.

VURMAK, Le 24:21 Hayvana **v.** onu öldüren
1Kr 22:34 İsrail kralını **v.**
Me 141:5 Doğru kişi **v.**, vefasındandır
He 9:5 şehrin içinden geçin ve **v.**
Mi 5:1 İsrail hâkimine değnekle **v.**
Ml 4:6 dünyayı **v.** yok etmek
Çk 17:6; Sy 22:25; 2Sa 22:16; 1Kr 22:11; Me 17:11;
18:15; 64:4; Mt 5:39; 26:31; Elç 23:3.

VURUP KIRAN, 1Ti 3:3; Tit 1:7.

Y

YABA, Mt 3:12; Lu 3:17.

YABAN, Ba 1:24 cinslerine göre **y.** hayvanları
Mt 3:4 Yiyeceği **y.** balı
Mr 1:6, 13; Yk 3:7.

YABANCI, Çk 12:48 **y.** Fısh'ı kutlamak isterse
Le 24:22 **Y.** için yerli için aynı hüküm
Le 25:45 **y.** olarak yaşayan göçmenler
Sy 11:4 Aralarındaki **y.** açgözlülük ettiler
Sy 35:15 altı şehir **y.** için bir sığınak
1Kr 8:41 uzak memleketten gelen **y.**
Me 18:44 **y.** sinerek önüme
Me 69:8 annemin oğullarına **y.** oldum
İş 56:6 ahdime bağlı kalan **y.**
Ml 3:5 **y.** hakkını yiyene
1Ko 14:11 ben konuşana **y.** olurum
Ef 2:19 ne **y.** ne de gurbettesiniz
İb 11:13 onlar **y.** ve gurbette
Çk 22:21; Sy 9:14; Tkr 10:19; 31:12; Ey 19:15;
İş 2:6; 14:1; 56:3; 60:10; 61:5; Yr 7:6; 22:3; He 16:32;
47:22; Zk 7:10; Mt 25:35; Lu 24:18; Yhn 10:5;
Ef 2:12; İb 11:9.

YABANCI İLAH, Yş 24:20; Me 81:9.

YABANCI KÖKENLİ, Ne 13:3 **y.** herkesi

YABANCILAŞMAK, Kl 1:21 siz de O'na **y.**
Ef 4:18.

YABAN EŞEĞİ, Ey 11:12 **Y.** insan doğurduğu
YABANİ, Ro 11:24 **y.** zeytin ağacı dalıyken
YABİN, Yş 11:1; Hk 4:2, 24; Me 83:9.
YAEL, Hk 4:17, 18, 21, 22; 5:6, 24.
YAFA, 2Ta 2:16; Ezr 3:7; Elç 9:42.
YAFET, Ba 5:32; 9:27; 1Ta 1:5.
YAFTA, Yhn 19:19 Pilatus bir de **y.** yazıp
YAĞ, 1Sa 15:22 dikkatle dinlemek **y.** iyidir
Me 23:5 Başıma **y.** sürersin
İş 61:3 yas yerine sevinç **y.**
Mt 25:4 kaplar içinde **y.** da aldılar
İb 1:9.
YAĞA BULAMAK, İş 34:6 koçların böbrek **y.**
YAĞ BAĞLAMAK, Yk 5:5 yürekleriniz **y.**
YAĞ BOYNUZU, 1Sa 16:13.
YAĞDIRMAK, Ml 3:10 üzerinize bereket **y.**?
Me 11:6; He 21:31.
YAĞLI, He 34:3.
YAĞMA, Da 11:33 **y.** edilip sendeletilecek
İş 51:19; 59:7; Yr 48:3; Ams 3:10.
YAĞMACI, Yhn 10:8 tümü hırsız ve **y.**
1Sa 30:8; 1Kr 11:24; Me 18:29.
YAĞMACILIK, He 45:9; Hb 1:3.
YAĞMAK, Na 1:6.
YAĞMALA(N)MAK, He 34:28 milletler tarafından **y.**
Ba 34:27; 2Ta 20:25; Me 76:5; İş 10:2, 6; 42:22; Yr 51:55; He 38:12; Hb 2:8; İb 10:34.
YAĞMUR, Tkr 32:2 Bitkiler üzerine **y.**
Me 72:6 Toprağı ıslatan bereketli **y.** gibi
Yo 2:23 hem güz **y.** hem de bahar **y.**
Mi 5:7 artakalanlar **y.** gibi
Yk 5:7 ilk **y.** ve son **y.** yağana dek
Tkr 11:14; 1Kr 17:7; Ey 38:28; Me 65:10; İş 55:10; Zk 14:17; Yk 5:17; Vh 11:6.
YAĞMUR YAĞDIRMAK, Ba 2:5 Yehova yeryüzüne **y.**
Ba 7:4 kırk gün kırk gece **y.**
İş 5:6 Bulutlar oraya **y.**
Mt 5:45 hem kötü hem de iyi üzerine **y.**
YAĞ SÜRMEK, Me 23:5 Başıma **y.**
Lu 7:46.
YAH, Çk 15:2 **Y.** gücüm, kuvvetim, Tanrım
Me 146:1 **Y.**'ı yüceltin
İş 12:2 **Y.** Yehova benim gücüm, kuvvetim
Me 68:4; 102:18; Ezg 8:6; Vh 19:1.
YAH'I YÜCELTMEK, Me 115:17 Ölüler **Y.**
Me 150:6 Nefes alan her canlı **Y.**
Vh 19:1 büyük kalabalık: **Y.**
Me 147:1; Vh 19:3, 4, 6.
YAHUDA (1), Ba 49:10 saltanat asası **Y.**'dan
Yr 31:31 **Y.** eviyle yeni bir ahit
Mi 5:2 **Y.** yönetecek kişi senden çıkacak
Me 60:7; Mt 2:6; İb 8:8.
YAHUDA (2), Mt 26:25; Lu 6:16; Lu 22:48.
YAHUDA (3), Yhd 1 Yakub'un kardeşi **Y.**'dan
YAHUDAOĞULLARI, Yr 50:4.
YAHUDİ, Es 8:17 birçok kişi **Y.** oldu
Zk 8:23 bir **Y.**'nin eteğine yapışacak
Ro 2:29 içten **Y.** olan **Y.**
Ro 3:29 Tanrı yalnızca **Y.** Tanrısı mı?
1Ko 1:23 Mesih **Y.** önünde bir engel
1Ko 9:20 **Y.** ile **Y.** oldum
Ga 1:13 **Y.** inancına mensupken
Ga 3:28 **Y.** ve Yunanlı ayrımı yoktur
Vh 3:9 **Y.** olmadıkları halde **Y.** deyip
Ne 4:1; Es 3:4; Mt 2:2; 27:11; Kl 3:11.
YAHUDİCE, 2Kr 18:26 Yahudice konuşma
YAHUDİYE, Mt 24:16; Lu 21:21.
YAHYA, Mt 3:1 Vaftizci **Y.** gelip
Mt 11:11 Vaftizci **Y.**'dan daha büyüğü çıkmadı
Mt 14:10; 21:25; Mr 1:9; Lu 1:13.
YAİRUS, Mr 5:22; Lu 8:41.
YAKA. Ayr. bak. KIYI.
Mr 4:35.
YAKACAK, He 15:4 **y.** olarak ateşe atılır
YAKALAMAK, Tkr 19:6; Me 18:37; Yhn 7:30; 8:20.
YAKARAN, Me 145:18 Kendisine **y.** yakındır
YAKARIŞ, İş 19:22 Yehova **y.** dinleyecek
Zk 12:10 lütuf ve **y.** ruhunu
2Ko 1:11 **y.** ile bize yardımcı
Ef 6:18 her tür dua ve **y.**
İb 5:7 Mesih **y.** ve dilekler sunmuş
Yk 5:16 Doğru insanın **y.** etkili
1Pe 3:12 kulakları onların **y.** açıktır
2Ta 6:21.
YAKARMAK, Elç 2:21 Yehova'ya adıyla **y.**
Yo 2:32; Elç 22:16; Ro 10:13.
YAKASINA YAPIŞMAK, Sy 32:23 günahınız **y.**
YAKILAN SUNU, Me 40:6 **Y.** istemedin
Ba 8:20; Le 16:24; 1Sa 15:22; Me 51:16; Yr 19:5.
YAKIN, Me 25:14 Kendisinden korkanların **y.**
Öz 3:32 O dürüst insanların **y.**
Öz 18:24 dost vardır ki, kardeşten **y.**
Yr 23:23 **y.** Tanrıyım da uzaktan?
YAKIN DOST, Mi 7:5 **Y.** güvenme
Ey 19:14; Yr 3:4.
YAKINLAR, Ey 19:19 **y.** benden tiksiniyor
Me 38:11 **Y.** uzakta durmuş bakıyor
YAKINLIK, 1Ko 7:24 Tanrı'yla **y.** sürdürsün
YAKINMAK, Ro 11:2 İlya Tanrı'ya **y.**
Kl 3:13 diğerinden **y.** için bir nedeni
Yhd 16 durumlarından **y.**
YAKIN OLANLAR, Yr 23:22 Bana **y.** arasında
Yr 23:18.
YAKIP KÜL ETMEK, He 5:4 ateşe atacak ve **y.**
YAKIP YOK ETMEK, Ml 4:1 Gelmekte olan gün **y.**
YAKIŞAN, Lu 3:8 tövbeye **y.** meyveler
YAKIŞIKLI, 2Sa 14:25.
YAKIŞIKSIZ KAZANÇ, 1Pe 5:2 **y.** sevdası
YAKİN, Ba 46:10; 1Kr 7:21; 1Ta 9:10.
YAKLAŞANLAR, İb 7:25 Tanrı'ya **y.**
YAKLAŞILAMAZ, 1Ti 6:16 **y.** ışıkta oturan
YAKLAŞMAK, Ey 22:21 Tanrı'ya **y.**
Yk 4:8 Tanrı'ya **y.** size **y.**
Ef 2:18; 3:12.
YAKMAK, İş 43:2 alevler seni **y.**
Mi 1:7 armağanlar ateşe atılıp **y.**

Vh 17:16 onu **y.** kül edecekler
Vh 18:8 **y.** kül edilecek
Yr 17:4; Na 2:13; Mt 13:30; Lu 12:35.

YAKUP (1), Ba 25:33 ilk oğulluk hakkını **Y.**'a sattı
Sy 24:17 **Y.**'tan bir yıldız çıkacak
Yr 30:7 **Y.** için sıkıntı vakti
He 39:25 **Y.**'un çocuklarını geri getireceğim
Ro 9:13 **Y.**'u sevdim, fakat Esav'dan
İb 11:9 İshak ve **Y.**'la birlikte çadırlarda
Ba 25:26; Me 14:7; Mi 1:5; Mt 22:32.

YAKUP (2), Mt 4:21; Mr 10:35; Lu 6:14.

YAKUP (3), Mt 10:3; Mr 15:40; Lu 24:10.

YAKUP (4), Mt 13:55; 1Ko 15:7; Yk 1:1.

YAKUT, Çk 28:17; 39:10; He 28:13.

YALAN, Ey 13:4 **y.** ile insanı karalarsınız
Me 41:6 yüreğinden **y.** geçiriyor
Öz 6:19 **y.** soluyan yalancı şahit
Öz 14:25 hilekâr ise **y.** solur
Öz 19:5 **y.** soluyan kaçıp kurtulamaz
Öz 30:8 Sahtekârlığı, **y.** benden uzak tut
İş 28:15 **y.** kendimize sığınak edindik
Yhn 8:44 yalancıdır, **y.** babasıdır
Ro 1:25 **y.** tercih ettiler
Ef 4:25 Artık **y.** bıraktığınıza göre
2Se 2:11 **y.** inanmalarına yol açan
Çk 23:7; İş 41:29; 1Se 2:3; Vh 14:5; 22:15.

YALANCI, Öz 17:4 **Y.** kulak kesilir
Öz 19:22 yoksul kişi **y.** iyidir
Ro 3:4 Her insan **y.** çıksa da
1Yh 1:10 O'na **y.** demiş oluruz
1Yh 5:10 iman etmeyen O'na **y.** demiş olur
Öz 30:6; 1Ti 4:2; 1Yh 2:4, 22; 4:20; Vh 21:8.

YALANCI DİL, Öz 6:17.

YALANCI ŞAHİT, Öz 6:19; 19:5; Mt 26:59.

YALAN ÇIKMAK, Hb 2:3.

YALAN DOĞURMAK, Me 7:14.

YALAN HABER, Yr 5:31 Peygamberler **y.** bildiriyor

YALAN KEHANET, He 13:6.

YALANLAR DÜZMEK, Ef 4:14 **y.** ustalıkları

YALAN SÖYLEMEK, Sy 23:19 Tanrı insan değil ki **y.**
Me 12:2 Herkes birbirine **y.**
Öz 14:5 Güvenilir şahit **y.**
Da 11:27 bir masada durmadan **y.**
İb 6:18 Tanrı'nın **y.** imkânsız olan
Hk 16:10; Me 89:35; Tsf 3:13; Vh 21:27.

YALAN SÖYLEMEMEK, Kl 3:9 Birbirinize **y.**

YALAN ŞAHİTLİK, Çk 20:16 **y.** yapmayacaksın
Me 27:12.

YALAN YERE ANT, Le 6:3; Me 24:4; Zk 5:4.

YALAN YOL, Me 119:104.

YALNIZ KALMAK, Mt 14:13 **y.** ıssız bir yere

YALPALAMAK, 1Kr 18:21 ne kadar iki tarafa **y.**?
Me 119:113 İki yana **y.** nefret ettim
İş 24:20 Ülke sarhoş gibi yalpaladıkça **y.**
İş 28:7 içki etkisiyle **y.**
İş 29:9 **y.** ama içkiden değil

YALTAKLANMAK, Da 11:34 **y.** onlara katılacak
Öz 26:28.

YALVARIŞ, Me 28:2.

YALVARMAK, Çk 8:30 Musa Yehova'ya **y.**
Hk 13:8 Manoah Yehova'ya **y.**
Öz 6:3 komşuna git **y.** yakar
Mr 7:32 elini koyması için **y.**
Yhn 17:20 bana iman edenler için de **y.**
Ro 8:27 Tanrı'nın isteği doğrultusunda **y.**
Ro 8:34 bizim için **y.** kişi Mesih
İb 7:25 onlar adına **y.** üzere hayattadır
İb 12:19 halk bir söz daha söylenmesin diye **y.**
Tkr 3:23; 2Kr 20:3; Es 4:8; İş 38:3; Yr 7:16;
Da 9:18; Ro 12:1; 2Ko 5:20; 6:1; 8:4; 10:2; Ga 4:12.

YAMA, Mt 9:16; Mr 2:21; Lu 5:36.

YANAK, Mt 5:39 sağ **y.** vurana öbür **y.** çevir
Ağ 3:30; Mi 5:1; Lu 6:29.

YANGIN, Yr 15:14.

YANI BAŞI, Lu 16:22; Yhn 1:18; 13:23.

YANIKLIK, Tkr 28:22 **y.** ve küfle vuracak
2Ta 6:28; Ams 4:9.

YANILTICI, Kl 2:8 felsefeyle, **y.** boş sözlerle

YANILTMAMAK, 1Yh 3:7 Çocuklarım, kimse sizi **y.**

YANINDA, Yhn 17:5 beni **y.** yücelt
Flp 2:12 **y.** yokken itaat edip
1Ko 5:3.

YANKILANMAK, 2Ta 29:28; Tsf 2:14.

YANLIŞ, Ey 6:24 Ne **y.** yaptığımı
İş 57:17 haksız kazanç **y.**
Yhn 3:20 **y.** ortaya çıkmasın diye
Ey 24:12; İş 9:15.

YANLIŞA DÜŞMEK, Yk 2:10 **y.**, Kanunun tümüne
Ro 11:11, 12.

YANLIŞ ANLAMAK, Tkr 32:27 Hasımları **y.**

YANLIŞ DAVRANIŞ, Ga 6:1.

YANLIŞI DÜZELTMEK. Ayr. bak. TERBİYE.
Öz 6:23 **y.** terbiye hayata giden yoldur
2Ti 4:2 öğretme sanatını ortaya koyarak **y.**

YANLIŞI(NI) GÖSTERMEK, Öz 1:23 **y.** geri dönün
Öz 9:8 Alaycıya **y.**, yoksa senden nefret
Öz 29:1 defalarca **y.** halde dik başlılık eden
Mt 18:15 açıkça **y.**
1Ti 5:20 tanıkların önünde **y.**
2Ti 3:16 **y.**, düzeltmek bakımından yararlıdır
Vh 3:19 Ben tüm sevdiklerimi, **y.**
Öz 1:25; 3:11; 9:7; 15:5.

YANLIŞLIK, Ef 5:13 **Y.** gösterilen her şey ışıkla

YANLIŞLIKLA, Le 4:2 **y.** günah işlerse

YANLIŞ YAPMAK, 1Kr 8:47 Günah işledik **y.**

YANLIŞ YOL, Yk 5:20 günahkârı **y.** döndüren
2Pe 2:18 **y.** insanların elinden

YANMAK, Çk 3:2 çalının **y.** halde
Yr 20:9 alev alev **y.** ateş oldu
Da 3:17 Alev alev **y.** fırından
1Ko 3:15 işi **y.** zararını çekecek
Tkr 4:11; Vh 18:9.

YANSIMA, Kl 1:15.

YANSITAN, Ba 1:26 Bizi **y.** insan yapalım

YANSITMAK, 2Ko 3:18 peçesiz yüzle ayna gibi **y.**
İb 1:3 Oğul, Tanrı'nın ihtişamını **y.**

YAPAĞI, Hk 6:37-40.
YAPI, Ams 9:6 dünyanın üzerinde **y.** kuran
Ef 2:20 temeli üzerine kurulan bir **y.**
Ef 2:21 Tüm **y.** uyum içinde
Flp 2:6 Tanrı'ya benzer **y.**
Flp 2:7 kul **y.** alıp insan olarak
1Pe 2:5 ruhi bir **y.** oluşturuyorsunuz
YAPICI, Ro 15:2 **y.** etkisi olan şeyler
1Ko 8:1 sevgiyse **y.**
1Ko 14:26 her şey **y.** bir amaçla yapılsın
Ef 4:29 ihtiyaca göre **y.** sözler söyleyin
Ro 14:19.
YAPIŞTIRMAK, İş 6:10 göz kapaklarını birbirine **y.**
YAPITAŞLARI, 2Pe 3:10 göğün ve yerin **y.**
2Pe 3:12.
YAPI USTASI, 1Ko 3:10 akıllı bir **y.** gibi
1Pe 2:7 **y.** reddettiği bu taş
Mt 21:42; Elç 4:11.
YAPMACIK, Ga 2:13 bu **y.** tavrı takındılar
YAPMAK, Ro 7:19 istemediğim kötü şeyi **y.**
İb 3:3 evi **y.** onuru büyüktür
İb 3:4 her şeyi **y.** Tanrı'dır
YAPMAMAK, Mt 23:3 onlar söylerler, ama **y.**
Ro 9:11 iyi ya da kötü hiçbir şey **y.**
YAPRAK, Vh 22:2 Ağaçların **y.** şifa
YARA, Le 21:5 bedenlerinde **y.** açmayacaklar
Öz 27:6 Dostun açtığı **y.**
İş 30:26 Yehova ağır **y.** iyileştirdiği
İş 53:5 Onun **y.** sayesinde şifa bulduk
Yr 6:14 halkımın **y.** üstünkörü
Elç 16:33 götürüp **y.** temizledi
Me 38:5; Yr 30:12; Ho 5:13; Lu 16:21; Vh 16:2, 11.
YARA BERE, Öz 23:29; İş 1:6.
YARALAMAK, Tkr 32:39 Ağır **y.** da Benim
1Ti 6:10 kendilerini **y.**
Me 69:26; Öz 20:30.
YARALI, Yr 51:52; He 26:15; 30:24; Elç 19:16.
YARAR, Öz 14:23 emek **y.** getirir
İb 12:10 bunu bizim **y.** için yapıyor
Yk 2:16 ihtiyacını vermezse ne **y.** var?
Mt 16:26; Yhn 16:7; 1Ko 7:35; 10:33.
YARARLANMAK, 1Ko 7:31 Bu dünyadan **y.**
YARARLI, Vz 7:11 Hikmet **y.**
Elç 20:20 **y.** her şeyi söylemek
1Ko 6:12 her şey **y.** değildir
1Ti 4:8 Tanrı'ya bağlılık her yönden **y.**
2Ti 3:16 terbiye etmek bakımından **y.**
1Ko 12:7; Tit 3:8.
YARARSIZ, Ti 3:9 aptalca tartışmalar **y.**
Yk 2:20 işlerden yoksun bir imanın **y.**
YARASINI SARMAK, İş 61:1 kalbi kırık olanların **y.**
YARAŞIR, Ef 4:1 davete **y.** bir yaşam sürün
Kl 1:10 Yehova'ya **y.** bir yaşam sürdürerek
Vh 4:11 yücelik Sana **y.** çünkü
Tit 2:1.
YARATAN, Öz 22:2.
YARATICI, Ey 32:22 **Y.** beni ortadan kaldırırdı
Vz 12:1 **Y.** gençlik günlerinde hatırla
İş 51:13 **Y.** Yehova'yı unutursun
Kl 3:10 **Y.** yansıtan yeni kişiliği
Me 95:6; Öz 14:31; İş 17:7; 1Pe 4:19.
YARATILAN, Ro 1:25 **y.** ibadet ettiler
Ro 8:20 **y.** boş bir çabaya mahkûm
Ro 8:22 Tüm **y.** inleyip acı çektiğini
Kl 1:15.
YARATILIŞ, Ro 1:20 dünyanın **y.** bu yana
YARATILMAK, Kl 1:16 onun aracılığıyla **y.**
Yk 3:9 Tanrı'ya benzer nitelikte **y.**
Vh 3:14 Tanrı'nın **y.** ilki olan Amin
Vh 4:11 her şey Senin isteğinle **y.**
Me 104:30; Ef 2:10.
YARATMAK, Ba 1:1 Tanrı gökleri ve yeri **y.**
Ba 1:27 insanı Kendi yansıması **y.**
Me 51:10 Bende temiz yürek **y.**
İş 40:28 Yehova yeryüzünün uçlarını **y.**
İş 45:18 yeryüzünü boş yere **y.**
İş 65:17 yeni gökler, yeni yer **y.**
İş 43:7, 15; 45:7, 12; 57:19; 65:18; 1Ti 4:4.
YARDIM, Me 46:1 her an **y.** hazırdır
İş 31:1 **y.** görmek için Mısır'a gidenler
Da 11:34 sendeleyince biraz **y.** görecekler
Ro 8:26 ruh zayıflığımız konusunda **y.**
Flp 4:3 bu kadınlara **y.** etmeni istiyorum
İb 2:16 İbrahim'in soyuna **y.** ediyor
İb 2:18 sınanan kişilerin **y.** koşabilir
Hk 5:23; Es 4:14; Me 22:19; İş 10:3; İb 4:16.
YARDIMCI, Me 10:14 Sen onların **y.** olursun
Yhn 14:16 Babam başka bir **y.**
Yhn 14:26 **y.**, yani kutsal ruh
Yhn 15:26 **y.** hakkımda tanıklık edecek
Yhn 16:7 gitmezsem **y.** size asla gelmez
Me 30:10; 54:4.
YARDIM ETMEK, Da 11:45 ona **y.** olmayacak
Yş 10:6; 2Kr 14:26; Elç 16:9; İb 13:6.
YARDIM SAĞLAYANLAR, 1Ko 12:28 **y.**, önderlik
YARGIÇ, Ezr 7:25.
YARGI KÜRSÜSÜ. Ayr. bak. HÜKÜM KÜRSÜSÜ.
Yhn 19:13; Elç 18:12; 25:10.
YARGILAMAK, Mt 19:28 on iki kabilesini **y.**
Lu 6:37 insanları **y.** bırakın
Elç 17:31 dünyayı adaletle **y.** amaçladı
Ro 14:4 Sen kimsin ki **y.**?
1Ko 4:4 beni **y.** Yehova'dır
1Ko 5:13 Dışarıdakileri Tanrı **y.**
1Ko 6:2 kutsal kişilerin dünyayı **y.**
Kl 2:16 kimse sizi yeme içme konusunda **y.**
2Se 1:5 Tanrı'nın adaletle **y.** kanıtıdır
2Ti 4:1 Ölüleri ve dirileri **y.** üzere atanan
İb 13:4 zina yapanları Tanrı **y.**
1Pe 1:17 taraf tutmadan **y.** Babaya
1Pe 4:17 Tanrı'nın evinden başlayacak **y.**
Me 37:33; 58:11; İş 11:4; Yr 11:20.
YARGILANMAK, Elç 22:25 **y.** birini kırbaçlamanız?
1Ko 4:3 Ben de kendimi **y.**
İb 9:27 bir kere ölmek ve sonra **y.**
Vh 11:18 Ölülerin **y.** için zaman geldi
Me 109:7; Elç 25:9.
YARGIYA VARMAK, Ro 14:1 **y.** kalkışmayın

YARILMAK, İş 24:19 Yer yarıldıkça **y.**
Ba 7:11; Sy 16:31.
YARIM KALAN, Ti 1:5 **y.** işleri düzene koy
YARIŞ, Vz 9:11 **Y.** hep hızlı olan kazanmıyor
1Ko 9:24 **y.** koşucuların hepsi
2Ti 2:5 **Y.** katılan biri
YARIŞMA, 1Ko 9:25 **y.** katılan herkes özdenetim
YARIŞMAK, Ga 5:26 birbiriyle **y.** olmayalım
YARMAK, İş 64:1 gökleri **y.** yere inseydin
YAS, İş 60:20 **y.** günlerin
Ams 1:2 çobanların otlakları **y.** bürünecek
Es 4:3; Me 30:11.
YASA, Ey 38:33; Yr 31:35.
YASAK, Ro 13:13 **y.** cinsel ilişkiler
Tkr 13:17; Da 6:7, 9, 12, 13, 15; Mr 2:26.
YASAKLAMAK, 1Ti 4:3 Evlenmeyi **y.**
YASAL GÜVENCE, İb 8:6.
YASAL TALEPLER, İb 9:10 maddi şeylerle ilgili **y.**
YASLANMAK, Yhn 13:25.
YASLI, İş 61:2 bütün **y.** teselli etmek
Mt 5:4 Ne mutlu **y.** olanlara
YAS TUTMAK, He 24:17 ölüler için **y.**
Yo 1:9 Yehova'nın hizmetkârları **y.**
Vh 18:11 dünyanın gezgin tacirleri **y.**
Ba 37:35; Ne 8:9; Yr 4:28; 9:10, 20; He 27:32;
Ho 4:3; Lu 6:25; Yk 4:9.
YAŞ, İş 65:20 Ölen yüz **y.** bile olsa
YAŞAM, Ey 33:30 **Y.** ışığıyla aydınlatmaktır
Da 12:2 Kimisi sonsuz **y.** için uyanmış
Yhn 5:26 Babada **y.** verme gücü
Yhn 11:25 Dirilme ve **y.** benim
Yhn 14:6 Yol, hakikat ve **y.** benim
Elç 26:4 nasıl bir **y.** sürdüğüm
1Yh 1:2 bu **y.** açıkça görüldü
Me 27:1; Öz 22:4.
YAŞAMAK, Sy 35:34 **Y.** memleketi
Tkr 5:26 **y.** Tanrı'nın sesini duyup
Mt 4:4 İnsan yalnız ekmekle **y.**
Lu 20:35 o ortamda **y.** layık
Yhn 6:51 ekmekten yerse sonsuza dek **y.**
Ro 1:17 Doğru kişi imanı sayesinde **y.**
Ro 6:10 hayatı ise Tanrı için **y.**
Ro 10:5 eriştiği doğruluk sayesinde **y.**
Ro 14:7 yalnızca kendisi için **y.**
Ba 3:22; Çk 33:20; İş 32:18; He 18:32; Ro 8:13.
YAŞAM ALMAK, 1Ko 15:22 **y.** Mesih'le bağlantılıdır
YAŞAM TARZI, Ef 4:22; 1Pe 1:18.
YAŞAM YOLU, Öz 15:24; 16:17.
YAŞATMAK, 2Sa 21:5 İsrail topraklarında **y.**
Me 80:18 Bizi **y.** ki ismine
Me 119:50 senin sözlerin **y.** beni
Vz 7:12 Hikmetle birlikte sahibini **y.**
Ey 36:6; Me 119:25, 107; Yr 49:11.
YAŞAYAN, Vz 9:5 **Y.** öleceklerinin farkındadır
İş 24:5 İçinde **y.** yüzünden ülke kirlendi
Mt 22:32 ölülerin değil, **y.** Tanrısı
Elç 10:42 **y.** ve ölülerin hâkimi
1Se 4:15 biz **y.** ölüm uykusundakilerin
1Ti 3:15 **y.** Tanrı'nın ev halkının
İb 10:31 **Y.** Tanrı'nın ellerine düşmek
1Pe 1:3 **y.** bir ümide kavuşmamızı
İş 38:19; 1Se 4:17.
YAŞAYANLAR DİYARI, Me 52:5; 142:5; İş 38:11; 53:8.
YAŞAYANLAR KİTABI, Me 69:28 **Y.** silinsinler
YAŞAYIŞ, 1Pe 2:12 milletler arasında iyi **y.**
1Pe 3:16 temiz **y.** küçümseyerek konuşanlar
1Pe 3:2.
YAŞI GEÇMEK, İb 11:11 Sara **y.** halde
YAŞLI, Lu 1:18; Tit 2:3; Flm 9.
YATAK, Me 41:3 Hastalanıp **y.** düştüğünde
Mi 2:1 **Y.** fenalık kuranların
Ba 49:4; Ey 17:13; Me 36:4; Lu 8:16.
YATIŞTIRMAK, Ba 32:20 armağanlarla onu **y.**
Öz 15:18 öfkelenmeyen kavgayı **y.**
Öz 16:14 hikmetli adam onu **y.**
YATKIN, Öz 29:22.
YATMAK, Hk 19:24 dışarı çıkarayım, onlarla **y.**
Tkr 22:28; İş 56:10; 57:2.
YAVAN, Ba 10:2; İş 66:19; He 27:13.
YAVAŞ, Ba 33:14 **y. y.** yola devam edeyim
YAVER, 2Kr 7:17 kral **y.** şehir kapısına atamıştı
YAVRULAR, Tkr 7:13.
YAY, Ho 2:18 **Y.**, savaşı kaldıracağım
Me 46:9; Vh 6:2.
YAYGARACI, Öz 9:13.
YAYGIN, 1Ko 7:2 cinsel ahlaksızlık **y.**
YAYILMAK, Kl 1:6 tüm dünyada **y.**
2Se 3:1 söz hızla **y.** devam etsin
Yr 4:15; Flp 1:12.
YAZ, Ba 8:22 **y.** kış asla son bulmayacak
Yr 8:20 **y.** sona erdi ama biz kurtulamadık
Mt 24:32 filizlenince **y.** yakın olduğunu
Me 74:17; Öz 30:25; Zk 14:8.
YAZI, Çk 32:16 **y.** da Tanrı'nın **y.**
Çk 39:30 mühür oyması gibi bir **y.**
Mt 22:20 Bu resim ve **y.** kime ait?
Es 1:22; Da 5:7.
YAZICI, Ezr 7:6; Me 45:1; Yr 36:10.
YAZICILAR, Mt 5:20 doğruluğunuz **y.** üstün
Mt 7:29 kendi **y.** gibi değil, yetki sahibi
Mt 9:3; 17:10; Lu 5:21, 30.
YAZILI, Me 149:9 **y.** hükmü
Kl 2:14 **y.** belgeyi sildi
Vh 14:1 Alınlarında onun adı **y.** olan
Vh 21:27 Kuzunun kitabında **y.** olanlar
Vh 1:3.
YAZILI KANUN, 2Ko 3:6 **y.** mahkûm eder
Ro 2:27, 29; 7:6.
YAZILMAK, Çk 31:18 Tanrı'nın parmağıyla **y.** taş
Lu 21:22 tüm **y.** gerçekleşecek
Ro 15:4 önceden **y.** her şey
1Ko 10:11 bizlere uyarı olarak **y.**
2Ko 3:2 yüreklerimize **y.** mektubumuz
Me 102:18; Ml 3:16; Mt 4:4; Vh 17:5.
YAZMAK, Çk 17:14 Hatırlanması için bunu **y.**
Çk 34:28 On Emri levhalara **y.**

Çk 39:30 Kutsallık Yehova'nındır diye **y.**
Öz 3:3 **Y.** onları yürek levhana
İş 10:1 başına dert açan sözler **y.**
Yr 31:33 Kanunumu yüreklerine **y.**
Yr 51:60 Babil hakkındaki sözleri kitaba **y.**
Hb 2:2 Gördüklerini levhalar üzerine **y.**
Yhn 5:46 o benim hakkımda **y.**
Yhn 8:6 İsa parmağıyla **y.** başladı
Yhn 19:21 Yahudilerin Kralı **y.**
Çk 24:4; 34:27; Tkr 10:4; İş 30:8; Yhn 5:47; 21:24; Vh 1:11; 3:12; 21:5.

YAZMAN, 2Kr 12:10 kralın **y.** başkâhin gelir
Es 3:12 kralın **y.** çağrıldı
İş 33:18; Yr 52:25.

YEBUS, Hk 19:10; 1Ta 11:4.

YEBUSİ, Yş 18:28 **Y.** şehri (Yeruşalim)

YEDİ, Ba 7:4 **y.** gün sonra yağmur
Ba 41:27 cılız **y.** inek, **y.** yıl
Le 16:19 kandan **y.** serpecek
Yş 6:4 şehrin etrafını **y.** kez dolanın
Yş 6:15 şehrin etrafında **y.** kez dolandılar
1Kr 6:38 evi **y.** yılda inşa
2Kr 5:10 Ürdün Irmağında **y.** kez yıkan
Me 12:6 sözleri **y.** saflaştırılmış gümüş
Me 119:164 Günde **y.** kez şükrederim
Öz 24:16 doğru insan **y.** düşse de kalkar
Öz 26:16 akıllıca cevap veren **y.** kişi
He 39:9 **y.** yıl ateş
Mi 5:5 karşısına **y.** çoban çıkaracağız.
Zk 3:9 taşın üzerinde **y.** göz
Mt 18:22 **y.** değil, yetmiş **y.**
Vh 1:4 tahtı önündeki **y.** ruhun
Vh 1:20 **y.** yıldız ve **y.** altın şamdan
Vh 13:1 on boynuzu, **y.** başı vardı
Vh 15:6 **Y.** bela getiren **y.** melek
Vh 17:10 **Y.** kral vardır: Beşi düştü
Ba 33:3; 1Kr 18:43; 2Kr 4:35; İş 11:15; Zk 4:10; Elç 6:3; Vh 17:1.

YEDİ KAT, Le 26:18 günahlarınızın cezasını **y.**
Le 26:28 cezasını **y.** artıracağım
Da 3:19.

YEDİRMEK, Yr 19:9 oğullarının etini **y.**

YEDİ VAKİT, Da 4:16 Üzerinden **y.** geçsin

YEFTAH, Hk 11:30; İb 11:32.

YEĞEN, 1Ta 27:32 Davut'un **y.** Yonatan

YEĞLENMEK, Öz 16:16.

YEHOAHAZ, 2Kr 10:35; 23:30; 2Ta 21:17.

YEHOAŞ, 2Kr 11:21; 13:10; 14:13, 15.

YEHONADAB, 2Kr 10:15, 23.

YEHORAM, 1Kr 22:50; 2Kr 1:17; 2Ta 17:8.

YEHOŞAFAT, Yo 3:2 **Y.** Ovasına
2Ta 17:3, 10; 20:3, 15, 27; Yo 3:12.

YEHOVA, Ba 18:14 **Y.** için imkânsız bir şey var mı?
Çk 5:2 **Y.** kim ki? **Y.**'yı tanımam
Çk 6:3 Kendimi onlara **Y.** ismimle tanıtmadım
Çk 9:29 dünyanın **Y.**'ya ait olduğunu
Çk 15:3 **Y.** yiğit savaşçıdır. İsmi **Y.**'dır
Çk 20:7 **Y.**'nın adını boş yere ağza almayacaksın
Çk 32:26 **Y.** tarafında olanlar
Çk 34:6 **Y.**, **Y.** merhametli, lütufkâr
Le 19:2 Ben Tanrınız **Y.**, kutsalım
Tkr 4:24 Tanrınız **Y.** yiyip bitiren bir ateştir
Tkr 6:5 **Y.**'yı bütün yüreğinle seveceksin
Tkr 10:17 **Y.** tanrılar Tanrısı, rabler Rabbidir
Tkr 32:9 **Y.** payı Kendi halkıdır
1Sa 2:6 **Y.** öldürür de yaşatır da
1Sa 16:7 **Y.** yüreğe bakar
1Sa 17:47 Savaş **Y.**'nın savaşıdır
2Sa 22:32 **Y.**'dan başka kaya var mı
2Kr 13:17 **Y.** kurtuluş oku
Ne 4:14 Yüce ve heybetli **Y.**'yı
Me 3:8 **Y.** kurtuluş Senden gelir
Me 19:7 **Y.**'nın kanunu kusursuzdur
Me 22:28 krallık **Y.**'nındır
Me 33:12 Ne mutlu Tanrısı **Y.** olan millete
Me 34:8 **Y.**'nın iyiliğini tadın ve görün
Me 83:18 adı **Y.** olan Sen Yücesin
Me 94:1 **Y.** kötülüğün öcünü alan Tanrı
Me 113:5 Tanrımız **Y.** gibisi var mı
Me 125:2 **Y.** da halkının çevresini sarar
Öz 18:10 **Y.** ismi güçlü kuledir
Öz 21:31 kurtuluşu sağlayan **Y.**'dır
İş 26:4 Yah **Y.** çağlar boyu kayadır
İş 30:18 **Y.** adalet Tanrısıdır
İş 33:22 hâkimimiz, kanun koyucumuz **Y.**'dır
İş 40:28 **Y.** yorulmaz
İş 59:1 **Y.**'nın ne eli kurtaramayacak kadar kısa
İş 60:19 **Y.** senin sönmeyen ışığın
İş 61:1 Rab **Y.**'nın ruhu üzerimdedir
İş 61:2 **Y.**'nın lütuf yılını
İş 66:1 "Gökler Benim tahtım", diyor **Y.**
Yr 10:10 **Y.** yaşayan Tanrı'dır, Kraldır
Yr 51:6 **Y.**'nın öç alma vakti
Ho 12:5 göklerin hâkimi **Y.**; **Y.** ismiyle anılır
Na 1:2 **Y.** tam bağlılık isteyen Tanrı'dır
Na 1:3 **Y.** çabuk öfkelenmez
Hb 2:20 **Y.** kutsal mabedindedir
Tsf 1:6 **Y.** yönelmeyenleri yok edeceğim
Tsf 2:3 bütün yumuşak başlılar **Y.**'ya yönelin
Ml 3:6 Ben **Y.**'yım, Ben değişmem
Mt 1:20 **Y.** meleği ona rüyasında
Mt 4:10 Tanrın **Y.**'ya tapınacak
Mr 12:29 Tanrımız **Y.** tek **Y.**'dır
Lu 1:38 Meryem, "**Y.** kuluyum" dedi
Lu 1:46 Canım **Y.**'yı yüceltir
Lu 2:9 **Y.** meleği onların yanında belirdi
Lu 2:26 **Y.**'nın Mesihini görmeden
Yhn 12:13 **Y.** adıyla gelen
Elç 2:34 **Y.**, Efendime
Elç 9:31 Yaşamlarını **Y.** korkusuyla sürdürüyor
Elç 21:14 **Y.**'nın istediği olsun
Ro 14:8 **Y.** için yaşıyoruz, **Y.** için ölüyoruz
Ro 15:11 **Y.**'yı yüceltin tüm milletler
1Ko 10:21 **Y.**'nın sofrasına katılırken
1Ko 10:26 her şey **Y.**'nındır
2Ko 3:17 **Y.** Ruhtur
Ef 2:21 **Y.** için kutsal bir mabet
Kl 3:23 **Y.**'ya yapar gibi candan çalışın
1Se 4:15 **Y.** sözüne dayanarak size diyoruz
1Se 5:2 **Y.** günü hırsız nasıl gelirse öyle

2Se 2:2 **Y.**'nın gününün geldiğini
2Ti 2:19 **Y.** Kendisine ait olanları tanır
İb 12:6 **Y.** sevdiğini terbiye eder
İb 13:6 Bana yardım eden **Y.**'dır
Yk 4:15 **Y.** isterse şunu ya da bunu yaparız
Yk 5:15 **Y.** onu ayağa kaldıracaktır
1Pe 1:25 **Y.**'nın sözü sonsuza dek kalır
2Pe 3:9 **Y.** vaadini yerine getirmekte gecikmez
2Pe 3:10 **Y.** günü hırsız gibi gelecek
Yhd 9 **Y.** seni azarlasın
Vh 4:8 **Y.** kutsaldır, kutsaldır, kutsaldır
Vh 19:6 Mutlak Güce Sahip Tanrımız **Y.**
Yş 24:15; 1Sa 14:6; 1Ta 29:11; Ne 8:10; Me 31:23; 118:23; Öz 3:5; 8:13; İş 12:2; 43:10; 55:8; Yr 17:10; 23:24; Da 9:4; Yhn 1:23; 1Ko 1:31; Ga 3:6; Kl 3:13; İb 8:11; Yk 5:11; 1Pe 3:12.

YEHOVA'NIN GÜNÜ, Tsf 2:3 **Y.** belki korunursunuz
Yo 2:11; Tsf 1:14; 2Se 2:2.

YEHOVA'NIN RUHU, 2Sa 23:2 konuşan **Y.**
İş 61:1 **Y.** üzerimdedir
2Ko 3:17 **Y.** neredeyse özgürlük

YEHOVA'NIN SANDIĞI, 2Sa 6:11 **Y.** Obed-edom'un
1Ta 16:4 **Y.** önünde hizmet etmeleri
1Sa 5:4.

YEHOVA-NİSSİ, Çk 17:15 sunak yapıp adını **Y.**

YEHOVA-ŞALOM, Hk 6:24 sunak yaptı; ona **Y.** denir

YEHOVA-YİRE, Ba 22:14 o yerin adını **Y.** koydu

YEHOYADA, 2Sa 8:18; 2Kr 11:4; 2Ta 23:16.

YEHOYAKİM, 2Kr 23:34; 24:6; Da 1:2.

YEHOYAKİN, 2Ta 36:9; Yr 52:31.

YEHU, 1Kr 19:16; 2Kr 9:13; 10:11, 21, 28.

YEKONYA, 1Ta 3:16; Es 2:6; Yr 24:1.

YEM, Me 124:6 bizi onlara **y.** etmedi

YEME, Vh 2:7 hayat ağacından **y.** ayrıcalığını

YEMEĞE OTURMUŞ, 1Ko 8:10 seni **y.** görürse

YEME İÇME, Kl 2:16 kimse sizi **y.** konusunda

YEMEK, Ba 2:17 meyvesinden kesinlikle **y.**
Ba 3:19 Alın teri dökerek ekmek **y.**
Le 17:14 Hiçbir canlı varlığın kanını **y.**
Tkr 28:53 rahminin meyvesini **y.**
Öz 30:8 Payıma düşeni **y.**
İş 11:7 Aslan sığır gibi saman **y.**
İş 65:13 Kullarım **y.** siz aç kalacaksınız
Mt 23:6 **y.** başköşeleri
Mt 26:26 **Y.** devam ederlerken
Ro 14:6 **y.** Yehova için **y.**
Ga 5:15 birbirinizi ısırıyor ve **y.**
2Se 3:10 Çalışmak istemeyen, **y.**
İb 12:16 Esav bir öğünlük **y.** karşılık
Me 22:26; İş 65:21; He 3:1; Yhn 6:53; 13:4; Elç 2:46; 27:34; 1Ko 11:21.

YEMEK İÇMEK, Vz 2:24 **y.** ve emeğinin keyfini
Mt 24:38 Tufandan önce insanlar **y.**
Lu 10:7 O evde sunduklarını **y.**
Ro 14:17 Tanrı'nın Krallığı **y.** değil

YEMİN, Yş 2:17 Bize ettirdiğin **y.** bozmayız
Yş 9:20 Ettiğimiz **y.** yüzünden
Me 15:4 zararına da olsa **y.** dönmez
Me 105:9 İbrahim'le, İshak'a ettiği **y.**
Ba 26:3; Yş 2:20; Elç 2:30; İb 7:20, 28.

YEMİN ETMEK, İş 14:24 Yehova **y.** diyor ki
İş 45:23 Varlığım üzerine **y.**
Mt 5:34 Hiç **y.** ne gök üzerine
İb 6:13 daha büyük birinin adı üzerine **y.**
Tkr 6:13; Yş 9:18; Me 89:3, 35; 132:11; İş 65:16; Yr 12:16.

YEMİNLİ ANLAŞMA, Elç 23:13.

YEMLİK, Öz 14:4 Sığır yoksa **y.** temizdir
Lu 2:7, 12, 16.

YENGE, Le 18:14 Amcanın karısına yaklaşma, **y.**

YENİ, Me 51:10 **y.** bir ruh ver içime
Vz 1:9 güneş altında **y.** bir şey
İş 65:17 **y.** gökler, **y.** yer
İş 66:22 Yapacağım **y.** gökler ve **y.** yer
Yhn 13:34 Size **y.** bir emir veriyorum
Ro 6:4 biz de **y.** bir yaşama başlayalım
2Ko 5:17 bakın, **y.** şeyler ortaya çıktı
Kl 3:10 **y.** kişiliği giyin
1Ti 3:6 **Y.** iman etmiş biri olmamalı
2Pe 3:13 **y.** gökler ve **y.** bir yer
Vh 14:3 tahtın önünde **y.** bir ilahi
Vh 21:5 Her şeyi **y.** yapıyorum
İb 10:20; Vh 3:12.

YENİ AHİT, Lu 22:20.

YENİ AY, Kl 2:16.

YENİDEN, İş 61:4 harap şehirleri **y.** kuracaklar
He 38:12 sonra **y.** oturulan yerler
Da 4:36 **Y.** krallığımın başına geçirildim
İb 6:6 Oğlunu **y.** direğe germiş
1Pe 1:23 kalıcı tohumla **y.** doğdunuz
Ey 33:26; Me 51:12; Yr 27:22.

YENİDEN İNŞA, He 36:10 viran olmuş yerler **y.**
Ezr 5:17; Ne 2:17.

YENİLENLER, Kl 2:15 **y.** olarak teşhir etti

YENİLENME ÇAĞI, Mt 19:28 İnsanoğlunun **y.**

YENİLENMEK, 2Ko 4:16 içimizdeki insan **y.**

YENİLERİ, İş 42:9 **y.** bildiriyorum

YENİLGİYE UĞRAMAK, 1Sa 7:13 Filistîler **y.**

YENİLGİYE UĞRATMAK, Çk 17:13.

YENİLMEK, 2Pe 2:20 bu işlere bulaşıp **y.**
Vh 12:8 **y.** Artık gökte onlara yer yoktu

YENİSİ, Mt 26:29 **y.** içeceğim güne kadar

YENİ ŞARAP, 2Kr 18:31 **y.** ülkesine
Yr 31:12; Mt 9:17.

YENİ YARATILIŞ, 2Ko 5:17 Mesih'le birlik içinde **y.**
Ga 6:15 önemli olan **y.** ait olmaktır

YENMEK, Hk 16:5 **y.** için ne yapmamız
Yr 1:19 Seninle savaşacaklar, ama **y.**
Yhn 16:33 Ben dünyayı **y.**
Ro 12:21 Kötülüğü her zaman iyilikle **y.**
2Ko 10:5 her düşünceyi **y.** Mesih'e
Vh 11:7 canavar onları **y.** öldürecek
1Yh 2:13; 4:4; Vh 12:11.

YER. Ayr. bak. YERYÜZÜ.
Ba 2:7 **y.** toprağından adamı yarattı
Me 37:10 **y.** arayacaksın

Öz 15:3 Yehova'nın gözleri her **y.**
Vz 3:20 Hepsi aynı **y.** gidiyor
İş 14:12 gökten düştün **y.** devrildin!
İş 65:17 yeni bir **y.** yaratıyorum
Mt 24:15 iğrenç şeyin kutsal **y.**
Yhn 14:2 size **y.** hazırlamaya gidiyorum
2Ko 6:12 şefkatinizde bize **y.** yok
2Pe 3:5 suların ortasında pekişmiş bir **y.**
Vh 12:12 **y.** ve deniz, vay halinize!
Vh 20:6 Birinci dirilmede **y.** olan mutlu
Tkr 12:11; Me 24:1; Öz 27:20; Yhn 3:12; 2Ko 5:1; 2Pe 3:13; Vh 12:6, 8; Vh 21:1.

YERDE KALMIŞ, He 39:14.

YERE KAPANMAK, Mt 26:39 öteye gidip **y.**
Mt 4:9; 17:6; Vh 5:8.

YEREMYA, 2Ta 36:21; Yr 1:1; Da 9:2.

YERE YIĞILMAK, Ey 14:10.

YERİ GELDİĞİNDE, Öz 15:23 **y.** söylenen söz

YERİNDEN KALDIRMAK, 1Ko 13:2 dağları **y.**

YERİNDEN OYNAMAK, Yş 2:11 yüreğimiz **y.**
Yş 14:8; İş 19:1.

YERİNE GELMEK, 2Ta 36:21 Yehova'nın **y.**
Mt 2:15; 12:17.

YERİNE GETİRMEK, Tkr 23:21 **y.** gecikmeyeceksin
2Ta 34:31 ahdin sözlerini **y.**
Me 61:8 her gün adaklarımı **y.**
Me 148:8 Emrini **y.** şiddetli rüzgâr
Vz 5:4 adadığında **y.** gecikme
Yun 2:9 Adağımı **y.**
Mt 5:17 **y.** geldim
Ef 6:6 Tanrı'nın isteğini tüm benliğinizle **y.**
2Ti 4:5 hizmetini eksiksiz şekilde **y.**
2Ti 4:17 Duyuru işi **y.**
Me 22:25; 50:14; 66:13; 76:11; 116:14; İş 56:1; Yr 44:25.

YERİNİ ALMAK, 2Ta 20:17 **Y.**, kurtuluşu görün
Me 2:2 Yeryüzünün kralları **y.**
Me 82:1 Tanrı, meclisinde **y.**

YERİNİ DEĞİŞTİRMEK, Tkr 19:14 sınırın **y.**

YERİNİ KAPMAK, Yr 9:4 her kardeş diğerinin **y.**

YERLE BİR OLMAK, Yr 51:58 Babil'in surları **y.**
He 6:6 şehirleriniz **y.**
Öz 14:11.

YERLEŞİM DÜZENİ, He 43:11.

YERLEŞMEK, İş 54:3 ıssız kalmış şehirlere bile **y.**
Yr 42:17; Ob 4.

YERLEŞTİRİLMEK, Zk 5:11 kendi yerine **y.**

YERLEŞTİRMEK, İş 51:16 Gökleri **y.**
Ef 2:6 konumlara **y.**
Kl 1:13 bizi oğlunun krallığına **y.**

YERMELER, 2Ko 12:20 **y.**, fısıldaşmalar

YEROBOAM, 1Kr 11:28; 2Kr 17:21; Ams 7:9.

YERUŞALİM, Yş 10:1 **Y.** kralı
2Sa 5:5 **Y.**'de otuz üç yıl saltanat sürdü
İş 65:18 sevinç nedeni olarak **Y.**'i yaratıyorum
He 9:4 **Y.**'in içinden geç
Mt 23:37 **Y.**, **Y.** peygamberleri öldüren
Lu 21:24 **Y.**, milletlerin ayakları altında
Ga 4:26 yukarıdaki **Y.** özgürdür
İb 12:22 gökteki **Y.**'e
Vh 21:2 kutsal şehir Yeni **Y.**'i gökten inerken
Yş 15:8; Me 122:6; 125:2; İş 52:1; 62:6; Yo 2:32; Mi 4:2; Zk 8:3; Vh 3:12.

YER VERMEK, Mt 6:33 krallığa ilk **y.**
2Se 2:10.

YER YURT, Me 36:11 Kötünün eli **y.** etmesin
1Ko 4:11 itilip kakılıyoruz, **y.** yok

YER YUVARLAĞI, İş 40:22.

YERYÜZÜ, Ba 1:28 **y.** doldurun
Me 9:8 **y.** doğrulukla hükmedecek
Me 24:1 Yehova'nındır **y.** ve Yer
Me 37:29 Doğrular **y.** mülk edinir
Me 115:16 Yehova **y.** insanoğullarına verdi
Vz 1:4 **y.** sonsuza dek duruyor
İş 45:18 oturulsun diye **y.** yapan
İş 66:1 **y.** ayaklarıma basamaktır
Hb 2:14 bilgi **y.** dolduracak
Mt 5:5 yumuşak başlılar **y.** miras
Lu 2:14 **y.** razı olduğun insanlara
Lu 4:5 **y.** krallıklarını gösterdi
İb 2:5 **y.** meleklerin yetkisine verilmedi
Vh 3:10 bütün **y.** yaşayacağı sınav
Vh 16:14 **y.** bütün krallarına giderek
Me 45:16; 89:11; 96:10; Öz 10:30; İb 1:6.

YESSE, 1Sa 16:1; İş 11:1; Ro 15:12.

YEŞİM, Çk 28:20; He 28:13.

YEŞU, Tkr 31:23; Yş 3:7; İb 4:8.

YEŞURUN, Tkr 32:15; 33:5; İş 44:2.

YETENEK, 1Ko 12:4 **Y.** çeşitli, ruh aynı
1Ko 14:12 ruhun verdiği **y.**
Da 1:4; Mt 25:15.

YETENEKLİ, Çk 18:21; Da 5:11.

YETER, Öz 30:15 "**Y.!**" demeyen dört şey
Mt 6:34 Her günün derdi kendine **y.**
2Ko 12:9 gördüğün lütuf sana **y.**

YETERİNCE, 1Pe 4:3 geçmişte **y.** zaman

YETERLİ, 2Ko 2:16 Kim böyle bir şey için **y.**
2Ko 3:5 **y.** Tanrı'dan kaynaklanır
2Ko 11:6 Konuşma yönünden **y.** olmasam
2Ko 2:6.

YETERLİK, İb 2:10 çektiği acılar yoluyla **y.**
İb 7:28 sonsuza dek **y.** kılınmış Oğuldur
2Ti 2:2; 3:17; İb 5:9.

YETERSİZ, 2Ko 11:6 bilgi açısından **y.** değilim
İb 4:1.

YETİM, Me 68:5 **y.** babası
Yk 1:27 dul ve **y.** ilgilenmek
Çk 22:22; Tkr 10:18; Me 10:14; Yr 5:28.

YETİNMEK, Flp 4:11 elimdekiyle **y.** öğrendim
1Ti 6:6 Elindekiyle **y.** bilen için
1Ti 6:8 bunlarla **y.**
Me 17:14.

YETİŞKİN, 1Ko 14:20 anlayış açısından **y.**
Ef 4:12 tam bilgide birleşip **y.** insan durumuna

YETİŞMEK, 1Sa 23:27.

YETKİ, Me 8:6 eserlerini onun **y.** verdin
Mt 28:18 bütün **y.** bana verildi
Yhn 5:27 ona hüküm verme **y.** bağışlamıştır

Yhn 10:18 onu geri almaya **y.** vardır
Yhn 19:11 bana bir şey yapmaya **y.** olmazdı
Ro 13:2 yönetimin **y.** karşı koyan
1Ko 7:4 üzerinde kocasının **y.** vardır
İş 22:21; Mt 7:29; Lu 4:6; 12:5.

YETKİLENDİR(İL)MEK, Çk 28:41; 29:33, 35.

YETKİLİLER, Ro 13:1 herkes **y.** boyun eğsin
Tit 3:1.

YETKİSİNE VERMEK, 1Ko 15:27 onun **y.**
İb 2:8 Her şeyi onun **y.**

YETKİ VERMEK, Hk 17:5 kâhin olarak **y.**

YETMEMEK, İb 11:32 devam etsem zaman **y.**

YETMİŞ, Çk 1:5 Yakup'un soyundan olanlar **y.**
Çk 24:1 İsrailoğulları ihtiyarlarından **y.**
Sy 11:25 ruhtan **y.** ihtiyarın üzerine
He 8:11 **y.** ihtiyar buhurdanlarıyla
Lu 10:1 Efendimiz **y.** kişi tayin etti
Hk 9:56; 2Kr 10:1.

YETMİŞ HAFTA, Da 9:24 **y.** hafta tanındı

YETMİŞ YIL, İş 23:15 Sur **y.** unutulacak
Yr 25:11 Babil kralına **y.** kulluk edecek
Yr 29:10 **y.** dolunca sizi döndüreceğim
Da 9:2 Yeruşalim'in harap yılları: **y.**
Zk 7:5 **Y.** Benim için mi oruç?
Yr 25:12.

YETRO, Çk 3:1; 4:18; 18:5.

YIĞMAK, İş 62:10 Yol için toprak **y.**

YIKAMAK, Vh 7:14 Kaftanları Kuzunun kanında **y.**
Mt 15:2; Yhn 9:11; 13:5.

YIKANMAK, 2Kr 5:10 yedi kez **y.**
Yr 2:22 Sodayla **y.** bile suçun
2Pe 2:22 **y.** domuz çamura
1Ko 6:11.

YIKICI İĞRENÇ ŞEY, Mt 24:15 **y.** kutsal yerde

YIKICILIK, Ho 13:14 ölüler diyarı, nerede senin **y.**?

YIKICI MEZHEPLER, 2Pe 2:1 gizlice **y.** sokacaklar

YIKILMAK, Öz 11:28 Servetine güvenen **y.**
Öz 12:7 Kötüler **y.** giderler
İş 6:11 Şehirler **y.** bomboş
İş 22:5 Surlar **y.**
Da 2:44 asla **y.** bir krallık kuracak
Mt 12:25 bölünmüş her krallık **y.**
2Ti 2:18 bazılarının imanının **y.** neden

YIKIM, Öz 16:18 Gururun ardından **y.**
Öz 18:12 Mağrur yürek **y.** getirir
İş 10:22 Kararlaştırılan bu **y.**
He 21:27 **Y.**! Onu böyle yıkacağım
Yhn 17:12 **y.** giden o adam
1Se 5:3 ani bir **y.** gelecek
2Se 2:3 **y.** giden, kanun tanımayan
2Pe 2:1 başlarına ani bir **y.** getireceklerdir
2Pe 2:3 **y.** uğrayacakları gün uyuklamıyor
2Ta 22:4; Ey 28:22; 31:29; Öz 24:22; İş 1:28; 28:22; Yr 4:6; 50:22; Ağ 2:11; 2Pe 3:16.

YIKIMA UĞRAMAK, İş 60:12.

YIKIM HÜKMÜ, Zk 14:11 bir daha **y.** verilmeyecek

YIKMAK, Ro 14:20 Tanrı'nın eserini **y.**
2Ko 10:4 sağlam kaleleri **y.** kadar
Vz 3:3.

YIL, Ba 1:14 İşaret olsunlar; **y.** göstersinler
Le 25:10 Ellinci **y.** kutsayacaksın
Sy 14:34 kırk güne göre her güne bir **y.**
Tkr 8:2 Bu kırk **y.** boyunca çölde
Me 90:4 bin **y.** geçip giden gün gibi
İş 34:8 Sion'un davasından bir hesap **y.**
İş 61:2 Yehova'nın lütuf **y.**
İş 63:4 kullarımı bedelle kurtaracağım **y.**
Yr 23:12 hesap verecekleri **y.**
Yr 25:11 Babil kralına yetmiş **y.** kulluk
He 4:6 bir **y.** için bir gün
Zk 14:16 **y.**dan **y.** Yehova'nın önüne
Ga 3:17 dört yüz otuz **y.** sonra Kanun
2Pe 3:8 bin **y.** bir gün gibidir
Vh 20:4, 6 bin **y.** kral olarak hüküm

YILAN, Ba 3:4 **y.** kadına şöyle söyledi
Ba 3:13 **Y.** beni kandırdı, yedim
Çk 4:3 değnek **y.** oldu
Sy 21:8 Zehirli bir **y.** yap
Sy 21:9 Musa bakırdan **y.** yaptı
2Kr 18:4 bakır **y.** paramparça etti
Me 91:13 koca **y.** çiğneyeceksin
İş 65:25 **Y.** yiyeceği toprak olacak
Mi 7:17 **Y.** gibi toprak yalayacaklar
Mt 10:16 **y.** gibi temkinli
Mt 23:33 **y.**, ey engerekler soyu
Yhn 3:14 Musa çölde **y.** yukarı kaldırdı
Vh 12:9 bütün dünyayı saptıran eski **y.**
Vh 20:2 eski **y.**, ejderi yakaladı
Ba 3:1; Me 58:4; Öz 23:32; 2Ko 11:3.

YILDIRIM, Ey 38:35 **Y.** gönderebilir misin?

YILDIZ, Sy 24:17 Yakup'tan bir **y.** çıkacak
Hk 5:20 **y.** savaşa katıldı
Ey 38:7 Sabah **y.**sevinç çığlıkları
İş 14:13 tahtımı Tanrı'nın **y.** yükseğe
Da 12:3 doğruluğa döndürenler **y.** gibi
1Ko 15:41 **y.** farklıdır
Vh 2:28 ona sabah **y.** vereceğim
Vh 12:1 başında on iki **y.** bir taç vardı

YILDIZLARA BAKANLAR, İş 47:13 **y.** seni kurtarsın
Da 2:27; 4:7.

YILGINLIK, Tkr 7:20; Yş 24:12.

YILMAMAK, Flp 1:28 hiçbir şekilde **y.** işiteyim

YIPRANMAK, 2Ko 4:16 dış görünüşümüzle **y.** da

YIRTICI, İş 35:9 hiçbir **y.** hayvan o yola

YIRTMAK, Lu 5:36 yeni yama eski giysiyi **y.**
2Sa 3:31; Vz 3:7.

YİĞİT, Hk 6:12 Ey cesur **y.** Yehova seninle
Hk 11:1 Yeftah güçlü bir **y.**
Öz 24:5 Gücünü hikmetle kullanan **y.** adam
Yr 51:57 **y.** sarhoş edeceğim
He 27:11 kulelerinde **y.** adamlar
Yo 2:7 **Y.** gibi koşuyorlar
1Ta 7:5; Ey 3:23; Me 19:5; 24:8; 33:16; 89:48; Öz 16:32; Ezg 3:7; İş 3:2; 22:17; 42:13; Yr 14:9; Yo 2:8; Tsf 1:14.

YİĞİTLİK, 2Ko 10:2 **y.** etmeme gerek kalmasın
İb 11:34 savaşta **y.** yaptılar, orduları

YİTİP GİTMEK, Ey 8:19 yaşamı böyle **y.**

YİTİRMEK, Ro 11:7 Diğerleri duyarlılıklarını **y.**
2Ko 3:10 ihtişamlı olan, ihtişamını **y.**
YİYECEK, Yhn 4:34 Benim **y.** beni gönderenin
Yhn 6:27 Gelip geçici **y.** değil
Yhn 6:55 bedenim gerçek **y.** ve kanım
Ro 14:15 **y.** yüzünden kardeşin
1Ti 6:8 **y.**, giyeceğimizle yetineceğiz
Me 136:25; Mt 6:25; 10:10; 1Ko 8:13; 10:3.
YİYİP BİTİREN ATEŞ, Tkr 4:24; 9:3; İb 12:29.
YİYİP BİTİRMEK, Öz 23:29 Kendini **y.** kim?
İş 24:6 ülkeyi lanet **y.**
Tsf 3:8 Gayretimin ateşi yeryüzünü **y.**
Mt 6:19 güve ve pas **y.**
Ba 41:30; İş 27:10; Ams 5:6; Tsf 1:18; Zk 9:4;
İb 10:27.
YİYİP İÇMEK, İş 21:5 yerler düzenlensin; **y.**
Mt 11:19 [İsa] **y.** biri olarak geldi
YİZREEL, Hk 6:33; 1Kr 18:45; Ho 1:4.
YOAB, 2Sa 2:13.
YOK EDİCİ, 1Ko 10:10 sonları **y.** elinden oldu
YOK EDİLECEK ŞEY(LER), Yş 7:1 Akan, **y.** almıştı
Tkr 7:26.
YOK EDİLEMEZ, İb 7:16 **y.** bir hayatın gücüne
YOK EDİLMEK, İş 60:12 Sana hizmet etmeyen **y.**
Ro 9:22 **y.** hazır gazap kapları
Vh 17:8 canavar çıkmak üzere ve **y.**
Me 106:23; Da 9:27; 2Ko 4:9; 2Pe 3:7.
YOK ETMEK, Me 18:37 **Y.** kadar geri dönmem
Me 145:20 bütün kötüleri **y.**
İş 26:14 Sen onları **y.** için
Yr 9:16 **y.** kadar peşlerine kılıç salacağım
Mt 10:28 tamamen **y.** olandan korkun
Lu 17:27 tufan geldi ve hepsini **y.**
İb 11:28 ilk doğan çocukları **y.** melek
Yk 4:12 kurtarma ve **y.** gücüne sahiptir
2Pe 2:9 doğruluktan uzak insanları **y.**
Yhd 5 imansızlık edenleri sonra **y.**
Vh 20:9 gökten ateş yağdı ve onları yakıp **y.**
Çk 23:23; 33:5; Sy 25:11; 2Sa 22:38; 2Kr 9:7;
2Ta 32:21; Ne 9:31; İş 31:8; Da 11:44; Ga 1:23; 5:15.
YOKLAMAK, Ezr 8:15 Halkın **y.** yaptım
Yr 17:10 insanın yüreğini **y.**, gönlünü sınarım
2Ko 13:5 kendinizi sürekli sınayın, **y.**
Yr 20:12.
YOKLUK, Öz 13:18 **y.** ve utanç gelir
Ba 45:11; Öz 30:9.
YOK OLMAK, Ba 7:21 yeryüzünde tüm canlılar **y.**
2Sa 1:27 Savaş silahları **y.**
Me 92:7 Kötüler sonsuza dek **y.**
Mt 18:14 hiç birinin **y.** istemez
Yhn 3:16 ona iman eden hiç kimse **y.**
1Ko 1:18 **y.** yolundakilere göre akılsızcadır
2Se 2:10 **y.** giden kişileri etkileyecek
İb 8:13 önceki ahit **y.** yüz tutmuştur
İb 11:31 Rahab, itaatsizlik edenlerle **y.**
2Pe 2:12 yıkıma giden yollarında **y.**
2Pe 3:9 hiç kimsenin **y.** istemediğinden
Ba 6:17; 34:30; Tkr 30:18; Me 37:38; 58:7; Vz 9:6;
Elç 8:20; İb 10:39.
YOK OLUP GİTMEK, Sy 16:33 ölüler diyarında **y.**
Me 2:12 tuttuğunuz yolda **y.**
Me 68:2 kötüler O'nun önünde **y.**
Ağ 3:22 vefalı sevgisi sayesinde **y.**
1Ko 2:6 şimdiki ortam **y.**
2Ko 5:1 bedenimiz **y.** de
Me 37:20; 49:12; İş 56:5; Mi 4:9.
YOK OLUŞ. Ayr. bak. YIKIM.
Mt 7:13 **y.** giden yol geniş
2Se 1:9 sonsuz **y.** hükmü
1Ti 6:9 insanları **y.** sürükleyen arzular
YOK SAYMAK, İş 40:17 milletleri **y.**
1Ko 1:28 olanları **y.** üzere
YOKSUL(LAR), Me 69:33 Yehova **y.** dinler
Lu 4:18 **y.** müjdeyi vermem için
Yhn 12:8 **y.** her zaman sizinledir
2Ko 6:10 **y.** gibiyiz, zengin edenleriz
2Ko 8:9 sizler uğruna **y.** oldu
1Ti 5:5 dul ve **y.** kalmış bir kadın
Yk 2:5 Tanrı, **y.** olanları seçmedi mi?
Çk 23:6; 1Sa 2:8; Ey 24:4; Me 72:4; 107:41; 132:15;
İş 14:30; 25:4; Yr 5:28; Ams 8:4; Mt 11:5; Mr 12:43.
YOKSUL ETMEK, 1Sa 2:7 Yehova **y.** zengin de
YOKSULLUK, Öz 30:8 Ne **y.** ne zenginlik
2Ko 8:9 onun **y.** ile zengin olasınız
Vh 2:9 Çektiğin sıkıntıyı ve **y.** biliyorum
Öz 6:11; 24:34.
YOKSUN BIRAKMAMAK, 1Ko 7:5 Birbirinizi **y.**
Kl 2:18 sizi ödülünüzden **y.**
YOK YERE, Me 109:3; 119:161.
YOL, Ba 33:14 **y.** devam edeyim
Tkr 32:4 her **y.** adalettir
Hk 5:6 **y.** gelip geçen yoktu
Ey 13:15 tuttuğum **y.** O'nun önünde savunayım
Me 2:12 tuttuğunuz **y.** yok olup gitmeyin
Me 16:11 hayat **y.** öğretirsin
Me 23:3 beni doğruluk **y.** güder
Me 25:4 **y.** bana öğret
Me 119:105 **Y.** için ışıktır
Öz 4:18 Doğruların **y.** gün ışığına benzer
Öz 6:23 terbiye hayata giden **y.**
Öz 11:19 Doğrulukta kararlı olan hayat **y.**
Öz 16:25 **Y.** var ki, insana doğru görünür
Öz 22:6 Çocuğu gitmesi gereken **y.** göre
İş 2:3 O bize **y.** öğretecek
İş 11:16 yine geniş bir **y.** uzanacak
İş 30:21 arkandan "**Y.** budur. Bu **y.** gidin"
İş 55:8 **y.** Benim **y.** ile bir değil
Yo 2:7 Her biri kendi **y.** ilerliyor
Ml 3:1 habercim önümde **y.** açacak
Mt 3:3 O'nun **y.** düzleyin
Mt 7:14 hayata giden **y.** sıkışıktır
Mt 22:9 şehir dışına çıkan **y.** gidin
Yhn 14:6 **Y.**, hakikat ve yaşam benim
Elç 5:15 hastaları **y.** çıkarıyorlardı
Elç 9:2 Bu **Y.**'dan olan kadın ve erkekleri bulup
Elç 19:9 **Y.**'u kötülemeyi sürdürünce
Elç 22:4 Bu **Y.**'u izleyenlere zulmettim
Elç 24:14 onların mezhep dediği **y.**
Ro 11:33 ne keşfedilemez **y.** var!

1Ko 10:13 çıkış **y.** da sağlayacaktır
İb 12:13 ayaklarınız için düz **y.** seçin
Vh 15:3 Senin **y.** adil ve doğru
Tkr 30:16; Me 25:10; Öz 1:15; 3:6; 16:17; 23:19; İş 26:7; 35:8; 59:8; 62:10; Yr 18:15; 31:21; Mi 4:2; Mt 10:5; 13:4; 20:17; Mr 11:8; Elç 8:26; Ro 4:12; 2Ko 12:18; 2Pe 2:2.

YOLA ÇIKMAK, 2Ta 35:20.

YOL AÇMAK, Zk 1:15 kızmıştım, felakete **y.**
1Ti 1:4 sorulara **y.**
1Yh 5:16, 17 ölüme **y.** bir günah

YOLA GELMEK, Öz 29:19 sadece sözle **y.**

YOL ALMAK, Elç 27:5 Pamfilya açıklarından **y.**

YOLCU(LAR), Hk 19:17 meydanda duran **y.**
Yr 9:2 çöldeki **y.** gibi konaklayacak yerim
Yr 14:8 uğrayan bir **y.** gibisin
Vh 18:17 her yerden gelen **y.**

YOLCU ETMEK, Ro 15:24 beni **y.**

YOLCULUK(LAR), Sy 33:1 İsrailoğullarının **y.**

YOLDAN ÇIK(AR)MAK, İş 3:12 rehberleriniz sizi **y.**
Öz 15:10.

YOLDAN ÇIKMIŞ, Flp 2:15 **y.** bozuk bir nesil
Çk 32:25.

YOLDAN SAPMIŞ, İş 10:6 Onu **y.** bir milletin
Ro 3:12 Tüm insanlar **y.**
Öz 11:9.

YOL GÖSTERMEK, Tkr 32:12 Yehova ona **y.**
Me 31:3 beni yönlendirir, bana **y.**
Me 43:3 Işığın ve hakikatin bana **y.**
Me 143:10 Doğruluk diyarında bana **y.**
Öz 11:3 Dürüst kişilere doğrulukları **y.**
Vz 2:3 Ben yüreğime hikmetle **y.**
İş 9:16 Bu halka **y.** yoldan saptırıyor
Yhn 16:13 size **y.**
Elç 8:31 bana **y.** nasıl anlayabilirim?
Çk 13:21; Me 45:4; İş 49:10.

YOLMAK, Tkr 14:1.

YOL TUTMAK, Ef 2:2 bu dünyaya uygun **y.**

YOL(U) AÇMAK, 1Se 3:11 gelmek üzere **y.**
İş 57:14; 62:10; Mİ 3:1.

YOLUNDAN DÖNMEK, Yo 2:8.

YOLUNDAN GİTMEK, 1Pe 4:3 milletlerin **y.**

YOLUNU ŞAŞIRMAK, Mt 18:12 bir koyunu **y.**

YONADAB. Ayr. bak. YEHONADAB.
Yr 35:6, 8, 14, 19.

YONATAN, 1Sa 18:1, 3; 19:2; 2Sa 1:17, 22.

YONTANLAR, 2Kr 12:12 taş **y.** ödedi

YONTMAK, Öz 9:1 hikmet evi için yedi sütun **y.**

YORGUN, Hk 8:4 **Y.** oldukları halde
Öz 25:25 **Y.** cana soğuk su neyse

YORUCU, Vz 1:8 Her şey öyle **y.**

YORULAN, İş 40:29 **Y.** kuvvet verir

YORULMAZ, İş 40:28 O **y.,** bitkin düşmez
İş 40:31 düşmezler, yürürler, **y.**

YORUM, Ba 40:8 **Y.** Tanrı'ya mahsus
Da 2:4 düşü anlat da **y.** yapalım
Da 5:16 Senin **y.** yapabildiğini
Da 5:26 Bu sözlerin **y.**
2Pe 1:20 peygamberlik **y.** değil
2Ta 13:22; 24:27.

YORUMLAMAK, Vz 8:1 olup bitenleri kim **y.**?
Mt 16:3 gökyüzünün görünüşünü **y.**

YOŞİYA, 2Kr 21:24; 2Ta 35:26.

YOTAM, Hk 9:5; 2Ta 27:6.

YOZLAŞMA(K), Ho 10:1 İsrail **y.** bir asmadır
Ro 8:21 **y.** kölesi olmaktan kurtarılıp
Ga 6:8 eken, bedeninden **y.** biçer
2Ko 11:3; 2Pe 1:4.

YOZLAŞMIŞ, 2Ti 3:8 Düşünceleri tamamen **y.**
1Ti 6:5.

YOZLAŞTIRMAK, Vh 19:2.

YOZLUK, 2Pe 2:19 kendileri **y.** kölesidir

YÖNELMEK, Tsf 2:3 yumuşak başlılar, Yehova'ya **y.**
Me 119:2; Elç 15:17.

YÖNELTMEK, Hk 4:7.

YÖNETEN(LER), İş 28:14.

YÖNETİCİ(LER), Ne 11:17 hamt ilahilerinin **y.** olup
Me 45:16 **y.** atayacaksın
Öz 29:2 kötü adam **y.** olunca
İş 32:1 **y.** adalet için yönetecek
Mt 2:6 Yahuda **y.** gözünde
Mt 20:25 milletlerin **y.** onların başına efendi
Lu 8:49 havra **y.** adamlarından biri
Yhn 7:48 **y.** ona iman eden var mı?
Yhn 12:42 **y.** birçoğu bile ona iman etti
Da 11:39; Mi 3:1; Tsf 1:8; Mr 5:22; Lu 13:14; Elç 3:17; 4:26; 13:15; 16:20, 22, 38; 17:6; 18:8; 1Ko 2:8.

YÖNETİM(LER), Da 7:27 **y.** onlara kulluk edecek
Ro 8:38 ne melekler, ne **y.**
1Ko 15:24 tüm **y.** sona erdiren
Ef 1:21 her **y.,** otoritenin çok üstünde
Ef 6:12 mücadelemiz gökteki **y.**
Kl 2:15 **Y.** her şeyini ellerinden aldı
Ti 3:1 **y.** olan yetkililere itaatli
İş 3:4; Elç 25:1; Ef 3:10; Kl 1:16; 2:10.

YÖNETMEK, Hk 8:23 ne oğlum sizi **y.**
2Sa 23:3 doğrulukla **y.** zaman
İş 32:1 adalet için **y.**
1Ti 3:5 ev halkını **y.** bilmiyorsa
1Ti 3:12 kendi ev halkını iyi **y.** kişiler
Ro 12:8; 1Ti 5:17.

YÖNLENDİRİLMEK, Ro 8:14 Tanrı'nın ruhuyla **y.**

YÖNLENDİRMEK, Hk 13:25 Yehova'nın ruhu **y.**
Me 31:3 Adın uğruna beni **y.**
Mt 4:1.

YÖNTEM(LER), 1Ko 4:17 izlediğim **y.**
Mr 1:27.

YÖRE, Mr 5:17 **y.** uzaklaşması için

YUBİL Ayr. bak. AZATLIK YILI.
Le 25:10 (dipnot)

YUHANNA, Vh 22:8 ben **Y.** bu şeyleri duydum
Mt 4:21; Elç 3:1; Ga 2:9; Vh 1:4.

YUMRUK, 1Ko 9:26 havayı dövercesine **y.**

YUMRUKLAMAK, İş 58:4 gaddarca **y.**

YUMUŞAK, 1Ko 4:21 sevgiyle ve **y.** bir tutumla

Ga 6:1 **y.** bir tutumla düzeltmeye çalışın
İb 5:2 **y.** davranabilir

YUMUŞAK BAŞLI, Sy 12:3 Musa insanlardan **y.**
Tsf 3:12 sende **y.** bir halk bırakacağım
Mt 5:5 Ne mutlu **y.** olanlara
Mt 11:29 ben **y.** ve alçakgönüllüyüm
Mt 21:5 **Y.** kralın, sana geliyor
1Pe 3:4 sakin ve **y.** ruhtur
1Pe 3:15 **y.** bir tutumla ve derin saygıyla
İş 29:19; Tit 3:2.

YUMUŞAK BAŞLILAR, Me 37:11 **y.** mülk edinecek
Öz 3:34 **y.** lütfeder
İş 61:1 **y.** müjde vermem için
Tsf 2:3 dünyanın **y.** Yehova'ya yönelin
Me 10:17; 22:26; Öz 16:19; Ams 2:7.

YUMUŞAK BAŞLILIK, Tsf 2:3 **y.** peşinden gidin
2Ko 10:1 Mesih'in **y.**
2Ti 2:25 karşı çıkanlara **y.** öğretmeli
Ga 5:23; 1Ti 6:11.

YUMUŞATMAK, 1Kr 8:50.

YUNAN, Da 10:20; 11:2; Zk 9:13.

YUNANCA, Yhn 19:20.

YUNANLI(LAR), 1Ko 1:22 **Y.** bilgelik ararlar
Ga 3:28 Yahudi ve **Y.** ayrımı yoktur
Ro 1:16; 1Ko 10:32; 12:13.

YUNUS, Mt 12:39 **Y.** peygamberin alameti
Yun 1:1; 2:1; 3:1; Lu 11:30.

YURT, İş 32:18 halkım barış **y.** yaşayacak
Yr 31:23 ey doğruluk **y.**
He 34:14 **y.** İsrail'in yüksek dağları olacak
İb 11:14 kendilerine bir **y.** aradıklarını

YURT EDİNMEK, İş 23:7.

YURTSUZ. Ayr. bak. YER YURT.
Ağ 1:7; 3:19; 4:15.

YUSUF (1), Ba 47:15 **Y.**'a, Bize ekmek ver!
Me 105:17; Elç 7:9; İb 11:22.

YUSUF (2), Mt 1:19; Lu 3:23; Yhn 6:42.

YUT(UL)MAK, Yr 15:16 Sözlerini **y.**
Yr 30:16 Seni yiyip **y.** kendisi de yutulacak
Da 7:7 dördüncü bir canavar yalayıp **y.**
2Ko 5:4 yaşamın içinde **y.**
1Pe 5:8 **y.** birini bulmak için dolanıyor
Vh 12:4 amacı doğuracağı çocuğu **y.**
Yr 46:10.

YUVA, Me 74:20 şiddet **y.** oldu

YUVARLANMAK, 2Pe 2:22 domuz çamurda **y.**

YÜCE, Tkr 33:26 Tanrı **y.** katında
Me 24:7 **Y.** Kral girsin içeri!
Me 40:16 Yehova **y.** desin
Me 83:18 Yehova yalnız Sen **Y.**
Me 29:3, 9; 68:34; 70:4; 145:5.

YÜCE İMPARATOR, Elç 25:21 **Y.** kararına dek

YÜCE KILMAK, İş 42:21.

YÜCELER YÜCESİ, Me 91:1 **Y.** sığınağında
İş 14:14 kendimi **Y.** benzeteceğim
Da 4:17 **Y.** saltanat sürer
Da 7:18 **Y.** kutsal kulları krallığı alacak
Elç 7:48 **Y.** evlerde oturmaz
Me 82:6; Da 7:22, 25, 27; Lu 1:32, 76; 6:35;
Elç 16:17.

YÜCELİK, Ro 9:23 Kendi **y.** zenginlik
Me 57:5; 79:9; Ro 1:23; 3:23; 1Ti 1:17; 6:16.

YÜCELMEK, Çk 15:1 Yehova **y. y.**
Me 46:10 Milletler arasında **y.** yeryüzünde **y.**

YÜCELTİLMEK, İş 2:11 O gün sadece Yehova **y.**
İş 26:5 **y.** kenti alaşağı etti
Mt 23:12 kim kendini alçaltırsa **y.**
Lu 2:14 Tanrımız **y.**
Ro 8:17 onunla birlikte **y.**
Flp 1:20 Mesih benim aracılığımla **y.**
Me 111:10; Ml 1:5; Yhn 7:39; 17:10; Elç 19:17;
Ro 5:2.

YÜCELTMEK, 1Sa 2:30 Çünkü Beni **y.** Ben de **y.**
Ne 9:5 ulu ismini **y.**
Me 6:5 Ölüler diyarında Seni kim **y.**?
Me 34:3 O'nun adını hep beraber **y.**
Me 50:15 Beni **y.**
Öz 3:9 ürününün turfandasıyla Yehova'yı **y.**
Öz 14:34 Doğruluk bir milleti **y.**
İş 29:23 hep birlikte Benim adımı **y.**
He 38:23 Kendimi **y.**
Da 11:36 Kral kendini her tanrıdan **y.**
Mt 5:16 Babanızı **y.**
Lu 1:46 Canım Yehova'yı **y.**
Yhn 15:8 Çok meyve vermeniz Babamı **y.**
Yhn 17:1 vakit geldi; oğlunu **y.**
Yhn 17:5 Baba, beni yanında **y.**
Elç 10:46 diller konuşarak Tanrı'yı **y.**
Ro 1:21 O'nu Tanrı olarak **y.**
1Ko 6:20 Tanrı'yı kendi bedenlerinizle **y.**
İb 2:12 ilahilerle seni **y.**
1Pe 5:6 zamanı geldiğinde sizi **y.**
Vh 18:7 Kendini ne kadar **y.**
1Kr 8:33; Ey 36:24; Me 9:1; 35:27; 44:8; 66:2; 69:30;
86:12; 118:28; 138:1; İş 25:1, 3; Da 5:23; Mt 23:12;
Lu 2:13; Yhn 12:28; 17:4; Elç 2:47; Ro 15:6;
1Pe 2:12.

YÜCE TANRI, Me 7:17 **Y.** Yehova'nın ismine
Me 29:3 **Y.** gürlüyor
Da 2:45 **Y.** olacakları krala bildirmiştir

YÜCE YARATICI, Ey 35:10 demiyor, **Y.** nerede?
Me 149:2 İsrail **Y.** sevinç bulsun
Vz 12:1 **Y.** gençlik günlerinde hatırla

YÜK, Tkr 1:12 **y.** nasıl taşırım?
Me 55:22 Sen **y.** Yehova'ya bırak
Mt 11:30 **y.** hafiftir
Mt 23:4 Ağır **y.** bağlayıp omuzlarına
Ga 6:2 Birbirinizin **y.** taşıyın
Çk 23:5; Sy 11:11; Me 38:4; 66:11; İş 10:27.

YÜKLENMEK, Ro 15:1 zayıflıklarını **y.**
İb 9:28.

YÜKLÜ, Mt 28:12.

YÜKLÜCE, Elç 17:9.

YÜK OLMAK, 1Se 2:6, 9; 2Se 3:8.

YÜKSEK, Öz 6:17 **Y.** bakan gözler
İş 14:13 tahtımı yıldızlardan **y.** kuracağım
2Ko 10:5 her **y.** şeyi bozguna
Flp 2:9 Tanrı onu daha **y.** bir konuma

1Ti 2:2 **y.** mevkilerde olanlar için
Me 139:6; Öz 30:13.
YÜKSEK ATEŞ, Tkr 32:24; Hb 3:5.
YÜKSEK DEĞER, Zk 11:13 **y.** hazineye
YÜKSEKLİK, Ro 8:39 ne **y.,** ne derinlik
YÜKSEK YERLER, 1Kr 3:4 **y.** en önemlisiydi
Le 26:30; 1Kr 3:2; 2Ta 14:5; Me 78:58.
YÜKSELİP ALÇALAN TON, Sy 10:5 Borazanı **y.**
YÜKSELMEK, Ba 4:7 gözümde **y.**?
Yk 1:9 yoksul kardeş **y.**
Hk 13:20.
YÜKSELT(İL)MEK, 1Sa 2:7 Yehova **y.** de
İş 2:2 tepelerden yukarı **y.**
Elç 5:31 Tanrı onu **y.**
Me 37:34; Elç 2:33.
YÜKÜMLÜLÜK, Ro 8:12 bedene karşı **y.** yok
1Ko 9:16 bu benim **y.**
Tkr 11:1; Vz 12:13; 1Ko 7:15.
YÜREĞİ KIRIK OLAN, Me 109:16.
YÜREĞİNİ HAZIRLAMAK, Ezr 7:10 **y.** hazırlamıştı
YÜREĞİNİ YUMUŞATMAK, Ro 12:20 **y.** korlar
YÜREĞİ TARTMAK, Öz 24:12 **y.** anlamaz mı?
YÜREĞİ TEMİZ, Me 24:4.
YÜREĞİ YANMAK, Ba 43:30; 1Kr 3:26.
YÜREĞİ YERİNDEN OYNAMAK, He 21:7.
YÜREĞİ YUMUŞAMAMAK, He 7:9.
YÜREK, Tkr 15:7 **y.** katılaştırmayacaksın
1Sa 16:7 oysa Yehova **y.** bakar
1Ta 28:9 O'na tüm **y.** kulluk et
Ey 41:10 uyandıracak **y.** kimsede yoktur
Me 51:6 **Y.** tam bir hikmet aşıla
Öz 4:23 **y.** koru, çünkü hayatın kaynakları
Öz 14:30 Huzurlu **y.** bedene hayat verir
Öz 21:2 **y.** tartan Yehova'dır
Yr 17:9 **Y.** en büyük haindir
Yr 17:10 Ben insanın **y.** yoklarım
Mt 15:8 **y.** benden çok uzaktır
Mt 22:37 Yehova'yı bütün **y.** seveceksin
Ro 10:10 **Y.** iman ederek doğruluğa erişilir
2Ko 3:3 **y.** yazılmış bir mektupsunuz
Ef 1:18 **y.** gözleriniz aydınlanmış olsun
İb 3:8 o olayda olduğu gibi **y.** nasırlaştırmayın
1Pe 3:15 **Y.** Mesih'e yer verin
2Kr 10:15; Me 14:1; Öz 3:5; 15:28; 17:3; İş 35:4;
He 28:17; Da 11:27; Ml 4:6; Lu 12:34; Yk 4:8; 5:8;
Vh 17:17.
YÜREKLENDİRMEK, Tkr 3:28 görevlendir, **y.**
Ru 2:13.
YÜREKLİ, Öz 28:1 doğrular genç aslanlar gibi **y.**
YÜREKSİZ, Tkr 20:3.
YÜRÜMEK, Ba 6:9 Nuh Tanrı yolunda **y.**
Tkr 6:7 evinde otururken, yolda **y.**
Me 23:4 Ölüm gölgesi vadisinde **y.**
Me 68:7 Çölde önlerinden **y.**
Öz 10:9 Doğruluk yolunda **y.** güvenlikte
İş 35:9 o yolda bedelle kurtarılanlar **y.**
Mi 6:8 Tanrının yolunda **y.** başka ne ister?
Yhn 6:19 İsa suyun üzerinde **y.**
Ef 2:2 etkili olan ruha göre **y.**
Ef 5:15 **y.** yola çok dikkat edin
1Yh 1:6 hakikat yolunda **y.**
1Yh 2:6 onunla aynı yolda **y.** zorundadır
Me 101:2; Elç 3:8.
YÜRÜRLÜĞE GİRMEK, İb 9:17 kurbanla **y.**
İb 9:18 önceki ahit kansız de **y.**
YÜRÜRLÜĞE KOYMAK, Ga 3:17 Tanrı'nın **y.** ahit
YÜRÜRLÜK, Ga 3:15 **Y.** bir ahit
İb 9:10 **y.** olan, yasal taleplerdi
Da 9:27.
YÜRÜTÜLMEK, Ef 3:9 işlerin nasıl **y.**
1Ta 26:30.
YÜZ (sayı), Hk 7:7 üç **y.** adamla kurtaracağım
İş 65:20 Ölen **y.** yaşında bile olsa çocuk
Mt 18:12 bir adamın **y.** koyunu olsa
Hk 4:13; 1Kr 22:6; Vz 6:3.
YÜZ, Çk 33:20 **y.** göremezsin
Ey 16:10 **Y.** şamarlar indirip
İş 25:8 **y.** gözyaşlarını silecek
Elç 6:15 **y.** bir melek **y.** gibi
2Ko 3:7 Musa'nın **y.** beliren parlaklıktan
2Ko 4:6 Mesih'in **y.** aracılığıyla
Yk 1:23 aynada **y.** bakan
İş 35:10; 60:5; Yr 31:12; Elç 20:25.
YÜZ AKI, 1Ko 1:8.
YÜZ ÇEVİRMEK, Sy 14:34; Me 89:46.
YÜZ GERİ, Yr 38:22 kendileri ise **y.** kaçtılar
YÜZ KAT, Mt 13:8 Biri **y.,** diğeri altmış
Mr 10:30 zulümlerle birlikte, **y.** alacaktır
YÜZ KIRK DÖRT BİN, Vh 7:4; 14:1, 3.
YÜZLEŞMEK, Elç 25:16.
YÜZMEK, Ba 7:17 gemi suların üzerinde **y.**
YÜZSÜZ, He 2:4.
YÜZ TUTMAK, İb 8:13 eskiyen yok olmaya **y.**
YÜZÜ AK, 2Ti 2:15.
YÜZÜSTÜ, 2Ko 4:9 **y.** bırakılmış değiliz
YÜZ YÜZE, 1Ko 13:12.

Z

ZAFER, Me 41:11 Düşmanımın **z.** nidası
Me 47:1 **z.** haykırışlarıyla seslenin
Me 81:1 **z.** nidalarınızı duyurun
Ro 8:37 tüm durumlardan **z.** çıkıyoruz
1Ko 15:55 Ey ölüm, nerede senin **z.**?
1Ko 15:57 Efendimiz aracılığıyla **z.** veriyor
Yk 2:13 Merhamet **z.** sevinci yaşar
1Yh 5:4 dünyaya karşı **z.** kazandıran
Vh 6:2 son **z.** doğru ilerledi
Vh 15:2 Canavara ve suretine karşı **z.**
ZAFER ALAYI, 2Ko 2:14 Bizi **z.** yürüten
Kl 2:15 onları kendi **z.** yürüterek
Me 68:24.
ZAFER KAZANAN, 1Yh 5:5.
ZAHMET, Ba 3:17 ömür boyu **z.** çekeceksin
2Kr 4:13 Bizim için bunca **z.** girdin
Flp 3:1 yazmak **z.** vermez
ZAHMET ÇEKMEK, 1Se 2:9; Vh 14:13.
ZAKKAY, Lu 19:2, 5, 8.

ZALİM, Ey 27:13 **z.** alacağı miras
Le 25:43; Hk 6:9; Öz 29:13; İş 16:4.
ZALİMCE, Öz 12:10.
ZAMAN, Vz 3:1 Her şeyin bir **z.**
Vz 9:11 beklenmedik **z.** beklenmedik olaylar
Da 2:44 Bu kralların **z.**
Hb 2:3 görüntünün gerçekleşeceği bir **z.** var
Hb 3:2 Uygun gördüğün **z.**
Elç 1:7 **Z.** ve dönemler
Elç 3:21 her şeyin geri verileceği **z.**
Ef 5:16 **z.** en iyi şekilde değerlendirin
1Se 5:1 **z.** ve dönemler konusuna
2Se 2:6 **z.** gelince bu adam
1Ti 2:6 **Z.** geldiğinde şahitlik
Vh 12:12 **z.** az olduğunu bilen İblis
Kl 4:5; 1Pe 4:17; Vh 11:18.
ZAMANINDA, İş 33:2 sıkıntı **z.** kurtarıcımız ol
İş 49:8 Lütuf **z.** sana cevap verdim
Me 145:15.
ZAMK, Ey 14:17 Suçumun üzerine **z.**
ZANAATÇI, Ho 8:6 Onu bir **z.** yaptı
Çk 35:35; 2Kr 24:14; İş 40:19; Yr 10:3; Ho 13:2;
Elç 19:24, 38; Vh 18:22.
ZAPT EDİLMEZ, 1Ti 1:9.
ZARAFET, Öz 4:9.
ZARAFET ÇELENGİ, Öz 1:9.
ZARAR, Öz 12:21 Doğru insana hiç **z.** gelmez
1Ko 3:15 işi yanarsa, kişi **z.** çekecek
Flp 3:7 Mesih uğrunda **z.** saydım
İb 13:17 bundan siz **z.** görürsünüz
İş 11:9.
ZARAR GÖRMEK, Öz 11:15 kefil olan **z.**
ZARARI KARŞILAMAK, Le 24:18.
ZARARINA, 1Se 2:15 tüm insanların **z.**
İb 12:3 **z.** konuşan günahkârlar
ZARARI ÖDEMEK, Çk 21:34.
ZARARLI, 1Ko 10:6 **z.** arzulara kapılmayalım
Kl 3:5 **z.** arzuları ve açgözlülüğü öldürün
2Se 3:2 **z.** ve kötü adamlardan kurtulabilelim
1Ti 6:10 her tür **z.** şeyin kökünde
2Kr 4:41; Öz 21:15.
ZARARLI KİŞİLER, Flp 3:2 **Z.** sakının
ZARAR VERMEK, Lu 10:19 Hiçbir şey size **z.**
1Pe 3:13 size kim **z.**?
Elç 18:10; 26:14; Vh 7:2; 9:4.
ZARİF, Ba 49:21 **Z.** sözler söyler
İş 23:18 **z.** giysiler giysinler
Öz 5:19.
ZAVALLI, Ne 4:2 **z.** Yahudiler ne yapıyor?
Ro 7:24 Ne **z.** insanım!
Flp 3:21 **z.** durumdaki bedenlerimizi
ZAYIF, He 34:4 **Z.** düşeni güçlendirmediniz
Mt 26:41 Ruh istekli, beden **z.**
1Ko 1:25 **z.** görülse de güçlü
1Ko 1:27 dünyanın **z.** saydıklarını
1Ko 2:3 Size **z.**, korku içinde geldim
1Ko 12:22 daha **z.** görünen uzuvlar
1Ko 15:43 **Z.** durumda ekilir
ZAYIFLAMAK, He 17:14 o krallık **z.**
ZAYIFLAR, Yo 3:10 **Z.** "Ben güçlüyüm" desin
1Se 5:14 **z.** destek olmanızı
ZAYIFLIK, Elç 14:15 sizin gibi **z.** olan
Ro 8:26 **z.** konusunda yardım
Ro 15:1 **z.** yüklenmesi
2Ko 12:9 gücüm **z.** tam olur
İb 4:15 **z.** anlayamayan değil
ZEBEDİ, Mt 4:21; Lu 5:10; Yhn 21:2.
ZEBRA, Yr 14:6 **Z.** çıplak tepelerde duruyor
ZEBULUN, Hk 5:18 **Z.** halkı canını tehlikeye
Ba 30:20; Me 68:27; Vh 7:8.
ZEBULUNOĞULLARI, Sy 26:26.
ZEDELEMEK, Me 62:4 İnsanın itibarını **z.**
ZEHİR, Yk 3:8 **z.** dolu olan dil
Ey 6:4; Me 58:4; 140:3.
ZEHİR ETMEK, Çk 1:14.
ZEKERİYA (1), 1Ta 26:2, 14.
ZEKERİYA (2), 2Ta 24:20 Yehoyada'nın oğlu **Z.**
Lu 11:51 katledilen **Z.**'nın kanına
ZEKERİYA (3), Ezr 5:1; Zk 1:1, 7.
ZEKERİYA (4), İş 8:2 Yeberekya oğlu **Z.**
ZEKERİYA (5), Lu 1:5, 12, 18, 40, 67.
ZEMİN, 2Ta 7:3.
ZENGİN, 1Sa 2:7 Yehova **z.** eder
Öz 10:22 Yehova'nın bereketi **z.** eder
Öz 13:7 kendini **z.** gösterir
Yr 9:23 **z.** adam övünmesin
Lu 18:25 devenin geçmesi **z.**
2Ko 6:10 birçoklarını **z.** edenleriz
2Ko 8:7 nasıl **z.**, bağış konusunda da
2Ko 8:9 **z.** olduğu halde sizler uğrunda
Yk 5:1 Ey **z.**, şimdi gelin de, feryat edin
Vh 3:17 **Z.**, diyorsun; yoksul olduğunu
Lu 16:19.
ZENGİNLEŞMEK, Yk 2:5 iman yoluyla **z.** diye
ZENGİNLİK, 1Kr 10:7 hikmetin ve **z.**
Ne 9:25 her tür **z.** dolu evleri
İş 60:5 denizin **z.** sana akacak
Ro 9:23 yüceliğindeki **z.** göstermek
İb 11:26 kınanmayı büyük bir **z.**
1Kr 3:11; Ef 3:8; Vh 18:17.
ZENGİN OLMAK, 1Ti 6:9 **z.** hedef edinenler
1Ti 6:18 iyi işler açısından **z.**
Elç 19:25.
ZERUBBABEL, Ezr 3:8; Hg 2:4; Zk 4:6, 7.
ZEVK, Me 1:2 **Z.** Yehova'nın kanununda bulur
Lu 8:14 hayatın kaygıları, **z.** içinde
1Ti 5:6 **z.** peşinde koşan
2Ti 3:4 Tanrı yerine **z.** seven
Yk 5:5 **z.** ve sefa sürdünüz
Tit 3:3.
ZEVK ALMAK, Me 40:8 isteğini yapmaktan **z.**
He 33:11 ölmesinden değil, yaşamasından **z.**
Ro 7:22; 2Se 2:12.
ZEVK DÜŞKÜNÜ, Öz 21:17 **Z.** yoksul olur
ZEVK VERMEK, Öz 2:10 bilgi sana **z.**
Öz 8:11 **z.** şeyler ona denk olmaz

Öz 8:30 varlığımla O'na **z.**
Öz 13:19 Dileğinin yerine gelmesi **z.**
Vz 2:8.

ZEYTİN, Me 128:3 oğulların **z.** fidanları gibi
Çk 27:20; Ne 8:15.

ZEYTİN AĞACI, Hk 9:8 **z.** 'başımıza kral ol'
Ro 11:17 yabani **z.** olduğun
Vh 11:4 iki **z.** ve iki şamdanla
Tkr 28:40; Me 52:8; Zk 4:11; Ro 11:24.

ZEYTİNLİK DAĞI, Lu 22:39; Elç 1:12.

ZIPKIN, Ey 41:7 Derisini **z.** doldurur musun?

ZIPLAMAK, Lu 6:23 sevinin, sevinçten **z.**

ZIRH, 1Sa 17:6 Baldırlarında tunç **z.** vardı
Ef 6:14 doğruluk **z.** giymiş
1Se 5:8 İman ve sevgi, **z.** olsun
1Sa 17:5; İş 59:17.

ZİFİRİ, 2Pe 2:17 **z.** karanlık beklemektedir
Çk 10:21, Yo 2:2; Tsf 1:15

ZİHİN, Mt 22:37 Yehova'yı bütün **z.** seveceksin
Ro 8:6 **Z.** bedenle meşgul etmek
Ro 12:2 **z.** yenileyerek değişin
2Ko 4:4 bu ortamın tanrısı **z.** köreltmiştir
Flp 4:7 Tanrı'nın barışı **z.** koruyacak
Kl 3:2 **Z.** yerdeki şeyler üzerinde
İb 8:10 Kanunlarımı **z.** yerleştireceğim
1Pe 1:13 **z.** toplayıp faaliyete hazırlanın
2Pe 3:1 **z.** harekete geçirmek istiyorum
Ro 7:25.

ZİHİNDE BELİREN ŞEKİLLER, Da 4:5.

ZİHİNSELYETİLER, 2Ko 3:14 **z.** körelmişti

ZİHNİYET, Ro 1:28 uygun bulmadığı bir **z.**
Ro 15:5 Mesih İsa'nın **z.**
Flp 2:5 İsa'nın **z.** bağlı kalın
Flp 3:15 olgun olan herkes bu **z.**
1Pe 4:1 aynı **z.**
1Ko 1:10.

ZİKZAK, Me 60:4 (dipnot)

ZİL, 2Sa 6:5 **z.** olayı kutluyordu
1Ko 13:1 sevgim yoksa çınlayan **z.**

ZİNA, Çk 20:14 **Z.** yapmayacaksın
Ro 7:3 eşi olursa **z.** değildir
Mt 15:19; Mr 7:22.

ZİNA YAPAN, 1Ko 6:9 ne **z.,** mirası olmayacak
Yk 4:4 **z.** dünyayla dostluk
Vh 2:22 onunla **z.** sıkıntıya
Le 20:10; Ey 24:15; Me 50:18; He 23:45; İb 13:4.

ZİNA YAPMAK, He 23:37 iğrenç putlarıyla **z.**
Ro 7:3 erkeğin eşi olursa **z.**
Yr 9:2; Mt 5:28; Yk 2:11.

ZİNCİR, Me 107:10 **Z.** vurulmuş mahkûmlar
Elç 2:24 ölümün acı veren **z.**
Elç 12:7 ellerindeki **z.** çözülüp düştü
Ef 6:20 **z.** vurulmuş bir krallık elçisi
Yr 40:4; Elç 20:23; 26:31.

ZİNCİRLENMEK, İb 11:36.

ZİNCİRLİ, Yr 40:1.

ZİNDAN, Me 142:7 Canımı bu **z.** çıkar
1Pe 3:19 **z.** ruhlara duyuruda
Vh 20:7 Şeytan **z.** çıkartılıp

ZİYAFET, İş 25:6 yiyeceklerle, şaraplarla **z.**
Yr 16:8 hiçbir **z.** evine girip
Lu 5:29 Levi, evinde **z.** verdi
Yhd 12 dost **z.** sizinle birlikte yiyip
Es 5:4; Vz 7:2.

ZİYAFET REİSİ, Yhn 2:8.

ZİYARET ETMEK, Elç 15:36 kardeşleri **z.**

ZOR, 1Kr 10:1 **z.** sorularla sınamaya
2Pe 3:16 **z.** anlaşılan şeyler var
Tkr 17:8.

ZORBA, Öz 11:16 **z.** ise tek kazancı servettir
He 31:11 **z.** hükümdara vereceğim
Ey 9:13; 26:12; Me 86:14; İş 1:10; Yr 15:21.

ZORBALIK, Me 73:6 **Z.** giysi gibi örtmüş
İş 53:9 Hiçbir **z.** yapmadığı halde
He 7:23 şehir **z.** ile dolu
He 28:16 için **z.** ile doldu
Ba 6:11; İş 59:13; Yr 6:6; He 34:4; Tsf 1:9.

ZORBALIK ETMEK, Me 17:9 kötüler bana **z.**
İş 3:5 komşu komşuya **z.** edecek

ZORLA(N)MAK, Çk 12:33 Mısırlılar halkı **z.**
Ga 2:14 milletlerden insanları nasıl **z.**?
Elç 20:22; Ga 2:3.

ZORLA, 2Ko 9:5 bağışınız **z.** değil
1Pe 5:2 **z.** değil, istekle güdün

ZORLAMA, 2Ko 9:7.

ZORLU, 2Sa 3:39.

ZORLUK, Ey 10:17 **z.** çektirirsin
Lu 16:25.

ZORUNDA KALMAK, Elç 28:19.

ZORUNDA OLMAK, Ga 5:3; 1Yh 2:6.

ZORUNLU HİZMET, 1Kr 9:21; 11:28; İş 40:2.

ZUFAOTU, Me 51:7 **Z.** günahtan arıt beni
Le 14:6; Sy 19:6; Yhn 19:29; İb 9:19.

ZULMEDEN, Mt 5:44 size **z.** için dua edin
Ro 12:14 Size **z.** için iyilik dileyin
1Ti 1:13 Bir zamanlar **z.** bir adam
Tkr 30:7; Me 119:157; 142:6; Yr 15:15; 17:18; Tsf 3:19.

ZULMETMEK, Ey 19:22 Neden siz de **z.**
Mt 5:11 size **z.** zaman ne mutlu
Mt 5:12 peygamberlere de böyle **z.**
Mt 10:23 bir şehirde **z.** diğerine kaçın
Mt 23:34 her şehirde onlara **z.**
Lu 21:12 size **z.;** hapishanelere teslim
Yhn 15:20 Bana **z.,** size de **z.**
Elç 7:52 Atalarınızın **z.** bir peygamber
Ga 1:13 cemaate aşırı derecede **z.**
Me 119:86, 161.

ZULÜM, Mt 13:21 **z.** baş gösterdiğinde
Ro 8:35 **z.** mü; aç ya da çıplak kalmak mı
2Ko 12:10 Mesih uğruna **z.** katlanıyorum
İş 14:4; Mr 10:30; Elç 13:50; 2Se 1:4; 2Ti 3:11.

ZULÜM GÖRMEK, 1Ko 4:12 **z.** katlanıyoruz
2Ko 4:9 **z.,** yüzüstü bırakılmış değiliz
2Ti 3:12 Mesih İsa yolunda hepsi **z.**
Mt 5:10; 1Se 2:14.

EK

1 İbranice ve Yunanca Kutsal Yazılarda Tanrı'nın İsmi 1748

2 "Gehenna": Tam Bir Yok Oluşun Simgesi 1749

3 "Can": İnsan ya da Hayvan, Canlı Bir Varlık; Zekâya Sahip Bir Kişinin Yaşamı; Diğer Kullanımları 1750

4 "Şeol", "Hades": Ölüler Diyarı; Mezarlık 1751

5 Para, Ağırlık ve Diğer Ölçü Birimleri 1752

6 Kutsal Kitabın Takvim Ayları 1753

7 Başlangıç'a Göre Harita: Kenan Bölgesi 1754

8 İsrail Kabilelerine Ait Bölgeler 1755

9 Saul, Davut ve Süleyman Dönemindeki Birleşik Krallık 1756

10 İsa'nın Hizmeti Döneminde Filistin Bölgesi 1757

11 Çıkış 26. Bölümde Tarif Edilen Kutsal Çadır 1758

12 Süleyman'ın Döneminde Mabet 1759

13 Başkâhinin Giysisi 1760

14 İsa: İlahi Bir Varlık 1761

15 "Cinsel Ahlaksızlık", "Fuhuş": Her Tür Yasak Cinsel İlişki 1762

16 Mesih'in Hazır Bulunuşu (Parousia) 1763

17 "İşkence Direği" 1764

18 "Eski Ahit" ve "Yeni Ahit" İfadeleri 1767

19 Belli Başlı Olaylarıyla İsa'nın Yerdeki Yaşamı 1768

EK

1 İbranice ve Yunanca Kutsal Yazılarda Tanrı'nın İsmi "Yehova." İbranice, יהוה (*YHVH*)

Tanrı'nın özel ismi olan "Yehova" (İbranice, יהוה, *YHVH*), ilk kez Başlangıç 2:4'te geçer. Tanrı'nın ismi bir fiildir; İbranice הוה (*havah,* "olmak") fiilinin ettirgen halidir ve bitmemiş bir eylemi gösterir. Dolayısıyla, Tanrı'nın ismi, "O Olmasını Sağlar" anlamına gelir. Bu isim Yehova'nın süregiden eylemlerle Kendisini, vaatlerini yerine getiren, amaçlarını her zaman gerçekleştiren Biri durumuna getirdiğini gösterir.

Çağdaş çevirmenler Tanrı'nın özel ismini ortadan kaldırarak ya da gözlerden gizleyerek Kutsal Kitabın asıl yazarına karşı en büyük saygısızlığı yapmışlardır. Aslında, O'nun ismi İbranice metinde 6.828 kez יהוה (*YHVH*) şeklinde geçer; bu ifade genelde Tetragrammaton (sözcük anlamıyla, "Dört harfli") olarak adlandırılır. Bu çeviride biz "Yehova" ismini kullanarak özgün dildeki metinlere bağlı kaldık ve Tanrı'nın ismi olan Tetragrammaton'un yerine "Rab", "Adonay" ya da "Tanrı" gibi unvanlar kullanma yoluna gitmedik.

"Yehova" ismi, *Yeni Dünya Çevirisi*'nin İbranice Kutsal Yazılar metninde 6.973 kez geçer. Aslında Tetragrammaton, İbranice metinde 6.828 kez geçer; bunlardan üçü bileşik isimler içinde yer alır (Başlangıç 22:14; Çıkış 17:15; Hâkimler 6:24), altısı da Mezmurların üst yazılarında bulunur (7; 18 [3 kez]; 36; 102). Tetragrammaton'u, metinde geçtiği 6.828 yerin hepsinde de Yehova olarak çevirdik; tek istisna Hâkimler 19:18'dir; o ayette ("evime" sözcüğünde) Tanrı'nın ismi yerine birinci tekil şahıs iyelik zamiri kullanıldı. Ayrıca *Septuagint*'e dayanarak Tekrar 30:16; 2. Samuel 15:20 ve 2. Tarihler 3:1 ayetlerinde de Tetragrammaton'u metindeki yerine koyduk. Yine, birinci tekil şahıs zamiri yerine Yehova isminin olması gereken İşaya 34:16 ve Zekeriya 6:8 ayetlerinde de Tanrı'nın ismini metne koyduk. Bütün bunlardan başka, Tanrı'nın ismi, Soferim'in *Adonay* ya da *Elohim* olarak değiştirdiği 141 yerde de metindeki yerlerine konuldu.

Çevirmenlik sınırlarını aşıp yoruma kaçmamak için, Yunanca Kutsal Yazılarda Tanrı'nın ismini kullanırken her zaman büyük bir titizlik göstererek İbranice Kutsal Yazıları temel almaya dikkat ettik. Tanrı'nın ismini kullandığımız yerlerin doğruluğunu sağlamak üzere, bu kullanımın Yunanca Kutsal Yazıların mevcut İbranice çevirileriyle uyum içinde olmasına özen gösterdik.

Klasik İbrani alfabesine ait karakterlerle Tetragrammaton (יהוה), hem

İbranice metinde hem de Yunanca *Septuagint* çevirisinde kullanılmıştır. Dolayısıyla, İsa ve öğrencileri Kutsal Yazıları ister İbranice ister Yunanca okusunlar, okudukları kısımda Tanrı'nın ismiyle karşılaşıyorlardı. İsa Nasıra'daki havrada ayağa kalktığında kendisine verilen İşaya kitabından Tetragrammaton'un geçtiği 61:1, 2 ayetlerini okurken Tanrı'nın ismini söyledi. Bu onun, Babasına duasından da görüldüğü gibi, Yehova'nın adını bildirme konusundaki kararlılığına uygun bir davranıştı: "Dünyadan bana verdiğin kişilere Senin adını açıkça bildirdim. . . . . Ben de Senin adını onlara bildirdim ve bildireceğim" (Yuhanna 17:6, 26).

Yunanca Kutsal Yazıların çevirisinde Tanrı'nın ismini 237 kez kullandık. İsmin ana metinde tekrar yerine konduğu bu 237 düzeltmenin her biri, Yunanca Kutsal Yazıların çeşitli İbranice çevirileriyle uyum içindedir.

2 "Gehenna": Tam Bir Yok Oluşun Simgesi

İbranice, גי הנם (*ge hinnom*, "Hinnom Vadisi") Yunanca, γέεννα (*geenna*); Latince, *gehenna*

İbranice *ge hinnom* sözcüğünün Yunanca biçimi olan "Gehenna", "Hinnom Vadisi" anlamına gelir. "Hinnom Vadisi" ifadesinin geçtiği Yeşu 18:16'da, Yunanca *Septuagint* tercümesinde "Gehenna" sözcüğü kullanılmıştır. Bu sözcük Yunanca Kutsal Yazılarda 12 kez geçer; ilki Matta 5:22'dedir. *Yeni Dünya Çevirisi*'nde geçtiği her ayette (Matta 5:22, 29, 30; 10:28; 18:9; 23:15, 33; Markos 9:43, 45, 47; Luka 12:5; Yakup 3:6'da) "Hinnom Vadisi" olarak çevrilmiştir.

Hinnom Vadisi, Yeruşalim'in pisliklerinin atıldığı ve yakıldığı bir çöplük yeri olmuştu. Hayvan leşleri yanıp kül olmaları için oraya atılırdı; ateşin sönmesini engellemek üzere kükürt kullanılırdı. Ayrıca onurlu şekilde bir mezara gömülmeye layık görülmeyen idam edilmiş suçluların cesetleri de oraya atılırdı. Leşler ve cesetler ateşin içine düşerlerse yanıp kül olurlardı, ama derin yamaçtaki düz bir çıkıntının üzerine düşüp kalırlarsa, solucan veya kurtçuklar bu kokuşan cesetleri sarardı ve bütün etleri yiyip bitirinceye, geriye sadece iskelet kalıncaya dek ölmezlerdi.

Hiçbir canlı hayvan ya da insan, diri diri yanması, azap çekmesi için Hinnom Vadisine atılmazdı. Dolayısıyla orası, insan canlarının gerçek bir ateşte ebediyen azap çektiği ya da ölmeyen kurtçukların saldırısına uğradığı görünmez bir diyarı simgelemiş olamaz. Cesetleri oraya atılan suçlular, dirilme ümidini simgeleyen bir mezara onurlu şekilde gömülmemiş olduklarından, İsa ve öğrencileri Hinnom Vadisini *ebedi yok oluşun, Tanrı'nın yarattığı evrenden silinip atılmanın*, diğer bir deyişle *"ikinci ölüm"*ün, yani *sonsuz cezanın* simgesi olarak kullandılar.

3

"Can": İnsan ya da Hayvan, Canlı Bir Varlık; Zekâya Sahip Bir Kişinin Yaşamı; Diğer Kullanımları İbranice, נפש (*nefeş*); Yunanca, ψυχή (*psykhe*)

İbranice Kutsal Yazılarda, İbranice *nefeş* sözcüğü 754 kez geçer; ilki Başlangıç 1:20'dedir.

Yunanca Kutsal Yazılarda, Yunanca *psykhe* sözcüğü kendi başına 102 kez geçer; ilki Matta 2:20'dedir. "Tüm benliğinizle" ifadesinin geçtiği Efesoslular 6:6 ve "candan" ifadesinin geçtiği Koloseliler 3:23 de bunlar arasındadır.

Hayvanlar birer candır

Başlangıç 1:20, 21, 24, 30; 2:19; 9: 10, 12, 15, 16; Levioğulları 11:10, 46, 46; 24:18; Sayılar 31:28; Eyüp 41:21; Hezekiel 47:9.

Yaşayan kişi ya da her birey bir candır

Başlangıç 2:7; 12:5; 14:21; 36:6; 46: 15, 18, 22, 25, 26, 26, 27, 27; Çıkış 1:5, 5; 12:4, 16; 16:16; Levioğulları 2:1; 4:2, 27; 5:1, 2, 4, 15, 17; 6:2; 7:18, 20, 21, 25, 27; 17:10, 12, 15; 18:29; 20:6, 6; 22:6, 11; 23: 29, 30; 27:2; Sayılar 5:6; 15:27, 28, 30; 19: 18, 22; 31:35, 35, 40, 40, 46; 35:30; Tekrar 10:22; 24:6, 7; 1. Samuel 22:22; 2. Samuel 14:14; 2. Krallar 12:4; 1. Tarihler 5:21; Mezmur 19:7; Özdeyişler 11:25, 30; 16:24; 19:2, 15; 25:25; 27:7, 7, 9; Yeremya 43:6; 52:29; Ağıtlar 3:25; Hezekiel 27:13; Elçiler 2:41, 43; 7:14; 27:37; Romalılar 13:1; 1. Korintoslular 15:45; 1. Petrus 3:20; 2. Petrus 2:14.

Yaratılan can ölümlüdür, yok edilebilir

Başlangıç 12:13; 17:14; 19:19, 20; 37:21; Çıkış 12:15, 19; 31:14; Levioğulları 7:20, 21, 27; 19:8; 22:3; 23:30; 24:17; Sayılar 9:13; 15:30, 31; 19:13, 20; 23:10; 31:19; 35:11, 15, 30; Tekrar 19: 6, 11; 22:26; 27:25; Yeşu 2:13, 14; 10: 28, 30, 32, 35, 37, 37, 39; 11:11; 20: 3, 9; Hâkimler 5:18; 16:16, 30; 1. Krallar 19:4; 20:31; Eyüp 7:15; 11:20; 18:4; 33:22; 36:14; Mezmur 7:2; 22:29; 66:9; 69:1; 78:50; 94:17; 106:15; 124:4; Özdeyişler 28:17; İşaya 55:3; Yeremya 2:34; 4:10; 18:20; 38:17; 40:14; Hezekiel 13:19; 17:17; 18:4; 22:25, 27; 33:6; Matta 2:20; 10:28, 28; 26:38; Markos 3:4; 14:34; Luka 6:9; 17:33; Yuhanna 12:25; Elçiler 3:23; Romalılar 11:3; İbraniler 10:39; Yakup 5:20; Vahiy 8:9; 12:11; 16:3.

Zekâya sahip biri olarak sürdürülen yaşam

Başlangıç 35:18; Çıkış 4:19; 21:23; 30:12; Yeşu 9:24; Hâkimler 9:17; 12:3; 18:25; 2. Krallar 7:7; 2. Tarihler 1:11; Eyüp 2:4; 6:11; Özdeyişler 1:18; 7:23; 22:23; 25:13; Matta 6:25; 10:39; 16:25; Luka 12:20; Yuhanna 10:15; 13:38; 15:13; Elçiler 20:10; Romalılar 16:4; Filipililer 2:30; 1. Selanikliler 2:8; Yakup 1:21; 1. Petrus 1:22; 2:11, 25; 1. Yuhanna 3:16.

Ölüler diyarından ("Şeol" ya da "Hades"ten) kurtarılan can

Mezmur 16:10; 30:3; 49:15; 86:13; 89:48; Özdeyişler 23:14; Elçiler 2:27.

Ölü can ya da ceset

Levioğulları 19:28; 21:1, 11; 22:4; Sayılar 5:2; 6:6, 11; 9:6, 7, 10; 19:11, 13; Haggay 2:13.

Can, ruhtan ayırt edilmeli

Filipililer 1:27; 1. Selanikliler 5:23; İbraniler 4:12.

Tanrı da candır

1. Samuel 2:35; Mezmur 11:5; 24:4; Özdeyişler 6:16; İşaya 1:14; 42:1; Yeremya 5:9; 6:8; 12:7; 14:19; 15:1; 32:41; 51:14; Ağıtlar 3:20; Hezekiel 23:18; Amos 6:8; Matta 12:18; İbraniler 10:38.

4

"Şeol", "Hades": Ölüler Diyarı; Mezarlık İbranice, שאול (*şeol*); Yunanca, ᾅδης (*haides*); Latince, *infernus;* Süryanice, *şiul*

Şeol'ün Geçtiği Altmış Altı Ayet

"Ölüler diyarı" (Şeol) İbranice Kutsal Yazıların *Yeni Dünya Çevirisi*'nde 66 kez geçer. Geçtiği ayetler: Başlangıç 37:35; 42:38; 44:29, 31; Sayılar 16:30, 33; Tekrar 32:22; 1. Samuel 2:6; 2. Samuel 22:6; 1. Krallar 2:6, 9; Eyüp 7:9; 11:8; 14:13; 17: 13, 16; 21:13; 24:19; 26:6; Mezmur 6:5; 9:17; 16:10; 18:5; 30:3; 31:17; 49: 14, 14, 15; 55:15; 86:13; 88:3; 89:48; 116:3; 139:8; 141:7; Özdeyişler 1:12; 5:5; 7:27; 9:18; 15:11, 24; 23:14; 27:20; 30:16; Vaiz 9:10; Ezgiler 8:6; İşaya 5:14; [7:11]; 14:9, 11, 15; 28:15, 18; 38: 10, 18; 57:9; Hezekiel 31:15, 16, 17; 32: 21, 27; Hoşea 13:14, 14; Amos 9:2; Yunus 2:2; Habakkuk 2:5.

İbranice Kutsal Yazılarda "Şeol" sözcüğünün geçtiği yerlerin 65 tanesi İbranice Masoretik metinde görülür; ve diğer ayet olan İşaya 7:11'de "sen iste" anlamındaki *şealah* sözcüğü bulunur. Fakat bu sözcük, ünlü harflerinin seslendirme işaretinde yapılan küçük bir değişiklikle, çeşitli eski çevirilerle uyumlu olarak *şeolah* şeklinde kullanılmış ve "Şeol kadar" ya da "Şeol'e" olarak çevrilmiştir. *Yeni Dünya Çevirisi*'nde İbranice *şeol* için her defasında "ölüler diyarı" ifadesi kullanılır. Yunanca *Septuagint*'te *şeol* sözcüğü genelde *haides* olarak çevrilmiştir.

İbranice *şeol* sözcüğünün kökeni hakkında bir takım fikirler ileri sürülmekteyse de, anlaşılan bu sözcük, "istemek" ya da "talep etmek" anlamına gelen İbranice שאל (*şaal*) fiilinden türetilmiştir. Bu, Şeol'ün, her ölen insanı fark gözetmeden içine alan ve aldıkça daha fazlasını isteyen (bir durum değil) bir yer olduğunu, gösterir. (*Rbi8,* Başlangıç 37:35 ve İşaya 7:11'deki dipnotlara bakın.) Bu yeryüzünde bulunan bir yerdir ve hep ölülerle bağlantılıdır. Dolayısıyla Şeol'ün, insanlığın ortak mezarı, mezarlık ya da (denizde değil) yeryüzündeki ölüler diyarı anlamına geldiği açıktır. Buna karşıt olarak, İbranice *kever* sözcüğü tek bir mezar yeri ya da kabir anlamına gelir (Başlangıç 23:4, 6, 9, 20).

Hades'in Geçtiği On Ayet

Muhtemelen "görünmez yer" anlamına gelen "Hades" (Ölüler Diyarı), Yunanca Kutsal Yazıların *Yeni Dünya Çevirisi*'nde on kez geçer. Bu sözcüğün geçtiği ayetler şunlardır: Matta 11:23; 16:18; Luka 10:15; 16:23; Elçiler 2: 27, 31; Vahiy 1:18; 6:8; 20:13, 14.

Elçiler 2:27'de, Petrus'un Mezmur 16:10'dan yaptığı alıntı, Hades'in Şeol'ün karşılığı olduğunu ve (tek bir insanın mezarı anlamına gelen Yunanca *taphos* sözcüğünün tersine) insanlığın ortak mezarı için kullanıldığını gösterir. Hades'in Latince karşılığı *infernus*'tur (bazen *inferus*) ve "aşağıda bulunan; aşağı bölge" anlamına gelir, yerinde olarak da mezarlık için kullanılır. Dolayısıyla, *infernus* Yunanca ve İbranice terimlere uygun bir karşılıktır.

İlhamla yazılmış olan Kutsal Yazılarda "Şeol" ve "Hades" sözcükleri, yaşamla ve canlılarla değil, ölümle ve ölülerle bağlantılıdır (Vahiy 20:13). Bu sözcüklerin anlamında hiçbir zevk ya da acı fikri, hatta iması bulunmaz.

5 Para, Ağırlık ve Diğer Ölçü Birimleri

Aşağıdakiler, Kutsal Kitaptaki kanıtlara ve arkeolojik bulgulara dayanan ortalama değerlerdir. Bu kitapta kullanılan tüm çağdaş karşılıklar yaklaşık değer olarak ele alınmalıdır.

Altın ya da gümüşün bugünkü değerlerini hesaplamak için, bir gramının en son fiyatını saptayıp bunu gramıyla çarpın.

"Mil." Yunanca, *milion* (Matta 5:41). Muhtemelen Roma mili (1,479.5 m). Yunanca metinde Luka 24:13; Yuhanna 6:19; 11:18' deki uzaklıklar stadion olarak verilmiştir. (Bir Roma stadionu = ⅛ Roma mili; 185 m) *Yeni Dünya Çevirisi*'nde Luka 24:13; Yuhanna 6:19; 11:18'deki stadion rakamları mile ve kilometreye çevrilmiştir; her mil 5,280 ayağa denktir. Örneğin, Luka 24:13'te "altmış stadion" "on bir kilometre" olarak verilmiştir (yaklaşık 7,5 Roma mili).

İBRANİCE KUTSAL YAZILARDA PARALAR, AĞIRLIKLARI

		Çağdaş Karşılığı
1 gera	= ⅟₂₀ şekel	= 0,57 g
1 beka (yarım şekel)	= 10 gera	= 5,7 g
1 şekel	= 2 beka	= 11,4 g
1 mina (mane)	= 50 şekel	= 570 g
1 talant	= 60 mina	= 34,2 kg
1 darik (Pers altını)		= 8,4 g
1 darik (Pers gümüşü) (şekel de denir)		= 5,60 g

YUNANCA KUTSAL YAZILARDA YUNAN VE ROMA PARALARI, AĞIRLIKLARI

		Çağdaş Karşılığı
1 lepton (bakır ya da bronz, Yahudi parası)	= ½ quadrans	
1 quadrans (bakır ya da bronz, Roma parası)	= 2 lepton (çoğul: lepta)	
1 as ya da assarion (bakır ya da bronz, Roma ve eyalet parası)	= 4 quadrans	
1 dinar (gümüş, Roma parası)	= 16 as	= 3,85 g
1 drahmi (gümüş, Yunan parası)		= 3,40 g
1 didrahmi (gümüş, Yunan parası)	= 2 drahmi	= 6,80 g
1 tetradrahmi (gümüş stater)	= 4 drahmi	= 13,6 g
1 mina	= 100 drahmi	= 340 g
1 talant (altın ya da gümüş)	= 60 mina	= 20.4 kg

SIVI ÖLÇÜLERİ

1 log	= ¼ kab	= 0,31 L
1 kab	= 4 log	= 1,22 L
1 hin	= 3 kab	= 3,67 L
1 bat	= 6 hin	= 22 L
1 kor*	= 10 bat	= 220 L
1 libre		= 327 g

*Ayrıca homer'e denk bir kuru gıda ölçüsü.

KURU GIDA ÖLÇÜLERİ

1 kab	= 4 log	= 1,22 L
1 omer	= 1 ⅗ kab	= 2,2 L
1 sea	= 3 ⅓ omer	= 7,33 L
1 efa	= 3 sea	= 22 L
1 homer (kor)	= 10 efa	= 220 L

UZUNLUK ÖLÇÜLERİ

1 parmak genişliği	= ¼ el genişliği	= 1,85 cm
1 el genişliği	= 4 parmak genişliği	= 7,4 cm
1 karış	= 3 el genişliği	= 22,2 cm
1 arşın	= 2 karış	= 44,5 cm
1 uzun arşın*	= 7 el genişliği	= 51,8 cm
1 kamış	= 6 arşın	= 2,67 m
1 uzun kamış	= 6 uzun arşın	= 3,11 m
1 kulaç		= 1,8 m

* Muhtemelen 2.Tarihler 3:3'teki "eski" arşınla aynıdır.

6 Kutsal Kitabın Takvim Ayları

Yahudi ayları yeni aydan yeni aya sürerdi (İşaya 66:23). İbranicesi *kodeş* olan "ay" sözcüğü (Başlangıç 7:11) "yeni" anlamında bir kökten türetilmiştir, oysa ay için kullanılan diğer sözcük, *yerah* "kameri ay" anlamına gelir.

AYLAR Dinsel	Dindışı	HAVA DURUMU	ÜRÜN
1.	7.	Ürdün Irmağı yağmur ve kar sularıyla kabarır	Keten hasadı. Arpa hasadı başlar
2.	8.	Kuru mevsim başlar. Gökyüzü genelde açıktır	Arpa hasadı. Alçak kesimlerde buğday hasadı
3.	9.	Yaz sıcakları. Hava açık	Buğday hasadı. İlk incirler. Elmalar
4.	10.	Sıcaklık artar. Açık alanlarda yoğun çiy	İlk üzümler. Bitkiler ve pınarlar kurur
5.	11.	Sıcaklık en yüksek derecelere çıkar	Bağbozumu başlar
6.	12.	Sıcaklık sürer	Hurma ve yaz incirleri hasadı
7.	1.	Yaz sona erer. İlk yağmurlar başlar	Hasat sona erer. Toprağın sürülmesi başlar
8.	2.	Hafif yağmurlar	Buğday ve arpa ekilir. Zeytin hasadı
9.	3.	Yağmurlar çoğalır. Don. Dağlarda kar	Otlar büyür
10.	4.	Aşırı soğuklar. Yağmurlu günler. Dağlarda kar	Alçak bölgeler yeşerir. Tahıllar, çiçekler gelişir
11.	5.	Soğuklar azalır. Yağmurlar sürer	Badem ağacı çiçeklenir. İncir ağacı tomurcuklanır
12.	6.	Sık sık gök gürültüsü ve dolu	Keçiboynuzu ağacı çiçeklenir. Turunçgiller hasadı
13.		Her 19 yılda yedi kez, genelde ikinci bir Adar ayı (Ve Adar) olarak, takvime bir ay eklenir	

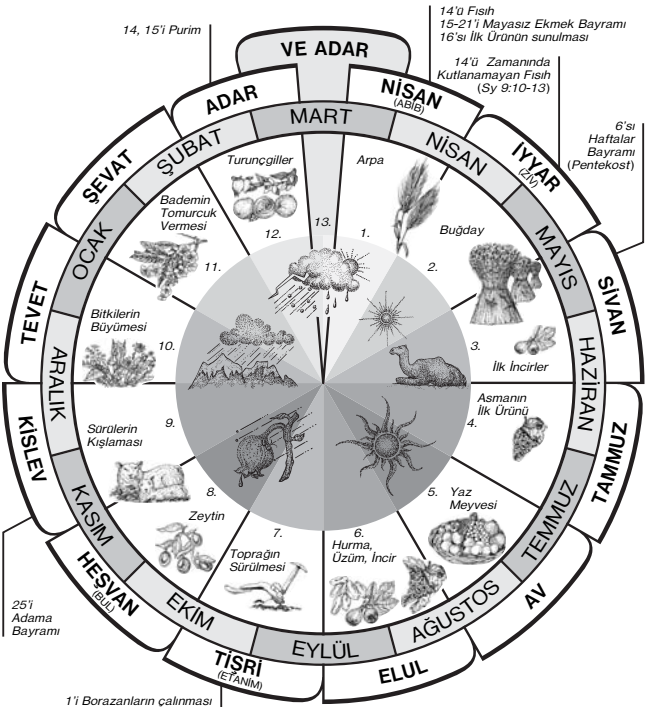

7
BAŞLANGIÇ'A GÖRE HARİTA
Kenan Bölgesi
Şehirler • Yerler □
KİLOMETRE
0 10 20 30 40 50
0 10 20 30
MİL
BÜYÜK DENİZ
Sayda
Şam
Dan
REFAOĞULLARI
GİRGAŞİLER
Aşterot-karnaim
ZUZLAR
Ham
Gözcü Kulesi
Galed
Mahanaim
KENANLILAR
Dotan
HİVİLER
Ürdünırmağı
PERİZZİLER
Şekem
More'deki Büyük Ağaçlar
Sukkot
Penuel
Yabbok Vadisi
GİLEAD
Şilo
ÜRDÜN BÖLGESİ
Beytel, Luz
Ay
Atad, Abel-mitsraim
Şave Ovası, Moriya
Yehova-yire
AMMON
Salem
YEBUSİLER
Timna
Enaim
Beytlehem, Efrat
Akzib
Adullam
Eder Kulesi
Tseret-şahar
Şave-kiryataim
HİTİTLER
Gazze
Mamre
Makpela Mağarası
Hebron,
Kiryat-arba
Tuz Gölü
Gerar
Gerar Vadisi
KENİLER
AMORİLER
EMLER
Beer-şeba
Şiba
Gomorra?
Tseboyim?
Adma?
Sodom?
Siddim Ovası
Rehoboth
Mısır Vadisi
NECEF
KENİZZİLER
HORİLER
MOAB
AMALEKOĞULLARI
Tsoar, Bela?
Hatsatson-tamar?
Bered
Beer-lahay-roi
Kadeş, En-mişpat
SEİR
EDOM
ŞUR
ARABA
TEMANLILAR

8
İSRAİL KABİLELERİNE
Ait Bölgeler
Şehirler •
Yerler □
KİLOMETRE
0 10 20 30 40 50
0 10 20 30
MİL
LÜBNAN DAĞI
Sayda
Şam
Tsarefat
HERMON DAĞI
Sur
Dan
(DAN)
Kedeş
AŞER
NAFTALİ
MANASSE
ZEBULUN
Kinneret Gölü
KARMEL DAĞI
TABOR DAĞI
Golan
İSSAKAR
En-dor
Megiddo
Şunem
Yizreel
Ramot
GİLBOA DAĞI
Dotan
Ürdün Irmağı
MANASSE
Samiriye
Tirtsa
EBAL DAĞI
Şekem
GERİZİM DAĞI
Yabbok Vadisi
BÜYÜK DENİZ
EFRAİM
Şilo
Rama
GAD
AMMON
Yafa
Rabba
Beytel
Ay
Gilgal
DAN
BENYAMİN
Eriha
Ekron
Gibeon
Gibea
NEBO DAĞI
Betser
Aşdod
Gat
Kiryat-yearim
Yeruşalim
Beytlehem
RUBEN
Aşkelon
Adullam
YAHUDA
Arnon Vadisi
Gazze
Hebron
En-gedi
Tuz Gölü
Tsiklag
(ŞİMEON)
Beer-seba
MOAB
Mısır Vadisi
EDOM

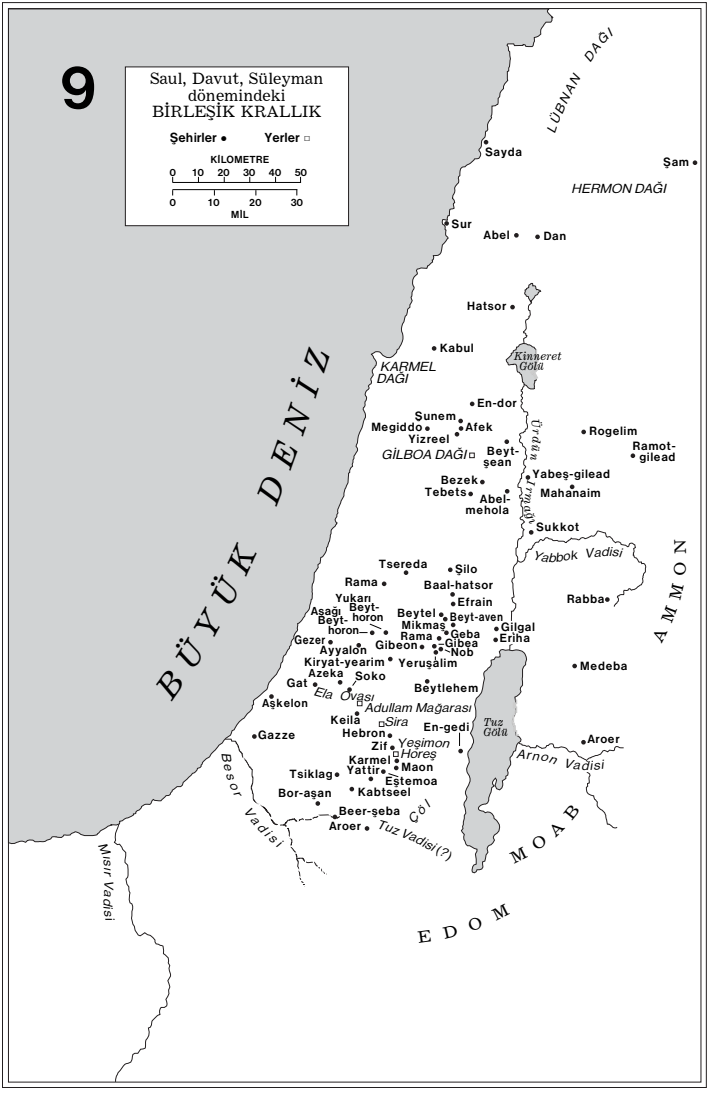
9
Saul, Davut, Süleyman dönemindeki
BİRLEŞİK KRALLIK
Şehirler •
Yerler □
KİLOMETRE
0 10 20 30 40 50
0 10 20 30
MİL
LÜBNAN DAĞI
Sayda
Şam
HERMON DAĞI
Sur
Abel
Dan
Hatsor
Kabul
KARMEL DAĞI
Kinneret Gölü
En-dor
Şunem
Megiddo
Afek
Yizreel
GİLBOA DAĞI
Beyt-şean
Yarmuk
Rogelim
Ramot-gilead
Yabeş-gilead
Bezek
Tebets
Abel-mehola
Mahanaim
Yabbok Vadisi
Sukkot
BÜYÜK DENİZ
Tsereda
Şilo
Rama
Baal-hatsor
Yukarı Beyt-horon
Efrain
Aşağı Beyt-horon
Beytel
Beyt-aven
Mikmas
Geba
Gilgal
Gezer
Rama
Eriha
Ayyalon
Gibeon
Gibea
Nob
Kiryat-yearim
Yeruşalim
Medeba
Azeka
Soko
Ela Ovası
Beytlehem
Gat
Adullam Mağarası
Aşkelon
Keila
Sira
En-gedi
Tuz Gölü
Hebron
Gazze
Zif
Yeşimon
Aroer
Horeş
Karmel
Arnon Vadisi
Maon
Tsiklag
Yattir
Estemoa
Kabtseel
Bor-aşan
Beer-şeba
Çöl
Aroer
Tuz Vadisi(?)
Besor vadisi
Mısır Vadisi
EDOM
MOAB
AMMON
Rabba

10
İSA'NIN HİZMETİ DÖNEMİNDE Filistin Bölgesi
Şehirler • Yerler □
KİLOMETRE
0 10 20 30 40 50
0 10 20 30
MİL
ABİLENE
Sayda
Şam
HERMON DAĞI
FENİKE
Sur
Filipos Sezariyesi
İTUREA
TRAHONİTİS
Ptolemais
CELİLE
Horazin
Kefernahum
Beytsayda
Kana
Celile Gölü
Taberiye
Nasıra
TABOR DAĞI
KARMEL DAĞI
Nain
Gadara
Ürdün Irmağının Öte Yakasındaki
DEKAPOLİS
Sezariye
Beytanya (?)
Pella
Salim (?)
Aynun (?)
Samiriye
Sihar (?)
Gerasa
GERİZİM DAĞI □
SAMİRİYE
Ürdün Irmağı
PEREA
BÜYÜK DENİZ
Yafa
Arimatea
Efraim
Emmaus (?)
Eriha
Aşdod
Yeruşalim
Beytanya
Beytlehem
YAHUDİYE
Gazze
Hebron
Tuz Gölü
İDUMEA
YAHUDİYE ÇÖLÜ
Beer-şeba
ARABİSTAN
Mısır Vadisi

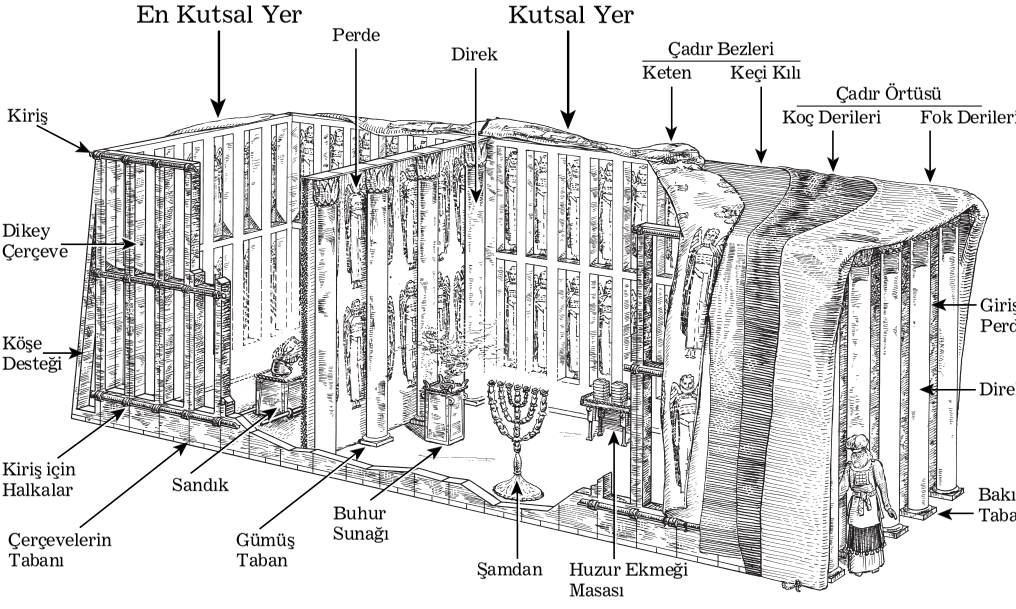

11 **Çıkış 26. Bölümde Tarif Edilen Kutsal Çadır**

12 Süleyman'ın Döneminde Mabet

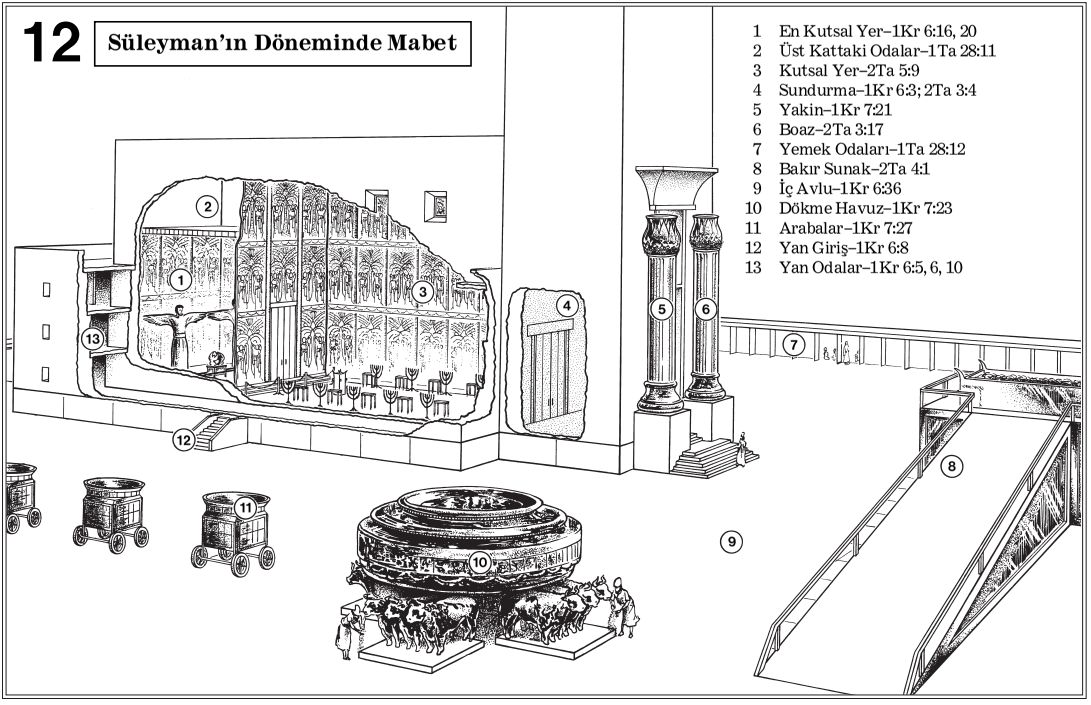

13 Başkâhinin Giysisi

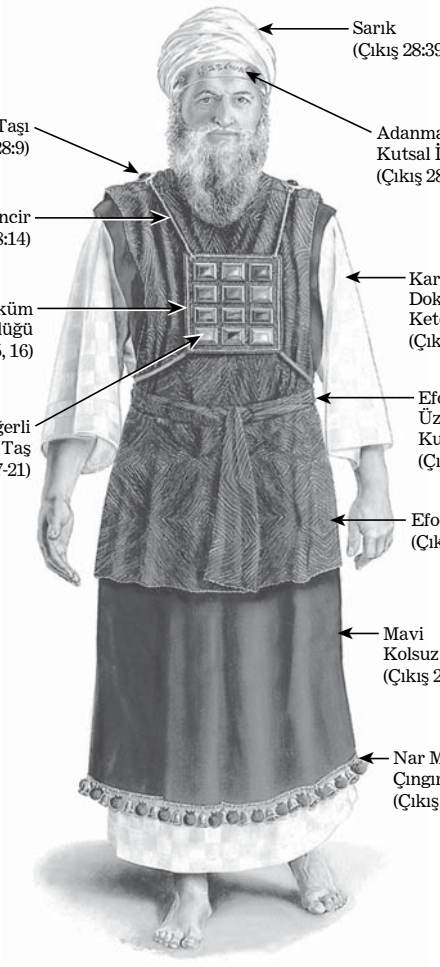

14

İsa: İlahi (tanrısal, tanrı benzeri) Bir Varlık
Yuhanna 1:1—"Ve Söz bir tanrıydı (tanrısal bir varlıktı)"
Yunanca, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος (*kai theos en ho logos*)

1808	"ve söz bir tanrıydı"*	*The New Testament, in An Improved Version, Upon the Basis of Archbishop Newcome's New Translation: With a Corrected Text,* Londra.
1829	"ve Logos bir tanrıydı"*	*The Monotessaron;* ya da *The Gospel History, According to the Four Evangelists,* Vol. 1, John S. Thompson, Baltimore.
1864	"ve bir tanrıydı Söz"*	*The Emphatic Diaglott* (J[21], satırlararası okuma), Benjamin Wilson, New York ve Londra.
1879	"ve Söz bir tanrıydı"△	*La Sainte Bible,* Segond-Oltramare, Cenevre ve Paris.
1928	"ve Söz tanrısal bir varlıktı"△	*La Bible du Centenaire,* Société Biblique de Paris.
1935	"ve Söz tanrısaldı"*	*The Bible—An American Translation,* J. M. P. Smith ve E. J. Goodspeed, Chicago.
1950	"ve Söz bir tanrıydı"*	*New World Translation of the Christian Greek Scriptures,* Brooklyn.
1975	"ve Söz bir tanrıydı (ya da tanrısal bir varlıktı)"#	*Das Evangelium nach Johannes,* Siegfried Schulz, Göttingen, Almanya.
1978	"ve Logos, tanrı benzeri biriydi"#	*Das Evangelium nach Johannes,* Johannes Schneider, Berlin.
1979	"ve bir tanrıydı Logos"#	*Das Evangelium nach Johannes,* Jürgen Becker, Würzburg, Almanya.
1996	"Tanrı neyse Tanrısal Söz O'ydu."	İncil, Çağdaş Türkçe Çeviri.

* İngilizceden tercüme
△ Fransızcadan tercüme.
\# Almancadan tercüme.

Bu İngilizce, Fransızca, Almanca ve Türkçe çeviriler "bir tanrı", "tanrısal" ya da "tanrı benzeri" gibi sözcükler kullanıyor, çünkü Yunanca θεός (*theos)* sözcüğü yüklemden önce gelir, yüklem öbeğine ait bir tekil isimdir ve başında belgili tanımlık (harfi tarif) bulunmaz. Bu, tanımlıksız *theos*'tur. Söz ya da Logos'un birlikte olduğu Tanrı ise, burada Yunanca ὁ θεός ifadesiyle, yani başındaki *ho* belgili tanımlığıyla birlikte *theos* olarak adlandırılıyor. Bu, tanımlıklı *theos*'tur. İsim, tanımlıklı yapıda kullanıldığında bir kimliği, kişiyi gösterir. Oysa yüklem öbeği içinde, yüklemin başında tekil ve tanımlıksız olarak kullanıldığında birinin niteliğini gösterir. Dolayısıyla, Yuhanna'nın Söz ya da Logos'un "bir tanrı" olduğu ya da "tanrısal" olduğu şeklindeki ifadesi, onun, bizzat birlikte bulunduğu Tanrı olduğu anlamına gelmez. Bu yalnızca, Söz ya da Logos'un bir niteliğini anlatır, onu Tanrı ile bir ve aynı kişi olarak tanıtmaz.

Yunanca metinde, tanımlıksız tekil ismin yüklem öbeği içinde ve yüklemin başında bulunduğu birçok yer vardır. Markos 6:49; 11:32; Yuhanna 4:19; 6:70; 8:44; 8:48; 9:17; 10:1, 13, 33; 12:6; 18:37 ayetleri buna örnektir. Bu yerlerde, çevirmenler, kendi dillerinin gerektirdiği durumlarda öznenin niteliğini ya da tanıtıcı özelliğini göstermek üzere yüklemsel ismin önüne belgisiz tanımlık koyarlar. Bu tür metinlerde yüklem öbeğindeki ismin başına belgisiz tanımlık konulduğuna göre, Yuhanna 1:1'deki tanımlıksız θεός'tan önce de bir belgisiz tanımlığın konulması onun Türkçe'de "bir tanrı" olarak okunmasını sağlar. Bu yerinde bir uygulamadır. Kutsal Yazılar bu şekildeki tercümenin doğru olduğunu gösterir.

Philip B Harner, Philadelphia çıkışlı *Journal of Biblical Literature*'ın 1973 tarihli 92. Cildinin 85. sayfasında yer alan, "Qualitative Anarthrous Predicate Nouns: Mark 15:39 and John 1:1," (Niteleyici Tanımlıksız Yüklemsel İsimler: Markos 15:39 ve Yuhanna 1:1) adlı makalesinde Yuhanna 1:1'deki gibi cümleciklerin "yüklemin başında bulunan, yükleme ait tanımlıksız isimle birlikte, öncelikle niteleyici anlam" taşıdığını yazıyor. "Bunlar *logos*'un *theos* yapısında olduğunu gösterir. Yüklemsel bir isim olan *theos*'u tanımlıklı gibi görmek için bir temel yoktur." Makalesinin 87. sayfasında Harner şu sonuca varıyor: "Bana göre, Yuhanna 1:1'deki yüklemsel ismin niteleyicilik vasfı o derece açıktır ki, tanımlıklı olarak düşünülemez."

15 "Cinsel ahlaksızlık", "Fuhuş": Her Tür Yasak Cinsel İlişki Matta 5:32—Yunanca, πορνεία (*porneia*); Latince, *fornicatio*

Yunanca *porneia* sözcüğünün anlamı çok geniştir. W. Bauer'in sözlüğünde *porneia* başlığı altında sözcüğün anlamı hakkında şunlar söyleniyor: "*Fahişelik, iffetsizlik, cinsel ahlaksızlık,* her tür yasak cinsel ilişki" (*A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature,* F. W. Gingrich ve F. W. Danker, 1979 tarihli İngilizce ikinci basım, Chicago ve Londra, s. 693).

İsa'nın Matta 5:32 ve 19:9'daki sözleri hakkında *Theological Dictionary of the New Testament*'ın VI. Cilt, 592. sayfasında şöyle deniyor: "πορνεία [porneia] evlilik dışı cinsel ilişkiyi kasteder." Dolayısıyla, Kutsal Yazılar *porneia* terimini evli kişilerle ilgili olarak kullanır. Aynı sözlüğün 594. sayfasında Efesoslular 5:3, 5 ayetleriyle bağlantılı olarak şunlar söyleniyor: "Pavlus, bedensel isteklerine hâkim olma vergisinin herkeste olmadığını kabul eder, 1 K. 7:7. Cinsel ahlaksızlığa karşı bir korunma olarak, bedensel isteklerine hâkim olamayan [bekâr] kişi, Tanrı tarafından tavsiye edildiği gibi yasal bir evlilik yapmalıdır, 1 K. 7:2." Böylece, Kutsal Yazılar *porneia* sözcüğünü yasak cinsel ilişkide bulunan ve bu tür alışkanlıklar edinen bekâr kişilerle bağlantılı olarak da kullanır (1. Korintoslular 6:9'a bakın).

Westcott ve Hort Yunanca metninin editörlerinden B. F. Westcott, *Saint Paul's Epistle to the Ephesians* adlı eserinde (1906, Londra ve New York, s. 76) Efesoslular 5:3 üzerine olan notunda *porneia* sözcüğünün Yunanca Kutsal

Yazılarda bulunan farklı anlamları hakkında şu görüşü belirtiyor: "Bu, yasak cinsel ilişkilerin tümü için kullanılan genel bir terimdir, (İ) zina: Hoş. ii. 2, 4 (LXX.); Mat. v. 32; xix. 9; (2) yasaya aykırı evlilik, 1 Kor. v. I; (3) burada [Efesoslular 5:3] olduğu gibi genel anlayışa göre cinsel ahlaksızlık." "Genel anlayış" ifadesiyle, yalnızca evli olmayanlar arasındaki ilişkiyi kapsayan, sınırlı, modern bir ahlak kavramına değinildiği anlaşılıyor.

Yunanca Kutsal Yazıların bazı yerlerinde *porneia,* sözlüklerdeki bu anlamının yanı sıra sembolik bir anlamda da kullanılır. Bu anlamla ilgili olarak F. Zorell'in *Lexicon Graecum Novi Testamenti* adlı eserinde, (1961 tarihli 3. baskı, 1106. sütun) *porneia* başlığı altında şunlar söyleniyor: "*tüm olarak ya da kısmen, hakiki imana isyan, tek gerçek Tanrı Yahve'den ayrılıp yabancı tanrılara yönelme* [4Kr 9:22; Yer 3:2,9; Ho 6:10 vs; Tanrı'yla Kendi toplumu arasındaki bağ ruhi anlamda bir tür evlilik gibi görülürdü]: Vh 14:8; 17:2, 4; 18:3; 19:2." (Parantezler ve italikler yazara ait; LXX' teki 4Kr, Masoretik metindeki 2. Kralların karşılığıdır.)

Yunanca metinde *porneia* 25 kez, şu yerlerde geçer: Matta 5:32; 15:19; 19:9; Markos 7:21; Yuhanna 8:41; Elçiler 15:20, 29; 21:25; 1. Korintoslular 5:1, 1; 6:13, 18; 7:2; 2. Korintoslular 12:21; Galatyalılar 5:19; Efesoslular 5:3; Koloseliler 3:5; 1. Selaniklıler 4:3; Vahiy 2:21; 9:21; 14:8; 17:2, 4; 18:3; 19:2.

Bununla bağlantılı olan *porneuo* fiili "cinsel ahlaksızlık (ya da fuhuş) yapmak" olarak tercüme edilmiştir ve asıl metinde 8 yerde geçer: 1. Korintoslular 6:18; 10:8, 8; Vahiy 2:14, 20; 17:2; 18:3, 9.

Yine bununla bağlantılı olan *ekporneuo* fiiliyse, yalnızca bir kez Yahuda 7'de geçer ve "cinsel ahlaksızlığa dalmak" olarak tercüme edilmiştir.

Bu kavramla bağlantılı diğer bir sözcük olan *porne* ismi, "fahişe" olarak tercüme edilir ve 12 yerde geçer: Matta 21:31, 32; Luka 15:30; 1. Korintoslular 6:15, 16; İbraniler 11:31; Yakup 2:25; Vahiy 17:1, 5, 15, 16; 19:2.

Bağlantılı diğer bir sözcük *pornos* ismi "cinsel ahlaksızlık yapan" olarak tercüme edilir ve 10 yerde geçer: 1. Korintoslular 5:9, 10, 11; 6:9; Efesoslular 5:5; 1. Timoteos 1:10; İbraniler 12:16; 13:4; Vahiy 21:8; 22:15. Bu sözcük, H. Liddell ve R. Scott'un *A Greek-English Lexicon* adlı eserinde, (1968 basımı, s. 1450) "cinsel amaçla kullanılan oğlan, eşcinsel, cinsel ahlaksızlık yapan, putperest" olarak tanımlanıyor.

16

Mesih'in Hazır Bulunuşu (Parousia) Matta 24:3—Yunanca, τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας (*to semeion tes ses parousias*)

1864	"SENİN hazır bulunuşunun ALAMETİ"	*The Emphatic Diaglott* (J[21]), Benjamin Wilson, New York ve Londra.
1897	"senin hazır bulunuşunun alameti"	*The Emphasised Bible,* J. B. Rotherham, Cincinnati.
1903	"Senin hazır bulunuşunun işareti"	*The Holy Bible in Modern English,* F. Fenton, Londra.
1950	"senin hazır bulunuşunun alameti"	*New World Translation of the Christian Greek Scriptures,* Brooklyn.

Yunanca *parousia* ismi sözcük anlamıyla "yanında olma" demektir; bu ifade, *para* (yanında) edatı ile *ousia* ("olma") sözcüğünden oluşmuştur. *Parousia* sözcüğü Yunanca Kutsal Yazıların asıl metninde 24 defa geçer. Bu ayetler Matta 24:3, 27, 37, 39; 1. Korintoslular 15:23; 16:17; 2. Korintoslular 7:6, 7; 10:10; Filipililer 1:26; 2:12; 1. Selanikliler 2:19; 3:13; 4:15; 5:23; 2. Selanikliler 2:1, 8, 9; Yakup 5:7, 8; 2. Petrus 1:16; 3:4, 12 (dipnot); 1. Yuhanna 2:28'dir. Bu ayetlerde *parousia* sözcüğü bağlamın izin verdiği yerlerde "hazır bulunuş" olarak çevrilmiştir.

Bu ismin fiil şekli olan *pareimi,* sözcük anlamıyla "yanında olmak" demektir. Bu fiil Yunanca Kutsal Yazıların asıl metninde 24 kez geçer. Bu ayetler Matta 26:50; Luka 13:1; Yuhanna 7:6; 11:28; Elçiler 10:21, 33; 12:20; 17:6; 24:19; 1. Korintoslular 5:3, 3; 2. Korintoslular 10:2, 11; 11:9; 13:2, 10; Galatyalılar 4:18, 20; Koloseliler 1:6; İbraniler 12:11; 13:5; 2. Petrus 1:9, 12; Vahiy 17:8'dir. Bu ayetlerde *pareimi* fiili bağlama göre "şimdi", "bir yerde" veya "birinin yanında" olarak ya da farklı şekillerde tercüme edilmiştir.

"Hazır bulunuş" anlamındaki *parousia* ifadesi, "geliş" anlamına gelen Yunanca *eleusis* sözcüğünden farklıdır. Bu sözcük Yunanca metinde bir kez, Elçiler 7:52' de geçer; sözcük burada *eleuseos* (Latince *adventu*) biçiminde bulunur. *Parousia* ve *eleusis* sözcükleri birbirinin yerine kullanılmaz. *Theological Dictionary of the New Testament* (5. Cilt, sayfa 865) şunları belirtiyor: "Bu sözcükler [*pareimi* ve *parousia*] hiçbir zaman Mesih'in insan olarak gelişi için kullanılmaz ve παρουσία [Parousia] asla dönüş anlamına gelmez. Birden fazla *parousia* fikrine ilk kez Kilisenin sonraki dönemlerinde [MS ikinci yüzyılda, İustinos'tan sonra] rastlanır . . . Hıristiyanlığın ilk dönemlerinin düşünce dünyasını anlayabilmek için temel bir ön koşul, kendimizi bu fikirden [birden fazla *parousia* olduğu düşüncesinden] tamamıyla kurtarmaktır."

İlahiyat doktoru Israel P. Warren bu sözcüğün anlamı hakkında *The Parousia* adlı eserinde şunları yazdı: "*Biz* sık sık 'ikinci advent', 'ikinci geliş' ve benzeri ifadeler kullanırız, fakat Kutsal Yazılar hiçbir zaman 'ikinci Parousia'dan söz etmez. Onun özelliği ne olursa olsun, bu benzersiz bir şeydi; daha önce hiç olmamış ve bir daha asla olmayacak bir şey. Bu, bir hazır bulunuştu; onun insanlara göründüğü diğer tüm olaylardan farklı ve onlardan üstün bir şey. Böylece bu sözcüğün neye atfettiği herhangi bir sıfata gerek kalmadan kendiliğinden anlaşılacaktı" (Portland, Maine, 1879, sayfa 12-15).

Ayrıca, W. Bauer tarafından yazılan *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* adlı sözlükte şunlar belirtiliyor: "[*Parousia*] yüksek makamdaki bir kişinin, özellikle bir eyaleti ziyaret eden kralların ve imparatorların ziyareti için kullanılan resmi bir terim oldu" (İngilizce ikinci baskı, F. W. Gingrich ve F. W. Danker, Chicago ve Londra, 1979, s. 630). Matta 24:3'ün yanı sıra, 1. Selanikliler 3:13 ve 2. Selanikliler 2:1 gibi başka ayetlerde de geçen *parousia* sözcüğü, İsa Mesih'in bu ortamın son günlerinde Kral olarak tahta çıkmasıyla başlayan hazır bulunuşunu kasteder.

17 "İşkence Direği" Yunanca, σταυρός (*stauros*); Latince, *crux*

"İşkence direği" ifadesi Matta 27:40' ta İsa'nın Golgota ya da Kafatası denen yerde idam edilmesi bağlamında kullanılır. Burada geçen Yunanca *stauros* sözcüğünün, putperestlerin Mesih'ten önceki yüzyıllarda dinsel bir simge olarak kullandıkları haç ile aynı anlama geldiğine ilişkin hiçbir kanıt yoktur.

Klasik Yunancada *stauros* sözcüğü sadece dik bir direk, sırık ya da yapıların temelinde kullanılan bir kazık anlamına geliyordu. *Stauroo* fiili ise kazıklarla çit çekmek anlamına geliyordu. Yunanca Kutsal Yazıların yazarları, ortak Yunanca (*koine*) dilinde yazdılar ve *stauros* sözcüğünü klasik Yunancadakiyle aynı anlamda kullandılar. Bu sözcük, herhangi bir açıyla kesişen iki sırık için kullanılmaz; *stauros* tek bir sırık ya da kazık anlamına gelir. Bunun aksini gösteren bir kanıt yoktur. İsa'nın elçileri Petrus ve Pavlus, onun çivilendiği işkence aletine değinirken *ksülon* sözcüğünü de kullanmışlardır. Bu da onun başka bir parçayla kesişmeyen düz bir direk olduğunu gösterir, çünkü bu özel bağlamda *ksülon* bu anlama gelir (Elçiler 5:30; 10:39; 13:29; Galatyalılar 3:13; 1. Petrus 2:24). *Septuagint* çevirisinde *ksülon* sözcüğünü Ezra 6:11'de (2 Esdras 6:11) görüyoruz. Tıpkı Elçiler 5:30 ve 10:39'da olduğu gibi, orada da suçluların asılacağı bir direkten söz ediliyor.

W. E. Vine, *stauros* sözcüğünün anlamıyla ilgili şunları belirtiyor: "STAUROS (σταυρός) öncelikle dik bir sırık ya da direk demektir. İdam edilecek suçlular bunların üzerine çivileniyordu. Hem bu ismin, hem de bir direk ya da kazık üzerine bağlamak anlamına gelen *stauroo* fiilinin, kilisede kullanılan, kesişen iki direkten oluşan haç şekliyle ilgisi yoktur. Haç şeklinin kökeni eski Kalde'ye dayanır. O ülkede ve Mısır gibi komşu ülkelerde bu işaret, Tammuz tanrısının (isminin baş harfi

Crux simplex

T, yani mistik Tau) simgesi olarak kullanılırdı. MS 3. yüzyılın ortalarına gelindiğinde, kiliseler Hıristiyan inancına özgü bazı öğretilerden saptılar ya da başka inançları taklit ederek bunları değiştirdiler. İmana isyan eden kilise sisteminin prestijini artırmak amacıyla, putperestler, imanda yeniden doğmadan kiliselere kabul edildiler; kendi putperest işaret ve simgelerini de kullanmalarına geniş ölçüde izin verildi. Böylece en yaygın şekliyle mistik Tau veya T'nin yatay parçasının biraz aşağı kaydırılmış hali olan haç, Mesih'in haçının simgesi olarak benimsetildi" (*An Expository Dictionary of New Testament Words,* 1966 basımı, Cilt 1, sayfa 256).

Lewis ve Short'un Latince sözlüğü, *crux* sözcüğünün temel anlamı olarak "suçluların gerildiği ya da asıldığı *bir ağaç, darağacı* ya da *ağaçtan yapılmış diğer infaz aletleri*" tanımını veriyor. "Haç" *crux* sözcüğüne sonradan verilmiş bir anlamdır. Bir suçlunun gerilmesi için kullanılan tek bir direğe Latincede *crux simplex* denir. Böyle bir işkence aleti Justus Lipsius (1547-1606) tarafından *De cruce libri tres* adlı eserinde (Anvers, 1629 basımı, sayfa 19) resmedilmiştir. Söz konusu resim arka sayfada görülmektedir.

Hermann Fulda, *Das Kreuz und die Kreuzigung* (Haç ve Çarmıha Geriliş) adlı eserinde (Breslau, 1878 basımı, sayfa 109) şöyle der: "Halka açık infazlar için seçilen her yerde ağaç bulunmuyordu. Bu yüzden düz bir direk toprağa saplanırdı. Kanunu çiğneyenler, elleri yukarı doğru kaldırılmış olarak ve çoğunlukla ayaklarından da bu direğe bağlanır ya da çivilenirdi." Fulda, bu konuda birçok kanıt sunduktan sonra sayfa 219, 220'de şu sonuca varıyor: "İsa basit bir idam direği üzerinde öldü. Bunu destekleyen şu noktalar var: (a) Doğuda o zamanlar yaygın olarak bu infaz aracının kullanılması, (b) İsa'nın çektikleriyle ilgili tarihsel kaydın dolaylı olarak gösterdikleri ve (c) ilk kilise babalarının birçok ifadesi."

Basel Üniversitesinde profesör olan Paul Wilhelm Schmidt, *Die Geschichte Jesu* (İsa'nın Öyküsü) adlı eserinde (Cilt 2, Tübingen ve Leipzig, 1904 basımı, sayfa 386-394) Yunanca *stauros* sözcüğü üzerine yaptığı ayrıntılı araştırmayı kaleme aldı. Eserinin 386. sayfasında şöyle diyor: "Dik duran her direğe ya da ağaç kütüğüne σταυρός [*stauros*] denir." P. W. Schmidt, İsa'ya verilen cezanın infazıyla ilgili sayfa 387-389'da şunları yazdı: "İncil kayıtlarına göre, İsa'ya verilen cezayla ilgili olarak kırbaçlanma dışında söz konusu olan tek şey Roma'nın en basit çarmıha germe usulüdür; yani çıplak bedeni bir direk üzerine asmak. Bu arada utanç verici cezanın şiddetini artırmak amacıyla direk infaz yerine kadar İsa'ya taşıttırıldı ya da çektirildi. . . . Toplu idamlarda infaz şekli olarak yalnızca doğrudan direğe asma usulü söz konusudur: Varus bu yöntemle 2.000 kişiyi idam ettirdi (Jos. Ant. XVII 10. 10), Quadratus (Yahudi Savaşları II 12. 6), Vali Feliks (Yahudi Savaşları II 15. 2 [13.2]), Titus (Yahudi Savaşları VII. 1 [V 11. 1]) da toplu idamlar yaptırdı."

O halde, İsa Mesih'in dik açıyla kesişen iki kereste parçası üzerinde çarmıha gerildiği konusunda hiçbir kanıt yoktur. Kutsal Yazılara putperest kökenli haç kavramını sokarak Tanrı'nın yazılı Sözüne bir şey eklemeyi asla istemediğimiz için, *stauros* ve *ksülon* sözcükleri en yalın anlamlarıyla çevrildi. İsa *stauros* sözcüğünü takipçilerinin çektiği acının, utancın ve işkencenin temsili olarak kullandığından (Matta 16:24), *stauros* sözcüğü "işkence direği" olarak çevrilip, "direk" olarak çevrilen *ksülon* sözcüğünden ayrılmıştır.

18

"Eski Ahit" ve "Yeni Ahit" İfadeleri
2. Korintoslular 3:14
—Yunanca, ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης (*epi tei anagnosei tes palaias diathekes*); Latince, *in lectione veteris testamenti*

1611	"eski ahdin okunmasında"	*King James Version.*
1808	"eski ahdin okunmasında"	*The New Covenant, Commonly Called the New Testament: Yunancadan Tercüme,* Charles Thomson, Philadelphia.
1869	"eski ahit okunurken"	*The New Testament: Tischendorf'un Yunanca metninden Tercüme,* George R. Noyes, Boston.
1958	"eski ahdin okunmasında"	*Kitabı Mukaddes,* Kitabı Mukaddes Şirketi.
2001	"Eski Antlaşma okunurken"	*Kutsal Kitap – Yeni Çeviri,* Kitabı Mukaddes Şirketi.

İbranice ve Aramca yazılmış Kutsal Yazılardan "Eski Ahit" olarak söz etmek günümüzde yaygın bir uygulamadır. Bu ifade 2. Korintoslular 3:14'e dayandırılmaktadır: "Onların zihinsel yetileri körelmişti. Örtülen o peçe eski ahit okunurken hâlâ duruyor, çünkü ancak Mesih aracılığıyla kaldırılabilir."

Fakat elçi Pavlus burada İbranice ve Aramca Kutsal Yazıların tümünden söz etmiyordu. Ayrıca, ilham edilmiş Yunanca Kutsal Yazılara "yeni ahit" olarak da değinmiyordu. Pavlus, Musa'nın ilk beş kitapta (Pentatök) kaydettiği ve İsa'dan önceki Kutsal Yazıların sadece bir kısmını oluşturan eski Kanun ahdinden söz ediyordu. Bu nedenle sonraki ayette "Musa'nın kitapları" ifadesini kullanmıştır.

Dolayısıyla, İbranice ve Aramca Kutsal Yazıların "Eski Ahit", Yunanca Kutsal Yazıların da "Yeni Ahit" diye adlandırılmasının geçerli bir temeli yoktur. İsa Mesih, Tanrı tarafından ilham edilen metinlerin bütününden "Kutsal Yazılar" diye söz etmişti (Matta 21:42; Markos 14:49; Yuhanna 5:39). Elçi Pavlus da bu metinlerden "Kutsal Yazılar" diye söz etti (Romalılar 1:2; 15:4; 2. Timoteos 3:15). Dolayısıyla, "eski ahit" ve "yeni ahit" ifadeleri yerine, "İbranice Kutsal Yazılar" ve "Yunanca Kutsal Yazılar" gibi daha uygun ifadeleri kullanmak için geçerli nedenler vardır.

19 BELLİ BAŞLI OLAYLARIYLA İSA'NIN YERDEKİ YAŞAMI

Kronolojik Sırayla Dört İncilden

Zaman	Yer	Olay	Matta	Markos	Luka	Yuhanna
		İsa'nın Hizmete Başlamasına Dek				
MÖ 3	Yeruşalim, mabet	Vaftizci Yahya'nın doğacağı Zekariya'ya bildiriliyor			1:5-25	
MÖ y. 2	Nasıra; Yahudiye	İsa'nın doğacağı Meryem'e bildiriliyor; Meryem Elizabet'i ziyaret ediyor			1:26-56	
MÖ 2	Yahudiye'nin dağlık bölgesi	Vaftizci Yahya'nın doğumu; sonra, çölde geçirdiği dönem			1:57-80	
MÖ y. 1 Ekim 2	Beytlehem	İsa (her şeyin var edilişinde rolü olan kişi, Söz) İbrahim'in ve Davut'un soyundan biri olarak doğuyor	1:1-25		2:1-7	1:1-5, 9-14
	Beytlehem yakınları	Melek müjdeyi veriyor; çobanlar bebeği görmeye geliyor			2:8-20	
	Beytlehem; Yeruşalim	İsa (8 günlükken) sünnet ediliyor, (40 günlükken) mabette Yehova'ya sunuluyor			2:21-38	
MÖ 1 ya da MS 1	Yeruşalim; Beytlehem; Nasıra	Astrologlar; Mısır'a kaçış; bebekler öldürülüyor; Mısır'dan dönüş	2:1-23		2:39, 40	
MS 12	Yeruşalim	12 yaşındayken Fısıh Bayramında; eve dönüş			2:41-52	
29 ilkbaharı	Çöl, Ürdün Irmağı	Vaftizci Yahya'nın hizmeti	3:1-12	1:1-8	3:1-18	1:6-8, 15-28
		İsa'nın Hizmeti Başlıyor				
29 sonbaharı	Ürdün Irmağı	İsa, vaftiz edilip meshediliyor, Davut'un soyundan bir insan olarak doğduğu halde Tanrı onu Kendi oğlu olarak tanıtıyor	3:13-17	1:9-11	3:21-38	1:32-34

	Yahudiye Çölü	İsa oruç tutuyor ve deneniyor	4:1-11	1:12, 13	4:1-13	
	Beytanya, Ürdün Irmağının öte yakası	Vaftizci Yahya'nın onun hakkındaki tanıklığı				1:15, 29-34
	Ürdün Vadisinin yukarı kesimi	İsa'nın ilk öğrencileri				1:35-51
	Celile'nin Kana kasabası; Kefernahum	İsa'nın ilk mucizesi; Kefernahum'u ziyareti				2:1-12
30 Fısh ı	Yeruşalim	Fısıh kutlaması; tüccarları mabetten kovuyor				2:13-25
	Yeruşalim	Nikodimos'la görüşme				3:1-21
	Yahudiye; Aynun	İsa'nın öğrencileri vaftiz ediyor; Yahya küçülecek				3:22-36
	Taberiye	Yahya hapsediliyor; İsa Celile'ye gidiyor	4:12; 14:3-5	1:14; 6:17-20	3:19, 20; 4:14	4:1-3
	Sihar şehri, Samiriye	Celile yolunda; İsa Samiriyelilere hakikati öğretiyor				4:4-43
		İsa'nın Celile'de Gerçekleştirdiği Büyük Hizmet				
	Celile	"Göklerin kralığı yaklaştı" duyurusuna başlıyor	4:17	1:14, 15	4:14, 15	4:44, 45
	Nasıra; Kana; Kefernahum	Bir çocuğu iyileştiriyor; görevini okuyor; reddediliyor; Kefernahum'a gidiyor	4:13-16		4:16-31	4:46-54
	Celile Gölü, Kefernahum yakınları	Simun'u, Andreas'ı, Yakup'u ve Yuhanna'yı çağırıyor	4:18-22	1:16-20	5:1-11	
	Kefernahum	Cinin etkisindeki bir adamı, ayrıca Petrus'un kaynanasını ve daha birçoklarını iyileştiriyor	8:14-17	1:21-34	4:31-41	
	Celile	Çağırdığı dört kişiyle birlikte Celile'de ilk hizmet turu	4:23-25	1:35-39	4:42, 43	
	Celile	Cüzamlıyı iyileştiriyor; insanlar akın akın ona geliyor	8:1-4	1:40-45	5:12-16	
	Kefernahum	Felçliyi iyileştiriyor	9:1-8	2:1-12	5:17-26	
	Kefernahum	Matta'yı çağırıyor; vergi tahsildarlarıyla yemek yiyor	9:9-17	2:13-22	5:27-39	
	Yahudiye	Yahudiye havralarında haberi duyuruyor			4:44	

Zaman	Yer	Olay	Matta	Markos	Luka	Yuhanna
31 Fıshı	Yeruşalim	Bayrama katılıyor; bir adamı iyileştiriyor; Ferisileri azarlıyor				5:1-47
	Yeruşalim'den (?) dönüş	Öğrenciler Sebt günü başakları koparıyor	12:1-8	2:23-28	6:1-5	
	Celile; Celile Gölü	Sebt günü bir adamın elini iyileştiriyor; göl kenarına çekiliyor; hastaları iyileştiriyor	12:9-21	3:1-12	6:6-11	
	Kefernahum yakınında bir dağ	Elçi olarak 12 öğrenci seçiyor		3:13-19	6:12-16	
	Kefernahum yakınları	Dağdaki Vaaz	5:1–7:29		6:17-49	
	Kefernahum	Yüzbaşının hizmetkârını iyileştiriyor	8:5-13		7:1-10	
	Nain	Dul kadının oğlunu diriltiyor			7:11-17	
	Celile	Hapiste olan Yahya öğrencilerini İsa'ya gönderiyor	11:2-19		7:18-35	
	Celile	Bazı şehirleri kınıyor; gerçekler küçük çocuklara açıklanır; rahat taşınan boyunduruk	11:20-30			
	Celile	Günahkâr bir kadın ayaklarına yağ sürüyor; borçlular örneği			7:36-50	
	Celile	Onikilerle birlikte Celile'de ikinci vaizlik turu			8:1-3	
	Celile	Cinin etkisindeki birini iyileştiriyor; Beelzebub'la işbirliğiyle suçlanıyor	12:22-37	3:19-30		
	Celile	Yazıcılar ve Ferisiler alamet istiyor	12:38-45			
	Celile	Mesih'in öğrencileri onun ailesi	12:46-50	3:31-35	8:19-21	
	Celile Gölü	Ekinci, deliceler örnekleri ve başka örnekler; açıklamalar	13:1-53	4:1-34	8:4-18	
	Celile Gölü	Gölün karşı kıyısına geçerken fırtınayı dindiriyor	8:18, 23-27	4:35-41	8:22-25	
	Gadara, Celile Gölünün güneydoğusu	Cinin etkisindeki iki adamı iyileştiriyor; cinler domuzların içine giriyor	8:28-34	5:1-20	8:26-39	
	Muhtemelen Kefernahum	Yairus'un kızını diriltiyor; bir kadını iyileştiriyor	9:18-26	5:21-43	8:40-56	
	Kefernahum (?)	İki kör adamı ve cinin etkisindeki bir dilsizi iyileştiriyor	9:27-34			

	Nasıra	Büyüdüğü şehri bir kez daha ziyaret ediyor ve yine reddediliyor	13:54-58	6:1-6		
	Celile	Celile'ye üçüncü turu; elçilerini de göndererek hizmeti daha geniş alana yayıyor	9:35–11:1	6:6-13	9:1-6	
	Taberiye	Vaftizci Yahya'nın başı kesiliyor; Herodes suçundan ötürü korku içinde	14:1-12	6:14-29	9:7-9	
32, Fısha doğru (Yhn 6:4)	Kefernahum (?); Celile Gölünün kuzeydoğu yakası;	Elçiler vaizlik turundan dönüyor; 5.000 kişi doyuruluyor	14:13-21	6:30-44	9:10-17	6:1-13
	Celile Gölünün kuzeydoğu yakası; Genesaret	İsa'yı kral yapma girişimi; su üzerinde yürüyor; hastaları iyileştiriyor	14:22-36	6:45-56		6:14-21
	Kefernahum	"Hayat ekmeği"ni açıklıyor; birçok öğrencisi onu terk ediyor				6:22-71
32, Fısıhtan sonra	Muhtemelen Kefernahum	Tanrı'nın Sözünü geçersiz kılan gelenekler	15:1-20	7:1-23		7:1
	Fenike; Dekapolis	Sur, Sayda yakınları; sonra Dekapolis; 4.000 kişi doyuruluyor	15:21-38	7:24–8:9		
	Magadan	Sadukiler ve Ferisiler yine alamet istiyor	15:39–16:4	8:10-12		
	Celile Gölünün kuzeydoğu yakası; Beytsayda	Ferisilerin mayasıyla ilgili uyarıyor; kör bir adamı iyileştiriyor	16:5-12	8:13-26		
	Filipos Sezariyesi	İsa, Mesih'tir; öldürülecek ve diriltilecek	16:13-28	8:27–9:1	9:18-27	
	Muhtemelen Hermon Dağı	Petrus, Yakup ve Yuhanna'nın önünde görünüm değişimi	17:1-13	9:2-13	9:28-36	
	Filipos Sezariyesi	Cinin etkisinde olan ve öğrencilerinin iyileştiremediği birini iyileştiriyor	17:14-20	9:14-29	9:37-43	
	Celile	Ölümünden ve dirilmesinden tekrar söz ediyor	17:22, 23	9:30-32	9:43-45	
	Kefernahum	Vergi için parayı mucizevi şekilde sağlıyor	17:24-27			
	Kefernahum	Krallıkta en büyük olan; anlaşmazlıkları çözmek; merhamet	18:1-35	9:33-50	9:46-50	
	Celile; Samiriye	Çardaklar Bayramı için Celile'den ayrılıyor; kutsal hizmet her şeyden önce gelmeli	8:19-22		9:51-62	7:2-10

Zaman	Yer	Olay	Matta	Markos	Luka	Yuhanna
		İsa Tekrar Yahudiye'de Hizmet Ediyor				
32, Çardaklar Bayramı	Yeruşalim	İsa Çardaklar Bayramında halka Tanrı'nın sözünü öğretiyor				7:11-52
	Yeruşalim	Bayramdan sonra öğretmeye devam ediyor kör bir adamı iyileştiriyor				8:12–9:41
	Muhtemelen Yahudiye	70'leri iyi haberi duyurmak için gönderiyor dönüp olanları anlatıyorlar			10:1-24	
	Yahudiye; Beytanya	Merhametli Samiriyeli örneği; Marta ve Meryem'in evinde			10:25-42	
	Muhtemelen Yahudiye	Bir kez daha örnek dua; sebatla dilemek			11:1-13	
	Muhtemelen Yahudiye	Sahte suçlamaları çürütüyor; o neslin mahkûmiyeti hak ettiğini gösteriyor			11:14-36	
	Muhtemelen Yahudiye	Ferisinin sofrasında, ikiyüzlülüğü açığa vuruyor			11:37-54	
	Muhtemelen Yahudiye	Tanrı'nın, ihtiyaçlarımızla ilgilendiğine dair konuşma; sadık kâhya			12:1-59	
	Muhtemelen Yahudiye	Sebt gününde hasta bir kadını iyileştiriyor; üç örnek anlatıyor			13:1-21	
32, Adama Bayramı	Yeruşalim	İsa Adama Bayramına katılıyor; İyi Çoban				10:1-39
		İsa Tekrar Ürdün Irmağının Doğusunda Hizmet Ediyor				
	Ürdün Irmağının öte yakası	Birçok kişi İsa'ya iman ediyor				10:40-42
	Perea (Ürdün Irmağının öte yakası)	Şehirlerde, köylerde Tanrı'nın Sözünü öğretiyor, Yeruşalim'e doğru ilerliyor			13:22	
	Perea	Krallıkta yer almak; Herodes'in tehdidi; evleri terk edilecek			13:23-35	
	Muhtemelen Perea	Alçakgönüllülük; büyük akşam yemeği örneği			14:1-24	

	Muhtemelen Perea	İsa'nın öğrencisi olmanın bedelini hesaplamak			14:25-35	
	Muhtemelen Perea	Kayıp koyun, kayıp para ve müsrif oğul örnekleri			15:1-32	
	Muhtemelen Perea	Kötü kâhya, zengin adam ve Lazar örnekleri			16:1-31	
	Muhtemelen Perea	Bağışlama ve iman; işe yaramaz kullar			17:1-10	
	Beytanya	İsa Lazar'ı diriltiyor				11:1-46
	Yeruşalim; Efraim	Kayafa'nın İsa aleyhindeki öğüdü; İsa oradan ayrılıyor				11:47-54
	Samiriye; Celile	Samiriye ve Celile sınır bölgesinde Tanrı'nın Sözünü öğretiyor ve hastaları iyileştiriyor			17:11-37	
	Samiriye veya Celile	Israrcı dul kadın, Ferisi ve vergi tahsildarı örnekleri			18:1-14	
	Perea	Perea'da dolaşıyor; boşanma konusunda konuşuyor	19:1-12	10:1-12		
	Perea	Çocukları kabul ediyor ve onlar için hayırdua ediyor	19:13-15	10:13-16	18:15-17	
	Perea	Zengin genç adam; bağda çalışan işçiler örneği	19:16–20:16	10:17-31	18:18-30	
	Muhtemelen Perea	İsa ölümünden ve dirilmesinden üçüncü kez söz ediyor	20:17-19	10:32-34	18:31-34	
	Muhtemelen Perea	Yakup ve Yuhanna'ya Krallıkta mevki vermesi rica ediliyor	20:20-28	10:35-45		
	Eriha	Eriha'dan geçerken, iki kör adamı iyileştiriyor; Zakkay'ın evine gidiyor; on mina örneği	20:29-34	10:46-52	18:35–19:28	
		İsa'nın Yeruşalim'deki Son Hizmeti				
8 Nisan 33	Beytanya	Fısıhtan altı gün önce Beytanya'ya varıyor				11:55–12:1
9 Nisan	Beytanya	Cüzamlı Simun'un evindeki yemek; Meryem İsa'ya yağ sürüyor; Yahudiler İsa'yı ve Lazar'ı görmeye geliyorlar	26:6-13	14:3-9		12:2-11

Zaman	Yer	Olay	Matta	Markos	Luka	Yuhanna
9 Nisan (*günün devamı*)	Beytanya-Yeruşalim	Mesih'in Yeruşalim'e zaferle girişi	21:1-11, 14-17	11:1-11	19:29-44	12:12-19
10 Nisan	Beytanya-Yeruşalim	Meyvesiz incir ağacını lanetliyor; mabedi ticaret yapanlardan ikinci kez temizliyor	21:18, 19, 12, 13	11:12-17	19:45, 46	
	Yeruşalim	Yüksek kâhinler ve yazıcılar İsa'yı ortadan kaldırma planları yapıyor		11:18, 19	19:47, 48	
	Yeruşalim	Yunanlılarla görüşme; Yahudilerin imansızlığı				12:20-50
11 Nisan	Beytanya-Yeruşalim	Meyvesiz incir ağacı kuruyor	21:19-22	11:20-25		
	Yeruşalim, mabet	Mesih'in yetkisi sorgulanıyor; iki oğul örneği	21:23-32	11:27-33	20:1-8	
	Yeruşalim, mabet	Kötü bağcılar, düğün ziyafeti örnekleri	21:33–22:14	12:1-12	20:9-19	
	Yeruşalim, mabet	Vergi, dirilme ve en büyük emir hakkında art niyetli sorular	22:15-40	12:13-34	20:20-40	
	Yeruşalim, mabet	Mesih, kendi soyu hakkındaki sorusuyla herkesi susturuyor	22:41-46	12:35-37	20:41-44	
	Yeruşalim, mabet	Yazıcıları ve Ferisileri şiddetle kınıyor	23:1-39	12:38-40	20:45-47	
	Yeruşalim, mabet	Dul kadının attığı pul		12:41-44	21:1-4	
	Zeytinlik Dağı	Yeruşalim'in düşüşü; kendi hazır bulunuşu; sistemin sonu hakkında önceden bilgi veriyor	24:1-51	13:1-37	21:5-38	
	Zeytinlik Dağı	On kız, talantlar, koyunlar ve keçiler örnekleri	25:1-46			
12 Nisan	Yeruşalim	Dinsel liderler İsa'yı öldürtmek üzere düzen kuruyor	26:1-5	14:1, 2	22:1, 2	
	Yeruşalim	Yahuda, İsa'yı ele vermek için kâhinlerle pazarlık yapıyor	26:14-16	14:10, 11	22:3-6	
13 Nisan (Perşembe öğleden sonra)	Yeruşalim yakınlarında ve içinde	Fısıh için düzenlemeler	26:17-19	14:12-16	22:7-13	

14 Nisan	Yeruşalim	Onikilerle birlikte Fısıh yemeğini yiyor	26:20, 21	14:17, 18	22:14-18	
	Yeruşalim	Elçilerinin ayaklarını yıkıyor				13:1-20
	Yeruşalim	Yahuda'nın hain olduğunu açıklayıp dışarı gönderiyor	26:21-25	14:18-21	22:21-23	13:21-30
	Yeruşalim	11 elçiyle Anma Yemeğini başlatıyor	26:26-29	14:22-25	22:19, 20, 24-30	[1Ko 11: 23-25]
	Yeruşalim	Petrus'un kendisini inkâr edeceğini ve elçilerin dağılacağını söylüyor	26:31-35	14:27-31	22:31-38	13:31-38
	Yeruşalim	Yardımcı; karşılıklı sevgi; sıkıntı; İsa'nın duası				14:1–17:26
	Getsemani	İsa bahçede büyük ıstırap çekiyor; ele veriliyor ve tutuklanıyor	26:30, 36-56	14:26, 32-52	22:39-53	18:1-12
	Yeruşalim	Hanna İsa'yı sorguya çekiyor, Kayafa ve Sanhedrin mahkemesi yargılıyor; Petrus onu inkâr ediyor	26:57–27:1	14:53–15:1	22:54-71	18:13-27
	Yeruşalim	Hain Yahuda kendini asıyor	27:3-10		[Elç 1:18, 19]	
	Yeruşalim	İsa, Pilatus'un, sonra Herodes'in ve yine Pilatus'un önüne çıkarılıyor	27:2, 11-14	15:1-5	23:1-12	18:28-38
	Yeruşalim	Pilatus onu bırakmaya çalıştıktan sonra, öldürülmesi için teslim ediyor	27:15-30	15:6-19	23:13-25	18:39–19:16
(Cuma, öğleden sonra 3:00 suları)	Golgota, Yeruşalim	İsa'nın işkence direğinde ölümü ve yanı sıra gelişen olaylar	27:31-56	15:20-41	23:26-49	19:16-30
	Yeruşalim	İsa'nın bedeni direkten indiriliyor ve gömülüyor	27:57-61	15:42-47	23:50-56	19:31-42
15 Nisan	Yeruşalim	Kâhinler ve Ferisiler, mezarı beklemesi için muhafız istiyorlar	27:62-66			
16 Nisan	Yeruşalim ve çevresi	İsa'nın diriltilmesi ve o gün olanlar	28:1-15	16:1-8	24:1-49	20:1-25
	Yeruşalim; Celile	İsa Mesih öğrencilerine defalarca görünüyor	28:16-20	[1Ko 15:5-7]	[Elç 1:3-8]	20:26–21:25
25 İyyar	Zeytinlik Dağı, Beytanya yakınları	Dirilişinden 40 gün sonra İsa göğe çıkıyor	[Elç 1:9-12]		24:50-53	

KUTSAL KİTAPTAN SOHBET KONULARI

1. Anma Yemeği

A. Efendimizin Akşam Yemeği

Yılda bir kere Fısıh tarihinde düzenlenir. ..... Lu 22:1, 17-20; Çk 12:14
Mesih'in kurban olarak ölümünün anılmasıdır. ..... 1Ko 11:26; Mt 26:28
Gökte yaşama ümitleri olanlar sembollerden alır. ..... Lu 22:29, 30; 12:32, 37
Kişi bu ümide sahip olduğunu nasıl bilir? ..... Ro 8:15-17

B. Missa Töreni Kutsal Yazılara aykırı

Günahların bağışlanması için kan dökülmesi gerekir. ..... İb 9:22
Mesih yeni ahdin tek aracısıdır. ..... 1Ti 2:5, 6; Yhn 14:6
Mesih göktedir; bir din adamı onu yeryüzüne indiremez. ..... Elç 3:20, 21
Mesih'in kurban edilişini tekrarlamaya ihtiyaç yok. ..... İb 9:24-26; 10:11-14

2. Armagedon

A. Kötülüğe son verecek olan Tanrı'nın savaşı

Milletler Armagedon'a toplanıyor. ..... Vh 16:14, 16
Tanrı, Oğlunu ve meleklerini kullanarak savaşıyor. ..... 2Se 1:6-9; Vh 19:11-16
Biz nasıl hayatta kalabiliriz? ..... Tsf 2:2, 3; Vh 7:14

B. Tanrı'nın sevgisiyle çelişmez

Dünya son derece yozlaşmış durumdadır. 2Ti 3:1-5
Tanrı sabırlıdır; fakat adaleti, harekete geçmesini gerektirir. ..... 2Pe 3:9, 15; Lu 18:7, 8
Doğru kimselerin rahat etmesi için kötüler yok olmalı. ..... Öz 21:18; Vh 11:18

3. Atalara Tapınma

A. Atalara tapınma boştur

Atalar ölüdür, bilinçsizdir. ..... Vz 9:5, 10
İlk atalar tapınılmaya layık değildi. ..... Ro 5:12, 14; 1Ti 2:14
Tanrı böyle bir tapınmayı yasaklar. ..... Çk 34:14; Mt 4:10

B. İnsanlara saygı gösterilebilir, fakat sadece Tanrı'ya tapınılır

Gençler, yaşlılara saygılı olmalı. ..... 1Ti 5:1, 2, 17; Ef 6:1-3
Fakat sadece Tanrı'ya tapınılmalı. ..... Elç 10:25, 26; Vh 22:8, 9

4. Bayramlar, Doğum Günleri

A. İsa'nın ilk takipçileri doğum günü ve Noel kutlamadı

Bunları gerçek Tanrı'ya tapınmayanlar kutladı. ..... Ba 40:20; Mt 14:6
Anılması gereken, İsa'nın ölüm günüdür. ..... Lu 22:19, 20; 1Ko 11:25, 26
Kutlamalardaki çılgın eğlenceler uygun değil. ..... Ro 13:13; Ga 5:21; 1Pe 4:3

5. Can

A. Can nedir?

İnsan bir candır. ..... Ba 2:7; 1Ko 15:45; Yş 11:11; Elç 27:37
Hayvanlara da can denir. ..... Sy 31:28; Vh 16:3; Le 24:18
Canın kanı var, yemek yer ve ölümlüdür. ..... Yr 2:34; Le 7:18; He 18:4
İnsanın hayatından da can olarak söz edilir. ..... Mr 8:36; Yhn 10:15

B. Can ve ruh arasındaki fark

Bir kişide ya da varlıkta bulunan hayat, candır. ..... Yhn 10:15; Le 17:11
Canlarda etkin olan hayat kuvvetine "ruh" denir. ..... Me 146:4; 104:29
Bir kimse ölünce hayat kuvvetinin tüm kontrolü Tanrı'ya döner. ..... Vz 12:7
Hayat kuvvetini harekete geçirebilen sadece Tanrı'dır. ..... He 37:12-14

6. Din

A. Bir tek hakiki din var

Ümit bir, iman bir, vaftiz bir. ..... Ef 4:5, 12
İnsanları öğrenci olarak yetiştirme görevi vardır. ..... Mt 28:19; Elç 8:12; 14:21
Meyvelerinden tanınır. ..... Mt 7:19, 20; Lu 6:43, 44; Yhn 15:8
Mensupları arasında sevgi ve uyum vardır. ..... Yhn 13:35; 1Ko 1:10; 1Yh 4:20

B. Sahte öğretiler yerinde olarak mahkûm edilmiştir

İsa sahte öğretileri mahkûm etti. ..... Mt 23:15, 23, 24; 15:4-9
Körleştirilmiş olanları korumak için bunu yaptı. ..... Mt 15:14
Hakikat, insanları özgürlüğe kavuşturdu. ..... Yhn 8:31, 32

C. Kişi dininin yanlış olduğunu saptadığında yolunu değiştirmelidir

Hakikat özgür kılar; çoğunluğun yanlış yolda olduğunu gösterir. ..... Yhn 8:31, 32
İsrailoğulları ve başkaları önceki inançlarını bıraktılar. ..... Yş 24:15; 2Kr 5:17
İsa'nın ilk takipçileri görüşlerini değiştirdiler. ..... Ga 1:13, 14; Elç 3:17, 19
Pavlus dinsel düşüncesini değiştirdi. ..... Elç 26:4-6
Bütün dünya aldatılıyor; düşünüş tarzını değiştirmeli. ..... Vh 12:9; Ro 12:2

Ç. Tüm dinlerde "iyi şeyler" olması Tanrı'nın onayını kazandırmaz

Tapınma konusundaki standardı Tanrı koyar. ..... Yhn 4:23, 24; Yk 1:27
Tanrı'nın istediği şekilde değilse iyi değildir. ..... Ro 10:2, 3
"İyi işler" reddedilebilir. ..... Mt 7:21-23
Meyvelerinden tanınır. ..... Mt 7:20

7. Dinlerarası Faaliyet

A. Başka dinlerle birleşmek Tanrı'nın istediği yöntem değil

Sadece bir tek yol var, bu yol dardır ve onu az kişi bulur. ..... Ef 4:4-6; Mt 7:13, 14
Sahte öğretilerin kirletici olduğuna dair uyarıda bulunuldu. ..... Mt 16:6, 12; Ga 5:9
Diğer dinlerden ayrı kalmak emredilmiştir. ..... 2Ti 3:5; 2Ko 6:14-17; Vh 18:4

B. "Tüm dinlerde iyi şeyler var" görüşü doğru değildir

Bazılarının gayreti vardır, fakat Tanrı'nın istediği gibi değil. ..... Ro 10:2, 3
Kötülük, iyi olabilecek şeyi de bozar. ..... 1Ko 5:6; Mt 7:15-17

Sahte öğretmenler yıkıma götürürler. ..... 2Pe 2:1; Mt 12:30; 15:14
Pak tapınma tam bağlılık ister. ..... Tkr 6:5, 14, 15

8. Dirilme

A. Ölüler için ümit
Mezarda olanların tümü diriltilecek. ..... Yhn 5:28, 29
İsa'nın diriltilmesi bir güvencedir. ..... 1Ko 15:20-22; Elç 17:31
Kutsal ruha karşı günah işleyenler diriltilmeyecek. ..... Mt 12:31, 32
İman edenler için dirilme güvencesi var. ..... Yhn 11:25

B. Gökteki veya yerdeki yaşam için dirilme
Âdem yüzünden ölüm; İsa sayesinde hayat. ..... 1Ko 15:20-22; Ro 5:19
Diriltilenlerin yapısal farklılığı. 1Ko 15:40, 42, 44
İsa ile olanlar onun gibi olacaklar. ..... 1Ko 15:49; Flp 3:20, 21
Gökte kral olacakların dışındakiler yerde olacak. ..... Vh 20:4b, 5, 13; 21:3, 4

9. Dua

A. Tanrı'nın kulak verdiği dualar
Tanrı duaları dinler. ..... Me 145:18; 1Pe 3:12
Adaletsiz kişiler değişmedikçe duaları işitilmez. ..... İş 1:15-17
İsa'nın ismiyle dua etmeliyiz. ..... Yhn 14:13, 14; 2Ko 1:20
Tanrı'nın amacına uygun dua edilmeli. 1Yh 5:14, 15
İman gereklidir. ..... Yk 1:6-8

B. Boş tekrarlar, Meryem'e ve "azizlere" edilen dualar geçerli değildir
İsa'nın ismiyle Tanrı'ya dua edilmeli. ..... Yhn 14:6, 14; 16:23, 24
Boş tekrarlar işitilmez. ..... Mt 6:7

10. Evlilik

A. Evlilik bağı onurlu olmalı
Mesih ile gelininin ilişkisine benzetiliyor. ..... Ef 5:22, 23
Evlilik ilişkisi lekesiz olmalı. ..... İb 13:4
Çiftlere ayrılmamaları öğütleniyor. 1Ko 7:10-16
Geçerli tek boşanma nedeni cinsel ahlaksızlık [*porneia*]. ..... Mt 19:9

B. İsa'nın takipçileri reislik ilkesine saygı göstermeli
Koca, baş olarak ailesini sevip, onlara bakmalı. ..... Ef 5:23-31
Eşi ona istekle boyun eğmeli, sevgi ve itaat göstermeli. ..... 1Pe 3:1-7; Ef 5:22
Çocuklar söz dinlemeli. ..... Ef 6:1-3; Kl 3:20

C. İsa'nın takipçisi ana babaların çocuklarına karşı sorumlulukları
Onlara sevgi, ilgi göstermeli ve vakit ayırmalı. ..... Tit 2:4
Onları çileden çıkarmamalı. ..... Kl 3:21
Onlara bakmak ruhi ihtiyaçları da kapsar. 2Ko 12:14; 1Ti 5:8
Onları hayat yolunda yetiştirmeli. ..... Ef 6:4; Öz 22:6, 15; 23:13, 14

Ç. İsa'nın takipçileri sadece İsa'nın takipçileriyle evlenmeli
Ancak "Efendimizin bir takipçisi" olanla evlenmeli. ..... 1Ko 7:39; Tkr 7:3, 4; Ne 13:26

D. Çokeşlilik Kutsal Yazılara aykırı

Başlangıçta bir erkeğe sadece bir eş verildi. ..... Ba 2:18, 22-25
İsa bu standardı takipçileri için tekrar koydu. ..... Mt 19:3-9
Mesih'in ilk takipçileri çokeşli değildi. ..... 1Ko 7:2, 12-16; Ef 5:28-31

11. Fidye

A. İsa'nın insan hayatı 'tüm insanlar için fidye' olarak ödendi

İsa, hayatını fidye olarak verdi. ..... Mt 20:28
Dökülen kanın değeri sayesinde günahlar bağışlanıyor. ..... İb 9:14, 22
Bir tek kurban her zaman için yeterliydi. ..... Ro 6:10; İb 9:26
Faydaları kendiliğinden gelmez, fidye kabul edilmeli. ..... Yhn 3:16

B. Eşdeğer bedeldi

Âdem kusursuz yaratıldı. ..... Tkr 32:4; Vz 7:29; Ba 1:31
Günah yüzünden kendisi ve çocukları adına kusursuzluğu kaybetti. ..... Ro 5:12, 18
Âdem'in çocukları aciz kaldı; tam ona denk biri gerekti. ..... Me 49:7; Tkr 19:21
İsa'nın kusursuz insan hayatı fidyedir. 1Ti 2:5, 6; 1Pe 1:18, 19

12. Gök

A. Yalnız 144.000 kişi göğe gider

Sayıları sınırlıdır; Mesih'le birlikte kral olacaklar. ..... Vh 5:9, 10; 20:4
İsa yol hazırladı; daha sonra diğerleri seçildi. ..... Kl 1:18; 1Pe 2:21
Başka birçok insan yerde yaşayacak. ..... Me 72:8; Vh 21:3, 4
144.000 kişinin, başkalarının sahip olmadığı özel konumu. ..... Vh 14:1, 3; 7:4, 9

13. Gökteki Krallık

A. Tanrı'nın Gökteki Krallığı insanlık için ne yapacak?

Tanrı'nın isteğini gerçekleştirecek. ..... Mt 6:9, 10; Me 45:6; Vh 4:11
Kralı ve kanunları olan bir hükümettir. ..... İş 9:6, 7; 2:3; Me 72:1, 8
Kötülüğü yok edecek, tüm dünyayı yönetecek. ..... Da 2:44; Me 72:8
1.000 yıllık yönetim insanlığı yeniden Cennete kavuşturacak. ..... Vh 21:2-4; 20:6

B. Mesih'in düşmanları faaliyetteyken Krallık işe başlıyor

Mesih diriltildikten sonra uzun süre bekledi. ..... Me 110:1; İb 10:12, 13
Yönetme yetkisini aldı, Şeytan'la savaştı. ..... Me 110:2; Vh 12:7-9; Lu 10:18
Gökte Krallık kuruldu, bunu dünyaya gelen sıkıntılar takip etti. ..... Vh 12:10, 12
Bu sıkıntılı dönem Krallığın yanında tavır alma vakti. ..... Vh 11:15-18

C. "Kalplerde" değil, insanların gayreti ile değil

Krallık yerde değil, göktedir. ..... 2Ti 4:18; 1Ko 15:50; Me 11:4
"Kalplerde" olamaz; İsa Ferisilere hitap ediyordu. ..... Lu 17:20, 21
Bu dünyaya ait değil. ..... Yhn 18:36; Lu 4:5-8; Da 2:44
Hükümetlerin, dünyanın standartlarının yerine geçecek. ..... Da 2:44

14. Günah

A. Günah nedir?

Tanrı'nın kanununun, kusursuz standardının çiğnenmesi. 1Yh 3:4; 5:17
İnsan Tanrı tarafından yaratıldığından O'na hesap vermeli. ..... Ro 14:12; 2:12-15
Kanun günahı tanımladı, insanın bunu fark etmesini sağladı. ..... Ga 3:19; Ro 3:20
Herkes günahkâr, Tanrı'nın kusursuz standardından uzak. ..... Ro 3:23; Me 51:5

B. Neden herkes Âdem'in günahından ıstırap çekiyor?

Âdem'den herkese kusurluluk, ölüm geçti. ..... Ro 5:12, 18
Tanrı insanlığın günahkâr durumuna katlanarak merhamet gösterdi. ..... Me 103:8, 10, 14, 17
İsa'nın fidyesi günahlara kefaret eder. 1Yh 2:2
İblis'in diğer tüm işleriyle birlikte günah da dünyadan silinecek. 1Yh 3:8

C. Yasak edilen meyve cinsel ilişki değil, itaatsizlikti

Ağaçtan yememe emri Havva yaratılmadan önce verildi. ..... Ba 2:17, 18
Âdem ve Havva'ya çocuklar yapmaları söylendi. ..... Ba 1:28
Çocuklar günahın sonucu değildi, Tanrı'dan bir nimetti. ..... Me 127:3-5
Havva, kocası yokken günah işledi; onun önüne geçti. ..... Ba 3:6; 1Ti 2:11-14
Âdem baş olarak Tanrı'nın kanununa isyan etti. ..... Ro 5:12, 19

Ç. Kutsal ruha karşı günah nedir? (Mt. 12:32; Mr. 3:28, 29)

Miras alınan günah bu türden değil. ..... Ro 5:8, 12, 18; 1Yh 5:17
Biri ruhu kederlendirebilir; sonradan yolunu düzeltebilir. ..... Ef 4:30; Yk 5:19, 20
Günahı *alışkanlık* edinmek ölüme götürür. 1Yh 3:6-9
Tanrı böyle kimselere hükmeder, ruhunu onlardan alır. ..... İb 6:4-8
Tövbe etmemiş olan böyle kimseler için dua etmemeliyiz. 1Yh 5:16, 17

15. Haç

A. İsa utanç verici şekilde direğe asıldı

İsa bir işkence direğine ya da ağaca asıldı. ..... Elç 5:30; 10:39; Ga 3:13
İsa'nın takipçileri direğin ifade ettiği utancı taşımalı. ..... Mt 10:38; Lu 9:23

B. Ona tapınılmamalı

İsa'nın direk üzerinde teşhiri bir utanç. ..... İb 6:6; Mt 27:41, 42
Tapınmada haç kullanılması putperestliktir. ..... Çk 20:4, 5; Yr 10:3-5
İsa ruhtur, artık direkte değil. 1Ti 3:16; 1Pe 3:18

16. İblis, Cinler

A. İblis ruhi bir kişidir

İçimizdeki kötülük niteliği değil, ruhi bir kişidir. 2Ti 2:26
Melekler gibi İblis de bir "kişi"dir. ..... Mt 4:1, 11; Ey 1:6
Yanlış bir arzuyla kendi kendini İblis haline getirdi. ..... Yk 1:13-15

B. İblis dünyanın görünmez hükümdarıdır

Dünya bir tanrı olarak onun kontrolü altında. ..... 2Ko 4:4; 1Yh 5:19; Vh 12:9
Davanın çözümüne kadar var olmasına izin verilecek. ..... Çk 9:16; Yhn 12:31
Önce dipsiz derinliklere atılacak, sonra yok edilecek. ..... Vh 20:2, 3, 10

C. Cinler asi meleklerdir

Tufan'dan önce Şeytan'a katıldılar. ..... Ba 6:1, 2; 1Pe 3:19, 20
Işıktan yoksun bırakıldılar ve alçaltıldılar. ..... 2Pe 2:4; Yhd 6
Tanrı'ya karşı savaşıyor, insanlara baskı yapıyorlar. ..... Lu 8:27-29; Vh 16:13, 14
Şeytan'la birlikte yok edilecekler. ..... Mt 25:41; Lu 8:31; Vh 20:2, 3, 10

17. İsa

A. İsa, Tanrı'nın Oğlu ve atadığı Kral

Tanrı'nın yarattıklarının ilki; diğerleri onun aracılığıyla. ..... Vh 3:14; Kl 1:15-17
Kadından doğan bir insan olarak meleklerden aşağı kılındı. ..... Ga 4:4, 5; İb 2:9
Gökte yaşamak üzere, Tanrı'nın ruhu aracılığıyla doğdu. ..... Mt 3:16, 17
Yere gelmeden önceki konumuna göre çok daha yükseltildi. ..... Flp 2:9, 10

B. Kurtulmak için İsa Mesih'e inanmak şart

İbrahim'e vaat edilen soy. ..... Ba 22:18; Ga 3:16
İsa tek Başkâhin, fidye. ..... 1Yh 2:1, 2; İb 7:25, 26; Mt 20:28
Hayat için Tanrı ve Mesih'i tanıyıp onlara itaat etmeli. ..... Yhn 17:3; Elç 4:12

C. İsa'ya inanmak yeterli değil

İnanç işlerle gösterilmeli. ..... Yk 2:17-26; 1:22-25
Emirlerine itaat edip, yaptığı işi yapmalıyız. ..... Yhn 14:12, 15; 1Yh 2:3
Efendimizin ismini kullanan herkes Krallığa erişmeyecektir. ..... Mt 7:21-23

18. Kader

A. İnsanın kaderi önceden belirlenmemiştir

Kesin olan, Tanrı'nın amacıdır. ..... İş 55:11; Ba 1:28
Bireylere, Tanrı'ya hizmeti seçme olanağı verilmiştir. ..... Yhn 3:16; Flp 2:12

19. Kan

A. Kan nakli kanın kutsallığının çiğnenmesidir

Nuh'a kanın kutsal olduğu ve hayat anlamına geldiği söylendi. ..... Ba 9:4, 16
Kanun ahdi kan yemeyi yasakladı. ..... Le 17:14; 7:26, 27
Bu yasak İsa'nın takipçilerine de tekrarlandı. ..... Elç 15:28, 29; 21:25

B. Hayat kurtarma amacı mazeret sayılamaz

İtaat kurbandan iyidir. ..... 1Sa 15:22; Mr 12:33
Hayatı Tanrı'nın kanunundan üstün tutmak ölümle sonuçlanır. ..... Mr 8:35, 36

20. Kilise

A. Kilise ruhi anlamdadır, Mesih'in üzerine kurulmuştur

Tanrı, insan yapısı mabetlerde oturmaz. ..... Elç 17:24, 25; 7:48
Hakiki kilise [cemaat] diri taşlardan yapılmış ruhi bir mabettir. 1Pe 2:5, 6
Mesih köşe taşı; elçiler ikincil temeldir. ..... Ef 2:20
Tanrı'ya ruhla ve hakikatle tapınmak gereklidir. ..... Yhn 4:24

B. Kilise [cemaat] Petrus'un üzerine kurulmadı

İsa cemaatin Petrus üzerine kurulduğunu söylemedi. ..... Mt 16:18

İsa "kaya" olarak tanımlandı. 1Ko 10:4
Petrus, İsa'yı temel olarak tanımladı. ..... 1Pe 2:4, 6-8; Elç 4:8-12

21. Kötülük, Dünyadaki Sıkıntılar

A. Dünyadaki sıkıntıların sorumlusu

Yaşadığımız kötü dönemin nedeni kötü yönetimlerdir. ..... Öz 29:2; 28:28
Dünyanın hükümdarı, Tanrı'nın düşmanıdır. ..... 2Ko 4:4; 1Yh 5:19; Yhn 12:31
Sıkıntıların sorumlusu İblis ve vakti az. ..... Vh 12:9, 12
İblis bağlanacak, bunu görkemli bir barış dönemi izleyecek. ..... Vh 20:1-3; 21:3, 4

B. Kötülüğe neden izin veriliyor?

İblis, yaratılanların Tanrı'ya vefalarının gerçek olmadığını iddia etti. ..... Ey 1:11, 12
Sadık kişilere vefalarını kanıtlama fırsatı verildi. ..... Ro 9:17; Öz 27:11
İblis'in yalancı olduğu kanıtlandı, dava çözüme ulaştırılmalı. ..... Yhn 12:31
Sadık kimseler sonsuz yaşamla ödüllendiriliyor. ..... Ro 2:6, 7; Vh 21:3-5

C. Sonun vaktinin uzatılması merhametli bir düzenlemedir

Nuh'un zamanındaki gibi, insanları uyarmak vakit istiyor. ..... Mt 24:14, 37-39
Tanrı yavaş davranmaz, fakat merhametlidir. ..... 2Pe 3:9; İş 30:18
Kutsal Kitap gafil avlanmamamıza yardım eder. ..... Lu 21:36; 1Se 5:4
Şimdiden Tanrı'nın düzenlemelerinden yararlanıp korunun. ..... İş 2:2-4; Tsf 2:3

Ç. Dünyadaki sıkıntılara çözüm yolunu insan bulamaz

İnsan korku ve şaşkınlık içinde. ..... Lu 21:10, 11; 2Ti 3:1-5
İnsanlar değil, Tanrı'nın Gökteki Krallığı başaracak. ..... Da 2:44; Mt 6:10
Yaşamak için şimdiden Kralla barışmaya çalışın. ..... Me 2:9, 11, 12

22. Kronoloji

A. MS 1914; Milletlerin Dönemi sona erdi

MÖ 607; krallar zincirinde kesinti. ..... He 21:25-27
Krallığın yeniden kurulması için "yedi vakit" geçecekti. ..... Da 4:32, 16, 17
Yedi = 2 × 3 1/2 vakit veya 2 × 1.260 gün. ..... Vh 12:6, 14; 11:2, 3
Bir gün için bir yıl [2.520 yıl eder]. ..... He 4:6; Sy 14:34
Gökteki Krallığın kurulmasına kadar sürecekti. ..... Lu 21:24; Da 7:13, 14

23. Kurtuluş

A. Kurtuluş İsa'nın fidyesi sayesinde Tanrı'dandır

Yaşam, Tanrı'nın Oğlu aracılığıyla verdiği armağandır. ..... 1Yh 4:9, 14; Ro 6:23
Kurtuluş ancak İsa'nın kurban edilmesiyle mümkün oldu. ..... Elç 4:12
"Ölüm döşeğindeki tövbe" işlerle gösterilemez. ..... Yk 2:14, 26
Kurtuluş için uğraş verilmeli. ..... Lu 13:23, 24; 1Ti 4:10

B. "Bir defa kurtulan sonsuza dek kurtulmuştur" düşüncesi yanlış

Kutsal ruhtan almış olanlar iman yolundan ayrılabilir. ..... İb 6:4, 6; 1Ko 9:27
Birçok İsrailli Mısır'dan kurtulduktan sonra yok oldu. ..... Yhd 5
Kurtuluş derhal gerçekleşmez. ..... Flp 2:12; 3:12-14; Mt 10:22
Eski yoluna geri dönenin son hali ilk halinden beter olur. 2Pe 2:20, 21

C. "Herkes kurtulacak" görüşü Kutsal Yazılara aykırı
Bazılarının tövbe etmesi olanaksız. ..... İb 6:4-6
Tanrı kötülerin ölmesinden zevk almaz. ..... He 33:11; 18:32
Fakat sevgi, doğrulukla bağdaşmayan davranışlara göz yumamaz. ..... İb 1:9
Kötüler yok edilecek. ..... İb 10:26-29; Vh 20:7-15

24. Kutsal Kitap

A. Tanrı'nın Sözü O'nun ilhamıdır
İnsanları yazmaya yönlendiren, Tanrı'nın ruhuydu. 2Pe 1:20, 21
Peygamberlik sözleri içerir: ..... Da 8:5, 6, 20-22; Lu 21:5, 6, 20-22; İş 45:1-4
Kutsal Kitabın tümü Tanrı ilhamıdır ve yararlıdır. ..... 2Ti 3:16, 17; Ro 15:4

B. Bugün için pratik bir rehberdir
İlkelerine aldırmamak ölüm getirir. ..... Ro 1:28-32
İnsan bilgeliği onun yerine geçemez. 1Ko 1:21, 25; 1Ti 6:20
Güçlü düşmanlara karşı korur. ..... Ef 6:11, 12, 17
İnsana doğru yolu gösterir. ..... Me 119:105; 2Pe 1:19; Öz 3:5, 6

C. Her milletten ve ırktan insanlar için yazılmıştır
Yazılmasına Doğuda başlandı. ..... Çk 17:14; 24:12, 16; 34:27
Tanrı'nın düzenlemesi sadece Batılılar için değil. ..... Ro 10:11-13; Ga 3:28
Tanrı her tür insanı kabul eder. ..... Elç 10:34, 35; Ro 5:18; Vh 7:9, 10

25. Meryem'e Tapınma

A. Meryem İsa'nın annesidir, "Tanrı'nın annesi" değil
Tanrı'nın başlangıcı yok. ..... Me 90:2; 1Ti 1:17
Tanrı'nın *Oğlu* yerde iken annesi Meryem'di. ..... Lu 1:35

B. Meryem "daima bakire" değildi
Yusuf'la evlendi. ..... Mt 1:19, 20, 24, 25
İsa'dan başka çocukları da oldu. ..... Mt 13:55, 56; Lu 8:19-21
Bunlar o sırada İsa'nın "iman kardeşleri" değildi. ..... Yhn 7:3, 5

26. Mesih'in Dönüşü

A. Dönüşünü insanlar göremez
Dünyanın artık kendisini görmeyeceğini öğrencilerine söyledi. ..... Yhn 14:19
Gidişini sadece öğrencileri gördü; aynı şekilde dönecekti. ..... Elç 1:6, 10, 11
Gökte görünmez bir ruh. ..... 1Ti 6:14-16; İb 1:3
Gökteki krallığın kralı olarak dönüyor. ..... Da 7:13, 14

B. Görünür olaylardan anlaşılıyor
Öğrencileri hazır bulunuşunun alametini sordular. ..... Mt 24:3
Takipçileri yürek gözleriyle "görüyor"lar. ..... Ef 1:18, 19
Hazır bulunuşunun kanıtı birçok olaydan oluşuyor. ..... Lu 21:10, 11
Düşmanları, yıkımla yüz yüze gelince onu "görecekler." ..... Vh 1:7

27. Muhalefet, Zulüm

A. İsa'nın takipçilerine karşı muhalefetin nedeni

İsa nefretle karşılaştı, muhalefetin olacağını bildirdi. ..... Yhn 15:18-20; Mt 10:22
Doğru ilkeleri uygulamak dünyayı mahkûm eder. 1Pe 4:1, 4, 12, 13
Bu ortamın tanrısı Şeytan, Gökteki Krallığa muhalif. 2Ko 4:4; 1Pe 5:8
İsa'nın bir takipçisi korkmaz, Tanrı onu korur. ..... Ro 8:38, 39; Yk 4:8

B. Bir kadın, kocasının kendisini Tanrı'dan ayırmasına izin vermemeli

İsa uyardı; başkaları kocasına yanlış bilgi verebilir. ..... Mt 10:34-38; Elç 28:22
Tanrı'ya ve İsa Mesih'e bel bağlamalı. ..... Yhn 6:68; 17:3
Sadakati sayesinde belki kocasını da kurtarır. 1Ko 7:16; 1Pe 3:1-6
Kocası başıdır, fakat tapınmasına karışamaz. ..... 1Ko 11:3; Elç 5:29

C. Bir koca, Tanrı'ya hizmetini karısının engellemesine izin vermemeli

Karısını ve ailesini sevmeli, onların da hayata erişmesini istemeli. 1Ko 7:16
Kararlar alma, ailesini geçindirme sorumluluğunu taşımalı. 1Ko 11:3; 1Ti 5:8
Tanrı, hakikatin yanında tavır alanı sever. ..... Yk 1:12; 5:10, 11
Barış uğruna ödün vermek Tanrı'nın hoşnutsuzluğuna yol açar. ..... İb 10:38
Yeni dünyadaki mutlu yaşam için aileyi yönlendirmek. ..... Vh 21:3, 4

28. Ölüler Diyarı (Hades, Şeol)

A. Ateşli bir işkence yeri değil

Acı çeken Eyüp oraya gitmek için dua etti. ..... Ey 14:13
Bir faaliyetsizlik yeri. ..... Me 6:5; Vz 9:10; İş 38:18, 19
İsa mezardan diriltildi. ..... Elç 2:27, 31, 32; Me 16:10
Ölüler diyarı diğer ölüleri verecek ve yok edilecek. ..... Vh 20:13, 14

B. Ateş yok edilmenin simgesidir

Sonsuz ölüm ateşle simgelenir. ..... Mt 25:41, 46; 13:30
Tövbe etmeyen kötüler, ateşle yok edilmiş gibi silinecekler. ..... İb 10:26, 27
Şeytan'ın başına gelecek ateşli "azap" ebedi ölümdür. ..... Vh 20:10, 14, 15

C. Zengin adam ve Lazar örneği ebedi azabın delili değil

İbrahim'in yanı başı gibi ateş de gerçek anlamda değildir. ..... Lu 16:22-24
İbrahim'in onayı ile karanlık karşıt kavramlar. ..... Mt 8:11, 12
Babil'in yok edilişinde de ateşli bir eziyetten söz edilir. ..... Vh 18:8-10, 21

29. Ölüm

A. Ölümün nedeni

İnsanın başlangıcı kusursuzdu, sonsuza dek yaşama olanağı vardı. ..... Ba 1:28, 31
İtaatsizlik sonucunda ölüme mahkûm edildi. ..... Ba 2:16, 17; 3:17, 19
Günah ve ölüm Âdem'in bütün çocuklarına geçti. ..... Ro 5:12

B. Ölülerin durumu

Âdem can olarak yaratıldı, ona bir can verilmedi. ..... Ba 2:7; 1Ko 15:45
Can, yani insan ölümlüdür. ..... He 18:4; İş 53:12; Ey 11:20, *dipnot*
Ölüler bilinçsizdir, bir şey bilecek durumda değildirler. ..... Vz 9:5, 10; Me 146:3, 4
Ölüler uykuda, diriltilmeyi bekliyorlar. ..... Yhn 11:11-14, 23-26; Elç 7:60

C. Ölülerle konuşmak olanaksızdır

Ölüler Tanrı'nın yanında ruh olarak yaşamıyorlar. ..... Me 115:17; İş 38:18
Ölülerle konuşmaya çalışanlara uyarı. ..... İş 8:19; Le 19:31
Medyumlar ve falcılar mahkûm edildi. ..... Tkr 18:10-12; Ga 5:19-21

30. Ruh, Ruhçuluk

A. Kutsal ruh nedir?

Bir "kişi" değil, Tanrı'nın etkin kuvvetidir. ..... Elç 2:2, 3, 33; Yhn 14:17
Yaratılışta, Kutsal Kitabın ilham edilişinde, vs. kullanıldı. ..... Ba 1:2; He 11:5
Mesih'in kardeşlerini oğullar olarak mesheder. ..... Yhn 3:5-8; 2Ko 1:21, 22
Günümüzde Tanrı'nın toplumunu yönlendirir, güçlendirir. ..... Ga 5:16, 18

B. Hayat kuvvetine ruh denir

Solunumla sürdürülen yaşamın özüdür. ..... Yk 2:26; Ey 27:3
Hayat kuvveti Tanrı'nın elindedir. ..... Zk 12:1; Vz 8:8
İnsan ve hayvanlardaki hayat kuvveti Tanrı'ya aittir. ..... Vz 3:19-21
Ruh, dirilme ümidiyle Tanrı'ya teslim edilir. ..... Lu 23:46

C. Cinlerin işi olan ruhçuluktan kaçınılmalı

Tanrı'nın sözü yasaklar. ..... İş 8:19, 20; Le 19:31; 20:6, 27
Falcılık cinciliktir; mahkûm edilmiştir. ..... Elç 16:16-18
Yıkıma götürür. ..... Ga 5:19-21; Vh 21:8; 22:15
Tanrı astrolojiyi yasaklamıştır. ..... Tkr 18:10-12; Yr 10:2

31. Sahte Peygamberler

A. Sahte peygamberlerin çıkacağı bildirildi; elçilerin günlerinde

Sahte peygamberleri saptamak için kural. ..... Tkr 18:20-22; Lu 6:26
Önceden bildirilmişti; meyvelerinden tanınacaklardı. ..... Mt 24:23-26; 7:15-23

32. Sebt

A. Sebt günü İsa'nın takipçileri için geçerli değil

Musa Kanunu İsa'nın ölümüyle ortadan kaldırıldı. ..... Ef 2:15
Sebt, İsa'nın takipçileri için geçerli değil. ..... Kl 2:16, 17; Ro 14:5, 10
Sebt kurallarına ve başka âdetlere uymaları yanlıştı. ..... Ga 4:9-11; Ro 10:2-4
Tanrı'nın dinlenme gününe iman ve itaatle girilir. ..... İb 4:9-11

B. Sebte uyması yalnızca eski İsrail'den istenmişti

Sebtin gereklerini ilk kez Mısır'dan çıkınca yaptılar. ..... Çk 16:26, 27, 29, 30
Yalnızca İsrailoğuları için alametti. ..... Çk 31:16, 17; Me 147:19, 20
Sebt yılı da Kanunun bir talebiydi. ..... Çk 23:10, 11; Le 25:3, 4
Sebt İsa'nın takipçileri için gerekli değil. ..... Ro 14:5, 10; Ga 4:9-11

C. Tanrı'nın Sebt günü dinlenmesi (Yaratma "hafta"sının 7. günü)

Yeryüzüyle ilgili yaratma işinin sonuna doğru başladı. ..... Ba 2:2, 3; İb 4:3-5
İsa yeryüzünde yaşadıktan sonra da devam etti. ..... İb 4:6-8; Me 95:7-9, 11
İsa'nın takipçileri bencilce işleri bırakmak anlamında dinlenirler. ..... İb 4:9, 10
Gökteki Krallığın yerle ilgili görevi bitince sona erecek. 1Ko 15:24, 28

33. Son Günler

A. "Dünyanın sonu" ne demektir?

Şimdiki ortamın sona erişi. ..... Mt 24:3; 2Pe 3:5-7; Mr 13:4
Yerin değil kötü ortamın sonu. 1Yh 2:17
Yıkımdan önce "sonun vakti" yaşanacak. ..... Mt 24:14
Doğru kimseler kurtulacak ve yeni dünya gelecek. ..... 2Pe 2:9 ; Vh 7:14-17

B. Son günlerin işaretleri konusunda uyanık olunmalı

Bu işaretler bize rehber olarak Tanrı tarafından sağlandı. 2Ti 3:1-5; 1Se 5:1-4
Dünya, durumun ciddiyetini anlamıyor. ..... 2Pe 3:3, 4, 7; Mt 24:39
Tanrı gecikmez, fakat insanları uyarmaktadır. 2Pe 3:9
Uyanık kalmanın, umursamazlıktan kaçınmanın ödülü. ..... Lu 21:34-36

34. Suretler, Tasvirler

A. Tapınmada tasvir ve heykeller kullanmak Tanrı'ya utanç getirir

Tanrı'nın tasviri yapılamaz. ..... 1Yh 4:12; İş 40:18; 46:5; Elç 17:29
Tasvirler konusunda İsa'nın takipçilerine uyarı. 1Ko 10:14; 1Yh 5:21
Tanrı'ya ruhla ve hakikatle tapınılmalı. ..... Yhn 4:24

B. Tasvirlere tapınmak İsrail milletine ölüm getirdi

Tasvirlere tapınma Yahudilere yasaklanmıştı. ..... Çk 20:4-6
İşitemezler, konuşamazlar; yapanlar da onlar gibi olacak. ..... Me 115:4-8
Tuzak oldular ve yıkım getirdiler. ..... Me 106:36, 40-42; Yr 22:8, 9

C. Tapınma Tanrı'dan başka varlıklarla paylaşılamaz

Tanrı başka varlıklara da tapınılmasına izin vermedi. ..... İş 42:8
"Duayı dinleyen" sadece Tanrı'dır. ..... Me 65:1, 2

35. Şahitlik

A. İsa'nın bütün takipçileri şahitlik etmeli, iyi haberi bildirmeli

İsa'yı kabul ettiğini insanlar önünde bildirmek gerekli. ..... Mt 10:32
Sözün uygulayıcıları olarak imanlarını göstermeliler. ..... Yk 1:22-24; 2:24
Yeniler de öğretmenler olmalı. ..... Mt 28:19, 20
İmanı açıkça bildirmek kurtuluş getirir. ..... Ro 10:10

B. Tekrar ziyaretler gerekli, devamlı şahitlik

Sonla ilgili uyarıda bulunulmalı. ..... Mt 24:14
Yeremya Yeruşalim'in sonunu yıllarca ilan etti. ..... Yr 25:3
İsa'nın ilk takipçileri durmadı, biz de durmamalıyız. ..... Elç 4:18-20; 5:28, 29

C. İnsanların kanından sorumlu olmamak için şahitlik etmek gerekli

İnsanlar yaklaşan sona dair uyarılmalı. ..... He 33:7; Mt 24:14
İnsanların kanından sorumlu olmak söz konusu. ..... He 33:8, 9; 3:18, 19
Pavlus sorumlu değildi; hakikati tümüyle bildirdi. ..... Elç 20:26, 27; 1Ko 9:16
Hem şahitlik edeni, hem de onu dinleyeni kurtarır. 1Ti 4:16; 1Ko 9:22

36. Şifa Verme, Diller

A. Ruhi şifa vermenin yararları kalıcıdır

Ruhi hastalıklar yıkıcıdır. ..... İş 1:4-6; 6:10; Ho 4:6
Öncelik taşıyan, ruhi şifadır. ..... Yhn 6:63; Lu 4:18
Günahları kaldırır; mutluluk verir, hayat verir. ..... Yk 5:19, 20; Vh 7:14-17

B. Tanrı'nın Gökteki Krallığı kalıcı sağlık getirecek

İsa sakat ve hastaları iyileştirdi, Krallığın nimetlerini duyurdu. ..... Mt 4:23
Kalıcı sağlığı Krallığın getireceği vaat edildi. ..... Mt 6:10; İş 9:7
Ölüm bile yok edilecek. ..... 1Ko 15:25, 26; Vh 21:4; 20:14

C. Bugünkü mucizevi şifalar Tanrısal onayın kanıtı değildir

İsa'nın öğrencileri kendilerini mucizeyle iyileştirmedi. 2Ko 12:7-9; 1Ti 5:23
Mucizevi armağanlar elçilerin günlerinden sonra bitti. 1Ko 13:8-11
Şifa verme, Tanrı'nın onayının kesin bir kanıtı değil. ..... Mt 7:22, 23; 2Se 2:9-11

Ç. Diller konuşma sadece geçici bir düzenleme

Bir alametti; daha önemli armağanlar aranmalı. 1Ko 14:22; 12:30, 31
Ruhun mucizevi armağanlarının sona ereceği önceden bildirildi. 1Ko 13:8-10
Olağanüstü işler Tanrı'nın onayının kanıtı değildir. ..... Mt 7:22, 23; 24:24

37. Üçlük, Üçleme

A. Tanrı, Baba, tek Kişidir, evrendeki en yüce varlıktır

Tanrı üç şahıs değil. ..... Tkr 6:4; Ml 2:10; Mr 10:18; Ro 3:29, 30
Oğul yaratıldı; Tanrı daha önce yalnızdı. ..... Vh 3:14; Kl 1:14; İş 44:6
Tanrı her zaman evrenin hâkimi. ..... Flp 2:5, 6; Da 4:35
Tanrı herkesten çok yüceltilmeli. ..... Flp 2:10, 11

B. Oğul yere gelişinden önce de, sonra da Babadan aşağı konumdaydı

Oğul gökte itaatliydi, Babası tarafından *gönderildi*. ..... Yhn 8:42; 12:49
Yerde iken de itaatliydi, Babası daha büyüktü. ..... Yhn 14:28; 5:19; İb 5:8
Gökteki konumunda da Babasına boyun eğdi. ..... Flp 2:9; 1Ko 15:28; Mt 20:23
Yehova, Mesih'in Tanrısı ve başı. ..... 1Ko 11:3; Yhn 20:17; Vh 1:6

C. Tanrı ile İsa'nın bir olması

Her zaman tam bir uyum. ..... Yhn 8:28, 29; 14:10
Karı koca arasındaki birlik gibidir. ..... Yhn 10:30; Mt 19:4-6
Bütün imanlılar da "bir" olmalı. ..... Yhn 17:20-22; 1Ko 1:10
Mesih aracılığıyla sonsuza dek sadece Yehova'ya tapınılacak. ..... Yhn 4:23, 24

Ç. Tanrı'nın kutsal ruhu O'nun etkin kuvvetidir

Bir "kişi" değil kuvvet. ..... Mt 3:16; Yhn 20:22; Elç 2:4, 17, 33
Tanrı ve Mesih ile birlikte gökte yaşayan bir kişi değil. ..... Elç 7:55, 56; Vh 7:10
Tanrı, amacını yerine getirmek için onu yönlendirir. ..... Me 104:30; 1Ko 12:4-11
Tanrı'ya hizmet edenler ruhu alırlar, onlara yol gösterir. ..... 1Ko 2:12, 13; Ga 5:16

38. Vaftiz

A. İsa'nın takipçileri için bir gereklilik

İsa örnek oldu. ..... Mt 3:13-15; İb 10:7
Kendini reddedip yaşamını Tanrı'ya adamanın sembolü. ..... Mt 16:24; 1Pe 3:21
Sadece öğrenebilecek yaştakiler için. ..... Mt 28:19, 20; Elç 2:41
Uygun yöntem suya daldırılmak. ..... Elç 8:38, 39; Yhn 3:23

B. Günahlardan arındırmaz

İsa günahtan arınmak için vaftiz edilmedi. 1Pe 2:22; 3:18
Günahtan arındıran, İsa'nın kanıdır. 1Yh 1:7

39. Vaiz

A. İsa'nın her takipçisi vaiz olmalı

İsa Tanrı'nın hizmetçisiydi. ..... Ro 15:8, 9; Mt 20:28
Takipçileri onun örneğini izlemeli. 1Pe 2:21; 1Ko 11:1
Hizmetimizin eksiksiz olması için sözü duyurmalıyız. 2Ti 4:2, 5; 1Ko 9:16

B. Hizmet için yeterli kılan nitelikler

Tanrı'nın ruhu ve O'nun Sözünden bilgi. ..... 2Ti 2:15; İş 61:1-3
Duyuru işi yapılırken Mesih'in örneği izlenmeli. 1Pe 2:21; 2Ti 4:2, 5
Tanrı, ruhu ve teşkilatı aracılığıyla eğitir. ..... Yhn 14:26; 2Ko 3:1-3

40. Yaratılış

A. Kanıtlanmış bilimle uyum içindedir; evrim kuramını çürütür

Bilim yaratılış sürecindeki sırayı doğrular. ..... Ba 1:11, 12, 21, 24, 25
Tanrı'nın "cinsler"le ilgili kanunu geçerlidir. ..... Ba 1:11, 12; Yk 3:12

B. Yaratma günleri 24 saatlik günler değildi

"Gün" belirli bir dönemi de kastedebilir. ..... Ba 2:4
Tanrı'nın gözündeki gün bizim için uzun bir süre olabilir. ..... Me 90:4; 2Pe 3:8

41. Yaşam

A. İtaatli insanlar için sonsuz yaşam kesindir

Yaşamı vaat eden, yalan söyleyemeyen Tanrı'dır. ..... Tit 1:2; Yhn 10:27, 28
İman edenler için sonsuz yaşam kesindir. ..... Yhn 11:25, 26
Ölüm yok edilecek. ..... 1Ko 15:26; Vh 21:4; 20:14; İş 25:8

B. Gökteki yaşam yalnız Mesih'in bedenine ait olanlarla sınırlıdır

Tanrı onları istediği gibi seçer. ..... Mt 20:23; 1Ko 12:18
Yerden yalnız 144.000 kişi seçiliyor. ..... Vh 14:1, 4; 7:2-4; 5:9, 10
Vaftizci Yahya bile Gökteki Krallıkta yer almayacak. ..... Mt 11:11

C. Yerde yaşam vaadi alan "başka koyunlar"ın sayısı sınırlı değil

Gökte İsa ile birlikte olacak kişilerin sayısı sınırlı. ..... Vh 14:1, 4; 7:2-4
"Başka koyunlar" Mesih'in kardeşleri değildir. ..... Yhn 10:16; Mt 25:32, 40
Yerde yaşamaya devam edecek birçok kişi şimdi toplanıyor. ..... Vh 7:9, 15-17
Başkaları da diriltilip yerde yaşayacaklar. ..... Vh 20:12; 21:4

42. Yehova, Tanrı

A. Tanrı'nın ismi

"Tanrı" belirsiz bir ifade; Rabbimizin özel ismi var. 1Ko 8:5, 6
İsminin kutsal kılınması için dua ediyoruz. ..... Mt 6:9, 10
Tanrı'nın ismi Yehova'dır. ..... Me 83:18; Çk 6:2, 3; 3:15; İş 42:8
Kitab-ı Mukaddes'te Tanrı'nın ismi. ..... Çk 6:3; 3:15; İş 42:8
İsa O'nun adını bildirdi. ..... Yhn 17:6, 26; 5:43; 12:12, 13, 28

B. Tanrı'nın varlığı

Tanrı'yı görüp de yaşamak olanaksız. ..... Çk 33:20; Yhn 1:18; 1Yh 4:12
İnanmak için Tanrı'yı görmek gerekmez. ..... İb 11:1; Ro 8:24, 25; 10:17
Tanrı gözle görünen eserleriyle tanınır. ..... Ro 1:20; Me 19:1, 2
Peygamberlik sözlerinin gerçekleşmesi varlığını kanıtlar. ..... İş 46:8-11

C. Tanrı'nın nitelikleri

Tanrı sevgidir. ..... 1Yh 4:8, 16; Çk 34:6; 2Ko 13:11; Mi 7:18
Hikmeti üstündür. ..... Ey 12:13; Ro 11:33; 1Ko 2:7
Adildir, adaletle davranır. ..... Tkr 32:4; Me 37:28
Mutlak gücün sahibidir, kudretlidir. ..... Ey 37:23, Vh 7:12; 4:11

Ç. Herkes aynı Tanrı'ya hizmet etmiyor

İyi görünen yol her zaman doğru değildir. ..... Öz 16:25; Mt 7:21
İki yol var, fakat sadece biri hayata götürür. ..... Mt 7:13, 14; Tkr 30:19
Çok tanrılar var, fakat gerçek Tanrı tektir. ..... 1Ko 8:5, 6; Me 82:1
Yaşamak için gerçek Tanrı'yı tanımak gerekli. ..... Yhn 17:3; 1Yh 5:20

43. Yehova'nın Şahitleri

A. Yehova'nın Şahitlerinin kökeni

Yehova Kendi şahitlerini tanıtıyor. ..... İş 43:10-12; Yr 15:16
Sadık şahitler zinciri Habil'le başlar. ..... İb 11:4, 39; 12:1
İsa sadık ve hakiki şahitti. ..... Yhn 18:37; Vh 1:5; 3:14

44. Yer

A. Tanrı'nın yerle ilgili amacı

Cennet, kusursuz insanlar için yeryüzünde hazırlanmıştı. ..... Ba 1:28; 2:8-15
Tanrı'nın amacı kesindir. ..... İş 55:11; 46:10, 11
Yer, barışsever kusursuz insanlarla dolacak. ..... Me 72:7; İş 45:18; 9:6, 7
Cennet Gökteki Krallık tarafından yeniden kurulacak. ..... Mt 6:9, 10; Vh 21:3-5

B. Hiçbir zaman harap edilmeyecek ve ıssız bırakılmayacak

Yerküre sonsuza dek duracak. ..... Vz 1:4; Me 104:5
Nuh'un zamanında da Yer değil insanlar yok edildi. ..... 2Pe 3:5-7; Ba 7:23
Bu örnek günümüzde de sağ kalma ümidi veriyor. ..... Mt 24:37-39
Kötüler yok edilecek; "büyük kalabalık" sağ kalacak. ..... 2Se 1:6-9; Vh 7:9, 14

Daha fazla bilgi edinmek ister misiniz?
www.jw.org adresinden Yehova'nın Şahitleriyle irtibata geçebilirsiniz.

Roma
İTALYA
Puteoli
Regium
SİCİLYA
Sirakusa
MALTA
MAKEDONYA
Neapolis
Filipi
Amfipolis
Selanik
Veriya
YUNANİSTAN
Atina
Korintos
AHAYA
GİRİT
GAVDOS
Akdeniz
PAVLUS'UN YOLCULUKLARI
Birinci Vaizlik Turu (Elç 13:1–14:28)
İkinci Vaizlik Turu (Elç 15:36–18:22)
Üçüncü Vaizlik Turu (Elç 18:22–21:19)
Roma Yolculuğu (Elç 23:11–28:31)
Anayollar
K
0 mi
150
0 km
150

Karadeniz
BİTİNYA
PONTUS
SEMENDİREK
MİSYA
Troas
Assos
Bergama
Tiyatira
Midilli
SAKIZ
ASYA
Sardes
İzmir
Filadelfya
FRİGYA
GALATYA
KAPADOKYA
Pisidya Antakyası
Efesos
Laodikya
Konya
SİSAM
Kolose
Listra
LİKAONYA
Miletos
PİSİDYA
Derbe
KİLİKYA
PATMOS
İstanköy
Knidos
Antalya
Perge
LİKYA
PAMFİLYA
Tarsus
RODOS
Patara
Mira
Selefkiye
Antakya
SURİYE
Salamis
KIBRIS
Baf
Sayda
Sur
Şam
Ptolemais
Sezariye
Pella
Yafa
Lidda
Yeruşalim
Gazze
İskenderiye
MISIR
bi12-TK